ΛΕΞΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ

ΛΕΞΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΥΠΟ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ

ΜΕΤΑ ΠΟΛΛΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΤΟΜΟΣ Α΄.

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΑΝΕΣΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

1888

ΤΗι ΕΝΔΟΞΩι ΣΚΙΑι

ΤΟΥ ΑΟΙΔΙΜΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΥ Α'

ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΘΕΡΜΩΣ ΑΓΑΠΗΣΑΝΤΟΣ

ΜΕΤΑ ΒΑΘΥΤΑΤΗΣ ΕΥΛΑΒΕΙΑΣ

Ο ΕΚΔΟΤΗΣ

ΑΝΕΣΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Τοῖς ἀναγνώσταις

Βιβλίον περὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος πραγματευόμενον οὐδεμιᾶς ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ τὸ ἀντικείμενον αὐτοῦ χρήζει πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν κοινὸν δικαιολογίας. Οὐδεὶς ὁ παρ' ἡμῖν ἀρνούμενος ὅτι ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἔγκειται ἡ εὐγένεια ἐφ' ᾗ δικαίως ὑπὲρ πάντα λαὸν ἐγκαυχώμεθα, καὶ ἐν ἐκείνῃ εὑρίσκομεν τὴν εἰς ἴδιον ἡμῶν κτῆμα ἀνήκουσαν πηγὴν ἐξ ἧς πάντα τὰ ἔθνη ἠρύσθησαν τὸν πολιτισμὸν καὶ τὸν πλοῦτον τῶν γνώσεων ἃς μετὰ ταῦτα καλλιεργοῦντα ἐπολλαπλασίασαν. Ἂν παρὰ πᾶσιν ἡ σπουδὴ τῆς ἀρχαιότητος θεωρῆται ὡς συμφέρον διανοητικόν, διὰ τοὺς Ἕλληνας ἡμᾶς ἐστὶ προσέτι καὶ καθῆκον πατριωτικόν.

Καὶ ἐγράφησαν μὲν εἰς πάσας τὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν προσέτι, πάμπολλα καὶ ἀξιόλογα τοὺς παντοίους κλάδους τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος ἀφορῶντα· ἀλλ' ἐπειδὴ δι' αὐτὸ τοῦτο τὸ πλῆθος καὶ διὰ τὴν ποικιλίαν των δὲν εἰσὶ τοῖς πᾶσι προσιτά, ἐκρίθη χρήσιμον νὰ συνταχθῇ πρόχειρόν τι βοήθημα, εἰς ὅ, ἄνευ εἰδικῶν καὶ μακρῶν σπουδῶν ἑκάστοτε νὰ δύναταί τις νὰ εὑρίσκῃ εὐχερῶς τὸ ζητούμενον, τὸ ἀλφαβητικῶς συνταχθὲν τοῦτο λεξικόν, περιέχον ἐντὸς τῶν διαγεγραμμένων αὐτῷ ὁρίων ἐκτάσεως, πᾶν τὸ ἐνδιαφέρον ἐκ τῆς κλασικῆς ἡμῶν ἀρχαιότητος, καὶ ἀφορῶν τὴν γεωγραφίαν καὶ πολιτικὴν ἱστορίαν, τὴν τῶν γραμμάτων καὶ τῆς τέχνης, τὸν πολιτικὸν καὶ τὸν οἰκιακὸν βίον, ἐκτεινόμενον δὲ καὶ μέχρι τῶν ὁρίων τῶν ἄλλων ἀρχαίων ἐθνῶν καθ' ὅσον ἔχουσι σχέσιν μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπιδιώξας ἐν τῷ παρόντι ἔργῳ, ἐπροσπάθησα, καθ' ὅσον ἠδυνήθην, ν' ἀρυσθῶ ἐν τοῖς δοκιμωτάτοις τῶν τοιούτου εἴδους εὐρωπαϊκῶν, ἀλλὰ συνεχέστατα ἠναγκαζόμην ἢ ἐπροτίμων νὰ προσφεύγω εἰς αὐτὰς τὰς πηγάς, ὅτε μάλιστα, ὅπερ συνεχέστατον, τῆς ἐμῆς ἀποκλειστικῆς τάσεως εὕρισκον τὴν ἐκείνων οὐ

μικρὸν διεστῶσαν, ὡς ὅτε τὴν ἀρχαιότητα ἔβλεπον καὶ ἀνέπτυσσον ὑπὸ τὴν ἡμᾶς ἧττον ἐνδιαφέρουσαν ῥωμαϊκὴν ἔποψιν.

Ἀναγκαῖον δ' ἐθεωρήθη νὰ πλουτισθῇ τὸ κείμενον καὶ διὰ παμπληθῶν, εἰς χιλιάδα σχεδὸν συμποσουμένων, εἰκόνων. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο γίνεται οὐχὶ πρὸς μάταιον κόσμον καὶ πρὸς ἐπίδειξιν, ἀλλὰ πρὸς ἐξοικείωσιν μετὰ τῆς ἀρχαιότητος καὶ κατάληψιν τῶν διὰ λέξεων μόνων μὴ ἐπιδεχομένων ἀκριβῆ περιγραφὴν καὶ πλήρη κατανόησιν, διὰ τοῦτο δὲν διανέμονται αὐταὶ συμμέτρως ἐντὸς τοῦ συγγράμματος, ἀλλ' ἐνίοτε μέν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς ἱστορικὰ ἄρθρα, εἰσὶ σπάνιαι, ἢ καὶ ὅλως ἐλλείπουσιν, ἄλλοτε δέ, ὡς εἰς τ' ἀφορῶντα τέχνην, βιομηχανίαν, καὶ ὅ,τι δήποτε ἐπιδεχόμενον εἰκονικὴν παράστασιν, εἰσὶ πυκνῶς συνεσωρευμέναι. Πάντοτε δὲ καὶ πανταχοῦ φροντὶς κατεβλήθη ἵνα μὴ ὦσι κατὰ φαντασίαν ἐσχεδιασμέναι, ἀλλὰ λαμβάνωνται κυρίως ἐξ ὑφισταμένων μνημείων, καὶ διὰ τοῦτο καὶ αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς διδακτικαὶ ἀποβαίνωσιν.

Ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν δὲ τοῦ κειμένου, ἂν ἔχῃ ἀτελείας, δικαιολόγησιν δὲν ἔχω νὰ προτείνω, ἀλλὰ μόνον τὴν ἐπιείκειαν τῶν χρωμένων αὐτῷ νὰ ἐπικαλεσθῶ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 16 Μαρτίου 1888.

Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ

Α

Ἄβαι ἢ Ἀβαί, πόλις τῆς Φωκίδος ἀρχαιοτάτη, εἰς τὰ βορειανατολικὰ αὐτῆς κειμένη, μεταξὺ Ὀποῦντος καὶ Ὀρχομενοῦ. Εἶχε δὲ περίφημον ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅστις κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Ξέρξου, καὶ εἶτα πάλιν ὑπὸ τῶν Θηβαίων ἐπὶ τοῦ Φωκικοῦ πολέμου (Σοφ. Οἰδ. στ. 899. — Ἡρδ. Η, 27, 33. — Διόδ. ΙΣΤ', 58. Στρβ. Θ, 423), εἶτα δ' ἀνήγειρε πάλιν αὐτὸν ὁ Ἀδριανὸς μικρότερον.

Ἄβαντες, λαὸς ἐκ Θράκης ὁρμώμενος ἢ ἀνήκων εἰς τὸν Ἰωνικὸν δεσμὸν (Ἡρδ. Α, 146)· διὰ τῆς Φωκίδος δ' εἰσῆλθον εἰς Εὔβοιαν, καὶ ἐθεωροῦντο ὡς τῆς νήσου οἱ ἀρχαιότατοι κάτοικοι (Στρβ. 1). Ἐκεῖθεν δὲ μετὰ 40 νηῶν, καὶ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἐλεφήνορος, ἔπλευσαν μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων κατὰ τῆς Τροίας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 536), συμπαραλαβόντες καὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ Θησέως (Πλούτ. Θησ. ΙΣΤ)· ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν πλανηθέντες μετὰ 8 πλοίων, ἐρρίφθησαν εἰς τὰ Κεραύνια ὄρη. Περιγράφονται δ' ὡς ἄγριοί τινες καὶ μακρὰν τρέφοντες κόμην («ὄπισθεν κομόωντες»).

Ἀβαντιάδης, Ἴδ. Περσεύς.

Ἄβαξ ἢ ἀβάκιον, πλὰξ ληθίνη ἢ καὶ ἄλλης ὕλης, ξύλου, μετάλλου, ἡ καλύπτουσα τὰς τραπέζας. Οὕτω καὶ ἡ ἐφ' ἧς ἐκύβευον ἢ ἐπέσσευον (ἴδ. Πεσσοί)· ὁμοίως δὲ καὶ ἡ χρησιμεύουσα εἰς χάραξιν γραμμῶν ἢ ἀριθμῶν πρὸς γεωμετρικὰ σχήματα ἢ ἀριθμητικοὺς ὑπολογισμοὺς διὰ ψήφων (Πολύβ. Ε, 26). Ἀβακίσκοι δὲ ἢ ἀβάκια ἐλέγοντο καὶ τὰ τετραγωνίδια ἃ περιελαμβάνοντο εἰς τὰ κοσμήματα τῶν τοίχων ἢ εἰς τὰ ψηφιδωτὰ ἐδάφη.

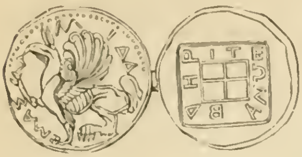
Ἄβαρις, ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος, ὃν ἡ παράδοσις ὡς θαυματουργὸν ἐθεώρει. Κατὰ τὴν ἕκτην ἢ ἑβδόμην π. Χ. ἑκατονταετηρίδα, ἐκ τῶν Ὑπερβορείων προερχόμενος, ἔλαβε, κατὰ τὸν Ἰάμβλιχον (Β. Πυθ. ΙΘ, 28), χρυσοῦν βέλος παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐφ' οὗ ὀχούμενος *(αἰθροβάτης)*, διῆλθε τὴν Ἑλλάδα χρησμοδοτῶν, ζῶν ἄτροφος (Ἡρόδ. Δ, 36), πολλὰς διδάξας συνταγὰς ἱλαστηρίους καὶ ἁγνισμοῦ, καὶ διὰ μόνων λέξεων νόσους ἀποσοβῶν, ὡς ἔσωσε τὴν Σπάρτην ἀπὸ κατατρύχοντος αὐτὴν λοιμοῦ, ὅτε καὶ ναὸν τῇ *Σωτείρᾳ κόρῃ* ἐκεῖ ᾠκοδόμησε (Παυσ. Γ, 13, 2).

Ἄβας, 1) Ἴδ. *Δαναός*. — 2) Ὀπαδὸς τοῦ Αἰνείου (Βιργ. Αἰ. Ι. 121).

Ἀβδαλώνυμος, ἀπόγονος τῶν βασιλέων τῆς Σιδόνος, ζῶν ἐν ἐσχάτῃ πενίᾳ ὡς ὑδροφόρος καὶ κηπουρός. Κυριεύσας ὁ Ἀλέξανδρος τὴν Σιδόνα, καὶ περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ μετριοφροσύνης αὐτοῦ μαθών, ἀνεβίβασεν αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον, δοὺς αὐτῷ καὶ τὴν περίχωρον πᾶσαν, καὶ τὸ πλεῖστον τῶν περσικῶν λαφύρων, (Curt. IV. 1, 19.—26.—Just. XI, 10, 8). Ὁ δὲ Διόδωρος (12, 46) καλεῖ αὐτὸν *Βαλλώνυμον*.

Ἄβδηρα (τὰ), 1) Πόλις τῆς Θράκης, παρὰ τὰς ἐκβολὰς τῆς Νέστου, ἀνατολικῶς, περὶ ἧς ἐπιστεύετο ὅτι ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους εἰς μνήμην τοῦ ὑπὸ τῶν ἵππων τοῦ Διομήδους σπαραχθέντος ἑταίρου αὐτοῦ Ἀβδήρου (Στρβ. Ζ, 331, Ἀπόσπ. 47. — Ἀπολλόδ. Β, 5, 8, 4). Ἀλλ' ἱστορικῶς (Ἡρδ. Α, 168), μαρτυρεῖται ὡς οἰκιστὴς αὐτῆς ὁ Κλαζομένιος Τιμήσιος, ὅτε ἐν Ὀλ. 31, α

(656 π. Χ.) ἐξεβλήθη τῆς πατρίδος του ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ. Κατεστράφη ὅμως ἡ νέα πόλις ὑπὸ τῶν Θρᾳκῶν· τὸ δὲ 543, Ἕλληνες ἐκ Τέου τῆς Λυδίας, φεύγοντες τὸν στρατηγὸν τοῦ Κύρου Ἅρπαγον, ἀνήγειραν πάλιν αὐτήν, δι' ὃ καὶ ὡς Τήιοι μνημονεύονταί τινες τῶν ἐν αὐτῇ γεννηθέντων ἐπισήμων ἀνδρῶν.

Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Μιλήτου ὑπὸ τῶν Περσῶν, ὑπέκυψε καὶ αὐτὴ εἰς τὴν δύναμίν των, καὶ ἐδέχθη τὸν Ξέρξην ἐκστρατεύοντα κατὰ τῆς Ἑλλάδος, δι' ὃ καὶ πλούσια δῶρα ἔλαβε παρὰ τοῦ Μεγάλου Βασιλέως μετὰ τὴν ἧτταν καὶ ἐπιστροφήν του (Ἡρόδ. Ζ, 109. 126. — Η, 120). Οἱ Ἕλληνες ὅμως τὴν ἀπηλευθέρωσαν, καὶ ἐτάχθη μεταξὺ τῶν συμμάχων τῶν Ἀθηναίων (Διόδ. Ι, 172). Τὸ 396 δ' ἔτος προσεβλήθη καὶ δεινῶς ἔπαθεν ὑπὸ τῶν Τριβαλλῶν, καὶ μετὰ 33 ἔτη προσετέθη εἰς τῶν Μακεδόνων τὴν συμμαχίαν. Ἐπὶ Ῥωμαίων, 188 π. Χ. (Τ. Liv. XXXVIII, 41) διετήρει μὲν ἔτι ἡ πόλις τὴν ἐλευθερίαν της, ἀλλὰ κατὰ τὸ 170 βαρέως τὴν ἔβλαψεν ὁ στρατηγὸς Ὁρτένσιος (Liv. XLIII, 4). Ἐν τῷ Μεσαίωνι ἐκαλεῖτο ἡ θέσις *Πολλοὶ στύλοι*, καὶ ἤδη μένει ἔρημος. Ἐξ Ἀβδήρων κατήγοντο ὁ φιλόσοφος Ἑκαταῖος καὶ ὁ Πρωταγόρας, ὡς καὶ ὁ φιλόσοφος Δημόκριτος, ὁ *γελασῖνος* ἐπιλεγόμενος, διότι ἐλέγετο ὅτι πάντοτε ἐγέλα. Προσάπτει δ' ὁ Κικέρων (ad Att. IV, 16, 6—VII, 7, 4.—p.d.1, 43) πολλὴν ἀβουλίαν αὐτοῖς εἰς τῶν δημοσίων τὴν διαχείρισιν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐδυσφημοῦντο ἐπὶ βλακίᾳ, ὥστε ὁ μὲν Ἰουβενάλιος (Χ, 48) λέγει τὴν πόλιν αὐτῶν patriam vervecum, ὁ δὲ Γαληνὸς ἀποδίδωσι τὴν ἄνοιαν αὐτῶν εἰς αἰτίας κλιματικάς. — 2) Πόλις ὑπὸ τῶν Φοινίκων ἐν Ἰσπανίᾳ κτισθεῖσα, μεταξὺ Μαλάγας καὶ Καρθαγένης.

Ἀβέλλα, πόλις ἐν Καμπανίᾳ, ἀποικισθεῖσα ἐκ τῆς Χαλκιδικῆς (Just. XX, 1, 13,—Στρβ. Ε, 249). Ὁ Βιργίλιος τὴν λέγει *μηλοφόρον*, καὶ ὁ Πλίνιος (XV, 24, 16, 52) ἐπαινεῖ αὐτῆς τὰ ῥόδια καὶ τὰ λεπτοκάρυα. Ἐκεῖ κατὰ τὰ τέλη τῆς τελευταίας ἑκατονταετηρίδος εὑρέθη ἐπιγραφὴ σπουδαιοτάτη διὰ τὴν γνῶσιν τῆς Ὀσκικῆς γλώσσης (cippus Abellanus).

Ἄβιοι, νομάδες, κατὰ Πτολεμαῖον ἐν Σκυθίᾳ ὑπὲρ τὸν Ἰμάον οἰκοῦντες, ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου δὲ (Ἰλ. Ν, 6) μετὰ τῶν Ἱππομαλγῶν καὶ Γαλακτοφάγων μνημονευόμενοι ὡς οἱ δικαιότεροι τῶν ἀνθρώπων. Ὑπῆρχον δὲ καὶ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἔπεμψαν αὐτῷ πρέσβεις (Στρβ. Ζ, 296. — Ἀρρ. Δ, 1.— Curt. VII, 6, 11.—Amm. Marc. XXIII, 6).

Ἀβισάρης, ἡγεμὼν Ἰνδὸς τῶν νοτιοδυτικῶν τῆς Κασεμίρης, ἀντιταχθεὶς κατ' ἀρχὰς κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου, εἶτα δὲ διὰ πρεσβείας προτείνας ὑποταγήν. Οὐχ ἧττον συνέπραξε μετὰ τοῦ Πώρου· ἀλλὰ μετὰ τὴν ἧτταν αὐτοῦ ὑπέκυψε, καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ηὔξησε τὴν ἐπικράτειάν του, ἣν οὗτος ἀποθανὼν ἀφῆκεν εἰς τὸν υἱόν του (Στρβ. ΙΕ, 698.—Διοδ. ΙΖ, 87.—Ἀρρ. Ε, 8, 3, Κ, 5. Curt. VIII, 43, 13. XLVII, 1. IX, 1, 7, X, 3, 20).

Ἀβουλίτης, σατράπης τῆς Σουσιανῆς, πέμψας τὸν υἱόν του πρὸς τὸν εἰσβάλλοντα Ἀλέξανδρον, ὑπετάγη αὐθορμήτως, καὶ ἐπεκυρώθη εἰς τὴν θέσιν του. Ἀλλ' ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτε ἐπέστρεψεν ἐκ τῆς Ἰνδικῆς, μαθὼν ὅτι καὶ αὐτός, ὡς καὶ ἄλλοι τοποτηρηταί, εἶχον, διὰ καταχρήσεων, παραμελήσει τὴν συντήρησιν τοῦ στρατοῦ, ἐθανάτωσε καὶ αὐτὸν μετ' ἐκείνων (Ἀρρ. Γ, 16, 4.—Ζ, 4, 1.—Διόδ. ΙΖ, 65.—Curt. V, 8, 8. X, 17).

Ἀβραδάτας, ἡγεμὼν τῆς Σουσιανῆς ἐν Περσίᾳ, συνεμάχει μετὰ τῶν Ἀσσυρίων κατὰ τοῦ Κύρου, ἀλλὰ προσῆλθεν αὐτῷ προτροπῇ τῆς γυναικός του Πανθέας, ἣν ὁ Κῦρος αἰχμαλωτεύσας, ἐπροστάτευσε

κατὰ πάσης ὕβρεως (Ξενοφ. Κυρ. Π. Ε, 1, 3). Ἐφονεύθη δὲ μαχόμενος ὑπὸ τὸν Κῦρον κατὰ τῶν Λυδῶν, καὶ ἡ Πανθέα ἐκ λύπης ηὐτοχειρίασεν· ὁ δὲ Κῦρος τοῖς ἀπέδωκε μεγάλας ἐπικηδείους τιμάς, καὶ τοῖς ἀνήγειρε μνημεῖον μετὰ στήλης συριαστὶ ἐπιγεγραμμένης (Αὐτ. ΣΤ, 1, 46. Ζ, 3, 5).

'Αβράξας, ἢ 'Αβρανάξ. Ἡ λέξις αὕτη εὑρίσκεται ἐπιγεγραμμένη ἐπὶ πολυτίμων λίθων, οἵτινες φαίνεται ὅτι ἐφέροντο ὡς φυλακτήρια κατὰ τὴν τετάρτην μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα, καὶ ἔχουσιν ἐπικεχαραγμένον μυστηριῶδές τι σχῆμα, συνήθως σῶμα ἀνδρὸς μετὰ κεφαλῆς ἀλέκτορος καὶ ὄφεων ἀντὶ ποδῶν.

'Αβροκόμας, σατράπης τῆς Φοινίκης, ἐξ ἀνανδρείας ἢ συμφέροντος εἰς τὸν νεώτερον Κῦρον τὰ στενὰ τῆς Κιλικίας καὶ τὴν διάβασιν τοῦ Εὐφράτου παραδούς (Ξενοφ. Ἀνάβ. Α, 4, 5. ΙΗ, 7, 12).

῎Αβυδος, πόλις τῆς Μυσίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀπέναντι τῆς Σηστοῦ, γνωστὴ ἤδη καὶ τῷ Ὁμήρῳ (Ἰ. Β, 836).

Ἀπῳκίσθη δ' ἔπειτα ὑπὸ Μιλησίων (Θου. Η, 61. — Στρβ. ΙΓ, 590). Κατ' αὐτὴν ἐγεφύρωσαν οἱ Πέρσαι τὸν πορθμὸν (Ἡρόδ. Ζ, 33). Ἀνδρείως ἀντιστᾶσα κατὰ Φιλίππου Γ', τοῦ Μακεδόνος, ἐκυριεύθη, καὶ κατεστράφη τὸ 201 π. Χ. (Πολ. ΙΣΤ, 15.—Liv. XXXI, 17). Ἐνταῦθα κατῴκει, καὶ ἐντεῦθεν διενήχετο τὸν Ἑλλήσποντον ὁ Λέανδρος (Ἴδ.).

'Αβύλη (ἢ 'Αβίλη) στήλη, ὄρος ἐν Μαυριτανίᾳ τῆς Ἀφρικῆς, ἀποτελοῦν μετὰ τῆς Κάλπης, ὄρους Ἱσπανικοῦ, τρία μίλια ἀπέχοντος, τὰς *Στήλας τοῦ Ἡρακλέους* (τὸ στενὸν τοῦ Γιβραλτάρ).

'Αγαθαρχίδης, ἐκ Κνίδου, Ἕλλην γραμματικός, ἀκμάσας περὶ τὸ 117 π. Χ. Ἔγραψε πολλά, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν σώζονται μόνον ἀποσπάσματα *περίπλου Ἐρυθρᾶς θαλάσσης* ἐν πέντε βιβλίοις.

'Αγάθαρχος Εὐδήμου, Σάμιος ζωγράφος αὐτοδίδακτος (Σουΐδ. Ἁρποκρ. φ. Ὀλυμπιόδωρος), κυρίως ἐν Ἀθήναις ἐργαζόμενος, ἐνέκυψεν εἰς τὴν σκηνογραφίαν, περὶ ἧς καὶ συνέγραψε (Vitr. VII, Praef. 10), καὶ ἐζωγράφησε σκηνὴν διὰ τὸν Αἰσχύλον, πιθανῶς διὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ τραγῳδίαν, τὴν Ὀρεστιάδα (Ὀλ. 80, 6), διότι, κατὰ Ἀριστοτέλην (Ποι. Δ, 16), πρῶτος σκηνογραφίας εἰσήγαγεν εἰς τὸν θέατρον ὁ Σοφοκλῆς, ὥστε ὁ Ἀγάθαρχος καὶ δι' αὐτὸν εἰργάσθη, καὶ προσέτι λέγει ὁ Πλούταρχος (Περ. ΙΓ) ὅτι ἐπὶ Περικλέους, ἀκούσας ὁ Ζεῦξις τινὸς ἐπαινοῦντος αὐτὸν ὅτι ταχέως ἐζωγράφει, ἀπήντησεν· «Ἐγὼ δ' ἐν μακρῷ χρόνῳ.»

'Αγαθήμερος, Ἕλλην γεωγράφος, πιθανῶς τῆς 4 ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. εἰς ὃν ἀνήκουσι τὰ 5 πρῶτα κεφάλαια τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ *τῆς γεωγραφίας ὑποτύπωσις*.

'Αγαθίας Μεμνονίου, ἐκ Μυρίνης, νομολόγος ἐν Βυζαντίῳ κατὰ τὴν 6 ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. Ἔγραψε, κατ' ἐξακολούθησιν τοῦ Προκοπίου, πέντε σωζόμενα βιβλία τῆς ἱστορίας τοῦ Ἰουστινιανοῦ κατὰ τὰ ἔτη 553—560, εἰς ὕφος βαρὺ καὶ ἐπιτετηδευμένον, ἀλλὰ μετ' ἐπιμελείας ὡς πρὸς τὰ ἐκτιθέμενα. Προσέτι δ' ἐποίησεν ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν Ἐπιγράμματα, περιλαμβανόμενα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἀνθολογίαν.

'Αγαθοδαίμων, ὁ ἀγαθὸς θεός, εἰς ὃν κατὰ τὸ τέλος τῆς ἑστιάσεως προέπινον ποτήριον ἀκράτου οἴνου.

Ἐπὶ Ῥωμαίων (Hor. Ep. II, 2, 187. — Tibull. IV, 8), συνεγεννᾶτο καὶ μεθ' ἑκάστου ἀνθρώπου, προστατεύων αὐτόν.

'Αγαθοεργοὶ ἐλέγοντο οἱ ἐκ τῶν

300 ἱππέων, τῶν ἀποτελούντων τὴν φρουρὰν τῶν βασιλέων τῆς Σπάρτης πέντε κατ' ἔτος λαμβανόμενοι, εἴτε οἱ πρεσβύτεροι (Ἡροδ. Α, 67), ἢ κατ' ἐκλογὴν (Τιμ. Λεξ. Πλατ. φ. Bekker Anecd. I, 209), καὶ ὑπηρετοῦντες εἰς ἀποστολὰς εἰς τὴν ξένην.

Ἀγαθοκλῆς. 1) Βασιλεὺς τῶν Συρακουσῶν. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Καρκῖνος, ἐκ Ῥηγίου, κατέφυγεν εἰς τὴν ἐν Σικελίᾳ ὑπὸ τοὺς Καρχηδονίους διατελοῦσαν πόλιν Θέρμας, ὅπου ἤσκει τὴν κεραμευτικήν. Ὅτε δ' ἐγεννήθη ἐνταῦθα ὁ Ἀγαθοκλῆς τὸ 361 π. Χ., ἐπειδὴ χρησμὸς διεδόθη καθ' ὃν τὸ παιδίον ἔμελλέ ποτε μεγάλως νὰ βλάψῃ τὴν Καρχηδόνα, κατέφυγεν ὁ Καρκῖνος μετ' αὐτοῦ εἰς Συρακούσας καὶ ἐπολιτογραφήθη αὐτόθι. Ὡς κεραμεὺς ἀνατραφεὶς καὶ ὁ Ἀγαθοκλῆς, εἰσῆλθε μετὰ ταῦτα εἰς τὴν στρατιάν, καὶ εἰς χιλίαρχον προβιβασθεὶς ἐπὶ τοῦ πολέμου κατὰ Μαμερτίνων καὶ Καμπανῶν καὶ τῆς πόλεως Αἴτνης, διεδέχθη τὸν στρατηγὸν Δάμαν (ἢ Δαμάσκωνα Just. XXII, 1, 12) καὶ ἐνυμφεύθη τὴν πλουσίαν του χήραν. Ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείδου καὶ Σωσιστράτου, οἵτινες προῆρχον τῆς ἀριστοκρατίας, ἐκ Συρακουσῶν ἐκβληθείς, συμπαρέλαβε πάντας τοὺς δυσηρεστημένους, ὑπηρέτησεν ὑπὸ τοὺς Ταραντίνους, ἐβίασε τοὺς δύο ἀντιπάλους αὐτοῦ νὰ λύσωσι τοῦ Ῥηγίου τὴν πολιορκίαν, καὶ ἐξεδίωξεν αὐτοὺς ἐκ τῶν Συρακουσῶν. Ἀλλ' ἐξεβλήθη καὶ αὐτὸς αὖθις ὑπὸ τῶν ὑποπτευόντων αὐτὸν ὡς ἀποβλέποντα εἰς τὴν τυραννίδα, καὶ ἀνεκλήθησαν οἱ ἀντιφρονοῦντες. Συλλέξας ὅμως παρ' ἑαυτὸν νέους τολμητίας καὶ δὴ καὶ λῃστὰς (Just. XXII, 1, 14), ἐπανῆλθε, καὶ συνετῶς προσενεχθείς, ἐξελέγη ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ τότε, ἀπορρίψας τὸ προσωπεῖον, καὶ βοηθείᾳ τῶν ὀπαδῶν του, ἐδείχθη σκληρότατος, ἐθανάτωσε περὶ τοὺς τετρακισχιλίους πολίτας, καὶ πλείστους ἄλλους ἐξέβαλε, παραδοὺς τὰ κτήματά των εἰς λεηλασίαν (Just. XXII, 2). Οἱ ἐκβληθέντες ἐξήγειραν κατ' αὐτοῦ πολλὰς πόλεις, ἰδίως τὸν Ἀκράγαντα· ἀλλά, βοηθείᾳ τῶν Ταραντίνων, κατέβαλεν αὐτούς, καὶ τοὺς ἠνάγκασεν εἰς εἰρήνην, τὸ 314. Μετὰ δύο δ' ἔτη, ἐκστρατεύσας κατὰ τῆς σικελικῆς Μεσσήνης, περιεπλάκη εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς Καρχηδονίους, καὶ τὸ ἑπόμενον ἔτος παρὰ τὸν ποταμὸν Ἱμέραν ὑπ' αὐτῶν νικηθείς, ἐπολιορκήθη εἰς Συρακούσας. Τότε δέ, ναοὺς καὶ ἰδιώτας συλήσας ἐπὶ προμηθείᾳ χρημάτων, τὴν φρούρησιν τῆς πόλεως εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἄντανδρον ἀναθείς, καὶ ἑξήκοντα τριήρεις ὁπλίσας, διέσχισε μετ' αὐτῶν τὸν ἐχθρικὸν στόλον, καὶ ἔπλευσε, τὸ 310, εἰς Ἀφρικήν, ἵνα μεταφέρῃ εἰς Καρχηδόνα τὸν πόλεμον (Just. XXII, 4. — Διοδ. XVII, 23). Ἀφιχθεὶς δ' ἔκαυσε τὰ πλοῖά του, καὶ μετὰ 11,000 ἀνδρῶν ἐνίκησε τριπλασίους ἐχθρούς, ὑπὸ τὸν Ἄννον καὶ Βωμίλκαν. Ὁ ἐν Σικελίᾳ Καρχηδόνιος στρατηγὸς Ἀμίλκας ἔπεμψε μέρος τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ εἰς βοήθειαν τῆς πατρίδος του, ἀλλ' ἐφονεύθη μετ' ὀλίγον (306) ὑπὸ τῶν Συρακουσίων. Ὁ δὲ Ἀγαθοκλῆς, κατευνάσας στάσιν διεγερθεῖσαν ἐν τῷ στρατῷ του, ἐνίκησεν ἐπανειλημμένως τοὺς Καρχηδονίους (Διοδ. Κ, 29)· συμμαχήσας δὲ μετὰ τοῦ Ὀφέλλα, βασιλέως τῆς Κυρήνης, ἐφόνευσεν αὐτὸν προδοτικῶς, καὶ ἠνάγκασε τὸν στρατὸν αὐτοῦ νὰ ἑνωθῇ μετὰ τοῦ ἰδικοῦ του (Διοδ. Κ, 40. — Just. XXII, 7). Οὐχ ἧττον δὲ δολίως καὶ ἀπανθρώπως προσηνέχθη καὶ πρὸς τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰς ἀπ' αὐτοῦ ἀποστάσας πόλεις. Ἐν τούτοις δὲ (306) ἐνύμφευσε τὴν θυγατέρα του μετὰ τοῦ Πύρρου, τοῦ βασιλέως τῆς Ἠπείρου, καὶ ἀνέλαβε καὶ αὐτὸς τὸν βασιλικὸν τίτλον. Ἀλλ' οἱ Ἀκραγαντῖνοι, ἐπιπεσόντες κατὰ τῶν Συρακουσῶν, ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Σικελίαν, ἀφεὶς τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ εἰς τὸν υἱόν του Ἀγάθαρχον. Ἀλλ' ὁ Συρακούσιος Δεινοκράτης εἶχεν ὁπλίσει ἐν τούτοις ἐπίφοβον στρατὸν κατ' αὐτοῦ, καὶ συγχρόνως ὁ υἱός του ἡττᾶτο ἐν Ἀφρικῇ, καὶ ἀπεσύρθη εἰς

Τύνιδα. Ἐβιάσθη λοιπὸν νὰ ἐπιστρέψῃ αὖθις εἰς Καρχηδόνα, ἀλλ' ἐνικήθη κατὰ κράτος, καὶ ἀπεφάσισε νὰ φύγῃ κρυφίως, ἐγκαταλείπων τὸν υἱόν του καὶ τὸν στρατόν. Τοῦτο ὅμως μαθόντες οἱ στρατιῶται, τὸν συνέλαβον καὶ τὸν ἐδέσμευσαν. Ἀπολυθεὶς δὲ πάλιν, ἐδραπέτευσεν εἰς Σικελίαν, καὶ τότε οἱ στρατιῶται πλήρεις ὀργῆς, ἐθανάτωσαν τοὺς υἱούς του, καὶ ηὐτομόλησαν οἱ πλεῖστοι εἰς τοὺς Καρχηδονίους. Ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἐξεδικήθη δι' ἀπαισίων ὠμοτήτων κατὰ τῶν ἐν Συρακούσαις οἰκογενειῶν αὐτῶν (Διοδ. Κ, 54). Οὕτως ηὔξησεν ἡ ἐπιρροὴ τοῦ Δεινομένους, μεθ' οὗ ἠναγκάσθη νὰ συνθηκολογήσῃ ὁ Ἀγαθοκλῆς. Συγχρόνως δὲ διηλλάγη μετὰ τῶν Καρχηδονίων, παραδοὺς αὐτοῖς ἀντὶ χρημάτων τὰς σικελικὰς πόλεις (Just. XXII, 8). Εἶτα δὲ τοὺς ἐξορίστους ἐν μάχῃ νικήσας, κατεδίκασε πολλὰς χιλιάδας εἰς θάνατον, καὶ συνεβιβάσθη μετὰ τοῦ Δεινομένους (Διοδ. Κ, 89). Νικήσας δὲ καὶ ἄλλας πόλεις, ἤρχισεν ἔκτοτε ἠπιώτερον κυβερνῶν (Πολ. Θ, 23. — Just. XIII, 1, 2). Καὶ ἐδυσσεβόμευε μὲν πάντοτε νέας ἐπιχειρήσεις κατὰ Καρχηδόνος· ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἐδηλητηρίασεν αὐτὸν ὁ ἔγγονος αὐτοῦ Ἀγάθαρχος δι' ὀδοντογλυφίδος, καὶ τὸ φάρμακον κατέτρωγε τὰς σάρκας αὐτοῦ καὶ τὸν ἐβασάνιζεν εἰς βαθμὸν ὥστε ἀνῆψε πῦρ καὶ ἐκάη ζῶν, τὸ 289, εἰς ἡλικίαν 72 ἐτῶν (Διοδ. ΚΑ, 12. — Just. XXIII, 2), βασιλεύσας ἔτη 28. Πρὸ τοῦ θανάτου του δ' ἔτι διημφισβήτουν ὁ υἱὸς καὶ ὁ ἔγγονός του τὴν κληρονομίαν του, καὶ τούτου ὑπερισχύσαντος, ἔπεμψεν εἰς Αἴγυπτον τὴν γυναῖκα καὶ τὰ παιδία του μικρὸν πρὶν ἢ ἀποθάνῃ. — 2) υἱὸς Λυσιμάχου, τοῦ στρατηγοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου, καὶ μετὰ ταῦτα βασιλέως τῆς Θρᾴκης. Ἐν πολέμῳ κατὰ τῶν παραδουναβίων Γετῶν, ᾐχμαλωτεύθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως αὐτῶν Δρομιχαίτου, ὡς καὶ ὁ Λυσίμαχος, ἐλθὼν νὰ τὸν σώσῃ (292 π. Χ.), ἀλλ' ἀμφότεροι ἀπηλευθερώθησαν (Πλουτ. Δημήτρ. ΛΘ). Ἐν Καρίᾳ δὲ καὶ Λυδίᾳ πολεμῶν ὁ Ἀγαθοκλῆς ἐν ἔτει 287 Δημήτριον τὸν Πολιορκητὴν (Πλούτ. αὐτ. ΜΣΤ), ἠνάγκασεν αὐτὸν νὰ ὑποχωρήσῃ. Μετά τινα δ' ἔτη ἡ μητρυιὰ αὐτοῦ Ἀρσινόη, θυγάτηρ τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, καὶ συγχρόνως γυναικαδέλφη τοῦ Ἀγαθοκλέους, ἔχοντος εἰς γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς Λυσάνδραν, ἐκ φθόνου ἐσυκοφάντησεν αὐτὸν ὡς θέλοντα νὰ φονεύσῃ τὸν πατέρα του, καὶ ὁ Λυσίμαχος, πιστεύσας τὴν ἄδικον κατηγορίαν, ἠθέλησε νὰ τὸν δηλητηριάσῃ· ἀποτυχὼν δὲ, τὸν ἐθανάτωσε διὰ Πτολεμαίου τοῦ Κεραυνοῦ, υἱοῦ τοῦ Λάγου, τὸ 284 π. Χ. Ἡ δὲ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα του κατέφυγον παρὰ τῷ Σελεύκῳ, βασιλεῖ τῆς Συρίας (Just. XVII, 1, 4—9).

Ἀγάθυρσοι, σαρματικὸς λαὸς, τὴν καταγωγὴν αὐτοῦ ἀναφέρων εἰς ἥρωά τινα Ἀγάθυρσον, υἱὸν τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἐχίδνης (Ἡρόδ. Δ, 10), καὶ ἀδελφὸν τοῦ Γελωνοῦ, ἐξ οὗ κατήγοντο οἱ Γελωνοί. Καθ' Ἡρόδοτον ἦσαν γεωπόνοι, πλούσιοι, εἰρηνικοὶ, ἀλλ' οὐχὶ φιλάργυροι, καὶ κοινὰς τὰς γυναῖκας ἔχοντες. Κατὰ Βιργίλιον (Æn. IV, 146) ἦσαν γραπτοὶ (picti), ἐξ οὗ τινὲς ἐξέλαβον ὅτι, ὡς οἱ ἄγριοι, ἐχρωμάτιζον τὸ σῶμά των. Ἀλλ' ἄλλοι ἰσχυρίζονται ὅτι εἶχον τὰ ἐνδύματά των μόνον πολύχροα (Avienus, Perieg. 447.—Ἴδ. Pl. VI, 12, 26.—Mela, II, 1).

Ἀγάθων Τισαμενοῦ Ἀθηναῖος, γεννηθεὶς τὸ 448 π. Χ., τραγικὸς ποιητὴς, φίλος τοῦ Εὐριπίδου καὶ τοῦ Πλάτωνος. Τὸ πρῶτον ἐνίκησεν εἰς δραματικὸν ἀγῶνα τὸ 416, ὅτε καὶ διὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ ἑστίασιν ἔγραψεν ὁ Πλάτων τὸν διάλογον ὃν ἐπέγραψε «Συμπόσιον,» ἀποδιδοὺς αὐτῷ λόγους χαρακτηρίζοντας τὴν μόρφωσιν καὶ τάσιν τοῦ πνεύματός του. Ἦν εὔπορος, ἀνέτως ζῶν καὶ φίλος τῆς εὐζωίας, καὶ συγχρόνως μετὰ τοῦ Εὐριπίδου ἐπεσκέφθη τὴν πολυτελῆ αὐλὴν τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Ἀρχελάου. Διδάσκαλος αὐτοῦ ἦν ὁ Πρόδικος,

καὶ τὸν Γοργίαν εἶχεν ὡς πρότυπον. Ὁ Ἀριστοτέλης μνημονεύει πολλάκις αὐτοῦ ἐν τῇ ποιητικῇ του (III), λέγων ἐν ἄλλοις τὰ χορικὰ αὐτοῦ «ἐμβόλιμα,» ἤτοι μὴ ἀναγκαίως συνδεόμενα μετὰ τοῦ μύθου τοῦ δράματος. Ἑπτὰ Τραγῳδίαι αὐτοῦ μνημονεύονται, ὧν ἡ μία ἐκαλεῖτο «Ἄνθος.» (Ἴδ. Πλούτ. Συμπ. III, 1.— Πλάτ. Συμπ. Σ, 198. — Ἀριστ. Ποιητ. Θ, 18. — Ἀριστφ. Θεσμ. 59, 106. —Αἰλιαν. Π. Ί. 14, 13).

Ἄγαλμα, ἴδ. Πλαστική.

Ἀγαμέμνων, υἱὸς Ἀτρέως (Ἀτρείδης καθ' Ὅμηρον), βασιλεὺς τῶν Μυκηνῶν. Μήτηρ δ' αὐτοῦ μνημονεύεται ἡ Ἀερόπη, νυμφευθεῖσα εἰς πρῶτον γάμον τὸν Πλεισθένην, καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ τὸν Ἀτρέα, ὅστις, ὑποπτεύσας αὐτῆς ἐρωτικὰς σχέσεις μετὰ τοῦ Θυέστου, τὴν κατεπόντισεν. Ἄλλοι δὲ (Ἀπολλ. Γ, 2, 1), συγχέοντες τὴν παράδοσιν, λέγουσι τὸν Ἀγαμέμνονα υἱὸν τοῦ Πλεισθένους, υἱοῦ, ἢ πατρὸς τοῦ Ἀτρέως. Ὅτε δ' ὁ Θυέστης καὶ ὁμοῦ ὁ υἱός του Αἴγισθος, φονεύσαντες τὸν Ἀτρέα (ἴδ.), κατέλαβον τὴν ἀρχὴν τῶν Μυκηνῶν, ἔφυγεν ὁ Ἀγαμέμνων μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Μενελάου εἰς τὴν Σπάρτην, καὶ ἐνυμφεύθησαν τὰς θυγατέρας τοῦ ἐκεῖ βασιλέως Τυνδάρεω, τὴν Κλυταιμνήστραν ὁ Ἀγαμέμνων, τὴν Ἑλένην δ' ὁ Μενέλαος, ὅστις καὶ διεδέχθη τὸν πενθερόν του εἰς τὸν θρόνον, ἐν ᾧ ὁ Ἀγαμέμνων, ἀποδιώξας τοὺς καταλαβόντας τὴν ἀρχήν του, ἐπανῆλθεν εἰς Μυκήνας, καὶ ἦν εὐρεῖα ἡ ἐξουσία αὐτοῦ, διότι ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου λέγεται «πολλῇσι νήσοισι καὶ Ἄργεϊ παντὶ ἀνάσσων.» Ὅτε δ' οἱ Ἕλληνες βασιλεῖς συνησπίσθησαν ἵνα ἐκδικήσωσι τὴν εἰς τὸν Μενέλαον γενομένην ὕβριν ὑπὸ τοῦ Πάριδος, βασιλόπαιδος τῆς Τρῳάδος, ὅστις ἥρπασε τὴν Ἑλένην, πάντες ὁμοθύμως ἐξελέξαντο τὸν Ἀγαμέμνονα ὡς ἀρχηγὸν αὐτῶν· ὁ δ' ἔφερεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Αὐλίδος, εἰς ὃν συνῆλθον πάντες οἱ Ἑλληνικοὶ στόλοι, ἑκατὸν πλοῖα, καὶ ἐκεῖ ἐτέλεσε τὴν θυσίαν τῆς θυγατρός του *Ἰφιγενείας* (ἴδ.), ἧς τὴν παράδοσιν διηώνισεν ὁ Σικυώνιος ζωγράφος Τίμανθος τῆς 95 Ὀλυμπιάδος, παραστήσας τὸν Ἀγαμέμνονα, κατὰ τὸν Εὐριπίδην, συγκαλύπτοντα τὸν πρόσωπόν του ἐκ λύπης. Τοῦ ἐξόχου ἀριστουργήματος ὑπάρχει τὸ προκείμενον ἀντίγραφον ἐν Πομπηΐᾳ. Ἀνδρεῖος καὶ μεγαλοπρεπής, ἀλλὰ πολλάκις καὶ εὐερέθιστος, ἐκίνησεν, ἐπὶ τῆς πολιορκίας τῆς Τρῳάδος (ἴδ. Τρωϊκὸς πόλεμος), τὴν δυσαρέσκειαν τοῦ Χρύσου, ἱερέως τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ νεαροῦ Ἀχιλλέως, πρὸς μεγάλην βλάβην τῆς ἐκστρατείας. Μετὰ δὲ τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως, ἐπέστρεψεν εἰς Μυκήνας, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ δοριάλωτον τὴν κόρην τοῦ

ΤΕΙΧΟΓΡ. ΠΟΜΠΗΙΑΣ

Πριάμου, τὴν μάντιδα Κασσάνδραν. Ἀλλ' ἐκεῖ ὁ Αἴγισθος, συνομώσας μετὰ τῆς Κλυταιμνήστρας, τὸν ἐδολοφόνησεν ἐν συμποσίῳ, ἡ δὲ Κλυταιμνήστρα ἐφόνευσε τὴν Κασσάνδραν (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 256, Δ, 512, Λ, 405), ἤ, κατ' ἄλλους (Αἰσχλ. Ἀγ. 1389), τὸν Ἀγαμέμνονα ἐφόνευσεν αὐτὴ ἡ Κλυταιμνήστρα ἐν τῷ βαλανείῳ, ῥίψασα ὑπὲρ τὴν κεφαλήν του χιτῶνα συνερραμμένον, στερήσαντα αὐτὸν τῆς χρήσεως τῶν χειρῶν. Τέκνα δὲ τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας ἦσαν (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 142) ἡ *Ἰφιάνασσα*, ἡ *Χρυσόθεμις*, ἡ *Λαοδίκη* (Ἠλέκτρα παρὰ τοῖς δραματοποιοῖς), καὶ ὁ Ὀρέστης, ἐκδικήσας κατὰ τὸν μετέπειτα χρόνον τὸν θάνατον τοῦ πατρός του ἐπὶ τοῦ Αἰγίσθου καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας. Εἰς ταύτας προστίθεται ὑπὸ ποιητῶν καὶ ἡ Ἰφιγένεια (πιθανῶς ἡ αὐτὴ τῇ Ἰφιανάσσῃ). Ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ Ἀμύκλαις ἵσταντο ἀνδριάντες αὐτοῦ, καὶ ὑπῆρχον οἱ δοξάζοντες ὅτι ἦν βασιλεὺς τῆς Λακεδαίμονος ἐν Ἀμύκλαις οἰκῶν.

Ἀγαμήδης, υἱὸς Ἐργίνου, βασιλεὺς τοῦ Βοιωτίου Ὀρχομενοῦ, ᾠκοδόμησε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Τροφωνίου τὸν ἐν Δελφοῖς ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ προσέτι Θησαυρὸν δι' Ὑριέα, τὸν βασιλέα τῆς ἐν Βοιωτίας Ὑρίας. Ἀλλ' εἰς αὐτὸν οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐνήρμοσαν ἕνα λίθον περιαιρετόν, ὃν ἀφαιροῦντες διὰ νυκτός, ἔκλεπτον τὰ κειμήλια. Τοῦτο ἐννοήσας ὁ βασιλεύς, ἐνήρμοσεν ἐν τῷ Θησαυρῷ παγίδα, εἰς ἣν ἐνέπεσεν ὁ Ἀγαμήδης. Ὁ δὲ Τροφώνιος, ἵνα μὴ φωραθῇ, τὸν ἀπεκεφάλισε, καὶ ἔλαβε τὴν κεφαλήν. Ἀλλ' εἰς Λεβαδίαν, ὅπου τὴν ἔκρυψεν, ἀνοιγεῖσα ἡ γῆ τὸν κατέπιε (Παυσ. Θ, 37, 7), καὶ ἐκεῖ ὑπῆρξεν ἔκτοτε ὁ χρησμὸς τοῦ Τροφωνίου, εἰς οὗ τὸ ἄντρον ὁ εἰσερχόμενος οὐδέποτε πλέον ἐγέλα· οἱ δ' εἰς αὐτὸν προσερχόμενοι, ὤφειλον διὰ νυκτὸς νὰ θύσωσι κριόν, καὶ νὰ ἐπικαλῶνται καὶ τὸν Ἀγαμήδην. — Ἄλλη δὲ παράδοσις μετατίθησι τὸ συμβὰν εἰς Ἤλιδα, ὅπου Ἀγαμήδης ὁ Στυμφάλου, καὶ οἱ δύο αὐτοῦ υἱοί, Τροφώνιος καὶ Κερκύων, ἔκλεψαν οὕτω τὸν θησαυρὸν τοῦ Αὐγείου, καὶ μετὰ τὸν ὡς ἄνω εἴρηται θάνατον τοῦ Ἀγαμήδους, ἔφυγεν ὁ μὲν Τροφώνιος εἰς Ὀρχομενόν, ὁ δὲ Κερκύων εἰς Ἀθήνας. — Ὅμοιον δὲ τούτου διηγεῖται ὁ Ἡρόδοτος (Β, 121) ὡς συμβὰν εἰς Αἴγυπτον, εἰς τὸν θησαυρὸν τοῦ βασιλέως Ῥαμψινίτου, καὶ πιθανῶς ὁ μῦθος μετέβη ἐκεῖ ἀπὸ τῆς ἐπιμιξίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αἰγύπτου. — Οἱ δὲ πανταχοῦ συμβολικὰς ἑρμηνείας ἐπιζητοῦντες, βλέπουσιν ἐν τῷ Τροφωνίῳ προσωποποίησιν τῆς δυνάμεως τῆς ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς τοὺς *τρέφοντας* αὐτῆς θησαυροὺς παραγούσης, καὶ ὅτε αὐτὸς μετεπλάσθη εἰς ἥρωα καὶ κλέπτην, τότε λέγουσιν ὅτι τῷ ἐδόθη βοηθὸς ὁ Ἀγαμήδης, ἤτοι ὁ *ἄγαν* ἔμφρων!

Ἀγανίππη, 1) Πηγὴ παρὰ Θεσπιαῖς τῆς Βοιωτίας (Virg. Æn. X, 12), ἀναβλύσασα ἐκ κτύπου τοῦ ποδὸς τοῦ Πηγάσου, καὶ χορηγοῦσα τοῖς πίνουσι τὸ δῶρον τῆς ποιήσεως (Παυσ. Θ, 29, 5), ἴδ. *Ἱπποκρήνη*.—
—2) Ἡ νύμφη τῆς ἄνω πηγῆς, θυγάτηρ τοῦ Τερμησσοῦ. — 3) Γυνὴ τοῦ Ἀκρισίου, μήτηρ τῆς Δανάης, καλουμένη δὲ καὶ Εὐριδίκη.

Ἀγασίας. Δύο γλύπται τοῦ ὀνόματος τούτου, ἐξ Ἐφέσου. Τοῦ ἑνὸς τὸ σωζόμενον ἄγαλμα ἐπεσκευάσθη ὑπὸ Ἀριστάνδρου, τοῦ δ' ἄλλου εἶναι ὁ ἐν Παρισίοις «Βοργεσιανὸς μονομάχος» ἀμφότερα καλῆς ἐποχῆς.

Ἀγαυή, θυγάτηρ τοῦ Κάδμου καὶ τῆς Ἑρμιόνης, γυνὴ τοῦ Ἐχίονος, καὶ μήτηρ τοῦ Πενθέως.

Ἀγγεῖα, ὑπῆρχον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐκ παντοίας ὕλης καὶ παντοίων σχημάτων, οἷον ἐκ γῆς ὀπτῆς, πολλάκις κεχρωματισμένα δι' ἐρυθρᾶς βαφῆς ἐπὶ μέλανος ἐμβαδοῦ, ἢ τ' ἀνάπαλιν· ἄλλα δ' ἐκ μετάλλου, εἴτε χαλκοῦ ἢ ἀργύρου ἢ καὶ χρυσοῦ, ἢ ἁπλᾶ, ἢ μετὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον πλουσίων τορευμάτων· προσέτι λίθινα, καὶ ἐξ ἀλαβάστρου ἢ ἐξ ἠλέκτρου, ὑάλινα, καὶ ἄλλα,

μικραὶ φιάλαι, γλυπταῖς ψήφοις κεκοσμημέναι. Καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἐχρησίμευον πρὸς διατήρησιν ἢ μεταγγισμὸν τῶν ῥευστῶν, στρογ-

γύλα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ὀγκώδη, ἢ, ὡς οἱ *ἀμφορεῖς* καὶ αἱ *ὑδρίαι*, λεπτότερα, δύο λα-

βίδας ἔχοντα, καὶ τὸν λαιμὸν ἐπιμήκη, πολλὰ δ' αὐτῶν προωρισμένα ἵνα ἐμπήγνυνται εἰς τὴν γῆν, εἰς ὀξὺ ἀπολήγοντα. Οἱ *ἀλάβαστροι* ἦσαν ἐπιμήκεις, κυλινδρικοί, ἄνευ λαβίδων, προσδιωρισμένοι δι' ἔλαιον ἢ ἀρώματα, οἷα περιεῖχον καὶ τὰ εἰς τοὺς τάφους ἐντιθέμενα μικρὰ ἀγγεῖα. Εὐρὺ δὲ μᾶλλον εἶχον τὸ στόμιον, μετὰ λαβίδων καὶ αὐτοί, οἱ *κρατῆρες*, πρὸς κρᾶσιν τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ὕδατος. Οἱ δὲ *κύαθοι* ἦσαν ποτήρια (ἴδ.) μικρὰ ἄνευ λαβίδων. Τὰ μαγειρικὰ δὲ σκεύη, οἱ *λέβητες*, ἦσαν εὐρέα, μᾶλλον ἐπίπεδον ἔχοντα τὸν πυθμένα. Ἐξ αὐτῶν ἡ *κακάβη*, ἀγγεῖον τρίπουν, ὁ *αὐθέψης* (σαμαβάριον), ὁ *μαζονόμος*, εἶδος τρυβλίου. Ἡ ἐπισυνημμένη εἰκὼν παριστᾷ τινα ἐκ τῶν σχημάτων αὐτῶν, ἰδίως *ἀμφορεῖς*, καὶ γραπτὰ ἀγγεῖα, περὶ ὧν ἴδ. *Κεραμογραφία*.

'Αγγελίων καὶ **Τεκταῖος,** γλύπται τῆς Κρητικῆς σχολῆς, περὶ 550 π. Χ. (Παυσ. Β, 32).

'Αγελάδας, Ἀργεῖος γλύπτης, διδάσκαλος τοῦ Φειδίου καὶ ἄλλων τῶν πρώτων καλλιτεχνῶν, 495 π. Χ. (Παυσ. ΣΤ, 14.— Σχολ. Ἀριστφ. Βάτρ. 504.—Σουΐδ. φ. Γελάδας).

'Αγέλη. Ἐν Κρήτῃ πάντες οἱ νεανίαι, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ 18^{ου} ἔτους τῆς ἡλικίας των, ἀπετέλουν ἑταιρίας αἵτινες ἐκαλοῦντο *ἀγέλαι*, καὶ τὰ μέλη ἑκάστης ἀγέλης ἐλέγοντο *ἀγελαστοὶ* ἢ *ἀγέλαοι*· ὁ προϊστάμενος δὲ τῆς ἀγέλης, ὅστις καὶ *ἀγελάτης* ὠνομάζετο, ἦν ὁ πατὴρ τῶν ἐπ' εὐγενείᾳ μᾶλλον διαπρεπόντων ἐκ τῶν νεανιῶν, καὶ αὐτὸς κατήρτιζε τὴν ἀγέλην, φέρων αὐτὴν εἰς τὴν θήραν καὶ εἰς τὰ γυμνάσια, ἅτινα ἐκεῖ *δρόμοι* ἐκαλοῦντο, διὸ καὶ *ἀπόδρομοι* ἢ καὶ *ἀπάγελοι* ἐλέγοντο οἱ παῖδες οἱ μὴ ἔχοντες εἰσέτι τὴν ἡλικίαν ἵνα εἰς ἀγέλην καταταχθῶσι. Διητῶντο δὲ οἱ ἀγελαστοὶ διὰ πάσης τῆς ἡμέρας ὁμοῦ, καὶ μόνον νὰ διανυκτερεύσωσιν εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον ἐλάμβανον ἐνίοτε τὴν ἄδειαν. Ὅτε δ' ἐξήρχοντο τῆς ἀγέλης, καὶ κατετάττοντο εἰς τὰ συσσίτια, τὰ λεγόμενα *ἀνδρεῖα*, ἐνυμφεύοντο πάντες συγχρόνως. Εἶχε δ' ὁ ἀγελάτης καὶ ποινικὴν ἐπ' αὐτῶν ἐξουσίαν, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν πάντως τῶν ἀρχῶν (Στρβ. Ι, 480). — Καὶ εἰς τὴν Σπάρτην δ' ὑφίσταντο τοιαῦται ἑταιρίαι, ἀλλ' ἦσαν παίδων ἑπταετῶν, καὶ ὠνομάζοντο *βοῦαι*.

"Αγημα, τάγμα ἐκλεκτῶν ἀνδρῶν εἰς τὸν Μακεδονικὸν στρατὸν (Πολβ. Ε, 25, 65. ΛΑ, 8.).

'Αγήνωρ. 1) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος

καὶ τῆς Λιβύης, ἀδελφὸς δὲ τοῦ Βήλου, βασιλέως τῆς Φοινίκης, καὶ πατὴρ τοῦ Κάδμου, τῆς Εὐρώπης καὶ ἄλλων υἱῶν, οὓς μάτην ἐξέπεμψε πρὸς ἀναζήτησιν τῆς ἁρπαγείσης ἀδελφῆς των. Οὐδεὶς αὐτῶν ἐπέστρεψεν ('Απολλόδ. Γ, 1, 1). Ἦν δὲ πρόγονος τῆς Διδοῦς, δι' ὃ ὁ Βιργίλιος (Æn. I, 338) τὴν Καρχηδόνα *'Αγηνορίαν* ἀποκαλεῖ.—2) 'Ανδρεῖος Τρώς, υἱὸς τοῦ 'Αντήνορος καὶ τῆς Θεανοῦς, ἱερείας τῆς 'Αθηνᾶς ('Ομ. 'Ιλ. Λ, 59.—Ζ, 298), εἰσβάλλει εἰς τὸ ἑλλην. στρατόπεδον, μάχεται κατὰ τοῦ 'Αχιλλέως, καὶ σώζεται ὑπὸ τοῦ 'Απόλλωνος, ὑποδυθέντος τὴν μορφὴν αὐτοῦ (αὐτόθι Μ, 83.—Φ, 545). Κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους (Παυσ. I, 97, 1) ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Νεοπτολέμου.

'Αγήσανδρος, ἴδ. Λαοκόων.

'Αγησίλαος. 1) Βασιλεὺς τῆς Σπάρτης ἐπὶ Λυκούργου, τὸ 886 π. Χ.—2) 'Αδελφὸς τοῦ Ἄγιδος, τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης, γεννηθεὶς τὸ 442 π. Χ., ἀπέκλεισε τοῦ θρόνου τὸν ἀνεψιόν του Λεωτυχίδαν, ἐπὶ λόγῳ νοθείας, καὶ ἐβασίλευσεν αὐτὸς τὸ 399, πολὺ ἀγαπηθεὶς διὰ τὴν πρᾳότητα τοῦ ἤθους του, εἰ καὶ οὐχὶ ἐπιφανὴς τὴν μορφήν, μικρόσωμος, καὶ χωλαίνων μάλιστα, τόσῳ ἀκαταλληλότερος ἐκρίνετο κατ' ἀρχὰς διὰ τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν, καθ' ὅσον καὶ χρησμὸς εἶχε προειπεῖ ὅτι δυστυχήματα θὰ ἐπήρχοντο εἰς τὴν Σπάρτην ὀψέποτε χωλὸς αὐτῆς ἐβασίλευε. Πρὸ παντὸς νομίσας ἀναγκαῖον νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἐπὶ τῶν ἑλληνίδων πόλεων τῆς Μικρᾶς 'Ασίας ἐξουσίαν τοῦ Μεγάλου τῶν Περσῶν βασιλέως, ἐξεστράτευσε (τὸ 396) εἰς Ἔφεσον κατὰ τοῦ σατράπου Τισσαφέρνους, συμπαραλαβὼν καὶ τὸν στρατηγὸν Λύσανδρον. Καὶ ἐδέχθη μὲν ἣν ὁ σατράπης, ὅστις ἦν ἀνέτοιμος πρὸς πόλεμον, τῷ ἐπρότεινε τρίμηνον ἀνακωχήν· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Τισσαφέρνης παρασπονδήσας ἔλυσεν αὐτήν, ὁ 'Αγησίλαος τὸν προσέβαλε, καὶ εἰ καὶ ἔχων ἐλάσσονας δυνάμεις, τὸν ἐνίκησεν ἐπανειλημμένως, καὶ τὸ τελευταῖον κατὰ τὸν Πακτωλὸν (395 π. Χ.). 'Ελθὼν δ' ἕτερος σατράπης, ὁ Τιθραύστης, συνωμολόγησε νέαν ἀνακωχήν, καὶ ἐπ' αὐτῆς, καταρραδιουργῶν τὴν Ἑλλάδα, ἐξήγειρε κατὰ τῆς Σπάρτης τὰς 'Αθήνας, τὴν Κόρινθον, τὸ Ἄργος καὶ τὰς Θήβας, καὶ ἐν 'Αλιάρτῳ μάχης συγκροτηθείσης, ἔπεσεν ὁ Λύσανδρος· ὁ δ' 'Αγησίλαος μετεκλήθη, ἐν ᾧ ὁ 'Αθηναῖος Κόνων προσέβαλε καὶ ἐνίκα τὸν σπαρτιατικὸν στόλον ἐν Κνίδῳ. 'Ενίκησε δ' ὁ 'Αγησίλαος τοὺς συμμάχους (τῇ 8 Αὐγ. 392) ἐν Κορωνείᾳ τῆς Βοιωτίας· τὸ δ' ἐπόμενον ἔτος εἰσέβαλεν εἰς τὴν Κορινθίαν, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐτελοῦντο τὰ Ἴσθμια, καὶ ἀπεκόμισε πλουσίαν λείαν, ἀλλ' ὑπέστη ἔπειτα ἧτταν, προσβληθεὶς ὑπὸ τοῦ 'Αθηναίου 'Ιφικράτους. 'Εν ἔτει 391 εἰσβαλὼν εἰς τὴν 'Ακαρνανίαν πολεμοῦσαν κατὰ τῶν συμμάχων τῆς Σπάρτης 'Αχαιῶν, ἐλεηλάτησεν αὐτήν, μόνον δὲ κατὰ τὸ μετὰ τοῦτο ἔτος ἐπέφερε τὴν εἰρήνην μεταξὺ τῶν διαμαχομένων. 'Εν τῇ 'Ασίᾳ δ' ἐν τούτοις τὰ συμφέροντα τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἔμενον ἀπροστάτευτα, καὶ ὁ 'Ανταλκίδας ὑπέγραψε συνθήκην ἀναγνωρίζουσαν τὴν ὑποταγὴν αὐτῶν εἰς τοὺς Πέρσας, χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ κωλύσῃ τοῦτο ὁ 'Αγησίλαος· ἀλλ' ἐν Ἑλλάδι συνωμολόγησεν εἰρήνην ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς διαλύσεως τῆς ἀντισπαρτιατικῆς συμμαχίας. 'Αφ' οὗ δ' ὁ Σπαρτιάτης Φοιβίδας παρασπόνδως, ἐν πλήρει εἰρήνῃ, ἐκυρίευσε τὴν Καδμείαν, ἀκρόπολιν τῶν Θηβῶν (382), οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐξαναστάντες ἠλευθερώθησαν (378), ἐξεστράτευσε τὸ ἐπιὸν ἔτος κατ' αὐτῶν, ἀλλ' ἀνεχαιτίσθη ὑπὸ τοῦ 'Αθηναίου Χαβρίου, βοηθοῦντος τοῖς Βοιωτοῖς, καὶ ὁ ἐν Λεύκτροις θρίαμβος τοῦ 'Επαμεινώνδου κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν (370) ἠλάττωσε τῆς Σπάρτης τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐπιρροήν. Ὁ δ' 'Αγησίλαος τὸ μετὰ τοῦτο ἔτος (369) ἐπολέμησε τοὺς 'Αρκάδας· ὅτε δ' ἀπεσύρθη, ἡνώθησαν οὗτοι μετὰ τῶν Θηβαίων καὶ εἰσέβαλον εἰς τὴν Λακωνίαν· ὁ 'Αγησίλαος ὅμως δι' ἐπιδεξίου στρατηγίας ἔσωσε τότε τὴν Σπάρτην· καὶ

αὖθις, ὅτε (362) ἐκ δευτέρου ἐκινήθη κατὰ τῆς Σπάρτης ὁ Ἐπαμεινώνδας, ἐπολέμησε κατ' αὐτοῦ ἐν Μαντινείᾳ, ἀλλ' ἡττήθη, καὶ εἰρήνη συνωμολογήθη, εἰς ἣν, ἄκοντος αὐτοῦ, ἀλλ' ἀδυνατούσης τῆς Σπάρτης ἄλλως νὰ πράξῃ, συμπεριελήφθη καὶ ἡ Μεσσηνία. Τότε δὲ, δυσανασχετῶν, μετέβη (361) μετὰ στρατοῦ, καίτοι ὑπέργηρως, εἰς Αἴγυπτον, ἵνα ὑποστηρίξῃ αὐτὴν κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου. Καὶ ὁ μὲν Αἰγύπτιος βασιλεὺς Ταχὼς ἠρνήθη αὐτῷ τὴν ἀρχηγίαν· ἀλλ' ὁ ἐκβαλὼν καὶ ἀντικαταστήσας ἐκεῖνον Νεκτάναβις ἐπλήρωσε τιμῶν καὶ δώρων τὸν Ἀγησίλαον, ὅστις ἀπελθὼν ἐκεῖθεν, ἀπεβίωσε καθ' ὁδὸν (358), εἰς ἡλικίαν ἐτῶν 84 (Πλουτ. Ἀγησ. — C. Nep. ὁμ. — Ξενοφ. Ἑλλ. Γ — ΣΤ.).

Ἀγησίπολις. Τρεῖς βασιλεῖς τῆς Σπάρτης ἔφερον τοῦτο τὸ ὄνομα. 1) Υἱὸς τοῦ Παυσανίου, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον (394 π. Χ.) ἀνήλικος, ὑπὸ κηδεμόνα τὸν Ἀριστόδημον, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη 14. Ἐκστρατεύσας κατὰ Ἄργους (390), ἀπέτυχε· τὴν δὲ Μαντίνειαν ἐκυρίευσε μεταστρέψας τὸν αὐτὴν διαρρέοντα ποταμὸν Ὄφιν. Ἀπέθανε δὲ (380) ἐν ἐκστρατείᾳ κατὰ τῆς Ὀλύνθου (Ξεν. Ἑλλ. Γ, 8, 19. Δ, 2, 9. 7, 2. Ε, 2, 3). — 2) Υἱὸς τοῦ Κλεομβρότου, ἐβασίλευσεν ἓν ἔτος (371). — 3) Διεδέχθη (220) τὸν θεῖόν του Κλεομένην Γ, καὶ ἐξώσθη ὑπὸ τοῦ συμβασιλέως του Λυκούργου (Liv. XXXIV, 26).

Ἀγητόρια, ἴδ. Κάρνεια.

Ἆγις. Πολλοὶ βασιλεῖς τῆς Σπάρτης ἔφερον τοῦτο τὸ ὄνομα. 1) Υἱὸς Εὐρυσθένους, γενάρχης τοῦ βασιλικοῦ γένους τῶν *Ἀγιαδῶν*, ἤκμαζε περὶ τὰ 500 π. Χ. (Ἡροδ. Ζ, 204), καὶ λέγεται καθυποτάξας τοὺς Εἵλωτας (Στρβ. Η, 5). — 2) Ἆγις Α, υἱὸς Ἀρχιδάμου Β, ἀδελφὸς τοῦ Ἀγησιλάου, βασιλεύσας ἀπὸ 426 μέχρι 398. Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου θελήσαντα νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν Ἀττικὴν, τὸν ἀπέτρεψε σεισμός· ἀλλὰ τὸ 425 ἡ εἰσβολή του ἐπέτυχε (Θουκ. Δ, 2). Κατὰ τῶν Ἀργείων ἐκστρατεύσας (418) καὶ ἀνακωχὴν δεχθεὶς, κατηγορήθη, καὶ μόλις ἀπέφυγε τὴν ποινήν. Τὸ ἑπιὸν δ' ἔτος ἤρατο λαμπρὰν νίκην κατ' αὐτῶν (Θουκ. Ε, 64). Τὸ 413 καταλαβὼν ὠχύρωσε τὰ ὕψη τῆς Δεκελείας περὶ τὰς Ἀθήνας, ἃς μεγάλως ἔβλαψε διὰ τούτου, καὶ τὸ 405 συνεπολιόρκησεν αὐτὰς μετὰ τοῦ Λυσάνδρου (Πλουτ. Λύσ. ΙΔ. — Ξενοφ. Ἑλλ. Α, 1, Β, 2). Διέπρεψε δὲ καὶ κατὰ τῶν Ἠλείων, καὶ τὸ 397 ἀπελθὼν εἰς Δελφοὺς, ἀπέθανε κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του (Ξεν. Ἑλλ. Γ, 3, 1). Ὁ Ἀλκιβιάδης παρ' αὐτῷ καταλύσας ὅτε ἀπεδήμησεν εἰς Σπάρτην, ἐπιστεύετο δελεάσας τὴν γυναῖκά του Τιμαίαν, δι' ὃ καὶ ὁ Ἀγησίλαος κατώρθωσε ν' ἀποκλείσῃ τοῦ θρόνου τὸν υἱὸν αὐτῆς Λεωτυχίδαν, ὡς νόθον (Πλουτ. Ἀγησ. Γ). — 3) Ἆγις Β, υἱὸς Ἀρχιδάμου Γ, ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 338 μέχρι 330 (Πλούτ. αὐτ.) Κατ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου πράττων, ἔλαβε παρὰ τῶν ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ σατραπῶν πλοῖα καὶ χρήματα καὶ ὀκτακισχιλίους Ἕλληνας μισθωτοὺς, τοὺς ἐν Ἰσσῷ ὑπὸ τὸν Δαρεῖον πολεμήσαντας, καὶ κατέλαβε τὴν Κρήτην. Ἐν Πελοποννήσῳ δ' ἐκυρίευσε πολλὰς τῶν πόλεων αἵτινες ἐμακεδόνιζον. Ὅτε δ' ἐπολιόρκει τὴν Μεγαλόπολιν, ἐπελθὼν ὁ Ἀντίπατρος, τὸν ἐνίκησε, καὶ ὁ Ἆγις ἔπεσεν εἰς τὴν μάχην (Ἀρριαν. Β, 13. — Curt. VI, 1 — 16. — Just. XII, 1). — 4) Ἆγις Γ, υἱὸς Εὐδαμίδα Β, βασιλεύσας τὸ 244, κατανοήσας τὴν παρακμὴν τῆς πατρίδος του, ἧς οἱ πολῖται εἶχον περιορισθῇ εἰς 700 μόνον, καὶ τῆς αὐστηρότητος τοῦ Λυκουργείου πολιτεύματος ἀποστάντες, ἤδη ἐτρύφων ἐν πλούτῳ, καὶ ἡ γῆ, πρὶν πᾶσιν ἐξ ἴσου διανενεμημένη, εἶχε περιέλθει ἤδη εἰς χεῖρας ὀλίγων, καὶ προσέτι καὶ γυναικῶν, ἐμελέτησε νὰ ἐπαναφέρῃ τὰ ἀρχαῖα ἤθη καὶ νόμιμα, διδοὺς αὐτὸς πρῶτος τὸ παράδειγμα τῆς λιτότητος. Καὶ πολλοὺς μὲν εὗρεν ὀπαδούς· τὸν φίλον του δὲ Λύσανδρον εἰς τὴν Ἐφορείαν διὰ τῆς ἐπιρροῆς του προαγαγὼν, ἐπρότεινεν εἰς τὴν Γερουσίαν ν' ἀπονεμηθῇ τὸ δικαίωμα τοῦ πο-

λίτου εἰς 4,500 (Πλουτ. Ἆγις, ΣΤ—Η), αἱ δὲ λοιπαὶ γαῖαι νὰ διανεμηθῶσιν εἰς 15,000 περιοίκους, καὶ ν' ἀποκοπῶσι τὰ χρέη, προςφέρων πρῶτος τὰς ἰδίας του γαίας πρὸς διανομήν. Καὶ ὁ μὲν λαὸς ἐπεκρότησεν εἰς τὰς γενναίας προτάσεις· ἀλλ' ἡ Γερουσία, ἐκ τῶν πλουσίων συγκειμένη, ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν Λεωνίδου Β, τοῦ συμβασιλέως καὶ ἀντιπάλου τοῦ Ἄγιδος, ἀπεψήφισεν αὐτάς. Καὶ ἐξεθρονίσθη μὲν ὁ Λεωνίδας, διότι εἶχε νυμφευθῆ Ἀσιάτιδά τινα· ἀλλ' ἐξῆλθε τῆς Ἐφορείας καὶ ὁ Λύσανδρας, ὅτε ἔληξε τὸ ἔτος αὐτοῦ, καὶ διεδέχθησαν αὐτὸν οἱ τἀναντία φρονοῦντες. Βιαίως ὅμως ἐξεβλήθησαν οὗτοι, καὶ μεταξὺ τῶν ἀντικαταστησάντων αὐτοὺς ἦν καὶ ὁ θεῖος τοῦ Ἄγιδος Ἀγησίλαος, ὅστις ἕως τότε ὑπεστήριζε τὸν ἀνεψιόν του. Κατ' αὐτοῦ τὴν συμβουλὴν ὁ Ἆγις ἐπρότεινε κατ' ἀρχὰς μόνον τῶν χρεῶν τὴν ἀποκοπήν, διότι χρέη εἶχεν ὁ θεῖός του· αὕτη δὲ καὶ ἐνεκρίθη· εἰς τὸ δεύτερον ὅμως μέτρον ἀντέστη ὁ Ἀγησίλαος, καθ' ὃ ἔχων γαίας ὁ ἴδιος. Ὁ Ἆγις συνεξεστράτευσεν ἔπειτα μετὰ Ἀράτου καὶ τῶν Ἀχαιῶν κατὰ τῶν Αἰτωλῶν, ἀλλὰ μάχη δὲν ἐδόθη (Πλουτ. Ἆγις, ΙΓ—ΙΕ). Ὅτε δ' ἐπανῆλθεν εἰς Σπάρτην, εὗρε τὸν λαὸν ἀγανακτοῦντα λίαν διότι ἠπατήθησαν αἱ πρῶταί του προσδοκίαι, ἐξηρεθισμένον κατὰ πλείστων τοῦ Ἀγησιλάου αὐθαιρεσιῶν, καὶ κηρυχθέντα ὑπὲρ τοῦ ἐκπτώτου Λεωνίδου, ὅστις καὶ ἐπανέκαμψε. Καὶ ὁ μὲν Ἀγησίλαος ἐδραπέτευσεν, ὁ δὲ Ἆγις κατέφυγεν εἰς ναὸν, ἐν πεισθεὶς νὰ ἐγκαταλείψῃ, κατεδικάσθη ὑπὸ τῶν Ἐφόρων εἰς θάνατον, τὸ 240, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐφονεύθησαν καὶ ἡ μήτηρ, ὡς καὶ ἡ μάμμη του (Πλουτ. αὐτόθ. ΙΣΤ).

Ἀγκαῖος. 1) Υἱὸς τοῦ Ἀρκάδος Λυκούργου καὶ τῆς Εὐρυνόμης, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν καὶ τῶν μετὰ τοῦ Μελεάγρου θηρευσάντων τὸν Καλυδώνιον κάπρον. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ *Ἀγαπήνωρ* ἐστρατήγει τῶν Ἀρκάδων κατὰ τῆς Τροίας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 609)· κατὰ τὴν ἐπάνοδον δὲ, εἰς τὴν Κύπρον πλανηθεὶς, ἔκτισεν ἐκεῖ τὴν πόλιν Πάφον, καὶ ἵδρυσεν ἐν αὐτῇ ναὸν τῆς Ἀφροδίτης (Ἀπολλ. Α, 8, 2).—2) Αἰτωλὸς ἐκ Πλευρῶνος, ὃν τρὶς ἐνίκησεν εἰς πάλην ὁ Νέστωρ (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 635).—3) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀστυπαλαίας, βασιλεὺς τῶν Λελέγων εἰς τὴν Σάμον τῆς Κεφαληνίας, Ἀργοναύτης ἐπίσης, κομίσας δὲ, προσταγῇ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἀποικίαν εἰς τὴν ἐξ αὐτῆς Σάμον κληθεῖσαν νῆσον (Ἀπολλ. Ῥόδ. Α, 185. — Καλλ. εἰς Δῆλ. 50). Περὶ αὐτοῦ διηγεῖται ὁ Παυσανίας (Ζ, 4, 2), ὅτι μάντις, βλέπων αὐτὸν φυτεύοντα ἄμπελον, τῷ προεῖπεν ὅτι δὲν θὰ πίῃ ἐκ τοῦ οἴνου αὐτῆς. Ὅτε δὲ μετὰ ἔτη, πληρώσας οἴνου φιάλην, ἔμελλε νὰ πίῃ αὐτὸν χλευάζων παρόντα τὸν μάντιν, οὗτος τῷ εἶπε· «*Πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος καὶ χείλεος ἄκρου.*» Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἀγγελθέντος ὅτι ἄγριος κάπρος ἐδῄου τὴν χώραν, ὁ Ἀγκαῖος κατέθεσε τὴν κύλικα, ὥρμησε κατὰ τοῦ κάπρου, καὶ ἐφονεύθη ὑπ' αὐτοῦ, οὕτω πληρωθείσης τῆς προφητείας.

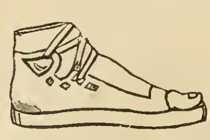
Ἄγκιστρον, ἴδ. Ἅρπη.

Ἀγκοίνη, δεσμὸς τῆς κεραίας πρὸς τὸν ἱστὸν, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, ἐκ λύχνου κε-

ραμίνου. Ἡ διπλῆ ἀγκοίνη ἦν ἡ διὰ διπλοῦ σχοινίου ἰσχυροτέρα.

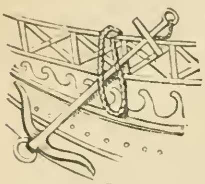
Ἀγκύλη, λωρίον πρὸς δεσμὸν, ἰδίως 1) εἰς τὰ ἀκόντια (ἴδ.) — 2) εἰς τὰς κρηπῖδας, τὸ διερχόμενον δι' ὀπῶν εἰς τὸ δέρμα καὶ προσδέον αὐτὰς εἰς τὸν πόδα.

Ἄγκυρα, πόλις ἐμπορικωτάτη τῆς μεγάλης Φρυγίας, ἧς ἡ ἵδρυσις ἀπεδίδετο εἰς τὸν Μίδαν· μετὰ τὴν εἰσβολὴν δὲ τῶν Γαλατῶν, πρωτεύουσα τῆς Γαλατικῆς φυλῆς τῶν Τεκτοσάγων, καὶ, ἐπὶ Ῥωμαίων, πρωτεύουσα Γαλατίας τῆς πρώτης λεγομένης (Ἀρρ.

Β, 4, 1.—Curt. III, 1.—Liv. XXXVIII, 24). Ἐγείρασα δὲ ναὸν εἰς τὸν Αὔγουστον, ἐπέγραψεν εἰς τὸ ἐπιστύλιον αὐτοῦ ἀντίγραφον ἐν μέρει ἀνευρεθὲν τῆς ἑλληνολατινικῆς ἐπιγραφῆς ἣν ὁ Αὐτοκράτωρ εἶχε χαράξει ἐν Ῥώμῃ περιλαμβάνουσαν τὰς κυριωτέρας πράξεις αὐτοῦ. — 2) Πόλις τῆς Φρυγίας πρὸς τῇ Μυσίᾳ.

Ἄγκυρα, ἡ τῶν πλοίων, ἐνομίζετο ἐφευρεθεῖσα ὑπὸ τῶν Τυρρηνῶν, ἢ ὑπὸ τοῦ Εὐπαλάμου· ὑπό τινων δ' ὑπελαμβάνετο ὡς ἐφεύρεσις τοῦ βασιλέως Μίδου, οὗ καὶ ἡ πρώτη ἄγκυρα διετηρεῖτο ἐπὶ Παυσανίου ἔτι (Α, 4, 5), εἰς τὸν ἐν Ἀγκύρᾳ ναὸν τοῦ Διός. Πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τῶν ἀγκυρῶν ἐχρησίμευον ἀντ' αὐτῶν λίθοι διάτρητοι καλούμενοι *λογγῶνες*, ξύλα μετὰ μολύβδου, ἢ κάλαθοι πλήρεις λίθων, ἢ σάκκοι ἄμμου. Καθ' Ὅμηρον, τῆς πρύμνης στρεφομένης πρὸς τὴν ὄχθην, ἐρρίπτετο ἐκ τῆς πρῴρας εἰς τὴν θάλασσαν λίθος εἰς σχοινίον προσδεδεμένος, καὶ *εὐνὴ* καλούμενος, ἡ δὲ πρύμνη προσεδέετο εἰς δένδρον, λόφον ἢ λίθον διὰ *προτόνων* ἢ *πρυμνησίων* (Παλαμαρίων.—«*Πρυμνήσι' ἀνάψαι*»). Αἱ δὲ μετὰ ταῦτα σιδηραῖ ἄγκυραι, εἶχον ἢ ἕνα ὀδόντα, καὶ ἐλέγοντο *ἑτερόστομοι*, ἢ δύο, αἱ *ἀμφίστομοι* ἢ *ἀμφίβολοι*. Εἶχε δ' ἕκαστον μέγα πλοῖον πολλὰς ἀγκύρας, ὧν μία, ἧς ἐν ἀνάγκῃ μόνον ἐγίνετο χρῆσις, ἐλέγετο *ἱερά*. «*Αἴρειν δὲ τὴν ἄγκυραν*» ἐδήλου ἀποπλέειν.

ΕΚ ΣΤΗΛ. ΤΡΑΙΑΝΟΥ

Ἀγκών, ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, πόλις τοῦ Πικηνοῦ, κειμένη ἐπὶ ἀγκῶνος τῆς παραλίας, ἱδρύθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Συρακουσίων, ἐπὶ Διονυσίου Α, τὸ 394. Κατασκευάσαντος δ' αὐτῇ τοῦ Τραϊανοῦ λαμπρὸν λιμένα, ἐγένετο πόλις ἐμπορικωτάτη. Μνημονεύονται δ' ἐν αὐτῇ ἀψὶς τοῦ Τραϊανοῦ, ναὸς τῆς Ἀφροδίτης, ὡς καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἐργαστήρια τῆς πορφύρας, καὶ τῆς περιχώρου αἱ ἄμπελοι καὶ ὁ οἶνος (Στρβ. Ε, 240).

Ἀγλαΐα, μία τῶν Χαρίτων. Ἴδ. Χάριτες.

Ἀγλαόφαμος, λεγόμενος ὅτι ἐδίδαξε τὸν Πυθαγόραν τὰς ὀρφικὰς τελετάς.

Ἀγλαοφῶν, ζωγράφος, πατὴρ τοῦ Πολυγνώτου (Cic. Or. III, 7.—Quinc. XI, 10).

Ἁγνισμός, ἴδ. Καθαρμός.

Ἀγορὰ ἦν ἐν τοῖς Ὁμηρικοῖς χρόνοις ἡ συνέλευσις τοῦ λαοῦ, ἡ μεταγενεστέρως ἐν Ἑλλάδι ἐκκλησία (ἴδ.) κληθεῖσα. Καὶ εἰς αὐτὴν συνήρχοντο μὲν πάντες, ἀλλὰ μόνον ἵνα ἀκούωσι τὰς ἀποφάσεις, ἴσως καὶ τὰς συζητήσεις, τῶν ἡγεμόνων καὶ τῶν προὐχόντων, οὐχὶ δὲ ἵνα καὶ οἱ ἴδιοι συζητῶσι (Ἀριστ. Ἀθ. Νικομ. Ι, 17). Οὐχ ἧττον ὅμως ἐθεωρεῖτο τὸ «εἰς τὴν ἀγορὰν εἰσιέναι» ὡς πολύτιμον δικαίωμα τῶν Ἑλληνικῶν λαῶν, καὶ ὁ Ὅμηρος (Ὀδυσ. Ι, 112) ὡς ἀγρίους περιγράφει τοὺς Κύκλωπας «τοῖσιν οὔτ' *ἀγοραὶ* βουληφόροι, οὔτε θέμιστες.» Ἀλλ' εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα χρόνους *ἀγορὰ* ἐκαλεῖτο ἐν ἑκάστῃ πόλει τὸ μέρος ἔνθα ὁ λαὸς συνέρρεε δι' ἀγοραπωλησίας, συνήθως κατὰ τὸ κέντρον τῆς πόλεως, ἐν Ἀθήναις βορειοδυτικῶς τῆς Ἀκροπόλεως, εἰς παραθαλασσίους δὲ πόλεις παρὰ τὴν ἀκτήν· καὶ ἐκοσμοῦντο, ὡς ἐν Ἀθήναις, διὰ στοῶν, ναῶν καὶ ἀγαλμάτων (ἴδ. Ἀττική, Πνύξ), διότι ὑπῆρχον «θεοὶ ἐπίσκοποι ἀγορᾶς» (Αἰσχύλ. Ἑπτ. ἐ. Θ. 271), καὶ Ἑρμῆς *Ἀγοραῖος* ἐλατρεύετο ἐν τῇ τῶν Ἀθηνῶν. Ταύτην δὲ κατεκόσμησεν ἔτι μᾶλλον ὁ Κίμων, καὶ ἐφύτευσεν αὐτὴν πλατάνοις, ὧν εἷς ὀψιθαλής, ἢ ἴσως ἐκείνων ἀπόγονος, ἐσῴζετο ἔτι εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν καὶ μετὰ τῶν Ἀθηνῶν τὴν ἀπελευθέρωσιν. Διῃρεῖτο δ' ἡ ἀγορά, κατὰ τὰ πωλούμενα εἴδη, ἄρτον, ὄψα, ἰχθῦς, στεφάνους, ἄνθη, καλλιτεχνήματα, κτλ., ἢ ἐνίοτε καὶ κατὰ τὴν προέλευσιν τῶν πωλητῶν, εἰς διάφορα μέρη ἃ ἐκαλοῦντο *κύκλοι*, περιέχοντα ἐργαστήρια καὶ σκηνάς. Καὶ οἱ μὲν πολῖται ἐχρῶντο ἐλευθέρως τῇ ἀγορᾷ ἀλλ' οἱ ξένοι καὶ οἱ μέτοικοι κατέβαλλον φόρον εἰς τὸν ἀγορανόμον. Κοινὸν

δ' ἔθος ἐπεκράτησε κατ' ὀλίγον τὸ «περιέργεσθαι κατὰ τὴν ἀγοράν˙» καὶ μάλιστα κατὰ τὰς πρωϊνὰς ὥρας (9—12) ἦν «πλήθουσα ἡ ἀγορὰ» (Ἡροδ. Β, 173, Ζ, 223), καὶ ἡ ἔναρξις αὐτῆς ἠγγέλλετο διὰ κωδωνοκρουσίας. Διὰ δὲ τὴν εἰς αὐτὴν συρροὴν τοῦ ὄχλου, ἡ λέξις *ἀγοραῖος*, ἐπ' ἀνθρώπου, ἐπεκράτησε σημαίνουσα τὸν χυδαῖον. Καὶ αἱ θρησκευτικαὶ πομπαὶ δὲ διήρχοντο συνήθως διὰ τῆς ἀγορᾶς. Ἡ ἐν Πειραιεῖ ἀγορὰ ὠνομάζετο «Ἱπποδαμία» ἐκ τοῦ οἰκοδομήσαντος αὐτὴν (ἴδ. Ἱππόδαμος). Κατὰ Βιτρούβιον δὲ (V, 1) ἦσαν αἱ ἀγοραὶ συνήθως τετράγωνοι, καὶ αἱ στοαὶ αὐτῶν εἶχον καὶ ὑπερῷα. Εἰς ῥωμαϊκοὺς χρόνους ᾠκοδομοῦντο πολυτελεῖς ἀγοραὶ κεκλεισμέναι καὶ καθ' ἑαυτὰς εἰς ἰδιαίτερα μέρη τῶν πόλεων (Vitr. Arch V, 1).

'Αγοράκριτος, Πάριος γλύπτης, μαθητὴς τοῦ Φειδίου, καὶ τόσον ἐκτιμώμενος ὑπ' αὐτοῦ, ὥστε ἐλέγετο ὅτι τῷ ἐπέτρεπεν ὁ μέγας καλλιτέχνης νὰ πωλῇ ἔργα τῆς ἐκείνου γλυφίδος ὡς ἴδια ἑαυτοῦ. Εἰργάσθη δ' ἐν Ἀθήναις τὸ ἄγαλμα τῆς μητρὸς τῶν θεῶν (Pl. XXXVI, 43), ὃ ὁ Παυσανίας (Α, 3) λέγει τοῦ Φειδίου. Διὰ κατασκευὴν δ' ἀγάλματος Ἀφροδίτης διηγωνίσθη μετὰ τοῦ Ἀλκαμένους, καὶ τούτου νικήσαντος, τὸ ἔργον τοῦ Ἀγορακρίτου ἀνετέθη εἰς Ῥαμνοῦντα ὡς Νέμεσις (Pl. αὐτόθ.), ἥτις καὶ αὐτὴ ὑπὸ τοῦ Παυσανίου ἐκλαμβάνεται ὡς ἔργον τοῦ Φειδίου. Καὶ ἐν Κορωνείᾳ δὲ κατεσκεύασεν ἀγάλματα χαλκᾶ Διὸς καὶ Ἀθηνᾶς Ἰτωνίας.

'Αγορανόμοι, οἱ τὰ κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐπιτηροῦντες, ἐν Ἀθήναις δέκα, εἷς ἐκ φυλῆς ἑκάστης, 5 διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ 5 διὰ τὸν Πειραιᾶ. Ἐφρόντιζον περὶ τῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ *εὐκοσμίας* καὶ τοῦ *κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀψευδεῖν* (Θεόφρ. ἐν Ἁρποκρ.), δηλαδὴ τῆς μὴ δολιεύσεως κατὰ τὰς ἀγοραπωλησίας, καὶ εἰσέπραττον τὸ *ξενικὸν τέλος*, δι' οὗ οἱ ξένοι ἠγόραζον τὸ δικαίωμα τοῦ φέρειν ὤνια εἰς τὴν ἀγοράν. Τοὺς κοινοὺς δὲ παραβάτας ἐδικαιοῦντο νὰ τιμωρῶσι διὰ πληγῶν, δι' ὃ καὶ ἔφερον ἱμάντα ἢ μάστιγα.

Ἄγραυλος, 1) ἴδ. Ἀθηνᾶ καὶ Κέκροψ.—2) Γυνὴ τοῦ Κέκροπος, καὶ θυγάτηρ Ἀκταίου τοῦ πρώτου βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν.

'Αγραφίου γραφή. Ἴδ. Γραφή.

Ἄγραφοι νόμοι, οἱ φυσικοί, οἱ ἐκ τῶν θεῶν (Διός, Θέμιδος, Δίκης) ἀμέσως πηγάζοντες, *ἄγραπτα ἢ ἀσφαλῆ νόμιμα* (Σοφ. Ἀντ. 405. Οἰδ. στ. 865), πηγὴ καὶ βάσις τῶν ἀνθρωπίνων γραπτῶν, καὶ ἰσχυρότεροι ἐκείνων. Ἐξ αὐτῶν προέρχονται τὸ πρῶτον *οἱ κατὰ τὰ ἤθη νόμοι*, οἱ ἐν τοῖς παναρχαίοις καιροῖς ἐπὶ τῶν ἀνάκτων ἰδίως ἰσχύοντες καὶ ὑπ' αὐτῶν διεπόμενοι. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τῶν γραπτῶν νόμων, ἡ παράβασις αὐτῶν ἔφερε παρὰ τοῖς ἑαυτοὺς σεβομένοις *αἰσχύνην ὁμολογουμένην* (Περκλ. ἐν Θκ. Β, 37). Ἐπειδὴ δ' ἡ πρὸς τοὺς ἀγράφους ἀσέβεια ἐπιφέρει καὶ τὴν πρὸς τοὺς γραπτούς, τίθησιν ὁ Ἀριστοτέλης (Πολ. Γ, 11, 6) ἐκείνους ἀνωτέρους τούτων. *Ἔτι κυριώτεροι καὶ περὶ κυριωτέρων τῶν κατὰ γράμματα νόμων οἱ κατὰ τὰ ἤθη εἰσίν.*

'Αγριᾶνες, Θρακομακεδόνες, περὶ τὸν Ἴστρον, μεταξὺ Ῥοδόπης καὶ Αἵμου οἰκοῦντες, καὶ ὡς *ψιλοὶ* (τοξόται) ἐν τοῖς στρατοῖς τοῦ Ἀλεξάνδρου κατατεταγμένοι.

'Αγριάνια, ἑορτὴ νεκρωσίμου μνημοσύνου ἐν Ἄργει καὶ Θήβαις (Ἡσύχ.). Ἴσως τὰ αὐτὰ τοῖς Ἀγριωνίοις.

'Αγριεὺς, ἴδ. Ἀπόλλων.

Ἄγριος, υἱὸς Πορθάωνος καὶ Εὐρύτης, καὶ πατὴρ τοῦ Θερσίτου.

'Αγρίππας. 1) (Μ. Β.), τοῦ Αὐγούστου ἀγαπητὸς γαμβρὸς, ἀνήγειρε τὸ Πάνθεον ἐν Ῥώμῃ. — 2) Ἀγρίππας (Ἡρώδης), ἐπὶ Κλαυδίου διοικητὴς τῆς Ἰουδαίας, ἐφυλάκισε τὸν Ἀπόστολον Παῦλον καὶ ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην.—3) Υἱὸς τοῦ προλαβόντος. Πρὸ αὐτοῦ ἀπήγγειλεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τὴν ἀπολογίαν του. Ἀπέθανεν 100 μ. Χ.

'Αγριώνια, ἑορτὴ τριετηρικὴ χειμερινὴ τοῦ ἐπιλεγομένου *'Αγριωνίου* Διονύσου ἐν 'Ορχομενῷ τῆς Βοιωτίας, ἐν νυκτὶ δι' ὀργίων τελουμένη ὑπὸ τῶν γυναικῶν. 'Επ' αὐτῆς ὁ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ ἔθος ἦν νὰ διώκῃ ξιφήρης παρθένον τινὰ ἐκ τοῦ ἀρχαίου γένους τῶν Μινυῶν, καὶ ἂν τὴν ἔφθανε, νὰ τὴν φονεύῃ. Καὶ ἀπέφευγον μὲν τὸν φόνον ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις, ἀλλὰ συνέβη τοιοῦτος ἐπὶ Πλουτάρχου ('Ελλ. Ζητ. ΛΗ, 112. — Ρ. Ζ, 102). 'Η αὐτὴ τελετὴ ἐτελεῖτο καὶ ἐν Θήβαις ἴσως, καὶ ἐν Ἄργει (ἴδ. 'Αγριάνια).

'Αγρονόμος, ἀρχὴ ἐν 'Αθήναις, τῆς τάξεως κατὰ τοὺς ἀγροὺς ἐπιμελουμένη (Πλάτ. Νομ. ΣΤ, 617.—'Αριστ. Πολ. ΣΤ, 5).

'Αγροτέρα, ἴδ. Ἄρτεμις.

Ἄγρων, βασιλεὺς τῆς 'Ιλλυρίας, βοηθήσας Δημήτριον Β, τὸν Μακεδόνα κατὰ τῶν Αἰτωλῶν, καὶ μετὰ τὴν νίκην ἀποθανὼν ἐξ ἀκρασίας τὸ 230 π. Χ. (Liv. ep. XX.—Flor. II, 5).

'Αγυιεύς, ἴδ. 'Απόλλων.

'Αγύριον, πόλις τῆς Σικελίας παρὰ τῇ Ἔννῃ, πατρίδι τοῦ Διοδώρου.

'Αγύρριος, 'Αθηναῖος, τιμωρηθεὶς ἐπὶ καταχρήσει, εἶτα δὲ τὴν εὔνοιαν τοῦ λαοῦ αὖθις κτησάμενος, διότι ἐπρότεινε τὴν αὔξησιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ εἰς 3 ὀβολούς. 'Ωνομάσθη δὲ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θρασυβούλου καὶ ναύαρχος (Ξεν. 'Ελλ. Δ, 8, 31). 'Αλλ' ὑπὸ τῶν κωμικῶν, ὧν ἠλάττωσε τὸν μισθὸν, πολλάκις χλευάζεται ('Αριστφ. Βάτρ. 360. 'Εκκλ. 184).

'Αγύρται, ἐπαῖται ψευδομάντεις, τὴν χώραν διατρέχοντες μετ' ἀγαλματίων καὶ ἄλλων ἱερῶν τῶν θεῶν, καὶ γοητείας ἢ προφητείας πωλοῦντες, προσέτι καὶ διὰ κύβων ἢ στίχων, οὓς ἔφερον ἐν κάλπῃ, τὸ μέλλον προλέγοντες. Οἱ χείριστοι ἦσαν οἱ *Μητραγύρται*, οἱ ἐν ὀνόματι τῆς μεγάλης μητρὸς, τῆς θεᾶς Κυβέλης, ἑαυτοὺς κολοβοῦντες καὶ τραυματίζοντες, περιφέροντες δὲ κρότῳ τυμπάνων καὶ αὐλῶν τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς, καὶ φορολογοῦντες τοὺς εὐπίστους. Οἱ 'Ρωμαῖοι περιώρισαν εἰς ῥητὰς ἡμέρας τὴν ἐμφάνισιν αὐτῶν (Cic. Legg. II, A).

Ἄγχεσμος, ὄρος παρὰ τὰς 'Αθήνας, ἡ κορυφὴ τοῦ Λυκαβηττοῦ, μετὰ βωμοῦ τοῦ Διὸς (Παυσ. Δ, 32).

'Αγχιάλη ἢ 'Αγχίαλος, 1) πόλις τῆς Θράκης παρὰ τὸν Εὔξεινον Πόντον (Στρβ. Ζ, 319).—2) 'Αρχαία πόλις τῆς Κιλικίας, ἐπὶ τοῦ μικροῦ ποταμοῦ 'Αγχιαλέως, παρὰ τοῦ Κύδνου τὰς ἐκβολὰς (Στρβ. ΙΔ, 672.—'Αρρ. Β, 5, 2).

'Αγχίσης, συγγενὴς τοῦ Πριάμου, ἄρχων ἐν Δαρδάνῳ ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ ὄρους τῆς Ἴδης. Τοῦ Διὸς υἱὸς ἦν ὁ Δάρδανος, τούτου ὁ 'Εριχθόνιος καὶ τοῦ 'Εριχθονίου ὁ Τρὼς, ἔχων δύο υἱοὺς, τὸν 'Ασσάρακον καὶ τὸν Ἶλον· τοῦ 'Ασσαράκου δ' υἱὸς ἦν ὁ Κάπυς, πατὴρ τοῦ 'Αγχίσου· μήτηρ δ' αὐτοῦ ἦν Θέμις, θυγάτηρ τοῦ Ἴλου, καὶ ἀδελφὴ τοῦ Λαομέδοντος, ὅστις ἦν ἀδελφὸς τοῦ Πριάμου ('Ομ. 'Ιλ. Υ. 215—240). 'Η 'Αφροδίτη, ἀγαπήσασα τὸν *θεοείκελον* ἄνδρα, ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ τὸν Αἰνείαν ('Ομ. Ὕμν. εἰς 'Αφρ.). 'Επειδὴ ὅμως μετὰ ταῦτα ἐκαυχήθη οὗτος παρὰ τοῖς ἀνθρώποις διὰ τὸν πρὸς αὐτὸν ἔρωτα τῆς θεᾶς, ὁ Ζεὺς τὸν ἐκεραύνωσε, καὶ κατα τοὺς μὲν τὸν ἐτύφλωσε, κατ' ἄλλους δὲ τὸν κατέστησε χωλὸν, ἢ καὶ τὸν ἐφόνευσε. Κατὰ τὸν Βιργίλιον δὲ (Æn. II, 707), ἐπὶ τῆς ἁλώσεως τῆς Τρωάδος, χωλὸν ὄντα, ὁ υἱός του Αἰνείας τὸν ἔλαβεν ἐπὶ τῶν ὤμων του, καὶ τὸν ἔφερεν ἔξω τῆς πορθουμένης πόλεως, μεθ' ὃ αὐτὸς παρηκολούθησε τὸν Αἰνείαν ἐπὶ τῆς φυγῆς του εἰς 'Ιταλίαν, βοηθῶν αὐτὸν διὰ τῶν συμβουλῶν του, καὶ ἀποθανὼν ἐν Σικελίᾳ, ἐτάφη ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἔρυκος (Αὐτ. III, 710).

'Αγχιστεία, οἱ κληρονομικὰ δικαιώματα κεκτημένοι συγγενεῖς, μέχρι τέκνων τῶν ἐξαδέλφων.

'Αγὼν ἐλέγετο, ὡς πρὸς τοὺς ἀντιδίκους, ἡ διαδικασία. 'Υπῆρχον δὲ κατηγορίαι ὧν ἡ ποινὴ ὡρίζετο ῥητῶς ὑπὸ τοῦ νόμου

καὶ ἄλλαι ὧν ἡ ποινὴ ἐπαφίετο εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν δικαστῶν. Αὗται ἐκαλοῦντο *ἀγῶνες ἀτίμητοι*, ἐκεῖναι δὲ *τιμητοί*, διότι «*τιμᾶσθαι τινί τινος*» ἐλέγετο τὸ προτείνειν ποινήν τινα κατὰ τοῦ ἀντιδίκου, καὶ ἐπομένως ἀτίμητοι ἦσαν οἱ δι' οὓς τοιοῦτο τίμημα δὲν ἠδύνατο νὰ προταθῇ, καθ' ὃ ὡρισμένον ἤδη ὑπὸ τοῦ νόμου. Ὁ δ' ἐναγόμενος ἠδύνατο «*ἀντιτιμᾶσθαι*,» ἤτοι ν' ἀντιπροτείνῃ τὴν ἐλάσσονα ποινήν, ἥτις αὐτὸς ἐνόμιζεν ὅτι τῷ ἀνῆκε. Βέβαιον δὲν εἶναι ὅτι οἱ δικασταὶ ὤφειλον νὰ ἐκλέξωσι μεταξὺ τῶν δύο προτάσεων, ἢ ἂν ἠδύναντο αὐτοὶ νὰ ἐπιβάλωσι ποινὴν κατὰ τὸ δοκοῦν. Εἰς τοῦ Σωκράτους τὴν δίκην οἱ κατήγοροι αὐτοῦ ἐπρότειναν τὸν θάνατον, ὃν καὶ ἐδέχθησαν οἱ δικασταί, ἀλλὰ τοῦτο ἴσως ἐρεθισθέντες, διότι ὁ Σωκράτης ἀντεῖπεν ὅτι τῷ ὠφείλετο ἀμοιβή, καὶ ἵνα μόνον συμμορφωθῇ πρὸς τὸν νόμον ἀντιπροέτεινεν ἐλάχιστόν τι τίμημα.

'Αγῶνες, ἴδε Ἴσθμια, Νέμεα, Ὀλύμπια, Πύθια, καὶ *Γυμνάσιον*.

Ἄδα, ἀδελφὴ Μαυσώλου, τοῦ βασιλέως τῆς Καρίας καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἀρτεμισίας, ἐνυμφεύθη τὸν ἕτερον ἀδελφόν της Ἰδρίκον, καὶ μετὰ τὸν θάνατον καὶ τῶν τριῶν ἐκείνων, διεδέχθη τὸν θρόνον αὐτὴ (343 π. Χ.)· ἀλλά, βοηθείᾳ τῶν Περσῶν, ἐξέβαλεν αὐτὴν ὁ νεώτερος ἀδελφός της Πιξόδαρος, ὃν μετ' ὀλίγον διεδέχθη ὁ γαμβρὸς αὐτῆς Ὀροντοβάτης. (Διόδ. ΙΣΤ, 74). Ἡ δὲ Ἄδα διετήρησε μόνον ἓν ὀρεινὸν φρούριον, τὴν Ἀλίνδαν, ἣν παρέδωκεν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον. Οὗτος δέ, ἐξ εὐγνωμοσύνης, ὅτε ἐκυρίευσε τὴν Περσίαν, τῇ ἀπέδωκε τὴν Καρίαν πᾶσαν (Πλούτ. Ἀλέξ. Ι. ΚΒ.—Ἀρρ. Α. 22. Β, 5. — Διόδ. ΙΖ, 24).

'Αδαμάντιος, ἰατρὸς ἐξ Ἀλεξανδρείας Ἰουδαῖος, περὶ τὸ 415 μ. Χ. μεταβὰς εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἠσπάσθη τὸν χριστιανισμόν, καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρίδα του, ἔγραψε «*Φυσιογνωμικὰ*» εἰς βιβλία δύο κατὰ Πολέμωνα, καὶ «*περὶ ἀνέμων*.»

'Αδάμας, παρ' Ἡσιόδῳ τὸ πρῶτον ἀπαντωμένη λέξις, καὶ δηλοῦσα θεῖον χάλυβα, ὑπερβαλλούσης σκληρότητος, χρησιμεύοντα εἰς καταρτισμὸν τῶν θείων σκευῶν, οἷον τοῦ δρεπάνου τοῦ Κρόνου (Ἡσ. Θεογ. 161), τοῦ κράνους τοῦ Ἡρακλέους (Αὐτ. Ἀσπ. Ἡρ. 137), τῶν δεσμῶν τοῦ Προμηθέως (Αἰσχ. Πρ. δεσμ. 6). τοῦ ἀρότρου τοῦ Αἰήτου (Πινδ. Πυθ. Δ, 398)· καὶ παρὰ Ῥωμαίοις ἐξ αὐτοῦ ἦσαν οἱ ἀμετάβλητοι πίνακες τῶν Μοιρῶν (Ov. Met. XV, 313), ἡ ἅλυσις τοῦ Κερβέρου (Sen. Herc. F. 808), αἱ πύλαι τοῦ Ἅδου (Prop. IV, 11, 4) καὶ αἱ τῶν κολαζομένων (Virg. Æn. 6, 551). — Ἦν δὲ βεβαίως μᾶλλον ποιητικὴ ἐπίνοια καὶ ἔκφρασις ἢ ὅτι ἠνίττετο ὡρισμένον τι μέταλλον. Ἀδάμας δ' ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις (Plin. XXXVII, 4, 15) ἐλέγετο καὶ ὁ τὸ ὄνομα τοῦτο ἔτι φέρων πολύτιμος λίθος, καθ' ὃ μὴ τεμνόμενος ὑπὸ τῶν τότε μόνων ἐν χρήσει σιδηρῶν ἐργαλείων.

Ἄδεια (ἀ δέος), νομικῶς, ἡ ἐξασφάλισις κατὰ καταδιώξεως διά τινα ἐπιχείρησιν ἢ πρότασιν· κατὰ Δημοσθένη δὲ (Μειδ. 525, 2), τιμὴ ταττομένη μετὰ τῆς στεφανώσεως. Ξένοι ἢ δοῦλοι ἐδέοντο *ἀδείας* πρὸς μήνυσιν ἐγκλήματος κατὰ τῆς κοινῆς ἀσφαλείας (Λυσ. Ἀγορ. 55.—Ἀνδοκ. μυστ. ΙΒ, 25.—Πλουτ. Περ. ΛΑ). Ἄδεια ἀπῃτεῖτο καὶ διὰ τὸν προτείνοντα τὴν ἀπόλυσιν δημοσίου ὀφειλέτου καὶ τὴν ἀπ' αὐτοῦ ἄρσιν τῆς *ἀτιμίας*, καὶ ἄνευ *ἀδείας* δὲν ἠδύνατο ὁ δημόσιος ὀφειλέτης νὰ μετάσχῃ τῆς κυβερνήσεως. Ἐχορήγει δὲ τὴν ἄδειαν κυρίως ἡ ἐκκλησία τοῦ δήμου, εἴς τινας δὲ περιστάσεις καὶ ἡ Βουλή.

'Αδείμαντος, 1) Κορίνθιος, στρατηγὸς τῶν Κορινθίων ἐπὶ τῶν μηδικῶν. Κατὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Ἀρτεμισίου φοβηθείς, ἤθελε ν' ἀναχωρήσῃ· ἀλλ' ὁ Θεμιστοκλῆς τὸν ἔπεισε νὰ μείνῃ διὰ δωροδοκίας. Κατὰ δὲ τὴν τῆς Σαλαμῖνος, ἀνεχώρησε μετὰ τῶν πλοίων του εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς τῆς μάχης (Ἡρδ. Η, 5. 59. 94). — 2) Εἷς τῶν Ἀθηναίων στρατη-

γῶν κατὰ τὴν ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς ναυμαχίαν (405 π. Χ.), κατηγορηθεὶς ἐπὶ προδοσίᾳ (Ξεν. Ἑλλ. Β, 1, 30, 32.—Λυσ. Ἀλκιβ. 311).

Ἅδης, ἐπὶ Ὁμήρου, *Ἀΐδης*, *Ἀϊδωνεύς*, *Ἄϊς*, ἃ ἔπειτα ἐπεκράτησαν καὶ ὡς τοῦ θεοῦ τοῦ Ἅδου ὀνόματα (ἴδ. Πλούτων), ἐθεωρεῖτο ἐπὶ Ὁμήρου (Ἰλ. Υ, 61) ὡς ζοφερὰ ἔκτασις ὑπὸ γῆν, πρὸς δυσμάς, πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ, ὅπου αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου δὲν φθάνουσιν· εἶχε δ' εἴσοδον καὶ προαύλιον. Ὅτε ὁ Ὀδυσσεὺς ἠθέλησε νὰ ἐπαναφέρῃ ἐκ τοῦ Ἅδου τὸν Τειρεσίαν, ἔπλευσε μέχρι τοῦ δυτικοῦ πέρατος τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ ὑπὸ τῶν σκοτεινῶν Κιμμερίων τὰ νέφη καὶ τὴν ὁμίχλην εὗρε τραχεῖαν ἀκτήν, εἰς ἣν ἐφύοντο ἄγρια καὶ ἄκαρπα δένδρα (Ὀδυσ. Κ, 508. Λ, 14). Ἐνταῦθα ἄρχεται ὁ *ἀσφοδελὸς λειμών*, ἐκτεινόμενος ὑπογείως δι' ὅλου τοῦ Ἅδου (Αὐτ. Λ, 539, 573. Ω, 13). Τὸ βαθύτατον δ' αὐτοῦ, τὸν κυρίως Ἅδην, κατεῖχε τὸ *Ἔρεβος*, μέχρις οὗ δὲν προέβη ὁ Ὀδυσσεὺς (Λ, 564. 627). Διαρρέει δὲ τὸν Ἅδην ὁ φοβερὸς ποταμός, ἡ *Στύξ*, εἰς ὃν καὶ οἱ θεοὶ ὀμνύουσι (Ἰλ. Θ, 369. Ὀδ. Ε, 185), καὶ τὸν θάνατον ἑαυτοῖς ἐπαρώμενοι ἐὰν ἐπιώρκουν.— Μεταγενεστέρως δὲ πλείονα καὶ ἀκριβέστερα ἐμυθεύθησαν περὶ Ἅδου. Οὕτως ἐκ τῆς γῆς πολλαὶ ἐγνωρίζοντο σκοτειναὶ κάθοδοι εἰς αὐτόν, ὡς τὸ Ταίναρον ἐν Λακωνίᾳ, ὁ Κολωνὸς ἐν Ἀθήναις, καὶ ἄλλαι ἐν Ἑρμιόνῃ, ἐν Κύμῃ τῆς Ἰταλίας. Φοβεροὶ ποταμοὶ τὸν διέρρεον ἢ τὸν περιεκύκλουν, ἡ *Στύξ* πρὸ πάντων, ἥτις, ὡς προσωποποίησις, ἐλέγετο θυγάτηρ τοῦ *Ὠκεανοῦ* καὶ τῆς *Τηθύος*, μήτηρ δὲ τοῦ *Ζήλου*, τῆς *Νίκης*, τοῦ *Κράτους* καὶ τῆς *Βίας*, οἰκοῦσα κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Ἅδου βραχώδη μέγαρα, ἃ ἔφερον ἀργυροῖ κίονες, καὶ δι' αὐτῶν ἔρρει ἀπὸ τῆς δεκάτης πηγῆς τοῦ Ὠκεανοῦ τὸ φερώνυμον αὐτῆς ὕδωρ (Ἡσίοδ. Θεογ. 361, 383, 775), εἰς ὃ ὁ Ζεὺς ἐπέβαλλε τοῖς θεοῖς καὶ ἀνθρώποις τὸν μέγαν ὅρκον. Ὁ *Κώκυτος* ἦν, καθ' Ὅμηρον, ἐκροὴ τῆς Στυγός· μνημονεύει δ' ὁ αὐτὸς (Ὀδ. Κ, 513) καὶ τοῦ *Ἀχέροντος*, καὶ τοῦ εἰς αὐτόν, ἐν τῷ δυτικῷ προαυλίῳ τοῦ Ἅδου, εἰσβάλλοντος *Πυριφλεγέθοντος*. Ὁ Βιργίλιος (Æn. VI, 296) λέγει τὸν Ἀχέροντα ἑλῶδες καὶ βραδύρρουν ῥεῦμα, συναποτελοῦν μετὰ τοῦ Κωκύτου τὴν Στυγίαν λίμνην. Ὑπῆρχε δὲ καὶ ἡ *Ἀχερουσία λίμνη*, καὶ ὑπὲρ αὐτὴν καὶ τοὺς ποταμοὺς ἔφερε τὰς ψυχὰς τῶν νεκρῶν διὰ τοῦ πορθμείου του ὁ *Χάρων* (εὐφημιστικῶς οὕτως ἐκ τοῦ *χαίρω* κληθείς). Ὁ *Πυριφλεγέθων* ἢ *Φλεγέθων*, ποταμὸς πυρός, ῥέει, κατὰ Βιργίλιον (Æn. VI, 548), κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἄλλων, περὶ τὸν *Τάρταρον*, τὴν ἀρχαίαν κόλασιν (Πλάτ. Δημ. Ι, σ. 616 Α. —Βιργ. Æn. VI, 543), κείμενον, καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Θ, 13), ὑπὸ τὴν γῆν, ὅσον ὁ οὐρανὸς ἦτο ὑπὲρ αὐτήν. Εἰς αὐτὸν εἶχον κεραυνωθῆ οἱ Τιτᾶνες. Μετὰ τὸν Ὅμηρον κατελογίζετο μετὰ τῶν καταχθονίων ποταμῶν καὶ ἡ *Λήθη*, ἐν ᾗ οἱ νεκροὶ ἐλησμόνουν τὰ ἐπὶ τῆς ζωῆς. Θυρωρὸς τοῦ Ἅδου ἦν ὁ *Κέρβερος*, τρικέφαλος κύων, υἱὸς τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Ἐχίδνης (Ἡσίοδ. Θεογ. 311), ὃν ὁ Ἡρακλῆς ἁρπάσας ἔφερεν εἰς τὴν γῆν, ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου ἁπλῶς «Κύων τοῦ Ἅδου» λεγόμενος (Ἰλ. Θ, 367. Ὀδ. Λ, 623).—Κριταὶ ἐν Ἅδου ἦσαν ὁ *Μίνως*, πρώην βασιλεὺς καὶ νομοθέτης τῆς Κρήτης, ὁ *Ῥαδάμανθυς*, ὁ *Αἰακός*, ὁ καὶ κλειδοῦχος τοῦ Ἅδου, κρίνοντες, κατὰ Πλάτωνα (Γοργ. σ. 524 Α), ὁ μὲν τοὺς Ἀσιανούς, ὁ δὲ τοὺς Εὐρωπαίους. τοῦ Μίνωνος ἐν ταῖς ἀμφιβόλοις περιστάσεσιν ἀποφαινομένου. Τινὲς δὲ προσθέτουσι καὶ τὸν Τριπτόλεμον. Ὁ Ὅμηρος δὲ μνημονεύει μόνου τοῦ Μίνωος (Ὀδυσ. Λ, 565) ὡς κριτοῦ. Μεταξὺ δὲ τῶν τιμωρουμένων μνημονεύονται αἱ Δαναΐδες, ὁ Ἰξίων, ὁ Τάνταλος, ὁ Σαλμωνεύς, ὁ Πειρίθους, ὁ Φλεγύας καὶ ἄλλοι.—Τὸ δ' *Ἠλύσιον* πεδίον ἦν τὸ ἐν ᾧ διῃτῶντο ἐν μακαριότητι αἱ ψυχαὶ τῶν δικαίων (Ὁμ. Ὀδυσ. Λ, 567). Κατ' ἄλλους (Ἡσίοδ. Ἔργ. 169.—Πίνδ. Ὀλ. Β, 129) διῃτῶντο αὗται εἰς τὰς *Νήσους τῶν Μακάρων*.

Οἱ δ' οὔτε ἀμοιβῆς οὔτε ποινῆς ἄξιοι ἔμενον εἰς τὸν *ἀσφοδελὸν λειμῶνα*.—Ἡ μετὰ θάνατον ὕπαρξις διαφόρως διατυποῦται ἐν Ὁμήρῳ. Αἱ σκιαὶ, ἄσαρκοι, ἀλλὰ τὴν ἀρχαίαν διατηροῦσαι μορφὴν, περιγράφονται ὡς ἐστερημέναι φωνῆς καὶ συναισθήσεως, ἣν ἀναλαμβάνουσιν ἐπ' ὀλίγον, γευόμεναι αἵματος· καὶ αἱ μὲν φρένες ἐκλείπουσιν, ἀλλ' ἡ ψυχὴ μένει ἀθάνατος. Ἀλλαχοῦ ὅμως (Ὀδυσ. Ω) παρίστησιν αὐτὰς ὁ ποιητὴς τὰς ἐν τῷ βίῳ τάσεις καὶ διαθέσεις αὐτῶν ἐξακολουθούσας καὶ συνδιαλεγομένας, ὥστε καὶ ἐπιστεύετο ἡ τῶν νεκρῶν ἐπὶ τῶν ζώντων ἐπιρροή. Ἀλλὰ φιλοσοφικῶς περιφρονηταὶ τῆς ζωῆς δὲν ἦσαν οἱ ἀρχαῖοι ἥρωες, καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς προτιμᾷ ἐπὶ τῆς γῆς νὰ θητεύῃ καὶ παρὰ πτωχῷ καὶ ἀκλήρῳ, παρὰ ν' ἄρχῃ ἐπὶ πάντων τῶν νεκρῶν (Ὀδυσ. Λ, 489), καὶ ὁ Ἐλπήνωρ ζητεῖ νὰ μὴ λησμονηθῇ ἀποθανὼν, καὶ νὰ τύχῃ ἐντίμου ἐνταφιασμοῦ (Αὐτ. 71). Παρὰ δὲ Ῥωμαίοις ὁ Ἅδης, καὶ ὁ θεὸς αὐτοῦ, ἐλέγετο καὶ *Ὄρκος*, καὶ Mundus. — Ὡς προσωποποίησις δ' ἦν ὁ *Τάρταρος* υἱὸς τοῦ *Αἰθέρος* καὶ τῆς *Γῆς*, καὶ πατὴρ τῶν Γιγάντων καὶ τοῦ Τυφωέως (Ἡσίοδος. Θεογ. 621).

Ἀδιαβηνὴ, ἡ μεγίστη τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἀσσυρίας, δι' ὃ καὶ τὸ ὄνομα ἐνίοτε ἐδήλου πᾶσαν τὴν Ἀσσυρίαν. Ἔκειτο δὲ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Λύκου, καὶ περιεῖχε τὰς πόλεις Ἄρβηλα καὶ Γαυγάμηλα. Ἐπὶ τῶν πρώτων δὲ χριστιανικῶν αἰώνων ἀπετέλει κράτος ἴδιον, ἐξαρτώμενον ἀπὸ τοῦ τῶν Πάρθων. Οἱ δὲ κάτοικοι ἐκαλοῦντο *Ἀδιαβηνοί* (Στρβ. ΙΣΤ, 745).

Ἀδμήτη, ἴδ. Ἡ ρ α κ λ ῆ ς.

Ἄδμητος, 1) Βασιλεὺς τῶν Θεσσαλικῶν Φερῶν. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦν ὁ Φέρης, ὁ δ' υἱός του Εὔμηλος μετέσχε τῆς θήρας τοῦ Καλυδονίου κάπρου, τῆς ἀργοναυτικῆς ἐκστρατείας καὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Ὁ Ἀπόλλων ἀγαπῶν αὐτὸν, ἔμεινεν ἐπὶ ἐννέα ἔτη παρ' αὐτῷ ὡς ποιμὴν, καὶ κατέστησε γονιμώτερα τὰ ποίμνιά του· εἰς σύζυγον δ' ἔλαβε τὴν θυγατέρα τοῦ Πελίου Ἄλκηστιν (Ἰλ. Β, 715), ζεύξας, βοηθείᾳ τοῦ Ἀπόλλωνος, εἰς τὸ ἅρμα του ἕνα κάπρον καὶ ἕνα λέοντα. Ὅτε δ' ὁ θεὸς αἰτησάμενος ἔλαβε παρὰ τῶν μοιρῶν, ν' ἀπαλλαγῇ ὁ Ἄδμητος τοῦ θανάτου ἂν ἐν τῇ τελευταίᾳ ὥρᾳ εὑρεθῇ τις νὰ θελήσῃ ν' ἀποθάνῃ δι' αὐτὸν, οἱ μὲν ὑπέργηροι γονεῖς του ἠρνήθησαν τὴν θυσίαν· ἀλλ' ἡ γυνή του προσέφερεν ἑαυτὴν θῦμα. Ἡ Περσεφόνη ὅμως, ἢ κατ' ἄλλους, ὁ Ἡρακλῆς ἠλευθέρωσεν αὐτὴν καὶ τὴν ἀπέδωσεν εἰς τὸν ἄνδρα της (Εὐριπ. Ἄλκηστις. — Ἀπολλόδ. Α, 9, 15). — 2) Βασιλεὺς τῶν Μολοσσῶν, εἰς ὃν κατέφυγεν ὁ Θεμιστοκλῆς ὅτε ἐξεβλήθη τῶν Ἀθηνῶν. Εἰ δὲ καὶ εἶχεν ἀντιτείνει ὁ Θεμιστοκλῆς εἰς συμμαχίαν ἣν ὁ Ἄδμητος εἶχε προτείνει τοῖς Ἀθηναίοις, ἤδη ὁ ἀμνησίκακος βασιλεὺς ἠρνήθη νὰ τὸν ἀποδώσῃ, ζητούμενον ὑπ' αὐτῶν, καὶ τὸν μετέφερεν ἀσφαλῶς εἰς Πύδναν (Θουκ. Α, 136.—Πλούτ. Θεμ. ΚΑ.—Nep. Them. 8).

Ἀνάγλ. Φλωρεντίας

Ἀδραμύττι(ει)ον, εἰς Μυσίαν τῆς Μ. Ἀσίας ἀπέναντι τῆς Λέσβου, ἀποικία τῶν Ἀθηναίων, πόλις, ἰδίως ἀνθοῦσα ἐπὶ τῆς Περγαμηνῆς δυναστείας (Ἡρδ. Ζ, 42. — Liv. XXXVII, 19).

Ἄδρανον, πόλις ὑπὸ τὴν Αἴτναν ἐν Σικελίᾳ (Διόδ. ΙΔ, 37. ΙΣΤ, 68), ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Διονυσίου. Ἐκεῖ ἐλατρεύετο ὁ θεὸς *Ἄδρανος* (Πλούτ. Τιμολ. ΙΒ, 14), πιθανῶς φύσεως Βακχικῆς, διότι χίλιοι κύνες, ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ τρεφόμενοι, ὡδήγουν διὰ νυκτὸς τοὺς μεθύοντας εἰς τὰς οἰκίας των (Αἰλιαν. Π. Ἱ. ΙΑ, 20).

Ἀδράστεια, 1) πόλις ἀρχαιοτάτη παρὰ τὴν Κύζικον (Ὁμ. Ἰλ. Β, 828).—2) Ἐπώνυμον τῆς Ῥέας Κυβέλης, εἰς ἣν ὁ Ἄδραστος, υἱὸς τοῦ Μέροπος, καὶ βασιλεὺς τῆς Ἀδραστείας, ἵδρυσεν ἐκεῖσε ἱερόν. Ἦν δ' ἡ αὐτὴ τῇ Νεμέσει, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐδήλου τὸ ἀναπόδραστον.—3) Θυγάτηρ τοῦ Μελισσέως, βασιλέως τῆς Κρήτης, ἀναθρέψασα τὸν Δία μετὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς Ἴδης. Πιθανῶς δ' ἦν ἡ αὐτὴ μετὰ τῆς Ῥέας Ἀδραστείας, ἥτις ἐλατρεύετο παρὰ τῇ Τρωϊκῇ Ἴδῃ.

Ἄδραστος, 1) υἱὸς Ταλαοῦ καὶ Λυσιμάχης, βασιλεὺς τοῦ Ἄργους, ὅθεν ἐκβληθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀμφιαράου, κατέφυγε πρὸς τὸν πάππον αὐτοῦ Πόλυβον, βασιλέα τῆς Σικυῶνος, ὃν καὶ ἐκληρονόμησεν (Ἡρδτ. Ε, 67.—Πίνδ. Νεμ. Θ, 14). Εἶτα δὲ, συνδιαλλαγεὶς μετὰ τοῦ Ἀμφιαράου, ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ἀδελφήν του Ἐριφύλην εἰς γάμον, καὶ ἦρξεν αὖθις ἐπὶ τοῦ Ἄργους. Ὁ χρησμὸς τῷ εἶπε νὰ δώσῃ τὰς θυγατέρας του εἰς γάμον εἰς ἕνα κάπρον καὶ εἰς ἕνα λέοντα. Ἀκούσας δέ ποτε εἰς τὸν προθάλαμόν του θόρυβον ἐν θυελλώδει νυκτὶ, καὶ προελθὼν, εὗρε δύο ἐκεῖ παλαίοντας καὶ ἀμφισβητοῦντας τὴν κατασκήνωσιν, τὸν ἐκ Καλυδῶνος Τυδέα, δορὰν κάπρου περιβεβλημένον, καὶ τὸν ἐκ Θηβῶν Πολυνείκην, τὸν υἱὸν τοῦ Οἰδίποδος, φέροντα λεοντῆν, καὶ ἀμφοτέρους ἐκβεβλημένους ἐκ τῶν πατρίδων των. Τότε δοὺς, εἰς τὸν μὲν τὴν ἀδελφήν του Δηϊπύλην, εἰς τὸν δὲ τὴν Ἀργείαν, ἀνέλαβε καὶ νὰ τοὺς καταγάγῃ εἰς τὰς πόλεις των, καὶ οὕτω, καὶ μετ' ἄλλων συνδεθεὶς, ἐπεχείρησε τὴν περίφημον ἐκστρατείαν τῶν *Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας*. Ἦσαν δ' οἱ Ἑπτὰ οὗτοι, πλὴν τοῦ *Ἀδράστου*, τοῦ *Πολυνείκους*, τοῦ *Τυδέως*, προσέτι ὁ *Καπανεὺς*, ὁ *Ἱππομέδων*, ὁ *Ἀμφιάραος* καὶ ὁ *Παρθενοπαῖος*. Εἰς Θήβας ἐλθόντες, ἔπεμψαν τὸν Τυδέα νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Ἐτεοκλέους νὰ παραχωρήσῃ τὸν θρόνον εἰς τὸν ἀδελφόν του Πολυνείκην· ἐπὶ τῇ ἀρνήσει δ' αὐτοῦ, προυκάλεσεν ὁ Τυδεὺς Θηβαίους τινὰς εἰς μονομαχίαν καὶ τοὺς ἐνίκησεν, ὡς καὶ ἐφόνευσε τοὺς ἐνέδραν στήσαντας κατ' αὐτοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 382). Ἔστησαν δὲ τότε οἱ ἑπτὰ πρὸ τῶν ἑπτὰ πυλῶν τῶν Θηβῶν, καὶ ἐκεῖ, τοῦ μάντεως Τειρεσίου ἐπαγγειλαμένου νίκην εἰς τοὺς Θηβαίους ἂν ἐθυσιάζετό τις ἐκ τοῦ γένους τῶν *Σπαρτῶν*, ἐρρίφθη οἰκειοθελῶς Μενοικεὺς, ὁ υἱὸς τοῦ Κρέοντος, ἀπὸ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως εἰς τὸ βάραθρον ἐν ᾧ ἐφώλευεν ὁ ὄφις τοῦ Ἄρεως. Ὁ δὲ Καπανεὺς, τῆς πόλεως τὰ τείχη προσαναβὰς, ἀνέκραξε βεβήλως ὅτι οὐδ' ὁ Ζεὺς αὐτὸς θὰ τὸν παρεκώλυεν· ἀλλὰ τότε κεραυνὸς ἐνσκήψας, τὸν κατεκρήμνισε, καὶ πᾶς ὁ στρατὸς ἡττήθη, ὁ δὲ Πολυνείκης καὶ ὁ Ἐτεοκλῆς ἐφονεύθησαν ἀμοιβαίως. Ἔπεσαν δὲ, ὡς τοῖς εἶχε προειπεῖ, πάντες οἱ ἡγεμόνες, πλὴν μόνου τοῦ Ἀδράστου, ὃν ἔσωσεν εἰς τὸν Κολωνὸν τῆς Ἀττικῆς ὁ ταχύπους αὐτοῦ ἵππος Ἀρείων, ἐκ τῆς Δήμητρος Ἐρινύος καταγόμενος (Ἰλ. Ψ, 346). Ἐπὶ παρακλήσει του δὲ, ἐμεσίτευσεν ὁ Θησεὺς παρὰ τῷ Κρέοντι ἵνα ἐπιτρέψῃ τὸν ἐνταφιασμὸν τῶν πεσόντων ἡρώων (Αἰσχ. Ἑπτ. ἐπ. Θ. — Σοφ. Οἰδ. Κ. 1248. Αὐτ. 100. — Εὐρ. Φοιν. Ἱκέτ. Stat. Thebais.— Ἀπολλδ. III, 6—7, 2). Μετὰ δέκα δ' ἔτη ἐξεστράτευσεν αὖθις ὁ Ἄδραστος μετὰ τῶν υἱῶν τῶν φονευθέντων (τῶν *Ἐπιγόνων*) εἰς δεύτερον πόλεμον κατὰ τῶν Θηβῶν. Ἦσαν δ' οἱ Ἐπίγονοι ὁ *Ἀλκμαίων*, υἱὸς τοῦ Ἀμφιαράου, ὁ *Αἰγιαλεὺς*, υἱὸς τοῦ Ἀδράστου, ὁ *Διομήδης*, υἱὸς τοῦ Τυδέως, ὁ *Πρόμαχος*, υἱὸς τοῦ Παρθενοπαίου, ὁ *Σθένελος*, υἱὸς τοῦ Καπανέως, ὁ *Θέρσανδρος*, υἱὸς τοῦ Πολυνείκους, καὶ ὁ *Εὐρύαλος*, υἱὸς τοῦ Μηκιστέως. Εἰς τὴν μάχην ἔπεσεν ὁ Λαοδάμας, υἱὸς τοῦ Ἐτεοκλέους καὶ ἀρχηγὸς τῶν Θηβαίων, οἱ Θηβαῖοι ἡττήθησαν, ἡ πόλις ἁλοῦσα κατεστράφη, καὶ οἱ μὲν τῶν Θηβαίων, προτροπῇ τοῦ μάντεως Τειρεσίου, ἀπελθόντες ἔκτισαν τὴν πόλιν Ἱστίαιαν, οἱ δὲ κατέφυγον πρὸς Ἐγχελεῖς τοὺς ἐν Ἰλλυρίᾳ. Ἐπὶ τῶν Θηβῶν

δ' ἦρξεν ὁ Θέρσανδρος· ὁ δὲ Ἄδραστος ἀπολέσας τὸν υἱόν του Αἰγιαλέα, ἀπέθανεν ἐκ θλίψεως ὅτε ἔφθασεν εἰς Μέγαρα, ὅπου, ὡς καὶ ἐν Σικυῶνι καὶ ἐν Ἀθήναις, ἐλατρεύετο ὡς ἥρως (Ἀπολλόδ. Γ, 7, 2—4).—3) Υἱὸς Γορδίου, τοῦ βασιλέως τῆς Φρυγίας. Φονεύσας ἀκουσίως τὸν ἀδελφόν του, προσέφυγεν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Λυδίας Κροῖσον· ἀλλὰ καὶ τούτου τὸν υἱὸν, τὸν ἴδιον αὐτοῦ φίλον Ἄτυν ἐφόνευσεν ἐπίσης ἀκουσίως εἰς θήραν, δι' ὃ καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ ηὐτοκτόνησεν (Ἡρδ. Α, 34—45).

'Αδρία, 1) πόλις Τουσκικὴ ὑπὲρ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Λάδου, κέντρον ἐμπορίου, εἶτα δεχθεῖσα κορινθιακὴν ἀποικίαν. Ταύτης ἐπώνυμος ἦν ὁ Ἀδρίας, ἡ Ἀδριατικὴ θάλασσα (Liv. V, 33. — Or. od. I, 33, 15. III, 3, 5.—Ἡροδ. Δ, 33. Ε, 9), ἡ μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Ἰλλυρίας, μέχρι Δυρραχίου καὶ Βρεντισίου.—2) Πόλις ἰταλικὴ ἐξ ἧς κατήγοντο οἱ προπάτορες τοῦ Ἀδριανοῦ.

'Αδριανούπολις, πόλις ἐν Θράκῃ παρὰ τὸν Ἕβρον, ὑπὸ τοῦ Ἀδριανοῦ κτισθεῖσα, καὶ ἰδίως ἐν τῷ Μεσαίωνι ἐπίσημος γενομένη. Καὶ ἄλλαι δὲ πόλεις ὑπ' αὐτοῦ κτισθεῖσαι, ἧττον δὲ γνωσταὶ, ὡς μία ἐν Φρυγίᾳ, ἄλλη ἐν τῇ Κυρηναϊκῇ, προσέτι δὲ καὶ μέρος τῶν Ἀθηνῶν, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ αὐτοκράτορος κοσμηθὲν, ἔφερον τὸ αὐτὸ ὄνομα.

'Αδριανὸς (Π. Αἴλιος), συγγενὴς τοῦ Τραϊανοῦ, ὑπ' αὐτοῦ ἀναπραφεὶς καὶ νυμφευθεὶς τὴν αὐτοῦ συγγενῆ Σαβίναν, τὸν διεδέχθη ἐπὶ τοῦ θρόνου (117 μ. Χ.) δυνάμει παραπεποιημένης διαθήκης, καὶ ἐκυβέρνησε μετὰ σπανίας φρονήσεως, τῆς εἰρήνης καὶ τῆς εὐημερίας τῶν λαῶν πανταχοῦ προστάτης δεικνύμενος. Πρὸ πάντων δ' ἠγάπα καὶ εὐηργέτει τοὺς Ἕλληνας, ὧν ἐγνώριζε καὶ ἐξετίμα τὴν φιλολογίαν, καὶ τὰς Ἀθήνας κατεκόσμησε διὰ πλείστων χρησίμων καὶ πλουσιωτάτων οἰκοδομῶν, ἐν αἷς καὶ ἡ παρὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον Πύλη, ἡ φέρουσα ἐν ἐπιγραφῇ τὸ ὄνομά του. Κατέβαλε δὲ στάσιν τῶν Ἰουδαίων, ἣν εἶχεν ἐξεγείρει διατάξας τὴν οἰκοδομὴν ναοῦ τοῦ Διὸς ἀντὶ τοῦ ἀρχαίου τοῦ Σολομῶντος· καὶ ἀπέθανε τὸ 138.

Η ΠΥΛΗ ΤΟΥ ΑΔΡΙΑΝΟΥ

'Αδρύμης, 'Αδρούμητος ἢ **'Αδρυμητὸς,** πόλις φοινικικὴ, ἥτις ἐλέγετο ἀρχαιοτέρα τῆς Καρχηδόνος, ἔχουσα ἄριστον λιμένα, τὸν Κόθωνα.

'Αδύλειον, ἴδ. Βοιωτία.

'Αδύνατοι, ἐν Ἀθήναις ἐλέγοντο οἱ ἐκ σωματικῆς ἢ ἄλλης ἀδυναμίας μὴ δυνάμενοι νὰ πορίζωνται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ δήμου ὑποστηριζόμενοι. Μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὅτε ηὔξησεν ἡ πτωχεία, εἰς ἕκαστον ὅστις, πρὸ τῆς Βουλῆς τῶν Φ' ἀπεδείκνυεν ὅτι δὲν εἶχε περιουσίαν ἀνωτέραν τῶν τριῶν μνῶν (300 δρ.) ἐχορηγεῖτο βοήθημα 1, ἢ, εἰς ἄλλας ἐποχὰς, 2 ὀβολῶν καθ' ἡμέραν. Ἀπενέμοντο δ' αἱ βοήθειαι αὗται κατὰ πρυτανείας (Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἀδυνάτ.—Ἡσύχ. σχολ. αὐτ.—Ἁρποκρ. Σουΐδ. ἐν φ.—Αἰσχ. κ. Τιμάρχ. 21). Διὰ δὲ τοὺς ἐν πολέμῳ παθόντας ὁ Πεισίστρατος λέγεται πρῶτος νομοθετήσας νὰ τρέφωνται ὑπὸ τῆς πόλεως (Πλούτ. Σόλ. ΛΑ.—Αἰσχ. αὐτ. 738 R.).

"Αδυτον, μέρος τῶν ἀρχαιοτάτων ναῶν, ἀπρόσιτον εἰς πάντα ἄλλον ἢ τοὺς ἱερεῖς (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 420), καὶ τοὺς ὑφ' ὧν οἱ χρησμοὶ ἐδίδοντο (Virg. Æn. II, 115. 296. VI, 98).

"Αδωνες, λέγεται διαφόρων γονέων, ὑπὸ τῶν μὲν τοῦ Φοίνικος καὶ τῆς Ἀλφεσιβοίας, θυγατρὸς τοῦ Ἀγήνορος, ὑπὸ τῶν δὲ τοῦ Κινύρου, βασιλέως τῆς ἐν Κύπρῳ πόλεως Πάφου, καὶ τῆς Μεθάρμης, καὶ ὑπ' ἄλλων τοῦ Ἀσσυρίου βασιλέως Θείαντος καὶ τῆς εἰς μύρτον μεταμορφωθείσης θυγατρὸς

αὐτοῦ Μύρρας ἢ Σμύρνας. Ἦν νεανίας ἐξαισίου ὡραιότητος, ὃν ὡς μειράκιον ἀγαπήσασα ἡ Ἀφροδίτη, ἐνέκλεισεν εἰς νάρθηκα καὶ παρέδωκε τῇ Περσεφόνῃ εἰς φύλαξιν, ἥτις ὅμως καὶ αὐτὴ τοῦ παιδὸς ἐρασθεῖσα, δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἀποδώσῃ. Τότε παρεμβὰς ὁ Ζεύς, ἀπεφάσισε τὸ ἓν τρίτον τοῦ ἔτους νὰ μένῃ ὁ Ἄδωνις ἐν Ἅδου παρὰ τῇ Περσεφόνῃ, τὸ ἕτερον τρίτον παρὰ τῇ Ἀφροδίτῃ, καὶ τοῦ ἐναπολειπομένου χρόνου τὴν χρῆσιν ν' ἀποφασίσῃ ὁ ἴδιος κατ' ἀρέσκειαν, καὶ ὁ Ἄδωνις ἠθέλησε νὰ μένῃ παρὰ τῇ Ἀφροδίτῃ. Ἀλλ' εἰς νεανίαν αὐξηθείς, ἐφονεύθη εἰς θήραν ὑπὸ κάπρου, καὶ ἡ Ἀφροδίτη τὸν ἔκλαυσεν. Ὁ μῦθος οὗτος, ἐκ Συρίας, ὡς φαίνεται, τὸ πρῶτον προερχόμενος, διέβη ὑπὲρ τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Κύπρον εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ πιθανῶς αἰνίττεται τὴν ἐν ἔαρι ἀναβιοῦσαν καὶ κατὰ τὸ φθινόπωρον φθίνουσαν φύσιν. Ἤγετο δέ, πρὸ πάντων ἐν Αἰγύπτῳ ἐπὶ Πτολεμαίων, ἀλλὰ καὶ ἐν πλείσταις χώραις τῆς Μικρασίας, καὶ ἐν Ἑλλάδι, εἶτα δὲ καὶ ἐν Ῥώμῃ, λαμπρὰ τελετὴ εἰς μνήμην τοῦ θανάτου τοῦ Ἀδώνιδος, τὰ *Ἀδώνια* καλουμένη, ἐν Ἀνατολῇ μὲν ἐπὶ τῆς θερινῆς τροπῆς, ἐν δὲ τῇ Δύσει ἐπὶ τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας, καὶ διήρκει ἐπὶ δύο ἡμέρας, ὧν ἡ πρώτη ἐκαλεῖτο *ἐμφανισμός*, μνημονεύουσα τὴν εἰς Ἅδου κατάβασιν τοῦ Ἀδώνιδος, καὶ πενθίμως καὶ μετὰ δακρύων πανηγυριζομένη ὑπὸ τῶν γυναικῶν, αἵτινες μᾶλλον ἢ οἱ ἄνδρες ἑώρταζον τὰ Ἀδώνια, ἡ δὲ δευτέρα ἐλέγετο *εὕρεσις*, καὶ ἦν ἡ τοῦ νεανίου ἀνάστασις, χαρμόσυνος αὕτη, καὶ συνοδευομένη μετ' ὀρχήσεων καὶ εὐωχιῶν. Ἐψάλλοντο δὲ τότε καὶ ὕμνοι *Ἀδώνιοι* λεγόμενοι, καὶ ἐξετίθεντο γάστραι φέρουσαι ἄνθη ἐκ τῶν ταχέως φυομένων καὶ μαραινομένων, καὶ *Ἀδώνιδος κῆποι* ἐλέγοντο αἱ τοιαῦται ἐκθέσεις. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ τ' ἀνάπαλιν, ἦν ἡ πρώτη ἡμέρα ἡ πανηγυρικὴ καὶ ἡ δευτέρα ἡ πένθιμος. Τοῦ Θεοκρίτου τὸ ΙΕ' Εἰδύλλιον (*αἱ Ἀδωνιάζουσαι*) ἀφορᾷ τὴν ἡμέραν τῆς φαιδρᾶς τελετῆς, τοῦ δὲ Βίωνος τὸ Εἰδύλ. Α' (*Ἐπιτάφιος Ἀδώνιδος*), τὴν πένθιμον. Ἐξ αὐτῆς δ' εἶχεν ἡ Ἀφροδίτη καὶ τὰ ἐπίθετα *Ἀδωναία* καὶ *Ἀδωνιάς*. — Ἐν Φοινίκῃ, παρὰ τῇ Βύβλῳ, ὠνομάζετο *Ἄδωνις* καὶ εἷς ποταμός.

Ἀειναῦται, ἐκλήθησαν οὕτως ἄρχοντές τινες ἐν Μιλήτῳ, οἵτινες ἵνα μὴ παρενοχλῶνται ὑπὸ τοῦ ὄχλου εἰς τὰς ἐργασίας των, διεσκέπτοντο ἐμβαίνοντες εἰς πλοῖα καὶ πλέοντες (Πλούτ. Ἑλλ. ΛΒ).

Ἀείσιτοι, οἱ ἐν Ἀθήναις εἰς ἀμοιβὴν ὑπηρεσιῶν τὸ δικαίωμα κτώμενοι νὰ τρέφωνται διαρκῶς δημοσίᾳ δαπάνῃ ἐν τῷ Πρυτανείῳ. Ἴδ. *Βουλή. Σίτισις.*

Ἀειφυγία, ἴδ. φυγή.

Ἀελλώ, μία τῶν Ἁρπυιῶν. Ἴδ.

Ἀερόπη, ἴδ. Ἀτρεύς.

Ἀετίων, εἷς τῶν ἀξιολογωτάτων ζωγράφων τῆς Ἰωνικῆς σχολῆς, μετὰ τῶν πρώτων καταριθμούμενος, σύγχρονος τοῦ Ἀλεξάνδρου. Τούτου ἓν ἀριστούργημα, τὸν γάμον τοῦ Ἀλεξάνδρου, περιγράφει ὁ Λουκιανὸς χαριέστατα καὶ διδακτικώτατα ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐπιγραφομένῳ *Ἀετίων*. Ἦτο δὲ συγχρόνως καὶ γλύπτης (Pl. XXXV, 36, 9).

Ἀετός, ἀέτωμα, εἰς τὰ οἰκοδομήματα, ἰδίως τοὺς ναούς, τὸ μεταξὺ τῶν δύο

προκλινῶν μερῶν τῆς στέγης, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, καταλειπόμενον τρίγωνον, ἔχον διαστάσεις ἀετοῦ μετ' ἀναπεπταμένων πτερῶν, καὶ ἴσως ἐν ἀρχαιοτέροις ναοῖς τοῦ Διὸς ὑπὸ τοιούτου κοσμούμενον, ὡς φαίνεται ἔν τινι ἀναγλύφῳ ἐν Ῥώμῃ (Villa Mattei). Μετὰ ταῦτα δ' ἐκοσμοῦντο τὰ ἀετώματα διὰ πολυτελῶν γλυπτῶν συμπλεγμάτων.

Ἀζάν, ἴδ. Ἀρκάς.

Ἀζανέα ἢ **Ἀζανίς,** 1) τὸ βόρειον ὀρεινὸν μέρος τῆς Ἀρκαδίας, φερώνυμον τοῦ Ἀζᾶνος, υἱοῦ τοῦ Ἀρκάδος, καὶ περιέχον τὰς πόλεις *Κλείτορα* καὶ *Ψωφίδα*. — 2) ἡ καὶ *Βαρβαρία*, ἡ βραχώδης καὶ δυσπροσπέ-

λαστος ἀνατολικὴ ὄχθη τῆς Αἰθιοπίας, βορείως τοῦ Ἰσημερινοῦ, περιέχουσα τὴν ἐμπορικὴν πόλιν *Ῥαπτὰ (τά)*.

'Αζανὸς, πόλις τῆς Φρυγίας, παρὰ τὸν Ῥύνδακον ποταμὸν, ΝΑ τοῦ Κοτυαίου (Κιουτάϊας). Διατηρεῖ ὡραῖον ἐρείπιον Ναοῦ.

Ἄζωτος, πόλις ἐν Παλαιστίνῃ, ἐκυριεύθη ὑπὸ Ψαμμιτίχου τοῦ Αἰγυπτίου (Ἡρδ. Β, 159), κατεστράφη ὑπὸ τῶν Μακκαβαίων, καὶ ἀνῳκοδομήθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, τὸ 56 π. Χ.

'Αηδὼν, θυγάτηρ τῆς Πανδάρου, γυνὴ τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν Ζήθου, καὶ μήτηρ τοῦ *Ἰτύλου* (Ὁμ. Ὀδ. Τ, 518.—Ἀπολλόδ. Γ, 5), ἢ κατ' ἄλλους (Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 1142. — Σοφ. Ἠλ. 144) *Ἴτυος*. Φθονήσασα τὴν εὐτοκίαν τῆς Νιόβης, γυναικὸς τοῦ Ἀμφίονος, ἠθέλησε νὰ φονεύσῃ αὐτῆς τὸν πρωτότοκον υἱὸν, ἀλλ' ἐξ ἀβλεψίας ἐφόνευσε τὸν ἴδιον ἑαυτῆς· ὁ Ζεὺς δὲ τὴν μετεμόρφωσεν εἰς τὸ πτηνὸν ἀηδόνα, κλαίουσαν ἔκτοτε πάντοτε τὸν Ἴτυν. Κατ' ἄλλην δὲ, ἴσως μεταγενεστέραν, διήγησιν, ἦν ἡ Ἀηδὼν σύζυγος τοῦ γλύπτου Πολυτέχνου ἐν Κολοφῶνι τῆς Λυδίας. Ἐπειδὴ δ' ἐκαυχήθη ποτὲ ὅτι ἡ συζυγικὴ αὐτῆς εὐτυχία ὑπερέβαινε τὴν τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας, αὕτη καταπέμπει τὴν Ἔριν, ἥτις διεγείρει διαγωνισμὸν μεταξὺ τῶν δύο συζύγων, τοῦ μὲν τορεύοντος ἕδραν, τῆς δὲ ὑφαινούσης κάλυμμα, καὶ βοηθείᾳ τῆς Ἥρας, νικᾷ ἡ Ἀηδών. Ἦν δὲ τὸ ἆθλον δούλη, καὶ ὁ ἡττηθεὶς σύζυγος φέρει ὡς τοιαύτην εἰς τὴν γυναῖκά του τὴν μὴ ὑπ' αὐτῆς ἀναγνωρισθεῖσαν ἀδελφήν της Χελιδονίδα, ἣν καὶ ἐξαπατᾷ καθ' ὁδόν. Ἐλθοῦσα δ' ἡ Χελιδονὶς εἰς τὴν κρήνην τῆς πόλεως, θρηνολογεῖ ἐκεῖ τὸ πάθημά της, ὃ οὕτως ἀκούει καὶ μανθάνει ἡ ἀδελφή της. Τότε αἱ δύο ὁμοῦ, πρὸς ἐκδίκησιν κατὰ τοῦ Πολυτέχνου, φονεύουσι τὸν Ἴτυν καὶ τὸν παραθέτουσιν εἰς βρῶσιν εἰς τὸν πατέρα του. Οὗτος δ' ἐννοήσας τὸ ἀνοσιούργημα, καταδίωξεν αὐτὰς μέχρι τῆς πατρικῆς αὐτῶν οἰκίας ἵνα τὰς φονεύσῃ, ὅτε εὐσπλαγχνισθέντες οἱ θεοὶ, μετεμόρφωσαν τὸν μὲν Πάνδαρον εἰς θαλάσσιον ἀετὸν, τὴν γυναῖκα αὐτοῦ εἰς κολυμβίδα, τὸν Πολύτεχνον εἰς πελεκᾶνα, τὴν Ἀηδόνα εἰς τὸ ὁμώνυμον αὐτῇ πτηνὸν, καὶ τὴν Χελιδονίδα εἰς χελιδόνα (Anton. Lib. XII). Ἴδ. Φιλομήλα. Πρόκνη.

Ἄθακος, πόλις ἐν Λυγκηστίδι τῆς Μακεδονίας.

'Αθαμάνες, λαὸς ἑλληνικὸς ἐκβληθεὶς ἐκ Θεσσαλίας ὑπὸ τῶν Λαπιθῶν καὶ κατοικήσας ὀρεινὴν παραλίαν τῆς Ἠπείρου ὑπὸ τὸν Πίνδον, ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν Ἀθαμανίαν.

'Αθάμας, υἱὸς Αἰόλου, τοῦ βασιλέως τῆς Θεσσαλίας, βασιλεὺς τῶν Μινυῶν ἐν τῷ Βοιωτικῷ Ὀρχομενῷ. Ἐκ τῆς θεᾶς Νεφέλης εἶχε δύο τέκνα, τὸν Φρίξον καὶ τὴν Ἕλλην. Ἀλλ' ἡ ἐξ ἀνθρώπων δευτέρα σύζυγος αὐτοῦ Ἰνὼ, θυγάτηρ τοῦ Κάδμου, ζηλοτυπήσασα, τὸν ἔπεισε νὰ θυσιάσῃ τὸν Φρίξον. Ἵνα ὅμως σώσῃ αὐτὸν ἡ Νεφέλη, ἔπεμψε κριὸν, χρυσοῦν ἔχοντα δέρας, καὶ εἰς αὐτὸν ἐπιβάντα τὰ δύο παιδία, ἀπῆλθον· ἀλλ' εἰς τὸν πρῶτον πορθμὸν ὃν διέπλεον, μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας, πεσοῦσα ἡ Ἕλλη ἐπνίγη, καὶ ἀπ' αὐτῆς ὁ πορθμὸς ὠνομάσθη Ἑλλήσποντος. Ὁ δὲ Φρίξος ἀφίχθη εἰς τὴν μακρὰν (ἐν τῷ Εὐξείνῳ) κειμένην Αἶαν, ἧς ὁ βασιλεὺς Αἰήτης ἐδέξατο αὐτὸν φιλικῶς, καὶ τῷ ἔδωκεν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Χαλκιόπην· τὸν δὲ κριὸν ἔθυσεν ὁ Φρίξος εἰς τὸν Φύξιον Δία, καὶ τὸ χρυσοῦν δέρας ἀνήρτησεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἄρεως. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἰνὼ ἀναλαβοῦσα ἀνέθρεψε τὸν Διόνυσον, υἱὸν τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέλης, ὀργισθεῖσα ἡ Ἥρα, ἔρριψεν εἰς παραφροσύνην τὸν Ἀθάμαντα, ὅστις ἔσφαξε τὸν ἴδιον ἑαυτοῦ ἐκ τῆς Ἰνοῦς υἱὸν *Λέαρχον*, ἡ δὲ Ἰνὼ, μετὰ τοῦ ἄλλου αὐτῆς υἱοῦ *Μελικέρτου*, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀμφότεροι ἐγένοντο θαλάσσιοι θεοὶ Σωτῆρες, ἡ μὲν Ἰνὼ ὑπὸ τὸ ὄνομα *Λευκοθέας* (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 333), ὁ δὲ Μελικέρτης ὑπὸ τὸ τοῦ *Παλαίμονος*, λατρευόμενος

ἰδίως εἰς Κόρινθον, ὅπου τὸ σῶμά του ἐκβρασθὲν ἐνεταφιάσθη ("Ιδ. *Ἴσθμια*). "Αλλως ἐν Εὐριπ. Μήδ. 1282. Ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ ἦν ὁ τάφος αὐτοῦ, καὶ ναὸς αὐτοῦ ἔχων ἀγάλματα καὶ τοῦ Ποσειδῶνος Πολέμωνος καὶ τῆς Λευκοθέας. Παριστᾶτο δὲ συνήθως ὡς παῖς περιστοιχιζόμενος ὑπὸ θαλασσίων θεοτήτων καὶ ὑπὸ δελφίνων. Ὁ δ' Ἀθάμας ἔφυγε πρὸς ἀγνισμὸν εἰς Ἤπειρον, εἰς τὴν ἀπ' αὐτοῦ ὀνομασθεῖσαν Ἀθαμανίαν (Ἀπολλόδ. Α, 9, 1. 2. — Ovid. Met. N, 416—542). Κατὰ δὲ τὴν διήγησιν τοῦ Ἡροδότου (Ξ, 197), ἔπρεπεν, εἰς ἐξιλέωσιν τοῦ θανάτου τοῦ Φρίξου, ὁ Ἀθάμας νὰ θυσιασθῇ εἰς τὸν Δία τὸν Λαφύστιον (=Φύξιον, διότι λαφύσσειν=φεύγειν), ὅτε ἐπελθὼν ἐξ Αἴας τῆς Κολχικῆς ὁ *Κυτίσωρος*, ἢ *Κύτωρος* (Στρβ.), υἱὸς τοῦ Φρίξου, ἀνήγγειλεν ὅτι ζῇ ὁ πατήρ του. Ἀλλὰ σωθέντος τότε τοῦ Ἀθάμαντος, ὁ Ζεὺς κατεδίκασε τοὺς Ἀθαμαντίδας νὰ μὴ εἰσέρχηται ποτὲ ὁ πρεσβύτερος αὐτῶν εἰς τὸ βουλευτήριον, ἄλλως νὰ καταδιώκηται καὶ θυσιάζηται εἰς τὸν Λαφύστιον Δία. Τοῦ κριοῦ δὲ τὸ χρυσοῦν δέρας ἐκόμισεν ἐκ τῆς Κολχίδος ὀπίσω ὁ Ἰάσων ("Ιδ. Ἀργοναῦται).

'Αθανάδας ἢ **'Αθάνας,** Συρακούσιος ἱστορικὸς τῆς δ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἔγραψεν ἱστορίαν τοῦ Δίωνος εἰς 13 βιβλία (Διοδ. ΙΕ, 94.—Πλούτ. Τιμολ. ΚΓ,37).

'Αθάνατοι, σῶμα μυρίων ἐκλεκτῶν στρατιωτῶν παρὰ Πέρσαις, ὧν τοὺς πίπτοντας ἀμέσως ἀντικαθίστων ἄλλοι ἐπὶ τούτῳ προωρισμένοι.

'Αθηνᾶ, θεά, θυγάτηρ τοῦ Διός, περὶ ἧς, ὡς προσωποποιήσεως τῆς φρονήσεως, ἐμυθεύετο ὅτι ἐγεννήθη ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ. Ὁ Ἡσίοδος (Θεογ. 886. "Ιδ. Ὁμ. "Υμ. εἰς Ἀθ.) διηγεῖται ὅτι ὁ Ζεὺς κατέπιε τὴν μητέρα της *Μῆτιν* (τὴν φρόνησιν), καὶ ὅτε ἦλθεν ἡ ὥρα τοῦ τοκετοῦ, προσεκάλεσε τὸν Ἥφαιστον νὰ τῷ σχίσῃ τὴν κεφαλήν, ἐξ ἧς εὐθὺς ἐξεπήδησεν ἡ Ἀθηνᾶ πάνοπλος, πάλλουσα τὸ δόρυ (Πινδ. Ὀλ. 2, 35), ἐξ οὗ καὶ *Παλλὰς (Ἀθήνη)* ἐπωνομάζετο. Ἦν δὲ πολεμικὴ καὶ ἰσχυρά, ὡς ἐκ τοῦ ἰσχυροτέρου τῶν θεῶν γεννηθεῖσα *(ὀβριμοπάτρη)*. Διέμεινε δ' ἀειπάρθενος, ἐξ οὗ καὶ ὁ πρώτιστος αὐτῆς ναὸς ἐν Ἀθήναις Παρθενὼν ἐλέγετο. Ὁ Τειρεσίας ἰδὼν αὐτὴν γυμνὴν εἰς τὸ λουτρόν, ἐτυφλώθη, καὶ ὁ Ἥφαιστος θελήσας νὰ τὴν προσβάλῃ, ἐφυγαδεύθη. Ἐπὶ τῆς Γιγαντομαχίας ἐπέρριψεν ἐπὶ τοῦ Ἐγκελάδου τὸ ὄρος Αἴτναν καὶ ἐφόνευσε τὸν Πάλλαντα. Ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν ἐπροστάτευε τοὺς Ἕλληνας. Ἐλατρεύετο δὲ κυρίως ἐν ταῖς ἐπωνύμοις

αὐτῆς Ἀθήναις, ὅπου καὶ *Πολιὰς* ἐλέγετο, ὡς πολιοῦχος καὶ προστάτις τῆς πόλεως, καὶ ***Ἀκραία, Ἀκρία, Κλειδοῦχος, Πυλαῖτις,*** διότι κυρίως ἐθεωρεῖτο ὅτι κατεῖχε καὶ ἐφρούρει τὴν Ἀκρόπολιν, καθ' ὃ ἔχουσα ἐν αὐτῇ

πανάρχαιον ἱερὸν καὶ ἄγαλμα, ὃ πιστεύεται ὅτι ἐκομίσθη ἐξ Αἰγύπτου, ὃν τὸ τῆς αἰγυπτίας θεότητος Νηΐθ. Εἶχε δὲ καὶ διάφορα ἄλλα ὀνόματα, κατὰ τὰς ἀποδιδομένας αὐτῇ διαφόρους ἐνεργείας καὶ ἐπιρροάς, ἢ καὶ κατὰ τὰ μέρη ἔνθα ἰδίως ἐλατρεύετο, καί τινα θεαινῶν ὀνόματα ἦσαν κυρίως ἐπίθετα μόνον αὐτῆς. Οὕτως ἐλατρεύετο καὶ ὡς *'Αθηνᾶ 'Υγεία*, καὶ ὡς *'Αθηνᾶ Νίκη*, ἐν ᾧ ἡ Ὑγεία ἄλλως ἐθεωρεῖτο κόρη τοῦ 'Ασκληπιοῦ, καὶ ἡ Νίκη τοῦ Πάλλαντος. 'Επελέγετο δὲ καὶ *'Αθηνᾶ 'Εργάνη* ὡς προστάτις τῶν γυναικείων ἐργασιῶν, εἰς ἃς ἐπιδίδονται αἱ φρόνιμοι τῶν γυναικῶν. Ἄλλα δ' ἐπίθετα αὐτῆς ἦσαν *Παιωνία* (= Ὑγεία), *Σώτειρα*, *Λαοσσόη*, *'Ατρυτώνη* (ἀνίκητος), *'Αγελαία*, *Λαφρία*, *Ληΐτις* (ἡ τῶν λαφύρων), *Σάλπιγξ* (ὡς ἐφευρέτις τῆς σάλπιγγος), καί τινα τῶν ἐπιθέτων, ὡς *Ἄγραυλος* κτλ. ἐπροσωποποιοῦντο ὡς ἀνήκοντα εἰς ὀπαδοὺς αὐτῆς. 'Εκ γεωγραφικῶν δὲ θέσεων ἐλέγετο *'Αλαλκομενηΐς* ὡς λατρευομένη ἐν Βοιωτίᾳ εἰς τὰς 'Αλαλκομενάς, καὶ *Ὄγκα* ἐν Θήβαις, καὶ Τελχινία, καὶ

'Εξ ἀρχ. ἀγγείου

Τριτώ, *Τριτωνίς*, *Τριτογενής*, *Τριτογένεια*, διότι εἶχεν ἀρχαῖον ἱερόν, ὅπου παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ εἰς τὴν Κωπαΐδα εἰσρέοντος ποταμοῦ Τρίτωνος, ἔκειτο πόλις καλουμένη 'Αθῆναι, καὶ ὑπὸ τῆς λίμνης καταποντισθεῖσα, *'Ιτωνὶς* ἐκ τῆς πόλεως Ἴτωνος ἐν Θεσσαλίᾳ, *'Αχαία* καὶ *Παναχαιΐς* ἐν 'Αχαΐᾳ, *'Ασία* ἐν Λακωνικῇ ἐξ ὁμωνύμου πόλεως. 'Ελατρεύετο δὲ καὶ πανταχοῦ ὅπου ὑπῆρχε τὸ ὄνομα Τρίτων, ὡς ἐν Λιβύῃ παρὰ τῇ Τριτωνίδι λίμνῃ (Ἡρόδ. Δ, 180), ὅπου Μινύαι ἐκόμισαν τὴν λατρείαν αὐτῆς ἐξ Ἑλλάδος. 'Ενταῦθα ἐλέγετο καὶ θυγάτηρ τοῦ Ποσειδῶνος, μεθ' οὗ καὶ ἐν Ἑλλάδι διετέλει εἰς σχέσιν. Οὕτως ἐν 'Αθήναις ἐμυθολογεῖτο μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν 'Αθηνῶν ἐρίσασα, καὶ ὅτε ὁ Ποσειδῶν ἐπάταξε τὴν γῆν διὰ τῆς τριαίνης του καὶ ἀνέβλυσε τὸ ταῖς 'Αθήναις τοσοῦτο χρήσιμον ὕδωρ, διὰ τῆς 'Αθηνᾶς ἐβλάστησεν ἡ τὰς 'Αθήνας κοσμοῦσα καὶ πλουτίζουσα ἐλαία, καὶ ἡ νίκη ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς θεᾶς. Ταύτης τὸ πανάρχαιον ἄγαλμα ἦν ἐν 'Αθήναις ξόανον (ξύλινον) ἴσως ἐξ Αἰγύπτου

ἐλθὸν, πιθανῶς εὔθρονον (καθήμενον), ὡς τινα σωζόμενα ἀρχαϊκὰ αὐτῆς ἀγάλματα. Ἀρχαϊκοῦ δ' ὀρθίου παράδειγμα ἐστὶ τὸ τοῦ ἀετοῦ τοῦ ναοῦ τῆς Αἰγίνης. Τα δὲ μεταγενέστερα, τὰ τῆς καλῆς τέχνης, χαρακτηρίζουσι τὴν αἰθρίαν καὶ ἤρεμον καλλονὴν τῆς θεᾶς, καὶ τὸ πάντων ἐξοχώτατον, ἀριστούργημα τῆς ἀρχαίας γλυπτικῆς, ἦν τοῦ Φειδίου ἡ χρυσελεφαντίνη *Παρθένος*, 39' ὕψος ἔχουσα, καὶ τὰ μὲν ἐνδύματα ἐκ παγίου χρυσοῦ 44 ταλάντων καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκ πολυτίμων λίθων (Πλάτ. Ἱππ. Μείζ. σ. 290), διότι ἡ Ἀθηνᾶ ἦν *γλαυκῶπις*, ἐξ ἐλέφαντος δὲ τοῦ σώματος τὰ γυμνά. Ἔφερε δὲ κράνος κεκοσμημένον διὰ γρυπῶν καὶ σφιγκὸς, γοργόνιον εἰς τὸ στῆθος, εἰς τὴν δεξιὰν ἐκράτει ἄγαλμα Νίκης, τετράπηχυ, εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν ἀσπίδα κατὰ γῆς, ἧς τὴν ἔξω ἐπιφάνειαν ἐκόσμει γλυπτὴ γιγαντομαχία, ὀπίσω δ' αὐτῆς ἐκρύπτετο ὄφις χρυσοῦς, τὸ ἔμβλημα τῆς ἀττικῆς αὐτοχθονίας. Ἔφερε δὲ καὶ χρυσᾶ πέδιλα ἡ θεὰ, καὶ εἰς τοῦ πέλματος αὐτῶν τὸ πάχος ἦν ἐπειργασμένη κενταυρομαχία. Ἐπὶ δὲ τοῦ βάθρου ἀνάγλυφα παρίστων τὴν παρουσίασιν τῆς Πανδώρας εἰς τοὺς θεούς. Τὴν χρυσῆν αὐτῆς ἐσθῆτα τῇ ἀφήρεσεν ὁ τύραννος Λαχάρης ἐπὶ τῶν Μακεδόνων 299 π. Χ. (Παυσ. Α, 28, 7). Ἄλλην δ' Ἀθηνᾶν κατεσκεύασεν ὁ Φειδίας τὴν Πρόμαχον, χαλκῆν, εἰς τὸ ὕπαιθρον ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἱδρυμένην, ὑψηλοτέραν τοῦ Παρθενῶνος ὅλου, ἐστραμμένην δὲ πρὸς τὰ Προπύλαια, καὶ διὰ τῆς λόγχης καὶ τοῦ γοργονίου ἀπείργουσαν τοὺς εἰσβάλλοντας ἐχθροὺς, ὡς παρίστησιν αὐτὴν ἄγαλμα τοῦ Μουσείου τῆς Νεαπόλεως. Τὰ κυριώτερα δ' ἐμβλήματα τῆς Ἀθηνᾶς ἦσαν ἡ γλαὺξ καὶ ἡ ἐλαία.

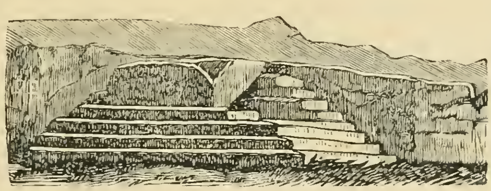

Ἀθηναγόρας, 1) Συρακούσιος δημαγωγὸς ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. ΣΤ, 35).—2) Πλατωνικὸς φιλόσοφος Ἀθηναῖος τῆς β' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος. Βαπτισθεὶς, ἔγραψε πρὸς τὸν Μ. Αὐρήλιον «*Πρεσβείαν περὶ Χριστιανῶν,*» καὶ φιλοσοφικὴν πραγματείαν «περὶ ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν.»

Ἀθῆναι, πρωτεύουσα τῆς Ἀττικῆς, καὶ ἡ μεγίστη τῶν πόλεων τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ἔχουσα εἰς τὴν παραλίαν λιμένας τὸν Πειραιᾶ καὶ τὸ Φάληρον, μεθ' ὧν ὁ Περικλῆς τὴν συνέδεσε διὰ *Μακρῶν Τειχῶν*, εἰς αὐτὰ δὲ μετέπειτα προσέθεσεν ἄλλο τρίτον, τὸ *διὰ μέσου*, ὁ Κίμων. Οἱ Πέρσαι εἰσβαλόντες εἰς τὴν πόλιν, τὴν κατέστρεψαν· μετὰ τὴν ἐκδίωξιν δ' αὐτῶν ὁ Θεμιστοκλῆς τὴν ἀνῳκοδόμησε λαμπροτέραν, καὶ περιετείχισε στερεώτερον αὐτὴν ὡς καὶ τὴν Ἀκρόπολιν καὶ τὸν Πειραιᾶ, τῶν δὲ τειχισμῶν αὐτοῦ σώζονται ἴχνη ὁρατὰ πολλαχοῦ. Κατὰ Θουκυδίδην (Β, 13) ἦν ἡ ἔκτασις τῶν τειχῶν 174 ½ σταδίων, ὧν 56 ½ περιελάμβανον τὸν Πειραιᾶ, 75 στάδια ἀπετέλουν τὰ Μακρὰ τείχη, καὶ 43 ἦσαν τῶν Ἀθηνῶν ὁ περίβολος, ὅπερ φαίνεται ὑπερβαῖνον τὰς κατὰ τὰ λοιπὰ διδόμενα πιθανὰς διαστάσεις. Περιεῖχον δὲ οἰκίας 10,000 (Ξενοφ. Ἀπομν. Γ, 6, 24), καὶ κατοίκους κατὰ τοὺς μὲν 180 κατὰ τοὺς δὲ 100 χιλιάδας. Καὶ τὰ μὲν δημόσια καταστήματα ἦσαν ἀνυπερβλήτου λαμπρότητος, αἱ δὲ ἰδιωτικαὶ οἰκίαι τὸ πλεῖστον ἁπλαῖ καὶ πενιχραί. Αἱ κυριώτεραι δὲ *Πύλαι* τῆς πόλεως ἦσαν· α') τὸ Δίπυλον, ὃ καὶ *Θριάσιαι* πύλαι καὶ *ἱερὰ πύλη* προσηγορεύε-

το, διότι δι' αὐτοῦ διήρχετο ἡ πομπὴ τῶν Ἐλευσινίων, καὶ διέβαινε διὰ τοῦ παρὰ τῇ Ἐλευσῖνι Θριασίου πεδίου· β) Ἡ παρ' αὐτήν, ὡς φαίνεται, *Ἠρία* ἢ *Ἠριαία*, δι' ἧς διήρχοντο αἱ τῶν νεκρῶν ἐκφοραὶ (Ἁρπ.—Μέγ. Ἐτυμ. φ.)· γ) Μεσημβρινῶς τοῦ Διπύλου ἡ *Πειραϊκὴ* πύλη, ὅπου ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἔκειτο περίπου ἡ *Πύλη τοῦ Δράκου*. Παρ' αὐτῇ ἦν τὸ *Πομπεῖον* καὶ τὸ ἱερὸν τῆς *Δήμητρος* καὶ τοῦ *Ποσειδῶνος*. δ) Αἱ *Μελιτίδες*, πιθανῶς μεταξὺ τοῦ Λόφου τῶν Νυμφῶν καὶ τῆς Πνυκός, κατὰ τὸν ἅγιον Δημήτριον τὸν Βομβαρδάρην· ε) Ἡ *Ἀχαρνικὴ* πύλη, βορείως τοῦ Διπύλου, κατὰ τὴν ὁδὸν Πατησίων· στ) Αἱ *Διόμειαι* εἰς τὰ βορειανατολικὰ τῆς πόλεως, ἐπὶ τῆς πρὸς Κηφισίαν ἀγούσης· ζ) Αἱ *Διοχάρους*, παρὰ τὰς Διομείας, βορειότερον·— η) Αἱ *Ἰτωνίδες*, πρὸς τὸ νοτιανατολικὸν τῆς πόλεως, ἐπὶ τῆς Φαληρικῆς ὁδοῦ· θ) Αἱ *Αἰγεῖαι* ἢ τοῦ Αἰγέως, πιθανῶς αἱ πρὸς τὸ Στάδιον φέρουσαι· ι) *Πυλὶς*, παρὰ ταῖς Πύλαις τοῦ Διοχάρους. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως ἠγείρετο μεγαλοπρεπῶς, εἰς ὕψος 100^{μ} ἡ *Ἀκρόπολις*, μῆκος μὲν ἔχουσα ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς 300^{μ}, πλάτος δὲ οὐδαμοῦ ἀνώτερον τῶν 130^{μ}, ἥτις ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις καὶ *Κρανάα* καὶ *Κεκροπία* ἐλέγετο. Ἰσοπέδωσαν δὲ καὶ ὠχύρωσαν αὐτήν, οὐχὶ ὅμως διὰ λιθίνου τείχους, ἀλλὰ διὰ προχωμάτων (ῥηχῷ. Ἡρδ. Ζ, 142.—Η, 55), οἱ Πελασγοί· εἰς τοὺς μετέπειτα ὅμως χρόνους ἐπεκράτησε *Πελασγικὸν* νὰ λέγηται μόνον τὸ βόρειον αὐτοῦ μέρος, ὡς καὶ ἡ ὑπ' αὐτὸ κλιτύς· καὶ ἐλέγετο προσέτι *Ἐννεάπυλον* τὸ ἀρχαῖον Πελασγικὸν τεῖχος, διότι, εἰ καὶ ἡ Ἀκρόπολις βατὴ κυρίως ἦν μόνον πρὸς δυσμάς, φαίνεται ὅμως ὅτι πλὴν ἀριθμοῦ τινος πυλῶν ἃς εἶχεν ἐνταῦθα, εἶχε καὶ ἄλλας στενὰς καὶ ὑπογείους ἐξόδους καὶ ἀλλαχοῦ. Μετὰ τὰ Μηδικὰ ὅμως

ΠΝΥΞ

ᾠκοδόμησεν εἰς τὸ δυτικὸν χεῖλος τὰ ἔτι σωζόμενα πολυτελῆ πεντάπυλα *Προπύλαια* ὁ Μνησικλῆς, καὶ αὐτὴ ἔμεινε τῆς Ἀκροπόλεως ἡ ἐπίσημος καὶ τοῖς πᾶσι προσιτὴ εἴσοδος. Ἐχρειάσθησαν δ' εἰς τὴν οἰκοδομὴν αὐτῶν 5 ἔτη, καὶ ἐδαπανήθησαν 2012 τάλαντα. Ἐκ τῶν πρὸς δυσμὰς στρεφομένων πτερύγων αὐτῶν ἡ βορεία περιεῖχε καὶ μέγα δωμάτιον, χρησιμεῦον εἰς πινακοθήκην τοῦ Πολυγνώτου καὶ ἄλλων ἐνδόξων ζωγράφων· πρὸ δὲ τῆς ἄλλης, ἐφ' ὑψηλοῦ ἀνδήρου, ἵστατο ὁ Ναὸς τῆς *ἀπτέρου Νίκης* οὕτω κληθείσης, διότι ἐν Ἀθήναις κατέθεσε τὰ πτερά της, ἢ κατ' ἄλλας παραδόσεις καὶ παραστάσεις, ἔλυσε τὰ πέδιλά της, τὴν πόλιν ταύτην ἐκλεξαμένη ὡς σταθερὰν κατοικίαν της. Πρὸ τῶν Προπυλαίων προσετέθη ἡ μεγάλη ἀναβάθρα ἐπὶ Αὐγούστου, μετὰ τοῦ ἐπ' αὐτῆς σωζομένου μνημείου, καὶ ὑπ' αὐτήν, ἐπὶ Βυζαντινῶν, ὁ πρὸς δυσμὰς περίβολος μετὰ τῆς Πύλης. Ἐκ τῶν τειχῶν δὲ τῆς Ἀκροπόλεως, τὰ μὲν πρὸς βορᾶν ἀνῳκοδόμησεν ἀμέσως μετὰ τὰ Μηδικὰ ὁ Θεμιστοκλῆς, μεταχειρισθεὶς πρὸς τοῦτο τὰ ἐρείπια τῶν οἰκοδομῶν ὅσας οἱ Πέρσαι κατέστρεψαν, τὰ δὲ πρὸς νότον καὶ ἀνατολὰς ἀνήγειρε πάγια καὶ εὐρέα ὁ Κίμων, *Κιμώνια* τείχη κληθέντα. Ἦν δ' ἐν παλαιτάτοις χρόνοις ἐκεῖ ἡ κατοικία τῶν πρώτων βασιλέων (Κέκροπος, Ἐρεχθέως), καὶ παρὰ τὸν οἶκον αὐτῶν, οὗ λείψανά τινα ἔτι σώζονται, ἵδρυτο καὶ ἱερὸν τῆς *Πολιάδος Ἀθηνᾶς*. Ἀφ' οὗ δ' ἐπυρπολήθη τοῦτο ὑπὸ τῶν Περσῶν, ἤγειρε τὸ 438 π. Χ. ὁ Περικλῆς ἄλλο, κατὰ 50 πόδας μεῖζον, ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἢ τοῦ κέντρου τοῦ λόφου, τὸν *Παρθενῶνα*, κοσμηθέντα διὰ τῆς χρυσελεφαντίνης Ἀθηνᾶς τοῦ Φειδίου καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὴν θέσιν περίπου τοῦ πυρποληθέντος ναοῦ τὸν τῆς *Πολιάδος* ἢ *Ἐρέχθειον* καλούμενον.

Περιεῖχε δὲ καὶ ἄλλους ναοὺς ἡ Ἀκρόπολις, ὡς τὸν τῆς Ἀθηνᾶς Ἐργάνης, τὸν τῆς Βραυρωνίας Ἀρτέμιδος, καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων τὸν τοῦ Αὐγούστου καὶ Ῥώμης· προσέτι δὲ καὶ πλεῖστα ἱερὰ ἀναθήματα καὶ ἀγάλματα, ἐν οἷς τὸ θαυμαστότατον ἦν τὸ κολοσσιαῖον χαλκοῦν τῆς *Προμάχου Ἀθηνᾶς*, ἔργον καὶ αὐτὸ τοῦ Φειδίου. Ἡ κάτω δὲ πόλις διῃρεῖτο εἰς συνοικίας καὶ δήμους, ὡς τὸν τοῦ *Κεραμεικοῦ* (ἔσω καὶ ἔξω τῶν τειχῶν), κατὰ τὸ Δίπυλον· τῶν *Διομέων* (ὁμ.), βορειανατολικῶς· τῶν *Μελιτέων*, νοτιοδυτικῶς· τῶν *Σκαμβονιδῶν*, κατὰ τὸ Θησεῖον· τὴν συνοικίαν τοῦ *Κολυττοῦ*, νοτιοδυτικῶς· τὸν δῆμον τῶν *Κυδαθηναίων*, νοτιανατολικῶς. Δυτικῶς τῆς Ἀκροπόλεως ἔκειτο ὁ *Ἄρειος Πάγος*, τὸ φονικὸν δικαστήριον τῶν Ἀθηνῶν, μετὰ τοῦ ἱεροῦ καὶ σπηλαίου τῶν *Σεμνῶν θεῶν* (Ἐριννύων) πρὸς ἀνατολὰς ἔχων, πρὸς βορρᾶν δὲ, πιθανῶς τὸν ναὸν τοῦ *Ἄρεως*. Μεταξὺ δὲ τοῦ λόφου τούτου καὶ τῆς Ἀκροπόλεως ἵσταντο τὰ ἀγάλματα τῶν *τυραννοκτόνων* (ἴδ. Ἁρμόδιος). Νοτιοδυτικῶς δὲ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἦν ὁ λόφος τῆς *Πνυκὸς*, εἰς ὃν διατηρεῖται τὸ βῆμα τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου. Νοτίως δὲ τῆς Ἀκροπόλεως, ἀπέναντι αὐτῆς, ἐστὶ λόφος ὑψηλὸς, τὸ Μουσεῖον, φέρων ἐπὶ κορυφῆς σωζόμενον μνημεῖον Πτολεμαίου τοῦ *Φιλοπάππου*, εἰς τοὺς νοτίους δ' αὐτῆς πρόποδας σώζονται λείψανα τοῦ *Διονυσιακοῦ θεάτρου*, τοῦ *Ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ* καὶ τοῦ *Ὠδείου* τοῦ Ἡρώδου. Εἰς τὸν βορειοδυτικὸν δὲ κρημνὸν ἀνοίγονται τὰ σπήλαια τοῦ *Ἀπόλλωνος*, τοῦ *Πανὸς* καὶ τῆς *Ἀγραύλου*, ὡς καὶ ἡ πηγὴ *Κλεψύδρα*· κατωτέρω δὲ οἱ ναοὶ τῶν Διοσκούρων, τῶν *δώδεκα θεῶν*, τῆς *Οὐρανίας Ἀφροδίτης*, τοῦ *Ἡφαίστου*, τὸ *Μητρῷον*, χρησιμεῦον καὶ ὡς ἀρχεῖον, προσέτι τὸ *Βουλευτήριον*, τὸ *Πρυτανεῖον*, ἡ παρ' αὐτῷ *θόλος*, ἐν ᾗ ἐσιτοῦντο οἱ βουλευταὶ, καὶ ὑπ' αὐτοὺς ἐν τῷ Κεραμεικῷ ἡ Ἀγορὰ, ἥτις ἀρχαιότατα, πρὶν ἢ ὁρισθῇ εἰς τοῦτο ἡ Πνὺξ, ἐχρησίμευεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, εἶτα δὲ περιωρίσθη εἰς μόνας τὰς ἀγοραπωλησίας καὶ τοῦ ἐμπορίου τὰς πράξεις, καὶ πλατάνοις ὑπὸ τοῦ Κίμωνος διαφυτευθεῖσα, περιεῖχε στοὰς, ὡς τὴν *Ποικίλην*, τὴν *Βασίλειον*, τὴν *Μακρὰν*, τὴν τοῦ *Ἐλευθερίου Διὸς*, μετὰ ταῦτα καὶ τὴν τοῦ *Ἀττάλου*, μετὰ τοῦ Γυμνασίου τοῦ *Πτολεμαίου*, καὶ ναοὺς καὶ ἀγάλματα. Ἐκτὸς δὲ ἤδη τῆς ἀγορᾶς, δυτικῶς καὶ ὑπὲρ αὐτὴν, ἦν τὸ *Θησεῖον*, ἀνατολικῶς τὸ Ἐλευσίνιον καὶ οἱ ναοὶ τοῦ Σεράπιδος καὶ τῆς Εἰλειθυίας. Βορειανατολικῶς δὲ τῆς Ἀκροπόλεως ἦν ἡ ὁδὸς τῶν *Τριπόδων*, οὕτω καλουμένη ἐκ τῶν χορηγικῶν μνημείων, ὧν ἓν, τὸ τοῦ *Λυσικράτους* διατηρεῖται. Παρ' αὐτῇ δ' ἦν τὸ *Ὠδεῖον* τοῦ Περικλέους, καὶ ἔτι ἀνατολικώτερον, οὐ μακρὰν τῆς ἐν τῷ Ἰλισσῷ πηγῆς τῆς *Καλιρρόης* ἢ *Ἐννεακρούνου* τὸ Ὀλυμπιεῖον, ὃ ἐθεμελίωσεν ὁ Πεισίστρατος καὶ ἐπεράτωσεν ὁ Ἀδριανὸς, προσθεὶς καὶ τὴν σωζομένην Πύλην, ἐν ᾗ ἀποκαλεῖ τὰς Ἀθήνας πόλιν Ἀδριανοῦ «κ' οὐχὶ Θησέως.» Ἐκλήθη δ' *Ἀδριανόπολις* καὶ μέρος τῆς πόλεως, πιθανῶς τὸ κατὰ τὴν Ἀγορὰν, ὃ ὁ αὐτοκράτωρ κατεκόσμησε διὰ πολυτελεστάτων στοῶν καὶ βιβλιοθηκῶν, καὶ ὅπου καὶ ὁ Ἀνδρόνικος Κυρρήστης ἵδρυσε τὸ ἔτι σωζόμενον αὐτοῦ Ὡρολόγιον καὶ ἀνεμοδείκτην. Ἐκτὸς δὲ τῆς πόλεως ἔκειντο, πρὸς δυσμὰς ἡ *Ἀκαδημία* καὶ ὁ *Ἵππιος Κολωνὸς* μετὰ τοῦ Ἱεροῦ τῶν Ἐριννύων (κατὰ τὰ Σεπόλια), ἀνατολικῶς δὲ τὸ *Παναθηναϊκὸν στάδιον* παρὰ τῷ *Ἀρδηττῷ*, τὸ *Λύκειον*, παρὰ τῷ Ἰλισσῷ, τὸ *Κυνόσαργες* (τῶν Ἀσωμάτων), ὁ ναὸς τῆς *Ἀφροδίτης* (εἰς Ἀγγελοκήπους). Συνέδεσε δ' ὁ Κίμων ἐν Ὀλ. 80, δ', διὰ τῶν *Μακρῶν Τειχῶν* τὰς Ἀθήνας μετὰ τῶν λιμένων, καὶ τὸ μὲν *βόρειον* (ἢ τὸ *ἔξωθεν*), 40 στάδια μακρὸν, ἀπέληγεν εἰς τὸ βόρειον μέρος τοῦ περιβόλου τοῦ Πειραιῶς, τὸ δὲ *νότιον* ἢ *Φαληρικὸν*, 35 στάδια μῆκος ἔχον, εἰς τὸ Φάληρον· προσέθηκε δ' εἶτα ὁ Περικλῆς καὶ ἕτερον, τὸ *διὰ μέσου*, φέρον ἐπίσης εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἐγκαταλείψας ὡς λίαν ἀπέχον, τὸ Φα-

ληρικόν. Ταῦτα κατηδάφισεν ὁ Λύσανδρος, ἀλλ' ὁ Κόνων ἀνῳκοδόμησε τὰ δύο δυτικώτερα περὶ τὸ 392 π. Χ. Λιμένες δὲ τῶν Ἀθηνῶν ἦσαν ὁ Πειραιεύς, ὁ κυρίως ἐμπορικός, περιοικούμενος ὑπὸ πόλεως οὐ μικρᾶς, ἧς ἐπίσημα καταστήματα ἦσαν τὸ *Δεῖγμα*, πρὸς ἔκθεσιν ἐμπορευμάτων, ἡ *Σκευοθήκη* τοῦ στόλου, ὅπου νῦν τὸ τελωνεῖον, ὁ ναὸς τῆς *Ἀφροδίτης*, παρὰ τὴν ἀνατολικὴν ἀκτήν. Κατὰ τὸ βάθος αὐτοῦ ὑπῆρχε καὶ μυχός, ὅστις ἐκαλεῖτο *Κάνθαρος*· δυτικῶς δ' ἐπερατοῦτο δι' ἀκρωτηρίου, τῆς *Ἠετιωνίας*, οὗ ὀπίσω σχηματίζεται λιμενίσκος, ὁ *Κωφὸς* ἢ *Φωρῶν* λεγόμενος. Ἀνατολικῶς δὲ προεῖχε λόφος τραχύς, εἰς οὗ τὸ ἔσχατον ἀκρωτήριον, κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Πειραιῶς, φαίνονται τὰ λείψανα τοῦ *τάφου τοῦ Θεμιστοκλέους*. Ὀπίσω δὲ (ἀνατολικῶς τοῦ Πειραϊκοῦ τούτου λόφου) ὑψοῦται ἕτερος, καλούμενος *Μουνυχία*, ὡς καὶ ὁ μικρὸς λιμὴν ὃν ἐγκλείει. Μεταξὺ δὲ τῶν δύο λόφων κυρτοῦται ἕτερος στρογγύλος καὶ καλῶς πεφραγμένος λιμὴν, ὁ τῆς *Ζέας*, ὅστις ἦν τῶν Ἀθηνῶν τὸ νεώριον, καὶ κατὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ, δυτικῶς, ἦν ἡ *Φρεαττύς*, θέσις ἐπώνυμος τοῦ ἐκεῖ σωζομένου φρέατος, εἰς ἣν ὑπῆρχε τὸ ἐν *Φρεαττύϊ* (ἴδ.) λεγόμενον δικαστήριον. Ἀνατολικώτερον δὲ τῆς Μουνυχίας ἐξετείνετο ἡ ἀκτὴ τοῦ Φαλήρου, ἰδίως χρησιμεύουσα πρὸς στάθμευσιν τῶν πολεμικῶν πλοίων. (Ὅρα συνημ. χάρτην Ἀθηνῶν).

Ἀθήναιος, 1) Σικελὸς, σύγχρονος τοῦ Ἀρχιμήδους. Αὐτοῦ σώζεται πραγματεία «περὶ μηχανημάτων» πολεμικῶν. — 2) Ἕλλην γραμματικὸς, ἐκ Ναυκράτιδος τῆς Αἰγύπτου, ζήσας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Ῥώμῃ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ γ' μ. Χ. αἰῶνος. Τὸ σωζόμενον αὐτοῦ πολύτιμον σύγγραμμα «Οἱ δειπνοσοφισταί,» εἰς 15 βιβλία, ἐστὶ συλλογὴ ὑποτιθεμένων διαλόγων πολλῶν ἀνδρῶν εὐφυῶν καὶ πεπαιδευμένων περὶ παντοίων πρακτικῶν ἀντικειμένων, καὶ περιέχει ὑπὲρ τὰ 1,500 ἀποσπάσματα ἀπολεσθέντων ἀρχαίων συγγραμμάτων. Σχόλια εἰς αὐτὸν ἐξέδωκεν ὁ Casauban (1600).

Ἀθηναΐς, 1) Μία τῶν Ἀττικῶν φυλῶν ἐπὶ Ἐρεχθέως. — 2) Ἀθηναία, θυγάτηρ τοῦ σοφιστοῦ Λεοντίου, ὡραία καὶ λογία, ἐνυμφεύθη τὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιον Β', ἐβαπτίσθη χριστιανὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Εὐδοκία, καὶ ἀπέθανε τὸ 460 μ. Χ. Εἰς αὐτὴν ἀποδίδονται τὰ «Ὁμηρόκεντρα» ἢ «Ὁμηροκέντρωνες,» βιογραφία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, συναρμολογηθεῖσα ἐκ τεμαχίων στίχων Ὁμηρικῶν.

Ἄθηνις, ἴδ. Βούπαλος.

Ἀθηνέων, 1) ἐπίσημος Ἕλλην δακτυλιογλύφος, τῆς ἐποχῆς τοῦ Αὐγούστου. — 2) Ποιμὴν καὶ λῃστὴς ἐκ Κιλικίας, ἐγένετο ἀρχηγὸς δουλικῆς ἐπαναστάσεως ἐν Σικελίᾳ κατὰ τὰ τέλη τοῦ α' αἰῶνος π. Χ.

Ἀθηνόδωρος, 1) ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου πεμφθεὶς μεθ' ἑλληνικῆς ἀποικίας εἰς τὴν Βακτριανὴν, καὶ φονευθεὶς ὅτε ἐπεχείρησε νὰ βασιλεύσῃ (Curt. IX, 7). — 2) ὁ ἐπιλεγόμενος Κορδυλίων, στωϊκὸς φιλόσοφος ἐκ Ταρσοῦ, κατὰ τὸν α' αἰῶνα π. Χ., διευθυντὴς τῆς βιβλιοθήκης τῆς Περγάμου, ἠθέλησε νὰ ἐξαλείψῃ ἐξ αὐτῆς ὅ,τι δὲν συνῇδε πρὸς τὰς δοξασίας του· ἀλλὰ ἐννοηθεὶς, ἐκωλύθη. — 3) Ἕτερος, ἐπίσης στωϊκὸς ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως· διδάξας ἐν Ἀπολλωνίᾳ τῆς Ἠπείρου, καὶ ἐπισκεφθεὶς τὴν Ῥώμην, ἐβελτίωσε τῆς πατρίδος του τὴν νομοθεσίαν, καὶ ἔγραψε συγγράμματα μὴ διασωθέντα. — 4) ἴδ. Λαοκόων.

Ἀθησινὸς ἢ **Ἀθισὼν,** (Athesis, Adige, Etsch.) ποταμὸς τῆς ἄνω Ἰταλίας, ἐκ τῶν Ἄλπεων πηγάζων καὶ εἰς τὸν Ἀδρίαν ἐκβάλλων.

Ἀθληταὶ, Ἀθλοθέται. Ἴδε Ὀλύμπια.

Ἄθως, ὀρεινὸν ἀκρωτήριον, 1935 μέτρα ὑψηλὸν, κατὰ τὴν *Ἀκτὴν* τῆς Χαλκιδικῆς ἐν Μακεδονίᾳ (τὸ Ἅγιον ὄρος), περιεῖχε τὰς πόλεις Δῖον, Ὀλόφυξον, Θύσσον, Κλεωνὰς καὶ Ἄκραθων (ἢ Ἀκρόθωον). Τὸν

5 μέτρα ὑψηλὸν καὶ τρισχίλια βήματα πλατὺν πορθμὸν, τὸν ἑνοῦντα τὴν ἄκραν ταύτην μετὰ τῆς στερεᾶς ἐπεχείρησε νὰ διατάμῃ ὁ Ξέρξης, καὶ ἴχνη τῆς μὴ περατωθείσης τομῆς φαίνονται ἔτι. Ὁ δὲ γλύπτης Δεινοκράτης εἶχε συλλάβει τὴν παράτολμον ἰδέαν νὰ λαξεύσῃ τὸ ὄρος τοῦτο εἰς ἀνδριάντα τοῦ Ἀλεξάνδρου, διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς κρατοῦντα μυρίανδρον πόλιν οἰκουμένην, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς σπένδοντα ὅλον ῥεῦμα ποταμοῦ. (Vitr. II, praef., J. Val. d. 2. gest. Alex. I, 21).

Αἴα, ἴδ. Ἀργοναῦται.

Αἰαίη, ἐπώνυμον τῆς Κίρκης, οἰκούσης ὁμώνυμον νῆσον παρὰ τὴν Ἰταλίαν, μεθ' ἧς καὶ μετὰ ταῦτα ἡ νῆσος ἡνώθη.

Αἰάκης, 1) πατὴρ τοῦ Πολυκράτους, τυράννου τῆς Σάμου. — 2) Ἀνεψιὸς τοῦ Πολυκράτους· ὑπὸ τοῦ Ἀρισταγόρου τοῦ Μιλησίου ἐκβληθεὶς, προσῆλθε τοῖς Πέρσαις, καὶ ἔπεισε τοὺς Σαμίους, κατὰ τὴν ἐν Λάδῃ ναυμαχίαν, νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰς Ἰωνικὰς πόλεις, ἀγωνιζομένας κατὰ τῶν Περσῶν, δι' ὃ οὗτοι, πρὸς ἀμοιβὴν, ἐγκατέστησαν αὐτὸν αὖθις τύραννον τῆς Σάμου (Ἡρόδ. Δ, 138. ΣΤ, 13).

Αἰακίδαι, οἱ ἐξ Αἰακοῦ καταγόμενοι, Πηλεὺς, Ἀχιλλεὺς, Νεοπτόλεμος, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς Ἠπείρου Περσεὺς καὶ Πύρρος. (Virg. A, I, 99. III, 296. — Cic. div. II, 56).

Αἰακὸς, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Αἰγίνης, γεννηθεὶς εἰς τὴν φερώνυμον τῆς μητρός του νῆσον, προσφιλὴς τοῖς θεοῖς διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην του. Ὅτε λοιμὸς κατηρήμωσε τὴν γενέθλιον αὐτοῦ νῆσον, ἐπὶ τῇ δεήσει του ὁ Ζεὺς τὴν ἐπλήθυνεν αὖθις, μεταμορφώσας τοὺς μύρμηκας αὐτῆς εἰς ἀνθρώπους, κληθέντας διὰ τοῦτο *Μυρμιδόνας* (Ovid. Met. VII, 520). Οὗτοι ἦσαν πιθανῶς οἱ πρῶτοι τρωγλοδίαιτοι κάτοικοι τῆς νήσου. Ἄλλοτε δὲ πάλιν, τῆς Ἑλλάδος πασχούσης ἐξ ἀνομβρίας, ἐπεκαλέσατο τὸν Δία καὶ ἦλθεν ἡ ποθουμένη βροχὴ, δι' ὃ καὶ οἱ Αἰγινῆται τῷ ἵδρυσαν ἱερὸν, τὸ Αἰάκειον, αὐτὸς δ' ἀνήγειρε βωμὸν εἰς τὸν Πανελλήνιον Δία, ἐπὶ τῆς ἄκρας κορυφῆς τοῦ ὄρους Πανελληνίου, τοῦ ὑψηλοτέρου τῆς νήσου. Μετὰ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος συνειργάσθη εἰς τὴν τειχοδομίαν τῆς Τρωάδος· ἀλλὰ τὸ μέρος ὃ αὐτὸς ᾠκοδόμησε προσανέβησαν ἔπειτα οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ, ὁ Τελαμὼν καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Πύρρος (Πίνδ. Ὀλ. Η, 30). Ἀποθανὼν δὲ, κατετάχθη μετὰ τοῦ Μίνωος καὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος, ὡς εἷς τῶν ἐν Ἅδου κριτῶν.

Αἴας, 1) ὁ Λοκρὸς, υἱὸς τοῦ Ὀϊλέως (ὅθεν καὶ *Ὀϊλιάδης* καὶ *Ὀϊλείδης*), βασιλέως τῆς Λοκρίδος, ἔφερε τοὺς Λοκροὺς ἐπὶ 40 τριήρεων εἰς τὴν Τρωάδα. Ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου περιγράφεται, εἰ καὶ *μείων* (μικρότερος) τοῦ ἄλλου Αἴαντος, ἀλλ' ἀνδρεῖος καὶ ταχύπους, ἀρκούμενος λινὸν θώρακα νὰ φορῇ (λινοθώραξ. Ἰλ. Β, 527. — Ξ, 520). Πολλάκις παρὰ τῷ ἄλλῳ Αἴαντι μαχόμενος, διεκρίθη πρὸ πάντων εἰς τὴν μάχην περὶ τὸν νεκρὸν τοῦ Πατρόκλου (Ἰλιάδ. Ρ). Μισούμενος ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, ἐναυάγησεν ἐπὶ τῆς ἐκ τοῦ Ἰλίου ἐπιστροφῆς εἰς τὰς Γυρὰς, βράχους τῆς Εὐβοϊκῆς ἀκτῆς κατὰ τὸν Καφηρέα. — Καὶ ἔσωσε μὲν αὐτὸν ὁ Ποσειδῶν ἐπὶ τῶν σκοπέλων· ἀλλ' ὁ ὑπερόπτης ἀνὴρ ἐκαυχήθη ὅτι θὰ ἐσώζετο καὶ ἄνευ τῆς βοηθείας τῶν θεῶν, δι' ὃ ὀργισθεὶς ὁ Ποσειδῶν, συνέτριψε τὸν σκόπελον διὰ τῆς τριαίνης του, καὶ ἀπωλέσθη ὁ βλάσφημος (Ὀδ. Δ, 499). Τὴν κατ' αὐτοῦ ἀπέχθειαν τῆς Ἀθηνᾶς ἐξηγοῦντες οἱ μεταγενέστεροι, λέγουσιν ὅτι κατὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τρωάδος ὁ Αἴας εἰσώρμησεν εἰς τὸν ναὸν τῆς θεᾶς, καὶ τὴν ἱέρειαν αὐτῆς Κασσάνδραν, καταφυγοῦσαν ὑπὸ τὸ ἄγαλμα ὡς εἰς ἄσυλον, ἀπέσυρεν ἐκεῖθεν καὶ ᾐχμαλώτευσεν· ἀλλ' ὁ Ἀγαμέμνων τῷ ἀφήρεσε τὴν λείαν του. Οἱ

Ἀέτωμα Αἰγίνης.

Ὀπούντιοι Λοκροὶ ἐλάτρευον τὸν Αἴαντα ὡς ἥρωα, καὶ εἰς τὰς μάχας ἄφινον πάντοτε δι' αὐτὸν μίαν θέσιν κενὴν εἰς τὰς τάξεις των.— 2) *Αἴας* ὁ Τελαμώνιος ἢ Τελαμωνιάδης, ἐκ Σαλαμῖνος, υἱὸς τοῦ Τελαμῶνος καὶ ἀδελφὸς τοῦ Τεύκρου, ὁ μέγας καλούμενος, ἦλθε μετὰ 12 πλοίων εἰς τὴν Τρωάδα (Ἰλ. Β, 557), καὶ ἦν μετὰ τὸν Ἀχιλλέα ὁ πάντων ἀνδρειότατος, καὶ τοῦ Ἕκτορος ἄξιος ἀντίπαλος (Ἰλ. Γ, 225. Η, 206. Ξ, 204. Ο, 415). Ὅτε ἐν μήνει ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπεσύρθη ὑπὸ τὴν σκηνήν του, ἔμεινεν ὁ Αἴας ὁ «πύργος Ἀχαιῶν,» καὶ μόνος ποτὲ εἰς φυγὴν τραπέντας τοὺς ἐκάλυψε κατὰ νῶτον (Ἰλ. Λ, 545)· αὐτὸς δ' ὑπὲρ πάντας ἐπρομάχησε καὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ Πατρόκλου (Ἰλ. Ρ). Ἀφ' οὗ ἡ Θέτις ἐτέλεσε τοὺς ἐπικηδείους ἀγῶνας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ υἱοῦ της Ἀχιλλέως, ἀπεφάσισε νὰ δοθῶσι τὰ ὅπλα αὐτοῦ εἰς τὸν ἀνδρειότατον τῶν Ἑλλήλων, τὸν ὑπὲρ πάντας προαγωνισάμενον πρὸς διάσωσιν τοῦ σώματος αὐτοῦ καὶ τῶν ὅπλων. Τότε ἀνταγωνισαμένων τοῦ Αἴαντος καὶ τοῦ Ὀδυσσέως, ἐπροτιμήθη οὗτος, δι' ὃ ὁ Αἴας ἐν ἀπελπισίᾳ ηὐτοκτόνησε, καὶ ἐν Ἅδου δὲ ὠργίζετο πάντοτε κατὰ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὀδ. Λ, 541). Κατὰ μεταγενεστέρας παραδόσεις ἐσυμβούλευσεν ἡ Ἀθηνᾶ τὸν Ἀγαμέμνονα νὰ προτιμήσῃ ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ τὸν Ὀδυσσέα, ἐφ' ᾧ παραφρονήσας ὁ Αἴας, ἐρρίφθη διὰ νυκτὸς ξιφήρης κατὰ τῶν ποιμνίων τῶν Ἑλλήνων καὶ τὰ κατεκρεούργησεν, ἐκλαμβάνων ὅτι ἦσαν αὐτοὶ οἱ ἀντίπαλοί του· ὅτε δὲ συνῆλθε, τότε ἐρρίφθη ἐπὶ τοῦ ξίφους του καὶ ἐθανατώθη (Σοφ. Αἴας.—Πίνδ. Νεμ. Ζ.— Ov. Met. XIII, 1). Ὁ τάφος αὐτοῦ (τὸ Αἰάντιον) ἦν ἐπὶ τοῦ Ῥοιτίου ὄρους. Ἐν Σαλαμῖνι δ' ἐτιμᾶτο ὡς ἐπιχώριος ἥρως, καὶ εἶχε ναοὺς καὶ ἀγάλματα· προσέτι δ' ἑωρτάζετο ἐκεῖ καὶ τελετή, τὰ *Αἰάντια*. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δὲ προσέτι, διὰ τὴν γειτνίασιν, ἐτίμων αὐτόν, καὶ ἐπώνυμος αὐτοῦ ἦν μία τῶν Ἀττικῶν φυλῶν, ἡ Αἰαντίς. Ἐπὶ μιᾶς ἐκδρομῆς αἰχμαλωτεύσας *Τέκμησσαν*, τὴν θυγατέρα Τεύθρα (ἢ Τελεύτα), τοῦ βασιλέως τῆς Φρυγίας, ἠγάπησε καὶ διετήρησε πάντοτε αὐτὴν παρ' ἑαυτῷ (Hor. Od. II, 4. 5), καὶ ἐξ αὐτῆς ἔσχεν υἱὸν τὸν *Εὐρυσάκην*.

Αἰγαί, 1) πόλις τῆς Ἀχαίας παρὰ τὸν Κρᾶθιν, ἔρημος ἤδη ἐπὶ Στράβωνος (Η, 385. —Ὁμ. Ἰλ. Θ, 203.—Ἡρδ. Α, 145).— 2) Πόλις τῆς Εὐβοίας (Λίμνη). Ἐπὶ τοῦ ὑπερκειμένου λόφου ἔκειτο ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος (Στρβ. Η, 386).— 3) Πόλις αἰολικὴ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ἡρδ. Α, 149. — Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 855), παθοῦσα ἐκ σεισμοῦ (Tac. Ann. II. 47).— 4) Π. ἐν Κιλικίᾳ, σπουδαῖος λιμὴν ἐπὶ Ῥωμαίων. Σήμερον Ἁγία Σκάλα. — 5) καὶ *Αἰγὴ* (Ἡρδ. Ζ, 123), Π. ἐν Ἠμαθίᾳ τῆς Μακεδονίας, τὸ ἀρχαῖον ἕδρα καὶ τόπος ἐνταφιασμοῦ τῶν Μακεδόνων βασιλέων (Διόδ. ΙΣΤ, 3.—Ἀρρ. Α, 11. 1).

Αἰγαία, βασιλὶς τῶν Ἀμαζόνων.

Αἰγαῖον πέλαγος, ἐν γένει πᾶσα ἡ θάλασσα ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος μέχρι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, κυρίως ὅμως τὸ ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς καὶ Ἰωνίας βορειότερον αὐτοῦ μέρος. Ἡ παραγωγὴ τοῦ ὀνόματος βεβαίως ἐκ τοῦ *αΐσσω* (ὁρμῶ), διὰ τὸ ὁρμητικὸν τῶν κυμάτων, ἢ ἐκ τοῦ παραγώγου ἐκ τοῦ αὐτοῦ ῥήματος *αἶγες*, διότι τὰ ἀφρίζοντα κύματα τοῦ πελάγους ὑποτίθενται ὁμοιάζοντα πρὸς ἀγέλην αἰγῶν. Ἀλλά, κατὰ τὸν μῦθον, ἦν ἐπώνυμον τοῦ εἰς αὐτὸ πνιγέντος Αἰγέως, τοῦ πατρὸς τοῦ Θησέως.

Αἰγαίων, τὸ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ὄνομα τοῦ γίγαντος ὃν οἱ θεοὶ ὠνόμαζον Βριάρεων (Ὁμ. Ἰλ. Α, 405). Ἴδ. Ἑκατόγχειρες.

Αἰγαλέον, ὄρος εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Μεσσηνίας πρὸς τὸ ἀκρωτήριον Κορυφάσιον (Στρβ. Η, 359).

Αἰγάλεως, τὸ νοτιώτερον μέρος τοῦ ὄρους Πάρνηθος ἐν τῇ Ἀττικῇ (ὑπὲρ τὸ μοναστήριον Δαφνί). Κατὰ τοὺς πρόποδας αὐτοῦ εἰς Κέρατα (ν. Κερατσίνι) καθήμενος ὁ Ξέρξης ἔβλεπε τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν (Ἡρδ. Η, 90.—Θουκ. Β, 19).

Αἰγερία ἢ **'Ηγερία**, νύμφη μάντις, ἡ ἐμπνεύσασα τὸν Νουμᾶν ὡς ἱδρυτὴν τῆς λατρείας καὶ τῆς νομοθεσίας ἐν Ῥώμῃ.

Αἰγεύς, ἔγγονος τοῦ Κέκροπος, υἱὸς τοῦ Πανδίωνος, γεννηθεὶς ἐν Μεγάροις, ὅπου ὁ πατήρ του, ἐξωσθεὶς τοῦ θρόνου τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τῶν Μητιωνιδῶν, εἶχε καταφύγει καὶ νυμφευθῇ τὴν θυγατέρα τοῦ ἐκεῖ βασιλέως Πάλαντος. Ἀλλ' ὁ Αἰγεύς, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, ἐπανελθὼν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀνεκτήσατο τὴν ἀρχήν· καὶ τὸν ἐπολέμησαν μὲν οἱ πεντήκοντα υἱοὶ τοῦ ἀδελφοῦ του Πάλαντος, ἀλλὰ καὶ τούτους ἐνίκησεν ὁ υἱὸς τοῦ Αἰγέως Θησεύς, προελθὼν ἐκ Τροιζῆνος, διότι μήτηρ αὐτοῦ ἦν ἡ τρίτη τοῦ Αἰγέως σύζυγος Αἴθρα, ἡ θυγάτηρ τοῦ Πιτθέως, βασιλέως τῆς Τροιζῆνος (Πλούτ. Θησ. ΙΓ. — Παυσ. Α, 5, 3). Ὅτε δ' ὁ Θησεὺς ἀπέπλευσε κατὰ τοῦ Μινωταύρου (ἴδ.) εἰς Κρήτην, ὑπεσχέθη εἰς τὸν πατέρα του, ἂν ἐπιτύχῃ, νὰ κοσμήσῃ τὸ πλοῖον ὃ τὸν ἔφερε δι' ἱστίου λευκοῦ ἀντὶ τοῦ μέλανος ὃ εἶχεν ἀποπλέων. Ἐλησμόνησεν ὅμως τὴν ὑπόσχεσίν του, καὶ ὁ Αἰγεύς, νομίσας ὅτι ὁ υἱός του ἀπωλέσθη, ἐρρίφθη (τὸ περίεργον ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τῆς θέσεως τοῦ ναοῦ τῆς Νίκης!) εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγη, ἐξ οὗ ἐρρέθη ὅτι Αἰγαῖον ὠνομάσθη τὸ πέλαγος (Πλούτ. Θησ. ΚΒ. — Παυσ. Α, 22, 5). Μία τῶν ἀττικῶν φυλῶν ἐπεκλήθη κατ' αὐτὸν *Αἰγηΐς*. — *Αἰγεὺς* δὲ ἦν καὶ ἐπίθετον τοῦ Ποσειδῶνος (συγγενὲς τῷ *Αἰγιαλός*, κτλ.).

Αἰγιάλεια, ἴδ. Ἀχαΐα, 1) καὶ Διομήδης.

Αἰγικορεῖς, ἴδ. φυλή.

Αἰγίλεια, μικρὰ νῆσος ἀνατολικῶς τῆς Εὐβοίας (Ἡρόδ. ΣΤ, 107).

Αἰγιμιός, γενάρχης τῶν Δωριέων παρὰ τῷ Πίνδῳ, ἐπικαλεσάμενος τὴν βοήθειαν τοῦ Ἡρακλέους κατὰ τῶν Λαπιθῶν, καὶ τῶν κτήσεων αὐτοῦ τὸ τρίτον ὑποσχεθείς. Ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς, καίτοι φονεύσας τὸν βασιλέα τῶν Λαπιθῶν Κορωνὸν, καὶ τὸν συμμαχοῦντα αὐτοῖς τῶν Δρυόπων Λεωγόραν, δὲν ἐδέχθη τὴν προσφορὰν (Ἀπολλόδ. Β, 7, 7). Υἱοὶ τοῦ Αἰγιμιοῦ ἦσαν ὁ *Πάμφυλος* καὶ ὁ *Δύμας*, καὶ κατ' αὐτοὺς ὠνομάσθησαν δύο τῶν δωρικῶν φυλῶν, οἱ Πάμφυλοι καὶ οἱ Δυμᾶνες. Ἡ δὲ τρίτη, ἡ τῶν Ὑλλέων, ἦν ἐπώνυμος τοῦ Ὕλλου, υἱοῦ τοῦ Ἡρακλέους, ὃν εἶχεν υἱοθετήσει ὁ Αἰγιμιός.

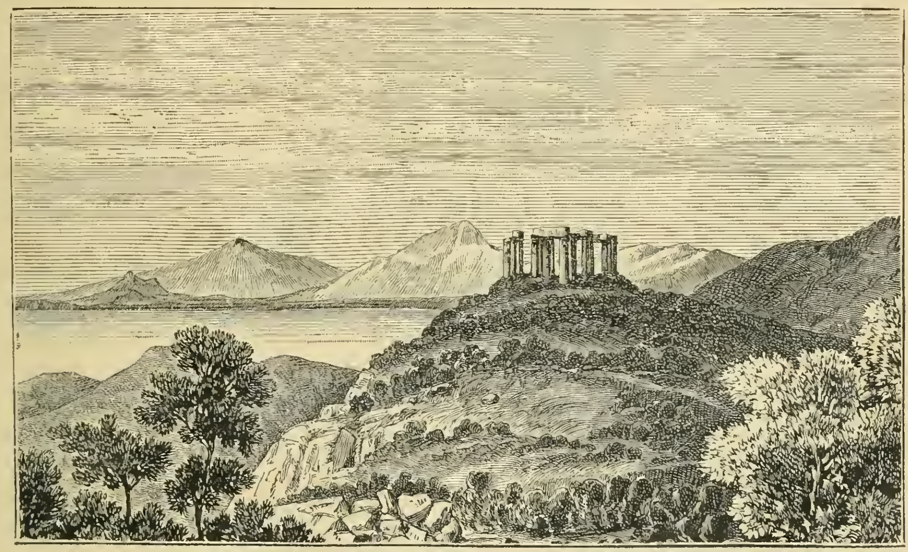
Αἴγινα, νῆσος τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, ἀπέναντι τοῦ Πειραιῶς, μόλις 2 τετρ. μιλίων ἔκτασιν ἔχουσα. Τὰ ὄρη αὐτῆς ἐκαλοῦντο *Πανελλήνιον* καὶ *Τριπύργια*. Ἡ γῆ αὐτῆς ἦν καλὴ διὰ τὴν κεραμευτικήν, δι' ὃ καὶ ἐνίοτε τῇ ἀποδίδοται τὸ ἐπίθετον *Χυτροπῶλις*. Ἡ ἀρχαία παράδοσις διηγεῖτο ὅτι ἡ νῆσος ἐκαλεῖτο τὸ πρῶτον *Οἰνώνη*, ἔλαβε δὲ μετὰ ταῦτα ὃ πάντοτε διετήρησεν ὄνομα ἐκ τῆς νύμφης Αἰγίνης, θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ, ἐξ ἧς ὁ Ζεὺς ἔσχε τὸν Αἰακόν (ἴδ.).

Ἐκ τῶν Αἰακιδῶν ὅμως ὁ μὲν Τελαμὼν μετέβη εἰς Σαλαμῖνα, ὁ δὲ Πηλεὺς εἰς τὴν Φθίαν, καὶ τότε ἡ νῆσος ἐξεδωρίσθη διὰ κατοίκων ἐλθόντων ἐξ Ἐπιδαύρου (Ἡρδ. Η, 46), ὥστε καὶ λέγεται ὅτι, κατὰ τὴν η' ἑκατονταετηρίδα, Φείδων, ὁ τύραννος τῆς Ἐπιδαύρου, ἐν Αἰγίνῃ ἔκοψε τὰ πρῶτα ἀργυρᾶ νομίσματα. Ἐν τῇ ἕκτῃ ἑκατονταετηρίδι ἤνθει ἡ Αἴγινα, καὶ εἶχε ναυτικὴν δύναμιν, καὶ ἵδρυεν ἀποικίας (τὴν Κυδωνίαν ἐν Κρήτῃ, τὴν Αἰγινίτιν ἐν Παφλαγονίᾳ). Ἐπὶ τῶν Μηδικῶν ἔδωκαν τριάκοντα τριήρεις εἰς τὸν ἑλληνικὸν στόλον, καὶ ἔλαβον τὰ πρωτεῖα τῆς ἀνδρείας (Ἡρδ. Ε, 83. Η, 46 καὶ 93). Ἀλλὰ τὸ 457, ἐν συμμαχίᾳ μετὰ τῶν Κορινθίων καὶ Ἐπιδαυρίων, ἐνικήθησαν οἱ Αἰγινῆται, καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ παραδώσωσι τὰ πλοῖά των, νὰ κατεδαφίσωσι τὰ τείχη των καὶ νὰ πληρώσωσι φόρον· τὸ δὲ 429 καὶ ἐξεβλήθησαν ἐντελῶς τῆς νήσου των, καὶ ἐδέχθησαν αὐτοὺς οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰς τὴν Θυρεᾶτιν, μόνον δὲ

τὸ 404 τοὺς ἐπανέφερεν ὁ Λύσανδρος εἰς τὴν πατρίδα των. Μετὰ ταῦτα ἐδόθη ἡ νῆσος εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμὸν, ἔπειτα εἰς τὸν Αἰτωλικὸν, ὑπετάγη εἰς τὸν Ἄτταλον τῆς Περγάμου, καὶ τέλος ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους τῇ ἀπεδόθη σκιὰ αὐτονομίας. Ἡ ἀρχαία πόλις τῆς Αἰγίνης ἔκειτο ὅπου κεῖται καὶ ἡ νῦν, ἔχουσα δύο τεχνητοὺς λιμένας, ναὸν τῆς *Ἀφροδίτης*, ἧς λείψανα σώζονται, καὶ τὸ *Αἰακεῖον*, εἰς ὃ ἀπέθετον οἱ ἐν τοῖς Αἰακείοις ἀγῶσι νικῶντες τα στέμματα ἃ ἐλάμβανον. Εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς νήσου ὑπῆρχεν ἄλλη μικρὰ πόλις, Οἴη, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Πανελληνίου ὁ βωμὸς τοῦ Διὸς, καὶ πρὸς τὰ βορειανατολικὰ τῆς νήσου, ἐπὶ λόφου, καταφανὴς ἔτι ἐν ἐρειπίοις ἱστάμενος ὁ δώριος ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς (ἴδ. τὴν εἰκόνα), οὗ τὰ ἀρχαϊκὰ, καὶ διὰ τὴν ἐποχὴν αὐτῶν χαρακτηριστικώτατα γλυπτικὰ συμπλέγματα τῶν ἀετῶν, ἀνασκαφέντα καὶ ἀγορασθέντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου τῆς Βαυαρίας πρὸ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ἀποτελοῦσι τὸ θαυμασιώτερον κόσμημα τοῦ ἐν Μονάχῳ Μουσείου, παριστῶντα τὸ μὲν τὴν μάχην περὶ τὸν νεκρὸν τοῦ Ἀχιλλέως, τὸ δὲ πιθανῶς περὶ τὸν τοῦ Ὀϊλέως, πρὸ τῆς Τρωάδος. Εἷς τῶν ἐπισημοτέρων ἀρχαϊκῶν ἀνδριαντοποιῶν τῆς Αἰγίνης ἦν ὁ Ὀνατᾶς. Παρῆγε δὲ καὶ πολλὰ καὶ παντοῖα τεχνουργήματα ἡ Αἴγινα διὰ τὸ ἐμπόριον (*Αἰγιναίων ἐμπολὴν*), καὶ μνημονεύεται αὐτῆς ὁ χαλκὸς, εἰς ἴσην μοῖραν τιθέμενος μετὰ τοῦ Δηλίου καὶ Κορινθίου. Λέγονται δὲ πεντακισχίλιοι οἱ πολῖται τῆς νήσου, μετὰ 470,000 δούλων (Ἀριστοτ. ἐν Ἀθην. ΣΤ, 272.— Στρβ. Η, 375).

Αἴγιον, πόλις τῆς Ἀχαΐας (Βοστίτσα), εἶχεν ἱερὸν τοῦ Ὁμηγυρίου Διὸς, εἰς ὃ συνήρχετο δὶς τοῦ ἔτους ὁ Ἀχαϊκὸς δεσμός. Ἐνταῦθα ἀπέθανεν ὁ Ἄρατος, (Ὁμ. Ἰλ. Β, 547.—Ἡρδ. Α, 145.—Παυσ. Ζ, 25).

Ο ΕΝ ΑΙΓΙΝΗι ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Αἴγειρα ἢ **Αἴγεειρα,** πόλις παραθαλασσία τῆς Ἀχαΐας, ἀναλαβοῦσα τοὺς κατοίκους τῶν Αἰγῶν (Ἡρδ. Α, 145). Ὑποτίθεται οὖσα ἡ Ὁμηρικὴ (Ἰλ. Β, 573) Ὑπερησίη. Ὀλίγα ἐρείπια εἰς Παλαιόκαστρον.

Αἰγὶς, δέρμα αἰγός. Οἱ ἀρχαιότατοι ἡμιάγριοι κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος ἔφερον πιθανῶς τοιαῦτα, καλύπτοντες τὴν γυμνότητά των καὶ ἀμυνόμενοι. Διὰ τοῦτο τοιαύτην ἐπιστεύετο φέρων καὶ ὁ Ζεὺς, βροντὰς καὶ τὰς τῇ λέ-

Πρόμαχος Ἀθηνᾶ ἐξ Ἡρακλείου

ξει συγγενεῖς καταιγίδας ἐπισείων ὅτε τὴν ἐκίνει, δι' ὃ καὶ *αἰγίοχος* συνεχῶς ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου καλεῖται (Ἰλ. Β, 447. Ε, 738. Ο, 308. Ρ, 593 κτλ.). Ἐλέγετο δ' οὖσα τὸ δέρμα τῆς αἰγὸς ἥτις εἶχε γαλακτουχήσει τὸν Δία ἐν Κρήτῃ (Hygin. P. astr. XIII.), καὶ ἐν τῷ μέσῳ φέρει τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος, ὡς φόβητρον. Ἐπὶ τῶν κλασικῶν χρόνων ὁ Ζεὺς παρίσταται σπανίως φέρων αὐτήν, σχεδὸν δὲ πάντοτε ἡ Ἀθηνᾶ, ὡς ἡ πολεμικὴ θυγάτηρ αὐτοῦ, συνήθως μὲν ἐπὶ τοῦ στήθους, ἐνίοτε δέ, ὡς εἰς τὸ ἐν Νεαπόλει ἀρχαϊκὸν ἄγαλμα (ἴδ. Ἀθηνᾶ) καὶ εἰς τὸν ἀριστερὸν βραχίονα ἀντὶ ἀγάλματος. Ἐνίοτε οἱ καλλιτέχναι τὴν παριστῶσιν ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς Ἀθηνᾶς λεπιδωτὴν ὡς τοὺς θώρακας. Καὶ *θυσσανόεσσα* δὲ λέγεται ἡ αἰγὶς ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου, καὶ ἀντικαθιστῶσιν ἐνίοτε τοὺς θυσσάνους οἱ γλύπται διὰ τῶν ὄφεων τῆς Γοργόνος. Καθ' Ὅμηρον δὲ (Ἰλ. Ο, 229. 307. 328. 360. Ω, 20) ἐδανείζετο αὐτὴν καὶ ὁ Ἀπόλλων, ἀλλ' οὐδέποτε φέρει αὐτὴν ἐν τοῖς καλλιτεχνήμασιν.

Αἴγισθος, υἱὸς παράνομος τοῦ Θυέστου καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Πελοπίας, ἐκτεθεὶς ὑπὸ τῆς μητρός του καὶ τραφεὶς ὑπὸ αἰγός, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα. Ἐφόνευσε δὲ τὸν θεῖόν του Ἀτρέα, ὅστις, ἐκλαμβάνων αὐτὸν τὸν Αἴγισθον ὡς ἴδιον αὐτοῦ υἱόν, τὸν προέτρεπε νὰ φονεύσῃ τὸν Θυέστην, καὶ εἶτα συνεβασίλευσεν ἐν Μυκήναις μετὰ τοῦ πατρός του, ἢ καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Δ, 518), ἦρξε μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐπὶ τῶν νοτιανατολικῶν παραλίων τῆς Ἀργολίδος. Δελεάσας δὲ Κλυταιμνήστραν, τὴν γυναῖκα τοῦ Ἀγαμέμνονος (ἴδ.) ἀπόντος εἰς τὴν Τρωάδα, ἐδολοφόνησεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐπιστροφήν του, καὶ τὸν ἀντικατέστησεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῶν Μυκηνῶν ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη, μέχρις οὗ, κατὰ χρησμόν, ἐλθὼν ὁ υἱὸς τοῦ Ἀγαμέμνονος Ὀρέστης (ἴδ.), ἐξεδίκησε τὸν πατέρα του, φονεύσας αὐτὸν (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 305.—Αἰσχλ. Χοηφ.—Σοφοκλ. καὶ Εὐριπ. Ἠλέκτρα).

Ἐξ ἀρχαίου ἀγγείου

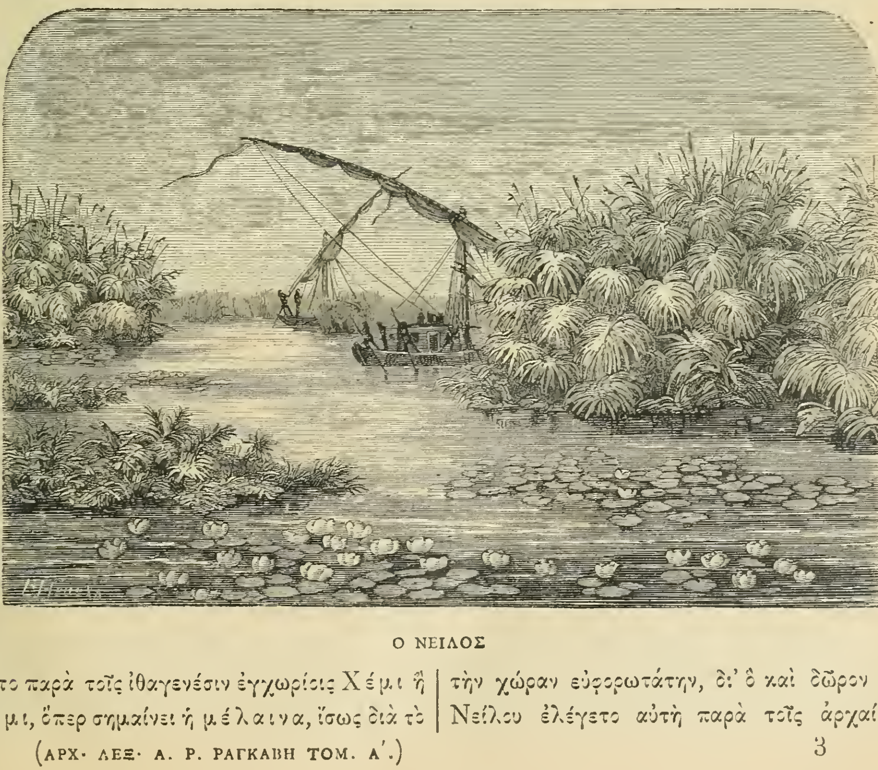
Αἴγλη, ὄνομα πολλῶν νυμφῶν.

Αἰγὸς ποταμοί, πόλις καὶ μικρὸς ποταμὸς ἐπὶ τῆς εὐρωπαϊκῆς ἀκτῆς τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀπέναντι τῆς Λαμψάκου, θέατρον τῆς ναυμαχίας καθ' ἣν (405 π. Χ.) ὁ Λύσανδρος κατετρόπωσε τὸν στόλον τῶν Ἀθηναίων (Ξεν. Ἑλλ. Β, 1, 21. — Ἡρδ. Β, 119. — Πλούτ. Ἀλκ. ΛΖ. — Λύσ. Θ.)

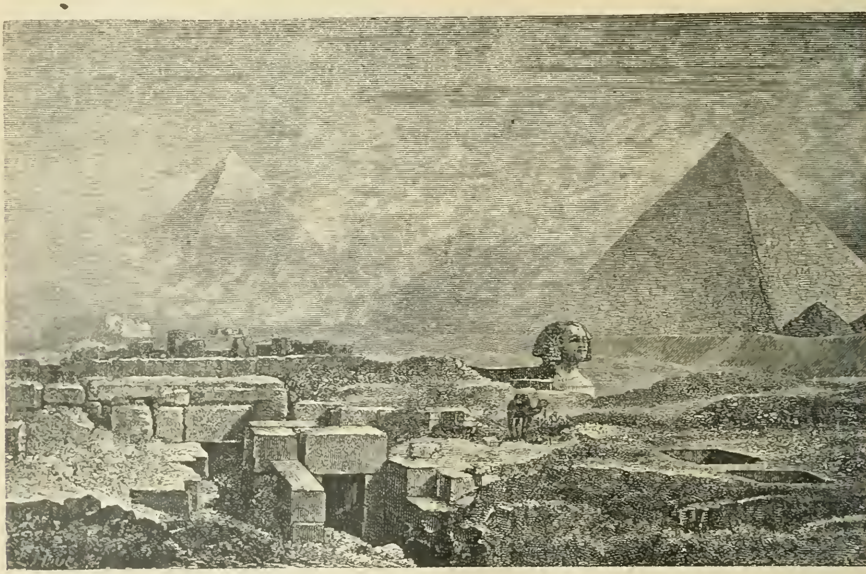
Αἰγύπτιος, γέρων εὐγενὴς Ἰθακήσιος, φίλος τοῦ Ὀδυσσέως, οὗ ὁ εἷς υἱὸς Ἄντιφος, συνεκστρατεύσας μετὰ τοῦ βασιλέως εἰς τὴν Τρωάδα, κατεβροχθίσθη ὑπὸ τοῦ Κύκλωπος, ὁ δ' ἕτερος, Εὐρύνομος, ἦν εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης. Εἶχε δὲ καὶ ἄλλους δύο (Ὁμ. Ὀδ. Β, 15).

Αἴγυπτος, ἡ, ἡ γνωστὴ χώρα τῆς Ἀφρικῆς ἥτις ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι ἐκαλεῖτο παρὰ τοῖς ἰθαγενέσιν ἐγχωρίοις Χέμι ἢ Κέμι, ὅπερ σημαίνει ἡ μέλαινα, ἴσως διὰ τὸ χρῶμα τοῦ ἐδάφους αὐτῆς, ἀλλὰ πιθανώτερον διὰ τὸ χρῶμα τῶν ἀρχικῶν κατοίκων της. Παρὰ δὲ τοῖς Ἄραψι καὶ λοιποῖς Σημίταις ἐλέγετο καὶ λέγεται ἔτι Μίσρ (Μισίρι), καὶ ἐν τῇ Γραφῇ Μισραγὶμ (ἡ διπλῆ Αἴγυπτος). Ἄρχεται δὲ μεσημβρινῶς ἀφ' ὅπου παύουσι τὰ ὄρη, ἀπὸ Συήνης καὶ τοῦ πρώτου καταρράκτου, καὶ ὁρίζεται νοτίως ὑπὸ τῆς Αἰθιοπίας, ἀνατολικῶς ὑπὸ τῆς Πετραίας Ἀραβίας καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς, δυτικῶς ὑπὸ τῆς ἐρήμου καὶ βορείως ὑπὸ τῆς θαλάσσης, δι' ἰσθμοῦ, τοῦ σήμερον τμηθέντος τοῦ Σουὲζ, συνδεομένη μετὰ τῆς Ἀσίας. Διαρρέει δ' αὐτὴν ὁ Νεῖλος, ἀπὸ μὲν Συήνης μέχρι τῆς Μέμφιδος, ἐπὶ 240 ὥρας, διὰ ταπεινῆς κοιλάδος, ἐχούσης τριῶν ὡρῶν πλάτος, κατ' εὐθεῖαν πρὸς βορρᾶν, ἐκεῖθεν δ' ἐκβάλλει εἰς τὴν Μεσόγειον, εἰς πολλοὺς (7 τὸ πάλαι, 2 δὲ σήμερον) βραχίονας διακλαδούμενος, δι' ὧν ἀποτελεῖ τὸ Δέλτα. Ἐνταῦθα δὲ τακτικῶς πλημμυρῶν ἀπὸ Αὐγούστου μέχρις Ὀκτωβρίου, καθιστᾷ τὴν χώραν εὐφορωτάτην, δι' ὃ καὶ δῶρον τοῦ Νείλου ἐλέγετο αὐτὴ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις.

Ο ΝΕΙΛΟΣ

Συνέδεσαν δ' αὐτὸν μετὰ τῆς Ἐρυθρᾶς διὰ διώρυχος, ἀπὸ τοῦ Καίρου ἀρχομένης, οἱ ἀρχαῖοι, ὁ Πτολεμαῖος ἢ ὁ Τραϊανὸς, καὶ λίμνας τεχνητὰς ἀνέσκαψαν πρὸς ἄρδευσιν καὶ πρὸς κοινωνίαν, ἰδίως ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὡς τὴν τοῦ Μοίριδος, παρὰ τὴν Ἀρσινόην Κροκοδειλόπολιν· τὴν Σιρβωνίδα, συνδεομένην μετὰ τῆς θαλάσσης διὰ διώρυχος· τὰς Πικρὰς Λίμνας, παρὰ τὴν διώρυχα τοῦ Πτολεμαίου· τὰς Νιτρίας, παρὰ τῇ Μέμφιδι· καὶ τὰς ὑπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ ἀποτελουμένας Τάνιδα, Βουτικὴν, Μαρεώτιδα παρὰ τῇ Ἀλεξανδρείᾳ. Διῃρεῖτο δ' ἡ Αἴγυπτος πολιτικῶς τὸ πάλαι εἰς 27 νομοὺς, ὧν 10 ἀπετέλουν τὸ Δέλτα, 10 τὴν Ἄνω Αἴγυπτον ἢ Θηβαΐδα, καὶ 7 τὴν Μέσην, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ Ἑπτανομὶς ἐλέγετο. Ἔκειντο δὲ καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ δυτικῶς τὰ ὡς νῆσοι μεμονωμένα, Ὀάσεις ἢ Αὐάσεις καλούμενα καρποφόρα μικρὰ χωρία· ἡ περιέχουσα ὅμως τὸν ναὸν τοῦ Διὸς τοῦ Ἄμμωνος, ἔκειτο ἀνατολικῶς ἐν τῇ Λιβύῃ· ἀλλὰ ταύτας οἱ Πτολεμαῖοι πρῶτοι προσήρτησαν τῇ Αἰγύπτῳ. Τῆς Κάτω ἢ παραθαλασσίας Αἰγύπτου ἡ ἀρχαιοτάτη πρωτεύουσα ἦν ἡ Σάϊς· ἡ δὲ Ναύκρατις ἐφ' ἑνὸς τῶν βραχιόνων τοῦ Νείλου, ἦν τότε ἡ μόνη πόλις εἰς ἣν ἐπετρέπετο τοῖς Ἕλλησι νὰ προσέρχωνται. Ἡ δὲ Μέση Αἴγυπτος (ἡ Μεταξὺ) περιεῖχε τὴν Μέμφιδα, ἥτις ἦν συμπάσης τῆς Αἰγύπτου ἡ ἀρχαιοτάτη πρωτεύουσα. Παρ' αὐτῇ σώζονται αἱ Πυραμίδες (τοῦ Γιζὲ), μεγαλουργήματα τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, τάφοι τῶν ἐγχωρίων βασιλέων. Ἐν δὲ τῇ Ἄνω Αἰγύπτῳ, τῇ Θηβαΐδι, ἡ κατὰ τὸ νοτιώτερον αὐτῆς κειμένη ἐν τῷ Νείλῳ νῆσος Φιλαὶ, διατηρεῖ περιεργότατον ἐρείπιον μικροῦ αἰγυπτιακοῦ ναοῦ. Πρωτεύουσα δὲ τῆς διαιρέσεως ταύτης ἦσαν αἱ Θῆβαι, ὅπου μέγιστα καὶ σπουδαιότατα ἐρείπια σώζονται (Στρέ. ΙΖ, 785). —Ἡ ἱστορία τῆς Αἰγύπτου προσαναβαίνει μέχρι 3000 ἐτῶν π. Χ., καὶ κατάλογοι τῶν παναρχαίων αὐτῆς βασιλέων διεσώθησαν ἐν τοῖς ἀποσπάσμασι τοῦ Μανέθωνος. Εἰσέβαλον δὲ καὶ ἐπὶ πολὺν χρόνον κατέσχον τὴν Αἴγυπτον πλήθη Ἀσιανὰ, Σημιτικὰ, ἐκ τῆς ἀντιπέραν Ἀραβίας, πιθανῶς εἰς τὸν ποιμαντικὸν βίον κυρίως ἐπιδιδόμενα, δι' ὃ καὶ οἱ ἐκ τῆς φυλῆς ταύτης ἄρξαντες, ποιμένες βασιλεῖς (Ὑκσῶς) ἐκαλοῦντο, καὶ εἰς αὐτοὺς ἀποδί-

ΑΙ ΠΥΡΑΜΙΔΕΣ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩι

δοται καὶ τῶν πυραμίδων ἡ οἰκοδομή. Ἐξεβλήθησαν δὲ περὶ τὰ 1700 π. Χ. ὑπὸ τῆς ἐγχωρίου ἱερατικῆς φυλῆς, καὶ μέγιστος αὐτῶν βασιλεύς, κατακτητὴς καὶ νομοθέτης φημίζεται περὶ τὰ 1400 ὁ Σέσωστρις (ἢ Ῥάμεσις Β', καθ' Ἡρόδοτον), θριαμβευτικῶς ἐκστρατεύσας κατὰ τῶν λαῶν τῶν παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν καὶ τὸν Ἀραβικὸν κόλπον, κατὰ τῶν Σκυθῶν καὶ Θρᾳκῶν, κατ' ἄλλους δὲ καὶ μέχρις Ἰνδιῶν, καὶ οἱ ἆθλοι αὐτοῦ εἰσὶν οἱ κυρίως τὰ σωζόμενα μεγάλα τῶν Θηβῶν ἐρείπια διὰ γλυπτικῶν παραστάσεων ἐπικοσμοῦντες. Οὗτος διῄρεσε τὴν Αἴγυπτον εἰς 36 νομούς, κατεκόσμησεν αὐτὴν διὰ μνημείων καὶ οἰκοδομῶν, καὶ ἤγειρεν 750 ὡρῶν μακρὸν τεῖχος μεταξὺ Πηλουσίου καὶ Ἡλιουπόλεως πρὸς ὀχύρωσιν τῆς χώρας κατ' ἐχθρικῶν ἐπιδρομῶν. Περὶ τὰ 760, ἐπὶ Σαβάκωνος, εἰσορμήσαντες οἱ Αἰθίοπες, κατέλαβον τὴν Ἄνω κᾀν Αἴγυπτον ἐπὶ 50 ἔτη· ἀλλὰ περὶ τὸ 680, συμμαχήσαντες οἱ Ἀσσύριοι μετὰ τῶν Καρχηδονίων, ἐνίκησαν αὐτοὺς καὶ ἐκυρίευσαν τὴν Αἴγυπτον, μέχρις οὗ, μετὰ 50 ἔτη, ἐκ τῶν ἑλῶν τῆς Κάτω Αἰγύπτου ὁρμηθεὶς ὁ Ψαμμίτιχος, ἀνέτρεψε τὴν δυναστείαν αὐτῶν καὶ ἠλευθέρωσε τὴν χώραν. Εἷς ἐκ τῶν διαδόχων αὐτοῦ, ὁ Ἄμασις (περὶ 526), ἦν ὁ πρῶτος τὴν Αἴγυπτον προσιτὴν εἰς τοὺς Ἕλληνας καταστήσας. Ἐπὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, Ψαμμηνίτου, ἡττηθέντος ὑπὸ τοῦ Καμβύσου, ἡ Αἴγυπτος ὑπετάγη εἰς τὴν Περσίαν (525), καὶ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου εἰς τὴν Μακεδονίαν. Αἱ ἐπὶ τῶν ναῶν, τῶν ὀβελίσκων κτλ. ἐπιγεγλυμμέναι ἐπιγραφαὶ εἰσὶ γεγραμμέναι διὰ χαρακτήρων Ἱερογλυφικῶν, οὓς ὁ Γάλλος Champollion ἤρξατο πρῶτος ἀναγινώσκων, βοηθηθεὶς ὑπὸ τριγλώσσων τινῶν ἐπιγραφῶν, ἱερογλυφικῶν, ἑλληνικῶν, καὶ εἰς γραφὴν ἱερατικήν, τὴν κοινὴν τῶν Αἰγυπτίων. — Ἀξιόλογον σύγγραμμα περὶ Αἰγύπτου τὸ τῆς Γαλλικῆς ἐκστρατείας ἐπὶ Ναπολέοντος (10 Τόμ. φύλ. 1809).

Αἴγυπτος, ὁ, υἱὸς τοῦ Βήλου καὶ δίδυμος ἀδελφὸς τοῦ Δαναοῦ, ἔδωκε τ' ὄνομά του εἰς τὴν γῆν τῶν Μελαμπόδων (Χέμι. Ἴδ. Αἴγυπτος, ἡ). Οἱ 50 αὐτοῦ υἱοὶ ἐπεβούλευσαν τὸν Δαναόν, καὶ ὅτε οὗτος κατέφυγεν εἰς Ἄργος, τὸν κατεδίωξαν ἐκεῖ, καὶ ἐνυμφεύθησαν τὰς 50 θυγατέρας του, αἵτινες ὅμως τοὺς ἐφόνευσαν κατὰ τὴν νύκτα τοῦ γάμου (ἴδ. Δαναΐδες), μεθ' ὃ, κατ' ἄλλην παράδοσιν, πιθανῶς συμβολικὴν ὡς καὶ τὰς λοιπάς, τῶν ἀρχαιοτάτων σχέσεων μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Αἰγύπτου, ἦλθε καὶ ὁ Αἴγυπτος εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ μαθὼν τὴν τύχην τῶν υἱῶν του, ἀπέθανεν ἐκ θλίψεως.

Αἰδηψός, ἡ, πόλις εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Εὐβοίας, ἔχουσα ἀξιόλογα θερμὰ ὕδατα, ἃ ἦσαν ἱερὰ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἐπιζήτητα ἐπὶ Ῥωμαίων (Πλούτ. Σύλλ. ΚΣΤ'.—Στρβ. Α, 60, φ).

Αἰδώς, ὡς θεότης, εἶχε βωμὸν ἐν Ἀθήναις· ἐλατρεύετο δ' ἰδίως ἐν Ῥώμῃ.

Αἰήτης, ἴδ. Ἀργοναῦται.

Αἰθαλία, νῆσος ἐν τῇ Τυσκικῇ θαλάσσῃ, ἔχουσα σιδηρωρυχεῖα (Virg. Æ, X, 174) καὶ λιμένα τὸν *Ἀργῷον*, εἰς ὃν καὶ ὁ Ἰάσων προσωρμίσθη (Στρβ. Ε, 223. — Ἀπολλ. Ῥοδ. Δ, 658).

Αἰθήρ, ἡ ὑπὲρ τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ τὸν ἀέρα ἔκτασις, κατοικία τοῦ Διὸς (Ἰλ. Β, 412) καὶ τῶν ἄλλων θεῶν. Κατὰ τὴν μυθολογίαν (Ἡσιόδ. Θεογ. 124), υἱὸς τοῦ Ἐρέβους καὶ Νυκτός, τέκνον τοῦ Χάους. Κατὰ δὲ τοὺς ὀρφικοὺς ὕμνους ἦν ἡ ψυχὴ τοῦ παντός, ἐξ ἧς πᾶσα ζωὴ ἐκπορεύεται· κατά τινας δὲ τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων ἡ πηγὴ καὶ ἡ ἕδρα τῆς τὰ πάντα ζωογονούσης θερμότητος. Τινὲς ἔτι τῶν ποιητῶν (Virg. G. II, 325) ἐταύτιζον αὐτὸν καὶ μετὰ τοῦ Διός.

Αἰθιοπία, κατὰ τὴν ἐτυμολογίαν «ἡ μέλαινα γῆ,» ἡ Χέμι (ἴδ. Αἴγυπτος). Κατὰ τὴν συγκεχυμένην καὶ ἀόριστον ὁμηρικὴν ἀντίληψιν (Ὀδ. Α, 22), οἱ Αἰθίοπες ἦσαν οἱ ἀπώτατοι τῶν ἀνθρώπων, ἔσχατοι ἀνδρῶν, οἰκοῦντες οἱ μὲν πρὸς ἀνατολὰς οἱ δὲ πρὸς

δυσμάς, καὶ, κατ' ἄλλα χωρία, παρὰ τὸν Ὠκεανὸν (Ἰλ. Ψ, 206), ἢ παρὰ τὴν Σιδόνα καὶ τὴν Ἐρέμβην (Ὀδ. Δ, 84). Λέγονται δ' «ἀμύμονες,» πρὸς οὓς οἱ θεοὶ συνεχῶς μετέβαινον, ἑκατόμβας καὶ ἑστιάσεις δεχόμενοι (Ἰλ. Δ, 423). Οἱ δὲ μεταγενέστεροι Αἰθίοπας πολλάκις καλοῦσι πάντας τοὺς μαύρους, τοὺς μελάγχροας, ὥστε τοιούτους παραδέχονται καὶ ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἀσίᾳ, ὡς καὶ ἐν τῇ Σαμοθρᾴκῃ καὶ ἐν τῇ Λέσβῳ, καὶ αὐτὰς τὰς Ἀμαζόνας οὕτως ἔνιοι ὀνομάζουσι. Καθ' Ἡρόδοτον δὲ (Β, 146. Ζ, 70) Αἰθίοπες ἦσαν οἱ οἰκοῦντες ἄνω (νοτίως) τῆς Αἰγύπτου, ἀφ' ὅπου ὑπὲρ τοὺς καταρράκτας ἄρχεται ἡ ὀρεινὴ χώρα, καὶ διαιροῦνται εἰς δυτικούς, οὐλότριχας, καὶ ἀνατολικούς, εὐθύτριχας, ἐκτεινομένους μέχρι τῶν Ἰνδιῶν. Μέρος τῆς Αἰθιοπίας ἦν ἡ Νουβία, ἐν ᾗ ἔκειτο ἀρχαιότατα ἡ Μερόη, ἧς σώζονται λείψανα καὶ πυραμίδες. Μετὰ δὲ ταύτης τὴν παρακμήν, ὅτε ἐν Νουβίᾳ ἐπεκράτησε γυναικῶν δυναστεία, ἡ Κανδάκη ἠγωνίσθη ἀνδρείως κατὰ τοῦ Αὐγούστου, ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι κυριεύσαντες ἐγκατέλιπον πάλιν μετ' ὀλίγον τὴν Αἰθιοπίαν. Τὰ κατ' ἀνατολὰς παρὰ τὸν Περσικὸν κόλπον παρατεινόμενα ὄρη κατῳκοῦντο καθ' Ἡρόδοτον (Γ, 19) ὑπὸ τρωγλοδυτῶν, ἰχθυοφάγων, κτλ., ἀνδρῶν καλῶν, εὐσώμων καὶ μακροβίων, ἡ δὲ χώρα αὐτῶν ἦν χρυσοῦχος. Εἰς τὴν νότιον δ' Αἰθιοπίαν, ὅπου ἦσαν αἱ πηγαὶ τοῦ Ἀστάπου, ἢ κυανοῦ Νείλου, μετέβη ἐν τῇ 7ῃ π. Χ. ἑκατονταετηρίδι (ἐπὶ Ψαμμιτίχου) ἀποικία τῆς στρατιωτικῆς τῶν Αἰγυπτίων φυλῆς, οἱ Σεβρίται, καὶ ἵδρυσαν ἐκεῖ τὴν Ἄξωμιν, ἣν κυριεύσαντες ἔπειτα οἱ Πτολεμαῖοι, ἀνήγειραν ἐκεῖ τὴν Ἀρσινόην, τὴν Βερενίκην καὶ ἄλλας Ἑλληνικὰς πόλεις. Ἐκαλεῖτο δὲ πᾶσα ἡ ἀκτὴ ἐκείνη, μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου τῶν Ἀρωμάτων, ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, κατὰ τὰ προϊόντα αὐτῆς, ἀρωματοφόρος, κινναμωμοφόρος, ἢ καὶ ἐν γένει Βαρβαρικὴ (Berbera σήμερον μία τῶν πόλεων αὐτῆς)· ἡ δὲ πέραν τοῦ ἀκρωτηρίου, Ἀζανία (Στρβ. ΙΖ' 821).

Αἴθουσα, παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Ζ, 243. Ω, 323. Ὀδ. Γ, 339, 493. Η, 345. Θ. 57. Ο, 146, 191) εἰσὶ πιθανῶς τὰ δωμάτια καὶ μέρη τῶν οἴκων ἅτινα ἐθερμαίνοντο, καὶ ἑπομένως αὐτὰ ἐδίδοντο καὶ εἰς τοὺς ξενιζομένους.

Αἴθρα, 1) θυγάτηρ Πιτθέως, βασιλέως τῆς Τροιζῆνος, ἐξ Αἰγέως δέ, τοῦ βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, μήτηρ τοῦ Θησέως (Πλούτ. Θησ. Γ), κατ' ἄλλους δὲ (Παυσ. Β. 23, 1) μήτηρ τοῦ Θησέως ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος, ὅτε ἡ Ἀθηνᾶ τὴν ἔπεμψε νὰ θύσῃ εἰς τὸν ναὸν αὐτῆς ἐν Σφαιρίᾳ. Αἰχμαλωτευθεῖσα δ' ὑπὸ τῶν Διοσκούρων, παρηκολούθησε τὴν Ἑλένην εἰς τὴν Τροίαν (Πλούτ. Θησ. ΛΔ.—Ὁμ. Ἰλ. Γ, 144).—2) Θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ, τεκοῦσα ἐκ τοῦ Ἄτλαντος τὸν Ὕαντα καὶ τὰς 12 Ὑάδας (Ov. Fast. V, 171).

Αἰκίας δίκη, ἴδ. Δίκη.

Αἰλάνα, πόλις παρὰ τῇ Ἐρυθρᾷ· οἱ κάτοικοι Αἰλανῖται.

Αἰλία, ἡ Ἱερουσαλήμ, ἀφ' οὗ ἀνῳκοδομήθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος (Αἰλίου) Ἀδριανοῦ.

Αἰλιανὸς, 1) ὁ σοφιστής, γεννηθεὶς ἐν Πραινέστῃ τῆς Ἰταλίας, καὶ ζῶν ἐν Ῥώμῃ ὡς διδάσκαλος τῆς ῥητορικῆς ἐπὶ Σεπτιμίου Σεβήρου καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ (Φιλόστρ. Β. Σοφ. Β, 31). Πλὴν ἄλλων ἀπολεσθέντων συγγραμμάτων, ἔγραψε «Ποικίλην ἱστορίαν,» περὶ παντοίας ὕλης, πολλάκις σπουδαίαν, ἰδίως ἕνεκεν ἀποσπασμάτων ἐξ ἀρχαιοτέρων συγγραμμάτων ἃ περιέχει, εἰς βιβλία 14. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Γ, 13 διατηρεῖται μόνον περίληψις αὐτῶν. Ἐπίσης σώζεται αὐτοῦ καὶ ἡ «περὶ ζώων ἱστορία,» εἰς βιβλία 17. Διὰ τὴν Ἑλληνικὴν καλλιέπειάν του ἐλέγετο μελίγλωσσος καὶ μελίφθογγος.—2) Ὁ Τακτικὸς, ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Τραϊανοῦ καὶ Ἀδριανοῦ. Γράψας ἀφιέρωσε τούτῳ «τακτικὴν θεωρίαν» ἢ «περὶ στρατηγικῶν τάξεων Ἑλληνικῶν.» Ἀνεγνωρίσθη δ' ἐσχάτως (Köchly), ὅτι αὐτοῦ ἔργον ἐστὶν ἡ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ

Ἀρριανοῦ γνωστὴ τακτική, ἡ δὲ τῷ Αἰλιανῷ ἀποδιδομένη, μεταγενεστέρα διασκευὴ τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος, μετὰ προσθηκῶν ἐκ τοῦ Ἀσκληπιοδώρου, τοῦ περὶ τὰ 50 μ. Χ. «τακτικὰ κεφάλαια» γράψαντος.

Αἴλινος, ἴδ. δημοτικὰ ᾄσματα.

Αἰμίλιος, 1) (Παῦλος Λ), ὁ Μακεδονικός, Ῥωμαῖος ὕπατος νικήσας τὸν Περσέα, βασιλέα τῆς Μακεδονίας, ἐν Πύδνᾳ τὸ 168 π. Χ., περιῆλθεν ἔπειτα τὴν Ἑλλάδα, νομοθετῶν καὶ δι' αὐστηρότητος τὴν τάξιν ἐπαναφέρων (Πλούτ. Αἰμ. ΙΙ.). — 2) (Ῥηγίλλος Λ.), Πραίτωρ τὸ 190 π. Χ. βοηθείᾳ τῶν Ῥοδίων ἐνίκησε τὸν Ἀντίοχον, βασιλέα τῆς Συρίας.

Αἱμονία, ἐπαρχία τῆς Θεσσαλίας.

Αἷμος, τὸ κυριώτερον ὄρος τῆς Θράκης (τὰ Βαλκάνια παρὰ Τούρκοις), ἐκτεινόμενον μέχρι τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ὑπὲρ τὴν πόλιν Μεσημβρίαν. Αἱ ὑψηλόταται αὐτοῦ κορυφαὶ περὶ τὰ 2300μ. Ἑπτὰ στενωποὶ διέρχονται δι' αὐτοῦ, ὧν ἡ σπουδαιοτέρα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἦν ἡ δυτικωτέρα, παρὰ τῇ Φιλιππουπόλει, «Πύλη Ἀδριανοῦ» καλουμένη. Ἀλλ' οἱ ἀρχαῖοι ἀποδίδουσι τ' ὄνομα καὶ εἰς ἄλλα τῷ κυρίως Αἵμῳ συνεχόμενα ὄρη (Ἡρόδοτ. Δ, 48. — Θουκ. Β, 96. — Στρβ. Ζ, 313. — Amm. Marc. XXI. 10).

Αἵμων, 1) υἱὸς τοῦ Πελασγοῦ καὶ πατὴρ τοῦ Θεσσαλοῦ, καθ' ὃν καὶ τὸ πρῶτον πᾶσα ἡ Θεσσαλία, εἶτα δὲ μέρος αὐτῆς Αἱμονία ἐκλήθη (Plin. IV, 7, 14). Κατὰ δὲ Παυσανίαν (ΙΙ, 44, 2), ὁ τὴν ἐκεῖσε πόλιν Αἱμονίαν ἱδρύσας Αἵμων ἦν υἱὸς τοῦ Λυκάονος. — 2) Υἱὸς τοῦ Κρέοντος ἐν Θήβαις, αὐτοκτονήσας ὅτε ἡ μνηστή του Ἀντιγόνη, εἰς θάνατον καταδικασθεῖσα ὑπὸ τοῦ πατρός του, ἀπηγχονίσθη (Σοφκλ. Ἀντιγ.). — Καθ' Ὑγῖνον (Fab. LXXII) παρέδωκεν εἰς αὐτὸν ὁ Κρέων τὴν Ἀντιγόνην νὰ τὴν φονεύσῃ, ὁ δ' Αἵμων τὴν ἔσωσε δοὺς αὐτὴν εἰς ποιμένας· ἀλλ' ὅτε ἀνεκαλύφθη, ἐφόνευσεν αὐτὴν καὶ ηὐτοκτόνησε. Κατ' ἄλλους πάλιν ἐφονεύθη ὑπὸ τῆς Σφιγγός.

Αἴνεια, πόλις τῆς Χαλκιδικῆς, ἀπέναντι τῆς Πύδνης, κτίσμα τοῦ Αἰνείου, κατ' ἄλλους ἀποικία τῶν Κορινθίων (Ἡρδ. Ζ, 145. — Στρβ. — Σκύμν.).

Αἰνείας, 1) υἱὸς τοῦ Ἀγχίσου καὶ τῆς Ἀφροδίτης, συγγενὴς τοῦ Πριάμου καὶ ἡγεμὼν τῶν Δαρδάνων ἐπὶ τῆς Ἴδης, ἀνατραφεὶς ὑπὸ Ἀλκαθόου, τοῦ συζύγου τῆς ἀδελφῆς του Ἱπποδαμείας (Ἰλ. Β, 820. Ν, 428. 465), καὶ ὑπὸ τῶν Νυμφῶν τῆς Ἴδης, αἷς ἐνεπιστεύθη αὐτὸν ἡ Ἀφροδίτη (Ὁμ. Ὑμν. εἰς Ἀφρ.). Εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον ἔμεινε κατ' ἀρχὰς ξένος· ἀλλὰ προσβληθεὶς ἐν μέσῳ τῶν ποιμνίων του εἰς τὴν Ἴδην, κατῆλθεν εἰς τὴν Τρωάδα, καὶ ἀνεδείχθη εἷς τῶν κρατίστων ἡρώων τοῦ τρωϊκοῦ στρατοῦ, ἀνδρεῖος καὶ συνετός, καὶ ἀγαπώμενος ὑπὸ τῶν θεῶν, ἰδίως τῆς Ἀφροδίτης, τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ εἶχεν ὡς ὁ Ἀχιλλεύς, οὕτω καὶ αὐτὸς ἵππους θείας καταγωγῆς, ἀπογόνους τῶν οὓς ὁ Ζεὺς εἶχε δώσει εἰς τὸν Τρῶα (Ἰλ. Ε, 265. 311). Εἰς μονομαχίαν δὲ μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως τὸν ἔσωσεν ὁ Ποσειδῶν, θέλων, ἀφ' οὗ τὸ γένος τοῦ Πριάμου ἐπρόκειτο νὰ καταστραφῇ, νὰ μὴ ἐξαφανισθῇ ἐντελῶς τὸ τῶν Δαρδανιδῶν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν Τρώων νὰ ἄρξῃ ἐν καιρῷ ὁ Αἰνείας (Ἰλ. Υ, 305)· καὶ ταύτην τὴν ἐλπίδα του διορῶν ὁ Πρίαμος τὸν ὑπέβλεπε. Κατὰ μίαν τῶν παραδόσεων λοιπόν, μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τρωάδος, ἦρξεν αὐτὸς ἐν τῇ χώρᾳ καὶ οἱ ἀπόγονοί του (Ὁμ. Ὠδ. εἰς Ἀφρ. 197). Ἐκ τῆς καταστροφῆς τῆς πόλεως ἐσώθη κατά τινας, προστατευθεὶς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, διότι εἶχε δειχθῇ φιλειρηνικὸς πάντοτε, καὶ συμβουλεύων τὴν παράδοσιν τῆς Ἑλένης (Διον. Ἀλικ. Α, 46). Κατ' ἄλλους, ἀπεσύρθη ἐπὶ τῆς ἁλώσεως εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τοῦ Ἰλίου, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος Ἴδην, ὅθεν συνθηκολογήσας, ἀπῆλθε μετὰ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ κατά τινας εἰς τὴν Φθιώτιδα ἢ τὴν Ἤπειρον· πρῶτος δὲ μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ὁ ποιητὴς Στησίχορος, τῆς 7ης ἢ 6ης ἑκατονταετηρίδος π. Χ., ἔψαλεν ὅτι ἀπῆλθε μετὰ τοῦ Παλλαδίου καὶ

τῶν λοιπῶν τρωϊκῶν ἱερῶν εἰς τὴν Ἑσπερίαν, ἥτις ἐξηγήθη ὡς οὖσα ἡ Ἰταλία. Ἡ μετάβασις αὐτοῦ ἐκεῖ ἐπιστεύετο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἤδη ἐπὶ Πύρρου, καὶ περὶ τὰ 240 π. Χ. ἐδόξαζον ἤδη τοῦτο καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ τὸ γένος τῶν Ἰουλίων διϊσχυρίζετο ὅτι ἕλκει τὴν καταγωγήν του ἀπὸ τοῦ Ἰούλου ἢ Ἀσκανίου (Στρβ. ΙΓ, 607), τοῦ υἱοῦ τοῦ Αἰνείου. Τὸν Ῥωμαϊκὸν τοῦτον μῦθον τῆς εἰς Λάτιον μεταβάσεώς του καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἱδρύσεως τῆς Ῥώμης ἔλαβεν ὁ Βιργίλιος ὡς ὑπόθεσιν τῆς ἐκ 12 ῥαψῳδιῶν συγκειμένης ἐποποιίας αὐτοῦ, τῆς Αἰνειάδος, ὡς πρότυπον λαβὼν τὴν Ὀδύσσειαν τοῦ Ὁμήρου. Περιφέρει δὲ τὸν ἥρωά του εἰς Θράκην, Δῆλον, Κρήτην, Σικελίαν, Καρχηδόνα παρὰ τῇ Διδῷ, καὶ μετὰ ἑπταετεῖς πλανήσεις τὸν φέρει εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον του, ὅπου τέλος θριαμβεύει, φονεύσας τὸν Τοῦρνον, βασιλέα τῶν Ῥυτούλων. (Ἴδ. καὶ T. Liv. I, 42.—Ov. Met. XIII. XIV.—Διον. Ἁλικ. Α, 50). Τὴν Αἰνειάδα μετέφρασεν εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικήν, ἀξίως τοῦ πρωτοτύπου, ὁ Εὐγένιος Βούλγαρης, εἰς δὲ τὴν καθ' ἡμᾶς δι' ὡραίων ἑξαμέτρων ὁ Ι. Ρ. Ῥαγκαβῆς.— 2) Αἰνίας ὁ τακτικός, ἔγραψε περὶ τὰ 350 π. Χ. «στρατηγικὰ βιβλία,» ὧν σώζεται ἀπόσπασμα μόνον, τὸ «πολιορκητικὸν ὑπόμνημα·» ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ ὁμωνύμῳ Ἀρκάδι στρατηγῷ (Ξενφ. Ἑλλ. Ζ, 3). —3) Αἰνίας ἐκ Γάζης, νεοπλατωνικὸς φιλόσοφος τοῦ τέλους τῆς ε' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, διδάξας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ῥητορικὴν καὶ φιλοσοφίαν, καὶ παραδεχθεὶς τέλος τὸν χριστιανισμόν. Ὁ διάλογος αὐτοῦ ὁ ἐπιγραφόμενος «Θεόφραστος» πραγματεύεται περὶ ἀθανασίας.

Αἴνιγμα. Συνήθης ἡ παιδιὰ αὕτη παρ' Ἕλλησιν, ὡς ἀποδεικνύει τὸ τῆς Σφιγγὸς (ἴδ. Οἰδίπους). Ἐπροτείνοντο αἰνίγματα ἐν ταῖς συναναστροφαῖς, καὶ βραβεῖον ἐλάμβανεν ὁ εὑρών, ὁ δ' ἀποτυχὼν εἰς τὴν εὕρεσιν, κατεδικάζετο εἰς πόσιν ὡρισμένης ποσότητος οἴνου, ἐνίοτε μεθ' ἅλατος μεμιγμένου (Ἀθήν. Α, σ. 547.—Πολυδ. ΣΤ, 107.—Ἡσύχ. ς). Ἐκ τῶν διασωθέντων τὰ πλεῖστα εἰσὶν ἔμμετρα. Ὁ Πολυδεύκης διακρίνει μεταξὺ τῶν αἰνιγμάτων, ὄντων πρὸς «παιδιάν,» καὶ τῶν γρίφων, ἐχόντων «καὶ σπουδήν.» Ἀλλ' ἐνίοτε ἦσαν καὶ οἱ γρῖφοι γελοιωδέστατα αἰνίγματα (Ἀρστφ. Σφ. 20).

Αἰνεσίδημος, 1) φιλόσοφος ἐκ Κνωσσοῦ τῆς Κρήτης, ἐπὶ Κικέρωνος, γράψας «Πυρρωνίους λόγους,» εἰς 8 βιβλία, ὧν μικρὰ ἀποσπάσματα σώζονται, καὶ προσπαθήσας δι' αὐτῶν ν' ἀνανεώσῃ τὰς πυρρωνικὰς θεωρίας τοῦ σκεπτικισμοῦ. — 2) Πατὴρ τοῦ ἐν Ἀκράγαντι τυράννου Θήρωνος.

Αἰνιᾶνες, ἑλληνικὸς λαὸς μεταξὺ Οἴτης, Ὄθρυος καὶ Ὄσσης, παρὰ τῷ Σπερχειῷ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 749.—Ἡρδτ. Ζ, 198). Ὑπετάγησαν δ' εἰς τοὺς Αἰτωλοὺς καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τοὺς Ἀθαμάνας. Πρωτεύουσα αὐτῶν ἦν ἡ Ὑπάτη ἐπὶ τῆς Οἴτης.

Αἶνος (ἡ) 1) Ἀρχαία πόλις τῆς Θρᾴκης παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἕβρου (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 520). Κατῳκεῖτο δ' ὑπ' Αἰολέων, καὶ ἦν πόλις ἐμπορικὴ (Ἡδρτ. Ζ, 58.—Θουκ. Ζ, 57). Ὁ Βιργίλιος (Æn. III, 17) μυθολογεῖ

κτίστην αὐτῆς τὸν Αἰνείαν.— 2) Πόλις ἐν Αἰτωλίᾳ (Ἡρδτ. Δ, 90). — 3) Π. θεσσαλικὴ εἰς τὴν Ὄσσαν. — 4) (ὁ), ὄρος ἐν Κεφαλληνίᾳ, 1620^{μ} ὑψηλόν, ἔχον ἐπὶ κορυφῆς βωμὸν Διὸς τοῦ Αἰνησίου (Στρβ. Ι, 456).

Αἰολεῖς, ἴδ. Αἴολος καὶ Ἑλλάς.

Αἰολία. Αἰολία γῆ, καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Κ, 1), νῆσος, ἣν κατῴκει Αἴολος, ὁ θεὸς τῶν ἀνέμων. Αἰόλου νῆσοι ἐκαλοῦντο ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων αἱ ὑφαίστειοι δέκα νῆσοι βορείως τῆς Σικελίας (Θουκ. Γ, 115.—Virg. Æ. VIII, 416), αἱ ἤδη Λιπάριαι καλούμεναι, ἡ Ἱερὰ ἢ Θέρμισσα, ἕδρα τοῦ Ἡφαίστου,

ἡ Λιπάρα μετὰ πόλεως ὁμωνύμου, ἡ Στρογγύλη, ἡ Φοινικοῦσα, ἡ Ἐρικοῦσα, ἡ Εὐώνυμος, ἡ Διδύμη, ἡ Ἰκεσία, ἡ Βασιλιδία καὶ ἡ Ὀστεώδης (Στρβ. ΣΤ, 275).

Αἰολὶς, ἐπαρχία ἑλληνικὴ τῆς Μυσίας ἐν τῇ Μικρασίᾳ, ἐκτεινομένη ἀπὸ τῆς Τρῳάδος κατὰ τὰς ἀκτὰς τοῦ Αἰγαίου, μέχρι τοῦ Ἕρμου ποταμοῦ πρὸς μεσημβρίαν. Κατ' ἀρχὰς ἀπετέλει δωδεκάπολιν ἢ δωδεκαρχίαν (Ἡρδτ. Α, 149), εἰς ἣν ἀνῆκον αἱ πόλεις Κύμη, Λάρισα, Νέον Τεῖχος, Τῆμνος, Κίλλα, Νότιον, Πιτάνη, Αἰγαὶ, Ἐρύνεια, Μυρίνη, Αἰγιρόεσσα (ἢ Ἐλαία κατὰ Στρβ.), Σμύρνη. Ἀλλ' ἡ Σμύρνη, ἀποσπαθεῖσα εἶτα αὐτῶν, προσετέθη εἰς τὴν Ἰωνικὴν συμπολιτείαν. Συνήρχοντο δὲ πρέσβεις πασῶν τούτων τῶν πόλεων εἰς τὸ ἀκρωτήριον Κάνην, εἰς πανήγυριν ἑορτῆς καλουμένης Παναιόλιον. Τὴν Αἰολίδα ἐκυρίευσεν ὁ Κροῖσος, ὑποταγεῖσαν εἰς τὴν Περσίαν, καὶ εἶτα εἰς τὸν Ἀλέξανδρον καὶ τοὺς Σελευκίδας, ἐπ' ὀλίγον καὶ εἰς τὸν Μιθριδάτην, καὶ τέλος εἰς τοὺς Ῥωμαίους (Στρβ. ΙΓ, 621).

Αἴολος, 1) ἔγγονος τοῦ Δευκαλίωνος ἢ τοῦ Διὸς, πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Ἕλληνος καὶ τῆς νύμφης Ὀρσηίδος, ἀδελφὸς τοῦ Δώρου καὶ τοῦ Ξούθου, ἄναξ τῆς Θεσσαλικῆς Μαγνησίας, ὁ γενάρχης τῆς Αἰολικῆς φυλῆς, ἥτις ἦν ἡ ἐπὶ μᾶλλον ἐπικρατοῦσα κατὰ τὰ βορειοδυτικὰ τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος καὶ τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς Πελοποννήσου. Τῷ ἀπεδίδοντο πολλοὶ υἱοὶ, ὡς ἱδρυταὶ τῶν διαφόρων αἰολικῶν κτίσεων. Ὁ Αἴολος ἔλαβεν εἰς κληρονομίαν τοῦ πατρός του Ἕλληνος τὴν μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἀσωποῦ καὶ Ἐνιπέως, καὶ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ προσωποποιῶν τὸ ἀρχαιότερον τῆς Ἑλληνικῆς αὐτοχθονίας στοιχεῖον. Ἐκ τῆς συζύγου του Ἐναρέτης εἶχεν ἑπτὰ υἱοὺς, τὸν Κρηθέα, τὸν Σίσυφον, τὸν Ἀθάμαντα, τὸν Σαλμωνέα, τὸν Δηίονα, τὸν Μάγνητα καὶ τὸν Περιήρην καὶ πέντε θυγατέρας, τὴν Κανάκην, τὴν Ἀλκυόνην, τὴν Πεισιδίκην, τὴν Καλύκην καὶ τὴν Περιμήδην (Ἀπολλόδ. Α, 7, 3). Ἐκ τούτων ὁ Κρηθεὺς κτίσας τὴν Ἰωλκὸν, εἶχεν ἐκ τῆς Τυροῦς υἱὸν τὸν Αἴσωνα (πατέρα τοῦ Ἰάσωνος), τὸν Φέρην (ἱδρυτὴν τῶν Φερῶν καὶ πατέρα τοῦ Ἀδμήτου καὶ τοῦ Λυκούργου), καὶ τὸν Ἀμυθάωνα (ἱδρυτὴν τῆς Πύλου, καὶ πατέρα τοῦ Βίαντος καὶ τοῦ Μελάμποδος. Ἀπολλόδ. Α, 9, 11). Ὁ Σίσυφος ἔκτισε τὴν Ἐφύραν (Κόρινθον), καὶ εἶχεν υἱὸν τὸν Γλαῦκον (πατέρα τοῦ Βελλεροφόντου) (Ἀπολλόδ. Α, 9, 3)· ὁ Ἀθάμας ἦρξεν ἐπὶ τοῦ Ὀρχομενοῦ (Αὐτ. 1)· ὁ Σαλμωνεὺς, κτίσας τὴν ἐν Ἤλιδι Σαλμόνην, ἔσχε θυγατέρα τὴν Τυρώ (Αὐτ. 7)· ὁ Δηίων, ἄρξας ἐπὶ τῆς Φωκίδος, ἔσχεν υἱοὺς τὸν Αἰνετὸν, Ἄκτορα, Φύλακον, Κέφαλον, καὶ θυγατέρα τὴν Ἀστεροπαίαν (Αὐτ. 4)· ὁ Μάγνης εἶχεν υἱοὺς τὸν Δίκτυν καὶ τὸν Πολυδέκτην, οἰκήσαντας τὴν Σέριφον (Αὐτ. 6)· ὁ Περιήρης, ἐν Μεσσηνίᾳ βασιλεύσας, ἦν πατὴρ τοῦ Ἀφαρέως καὶ τοῦ Λευκίππου (Αὐτ. 5). — 2) Αἴολος Ἱπποτάδης, ἢ υἱὸς Ἱππότου, «ταμίας» ἢ δαίμων τῶν Ἀνέμων (ἴδ.), τοῖς θεοῖς ἀγαπητὸς, καὶ ἐν τοῖς πλουσίοις αὐτοῦ δόμοις οἰκῶν ἐν ταῖς μακρὰν κειμέναις δυτικαῖς θαλάσσαις εἰς τὴν Αἰολίδα νῆσον, ἔχουσαν πέριξ ὑψηλοὺς βράχους καὶ τεῖχος χαλκοῦν. Ἐνύμφευσε δὲ τοὺς ἓξ υἱούς του μετὰ τῶν ἓξ θυγατέρων του. Τὸν Ὀδυσσέα φιλοξενήσας, τῷ ἔδωκεν, ὅτε ἀνεχώρει, οὔριον ἄνεμον, πρὸς δὲ καὶ ἀσκὸν ἐγκλείοντα πάντας τοὺς ἀλλήλοις ἐναντίους ἀνέμους. Ἀλλ' ἐν ᾧ τὸ πλοῖον ἐπλησίαζεν εἰς τὴν Ἰθάκην, καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς παρεδόθη εἰς ὕπνον, οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ ἐκ περιεργείας ἠνέωξαν τὸν ἀσκὸν, καὶ οἱ ἄνεμοι ἐξορμήσαντες ὤθησαν τὸ πλοῖον ὀπίσω εἰς τὴν νῆσον τοῦ Αἰόλου, ἔνθα ὅμως οὗτος τοὺς ἀπέκρουσεν ὡς μισητοὺς τοῖς θεοῖς (Ὀδ. Κ, 1). Ὡς θεὸν οἱ Ῥωμαῖοι ἰδίως τὸν ἐθεώρουν, ἀποδίδοντες αὐτῷ εἰς κατοικίαν τὴν Λιπαρὰν ἢ στρογγύλην (Virg. Æ, I, 53. VIII, 416), παρ' Ἕλ-

λησι δὲ οὐδὲ ναοὶ οὐδὲ θυσίαι τῷ ἀπεδίδοντο. Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις συνεχέοντο οἱ δύο Αἴολοι, καί τινες παραδέχονται ἕνα Αἴολον Α', υἱὸν τοῦ Ἕλληνος, ἕνα Αἴολον Β', υἱὸν τοῦ Ἱππότου καὶ βασιλέα τῆς Αἰολίδος (Θουκ. Ι, 102) ἐν Αἰτωλίᾳ, καὶ τὸν ἔγγονον αὐτοῦ Αἴολον Γ', τὸν Ἱπποτάδην, ὡς δισέγγονον τοῦ Ἱππότου, δι' ὃ ὠνομάζετο Ἱπποτάδης, ζῶν μετὰ τῆς μητρός του Ἄρνης καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του Βοιωτοῦ ἐν Μεταποντίῳ, ὅπου ἐθανάτωσε τὴν θετήν του μητέρα Αὐτολύκην, καὶ φυγὼν εἰς τὰς Αἰολίδας νήσους ἐν τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει, ἔκτισεν ἐκεῖ τὴν πόλιν Λιπαράν.

Αἴπεια, πόλις τῆς Μεσσηνίας, ἡ μετὰ ταῦτα Θουρία (Ἰλ. Ι, 152. Στρβ.) ἢ Κορώνη (Παυσ. Δ.).

Αἶπυ, πόλις εἰς τὰ μεθόρια Ἤλιδος καὶ Μεσσηνίας (Ἰλ. Β, 592). Παρὰ Πολυβ. Αἴπιον, παρὰ Ξενοφ. Ἤπειον.

Αἴπυτος, 1) υἱὸς Ἐλάτου, βασιλέως τῆς Φαισάνης, ἐπὶ τοῦ Ἀλφειοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ, διαδεχθεὶς ἐπὶ τοῦ θρόνου τὸν Κλείτορα· Κατ' αὐτὸν μέρος τῆς Ἀρκαδίας ὠνομάσθη Αἰπυτίς. Ἀπέθανε δὲ δηχθεὶς ὑπ' ὄφεως ἐπὶ τοῦ ὄρους Κυλήνης (Παυσ. Η, 4, 4. 16, 2. —Ὁμ. Ἰλ. Β, 604). — 2) Υἱὸς Ἱπποθόου, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας, ὅτε ὁ Ὀρέστης κατέφυγε παρ' αὐτοῖς. Εἰσελθὼν εἰς ναόν τινα τοῦ Ποσειδῶνος ἐν Μαντινείᾳ, ὅστις ἦν ἀπρόσιτος τοῖς ἀνθρώποις, ἐτυφλώθη καὶ ἀπέθανε (Παυσ. Η, 5, 3). — 3) Υἱὸς Κρεσφόντου τοῦ Ἡρακλείδου, βασιλέως τῆς Μεσσήνης, καὶ πρὸς τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μερόπης δισέγγονος τοῦ ἄλλου Αἰπύτου.—4) Ὁ πατὴρ καὶ οἱ ἀδελφοί του ἐφονεύθησαν ἐν στάσει, ἐν ᾧ αὐτὸς, παιδίον ἔτι, ἀνετρέφετο παρὰ τῷ πάππῳ του Κυψέλῳ ἐν Ἀρκαδίᾳ. Βοηθείᾳ δὲ τῶν Ἀρκάδων καὶ Δωριέων ἀνεκτήσατο ἔπειτα αὖθις τὴν πατρικὴν κληρονομίαν. Ἀπ' αὐτοῦ οἱ ἀπόγονοί του ἐκαλοῦντο Αἰπυτίδαι ἀντὶ Ἡρακλειδῶν (Παυσ. Δ, 3, 5. Η, 5, 5).

Αἶσα, ἴδ. Μοῖρα.

Αἴσακος, υἱὸς τοῦ Πριάμου, καὶ Ἀρίσβης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Μέροπος, παρ' οὗ τὴν ὀνειροκριτικὴν μαθὼν, προεῖπε τῷ πατρί του ὅτι ἐκ τῆς δευτέρας αὐτοῦ γυναικὸς (τῆς Ἑκάβης) θ' ἀπέκτα υἱὸν (τὸν Πάριν), ὅστις θὰ ἐπέφερε τῆς Τρωάδος τὴν καταστροφήν. Γυναῖκα εἶχε τὴν Ἀστερόπην· ἐκ λύπης δὲ δι' αὐτῆς τὸν θάνατον μετεβλήθη εἰς πτηνὸν (Ἀπολλόδ. Γ, 12, 5). Κατ' Ὀβίδιον δὲ (Met. XI) ἐκαλεῖτο Ἀλεξινόη ἡ μήτηρ του, Ἑσπερία δ' ἡ μνηστή του, ἣν θανατώσας ἀκουσίως ὁ ἴδιος, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἡ Θέτις τὸν μετεμόρφωσεν εἰς πτηνὸν ἔνυδρον.

Αἴσηπος, 1) ποταμὸς ἐν Μυσίᾳ τῆς Μικρασίας, πηγάζων ἐξ Ἴδης, καὶ ἐκβάλλων παρὰ τὴν Κύζικον εἰς τὴν Προποντίδα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 825. Δ. 91). Κατὰ τὸν μῦθον ἦν υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Θέτιδος (Ἡσίοδ. Θεογ. 342).—2) Υἱὸς τοῦ Βουκολίωνος καὶ τῆς νύμφης Ἀβαρβαρέας (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 21).

Αἰσυμνήτης, παράγωγον, ὡς ὑπετέθη, τοῦ αἶσα (=ἶσον μέρος) καὶ μιμνήσκω, οἱ ἀναμιμνήσκοντες τί ἑκάστῳ ἀνήκει, ἐν γένει οἱ τάξιν ἐπιβάλλοντες, ὡς ἐν Ὁμήρῳ (Ὀδ. Θ, 258) ὁ εἰς τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας τάξιν ἐπιβάλλων. Εἴς τινας πόλεις, οἷον ἐν Κύμῃ τῆς Εὐβοίας, ἐν Χαλκιδικῇ, αἰσυμνῆται ἐκαλοῦντο οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ δικασταί. Ἀλλ' ἰδίως ἐδίδετο πολλάκις ἡ ἐπωνυμία αὕτη εἰς τοὺς ἐπὶ ταραχῶν καὶ στάσεων εἴς τινας πόλεις ἐκλεγομένους ἵνα ἐπαναφέρωσι τὴν τάξιν καὶ τὴν εὐνομίαν, καὶ ἐνεπιστεύοντο τὴν ἀρχὴν ἐπὶ ῥητὸν χρόνον, ἢ μέχρις οὗ ἡ εἰρήνη ἀποκαθίστατο, ἢ καὶ διὰ βίου ἐνίοτε. «Ἦρχον δὲ οἱ μὲν διὰ βίου τὴν ἀρχὴν ταύτην, οἱ δὲ μέχρι τινῶν ὡρισμένων χρόνων ἢ πράξεων» (Ἀριστ. Πολιτ. Γ, 9, 5). Ἐπειδὴ δ' ἐλάμβανον ἀπεριόριστον πληρεξουσιότητα, ὡς οἱ ἐν Ῥώμῃ Δικτάτορες (Διον. Ἁλικ. Ε, 73), καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτῶν ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ ὄχλου, διὰ τοῦτο ἀπέβαινε πολλάκις τυραννικὴ, ὥστε καὶ ὁ Θεόφραστος καλεῖ αὐτὴν

αἱρετὴν τύραννίδα. Ὡς αἰσυμνήτης ἀναφέρεται ῥητῶς, ὑπὸ τοῦ δήμου τῆς Μυτιλήνης ὁ Πιττακὸς, ὅτε, περὶ τὸ 620 π. Χ., διέστησαν ἡ ἀριστοκρατικὴ μερὶς καὶ ἡ δημοτική. Εἰς ταύτην δὲ κατηριθμοῦντο ὁ ποιητὴς Ἀλκαῖος καὶ ὁ Πιττακὸς, καὶ ἡττηθέντος ὑπ' αὐτῶν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἑτέρας μερίδος Μελάγχρου, ἐξελέγη ὁ Πιττακὸς αἰσυμνήτης ἐπὶ δέκα ἔτη (590—580). Τοιαύτη, καί τοι ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν αἰσυμνητῶν μὴ μνημονευομένη, ἦν βεβαίως καὶ ἡ ἐν τῇ 7 ἑκατονταετηρίδι ὑπὸ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Λοκρῶν τῷ Ζαλεύκῳ, καὶ ὀλίγον μετὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν ἐν Σικελίᾳ Καταναίων τῷ Χαρώνδᾳ, καὶ αὐτὴ ἡ ὑπὸ τῶν στασιαζόντων Ἀθηναίων τῷ Σόλωνι ἀπονεμηθεῖσα ἐξουσία.

Αἰσχίνης, Ἀθηναῖος, υἱὸς Ἀτρομήτου καὶ Γλαυκοθέαρ, γονέων ἀπόρων, γεννηθεὶ τὸ 389 (ἢ 391 ἢ 393 π. Χ.), ἤρξατο τοῦ σταδίου του ὡς γραμματεὺς τοῦ διαπρεποῦς ῥήτορος καὶ πολιτικοῦ ἀνδρὸς Ἀριστοφῶντος, καὶ κατόπιν Εὐβούλου τινὸς, εἰς τὴν ὀχλοκρατικὴν μερίδα ἀνήκοντος, καὶ παρ' αὐτοῖς ἐξέμαθε τὰ τοῦ πολιτικοῦ καὶ δικαστικοῦ τῆς πόλεως ὀργανισμοῦ. Ὡς μισθωτὸς τριταγωνιστὴς ἀποτυχὼν εἰς τὸ θέατρον, κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν, καὶ ἀνδρείως ἐπολέμησεν ἐν Μαντινείᾳ (362) καὶ ἐν Ταμυναῖς (348) κατὰ τῶν Μακεδόνων. Μετὰ ταῦτα δὲ, ὑπὸ σπανίων φυσικῶν προτερημάτων πεπροικισμένος, ἤρξατο τρία ἔτη πρὸ τοῦ Δημοσθένους ὡς ῥήτωρ πολιτευόμενος, καὶ τοσοῦτον ἐθαυμάζετο ἐπὶ εὐγλωττίᾳ, ὥστε οἱ ἀρχαῖοι τὰς τρεῖς καὶ μέχρι τοῦδε διατηρηθείσας δημηγορίας του ἀπεκάλουν τὰς τρεῖς Χάριτας, τὰς δ' ἀπολεσθείσας ἐννέα ἐπιστολάς του, τὰς ἐννέα Μούσας. Τὴν Μακεδονικὴν δὲ πολιτικὴν ἀσπαζόμενος, διετέλεσε διαρκῶς τοῦ Δημοσθένους ἀντίπαλος, μεθ' οὗ εἶχε πεμφθῇ τὸ 347 πρὸς τὸν Φίλιππον ὡς πρέσβυς εἰς εἰρήνης διαπραγμάτευσιν. Ὅτε δ' εἰς δευτέραν πρεσβείαν κατώρθωσε δι' ἐπιτηδείων ἀναβολῶν νὰ ματαιώσῃ τῆς εἰρήνης τὴν συνομολόγησιν, συμφώνως πρὸς τοῦ Φιλίππου τὰ σχέδια, τότε ἐνεκάλεσαν αὐτὸν ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Τίμαρχος ἐπὶ προδοσίᾳ· ὁ δ' Αἰσχίνης ἀπήγγειλε τότε τὸν «κατὰ Τιμάρχου» λόγον του, ἐγκαλέσας τοῦτον δι' ἀντιγραφῆς προσβαλλούσης τὸν δημόσιον βίον του, καὶ ἐνίκησε νίκην περιφανεστάτην (343). Εἰς τὸ Ἀμφικτυονικὸν δὲ συνέδριον ὡς πυλαγόρας τῶν Ἀθηναίων πεμφθεὶς, συνετέλεσε δραστηριώτατα ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ Φιλίππου, ἐφ' ᾧ καὶ ὁ Δημοσθένης τὸν κατήγγειλε τότε (342), ὁ δ' Αἰσχίνης ἀπελογήθη ἐπιτυχῶς διὰ τοῦ «περὶ παραπρεσβείας» περιφήμου του λόγου, ὃν ὁ Πλούταρχος φρονεῖ ὅτι ἔγραψε μόνον, οὐχὶ δὲ καὶ ἀπήγγειλε. Τὸ

Αἰσχίνης, ἄγαλμα ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Νεαπόλεως

δὲ 339 ἐν Δελφοῖς συνετέλεσεν εἰς τὴν ἔκρηξιν τοῦ δευτέρου ἱεροῦ πολέμου, μεθ' ὃν ὁ Φίλιππος, ἀρχηγὸς στρατοῦ τρισμυρίων ἀνδρῶν ἐκλεχθεὶς, ἐστράτευσε κατὰ τῶν Ἀθηνῶν. Μετὰ τὴν διὰ τὴν ἐλευθερίαν τῆς Ἑλ-

λάδος ὀλεθρίαν μάχην τῆς Χαιρωνείας, ἐξελέγη ὁ Δημοσθένης, καίτοι πολλὰ τοῦ Αἰσχίνου ἀντενεργήσαντος, ἵνα ἀπαγγείλῃ τὸν ἐπιτάφιον τῶν πεσόντων. Προτείναντος δὲ τοῦ Κτησιφῶντος ν' ἀποδοθῇ χρυσοῦς στέφανος εἰς τὸν Δημοσθένην διὰ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας του, ὁ Αἰσχίνης, μετὰ ἓξ ὅλα ἔτη (τὸ 330), ἀπήγγειλε τὸν «κατὰ Κτησιφῶντος» εὐγλωττότατον λόγον του, κατὰ τὸ πρόσχημα «γραφὴν παρανόμων» κατὰ τοῦ προτείναντος, πράγματι δὲ κατὰ τῆς πολιτείας τοῦ Δημοσθένους, ὅστις ἀπήντησε διὰ τῆς «περὶ στεφάνου» ἐνδόξου ἀπολογίας του, καὶ ἡττηθεὶς ὁ Αἰσχίνης, ἐξωρίσθη τῶν Ἀθηνῶν. Ἐν ᾧ δ' ἀπήρχετο, σπεύσας κατόπιν του ὁ Δημοσθένης, τῷ προσέφερε τὸ βαλάντιόν του· ὥστε «Ὦ θεοὶ, ἀνέκραξεν ὁ Αἰσχίνης, πῶς νὰ μὴ λυπῶμαι ἀπερχόμενος ἐκ πόλεως ἐν ᾗ οἱ ἐχθροὶ εἰσὶν εὐεργετικώτεροι ἢ ὅ,τι εἰσὶν ἀλλαχοῦ οἱ φίλοι!» Ἐλθὼν δ' εἰς Ῥόδον, ἠνέωξεν ἐκεῖ σχολεῖον ῥητορικῆς, καὶ ὅτε ἐν ἄλλοις ἀνέγνω τοὺς δύο λόγους τῆς τελευταίας του δίκης, οἱ ἀκροαταὶ ἐπήνεσαν μὲν τὸν ἰδικόν του, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐθαύμασαν τὸν τοῦ Δημοσθένους. «Καὶ τί θὰ ἐλέγετε, τοῖς εἶπεν ὁ Αἰσχίνης, ἂν τὸν ἠκούετε νὰ τὸν ἀπαγγέλλῃ ὁ ἴδιος!» Ἐκεῖθεν δὲ μετέβη εἰς Σάμον, ὅπου καὶ ἀπέθανε τὸ 314. — 2) Αἰσχίνης ὁ Σωκρατικὸς, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, ἔγραψεν ἑπτὰ διαλόγους κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν ἀρχῶν τοῦ διδασκάλου του. Τριῶν σωζομένων ὑπὸ τὸ ὄνομά του διαλόγων ἀμφισβητεῖται ἡ γνησιότης, ἀμφιβάλλεται μάλιστα ἂν εἰσὶ καὶ οἱ τρεῖς ἔργα τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως. Οὐχ ἧττον ὡς μὴ γνήσιαι ἐθεωρήθησαν καί τινες τὸ ὄνομά του φέρουσαι ἐπιστολαί. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σωκράτους διέμεινεν ἐπί τινα χρόνον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Διονυσίου ἐν Συρακούσαις· μετ' αὐτοῦ δὲ τὴν πτῶσιν ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας, ἔνθα ἄπορος ὢν, ἠνέωξε σχολεῖον, καὶ ἔγραφε καὶ λόγους δικηγορικούς.

Αἰσχρίων, ἴδ. Ἰαμβογράφοι.

Αἰσχύλος, ὁ ἀρχαιότερος τῶν τριῶν μεγάλων τραγικῶν ποιητῶν τῶν Ἀθηνῶν, Ἐλευσίνιος τὸν δῆμον, ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας, πατρὸς Εὐφορίωνος, γεννηθεὶς ἐν Ὀλ. 63, δ' (525 π. Χ.). Εἰκοσιπενταετὴς ἤδη διηγωνίσθη ὡς ποιητὴς τραγῳδίας, ἀλλ' ἀπέτυχε. Μετὰ δέκα ἔτη δὲ (490) μετέσχε καὶ αὐτὸς, μετὰ τῶν ἡρωϊκῶν ἀδελφῶν του Ἀμεινίου καὶ Κυναιγείρου, τῶν ἀγώνων ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας ἐν Μαραθῶνι, ἐν Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπεδόθη αὖθις εἰς τὴν δραματικὴν ποίησιν, καὶ τὸ 484 ἔλαβε τὸ ἆθλον τῆς τραγῳδίας, καὶ πάλιν ἐκ δευτέρου τὸ 472, ὅτε ἔφερεν εἰς τὴν σκηνὴν τὴν τραγῳδίαν «τοὺς Πέρσας,» αὐτὴν ἐκείνην τὴν ὑπόθεσιν εἰς ἣν καὶ αὐτὸς ἐνδόξως εἶχε μετάσχει. Πλὴν τῆς ἀμιμήτου ὑψηγορίας του, δι' ἧς ἀναδείκνυται εἷς τῶν μεγίστων ποιητῶν πάντων τῶν χρόνων καὶ τόπων, δικαιοῦται προσέτι νὰ θεωρηθῇ καὶ ὡς ὁ πατὴρ καὶ διαμορφωτὴς τῆς τραγῳδίας. Κατ' ἀρχὰς αἱ θεατρικαὶ παραστάσεις ἦσαν μόνον ὕμνοι θρησκευτικοί, εἰς οὓς ὁ Θέσπις (ἴδ.) παρενέβαλε καὶ ἓν ὁμιλοῦν πρόσωπον. Ὁ δ' Αἰσχύλος κατὰ πρῶτον προσέθηκε καὶ δευτεραγωνιστὴν, ὥστε ἐλαττωθέντων τῶν χορῶν, παρενεβλήθησαν διάλογοι, ἀποτελοῦντες ὑπόθεσιν, ἐννοεῖται σχεδὸν πάντοτε ἁπλῆν καὶ ἄνευ ἐντέχνου καὶ περιπεπλεγμένης οἰκονομίας. Οἱ χαρακτῆρες τῶν προσώπων του ἔχουσι συνήθως τὸ ὑψηλὸν καὶ ἰδεῶδες τὸ χαρακτηρίζον καὶ τὴν καλλιτεχνίαν τῆς ἐποχῆς του. Προσέτι, βοηθείᾳ τῶν τότε καλλιτεχνῶν, εἰσήγαγε τὴν σκηνικὴν διακόσμησιν καὶ σκευοποιΐαν, καὶ ἐπεμελήθη τῆς ἐξωτερικῆς ἐμφανίσεως τῶν ὑποκριτῶν, δοὺς αὐτοῖς ἐπίσημον ἐνδυμασίαν, προσωπεῖα χαρακτηριστικὰ, καὶ κοθόρνους δίδοντας αὐτοῖς ἐπισημότερον ἀνάστημα. Πρῶτος δ' εἰσήγαγε καὶ τὴν τριλογίαν, συγκειμένην ἐκ τριῶν τραγῳδιῶν εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἀναφερομένων, αἷς ὡς τελευταῖον προσετίθετο καὶ ἓν κωμικὸν ἢ σατυρικὸν δρᾶμα. Μετεῖχε δὲ τῶν

παραστάσεων τῶν ἰδίων δραμάτων καὶ ὡς χοροδιδάσκαλος καὶ ὡς ὑποκριτής. Ὁ Αἰσχύλος λέγεται γράψας ὑπὲρ τὰ 70 δράματα, ἐξ ὧν μόνον 7 σώζονται· α) Οἱ «Πέρσαι,» ὡς εἰκάζεται, τὸ ἀρχαιότερον τῶν σωζομένων δραμάτων του, ἐν ᾧ διὰ διηγήσεων περιγράφεται ἡ μάχη τῆς Σαλαμῖνος, ὁ δὲ τόπος τοῦ δράματος ἐστὶν ἡ Περσία, καὶ ὁ χορὸς σύγκειται ἐκ Περσῶν· β') Ὁ «Προμηθεὺς δεσμώτης,» τὸ μέσον δρᾶμα τριλογίας, ἧς τὰ δύο ἄλλα ἦσαν ὁ «Προμηθεὺς πυρφόρος» καὶ ὁ «Προμηθεὺς λυόμενος·» γ') Οἱ «Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας,» διδαχθέντες μετὰ τοὺς Πέρσας, τὸ 468· δ'—ς') Ἡ «Ὀρεστεία,» πᾶσα ἡ τριλογία, ἧς μέρη ὁ «Ἀγαμέμνων» (φονευόμενος ὑπὸ τοῦ Αἰγίσθου καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας)· αἱ «Χοηφόροι,» κατὰ τὸν χορὸν οὕτω κληθὲν (παριστῶν τὸν φόνον τῆς Κλυταιμνήστρας διὰ τοῦ Ὀρέστου καὶ τῆς Ἠλέκτρας)· αἱ «Εὐμενίδες,» ἡ ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἀρείου Πάγου ἀθώωσις τοῦ μητροκτόνου Ὀρέστου, καὶ ἀπαλλαγὴ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν Ἐριννύων)· ζ') αἱ «Ἱκέτιδες,» (πραγματευόμεναι τὴν εἰς τὸ Πελασγικὸν Ἄργος παραδοχὴν τοῦ Δαναοῦ καὶ τῶν θυγατέρων του μετὰ τὴν ἐξ Αἰγύπτου φυγήν των). Τὰ κείμενα τῶν δραμάτων τούτων, μάλιστα τῶν τεσσάρων τελευταίων περιῆλθον ἀτελέστατα εἰς ἡμᾶς. Τὸ 468, ἡττηθεὶς ὑπὸ νέου του ἀντιπάλου, τοῦ Σοφοκλέους, ἀπῆλθε τεθλιμμένος ἐξ Ἀθηνῶν πρὸς τὸν Ἱέρωνα ἐν Συρακούσαις. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Ὀρεστεία ἐδιδάχθη τὸ 458, φαίνεται ὅτι ἐπανέκαμψεν εἰς Ἀθήνας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως ἐκείνου (467). Ἀλλὰ τότε, μικρὸν μετὰ τὴν παράστασιν τῆς τριλογίας, πρέπει νὰ ἐπέστρεψε πάλιν εἰς Σικελίαν, διότι τὸ 456 ἀπέθανεν ἐν Γέλᾳ εἰς ἡλικίαν 69 ἐτῶν. Λέγεται δ' ὅτι ἀετὸς ὑπὲρ αὐτὸν ἱπτάμενος, καὶ τὴν φαλακρὰν αὐτοῦ κεφαλὴν ὡς λίθον στίλβοντα εἰς τὸν ἥλιον ἐκλαβών, ἔρριψεν ἐπ' αὐτὴν ἣν εἰς τοὺς ὄνυχάς του ἐκράτει χελώνην, καὶ ἣν ἤθελε νὰ θραύσῃ, καὶ οὕτω τὸν ἐφόνευσεν, εἰς ἐκπλήρωσιν χρησμοῦ προειπόντος αὐτῷ ὅτι ὁ θάνατος θὰ τῷ ἤρχετο οὐρανόθεν.

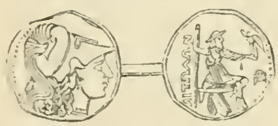
Αἴσων, ἴδ. Ἀργοναῦται.

Αἴσωπος, Ἕλλην μυθογράφος, ἐκ Φρυγίας ἢ Θράκης, νομιζόμενος σύγχρονος τοῦ Σόλωνος καὶ τῶν ἑπτὰ σοφῶν. Ἡ ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ Μαξ. Πλανούδου γραφεῖσα βιογραφία αὐτοῦ στηρίζεται κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπὶ μυθιστορικῶν παραδόσεων. Κατ' αὐτὴν ὁ Αἴσωπος, δυσειδὴς καὶ κυφὸς δοῦλος τοῦ Ἰάδμονος ἢ Ξούθου ἐν Σάμῳ, ἀπηλευθερώθη τέλος, καὶ διαμένων παρὰ τῷ Κροίσῳ, βασιλεῖ τῆς Λυδίας, ἐπέμφθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς Δελφούς· ἐνταῦθα δὲ διαβληθεὶς ὅτι ὕβρισε τοὺς θεούς, ἐρρίφθη ἀπὸ τῆς Ὑαμπείας πέτρας καὶ ἀπέθανεν (Ἡρόδ. Β, 134). Οἱ ἀγχίνοες μῦθοι αὐτοῦ, περιστρεφόμενοι εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ πρακτικοῦ βίου, καὶ ἰδίως ἐκ τοῦ ζωϊκοῦ κύκλου τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀρυόμενοι, διεδίδοντο, ὡς φαίνεται, ἐπὶ μακρὸν διὰ στόματος, δι' ὃ καὶ δύναται ν' ἀμφισβητηθῇ ἡ πάντοτε γνησιότης τοῦ σωζομένου αὐτῶν κειμένου. Ὁ Σωκράτης ἐν τῇ φυλακῇ του ἐστιχούργησέ τινας ἐξ αὐτῶν (Πλάτ. Φαίδ. 4). Πρῶτος συνέλεξεν αὐτοὺς ὁ Δημήτριος ὁ πολιορκητὴς (300 π. Χ.). Ἡ πληρεστέρα αὐτοῦ ἔκδοσις περιλαμβάνει 423. Ὁ Βάβριος (ἀμφιβόλου ἐποχῆς) ἔγραψεν αὐτοὺς εἰς στίχους Ἰαμβικούς· μέρος δὲ τοῦ χειρογράφου αὐτοῦ εὑρέθη καὶ ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου Μηνοείδου Μηνᾶ.

Αἴτνα, τὸ ἡφαίστειον ὄρος παρὰ τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν τῆς Σικελίας (Στρβ. ΣΤ, 273), ἔχον ὕψος 3,310 μέτρων. Ἐπὶ τῆς γιγαντομαχίας ὁ Ζεὺς ἐκύλισεν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ γίγαντος Ἐγκελάδου (Πίνδ. Ὀλ. Δ, 10.— Αἰσχλ. Προμ. 363), καὶ οὗτος ἐκφυσᾷ τὸν καπνὸν καὶ τὰς φλόγας. Ὑπ' αὐτὸ κατ' ἄλλους (Cic. Div. II, 19) εἶχον τὰ σιδηρουργεῖά των ὁ Ἥφαιστος καὶ οἱ Κύκλωπες. Ἔκρηξις αὐτοῦ ἐξήμεσε τὸ σιδηροῦν πέδιλον τοῦ εἰς τὸν κρατῆρά του ῥιφθέντος Ἐμπεδοκλέους (ἴδ.). Ὁ Θουκυδίδης μνημονεύει (Γ,

116) τριῶν μόνων ἐκρήξεων αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς η' ἑκατονταετηρίδος π. Χ., ὧν ἡ δευτέρα συνέβη πιθανῶς τὸ 480, ἡ δὲ τρίτη τὸ 425, ἕκτον ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Ὑπῆρχε δ' εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους καὶ πόλις ὁμώνυμος, καθ' ἣν ἡ ἀπολεσθεῖσα τραγῳδία τοῦ Αἰσχύλου, αἱ Αἰτναῖαι. Καὶ ὁ Ζεὺς δ' ἐκαλεῖτο Αἰτναῖος, καὶ τὰ Αἰτναῖα ἦν πανήγυρις ἀγομένη αὐτῷ ἐπὶ τοῦ ὄρους. Ἐλέγετο δὲ τὸ ὄρος ὀνομασθὲν καθ' ὁμώνυμον νύμφην, θυγατέρα τῆς Γῆς καὶ τοῦ Βριάρεω.

Αἰτωλία, χώρα ἑλληνική, πρώην, ὡς ἡ Ἀκαρνανία, Κουρῆτις ἢ Ὑαντὶς καλουμένη, τὸ ὄνομα δὲ λαβοῦσα ἀπὸ τοῦ ἐξ Ἤλιδος προελθόντος Αἰτωλοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἐνδυμίωνος. Εἶχε δ' ὅρια, Δ. τὴν Ἀκαρνανίαν, Β. τὴν Ἤπειρον καὶ Θεσσαλίαν, Α. τὴν Δωρίδα καὶ Ὀζολαίαν Λοκρίδα, καὶ Ν. τὴν πρὸ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου θάλασσαν, καὶ ἐπιφάνειαν 72 τετραγωνικῶν μιλίων. Τὸ μεταξὺ Λοκρίδος καὶ Φωκίδος ὀρεινὸν μέρος ὠνομάζετο Αἰτωλία Ἐπίκτητος, διότι

πρὶν ἀνῆκεν εἰς τὴν Λοκρίδα. Ὁ Ἡρόδοτος (Ζ, 126) ἀναφέρει ὡς καὶ λέοντας εἰς τὰ ὄρη αὐτῆς. Τὰ κυριώτερα ὀνόματα τῶν ὀρέων της ἦσαν Τυμφρηστὸς (Β), Οἴτη, Κόραξ (Α), Ἀράκυνθος, Παναιτώλιον. Προσέτι Χαλκὶς, Ταφίασσος, Μυηνὸς (ΝΑ). Καὶ πεδιάδες δὲ μνημονεύονται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, Αἰτωλῶν πεδίον μέγα παρὰ τὸν ποταμὸν Ἀχελῷον, περιέχον τὰς λίμνας Τριχωνίδα καὶ Ὑρίαν ἢ Λυσιμαχίαν, ἔτι δὲ τὸ Λήλαντον πεδίον παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Εὐήνου καὶ τὴν Παρχελωΐτιδα ἀκτήν. Ἀρχαιότατοι κάτοικοι μνημονεύονται πρὸς βορρᾶν οἱ Λέλεγες, πρὸς Μ. οἱ Κουρῆτες (δηλ. παλληκάρια), καὶ οἱ Ὕαντες, ἄνθρωποι τραχεῖς, ὠμοφάγοι, δυσκατάληπτον ὁμιλοῦντες διάλεκτον, ἀγνωστότατοι τὴν γλῶσσαν (Θουκ. Γ, 94. —Πολυβ. ΙΖ, 5). Μετὰ τοῦ Αἰτωλοῦ δ' ἀπῆλθον οἱ Ἐπειοὶ ἢ Ἠλεῖοι, ἐξ γενεὰς πρὸ τῶν Τρωϊκῶν, ὥστε καὶ ἐπὶ Ὁμήρου ἤδη Αἰτωλοὶ ἦν τὸ γενικὸν ὄνομα τῶν κατοίκων (Ἰλ. Β, 638). Εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον ἔφερε τοὺς Αἰτωλοὺς ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Θόας. Αἱ κυριώτεραι πόλεις αὐτῶν ἦσαν Πλευρὼν (ἡ πρωτεύουσα), ἡ Καλυδὼν, ἡ Μακύνια, αἱ κορινθιακαὶ ἀποικίαι Χαλκὶς καὶ Μολύκρια, ἡ Ἔλαιος, τὸ Τριχώνιον, ὁ Ὀλενὸς, ἡ Θέρμων, τὸ Αἰγίτιον, ἡ Ἔφρα, ἡ Οἰχαλία. Ταύτας συνέδεε κοινὸς δεσμὸς, ἰδίως ἀπὸ τῆς δ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ὅστις εἰς τὸ Παναιτώλιον, τὸν ἐν Θέρμῳ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος δὶς κατ' ἔτος συνερχόμενος, ἐξέλεγεν ἕνα στρατηγὸν καὶ ἕνα ἵππαρχον, καὶ τοὺς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν κοινῶν ἀποφάσεων ἐπιτηροῦντας ἀποκλήτους. Διέπρεψε δ' ὁ δεσμὸς οὗτος ἰδίως ἀπὸ τοῦ 322, ὅτε, μετὰ τὸν Λαμιακὸν πόλεμον ὁ Ἀντίπατρος καὶ ὁ Κρατερὸς ἠναγκάσθησαν νὰ συνθηκολογήσωσι μετ' αὐτοῦ. Εἰς τὸν δεσμὸν προσετέθησαν μετέπειτα καὶ ἐκ Πελοποννήσου ἡ Τεγέα, ἡ Μαντίνεια, ὁ Ὀρχομενὸς καὶ ἡ Φιγαλία, καὶ μετ' αὐτοῦ συνεμάχησεν ἡ Ἦλις καὶ ἡ Μεσσηνία, καὶ ἡ νῆσος Κεφαληνία· ἦν δ' αὐτὸς ἀντίπαλος τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ συμμαχούντων Μακεδόνων. Ἐν Κυνὸς Κεφαλαῖς (197 π. Χ.) ἐμάχοντο οἱ Αἰτωλοὶ μετὰ τῶν Ῥωμαίων· εἶτα δ' ἡνώθησαν μετὰ τοῦ ἐν Συρίᾳ Ἀντιόχου, μεθ' οὗ συνυπέκυψαν (190) εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς Ῥώμης, βαρεῖς φόρους ἐπιβαλούσης αὐτοῖς (Liv. XXXVII, 48. XXXVIII, 1).

Αἰτωλὸς, Υἱὸς Ἐνδυμίωνος, τοῦ βασιλέως τῆς Ἤλιδος, καὶ Ὑπερίππης ἢ Ναΐδος, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀρκάδος ἢ τοῦ Ζήθου, διεδέχθη εἰς τὴν ἀρχὴν τὸν ἀδελφόν του Ἐπειόν. Φονεύσας ὅμως Ἄπιν, τὸν υἱὸν τοῦ Φορωνέως, ἀφ' οὗ ἡ Πελοπόννησος Ἀπία γῆ ἐπεκλήθη, ἐδιώχθη ὑπὸ τῶν υἱῶν αὐτοῦ,

καὶ ἦλθε πρὸς τοὺς Κουρῆτας, μετονομασθέντας κατ' αὐτὸν Αἰτωλοὺς (Ἀπολλόδ. Α, 7, 6).—2) Υἱὸς Ὀξύλουκαὶ Πιερίας. Νέος ἀποθανὼν, ἐτάφη ἐν Ἤλιδι ὑπὸ τὴν πύλην τὴν ἀνοιγομένην εἰς τὴν πρὸς Ὀλυμπίαν ἄγουσαν, καὶ ὁ γυμνασιάρχης τῶν Ὀλυμπίων ἔθυεν εἰς αὐτὸν κατ' ἔτος (Παυσ. Ε, 4, 4).

Αἰώρα, κρεμαστὴ ἕδρα (κούνια), χρησιμεύουσα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς καὶ σήμερον, ὡς φαίνεται ἐν τῇ εἰκόνι, ληφθείσῃ ἐκ γραπτοῦ ἀγγείου, ἐφ' οὗ παρίσταται ὄπισθεν τῆς ἕδρας καὶ ὁ αὐτὴν ὠθῶν. Ὁ Πολυδεύκης (Δ, 7, 55) μνημονεύει ᾄσματος ποιηθέντος ὑπὸ Θεοδώρου τοῦ Κολοφωνίου, διὰ τὰς ἐν αἰώραις κινουμένας· καὶ ὑπῆρχεν ἐν Ἀθήναις ἑορτὴ Αἰώρα καλουμένη, καθ' ἣν βεβαίως ἐπεδίδοντο αἱ γυναῖκες εἰς τὸ γύμνασμα τοῦτο ψάλλουσαι.

Ἀνήρτων δὲ διαφόρως αὐτὴν εἰς μυθολογικὴν πηγὴν, λέγοντες ὅτι κόρη τις, ἑαυτὴν ἀπάγξασα ἐν Ἀθήναις, ηὐχήθη τὸ αὐτὸ νὰ συμβῇ καὶ εἰς ὅλας τὰς ἄλλας νέας Ἀθηναίας, κατὰ τοὺς μὲν (Εὐστάθ. Ἰλιάδ. Γ) Αἰώρα, κατὰ τοὺς δὲ (Μέγ. Ἐτυμ.) Ἠριγόνη καλουμένη, θυγάτηρ τοῦ Αἰγίσθου καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας, ἐλθοῦσα νὰ ἐγκαλέσῃ ἐπὶ μητροκτονίᾳ τὸν Ὀρέστην πρὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ κρεμασθεῖσα διότι ἀπέτυχε· κατ' ἄλλους (Hygin. P. Astr. II, 4) ἦν ἡ Ἠριγόνη θυγάτηρ τοῦ Ἰκαρίου, φονευθέντος ὑπὸ ποιμένων, οἵτινες ἐξέλαβον ὃν τοῖς ἔδωκεν οἶνον ὡς δηλητήριον, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὴ ἐκρεμάσθη καὶ ηὐχήθη τὴν αὐτὴν τύχην ταῖς Ἀθηναίαις, αἵτινες, κατὰ χρησμὸν, ἀπηλλάγησαν μόνον ὅτε ἑορτὴ ὡρίσθη νὰ τελῆται εἰς αὐτὴν καὶ τὸν Ἰκάριον. Προφανὲς δ' ὅτι ἐνταῦθα τὸ ὄνομα τοῦτο ἀντικαθιστᾷ τὸ τοῦ ἐπίσης αἰωρουμένου Ἰκάρου. Ἡ ἑορτὴ αὐτὴ ἐλέγετο καὶ Ἀλῆτις.

Αἰώρημα, μηχανὴ σκηνικὴ δι' ἄνωθεν κρεμάμενα ἀντικείμενα (ἴδ. θέατρον).

Ἀκαδημία ἢ Ἀκαδήμεια, ἓξ στάδια τῶν Ἀθηνῶν ἀπέχουσα, δυτικῶς παρὰ τὸν Κηφισὸν, ἱερὸν τῷ ἥρωϊ Ἀκαδήμῳ, ὑπὸ τοῦ Ἱππάρχου περιτειχισθεῖσα ἵνα χρησιμεύῃ εἰς γυμνάσιον, ὑπὸ τοῦ Κίμωνος πλουσίως καταφυτευθεῖσα (Παυσ. Α, 29, 3.—Πλούτ. Κίμ. ΙΓ), περιέχουσα καὶ βωμὸν τῶν Μουσῶν μετ' ἀγαλμάτων, ἔργων τοῦ Σπευσίππου, καὶ προσέτι βωμὸν Διὸς τοῦ Καταιβάτου, τοῦ Ἔρωτος, τοῦ Ἡρακλέους, τοῦ Προμηθέως, ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς, κτλ. Ἐνταῦθα ἐδίδασκεν ὁ Πλάτων, ἐξ οὗ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ Ἀκαδημαϊκοὶ ἐλέγοντο. Ἐκεῖ που ἦν ἔπειτα καὶ ὁ τάφος τοῦ Πλάτωνος, καὶ ὁ πύργος εἰς ὃν ἀπεσύρθη Τίμων ὁ μισάνθρωπος (Παυσ. Α, 30, 3). Ὁ Σύλλας τὴν ἐνδενδροτόμησεν ἵνα ποrισθῇ ξύλα διὰ τὰς πολιορκητικὰς μηχανάς του (Πλούτ. Σύλλ. ΙΒ).

Ἀκάδημος, ἥρως Ἀθηναῖος, ἰδιοκτήτης τῆς Ἀκαδημίας, ὁ καταγγείλας τοῖς Διοσκούροις ὅτι ὁ Θησεὺς ἔκρυπτεν ἐν Ἀφίδναις τὴν ἀδελφήν των Ἑλένην ἣν ἥρπασε· δι' ὃ καὶ οἱ Σπαρτιᾶται, ὅτε εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἐφείσθησαν τῆς Ἀκαδημίας (Πλούτ. Θησ. ΛΒ).

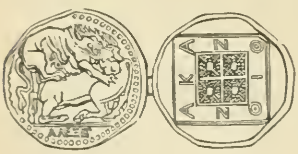
Ἄκαινα, ῥάβδος 6 ⅔ πήχεις μακρὰ, πρὸς καταμέτρησιν (Ἡσύχ.).

Ἀκάμας, 1) ἀρχηγὸς τῶν εἰς βοήθειαν τῶν Τρώων ἐλθόντων Θρᾳκῶν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 844), λέγεται ταχύπους (θοός), καὶ ἀνδρεῖος (Ε, 462), καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου (Ζ, 8).—2) Τρὼς, υἱὸς Ἀντήνορος, μάχιμος (Β, 823). Ἐκδικῶν τὸν ἀδελφόν του Ἀρχέλοχον, φονευθέντα ὑπὸ τοῦ Αἴαντος, ἐφόνευσε τὸν Πρόμαχον, καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ Μηριόνου (Π, 342). — 3) Υἱὸς τοῦ Θησέως. Περὶ αὐτοῦ ὁ Κυκλικὸς ποιητὴς Ἀρκτῖνος διηγεῖται ὅτι μετὰ τοῦ Διομήδους ἐπέμφθη πρέσβυς εἰς Τροίαν, νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τῆς Ἑλένης. Εἶτα δὲ μετὰ τοῦ

ἀδελφοῦ του Δημοφῶντος, καὶ μετὰ τοῦ ἐξ Εὐβοίας Ἐλεφήνορος, πρὸς ὃν εἶχε πέμψει ὁ Θησεὺς τοὺς δύο υἱούς του, ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Τρῳάδος (Πλούτ. Θησ. ΛΕ). Ὁ Βιργίλιος (Æn. II, 262) τὸν καταριθμεῖ μετὰ τῶν εἰσελθόντων εἰς τὸν Δούριον ἵππον. Μετὰ δὲ τὴν ἅλωσιν τῆς Τρῳάδος, ἀνευρόντες οἱ δύο ἀδελφοὶ τὴν μάμμην των Αἴθραν (ἴδ.), ἥτις εἶχε παρακολουθήσει τὴν Ἑλένην, τὴν ἔφερον εἰς Ἀθήνας, ὅπου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μενεσθέως ἀνέλαβον τὴν ἀρχήν. Ὁ δ' Ἀκάμας ἔφερεν Ἀθηναίων ἀποικίαν εἰς Κύπρον, ἔνθα καὶ ἀπέθανε.

Ἄκαμπτον, ἡ μέχρι μόνου τοῦ τέρματος ἁπλῆ σταδιοδρομία. Ἴδ. Γυμνάσιον.

Ἄκανθος, 1) ἀποικία τῶν Ἀνδρίων ἐπὶ τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου κατὰ τὸν Στρυμονικὸν κόλπον, ἀφ' ἧς ὁ Ξέρξης ἤρξατο τῆς διώρυχος τοῦ Ἄθω (Ἡρδ. Ζ, 116.— Θουκ. Δ, 84), ἔνθα καὶ ἐναυάγησε μέρος τοῦ περσικοῦ στόλου (Ἡρδ. ΣΤ, 44).—2) Πόλις ἐν τῇ μέσῃ Αἰγύπτῳ, 120 στάδια τῆς Μέμφιδος ἀπέχουσα, ἔχουσα ναὸν τοῦ Ὀσίριδος (Διόδ. Α, 47).—3) Πόλις ἐν τῇ Ἀθαμανίᾳ ἢ Μολοσσίδι τῆς Ἠπείρου.

Ἄκανθος, φυτὸν πλατύφυλλον, ὃ διὰ τὴν εὐκαμψίαν τῶν φύλλων του «ὑγρὸν» λέγει ὁ Θεόκριτος (Α, 55), καὶ οὗ ἡ ἀπομίμησις συνεχῶς ὡς κόσμημα ἐχρησίμευεν εἰς τὰς τέχνας, ἰδίως εἰς τὸ κορινθιακὸν κιονόκρανον.

Ἀκαρνὰν, υἱὸς τοῦ Ἀλκμαίωνος καὶ τῆς Καλλιρρόης, θυγατρὸς τοῦ Ἀχελῴου. Φονευθέντος τοῦ Ἀλκμαίωνος ὅτε ὁ Ἀκαρνὰν καὶ ὁ ἀδελφός του Ἀμφότερος ἦσαν εἰς παιδικὴν ἡλικίαν, ὁ Ζεὺς, παρακλήσει τῆς μητρός των, παραχρῆμα τοὺς ἡλικίωσεν, ὅτε καὶ θανατώσαντες τοὺς φονεῖς τοῦ πατρός των, ἀπῆλθον εἰς Ἤπειρον, καὶ ἐκεῖθεν προελθόντες ἦρξαν ἐπὶ τῆς Ἀκαρνανίας (Ov. Met. IX, 413).

Ἀκαρνανία, χώρα ἑλληνική, πρὶν Κουρῆτις καλουμένη κατὰ τοὺς Κουρῆτας, ὁρίζεται Δ καὶ Ν ὑπὸ τῆς Ἰονικῆς θαλάσσης, Α ὑπὸ τῆς Αἰτωλίας, ἀφ' ἧς τὴν διήρει ὁ Ἀχελῷος, παρ' ᾧ ἡ Παραχελωΐτις πεδιὰς (Στρβ. 1, 458), καὶ Β ὑπὸ τῆς Ἠπείρου καὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου. Ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις κατῳκεῖτο ὑπὸ τῶν Ταφίων, τῶν Τηλεβοῶν, τῶν Λελέγων, τῶν Κουρητῶν. Εἶτα δὲ λέγεται ἐπελθοῦσα ἀργολικὴ ἀποικία ὑπὸ τὸν Ἀλκμαίωνα, ἢ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀκαρνᾶνα (Θουκ. Β, 102). Κατά τινας δὲ ἐμφαίνει ἡ ἐπωνυμία τοὺς μὴ κεκαρμένους, κατ' ἀντίθεσιν τῶν Κουρητῶν. Τὴν 7ην ἑκατονταετηρίδα π. Χ. οἱ Κορίνθιοι ἵδρυσαν ἀποικίας εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀκαρνανίας. Ἄγροικοι, ἄξεστοι τὸ ἦθος οἱ Ἀκαρνᾶνες ἦσαν πολεμικοὶ, ἀνδρεῖοι, καὶ ἰδίως καλοὶ τοξόται. Αἱ πόλεις αὐτῶν ἀπετέλουν δεσμὸν, συνεδριάζοντα εἰς Στράτον, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς Θύριον ἢ Θούριον, ἢ εἰς Λευκάδα, καὶ πάντοτε ἐχθρικῶς διακείμενον πρὸς τὸν Αἰτωλικόν.

Ἄκαστος, υἱὸς τοῦ Πελίου, βασιλέως τῆς Ἰωλκοῦ, μετασχὼν τοῦ πλοῦ τῶν Ἀργοναυτῶν (Ἀπολλ. Α, 224), καὶ τῆς θήρας τοῦ Καλυδονίου κάπρου (Ov. Met. VIII, 306). Ὅτε ὁ Πελίας ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν θυγατέρων του, ἃς ἐξηπάτησεν ἡ Μήδεια, ὁ Ἄκαστος ἐκήδευσε τὸν πατέρα του, πανηγυρίσας καὶ ἀγῶνας, ὧν μετέσχε καὶ ὁ Πηλεύς. Τούτου ἐρασθεῖσα ἡ γυνὴ τοῦ Ἀκάστου Ἀστυδάμεια, ἢ κατ' ἄλλους (Hor. Od. III, 7, 17) Ἱππολύτη ἐκ Μαγνησίας, ἐπειδὴ δὲν ἐνέδιδεν εἰς αὐτὴν, τὸν ἐσυκοφάντησεν ὡς τὴν τιμήν της ἐπιβουλεύοντα (Πίνδ. Νέμ. Δ, 54. Ε, 26), καὶ ὁ Ἄκαστος ἵνα ἀπαλλαγῇ αὐτοῦ, ὅτε ἐν θήρᾳ ἐπὶ τοῦ Πηλίου

ὅρους ἀπαυδήσας ἀπεκοιμήθη, τῷ ἀφήρεσε τὸ ξίφος του, καὶ τὸν ἀφῆκεν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Κενταύρων. Ἀλλ' οἱ θεοὶ ἔπεμψαν αὐτῷ διὰ τοῦ Ἡφαίστου ὅπλον δι' οὗ ἀντέστη εἰς τοὺς Κενταύρους, καὶ ἐπανελθὼν εἰς τὴν Θεσσαλίαν, ἐπολέμησε τὸν Ἄκαστον καὶ ἐκυρίευσε τὴν Ἰωλκόν· ἤ, κατ' ἀλλοῖον μῦθον, σωθεὶς διὰ τοῦ Ἑρμοῦ, ἢ διὰ τοῦ Κενταύρου Χείρωνος, ἐφόνευσε τὸν Ἄκαστον καὶ τὴν σύζυγόν του.

Ἀκάτιον, ἴδ. πλοῖον.

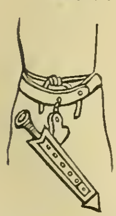
Ἀκερσοκόμης, ἴδ. Ἀπόλλων.

Ἀκεσᾶς, Κύπριος, ἐπίσημος καλλιτέχνης ἐν ὑφαντικῇ χρόνων ἀρχαιοτάτων (Ἀθήν. Β, σ. 48.—Πλούτ. Ἀλέξ. ΛΒ).

Ἀκεσίνης, 1) ἴσως ὁ αὐτὸς καὶ Ἄκις, ποταμὸς εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Σικελίας (Θουκ. Δ, 25). — 2) Ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς δεχόμενος τὸν Ὑδάσπιν (Ἀρρ. ΣΤ, 4, 4) καὶ ἄλλους ποταμούς, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἰνδόν. Ὁ Διόδωρος (Β, 27) λέγει αὐτὸν Ἀκεσῖνον.

Ἀκέστης, ἐν Σικελίᾳ ἐφιλοξένησε τὸν Αἰνείαν καὶ ἐκήδευσε τὸν Ἀγχίσην ἐπὶ τοῦ Ἔρυκος. Κατὰ τὸν Βιργίλιον (Æ. I, 550) ἦν ἡ μήτηρ του Ἐγέστα ἢ Σεγέστα ἐκ τῆς Τρῳάδος· ἵνα σώσῃ δ' αὐτὴν ὁ πατήρ της ἐκ θαλασσίου τέρατος ὃ εἶχεν ἐκπέμψει ὁ Ποσειδῶν, τὴν ἔστειλεν εἰς Σικελίαν· ἐκεῖ δ' ἐνυμφεύθη τὸν ποτάμιον δαίμονα Κριμισόν, καὶ ὁ Ἀκέστης ἵδρυσε μετὰ ταῦτα τὴν πόλιν Σεγέσταν, ἐπώνυμον τῆς μητρός του (Virg. Æ. V, 718). Κατ' ἄλλην παράδοσιν, ἐκστρατεύσας εἰς τὴν Τρῳάδα, ἐπέστρεψε μετὰ τοῦ Αἰνείου.

Ἀκινάκης, ἐγχειρίδιον περσικὸν εὐθύ, κρεμάμενον ἐκ τῆς ζώνης ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ μηροῦ, insignis acinace dextro (Val. Flac. Argon. VI, 701), ὡς ἐν τῇ παρούσῃ εἰκόνι, ἔκ τινος ἀναγλύφου τῆς Περσεπόλεως. Εἰς τοὺς εὐγενεῖς Πέρσας ἐδίδετο πολλάκις ὑπὸ τῶν βασιλέων εἰς σημεῖον τιμῆς (Ἡρδ. Η, 120.—

Ξενφ. Ἀνβ. Α, 2, 27. 8, 29). Οἱ Σκύθαι καὶ ἄλλα βόρεια ἔθνη εἶχον τὸν Ἀκινάκην καὶ ὡς ἀντικείμενον λατρείας (Ἡρδ. Δ, 62.—Amm. Marc. XXXI.—Mela, II, 1)

Ἄκις, ποταμὸς τῆς Σικελίας, ἐκ τῆς Αἴτνης πηγάζων καὶ ῥέων πρὸς Α (Θεόκρ. Α, 69). Κατ' Ὀβίδιον (Met. XIII, 750) εἰς τὸν ποταμὸν τοῦτον μετεμορφώθη ὑπὸ τῆς νύμφης Γαλατείας ὁ νέος υἱὸς τοῦ Φαύνου καὶ τῆς Συμαίθιδος, ὃν ὁ Κύκλωψ Πολύφημος εἶχεν ἐκ ζηλοτυπίας συντρίψει ὑπὸ μέγαν βράχον.

Ἀκμονία, πόλις τῆς Φρυγίας, μεταξὺ Φιλαδελφίας καὶ Δορυλαίου (Cic. pr. Flac. 15).

Ἄκμων, 1) ὁ σιδηρουργικός, ἐφ' οὗ καὶ ὁ Ἥφαιστος καὶ οἱ Κύκλωπες ἐσφυρηλάτουν, χαλκοῦς κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, ἔχων τὴν μίαν ἄκραν προέχουσαν καὶ ὀξεῖαν, διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν κύκλων τῶν ἁλύσεων, ἐστηρίζετο ἐπὶ ξυλίνης βάσεως, τοῦ ἀκμοθέτου (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 410, 476. Ὀδυσ. Γ, 433. Θ, 274.—Ἀπολλ. Ῥόδ. Δ, 761).—2) Εἷς τῶν Ἰδαίων Δακτύλων (Στρβ. I, 473), σύμβολον βεβαίως τῆς σιδηρουργικῆς.

Ἐξ ἀρχαίου δακτυλιολίθου

Ἀκοίτης, 1) ναύκληρος, εἶτα ἱερεὺς τοῦ Διονύσου (Ov. Met. III, 582).—2) Ὑπασπιστὴς τοῦ Εὐάνδρου (Virg. Æ XI, 30. 85).

Ἀκόνη, λίθος ἐφ' οὗ, ὡς σήμερον, διὰ μηχανισμοῦ στρεφομένου, καὶ διαβρεχομένου δι' ὕδατος ἢ ἐλαίου, ἠκόνιζον τὰς μαχαίρας, τὰ βέλη, κτλ. (Plin. H. N. XXXVI, 47.—Hor. Od. II, 8, 15), ὡς ἐν τῇ ἐπισυνημμένῃ εἰκόνι ἀρχαίου δακτυλιολίθου, καθ' ἣν ὁ Ἔρως ἀκονίζει τὰ βέλη του.

Ἐξ ἀρχ. δακτυλιολίθου

Ἀκόντιον, 1) πόλις τῆς Ἀρκαδίας

(Στέφ. Βυζ.—Παυσ.).—2) Ὄρος τῆς Φωκίδος, ἀπὸ τοῦ Παρνασσοῦ μέχρι τοῦ Ὀρχομενοῦ (Στρβ. Δ.).

Ἀκόντιον, ὡς καὶ ὁ Ἄκων, οὗ ἐστὶν ὑποκοριστικὸν, ὅπλον πρὸς βολὴν ἢ πρὸς κέντησιν, συγκείμενον ἐκ μακρᾶς ῥάβδου καὶ ἐκ μεταλλίνης αἰχμῆς, καὶ κατὰ τὴν διαφορὰν τοῦ σχήματος τῆς αἰχμῆς, οὔσης ἢ πλατυτέρας ἢ μακροτέρας, καὶ τοῦ μήκους τῆς ῥάβδου, ἀπὸ 1, 56 - 2, 20^μ, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, διάφορα ὀνόματα φέρον, ἔγχος (παρ' Ὁμήρῳ), δόρυ, λόγχη, σάρισσα ἡ μακεδονική. Καὶ τὸ μὲν ἀκόντιον ἦν ἐκ τῶν βραχυτέρων, πρὸς βολὴν, ἰδίως διὰ τὴν θήραν, τὸ δὲ δόρυ ἐκράτει ὁ στρατιώτης εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα, ὥστε καὶ «ἐπὶ δόρυ στροφὴ» ἦν ἡ ἐπὶ δεξιά· καὶ ἐνίοτε, παρ' Ὁμήρῳ οἱ πολεμισταὶ λέγονται, καὶ ἐν εἰκονικαῖς παραστάσεσι φαίνονται, δύο δόρατα εἰς τοὺς δίφρους αὐτῶν ἔχοντες, πιθανῶς ἓν δόρυ καὶ ἓν ἀκόντιον, τοῦτο πρὸς βολὴν καὶ τὸ ἄλλο πρὸς ἀμφότερα. Τὸ δόρυ ἐνίοτε εἶχεν εἰς τὸ μέσον ἀγκύλην (ἴδ.), λωρίον περὶ αὐτὸ ἐστραμμένον, καὶ ὃ κρατῶν ὁ στρατιώτης, ἔδιδε τῷ ὅπλῳ, ὅταν τὸ μετεχειρίζετο, μεγαλητέραν δύναμιν διὰ περιστροφικῆς κινήσεως, καὶ τὰ τοιαῦτα δόρατα ἐλέγοντο μεσάγκυλα, καὶ διηγκυλωμένοι ἦσαν οἱ εἰς τὴν ἀγκύλην ἐμπεπαρμένοι δάκτυλοι, (Πλουτ. Φιλοποίμ.. ΣΤ). Τινὰ δὲ εἶχον καὶ εἰς τὸ ἀντίθετον πέρας αἰχμὴν, καὶ ἵνα ἐμπήγνυνται εἰς τὴν γῆν, καὶ ἵνα χρησιμεύωσι καὶ ἂν ἡ ἐμπροσθία ἐθραύετο. Τὸ μακρότατον δὲ τοιοῦτο ὅπλον ἦν ἡ σάρισσα, ἔχουσα μῆκος 14 πήχεων ἢ 6 $1/_2$ μέτρων (Αἰλ. Τακτ. ΙΔ).

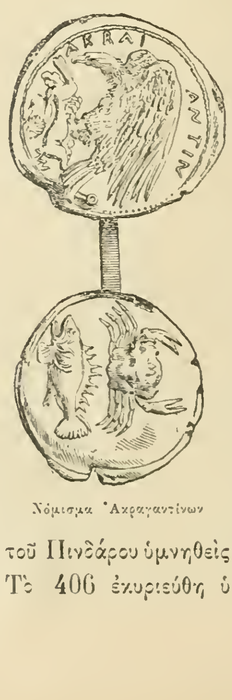

Ἐξ ἀρχαίου ἀγγείου

Ἀκόντιος, κατ' Ὀβίδιον (Her. XX, 21), δανεισθέντα ποιητικῶς τὴν ὑπόθεσιν ἐξ ἀπολεσθέντος πονήματος (Κυδίππη) τοῦ Καλλιμάχου, νέος Κεῖος, ἐρασθεὶς ἐν Δήλῳ τῆς Κυδίππης, νέας ἐπισήμου Ἀθηναίας, ἔρριψεν εἰς τὸν ναὸν ἐν ᾧ αὐτὴ διέτριβε μῆλον ἐφ' οὗ ἐπέγραψεν ὑπόσχεσιν αὐτῆς ὅτι θέλει τὸν νυμφευθῇ. Καὶ αὐτὴ μὲν, ἀναγνοῦσα τὴν ἐπιγραφὴν, ἀπέρριψε τὸ μῆλον. Ἀλλ' ἐπειδὴ τρὶς, ὅτε ἔμελλε νὰ δοθῇ εἰς γάμον, βαρέως ἠσθένησεν, ὁ χρησμὸς ἐρωτηθεὶς ἀπήντησεν, ὅτι ὤφειλε νὰ ἐκτελέσῃ ὅ,τι ἐπρόφερεν ἀναγνοῦσα τὴν ἐπιγραφὴν, καὶ οὕτως ἐνυμφεύθη τὸν Ἀκόντιον.

Ἀκουσίλαος, ἴδ. λογογράφοι.

Ἄκρα. Πολλαὶ πόλεις, καὶ λόφοι οὕτω ἐκαλοῦντο· ἐν ἄλλοις 1) Ἄκρα Λευκὴ, ἐν Ἰσπανίᾳ, ὑπὸ Ἀμίλκα ἱδρυθεῖσα (Διοδ. ΚΕ, 2). — 2) ἐπὶ τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου (Στρβ. ΙΑ, 494).—3) λόφος παρὰ τῇ Ἱερουσαλὴμ, ἐφ' οὗ ὁ Ἀντίοχος ἔκτισε φρούριον. —Ἄκραι 1) πόλις Αἰτωλικὴ (Πολ. Ε, 13). —2) πόλις Σικελικὴ, ἀποικία τῶν Συρακουσῶν (Θουκ. ΣΤ, 5.—Διόδ. ΚΓ, 6).

Ἀκράγας, πόλις εἰς τὰ νότια τῆς Σικελίας κειμένη, κτισθεῖσα παρὰ τὸν ὁμώνυμον ποταμὸν παρὰ τῶν Ῥοδίων Δωριέων τῆς Γέλας, τὸ 581 π. Χ., κατὰ τὸν μῦθον δὲ (Πίνδ. Πύθ. Ζ, 6), ὑπ' Ἀκράγαντος, υἱοῦ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ὠκεανίδος Ἀστερόπης· ἐπίσημος καὶ πλουσία, πατρὶς τοῦ Ἐμπεδοκλέους. Αὐτῆς ἦρξε (570—554 π. Χ.) ὁ σκληρὸς τύραννος Φάλαρις, εἶτα δ' ὁ ὑπὸ τοῦ Πινδάρου ὑμνηθεὶς Θήρων (483—472). Τὸ 406 ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων

Νόμισμα Ἀκραγαντίνων

(Διόδ. ΙΓ, 82). Ὁ Τιμολέων ἀπέδωκεν αὐτῇ τὴν ἐλευθερίαν. Τὸ 262 δὲ π. Χ. ὑπετάγη εἰς τὴν Ῥώμην. Ἐν αὐτῇ (νῦν Girgenti) σώζονται ἀρχαῖα ἐρείπια, ἐν οἷς καὶ τρεῖς ναοὶ τοῦ Διός, τοῦ Ἡρακλέους καὶ ἴσως τῆς Ὁμονοίας.

'Ακράγας, ἐπίσημος τορευτὴς ἐκ Ῥόδου, ἐκπώματα ἐργαζόμενος (Pl. XXXIII, 55).

"Ακραθως, τὸ τελευταῖον ἀκρωτήριον τοῦ Ἄθω (Στρβ. Ζ).

'Ακραία, τροφὸς τῆς Ἥρας, θυγάτηρ τοῦ ποταμοῦ Ἀστερίωνος, καὶ ἀδελφὴ τῆς Εὐβοίας.

'Ακραῖος, ἐπίθετον θεῶν ἐχόντων ναοὺς ἢ βωμοὺς ἐπὶ ἀκροπόλεων ἢ ἀκρωτηρίων.

'Ακραιφία, 'Ακραιφίαι ἢ **'Ακραίφιον,** μικρὰ πόλις Βοιωτικὴ παρὰ τὴν Κωπαΐδα, ἔχουσα ναὸν Διονύσου (Παυσ. Θ, 23.—Ἡρδ. Η, 235.—Στρβ.)

'Ακράτισμα. "Ακρατον. Ἴδ. Ἑστίασις,

"Ακρατος, ὀπαδὸς τοῦ Βάκχου, ἑορταζόμενος ἐν Μουνυχίᾳ τῆς Ἀττικῆς (Παυσ. Α, 24).

'Ακρίσιος, ἀπόγονος τοῦ Δαναοῦ, υἱὸς Ἄβαντος καὶ Ὀκελείας (ἢ Ἀγλαΐας), βασιλεὺς τοῦ Ἄργους, ἐκδιώξας τὸν δίδυμον ἀδελφόν του Προῖτον, ἀναγκασθεὶς ὅμως ὑπὸ τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ Ἰοβάτου, τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας, νὰ τῷ παραχωρήσῃ τὴν Τίρυνθα. Τὸν χρησμὸν φοβηθεὶς ὅστις τῷ προεῖπεν ὅτι θὰ φονευθῇ ὑπὸ τοῦ ἐγγόνου του, καθεῖρξε τὴν θυγατέρα του Δανάην, καὶ ὅταν εὗρεν ὅτι αὐτὴ ἐν τῇ φυλακῇ της ἔτεκεν ἐκ τοῦ Διός, καταβάντος ἐν σχήματι χρυσοῦ, τὸν Περσέα, ἐνέκλεισεν αὐτὴν μετὰ τοῦ βρέφους εἰς λάρνακα καὶ τὴν ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀλλ' ἐσώθησαν εἰς τὴν Σέριφον, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν Λαρίσῃ ἀπαντηθεὶς ὁ Περσεὺς μετὰ τοῦ Ἀκρισίου, ἐφόνευσεν αὐτὸν ἐξ ἀπροσεξίας, ῥίπτων τὸν δίσκον εἰς ἐπικηδείους ἀγῶνας. (Ἀπολλοδ. Β, 231. Δ. 6, 4).

'Ακρίτας, 1) τὸ νοτιοδυτικὸν ἀκρωτήριον τῆς Μεσσηνίας (Στρβ. Η, 359. — Παυσ. Δ, 24, 12). — 2) Ἀκρωτήριον τῆς Βιθυνίας, τὸ βόρειον τοῦ Ἀστακηνοῦ κόλπου (Πτολ. Ε).

'Ακρόαμα, ἴδ. συμπόσιον.

'Ακροθίνιον, ἴδ, Ἀναθήματα.

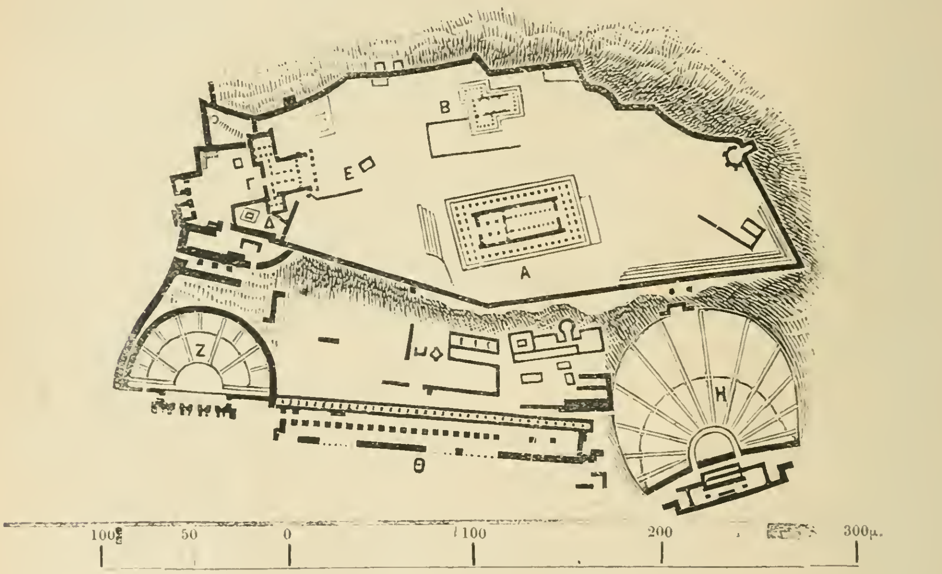
'Ακροκεραύνια, Ἡ δυτικωτέρα προέκτασις τῶν Κεραυνίων ὀρέων τῆς Ἠπείρου, ἅτινα παρατείνουσι τὴν θάλασσαν μέχρι τῆς Ἰλλυρίας, (σ. βουνὸ τῆς Χειμάρας).

'Ακροκόρινθος, ὁ (Στρβ.—Πολύβ. Β, 43)· ἡ (Ξενοφ. Ἑλ. Δ, 4, 4, ἴσως ὑπονοεῖται «ἄκρα»)· ἡ ἀκρόπολις τῆς Κορίνθου.

'Ακρόλιθοι, ἀγάλματα, ὧν τὰ ἄκρα μόνον (κεφαλή, χεῖρες καὶ πόδες) ἦσαν λίθινα, τὰ δὲ λοιπὰ μέρη, δι' οἰκονομίαν, ξύλινα (Ἀνθολ. Ρωβ. XII, 40 — Vitr. II, 8, 11 — Παυσ. Β, 4, 1. ΣΤ, 25, 4, κτλ.).

'Ακρόπολις, φρούριον ἐφ' ὑψηλοῦ, ὑπερκείμενον πόλεως, καὶ πρὸς ὀχύρωσιν αὐτῆς. Ἰδίως ἡ τῶν Ἀθηνῶν (ἴδ.). Ὁ λόφος οὗτος ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀρχαίας πόλεως ἐγειρόμενος, ἐκαλεῖτο κατ' ἀρχὰς Κεκρωπία, καί, ἐν τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις, ἔτι ἰδίως πόλις (Θουκ.), διότι αὕτη ἦν τὸ πρῶτον ἡ κυρίως κατοικία τῶν Ἀθηναίων. Ὑπ' αὐτήν, ἰδίως εἰς τοὺς ΝΑ αὐτῆς πρόποδας κατοικήσαντες ἐν παλαιτάτοις χρόνοις Πελασγοί, αὐτοὶ ἰσοπέδωσαν τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου, καὶ ὠχύρωσαν τὸ πρῶτον αὐτόν, δι' ὃ καὶ τὸ πρωτόκτιστον τοῦτο τεῖχος ὠνομάσθη Πελασγικόν, καὶ οὕτως ἐξηκολούθησε καὶ μετέπειτα καλούμενον τὸ πρὸς βορρᾶν τεῖχος, εἴτε διότι μόνον τοῦτο τὸ μέρος, ὡς μᾶλλον εὐπρόσιτον, εἶχον τειχίσει ἐκεῖνοι, εἴτε διότι τὸ πρὸς μεσημβρίαν κατὰ πρῶτον ἢ κατὰ μετασκευὴν τοῦ ἀρχαίου τεῖχος, ἀνήγειρεν ὁ Κίμων, ὅθεν καὶ Κιμώνια τείχη, ἐν πλείστοις σωζόμενα, τὰ κατ' ἐκείνην τὴν πλευρὰν ὠνομάσθησαν. Πελασγικὸν δ' ἐλέγετο καὶ ἔκτασίς τις, ἀρχικῶς ἴσως καὶ αὐτὴ ὠχυρωμένη, ὑπὸ τὸ βόρειον τεῖχος. — Ἡ εἴσοδος εἰς

τὴν Ἀκρόπολιν ἦν πρὸς δυσμάς, κλειομένη κατ' ἀρχὰς δι' ἐννέα, πιθανῶς πλησίον ἀλλήλων κειμένων πυλῶν, τοῦ Ἐννεαπύλου (ἴδ.), εἰς ὃ ὁ Περικλῆς, δι' ἀρχιτέκτονος τοῦ Μνησικλέως, ἀντικατέστησε τὰ πεντάπυλα Προπύλαια (ἴδ.), μᾶλλον πρὸς βορρᾶν ἐστραμμένα. Ἡ εἰς αὐτὰ ἀνάβασις ἦτο ἀνοικτὴ ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ βράχου· ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν δὲ χρόνων, τὸ 27 π. Χ. κατεσκευάσθη ἡ πρὸς αὐτὰ ἄγουσα μαρμαρίνη ἀνάβαθρα, ἥτις ἀνευρέθη κατὰ μέρος ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς. Μεταγενεστέρως ὁ Γάλλος σιστρ.) ὅτι μεταξὺ τῶν Προπυλαίων καὶ τοῦ σπηλαίου τοῦ Πανός, ὡς καὶ τῆς κάτω πόλεως ἐλευθέρα ἦν ἡ κοινωνία, καὶ τέλος διότι εἰς τὴν Πύλην τοῦ Beulé εὑρέθησαν ἐνηρμοσμένα, ἐξ ἄλλων Ἑλληνικῶν μνημείων ἀποσπασθέντα ἀρχιτεκτονικὰ κοσμήματα, καὶ ἐπιγραφαί, ὡς καὶ Ῥωμαϊκαί, ἐνίοτε ἀντιστρόφως ἐντετειχισμέναι. Ὥστε ἀναμφισβητήτως τὸ τεῖχος καὶ ἡ πύλη εἰσὶ χρόνων Βυζαντινῶν, πιθανῶς τῆς ἐπὶ Βαλεντινιανοῦ ὀχυρώσεως. — Τῶν προπυλαίων ἡ Β πρὸς Δ προέχουσα πτέρυξ ἦν ἡ πινακοθήκη ἐν

Η ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Beulé ἀνέσκαψεν εἰς τὸ Δ πέρας αὐτῆς τεῖχος καὶ πύλην, ἥτις καὶ ὑπ' αὐτοῦ καὶ ὑπὸ πολλῶν ἐνομίσθη οὖσα αὐτὴ ἡ ἐπὶ τῶν κλασικῶν χρόνων πρώτη εἴσοδος εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ εἰκόνες ἀνοικοδομήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς ἀρχαίας Ἀκροπόλεως ἐγένοντο, ὡς ἡ ἐπισυνημμένως δημοσιευομένη κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις εἶναι ἐντελῶς ἐσφαλμένη, οὐ μόνον διότι οὐδὲν παρ' οὐδενὸς τῶν ἀρχαίων περὶ κλίμακος πρὸ τῶν Προπυλαίων ἀναφέρεται, ἀλλὰ καὶ διότι θετικαὶ ἀποδείξεις ὑπάρχουσιν (Ἀριστφ. Λυτοῖς ἀρχαίοις χρόνοις, ἡ δὲ Ν εἶχεν ἐπῳκοδομημένον τὸν ναὸν τῆς Νίκης (ἴδ.). Ἐντὸς τῶν στοῶν αὐτῶν ἦσαν ἱδρυμέναι αἱ Χάριτες, γλυπτικὸν ἔργον τοῦ Σωκράτους, ἐντὸς δὲ τῆς Ἀκροπόλεως, δεξιῶς τῷ εἰσιόντι, ἦν τὸ ἄγαλμα τῆς Ὑγείας Ἀθηνᾶς, ἔργον τοῦ Πύρρου, οὗ τὸ βάθρον σώζεται ἐν χώρᾳ, καὶ ὀλίγον ἐνδοτέρω κολοσσιαῖος ὁ Δούριος ἵππος τοῦ Στρογγυλίωνος (Παυσ. Α. 23, 5.—Σχλ. Ἀριστφ. Ὀρν. 1128). Εἰς τὸ μεσαίτατον σημεῖον τοῦ λόφου ἵστατο ὁ Παρθενὼν (ἴδ.), ὑπὸ Ἰκτίνου οἰκοδομηθεὶς ἐπὶ Πε-

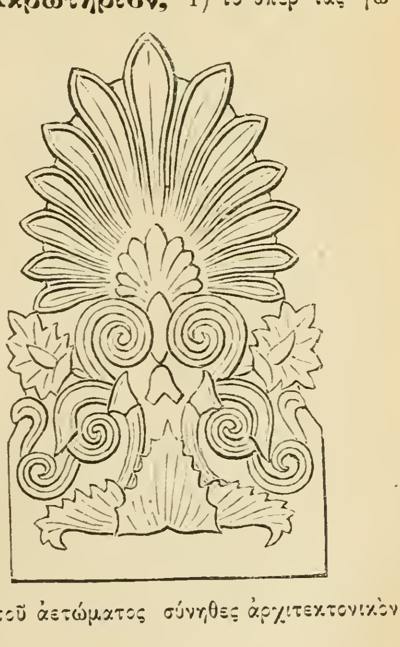
ρικλέους· ΝΔ δ' αὐτοῦ ὁ ναὸς τῆς Βραυρωνίας Ἀρτέμιδος, καὶ ΒΔ τὸ χαλκοῦν ἄγαλμα τῆς Προμάχου Ἀθηνᾶς (Ξ) ἔργον τοῦ Φειδίου, τοσοῦτον ὑψηλὸν, ὥστε ἡ αἰχμὴ τῆς λόγχης αὐτοῦ ἐφαίνετο ὑπὲρ τὸν Παρθενῶνα εἰς τοὺς ἐκ τοῦ Σουνίου προσπλέοντας. Ἡ θέσις τοῦ βάθρου αὐτοῦ φαίνεται ἔτι. Ὀπίσω δὲ, πρὸς Α τοῦ Παρθενῶνος, ᾠκοδομήθη στρογγύλος ναΐσκος τοῦ Αὐγούστου καὶ Ῥώμης, οὗ ἐρείπια σώζονται, καὶ Β, πρὸς τὸ χεῖλος τῆς Ἀκροπόλεως, ἦν ἐπὶ ἀρχαιοτάτων χρόνων τὸ ἀνάκτορον τῶν βασιλέων τῆς Ἀττικῆς, τὸ Ἐρέχειον, οὗ λείψανα τῶν βάσεων ἐσχάτως ἀνευρέθησαν· καὶ τούτου μέρος ἦν, ἢ κατόπιν ἐκτίσθη παρ' αὐτῷ, ναὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, Ἐρέχθειον (ἴδ.) ὀνομασθεὶς καὶ αὐτὸς, καὶ περικλείων τοὺς τάφους τοῦ Κέκροπος καὶ τοῦ Ἐρεχθέως. Τοῦτον ἐπυρπόλησαν οἱ μετὰ τοῦ Ξέρξου Πέρσαι τὸ 480 π. Χ., καὶ τὰ λείψανα αὐτοῦ, ἰδίως τὰ κοσμοῦντα αὐτὸν ἀγάλματα τῆς ἀρχαίας τέχνης, καταχωσθέντα, φαίνεται, ἔκτοτε πρὸς περίσωσιν ἀπὸ βεβηλώσεως, ἀνευρέθησαν ἐσχάτως ἐπαλλήλως κείμενα, ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς. Ἀνῳκοδομήθη δ' ὁ ναὸς κατάκοσμος ἐπὶ Περικλέους, καὶ τούτου σώζεται τὸ ὡραῖον ἐρείπιον. —Καὶ τρεῖς ἔτι στεναὶ ὑπόγειοι ἔξοδοι ἐκ τοῦ Β τείχους τῆς Ἀκροπόλεως ἀνευρέθησαν, ἡ μία παρὰ τῇ ΒΑ γωνίᾳ, ἄλλη ΒΔ τοῦ Ἐρεχθείου, ἐκβάλλουσα εἰς τὸ σπήλαιον τὸ ἱερὸν τῇ Ἀγραύλῳ, καὶ τρίτη ΒΑ τῶν Προπυλαίων, φέρουσα εἰς τὰ ὑπὸ τὴν ΒΔ ὀφρὺν τοῦ λόφου κείμενα σπήλαια τοῦ Πανὸς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος· ὑπὸ δὲ τὴν Ν πλευρὰν ἔκειτο Α τὸ Διονυσιακὸν Θέατρον (Θ), ἐν ᾧ ἐδιδάσκοντο τῶν μεγάλων ποιητῶν τὰ δράματα, μετὰ σπηλαίου ὑπὲρ αὐτὸ, ἀνήκοντος εἰς χορηγικὸν μνημεῖον τοῦ Θρασύλλου (Boeckh. C. I. 224)· μετ' αὐτὸ δὲ, Δ, ἡ μετ' αὐτοῦ συνεχομένη στοὰ τοῦ Εὐμένους, καὶ ὀπίσω αὐτῆς, πρὸς τοὺς πρόποδας, ὁ ναὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ· ὑπὸ δὲ τὴν ΝΔ γωνίαν τοῦ λόφου, τὸ Θέατρον καὶ Ὠδεῖον, ὃ ᾠκοδόμησεν ἐπὶ Μ. Αὐρηλίου Ἡρώδης ὁ Ἀττικὸς, εἰς μνήμην τῆς γυναικός του Ῥηγίλλης.

'Ακρότατος, 1) υἱὸς Κλεομένους Β' βασιλέως τῆς Σπάρτης, ἐκίνησε τὴν κοινὴν ἀγανάκτησιν ἀντιστὰς εἰς τὸ ψήφισμα τὸ κηρύττον ἀκαταδιώκτους τοὺς ἐν τῇ μάχῃ τῆς Μεγαλοπόλεως (330 π. Χ.) φυγόντας. Ἐν Σικελίᾳ ἀνέλαβε τὴν στρατηγίαν τῶν Ἀκραγαντίνων κατὰ τοῦ Συρακουσίου Ἀγαθοκλέους, ἀλλὰ δυσαρεστήσας διὰ τῶν βιαιοπραγιῶν του, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Σπάρτην (Διόδ. ΙΘ, 70.—Πλούτ. Ἆγις, Γ. —Παυσ. Γ, 6, 2).—2) ὁ ἔγγονος αὐτοῦ, διεδέχθη (265) τὸν πατέρα του Ἀρέα εἰς τὸν θρόνον, καὶ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐφονεύθη ὑπὸ Ἀριστοδήμου, τοῦ τυράννου τῆς Μεγαλοπόλεως (Πλούτ. Πύρ. ΚΣΤ.—Ἆγις, Γ.—Παυσ. Γ, 6).

'Ακρων, ἰατρὸς Ἀκραγαντῖνος, τὰς Ἀθήνας μετὰ τὸν μέγαν λιμὸν, καθαρίσας (Πλούτ.).

'Ακρώρειος, πόλις τῆς Τριφυλίας ἐν Πελοποννήσῳ, ἐπὶ τοῦ Ἀλφειοῦ (Ξεν. Ἑλλ. Β, 2, 30. Δ, 2, 16.—Στ. Βυζ.).

'Ακρωτήριον, 1) τὸ ὑπὲρ τὰς γω-

νίας τοῦ ἀετώματος σύνηθες ἀρχιτεκτονικὸν

κόσμημα, κατὰ τὴν εἰκόνα: (ἴδε ναός). — 2) Τὸ ἄκρον τῆς πρώρας. (ἴδε πλοῖον).

Ἀκταία, 1) μία τῶν Νηρηΐδων (Ἡσ. Θεογ. 249.—Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 41).—2) Μία τῶν Δαναΐδων (Ἀπλδ. Β, 1, 5).—3) Ἐπίθετον τῆς Δήμητρος ἐν Ἀττικῇ.

Ἀκταῖος, 1) ὁ ἀρχαιότατος βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς, πατὴρ τοῦ Ἐρυσίχθονος καὶ τῆς Ἀγραύλου, γυναικὸς τοῦ Κέκροπος (Παυσ. Α, 2.—Ἀπολλόδ. Γ, 14, 2). — 2) Πατὴρ τοῦ Τελαμῶνος (Ἀπλδ. Γ, 12, 6).

Ἀκταίων, υἱὸς Ἀρισταίου καὶ Αὐτονόης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Κάδμου, ὑπὸ τοῦ Κενταύρου Χείρωνος εἰς θηρευτὴν ἀνατραφεὶς καὶ 50 κύνας τρέφων. Εἴτε διότι ἐκαυχήθη ὅτι ὑπερτερεῖ τὴν Ἄρτεμιν, εἴτε διότι εἶδε τὴν θεὰν λουομένην γυμνὴν ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος ἐκ βράχου ὃν εἶδεν ὁ Παυσανίας (Θ, 2, 3), ἡ θεὰ τὸν μετέβαλεν εἰς ἔλαφον, καὶ οἱ κύνες

του, παραγνωρίσαντες αὐτὸν, τὸν ἐσπάραξαν. Παραστάσεις αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐκτεθειμέναι (Παυσ. Αὐτ. 38, 4), οἷον πιθανῶς καὶ τὸ ἐν τῷ Βρετανικῷ μουσείῳ σωζόμενον ἄγαλμα, ἔσωζον τοὺς θηρευτὰς ἀπὸ τῆς ἐπηρείας τῶν κυνικῶν καυμάτων, ὧν σύμβολον ἦν πιθανῶς ὁ μῦθος. — 2) Νεανίας ἐκ Κορίνθου, υἱὸς τοῦ Μελίσσου, ὅστις ἀπέθανε διωκόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀρχίου. Ἴδ. (Πλούτ. Ἐρ. δ. Β).

Ἀκτὴ, 1) ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Ἀττικῆς.—2) Παραλία τῆς Πελοποννήσου, μεταξὺ Τροιζῆνος καὶ Ἐπιδαύρου.—3) Παραλία τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Μαγνησίας.—4) Ἡ χερσόννησος τοῦ Ἄθωνος (Θουκ. Δ, 109). — 5) (Καλὴ) ἀκτὴ, εἰς τὴν βόρειον παραλίαν τῆς Σικελίας (Ἡρόδ. ΣΤ, 22).

Ἄκτια, ἴδ. Ἄκτιον.

Ἄκτιον, ἀκρωτήριον καὶ πόλις κατὰ τὴν δεξιὰν εἴσοδον τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου ἐν Ἀκαρνανίᾳ, μετὰ περιφήμου ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὃν ἐκαλλώπισεν ὁ Αὔγουστος ὅτε (τὸ 31 π. Χ.) ἐνίκησεν ἐνταῦθα ἐν περιφανεῖ ναυμαχίᾳ τὸν Ἀντώνιον. Διώρισε δὲ τότε τριετηρικὴν πανήγυριν, τὰ Ἄκτια, τελουμένην ἐπὶ τοῦ ἀντιπέραν ἀκρωτηρίου (Θουκ. Α, 29.—Στρβ. Ζ, 325. Ι, 451.—Virg. A. III, 275.—Suet. Ort. XVIII. Tib. VI).

Ἀκτορὶς, θαλαμηπόλος τῆς Πηνελόπης (Ὁμ. Ὀδ. Ψ, 227).

Ἄκτωρ, 1) υἱὸς Μυρμιδόνος καὶ Πεισιδίκης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Αἰόλου, βασιλέως τῆς Φθίας, πατὴρ Εὐρυτίωνος (Ἀπολλόδ. Α, 7, 3) καὶ Ἴρου, πατρὸς (ἄλλου) Εὐρυτίωνος (Ἀπολλόδ. Ῥόδ. Δ, 73). — 2) Υἱὸς Δηϊόνος καὶ Διομήδης, θυγατρὸς τοῦ Ξούθου, σύζυγος τῆς Αἰγίνης, ἔχων υἱὸν τὸν Μενοίτιον, καὶ ἔγγονον τὸν Πάτροκλον (Ἀπλδ. Δ, 8, 4. Πίνδ. Ὀλ. Θ, 106). — 3) Υἱὸς Φόρβαντος καὶ Ὑρμίνης, θυγατρὸς τοῦ Ἐπειοῦ, ἀδελφὸς τοῦ Αὐγείου· ἔσχε γυναῖκα τὴν Μυλιώσην, καὶ ἐξ αὐτῆς υἱοὺς τὸν Εὔρυτον καὶ Κτέατον (Ὁμηρ. —

Ἀπλδ. Β, 7, 2).—3) Υἱὸς Φόρβαντος (Ἀπολδ. αὐτ.). — 4) Υἱὸς Ἀζέου (Παυσ. Θ, 37).—5) Υἱὸς Ἱππάσου, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν (Ἀπλδ. Α, 9).—6) Υἱὸς Οἰνοπέως, εἷς τῶν μετὰ τοῦ Ἀδράστου ἐκστρατευσάντων κατὰ τῶν Θηβῶν (Αἰσχλ. Ἑπτ. ἐπ. Θήβ. 557).—7) Ὀπαδὸς τοῦ Αἰνείου, οὗ τὴν λόγχην ἥρπασεν ὁ Τοῦρνος (Virg. Æ. IX, 500).

Ἀκύφας, ἀρχαία δωρικὴ πόλις ἐπὶ τῆς Οἴτης, καὶ Πίνδος (ἡ) ἐλέγετο (Στρβ. Θ).

Ἀκωκή, ἴδ. αἰχμή.

Ἀλάβανδα (τὰ καὶ ἡ), ἐπίσημος πόλις τῆς Καρίας (Ἡρδτ. Ζ, 195). Φρυγίας κατὰ Η, 136), πρὸς τῷ Μαιάνδρῳ, τοῦ ἐμπορίου ἐπιμελουμένη καὶ τῶν τεχνῶν, μὴ ἐπαινουμένη δ' ἐπ' αὐστηρότητι ἠθῶν. Πατρὶς τῶν δύο ῥητόρων Ἀπολλωνίων (ἴδ.) (Στρβ. ΙΔ.—Liv. XXXIII, 18). Κτίστης αὐτῆς λέγεται ὁ Ἀλάβανδος, υἱὸς τοῦ Καρὸς καὶ τῆς Καλιρρόης (Στ. Β.).

Ἀλάβαστροι ἢ ἀλάβαστρα ἀγγεῖα ἐξ ἀλαβάστρου, κυρίως δι' ἀρώματα, μύρα καὶ χρίσματα· ἐνίοτε ὅμως ἦσαν καὶ ἐξ ἄλλων πολυτίμων ὑλῶν, ἐξ ὄνυχος ἢ χρυσοῦ, κτλ. (Ἡρδ. Γ, 30.—Ἀριστφ. Ἀχαρν. 1053. —Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 18.—Εὐαγγ. Λουκ. Ζ, 37). Ἴδ. Ἀγγεῖα.

Ἀλαγονία, πόλις τῆς Ἐλευθερολακωνίας πρὸς τῇ Μεσσηνίᾳ (Παυσ. Γ, 33).

Ἀλαζῶνες, ἔθνος σκυθικὸν μεταξὺ Νείπρου καὶ Βόλγα (Ἡρδ. Δ, 17).

Ἁλαί, 1) Ἀραφηνίδες, Αἰξωνίδες, ἴδ. Ἀττική.—2) Ἁλικαί, παρὰ τὸν Πειραιᾶ (Ξεν. Ἑλ. Β, 4, 34), καὶ ἐν γένει αἱ θαλάσσιαι ἁλικαί, καὶ ἁλοπήγια καλούμεναι.

Ἄλαισα καὶ Ἄλεσα, κατὰ τὴν βορείαν ἀκτὴν τῆς Σικελίας, ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Σικελοῦ ἡγεμόνος Ἀρχωνίδου διὰ μισθωτῶν Ἑλλήνων, καὶ ἦν πόλις ἐμπορική (Διόδ. ΙΔ, 16.—Στρβ. ΣΤ, 266).

Ἀλαλκομεναί, 1) πόλις ἐν Βοιωτίᾳ, μεταξὺ τῆς Κωπαΐδος λίμνης καὶ τοῦ ὄρους Τιλφωσίου. Εἶχε δ' ἀρχαῖον ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς, ἥτις καὶ ἐνταῦθα ἐλέγετο γεννηθεῖσα καὶ τραφεῖσα ὑπὸ ἥρωος Ἀλαλκομένους (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 3.—Στρβ. Θ, 415. —Παυσ. Θ, 33).—2) Πόλις ἐπὶ τῆς παρὰ τῇ Ἰθάκῃ νήσου Ἀλεξίας (Στρβ. Ι, 457).

Ἀλαμανοί, (ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ alle Männer ἢ ἀρχ. alle Mannan, πάντες οἱ ἄνδρες), δεσμὸς πόλεων μεταξὺ τοῦ Δουνάβεως, τοῦ ἄνω Ῥήνου καὶ τοῦ Μείνου, γνωστὸς γενόμενος τὸ πρῶτον τὸ 3 μ. Χ. Εἶχον διαφόρους βασιλεῖς, ὧν ὁ Ἀμμιανὸς (XVI, 12, 1. XVIII, 2. XX, 3. XXI, 3) ἀπαριθμεῖ δέκα. Εἶχον δ' ἕνα ἀρχηγὸν ἐν πολέμῳ. Ὁ Καρακάλας, νικήσας αὐτούς, ἐπωνομάσθη Ἀλαμανικὸς (214). Ἐν δὲ τῇ ε' ἑκατονταετηρίδι ἐξαπλωθέντες, κατεῖχον ἤδη τὴν Ἀλσατίαν καὶ τὴν γερμανικὴν Ἐλβετίαν.

Ἀλανοὶ ἢ **Ἀλαωνοί,** μέγας λαὸς σαρματικός, ἴσως οἱ αὐτοὶ τοῖς Ἀλβανοῖς (ἴδ. Ἀλβανία), κατῴκουν κατ' ἀρχὰς εἰς τὸν Καύκασον, ὅθεν προέβησαν πρὸς τὰς ῥωσικὰς πεδιάδας, καὶ διὰ τῶν Κασπίων πυλῶν, ἐπὶ Οὐεσπασιανοῦ καὶ εἰς Μηδίαν καὶ Ἀρμενίαν· Τῇ γ' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ. ἐνίκησαν ἐν Φιλίπποις τῆς Μακεδονίας τὸν αὐτοκράτορα Γορδιανόν· ἐκδιωχθέντες δ' ὑπὸ τῶν Οὔννων, ἐλεηλάτησαν μετὰ τῶν Σουήβων καὶ Βανδάλων τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἱσπανίαν, καὶ τέλος κατετροπώθησαν ὑπὸ τῶν Γότθων καὶ Φράγκων.

Ἀλάριχος, βασιλεὺς τῶν Βισιγότθων. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Θεοδοσίου (395 μ. Χ.), ἐπολιόρκησε τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ εἶτα, λεηλατήσας τὴν Μοισίαν, τὴν Μακεδονίαν, τὴν δυτικὴν Ἰλλυρίαν, κατῆλθε παρὰ τὴν Ἀδριατικὴν εἰς Νικόπολιν, εἰσέβαλεν εἰς τὴν Θεσσαλίαν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἣν ἐλεηλάτησε (Claudian. in Ruf. II, 180.—De laude Stilich. I, 170). Τὸ δὲ 401 εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐπολιόρκησε μετὰ ταῦτα δὶς τὴν Ῥώμην, καὶ ἐκυρίευσεν αὐτὴν τὸ 410. Ἀπέθανε δ' ἀμέσως μετὰ

ταῦτα, καὶ ἐτάφη ἐν Καλαβρίᾳ, παρὰ τὴν πόλιν Κουσεντίαν, ἐντὸς τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ Βαρεντίνου, οὗ τὸν ῥοῦν ἀπέστρεψαν πρὸς τοῦτο οἱ ὀπαδοί του.

Ἀλάστωρ, 1) δαίμων κακὸς καὶ ἐπιβλαβὴς (Αἰσχ. Εὐμ. 227.—Σοφ. Οἰ. 364), ἢ εἰς κακὸν ἐξεγείρων (Εὐριπ. Ἠλέκ. 978), δι' ὃ καὶ αἱ Ἐριννύες οὕτως ἐπιλέγονται, προσέτι δὲ καὶ ὁ Ζεύς, ὅτε πρὸς ποινὴν ἐπικρεμᾷ δυστυχήματα· πρὸ πάντων δὲ δαίμων ἐκδικητὴς διαπραχθέντων ἐγκλημάτων (Εὐριπ. Ὀρέστ. 1557. Σοφ. Οἰ. Κ. 785. Τραχ. 1215), κυρίως ὅμως ὁ «δαίμων γέννας,» ὁ διὰ πραχθὲν ἔγκλημα ὅλην γενεὰν ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱοὺς καταδιώκων, καὶ πρὸς τιμωρίαν εἰς νέα ἐγκλήματα πάλιν ῥίπτων, ἀπαιτοῦντα νέας ποινάς (Αἰσχ. Ἀγ. 1497—1508).—2) Ἡγεμὼν τῶν Λυκίων ἐν Τροίᾳ (Ἰλ. Ε, 677).—3) Υἱὸς τοῦ Νηλέως (Ἀπολλόδ. Δ, 99).—4) Ὑποστράτηγος τοῦ Νέστορος ἐν Τρωάδι (Ἰλ. Δ, 295. Θ, 333).

Ἀλβανία, χώρα ἐν Ἀσίᾳ, ἔχουσα Β τὸν Καύκασον, Ν τοὺς ποταμοὺς Κῦρον καὶ Ἄραξον, Ἀ τὴν Κασπίαν καὶ Δ τὴν Ἰβηρίαν, σιτοφόρος, καὶ πλουσία εἰς ἀμπέλους καὶ εἰς βοσκάς. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἠγάπων τὰ κυνηγέσια καὶ τὸν πόλεμον (Στρβ. ΙΑ, 501.—Ἀππ. Γ, 8. ΙΑ, 13). Ὁ Πομπήϊος ὑπέταξεν αὐτούς (Πλούτ. Πομπ. ΛΔ'. Τινὲς τοὺς ἐκλαμβάνουσιν ὡς τοὺς αὐτοὺς τοῖς Ἀλανοῖς (Amm. Marc. XXXI, 2. XXIII, 5).

Ἀλβάνιαι ἢ Κάσπιαι πύλαι, στενωπὸς παρὰ τῇ Κασπίᾳ θαλάσσῃ, μόνη ὁδὸς κοινωνίας ἀπὸ Β εἰς Ν.

Ἄλβις ἢ Ἄλβιος, εἷς τῶν πρώτων, ἀτελῶς γνωσθέντων τοῖς Ῥωμαίοις ἀνατολικωτάτων ποταμῶν τῆς Γερμανίας, ἡ Ἔλβα, ἐκ τοῦ Elf, σημαίνοντος ποταμὸν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Γερμανικῇ (Δίων Κάσσ. ΝΕ, 1.—Tac. Germ. XLI).

Ἀλβίων, τὸ ἀρχαιότατον ὄνομα τῆς Ἀγγλίας (Πτολ.—Στ. Βυζ.).

Ἀλέα, πόλις Ἀρκαδική, ἐν βαθείᾳ κοιλάδι μεσημβρινῶς τῆς Στυμφάλου. Σώζονται ἔτι λείψανα αὐτῆς (εἰς Βουγιάτι). Ἐπ' Παυσανίου ἀνῆκε τῇ Ἀργολίδι. Ἰδίως ἐνταῦθα καὶ ἐν Τεγέᾳ ἐλατρεύετο ἡ Ἀλέα Ἀθηνᾶ, ἡ καὶ ἤγετο ἑορτὴ τὰ Ἀλέαια (Ἡρδτ. Α, 66. Θ, 70.—Στρβ. Η, 388.—Παυσ. Η, 23, 1).

Ἀλείπτης, ὁ εἰς τοὺς ἀθλητικοὺς ἀγῶνας τοὺς παλαιστὰς δι' ἐλαίου ἀλείφων καὶ κόνιν ἐπιπάσσων, ἵνα καὶ ὁ ἱδρὼς προλαμβάνηται, καὶ τὰ μέλη ὀλισθηρότερα γίνωνται. Τὸ αὐτὸ δ' ἔπραττον καὶ εἰς τὰ γυμνάσια τῶν νεανιῶν, ὧν καὶ μέχρι τινὸς διηύθυνον τὴν ἀνατροφήν (Ἀριστ. Ἠθ. Νικ. Β, 5. — Πίνδ. Ὀλυμπ. Η, 54—71. — Cic. Fam. I, 9.— Cels. I, 1). Ὁμοίως ἀλεῖπται ὑπῆρχον καὶ ἐν τοῖς βαλανείοις, τοὺς λουσθέντας δι' εὐωδῶν μύρων χρίοντες, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, ἐκ τοιχογραφίας ληφθείσης ἔκ τινος ὑπογείου ἐπὶ τῆς Ἀππίας ὁδοῦ.

Ἀλείσιον, μεγάλη πόλις τῆς Ἤλιδος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 617) ἐκλιποῦσα μεθ' Ὅμηρον. Ὁ δὲ Στράβων μνημονεύει μόνον Ἀλεσιαίου πεδίου παρ' Ὀλυμπίᾳ.

Ἀλεκτρύων, θεράπων τοῦ Ἄρεως, μεταμορφωθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ὁμώνυμον πτηνόν, διότι δὲν ἠγρύπνει δεόντως ὅτε ὁ Ἄρης ἐπεσκέπτετο τὴν Ἀφροδίτην.

Ἀλέκτωρ, τὸ κατοικίδιον πτηνόν, ἱερὸν τῷ Ἄρει ὡς μάχιμον, ἄγρυπνον, καὶ θεωρούμενον ὅτι ἀναγγέλλει τὴν νίκην, ὡς ἀνήγγειλε τῷ Θεμιστοκλεῖ τὴν κατὰ τῶν Περσῶν, τοῖς Θηβαίοις τὴν κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν. Ἐπειδὴ δ' αὐτοῦ τὸ παράδειγμα προτείνας ὁ Θεμιστοκλῆς εἰς τὸν στρατὸν, ἐξέκαυσε τὴν ἀνδρείαν του, λέγεται (Αἰλ. Π. Ἰ. Β, 28) αὐτὸς πρῶτος εἰσαγαγὼν τὰς ἀλεκτορομαχίας, εἰς ἃς τὰ μαχιμώτερα πτηνὰ

ἐπρομηθεύοντο ἐκ Τανάγρας, ἐκ Ῥόδου, ἐκ Χαλκίδος καὶ ἐκ Μηδίας. Ἔτρεφον δὲ τοὺς ἀλέκτορας διὰ σκορόδων, ὥπλιζον τοὺς πόδας των διὰ πτερνιστήρων, καὶ τοὺς ἔθετον ἐπὶ τραπέζης ἐναντίους ἀλλήλοις. Ἐπίσης δ' ὑπῆρχον καὶ ὀρτυγομαχίαι, δι' ἃς πολλοὶ ἦσαν ὀρτυγομανεῖς, καὶ ὑπῆρχον ὀρτυγοτρόφοι καὶ ὀρτυγοθῆραι.

'Αλεξάνδρα, 1) ἕτερον ὄνομα τῆς Κασσάνδρας, θυγατρὸς τοῦ Πριάμου (Παυσ.). —2) Ζωγράφος Σικυωνία, θυγάτηρ τοῦ ζωγράφου Νεάλκους, μετ' Ἀλέξανδρον.

'Αλεξάνδρεια, 1) μέρος τοῦ ὄρους Ἴδης ἐν τῇ Τρωϊκῇ, ἔνθα ὁ Πάρις ἔκρινε τὰς τρεῖς θεάς. — 2) Εἰκοσιοκτὼ πόλεων ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο μνημονεύει Στέφανος ὁ Βυζάντιος, ἐπωνύμων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καὶ τὴν ἔκτασιν τῶν κατακτήσεων αὐτοῦ ἐλεγχουσῶν. Εἰσὶ δ' αὐτῶν αἱ ἐπισημότεραι· α) ἡ ἐν Αἰγύπτῳ, διαταγῇ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸ 331 π. Χ. κατὰ σχέδια τοῦ Δεινοχάρους ἐπὶ τῆς γλώσσης γῆς κτισθεῖσα μεταξὺ τῆς Μαρεώτιδος λίμνης καὶ τῆς Μεσογείου. Εἶχε δ' εὐθυγράμμους καὶ εὐρείας ὁδούς, ἀποτελούσας παραλληλόγραμμον 30 σταδίων ($1\frac{1}{2}$ ὥρας) μήκους καὶ 10 σταδίων πλάτους. Τὸ ἀνατολικὸν αὐτῆς μέρος ἐλέγετο Βρούχειον, πλὴν τῶν ἀνακτόρων, εἰς ἃ κατετέθη καὶ ἡ σωρὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου, περιλαμβάνον καὶ τὸ μουσεῖον, τὸ γυμνάσιον καὶ τὸ στάδιον. Τὸ δὲ δυτικὸν ἐκαλεῖτο Ῥάκωτυς, καὶ περιεῖχε τὴν Ἀκρόπολιν καὶ τὸ Σεράπειον, ἐν ᾧ ἦν ἡ βιβλιοθήκη. Πρὸ τῆς πόλεως ἐξετείνετο ἡ νῆσος Φάρος, εἰς ἧς τὸ Β ἄκρον ὁ Κνίδιος Σώστρατος ἔκτισε μέγαν φανὸν διὰ τοὺς θαλασσοπόρους· αὕτη δ' ἡ νῆσος συνεδέθη μετὰ τῆς ξηρᾶς δι' ἑπτασταδίου προκυμαίας, ἥτις ἀπετέλεσε δύο λιμένας, δεξιῶς μὲν τὸν Μέγαν, περικλειόμενον καὶ ὑπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Λοχίου, παρ' ᾧ ἦν ὁ μικρὸς λιμήν, ἀριστερῶς δὲ τὸν Εὔνοστον, συνδεθέντα διὰ διώρυχος καὶ μετὰ τῆς Μαρεώτιδος. Ἐκτὸς τῆς Κανωβίας πύλης, ΒΑ τοῦ Βρουχείου, ἦν τὸ ἱπποδρόμιον, ἐκτὸς δὲ τῆς Ῥακώτιδος ΝΔ, ἡ νεκρόπολις. Πρωτεύουσα τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ τῶν Πτολεμαίων, ἡ Ἀλεξάνδρεια ἔλαβε μεγίστην ἐμπορικὴν ἀνάπτυξιν, καὶ κατέστη τὸ κέντρον τοῦ πολιτισμοῦ, ἔχουσα περὶ τὰς 300,000 ἐλευθέρων κατοίκων, καὶ ἴσως διπλάσιον ἀριθμὸν δούλων. Μεγάλην βιβλιοθήκην εἶχε συλλέξει Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος ἐν Βρουχείῳ, περιλαμβάνουσαν 90,000 βιβλία ἀμιγῆ, ἢ ἁπλᾶ, μετὰ δὲ τῶν συμμιγῶν, ἤτοι τῶν διπλῶν, ἢ ἴσως διαφόρων συγγραμμάτων τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως, εἰς 400,000 ἀναβιβαζόμενα. Ἄλλη ἐκ 42,800 βιβλίων συνέστη μετὰ ταῦτα ἐν τῷ Σεραπείῳ, ἀλλ' ἐκάη ἐπὶ τῆς ἁλώσεως ὑπὸ Καίσαρος· ἀντικατέστησε δ' αὐτὴν διὰ 200,000 βιβλίων ἡ Κλεοπάτρα. Ἀλλὰ καὶ ταύτην τὴν ἑτέραν ἐπυρπόλησε τὸ 651 μ. Χ. ὁ Ὀμὲρ διὰ τοῦ στρατηγοῦ αὐτοῦ Ἀμροῦ· φαίνεται δὲ ὅτι ἤδη καὶ τὸ 389, ἐπὶ Θεοδοσίου, ἔβλαψεν αὐτὴν ἐκ θρησκομανίας ὁ ἀρχιερεὺς Θεόφιλος (ἴδ. Rilschl. Alexand. Bibl. 1838. 1840). Ἐν τῷ Μουσείῳ, καταστραφέντι ἐπὶ Αὐρηλιανοῦ, εἶχον σίτισιν οἱ εἰς τὴν σπουδὴν ἐπιδιδόμενοι. Ἰδίως δ' ἠσχολήθησαν οἱ Ἀλεξανδρινοὶ εἰς ἐρεύνας γραμματικάς, εἰς σχολιάσεις τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ εἰς πρωτότυπα συγγράμματα, ἀκόμη καὶ εἰς ποιήσεις κατὰ ζῆλον τῶν ἀρχαιοτέρων. Καὶ ἡ μετάφρασις δὲ τῆς Γραφῆς ὑπὸ τῶν Ἑβδομήκοντα ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἔγινε. Μεταξὺ τῶν ἐναπολειφθέντων ἐρειπίων τῆς ἀρχαίας πόλεως τ' ἀξιολογώτερα ἦσαν δύο ὀβελίσκοι, φέροντες ἐπιγραφὰς ἱερογλυφικάς, ὧν ὁ τελευταῖος ἀπεκομίσθη κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα εἰς Λονδῖνον.—β) Ἀλ. Τρωάς, ὑπὸ Ἀντιγόνου παρὰ τῇ θέσει τῆς ἀρχαίας Τρωάδος ἱδρυθεῖσα, καὶ ἐπί τινα χρόνον Ἀντιγόνεια κληθεῖσα. Ὁ Καῖσαρ ἐσκέφθη εἰς αὐτὴν νὰ μεταθέσῃ τὴν πρωτεύουσαν τοῦ κράτους (Suet. Cæs. LXXIX), ὁ δ' Αὔγουστος καὶ ὁ Ἀδριανὸς ἐπεμελήθησαν αὐτῆς.—γ) Ἐν Συ-

ρίᾳ, μεταξὺ Ἰσσοῦ καὶ Ἀντιοχείας.—δ) Ἐν Ἀραχωσίᾳ τῆς Περσίας.—ε) Ἐν τῇ Ἀριανῇ, ἐπὶ τῆς μεγάλης Ἰνδικῆς ὁδοῦ.—ϛ) Ἐν τῇ Βακτρίᾳ.—ζ) Ἡ πρὸς Καυκάσῳ ἢ ἐν Παροπαμισάδαις, ὅπου καὶ διεχείμασεν ὁ Ἀλέξανδρος (Ἀρρ. Γ, 28, 4).—η) Ἐν Σουσιανῇ, πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Τίγρεως, ἔπειτα Ἀντιόχεια.—θ) Ἡ πρὸς Τανάϊδι (Ἀρρ. Δ, 1, 3), ἴσως ἡ καὶ Ἀλεξανδρέσχατα (τὰ) καλουμένη.—ι) Ἐπὶ τοῦ Ἰνδοῦ (Ἀρρ. ΣΤ, 15, 2).

Ἀλέξανδρος, 1) Ἴδ. Πάρις.—2) Ὁ Φεραῖος, φονεύσας τὸν θεῖόν του Πολύφρονα, ἀνεδείχθη τύραννος τῶν Φερῶν ἐν Θεσσαλίᾳ. Διὰ τῶν ὠμοτήτων καὶ τῶν παρασπονδιῶν αὐτοῦ ἐκίνησε τοὺς ἐν Λαρίσῃ Ἀλευάδας νὰ ζητήσωσι τὴν βοήθειαν τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας, Ἀλεξάνδρου Β'. Ἀφ' οὗ δ' αὐτὸς ἀπεχώρησεν, αἱ Θῆβαι, ἐπὶ τῇ παρακλήσει πολλῶν πόλεων τῆς Θεσσαλίας ἔπεμψαν κατὰ τοῦ τυράννου τὸν περίφημον Πελοπίδαν. Μετὰ τοῦτο δέ, ἀπελθὼν ὁ Πελοπίδας εἰς Μακεδονίαν, πρὸς κατεύνασιν τῶν ἐκεῖ ταραχῶν, ἐπι τῆς ἐπιστροφῆς του συνελήφθη προδοτικῶς μετὰ τοῦ συστρατήγου του Ἰσμηνίου ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ τοὺς ἠλευθέρωσε (368 π. Χ.) μετὰ στρατοῦ ἐπελθὼν ὁ Ἐπαμεινώνδας (Πλούτ. Πελ. 27—29.—Nep. Pel. V). Ἀλλὰ καὶ αὖθις ἠναγκάσθησαν οἱ Θεσσαλοὶ νὰ ἐπικαλεσθῶσι τῶν Θηβαίων τὴν ἐπικουρίαν, καὶ τότε ἐπελθὼν ὁ Πελοπίδας, ἐνίκησεν ἐν Κυνὸς Κεφαλαῖς, ἀλλὰ καὶ ἐφονεύθη ἐκεῖ (364), καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἐσυνθηκολόγησε μετὰ τῶν Θηβαίων. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἰδίαν του οἰκογένειαν ἦσαν αἱ ἀπανθρωπίαι του ἀποτρόπαιοι, καὶ προτροπῇ τῆς γυναικός του Θήβης ἐφόνευσε τέλος αὐτὸν ὁ ἀδελφός της (Πλούτ. Πελ. 35.—Ξεν. Ἑλ. ΣΤ, 4, 35.—Val. Max. IX, 13.—Cic. off. II, 7, 13.)—2) Βασιλεῖς τῆς Ἠπείρου. ά) Ἀλέξανδρος Α', βοηθείᾳ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, νυμφευθέντος τὴν ἀδελφήν του Ὀλυμπιάδα, ἐκβαλὼν τὸ 343—2 π. Χ. τὸν θεῖόν του Ἀρύβαν καὶ τὸν ἐξάδελφόν του Αἰακίδην (Just. VIII, 6), ἐγένετο βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου. Ὅτε δ' ἡ Ὀλυμπιὰς ἀπεπέμφθη ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, ἐπανελθοῦσα πρὸς αὐτόν, ἤθελε νὰ τὸν διερεθίσῃ εἰς πόλεμον. Ἀλλ' ὁ Φίλιππος τὸν ἐπράϋνε, δοὺς αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Κλεοπάτραν· εἰς ταύτης δὲ τὸν γάμον ἐδολοφονήθη ὁ Φίλιππος, τὸ 336 (Just. IX, 6). Τὸ δὲ 332, παρακληθεὶς ὑπὸ τῶν Ταραντίνων, μετέβη εἰς Ἰταλίαν καὶ ἐνίκησε τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν Βρουττίους καὶ Λευκανοὺς καὶ ἐσυνθηκολόγησε μετὰ τῶν Ῥωμαίων. Μετὰ δεκαετίαν δ' ἐνικήθη ἐν Πανδοσίᾳ, καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του ἐφονεύθη διὰ προδοσίας ὑπὸ τῶν Λευκανῶν παρὰ τὸν ποταμὸν Ἀχέροντα (Just. XII, 2.—Liv. VIII, 17. 24. IX, 17. 19).—β' Ἀλέξανδρος Β', υἱὸς τοῦ Πύρρου, βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου, ἐξέβαλε τῆς Μακεδονίας τὸν Ἀντίγονον Γονατᾶν, ἀλλ ὁ υἱὸς ἐκείνου Δημήτριος τῷ ἀφήρεσε καὶ αὐτὴν καὶ τὴν Ἤπειρον. Ἐπανάστασις ὅμως τῶν Ἠπειρωτῶν τὸν ἀνεκάλεσεν. Ἀπέθανε δὲ μεταξὺ 262 καὶ 258 π. Χ. (Πλούτ. Πύρ. Θ.—Just. XXVI, 2. XXVIII, 1).—3) Βασιλεῖς τῆς Μακεδονίας. ά.) Ἀλέξανδρος Α', υἱὸς τοῦ Ἀμύντου, ὃν διεδέχθη τὸ 505 π. Χ. Καὶ ὁ μὲν Ἀμύντας εἶχεν ὑποταγῇ εἰς Δαρεῖον τὸν Ὑστάσπην· ἀλλ' αὐτὸς ἐθανάτωσε τοὺς πρέσβεις τῆς Περσίας διὰ φονέων μετημφιεσμένων εἰς γυναῖκας, καὶ ὅτε ἦλθεν ὁ Βουβάρης νὰ ζητήσῃ λόγον περὶ αὐτῶν, τὸν ἐξιλέωσε, δοὺς αὐτῷ εἰς γυναῖκα τὴν ἀδελφήν του (Ἡρδ. Η, 136.—Just. VII, 3). Ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῆς εἰσβολῆς τοῦ Δαρείου εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐβιάσθη ἡ Μακεδονία νὰ ὑποκύψῃ· ἐπὶ δὲ τῆς τοῦ Ξέρξου, ὁ Ἀλέξανδρος καὶ νὰ παρακολουθήσῃ τοὺς Πέρσας μετὰ στρατοῦ, καίτοι τοῖς ὁμοφύλοις αὐτοῦ συμπαθῶν (Ἡρδ. Ζ, 173. Θ, 44), δι' ὃ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τῷ ἀπένειμαν προξενίαν (Αυτ. 136). Ὁ δὲ Μαρδόνιος, πίστιν ἔχων εἰς αὐτόν, τὸν ἔπεμψεν ἔπειτα πρέσβυν εἰς Ἀθήνας. Ἀπέθανε δὲ τὸ 454.— β') Ἀλ. Β', υἱὸς Ἀμύντα Β' καὶ

ἀδελφὸς τοῦ Φιλίππου ἐβασίλευσε τὸ 369. Οὗτος ἦν ὁ ἐκστρατεύσας κατ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Φεραίου· ἐν ᾧ δ' ἐπολέμει ἐν Θεσσαλίᾳ, ἀντεποιήθη τοῦ θρόνου Πτολεμαῖός τις Ἀλωρίτης, ὅτε οἱ πρὸς κατεύνασιν τῶν ταραχῶν κληθέντες Θηβαῖοι ἔλαβον ἐν ἄλλοις ὅμηρον καὶ τὸν Φίλιππον (Πλούτ. Πελ. ΚΣΤ). Τὸ δὲ 368 τὸν Ἀλέξανδρον ἐφόνευσεν ὁ Πτολεμαῖος (Πλούτ. Πελ. ΚΖ.—Just. VII, 5). —γ') Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας, υἱὸς τοῦ βασιλέως Φιλίππου καὶ τῆς Ὀλυμπιάδος, γεννηθεὶς ἐν Πέλλῃ τὸ 356 π. Χ., καθ' ἣν ἡμέραν ὁ στρατηγὸς τοῦ πατρός του Παρμενίων ἐνίκα τοὺς Ἰλλυριούς, ὁ δ' Ἡρόστρατος ἐπυρπόλησε τὸν ἐν Ἐφέσῳ περίφημον ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος (Πλούτ. Ἀλ. Γ), δι' ὃ μετὰ ταῦτα ἐρρέθη ὅτι ἡ θεὰ ἀπῆν τότε τοῦ ἱεροῦ της, ἵνα παρευρεθῇ εἰς τὸν τοκετόν. Κατ' ἀρχὰς τῷ ἔδωκε τραχεῖαν ἀγωγὴν ὁ συγγενὴς αὐτοῦ Λεωνίδας, εἶτα δὲ μᾶλλον ἀνειμένην καὶ βασιλοπρεπῆ ὁ Λυσίμαχος, καὶ τρισκαιδεκαέτης παρεδόθη εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ μεγάλου φιλοσόφου Ἀριστοτέλους τοῦ Σταγειρίτου (Αὐτ. Ζ), ὃν πάντοτε ἐσέβετο καὶ ἠγάπα. Ὁ Ὅμηρος ἦν ἡ προσφιλεστάτη αὐτοῦ ἀνάγνωσις καὶ ἐπὶ τῶν ἀπωτάτων ἐκστρατειῶν του, καὶ τοὺς ἐνδοξοτέρους αὐτοῦ ἥρωας ἐφιλοτιμεῖτο νὰ μιμηθῇ. Ὅτε 18 ἐτῶν μειράκιον ἐπολέμησεν ἀνδρειότατα εἰς τὴν μάχην τῆς Χαιρωνείας, «ἄπελθε, υἱέ μου, τῷ εἶπεν ὁ Φίλιππος, καὶ ζήτει σαυτῷ ἄλλην βασιλείαν, διότι ἡ Μακεδονία δὲν σοὶ ἀρκεῖ.» Κατὰ τοῦ πατρός του ἦν δυσηρεστημένος ἕνεκα τῆς συμπεριφορᾶς αὐτοῦ πρὸς τὴν μητέρα του, ἀλλ' ἄδικοι εἰσὶν αἱ ὑπόνοιαι ὅτι συνετέλεσεν εἰς τὸν φόνον του (Πλούτ. Ἀλ. Θ. Curt. VII, 1.—Just, IX, 7). Εἰκοσαετὴς δ' ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον, ἐνεκολπώθη ἐνθουσιωδῶς τὸ σχέδιον τοῦ πατρός του περὶ κοινῆς ἐκστρατείας τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Περσῶν, ὅπως καταβάλῃ τούτων τὴν κινδυνώδη ὑπεροχήν, ἐπὶ προφάσει ἐκδικήσεως τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν εἰσβολὴν ἐπὶ τῶν Μηδικῶν. Ἀλλὰ πρὸ τούτου, ἐννοήσας τὸν θεῖόν του Ἄτταλον ἐποφθαλμιῶντα εἰς τὸν θρόνον, ἐνήργησε τὴν δολοφονίαν αὐτοῦ. Ἐλθὼν δ' εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἣν ὁ Δημοσθένης ἐξανίστα κατὰ τῶν Μακεδόνων, ἐγένετο δεκτὸς εἰς τὸ ἀμφικτυονικὸν συνέδριον, κατέλαβε τὰς Θήβας, καὶ ἐν Κορίνθῳ ἀνεκηρύχθη ἀρχηγὸς τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Περσῶν. Εἶτα δέ, τὸ 336, ἐπανελθὼν εἰς Μακεδονίαν, καθυπέταξε τοὺς πρὸς βορρᾶν ἀποστάντας βαρβάρους καὶ τὸ ἑπόμενον ἔαρ, τὸν Αἶμον ὑπερβάς, τοὺς Τριβαλλοὺς καὶ τοὺς ὑπὲρ τὸν Δούναβιν Γέτας, καὶ μετ' ἐκείνους, τοὺς Ἰλλυριοὺς (Ἀρρ. Α, 51). Ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ πλανήσει του εἰς χώρας ἀπομεμακρυσμένας ἐνεψυχώθη ἐν Ἑλλάδι ἡ ἀντιμακεδονικὴ μερίς, καὶ διαδίδουσα ψευδεῖς εἰδήσεις περὶ θανάτου του, ὑπερίσχυσε καὶ εἰς αὐτὰς τὰς Θήβας, αἵτινες τέως τῷ εἶχον μείνει πισταί. Τότε ἐν ἀκαρεῖ ἐξεστράτευσεν ὁ Ἀλέξανδρος, προσέβαλε τὰς Θήβας, καὶ μετὰ ματαίας προτάσεις συμβιβασμοῦ, ἐπόρθησεν αὐτάς, ὅτε ἐφονεύθησαν περὶ τοὺς ἑξακισχιλίους Θηβαίους. Κατ' ἀπόφασιν δὲ συνεδρίου Ἑλληνικῶν πόλεων ὃ συνεκάλεσε, κατέσκαψε τὰς Θήβας, πλὴν τῶν ναῶν καὶ τοῦ

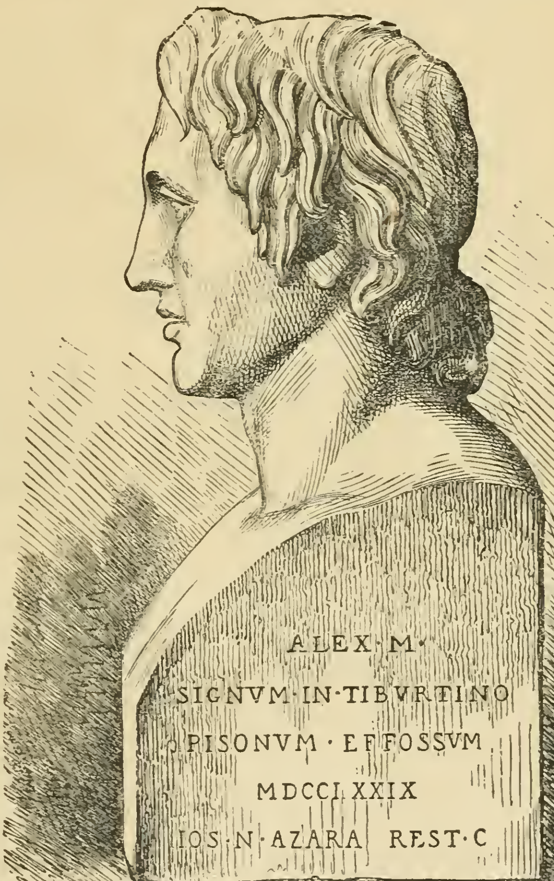

οἴκου τοῦ ποιητοῦ Πινδάρου, καὶ τοὺς κατοίκους κατεδίκασεν εἰς δουλείαν (Πλούτ. Ἀλ. ΙΑ.—Ἀρρ. Α, 7-9.—Just. XI, 2). Τότε δ' ἐπανελθὼν εἰς Μακεδονίαν, ἀφῆκεν ὡς ἐπίτροπον τῆς βασιλείας τὸν γηραιὸν Ἀντίπατρον μετὰ 13,500 ἀνδρῶν· αὐτὸς δὲ μετὰ Μακεδόνων καὶ Ἑλλήνων περὶ τοὺς τετρακισμυρίους ἀπῆλθε κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 334 διὰ τῆς Θράκης καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, ὃν ὑπερέβη κατὰ τὴν Σηστὸν (Πλούτ. 15.—Ἀρρ. 11.—Just. 6). Θύσας δ' ἐν Τρωάδι εἰς τὸν πρόγονον αὐτοῦ Ἀχιλλέα, καὶ τὴν Λάμψακον κυριεύσας, ὑπερέβη τὸν ποταμὸν Γρανικὸν μετ' ἰσχυρὰν μάχην, καθ' ἣν ἐνίκησεν 20,000 Πέρσας καὶ 20,000 Ἕλληνας μισθοφόρους ὑπὸ τὸν Ῥόδιον Μέμνονα, κινδυνεύσας νὰ φονευθῇ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ ξίφους Πέρσου στρατιώτου, ὃ ὁ Κλεῖτος ἐπρόφθασε ν' ἀποτρέψῃ (Πλούτ. ΙΣΤ.—Ἀρρ. 12—16). Αἱ παράλιοι Ἑλληνικαὶ πόλεις ἀπέστησαν πρὸς αὐτὸν προθύμως, ἐξουδετεροῦσαι τὸν περσικὸν στόλον, πλὴν τῆς Μιλήτου καὶ τῆς Ἁλικαρνασσοῦ, εἰς ἣν εἶχεν ὁ Μέμνων ὀχυρωθῇ, καὶ ἐκυρίευσεν αὐτὰς ἐξ ἐφόδου (Ἀρρ. 20). Εἶτα δὲ, ὑποτάξας τὴν Λυκίαν, Παμφυλίαν καὶ Πισιδίαν, ἦλθεν εἰς Γόρδιον, τὴν ἀρχαίαν πρωτεύουσαν τῆς Φρυγίας, ἔνθα εὗρεν ἐντὸς ναοῦ ἀφιερωμένον ζυγὸν ἁμάξης μετὰ πολυπλόκου τινὸς δεσμοῦ, ὃν, κατὰ παράδοσιν, ὅστις ἤθελε λύσει, θὰ ἐγίνετο κύριος τῆς Ἀσίας. Προσπαθήσας δ' εἰς μάτην, τὸν ἔκοψε τέλος διὰ τοῦ ξίφους του. Τὸ προσεχὲς ἔαρ (333) εἰσήλασεν εἰς τὴν Παφλαγονίαν καὶ τὴν Καππαδοκίαν· εἰς δὲ τὴν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, λουσθεὶς εἰς τὸν ποταμὸν Κύδνον, ἠσθένησεν, ἀλλ' ἐσώθη διὰ τοῦ ἰατροῦ του Φιλίππου, πρὸς ὅν, καίτοι συκοφαντηθέντα αὐτῷ ὅτι ἤθελε νὰ τὸν δηλητηριάσῃ, ἔδειξε μεγαλόφρονα ἐμπιστοσύνην. (Πλούτ. ΙΗ. — Ἀρρ. Β, 6. — Just. 7.—Curt. III, 1, 4). Τὸ δὲ φθινόπωρον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐνίκησεν ἐν Ἰσσῷ εἰς μεγάλην νίκην τὸν Δαρεῖον, ἡγούμενον ἀπειραρίθμου στρατοῦ, μεθ' οὗ κατηριθμοῦντο καὶ τρισμύριοι Ἕλληνες μισθοφόροι, καὶ ἠχμαλώτευσε τοῦ Δαρείου τὴν μητέρα καὶ τὴν οἰκογένειαν, πρὸς ἣν φιλοφρονέστατα προσηνέχθη· ὁ δὲ Δαρεῖος ἐσώθη τραπεὶς εἰς φυγὴν (Πλούτ. 10. — ΚΑ. — Ἀρρ. Β. 7.— Just. 2. — Curt. III, 7,—12). Τραπεὶς δ' ὁ Ἀλέξανδρος πρὸς τὴν Συρίαν, ἐλεηλάτησε τὴν πλουσίαν Δαμασκὸν, κατέλαβε τὴν Φοινίκην καὶ μεθ' ἑπτάμηνον πολιορκίαν ἐπόρθησε τὴν Τύρον, καὶ ἐσταύρωσεν ἢ περιέστησεν εἰς δουλείαν τοὺς ἐπιζήσαντας τῶν κατοίκων (Πλούτ. ΚΔ.—Ἀρρ. 16-24.—Curt. IV, 2-4). Τοῦ Δαρείου ἐπανειλημμένας προτάσεις νὰ τῷ δώσῃ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του καὶ νὰ τῷ παραχωρήσῃ τὰς παραλίους χώρας ἀπορρίψας (Πλ. ΚΣΤ.—Curt. 1, 5), ἐκυρίευσε τὴν Παλαιστίνην, καὶ μετὰ δίμηνον πολιορκίαν τὴν πρὸς

Ἄγαλμα Ἀλεξάνδρου ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Νεαπόλεως

τῇ Αἰγύπτῳ ὑπὸ τὸν Βάτιν κρατερῶς ἀντιστᾶσαν Γάζαν, ὅπου καὶ αὐτὸς ἐπληγώθη ('Αρρ. 25. — Curt IV. 6)· ἐν Αἰγύπτῳ δ' ἐγένετο περιχαρῶς δεκτὸς ὡς ἐλευθερωτής, καὶ ἱδρύσας τὴν 'Αλεξάνδρειαν, ἐπορεύθη διὰ τῆς ἐρήμου εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Διὸς Ἄμμωνος, ἔνθα ὁ ἱερεὺς «Παῖδα Διὸς» τὸν προσεφώνησεν (Πλούτ. ΚΖ. — 'Αρρ. Γ, 1. — Curt. 7). 'Εκ Μέμφιδος δέ, ἔνθα νεοσυλλέκτους ἐδέχθη ἐκ Μακεδονίας, ἀναχθεὶς κατὰ τὸ ἔαρ 331, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν 'Ασίαν, καὶ τὸ φθινόπωρον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἐνέτυχε παρὰ τὰ Ἄρβηλα τῷ Δαρείῳ, ὁδηγοῦντι ἑκατομμύριον στρατοῦ, αὐτὸς ἔχων 55,000· καὶ εἰς τὸν Παρμενίωνα, συμβουλεύοντα αὐτῷ νὰ πολεμήσῃ τὴν νύκτα, εἰπὼν ὅτι δὲν θέλει νὰ κλέψῃ τὴν νίκην, συνεκρότησε μάχην, καὶ ἤρατο νίκην, ἥτις τὸν κατέστησε κύριον τῆς 'Ασίας. Ὁ Δαρεῖος εἰς φυγὴν τραπείς, συνελήφθη ἐν τῇ Βακτρίᾳ ὑπὸ τοῦ ἀπίστου σατράπου Βήσσου καὶ ἄλλων προδοτῶν, καὶ ὑπ' αὐτῶν ἐφονεύθη· ὁ δ' 'Αλέξανδρος ἐκήδευσεν αὐτὸν βασιλικῶς. Μεγάλους δὲ θησαυροὺς συναγαγὼν εἰς τὰς ἐπισημοτέρας πόλεις, τὰ 'Εκβάτανα, τὰ Σοῦσα, τὴν Περσέπολιν, ἧς ἐν μέθῃ καὶ εὐωχίᾳ ἐπυρπόλησε τὰ ἀρχαῖα ἀνάκτορα (Πλούτ. ΛΗ. — 'Αρρ. Γ, 18), καὶ τὴνΒαβυλῶνα ὡς κυριωτέραν ἕδραν αὐτοῦ ἐκλεξάμενος, εἰς τοὺς προσελθόντας αὐτῷ σατράπας ἐπέτρεψε τὴν πολιτικὴν μέν, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν στρατιωτικὴν κυβέρνησιν τῆς χώρας, καὶ περιποιούμενος τοὺς 'Ασιανούς, παρεδέχθη αὐτῶν τὰ ἤθη, τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν ἡδυπαθῆ δίαιταν, εἰ καὶ τοῦτο ἐλύπει τοὺς συστρατιώτας του, βλέποντας ἐκ τούτου καὶ τοῦ ἠθικοῦ αὐτὸν μεγαλείου βαθμηδὸν ἐκπίπτοντα. 'Ανακαλυφθείσης συνωμοσίας τινός, τὸν Φιλώταν, υἱὸν τοῦ Παρμενίωνος, κατηγορηθέντα ὅτι ἐγνώριζε περὶ αὐτῆς καὶ δὲν τὴν κατήγγειλεν, ὑπέβαλεν εἰς βασάνους, καὶ ἐθανάτωσε καὶ αὐτὸν τὸν Παρμενίωνα (Πλούτ. 48.—'Αρρ. Γ, 26.—Curt. VI, 8-11). Προσέτι δ' ἐν μέθῃ ἐφόνευσε καὶ τὸν ἄλλοτε σώσαντα αὐτὸν Κλεῖτον, δι' ὅ, ὅτε συνῆλθε, περιέπεσεν εἰς ἀπελπισίαν (Πλούτ. Ν.—Just. VII, 6). Κατεδίωξε δ' ἔπειτα τὸν Βῆσσον, ὅστις ἠθέλησε νὰ βασιλεύσῃ ὑπὸ τὸν τίτλον 'Αρταξέρξου Δ, καὶ συλλαβὼν αὐτόν, τὸν ἐφόνευσε (329) κατ' ἀπόφασιν Περσομηδικοῦ δικαστηρίου εἰς ὃ τὸν παρέδωκε (329) ('Αρρ. Δ, 7.— Curt. VII, 3). 'Αφ' οὗ μετὰ μακρὰν ἀντί-

ΠΡΟΤΟΜΗ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

στασιν καθυπέταξε (329, 328) τοὺς ὀρεσιβίους Σογδιανοὺς καὶ Βακτριανούς, ἐνυμφεύθη Ῥωξάνην, τὴν θυγατέρα τοῦ Ὀξυάρτου, ἑνὸς τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν, ἣν εἶχεν αἰχμαλωτεύσει. Τῷ προσῆλθον δ' ἐνταῦθα καὶ μεμακρυσμένων λαῶν πρεσβεῖαι (Πλούτ. ΜΖ. —Ἀρρ. Δ, 1—7. 15—21). Ἀφ' οὗ δὲ πολλὰς πολλαχοῦ ἵδρυσεν Ἑλληνικὰς ἀποικίας, ἃς Ἀλεξανδρείας ὠνόμασεν, ἐξεστράτευσεν εἰς τὴν Ἰνδικήν, ἐπὶ κεφαλῆς 120,000 ἀνδρῶν, Ἑλληνομακεδόνων καὶ Ἀσιανῶν ἐν τῷ μακεδονικῷ στρατῷ γυμνασθέντων. Εἰς Κοφὴν (νῦν Καβοὺλ) παρὰ τῷ Ἰνδῷ, ὑπετάγη εἰς αὐτὸν ὁ Ταξίλας, εἰς ὃν ἀφῆκε τῶν χωρῶν αὐτοῦ τὴν κυβέρνησιν, φρουρὰν ὅμως ἐγκαταστήσας (Πλούτ. ΝΖ. — Ἀρρ. 22.— Curt. VI, 10). Πλοῖα δὲ ναυπηγήσας, ὑπερέβη τὸν Ἰνδόν, καὶ μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ὑδάσπου καὶ Ἀκεσίνου προσέκρουσεν (326) εἰς τοῦ βασιλέως Πώρου τὸν στρατόν, ἰσχυρὸν εἰς ἄνδρας καὶ εἰς ἐλέφαντας. Ἀλλ' ὑπερβὰς τὸν ἐκ πλημμύρας κινδυνώδη Ὑδάσπην, ἐνίκησε κατὰ κράτος τὸν Πῶρον· γενναίως ὅμως προσενεχθεὶς πρὸς αὐτόν, τῷ ἀφῆκε τὸ βασίλειόν του, ἐπαυξήσας αὐτὸ μάλιστα. Ἵδρυσε δὲ καὶ ἐνταῦθα πόλεις ἑλληνικάς, ὧν μίαν ἐπώνυμον τοῦ περιφήμου ἵππου αὐτοῦ, τοῦ Βουκεφάλου (Πλούτ. Ξ. — Ἀρρ. Ε, 8—19. — Curt. VIII, 13). Ὅτε δὲ διὰ παντοίων ἀγώνων ἔφθασεν εἰς τὸν Ὕφασιν, περιοικούμενον ὑπὸ μαχιμωτάτων φυλῶν, ἐξανέστησαν τὰ στρατεύματά του, καὶ τὸν ἠνάγκασαν ν' ἀποστῇ τῆς περαιτέρω πορείας. Τότε ἀγῶνας τελέσας, καὶ δώδεκα βωμοὺς ἐγείρας εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, κατῆλθεν αὐτὸν ἐπὶ δισχιλίων πλοίων (Πλούτ. ΞΒ. — Ἀρρ. Ε, 25.—Curt. IX, 3), διοικουμένων ὑπὸ τοῦ Νεάρχου (ἐν Νοεμβρ. 326). Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι παραποτάμιοι ὑπετάγησαν

Ἀργυροῦν τετράδραχμον τοῦ Ἀλεξάνδρου

πλὴν τῶν Μαλλῶν, ὧν τὴν πόλιν ἐκυρίευσεν ἐξ ἐφόδου, βαρέως ὅμως πληγωθείς, σωθεὶς δ' ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου. Ἀφ' οὗ δ' εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἰνδοῦ κατεσκεύασε λιμένας, ἀπέπεμψε τὸν στόλον ὑπὸ τὸν Νέαρχον πρὸς τὸν Περσικὸν κόλπον καὶ ἐκεῖθεν πρὸς τὸν Εὐφράτην. Τὸν δὲ λοιπὸν στρατὸν ἔφερεν ὀπίσω ὁ ἴδιος ἐπὶ 60 ἐπιπονωτάτας ἡμέρας διὰ τῶν ἐρήμων τῆς Γεδρωσίας εἰς τὴν Καραμανίαν, ἔνθα ἀπήντησε τὸν μετὰ τῶν ἀπομάχων καὶ τῶν ἐλεφάντων προαποσταλέντα Κρατερόν. Εἰς τὴν Περσίδα δ' αἴφνης ἐπιφανεὶς ὅτε ὀλίγον ἐπεριμένετο, ἐτιμώρησεν αὐστηρῶς τοὺς εἴτε ἐγχωρίους εἴτε Μακεδόνας σατράπας ὅσοι ἐπὶ τῆς ἀπουσίας του ἐνόμισαν ὅτι δύνανται ἀποινὶ νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς καταχρήσεις καὶ καταπιέσεις. Τὴν συγχώνευσιν δὲ τῶν νικητῶν καὶ τῶν ἡττηθέντων ἐπιδιώκων, ἐτέλεσεν ἐν Σούσοις μεγαλοπρεπέστατα τὸν γάμον του μετὰ Ῥωξάνης, καὶ πολλοὺς τῶν στρατηγῶν του ἐνύμφευσε μετ' ἐγχωρίων παρθένων ἐξ ἐπισήμων οἰκογενειῶν. Ἀλλ' οὐχ ἧττον οἱ Μακεδόνες δυσηρεστοῦντο διότι ἔταττε τοὺς Πέρσας ἐν ἴσῳ λόγῳ πρὸς αὐτούς, καὶ ἐν Ὤπιδι παρὰ τὸν Τίγριν ἐστασίασαν λέγοντες ὅτι θέλουσι ν' ἀπέλθωσι, καὶ ἂς ἐξακολουθήσῃ ἐκεῖνος τὸν πόλεμον μετὰ τοῦ πατρός του Ἄμμωνος καὶ μετὰ τῶν Περσικῶν του στρατιωτῶν. Ὅτε ὅμως εἶδον ὅτι θυμωθεὶς ἐκήρυξεν ὅτι θέλει τοὺς ἀποπέμψει πάντας καὶ σχηματίσει στρατὸν νέον ἐκ τῶν ἐγχωρίων, μεταμεληθέντες ὑπετάγησαν, καὶ τότε συγχωρήσας αὐτοὺς ὁ Ἀλέξανδρος, ἀπέπεμψε μόνον δεκακισχιλίους ἀπομάχους μετὰ τοῦ Κρατεροῦ, καὶ ἔφερεν ἐκ Μακεδονίας νεοσυλλέκτους ὑπὸ τὸν Ἀντίπατρον, ὅστις διετέλει ἐν σταθερᾷ διαφωνίᾳ πρὸς τὴν μητέρα του (Πλουτ. Ο.—Ἀρρ. Ζ, 4—1.—Curt. X.

1). Ότε μετ' ολίγον απέθανεν εν Έκβατάνοις ο φίλος του Ηφαιστίων, εκήδευσεν αυτόν μετά πολυτελείας υπερβαινούσης παν όριον. Εν Βαβυλώνι εδέχθη πρέσβεις απωτάτων λαών, και εσχεδίαζε κατασκευήν μεγάλου στόλου επί του Ευφράτου, δι' ου να κυριεύση την Αραβίαν, να περιπλεύση την Αφρικήν, να υποτάξη την Ιταλίαν, και εμελέτα σύστασιν παγκοσμίου βασιλείας. Αλλ' εν μέσω των απεράντων σχεδίων του, εκ των πολλών του αγώνων, και εκ της ενδιαιτήσεως εις ήν είχεν επιδοθή, η υγεία του έπαθε, και εξερχόμενός ποτε εκ συμποσίου παρά τινι Μήδω, κατελήφθη υπό ισχυρού πυρετού, και εν ολίγαις ημέραις απεβίωσε, κατ' Ιούνιον του 323, εις ηλικίαν ετών 33 (Πλούτ.— ΟΓ—ΟΣΤ.—'Αρρ. Ζ, 16.—Curt. X, 1). Και δεν έλειψαν μεν παρά τοις αρχαίοις υπόνοιαι περί δηλητηριάσεως, αλλά πάσαι αι αξιόπιστοι πηγαί αποκρούουσι ταύτας. Βαρύ δε πένθος κατέλαβε πάντας, και Έλληνας και βαρβάρους· ουδ' αφήκε διάδοχον ο Αλέξανδρος, και ερωτηθείς τίς ήθελε τον αντικαταστήσει, απεκρίθη «ο αξιώτερος·» αποθνήσκων δ' έδωκε τον δακτύλιόν του εις τον Περδίκκαν. Η Ρωξάνη δε μετά τον θάνατόν του μόνον έτεκεν υιόν, όστις ωνομάσθη Αλέξανδρος, και εις όν, ως και εις τον προς πατρός ουχί νόμιμον αδελφόν του μεγάλου Αλεξάνδρου, τον Φίλιππον Αρριδαίον, απεδόθη μέρος της διαδοχής κατά τους περί αυτής αρξαμένους πολέμους. Το σώμα του Αλεξάνδρου, επί χρυσού άρματος κομισθέν, ετάφη εις Μέμφιν, είτα δ' ο Πτολεμαίος μετέφερεν αυτό εις Αλεξάνδρειαν. Η μεγαλοπραγμοσύνη του Αλεξάνδρου εξέτεινε τον Ελληνισμόν μέχρι των απωτάτων τότε γνωστών περάτων της γης. Οι δ' αγροίκοι λαοί της Ασίας ανέμιξαν την μνήμην του και μετά μύθων, εξ ών προέκυψε και το του Julius Valerius de rebus Alexandri Magni gestis (450 μ. Χ.) και εις την δημώδη Ελληνικήν εξ Ιταλικών πηγών μετενεχθέν. — 8) Α λ έ ξ α ν δ ρ ο ς Α ἶ γ ο ς, ο υιός του Μεγάλου Αλεξάνδρου και της Ρωξάνης, γεννηθείς το 323, μετά τον θάνατον του πατρός του· υπό την επιτροπείαν του Περδίκκου, ανηγορεύθη βασιλεύς· μετά ταύτα δ' επετρόπευσεν αυτού ο Πείθων, και έπειτα ο Αντίπατρος. Ούτος δε παρέδωκεν αυτόν και την μητέρα του (320) εις Φίλιππον Αρριδαίον εν Μακεδονία. Ότε δε μετά έν έτος απέθανεν ο Αντίπατρος, έφυγεν η Ρωξάνη μετά του τέκνου της προς την Ολυμπιάδα, την μητερα του Αλεξάνδρου, εις Ήπειρον· αλλ' εκεί κύριος γενόμενος ο Κάσσανδρος, διέταξε και εδολοφόνησαν (το 311) και την μητέρα και τον υιόν εις την φυλακήν (Just. XIV, 6.—XV, 2). —9) Α λ έ ξ α ν δ ρ ο ς Λ υ γ κ ή σ τ η ς, γαμβρός του Αντιπάτρου, συνομόσας κατά Φιλίππου (336), εσυγχωρήθη υπό του Αλεξάνδρου· αλλ' εις συνεννοήσεις ελθών μετά του Δαρείου, εφυλακίσθη, και είτα, κατ' απαίτησιν του στρατού, εθανατώθη (Πλούτ. Άλ. 1. —'Αρρ. Α, 28.—Curt. VII, 1, 5. VIII, 8, 6. Just. XII, 14).—10) Αλ. υιός του Κασσάνδρου. Ότε ο αδελφός του Αντίπατρος εφόνευσε την μητέρα του Θεσσαλονίκην, κατέφυγε προς Δημήτριον τον Πολιορκητήν, και είτα προς Πύρρον, όστις τον αποκατέστησεν εις τον θρόνον της Μακεδονίας. Αλλ' επελθών ο Δημήτριος, τον εδολοφόνησεν εν εστιάσει. (Πλούτ. Δημ. ΛΣΤ. Πύρ. ΣΤ.— Just. XVI, 1, 2).— 11) Υιός Περσέως του τελευταίου βασιλέως της Μακεδονίας, ως παιδίον αιχμαλωτευθείς υπό των Ρωμαίων (167 π. Χ.) και ζήσας ως γραφεύς εν Άλβη (Πλ. Αίμ. Π. ΛΖ. — Liv. XLV, 42.— Just. XXVIII, 2, 6,— 12) Α λ. Β ά λ α ς, ταπεινής καταγωγής, μετά τον θάνατον Αντιόχου του Επιφανούς (152 π. Χ.) παρουσιάσθη, προτροπή του υπουργού αυτού Ηρακλείδου, ως υιός του βασιλέως εις την σύγκλητον της Ρώμης, και ως τοιούτος αναγνωρισθείς, εξέβαλε του θρόνου Δημήτριον τον Σωτήρα, ανεψιόν του Αντιόχου, αλλά το 147 εξεβλήθη και αυτός

ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Νικάτορος, υἱοῦ τοῦ Σωτῆρος, καὶ ἐφονεύθη (Πολ. ΛΓ, 14.—Just. XXXV, 2).— 13) 'Αλ. Β', ἐπικληθεὶς χλευαστικῶς Ζαβίνας, ἤτοι δοῦλος, υἱὸς Πρωτάρχου, ἐμπόρου ἐξ Αἰγύπτου, ἠξίωσεν ὅτι ἦν θετὸς τοῦ 'Αντιόχου Σιδήτου, βασιλέως τῆς Συρίας, καὶ ἐξεδίωξε τὸ 126 π. Χ. τὸν Δημήτριον Νικάτορα, ἀλλ' ἡττηθεὶς ὑπὸ 'Αντιόχου τοῦ Γρυποῦ (Just. XXXIX, 1, 9), συνελήφθη καὶ ἐφονεύθη (121)— 14) 'Αλ. Ἥλιος, υἱὸς 'Αντωνίου καὶ Κλεοπάτρας, παρηκολούθησε, μετὰ τῆς ἀδελφῆς του Κλεοπάτρας Σελήνης, τὸ θριαμβευτικὸν ἅρμα τοῦ Αὐγούστου. 'Αμφότεροι δ' ἀνετράφησαν ὑπ' 'Οκταβίας, τῆς ἐγκαταλειφθείσης γυναικὸς τοῦ 'Αντωνίου (Πλούτ. 'Αντ. ΝΔ, 87).— 15) 'Αλ. Αἰτωλὸς, ἐκ Πλευρῶνος, τραγικὸς, ἐλεγειακὸς, καὶ ἐπιγράμματα γράψας, ἴσως καὶ κωμῳδίας ποιητὴς, ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου θέσιν κατέχων εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς 'Αλεξανδρείας. 'Αποσπάσματα αὐτοῦ, εὐγενῆ, χάριν ἐλέγχοντα, διετηρήθησαν παρ' 'Αθηναίῳ καὶ ἄλλοις. — 16) 'Αλ. ὁ πολυίστωρ, ἐκ Μύνδου τῆς Καρίας, ἐλθὼν αἰχμάλωτος εἰς Ῥώμην, ἔγραψε γραμματικὰς πραγματείας, περιηγήσεις, καὶ ἄλλα συγγράμματα ἀπολεσθέντα.— 17) 'Αλ. 'Αφροδίσιος, ἐκ Καρίας, ἐπὶ Σεπτιμίου Σεβήρου, ἐξηγητὴς ἐπικληθεὶς διὰ τὰ εἰς τὸν 'Αριστοτέλην γραμματικὰ καὶ φιλοσοφικὰ σχόλιά του. Τῶν ἔργων του σώζονταί τινα ἑλληνιστί, ἄλλα εἰς λατινικὴν μετάφρασιν.— 18) 'Αλ. ὁ λύχνος, περὶ τὸ 60 π. Χ. ἔγραψεν ἓν ἀστρονομικὸν καὶ ἓν γεωγραφικὸν ποίημα, ὧν σώζονται ἀποσπάσματα,— 19) 'Αλ. υἱὸς Νουμερίου, ζήσας τὸν β'. αἰῶνα μ. Χ. Διατηροῦνται αὐτοῦ 2 βιβλία περὶ σχημάτων, καὶ ἀπόσπασμα ἄλλης πραγματείας, περὶ τῶν ἐπιδεικτικῶν. — 20) 'Αλ. ὁ Τραλλιανὸς ἰατρὸς Λυδίας, ἔγραψεν ἐν Ῥώμῃ, τῇ στ'. ἑκατονταετηρίδι μ. Χ. ἄριστα συντεταγμένην Θεραπευτικὴν εἰς 12 βιβλία.

''Αλεξις, Θηριεὺς, ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας (384 π. Χ.), ζήσας 106 ἔτη, καὶ γράψας, κατὰ Σουίδαν, 245 δράματα. 'Αποσπάσματα αὐτοῦ σωζόμενα ἀποδεικνύουσι τὴν ἀγχίνοιαν αὐτοῦ καὶ τὸ παρατηρητικόν.

'Αλευάδαι, εὐγενὴς οἰκογένεια ἐν Λαρίσῃ τῆς Θεσσαλίας (βασιλεῖς καθ' Ἡρόδοτον, Ζ, 6), καταγόμενοι ἐκ τοῦ Ἡρακλείδου 'Αλεύα, ὅστις τὴν ἀρχὴν καταλαβὼν καὶ καταχρασθεὶς ἐφονεύθη (Πίνδ. Πυθ. 1, 5). Ἦσαν δ' οὐχὶ βασιλεῖς ἀλλὰ ταγοὶ, ἢ ἄρχοντες διαδοχικοί. 'Επὶ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Ξέρξου ἡνώθησαν μετ' αὐτοῦ, παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ (Ἡρόδ. αὐτ. καὶ 172, Θ, 1, 58). Οἱ τύραννοι τῶν Φερῶν περιώρισαν μετὰ ταῦτα τὴν ἐξουσίαν των, δι' ὃ οὗτοι ἐστράφησαν πρὸς 'Αλέξανδρον Β', τὸν Μακεδόνα, εἶτα δ' εἰς Θήβας, αἵτινες ἐξέπεμψαν εἰς Θεσσαλίαν τὸν Πελοπίδαν. Τὸ δὲ 356 προσκληθεὶς ὑπ' αὐτῶν ὁ Φίλιππος, ἀπέδωκε μὲν αὐτοῖς ὠφελήματα καὶ τιμὰς, ἀλλὰ κατέστησε τὴν Θεσσαλίαν ἐπαρχίαν τῆς Μακεδονίας (Διόδ. ΙΣΤ, 14, 35.—Πλούτ. Δημ. ΙΗ).

'Αλήθεια, μυθολογικῶς, θυγάτηρ τοῦ Διὸς (Πίνδ. 'Ολ. ΙΔ, 4) ἢ τοῦ Κρόνου, μήτηρ τῆς 'Αρετῆς, τροφὸς τοῦ 'Απόλλωνος, παρίστατο ὡς λευκὴν ἐσθῆτα φέρουσα. Τῷ 'Αναξαγόρᾳ ἱδρύθη βωμὸς μετ' ἐπιγραφῆς «Τῇ 'Αληθείᾳ.»

'Αληκτὼ, ἴδ. 'Ερινν ύες.

'Αλήτης, 1) ἀδελφὸς τῆς Πηνελόπης.—2) Υἱὸς τοῦ Αἰγίσθου, φονευθεὶς ὑπ' 'Ορέστου.—3) 'Αρχηγὸς τῶν Δωριέων, κυριεύσας τὴν Κόρινθον ἐπὶ τῶν Σισυφιδῶν (Παυσ. Β, 4, 3).

'Αλθαία, ἴδ. Μελέαγρος.

'Αλθαιμένης, ἴδ. Κατρεύς.

'Αλιάκμων, ποταμὸς τῆς Μακεδονίας, ἐκ τοῦ ὄρους Τύμφης πηγάζων, παρὰ τῇ Ἠπείρῳ καὶ 'Ιλλυρίᾳ, ῥέει νοτιανατολικῶς, εἶτα βορειανατολικῶς καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον (Ἡρδ. Ζ, 127.—Στρβ. Ζ, 230) (Σήμ. Βιστρίτσα).

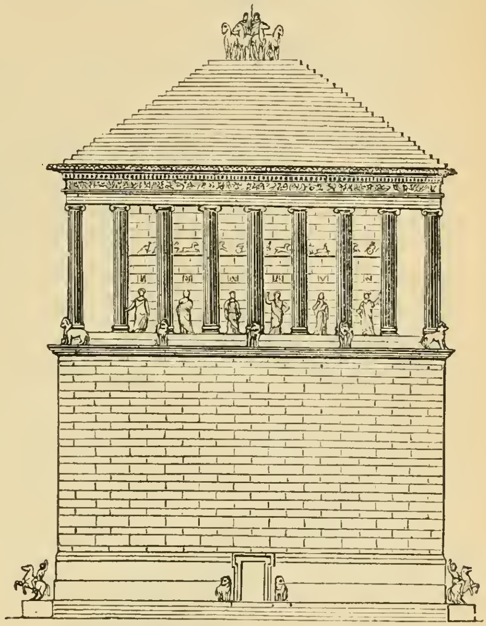
Ἁλίαρτος, ἀρχαία πόλις Βοιωτική, ἧς ἐρείπια εἰς Μοῦλκι, ὅπου εἰς τὴν Κωπαΐδα εἰσρέει ὁ ποταμὸς Μέλας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 503). Συμπράξασαν μετὰ τῶν Ἑλλήνων, κατέστρεψεν αὐτὴν ὁ Ξέρξης· ἀλλὰ μετ᾽ οὐ πολὺ πάλιν ἀνέθαλεν (Θουκ. Δ, 95). Ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων δὲ κατηρημώθη ὅτε τὸ 171 — 170 π. Χ. εἶχεν ἑνωθῇ μετὰ τοῦ Περσέως, καὶ οἱ εὔφοροι αὐτῆς ἀγροὶ παρεδόθησαν τοῖς Ἀθηναίοις, οἵτινες ἔταξαν ἐπ᾽ αὐτῶν ἐπιμελητὰς (T. Liv. XLII, 63). Ὁ Λύσανδρος πρὸ τῆς Ἁλιάρτου ἡττήθη καὶ ἐφονεύθη τὸ 394 π. Χ. (Ξενφ. Ἑλλ. Γ, 5, 16.—Πλούτ. Λυσ. ΧΗ).

Ἁλιεῖς ἢ **Ἁλίκη,** ἀρχαία ἀργολικὴ πόλις νοτίως τῆς Ἑρμιόνης, οἰκισθεῖσα τὸ πρῶτον ἐξ Ἑρμιονέων καὶ Τιρυνθίων ἁλιέων. Ἐπὶ Στράβωνος δὲ φαίνεται ὅτι δὲν ὑπῆρχε πλέον (Ἡρόδ. Ζ, 137. — Στρβ. Η, 373).

Ἁλιζῶνες, σύμμαχοι τῶν Τρώων ἐξ Ἀλύβης (Ἰλ. Β, 856. Ε, 39) ἐπὶ τοῦ Πόντου, μελισσοτρόφοι (Στρβ. ΙΒ, 544.—Παυσ. Α, 32, 1).

Ἁλιθέρσης, υἱὸς Μάστορος ἐν Ἰθάκῃ, μάντις, τὸν Τηλέμαχον βοηθήσας κατὰ τῶν μνηστήρων (Ὀδ. Β, 157. 253. Ω, 451).

Ἁλικαρνασσὸς, ἐπίσημος πόλις τῆς Καρίας ἐν τῇ Κεραμικῇ θαλάσσῃ, μετὰ λιμένος ἀποτελουμένου ὑπὸ τῆς νήσου Ἀρκοννήσου. Ἡ πρὸς Α ἀκρόπολις αὐτῆς περιεῖχε περίφημον ἄγαλμα τοῦ Ἄρεως ὑπὸ Λεωχάρους. Πρὸς Δ καὶ τὴν θάλασσαν εἶχε φρούριον ὃ ἐκαλεῖτο Σαλαμίς. Οἱ οἰκισταὶ αὐτῆς ἦσαν Ἀργεῖοι καὶ Τροιζήνιοι Δωριεῖς, ἀλλ᾽ ἐξεβλήθη τῆς Δωρικῆς ἑξαπόλεως εἰς ἣν κατ᾽ ἀρχὰς ἀνῆκε (Ἡρδτ. Α, 144. Ζ, 99). Ἐκυβερνᾶτο δ᾽ ὑπὸ τυράννων, ὧν ἐπισημότατος ἦν ὁ Λύγδαμις. Τούτου ἡ θυγάτηρ Ἀρτεμισία συνεπολέμησεν ἐν Σαλαμῖνι μετὰ τῶν Περσῶν. Ἑτέρα δ᾽ Ἀρτεμισία ἤγειρε τὸ 352 εἰς τὸν σύζυγόν της Μαύσωλον τὸ περίφημον Μαυσωλεῖον, θεωρούμενον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὡς ἓν τῶν ἑπτὰ θαυμάτων τοῦ κόσμου (Pl. XXXVI, 5, 4), ὂν δὲ τετράγωνον βάθρον, ἔχον 411^{μ} περιφέρειαν καὶ 37 ½ πήχεων ὕψος, ἐν τῷ κέντρῳ στενοῦ περιπτέρου ἐκ 36 κιόνων, φέρον δ᾽ ἰσοϋψῆ πυραμίδα

Μαυσωλεῖον

24 βαθμίδων, ἐφ᾽ ἧς κατεσκεύασεν ὡραῖον τέθριππον ἐκ λίθου λευκοῦ ὁ Πύθις. Περιεκοσμεῖτο δὲ τὸ ὅλον μνημεῖον ὑπὸ γλυφῶν τοῦ Σκόπα, Λεωχάρους, Βρυάξιδος καὶ Τιμοθέου (Διόδ. ΣΤ, 36.—Pl. XXXVI, 30, 31. —Vitr. VI, Pref. XII). Ἐπίσημα λείψανα αὐτοῦ ἀνεῦρον οἱ Ἄγγλοι ἐν ἔτεσι 1856-9, καὶ κατ᾽ αὐτὰ διέγραψεν ὁ ἀρχιτέκτων Pallan τούτου τὴν ἐπανόρθωσιν. — Τὴν πόλιν κυριεύσας κατέστρεψεν ὁ Ἀλέξανδρος (Ἀρρ. Α, 20, 3.—Διόδ. ΙΖ, 23). Ἦν δ᾽ ἡ πόλις αὕτη πατρὶς τοῦ Ἡροδότου καὶ τοῦ ἱστορικοῦ Διονυσίου (Στρβ. ΙΔ, 656).

Ἁλικύαι, ἑλληνικὴ πόλις τῆς Σικελίας.

Ἁλιμοῦς, δῆμος ἐν Ἀττικῇ Ν τῶν Ἀθηνῶν, ἔχων ναοὺς Δήμητρος καὶ Ἡρακλέους, πατρὶς τοῦ Θουκυδίδου.

Ἁλιρρόθιος, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος,

φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἄρεως διότι προσέβαλε τὴν θυγατέρα αὐτοῦ καὶ τῆς Ἀγραύλου, Ἀλκίππην. Κατηγορήθη δὲ τοῦ φόνου ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος ἐπὶ τοῦ Ἀρείου πάγου, προκαθημένων τῶν 12 θεῶν, ἀλλ' ἠθωώθη (Ἀπολλόδ. Γ, 14, 2).

'Αλκάθους, υἱὸς τοῦ Πέλοπος καὶ τῆς Ἱπποδαμείας ἐν Ἤλιδι, φονεύσας ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος τὸν λέοντα ὅστις εἶχε σπαράξει τὸν υἱὸν τοῦ Μεγαρέως, ἀντημείφθη λαβὼν παρὰ τούτου εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Εὐαίχμην, καὶ τὴν κληρονομίαν τοῦ θρόνου τῶν Μεγάρων. Βοηθείᾳ δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος ἀνεστήλωσε τὰ ὑπὸ τῶν Κρητῶν καταστραφέντα τείχη τῆς πόλεως, καὶ ἤγειρε τὸν Ἀλκάθουν, τὴν μίαν τῶν δύο μεγαρικῶν ἀκροπόλεων, ἔνθα καὶ ναὸν ἔκτισε τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἔμενε δ' εἰς τοὺς μετέπειτα χρόνους καὶ ἠχηρὸς λίθος ἐκεῖ ἔνθα ὁ θεός, ὅτε τὸν ἐβοήθει, εἶχε στηρίξει τὴν λύραν του. Εἶχε δὲ καὶ ἡρῷον ἐν Μεγάροις, καὶ ἀγῶνες ἐπανηγυρίζοντο εἰς τιμήν του (Παυσ. Α, 41, 4. 42, 1).

'Αλκαῖος, 1) Ἴδ. Περσεύς. — 2) Ἴδ. Ἡρακλῆς. — 3) Λυρικὸς ποιητὴς ἐκ Λέσβου, περὶ τὰ τέλη τῆς ζ' ἑκατονταετηρίδος π. Χ. σύγχρονος, ὀλίγον ἀρχαιότερος τῆς Σαπφοῦς. Τῇ ἀριστοκρατικῇ μερίδι τῆς πατρίδος του ἀνήκων, ἐπολέμησεν ἐπιμόνως κατὰ τῶν Ἀθηναίων ὑπὲρ τῆς κτήσεως τοῦ Σιγείου, κατὰ τῶν τυράννων Μελάγχρου καὶ Μυρσίλου, καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ αἰσυμνήτου (ἴδ.) αἱρεθέντος φιλολάου καὶ σοφοῦ Πιττακοῦ. Φυγὰς ἐκ τῆς πατρίδος του, ὅτε ἠθέλησε νὰ ἐπιστρέψῃ, συνέλαβεν αὐτὸν ὁ Πιττακός, ἀλλὰ μεγαλοφρόνως τὸν ἐσυγχώρησεν. Ἐπὶ τῶν Ἀλεξανδρινῶν τὰ ποιήματα αὐτοῦ ἐσώζοντο εἰς 10 βιβλία· σήμερον ὅμως ὀλίγα τινὰ ἀποσπάσματα μόνον διατηροῦνται. Ἦσαν δ' αἰολιστὶ κυρίως, ἀλλὰ κατά τινα αἰολικὴν διάλεκτον γεγραμμένα, καὶ ζωηρῶς αἰσθηματικά· τὰ δὲ περὶ τὴν πολιτικὴν περιστρεφόμενα ἦσαν «στασιωτικά.» Ἐποίησε δὲ καὶ ἐπὶ τὸ ἐπικώτερον ὕμνους εἰς τοὺς θεούς, καὶ προσέτι ποιήματα ἐρωτικὰ καὶ συμποτικά, ἐν οἷς τὸν οἶνον οὐ μόνον ὡς μεθύοντα, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐμπνέοντα ἐξυμνεῖ. Καὶ αὐτὸν ἐν πολλοῖς ἀπεμιμήθη ὁ Ὁράτιος (Od. I, 14. 32. 37). Ἔστι δὲ τὸ ὕφος του ἰσχυρόν, ἀξιοπρεπὲς καὶ εἰκονικόν, καὶ ἡ στιχουργία του ἀκριβὴς καὶ ἔντεχνος, καὶ στροφή τις, ὡς ὑπ' αὐτοῦ ἐφευρεθεῖσα, ὠνομάσθη Ἀλκαϊκή. — 4) Ἕτερος Ἀλκαῖος, ἐπίσης ἐκ Μιτυλήνης, κωμικὸς ποιητής, σύγχρονος, κατά τι νεώτερος τοῦ Ἀριστοφάνους, γράψας δέκα κωμῳδίας μυθολογικάς, ὧν ἡ μία ἐπεγράφετο «κωμῳδοτραγῳδία.» — 5) Μεσσήνιος ποιητὴς ἐπιγραμματογράφος, ἀμφιβαλλομένης ἡλικίας. Φέρουσι δὲ τ' ὄνομά του 22 ἐπιγράμματα ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ.

'Αλκαμένης, Ἀθηναῖος, ἴσως ἐκ τῶν μετοίκων εἰς Λῆμνον (Σουΐδ. — Τζήτζ. Χιλ. Η, 193), γλύπτης σύγχρονος τοῦ Φειδίου, οὐχὶ πολὺ αὐτοῦ κατώτερος θεωρούμενος (Παυσ. Ε, 10. — Pl. XXXVI, 10), εἰργάσθη τὸ σύμπλεγμα τῆς Κενταυρομαχίας τοῦ ὀπισθίου ἀετώματος τοῦ ναοῦ τῆς Ὀλυμπίας, οὗ ὁ Φειδίας κατεσκεύασε τὸ ἄγαλμα. Τὸ δ' ἀριστούργημα αὐτοῦ ἦν ἡ ἐν Κήποις Ἀφροδίτη (Παυσ. Α, 19. — Pl. XXXVI, 43), καὶ μέγα ἔργον ἐπίσης ὁ χρυσελεφάντινος Διόνυσος τοῦ ἐν Ἀθήναις Ληναίου (Παυσ. Α, 20).

Ἄλκεστις, ἴδ. Ἄδμητος.

'Αλκέτας, 1) υἱὸς Ἀρύβα, τοῦ βασιλέως τῆς Ἠπείρου, ἀποκλεισθεὶς τοῦ θρόνου ὑπὸ τοῦ πατρός του ἕνεκα τοῦ ἀγρίου καὶ τραχέος του χαρακτῆρος, ἐβασίλευσεν ὅμως μετ' ἐκείνου τὸν θάνατον (313 π. Χ.)· καὶ διὰ τῆς ὠμότητός του μὲν δυσηρέστησε τοὺς ὑπηκόους του, ἀλλὰ προστατευόμενος ὑπὸ τοῦ Μακεδόνος Κασσάνδρου, παρέμεινεν εἰς τὴν ἀρχήν. Στασιάσαντες ὅμως τέλος οἱ Ἠπειρῶται τὸν ἐφόνευσαν τὸ 307, καὶ ἀνεβίβασαν εἰς τὸν θρόνον τὸν ἀνεψιόν του Πύρρον (Πλούτ. Πύρ. 5). — 2) Εἷς τῶν στρατηγῶν τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου, ἀδελφὸς τοῦ Περδίκκου, ὅστις ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου θνήσκοντος ἐγκατέστη ἐπί-

τροπος τοῦ κράτους, ἐφονεύθη δὲ μεταβαίνων εἰς Αἴγυπτον (321 π. Χ.). Ὁ Ἀλκήτας ἦν τότε παρὰ τῷ Εὐμένει ἐν Ἀσίᾳ. Ἀλλὰ μετ' ἐκείνου ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων καταδιωχθεὶς, κατέφυγεν εἰς Πισιδίαν, καὶ ὑπεστηρίχθη μὲν ὑπὸ τῶν κατοίκων, ἀλλὰ νικηθεὶς εἰς μάχην, ἐπροδόθη ὑπὸ τῶν πολιτῶν τῆς Τερμησσοῦς, καὶ ηὐτοκτόνησεν ἵνα μὴ συλληφθῇ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν (Ἀρρ. Δ, 27. — Διόδ. III, 14. — Just. XIII, 8).

Ἀλκιβιάδης, υἱὸς Κλεινίου καὶ Δεινομάχης, οἰκογενείας ἐκ τῶν εὐπορωτέρων τῶν Ἀθηνῶν, ἐγεννήθη τῷ 450 π. Χ., καὶ τριετὴς ἀπορφανευθεὶς, ἀνετράφη ὑπὸ τοῦ συγγενοῦς του Περικλέους. Ἐμπρέπων εἰς κάλλος καὶ χάριν καὶ παντοῖα κεκτημένος πνευματικὰ προτερήματα, ἀνέπτυξεν ὅμως χαρακτῆρα κοῦφον καὶ ἰδιότροπον καὶ ἀκάθεκτον κλίσιν πρὸς ἀσωτίαν, ὥστε καὶ ἡ νέα Ἱππαρέτη, θυγάτηρ τοῦ πλουσίου Ἱππονίκου, ἣν ἐνυμφεύθη, μὴ ἀνεχομένη τὴν διαγωγήν του, ἠθέλησε νὰ τὸν ἐγκαταλείψῃ· ἀλλ' αὐτὸς ἐλθὼν εἰς τὸ δικαστήριον, τὴν ἥρπασε καὶ τὴν ἔφερεν ὀπίσω εἰς τὸν οἶκόν του θριαμβευτικῶς (Πλούτ. Ἀλκ. Η). Θερμῶς ἀγαπῶν αὐτὸν ὁ Σωκράτης, συνετέλεσεν εἰς τὴν διανοητικήν του ἀνάπτυξιν διὰ τῶν σοφῶν διδασκαλιῶν του. Εἰς δὲ τὴν μάχην τῆς Ποτιδαίας (432) εἰς ἣν δεκαοκταέτης παρευρέθη ὁ Ἀλκιβιάδης, ἔσωσεν αὐτὸν βεβαίου θανάτου ἡ ἀνδρεία τοῦ διδασκάλου του. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως αὐτὸς πάλιν, μετὰ ὀκτὼ ἔτη, εἰς τὴν ἐν Δηλίῳ μάχην, κινδυνεύσαντα τὸν Σωκράτην, τὸν ἔφερεν ἔξω τῆς μάχης ἐπὶ τῶν ὤμων του. Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐνεργὸν λαβὼν μέρος εἰς τὰ τῆς πολιτείας, ἀντεπολιτεύετο τῷ Νικίᾳ, καὶ τῷ 420 διεπράξατο συμμαχίαν τῶν Ἀθηνῶν μετὰ τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Μαντινείας κατὰ τῆς Σπάρτης (Θουκ. Ε, 43, 76.—Πλούτ. Ἀλκ. ΙΔ. ΙΕ.). Εἰς Σικελίαν, ἐπικαλεσθεῖσαν τὴν ἀρρωγὴν τῶν Ἀθηνῶν, συνεξεπέμφθη μετὰ τῶν στρατηγῶν Νικίου καὶ Λαμάχου, μεγάλα σχέδια περαιτέρω κατακτήσεων κατὰ νοῦν ἔχων. Ἀλλὰ τὴν προτεραίαν τῆς ἀναχωρήσεώς του εὑρέθησαν τὰ ἀγάλματα ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀθηνῶν, τὰ καλούμενα Ἑρμαῖ, πάντα ἠκρωτηριασμένα, καὶ κατηγορήθη αὐτὸς μετὰ τῶν φίλων του ὅτι μετὰ συμπόσιον ἠσέβησε πρὸς αὐτά. Καὶ ἐπέτυχε μὲν τὸ πρῶτον ν' ἀναβληθῇ ἡ ἀνάκρισις τῆς δίκης, ἥτις ἐκλήθη τῶν Ἑρμοκοπιδῶν, μέχρι τοῦ τέλους τῆς ἐκστρατείας· ἀλλ' ἀφ' οὗ ἀπῆλθε, μεταμεληθέντες οἱ Ἀθηναῖοι, ἔπεμψαν κατόπιν του τὴν Σαλαμινίαν, ἥτις ἦν ἡ ἐπίσημος τριήρης τῆς ὑπηρεσίας, νὰ τὸν φέρῃ ὀπίσω. Ἐπιβιβασθεὶς δ' εἰς αὐτὴν, ὅτε προσωρμίσθησαν εἰς Θουρίους τῆς κάτω Ἰταλίας, ἐδραπέτευσε, καὶ ἐκεῖθεν μετέβη εἰς αὐτὴν τὴν Σπάρτην καθ' ἧς πρὶν ἐξήγειρε τοὺς συμπολίτας του, δι' ὃ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὸν κατεδίκασαν εἰς δήμευσιν τῆς περιουσίας του (415). Εἰς Σπάρτην δὲ, τὴν ἐγχώριον δίαιταν ἐντελῶς παραδεχθεὶς, ἵνα ἐμπνεύσῃ ἐμπιστοσύνην, ἐσυμβούλευσε τὴν κατάληψιν τῆς Δεκελείας ἐν τῇ Ἀττικῇ καὶ τὴν ἀποστολὴν στόλου ὑπὸ τὸν Γύλιππον εἰς τὰς Συρακούσας, καὶ μεθ' ἑτέρας ναυτικῆς μοίρας συνεκπλεύσας ὁ ἴδιος εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, συνεννοήθη μετὰ τοῦ σατράπου Τισσαφέρνους, καὶ ἔπεισε τὰς ἰωνικὰς πόλεις ν' ἀποστῶσι τῶν Ἀθηνῶν (Θουκ. Η, 14). Ἀλλὰ καὶ οἱ Σπαρτιᾶται, ἰδίως ὁ βασιλεὺς Ἆγις, ἤρχισαν νὰ ὑποπτεύωσι τὴν πίστιν του καὶ νὰ τὸν ὑποβλέπωσι· δι' ὃ οὐδ' ἐν Σπάρτῃ ἑαυτὸν ἀσφαλῆ θεωρῶν, κατέφυγε πρὸς τὸν Τισσαφέρνην, καὶ ἀπεπειράθη τότε

ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ

αὐτὸν νὰ θέλῃ πάλιν νὰ μεταπείσῃ ὑπὲρ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἤρξατο συνεννοήσεων μετὰ τῶν ἐν Σάμῳ ἀρχηγῶν τοῦ ἀττικοῦ στόλου, μελετῶν ἀνατροπὴν τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος ἐν Ἀθήναις. Μεσιτείᾳ δὲ τῶν ἀρχηγῶν τούτων ἐπέτυχε νὰ τῷ ἀνατεθῇ ἐξ Ἀθηνῶν ἡ περαιτέρω μετὰ τοῦ Τισσαφέρνους διαπραγμάτευσις. Καὶ ἀπέτυχε μὲν αὐτη, τοῦ Τισσαφέρνους μὴ θέλοντος νὰ ἐρεθίσῃ τὴν Σπάρτην, ἐν Ἀθήναις ὅμως κατωρθώθη τοῦ πολιτεύματος ἡ ἀνατροπὴ, καὶ τότε μετὰ τῶν ἄλλων ἐξορίστων ἀνεκλήθη καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης (411). Δὲν ἐπέστρεψε δὲ τότε ἀμέσως· ἀλλὰ τοὺς ἐν Σάμῳ Θρασύβουλον καὶ Θρασύλον ἀπέτρεψε τοῦ νὰ πλεύσωσιν εἰς Ἀθήνας κατὰ τῶν ὀλιγαρχικῶν, ὡς προὐτίθεντο, μέχρις οὗ ἔπεσεν ἡ ὀλιγαρχία μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Εὐβοίας ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν. Ἐνίκησε δὲ μετὰ τῶν ἐν Σάμῳ τοὺς Σπαρτιάτας καὶ εἰς ἄλλας μικρὰς συμπλοκὰς, καὶ ἰδίως ἐν Ἀβύδῳ (411). Συλληφθεὶς δ' ἐν τούτοις ὑπὸ τοῦ Τισσαφέρνους, ὅστις ἤθελε νὰ φανῇ ἀρεστὸς εἰς τὴν Σπάρτην, ἀλλὰ μετὰ 30 ἡμέρας διαφυγὼν, ἐνίκησεν αὖθις τὸν στόλον τῶν Λακεδαιμονίων ἐν Κυζίκῳ, καὶ ἀφ' οὗ ἐκυρίευσε τὸ Βυζάντιον, τὴν Χαλκηδόνα καὶ ἄλλας πόλεις, τέλος τῷ 407, μετὰ ὀκταετῆ ἀπουσίαν, ἐπανῆλθε θριαμβευτικῶς εἰς Ἀθήνας, ὅπου τῷ ἀπεδόθη ἡ περιουσία του, καὶ διωρίσθη στρατηγὸς κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. Ἀλλ' ὅτε πλεύσας ἵνα ὑποτάξῃ τὴν ἀποστᾶσαν νῆσον Ἄνδρον, ἀπέτυχε, καὶ ὁ τοποτηρητὴς αὐτοῦ Ἀντίοχος ἐπὶ τῆς ἀπουσίας καὶ παρὰ τὰς διαταγάς του ναυμαχήσας πρὸς τὸν ναύαρχον τῆς Σπάρτης Λύσανδρον, ἐνικήθη, τότε οἱ ἀντίπαλοι τοῦ Ἀλκιβιάδου ἀνενέωσαν πάλιν τὰς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας, καὶ τότε αὐτὸς ἐπροτίμησε νὰ μὴ ἐπανέλθῃ πρὸς ἀπολογίαν, καὶ ἀπεσύρθη εἰς ὃ ἐκέκτητο ἐν Θρᾴκῃ ὀχυρὸν χωρίον, καὶ ἐκεῖθεν, ὅτε μετὰ ταῦτα ὁ Ἀθηναϊκὸς στόλος προσωρμίσθη εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμοὺς ἐν Ἑλλησπόντῳ, προελθὼν, παρετήρησε τοῖς Ἀθηναίοις στρατηγοῖς πόσον ἀκροσφαλὴς ἦν ἡ θέσις των· ἀλλ' οὐδεμία προσοχὴ ἐδόθη εἰς τὰς συμβουλάς του, καὶ ἡ ἧττά των ὑπῆρξε τελεία. Μετὰ δὲ τὴν ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου ἅλωσιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν Τριάκοντα, οὐδ' ἐν Θρᾴκῃ νομίζων ἑαυτὸν ἀσφαλῆ, μετέβη εἰς Φρυγίαν πρὸς τὸν σατράπην Φαρνάβαζον, ἵνα προσπαθήσῃ νὰ πείσῃ αὐτὸν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερώσεως τῶν Ἀθηνῶν. Ἀλλ' οὗτος ἀπεφάσισε, προτροπῇ τοῦ Λυσάνδρου, νὰ τὸν φονεύσῃ, καὶ ἔπεμψε τὸν ἀδελφόν του μετὰ στρατιωτῶν, οἵτινες ἐπυρπόλησαν τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ὁ Ἀλκιβιάδης κατῴκει, καὶ ἐξορμήσαντα ἵνα σωθῇ, τὸν κατετόξευσαν, τῷ 404 (Πλούτ. Ἀλκ. — Nep. Alc. — Θουκ. Ε, 43. 56. ΣΤ, 6, 27. 28. Ζ, 18. Η, 14. 45. 57. — Ξεν. Ἑλλ. Α, 1, 11. 5, 14).

Ἀλκιδάμας, Ἐλεάτης, διδάσκαλος τῆς ῥητορικῆς, σύγχρονος τοῦ Ἰσοκράτους. Ἔγραψε «Τέχνην,» καθ' ἣν λέγονται διδαχθέντες ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Αἰσχίνης· ἐπίσης δὲ καὶ περὶ ἀπαγγελίας, κατὰ τὸν Γοργίαν, ὅστις ἦν διδάσκαλός του. Δύο εἰς αὐτὸν ἀποδιδόμενοι, ἀλλ' ἀμφιβόλου γνησιότητος, λόγοι διεσώθησαν, ὁ Ὀ δ υ σ σ ε ὺ ς καὶ ὁ π ε ρ ὶ σ ο φ ι σ τ ῶ ν.

Ἀλκίνοος, βασιλεὺς τῶν Φαιάκων ἐπὶ τῆς Σχερίας (Κερκύρας), υἱὸς τοῦ Ναυσιθόου, υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, ἔχων ἐκ τῆς Ἀρήτης πέντε υἱοὺς καὶ θυγατέρα τὴν Ναυσικάαν· ἐφιλοξένησε τὸν ναυαγὸν Ὀδυσσέα, καὶ τὸν ἐξαπέστειλεν εἰς τὴν Ἰθάκην (Ὁμ. Ὀδ. Ζ — Ν). Ἐν τοῖς Ἀ ρ γ ο ν α υ τ ι κ ο ῖ ς Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου (Δ, 990) ἡ νῆσος ἣν κατῴκει λέγεται Δρεπάνη. Δεχθεὶς δὲ παρ' ἑαυτῷ τοὺς παλινοστοῦντας Ἀργοναύτας, ἔσωσε τὴν Μήδειαν ἀπὸ τῶν διωκόντων αὐτὴν Κόλχων, οἵτινες, φοβηθέντες νὰ ἐπιστρέψωσιν ἄνευ αὐτῆς, ἔμειναν ἄποικοι παρ' αὐτῷ.

Ἀλκίφρων, Ἕλλην σοφιστὴς τῆς γ'. μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, κατέλιπεν εἰς 3 βιβλία 118 ὑποτιθεμένας ἐπιστολὰς εἰς ὕφος χάριεν καὶ καλλιεπὲς, ἐν αἷς εἰκονίζει τὴν

ἀνάπτυξιν καὶ κοινωνικὴν κατάστασιν τῶν διαφόρων τάξεων ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του.

Ἀλκμαίων, 1) υἱὸς τοῦ Ἀμφιαράου (ἴδε) καὶ τῆς Ἐριφύλης (Ὀδ. Ο, 248). Ἐκστρατεύσας κατ' ἐντολὴν τοῦ χρησμοῦ ὡς ἀρχηγὸς τῶν Ἐπιγόνων κατὰ τῶν Θηβῶν, εἰς τὴν ἐπιστροφήν του ἐφόνευσε τὴν μητέρα του κατὰ διαταγὴν τοῦ πατρός του, μεθ' ὃ ἐμάνη, διωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἐριννύων. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ψωφίδος Φηγεὺς τὸν ἐξήγνισε, καὶ τῷ ἔδωκεν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Ἀλφεσίβοιαν ἢ Ἀρσινόην. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ γῆ τῆς Ψωφίδος ἔγεινεν ἄφορος ἀφ' ὅτου ἔτρεφε μητροκτόνον, ἔφυγε καὶ ἐκεῖθεν, καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν Ἀχελῷον, ἐνυμφεύθη τούτου τὴν θυγατέρα Καλιρρόην. Τῷ ἐζήτησε δ' αὕτη πέπλον τινὰ καὶ περιδέραιον τῆς Ἁρμονίας, κεκτημένα δύναμιν μαγικήν, ἃ ἤξευρεν ὅτι εἶχεν. Ἐπειδὴ δ' ἐκεῖνος τὰ εἶχε δώσει τῇ Ἀλφεσιβοίᾳ, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ψωφίδα καὶ τὰ ἐζήτησεν ἐπὶ προφάσει ὅτι θὰ τ' ἀφιέρου εἰς τοὺς Δελφούς. Φωραθεὶς ὅμως ὅτι ἐψεύσθη, ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Ἀλφεσιβοίας (Θουκ. Β, 102. — Ἀπολλόδ. Γ, 7, 2. 5—7). Μετὰ θάνατον δ' ἀπεδόθησαν αὐτῷ θεῖαι τιμαί. Ἐν Ψωφίδι ὁ τάφος του ἦν ἱερός, ἐν δὲ Θήβαις ἵδρυτο ἱερὸν αὐτοῦ παρὰ τῷ οἴκῳ τοῦ Πινδάρου. Οἱ τραγικοὶ ποιηταὶ συνεχῶς ἐξεμεταλλεύθησαν τὴν περὶ αὐτοῦ παράδοσιν, ἀλλ' οὐδὲν τῶν δραμάτων τούτων διετηρήθη. — 2) Ὁ γενάρχης τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν ἐν Ἀθήναις, ἀπόγονος τοῦ Νέστορος, εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐλθὼν ὅτε οἱ Δωριεῖς εἰσέβαλον εἰς τὴν Πελοπόννησον. — 3) Μαθητὴς τοῦ Πυθαγόρου, περὶ οὗ ὁ Κικέρων λέγει (N. D, I, 11, 27) ὅτι ἐλάτρευεν ὡς θεοὺς τὸν Ἥλιον, τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας. — 4) Ὁ τελευταῖος ἰσόβιος ἄρχων ἐν Ἀθήναις (Τῷ 752 π. Χ.).

Ἀλκμάν, Ἕλλην λυρικὸς ποιητὴς τῆς 40ῆς Ὀλυμπ. (620 π. Χ.) ἐκ Σάρδεων τῆς Λυδίας. Ὡς δοῦλος ἐν Σπάρτῃ ἀνατραφεὶς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀγησίδου, ἀπηλευθερώθη, καὶ ἐπολιτογραφήθη. Ἔγραψε δὲ κυρίως Παρθένια (ὕμνους τῶν χορῶν τῶν παρθένων), ὕμνους, παιᾶνας, ἐρωτικά, προσῳδίας κατὰ παντοίους ῥυθμούς, εἰς διάλεκτον αἰολοδωρικήν, καὶ ἐθαυμάζετο μεγάλως ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ἰδίως διὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἐποίει. ἀλλ' ἐλάχιστα ἐσώθησαν αὐτοῦ ἀποσπάσματα.

Ἀλκμήνη, ἡ ἐκ τοῦ Διὸς μήτηρ τοῦ Ἡρακλέους (ἴδ.), θυγάτηρ τοῦ Ἠλεκτρύωνος καὶ σύζυγος τοῦ Ἀμφιτρύωνος (ἴδ.), μεθ' οὗ τὸν θάνατον ἐνυμφεύθη τὸν Ῥαδάμανθυν ἐν Ὠκαλέᾳ τῆς Βοιωτίας. Μετὰ τοῦ Ἡρακλέους τὴν ἀποθέωσιν μετέβη εἰς Ἀθήνας πρὸς τὸν Εὐρυσθέα, ἐπανελθοῦσα δ' εἰς Βοιωτίαν, ἀπέθανεν ἐν βαθεῖ γήρατι. Παρὰ τοῖς τραγικοῖς ἐμνημονεύετο ὡς μήτηρ τῶν Ἡρακλειδῶν, καὶ ὁ Αἰσχύλος καὶ ὁ Εὐριπίδης ἔγραψαν ὕμνους εἰς αὐτὴν ἀπολεσθέντας. Ὁ Ζεὺς διὰ τοῦ Ἑρμοῦ τὴν ἔπεμψεν εἰς τὴν νῆσον τῶν μακάρων, ὅπου αὖθις ἐμνηστεύθη τὸν Ῥαδάμανθυν. Ἐν Θήβαις ἀπελάμβανε θείας λατρείας, καὶ ἐν Ἀθήναις εἶχε βωμὸν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἡρακλέους.

Ἀλκυονεύς, γίγας, προσβαλὼν ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου τὸν Ἡρακλῆ ὅτε ἥρπασε τὰς βοῦς τοῦ Γηρυόνου, καὶ σφενδονίσας κατ' αὐτοῦ βράχον δι' οὗ συνέτριψε 12 ἅρματα καὶ ἐφόνευσεν 25 ἄνδρας. Ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς διὰ τοῦ ῥοπάλου του ἀπέκρουσε τὸν βράχον καὶ ἐφόνευσε τὸν Ἀλκυονέα. Ἴδ. καὶ Γίγαντες.

Ἀλκυόνη, ἴδ. Πλειάδες.

Ἀλκυονίδες ἡμέραι, αἱ συνήθως γαληνιαῖαι τῶν δύο ἑβδομάδων κατὰ τὴν χειμερινὴν τροπήν, διότι ἐνομίζετο ὅτι τότε ἐπωάζει ἡ κλωσσᾶ τὸ θαλάσσιον πτηνόν, ἡ ἀλκυὼν (Ἀριστт. Ζ. Ι. Ε, 2. — Αἰλ. Π. Ι. Α, 36).

Ἀλλόβριγες, οἱ Ἑλβετοί, ὧν πρωτεύουσα ἦν ἡ Γένουα (Γενεύη).

Ἀλογίου γραφή, δίκη καθ' ὑπολόγων μὴ δόντων λόγον τῆς διαχειρίσεώς των (Σουΐδ. Ἡσύχ. Μ. Ἐτυμ. — Πολυδ. Η, 51).

Ἁλόννησος, 1) νῆσος καὶ πόλις τοῦ

Αἰγαίου, μεταξὺ Σκιάθου καὶ Πεπαρήθου, ἐθεωρεῖτο ὡς καταφύγιον πειρατῶν. Δι᾽ αὐτὴν ἤρισαν οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὸν Φίλιππον (Δημ. π. Ἀλον. ΟΖ. ΣΜΗ.—Αἰσχ. Κτησ. ΗΓ).—2) Νησίδιον ἐν Ἰωνίᾳ, πρὸ τοῦ Κωρυκίου ἀκρωτηρίου.

Ἀλόπη, 1) ἴδ. Ἱπποθόων.—2) Πόλις Ὀπουντίων Λοκρῶν (Θουκ. Β, 26).

Ἀλοπήγιον, ἴδ. Ἁλαί.

Ἅλος, ὁ καὶ ἡ, πόλις τῆς Φθιώτιδος ἐπὶ τοῦ ὄρους Ὄθρυος πρὸς τῷ Παγασαίῳ κόλπῳ, ἕδρα τῶν Ἀθαμαντιδῶν· ἀνῆκε τῷ Ἀχιλλεῖ (Ἰλ. Β, 682.—Ἡρδ. Ζ, 173.—Στρβ. Θ, 433).

Ἀλούντιον, πόλις εἰς τὴν βορείαν παραλίαν τῆς Σικελίας (Cic. Verr. III, 43.—IV, 23).

Ἄλπεις (αἱ), ἢ Ἄλπεια ὄρη, τὰ ὑψηλότερα ὄρη, ὧν ὡς ἐσχάτη διακλάδωσις θεωροῦνται καὶ τὰ τῆς ἑλληνικῆς Χερσονήσου. Πρῶτος ἐλέγετο ὑπερβὰς αὐτὰ ὁ Ἡρακλῆς. Ὁ Πολύβιος (Γ, 39) περιγράφει τὴν δι᾽ αὐτῶν κατὰ τὸν δεύτερον Καρχηδονικὸν πόλεμον διάβασιν τοῦ Ἀννίβου, ἑνὸς τῶν πρώτων ὅστις τὰ ὑπερέβη. Εἶτα δ᾽ οἱ Ῥωμαῖοι κατεσκεύασαν δι᾽ αὐτῶν διαφόρους στρατηγικὰς ὁδούς.

Ἀλτῆρες, ὄγκοι λίθινοι ἢ μολύβδινοι, οὓς ἐκράτουν οἱ γυμναζόμενοι πρὸς ἐπίρρωσιν τῶν μυώνων των, καὶ μεθ᾽ ὧν ἔτρεχον ἢ ἐπήδων ἢ καὶ ἐξέτεινον τοὺς βραχίονας, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, πρὸς ἐνδυνάμωσιν αὐτῶν.

Ἄλτις, ἴδ. Ὀλυμπία.

Ἀλυάττης, υἱὸς Σαδυάττου, βασιλέως τῆς Λυδίας (617—560 π. Χ.), ἐξηκολούθησεν ἐπὶ ἓξ ἔτη ὃν ὁ πατήρ του ἤρχισε πόλεμον πρὸς ἅλωσιν τῆς Μιλήτου. Ἀπέστη ὅμως αὐτοῦ προσβληθεὶς ὑπὸ τῶν Μήδων καὶ Βαβυλωνίων ὑπὸ τὸν Κυαξάρην. Ἔκλειψις ἡλίου φοβήσασα αὐτὸν, τὸν ἐβίασε νὰ δεχθῇ τὴν εἰρήνην, καὶ τὸν Ἅλυν ποταμὸν ὡς σύνορον. Ἐβασίλευσε δ᾽ ἔτι 25 ἔτη, καὶ μετὰ θάνατον τῷ ἱδρύθη ἐν τῷ εὐρεῖ πεδίῳ παρὰ τῇ Γυγαίᾳ λίμνῃ μέγιστον μνημεῖον, ἔχον περιφέρειαν ἓξ σταδίων (Ἡρδ. Α, 25. 73. 93. — Στρβ. ΙΓ, 627).

Ἀλυζία, πόλις τῆς Ἀκαρνανίας, 15 στάδια ἀπὸ τῆς θαλάσσης, περιεῖχε ναὸν Ἡρακλέους, ἔχοντα εἰκόνα τῶν ἄθλων τοῦ θεοῦ ὑπὸ Λυσίππου, ἀπαχθεῖσαν εἰς Ῥώμην (Ξεν. Ἑλλ. Ε, 4, 68.—Cic. ad fam. XVI, 2). Ἐρείπια σώζονται εἰς Κανδύλαν.

Ἄλυκος, ὄνομα δύο ποταμῶν τῆς Σικελίας, πρὸς Ν ῥέοντες. Ὁ ἀνατολικώτερος, παραρρέων ἁλυκὰς, ἐξ ὧν καὶ τὸ ὄνομα, ἦν τὸ σύνορον τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Καρχηδονικῶν κτήσεων ἐν Σικελίᾳ (Διόδ. ΙΕ, 17.—Πλούτ. Τιμολ. ΚΔ).

Ἀλτῆρες ἐξ ἀρχαίου ἀγγείου

Ἅλυς, ἐπίσημος ποταμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐξ Ἀντιταύρου πηγάζων, ῥέει διὰ τοῦ Πόντου εἰς τὸν Εὔξεινον (Ἡρδ. Α, 72.—Θουκ. Α, 16).

Ἀλφειὸς, ὁ μέγιστος τῶν ἐν Πελοποννήσῳ ποταμῶν, μῆκος ἔχων 16 μιλίων. Κατὰ Παυσανίαν (Ε, 7. Η, 44), πηγάζων

ἐκ τοῦ ὄρους Πάρνωνος, κατὰ τὴν Φυλακήν, ῥέει ΒΔ διὰ τῆς Τεγεάτιδος, ἠφανίζετο ὑπὸ γῆν κατὰ τὸ βόρειον ὄρος, ἀνεφαίνετο εἰς τὴν Ἀσέαν, καὶ ἐκ νέου εἰς καταβόθρας βυθιζόμενος, ἔρρεε τέλος ἐκ τῆς νοτίας γωνίας τοῦ πεδίου τῆς Μεγαλοπόλεως, εἰς πηγάς, πρὸς τὴν πόλιν Ἡραίαν ΒΔ, καὶ ἐκεῖθεν Δ πρὸς Ὀλυμπίαν, ἔνθα ἐξέβαλλεν εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος, τὴν Τριφυλίαν χωρίζων ἀπὸ τῆς Ἤλιδος. Νῦν τὸ πρὸ τῶν καταβοθρῶν μέρος λέγεται Σαρανταπόταμον, τὸ δὲ λοιπὸν κοινῶς Ῥουφιάς. Κατὰ Παυσανίαν καὶ Στράβωνα, ἀπὸ τῶν δευτέρων καταβοθρῶν ἡνοῦτο δι' ὑπογείας αὔλακος μετὰ τῶν πηγῶν τοῦ Εὐρώτα. Τὰ κυριώτερα παραποτάμια αὐτοῦ εἰσὶν ἐκ βορρᾶ ὁ Ἑλίσσων, ὁ Βρενθεάτης, ὁ ὡραῖος Λάδων, ὁ Παρθενίας, ὁ Ἀρπινάτης, ὁ Κλάδεος παρὰ τὴν Ὀλυμπίαν, ὁ Ἐνιπεύς. Ἐκ νότου δὲ ὁ Καρνίων, ὁ Ἀχελῷος, ὁ Σελινοῦς. Κατὰ τὴν μυθολογίαν ἦν ὁ Ἀλφειὸς υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Θέτιδος (Ἡσιοδ. Θεογ. 338). Εἰς τὴν θήραν ἐπιδιωχθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ ἡ νύμφη Ἀρέθουσα, κατέφυγεν εἰς τὴν ἐν τῷ λιμένι τῶν Συρακουσῶν νῆσον Ὀρτυγίαν, καὶ μετεμορφώθη ἐκεῖ εἰς κρήνην· ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀλφειὸς τότε, εἰς ποταμὸν μεταμορφωθείς, ἔδυ ὑπὸ τὴν θάλασσαν μέχρι Συρακουσῶν, καὶ ἡνώθη μετὰ τῆς Ἀρεθούσης (Παυσ. Ε, 7, 2). Κατ' ἄλλην παράδοσιν ἦν ἡ Ἄρτεμις ἥτις ὑπὸ τοῦ Ἀλφειοῦ κατεδιώχθη μέχρι τῆς Ὀρτυγίας, ἢ μέχρι τῶν ἐν Ἤλιδι Λετρινῶν, ἔνθα πηλῷ ἐπιχρισθεῖσα, κατέστη ἀγνώριστος. Εἰς ἀμφότερα δὲ ταῦτα τὰ μέρη ὑπῆρχε ναὸς τῆς Ἀλφειαίας Ἀρτέμιδος.

'Αλφεσίβοια, 1) θυγάτηρ τοῦ Φηγέως, σύζυγος τοῦ Ἀλκμαίωνος, ὅστις τὴν ἐγκατέλιπεν ὅτε ἐκ δευτέρου ἐμάνη (Παυσ. Η, 24, 4)· κατὰ δὲ Ἀπολλόδωρον (Γ, 7, 5) Ἀρσινόη. Ὀργιζομένην κατὰ τῶν ἀδελφῶν της διότι ἐφόνευσαν τὸν Ἀλκμαίωνα (ἴδ.), τὴν ἐνέκλεισαν οὗτοι εἰς κιβωτὸν, καὶ τὴν ἔφεραν εἰς Τεγέαν, πρὸς τὸν ξένον αὐτῶν Ἀγαπήνορα, λέγοντες ὅτι αὐτὴ ἦν ἡ φονεύσασα τὸν Ἀλκμαίωνα, καὶ ἐνταῦθα πιθανῶς ἐθανατώθη. Κατ' ἄλλους δ' ἐξεδίκησεν ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν της τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός της (Propert. I, 15, 15). — 2) Μήτηρ τοῦ Ἀδώνιδος (ἴδ.).

'Αλφιτώ, ἴδ. Ἔμπουσα.

'Αλῶα, ἑορτὴ τοῦ Διονύσου καὶ τῆς Δήμητρος ἐν Ἐλευσῖνι, κατὰ τὸν χρόνον τῶν ἀλωείων.

'Αλωάδαι ἢ **'Αλωεῖδαι,** ὁ Ὦτος καὶ ὁ Ἐφιάλτης, υἱοὶ τῆς Ἰφιμεδείας καὶ τοῦ Ἀλωέως, υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, ἢ υἱοὶ τοῦ Ποσειδῶνος αὐτοῦ. Ηὔξανον ἀνὰ πᾶν ἔτος πῆχυν ὅλον κατὰ πλάτος καὶ ὀργυιὰν καθ' ὕψος, ὥστε, ὅτε ἐγένοντο ἐννεαέτεις, εἶχον 9 ὀργυιῶν ὕψος καὶ πάχος 9 πήχεων. Σωρεύσαντες ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου τὴν Ὄσσαν καὶ ἐπ' αὐτῆς τὸ Πήλιον, ἠπείλουν τὸν οὐρανόν (Ὀδ. Λ, 305). Τὸν Ἄρην συλλαβόντες, εἶχον δέσμιον εἰς χαλκοῦν ἀγγεῖον ἐπὶ 13 μῆνας· ἀλλ' ἡ μητρυιὰ αὐτῶν Ἐρίβοια κατήγγειλε τοῦτο τῷ Ἑρμῇ, ὅστις ἀπηλευθέρωσε τὸν θεὸν, ἐντελῶς ἐξησθενημένον (Ἰλ. Ε, 385)· κατετόξευσε δ' αὐτοὺς ὁ Ἀπόλλων πρὶν ἢ ἡβήσωσι. Κατὰ μεταγενεστέρους μύθους ἠράσθησαν τῆς Ἥρας καὶ τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ ὅτε αὕτη ἐν Νάξῳ διέφυγεν, ὡς ἔλαφος πηδήσασα μεταξύ των, θελήσαντες ν' ἀκοντίσωσιν αὐτήν, ἐφονεύθησαν ἀμοιβαίως (Ἀπολλόδ. Α, 7, 4). Ἐν δὲ τῷ Ἅδῃ ἐτιμωροῦντο νῶτα πρὸς νῶτα εἰς κίονα δεδεμένοι, ὑπὸ ὄφεων δακνόμενοι, καὶ νυκτικόραξ (ὦτος) ἐβασάνιζεν αὐτοὺς διαρκῶς διὰ τῶν κραυγῶν του. — Κατὰ τοὺς ἐν Βοιωτίᾳ Θρᾷκας ἦσαν ἐξ ἐναντίας οἱ Ἀλωάδαι οἱ τὴν λατρείαν τῶν Μουσῶν εἰς τὸν Ἑλικῶνα εἰσαγαγόντες, καὶ τὴν Ἄσκραν καὶ ἄλλας πόλεις ἱδρύσαντες. Οἱ τάφοι αὐτῶν ἐδείκνυντο ἐν Ἀνθηδόνι καὶ ἐν Νάξῳ, ἔνθα καὶ ὡς ἥρωες ἐτιμῶντο, καθ' ὅσον θρᾳκικὴ ἀποικία καὶ εἰς Νάξον εἶχε μεταβῇ. Ὑπετέθησαν δ' ὡς αἰνιττόμενοι τὴν γεωπονίαν (ἀλωὴ), καὶ τὰς ἐξ αὐτῆς μεγάλας προόδους τῆς ἀνθρωπότητος.

'Αλωπεκή καὶ **'Αλωπεκαί,** δῆμος παρ' Ἀθήναις (Ἀγγελόκηποι), ἔχων ναὸν Ἀφροδίτης, πατρὶς τοῦ Ἀριστείδου καὶ τοῦ Σωκράτους.

'Αλωπεκόννησος, πόλις αἰολικὴ ἐν τῇ θρᾳκικῇ χερσονήσῳ.

'Αμαδρυάδες, ἴδ. Νύμφαι.

'Αμαζόνες, κατὰ τὰς παραδόσεις, ἔθνος γυναικῶν μαχίμων, αἵτινες ἐκ Σκυθίας, τοῦ Τανάϊδος καὶ τῆς Μαιώτιδος λίμνης εἰς τὸν ἐν Καππαδοκίᾳ ποταμὸν Θερμώδοντα καὶ τὴν πόλιν Θεμίσκυρα ἐν τοῖς μυθικοῖς χρόνοις μεταβᾶσαι, ἢ τ' ἀνάπαλιν (Ἡρόδ. Δ, 110—117), ἔζων καὶ ἐπολιτεύοντο καθ' ἑαυτάς, ἄνευ ἀνδρῶν, μόνον μετὰ τῶν γειτόνων αὐτῶν Γαργαρέων, τῶν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Καυκάσου οἰκούντων ἐνίοτε κοινωνοῦσαι, καὶ ἐκ τῶν παιδίων αὐτῶν τὰ μὲν ἄρρενα εἰς τοὺς πατέρας των ἐκπέμπουσαι, τὰ θήλεα δὲ μόνον παρ' ἑαυταῖς διατηροῦσαι καὶ ἀνατρέφουσαι εἰς πολεμικὴν δίαιταν· δι' ὃ καὶ ἵνα μὴ κωλύωνται εἰς τὴν τόξευσιν καὶ τὴν ὁπλασκίαν, ἐλέγετο ὅτι παιδιόθεν ταῖς ἀπεκόπτετο ὁ δεξιὸς μαστὸς, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα Ἀμαζόνες ἔφερον. Ἀλλ' ὀρθότερον ἴσως δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ μῦθος προῆλθεν ἐκ τοῦ ὀνόματος. Ἀπεδίδοντο δ' αὐταῖς πολλαὶ καὶ ποικίλαι ἐκστρατεῖαι καὶ πολεμικαὶ πράξεις ἐν τοῖς προϊστορικοῖς χρόνοις. Ἐκ τῆς Σκυθίας λέγονται εἰσβαλοῦσαι εἰς τὴν Θρᾴκην, ἐκ τοῦ Θερμώδοντος εἰς τὴν Συρίαν καὶ τὰ δυτικώτερα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἐν Λυκίᾳ προσέβαλον τὸν βασιλέα Ἰοβάτην, ἀλλ' ὁ Βελλεροφῶν τὰς κατετρόπωσε (Ἰλ. Ζ, 166). Νέος ἔτι ὁ Πρίαμος, ἐπολέμησε κατ' αὐτῶν ἐν Φρυγίᾳ (Ἰλ. Γ, 179), ἀλλὰ μετὰ ταῦτα τὸν ἐβοήθησαν εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, καὶ πολλάκις συνεπλάκησαν μετὰ τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Θησεύς, προσβαλὼν αὐτὰς κατὰ τὸν Θερμώδοντα, ἥρπασε τὴν βασίλισσαν αὐτῶν Ἀντιόπην ἢ Ἱππολύτην, ἧς καὶ ὁ τάφος μετὰ ταῦτα ἐδείκνυτο ἐν Ἀθήναις (Πλ. Ἀξίοχ. σ. 364. — Παυσ. Α. 1, 2). Τούτου ἕνεκεν ἐξεστράτευσαν αὐταὶ ἔπειτα καὶ κατὰ τῶν Ἀθηνῶν (Πλούτ. Θησ. ΚΖ). Ἀπίθανον δὲν εἶναι πᾶς ὁ μῦθος νὰ ἔλαβε τὴν γέννησίν του ἐκ τῆς ὑπερόχου θέσεως ἣν οἱ Ἕλληνες ἐμάνθανον ὅτι παρά τισι τῶν Ἀσιανῶν ἐθνῶν κατεῖχον αἱ γυναῖκες, ὥστε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ οὐχὶ τῶν πατέρων ἦσαν ἐπώνυμοι. Πολλοὶ τῶν ἐπισημοτέρων γλυπτῶν ἐφιλοτέχνησαν Ἀμαζόνας, ὁ Φειδίας, ὁ Πολύκλειτος, ὁ Κρησίλαος, καὶ Ἀμαζονομαχία ἐστὶ πολλάκις τὸ ἀντικείμενον τῶν γλυπτικῶν συνθέσεων τῶν ζωοφόρων, ὡς εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις ναὸν τῆς Νίκης, καὶ ἐπὶ σαρκοφάγων.

Ἐκ σαρκοφάγου ἐν Ῥώμῃ

'Αμαθοῦς, πόλις ἀρχαιοτάτη, μία τῶν ἐννέα κυριωτέρων πόλεων τῆς Κύπρου, κατὰ τὴν μεσημβρινὴν αὐτῆς παραλίαν. Εἶχεν ἐπίσημον ναὸν τῆς Ἀφροδίτης, συλλατρευομένης ἐνταῦθα μετὰ τοῦ Ἀδώνιδος (Ἡρδτ. Ε. 105. —Ov. Am. III, 15, 15). Παρέκειντο δὲ πλούσια χαλκωρυχεῖα (Ov. Met. X, 220, 530).

'Αμάλθεια (ἐκ τοῦ ἀμαλθεύειν, τρέφειν, Ἡσύχ.), ἡ αἶξ ἡ θρέψασα τὸν Δία ἐν Κρήτῃ, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἔπειτα εἰς τοὺς ἀστέρας μετατεθεῖσα· ἤ, κατ' ἄλλους, ἡ κόρη τοῦ Μελισσέως (ἢ Ὠκεανοῦ, Ἡλίου, Αἱμονίου, Ὠλενοῦ), ἡ τὸν Δία θρέψασα διὰ τοῦ γάλακτος τῆς αἰγός. Τὸ δὲ θραυσθὲν κέρας τῆς Ἀμαλθείας ὁ θεὸς ἐδώρησεν εἰς τὰς τροφούς του, δοὺς αὐτῷ τὴν ἰδιότητα νὰ μένῃ πάντοτε πλῆρες πάντων τῶν ἀγαθῶν ἃ ἤθελον ἐπιθυμήσει (Σχολ. Καλλιμ. Ὕμν. εἰς Δία, 49.—Λουκ.—Ἡσύχ.).

’Αμαλθεῖον, λαμπρὰ ἔπαυλις τοῦ Ἀττικοῦ ἐν Ἠπείρῳ, ἐν ᾗ ἤγειρε καὶ ναὸν, κοσμήσας αὐτὸν διὰ γλυφῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν μῦθον τῆς Ἀμαλθείας (Cic. 42 legg. II, 3, 7. Ad. Att. I, 13, 1. II, 1, 11).

’Αμανὸς, τραχὺ καὶ ἀπότομον ὄρος, μέρος τοῦ ἐν Κιλικίᾳ Ταύρου (Στρβ. ΙΑ, 535), κατοικία λῃστῶν οὓς ἐξωλόθρευσεν ὁ Κικέρων (Cic. ad fam. II, 10. III, 8. XV. 4. Ad. Att. V, 20). Ἡ δι' αὐτοῦ δίοδος ἐκαλεῖτο Ἀμανικαὶ ἢ Ἀμανίδες πύλαι, αἱ «πύλαι τῆς Κιλικίας καὶ τῆς Συρίας» (Ξεν. Ἀνάβ. Α, 4.).

’Αμαντία, ἑλληνικὴ πόλις ἐν Ἰλλυρίᾳ (Cæs. b. c. III, 12, 40).

’Αμαξιτὸς, πόλις τρωϊκὴ, ἧς τοὺς κατοίκους ὁ Λυσίμαχος μετῴκισεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν Τρωάδα. Παρ' αὐτῇ τὸ Τραγασαῖον ἁλοπήγιον, ἐξ οὗ ἡ ἀκτὴ ἁλίσιον πεδίον ἐλέγετο (Θουκ. Η, 101. — Ξεν. Ἑλλ. Γ, 1, 13. — Στρβ. Ι, 173. ΙΓ, 604).

’Αμάρακος, ἄνθος εὐῶδες, χρήσιμον πρὸ πάντων εἰς πλοκὴν στεφάνων καὶ κατασκευὴν ἀρωμάτων, πρὸ πάντων ἐν Κύπρῳ.

’Αμαρυγκεὺς, υἱὸς τοῦ Ὀνησιμάχου, ἢ τοῦ Ἀλέκτορος, βασιλεὺς τῶν Ἐπειῶν ἐν Ἤλιδι, μετὰ τοῦ Αὐγείου ἀντιστὰς εἰς τὸν Ἡρακλέα. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Διώρης, πλεύσας εἰς Τροίαν μετὰ 12 πλοίων, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Θρᾳκὸς Πειρόου (Ἰλ. Β, 622. Δ, 518).

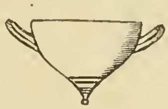
’Αμάσεια, καθέδρα τῶν βασιλέων τοῦ Πόντου, ἐν ᾗ ἐγεννήθη ὁ Στράβων (Στρβ. ΙΒ, 56).

’Αμαρύσια καὶ **’Αμαρύνθια,** ἑορτὴ τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Ἀμαρύνθῳ τῆς Εὐβοίας, μετατεθεῖσα καὶ ἐν Ἀττικῇ εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς κατὰ τὸ Ἄθμηνον, λαβὸν ἐκ τούτου τὸ ὄνομα Ἀμαρύσιον (Μαρούσιον) (Παυσ. Α, 31, 3. — Στρβ. Ι, 448).

’Αμασις, Αἰγύπτιος, ἐκθρονίσας καὶ διαδεχθεὶς τὸν βασιλέα Ἀπρίην (570—526 π. Χ.), κατέστησε τὴν Αἴγυπτον προσιτωτέραν ἢ πρὶν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐπιτρέψας τοῖς Ἕλλησιν ἔγκτησιν ἐν αὐτῇ, ἀνέγερσιν ἰδίων ναῶν καὶ ἰδίαν διαδικασίαν (Ἡρδ. Β, 172).

’Αμαστρις, θυγάτηρ Ὀξυάθρου τοῦ ἀδελφοῦ Δαρείου, τοῦ τελευταίου βασιλέως τῆς Περσίας, ἐνυμφεύθη τὸν Κρατερὸν (Ἀρρ. Ζ, 4), καὶ τούτου διαζευχθεῖσα, ἔλαβεν εἰς δεύτερον σύζυγον (322 π. Χ.) Διονύσιον, τὸν τύραννον τῆς Ἡρακλείας, καὶ μετὰ τούτου τὸν θάνατον (302) τὸν ἐν Θρᾴκῃ Λυσίμαχον. Ὑπ' αὐτοῦ δὲ καταλειφθεῖσα, ἦρχε συνετῶς τῆς Ἡρακλείας, ὅτε ἐθανατώθη (285) ὑπὸ τῶν δύο υἱῶν της. Τὸ ὄνομά της δ' ἔδωκεν εἰς τὴν ἀρχαίαν πόλιν Σήσαμον (Ὁμ. Ἰλ. Β, 853), ἣν, κειμένην ἐπὶ ἀκρωτηρίου τῆς Παφλαγονίας, συνῴκισεν ἐκ νέου καὶ ἐκαλλώπισε.

’Αμβιξ, ἀγγεῖον εἰς ὀξὺ ἀπολῆγον, ἢ καὶ κάλυμμα ἀγγείου ὅμοιον σχῆμα ἔχον, πρὸς μεταλλουργικὰς ἐκβράσεις (Διοσκ. Κ, 110. — Ἀθήν. ΙΑ, 8).

Ἀρχαῖον κεράμινον ἀγγεῖον

’Αμβρόσια, ἑορτὴ τοῦ Διονύσου (Ἡσιόδ. Ἔργ. 504. — Τζέτς. Μέγ. Ἐτ. φ. Ληναιών).

’Αμβρυσος, πόλις τῆς Φωκίδος Ν τοῦ Παρνασσοῦ (Δίστομον).

’Αμέθυστος, πολύτιμος λίθος, ὑποτιθέμενος ὅτι οὐδετέρου τὴν ἐπιρροὴν τοῦ οἴνου. Ἀμέθυστα φάρμακα τὰ ὑποτιθέμενα ὅτι ἔχουσι τὴν αὐτὴν δύναμιν.

’Αμειψίας, κωμικὸς ποιητὴς, δὶς (τῷ 424 καὶ 417 π. Χ.) νικήσας τὸν Ἀριστοφάνην, εἰς τὰς Νεφέλας καὶ τὰς Ὄρνιθας. Αἱ ὑπερισχύσασαι κωμῳδίαι του ἐπεγράφοντο Κόννος καὶ Κωμασταί. Ἐλάχιστα ἀποσπάσματα αὐτοῦ σώζονται.

’Αμίλκας, 1) υἱὸς Μάγωνος, ὑπὸ Γέλωνος ἐν Ἱμέρᾳ ἡττηθεὶς καὶ φονευθεὶς, τῷ 480 π. Χ. (Ἡρδ. Ζ, 166). — 2) Πρέσβυς τῶν Καρχηδονίων πρὸς τὸν Μ. Ἀλέξανδρον (τὸ 332 π. Χ.), λίαν εὔγλωττος, εἰς θάνα-

τον δὲ καταδικασθεὶς ὅτε ἐπέστρεψε (Just. XXI, 6). — 3) Ἐν Σικελίᾳ στρατηγῶν τῷ 360 π. Χ., ἐνίκησεν ἐν Θέρμαις (Πολ. Α, 24), ἡττήθη δὲ τῷ 257 ἐν ναυμαχίᾳ κατὰ τὸ ἀκρωτήριον Τύνδαριν. Ἠχμαλωτεύθη δ' ἐν Ἀφρικῇ ὑπὸ τοῦ Ῥηγούλου. — 4) Ἀμ. Βάρκας, πατὴρ τοῦ Ἀννίβου, ἐπίσημος στρατηγὸς τῆς Καρχηδόνος, ἀνδρειότατα ὑπερασπίσας (247 π. Χ.) κατὰ τῶν Ῥωμαίων τὰς τελευταίας καρχηδονικὰς κτήσεις ἐν Σικελίᾳ. Μετὰ δὲ τὴν ἀπώλειαν τῆς Σικελίας, ὑπέταξε (237—228) μέγα μέρος τῆς Ἱσπανίας διὰ στρατοῦ ὃν ἐκεῖ ὠργάνωσε, καὶ ἐκεῖ ἀπέθανεν. — 5) Ἄλλος Καρχηδόνιος στρατηγὸς, αἰχμαλωτευθεὶς ἐν Μελίτῃ. — 6) Ἕτερος ὁμοίως κατὰ τὸν καρχηδονικὸν πόλεμον, στρατηγῶν ἐν τῇ Ἄνω Ἰταλίᾳ καὶ τοὺς Γαλάτας κατὰ τῆς Ῥώμης ἐξεγείρας.

'Αμισὸς, πόλις ἐν Πόντῳ, πιθανῶς κτίσμα τῶν Ἀθηναίων, ἐνίοτε ἕδρα τοῦ Μιθριδάτου, ὅστις καὶ ηὔξησεν αὐτὴν, προσθεὶς τὴν συνοικίαν Εὐπατορίαν (Ἀππ. Μιθρ. Η, 33. — Στρβ. ΙΒ, 547).

'Αμισώδαρος, ἡγεμὼν τῆς Λυκίας, ὁ θρέψας τὸ τέρας τὴν Χίμαιραν. Οἱ υἱοί του Ἀτύμνιος καὶ Μάρις, ἐκστρατεύσαντες ὑπὲρ τῆς Τρωάδος, ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Νέστορος (Ἰλ. ΙΙ, 317).

Ἄμμα, μέτρον μήκους 40 πήχεων (60 ποδῶν).

Ἄμμων, θεὸς τῶν Αἰγυπτίων καὶ Λιβύων, ταυτισθεὶς μετέπειτα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων μετὰ τοῦ Διὸς, διότι ὁ χρησμὸς αὐτοῦ εἶχε τινὰ ὁμοιότητα πρὸς τὸν Δωδωναῖον, καὶ ἔκτοτε εἶχε ναοὺς ἢ βωμοὺς ἐν Λακωνίᾳ, ἐν Θήβαις, ἐν Παλλήνῃ, ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ. Κατ' ἀρχὰς ἦν, φαίνεται, ἡ λατρεία ἐγχώριος ἐν Θήβαις ταῖς Αἰγυπτιακαῖς, ὅθεν διεδόθη καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἀφρικῆς. Παρίστατο δὲ ὡς κριοῦ κεφαλὴν ἔχων, διότι, καθ' Ἡρόδοτον (Β, 42), ὅτε ὁ Ἡρακλῆς ἐπέμεινε νὰ ἰδῇ τὸν Δία, μὴ θέλων ὁ θεὸς νὰ δειχθῇ, περιεβλήθη κριοῦ δέρμα καὶ κεφαλὴν, καὶ οὕτω τῷ ἐπεφάνη. Τινὲς ὅμως τῶν νεωτέρων ἠθέλησαν νὰ ἐξηγήσωσι τὴν παράστασιν ὡς αἰνιττομένην τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν. Ὁ κυριώτερος ναὸς αὐτοῦ ἦν ἐν μιᾷ τῶν λιβυκῶν

ὀάσεων ἥτις ἐκαλεῖτο Ἀμμώνιον, πολυτελέστατος (Curt. IV, 31, 24), καὶ ἐκεῖ ἐχρησμοδότει διὰ σημείων. Ἐπισκεφθεὶς δ' αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος, ἠξίου ὅτι ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ ὡς υἱὸς αὐτοῦ (Ἀρρ. Γ, 4). Παρὰ τῇ Ὀάσει δ' ὑπῆρχε καὶ ἁλικὴ, «ἅλς Ἀμμωνιακή.»

'Αμμώνιος, 1) ὁ ἐπιλεγόμενος Σακκᾶς, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, γεννηθεὶς 243 ἢ 244 μ. Χ., χριστιανὸς ἐπανελθὼν εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν, ἱδρυτὴς τῆς Νεοπλατωνικῆς φιλοσοφίας, διδάσκαλος τοῦ Λογγίνου, τοῦ Ὠριγένους καὶ τοῦ Πλωτίνου. — 2) Ἐπίσης ἐξ Ἀλεξανδρείας, ἀκμάσας περὶ τὰ 400 μ. Χ., γραμματικὸς, οὗ σώζεται ἡ «περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων,» ἤτοι περὶ συνωνύμων πραγματεία. — 3) Υἱὸς Ἑρμίου, φιλόσοφος καὶ μαθηματικὸς, διδάσκων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ περὶ τὰ 500 μ. Χ. τὴν φιλοσοφίαν. Τούτου σώζονται σχόλια εἰς Ἀριστοτέλην καὶ εἰς Πορφύριον.

'Αμνηστεία, ἐν ἐμφυλίοις ταραχαῖς ὑπὸ

τῆς νικώσης μερίδος τοῖς ἡττωμένοις χορηγουμένη, ἐπὶ λήθη τῶν ἀμοιβαίων κακουργιῶν. Τοῖς δ' ἄλλοις οὐ μνησικακοῦντες, δημοκρατούμενοι τὸ λοιπὸν ξυνεπολίτευον (Θουκ. Η, 73). Ἀφῄρει ἑπομένως πᾶσαν τῶν προηγουμένων πολιτικῶν πράξεων, ἐνίοτε δὲ καὶ ἄλλων, εὐθύνην. Ἡ ἐπισημοτάτη ἀμνηστία ἐν Ἀθήναις ἦν ἡ ὑπὸ τοῦ Θρασυβούλου, μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν Λ, ἐπὶ Εὐκλείδου ἄρχοντος (403 π. Χ.) δοθεῖσα, ἐξ ἧς μόνοι οἱ Λ καὶ οἱ μετ' αὐτοὺς Δέκα ἐξῃρέθησαν, ὡς καὶ οἱ Ἕνδεκα, οἷς ὅμως ἐπετράπη, ἂν ἤθελον, νὰ δώσωσιν εὐθύνας, ἤτοι νὰ ὑπερασπίσωσιν ἑαυτοὺς ἐπὶ δικαστηρίου. Ἐν Ἀνδοκίδῃ (π. Μυστ. 90) διετηρήθη ὁ ὅρκος τῆς ἀμνηστίας ταύτης καὶ ἔχει οὕτω· «Καὶ οὐ μνησικακήσω τῶν πολιτῶν οὐδενί, πλὴν τῶν Τριάκοντα καὶ τῶν Ἕνδεκα, οὐδὲ τούτων ὃς ἂν ἐθέλῃ εὐθύνας διδόναι τῆς ἀρχῆς ἧς ἦρχε.»

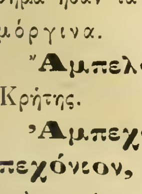
Ἀμνισὸς, ἐπὶ Ὁμήρου (Ὀδ. Τ, 188), Ἡράκλειον δ' ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων, πόλις τῆς Κρήτης παραθαλασσία παρὰ τῇ Κνωσσῷ.

Ἀμοργὸς, μία τῶν Σποράδων, πατρὶς τοῦ ποιητοῦ Σιμωνίδου. Παρὰ Ῥωμαίοις ἦν τόπος ἐξορίας (Tac. Ann. IV, 30). Ἐπίσημα ἦσαν τὰ λινὰ αὐτῆς ὑφάσματα, τὰ ἀμόργινα.

Ἄμπελος, ἀκρωτήριον καὶ πόλις τῆς Κρήτης.

Ἀμπεχόνη, ἀμπέχονον, ἀμπεχόνιον, ἱμάτιον γυναικεῖον ἰδιαιτέρου τινὸς σχήματος (Rang. Ant. Hell. II, N, 861, σ. 532).

Ἄμπυξ, κόσμημα τῆς κεφαλῆς σύνηθες ταῖς ἐπισήμοις γυναιξὶ τῆς Ἑλλάδος, ὃ οἱ ποιηταὶ καὶ ταῖς θεαῖς ἀποδίδουσι, καὶ διὰ τοῦ ἐπιθέτου χρυσάμπυκες πολλάκις αὐτὰς χαρακτηρίζοντες (Ὁμ. Ἰλ. Χ, 468.—Αἰσχ. Ἱκέτ. 437. — Θεόκρ. Α. 33). Ὁ δὲ Πίνδαρος λέγει καὶ «κυανάμπυκα» (Ἀποσπ.), ὥστε φαίνεται ὅτι τὸ περίδεμα τοῦτο, εἶδος διαδήματος, ἦν διαφόρου ὕλης καὶ διαφόρων χρωμάτων, ἀλλὰ τὰ πολυτελέστερα ἐκ χρυσοῦ, ὃν ἐκόσμουν ἐνίοτε καὶ πολύτιμοι λίθοι κατὰ τὸν σχολιαστὴν τοῦ Εὐριπίδου (Ἑκ. 464). Τὸ αὐτὸ δὲ ὄνομα ἀπεδίδετο καὶ εἰς τοῦ ἵππου τὸ προμετωπίδιον (Ἀρρ. Τακτ. σ. 15. — Ξεν. Κυρ. Δ, 1. Ἀνάβ. Α, 7) ἐνίοτε ἔχον θύσσανον ἢ πτερὸν, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, ἐνίοτε ὂν πλὰξ ἁπλῆ πρὸς ὑπεράσπισιν.

Ἀμύητος, ἴδ. βέβηλος.

Ἀμυθάων, υἱὸς Κρηθέως, ἔγγονος Αἰόλου, ἱδρυτὴς τῆς Πύλου.

Ἀμύκλαι, ἀρχαία πόλις Λακωνικὴ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 584), περὶ τὴν μίαν ὥραν νοτίως τῆς Σπάρτης κειμένη. Εἰς αὐτὴν κατῴκει ὁ Τυνδάρεως, πατὴρ τῆς Λήδας, δι' ὃ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῆς, οἱ Διόσκουροι ἐνίοτε, παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις κυρίως, ἐπιλέγονται Ἀμυκλαῖοι. Καὶ μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Δωριέων ἔμειναν οἱ Ἀχαιοὶ ἐν αὐτῇ· ἀλλὰ τῷ 750 π. Χ. ἐκυρίευσαν αὐτὴν οἱ Σπαρτιᾶται ὑπὸ τὸν Τήλεκλον, διότι οἱ κάτοικοι αὐτῆς, πολλάκις ἀνησυχήσαντες ἐξ ἐσφαλμένων εἰδήσεων περὶ ἐχθρικῶν ἐπιδρομῶν, εἶχον ἀπαγορεύσει τὴν διάδοσιν τοιούτων φημῶν τοῦ λοιποῦ. Περίφημον ἦν αὐτόθι τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος (Θουκ. Ε, 18), οὗ τὸ ἄγαλμα ἦν ἁπλοῦς χαλκοῦς κίων, εἰς ὃν προσετέθησαν κεφαλὴ, χεῖρες καὶ πόδες. Ἵστατο δ' ἐπὶ θρόνου, ἢ μᾶλλον ἐντὸς θρόνου καταγλύφου, ἔργου τοῦ ἐκ Μαγνησίας Βαθυκλέους, συγχρόνου τοῦ Κροίσου (Παυσ. Γ, 18, 9). Κατ' ἔτος δ' ἀνέθετον αἱ Σπαρτιάτιδες χιτῶνα εἰς τὸν θεόν.

Ἀμυκλαῖος, ἴδ. Δίυλλος.

Ἄμυκος, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, βασιλεὺς τῶν Βεβρύκων ἐν Βιθυνίᾳ, προκαλῶν τοὺς παρ' αὐτῷ προσπλέοντας ξένους εἰς πυγμαχίαν καὶ φονεύων αὐτοὺς, μέχρις οὗ μετὰ

τῶν Ἀργοναυτῶν συνεκπλεύσας ὁ Πολυδεύκης, τὸν ἐνίκησε καὶ ἐφόνευσεν (Ἀπολλ. Ῥόδ. Β, 1.—Θεόκρ. ΚΒ, 44).—2) Εἷς τῶν Κενταύρων (Ov. Met. XII, 245). — Κατὰ Βιργίλιον (Æ, XII, 509), υἱὸς τοῦ Πριάμου, ὀπαδὸς τοῦ Αἰνείου, φονευθεὶς ὑπὸ Τούρνου.

Ἀμυμώνη, ἴδ. Δαναός.

Ἀμύνανδρος, βασιλεὺς τῶν Ἀθαμάνων, συμμαχήσας μετὰ τῶν Αἰτωλῶν καὶ τῶν Ῥωμαίων κατὰ Φιλίππου Γ' τῆς Μακεδονίας. Ὅτε δ' ὁ Φίλιππος ἡνώθη μετὰ τῶν Ῥωμαίων, ὁ Ἀμύνανδρος συνεμάχησε κατ' αὐτῶν μετὰ τοῦ Ἀντιόχου τῆς Συρίας, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ἐκβληθείς, κατέφυγεν (191 π. Χ.) εἰς Αἰτωλίαν. Οἱ δ' Αἰτωλοί, ἀρνηθέντες νὰ τὸν παραδώσωσιν εἰς τὴν Ῥώμην, τὸν ἐπανέφερον εἰς τὸν θρόνον του τῷ 189 (Πολυβ. ΙΣΤ, 27, 18, 19. ΚΒ, 8. — Liv. ΚΖ, 30. Λ, 14. ΛΕ, 47. ΛΗ, 1).

Ἀμύντας, 1) πατὴρ τοῦ Φιλίππου, καὶ πάππος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ἦν υἱὸς Ἀρριδαίου, τὸν βασιλέα Παυσανίαν ἐξώσας (394 π. Χ.) καὶ διαδεχθείς, καὶ ἐκ τῆς γυναικός του Εὐρυδίκης τρεῖς υἱοὺς ἀποκτήσας, τὸν Ἀλέξανδρον, τὸν Περδίκκαν, τὸν Φίλιππον· ἀποθανὼν δὲ τὸ 370. — 2) υἱὸς Ἀνδρομένους, ἀνδρεῖος στρατηγὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ. Γ, 27), ὁ παρὰ τὴν γνώμην τῶν ἄλλων στρατηγῶν, τὸν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν ἐσχάτην προσβολὴν κατὰ τῆς Τύρου παρακινήσας (Διόδ. ΙΖ, 45), φονευθεὶς δ' εἰς ἄλλου φρουρίου πολιορκίαν (Ἀρρ. Γ, 27.— Curt. VII, 2, 10). — 3) Μακεδὼν ὑπὸ τὸν Δαρεῖον κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὑπηρετῶν, μετὰ τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην μετὰ 4,000 μισθοφόρων Ἑλλήνων εἰς Αἴγυπτον φυγών, ἐκεῖ δὲ φονευθεὶς ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων (Ἀρρ. Β, 6, 13).—4) Δημόσιος γραφεὺς ἐν Γαλατίᾳ, ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου, τὸ 43 π. Χ. βασιλεὺς ἀναγορευθείς, αὐτὸν δὲ μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ ἥτταν ἐγκαταλιπὼν ὑπὲρ τοῦ Ὀκταβίου. Ἀπέθανε τῷ 25 π. Χ. (Πλούτ. Ἀντ. ΞΑ. 63. —Δ. Κάσσ. ΜΖ, 48. Ν, 13).

Ἀμύντωρ, βασιλεὺς ἐν Θεσσαλίᾳ, κατηράσθη τὸν υἱόν του Φοίνικα, ἐποφθαλμιάσαντα τὴν μνηστήν του, δι' ὃ οὗτος ἔφυγε πρὸς τὸν Πηλέα (Ἰλ. Ι, 432. Κ, 266). Θελήσας νὰ ἐμποδίσῃ τὸν Ἡρακλῆ νὰ διέλθῃ διὰ τῆς χώρας, ἐφονεύθη ὑπ' αὐτοῦ (Ἀπολλόδ. Β, 7, 7).

Ἄμφεια, πόλις τῆς Μεσσηνίας, ἐπὶ τοῦ Ἀμφίτου ποταμοῦ. Παρ' αὐτῇ ἦν τὸ ἱερὸν τῆς Λιμνάτιδος Ἀρτέμιδος, ἔνθα συνέβη ἡ ὑπὸ τῶν Μεσσηνίων ἁρπαγὴ Σπαρτιατίδων, ἀφορμὴ τοῦ πρώτου Μεσσηνιακοῦ πολέμου (Παυσ. Δ, 5, 9).

Ἀμφιάραος, Ἀργεῖος, υἱὸς Ὀϊκλέως (ἢ Ἀπόλλωνος) καὶ Ὑπερμνήστρας, μάντις ἐπίσημος, ἀπόγονος τοῦ Μελάμποδος (Ov. XV, 244), μετέσχε τῆς Καλυδονίας θήρας καὶ τοῦ πλοῦ τῶν Ἀργοναυτῶν. Συμβασιλεύων μετὰ τοῦ Ἀδράστου, ἐξέβαλεν αὐτὸν τοῦ Ἄργους· ἀλλὰ φιλιωθεὶς πάλιν μετ' αὐτοῦ, ἐνυμφεύθη τὴν ἀδελφήν του Ἐριφύλην, καὶ ἔσχεν υἱοὺς τὸν Ἀλκμαίωνα καὶ τὸν Ἀμφιλόχιον. Μετέσχε δὲ καὶ τῆς ἐκστρατείας τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας· ὅτε δ' ἡττήθησαν, ἐπὶ τῆς φυγῆς του, εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ἰσμηνοῦ ποταμοῦ παρὰ τὸν Ὠρωπόν, ἐσχίσθη ἡ γῆ καὶ τὸν κατέπιε μετὰ τοῦ τεθρίππου του, (ὅρα ἀπέναντι εἰκόνα) καὶ ἔκτοτε τῷ ἀπεδόθησαν θεῖαι τιμαί, καὶ ἐν Ὠρωπῷ εἶχεν ἐπίσημον ναὸν (οὗ λείψανα σώζονται) καὶ μαντεῖον, καὶ ἑορτὴ ἐκεῖ ἤγετο πρὸς τιμήν του, τὰ Ἀμφιαράϊα (Παυσ. Α, 34. 3. — Σχολ. εἰς Πίνδ. Ὀλ. Ζ, 154).

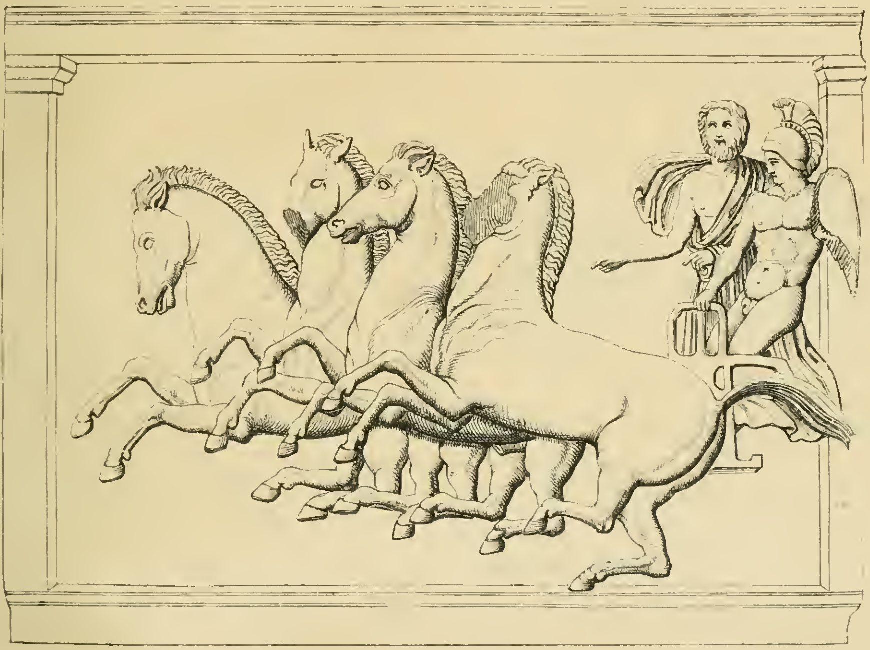
Ἀμφίβληστρον, 1) δίκτυον τῶν ἁλιέων (Ἡσίοδ. Ἀσπ. 215). — 2) Μανδύαι περὶ τοὺς ὤμους ῥιπτόμενοι (Σοφ. Τραχίν.—Αἰσχ. Προμ. 81.— Εὐριπ. Ἑλέν. 1085). Τὸ αὐτὸ καὶ περίβλημα.

Ἀμφιδέαι, ἴδ. Ψέλλια.

Ἀμφίδουλος, ἴδ. δοῦλος.

Ἀμφιδρόμια (τά), παρὰ μεταγενεστέροις Ἀμφιδρομία (ἡ), παρ' Ἀθηναίοις

ἡ ἑορτὴ τῆς ὀνοματοθεσίας τοῦ νεογνοῦ, τελουμένη τὴν 5, 7 ἢ 10 ἡμέραν ἀπὸ τῆς γεννήσεως, δι' ὃ καὶ ἔλεγον ἑ β δ ό μ α ς ἢ ἑ β δ ο μ ά δ α, δ ε κ ά τ η ν θ ύ ε ι ν, ἑ σ τ ι ᾶ σ α ι. Πρὸ τῶν γονέων, συγγενῶν καὶ φίλων τὸ βρέφος περιήγετο περὶ τὴν ἑστίαν, ὡς τοῖς ἐφεστίοις θεοῖς συνιστώμενον, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἑορτῆς, κατ' ἄλλους δὲ (Σχολ. Ἀριστφ. Λυσίστρ. 758) ἐκ τοῦ ὅτι οἱ προσκεκλημένοι ἐβάδιζον περὶ τὸ βρέφος ὅτε τῷ ἔδιδον τὸ ὄνομα. Ἐτελεῖτο δ' ἡ ἑορτὴ τὸ ἑσπέρας, καὶ παρετίθετο εὔθυμον δεῖπνον, τῆς

ΑΜΦΙΑΡΑΟΣ Ἀρχαῖον ἀνάγλυφον ἐξ Ὠρωποῦ

θύρας τῆς οἰκίας κοσμουμένης διὰ κλάδων ἐλαίας ἂν τὸ νεογνὸν ἦτο ἄρρεν, δι' ἐρίων δ' ἂν ἦτο θῆλυ, καὶ δῶρα (γ ε ν έ θ λ ι ο ι δ ό σ ε ι ς) προσεφέροντο εἰς αὐτὸ καὶ εἰς τοὺς γονεῖς. Καὶ πρὸ τῶν δικαστηρίων δὲ ἡ τελετὴ αὕτη ἴσχυεν ὡς ἀπόδειξις ὅτι ὁ πατὴρ εἶχεν ἀναγνωρίσει τοῦ τέκνου τὴν γνησιότητα.

Ἀμφιεστρίδες, στρωμάτων ἐπιβλήματα (Πολυδ.).

Ἀμφιθέατρον, ἴδ. Θ έ α τ ρ ο ν.

Ἀμφίκλεια, καὶ Ἀ μ φ ι κ α ι α, προσέτι δ' ἐπί τινα χρόνον καὶ Ὀ φ ι τ ε ί α καλουμένη, πόλις εἰς τὰ Β τῆς Φωκίδος (Ἡρ. Η, 33), εἶχεν ἱερὸν τοῦ Διονύσου, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι παρεῖχε τοῖς κατοίκοις τὴν χάριν νὰ παραγγέλλωσι καθ' ὕπνον συνταγὰς ἰαματικὰς (Παυσ. I, 33, 9). Νῦν Δαδί.

Ἀμφικράτης, γλύπτης ἐν Ἀθήναις ἐργασθεὶς περὶ τὸ 497 π. Χ. τὴν Λέαιναν ὡς θηρίον.

Ἀμφικτυονίαι ἢ **ἀμφικτυονία,** ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων ἑλληνικῶν χρόνων σύνδεσμος πόλεων ἢ λαῶν περιοίκων ἐπισήμου τινὸς ναοῦ, πρὸς κοινὴν καλλιέργειαν τῆς λατρείας αὐτοῦ, ἀνεξαρτήτως τῆς καταγωγῆς ἢ τῶν πολιτικῶν αὐτῶν διαιρέσεων. Ἐνίοτε ὅμως, ὡς ἐκ τοῦ συνδέσμου ἰσχυροποιούμενοι οἱ οὕτω συνασπιζόμενοι λαοί, ἐλάμβανον καὶ πολιτικὴν ἐπιρροὴν, καθ' ὃ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐθνικοῦ δικαίου μεταξύ των σεβόμενοι καὶ προστατεύοντες· ὥστε καὶ ὤμνυον, «μηδεμίαν πόλιν τῶν Ἀμφικτυονίδων ἀνάστατον ποιήσειν, μήθ' ὑδάτων ναματιαίων εἴρξειν μήτ' ἐν πολέμῳ μήτ' ἐν εἰρήνῃ· καὶ ἐάν τις συλᾷ τὰ τοῦ θεοῦ κτλ. τιμωρήσειν... πάσῃ δυνάμει»

(Αἰσχ. π. Πρεσβ. 115). Ἡ ἐπισημοτάτη Ἀμφικτυονία ἦν ἡ Δελφική, ἥτις καὶ Πυλαϊκὴ ἐλέγετο, διότι καὶ εἰς τὰς Θερμοπύλας συνεδρίαζεν. Ἐκ τῶν προϊστορικῶν χρόνων καταγομένη, συνίστατο καὶ μετὰ ταῦτα ἐκ τῶν αὐτῶν ὡς καὶ κατ' ἀρχὰς λαῶν, καίτοι μὴ ἐχόντων πλέον πάντων τὴν αὐτὴν ἀρχικὴν αὐτῶν σπουδαιότητα. Ἦσαν δ' αὐτοὶ οἱ Θεσσαλοί, οἱ Δωριεῖς, οἱ Ἴωνες, οἱ Περραιβοί, οἱ Μάγνητες, οἱ Λοκροί, οἱ Αἰνιᾶνες, οἱ Φθιῶται, οἱ Μαλιεῖς, οἱ Φωκεῖς καὶ οἱ Δόλοπες, ὡς καὶ οἱ τούτων ἄποικοι, οὐχὶ δὲ καὶ αἱ ἐπίλοιποι πόλεις, εἰ καὶ πολλάκις ὁ δεσμὸς «τὸ (κοινὸν) τῶν Ἑλλήνων συνέδριον» ἐτι-

τλοφορεῖτο. Καὶ ὑπέστη μὲν ὁ κατάλογος μεταρρυθμίσεις τινὰς κατὰ καιροὺς (Rang. Ant. Hell. II, Σ. 319), ἀλλὰ κυρίως κατὰ τὸ τέλος τοῦ Φωκικοῦ πολέμου (346 π. Χ) ὁ Φίλιππος, ἐπὶ προφάσει τιμωρίας τῶν Φωκέων, ἀντικατέστησεν εἰς τὸν δεσμὸν τοὺς Μακεδόνας, μείναντας ἐν αὐτῷ καὶ ἀφ' οὗ ἐπανῆλθον εἰς αὐτὸν οἱ Φωκεῖς ἕνεκα τῆς ἀνδρείας αὐτῶν ἀντιστάσεως κατὰ τῶν Γαλατῶν· καὶ ἔκτοτε μετεχειρίσθησαν αὐτός τε καὶ ὁ Ἀλέξανδρος τὴν δελφικὴν ἀμφικτυονίαν καὶ ὡς ὄργανον τῆς πολιτικῆς των. Μετερρύθμισε δὲ τὸν δεσμὸν ὁ Αὔγουστος (Παυσ. Ι, 3), ἀντὶ πόλεων ὧν εἶχεν ἀποσβεσθῇ ἡ ἐπισημότης ἄλλας ἐκ τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἀνθουσῶν ἀντικαταστήσας, καὶ ἐν ἄλλοις καὶ τὸ Ἄκτιον, ἔνθα εἶχε νικήσει τὸν Ἀντώνιον. Ἐπολέμησε δ' ὁ δεσμὸς κατὰ τῆς Κρίσσης (τῷ 596—586), Φωκίδος (355—346), Ἀμφίσσης (340—339), Αἰτωλῶν (280). Ὁ δεσμὸς οὗτος ἐλέγετο παναρχαίως ἱδρυθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀκρισίου, βασιλέως τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Λαρίσης (Στρβ. Θ, 420)· συνήρχετο δὲ δὶς τοῦ ἔτους εἰς συνεδριάσεις, Πυλαίας καλουμένας, τὸ μὲν ἔαρ συνήθως εἰς Δελφούς, τὸ δὲ φθινόπωρον εἰς τὰς Θερμοπύλας, παρὰ τῷ ναῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Ἀνθήλῃ, ὅπου ἦν καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀμφίωνος, εἰς ὃν ἄλλοι ἀπέδιδον τὴν σύστασιν τῆς Ἀμφικτυονίας (Ἡρδ. Ζ, 20). Ἴσως δὲ αἱ δύο ἕδραι αὐτῆς ἀποδεικνύουσιν ὅτι κατηρτίσθη ἐκ δύο κατ' ἀρχὰς ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξαρτήτων δεσμῶν. Ἦσαν δ' οἱ εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῶν πόλεων πεμπόμενοι ἀντιπρόσωποι διττοί, οἱ Ἱερομνήμονες καὶ οἱ Πυλαγόραι, ἐκεῖνοι, ὡς φαίνεται, οἱ κυρίως ἀποφασίζοντες, οὗτοι δ' οἱ συνηγοροῦντες, καίτοι ἐπίσης ψῆφον ἔχοντες. Φαίνεται δ' ὅτι αἱ πόλεις ἔπεμπον οὐχὶ ἀνὰ ἕνα, ἀλλὰ καὶ πλείονας ἂν ἤθελον, ἀλλ' ἀνὰ μίαν ψῆφον ὁμοῦ ἔχοντας, πλὴν ἴσως ἐπὶ τῶν Αἰτωλῶν, οἵτινες πιθανῶς ηὔξησαν αὐθαιρέτως τὰς ψήφους των (Ant. hell. Ἰδ. ἀνωτ.). Πλὴν δὲ τῆς Δελφικῆς, ἐπίσημος Ἀμφικτυονία ἦν καὶ ἡ τῆς Καλαυρίας (Πόρου), περὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος, περιλαμβάνουσα τὴν Ἐπίδαυρον, τὴν Ἑρμιόνην, τὴν Αἴγιναν, τὰς Ἀθήνας, τὰς Πρασιάς, τὴν Ναυπλίαν, καὶ τὸν Μινύειον Ὀρχομενὸν (Στρβ. Η, 376)· ἄλλαι ἦσαν ἐν Ὀγχηστῷ τῆς Βοιωτίας, ἐπίσης περὶ τὸ Ποσειδώνιον· ἡ ἐν Δήλῳ, ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Δηλίου Ἀπόλλωνος, περιλαμβάνουσα καὶ τὰς πέριξ Κυκλάδας, εἰς ἣν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἔπεμπον τὴν δηλίαν θεωρίδα.

Ἀμφικτύων, υἱὸς τοῦ Δευκαλίωνος καὶ τῆς Πύρρας, νυμφευθεὶς τὴν θυγατέρα Κραναοῦ, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, ἐξεθρόνισε τὸν πενθερόν του καὶ τὸν διεδέχθη, ἐκβληθεὶς εἶτα καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ Ἐριχθονίου. Ἐθεωρεῖτο δ' ὡς ὁ ἱδρυτὴς τῆς Δελφικῆς ἀμφικτυονίας, δι' ὃ καὶ εἶχε ναὸν εἰς Ἀνθήλην τῆς Φωκίδος (Ἡρδ. Ζ, 200).

Ἀμφιλοχία, ἐπαρχία ἠπειρωτικὴ Α τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου. Πρωτεύουσα Ἄργος Ἀμφιλοχικόν.

'Αμφίλοχος, ἴδε 'Αλκμαίων.

'Αμφίπολις, πόλις μακεδονικὴ εἰς 3 μιλίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, περιρρεομένη ἑκατέρωθεν ὑπὸ τοῦ Στρυμόνος, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα. 'Εκαλεῖτο πρὶν Αἱ ἐννέα ὁδοὶ (Ἡρδ. Α, 114). Οἱ πρῶτοι αὐτῆς κάτοικοι, οἱ Θρᾶκες Ἤδωνες, ἐπὶ μακρὸν τὴν ὑπερήσπισαν κατὰ τοῦ 'Αρισταγόρου τοῦ Μιλησίου, καὶ κατὰ τῶν 'Αθηναίων, θελόντων νὰ τὴν ἀποικίσωσι (Ἡρδ. Θ, 75. —Θουκ. Δ, 102). Τῷ δὲ 437 π. Χ. ὁ υἱὸς τοῦ Νικίου Ἅγνων, κατατροπώσας τοὺς Ἤδωνας, ᾤκισε τὴν 'Αμφίπολιν, ἀλλ' ἐκ πολιτῶν τῶν πλείστων μὴ 'Αθηναίων, δι' ὃ καὶ οἱ 'Αμφιπολῖται μετ' ὀλίγον ἀπέστησαν τῶν 'Αθηνῶν (Θουκ. Δ, 103. Ε, 18), καὶ μάτην ὁ 'Ιφικράτης ἐξεστράτευσε κατ' αὐτῶν. Παρεδόθησαν δ' ἔπειτα (358) εἰς Φίλιππον τὸν Μακεδόνα, καὶ παρέμειναν ὑπ' αὐτὸν καὶ τοὺς διαδόχους του. Κατ' ἀρχὰς ἐδημοκρατεῖτο ἡ πόλις, ἐπὶ Βρασίδου μετέστη εἰς ὀλιγαρχίαν, καὶ εἶτα ὑπερίσχυσε πάλιν ἡ δημοκρατικὴ μερίς. 'Επὶ Ῥωμαίων ἦν πρωτεύουσα μέρους τῆς Μακεδονίας. Ἦν δὲ πλουσία διὰ τοῦ ἐμπορίου καὶ διὰ τῶν μεταλλείων της (Θουκ. Α, 108.—Ἡρδ. Ε, 23.—Liv. XLV, 30).

Ἄμφις, υἱὸς 'Αμφικράτους, ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας, ἔγραψεν 26 δράματα, εἰς τὰς ἰδιωτικὰς σχέσεις περιστρεφόμενα, ὧν σώζονταί τινα λόγου ἄξια ἀποσπάσματα.

Ἄμφισσα (ν. Σάλωνα), ἡ μεγίστη τῶν πόλεων τῶν 'Οζολῶν Λοκρῶν, ἐν καταφύτῳ κοιλάδι (Ἡρδ. Η, 32), ΒΔ τῶν Δελφῶν εἰς τριῶν ὡρῶν ἀπόστασιν (Στρβ. Θ, 427. — Παυσ. Ι, 38, 4). 'Επειδὴ οἱ κάτοικοι αὐτῆς, καταλαβόντες καὶ οἰκήσαντες χωρίον ἐπάρατον τῶν Κρισσαίων, οἵτινες εἶχον βεβηλώσει τὸν ναὸν, ἐτελώνιζον τοὺς εἰς Δελφοὺς μεταβαίνοντας, οἱ 'Αμφικτύονες, προτροπῇ τῶν 'Αθηναίων, ἐκήρυξαν (τῷ 339) τὸν ἱερὸν πόλεμον κατ' αὐτῶν (Στρβ. Θ, 419, 427). Εἶχε δ' ἡ Ἄμφισσα ἰσχυρὰν ἀκρόπολιν (Liv. XXXVII, 6), καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων ἦν πόλις αὐτόνομος (Παυσ. Ι, 38, 4).

'Αμφιτρίτη, κόρη τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος, μιᾶς τῶν Νηρηίδων, σύζυγος τοῦ Ποσειδῶνος (Ἡσίοδ. Θεογ. 343. 930). 'Αποφεύγουσα τὸν γάμον, ἐκρύβη παρὰ τῷ Ἄτλαντι, παρ' ᾧ ὁ Ποσειδῶν πέμψας δελφῖνα, τὴν ἀνεῦρεν ('Απολλοδ. Α, 2, 2). Παρίσταται δ' ἐν τῇ τέχνῃ περιεστοιχισμένη ὑπὸ θαλασσίων τεράτων, ἢ ναυτικῶν συμβόλων.

'Αμφιτροπαί, δῆμος τῆς 'Αττικῆς ἀνήκων εἰς τὴν 'Αντιοχίδα φυλήν.

'Αμφιτρύων, υἱὸς 'Ακταίου, τοῦ βασιλέως τῆς Τίρυνθος, ἐφόνευσεν ἀκουσίως τὸν θεῖόν του 'Ηλεκτρύωνα, βασιλέα τῶν Μυκηνῶν, εἰς ὃν ἐπί τινος ἐκστρατείας κατὰ τοῦ Πτερελάου καὶ τῶν Ταφίων, εἶχεν ἐμπιστευθῆ προσωρινῶς τὸ βασίλειον καὶ τὴν κόρην του 'Αλκμήνην. Τότε ἐλθὼν μετὰ τῆς 'Αλκμήνης εἰς Θήβας, ἐζήτησε παρὰ Κρέοντος, τοῦ πρὸς μητρὸς θείου του, νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ κατατροπώσῃ τὸν Πτερέλαον, καὶ ὁ Κρέων τὸ ὑπεσχέθη, ἀπαιτήσας ὅμως παρὰ τοῦ 'Αμφιτρύωνος νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ συλλάβῃ ἀγρίαν τινὰ ἀλώπεκα, ἥτις ἦν ὠκυποδεστάτη, ὅπερ ὁ 'Αμφιτρύων ἔπραξε, ζητήσας καὶ λαβὼν παρὰ τοῦ 'Αθηναίου Κεφάλου τὸν κύνα του ὄντα καὶ αὐτὸν οὐχ ἧττον ὠκύπουν· ἀμφότερα δὲ τὰ ζῷα ἀπελίθωσεν ἐπὶ τῆς θήρας ὁ Ζεύς. Ὁ Πτερέλαος εἶχε χρυσῆν κόμην, ἥτις τὸν καθίστα ἀθάνατον. Ταύτην τῷ ἀπέκοψεν ἡ θυγάτηρ του, καὶ τότε ὁ 'Αμφιτρύων, κυριεύσας τὴν Τάφον, τὴν ἔδωκεν εἰς τὸν σύμμαχόν του Κέφαλον. 'Εν Θήβαις δ' ἐνυμφεύθη τὴν 'Αλκμήνην, ἥτις τῷ ἔδωκεν υἱὸν τὸν 'Ιφικλῆν, ἔτεκε δ' ἐκ τοῦ Διὸς τὸν Ἡρακλῆ. Ὁ δ' 'Αμφιτρύων ἔπεσεν ἐν μάχῃ κατὰ τῶν Μινυῶν (Ἡρδ. Ε, 59. — 'Απολλ. Β, 4, 10).

'Αμφίων, 1) καὶ Ζῆθος, δίδυμοι υἱοὶ τοῦ Διὸς καὶ τῆς 'Αντιόπης, ἀνεψιᾶς καὶ γυναικὸς τοῦ Λύκου βασιλέως τῶν Θηβῶν. Εἰς 'Ελευθερὰς γεννηθέντες καὶ ἐκτεθέντες εἰς

τὸν Κιθαιρῶνα, ἀνετράφησαν ὑπὸ ποιμένων· μαθόντες δ' ὅτι ὁ Λύκος εἶχε νυμφευθῇ δευτέραν γυναῖκα τὴν Δίρκην, ἥτις κατακλείσασα ἐβασάνιζε τὴν μητέρα των, ἐπῆλθον ἐν μέσῳ βακχικῆς ἑορτῆς, συνέλαβον αὐτὴν καὶ τὴν προσέδεσαν εἰς τὰ κέρατα ἀγρίου ταύρου, ὅστις τὴν ἔσυρε διὰ τῶν βράχων καὶ τὴν ἐφόνευσε· τὸ δὲ σῶμά της ἔρριψαν εἰς πηγὴν, ἥτις Δίρκη ἀπ' αὐτῆς ὠνομάσθη ('Απολλόδ. Γ, 5). Τοῦ μύθου τούτου ὑφίσταται παράστασις ἐν Ῥώμῃ εὑρεθεῖσα, ἐν τῷ Μουσείῳ δὲ τῆς Νεαπόλεως διατηρούμενον, ἐξαίσιον σύμπλεγμα, ἔργον Ἀπολλωνίου καὶ Ταυρίσκου (Pl. XXXV, 4, 10), τῆς ἀμέσως μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον ἐποχῆς, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Φαρνέσιος ταῦρος γνωστόν. Μετὰ τοῦτο δὲ κυριεύσαντες οἱ δύο ἀδελφοὶ τὰς Θήβας, περιετείχισαν τὴν κάτω πόλιν, καὶ μετὰ τοσαύτης χάριτος ἔπαιζεν ὁ 'Αμφίων λύραν ἣν ὁ Ἑρμῆς τῷ ἐχάρισεν, ὥστε ὑπὸ τῶν μελῶν αὐτῆς ἑλκυόμενοι, αὐτομάτως ἐκινοῦντο οἱ λίθοι καὶ ἐτάττοντο εἰς τὴν τειχοδομίαν. Ἐνυμφεύθη δ' ὁ 'Αμφίων τὴν Νιόβην (ἴδ.) καὶ ηὐτοκτόνησεν ὅταν ὁ Ἀπόλλων κατετόξευσε τὰ παιδία του.—2) Γλύπτης, ἐργασθεὶς εἰς Δελφοὺς (Παυσ. Ι, 15).

Φαρνέσιος Ταῦρος ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Νεαπόλεως

'Αμφορεὺς, μέγα ἀγγεῖον ἐπίμηκες ἔχον δύο λαβάς, ἐξ οὗ τὸ ὄνομα (ἀμφιφορεύς, οὐχὶ ἐκ τοῦ ἀναφορεύς, ὥς τινες εἶπον) (Ἰλ. Ψ, 170. Ὀδ. Κ, 164 κτλ.). Πολλάκις δ' ἀπολήγει κάτω εἰς ὀξὺ, ὥστε ἐν ταῖς ὑπογείοις ἀποθήκαις νὰ δύνηται καὶ νὰ πήγνυται εἰς τὴν γῆν, ἢ νὰ προσερείδηται εἰς τὸν τοῖχον, ὡς πολλοὶ τοιοῦτοι εὑρέθησαν καὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐν Πομπηΐᾳ. Αἱ λαβαὶ τῶν ἀμφορέων ἔχουσι πολλάκις ἐντετυπωμένον τὸ ὄνομα τοῦ κεραμέως ἢ τοῦ τόπου τῆς κατασκευῆς των. Ἐχρησίμευον εἰς διατήρησιν οἴνου, ἐλαίου, μέλιτος καὶ ἄλλων οἰκιακῶν προμηθειῶν (Ξεν. Ἀνάβ.

Ε, 4, 28). Ἐνίοτε δ' ἐτίθεντο εἰς αὐτοὺς καὶ ἡ κόνις καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν νεκρῶν (Ἰλ. Ψ, 91.—Σοφ. Ἀποσπ. 303). Ὁ Ὅμηρος μνημονεύει καὶ λιθίνων καὶ χρυσῶν ἀμφορέων. Ἦν δ' ὁ ἀμφορεὺς καὶ μέτρον ῥευστῶν, περιέχον ἓξ χόας (Ἡρδ. Α, 51). (Ἴδ. Ἀγγεῖα, εἰς σελ. 8).

'Αμφότερος, 1) ἀδελφὸς τοῦ Κρατεροῦ, εἷς τῶν ναυάρχων τοῦ 'Αλεξάνδρου ('Αρρ. Γ, 2, 3).—2) Τρὼς, φονευθεὶς ὑπὸ Πατρόκλου.—3) Ἴδ. 'Α κ α ρ ν ά ν.

'Αμφρυσὸς, ποτάμιον τῆς Θεσσαλίας ἐκβάλλον εἰς τὸν Παγασαῖον κόλπον, ἔνθα ὁ 'Απόλλων ἐπὶ ἐννέα ἔτη ἐποίμανε τὰ πρόβατα τοῦ 'Αδμήτου ('Απολλ. 'Ρόδ. Α, 94).

'Αμφωτίδες, καλύμματα τῶν ὤτων εἰς τὰ γυμνάσια.

'Ανάβαθρον, βαθμὶς κλίμακος, καὶ ἡ θέσις τῆς κλίμακος· ἰδίως ἕδρα εἰς ὑψηλὸν τεθειμένη ὑπὲρ βαθμίδα.

'Αναβάτης, εἰς τοὺς ἀγῶνας ὑπῆρχεν εἶδος ἁμαξοδρομίας, καθ' ἣν ὁ ἀγωνιζόμενος, ἔχων καὶ ἡνίοχον συνεπιβάτην, ὅταν ἔφθανεν εἰς τὴν ἐσχάτην στροφὴν τοῦ σταδίου, ἐξεπήδα τοῦ ἅρματος, ἔτρεχε παρ' αὐτὸ καὶ πάλιν εἰσεπήδα. Οὗτος ἐκ τούτου ὀνομάζεται ἀ ν α β ά τ η ς καὶ ἀ π ο β ά τ η ς. Τὸ ἀγώνισμα τοῦτο ἦν σύνηθες ἐν Ἑλλάδι, καὶ ἴσως παρίσταται καὶ ἐπὶ τοῦ ζωφόρου τοῦ Παρθενῶνος (Ἴδ. καὶ Ὁμ. 'Οδ. Ο, 679).

'Αναβόλαιον, ἀναβολὴ, ἴδ. Π ε ρ ί β λ η μ α.

'Ανάγλυφα, γλυπτικὰ ἔργα (τ ύ π ο ι), ἐπειργασμένα ἐπὶ ἐπιπέδου ἐπιφανείας, ἔκτυπα, τὰ μᾶλλον καὶ π ρ ό σ τ υ π α τὰ ἧττον προέχοντα· κ ο ι λ α ν ά γ λ υ φ α δὲ τὰ ἐπίπεδα ἐπὶ κεκοιλωμένης ἐπιφανείας. Ἴδ. Π λ α σ τ ι κ ή.

'Αναγνώστης, ἰδίως παρὰ 'Ρωμαίοις δοῦλος ὅστις ἀνεγίνωσκε τῷ κυρίῳ του ὅταν ἦν εἰς τὴν τράπεζαν, ἢ εἰς τὸ λουτρὸν, ἢ ἦν ἄυπνος εἰς τὴν κλίνην, τεμάχια ποιητῶν καὶ συγγραφέων (Suet. Oct. LXXVIII.—Nep. Att. XIV.—Plin. Ep. III, 5. IX, 36).

'Αναγώγια, ἑορτὴ ἐπὶ ἀποδημήσει, καὶ **καταγώγια** ἐπὶ ἐπιστροφῇ. Τοιαύτη δ' ἐτελεῖτο ἐν Ἔρυκι τῆς Σικελίας ἐπὶ τῇ ὑποτιθεμένῃ ἀποδημήσει τῆς 'Αφροδίτης, μετὰ πασῶν τῶν ἱερῶν περιστερῶν της εἰς Λιβύην, καὶ τῇ μετ' ἐννέα ἡμέρας ἐπιστροφῇ αὐτῆς, ὅτε καὶ ἐλέγετο ὅτι πᾶσα ἡ χώρα ἐμύριζε βούτυρον (Αἰλ. Π. Ἱ, Α, 15. Ζ. Ἱ. Δ, 2. —'Αθήν. Θ, 394). Ὁμοία ἐτελεῖτο καὶ ἐν Δήλῳ διὰ τὸν 'Απόλλωνα.

'Αναδασμὸς, ἴδ. Γῆ.

'Ανάδημα, σύνηθες περίδεμα τῆς κεφαλῆς τῶν νέων καὶ νεανίδων, μὴ ἔχον τὴν ἐπισημότητα τοῦ διαδήματος (Εὐριπ. Ἱππολ. 83).

'Αναδικία, ἡ ἐκ νέου δίκη μετ' ἀκύρωσιν δικαστικῆς ἀποφάσεως.

'Αναδυομένη, ἴδ. 'Α φ ρ ο δ ί τ η.

'Ανάζαρβα ἢ 'Α ν ά ζ α ρ β ο ς, ἐπίσημος πόλις τῆς Κιλικίας, ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ὄρους, παρὰ τὸν ποταμὸν Πύραμον, ἐκ σεισμῶν παθοῦσα ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ καὶ Ἰουστίνου, πατρὶς τοῦ Διοσκορίδου.

'Αναθήματα, τὰ τοῖς θεοῖς ἀφιερούμενα παντὸς εἴδους καὶ πάσης ἀξίας δῶρα, εἴτε ὡς εὐχαριστήρια, εἴτε ὡς ἱκετήρια, εἴτε ἐνίοτε καὶ ὡς ποιναὶ, ὡς τὰ ἐπιβαλλόμενα νὰ προσφέρωνται ὑπὸ τῶν παρανομούντων ἀρχόντων ἐν 'Αθήναις. Νέοι καὶ νέαι ἔκειρον καὶ ἀνέθετον τὴν κόμην των τοῖς θεοῖς προστάταις τῆς νεότητος, ὡς ὁ 'Αχιλλεὺς τῷ Σπερχειῷ (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 141), ὁ Θησεὺς τῷ 'Απόλλωνι (Πλούτ. Θησ. Ε). Ἐν Μεγάροις αἱ κόραι πρὸ τοῦ γάμου των ἀνέθετον τὴν κόμην των εἰς τὴν Ἰφινόην, ἐν Δήλῳ εἰς τὴν Ἑκαέργην. Πολλάκις τὰ ἀναθήματα ἦσαν τρίποδες, ὅπλα, ἐνδύματα, ὑφάσματα, προσέτι νομίσματα, εἰκονίδια, κογχύλια, ἢ ἄλλα μικρὰ ἀντικείμενα, ἐξ ὧν πλήρεις ἦσαν πολλοὶ τῶν ναῶν.

'Αναία, πόλις ἰωνικὴ ἀπέναντι τῆς Σάμου, εἰς ἣν ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου κατέφυγον οἱ Σάμιοι ὀλιγάρχαι (Θουκ. Γ, 19, 32. Δ, 75. Η, 61). Ὁ Σοφοκλῆς εἰς ἡλικίαν 55 ἐτῶν ἐξελέγη στρατηγὸς «ἐν τῷ πρὸς 'Αναίους πολέμῳ,» δηλ. κατὰ τῶν εἰς 'Αναίαν καταφυγόντων.

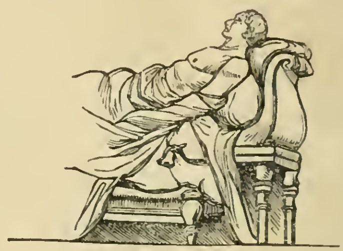
'Αναΐτις (Anahid), θεότης τῶν Περσῶν, Μήδων, 'Αρμενίων, Καππαδοκῶν, ἀντιστοιχοῦσα εἰς τὴν Πάνδημον 'Αφροδίτην.

'Ανακαλυπτήρια, ἡ τρίτη ἀπὸ τοῦ γάμου ἡμέρα καθ' ἣν ἡ νύμφη ἐφαίνετο τὸ πρῶτον ἀποκεκαλυμμένη τὸ πρόσωπον. Τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔφερον καὶ τὰ δῶρα ἃ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐλάμβανεν ἡ νύμφη παρὰ τοῦ γαμβροῦ, καὶ ἀμφότεροι παρὰ τῶν συγγενῶν, κομιζόμενα ἐν πομπῇ. Ἐν Σικελίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ ἑώρταζον τ' ἀνακαλυπτήρια τοῦ γάμου τοῦ Πλούτωνος καὶ τῆς Περσεφόνης.

'Ανακρέων, Τήϊος, ἐκ Τέου τῆς Ἰωνίας, ἐπισημότατος λυρικὸς ποιητὴς κατὰ τὴν 6ην π. Χ. ἑκατονταετηρίδα. Ὅτε (545) Ἅρπαγος, ὁ στρατηγὸς τοῦ Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου, ἐκυρίευσε τὴν Ἰωνίαν, τότε, ἢ μετὰ τοῦτο, ὁ Ἀνακρέων μετέβη εἰς Σάμον, πρὸς τὸν τύραννον Πολυκράτην, παρ' ᾧ ἔμεινε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ (522). Γέρων ἤδη ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς Ἀθήνας, κατὰ πρόσκλησιν τοῦ Ἱππάρχου, καὶ παρέμεινε παρὰ τοῖς Πεισιστρατίδαις μέχρι τῆς πτώσεως αὐτῶν, μεθ' ἣν κατά τινας ἐπέστρεψεν εἰς Τέων, καὶ ἐκεῖθεν ἀπῆλθεν εἰς Ἄβδηρα, ἢ κατ' ἄλλους εἶχε μετοικήσει ἐκεῖ μετὰ τῶν κατοίκων τῆς Τέω ἤδη ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἰώνων ὑπὸ τὸν Ἱστιαῖον, καὶ πρὶν ἢ ἐπισκεφθῇ τὸν Πολυκράτην. Ἀπέθανεν 85έτης εἰς Ἄβδηρα ἢ εἰς Τέων. Ἡ ποίησις αὐτοῦ περιλαμβάνει φαιδρὰ καὶ πλήρη χάριτος ἐρωτικὰ καὶ βακχικὰ ᾄσματα. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ, κυρίως ἰωνική, ἦν ἀφελὴς καὶ ῥέουσα. Ἐκ δὲ τῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ σωζομένων ποιημάτων ὀλίγα κρίνονται γνήσια, τὰ δὲ πλεῖστα μᾶλλον μιμήσεις μεταγενέστεραι.

'Ανακλιντήριον, ἕδρα ἐφ' ἧς κατεκλίνοντο πρὸς ἀνάπαυσιν.

Ἐξ ἀναγλύφου. Ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Ῥώμης

'Ανάκρισις, ἴδ. δίκη.

'Ανακτόριον, ἀκρωτήριον ἐν Ἀκαρνανίᾳ, εἰς τὸν Ἀμπρακικὸν κόλπον, μετὰ πόλεως ὁμωνύμου ἱδρυθείσης ὑπὸ Κορινθίων τῷ 630 π. Χ. (Θουκυδ. Α, 55), ἧς δὲ τοὺς κατοίκους μετῴκισεν ἔπειτα ὁ Αὔγουστος εἰς Νικόπολιν.

'Ανάλημμα, τοῖχος ἐφ' οὗ στηρίζεται οἰκοδομὴ (Διον. Ἀλικ. Γ, 69. Δ, 59. — Διόδ. ΙΖ, 90). Ἐν τοῖς ῥωμαϊκοῖς δὲ χρόνοις τὸ βάθρον τοῦ σκιαθηρικοῦ ὡρολογίου, καὶ αὐτὸ τὸ ὡρολόγιον (Vitr. IX, 1, 1).

Ἀνάγλ. εἰς σκεῦος ἀργυροῦν

'Ανάνιος, ἴδ. Ἰαμβογράφοι.

Ἄναξ, ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις ὁ ἑκασταχοῦ γενάρχης τοῦ λαοῦ, ὅστις αὐτὸς ὑπετίθετο ἐκ Διὸς καταγόμενος, καὶ ἐν πολέμῳ εἶχε τὴν ὑπερτάτην στρατηγικὴν, ἐν δ' εἰρήνῃ τὴν ὑπερτάτην δικαστικὴν ἀρχὴν, ὡς καὶ τὴν ἀνωτάτην τῶν ἱερῶν ἐπιμέλειαν· ἐν γένει δ' ἦν ἀπόλυτος βασιλεύς, διότι εἰ καὶ περὶ αὐτὸν συνεκαλεῖτο πολλάκις βουλὴ τῶν ἐμπειροτέρων καὶ ἐπισημοτέρων πολιτῶν, ἡγη-

τόρων ἤδὲ μεδόντων, παρόντος καὶ τοῦ λαοῦ, ἀλλ' αὐτὴ οὐδεμίαν εἶχεν ἐξουσίαν, καὶ κυρίως συνεκαλεῖτο ἵνα ἀκούῃ τὰς ἀποφάσεις τοῦ ἄνακτος, ὃν μόνη περιώριζεν ἡ κοινὴ γνώμη.

'Αναξαγόρας, 1) φιλόσοφος ἐκ Κλαζομενῶν τῆς Ἰωνίας, γεννηθεὶς τῷ 500 π. Χ. Ἀποστὰς πάντων αὐτοῦ τῶν κτημάτων, ἐπεδόθη εἰς μόνην τὴν σπουδήν, καὶ μετὰ πολλὰς περιηγήσεις πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἀφίχθη εἰς Ἀθήνας τριακονταετής, κατ' ἄλλους 45 ἐτῶν ἡλικίας, καὶ ἐκεῖ συνεδέθη στενῶς μετὰ τοῦ Περικλέους, καὶ ἐγένετο διδάσκαλος τοῦ Εὐριπίδου καὶ τοῦ Θουκυδίδου. Ἡ φιλοσοφία ἣν ἐπρέσβευε παρεδέχετο ὡς ἀρχὴν τῶν πάντων τὸν νοῦν. «Ὁμοῦ πάντων ὄντων καὶ ἠρεμούντων τὸν ἄπειρον χρόνον, κίνησιν ἐμποιῆσαι τὸν νοῦν καὶ διακρῖναι» (Ἀρστ. Φυσ. Η, 1). Συνέκειτο δὲ τὸ πᾶν ἐκ μορίων ἀϊδίων, ὁμοιομερῶν (ὁμοιομέρειαι), καὶ τὰ πάντα ἦσαν μεμιγμένα, πλὴν τοῦ νοός, ὅστις ἦν ἁπλοῦς, ἀμιγής, καθαρός. Προσέτι δὲ διέκρινε μεταξὺ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ νοὸς ἐπὶ τῆς ὕλης (Διογ. Λαέρτ.). Καὶ αἱ ἀστρονομικαί του δὲ θεωρίαι ἦσαν ὅτι ὁ ἥλιος ἦν μύδρος διάπυρος, ἡ δὲ σελήνη σῶμα σκοτεινόν, ἔχον ὄρη, κοιλάδας, κατοίκους. Ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι, οἵτινες μετ' ὀλίγον ἔμελλον νὰ ποτίσωσι τὸν Σωκράτην τὸ κώνειον, ἐνεκάλεσαν καὶ τότε τὸν Ἀναξαγόραν ἐπ' ἀσεβείᾳ, καὶ μόνον ἐνεργείᾳ τοῦ Περικλέους ἀπέφυγε τὸν θάνατον, κατά τινας καταδικασθεὶς εἰς 5 ταλάντων πρόστιμον, καὶ ἔφυγεν, εἴτε ἐκβληθείς, εἴτε πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ποινῆς, εἰς Λάμψακον, ὅπου ἀπέθανε τῷ 428, εἰς ἡλικίαν 72 ἐτῶν. Παρὰ τῶν ἀρχαίων φημίζεται καὶ διὰ τὸ ὕφος αὐτοῦ ἔτι, τὸ περὶ φύσεως σύγγραμμα αὐτοῦ, μὴ περισωθέν. Μετὰ θάνατον δ' αὐτοῦ ἐπανηγυρίζοντο ἐν Λαμψάκῳ τὰ Ἀναξαγόρεια, καθ' ἃ ἐπετρέπετο κατ' αἴτησίν του, εἰς τοὺς παῖδας, σχολάζοντας ἐπὶ μίαν ἡμέραν, νὰ παίζωσι δημοσίως (Διογ. Λαέρτ. Ἀναξ. Ι).—2) Γλύπτης τοῦ Αἰγινητικοῦ ἐργαστηρίου, ἐργασθεὶς ἐν Ὀλυμπίᾳ δεκάπηχυν χαλκοῦν Δία, ὃν ἀνέθηκαν αἱ ἐν Πλαταιαῖς νικήσασαι πόλεις, τῷ 475 π. Χ. (Παυσ. Ε, 23. ΣΤ, 40).

'Αναξανδρίδης, 1) βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, ἐκ τοῦ γένους τῶν Αἰγιαδῶν, υἱὸς τοῦ Λέοντος καὶ πατὴρ τοῦ Λεωνίδου (Ἡρδ. Ε, 39. Ζ, 204).—2) Ὁμοίως, Προκλείδης, υἱὸς Θεοπόμπου καὶ πατὴρ τοῦ Ἀρχιδάμου (Ἡρδ. Η, 131).— 3) Ἐκ Καμείρου τῆς Ῥόδου, ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας, ζήσας ἐν Ἀθήναις περὶ τὰ 375 π. Χ. Ἦν δ' ὡς ποιητὴς ἐφευρετικός, φαιδρός, παρατηρητικός, καὶ ἔγραψεν 65 κωμῳδίας, ἐξ ὧν 30 τίτλοι καί τινα ἀποσπάσματα σῴζονται. Ἀποδίδονται δ' αὐτῷ καὶ διθύραμβοι.

'Ανάξανδρος, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, ἐξ Ἀγιαδῶν, ἐπὶ τοῦ δευτέρου μεσσηνιακοῦ πολέμου (Ἡρδ. Ζ, 204).

'Αναξίβιος, ναύαρχος τῆς Σπάρτης ἐν Βυζαντίῳ, ὅτε ὁ Ξενοφῶν κατήγαγεν ἐκεῖ τοὺς περισωθέντας τῶν μυρίων ἐκ τῆς Περσίας (Ξεν. Ἀνάβ. Ε. 1, 4. Ζ, 1, 3, 11). Ναυμαχήσας δὲ παρὰ τῇ Ῥόδῳ τῷ 388, ἐνικήθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἐναυάρχει ὁ Ἰφικράτης (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 8, 32), καὶ ἐφονεύθη.

'Αναξίλαος ἢ **'Αναξίλας,** 1) Τύραννος τοῦ Ῥηγίου, μεσσηνιακῆς καταγωγῆς, ἐκυρίευσε τὴν ἐν Σικελίᾳ Ζάγκλην, βοηθείᾳ φυγάδων Σαμίων καὶ Μιλησίων, εἶτα δ' ἀποικίσας εἰς αὐτὴν Μεσσηνίους, τὴν ἀπεκάλεσε Μεσσήνην (Ἡρδ. ΣΤ, 23.—Θουκ. ΣΤ, 5), περὶ τὰ 497—494 π. Χ. Μετὰ θάνατον αὐτοῦ (476), οἱ υἱοί του, ἐπιτροπευθέντες ὑπὸ τοῦ πιστοῦ αὐτοῦ δούλου Μικύθου, ἐβασίλευσαν τῷ 467, ἀλλὰ μετὰ 6 ἔτη ἐξώσθησαν (Διόδ. ΙΑ, 48. ΞΣΤ, 76). — 2) Ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας ἐν Ἀθήναις, ἔγραψε 18 δράματα, καλλιεπῆ μέν, ἀλλ' οὐχὶ μετὰ μέτρου καὶ κρίσεως γεγραμμένα, καθ' ὅσον κἂν

ἐξάγεται ἐκ τοῦ μακροτέρου σωζομένου αὐτῶν ἀποσπάσματος. — 3) Πυθαγόρειος φιλόσοφος ἐκ Λαρίσης, ἐπὶ Αὐγούστου ἐξ Ἰταλίας ἐκδιωχθεὶς διότι μετήρχετο γοητείας (28 π. Χ.).

Ἀναξίμανδρος, υἱὸς Πραξιάδου, φιλόσοφος γεννηθεὶς ἐν Μιλήτῳ τῷ 610 π. Χ., φίλος καὶ πιθανῶς μαθητὴς τοῦ Θάλητος, οὗ ἦν κατὰ 30 ἔτη νεώτερος, ἐν Σάμῳ παρὰ τῷ τυράννῳ Πολυκράτει συζήσας μετὰ τοῦ Πυθαγόρου καὶ τοῦ Ἀνακρέοντος. Μνημονεύεται αὐτοῦ σύγγραμμα ἐν φράσει εἰκονικῇ «περὶ φύσεως,» καὶ ἄλλα, ἴσως μέρη ἐκείνου, «περὶ τῶν ἀπλανῶν» καὶ «γῆς περίοδος.» Τὴν γῆν ἐθεώρει ὡς σῶμα κυλινδροειδὲς, κέντρον τοῦ παντὸς, ἐπίσης ἀπέχον ἀπὸ πάντων τῶν σημείων τῆς περιφερείας, καὶ διὰ φιλοσοφικῶν θεωριῶν ἀπεδείκνυεν ὅτι δημιούργημα ἦν ὁ κόσμος. Ἀποδίδοται δ' εἰς αὐτὸν ἡ ἐφεύρεσις καὶ ἀστρονομικῆς οὐρανίας σφαίρας, καὶ ἡλιακοῦ ὡρολογίου, κτλ. (Cic. Div. I, 50, 112). Ὡς πρώτην ἀρχὴν τῆς ὕλης ἐξελάμβανε τὸ ἄπειρον, οὗ ἀκριβέστερον δὲν ἔδιδεν ὁρισμόν· ἀλλὰ παρεδέχετο ἐκτὸς αὐτῆς καὶ ἀνώτερόν τι, ὃ ἔλεγε «πάντα περιέχειν καὶ πάντα κυβερνᾷν, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ θεῖον· ἀθάνατον γὰρ καὶ ἀνώλεθρον.» (Ἀριστοτ. Μεταφ. Α, 8).

Ἀναξιμένης, 1) υἱὸς Εὐρυστράτου, Μιλήσιος φιλόσοφος, φίλος ἢ μαθητὴς τοῦ Ἀναξιμάνδρου, γεννηθεὶς μεταξὺ 560 καὶ 548 π. Χ. Ἀντὶ τοῦ ἀπείρου τοῦ Ἀναξιμάνδρου παρεδέχετο ὡς ὡρισμένην ὑλικὴν ἀρχὴν τῆς πλάσεως τὸν ἀέρα, τὸν τὰ πάντα περιλαμβάνοντα καὶ συνέχοντα, καὶ δι' ἀραιώσεως καὶ πυκνώσεως πάντα τὰ ὁρατὰ καὶ αἰσθητὰ παράγοντα. «Ἐκ τούτου τὰ πάντα γίνεσθαι καὶ εἰς αὐτὸν πάλιν ἀναλύεσθαι· οἷον ἡ ψυχὴ ἡ ἡμετέρα ἀὴρ οὖσα συγκρατεῖ ἡμᾶς, καὶ ὅλον τὸν κόσμον πνεῦμα καὶ ἀὴρ περιέχει» (Πλούτ. τ. ἀρέσκ. τ. φιλσ. Α, 3. — Ἴδ. Cic. N. D. I. 10, Acad. A, 37, 118.—2) ἐκ Λαμψάκου, ἱστορικὸς, ἐγεννήθη 365 π. Χ. καὶ παρακολουθήσας τὸν Ἀλέξανδρον, ἔγραψε γενικὴν ἱστορίαν, ἄλλην τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὸν τίτλον **Ἑλληνικά**, καὶ προσέτι Φιλιππικὰ καὶ τὰ περὶ τὸν Ἀλέξανδρον. Ἐνέκυψε δ' ἰδίως καὶ εἰς τὴν ῥητορικὴν, ἀντιταχθεὶς εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ Ἰσοκράτους, καὶ εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται ἡ ἐν τοῖς ἔργοις τοῦ Ἀριστοτέλους κατατεταγμένη ῥητορικὴ πρὸς Ἀλέξανδρον, περιέχουσα παραδείγματα, καὶ ἐκ τῆς πράξεως τὴν θεωρίαν ἐξάγουσα.

Ἀναξυρίδες, εὐρεῖαι περισκελίδες τῶν ἀνατολικῶν ἐθνῶν (Ἡρδ. Ε, 49. Ζ, 61. —Διόδ. ΙΖ, 77. — Ἀρριαν. Τακτ. σ. 79).

Ἀνάγλυφον στήλης Τραϊανοῦ

Καὶ τὰ βόρεια δὲ βάρβαρα ἔθνη ἔφερον τοιαύτας, ἢ λινὰς ἢ σκυτίνας (Ἀγαθ. ἱστορ. Β, 5). Ὁ Κῦρος εἶχε περὶ τοῖς σκέλεσιν ἀναξυρίδας βυσινοβαφεῖς (Ξενοφ. Κύρ. Π. Η, 3, 13).

Ἀναξώ, θυγάτηρ Ἀλκαίου καὶ Ἱππονόμης, σύζυγος τοῦ θείου της Ἠλεκτρύονος, μήτηρ τῆς Ἀλκμήνης (Ἀπλδ. Β, 4, 5).

Ἄναπος, 1) παραποτάμιον τοῦ Ἀχελῴου ἐν Ἀκαρνανίᾳ (Θουκ. Β, 82).—2) Ποταμὸς ἐν Σικελίᾳ, δι' ἑλῶν ῥέων νοτίως τῶν Συρακουσῶν. Παρὰ ποιηταῖς, ἐραστὴς τῆς νύμφης Κυάνης (Θεόκρ. Α, 63. — Ov. Met. V, 412). Ἐκεῖ ἐστρατοπέδευσεν ὁ Ἰμίλκων, ἵνα βιάσῃ τὸν Μάρκελλον νὰ λύσῃ τὴν πολιορκίαν τῶν Συρακουσῶν (Liv. XXIV, 36).

Ἀνάρρυσις, ἴδ. Ἀπατούρια.

Ἄναρτοι, δακικὸς λαὸς, εἰς τὰς ἐσχατιὰς τοῦ Ἑρκυνίου δάσους (Πτολ. Γ, 8,

5. — Cæs. B. G. VI, 25), πιθανῶς ἐν Οὐγγαρίᾳ.

Ἄνας, ποταμὸς τῆς Ἱσπανίας, χωρίζων τὴν Βαιτικὴν τῆς Λυσιτανίας. Νῦν Γουαδιάνας (Στρβ. Γ, 139).

Ἀνατοκισμὸς, ὁ «ἀπὸ τόκου τόκος» (Rang. Ant. Hell. II, N. 902) ἐπετρέπετο παρ' Ἀθηναίοις, καὶ εἰσεπράττετο καὶ ὑπὲρ τῶν ἱερῶν. Ἐπὶ δὲ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων περιωρίσθη καὶ καθῃρέθη ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ (Cic. ad Att. V, 21. VI, 1).

Ἀνατροφή. Τῆς ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων, ἰδίως τῆς τῶν Ἀνάκτων, ἀποτελούντων τὴν ἀνωτέραν κοινωνίαν, ὁ ἄριστος ἢ μόνος μάρτυς ἐστὶν ὁ Ὅμηρος. Τὴν πρώτην ἀγωγὴν μετὰ τῆς πρώτης τροφῆς ἔδιδε τότε ἡ τροφὸς καὶ ἡ μήτηρ. Ἂν τὸ παιδίον ἦν μονογενὲς, τῷ ἐδίδετο σύντροφος. Ἀνάγνωσις καὶ γραφὴ ἦσαν τότε ἄγνωστοι, ἢ ἴσως ὀλίγοις γνωσταὶ, αἱ δὲ κόραι ἐδιδάσκοντο νὰ ὑφαίνωσι καὶ νὰ νήθωσι, καὶ οἱ παῖδες ἠσκοῦντο εἰς γυμνάσεις καὶ εἰς ἀγῶνας (Ἰλ. Ψ, 306). Σύμβολον δὲ παιδαγωγοῦ τῶν χρόνων ἐκείνων ἦν ὁ Κένταυρος Χείρων, ὁ ἀναθρέψας τὸν Ἰάσωνα καὶ τὸν Ἀχιλλέα, καὶ διδάξας αὐτοὺς τὴν ὁπλασκίαν, τὴν κυνηγετικὴν, τὴν ἰατρικὴν, τὴν χρῆσιν τῶν βοτανῶν, τὴν μουσικὴν, τὴν μαντικὴν καὶ τὴν δικαιοσύνην, τὸν φόβον τῶν θεῶν, τὴν ἐξιλέωσιν αὐτῶν, καὶ τοῦ ὅρκου τὴν ἱερότητα. Ἐντεῦθεν δ' ἀναπτύσσεται ἐν τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις κατὰ φυλὰς, ἀναλόγως τῆς διαφορᾶς τῶν χαρακτήρων αὐτῶν. —Α') Παρὰ τοῖς Δωριεῦσι τὸ παιδίον ἀνετρέφετο πρὸ πάντων ὡς μέλλων πολίτης, δι' ὃ καὶ ἐν Σπάρτῃ, ἅμα γεννηθὲν ἐξητάζετο ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων τῶν φυλετῶν, καὶ ἂν δὲν ἐκρίνετο δυνάμενον ν' ἀναπτυχθῇ εἰς ἄνδρα ἄρτιον καὶ χρήσιμον, ἐρρίπτετο εἰς τοὺς Ἀποθέτας, καὶ ἐφονεύετο. Ἄλλως, τραφὲν μέχρι τοῦ ζ' ἔτους κατ' οἶκον ὑφ' Εἱλωτίδων (ἴδ.), παρελαμβάνετο ἔκτοτε ὑπὸ τῆς πόλεως καλούμενον μίτυλλον, ἐγυμνάζετο μάλιστα εἰς σωμασκίαν, καὶ ἐδιδάσκετο ὀλίγην μὲν ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν, τὰ ἔπη τοῦ Ὁμήρου, καὶ μουσικὴν, τὰ πάντα ἀφελῶς καὶ κατὰ τὰ παραδεδεγμένα. Μετεῖχον δὲ τῆς ἀγωγῆς ταύτης καὶ οἱ Μώθακες (οἰκότροφοι δοῦλοι ἀπελευθερούμενοι). Ἀπὸ δὲ τοῦ ιβ' ἔτους ἔβαινον δι' ὅλου τοῦ ἔτους ἀνυπόδητοι, ἀχίτωνες (μόνον περίβλημα φέροντες), καὶ σκληραγωγούμενοι, εἰς βούας δὲ (λόχους) διαιρούμενοι, αἵτινες ὑποδιῃροῦντο εἰς ἴλας. Ἀπὸ τοῦ ις' ἔτους ἐλέγοντο σιδεῦναι, καὶ εἶτα μελλείρενες, καὶ μέχρι τοῦ κ' ἔτους εἴρενες. Ἡγεῖτο δὲ τῆς βούης ὁ παιδονόμος, ἀνὴρ ὡρίμου ἡλικίας, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ μαστιγοφόρου, καὶ 5 βιδύων διὰ τὴν σωμασκίαν, περιλαμβάνουσαν καὶ τὴν ὀρχηστικήν. Περιφερόμενοι δ' εἰς τὴν χώραν, ὤφειλον νὰ ζῶσιν ἐκ τροφῆς ἣν ἔκλεπτον καθ' ὅρους τινὰς, καὶ νὰ ἐπιτηρῶσι τοὺς εἵλωτας διὰ τῆς κρυπτείας (ἴδ.). Ἀνετρέφοντο δὲ καὶ αἱ Σπαρτιάτιδες ἐν ἰδίοις γυμνασίοις διὰ σωμασκίας. Ἐν τῇ μουσικῇ ἐδιδάσκοντο τὴν τετράχορδον φόρμιγγα, δι' ἧς συνῴδευον τοὺς παιᾶνας καὶ τοὺς χορούς των. Εἰθίζοντο δ' εἰς βραχυλογίαν, ἥτις δὲν ἀπέκλειεν, ὤξυνε δὲ μᾶλλον τὴν ἀγχίνοιαν· καὶ αἱ ὑπὸ Θουκυδίδου μνημονευόμεναι ἀγορεύσεις τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν ἀποδεικνύουσι πόσον εἶχον τὴν κατάληψιν τῆς πολιτικῆς.—Β') Ἐν Ἀθήναις δ' ἦν ἡ ἀγωγὴ μᾶλλον ἰδιωτική. Τὰ νεογνὰ λουσθέντα ἐσπαργανοῦντο, καὶ τὴν 5, 7 ἢ 10ην ἡμέραν, διὰ τῆς ἑορτῆς τῶν Ἀμφιδρομίων, εἰσήγοντο ἐπισήμως εἰς τὴν οἰκογένειαν, καὶ παρεδίδοντο εἰς τὰς τίτθας ἢ τιθήνας (τροφοὺς), πολλάκις δούλας, ἐνίοτε, κατὰ προτίμησιν, καὶ Λακαίνας, αἵτινες ἔτρεφον, ἔφερον καὶ ἀπεκοίμιζον αὐτὰ, οὐχὶ, ὡς φαίνεται, εἰς λίκνα (εὐκίνητα κλινίδια), ὄντα μεταγενεστέρας ἐφευρέσεως, καὶ τὰ διεσκέδαζον φέρουσαι κόρας (κούκλας) καὶ πλαταγὰς (κρόταλα). Διεσκέδαζον δὲ καὶ ἐφόβιζον τὰ παιδία καὶ διὰ παντοίων μύθων περὶ μορμολυκείων, βρυκώλων καὶ ἐμπουσῶν, καὶ ὅτε δὲν ἤρκει λόγος, οὐ σπανίως καὶ τὰ ἔτυ-

πτον. 'Από δέ τοῦ ς' ἔτους μέχρι τῆς ἥβης παρεδίδετο τὸ παιδίον εἰς παιδαγωγὸν, συνήθως δοῦλον καὶ οὐχὶ ἐξόχως μεμορφωμένον, διότι ἦν μόνον ὁδηγὸς καὶ ἐπιτηρητὴς, καὶ ἔργον εἶχε νὰ συνοδεύῃ τὸ παιδίον, μάλιστα εἰς τὸ διδασκαλεῖον καὶ τὴν παλαίστραν. Ὁ διδάσκαλος (γραμματιστὴς), τὸ ἐδίδασκε γράμματα, ἤτοι ἀνάγνωσιν κατ' ἄπταιστον προφορὰν, γραφὴν καὶ ἀριθμητικήν. Ἀλλὰ τὰ σχολεῖα ἦσαν ἰδιωτικὰ, καὶ οἱ ἐλευθέρως εἰς αὐτὰ παιδευόμενοι ἦσαν οἱ εὐπορώτεροι, οἱ δ' ἄλλοι ταχέως ἐπεδίδοντο εἰς ἐπάγγελμά τι, καὶ ἐνίοτε, εἰ καὶ σπανίως, ἔμενον καὶ παιδία ὅλως ἀπαίδευτα. Ἦσαν δ' ἐλάχιστα τὰ δίδακτρα, καὶ οὐχὶ λίαν εὐϋπόληπτος ἡ θέσις τῶν γραμματοδιδασκάλων ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. Ἤρχιζε δ' ἡ διδασκαλία λίαν πρωῒ καὶ διήρκει καὶ μετὰ μεσημβρίαν, ἀλλ' οὐχὶ πρὸ τῆς ἀνατολῆς ἢ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου (Αἰσχ. Τιμρχ. σ. 35). Ἐν ἀνωτέρᾳ τάξει ἀνεγίνωσκον καὶ ἀπεστήθιζον ποιητὰς, πλὴν μύθων καὶ ἠθικῶν τινων ποιηματίων πρὸ πάντων τὸν Ὅμηρον, ἐνίοτε ἐξ ἀκοῆς, ὅταν ἐστεροῦντο βιβλίων, ἀλλ' εἰς μεγάλην ἔκτασιν, εἰ καί τινες τῶν φιλοσόφων ἤθελον νὰ τὸν ἀποκλείσωσι διά τινας οὐχὶ λίαν εὐσεβεῖς θεωρίας του περὶ τῶν θεῶν. Ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου δὲ μετέβαινον εἰς ἄλλους ποιητάς. Περὶ δὲ τὸ ιγ' ἔτος ἤρχιζεν ἡ διδασκαλία τῆς μουσικῆς, ὡς ἠθικὴν ἐπιρροὴν ἐξασκούσης, καὶ εὐγενοῦς ἀσχολίας, «πρὸς τὸ καλῶς σχολάζειν» (Ἀρστт.). Ἐμάνθανον δὲ κυρίως τὴν κιθάραν καὶ τὴν λύραν, ὀλιγώτερον δὲ τὸν αὐλὸν, διότι δὲν ἠδύναντο νὰ προσᾴδωσιν εἰς αὐτὸν, καὶ διότι ἐφρόνουν ὅτι ἐτάραττε τὴν τῆς ψυχῆς ἠρεμίαν. Τὰ μαθηματικὰ ἐδιδάσκοντο ὑπὸ φιλοσόφων καὶ σοφιστῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ ε' αἰῶνος γενικῶς εἰς τὰ σχολεῖα· ἡ δὲ ζωγραφικὴ ἀπὸ τοῦ δ' αἰῶνος. Ἡ γυμναστικὴ ἐδιδάσκετο ἐπίσης ἀπὸ τῆς ζ' ἑκατονταετηρίδος, καὶ μετ' αὐτῆς καὶ ἡ ὀρχηστικὴ καὶ τὸ κολυμβᾶν. Εἶτα δὲ, διὰ τοὺς ἐφήβους, ἡ ὁπλασκία καὶ ἡ ἱππασία. Ἐδίδασκον δ' οἱ παιδοτρίβαι τὴν γυμναστικὴν, τὴν δὲ κοσμιότητα καὶ αἰδῶ ἐπέβλεπον οἱ σωφρονισταί. Ῥητορικὴν, φιλοσοφίαν, πολιτικὴν ἐδίδασκον μετὰ ταῦτα ῥήτορες, σοφισταὶ καὶ φιλόσοφοι, ἀλλὰ συνήθως μόνον εἰς εὐπόρους, διότι ὁ Ἰσοκράτης καὶ ὁ Ἀρίστιππος ἐλάμβανον ἀνὰ 1000 δρ. δίδακτρα, ὁ δὲ Πρωταγόρας 100 μνᾶς (=10,000 δρ.), καὶ ἀπήτουν αὐτὰ αὐστηρῶς. Ἡ παρεκτροπὴ ἐκ τῆς ἀφελείας τῶν ἀρχαίων ἠθῶν ἐπέφερε καὶ τὴν ἀνάγκην εὐρύνσεως τῶν γνώσεων πρὸς μετοχὴν εἰς τὰ τῆς πολιτείας. Αἱ δὲ γυναῖκες ἀνετρέφοντο κατ' οἶκον, καὶ ὀλίγα παρὰ τῶν μητέρων των μόνον ἐμάνθανον, ἰδίως τὴν σεμνότητα τῶν ἠθῶν καὶ τὰς οἰκιακὰς ἀρετάς. Ποικίλας δὲ γνώσεις καὶ ἀνωτέραν παιδείαν ἐπεδίωκον κυρίως αἱ ἑταῖραι.—Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς δὲ τῆς παρακμῆς τῆς Ἑλλάδος ἐπολλαπλασιάσθησαν μὲν καὶ ηὐρύνθησαν αἱ ἐπιστῆμαι, ἀλλ' ἀπώλεσαν ἣν πρὶν εἶχον ἑνότητα καὶ ἄμεσον σκοπιμότητα. Οὕτω μονωθεῖσαι διῃρέθησαν εἰς γραμματικὴν, ῥητορικὴν, φιλοσοφίαν ἢ διαλεκτικὴν, ἀριθμητικὴν, μουσικὴν, γεωμετρίαν καὶ γεωγραφίαν, ἀστρονομίαν, ἀποτελούσας πάσας οὕτως ὁμοῦ τὴν ἐγκύκλιον παιδείαν, καὶ ἐκαλλιεργοῦντο ἐν συνόλῳ ἢ κατὰ μέρη εἰς τὰ κυριώτερα κέντρα τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἤτοι τὰς Ἀθήνας, τὴν Ἀλεξάνδρειαν, τὴν Ῥόδον, τὴν Ταρσόν. Ἐξηκολούθησε δ' αὐτῶν ἡ ἀνάπτυξις πολὺ ἔτι καὶ μετὰ τὴν ἐντελῆ πολιτικὴν παρακμὴν τῆς Ἑλλάδος, καὶ οἱ νικηταὶ αὐτῆς Ῥωμαῖοι παρ' αὐτῇ ἐμαθήτευσαν, καὶ ὑπ' αὐτῆς ποδηγετούμενοι ἀνέπτυξαν περαιτέρω τὰς ἀνθρωπίνας γνώσεις.

Ἄναυα, πόλις τῆς Φρυγίας, μεταξὺ Κελαινῶν καὶ Κολοσσῶν, ἔνθα διῆλθε τοῦ Ξέρξου ἡ ἐκστρατεία (Ἡρδ. Ζ, 30).

Ἀναυμαχίου γραφὴ, κατὰ τοῦ παρὰ τὸ καθῆκον μὴ παρευρεθέντος εἰς ναυμαχίαν (Ἀνδ. π. μυστ. Ι, 22).

Ἀνάφη, νῆσος, μία τῶν Σποράδων Α. τῆς Θήρας, ὀρεινὴ καὶ ἄκαρπος (Στρβ. Ι,

484. — 'Απλδ. Α, 9, 26. — 'Απλδ. 'Ρόδ. Δ, 1709).

'Ανάφλυστος, δῆμος τῆς 'Αττικῆς, ὀχυρωθεὶς διότι ἦν πλησίον τῶν ἀργυρωρυχείων τοῦ Λαυρίου ('Ηρδ. Δ, 99). Πατρὶς τοῦ δημαγωγοῦ καὶ ῥήτορος Εὐβούλου.

'Ανάχαρσις, Σκύθης ἐκ βασιλικῆς γενεᾶς, ἕνεκα φιλομαθείας εἰς 'Αθήνας ἐπιδημήσας ἐπὶ Σόλωνος, καὶ φίλος τοῦ μεγάλου νομοθέτου γενόμενος. 'Ησχολήθη περὶ τὴν φιλοσοφίαν, καὶ ὑπό τινων κατετάσσετο μετὰ τῶν ἑπτὰ σοφῶν. 'Ερρήθη δ' ὅτι ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του, καὶ θελήσας νὰ εἰσαγάγῃ ἐκεῖ τὰς 'Ελληνικὰς θεότητας, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του, τοῦ βασιλέως Σαυλίου ('Ηρδ. Δ, 79. — Πλούτ. Σόλ. Ε. — Cic. Tusc. V, 32, 90). 'Αποδίδονται δ' αὐτῷ ποιήσεις τινὲς καὶ ἐννέα ἐπιστολαὶ οὐχὶ γνήσιαι.

'Ανδανία, πόλις Μεσσηνιακὴ παρὰ τῷ ποταμῷ Νέδᾳ, ἕδρα τῶν ἀρχαιοτάτων βασιλέων τῆς γενεᾶς τῶν Λελέγων, πατρὶς τοῦ 'Αριστομένους. 'Επὶ τοῦ δευτέρου μεσσηνιακοῦ πολέμου, ὑπὸ τῶν κατοίκων ἐγκαταλειφθεῖσα, ἦν ἐπὶ 'Επαμεινώνδου ἔτι ἔρημος, ἐπὶ δὲ Τ. Λιβίου μικρὰ πολίχνη (XXXVI, 31), καὶ ἐπὶ Παυσανίου (Δ, 33, 6) μόνον ἐρείπιον. Παρ' αὐτῇ ἦν τὸ Κ α ρ ν ά σ ι ο ν ἄλσος, ἐν ᾧ ἐλατρεύοντο ὁ 'Απόλλων, ἡ Δήμητρα, ἡ Κόρη καὶ οἱ Κάβειροι.

'Ανδοκίδης, ὁ Λεωγόρου, 'Αθηναῖος, γεννηθεὶς τῷ 468 π. Χ., ἤ, κατ' ἄλλους, βραδύτερον, εἷς, καὶ ὁ δεύτερος, τῶν δέκα ῥητόρων, τῇ ἀριστοκρατικῇ μερίδι ἀνήκων, ναυαρχήσας τοῦ στόλου ὃν κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου οἱ 'Αθηναῖοι ἔπεμψαν τοῖς Κερκυραίοις κατὰ τῶν Κορινθίων (Θουκ. Α, 51). Μετὰ ταῦτα, περιπλακεὶς εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῶν 'Ερμοκοπιδῶν (ἴδ. 'Α λ κ ι β ι ά δ η ς), αὐτὸς μὲν ἐπροσπάθησε νὰ σωθῇ καταγγείλας τοὺς ἐνόχους, ἐν οἷς καὶ τὸν πατέρα του καὶ τέσσαρας ἀδελφούς του, οὓς ὅμως κατώρθωσε νὰ σώσῃ· ἀλλ' ἐπ' αὐτοῦ ἐξηκολούθησεν ἐπιβαρύνουσα ἡ ὑποψία τῆς ἐνοχῆς, δι' ὃ καὶ κατεδικάσθη εἰς ἀτιμίαν (Πλούτ. 'Αλκ. ΙΗ. — Θουκ. ΣΤ, 60) τῷ 414 π. Χ. 'Απῆλθεν ἑπομένως πρὸς τὸν 'Αρχέλαον ἐν Μακεδονίᾳ, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Κύπρον ἐπ' ἐμπορίᾳ, καὶ εἰς 'Αθήνας ἐπέστρεψε μόνον τῷ 410, ἐπὶ τῶν τετρακοσίων· ἀλλὰ καὶ τούτους ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς 'Ήλιδα, καὶ ἐπανῆλθε μόνον μετὰ τὴν πτῶσιν τῶν Λ' ἐπὶ τῆς γενικῆς ἀμνηστείας (400). 'Αρχίσας δὲ πάλιν νὰ πολιτεύηται, καὶ εἰς τὴν Σπάρτην πρέσβυς πεμφθεὶς (394), ἐπειδὴ ἀπέτυχεν ἐξωρίσθη καὶ αὖθις, καὶ φαίνεται ὅτι τότε κα ἀπέθανε. Σώζονται δ' αὐτοῦ τέσσαρες λόγο ἀφελεῖς καὶ ἀπέριττοι, ὁ κ α τ' 'Α λ κ ι β ι ά δ ο υ (415), κρινόμενος οὐχὶ γνήσιος· ὁ π ε ρ ὶ τ ῶ ν μ υ σ τ η ρ ί ω ν (400)· ὁ π ε ρ ὶ τ ῆ ς ἑ α υ τ ο ῦ κ α θ ό δ ο υ (410), καὶ οὗτος γνησιότητος ἀμφιβαλλομένης· ὁ π ε ρ ὶ τ ῆ ς π ρ ὸ ς Λ α κ ε δ α ι μ ο ν ί ο υ ς ε ἰ ρ ή ν η ς, σχετικῶς πρὸς τὰ τῆς πρεσβείας αὐτοῦ (392), καὶ οὗτος ἀμφιβαλλόμενος.

'Ανδραίμων, 1) πατὴρ τοῦ Θόαντος, ἀρχηγοῦ τῶν Αἰτωλῶν κατὰ Τροίας ('Ιλ. Β, 638). 'Εβασίλευσε δ' ἐν Καλυδόνι, λαβὼν τὸν θρόνον παρὰ τοῦ πενθεροῦ του Οἰνέως. — 2) Υἱὸς 'Οξύλου, ἀνὴρ τῆς Δρυόπης (Ov. Met. IX, 363).

'Ανδρεῖα, τὰ ἐν Κρήτῃ συσσίτια (ἴδ.) τῶν ἀνδρῶν· οἱ δὲ νεανίαι συνήρχοντο εἰς ἀγέλας (ἴδ.). 'Επεκράτει δ' εἰς αὐτὰ ἐγκράτεια, καὶ ἀπηγγέλλοντο ἔπαινοι τῶν προγόνων καὶ προτροπαὶ εἰς χρηστὰ ἤθη. Πᾶσα πόλις εἶχεν ὡρισμένον δι' αὐτὰ χρόνον, καὶ διὰ τοὺς ξένους παρετίθεντο ἰδιαίτεραι ξ ε ν ι κ α ὶ τ ρ ά π ε ζ α ι, καθὼς καὶ κ ο ι μ η τ ή ρ ι α τοῖς ἐδίδοντο ('Αθην. Δ, 22).

'Ανδριάς, ἴδ. Γ λ υ π τ ι κ ή.

'Ανδρίσκος, πενιχρᾶς καταγωγῆς, παραστὰς ψευδῶς ὡς υἱὸς τοῦ Περσέως, τελευταίου υἱοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας, ἐξήγειρε τοὺς Μακεδόνας κατὰ τῶν 'Ρωμαίων (149 π. Χ.), καὶ τὸ ὄνομα Φιλίππου

ἀναλαβών, ἐβασίλευσεν ἐπὶ ἔτος ὁλόκληρον αὐστηρῶς, ἀλλὰ καὶ σκληρῶς, μέχρις οὗ, νικηθεὶς ὑπὸ τοῦ Καικιλίου Μετέλλου, ἔφυγεν εἰς τὴν Θράκην, καὶ παρεδόθη ὑπὸ τοῦ ἐκεῖ ἡγεμόνος εἰς τὸν Μέτελλον, ἀπαγαγόντα αὐτὸν εἰς τὸν ἴδιον θρίαμβον (Vell. Pat. I, 12. Flor. II, 14.—Amm. Marc. XIV, 11, 31).

'Ανδρόγεως, υἱὸς τοῦ Μίνωος, βασιλέως τῆς Κρήτης, καὶ τῆς Πασιφάης, ἐνίκησεν ἐν Ἀθήναις πάντας τοὺς ἀγῶνας τῶν ἀρτισυστάτων Παναθηναίων, δι' ὃ ὁ Αἰγεὺς τὸν ἐθανάτωσεν ἐκ ζηλοτυπίας. Ἐκδικούμενος δ' αὐτὸν, ἐπολέμησεν ὁ Μίνως τοὺς Ἀθηναίους, καὶ νικήσας αὐτοὺς, τοῖς ἐπέβαλε φόρον, νὰ πέμπωσι κατ' ἔτος εἰς Κρήτην ἑπτὰ παῖδας καὶ ἑπτὰ κοράσια τῶν ἀρίστων οἰκογενειῶν ἵνα καταβροχθίζωνται ὑπὸ τοῦ τέρατος, τοῦ Μινωταύρου. Ἀπήλλαξε δὲ τὴν πατρίδα τοῦ φρικτοῦ τούτου φόρου ὁ Θησεὺς (ἴδ.). Οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ Μίνωος, ἑώρταζον ἐν τῷ Κεραμεικῷ ἐτησίαν τελετὴν, τὰ ἀνδρογεώνια, ἢ τὸν ἐπ' Εὐρυγύῃ ἀγῶνα, διότι καὶ Εὐρυγύης ἐλέγετο ὁ Ἀνδρόγεως (Ἀπολλ. Γ, 1, 2. ΙΕ, 4. — Διοδ. Δ. 60. — Ov. Met. VII, 456. VIII, 153).

'Ανδροκλείδας, Θηβαῖος, ὑπὸ τοῦ Τισαφέρνους δωροδοκηθεὶς, καὶ τὰς Θήβας εἰς πόλεμον ἐξεγείρας κατὰ τῆς Σπάρτης (395 π. Χ.), ἀναγκασθείσης ἐκ τούτου νὰ μετακαλέσῃ τὸν Ἀγησίλαον ἐκ τῆς Ἀσίας (Ξεν. Ἑλλ. Γ. 5, 1. Ε, 2, 31. — Πλούτ. Λυσ. ΚΖ).

'Ανδροκλῆς, Ἀθηναῖος, ἐχθρὸς τοῦ Ἀλκιβιάδου, μεθ' οὗ τὴν πτῶσιν ἀνέλαβε τὴν τοῦ δήμου διεύθυνσιν, ἀλλ' ἔπειτα ἀνετράπη αὖθις ὑπὸ τῶν ὀλιγαρχικῶν (Θουκ. Η, 65.— Ἀριστφ. Σφ. 1187. — Ἀνδοκ. Α, 28. — Πλούτ. Ἀλκ. ΙΘ).

"Ανδροκλος, δοῦλος Ῥωμαίου ἀνθυπάτου ἐν Ἀφρικῇ. Φυγὼν εἰς τὴν ἔρημον ἐνέτυχε λέοντα ὅστις ἐχώλαινεν, ἔχων ἄκανθαν εἰς τὴν πόδα. Ἐξαγαγὼν δ' αὐτὴν, ἠγαπήθη καὶ ἐτράφη ὑπὸ τοῦ λέοντος. Ἐγκαταλείψας δ' ἔπειτα αὐτοῦ τὸ σπήλαιον, καὶ συλληφθεὶς ὑπὸ τοῦ δεσπότου του, κατεδικάσθη εἰς θηριομαχίαν. Μετ' ἐκπλήξεως δ' ἰδόντες οἱ θεαταὶ ὅτι ὁ κατ' αὐτοῦ ἐξορμήσας λέων οὐ μόνον δὲν τὸν ἐσπάραξεν, ἀλλὰ καὶ περιχαρῶς τῷ ἔλειχε τοὺς πόδας, ἔμαθον παρ' αὐτοῦ ὅτι κατὰ τύχην οὗτος ἦν ὁ λέων ὃν εἶχεν ἀπαντήσει ἐν τῇ ἐρήμῳ. Τότε τῷ ἐχαρίσθη ἡ ἐλευθερία καὶ ὁμοῦ καὶ ὁ λέων, ὅστις οὕτως ἐκ δευτέρου τὸν ἔτρεφεν (Αἰλιαν. Π. Ἱ. Ζ, 48.—Sen. Benf. II, 19, 1.—A. Gall. V, 14, 10).

'Ανδροληψία. Ὁ ταύτην ἀφορῶν νόμος διετηρήθη ἐν Δημοσθένει (κ. Ἀριστοκρ. σ. 647), ἔχων οὕτως· Ἐάν τις βιαίῳ θανάτῳ ἀποθάνῃ, ὑπὲρ τούτου τοῖς προσήκουσιν εἶναι τὰς ἀνδροληψίας, ἕως ἂν ἢ δίκας τοῦ φόνου ὑπέχωσιν ἢ τοὺς ἀποκτείναντας ἐκδῶσι. Τὴν δὲ ἀνδροληψίαν εἶναι μέχρι τριῶν, πλέον δὲ μή. Ἐννοεῖ δ' ὁ νόμος ὅτι, ἂν Ἀθηναῖος ἤθελε φονευθῇ εἰς ξένην πόλιν, ἀρνουμένην ἢ νὰ τιμωρήσῃ ἢ νὰ παραδώσῃ τοὺς φονεῖς, οἱ οἰκεῖοι τοῦ φονευθέντος ἐδικαιοῦντο νὰ συλλάβωσι πολίτας τῆς πόλεως ἐκείνης, ἀλλ' οὐχὶ πλείονας τῶν τριῶν, καὶ νὰ τοὺς εἰσαγάγωσιν εἰς δίκην διὰ τῆς γραφῆς ἀνδροληψίου, ἐφ' ἧς ἠγνοεῖτο τίς ἐπεβάλλετο εἰς τοὺς συλληφθέντας ποινή. Φαίνεται δ' ὅτι ἐδημεύετο εἴ τι εἶχον ὅτε συνελήφθησαν (Δημοθ. π. στεφ. τριηρ. σ. 1232). Ἂν δ' ἀδίκως συνελήφθησαν, ηὐθύνετο βεβαίως ὁ συλλαβών.

'Ανδρομάχη, θυγάτηρ Ἠετίωνος, βασιλέως τῆς ἐν Κιλικίᾳ Ὑποπλακίας Θήβης (Ἰλ. Ζ, 395), μεγαλόφρων, εὐγενὴς καὶ πιστὴ σύζυγος τοῦ Ἕκτορος (Αὐτ. 414. Χ, 460). Κατὰ Βιργίλιον δὲ (Æ, III, 294) μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τρωάδος ἀπήγαγεν αὐτὴν Νεοπτόλεμος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως, εἰς Φθίαν ἢ εἰς Ἤπειρον, καὶ ἔσχε τρεῖς υἱοὺς ἐξ αὐτῆς. Κατέλιπε δὲ μετέπειτα αὐτὴν εἰς

Ἕλενον, τὸν υἱὸν τοῦ Πριάμου, ᾧ περιῆλθε μέρος τῆς Ἠπείρου. Ἀπέθανε δ' ἐν Ἀσίᾳ, ἔνθα παρηκολούθησε Πέργαμον, τὸν τρίτον τῶν ἐκ Νεοπτολέμου υἱῶν της.

Ἀνδρομέδα, θυγάτηρ Κηφέως, τοῦ βασιλέως τῶν Αἰθιόπων. Ἐπειδὴ ἡ μήτηρ αὐτῆς Κασσιόπεια ἐκαυχήθη ὅτι ἦν ὡραιοτέρα τῶν Νηρηίδων, ὁ Ποσειδῶν πρὸς τιμωρίαν ἔπεμψε θαλάσσιον τέρας δῃοῦν τὴν χώ-

ραν, καὶ πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπ' αὐτοῦ ἐδέησε νὰ ἐκτεθῇ εἰς βορὰν αὐτοῦ ἡ Ἀνδρομέδα, εἰς σκόπελον προσδεθεῖσα· ἔσωσε δ' αὐτὴν ἐπελθὼν ὁ Περσεὺς (ἴδ.), δι' ὃ καὶ ὁ πατήρ της τὴν ἔδωκεν αὐτῷ εἰς γάμον, εἰ καὶ εἶχεν ὑποσχεθῇ αὐτὴν εἰς τὸν ἀδελφόν του Φινέα. Ἐκ τούτου προέκυψεν ἔρις μεταξὺ αὐτῶν, καθ' ἣν ὁ Περσεὺς ἀπελίθωσε τὸν Φινέα, δείξας αὐτῷ τῆς Γοργόνος τὴν κεφαλὴν (Ἀπολλδ. Β, 4, 5.—Ov. Met. IV, 670, V). Τὴν δὲ Ἀνδρομέδαν κατέταξεν ἡ Ἀθηνᾶ μεταξὺ τῶν ἀστέρων.

Ἀνδρόνικος, 1) Ῥόδιος, περιπατητικὸς, ἐδίδασκε τὴν φιλοσοφίαν ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Αὐγούστου. Ἔγραψε περὶ Ἀριστοτέλους (A. Gell. X, 5), καὶ ἐτακτοποίησεν αὐτοῦ καὶ τοῦ Θεοφράστου τὰ συγγράμματα. Τὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα δ' αὐτοῦ διατηρούμενα συγγράμματα φαίνονται ὄντα μεταγενέστερα.—2) Λίβιος Ἀνδρόνικος, ἐπὶ Ῥωμαίων, γράψας τραγῳδίαν Ἀντιόπην, μὴ σωζομένην. — 3) Τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερον καὶ Βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι ἐν Βυζαντίῳ.

Ἄνδρος, ἡ βορειοτέρα τῶν Κυκλάδων, 1½ μίλιον ἀπέχουσα τοῦ νοτίου ἀκρωτηρίου τῆς Εὐβοίας. Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς ἐστὶ περίπου 6 τετραγ. μιλίων· ἦν δὲ ἱερὰ τῷ Διονύσῳ. Περὶ τὰ 650 π.Χ. ἐξέπεμψεν αὕτη ἀποικίας εἰς Ἄκανθον, Στάγειρα κτλ. (Θουκ. Δ, 84. 88). Εἶχε καὶ πόλιν ὁμώνυμον, 2½ ὥρας ἀπέχουσαν τοῦ εὐρυχωροτάτου λιμένος Γαυρίου. Ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἀναγκασθεῖσα νὰ συνταχθῇ τοῖς Πέρσαις, ἐκυριεύθη εἶτα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες καὶ τὴν ἐπίεσαν. Μετὰ ταῦτα δ' ὑπέκυψεν εἰς τοὺς Μακεδόνας, εἰς τὸν Ἄτταλον (Liv. XXXI, 45), καὶ μετὰ τοῦ Περγάμου εἰς τὴν Ῥώμην.

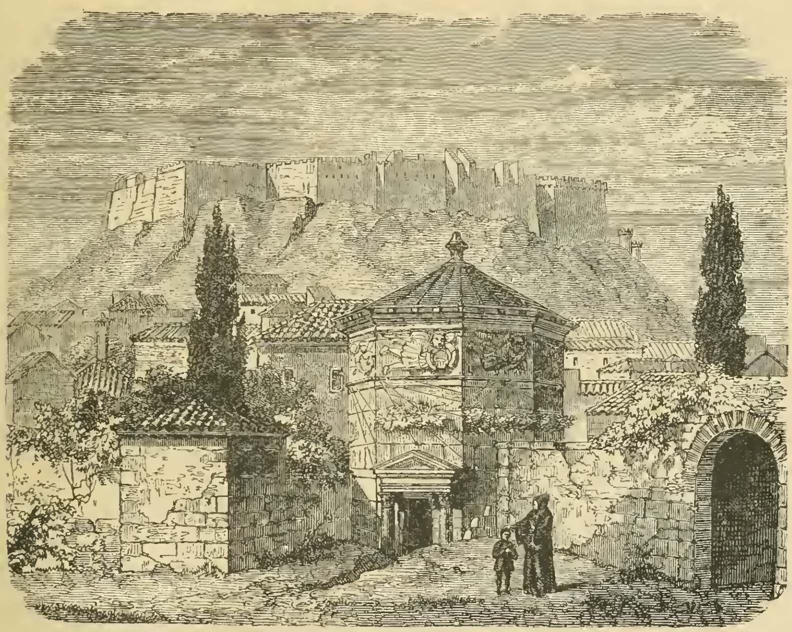
Ἀνδροσθένης, 1) υἱὸς Καλλιστράτου, Θάσιος ἢ Ἀμφιπολίτης, παρακολουθήσας τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ συγγράψας «τῆς Ἰνδικῆς παράπλουν,» οὗ ἀποσπάσματα σώζονται (Ἀρρ. Ζ, 20).—2) Γλύπτης Ἀθηναῖος, ἐργασθεὶς εἰς τοὺς ἀετοὺς τοῦ ἐν Δελφοῖς ναοῦ (Παυσ. Ι, 19).

Ἀνδροτίων, Ἀθηναῖος, υἱὸς Ἄνδρωνος, μαθητὴς τοῦ Ἰσοκράτους. Κατ' αὐτοῦ, ὡς παρὰ τὸν νόμον φόρους εἰσπράξαντος, ἔγραψαν γραφὴν παρανόμων ὁ Εὐκτήμων καὶ ὁ Διόδωρος. Διὰ τοῦτον δὲ ἔγραψεν ὁ Δημοσθένης λόγον ἔτι σωζόμενον, ὡς τὸν ἕτερον κατὰ Τιμοκράτους, συντρόφου τοῦ Ἀνδροτίωνος, διὰ κατάσχεσιν αἰγυπτιακοῦ τινος ἐμπορικοῦ πλοίου. Ἀπελθὼν δ' ὁ Ἀνδροτίων εἰς Μέγαρα, ἔγραψεν, ὑπὸ τὸν τίτλον Ἀτθὶς, ἱστορίαν τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς Ὀλ. 108 (345 π. Χ.), ἧς τεμάχια σώζονται.

Ἄνεμοι. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, οἱ πνέοντες ἐκ τῆς γῆς πρὸς τὴν θάλασσαν, ἐλέγοντο ἀπόγειοι, στρεφόμενοι δ' ἀπὸ μιᾶς διευθύνσεως εἰς τὴν ἐναντίαν, τροπαῖοι. Οἱ βίαιοι ἦσαν χειμῶνες καὶ θύελλαι· οἱ ἐκ πυκνῶν νεφῶν κατερχόμενοι, ὡς ἐκνεφίαι, ἦσαν ἡ καταιγὶς, ὁ σκηπτὸς (Σοφ. Ἀντγ. 418), ἡ λαῖλαψ, ὁ ἐκ τῆς γῆς ἐξορμῶν στρόβιλος, τυφὼν ἢ τυφὼς, ὁ σίφων, ὅτε συμπαρασύρει καὶ τὰ ὕδατα εἰς τὸ ὕψος, ὁ πρηστὴρ (Ἀρστφ. Λυσ. 974). Οἱ

καθ' ὡρισμένους χρόνους συνήθως πνέοντες, ἰδίως ἐν Ἑλλάδι οἱ ΝΔυτικοὶ ἐπὶ τῶν κυνικῶν καυμάτων, ἦσαν οἱ ἐτησίαι, καὶ πρόδρομοι ἐλέγοντο οἱ ἐπὶ 8 ἡμέρας πρὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Σειρίου. Ὡς δὲ πρὸς τὰ σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος ἀφ' ὧν ἔπνεον, οἱ τέσσαρες γενικώτατοι λεγόμενοι ἦσαν· ὁ νότος, ὑγρὸς, βροχὴν φέρων, περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ θέρους πνέων, καὶ ὡς τῇ ὑγείᾳ ἐπιβλαβὴς θεωρούμενος, δι' ὃ καὶ χειμέριος ἐνίοτε ἐπιλέγεται (Ἡρδ. Β, 25.—Ὁμ. Ἰλ. Γ, 10.—Σοφ. Ἀντγ. 335)· ὁ βορέας ἢ βορρᾶς, καὶ ἀπαρκτίας καλούμενος, ψυχρὸς, ἀλλὰ διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ὑγιεινὸς καὶ φαιδρὸς, διὰ τὴν Ἀφρικὴν ὅμως φέρων σύννεφα καὶ βροχήν (Ὁμηρ. Ἰλ. Ξ, 395. Ψ, 692. Ὀδ. Ε, 296). Παρὰ μεταγενεστέροις βορέας ἐλέγετο ὁ βορειανατολικὸς ἄνεμος· Ζέφυρος, ὁ δυτικὸς ἄνεμος, πνέων κυρίως τὸ ἔαρ καὶ κατὰ τὰς θερινὰς τροπὰς, ἄνεμος κυρίως γλυκὺς, ἀλλ' εἰς τὰς ἑλληνικὰς θαλάσσας ἐνίοτε τρικυμιώδης καὶ βροχερός (Ὁμηρ. Ὀδ. Ε, 295. Μ, 28. Ξ, 458)·—Εὖρος, ὁ ἀνατολικός· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα τὸ ὄνομα ἐδόθη εἰς τὸν νοτιανατολικὸν, Εὐρόνοτον (Ἡρδ. Δ, 99. Ζ, 36), καὶ εἰς τὸν ἀνατολικὸν ἐδόθη τὸ ὄνομα Ἀπηλιώτου. Πνέει δὲ κυρίως ἐπὶ τῆς χειμερινῆς ἰσημερίας, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ξηρός. Τούτους μόνον τοὺς τέσσαρας ἀνέμους γνωρίζουσιν ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Ἡσίοδος (Ἰλ. Β, 145. Ι, 5. Ψ, 195. Ὀδυσ. Ε, 295)· καλεῖ δ' ὁ Ἡσίοδος τὸν ἀνατολικὸν ἄνεμον Ἀργέστην (Θεογ. 379), τὸν λαμπρόν. Ἀλλὰ πρὸ τοῦ Ἡροδότου ἦσαν ἤδη μεταξὺ τῶν 4 καὶ ἄλλοι 4 ἄνεμοι παρεντεθειμένοι, καὶ μετὰ ταῦτα ἐγένοντο καὶ 12 καὶ 24 διαιρέσεις δεκταί. Οἱ παρεντεθέντες δὲ 4 ἄνεμοι ἦσαν· ὁ Εὖρος, νοτιανατολικὸς, ἀφ' ὅτου ὁ ἀνατολικὸς ὠνομάσθη ἀπηλιώτης· ὁ Καικίας, βορειανατολικὸς, συνεχῶς πνέων ἐν Ἑλλάδι· ὁ Λὶψ, νοτιοδυτικὸς, ὡς πνέων ἐκ Λιβύας· ὁ Σκίρων, Ἀργέστης ἢ καὶ Ὀλυμπίας καλούμενος, βορειοδυτικὸς, δροσερὸς καὶ ξηρός. Ὅτε δ' ηὔξησαν τοὺς 8 ἀνέμους εἰς 12, εἰς ἑκάστην ὀρθὴν γωνίαν τῶν γενικωτάτων παρενέβαλον ἀνὰ δύο· οὕτως ἦν ὁ Μέσης ὁ ἀνατολικοβόρειος, μεταξὺ Καικίου καὶ Βορέου· ὁ Θρασκίας, ὁ δυτικοβόρειος, μεταξὺ Σκίρωνος καὶ Βορέου· ὁ Φοινικίας ὁ νοτιανατολικὸς, μεταξὺ νότου καὶ εὔρου· ὁ Λιβόνοτος ἢ Λιβοφοίνιξ, ὁ δυτικονότιος, μεταξὺ νότου καὶ λιβός. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ὁρίζων διῃρέθη εἰς 12 σημεῖα ἴσα, μετετέθησαν καὶ οἱ παρεμβληθέντες ἄνεμοι οὕτως, ὥστε ὁ Σκίρων ἀπέβη ὁ δυτικοβόρειος, ὁ Καικίας ὁ βορειανατολικὸς, ὁ Εὖρος ὁ νοτιανατολικὸς, καὶ ὁ Λὶψ ὁ νοτιοδυτικός.—Διάφοροι θεωρίαι ἐπεκράτουν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις φιλοσόφοις περὶ τῆς αἰτίας τῶν ἀνέμων· οἱ μὲν ἐξελάμβανον αὐτοὺς προερχομένους ἐκ τῆς ἐπενεργείας τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης ἐπὶ τῆς ἀτμοσφαίρας, οἱ δὲ δι' ἀραιώσεως καὶ διαλύσεως τῆς ἀτμοσφαίρας, ἄλλοι δι' ἀντιδράσεως τῶν γαιωδῶν καὶ πυρωδῶν ὑλῶν, καὶ ἄλλοι δι' ἕλξεως καὶ ὤσεως τῶν ἀτόμων, διὰ τῆς ἀδιαλείπτου κινήσεως τοῦ παντὸς, κτλ. Ἐν τῷ μύθῳ δὲ ἦσαν οἱ ἄνεμοι θεότητες, ὡς ἐν Ὁμήρῳ (Ἰλ. Ψ, 194), ἔνθα ὁ Ἀχιλλεὺς σπένδει καὶ εὔχεται πρὸς αὐτοὺς καὶ θυσίας καλὰς τοῖς ὑπόσχεται. Φέρει δὲ τὰς δεήσεις αὐτοῦ ἡ Ἶρις πρὸς τοὺς ἀνέμους παρὰ τῷ Ζεφύρῳ ἐν Θρᾴκῃ ἑστιωμένους. Περὶ τοῦ προεξάρχοντος αὐτῶν ἴδ. Αἴολος. Καθ' Ἡσίοδον δὲ (Θεογ. 309. 378. 869), εἰσὶν οἱ ἀγαθοὶ ἄνεμοι υἱοὶ τῆς Ἠοῦς καὶ τοῦ Ἀστραίου, καθ' ὃ πνέοντες συνήθως ὅτε δύωσιν οἱ ἀστέρες, οἱ δὲ κακοὶ ἦσαν οἱ υἱοὶ τοῦ Τυφωέως, ὅστις καὶ αὐτὸς ὡς ἄνεμος θυελλώδης ἐθεωρεῖτο. Ἐνιαχοῦ τῆς Ἑλλάδος προσεφέρετο εἰς τοὺς ἀνέμους λατρεία. Παρὰ τῇ Σικυῶνι ἵστατο βωμὸς, εἰς ὃν ἅπαξ τοῦ ἔτους προσήγετο θυσία διὰ νυκτός. Ἐν Δελφοῖς ἐτελοῦντο αὐτοῖς θυσίαι ἐν τῷ ἱερῷ τεμένει τῆς Θυίας (θυελλώδους) (Ἡρδ. Ζ, 178). Ἐν Ἀθήναις Ἀνδρόνικος ὁ ἐκ Κυρ-

ρήστης ἤγειρε παρὰ τῇ ἀγορᾷ τὸν εἰσέτι ὑφιστάμενον ὀκταγώνιον πύργον, ὅστις ἦν ἡλιακὸν καὶ ὑδραυλικὸν ὡρολόγιον, καὶ συγχρόνως ἀνεμοδείκτης, ἔχων ἐπὶ τῆς ζωφόρου ἐπιγεγλυμμένους τοὺς ὀκτὼ κυριωτέρους ἀνέμους ἐν προσωποποιήσει, μετὰ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν, ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς χρυσοῦν δελφῖνα στρεφόμενον καὶ δεικνύοντα πόθεν ὁ ἄνεμος ἔπνεεν. Ὁ Βορέας ἐτιμᾶτο ἐν Μεγαλοπόλει, καὶ ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Ξέρξου εἶχε βωμὸν ἐν Ἀθήναις παρὰ τῷ Ἰλισσῷ, ὅθεν ἐπιστεύετο ὅτι εἶχεν ἁρπάσει Ὠρείθυιαν, τὴν θυγατέρα τοῦ Ἐρεχθέως, καὶ μεταγαγὼν αὐτὴν εἰς τὴν Θρᾴκην, ἔσχεν ἐξ αὐτῆς τὸν Ζήτην, τὸν Κάλαϊν καὶ Κλεοπάτραν, τὴν γυναῖκα τοῦ Φινέως (Σοφ. Ἀντ. 981). Ὅτε δ' ἤρχετο ὁ Ξέρξης, διαταχθέντες οἱ Ἀθηναῖοι παρὰ τοῦ χρησμοῦ νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὸν γαμβρὸν αὐτῶν, ἔθυσαν εἰς τὸν Βορέαν, καὶ ὅτε πνεύσας αὐτὸς βιαίως, κατεπόντωσε παρὰ τὸ θεσσαλικὸν ἀκρωτήριον Σηπίαν τὰ βαρβαρικὰ πλοῖα, τότε ἤγειραν αὐτῷ τὸν βωμόν (Ἡρδ. Ζ, 189). Ἄλλως τε καὶ ὁ ἐπαισθητότερος ἄνεμος ἐν Ἀθήναις ἐστὶν ὁ βορρᾶς· Καὶ ὁ Ζέφυρος εἶχε βωμὸν ἐν τῇ Ἀττικῇ, ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν Ἐλευσῖνα ἱερᾶς ὁδοῦ. Κατὰ τοῦ Ὀβιδίου διαφανῆ μεταφορὰν (Fast. V, 197) ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἦν ἡ Χλωρὶς, καὶ ὁ υἱός του ἐκαλεῖτο Καρπός. Οἱ λίαν ταχύποδες ἵπποι ἦσαν ἐν Ὁμήρῳ (Ἰλ. Υ, 223. Π, 150) υἱοὶ τοῦ Βορρᾶ ἢ τοῦ Ζεφύρου. — Καὶ ο Σκύθαι καὶ οἱ Πέρσαι ἐλάτρευον τοὺς ἀνέμους (Ἡρδ. Α, 131), ἔτι δὲ μᾶλλον οἱ Ῥωμαῖοι, θύοντες αὐτοῖς μέλανας κριούς. Οἱ ἄνεμοι παριστῶντο ὑπὸ τῆς τέχνης πτερωτοὶ, ἐνίοτε πεφυσημένας ἔχοντες τὰς παρειάς. Ὡς ὁ ὡραιότατος πάντων παρίστατο ὁ Ζέφυρος.

Ἀνθεία, ἐπώνυμον τῆς Ἀφροδίτης (Ἡσύχ.) καὶ τῆς Ἥρας (Παυσ. Β, 22, 1).

Ἀνθέμιος, Τραλλιανὸς, ἀρχιτέκτων ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ, τῷ 532 μ. Χ., μετὰ Ἰσιδώρου τοῦ Μιλησίου καὶ Ἰγνατίου, ἀνοικοδομήσας τὴν Ἁγ. Σοφίαν διὰ 10,000 ἐργατῶν καὶ 30 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Ἀνθεμοῦς, ἀρχαία πόλις ἐν τῇ Χαλ-

κιδική τῆς Μακεδονίας, οὐ μακρὰν τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου, παραχωρηθεῖσα ὑπὸ Φιλίππου τοῖς Ὀλυνθίοις (Θουκ. Β, 99.—Δημσθ. Φιλ. Β, 20).

'Ανθεμουσία, χώρα καὶ πόλις ἐν Μεσοποταμίᾳ, παρὰ τῇ Ἐδέσσῃ, γνωστὴ κυρίως ἐπὶ Ῥωμαίων (Στρβ. ΙΣΤ, 747).

"Ανθερμος ἢ "Αρχερμος, Χῖος γλύπτης, υἱὸς Μικκιάδου καὶ ἔγγονος Μάλαντος, γλυπτῶν καὶ αὐτῶν, ζῶν περὶ τὸ 537 π. Χ., πρῶτος παρέστησε τὴν Νίκην ὑπόπτερον (Pl. XXXVI, 5.—Σχλ. Ἀρστφ. Ὀρν. 473).

'Ανθεστήρια, ἴδ. Διονύσια καὶ Διόνυσος.

'Ανθεστηριών, ἴδ. ἔτος.

'Ανθεσφόρια, ἑορτὴ τοῦ ἔαρος, ἐν Σικελίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ, εἰς τιμὴν τῆς Περσεφόνης, καθ' ἣν αἱ νέαι συνέλεγον τὰ νέα ἄνθη (Στρβ. ΣΤ, 256.— Πολυδ. Α, 37).

'Ανθηδών, 1) πόλις εἰς τὴν βορειοτέραν ἀκτὴν τῆς Βοιωτίας, ἐπὶ τοῦ Μεσσαπίου ὄρους (Ὁμ. Ἰλ. Β, 508), εἶχε καλὸν λιμένα, καὶ ἦν ἐπώνυμος Ἀνθηδόνος, τοῦ πατρὸς τοῦ Γλαύκου, ὅστις ἐκεῖ ὡς θαλάσσιος θεὸς ἐλατρεύετο (Ov. Met. VII, 232. XIII, 905). Οἱ κάτοικοι ἦσαν κυρίως ἁλιεῖς, σπόγγους, καὶ πορφύρας κογχύλας ἁλιεύοντες, καὶ περὶ τὴν ναυτιλίαν ἀσχολούμενοι· ἐθεωροῦντο δ' ὡς ἄνθρωποι ἰδιοτελεῖς (Παυσ. Θ, 22, 5).— 2) Πόλις παράλιος ἐν Ἰουδαίᾳ.

'Ανθήλη, χωρίον κατὰ τὰς Θερμοπύλας, ἔχον ναὸν τῆς Δήμητρος, ἔνθα ἀνὰ πᾶν φθινόπωρον συνήθως συνήρχοντο οἱ τῶν Δελφῶν Ἀμφικτύονες (Ἡρδ. Ζ, 176.200.—"Ιδ. Θερμοπύλαι).

'Ανθολογία, συλλογὴ μικρῶν ποιημάτων, ἰδίως ἐπιγραμμάτων. Τὴν ἀρχαιοτέραν συνέταξεν ὁ ἐκ Γαδάρων τῆς Παλαιστίνης ποιητὴς Μελέαγρος περὶ τὰ 60 π. Χ. καὶ ὠνόμασεν αὐτὴν Στέφανον· περιεῖχε δὲ καὶ αὐτοῦ καὶ 46 ἄλλων συγχρόνων καὶ ἀρχαιοτέρων ποιήματα, οἷον τοῦ Ἀρχιλόχου, τοῦ Ἀλκαίου, τῆς Σαπφοῦς, τοῦ Ἀνακρέοντος, τοῦ Σιμωνίδου, κ. α. Ὁ ἐκ Θεσσαλονίκης δὲ Φίλιππος, πιθανῶς ἐπὶ Τραϊανοῦ, προσέθηκεν ἔτι ἐκλογὴν ἐπιγραμμάτων ἐκ 13 ποιητῶν, ἐκ τῶν γραψάντων μετὰ τὸν Μελέαγρον. "Αλλας μετὰ ταῦτα ὁμοίας Ἀνθολογίας συνέλεξεν ὁ ἐξ Ἡρακλείας Διογενιανὸς καὶ ὁ Στράτων ἐκ Σάρδεων ἐπὶ Ἀδριανοῦ, καὶ ὁ ἐκ Μυρίνης τῆς Μυσίας Ἀγαθίας ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ. Ἀλλὰ πᾶσαι αὗται αἱ συλλογαὶ ἀπωλέσθησαν· ἐξ αὐτῶν δ' ἀρυσθεὶς συνέταξε νέαν ἐκτεταμένην κατὰ τὸν 10ον αἰῶνα μ. Χ. ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, ὁ Κωνσταντῖνος Κεφαλᾶς. Διέταξε δ' αὐτὴν οὐχὶ ἀλφαβητικῶς, ὡς ὁ Μελέαγρος καὶ ὁ Φίλιππος, ἀλλὰ καθ' ὕλην, εἰς ΙΕ βιβλία, προσθεὶς εἰς τὰ ἀρχαῖα ἐπιγράμματα καὶ πολλὰ τῶν μετὰ ταῦτα χρόνων. Ἐξ αὐτῆς δὲ, κατὰ τὸν ιδ'. αἰῶνα ὁ Μάξιμος Πλανούδης ἠνθολόγησεν 7 βιβλία, ἃ ἐπὶ τῆς μεταβάσεως τῶν λογίων Ἑλλήνων εἰς Ἰταλίαν ἐπὶ τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ Ἰωάννης Λάσκαρης ἐξέδωκεν ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1494, ὑπὸ τὸν τίτλον Ἀνθολογία διαφόρων ἐπιγραμμάτων, εἰς ἣν μετὰ ταῦτα ὁ Hugo Grotius προσέθηκεν ἀρίστην λατινικὴν μετάφρασιν.—Ἀλλὰ τῷ 1606 εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Εἰδελβέργης ἀνεῦρεν ὁ Σαλμάσιος χειρόγραφον τῆς συλλογῆς τοῦ Κεφαλᾶ, καὶ ἐν τοῖς ἔτεσι 1772—6 ἐξέδωκεν ὁ Brunk τρίτομον τὴν ἀνθολογίαν, συμπεπληρωμένην διὰ τῶν νέων εὑρημάτων, ἀφαιρέσας μόνον μεταγενέστερά τινα, τῆς χριστιανικῆς ἐποχῆς, οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχοντα, ἀλλὰ συμπεριλαβὼν εἰς τὴν ἔκδοσιν καὶ περισωθέντα ἀποσπάσματα ἀρχαίων ποιητῶν, τοῦ Σόλωνος, τοῦ Ἀρχιλόχου, τοῦ Σιμωνίδου, κτλ. Εἰσὶ δὲ τὰ ἐπιγράμματα ταῦτα, ὡς διαφόρων χρόνων καὶ ποιητῶν, οὕτω καὶ διαφόρου ἀξίας, τινὰ ἐξ αὐτῶν ἀγχινούστατα καὶ ποιητικώτατα. Οἱ σπουδαιότεροι δὲ τῶν ἐπιγραμματογράφων τούτων εἰσί· Σιμωνίδης (559 — 469 π. Χ.),

Ἀνακρέων (524), Καλλίμαχος, Θεόκριτος, Ἀσκληπιάδης, Λεωνίδας ὁ Ταραντῖνος (280), Μνασάλκας (248), Ῥιανὸς (224), Διοσκορίδης (200), Ἀντίπατρος ὁ Σιδώνιος, Μελέαγρος (60), Ἀντίπατρος ὁ Θεσσαλονικεύς, Κριναγόρας, Λεωνίδας Ἀλεξανδρεύς, Λουκίλλιος, Φίλιππος Θεσσαλονικεὺς (ἐπ. Χ.), Λεόντιος, Ῥουφῖνος, Παῦλος Σιλεντιάριος, Ἀγαθίας (ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ).—Λατινικὴ δ' Ἀνθολογία συνελέγη τὸ πρῶτον ὑπὸ Σκαλιγέρου τῷ 1573, ἐκ χωρίων συγγραφέων καὶ ἐξ ἐπιγραφῶν.

Ἄνθυλλα, πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου μεταξὺ Ναυκράτιδος καὶ Κανώπου, ἧς αἱ πρόσοδοι ἐπὶ τῆς περσικῆς κυριαρχίας ἐδίδοντο εἰς τὴν βασίλισσαν εἰς προμήθειαν πεδίλων καὶ ζώνης (Ἡρδ. Β, 97. 98).

Ἄνιος, κατὰ τοὺς λατινικοὺς μύθους, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Κρεούσης ἢ Ῥοιοῦς, ἣν ὁ πατὴρ αὐτῆς Στάφυλος ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν ἐντὸς κιβωτοῦ· σωθεῖσα δ' εἰς Δῆλον, ἔτεκεν ἐκεῖ τὸν Ἄνιον, μαθόντα τὴν μαντικὴν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐνυμφεύθη δ' ὁ Αἰνείας ἐπὶ τῆς διόδου του διὰ τῆς Δήλου τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Λαβινίαν (Virg. Æ. III, 30.—Ov. Met. XIII, 650.—Διον. Ἁλ. Α, 59).

Ἀννίβας, ὁ μέγας Καρχηδόνιος στρατηγὸς, ὅστις ἀφ' οὗ θριαμβευτικῶς ἐπολέμησε τὴν Ῥώμην, ἡττηθεὶς μετὰ ταῦτα ἐν Ἀφρικῇ, κατέφυγε, τῷ 193 π. Χ. εἰς τὴν αὐλὴν Ἀντιόχου Γ, τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας, καὶ μάτην ἐζήτησε νὰ πείσῃ καὶ αὐτὸν νὰ φέρῃ τὸν πόλεμον εἰς Ἰταλίαν. Ἐπειδὴ δὲ παρὰ τοῦ Ἀντιόχου ἡττηθέντος οἱ Ῥωμαῖοι ἀπήτουν τὴν παράδοσιν τοῦ Ἀννίβα, κατώρθωσεν οὗτος νὰ φύγῃ εἰς Προυσίαν, τὸν βασιλέα τῆς Βιθυνίας. Ἀλλ' ὅτε καὶ οὗτος, ζητηθεὶς νὰ τὸν παραδώσῃ, ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ, τότε ὁ γενναῖος Καρχηδόνιος ηὐτοκτόνησε δηλητηριασθεὶς, τῷ 183.

Ἀννίκερις, ἐκ Κυρήνης, φιλόσοφος τῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστίππου, διάδοχος τοῦ Ἡγησίου (ἴδ.), τὸν ἐξευγενισμὸν τῆς ἡδονῆς ἐπιδιώκων· «Χαίρειν γὰρ ἡμᾶς μὴ μόνον ἐπὶ ἡδοναῖς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ὁμιλίαις καὶ ἐπὶ φιλοτιμίαις» (Κλημ. Ἀλ. Στρωμ. Γ, 417). Κατ' αὐτὸν ἐκαλοῦντο Ἀννικέρειοι καὶ οἱ ὀπαδοί του.

Ἄννων, ὄνομα διαφόρων Καρχηδονίων. Εἷς ἐξ αὐτῶν, υἱὸς τοῦ Ἀμίλκα, μέγας θαλασσοπόρος, ἐπεχείρησε περὶ τὸ 510 πλοῦν ἀνακαλύψεων ἐκτὸς τῶν Ἡρακλείων στηλῶν καὶ κατὰ τὴν τότε ἄγνωστον δυτικὴν παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς, ἵνα ἐκτείνῃ τῆς πατρίδος του τὰς σχέσεις καὶ τὴν ἐπιρροήν. Ἔγραψε δὲ περιγραφὴν τῆς περιηγήσεώς του φοινικιστὶ, καὶ ταύτης διατηρεῖται ἑλληνικὴ μετάφρασις ὑπὸ τὸν τίτλον «Περίπλους,» περιλαμβανομένη καὶ ἐκδιδομένη μετὰ τῶν μικρῶν γεωγράφων.

Ἄνουβις, ἀρχαιότατος παρ' Αἰγυπτίοις θεὸς τῶν νεκρῶν καὶ τῶν τάφων, υἱὸς Ὀσίριδος καὶ Ἴσιδος, παρίστατο θωοκέφαλος ἢ κυνοκέφαλος, καὶ ἦν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις γνωστός.

Ἀνταῖος, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Γῆς, γίγας, ἡγεμὼν τῆς Λιβύης, ὅστις πάντας τοὺς εἰς τὴν χώραν του προσπλέοντας ξένους ἠνάγκαζε νὰ παλαίσωσι μετ' αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐφόνευε, διότι ἐν ὅσῳ ἤγγιζε διὰ τῶν ποδῶν του τὴν μητέρα του γῆν, ἀνέκτα νέας δυνάμεις καὶ ἦν ἀκαταμάχητος. Ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς, παλαίσας μετ' αὐτοῦ, τὸν ἤγειρεν εἰς τὴν ἀγκάλην του, καὶ οὕτω τὸν ἐφόνευσεν· ὁ δὲ τάφος του ἐλέγετο ἐν Τίγγιδι τῆς Μαυριτανίας (Ἀπλλδ. Β, 5, 11).

Ἀνταλκίδας, Σπαρτιάτης, υἱὸς Λέοντος, ἐπέμφθη (387 π. Χ.) πρὸς τὸν σατράπην Τιρίβαζον, ἵνα δι' αὐτοῦ ἑλκύσῃ τοὺς Πέρσας ὑπὲρ τῆς Σπάρτης, καὶ ὠφεληθεὶς ἐκ τοῦ ἐρεθισμοῦ τοῦ Ἀρταξέρξου (τοῦ Μνήμονος) κατὰ τῶν Ἀθηναίων, ὑποστηριζόντων τὸν Εὐαγόραν ἐν Κύπρῳ, συνωμολόγησεν εἰρήνην ἐπονείδιστον διὰ τὴν Ἑλλάδα, οὖσαν δὲ λυ-

πηραν συνέπειαν τοῦ ἐμφυλίου πελοποννησιακοῦ πολέμου· κατ' αὐτὴν πᾶσαι αἱ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ Ἑλληνικαὶ πόλεις ἀπεδίδοντο εἰς τὸν Μέγαν Βασιλέα, καὶ πλὴν τῶν νήσων Λήμνου, Σκύρου καὶ Ἴμβρου, αἵτινες ἔμενον τοῖς Ἀθηναίοις, αἱ λοιπαὶ πᾶσαι πόλεις ἐκηρύττοντο αὐτόνομοι. Οὕτω κατέπεσε τῶν Ἀθηνῶν ἡ ἡγεμονία. Ὁ δ' Ἀνταλκίδας, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ τῶν Περσῶν βασιλέως περιφρονηθείς, ἐξ ἀπογνώσεως κατεδίκασεν αὐτὸς ἑαυτὸν εἰς ἀσιτίαν καὶ ἀπέθανεν (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 8, 13. Ε, 1, 30.— Πλούτ. Ἀγησ. ΚΓ. Ἀρτξ. ΚΑ. ΚΒ.).

Ἄντανδρος, 1) ἀδελφὸς τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν Ἀγαθοκλέους, γράψας βιογραφίαν αὐτοῦ.— 2) Στρατηγὸς τῶν Μεσσηνίων (Παυσ. Δ, 7, 4).— 3) Πόλις ἐν Μυσίᾳ, εἰς τὸν Ἀδραμύττιον κόλπον, κτίσμα Πελασγῶν ἢ Λελέγων, εὐρυνθεῖσα ὑπὸ Αἰολέων (Ἡρδ. Ε, 27. Ζ, 42.—Θουκ. Δ, 52. Η, 108.—Ξεν. Ἑλλ. Α, 1, 25. Ε.)

Ἀντεία, ἴδ. Βελλεροφῶν καὶ Προῖτος.

Ἀντέρως, ἴδ. Ἔρως.

Ἀντήνωρ, Εὐφράνορος, γλύπτης Ἀθηναῖος ἐπὶ Πεισιστρατιδῶν, ἐργασθεὶς τοὺς τυραννοκτόνους περὶ τὸ 630 π. Χ. ἀνατεθέντας εἰς τὴν εἴσοδον τῆς Ἀκροπόλεως. Ἡρπάγη δὲ τὸ ἔργον αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ξέρξου.

Ἀντιγόνεια, 1) πόλις τῆς ἐν Ἠπείρῳ Χαονίας ἐπὶ τοῦ Ἀώου ποταμοῦ πρὸς τὰ Κεραύνια ὄρη (Liv. XXXII, 5).— 2) π. ἐν Μυγδονίᾳ τῆς Μακεδονίας. — 3) π. ἐν τῇ Χαλκιδικῇ Χερσονήσῳ (Liv. XLIV, 10).—4) π. ἐν Συρίᾳ ἐπὶ τοῦ Ὀρόντου.— 5) Καὶ ἡ Ἀλεξάνδρεια Τρωὰς καὶ ἡ Νίκαια ἐκλήθησαν οὕτως ἐπ' ὀλίγον.

Ἀντιγόνη, 1) θυγάτηρ τοῦ Οἰδίποδος, μία τῶν ἡρωίδων τῆς ἀττικῆς τραγῳδίας. Ὅτε ὁ Οἰδίπους ἐξ ἀπελπισίας διὰ τ' ἀκούσια ἐγκλήματά του, ἐτυφλώθη καὶ ἔφυγεν ἐκ Θηβῶν, τὸν συνώδευσε καὶ τὸν ἐποδηγέτει, μέχρις οὗ ἀπέθανεν αὐτὸς ἐν Κολωνῷ τῆς Ἀττικῆς (Σφκλ. Οἰδ. ἐν Κολ.)· εἶτα δ' ἐπανῆλθεν εἰς Θήβας, καὶ ὅτε οἱ δύο ἀδελφοί της, Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης, ἔπεσαν ἀλληλοκτονήσαντες, καὶ ὁ θεῖός της Κρέων, ἡγεμὼν τῶν Θηβῶν, ἀπηγόρευσε νὰ ταφῇ ὁ Πολυνείκης, ὡς στρατεύσας κατὰ τῆς πατρίδος του, ἠπείθησε μόνη ἐξ ἀδελφικῆς εὐσεβείας. Ἐγκαταλεισθεῖσα δ' ὑπὸ τοῦ Κρέοντος εἰς ὑπόγειον φυλακήν, ηὐτοκτόνησεν ἐκεῖ, καὶ παρ' αὐτῇ καὶ ὁ ἐραστής της Αἵμων, ὁ υἱὸς τοῦ Κρέοντος (Αὐτ. Ἀντιγ.).—2) Γυνὴ τοῦ Πηλέως, μήτηρ τῆς Πολυδώρας.—3) Θυγ. τοῦ βασιλέως Λαομέδοντος ἐν Τροίᾳ (Ov. Met. VI, 93).

Ἀντίγονος, 1) υἱὸς Φιλίππου τοῦ ἐξ Ἐλυμιώτιδος, πατὴρ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, ὁ καὶ Κύκλωψ ἐπιλεγόμενος διότι ἦτο μονόφθαλμος, εἷς τῶν ἐπισημοτέρων στρατηγῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ (323 π. Χ.), ἔλαβεν εἰς μερίδιον τὴν Φρυγίαν, τὴν Παμφυλίαν καὶ τὴν Λυκίαν (Ἀρρ. Α, 29. — Curt. X, 25, 2). Ἐν ταῖς παντοίαις τῶν διαδόχων ἐμφυλίοις περιπλοκαῖς (Διόδ. ΙΗ, 25. 40. 50), ἐπολέμησε καὶ προδοθέντα ἐφόνευσε τὸν Εὐμένην (Πλούτ. Εὐμ. ΙΒ, ΙΖ, Διόδ. ΙΘ, 43), ὥστε τῷ 316 ἦν κύριος πάσης τῆς δυτικῆς Ἀσίας καὶ αὐτῆς τῆς Συρίας, ἣν ὅμως μετὰ μακροὺς πολέμους ἠναγκάσθη (311) νὰ καταλίπῃ τῷ Σελεύκῳ (Διόδ. ΙΘ, 69. 77. 100. 105). Τῷ 310 ἀνέλαβεν ὁ Ἀντίγονος τὸν τίτλον βασιλέως, ὁ πρῶτος τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξάνδρου ὁ ἀποφασίσας τὴν ἀπέραντον αὐτοῦ ἐπικράτειαν νὰ καταστήσῃ εἰς βασίλειον, ἔπεμψε τὸν υἱόν του Δημήτριον κατὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ αὐτὸς ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ Πτολεμαίου εἰς Αἴγυπτον, ἀλλ' ἀπέτυχε (Πλούτ. Δημ. ΙΕ.—Διόδ. Κ, 46. 81). Πολεμηθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου, Κασσάνδρου, Λυσιμάχου καὶ Σελεύκου, συμμαχησάντων, ἐφονεύθη (302) εἰς τὴν ἐν Ἰσσῷ αἱματηρὰν μάχην (Πλούτ. Δημ. ΙΕ. ΚΑ. ΚΗ—Λ).—2) Ἀντίγονος, ἐπικληθεὶς Δώ-

σων, διότι περιωρίζετο πάντοτε εἰς ὑποσχέσεις, ἔγγονος Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, ἐπίτροπος δὲ τοῦ Φιλίππου, υἱοῦ τοῦ Δημητρίου Β' (230 π. Χ.), οὗ τὴν χήραν καὶ ἐνυμφεύθη, βασιλεύσας τῆς Μακεδονίας μετὰ συνέσεως καὶ ἱκανότητος (Liv. XL, 54). 'Αφ' οὗ κατέστειλε στάσιν ἐν τῷ κράτει του, συνεξεστράτευσε μετὰ τοῦ 'Αράτου κατὰ τῆς Σπάρτης, καὶ ἐνίκησεν· ἀποκρούσας δὲ καὶ εἰσβολὴν 'Ιλλυριῶν (221), ἀπέθανεν αἰφνιδίως (Πλούτ. 'Αρατ. ΛΔ. ΜΣΤ.—Πολ. Β, 47, 70. Δ. 87. — Just. XXVIII, 3). — 3) 'Αντίγονος Γονατᾶς, οὕτω κληθεὶς διότι εἶχε σιδηρᾶν πλάκα εἰς τὸ γόνυ, υἱὸς Δημητρίου Πολιορκητοῦ, συνεξεστράτευε μετὰ τοῦ πατρός του, καὶ ὅτε οὗτος ἐξεβλήθη τῆς Μακεδονίας (287 π. Χ.), διετήρησε τὰς ἐν τῇ Πελοποννήσῳ αὐτῷ ἀνηκούσας πόλεις, ἀλλὰ ματαίας κατέβαλε προσπαθείας ὅπως ἀπελευθερώσῃ τὸν ἐν Συρίᾳ ὑπὸ τοῦ Σελεύκου αἰχμαλωτευθέντα πατέρα του (Πλούτ. Δημ. ΝΑ). Μετὰ τὸν θάνατον δ' αὐτοῦ (283), ἐβασίλευσεν ἐν Μακεδονίᾳ· ἀλλ' ἐξωσθεὶς ὑπὸ τοῦ Σελεύκου, ἠναγκάσθη μετὰ τούτου τὸν θάνατον (280), νὰ παραχωρήσῃ εἰς Πτολεμαῖον τὸν Κεραυνὸν τὴν βασιλείαν, εἰς ἣν αὖθις ἐγκατέστη τῷ 276. 'Απέκρουσε δὲ τὴν εἰσβολὴν τῶν Γαλατῶν (Just. XV, 2), ἐξεδιώχθη (273) ὑπὸ Πύρρου (Πλούτ. Πύρρ. ΚΣΤ)· ἀλλὰ τούτου ἀπελθόντος εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἀνεκτήσατο ἐκ νέου τὸν θρόνον του. Μετὰ θάνατον δ' αὐτοῦ, ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ 'Αλεξάνδρου, ἀλλ' ἔπειτα καὶ τοῦτον ἐνίκησε, καὶ ἐκυρίευσε καὶ τὴν Ἤπειρον (Πλούτ. Πύρ. ΛΔ). Πολεμήσας δὲ καὶ πρὸς τοὺς 'Αχαιούς, ἀπέθανεν ὀγδοηκοντούτης, τῷ 240 (Πλούτ. Δημ. Μ.— Πολ. Β, 43).— 4) 'Αντίγονος Καρύστιος, συγγραφεὺς ἐπὶ Πτολεμαίων, γράψας βίους φιλοσόφων. 'Υπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ σώζεται 'Ιστοριῶν παραδόξων συναγωγή, ἴσως περίληψις ἀρχικῆς τινος αὐτοῦ συγγραφῆς. — 5) ἴδ. Πυρόμαχος.

'Αντιγραφή, ἐλέγετο ἡ διπλῆ περίληψις τῆς κατηγορίας καὶ τῆς ὑπερασπίσεως ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ἐνίοτε δὲ καὶ μόνη ἡ δευτέρα (Πλατ. 'Απολ. Σωκρ. ΚΖ.—Πολυβ. Η, 58)· ἐπὶ δὲ τῶν κληρονομικῶν ἑκατέρα ἀδιακρίτως ('Αρποκρ.—Σουίδ.). Τέλος δ' οὕτως ἐκαλεῖτο καὶ ἀντικατηγορία προτεινομένη ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀγωγὴν (Δημσθ. πρ. Φαίν. 1044). Καὶ ὁ διπλοῦς ἑκατέρωθεν ὅρκος ἐλέγετο ἀντωμοσία ἢ διωμοσία.

'Αντίδοσις. Κατὰ Σολώνιον νόμον, ὁ νομίζων ὅτι ἐπεβάλλοντο αὐτῷ φόροι ἢ λειτουργίαι δυσανάλογοι πρὸς τὴν περιουσίαν του, ἐδικαιοῦτο νὰ προτείνῃ τὴν ἀνταλλαγὴν αὐτῆς μετ' ἄλλου, ὃν ἐνόμιζε πλουσιώτερον καὶ παρὰ τὸ δίκαιον ἧττον αὐτοῦ ἐπιβαρυνθέντα, καὶ τότε νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὰς δημοσίας πρὸς αὐτὸν ἀπαιτήσεις. Αὕτη ἦν ἡ 'Αντίδοσις, ἧς ὅμως ἐξῃροῦντο αἱ κτήσεις τῶν ἀργυρείων ἐν Λαυρείῳ, διότι αὗται δὲν ὑπέκειντο εἰς φορολογίαν διὰ τὰς λειτουργίας (Δημσθ. πρ. Φαίνιππ. 'Αφόβ. Β, 840. Μηδ. 539). Ὁ ἀρνούμενος αὐτήν, ὑπεχρεοῦτο ν' ἀναλάβῃ ὁ ἴδιος τὴν λειτουργίαν. Ὁ 'Ισοκράτης ἔγραψε λόγον «περὶ ἀντιδόσεως.»

'Αντίδοτος, 'Αθηναῖος ζωγράφος, μαθητὴς τοῦ Εὐφράνορος, διδάξας τὴν τέχνην εἰς τὸν Νικίαν (Pl. XXXIV, 40, 27).

'Αντίκλεια, ἴδ. Αὐτόλυκος καὶ 'Οδυσσεύς.

'Αντίκυρα (ἡ 'Αντίκυρρα), 1) Πόλις τῆς Φθιώτιδος παρὰ τὴν Οἴτην, εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον ('Ηρδ. Ζ, 198). — 2) Πόλις τῆς Φωκίδος παραθαλασσία, ὑπὸ τὸν Παρνασσὸν, ἀνατ. τοῦ Κίρφεως ὄρους, τοῦ Κυπαρίσσου καθ' Ὅμηρον ('Ιλ. Β, 519). 'Αμφότεραι αἱ πόλεις ἐθεωροῦντο ὡς ἔχουσαι πολὺν ἐλέβορον, τὸ φυτὸν τὸ νομιζόμενον ὡς θεραπευτικὸν τῆς παραφροσύνης, ἐξ οὗ καὶ ἡ φράσις· «'Αντικύρρας σε δεῖ.» 'Εν τῷ ἱερῷ πολέμῳ κατέστρεψεν ὁ Φίλιππος τὴν Φωκικὴν, ἀλλὰ τὴν ἀνήγειρε

πάλιν. Εἶτα δὲ κατεστράφη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων.

’Αντιλίβανος, ὄρος ἐκτεινόμενον Ν τοῦ Λιβάνου ἀπὸ Συρίας πρὸς τὴν Φοινίκην (Στρβ. ΙΣΤ, 756.—’Αρρ. Β, 20, 4).

’Αντίλοχος, υἱὸς τοῦ Νέστορος καὶ τῆς Εὐρυδίκης, συνώδευσε τὸν πατέρα του εἰς τὴν Τρωάδα, καὶ ἦν εἷς τῶν ὡραιοτέρων καὶ ἀνδρειοτέρων νέων ἡρώων (’Ιλ. Δ, 457. Ε, 580. Ν, 545. Ο, 572. Π, 317). Ἦν δὲ καὶ, μετὰ τὸν Πάτροκλον, ὁ προσφιλέστατος τῷ ’Αχιλλεῖ, δι’ ὃ καὶ αὐτῷ ἀνετέθη ν’ ἀναγγείλῃ εἰς τὸν ’Αχιλλέα τοῦ Πατρόκλου τὸν θάνατον. ’Εφονεύθη δ’ ὑπὸ τοῦ Μέμνονος, ἐν ᾧ ἐπρομάχετο τοῦ πατρός του, δι’ ὃ καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς πρότυπον υἱϊκῆς φιλοστοργίας, (Πίνδ. Πυθ. ΣΤ, 28)· ὁ δ’ ’Αχιλλεὺς αὐτὸν ἐκδικῶν, ἐθανάτωσε τὸν Μέμνονα (’Οδ. Δ, 187), καὶ μετὰ ταῦτα ὁ νεκρὸς αὐτοῦ ἐτέθη εἰς τὸν αὐτὸν τάφον εἰς ὃν ἔκειτο καὶ ὁ ’Αχιλλεὺς καὶ ὁ Πάτροκλος.

’Αντιμαχίδας, ἴδ. ’Α ν τ ί σ τ ρ α τ ο ς.

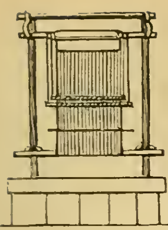
’Αντίμαχος, ἐκ Κολοφῶνος ἢ τῆς παρακειμένης Κλάρου, ποιητὴς καὶ γραμματικὸς, ἀκμάζων περὶ τὰ 404 π. Χ., φίλος τοῦ νεωτέρου αὐτοῦ Πλάτωνος. Ἔγραψε μέγα ἔπος, τὴν Θ η β α ΐ δ α, τοὺς πολέμους τῶν ’Επτὰ ἐπὶ Θήβας καὶ τῶν ’Επιγόνων ψάλλον, προσέτι δὲ καὶ τὴν Λ ύ δ η ν, ἐλεγειακὴν ποίησιν ἐκ πολλῶν συγκειμένην ῥαψῳδιῶν, εἰς ἡρωϊκὰ διηγήματα περιστρεφομένην, καὶ οὕτω κληθεῖσαν κατὰ τὴν μνηστὴν τοῦ ποιητοῦ, ἧς ὁ θάνατος βαθέως τὸν ἔθλιβε, καὶ πρὸς παρηγορίαν του ἐπεδόθη εἰς τὴν μελέτην ἐκείνων τῶν ἡρωολογιῶν. Οἱ λόγιοι τῆς ’Αλεξανδρείας ἐθαύμαζον αὐτὸν μεγάλως, καὶ εἰς τὸν κ α ν ό ν α τῶν ποιητῶν ὃν συνέταξαν, τάττουσιν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐποποιοῖς ἀμέσως μετὰ τὸν Ὅμηρον. ’Αλλὰ τὰ σωζόμενα αὐτοῦ ἀποσπάσματα ἐλέγχουσι γλῶσσαν ἐπιτετηδευμένην, ἐκ πασῶν τῶν διαλέκτων δανειζομένην, πολὺ ἀπέχουσαν τῆς Ὁμηρικῆς ἀφελείας. Οἱ δὲ μῦθοι αὐτοῦ εἰσὶν ἀρχαϊκώτατοι, καὶ στερούμενοι ἐντέχνου οἰκονομίας. Ὡς γραμματικὸς δ’ ἐξειργάσθη καὶ πραγματείαν περὶ τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν.

’Αντίνοος, 1) υἱὸς Εὐπείθους, ’Ιθακήσιος, ὁ αὐθαδέστερος τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης, ἐπιβουλεύσας τὴν ζωὴν τοῦ Τηλεμάχου καὶ τῆς ’Ιθάκης τὴν ἐξουσίαν. Πρῶτον αὐτὸν κατετόξευσαν τὰ βέλη τοῦ ’Οδυσ-

σέως (’Οδ. Δ, 660. 773. Π, 363. Ρ, 458. Σ, 42. Χ, 8. 48).—2) Ὡραῖος νεανίας ἐκ Κλαυδιουπόλεως τῆς Βιθυνίας, ἀγαπητὸς τοῦ ’Αδριανοῦ, συνοδεύων αὐτὸν εἰς τὰς ὁδοιπορίας του, καὶ πνιγεὶς εἰς τὸν Νεῖλον τῷ 130 μ. Χ. Ὁ αὐτοκράτωρ κατέταξεν αὐτὸν μεταξὺ τῶν ἡρώων, ὠνόμασε κατ’ αὐτὸν ’Αντινοούπολιν τὴν πόλιν ἐν τῇ μέσῃ Αἰγύπτῳ ἔνθα ἀπέθανε, καὶ ἐν Μαντινείᾳ τῆς Πελοποννήσου ἵδρυσεν αὐτῷ ναὸν, καὶ διέταξεν ἀγῶνας εἰς τιμήν του· τὸ ὄνομά του δ’ ἔδωκε καὶ εἰς ἕνα ἀστερισμόν. Σώζονται δὲ πλεῖστα ἀγάλματα, προτομαὶ, δακτυλιόλιθοι καὶ νομίσματα, παριστῶντα αὐτὸν ὡς Διόνυσον ἢ ὡς ἄλλον τινὰ ἐκ τῶν νεαρῶν θεῶν (Παυσ. Η, 9, 4).

’Αντίον, τὸ ξύλον τοῦ ὑφαντικοῦ ἱστοῦ περὶ ὃ ἑλίσσεται τὸ ἐξυφανθὲν μέρος, κει-

Ἐξ Αἰγυπτ. γραφῆς

μενον ὁτὲ μὲν κάτω, ὁτὲ δὲ ἄνω, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι.

Ἀντιόπη, 1) θυγάτηρ τοῦ ποταμίου θεοῦ Ἀσωποῦ ἐν Βοιωτίᾳ (Ὁμηρ. Ὀδ. Λ, 260), ἢ τοῦ Νυκτέως, ἔσχεν ἐκ τοῦ Διὸς τοὺς διδύμους ἀδελφοὺς Ἀμφίωνα καὶ Ζῆθον. Αὐτῆς φερώνυμον δρᾶμα ἔγραψεν ὁ Εὐριπίδης, καὶ ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ὁ Λίβιος Ἀνδρόνικος καὶ ὁ Πακούβιος· ἀλλ' οὐδὲν αὐτῶν διεσώθη. Τὸ ἄγαλμα αὐτῆς ἀποτελεῖ μέρος τοῦ συμπλέγματος τοῦ Φαρνεσίου ταύρου (Ἴδ. Ἀμφίων). — 2) Ἴδ. Θησεύς.

Ἀντιόχεια, πολλαὶ πόλεις ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦτο, ἐν αἷς αἱ ἐπισημότεραι· 1) Ἀν. ἡ ἐπὶ Δάφνῃ, πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τῆς Συρίας, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ὀρόντου, παρὰ πυκνῷ δαφνῶνι, εἰς ἀπόστασιν 120 σταδίων ἀπὸ τῆς θαλάσσης ὑπὸ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος εἰς τιμὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀντιόχου ἱδρυθεῖσα. Ταχέως αὐξήσασα καὶ ἀναπτυχθεῖσα εἰς τετραπλῆν πόλιν κατάκοσμον μετὰ λαμπροτάτων στοῶν, ἔμεινε καὶ ἐν τοῖς χριστιανικοῖς χρόνοις ἐπίσημος, ἕδρα πατριαρχική, εἰς ἣν καὶ δύο συνῆλθον σύνοδοι ἐκκλησιαστικαί. Καταστραφεῖσαν ὑπὸ τοῦ Πέρσου Χοσρόου (540 μ. Χ.), τὴν ἀνῳκοδόμησεν ὁ Ἰουστινιανὸς, μετονομάσας αὐτὴν Θεούπολιν. Εἰς αὐτὴν ἐγεννήθη ὁ Ἀμμιανὸς Μαρκελλῖνος, ὁ Λιβάνιος, ὁ ἅγ. Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, καὶ ὁ Εὐάγριος. — 2) Ἀντ. τῆς Πισιδίας, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Φρυγίας, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς πρὸς Μαιάνδρῳ Μαγνησίας. Εἶχεν ἱερὸν τοῦ μηνὸς Ἀρκαίου, τοῦ φρυγικοῦ Μεδύρκους. Ὑπὸ Ῥωμαίων ἐκλήθη Καισάρεια. — 3) Ἀντ. ἐπὶ Μαιάνδρῳ, ἐν Καρίᾳ ὑπὸ Ἀντιόχου Α' τοῦ Σωτῆρος εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Πυθοπόλεως κτισθεῖσα.

Ἡ πολιοῦχος θεὰ τῆς Ἀντιοχείας ἄγαλμα κατὰ τὸ τοῦ Εὐτυχίδου

Ἀντίοχος, 1) Στρατηγὸς Φιλίππου τῆς Μακεδονίας (Just. XIII. XV). — 2) Ἀντίοχος ὁ Σωτὴρ, υἱὸς Σελεύκου τοῦ Νικάτορος, βασιλέως τῆς Συρίας, γεννηθεὶς 324 π. Χ. (Just. XVII, 2, 10. XXIV, 1, 9). Μαθὼν ὁ πατήρ του παρὰ τοῦ ἰατροῦ ὅτι αἰτία θανατηφόρου του ἀσθενείας ἦν ἔρως πρὸς τὴν μητρυιάν του Στρατονίκην, τῷ παρεχώρησεν αὐτὴν, καὶ συγχρόνως τὸν ἐγκατέστησε βασιλέα ἐπὶ τῶν χωρῶν πέραν τοῦ Εὐφράτου (Πλούτ. Δμτρ. ΛΗ. ΛΘ), αἷς προσήρτησεν αὐτὸς καὶ ἄλλας μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου. Πολεμήσας κατὰ Πτολεμαίου, τοῦ φονέως τοῦ πατρός του, συνωμολόγησε τέλος εἰρήνην μετ' αὐτοῦ, ἵνα στραφῇ κατὰ τῶν εἰς Ἀσίαν εἰσβαλόντων Γαλατῶν· τούτους δὲ καὶ κατετρόπωσε, δι' ὃ καὶ τῷ ἐδόθη ἡ ἐπωνυμία Σωτῆρος. Ἀλλ' ἐφονεύθη ἐν δευτέρᾳ μάχῃ κατ' αὐτῶν, τῷ 261, καὶ ἀπέθανεν ἐν Ἐφέσῳ. — 3) Ἀντ. Θεὸς, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ προμνησθέντος, ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν παρὰ τῶν Μιλησίων διότι ἀπήλλαξεν αὐτοὺς τοῦ τυράννου Τιμάρχου. Ἐπολέμησε κατὰ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου τῆς Αἰγύπτου· ἀλλ' ἡττώμενος, ἵνα τύχῃ τῆς εἰρήνης, ἀπέβαλε τὴν γυναῖκά του Λαοδίκειαν, καὶ ἐνυμφεύθη (250 π. Χ.) τὴν κόρην τοῦ Πτολεμαίου Βερενίκην. Ἀποθανόντος ὅμως τοῦ Πτολεμαίου μετὰ δύο ἔτη, ἀνεκάλεσε τὴν πρώτην του σύζυγον, καὶ τότε αὐτὴ, τῷ 247, βοηθείᾳ καὶ τοῦ υἱοῦ της Σελεύκου, ἐθανάτωσε καὶ τὸν Ἀντίοχον, καὶ τὴν εἰς Ἀντιόχειαν ἐξορισθεῖσαν Βερενίκην, καὶ τὸ τέκνον αὐτῆς (Just. XXVII, 1.—Val. Max. IX, 14. Ext. I). — 4) Ἀντ. Ἱέραξ, δεύτερος υἱὸς τοῦ προμνησθέντος, ἔλαβε παρὰ τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ του Σελεύκου (τοῦ Καλλινίκου) τὴν ἡγεμο-

νίαν ἐπὶ τῆς δυτικῆς Ἀσίας μέχρι τοῦ Ταύρου (Just. XXVII, 2, 6), καὶ συνέδραμεν αὐτῷ κατὰ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου. Ἀλλ' ἐπανέστη πλεονεκτήσας καὶ εἰς τὸν θρόνον τῆς Συρίας ἐποφθαλμιάσας, καὶ πολλάκις ἡττηθείς, κατέφυγε παρὰ τῷ πενθερῷ του Ἀρταμένει, τῷ βασιλεῖ τῆς Καππαδοκίας, ἐκεῖθεν δὲ παρὰ τῷ Πτολεμαίῳ, καὶ φυγὼν καὶ ἀπ' αὐτοῦ θελήσαντος νὰ τὸν κρατήσῃ αἰχμάλωτον, ἐφονεύθη ὑπὸ λῃστῶν, τῷ 225. —5) Ἀντ. Γ, ὁ δεύτερος υἱὸς Σελεύκου τοῦ Καλλινίκου, γεννηθεὶς τῷ 242, ἐβασίλευσε τῆς Συρίας τῷ 224. Ἀπὸ τοῦ 221 ἤρξατο πολεμῶν κατὰ Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος τῆς Αἰγύπτου, ἐποφθαλμιάσαντος εἰς τὴν Φοινίκην καὶ τὴν Κοίλην Συρίαν. Καὶ ἐνικήθη μὲν ὑπ' αὐτοῦ ἐν Ῥαφίᾳ, τῷ 217, καὶ ἔκλεισεν εἰρήνην (Πολ. Ε, 82.—Just. XXXI, 1), τὸν ἐν Ἀσίᾳ δ' ἐπαναστατήσαντα διοικητὴν Ἀχαιὸν ἐνίκησε καὶ ἐφόνευσε. Τῷ 212 κινηθεὶς κατὰ τῶν Πάρθων καὶ Βακτρίων, καὶ νικήσας αὐτούς, ἐπωνομάσθη ὁ Μέγας. Ἐξεστράτευσε δὲ καὶ εἰς Ἰνδίας καὶ ἀπεκόμισε πλούσια λάφυρα. Ὅτε δ' ἐν Αἰγύπτῳ, τὸν Πτολεμαῖον τὸν Φιλοπάτορα διεδέχθη πενταετὴς Πτολεμαῖος ὁ Ἐπιφανής, συμμαχήσας ὁ Ἀντίοχος μετὰ Φιλίππου τῆς Μακεδονίας, ἐνίκησε παρὰ τῷ Ἰορδάνῃ (198) καὶ ἐκυρίευσε τὴν Φοινίκην καὶ Παλαιστίνην (Πολ. ΙΣΤ, 18). Ἀπὸ ἐκστρατείας κατὰ τοῦ Εὐμένους ἐν Περγάμῳ τὸν ἀπέτρεψαν οἱ Ῥωμαῖοι· θελήσας ὅμως νὰ ὑποστηρίξῃ κατ' αὐτῶν τὸν Φίλιππον τῆς Μακεδονίας, ὅτε οὗτος κατεβλήθη ἐν Κυνὸς Κεφαλαῖς, κατέκτησεν ὁ Ἀντίοχος τὰς πόλεις τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου (196). Οἱ Ῥωμαῖοι ἀπήτησαν νὰ τοῖς ἀποδοθῶσιν αὗται καὶ ἄλλαι του κατακτήσεις, ἀλλ' ἐν ᾧ διεπραγματεύετο, ὡπλίζετο κατ' αὐτῶν, καὶ ἐφιλοξένησε παρ' αὐτῷ τὸν Ἀννίβαν, καί, δεχθεὶς τῶν Αἰτωλῶν τὴν πρόσκλησιν εἰς βοήθειαν κατὰ τῆς Ῥώμης, ἐξεστράτευσε καὶ διεχείμασεν εἰς Εὔβοιαν, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔαρ 191 ἐνικήθη ἐν Θερμοπύλαις ὑπὸ Ἀκιλίου Γλαυρίου (Πλούτ. Κάτ. ΙΓ.—Liv. XXXVI, 13). Ἡττήθη δὲ καὶ ὁ στόλος αὐτοῦ ἐπανειλημμένως. Ἐπιστρέψας δ' εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐνικήθη (190) ἐν Μαγνησίᾳ ὑπὸ Κορνηλίου Σκιπίωνος, καὶ ἠναγκάσθη νὰ παραδώσῃ τὰ πλοῖα, τοὺς ἐλέφαντάς του καὶ τὰς ἐπαρχίας τὰς ἐντεῦθεν τοῦ Ταύρου, διανεμηθείσας τοῖς συμμάχοις τῶν Ῥωμαίων, τῷ Εὐμένει καὶ τοῖς Ῥοδίοις, καὶ ν' ἀποτίσῃ ἐντὸς δωδεκαετίας 15,000 ταλάντων (90,000,000 δρ.). Τοὺς δὲ παρ' αὐτῷ προσφυγόντας, τὸν Ἀννίβαν, τὸν Θόαντα, ἀρχηγὸν τῶν Αἰτωλῶν, καὶ ἄλλους, ἐβοήθησε νὰ δραπετεύσωσι. Παρὰ τῷ Τίγριδι δέ ποτε (187) λεηλατήσας τὸν ναὸν τοῦ Διός, ἐθανατώθη ὑπὸ τῶν ἐξαναστάντων κατοίκων (Διόδ. ΚΘ, 13, 18.—Ἀππ. Συρ. ΑΒ.—Πολ. ΚΑ. 9. 13. —Liv. XXXVII, 24. 33, — Just. XXXII, 2, 2). — 6) Ἀντίοχος Δ' Ἐπιφανής, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, τῷ 189 π. Χ. ὡς ὅμηρος ὑπὸ τοῦ πατρός του εἰς Ῥώμην πεμφθείς. Ἀπηλευθερώθη δὲ τῷ 175, ἀντικατασταθεὶς ὑπὸ Δημητρίου, τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀδελφοῦ του Σελεύκου. Ὅτε δὲ τὸν Σέλευκον ἐφόνευσεν ὁ ὑπουργὸς αὐτοῦ Ἡλιόδωρος, εἰς τὸν θρόνον ἐποφθαλμιῶν, ἐβασίλευσεν ὁ Ἀντίοχος, καὶ ἐκινήθη κατὰ τῆς Αἰγύπτου, ἵνα ἐπανακτήσηται τὴν Φοινίκην, τὴν Παλαιστίνην καὶ τὴν Κοίλην Συρίαν, ἃς ἡ ἀδελφή του εἶχε φέρει ὡς προῖκα εἰς Πτολεμαῖον τὸν Ἐπιφανῆ. Κατέλαβε δὲ τὰς χώρας ταύτας καὶ μέρος τῆς Αἰγύπτου· ἀλλὰ τότε ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ, ἀπειληθεὶς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων (168). Τοὺς Ἰουδαίους καταπιέζων, καὶ τοὺς ναοὺς τῆς Ἱερουσαλὴμ θελήσας νὰ συλήσῃ, προσέκρουσεν εἰς ἡρωϊκὴν ἀντίστασιν τῶν Μακκαβαίων (167—164), καὶ ὑπ' αὐτῶν ἡττήθη ὁ στρατηγὸς αὐτοῦ Λυσίας. Εἰς Ταβὰς δέ, πρὸς τ' ἀνατολικὰ τῆς Περσίας ἐκστρατεύσας, ἀπέθανε τῷ 163. Ὑπὸ τῶν ἀρχαίων περιγράφεται ὡς χαρακτῆρος ἀπανθρώπου, καὶ ὁ Πολύβιος

τὸ ἐπίθετον αὐτοῦ Ἐπιφανὴς μετατρέπει εἰς ἐπιμανής (Πολ. ΚΣΤ, 10. ΚΖ, 17. ΚΘ, 11.—Liv. XLIV, 19. XLV, 11-13).—7) Ἀντ. Ε, Εὐπάτωρ, υἱὸς αὐτοῦ, 13 ἢ 9έτης μείνας ἐπὶ τοῦ θανάτου τοῦ πατρός του, συνώδευε τὸν στρατηγὸν Λυσίαν εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ἱερουσαλὴμ, ὅτε τὴν ἐπιτροπείαν τοῦ κενοῦ μείναντος θρόνου διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀντιόχου Ε ἥρπασεν αἴφνης ὁ πρώην εὐνοούμενος τούτου Φίλιππος. Τότε ὁ Λυσίας, συμβιβασθεὶς μετὰ τῶν Ἰουδαίων, ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ Φιλίππου καὶ τὸν ἐνίκησεν (162). Ἀλλ' ἐπελθὼν ὁ Δημήτριος ἐκ Ῥώμης, συνέλαβε τὸν ἐξάδελφόν του καὶ τὸν Λυσίαν, καὶ τὸ προσεχὲς ἔτος τοὺς ἐδολοφόνησε (Πολβ. ΛΑ, 12.—Just. XXXIV, 3).—8) Ἀντ. ὁ θεὸς, υἱὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου Βάλα, ἀντετάχθη (144 π. Χ.) κατὰ τοῦ Δημητρίου τοῦ Νικάνορος, ὡς ἀξιώσεις ἔχων ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ ἐκυρίευσε τὸ πλεῖστον τῆς ἐπικρατείας, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Διοδότου Τρύφωνος, ὅστις ὅμως τὸν ἐθανάτωσε τῷ 141, καὶ ἥρπασε τὴν ἐξουσίαν (Just. XXXVI, 1, 6).—9) Ἀντ. Ζ, δευτερότοκος υἱὸς Δημητρίου τοῦ Σωτῆρος, Σιδήτης ἐπικληθεὶς, διότι ἀνετράφη εἰς Σίδην τῆς Παμφυλίας, ἐξεδίωξε τὸν ἅρπαγα τοῦ θρόνου Τρύφωνα (138 π. Χ.), ὑπέταξεν Ἰωάννην, τὸν ἡγεμόνα τῆς Ἰουδαίας (132), καὶ ἔπεσεν (130) ἐν μάχῃ κατὰ τῶν Πάρθων (Just. XXXVI, 1. XXXVIII, 10).—10) Ἀντ. Η, υἱὸς τοῦ Δημητρίου Νικάνορος, ἐπιλεγόμενος ὁ γρυπὸς, ἦρξε, μετὰ τὸν φόνον τοῦ πατρός του, ἐπὶ μέρους τῆς Συρίας, ἀπεδίωξε, βοηθείᾳ τῶν Αἰγυπτίων, τὸν ἀντίπαλόν του Ἀλέξανδρον Ζαβίναν (ἴδ. Ἀλέξ. 14), ἐφόνευσε τὴν μητέρα του Κλεοπάτραν διὰ τοῦ δηλητηρίου ὃ αὐτὴ εἶχε παρασκευάσει, δι' ὃ καὶ ἐκδικητὴς εἰρωνεία τῷ ἀπέδωκε τὸ ὄνομα Φιλομήτωρ, καὶ μακρὰν ὑποστὰς πάλην ὑπὲρ κτήσεως τοῦ θρόνου πρὸς τὸν ἑτερομήτορα ἀδελφόν του, Ἀντίγονον τὸν Κυζικηνὸν, ἐθανατώθη ὑπὸ Ἡρακλείωνός τινος, τῷ 97 (Διόδ. ΛΔ, 38.—Ἀππ. Συρ. ΞΘ.—Just. XXXIX' 1-3).—11) Ἀντ. Κυζικηνὸς, οὕτω κληθεὶς διότι κατῴκησεν ἐν Κυζίκῳ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του Ἀντ. τοῦ Σιδήτου, ἐπιλεγόμενος καὶ Φιλοπάτωρ, ἔπεσεν ἐν μάχῃ κατὰ τοῦ ἀνεψιοῦ του Σελεύκου τοῦ Ἐπιφανοῦς (Ἀππ. Συρ. ΞΘ), ἀμφισβητοῦντος αὐτῷ τὸν θρόνον.—12) Ἀντ. Ι, Εὐσεβὴς, ἐνίκησε τὸν Σέλευκον τὸν Ἐπιφανῆ, κατέστειλε τὴν στάσιν τῶν ἀδελφῶν τούτου, Ἀντιόχου τοῦ Φιλαδέλφου καὶ Φιλίππου κατὰ τῶν υἱῶν Ἀντ. τοῦ Γρυποῦ, ἐνίκησεν ἀμφοτέρους παρὰ τῷ Ὀρόντῃ, καὶ ἐφονεύθη ἐν μάχῃ κατὰ τῶν Πάρθων, τοῦ θρόνου μετὰ πολλὰς διαμάχας περιελθόντος εἰς τὸν Φίλιππον (Ἀππ. Συρ. ΞΘ.—Διόδ. ΛΔ, 38).—13) Ἀντ. ΙΑ ὁ Φιλάδελφος (ἢ καὶ Ἐπιφανὴς), ἀντίπαλος τοῦ προμνησθέντος, ἐπνίγη ἐν τῷ Ὀρόντῃ ἐπὶ τῆς ἐκεῖ ἥττης του.—14) Ἀντ. ΙΒ, Διόνυσος, υἱὸς καὶ αὐτὸς τοῦ Γρυποῦ, ἐπολέμησεν ἐπίσης κατὰ τοῦ Φιλίππου (Ἴδ. Ἀντίοχος Ι), καὶ ἔπεσε πολεμῶν κατ' ἀραβικῆς φυλῆς (Just. XL, 1-15).—15) Ἀντ. ΙΓ, ὁ Ἀσιατικὸς, υἱὸς Ἀντ. Ι, ἐνεθρονίσθη (62 π. Χ.) ὑπὸ τοῦ Λουκούλλου, διότι ἡ Ῥώμη μετὰ τὴν νίκην κατὰ τοῦ Τιγράνου τῆς Ἀρμενίας, ὅστις εἶχεν ὑποτάξει καὶ τὴν Συρίαν, ἀνεγνώρισε τὰ ἐπὶ τοῦ θρόνου δικαιώματα αὐτοῦ. Ἀλλὰ μετὰ ἓν ἔτος ἐξεθρόνισεν αὐτὸν ὁ Πομπήϊος, τὴν Συρίαν ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν ἀνακηρύξας (Ἀππ. Συρ. ΜΘ, 70). Οὗτος ἦν ὁ ἔσχατος βασιλεὺς τῆς Συρίας ἐκ τῶν Σελευκιδῶν.—16) Ἀντίοχος Ἀθηναῖος, ναύκληρος τοῦ Ἀλκιβιάδου, παρὰ τὰς ὁδηγίας αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου εἰς ναυμαχίαν προκληθεὶς καὶ ἡττηθεὶς, τῷ 407 π. Χ. (Ξεν. Ἑλλ. Α, 5, 12).—17) Ἀντ. ἐξ Ἀσκάλωνος, περίφημος ἀκαδημαϊκὸς φιλόσοφος, μαθητὴς τοῦ Φίλωνος, ζήσας ἐν Ἀθήναις, Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Ῥώμῃ, ὑπῆρξε διδάσκαλος πολλῶν ἐπισήμων Ῥωμαίων, ἐν οἷς καὶ τοῦ Οὐάρρωνος, τοῦ Βρούτου, τοῦ Κικέρωνος, ὅστις καὶ περὶ

τῶν δογμάτων αὐτοῦ ἔγραψε (Acad. II, 19), ἀφορώντων εἰς τὸν συνδυασμὸν τῶν στωϊκῶν μετὰ τῶν ἀκαδημαϊκῶν ἀρχῶν.—18) 'Αντ. ὁ Συρακούσιος, σύγχρονος τοῦ Θουκυδίδου, ἔγραψεν εἰς Ἰωνικὴν διάλεκτον ἱστορίαν τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Σικελίας μέχρι τοῦ 423 π. Χ., εἰς θ' βιβλία. Σώζονται δ' αὐτοῦ καί τινα ἀποσπάσματα.

'Αντίπατρος, 1) γεν. 400 π. Χ., εἷς τῶν ἐπισημοτάτων καὶ τῷ Φιλίππῳ φιλτάτων στρατηγῶν. Ὁ 'Αλέξανδρος εἰς 'Ασίαν ἀπερχόμενος, αὐτῷ ἀφῆκε τὴν ἐπιτροπείαν τοῦ κράτους, καὶ ἐνεπιστεύθη τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα. Τῷ 346 εἶχεν ἤδη πέμψει αὐτὸν ὁ Φίλιππος πρέσβυν εἰς 'Αθήνας, ἵνα διενεργήσῃ εἰρήνην, καὶ ἐφιλοξενήθη ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους. Εἰς τὴν μάχην τῆς Χαιρωνείας παρών, συνετέλεσεν οὐ μικρὸν εἰς τὴν νίκην ('Αρρ. Α, 11, 3.—Διόδ. ΙΖ, 17). Ὡς τοποτηρητὴς τοῦ 'Αλεξάνδρου, κατέβαλεν ἐπανάστασιν ἐν Θρᾴκῃ, ἐνίκησε τοὺς Σπαρτιάτας καὶ συμμάχους ἐν Μεγαλοπόλει (330), καὶ ἐξησφάλισε τὴν ἐξουσίαν τῶν Μακεδόνων ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος (Διόδ. ΙΖ, 62). Κατὰ δὲ τὸ 323, εἰσακούσας ὁ 'Αλέξανδρος τὰς κατ' αὐτοῦ διαβολὰς τῆς μητρός του ('Αρρ. Ζ, 12.—Πλούτ. 'Αλέξ. ΛΘ, ΞΗ), τὸν μετεκάλεσεν εἰς τὴν 'Ασίαν. 'Αλλ' ἐν τῷ μεταξύ, ἀποθανόντος τοῦ 'Αλεξάνδρου, ἔμεινεν ὁ 'Αντ. ἐν Εὐρώπῃ, ἐπὶ τῆς ἐπιτροπείας τοῦ Περδίκκου (Διόδ. ΙΗ, 3), καὶ τοὺς Ἕλληνας, ἐλπίσαντας ν' ἀποσείσωσι τὸν μακεδονικὸν ζυγόν, ἐνίκησεν ἐν Λαμίᾳ (322) τῆς Φθιώτιδος, φονευθέντος τοῦ στρατηγοῦ τῶν 'Αθηναίων Λεωσθένους. Ὅτε δ' ὁ Περδίκκας ἠθέλησε νὰ καταλάβῃ τὸν χηρεύσαντα θρόνον τῆς Μακεδονίας, συμμαχήσας ὁ 'Αντίπατρος μετὰ τοῦ γαμβροῦ του Κρατεροῦ, τοῦ 'Αντιγόνου καὶ τοῦ Πτολεμαίου, ὑπερέβη (321) τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ ὁ μὲν Κρατερὸς ἔπεσεν εἰς μάχην κατὰ τοῦ Εὐμένους, ὁ Περδίκκας ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν του, ὁ δ' 'Αντίπατρος ἀνεκηρύχθη ἐπίτροπος τῆς βασιλείας (Διόδ. ΙΗ, 25-39). Στάσιν δὲ τοῦ ἰδίου στρατοῦ καταβαλών, καὶ τὰ κατὰ τὴν 'Ασίαν διατάξας, ἐπανῆλθε (320), χωρὶς νὰ παρακωλυθῇ ὑπὸ τοῦ Εὐμένους, εἰς τὴν Μακεδονίαν, καὶ μετὰ ἓν ἔτος ἀπέθανεν ἐξ ἀσθενείας, ἐπίτροπον τῆς βασιλείας ἐγκαταστήσας τὸν γηραιὸν καὶ πολύπειρον Πολυσπέρχοντα, παραγκωνίσας τὸν ἴδιον ἑαυτοῦ υἱόν, τὸν φιλόδοξον Κάσσανδρον.—2) 'Αντ. ἔγγονος τοῦ προρρηθέντος, υἱὸς τοῦ Κασσάνδρου καὶ τῆς Θεσσαλονίκης, τῷ 296 π. Χ. βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας, νυμφευθεὶς Εὐρυδίκην, τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Θρᾴκης Λυσιμάχου. Ἐξεβλήθη δ' ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, καὶ τῷ 287 ἐφονεύθη ὑπὸ Λυσιμάχου (Just. XVI, 1).—3) 'Αντ. ἐκ Ταρσοῦ, φιλόσοφος Στωϊκός, διάδοχος Διογένους τοῦ Βαβυλωνίου, καὶ διδάσκαλος τοῦ Παναιτίου (Cic. Off. III, 12).—4) 'Αντ. Τύριος, ἐπίσης Στωϊκός, ἔζη ἐν 'Αθήναις κατὰ τὰ 44 π. Χ., καὶ ἦν φίλος Κάτωνος τοῦ νεωτέρου (Πλούτ. Κάτ. Δ.—Cic. Off. II, 24).—5) 'Αντ. Σιδώνιος, ἐπιγραμματογράφος (ἰδ. 'Ανθολογία).—6) Λ. Καίλιος 'Αντ., Ῥωμαῖος ἱστορικός, διδάσκαλος τοῦ Κράσσου. Ἔγραψε τοὺς καρχηδονικοὺς πολέμους, καὶ ὁ Λίβιος φαίνεται πολλὰ ἀπ' αὐτοῦ ἀρυσθείς.—7) Τορευτής, μετ' 'Αλέξανδρον· τούτου ἐθαυμάζετο φιάλη ἀργυρᾶ, ἐφ' ἧς ἔγλυψε φυσικώτατα Σάτυρον κοιμώμενον (Pl. XXXIII, 55). Ἄλλοι ὅμως ἀποδίδουσι τὸ ἔργον εἴς τινα Διόδωρον.

'Αντίπολις (V. Antibes), ἀποικία μασσαλιωτική, ἐν Γαλλίᾳ, δυτικῶς τοῦ ποταμοῦ Βάρου (Στρβ. Δ, 178. 180 κτλ.).

'Αντίρριον, (ἢ καὶ Ῥίον τὸ Μολωκρικόν, τὸ βόρειον ἀκρωτήριον εἰς τὸ ½ ὥρας πλάτος ἔχον στόμιον τοῦ κορινθιακοῦ κόλπου (Θουκ. Β, 86.—Στρβ. Η, 335).

'Αντισθένης, 'Αθηναῖος, υἱὸς 'Αθηναίου καὶ μητρὸς ἐκ Θρᾴκης, ἀκμάζων περὶ τὰ 400 π. Χ. Μαθητὴς τοῦ Γοργίου, καὶ αὐτὸς σοφιστικὴν διδάξας, παρηκολούθησεν

ἔπειτα τὸν Σωκράτην, πιστῶς μέχρι τοῦ θανάτου του (Ξεν. Ἀπομν. Β, 5. Γ, 4, 4. ΙΑ, 17. Συμπ. Β, 10. Γ, 7). Μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐγένετο ἀρχηγὸς τῆς κυνικῆς φιλοσοφίας, διδάσκων εἰς τὸ Κυνόσαργες (ν. Ἀσωμάτων), τὸ γυμνάσιον τῶν νόθων πολιτῶν, ὧν ἡ μήτηρ δηλαδὴ ἦτο ξένη. Φαίνεται δ' ὅτι ἐνέκυψε μᾶλλον εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος τῆς σωκρατικῆς φιλοσοφίας, εἰ καὶ ἡ πραγματεία αὐτοῦ, ἡ ἐπιγραφομένη ὁ φ υ σ ι κ ὸ ς φαίνεται μὴ οὖσα καὶ θεωρίας ἄμοιρος. Κατ' αὐτὸν, εἰ καὶ πολλοὶ ἦσαν οἱ δημώδεις θεοί, ἀλλ' εἷς ἦν ὁ θεὸς τῆς φύσεως (Cic. N. D. I, 13, 32)· ὡς μεγάλην δὲ καὶ ἀναγκαίαν ἀρετὴν ἐπρέσβευε τὴν αὐτάρκειαν ἢ κἂν τὴν ὀλιγάρκειαν. «Α ὐ τ ά ρ κ η τ ὴ ν ἀ ρ ε τ ὴ ν ε ἶ ν α ι π ρ ὸ ς ε ὐ δ α ι μ ο ν ί α ν, μ η δ ε ν ὸ ς π ρ ο σ δ ε ο μ έ ν η ν ὅ τ ι μ ὴ Σ ω κ ρ α τ ι κ ῆ ς ἰ σ χ ύ ο ς. Θ ε ῶ ν μ ὲ ν ἴ δ ι ο ν ε ἶ ν α ι μ η δ ε ν ὸ ς δ ε ῖ σ θ α ι, τ ῶ ν δ ὲ θ ε ο ῖ ς ὁ μ ο ί ω ν τ ὸ ὀ λ ί γ ω ν χ ρ ῆ σ θ α ι.» (Διογ. Λ. ΣΤ, 11. 105). Πιθανῶς δ' οἱ μετὰ ταῦτα ὀπαδοί του ἤσκησαν τὰς ἀρχὰς ταύτας εἰς ὑπερβολὴν, ὥστε ἔζων ὡς κτήνη μᾶλλον ἢ ὡς ἄνθρωποι, καὶ ἥρμοζε καὶ εἰς τὴν δίαιταν αὐτῶν ὁ τίτλος κ υ ν ι κ ῶ ν, ὃν ἴσως κατ' ἀρχὰς τοῖς ἔδωκεν ἡ ἕδρα τοῦ διδασκαλείου των, τὸ Κυνόσαργες. Τὰ φιλοσοφικὰ αὐτοῦ συγγράμματα, ὡς καλλιεπέστατα μαρτυρούμενα, ἀπωλέσθησαν, πλὴν δύο μικρῶν μελετῶν, αἵτινες ἐπιγράφονται Ὀ δ υ σ σ ε ὺ ς καὶ Α ἴ α ς, καὶ πιθανὸν δὲν εἶναι γνήσιαι, ὡς καί τινων ἀποσπασμάτων.

Ἄντισσα, πόλις μετὰ λιμένος εἰς τὰ Δ τῆς νήσου Λέσβου (Θουκ. Γ, 18, Η, 23), πατρὶς τοῦ λυρικοῦ ποιητοῦ Τερπάνδρου.

Ἀντίστρατος, ἀρχιτέκτων Ἀθηναῖος, μετὰ Κ α λ λ α ί σ χ ρ ο υ, Ἀ ν τ ι μ α χ ί δ ο υ καὶ Π ω ρ ί ν ο υ θεὶς ἐπὶ Πεισιστράτου τὰ θεμέλια τοῦ ἐν Ἀθήναις Ὀλυμπιείου (595 π. Χ.), τοῦ περατωθέντος ἐπὶ Ἀδριανοῦ.

Ἀντίφιλος, ἴδ. Ἀ π ε λ λ ῆ ς.

Ἀντιφῶν, 1) ῥήτωρ ἐκ Ῥαμνοῦντος τῆς Ἀττικῆς, γεν. τῷ 480 ἢ 479 π. Χ., κατ' ἄλλους τῷ 486. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Σόφιλος, σοφιστὴς, τῷ ἐδίδαξε πρῶτος τὴν ῥητορικὴν, εἰς ἣν τοσοῦτο διέπρεψεν, ὥστε εἰς τὸν Ἀλεξανδρινὸν κανόνα πρῶτος καταριθμεῖται. Ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐστρατήγησε. Τῇ ὀλιγαρχικῇ μερίδι ἀνήκων, εἰσήγαγε τὴν ἀντιδημοτικὴν Βουλὴν τῶν Υ', ἧς ἀνατραπείσης, κατηγορήθη ὑπὸ τοῦ Θηραμένους ἐπὶ προδοσίᾳ, καὶ μετ' ἐξόχου εὐγλωττίας ἑαυτὸν ὑπερασπίσας, οὐχ ἧττον κατεδικάσθη εἰς θάνατον, τῷ 441 π. Χ., καὶ τὸ σῶμά του ἔμεινεν ἄταφον (Θουκ. Η, 68. 90). Δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ ἀρχαιότατος τῶν πολιτικῶν ῥητόρων, γράφων συνήθως (ὡς λ ο γ ο γ ρ ά φ ο ς) λόγους δι' ἄλλους, πλὴν ὅτε ὑπὲρ ἑαυτοῦ ὡμίλησε. Τῷ ἀπεδίδοντο 60 λόγοι, ἐξ ὧν ὅμως ἤδη ἐν τῇ ἀρχαιότητι οἱ 25 ἐθεωροῦντο ὡς οὐχὶ γνήσιοι. Περιεσώθησαν δὲ μόνον 15, ἐξ ὧν 12 εἰσὶ τρεῖς τετραλογίαι φ ο ν ι κ α ὶ, γυμνάσματα μᾶλλον ῥητορικὰ, ἑκάστη συγκειμένη ἐκ τοῦ π ρ ώ τ ο υ καὶ τοῦ δ ε υ τ έ ρ ο υ λόγου τοῦ διώκοντος καὶ ὁμοίως καὶ τοῦ φεύγοντος. 3 ἕτεροι εἰσὶν ἀληθεῖς δικαστικαὶ συνηγορίαι. Τὸ ὕφος του ὁμοιάζει πως πρὸς τὸ τοῦ Θουκυδίδου, ὃν διὰ τοῦτο ἐσφαλμένως εἶπον μαθητὴν τοῦ Ἀντιφῶντος. Ἔγραψε καὶ ῥητορικὴν τέχνην (Quinct. III, 11, 11) ἀπολεσθεῖσαν. — 2) Σοφιστὴς, ἐχθρὸς τοῦ Σωκράτους (Ξεν. Ἀπ. Α, 6), φονευθεὶς, ὡς φαίνεται, ὑπὸ τῶν Λ'. — 3) Τραγικὸς ποιητὴς, ἐν Ἀθήναις, εἶτα καὶ παρὰ τῷ Διονυσίῳ, βοηθῶν αὐτὸν εἰς τὴν ποίησιν τραγῳδιῶν, ἀλλὰ θανατωθεὶς ὑπ' αὐτοῦ διὰ τὴν ἐλευθεροστομίαν καὶ εἰλικρίνειάν του.

Ἀντλία, ἡ μηχανὴ πρὸς ἄντλησιν ὕδατος ἐκ φρεάτων. Καθ' ὃ κινουμένη διὰ χειρῶν ἀνθρώπων, ἐχρησίμευεν ἐνιαχοῦ καὶ ὡς ποινὴ (Suet. Tib. LI).

Ἄντυξ, κυκλοτερὲς περιθώριον στρογγύλων σωμάτων, οἷον ἀσπίδων (Ὁμ. Ἰλ. Σ. 479. Υ, 275. Οὕτως ἐλέγετο καὶ εἰς τὰ ἄρ-

ματα μετάλλινος κύκλος έμπρὸς, πρὸς στερέωσιν τῶν ἡνίων ('Ιλ. Ε, 728).

'Αντωμοσία, ἴδ. Διωμοσία.

'Αντωνῖνος, ὁ εὐσεβὴς (pius), αὐτοκράτωρ Ῥωμαῖος (138—161 μ. Χ.), θετὸς υἱὸς τοῦ 'Αδριανοῦ, ἀφιερώσας πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἐπιμέλειαν εἰς τῶν λαῶν του τὴν εὐημερίαν. 'Επ' αὐτοῦ καὶ ἡ 'Ελλὰς εἶδεν ἀνέσεως ἡμέρας καὶ ἡσυχίας. Αὐτὸς δ' υἱοθέτησε τὸν Μάρκον Αὐρήλιον.

'Αντωνῖνος liberalis, ἴσως ἀπελεύθερος τοῦ αὐτοκράτορος 'Αντωνίνου, ἔζη περὶ τὰ 150 μ. Χ., καὶ ἔγραψεν εἰς ὕφος εὐάρεστον «Μεταμορφώσεων συναγωγήν.»

'Αντώνιος, 1) ὁ ἐπικληθεὶς Κρητικὸς, Ῥωμαῖος, υἱὸς Μάρκου 'Αντωνίου, τοῦ ῥήτορος, θανατωθέντος ὑπὸ Μαρίου. Λαβὼν τὴν διοίκησιν τοῦ ῥωμαϊκοῦ στόλου ἵνα καταστρέψῃ τοὺς πειρατὰς ἐν τῇ Μεσογείῳ, ἀπέτυχεν, ἐλεηλάτησε δὲ μόνον τὰς πόλεις εἰς ἃς προσέπλευσε, καὶ ἐπωνομάσθη εἰρωνικῶς Κρητικὸς, διότι εἰς Κρήτην ἀπέθανε. — 2) 'Αντ. 'Ιβρίδης, ἀδελφὸς αὐτοῦ, συνεκστρατεύσας μετὰ τοῦ Σύλλα εἰς 'Αφρικὴν, κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ ἔμεινεν ἐν 'Ελλάδι (83 π. Χ.), ἣν ἐλεηλάτει, δι' ὃ καὶ κατεμηνύθη ὑπὸ τοῦ Καίσαρος. Καὶ ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἐν Κεφαλληνίᾳ ἔνθα κατέφυγεν ἐπὶ τῶν διαφόρων ἐμφυλίων τῆς Ῥώμης περιπλοκῶν, ἐδείχθη πάντοτε ἅρπαξ καὶ ἐκ φιλοχρηματίας τὸν λαὸν πιέζων. — 3) Μάρκος 'Αντ. υἱὸς τοῦ Κρητικοῦ καὶ 'Ιουλίας, τῆς ἀδελφῆς τοῦ Καίσαρος, γεννηθεὶς τῷ 83 π. Χ. 'Εκδεδιῃτημένος κατὰ τὴν πρώτην νεότητά του, διέπρεψεν ὅμως ὑπηρετήσας ἐν τῷ στρατῷ εἰς τὴν Συρίαν καὶ τὴν Γαλατίαν. Τῷ 49, δήμαρχος ἐν Ῥώμῃ, ἐψήφισε κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς μετακαλούσης τὸν Καίσαρα, καὶ ἔφυγεν εἰς Γαλλίαν, εἰς αὐτοῦ τὸ στρατόπεδον. Τῷ 48, εἰς τὴν μάχην τῶν Φαρσάλων διῴκει τὸ ἀριστερὸν κέρας· τῷ δὲ 44, ὑπατεύσας μετὰ τοῦ Καίσαρος, προσέφερεν αὐτῷ τὸ διάδημα ἐν δημοσίᾳ τελετῇ. Μετὰ τὸν φόνον δὲ τοῦ Καίσαρος, τῇ 18 μαρτίου, τὸν ἐπιτάφιον αὐτοῦ λόγον πρὸ τοῦ λαοῦ ἀπαγγείλας, καὶ τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἀναγνοὺς, ἔλαβε τὴν τῶν κτήσεων αὐτοῦ κληρονομίαν. 'Επωφθαλμία δὲ καὶ εἰς τὴν τῆς ἐξουσίας του, ἀλλὰ προσέκρουσεν εἰς τὴν φιλοδοξίαν τοῦ 'Οκταβίου, ἀνεψιαδοῦ καὶ θετοῦ τοῦ Καίσαρος, ὅστις καὶ πολεμήσας αὐτὸν ἐν τῇ ἄνω 'Ιταλίᾳ, τὸν ἐνίκησεν. 'Εσυμβιβάσθησαν ὅμως τέλος, καὶ συνέστη ἡ τριανδρία τοῦ 'Οκταβίου, 'Αντωνίου καὶ Λεπίδου, ἧς πολλὰ ἔπεσον θύματα, καὶ αὐτὸς ὁ Κικέρων. Τῷ 42 ὁ 'Αντώνιος καὶ ὁ 'Οκτάβιος κατετρόπωσαν τοὺς δημοκρατικοὺς εἰς Φιλίππους τῆς Μακεδονίας, ὅθεν ὁ 'Αντώνιος μετέβη εἰς 'Ασίαν, ἧς ἐδόθη αὐτῷ ἡ ἡγεμονία, καὶ ἐκεῖθεν παρηκολούθησε τὴν Κλεοπάτραν, ἐρωτόληπτος, εἰς Αἴγυπτον. Ἡ σύζυγος αὐτοῦ Φουλβία, μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Λ. 'Αντωνίου, ἐκίνησαν τὸ προσεχὲς ἔτος πόλεμον κατὰ τοῦ 'Οκταβίου, ἀλλὰ τῆς Φουλβίας ἀποθανούσης, προῆλθε ταχέως ἡ διαλλαγὴ, τοῦ 'Αντωνίου νυμφευθέντος τὴν 'Οκταβίαν, ἀδελφὴν τοῦ 'Οκταβίου. Τῷ δὲ 39, ἀφ' οὗ ἡ τριανδρία ἔκλεισεν εἰρήνην μετὰ τοῦ Πομπηίου, ἐπέστρεψεν ὁ 'Αντώνιος εἰς τὴν 'Ασίαν, ἔνθα νικηθεὶς ὑπὸ τῶν Περσῶν, ἐνίκησε τοὺς 'Αρμενίους καὶ ᾐχμαλώτευσε τὸν βασιλέα αὐτῶν, καὶ ὅλως ἔκδοτος εἰς τῆς Κλεοπάτρας τὸν ἔρωτα, ἀφῆκεν εἰς αὐτὴν διὰ διαθήκης πᾶσαν τὴν κληρονομίαν του, ἀπέπεμψε τὴν 'Οκταβίαν καὶ διέστη αὖθις πρὸς τὸν 'Οκτάβιον. 'Εν μεγάλῃ δὲ ναυμαχίᾳ κατὰ τὸ Ἄκτιον, πρὸ τοῦ 'Αμπρακικοῦ κόλπου, κατετροπώθη ὑπὸ τοῦ 'Οκταβίου, ἔφυγε μετὰ τῆς Κλεοπάτρας εἰς 'Αλεξάνδρειαν, καὶ ἐκεῖ, πολιορκηθεὶς (τῷ 31) καὶ ἀκούσας ὅτι ἡ Κλεοπάτρα ἐφονεύθη, ηὐτοκτόνησεν· ἀλλὰ πρὶν ἢ ἐκπνεύσῃ, μαθὼν ὅτι ἡ ἀγγελία ἦν ψευδὴς, μετέβη πρὸς αὐτὴν, καὶ ἀπέθανεν εἰς τὰς ἀγκάλας της. (Πλούτ. 'Αντ. Βρούτ. 52. ΚΙΙ.—Δ. Κασσ. ΜΓ. ΝΑ — 'Αππ. Ε).

Ἄνυτος, 'Ανθεμίωνος, 'Αθηναῖος, εὐ-

πορος βυρσοπώλης, μετὰ τοῦ Θρασυβούλου εἰς τὴν πτῶσιν τῶν Λ συνεργασθείς. Κατ' ἀρχὰς φίλος τοῦ Σωκράτους, ἐγένετο ἔπειτα εἷς τῶν ἀσπονδοτέρων κατηγόρων του (Πλάτ. 'Απομν.—Ξεν. 'Απολ.). 'Εκδιωχθεὶς δ' εἶτα ὑπὸ τῶν 'Αθηναίων μετανοούντων, ἔφυγεν εἰς τὴν ἐν τῷ Πόντῳ 'Ηράκλειαν. 'Αλλὰ καὶ ἐκεῖθεν λέγεται ὅτι ἀπεδιώχθη ὑπὸ τῶν κατοίκων, ἢ ὅτι καὶ ἐλιθοβολήθη (Ξεν. 'Ελλ. Β, 3, 42).

'Αξιὸς (ν. Βαρδάρι), ποταμὸς τῆς Μακεδονίας, ἀπὸ τοῦ Σκάδρου πηγάζων, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν θερμαϊκὸν κόλπον μεταξὺ Πέλλης καὶ Θεσσαλονίκης.

'Αξίερος, 'Αξιοκέρσα, 'Αξιόκερσος, ἴδε Κάβειροι.

'Αξινομαντεία, πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν ἐνόχων. 'Η ἀξίνη ἐνεπήγνυτο εἰς πάλον, τὰ ὀνόματα τῶν ὑπόπτων ἐπροφέροντο, καὶ εἰς οὗ τὸ ὄνομα ἡ ἀξίνη ἔπιπτεν, ἐκεῖνος ἦτο ὁ ἔνοχος (Plin. XXXVI, 19, 34).

'Αξίοχος, ἴδ. 'Ατρεύς.

"Αξονες, καὶ κύρβεις λεγόμενοι, τριγωνικὰ πρίσματα, περὶ τὸν ἄξονα αὐτῶν στρεφόμενα, ἐφ' ὧν ἦσαν γεγραμμένοι οἱ νόμοι τοῦ Σόλωνος. 'Ο Πλούταρχος (Σόλ. ΚΕ) λέγει, ἴσως ἐσφαλμένως, ὅτι κύρβεις ἐλέγοντο τὰ περιέχοντα τοὺς θρησκευτικοὺς νόμους. Οἱ "Αξονες, ἐκτεθειμένοι εἰς τὴν 'Ακρόπολιν, μετετέθησαν ὑπὸ 'Εφιάλτου, ἐπὶ Περικλέους, εἰς τὸ ἐν τῇ ἀγορᾷ Βουλευτήριον καὶ τὴν Βασίλειον στοάν. Συντρίμματα ἀντιγράφων αὐτῶν εὑρέθησαν.— "Ιδ. "Αρμα.

'Αξὸς, ('Ηρδ. Δ, 154), ἢ "Οαξος (Στρ. Β), πόλις Κρητική, κειμένη ἐπὶ ποταμοῦ ὁμωνύμου. 'Ιδρυτὴς αὐτῆς λέγεται ὁ Βάττος ἐκ Θήρας. Τὸ ὄνομα διατηρεῖ τὸ χωρίον 'Αξὸς παρὰ τῇ "Ιδῃ.

"Αορνος, 1) ἡφαιστεία λίμνη ἐν Καμπανίᾳ (Στρβ. Ε, 244.—Virg. Æn. III, 442. —VI, 118).—2) Α. Πέτρα, ἐν τῇ 'Ινδικῇ, βράχος ὑψηλὸς ὑπὲρ τὸν 'Ινδὸν, φέρων φρούριον ὀχυρὸν (Διον. Περ. 1151). Κατ' 'Αρριανὸν 'Αορνίς.

'Απαγωγὴ, ἐν 'Αθήναις ἡ πρᾶξις τοῦ ἀπάγειν εἰς τοὺς ἄρχοντας τὸν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἁλόντα, καὶ τὸ δικαστικὸν ἔγγραφον δι' οὗ

'Εξ ἀρχαίου ἀγγείου

αὕτη ἐγίνετο (Δημοσθ. κ. 'Αρστκρ. 646.— Λυσ. κ. Λεωκρ. § 121), ἐν ᾧ ἡ ἐφήγησις ἦν ἡ πρᾶξις δι' ἧς οἱ ἄρχοντες ὡδηγοῦντο πρὸς τὸ μέρος ἔνθα ἠδύναντο νὰ καταλάβωσι τὸν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐγκληματίαν.

'Απάμεια, διάφοροι πόλεις ἐν 'Ασίᾳ, κληθεῖσαι αἱ πλεῖσται κατ' 'Απάμην τὴν γυναῖκα Σελεύκου τοῦ Νικάτορος. 1) 'Απάμεια ἡ Κιβωτὸς, ἐπίσημος καὶ ἐμπορικὴ πόλις τῆς Φρυγίας, κατὰ τὴν συμβολὴν τῶν ποταμῶν Μαιάνδρου καὶ Μαρσύου (Στρβ. ΙΒ, 577).—2) 'Απ. Μυρλειῶν, ἐν Βιθυνίᾳ, οὐ μακρὰν τῆς Ν ἀκτῆς, τοῦ Κυανίου κόλπου, μετὰ λιμένος (Στραβ. ΙΒ, 521).—3) 'Επὶ νήσου, κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Τίγρητος καὶ Εὐφράτου.—4) 'Επὶ τοῦ Εὐφράτου, δυτικῶς τῆς 'Εδέσσης (Pl. V, 24, 21).—5) 'Επὶ τοῦ 'Ορόντου ἐν Συρίᾳ, παρὰ λίμνην ἥτις ἐκαλεῖτο 'Απαμεῖτις. 'Ο Σέλευκος ηὔξησε τὴν πόλιν, ἔχουσαν καὶ ἱπποφορβεῖα καὶ

ἐλεφάντων ἀγέλας. Ἦν δὲ πατρὶς τοῦ στωϊκοῦ Ποσειδωνίου. — 6) Ἀπ. ἡ πρὸς Ῥαγαῖς, ἐπὶ τῶν ὁρίων τῆς Μηδείας καὶ Παρθικῆς, Ν. τῆς Κασπίας, κτίσμα ἑλληνικὸν, (Στρβ. ΙΑ, 514).

'Απατούρια, τὰ, (ἐκ τοῦ ἅ[μα] καὶ πατὴρ), ἑορτὴ παρ' Ἴωσι, καθ' ἣν οἱ πατέρες ἐνέγραφον τὰ παιδία των εἰς τὰς φρατρίας. (Ἡρδ. Α, 147). Ἐτελεῖτο δ' ἐν Ἀθήναις κατὰ Πυανεψιῶνα (ὀκτώβριον — νοέμβριον), καὶ διήρκει τρεῖς ἡμέρας, ὧν ἡ πρώτη ἐκαλεῖτο Δορπία, διότι κατ' ἐκείνην παρετίθετο ὑφ' ἑνὸς τῶν πλουσιωτέρων δεῖπνον εἰς τοὺς φράτορας· ἡ δευτέρα ἐλέγετο ἀνάρρυσις (ἐκ τοῦ ἀναρρύειν = θύειν), καὶ ἦν ἡ ἡμέρα θυσίας· τὴν δὲ τρίτην, κουρεῶτιν λεγομένην, ἕκαστος πατὴρ ἐπαρουσίαζε τὸ μονοετὲς (Μ. Ἐτυμ. λ. Ἀπατ.) ἢ κατ' ἄλλους (Πρόκλ. ἀπατ.) τριετὲς βρέφος του, φέρων ἱερεῖον, τὸ μεῖον λεγόμενον, καὶ καταθεὶς αὐτὸ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, ἐζήτει τὴν ἐγγραφήν. Ἂν δέ τις ὑπῆρχεν ἐνιστάμενος κατὰ τῆς γνησιότητος τοῦ παιδίου, ἀφῄρει τὸ ἱερεῖον ἀπὸ τοῦ βωμοῦ, καὶ οἱ φράτορες ἀπεφάσιζον. Κατὰ τὴν αὐτὴν δὲ τρίτην ἡμέραν ἐξητάζοντο καὶ αἱ πρόοδοι τῶν εἰς τὰ σχολεῖα φοιτώντων παιδίων, καὶ ἀπήγγελλον αὐτὰ χωρία συγγραφέων, καὶ τὰ μᾶλλον ἐπιτυγχάνοντα ἐβραβεύοντο (Πλατ. Τιμ. σ. 21. Β).

'Απελεύθεροι, ἴδ. Δοῦλοι.

'Απελλῆς Πυθίου, Κολοφώνιος, μαθητὴς Παμφίλου τοῦ Σικυωνίου, ὁ ἐπισημότερος ζωγράφος τῆς ἀρχαιότητος, ἀκμάσας ἐπὶ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου, ἐπιμελὴς οὐχ ἧττον ἢ μεγαλοφυής, ὥστε ἔλεγον ὅτι οὐδ' ἡμέραν ἄφινε νὰ παρέλθῃ χωρὶς γραμμὴν νὰ χαράξῃ. Εἰς τὰ ἔργα του ἐπέγραφεν ἐποίει ἀντὶ ἐποίησεν, αἰνιττόμενος ὅτι οὐδὲν ἐθεώρει ὡς ἐντελές. Ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων αὐτοῦ ἦσαν ἡ Ἀναδυομένη Ἀφροδίτη, ἣν ἀντέγραψεν ἐκ τῆς Φρύνης καὶ ἐπώλησε τοῖς Κῴοις. Συνεχέστατα ἐζωγράφησε τὸν Ἀλέξανδρον, ὅστις ὑπ' ἄλλου δὲν ἤθελε νὰ ζωγραφῆται, καὶ ἔλεγεν ὅτι ὑπῆρχον δύο Ἀλέξανδροι, ὁ μὲν ἀήττητος, ἑαυτὸν αἰνιττόμενος, ὁ δ' ἀμίμητος, ὁ τοῦ Ἀπελλοῦ. Ὁ Πλίνιος (XXXV, 36) λέγει αὐτὸν ποιούμενον χρῆσιν τεσσάρων μόνον χρωμάτων. Ἔγραψε δὲ καὶ περὶ τέχνης, ἀλλὰ τῆς συγγραφῆς του οὐδὲν διεσώθη.

'Απελλικῶν, ἐκ Τέω, φιλόσοφος, λαμπρὰν ἐν Ἀθήναις βιβλιοθήκην συλλέξας, ἐν ᾗ ἦσαν καὶ τὰ ἔργα τοῦ Ἀριστοτέλους. Αὐτὴν ἀπήγαγε (τῷ 83 π. Χ.) εἰς Ῥώμην ὁ Σύλλας (Στρβ. ΙΓ).

'Απεραντία, πόλις καὶ ἐπαρχία τῆς Αἰτωλίας παρὰ τῷ Ἀχελῴῳ, (Liv. XXXVI, 33).

'Απία, ἀρχαιότατον ὄνομα τῆς Πελοποννήσου, κατὰ τὸν υἱὸν τοῦ Αἰγιαλέως (Αἰσχλ. Ἱκέτ. 790). Ἐν Ὁμήρῳ «τηλόθεν, ἐξ ἀπίης γαίης,» φαίνεται δηλοῦν τὴν μεμακρυσμένην (Ἰλ. Α, 270. Ὀδ. Θ, 25).

'Απιδανὸς, ποταμὸς βορείως τῆς Ὄθρυος πηγάζων, καὶ παρὰ τὰ Φάρσαλα ἐν Θεσσαλίᾳ εἰσρέει εἰς τὸν Πηνειόν.

'Απίκιος, (Καίλιος) διάσημος πολυφάγος καὶ διδάσκαλος τῆς Γαστριμαργίας. Σῴζονται ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ δέκα βιβλία περὶ μαγειρικῆς, λατινιστὶ ὑπὸ τίτλους ἑλληνικούς.

Ἆπις, ὁ ἐν Μέμφιδι τῆς Αἰγύπτου τιμώμενος ἱερὸς ταῦρος, κατοικῶν ἐν ναΐσκοις, καὶ ὑπὸ ἱερέων τρεφόμενος εἰς χρυσᾶ σκεύη. Ἦν μέλας μεθ' ὡρισμένων τινῶν λευκῶν στιγμάτων, καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς τοῦ Ὀσίριδος ἡ ἐνσάρκωσις (Ἡρδ. Γ, 27.—Διόδ. Α, 21. 85.—Στρβ. ΙΖ, 562). Ἠνίττετο δὲ βεβαίως τῆς γεωργίας τὴν καθιέρωσιν.

'Απίων, γραμματικὸς ἐξ Ἀλεξανδρείας, διδάξας ἐν Ῥώμῃ κατὰ τὸ πρῶτον ἥμισυ τῆς α' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος. Ἔγραψε δὲ «γλώσσας Ὁμηρικάς,» καὶ ἠσχολήθη περὶ τὴν διόρθωσιν τῶν ὁμηρικῶν κειμένων, οὐχί, ὡς φαίνεται, μετὰ τῆς δεούσης εὐθύτητος. Τὸ φερώνυμον αὐτοῦ σύγγραμμα περὶ

Ομήρου ὑποτίθεται χρόνων μεταγενεστέρων. Ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς τὸν Καλιγούλαν ἀναφορὰν τῶν Ἀλεξανδρινῶν κατὰ τῶν Ἰουδαίων, γνωστὴν μόνον ἐκ τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Φλ. Ἰωσήπου.

'Απνευστὶ ἢ ἀμυστὶ ἔπινον, ἤτοι διὰ μιᾶς καὶ ἄνευ διακοπῆς, εἰς συμπόσια, ὅταν προέπινον, ἢ πρὸς ποινὴν, διὰ τὴν μὴ λύσιν αἰνίγματος, κτλ.

'Απογραφὴ, ἐν τῷ ἀττικῷ δικαίῳ ὁ ἐπίσημος κατάλογος δημοσίων ἢ ἰδιωτικῶν κτημάτων, ὁ εἰς τὰ δικαστήρια ὑποβαλλόμενος.

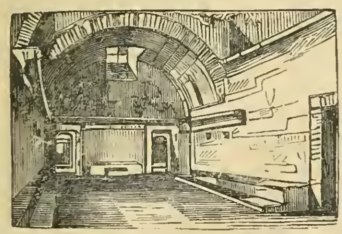
'Αποδέκται, ἴδ. πολιτικὴ οἰκονομία, Α, 13).

'Απόδεσμος, ζώνη δερματίνη ἣν περιεβάλλοντο ἐνίοτε αἱ νέαι ἵνα ἐμποδίσωσι

τὴν ὑπερβολικὴν τοῦ στήθους ἀνάπτυξιν.

'Αποδυτήριον, τὸ μέρος τῶν λουτρώνων ἢ τῶν γυμνασίων ἔνθα ἀπεδύοντο.

'Αποθέται, ἴδ. Κεάδας.

'Αποθέωσεις, παρ' Ἕλλησι σπανίως, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ μυθολογίᾳ, ὡς φέρ' εἰπεῖν ἡ τῆς Λευκοθέας (Ὀδ. Ε, 334). Ὑπὸ τοὺς θεοὺς δ' ὑπῆρχον αἱ βαθμίδες τῶν ἡμιθέων καὶ τῶν ἡρώων, εἰς ἃς ἄλλως οὐδεὶς ἀνεβιβάζετο ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Ἤρξατο ὅμως ἐπικρατοῦσα ἡ Ἀποθέωσις καθ' ὅσον ἐξηχρειοῦτο καὶ ἐταπεινοῦτο ὁ ἠθικὸς χαρακτὴρ, ἐπὶ τῶν Διαδόχων, καὶ μάλιστα ὅτε ἐκορυφώθη ἡ χαμέρπεια τῆς κολακείας, ἐπὶ Ῥωμαίων.

'Αποθήκη, ἐν τοῖς οἴκοις, τὸ μέρος ἔνθα ἀπετίθεντο οἱ ἀμφορεῖς τῶν οἰκιακῶν προμηθειῶν. Καὶ ὁ μὲν οἰνὼν, ἔνθα ἐφυλάττετο ὁ ἔτι ἀνέτοιμος οἶνος, ἔκειτο ἐν ὑπογείοις, αἱ δὲ τοῦ ἀρχαίου οἴνου καὶ τῶν ἄλλων ἀντικειμένων συνήθως, ἐν Ῥώμῃ κἂν, εἰς τὰ ὑπερῷα, ὑπὲρ τὸ μαγειρεῖον, ἵνα καπνίζωνται (Hor. Sat. II, 5, 7. Od. III, 8, 9).

'Αποικία, ἴδ. Κληρουχία.

'Αποκήρυξις, τὸ δικαίωμα τοῦ πατρὸς τοῦ ἀποκηρύττειν κατὰ τὸν νόμον τὸ τέκνον αὐτοῦ, καὶ στερεῖν αὐτὸ τῆς νομίμου κληρονομίας του.

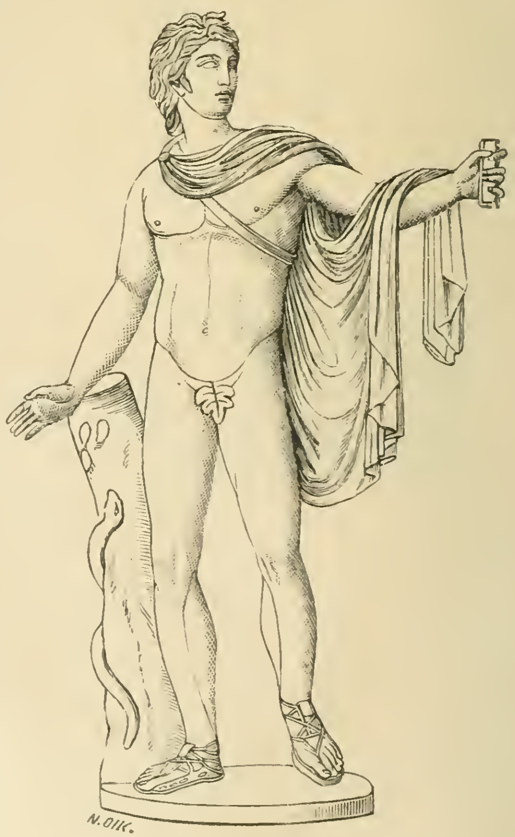
'Αποκολοκύνθωσις, ἴδ. Σενέκας, 2.

'Απολλινάριος, ἐξ Ἀλεξανδρείας, πρεσβύτερος ἐν Λαοδικείᾳ καὶ γραμματικὸς, μετέφρασε πολλὰ τῆς Ἱερᾶς Γραφῆς εἰς ἑξαμέτρους, καὶ συνέταξεν ἐξ αὐτῶν τραγῳδίας καὶ κωμῳδίας. Διετηρήθη δ' αὐτοῦ μόνη ἡ δι' ἡρωϊκῶν στίχων μετάφρασις τοῦ Ψαλτηρίου.

'Απολλόδωρος, 1) ἐκ Ταρσοῦ, τραγικὸς ποιητὴς, οὗ οὐδὲν διεσώθη, ὁ δὲ Σουΐδας μνημονεύει 6 τραγῳδιῶν αὐτοῦ. — 2) Ἀ. ἐπίσης ἐκ Ταρσοῦ, γραμματικὸς, γράψας περὶ τῆς Μηδείας τοῦ Εὐριπίδου. — 3) Ἀ. ἐκ Καρύστου τῆς Εὐβοίας, ἐπίσημος κωμικός. — 4) Ἕτερος κωμικὸς ἐκ Γέλας τῆς Σικελίας, σύγχρονος τοῦ Μενάνδρου. Ἄγνωστον δ' εἰς τίνα ἐκ τῶν δύο ἀποδοτέα τὰ σωζόμενα ἀποσπάσματα. — 5) Ἀθηναῖος, υἱὸς Ἀσκληπιάδου, περὶ τὰ 140 π. Χ. μαθητεύσας παρὰ τῷ γραμματικῷ Ἀριστάρχῳ καὶ τῷ στωϊκῷ φιλοσόφῳ Παναιτίῳ, ἔγραψε πολλὰ, ἐξ ὧν σώζεται μόνον ἡ ἐξ ἀρχαίων πηγῶν τῶν κυκλικῶν ποιητῶν καὶ λογογράφων εἰς τρία βιβλία, ὧν τὸ τρίτον ἐλλιπὲς, ὑπὸ τὸν τίτλον Βιβλιοθήκη συντεταγμένη μυθολογία αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν πρώτων θεογονιῶν μέχρι τοῦ Θησέως. Ἐκ τῶν ἀπολεσθέντων του συγγραμμάτων μνημονεύονται τὰ Χρονικὰ εἰς 4 βιβλία, εἰς στίχους ἰαμβικοὺς γεγραμμένα, ὡς καὶ ἡ Γῆς περίοδος· προσέτι περὶ νεῶν ἢ περὶ

τοῦ νεῶν καταλόγου τοῦ Β τῆς Ἰλιάδος· τὰ περὶ Σώφρωνος, τὰ περὶ Ἐπιχάρμου, καὶ 24 βιβλία *Περὶ θεῶν*.—6) Ῥήτωρ ἐκ Περγάμου, γεννηθεὶς τῷ 104 π. Χ., διδάσκαλος τοῦ νέου Ὀκταβιανοῦ ἐν Ἀπολλωνίᾳ, συνέστησε σχολὴν ἐν Ῥώμῃ. Ἔργον αὐτοῦ μνημονεύεται ἐπιγραφόμενον *Τέχνη* (Quinct. II, 11, 2).—7) Γλύπτης Ἀθηναῖος, σύγχρονος τοῦ Φειδίου, ἐπονομασθεὶς *μαινόμενος*, διότι ἔθραυε τὰ ἴδια ἔργα του, οὐδέποτε εὐχαριστούμενος εἰς αὐτά (Pl. XXXIV, 19. 21).—8) Ζωγράφος τῶν αὐτῶν χρόνων ἐπίσημος, *σκιαγράφος* ἐπικληθείς, διότι πρῶτος μετεχειρίσθη τὴν ἀπόχρωσιν τῆς σκιᾶς (Pl. XXXV, 36, 1.—Πλούτ. Πότ. Ἀθ. σ. 346).—9) Ἴδ. *Τραϊανός*.

Ἀπόλλων, εἷς τῶν 12 θεῶν, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς (Ὁμ. Ἰλ. Α, 21. 36.—Ἡσίοδ. Θεογ. 918), ἥτις ὑπὸ τῆς ζηλοτυπίας τῆς Ἥρας καὶ τοῦ ὄφεως Πύθωνος διωκομένη, κατέφυγεν εἰς Δῆλον, καὶ ἐκεῖ ὑπὸ τὸ ὄρος Κύνθον ἔτεκεν αὐτὸν καὶ τὴν Ἄρτεμιν (Ὁμ. Ὕμν. εἰς Ἀπόλλ.), θεοὺς τὸν μὲν τοῦ ἡλίου, τὴν δὲ τῆς σελήνης. Ὡς τοιοῦτος, ἐπελέγετο ὁ Ἀπόλλων *Φοῖβος* καὶ *Λοξίας* καὶ *Λύκιος*. Παριστᾶτο δὲ πάντοτε ὡς ὡραῖος νεανίας, *ἀκερσεκόμης*, τὸ πλεῖστον γυμνὸς, καὶ ἐπειδὴ κατετόξευσε τὸν ὄφιν Πύθωνα, ὅστις εἶχε καταδιώξει τὴν μητέρα του, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φέρων τόξον καὶ βέλη, ἐπελέγετο καὶ *ἑκηβόλος*, *ἑκατηβόλος*, *ἕκατος*, *ἑκάεργος*, *ἀργυρότοξος*, *κλυτότοξος*. Εἰς ὃ δὲ μέρος ἐξωλόθρευσε τὸν ὄφιν, εἰς τοὺς Δελφοὺς, εἶχε χρησμὸν καταστάντα περίφημον διὰ πάσης τῆς ἀρχαιότητος, καὶ ἐξ οὗ ἐπελέγετο *Πύθιος*. Καὶ εἰς ἄλλα δὲ μέρη τῆς Ἑλλάδος εἶχε χρηστήρια ἧττον ἐπίσημα, ἐξ ὧν ἐλάμβανε τὰ ἐπίθετα *Ἀβαῖος*, *Ἰσμήνιος*, *Κλάριος*, *Θυμβραῖος*, *Παταρεὺς*, κτλ. Καὶ θεραπευτικὴ δὲ δύναμις τῷ ἀπεδίδετο, μάλιστα ὅτε ἐθεωρεῖτο ὅτι προῆλθεν ἐκ βορᾶ (*ὑπερβόρειος*), ὅθεν καὶ τὰ ἐπώνυμα αὐτοῦ *ἀλεξίκακος*, *ἀκέσιος*, *σωτὴρ*, *παιήων*, *παιὼν*, *παιάν*· εἴς τινας δὲ πόλεις ἐλατρεύετο καὶ ὡς *κτίστης*, *ἀρχηγέτης* τοῦ λαοῦ, *ἀγυιεὺς*, ἢ προστάτης τῶν ὁδῶν. Ἀλλ' ἦτο μάλιστα ὁ θεὸς παντὸς τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ εὐγενοῦς ἐν τῇ διανοίᾳ, δι' ὃ καὶ ὡς ὁδηγὸς τῶν Μουσῶν, *Μουσηγέτης* ἐθεωρεῖτο, καὶ ὡς τοιοῦτος ἔφερεν εἰς τὰς χεῖρας, ἀντὶ τόξου, ἢ καὶ πρὸς αὐτῷ, τὴν λύραν τῆς ποιήσεως καὶ τῆς μουσικῆς (*κιθαρῳδὸς*), καὶ ἐνίοτε ὑπὸ ταύτην τὴν ἰδιότητα παριστᾶτο δαφνοστεφὴς καὶ ποδήρη φέρων χιτῶνα. Ἦν δ' ἡ δάφνη τὸ ἱερὸν αὐτοῦ φυτὸν, προελθὸν δῆθεν ἐκ μεταμορφώσεως τῆς νύμφης Δάφνης, ἣν ὁ Ἀπόλλων ἠγάπα. Ἐν Δελφοῖς ἐτε-

λοῦντο οἱ τετραετηρικοὶ, καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα περίφημοι ἀγῶνες τὰ Πύθια, εἰς τιμὴν τοῦ θεοῦ.

'Απολλωνία, 1) πόλις εἰς τὰ Β τῆς Σικελίας.—2) Π. αἰτωλικὴ παρὰ Ναυπάκτῳ (Liv. XXXVII, 8).— 3) Π. ἐπίσημος, ἄποικος τῶν Κορινθίων καὶ Κερκυραίων ἐν Ἰλλυρίᾳ, παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀώου (Θουκ. Α, 26).—4) Μιλησίων ἀποικία ἐν Θράκῃ πρὸς τῷ Πόντῳ, μετὰ ναοῦ καὶ κολοσσοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἀπαχθέντος ὑπὸ Λουκούλλου εἰς Ῥώμην (Ἡρδ. Δ, 90. 93.—Just. XV, 2). Ν. Σωζόπολις.—5) Π. τῆς Χαλκιδικῆς.—6) Πόλις τῆς Κρήτης.—7) Π. καὶ λιμὴν τῆς Κυρήνης, πατρὶς τοῦ γεωγράφου Ἐρατοσθένους.

'Απολλωνίδης, δακτυλιογλύφος ἐπὶ Ἀλεξάνδρου.

'Απολλώνιος, 1) ὁ Ῥόδιος, ἐπικὸς ποιητὴς ἐξ Ἀλεξανδρείας ἐπὶ Πτολεμαίων, Εὐεργέτου καὶ Φιλοπάτορος (247—204 π. Χ.), μαθητὴς τοῦ Καλλιμάχου, πρὸς ὃν διεφώνησεν ὡς πρὸς τὰς βάσεις τῆς ποιήσεως, τὴν ἀρχαίαν ἐπικὴν ἐπιδιώκων ἀφέλειαν. Ἀλλ' ὅτε ἀνέγνω ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὸ περισωθὲν ποίημά του «τὰ Ἀργοναυτικά,» εἰς 4 ῥαψῳδίας, ὑπερίσχυσεν ἡ γνώμη τοῦ Καλλιμάχου καὶ ἀπεκρούσθη. Τότε μετέβη εἰς Ῥόδον, ἔνθα τὴν ῥητορικὴν διδάσκων καὶ θαυμαζόμενος, ἐπολιτογραφήθη, ἐξ οὗ καὶ Ῥόδιος ἐπιλέγεται. Ἐπανελθὼν εἶτα εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ηὐδοκίμησεν ἐκεῖ, καὶ ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Ἐπιφανοῦς (196) διωρίσθη διευθυντὴς τῆς ἐκεῖ βιβλιοθήκης. Ἄλλο του ποίημα μὴ διασωθὲν ἐπεγράφετο Κτίσεις, καὶ ἐποίησε καὶ χωλιάμβους καὶ ἐπιγράμματα κατὰ τοῦ Καλλιμάχου. Τὰ Ἀργοναυτικὰ οὔτε ἐφεύρεσιν οὔτε φαντασίαν ἐλέγχουσιν, ἀλλ' εἰσὶν ἁπλῆ ἐστιχουργημένη ἱστορικὴ ἔκθεσις. Τινὰ ὅμως τῶν μερῶν αὐτῶν δὲν στεροῦνται τέχνης περὶ τὴν ἐκτέλεσιν. Ἡ στιχουργία του ἐστὶν ἀκριβὴς, ἀλλ' ἡ γλῶσσα κατὰ πολὺ ἐλλείπεται τῆς ὑψιεποῦς ὁμηρικῆς ἀφελείας. Σώζονται δὲ καὶ μεταγενέστερα πλούσια σχόλια εἰς τὸ ποίημα τοῦτο. —2) Ἀπολλώνιος ἐκ Πέργης τῆς Παμφυλίας, μέγας γεωμέτρης, κατώτερος μόνου θεωρούμενος τοῦ διδασκάλου του Ἀρχιμήδους, ἐδίδαξε (250-220 π. Χ.) ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Περγάμῳ, καὶ ἔγραψεν εἰς 8 βιβλία κωνικὰ στοιχεῖα (κωνικὰς τομὰς), ἔργον οὗ ἡ μέθοδος ἔτι καὶ νῦν ἐκτιμᾶται, εἰ καὶ αὐτοῦ ἐν πρωτοτύπῳ σώζονται μόνον τὰ 4 πρῶτα βιβλία, τὰ 3 δὲ ἑπόμενα ἐν ἀραβικῇ μεταφράσει, καὶ τὸ τελευταῖον ἀπωλέσθη. Ἐξ ἀραβικῆς μεταφράσεως γινώσκονται ἐπίσης αὐτοῦ δύο βιβλία «περὶ λόγου ἀποτομῆς,» καὶ ἄλλα τινὰ, οἷον, «περὶ νεύσεων,» «περὶ διωρισμένης τομῆς» κλπ. —3) Ἀπ. Τυανεὺς, ἐκ Καππαδοκίας, ζῶν πιθανῶς περὶ τὰ 50 μ. Χ., τὸ πλεῖστον ἐν Αἰγαῖς, εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὀπαδὸς φιλοσοφίας πυθαγορικῆς ἀναμεμιγμένης μετὰ νεοπλατωνικῶν καὶ ἀσιατικῶν ἰδεῶν. Τὴν πατρικήν του περιουσίαν διένειμε πᾶσαν εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ περιῆλθε τὴν Ἀσίαν μέχρι τῆς Ἰνδικῆς, εἶτα δὲ, διαβὰς διὰ τῆς Ἀφρικῆς καὶ Εὐρώπης, ἀφίχθη εἰς Ῥώμην. Ἀλλ' εὑρὼν ἐκεῖ ὅτι νόμος ἀπηγόρευε τὴν ἐξάσκησιν καὶ διδασκαλίαν τῆς φιλοσοφίας, μετέβη εἰς Ἱσπανίαν καὶ Αἴγυπτον, εἶτα δ' ἐπανέκαμψεν εἰς Ῥώμην, καὶ φαίνεται ἀποθανὼν τέλος ἐν λίαν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ ὡς προϊστάμενος σχολῆς ἐν Ἐφέσῳ. Διῆγεν ἐν διαίτῃ ὅλως ἀσκητικῇ, κατὰ τὰς ὑποτιθεμένας Πυθαγορείους ἀρχάς· ἀπεδίδοντο δ' αὐτῷ καὶ θαύματα, τὴν φήμην του μεγάλως αὐξήσαντα, καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς μάγος, καὶ τεράστιαι ἱστορίαι διεδίδοντο περὶ αὐτοῦ. Βιογραφίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ μυθιστορικώτερον ἔγραψεν ὁ Φιλόστρατος εἰς βιβλία ὀκτώ. Συγγραφεῖς δ' ἐκ τῶν εἰδωλολατρῶν, ὡς ὁ Ἱεροκλῆς, ἔταττον αὐτὸν μετὰ τοῦ Χριστοῦ, καὶ αὐτοῖς ἀντέλεγον χριστιανοὶ, ὡς ὁ ἐπίσκοπος Εὐσέβιος, καὶ ὅμοια περὶ αὐτοῦ ζητήματα ἐκινήθησαν καὶ ἐν νεωτέροις χρόνοις. Πολλὰ δὲ σώζονται συγγράμματα ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ γνη-

σιότης αὐτῶν ἐστι λίαν ἀμφισβητήσιμος. 'Αποδίδονται δ' εἰς αὐτὸν καὶ 85 ἐπιστολαί.— 4) 'Απ. ἐξ 'Αλαβάνδων ἐν Καρίᾳ, ὑπὸ τοῦ Στράβωνος Μαλακὸς ἐπιλεγόμενος, μετέβη εἰς Ῥόδον, ἔνθα ἐδίδαξε τὴν ῥητορικὴν, ἔχων μεταξὺ τῶν ἀκροατῶν του καὶ τὸν Σκευόλαν (Cic. de Or. I, 17, 28).—5) 'Απ. καὶ οὗτος ἐξ 'Αλαβάνδων, Μόλων ἐπιλεγόμενος, ἐδίδαξεν ὁμοίως εἰς Ῥόδον τὴν ῥητορικὴν, καὶ τῷ 88 π. Χ. μετέβη ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ εἰς Ῥώμην, ἀλλ' ἔμεινε, φαίνεται, ἐπ' ὀλίγον, διότι μετὰ ταῦτα, τῷ 80, ἐπέμφθη ἐκεῖ πρέσβυς ὑπὸ τῶν Ῥοδίων, ἵνα ἐπιτύχῃ ὑπὲρ αὐτῶν πολεμικήν τινα ἀποζημίωσιν, ὅτε καὶ αὖθις ἐκεῖ ἐδίδαξεν. Ὁ Κικέρων, θέλων ἵνα τελειοποιηθῇ περὶ τὴν ῥητορείαν, ἐπεσκέφθη αὐτὸν τῷ 78 ἐν Ῥόδῳ· καὶ ὁ Καῖσαρ δὲ προσέτι τὸν ἤκουσε (Cic. Brut. LXXXIX. —Suet. Cæs. IV). — 6) 'Απ. ὁ ἐπιλεγόμενος Σοφιστής, υἱὸς 'Αρχιβίου, ἐξ 'Αλεξανδρείας, ἦν διδάσκαλος καὶ αὐτὸς, ζῶν ἐπ' Αὐγούστου. Ἔγραψε δὲ Λεξικὸν, περιέχον καὶ ὁμηρικῶν λέξεων ἐξηγήσεις, καὶ σωζόμενον. — 7) υἱὸς Μαντιθέου, ἐξ 'Αλεξανδρείας, γραμματικὸς, ἐπονομασθεὶς ὁ Δύσκολος, διότι ἐνέκυψεν εἰς δυσκόλους ἐρεύνας καὶ ἐξηγήσεις. Εἰς Ῥώμην ἐπεσπάσατο τὴν προσοχὴν τοῦ αὐτοκράτορος 'Αντωνίνου τοῦ εὐσεβοῦς· ὅτε δ' ἐπανῆλθεν εἰς 'Αλεξάνδρειαν, ἐγένετο μέλος τοῦ Μουσείου, καὶ ἐκεῖ ἀπέθανε Κυρίως εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται ἡ ἵδρυσις τῆς γραμματικῆς τέχνης, δι' ὃ καὶ ὁ τεχνικὸς ἐπωνομάσθη. 'Εκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ περιεσώθησαν τὰ ἑπόμενα· περὶ ἀντωνυμίας, περὶ ἐπιρρημάτων, περὶ συνδέσμων, περὶ συντάξεως εἰς 4 βιβλία. Ἔγραψε δὲ καὶ πολλὰ ἄλλα ἀπολεσθέντα. Ὁ Λατῖνος γραμματικὸς Πρισκιανὸς ἀποκαλεῖ αὐτὸν (VIII, 439) summum artis auctorem καὶ auctorem grammaticæ, καὶ ἔλαβε τὸ σύστημα αὐτοῦ ὡς βάσιν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἔργων. Ἱστορίαι θαυμάσιαι εἰς αὐτὸν ὑπό τινων ἀποδιδόμεναι εἰσὶν αὐτῷ πάντῃ ξέναι. — 8) 'Απ. Μύνδιος ἐκ Καρίας, ἠσχολήθη περὶ τὴν ἀστρονομίαν, ἰδίως τὴν διάδοσιν τῶν χαλδαϊκῶν θεωριῶν, καὶ ἔγραψε περὶ κομητῶν (Sen. qu. nat. VII, 3, 17).— 8) Ἴδ. 'Αμφίων.

'Απολλωνὶς, πόλις τῆς Λυδίας μεταξὺ Σάρδεων καὶ Περγάμου (Cic.—Tac.).

'Απομαγδαλιὰ, ζύμη ἣν οἱ Ἕλληνες, ἐπειδὴ δὲν εἶχον χειρόμακτρον, ἔθετον εἰς τεμάχια ἐμπρὸς τῶν συνδαιτυμόνων, ἵνα τρώγοντες ἀπομάττωσι τοὺς δακτύλους των· εἶτα δὲ τὰς ἀπομαγδαλιὰς ταύτας ἔρριπτον συνήθως εἰς τοὺς κύνας, δι' ὃ καὶ κυνάδες προσέτι ἐλέγοντο.

'Αποπομπὴ, παρ' 'Αθηναίοις ἐλέγετο δικαστικῶς τὸ διαζύγιον, καθ' ὅσον ἀπέβλεπε τὸν ἄνδρα, ἐν ᾧ διὰ τὴν γυναῖκα ἐλέγετο ἀπόλειψις, δηλαδὴ ἡ μὲν γυνὴ ἀπέλειπε τὸν ἄνδρα, ὁ δ' ἀνὴρ ἀπέπεμπε τὴν σύζυγον. Ἦσαν δ' ἐκεῖ τὰ διαζύγια οὐχὶ σπάνια, καὶ ὁ μὲν ἀνὴρ ὤφειλε ν' ἀποπέμπῃ τὴν σύζυγον μετὰ τῆς προικός της εἰς τὸν κύριον αὐτῆς· ἡ δὲ γυνὴ ὤφειλε, προσελθοῦσα αὐτὴ πρὸς τὸν ἄρχοντα, νὰ τῷ φέρῃ ἐγγράφως τοὺς λόγους τῆς ἀπολείψεως. Ἂν δὲ διεφώνουν τὰ δύο μέρη, ἔφερεν ὁ ἀνὴρ γραφὴν ἀπολείψεως καὶ ἡ γυνὴ γραφὴν ἀποπέμψεως (ἴδ. Πλούτ. 'Αλκ. Η).

'Απόρρητα, 1) ὅσα δὲν πρέπει νὰ λέγωνται, ὡς ἱερὰ καὶ μυστηριώδη. —2) 'Εν 'Αθήναις τὰ ὧν ἀπηγορεύετο ἡ ἐξαγωγὴ, οἷον σῖτος, καὶ τὰ τῷ στόλῳ χρήσιμα, δοκοὶ, σχοινία, κτλ.—3) Λέξεις τινὲς ὑβριστικαὶ, ὡς ἀνδροφόνος, ῥίψασπις, ἃς οὐδεὶς ἐδικαιοῦτο νὰ προφέρῃ κατ' ἄλλου, ἐπὶ ποινῇ 500 δραχμῶν.

'Αποστασίου, ἴδ. δίκη καὶ ξένος.

'Αποστολεῖς, ἀρχὴ ἐκ δέκα ἐν 'Αθήναις, ἡ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ καταρτισμοῦ καὶ τοῦ ἔκπλου τοῦ στόλου ἔχουσα. Οὗτοι εἶχον καὶ τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν τριηράρχων, οὓς ἐδικαιοῦντο καὶ νὰ δέσωσι (Δημ. π. Στεφ. σ. 262).

'Αποτρόπαιος, πᾶς θεὸς ἀποτρέ-

πων τὸ κακὸν, ὁ καὶ ἀλεξίκακος, ἀκέσιος, λυτήριος, ἀποπομπαῖος ἀποκαλούμενος.

Ἀποφορὰ, ἴδ. δοῦλοι.

Ἀποφράδες, ἴδ. ἡμέραι.

Ἀραβία, ἡ μεγάλη τῆς Ἀσίας χερσόνησος ἀπέναντι τῆς Ἀφρικῆς, διαιρουμένη ἀπ' αὐτῆς διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς καὶ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου. Πρὸς Β. ἐκτεινομένη μέχρι τῆς Συρίας καὶ Παλαιστίνης, πρὸς Α. μέχρι Μεσοποταμίας καὶ Βαβυλωνίας, διῃρεῖτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰς τρία κυρίως μέρη, τὴν Πετραίαν (ἐν Πέτρᾳ ἢ κατὰ Πέτραν), τὸ βορειότερον τμῆμα ὑπὸ τὴν Παλαιστίνην, οὗ Πέτρα ἦν ἡ πρωτεύουσα· τὴν Εὐδαίμονα ἐν τῷ μέσῳ· καὶ τὴν Ἔρημον, νοτίως ἐκείνης. Ὄρη δ' αὐτῆς ἦσαν, ἐν τῇ Πετραίᾳ τὰ Μέλανα ὄρη, ὧν μία τῶν κορυφῶν ἦν τὸ ὄρος Σινᾶ· πρὸς τὸ ἐνδότερον ὁ Ζάμης καὶ πρὸς τὸν περσικὸν κόλπον τὰ Δίδυμα ὄρη. Οἱ Ἄραβες ἦσαν Σημιτικῆς καταγωγῆς. Ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τῆς Χερσονήσου οἰκοῦντες ἢ πλανώμενοι ὀλίγον γνωστοὶ λαοὶ ἐλέγοντο πολλάκις Ἄραβες ὑπὸ τῶν ἀρχαίων (Ἡρόδ. Α, 198. Β, 8, 12. Γ, 8, 9, 88, 91, 97, Ε). Ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἀραβίᾳ κατῴκουν οἱ Αὐσεῖς καὶ οἱ Σαρακηνοὶ εἰς τὰ Σάρακα.

Ἀραβικὸς κόλπος, ὁ μεταξὺ Αἰγύπτου καὶ Ἀραβίας (Ἡρδ. Β, 11, Δ, 39)· κυρίως ἀπὸ τῶν Πτολεμαίων γνωστὸς καὶ διαπλεόμενος.

Ἀράβιος ἢ Ἄρβις ποταμὸς ἐν Γεδρωσίᾳ δυτικῶς τοῦ Ἰνδοῦ. Οἱ περίοικοι Ἀραβῖται (Ἀρρ. ΣΤ. 21, 3. 4. — Στρβ. ΙΕ, 720).

Ἄραδος, πόλις ἐπίσημος ἐπὶ τῶν Σελευκιδῶν, κειμένη ἐπὶ νήσου τινὸς τῆς Φοινίκης, μετὰ λιμένος μίαν ὥραν ἀπέχοντος, τῆς Ἀνταράδου. Εἶχε δὲ ἰδιαίτερον βασιλέα (Ἀρρ. Β, 13, 8. Κ, 1).

Ἀραιόστυλος, ἴδ. ἀρχιτεκτονική.

Ἀράκυνθος, Αἰτωλικὸν ὄρος μεταξὺ Ἀχελῴου καὶ Εὐήνου (ν. Ζυγός).

Ἀράξης, 1) ποταμὸς ἐν Ἀρμενίᾳ· ἐκβάλλει μετὰ τοῦ Κύρου εἰς τὴν Κασπίαν. — 2) Ποταμὸς ἐν Περσίᾳ παρὰ τῇ Περσεπόλει (Ἀρρ. Γ, 18, 6).

Ἄρατος, 1) υἱὸς Κλεινίου ἐκ Σικυῶνος, γεννηθεὶς τῷ 271 π. Χ. Φονευθέντος τοῦ πατρός του ἐνῷ ὁ Ἄρατος ἦν ἔτι παιδίον, ἀνετράφη οὗτος ἐν Ἄργει. Μετά τινα δ' ἔτη συλλέξας περὶ ἑαυτὸν τοὺς φυγάδας τῶν συμπολιτῶν του, εἰσέβαλε μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Σικυῶνα, ἐφόνευσε τὸν τύραννον Νικοκλῆν (Πλούτ. Ἀρατ. Β. — Πολύβ. Β. 43), καὶ ἔπεισε τὴν πόλιν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν ἀχαϊκὸν δεσμόν. Ἐξελέγη δ' ἑπτάκις καὶ δεκάκις στρατηγὸς τοῦ δεσμοῦ, καὶ ἐπολέμησεν ὁτὲ μὲν νικῶν ὁτὲ δ' ἡττώμενος κατὰ τῶν Αἰτωλῶν, τῆς Σπάρτης καὶ τῶν Μακεδόνων (Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ). Ὅτε δὲ φιλικὰς συνέδεσε σχέσεις μετ' Ἀντιγόνου τοῦ Δώσωνος, καὶ μετὰ ταῦτα μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, Φιλίππου τοῦ Γ', οὗτος προδοτικῶς τὸν ἐδηλητηρίασε, τῷ 213. Μετὰ θάνατον δ' ἐτιμήθη ὡς ἥρως, κατὰ χρησμὸν, καὶ ἤγοντο αὐτῷ δύο τελεταὶ, τὰ Ἀράτεια λεγόμεναι, κατὰ τὴν γενέθλιόν του ἡμέραν, καὶ καθ' ἣν ἠλευθέρωσε τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ τυράννου (Πλούτ. Ἄρατ. ΝΓ). Ὁ Ἄρατος ἔγραψεν «ὑπομνήματα» τοῦ βίου καὶ τῆς ἐποχῆς του, ἀπολεσθέντα μὲν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἠρύσαντο ὁ Πολύβιος καὶ ὁ Πλούταρχος. — 2) Ἄρατος ἐκ Σόλων τῆς Κιλικίας, περὶ τὸ 270 π. Χ., ἔζησεν ἐπὶ πολὺ παρὰ τῷ βασιλεῖ τῆς Μακεδονίας Ἀντιγόνῳ τῷ Γονατᾷ, καὶ ἐπὶ τῇ προτροπῇ αὐτοῦ συνέταξεν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀστρονομικῶν ἔργων τοῦ Κνιδίου Εὐδόξου καὶ τῶν τοῦ Θεοφράστου, ποίημα ὃ ἐπέγραψε «Φαινόμενα καὶ Διοσημεῖα, σωζόμενον ἔτι, καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων πολὺ ἐκτιμώμενον, ὥστε καὶ ὁ Κικέρων καὶ ἄλλοι μετέφρασαν αὐτὸ διὰ στίχων εἰς τὸ Λατινικόν. Τὸ ποίημα τοῦτο στερεῖται μὲν πρωτοτυπίας ὡς πρὸς τὴν ἔμπνευσιν, οὐχὶ ὅμως ὕψους καὶ χάριτος, καὶ ἡ γλῶσσα, οὐχὶ πάν-

τοτε ἐντελῶς ἀκριβής, ἐστὶ συνεχῶς ἐπιτετηδευμένη, ἀλλ’ ἡ στιχουργία πανταχοῦ ἄμεμπτος. Ἐποίησε δὲ πλὴν τούτου καὶ ἐλεγεῖα, καὶ ἐνέκυψεν εἰς γραμματικὰς σπουδὰς καὶ εἰς καθαρισμὸν τοῦ Ὁμηρικοῦ κειμένου.

’Αραφὴν, δῆμος τῆς Ἀττικῆς καλούμεναι Ἁλαὶ ἀραφηνίδες, παράλιος εἰς θέσιν Ῥαφῆνα, παρὰ τὸ ἀκρωτήριον Βαλανιδέζα. Ἀρχαῖα ἐρείπια σώζονται ἐν αὐτῷ.

Ἄρβηλα, 1) πρωτεύουσα τῆς Ἀδιαβηνῆς ἐν τῇ βορείῳ Ἀσσυρίᾳ, ἕδρα τοῦ Δαρείου πρὸ τῆς καταστροφῆς αὐτοῦ ἐν Γαυγαμήλοις (331 π. Χ.). — 2) Ἐν Παλαιστίνῃ, δυτικῶς τῆς λίμνης Γενισαρέτ.

’Αρβύλη, 1) βραχὺ ὑπόδημα ἀκατεργάστου δέρματος, μέχρι τῆς κνήμης ἀφικνούμενον, καὶ ἰσχυρὸν ἔχον πέλμα (Θεόκρ. Ζ, 26), καὶ χρησιμεῦον εἰς τοὺς γεωργούς, τοὺς ποιμένας, τοὺς κυνηγούς· ὠνομάζετο καὶ Πηλοπατὶς ἢ πηλοβατὶς, καὶ ἀπεδίδετο καὶ εἰς τὴν Ἄρτεμιν καὶ εἰς τὸν Περσέα —2) Οὕτω δ’ ἐλέγετο καὶ μέρος τοῦ ἅρματος (Εὐριπ. Ἱππολ. 1179. Ἡρ. Μαιν. 1275), ἴσως εἰς τὸ ἔδαφος αὐτῆς εἶδος ἐμβάδος πρὸς στήριξιν τοῦ ποδός.

’Αργαῖον, ὄρος χιονοσκεπὲς, μέρος τοῦ Ἀντιταύρου ἐν Καππαδοκίᾳ.

’Αργαῖος, 1) βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας, υἱὸς Περδίκκου Α, πατὴρ Φιλίππου Α (Ἡρδ. Η, 139). — 2) Ὁ ἐπὶ δύο ἔτη (393 π, Χ.) τὸν Ἀμύνταν Β ἀπὸ τοῦ θρόνου ἐκβαλὼν (Διόδ. ΙΔ, 92). — 3) Υἱὸς τοῦ Πτολεμαίου Λάγου, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου.

’Αργανθώνιος, 1) ἡγεμὼν ἐν Ταρτησσῷ τῆς Ἱσπανίας, ἐφιλοξένησε, περὶ τὰ 600 π. Χ. Ἕλληνας θαλασσοπόρους πρὸς αὐτὸν ἐλθόντας. Ἔζησε δὲ 120 ἔτη (Ἡρδ. Α, 163. 165. — Λουκ. Μκρβ. 1. — Cic. Cat. m. 19). — 2) Ὄρος Βιθυνίας, ἀπολῆγον διὰ τοῦ ἀκρωτηρίου Ποσειδίου εἰς τὴν Προποντίδα (Στρβ. ΙΒ, 564).

’Αργεία, ἴδ. Ἄδραστος.

’Αργέστης, ἴδ. Ἄνεμοι.

Ἄργης, ἴδ. Κύκλωπες.

’Αργίας γραφή. Ὁ ἐν Ἀθήναις τρὶς ἀργίας ἁλοὺς, καὶ μὴ δυνάμενος ν’ ἀποδείξῃ ὅτι ζῇ ἐξ ἐντίμου ἐργασίας, κατεδικάζετο εἰς ἀτιμίαν (Πλούτ. Σόλ. ΛΑ. — Δμσθ. κ. Εὐβούλ. σ. 1308. — Ἰσοκρ. Ἀρεοπ. ΙΖ. — Πολυβ. ΙΑ, 42).

’Αργινοῦσαι, τρία νησίδια μεταξὺ Μιτυλήνης καὶ τῆς ἀκτῆς τῆς Μυσίας. Παρ’ αὐτοῖς τῷ 406 π. Χ. οἱ Ἀθηναῖοι κατεναυμάχησαν τοὺς Λακεδαιμονίους, ἀλλὰ τοὺς ἰδίους ναυάρχους κατεδίκασαν εἰς θάνατον, ὡς μὴ σώσαντας τοὺς εἰς τὴν θάλασσαν πεσόντας ναύτας (Ξεν. Ἑλλ. Α, 6, 27. — Στρβ. ΙΓ, 617. — Πλούτ. Λυσ. Ζ. — Διόδ. ΙΓ, 98).

’Αργιππαῖοι, καὶ Φαλακροὶ, καθ’ Ἡρόδοτον (Δ, 23), λαὸς σκυθικὸς, πιθανῶς μογγολικὸς, δασόβιος καὶ σκηνίτης, καὶ ἐν εἰρήνῃ ζῶν.

’Αργολὶς, ἴδ. Ἄργος.

’Αργοναῦται. Ὅτε ὁ Φρίξος (ἴδ. Ἀθάμας) ἔφυγεν ἐκ Θεσσαλίας, ἐλθὼν εἰς Αἶαν (τὴν Γῆν), ἣν ἀπὸ τοῦ Πινδάρου ἐξελάμβανον ὡς οὖσαν τὴν Κολχίδα, εἰς τὸ βάθος τοῦ Εὐξείνου πόντου, ἔθυσε τοῖς θεοῖς τὸν κριὸν ἐφ’ οὗ εἶχε πλεύσει ἕως ἐκεῖ, καὶ τὸ χρυσοῦν αὐτοῦ δέρας ἀνέθηκεν εἰς τὸν αὐτόσε ναὸν τοῦ Ἄρεως, καὶ ἄγρυπνος δράκων ἐφρούρει αὐτό. Μίαν δὲ γενεὰν πρὸ τῶν Τρωϊκῶν, Αἴσων, ὁ βασιλεὺς τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Ἰωλκοῦ, ἐκθρονισθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Πελίου (Ἴδ. Αἴολος), ὅπως προφυλάξῃ κατ’ ἐπιβουλῶν τὸν υἱόν του Ἰάσονα, ἔδωκεν αὐτὸν εἰς τὸν Κένταυρον Χείρωνα, ἵνα τὸν ἀναθρέψῃ ἐπὶ τοῦ Πηλίου ὄρους. Εἰς τὸν Πελίαν εἶχεν εἰπεῖ ὁ χρησμὸς νὰ φυλαχθῇ ἀπὸ τοῦ μονοσανδάλου. Ὅτε δ’ ὁ Ἰάσων ἔγινεν εἰκοσαετὴς, ἀνδρεῖος καὶ ὡραῖος νεανίας, ἦλθε νὰ παρευρεθῇ εἰς θυσίαν εἰς Ἰωλκόν·

ἀλλ' ὑπερβαίνων τὸν ποταμὸν Ἄναυρον, ἀπώλεσε τὸ ἓν σάνδαλόν του· ὅπερ ἰδὼν ὁ Πελίας, ἐφοβήθη, καὶ ἵνα ἀπαλλαγῇ αὐτοῦ, τὸν ἔπεμψεν εἰς Κολχίδα, ἐπὶ τῇ ἐντολῇ τοῦ νὰ λάβῃ καὶ φέρῃ ἐκεῖθεν τὸ χρυσοῦν δέρας, ὡς ὂν κτῆμα ἑλληνικὸν, ὑποσχεθεὶς, κατὰ Πίνδαρον, νὰ τῷ ἀποδώσῃ τὸν θρόνον ἂν ἐπετύγχανε. Τότε ὁ Ἰάσων ἐπεκαλέσατο εἰς σύμπραξιν πάντας τοὺς συγχρόνους του νέους ἥρωας, οἵτινες κατὰ τὰς θεσσαλοβοιωτικὰς παραδόσεις ἦσαν ἰδίως Μινύαι· ἀλλὰ τούτοις, κατ' ἄλλους μύθους, προσετέθησαν καὶ ἕτεροι Θεσσαλοὶ, οἷον ὁ Ἄκτωρ, ὁ Πηλεὺς, καὶ ἀλλαχόθεν τῆς Ἑλλάδος ὁ Ὀρφεὺς, ὁ Ἀμφιάραος, ὁ Ἴδας, οἱ ὑπόπτεροι υἱοὶ τοῦ Βορέως Ζήτης καὶ Κάλαϊς, ὁ Κάστωρ καὶ ὁ Πολυδεύκης, ὁ Μελέαγρος, ὁ Θησεὺς, ὁ Τυδεὺς καὶ ὁ Ἡρακλῆς, ἐν ὅλοις πεντήκοντα διὰ τὴν πεντηκοντήρη Ἀργὼ, ἧς διευθυντὴς ἦν ὁ Ἰάσων, πηδαλιοῦχος δὲ ὁ Τίφυς ἢ Ἐργῖνος. Ἐκλήθη δὲ τὸ πλοῖον ἐκ τοῦ κατασκευάσαντος αὐτὸ Ἄργου (ἴδ. ι) τοῦ υἱοῦ τοῦ Φρίξου, ἢ ἴσως ἐκ τοῦ ἀ ρ γ ὸ ς, δηλοῦν, ὡς φαίνεται, καὶ τ α χ ύ ς. Τὴν ναυπηγίαν ἐκ τῶν ἐλατῶν τοῦ Πηλίου ἐβοήθησεν ἡ προστάτις τοῦ Ἰάσωνος Ἥρα, ἡ δ' Ἀθηνᾶ προσέθηκεν εἰς τὴν πρῷραν ξύλον ἐκ τῆς ὁμιλούσης δρυὸς τῆς Δωδώνης. Κατὰ τ' Ἀργοναυτικὰ Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου, πιθανῶς τὸ πλεῖστον κατ' ἐπίνοιαν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ἐξ Ἰωλκοῦ ἔπλευσαν εἰς Λῆμνον, ἔνθα αἱ γυναῖκες εἶχον φονεύσει τοὺς ἀπίστους των ἄνδρας, ἐκεῖθεν δ' εἰς Σαμοθράκην, καὶ διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου εἰς τὴν Κύζικον, νῆσον τῶν Δολιόνων, ἧς ὁ βασιλεὺς Κύζικος ὑπεδέχθη αὐτούς. Ἀποπλεύσαντας δὲ, τοὺς ἔρριψεν αὖθις νυκτερινὴ τρικυμία εἰς Κύζικον, ἔνθα ἐν παραγνωρίσει συνεπλάκησαν ἐχθρικῶς μετὰ τῶν Δολιόνων, καὶ ὁ Κύζικος ἔπεσεν, ἡ δὲ σύζυγος αὐτοῦ Κλείτη ηὐτοκτόνησεν ἐξ ἀπελπισίας, αἱ πέριξ νύμφαι τὴν ἔκλαυσαν, καὶ ἐκ τῶν δακρύων αὐτῶν συνέστη ἡ πηγὴ Κλείτη. Εἰς τὴν Μυσίαν ἔμεινεν ὁ Ἡρακλῆς, ζητῶν τὸν προσφιλῆ του Ὕλαν (ἴδ.), ὃν αἱ ἐπιχώριοι νύμφαι εἶχον ῥίψει εἰς φρέαρ. Ἐν Βιθυνίᾳ ἐφόνευσεν ὁ Πολυδεύκης εἰς πυγμαχίαν τὸν Ἄμυκον (ἴδ.), τὸν βασιλέα τῶν Βερδύκων. Ἐν Σαλμυδησσῷ τῆς Θράκης ἀπήντησαν τὸν τυφλὸν μάντιν Φινέα, ὅστις, ὑπὸ τῶν πτερωτῶν υἱῶν τοῦ Βορέως σωθεὶς ἀπὸ τῶν Ἁρπυιῶν, τοὺς συμβουλεύει πῶς νὰ διαπλεύσωσι τὰς κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Πόντου Συμπληγάδας, σκοπέλους οἵτινες διαρκῶς συνεκρούοντο. Ἐλθόντες δ' εἰς αὐτὰς, ἀφῆκαν νὰ διαπετάξῃ περιστερὰ, καὶ ἅμα εἶδον αὐτὴν σῶαν διελθοῦσαν, διῆλθε καὶ ἡ Ἀργὼ, τὸ πρῶτον πλοῖον ὃ τοῦτο κατώρθωσεν· ἔκτοτε δ' ἔμειναν οἱ σκόπελοι διὰ παντὸς ἀκίνητοι. Εἰς τὴν μεσημβρινὴν τοῦ Πόντου ἀκτὴν ἦλθον εἰς τὰς Ἀμαζόνας, καὶ εἶτα εἰς τὴν νῆσον Ἀρετιάδα, ἔνθα εὗρον τὰς ἐκ τῆς Ἀρκαδίας ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἐκδιωχθείσας Στυμφαλίδας ὄρνιθας (ἴδ. Ἡρακλῆς). Ἐκδιώξαντες δ' αὐτὰς, συμπαρέλαβον τοὺς υἱοὺς τοῦ Φρίξου, οἵτινες ἀπερχόμενοι εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶ-

Ἡ ναυπηγία τῆς Ἀργοῦς. κατ' ἀρχαῖον ἀνάγλυφον

χον ναυαγήσει ἐνταῦθα, καὶ μετ' αὐτῶν ἔφθασαν εἰς Κολχίδα. Ὁ Αἰήτης, παρ' οὗ ὁ Ἰάσων ἐζήτησε τὸ χρυσοῦν δέρας, τῷ τὸ ὑπεσχέθη, ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ ζεύξῃ εἰς ἄροτρον δύο χαλκᾶς ἔχοντας τὰς ὁπλὰς καὶ πῦρ πνέοντας ταύρους, καὶ νὰ κατασπείρῃ τὴν γῆν δι' ὀδόντων δράκοντος. Ταῦτα διεπράξατο ὁ Ἰάσων, βοηθείᾳ καὶ τῆς Μηδείας, θυγατρὸς τοῦ Αἰήτου, ὑφ' ἧς ἠγαπήθη, καὶ ἥτις ἐκέκτητο δύναμιν γοητείας. Αὕτη καταστήσασα αὐτῷ ἀβλαβὲς τὸ πῦρ ὃ οἱ ταῦροι ἔπνεον, καὶ δοῦσα αὐτῷ ὑπερανθρώπους δυνάμεις, τῷ ἐνεχείρισε καὶ λίθον, ὃν ὁ Ἰάσων ἔρριψε μεταξὺ τῶν ἐνόπλων ἀνδρῶν οἵτινες ἐφύοντο ἐκ τῶν σπαρέντων ὀδόντων, καὶ οὗτοι, εἰς αὐτὸν προσκρούοντες, ἀλληλοκτόνουν. Ἀλλ' ὁ Αἰήτης παρέβη τὴν ὑπόσχεσίν του. Τότε ὁ Ἰάσων καὶ ἡ Μήδεια, διὰ φαρμάκου ὃ αὐτὴ παρεσκεύασεν, ἐφόνευσαν τὸν δράκοντα τὸν φύλακα τοῦ χρυσοῦ δέρατος, καὶ λαβόντες αὐτὸ διὰ νυκτὸς, ἀπέπλευσαν μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν. Ὁ Αἰήτης τοὺς κατεδίωξεν, ἀλλ' ὁ Ἰάσων ἐφόνευσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὅστις τὸν παρηκολούθει, ἢ, κατ' ἄλλους μύθους, ἡ Μήδεια, παραλαβοῦσα μεθ' ἑαυτῆς τὸν μικρὸν ἀδελφόν της, τὸν διεμέλισε καὶ ἔρριπτε τὰ μέλη του εἰς τὴν θάλασσαν, ἵνα ὁ Αἰήτης χρονοτριβήσῃ συλλέγων καὶ κηδεύων αὐτά· καὶ ἐλέγετο ὅτι τὰ ἔθαψεν ἐν Τήμνῳ (Τόμοις) τῆς Μυσίας. Ἐπιστρέψαντες δ' οἱ Ἀργοναῦται, τινὲς μὲν λέγουσι διὰ τῆς αὐτῆς ἣν εἶχον ἔλθει ὁδοῦ, κατ' ἄλλους διὰ τοῦ Φάσιδος, ἔφθασαν εἰς τὸν ἀνατολικὸν Ὠκεανὸν, καὶ ἐκεῖθεν διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς εἰς τὸν Νεῖλον· ἢ διεκομίσθη ἡ Ἀργὼ διὰ τῆς λιβυκῆς ἐρήμου εἰς τὴν Τριτωνίαν λίμνην καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν Μεσόγειον. Κατὰ τρίτας δὲ διηγήσεις ἡ Ἀργὼ, διαπλεύσασα τὸν Τάναϊν ἢ τὸν Ἴστρον, εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ὠκεανὸν, καὶ διὰ τῶν Ἡρακλείων στηλῶν εἰς τὴν Μεσόγειον. Ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του δ' εἰς τὴν Ἰωλκὸν, εὗρεν ὁ Ἰάσων ὅτι ὁ Πελίας εἶχε θανατώσει τὸν Αἴσωνα καὶ τὸν ἀνήλικον υἱόν του Πρόμαχον, καὶ ὅτι ἡ ἰδία του μήτηρ εἶχεν αὐτοκτονήσει. Τότε δὲ τὴν ἐκδίκησιν αὐτοῦ ἡ Μήδεια ἀναλαβοῦσα, ἔπεισε τὰς θυγατέρας τοῦ Πελίου ὅτι ἠδύνατο ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν πατέρα των τὴν πρώτην νεότητά του, ἂν ἤθελον διαμελίσει αὐτὸν καὶ ἀναβράσει τὰ μέλη αὐτοῦ ἐντὸς λέβητος ὃν αὐτὴ θὰ ταῖς παρεσκεύαζεν. Ἀλλὰ μετὰ τὸ ἔγκλημα τοῦτο διωχθέντες ὑπὸ Ἀκάστου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Πελίου, ὁ Ἰάσων καὶ ἡ Μήδεια ἦλθον εἰς Κρέοντα, τὸν βασιλέα τῆς Κορίνθου, οὗ τὴν θυγατέρα Κρέουσαν (ἢ Γλαύκην) ἠθέλησε νὰ νυμφευθῇ ὁ Ἰάσων. Ἡ φιλέκδικος Μήδεια ἐφόνευσε τότε τὴν νύμφην, δοῦσα αὐτῇ ἔνδυμα καὶ διάδημα δεδηλητηριασμένα, καὶ προσέτι καὶ τὸν Κρέοντα, καὶ τὰ ἴδια αὐτῆς παιδία, τὸν Μέρμερον καὶ τὸν Φέρητα, ταφέντας εἰς τὸ Ἡραῖον τῆς Κορίνθου, καὶ εἰς οὓς οἱ Κορίνθιοι ἐνιαυσίους ἐτέλουν ἐξιλασμούς. Ἐκεῖθεν δ' ἐπὶ πτερωτοῦ ἅρματος ἔφυγεν ἡ Μήδεια εἰς Ἀθήνας (ἴδ. Θησεύς). Ὁ δ' Ἰάσων ἀπέθανε κοιμηθείς ποτε εἰς τὸν Ἰσθμὸν ἐντὸς τοῦ κύτους τῆς καταστραφείσης Ἀργοῦς. Ὁ ἀρχαιότατος μῦθος τῶν Ἀργοναυτῶν αἰνίττεται βεβαίως καὶ ἀπομνημονεύει τὰς πρώτας ναυτιλιακὰς ἀποπείρας τῶν Μινυῶν, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ ἄλλων Ἑλλήνων εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον καὶ ἄλλας μεμακρυσμένας χώρας. Ἐπὶ Ὁμήρου ἤδη καὶ ἐπὶ Ἡσιόδου περιήδοντο αἱ περὶ αὐτῶν παραδόσεις, ἴσως πρὶν ἢ λάβωσι πάντα τὰ μυθικὰ αὐτῶν ἐπεισόδια (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 66. — Ἡσίοδ. Θεογ. 992), ἅτινα εἰσὶν ἤδη γνωστὰ εἰς τὸν Πίνδαρον (Πυθ. Δ). Πλὴν τοῦ Ἀπολλωνίου Ῥοδίου ἔγραψεν Ἀργοναυτικὰ, ἐπίσης σωζόμενα, ὁ Ψευδορφεὺς, τῆς δ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος. Ὁ δ' Ἀπολλόδωρος (Α, 9, 16) ἀφηγεῖται τὸν μῦθον διὰ μακρῶν.

Ἄργος. Ἡ λέξις, συγγενὴς τοῦ ἄρουρα, ἐδήλου ἐν γένει ἔκτασιν γῆς ἢ πεδίον καλλιεργήσιμον. Ὁ Ὅμηρος ὡς ὀνόματα ὡρισμένων χωρῶν ἀναφέρει 1) ἓν Ἄργος πελασγικὸν (Ἰλ. Β, 681), ἐν Θεσσαλίᾳ, ἴσως τὴν θεσσαλικὴν πεδιάδα, ἥτις

ἂν περιεῖχε καὶ πόλιν, αὕτη ἐπὶ Στράβωνος δὲν ἐσώζετο πλέον· καὶ 2) ἓν Ἄργος ἀχαϊκὸν (Ἰλ. Α, 30. Β, 559. Ι, 141. Ὀδ. Γ, 251) ἢ καὶ Ἄργος Ἴασον (Ὀδ. Ν, 246), τὴν ἀργολικὴν πεδιάδα μετὰ τῆς πόλεως αὐτῆς. Πολλάκις δὲ Ἀργεῖοι λέγων, αἰνίττεται πάντας τοὺς Πελοποννησίους, ἢ καὶ πάντας τοὺς συνεκστρατεύσαντας Ἕλληνας. Τὴν πόλιν τοῦ Ἄργους ἐλέγετο ὅτι ἵδρυσεν ὁ Ἴναχος, οὗ ἐπώνυμος ἦν ὁ παραρρέων τὴν πόλιν ποταμὸς, ἢ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φορωνεὺς, ἢ ὁ τούτου υἱὸς Ἄργος. Ἀλλ' ἐξ Αἰγύπτου, ὡς ἐπιστεύετο, προελθὼν ὁ Δαναὸς, κατέλαβεν αὐτὸς τὴν ἐξουσίαν, μέχρις οὗ καὶ τοὺς Δαναΐδας ὑπέταξαν οἱ Ἀχαιοὶ Πελοπίδαι, ὑφ' οὓς καθέδρα ἀνεδείχθησαν αἱ Μυκῆναι, ἔμεινε δὲ τὸ Ἄργος ἀνεξάρτητος χώρα. Ὑπὸ δὲ τὸν Ὀρέστην, τὸν υἱὸν τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἀνεκτήσατο αὖθις τὴν ἀρχαίαν ὑπεροχήν του. Ἐπὶ δὲ τῆς εἰσβολῆς τῶν Δωριέων, τὸ Ἄργος ἐδόθη εἰς τὸν Τήμενον καὶ τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ. Ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς δ' ἐποχῆς κατεῖχεν ἡ Ἀργολὶς τὰ νοτιανατολικὰ τῆς Πελοποννήσου, μεταξὺ τοῦ Σαρωνικοῦ καὶ τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου, πρὸς βορρᾶν ἔχουσα τὴν Κορινθίαν. Διηρεῖτο δ' εἰς τέσσαρας ἐπαρχίας, τὴν Ἑρμιονίδα, τὴν Τροιζηνίαν, τὴν Ἐπιδαυρίαν (ἴδ. Ἀσκληπιὸς) καὶ τὴν κυρίως Ἀργολίδα, ἔχουσαν πρωτεύουσαν τὸ Ἄργος, οὗ ἡ ἀρχαία ἀκρόπολις ἐλέγετο Λάρισσα, καὶ περίφημος ναὸς ἦν τὸ Ἡραῖον, κείμενον μεταξὺ Μυκηνῶν καὶ Τύρινθος. Ἐπὶ Φείδωνος (τῷ 750 π. Χ.) τὸ Ἄργος εἶχε φθάσει εἰς μεγάλην περιωπὴν ἐν Πελοποννήσῳ. Ἐξησθένισαν ὅμως αὐτὸ ἔπειτα οἱ διηνεκεῖς πόλεμοι κατὰ τῆς Σπάρτης, πρὸς ἣν τοσοῦτον ἐζηλοτύπει, ὥστε καὶ τοῦ περσικοῦ πολέμου ἀπέσχε, καὶ εἰς τὸν πελοποννησιακὸν συνετάχθη τοῖς Ἀθηναίοις. Μετὰ ταῦτα δ' ὑπέπεσεν εἰς τυράννους. Τῷ 243 κατετάχθη εἰς τὸν ἀχαϊκὸν δεσμὸν, καὶ τῷ 146 ἐγένετο ἐπαρχία ἀχαϊκὴ (Στρβ. ΣΤ, 275. Η. 371. —Ἡρόδ, Α, 82. ΣΤ, 75—83.—Παυσ. Β, 20). — 3) Ἄργος Ἀμφιλοχικὸν ἐν Ἀκαρνανίᾳ ἐπὶ τοῦ Ἀμπρακικοῦ κόλπου, πόλις ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Ἀμφιλόχου.

Ἄργος, 1) Υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Νιόβης, διάδοχος τοῦ πενθεροῦ του Φορωνέως, τρίτος βασιλεὺς τοῦ Ἄργους.— 2) Ἄργος ὁ πανόπτης, ἔχων ἑκατὸν ὀφθαλμοὺς, υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος ἢ τοῦ Ἰνάχου. Ὑπὸ τῆς Ἥρας ἐμπιστευθεὶς τὴν φρούρησιν τῆς Ἰοῦς, μεταμορφωθείσης εἰς δάμαλιν, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ, ἀποκοιμήσαντος αὐτὸν διὰ τοῦ αὐλοῦ του· μεθ' ὃ ἡ Ἥρα τοὺς ἑκατὸν ὀφθαλμούς του μετέθηκεν εἰς τὴν οὐρὰν τοῦ ταὼ, τοῦ προσφιλοῦς της πτηνοῦ.— 3) Υἱὸς τοῦ Φρίξου καὶ Χαλκιόπης, μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Αἰήτου, κατὰ τοὺς μὲν ἐπέστρεψεν ἐξ Αἴας εἰς Ὀρχομενὸν, καὶ ἐναυπήγησεν ἐκεῖ τὴν Ἀργὼ, κατὰ τοὺς δὲ, πλέων μετὰ τῶν ἀδελφῶν του εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐξώκειλεν εἰς τὴν νῆσον Ἀρετίαν, ὅθεν συνώδευσε τοὺς Ἀργοναύτας εἰς Αἴαν (Ἀπ. Ῥόδ. Β, 1093).

Ἀργυραμοιβοί, ἴδ. Τραπεζῖται.

Ἀργυράσπιδες, μοῖρα τῆς σωματοφυλακῆς τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου, ἐπαργύρους ἀσπίδας φέρουσα, διοικουμένη δ' ὑπὸ Νικάνορος τοῦ υἱοῦ τοῦ Παρμενίωνος (Ἀρρ. Ζ, 11). Μετὰ τὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου θάνατον ἐτέθησαν ὑπὸ τὸν Εὐμένην, ἀφ' οὗ ηὐτομόλησαν πρὸς τὸν ἀντίπαλον αὐτοῦ Ἀντίγονον, ὅστις ὅμως, τὰς ἀξιώσεις αὐτῶν μὴ ἀνεχόμενος, τοὺς διέλυσε (Διόδ. ΙΖ, 57. ΙΗ, 63. ΙΘ, 12. 41. 43. 48). Φαίνεται δ' ὅτι μετὰ ταῦτα καὶ ὁ Ἀντίοχος ἐν Συρίᾳ εἶχε φρουρὰν ἀργυρασπίδων (Πλβ. Ζ, 79.—Liv. XXXVII, 40), καὶ ὁ Ἀλέξ. Σεβῆρος ἐν Ῥώμῃ ἐμιμήθη τοῦτο (Lamprid. Alex. L).

Ἀργυρεῖα. Τὸν ἄργυρον κατ' ἀρχὰς ἡ Ἑλλὰς ἐλάμβανε διὰ τοῦ ἐμπορείου, μάλιστα διὰ τῶν Φωκαέων καὶ Σαμίων· ὡς πολυτίμου δὲ μετάλλου μνημονεύει αὐτοῦ συνεχῶς ὁ Ὅμηρος. Εἶτα δ' εὑρέθησαν ἀργυρεῖα, ἢ μεταλλεῖα ἀργύρου καὶ ἐν Ἑλλάδι, ἐν τῇ νήσῳ Σίφνῳ, ἐν Θεσσαλίᾳ, καὶ πρὸ

πάντων εἰς τὸ Λαύρειον τῆς Ἀττικῆς, εἰς ἃ δοῦλοι εἰργάζοντο ἐν ἀρχαιοτάτοις ἤδη χρόνοις (Ξεν. π. Προσ. Δ, 2) καὶ ἦσαν ὁ κυριώτατος πόρος τῶν Ἀθηνῶν. Ἐπὶ Δημοσθένους ὅμως ἡ ἀπ' αὐτῶν πρόσοδος εἶχε λίαν ἐλαττωθῆ, καὶ ἐπὶ Παυσανίου (Α, 1. 1), τὴν β' ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. ἦσαν ἤδη ἐγκαταλελειμμένα (Ἴδ. Rang. Laurium). Ἐκ τῆς ἐξορυττομένης ἀργυρίτιδος γῆς ἔκοπτον οἱ Ἀθηναῖοι νομίσματα ἐν τῷ Ἀργυροκοπείῳ, ὅπερ ἦν ἐν Ἀθήναις πλησίον τοῦ ἡρῴου τοῦ Στεφανηφόρου, ἐν ᾧ ἐφυλάττοντο καὶ τὰ τῶν νομισμάτων σταθμὰ (Πολδ. Ζ, 103.— Ἁρπκ.—Σουίδ). Φαίνεται δ' ὅτι ἐν Ἀθήναις προηγήθησαν τὰ ἀργυρᾶ τῶν χρυσῶν νομισμάτων, καὶ ἦν συνήθως ἡ ἀναλογία τῆς ἀξίας τοῦ ἀργύρου πρὸς τὸν χρυσὸν ὡς 1 : 12.

Ἀργυρολόγοι, οἱ ὑπὸ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηναίων πρὸς τοὺς συμμάχους ἢ τὰς ὑποτελεῖς πόλεις πεμπόμενοι πρὸς τὸ ἀργυρολογεῖν, ἵνα συλλέγωσι τοὺς τακτικῶς ἐπιβεβλημένους φόρους ἢ ἄλλας εἰσφοράς, ἐξ ὧν κυρίως ἡ πόλις ἐπορίζετο τὸν πλοῦτόν της ἐπὶ τῶν χρόνων τῆς εὐημερίας αὐτῆς (Θουκ. Β, 69. Γ, 19. Δ, 59. 75. — Ξεν. Ἑλλ. Α, 1, 8).

Ἄργυρος, ἴδ. Λαύρειον.

Ἀργώ, ἴδ. Ἀργοναῦται.

Ἄρδησκος, υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Θέτιδος (Ἡσίοδ. Θεογ. 345), ποταμὸς τῆς Σαρματίας, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἴστρον.

Ἀρδηττὸς, λόφος παρὰ ταῖς Ἀθήναις, πέραν τοῦ Ἰλισσοῦ, Ν τοῦ Σταδίου, ἔνθα ὡρκίζοντο ἐτησίως οἱ Ἡλιασταί (Ἴδ. Ἀθῆναι).

Ἀρδίκης, Κορίνθιος κατὰ Πλίνιον (XXXV, 5), ὁ πρῶτος ἀσκήσας τὴν ζωγραφικήν.

Ἀρέθουσα, 1) πηγὴ ἐπὶ Ὀρτυγίας, νήσου παρὰ Συρακούσαις, ὑποβρυχίως κοινωνοῦσα μετὰ τοῦ ἐν Πελοποννήσῳ Ἀλφειοῦ (ἴδ.).—Μεταξὺ δὲ πολλῶν ἄλλων ὁμωνύμων πηγῶν· 2) Ἡ ἐν Ἰθάκῃ (Ὁμ. Ὀδ. Ν, 436). —2) Ἡ παρὰ Χαλκίδι τῆς Εὐβοίας (Εὐρπ. Ἰφ. Αὐλ. 168). — 4) Παρὰ τῷ Ἄργει ἐν Πελοποννήσῳ. — 5) Παρὰ ταῖς Θήβαις ἐν Βοιωτίᾳ (Pl. VI, 7, 9).—6) Ἡ εἰς τὸν Ἀλφειὸν ἐν Ἤλιδι ἐκβάλλουσα. Κατὰ τὸν μῦθον, ὁ Ἀλφειὸς, ἐρασθεὶς τῆς νύμφης Ἀρεθούσης, ἥτις εἰς τὸν ποταμὸν ἐλούσθη, τὴν κατεδίωξεν· ἡ δ' Ἄρτεμις μετέφερεν αὐτὴν εἰς τὴν Ὀρτυγίαν, μεταμορφώσασα αὐτὴν εἰς πηγήν (Virg. G. IV, 344). — Ὑπῆρχον δὲ καὶ δύο πόλεις οὕτω καλούμεναι, ἡ μὲν ἐν Μακεδονίᾳ παρὰ τὴν Ἀμφίπολιν, ἡ δὲ ἐν Συρίᾳ.

Ἀρεία, θέσις ὀρεινὴ καὶ εὔφορος ἐν τῇ Βακτριανῇ, παρὰ τὸν ποταμὸν Ἄρειον, ἔνθα ὁ Ἀλέξανδρος ἔκτισε τὴν Ἀλεξάνδρειαν Ἀρείαν (κ. Ἐράτ). (Στρβ, ΙΑ, 510. 511. 514).

Ἄρειος Πάγος, λόφος ἐν Ἀθήναις δυτικῶς πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς Ἀκροπόλεως κείμενος, καὶ οὕτως ὀνομασθεὶς διότι ἐπ' αὐτοῦ ἐδίκαζε τὸ φονικὸν δικαστήριον (καθ' ὅσον ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ Ἑλληνικῇ Ἄρης = φόνος). Ἄλλοι δ' ἄλλα περὶ τούτου ἐμυθολόγησαν, οἷον ὅτι οὕτως ἐκλήθη διότι ἐπ' αὐτοῦ καὶ πρὸ τοῦ δικαστηρίου τούτου ἐνήχθη ὁ θεὸς Ἄρης ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος ὅτε ἐφόνευσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἁλιρρόθιον (Αἰσχ. Εὐμ. 659.— Δμσθ. κ. Ἀρστγ. 642)· ἢ διότι ἐπ' αὐτοῦ ἔθυσαν εἰς τὸν Ἄρην αἱ Ἀμαζόνες (Παυσ. Α, 28). Ἦν δ' ἀρχαιότατον τὸ δικαστήριον τοῦτο, ἡ ἐν Ἀρείῳ Πάγῳ ἢ ἐξ Ἀρείου Πάγου Βουλή, ἢ Ἄνω Βουλή, ὡς ἐλέγετο (πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῆς Κάτω Βουλῆς, τῆς τῶν Φ), ὥστε καὶ ἐπιστεύετο ὅτι ἐδίκασε τὸν Ὀρέστην μετὰ τὴν μητροκτονίαν του. Κατὰ Παυσανίαν (Δ, 5, 1) δ' ὑπῆρχε κἂν πρὸ τοῦ πρώτου μεσσηνιακοῦ πολέμου (740 π. Χ.), διότι οἱ Μεσσήνιοι ἤθελον νὰ φέρωσι πρὸ αὐτοῦ τὴν διαφοράν των. Ὅπως δήποτε ὅμως εἰδικὸν καὶ μόνιμον ὀργανισμὸν ἔλαβεν ὑπὸ Σόλωνος, ὅστις ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπέδω αὐτῷ τὴν ὑπερτάτην τῶν νό-

μων ἐπιτήρησιν «οἰόμενος ἐπὶ δυσὶ Βουλαῖς ὥσπερ ἀγκύραις ὁρμοῦσαν, ἧττον ἐν σάλῳ τὴν πόλιν ἔσεσθαι» (Πλούτ. Σόλ. ΙΘ.—Ἰδ. Δείναρχ. κ. Δημσθ. Θ), προσέτι δὲ καὶ τὴν τῶν ἠθῶν καὶ τῆς τῶν νέων ἀγωγῆς (Ἰσοκρ. Ἀρεοπ. 37 κτλ.—Πλάτ. Ἀξίοχ. 367.—Διον. Ἁλικ. Κ, 2), ὡς καὶ ἀστυνομικήν τινα δικαιοδοσίαν (Λυσ. π. σηκοῦ)· ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ κατέστησεν ἢ μᾶλλον ἐπεκύρωσε τὴν Βουλὴν ταύτην εἰς δικαστήριον φόνου καὶ τραυμάτων ἐκ προνοίας καὶ πυρκαϊᾶς καὶ φαρμάκων ἐάν τις ἀποκτείνῃ (Δημσθ. κ. Ἀρστκρ. 627). Κατηρτίζετο δὲ κατὰ τὸν Σολώνιον νόμον ὁ Ἄρειος Πάγος ἐκ τῶν κατ᾽ ἔτος τῆς ἐξουσίας ἀπερχομένων ἐννέα ἀρχόντων, ἢ ἴσως μόνων τῶν ἓξ θεσμοθετῶν (Δμσθ. Τμκρ. 707.—κ. Ἀρστγ. 802.—κ. Εὐβ. 1319) ὅσων ἡ διαγωγὴ δὲν ἀπεδοκιμάζετο, ὥστε ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἀρεοπαγιτῶν ἦν ἀόριστος, καὶ ἦν αὐτὸς ἀδιάδοχος, ἔχων τὰ μέλη ἰσόβια. Ἡγεμὼν δὲ τοῦ δικαστηρίου, ὁ συνάγων αὐτό, ἦν ὁ ἄρχων βασιλεύς. Ὡς ἐνάγοντες ἦσαν δεκτοὶ μόνοι οἱ ἐγγύτατοι συγγενεῖς, ὑποστηριζόμενοι καὶ ὑπὸ τῶν φρατόρων. Μετὰ δὲ τρεῖς προδικασίας ἢ προανακρίσεις, κατὰ ἕνα μῆνα ἀπ᾽ ἀλλήλων ἀφεστώσας, τοῦ ἐναγομένου κωλυομένου κατὰ πάντα τοῦτον τὸν χρόνον τοῦ νὰ μετέχῃ τῶν ἱερῶν, ἐγίνετο ἡ δίκη ἐν ὑπαίθρῳ, ἵνα μὴ κάθηνται οἱ δικασταὶ ὁμόστεγοι μετὰ τοῦ φονέως (Ἀντφ. π. Ἡρ. φ. ΙΑ), διὰ νυκτὸς (Λουκ. Ἑρμτ. 64), κατὰ τὰς ἀποφράδας ἡμέρας, τὰς τρεῖς τελευταίας ἑκάστου μηνὸς (Ἐτυμ. Μ.—Πολυδ. Η, 117). Οἱ διάδικοι ἐκάθηντο εἰς δύο ἀργοὺς λίθους, ὁ μὲν τὸν τῆς Ὕβρεως, ὁ δὲ τὸν τῆς Ἀναιδείας (Παυσ. Α, 28), καὶ εἰς σφάγια ἱερῶν θυμάτων πατοῦντες, ὤμνυον ἀμφότεροι (διωμοσίαν ἢ ἀντωμοσίαν) ὅτι ἀληθῆ διετείνοντο. Ἐπετρέπετο δ᾽ εἰς ἑκάτερον τῶν διαδίκων νὰ ὁμιλήσῃ δὶς, ἄνευ μακρηγορίας καὶ ἱκεσιῶν, καὶ εἰς τὸν κατηγορούμενον, πλὴν ἐπὶ πατροκτονίας, ἐπετρέπετο, ἂν ἤθελε, μετὰ τὸν πρῶτον λόγον, νὰ καταλίπῃ διὰ παντὸς (εἰς ἀειφυγίαν) τὴν πόλιν. Ἐγίνετο δ᾽ ἡ ψηφοφορία διὰ δύο καδίσκων, καὶ ἐπὶ ἰσοψηφίας ἐλέγετο ὅτι ἐνίκα «ἡ ψῆφος τῆς Ἀθηνᾶς,» ἤτοι ἦν ἡ ἰσοψηφία ὑπὲρ τοῦ ἐναγομένου, καὶ ὁ ἀθωούμενος ἔθυεν εἰς τὸ ἄντρον τῶν Ἐριννύων. Ἀλλ᾽ ἡ ἀνωτάτη αὕτη θέσις τοῦ Ἀρείου Πάγου δυσηρέστει τοὺς ἄκρους δημοκράτας, καὶ πρῶτον πάντων τὸν Περικλῆ, ὅστις δὲν ἦν μέλος αὐτοῦ, καθ᾽ ὃ οὐδέποτε ἐκ τῶν ἐννέα ἀρχόντων διατελέσας. Διὰ τοῦ φίλου του Ἐφιάλτου ἠλάττωσε λοιπὸν οὗτος τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἀφαιρέσας αὐτῷ τὸ πλεῖστον τῆς δικαιοδοσίας του, πλὴν βεβαίως τῶν φονικῶν δικῶν (Πλούτ. Περικλ. Ι. Κίμ. ΙΕ.—Διόδ. ΙΑ, 77). Μετὰ τοὺς Λ΄ ὅμως ἀπέδωκαν οἱ Ἀθηναῖοι τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ πάλιν τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ δικαιοδοσίαν· καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων ἔτι μᾶλλον ηὔξησεν ἡ ἰσχὺς καὶ σημασία αὐτοῦ (Cic. pr. bell. XII).

Ἀρεταῖος, ὁ Καππαδόκης, Ἕλλην ἰατρὸς, ζῶν ἐν Ῥώμῃ κατὰ τὴν β΄ ἑκατονταετηρίδα μ. Χ., παρατηρητικὸς καὶ ἀγχίνους, γράψας τέσσαρα βιβλία «περὶ αἰτίων καὶ σημείων ὀξέων καὶ χρονίων παθῶν,» καὶ ἄλλα τέσσαρα περὶ «θεραπείας ὀξέων καὶ χρονίων παθῶν» σωζόμενα ἀτελῶς.

Ἀρεὺς, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης (310-265 π. Χ.), ἐπολέμησε μετὰ Πτολεμαίου Β βασιλέως τῆς Αἰγύπτου κατὰ τῶν Αἰτωλῶν, καὶ ἡττήθη κατὰ κράτος ἐν Κίρρᾳ. Τῷ 272 ἀπήλλαξε τὴν Σπάρτην, καὶ μετὰ τοῦτο καὶ τὸ Ἄργος ἀπὸ τῶν προσβολῶν τοῦ Πύρρου. Ἠθέλησε δὲ νὰ βοηθήσῃ καὶ τὰς Ἀθήνας κατ᾽ Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ, καὶ τῷ 265 ἐφονεύθη ἐν Κορίνθῳ (Πλούτ. Πύρρ. ΚΖ. Ἆγις Γ.—Just. XXIV, 1).

Ἀρηΐθοος, ὁ ἐπικαλούμενος κορυνήτης (ῥοπαλοφόρος), βασιλεὺς τῆς Ἄρνης ἐν Βοιωτίᾳ, ἐθανατώθη ἐν στενωπῷ τῆς Ἀρκαδίας, ἔνθα ἐδείκνυτο καὶ ὁ τάφος του, ὑπὸ

τοῦ ἐγχωρίου βασιλέως Λυκούργου, ὅστις τὰ ὅπλα αὐτοῦ ἔδωκεν εἰς τὸν ἴδιον θεράποντα Ἐλευθερίωνα· τοῦτον δ' ἐφόνευσεν ὁ Νέστωρ (Παυσ. Η, 11, 3). Υἱὸς δὲ τοῦ Ἀρηϊθόου ἦν ὁ Μενέσθιος, πολεμήσας ἐν Τροίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Η, 7, 136).

Ἄρης, ὁ θεὸς τοῦ πολέμου, εἷς τῶν μεγάλων θεῶν, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας (Ἡσ. Θεογ. 922). Ἄγριος, αἱμοχαρής, ἀλλοπρόσαλλος, ἐλέγετο ὑπό τινων, ἔχων ἀδελφὴν τὴν Ἔριν, καὶ υἱοὺς τὸν Δεῖμον καὶ τὸν Φόβον. Παρίσταται δ' ἐν ἀκμῇ ἡλικίας καὶ συνήθως πάνοπλος. Ἀλλ' ὑπάρχει ἐν Ῥώμῃ καὶ ὡραῖον αὐτοῦ ἄγαλμα καθημένου καὶ ἀφωπλισμένου ὑπὸ τοῦ Ἔρωτος, ὅστις ἐλέγετο υἱὸς αὐτοῦ καὶ τῆς Ἀφροδίτης. Μετὰ ταύτης δὲ διηγεῖται ὁ μῦθος ὅτι τὸν συνέλαβεν ὁ Ἥφαιστος, κατασκευάσας χαλκοῦν δίκτυον. Οἱ Ἀλωῖδαι (ἴδ.) ἐπιστεύοντο νικήσαντες καὶ αἰχμαλωτεύσαντες ποτὲ τὸν θεὸν ἐπὶ δεκατρεῖς μῆνας, ἀπελευθερωθέντα ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ. Πολεμήσας δὲ πρὸς τὸν Ἡρακλέα ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ του Κύκνου, ἐνικήθη ὑπ' αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, ἀντίπαλον ἔχων τὴν Ἀθηνᾶν, ἐτρώθη ὑπὸ τοῦ Διομήδους, καὶ πεσὼν ἐξέπεμψε κραυγὴν ἴσην πρὸς χιλίων πολεμιστῶν. Ἐναχθεὶς δ' εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, διότι ἐφόνευσεν αὐτοῦ τὸν υἱὸν Ἀλιρρόθιον, ἐπιβουλεύσαντα τὴν θυγατέρα του Ἀλκίππην, καὶ δικασθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκεῖ συνελθόντων δώδεκα θεῶν, ἠθωώθη.

Ἀριαβίγνης, υἱὸς Δαρείου, ἀδελφὸς τοῦ Ξέρξου, εἷς τῶν Περσῶν ναυάρχων, ἔπεσεν ἐν Σαλαμῖνι (Ἡρδ. Ζ, 97. Η, 89).

Ἀριάδνη, ἴδ. Διόνυσος καὶ Θησεύς.

Ἀριαῖος, στρατηγὸς Κύρου τοῦ νεωτέρου, μετὰ τὴν ἧτταν καὶ τὸν θάνατον τούτου ἐν Κουνάξοις προσῆλθεν εἰς τὸν Ἀρταξέρξην, καὶ συνέπραξεν εἰς τὴν προδοσίαν δι' ἧς οἱ Ἕλληνες περιέπεσαν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Τισσαφέρνους (Ξεν. Ἀνβ. Α, 8, 5. 9, 31. Β, 2, 1. Δ, 1. Ἑλλ. Δ, 1, 27.—Πλούταρχ. Ἀρταξ. ΙΑ. ΙΗ).

Ἀριανοί, οἱ κάτοικοι τῶν ἀνατολικῶν χωρῶν τῆς Περσίας, ἤτοι τῆς Γεδρωσίας,

Δραγγιανῆς, Ἀραχωσίας,, Ἀρείας, Παρθίας, Καρμανίας καὶ τῶν Παροπαμισαδῶν (Στρϐ. ΙΔ, 720).

Ἀριαράθης, ὄνομα πολλῶν βασιλέων τῆς Καππαδοκίας. 1) Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου· ἐνικήθη ἔπειτα (322 π. Χ.) ὑπὸ Περδίκκου, συνελήφθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐθανατώθη (Πλούτ. Εὐμ. Γ.). — 2) Υἱὸς αὐτοῦ, τὸν θρόνον ἀναλαϐὼν (301) βοηθείᾳ Ἀρδοάτου, τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρμενίας (Διόδ. ΛΑ, 28). — 3) Ὁ πέμπτος τοῦ ὀνόματος (220—163), γαμϐρὸς Ἀντιόχου Γ', συνεπολέμησε μετ' αὐτοῦ κατὰ Ῥώμης, καὶ εἶτα μετὰ τῶν Ῥωμαίων κατὰ τῆς Περσίας (Πολϐ. ΛΑ, 14). — 4) Τούτου ὁ ἕκτος υἱὸς, ἐν Ῥώμῃ ἐκπαιδευθείς. Τὸν θρόνον τῷ ἠμφισϐήτησεν Ὀλοφέρνης τις, ἀξιῶν ὅτι ἦν πρεσϐύτερος ἀδελφός του, καὶ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Σωτῆρος ἐκ Συρίας, ὥστε διενεμήθησαν τὴν ἐξουσίαν. Ἀπέθανεν 130 π. Χ. (Just. XXXV, 1). — 5) Ἀδελφὸς Ἀριοϐαρζάνου Γ', ὑπὸ Καίσαρος ἐγκαταστὰς βασιλεὺς τῆς Καππαδοκίας, ὑπ' Ἀντωνίου δ' ἐκϐληθεὶς (Δ. Κασσ. ΜΘ, 32).

Ἀριάσπαι, κάτοικοι τῆς χώρας μεταξὺ Δραγγιανῆς καὶ Γεδρωσίας ἐν Περσίᾳ, ἔσωσαν τὸ στράτευμα τοῦ Κύρου ἀπὸ τοῦ λιμοῦ· ὅσοι δ' αὐτῶν ἀνεδείκνυον εἰς τὸν βασιλέα σπουδαίαν τινὰ ὑπηρεσίαν ἐλάμϐανον τὸν τίτλον εὐεργέται (Ἀρρ. Γ, 37, 4. — Διόδ. ΙΖ, 81).

Ἄριμα (τὰ), χώρα ὑπὸ γῆν, ἔνθα δέσμιος ἦν ὁ Τυφωεὺς (Ὁμ. Ἰλ. Β, 783).

Ἀριμάζης, ἡγεμὼν τῆς Σογδιανῆς, ἀντέστη εἰς τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ συλληφθεὶς ἐσταυρώθη, ὃ ὅμως μόνος ὁ Κούρτιος (VII, 11) διηγεῖται (Ἀρρ. Δ, 19).

Ἀριμασποὶ, λαὸς μᾶλλον μυθικὸς, νομιζόμενος ὅτι ᾤκει εἰς τὰ ΒΑ τῶν Ῥιπαίων ὀρέων. Περὶ αὐτῶν κατ' Ἀριστέαν διηγεῖται ὁ Ἡρόδοτος (Γ, 116. Δ. 13. 27) ὅτι ἐπολέμησαν κατὰ τῶν γρυπῶν ὅπως κατακτήσωσι τὸν ὑπ' αὐτῶν φρουρούμενον χρυσὸν, καὶ ὅτι ἦσαν μονόφθαλμοι.

Ἀριουσία, θέσις ἐν Χίῳ ἄριστον οἶνον παράγουσα (Στρϐ. ΙΔ, 645. — Virg. Æ. V, 71. — Plin. XIV. 9).

Ἀρίσϐη, πόλις Τρωϊκὴ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 836), εἰς ἣν προσωρμίσθη ὁ στόλος τοῦ Ἀλεξάνδρου ὅτε διέϐη τὸν Ἑλλήσποντον (Ἀρρ. Α, 12, 6).

Ἀρισταγόρας, γαμϐρὸς Ἱστιαίου, τοῦ τυράννου τῆς Μιλήτου, ἀντικαταστήσας αὐτὸν ἀπελθόντα εἰς Περσίαν. Τῇ προτροπῇ αὐτοῦ ὥπλισεν ὁ Δαρεῖος στόλον κατὰ τῶν Ναξίων, ἵνα καταγάγῃ τοὺς ἐξορίστους ὀλιγάρχας, ἀλλὰ προδοσίᾳ τοῦ Πέρσου στρατηγοῦ ἀπέτυχε· φοϐηθεὶς δὲ τὸν Δαρεῖον, καὶ ὑπὸ τοῦ Ἱστιαίου λαθραίως ὑποκινηθεὶς, προὐκάλεσε τοὺς Ἴωνας εἰς ἐπανάστασιν κατὰ τῶν Περσῶν, καὶ ἐπεκαλέσατο τὴν βοήθειαν τῶν Σπαρτιατῶν, ἀρνηθέντων, καὶ τὴν τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες τῷ ἔπεμψαν 20 τριήρεις, καὶ 5 ἐξ Ἐρετρίας τῆς Εὐϐοϊκῆς, κατὰ τὸ 500 π. Χ. Καὶ κατέλαϐε μὲν ἀμαχητὶ καὶ ἐπυρπόλησε τὰς Σάρδεις, ἀλλ' ἡττηθεὶς ἔπειτα, καὶ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐγκαταλειφθεὶς, ἀπῆλθεν ἀπὸ τῆς Ἰωνίας, ὑποταγείσης, καὶ ἔφερεν ἀποικίαν εἰς Μύρκιναν τῆς Θράκης, ἔνθα ὅμως μετὰ ἓν ἔτος (τῷ 497) ἔπεσεν ἐν μάχῃ κατὰ τῶν Θρακῶν (Ἡρδ. Ε, 97 — 126. — Θουκ. Δ, 102).

Ἀρισταίνετος, ἐκ Νικαίας τῆς Βιθυνίας, συγγραφεὺς τῆς δ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, φίλος τοῦ Λιϐανίου. Αὐτῷ ἀποδίδονται 50 σωζόμεναι ἐρωτικαὶ ἐπιστολαί, ὕφους πεφυσημένου καὶ μᾶλλον κεναὶ ἰδεῶν, αἵτινες ὑπὸ κριτικῶν ὑπολαμϐάνονται ὡς ἔργον χρόνων μεταγενεστέρων.

Ἀρισταῖος, 1) ἀρχαιότατος ἀγαθοδαίμων ἐν Ἑλλάδι, τοὺς ποιμένας καὶ γεωργοὺς βοηθῶν, τὴν μελισσοτροφίαν προστατεύων, δι' ὃ καὶ Νόμιος, Ἀγρεύς, Μελισσεὺς ἐπελέγετο, (Πινδ. Πυθ. Θ. 5—65). Ὁ Βιργίλιος διηγεῖται (Grorg. IV, 317) μῦθον περὶ αὐτοῦ, ὡς προελθόντος ἐκ Λιϐύης, καὶ ἐπιδιώξαντος τὸν ἔρωτα τῆς Εὐρυδίκης, γυναικὸς τοῦ

Ὀρφέως, ἥτις φεύγουσα ἐδήχθη ὑπ' ὄφεως καὶ ἀπέθανεν, αἱ δὲ νύμφαι αὐτῆς ὀργισθεῖσαι κατέστρεψαν τὰ σίμβλα τοῦ Ἀρισταίου. — 2) Ἡγεμὼν τῆς Κύπρου, ἐπὶ Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου.

'Αρίστανδρος, 1) Πάριος γλύπτης, πιθανῶς πατὴρ τοῦ Σκόπα (ἴδ.). — 2) Ἐκ Τελμισσοῦ, μάντις καὶ οἰωνοσκόπος τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

'Αρίσταρχος, 1) τραγικὸς ποιητὴς ἐκ Τεγέας, σύγχρονος τοῦ Εὐριπίδου, ζήσας 100 ἔτη, γράψας 70 δράματα, περὶ ὧν ὁ Σουΐδας λέγει: «ὃς πρῶτος εἰς τὸ νῦν αὐτῶν μῆκος (;) τὰ δράματα κατέστησεν.» —2) Ἀρίστ. Σάμιος, περὶ τὰ 260 π. Χ., μαθηματικὸς καὶ ἀστρονόμος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, λέγεται πρῶτος ἐννοήσας τὴν κίνησιν τῆς γῆς περὶ τὸν ἥλιον καὶ περὶ ἑαυτήν, καὶ μεγάλως τὴν ἀστρονομίαν προαγαγών. Αὐτοῦ σώζεται τὸ «περὶ μεγεθῶν καὶ ἀποστημάτων ἡλίου καὶ σελήνης.» — 3) Ἀρίσταρχ. ἐκ Σαμοθράκης, μαθητὴς Ἀριστοφάνους τοῦ Βυζαντίου, ἐπίσημος γραμματικός, ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλομήτορος (170 π. Χ.) διδάξας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐν ἄλλοις καὶ τοὺς βασιλόπαιδας. Ἀλλ' ἐπὶ τῆς καταδρομῆς τῶν λογίων ὑπὸ Πτ. τοῦ Φύσκωνος ἀπῆλθεν εἰς Κύπρον, ἔνθα καὶ λίαν προβεβηκὼς ἀπέθανεν ὑδρωπικός. Ἔγραψε δὲ πολυαρίθμους γραμματικὰς πραγματείας, καί, κατὰ Σουΐδαν, 800 σχόλια τοῦ Πινδάρου, τῶν δραματικῶν, καὶ ἰδίως τοῦ Ὁμήρου ὃν κυρίως ἐμελέτησε καὶ ἡρμήνευσεν ἱστορικῶς, καὶ αἱ εἰς αὐτὸν διορθώσεις αὐτοῦ εἰσὶν αἱ καὶ σήμερον ἔτι κατὰ τὸ πλεῖστον παραδεδεγμέναι. Οὗτος δὲ καὶ διῄρεσε τὰς δύο ἐποποιΐας εἰς 24 ῥαψῳδίας ἑκάστην.

'Αριστέας, 1) Προκοννήσιος, πιθανῶς περὶ τὰ 550 π. Χ. περιῆλθε τὰς χώρας βορείως τοῦ Εὐξείνου Πόντου μέχρι τῶν Οὐραλίων, καὶ ἔγραψε ποίημα τὰ Ἀριμάσπεια, περιέχον βεβαίως μετὰ μυθικῶν ἐπινοήσεων καὶ πολλὰς πολυτίμους πληροφορίας, εἰ καὶ οἱ ἀρχαῖοι ὀλίγον ἐπίστευον εἰς αὐτόν, καὶ ὡς γόητα ἔτι τὸν ἐξελάμβανον (Ἡρόδ. Δ, 13). — 2) Ἀρ. ἐκόμισεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐξ Ἱερουσαλήμ, πεμφθεὶς ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, τοὺς 70 μεταφραστὰς τῆς Π. γραφῆς, κατὰ σωζομένην ἐπιστολὴν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ἧς ὅμως ἀμφιβάλλεται ἡ γνησιότης. — 3) καὶ Παππίας, γλύπται ἐν Ῥώμῃ περὶ τὰ 100 μ. Χ., εἰργάσθησαν ὁμοῦ εἰς τοὺς ἐν τῷ Καπιτωλίῳ Κενταύρους.

'Αριστείδης, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς Λυσιμάχου, γεννηθεὶς περὶ τὰ 540 π. Χ., συνήργησεν εἰς τοῦ Κλεισθένους τὰς μεταρρυθμίσεις (Πλούτ. Ἀριστ. Β). Εἷς τῶν στρατηγῶν εἰς τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην, συνετέλεσεν εἰς τὸν θρίαμβον, ἀφεὶς μετ' αὐταπαρνήσεως τὴν ἀρχηγίαν εἰς τὸν Μιλτιάδην. Ὡς ἄρχων καὶ ὡς πολίτης γενικοῦ σεβασμοῦ ἀπολαμβάνων καὶ δίκαιος ἐπονομασθείς, διεφώνει ἐν πολλοῖς πρὸς τὸν Θεμιστοκλῆν, καὶ ἐξωστρακίσθη τῷ 483 ἐνεργείᾳ αὐτοῦ. Μετακληθεὶς ὅμως ἔπειτα συνέπραξεν ὡς ἐθελοντὴς εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς Σαλαμῖνος, τὴν νῆσον Ψυττάλειαν καταλαβών, καὶ συνηγωνίσθη καὶ ἐν Πλαταιαῖς, ἰσχυρῶς συντελέσας καὶ εἰς τὸ ν' ἀναγνωρίσωσιν οἱ Ἕλληνες τῶν Ἀθηναίων τὴν ἡγεμονίαν, δυσανασχετοῦντες πρὸς τοῦ Σπαρτιάτου Παυσανίου τὴν ὑπεροψίαν. Ὥρισε δ' ἔκτοτε δικαιότατα τοὺς φόρους τῶν συμμάχων πρὸς κοινὴν ὑπεράσπισιν, ὥστε καὶ χρυσοῦν αἰῶνα ἐκάλεσαν οὗτοι τὴν ἐποχὴν τῆς αὐτοῦ διοικήσεως, τὸ δὲ συμμαχικὸν ταμεῖον κατέθετο εἰς Δῆλον· καὶ εἰς τοὺς Θῆτας δέ, τὴν κατωτέραν τάξιν τοῦ ἀττικοῦ λαοῦ, ἔδωκεν ἴσα πρὸς τοὺς λοιποὺς Ἀθηναίους πολιτικὰ δικαιώματα. Ἀπέθανε

δὲ τῷ 467 ἐν πενίᾳ, καὶ ἡ πόλις ἐπροίκισε τὰς θυγατέρας του, καὶ ἔδωκε γαίας εἰς τὸν υἱόν του (Πλούτ. ᾿Αριστ. — Πλάτ. Γοργ. 81). — 2) ᾿Α ρ ι σ τ ε ί δ η ς Μιλήσιος τῆς 6 ἢ α΄ ἑκατονταετηρίδος π. Χ. ἔγραψε τὰ Μ ι λ η σ ι α κ ά, διηγήματα οὐχὶ εντελῶς σεμνά, λίαν γνωστὰ γενόμενα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, καὶ εἰς τὸ λατινικὸν ἔτι μεταφρασθέντα (Πλούτ. Κράσσ. ΛΒ). ᾿Ελάχιστα αὐτῶν ἀποσπάσματα σώζονται. — 3) Π. Α ἴ λ ι ο ς ᾿Α ρ ι σ τ ε ί δ η ς, ἐξ ᾿Αδριανῶν τῆς Μυσίας, τῆς 6΄ ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., ὡς ῥήτωρ ἐκπαιδευθεὶς ὑπὸ Ἡρώδην τὸν ᾿Αττικὸν ἐν Αθήναις καὶ Πολέμωνα ἐν Σμύρνῃ. Μετὰ μακρὰς περιηγήσεις ἀποκατέστη ἐν Ῥώμῃ, καὶ ὑπὸ τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου τιμώμενος, ἔπεισεν αὐτὸν ν᾿ ἀνοικοδομήσῃ τὴν Σμύρνην, δεινῶς ἐκ σεισμοῦ τῷ 178 μ. Χ. παθοῦσαν, δι᾿ ὃ καὶ οἱ Σμυρναῖοι τῷ ἀνήγειραν χαλκοῦν ἀνδριάντα, κ τ ί σ τ η ν αὐτὸν ἀποκαλέσαντες. Ἐκεῖ δὲ καὶ ἀπέθανε τῷ 190. Ἔγραψε δὲ πολλοὺς ῥητορικοὺς λόγους, ἐκτιμωμένους παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. ᾿Εκ τούτων σώζονται 55, ὧν εἷς ἐπιγράφεται Ῥ ώ μ η ς ἐ γ κ ώ μ ι ο ν, ἄλλος Ῥ ο δ ι α κ ὸ ς, ἄλλος π ρ ὸ ς Λ ε π τ ί ν η ν κατὰ μίμησιν τοῦ Δ η μ ο σ θ έ ν ο υ ς, καὶ ἄλλος Π α ν α θ η ν α ϊ κ ὸ ς κατ᾿ ᾿Ισοκράτην. Διακρίνονται δὲ μᾶλλον διὰ τὴν ἐμβρίθειαν καὶ τὸ βάθος τῶν ἰδεῶν ἢ διὰ τῆς γλώσσης τὴν ἀκρίβειαν καὶ ἐντέλειαν. — 4) Νικομάχου, ζωγράφος Θηβαῖος, ἐπὶ ᾿Αλεξάνδρου, ἀγοράσαντος αὐτοῦ «πόλιν πολιορκουμένην, ἔνθα γυνὴ φοβουμένη μὴ δώσῃ αἷμα ἀντὶ γάλακτος εἰς τὸ βρέφος της.»

᾿Αριστιαῖος, ἴδ. Ν ι κ ό μ α χ ο ς.

᾿Αρίστιππος, ἐκ Κυρήνης, ἵδρυσε περὶ τὰ 370 π. Χ. τὴν Κυρηναϊκὴν φιλοσοφικὴν σχολήν. Νέος ἐπέμφθη εἰς τὰς ᾿Αθήνας ὑπὸ τοῦ πατρός του, ὃν εἵλκυσεν ἡ εὔκλεια τοῦ Σωκράτους, καὶ ἔμεινε παρ᾿ αὐτῷ μέχρι τοῦ θανάτου του. Εἶτα δ᾿ ἐδίδαξε καὶ αὐτὸς ἐν Αἰγίνῃ, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν Συρακούσαις παρὰ Διονυσίῳ τῷ νεωτέρῳ, καὶ ἐπανελθὼν εἰς ᾿Αθήνας, ἵδρυσε, φαίνεται, αὐτόθι τὴν Σωκρατικὴν σχολὴν τῶν κληθέντων ἡ δ ο ν ι κ ῶ ν. Λέγεται δὲ μετὰ πολλὰς ὁδοιπορίας ἀποθανὼν ἐν τῇ Αἰολικῇ νήσῳ Λιπάρᾳ. Νομίζεται καὶ ὅτι πολλὰ ἔγραψεν, ἀλλ᾿ οὐδὲν ἐκ τῶν ἔργων του διεσώθη, καὶ αἱ δοξασίαι του ἐσυστηματοποιήθησαν κυρίως ὑπὸ τῶν μαθητῶν του, οἵτινες ἦσαν ὁ Ἡγησίας, ὁ ᾿Αννίκερις, ὁ Θεόδωρος, καὶ ἴσως καὶ ὁ ὁμώνυμος αὐτῷ ἔγγονός του. Ἡ δίαιτα αὐτοῦ ἦν ἄνετος, καὶ ἦν ὁ πρῶτος διδάξας ἐπὶ μισθῷ. Κατὰ τὸν ᾿Αντισθένην παρεδέχετο καὶ αὐτὸς τὴν αἴσθησιν ὡς κέντρον τῆς ὑπάρξεως, ἀλλ᾿ ἀντέταττε τὴν ἡδονὴν εἰς τὴν στέρησιν, ὥστε ἐκ τῆς σχολῆς αὐτοῦ προέκυψαν οἱ ᾿Επικούρειοι, ὡς ἐκ τῆς ἐκείνου οἱ Στωϊκοί. ᾿Επραγματεύετο δὲ, κατὰ τὰς περὶ αὐτοῦ μαρτυρίας, ἡ «φιλοσοφία» του π ε ρ ὶ τ ῶ ν α ἱ ρ ε τ ῶ ν κ α ὶ φ ε υ κ τ ῶ ν, π ε ρ ὶ τ ῶ ν π α θ ῶ ν, π ε ρ ὶ τ ῶ ν π ρ ά ξ ε ω ν, π ε ρ ὶ τ ῶ ν α ἰ τ ί ω ν, π ε ρ ὶ τ ῶ ν π ί σ τ ε ω ν, καὶ διέκρινε δύο π ά θ η, τὸν π ό ν ο ν καὶ τὴν ἡ δ ο ν ή ν, καὶ ἐκεῖνον μὲν ἔλεγε τ ρ α χ ε ῖ α ν, ταύτην δὲ λ ε ί α ν κίνησιν, καὶ ἐπρέσβευεν ὅτι ἡ ἡδονὴ ἐστὶ μ ο ν ό χ ρ ο ν ο ς, ἤτοι περιορίζεται μόνον εἰς τῆς ἀπολαύσεως τὸν καιρὸν (Πλούτ. Δίων ΙΘ. — Διογ. Λ. Β, 8, 56. — Ξεν. ᾿Απομν. Β, 1. Γ, 8. — Cic. Acad.).

᾿Αριστέων, ᾿Αθηναῖος φιλόσοφος, ἄρχων ἢ τύραννος ἀναδειχθεὶς ἐν ᾿Αθήναις βοηθείᾳ τοῦ Μιθριδάτου, ἐνικήθη καὶ ἐθανατώθη ὑπὸ Σύλλα, κυριεύσαντος τὴν πόλιν τῷ 87 π. Χ.

᾿Αριστόβουλος, 1) εἷς τῶν ὀπαδῶν ᾿Αλεξάνδρου τοῦ Μ., γράψας ἐν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ περὶ τῶν κατορθωμάτων αὐτοῦ σύγγραμμα ἐξ οὗ τὰ πλεῖστα ἐπορίσθησαν ὁ Πλούταρχος καὶ μάλιστα ὁ ᾿Αρριανός. — 2) Βασιλεὺς τῆς ᾿Ιουδαίας ἐπὶ Πομπηΐου, ὑπὸ τούτου πολεμηθεὶς, ὑπὸ τοῦ Καίσαρος δ᾿ ὑποστηριχθείς.

᾿Αριστογείτων, 1) ἴδ. Ἁ ρ μ ό δ ι ο ς. — 2) Ῥήτωρ ᾿Αθηναῖος, ἐπιλεγόμενος ὁ

Κύων, σύγχρονος καὶ ἀντίπαλος τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Δεινάρχου, ὧν σώζονται οἱ κατ' αὐτοῦ λόγοι, οὐχὶ δὲ καὶ αὐτοῦ αἱ ὑπερασπίσεις. Θεωρεῖται ὡς οὐχὶ σπουδαῖος ῥήτωρ καὶ κατηγορεῖται καὶ ὡς συκοφάντης. Κατ' αὐτοῦ ἔγραψαν καὶ ὁ Λυκοῦργος καὶ ὁ Ὑπερίδης. — 3) Γλύπτης Θηβαῖος, μεθ' Ὑπατοδώρου, τῷ 370 τοὺς Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας χαλκοῦς ἐν Δελφοῖς ἐργασθείς (Pl. XXXIV, 19).

Ἀριστόδημος, 1) Ἡρακλείδης, πατὴρ Εὐρυσθένους καὶ Προκλέους, εἰσβαλὼν εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ ἄρξας ἐπὶ τῆς Λακωνίας (Ἡρδ. ΣΤ, 52), ἤ, κατ' ἄλλους, πρὶν ἢ εἰσβάλῃ, ἐν Ναυπάκτῳ κεραυνωθείς. — 2) Μεσσήνιος, ὅστις ἐπὶ τοῦ πρώτου μεσσηνιακοῦ πολέμου, κατὰ χρησμὸν προσέφερε τὴν ἰδίαν θυγατέρα εἰς θυσίαν, πρὸς σωτηρίαν τῆς πατρίδος· τοῦ δ' ἐραστοῦ αὐτῆς διϊσχυρισθέντος, ἵνα τὴν σώσῃ, ὅτι ἦν γυνή του, τὴν ἐφόνευσεν. Εἶτα δὲ (τῷ 729 π. Χ.), ἀποθανόντος τοῦ βασιλέως Εὐφάους, ἐξελέγη διάδοχός του. Λαμπρῶς δὲ νικήσας τοὺς Λακεδαιμονίους, ηὐτοκτόνησεν ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς θυγατρός του, τῷ 724 (Παυσ. Δ, 9). — 3) Ἀ., ὁ μόνος ἐκ τῶν τριακοσίων Σπαρτιατῶν ἐν Θερμοπύλαις διασωθείς, δι' ὃ καὶ ἐν Σπάρτῃ κατεδικάσθη εἰς ἀτιμίαν, ἐξηγόρασε δ' αὐτὴν δι' ἡρωϊκοῦ θανάτου εἰς τὴν μάχην τῶν Πλαταιῶν (Ἡρδ. Ζ, 229. Θ, 71). — 4) Ζωγράφος ἐκ Καρίας περὶ τὰ 120 π. Χ., γράψας καὶ περὶ ζωγραφικῆς (Φιλόστρ. Β. Σοφ. Β, 5).

Ἀριστοκλῆς, 1) γλύπτης Κυδωνιεὺς ἐκ Κρήτης, περὶ τὰ 560 π. Χ. ἐν Ὀλυμπίᾳ Ἡρακλῆν καὶ Ἀμαζόνα ἐργασθείς. — 2) Ἔγγονος τοῦ ἀνωτέρω, υἱὸς τοῦ Κλεοίτα καὶ ἀδελφὸς τοῦ Κανάχου, ἐπισήμων καλλιτεχνῶν, ἀκμάσας περὶ τὰ 470 π. Χ., εἰργάζετο κυρίως, φαίνεται, ἐν Ἀθήναις, καὶ σώζεται ἀνδρόμηκες ἀνάγλυφον αὐτοῦ, «Ἀριστίων,» ὡς Μαραθωνομάχος, οὗ ὁ ἀρχαϊκὸς ῥυθμὸς δεικνύει τῶν χρόνων ἐκείνων τὴν τέχνην.

Ἀριστοκράτης, 1) ἔσχατος βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας. Εἰς τὸν δεύτερον μεσσηνιακὸν πόλεμον ἐπίκουρος τοῖς Μεσσηνίοις ἐλθών, ἐπρόδωκεν αὐτούς, δωροδοκηθεὶς ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν, μεθ' ὃ ἐλιθοβολήθη ὑπὸ τῶν Μεσσηνίων (668 π. Χ.), καταργησάντων καὶ τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν (Πολδ. Δ, 33. — Παυσ. Δ, 17, 2. Η, 5, 9). — 2) Ἀ. ἐν Ἀθήναις, εἷς τῶν Ι', καὶ τῶν ἐν Ἀργινούσαις στρατηγῶν, οἵτινες μετὰ τὴν ναυμαχίαν κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον (Θουκ. Η,

89.—Λυσ. ΙΒ, 66.—Ξεν. Ἑλλ. Α, 4, 5. Ζ, 8).—3) 'Α. συγγραφεὺς Σπαρτιάτης, γράψας Λακωνικά, ἐξ ὧν πολλὰ ἠρύσθη ὁ Πλούταρχος.—4) 'Α. 'Αθηναῖος, καθ' οὗ ἔγραψεν ὁ Δημοσθένης τῷ 452 π. Χ. περίφημον σωζόμενον λόγον, ὡς προτείναντος ἀμοιβὴν ὑπὲρ τοῦ στρατηγοῦ Χαριδήμου, ἐν ᾧ ὁ Εὐθυκλῆς ἔγραψε κατ' αὐτοῦ γραφὴν παρανόμων.

'Αριστοκρατία, ἴδ. πολιτεύματα.

'Αριστόλαος, ζωγράφος τοῦ πελοποννησιακοῦ ἐργαστηρίου, υἱὸς καὶ μαθητὴς τοῦ Παυσίου, μετὰ τὸν πελοποννησιακὸν πόλεμον. Τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐπαινοῦνται διὰ τὴν αὐστηρότητά των (Pl. XXXV, 40, 31).

'Αριστόμαχος, ἴδ. Ἡρακλῆς.

'Αριστομέδων, γλύπτης, πρὸ τῶν Μηδικῶν εἰς τοὺς Δελφοὺς ἐργαζόμενος.

'Αριστομένης, 1) νέος Μεσσήνιος, διὰ μεγάλων κατορθωμάτων ἐν τῇ κατὰ τῆς Σπάρτης ἐπαναστάσει τῶν Μεσσηνίων (684—667 π. Χ.) διακριθείς. Οἱ Μεσσήνιοι ἠθέλησαν νὰ τὸν ἐκλέξωσι βασιλέα, ἀλλ' αὐτὸς ἐπέμεινε νὰ μείνῃ στρατηγός των μόνον. Μετὰ τὴν ἀτυχῆ δ' ἔκβασιν τοῦ πολέμου δὲν ἠθέλησε νὰ συνοδεύσῃ τοὺς εἰς Σικελίαν ἀποικήσαντας συμπατριώτας του, ἀλλ' ἀπῆλθεν εἰς Ῥόδον, ἵνα ἐκεῖθεν ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειαν τῶν Λυκίων καὶ τῶν Μήδων, καὶ ἀπέθανεν εἰς Ἰαλυσὸν τῆς Ῥόδου, ἔνθα ἐτιμήθη ὡς ἥρως (Παυσ. Δ, 15. 23).—2) 'Αθηναῖος ποιητὴς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, ἀντίζηλος τοῦ 'Αριστοφάνους μέχρι καὶ τοῦ 389 π. Χ. Γνωστοὶ δὲ μόνοι εἰσὶ τρεῖς τίτλοι κωμῳδιῶν αὐτοῦ.—3) 'Α. 'Ακαρνάν, πολὺ ἐκτιμώμενος ὑπὸ 'Αγαθοκλέους, τοῦ ὑπουργοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος, μεθ' οὗ τὴν δολοφονίαν (202 π. Χ.), παραγκωνίσας τὸν νέον ὑπουργὸν Τλαπόλεμον, διῴκησε τὴν Αἴγυπτον ἐπιδεξιώτατα (Πολύβ. ΙΕ, 31. ΙΗ, 36). 'Απέθανε δὲ δηλητηριασθεὶς τῷ 192, διότι ἡ ἐλευθεριότης του δυσηρέστει τὸν νέον βασιλέα, Πτολεμαῖον Ε, τὸν 'Επιφανῆ.

'Αριστόνικος, 1) 'Αθηναῖος ἐκ Μαραθῶνος, πολιτευόμενος ῥήτωρ ἐπὶ Δημοσθένους, θανατωθεὶς μετὰ τοῦ Ὑπερίδου τῷ 322 π. Χ. ὑπ' 'Αντιπάτρου.—2) Τύραννος σκληρὸς ἐν Μεθύμνῃ τῆς Λέσβου, αἰχμαλωτευθεὶς ἐν Χίῳ ὑπὸ τοῦ ναυάρχου τοῦ μεγ. 'Αλεξάνδρου, καὶ παραδοθεὶς τοῖς Μεθυμνίοις, οἵτινες τὸν ἐφόνευσαν ἀπανθρώπως ('Αρρ. Γ, 2, 4).—3) Νόθος υἱὸς Εὐμένους Β, τοῦ βασιλέως τῆς Περγάμου. Ὅτε ὁ γνήσιος υἱὸς τοῦ Εὐμένους παρέδωκε τὸ κράτος εἰς τοὺς Ῥωμαίους, (τῷ 133 π. Χ.), ἠθέλησεν οὗτος νὰ κατακτήσῃ αὐτό, καὶ ἐνίκησε μὲν κατ' ἀρχὰς τοὺς Ῥωμαίους ὑπὸ τὸν Λ. Κράσσον, ἀλλ' εἶτα ἡττηθεὶς καὶ ἀπαχθεὶς ἐν θριάμβῳ εἰς Ῥώμην (130), ἐθανατώθη (Στρβ. ΙΔ, 646).—4) Γραμματικὸς 'Αλεξανδρεύς, σύγχρονος τοῦ Στράβωνος, πολλὰ γράψας περὶ Ὁμήρου, ὧν ἀποσπάσματα σώζονται ἐν τοῖς ὁμηρικοῖς σχολίοις, ἰδίως ἐκ τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ τοῦ «περὶ σημείων.»—5) 'Α. ἐκ Τάραντος, γράψας περὶ ἀρχαίων μύθων καὶ ἱστορημάτων.

'Αριστόξενος, ἐκ Τάραντος, μαθητὴς τοῦ 'Αριστοτέλους, γράψας περὶ τὸ 318 π. Χ. πολυάριθμα συγγράμματα, ἐξ ὧν σώζονται 3 βιβλία ἐπιγραφόμενα Ἁρμονικὰ στοιχεῖα, καὶ μέρος ἑνὸς περὶ ῥυθμικῶν στοιχείων. 'Εν αὐτοῖς πρῶτος πάντων αὐτὸς ἐζήτησε τὰς ἐπιστημονικὰς τῆς μουσικῆς βάσεις.

Ἄριστος, 1) Σαλαμίνιος ἐκ Κύπρου, γράψας ἱστορίαν τοῦ Μ. 'Αλεξάνδρου. — 2) 'Ακαδημαϊκὸς φιλόσοφος ἐξ 'Ασκάλωνος, διδάσκων ἐν 'Αθήναις, φίλος τοῦ Κικέρωνος καὶ διδάσκαλος τοῦ Μ. Βρούτου (Πλουτ. Βρ. Β.—Cic. Br. XCVII).

'Αριστοτέλης, ἐκ Σταγείρων τῆς Χαλκιδικῆς ἐν Μακεδονίᾳ, υἱὸς Νικομάχου, ἰατροῦ 'Αμύντα τοῦ Β, βασιλέως τῆς Μακεδονίας, ἐγεννήθη τῷ 384 π. Χ. 'Απῆλθε δὲ τῷ 367 εἰς 'Αθήνας, καὶ ὅτε μετὰ 3 ἔτη ἐπέστρεψεν ὁ Πλάτων ἐκ Σικελίας, τὸν ἐδέχθη ὡς μαθητήν του καὶ τὸν ἐκάλει τὸν

ἀναγνώστην, καὶ τὸν νοῦν τῆς διατριβῆς, ἤτοι τοῦ σχολείου του. Ἔμεινε δ' εἰς Ἀθήνας εἴκοσιν ὅλα ἔτη, καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ θανάτου τοῦ Πλάτωνος (347) ἦν ὁ Ἀρ. ἐν Μακεδονίᾳ, πεμφθεὶς εἰς πρεσβείαν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων· μετὰ ταῦτα δὲ μετέβη παρὰ τῷ Ἑρμείᾳ, ἡγεμόνι τοῦ Ἀταρνέως ἐν Μυσίᾳ, οὗ ἐνυμφεύθη τὴν ἀδελφὴν Πυθιάδα· μετὰ τὴν πτῶσιν δ' αὐτοῦ (345) ἀπῆλθεν εἰς Μυτιλήνην, καὶ δύο ἔτη μετὰ ταῦτα (343) ἐκλήθη εἰς Μακεδονίαν ν' ἀναλάβῃ τὴν ἀνατρο-

φὴν τοῦ 13ετοῦς τότε Ἀλεξάνδρου. Ἔμεινε δ' ἐκεῖ 8 ἔτη, εἰ καὶ μετὰ τέσσαρα ἤδη ὁ Ἀλέξανδρος διεῖπε τὴν ἀντιβασιλείαν τοῦ πατρός του ἀπόντος. Ὁ Ἀριστοτέλης ἐμύησε τὸν μαθητήν του εἰς τ' ἀριστουργήματα τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας, καὶ τὸ χειρόγραφον τῆς Ἰλιάδος ὃ τῷ ἔδωκεν ἔφερε πάντοτε ὁ Ἀλέξανδρος μεθ' ἑαυτοῦ· συγχρόνως δ' ἀνέπτυξεν αὐτὸν διὰ τῶν ὑψηλῶν τῆς φιλοσοφίας ἀληθειῶν, ἰδίως τῶν τῆς φυσιογνωσίας, τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς πολιτικῆς, εἰ καὶ μετὰ ταῦτα ὁ κατακτητὴς βεβαίως εἰς τὴν πρᾶξιν καὶ ἰδίας θεωρίας ἐφήρμοσεν. Ἐλευθεριώτατα δ' ἐπρομήθευεν ὁ βασιλεὺς πάσας τὰς πρὸς τὰς μελέτας τῶν φυσικοϊστορικῶν ἐπιστημῶν ἀναγκαίας μεγάλας δαπάνας τοῦ Ἀριστοτέλους. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 335 μετέβη αὖθις ὁ Ἀριστοτέλης εἰς Ἀθήνας, καὶ ἔμεινε πάλιν ἐκεῖ ἐπὶ 13 ἔτη, διδάσκων κατὰ τὸ Λύκειον, γυμνάσιον παρὰ τῷ Ἰλισσῷ, δὶς τῆς ἡμέρας, εἰς περιπάτους, τὸν ἑωθινὸν πρὸς ἀκροατὰς ἐκλεκτοτέρους καὶ μᾶλλον παρεσκευασμένους δι' ὑψηλὰ ἀκροάματα, τὰ ἐξωτερικά, καὶ τὸν δειλινὸν διὰ τὰ ἐσωτερικὰ ἀκροατικά, ἀποτεινόμενα πρὸς κοινὸν ἧττον μεμυημένον, καὶ ἀφορῶντα εἰς προσιτώτερα ἀντικείμενα, οἷον τῆς ἠθικῆς, διαλεκτικῆς, ῥητορικῆς. Τότε ἀπέθανε καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ Πυθιάς· ἐχαλαρώθησαν δὲ καὶ αἱ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον σχέσεις του, διότι ὁ ἀνεψιός του Καλλισθένης, συνοδεύσας τὸν κατακτητὴν ἵνα γράψῃ τὴν ἱστορίαν του, παρώργισεν αὐτὸν κηρυχθεὶς ἐναντίον τῆς τάσεως αὐτοῦ πρὸς παραδοχὴν ἀσιανῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων, καὶ εἰς εἱρκτὴν ἐγκλεισθείς, ἀπέθανεν ἐν αὐτῇ. Ἀλλὰ μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον ὁ Δημόφιλος κατηγόρησεν τὸν Ἀρ. ἐπ' ἀσεβείᾳ, καὶ τότε ἔφυγεν αὐτὸς εἰς Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας, ἔνθα εἶχε συγγενεῖς, καὶ τὸ αὐτὸ ἔτος (322) ἀπέθανεν ἐκεῖ ἐκ παθήσεως τοῦ στομάχου. Εἰ καὶ ἐπὶ τῆς ζωῆς του πολλοί, τὸ ὕψος τῆς διανοίας του μὴ κατανοοῦντες, καὶ τὴν θέσιν αὐτοῦ φθονοῦντες, κατεφέροντο κατ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἡ πόλις τῆς γεννήσεώς του τὸν ἐτίμησεν ὡς ἥρωα, καὶ ἑορτὴν ἐψήφισε, τὰ Ἀριστοτέλεια. Ἡ φιλοσοφία τοῦ Ἀριστοτέλους συνίστατο εἰς τὸ νὰ ἐρευνᾷ πάντα τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ νοητὰ (τὰ αἰσθανόμενα καὶ τὰ νοούμενα), καὶ ἀπ' αὐτῶν ν' ἀνέρχηται εἰς τὰς αἰτίας, εἰς τὸ διότι, θεωρῶν ὅτι αὐτὴ μόνη ἐστὶν ἡ ἐπιστήμη καθ' ἑαυτὴν καὶ δι' ἑαυτήν, κυρίως τῷ θείῳ, ὡς αἰτίᾳ τοῦ παντὸς ἀνήκουσα (ἣν γὰρ

μάλιστ' ἂν ὁ θεὸς ἔχοι θεία τῶν ἐπιστημῶν ἐστί), καὶ διὰ τοῦτο σπουδαστέα ὑπὸ παντὸς συναισθανομένου τὴν ἑαυτοῦ ἀξίαν (ἄνδρα δ' οὐκ ἄξιον μὴ οὐ ζητεῖν τὴν καθ' αὑτὸν ἐπιστήμην). Διέκρινε δὲ μεταξὺ δυνάμεως, ἤτοι τῶν στοιχείων τῆς ἀναπτύξεως, καὶ ἐνεργείας, ἤτοι τῆς πρὸς σκοπὸν (ἐντελέχειαν) ἀναπτύξεως τῶν στοιχείων. Συγγράμματα δ' ἔγραψε πάμπολλα (περὶ τὰ 400) ὁ 'Αριστοτέλης, ἀλλὰ τὰ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν ἀφῆκεν εἰς τὸν διάδοχον τῆς διδασκαλίας του, τὸν Θεόφραστον, μετὰ τῆς πλουσιωτάτης βιβλιοθήκης του, ἥτις μετὰ ταῦτα εἰς 'Αλεξάνδρειαν μετακομισθεῖσα, ὑπῆρξεν ἡ βάσις τῆς τῶν Πτολεμαίων βιβλιοθήκης, τῆς πυρποληθείσης ὅτε ἡ 'Αλεξάνδρεια ἡλώθη ὑπὸ τοῦ Καίσαρος. Τὰ δὲ χειρόγραφα τοῦ φιλοσόφου ἐκληροδότησεν ὁ Θεόφραστος εἰς Νηλέα τινά, ὅστις λέγεται ὅτι, φοβούμενος μὴ ἁρπαγῶσιν ὑπὸ τῶν ἐν Περγάμῳ βασιλέων, κατέκλεισεν αὐτὰ εἰς ὑπόγειον, καὶ ἐκεῖ ἐπὶ 130 ἔτη λησμονηθέντα, περιῆλθον εἰς κακὴν κατάστασιν· ἔτι μᾶλλον δ' ἔβλαψαν αὐτὰ αἱ μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Τηΐου 'Απελλίκωνος γενόμεναι προσπάθειαι πρὸς διόρθωσιν αὐτῶν. Ὁ Σύλλας δ' ὅτε ἐκυρίευσε τὰς 'Αθήνας, ἔφερεν αὐτὰ ὡς λάφυρα εἰς Ῥώμην, ἔνθα οὐδεὶς ἦν ὁ δυνάμενος ν' ἀσχοληθῇ ἐπ' αὐτῶν. Λέγεται δ' ὅτι ἐπετράπη εἰς Ἕλληνά τινα γραμματικόν, Τυραννίωνα καλούμενον, νὰ λάβῃ ἀντίγραφα αὐτῶν, δι' ὧν ἐγένοντο γνωστὰ εἰς τὸν Κικέρωνα καὶ ἄλλους Ῥωμαίους, καὶ ὅτι ἄλλος τις γραμματικός, ὁ Ῥόδιος 'Ανδρόνικος, διήρεσεν εἰς πραγματείας τὰ ἔργα αὐτοῦ· ἀλλὰ ταῦτα ἀμφιβάλλονται, καὶ βέβαιον μένει ὅτι τὰ περισωθέντα ἔργα τοῦ 'Αριστοτέλους εἰσὶν ἐν πλείστοις διεφθαρμένα. Εἰσὶ δὲ ταῦτα κατ' ἐπιστημονικὴν τάξιν· 1) Τὰ λογικά, ἃ μετὰ ταῦτα συνεδέθησαν εἰς ἓν καὶ ἐκλήθησαν Ὄργανον, τὰ ἑπόμενα· α) Κατηγορίαι, αἱ θεμελιώδεις ἔννοιαι· β) περὶ ἑρμηνείας, σπουδαῖον ἔργον ἰδίως ὑπὸ γλωσσολογικὴν ἔποψιν· γ) 'Αναλυτικὰ πρότερα καὶ ὕστερα, ἑκάτερον εἰς 2 βιβλία, περὶ συμπερασμάτων καὶ ἀποδείξεων· δ) Τοπικά, 3 βιβλία, περὶ εὑρέσεως τῶν ἀποδείξεων ὑπὸ γενικὴν ἔποψιν (τόποι)· ε) περὶ σοφιστικῶν ἐλέγχων, 2 βιβλία, ἤτοι περὶ ἐξελέγξεως σοφιστικῶν ψευδαποδείξεων. Τούτοις προσθετέα καὶ δύο ἄλλα τῆς ἐφηρμοσμένης περὶ τὴν γλῶσσαν ἐπιστήμης· στ) τέχνη ῥητορικὴ εἰς 3 βιβλία, περὶ τῆς βουλευτικῆς, τῆς δικανικῆς καὶ τῆς ἐπιδεικτικῆς ῥητορικῆς. Τῷ ἀποδίδοται δὲ καὶ ἑτέρα Ῥητορικὴ πρὸς 'Αλέξανδρον, ἴσως ὀρθότερον ἀποδοτέα εἰς 'Αναξιμένην τὸν Λαμψακηνόν (ἴδ.)· ζ) περὶ ποιητικῆς, ἤτοι τῶν διαφόρων εἰδῶν αὐτῆς, πρὸ πάντων τῆς τραγῳδίας, ἴσως τμῆμα ἢ πρῶτον σχέδιον μεγαλητέρου συγγράμματος. 2) **Τὰ κυρίως φιλοσοφικά** α) Τὰ μετὰ τὰ φυσικά, συνήθως διαιρούμενα εἰς βιβλία 14. Ὁ τίτλος ὅμως δὲν φαίνεται ὢν τοῦ 'Αριστοτέλους, ὅστις μᾶλλον ἐπέγραφε «πρώτη φιλοσοφία,» καὶ ὑποτίθεται ὅτι διάφοροι πραγματεῖαι μεταγενεστέρως μόνον συνεδέθησαν εἰς τοῦτο τὸ γενικὸν σύγγραμμα· β) Περὶ ψυχῆς, εἰς 3 βιβλια, πλήρης ἀλλ' οὐχὶ λίαν εὐνόητος ἀπόπειρα ἐπιστημονικῆς ἀποδείξεως τῆς ψυχολογίας. Τὰ δὲ φυσιογνωμικὰ δὲν φαίνονται ὄντα γνήσια· γ) Ἠθικὰ Νικομάχεια εἰς 10 βιβλία, βαθείας ἰδέας διὰ λαμπρᾶς γλώσσης ἐκφράζοντα. Τὰ δ' ἠθικὰ Εὐδήμεια, εἰς 7 βιβλία, ἐξεδόθησαν μετὰ θάνατον αὐτοῦ, καὶ ἐντελῶς κατὰ τὸ πνεῦμά του, ὑπὸ τοῦ Ῥοδίου Εὐδήμου. Ἐξ ἀμφοτέρων δὲ τῶν συγγραμμάτων ἐξήχθησαν μετὰ ταῦτα τὰ Ἠθικὰ μεγάλα, εἰς 2 βιβλία.—3) **Τὰ πολιτικοοικονομικά·** α) Πολιτικά, ἢ πολιτικὴ ἀκρόασις, εἰς 8 βιβλία, περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς πολιτείας, τῶν πολιτευμάτων καὶ τῆς ἰδέας αὐτῶν καὶ περὶ ἀγωγῆς. Τὸ δὲ πολύτιμον ἔργον πολιτεῖαι πόλεων ρνη', αἵτινες ἦσαν αἱ μὲν ἑλληνικαὶ αἱ δὲ καὶ μή,

ἀπωλέσθη, πλὴν ὀλίγων ἀποσπασμάτων· β) Οἰκονομικὰ εἰς βιβλία 2. Ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τὸ πρῶτον κυρίως μόνον συνάδει μετὰ τῶν Ἀριστοτελικῶν ἰδεῶν, δι' ὃ ὑπετέθη ὅτι τὸ δεύτερον ἐγράφη μᾶλλον ὑπὸ τοῦ Θεοφράστου. — 4) **Μαθηματικοφυσικά·** α) Μηχανικὰ προβλήματα, ἐξ ὧν πλεῖστα ἠρανίσθη καὶ ὁ Βιτρούβιος· β) Περὶ ἀτόμων γραμμῶν· γ) Φυσικὴ ἀκρόασις, 8 βιβλία περὶ τῶν γενικῶν νόμων τῆς φύσεως. Τὸ ὄγδοον φαίνεται μὴ ὂν γνήσιον· δ) Μετεωρολογικὰ, εἰς βιβλία 4. Ἐκ τούτων φαίνεται ὅτι ἐξήχθη ἡ περὶ κόσμου ἢ πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπιστολὴ περὶ τοῦ παντὸς, ἥτις κρίνεται ὡς μὴ γνησία, καὶ ὑπό τινων τῶν νεωτέρων ἀποδίδοται εἰς τὸν Ποσειδώνιον, ὑπ' ἄλλων εἰς τὸν Χρύσιππον, ἢ καὶ ἄλλους· ε) Περὶ οὐρανοῦ, 4 βιβλία· στ) περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, 2 βιβλία· ζ) Ἀνέμων θέσεις καὶ προσηγορίαι, ἀπόσπασμα ἐκ μείζονος ἀπολεσθέντος συγγράμματος περὶ σημείων χειμώνων· η) Προβλήματα, 38 κεφάλαια. — 5) **Φυσικοϊστορικά·** α) Περὶ ζώων ἱστορίας, 50 βιβλία, ἐξ ὧν μόνον τὰ 10 διεσώθησαν, καὶ τὸ 10ον, ἂν γνήσιον, εἶναι πιθανῶς μετατεθειμένον· β) Περὶ ζώων μορίων, 4 βιβλία· γ) Περὶ ζώων γενέσεως, 5 βιβλία, ἴσως μέρος τοῦ μεγάλου συγγράμματος. Τὸ δὲ περὶ φυτῶν δὲν εἶναι γνήσιον· δ) 11 φυσιολογικαὶ πραγματεῖαι, ἐκδιδόμεναι συνήθως ὑπὸ τὸν τίτλον Parva Naturalia· ε) Περὶ ἀκουστῶν· στ) Περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων, συλλογὴ ἴσως ὑπ' ἄλλων γενομένη ἐκ τῶν συγγραμμάτων του· ζ) Περὶ χρωμάτων, ὑπόπτου γνησιότητος. — Τῷ ἀποδίδονται δὲ καὶ ἐξ σωζόμεναι ἐπιστολαὶ μὴ γνήσιαι. Ἀλλὰ γνήσιος ἐστὶν ὁ πρὸς Ἑρμείαν ὕμνος εἰς τὴν ἀρετήν. Δίστιχα δὲ 58, φέροντα τὸν τίτλον πέπλος, πιθανὸν νὰ ἐλήφθησαν ἐκ διαφόρων του ἔργων.

Ἀριστοφάνης, 1) Ἀθηναῖος, ὁ διάσημος κωμικὸς ποιητής, γεννηθεὶς, ὡς φαίνεται, τῷ 452 π. Χ., καὶ ἀποθανὼν τῷ 388, μικρὸν μετὰ τὴν παράστασιν τῆς κωμῳδίας αὐτοῦ, τοῦ Πλούτου. Εἶχε τρεῖς υἱοὺς, Ἄραξον, Φίλιππον καὶ Νικόστρατον, γράψαντας καὶ αὐτοὺς δράματα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός των. Διετέλει δ' εἰς φιλικὰς σχέσεις πρὸς τὸν Πλάτωνα, ὡς καὶ πρὸς τοὺς δύο ὑποκριτὰς, Φιλωνίδην καὶ Καλλίστρατον, οἵτινες ὑπεκρίθησαν εἰς τὰς δύο πρώτας (ἀπολεσθείσας) κωμῳδίας αὐτοῦ, τοὺς Δαιταλεῖς καὶ τοὺς Βαβυλωνίους (τῷ 427 καὶ 426 π. Χ.). Αἱ δὲ σωζόμεναι εἰσὶν 11, ἐν αἷς διαλάμπει σπανία ποιητικὴ μεγαλοφυΐα, μετὰ δηκτικωτάτου, ἐνίοτε, κατὰ τὰ τότε ἤθη, μᾶλλον τραχέος κωμικοῦ πνεύματος, εἰς ὑψηλὸν ἠθικὸν καὶ πολιτικὸν σκοπὸν ἀποβλέπουσα. Καταδικάζει δὲ ὡς ὀλέθριον εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν πελοποννησιακὸν πόλεμον. Οἱ Ἀχαρνεῖς, οὕτω κληθέντες ἐκ τοῦ χοροῦ ὅστις σύγκειται ἐκ δημοτῶν τῶν Ἀχαρνῶν (Μενίδι), εἰσὶν ἡ κωμῳδία δι' ἧς ἐνίκησε τὸν Κρατῖνον καὶ τὸν Εὔπολιν, ἀλλ' ὑπὸ ψευδὲς ὄνομα, διότι δὲν εἶχεν ἔτι τὴν ἡλικίαν εἰς ἣν ὁ νόμος ἐπέτρεπε τὸν δραματικὸν διαγωνισμόν. Οἱ δ' Ἱππῆς εἰσὶν ἡ πρώτη διδαχθεῖσα οὐ μόνον ἐπ' ὀνόματί του, ἀλλὰ καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ἀναβάντος εἰς τὴν σκηνὴν, καὶ μαστίζει τὴν ἀκρισίαν τοῦ δήμου καὶ τὴν ἀβελτηρίαν τοῦ πανισχύρου δημαγωγοῦ Κλέωνος. Αἱ Νεφέλαι κατὰ τῶν σοφιστῶν οἵτινες διέστρεφον τότε τοῦ λαοῦ τὴν εὐθεῖαν κρίσιν καταφερομένη, ἐκλαμβάνει ἐσφαλμένως ὡς ἀντιπρόσωπον αὐτῶν τὸν Σωκράτην, καὶ τοῦτον ἀτόπως διακωμῳδεῖ. Αἱ Σφῆκες (422 π. Χ.) καθάπτονται τῆς πρὸς τὰς δίκας τάσεως τῶν Ἀθηναίων. Ἡ Εἰρήνη, διδα-

χθεῖσα τὸ ἐπόμενον ἔτος, συνιστᾷ τὴν κατάπαυσιν τοῦ πολέμου. Αἱ Ὄρνιθες (414) αἰνίττονται κωμικώτατα καὶ ποιητικώτατα τὴν φιλοδοξίαν τῶν Ἀθηναίων τοῦ νὰ ἐκτείνωσι τὴν δύναμίν των δι' ἀποικιῶν. Αἱ Θεσμοφοριάζουσαι εἰσὶν αἱ τὰ Θεσμοφόρια (ἑορτὴν τῆς Δήμητρος) πανηγυρίζουσαι γυναῖκες, εἰς δίκην εἰσάγουσαι τὸν Εὐριπίδην ὡς μισογύνην. Ἐν τῇ Λυσιστράτῃ, διδαχθείσῃ τὸ αὐτὸ ἔτος, θέλουσιν αἱ γυναῖκες νὰ βιάσωσι τοὺς ἄνδρας εἰς εἰρήνην. Οἱ Βάτραχοι καθάπτονται τοῦ Εὐριπίδου ὡς τὴν τραγῳδίαν διαφθείροντος· αἱ Ἐκκλησιάζουσαι διακωμῳδοῦσι τὰς ματαίας τάσεις πολιτικῶν μεταρρυθμίσεων· ὁ δὲ Πλοῦτος, ὁ θεὸς τοῦ πλούτου, ὃν τυφλὸν κατελθόντα θεραπεύει εἷς ἀγαθὸς πολίτης, ἐστὶν ἡ πρώτη μετάβασις ἀπὸ τοῦ τρόπου τῆς παλαιᾶς κωμῳδίας εἰς τὸν τῆς μέσης. Τὸ δὲ σωζόμενον αὐτοῦ κείμενον ἐστὶ τοῦ ἔτους 388, μεταρρύθμισις τῆς ἀρχικῆς συνθέσεως, ὡς καὶ αἱ Νεφέλαι, γενομένη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ. Ὅλαι αἱ κωμῳδίαι τοῦ Ἀριστοφάνους ἦσαν κατά τινας 44, κατ' ἄλλους 54 τὸν ἀριθμόν· ἀλλ' ἤδη οἱ ἀρχαῖοι ἐθεώρουν 4 ἐξ αὐτῶν μὴ γνησίας· σώζονται δὲ 37 τίτλοι αὐτῶν.—2) Ἀριστοφάνης Βυζάντιος, γραμματικὸς, γεννηθεὶς περὶ τὸ 200 π. Χ., εἰς Ἀλεξάνδρειαν μαθητεύσας παρὰ Ζηνοδότῳ καὶ Καλλιμάχῳ· εἶτα δὲ διευθύνων τὴν βιβλιοθήκην, ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 77 ἐτῶν. Ἠσχολήθη ἰδίως περὶ τὸν Ὅμηρον, καὶ ἔγραψε κρίσιν καὶ πραγματείας περὶ αὐτοῦ καὶ ἄλλων ποιητῶν. Συνέταξε δὲ καὶ λεξικογραφικὰς παρατηρήσεις, ἃς ἐπέγραψε λέξεις, καὶ ὧν, ὡς καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ ἔργων σώζονται ἀποσπάσματα. Αὐτὸς πρῶτος ἐπενόησε καὶ τὰ σημεῖα τῶν τόνων, ἅτινα εἶχον καταστῇ ἀναγκαιότατα κατὰ τὴν μετὰ τοὺς ποιητικοὺς χρόνους ἐν τῇ προφορᾷ ἐπικρατήσασαν προσῳδίαν.

'Αριστοφῶν, 1) Ἀζηνιεὺς, ἐπίσημος ῥήτωρ ἐν Ἀθήναις, ἐπρότεινε μετὰ τὴν πτῶσιν τῶν Λ (τῷ 403 π. Χ.) νόμον καθ' ὃν πάντες οἱ πρὸ Εὐκλείδου γεννηθέντες ἦσαν πολῖται καὶ ἂν ξένη ἦν ἡ μήτηρ, μετ' ἐκεῖνον δὲ τὸν χρόνον μόνοι οἱ ἀμφοτέρωθεν Ἀθηναῖοι (Ἀθην. ΙΓ, 38.—Δημοσθ. Εὐβουλ. 30). — 2) Ῥήτωρ σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους, οὗ γραμματεὺς ἦν ὁ Αἰσχίνης. Οὐδὲν αὐτοῦ σώζεται.—3) Ἀδελφὸς τοῦ Πολυγνώτου (ἴδ.), ζωγράφος καὶ αὐτὸς, ἧττον ἐπίσημος, ἀλλ' οὗ πολλὰ ἀξιόλογα μνημονεύονται ἔργα (Pl. XXXV, 40, 32.—Πλούτ. Ἀλκιβ. ΙΣΤ).

'Αρίστων, Χῖος στωϊκὸς φιλόσοφος, ἐν Ἀθήναις μαθητὴς τοῦ Ζήνωνος καὶ τοῦ Πολέμωνος, δὲν ἔμεινεν ὅλως πιστὸς εἰς αὐτῶν τὸ σύστημα, ἀλλὰ τὸ φυσικὸν καὶ διαλεκτικὸν αὐτῶν μέρος παρορῶν, ἐξεφράζετο σκωπτικῶς περὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς θεότητος. Κατ' αὐτὸν, μέσος ὅρος δὲν ὑπῆρχε μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας, καὶ ὑπέρτατον ἀγαθὸν ἦν ἡ ἀρετὴ, πάντα δὲ τὰ λοιπὰ ἀδιάφορα τοῖς σοφοῖς. Τὰ μνημονευόμενα αὐτοῦ συγγράμματα περὶ μαντικῆς καὶ θέσεις (μᾶλλον κτίσεις) ἐθνῶν καὶ πόλεων, ἀπωλέσθησαν. Ἐπελέγετο δὲ καὶ Σειρὴν καὶ Φάλανθος (φαλακρὸς), πρὸς ἀντιδιαστολὴν τοῦ ἐπομένου, μεθ' οὗ καὶ οἱ ἀρχαῖοι πολλάκις τὸν συνέχεον. — 2) Ἀρ. Κεῖος Ἰουλιήτης, ἐκ τῆς πόλεως Ἰουλίας, φιλόσοφος, μαθητὴς τοῦ Λύκωνος, καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ ἀρχηγὸς τῆς περιπατητικῆς σχολῆς περὶ τὸ 226 π. Χ, ἦν, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν Ῥωμαίων (Cic. Fin. V, 5.—Cat. M. I, 3) φιλόκαλος μᾶλλον ἢ ἐμβριθὴς, καὶ οὐδέποτε ἐθεωρήθη ὡς σπουδαῖος φιλόσοφος, καίτοι γράψας πολλὰ, ἐξ ὧν οὐδὲν διεσώθη.

'Αριστωνίδας, Ῥόδιος ἢ Θηβαῖος γλύπτης, πρὸ τοῦ Πραξιτέλους, τὴν πολυχρωμίαν εἰς τὸν χαλκὸν ἐφαρμόσας (Pl. LXXXIV, 19, 9.—Rang. Ant. Hell. n. 50).

'Αρίων, διάσημος ποιητὴς καὶ μουσικὸς, περὶ τὸ 585 π. Χ. ἐν Μεθύμνῃ τῆς Λέσβου ἀκμάσας. Πρῶτος ἐκανόνισε διὰ τὰς βακχι-

κὰς ἑορτὰς τὸν διθύραμβον εἰς κυκλίους χορούς. Ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ σώζεται εἷς μόνος ὕμνος (Αἰλ. Ζ. Ἱστ. ΙΒ, 45), ἀλλ' οὐχὶ γνήσιος. Ἐπὶ μακρὸν παρέμεινεν ὡς φίλος παρὰ Περιάνδρῳ τῷ τυράννῳ τῆς Κορίνθου. Διηγοῦντο δ' οἱ ἀρχαῖοι ὅτι ἀπῆλθε ποτὲ εἰς Σικελίαν, καὶ ἐπιστρέφοντα εἰς Κόρινθον, οἱ ναῦται ἠθέλησαν νὰ τὸν ῥίψωσιν εἰς τὴν θάλασσαν ἵνα ληστεύσωσι τὸν πλοῦτόν του· ἀλλὰ τοὺς ἔπεισε νὰ τῷ ἐπιτρέψωσι νὰ λάβῃ πρῶτον τὴν λύραν του καὶ νὰ ψάλῃ ἕνα ὕμνον. Εἶτα δ' ἐπήδησεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκεῖ δελφίν, ὑπὸ τῆς μελῳδίας αὐτοῦ καταθελχθείς, τὸν ἔλαβεν εἰς τὰ νῶτά του καὶ τὸν ἀπέθεσεν εἰς τὸ Ταίναρον, ὅθεν ἐπορεύθη πρὸς τὴν Κόρινθον· ὅτε δ' οἱ ναῦται, ἐλθόντες εἰς Κόρινθον διηγοῦντο εἰς τὸν Περίανδρον ὅτι ἀφῆκαν τὸν Ἀρίωνα ἐν Τάραντῳ καλῶς ἔχοντα, ἐφάνη αἴφνης οὗτος πρὸ αὐτῶν, καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ ὁμολογήσωσι τὸ ἔγκλημά των. Εἰς τὸ Ταίναρον δ' ἦν ἱδρυμένον χαλκοῦν ἄγαλμα ἀνδρὸς καθημένου ἐπὶ δελφῖνος, λεγόμενον ὅτι ὑπὸ τοῦ Ἀρίωνος ἀνετέθη, καὶ ὃν πιθανῶς εἴτε μεταγενεστέρα παράστασις τοῦ μύθου τούτου, ἢ ἄγαλμά τι τοῦ Ποσειδῶνος ἢ ἄλλης θαλασσίας θεότητος, δὸν ἀφορμὴν εἰς τὸν μῦθον (Ἡρδ. Α, 23).

'Αρκαδία, ἡ μέση χώρα τῆς Πελοποννήσου, ἔχουσα πρὸς Β. τὴν Κορινθίαν καὶ Σικυωνίαν, πρὸς Α. τὴν Ἀργολίδα καὶ Φλιασίαν, πρὸς Ν. τὴν Λακωνίαν καὶ Μεσσηνίαν, πρὸς Δ. τὴν Ἠλείαν, λίαν ὀρεινή, ἔχουσα ἐκ τῶν Ἀροανίων ὀρέων ῥέουσαν, ἢ μᾶλλον σταλάζουσαν πρὸς τὸν ποταμὸν Κρᾶθιν τὴν Στύγα, ἥτις ἐμυθεύετο ἐν τῷ Ἅδῃ ῥέουσα, καὶ ἧς τὸ ὕδωρ ἐνομίζετο συντρίβον πᾶν ἀγγεῖον, πλὴν τῶν κατεσκευασμένων ἐξ ὄνυχος ὄνου. Αἱ τὰς κοιλάδας αὐτῆς καλύπτουσαι λίμναι ἦσαν ἡ Στυμφαλίς, παρ' ᾗ ὁ Ἡρακλῆς κατετόξευσε τὰς ἀνθρωποβόρους στυμφαλίδας ὄρνιθας, καὶ ὁ Φενεός, οὗ ὁ αὐτὸς ἐλέγετο ἀνοίξας τὰς ὑπογείους καταβόθρας. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀρκαδίας ἐθεώρουν ἑαυτοὺς πάντοτε αὐτόχθονας, καὶ ἐλέγοντο προσέληνοι, ἤτοι πρὸ τῆς σελήνης ὑπάρχοντες (πιθανῶς προέλληνες)· ὁ δὲ χρησμὸς τοὺς ἔλεγε «βαλανηφάγους ἄνδρας,» ὡς τὴν χώραν οἰκοῦντας ὅτε ἦσαν ἔτι εἰς ἀγρίαν κατάστασιν, πιθανῶς διότι εἰς τὴν δωρικὴν κατάκτησιν μόνοι ἀντέστησαν ἐπὶ τῶν τραχέων ὀρέων των. Τῶν πλείστων πόλεων αὐτῶν ἱδρυταὶ ἐθεωροῦντο ὁ Λυκάων, υἱὸς τοῦ Πελασγοῦ καὶ οἱ 50 υἱοὶ αὐτοῦ, ὅπερ αἰνίττεται τὴν καθαρὰν πελασγικὴν αὐτῶν ἐθνικότητα. Ἦσαν δὲ ἀγροῖκος λαὸς ποιμένων καὶ θηρευτῶν, δι' ὃ καὶ ὁ Πὰν καὶ ἡ Ἄρτεμις ἦσαν αἱ κυριώτεραι αὐτῶν θεότητες· καὶ προσέτι ἠγάπων περιπαθῶς τὴν μουσικὴν καὶ ἐξήσκουν αὐτήν. Τῷ 369 π. Χ., αἱ συνήθως διεσπασμέναι αὐτῶν πολιτεῖαι, εἰς ἓν συνελθοῦσαι, ἵδρυσαν τὴν Μεγαλόπολιν, καὶ ἡ πρωτίστη αὐτῶν προσπάθεια ἦν ν' ἀνθίστανται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς Σπάρτης. Εἶτα δὲ συνεδέθησαν αἱ διάφοροι Ἀρκαδικαὶ πόλεις μετὰ τοῦ ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ (Στρβ. Η, 388.—Παυσ. Η).

'Αρκάδιος, 1) γραμματικὸς ἐξ Ἀντιοχείας, τῆς β'. πιθανῶς ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. πολλὰ γράψας μὴ διατηρηθέντα. Τὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ διατηρούμενα 20 βιβλία «περὶ τόνων» εἰσὶν ἀπόσπασμα τοῦ συγγράμματος τοῦ Ἡρωδιανοῦ, ὃ ἐπεγράφετο «Καθόλου προσῳδία.»—2) Υἱὸς τοῦ Μεγάλου Θεοδοσίου, γεννηθεὶς ἐν Ἰσπανίᾳ τῷ 377 μ. Χ., ὁ πρῶτος τίτλον αὐτοκράτορος τῆς Ἀνατολῆς λαβὼν τῷ 395. Ἀσθενοῦς χαρακτῆρος, ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ του Ῥουφίνου, καὶ μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ εὐνούχου Εὐτροπίου, καὶ ὑπὸ τῆς αὐτοκρατείρας Εὐδοξίας, κόρης Φράγκου τινὸς ἀρχηγοῦ. Ἀπέθανε δὲ νέος, τῷ 408.

'Αρκάς, ὁ γενάρχης τῶν Ἀρκάδων, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Καλλιστοῦς· ἐδίδαξε τοὺς Πελασγοὺς νὰ τρώγωσιν ἄρτον ἀντὶ βαλάνων καὶ νὰ νήθωσιν ἔρια. Ὁ δὲ τάφος αὐτοῦ ἐδείκνυτο ἐν Μαντινείᾳ.

'Αρκείσιος, υἱὸς τοῦ Διός, πατὴρ τοῦ

Λαέρτου, πατρὸς τοῦ 'Οδυσσέως ('Οδ. Π, 118. Ω, 270).

'Αρκεσίλαος, δωριστὶ 'Αρκεσίλας καὶ ἰωνιστὶ 'Αρκεσίλεως, 1) υἱὸς τοῦ Λύκου καὶ τῆς Θεοβούλης, εἷς τῶν τεσσάρων βοιωτῶν στρατηγῶν τῶν στρατευσάντων ἐπὶ Τροίαν, καὶ ὅστις ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος. — 2) Ὄνομα διαφόρων βασιλέων τῆς Κυρήνης, ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Βάττου, ὧν ἐπισημότατος ὑπῆρξεν ὁ τέταρτος, 'Εν τῇ ἄνω εἰκόνι ληφθείσῃ ἐξ ἀρχαίου ἀγγείου, παριστᾶται οὗτος ἐποπτεύων εἰς τὴν φόρτωσιν τοῦ σιλφίου, φυτοῦ οὗ ὁ ὀπὸς ἐθεωρεῖτο ὡς ἄριστον ἄρτυμα τῶν φαγητῶν. — 3) Ποιητής τις τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας. — 4) 'Εκ Πιτάνης τῆς Αἰολίας, περὶ τὰ 300 π. Χ., σπουδάσας ὑπὸ τὸν μαθηματικὸν Αὐτόλυκον, καὶ ἐν 'Αθήναις ὑπὸ τὸν Θεόφραστον καὶ Πολέμωνα, ἐγένετο, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κράτητος, ἀρχηγὸς τῆς μέσης 'Ακαδημίας, ὀλίγα γράψας, ἐξ ὧν ἄλλως τε οὐδὲν διετηρήθη. 'Εδίδασκε δὲ διαλογικῶς ὡς ὁ Σωκράτης, καὶ ἀπέθανε τῷ 241. 'Αποκρούων τὰ δόγματα τῆς στωϊκῆς φιλοσοφίας τοῦ συμμαθητοῦ του Ζήνωνος, ἀπέκλινε μᾶλλον πρὸς τὸν Πυρρώνιον σκεπτισμὸν, οὐδὲν ὡς βέβαιον παραδεχόμενος. Οὕτω λέγει ἐν Σήξτῳ τῷ 'Εμπειρικῷ (κ. Μαθ. Ζ, 153), «ὅτι οὐδέν ἐστι μεταξὺ ἐπιστήμης καὶ δόξης κριτήριον ἢ κατάληψις. Αὕτη γὰρ ἦν φασι κατάληψιν καὶ γὰρ καταληπτικῆς φαντασίας συγκατάθεσιν, ἤτοι ἐν σοφῷ ἢ ἐν φαύλῳ γίνεται. 'Αλλ' ἐάν τε ἐν σοφῷ γένηται, ἐπιστήμη ἐστὶν, ἐάν τε ἐν φαύλῳ, δόξα, καὶ οὐδὲν ἄλλο παρὰ ταῦτα ἢ μόνον ὄνομα μετείληπται. ... Μὴ οὔσης δὲ καταλήψεως, πάντα ἔσται ἀκατάληπτα.»

'Αρκόννησος, 1) νῆσος τοῦ Αἰγαίου παρὰ τῇ Ἰωνίᾳ, καὶ Ἀσπὶς καὶ Μάκρις καλουμένη (Στράβ. ΙΔ, 643). — 2) Νῆσος ἀποτελοῦσα τὸν λιμένα τῆς Ἀλικαρνασσοῦ (Στρβ. ΙΔ, 656).

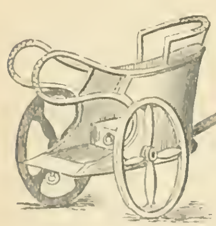
'Αρκτῖνος, Μιλήσιος κυκλικὸς ποιητής, 776 π. Χ. Ἴδ. Ἔπος.

"Αρκτος, 'Αρκτοῦρος. Ἴδ. Ζῴδια.

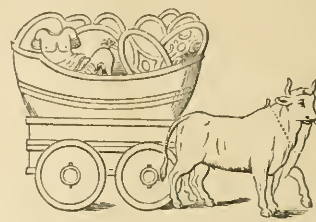
"Αρμα, τὸ Ὁμηρικόν, εἶχε συνήθως δύο ἵππους ἐζευγμένους· ὅτε δ' ἦν τέθριπ-

πον, ἐζεύγνυε καὶ τοὺς 4 πλησίον ἀλλήλων ἢ κατὰ μέτωπον· ἀλλὰ τὸ σχῆμα αὐτοῦ εἰς μεταγενεστέρους χρόνους διετηρήθη κυρίως μόνον εἰς τοὺς ἀγῶνας, διότι οἱ Ἕλληνες σπανίως ἐποιοῦντο χρῆσιν ὀχημάτων, προκρίνοντες νὰ πεζοδρομῶσιν ἢ νὰ ἱππεύωσιν. Ὁ δίφρος, ἤτοι τὸ σῶμα τοῦ ἅρματος εἶχε δύο τροχοὺς (ἢ κύκλα) μικρούς, ἵνα μὴ ἀνατρέπηται καὶ εἰς τὰς ταχυτέρας στροφάς· ἐμπρὸς δ' ἦν κλειστόν, ἔχον ἄνω τὸν ἄντυγα, ἤτοι δύο μετάλλινα ἡμικυκλικὰ ἢ ἄλλου σχήματος ἀνοίγματα

εἰς ὃν προσεδένοντο ἴσως οἱ χαλινοὶ ἢ καὶ οἱ ἵπποι οἱ λεγόμενοι σειραῖοι, σειραφόροι, παράσιτοι, περέωροι, εἰς τὰ τέθριππα οἱ δύο πλάγιοι, κατ' ἀντίθεσιν τῶν ζυγίων, τῶν δύο μέσων, τῶν εἰς τὸν ζυγὸν δεδεμένων. Ὄπισθεν δ' ἦν τὸ ἅρμα ἀνοικτόν, ἐπίσης ἄντυγας ἔχον, ὅπως βοηθῆται ὑπ' αὐτῶν ἀναβαίνων καὶ καταβαίνων ὁ ἡνίοχος, καὶ ὁ παρ' αὐτὸν ἱστάμενος παραβάτης, ὁ ὁπλίτης δι' ὃν ἦν τὸ ὄχημα, καὶ ὅστις οὕτω, καὶ τρέχοντος αὐτοῦ, ἠδύνατο ἐνίοτε ν' ἀναβαίνῃ καὶ καταβαίνῃ. Ἡ δὲ λεγομένη ἀπήνη ἢ ἅμαξα, πρὸς κοινὴν χρῆσιν, καὶ ἰδίως διὰ τὰς τελετὰς τῶν γάμων, ἦν συνήθως τετράτροχος, ἔχουσα δύο ἕδρας, καὶ πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἀνοικτή· περίκλειστος δ' ἐξ ἐναντίας ἡ σκευοφόρος. Ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Ἀλεξάν-

δρου οἱ ἐν Ἀσίᾳ πρὸ πάντων μετεχειρίζοντο εἰς τὰς μάχας καὶ δρεπανηφόρα ἅρματα, ἃ ὅμως δὲν ἐπεκράτησαν ἐν Ἑλλάδι. Ἡ δ' ἅμαξα ἡ μεταγαγοῦσα τὸ σῶμα τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Ἀλεξάνδρειαν, κατεσκευάσθη δι' ὅλων δύο ἐτῶν πολυτελέστατα χρυσελεφαντίνη (Διόδ. ΙΗ, 26. —Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 64.—Ἀθήν. Ε, 206). Οἱ Ῥωμαῖοι δ' ἐποιοῦντο πολὺ συνεχεστέραν χρῆσιν ἢ οἱ Ἕλληνες ἁμαξῶν, ὧν καὶ ποικιλώτερα ἐπ' αὐτῶν ἦσαν τὰ σχήματα.

"Αρμα, 1) χωρίον ἐν Βοιωτίᾳ πρὸς τῇ Τανάγρᾳ, μεταξὺ Θηβῶν καὶ Αὐλίδος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 499), οὕτω κληθὲν ἢ ἐκ τοῦ ἐνταῦθα θραυσθέντος ἅρματος τοῦ Ἀδράστου, ἢ ἐκ τοῦ Ἀμφιαράου, ἐνταῦθα καταδυθισθέντος (Στρβ. Θ, 404). Τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔφερε καὶ παρακειμένη λίμνη (Αἰλ.). — 2) Μία τῶν κορυφῶν τοῦ Πάρνηθος (Στρβ.)

'Αρματοῦς, πόλις καὶ ἀκρωτήριον τῆς Αἰολίδος, ἔνθα ὁ Σπαρτιάτης ναύαρχος Μίνδαρος ἠγκυροβόλησε πρὸ τῆς ναυμαχίας εἰς Κυνὸς Σῆμα (Θουκ. Η, 101).

'Αρμένη (Στρβ. ΙΒ, 545) ἢ **'Αρμήνη** (Ξενοφ. Ἀναβ. ΣΤ, 1, 15), λιμὴν καὶ πόλις τῆς Παφλαγονίας.

'Αρμενία, χώρα ἐκτεινομένη ἀπὸ τῆς

Μικρᾶς Ἀσίας μέχρι τοῦ Καυκάσου, περιέχουσα τὰς πηγὰς τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγριδος. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἦσαν ἀρχαιοτάτης Καυκασίας φυλῆς. Ὑποκείμενοι τοῖς Ἀσσυρίοις καὶ τοῖς Πέρσαις, ὑπέκυψαν ἔπειτα εἰς τοὺς Ἕλληνας βασιλεῖς τῆς Συρίας. Ὅτε δ' ὁ Ἀντίοχος ἡττήθη (190 π. Χ.) ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, διῃρέθη ἡ Ἀρμενία εἰς δύο κράτη, τὴν μείζονα καὶ τὴν ἐλάσσονα Ἀρμενίαν, χωριζομένας ὑπὸ τοῦ Εὐφράτου· εἶτα δὲ, αὕτη μὲν ἐγένετο ῥωμαϊκὴ, ἐκείνη δὲ, ἀπὸ τοῦ 226 μ. Χ., περσικὴ ἐπαρχία.

Ἁρμόδιος καὶ **Ἀριστογείτων,** νέοι Ἀθηναῖοι ἐκ Γεφυρῶν, ἀπεφάσισαν νὰ σώσωσι τὰς Ἀθήνας ἀπὸ τῆς τυραννίας τῶν

Ἐξ ἀρχαίου νομίσματος.

Πεισιστρατιδῶν, καὶ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Παναθηναίων τοῦ ἔτους 514 π. Χ., κρύψαντες τὰ ξίφη των εἰς οὓς ἐκράτουν κλάδους μυρσίνης, ἐθανάτωσαν τὸν ἕνα ἐξ αὐτῶν, τὸν Ἵππαρχον, οὗ ἡ ἀκολασία τοὺς εἶχεν ἐξερεθίσει. Ἀλλ' ἔπεσε καὶ ὁ Ἁρμόδιος ὑπὸ τὰ ξίφη τῶν δορυφόρων· ὁ δ' Ἀριστογείτων συλληφθεὶς ἐβασανίσθη καὶ ἐθανατώθη, ἀφ' οὗ ὡς συνωμότας κατήγγειλεν αὐτοὺς τοὺς φίλους τῶν Πεισιστρατιδῶν. Καὶ ἔμεινε μὲν ἔτι ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ὁ ἕτερος ἐκ τούτων, ὁ Ἱππίας, τὴν τυραννικὴν ἐξουσίαν ἐξασκῶν, ἀλλ' ἀφ' ὅτου ἐξεβλήθη, οἱ δύο τυραννοκτόνοι ἐθεωροῦντο ὡς εὐεργέται καὶ ἐλευθερωταὶ τῆς πατρίδος, καὶ ἀνδριάντες αὐτοῖς ἐστήθησαν πρὸ τῆς Ἀκροπόλεως, καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν ἀπενεμήθη σίτισις ἐν τῷ Πρυτανείῳ (Ἡροδ. Ε, 55.—Θουκ. Α, 20. ΣΤ, 54—59. — Παυσ. Α, 8, 15. ΚΓ, 1, 2. — Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 980).

Ἁρμονία, 1) ἴδ. Κάδμος.—2) ἴδ. Τειχοδομία.—3) ἴδ. Ναυτιλία.

Ἁρμοσταὶ καὶ Ἁρμοστῆρες (Ξεν. Ἑλ. Δ, 8, 39), ἐν Σπάρτῃ 1) 20 τὸν ἀριθμὸν, πιθανῶς δήμαρχοι τῶν περιοίκων. —2) Οἱ ὑπὸ τῆς Σπάρτης ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου ὡς διευθυνταὶ εἰς τὰς ὑποκειμένας αὐτῇ πόλεις στελλόμενοι, ἵνα διοικῶσι τὰς φρουρὰς καὶ ὑπερασπίζωσι τὰς τῇ Σπάρτῃ ἀφωσιωμένας ὀλιγαρχικὰς μερίδας. Ἀλλ' ἡ ὑπεροψία αὐτῶν κατέστησε τὴν σπαρτιατικὴν ἡγεμονίαν πολλαχοῦ μισητήν.

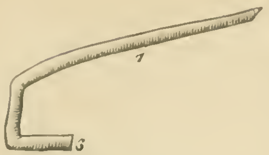
Ἁρμόσυνοι, ἐν Σπάρτῃ ἄρχοντες ἐπιμελούμενοι τῆς εὐκοσμίας τῶν γυναικῶν.

Ἄρνη, 1) ἀρχαία πόλις τῆς Βοιωτίας, οἰνοφόρος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 507) παρὰ τῇ Κορωνείᾳ, πρὸς τῇ Κωπαΐδι λίμνῃ, ὑφ' ἧς κατεκλύσθη καὶ κατεστράφη.—2) Πόλις ἐν τῇ ΝΔ Θεσσαλίᾳ, ὑπὸ Βοιωτῶν, ἴσως μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς ἀνωτέρω οἰκισθεῖσα, καὶ πρὶν Κιέριον καλουμένη (Θουκ. Α, 12). Ἐρείπια ν. Ματαράγκα.

Ἀρνόβιος, Ἀφρικανὸς, ἐκ Σίκκης, ῥήτωρ τὸν χριστιανισμὸν ἀσπασθεὶς περὶ τὰ τέλη τοῦ γ' αἰῶνος, ἔγραψε καθ' ὕφος μᾶλλον ῥητορικὸν ἑπτὰ βιβλία «πρὸς τὰ ἔθνη» (τοὺς ἐθνικοὺς), ἀπολογίαν τοῦ χριστιανισμοῦ, πολὺ συντελοῦν καὶ εἰς τὴν γνῶσιν τῆς ἀρχαίας μυθολογίας.

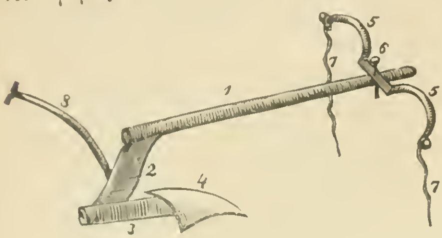
Ἄροτρον, Δύο εἰδῶν ἄροτρα μνημονεύονται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 353. Ν, 703.—Ἡσίοδ. Ἔργ. κ. Ἡμ. 431), τὸ μὲν, τὸ ἀκατέργαστον, αὐτόγυον ἄροτρον, συνιστάμενον κατὰ τὸ σχ. Α, ἐκ κορμοῦ μικροῦ δένδρου, μετὰ κλάδου ἀποτελοῦντος ὀξεῖαν

γωνίαν, ὅστις εἰσήρχετο εἰς τὴν γῆν καὶ τὴν ἔσκαπτεν, ἐν ᾧ ὁ κορμὸς ἐχρησίμευεν ὡς ῥυμὸς δι' οὗ εἵλκετο. Ὑ-

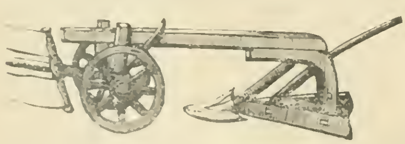
Σχ. Α.

πῆρχεν ὅμως ἤδη ἐπὶ Ἡσιόδου καὶ τὸ τεχνητόν, τὸ π η κ τ ὸ ν ἄροτρον, ὃ, κατὰ τὸ σχ. Β, ἀπετέλουν τὰ ἑπόμενα μέρη· 1) ὁ ἱ σ τ ο β ο ε ύ ς, ἤτοι ὁ ῥυμὸς δι' οὗ εἵλκετο· 2) ὁ γ ύ η ς, ξύλον

Σχ. Β.

εἰς τὴν μίαν ἄκραν τοῦ ῥυμοῦ κατ' ἀμβλεῖαν γωνίαν μετ' αὐτοῦ συνδεδεμένον· 3) τὸ ἔ λ υ μ α, ξύλον εἰς τὸν γ ύ η ν προσηλωμένον κατὰ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν τοῦ ῥυμοῦ, καὶ ἢ ὀξὺ εἰς τὸ ἄκρον, ἵνα σκάπτῃ τὴν γῆν, ἢ ἔχον ἐκεῖ μεταλλινην τὴν 4) ὕ ν ι ν ἢ ὕ ν ν ι ν (τὸ ὑνίον). Εἰς δὲ τὸ ἄλλο πέρας τοῦ ῥυμοῦ ἦν 5) ὁ ζ υ γ ὸ ς, ὃν προσηλοῖ τὸ ξύλινον καρφίον 6) τὸ ἔ ν δ ρ υ ο ν. Εἰς αὐτὸν προσέδεε τοὺς βόας ἐκ τοῦ τραχήλου τὸ 7) μ έ σ α β ο ν, μ ε σ ά β ο ι ο ν ἢ ζ υ γ ό δ ε σ μ ο ν. Εἰς τὸν γ ύ η ν δ' ἦν προσηλωμένη καὶ ἡ 8) ἐ χ έ τ λ η, δι' ἧς διηυθύνετο τὸ ἄροτρον, ἐντελῶς ὅμοιον πρὸς

τὰ ἐν τοῖς πλείστοις μέρεσι τῆς Ἑλλάδος εἰσέτι ἐν χρήσει.

Ἄρουρα, μέτρον ἐπιφανείας, καθ' Ἡρόδοτον (Β, 168), ἴσως ἐν Αἰγύπτῳ, 100 πήχεων αἰγυπτιακῶν· κατὰ δὲ Σουίδαν, τὸ τέταρτον τοῦ πλέθρου, οὗ τὸ μῆκος ἦν 100 ποδῶν.

Ἁρπάγη, γαμψὸν μετάλλινον ἐργαλεῖον, δι' οὗ συνελαμβάνοντο καὶ εἵλκοντο

βάρη. Τοιαύτη καὶ ἡ κ ρ ε ά γ ρ α (Ἀριστφ. Ἱπ. 772).

Ἅρπαλος, 1) Μακεδὼν συγγενὴς τοῦ Ἀντιγόνου. Ἀποβληθέντα ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, ὁ Ἀλέξανδρος τὸν παρέλαβε μετὰ ταῦτα ὡς ταμίαν του. Δραπετεύσας δ' ἅπαξ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐπέστρεψε πάλιν καὶ ἐσυγχωρήθη· ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀπουσίας τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς τὰς Ἰνδίας, ζήσας ἐν σπατάλῃ καὶ πολλὰ καταχρασθείς, ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς ἐκείνου, ἁρπάσας τὸ ταμεῖον, ἔφυγε μετὰ 6,000 μισθωτῶν εἰς Ἀθήνας. Ἀρνουμένων δὲ τῶν Ἀθηναίων νὰ τὸν δεχθῶσιν, ἔπεμψεν ἐκ τοῦ Ταινάρου νὰ δωροδοκήσῃ τοὺς ἐπισημοτέρους ἐξ αὐτῶν. Οὕτως ἦλθεν εἰς Ἀθήνας. Ζητηθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ Ἀντιπάτρου ἐφυλακίσθη, καὶ ἔφυγεν εἰς Κρήτην, ἔνθα ἐδολοφονήθη. Ἴδ. Δ η μ ο σ θ έ ν η ς. (Διόδ. ΙΖ, 108. — Παυσ. Α, 37. Β, 33. — Πλουτ. Φωκ. ΚΒ. Ἀλέξ. Ι, ΜΑ). — 2) Ἀστρονόμος πρὸ τοῦ Μέτωνος πειραθεὶς νὰ ὁρίσῃ κύκλον τοῦ ἔτους δι' ἀστρονομικῶν ὑπολογισμῶν.

Ἅρπη, εἶδος ξίφους ἀγκιστροειδοῦς, ὃ ἔχει συνήθως ὁ Περσεὺς καὶ ὁ Ἑρμῆς.

Ἁρποκράτης, θεὸς τῆς σιωπῆς παρ' Αἰγυπτίοις, παιδίον ἐπὶ ἄνθους λωτοῦ καθήμενον, καὶ τὸν δάκτυλον ἔχον εἰς τὰ χείλη.

Ἁρποκρατίων, Οὐαλέριος, ῥήτωρ καὶ γραμματικὸς Ἀλεξανδρινὸς, ζήσας τὸν β' ἢ τὸν δ' αἰῶνα μ. Χ. Τούτου σώζεται τὸ Λ ε ξ ι κ ὸ ν τ ῶ ν δ έ κ α ῥ η τ ό ρ ω ν, περιέχον εἰδήσεις βιογραφικὰς περὶ αὐτῶν καὶ ἄλλων ἧττον γνωστῶν, διασαφήσεις χωρίων αὐτῶν ἀφορώσας μάλιστα εἰς τὸν δικαστικὸν ὀργανισμὸν τῶν Ἀθηνῶν, μαρτυρίας ἐξ ἀπολεσθέν-

των συγγραφέων, καί τινα τὴν ἱστορίαν τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας πλουτίζοντα.

Ἅρπυιαι, ἴσως κατ' ἀρχὰς αἰνιττόμεναι τὰς καταστρεπτικὰς θυέλλας. Καθ' Ὅμηρον, ὅστις τὴν μίαν αὐτῶν καλεῖ Ποδάργην (τὴν ταχύπουν), ἥρπαζον τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες ἐγίνοντο διὰ παντὸς ἀφανεῖς (Ἰλ. Π, 150. Ὀδ. Α, 241)· καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 267) Ἀελλὼ καὶ Ὠκυπέτη καλούμεναι, ἦσαν θυγατέρες τοῦ Θαύμαντος καὶ τῆς Ἠλέκτρας, πτερωταί, καὶ ὡραίας ἔχουσαι κόμας. Οἱ μεταγενέστεροι δ' ηὔξησαν τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν, ὑπὸ ὀνόματα Ἀελλόπους, Θύελλα, Κελαινώ, κτλ. καὶ τὰς παρίστων ὡς τερατώδη πτηνά, γυναικεῖα πρόσωπα καὶ ἀετῶν γαμψοὺς ὄνυχας ἔχοντα. Ὁ δὲ κυριώτατος περὶ αὐτῶν μῦθος ἦν ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸν τυφλὸν Θρᾷκα μάντιν τὸν Φινέα, ὃν ἐβασάνιζον ἁρπάζουσαι ἢ φθείρουσαι πᾶσαν τροφὴν ἥτις τῷ παρετίθετο, μέχρις οὗ οἱ Ἀργοναῦται Ζήτης καὶ Κάλαϊς, οἱ πτερωτοὶ υἱοὶ τοῦ Βορέως, τὰς ἐξωλόθρευσαν. Ὁ Βιργίλιος ὅμως (Æ. III, 209) τὰς σώζει εἰς τὰς Στροφάδας νήσους διὰ νὰ τὰς ἀπαντήσῃ ἐκεῖ ὁ Αἰνείας.

Ἀρρηφόροι ἢ **Ἐρρηφόροι,** τέσσαρες μικραὶ κόραι, 7—11 ἐτῶν, κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος βασιλέως ἐκ τῶν εὐπατριδῶν ἐκλεγόμεναι, καὶ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν παρὰ τὸν ναὸν τῆς Πολιάδος ἐπὶ ἓν ἔτος διαιτώμεναι ἵνα ὑφαίνωσι τὸν πέπλον τῆς Ἀθηνᾶς. Κατὰ δὲ τὸν μῆνα Σκιροφοριῶνα, ὅτε ἐτελεῖτο ἡ ἑορτὴ τὰ Ἀρρηφόρια, δύο ἐξ αὐτῶν, φέρουσαι ἐπὶ τῶν κεφαλῶν μυστηριώδη τινὰ ἀντικείμενα ἃ τοῖς ἔδιδεν ἡ ἱέρεια, κατήρχοντο ἐν τῇ νυκτὶ δι' ὑπογείου σύριγγος εἰς περίβολόν τινα ἱερὸν τῆς ἐν Κήποις Ἀφροδίτης ἐν τῇ κάτω πόλει, καὶ ἐκεῖ καταθεῖσαι ἃ ἔφερον, ἐλάμβανον ἕτερα, ἐπίσης ἄγνωστα εἰς αὐτάς, καὶ τὰ ἔφερον εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ὅτε καὶ ἔπαυεν ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας των (Παυσ. Α, 27, 3.—Ἀριστοφ. Λυσιστρ. 642.—Μ. Ἐτυμ.).

Ἀρριανός, Φλάβιος, ἐκ Νικομηδείας τῆς Βιθυνίας, μαθητὴς τοῦ Ἐπικτήτου, ἐπὶ Ἀδριανοῦ συγκλητικὸς ἐν Ῥώμῃ, καὶ τῷ 136 μ. Χ. διοικητὴς τῆς Καππαδοκίας διορισθείς, ὑπὸ δὲ τῶν Ἀθηναίων πολιτογραφηθείς· εἶτα δὲ μετέβη καὶ ἀπέθανεν εἰς τὴν πατρίδα του. Τῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης ἔμπειρος, ἔγραψεν Ἀνάβασιν Ἀλεξάνδρου εἰς βιβλία ἑπτά, κατὰ τὰς ἀρίστας πηγάς, τὸν Ξενοφῶντα κατά τε τὸ ὕφος καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐκθέσεως ἐπιτυχῶς ἀπομιμηθείς. Ἔγραψε δὲ καὶ Τέχνην Τακτικήν, οὐχὶ καλῶς διατηρηθεῖσαν· καί, ἴσως μέρος αὐτῆς, περὶ τοῦ πολέμου κατὰ τῶν Ἀλανῶν, οὗ μικρὸν ἀπόσπασμα σώζεται· προσέτι τὴν Ἰνδικὴν (περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἰνδίαν), ὃ ἐφιλοτέχνησεν εἰς διάλεκτον Ἰωνικήν, πρὸς ἀπομίμησιν τοῦ Ἡροδότου. Ὑπάρχει αὐτοῦ καὶ μικρὸς λόγος Κυνηγετικός. Πρὸ τῶν ἱστορικῶν δὲ φαίνεται συγγράψας ἔργα φιλοσοφικά, οἷα αἱ Διατριβαὶ Ἐπικτήτου εἰς 8 βιβλία, ὧν 4 σώζονται, καταδεικνύοντα αὐτὸν μαθητὴν τοῦ Ἐπικτήτου καὶ ὀπαδὸν τῆς Στοᾶς· προσέτι τὸ ἐγχειρίδιον Ἐπικτήτου, τὴν ἠθικὴν ἀντικείμενον ἔχον. Ἀπωλέσθησαν δὲ καὶ πολλὰ ἔργα αὐτοῦ, ἐν οἷς καὶ τὰ μετὰ Ἀλέξανδρον, εἰς 10 βιβλία. Τὰ Παρθικά, εἰς 17 βιβλία, ἐπραγματεύοντο περὶ τῶν πολέμων τοῦ Ἀδριανοῦ κατὰ τῶν Πάρθων. Τὰ Βιθυνικά, εἰς βιβλία 8, ἦσαν ἡ ἱστορία τῆς Βιθυνίας ἀπὸ τῶν μυθολογικῶν μέχρι τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων· μνημονεύονται καὶ ἡ Ἀλανική, καὶ ἱστορία τοῦ Δίωνος καὶ τοῦ Τιμολέοντος.

Ἀρριδαῖος, 1) υἱὸς Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος καὶ Φιλίνης, ὀρχηστρίας ἐκ Λαρίσης. Ἀμβλύνουν ὄντα, δὲν τὸν ἐκακοποίησεν ὁ Ἀλέξανδρος ἀναβὰς εἰς τὸν θρόνον.

Μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ κατακτητοῦ ἀνεκηρύχθη βασιλεὺς καὶ ἐνυμφεύθη τὴν Εὐρυδίκην. Ἀλλὰ τῷ 317 π. Χ. συνέλαβεν ἡ Ὀλυμπιὰς καὶ ἐφόνευσεν ἀμφοτέρους (Πλούτ. Ἀλέξ. ΟΖ. — Διόδ. ΙΘ, 52). — 2) Στρατηγὸς τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, ἐπίτροπος τοῦ κράτους γενόμενος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Περδίκκου, τῷ δὲ 319 π. Χ. ὑπὸ τοῦ Ἀντιγόνου ἐκβληθεὶς τῆς διοικήσεως τῆς Φρυγίας (Διόδ. ΙΘ, 51).

Ἀρσάκης, 1) Πέρσης στρατηγός (Αἰσχλ. Περσ. 991). — 2) Βασιλεῖς Πάρθοι α) Ἀρσ. Α, Σκύθης ἢ Ἀχαιμενίδης τὴν γενετήν, ἱδρυτὴς τῆς δυναστείας τῶν Ἀρσακιδῶν, ὅτε ἐξήγειρε τοὺς Πάρθους κατ' Ἀντιόχου Β τῆς Συρίας, τῷ 256 π. Χ. — β) Ἀρσ. Β (Τιριδάτης), ἐνίκησε Σέλευκον τὸν Β (238), καὶ ἦν ὁ κυρίως ἱδρυτὴς τῆς Παρθικῆς ἀνεξαρτησίας. — γ) Ἀρσ. Γ, ὑπ' Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου (216) ἡττηθεὶς καὶ ἐκβληθείς, ἀλλ' εἶτα πάλιν εἰς τὴν θέσιν του ἐπὶ τῆς εἰρήνης ἐπανελθών. — δ) Ἀρσ. Δ, βασιλεύσας τῷ 209. Πάντες δ' οἱ τῆς ἐποχῆς ταύτης βασιλεῖς τῆς Παρθικῆς προσωνομάζοντο καὶ Ἀρσάκαι, καὶ μέχρι τοῦ 226 γινώσκονται διὰ τοῦ περιληπτικοῦ ὀνόματος Ἀρσακίδαι.

Ἀρσακία, πόλις καὶ Ῥαγαία λεγομένη, διότι ἔκειτο οὐ μακρὰν τῆς πόλεως Ῥαγῶν, παρὰ ταῖς Κασπίαις πύλαις. Ἀνοικοδομήσας αὐτὴν ὁ Σέλευκος ὁ Νικάνωρ, τὴν ὠνόμασεν Εὔρωπον. Τὴν ἀνήγειρε δὲ πάλιν ὁ Ἀρσάκης, καταστραφεῖσαν ἐπὶ τῶν Παρθικῶν πολέμων (Στρβ. ΙΑ, 514, 524).

Ἀρσινόη, 1) τροφὸς τοῦ Ὀρέστου, σώσασα αὐτὸν ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς Κλυταιμνήστρας (Πίν. Πύθ. ΙΑ, 18). — 2) Ἴδ. Ἀσκληπιὸς καὶ Ἀλφεσίβοια. — 3) Θυγάτηρ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου καὶ Βερενίκης, γυνὴ Λυσιμάχου (300 π. Χ.). Χηρεύσασα, ἔζη ἐν Κασσανδρείᾳ τῆς Μακεδονίας, ὅθεν ἐξέβαλεν αὐτὴν ὁ ἑτεροθαλὴς ἀδελφός της Πτολεμαῖος ὁ Κεραυνός, φονεύσας καὶ τοὺς δύο υἱούς της. Εἶτα ἐνυμφεύθη τὸν ἀδελφόν της Πτολεμαῖον τὸν Φιλάδελφον (Πλουτ. Δημ. ΛΑ). — 4) Θυγάτηρ τοῦ ἐν Θρᾴκῃ Λυσιμάχου, πρώτη γυνὴ τοῦ Πτολεμαίου Φιλαδέλφου, ἐκ ζηλοτυπίας πρὸς τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ συνωμοσίαν ὀργανώσασα, ἧς οἱ μέτοχοι πάντες ἐθανατώθησαν, αὐτὴ δ' ἐξωρίσθη εἰς τὴν ἄνω Αἴγυπτον (Παυσ. Α, 7). Μήτηρ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου. — 5) Σύζυγος Μάγαντος, τοῦ βασιλέως τῆς Κυρήνης, εἶχε μνηστεύσει τὴν θυγατέρα της Βερενίκην μετὰ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου. Ἀλλ' ἑλκυσθεῖσα ὑπὸ τῶν θελγήτρων Δημητρίου, τοῦ υἱοῦ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, μετεμελήθη, καὶ ἤθελεν εἰς αὐτὸν νὰ τὴν δώσῃ· τοσοῦτον ὅμως ἄτοπον ἔρωτα συνέλαβε πρὸς αὐτόν, ὥστε ὁ λαὸς παροργισθεὶς ἐφόνευσεν αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας της, τῷ 250 π. Χ. (Just. XXVI 3. — 6) Θυγάτηρ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου, νυμφευθεῖσα τὸν ἀδελφόν της Πτολ. τὸν Φιλοπάτορα, γυνὴ γενναία, εἰς τὴν κατὰ τῶν Συρίων μάχην ἐν Ῥαφίᾳ (207 π. Χ.) συμπολεμήσασα μετὰ τοῦ ἀνδρός της, ὅστις ὅμως δυσπιστήσας πρὸς αὐτήν, τὴν ἐθανάτωσε τῷ 202 (Just. XXX, 2). — 7) Ἀδελφὴ Πτολεμαίου τοῦ Διονύσου, ἐπὶ τῆς αἰχμαλωσίας αὐτοῦ ἀναγνωρισθεῖσα βασίλισσα ὑπὸ τοῦ Καίσαρος. Εἶτα δὲ (41 π. Χ.) διέταξεν ἐν Μιλήτῳ τὴν δολοφονίαν της ὁ Ἀντώνιος.

Ἀρσινόη, ὄνομα διαφόρων πόλεων ἐπὶ τῶν Διαδόχων, εἰς Κύπρον, Μέσην Αἴγυπτον καὶ Αἰθιοπίαν.

Ἀρταβαζάνης, ἑτεροθαλὴς ἀδελφὸς τοῦ Ξέρξου, διαμφισβητήσας αὐτῷ τὸν θρόνον, ἀλλ' ὑποταγεὶς καὶ ἐν Σαλαμῖνι γενναίως πολεμήσας καὶ φονευθεὶς (Ἡρδ. Ζ, 2. Η, 89).

Ἀρτάβαζος, στρατηγὸς τοῦ Ξέρξου, συνώδευσεν αὐτόν, φεύγοντα μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ἧτταν, μέχρις Ἀβύδου· εἶτα δ' ἐπανελθών, καὶ κυριεύσας τὴν Ὄλυνθον, ἡνώθη μετὰ τοῦ Μαρδονίου. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Πλαταιαῖς ἧτταν ἔφυγε μετὰ 40,000 εἰς Βυζάν-

τιον, καὶ τὴν ὑποχώρησιν αὐτοῦ διὰ τοῦ πεπηγμένου Στρυμόνος περιγράφει ὁ Αἰσχύλος (Πέρσ. 465)· εἶτα δὲ διεπραγματεύθη ἐν ὀνόματι τοῦ Ξέρξου μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Παυσανίου (Ἡρδ. Ζ, 66. Θ, 41. 89.—Θουκ. Α, 129.—Διοδ. ΙΑ, 31).—2) Στρατηγὸς Ἀρταξέρξου τοῦ Μνήμονος. Ὡς σατράπης τῆς Συρίας ἐπανέστη κατ' Ἀρταξέρξου τοῦ Ὤχου, (356 π. Χ.), βοηθούμενος ὑπὸ τῶν γαμβρῶν του, τῶν Ῥοδίων Μέντορος καὶ Μέμνονος, καὶ ὑπ' Ἀθηναίων ὑπὸ τὸν Χαρίδημον καὶ Θηβαίων μισθοφόρων· ὑπὸ τούτων ὅμως ἐγκαταλειφθεὶς, συνελήφθη, ἀλλ' ἐσυγχωρήθη. Φαίνεται δ' ὅτι καὶ ἐκ δευτέρου ἀποστατήσας, κατέφυγε πρὸς τὸν Φίλιππον ἐν Μακεδονίᾳ· ἀλλὰ μεσιτείᾳ τοῦ Μέντορος, ὅστις ἐν τούτοις εἶχεν ὑποταγῇ καὶ δειχθῇ χρήσιμος εἰς τὸν βασιλέα, ἐπέστρεψε πάλιν. Εἰς Δαρεῖον τὸν Κοδομανὸν ἐδείχθη πιστὸς, καὶ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος τὸν διώρισε σατράπην τῆς Βακτρίας, καὶ ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Βαρσίνην (Διόδ. ΙΣΤ, 22.— Ἀρρ. Γ, 21).

Ἀρτεμίδωρος, 1) Γραμματικὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ περὶ τὰ 230 π. Χ., μαθητὴς Ἀριστοφάνους τοῦ Βυζαντίου, συνέλεξε τοὺς βουκολικοὺς ποιητὰς, καὶ ἔγραψε περὶ τῆς δωρικῆς διαλέκτου.— 2) Ἐφέσιος περὶ τὸ 100 π. Χ., γεωγράφος καὶ περιηγητὴς, ἔγραψεν εἰς 11 βιβλία Γεωγραφούμενα, ἢ Περίπλουν εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον, τὸ Αἰγαῖον, τὴν Ἐρυθράν. Ὁ Στράβων καὶ ὁ Πλίνιος ἠρύσθησαν ἐξ αὐτοῦ· σώζονται δ' ἀποσπάσματα μόνον αὐτοῦ, καὶ περίληψις ὑπὸ Μαρκιανοῦ ἐξ Ἡρακλείας. — 3) Ἐφέσιος, ἀλλὰ λεγόμενος Δαλδιανὸς, κατὰ τὴν πατρίδα τῆς μητρός του Δάλδιν. Ἔζη ἐπὶ Ἀδριανοῦ καὶ τῶν Ἀντωνίνων. Ἔγραψεν ὀνειροκριτικὸν εἰς 5 βιβλία, καλλιεπὲς, καὶ μὴ στερούμενον ποιητικῆς ἐμπνεύσεως· περιέχει καὶ πολλὰς περὶ τοῦ ἀρχαίου βίου νύξεις καὶ πληροφορίας.

Ἄρτεμις, μία τῶν μεγάλων θεαινῶν, θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς, ἀδελφὴ δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος γεννηθεῖσα μετ' αὐτοῦ ἐν Δήλῳ, ἡ θεὰ τῆς σελήνης καὶ τῆς ἄγρας, δι' ὃ καὶ ἀγροτέρα ἐπονομάζεται, καὶ ἰοχέαιρα λέγεται ὑπὸ τῶν ποιητῶν, καὶ τὸ πλεῖστον παριστᾶται φέρουσα ἡμισέληνον ὡς κόσμον τῆς κεφαλῆς, βραχὺν δὲ χιτῶνα, καὶ φαρέτραν καὶ τόξον, καὶ πολλάκις ἔλαφον ἢ θηρευτικὸν κύνα ὡς σύμβολον παρ' ἑαυτὴν ἔχουσα. Ὡς σελήνη δὲ, ἔχει ἐνίοτε καὶ δᾷδα εἰς τὴν χεῖρα, ἢ ποδήρη χιτῶνα φέρουσα καὶ κάλυμμα ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν, ἐπιβαίνει οὐρανίου δίφρου, ὡς ὁ

ἀδελφός της πολλάκις. Ἦν δὲ παρθένος, καὶ αὐστηρότατα ἐτιμώρησε τοὺς τὴν αἰδῶ αὐτῆς ἐπιβουλεύσαντας, ὡς κατετόξευσε τὸν Ὠρίωνα· τὸν δ' Ἀκταίωνα μετεμόρφωσεν εἰς ἔλαφον μόνον διότι ἐτόλμησε νὰ τὴν ἴδῃ λουομένην. Ἐνίοτε ἐταυτίζετο μετὰ τῆς Εἰλειθυίας, ὡς προστάτις τῶν τοκετῶν, δι' ὃ καὶ

κουροτρόφος ἐπιλέγεται, καὶ ἡ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον κολακεία διέδιδεν ὅτι, ἵνα παρευρεθῇ εἰς αὐτοῦ τὴν γέννησιν, ἀπουσίασεν ἐκ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ ναοῦ της, ὅτε καὶ ἐπυρπόλησεν αὐτὸν ὁ Ἡρόστρατος. Καὶ συνετόξευσε μὲν μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος τὰ τέκνα τῆς Νιόβης, καυχηθείσης ὅτι ἦν εὐτεκνοτέρα τῆς Λητοῦς, ἀλλ' ἐν γένει ἐθεωρεῖτο ὡς θεὰ εὐεργετική, καὶ ἐπελέγετο ἐν ἄλλοις σώτειρα. Οὕτως, ὅτε ὁ Ἀγαμέμνων ἠναγκάσθη ἐν Αὐλίδι νὰ θυσιάσῃ τὴν θυγατέρα του Ἰφιγένειαν, ἡ θεὰ κατελθοῦσα ἐκ τῶν νεφῶν, ἔσωσε τὴν κόρην, ἄλλο ἱερεῖον ἀντ' αὐτῆς ἀντικαταστήσασα, καὶ ἔφερεν αὐτὴν εἰς Ταυρίδα, ὡς ἱέρειαν εἰς τὸν ναόν της αὐτὴν δεξαμένη, μέχρις οὗ, ἐλθὼν ὁ Ὀρέστης, ἔλαβεν ἐκεῖθεν τὴν ἀδελφήν του, καὶ συγχρόνως ἥρπασε τὸ ἐκεῖ δι' ἀνθρωποθυσιῶν λατρευόμενον ἄγαλμα τῆς θεᾶς, καὶ ἔφερεν αὐτὸ πρῶτον εἰς τὴν Βραυρῶνα τῆς Ἀττικῆς, ἔνθα ἐπίσημος ἀνηγέρθη ναὸς τῆς Βραυρωνίας Ἀρτέμιδος, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Σπάρτην, ἔνθα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ὀρθία ἡ θεὰ ἐλατρεύετο, καὶ περὶ τὸν βωμὸν αὐτῆς καθ' ὡρισμένας ἐποχὰς ἐμαστιγοῦντο οἱ παῖδες τῶν Σπαρτιατῶν πρὸς σκληραγωγίαν, καὶ ἴσως καὶ εἰς ἀνάμνησιν τῶν ἀνθρωπίνων θυσιῶν τῆς Ταυρικῆς λατρείας, μεθ' ἧς ὑπετίθετο ἡ ἐν Σπάρτῃ συνεχομένη. Ἐν Ἐφέσῳ δέ, ἴσως κατὰ συνάφειαν μετ' ἀρχαίας τινὸς ἀσιανῆς θεότητος, παριστᾶτο ὡς κουροτρόφος, ἔχουσα πολλοὺς μαστούς.

Ἀρτεμισία, θυγάτηρ Λυγδάμιδος, βασίλισσα τῆς ἐν Καρίᾳ Ἁλικαρνασσοῦ, συνεκστρατεύσασα μετὰ τοῦ Ξέρξου, καὶ εἰς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν (480 π. Χ.) μετ' ἀνδρείας καὶ φρονήσεως ἀγωνισθεῖσα, ὥστε ὁ Ξέρξης εἶπεν ὅτι αἱ γυναῖκες ἀνεδείχθησαν ἀνδρειότεραι τῶν ἀνδρῶν (Ἡρδ. Ζ, 99. Η, 68). —2) Ἡ ἀδελφὴ καὶ σύζυγος τοῦ βασιλέως τῆς Ἁλικαρνασσοῦ Μαυσώλου (350 π. Χ.), ἤγειρεν εἰς μνήμην αὐτοῦ τὸ περίφημον Μαυσωλεῖον. Ἴδ. Ἁλικαρνασσὸς (Διοδ. ΙΣΤ, 36).

Ἀρτεμίσιον, 1) τὸ βορειανατολικὸν ἀκρωτήριον τῆς Εὐβοίας, ἔχον ναὸν τῆς Προσεώας Ἀρτέμιδος. Παρ' αὐτὸ συνεκροτήθη ἡ πρώτη ναυμαχία μεταξὺ τοῦ στόλου τοῦ Ξέρξου καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ (480 π. Χ.) (Ἡρδ. Η, 9.— Πλούτ. Θεμ. Η).—2) Ὄρος διαιροῦν τὴν Ἀργολίδα τῆς Ἀρκαδίας (ν. Μαλεβὸν), καὶ ἔχον ἐπὶ τῆς κορυφῆς ναὸν τῆς Οἰνοάτιδος (παρὰ τῇ Οἰνόῃ) Ἀρτέμιδος.

Ἀρτέμων, ἐκ Μαγνησίας, γράψας «τῶν κατ' ἀρετὴν γυναιξὶ πεπραγμένων διηγήματα,» μὴ σωζόμενον.

Ἀρτολάγανον, πλακοῦς ἐκ ζύμης ἀλεύρου, ἐλαίου, γάλακτος, οἴνου, λίπους καὶ πεπέρεος (Ἀθήν. Γ, 79).

Ἀρτοπώλιδες, ἐπώλουν ἐν Ἀθήναις τὸν ἄρτον ἐν τῇ ἀγορᾷ, γνωσταὶ διὰ τὴν ἐλευθεροστομίαν των, ὥστε ὁ Ἀριστοφάνης λέγει (Βατρ. 557)· «λοιδωρεῖσθαι ὥσπερ ἀρτοπώλιδες.»

Ἀρύβας, ἐν Πλουτάρχῳ γραφόμενος καὶ Ἀρίμπας καὶ Ἀρύββας, ὡς γράφεται καὶ ἐν ἀττικῇ συγχρόνῳ αὐτοῦ ἐπιγραφῇ (Rang. Ant. Hell.), βεβαίως διότι τὸ β τοῦ ὀνόματος ἐπροφέρετο ὡς τὸ λατινικὸν b, ἡγεμὼν Μολοσσὸς ἐξ Ἠπείρου, θεῖος τῆς Ὀλυμπιάδος, γυναικὸς τοῦ Φιλίππου, πολεμηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀνεψιοῦ του Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἠπειρώτου, ἐξεβλήθη ὑπ' αὐτοῦ, τῷ 343 π. Χ., καὶ ἀπετάθη εἰς τοὺς Ἀθηναίους, οἵτινες τῷ ὑπεσχέθησαν ἐπικουρίαν, ἀλλ' ἀπέθανε πρὶν ἢ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ἴδια.

Ἀρχεῖον, ἐν γένει τόπος ἔνθα συνε-

δρίαζον αἱ ἀρχαί, ἰδίᾳ δ' ἔνθα διετηροῦντο τὰ δημόσια ἔγγραφα, ἐν τῷ Μητρῴῳ, ναῷ τῆς Ῥέας, ὑπὸ τοὺς βορείους πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως (Δημοσθ. π. Πρπρσβ. 381. κ. Ἀρστγ. 799.—Παυσ. Α, 3, 4).

Ἀρχελαΐς, πόλις τῆς Καππαδοκίας.

Ἀρχέλαος, 1) Υἱὸς Τημένου, εἷς τῶν Ἡρακλειδῶν, ἐλθὼν εἰς Κισσέα τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας, ὅστις τῷ ὑπεσχέθη τὴν θυγατέρα του καὶ τὸν θρόνον του. Ἀλλ' ὅτε ἀπατήσας αὐτὸν, ἠθέλησε νὰ τὸν ῥίψῃ εἰς βόθρον πεπυρακτωμένον, ἔρριψεν αὐτὸς ἐκεῖ τὸν Κισσέα, καὶ ἵδρυσε τὴν πόλιν Αἰγὰς (Hyg. Fab. CCXIX). — 2) Βασιλεὺς τῆς Σπάρτης ἐπὶ Λυκούργου (Ἡρδ. Ζ, 204. — 3) Υἱὸς Περδίκκου Β, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας, ἐβασίλευσε τῷ 413 π. Χ. μετὰ τὸν φόνον τῶν συγγενῶν του, ἐκυρίευσε τῷ 410 τὴν ἐπαναστατήσασαν πόλιν Πύδναν, καὶ ἦν, περὶ τὸ τέλος τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου, φίλος τῶν Ἀθηναίων (Διόδ. ΙΓ. 49). Ἐκαλλιέργει φιλοτίμως τὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν, καὶ ἐξένιζεν ἐν τῇ αὐλῇ του ἄνδρας ὡς τὸν Εὐριπίδην, τὸν Ἀγάθωνα, τὸν Χοιρίλον, τὸν Ζεῦξιν, κλπ. Ἀπέθανε δὲ τῷ 399 (Θουκυδ. Β, 100. — Πλούτ. Ἀλκιβ. ν. Ζ. — Διόδ. ΙΔ, 37). — 4) Καππαδόκης στρατηγὸς τοῦ Μιθριδάτου, ἐξεστράτευσε τῷ 87 π. Χ. εἰς τὴν Ἑλλάδα, συνεκρότησε τριήμερον μάχην κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἐν Χαιρωνείᾳ, ἐκυρίευσε τὸν Πειραιᾶ, ἔνθα ὁ Σύλλας δὲν κατώρθωσε νὰ τὸν ἐκπολιορκήσῃ· ἀλλ' εἶτα (86) ἀποσυρθεὶς ἐκεῖθεν κατετροπώθη ὑπὸ τοῦ Σύλλα πάλιν ἐν Χαιρωνείᾳ. Ἔτι δὲ δεινοτέραν ἧτταν ὑπέστη (84) ἐν Ὀρχομενῷ. Θελήσαντα νὰ συνθηκολογήσῃ, ὁ Σύλλας τὸν ἐδέχθη προφρόνως, καὶ ἀσθενήσαντα τὸν ἐπεριποιήθη· ἀλλὰ τοῦ Μιθριδάτου μὴ ἐνδίδοντος, ἀπῆλθεν ὁ Ἀρχέλαος πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἔπεισε νὰ συναντηθῇ μετὰ τοῦ Σύλλα ἐν Δαρδάνῳ, ἔνθα καὶ ἡ εἰρήνη ἐκλείσθη. Μετέπειτα ὅμως (81) ὑποπτεύσαντος αὐτὸν τοῦ Μιθριδάτου, εἰς ὃν οἱ ὅροι τῆς συνθήκης ἀπήρεσκον, μετέβη παρὰ τῷ Ῥωμαίῳ στρατηγῷ Μυρένᾳ. Ἔζη δ' ἔτι, φαίνεται, καὶ κατὰ τὸ ἔτος 74 (Πλτ. Σύλλ. ΙΣΤ. —Κ.—Λουκ. Α. — Μιθρ. Λ. ΜΘ, ΞΔ). — 5) Υἱὸς τοῦ προρρηθέντος, τῷ 63 π. Χ. ὑπὸ Πομπηίου ἐν Κομάνοις τοῦ Πόντου ἱερεὺς ἐγκαταστὰς, μετὰ 7 δ' ἔτη, ἐπὶ τῇ ἀξιώσει ὅτι ἦν υἱὸς Μιθριδάτου τοῦ Εὐπάτορος, νυμφευθεὶς τὴν Βερενίκην, ἥτις εἶχεν ἐκθρονίσει τὸν πατέρα της Πτολεμαῖον τὸν Αὐλητὴν, καὶ γίνει βασίλισσα τῆς Αἰγύπτου· ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι ἐνίκησαν καὶ ἐφόνευσαν τὸν Ἀρχέλαον, καὶ ἀποκατέστησαν τὸν Πτολεμαῖον (Cæs. b. Alex. LXVI.—Cic. Rab. fort. VIII).—6) Υἱὸς Ἡρώδου, βασιλέως τῆς Ἰουδαίας, ἐξεβλήθη ἕνεκα τῆς ὠμότητος αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ὑπηκόων του ἐπαναστάντων, καὶ ὑπὸ τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἀπέθανεν ἐν Γαλατίᾳ (Δ. Κάσσ. ΝΕ, 27).—7) Φιλόσοφος τῆς Ἰωνικῆς σχολῆς ἐξ Ἀθηνῶν ἢ Μιλήτου, περὶ τὰ 450 π. Χ. — 8) Γλύπτης τοῦ ἐν Πριήνῃ εὑρεθέντος ἀναγλύφου ἀποθεώσεως τοῦ Ὁμήρου.

Ἀρχέμορος, ἴδ. Ἄδραστος.

Ἀρχεπτόλεμος, υἱὸς τοῦ ἐπισήμου Μιλησίου ἀρχιτέκτονος Ἱπποδάμου, πολιτογραφηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (Λυσ. ΙΒ, 67).

Ἄρχερμος, ἀρχαιότατος γλύπτης Χῖος, πρῶτος παραστήσας τὴν Νίκην ὑπόπτερον.

Ἀρχέστρατος, ἐκ Γέλας ἐν Σικελίᾳ, ἐπὶ Διονύσου τοῦ νεωτέρου, εἷς τῶν τότε ἐν τῇ Κάτω Ἰταλίᾳ περὶ μαγειρικῆς πραγματευθέντων συγγραφέων. Ἔγραψεν ἐν ἑξαμέτροις καθ' ὕλην διῃρημένον ποίημα «Ἡδυπάθεια» ἐπιγραφόμενον καὶ μὴ διασωθέν. Ἐξ αὐτοῦ ὅμως ἠρύσατο ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ φυσικῇ ἱστορίᾳ τῶν ἰχθύων, καὶ ὁ Ennius εἰς τὰ Ἡδυφαγητικά.

Ἀρχὴ, ἴδ. Ἄρχων.

Ἀρχίας, 1) Κορίνθιος Ἡρακλείδης, κτίστης τῶν Συρακουσῶν (Θουκ. ΣΤ, 3).— 2) Θηβαῖος προδοὺς τὴν ἀκρόπολιν Καδμείαν εἰς τὸν στρατηγὸν τῆς Σπάρτης Φοιβίδαν (382 π. Χ.). Ἐκ τούτου ἐξελέγη πο-

λέμαρχος τῶν τὰ τῆς Σπάρτης φρονούντων Θηβαίων. Ἐπὶ δὲ τῆς ἐπανόδου τοῦ Πελοπίδου, μὴ προφυλαχθεὶς, εἰ καὶ ἐν καιρῷ προειδοποιήθη, ἐθανατώθη μετὰ τῶν ὀπαδῶν του εἰς τὸ συμπόσιον (Ξεν. Ἑλλ. Ε, 4, 2. Ζ, 3, 7.—Πλούτ. Πελ. Ε. Ζ). — 3) Αὖλος Λικίνιος Ἀρ., ἐξ Ἀντιοχείας, ποιητὴς ἀκμάζων περὶ τὰ 100 π. Χ. ἔγραψε περὶ τοῦ κιμβρικοῦ καὶ περὶ τοῦ μιθριδατικοῦ πολέμου, καὶ περὶ τῶν συμβάντων ἐπὶ τῆς ὑπατείας τοῦ Κικέρωνος, οὗτινος σώζεται ἡ δημηγορία «pro Archia poeta,» εἰς ὑπεράσπισιν τῆς ὑπὸ τοῦ Λουκούλλου χορηγηθείσης αὐτῷ πολιτογραφήσεως εἰς τὴν Ῥώμην, ἥτις ὑπ' ἄλλων τῷ ἠμφισβητήθη. Ἐκ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ οὐδὲν σώζεται, ἐκτὸς ἂν ὑπ' αὐτοῦ ἐγράφησαν τινὰ ὑπ' ὄνομά του εἰς τὴν Ἀνθολογίαν περιεχόμενα ἐπιγράμματα.

'Αρχίδαμος, 1) βασιλεὺς τῆς Σπάρτης ἐπὶ τοῦ Β μεσσηνιακοῦ πολέμου. — 2) Ὀμ. ἀπὸ 468—426 π. Χ. Ἐπ' αὐτοῦ τῷ 465 δεινῶς ἔπαθεν ἡ Σπάρτη ἐκ σεισμοῦ, ὅτε καὶ ἐξερράγη ὁ τρίτος μεσσηνιακὸς πόλεμος, ἐπαναστάντων μετὰ τῶν Μεσσηνίων καὶ τῶν Εἱλώτων, καὶ ἐπὶ δέκα ἔτη ἀντιστάντων ἐν Ἰθώμῃ (Θουκ. Α, 101.—Πλούτ Κιμ. ΙΣΤ). Κατὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου συνηγόρησεν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη, καὶ μετ' ἰσχυροῦ στρατοῦ εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ἀττικὴν τῷ 431 καὶ κατέλαβεν εἰς τὰ βόρεια αὐτῆς τὴν ὀχυρὰν θέσιν τῆς Δεκελείας. Ἐξηκολούθησε δὲ στρατηγῶν μέχρι τοῦ 428 (Θουκ. Β, 47. 71. 89. Γ, 26.—Πλούτ. Περ. ΚΘ. ΛΓ.—Διόδ. ΙΒ, 12), καὶ κατ' αὐτὸν ἀρχιδαμείαν ἀποκαλοῦσί τινες τὴν πρώτην ἐποχὴν τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἀπὸ 431-421. —3) Α. Γ', υἱὸς τοῦ Ἀγησιλάου καὶ ἔγγονος τοῦ προρρηθέντος, βασιλεύων ἤδη τῷ 367 π. Χ., ἐνίκησε τοὺς Ἀρκάδας καὶ Ἀργείους εἰς τὴν ἐπικληθεῖσαν ἄδακρυν μάχην ἐν Μιδέᾳ (Ξεν. Ἑλλ. Ζ, 1, 28.— Διόδ. ΙΕ, 72. —Πλούτ. Ἀγησ. ΛΓ), ἐνικήθη ὅμως ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων τῷ 364, προεμάχησε δὲ τῆς Σπάρτης, ὅτε (362) προσέβαλεν αὐτὴν ὁ Ἐπαμεινώνδας, καὶ ἔπεσε τῷ 338 ἐν Ἰταλίᾳ, ἔνθα ἀπῆλθεν ἐπίκουρος τῶν Ταραντίνων κατὰ τῶν Λουκανῶν (Πλούτ. Ἀγησ. Γ. —Διόδ. ΙΣΤ, 62. 88).—4) Ἀρχ. Δ, ἔγγονος τούτου, ἐπολέμησε κατὰ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ (Πλούτ. Δημ. ΛΕ).—5) Τούτου ὁ ἔγγονος συνετάχθη μετὰ τοῦ βασιλέως Κλεομένους κατὰ τῶν Ἐφόρων, ἔφυγε, φοβηθεὶς τοὺς φονεῖς τοῦ ἀδελφοῦ του Ἄγιδος Γ, καὶ ὅτε ἐπέστρεψεν, ἐθανατώθη, τῷ 226 (Πλούτ. Κλεομ. Ε).

'Αρχίλοχος, 1) ἴδ. Ἰαμβογράφοι.—2) Ἀρχ. Ἀγρυλῆθεν καὶ Φιλοκλῆς Ἀχαρνεὺς, οἱ οἰκοδόμοι τοῦ Ἐρεχθείου (Rang. Ant. Hell. n. 57).

'Αρχιμήδης, ἐν Συρακούσαις γεννηθεὶς 287 π. Χ., εἷς τῶν ἐπισημοτάτων μαθηματικῶν τῆς ἀρχαιότητος, ὁ μηχανικὸς ἐπικληθείς. Πρῶτος διδάσκαλός του ἦν Κόνων ὁ Σάμιος, μετὰ ταῦτα ὁ Εὐκλείδης ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, μεθ' ὃ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἐν Συρακούσαις αὐλὴν τοῦ Ἱέρωνος, οὗ ἦν συγγενής. Εὗρε δὲ τὴν ἀναλογίαν τῆς διαμέτρου τοῦ κύκλου πρὸς τὴν περιφέρειαν, καὶ τὴν τῆς σφαίρας πρὸς τὸν κύλινδρον, περὶ ὧν, ὡς καὶ περὶ σχέσεων ἄλλων καμπύλων καὶ εὐθειῶν γραμμῶν πραγματεύονται τὰ ἔργα αὐτοῦ «περὶ τῆς σφαίρας καὶ κυλίνδρου, κύκλου μέτρησις, περὶ κωνοειδέων καὶ σφαιροειδέων, περὶ ἑλίκων.» Ἐντεῦθεν δ' ὁρμώμενος, προωδοποίησε τὴν θεωρίαν τῆς μηχανικῆς καὶ τῆς ὑδροστατικῆς. Ὅτε ποτὲ ὁ Ἱέρων παρήγγειλε στέφανον ἐκ χρυσοῦ καθαροῦ, προσεκλήθη ὁ Ἀρχιμήδης νὰ ἐξελέγξῃ ἂν τις δὲν ἐγένετο δολίευσις διὰ μίξεως ἄλλου μετάλλου, ὃ κατὰ τὰς τότε ἐπιστημονικὰς γνώσεις ἐφαίνετο ἀδύνατον. Ἀλλὰ λουόμενός ποτε, ἐν ᾧ τὸν στέφανον εἶχε παρ' ἑαυτῷ, ἀνεκάλυψεν αἴφνης τὸν νόμον ὅτι σῶμα εἰς ὑγρὸν ἐμβαπτόμενον ἀπόλλυσι τοσοῦτο τοῦ βάρους αὐ-

του, ὅσον εἶναι τὸ τοῦ ὑγροῦ ὃ ἀντικαθιστᾷ, καὶ πλήρης χαρᾶς ἐξεπήδησε γυμνὸς τοῦ λουτροῦ, κράζων «εὕρηκα, εὕρηκα!» Ἐνεβάθυνε δὲ καὶ εἰς τὴν μηχανικὴν, καὶ τοῦ μοχλοῦ τοὺς νόμους ὁρίσας, ὥστε καὶ ὅτε πλοῖον τοῦ βασιλέως ἤγειρε δι' αὐτοῦ ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης (Ἀθήν. Ε, 40), εἶπε πρὸς τὸν Ἱέρωνα τὸ κομπαστικόν πως φαινόμενον· «Δός μοι πᾷ στῶ, καὶ τὰν γᾶν κινήσω.» Ὅτε δ' ἐν Αἰγύπτῳ ἠσχολεῖτο περὶ τὴν ἀποξήρανσιν γαιῶν ἃς εἶχε πλημμυρίσει ὁ Νεῖλος, ἐφεῦρε τὸ πολύσπαστον μηχάνημα, τὸν ἀτελεύτητον ἕλικα καὶ τὸν τοῦ ὕδατος, τὸν λεγόμενον ἀρχιμήδειον κοχλίαν, εἰς ὃ τὸ ὕδωρ διὰ τοῦ ἰδίου βάρους ἀνέρχεται. Μνημονεύουσι δ' οἱ ἀρχαῖοι καὶ ἀστρονομικὸν αὐτοῦ μηχάνημα, δι' οὗ παρίστα τῶν πλανητῶν τὴν κίνησιν. Λαμπρότατα δ' ἀνεδείχθη ἡ ἱκανότης αὐτοῦ ὅτε, κατὰ τὸν δεύτερον καρχηδονικὸν πόλεμον, ὁ Μάρκελλος ἐπολιόρκει τὰς Συρακούσας, καὶ ὁ Γαληνὸς καὶ ὁ Λουκιανὸς ἐπαναλαμβάνουσι τὴν πάντως μετὰ ταῦτα διαδοθεῖσαν δόξαν, ὅτι ἔκαυσε μακρόθεν διὰ κοίλων κατόπτρων τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα. Ὅτε δ' ἡ πόλις ἐκυριεύθη, ἦν ἐκεῖνος βεβυθισμένος εἰς μαθηματικοὺς ὑπολογισμοὺς, καὶ «μὴ τάραττε τοὺς κύκλους μου,» εἶπεν ἡσύχως εἰς τὸν στρατιώτην ὅστις ὥρμησε κατ' αὐτοῦ, ὅστις ὅμως, καίτοι ἀποτρεπόμενος ὑπὸ τοῦ Μαρκέλλου, τὸν ἐφόνευσε, τῷ 212 π. Χ. (Πλούτ. Μαρκ. ΙΘ.—Cic. Fin. V, 19, 50.—Verr. IV, 58, 131.—Liv. XXV, 31.—V. Max. VIII, 7). Ἐπὶ τοῦ τάφου του, κατὰ τὴν ἰδίαν παραγγελίαν του, ἐχαράχθη σφαῖρα ἐντὸς κυλίνδρου· ἀλλ' ἤδη ἐπὶ Κικέρωνος ἦν παρημελημένος καὶ εἶχε λησμονηθῆ (Turc. V, 23, 64). Ἔγραψε δὲ, πλὴν τῶν ἄνω, καὶ ταῦτα· «Ἐπιπέδων ἰσορροπικῶν ἢ κέντρα βαρέων ἐπιπέδων βιβλία δ'·» «Τετραγωνισμὸς παραβολῆς·» «Ψαμμίτης,» ἤτοι διὰ κόκκων ἄμμου ὑπολογισμὸν τοῦ μεγέθους τοῦ κόσμου· «Περὶ τῶν ὀχουμένων,» δηλ. τῶν ἐπιπλεόντων σωμάτων. Ἦσαν δὲ πάντα δωριστὶ γεγραμμένα, καὶ τὰ μὲν ἀπωλέσθησαν, τὰ δὲ διεσώθησαν μετειργασμένα.

Ἀρχῖνος, ῥήτωρ Ἀθηναῖος, συμπράξας μετὰ τοῦ Θρασυβούλου εἰς τὴν κατάργησιν τῶν Λ' καὶ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς δημοκρατίας· ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Θρασύβουλον ἀντετάχθη (Δημοσθ. Τιμαρ. 742.—Αἰσχ. Κτησ. 61, 64. 195).

Ἄρχιππος, ποιητὴς Ἀθηναῖος, τῆς ἀρχαίας καὶ μέσης κωμῳδίας, περὶ τὰ 410 π. Χ. Τούτου μνημονεύονται κυρίως οἱ Ἰχθῦς, κωμῳδία σατυρίζουσα τοὺς ἰχθυοπώλας τῶν Ἀθηνῶν· καὶ ἐκ τῶν εἰς τὸν Ἀριστοφάνην ἀποδιδομένων ἀπολεσθεισῶν κωμῳδιῶν τέσσαρες λέγεται ὅτι ἦσαν ἐκ τῶν ἰδικῶν του. Σώζονται δ' ἀποσπάσματα αὐτοῦ μικρὰ μόνον.

Ἀρχιτεκτονική. Ἀρχαιότατα ἀρχιτεκτονικὰ ἔργα ἀπαντῶνται ἐν Ἑλλάδι τὰ λεγόμενα Κυκλώπεια τείχη (Εὐριπ. Ἰφ. Αὐ. 151. 1508. Ἰφ. Τ. 849. — Πίνδ. Ἀποσπ. 151), ὡς ὑπὸ τῶν Κυκλώπων δῆθεν οἰκοδομηθέντα, ἢ Πελασγικὰ (Ἡρδ. Ε, 64), ὡς ἔργα τῶν Πελασγῶν, καὶ Ὠγύγια (Ἡσύχ.) διὰ τὴν ἀρχαιότητα αὐτῶν, ἀνερχομένην εἰς τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους. Ἦσαν δὲ δύο εἰδῶν, α') συγκείμενα ἐκ λίθων ἀργῶν, ἤτοι ἀκατεργάστων, τινῶν ἐξ αὐτῶν

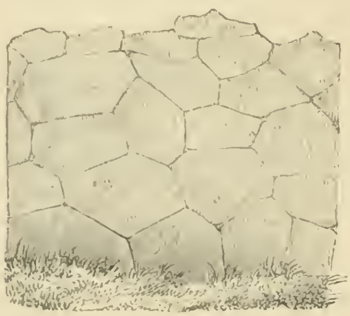

ὀγκωδεστάτων, οἷς παρενετίθεντο πρὸς σύνδεσμον μικροὶ λίθοι. Τοιαῦτα εἰσὶ τὰ τείχη τῆς Τίρυνθος (Παυσ. Β. 25)· β') ᾠκοδομημένα ἐκ λίθων πολυγωνίων, συνηρμολογημένων,

οἷα τὰ τῶν Μηκυνῶν (Εὐριπ. Ἡρ. Μαιν.). Μίμησις δὲ καὶ τελειοποίησις αὐτῶν καθήκουσα καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους,

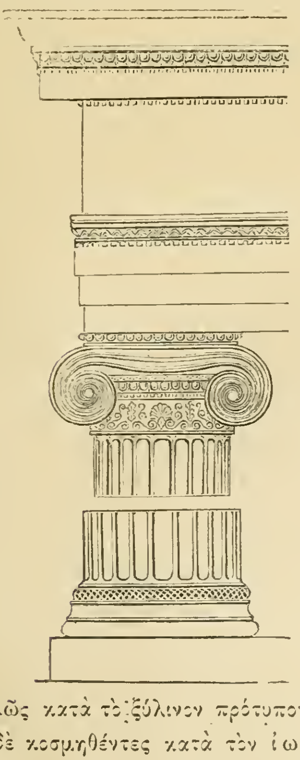

ἦσαν τὰ ἐντελῶς πολυγώνια τείχη, ὧν οἱ λίθοι ἀκριβέστατα συνηρμόζοντο, εἰργασμένοι πιθανῶς διὰ τοῦ κινητοῦ Λεσβίου λεγομένου κανόνος (Ἀριστ. Ἠθ. Νικ. Ε, 10),

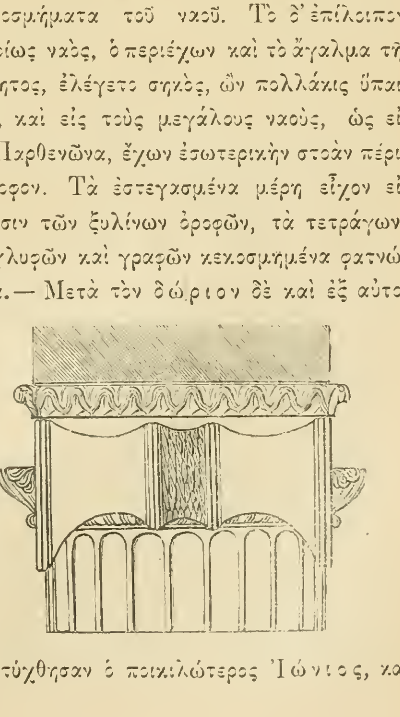

οἷα πολλὰ σώζονται ἐν Δελφοῖς, Ἀμφίσσῃ καὶ ἀλλαχοῦ. Καὶ τῶν ἀνακτόρων δὲ τῶν χρόνων ἐκείνων, ᾠκοδομημένων ἐντὸς τῶν Ἀκροπόλεων, σώζονται λείψανα πολλαχοῦ, ὡς ἐν Τύρινθι, Μυκήναις, Ἀθήναις (Ὁμ. Ὀδυσ. Η, 81), κλπ., ἀνταποκρινόμενα εἰς τὰς περιγραφὰς τοῦ Ὁμήρου, καθ' ἃς περιεῖχον ἕρκος, ἤτοι αὐλὴν μετὰ βωμοῦ, μέγαρον, ἤτοι ὑπόστυλον θάλαμον, μετ' αἰθούσης ἢ στοᾶς πρὸ αὐτοῦ. καὶ περὶ αὐτὸ τὰ δωμάτια, μεθ' ὑπερῴου διὰ τὰς γυναῖκας. Ἦσαν δ' ᾠκοδομημένα ἐκ λίθων ξεστῶν (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 243), καὶ τὰ πολυτελέστερα εἶχον πιθανῶς τοὺς τοίχους ἐπικεκοσμημένους διὰ χαλκῶν ἐλασμάτων (Ὀδ. Η, 36). Ὑπὸ τοὺς οἴκους δ' ἐνίοτε, καὶ ἐνίοτε ἐκτὸς αὐτῶν, ὑπῆρχον ὑπόγεια οἰκοδομήματα, εἰς ἐναπόθεσιν τῶν θησαυρῶν, τῶν πολυτίμων ὅπλων, κτλ. (Παυσ. Β, 16. 5), οἷον σώζεται ὁ ἐν Μηκύναις ἐπὶ μακρὸν ἐσφαλμένως καλούμενος τάφος τοῦ Ἀγαμέμνονος, καὶ ἄλλο αὐτόθι, καὶ ὅμοια ἐν Ἀμύκλαις, καὶ ἐν Ὀρχομενῷ ὁ τοῦ Μινύου (Παυσ. Θ, 36, 3. 38, 2), ὡς καὶ οἱ λεγόμενοι Νουράγοι ἐν Σαρδηνίᾳ. Εἰσὶ δ' οἱ Θησαυροὶ οὗτοι κυκλοτερεῖς, καὶ οἱ τοῖχοι αὐτῶν ἐκ τετραπλεύρων (συννόμων) λίθων ἐξειργασμένοι, κεκαλυμμένων ἔσωθεν ἴσως διὰ χαλκῶν ἐλασμάτων, ὡς ἀποδεικνύουσιν οἱ σωζόμενοι εἰς αὐτοὺς ὀρειχάλκινοι ἧλοι. Ἀπολήγουσι δ' ἄνω εἰς θόλον ἰδιόρρυθμον, συνιστάμενον ἐκ κύκλων βαθμηδὸν μειουμένων πρὸς τὰ ἄνω. Τὸ δ' ἔδαφος ἦν ἐστρωμένον διὰ μίγματος χώματος καὶ ἀσβέστου. Ἡ δὲ θύρα τοῦ ἐν Μυκήναις εἶχεν ἔξωθεν ἡμικίονας, κατὰ μῆκος ἰδιόρρυθμα κοσμήματα ἔχοντας. Καὶ τάφοι δὲ τῶν χρόνων ἐκείνων καὶ μνημονεύονται (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 225.—Παυσ. ΣΤ, 21.—Παυσ. Β. 16), καὶ εὑρέθησαν, ὑπογείως μὲν ἐκτισμένοι, ἀλλ' ἔχοντες χῶμα εἰς λόφον ἐπικεχυμένον, ὡς ἦσαν καὶ οἱ ἐν Φρυγίᾳ καὶ Λυδίᾳ (Ἀθήν. ΙΔ, 625), καὶ οἷος ἦν ὁ ἐν Μυκήναις ἀνευρεθεὶς τοῦ Ἀγαμέμνονος· ἄλλοι δὲ, κατὰ τοὺς αἰγυπτιακοὺς, ὡς σπήλαια εἰς τὰ ὄρη ἀνεσκαμμένοι, καὶ Λαβύρινθοι λεγόμενοι, οἷοι εἰσὶν οἱ παρὰ τῷ Ναυπλίῳ φαινόμενοι (Στρβ. Η, 373). Καὶ ναοὶ δ' ἀναμφιβόλως ὑπῆρχον ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις (Ὁμ. Ἰλ. Β, 549), ἐν μὲν τοῖς παναρχαίοις καιροῖς ἴσως μόνον ἱερά τινα κοῖλα δένδρα (Ἡσίοδ.— Διον. Περγ. Α, 5.— Παυσ, Η, 10), εἶτα πιθανῶς ξύλινοι (Παυσ. Β, 55. 56. 58), δι' ὃ καὶ ἐρείπια αὐτῶν δὲν διετηρήθησαν· ὁ δὲ τῆς Χαλκιοίκου Ἀθηνᾶς ἐν Σπάρτῃ, κτίσμα τοῦ Τυνδάρεω (Παυσ. Γ, 17), εἶχε πιθανῶς τοὺς τοίχους ἐπιχάλκους ὡς οἱ Θησαυροὶ, καὶ ἐκ τούτου τὸ ὄνομα.— Ἀπὸ δὲ τῆς ἐκδωρίσεως τῆς Πελοποννήσου ἤρξατο ἐπικρατῶν εἰς τὴν τοιχοδομίαν ὁ ἰσόδομος ῥυθμὸς, ὁ ἐξ ἴσων παραλληλεπιπέδων, οὗ ὅμως μέχρι τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου, προηγήθη ὁ ψευδισόδομος, καθ' ὃν τινὲς τῶν πλευρῶν τῶν

λίθων, κατ' ἐξαίρεσιν, δὲν εἶναι ὁριζόντιαι ἢ κάθετοι, ὡς ἐν Ἐρετρίᾳ, ἐν Δεκελείᾳ, εἰς τὴν Πνύκα. Διὰ τοιούτων τειχῶν ὑψηλῶν μέχρι 30 πήχεων καὶ πλατέων ὥστε 5 ἅρματα νὰ διέρχωνται ἐπ' αὐτῶν κατὰ μέτωπον, ἐξ ὀρθογωνίων (ἐγγωνίων) δὲ λίθων, σιδήρῳ καὶ μολύβδῳ δεδεμένων (Θουκ. Α, 93) ὠχυροῦντο τὰ φρούρια. — Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους ἀνεπτύχθη ἡ νεωδομία, καὶ τοὺς ξυλίνους ναοὺς διεδέχθησαν λίθινοι, συνήθως πρόστυλοι, ἤτοι ἔχοντες ἀριθμόν τινα κιόνων 4, 6 ἢ 8 πρὸς τῆς εἰσόδου, ἢ ἀμφιπρόστυλοι, ἔχοντες ἄλλους τόσους καὶ εἰς τὴν ἀντιπέραν πλευράν, ἢ περίπτεροι, κίονας ἔχοντες περὶ πᾶσαν τὴν οἰκοδομήν, διότι πτερὸν ἐλέγετο ἡ σειρὰ κιόνων πρὸ πλευρᾶς οἰκοδομήματος. Ἐν παραστᾶσι δ' ἐλέγοντο οἱ μικροὶ οἱ μόνον δύο κίονας ἔχοντες πρὸ τῆς εἰσόδου. Ἦσαν δ' οἱ κίονες τοῦ ἐκ τῆς ἐποχῆς κληθέντος δωρίου ῥυθ-

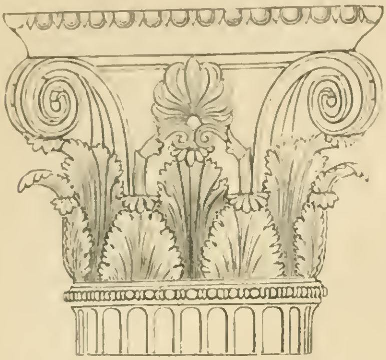

μοῦ ἁπλῶς κατὰ τὸ ξύλινον πρότυπον, βαθμηδὸν δὲ κοσμηθέντες κατὰ τὸν ἰωνικὸν καὶ ἔτι μᾶλλον κατὰ τὸν κορινθιακὸν ῥυθμὸν (ἴδ. κίων). Καὶ εὔστυλοι μὲν ἐλέγοντο οἱ ναοὶ ὧν οἱ κίονες ἀπεῖχον ἀπ' ἀλλήλων κατὰ 2 ½ ἡμιδιαμέτρους των, πυκνόστυλοι, ὧν κατὰ 1 ½, διάστυλοι, ὧν κατὰ 3, καὶ ἀραιόστυλοι ὧν κατὰ 4. Εἰς δὲ τὰ κιονόκρανα, τὰς κεφαλὰς τῶν κιόνων, ἐπεκάθητο τὸ ἐπιστύλιον, καὶ ὑπὲρ αὐτὸ ἡ ζώνη ἢ τὸ διάζωμα, ἔνθα ἐμφαίνονται διὰ τῶν τριγλύφων τὰ ἄκρα τῶν ἐγκαρσίων δοκῶν τῆς ὀροφῆς, τὰ δὲ μεταξὺ αὐτῶν διαστήματα κοσμοῦσιν αἱ μετόπαι, συνήθως ἐπίγλυφοι. Ἐπὶ τοῦ τοίχου δὲ τοῦ ναοῦ, ἀντιστοιχοῦσα εἰς τὴν ἐπὶ τῶν κιόνων ζώνην, ἐπικρατεῖ εἰς τοὺς πλουσιωτέρους ναοὺς ἡ ὑπὸ σειρᾶς γλυφῶν κοσμουμένη ζωοφόρος (ἴδ. Θριγκός). Διῃρεῖτο δ' ὁ ναὸς εἰς τὸν πρόναον, τὸ μέρος τὸ πρὸ τῆς εἰσόδου, καὶ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν πρὸ αὐτῆς κιόνων, ὧν εἰς τοὺς μεγάλους ναοὺς ἦν καὶ δευτέρα σειρά· ὀπισθόδομος δ' ἐλέγετο τὸ αὐτὸ μέρος τῆς ὀπισθίας πλευρᾶς, καὶ ἦν πολλάκις οὗτος εἰς τὰ ὀπίσθια τοῦ ναοῦ ἀποτετμημένον ὑπόστεγον δωμάτιον, ἔνθα ἐφυλάττοντο τὰ ἱερὰ σκεύη καὶ τὰ κοσμήματα τοῦ ναοῦ. Τὸ δ' ἐπίλοιπον, ὁ κυρίως ναὸς, ὁ περιέχων καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς θεότητος, ἐλέγετο σηκὸς, ὢν πολλάκις ὕπαιθρος, καὶ εἰς τοὺς μεγάλους ναοὺς, ὡς εἰς τὸν Παρθενῶνα, ἔχων ἐσωτερικὴν στοὰν πέριξ διώροφον. Τὰ ἐστεγασμένα μέρη εἶχον εἰς μίμησιν τῶν ξυλίνων ὀροφῶν, τὰ τετράγωνα διὰ γλυφῶν καὶ γραφῶν κεκοσμημένα φατνώματα. — Μετὰ τὸν δώριον δὲ καὶ ἐξ αὐτοῦ

ἀνεπτύχθησαν ὁ ποικιλώτερος Ἰώνιος, καὶ

ὁ πλούσιος Κορίνθιος *ῥυθμός* (ἴδ.). Τὰ χαρακτηριστικώτερα τῶν σωζομένων ἀρχαίων οἰκοδομημάτων εἰσὶ τὰ κατὰ τὴν Ἀκρόπολιν

τῶν Ἀθηνῶν *Προπύλαια*, ὁ *Παρθενών*, τὸ *Ἐρέχθειον*· ἐν τῇ κάτω πόλει τὸ *Θησεῖον*· ἐν Πελοποννήσῳ δὲ ὁ ναὸς τῆς Φυγαλείας (ἴδ.)· ὁ ἐν Σουνίῳ καὶ ὁ ἐν Αἰγίνῃ (ἴδ.) ναὸς τῆς *Ἀθηνᾶς*, ἀμφότεροι Δώριοι. Θέατρον ἐκτίσθη κατ' ἀρχὰς ὑπὸ Θέσπιδος ξύλινον, *τὰ ἰκρία* (Σουίδ.), καὶ λίθινα ἤρχισαν κτιζόμενα τῷ 494 π. Χ. Ἐπὶ τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνων ἐκτίζοντο αἱ πόλεις πολὺ μεγαλοπρεπέστερον καὶ ἐρρυμοτομοῦντο πολὺ σκοπιμώτερον ἢ πρίν. ὧν παράδειγμα παρέχουσιν ἡ ὑπὸ τοῦ *Δεινοκράτους* σχεδιασθεῖσα Ἀλεξάνδρεια καὶ ἡ Ἀντιόχεια. Ἤρξατο δὲ τότε καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα διαδιδομένη καὶ ἐπικρατοῦσα ἡ ἀσιατικὴ ἧττον φιλόκαλος ἢ ἐπιδεικτικὴ πολυτέλεια, καὶ ταύτην τὴν τάσιν παρηκολούθησαν εἰς τὴν τέχνην ἐν γένει οἱ Ῥωμαῖοι, τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὴν καθαρότητα τῆς τέχνης ἀδυνατοῦντες νὰ αἰσθανθῶσι καὶ νὰ ἐφαρμόσωσιν. Ἐπ' αὐτῶν οἱ ῥυθμοὶ συνανεμίγησαν, παρεισφρησάντων προσέτι καὶ ξένων στοιχείων· καὶ μέγιστα μὲν καὶ πολυτελέστατα ἀνηγείροντο οἰκοδομήματα, ἀλλὰ κατ' ὀλίγον ἥ τε εὐγένεια τοῦ ῥυθμοῦ καὶ τῆς ὕλης ἡ στερεότης ἐξέλιπον, ὥστε ἀντὶ τοῦ μαρμάρου πολλάκις ἤδη τὰς ὀπτὰς πλίνθους μετεχειρίζοντο.

Ἀρχύτας, ἐκ Τάραντος, διάσημος πολιτικὸς ἀνήρ, καί, παρ' αὐτὸν τὸν νόμον, ἑπτάκις στρατηγὸς αἱρεθείς, καὶ κατὰ τοῦ τυράννου Διονυσίου τὸν Πλάτωνα προστατεύσας. Ἦν δὲ καὶ φιλόσοφος Πυθαγόρειος, καὶ μαθηματικὸς ἔξοχος, εὑρὼν τὸν διπλασιασμὸν τοῦ κύβου, κατασκευάσας αὐτομάτως πετῶσαν περιστεράν. Ἐνομίζετο δ' ὅτι ἀπέθανε περὶ τὸ 365 π. Χ. ἐν ναυαγίῳ. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ μόνον μικρὰ ἀποσπάσματα σώζονται, καὶ ταῦτα ἀμφιβαλλόμενα (Διογ. Λαέρτ. — Cic. de Or. III.— Hor. Od. I, 28).

Ἄρχων. Ἐν Ἀθήναις, μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς βασιλείας ἐπὶ Κόδρου, ἐγκατέστη εἰς *ἄρχων* ἰσόβιος ἐκ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, τῆς τῶν Μεδοντιδῶν· μετὰ δέκα δὲ τοιούτους ἄρχοντας,ὧν ἔσχατος ἦν ὁ Ἀλκμαίων, ἡ ἀρχὴ ἔγινε τῷ 752 π. Χ. δεκαετής, μείνασα πάντοτε εἰς τοὺς Μεδοντίδας. Τῷ δὲ 714, μετὰ τέσσαρας τοιούτους ἄρχοντας, ἡ ἀρχὴ ἀπέβη αἱρετὴ ἐκ πάντων τῶν εὐπατριδῶν, καὶ μετ' ἄλλους τρεῖς μονοετής, καὶ ἀντὶ ἑνὸς ἄρχοντος ἐγκατέστησαν *ἐννέα*· Ἀπὸ Κλεισθένους δὲ (508), ἀντὶ διὰ χειροτονίας, ἡ ἐκλογὴ αὐτῶν ἐγίνετο διὰ κληρώσεως· ὁ δ' Ἀριστείδης τέλος ἐνομοθέτησε νὰ λαμβάνωνται οἱ ἄρχοντες οὐχὶ ἐκ μόνων τῶν εὐπατριδῶν, ἀλλ' ἐκ πάντων τῶν Ἀθηναίων, καὶ αὐτῆς τῆς κατωτέρας τάξεως. Ἐκ τῶν *ἐννέα ἀρχόντων* ὁ εἷς ὠνομάζετο *ἐπώνυμος*, διότι τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνεγράφετο εἰς τὰ ψηφίσματα, καὶ εἶχε τὴν ἐπιμέλειαν τῶν οἰκογενειακῶν σχέσεων· ὁ ἕτερος διετήρει τὴν ἐπίκλησιν τοῦ *βασιλέως* καὶ συγχρόνως τὰ θρησκευτικὰ καθήκοντα τοῦ ἀρχαίου ὑπερτάτου ἄρχοντος· ἄλλος ἐκαλεῖτο *πολέμαρχος* καὶ ἐπεμελεῖτο τῶν στρατιωτικῶν ὑποθέσεων κατά τε ξηρὰν καὶ θάλασσαν, καὶ οἱ ἄλλοι ἕξ, *θεσμοθέται* λεγόμενοι, εἶχον πάσας τὰς λοιπὰς διοικητικὰς ὑποθέσεις ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν των· καὶ προσέτι πάντες εἶχον τὸ καθῆκον τοῦ νὰ προΐστανται τῶν δικαστηρίων εἰς ἃ εἰσήγοντο αἱ εἰς τὰ καθήκοντα ἑκάστου ὑπαγόμεναι δίκαι. Χρῆσις τῆς

λέξεως ἄ ρ χ ω ν γίνεται καὶ γενικωτέρα πολλάκις παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, δηλοῦσα πᾶσαν οἵαν δήποτε ἀρχήν.

’Ασάμινθος, λεκάνη ἢ σκάφη τῶν λουομένων. Ἴδ. Βαλανεῖον.

Ἄσανδρος, 1) υἱὸς τοῦ Φιλώτα, στρατηγὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου, διοικητὴς τῆς Καρίας, συμμαχήσας μετ’ Ἀντιγόνου, εἶτα πολεμήσας κατ’ αὐτοῦ καὶ ὑποταγεὶς (313 π. Χ.) (Ἀρρ. Α, 17, 7. Δ, 7, 2. —Διόδ. ΙΘ, 62, 78, 76).—2) Στρατηγὸς Φαρνάκου Β', βασιλέως τοῦ Βοσπόρου, ὃν ἐφόνευσε καὶ διεδέχθη, ἀλλ’ ἐξεθρονίσθη ὑπὸ Καίσαρος, καὶ εἶτα πάλιν ἀποκατέστη ὑπὸ Αὐγούστου (Δ. Κάσσ. ΜΒ, 47).

’Ασάρωτον, ψηφιδωτὸν παριστῶν ἔδαφος ἀσάρωτον μεθ’ ἑστίασιν. Τοιαῦτα ὡραῖα κατεσκεύαζεν ὁ ἐκ Περγάμου Σῶσος.

Ἄσβολος, εἷς τῶν Κενταύρων οἵτινες ἐπολέμησαν τοὺς Λαπίθας εἰς τοῦ Πειριθόου τὸν γάμον, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους.

’Ασία, ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ Προμηθέως, καθ’ ἣν ὠνομάσθη καὶ τὸ μέρος τῆς γῆς. Τούτου κατ’ ἀρχὰς ἦν εἰς τοὺς Ἕλληνας μόνον τὸ δυτικὸν πέρας γνωστόν, τὸ καὶ δεχθὲν τὰς ἀποικίας αὐτῶν· εἶτα δὲ διὰ τῶν πολιτικῶν καὶ πολεμικῶν σχέσεων ἐγνώσθη καὶ ἡ λοιπὴ Ἀσία· ἀλλὰ πρὸς μεσημβρίαν μὲν ὑπετίθετο πολὺ περισσότερον, πρὸς βορᾶν δὲ καὶ ἀνατολὰς πολὺ ὀλιγώτερον ἐκτεινομένη ἀφ’ ὅ,τι μετέπειτα ἀπεδείχθη. Τὰ πρὸς τὴν Εὐρώπην ὅρια αὐτῆς ἦσαν τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ὁ Ἑλλήσποντος, ἡ Προποντίς, ὁ θρακικὸς Βόσπορος, ὁ Εὔξεινος πόντος, ἡ Μαιῶτις λίμνη καὶ ὁ ποταμὸς Τάναϊς (Δόν). Κατ’ ἀρχὰς διὰ τοὺς Ἕλληνας διήρει ὁ ποταμὸς τῆς Λυδίας Ἅλυς τὴν χώραν εἰς τὰ ἐκτὸς καὶ ἐντὸς τοῦ Ἅλυος, ἢ τὰ ἄνω Ἀσίας καὶ τὰ κάτω Ἀσίας, τὴν μετὰ ταῦτα, ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τοῦ τετάρτου αἰῶνος μ. Χ. Μικρὰν Ἀσίαν κληθεῖσαν. Ἄλλη δὲ διαίρεσις αὐτῆς ἦν ἡ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ ὄρους Ταύρου.

Ἄσιλλα, δοκὸς χρησιμεύουσα εἰς ἀχθοφορίαν, ἐν τῷ μέσῳ κυρτή, ὡς τὸ ἄνω ἐκ

τῶν σχημάτων, κατὰ πρωτότυπον ἐκ τοῦ Βρετ. Μουσείου, καὶ εἰς τὰ ἄκρα ἔχουσα λωρία διὰ τὰ βάρη (ὡς τὸ ἀριστερὸν μεῖζον σχῆμα πρὸς ἀκριβεστέραν παράστασιν), καὶ φερομένη ἐπὶ ἑνὸς τῶν ὤμων (Ἀριστ. Βάτρ. 8), ὡς ἡ ἐκ πηλίνου ἀγγείου ἐν τῷ μέσῳ εἰκών.

’Ασίνη, 1) πόλις τῆς Λακωνικῆς (Θουκ. Δ, 54. — Ξεν. Ἑλλ. Ζ, 1, 25), — 2) Π. δρυοπικὴ εἰς τὸν ἀργολικὸν κόλπον (Ὁμ. Ἰλ. Β, 560), ὑπὸ τῶν Ἀργείων καταστραφεῖσα.—3) Π. ἐν Μεσσηνίᾳ, ἡ ἔπειτα Κορώνη (Ἡρδ. Η, 73. — Θουκ. Δ, 13. — Στρβ. Η, 359).

Ἄσιος, ἴδ. Ἐλεγεῖα.

’Ασκάλαφος, 1) υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἀστυόχης, βασιλεὺς τοῦ Ὀρχομενοῦ, Ἀργοναύτης, μνηστὴρ τῆς Ἑλένης, φονεύεται πρὸ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 511, Ν. 518), ἤ, καὶ κατ’ ἄλλους, κυριεύει τὴν ἐν τῷ Πόντῳ νῆσον Ἀρετιάδα.—2) Υἱὸς τοῦ Ἀχέροντος, καταμηνύσας τὴν Περσεφόνην ὡς φαγοῦσαν τὸ μῆλον τῆς ῥοιᾶς, δι’ ὃ καὶ ὑπ’ αὐτῆς ἢ ὑπὸ τῆς Δήμητρος μετεμορφώθη εἰς ἀσκάλαφον (γλαῦκα) (Ov. Met. V, 538).

’Ασκάλων, πόλις ἐν Παλαιστίνῃ παραθαλασσία, μετ’ ἀρχαιοτάτου ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης. Ἴδ. Ἀξίοχος (Στρβ. ΙΣΤ, 759).

’Ασκανία, 1) χώρα καὶ πόλις ἐν Βιθυνίᾳ, παρὰ τῇ Ἀσκανίᾳ λίμνῃ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 863. Ο, 793). — 2) Λίμνη ἁλμυρὰ ἐν Φρυγίᾳ πρὸς τῇ Πισιδίᾳ (Ἡρδ. Ζ, 30. — Ἀρρ. Α, 29, 1).

'Ασκαύλης, ὁ παίζων αὐλὸν, ὅστις ἐφυσᾶτο δι' ἀσκοῦ (χάϊδαν) (Mart. Ep. X, 3, 8).

'Ασκληπιάδης, ἴδ. 'Ανθολογία.

'Ασκληπιόδοτος, γράψας τακτικὰ κεφάλαια, ἔργον ἐπιπόλαιον περὶ τῆς τακτικῆς παρὰ τοῖς Μακεδόσι.

'Ασκληπιὸς, ὁ θεὸς τῆς ἰατρικῆς, υἱὸς τοῦ παιᾶνος (θεραπευτοῦ) 'Απόλλωνος καὶ τῆς Κορωνίδος, θυγατρὸς τοῦ Φλεγύου, βασιλέως τῶν Λαπιθῶν, ἣν φονεύσας ὁ 'Απόλλων ἐκ ζηλοτυπίας, παρέδωκε τὸ βρέφος εἰς τὸν Χείρωνα, διδάξαντα αὐτῷ διαφόρους τέχνας καὶ τὴν ἰατρικὴν ('Ησίοδ. Πίνδ.). Κατ' ἄλλους ἐγεννήθη ἐν 'Επιδαύρῳ, ἢ ἐν Μεσσηνίᾳ, ἐκ μητρὸς 'Αρσινόης. 'Επειδὴ δ' οὐ μόνον ἐθεράπευεν ἀσθενεῖς, ἀλλὰ καὶ νεκροὺς ἀνεκάλει εἰς τὴν ζωὴν, ὁ Ζεὺς τὸν ἐκεραύνωσεν ὡς ἀνατρέποντα τοῦ παντὸς τὴν οἰκονομίαν. 'Αντεκδικούμενος δ' ὁ 'Απόλλων, ἐφόνευσε τοὺς Κύκλωπας οἵτινες κατεσκεύασαν τὸν κεραυνὸν, ἀλλὰ διὰ τοῦτο κατεδικάσθη νὰ μείνῃ ἐπί τινα χρόνον ὑπηρετῶν ἐπὶ τῆς γῆς. 'Επὶ 'Ομήρου καὶ Πινδάρου ἦν ὁ 'Ασκληπιὸς ἥρως μόνον καὶ ἄριστος ἰατρός. Μετέπειτα ἐθεωρεῖτο ὡς θεὸς, καὶ εἶχεν ἱερὰ τὸ πλεῖστον εἰς ὑγιεινὰ μέρη, ἐκτὸς τῶν πόλεων, εἰς ἄλση καὶ παρὰ κρήνας ἰαματικάς. Ἕδραι τῆς λατρείας αὐτοῦ ἦσαν κυρίως ἡ 'Επίδαυρος, ἔνθα καὶ πενταετηρικῶς ἐτελοῦντο τὰ 'Ασκληπίεια, ἡ Τρίκκη ἐν Θεσσαλίᾳ, καὶ ἡ Πέργαμος, ἀποβᾶσα τὸ πρώτιστον κέντρον αὐτῆς. Εἰς τοὺς ναοὺς αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐτρέφοντο ὄφεις, ὡς σύμβολα τῆς ἀνακτήσεως νέου βίου, κοιμώμενοι πολλάκις οἱ ἀσθενεῖς, ἔβλεπον κατ' ὄναρ τὰ μέσα τῆς θεραπείας των, καὶ οἱ θεραπευθέντες ἀνέθετον πίνακας, οἷοι εὑρέθησαν ἐν 'Επιδαύρῳ, ἐν οἷς ἐνέγραφον τὴν ἀσθένειαν καὶ τὴν ἴασίν των. Ὁ θεὸς παρίστατο ἔχων ὄψιν γλυκεῖαν καὶ προσηνῆ, ὁμοίαν τῇ τοῦ Διὸς, καὶ κρατῶν ῥάβδον περὶ ἣν ὄφις ἑλίσ-

σεται. Ἔθυον δ' εἰς αὐτὸν ἀλέκτορας. Παρ' αὐτῷ δ' ἵστατο πολλάκις παῖς, ὁ Τελεσφόρος, ἢ καὶ 'Ακέσιος καὶ Εὐαμερίων καλούμενος, τὸ ἔμβλημα τῆς ἐπιτυχοῦς θεραπείας. Συνοδεύεται δὲ συνεχέστατα ὑπὸ τῆς θυγατρός του 'Υγιείας, ὑπὸ μορφὴν νεάνιδος, εἰς τὴν ἀριστερὰν συνήθως φιάλην ἐχούσης, ἐξ ἧς πίνει ὄφις. Μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων τέκνων του εἰσὶν ἡ Πανάκεια, καὶ οἱ παρ' 'Ομήρῳ ('Ιλ. Β, 731) ἰατροὶ Μαχάων καὶ Ποδαλείριος. Γυνή του δ' ἦν ἡ 'Ηπιόνη (ἡ ἠπία). Ὄφις ἐξ 'Επιδαύρου, κατὰ χρησμὸν Σιβύλλιον, σταλεὶς εἰς 'Ρώμην ἐπὶ μεγάλου λοιμοῦ, τῷ 291 π. Χ., εἰσήγαγε καὶ ἐκεῖ τὴν λατρείαν τοῦ θεοῦ κληθέντος Aesculapius (Liv. X, 47.—Ov. Met. XV, 622).

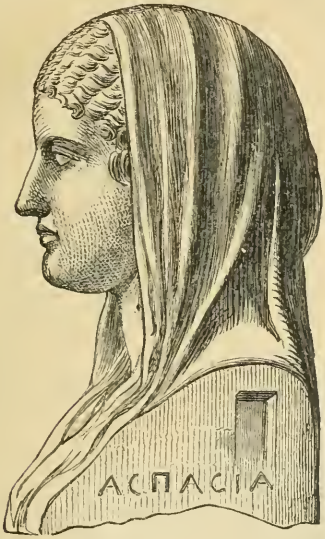
Ἄσκρα, χωρίον ἐν Βοιωτίᾳ, ὑπὸ τὸν 'Ελικῶνα, πατρὶς τοῦ 'Ησιόδου, περιγράφοντος αὐτὸ ὡς μέρος μὴ ὑγιεινὸν (Ἔργ. κ. 'Ημ. 638). Ἦν δὲ εὔφορον εἰς σῖτον καὶ ἀμπέλους (Παυσ. Θ, 29, 1, 38, 4).

'Ασκώλια, (ἀσκωλιάζειν, ἀσκωλιασμὸς), παιδιὰ ἐν 'Αττικῇ κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν τῶν μικρῶν Διονυσίων, ὅτε οἱ χωρικοὶ γυμνόποδες ἐπήδων εἰς ὀλισθηροὺς ἐλαίῳ ἐπικεχρισμένους ἀσκοὺς, κατεσκευασμένους ἐκ τοῦ δέρματος τῶν ἱερείων (Σχλ. 'Αριστφ. Πλοῦτ. 1180. — Πλάτ. Συμπ. σ. 190.—Πολυδ. Θ, 121.—'Ησύχ.).

'Ασκόπηρα, δερματίνη πήρα ἐν ᾗ οἱ πεζοὶ ὁδοιπόροι ἔφερον τὰ ἐφόδιά των, κατ' ἀντίθεσιν τῆς ἱπποπήρας τῶν ἱππέων.

Ἀσπάζεσθαι (Ἀριστ.). Αἱ συνήθεις αὐτοῦ ἐκφράσεις ἦσαν «χαίρειν» (χαῖρε), «ὑγιαίνειν» (παρὰ τοῖς Πυθαγορείοις), «εὖ πράττειν.» Ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Φιλήμονος λέγεται· «Αἰτῶ δ' ὑγίειαν πρῶτον, εἶτ' εὐπραξίαν, τρίτον δὲ χαίρειν, εἶτ' ὀφείλειν μηδενί.»

Ἀσπασία, 1) θυγάτηρ Ἀξιόχου ἐκ Μιλήτου. Χάριτας, παιδείαν καὶ πολιτικὴν κεκτημένη εὐθυκρισίαν, κατέστη ἐν Ἀθήναις τὸ κέντρον τῆς ἀνωτέρας κοινωνίας ἐπὶ Περικλέους. Καὶ ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Πλάτων ἔχαιρον εἰς αὐτῆς τὴν συναναστροφήν· ὁ δὲ Περικλῆς, διαζευχθεὶς τὴν γυναῖκά του, ἐνυμφεύθη αὐτήν. Τοιαύτη δὲ τῇ ἀπεδίδετο ἐπιρ-

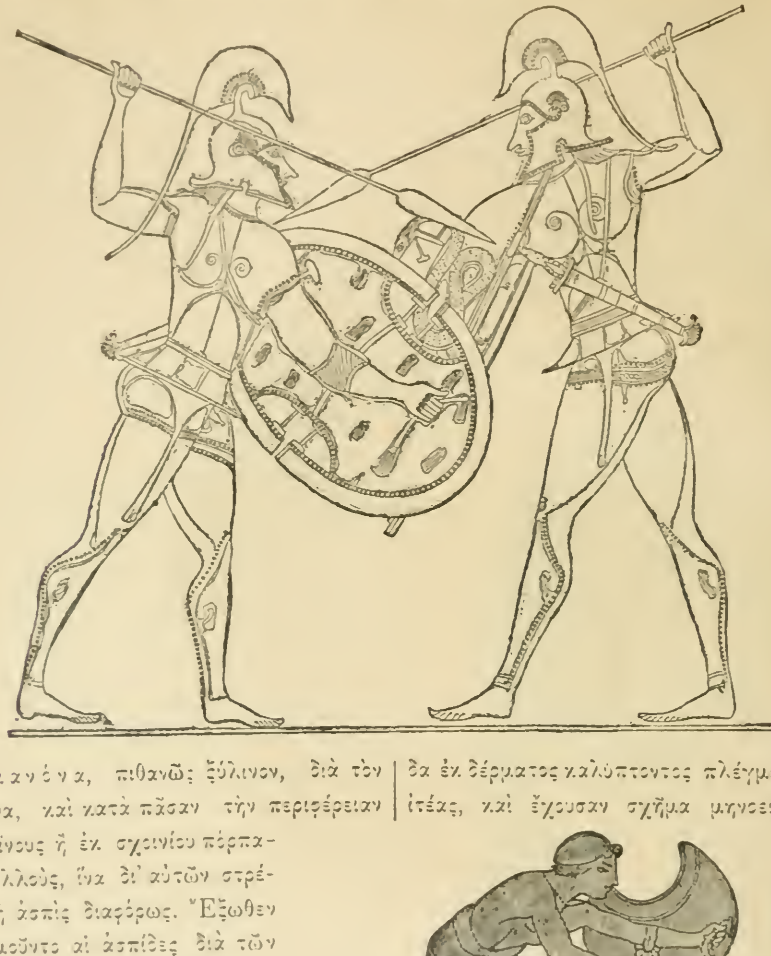

ροή, ὥστε ὁ Ἀριστοφάνης αὐτὴν λέγει προκαλέσασαν τὸν κατὰ τῆς Σάμου πόλεμον, ἕνεκα τῆς πατρίδος της, τῆς Μιλήτου, τὸν κατὰ τῆς Σπάρτης, ἕνεκα τῶν Μεγάρων. Οἱ ἀντίπαλοι τοῦ Περικλέους, μὴ τολμῶντες αὐτὸν νὰ προσβάλωσιν, ἐνεκάλεσαν ἐκείνην ἐπ' ἀσεβείᾳ· ἀλλ' ὁ Περικλῆς ἔσωσεν αὐτὴν δι' εὐγλώττου ὑπερασπίσεως. Μετὰ δὲ τοῦ Περικλέους τὸν θάνατον ἐνυμφεύθη τὸν Λυσικλῆν, ἀφανῆ δημαγωγόν, ὅστις δι' αὐτῆς ἀνεδείχθη.—2) Θυγάτηρ Ἑρμοτίμου ἐκ Φωκαίας, ἐρωμένη Κύρου τοῦ νεωτέρου, ὅστις Μιλτὼ καλουμένην, τὴν μετωνόμασεν Ἀσπασίαν, διὰ τὴν ἀγχίνοιαν καὶ τὴν χάριν της (Πλουτ. Περ. ΚΔ). Μετὰ τούτου τὸν θάνατον (401 π. Χ.), τὴν ἔλαβεν ἐν Κουνάξοις μετὰ τῶν λαφύρων ὁ Ἀρταξέρξης ὁ Μνήμων, ὃν ἐπίσης κατέθελξεν· ἀλλ' ἀπαιτοῦντος αὐτὴν τοῦ υἱοῦ του Δαρείου, τὴν παρεχώρησε μὲν ὁ Ἀρταξέρξης, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὅρῳ νὰ γίνῃ ἱέρεια τῆς Ἀναίτιδος, ἐφ' ᾧ δυσαρεστηθεὶς ὁ υἱὸς, ἐπανέστη καὶ ἐφονεύθη (Πλουτ. Ἀρταξ. ΚΣΤ. — Just. X, 1).

Ἄσπενδος, πόλις τῆς Παμφυλίας, 60 στάδια ἄνω τῶν ἐκβολῶν τοῦ Εὐρυμέδοντος, κτίσμα τῶν Ἀργείων, τοῖς περιοίκοις βαρβάροις ὑποταγεῖσα (Ξεν. Ἀνάβ. Α, Β, 12.—Ἀρρ. Α, 27, 1).

Ἀσπὶς, κατεσκευάζετο κυρίως ἐκ δερμάτων ἀλλεπαλλήλως συνερραμμένων, πολλάκις μέχρις ἑπτὰ, ὧν μόνον ὁ ἔξω κύκλος (ἄντυξ) ἦν ἐκ μετάλλου, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐκ κλάδων ἰτέας συμπεπλεγμένων, ὅτε καὶ ἰτέα ἐλέγετο· ἐπὶ δὲ τῶν ὁμηρικῶν χρόνων αἱ τῶν ἀρχηγῶν ἦσαν ἐνίοτε ἐκ μετάλλου (πάγχαλκοι)· ἀλλ' ὡς βαρεῖαι καὶ δαπανηραὶ ταχέως ἐγκατελείφθησαν. Ἡ ἀρχαιοτάτη ἀσπὶς, ᾠοειδὴς, σάκος λεγομένη, ἐκάλυπτε τὸν στρατιώτην ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μέχρι τῶν ποδῶν (ποδηνεκὴς, ἀμφίβροτος) Εἶχε δ' ἐνίοτε καὶ ἐντομὰς εἰς τὰ δύο πλάγια, διὰ νὰ γίνηται ἐλαφροτέρα, καὶ ἴσως διὰ νὰ βλέπῃ δι' αὐτῶν ἀσφαλῶς ὁ ἀσπιδοφόρος. Ἀλλ' ἐπὶ Ὁμήρου ἤδη εἶχεν ἐπικρατήσει ἡ εἰς τοὺς Ἀργείους ἢ τοὺς Δωριεῖς ἀποδιδομένη στρογγύλη ἀσπὶς (εὔκυκλος, πάντοσ' ἐίση), χωροῦσα μόνον ἀπὸ τοῦ πώγωνος μέχρι τῶν γονάτων, ἐνίοτε δὲ παρατεινομένη διὰ κρεμαμένου δέρματος, (λαισήϊα πτερόεντα). Αἱ ἀρχαιότεραι ἀσπίδες ἐκρέμαντο ἀπὸ τῶν ὤμων διὰ τελαμῶνος, καὶ ὀπίσω εἶχον πόρπακα (Εὐριπ. Ἑλέν. 1396) θηλυκωτῆρα, δι' οὗ ἐκίνει αὐτὰς ἡ ἀριστερὰ χείρ. Ἐβελτίωσαν δ' οἱ Κᾶρες τὸν τρόπον τοῦτον προσθέντες εἰς τὸ κέντρον ὄχανον, δι' οὗ νὰ διέρχηται ὁ βραχίων, καὶ

τὸν πόρπακα εἶχον παρὰ τὸ χεῖλος, διὰ τὴν χεῖρα (Ἡρδ. Α, 171)· ἢ εἶχεν ἡ ἀσπὶς ἐν τῷ

μέσῳ κανόνα, πιθανῶς ξύλινον, διὰ τὸν βραχίονα, καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν περιφέρειαν δερματίνους ἢ ἐκ σχοινίου πόρπακας πολλούς, ἵνα δι' αὐτῶν στρέφηται ἡ ἀσπὶς διαφόρως. Ἔξωθεν δ' ἐκοσμοῦντο αἱ ἀσπίδες διὰ τῶν ἥλων, καὶ εἶχον συνήθως κατὰ τὸ κέντρον, εἰς τὸν ὀμφαλὸν, μετάλλινόν τι κόσμημα, οἰκιακόν τι ἔμβλημα (οἰκεῖα σημεῖα), ἢ, μετὰ τὰ Περσικὰ μάλιστα, γράμμα ἐμφαῖνον τὴν ἐθνότητα, ὡς οἱ Μεσσήνιοι εἶχον Μ, οἱ Λάκωνες Λ, κτλ., ἢ καὶ ἐπιγραφὰς, ὡς ὁ Δημοσθένης εἶχεν Ἀγαθῇ τύχῃ, ὁ ἀρχαῖος Καπανεὺς Πρήσω πόλιν. Μετὰ τὰ Περσικὰ ὅμως, εἰς μὲν τοὺς ὁπλίτας ἀπεδόθη τὸ ἀρχαῖον ᾠοειδὲς σάκος· ἐκ δὲ τοῦ ἐλαφροῦ πεζικοῦ οἱ μὲν γυμνῆται οὐδὲν εἶχον ἀμυντικὸν ὅπλον, οἱ δὲ πελτασταὶ ἔλαδον τὴν θρᾳκικὴν καὶ εἰς τὰς Ἀμαζόνας συνήθως ἀποδιδομένην πέλτην, μικρὰν (0,6μ) ἀσπίδα ἐκ δέρματος καλύπτοντος πλέγμα κλάδων ἰτέας, καὶ ἔχουσαν σχῆμα μηνοειδὲς

'Ασπληδὼν, Βοιωτικὴ πόλις πρὸς τῷ Ὀρχομενῷ, κατοικία τῶν Μινυῶν (Ὁμ. Ἰλ. Β. 510.—Παυσ. Θ, 38, 9).

Ἄσσος, ὡραία πόλις τῆς Μυσίας εἰς τὸν Ἀδραμύττιον κόλπον κατὰ τὴν Ἴδην, πιθανῶς κτίσμα Αἰολέων, σιτοφόρος καὶ πλουσία εἰς λίθους καλουμένους σαρκοφάγους (Στρβ. ΙΕ, 735. ΙΓ, 610).

'Ασταχὸς, 1) Ἴδ. Μελάνιππος.—2)

Λιμὴν καὶ πόλις τῆς Ἀκαρνανίας (ν. Δραγομέστη) (Θουκ. Β, 30, 33.—Στρβ. Ι, 459). — 3) Ἐν Βιθυνίᾳ, Ν. τῆς Νικομηδείας, ἀποικία Μεγαρέων καὶ Ἀθηναίων. Εἶτα Ὀλβία. Κατεστράφη ὑπὸ Λυσιμάχου (Στρβ. ΙΒ, 563. — Π. Μελ. Α, 19, 4).

Ἄσταπος, κλάδος τοῦ Νείλου, δυτικῶς τῆς Μερόης.

Ἀστάρτη, συροφοινικία θεότης, ἐν Τύρῳ ναὸν ἔχουσα, ταὐτιζομένη δ' ἐνίοτε μετὰ τῆς Ἀφροδίτης, ἄλλοτε δὲ Ἀθηναῒς ἢ Σεληναίη λεγομένη.

Ἀστερία, θυγάτηρ τοῦ Τιτᾶνος Κοίου καὶ τῆς Φοίβης, ἀδελφὴ τῆς Λητοῦς. Φεύγουσα τὸν Δία, μετεμορφώθη εἰς ὄρτυγα, καὶ ῥιφθεῖσα εἰς τὴν θάλασσαν, ἔγινε μία τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, ἥτις ἐκλήθη Ἀστερία, Ὀρτυγία, καὶ ἔπειτα Δῆλος (Ἡσίοδ. Θεογ. 109. Ἀπολλδ. Α, 2, 2).

Ἀστερισμοί. Τοὺς ὁρατοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ διήρεσαν οἱ ἀρχαῖοι πρὸς εὐχερεστέραν διάκρισιν κατὰ συστήματα εἰς διάφορα σχήματα ἀνθρώπων, ζώων, ἐργαλείων, ὧν τινα ὀνόματα, ὡς τῶν Πλειάδων, Ὑάδων, τοῦ θηρευτοῦ Ὠρίωνος μετὰ τοῦ κυνὸς αὐτοῦ Σειρίου, τῆς Ἄρκτου, τοῦ Βοώτου ἢ Ἀρκτοφύλακος, ἀπαντῶνται καὶ παρ' Ὁμήρῳ. Μόνου ἀστέρος μνημονεύει καὶ τοῦ Ἑσπέρου (ἴδ. Φωσφόρος). Μεταγενεστέρως ἠριθμοῦντο 48 ἀστερισμοί, ἐξ ὧν 12 ζῴδια ἐν τῷ ζῳδιακῷ, 21 εἰς τὸ βόρειον καὶ 15 εἰς τὸ νότιον ἡμισφαίριον. Τὰ τοῦ ζῳδιακοῦ ἦσαν· ὁ Κριός, ὁ Ταῦρος, ὁ Δίδυμος, ὁ Καρκῖνος, ὁ Λέων, ἡ Παρθένος, ὁ Ζυγός, ὁ Σκορπίος, ὁ Τοξότης, ὁ Αἰγόκερως, ὁ Ὑδροχόος, οἱ Ἰχθῦς. Οἱ βόρειοι ἦσαν ἡ μεγάλη καὶ ἡ μικρὰ Ἄρκτος, ὁ Κηφεύς, ἡ Κασσιέπεια, ἡ Ἀνδρομέδα, ὁ Περσεύς, ὁ Πήγασος, τὸ Ἱππάριον, τὸ Τρίγωνον, ὁ Ἡνίοχος, ὁ Βοώτης, ὁ βόρειος Στέφανος, ὁ Ὀφιοῦχος, ὁ Ὄφις, ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Ἀετός, τὸ Βέλος, ἡ Λύρα, ὁ Κύκνος, ὁ Δελφίν. Οἱ δὲ νότιοι· ὁ Ὠρίων, τὸ Κῆτος, ὁ Ἠριδανός, ὁ Λαγωός, ὁ μέγας καὶ ὁ μικρὸς Κύων, ἡ Ὕδρα, ἡ Φιάλη, ὁ Κόραξ, ὁ Κένταυρος, ὁ Λύκος, ὁ Βωμός, ὁ νότιος Ἰχθύς, ἡ Ἀργώ, ὁ νότιος Στέφανος. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ διαφωνίαι ὡς πρὸς τὸν ἀριθμόν, τὰ ὀνόματα καὶ τὸ σχῆμα αὐτῶν· οἱ δὲ ποιηταὶ ἠθέλησαν μυθολογικὰς νὰ δώσωσιν αὐτοῖς σημασίας. Ἰδοὺ τὰ περὶ αὐτῶν κατ' ἀλφάβητον· Ἀετὸς ἱπτάμενος μετὰ βέλους πρὸς ἀνατολάς, κατὰ τὸ ἀνατολικὸν πέρας τοῦ Γαλαξίου, (Cic. Aret. 372. — Plin XVIII, 27), ὁ ἀετὸς τοῦ Διὸς (Ov. Fast. IV, 196), ἢ ὁ εἰς ὃν ἡ Ἥρα μετεμόρφωσε τὸν Μέροπα, βασιλέα τῆς νήσου Κῶ. — Αἰγόκερως, ἢ Πάν, τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τράγος, τὸ ὀπίσθιον ἰχθύς, καταγόμενος ἐξ Αἰγίπανος, τοῦ συντραφέντος μετὰ τοῦ Διὸς ἐπὶ τῆς Ἴδης, καὶ συμπολεμήσαντος κατὰ τῶν Τιτάνων.—Ἀνδρομέδα, παρθένος ἐκτάδην κειμένη, μετ' ἀναπεπταμένων τῶν βραχιόνων, νοτίως τῆς Κασσιεπείας· (ἴδ. Ἀνδρομέδα). —Ἄρκτος α) ἡ μεγάλη, ἢ καὶ ἅμαξα λεγομένη, μεταμόρφωσις τῆς Καλλιστοῦς ἢ Μεγιστοῦς ἢ Θεμιστοῦς, κόρης τοῦ Κητέως, ἢ τῆς Ἑλένης, κόρης τοῦ Λυκάονος ἢ τοῦ Ὀλενοῦ, ἤδη τῷ Ὁμήρῳ γνωστὴ (Ἰλ. Σ, 187. Ὀδ. Ε, 275)· β) ἡ μικρά, παρὰ τῇ μεγάλῃ, ὡς ἐκείνη ἐπίσης ἐξ ἑπτὰ ἀστέρων συγκειμένη, ὧν ὁ ἀπώτατος, εἰς τὴν οὐράν, ὁ πολικὸς ἀστήρ, ἐλέγετο Κυνόσουρα. Ἔλεγον δὲ ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερε νύμφη, ἴσως τῆς Ἴδης, τροφὸς τοῦ Διός, ὑπ' αὐτοῦ ὡς Ἄρκτος εἰς τοὺς ἀστέρας μετατεθεῖσα, ἢ νύμφη Φοίνισσα, ἐρωμένη τοῦ Διός, ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος εἰς ἄρκτον μεταμορφωθεῖσα, καὶ ὑπ' ἐκείνου μετατεθεῖσα εἰς τὸν οὐρανόν. Ἀμφότεραι δ' ἐκαλοῦντο καὶ Ἅμαξαι, καὶ ἦσαν σπουδαιόταται διὰ τοὺς ναυτιλλομένους, ὡς οὐδέποτε δύουσαι.—Βέλος, τὸ δι' οὗ ὁ Ἡρακλῆς ἐφόνευσε τὸν γύπα τὸν σπαράττοντα τὸν Προμηθέα, ἢ δι' οὗ ὁ Ἀπόλλων κατετόξευσε τοὺς Κύκλωπας. — Βερενίκη, ἡ Πλόκαμος Βερενίκης

Εὐεργέτιδος, παρὰ τῷ Μέσητι. Τὸ ὄνομα ἐδόθη ὑπὸ τοῦ μαθηματικοῦ Κόνωνος, εἰς τιμὴν τῆς ἀδελφῆς καὶ γυναικὸς Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου. Κατ' ἄλλους, κόρη τῆς Ἀριάδνης. — Βοώτης καὶ Ἀρκτοῦρος, Ἀρκτοφύλαξ (φύλαξ τῆς μεγάλης Ἄρκτου) λεγόμενος (Ἡσ. Ἔργακ. Ἡμ. 566). Μεταγενεστέρως ἦν Ἀρκτοφύλαξ ὁ ὅλος ἀστερισμὸς, Ἀρκτοῦρος δὲ ὁ λαμπρότερος αὐτοῦ ἀστήρ. Παρὰ τῇ Μεγάλῃ Ἄρκτῳ ἀνὴρ κρατῶν διὰ τῆς μιᾶς κύνας θηρευτὰς (Ἀστερίωνα καὶ Χαρὰν), ἐν τῇ ἑτέρᾳ ῥόπαλον. Ἔστι δ' ὁ μεταμορφωθεὶς Ἀρκὰς, υἱὸς τῆς Καλλιστοῦς, ἢ ὁ Λυκάων, ἢ ὁ Ἰκάριος, πατὴρ τοῦ Ὠριγένους (Ovid.). — Δελφὶν, παρὰ τῷ Γαλαξίᾳ, ὁ τοῦ Ποσειδῶνος, εὑρόντος τὴν Ἀμφιτρίτην, ἢ εἷς τῶν ὑπὸ τοῦ Διονύσου μεταμορφωθέντων Τυρρηνῶν, ἢ ὁ τοῦ Ἀρίωνος (Ovid.). — Δίδυμοι, ἐν τῷ Ζῳδιακῷ, δύο ἀλλήλους ἐναγκαλιζόμενοι νεανίαι, οἱ Διόσκουροι, ἢ ὁ Ἡρακλῆς καὶ ὁ Ἀπόλλων, ἢ ὁ Τριπτόλεμος καὶ ὁ Ἰασίων. — Δράκων. Ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ Ἡρακλέους. Ἦν ὁ φυλάττων τὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων, ὃν ἐφόνευσεν ὁ Ἡρακλῆς, ἡ Ἥρα δὲ κατέταξεν εἰς τὸν οὐρανόν· ἢ ὁ ὑπὸ τοῦ Κάδμου φονευθεὶς, ἢ ὁ Πύθων. — Ζυγὸς ἢ Χηλὰς, ἐν τῷ ζῳδιακῷ, ὁ τῆς Δίκης, ἢ ὁ τοῦ Μόσχου, ὅστις ἐφεῦρε ζυγὸν καὶ σταθμά. — Ἡνίοχος, ἀνὴρ γονυκλινὴς, ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ χαλινὸν, ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου αἶγα, καὶ παρὰ τῇ ἀριστερᾷ δύο ἐρίφια, κατὰ μέρος ἐν τῷ Γαλαξίᾳ, μεταξὺ Πλειάδων καὶ μεγάλης Ἄρκτου. Ὁ Ἐριχθόνιος (ἴδ. Ἐρεχθεύς), ἢ ὁ Ὀρσίλοχος, ὁ Μυρτίλλος, ὁ Βελλεροφόντης, ὁ Τροχίλος, ἢ ὁ Κίλλας, ἡνίοχος τοῦ Πέλοπος. Ἡ Αἲξ ἦν ἡ Ἀμάλθεια, ἢ ἡ ὁμώνυμος νύμφη, ἥτις καὶ Ὠλενία ἐκαλεῖτο, εἴτε ἐκ τοῦ πατρός της Ὠλένου, εἴτε ἐκ τῆς πατρίδος της, τοῦ Ἀχαϊκοῦ Ὠλενοῦ, εἴτε διότι ἐφέρετο ἐπὶ τῆς ὠλένης. Ἦν δ' ἀστερισμὸς ὄμβριος, διότι ἡ δύσις αὐτοῦ κατὰ τὸ λυκαυγὲς τῆς αὐγῆς συνέπιπτεν ἐπὶ τῆς τρικυμιώδους ἐποχῆς τοῦ ἔτους. — Ἡρακλῆς, ἀνὴρ ἐν γόνασιν, ἔχων τεταμένας τὰς χεῖρας, καὶ ἐν τῇ μὲν ῥόπαλον, ἐν τῇ δὲ λεοντῆν· μεταξὺ Στεφάνου, Ὄφεως, Ὀφιούχου, Λύρας καὶ Δράκοντος. Κατ' ἄλλους ὁ Κητεὺς, υἱὸς Λυκάονος, ἢ ὁ Θησεὺς, Θάμυρις, Ὀρφεὺς, Ἰξίων, ἢ Προμηθεύς. — Ἰχθύες, δύο συνδεδεμένοι, ἐκ τῶν ζῳδίων προκύψαντες, εἰς μνήμην τοῦ ὅτι ἡ Ἀφροδίτη καὶ ὁ Ἔρως, διωκόμενοί ποτε ὑπὸ τοῦ Τυφῶνος, ἐπήδησαν εἰς τὸν Εὐφράτην. Ὁ νότιος ἰχθὺς, ὑπὸ τὸν Ὑδροχόον καὶ Αἰγόκερων, ἐτάχθη μετὰ τῶν ἀστέρων καὶ διότι ἔσωσε τῶν κυμάτων τὴν Ἶσιν ἢ τὴν Δερκετών. — Ἵππος (ἢ Πήγασος), βορείως τοῦ Ὑδροχόου καὶ τῶν Ἰχθύων· ἵππου προτομή. Ἐκλαμβάνεται καὶ ὡς Μελανίππη ἡ τοῦ Χείρωνος. — Καρκῖνος, ζῴδιον, ὁ προσβαλὼν τὸν Ἡρακλέα ὅτε ἐφόνευσε τὴν Λερναίαν Ὕδραν, καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τῆς Ἥρας ἐτάχθη εἰς τοὺς ἀστέρας. Εἰς τὸ ζῴδιον τοῦτο περιλαμβάνονται καὶ οἱ Ὄνοι καὶ Φάτνη. — Κασσιέπεια, γυνὴ καθημένη ἐν τῷ Γαλαξίᾳ, μεταξὺ Κηφέως καὶ Ἀνδρομέδας. — Κένταυρος, νοτ. ὁ Χείρων ἢ ὁ Φόλος. — Κῆτος, νοτίως ὑπὸ τὸν Κριὸν, θαλάσσιον τέρας, ἔχον πόδας ἔμπρὸς καὶ οὐρὰν ἰχθύος, τὸ πεμφθὲν κατὰ τῆς Ἀνδρομέδης. — Κριὸς, ὁ τοῦ Φρίξου. Ζῴδιον. — Κύκνος ἢ Ὄρνις, πετῶν ἐν τῷ Γαλαξίᾳ, ὁ Ζεὺς μεταμορφωθεὶς ὅτε προσῆλθεν εἰς τὴν Λήδαν ἢ τὴν Νέμεσιν· ἢ ὁ Ὀρφεὺς, μετὰ θάνατον εἰς κύκνον μεταμορφωθείς. — Κύλλαρος, ἵππου προτομή, μεταξὺ Ἵππου καὶ Δελφῖνος. — Κύων, Σείριος, Ἀστροκύων (Ὁμ. Ἰλ. Χ,29), κύων ὀκλάζων, Ἀνατ. ὑπὸ τὸν Ὠρίωνα. Ὁ φύλαξ τῆς Εὐρώπης, δοθεὶς ὑπὸ τοῦ Μίνωος ἢ τῆς Ἀρτέμιδος εἰς τὴν Πρόκριν, καὶ ὑπὸ ταύτης τῷ Κεφάλῳ, ὑπὸ τοῦ Διὸς δ' εἰς τοὺς ἀστέρας ταχθείς· ἢ ὁ κύων τοῦ Ὠρίωνος, ἢ ἡ Μαῖρα, κύων τοῦ Ἰκαρίου. Ὁ Σείριος, ὁ λαμπρότατος τῶν ἀστέρων, φέρει, ὅτε τὴν

αὐγὴν ἀνατέλλῃ, τὰς θερμοτάτας ἡμέρας, τὰ κ υ ν ι κ ὰ κ α ύ μ α τ α. Πρὸς ἀποφυγὴν ἐπιβλαβῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν ὑπῆρχον πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἱλαστήριοι τελεταὶ (ἴδ. Λ ί ν ο ς, Ἀ κ τ α ί ω ν).—Λ έ ω ν, ἐν τῷ ζῳδιακῷ· ὁ τῆς Νεμέας, εἰς τοὺς ἀστέρας ταχθεὶς ὑπὸ τοῦ Διός. — Ὀ φ ι ο ῦ χ ο ς ἀνὴρ ὄρθιος, τὸν ἕνα πόδα ἔχων μεταξὺ Τοξότου καὶ Σκορπίου, διὰ τοῦ ἑτέρου τοῦτον πατῶν καὶ κρατῶν ὄφιν κείμενον μεταξὺ τῶν ποδῶν του, Ν. τοῦ Ἡρακλέους, Α. τοῦ ζυγοῦ, Δ. τοῦ Ἀετοῦ, Β. τοῦ Σκορπίου. Ἐκλαμβάνεται ὡς ὁ Ἀσκληπιὸς, κεραυνωθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ μετατεθεὶς εἰς τοὺς ἀστέρας ἢ ὡς Καρνάβων, ὁ βασιλεὺς τῶν Γετῶν, τιμωρηθεὶς ὑπὸ τῆς Δήμητρος διότι ἐχθρικῶς προσηνέχθη πρὸς τὸν Τριπτόλεμον, ἢ ὡς ὁ Ἡρακλῆς, φονεύσας ἐπικίνδυνον ὄφιν παρὰ τῷ ποταμῷ τῆς Βιθυνίας Σαγγαρίῳ, ἢ ὡς Τριόπας, ὁ Θεσσαλὸς βασιλεὺς, ὁ καταστρέψας ναὸν τῆς Δήμητρος, ἢ ὡς ὁ Φόρβας, τὴν Ῥόδον ἀπὸ ὄφεως ἀπαλλάξας, κτλ. Διὸ καὶ προσεπεκαλεῖτο Ἀ σ κ λ η π ι ὸ ς, Κ α ρ ν ά β ω ν, Ἡ ρ α κ λ ῆ ς, Τ ρ ι ό π α ς, Φ ό ρ β α ς, Κ ά δ μ ο ς, Ἰ ά σ ω ν, Λ α ο κ ό ω ν, κτλ.—Π α ρ θ έ ν ο ς, πτερωτή. Ζῴδιον. Ἡ Δίκη, ἢ Ἀστραία, ἢ Δημήτηρ σταχυοφόρος, ἢ Ἶσις, Τύχη, κτλ. — Περσεὺς κεφαλὴν Μεδούσης ἔχων εἰς τὴν μίαν χεῖρα καὶ ἅρπην (δρέπανον) εἰς τὴν ἄλλην. Ἐν τῷ Γαλαξίᾳ, μεταξὺ Ἀνδρομέδης καὶ Ἡνιόχου. — Π ρ ο κ ύ ω ν, τρέχων κύων, Ν. παρὰ τοῖς Διδύμοις. Τὰ τοῦ κυνὸς ἀπεδόθησαν καὶ αὐτῷ.—Σ κ ο ρ π ί ο ς, ζῴδιον· ὁ ἐν Χίῳ τὸν Ὠρίωνα φονεύσας.—Σ τ έ φ α ν ο ς, ὁ β ό ρ ε ι ο ς, Α. τοῦ Βοώτου. Ὁ τῆς Ἀριάδνης, εἰς τοὺς ἀστέρας μετατεθεὶς ὑπὸ τοῦ Διονύσου. Ὁ ν ό τ ι ο ς, πρὸς τῷ ποδὶ τοῦ Τοξότου, στέφανος αὐτοῦ, ἢ τροχὸς τοῦ Ἰξίωνος. — Τ α ῦ ρ ο ς, ζῴδιον· ταύρου προτομὴ, τοῦ τῆς Εὐρώπης, ἢ τῆς Ἰοῦς, ἢ ὁ ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος τῷ Μίνῳ δωρηθείς. Ἐπὶ τοῦ νώτου ἔχει τὰς Πλειάδας, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τὰς Ὑάδας. — Τ ο ξ ό τ η ς, ζῴδιον· Κένταυρος (ὁ Χείρων ἢ Κρότος) τείνων τὸ τόξον.—Ὕ δ ρ α, μέγας ὄφις, οὗ ἡ κεφαλὴ Ἀν. ἔνθα ὁ Προκύων, ὑπὲρ τὸν Ἰσημερινόν.—Ὑ δ ρ ο χ ό ο ς, ζῴδιον· μεταξὺ Αἰγόκερω καὶ Ἰχθύων, ἀνὴρ γονυπετὴς κενῶν ὑδροχόην, ὁ Γανυμήδης, ἢ ὁ Δευκαλίων ἐπὶ τοῦ κατακλυσμοῦ, ἢ ὁ Κέκροψ, ἐφ' οὗ εἰς τὰς θυσίας οὐχὶ οἶνον ἀλλ' ὕδωρ μετεχειρίζοντο. Ἴσως ὅμως ἐμφαίνων τοὺς βροχεροὺς μῆνας.—Ὠ ρ ί ω ν, ἀνὴρ ῥωμαλέος, περιεζωσμένος, ξίφος ἔχων, ῥόπαλον καὶ λεοντῆν· πρὸς τοῖς Διδύμοις. — Ὁ Γ α λ α ξ ί α ς κύκλος, καὶ Γ ά λ α, π ο λ ι ὸ ν γ ά λ α λεγόμενος, ὁ τὸν Ἰσημερινὸν, τὴν Ἐκλειπτικὴν καὶ πολλοὺς ἀστερισμοὺς διατέμνων, προῆλθεν ἐκ τοῦ ἐκχυθέντος γάλακτος τῆς Ἥρας, ὅτε ἀπέκρουσε τὸν Ἡρακλῆν, ὃν ὁ Ἑρμῆς τῇ ἔφερε βρέφος, ἵνα τὸν θηλάσῃ. Ὁ Θεόφραστος ἐξελάμβανεν αὐτὸν ὡς ἁρμογὴν τῶν δύο ἡμίσεων τοῦ οὐρανοῦ, ὁ Ποσειδώνιος ὡς ἐκροὴν τῆς οὐρανίας θερμότητος· ὁ δὲ Δημόκριτος διεῖδεν ἐν αὐτῷ πληθὺν συνεσωρευμένων ἀστέρων· ὁ δὲ Διόδωρος λέγει αὐτὸν πῦρ στερεὸν καὶ πυκνόν.

Ἀστερίων, ἴδ. Ε ὐ ρ ώ π η καὶ Μ ί ν ω ς.

Ἀστερόπη, ἴδ. Α ἴ σ α κ ο ς.

Ἀστράβακος, ἀρχαῖος ἥρως ἐν Σπάρτῃ, ἐκ τοῦ γένους τῶν Ἀγιδῶν (Ἡρδ. ΣΤ, 69).

Ἀστράγαλοι, 1) εἴτε φυσικοὶ εἴτε μετάλλινοι, ἐξ ἐλέφαντος, ὑέλου, κτλ. ἐχρη-

σίμευον εἰς παίγνιον (Παυσ. Α, 30) καὶ τὸ κέρδος ἐξηρτᾶτο ἐκ τῆς θέσεως ἣν ἐλάμβανον ὅτε, ἀναρριπτόμενοι ἔπιπτον ἢ κατὰ γῆς ἢ ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἀστραγαλίζοντος, ἰδίως εἰς τὸ ὀπισθέναρ, ἤ, ἂν εἶχον ἀριθμοὺς ἐπιγεγραμμένους, ὅτε καὶ ἐρρίπτοντο ἢ διὰ τῆς

χειρὸς, ἢ διὰ χωνίου καλουμένου πύργος ἢ κηθὶς, τὸ παίγνιον συνίστατο εἰς τῶν ἀριθμῶν τὸν συνδυασμόν. Οὗτοι, κατ' ἀρχαίας περιγραφὰς ἦσαν 4, εἰς τὰς 4 ἐπιφανείας τοῦ ἀστραγάλου ἐπιγεγραμμένοι, ἤτοι 1) εἷς, μονὰς, ἴση, οἴνη, κύων ἢ χῖος, καλούμενος· 2) τριάς· 3) τετράς· 4) ἑξὰς, ἑξίτης, ἢ κῷος. Ὁ ῥίψας (εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν) τέσσαρες μονάδας ἐνικᾶτο· ὁ δ' ἀνώτατος βόλος, ὁ λεγόμενος τῆς Ἀφροδίτης, ἦν ὁ τοῦ ῥίψαντος τέσσαρας διαφόρους ἀριθμούς. Ἄλλος τρόπος τοῦ συνδυάζειν ἦν τὸ να προστίθενται οἱ ἀριθμοὶ καὶ νὰ νικᾷ ὁ μείζων. Ἐκαλεῖτο δ' οὗτος πλειστοβολίνδα (Πολυδ. Ζ. 206. Θ. 95.110.117). — 2) Ἀ.

Λέσβιος, κόσμημα ἀρχιτεκτονικὸν τῶν κιονοκράνων ἀνῆκον εἰς τὸν Ἰωνικὸν ῥυθμόν.

Ἀστρονομία, ἐλέγετο κατ' ἀρχὰς ἀστρολογία, ἥτις λέξις ἔμεινεν ἔπειτα δηλοῦσα τὴν διὰ τῶν ἀστέρων μαντικήν. Αἱ πρῶται ἀστρονομικαὶ παρατηρήσεις ἐγένοντο ὑπὸ τῶν Χαλδαίων καὶ ἄλλων Ἀσιανῶν, ἕνεκα τῆς αἰθριότητος τοῦ οὐρανοῦ των· ταύτας δὲ διεδέχθησαν καὶ ἐξηκολούθησαν οἱ Αἰγύπτιοι, οἵτινες πρῶτοι διῄρεσαν τὸ ἔτος εἰς 365 ἡμέρας καὶ 6 ὥρας. Ἐκ δὲ τῶν Ἑλλήνων πρῶτος ὁ φιλόσοφος Θαλῆς ἐνέκυψεν (600 π. Χ.) εἰς τὴν ἀστρονομίαν, καὶ ἐπρέσβευε, κατὰ Πλούταρχον, ὅτι ἡ γῆ ἐστὶ τὸ κέντρον τοῦ παντὸς, ἡ σελήνη ὅτι φωτίζεται ὑπὸ τοῦ ἡλίου, καὶ ἀπέδωκε τὴν ἡλιακὴν ἔκλειψιν εἰς τὴν πρὸ τοῦ ἡλίου δίοδον τῆς σελήνης. Πρῶτος δὲ καὶ προανήγγειλε τὸν καιρὸν ἐκλείψεως (Ἡρδ. Α, 74.—Pl. II, 9, 12). Καὶ τὴν στρογγυλότητα δὲ τῆς γῆς ὅτι εὗρε διϊσχυρίζεται ὁ Πλούταρχος, ἀλλ' ἄλλοι ἀρνοῦνται. Ὁ Δημόκριτος (430) ἀνεγνώριζε τὸν Γαλαξίαν ὡς ἄθροισμα ἀπεράντου ἀριθμοῦ ἀστέρων· οἱ δὲ Πυθαγόρειοι ἤξευρον τὴν κίνησιν τοῦ ἄξονος τῆς γῆς, ἐξ οὗ καὶ ὁ Ἀρίσταρχος ἐξήγαγε τὸ συμπέρασμα τῆς περὶ τὸν ἥλιον ἐτησίας στροφῆς αὐτῆς. Ἀλλ' οὐδ' ἡ ὑψηλὴ μαθηματικὴ οὐδ' ἡ μηχανικὴ ἦσαν ἔτι τοσοῦτο προωδευμέναι, ὥστε νὰ διευκολύνωσι τὴν μελέτην τῶν οὐρανίων σωμάτων. Οὐχ ἧττον ὁ Εὔδοξος, οὗ ὅμως τὰ συγγράμματα ἀπωλέσθησαν, ἐνέκυψεν εἰς τὴν παρατήρησιν τῆς κινήσεως τῶν πλανητῶν (Senec. Quest. nat. VI, A). Ἀλλ' ὁ Ἀριστοτέλης, ἐξ ἁπλῆς θεωρίας, διϊσχυρίζετο ὅτι ἡ γῆ, ὁ οὐρανὸς καὶ οἱ ἀστέρες εἶχον σχῆμα κυλινδρικὸν, καὶ ἡ γῆ ἵσταται ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ παντὸς ἀκίνητος. Αἱ ἀποδείξεις δ' ἃς δίδει εἰσὶν ὀξυνούστατοι, ἀλλὰ στερούμεναι τῆς βάσεως βεβαίων παρατηρήσεων. Ὁ δὲ σύγχρονος αὐτοῦ Πυθέας ἐκ Μασσιλίας ἔφερεν ἐκ περιηγήσεών του εἰς βορείας χώρας τὴν εἴδησιν ὅτι εἰς αὐτὰς ἐπὶ ἓξ μῆνας δὲν δύει ὁ ἥλιος (Pl. II, 75, 77), ἀλλὰ δὲν ἐπιστεύθη, καὶ ὁ Στράβων πολλάκις τὸν ἀναιρεῖ. Καὶ ὁ Σάμιος δ' Ἀρίσταρχος (270) ὀξυνούστατα ἐπελήφθη τοῦ ζητήματος τῆς ἀποστάσεως τῶν οὐρανίων σωμάτων, καὶ ὁ Ἐρατοσθένης (ἴδ.) ἐπροσπάθησε νὰ προσδιορίσῃ τὴν τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης ἀπὸ τῆς γῆς. Ὁ ἰδίως δὲ θεμελιωτὴς τῆς ἀστρονομίας ὡς ἐπιστήμης ἦν ὁ Ἵππαρχος (140 π. Χ.), διϊσχυρισθεὶς, ὡς ὁ Εὔδοξος πρὸ αὐτοῦ, ὅτι ὡς βάσις αὐτῆς πρέπει νὰ θεωρῆται ἡ ἀκρίβεια τῶν παρατηρήσεων. Ἐσυμπέρανε δ' ὅτι ὁ ἥλιος κινεῖται κύκλῳ περὶ τὴν γῆν, ἀλλὰ μετὰ διαφόρου ταχύτητος· τὸ δὲ μῆκος τοῦ ἔτους ὑπελόγισεν εἰς 365 ἡμέρας, 5 ὥρας, 55 λεπτὰ καὶ 12 δευτερόλεπτα· προσδιώρισε δὲ, κατὰ Πλίνιον, τὴν πορείαν τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης ἐπὶ 600 μέλλοντα ἔτη, καὶ ὑπελόγισε τὰς φάσεις τῆς σελήνης, τὸ μῆκος τῶν ἡμερῶν, καὶ τὴν κατὰ γεωγραφικὸν μῆκος καὶ πλάτος θέσιν διαφόρων χωρῶν. Ὁ δὲ νεώτατος τῆς ἀρχαιότητος ἀστρονόμος ἐστὶν ὁ Πτολεμαῖος (130 μ. Χ.), ἐκ τῶν τοῦ Ἱππάρχου

καὶ τῶν ἰδίων ἑαυτοῦ παρατηρήσεων πλῆρες σύστημα καταρτίσας, καθ' ὃ ἡ γῆ ἐστὶ σφαιροειδής, ἀκίνητος μένουσα ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ περὶ αὐτὴν ἐπίσης σφαιροειδοῦς σύμπαντος, ὁ δ' ἥλιος, ἡ σελήνη, οἱ ἀστέρες, πλανῆται καὶ ἀπλανεῖς, κινοῦνται, καὶ εἰς διαφόρους ἀποστάσεις στρέφονται περὶ αὐτήν. Αὕτη δ' ἡ θεωρία ἐπεκράτει κατὰ πάντα τὸν μεσαίωνα. Ἐπὶ Ῥωμαίων δὲ, οὐδενὸς ἀστρονόμου ἀναδειχθέντος, ὁ Καῖσαρ, ἵνα διορθώσῃ τὸ ἡμερολόγιον, μετεκαλέσατο ἐξ Ἀλεξανδρείας τὸν Σωσιγένην. Ἐπεκράτει δ' ἀφ' ἑτέρου μάλιστα ἡ ἀστρολογία ἐν Ῥώμῃ, ὑπὸ παντοίων ἀγυρτῶν, ἐγχωρίων καὶ ξένων, οἷον Χαλδαίων κτλ. ἀσκουμένη, οἵτινες καὶ μαθηματικοὶ ἐλέγοντο, καὶ εἰς τὴν ἀγορὰν ἢ εἰς τοὺς οἴκους περιεφέροντο.

Ἀστυάναξ, ἴδ. Ἕκτωρ.

Ἀστυδάμας, 1) Μορσίμου, Ἀθηναῖος, ἀνεψιὸς ἐπ' ἀδελφῇ τοῦ Αἰσχύλου, ἔγραψε κατὰ Σουΐδαν 240 τραγῳδίας, καὶ ἐνίκησε δεκαπεντάκις, τὸ πρῶτον τῷ 472 π. Χ., γράψας κατὰ πρῶτον τῷ 498. Τίτλοι μόνον τινῶν τῶν ἔργων του σώζονται· ἦν δὲ τοσοῦτον περιφίλαυτος, ὥστε παροιμιακῶς ἐλέγετο· «σαυτὸν ἐπαινεῖς ὥσπερ Ἀστυδάμας.» — 2) Ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ἐπίσης ὡς τραγικὸς ποιητὴς μνημονευόμενος.

Ἀστυνομία. Ὑπέρτατα ἀστυνομικὰ καθήκοντα ἐξεπλήρου ἐν Ἀθήναις καὶ ὁ Ἄρειος Πάγος (ἴδ.). — Πλὴν δ' αὐτοῦ ὑπῆρχον καὶ δέκα Ἀστυνόμοι, πέντε διὰ τὴν πόλιν καὶ πέντε διὰ τὸν Πειραιᾶ, ἔχοντες τὴν ἐπιμέλειαν τῆς τάξεως, τῆς καθαριότητος τῶν ὁδῶν, τῆς ἐπ' αὐτῶν κοσμιότητος (Ἁρπκρ. — Σουΐδ.) — Σπουδαία δ' ἀρχὴ ἦσαν οἱ Ἐπιστάται τῶν ὑδάτων, διὰ τὴν σπάνιν αὐτῶν ἐν Ἀθήναις, καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς ἐδέχθη ποτὲ εἰς ταύτην διορισθείς (Πλούτ. Θεμ. ΛΑ. Σόλ. ΚΓ). — Τῆς ἀγορᾶς τὴν ἀστυνομίαν εἶχον οἱ δέκα Ἀγορανόμοι (ἴδ.) οἷς προσθετέοι καὶ οἱ τὴν ἀκρίβειαν τῶν μέτρων ἐπιτηροῦντες μετρονόμοι, ὧν ἄλλοι ἄλλον λέγουσι τὸν ἀριθμὸν, διῃρημένοι ἐπίσης εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὸν Πειραιᾶ (5 + 10 ἢ 9 + 15, ἢ 5 + 5), καὶ οἱ τοῦ σίτου προμετρηταί· οἱ δὲ σιτοφύλακες ἦσαν τρεῖς τὸ πρῶτον, εἶτα δὲ 15, ὧν 10 ἐν τῷ ἄστει καὶ 5 ἐν Πειραιεῖ, τὴν διὰ τὰς Ἀθήνας σπουδαιοτάτην εἰσαγωγὴν τοῦ σίτου ἐκ τῆς ξένης ἐπιτηροῦντες. — Οἱ δ' ἐπιμεληταὶ τοῦ ἐμπορίου, 10 τὸν ἀριθμὸν, ἐπέβλεπον πάντα τὰ διὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου εἰσαγόμενα, καὶ τὰς εἰς αὐτὰ ἀφορώσας διατάξεις, οἷον τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ πέμπειν εἰς τὸ ἄστυ τὰ $2/3$ τοῦ εἰσαγομένου σίτου (Ἀριστ. παρ' Ἁρποκρ.). Καὶ πάντες εἶχον τὴν ἡγεμονίαν τῶν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν ὑπαγομένων δικῶν.

Ἀστυόχη, ἴδ. Ἀσκάλαφος.

Ἀστυπάλαια, 1) μία τῶν Σποράδων, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, κτίσματος Μεγαρέων. Σιτοφόρος δὲν ἦτο, ἀλλὰ μόνον εἶχε κτηνοτροφίαν καὶ ἁλιείαν (Στρβ. Ι, 488). — 2) Πόλις εἰς τὴν νῆσον Κῶ. — 3) Ἀκρωτήριον τῆς Ἀττικῆς ΒΔ τοῦ Σουνίου, ἀντικρὺ τοῦ νησιδίου Ἐλαιούσσης (Στρβ. Θ, 398).

Ἄστυρα, π. ἐν Μυσίᾳ, παρὰ τῇ Σαπρᾷ λίμνῃ ΒΔ τοῦ Ἀδραμυττίου (Ξενοφ. Ἑλλ. Δ, 1, 41). Παρέκειτο ἄλσος τῆς Ἀστυρηνῆς Ἀρτέμιδος (Στρβ. ΙΓ, 613).

Ἀσυλία, δωρεὰ ἐνίοτε εἰς ξένους χορηγουμένη ὑπὸ πόλεων, ἵνα καὶ αὐτοὶ καὶ αἱ κτήσεις αὐτῶν μένωσιν ἐν τοῖς ὁρίοις ἢ ὑπὸ τῶν ἀρχῶν αὐτῶν ἀβλαβεῖς ἐν πᾶσι, κυρίως βεβαίως ἐν καιροῖς πολέμου.

Ἄσυλον. Κατὰ τῆς αὐθαιρεσίας τῶν ἀρχῶν, ἢ καὶ κατὰ τῆς αὐστηρότητος δικαστικῆς ἐκτελέσεως οἱ ἀρχαῖοι κατέφευγον εἰς τοὺς βωμοὺς καὶ τὰ λοιπὰ ἱερὰ τῶν θεῶν, ἅτινα ἐθεωροῦντο ἄσυλα, διότι ἐσχάτη ἀσέβεια ἐνομίζετο νὰ βλάψῃ τις, ἢ ν' ἀποσύρῃ ἐκεῖθεν, τὸν πρόσφυγα. Πρὸς ἀποφυγὴν καταχρήσεως ὅμως, μετὰ ταῦτα, εἰς διαφόρους τῆς Ἑλλάδος χώρας ἱερά τινα ἀνεγνωρίσθησαν γενικῶς ὡς ἀπαραβίαστα ἄσυλα, οἷον ἑπτὰ

διάφορα ἐν Ἀθήναις, καὶ τὸ Θησεῖον ἰδίως διὰ δούλους φεύγοντας τοὺς κυρίους των καὶ ζητοῦντας νὰ μεταπωληθῶσι, τὸ ἐν Ταινάρῳ Ποσειδώνιον, ὁ ναὸς τῆς Χαλκιοίκου ἐν Σπάρτῃ, κτλ. (Παυσ. Δ.). Ἐπὶ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς περιώρισε καὶ σχεδὸν κατήργησεν ὁ Τιβέριος εἰς τὰς διαφόρους ἑλληνικὰς πόλεις τὸ δικαίωμα τοῦτο (Tac. Ann. III, 60—63. IV, 14. — Suet. Tib. XXXVII)· ἀλλ' ἐπεκράτησεν, ἀντὶ τῶν ναῶν τῶν θεῶν, τ' ἀγάλματα τῶν αὐτοκρατόρων νὰ θεωρῶνται ὡς ἄσυλα (Δ. Κάσσ. ΜΖ, 19. ΝΑ, 15.— Suet. Oct. XVII), μέχρις οὗ ὁ Ἀντωνῖνος κατήργησε τὴν κατάχρησιν ταύτην.

Ἀσύμβολος, ὁ εἰς δημοσίας ἑστιάσεις μὴ πληρόνων συμβολὴν, ἔρανον, ὁ ἀσυμβόλως δειπνῶν.

Ἀτάβυρις, ὄρος εἰς τὰ νότια τῆς Ῥόδου, μετὰ ναοῦ Διὸς Ἀταβυρίου (Πίνδ. Ὀλ. Ζ, 160. — Διόδ. Ε, 59). Καὶ ἐν Σικελίᾳ, πρὸς τῷ Ἀκράγαντι, ὑπῆρχε τοιοῦτος ναός· καὶ τὸ ὄρος Θαβὼρ ἐνίοτε οὕτω καλεῖται.

Ἀταλάντη, θυγάτηρ Ἰάσου, (Ἰασίου ἢ Ἰασίωνος) καὶ Κλυμένης, ἐκ Σχοινοῦντος τῆς Ἀρκαδίας. Ἐκτεθεῖσα ὑπὸ τοῦ πατρός της, ἐτράφη ὑπὸ ἄρκτου καὶ ἐσώθη ὑπὸ κυνηγῶν. Ταχύπους καὶ ἀτρόμητος, μετέσχε τῆς θήρας τοῦ Καλυδωνίου συὸς, καὶ ἔλαβε τὸ δέρμα αὐτοῦ, διότι πρώτη τὸν ἐπλήγωσε. Καὶ τοὺς Ἀργοναύτας ἐλέγετο συνοδεύσασα. Ὅτε ὁ πατήρ της ἠθέλησε νὰ τὴν νυμφεύσῃ, ὑπεσχέθη νὰ λάβῃ σύζυγον τὸν ὅστις θὰ τὴν ἐνίκα εἰς τὸν δρόμον, τοὺς δὲ νικωμένους θὰ ἐφόνευεν· ἀφ' οὗ δὲ πολλοὶ νέοι ἐφονεύθησαν, ὁ Μειλανίων, λαβὼν παρὰ τῆς Ἀφροδίτης τρία χρυσᾶ μῆλα, τὰ ἔρριψεν ἐκ διαλειμμάτων ἐν ᾧ ἔτρεχον, καὶ ἡ Ἀταλάντη, θελχθεῖσα ὑπ' αὐτῶν, καὶ χρονοτριβήσασα ἵνα τὰ λάβῃ, ἐνικήθη καὶ τὸν ἐνυμφεύθη. Εἶτα δὲ μετεμορφώθησαν ἀμφότεροι εἰς λέοντας. Οἱ δὲ Βοιωτοὶ τὴν ἔλεγον κόρην Σχοινέως, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀθάμαντος· τὸν μνηστῆρά της ὀνομάζουσιν Ἱππομένην, καὶ τὸ διαγώνισμα ἔλεγον γινόμενον εἰς Ὀγχηστὸν (Ov. Met. X, 560).

Ἀταλάντη, 1) νησίδιον ἐν τῷ Ὀπουντίῳ κόλπῳ (Θουκ. Β, 32. Γ, 89. Ε, 18). —2) Νησίδιον μεταξὺ Ἀττικῆς καὶ Σαλαμῖνος. — 3) Πόλις ἐν Μακεδονίᾳ παρὰ τῷ Ἀξιῷ (Θουκ. Β, 100).

Ἀτάργατις, θεὰ τῶν Σύρων (Δερκετὼ), συγχεομένη μετὰ τῆς Ἀστάρτης.

Ἀταρνεὺς, εὔφορος χώρα ἐν Μυσίᾳ, ἀντικρὺ τῆς Λέσβου, ἧ παρέκειντο τὰ χρυσωρυχεῖα τῶν Λυδῶν βασιλέων. Ὁ Κῦρος παρεχώρησεν αὐτὴν τοῖς Χίοις. Ἡ δ' ἐν αὐτῇ ὁμώνυμος πόλις ταχέως ἐξηφανίσθη (Ἡρδ. ΣΤ, 28. Ζ, 42. Η, 106.—Ξενφ. Ἀν. Ζ, 8, 8.—Στρβ. ΙΔ, 680).

Ἀτέλεια, ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ εἰσφορᾶς τελῶν ἢ λειτουργιῶν, ὡς εἶχον αὐτὴν ἐν Ἀθήναις οἱ ἀνήλικοι, καὶ ὡς τὴν τῆς στρατεία (τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ κατατάττεσθαι εἰς τὸν στρατὸν) εἶχον οἱ βουλευταί. Ὡς δωρεὰν ἐλάμβανον ταύτην, ἐξαιρουμένης μόνης τῆς πᾶσιν ὑποχρεωτικῆς τριηραρχίας, καὶ πολῖται εἰς ἀμοιβὴν ὑπηρεσιῶν των, καὶ «ἀτέλειαν πάντων» ἐλάμβανε ξένος ἰδίως ὑπὸ τῆς πόλεως τιμώμενος (Δμσθ. π. Λεπτ. 466. 474). Ἐδίδετο δὲ καὶ εἰς βασιλεῖς, ὡς ὑπὸ τῶν Δελφῶν ἐδόθη τῷ Κροίσῳ (Ἡροδ. Θ, 73).

Ἄτη, συμβολικῶς ἡ ἐξ ἀπάτης προερχομένη βλάβη, καθ' ὃ πανίσχυρος, τοῦ Διὸς λεγομένη θυγάτηρ, καὶ ἐπιβαλλομένη πολλάκις καὶ εἰς αὐτὸν τὸν πατέρα της. Μόναι αἱ λιταὶ, αἱ προσευχαὶ, ἐν προσωποποιήσει καὶ αὐταὶ, κατώρθουν νὰ τὴν ἀποτρέψωσι (Ὀμ. Ἰλ. Τ, 91.—Σοφ. Ἀντιγ. 614. 625). Καθ' Ἡσίοδον (Θεογ.) κόρη τῆς Ἔριδος.

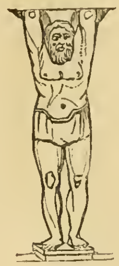
Ἀτήνη, καὶ **Ἀτηνέα,** δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἐκ τῆς Ἀντιοχίδος φυλῆς.

Ἀτθιδογράφοι, συγγραφεῖς τῆς δ' καὶ γ' ἑκατονταετ. π. Χ. (Κλειτόδημος, Ἀνδροτίων, Φανόδημος, Δήμων, Φιλόχωρος, Ἴστρος, κτλ.), ἐκ μνημείων καὶ ἐπιγραφῶν ἀρυσθέντες καὶ γράψαντες περὶ ἱστορίας καὶ

πολιτικοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Ἀθηνῶν. Ἀποσπάσματα αὐτῶν σώζονται.

Ἀτιμία, ἦν παρ' Ἀθηναίοις ἡ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἢ ἕνεκα μὴ ἐκπληρώσεως δημοσίων ὑποχρεώσεων, ἢ καὶ δι' ἄλλας αἰτίας κατὰ προστάξεις (Ἀνδοκ. Μυστ. 73—76) στέρησις τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων (τιμῶν), πάντων ἢ τινῶν, ἐν ᾧ ἐπίτιμος ἦν ὁ αὐτὰ κεκτημένος, Οὕτω π. χ. ὁ διὰ δημοσίας γραφῆς τινὰ καταγγέλλων, καὶ μὴ τυχὼν τοῦ πέμπτου τῶν ψήφων τῶν δικαστῶν, περιέπιπτεν εἰς τὴν ἀτιμίαν τοῦ νὰ μὴ δύναται ἄλλοτε νὰ παρουσιάσῃ ὁμοίαν γραφήν· ἐν ᾧ ὁ ὑποπεσὼν εἰς ἀτιμίαν τοῦ σώματος, ἤτοι γενικὴν ἀτιμίαν, ἀπεκλείετο καὶ τῆς ἀγορᾶς καὶ πάντων τῶν δημοσίων χωρίων, ὁμοίως δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου, οὐδὲ νὰ καταμηνύσῃ ἐδικαιοῦτο, οὐδ' εἰς τὰ δικαστήρια νὰ παραστῇ, καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς πολιτικὸς νεκρός. Ἂν δ' ἀντεποιεῖτο δικαιώματατα ἐπιτίμου, ὑπέπιπτεν εἰς βαρυτάτας ποινάς, ἐνίοτε καὶ εἰς τὴν τοῦ θανάτου (ἴδ. Ἔνδειξις). Πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν ἀτίμων εἰς ἐπιτίμους, ἀπῃτεῖτο ἡ ψηφοφορία ἓξ χιλιάδων πολιτῶν, καὶ ἡ περίστασις ἦν σπανιωτάτη, πλὴν ὅταν ἡ πόλις περιήρχετο εἰς δεινὰς περιστάσεις. Εἰς γενικὴν ἀτίμωσιν, τοῦ σώματος καὶ τῶν χρημάτων, ὑπέπιπτον ἐν ἄλλοις οἱ ὀφειλέται τοῦ δημοσίου, ἀλλ' ἔπαυεν αὕτη ἅμα ἡ ὀφειλὴ ἀπετίνετο· ἂν δ' ὁ ὀφειλέτης ἀπέθνησκε χωρὶς νὰ πληρώσῃ, μετέβαινε καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους του μέχρις ἐγγόνων. Ἐν Σπάρτῃ ἀτιμία ἐπεβάλλετο εἰς τοὺς λιποτάκτας τοὺς ἐκεῖ λεγομένους τρέσαντας· ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς τὰ χρηστὰ ἤθη καὶ τὴν κοσμιότητα προσβάλλοντας. Εἰς μερικὴν ἀτιμίαν δ' ὑπέβαλλον καὶ ἡττηθέντας ἀντιπάλους ἐνίοτε, ὧν ἤθελον νὰ κωλύσωσι τὰς ἀξιώσεις, ἀποκλείοντες αὐτοὺς τῶν ἀρχῶν, τῶν ἀγοραπωλησιῶν, κτλ. (Θουκ. Ε, 34).

Ἄτλαντες, 1) ὁ ἀπώτατος τῷ Ἡροδότῳ γνωστὸς λαὸς ἐν Ἀφρικῇ, οἰκοῦντες τὸ ὑψιστον ὄρος Ἄτλαντα, καί, ἐπειδὴ παρ' αὐτοῖς δὲν βρέχει, τὰς κατοικίας των οἰκοδομοῦντες ἐξ ἅλατος, οὗ εἶχον ἀφθονίαν.— 2)

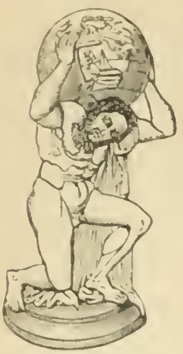

Ἀγάλματα ἀνδρῶν ῥωμαλέων ἀνέχοντα ὀροφὴν ἢ ζώνην οἰκοδομῆς.

Ἀτλαντὶς, κατὰ παραδόσεις, ἃς ὁ Σόλων ἤκουσε παρ' Αἰγυπτίων ἱερέων, μεγίστη νῆσος ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ, ἴση τῇ Μικρασίᾳ καὶ τῇ Λιβύῃ, ἢ καὶ μεγαλητέρα. Κατὰ δὲ Πλάτωνα (Κριτ. 108. Τιμ. 24), ἀκριβολογοῦντα μᾶλλον περὶ αὐτῆς, ἔκειτο πρὸς δυσμὰς τῶν Ἡρακλείων στηλῶν, ἀπέναντι τοῦ ὄρους Ἄτλαντος, ἦν πολυανθρωποτάτη καὶ πλουσιωτάτη. Οἱ ἡγεμόνες αὐτῆς ἐξέτεινον μακρὰν τὴν ἐξουσίαν των, καὶ ἀπεκρούσθησαν ὑπὸ μόνων τῶν Ἀθηναίων· μετὰ ταῦτα δ' ἐξέπεσαν, καὶ μετὰ τὴν ἠθικὴν αὐτῶν παρακμὴν ἐπῆλθε σεισμὸς καὶ πλήμμυρα, καταποντίσασα τὴν νῆσον ἐν μιᾷ νυκτί· καὶ ἄλλα ἄλλοι τῶν ἀρχαίων λέγουσι περὶ τῆς θέσεως αὐτῆς. Ἐπὶ τοῦ καταστίκτου πέπλου, τοῦ κατὰ τὰ Παναθήναια κατ' ἔτος εἰς τὸν Παρθενῶνα ἀνατιθεμένου, ἦσάν ποτε ἐνειργασμέναι σκηναὶ ἐξ Ἀτλαντικοῦ πολέμου· ὥστε ἀρχαιότατα διαδεδομένη φαίνεται ἡ περὶ τῆς Ἀτλαντίδος δόξα. Τινὲς τῶν νεωτέρων ἐξέλαβον αὐτὴν ὡς τὰς Ἀζορίας ἢ Καναρίους νήσους, ἄλλοι ὡς τὴν Ἁγίαν Ἑλένην, ἄλλοι δὲ ὡς αὐτὴν τὴν Ἀμερικήν, γνωστὴν ἴσως γενομένην εἰς πλανηθέντας Φοίνικας θαλασσοπόρους. Μνημονεύουσι δὲ καὶ ὁ Διόδωρος καὶ ὁ Πλίνιος καὶ ὁ Ἀρνόβιος μεγίστης νήσου ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ.

Ἄτλας, Τιτάν, υἱὸς τοῦ Τιτᾶνος Ἰαπετοῦ καὶ τῆς Κλυμένης ἢ τῆς Ἀσίας, ἀδελφὸς τοῦ Προμηθέως, ἔμφρων, καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Α, 52. Δ, 385) γνωρίζων τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, καὶ ἔχων τοὺς κίονας τοὺς χωρίζοντας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Καθ' Ἡσίοδον δὲ (Θεογ. 507. 517. 746), πρὸ τῶν Ἑ-

σπερίδων, φέρει τὸν οὐρανὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, κρατῶν αὐτὸν διὰ τῶν βραχιόνων του, τιμωρούμενος οὕτω διότι συνεπολέμησε μετὰ τῶν Τιτάνων. Ἓν δὲ τῶν ἄθλων τοῦ Ἡρακλέους ἦν ὅτι ἐλθὼν ἀνακούφισε τὸν Ἄτλαντα, λαβὼν αὐτὸς εἰς τοὺς ὤμους

του τὴν οὐράνιον σφαῖραν. Κατ' Ὀβίδιον (Met. VI, 629) ἦτο δῆθεν βασιλεὺς τῆς Ἀφρικῆς, ὃν ὁ Περσεύς, διότι τῷ ἠρνήθη φιλοξενίαν, ἀπελίθωσε διὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης εἰς ὄρος, τὸν Ἄτλαντα φέρον τὸν οὐρανόν. Ἐκ τῆς Πλειόνης ἔσχε κόρας τὰς Πλειάδας, ἐκ τῆς Αἴθρας τὰς Ὑάδας καὶ ἐκ τῆς Ἑσπερίδος τὰς Ἑσπερίδας.

Ἄτλας, τὸ ἀφρικανὸν ὄρος, κατὰ τὰ ΒΔ τῆς Μαυριτανίας, εἰ καὶ ὁ Ἡρόδοτος (Δ, 184) λέγει αὐτὸ ΝΑ τῆς μικρᾶς Σύρτιος. Διεκρίνοντο δὲ ὁ Ἄτλας μείζων, πρὸς δυσμάς, καὶ ὁ ἐλάττων, ΒΑ.

Ἄτοσσα, κόρη τοῦ Κύρου, γυνὴ τοῦ ἀδελφοῦ της Καμβύσου, εἶτα τοῦ Σμέρδιος, καὶ τέλος Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, ἐξ οὗ ἔσχε τὸν Ξέρξην (Ἡρδ. Γ, 68. 133. Ζ, 3. 82. 97. — Αἰσχλ. Πέρσ.).

Ἄτρακτος, ἴδ. ἠλακάτη.

Ἄτραξ, πόλις θεσσαλικὴ παρὰ τῷ Πηνειῷ, πρὸς τῇ Λαρίσῃ, γνωστὴ καὶ δι' ὃ παρῆγεν ὑποπράσινον μάρμαρον.

Ἀτρεῖδαι, οἱ υἱοὶ τοῦ Ἀτρέως Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος.

Ἀτρεύς, υἱὸς Πέλοπος καὶ Ἱπποδαμείας, καὶ ἔγγονος τοῦ Ταντάλου. Μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Θυέστου ἐφόνευσε τὸν Χρύσιππον, υἱὸν τοῦ Πέλοπος καὶ τῆς νύμφης Ἀξιόχης, δι' ὃ ἀμφότεροι ἐτράπησαν εἰς φυγήν. Τοὺς ὑπεδέχθη δ' ὁ σύζυγος τῆς ἀδελφῆς των Νικίππης, βασιλεὺς τῶν Μυκηνῶν Σθένελος. Ὅτε δὲ τούτου ὁ υἱὸς Εὐρυσθεὺς ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ Ἡρακλέους, ἀφῆκε τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν Ἀτρέα, κληρονομήσαντα αὐτὴν ὅτε ὁ Εὐρυσθεὺς ἐφονεύθη. Ὁ δὲ Θυέστης, δελεάσας τὴν σύζυγον τοῦ Ἀτρέως Ἀερόπην, ἐξεβλήθη ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἐκδικηθῇ, ἔπεμψεν εἰς Μυκήνας, ἵνα φονεύσῃ τὸν Ἀτρέα τὸν υἱὸν τούτου Πλεισθένην, ὃν ὡς ἴδιον ἑαυτοῦ εἶχεν ἀναθρέψει· ὁ δ' Ἀτρεύς, φονεύει τὸν Πλησθένην, ἀγνοῶν ὅτι εἶναι πατήρ του. Τότε δέ, προσποιηθεὶς ὅτι ἐξιλεώθη, προσκαλεῖ τὸν Θυέστην εἰς Μυκήνας, καὶ τῷ παραθέτει εἰς τὴν τράπεζαν νὰ φάγῃ τὸν ἴδιον υἱόν του Τάνταλον. Ἐννοήσας δ' ὁ Θυέστης τὴν φρικτὴν πρᾶξιν, ἔφυγε καταρώμενος τὸν Ἀτρέα, καὶ τότε λοιμὸς ἐπῆλθεν εἰς τὴν χώραν τούτου. Ἐπειδὴ δ' ὁ χρησμὸς ἀπήτησε τὴν ἐπάνοδον τοῦ Θυέστου, ὁ Ἀτρεὺς ἀνεζήτησεν αὐτόν, καὶ εὑρὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Αἴγισθον, τὸν ἀνέθρεψεν ὡς ἴδιον ἑαυτοῦ. Μετὰ ταῦτα οἱ Ἀτρεῖδαι Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος, συλλαβόντες τὸν Θυέστην, τὸν ἔφερον εἰς Μυκήνας καὶ τὸν ἐφυλάκισαν. Τότε ἔπεμψεν ὁ Ἀτρεὺς τὸν Αἴγισθον ἵνα φονεύσῃ τὸν Θυέστην· ἀλλ' ἀναγνωρισθέντων πατρὸς καὶ υἱοῦ, ὁ Αἴγισθος φονεύει τὸν Ἀτρέα ἐπὶ θυσίας εἰς τὸ παραθαλάσσιον, καὶ ἀποδιώξας τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ τὸν Μενέλαον, κατέλαβε τὸν θρόνον μετὰ τοῦ πατρός του. Ἀλλὰ τ' ἀλλεπάλληλα ταῦτα ἐγκλήματα εἰσὶν ἄγνωστα τῷ Ὁμήρῳ καὶ Ἡσιόδῳ, καὶ ἐπίνοιαι τῶν μεταγενεστέρων χρόνων, τῶν τραγικῶν.

Ἄτροπος, ἴδ. Μοῖρα.

Ἀττάλεια, 1) πόλις τῆς Λυδίας ἐπὶ τοῦ Ἕρμου. — 2) πόλις τῆς Παμφυλίας, κτίσμα Ἀττάλου τοῦ Φιλαδέλφου.

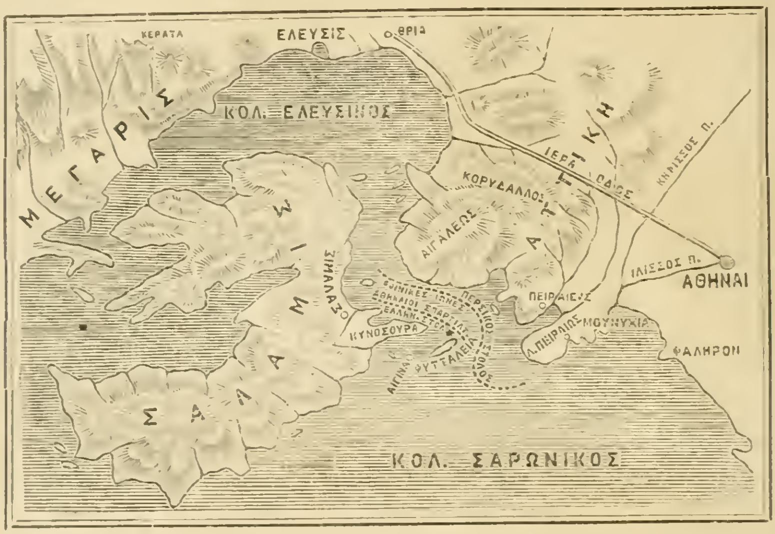
Ἀτταλίς, φυλὴ τῶν ἐν Ἀθήναις.

Ἄτταλος, 1) στρατηγὸς τοῦ Φιλίππου τῆς Μακεδονίας, πεμφθεὶς εἰς Ἑλλήσποντον ὅτε ὁ βασιλεὺς προυτίθετο νὰ ἐκστρατεύσῃ εἰς τὴν Ἀσίαν· ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φιλίππου, ἐδολοφονήθη διαταγῇ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις δὲν τὸν ἠγάπα (Πλούτ. Ἀλέξ. Θ. — Διόδ. 12, 2). — 2) Στρατηγὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου, μεθ' οὗ τὸν θάνατον

ἠνώθη μετὰ τοῦ Περδίκκου· ἀφοῦ δὲ καὶ οὗτος ἀπέθανε, κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ἔφυγεν εἰς Τύρον μετὰ τοῦ στόλου, ἀλλ' ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ Ἀντιγόνου, ἐφυλακίσθη ἐν Φρυγίᾳ, καὶ θελήσας νὰ δραπετεύσῃ, ἐθανατώθη (τῷ 317 π. Χ.)—3) Ἀττ. Α, βασιλεὺς τῆς Περγάμου (241-197 π.Χ.)· ἐπολέμησε κατὰ τῶν Γαλατῶν· ἵνα δὲ ἀντιστῇ εἰς Σέλευκον (τὸν Κεραυνὸν) τῆς Συρίας, συνεμάχησε (211) μετὰ τῆς Ῥώμης καὶ τῶν Αἰτωλῶν. Ἐπολεμήθη δὲ καὶ ὑπὸ Προυσίου, τοῦ βασιλέως τῆς Βιθυνίας, καὶ ὑπὸ Φιλίππου τοῦ τῆς Μακεδονίας, ἀλλ' ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἀπέθανεν ἐξ ἀποπληξίας. Ἐθεωρεῖτο δὲ καὶ ὡς στρατιωτικὸς διακεκριμένος, καὶ ὡς πολιτικὸς νουνεχής, καὶ ὡς φίλος τῶν ἐπιστημῶν, ἱδρύσας καὶ τὴν πολυδάπανον Περγαμηνὴν βιβλιοθήκην. Νομίζεται δ' ὅτι ἔγραψε καὶ περὶ φυσικῶν ἐπιστημῶν (Πλβ. ΙΕ, 21-23.—Liv. XXXIII, 21. XXXVIII, 16).—4) Ἀττ. Β, Φιλάδελφος, ὁ νεώτερος τοῦ ἀνωτέρω υἱὸς, πεμφθεὶς, τῷ 167, ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του, τοῦ βασιλέως Εὐμένους εἰς Ῥώμην· τῷ δὲ 159, ἀποθανόντος τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐπετρόπευσε τὸν ἀνεψιόν του, καὶ ἐβοηθήθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κατὰ τοῦ Προυσίου, εἰς οὗ τὸν φόνον (149) συνέπραξεν. Ἐν Συρίᾳ ὑπεστήριξε τὰς εἰς τὸν θρόνον ἀξιώσεις τοῦ Ἀλεξ. Βάλα. Καὶ μετὰ τῶν Ῥωμαίων δὲ συνεπολέμησε κατὰ τοῦ Ψευδοφιλίππου τοῦ Μακεδόνος καὶ τῶν Ἀχαιῶν. Ἦν δὲ καὶ οὗτος προστάτης τῶν γραμμάτων, καὶ ἀπέθανε τῷ 138 π. Χ. (Πλβ. ΛΒ, 23. ΛΓ, 6.—Liv. XLV, 19.—Just. XXXV, 1). — 5) Ἄτταλος Γ, Φιλομήτωρ, υἱὸς τοῦ Εὐμένους, ἀνεψιὸς Ἀττάλου Β, ἀσθενὴς τὸ πνεῦμα, τὴν διοίκησιν τοῖς ὑπουργοῖς ἐπαφεὶς, καὶ εἰς τὴν κηπουρίαν καὶ τὴν γλυπτικὴν μόνον ἀσχολούμενος. Ἀποθανὼν τῷ 133 π. Χ., ἐκληροδότησε τὸ κράτος του εἰς τὴν Ῥώμην (Στρβ. ΙΓ, 624. — Πλούτ. Δημ. Κ).—6) Διοικητὴς Ῥωμαῖος, ὑπὸ τοῦ Ἀλαρίχου αὐτοκράτωρ ἀναγορευθεὶς καὶ ἀντιταχθεὶς τῷ Ὀνορίῳ.—7) Ἕλλην φιλόσοφος στωϊκὸς, διδάσκαλος τοῦ Σενέκα (Sen. Suar. II, 12).

Ἀττικὴ, ἐκ τοῦ Ἀκτὴ, ἀρχαιοτέρας ἐπωνυμίας, ὑπὸ τῶν ποιητῶν καὶ Μοψοπία καὶ Ποσειδωνία καὶ Ἰωνία καλουμένη, ἡ ἐπισημοτέρα τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν, ἀποτελεῖ τρίγωνον 40 τετρ. μιλίων, προβαῖνον εἰς τὸ Αἰγαῖον ἔνθα ἡ ΝΑ γωνία αὐτοῦ ἀποτελεῖ τὸ ἀκρωτήριον Σούνιον, ἔχον ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς, οὗ σώζονται ὡραῖα λείψανα, καὶ πόλιν εἰς τὰ ἐνδότερα. Πρὸς Δ δὲ συνορεύει μετὰ τῆς Μεγαρίδος, καὶ πρὸς Β μετὰ τῆς Βοιωτίας. Πρωτεύουσα αὐτῆς ἦσαν αἱ Ἀθῆναι (ἴδ.). Τὰ κυριώτερα ὄρη τῆς Ἀττικῆς ἦσαν, πρὸς Α τῆς πόλεως ὁ Ὑμηττὸς, ἀπολήγων εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ζωστὴρ, καὶ διὰ τὸ μέλι του φημιζόμενος· Β ὁ Βριλησσὸς, ἢ Πεντελικὸν ὄρος, περίφημος διὰ τὰ μάρμαρα ἃ παρῆγε· Δ ὁ Πάρνης (1410μ. ὑψηλὸς), καὶ Ν ὁ ταπεινότερος Αἰγάλεως, καὶ τὸ παρ' αὐτῷ ἔτι ταπεινότερον Ποικίλον ὄρος, δι' οὗ διήρχετο ἡ πρὸς τὴν Ἐλευσῖνα Ἱερὰ ὁδός· τὸ δὲ νοτιώτερον αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Κορυδαλὸς, ἔχον, ἀπέναντι τῆς Σαλαμῖνος ἀκρωτήριον Ἀμφιάλην, ἥτις καὶ Κέρατα, φαίνεται, ἐκαλεῖτο (ν. Κερατσίνι), ἢ ἴσως ἐκλήθη οὕτως ἀφ' ὅτου ὁ Ξέρξης ἐκεῖθεν ἐθεᾶτο τὴν μάχην τῆς Σαλαμῖνος, ἐν ᾧ Κέρατα ἦν ἡ ἐπωνυμία τῶν δύο, Δ, ἀντιπέραν τῆς θέσεως ταύτης, ὑψουμένων κορυφῶν τοῦ Βοιωτικοῦ Κιθαιρῶνος. Παρὰ ταῖς Ἀθήναις, βορείως αὐτῶν, ὁ Λυκαβηττὸς (ν. Λυκοβοῦνι), μετὰ τῆς Α κορυφῆς, τοῦ Ἀγχέσμου, ἐχούσης ἄγαλμα τοῦ Διός. Πεδιάδας δ' εἶχε κυρίως τρεῖς, τὸ περὶ τὰς Ἀθήνας πεδίον, τὰ Α τοῦ Ὑμηττοῦ Μεσόγεια, καὶ τὸ Δ τοῦ Πάρνηθος Ἐλευσίνιον πεδίον, οὗ τὸ δυτικώτερον μέρος ἐλέγετο Ῥάριον πεδίον, πρὸς τῇ Ἐλευσῖνι, ἔνθα ἦν περίφημος ναὸς τῆς Δήμητρος, καὶ ἐτελεῖτο ἐτησίως ἡ μεγάλη πανήγυρις τῶν Ἐλευσινίων. Τὰ κυριώτερα ποτάμια ἦσαν ὁ Κηφισὸς, ἐκ τοῦ Βριλησσοῦ πηγάζων, δια-

φόρους πηγὰς δεχόμενος, ῥέων δυτικῶς τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸ Φάληρον· ὁ Ἰλισσὸς, ἐκ τοῦ Ὑμηττοῦ ῥέων ἀνατολικῶς τῶν Ἀθηνῶν, δεχόμενος παρ' αὐταῖς τὸν Ἠριδανὸν, καὶ ἐντὸς τῆς κοίτης του ἔχων πηγὴν τὴν Ἐννεάκρουνον, ἢ Καλλιρρόην. Οἱ Ῥειτοὶ ἦσαν πηγὴ ἁλμυροῦ ὕδατος, ἀναβρύουσα εἰς τὴν ἀκτὴν τοῦ Ἐλευσινίου πεδίου, καὶ νομιζομένη ὅτι ῥέει ὑπὸ γῆν ἐκ τοῦ Εὐρίπου. Ἄλλαι δὲ πηγαὶ ἐν τῇ χώρᾳ εἶχον ὕδωρ μὴ πότιμον, δι' ὃ καί τινες ἐλέγοντο θάλασσαι (Ἡρδ. Η, 55). Ἡ Ἀττικὴ δὲν ἦτο εὔφορος. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς αὐτῆς εἶχε 540,000 κατοίκους, ὧν 140,000 ἐλευθέρους καὶ 400,000 δούλους. Σίτου παρῆγε 3 ἑκατομμύρια· ἦτο ὅμως ἐλαιοφόρος, καὶ ἡ ἐλαία, ἱερὰ τῆς Ἀθηνᾶς, ἣν ἐφύτευσεν αὐτὴ ἡ θεὰ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ὑπῆρχεν ἔτι καὶ ἐπὶ τῶν Περσικῶν (Ἡρδ. Η, 55). Οἶνον παρῆγε καλὸν, καὶ ἄφθονα σῦκα. Κοινότατον δὲ πτηνὸν ἦν ἐκεῖ ἡ ἐπίσης ἱερὰ τῆς θεᾶς θεωρουμένη γλαὺξ, ὅθεν καὶ ἡ παροιμία γλαῦκας εἰς Ἀθήνας, δηλαδὴ τὸ φέρειν τι περιττὸν καὶ ἤδη ἀφθόνως ὑπάρχον. Διῃροῦντο δ' οἱ κάτοικοι τῆς Ἀττικῆς κατ' ἀρχὰς εἰς 4 φυλὰς (ἴδ.), ἀπὸ δὲ Κλεισθένους (ἴδ.) ἀπετέλεσαν 10 φυλὰς, διαιρουμένας εἰς 174 δήμους. Τοπικῶς δὲ διῃρεῖτο ἡ Ἀττικὴ εἰς τρία, τὴν Πεδιάδα, Δ καὶ ΒΔ τῶν Ἀθηνῶν, τὴν Παραλίαν ἢ Ἀκτὴν, τὸ ἀπ' Ἀθηνῶν μέχρι Σουνίου παραθαλάσσιον, περιλαμβάνουσαν καὶ τὴν Μεσογαίαν, καὶ τρίτην τὴν Διάκριαν, ἤτοι τὰ ὀρεινά. Ἐπίσημος δὲ λιμὴν ἐν τῇ Ἀττικῇ ἦν ὁ ἱστορικὸς τῆς Σαλαμῖνος. Μεταξὺ τῶν πρωτίστων χωρίων τῆς Ἀττικῆς ἦσαν ἐν ἄλλοις καὶ αἱ Ἀχαρναὶ (ν. Μενίδι), 60 στάδια Β τῶν Ἀθηνῶν, ἐπίσημος γενόμενος δῆμος διὰ τῆς κωμῳδίας τοῦ Ἀριστοφάνους· ἡ Κηφισία παρὰ ταῖς πηγαῖς τοῦ Κηφισοῦ ὑπὸ τὸ Πεντελικὸν, ἔνθα ἐπὶ Ῥωμαίων ᾤκει καὶ συνῆγε περὶ ἑαυτὸν πάντας τοὺς τότε λογίους ὁ Ἡρώδης ὁ Ἀττικός· ἡ Πελλήνη, παρ' ᾗ ὁ Πεισίστρατος ἐνίκησε τοὺς Ἀθηναίους (Ἡρδ. Α, 62), μετὰ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς. Ὁ Γαργηττὸς, παρὰ τὸν Ὑμηττὸν, πατρὶς τοῦ Ἐπικούρου· ἡ Ἀλωπεκὴ (ν. Ἀγγελόκηποι), 10 στάδια ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν, πατρὶς τοῦ Ἀριστείδου καὶ τοῦ Σωκράτους· ἡ Ἁλιμοῦς, κατοικία τοῦ Θουκυδίδου, Β τοῦ ἀκρωτηρίου Κωλιάδος, ἐφ' οὗ ἵστατο ναὸς Ἀφροδίτης. Πρὸς τὴν Βοιωτίαν δ' ἦσαν αἱ

Ἐλευθεραί, ἔχουσαι ναὸν τοῦ Διονύσου· ἡ Οἰνόη, ὁ Δρύμος καὶ τὸ Πάνακτον, καὶ ἐπὶ τοῦ Πάρνηθος τὸ φρούριον ἡ Φυλή, ἣν κατέλαβεν ὁ Θρασύβουλος ὅτε ἐξεδίωξε τοὺς Λ'. Προσέτι δὲ ἡ Δεκέλεια, ὑπὸ τοὺς Β πρόποδας, ὑπὲρ ἣν ὠχυρώθησαν οἱ Σπαρτιᾶται ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου. Ὁ Ὠρωπὸς ἦν ὁτὲ μὲν Ἀττικὸς ὁτὲ δὲ Βοιωτικὸς, καὶ εἶχεν, ἀντικρὺ τῆς Εὐβοίας, λιμένα τὸ Δελφίνιον, μετὰ ναοῦ τοῦ Ἀμφιαράου, ὅστις ἐνταῦθα ἐλέγετο βυθισθεὶς εἰς τὴν γῆν. Μαραθών, Τρικόρυθος, Οἰνόη καὶ Προβάλινθος ἀπετέλουν τετράπολιν. Ῥαμνοῦς ἔκειτο ἄνω καὶ Β τοῦ Μαραθῶνος ὑπὲρ τὸν Εὔριπον, καὶ εἶχε περίφημον ναὸν Νεμέσεως. Αἱ Ἀφίδναι, ἔχουσαι ἀνατολικῶς τὴν Τρινεμείαν, ἔνθα ἦσαν αἱ πρῶται πηγαὶ τοῦ Κηφισσοῦ. Τοῦ Μαραθῶνος ἡ πεδιὰς ἔχει μῆκος περίπου 2 ὡρῶν καὶ πλάτος 1/2-1 ὥρας. Ἐνταῦθα καὶ ὁ Θησεὺς ἐφόνευσε τὸν Μαραθώνιον σῦν, καὶ συνεκροτήθη τῷ 490 π. Χ. ἡ περίφημος μάχη. Κατὰ τὰ Ν ὑψοῦται χῶμα 200μ περίμετρον καὶ 12μ ὕψος ἔχον, πιθανῶς ὁ τάφος τῶν κατὰ τὴν μάχην πεσόντων Ἀθηναίων. Ὑπῆρχε δὲ καὶ μικρότερος τῶν Πλαταιέων (Παυσ. Α, 32, 3), ἀλλ' ἐξηφανίσθη. Πλησίον δὲ τοῦ Μαραθῶνος ἦν ἡ πηγὴ Μακαρία, μετὰ ὄρους, σπηλαίου καὶ μαντείου τοῦ Πανός. Εἰς δὲ τὴν Παραλίαν ἔκειντο αἱ Ἁλαὶ Ἀραφηνίδες παρὰ τῷ ποταμίῳ Ἐρασίνῳ, καὶ οὐ μακρὰν αὐτῶν ἡ Βραυρών, ἔνθα ὑπῆρχε ναὸς τῆς Βραυρωνίας Ἀρτέμιδος καὶ ἄγαλμα τῆς θεᾶς, ὃ ἐλέγετο κομίσασα ἐκ τῆς Ταυρίδος ἡ Ἰφιγένεια μετὰ τοῦ Ὀρέστου· ἥρπασε δ' αὐτὸ ὁ Ξέρξης. Ἐκεῖ καὶ τελετὴ ἤγετο ἐτησία, τὰ Βραυρώνια. Κατὰ πενταετίαν δ' ἐτελοῦντο αὐτόθι καὶ Διονύσια. Νοτιώτερον ἔκειτο ἡ Στειρία, πρὸς ἣν ἔφερεν ἡ Στειρία ὁδὸς ἐξ Ἀθηνῶν, καὶ ἔνθα ἐγεννήθησαν ὁ Θηραμένης καὶ ὁ Θρασύβουλος· Πρασσιαὶ (ν. Ῥάφτι), ἔχουσαι ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τάφον τοῦ Ἐρυσίχθονος, υἱοῦ τοῦ Κέκροπος· Ποταμὸς, ἔνθα ἦν ὁ τάφος τοῦ Ἴωνος· Θορικὸς, ἔχων λιμένα καὶ Ἀκρόπολιν, ἧς ἐρείπια σώζονται. Παρὰ τῷ Λαυρείῳ ἦν ἡ Ἀνάφλυστος (ν. Ἀνάβυσος), ἔχουσα ὀχυρὸν λιμένα καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸ νησίδιον Ἐλαιοῦσσαν (Λαγονῆσι). Οἱ δῆμοι Σφηττὸς, Λάμπτραι, Θόραι, Ἀνάγυρος, ἦσαν παρὰ τῷ ἀκρωτηρίῳ Ζωστῆρι, ἔχοντι ναὸν τῆς Μητρὸς θεῶν· ἐρρήθη δ' ὅτι ἡ παροιμία «ἀνάγυρον κινεῖν» προῆλθεν ἐκ κακόσμου τινὸς φυτοῦ ἐκεῖ που φυομένου. Αἱ Ἁλαὶ Αἰξωνίδες εἶχον ἁλικάς· ἡ δ' Αἰξωνὴ ἦν ἐπίσημος δῆμος, οὗ οἱ κάτοικοι κατηγοροῦντο ὡς φιλέριδες. Μεσογείως δ' ἔκειτο ἡ Παιανία (ν. Λιόπεσι), ἐπὶ τῆς Στειρίας ὁδοῦ, πατρὶς τοῦ Δημοσθένους. Τοῦ Σουνίου δ' ἀνατολικῶς παρετείνετο ἡ Μάκρις, ἡ νῆσος τῆς Ἑλένης, (ν. Μακρονῆσι), ἔνθα ἐλέγετο ὅτι ἀπέβη ἡ Ἑλένη εἴτε ὅτε τὸ πρῶτον ἡρπάγη, εἴτε ἐπὶ τῆς ἐκ Τροίας ἐπιστροφῆς της. Ἡ δ' ἐπισημοτάτη τῶν τῇ Ἀττικῇ ἀνηκουσῶν νήσων ἦν ἡ Σαλαμὶς, ἡμικυκλικὸν ἔχουσα τὸ σχῆμα, κατέναντι τῆς Ἐλευσῖνος. Ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις ἦν αὐτοτελὴς (ἴδ. Αἰακός)· εἶτα, γενομένη Μεγαρικὴ, προὐκάλει ἐπὶ πολὺ ἔριδας μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Μεγάρων· τέλος δ' ἐκυριεύθη, κατὰ προτροπὴν τοῦ Σόλωνος, ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ κατεκυρώθη αὐτοῖς ὑπὸ τῆς Σπάρτης. Ἡ ἀρχαία τῆς νήσου πρωτεύουσα ἔκειτο εἰς τὴν νοτίαν αὐτῆς ἀκτήν· ἡ δὲ Νεοσαλαμὶς ἐκτίσθη εἰς τ' ἀνατολικὰ, ἀπέναντι τοῦ ὄρους Αἰγάλεω τῆς Ἀττικῆς. Τὸ τῇ Ἀττικῇ πλησιέστατον αὐτῆς ἀκρωτήριον ἦν ἡ Κυνόσουρα, ἔνθα ἐστήθη τὸ τρόπαιον τοῦ Θεμιστοκλέους μετὰ τὴν μεγάλην ναυμαχίαν (480 π. Χ.), καὶ ἦν καὶ ὁ τάφος τοῦ πιστοῦ κυνὸς αὐτοῦ, τοῦ κολυμβήσαντος ἕως ἐκεῖ κατόπιν τῆς τριήρεώς του, ὅτε ὁ στόλος ἀπέπλευσεν ἐκ Πειραιῶς, καὶ ἐκεῖ πεσόντος νεκροῦ. Ἡ ναυμαχία δὲ συνεκροτήθη ἐν τῷ πορθμῷ μεταξὺ τῆς πόλεως Σαλαμῖνος καὶ τῆς Ἀττικῆς, καὶ οἱ

Ἀθηναῖοι ἦσαν ἐγκεκλεισμένοι ἐντὸς τοῦ κόλπου τῆς Ἐλευσῖνος (Ἡρδ. Η, 84). Τὰ παρακείμενα νησίδια Φαρμακοῦσαι καὶ Ψυττάλεια (ν. Λιψοκουτάλα), κατείχοντο ὑπὸ Περσῶν· ἀλλ' ὁ Ἀριστείδης ἐξέβαλεν αὐτοὺς ἐκεῖθεν (Ἡρδ. Η, 95.—Αἰσχλ. Πέρσ. 442.—Πλούτ. Ἀρστ. Θ.—Στρβ. Θ, 395). Ἐν γένει περὶ Ἀττικῆς ἴδ. Παυσ. Α.—Στρβ. Θ, 390.

Ἀττικισταί, 1) μεταγενέστεροι συγγραφεῖς οἱ ἀξιοῦντες νὰ γράφωσιν οὐχὶ εἰς τὴν κοινὴν, ἀλλ' εἰς τὴν ἀττικὴν διάλεκτον, ὡς ὁ Αἰλιανὸς, Ἀρριανὸς, Λουκιανὸς, Ἀριστείδης, Ἡλιόδωρος, Φιλόστρατος, Λόγγος, καὶ ἄλλοι.—2) Οἱ περὶ τὴν ἐξήγησιν τῶν ἀττικισμῶν ἀσχοληθέντες γραμματικοί, ὡς ὁ Μοῖρις, ὁ Φρύνιχος, Θωμᾶς ὁ Μάγιστρος.

Ἀττικός, 1) Τίτος Πομπόνιος, Ῥωμαῖος, γεννηθεὶς 109 π. Χ., κατὰ τὰς ἐμφυλίους ἔριδας τῆς Ῥώμης εἰς Ἀθήνας φυγὼν, ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐκεῖ διαμείνας καὶ σπουδάσας, καὶ τὴν πόλιν διὰ τοῦ πλούτου του εὐεργετήσας, ὅθεν καὶ τὸ ἐπωνύμιον αὐτοῦ (C. Nep. Att.).—2) Ἴδ. Ἡρώδης.

Αὐγή, ἴδ. Τήλεφος.

Αὐγείας, ἴδ. Ἡρακλῆς.

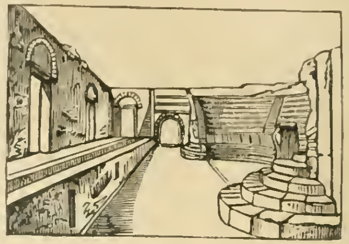
Αὔγουστος (Ἑλλ. Σεβαστὸς), τίτλος ὃν ἔλαβε κατὰ πρῶτον ὁ Ὀκταβιανὸς, ἀποφεύγων τὸν τῷ λαῷ τῆς Ῥώμης ἔτι ὕποπτον καὶ μὴ προσφιλῆ τοῦ αὐτοκράτορος, ἔφερον δὲ μετ' αὐτὸν πάντες οἱ αὐτοκράτορες ἐνθρονιζόμενοι, καὶ μόνοι αὐτοί.

Αὐθέψης, μαγειρικὸν σκεῦος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων μνημονευόμενον (Cic. Rosc. Am. XLVI.—Lempr. Elag. XIX), καὶ πιθανῶς περιέχον καὶ τὸ πῦρ καὶ τὰ πρὸς ζέσιν προωρισμένα

ἀντικείμενα (ὡς τὸ ῥωσικὸν λεγόμενον σαμαβάριον). Τοιοῦτο νομίζεται τὸ ἐν Πομπηίᾳ εὑρεθὲν κατὰ τὴν προσηρτημένην εἰκόνα, ἔνθα οἱ ἄνθρακες ἐτίθεντο ἐν τῷ μέσῳ, πέριξ δὲ τὸ ὕδωρ ἢ εἴ τι ἄλλο ῥευστὸν, ἐκρέον διὰ τοῦ εἰς τ' ἀριστερὰ φαινομένου κρουνοῦ.

Αὐλαία, τὸ πρὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου παραπέτασμα, μὴ αἰρόμενον ὡς εἰς τὰ νέα θέατρα, ἀλλὰ καταβιβαζόμενον καὶ τυ-

λισσόμενον εἰς κύλινδρον ὑπὸ τὸ προσκήνιον, ἔνθα φαίνεται ἡ θέσις εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς εἰκόνος.

Αὐλή, ἴδ. Οἶκος.

Αὐλίς, πόλις τῆς Βοιωτίας, ἀπέναντι τῆς Εὐβοίας, Ν τῆς Χαλκίδος. Ἐκεῖ συνῆλθεν, εἰς τὴν Τροίαν ἐκπλέων, ὁ ἑλληνικὸς στόλος, εἰς τὸν λιμένα τὸ μικρὸν βαθύ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 304).

Αὐλός, τὸ σύνηθες ἐμπνευστὸν μουσικὸν ὄργανον τῶν ἀρχαίων, κατ' ἀρχὰς ἀφελὲς (μόναυλος), ἐξ ἁπλοῦ καλάμου (καλάμινος), ἔχων μίαν τρύπαν μόνον πλαγίως· εἶτα δὲ ξύλινος παρὰ διαφόροις

λαοῖς, ἢ μετάλλινος, τὸ πρῶτον παρὰ τοῖς Τυρρηνοῖς, ἐξ ὀστοῦ ἢ ἐξ ἐλέφαντος μετὰ περισσοτέρων ὀπῶν. Ὁ πλαγίαυλος εἶχε συνήθως ἐξοχὴν εἰσερχομένην εἰς τὰ χείλη, ἐκρατεῖτο γωνιαίως πρὸς τὸ σῶμα (Εἰκὼν), καὶ ἦν τὸ κυρίως μουσικὸν ὄργανον τῶν Σατύρων. Ἐφευρέτης δ' αὐτοῦ ἐλέγετο ὁ Μίδας (Pl. VII, 57.—Apul. Met. XI, 245). Ἐν γένει δ' ἐχρησίμευεν ὁ αὐλὸς, ὃν ἔπαιζον πολλάκις αἱ αὐλητρίδες, εἰς τὰς ἑστιάσεις,

τοὺς χορούς, τὰς θρησκευτικὰς τελετάς, προσέτι καὶ εἰς τὸ νὰ δίδῃ τὸν ῥυθμὸν τοῖς ἐρέταις εἰς τὰς τριήρεις, καὶ νὰ συνοδεύῃ τὴν λύραν καὶ νὰ ὑποβοηθῇ τὴν ἀπαγγελίαν τῶν ῥαψῳδῶν ἢ τῶν ὑποκριτῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Πολλάκις δ' εἷς καὶ ὁ αὐτὸς ἔπαιζε δύο συγχρόνως αὐλούς, ἐμφυσῶν αὐτοῖς ἄνωθεν, ὡς εἰς τοὺς σημερινοὺς εὐθυαύλους (κλαρινέττας), καὶ ὁ Ἡρόδοτος περὶ τῶν λυδίων δύο αὐλῶν

ὁμιλῶν λέγει (Α, 17) τὸν ἕνα αὐτῶν ἀνδρήϊον (ἀρσενικόν, πιθανῶς βαρύτονον), τὸν δ' ἄλλον γυναικεῖον (ἴσως ὀξύφωνον). Ὑπῆρχε δὲ καὶ ὁ ἄσκαυλος, συγκείμενος ἐξ αὐλοῦ φυσωμένου δι' ἀσκοῦ, ὡς τὴν σημερινὴν κάϊδαν. Ἔμβλημα δὲ τοῦ Πανός, καὶ ἐφεύρεσις αὐτοῦ, ἢ τοῦ Μαρσύου, τοῦ Ὑάγνιδος ἢ τοῦ Ὀλύμπου ἦν καὶ ἡ σύριγξ, συγκειμένη ἐξ ἑπτὰ αὐλίσκων, οἵτινες διὰ διαφόρου μήκους ἔδιδον ἑπτὰ διαφόρους τόνους· οἷα ἐστὶν ἔτι ἐν χρήσει ἐνιαχοῦ τῆς Ἑλλάδος. Ἴδ. Μουσική.

Αὐλών, ἐν γένει στενὴ κοιλάς· ἰδίως δὲ 1) πόλις ἐν Μεσσηνίᾳ, κατὰ τὴν κοιλάδα τοῦ ποταμοῦ Κυπαρίσσου, μετὰ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ (Ξεν. Ἑλλ. Γ, 2,25. 3, 8.—Στρβ. Η, 350.—2) Πόλις μετὰ λιμένος ἐν Ἰλλυρίᾳ.—3) πόλις ἐν Μακεδονίᾳ κατὰ τὸ ΒΔ τοῦ Στρυμωνίου κόλπου. — 4) χώρα ἐν Λαυρείῳ τῆς Ἀττικῆς.

Αὐλῶπις, ἡ ἀρχαία περικεφαλαία τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων, ἔχουσα προσωπίδα, ἥτις,

Ἐξ ἀρχαίου ἀγγείου

ὅτε κατεβιβάζετο, ὡς εἰς τὴν ἀριστερὰν εἰκόνα, ἐκάλυπτεν ὅλον τὸ πρόσωπον, πλὴν τῶν ὀφθαλμῶν.

Αὐξησία καὶ Δαμία, δύο θεότητες, ἢ πιθανώτερον ἐπίθετα τῆς Δήμητρος (εἰς την αὔξησιν προκαλούσης) καὶ τῆς Κόρης, λατρευόμεναι μεθ' ὁμοίων τελετῶν ὡς αἱ θεαὶ ἐκεῖναι, πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, οἷον ἐν Τροιζῆνι, Αἰγίνῃ, Κρήτῃ, Ἐπιδαύρῳ, ἔχουσαι καὶ μυστήρια (Ἡρδ. Ε, 82—88. Παυσ. Β, 30, 5. 32, 2).

Αὐξώ, ἴδ. Χάριτες.

Αὐτεσίων, ἴδ. Θήρας.

Αὐτομάτη, ἴδ. Βούσιρις.

Αὐτομέδων, 1) υἱὸς Διώρους, ἡνίοχος τοῦ Ἀχιλλέως, (Ὁμ. Ἰλ. Π, 148. Ρ, 429. 459. Φ, 574), ἐξ οὗ καὶ παρὰ Ῥωμαίοις οὕτως ἐπεκαλεῖτο πᾶς ἐπιδέξιος ἡνίοχος (Cic. Rose. Am. XXXV, 98).—2) Τύραννος τῆς Ἐρετρίας, κατασταθεὶς ὑπὸ τοῦ Φιλίππου.

Αὐτονόη, ἴδ. Ἀκταίων.

Αὐτονομία, τὸ δικαίωμα τῶν πόλεων τοῦ διοικεῖσθαι κατ' ἰδίους νόμους καὶ πολιτικῶς ἀνεξαρτήτως. Ἡ Ἀνταλκίδειος εἰρήνη

ἀπένειμεν αὐτὴν εἰς πάσας τὰς ἐν Εὐρώπῃ ἑλλ. πόλεις καὶ τὰς νήσους, πλὴν πέντε. Παρὰ Ῥωμαίοις αἱ αὐτόνομοι πόλεις ἐδικαιοῦντο νὰ ἔχωσι καὶ ἴδια νομίσματα.

Αὐτόχθονες, οἱ εἰς χώραν τινὰ θεωρούμενοι ὡς μὴ ἔξωθεν ἐποικήσαντες, ἀλλ' ἀνέκαθεν ἐξ αὐτῆς καταγόμενοι. Ἰδίως δ' ἐκαυχῶντο ἐπὶ τῇ αὐτοχθονίᾳ αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Ἀρκάδες, καὶ περὶ τῶν πρώτων λέγει ὁ Θουκυδίδης (Α, 2) «τὴν γοῦν Ἀττικήν, ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον διὰ τὸ λεπτόγεων ἀστασίαστον οὖσαν, ἄνθρωποι ᾤκουν οἱ αὐτοὶ ἀεί,» ὃ ἐπικυροῖ καὶ ὁ Πλάτων (Μενέξ. 245) καὶ ἄλλοι· ὁ δ' Ἀντισθένης ἐχλεύαζεν αὐτοὺς κοχλίας, καθ' ὃ ἀξιοῦντας ὅτι εἰσὶ γηγενεῖς.

Ἄφακα, πόλις ἐν Κοίλῃ Συρίᾳ παρὰ τῷ ποταμῷ Ἀδώνιδι, μετ' ἐπισήμου ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης καὶ χρηστηρίου, ὃ πρῶτος ὁ Κωνσταντῖνος κατήργησεν.

Ἀφαμιῶται, δοῦλοι ἐν Κρήτῃ (Ἀθν. σ. 263.—Στρб. ΙΕ, 1027).

Ἀφαρεύς, 1) ἴδ. Αἴολος καὶ Ἴδας. —2) Γαμβρὸς τοῦ Ἰσοκράτους, υἱὸς Ἱππίου τοῦ σοφιστοῦ καὶ Πλαθάνης, ῥήτωρ καὶ τραγικὸς ποιητὴς Ἀθηναῖος περὶ 369 καὶ 342. Εἷς τῶν λόγων αὐτοῦ ἐγράφη, πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ πατρός του, «Πρὸς Μεγακλείδην περὶ τῆς ἀντιδόσεως.» Ἐποίησε δὲ καὶ 37 τραγῳδίας, καὶ δὶς ἐνίκησεν εἰς τὰ Διονύσια καὶ δὶς εἰς τὰ Λήναια (Πλούτ. Γ΄ Ρ. σ. 839)· περιεσώθη δὲ οὐδὲν ἐκ τῶν ἔργων του.

Ἀφέται ἢ Ἀφεταί, ὅρμος κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ κόλπου τῶν Παγασῶν, ἔνθα ὁ Ἡρακλῆς ἀφέθη ὑπὸ τῶν Ἀργοναυτῶν. Ἐνταῦθα κατέπλευσεν ὁ περσικὸς στόλος μετὰ τὴν ἐν Σηπιάδι ἧτταν, καὶ ὁ Ξέρξης διέταξε σταδιοδρομίαν (Ἡρδ. Ζ. 193. Η, 6).

Ἀφετοὶ ἡμέραι, ἐν Ἀθήναις αἱ τῆς ἀργίας τῆς βουλῆς καὶ τῶν δικαστηρίων, περιλαμβανομένων καὶ τῶν ἀποφράδων (τῶν τριῶν τελευταίων ἑκάστου μηνὸς), ἐν αἷς μόνα τὰ φονικὰ ἐδικάζοντο.

Ἀφθόνιος, σοφιστὴς ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὸ τέλος τοῦ γ΄. αἰῶνος μ. Χ. ἔγραψε Προγυμνάσματα, κατὰ τὸν ἀρχαιότερον Ἑρμογένην, διατηρηθέντα, καὶ ἐν τῷ ις΄ καὶ ιζ΄ αἰῶνι εἰς τὰ σχολεῖα ὡς κείμενον πρὸς ἄσκησιν εἰς τὴν ῥητορικὴν παραδεδεγμένα. Συνέταξε δὲ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν καὶ ἣν ἐπέγραψε Χρείαν, τὴν εἶτα Ἀφθονίαν ἐπικληθεῖσαν. Τῷ ἀποδίδονται δὲ καὶ 40 τῶν Αἰσωπείων μύθων.

Ἀφιδναὶ καὶ **Ἄφιδνα,** (ν. Καπανδρίτι), μία τῶν 12 ἀρχαιοτάτων πόλεων τῆς Ἀττικῆς 3 ὥρας ἀνατολικῶς τῆς Δεκελείας. Ὁ Θησεύς, ἁρπάσας τὴν Ἑλένην, τὴν εἶχε κρύψει ἐκεῖ, δι' ὃ οἱ Τυνδαρίδαι ἐκυρίευσαν αὐτῆς τὸ φρούριον (Ἡρδ. Θ, 73). Ἦν δ' ὠχυρωμένη καὶ ἐπὶ Δημοσθένους (Στρб. Θ, 396).

Ἄφλαστον, κόσμημα ἐκ σανίδων τιθέμενον εἰς τὴν πρύμνην τῶν πλοίων.

Ἀφροδίσια, ἑορτὴ τῆς Ἀφροδίτης πολλαχοῦ τελουμένη, ἀλλὰ κυρίως ἐν Πάφῳ τῆς Κύπρου, ἔνθα ὁ Κινύρας ᾠκοδόμησε τὸν ναὸν τῆς θεᾶς. Εἰς τούτου δὲ τὴν γενεὰν ἔμενεν ἡ ἱερωσύνη, καὶ ὁ πρῶτος ἱερεὺς ἐλέγετο ἀγήτωρ, πιθανῶς ὡς ὁ ὁδηγῶν τὴν πομπήν. Αἱ δὲ θυσίαι ἦσαν ἀναίμακτοι (Στρб. Δ, 683.—Ἡσύχ. λ. Ἀγήτωρ).

Ἀφρική, ἴδ. Λιβύη.

Ἀφροδισιάς, 1) πόλις Καρικὴ πρὸς τῇ Φρυγίᾳ, εἶχεν ἐπίσημον ναὸν Ἀφροδίτης, οὗ μεγάλα λείψανα σώζονται. —2) Πόλις καὶ λιμὴν τῆς Κιλικίας, ἀντικρὺ τῆς Κύπρου. — 3) Παράλιος πόλις τῆς Κυρηναϊκῆς, ἔχουσα ναὸν Ἀφροδίτης (Ἡρδ. Δ, 169).

Ἀφροδίσιον, 1) Πόλις εἰς τὴν Β παραλίαν τῆς Κύπρου. — 2) Χωρίον ἐν Ἀρκαδίᾳ, μεταξὺ Μεγαλοπόλεως καὶ Παλλαντίου·

'Αφροδίτη, καθ' Ὅμηρον ('Ιλ. Ε, 371, 428), θυγάτηρ Διὸς καὶ Διώνης· καθ'

Ἡ Ἀφροδίτη τῆς Μήλου

Ἡσίοδον (Θεογ. 190), ἐκ τοῦ ἀφροῦ τῆς θαλάσσης εἰς Κύπρον ἀναδῦσα, ἴσως διότι ἐξ Ἀσίας ἦλθεν ἐκεῖ ἡ λατρεία τῆς Ἀστάρτης, προστάτιδος τῆς παραγωγικῆς δυνάμεως τῆς φύσεως. Ἐντεῦθεν καὶ Ἀναδυομένη, Ἀφρογένεια, Κυπρογένεια ἐπελέγετο· θεὰ τοῦ κάλλους καὶ τοῦ ἔρωτος, πασῶν ἡ ὡραιοτάτη. Ὀπαδοὶ αὐτῆς εἰσὶν αἱ Χάριτες, αἱ Ὧραι, ἡ Πειθώ, ὁ Πόθος, ὁ Ἵμερος, καὶ ἔφερε τὸν κεστὸν, «ἔνθα οἱ θελκτήρια πάντα τέτυκτο» (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 215). Ἐνιαχοῦ, ὡς ἐν Ἀθήναις, ἐλατρεύετο καὶ ὡς Πάνδημος, ἤτοι ἐπὶ πάντων ἐξουσίαν ἔχουσα· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἐπίθετον τοῦτο παρεῖχεν ἀφορμὴν εἰς παρεξήγησιν, τῇ ἀπεδόθη καὶ ἡ ἐπωνυμία Οὐρανία. Καθ' Ὅμηρον (Ὀδύσ.) ἦν σύζυγος τοῦ Ἡφαίστου, ἀλλ' ἠγάπα τὸν Ἄρην, δι' ὃ καὶ τὸ ἐπίθετον Ἀρεία ἐνίοτε φέρει. Ἡ κυριωτέρα ἕδρα τῆς λατρείας αὐτῆς ἦν ἡ Κύπρος, ὡς ἐκ τῆς θαλάσσης δὲ προελθοῦσα, ἐθεωρεῖτο καὶ ὡς προστάτις τοῦ αἰσίου πλοῦ, ὑπὸ τὰς ἐπωνυμίας Λιμνησία, Εὔπλοια, Γαληνεία· ὡς δ' ἐκ τῶν μερῶν ἔνθα ἦσαν τὰ ἀρχαιότερα αὐτῆς ἱερὰ, Κύπρις, Παφία, Ἀμαθουσία, Ἰδαλία, Κνιδία, Κυθήρεια καὶ Ἐρυκίνη ἐν Σικελίᾳ, διότι εἶχεν ἱερὸν εἰς τὸ ὄρος Ἔρυκα, τῆς λατρείας της ὑπὸ τῶν Φοινίκων ἐκεῖ εἰσαχθείσης. Ἐκ τοῦ Ἄρεως ἔσχε τὸν Ἔρωτα (ἴδ. Ἄρης), ἐκ τοῦ Ἀγχίσου δὲ τὸν Αἰνείαν. Ἐμβλήματα αὐτῆς φυτικὰ ἦσαν ἡ μύρτος, τὸ ῥόδον, ὁ μήκων, τὸ μῆλον, ὃ ἔλαβε παρὰ τοῦ Πάριδος (ἴδ.), νικήσασα τὴν Ἥραν καὶ τὴν Ἀθηνᾶν εἰς τὸν περὶ καλλονῆς διαγωνισμόν· ἐκ δὲ τῶν ζῴων ὁ λαγωὸς, καὶ ἐκ τῶν πτηνῶν ἡ περιστερὰ καὶ ὁ στρουθός· ἐνίοτε δὲ τῇ ἀπενέμετο καὶ ὁ δελφὶν ὡς ποντογενεῖ. Ἡ τέχνη παρίστησιν αὐτὴν ὡς νέαν χαριεστάτην, ἔχουσαν γλυκεῖαν, ἐνίοτε δὲ καὶ μεγαλοπρεπῆ τὴν ἔκφρασιν τῆς καλλονῆς. Ἡ τῆς Μήλου ἐν Παρισίοις καὶ ἡ τῶν

Μεδίκων ἐν Φλωρεντίᾳ εἰσὶ τὰ δύο πρώτιστα σωζόμενα ἀριστουργήματα. Ἡ πρώτη δ' αὐτῶν παρίστα ἴσως τὴν θεάν, ἐν συμπλέγματι μετὰ τοῦ ἀφωπλισμένου Ἄρεως (Marte Ludovisi), ἐνοπτριζομένην εἰς αὐτοῦ τὴν ἀσπίδα. Ἴδ. Ῥαγκ. Ἱστ. καλλ. Τόμ. Α'. 388.

'Αφροδιτόπολις. Τέσσαρες πόλεις ἐν Αἰγύπτῳ ἔφερον τοῦτο τὸ ὄνομα.

Ἄφυτις. πόλις τῆς Παλλήνης ἐν Μακεδονίᾳ, ἔχουσα ναὸν τοῦ Διὸς τοῦ Ἄμμωνος (Θουκ. Α, 64).

'Αχαΐα, ἀρχαιότατα καὶ Αἰγιάλεια (Στρβ. Η, 383.—Παυσ. Ε, 1, 1. Ζ, 1, 1) καλουμένη, ἦν τὸ βορειοδυτικὸν τμῆμα τῆς Πελοποννήσου, ἀποτελοῦν κατ' ἀρχὰς τὴν δωδεκάπολιν, εἶτα καὶ πρὸς ἀνατολὰς μᾶλλον ἐκταθὲν, ἐπὶ δὲ Ῥωμαίων (Liv. Cic. Cæs.) ὁτὲ μὲν πᾶσα ἡ Πελοπόννησος, ὁτὲ δὲ πᾶσα ἡ Ἑλλὰς οὕτω καλουμένη. Πρὸς τὴν Ἀρκαδίαν ὥριζον αὐτὴν τὰ ὄρη Κυλλήνη, Κρᾶθις, Κερύνεια, Ἐρύμανθος ἢ Ὀλωνὸς, ὧν τινα ἔχουσιν ὕψος μέχρι 8,000 ποδῶν. Βορειότερον δὲ τούτων, μέχρι τῆς θαλάσσης ἐκτεινόμενον, ἦν τὸ Παναχαϊκόν. Τὰ κυριώτερα δ' ἀκρωτήρια ἐκαλοῦντο Ἄραξος, παρὰ ταῖς Πάτραις, Ῥίον, ἔχον ἄλλοτε ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ Δρέπανον. Ποταμὸς μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου (Α, 145) ὁ Κρᾶθις. Αἱ Πάτραι κεῖνται εἰς τὴν ΒΔ γωνίαν αὐτῆς· ἀνατολικώτερον δ' ἦσαν αἱ Ῥυπαὶ, τὸ Αἴγιον, ἡ Κερύνεια, ἡ Ἑλίκη καὶ ἡ Βοῦρα, ἀμφότεραι διὰ σεισμοῦ καταποντωθεῖσαι τῷ 373 π. Χ. (Διόδ. ΙΔ, 48.— Στρβ. Α, 384. — Παυσ. Ζ, 24), ἡ Αἴγειρα καὶ ἡ Πελλήνη. Μεσογείως δ' εἰς ὑψηλὴν θέσιν ἔκειτο ἡ Τριταία (Στρβ. Η, 383). Οἱ ἀρχαιότατοι κάτοικοι ἦσαν Πελασγοὶ καὶ Ἴωνες, ἐξ ὧν καὶ ἡ δωδεκάπολις· οὗτοι δ' ἐκδιωχθέντες ὑπὸ τοῦ Τισαμενοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ὀρέστου, ἀπῆλθον εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ ἔκτοτε ἡ χώρα ὠνομάσθη Ἀχαΐα. Εἰς τὸν περσικὸν πόλεμον οἱ Ἀχαιοὶ δὲν μετέσχον· οὐδέτεροι δ' ἔμειναν καὶ εἰς τὸν πελοποννησιακὸν, καθ' ὃ μὴ συμπαθοῦντες πρὸς τοὺς Δωριεῖς. Ἐν Αἰγίῳ δ' ἐτέλουν κοινὴν πανήγυριν εἰς Δία τὸν Ὁμάριον ἢ Ὁμαγύριον καὶ εἰς Δήμητραν τὴν Παναχαίαν. Ἀλλὰ στενώτερον συνεδέθησαν κατὰ τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξάνδρου (281 π. Χ.) αἱ πόλεις Πάτραι, Δύμη, Τριταία καὶ Φαραὶ, αἷς ἀμέσως προσετέθησαν καὶ ἐξ ἄλλαι (Πολβ. Β, 41), ἀποτελέσασαι τὸν Ἀχαϊκὸν κληθέντα δεσμὸν, εἰς περιωπὴν ἀφιχθέντα ἐπὶ Ἀράτου (251 π. Χ.). Καὶ προσείλκυσε μὲν οὗτος καὶ ἄλλας πόλεις τῆς Πελοποννήσου εἰς τὸ κοινὸν, ἀλλ' ἡ Σπάρτη, ἡ Μεσσηνία, ἡ Ἦλις, καὶ μέρος τῆς Ἀρκαδίας δὲν προσῆλθον· δι' ὃ καὶ ὅτε ὁ Κλεομένης Γ', βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Μεγαλοπόλεως (224) ἔφθασε νικηφόρος πρὸ τῆς Κορίνθου καὶ Σικυῶνος, ὁ δεσμὸς συνεμάχησε μετ' Ἀντιγόνου τοῦ Δώσωνος, ὅστις προσέθηκεν αὐτῷ καὶ τὴν Τεγέαν καὶ τὴν Μαντίνειαν. Ἡττήθη ὅμως ὁ Ἄρατος ἐν Καφυαῖς ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν. Ἀλλ' ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι ἐκινήθησαν κατὰ τῶν Μακεδόνων, οὗτοι στενώτερον συνεδέθησαν μετὰ τοῦ ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ, ὃν μεγάλως ὠφέλησε καὶ ἡ ἐκλογὴ τοῦ Φιλοποίμενος ὡς στρατηγοῦ, καὶ κατενικήθη ὁ Μαχανίδας, τύραννος τῆς Σπάρτης, καὶ προσηρτήθη πᾶσα ἡ Ἀρκαδία εἰς τὸν δεσμὸν, ὅστις ἔκτοτε μετὰ τῆς Ῥώμης συμμαχήσας (195), ἐκυρίευσε καὶ τὴν Σπάρτην. Ἀλλ' ἡ Ῥώμη ζηλοτυπήσασα, ἐστράφη αὖθις κατ' αὐτοῦ, καὶ ὁ Φιλοποίμην συλληφθεὶς, ἀπέθανεν ἐν αἰχμαλωσίᾳ, καὶ ὁ δεσμὸς ἐδιχάσθη. Ὁ νέος στρατηγὸς Λυκόρτας, ὁ πατὴρ τοῦ ἱστορικοῦ Πολυβίου, ἐπεζήτησε μάτην τοῦ Μακεδόνος Περσέως τὴν συμμαχίαν· ὅτε δ' ἔπεσεν ὁ Περσεὺς ἐν Πύδνᾳ (168), Καλλικράτης, ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀντιπάλου μερίδος ἐν τῷ δεσμῷ, παρέδωκε 1000 τῶν ἐπισημοτέρων συμπολιτῶν του εἰς τὴν Ῥώμην, ἔνθα ἔμειναν αἰχμάλωτοι μέχρι τοῦ 150. Τῷ 147, τὴν ἐξασθένισιν τοῦ δεσμοῦ ἐπιζη-

τοῦσα ἡ Ῥώμη, ἀπήτησε τὴν ἐξαίρεσιν ἀπ' αὐτοῦ τῶν πόλεων Κορίνθου, Ὀρχομενοῦ, Ἄργους, Ἡρακλείας καὶ Οἴτης· ἀντιστὰς δ' ὁ δεσμὸς, ἡττήθη ὑπὸ τοὺς στρατηγοὺς Διαῖον καὶ Κριτόλαον. Ὁ δὲ Ῥωμαῖος Μόμμιος, νικήσας τοὺς Ἀχαιοὺς ἐν Λευκοπέτρᾳ (146), ἐκυρίευσε καὶ κατέστρεψε τὴν Κόρινθον, ὁ δεσμὸς διελύθη, καὶ ἡ Ἀχαΐα, ὀλιγαρχικῶς ὀργανωθεῖσα, ἐγένετο ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία. (Ἴδ. Πλούτ. Φιλιπ. Ἄρατ. — Πολύβ. Liv. XXVII). Τοῦ δεσμοῦ ἐν τῇ ἀκμῇ του προΐσταντο τὸ πρῶτον δύο στρατηγοὶ, εἶτα δὲ εἷς, ἔχων πᾶσαν τοῦ δεσμοῦ τὴν ὑπερτάτην διοίκησιν. Ὑπῆρχε δὲ, μέχρι τοῦ 256 καὶ εἷς γραμματεὺς, καὶ εἰς τὰς ἐκστρατείας ὑποστράτηγοι καὶ εἷς ἵππαρχος. Εἶχε δ' ὁ δεσμὸς καὶ βουλὴν, ἧς τὰ μέλη ἐκαλοῦντο δημιουργοὶ (Πολύβ. Β, 9.—Liv. XXXVIII, 30), δώδεκα ἐν ὅλοις, μετὰ τοῦ στρατηγοῦ καὶ τοῦ ἱππάρχου. Συνήρχοντο δ' οἱ πληρεξούσιοι τοῦ δεσμοῦ δὶς τοῦ ἔτους, τὸ ἔαρ καὶ τὸ φθινόπωρον εἰς τὸ Αἴγιον, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ ἀλλαχοῦ, ἵνα νομοθετῶσιν, ἀποφασίζωσι περὶ πολέμου ἢ εἰρήνης, συμμαχιῶν, κτλ., ἑκάστου πολίτου ὑπερτριακονταετοῦς δικαιουμένου νὰ μετέχῃ τῆς ἐκκλησίας. Μνημονεύεται δὲ πλὴν τούτων καὶ συμβούλιόν τι, οὗ ἀκριβῶς γνωστὴ δὲν εἶναι ἡ δικαιοδοσία (Στρβ. Η, 383. — Παυσ. Ζ, 6).

'Αχαιμένης, 1) Γενάρχης τῶν Ἀχαιμενιδῶν, οἷς ἀνῆκον, ἀπὸ Κύρου, οἱ βασιλεῖς τῆς Περσίας (Ἡροδ. Α, 125. Ζ, 11), ἡγεμὼν τῆς Περσίδος ὑπὸ τὸν βασιλέα τῶν Μήδων Φραόρτην (Ἡρδ. Α, 102).—2) Υἱὸς Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, ἀδελφὸς τοῦ Ξέρξου, διοικητὴς τῆς Αἰγύπτου (Ἡρδ. Ζ, 7. 97).

'Αχαιοὶ, μία τῶν κυριωτέρων φυλῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἐλέγοντο καταγόμενοι ἀπ' Ἀχαιοῦ (τοῦ Ξούθου, υἱοῦ τοῦ Ἕλληνος), ὅστις ἐξ Ἀττικῆς ὑπέταξε τοὺς Πελασγοὺς τῆς Ἀργολίδος καὶ τῆς Λακωνίας, ἢ κατ' ἄλλους ἐπέστρεψεν εἰς Θεσσαλίαν, ὅθεν κατήγετο (Ἡρδ. Ζ, 132), καὶ ἐκεῖθεν οἱ υἱοί του Ἄρχανδρος καὶ Ἀρχιτέλης κατῆλθον εἰς Ἄργος, καὶ ἐκυρίευσαν ἐκεῖθεν πᾶσαν τὴν Πελοπόννησον πλὴν τῆς Ἀρκαδίας· δι' ὃ καὶ παρ' Ὁμήρῳ αὐτῶν καὶ τῶν Ἀργείων τὸ ὄνομα ἀναφέρεται πάντοτε ὡς γενικὸν τῶν Ἑλλήνων. Ἀλλ' εἶτα, ὑπὸ τῶν Ἡρακλειδῶν ἐξωσθέντες τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Λακωνίας, κατῴκησαν ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς τῶν Δωριέων τὴν βορειοδυτικὴν χώραν τῆς Πελοποννήσου, τὴν πρὶν Ἰωνίαν ἢ Αἰγιάλειαν καλουμένην. Ὁ δ' Ὀβίδιος (ex Pont. IV, 10, 27) μνημονεύει Ἀχαιῶν καὶ κατὰ τὰς βορείους παραλίας τοῦ Εὐξείνου πόντου.

'Αχαιὸς, 1) υἱὸς Ξούθου καὶ Κρεούσης. Ἴδ. Ἀχαιοὶ καὶ Ξοῦθος. —2) Ἀχαιὸς ἐξ Ἐρετρίας, τραγικὸς ποιητὴς, υἱὸς τοῦ Πυθοδωρίδα, σύγχρονος, ἀλλὰ νεώτερος τοῦ Σοφοκλέους (Ὀλ. 74), ἀντίζηλος τοῦ Εὐριπίδου (Ὀλ. 83), ἔγραψεν 24 ἢ 44 δράματα, ἐξ ὧν εἰς ἓν μόνον ἐνίκησε (Σουΐδ.). Ἰδίως ὅμως διεκρίνετο διὰ τὰ σατυρικὰ αὐτοῦ δράματα (Δ. Λαέρτ. Β, 133). Ὁ Ἀθήναιος (Χ, σ. 451) λέγει τὸ ὕφος του σκοτεινὸν καὶ ἐνίοτε αἰνιγματῶδες. Περιλαμβάνεται δ' εἰς τὸν Ἀλεξανδρινὸν λεγόμενον κανόνα μετὰ τοῦ Αἰσχύλου, Σοφοκλέους, Εὐριπίδου καὶ Ἴωνος, εἰ καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἡ τραγῳδία παρήκμαζεν ἤδη. Ὀλίγιστα δὲ σώζονται αὐτοῦ ἀποσπάσματα. —3) Τραγικὸς ποιητὴς ἐκ Συρακουσῶν, μεταγενεστέρων χρόνων, γράψας 10 τραγῳδίας. — 4) Διοικητὴς διορισθεὶς ὑπὸ Ἀντιόχου Γ', βασιλέως τῆς Συρίας, ἐπαναστατήσας, ἀλλὰ συλληφθεὶς εἰς Σάρδεις καὶ θανατωθεὶς τῷ 214 π. Χ. (Πολύβ. Ε, 57. Η, 17).

'Αχαρναὶ, δῆμος Ἀττικῆς, 60 στάδ. Β. τῶν Ἀθηνῶν (ν. Μενίδι), οἰνοφόρος καὶ ἐλαιοφόρος (Θουκ. Β, 19). Οἱ κάτοικοι ἐν ἄλλοις καὶ ἀνθρακεῖς (Ἀριστοφ. Ἀχαρν.). Εἰς τὸν πελοποννησιακὸν πόλεμον ἔδωκαν 3000 ὁπλίτας.

'Αχάτης, 1) ἴδ. Αἰνείας.— 2) ποταμὸς ῥέων νοτίως τῆς Σικελίας, μεταξὺ

Καμαρίνης καὶ Γέλας, ἐξ οὗ ὠνομάσθη ὁ παρ' αὐτῷ τὸ πρῶτον εὑρεθεὶς ἀχάτης λίθος (Θεόφρ. π. λίθ. 'Απόσπ. 2. — Pl. XXXVII, 10, 54. — Sil. XIV, 229).

'Αχελῷος, πρὶν καλούμενος Θόας, Ἄξενος, Θέστιος (ν. 'Ασπροπόταμον), ὁ μέγιστος ποταμὸς τῆς Ἑλλάδος, ἔχων 185 χιλιομέτρων μῆκος (Ὁμ. Ἰλ. Φ, 194). Ὁρμητικὸς καὶ διαυγὴς ἐκρέων τοῦ Πίνδου πρὸς νότον, διαιρεῖ τὴν Αἰτωλίαν τῆς 'Ακαρνανίας, καὶ ἐκβάλλει ὑπὸ τὰς Οἰνιάδας, ἔχων τὰς 'Εχινάδας νήσους εἰς τὰς ἐκβολάς του (Θουκ. Β, 102). Μυθολογεῖται δὲ υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος. Ὁ Ὅμηρος τὸν λέγει κρείονα (Ἰλ. Φ, 194), ὁ Ἡσίοδος πρεσβύτερον τρισχιλίων ποταμῶν ἀδελφῶν του (Θεογν. 340). Ὑπὲρ τῆς Δηϊανείρας, κόρης Οἰνέως, τοῦ βασιλέως τῶν Αἰτωλῶν, ἐπάλαισε πρὸς τὸν Ἡρακλῆν ὑπὸ τρεῖς διαφόρους μορφὰς (Σοφοκ. Τραχ. 10)· ὅτε δ' εἶχε τὴν τοῦ ταύρου, τῷ ἐθραύσθη ἓν κέρας, καὶ τοῦτο αἱ Ναϊάδες ἐπλήρωσαν ἀνθέων, καὶ ἐγένετο κέρας τῆς ἀφθονίας, ἢ ἔλαβον παρὰ τοῦ νικητοῦ, δοῦσαι εἰς ἀντάλλαγὴν ὃ εἶχον κέρας τῆς 'Αμαλθείας. Τοῦτον δὲ τὸν μῦθον ὁ Στράβων ἐξηγεῖ ὡς ἐκ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ ποταμοῦ εἰς τὴν εὐφορίαν τῆς χώρας (I, 450. — Ov. Met. VIII, 883. IX, 1—100). Διὰ πάσης δὲ τῆς Ἑλλάδος ἐθεωρεῖτο ὡς ἱερὸς ποταμὸς, καὶ ὁ Εὐριπίδης τὸν λέγει πατέρα τῆς Βοιωτικῆς Δίρκης (Βακχ. 514). Ηὔξανε δὲ τὸ πρὸς αὐτὸν σέβας καὶ ἡ γειτνίασίς του εἰς τὸ Δωδωναῖον ἱερὸν, οὗ, ὡς ἐλέγετο, πᾶς χρησμὸς προσέθετε καὶ τὴν ἐντολὴν τοῦ νὰ προσφέρωσι θυσίαν καὶ εἰς τὸν 'Αχελῷον· δι' ὃ καὶ ἐπικλήσεις εἰς αὐτὸν ἐγίνοντο ἐπὶ θυσιῶν, προσευχῶν καὶ ὅρκων. Τ' ὄνομα δ' αὐτοῦ, ἀποβὰν παρὰ τοῖς ποιηταῖς καὶ προσηγορικὸν (Εὐρπ. Βακχ. 620), ἔφερον καὶ πολλοὶ ποταμοὶ τῆς 'Αρκαδίας καὶ τῆς Θεσσαλίας. 'Ελέγετο δὲ καὶ πατὴρ τῶν Σειρήνων.

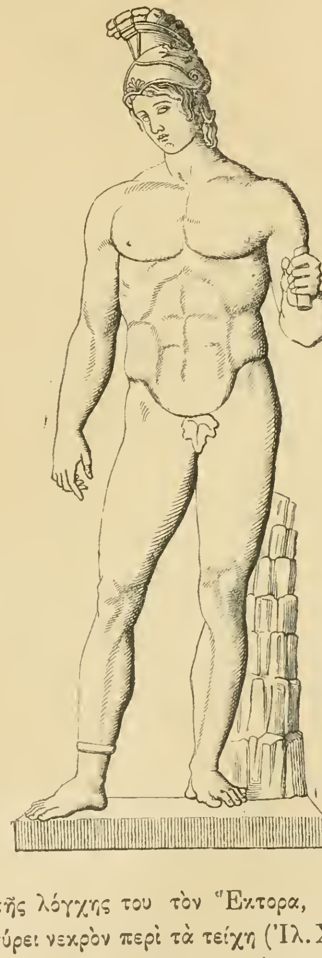
'Αχερουσία, λίμνη. 1) ἴδ. 'Αχέρων 1). — 2) Περιτετειχισμένον χωρίον ἐν Ἑρμιόνῃ τῆς 'Αργολίδος, παρὰ βαράθρῳ, δι' οὗ ἐλέγετο ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἀνεκόμισε τὸν Κέρβερον ἐκ τοῦ Ἅδου (Παυσ. Β, 35, 10). — 3) Τὸ αὐτὸ ἐλέγετο περὶ τῆς 'Αχερουσιάδος χερσονήσου παρὰ τῇ Ἡρακλείᾳ τῇ ἐν Βιθυνίᾳ (Ξεν. 'Ανβ. ΣΤ. 2, 2). — 4) Λίμνη παρὰ τῷ νεκροταφείῳ τῆς Μέμφιδος ἐν Αἰγύπτῳ, ἐφ' ἧς ἐφέροντο οἱ νεκροὶ (Διοδ. Α, 96).

'Αχέρων, 1) ποταμὸς ἐν Θεσπρωτίᾳ τῆς Ἠπείρου (ν. παρὰ τὸ Σοῦλι Ζαγούρας ἢ Γλυκύς), διαρρέει τὴν 'Αχερουσίαν λίμνην, ἕλος ἔχον $1\frac{1}{2}$ ὥρας μῆκος καὶ $\frac{3}{4}$ ὥρας πλάτος, βυθίζεται ὑπὸ γῆν, καὶ εἶτα ἐκρέει εἰς τὴν Ἰόνιον θάλασσαν κατὰ τὸν λιμένα 'Ελαίαν (ν. Φανάρι). Ἔχει δὲ τὸ ὕδωρ θολὸν καὶ πικρὸν, (κατ' ἐντολὴν τοῦ Διὸς, διότι οἱ Τιτᾶνες ἔπιον ἐξ αὐτοῦ), ὡς καὶ ὁ παραρρέων Κωκυτὸς (τῶν κλαυθμῶν ποταμὸς) (Θουκ. Α, 46). 'Αμφότεροι δ' ἐφημίζοντο πιθανῶς διὰ τὸ ἄγριον τῆς θέσεως αὐτῶν, ὅπερ συνέβη καὶ διὰ τὴν Στύγα, ὡς ποταμοὶ τοῦ Ἅδου, ἔνθα συνηνοῦντο καὶ μετὰ τοῦ Πυριφλεγέθοντος. 'Εκ τούτου καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐθεωρήθη παραγόμενον ἐκ τοῦ «Ἄχεα ῥέων» (Ὁμ. 'Οδ. Κ, 513). Ὑπὲρ αὐτὸν βαίνουσιν αἱ σκιαί (ἴδ. Πλάτ. Φαίδ.). Παρ' αὐτῷ δ' ἀρχαιότατα ἐνηργοῦντο νεκρομαντεῖαι καὶ ψυχοπομπεῖαι (Ἡροδ. Ε, 92, 7), ἤτοι ἐπικλήσεις τῶν ψυχῶν, καὶ ἐκεῖθεν φαίνεται ὅτι ἐδανείσθη καὶ ὁ Ὅμηρος ('Οδυσ. Λ) τὴν ἐπίκλησιν τῶν ψυχῶν τοῦ 'Οδυσσέως καὶ τὸ ὄνομα τοῦ 'Αχέροντος. Τοῦτο δὲ πολλάκις σημαίνει καὶ ἁπλῶς μόνον τὰ βάθη τοῦ Ἅδου. Ἦν δὲ, ὡς πρόσωπον, υἱὸς τῆς Γῆς. — 2) Ποταμὸς ἐν Βρεττίᾳ, ὀλέθριος τῷ 'Αλεξάνδρῳ τῷ ἐξ Ἠπείρου (Liv. VIII, 24).

'Αχίλλας, ἐπίτροπος καὶ στρατηγὸς Πτολεμαίου ΙΒ, τοῦ Διονύσου, ἴσως ὁ διενεργήσας τὴν δολοφονίαν τοῦ Πομπηΐου ὅτε ἐκ Φαρσάλων ἔφυγεν εἰς Αἴγυπτον, τῷ 48 π. Χ. (Caes. B. c. 3, 104. — Liv. Ep. 112).

Ἐπολέμησε δὲ κατὰ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πολιορκουμένου Καίσαρος, καὶ ἐδολοφονήθη (Caes. αὐτ. 108).

'Αχιλλεὺς, υἱὸς Πηλέως (Πηλείδης), βασιλέως τῶν Μυρμιδόνων ἐν Φθίᾳ τῆς Θεσσαλίας. Μήτηρ δ' αὐτοῦ ἐλέγετο ἡ ἐν Φθίᾳ τιμωμένη Νηρηὶς Θέτις. Ἦν δ' ἔγγονος τοῦ Αἰακοῦ, δι' ὃ καὶ Αἰακίδης ἐπιλέγεται. Τῆς Ἰλιάδος ἐστὶν αὐτὸς ὁ πρώτιστος ἥρως, καὶ κατ' αὐτὴν ἡ μήτηρ αὐτοῦ καλῶς τὸν ἀνέθρεψεν. Ὁ Φοίνιξ, ὅστις φεύγων τὸν πατέρα του Ἀμύντορα, εἶχε καταφύγει παρὰ τῷ Πηλεῖ, τὸν ἐδίδαξε τὴν ῥητορείαν καὶ τὴν πολεμικὴν, καὶ ὁ Κένταυρος Χείρων τὴν ἰατρικὴν (Ἰλ. 1, 444. Λ, 832). Ἐν τῇ πρώτῃ νεότητι συνεδέθη διὰ στενῆς φιλίας μετὰ τοῦ Πατρόκλου, ὅστις ἐκ τῆς πατρίδος του Ὀποῦντος εἶχε καταφύγει παρὰ τῷ Πηλεῖ, μετὰ τοῦ πατρός του Μενοιτίου, ἑτεροθαλοῦς ἀδελφοῦ τοῦ Αἰακοῦ, διότι ἀκουσίως εἶχε φονεύσει παῖδά τινα εἰς τοὺς κύβους (Ἰλ. Ψ, 84). Ἡ μοῖρα ἔδωκε τῷ Ἀχιλλεῖ τὴν ἐκλογὴν μεταξὺ μακροῦ καὶ ἀπράγμονος ἢ βραχέος καὶ ἐνδόξου βίου, καὶ ἐξελέξατο τὸν δεύτερον (Ἰλ. Ι, 410), διὸ καὶ προθύμως παρηκολούθησε τὸν Ὀδυσσέα καὶ τὸν Νέστορα, ὅτε ἦλθον εἰς Φθίαν νὰ τὸν παραλάβωσιν εἰς τὴν ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Τρωάδος (Ἰλ. Λ, 765), καὶ συναπέπλευσε μετ' αὐτῶν, ἔχων 50 πλοῖα, καὶ συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου καὶ ὑπὸ τοῦ Φοίνικος (Ἰλ. Β, 681). Ἦν δ' ὁ ἀνδρειότατος τῶν ἐκεῖ ἡρώων, καὶ ὑπὸ τῆς Ἥρας καὶ τῆς Ἀθηνᾶς προστατευόμενος, 12 πόλεις κατέστρεψε διὰ θαλάσσης καὶ 11 διὰ ξηρᾶς. Ἀλλὰ κατὰ τὸ 10ον ἔτος τοῦ πολέμου, ὀργισθεὶς διότι ὁ Ἀγαμέμνων τῷ ἀφήρεσε τὴν Βρισηίδα (Ἱπποδάμειαν), κόρην τοῦ Βρισέως, ἱερέως τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκ Λυρνησσοῦ, ἣν εἶχεν αἰχμαλωτεύσει, ἀπεσύρθη εἰς τὴν σκηνήν του, ἀπέχων τῶν μαχῶν (Ἰλ. Α), καὶ ὅτε μόνον οἱ Τρῶες εἰσέβαλον εἰς τὸ ἑλληνικὸν στρατόπεδον, ἐπέτρεψε τῷ Πατρόκλῳ ν' ἀντιταχθῇ αὐτοῖς μετὰ τῶν Μυρμιδόνων, δοὺς αὐτῷ καὶ τὰ ὅπλα του (Ἰλ. Π, 97). Ὅτε δ' ὁ Πάτροκλος ἐφονεύθη καὶ ἐσυλήθη ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος, τότε ὤμοσεν ὁ Ἀχιλλεὺς ἐκδίκησιν (Ἰλ. Σ, 333), καὶ νέα ὅπλα λαβὼν παρὰ τῆς μητρός του, ἃ παρακλήσει αὐτῆς λαμπρὰ τῷ κατεσκεύασεν ὁ Ἥφαιστος (Ἰλ. Σ, 478—607), νικᾷ τοὺς Τρῶας, διώκει αὐτοὺς εἰς τὴν πόλιν, φονεύει

διὰ τῆς λόγχης του τὸν Ἕκτορα, καὶ τρὶς τὸν σύρει νεκρὸν περὶ τὰ τείχη (Ἰλ. Χ). Τότε δὲ μόνον κηδεύει καὶ τὸν Πάτροκλον (Ἰλ. Ψ)· τὸ δὲ σῶμα τοῦ Ἕκτορος θέλει νὰ ῥίψῃ εἰς τοὺς κύνας καὶ εἰς τὰ ὄρνεα· ἀλλ' ὅτε ὁ γέρων Πρίαμος, ἐλθὼν διὰ νυκτὸς εἰς τὴν σκηνήν του, τὸν παρακαλεῖ νὰ τῷ ἀποδώσῃ τὸν υἱόν του, συγκινηθεὶς ἐνδίδει (Ἰλ. Ω). Πρὸ τῆς ἁλώσεως δὲ τῆς Τρωάδος,

ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Πάριδος καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν μάχῃ εἰς τὰς Σκαιὰς πύλας, ἐν ᾧ ἔμελλε νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν πόλιν (Ἰλ. Τ, 417. Χ, 359). Ἐθρήνησαν δ' αὐτὸν οἱ Ἀχαιοί, καὶ ἡ Θέτις καὶ πᾶσαι αἱ θαλάσσιαι θεαί, καὶ αἱ Μοῦσαι· καὶ οἱ Ἕλληνες ἔθαψαν τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ μετὰ τῶν τοῦ Πατρόκλου καὶ τοῦ Ἀντιλόχου παρὰ τὸν Ἑλλήσποντον (εἰς τὸ Σίγειον ἀκρωτήριον), ὑψηλὸν ἐπιχύσαντες χῶμα (Ὀδ. Ω, 36). Ἐν τῷ Ἅδῃ δ' εὗρεν ὁ Ὀδυσσεὺς τῶν τριῶν τούτων φίλων τὰς ψυχὰς μετὰ τῆς τοῦ Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου (Ὀδ. Λ, 467). — Ὁ κατὰ τὸν Ὅμηρον νεανικός, ἀτρόμητος, ὡραῖος ἥρως, ἐστὶ συγχρόνως φίλος τῆς λύρας καὶ τοῦ ᾄσματος, καὶ ὑπὸ τῶν εὐγενεστέρων ἐμπνεόμενος αἰσθημάτων. — Κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους δὲ μύθους, ἡ Θέτις, θέλουσα νὰ καταστήσῃ τὸ τέκνον της ἀθάνατον, δι' ἡμέρας μὲν τὸ ἔχριε δι' ἀμβροσίας, διὰ νυκτὸς δὲ τὸ εἰσῆγεν εἰς φλόγας, ὅπως καύσῃ τὰ θνητὰ αὐτοῦ μέρη. Ἀλλ' ἐπελθόντος ποτὲ τοῦ Πηλέως, μετὰ τρόμου τὸ γινόμενον ἰδόντος, καὶ θελήσαντος νὰ ἐξαγάγῃ τὸ παιδίον ἐκ τοῦ πυρός, διεκόπη τὸ ἔργον, καὶ ἡ Θέτις, ἀφεῖσα πατέρα καὶ υἱόν, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν θάλασσαν. Κατὰ διηγήσεις δ' ἔτι μεταγενεστέρας, ἐνέβαπτε τὸ παιδίον εἰς τὴν Στύγα, ἐξ οὗ ἐγένετο ἄτρωτον, πλὴν κατὰ μόνην τὴν πτέρναν ἀφ' ἧς τὸ ἐκράτει. Ἀφ' οὗ δ' ἔφυγεν ἡ Θέτις, τότε ὁ Πηλεὺς ἔφερε τὸν Ἀχιλλέα πρὸς τὸν Χείρωνα, πρὸς παιδαγωγίαν (Πίνδ. Νεμ. Γ, 43). Κατὰ δὲ τὰ Κύπρια ἔπη, ἐπειδὴ ἐπὶ τῆς ἐκρήξεως τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου ὁ Κάλχας προεῖπεν ὅτι χωρὶς αὐτοῦ δὲν θὰ ἐκυριεύετο ἡ Τρῳάς, ἡ μήτηρ του τὸν ἔφερεν εἰς Σκύρον, καὶ ὑπὸ γυναικεῖον ἔνδυμα τὸν ἔκρυψε μεταξὺ τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως Λυκομήδους, γινώσκουσα ὅτι θὰ ἐφονεύετο εἰς τὴν Τρῳάδα. Ἀλλ' ὁ Ὀδυσσεύς, ἵνα τὸν ἀνακαλύψῃ, μετεχειρίσθη τὸν δόλον τοῦτον· παρουσιασθεὶς ὡς ἔμπορος εἰς τὰς κόρας, ἐξέθηκε πρὸ αὐτῶν διάφορα γυναικεῖα κοσμήματα, ἀλλὰ σὺν αὐτοῖς καὶ ἀσπίδα καὶ λόγχην· καὶ ἐν ᾧ αἱ ἄλλαι περὶ τὰ ἄλλα ἠσχολοῦντο, ὁ Ἀχιλλεὺς ἥρπασε τὰ ὅπλα, καὶ οὕτως ἀνεγνωρίσθη (Ἀπλδ. Ῥέδ. Γ, 13, 8)· ἴδ. Τήλεφος, Κύκνος, Τρωϊκὸς πόλεμος. Ὡς πρὸς τὸν θάνατον δὲ τοῦ Ἀχιλλέως τινὲς τῶν μεταγενεστέρων ἀκολουθοῦσι τὴν ὁμηρικὴν διήγησιν μέχρι τινός, οἷον ὅτι ὁ Ἀπόλλων ἐφόνευσεν αὐτὸν εἰς τὴν μάχην, ἢ ὡδήγησε τὸ βέλος τοῦ Πάριδος (Virg. Æ, VI, 56). Κατ' ἄλλας δὲ διηγήσεις, θέλων ὁ Ἀχιλλεὺς νὰ νυμφευθῇ τὴν Πολυξένην, κόρην τοῦ Πριάμου, ἔρχεται πρὸς αὐτὴν ἄοπλος εἰς τὸν ἐν Θύμβρῳ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἐκεῖ φονεύεται ὑπὸ τοῦ Πάριδος, τοξευθεὶς εἰς τὴν πτέρναν, τὸ μόνον τρωτὸν αὐτοῦ μέρος. Οἱ δ' Ἕλληνες, εἰς Θράκην ἀφιχθέντες, ἐθυσίασαν τὴν Πολυξένην, ὡς ἡ σκιά του ἐζήτησε πρὸς ἐξιλασμὸν (Εὐρπ. Ἑκ. 1. — Ov. Met. XIII, 448). Πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ὁ Ἀχιλλεὺς ἐτιμᾶτο ὡς ἥρως, καὶ εἶχε ναὸν ἐν Ἤλιδι, ἐν Σπάρτῃ, καὶ ἡ νῆσος Λευκή (ἢ Ἀχιλλεία) εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἴστρου τῷ ἦν ἀφιερωμένη, καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς νέον Ἠλύσιον, διότι ἐκεῖ εὐδαίμων συνέζῃ μετ' ἄλλων ἡρώων καὶ ἡρωΐδων. Ἡ παρακειμένη εἰκὼν νεανίου εὐγενοῦς μορφῆς καὶ σωματικοῦ σχηματισμοῦ, νῦν ἐν τῷ Μουσείῳ τῶν Παρισίων, ἐκλαμβάνεται ὑπὸ τῶν μὲν ὡς Ἀχιλλεύς, ὑπὸ τῶν δὲ ὡς Ἄρης.

Ἀχιλλεὺς Στάτιος, ζῶν πιθανῶς ἐν τῷ β' αἰῶνι μ. Χ., καὶ γράψας σχόλια εἰς τὸ διδακτικὸν ποίημα τοῦ Ἀράτου, τὸ ἐπιγραφόμενον «Φαινόμενα.»

Ἀχιλλεὺς Τάτιος, ἐξ Ἀλεξανδρείας, ἔγραψε μυθιστόρημα «τὰ κατὰ Λευκίππην καὶ Κλειτοφῶντα» εἰς βιβλία η', παράστασιν τῶν συμβάντων τῶν δύο ἐραστῶν, μετὰ περιγραφῶν τῆς φύσεως, παντοίων καλλιτεχνημάτων, κτλ., ἐνίοτε ὅμως ὑπερβαίνων τὰ ὅρια τῆς ἀληθοῦς καλαισθησίας καὶ τῆς κοσμιότητος. Ἔγραφε δέ, φαίνεται, περὶ τὰ μέσα τοῦ ε' αἰῶνος μ. Χ. Ἐν τῷ με-

σαίωνι πολὺ ἀνεγινώσκετο, δι' ὃ καὶ πολλὰ ὑπάρχουσιν ἐκ τῶν χρόνων ἐκείνων αὐτοῦ ἀντίγραφα.

Ἀψένης, ἐκ Γαδάρων, ῥήτωρ, γράφων ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Μαξίμου. Ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ σώζεται σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «τέχνη ῥητορική, περὶ προοιμίου» ἀλλὰ μέρος αὐτοῦ ἀπεδείχθη ἀνῆκον εἰς τὸν Λογγῖνον.

Ἀψὶς, ἴδ. Θόλος.

Β

Βαβρίας, ποιητὴς μύθων, ζήσας κατά τινας 150 ἔτη π. Χ., κατ' ἄλλας κρίσεις ὅμως ἐπὶ Δομιτιανοῦ ἢ καὶ μετέπειτα, καὶ στιχουργήσας, κατὰ παράδειγμα τοῦ Σωκράτους (ἴδ.), τοὺς Αἰσωπείους στίχους εἰς χωλιάμβους ἢ σκάζοντας (καταλήγοντας εἰς τροχαῖον ἢ σπονδεῖον). Τὸ σύγγραμμά του περιεῖχε 10 βιβλία. Χειρόγραφον 123 μύθων αὐτοῦ εὗρεν εἰς μονὴν τοῦ Ἄθωνος ὁ ἡμέτερος Μινᾶς Μινοείδης, καὶ ἐπώλησεν εἰς τὸ Βρετανικὸν Μουσεῖον μετ' ἄλλων 95 μύθων, ὧν ἠμφισβητήθη ἡ γνησιότης· ἕτεροι δ' ἕξ, τέως ἄγνωστοι μῦθοι, εὑρέθησαν ἔν τινι χειρογράφῳ ἐν τῷ Βατικανῷ.

Βαθυκλῆς, ἐκ Μαγνησίας τῆς πρὸς Μαιάνδρῳ, περὶ τὰ 560 κατασκευάσας ἐν Λακεδαίμονι, διὰ τὸ ἀρχαῖον ξόανον τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος, λαμπρὸν κατάγλυφον θρόνον, στηριζόμενον ἐπὶ τῶν Χαρίτων καὶ τῶν Ὡρῶν (Παυσ. Γ, 18).

Βαθύλλος, παῖς ὡραῖος, ἀγαπητὸς τοῦ Ἀνακρέοντος, οὗ καὶ ἄγαλμα ὑπῆρχεν ἐν τῇ πατρίδι του Σάμῳ (Hor. Epod. XIV, 9).

Βαίτυλος, βαιτύλιον, λίθοι κωνικοὶ ἢ σφηνοειδεῖς, ὑποτιθέμενοι ὅτι ἔπεσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἴσως τὴν ἀρχὴν ἔχοντες ἐξ ἀερολίθων. Ἐλατρεύοντο δὲ καὶ ἐχρίοντο δι' οἴνου, ἐλαίου καὶ αἵματος (Φώτ. σ. 1047.—Plin. XVII, IX, 51). Ἐν Δελφοῖς παρὰ τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ὑπῆρχεν εἷς τοιοῦτος λίθος, ὃν καθ' ἑκάστην ἔχριον, εἰς τὰς πομπὰς δὲ περιέφερον ἐνειλιγμένον εἰς ἔριον. Ὑπετίθετο δ' ὅτι ἦν ὁ λίθος ὃν ἡ Ῥέα εἶχε δώσει τῷ Κρόνῳ νὰ καταπίῃ ἀντὶ τοῦ Διός (Παυσ. I, 24, 6).

Βάκις, πιθανῶς ψευδώνυμόν τινος, προφητείας ἐκδόντος καὶ χρησμούς, ὡς τοὺς ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ὀρφέως, τοῦ Μουσαίου κτλ. ἀπὸ τῆς ζ' ἑκατονταετηρίδος π. Χ. διαδεδομένους, καὶ ἰδίως ὑπὸ Πεισιστράτου καὶ τῶν Πεισιστρατειδῶν συλλεγέντας καὶ κῦρος λαβόντας, ὥστε καὶ εἰς τὰς πολιτικὰς σχέσεις ἐπενήργουν ἐνίοτε. Ὁ Βάκις ἐλέγετο Βοιωτὸς ἐξ Ἐλεῶνος, ὑπὸ τῶν Νυμφῶν ἐμπνευσθείς. Μετὰ ταῦτα δ' ἀνέκυψαν καὶ ἄλλαι τοιαῦται συλλογαί, καὶ πλὴν τοῦ Βοιωτοῦ μνημονεύονται καὶ εἷς Ἀρκὰς Βάκις, καὶ εἷς ἐξ Ἀττικῆς (Ἡρδ. Η, 20.—Σχλ. εἰς Ἀριστφ. Εἰρ. 107).

Βάκχαι, Βάκχος, ἴδ. Διόνυσος.

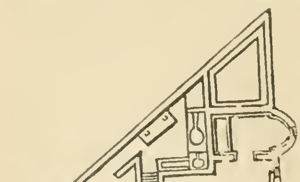
Βακχεῖος, ἐπὶ Βυζαντινῶν, ἔγραψε περὶ ἁρμονικῆς κατ' ἐρωταπόκρισιν. Καὶ μία Εἰσαγωγὴ τέχνης μουσικῆς φέρει τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Βακχιάδαι, γενεὰ ἡγεμόνων Κορινθίων ἐξ Ἀλήτου τοῦ Ἡρακλείδου καταγομένη. Ἑπτὰ ἀπόγονοι τοῦ Βάκχιδος ἐβασίλευσαν ἀλληλοδιαδόχως ἐπὶ 144 ἔτη, μέχρι 748 π. Χ. Εἶτα δὲ εἰς ὀλιγαρχίαν μεταπεσούσης τῆς κυβερνήσεως, διετηρήθησαν ἔτι ἐπὶ 90 ἔτη, ὅτε τέλος ὁ Κύψελος, καὶ αὐτὸς ἐκ μητρὸς Βακχιάδης, κατώρθωσε, βοηθείᾳ τοῦ ὄχλου, νὰ ἐξώσῃ παντάπασι τοὺς διὰ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ὑπεροχὴν αὐτῶν μισητοὺς (658 π. Χ.), καὶ ν' ἀναδειχθῇ τύραννος· οἱ δὲ κατέφυγον εἰς τὴν Σπάρτην (Ἡρδ. Ε, 92. ΣΤ, 128).

Βάκχιον, νῆσος παρὰ τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἀπέναντι τῆς Φωκαίας, ἔχουσα λαμπροὺς ναούς, οὓς ἐσύλησαν ἐπὶ Ἀντιόχου οἱ Ῥωμαῖοι μετὰ τοῦ συμμάχου αὐτῶν Εὐμένους (Liv. XXXVII, 21).

Βακχυλίδης, λυρικὸς ποιητὴς ἐξ Ἰουλίδος τῆς Κέω, ἀνεψιὸς τοῦ Κείου Σιμωνίδου, ἀκμάζων περὶ τὸ 472 π. Χ., σύγχρονος τοῦ Πινδάρου. Ἐπὶ πολὺ διέμεινε μετὰ τοῦ Σιμωνίδου παρὰ τῷ Ἱέρωνι ἐν Συρακούσαις μεθ' ὃ μετέβη, ἀγνοεῖται διατί, εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ὡς πρὸς τὴν ποίησιν ἐβάδισεν ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ θείου του, ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἐκείνου τὸ ὕψος καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἐμπνεύσεως. Ἐκ τῶν σωζομένων δ' αὐτοῦ ἀποσπασμάτων φαίνεται δι' ἀκριβείας καὶ ἐπιμελείας τοῦ ὕφους ἐξαγοράζων τὴν ἔλλειψιν ἀνωτέρων ποιητικῶν προτερημάτων.

Βαλανεῖον. Καὶ πρὸς καθαριότητα καὶ δι' ὑγιεινοὺς λόγους εἶχον οἱ Ἕλληνες, πλὴν ἰδίων καὶ δημόσια θερμὰ λουτρὰ ἢ βαλανεῖα, ἀλλὰ κατάχρησιν αὐτῶν δὲν ἐποιοῦντο, θεωροῦντες ὅτι ἐκλύουσι καὶ ἐκθηλύνουσι. «Κάκιστόν ἐστι καὶ δειλὸν ποιεῖ τὸν ἄνδρα,» λέγει ὁ Ἀριστοφάνης (Νφ. 992.—Ἴδ. καὶ Ἀθήν. Λ, 18.—Δμσθ. κ. Πολυκλ. 1217.—Πλούτ. Φωκ. Δ), οὐδ' ὑπάρχουσιν ἀρχαίων ἑλληνικῶν λουτρῶν περιγραφαί, ἀλλὰ μόνον ἐκ χωρίων συγγραφέων ἐστὶ γνωστὸν ὅτι ὑπῆρχον ἐν αὐτοῖς πύελοι ἢ λεκάναι (παρ' Ὁμήρῳ Ἀσάμινθοι), εἰς ἃς εἰσήρχετο ὁ λουόμενος, καὶ ἄλλο τι εἶδος, λουτὴρ ἢ λουτήριον λεγόμενον, μεθ' ὑποστάτου, διὰ τοὺς ὀρθῶς λουομένους. Πυρίαι δὲ ἢ πυριατήρια ἦσαν τὰ θερμὰ μέρη πρὸς ἵδρωσιν· ἀποδυτήριον ἔνθα ἀπέθετον τὰ ἐνδύματα οἱ εἰσερχόμενοι

εἰς τὸ λουτρόν· ἀλειπτήριον ἢ ἐλαιοθέσιον, ἔνθα ἠλείφοντο ἔλαιον οἱ λουσθέντες, καὶ μάλιστα οἱ παρασκευαζόμενοι διὰ τὰ γυμνάσια· στλεγγὶς δὲ ἢ ξύστρα ἦν τὸ ἐργαλεῖον δι' οὗ οὗτοι ἀπέξεον ἀφ' ἑαυτῶν τὸ ἔλαιον μετὰ τὴν πάλην. Ὁ ἐπιστάτης τοῦ λουτροῦ ἐλέγετο βαλανεύς, παραχύται δ' οἱ ὑπηρέται, καὶ ἀρύαινα ἢ ἀρύταινα τὸ ἀγγεῖον δι' οὗ ἠρύοντο πρὸς χύσιν τὸ ὕδωρ. Ἦν δ' ἐπὶ Λουκιανοῦ διώβολον ἡ τιμὴ τῆς χρήσεως τοῦ βαλανείου. Ἐπὶ δὲ Ῥωμαίων ἡ χρῆσις τῶν βαλανείων ἐξέπεσεν εἰς κατάχρησιν ἡδυπαθείας καὶ ἰδιωτικῆς ἢ δημοσίας πολυτελείας, καὶ ἐν Ἑλλάδι ἐνιαχοῦ (ἐν Ἀθήναις ἐν τῷ βασιλικῷ κήπῳ) σώζονται λείψανα ῥωμαϊκῶν βαλανείων, ἔχοντα πολλάκις ψηφόθετα καὶ κατάκοσμα τὰ ἐδάφη. Ἡ ἀπέναντι εἰκὼν παρίστησι βαλανεῖον εἰς γωνίαν ἰδιωτικῆς οἰκίας ἐν Πομπηΐᾳ. Ἡ εἴσοδος (ἐκ τῆς αὐλῆς) ἐστὶν ἄνω. Δεξιῶς ἔχει τὸ ἀποδυτήριον, ἀριστερῶς, ὀπίσω ὀρθογωνίου στοᾶς, τὸ ἀλειπτήριον. Ἐπέκεινα τοῦ ἀποδυτηρίου, τὸ ἡμικυκλικῶς προέχον πυριατήριον· εἰς δὲ τὴν κάτω προέχουσαν γωνίαν, δεξαμενήν.

Βαλάντιον, ἦν συνήθως δερμάτινον, ἢ ἐκρεμᾶτο διὰ λωρίδος ἀπὸ τοῦ ὤμου, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, ληφθείσῃ ἐκ λύχνου.

Ἐκ λύχνου χαλκοῦ

Βάπται, ἴδ. Κότυς.

Βάραθρον, ἢ ὄρυγμα, ἐν Ἀθήναις χάσμα φρεατῶδες καὶ σκοτεινὸν (Σχλ. Ἀριστφ. Πλούτ. 431), κείμενον ἐν τῷ δήμῳ τῶν Κειριαδῶν, πιθανῶς ἐν τοῖς βράχοις ΝΔ τῆς πόλεως, καὶ ἔχον εἰς τὰ πλευρὰ ὀγκίνους, ἤτοι σιδηρᾶ ἄγκιστρα, εἰς ἃ κατεσχίζοντο οἱ εἰς αὐτὸ ῥιπτόμενοι κατάδικοι. Ἐπὶ τῶν μηδικῶν ἦτο ἐν χρήσει (Ἡρδ. Ζ, 133), καὶ ἔτι ἐπὶ Ξενοφῶντος (Ἑλλ. Α, 7, 21.—

Λυκ. κ. Λεωκρ. 221. Δείν. κ. Δημ. 46)· εἶτα δὲ κατεχώσθη (Τὸ ἄνω Σχλ.).

Βάρβιτος, ἴδ. Μουσική.

Βάρβαροι. Διὰ τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἐπὶ πολὺ καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν, ἦν πᾶς μὴ Ἕλλην (δηλαδὴ μὴ ἑλληνιστὶ ὁμιλῶν) βάρβαρος, καὶ ἐθεώρουν οἱ Ἕλληνες τοὺς βαρβάρους ὡς αὐτὸ τοῦτο δούλους, καὶ ἑαυτούς, ἕνεκα τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῶν, ὡς ὡρισμένους ἄρχειν τῶν βαρβάρων (Εὐριπ. Ἰφ. Αὐλ. 1379. — Ἀρστt. Πολ. Α, 2. Ζ, 6). Μετὰ ταῦτα περιελήφθησαν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι μετὰ τῶν μὴ βαρβάρων, καὶ βραδύτερον, καθ' ὅσον ἐξετείνετο ὁ πολιτισμός, καὶ οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Ἱσπανοί.

Βαρδιαῖοι, δοῦλοι Ἰλλυριοί, οὓς ὁ Μάριος μετεχειρίζετο ὡς ἐκτελεστὰς τῶν ὠμοτήτων του. Ὁ Σερτώριος ἀπέσφαξε τετρακισχιλίους ἐξ αὐτῶν (Πλούτ. Μάρ. ΛΔ. Σερτ. Ε).

Βάρδυλις, Ἰλλυριὸς στρατηγός, κατακτήσας μέρος τῆς Μακεδονίας, τῷ 359 π. Χ.· ἔπεσεν ὅμως τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐν μάχῃ κατὰ τοῦ Φιλίππου (Διόδ. ΣΤ, 4).

Βαργύλια (τὰ), πόλις τῆς Καρίας ἐν τῷ ὁμωνύμῳ κόλπῳ, ἣν ἀφαιρέσαντες οἱ Ῥωμαῖοι τῷ 197 π. Χ. ἀπὸ Φιλίππου Γ' τοῦ Μακεδόνος, ἀφῆκαν αὐτόνομον. Παρ' αὐτῇ ἵστατο τὸ ἄγαλμα τῆς Κινδυάδος Ἀρτέμιδος, περὶ οὗ ἐπιστεύετο ὅτι, καίτοι ἐν τῷ ὑπαίθρῳ, οὐδέποτε ἐβρέχετο (Πλούτ. Φλαμ. ΙΒ. — Στρβ. ΙΔ, 653. — Liv. XXXVII).

Βᾶρις, ἴδ. Ναυτιλία.

Βάρκα, πόλις τῆς Κυρηναϊκῆς, ἀπὸ τοῦ 560 ὑπὸ τῶν ἐν Κυρήνῃ Ἑλλήνων πρωτεύουσα γενομένη ἰσχυροῦ κράτους, ἀντιπάλου τῆς Κυρήνης, μέχρις οὗ, τῷ 510, ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Δ, 164. 167. 171. 200).

Βαρσίνη, 1) Κόρη τοῦ Δαρείου, ἣν ἐνυμφεύθη ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἐγέννησεν υἱὸν τὸν Ἡρακλῆ (Ἀρρ. Ζ, 4, 6). — 2) Θυγάτηρ τοῦ σατράπου Ἀρταβάζου, γυνὴ τοῦ Ῥοδίου Μέμνονος, ᾐχμαλωτεύθη τῷ 333 ὑπὸ Ἀλεξάνδρου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός της, καὶ μετὰ ταῦτα ἐνυμφεύθη τὸν Εὐμένην (Πλούτ. Εὐμ. Α. — Just. XV, 2, 3).

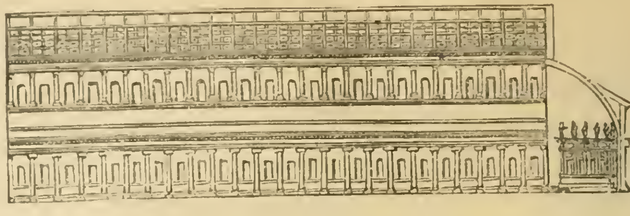
Βάσανος, ἐλογίζετο ὡς τρόπος ἀποδείξεως πρὸ τῶν ἀττικῶν δικαστηρίων, καὶ μάλιστα ὡς μᾶλλον τελεσφόρος ἢ αἱ μαρτυρίαι (Ἰσ. π. Κιρ. κλ. 202. — Ἀνξμ. ῥητ. ΙΣΤ, 1). Ἀλλὰ ψήφισμα προταθὲν ὑπὸ Σκαμανδρίου (Ἀνδκ. Π. Μυστ. ΜΓ) ἀπηγόρευε τὴν χρῆσιν αὐτῆς κατ' ἐλευθέρων, πλὴν συνεπείᾳ ἰδίου ψηφίσματος (Ἰσοκρ. Τραπ. ΙΕ. — Δμσθ. Πανταιν. Μ)· ἐφηρμόζετο ὅμως εἰς τοὺς δούλους, οὓς ὁ ἀττικὸς νόμος δὲν παρεδέχετο ὡς μάρτυρας, καὶ ἐδικαιοῦτο πᾶς ἐλεύθερος ἢ νὰ παραδώσῃ τὸν ἴδιον δοῦλον εἰς βάσανον, πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἰδίας ἀθωότητος, ἢ νὰ ζητήσῃ, δι' ἐπισήμου πράξεως, ἥτις ἐκαλεῖτο πρόσκλησις, (Δμσ. κ. Στφ. 1106), τὸν τοῦ ἀντιδίκου του, καὶ ὁ ἀρνούμενος ἔδιδεν ἰσχυρὰν πρόληψιν καθ' ἑαυτοῦ. Αἱ καταθέσεις δὲ τῶν βασανιζομένων ἐγίνοντο οὐχὶ σπανίως ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου (Δμσθ. κ. Νικοστρ. 1254), ὅτε ὁ δήμιος ἐνήργει αὐτὰς (Αἰσχν. π. Πρασβ. 281), ἀλλ' ἐνώπιον πρὸς τοῦτο ἐκλεγομένων βασανιστῶν.

Βασίλειος, ὁ μέγας, γεννηθεὶς ἐν Καισαρείᾳ τῆς Καππαδοκίας, ἐξ ἐπισήμων γονέων, ἐτράφη ἐν Ἀθήναις, ἔνθα συνεδέθη διὰ φιλίας μετὰ Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ καὶ Γρηγορίου τοῦ Νύσσης. Πρεσβύτερος τῷ 362 μ. Χ., καὶ ἐπίσκοπος Καισαρείας τῷ 370, οὗτος ἐκανόνισε τὰ τοῦ μοναχικοῦ βίου· ἀφιερώσας δὲ πᾶσαν τὴν περιουσίαν του εἰς ἵδρυσιν νοσοκομείου, ἔζη αὐτὸς ἐν πενίᾳ, καὶ ἀπέθανε τῷ 379. Ἦν δὲ καὶ φίλος καὶ προστάτης τῶν γραμμάτων, καὶ σώζονται αὐτοῦ ἐπιστολαί, καὶ ἡ τοῖς φιλομαθέσι λίαν ἀξιοσύστατος πραγματεία· «Ὅπως ἂν ἐκ τῶν ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγων.»

Βασιλεύς, ἴδ. Ἄναξ καὶ Ἄρχων.

Βασιλική. Ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχεν ἐν τῇ ἀγορᾷ στοὰ βασίλειος ὀνομαζομένη, διότι ἐν αὐτῇ εἶχε τὴν ἐπίσημον ἕδραν του

καὶ τὸ δικαστήριόν του ὁ ἄρχων βασιλεύς. Ταύτης ἐπὶ Ῥωμαίων ἐδόθη εἰς πολλὰς δημοσίας στοὰς καὶ τὸ ὄνομα καὶ τὸ σχῆμα, ὃ ἦν, φαίνεται, ἐπίμηκες οἰκοδόμημα, ἔχον ἐντὸς δύο σειρὰς κιόνων παρὰ τὰς δύο μακρὰς πλευράς, καὶ κατὰ τὴν μικρὰν ἀπέναντι τῆς εἰσόδου διαίρεσίν τινα, συνήθως ἡμικυκλικὴν διὰ τὴν ἕδραν τῶν δικαστῶν, ἢ ἄλλων ἀρχόντων ἐπιτηρούντων τὰ ἐν τῇ στοᾷ. Ἐπὶ δὲ τοῦ χριστιανισμοῦ τινὲς τῶν στοῶν τούτων προωρίσθησαν εἰς ἐκκλησίας, ἢ καὶ ἐκκλησίαι ἐκτίσθησαν κατὰ τὸ σχέδιον αὐτῶν, κληθεῖσαι ἐπίσης Β α σ ι λ ι κ α ί.

Ἡ ἐν Βερόνῃ Βασιλική.

Βασκανία, γοητεία διὰ τοῦ βλέμματος ἢ διὰ τῆς γλώσσης ἐνεργουμένη κατ' ἀνθρώπων εὐτυχούντων ἢ κατὰ βρεφῶν (Πλούτ. Συμπ. Ε, 7.—Ἀλκίφρ. Ἐπ. α, 15. — Ἡλιόδ. Αἰθ. Α, 7). Πρὸς ἀποσόβησιν τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς, ἔπτυον τρίς, ἢ ἐπρόφερον λόγιά τινα (Θεόκρ. Στ. 39)· εἶχον δὲ καί τινα φυλακτήρια, ὡς ὁ Πεισίστρατος ἀνήρτησε πρὸ τῆς Ἀκροπόλεως ὁμοίωμα ἀκρίδος (Ἡσύχ. λ. Κατηχήσει).

Βατεία, ἴδ. Δ ά ρ δ α ν ο ς.

Βατὴ, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἐκ τῆς Αἰγηίδης φυλῆς.

Βαττιάδης, ἴδ. Κ α λ λ ί μ α χ ο ς.

Βάττος, 1) Υἱὸς Πολυμνήστου, Θηραῖος, καταγόμενος, ὡς ἐν Θήρᾳ ἐπιστεύετο, ἐκ τῶν Μινυῶν. Κατὰ χρησμὸν ἔκτισε τὴν Κυρήνην ἐν Λιβύῃ, ἀφ' οὗ μεγάλας κακουχίας ὑπέστη, τῷ 631 π. Χ., καὶ ἀνέθετο αὐτὴν τῷ Ἀπόλλωνι. Ἦρξε δ' ἐκεῖ χρηστῶς καὶ δικαίως ἐπὶ 40 ἔτη (Πινδ. Πυθ. Ε, 89-92.—Ἡρδ. Δ 157). Ἀπόγονοι δ' αὐτοῦ ἦσαν οἱ μετέπειτα βασιλεῖς.—2) Β ά τ τ ο ς Β (ὁ ε ὐ δ α ί μ ω ν), ἔγγονος τοῦ πρώτου. Ἐπ' αὐτοῦ ἡ Κυρήνη, δι' ἐποικήσεων Πελοποννησίων, Κρητῶν καὶ ἄλλων νησιωτῶν, ηὐξήσεν ἐπισημότατα, καὶ ἀντέστη (τῷ 570) εἰς Ἀπρίην, τὸν βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων, οὗ ὁ διάδοχος Ἄμασις συνωμολόγησε συνθήκην (Ἡρδ. Δ, 150).

Βαῦκις, ἴδ. Φ ι λ ή μ ω ν.

Βαυκαλήματα, νανουρίσματα, μνημονεύονται ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου (ΙΔ, 10, σ. 618), ἀλλ' οὐδὲν τοιοῦτο διετηρήθη. Τὸ δὲ λίκνον, εἰς ὃ ἐκουνοῦντο τὰ βρέφη, φαίνεται ὅτι ἐπ' αὐτοῦ δὲν ὑπῆρχεν εἰσέτι.

Βέβηλος, κυρίως ὁ μὴ μεμυημένος, ἰδίως εἰς τὰ Ἐλευσίνια, ὥστε καὶ ὅτε οἱ μυηθέντες εἰσήγοντο, ἐπεφωνεῖτο· «ἑ κ ὰ ς β έ β η λ ο ι.» Εἶτα δ' ἐπεκράτησεν ἡ ἔκφρασις καὶ ἐπὶ παντὸς ἀνιέρου.

Βέλβινα, νησίδιον μεταξὺ Ἀττικῆς καὶ Ἀργολίδος (ν. Ἅγ. Γεώργιος), εἶχε κατοίκους τὸ πάλαι (Ἡρδ. Η, 125) καὶ ἀνῆκεν εἰς τὴν Ἀττικὴν (Στρβ. Η, 375. Θ, 398).

Βελλεροφόντης, ἢ **Βελλεροφῶν,** υἱὸς τοῦ Γλαύκου, βασιλέως τῆς Κορίνθου, ἔγγονος τοῦ Σισύφου· ἤ, ἄλλως, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, νέος ἥρως προσφιλὴς τοῖς θεοῖς. Ἱππόνοος κατ' ἀρχὰς καλούμενος, ἔλαβε τὸ νέον ὄνομα διότι ἐφόνευσε τὸν Κορίνθιον Βέλλερον, δι' ὃ καὶ ἔφυγεν εἰς τὸ Ἄργος, πρὸς τὸν βασιλέα Προῖτον. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτον ἡ γυνὴ Ἄ ν τ ε ι α, τὸν ἐσυκοφάντησεν, ὁ Προῖτος τὸν ἔπεμψε πρὸς τὸν πενθερόν του Ἰοβάτην, βασιλέα τῆς Λυδίας, δοὺς αὐτῷ σ ή μ α τ α λ υ γ ρ ὰ (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 168), ἤτοι γραπτὰ σημεῖα (ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ γραφὴ ἦν ἐπὶ Ὁμήρου γνωστή), δι' ὧν τῷ παρήγγελλε νὰ φονεύσῃ τὸν νέον. Ἀλλ' ὁ Ἰοβάτης, μὴ θελήσας νὰ πράξῃ τοῦτο ὁ ἴδιος, ἔδωκεν ἐντολὴν εἰς τὸν Βελλεροφόντην νὰ

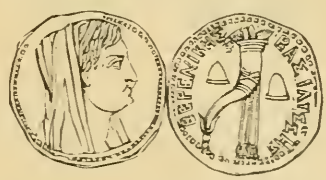

φονεύσῃ τὴν Χίμαιραν (ἴδ.)· ἀφ' οὗ δὲ τοῦτο οὗτος κατώρθωσεν ἐπιβὰς τοῦ πτερωτοῦ Πηγάσου, παρηγγέλθη νὰ καταστρεπώσῃ τοὺς Σολύμους καὶ τὰς Ἀμαζόνας. Καὶ μετὰ τοῦτον δὲ τὸν ἆθλον, ἐνίκησε μίαν ἐνέδραν τοῦ Ἰοβάτου, καὶ τότε οὗτος ἀναγνωρίσας αὐτοῦ τὴν θείαν καταγωγὴν, τῷ ἔδωκεν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του (Φιλονόην, Ἀντίκλειαν ἢ Κασσάνδραν), ἐξ ἧς ἔσχε τρία τέκνα, τὸν Ἴσανδρον, τὸν Ἱππόλοχον καὶ τὴν Λαοδάμειαν, καὶ τῷ παρεχώρησε μέρος τῆς ἐξουσίας του. Μετὰ ταῦτα ὅμως ἔγινε θεομισὴς, διότι ἠθέλησε διὰ τοῦ Πηγάσου ν' ἀναβῇ εἰς τὸν οὐρανὸν, ὁ δὲ Πήγασος, ὑπὸ τοῦ Διὸς μαστιγωθεὶς, τὸν κατέρριψε, καὶ οὕτω χωλανθεὶς καὶ τυφλωθεὶς, περιεφέρετο ἄπελπις εἰς τὸ Ἀλήϊον πεδίον (Ὅμ. αὐτ.—Πίνδ. Ὀλ. ΙΓ, 60. Ἴσθμ. Ζ. 44). Ἐν Κορίνθῳ ὁ Βελλεροφόντης ἐτιμᾶτο ὡς ἥρως, εἶχε κυπαρίσσων ἱερὸν ἄλσος ἐν τῷ Κρανείῳ, καὶ μετὰ τοῦ Πηγάσου παριστᾶτο ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ποσειδῶνος, ἴσως τοῦ Ἱππίου.

Βένδις ἢ **Βενδῖς,** θρᾳκικὴ θεότης, ἐν τῇ Ἀττικῇ μετὰ τῆς Ἀρτέμιδος ταὐτιζομένη καὶ ἔχουσα ναὸν ἐν Πειραιεῖ, τὸ Βενδίδιον (Ξεν. Ἑλλ. Β, 4, 11).

Βερέκυνθος, ὄρος εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Κρήτης (Διόδ. Ε, 64).

Βερενίκη, ὁ Μακεδονικὸς τύπος ἀντὶ Φερενίκη. 1) Θυγάτηρ Λάγου, γυνὴ Φιλίππου καὶ μήτηρ Μάγα, τοῦ κυριεύσαντος τὴν Κυρήνην. Ἐγεννήθη 340 π. Χ. Εἶτα ἐνυμφεύθη τὸν ἑτεροθαλῆ ἀδελφόν της Πτολεμαῖον Α ἐν Αἰγύπτῳ (Πλούτ. Πύρ. Δ.—Θεόκρ. ΙΖ, 38).—2) Θυγάτηρ τοῦ Μάγα, ἐκ Κυρήνης, ἐξανέστη (250) κατὰ τῆς μητρός της Ἀρσινόης, νυμφευθείσης τὸν μνηστῆρα

τῆς κόρης Δημήτριον, υἱὸν Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ. Φονεύσασα δὲ τὸν Δημήτριον, ἐνυμφεύθη τὸν πρὶν ἤδη αὐτῇ μεμνηστευμένον Πτολεμαῖον Γ τὸν Εὐεργέτην ἐξ Αἰγύπτου, τῷ 246 π. Χ. (Just. XXVI, 3). Ἐφονεύθη δὲ τῷ 220 ὑπὸ Σωσιβίου τινὸς, φίλου Πτολεμαίου Δ' καὶ τῆς ὡραίας κόμης αὐτῆς τὴν μνήμην διαιωνίζων, ὠνόμασεν ὁ ἀστρονόμος Κόνων κατ' αὐτὴν ἕνα τῶν ἀστερισμῶν τοῦ βορείου ἡμισφαιρίου (Catull. LXVI).—Τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερον καὶ διάφοροι πόλεις ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν τῇ Κυρηναίᾳ.

Βέρμιος, ὄρος πρὸς τῷ Ἁλιάκμονι, διῄρει τὴν ἄνω καὶ κάτω Μακεδονίαν (Ἡρδ. Η, 138.—Στρβ. Ζ, 390).

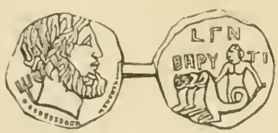
Βέροια ἢ Βέρροια, 1) Πόλις τῆς Συρίας παρὰ τῷ ποταμῷ Χάλῳ (ν. Χαλέπιον), ηὐξήθη ὑπὸ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος (Στρβ. ΙΣΤ, 751).—2) Πόλις ἐν Ἠμαθίᾳ τῆς Μακεδονίας (Θουκ. Α, 61.—Πολβ. ΚΖ, 8, 5). Παρεδόθη τοῖς Ῥωμαίοις μετὰ τὴν

ἐν Πύδνᾳ μάχην, τῷ 168 π. Χ. Ἐνταῦθα

δ' ἐδίδαξεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος (49—65 μ. Χ.).

Βηρυτὸς, ἀρχαιότατον ἐπίνειον τῆς Φοινίκης, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Μαγόρα· ηὐξήθη καὶ κατεκοσμήθη ἰδίως ὑπὸ τῶν αὐ-

τοκρατόρων Αὐγούστου, Κλαυδίου καὶ Καρακάλλα, καὶ εἶχεν ἐπίσημον νομικὴν σχολὴν (Στρβ. ΙΣΤ, 756).

Βῆμα, ἡ ὑψηλὴ θέσις ἀφ' ἧς οἱ ῥήτορες ἠγόρευον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Ἀθηνῶν, ὡς ἦτο τὸ τῆς Πνυκὸς (ἴδ.).

Βηρωσσὸς ἢ **Βήρησσος,** γεννηθεὶς ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ἀκμάσας μέχρις ἐπὶ Πτολεμαίου Β', ἔγραψεν ἑλληνιστὶ Βαβυλωνιακὰ ἢ Χαλδαϊκὰ εἰς 3 βιβλία, ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐγχωρίων συγγραμμάτων πολυτίμους εἰδήσεις ἀρυσθεὶς, καὶ ἐκείνων ἀκολουθῶν τὴν χρονολογίαν. Ἔγραψε δὲ καὶ ἀστρονομικὰς παρατηρήσεις.

Βῆσσα, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἐκ τῆς Ἀντιοχίδος φυλῆς.

Βησσοὶ ἢ Βεσοὶ, θρακικὸς λαὸς παρὰ τὸν Αἷμον, μέχρις Ἰλλυρίας, ποτὲ ἰσχυρὸς, ἀλλὰ πρωΐμως παρακμάσας (Ἡρδ. Ζ, 111). Ὑπετάγησαν δὲ καὶ τοῖς Ῥωμαίοις ὅτε καὶ οἱ Μακεδόνες (Liv. XXXIX, 53).

Βῆσσος, σατράπης τῆς Βακτριανῆς, μετὰ τὴν ἐν Γαυγαμήλοις μάχην συνέλαβε καὶ ἔσυρε μεθ' ἑαυτοῦ δέσμιον τὸν Δαρεῖον, ἐπιχειρήσας αὐτὸς ν' ἀντιταχθῇ εἰς τὸν Ἀλέξανδρον. Καταδιωχθεὶς δὲ, ἐτραυμάτισε θανασίμως καὶ ἐγκατέλειψε τὸν βασιλέα, φυγὼν αὐτὸς εἰς τὰς βορείας ἐπαρχίας (Ἀρρ. Γ, 13. — Πλούτ. Ἀλέξ. ΜΒ), ἔνθα ἀνεκηρύχθη βασιλεὺς ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀρταξέρξου Δ' ἀλλὰ καταδιωχθεὶς, συνελήφθη ἐν τῇ Σογδιανῇ ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, καὶ εἰς Περσῶν στρατοδικεῖον ὑποβληθεὶς, κατεδικάσθη νὰ διασπασθῇ ζῶν (Ἀρρ. Γ, 28.— Curt. V, 7, 13. VI, 3, 10. — Just. XI, 15. XII, 5).

Βίας, ἴδ. Μελάμπους, Νηλεὺς, Ἑπτὰ σοφοί.

Βιβλιοθήκη. Ἤδη κατὰ τοὺς πρώτους ἱστορικοὺς χρόνους ἐγένετο ἐν Ἑλλάδι μέριμνα περὶ συλλογῆς βιβλίων. Ὁ Πεισίστρατος εἶχε πρῶτος ἱδρύσει βιβλιοθήκην ἐν Ἀθήναις (Ἀθήν. Α, 3. — Aul. Gell. VI, 17), ἣν ὁ Ξέρξης ἀπεκόμισε, καὶ ἄλλην ὁ Πολυκράτης ἐν Σάμῳ. Ἰδιαιτέρας βιβλιοθήκας εἶχον πολλοὶ, ὡς ὁ Εὐκλείδης, ὁ Εὐριπίδης, ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Θεόφραστος. Καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀθηνῶν ἐπωλοῦντο βιβλία, ἴσως καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ὀρχήστρᾳ τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου (Πλάτ. Ἀπολ. ΙΣΤ). Κατὰ Στράβωνα (ΙΓ, 1), ὁ Ἀριστοτέλης ἐδίδαξε τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τὰ περὶ ἱδρύσεως βιβλιοθήκης, καὶ πρώτην μεγαλοπρεπεστάτην τοιαύτην ἐσύστησεν ὁ Πτολεμαῖος ὁ Λάγος, ἣν ἐξέτεινεν ὁ Πτολ. ὁ Φιλάδελφος, τάξας ἐπ' αὐτῇ βιβλιοθηκάριον τὸν Ζηνόδοτον τὸν Ἐφέσιον. Δύο δ' ἦσαν αἱ ἱδρυθεῖσαι συγχρόνως βιβλιοθῆκαι, ἡ μεγάλη, ἐν τῷ τμήματι τῆς πόλεως τῷ καλουμένῳ Βρουχείῳ, παρὰ τῷ Μουσείῳ, περιέχουσα βιβλία 500,000 (Ἰώσηπ.), ἂν ὄχι 700,000 (Aul. Gell.), πυρποληθεῖσα ἴσως μόνον ἐν μέρει ἐπὶ τῆς πολιορκίας τοῦ Καίσαρος (Δ. Κάσσ. ΜΒ, 38). Μετὰ ταύτην δὲ τὴν μεγάλην συνέστη καὶ ἄλλη μικροτέρα ἐν τῷ Σεραπείῳ ἥτις καὶ θυγάτηρ ὠνομάσθη αὐτῆς (Δ. Κάσσ. ΜΒ, 38). Καὶ ἐν Περγάμῳ δὲ συνέλεξεν

ἐπίσημον βιβλιοθήκην Εὐμένης ὁ Β', καίτοι ἀντιπραττόντων τῶν Πτολεμαίων δι' ἀπαγορεύσεως τῆς ἐξαγωγῆς οὐ μόνον βιβλίων, ἀλλὰ καὶ παπύρου εἰσέτι, ὅπερ ὅμως ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς ἐφεύρεσιν τοῦ περγαμηνοῦ. Ταύτην δὲ τὴν βιβλιοθήκην 200,000 χειρόγραφα περιέχουσαν, ἐδωρήσατο ὁ Ἀντώνιος τῇ Κλεοπάτρᾳ, εἰς ἀντικατάστασιν τῆς καταστραφείσης ὑπὸ Καίσαρος. Ἐπὶ Δομιτιανοῦ ἐγένοντο καὶ ἀντίγραφα τῶν ἀπηρχαιωμένων, πιθανῶς βεβλαμμένων, χειρογράφων (Just. Dom. XX). Παρεδόθη δὲ καὶ αὕτη ἡ βιβλιοθήκη εἰς τὰς φλόγας ὑπὸ τῶν Ἀράβων τῶν ὑπὸ τὸν Ὀμὰρ τῷ 640 μ. Χ. Ἐπὶ δὲ Ῥωμαίων τὰ ἀντίγραφα ἐγίνοντο ὑπὸ δούλων ἢ ἀπελευθέρων, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ δι' ὑπαγορεύσεως εἰς πολλοὺς ὁμοῦ.

Βίβλος, ὁ φλοιὸς τοῦ αἰγυπτιακοῦ καλάμου τοῦ λεγομένου παπύρου. Ἐκ τοῦ φλοιοῦ τούτου, κατειργασμένου καὶ συγκεκολλημένου, κατεσκευάζοντο τὰ φύλλα ἐφ' ὧν ἔγραφον οἱ ἀρχαῖοι τὰ χειρόγραφα, συγκολλῶντες πολλοὺς φλοιούς. Βιβλία δ' ἐκλήθησαν τὰ ἐκ πολλῶν τοιούτων φύλλων συγκείμενα. Καὶ ἀφ' οὗ δ' ἐν Περγάμῳ, ἐπὶ Εὐμένους Β' ἐτελειοποιήθη πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἡ κατεργασία τῶν δερμάτων, τὰ περγαμηνά, πάλιν ἔμεινεν ὁ πάπυρος ἡ προτιμωμένη ὕλη διὰ πάσης τῆς ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς.

Ἐκ γραφῆς ἐν Πομπηΐᾳ.

Ἐξ ἀναγλύφου.

Βίβλος (Bibulus), υἱὸς Πορκίας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Κάτωνος, καὶ Βίβλου, συνυπατεύσαντος μετὰ τοῦ Καίσαρος, αἰχμαλωτευθεὶς εἰς τὴν ἐν Φιλίπποις μάχην ὑπὸ Ἀντωνίου, ὑπ' αὐτοῦ διοικητὴς εἰς Συρίαν πεμφθείς, ἀποθανὼν τῷ 31 π. Χ. Ἔγραψεν Ἀπομνημονεύματα Βρούτου (Πλούτ. Βροῦτ. ΙΓ. ΚΗ. — Ἀππ. Δ, 136).

Βιδιαῖοι, Βίδεοι ἢ Βίδιοι (πιθ. Fιδιαῖοι, οἱ γινώσκοντες), ἀρχὴ ἐν Σπάρτῃ ἐκ πέντε ἀνδρῶν, οἵτινες προσηρτῶντο τῷ παιδονόμῳ, καὶ ἐπέβλεπον τὰς ἀσκήσεις τῶν παίδων. Ὁ πρῶτος αὐτῶν ἐλέγετο πρέσβυς βιδέων (Παυσ. Γ, 11, 2).

Βιζύη, ἐν Θρᾴκῃ, πόλις ἐπίσημος (Pl. VI, 18).

Βιθυνία, χώρα τῆς Μικρασίας ἐπὶ τοῦ θρᾳκικοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ Εὐξείνου, ἐκτεινομένη Α μέχρι Παφλαγονίας, Δ μέχρι Μυσίας, Ν μέχρι Γαλατίας καὶ Φρυγίας. Περιλαμβάνει ὄρος τὸν Ὄλυμπον. Οἱ ἐπισημότεροι ποταμοί της ἦσαν ὁ Ῥύνδακος, ὁ Ῥήβας παρὰ τῷ Βοσπόρῳ, καὶ ὁ Σαγγάριος. Πόλεις ἐν ἄλλαις διάσημοι, ἡ Νίκαια, παρὰ τῇ Ἀσκανίᾳ λίμνῃ, ἡ Προῦσα, κατὰ τὸν Ὄλυμπον, ἡ Νικομήδεια, ἡ Χαλκηδών, ἡ Κίος, τὸ Βιθύνιον, κτλ. Οἱ Θρᾷκες Θυνοὶ καὶ Βιθυνοὶ κατέκτησαν τὴν χώραν ἐπὶ τῶν ἀρχαίων Μυσῶν καὶ Βεβρύκων· δὲν ὑπετάγησαν δὲ οἱ τὰ ΒΑ οἰκοῦντες Μαριανδυνοί. Εἶτα δὲ ὑπέκυψαν τοῖς Πέρσαις, ὧν τὸν ζυγὸν ἀπέσεισε Νικομήδης Α' (246 π. Χ)· ὁ δὲ Νικομήδης Γ' ἐκληροδότησε τὴν χώραν τοῖς Ῥωμαίοις (Στρβ. ΙΒ, 562).

Βιθύνιον, πόλις τῶν Μαριανδυνῶν, ἐν τοῖς Α τῆς Βιθυνίας, ὑπὸ Ῥωμαίων κληθεῖσα Κλαυδιούπολις, πατρὶς τοῦ Ἀντινόου (ἴδ.). Παρ' αὐτῇ εἰς τὰ Σάλωνα πα-

ρήγετο ὁ περίφημος Σαλωνίτης τυρὸς (Στρβ. ΙΒ, 565).

Βίκος, «στάμνος ὦτα ἔχων» (Ἡσύχ. —Ἴδ. Ἡρδ. Α, 196.—Ἀθήν. Γ, 116.—Εὐστθ. εἰς Ὀδ. σ. 1445.—Πολυδ. ΣΤ, 14. Ζ, 162, Ι, 73).

Βισαλτία, χώρα μακεδονική, Β τῆς Χαλκιδικῆς, ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Βισάλτου διαρρεομένη (Ἡρδ. Η, 116. — Θουκ. Β, 99. Δ, 106).

Βισάνθη, ἡ εἶτα Ῥαιδεστὸς, θρᾳκικὴ πόλις ἐπὶ τῆς Προποντίδος, ἀποικία Σαμίων (Ἡρδ. Ζ, 137.—Ξνφ. Ἀνβ. Ζ, 2, 28. Ε, 8).

Βίστονες ἢ Βίστωνες, Θρᾷκες πρὸς τῷ Αἰγαίῳ, παρὰ τῇ Βιστωνίδι λίμνῃ, Α τῶν Ἀβδήρων (Ἡρδ. Ζ, 110.—Στρ. Ζ, 331).

Βίτων, ἴδ. Κλέοβις.

Βίων, ἴδ. Θεόκριτος.

Βλέμμυες, ληστρικὸς λαὸς ἐν Λιβύῃ, Δ τῆς Αἰγύπτου (Στρβ. ΙΖ, 786).

Βοηδρόμια, ἑορτὴ τελουμένη ἐν Ἀθήναις τῇ 7 βοηδρομιῶνος (22 σεπτεμβρίου), εἰς μνήμην, κατὰ τοὺς μὲν (Πλούτ. Θησ. ΚΖ)

τῆς νίκης τοῦ Θησέως κατὰ τῶν Ἀμαζόνων, κατὰ τοὺς δὲ (Εὐριπ. Ἰων. 59.—Σουίδ.—Μ. Ἐτυμ.), τῆς ἐπὶ Ἐρεχθέως ὑπὸ τοῦ Ξούθου ἢ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἴωνος τοῖς Ἀθηναίοις δοθείσης ἐπικουρίας κατὰ τῶν Ἐλευσινίων. Βοηδρόμιος δὲ ἦν καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐπίθετον ἐν Ἀττικῇ καὶ Βοιωτίᾳ.

Βοηθὸς, ἐκ Χαλκηδόνος, ὑπὸ Παυσανίου δὲ (Ε, 717) ἐσφαλμένως Καρχηδό-

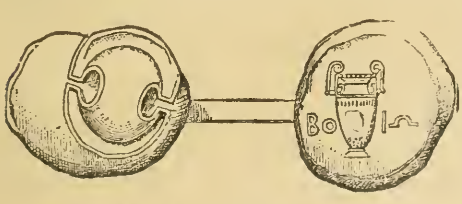

νιος λεγόμενος, ἐπίσημος τορευτὴς καὶ γλύπτης τοῦ β' αἰῶνος π. Χ., ἰδίως διαπρέπων εἰς παίδων παράστασιν, ἴσως ὁ ἐργασθεὶς τὸν γνωστὸν παῖδα τὸν ἀποπνίγοντα χῆνα, καὶ τὸν ἄλλον τὸν ἀποσπῶντα ἄκανθαν ἐκ τοῦ ποδός του (Pl. XXXIV, 19, 24.—Cic. Verr. IV, 14).

Βοιωτάρχαι ἢ Βοιώταρχοι (Ξεν. Ἑλλ. Γ, 4, 10) ἡ ἐκτελεστικὴ ἀρχὴ τοῦ κοινοῦ τῶν Βοιωτῶν, εἰς ἣν αἱ μὲν Θῆβαι ἔπεμπον δύο, αἱ δὲ λοιπαὶ τὸ κοινὸν ἀποτελοῦσαι πόλεις ἀνὰ ἕνα ἄρχοντα, ὥστε ὁ ὅλος ἀριθμὸς αὐτῶν δὲν ἦν πάντοτε ὁ αὐτὸς, ἐξαρτώμενος ἐκ τοῦ τῶν πόλεων αἵτινες ἑκάστοτε ἐγκατηριθμοῦντο ἐν τῷ κοινῷ. Εἶχον δὲ μάλιστα τὴν διεύθυνσιν τῶν στρατιωτικῶν καὶ τὴν διοίκησιν τοῦ στρατοῦ ἐν πολέμῳ,

ὄντες ὑπεύθυνοι «ταῖς τέσσαρσι βουλαῖς τῶν Βοιωτῶν, αἵπερ ἅπαν τὸ κῦρος ἔχουσι» (Θουκ. Ε, 38), καὶ αὐτῶν ὀφείλοντες νὰ ἐκτελῶσι τὰς διαταγάς. Ἦσαν δ' ἐνιαύσιοι, καὶ ἐδύναντο μὲν νὰ ἐκλεχθῶσι καὶ διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος, ὡς ὁ Πελοπίδας, ἑνδεκάκις κατὰ σειρὰν ἐκλεχθεὶς βοιωτάρχης· ἀλλ' ὁ κατακρατῶν τὴν ἀρχὴν ἐπέκεινα τοῦ ἐνιαυτοῦ ἄνευ ἐκλογῆς, εἰς θάνατον κατεδικάζετο, καὶ ὁ Ἐπαμεινώνδας εἰσήχθη εἰς δίκην διὰ τοιαύτην παράβασιν, ἀλλ' ἀπελύθη ἕνεκα τῶν μεγάλων του ὑπηρεσιῶν, καὶ διότι ἀνεγνωρίσθη ὅτι εἶχεν ἀναγκασθῆ εἰς τοῦτο ἵνα μὴ ἐγκαταλείψῃ τὸν στρατὸν ἐν ἐχθρικῇ χώρᾳ (Πλουτ. Πελοπ. ΚΔ.—Παυσ. Θ, 14, 3.—Θουκ. Δ, 91.—Διόδ. ΙΕ, 51).

Βοιωτία, χώρα τῆς Ἑλλάδος, μεταξὺ Ἀττικῆς, Φωκίδος, Μεγαρίδος, τῆς εὐβοϊκῆς θαλάσσης καὶ τοῦ κορινθιακοῦ κόλπου κειμένη, ὄρη περίφημα ἔχουσα τὸν Ἑλικῶνα, κατοικίαν τῶν Μουσῶν καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος πρὸς τὰ ΑΝ τοῦ Παρνασσοῦ, καὶ τὸ ἐπίσης τῷ Ἀπόλλωνι καθιερωμένον Πτῶον· πρὸς τῇ Ἀττικῇ δὲ τὸν Κιθαιρῶνα· μεγάλην λίμνην τὴν Κωπαΐδα, τρεφομένην ὑπὸ τοῦ Κηφισσοῦ καὶ τοῦ Μέλανος, καὶ δι' ὑπογείων καταβοθρῶν εἰς τὸν εὐβοϊκὸν κόλπον ἐκβάλλουσαν, καὶ ἑτέραν, ΝΑ, τὴν Ὑλίκην· ποταμοὺς δ' ἐν ἄλλοις καὶ τὸν Ἀσωπὸν καὶ τὸν Ἰσμηνὸν,

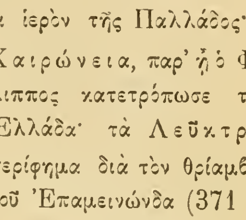
καὶ πηγὰς διασήμους, τὴν Ἱπποκρήνην ἐν τῷ Ἑλικῶνι, καὶ τὴν Δίρκην παρὰ ταῖς Θήβαις. Πόλεις δ' αἱ ἐν τῇ ἱστορίᾳ γνωστότεραι ἦσαν, ἐκ μὲν τῶν αὐτονόμων, αἵτινες καὶ τὸ κοινὸν τῶν Βοιωτῶν ἀπετέλουν, αἱ Θῆβαι, τῆς Βοιωτίας πρωτεύουσα, ὁ Ὀρχομενὸς, ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Κηφισσοῦ εἰς τὴν λίμνην, καταστραφεὶς ὑπὸ τῶν Θηβαίων μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην (371 π. Χ.). Αἱ Κῶπαι, παρὰ τῇ λίμνῃ· ἡ Ἁλίαρτος, ὁμοίως, καταστραφεῖσα ὑπὸ Ξέρξου (480 π. Χ.), καὶ αὖθις ὑπὸ Ῥωμαίων (171 π. Χ.)· Κορώνεια, Λεβάδεια, Θεσπιαὶ, Τάναγρα, Ἀνθηδών· ἐκ δὲ τῶν ὑπὸ ταύτας πολιτευομένων μνείας μάλιστα τυγχάνουσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ αἱ Πλαταιαὶ, ἔνθα κατετροπώθη ὁ Μαρδόνιος (479 π. Χ.), κατεστράφησαν δ' ὑπὸ τῶν Θηβαίων τῷ 427 π. Χ., καὶ αὖθις τῷ 373. Αἱ Ἀλαλκομεναὶ ἔχουσαι ἱερὸν τῆς Παλλάδος· ἡ

Χαιρώνεια, παρ' ᾗ ὁ Φίλιππος κατετρόπωσε τὴν Ἑλλάδα· τὰ Λεῦκτρα, περίφημα διὰ τὸν θρίαμβον τοῦ Ἐπαμεινώνδα (371 π. Χ.). Ἡ Αὐλὶς, ὅθεν ἐλέγοντο ἐκπλεύσαντες οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν Τροίαν· τὸ παρ' αὐτὴν Δήλιον, ἔνθα ὁ Σωκράτης ἔσωσεν εἰς τὴν μάχην τὸν Ἀλκιβιάδην· ἡ Θίσβη, ἧς μνημονεύει ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Β. 502).

Βόλβη, μεγάλη λίμνη ἐν Μυγδονίᾳ τῆς Μακεδονίας, κοινωνοῦσα μετὰ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου (Θουκ. Α, 58. Δ, 103).

Βολὶς, μολυβδίνη, ἡ βυθιζομένη εἰς τὴν θάλασσαν, πρὸς ἐξιχνίασιν τοῦ πυθμένος, ἠλείφετο πρὸς τοῦτο κάτωθεν διὰ λίπους.

Ἀνάγλ. ἐν Βρετ. Μουσείῳ.

Βόμβυξ, τὸ μεταξοκουκκούλιον, ὁ σκώληξ ὁ παράγων αὐτὸ, καὶ ἡ μέταξα αὐτή. Οἱ ἀρχαῖοι ἐπὶ μακρὸν ἐξ ἀκοῆς σχεδὸν μόνον εἶχον τὸ προϊὸν τοῦτο, καὶ τὸν, πιθανῶς Ἰνδικὸν ἢ Σινικὸν, λαὸν τὸν καλλιεργοῦντα αὐτὸ ἔλεγον Σῆρας, ταὐτόσημον πρὸς σκώληκας, εἴτε τῆς σημασίας τοῦ ἐθνικοῦ μεταπεσούσης εἰς τὸ προσηγορικὸν, ἢ καὶ τ' ἀνάπαλιν (Διον. Περιηγ. 752.—Ἡσύχ.

—Ἰουλιαν. Ἐπιστ. ΚΔ)· σηρικὸν δὲ νῆμα (Ἀρρ. Πρπλ. Ἐρθρ.) ἢ καὶ βομβύκινον (Ἀλκίφρ. Α, 39) ἦν ἡ μέταξα, ἥτις ὅμως σπανίως ἤρχετο κατειργασμένη εἰς τὴν Εὐρώπην. Πρώτην ὑφάνασαν αὐτὴν ἐν τῇ νήσῳ Κῷ λέγει Παμφύλην τινὰ ὁ Ἀριστοτέλης (Ζ. ἱστ. Ε, 67). Παρὰ Μήδοις καὶ Πέρσαις ἡ χρῆσις τῆς μετάξης ἦν ἱκανῶς ἀρχαία (Ἡρδ. Γ, 84)· εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲ φαίνεται ὅτι αἱ ἐκστρατεῖαι τοῦ Ἀλεξάνδρου τὴν διέδωκαν πρῶται (Κῶα ἐσθής), καὶ κυρίως κοινὴ ἐγένετο ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ. Ὁλοσηρικὸν δὲ ἐλέγετο τὸ ὕφασμα τὸ μόνον μέταξαν περιέχον, ἐλαφρὸν σχεδὸν πάντοτε καὶ διαφανές, εἰδόμενα χροιῇ λειμωνίδος ἄνθεσι ποίης (Διον. Περιηγ. 755)· ὑποσηρικὸν δ' ἦν τὸ καὶ μετ' ἄλλου στήμονος ὑφαινόμενον. Ἔμενε δὲ πάντοτε τόσον σπάνιον καὶ πολυδάπανον τὸ ξένον τοῦτο προϊόν, ὥστε καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ ταῦτα αὐτοκρατόρων ἐπελέγετο ἰσόχρυσον διὰ τὴν τιμὴν αὐτοῦ, καὶ ὁ Τιβέριος ἀπηγόρευσεν εἰς τοὺς ἄνδρας τὴν πολυτέλειαν μεταξωτῶν ἐνδυμάτων (Δ. Κάσσ. ΝΖ, 15.—Σουίδ. λ. Τιβέρ.). Ἡ παραγωγὴ δ' αὐτῆς τῆς μετάξης διεδόθη εἰς τὴν Εὐρώπην ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἔνθα, ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ, μοναχὸς τὴν ἐκόμισεν ἐκ τῆς Ἀσίας (Σηρίνδης) (Προκόπ. Ἱστ. Ἀρν. ΚΕ).

Βορεάδες, ἴδ. Ἀργοναῦται καὶ Κάλαϊς.

Βορέας, ἴδ. Ἄνεμοι.

Βορεασμός, ἑορτὴ ἣν ἐτέλουν οἱ Ἀθηναῖοι τῷ ἀνέμῳ **Βορέᾳ**, ὅστις ἦν ὁ σφοδρότερος καὶ ἐπαισθητότερος ἐν Ἀθήναις, ἐμυθεύετο ὡς ἁρπάσας Ὠρείθυαν, τὴν κόρην τοῦ Ἐρεχθέως, εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ἰλισσοῦ, καὶ διὰ τοῦτο, ὡς κηδεστὴς αὐτῶν, κατὰ χρησμὸν, ἐπὶ Ξέρξου τὸν στόλον τῶν Περσῶν διαλύσας· διὸ καὶ βωμὸν εἶχεν ἐπὶ τοῦ Ἰλισσοῦ (Ἡρδ. Ζ, 189).

Βόρσιππα, τά· πόλις παρὰ τῷ Εὐφράτῃ, Ν. τῆς Βαβυλῶνος, γνωστὴ διὰ τὰ λινᾶ της ὑφάσματα καὶ διὰ τὴν χαλδαϊκὴν ἀστρονομικὴν αἵρεσιν τῶν Βορσιππινῶν (Στρβ. ΙΕ, 739.— Just. XII, 13).

Βορυσθένης, εἶτα Δάναπρις, ποταμὸς τῆς εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, ἐκβάλλων εἰς τὰ βόρεια τοῦ Εὐξείνου Πόντου, πλευστὸς κατὰ Στράβωνα (Ζ, 289, 306) ἐπὶ 600 στάδια. Ἔνθα εἰσβάλλει εἰς αὐτὸν ὁ Ὕπανις (νῦν Βοὺγ), ἔκειτο ἡ πλουσία πόλις Βορυσθένης, ἢ Ὀλβία, ἀποικία Μιλησίων (Ἡρδ. Δ, 17, 53, 71).

Βόσπορος, σημαίνων στενὸν ὃ καὶ βοῦς δύναται νὰ διαπλεύσῃ νηχόμενος· 1) ὁ τῆς Θρᾴκης, τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ στενώτερον αὐτοῦ μέρος, μόλις πεντασταδιον, ἐγεφύρωσεν ὁ Δαρεῖος (Ἡρδ. Δ, 83, 85). — 2) Ὁ Κιμμέριος συνδέων τὴν Μαιώτιδα μετὰ τοῦ Εὐξείνου πόντου, καθ' Ἡρόδοτον (Δ. 12. 28) ἰσχυρῶς πηγνύμενος τὸν χειμῶνα. Ἡ ἐπ' αὐτοῦ Μιλησίων ἀποικία, τὸ Παντικάπαιον (ν. Κὲρτς) ἐγένετο πρωτεύουσα κράτους ἀνθοῦντος, ἀφ' οὗ ἡ Ἀττικὴ ἠρύετο τὸν σῖτον αὐτῆς. Ὁ πρῶτος αὐτοῦ βασιλεὺς ἐκαλεῖτο Σπάρτοκος, ὁ δ' ἔσχατος, Παιρισάδης Β', ὑπὸ τῶν Σκυθῶν ἐξωσθεὶς παρέδωκεν αὐτὸ τῷ Μιθριδάτῃ, μεθ' ὃν διετήρησε μὲν βασιλεῖς, ἀλλὰ τῇ Ῥώμῃ ὑποκειμένους (Στρβ. Ζ, 475. ΙΑ, 494).

Βοττιαία, χώρα ἐν Μακεδονίᾳ, Δ. ἐπὶ τοῦ Ἀξιοῦ (Ἡρδ. Ζ, 185. Η, 127). Πρὸς τοῖς ἐγχωρίοις κατῴκησαν αὐτὴν καὶ Κρῆτες. Κυριώτεραι πόλεις ἡ Πέλλα καὶ αἱ Ἴχναι (Ἀρρ. Α, 2, 5).

Βοῦδαι, ἴδ. Ἀγέλαι.

Βούβασσος, πόλις καὶ κόλπος τῆς Καρίας Α. τῆς Κνίδου (Ἡρδ. Α. 174.— Διόδ. Ε, 62)

Βούβαστις, θεότης αἰγυπτιακή, θυγάτηρ τοῦ Ὀσίριδος καὶ τῆς Ἴσιδος, γαλῆς πρόσωπον ἔχουσα, καὶ καθ' Ἡρόδοτον (Β, 59. 137. 156), εἰς τὴν Ἄρτεμιν, ὡς σελήνην, ἀντιστοιχοῦσα. Τὴν ἑορτὴν αὐτῆς ἐπανηγύριζε μεγάλη συρροὴ ἀνθρώπων εἰς τὴν

Α. τοῦ Νείλου κειμένην ὁμώνυμον αὐτῆς πόλιν, παρ' ᾗ ὁ Ψαμμήτιχος εἶχε συνοικήσει Ἴωνας καὶ Κᾶρας, ἥν δ' ἐκυρίευσαν οἱ Πέρσαι ἐπὶ Μέμνονος, τῷ 352 π. Χ.

Βουδῖνοι, καθ' Ἡρόδοτον (Δ, 108), λαὸς πολυάριθμος, ἐν Σκυθίᾳ Ἑλληνικῆς καταγωγῆς, κατὰ τὸ ἥμισυ Ἑλληνιστὶ καὶ Σκυθιστὶ ὁμιλοῦντες, καὶ πέραν τοῦ Ταναΐδος, εἰς 15 ἡμερῶν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Μαιώτιδος, ξυλόκτιστον πόλιν οἰκοῦντες, Γελωνὸν καλουμένην.

Βουζύγης, 1) ἐπίθετον τοῦ Τριπτολέμου ἢ τοῦ Ἐπιμενίδου, ὡς πρώτου ζεύξαντος βόας. — 2) Ὁ ἐν τοῖς Ἐλευσινίοις τῶν ἱερῶν βοῶν ἐπιμελούμενος.

Βουθρωτὸν, Ἠπειρωτικὴ πόλις ἀπέναντι τῆς Κερκύρας, εἶχε φρούριον καὶ λιμένα ὅστις Πηλώδης ἐλέγετο. Κατά τινας ἱδρύθη ὑπὸ Ἑλένου μετὰ Τρώων φυγάδων (Διον. Ἁλ. Α, 51).

Βουκεφάλας, ὁ περίφημος ἵππος Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου, ὃν μόνος οὗτος, παῖς ἔτι, ἐδάμασε στρέψας αὐτὸν πρὸς τὸν ἥλιον, ἵνα μὴ τὸν τρομάζῃ ἡ σκιά. Τὸν εἶχε δὲ διὰ πάσας τὰς ἐκστρατείας του, καὶ τὸν ἐτίμησε φονευθέντα (Ἴδ. Βουκεφάλα). (Πλούτ. Ἀλέξ. ΣΤ, ΞΑ. — Ἀρρ. Α, 19. — Curt. VI, 5, 18).

Βουκεφαλία, ἡ Βουκέφαλα (τὰ) πόλις ὑπ' Ἀλεξάνδρου, ἀφ' οὗ ἐνίκησε τὸν Πῶρον, ἱδρυθεῖσα ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ Ὑδάσπου, ἐπώνυμος τοῦ ἐν τῇ μάχῃ πεσόντος ἵππου του (Ἀρρ. Ε, 19, 4. 29, 5).— 2) Τὸ ΝΑ ἀκρωτήριον τῆς Ἀργολίδος (Παυσ. Β, 34, 8).

Βουκολικὸς, ἴδ. Θεόκριτος.

Βουλή. Ἐπὶ τῶν ἀνάκτων συνέκειτο αὕτη ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων πολιτῶν (μεγαθύμων γερόντων. Ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες. Ὁμ.), ἀλλ' εἶχε μόνον συμβουλευτικὴν δικαιοδοσίαν. Μετὰ ταῦτα ἐν Ἀθήναις ὁ Σόλων ὠργάνισεν αὐτὴν ἐκ τετρακοσίων ἀνδρῶν, ἀνὰ 100 ἐξ ἑκάστης φυλῆς, ἐκ πάντων τῶν Ἀθηναίων, πλὴν τῶν θητῶν, ἵνα προβουλεύωσιν, ἢ προπαρασκευάζωσι τοὺς νόμους (Πλούτ. Σόλ. ΙΘ). Ἐπὶ Κλεισθένους δὲ καὶ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν 10 φυλῶν, κατηρτίσθη ἐκ 500, ἤτοι ἐκ 50 ἐξ ἑκάστης φυλῆς, κληρουμένων κατ' ἔτος, καὶ ἐπὶ ἓν δέκατον τοῦ ἔτους διεπόντων τὰ τῆς Βουλῆς, ὑπὸ τὴν ἐπίκλησιν Πρυτάνεων, κατὰ διαδοχὴν ὑπὸ τοῦ κλήρου ὁριζομένων. Ἑκάστης δὲ φυλῆς ἐκληροῦτο καθ' ἑκάστην εἷς πρόεδρος, καὶ ὁ τῆς Πρυτανευούσης, λεγόμενος Ἐπιστάτης, προήδρευεν ἀνωτάτως πάσης τῆς Βουλῆς. Ἐλάμβανον δ' οἱ βουλευταὶ μισθὸν τὸ βουλευτικόν, ἀνὰ 1 δραχμὴν δι' ἑκάστην συνεδρίασιν, ἦσαν ἀπηλλαγμένοι τῆς στρατείας, εἶχον ἕδραν ἐν τῷ θεάτρῳ, καὶ ἔφερον μύρτου στέφανον ἐν τῷ Βουλευτηρίῳ, εἰς τὸ τέλος δὲ τοῦ ἔτους ἔδιδον εὐθύνας. Ἡ Βουλὴ δὲ προεβούλευεν, ἤτοι προσυνεζέτει πάντα ὅσα ἔμελλον νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου· ἐνίοτε δ' ἐψήφιζε καὶ καθ' ἑαυτὴν, ἀλλὰ μόνον ἐπέτεια, ἤτοι ἐπὶ ἓν μόνον ἔτος ἰσχύοντα ψηφίσματα. Ὁ δῆμος δ' ἐδύνατο εἴς τινας περιστάσεις νὰ κηρύξῃ κυρίαν αὐτὴν ἢ αὐτοκράτορα, καὶ τότε ἐψήφιζεν ὁριστικῶς. Ἤκουε δὲ καὶ τὰς ἐκθέσεις τῶν στρατηγῶν, καὶ ἐδέχετο ξένους πρέσβεις. Προσέτι δ' εἶχε καὶ ἀνωτάτην οἰκονομικὴν δικαιοδοσίαν, καὶ πρὸ αὐτῆς ἐγίνετο τῶν ἀρχόντων ἡ δοκιμασία. Ὁ Ἀριστείδης κατήργησε τὴν ἐξαίρεσιν τῶν θητῶν, ὥστε πᾶς Ἀθηναῖος ὑπερτριακοντούτης ἐδύνατο νὰ κληρωθῇ βουλευτής. Ἐπὶ Ἀντιγόνου δὲ (307 π. Χ.), οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ κολακείας προσέθηκαν εἰς τὰς 10 φυλάς των ἄλλας δύο, ἐπωνύμους αὐτοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ του Δημητρίου, δι' ὃ ηὔξησαν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν βουλευτῶν ἐκ 500 εἰς 600. Ἐπὶ Ἀδριανοῦ δὲ προσθέντες καὶ 13ην φυλὴν, ἥτις νὰ φέρῃ αὐτοῦ τὸ ὄνομα, ἐπανήγαγον τὴν Βουλὴν εἰς 500 (Παυσ. Α, 5). Ἀλλ' ἐπ' Αὐρηλιανοῦ ἀπαντᾶται Βουλὴ τῶν 750, καὶ μεταγενεστέρως ἐκ μόνων 300 (Bœckh. G. J.

Ἀρ. 372. 380). Συνήρχετο δ' ἡ Βουλὴ καθ' ἑκάστην, πλὴν τῶν ἑορτῶν, εἰς τὸ Βουλευτήριον, καὶ αἱ συνεδριάσεις ἦσαν δημόσιαι· οἱ δὲ Πρυτάνεις ἔμενον δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐν τῷ Πρυτανείῳ, καὶ συνεσιτοῦντο ἐκεῖ, εἶτα δὲ ἐν τῇ παρακειμένῃ Θόλῳ. Ἐξέλεγε δὲ ἡ Βουλὴ καὶ ἕνα Γραμματέα καὶ ὑπογραμματεῖς, καὶ ἑκάστη πρυτανεία ἐπίσης τὸν ἴδιον ἑαυτῆς. Βουλὴ δ' ἐλέγετο καὶ τὸ ἀνώτατον φονικὸν δικαστήριον τοῦ Ἀρείου Πάγου (ἴδ.).

Βοῦλις, 1) Σπαρτιάτης, μεταβὰς μετὰ τοῦ Σπαρθίου παρὰ τῷ Ξέρξῃ, ὅπως διὰ τοῦ ἑκουσίου θανάτου των ἐξιλεώσωσι τὸν ἐγχώριον ἥρωα Ταλθύβιον, ὀργισθέντα κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν ὅτι ἐθανάτωσαν τοὺς πρέσβεις τῶν Περσῶν. Ἀλλ' ὁ Ξέρξης τοὺς ἀπέπεμψε, μὴ δεχθεὶς τὸν ἱλασμόν. Καὶ τοὺς μὲν Σπαρτιάτας ἐσυγχώρησεν ὁ Ταλθύβιος, μετὰ πολλὰ ἔτη ὅμως ἐπέρριψε τὴν τιμωρίαν εἰς τοὺς υἱοὺς τῶν δύο τούτων, προδοθέντας κατ' εἰσήγησίν του εἰς τοὺς Ἀθηναίους καὶ φονευθέντας (Ἡρδ. Ζ, 134 —Θουκ. Β, 67, —Λουκ. Δμ. ἐγκ. ΛΒ).— 2) Πόλις παράλιος τῆς Φωκίδος ὑπὸ τὸν Ἑλικῶνα. Οἱ κάτοικοι ἦσαν ἁλιεῖς πορφύρας (Στρβ. Β, 423. —Παυσ. Γ, 37, 2).

Βούξεντον, ἀρχαιότερον Πυξὸς, πόλις ἐν Λευκανίᾳ, ἱδρυθεῖσα τῷ 467 ὑπὸ Μικύθου, τυράννου τῆς Μεσσήνης (Στρ. ΣΤ, 252).

Βούπαλος, υἱὸς τοῦ Ἀνθέρμου, ἢ Ἀρχέρμου (ἴδ.), χῖος γλύπτης, περὶ τὰ 540 π. Χ. μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀθήνιδος ἐργαζόμενος. Περὶ αὐτῶν διηγοῦντο τὸν μῦθον, ὅτι μὴ ἀνεχόμενοι τὰ σατυρικὰ βέλη τοῦ δυσμόρφου Ἐφεσίου ποιητοῦ Ἱππώνακτος, οὗ τὸν ἀνδριάντα εἶχον παραστήσει γελοιογραφικῶς, ἢ ἣν ὁ Βούπαλος δὲν ἠθέλησε νὰ δεχθῇ γαμβρόν του, ηὐτοκτόνησαν (Σουΐδ. λ. Ἄθηνις, λ. Ἱππῶναξ.—Pl. XXXIV). Ἦσαν δ' ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὰ ἀρχαϊκὰ ἀγάλματα ἔκφρασιν δόντων, καὶ διὰ τῶν ἔργων αὐτῶν ἐκόσμησεν ὁ Αὔγουστος ἀετώματα ναῶν ἐν Ῥώμῃ. Ἦν δ' ὁ Βούπαλος συγχρόνως καὶ ἀρχιτέκτων (Παυσ. Δ, 30).

Βούπορθμος, ἀκρωτήριον τῆς Ἀργολίδος, παρὰ τῇ Ἑρμιόνῃ, ἔχον ναοὺς Δήμητρος καὶ Κόρης, καὶ Ἀθηνᾶς (Παυσαν. Β, 34, 8).

Βουπράσιον, ἀρχαιοτάτη χώρα τῶν Ἐπειῶν ἐν τῇ «Κοίλῃ Ἤλιδι,» παρὰ τὸν Λάρισσον ποταμὸν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 615). Ἂν εἶχε καὶ πόλιν, αὕτη ἐξέλιπεν ἔπειτα (Στρβ. Η, 340).

Βοῦς, εἰς τὰ ἀττικὰ νομίσματα ὁ Θησεὺς ἐχάραξε τὸ πρῶτον βοῦν (Πλούτ. Θησ. ΚΕ), ἐξ οὗ ἐσφαλμένως ὑπετέθη ὅτι προέκυψεν ἡ παροιμία «βοῦς ἐπὶ γλώσσῃ βέβηκε.»

Βούσιρις, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς μνηστῆς αὐτοῦ, τῆς Δαναΐδος Αὐτομάτης· ἢ, κατ' ἄλλην παράδοσιν, ἡ Αὐτομάτη ἐφόνευσε τὸν Αἴγυπτον, ὁ δὲ Βούσιρις ἦρξε τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἐθυσίαζε τοὺς ἐκεῖ ἐρχομένους ξένους κατ' Ἀπολλόδωρον (Β, 8, 11), υἱὸς ὢν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Λυσιανάσσης. Λόγον περὶ αὐτοῦ ἔγραψεν ὁ Ἰσοκράτης (Ἀρρ. Γ, 3, 1.— Gell. II, 6).

Βουστροφηδὸν, ἴδ. γράμματα.

Βούτεια ἢ **Βουτάδαι,** δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἐκ τῆς Οἰνηΐδος φυλῆς.

Βούτης, 1) Ἥρως Ἀθηναῖος, υἱὸς Πανδίωνος καὶ Ζευξίππης, ἀδελφὸς τοῦ Ἐρεχθέως, ἱερεὺς τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ γενάρχης τοῦ ἱερατικοῦ γένους τῶν Βουταδῶν ἢ Ἐτεοβουταδῶν· κατά τινας δὲ, υἱὸς Τελέοντος καὶ Ζευξίππης, πολεμιστὴς, καὶ εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν.—2) Βασιλεὺς ἐν Σικελίᾳ, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, ὅστις ἑλκυσθεὶς ὑπὸ τῶν ᾀσμάτων τῶν Σειρήνων, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλ' ἡ Ἀφροδίτη, σώσασα αὐτὸν, τὸν ἔφερεν εἰς Λιλύβαιον καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ τὸν Ἔρυκα (Διόδ. Δ, 83.— Ἀπολλόδ. Α, 9, 25. — Ἀπλλ. Ῥόδ. Δ, 913)— 3) Υἱὸς Βορέου ἐν Θρᾴκῃ, ὑπὸ τοῦ

ἀδελφοῦ του Λυκούργου ἐκδληθεὶς, κατέλαβε τὴν νῆσον Στογγύλην, καὶ ἐν Διονυσιακῇ ἑορτῇ ἐν Θεσσαλίᾳ ἥρπασε τὴν Κορωνίδα· τῇ ὀργῇ δὲ τοῦ θεοῦ παρεφρόνησε, καὶ ἐρρίφθη εἰς φρέαρ (Διόδ. Ε, 50).—4) Πατὴρ Ἱπποδαμείας τῆς γυναικὸς τοῦ Πειριθόου (Διόδ. Δ, 70).—5) Πατὴρ τοῦ Πολυκάονος (Παυσ. Δ, 2, 1). — 6) Ἀργεῖος, ἄρξας ἐν Ῥόδῳ (Διόδ. Ε, 59).—7) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Πάλλαντος (Ov. Met. VII, 500).—8 Δύο Τρῶες ὀπαδοὶ τοῦ Αἰνείου (Virg. Æ. IX, 646, IX 691).

Βουτὼ, αἰγυπτία θεότης, ἔχουσα ναὸν καὶ χρηστηριον εἰς τὴν ὁμώνυμον πόλιν. Ἡ Ἶσις, φεύγουσα τὸν Τυφῶνα, τῇ ἐνεπιστεύθη τὰ τέκνα της Ὧρον καὶ Βούβαστιν. Οἱ Ἕλληεες τὴν ταὐτίζουσι μετὰ τῆς Λητοῦς (Ἡρδ. Β, 83. 152. 155).

Βοῶναι, ἀρχὴ ἐν Ἀθήναις τὴν ἐπιμέλειαν ἔχουσα τοῦ ἀγοράζειν βοῦς διὰ τὰς θυσίας καὶ τὰς δημοσίας ἑστιάσεις (Δημοσθ. Μακδ. 171.—Πολδ. Π, 114.—Ἁρποκρ.).

Βοώτης, ἴδ. Ἀ σ τ ε ρ ι σ μ ο ί.

Βραγχίδαι, ἡ γενεὰ τῶν ἐν Μιλήτῳ (ἴδ.) τὸ χρηστήριον τοῦ Διδυμαίου Ἀπόλλωνος ἐπιμελουμένων. Ὁ γενάρχης αὐτῶν Β ρ ά γ χ ο ς, υἱὸς Σμικροῦ, ἢ αὐτοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, τὴν μαντικὴν δύναμιν αὐτῷ δωρησαμένου, εἶχεν ἔλθει ἐκ Δελφῶν. Ἐπὶ τῶν Περσικῶν ἠναγκάσθησαν νὰ δώσωσιν εἰς τὸν Ξέρξην τὸν θησαυρὸν τοῦ ναοῦ αὐτῶν· φοβηθέντες δὲ μετὰ τὴν ἧτταν τῶν Περσῶν μὴ τιμωρηθῶσιν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, μετῳκίσθησαν ἐπὶ τῇ αἰτήσει των εἰς τὴν Βακτριανὴν, ἔνθα ἐρρέθη ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος, ἐκδικῶν τοὺς Ἕλληνας, κατέστρεψε τὰ ἱερὰ αὐτῶν καὶ τὸ χωρίον, ἐπίσης Β ρ α γ χ ί δ α ι λεγόμενον (Curt. VII, 5).

Βρασίδας, ἐπίσημος στρατηγὸς τῆς Σπάρτης, ἐδίασε (431 π. Χ.) τοὺς Ἀθηναίους νὰ παραιτηθῶσι τῆς κατὰ τῆς Μεθώνης ἐκστρατείας των (Θουκ. Β, 25, 93). Τῷ 424 πολλὰς πόλεις ἐν Μακεδονίᾳ, ἐν αἷς καὶ τὴν Ἀμφίπολιν, ἀποσπάσας τῶν Ἀθηνῶν, προσήρτησεν εἰς τὴν Σπάρτην (Θουκ. Δ, 84). Μετὰ δύο δὲ ἔτη, καίτοι νικήσας ἐν Ἀμφιπόλει τὸν Κλέωνα, ἔπεσεν ὅμως καὶ αὐτὸς, ὡς καὶ ὁ ἀντίπαλός του εἰς τὴν μάχην (Θουκ. Δ, 78, 120. Ε, 6. — Διόδ. ΙΒ, 72). Διὰ τὰς ἀρετάς του δὲ, μετὰ θάνατον ἐτιμήθη ὡς ἥρως.

Βραυρὼν, ἴδ. Ἀ τ τ ι κ ή.

Βραχμᾶνες, ἡ φυλὴ τῶν Ἰνδῶν ἱερέων (Ἀρρ. Ἰνδ. ΙΑ), ἐνίοτε καὶ οἱ τῆς θρησκείας αὐτῶν ὀπαδοὶ (Ἀρρ. Ἀν. ΣΤ, 7, 4. — Plin. VII, 17). Ὁ Πτολεμαῖος τοὺς λέγει οἰκοῦντας ὑπὸ τὸ ὄρος Βέττιγον, καὶ ἔχοντας πρωτεύουσαν Β ρ ά χ μ η ν.

Βρέννος, 1) ἀρχηγὸς Γαλάτης, κυριεύσας τὴν Ῥώμην τῷ 390 π. Χ., καὶ ἀπελθὼν ἀφ' οὗ ἔλαβε λύτρα. — 2) Ἀρχηγὸς Γαλάτης, τῷ 280 καὶ 279 π. Χ. εἰσβαλὼν ἐπὶ κεφαλῆς 200,000 (Just. XXIV, 6) εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα, κατατροπωθεὶς δ' ὑπὸ 4,000 Ἀθηναίων ἐν Δελφοῖς, ἔνθα ἐρρέθη ὅτι ὁ Ἀπόλλων βράχους ἐσφενδόνιζε κατὰ τῶν βαρβάρων. Πᾶς ὁ στρατός του, πλὴν τῶν φθάντων νὰ μεταδῶσιν εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, κατεστράφη, καὶ ὁ ἴδιος ηὐτοκτόνησε (Παυσ. Ι, 19.—Διόδ. ΚΒ, 11.—Just. XXIV, 6).

Βριάρεως, ἴδ, Ἑ κ α τ ό γ χ ε ι ρ ε ς.

Βριζὼ, ἐν Δήλῳ θεὰ ᾗ αἱ γυναῖκες προσέφερον ἐδέσματα εἰς ἀγγεῖα ἔχοντα σχῆμα πλοίου, καὶ ἐπεκαλοῦντο αὐτὴν δι' αἴσιον πλοῦν (Ἀθήν. Η, 3).

Βριλησσὸς, ἴδ. Ἀ τ τ ι κ ή.

Βρίσης καὶ **Βρισηΐς,** ἴδ. Ἀ χ ι λ λ ε ύ ς.

Βριτόμαρτις, ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Κρήτῃ, ἢ, κατ' ἄλλον μῦθον, νύμφη ὀπαδὸς αὐτῆς, θυγάτηρ τοῦ Διὸς, ἥτις τοῦ Μίνωος τὸν ἔρωτα φεύγουσα, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐσώθη ὑπὸ δικτύων τῶν ἁλιέων, δι' ὃ καὶ Δ ί κ τ υ ν ν α ἐλέγετο· ἡ αὐτὴ τῇ ἐν Αἰγίνῃ Ἀ φ α ί ᾳ (Παυσ. Β, 30. Γ, 14).

Βροντεῖον, μηχανὴ ἐν τοῖς θεάτροις,

τὴν βροντὴν μιμουμένη ὑπὸ τὸ μετασκήνιον, εἴτε λίθων κυλινδουμένων ἐντὸς χαλκῶν λεβήτων, εἴτε ἐπὶ χαλκῶν ἐλασμάτων κινουμένων ἀσκῶν.

Βρόντης, ἴδ. Κύκλωπες.

Βρούχειον, ἴδ. Ἀλεξάνδρεια.

Βυβλίς, θυγάτηρ Μιλήτου καὶ Εἰδοθέας, ἀπέθανεν ἐξ ἔρωτος πρὸς τὸν ἀδελφόν της Καῦνον, καὶ ἐκ τῶν δακρύων της ἀνέβλυσε πηγή (Ov. Met. IX, 446).

Βύβλος, πόλις φοινικική (ν. Τζεβέλ), μεταξὺ Τριπόλεως καὶ Βηρυτοῦ, ἡ κυριωτέρα ἕδρα τῆς λατρείας τοῦ Ἀδώνιδος. Ὁ ποταμὸς Ἄδωνις τὴν ἐχώριζεν ἀπὸ τῆς παλαιᾶς Βύβλου (Στρβ. ΙΣΤ, 755).

Βυζακὶς (Πολβ. Α, 29), Βυζάκιον ἢ Βυσσᾶτις, χώρα εὔφορος τῆς Ἀφρικῆς, μεταξὺ Καρχηδόνος, Νουμιδίας, τῆς ἔσω Λιβύης καὶ τῆς θαλάσσης πρὸς Α. Αἱ κυριώτεραι πόλεις αὐτῆς ἦσαν ἡ Λέπτις, ἡ Θύσδρος, τὸ Ἀδρύμιτον (Διόδ. Κ, 8).

Βυζαντῖνοι ἢ Βυζαντινοὶ λέγονται οἱ ἐν Βυζαντίῳ γράψαντες συγγραφεῖς ἀπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου (325 μ. Χ.), μέχρι τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1453). Πολύτιμα εἰσὶν ἰδίως τὰ ἱστορικὰ αὐτῶν συγγράμματα, οὐχὶ τοσοῦτον διὰ τὴν φιλοκαλίαν καὶ ἀκρίβειαν τοῦ ὕφους καὶ τὴν κρίσιν τῶν συγγραφέων, ὅσον ὡς μόναι πηγαὶ τῶν συγχρόνων αὐτοῖς συμβάντων. Ὁ Ζωναρᾶς (1118), ὁ Νικήτας Χωνιάτης ἢ Ἀκομινάτος (1216), ὁ Νικηφόρος Γρηγορᾶς (1359), ὁ Λαόνικος Χαλκοκονδύλης (1463), ἔγραψαν ἀλληλοδιαδόχως μέρη συναπαρτίζοντα πᾶσαν τὴν βυζαντινὴν ἱστορίαν.

Βυζάντιον, ἱδρύθη τῷ 658 π. Χ. ὑπὸ Βύζαντος, μετὰ Μιλησίων, ἐπὶ δύο λόφων κατὰ τὸν κόλπον Χρυσόκερας, εἰς τὴν Δ εἴσοδον τοῦ Βοσπόρου καὶ τῆς Προποντίδος. Ἐπερχομένου τοῦ Ξέρξου, οἱ κάτοικοι ἀπεσύρθησαν εἰς Μεσημβρίαν τοῦ Πόντου, καὶ ἡ πόλις κατεστράφη (Ἡρδ. ΣΤ, 33)· ἀλλ' ἀνέκυψε πάλιν, ἰδίως ἐπιμελείᾳ τοῦ Σπαρτιάτου Παυσανίου. Εἶχε δ' ἡ πόλις 40 σταδίων περίμετρον. Κατὰ Φιλίππου ἰσχυρὰν βοήθειαν λαβόντες οἱ Βυζάντιοι παρὰ τῶν Ἀθηναίων, ἐχορήγησαν αὐτοῖς τὸ δικαίωμα τῆς πολιτείας (340 π. Χ.). Ἀντεμάχοντο δὲ καὶ κατὰ τῶν περιοίκων Θρᾳκῶν. Ἐπὶ Ῥωμαίων τοῦ ἐμπορίου αὐτῶν τὰ κυριώτερα προϊόντα ἦσαν σῖτος καὶ ταριχευτοὶ ἰχθῦς ἐκ τοῦ Εὐξείνου πόντου, καὶ τότε καὶ ὠχυρώθη ἡ πόλις. Τῷ 196 μ. Χ. ἡ πόλις ὑπέστη μεγάλας ζημίας ἐπὶ τῆς καταστροφῆς τοῦ Σεπτιμίου Σεβήρου, ὑπὲρ οὗ εἶχε κηρυχθῆ. Τῷ δὲ 330 μετῴκισεν ἐκεῖ τὴν πρωτεύουσαν τοῦ κράτους ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος, συμπληρώσας εἰς ἑπτάλοφον τὴν πόλιν, ἥτις ἔλαβεν 1 ¼ γεωγραφικοῦ μιλίου ἔκτασιν, διαιρουμένη εἰς 14 τμήματα (ἢ ῥεγιῶνας), καὶ μετωνομάσθη Κωνσταντινούπολις.

Βύζας, υἱὸς Ποσειδῶνος καὶ Κρεούσης ἢ, κατ' ἄλλους Μεγαρεύς, ἀγαγὼν ἀποικίαν Μεγαρέων εἰς Θρᾴκην καὶ κτίσας τὸ Βυζάντιον ἐπὶ τῶν Ἀργοναυτῶν (Διόδ. Δ, 50.— Στεφ. Βυζ.—Ἡσύχ.).

Βυκάνη, ὄργανον ἐμπνευστόν, ἡ ἀφε-

Ἐκ χαλκοῦ πρωτοτύπου

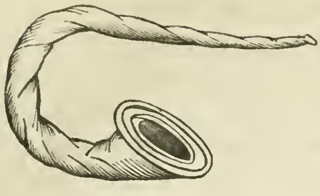
λεστάτη τῶν σαλπίγγων, κατ' ἀρχὰς κόγχη,

Ἐκ λύχνου κεραμίνου.

εἰς χρῆσιν τῶν βουκόλων καὶ νυκτοφυλάκων, εἶτα δὲ χαλκῆ, ἐν χρήσει τοῖς ναυτικοῖς. Κυρ-

κτὴν δ' εἶχον αὐτὴν εἰς τὸν στρατὸν οἱ βυκανισταὶ ἢ βυκανηταί.

Ἐξ ἀναγλύφου.

Βωλοκόπος, τὸ γεωργικὸν ἐργαλεῖον δι' οὗ ἵνα σπείρωσι συνέτριβον τοὺς διὰ τοῦ

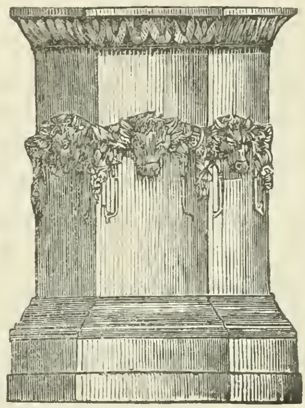

ἀρότρου παραχθέντας βώλους. Ἐπ' αὐτοῦ ἵστατο εἷς τῶν γεωργῶν ἐνίοτε, ἵνα τὸν καταστήσῃ βαρύτερον.

Βωμιεῖς, Αἰτωλοὶ περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Εὐήνου ποταμοῦ ὑπὸ τὸ ὄρος Κόρακα, Δ οἰκοῦντες, παρά τισι λόφοις οἵτινες ἕνεκα τοῦ σχήματος αὐτῶν ἐκαλοῦντο βωμοὶ (Στρβ. I, 451).

Βωμονίκαι, ἐν Σπάρτῃ, οἱ παῖδες οἵτινες, κατὰ τὴν διαμαστίγωσιν (ἴδ.) πρὸ τοῦ βωμοῦ τῆς Ἀρτέμιδος (ἴδ.), καρτερικώτατα ἀντεῖχον εἰς τὴν δοκιμασίαν.

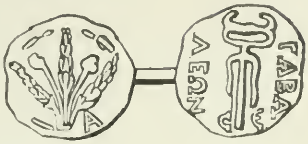
Βωμὸς, τὸ μέρος ἐφ' οὗ ἐτελοῦντο αἱ θρησκευτικαὶ θυσίαι, ἢ ἐκαίοντο τὰ ἱερεῖα, ἐκ γῆς ἢ ἐκ λίθων κατεσκευασμένον, συνήθως δὲ μονόλιθον, διαφόρου σχήματος, οἷον τετραγώνου πρίσματος, πολυγώνου ἢ κυλινδρικοῦ, ὡς καὶ διαφόρου ὕψους, πάντοτε ὅμως ἐλάσσονος τοῦ θείου ἀγάλματος, ὅταν ἱδρύετο πρὸ αὐτοῦ· πολλάκις δὲ καὶ διὰ γλυφῶν κοσμούμενον. Βωμοὶ ἵσταντο πρὸ τῶν ναῶν, βωμοὶ πρόναοι (Αἰσχύλ. Ἱκέτ. 197), ἢ καὶ ἐν αὐτοῖς ὅταν ἦσαν ὕπαιθροι ἢ αἱ θυσίαι ἦσαν ἀναίμακτοι, καὶ ἐθεωροῦντο ὡς ἄσυλα διὰ τοὺς εἰς αὐτοὺς προσφεύγοντας. Οἱ δ' ὀμνύοντες ἔθετον συνήθως ἐπ' αὐτῶν τὴν χεῖρα (Cic. p. Balb. V). Εἴς τινα ἱερὰ ὁ βωμὸς ἦν ἔθος νὰ κατασκευάζηται ἐκ τῆς τέφρας τῶν ἱερείων, ὥστε ἀδιακόπως ηὔξανον αἱ διαστάσεις αὐτοῦ. Οὕτω, κατὰ Παυσανίαν (Ε, 13), ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ τοῦ Διὸς εἶχεν 22 ποδῶν ὕψος, καὶ ἤρετο ἐπὶ οἰκοδομήματος λιθίνου 125' περίμετρον τῆς βάσεως, καὶ εὗρεῖαν κλίμακα ἔχοντος. Ὅμοιος δ' ἦν καὶ ὁ

τῆς Περγάμου, οὗ ἡ ἐσχάτως ἀνασκαφεῖσα βάσις μετὰ τῆς ἀναβάθρας ἦν μεγαλοπρεπεστάτη καὶ διὰ τὰς διαστάσεις καὶ διὰ τὰ πολυτελέστατα γλυπτικὰ κοσμήματα. Ἐλέγετο δ' ὁ βωμὸς καὶ ἐσχάρα (ὅτε ἐκαίοντο ἐπ' αὐτοῦ τὰ ἱερεῖα), καὶ θυμιατήριον (διὰ τὸν λιβανωτὸν ὅστις ἐπ' αὐτοῦ ἐκαίετο) καὶ θυτήριον, καὶ ταύτας τὰς δύο τελευταίας ἐπωνυμίας ἔφερεν ὁ ἐκ 4 ἢ 7 ἀστέρων συγκείμενος ἀστερισμὸς τοῦ νοτίου ἡμισφαιρίου, ὁ ὑπὸ τὸν σκορπίον, ΝΔ τοῦ τοξότου (Ἀρατ. Φαιν. 402.—Cic. N. D. II, 44. —Ov. Met. II, 139).

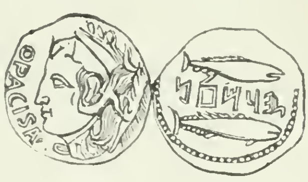
Γ

Γάβαλα, πόλις καὶ λιμὴν ἐν τῇ Σελευκίδι τῆς Συρίας.

Γάγγης, ποταμὸς ὁ διαρρέων πᾶσαν τὴν Ἰνδικήν, πρὸ τῆς ὁμωνύμου πόλεως καὶ εἰς τὸν Γαγγητικὸν κόλπον ἐκβάλλων διὰ πέντε ἢ ἑπτὰ στομίων (Πτολ.—Μελ.), κατὰ δὲ Στράβωνα καὶ Πλίνιον, δι' ἑνός, θεωρούμενος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὡς ὁ μέγιστος ποταμὸς τῆς γῆς, 80 ἢ 100 σταδίων πλάτος ἔσθεν ἔχων. Ὁ δὲ Διόδωρος (ΙΖ, 93) τῷ ἀποδίδωσι 32 (=3 ἀγγλικ. μίλια), ὅπερ καὶ ὀρθόν.

Γάδειρα, πόλις ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τῶν Φοινίκων (Γάδιρ, φοινικιστὶ τὸ φρούριον) κατὰ τὴν ΔΜ ἄκραν τῆς Ἰσπανίας, ἐκτὸς τῶν Ἡρακλείων στηλῶν, ἐπὶ τῆς νήσου Ἐρυθείας (ν. Λέων), συνδεομένης διὰ στενοῦ

πορθμοῦ μετὰ τῆς στερεᾶς. Ἐπὶ τοῦ πρώτου Καρχηδονικοῦ πολέμου κατελήφθη ὑπὸ τῶν Φοινίκων, ἐπὶ τοῦ δευτέρου παρεδόθη τῇ Ῥώμῃ, καὶ ἔλαβε διάφορα πλεονεκτήματα, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς τὴν δωρεὰν τῆς πολιτείας. Ἦτο δ' ἐμπορικωτάτη, καὶ ὁ Στράβων (Γ, 168) μόνον τὴν Ῥώμην λέγει πολυανθρωποτέραν αὐτῆς. Εἶχε δὲ ναὸν τοῦ Κρόνου, καὶ ναὸν καὶ μαντεῖον τοῦ Ἡρακλέους.

Γάζα, 1) πόλις ἐν Σογδιανῇ τῆς Περσίας, ἐλεηλατήθη ὑπὸ τῶν Μακεδόνων, καὶ ἐφονεύθησαν αὐτῆς οἱ κάτοικοι (Ἀρρ. Δ, 2. Ι, 3).—2) Πόλις, κατοικία θερινὴ τῶν βασιλέων τῆς Μηδίας ΒΔ τῶν Ἐκβατάνων (Στρβ. ΙΑ, 523).—3) Πόλις μετὰ λιμένος ἐν Παλαιστίνῃ. Τὴν ἐκυρίευσεν ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ πεντάμηνον πολιορκίαν (Ἀρρ. Β, 26, 2. 27, 6. — Διόδ. ΙΖ, 18). Πολλάκις δ' ἔπειτα καταστραφεῖσα καὶ ἀνοικοδομηθεῖσα, ἀλλ' ἐπὶ μακρὸν ἐπίσημος διὰ τὴν θέσιν της.

Γαῖα, Γῆ, ἀρχαιότατα ἤδη θεωρουμένη ὡς θεὰ τὰ πάντα τρέφουσα καὶ τὰ πάντα ζωοποιοῦσα. Ἐν Δωδώνῃ συνελατρεύετο μετὰ τοῦ Διὸς ὡς παμμήτωρ. Παρ' Ὁμήρῳ μέλαν ἀρνίον θύεται εἰς αὐτήν, καὶ αὐτὴν ἐπικαλοῦνται οἱ ὀμνύοντες ὁμοῦ μετὰ τοῦ Διός, τοῦ Ἡλίου, τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τοῦ Ἅδου (Ἰλ. Γ, 104, 277. Ο, 36. Τ, 258). Τέκνα δ' ἔχει πολλὰ καὶ ἰδίως ὄντα ὑπεράνθρωπα καὶ φοβερά, ὡς τὸν γίγαντα Τιτυὸν (Ὀδ. Η, 324. Λ, 576). Καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 117, 126, 183, 232) προήχθη ἐκ τοῦ Χάους, καὶ ἔτεκεν ἀφ' ἑαυτῆς τὸν ἑαυτῇ ὅμοιον Οὐρανόν, τὰ Ὄρη καὶ τὸν Πόντον, μετὰ δὲ τοῦ Οὐρανοῦ τοὺς Τιτᾶνας, τοὺς Κύκλωπας καὶ τοὺς Ἑκατόγχειρας· ἀκρωτηριασθέντος δὲ τοῦ Οὐρανοῦ, ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ τὰς Ἐριννύας, τοὺς Γίγαντας, τὰς Μελιάδας Νύμφας, μετὰ δὲ τοῦ Πόντου τὸν Νηρέα, τὸν Θαύμαντα, τὸν Φόρκυν, τὴν Κητὼ καὶ τὴν Εὐρυβίαν. Γηγενεῖς δ' ἐλέγοντο ἐν γένει καὶ οἱ αὐτόχθονες, ὡς ὁ Ἐρεχθεύς. Ἡ Γῆ, καὶ ἄρουρα καλουμένη, ὡς ἀρουμένη, ἦν προσέτι κουροτρόφος, τοὺς νέους τρέφουσα, καὶ προσέτι θεὰ μαντική, διότι ἐξ αὐτῆς ἐξήρχοντο οἱ τοὺς χρησμοδοτοῦντας ἐμπνέοντες ἀτμοί. Αὐτῆς χρησμὸς ἦν τὸ πάλαι ὁ ἐν Δελφοῖς, ἔνθα ἐλατρεύετο πάντοτε, ὡς καὶ ἐν Ἀθήναις, ἐν Σπάρτῃ, ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ. Τὰ ἀγάλματα αὐτῆς ἀναφέρονται ἔχοντα κλεῖδα

εἰς τὴν χεῖρα, ἀλλ' οὐδὲν αὐτῶν διετηρήθη. Ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις ἐταυτίζετο πολλαχοῦ μετὰ τῆς Κυβέλης ἢ τῆς Δήμητρος.

Γαῖσον, ἀκόντιον ἰσχυρὸν καὶ βαρὺ, ἴσως σιδηροῦν (Πολδ. Ζ, 156.—Stat. Theb. IV, 64).

Γαλακτοφάγοι, ἔθνος Σκυθικὸν τῆς Ἀσίας, οὖ μνημονεύουσιν ὁ Στράβων καὶ ὁ Πτολεμαῖος.

Γαλάτεια, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς θαλασσίας νύμφης Δωρίδος, νύμφη τὴν γαλήνην προσωποποιοῦσα (Ἰλ. Σ, 45.—Ἡσίοδ. Θεογ. 250). Κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους (Θεοκρ. ΣΤ. ΙΑ) ἠγαπᾶτο ὑπὸ τοῦ Κύκλωπος Πολυφήμου, ἀλλ' ἠγάπα ἐκείνη τὸν ὡραῖον Ἄκιν, υἱὸν τοῦ Φαύνου, ὃν ἐκ ζηλοτυπίας διὰ βράχου φονεύει ὁ Κύκλωψ, καὶ ὁ Ἄκις μεταμορφοῦται εἰς πηγὴν (Ov. Met. XIII, 750). Καὶ ἡ ψυχικὴ δὲ γαλήνη ἐπροσωποποιεῖτο ὁμοίως ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἀλλὰ φέρουσα δάφνης στέφανον, κώπην καὶ στάχυας.

Γαλατία ἡ Ἑλληνές. Ὅτε ἐκ τοῦ Ἴστρου καὶ τῆς Θράκης εἰσέβαλον εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα βάρβαροι φυλῆς Γαλατικῆς, καὶ ἡττηθέντες ἐκεῖ ἔφυγον (τῷ 275 π. Χ.) τινὲς αὐτῶν εἰς τὴν Μικρὰν

Ἀσίαν, κληθέντες ὑπὸ τοῦ Νικομήδους τῆς Βιθυνίας, περιεφέροντο μὲν κατὰ πᾶσαν τὴν χώραν, κατακτήσεις θηρεύοντες, ἀλλὰ τῷ 235 ὁ Ἄτταλος ἐκ Περγάμου, νικήσας αὐτοὺς, τοὺς περιώρισεν εἰς τὴν οὕτω κληθεῖσαν Γαλατίαν, μεταξὺ Βιθυνίας, Καππαδοκίας, Φρυγίας καὶ Πόντου, χώραν ἔχουσαν εὐφόρους πεδιάδας πρὸς νότον, πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ δὲ ὄρη, τὸν Ὄλυμπον, τὸ Ὀρμίνιον καὶ τὸν Δίδυμον, καὶ ποταμοὺς τὸν Σαγγάριον καὶ τὸν Ἅλυν. Ἐνταῦθα δὲ, Γαλλογραικοὶ μετὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κληθέντες, διῃροῦντο εἰς τρεῖς φυλὰς, τὴν τῶν Τρόκμων, ὧν Ταβίθα ἦν ἡ πρωτεύουσα, Α τοῦ Ἅλυος, τὴν τῶν Τεκτοσάγων, πρωτεύουσαν ἐχόντων τὴν Ἄγκυραν, καὶ τὴν τῶν Τολιστοβοίων, ὧν πρωτεύουσα ἡ Πεσσινοῦς. Ἑκάστη δὲ φυλὴ διῃρεῖτο εἰς τετραρχίας, διοικουμένας ὑπὸ τετραρχῶν. Ὁ Πομπήϊος τὸν Δειόταρον, ἑνώσαντα πᾶσαν τὴν χώραν ὑφ' ἑαυτὸν, ἀνεγνώρισεν ὡς βασιλέα τῆς Μικρᾶς τότε λεγομένης Ἀρμενίας. Τῷ δὲ 25 π. Χ. ὁ Αὔγουστος, ἑνώσας τὴν Γαλατίαν μετὰ τῆς Παφλαγονίας καὶ μέρους τῆς Φρυγίας, ἐκήρυξεν αὐτὴν ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν (Στρβ. ΙΒ, 566. — Cic. Deiot. VI, 17. VII. 21). Τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ὑπάρχει «ἡ πρὸς Γαλάτας» ἐπιστολὴ, κυρίως πρὸς ἐκεῖ ἐγκατεστημένους Ἑλληνοϊουδαίους.

Γαληνὸς (Κλαύδιος), γεννηθεὶς τῷ 131 μ. Χ. ἐν Περγάμῳ, ἐκ πατρὸς Νίκωνος, εὐπόρου ἀρχιτέκτονος. Ἐσπούδασε τὴν φιλοσοφίαν ὑπὸ περιπατητικοὺς, ἰδίως δὲ τὴν ἰατρικὴν καὶ ἀνατομίαν ὑπὸ ἐπισήμους διδασκάλους ἐν τῇ πατρίδι του, καὶ εἶτα ἐν Σμύρνῃ, Κορίνθῳ καὶ Ἀλεξανδρείᾳ. Εἰς Πέργαμον ἐπανελθὼν 27έτης, διωρίσθη ἰατρὸς τῶν μονομάχων, ἔνθα πολὺ ἠσκήθη περὶ τὴν χειρουργίαν. Ἀπὸ δὲ τοῦ 164 ἀπῆλθεν εἰς Ῥώμην, καὶ περιῆλθε διάφορα μέρη, μέχρις οὗ προσελήφθη ἰατρὸς τοῦ νέου Κομμόδου. 125 ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἀπωλέσθησαν, πολλὰ εἰς τὴν πυρκαϊὰν τοῦ ναοῦ τῆς Εἰρήνης. Ἀπεβίωσε δὲ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς γ' ἑκατονταετηρίδος. Μεγίστη ἦν ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ φιλολογικὴ αὐτοῦ δραστηριότης. Ἰατρικαὶ δὲ συγγραφαὶ αὐτοῦ σώζονται 100, ἄλλων 19 μόνον ἀποσπάσματα, 18 ἡ γνησιότης ἀμφιβάλλεται, καὶ 24 εἰσὶν οὐχὶ γνήσια. Ἐπραγματεύθη δὲ πάντα τὰ ἰατρικὰ ζητήματα, καὶ μεγαλοφυέστατα τ' ἀνατομικὰ καὶ φυσιολογικά. Τὸ περὶ ἀνατομικῶν

ἐγχειρήσεων (μυώνων, πνευστικῶν καὶ πεπτικῶν ὀργάνων, μυελοῦ) σύγκειται ἐξ θ' βιβλίων. Τῆς αὐτῆς κατηγορίας εἰσὶ τὰ περὶ ὀστῶν· φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν· νεύρων ἀνατομῆς· μήτρας ἀνατομῆς· μυῶν κινήσεως· τῶν τῆς ἀναπνοῆς αἰτιῶν· σπέρματος· ὀσφρήσεως ὀργάνου, κτλ. Ἔξοχον ἐστὶ τὸ φυσιολογικὸν αὐτοῦ σύγγραμμα περὶ χρείας τῶν ἐν ἀνθρώπου σώματι μορίων, παραδεχόμενον ὕπαρξιν ὑπερτάτου σχεδίου ἐν τῇ ἁρμονίᾳ τῆς πλάσεως. Ἐν τῇ παθολογίᾳ τὸ ἀγχινούστατον σύγγραμμά του περὶ πεπονθότων τόπων περιλαμβάνει ς' βιβλία, περὶ διαφορᾶς νοσημάτων· συμπτωμάτων διαφορᾶς· τῶν ἐν ταῖς νόσοις καιρῶν· διαφορᾶς πυρετῶν· δυσπνοίας· πλήθους· τρόμου καὶ παλμοῦ καὶ σπασμοῦ καὶ ῥίγους· μαρασμοῦ. Ταύτης δὲ τῆς κατηγορίας εἰσὶ καὶ τὰ σχόλια εἰς τοὺς ἀφορισμοὺς τοῦ Ἱπποκράτους, καὶ τὰ κατὰ Λύκου καὶ Ἰουλιανοῦ. Ἐν τῇ Σημειωτικῇ ἐπραγματεύθη περὶ σφιγμοῦ, περὶ κρίσεων καὶ κριτικῶν ἡμερῶν, καὶ περὶ ὀνείρων δὲ κατὰ τὰς τότε προλήψεις. Ἔτι δὲ περὶ φαρμακευτικῆς, τὰ περὶ κράσεως καὶ δυνάμεως τῶν ἁπλῶν φαρμάκων, εἰς βιβλία θ', περὶ δυνάμεως φαρμάκων τῶν κατὰ τόπους, εἰς βιβλία ί, περὶ συνθέσεως φαρμάκων κατὰ γένη, εἰς βιβλία ζ', οἷς προσθετέα καὶ τὰ 2 βιβλία περὶ ἀντιδότων καὶ περὶ θηριακῆς. Ἐν τῇ Θεραπευτικῇ παραδέχεται ὡς ὁ Ἱπποκράτης τὴν ἀρχὴν τῶν ἀντιδότων, πολεμῶν τὸ θερμὸν διὰ τοῦ ψυχροῦ, τὸ ξηρὸν διὰ τοῦ ὑγροῦ, καὶ τὰ ιδ' αὐτοῦ βιβλία τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου ἐπίσης βαίνουσιν ἐπὶ τῶν Ἱπποκρατικῶν ἀρχῶν, καὶ τῆς αὐτῆς ὕλης εἰσὶ καὶ τα περὶ ἀφαιμάξεως, περὶ βδελλῶν, περὶ θεραπείας ἐπιληπτικοῦ. Ἡ δὲ τέχνη ἰατρικὴ αὐτοῦ ἦν ἐπὶ μακρὸν τὸ κυριώτερον διδακτικὸν βιβλίον. Ὑγιεινὴν ἔγραψεν ἐν ς' βιβλίοις, καὶ ἐν γ' περὶ διαιτητικῆς καὶ φύσεως τῶν τροφῶν. Καὶ εἰς τὴν χειρουργίαν ἐπίσης ἐνέκυψεν, ἀλλ' αὐτὴν ἐν Ῥώμῃ ἤσκουν εἰδικοὶ χειρουργοί. Τόσα δὲ γράψας, δὲν εἶχε καιρὸν νὰ ἐπιμεληθῇ τὸ ὕφος του, καὶ δύναται πολλάκις νὰ ἐλεγχθῇ ὡς οὐχὶ λίαν φιλοκάλως λεξιθήρας καὶ σχοινοτενής.

Γαληψός, 1) πόλις κατὰ τὴν θρᾳκικὴν παραλίαν, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Στρυμόνος καὶ Νέστου (Θουκ. Δ, 107. Ε, 6.—Πλούτ. Αἰμ. Παῦλ. ΚΓ.—Liv. XLIV, 45). —2) πόλις τῆς Χαλκιδικῆς ἐν τῷ Τορωναίῳ κόλπῳ (Ἡρδ. Ζ, 122).

Γαλιλαία, τὸ ΒΔ τῆς Παλαιστίνης, περιέχον καὶ μὴ Ἰουδαίους κατοίκους (Στρβ. ΙΣΤ, 760). Αἱ πρώτισται αὐτῆς πόλεις ἦσαν ἡ Ναζαρὲτ, Κανὰ, Καπερναούμ, Τιβεριάς, Ἔνδωρ, Μάγδαλα, καὶ Ναίν.

Γαμήλια, ἑστίασις προσφερομένη εἰς τοὺς φράτορας.(γ. εἰσφέρειν) ὅτε ἡ νύμφη εἰσήγετο τὸ πρῶτον εἰς τὴν φρατρίαν (Δμσθ. Εὐβουλ. ΜΓ, 69).

Γαμηλιών, ἴδ. ἔτος.

Γάμος, ἦν, πρὸς τὸ συμφέρον καὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν οἰκογενειῶν σχεδὸν ὑποχρεωτικὸς εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἐν Σπάρτῃ ὑπῆρχε γραφὴ ἀγαμίου, καὶ προσέτι καὶ ὀψιγαμίου καὶ κακογαμίου διὰ τοὺς ἐπὶ πολὺ τὸ καθῆκον τοῦτο παραμελοῦντας, ἢ οὐχὶ κατὰ τοὺς ὑφεστῶτας νόμους νυμφευομένους (Πολυβ. Η, 40.—Πλούτ. Λυκ. ΙΕ). Ἐπειδὴ, ἐν Ἀθήναις κἂν, αἱ γυναῖκες ἦσαν κατάκλειστοι, οἱ γάμοι ἐγίνοντο οὐχὶ ἐξ ἀμοιβαίας κλίσεως καὶ κατ' ἐλευθέραν ἐκλογὴν, ἀλλὰ κατ' ἀπόφασιν τῶν γονέων ἢ Κυρίων (Εὐριπ. Ἀνδρμ. 987), καὶ μάλιστα, ἂν ἡ κόρη ἦν ἐπίκληρος (ἴδ.), κατὰ διατάξεις τοῦ νόμου. Ἀδελφοὶ ἑτεροθαλεῖς ὁμοπάτριοι, οὐδέποτε δ' ὁμομήτριοι, ἐνίοτε ἐνυμφεύοντο, ἀλλ' ἐπαινετὸς δὲν ἐθεωρεῖτο ὁ τοιοῦτος γάμος. Ὁ γάμος ἂν συνήπτετο οὐχὶ μεταξὺ ἀστοῦ καὶ ἀστῆς, ἀλλὰ μετὰ ξένου

ἢ ξένης, τὰ τέκνα ἦσαν νόθα, καὶ ἐδικαιοῦντο μὲν εἰς κληρονομίαν, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ πολὺ 1,000 δρ., τὰ λεγόμενα νόθεια, κατὰ νόμον Σολώνιον, ἀνανεωθέντα καὶ ὑπὸ Περικλέους (460 π. Χ.), καὶ αὖθις ὑπὸ Ἀριστοφῶντος ἐπὶ ἄρχοντος Εὐκλείδου (τῷ 403). Ἡ σύζυγος, γαμετὴ καὶ ἐγγυητή, ἐλέγετο κουριδίη ἄλοχος ἐπὶ Ὁμήρου. Ἐνίοτε δ' ἀπαντᾶται καὶ ἡ ἐκδιαίτησιν ἠθῶν ἀποδεικνύουσα παλλακίς. Τοῦ γάμου ἔπρεπεν ἀναγκαίως νὰ προηγῆται ἡ ἐγγύησις (μνήστευσις) ὑπὸ τοῦ Κυρίου, ὅστις ὤφειλεν ἐγγυᾶν ἢ ἐκδιδόναι, τὴν νύμφην· ἄλλως τὰ τέκνα δὲν εἶχον τῶν γνησίων τὰ δικαιώματα. Ἐπὶ τῆς ἐγγυήσεως δὲ, πλὴν τῶν ἀμοιβαίων ἀποδείξεων τῆς νομιμότητος, ἐδίδετο καὶ ἡ προὶξ ἢ φερνή, ἥτις ὅμως δὲν ἦτο νομικῶς ἀναπόφευκτος, καὶ ὁ ἀνὴρ εἶχε μόνον τὴν ἐπικαρπίαν, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν ἰδιοκτησίαν αὐτῆς. Τὰ δὲ ἱμάτια καὶ εἴτι ἄλλο ἡ νύμφη ἔφερε μεθ' ἑαυτῆς εἰς τὸν συζυγικὸν οἶκον, ὁ Σόλων περιώρισεν εἰς ἐλάχιστον ὅρον (Πλουτ. Σόλ. Κ). Οἱ δὲ τοῦ Λυκούργου νόμοι ἀπηγόρευον πᾶσαν προῖκα, ἵνα μὴ περιέρχωνται δύο κτήματα εἰς κτῆσιν ἑνός. Κατὰ τὴν προτεραίαν τοῦ γάμου ἐτελεῖτο εἰς τοὺς γαμηλίους θεοὺς, τὸν Δία, τὴν Ἥραν, τὴν Ἄρτεμιν, τὰς Μοίρας καὶ πιθανῶς ἐπίσης εἰς τοὺς ἐγχωρίους θεοὺς, θυσία, τὰ προγάμεια ἡ προτέλεια γάμων λεγομένη· κατὰ δὲ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου ἐλούοντο ὁ γαμβρὸς καὶ ἡ νύμφη εἰς ὕδωρ ὃ ἔφερεν ἡ (ἢ ὁ σπαν.) λουτροφόρος ἐκ πηγῆς ὡρισμένης, ἐν Ἀθήναις ἐκ τῆς Καλλιρρόης ἢ Ἐννεακρούνου· μετ' ἄλλας δὲ τελετὰς, ἐκάθηντο εἰς τὴν γαμικὴν ἑστίασιν ἢ θοίνην, αἱ γυναῖκες μετὰ τῆς νύμφης εἰς ἄλλην τράπεζαν ἢ οἱ ἄνδρες· μετὰ δὲ τοῦτο, τὸ ἑσπέρας, ἤγετο ἡ νύμφη εἰς τὴν νέαν της κατοικίαν ἐφ' ἁμάξῃ, ἐν ᾗ ἐκάθητο μεταξὺ τοῦ νυμφίου καὶ τοῦ παρανύμφου ἢ παρόχου, ἑνὸς τῶν ἐγγυτέρων συγγενῶν. Ἐν Σπάρτῃ δ' ἐπεκράτει τὸ ἔθος ν' ἁρπάζῃ, δηλαδὴ νὰ προσποιῆται ὅτι ἁρπάζει ὁ νυμφίος τὴν νύμφην. Ἐπὶ δευτέρου γάμου ἡ νύμφη ὡδηγεῖτο εἰς τὸν οἶκον τοῦ γαμβροῦ ὑπὸ συγγενοῦς ἢ φίλου τινὸς νυμφαγωγοῦ. Οἱ εἰς τὸν γάμον παρευρισκόμενοι ἐφόρουν ἑορτασίμους στολὰς καὶ ἦσαν ἐστεφανωμένοι, ἡ δὲ νύμφη ἔφερε καὶ κάλυμμα. Ἡ μήτηρ αὐτῆς ἀνῆπτε τὴν νυμφικὴν δᾷδα, καὶ λαμπαδοφοροῦσα ἐχώρει ἡ πομπὴ ἐν αὐλοῖς καὶ κιθάραις. Εἰς δὲ τὸν οἶκον τοῦ νυμφίου, ὅστις ἦν καὶ αὐτὸς κεκοσμημένος διὰ στεφάνων καὶ κλάδων, ἔρραινον τοὺς προσερχομένους διὰ παντοίων καταχυσμάτων, καὶ εἵπετο συνήθως δεύτερον δεῖπνον, εἰς ὃ παρετίθεντο πέμματα ἢ πλακοῦς γαμικὸς, ἐκ σησάμου πεποιημένος· εἶτα δ' ἐγκεκαλυμμένη ἡ νύμφη ἤγετο ὑπὸ τῆς νυμφευτρίας εἰς τὴν παστάδα ἢ τὸν θάλαμον, καὶ πρὸ τῆς θύρας αὐτοῦ ἐψάλλετο ὁ ἐπιθαλάμιος. Τῇ δ' ἐπιούσῃ, ἐπαύλια, ἢ ἴσως μᾶλλον τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ὁ ἀνὴρ καὶ οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι ἔφερον τῇ γυναικὶ δῶρα, ὀπτήρια ἢ ἀποκαλυπτήρια καλούμενα, διότι ἔκτοτε ἐδικαιοῦτο νὰ παρουσιάζηται ἄνευ καλύμματος. Τῆς ἐγγάμου γυναικὸς ἡ κατοικία ἦν ὁ γυναικωνίτις (ἴδ. οἶκος). Συνηστιᾶτο δ' αὐτῇ μετὰ τοῦ ἀνδρὸς, πλὴν ὅτε εἶχε ξένους. Διεῖπε δὲ τὰ τῆς οἰκονομίας, τῆς τροφῆς, τῆς ἰατρικῆς θεραπείας καὶ τὰ τῆς τῶν παίδων ἀγωγῆς, τῶν μὲν υἱῶν μέχρι τοῦ χρόνου τῆς εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτήσεως (ἴδ. Παιδαγωγία), τῶν δὲ θυγατέρων μέχρι τοῦ γάμου των. Αἱ πλουσιώτεραι δ' εἶχον καὶ μίαν ταμίαν ὡς βοηθὸν, καὶ δούλας ὡς ὑπηρετρίας. Κύριος δὲ τῆς οἰκίας ἦν ὁ ἀνήρ, καὶ ἵνα μὴ ἀνατρέπηται ἡ τάξις αὕτη ὑπὲρ τῶν πολυφέρνων γυναικῶν, ἐπιθυμεῖ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς νόμοις του (ΣΤ, σ. 774) τὴν ἀπαγόρευσιν πάσης προικός. Ἐν Σπάρτῃ δ' ἦν ἀνωτέρα ἡ θέσις τῆς γυναικὸς ἐν τῇ οἰκίᾳ, διότι ὁ ἀνὴρ ἔμενε πολὺ συνηθέστερον μακρὰν αὐτῆς· δι' ὃ καὶ παρὰ Πλουτάρχῳ (Λυκ. ΙΔ) λέγει ξένη πρὸς Λάκαιναν· Μόναι τῶν ἀν-

δρῶν ἄρχετε ὑμεῖς αἱ Λάκαιναι. Ἡ συζυγικὴ πίστις ἐκ μέρους τῆς γυναικὸς ἀπῃτεῖτο αὐστηρότατα ἐν Ἀθήναις, ἀλλὰ παρεβιάζετο συνεχέστερον ἢ ἐν Σπάρτῃ, εἰ καὶ ἐδικαιοῦτο ἐκεῖ ὁ σύζυγος νὰ φονεύῃ τὸν ἐπ' αὐτοφόρῳ συλληφθέντα· κατὰ τῆς γυναικὸς δὲ κατεγινώσκετο ἀτιμία, ὡς καὶ κατὰ τοῦ ἀνδρὸς ἂν τὴν ἠνείχετο παρ' ἑαυτῷ, ὥστε ἔπρεπε νὰ τὴν ἀποπέμψῃ, ὅπερ καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις ἐδύνατο (ἴδ. ἀποπομπή).

Γάνος, θρᾳκικὸν φρούριον ἐπὶ τῆς Προποντίδος, ὃ ὑπεσχέθη Σεύθης, ὁ τῶν Θρᾳκῶν βασιλεύς, νὰ δώσῃ τοῖς ἐξ Ἀσίας ἐπιστρέφουσι μυρίοις (Ξεν. Ἀνδ. Ζ, 5, 8).

Γανυμήδης, Υἱὸς Τρωὸς, βασιλέως τῆς Τροίας, ἀδελφὸς Ἴλου καὶ Ἀσσαράκου, «ὃς κάλλιστος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων,» καὶ ὃν οἱ θεοὶ ἥρπασαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἵνα συζῇ μετ' αὐτῶν καὶ οἰνοχοεύῃ τῷ Διΐ (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 232), ἀντ' αὐτοῦ δ' ὁ Ζεὺς ἔδωκεν εἰς τὸν Τρῶα γενεὰν σπανίων ἵππων (Ἰλ. Ε, 266). Ἀπὸ Πινδάρου (Ὀλ. Α, 44) ἰδίως ἀγαπητὸς τοῦ Διός· καὶ εἰς τὴν τέχνην παριστᾶτο ὡς ἁρπαζόμενος ὑπὸ τοῦ ἀετοῦ, ἢ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ θεοῦ ὑπὸ μορφὴν ἀετοῦ (Ἴδ. Λεωχάρης). Καθ' ὃ τὴν φιάλην τοῦ Διὸς πληροῦντα, τὸν ἐταύτισαν οἱ μεταγενέστεροι μετὰ τοῦ δαίμονος τῶν πηγῶν τοῦ Νείλου, καὶ τὸν εἰσήγαγον καὶ εἰς τὸν ζῳδιακόν.

Γάργ. . α (τὰ) ἢ Γάργαρον. 1) μία τῶν δύο ὑψίστων κορυφῶν τῆς Ἴδης παρὰ τῇ Τροίᾳ (Ἰλ. Θ, 14. Ξ, 292. 362). — 2) Π. ἐν τῷ Ἀδραμυττείῳ κόλπῳ, μεταξὺ Ἀσσοῦ καὶ Ἀντάνδρου (Στρά. ΙΓ, 606. 610).

Γαργηττὸς, (ν. Γαργηττὸ) δῆμος τῆς Ἀττικῆς ΝΔ τοῦ Πεντελικοῦ. Ἐκεῖ οἱ Παλλαντίδαι ἐνήδρευσαν κατὰ τοῦ Θησέως καὶ οὗτος κατηράσθη τὰς Ἀθήνας, (Πλούτ. Θησ. 15. Α).

Γάρον ἢ Γάρος (ἡ) ταρίχευμα ἐξ ᾠῶν σκομβρίων (Ἀθήν. Ι, 121), εἶδος αὐγοταράχου ἢ χαβιαρίου.

Γαυγάμηλα (τὰ), ἐν Ἀσσυρίᾳ, ἔνθα συνεκροτήθη ἡ μεταξὺ Ἀλεξάνδρου καὶ Δαρείου ἐσχάτη μάχη, ἡ, ἧττον ἀκριβῶς, καὶ τῶν Ἀρβήλων λεγομένη (Ἀρρ. Γ, 8, 7. ΣΤ, 11, 5. — Πλούτ. Ἀλέξ. ΛΑ).

Γαῦλος, εἶδος πλοίου στρογγύλου.

Γαῦλος, ἴδ. Μελίτη.

Γαυλὸς, ἀγγεῖον ποιμενικὸν διὰ γάλα.

Γαῦρος, ὄρος τῆς Καμπανίας ἐν Ἰταλίᾳ, μεταξὺ Κύμης καὶ Νεαπόλεως (ν. Πουτεόλι), ἔχον ἐσβεσμένους καὶ εἰς λίμνας μεταβληθέντας

κρατῆρας. Ὁ Στράβων (Ε, 246) μνημονεύει ἐκεῖ «Ἀγορᾶς τοῦ Ἡφαίστου» (ν. Σολφατάρα).

Γεδρωσία, πρὶν Γαδρωσία, χώρα τῆς Ἀριανῆς ἐν Περσίᾳ, ὑπετάγη ἐπ' ὀλίγον χρόνον μόνον εἰς τὸν Ἀλέξανδρον (Ἀρρ. Γ, 28, 1. ΣΤ, 22, 1. 23, 1. 27, 1).

Γεῖσον, τὸ προέχον μέρος τῆς ὀροφῆς. Ἴδ. Ναός. Ἐκ τούτου καὶ τὰ προμετωπίδια εἴς τινας περικεφαλαίας (Πολδ. Α. 125).

Γέλα, πόλις δωρικὴ ἐπίσημος ἐπὶ τῆς Ν. ἀκτῆς τῆς Σικελίας, κτίσμα Ἀντιλήμου τοῦ Ῥοδίου καὶ Ἐντίμου τοῦ Κρητὸς (690

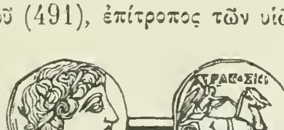
π. Χ.). Πολῖται καὶ τύραννοι αὐτῆς ὑπῆρξαν ὁ Γέλων, ὁ Ἱέρων, ὁ Θρασύβουλος. Ἐπὶ Στράβωνος (ΣΤ, 272) ἦν ἔρημος. Τὸ «Γελῷον πεδίον» λέγει πυροφόρον ὁ Αἰσχύλος, ὅστις καὶ ἐνταῦθα θανὼν ἐτάφη.

Γελάνωρ, υἱὸς Σθενελάου, ἀπόγονος τοῦ Ἰνάχου, βασιλέως τοῦ Ἄργους.

Γελέοντες, ἴδ. Φυλή.

Γελλίας, πλούσιος καὶ μεγαλόδωρος Ἀκραγαντῖνος, περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε' αἰῶνος π. Χ. ἐπυρπόλησε τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς, ἵνα σώσῃ αὐτὸν ἀπὸ τῶν βεβηλώσεων τῶν τὴν πόλιν κυριευσάντων Καρχηδονίων (Διόδ. 15, 839. 90. — Val. Max. IV, 8).

Γέλων, 1) Δεινομένους, ἐκ Γέλας τῆς Σικελίας, ἵππαρχος ἐπὶ τοῦ τυράννου Ἱπποκράτους (Ἡρδ. Ζ, 154), μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ (491), ἐπίτροπος τῶν υἱῶν αὐτοῦ,

εἶτα ἄρξας ἐν ἰδίῳ ὀνόματι. Τοὺς Γεωμόρους ἢ πλουσίους, διωχθέντας ἐκ Συρακουσῶν ὑπὸ τῶν δημοκρατικῶν, καὶ καταφυγόντας εἰς Κασμέναν, κατήγαγεν ὀπίσω, κυριεύσας τὰς Συρακούσας, καὶ μετέφερεν ἐκεῖ τὴν ἀρχὴν (485—484), ἀφεὶς τὴν Γέλαν εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἱέρωνα (Διόδ. ΙΑ, 73). Ἐνυμφεύθη δὲ τὴν θυγατέρα Θήρωνος, τοῦ τυράννου τοῦ Ἀκράγαντος. Τοὺς Ἕλληνας ἠρνήθη νὰ βοηθήσῃ κατὰ τοῦ Ξέρξου, μὴ λαχὼν τῆς ἀρχηγίας ἣν ἠξίου, καὶ προὐτίθετο νὰ προστεθῇ τοῖς Πέρσαις ἐὰν ἐνίκων (Ἡρδ. Ζ, 157). Ηὔξησε δὲ πολὺ τὰς Συρακούσας, συνοικίσας ἐκεῖ κατοίκους ἐξ ἄλλων πόλεων. Ἐνίκησε δὲ κατὰ κράτος ἐν Ἱμέρᾳ καὶ τὸν ὑπὸ τὸν Ἀμίλκαν ἰσχυρὸν στρατὸν καὶ στόλον τῶν Καρχηδονίων, οὓς εἶχε καλέσει εἰς Σικελίαν ὁ ἐξ Ἱμέρας Ἀναξίλαος (Ἡρδ. Ζ, 163. 166. — Πίνδ. Πυθ. Α, 146), καὶ οἱ Σικελοὶ διετείνοντο ὅτι ἡ μάχη αὕτη συνεκροτήθη τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μετὰ τῆς ναυμαχίας τῆς Σαλαμῖνος, ὅτι τοὺς Καρχηδονίους οἱ Πέρσαι διήγειρον κατὰ τῆς Σικελίας, καὶ ὅτι πρὸς αὐτοὺς συνωμολογήθη εἰρήνη ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι θέλουσιν ἀπέχει ἀνθρωποθυσιῶν (Διόδ. ΙΑ, 20). Μετὰ δὲ τὴν νίκην ἀνευφημήθη ὁ Γέλων βασιλεὺς (Διοδ. αὐτ. 26. 27), καὶ ἡ νῆσος ἐπ' αὐτοῦ εὐημέρει. Ἀποθανὼν δὲ τῷ 478, ἐτιμήθη ὡς ἥρως (Αὐτ. 38), καὶ διάδοχον ἔσχε τὸν Ἱέρωνα.—2) Υἱὸς Ἱέρωνος Β. 50ετὴς ἀποθανὼν πρὸ τοῦ πατρός του, ἀλλ' ὑπ' αὐτοῦ τὸν τίτλον βασιλέως τῶν Συρακουσῶν λαβών.

Γελωνοί, Σαρματικὸς λαὸς παρὰ Βορυσθένει (ἐν Οὐκρανίᾳ) (Ἡρδ. Δ, 108, 123). εἶχον πόλιν Γελωνὸν, καὶ ἦσαν κατάστικτοι (Picti, Virg. Γεωργ. II, 118. III, 461).

Γενέθλια (τὰ), ἡ γενέθλιος ἡμέρα, ἐτησίως ὑφ' ἑκάστου ἑορταζομένη. Γενέθλιοι δὲ θεοὶ ἦσαν οἱ τῆς γενέσεως ἰδίως προστατοῦντες, πιθανῶς ὁ Ζεύς, ἡ Ἥρα, ἡ Ἄρτεμις καὶ οἱ πατρῷοι τῶν οἰκογενειῶν καὶ ἐθνῶν, ἐν ᾧ ἰδίως πάτριοι θεοὶ καὶ πάτρια ἱερὰ ἐλέγοντο τὰ τὴν ὅλην πατρίδα ἀφορῶντα.

Γεραιστὸς, ἴδ. Εὔβοια.

Γεράνεια, ἴδ. Μεγαρίς.

Γέρανος 1), Μηχανὴ πρὸς ἄρσιν βαρέων ἀντικειμένων, ἰδίως ἐκ τῶν πλοίων, καὶ

πρὸς ἄντλησιν ὕδατος· προσέτι καὶ ἡ εἰς τὸ θέατρον τοὺς θεοὺς κτλ. ἄνωθεν καταβιβάζουσα. — 2) Χορὸς παίδων ἔγκυκλος, ἰδίως ἐν Δήλῳ, τὰς κινήσεις τῶν πετωμένων γεράνων μιμούμενος, ἤ, ὡς ἔλεγον, τὰς στροφὰς τοῦ λαβυρίνθου τῆς Κρήτης, διότι δῆθεν πρῶτος ὁ Θησεὺς ἐχόρευσεν αὐτὸν μετὰ τῶν σωθέντων ἐκεῖθεν παιδίων (Πλουτ. Θησ.).

Γέργιθος ἢ Γέργις, πόλις μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τρωάδος ὑπὸ τῶν Τεύκρων καὶ Μυσῶν ἀνατολικῶς τῆς Ἴδης κτισθεῖσα. Ἐπὶ Αὐγούστου εἶχεν ἐξαφανισθῇ (Ἡρδ. Ε, 122. Ζ, 43.— Ξεν. Ἑλλ. Γ, 1, 15).

Γερηνέα, (ν. Ζαρνάτα), ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Μεσσηνίας, εἶτα τῆς Λακωνίας, ἔνθα κατέφυγεν ὁ Νέστωρ ὅτε ὁ Ἡρακλῆς κατέστρεψε τὴν Πύλον (Στρβ. Η, 340, 360).

Γερουσία. Ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων τῶν Ἀνάκτων, παρ' αὐτοῖς ἐκάθητο, συμβουλευτικὴν ἔχουσα δικαιοδοσίαν, ἡ βουλὴ τῶν «μεγαθύμων γερόντων» καθ' Ὅμηρον, οὐ μόνον ἐκ τῶν γεροντοτέρων, ἀλλ' ἐν γένει ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τῶν κωμῶν συγκειμένη. Μετὰ ταῦτα δ' ἔμεινεν εἴς τινας πόλεις ἓν ἀνώτατον πολιτικὸν σῶμα, διοικητικὰ καθήκοντα ἐξασκοῦν. Οὕτως ἐν Σπάρτῃ συνέκειτο ἡ Γερουσία ἐκ τριάκοντα μελῶν, οἷς συγκατηριθμοῦντο καὶ οἱ δύο βασιλεῖς, ἔχοντες ψῆφον ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν προεδρείαν. Ἐξελέγοντο δ' εἰς αὐτὴν μόνον ὑπερεξηκοντούτεις, καὶ ὡς ἆθλον ἀρετῆς (Δημ. πρ. Λεπτ. 489) ἐθεωρεῖτο ἡ εἰς αὐτὴν ἐκλογή. Ὅτε δ' οἱ Ὅμοιοι (ἴδ.) διεκρίθησαν τῶν λοιπῶν πολιτῶν, τότε ἐξ ἐκείνων μόνον ἐλαμβάνοντο οἱ Γερουσιασταί. Ἦσαν δ' ἰσόβιοι καὶ ἀνεύθυνοι, ὥστε ἐτήρουν τὴν ἰσορροπίαν μεταξὺ τῶν βασιλέων καὶ τῆς ἐκκλησίας. Ἐν τῇ Γερουσίᾳ συνεζητοῦντο τὰ νομοσχέδια πρὶν ἢ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν· ἀλλ' αἱ ἀποφάσεις αὐτῆς ἦσαν ἄκυροι ἄνευ τῆς ψήφου τῆς ἐκκλησίας. Εἶχε δὲ καὶ δικαστικὰ καθήκοντα ἐπὶ τῶν ἀνωτάτων κατηγοριῶν τῶν δικῶν, οἷον τῶν φονικῶν καὶ τῶν κατὰ τῶν βασιλέων. Ὅτε δ' ηὔξησε μετ' ἔπειτα ἡ ἐπισημότης τῶν ἐφόρων, ἠλαττώθη μετὰ τῆς τῶν βασιλέων καὶ ἡ τῆς Γερουσίας, καὶ ἐν γένει ἡ ἀκρίβεια τῆς τοῦ Λυκούργου νομοθεσίας. — Ὁμοία ἦν καὶ ἐν Κρήτῃ ἡ ἐξουσία τῆς Γερουσίας, ἥτις ἐκεῖ Βουλὴ ἐκαλεῖτο, καὶ φαίνεται ὅτι συνέκειτο καὶ αὐτὴ ἐκ 30 ἢ 20 μελῶν. Ἐξελέγοντο δὲ τὰ μέλη ἐκ τῶν δέκα κόσμων (ἴδ. Κρήτη), ὡς ἐν Ἀθήναις οἱ Ἀρεοπαγῖται ἐκ τῶν ἀρχόντων.

Γέρρα (τὰ), αἱ ἐκ λύγων πλεκταὶ μικραὶ ἀσπίδες, ἰδίως τῶν Περσῶν (Ἡρδ Ζ, 61. Θ, 61.— Ξενφ. Ἀνβ. Β, 1, 6).

Γέται, θρακικὸς λαὸς παρὰ τῷ Ἴστρῳ (Ἡρδ. Δ, 93.— Θουκ. Β, 56). Μέρος αὐτοῦ ἐπ' Αὐγούστου ἐλέγοντο Δᾶκες, λαὸς εὐσεβὴς καὶ χορτοφάγος (Στρβ. Ε, 294), ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κατατροπωθεὶς ἐπὶ Αὐγούστου, καὶ καθυποταγεὶς ἐπὶ Τραϊανοῦ.

Γέφυρα, ἡ ἀρχαιοτάτη μνημονευομένη ἐκτίσθη ὑπὸ τῆς Σεμιράμιδος ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου (Ἡρδ. Α. 186.—Διόδ. Β, 8). Τὸν Βόσπορον ἐγεφύρωσε διὰ τὸν Δαρεῖον ὁ Σάμιος Μανδροκλῆς (Ἡρδ. Δ, 87. Ζ, 34). Ἐπὶ Ὁμήρου αἱ γέφυραι ἦσαν ἐν πλήρει χρήσει, καὶ ὁ Πλίνιος ἀναφέρει τὴν τῆς Χαλκίδος (IV, 21), ἴσως ἔργον χρόνων ῥωμαϊκῶν.

Γεωγραφία, ἀνεπτύχθη βαθμηδὸν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις κατὰ τέσσαρας διαφόρους περιόδους. Ἐν τῇ πρώτῃ, οἱ Ἑβραῖοι, καὶ ἐκ τῶν εἰδήσεων τῶν θαλασσοπόρων ἀρυόμενοι, ἔλεγον τὴν γῆν κύκλον περιρρεόμενον ὑπὸ θαλάσσης, καὶ κέντρον ἔχοντα τὴν Ἱερουσαλήμ. Παρ' Ἕλλησι δέ, κατὰ τοὺς ποιητὰς καὶ ἰδίως τὸν Ὅμηρον, τὸν κύκλον τῆς γῆς περιεζώννυεν ὁ ποταμὸς Ὠκεανός, πρὸς δυσμὰς μὲν εἰσρέων εἰς τὴν θάλασσαν, πρὸς ἀνατολὰς δ' ἔχων λίμνην περικαλλῆ (Ὀδ. Γ, 1. Κ, 508. Μ, 1). Κέντρον δὲ τοῦ κύκλου ἦν ἡ Ἑλλάς, καὶ μάλιστα ὁ Ὄλυμπος, ἕδρα τῶν θεῶν. Ὁ χαλκοῦς οὐρανὸς βαίνει πρὸς δυσμὰς ἐπὶ τοῦ Ἄτλαντος, καὶ ὁμοίως θολωτός ἐστι καὶ ὁ Τάρταρος

ὑπογείως. Ἐκ τῶν σημείων τοῦ οὐρανοῦ μόνον τὴν ἀνατολὴν καὶ δύσιν μνημονεύει ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Μ, 240. Ὀδ. Ν, 241), ἐκ χωρῶν δὲ μόνον τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν· μνημονεύει δὲ καὶ ὀνομάτων τινῶν ἄλλων, ὧν ἔνια μυθικά, τῆς Θρᾴκης μετὰ τῶν Ἱππομολγῶν καὶ Ἀβίων, τῆς Φοινίκης. πρὸς ἄνω καὶ βορειότερόν που τῶν Ἐρέμβων, Αἰθιόπων καὶ Ἀρίμων, νοτίως δὲ τῆς Αἰγύπτου, τῆς Λιβύης καὶ τῶν Λωτοφάγων. καὶ δυτικῶς, μεταξὺ ἄλλων μυθικῶν νήσων τίθησι τὴν Θρινακίαν, ἕδραν τῶν Κυκλώπων καὶ Λαιστρυγόνων. Ἡ δ' Ὠγυγία ΒΔ κατέχει τὸ κέντρον τῆς θαλάσσης. Πέραν δὲ τοῦ Ὠκεανοῦ, πρὸς δυσμάς, οἰκοῦσιν οἱ Κιμμέριοι. Ὁ δὲ περὶ τὰ 800 π. Χ. ἀκμάσας Ἡσίοδος γνωρίζει ἤδη τὴν Αἴτναν, τοὺς Τυρρηνοὺς καὶ Λατίνους ἐν Ἰταλίᾳ, τοὺς Λίγυας ἐν Γαλλίᾳ. Παρὰ δὲ τοῖς Κυκλίοις, παρὰ τῷ Πινδάρῳ (522 — 442 π. Χ.) καὶ παρὰ τῷ Αἰσχύλῳ (525—456), γνωστὰ εἰσὶ τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ τρία μέρη τοῦ κόσμου, ἡ Ἀσία, ἡ Λιβύη καὶ ἡ Εὐρώπη, μεταξὺ τοῦ Φάσιδος, τοῦ Νείλου, τῶν Ἡρακλείων στηλῶν καὶ τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου· ὁ δ' Ὠκεανὸς ἐστὶν ἤδη θάλασσα παρ' αὐτοῖς. Ἡ θαλασσοπλοΐα καὶ αἱ ἀποικίαι εἶχον ἐκτείνει τὰς γεωγραφικὰς γνώσεις. Τῆς Ἰωνικῆς σχολῆς οἱ φιλόσοφοι, ὁ Θαλῆς, ὁ Ἀναξίμανδρος, ὁ Ἀναξιμένης, πρὸ πάντων ὁ Πυθαγόρας (548 π. Χ.), ὁ Ἀναξαγόρας, ὁ Ἡράκλειτος, ὁ Δημόκριτος, ἰδίως ἐσκέπτοντο περὶ τοῦ σχήματος και τῆς ὑφῆς τῆς γῆς, καὶ πρῶτος ὁ Πυθαγόρας συνέλαβε τὴν ἰδέαν σφαιροειδοῦς αὐτῆς σχήματος. Οἱ δὲ λεγόμενοι Λογογράφοι, οἱ πρὸ τοῦ Ἡροδότου ἱστορικοί, ἰδίως ὁ Ἑκαταῖος (540—486 π. Χ.) καὶ ὁ Ἑλλάνικος (496 — 411), κατέγραψαν ἐν τοῖς ἔργοις των, οἷον ἦν τοῦ πρώτου ἡ «Γῆς περίοδος», τὰς μέχρις ἐκείνου κεκτημένας καὶ βαθμηδὸν προϊούσας γεωγραφικὰς γνώσεις, καὶ ἀκριβέστερον ἤδη ἐγώριζον τὰς περὶ τὴν Μεσόγειον χώρας, ὡς τὴν Ἰβηρίαν (Ἱσπανίαν), τὴν Ἰταλίαν, τὸν Πόντον καὶ τὰ περὶ αὐτόν. Πρὸς δυσμὰς αἱ γνώσεις αὐτῶν χωροῦσι μέχρι τῶν Ἡρακλείων στηλῶν, πρὸς βορρᾶν μέχρι τῶν θρᾳκικῶν ὀρέων, πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τοῦ Πόντου, τοῦ Καυκάσου καὶ τοῦ περσικοῦ κράτους· πρὸς νότον δ' ὀλίγα γνωρίζουσι. Μνημονεύονται δὲ περιοδεῖαι γενόμεναι δι' ἀνακαλύψεις, ὡς ὅτε κατὰ διαταγὴν τοῦ Νεχὼ, βασιλέως τῆς Αἰγύπτου (610 π. Χ.), οἱ Καρχηδόνιοι περιέπλευσαν τὴν Ἀφρικήν. Διαταγῇ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, Σκύλαξ ὁ Καρυανδεὺς (ἐκ Καρίας), περιελθὼν ἐν Ἀσίᾳ, κατέστησε γνωστὸν τὸν Ἰνδὸν καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ μέχρι τοῦ ἀραβικοῦ κόλπου παραλίαν. Καὶ τῷ 500 π. Χ., περιπλεύσας ὁ Καρχηδόνιος Ἄννων τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς μέχρι τῆς νήσου Κέρνης, ἵδρυσεν ἀποικίας. Συγχρόνως δ' ὁ Ἰμίλκων ἀνακάλυπτε τὰς Βρεττανικὰς νήσους. — Δευτέρα περίοδος. Ὁ Ἡρόδοτος (484 — 408 π. Χ.) περιῆλθεν αὐτὸς πολλὰ τῶν τότε γνωστῶν μερῶν τοῦ κόσμου, καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ του περιέλαβε τὰς πολυπληθεῖς καὶ ὀξύνοάς του παρατηρήσεις. Κατ' αὐτὸν, ἡ γῆ ἐστὶν ᾠοειδῶς στρογγύλη. καὶ τὸ μὲν βόρειον αὐτῆς περιλαμβάνει τὴν Εὐρώπην καὶ ἐκ τῆς Ἀσίας τὰ ὑπὲρ τὸν Φᾶσιν καὶ τὴν Κασπίαν, τὸ δὲ νότιον τὴν ἐπίλοιπον Ἀσίαν μετὰ τῆς Λιβύης, μέρους ὄντος αὐτῆς. Γνωρίζει δὲ καὶ τὴν Κασπίαν ὡς ἐσωτερικὴν θάλασσαν. Περὶ τῆς Ἀσίας, τῶν κατοίκων, τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων αὐτῶν πολλὰ ἐν μέρει μυθώδη εἶχε γράψει καὶ ὁ ἰατρὸς Κτησίας (400 π. Χ.) εἰς τ' ἀπολεσθέντα συγγράμματά του. Ὁ Ξενοφῶν (445—355) ἀφηγεῖται μετ' ἀκριβείας περὶ τῶν χωρῶν ἃς ἐπεσκέφθη μεταξὺ Τίγριδος καὶ Εὐφράτου καὶ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Ἀφθόνους δὲ γεωγραφικὰς πληροφορίας ἰδίως περὶ Ἑλλάδος περιέχει τοῦ Θουκυδίδου ἡ ἱστορία ((471—400 π. Χ.)· καὶ ἰδίως ἐπλούτισαν τὴν γεωγραφίαν ὁ Ἔφορος, ὁ Θεόπομπος, καὶ

πρὸ πάντων ὁ Εὔδοξος (360 π. Χ.), θεωρῶν τὴν γῆν ὡς σφαῖραν διαιρουμένην εἰς 5 ζώνας, καὶ ἐγκύψας καὶ εἰς τὰ φυσικὰ φαινόμενα καὶ εἰς τὰ προϊόντα τῶν διαφόρων χωρῶν. Ἀλλὰ πρὸ πάντων τοῦ Ἀλεξάνδρου αἱ ἐκστρατεῖαι καὶ τὰ συνεπείᾳ αὐτῶν ἱδρυθέντα ἐν Ἀνατολῇ ἑλληνικὰ κράτη καὶ ἀποικίαι, ηὔξησαν μεγάλως τὸν πλοῦτον τῶν γεωγραφικῶν γνώσεων. Ἐξόχως ὅμως συνετέλεσαν εἰς τοῦτο οἱ Σελευκίδαι διὰ τῶν ἰνδικῶν των πολέμων, οἱ Λαγίδαι καὶ οἱ Πτολεμαῖοι, διὰ τῶν ἀνακαλύψεων κατὰ τὰς ὄχθας τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀραβίας. Αἱ καταμετρήσεις τῶν ὁδῶν ἃς διέτρεχον τὰ στρατεύματα, διὰ καταμετρητῶν, οἵτινες ἐκλήθησαν βηματισταί, καὶ ἡ ἔστω καὶ ἀτελὴς ἐκτίμησις τοῦ γεωγραφικοῦ πλάτους διὰ τῆς σκιᾶς κατὰ τὴν μεσημβρίαν, παρεῖχον ἤδη ἀσφαλεστέρας βάσεις πρὸς κατάστρωσιν γεωγραφικῶν πινάκων· καὶ πρῶτος χάρτην σχεδιάσας ὀνομάζεται ὁ ἐκ Μεσσάνας Δικαίαρχος (310 π. Χ.). Ὁ Ἀριστοτέλης (384—322 π. Χ.), καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ Θεόφραστος καὶ Ἡρακλείδης ἰσχυρότατα ὑπηρέτησαν τὴν ἐπιστήμην, τοῦ πρώτου ἀποδείξαντος τὸ σφαιροειδὲς τῆς γῆς, ὑπολογισθείσης εἰς περιφέρειαν 250,000 σταδίων (=6,250 γεωγρ. μιλίων) καὶ παραδεχθέντος νότιον ἡμισφαίριον. Ὁ Μασσαλιώτης Πυθέας (334 π. Χ.) ἐπεχείρησε περιοδείαν ἀνακαλύψεων πρὸς τὰ ΒΔ., καὶ ἔφερεν ἀκριβεστέρας πληροφορίας περὶ τῶν Βρεττανικῶν ἀκτῶν, τῶν Γαλλικῶν καὶ τῶν Γερμανικῶν, προσανακαλύψας καὶ τὴν νῆσον Θούλην, ἣν ἄλλοι ὡς ἄλλην ἐξέλαβον, τινὲς ὡς τὴν Σουηδίαν, ἄλλοι ὡς τὴν Ἰσλανδίαν. — Τρίτη περίοδος. Ἐπὶ τῶν διδομένων τούτων ὁ ἐξ Ἀλεξανδρείας Ἐρατοσθένης (276 — 196 π. Χ.) ἐστήριξε πλῆρες γεωγραφικὸν σύστημα. Τὸν Ἰσημερινὸν διαιροῦντα τὴν γῆν εἰς δύο ἴσα ἡμισφαίρια, κατέτεμεν εἰς 60 μέρη, καὶ ἤγαγεν ἐπὶ τῆς σφαίρας 8 παραλλήλους κύκλους καὶ 7 μεσημβρινούς. Ἀλλά, κατ' ὀρθὰς γωνίας τούτους ταμών, μετέθεσεν ἐσφαλμένως πολλὰς χώρας, παραλιπὼν τὴν βορειανατολικὴν Ἀσίαν καὶ τὴν νοτιοδυτικὴν Ἀφρικήν, καὶ οὐ τὴν ἀληθῆ δοὺς διεύθυνσιν εἰς ταύτης τὴν δυτικὴν ἀκτήν. Τὴν δὲ Κασπίαν, παρὰ τὴν γνώμην τοῦ Ἡροδότου, παρέτεινε μέχρι τοῦ βορείου Ὠκεανοῦ, σώζουσαν τῷ ὄντι ἴχνη ὅτι ἐξετείνετο ποτὲ βορειότερον τῆς σημερινῆς της περιφερείας. Λάθη δὲ τοῦ Ἐρατοσθένους ἐπανώρθωσε πολλὰ ὁ μέγας ἀστρονόμος Ἵππαρχος (150 π. Χ.), καὶ διὰ τῆς ἀστρονομίας τὰς προόδους τῆς γεωγραφίας ἰσχυρῶς βοηθήσας. Ταὐτοχρόνως περιῆλθεν ὁ Ποσειδώνιος τὴν Αἴγυπτον, Λιβύην, Γαλλίαν καὶ Ἱσπανίαν, καὶ πολύτιμοι πληροφορίαι, ἐξ αὐτοῦ ἀρυσθεῖσαι, ἀπαντῶνται εἰς τὰς ἱστορικὰς συγγραφὰς τοῦ Πολυβίου (μέχρι 122 π. Χ.). Τὸ δὲ πρῶτον, συστηματικῶς διατεταγμένον καὶ πᾶσαν τὴν τότε γνωστὴν γῆν περιλαμβάνον σύγγραμμα, ἐστὶ τὸ μέγα σωζόμενον τοῦ Στράβωνος (66 π. Χ.—24 μ. Χ.) εἰς 17 βιβλία, ἀρυσθέντος μετ' εὐθυκρισίας ἐκ τῶν προηγουμένων συγγραφέων καὶ ἐκ τῶν ῥωμαϊκῶν πολέμων πολλὰς περὶ τῶν δυτικῶν χωρῶν πληροφορίας συλλέξαντος. Ὁ Τύριος Μαρῖνος ὀλίγον πρὶν εἶχε πράξει τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τῶν νοτιανατολικῶν χωρῶν. Ὁ Πευτιγγέριος λεγόμενος πίναξ ἐστὶν ὁ πρῶτος μετ' ἀκριβείας τινὸς καταρτισθεὶς (230 μ. Χ.) ἐπὶ τῇ βάσει τῶν στρατιωτικῶν ὁδομετριῶν. Ἄξιον μνείας ἐστὶ καὶ τὸ τοῦ Πομπονίου Μελᾶ (γεν. 40 μ. Χ.) σύγγραμμα de situ orbis, ὡς καὶ πολλὰ τῶν περιεχομένων εἰς τὴν φυσικὴν ἱστορίαν Πλινίου τοῦ πρεσβυτέρου (23—79 μ. Χ.). — Τετάρτη περίοδος. Τοῦ Κλαυδίου Πτολεμαίου (120 μ. Χ.) ἡ «γεωγραφικὴ ἀφήγησις», περιέχουσα ἐπιστημονικῶς ἐξειργασμένην πᾶσαν τὴν ἕως τότε ὑπάρχουσαν ὕλην, μέχρι καὶ τοῦ ιε' αἰῶνος ἔμεινε τὸ μόνον γενικῶς παραδεδεγμένον διδακτικὸν τῆς γεωγραφίας βιβλίον, ὡς καὶ ἔτι μένει μετὰ τοῦ Στράβωνος ἡ κυριωτέρα

πηγὴ τῆς ἀρχαίας γεωγραφίας. Ἐν αὐτῷ ὁρίζει ἀκριβῶς, καὶ διὰ πλάτους καὶ μήκους, τὰς θέσεις τῶν πόλεων, ὀρέων, κόλπων, κτλ. Συνοδεύουσι δ' αὐτὸ καὶ χάρται ἀκριβῶς διαγεγραμμένοι, κατὰ μαθηματικὰς γραμμὰς, αἵτινες ὡς κύκλοι καὶ οὐχὶ ὡς εὐθεῖαι διατέμνονται. Ἐν Ἀσίᾳ γνωρίζει τὴν Σινικὴν, τὴν Ἰάβαν, ἀλλ' ἔχει ἀτελεῖς ἰδέας περὶ τῆς συναφείας τῆς Ἀσίας μετὰ τῆς Ἀφρικῆς, ὁμοίως καὶ περὶ τῶν Σκανδιναυϊκῶν χωρῶν. Τὴν τοπογραφίαν προήγαγεν ἔτι μᾶλλον ὁ Ἀρριανὸς (β' αἰὼν μ. Χ.), μάλιστα δ' ἡ ἔκθεσις περὶ τοῦ περίπλου τοῦ Πόντου ὃν διέταξεν ὁ Ἀδριανὸς (137 μ. Χ.). Διὰ τὴν Ἑλλάδα δ' ἰδίως σπουδαῖον σύγγραμμά ἐστιν ἡ περιήγησις τοῦ Παυσανίου (174 μ. Χ.). Τοῦ δὲ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου (στ' αἰῶνι μ. Χ.) τὰ «ἐθνικὰ» εἰσὶ λεξικὸν ἐπιμελέστατα συνερανισθὲν ἐκ 300 συγγραφέων. Οἱ μικροὶ Γεωγράφοι ἐξεδόθησαν ἐν νεωτέροις χρόνοις εἰς συλλογήν.

Γεωμετρία, ἴδ. μαθηματική.

Γεωμόρος, ἐν Ἀθήναις, ἴδ. Φυλή. — Ἐν Δωρικαῖς πολιτείαις, ὡς ἐν Συρακούσαις (γαμόρος), ἡ τάξις τῶν πλουσίων καὶ εὐγενῶν, οἵτινες τὰς πόλεις κατοικοῦντες, ἐκαλλιέργουν τὰ κτήματά των διὰ χωρικῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν ἀρχαίων ὑποταγέντων κατοίκων.

Γεωπονικοί, οἱ περὶ καλλιεργείας γράψαντες ἀρχαῖοι συγγραφεῖς. Ὁ «Οἰκονομικὸς λόγος» τοῦ Ξενοφῶντος, πολλὰ ἐν Ἀριστοτέλει καὶ τῷ μαθητῇ αὐτοῦ Θεοφράστῳ, ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην. Ἐκ τούτων δὲ καὶ ἐκ πολλῶν ἀπολεσθέντων συγγραμμάτων ἠρανίσατο κατὰ διαταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου Ζ' (950 μ. Χ.) ὁ Βιθυνὸς Κασσιανὸς Βάσσος 20 βιβλία Γεωπονικῶν. Εἰς τὴν ἐπιστήμην δὲ ταύτην οἱ Ῥωμαῖοι μάλιστα ἐπεδόθησαν, καὶ ἐν αὐτοῖς διαπρέπει ὁ Τερέντιος Οὐάρρων, καὶ τοῦ Βιργιλίου τὰ Γεωργικὰ, περιέλαβον αὐτὴν καὶ εἰς τὴν ποίησιν.

Γεωργία, ἴδ. Ἰβηρία.

Γῆς ἀναδασμὸς, ἴδ. Σεισάχθεια.

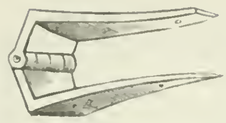
Γίγαντες, καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 185), υἱοὶ τῆς Γῆς, ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ ἀκρωτηριασθέντος Οὐρανοῦ, τεράστιοι τὸ ὕψος καὶ τὴν δύναμιν, καὶ εἶχον, κατὰ μεταγενεστέρους ποιητὰς, ὄφεις ἀντὶ τῶν ποδῶν. Ἐπαναστατήσαντες, ὡς οἱ Τιτᾶνες, μεθ' ὧν συγχέονται, κατὰ τῶν θεῶν, καὶ κατ' ἄλλους ἀλλαχοῦ, ἐν Ἀρκαδίᾳ, Θεσσαλίᾳ, εἰς τὴν Παλλήνην, τὴν μακεδονικὴν ἢ τὴν θρακικὴν, διὰ βράχων καὶ κορμῶν δένδρων αὐτοὺς προσβαλόντες, ἐθανατώθησαν πάντες, συμπράττοντος μετὰ τῶν θεῶν καὶ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπολλόδ.

Α, 6, 1). Ὀνόματα τινῶν ἐξ αὐτῶν μνημονεύονται ταῦτα· Ἀλκυονεὺς, Πορφυρίων, Ἄγριος, Ἐφιάλτης, Πάλλας, Ἐγκέλαδος, Κλύτιος, Θόων, Ἱππόλυτος, Πολυβότης, Εὔρυτος. Τὴν πάλην ταύτην συνεχῶς παρίστα ἡ ἀρχαία τέχνη, ὡς ὁ Φειδίας ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τῆς χρυσελεφαντίνης Ἀθηνᾶς, ὁ Πολύγνωτος εἰς τὴν ζωοφόρον τοῦ ἐν Ἀργολίδι Ἡραίου, οἱ Περγαμινοὶ καλλιτέχναι εἰς τὸν μέγαν ναὸν τῆς Περγάμου. — Ὁ δ' Ὅμηρος τοὺς λέγει «λαὸν ἀτάσθαλον,» καὶ τοῖς δίδει βασιλέα τὸν Εὐρυμέδοντα (Ὀδ. Η, 58. 206. Κ, 120).

Γέγγλυμος, ἄρθρωσις, κλείδωσις τῶν μελῶν τοῦ σώματος, καὶ κατὰ μεταφορὰν,

τῶν μηχανῶν, ἐργαλείων κτλ., ὡς αἱ τῆς εἰκόνος.

Ἐκ Πομπηΐας.

Ἐκ τοῦ Βρεττ. Μουσείου.

Γλαύκη, 1) ἴδ. Ἀργοναῦται. — 2) ἴδ. Αἰακός.

Γλαυκίας, 1) Αἰγινήτης γλύπτης, διάσημος διὰ τὴν ἔκφρασιν, ποιήσας χαλκοῦν ἀνδριάντα τοῦ Γλαύκωνος σκιαμαχοῦντος, περὶ Ὀλ. 70 (Παυσ. ΣΤ, 10. — Ῥαγκ. Ἄπ. ΙΓ, 172). — 2). Σοφὸς ἰατρὸς, εἷς τῶν πρώτων ἐξηγητῶν τοῦ Ἱπποκράτους.

Γλαῦκος, 1) θεὸς θαλάσσιος (πόντιος), μαντικός. Κατ' ἀρχὰς ἐλατρεύετο ἐν Ἀνθηδόνι τῆς Βοιωτίας· εἶτα ἐρρέθη ναυπηγὸς καὶ πηδαλιοῦχος τῆς Ἀργοῦς, καὶ ἐγένετο θαλάσσιος δαίμων. Ὡς διηγοῦντο οἱ Ἀνθηδόνιοι, φαγὼν ποτε φῦκος ἐφ' οὗ εἶδεν ἀναζήσαντας νεκροὺς ἰχθῦς, ἐπήδησεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ὁ Ὠκεανὸς καὶ ἡ Θέτις τὸν κατέταξαν μετὰ τῶν θεῶν. Κατ' ἄλλους, κατοικία του ἦν ἡ Δῆλος, ἔνθα συμμαντεύων μετὰ τῶν Νηρηΐδων, αὐτὸς ἐδίδαξε τῷ Ἀπόλλωνι τὴν μαντικήν. Πατὴρ αὐτοῦ λέγεται. ὑπ' ἄλλων ἄλλος, ὁ Ποσειδῶν, ὁ Κοπεὺς, ὁ Πόλυβος, ὁ Ἀνθηδών. Παριστᾶτο δὲ συνήθως ὡς γέρων, μακρὸν ἔχων πώγωνα, καὶ τὸ σῶμα εἰς ἰχθῦν ἀπολῆγον. Ἐν Κορίνθῳ δ' ἐλέγετο υἱὸς Σισύφου καὶ Μερόπης, σύζυγος Εὐρυμέδης καὶ πατὴρ τοῦ Βελλεροφόντου (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 172), σπαραχθεὶς ἐν Ἰωλκῷ ἐπὶ τῶν ἐπικηδείων ἀγώνων τοῦ Πελίου ἀπὸ τῶν ἐκμανέντων του ἵππων, καὶ ἐθεωρεῖτο ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ ὡς δαίμων ταράξιππος, τοὺς ἵππους εἰς τοὺς ἰσθμικοὺς ἀγῶνας ἐκφοβίζων. Κατ' ἄλλην δόξαν ὅμως ἦν ὁ Βελλεροφόντης υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος. Ὡς δισέγγονος δ' αὐτοῦ ἐθεωρεῖτο ἕτερος Γλαῦκος, υἱὸς Ἱππομάχου, βασιλέως τῆς Λυκίας, υἱοῦ τοῦ Βελλεροφόντου, ἀνδρεῖος σύμμαχος τοῦ Πριάμου, καὶ ξένος τοῦ Διομήδους (Ὁμ. Ἰλ. Β, 876. Ζ, 119. Μ, 309. 387. Ξ, 426. Π, 490), φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Αἴαντος. — 2) Υἱὸς τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Πασιφάης, ὡς παιδίον πνιγεὶς εἰς πίθον μέλιτος, καὶ ὑπὸ τοῦ μάντεως Πολυΐδου ἀναστηθεὶς (Ἀπολλόδ. Γ, 3, 1. 2). — 3) Γλύπτης Χῖος (Ὀλ. 22-40) ἐφευρὼν τὴν κόλλησιν τοῦ σιδήρου (Ἡρδ. Α, 25.-Παυσ. 1, 16, 1). — 4) Ἕτερος, ποιήσας ἐν Ὀλυμπίᾳ σύμπλεγμα μετὰ Ὀλ. 78 (Παυσ. Ε, 6).

Γλαὺξ, ἱερὰ τῇ Παλλάδι, παρὰ τῇ θεᾷ παριστωμένη, εἰς τὰ νομίσματα τῶν Ἀθηνῶν ἐπιγεγλυμμένη, καὶ νίκης καὶ εὐτυχίας ἄγγελος, ὅθεν τὸ λόγιον γλαὺξ ἵπταται, ἐπὶ χρηστοῦ οἰωνοῦ. Γλαῦκ' εἰς Ἀ-

θήνας (φέρειν) δ' ἐσήμαινε τὸ περιττόν τι λέγειν ἢ πράττειν, ἕνεκα τῶν πολλῶν γλαυκῶν αἵτινες ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχον.

Γλυκέρα, ὡραία νέα Σικυωνὶς, τὸ πρότυπον τῆς στεφανοπλόκου, περιφήμου εἰκόνος τοῦ Παυσίου (Pl. XXXV, 123).

Γλύκων, 1) Ἕλλην λυρικὸς, καθ' ὃν ἐκλήθη ἴδιόν τι μέτρον. — 2) Γλύπτης Ἀθηναῖος χρόνων Ῥωμαϊκῶν, ὁ ἐργασθεὶς τὸν Φαρνέσιον Ἡρακλῆ κατὰ πρωτότυπον τοῦ Λυσίππου (Ῥαγκ. Ἄπ. ΙΓ, 404).

Γλυπτική, ἴδ. Πλαστική.

Γλῶσσα, 1) παρὰ τοῖς γραμματικοῖς ὁ εἴς τινα μέρη ἢ εἴς τινας ἐποχὰς ἰδιαίτερος τρόπος τοῦ ἐκφράζεσθαι, ἢ ἡ ἰδιαιτέρα λέξεών τινων χρῆσις. Καὶ ἐν Ἀθήναις μὲν ἤδη εἶχεν ἀρχίσει ἡ τοιούτων λέξεων συλλογή· πρὸ

πάντων ὅμως ἐπὶ τῶν μακεδονικῶν χρόνων καὶ τῶν μετὰ ταῦτα ἐστράφη πρὸς αὐτὴν ἡ προσοχή, καὶ τοιοῦτοι γλωσσογράφοι, γράψαντες, γλωσσάρια τῆς ἀρχαιοτέρας ἑλληνικῆς ἦσαν ὁ Ἡσύχιος, ὁ Σουΐδας, ὁ Πολυδεύκης, ὁ συντάξας τὸ Μέγα ἐτυμολογικόν. Εἶτα δὲ καὶ ἐν Ῥώμῃ πολλὰ ἐγράφησαν, ἀφορῶντα τὰς λέξεις τῆς ἀρχαίας λατινικῆς. —2) ἡ γλωττίς, τὸ μέρος τοῦ αὐλοῦ τὸ εἰςερχόμενον εἰς τὸ στόμα. — 3) Λωρίον τῆς ὑποδέσεως.

Γνωμικὴ ποίησις, ἡ ὡς ἀντικείμενον ἔχουσα γνώμας καὶ διδάγματα, τὰ τελευταῖα πορίσματα πρακτικῆς φιλοσοφίας, ἐφηρμοσμένης εἰς τὴν ἠθικήν, εἰς τὴν πολιτικήν, εἰς τὸν κοινὸν βίον. Παρὰ τοῖς Ἕλλησι ποιηταῖς, παρὰ Πινδάρῳ, παρὰ Σοφοκλεῖ καὶ ἄλλοις πολλὰ ἀπαντῶνται γνωμικὰ ἐν ὡραίοις στίχοις ἐκπεφρασμένα. Τοιαῦτα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δίστιχα, ἦσαν ἐν Ἀθήναις ἐπιγεγραμμένα, ἐπὶ τῶν Ἑρμῶν, πρὸς διδασκαλίαν τοῦ λαοῦ· ὑπῆρχον δέ, κατὰ τοὺς πρώτους μάλιστα χρόνους, καὶ ποιηταὶ ὧν ἡ Μοῦσα διὰ τοιούτων ἰδίως ἔργων, ὧν τινα ἐλάμβανον διαστάσεις ἐλεγείων (ἴδ.), ἐπενήργει ἐπὶ τῆς κοινωνίας. Τοιοῦτοι ἦσαν ὁ Σόλων, ὁ Ξενοφάνης, ὁ Ἀρχίλοχος, πρὸ πάντων ὁ Θέογνις καὶ ὁ Φωκυλλίδης. Ὁ δὲ Σιμωνίδης καὶ ὁ Εὔηνος, προσέτι καὶ ὁ μυθοποιὸς Αἴσωπος ἐκαλλιέργησαν μᾶλλον τὸ ἐπίγραμμα, προϊὸν ἤδη τῆς τέχνης, καὶ οὐχί, ὡς τὰ γνωμικά, ἀμέσως ἐκ τοῦ πρακτικοῦ βίου προκύπτον· καὶ τὴν γνωμικὴν ποίησιν διεδέχθη μετὰ ταῦτα ἡ διδακτική, ἥτις οὐχὶ ἀποφθέγματα, ἀλλὰ σκέψεις ἠτιολογημένας στιχουργεῖ.

Γνώμων, ἴδ. Ἡμέρα.

Γνώριμοι, ἦν μία τῶν λέξεων ἥτις ἐνέφαινε τοὺς πλουσίους καὶ εὐγενεῖς, ἕτεραι δὲ ἦσαν ἐπιφανεῖς, χαρίεντες, ἐπιεικεῖς, καλοὶ κἀγαθοί, ὑπέροχοι, δυνατοί, ἄριστοι, βέλτιστοι· καὶ ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν αὐτῶν πλούσιοι, εὔποροι, παχεῖς. Κατ' ἀντίθεσιν δὲ τούτοις ἦν ὁ δῆμος, καὶ ἦσαν οἱ κακοί, οἱ δειλοί, οἱ πονηροί, ἤτοι οἱ τοῦ κοινοῦ λαοῦ.

Γοητεία. Οἱ ἀρχαῖοι, τὴν μαντικὴν (ἴδ.) δεχόμενοι ὡς δύναμιν δι' ἧς ὁ ἄνθρωπος, ὑπερπηδῶν τὰ ὅρια τῶν ἰδίων ἀντιλήψεων, δύναται νὰ ἐμβλέψῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον, ἀλλὰ τοῦτο ὡς ὄργανον μᾶλλον θείας ἐμπνεύσεως, εὐκόλως ἐκ τῆς βαθμίδος ταύτης κατήρχοντο εἰς ἄλλην κατωτέραν προλήψεων, τὴν τῆς γοητείας, καθ' ἣν τινὲς ἀντιποιοῦνται, καὶ ὑπὸ τῶν εὐπίστων νομίζονται κεκτημένοι δύναμιν ὑπερφυσικήν. Τὰς τοιαύτας δόξας ἐπιδιώκει καὶ ἐκμεταλλεύεται παρὰ πᾶσι τοῖς λαοῖς ἡ ἀγυρτία, καὶ θῦμα αὐτῶν γίνεται ἡ ἀμάθεια. Οὕτως ὑπῆρχον μάγοι παρὰ τοῖς βαρβάροις τῆς Ἀσίας, παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς, τοῖς Πέρσαις, τοῖς Χαλδαίοις, τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ μετὰ ταῦτα παρὰ τοῖς Ἑβραίοις. Καὶ ἐν Ἑλλάδι δὲ παρ' Ὁμήρῳ ἤδη ἀπαντῶνται ἴχνη μαγείας· οὕτω μαγικὸν ἦν τὸ φάρμακον τῆς Ἑλένης (Ὀδ. Δ, 220), καὶ γοητεία ἦν ἡ ἐπαοιδή, δι' ἧς οἱ παῖδες τοῦ Αὐτολύκου ἐμπόδισαν τὴν ῥοὴν τοῦ αἵματος τῆς πληγῆς τοῦ Ὀδυσσέως (Ὀδ. Τ, 457), καὶ γοητείας ἐνήργουν ἡ ῥάβδος καὶ τὰ φάρμακα τῆς Κίρκης, μεταμορφούσης τοὺς ἀνθρώπους εἰς χοίρους καὶ λέοντας, καὶ τὸ δοθὲν τῷ Ὀδυσσεῖ ἀντιφάρμακον μῶλυ, καὶ τοιαύτη ἦν καὶ τοῦ Ὀδυσσέως ἡ νεκρομαντεία (Ὀδ. Κ, 503, ἑπ. Λ, 1). Ἐπενήργησε δὲ μετὰ ταῦτα ἔτι μᾶλλον ἐν Ἑλλάδι ἡ ἀσιανὴ πίστις εἰς τὴν μαγείαν διὰ τῶν συγγενῶν θρησκευμάτων. Ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀνεβίβαζον αἱ προλήψεις τὴν μαγικὴν ἐνέργειαν καὶ εἰς τοὺς ἥρωας καὶ εἰς τοὺς θεούς. Οὕτω, πλὴν τοῦ Ἑρμοῦ, παρ' οὗ ἐδόθη τὸ μαγικὸν μῶλυ, καὶ οὗ μαγικὴ ἦν ἡ ῥάβδος, καὶ πλὴν τοῦ μαγικοῦ κεστοῦ τῆς Ἀφροδίτης, ἡ Ἑκάτη ἦν πρὸ πάντων ἡ τῆς γοητείας θεά, ἡ νυκτερινὴ καὶ ὑπόγειος, ἧς τὰ μυστήρια ἐν βρονταῖς καὶ ἀστραπαῖς ἐτελοῦντο καὶ διὰ παρουσίας παντοίων

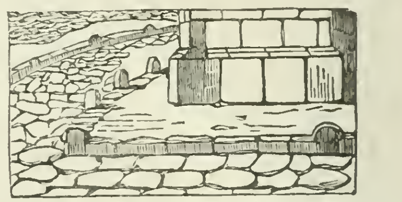
φαντασμάτων (Θεόκρ. Β, 15. — Virg. Æ. 4511). Ὡς δὲ τῆς σελήνης θεά, ταυτίζεται μετὰ τῆς Ἑκάτης συνεχῶς καὶ ἡ Ἄρτεμις, καὶ αὐτὴ μαγικὰ διδάσκουσα λόγια καὶ ποτὰ παράγουσα καὶ εἰς παραφροσύνην ἐμβάλλουσα. Μία δὲ τῶν κυριωτάτων θεοτήτων τῶν γοητειῶν ἦν ἡ Φρυγία Μήτηρ Θεῶν. Αὐτῆς οἱ ἱερεῖς παντοίας ἐξετέλουν μαγείας καὶ δηλητήρια παρεσκεύαζον· αἱ δὲ φρυγικαὶ πομπαὶ περιγράφονται ὡς γοητεῖαι καὶ μαγεῖαι καὶ περιδρομαὶ καὶ τυμπανισμοὶ καὶ καθαρμοί. Ἥρωες δὲ μάγοι ἦσαν ἐν ἄλλοις ὁ Δαίμων τῆς Τεμέσης (Στρβ. ΣΤ, 255.—Παυσ. ΣΤ, 6, 7), ὁ Λακεδαιμόνιος Ἀστράβακος (Ἡρδ. ΣΤ, 61, 69). Τοιαῦτα μαγικὰ ὄντα εἰσὶ παρ' Ὁμήρῳ καὶ αἱ Σειρῆνες (Ὀδ. Μ, 39), ἡ θυγάτηρ τοῦ Αὐγείου Ἀγαμήδη (Ἰλ. Λ, 740), ἡ Ἑλένη καὶ ἡ Κίρκη, καὶ μετὰ ταῦτα ὡς γόησσαι θεωρούμεναι (Ἡρδ. ΣΤ, 61.—Ovid. Met. XIV, 346), καὶ Μήδεια, θυγάτηρ τῆς Ἑκάτης καὶ τοῦ γόητος Αἰήτου, διδαχθεῖσα παρὰ τῆς μητρός της τὴν μαγικήν, καὶ ὡς ἡ ὑπερτάτη αὐτῆς παραστάτις ὑπὸ τῶν ποιητῶν φημιζομένη, τὰ νέφη διοικοῦσα, δάση καὶ ὄρη σείουσα, δένδρα ἐκριζοῦσα, τὴν σελήνην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατασπῶσα. Ἐκ δὲ τῶν ἀνδρῶν ἡρώων, πλὴν τοῦ Αἰήτου, ὁ Πέρσης, πατὴρ τῆς Ἑκάτης, ὁ Ἡρακλῆς, εἷς τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, ἱερεὺς τῆς Κυβέλης, οἱ Ἰταλοὶ δαίμονες Πῖκος καὶ Φαῦνος, καὶ οἱ Κάβειροι, Κορύβαντες, Κουρῆται, Τελχῖναι. Τοιοῦτοι κατωτέρας τάξεως δαίμονες ἦσαν καὶ οἱ Κέρκωπες, ἡ Ἔμπουσα, αἱ Λάμιαι, ἡ Γελλώ, κατὰ τὴν δόξαν τῶν Λεσβίων κόραι νέαι ἀποθανοῦσαι, αἵτινες φονεύουσι βρέφη καὶ τρώγουσι τὸν σπλῆνα αὐτῶν· αἱ Στρίγες (v. Στρίγλαι), κατὰ τοὺς Ῥωμαίους ποιητὰς (Hor.—Ov.), δαίμονες ὑπὸ σχῆμα πτηνῶν, ῥοφῶσαι τὸ αἷμα καὶ τὰ ἐντόσθια τῶν βρεφῶν, τὴν δύναμιν ἀφαιροῦσαι ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν· κατὰ τοὺς αὐτοὺς δὲ καὶ τὰ πνεύματα τῶν ἀποθανόντων πολλάκις ἐπιφαινόμενα ἐβασάνιζον τοὺς ζῶντας.—Ἄνθρωποι δέ, μαγικὴν κεκτημένοι δύναμιν μνημονεύονται ὁ Ὀρφεὺς ἐκ τῶν μυθικῶν προσώπων· ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἱστορικῶν ὁ Πυθαγόρας, εἰς ὃν δημώδεις παραδόσεις μαγείας ἀπέδιδον, ὡς μυθώδεις ὁδοιπορίας, εἰς ᾅδου κάθοδον, σχέσεις μετὰ τῶν Ἰουδαίων, Βραχμάνων, Αἰγυπτίων καὶ Μάγων· ὁ Ἐμπεδοκλῆς, οὗ μαθητὴς ἐπὶ μαγείᾳ ἦν ὁ Λεοντῖνος Γοργίας, καὶ ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ὁ Δημόκριτος, μαθητεύσας παρὰ τῷ Πέρσῃ Ὀσθάνῃ. Ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων δὲ τάττονται εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὁ Μελάμπους (Ἡρδ. Β, 49), ὁ Ἐπιμενίδης, ὁ Μουσαῖος (Ἡρδ. Ζ, 6.—Πλάτ. Πρωταγ. 316), ὁ Βάκις (Ἡρδ. Η, 96), ὁ Ἄβαρις (Ἡρδ. Δ, 36.—Πλάτ. Χαρμ. 158). — Οἰκογένειαι δὲ ἐπὶ γοητείᾳ περιβόητοι ἦσαν οἱ Ἰαμίδαι ἐν Ὀλυμπίᾳ, οἱ Κτυτίδαι ἐν Τροίᾳ, ὡς τοιαῦται ἦσαν καὶ αἱ Σιβύλλαι ἐν Ῥώμῃ, ἔνθα ἡ δεισιδαιμονία πολὺ μᾶλλον ἐκορυφώθη ἢ ποτὲ ἐν Ἑλλάδι. — Ἐπαιτείαν δὲ ἤσκουν, τὴν μαγείαν ἐπαγγελλόμενοι παρὰ τῷ ὄχλῳ, οἱ ἀγύρται, Μηναγύρται, Μητραγύρται, Ὀρφεοτελεσταί, οἵτινες καὶ φαρμακομάντεις, ἰατρομάντεις, ἀπομάκται, καθαρταί, βωμολόχοι ἐπωνομάζοντο, καὶ ὧν ὀπαδοὶ ἦσαν γραῖαι εἰς τὴν μαγείαν ἐπιδιδόμεναι, ὡς ἡ μήτηρ τοῦ Αἰσχίνου Γλαυκοθέα (Δμσθ. π. Στφ. 314.—Θεόκρ. Β, 92. — Πλατ. Πολ. Β, 364.—Mart. XI, 85.—Ov. Met.—Gen. d. b. vit. 26). Ἐν δὲ τῷ Ῥωμαϊκῷ κράτει περιεφέροντο ὑπὸ τὰ ὀνόματα μάγων, Βαβυλωνίων, Χαλδαίων, μαθηματικῶν, Ἱερέων τῆς Ἴσιδος, σμήνη τυχοδιωκτῶν, πάντα δόλον καὶ πᾶσαν κακοήθειαν ἐξασκούντων.—Ἐν τοῖς μυθικοῖς χρόνοις ἡ κυρίως πατρὶς τῆς μαγείας ἦν ἡ Κολχίς, ἕδρα τῆς τοῦ Αἰήτου οἰκογενείας· εἶτα δ' ἡ Θεσσαλία, καὶ μάλιστα ἡ πόλις Ὑπάτη. Ἐν Ἰταλίᾳ δ' ἠσκεῖτο ἡ μαγεία μάλιστα παρὰ τοῖς Τυρρηνοῖς, Σαβίνοις καὶ

Μαρσοῖς.—Μετεχειρίζοντο δ' οἱ παντοῖοι οὗτοι γόητες κυρίως ἐπῳδὰς, ὅτε καὶ ἐπαοιδοὶ ἐλέγοντο· προσέτι ἀρὰς, πολλάκις ἀκαταλήπτους, ἐκ βαρβάρων γλωσσῶν. Ὡς ἰσχυρότατον φυλακτήριον, ὃ καὶ ὁ Κροῖσος ἔφερεν ἐπὶ τῆς πυρᾶς, ἐθεωροῦντο αἱ ἐπὶ τοῦ βάθρου, τῆς ζώνης καὶ τοῦ στέμματος τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος ἐπιγεγραμμέναι αὗται λέξεις· Ἄσκι (ἢ ἄσκιον), κατάσκι (ἢ κατάσκιον), λὶξ (ἢ αἴξ), τέτραξ (ἢ τέτρας), δαμνομενεὺς, αἴσια, δηλοῦσαι δῆθεν· «Σκότος, φῶς, γῆ, ἔτος, ἥλιος, ἀληθὴς φωνή.» Προσέτι μετεχειρίζοντο οἱ ἀγύρται τὰ φάρμακα, ὡς τὸ μῶλυ, τὸ πόλιον ἢ τριπόλιον, τὸν ἀσφόδελον, τὴν σιδηρῖτιν (καὶ ἱεροβοτάνην καλουμένην) κτλ. ἅπερ ἐνομίζετο ὅτι μετὰ δυσχερειῶν καὶ κινδύνων ἐξερριζοῦντο (Ὁμ. Ὀδύσ. Κ, 305. — Pl. XXX, 2). Ἰσχυρότεροι δὲ τῶν φαρμάκων καὶ σωτηριώδεις πάντοτε ἦσαν οἱ μαγικοὶ λίθοι, εἴτε ἀερόλιθοι, εἴτε ἐκ μυστικοῦ ἐδάφους ἀνασκαπτόμενοι, καὶ φερόμενοι πολλοὶ ὡς περίαπτα, περιάμματα, τελέσματα, ἐνεπίγραφα πολλάκις καὶ διὰ συμβολικῶν γραμμάτων (ὡς Ἀβρακαδάβρα), δακτύλιοι, ὡς ὁ τοῦ Γύγου (Πλάτ. Πλ. Β, 359), μαγικαὶ καταδέσεις ἢ καταδεσμοὶ (Πλάτ. Νομ. ΙΑ, 933), ζῶναι, στέμματα, μαγικοὶ ἀριθμοὶ, μουσικὴ, ζωϊκαὶ οὐσίαι, (ὑαίνης, βάτραχοι, ὀστᾶ ἀνθρώπινα).—Διὰ τῶν γοητειῶν δ' ὑπετίθετο ὅτι κατεβιβάζετο ἡ σελήνη, ἐσκοτίζετο ὁ ἥλιος, οἱ ἀστέρες ἐξετρέποντο, ἡ γῆ ἐσχίζετο, δάση καὶ ὄρη ἐσείοντο, τῶν ποταμῶν ὁ ῥοῦς ἀνεστέλλετο (Πλάτ. Γοργ. 513.—Ov. Met. VII.—Virg. Æ. IV. —Hor. Ep. V). Ἐπῳδαὶ καὶ ἄλλαι μαγεῖαι προὐκάλουν ἢ ἐμάκρυνον καταιγίδας, βροχὰς, χιόνα, χάλαζαν, εὐφορίαν κτλ. ἄψυχα ὄντα ἐγίνοντο ἔμψυχα (Λουκ. Φιλοψ. ΝΕ), θηρία ἐτιθασσεύοντο, καὶ πρὸ πάντων οἱ Μαρσοὶ ἦσαν οἱ ἐξημεροῦντες τοὺς ὄφεις. Ἄνθρωποι ἐβάσκαινον διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ἰδίως αἱ διπλῆν κόρην ὀφθαλμοῦ ἔχουσαι γυναῖκες, καὶ ἠδύναντο νὰ ἐπιφέρωσιν ἀσθενείας, θάνατον, καὶ αὐτὴν τὴν εἰς ζῷα μεταμόρφωσιν. Ἀλλ' ἡ μαγεία ἠδύνατο νὰ ἰάνῃ πάλιν τὰ δεινὰ ἃ αὐτὴ ἐπέφερε. Κλάδοι δάφνης καὶ ἄλλων τινῶν φυτῶν, ἢ κρανία ἀναρτώμενα εἰς τὰς θύρας, ἔσωζον τὰς οἰκίας καὶ τὰ ἐργαστήρια ἀπὸ βασκανίας· ἐν Ῥώμῃ δὲ λίαν ἐπιτήδεια πρὸς τοῦτο ἐθεωροῦντο τὰ ἑλληνικὰ λόγια. Ἤνοιγον δ' οἱ μάγοι καὶ θύρας, καὶ εἰσέπεμπον ἢ ἐξέπεμπον οἰκιακὰ δαιμόνια. Καὶ ἐρωτικὰ δὲ φίλτρα κατεσκευάζοντο, καὶ ἡ ἴυγξ (σεισουράδα) εἰς τροχὸν στρεφομένη, ἐπανέφερε τὸν ἄπιστον ἐραστὴν (Θεόκρ. Β). Μάγοι ἐπέτων διὰ τοῦ ἀέρος ἐπὶ ὀβελῶν, ὡς ἔπτη ὁ Ἄβαρις ἐπὶ βέλους ὃ ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἡ ψυχή των πολλάκις ὡδοιπόρει μακρὰν τοῦ σώματος, καὶ συγχρόνως παρίσταντο πολλαχοῦ (ὡς ὁ Πυθαγόρας, ὁ Τυανεὺς Ἀπολλώνιος). Διὰ τοῦ Ἀστροβόλου, μέλανος πολυτίμου λίθου, στόλοι καὶ πόλεις ἐνικήθησαν κατὰ Πλίνιον (XXXVII, 9), καὶ διὰ μαγειῶν λαοὶ ὑπετάγησαν. Ἐν Σπάρτῃ διὰ τοῦ Γορτυνίου Θαλήτου, ἐν Ἀθήναις διὰ τοῦ Ἐπιμενίδου, καὶ ἀλλαχόσε δι' ἄλλων, μαγικὰ ᾄσματα καὶ μουσικὴ ἐκάθαιρον τὰς πόλεις ἀπὸ ἐπιδημιῶν. — Πρὸς σκοποὺς μαντικοὺς μετεχειρίζοντο τὴν νεκρομαντεῖαν (νεκύαν) ψυχαγωγοὶ, ἐπικαλούμενοι ἐκ τοῦ ᾅδου τὰς ψυχὰς τῶν νεκρῶν (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 23), καὶ ἐν Ῥώμῃ γνωστοὶ ἄνδρες, ὡς ὁ Ἄππιος, φίλος τοῦ Κικέρωνος, καὶ αὐτὸς ὁ Νέρων, ἐπίστευον καὶ ἐπεδίδοντο εἰς ταύτην τὴν τέχνην. Οἱ νεκρομάντεις ἀπετέλουν καὶ αὐτοὶ συντεχνίαν, ὡς οἱ λοιποὶ γόητες· ὑπῆρχον ἐνιαχοῦ, ὡς ἐν Θεσπρωτίᾳ παρὰ τῷ Ἀχέροντι (Ἡρδ. Ε, 92), ἐν Φυγαλείᾳ τῆς Ἀρκαδίας, καὶ ὡρισμένα νεκρομαντεῖα ἢ ψυχοπομπεῖα. Ὅτε ἄνθρωποι κατελαμβάνοντο ὑπὸ δαιμόνων, καὶ ἦσαν δαιμονιζόμενοι, δαιμονιόληπτοι, ἐνεργούμενοι, ἀπηλλάττοντο διὰ ῥιζῶν, δακτυλίων, τριχῶν, ὀνύχων, πτυσμάτων, λογίων Ἐφε-

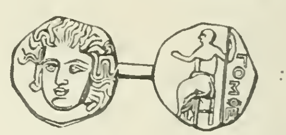
σίων ἤ, εἶτα, τοῦ Σολομῶντος. Καὶ εἰς δουλείαν δ' ὑπεβάλλοντο δαίμονες, καὶ τοῦτο κυρίως ἐλέγετο γ ο η τ ε ί α, κατ' ἀντίθεσιν τῇ λοιπῇ μαγείᾳ, ἢ γοητείᾳ καὶ μαγείᾳ, κατ' ἀντίθεσιν τῇ θ ε ο υ ρ γ ί ᾳ καὶ τ ε λ ε τ ο υ ρ γ ί ᾳ. — Οἱ ὑπὸ τοῦ Μελάμποδος, Μουσαίου, Ἐμπεδοκλέους κτλ. ὑποτιθέμενοι ὅτι εἰσήχθησαν κ α θ α ρ μ ο ί, κ α θ ά ρ σ ε ι ς, τ ε λ ε τ α ί, λ ύ σ ε ι ς, ἀ π ο τ ρ ο π ι α σ μ ο ί, κτλ., ἀπέβλεπον παρὰ Ῥωμαίοις καὶ Τυρρηνοῖς καὶ τοὺς ὑπερτάτους θεούς, μάλιστα τοὺς ξένους· ἀλλὰ κυρίως τοὺς ὑποχθονίους ὡς τ ρ ο π α ί ο υ ς, λ υ σ ί ο υ ς, κ α θ α ρ σ ί ο υ ς, φ υ ξ ί ο υ ς, ἁ γ ν ί τ α ς, ἀ π ο π ο μ π α ί ο υ ς ἐπικαλουμένους, οὓς θυσίαι, προσευχαί, πομπαί, μαγικαὶ ῥήσεις, ὡς καὶ ἀπειλαὶ ἤθελον ἱλέους νὰ καταστήσωσι, πρὸς ὃ παντοῖα ἐχρησίμευον μαγγανεύματα, οἷον Κρητικὰ φυτά, αἰγυπτιακὰ πτηνά, ἰβηρικὰ ὀστᾶ, χῶμα τῆς Λήμνου, διωπτῆρες διαδεδεμένοι διὰ μαγικῆς κλωστῆς, χρυσοῦς κύκλος μετὰ σαπφείρου, καὶ ταῦτα πρὸς θεραπείαν ἀσθενειῶν, βλάβην τῶν ἐχθρῶν, ἀποτροπὴν τῆς ὀργῆς μαγικῶν θεοτήτων, ἐξιλασμὸν ἰδίων ἁμαρτημάτων ἢ τῶν τεθνεώτων, καὶ ἰδίως ἀπόλαυσιν τῶν μετὰ θάνατον ἀγαθῶν. Οἱ τοὺς ἱλασμοὺς τελοῦντες ὑπεβάλλοντο εἰς νηστείαν, εἰς θαλάσσιον βάπτισμα, ἐπὶ ἡμέρας ἔμενον καθήμενοι ἢ ἔκειντο ἐπὶ τῶν νώτων· καὶ ἐκ τῶν στοιχείων τούτων συνέστη ἡ θ ε ο υ ρ γ ι κ ὴ μ α γ ε ί α τῶν Νεοπλατωνικῶν, δοξαζόντων ὅτι ἡ ψυχή, ἀπόρροια τοῦ ἀπολύτου, δι' αὐστηρῶν ἀσκήσεων, παντοίων τελετῶν καὶ μαγικῶν συσκευῶν ἠδύνατο νὰ συνδεθῇ μετὰ τῶν θεῶν ἐν μυστικῇ ἑνότητι, τὴν θείαν δύναμιν οὕτως ἰδιοποιουμένη. Ἡ θεωρία δ' αὕτη, διϊσχυρίζοντο οἱ αὐτὴν πρεσβεύοντες, ὅτι ἀνῆκε τῇ φιλοσοφίᾳ καὶ οὐχὶ τῇ μαγικῇ.— Ἡ πολιτεία ἐν Ἑλλάδι δὲν ἀπηγόρευεν οὐδὲ κατεδίωκε τὴν μαγείαν· ἐνίοτε μάλιστα καὶ ἐπωφελεῖτο αὐτῆς, ὡς ἀποτελούσης μέρος τῆς θρησκείας. Οὕτως ὡς πολιτικοὶ χρησμοὶ ἐξελαμβάνοντο ἐν Ἀθήναις οἱ τοῦ Μουσαίου καὶ οἱ τοῦ Βάκιδος (Ἡρδ. Ζ. 6), καὶ ὁ Ἐπιμενίδης ἐκλήθη ἐκεῖ πρὸς ἐξαγνισμὸν τῆς πόλεως. Ὁμοίως καὶ Θεσσαλοὶ ψυχαγωγοὶ ἐκλήθησαν εἰς Σπάρτην κατὰ τοῦ φαντάσματος τοῦ Παυσανίου. Ἡ Θεωρὶς καὶ ὁ Νίνος κατηγγέλθησαν τῷ ὄντι ἐν Ἀθήναις καὶ κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον, ἀλλ' οὐχὶ ἕνεκα τῆς μαγείας, ἀλλ' ἕνεκα τῆς κακούργου χρήσεως ἣν αὐτοὶ ἐποιήσαντο. Καὶ ἐν Ῥώμῃ δὲ κατεδιώκετο ἡ μαγεία μόνον ὅταν ἐγίνετο ἐγκληματικὴ ἐφαρμογὴ αὐτῆς, καὶ εἶτα ὅτε οἱ ξένοι ἀγύρται ἠπείλουν τὴν βιομηχανίαν τῶν ἐγχωρίων χρησμολόγων. Ἀπηγόρευσαν δὲ τέλος αὐτὴν οἱ αὐτοκράτορες μετὰ τὴν παραδοχὴν τοῦ χριστιανισμοῦ.

Γολγοί, πόλις τῆς Κύπρου, ἵδρυμα τοῦ Σικυωνίου Γολγοῦ, ἔχουσα ναὸν Ἀφροδίτης (Θεόκρ. ΙΕ. 100. — Παυσ. Η. 5. 2).

Γόμφοι, φρούριον ἐν Θεσσαλίᾳ πρὸς

τῇ Ἠπείρῳ (ν. Παλαιὰ Ἐπισκοπή). Κατε-

στράφη ὑπὸ Καίσαρος, καὶ εἶτα ἀνῳκοδομήθη.

Γόννος ἢ Γ ό ν ν ο υ ς, πόλις τῶν Περραιβῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ, κατὰ τὴν εἴσοδον τῶν Τεμπῶν (ν. Λυκόστομον, μετ' ἐρειπίων). (Ἡρδ. Ζ. 128. 173. — Πολβ. ΙΖ. 23. ΙΗ. 10).

Γόρδιος δεσμός. Εἰς τὴν πόλιν Γόρδιον, ἀρχαίαν πρωτεύουσαν τῆς Φρυγίας, ὁ Ἀλέξανδρος εὗρεν εἰς ναόν τινα δι' ἀλύτου δεσμοῦ προσδεδεμένον ζυγόν, περὶ οὗ διηγοῦντο τοιαῦτα· ὅτι γεωργός τις, Γόρδιος καλούμενος, εἶδέ ποτε ἀετὸν καταβάντα καὶ

καθεσθέντα εἰς τὸν ζυγὸν τῆς ἁμάξης του· νέα δέ τις μάντις ἐκ Τελμησσοῦ τῷ εἶπεν ὅτι τοῦτο προμηνύει βασιλικὴν ἐξουσίαν. Καὶ τῷ ὄντι μετ' ὀλίγον οἱ Φρύγες, εἰς οὓς ὁ χρησμὸς εἶχε παραγγείλει νὰ ἐκλέξωσι βασιλέα ὃν πρῶτον θ' ἀπήντων ἐφ' ἁμάξης ὀχούμενον εἰς τὸν ναὸν τοῦ Διός, ἀπήντησαν καὶ ἀνηγόρευσαν τὸν Γόρδιον, ὅστις ἔγινεν ἱδρυτὴς τῆς δυναστείας καὶ τῆς πόλεως, καὶ τὸν ζυγὸν τῆς ἁμάξης του προσέδεσεν εἰς τὸν ναὸν διὰ δεσμοῦ δυσλύτου, περὶ οὗ ὁ χρησμὸς ἀπεφήνατο, ὅτι ὁ λύσων αὐτὸν θ' ἀποκτήσῃ τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν τῆς Ἀσίας. Ὁ δ' Ἀλέξανδρος, ἀδυνατῶν νὰ τὸν λύσῃ, κατὰ τοὺς μὲν τὸν ἔκοψε, κατὰ τοὺς δὲ ἀφῄρεσε τὸν πάσσαλον ὅστις τὸν συνεῖχε (Ἡρδ. Α. 14. 35. 45.— Ἀρρ. Β. 3. 1.—Πλούτ. Ἀλέξ. 14).

Γοργίας, 1) Ἐκ Λεοντίνων τῆς Σικελίας, μαθητὴς τοῦ Ἐμπεδοκλέους κατά τινας, ἦλθε τῷ 427 π. Χ. ἐν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ, μετὰ τοῦ Τισίου εἰς Ἀθήνας ὡς πρέσβυς τῆς πατρίδος του, ἵνα ζητήσῃ βοήθειαν κατὰ τῶν Συρακουσῶν, καὶ ἐθαυμάσθη διὰ τὴν εὐγλωττίαν του. Εἶτα δ' ἐπανελθὼν καὶ αὖθις εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐδίδασκε, κατὰ τοὺς ἐν Σικελίᾳ προδιδάξαντας Τισίαν καὶ Κόρακα, πρῶτος ἐνταῦθα τὴν ῥητορείαν, καὶ ἐπεδίδετο ἰδίως εἰς ῥητορικὰς ἐπιδείξεις, ὡς ἐλέγοντο. Ἑκατοντούτης ἦν ἐν Λαρίσῃ τῆς Θεσσαλίας, καὶ ἀπέθανε μετὰ τὸν Σωκράτην, ἴσως κατὰ τὸ 375. Ἐπεδίδετο δὲ καὶ εἰς τὴν φιλοσοφίαν, καὶ ἔγραψε περὶ τοῦ μὴ ὄντος ἢ περὶ φύσεως, ἑπόμενος τῷ δόγματι τῆς ἐλεατικῆς σχολῆς, ὅτι ἡ ἀλήθεια ἐστὶ μία καὶ ἀναντίρρητος. Ἀντέταττεν ὅμως μᾶλλον τὴν πρᾶξιν καὶ τὴν πεῖραν ταῖς φιλοσοφικαῖς θεωρίαις, καὶ διαφόρους ἀποδίδων σημασίας εἴς τινας λέξεις, ὡς εἰς τὴν λέξιν εἶναι, διϊσχυρίζετο ὅτι «οὐδὲν ἐστὶν,» εἰ δέ τι ἐστὶν «οὐκ ἔστιν αὐτοῦ ἐπίγνωσις,» εἰ δὲ καὶ ἐπίγνωσις ὑπάρχῃ, «ἐστὶν ἀδύνατος ἡ αὐτῆς ἔκφρασις.» Τὴν φιλοσοφίαν τῆς ἀρετῆς δὲν ἐπηγγέλετο, ἀλλ' οὐδὲν ἐδίδασκεν ἐναντίον τῇ ἀρετῇ. Ἐν δὲ τῇ ῥητορικῇ του διδασκαλίᾳ διετείνετο ὅτι ἐπρόκειτο οὐχὶ περὶ ἀποδείξεως τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ περὶ τῆς ἐξωτερικῆς παραστάσεως καὶ τεχνασμάτων διαλεκτικῶν, ὧν νὰ πείθῃ ἡ ὁμοιολήθεια. Ἐπειδὴ δ' ἡ Ἑλλὰς διετέλει ἔτι τότε εἰς τὴν ποιητικὴν αὐτῆς περίοδον, καὶ τὰ ὦτα τῶν Ἑλλήνων ἔθελγεν ὁ ῥυθμὸς τότε κυρίως, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Γοργίας ῥυθμικὰς ἐπεδίωκε μᾶλλον φράσεις καὶ ῥητορικὰ σχήματα εὐγλωττότερα ἢ πειστικώτερα, ὥστε καὶ μετὰ ταῦτα Γοργίεια σχήματα τοῦτα ὠνομάζοντο, καὶ γοργιάζειν τὸ κατ' αὐτὰ ὁμιλεῖν. Ἐξεγείρεται δ' αὐστηρῶς ὁ Πλάτων (Γοργ. 417. Μεν. 75) κατὰ τῆς τοιαύτης ῥητορικῆς. Τοῦ ῥήτορος τούτου σώζονται δύο λόγοι: Ἑλένης ἐγκώμιον καὶ Παλαμήδου ἀπολογία, ἀλλ' ἀμφιβάλλεται ἡ γνησιότης αὐτῶν.— 2) Ῥήτωρ Ἀθηναῖος, διδάσκαλος τοῦ υἱοῦ τοῦ Κικέρωνος, ἀποπεμφθεὶς κατ' εἰσήγησιν τούτου. Σώζονται δ' αὐτοῦ τέσσαρα βιβλία «περὶ σχημάτων διανοίας καὶ λέξεως.»

Γόργη, 1) θυγάτηρ Οἰνέως καὶ Ἀλθαίας, γυνὴ Ἀνδραίμονος. — 2) Μία τῶν Δαναΐδων.

Γοργίδας, Θηβαῖος, ἵππαρχος, παραμείνας εἰς Θήβας μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Καδμείας ὑπὸ Φοιβίδου· ἀλλὰ συνεννοούμενος μετὰ τῶν φυγάδων, ἐστρατολόγησε μετὰ τοῦ Ἐπαμεινώνδου σῶμα νέων πολεμιστῶν, οἵτινες μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Θηβῶν διέπρεψαν εἰς τὴν ἐν Τεγύρᾳ μάχην (375 π. Χ.), καὶ μετὰ ταῦτα ἀπετέλεσαν ὑπὸ τὸν Πελοπίδαν τὸν Ἱερὸν Λόχον. Τῷ δὲ 378 ἐξελέγη ὁ Γοργίδας Βοιωτάρχης (Πλουτ. δ. Σωκρ. Ε. Πελοπ. ΙΔ. ΙΗ. — Πολύαιν. Β, 8, 2).

Γοργώ. Ὁ Ἡσίοδος (Θεογ. 270) παραδέχεται τρεῖς Γοργόνας, τὴν Σθενὼ, τὴν Εὐρυάλην καὶ τὴν Μέδουσαν, θυγατέρας τοῦ Φόρκυος (δι' ὃ καὶ Φορκίδες ἐπιλέγονται) καὶ τῆς Κητοῦς. Κατῴκουν δὲ κατ' αὐτὸν εἰς τὰς δυτικὰς ἐσχατιάς, πλησίον τῶν

Ἑσπερίδων καὶ ἦσαν ὄντα φοβερά, ὧν ἀπελίθου τὸ βλέμμα, καὶ εἶχον τὴν κόμην ἐξ ὄφεων, καὶ ὄφεις περὶ τὴν ὀσφύν. Μίαν ἐξ αὐτῶν, τὴν Μέδουσαν, ἐφόνευσεν ὁ Περσεύς, βοηθείᾳ τῆς Ἀθηνᾶς, ἥτις ἔκτοτε ἔφερε τὴν φοβερὰν αὐτῆς κεφαλήν, τὸ Γοργόνειον, ἐπὶ τῆς αἰγίδος της. Οἱ καλλιτέχναι δὲ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν τὸ καλὸν μόνον ἐπεζήτει ἡ τέχνη, παρίστων αὐτὴν ὡραίαν, καίτοι ὑπ' ὄφεων περιβεβλημένην, (Ἡσ. Θεογ. 270). Καὶ ὁ Ὅμηρος δὲ (Ὀδ. Λ, 654, Ἰλ. Ε, 741, Θ, 349) μνημονεύει τῆς «Γοργείας κεφαλῆς» ἐπὶ τῆς αἰγίδος τοῦ Διός.— Ἐκ τῆς Μεδούσης δ' ἔσχεν ὁ Ποσειδῶν δύο τέκνα, τὸν Πήγασον καὶ τὸν Χρυσάωρα (πατέρα τοῦ Γηρυόνου καὶ τῆς Ἐχίδνης), γεννηθέντα ὅτε τῇ ἀπεκόπη ἡ κεφαλή. (Ἡσ. Θεογ. 278).

Γοργοφόνος, ἴδ. Περσεύς.

Γόρτυς, ἢ Γόρτυνα, 1) Πόλις ἐν Ἀρκαδίᾳ (ν. Καρύταινα), παρὰ τῇ Μεγαλοπόλει, κτίσμα Γόρτυνος, τοῦ υἱοῦ τοῦ Στυμφάλου, Παυσ.). — 2) Πόλις ἐπίσημος ἐν Κρήτῃ, ἐπὶ τοῦ Ληθαίου ποταμοῦ κατὰ τὸ νότιον τῆς νήσου, ἔχουσα ναὸν τοῦ Ἑκατομβαίου Διός, κτίσμα Γόρτυνος υἱοῦ τοῦ Τεγεάτου ἐξ Ἀρκαδίας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 646.—Παυσ. Η, 53. — Στρβ.). Παρ' αὐτῇ εὑρέθησαν ἐπιγραφαὶ σπουδαιόταται περὶ τῆς νομοθεσίας τῆς Κρήτης (ἴδ. Ῥαγκ. Ἅπαντα Τ. ΙΣΤ). —3) Πόλις τῆς Ἠμαθίας ἐν Μακεδονίᾳ (ν. Γαρδίτσα) (Θουκ. Β, 100. — Στ. Βυζ.).

Γοσσύπιον, φυτὸν τῆς ἄνω Αἰγύπτου, οὗ τὸ λεπτότατον νῆμα ἐχρησίμευεν εἰς ὕφανσιν ἱερῶν ἐσθήτων (Pl. XIX, 14. XII, 39).

Γραῖαι, ἀδελφαὶ τῶν Γοργόνων, κατὰ Ἡσίοδον (Θεογ. 270) ἡ Πεφρηδὼ καὶ ἡ Ἐνυώ, αἷς μετὰ ταῦτα προστίθεται καὶ ἡ Δεινώ. Ἐλέγοντο εὐπάρειοι, εἰ καὶ ὑπόλευκον ἔχουσαι τὴν κόμην. Κατ' Αἰσχύλον (Προμ. 393), εἶχον κύκνου μορφήν, ἕνα κοινὸν ὀφθαλμὸν καὶ κοινὸν ὀδόντα, καὶ ᾤκουν ἐν τοῖς Γοργονείοις πεδίοις τῆς Κισθένης (ἐν Λιβύῃ), οὐδέποτε οὐδ' ὑπὸ τοῦ ἡλίου οὐδ' ὑπὸ τῆς σελήνης φωτιζόμεναι, καὶ ἐθεωροῦντο ὡς φύλακες τῶν Γοργόνων.

Γράμματα. Τὴν εὕρεσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἄλλοι εἰς ἄλλους ἀποδίδουσιν, εἰς τὸν Προμηθέα (Αἰσχλ. Πρ. 463), εἰς τὸν Ἑρμῆν (Πλάτ. Φαῖδρ. 274.— Διόδ. Α,16), τὰς Μούσας (Διόδ. Ε,74)· ἢ εἰς ἥρωας, ὡς τὸν Ὀρφέα, τὸν Μουσαῖον, τὸν Κέκροπα, καὶ κοινότερον εἰς τὸν Παλαμήδην, υἱὸν Ναυπλίου (Εὐριπ. Παλαμ. Ἀπόσπ.), ὅστις ὅμως, καθ' ἑτέραν παράδοσιν (Σχόλ. εἰς Εὐριπ. Ὀρέστ. 432) ἀντικατέστησε μόνον (ἢ καὶ κατ' ἄλλους (Διόδ. Γ, 67) Λίνος ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἡρακλέους) 16 (ἢ 17, 10 ἢ 11) γράμματα ἑλληνικὰ εἰς τὰ ἤδη ἐν χρήσει ὑπάρχοντα καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τοῦ Κάδμου ιε' ἑκατονταετ. π. Χ. εἰσαχθέντα φοινικικά. Καὶ τὸ ἀρχικὸν δὲ σχῆμα καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων κυροῦσι τὴν ἐκ τῆς Φοινίκης καταγωγήν των. Πολλοὶ ἐκ τῶν νεωτέρων διϊσχυρίζονται ὅμως ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ τῆς γραφῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐστὶ πολὺ μεταγενεστέρα, καὶ ὅτι οὔτε τὰ Ὁμηρικὰ ἔπη οὔτε οἱ νόμοι τοῦ Λυκούργου ἐγράφησαν· ἀλλὰ τοῦ μὲν πρώτου οὐδεμία ὑπάρχει ἀπόδειξις· ἐξ ἐναντίας, αὐτὸς ὁ Ὅμηρος ποιεῖται λόγον περὶ γραπτῶν σημάτων (Ἰλ.Ζ, 169)· ἡ δὲ δωρικὴ νομοθεσία ἦν ἄγραφος συμφώνως πρὸς τὰ δωρικὰ ἤθη καὶ πρὸς διατάττουσαν τοῦτο ῥήτραν (Πλούτ. Λυκ. ΙΓ). Ἡ ἔλλειψις γραφικῆς ὕλης ἀτόπως προτείνεται ὡς τὸ ἐναντίον ἀποδεικνύουσα. Κατ' ἀρχάς, καθ' Ἡρόδοτον (Ε, 58), βάρβαροι καὶ Ἴωνες ἔγραφον ἐπὶ

διφθερῶν (δερμάτων), ἢ κατ' ἄλλους, καὶ ἐπὶ φλοιῶν καὶ φύλλων, ἢ ἐπὶ πινάκων, μεταλλίνων, καὶ μολυβδίνων (Παυσ. Θ, 16), ἢ ξυλίνων κηρῷ κεχρισμένων, ἤ, τὰς ἐπιγραφάς, ἐπὶ λίθου. Ἀπὸ Ψαμμητίχου (650 π. Χ.) εἰσήχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἡ Αἰγυπτιακὴ βίβλος, καὶ ὁ κατ' ὀλίγον ἔπειτα τελειοποιηθεὶς πάπυρος, ἐφ' οὗ μεταγενεστέρως ἔγραφον διὰ δόνακος, σχοίνου ἢ καλάμου, ὀξυνομένων διὰ τοῦ καλαμογλύφου, καὶ ἐμβαπτομένων εἰς τὸ γραφικὸν μέλαν. — Ἦσαν δὲ τὰ ἀρχαιότατα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν εἰσαχθέντα γράμματα 21 ἢ 22 τὸν ἀριθμόν, ἐλλειπόντων δηλαδὴ ἀπὸ τοῦ μετὰ ταῦτα πλήρους ἀλφαβήτου τῶν μακρῶν η καὶ ω καὶ τῶν τριῶν ἢ τεσσάρων τελευταίων (υ), φ, χ, ψ, περιεχομένων ὅμως τινῶν ἃ ἔπειτα πολλαχοῦ ἐφ' ἱκανὸν διετηρήθησαν, καὶ ἦσαν τὸ δίγαμμα, τὸ σημεῖον τῆς δασείας καὶ τὸ κόππα. Διὰ τοιούτων γραμμάτων εὑρίσκονται καὶ ἀρχαιόταται ἐπιγραφαί, πιθανῶς ὅμως οὐχὶ προγενέστεραι τῆς 40ῆς Ὀλυμπιάδος· ἀλλὰ τὸ δίγαμμα καὶ τὸ κόππα σπανίως παρὰ τοῖς Ἴωσιν ἀπαντῶνται. Ἐν Ἀθήναις δὲ ἀπὸ τῆς 94ης Ὀλυμπιάδος (400 π. Χ.) εἰσήχθη διὰ νόμου ἡ καὶ πρό τινος χρόνου ἤδη ἰδιωτικῶς ἐν χρήσει οὖσα ὀρθογραφία, ἥτις ἔκτοτε κατέστη ἡ κοινὴ τῆς Ἑλλάδος, ἡ ἔχουσα τὰ μακρὰ καὶ διπλᾶ γράμματα, ἀποβαλοῦσα δὲ τὸ δίγαμμα, τὸ κόππα καὶ τὸ δασύ. — Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν φαίνεται ὅτι καὶ οἱ Ἕλληνες ἔγραφον ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερά· μετὰ ταῦτα δέ, πάντοτε εἰς λίαν ἀρχαίους χρόνους, ἤρξαντο γράφοντες βουστροφηδόν, ἤτοι τὴν πρώτην γραμμὴν ἐκ δεξιῶν, τὴν δευτέραν ἐξ ἀριστερῶν, καὶ οὕτω καθεξῆς ἐναλλάξ. Ἀπὸ τῆς 80ῆς δὲ Ὀλυμπιάδος (450 π. Χ.) βεβαίως, ἴσως ὅμως καὶ ἐκ προτέρων χρόνων, ἐγκατελείφθη ὁ τρόπος οὗτος τῆς γραφῆς, καὶ ἐγράφοντο πᾶσαι αἱ γραμμαὶ ὁμοίως ἀπὸ τῶν ἀριςερῶν ἀρχόμεναι. — Ἐν Κύπρῳ δὲ (ἴδ.) εὑρέθησαν ἐπιγραφαὶ χρῆσιν ποιούμεναι γραμμάτων παραδόξων, ὅλως διαφόρων τῶν Ἑλληνικῶν, ἅτινα φαίνονται μορφωθέντα κατὰ τὰ ἐν Ἀσσυρίᾳ σφηνοειδῆ, καὶ ἐχώρουν ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερά. Ἐπεκράτει δ' ἡ γραφὴ αὕτη ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ε' ἑκατονταετηρίδος π. Χ., καὶ ἤρξατο καταλιμπανομένη ἀπὸ Εὐαγόρου (410 π. Χ).

Γραμματεῖον, ληξιαρχικὸν, ὁ ἐν Ἀττικῇ παρὰ τοῖς δημάρχοις πίναξ τῶν δημοτῶν, εἰς ὃν ἕκαστος πολίτης, ἐνῆλιξ γενόμενος, καὶ τὸ δικαίωμα κτώμενος τοῦ ἄρχειν τῆς λήξεως, ἤτοι τῆς μερίδος τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, ὤφειλε νὰ ἐγγράφηται ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἢ ἐπιτρόπου αὐτοῦ, μετὰ δοκιμασίαν, ἤτοι ἐξέλεγξιν τοῦ τοιούτου αὐτοῦ δικαιώματος. Ἡ ἐγγραφὴ δ' ἐγίνετο ἅπαξ κατ' ἔτος κατὰ τὸ τέλος ἢ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, εἰς ῥητὴν ἡμέραν, ὅτε ἐγίνοντο καὶ αἱ ἀρχαιρεσίαι (Λυκ. κ. Σωκρ. 76. — Αἰσχ. κ. Τιμάρχ. 18). Ἐπὶ τούτων δὲ τῶν Γραμματείων ἐστηρίζοντο καὶ πάντες οἱ λοιποὶ κατάλογοι οὓς συνέταττον καὶ ὧν χρῆσιν ἐποιοῦντο αἱ ἀρχαί. — Γραμματεῖον δὲ φρατορινὸν ἢ κοινὸν ἦν τὸ τῶν μελῶν ἑκάστης φρατρίας (Ἁρποκρ. λ.).

Γραμματεύς. Πᾶσα ἀρχὴ ἐν Ἑλλάδι εἶχε τὸν γραμματέα της, εἴτε διδόμενον αὐτῇ, εἴτε ὑπ' αὐτῆς ἐκλεγόμενον. Ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχον τρεῖς Γραμματεῖς, ὧν ἡ θέσις ἦν σπουδαιοτάτη· α) ὁ κατὰ πρυτανείαν, κληρούμενος ἐκ τῶν βουλευτῶν, ἔχων τὴν φύλαξιν τῶν δημοσίων ἐγγράφων ἃ συνέταττεν ἐπὶ τῆς Πρυτανείας του, ὁ καὶ ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις ψηφίσμασιν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτῶν μνημονευόμενος (Δημοσθ. κ. Τιμοκρ. 720. — Πολδ. Η, 98). β) Ὁ Γραμματεὺς τῆς Βουλῆς ἢ τῶν βουλευτῶν, κατ' ἔτος χειροτονούμενος πρὸς φυλακὴν τῶν νόμων (Δημοσθ. Αὐτ. 713. π. Στφ. 238. Rang. Ant. Hell. I, σ. 167). γ) Γραμματεὺς τῆς πόλεως ἢ τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Δήμου, ἢ καὶ Ὑπογραμματεὺς, καὶ οὗτος χειροτονητὸς, ὁ τὰ ἔγγραφα εἰς

τὰς συνεδριάσεις ἀναγινώσκων (Δημοσθ. Παρπρ. 419. π. Λεπτ. 485. — Σουίδ. λ.). Ὑπῆρχον δὲ καὶ δύο ἐπίσημοι Ἀντιγραφεῖς, α) ὁ τῆς Βουλῆς, συνυπογράφων τὰ λογιστικὰ αὐτῆς ἔγγραφα, καὶ ἅπαξ κατὰ πρυτανείαν τῷ δήμῳ λόγον τῶν εἰσπράξεων διδούς· χειροτονητὸς τὸ πρῶτον, μετὰ ταῦτα δὲ κληρωτός. Ὁ τῆς διοικήσεως, τῷ ταμίᾳ τῆς διοικήσεως προσηρτημένος, πρὸς ἔλεγχον τῆς λογιστικότητος (Ἀρποκρ. λ.— Πολυδ. Η, 98.— Σουίδ. λ.). Πλὴν δὲ τούτων ὑπῆρχον καὶ εἰς πλείστας ἀρχὰς προσηρτημένοι ὑποδεέστεροι γραμματεῖς καὶ ὑπογραμματεῖς, ἐκ τῶν κατωτέρων τάξεων, πολλάκις καὶ ἐκ δημοσίων δούλων λαμβανόμενοι. Ἀντιγραφεῖς δὲ κατωτέρας τάξεως παρηκολούθουν τοὺς ταμίας τῶν στρατευμάτων (Δημοσθ. π. τ. ἐν Χερρ. 191). — Παρὰ δὲ τῷ Ἀχαϊκῷ καὶ τῷ Αἰτωλικῷ δεσμῷ ἦν ὁ γραμματεύς, ὡς καὶ ὁ στρατηγὸς καὶ ὁ ἵππαρχος, αἱρετὸς τοῦ δεσμοῦ, καὶ εἷς τῶν ἀνωτάτων ἀρχόντων.

Γραμματικοί, αἱ λέξεις γραμματικὸς καὶ γραμματικὴ τέχνη ἀπαντῶνται τὸ πρῶτον παρὰ Πλάτωνι, ἀναφερόμεναι εἰς τὴν φύσιν καὶ τὰς σχέσεις τῶν γραμμάτων ἢ στοιχείων τοῦ ἀλφαβήτου. Οἱ γραμματισταί, τάξις οὐχὶ μεγάλης κατ' ἀρχὰς ἀπολαμβάνουσα ὑπολήψεως, ἦσαν οἱ τὰ στοιχειώδη διδάσκοντες γράμματα. Ἀλλὰ βαθμηδόν, μὴ περιοριζόμενοι εἰς τὴν ἁπλῆν ἀνάγνωσιν, οἱ διδάσκαλοι ἤθελον καὶ νὰ ἐξηγῶσι τὸ ἀναγινωσκόμενον, καὶ ἑπομένως καὶ νὰ διορθῶσι τὰ ἐσφαλμένα κείμενα, ὡς τὸ τοῦ Ὁμήρου, ὃν συνήθως ἐδίδασκον. Οὕτω προέκυψε κατ' ὀλίγον ἐν τῇ πράξει ἡ κριτικὴ καὶ ἡ ἑρμηνευτική. Ἀλλὰ πρῶτον ἐν τῇ Ἀλεξανδρινῇ ἐποχῇ ἀνεδείχθησαν σπουδαῖοι γραμματικοί, τὴν ἀκρίβειαν τῆς γλώσσης, καὶ τὴν σύμπασαν γνῶσιν τῆς ἀρχαιότητος ἐπιδιώκοντες (Cic. de Or. I, 42). Αἱ ἔννοιαι γραμματικός, φιλόλογος καὶ κριτικὸς ἐταυτίσθησαν· ὅτε δὲ διεκρίνοντο, ὑπὸ τὸν μὲν πρῶτον ἐνοεῖτο ὁ ὑπὸ ἱστορικὴν καὶ τεχνικήν, ὁ δὲ τελευταῖος ὁ ὑπὸ φιλοσοφικὴν ἔποψιν τὰ γεγραμμένα ἐρευνῶν καὶ ἐπανορθῶν. Τὴν γραμματικὴν διῄρουν εἰς τρία μέρη, εἰς τὸ τεχνικόν, ἤτοι τὸ κυρίως τεχνικὸν καὶ γραμματικόν, τὸ ἱστορικόν, τὸ τὴν ἔννοιαν καὶ τὰ πράγματα ἑρμηνεῦον, καὶ τὸ ἰδιαίτερον. Ὁ Διονύσιος ὁ Θρᾲξ ἀποδίδωσιν αὐτῇ ἓξ μέρη, τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν ἐξήγησιν, λέξεων καὶ πραγμάτων ἑρμηνείαν, ἐτυμολογίαν, ἀναλογίαν, κριτικήν. Εἶτα δὲ διέστελλον μεταξὺ κατωτέρας καὶ ἀνωτέρας γραμματικῆς. Ἔχοντες δ' οἱ Ἀλεξανδρινοὶ εὐρείας τῆς ἀρχαιότητος γνώσεις, ἐνέκυπτον εἰς ἔρευναν καὶ εἰς διορθώσεις ὁλοκλήρων συγγραμμάτων, ὡς κυρίως τῶν Ὁμηρικῶν, καὶ εἰς ἀναγραφὰς τῶν ὑπ' αὐτῶν θεωρουμένων ὡς κλασικῶν συγγραφέων. Ἦσαν δ' οἱ ἐπισημότεροι ἐξ αὐτῶν· Ζηνόδοτος (280 π. Χ.)· Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος (221-180)· Ἀρίσταρχος (περὶ 160)· Κράτης ὁ ἐκ Μάλλου ἀντίπαλος τῶν Ἀλεξανδρινῶν (περὶ 170)· Διονύσιος ὁ Θρᾲξ (60)· Δίδυμος ἐξ Ἀλεξανδρείας (30)· Ζωΐλος, Ἀσκληπιάδης· Τρύφων ἐξ Ἀλεξανδρείας (ἐπ' Αὐγούστου)· Αἴλιος Διονύσιος ἐξ Ἁλικαρνασσοῦ (ἀπὸ τοῦ 31 ἐν Ῥώμῃ)· Ἀπολλώνιος Δύσκολος ἐξ Ἀλεξανδρείας (ἐπὶ Ἀδριανοῦ καὶ Ἀντωνίνου)· ὁ υἱὸς αὐτοῦ Αἴλιος Ἡρωδιανός· Δράκων ἐκ Στρατονίκης· Ἡφαιστίων, διδάσκαλος τοῦ αὐτοκράτορος Οὐήρου· Διονύσιος Κάσσιος Λογγῖνος (περὶ 250 μ.Χ.)· Πρόκλος· Ἀρκάδιος· Δοσίθεος· Λεσβῶναξ· Γεώργιος Χοιροβοσκός.

Γρανικὸς, ποταμὸς τῆς Μυσίας, ἐκ τῆς Ἴδης πηγάζων καὶ εἰς τὴν Προποντίδα ἐκβάλλων, μεταξὺ Κυζίκου καὶ Πριάπου. Ἐπ' αὐτοῦ τὸ πρῶτον ἐνίκησε τοὺς Πέρσας ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ τὸν Μιθριδάτην ὁ Λούκουλλος (Στρβ. ΙΓ', 837.—Ἀρρ. Α, 13, 1.—Πλούτ. Ἀλέξ. ΙΣΤ. Λούκ. ΙΑ. — Διόδ. ΙΖ, 18).

Γραφή· οὕτω, καὶ δημοσία δίκη, ἐλέγετο ἐν Ἀθήναις πᾶσα δίκη ἐφαπτομένη δημοσίου συμφέροντος, διότι ἡ καταμήνυσις ἔπρεπεν ἐγγράφως νὰ γίνηται. Τὴν γραφὴν ἠδύνατο νὰ παρουσιάσῃ (γράφεσθαι) οὐ μόνον ὁ ἀδικηθείς, ἀλλ' ὁ βουλόμενος Ἀθηναίων, οἷς ἔξεστι (Πλδ. Η, 14. 40), πλὴν τῶν φονικῶν, ἃς ἐδικαιοῦντο νὰ εἰσάγωσι μόνοι οἱ συγγενεῖς τοῦ παθόντος. Εἴδη δὲ γραφῆς ἐλέγοντο καὶ ἡ ἀπαγωγὴ καὶ ἡ ἐφήγησις, ἤτοι τὸ διάδημα δι' οὗ ὁ ἐνάγων, ἐπὶ αὐτοφώρων ἐγκλημάτων, ἔφερε τὸν ἐγκληματίαν πρὸς τοὺς ἄρχοντας· (Δμσθ. πρ. πρ. 431. — Λυσ. ἡ Ἀγορ. 85 ἢ τούτους ἔνθα ἐτελεῖτο τὸ ἔγκλημα (Δμσθ. κ. Ἀνδρτ. 602. — Λυσ. π. Ἐλ. 22), καὶ τὸ ἔγγραφον δι' οὗ ἐστήριζε τὴν καταγγελίαν. Φάσις δ' ἐκαλεῖτο ἡ γραφή, ὅτε μέρος τῆς ἐπιβαλλομένης χρηματικῆς ποινῆς ἐδίδετο εἰς τὸν καταγγέλλοντα (τὸν φαίνοντα) πρὸς ἐμψύχωσιν ἵνα καταμηνύῃ τὰ συμφέροντα τῷ δήμῳ, ὡς καταχρήσεις δημοσίων χρημάτων, ἢ καὶ ὀρφανικῶν, πρὸς προστασίαν τῶν ὀρφανῶν (Πλδ. Η, 47). Ὁ Πολυδεύκης ἀπαριθμεῖ 24 εἴδη ἢ ἀντικείμενα γραφῆς, εἰς ἃ καὶ ἄλλα ἄλλοι προσθέτουσιν. Αἱ κυριώτεραι ἦσαν: ἡ Γραφὴ ἀγαμίου, ἀπὸ Σόλωνος, ἴσως κατὰ τῶν καταλαβόντων ὑπηρεσίαν ἀπαιτοῦσαν ἔγγαμον, ὡς τὴν τοῦ στρατηγοῦ, ἢ παραβάντα ἀστυνομικήν τινα διάταξιν περὶ γάμου. Ἦν δὲ τῆς δικαιοδοσίας τοῦ ἄρχοντος. Ἐν Σπάρτῃ ὑπῆρχον γραφαὶ ὀψιγαμίου καὶ κακογαμίου. — Ἀγραφίου, κατὰ τοῦ διαγραφέντος ἀπὸ τοῦ καταλόγου τῶν δημοσίων ὀφειλετῶν πρὶν ἢ ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος του· τῆς δικαιοδοσίας τῶν θεσμοθετῶν. — Ἀλογίου, κατὰ τῶν μὴ δόντων λόγον τῆς διαχειρίσεώς των. — Ἀναυμαχίου, κατὰ τοῦ ἐκπλεύσαντος μετὰ τοῦ πλοίου του, ἀλλ' ἀποσχόντος ναυμαχίας. Δικαιοδοσία τῶν στρατηγῶν. Ποινὴ ἀτιμία. — Λειποναυτίου.—Ἀστρατείας.— Λειποστρατίου.—Λειποταξίου· τοῦ ῥίψαι τὴν ἀσπίδα· ἀνάλογοι τῇ προρρηθείσῃ. — Ἀνδραποδισμοῦ, κατὰ πειρατῶν, ἀνδραποδιζόντων ἐλευθέρους, ἢ ξένους δούλους. Ποινὴ θάνατος. — Ἀποστασίου, ἴδ. Δοῦλοι. —Ἀπροστασίου, κατὰ μετοίκου, μὴ ἐκλέξαντος Ἀθηναῖον προστάτην, ὅστις νὰ τὸν ἀντιπροσωπεύῃ εἰς τὰ δικαστήρια. Δικαιοδοσία πολεμάρχου. — Ψευδεγγραφῆς ξένου εἰς πολίτας, ἴσως κατὰ τοῦ ἐγγράψαντος. — Ἀργίας, κατὰ τοῦ μὴ ἔχοντος ἐργασίαν τινὰ ἢ ἐπάγγελμα. Δικαιοδοσία Ἀρείου πάγου. Ποινὴ πρόστιμον, καὶ ἐν ὑποτροπῇ ἀτιμία.—Ἱεροσυλίας.—Ἀσεβείας, κατὰ τῶν μὴ σεβομένων τὸ ἐγχώριον θρήσκευμα καὶ τὰ ἔθιμα καὶ τὰς διατάξεις αὐτοῦ. Δικαιοδοσία τοῦ Ἀρείου πάγου ὡς καὶ τῶν Ἡλιαστῶν. Ὁ ἀγὼν ἦν τιμητός, ὡς ὁ κατὰ τοῦ Σωκράτους. — Παρανόμων, κατὰ τῶν προτεινάντων νόμους ἐπιβλαβεῖς ἢ ἀντιβαίνοντας εἰς προϋπάρχοντας ἄλλους· ἐγίνετο ὅπλον τῶν δημαγωγῶν ὀλέθριον, καὶ κατὰ τῶν ἀναγκαιοτάτων μεταρρυθμίσεων τῆς νομοθεσίας. Ὁ ἐγκαλῶν ὑπεβάλλετο εἰς ὑπωμοσίαν, ὅρκον ὅτι προσβάλλων τὸν προταθέντα ἢ κυρωθέντα νόμον, δέχεται, ἐν περιπτώσει ἥττης, νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὰς συνεπείας. Τοῦ προσβαλλομένου νόμου ἢ ψηφίσματος τότε ἔπαυεν ἡ συζήτησις, ἤ, ἂν εἶχε κυρωθῇ, ἀνεστέλλετο ἡ ἐνέργεια μέχρι περατώσεως τῆς δίκης. Ὁ δὲ τὸν νόμον προτείνας ἦν ἐπὶ ἓν ἔτος ὑπεύθυνος δι' αὐτόν, καὶ τῆς δίκης διεξαγομένης πρὸ τῶν 9 ἀρχόντων· ἐὰν δ' ἐνικᾶτο, κατεδικάζετο ὑπ' αὐτῶν εἰς οἵαν δήποτε ἐνέκρινον ποινήν, καὶ μέχρι θανάτου. Τοὐλάχιστον δ' ὁ τρὶς παρανόμων ἁλοὺς (καταδικασθείς), δὲν ἠδύνατο ποτὲ πλέον νὰ προτείνῃ νόμον ἢ ψήφισμα. Ἄλλαι γραφαὶ ἦσαν, πλὴν τῶν φονικῶν (φόνου καὶ τραύματος ἐκ προνοίας, φαρμάκων. πυρκαϊᾶς), προσέτι· Προδοσίας. — Ὕβρεως. — Μοιχείας. — Ἑταιρήσεως.—Δώριον, ἤτοι δωροδοκίας ἄρχοντος. — Δεκασμοῦ δικαστοῦ.—

Ψευδοκλητείας, ψευδοῦς ἐγγραφῆς κλητῆρος. — Ξενίας, δωροξενίας, κατὰ ξένου παρανόμως καὶ διὰ δώρων λαβόντος καὶ ἐξασκοῦντος πολιτικὰ δικαιώματα.— Παραπρεσβείας, κατὰ πρέσβεων μὴ ἐκτελεσάντων τὴν ἐντολὴν αὐτῶν, κατὰ τὸ καθῆκον. Πρὸς ἀνεύρεσιν δὲ τῶν περιστάσεων ἐγκλήματος, διωρίζοντο πολλάκις ἰδιαίτεροι ζητηταὶ (Ἀνδ. π. Μυστ. 14).

Γραφική. Ἡ τέχνη αὕτη τῆς διὰ γραμμῶν καὶ χρωμάτων μιμήσεως τῆς φύσεως ἠσκεῖτο ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων, καὶ ἐκορυφώθη ἔπειτα εἰς μεγάλην ἐντέλειαν. Ἐπὶ Ὁμήρου ἦν τῶν βαφῶν ἡ χρῆσις γνωστὴ (Ἰλ. Α, 141. Σ. 538). Ἦν δ' ἐπίσης καὶ ἡ τοῦ διαγράμματος, ὡς πολλὰ ὑπ' αὐτοῦ μνημονευόμενα κοσμήματα ἀποδεικνύουσι (Ἰλ. Γ, 26. Τ, 225). Κατὰ Πλίνιον (XXXV, 12, 43) ἡ θυγάτηρ τοῦ Σικυωνίου Διβουτάδου πρώτη ἐχάραξεν ἐπὶ τοῦ τοίχου τὴν σκιὰν τοῦ μνηστῆρός της, κατ' Ἀθηναγόραν δὲ (Προδ. ὑπ. Χρ. 59), πρῶτος διέγραψεν οὕτω τὸν ἵππον του ὁ Σάμιος Σαυρίας, καὶ πρῶτος ὁ Σικυώνιος Κράτων ἐπέχρισεν ἐπὶ λευκοῦ πίνακος διὰ χρώματος τὴν σκιὰν ἀνδρὸς καὶ γυναικός. Ὁ δὲ Κορίνθιος Ἔκφαντος πρῶτος ἔτριψε κέραμον πρὸς κατασκευὴν χρώματος. Εἰκόνα δ' ὑποτιθεμένην ἔργον τοῦ Δαιδάλου ἀναφέρει ὁ Σέρβιος (Ad Æn.) ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος τῷ ἐν Κύμῃ. Ὡς πρῶτον δὲ βῆμα προόδου τῆς τέχνης μνημονεύεται ἡ τῶν μονοχρωμάτων γραφή, οἵαν διετήρησεν ἡ κεραμευτικὴ (ἴδ.), καὶ ὁ Πλίνιος (XXXV, 34) ἀναφέρει τὸν Ἀθηναῖον Εὔμαρον (540 π. Χ.), ὡς αὐτὸν πρῶτον τρίψαντα κέραμον ἵνα κατασκευάσῃ χρῶμα, καὶ πρῶτον τῆς παραστάσεως διαφόρων σχημάτων ἀποπειραθέντα. Τὴν δίοψιν δ' ἢ καταγραφὴν πρῶτος εἰσαγαγὼν εἰς τὴν γραφικὴν, καὶ τὴν τέχνην ἐκ τῶν σπαργάνων αὐτῆς ἐξαγαγὼν, λέγεται Κίμων ὁ Κλεωναῖος, περὶ τὰ Μηδικὰ (490) (Αἰλ. Π. Ι. Η.— Pl. XXXV, 34). Ἀλλ' ἤδη ἐν Ὀλ. 60 (537 π. Χ.) οἱ Φωκαεῖς, ἐγκαταλιπόντες τὴν πόλιν των, ἀφῆκαν ἐν αὐτῇ πλὴν ἄλλων καὶ γραφὰς καθ' Ἡρόδοτον (Α, 164), καὶ ὁ Σάμιος Μανδροκλῆς, ὁ ἀρχιτέκτων τῆς ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου γεφύρας τοῦ Δαρείου, ἀνέθηκεν εἰς τὸ ἐν Σάμῳ Ἡραῖον πίνακα παριστῶντα τὴν δίοδον (Ἡρδ. Δ, 88). Μόνα δὲ σωζόμενα λείψανα τῆς τότε γραφικῆς εἰσὶ τὰ τῆς κεραμογραφίας (ἴδ.). Ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Περικλέους δ' ἤρχισε μάλιστα ἀνθοῦσα ἡ γραφική, καὶ κατὰ Πλίνιον (XXXV, 34) πρὸ τῆς 90ης Ὀλυμπιάδος (457 π. Χ.) οὐδεὶς ἀνεφάνη ἐν Ἑλλάδι ἐπίσημος ζωγράφος. Ἐν γένει δ' ὁ χαρακτὴρ αὐτῆς, μᾶλλον πλαστικὸς ὤν, ὀλίγον ἐπέδιδεν εἰς τὰς συντμήσεις, καὶ τὰ ζῴδια ἐφρόντιζον οἱ ζωγράφοι νὰ μακρύνωσιν ἀπ' ἀλλήλων, ἵνα μὴ συγχέωνται τὰ διαγράμματα καὶ βλάπτωνται ὑπὸ τῶν σκιῶν τῶν ἑτέρων (Quint. VIII, 5, 26). Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν ἀνεπτύχθη ἡ τέχνη ἐν Ἀθήναις, ἔνθα, πλὴν πολλῶν ἄλλων, διέλαμψαν ὁ πολυγραφώτατος καὶ μεγαλογράφος καὶ ὡς ἠθογράφος φημιζόμενος Πολύγνωτος, ἐπὶ Κίμωνος (470 π. Χ.)· οἱ σύγχρονοι αὐτοῦ Μίκων καὶ Ἀπολλόδωρος, ὁ εὑρὼν τὴν τῆς σκιᾶς φθορὰν καὶ ἀπόχρωσιν· ὁ τῆς σκηνογραφίας ἐπιμεληθεὶς Ἀγάθαρχος (455 π. Χ.)· ὁ Νικίας, ἤδη ἐπὶ Ἀλεξάνδρου.— Μετέβη δ' ἐξ Ἀθηνῶν καὶ εἰς Ἰωνίαν ἡ γραφική, χαρακτῆρα ἐκεῖ λαβοῦσα ἁβρότερον, καὶ σύγχρονος τοῦ Πολυγνώτου ἦν ὁ Κολοφώνιος Διονύσιος· ἐπὶ τῶν χρόνων δὲ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐπισημότατοι ζωγράφοι ἀνεδείχθησαν ὁ Ζεῦξις, ἐν Ἐφέσῳ ἐργαζόμενος, καὶ τὴν σκιαγραφίαν τελειοποιήσας, καὶ ὁ Ἐφέσιος Παρράσιος, τοῦ διαγράμματος καὶ τῆς προσωπογραφίας ἰδίως ἐπιμεληθείς· καὶ ἐπὶ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου ὁ διὰ τῆς μεγαλοφυίας καὶ τῆς ἐπιμελείας του πάντας ὑπερακοντίσας Ἀπελλῆς, ἐφ' οὗ ἡ γραφικὴ ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ὡς μέρος ἀναγκαῖον τῆς τῶν νέων

ἀγωγῆς (Πολιτ. Κ, 3).—Καὶ ἐν Πελοποννήσῳ δ᾽ ἐκαλλιεργεῖτο ἡ τέχνη μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον καὶ τὴν πτῶσιν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ὁ Ἴσθμιος Εὐφράνωρ ἐπαινεῖται δι᾽ ἣν ἔδωκεν ἔκφρασιν εἰς τοὺς ἥρωας, καὶ διὰ τὴν συμμετρίαν ἐν τοῖς ἔργοις του. Ἀλλὰ περὶ τὰς ἀναλογίας κυρίως ἐνέκυψεν ὁ Σικυώνιος Πάμφιλος, καὶ ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Παυσίας, ὁ πρῶτος τὴν ἐγκαυστικὴν εἰσαγαγών, καὶ ὁ τὴν θυσίαν τῆς Ἰφιγενείας ζωγραφήσας Τιμάνθης. — Καὶ εἰς τὰς Θήβας δέ, ἐπὶ τῆς ἀκμῆς αὐτῶν, ἐπὶ τοῦ Ἐπαμεινώνδου, ἀνεπτύχθη ζωγραφικὸν ἐργαστήριον, ἐν ᾧ ἐπαινοῦνται ὁ Νικόμαχος, διὰ τὴν ἐλαφρότητα καὶ εὐχέρειαν τῆς γραφίδος του· ὁ Ἀριστείδης, διακριθεὶς διὰ τοῦ ἤθους καὶ τῶν παθῶν τὴν παράστασιν.—Καὶ ἐπὶ τῶν διαδόχων δὲ δὲν ἔπαυσεν ἐπιμελῶς καὶ κατ᾽ ἀρχὰς ἐπιτυχῶς ἀσκουμένη ἡ τέχνη, ὡς ἐν Ῥόδῳ ὑπὸ τοῦ Πρωτογένους, ὃν ἐξετίμα καὶ ἐπροστάτευεν ὁ Ἀπελλῆς· προσέτι ὑπὸ τοῦ Βυζαντίου Ἀντιμάχου, οὗ μεγαλοφυὲς ἔργον ἦν ἐν ἄλλοις ἡ Μήδεια· ὑπὸ τοῦ Σικυωνίου Νεάλκους, ἐπαινουμένου ὡς ὀξύνοος καὶ ἐφευρετικοῦ. Ἀλλὰ βαθμηδὸν μετὰ τῶν ἠθῶν ἐξέπεσε καὶ ἡ τέχνη εἰς ἀκολάστους καὶ μικροῦ λόγου ἀξίας παραστάσεις καὶ εἰς ῥωπο-

Γελοιογρ. ζωγρ. ἐργοστασίου Πομπηΐας

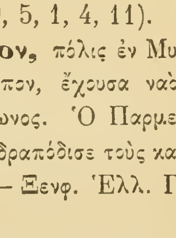
γραφίας, καὶ μετὰ τὴν ἠθικὴν ἐπῆλθε ταχέως καὶ ἡ ὑλικὴ παρακμή της.— Κατὰ τοὺς χρόνους δὲ τούτους ἤρξατο ἀναπτυσσομένη ἡ τέχνη τῶν ψηφοθετημάτων, ἥτις ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων ἐξηκολούθησεν ἀσκουμένη ἐν Ἰταλίᾳ, ὡς καὶ ἡ λοιπὴ παρακμάσασα ζωγραφική, ἰδίως ὑπὸ δούλων. Ἦν δὲ τὸ πρώτιστον θέμα αὐτῶν ἡ διακόσμησις τῶν πλουσίων μεγάρων τῶν κυρίων αὐτῶν, δι᾽ ἐντοιχίων γραφῶν, αἵτινες παρίστων πολλάκις τοπογραφίας καὶ ἄλλα ἀντίγραφα ἑλληνικῶν καλλιτεχνημάτων, καὶ εἰσίν, ὡς αἱ ἐν Πομπηΐᾳ εὑρεθεῖσαι εἰς μέγα πλῆθος, κατὰ τοῦτο πολύτιμοι, ὅτι διετήρησαν μέχρι τοῦδε καὶ γνωστὰ κατέστησαν πολλῶν ἀρχαίων ἀριστουργημάτων τοὐλάχιστον τὸ γενικὸν σχῆμα καὶ τὴν διάθεσιν. Τέλος δὲ καὶ ἐκεῖθεν ἡ γραφικὴ κατέπεσεν εἰς τὴν βυζαντινὴν ἁγιογραφικὴν χειρουργίαν μᾶλλον ἢ τέχνην· ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ σπέρματος ἐκείνου ἀνέκυψεν αὖθις ἡ νέα καλλιτεχνία.

Γρῖφος, κυρίως εἶδος δικτύου, ὅθεν μεταφορικῶς καὶ εἶδος αἰνιγμάτων καὶ λογοπαιγνίων ἰδίως ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ἀλεξανδρινοῖς, ὡς τὸ Ἕκτορα τὸν Πριάμου Διομήδης ἔκτανεν ἀνήρ, ἔνθα τὸ διομήδης ἦν δῆθεν ἐπίθετον, αἰνιττόμενον τὸν Ἀχιλλέα.

Γρύλλος, Ἀθηναῖος, 1) πατὴρ τοῦ ἱστορικοῦ Ξενοφῶντος. — 2) Υἱὸς τοῦ Ξενοφῶντος, ἀνδρείως ἐν Μαντινείᾳ πεσών. Κατὰ τοὺς Ἀθηναίους ἐπλήγωσε βαρέως τὸν Ἐπαμεινώνδαν (Παυσ. Η, 9, 5, 1, 4, 11).

Γρύνεια ἢ Γρύνειον, πόλις ἐν Μυσίᾳ εἰς τὸν Ἐλαΐτην κόλπον, ἔχουσα ναὸν καὶ χρησμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ὁ Παρμενίων κυριεύσας αὐτὴν ἐξηνδραπόδισε τοὺς κατοίκους (Ἡρδ. Α, 149. — Ξενφ. Ἑλλ. Γ, 1, 6. Διόδ. ΙΖ, 7).

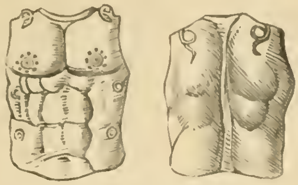
Γρὺψ (ὁ), τέρας μυθῶδες, ἔχον λέοντος σῶμα καὶ κεφαλὴν ἀετοῦ. Οἱ γρύπες ἐλέγοντο κατοικοῦντες εἰς τὰ Ῥιπαῖα ὄρη, παρὰ τοῖς Ὑπερβορείοις, ἢ παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς ἢ Αἰθίοψι, καὶ φρουροῦντες τὸν χρυσὸν αὐτῶν. Κατ᾽ αὐτῶν ἦλθον ἔφιπποι οἱ μονόφθαλμοι Ἀριμάσπαι ἵν᾽ ἁρπάσωσι τὸν χρυσόν, ὅθεν καὶ ἐν τῇ τέχνῃ πάντοτε ἀντιμάχονται γρύπες καὶ ἵπποι. Ὁ μῦθος ἦν ἀσιατικῆς καταγωγῆς.

Ἐξ. ἀρχ. ἀγγείου.

Γύαλον, τὸ ἡμιθωράκιον τῶν ὁμηρι-

κῶν χρόνων, ὅτε ὁ θώραξ συνέκειτο ἐκ δύο γυάλων, ἀκριβῶς ἐφαρμοζομένων εἰς τὸ σῶμα καὶ συνδεομένων διὰ πορπῶν. Ὅλος δ' ὠνομάζετο στάδιος Θώραξ, καὶ με-

ταγενεστέρως Γυαλοθώραξ (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 99. 489. Ν, 507. 587 κτλ). Ὁ Παυσανίας οὐδέποτε εἶδε τοιοῦτον (1, 26, 6). Ὁ ἐνταῦθα παριστάμενος ἐστὶν ὁ μόνος γνωστός, εὑρεθεὶς ἐν Ποσειδωνίᾳ τῆς Ἰταλίας.

Γύαρος, μικρὰ νῆσος, μία τῶν Κυκλάδων, μεταξὺ Τήνου καὶ Κέας. Ἐπὶ Ῥωμαίων ἦν τόπος ἐξορίας (Στρβ. 1, 485.—Tac. Ann. 111, 68. IV, 30).

Γιγαία λίμνη, 2 ὥρας ὑπὲρ τὰς Σάρδεις. Παρ' αὐτῇ ἦσαν οἱ τάφοι τῶν βασιλέων τῆς Λυδίας (Ἡρδ. Α, 93.—Στρβ. ΙΔ, 626).

Γύγης, Λυδός, ὅστις, κατὰ παραδόσεις, ἐπιτραπεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας Κανδαύλου νὰ ἴδῃ κρυφίως τὰ κάλλη τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ἐξηγέρθη ὑπ' αὐτῆς νὰ φονεύσῃ τὸν Κανδαύλην, καὶ λάβῃ τὸν θρόνον, οὕτως εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1221 π. Χ. ἄρχουσαν δυναστείαν τῶν Ἡρακλειδῶν ἀντικαταστήσας τῷ 716 π. Χ. τὴν τῶν ἐγχωρίων Μερμναδῶν. Ἐξέτεινε δὲ τὸ Λυδικὸν κράτος μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου, καὶ ἵνα ἑλκύσῃ τὴν φιλίαν τῶν Ἑλλήνων, ἔπεμψε πολύτιμα δῶρα εἰς Δελφούς· ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐπεχείρησε νὰ καθυποτάξῃ τὰς ἐν Ἀσίᾳ Ἑλληνικὰς ἀποικίας.

Γύη, ἴδ. Ἑκατόγχειρες. — Ἴδ. Ἄρο ον.

Γύθειον ἢ **Γύθιον,** παράλιος πόλις καὶ φρούριον τῆς Λακωνικῆς, θεωρουμένη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὡς ὁ λιμὴν τῆς Σπάρτης, ἔνθα ἐστάθμευον αἱ νῆες τῶν Λακεδαιμονίων ἀπὸ τῶν Μηδικῶν (Πλούτ. Θεμ. Κ. Ἀρστδ. Κ.—Πολβ. Ε, 19, 7). Τῷ 455 π. Χ. ὁ Ἀθηναῖος Τολμίδης κατέστρεψεν αὐτόθι τὸν Λακωνικὸν στόλον· μετὰ δὲ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην (371) ἐλεηλάτησεν ὁ Ἐπαμεινώνδας τὴν χώραν (Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ, 5, 24). Τῷ δὲ 195 ἐκυριεύθη ἡ πόλις ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων· εἶτα δὲ μετὰ τῶν Ἐλευθερολακώνων καταριθμουμένη, προσηρτήθη εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμόν. Ἀνοικοδομηθεῖσα ὑπ' Αὐγούστου, ἦν τὸ κυρίως ἐμπορεῖον τῆς Λακωνίας, καὶ ἐκ τῶν χρόνων ἐκείνων σώζονται καὶ ἱκανὰ ἐρείπια.

Γύλιππος, Σπαρτιάτης, υἱὸς τοῦ Κλεανδρίδου καὶ Εἱλώτιδος, ὅθεν Μόθων, ἤτοι μικτῆς καταγωγῆς. Στρατηγὸς αἱρεθείς, ἔφερε τῷ 414 π. Χ. Σπαρτιατικὸν στρατὸν οὐχὶ πολυάριθμον, εἰς Σικελίαν, πρὸς βοήθειαν τῶν Συρακουσίων κατὰ τῶν Ἀθηναίων. Εἰς Ἱμέραν δὲ καταπλεύσας, βοηθείᾳ καὶ τῶν ἐγχωρίων ἦλθεν εἰς Συρακούσας καὶ ἐκυρίευσε τὰς Ἐπιπολάς· καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἡττήθη ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους, ἀλλὰ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος κατετρόπωσε τοὺς Ἀθηναίους καὶ ᾐχμαλώτευσε τὸν Νικίαν καὶ τὸν Δημοσθένην, θανατωθέντας ὑπὸ τῶν Συρακουσίων παρὰ τὴν θέλησίν του (Θουκ. ΣΤ, 93, 104. Η, 13. —Πλούτ. Νικ. ΙΘ). Μετὰ δὲ τὴν ἅλωσιν τῶν Ἀθηνῶν, ἐντολὴν λαβὼν παρὰ τοῦ Λυσάνδρου (404 π. Χ.) νὰ φέρῃ εἰς Σπάρτην τὸν ἐκ λαφύρων θησαυρόν, κατησχύνθη φωραθεὶς ὅτι ὑπεξήρεσε μέρος αὐτοῦ, καὶ ἐξωρίσθη (Πλούτ. Λυσ. ΙΣΤ. Νικ. ΚΗ.—Διόδ. ΙΓ, 106).

Γυμνασιαρχία, ἴδ. Λειτουργία.

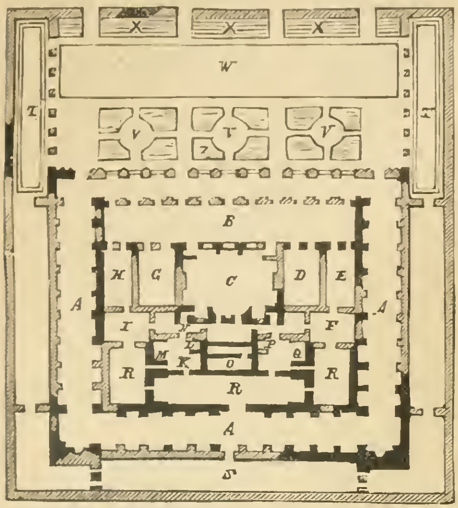
Γυμνάσιον. Ἡ γυμναστική, ὡς τελειοποιοῦσα καὶ κρατύνουσα τὸ σῶμα, οὗ ἡ ἀρτία ἀνάπτυξις συμβάλλεται καὶ εἰς τὴν τοῦ νοός, ἐτύγχανε γενικῆς καὶ διαρκοῦς ἐπιμελείας παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, καὶ ἤδη ἠσκεῖτο ἐπὶ Ὁμήρου, καὶ εἰς τοὺς ἥρωας ἀπεδίδετο ἐμπειρία περὶ τὴν πάλην, ἧς διδασκαλεῖα ἐλέγοντο εἰσαχθέντα εἰς Ἀθήνας ἀπὸ Θη-

σέως (Παυσ. Α, 39, 3). Ἐν δὲ τοῖς χρόνοις τῆς ἀκμῆς, ἡ γυμναστική, καὶ διὰ τοὺς δημοσίους ἀγῶνας ἀπαραίτητος, ἠσκεῖτο ἐπιμελέστατα καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα, ἔνθα δὲν ὑπῆρχε πόλις μὴ ἔχουσα τὸ γυμνάσιον αὐτῆς, τινὲς δε καὶ πλείονα τοῦ ἑνός, ὡς ἐν Ἀθήναις ἦσαν τὸ Λύκειον, ἡ Ἀκαδημία, τὸ Κυνόσαργες διὰ τοὺς νόθους, ἤτοι μὴ ἀρτίους πολίτας. — Τὰ ἐν τοῖς γυμνασίοις διδασκόμενα καὶ ἀσκούμενα ἀγωνίσματα ἦσαν· α') ὁ δρόμος (ἢ στάδιον, σταδιοδρομία), ὅστις ἐλέγετο δίαυλος ὅτε ἦν διπλοῦς, καὶ ὁπλιτῶν ἢ ὁπλίτης δρόμος, ὅτε ἔτρεχον ἔνοπλοι· δόλιχος δὲ (ἴδ.) ἡ μακροτέρα σταδιοδρομία. Ἰδίως ὤφειλον οἱ παῖδες ν' ἀσκῶνται εἰς τὸ στάδιον· β') Τὸ ἅλμα· γ') ἡ πάλη (παλαισμοσύνη, καταβλητική), ἥτις ἦν ἡ κυρίως γυμναστική· δ') ὁ δίσκος ἢ δισκοβολία, τὸ μακρὰν ῥίπτειν μετάλλινον δίσκον· ε') ὁ ἀκοντισμός. Οἱ πέντε δὲ οὗτοι ἀγῶνες ὁμοῦ ἀπετέλουν τὸ πένταθλον, ὃ ὁ Σιμωνίδης ἐν ἑνὶ πενταμέτρῳ οὕτω περιλαμβάνει· ἅλμα, ποδωκείην, δίσκον, ἄκοντα, πάλην. Ὁ νικητὴς δ' εἰς ἕκαστον μετεῖχε καὶ τοῦ ἑπομένου, καὶ ἂν ἐνίκα καὶ εἰς τὸ τελευταῖον ἀγώνισμα, τὸ τῆς πάλης, ἀνεκηρύττετο νικητὴς τοῦ πεντάθλου. ϛ') Ἡ πυγμή. Οἱ πύκται ἢ πυγμάχοι ἐκτυπῶντο καὶ ἠμύνοντο ἀμοιβαίως πὺξ, διὰ τῆς πυγμῆς, περὶ ἣν εἶχον προσδεδεμένους ἱμάντας, εἰς οὓς ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις προσέθετον καὶ ὀξεῖς ἥλους. ζ') Παγκράτιον, ἕνωσις τῆς πάλης καὶ τῆς πυγμῆς, εἰς ἣν ἀπεκλείοντο οἱ ἱμάντες. Τοῦτο καὶ τὴν πυγμὴν δὲν εἶχον οἱ Σπαρτιᾶται. Ἀλλ' ἡ τελειοποίησις εἰς ταῦτα τὰ εἴδη ἦν ἔργον πολὺ μᾶλλον τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἀθλητῶν ἢ τῶν ἐν τοῖς γυμνασίοις παιδοτριβῶν καὶ γυμναστῶν τῆς νεολαίας. Εἰς τὰ γυμνάσια οἱ ἀγωνιζόμενοι ἦσαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον γυμνοί· διὰ τοῦτο ἐν Ἀθήναις ἡ εἰς αὐτὰ πρόσοδος ἀπηγορεύετο εἰς τὰς γυναῖκας, ἐν Σπάρτῃ δ' ἐπετρέπετο εἰς μόνας τὰς παρθένους. Διάφορα μέρη Γυμνασίων μνημονεύονται παρ' ἀρχαίοις Ἕλλησι συγγραφεῦσιν, ὡς παρὰ Πλάτωνι τὸ ἐφηβεῖον ἡ ἰδίως διὰ τοὺς ἐφήβους ὡρισμένη αἴθουσα, τὸ βαλανεῖον μετὰ τοῦ πυριατηρίου, δηλαδὴ τοῦ ἱδρωτηρίου, τὸ

ἀποδυτήριον, ἔνθα οἱ ἀγωνιζόμενοι κατέθετον τὰ ἐνδύματά των, τὸ ἐλαιοθέσιον ἔνθα ὁ ἀλείπτης ἔχριε τὸ σῶμα τοῦ παλαιστοῦ, τὸ κονιστήριον, ἔνθα κόνις ἐπερρίπτετο εἰς τ' ἀλειφθέντα σώματα, τὸ σφαιριστήριον διὰ γύμνασιν εἰς τὴν σφαῖραν, ὁ δρόμος διὰ περιπάτους. Οἱ δὲ ξυστοὶ ἦσαν εἴδη σταδίων ἔχοντα ὑψώματα ἑκατέρωθεν διὰ τοὺς θεατάς, κοῖλα δ' ὄντα κατὰ τὸ μέσον διὰ τοὺς παλαιστάς. Ἐρείπια ἀρχαίων γυμνασίων εὑρέθησαν καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἰταλίας, ἅτινα, συνδυαζόμενα μεθ' ὅσων μανθάνομεν παρὰ Βιτρουβίου (V, 11), ἀποδεικνύουσιν ὅτι οὐχὶ μὲν ἐν πᾶσιν, ἀλλ' ἐν τοῖς πλείστοις ᾠκοδομοῦντο πάντα ἐπὶ ὁμοίου σχεδίου, εἴτε ἐπιμήκους, εἴτε τετραγώνου, ὡς τὸ ἐπισυναπτόμενον, περίβολον ἔχον δύο σταδίων (1200 ποδῶν), περίστυλον κατὰ τὰς τρεῖς πλευρὰς

(Α), κατὰ δὲ τὴν νοτίαν μετὰ διπλοῦ περιστυλίου (Β), φέρον εἰς τὸ ἐφηβεῖον (C) περὶ ὃ οἱ λουτρῶνες μετὰ τοῦ ἀποδυτηρίου, κονιστηρίου, ἐλαιοθεσίου κτλ.

καὶ προσέτι δωμάτια διὰ τὰς συνεντεύξεις τῶν σπουδαίων (Δ, Ε, F, Θ, Η, Ι, Κ, L, Μ)· εἶτα τὸ σφαιριστήριον (Π), καὶ περὶ τὸ γυμνάσιον ἢ παρ' αὐτῷ οἱ ξυστοὶ (Τ) διὰ τοὺς παλαιστάς, οἱ δρόμοι καὶ παραδρομίδες μετὰ φυτειῶν (Λ), καὶ τὸ στάδιον (Ω) μετὰ ἑδρῶν διὰ τοὺς θεατὰς (Χ). Κατεκοσμοῦντο δὲ συνήθως τὰ Γυμνάσια διὰ πολυτίμων ἔργων τῆς πλαστικῆς.

Γυμνῆτες ἢ **Γυμνήσιοι,** δοῦλοι ἐν Ἄργει, ἀνάλογοι πρὸς τοὺς ἐν Σπάρτῃ Εἵλωτας. Ἴσως καὶ ὡς ψιλοὶ στρατιῶται ἐν ταῖς μάχαις ταττόμενοι.

Γυμνοπαιδίαι, ἐπισημοτάτη ἑορτὴ ἐν Σπάρτῃ, ἐν μέσῳ τῷ θέρει, ἐπὶ 6 ἡμέρας ὑπὸ τῶν παίδων κυρίως διὰ μουσικῶν, ὀρχηστικῶν καὶ γυμναστικῶν ὀρχήσεων τελουμένη, καθ' ἣν πᾶσα ἡ πόλις ἦν ἐν εὐθυμίᾳ, καὶ ξένοι ἐπεδήμουν. Λέγεται δὲ τὴν ἀρχὴν λαβοῦσα τῇ Ὀλ. 27 γ' (670 π. Χ.)· ἀλλὰ μετ' αὐτῆς συνεδέθη στενῶς ἡ μνήμη τῶν ἐν Θυρέᾳ τῆς Ἀργολίδος τῷ 541 π. Χ. πεσόντων 300 Σπαρτιατῶν (Ἡρδ. Α, 82. — Θουκ. Ε, 82.—Ξενφ. Ἑλλ. ΣΤ, 4, 16.—Πλούτ. Ἆγις, Β, 28, 29.— Πλάτ. Νομ. Α, 633.—Ἀθήν. ΙΔ, 30. ΙΕ, 22).

Γυμνοσοφισταί, τάξις Ἰνδῶν σοφῶν, γυμνῶν ζώντων εἰς τὰ δάση, διαιρουμένων δὲ εἰς δύο αἱρέσεις, τὴν τῶν Βραχμάνων καὶ τὴν τῶν Σαμαναίων.

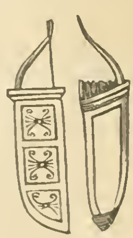
Γυναικονόμοι ἢ **Γυναικοκόσμοι,** ἀρχὴ ἐν Ἀθήναις, ἴσως ἀπὸ Σόλωνος νενομοθετημένη, ἀλλ' ἀπὸ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ἰδίως ἐπέκτασιν δικαιοδοσίας λαβοῦσα, καὶ ἀστυνομικῶς ἐπιτηροῦσα οὐ μόνον τὴν κοσμιότητα τῆς συμπεριφορᾶς τῶν γυναικῶν εἰς ὁδοὺς καὶ δημόσια μέρη, ἀλλὰ καὶ ἐν γένει τὴν πολυτέλειαν. Εἰς συμπόσια καὶ γάμους ὤφειλον νὰ ἐπιβλέπωσι μὴ ὁ ἀριθμὸς τῶν συγκεκλημένων ὑπερβαίνῃ τοὺς 30, καὶ πρὸς τοῦτο ὤφειλον αὐτοῖς λόγον οἱ μάγειροι. Του αὐτοῦ ὀνόματος ἀρχαὶ ἀπαντῶνται καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ ἐν Συρακούσαις (Πλούτ. Σόλ. ΚΑ. — Ἀρισττ. Πολ. Δ, 12. ΣΤ, 5. — Ἀθήν. ΣΤ, 245.—Πολδ. Η, 112).

Γυναικωνῖτες, ἴδ. Οἶκος.

Γύνδης, ὁμόρρους τοῦ Τίγριδος, ἐν τῇ Ἀτροπατηνῇ. Ὁ Κῦρος τὸν κατέτεμεν εἰς 360 κλάδους, ὧν οὐδὲν ἴχνος σώζεται (Ἡρδ. Α, 189, 202. Ε, 52).

Γυρτώνη, εἶτα **Γυρτὼν,** πόλις ἐν Θεσσαλίᾳ ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ (Ἰλ. Β, 738.—Θουκ. Β, 22. —Πολδ. ΙΔ, 5. — Στρβ. Ζ, 329. Θ, 443). Κατῳκεῖτο ὑπὸ Φλεγύων.

Γύψος, ἐν Συρίᾳ καὶ Φοινίκῃ ἐκ κεκαυμένων ἀσβεστολίθων, ἀλλ' ἐν Κύπρῳ ἐξ ἀνασκαφῶν. Ἐχρησίμευεν εἰς ἀρχιτεκτονικὰ κοσμήματα, εἶτα δὲ καὶ εἰς ἐπίχρισιν τῶν καρπῶν πρὸς διατήρησιν, καὶ εἰς προσθήκην εἰς τὸν οἶνον.

Ἐξ ἀγγείου.

Γωρυτὸς, (ὁ), ἡ τοξοθήκη (Ὁμ. Ἰλ. Φ, 54). Ἐνίοτε ἦν συγχρόνως καὶ φαρέτρα.

Δ

Δάαι, πολυάριθμος Σκυθικὸς λαὸς, ἀνατολικῶς τῆς Κασπίας (ν. Δαϊστάν). Ἐξ αὐτῶν ἱππεῖς ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Δαρείου καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Ἀντιόχου (Ἀρρ. Γ, 11, 3. ΚΗ, 9. Ε, 12, 2.—Curt.—Liv.—Tac.).

Δᾷδες, ἦσαν ξύλα ῥητινώδη, ἢ κατεσκευάζοντο ἐκ ξύλου πεύκης, φρυγάνων, στυπείου καὶ καννάβεως, ἐμβεβαμμένων εἰς κηρὸν ἢ πίσσαν, καὶ ἐχρησίμευον ἀρχαιότατα ἀντὶ λύχνων, καὶ ἐνίοτε εἰς ἐπισήμους περιστάσεις πρὸς φωτοχυσίαν τῶν ὁδῶν. Ἐν Ῥώμῃ ἔφερον αὐτὰς δοῦλοι πρὸ τῶν κυρίων των. Αἱ δὲ νυμφικαὶ ἀνήπτοντο ὑπὸ τῆς μητρὸς τῆς νύμφης, καὶ ἐδίδοντο νὰ παρακολουθῶσι τὴν νυμφικὴν

ἅμαξαν. Καὶ οἱ λοιποὶ δὲ τῆς πομπῆς ἔφερον δᾷδας, καὶ μετὰ λαμπάδων ἐδέχετο τὴν πομπὴν εἰς τὴν θύραν της αὐτοὶ καὶ τοῦ νυμφίου ἡ μήτηρ.

Δᾳδοῦχοι, ἴδ. Ἐλευσίνια.

Δαίδαλα, (τὰ), 1) Ὄρη μεταξὺ Καρίας καὶ Λυδίας, ἐν τῇ ὑπὸ τῶν Ῥοδίων κατεχομένῃ χώρᾳ Περαίᾳ, καὶ αὐτόθι πόλις Δαίδαλα ἐν τῷ Γλαυκίῳ κόλπῳ (Liv. XXXVII, 22). — 2) Πόλις Ἰνδικὴ ἀγνώστου θέσεως (Curt. VIII, 10.—Just. XII, 7). —3) Ἑορτὴ ἐν Βοιωτίᾳ τῶν γάμων τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας. Ἡ εἰκὼν τῆς θεᾶς συνωδεύετο ὑπὸ παρανύμφου εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Κιθαιρῶνος, ἔνθα ἐθύετο αὐτῇ μὲν δάμαλις, τῷ δὲ Διῒ ταῦρος. Ἐπανηγυρίζοντο δὲ τὰ μικρὰ λεγόμενα Δαίδαλα ὑπὸ τῶν Πλαταιέων κατὰ ἑπταετίαν ἐν ἄλσει τῶν Ἀλαλκομενῶν, ἔνθα κατετέμνετο δρῦς, ἣν ὄρνις ὑπεδείκνυε, καὶ ἐξ αὐτῆς κατεσκευάζοντο δαίδαλα, ἤτοι ξύλινα ἀγαλμάτια τῆς Ἥρας. Τὰ δὲ Μεγάλα ἑωρτάζοντο ἀνὰ 6 ἔτη ὑπὸ πάντων τῶν Βοιωτῶν, καὶ 14 δαίδαλα διενέμοντο εἰς τὰς 14 πόλεις τοῦ Βοιωτικοῦ δεσμοῦ· κομιζόμενα δ' εἰς τὸν Κιθαιρῶνα, ἐκαίοντο ἐπὶ τοῦ βωμοῦ (Παυσ. Θ, 3).

Δαιδάλιον, ἴδ. Κάϋξ.

Δαίδαλος, Ἀθηναῖος, Ἐρεχθείδης, υἱὸς Μητίωνος ἢ Πολεμάωνος, ἤ, κατ' ἄλλους Εὐφήμου καὶ Φρασιμήδης ἢ Εὐπολέμου, πάντων συμβολικῶν ὀνομάτων, ὡς καὶ τὸ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ἐκ τοῦ δαιδάλειν (γλύφειν καὶ διαποικίλλειν), ἐλέγετο σύγχρονος τοῦ Θησέως καὶ Μίνωος, καὶ ἦν ὁ ἀρχαιότατος ἀντιπρόσωπος τῆς ἀναπτύξεως τῆς γλυπτικῆς ἐν Ἑλλάδι. Εἰς αὐτὸν ἀπεδίδετο ἡ ἐφεύρεσις διαφόρων ἐργαλείων, ὡς τοῦ πρίονος, τοῦ πελέκεως, τοῦ τρυπάνου, τῆς κόλλης τῶν ξυλουργῶν, τῶν ἱστῶν καὶ κεραιῶν τῶν πλοίων· καὶ οἱ ὀκλαδίαι δίφροι ὑπ' αὐτοῦ λέγονται κατασκευασθέντες. Κατὰ δὲ τοὺς μύθους, γαμβρὸν ἔχων καὶ μαθητὴν τὸν Τάλων, ἐφθόνησεν αὐτὸν ὡς ἐπίσης ἐφευρέτην ἐργαλείων καὶ ἰδίως τῶν κεραμευτικῶν, καὶ τὸν ἐφόνευσε, δι' ὃ φυγὼν, ἀπῆλθεν εἰς Κρήτην. Ὢν δὲ καὶ ἀρχιτέκτων, ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ, κατὰ παραγγελίαν τοῦ Μίνωος, τὸν ναὸν τῆς Βριτομάρτιδος ἢ Δικτύννης, καὶ τὸν ὑπόγαιον, ἐκ περιπεπλεγμένων διόδων συγκείμενον Λαβύρινθον διὰ τὸν Μινώταυρον, καὶ προσέτι, κατὰ χωρίον τοῦ Ὁμήρου, χορὸν διὰ τὴν Ἀριάδνην, κόρην τοῦ Μίνωος, ὃν ἐπιστεύθη ὅτι ὁ Ἥφαιστος ἀναπαρέστησεν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 520.—Ἀλλ' ἴδ. Ῥαγκ. Ἱστ. ἀρχ. Καλλιτ. Α, σ. 9). Ἐπειδὴ δ' ἐβοήθησε τὸν Θησέα, δοὺς τῇ Ἀριάδνῃ τὸν μῖτον ὅστις ἐξήγαγεν αὐτὸν τοῦ Λαβυρίνθου, ὁ Μίνως τὸν ἐνέκλεισε πρὸς τιμωρίαν ἐκεῖ μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ἰκάρου. Ἀλλ' ὁ Δαίδαλος, πτερὰ κατασκευάσας καὶ διὰ κηροῦ προσκολλήσας αὐτὰ εἰς τὸ σῶμά του καὶ εἰς τὸ τοῦ υἱοῦ του, ἀπέπτη μετ' αὐτοῦ ἐκ τῆς φυλακῆς. Ὁ Ἴκαρος ὁ-

μως, παρὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ πατρός του πετάξας πολὺ ὑψηλά, ἔφθασε πλησίον τοῦ ἡλίου, καὶ τοῦ κηροῦ ἀναλυθέντος ὑπὸ τῆς θερμότητος, ἔπεσε καὶ ἐπνίγη εἰς τὸ πέλαγος τὸ παρὰ τὴν Σάμον, ὀνομασθὲν ὑπ' αὐτοῦ Ἰκάριον. Καὶ ἐν Σικελίᾳ δ' ἐλέγετο σκάψας τὴν Κολυμβήθραν, καταβόθραν δι' ἧς ἐξεχεῖτο ὁ ποταμὸς Ἀλαβὼν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ πόλεις ἔκτισεν ἐπὶ κρημνῶν, καὶ ἐν Σαρδοῖ καὶ Ἰταλίᾳ μεγάλα οἰκοδομήματα καὶ ναούς, καὶ πρόπυλον τοῦ Ἡφαιστείου ἐν Σάμῳ. Ὡς ἀντιπρόσωπος δὲ τῆς πρώτης ἀναπτύξεως τοῦ γλυπτικοῦ ἐργαστηρίου ἐν Ἀθήναις, λέγεται πρῶτος διαστείλας τῶν ἀγαλμάτων τοὺς πόδας καὶ ἀνοίξας τὰ βλέφαρα, καὶ ὅτι ὁ ῥυθμὸς αὐτοῦ, τραχὺς μὲν ἔτι, εἶχεν ὅμως τι τὸ ἔννουν καὶ ἔνθεον. Ἀποδίδονται δὲ πολλὰ τῶν ἀρχαιοτάτων ἀγαλμάτων εἰς αὐτόν. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐν Σικελίᾳ τὸν λέγουσιν ἀποθανόντα, ἐν ᾧ κατ' ἄλλους ἐκ Κρήτης συνώδευσε τὸν Θησέα εἰς Ἀθήνας.

Ἀνάγλ. ἐν Ῥώμῃ.

Δαίμων, παρ' Ὁμήρῳ ταὐτόσημον τῷ θεός, ὅταν ἐξασκῇ ἀγαθὴν ἢ ἐπιβλαβῆ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλὰ μεταγενεστέρως ἡ λέξις ἐνέφαινεν ὄντα τὴν μέσην ἐπέχοντα θέσιν μεταξὺ θεῶν καὶ ἀνθρώπων. Οὕτω, καθ' Ἡσίοδον (Ἔργ. κ. Ἡμ. 122), οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος μετὰ θάνατον ἐγίνοντο δαίμονες, ἀνώτερά τινα ὄντα ὑπὲρ τὴν γῆν φερόμενα, τοὺς ἀνθρώπους ἐφορῶντα, τὸ δίκαιον καὶ ἄδικον ῥυθμίζοντα καὶ τὸν πλοῦτον παρέχοντα· ἀλλά τινες, φρονοῦντες ὅτι ἡ περὶ δαιμόνων δόξα ἦν νεωτέρα, ἐκλαμβάνουσι τὸ χωρίον ἐκεῖνο ὡς μετὰ ταῦτα παρεμβληθέν. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ ἥρωες ἤρχισαν νὰ θεωρῶνται ὡς ἀνώτερα ὄντα καὶ αὐτοί, παρενεβλήθησαν οἱ δαίμονες μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν θεῶν, οἵτινες ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὑψοῦντο καὶ ἐμακρύνοντο τῆς μετὰ τῶν ἀνθρώπων κοινωνίας κατὰ Πλάτωνα (Συμπ. 202 Ε), καὶ ἔφερον τοῖς θεοῖς τὰς εὐχὰς τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὰς διαταγὰς τῶν θεῶν. Ἰδίως δ' ἀνέπτυξαν τὴν περὶ τῶν δαιμόνων θεωρίαν οἱ Νεοπλατωνικοὶ τῆς πρώτης χριστιανικῆς ἑκατονταετηρίδος, καὶ ἡ εἰς αὐτοὺς πίστις διεδόθη βαθμηδὸν καὶ εἰς τὸν λαόν, ὅστις διέκρινεν αὐτοὺς εἰς ἀγαθούς, ἀγαθοδαίμονας, καὶ εἰς κακοποιούς, ἀλάστορας, ἐπιρροὴν ἐξασκοῦντας ἐπὶ ἀτόμων, ἐπὶ γενῶν ἢ καὶ ἐπὶ πόλεων. Ἀπὸ τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Πλάτωνος προέκυψεν ἡ δόξα ὅτι εἰς ἕκαστον ἄνθρωπον ἀπὸ τῆς γενετῆς του προστίθεται εἷς δαίμων (τὸ δαιμόνιον τοῦ Σωκράτους) ἠθικῶς αὐτὸν ὁδηγῶν, καὶ μεταγενεστέρως προσήρτησαν εἰς ἕκαστον ἄνθρωπον δύο δαίμονας, ἕνα ἀγαθὸν καὶ ἕνα κακόν. Οἱ δ' Ἰουδαῖοι καὶ Χριστιανοὶ εἰς τὴν λέξιν ἔδοσαν τὴν σημασίαν τοῦ κακοῦ δαίμονος, τοῦ διαβόλου.

Δακία, ἡ σήμερον Ῥουμανία μετὰ τῆς

Βουκοβίνης καὶ Ἑπταπόλεως, ἐγκλείουσα τὸ Δέλτα τοῦ Δουνάβεως, καὶ ἔχουσα πλὴν τούτου ἄλλους μεγάλους ποταμοὺς τὸν Ἱερασὸν (Προῦτον), τὸν Ἀλούτρην (Ὄλτον), καὶ Μαρπίαν (Μαρίτσαν). Οἱ Δάκες, λαὸς Θρᾳκικὸς, ἦσαν φιλοπόλεμοι. Τοὺς τὰ νοτιώτερα οἰκοῦντας Μοισοὺς (Μουζίκους) ὑπέταξεν ὁ Αὔγουστος. Ὁ δὲ Τραϊανὸς, μετὰ πεισματώδη πόλεμον (101—109 π. Χ.), κατετρόπωσε τὸν βασιλέα των Δεκέβαλον, καὶ ἔπεμψεν εἰς τὴν χώραν στρατιωτικὰς ἀποικίας, αἵτινες μετέβαλον καὶ τὴν γλῶσσαν αὐτῶν. Ὁ Ἀδριανὸς διήρεσε τὴν Δακίαν εἰς ἀνωτέραν καὶ κατωτέραν. Ἀπὸ Γαλιηνοῦ δὲ (257), τῶν Ῥωμαίων ἀποχωρησάντων, εἰσέβαλον οἱ Γότθοι. Καθέδρα δὲ βασιλικὴ ἦν ἐπὶ Δεκεβάλου ἡ Σαρμισηγέτουσα, ἡ δὲ πολεμικὴ τῶν Ῥωμαίων τὸ Ἄπουλον (ν. Καρλεσβούργ) (Δ. Κάσσ. ΝΑ, 22. — Εὐτρ. Η, 6. - Tac. 79. — Or. Od. III, 6 13. Pl. IV, 12).

Δακτυλιοθήκη, πολυτελὴς θήκη ἐν ᾗ ἐφυλάττοντο οἱ πολυτιμότεροι τῶν δακτυλίων.

Δακτύλιος, ἴδ. σφραγίς.

Δάκτυλοι (ἰδαῖοι), ἀρχαιότατοι Φρυγικοὶ δαίμονες ἐπὶ τῆς Ἴδης, οἷς ἀποδίδεται ἡ εὕρεσις καὶ πρώτη ἐξεργασία τοῦ σιδήρου. Μετὰ ταῦτα δ' ἐθεωροῦντο ὡς καλλιτέχναι ἐν γένει καὶ ὡς μάγοι προσέτι. Συνεδέοντο δὲ μετὰ τῆς Φρυγίας Ῥέας Κυβέλης, καὶ ἑπομένως μετὰ τῶν ὀπαδῶν αὐτῆς Κουρητῶν (Παυσ. Ε, 7) καὶ Κορυβάντων, καὶ ἐνίοτε ἐξελαμβάνοντο ἀντὶ τῶν Καβείρων τῆς Σαμοθρᾴκης καὶ τῶν Τελχίνων. Δάκτυλοι ἐλέγοντο διὰ τὴν τῶν δακτύλων των ἐπιδεξιότητα, ἢ διότι κατῴκουν εἰς τοὺς δακτύλους, τὰς ὑψηλοτέρας κορυφὰς τοῦ ὄρους· καὶ τρία εἰσὶν αὐτῶν γνωστὰ ὀνόματα, Κέλμις, Δαμναμενεὺς καὶ Ἄκμων. Κατὰ δὲ Ἀπολλώνιον τὸν Ῥόδιον (Α, 1129) ἦσαν παῖδες τῆς νύμφης Ἀγχιάλης, καὶ συνώδευσαν τὴν Κυβέλην εἰς τὴν Ἴδην τῆς Κρήτης, ἔνθα πρῶτοι καὶ τὴν χρῆσιν εὗρον τοῦ πυρὸς, καὶ ἐλέγοντο ὄντες πέντε, ἰσάριθμοι τοῖς δακτύλοις, κατ' ἄλλους δέκα (5 ἄρρενες καὶ 5 θήλειαι), καὶ ἔτι κατ' ἄλλους (Φερεκ.) 52, ἢ καὶ 100.

Δαλματία, χώρα κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, ἀπὸ τῆς ΒΑ γωνίας αὐτῆς μέχρι τῆς Ἠπείρου. Πρωτεύουσα αὐτῆς ἦν τὸ Δελμίνιον ἢ Δάλμιον, καὶ ἐπίσημοι, μεταξὺ ἄλλων πόλεων, ἦσαν ἡ Σκόδρα καὶ τὰ Σάλωνα (ν. Σπαλάτρον). Τὴν χώραν διασχίζουσι κατὰ μῆκος τὰ Βέβια ὄρη καὶ παρατείνουσι πολλαὶ νῆσοι. Οἱ Δαλματοὶ ἦσαν γνωστοὶ ἐπὶ πειρατείᾳ. Τῷ 156 κατὰ πρῶτον κατεπολεμήθησαν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων· εἰς τὸν Καίσαρα δ' ὑπετάγησαν ἀφ' οὗ ἐπὶ μακρὸν ἀντέστησαν ἐπὶ τῶν ὀρέων αὐτῶν. Ἀπὸ τῶν πρώτων δ' ἐτῶν μ. Χ. ἀπετέλεσαν μέρος τοῦ Ἰλλυρικοῦ (Στρβ. Ζ, 315).

Δαλμάτιος, 1) ἑτερομήτριος ἀδελφὸς Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, ἀπέθανε πρὸ αὐτοῦ, εἰς βαθμὸν τιμητοῦ προχειρισθείς. —2) Ὁ υἱὸς αὐτοῦ, εὐφυὴς καὶ πεπαιδευμένος, ὑπὸ τοῦ θείου του, ὅστις τὸν ἐξετίμα, βαθμὸν λαβὼν Καίσαρος, ὑπέταξε τὴν ἐπαναστᾶσαν Κύπρον, ἔλαβε παρὰ τοῦ Κωνσταντίνου τὰς Θρᾳκικὰς ἐπαρχίας, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν ἐπαναστάντων (Εὐτρ. Ι, 9).

Δάμαλις ἢ Βοῦς, ἀκρωτήριον καὶ χωρίον τοῦ Βοσπόρου, ἀπέναντι τοῦ Βυζαντίου. Ἐντεῦθεν ἐλέγετο διαπλεύσασα τὸν Βόσπορον ἡ Ἰώ, δι' ὃ καὶ οἱ Καλχηδόνιοι τῇ ἔστησαν ἐνταῦθα χαλκῆν δάμαλιν, καὶ ἐνταῦθα ὁμοίως ἐπιστεύετο ταφεῖσα ἡ Δάμαλις, γυνὴ τοῦ Ἀθηναίου στρατηγοῦ Χάρητος (Πολύβ. Ε, 53).

Δαμαρέτη, γυνὴ τοῦ τυράννου Γέλωνος, καθ' ἣν Δαμαρέτειον ἐκλήθη καὶ τὸ Σικελικὸν τετράδραχμον, ὃ ἔκοψεν αὐτὸς τῷ 480 π. Χ. (Διόδ. ΙΑ, 26).

Δαμασίθυμος, υἱὸς Κανδαύλου, τοῦ

ἡγεμόνος τῆς Καρίας, παρακολουθήσας τὸν Ξέρξην, ἔπεσεν εἰς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν.

Δαμασκὸς, ἀρχαιοτάτη πρωτεύουσα τῆς Κοίλης Συρίας, παρὰ τὸν Χρυσορρόαν ποταμὸν, οὐ μακρὰν τῶν ὀρέων τῆς Παλαιστίνης. Κατ' ἀρχὰς ὑπέταξεν αὐτὴν ὁ Δαυΐδ,

εἶτα δ' ἀλληλοδιαδόχως οἱ Ἀσσύριοι, οἱ Πέρσαι καὶ ὁ Ἀλέξανδρος (Ἀρρ. Ε, 11, 9. 15, 1.—Στρβ. ΙΣΤ, 755). Ὁ Διοκλητιανὸς ἵδρυσεν ἐν αὐτῇ ὁπλοποιεῖα, φημισθέντα ἰδίως διὰ τῶν ξιφῶν τὰς λεπίδας.

Δαμαστὴς, 1) Ἴδ. Θησεύς. — 2) Ἕλλην ἱστορικὸς, λέγεται μαθητὴς τοῦ Ηροδότου καὶ Ἑλλανίκου, καὶ φαίνεται γράψας Ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος.

Δαμέα, ἴδ. Αὐξησία.

Δαμοκλῆς, αὐλικὸς Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου, ὅν, ἐξαίροντα τοῦ τυράννου τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ἰσχὺν, ἐκάθισεν οὗτος εἰς τράπεζαν πολυτελεστάτην, ἐπικρεμάσας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του μάχαιραν ἐκ τριχὸς, ἵνα τῷ δείξῃ ὁποῖαι ἦσαν αἱ ὑπ' αὐτοῦ φθονούμεναι εὐτυχίαι (Cic. Tusc. V, 21. 61).

Δαμοσία, οἱ περὶ δαμοσίαν (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 5, 8, 6, 14), ἡ συνοδία τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης εἰς τὸν πόλεμον, συνισταμένη ἐκ τῶν πολεμαρχῶν, τῶν μάντεων, τῶν ἰατρῶν, κτλ.

Δαμὼ, θυγάτηρ τοῦ Πυθαγόρου, κατὰ παραγγελίαν αὐτοῦ εἰς οὐδένα δοῦσα τὰ συγγράμματά του, εἰ καὶ διετέλει εἰς ἐσχάτην πενίαν (Διογ. Λαερτ. Πυθ).

Δάμων, ἴδ. Φιντίας.

Δανάη, ἴδ. Περσεύς.

Δαναΐδες, ἴδ. Δαναός.

Δανάκη, ὁ ὀβολὸς ὁ τιθέμενος εἰς τὸ στόμα τοῦ νεκροῦ ὡς ναῦλος τῷ Χάρωνι, κατ' ἀρχὰς νόμισμα Περσικὸν οὕτω καλούμενον.

Δαναοὶ, ἴδ. Ἑλλάς.

Δαναὸς, υἱὸς τοῦ Αἰγυπτίου βασιλέως Βήλου, καὶ ἀδελφὸς τοῦ Αἰγύπτου. Ὑπὸ τούτου διωχθεὶς, ἦλθεν εἰς Ἄργος μετὰ τῶν 50 θυγατέρων του· ἀλλ' ἐκεῖ τὸν παρηκολούθησαν οἱ 50 υἱοὶ τοῦ Αἰγύπτου, καὶ ἀπήτησαν αὐτὰς εἰς γάμον. Καὶ τὰς ἔδωκε μὲν ὁ Δαναὸς, ἀλλὰ, κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ, αἱ Δαναΐδες ἐθανάτωσαν τοὺς ἄνδρας των, πλὴν μιᾶς, καθ' Ὁράτιον (Od. III, 11. 25), τῆς Ὑπερμνήστρας, φεισθείσης τοῦ Λυγκέως. Ταύτην τὴν ὑπόθεσιν πραγματεύονται αἱ Ἱκέτιδες τοῦ Αἰσχύλου. Μίαν δὲ τῶν Δαναΐδων, τὴν Ἀμυμώνην, ἠγάπησεν ὁ Ποσειδῶν, καὶ χάριν αὐτῆς ἐνήργησε καὶ ἀνέβρυσε

πηγὴ αὐτῆς τὸ ὄνομα φέρουσα. Κατεδίκασαν ὅμως οἱ θεοὶ τὰς ἀνδροφόνους Δαναΐδας ἐν Ἅδου ν' ἀγωνίζωνται αἰωνίως νὰ πληρώσωσι δι' ὕδατος ἀγγεῖον ἄνευ πυθμένος. Τὸν Δαναὸν δὲ, ψηφισθέντα βασιλέα τοῦ Ἄργους ἀντὶ τοῦ μέχρι τότε βασιλεύοντος Γελάνορος, ἐφόνευσεν ὁ περισωθεὶς υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου Λυγκεὺς, ἤ, κατ' ἄλλους μύθους, ἀποθανὼν ἐκεῖνος φυσικῶς, ἀφῆκε τὸν θρόνον εἰς τὸν Λυγκέα, ὅστις, ὅτε ὁ υἱός του Ἄβας, ὁ κτίστης τῆς φωκικῆς πόλεως Ἀβῶν, τῷ ἔφερε τὴν εἴδησιν τοῦ θανάτου τοῦ Δαναοῦ, ἐχάρισεν αὐτῷ τὴν ἀσπίδα τούτου, ἔχουσαν τὴν θαυματουργὸν δύναμιν τοῦ νὰ καταστέλ-

λη ἐπαναστάσεις, καὶ ὁ Ἄβας, ἀναρτήσας αὐτὴν εἰς τὸ Ἡραῖον, ἵδρυσε τὴν ἑορτὴν τὰ Ηραῖα. Ἐν Ἄργει ὑπῆρχεν ἱερὸν τοῦ Λυγκέως καὶ τῆς Ὑπερμνήστρας, καὶ τοῦ Δαναοῦ ὁ τάφος ἦν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορᾶς. Τὸ δ' ὄνομα Δαναοὶ, τοῖς Ἀργείοις ἴδιον, ἀποδίδωσιν ὁ Ὅμηρος καὶ οἱ ποιηταὶ εἰς πάντας τοὺς Ἕλληνας, καὶ μέχρι τοῦδε οἱ Ἀργεῖοι Δάνοι καλοῦνται ὑπὸ τοῦ ὄχλου. (Ἀπολλόδ. Β, 1. — Παυσ. Β, 10. — Ἡρδ. Β, 19. Ζ, 94).

Δανούβιος, ὁ μέγιστος τῆς Εὐρώπης ποταμὸς, φέρων κατὰ τὰ κατώτερα μέρη αὐτοῦ, τὴν Πανωνίαν καὶ τὴν Μοισίαν, τὸ ὄνομα Ἴστρος, ὃ πρὶν ὅλος ἔφερεν, ἦν γνωστὸν τοῖς ἀρχαίοις ὅτι ἐπήγαζεν ἐκ Γερμανίας (Tac. Germ. 1), καὶ ἐξέβαλλεν εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον δι' ἑπτὰ στομίων, τοῦ Ἱεροῦ, τοῦ Ναράκου, τοῦ καλοῦ, τοῦ Ψευδοστόματος, τοῦ Βορείου, τοῦ Φίλου (ὃ καὶ Θιαγόλα ἐλέγετο). Ὁ Ἡσίοδος γνωρίζει τὸν ποταμὸν (Θεογ. 338)· ὁ δ' Αἰσχύλος κατάγει αὐτὸν ἐκ τῶν Ὑπερβορείων καὶ τῶν Ῥιπαίων, καὶ καθ' Ἡρόδοτον (Β, 33. Δ, 50, 99) κατερχόμενος ἐκ Πυρήνης ἀπὸ τῆς Κελτικῆς (ἐκ τῶν Πυρηναίων), διαρρέει πᾶσαν τὴν Εὐρώπην. Τινὲς τὸν εἶπον διευθυνόμενον καὶ πρὸς τὴν Ἀδριατικὴν (Στρβ. Ζ, 305).

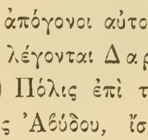
Δάρα ἢ **Ἀναστασιόπολις,** ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀναστασίου ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Περσίας καὶ τῆς Μεσοποταμίας κτισθεῖσα.

Δαρδανέα, 1) πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὑπὸ τὴν Ἴδην, παρὰ τὸν Ἑλλήσποντον, κτίσμα καὶ καθέδρα τοῦ βασιλέως Δαρδάνου (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 216). — 2) Μικρὰ χώρα ὑπὲρ τὴν Τρωάδα, ἡγεμονία τοῦ Αἰνείου κατὰ τοὺς Λατίνους. — 3) Ἡ ἄνω Μοισία, (ν. Σερβία) ἀπὸ τοῦ ὄρους Σκάρδου, μέχρι τοῦ ποταμοῦ Μάργου.

Δάρδανοι, 1) παρ' Ὁμήρῳ αὐτοὶ οἱ Τρῶες. — 2) Οἱ κάτοικοι τῆς ἐν Μοισίᾳ Δαρδανίας, λαὸς ἀκάθαρτος, ἀλλὰ φίλος τῆς μουσικῆς (Στρβ. Ζ, 315, 316. — Liv. LX, 57, — Cæs. B. C. III, 4).

Δάρδανος, 1) υἱὸς Διὸς καὶ Ἠλέτρας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἄτλαντος, ἐξ Ἀρκαδίας μεταβὰς εἰς Σαμοθράκην, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Φρυγίαν, ἔνθα ὁ βασιλεὺς Τεῦκρος τῷ ἔδωκε χώραν πρὸς οἰκοδομὴν τῆς πόλεως Δαρδανίας. Ἐκ τῆς πρώτης αὐτοῦ γυναικὸς Χρύσης εἰς προῖκα τὸ Παλλάδιον λαβὼν καὶ τὰ ἱερὰ ἃ τῇ εἶχε δωρήσει ἡ Ἀθηνᾶ, εἰσήγαγε μὲν αὐτῶν τὴν λατρείαν εἰς τὴν Σαμοθράκην, ἀλλὰ τὰ ἀγάλματα ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν Δαρδανίαν, καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ τὰ μετέφερον εἰς τὴν Τρωάδα. Δευτέρα δὲ γυνή του ἦν ἡ Βατεία, θυγάτηρ τοῦ Τεύκρου, ἐξ ἧς ἔσχε τὸν Ἐριχθόνιον, τὸν πλουσιώτατον τὸν ἀνθρώπων, οὗ υἱὸς ἦν ὁ Τρὼς (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 215). Ἄλλοι δ' ἔλεγον τὸν Δάρδανον ἐκ τῆς Τρωϊκῆς χώρας καταγόμενον, ἢ ἐκ Κρήτης, ἢ ἐξ Ἰταλίας (Πλούτ. Καμ. Κ). Οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ Πρίαμος, Ἶλος, Ἀγχίσης, λέγονται Δαρδανίδαι παρ' Ὁμήρῳ. — 2) Πόλις ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, νοτίως τῆς Ἀβύδου, ἴσως ἡ αὐτὴ τῇ Δαρδανίᾳ. Ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐνίκησαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐν ναυμαχίᾳ (Θουκ. Η, 106). Οἱ Ῥωμαῖοι ἐπὶ τῆς εἰρήνης μετ' Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου ἐκήρυξαν ἐλευθέραν τὴν πόλιν ταύτην καὶ τὸ Ἴλιον, ἐκ σεβασμοῦ διὰ τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν ἱστορίαν (Liv. XXXVIII, 39). Ἐνταῦθα δὲ καὶ συνωμολογήθη ἡ συνθήκη ἡ περατώσασα τὸν πρῶτον Μιθριδατικὸν πόλεμον.

Δαρεικὸς, χρυσοῦν περσικὸν νόμισμα, ἔχον ἀξίαν 27 1/4 δρ.

Δαρεῖος, σημαῖνον παρὰ Πέρσαις ὁ ἰσχυρὸς (Ἡρδ. ΣΤ, 98), ὄνομα διαφόρων Περσῶν βασιλέων. 1) Ὁ Ὑστάσπου, ἀπό-

γονος τοῦ Κύρου, ὑπὸ Καμβύσην ἐκστρατεύσας εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἦν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ συνομωσάντων, οἵτινες ἐφόνευσαν τὸν ψευδοσμέρδιν καὶ εἶτα ἀπεφάσισαν ἐκεῖνος ἐξ αὐτῶν νὰ βασιλεύσῃ, οὗ ὁ ἵππος πρῶτος θὰ προσεχρεμέτιζε πρὸς τὸν ἀνατέλλοντα ἥλιον· τοῦτο δὲ κατωρθώθη ὑπὲρ τοῦ Δαρείου, διὰ

τεχνάσματος τοῦ ἱπποκόμου αὐτοῦ. (Ἡρδ. Γ, 70. 84). Κατ' ἀρχὰς κατετρόπωσε τὴν ἐπαναστᾶσαν Βαβυλῶνα (517 π. Χ.) διὰ τῆς ἀφοσιώσεως τοῦ Ζωπύρου (αὐτ. 150). Εἶτα δ' ὑπερβὰς τὸν Ἑλλήσποντον μετὰ 700,000 ἀνδρῶν, ἐν οἷς ἦσαν καὶ Ἕλληνες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, γεφυρώσας τὸν Δούναβιν, εἰσήλασεν εἰς τὴν Σκυθίαν· ἀλλ' ἀποτυχών, ἐπανῆλθεν, ὅτε ὁ Μιλτιάδης συνεβούλευσε καὶ σχεδὸν ἔπεισε τοὺς Ἕλληνας νὰ καταστρέψωσι τὴν γέφυραν τοῦ Δουνάβεως, ἀφίνοντες τοὺς Πέρσας εἰς τὴν διάκρισιν τῶν Σκυθῶν. ὁ δ' Ἱστιαῖος ἀπέτρεψε δι' ἐναντίας γνώμης τὸν κίνδυνον (Ἡρδ. Δ, 87). Ὁ στρατηγὸς δὲ τοῦ Δαρείου Μεγάβαζος, μείνας ἐν Θράκῃ, ὑπέταξε τὰς ὑπὲρ τὸν Βόσπορον Θρᾳκικὰς χώρας, καὶ ὁ μέγας βασιλεὺς ἐστράφη κατὰ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν Ἰνδιῶν. Ἀλλ' ὑποτάξας καὶ τὰς ἐπαναστάσας Ἑλληνικὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἃς ἐβοήθησαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Ἐρετριεῖς (494 π. Χ.), ἀπεφάσισε νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐξέπεμψεν (492) ὑπὸ τὸν γαμβρόν του Μαρδόνιον στόλον, ὅστις κατεστράφη ὑπὸ τρικυμίας περὶ τὸν Ἄθω, καὶ στρατόν, κυριεύσαντα μὲν τὴν Μακεδονίαν, ἀλλὰ τέλος καὶ αὐτὸν ἀναγκασθέντα νὰ ὑποχωρήσῃ. Πρέσβεις σταλέντας ὑπ' αὐτοῦ νὰ ζητήσωσι τὴν ὑποταγὴν τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων, ἐθανάτωσαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Σπαρτιᾶται. Τότε μέγας στόλος καὶ στρατὸς ἐπελθὼν ὑπὸ τὸν Δᾶτιν καὶ Ἀρταφέρνην, κατέστρεψε τὴν ἐν Εὐβοίᾳ Ἐρέτριαν, ἐξανδραποδίσας καὶ εἰς Σοῦσα τοὺς κατοίκους μετοικίσας, ἀλλ' ἡττήθη κατὰ κράτος ἐν Μαραθῶνι (Ἡρδ. ΣΤ, 94. 162.—Πλούτ. Ἀριστ. Ε,). Ἀπέθανε δ' ὁ Δαρεῖος τῷ 486 π. Χ. (Ἡρδ. Ζ, 1 . — 2) Δαρ. Β' ὁ Νόθος, νόθος υἱὸς Ἀρταξέρξου τοῦ μακρόχειρος, βασιλεύσας διὰ τοῦ φόνου τῶν ἀδελφῶν του, σύγχρονος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἔμεινεν ἀμέτοχος εἰς τὰ Ἑλληνικὰ πράγματα, καὶ ἀπέθανε τῷ 404 π. Χ. — 3) Δ. ὁ Κοδομανός, υἱὸς Σισυγάμβιδος, θυγατρὸς τοῦ δευτέρου Ἀρταξέρξου, ἐνθρονισθεὶς ὑπὸ τοῦ Αἰγυπτίου Εὐνούχου Βαγώα, φονεύσαντος τὸν θεῖον αὐτοῦ Ἀρόην. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐθανάτωσε τὸν κακοῦργον Βαγώαν. Ἐπὶ τῆς βασιλείας του ἐξεστράτευσεν εἰς Περσίαν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ μετὰ τὴν ἐν Γαυγαμήλοις μάχην (330 π. Χ.) ὁ Δαρεῖος ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Βήσσου καὶ ἄλλων προδοτῶν ὑπηκόων του (Ἀρρ. Γ, 19. — Διόδ. ΙΖ, 75).

Δάρης, ἱερεὺς τοῦ Ἡφαίστου ἐν Τρῳάδι (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 9), ἐπιστεύετο γράψας ἐπὶ φύλλων φοινίκων Ἰλιάδα ἀρχαιοτέραν τῆς τοῦ Ὁμήρου, ἣν ὁ Αἰλιανὸς (Π. Ἱ. ΙΑ, 2) λέγει ὅτι εἶδεν. Ὑπάρχει λατινικόν τι σύγγραμμα ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Excidio Troæ, (ἢ æ) ὑπὸ τοῦ Κορνηλίου Νέπωτος δῆθεν μεταφρασθὲν ἔκ τινος Dares Phrygius. Ἀλλ' ἐκ τοῦ ξηροῦ καὶ πτωχοῦ αὐτοῦ ὕφους κρίνε-

ται μᾶλλον ὡς ἔργον μεσαιωνικὸν, ἀρυσθὲν ὅμως ἐξ ἀγνώστων πηγῶν.

Δασσαρῆται, κατοικοῦντες ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἰλλυρίᾳ, Δ. τῆς Μακεδονίας. Πόλις αὐτῶν ἡ Λυχνιδὸς (ν. Ὄχριδα) (Στρβ. Ζ, 316. 318).

Δαταφέρνης, Πέρσης, σύντροφος τοῦ Βήσσου, παρέδωκε τοῦτον εἰς τὸν Ἀλέξανδρον (Ἀρρ. Ι, 30)· εἶτα δὲ καὶ αὐτὸς ἐπαναστὰς, παρεδόθη καὶ κατεδικάσθη (Curt. VII, 5. VIII. 3).

Δᾶτις, στρατηγὸς Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, μετ' Ἀρταφέρνους εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου ἐπιπεσὼν καὶ λεηλατήσας αὐτὰς, ἔπειτα δ' ἐν Μαραθῶνι κατατροπωθεὶς (Ἡρδ. ΣΤ, 54).

Δᾶτον, ἀκτὴ τοῦ Στρυμωνίου κόλπου ἐν Μακεδονίᾳ, ἀπέναντι τῆς Θάσου, παροιμιακὴ γενομένη διὰ τὰ παρ' αὐτῇ, ἐν τῷ Παγγαίῳ ὄρει, πλούσια χρυσωρυχεῖα (Ἡρδ. Θ, 75).

Δαυλὶς, (εἶτα καὶ ν. **Δαυλέα**), πόλις τῆς Φωκίδος, μεταξὺ Ὀρχομενοῦ καὶ Δελφῶν, ἐπὶ ἀποτόμου ῥάχεως κειμένη, μετ' ὀχυροῦ κυκλωπείου φρουρίου. Ἐκεῖ ὁ μῦθος ἔθετε τὰ κατὰ τὸν Τηρέα (ἴδ.) (Ὁμ. Ἰλ. Β, 520. — Θουκ. Β, 29. 39). Κατεστράφη ὑπὸ Ξέρξου, καὶ αὖθις ἐπὶ τοῦ Φωκικοῦ πολέμου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων ἦν πάντοτε ὀχυρά (Liv. XXXII, 18).

Δαῦνος, ἴδ. Διομήδης.

Δάφνη, 1) Ἴδ. Ἀπόλλων. — 2) Ἴδ. Δελφοί. — 3) Προάστειον τῆς Ἀντιοχείας ἐν Συρίᾳ, καθιερωθὲν τῷ Ἀπόλλωνι ὑπὸ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος. Ὁ ἐν αὐτῷ οἰκοδομηθεὶς λαμπρὸς ναὸς τοῦ θεοῦ καὶ τῆς Ἀρτέμιδος, ὅστις καὶ ἄσυλον ἦν, καὶ περὶ ὃν ἐτελοῦντο ἀγῶνες, ἐπυρπολήθη τῷ 362 μ. Χ. Ὡραῖον τέμενος δαφνῶν μετὰ κυπαρίσσων, 80 σταδίων περιφέρειαν ἔχον, προσέθετεν εἰς τὴν καλλονὴν τοῦ μέρους, ὃ ὅμως μέχρι τέλους ἐδυσφημίσθη ἐπὶ ἐκλυτήσει τῶν εἰς αὐτὸ φοιτώντων.

Δαφνηφόρια, ἑορτὴ ἐννεαετὴς ἐν Δελφοῖς, εἰς τὰ Τέμπη καὶ ἐν Βοιωτίᾳ, ἀγομένη εἰς τὸν Ἀπόλλωνα διὰ τὴν κάθαρσιν αὐτοῦ ὅτε ἐφόνευσε τὸν Πύθωνα (ἴδ. Δελφοί). Ἐν Θήβαις ἐτελεῖτο τῷ Ἰσμηνίῳ Ἀπόλλωνι, καὶ τότε ἐν μεγάλῃ παρατάξει ὁ παῖς ὁ λεγόμενος δαφνηφόρος ἔφερεν εἰς τὸν ναὸν ξύλον ἐλαίας κεκοσμημένον διὰ δαφνῶν, ἀνθέων καὶ ταινιῶν, καὶ ἄνω μὲν διὰ χαλκῆς σφαίρας, ἐξ ἧς ἐκρέμαντο 165 ἄλλαι μικραὶ, καὶ ἐν τῷ μέσῳ δι' ἄλλης ἐλάσσονος τῆς πρώτης· καὶ ἡ μὲν παρίστα τὸν ἥλιον, ἡ δὲ τὴν σελήνην, καὶ αἱ μικραὶ τοὺς ἀστέρας, ἢ μᾶλλον τὰς ἡμέρας τοῦ ἔτους (Πρόκλ. Ἰρ. Χρστμ. 11. — Παυσ. Θ, 10, 4. — Πλούτ. Ἑλλ. Κεφ. ΙΒ).

Δάφνις, νέος καὶ ὡραῖος ἥρως τῶν ποιμένων ἐν Κρήτῃ καὶ Σικελίᾳ, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ Νύμφης, βουκόλος, θηρευτὴς καὶ τὴν σύριγγα ὑπὸ τοῦ Πανὸς διδαχθείς. Ὑπὸ τῆς μητρός του ἐξετέθη εἰς δαφνῶνα ἐντὸς κοιλάδος, ἔνθα τὸν ἀνέθρεψαν ποιμένες ἢ νύμφαι. Οἱ βουκολικοὶ ποιηταὶ τὸν ψάλλουσι πολλάκις καὶ διαφόρως. Κατὰ τὸν Θεόκριτον (Α. Ζ), ἀπέθανεν ἐξ ὀργῆς τῆς Ἀφροδίτης, διότι δὲν ἐπείσθη ν' ἀγαπήσῃ ἣν ἐκείνη ἤθελε. Κατ' ἄλλους, ὑποσχεθεὶς πίστιν εἰς τὴν ἐρωμένην του τὴν νύμφην (Ναΐδα, Νομίαν ἢ Ξενίαν), ἀλλ' ἀπιστήσας, ἐτυφλώθη ἢ ἀπελιθώθη ὑπ' αὐτῆς, ὁ δ' Ἑρμῆς μετήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ὅθεν τὸν ἀπήγαγεν, ἀνέβρυσε πηγὴ ὁμώνυμος αὐτῷ, εἰς ἣν ἔθυον κατ' ἔτος οἱ Σικελοί. Ὁ δὲ Βιργίλιος (Ecl. V) ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ψάλλει τὸν ὑπὸ τῆς Τριανδρίας ἀποθεωθέντα Καίσαρα (42 π. Χ.).

Δεῖγμα, οὕτως ἐλέγοντο καὶ αὐτὰ τῶν ἐμπορευμάτων τὰ δείγματα, καὶ τὸ δημόσιον κατάστημα ἐν ᾧ αὐτὰ ἐξετίθεντο. Τὸ τῶν Ἀθηνῶν ἦν ἐν Πειραιεῖ (Πλούτ. Δμσθ. ΚΓ. — Ἀρστφ. Ἱππ. 974. — Δμσθ. Π. Λακρ. 932. — Πολδ. — Ἁρπκρ.).

Δείναρχος, ὁ τελευταῖος καὶ ἧττον

ἐπίσημος τῶν δέκα ἀττικῶν ῥητόρων, ὡς ἀπαριθμεῖ αὐτοὺς ὁ Ἀλεξανδρινὸς κανὼν, υἱὸς Σωστράτου, γεννηθεὶς ἐν Κορίνθῳ τῷ 361 π. Χ., διετέλεσεν ἐν Ἀθήναις φίλος καὶ μαθητὴς τοῦ Θεοφράστου καὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως, καὶ ἔζη δημηγορίας γράφων δι' ἄλλους. Πολιτικὸς ὀπαδὸς τοῦ Ἀντιπάτρου καὶ τοῦ Κασσάνδρου ἀπῆλθεν ἐξόριστος εἰς τὴν Χαλκίδα τῆς Εὐβοίας, καὶ τῷ 292 ἀνεκλήθη μεσιτείᾳ τοῦ Θεοφράστου. Τῷ δὲ 290, μετὰ τοῦ Θεοφράστου τὸν θάνατον, τὸν Δείναρχον, 70έτη ἤδη, καὶ πένητα διότι τὴν πᾶσαν περιουσίαν αὐτοῦ κατεχράσθη τις καλούμενος Πρόξενος, κατεδίκασεν εἰς θάνατον Ἀντίπατρος ὁ Πολυσπέρχων. Ἐφιλοτιμεῖτο δ' ὁ Δείναρχος νὰ μιμῆται τὸν Δημοσθένην, ἀλλ' οὔτε κατὰ τὴν σαφήνειαν οὔτε κατὰ τὴν τέχνην ἦτο ἐκείνου ἐφάμιλλος, δι' ὃ καὶ ὑπό τινων χλευαστικῶς ἐπωνομάζετο Δημοσθένης ὁ κρίθινος. Λόγους λέγεται γράψας τοὐλάχιστον 58· ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τρεῖς μόνον διετηρήθησαν, ὁ «κατὰ Φιλοκλέους,» ὁ «κατ' Ἀριστογείτονος» καὶ ὁ «κατὰ Δημοσθένους,» οὗ ὅμως ἀμφισβητεῖται ἡ γνησιότης.

Δεινοκράτης, ἀρχιτέκτων μεγαλεπήβολος, καὶ ἔν τισι παράβολος, τῶν χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου· ἀνῳκοδόμησε τὸν ἐπὶ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ πυρποληθέντα ναὸν τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος, ἔδωκε τὸ μεγαλοπρεπὲς σχέδιον τῆς πόλεως Ἀλεξανδρείας, καὶ τὸ τοῦ Πειραιῶς, οὗ ἡ ἀγορὰ ἦν αὐτοῦ ἐπώνυμος, ἐπρότεινεν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον νὰ λαξεύσῃ τὸ ὄρος Ἄθω εἰς ἀνδριάντα αὐτοῦ, κρατοῦντα ἐν τῇ ἀριστερᾷ μυρίανδρον πόλιν, καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς σπένδοντα ποταμὸν εἰς τὴν θάλασσαν, κατεσκεύασε τὴν πολυτελεστάτην σορὸν διὰ τὴν κηδείαν τοῦ Ἡφαιστίωνος ἐπὶ δαπάνῃ 12 χιλιάδων ταλάντων, ἤτοι ἑξαπλασίᾳ τῆς ἀπαιτηθείσης διὰ τὴν οἰκοδομὴν τῶν Προπυλαίων, καὶ ἐμελέτησε νὰ κατασκευάσῃ τὸν τάφον Ἀρσινόης, τῆς ἀδελφῆς Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, θέτων τὴν λάρνακα μεταξὺ δύο μαγνητῶν, ὥστε νὰ μένῃ μετέωρος. (Πλούτ. Ἀλέξ. OB. — Vitr. II, Praf. — Pl. XXXIV, 42).

Δεινὼ, ἴδ. Γοργώ.

Δεῖπνον, ἴδ. Ἑστίασις.

Δεκαδοῦχοι, ἐν Ἀθήναις προσωρινὴ, μετὰ τὴν πτῶσιν τῶν Λ' ἐκλεγεῖσα διοίκησις ἐκ 10 ὀλιγαρχῶν, ἑνὸς ἐκ φυλῆς ἑκάστης, καὶ ὑποστηριχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου, μέχρις οὗ, διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ μετὰ τοῦ Παυσανίου, ἐπανῆλθον αὖθις οἱ δημοκράται εἰς τὴν ἐξουσίαν, ὅτε οἱ δεκαδοῦχοι ἀπεσύρθησαν εἰς τὴν Ἐλευσῖνα, ἐπανελθόντες μόνον ἐπὶ τῆς ἀμνηστείας τοῦ Θρασυβούλου (Ξεν. Ἑλλ. Β, 1, 24. — Λυσ. Ἐρατοσθ. 54).

Δεκάτη, 1) ἦν ὁ συνήθης τελωνιακὸς φόρος. Τοῦτον φέρ' εἰπεῖν ἐπέβαλον ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι στρατηγοὶ τῷ 411 π. Χ. εἰς πάντα τὰ εἰς τὸ Βυζάντιον ἐκ τοῦ Εὐξείνου εἰσπλέοντα πλοῖα (Ξεν. Ἑλλ. Α, 1,22), καὶ τὸ Δεκατευτήριον (τελωνεῖον) ἦν ἐν Χρυσοπόλει τῆς Χαλκηδόνος. Ἡ ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς ἧττα διέκοψε τὸ τέλος τοῦτο, ὃ ὁ Θρασύβουλος αὖθις ἐπέβαλε (Αὐτ. Δ, 8, 27), καὶ ὃ πιθανῶς πάλιν κατηργήθη ἐπὶ τῆς εἰρήνης τοῦ Ἀνταλκίδου (372). Δεκάτην δ' εἰσέπραττον συνήθως καὶ οἱ τύραννοι παρὰ τῶν ὑπηκόων, καὶ ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν ἐκ τῶν αὐτῇ ἀνηκόντων δημοσίων κτημάτων, ὡς καὶ οἱ ναοὶ ἐκ τῶν τεμενῶν αὐτῶν, πρὸς ὃ ὑπῆρχον οἱ δεκατολόγοι (εἰσπράκτορες), ἢ δεκατῶνες (ἐνοικιασταί). Τὰς ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ πολέμου μετὰ τοῦ ἐχθροῦ συνταχθείσας Ἑλληνικὰς πόλεις προὐτίθεντο οἱ Ἕλληνες νὰ ὑποβάλωσιν εἰς δεκάτην, ὑπὲρ τοῦ ναοῦ τῶν Δελφῶν (Ἡρδ. Ζ, 132). Τὴν δεκάτην δὲ τῶν λαφύρων συνήθως ἀφιέρουν τοῖς θεοῖς, καὶ ἐκ τῆς τῶν ληφθέντων ἐκ τῆς μάχης τοῦ Μαραθῶνος ἀνήγειραν οἱ Ἀθηναῖοι ἐν τῇ Ἀκροπόλει τὸ φειδαϊκὸν ἄγαλμα τῆς Προμάχου Ἀθηνᾶς (Παυσ. Α, 28 2), καὶ πασῶν τῶν κατασχέσεων καὶ χρηματικῶν ποι-

νῶν ἡ δεκάτη ἀνῆκεν ἐν Ἀθήναις εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀθηνᾶς.—2) Ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὸ ὄνομα δεκάτη ἐπανηγυρίζετο καὶ ἡ 10η ἡμέρα ἀπὸ τῆς γεννήσεως βρέφους, καὶ ἔθος ἦν δεκάτην θύειν ἢ ἑστιᾶν. Ἦν δ'αὕτη συνήθως ἡ ἡμέρα καθ' ἥν, μετὰ δώρων, ἐδίδετο εἰς τὸ παιδίον καὶ τὸ ὄνομα, καὶ ἡ τέλεσις τῆς ἑορτῆς ταύτης ἐθεωρεῖτο ὡς ἀπόδειξις ὅτι ὁ πατὴρ ἀνεγνώρισε τὴν γνησιότητα τοῦ παιδίου.

Δεκέλεια, δῆμος Ἀττικῆς μεταξὺ Πάρνηθος καὶ Πεντελικοῦ, καταληφθεὶς ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (ν. Βασιλικὸν κτῆμα, καὶ Τατόϊ).

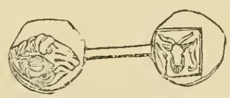
Δέλτα, ἴδ. Νεῖλος.

Δελφίνια, ἑορτὴ τοῦ Δελφινίου Ἀπόλλωνος ἐν Ἀθήναις, τελουμένη τῇ 6 Μουνυχιῶνος διὰ τὸν πρῶτον ἔκπλουν τῶν πλοίων. Ἐπ' αὐτῆς παρθένοι, κλάδους ἔχουσαι διὰ τῶν χειρῶν, ἐπόμπευον πρὸς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ παρὰ τῷ Ἰλισσῷ (Πλούτ. Θησ. ΙΗ).

Δελφίνιον, 1) πόλις εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς νήσου Χίου, ἔχουσα καλὸν λιμένα καὶ φρούριον (Θουκ. Η, 38,40).—2) Λιμὴν ἐν Ἀττικῇ παρὰ τῷ Ὠρωπῷ, ἔχων χρηστήριον τοῦ Ἀμφιαράου (Στρβ. Θ, 403).—3) Δικαστήριον ἐν Ἀθήναις, ἑδρεῦον ἐν τῷ τεμένει τοῦ Δελφινίου Ἀπόλλωνος, ἔνθα ἐδικάζοντο οἱ ἔννομοι φόνοι. Ἴδ. Ἐφέται.

Δελφὶς ἢ Δελφίν, 1) ὁ ἰχθύς, σύμβολον τῆς θαλάσσης καὶ τῶν θαλασσίων θεῶν, αἰνιττόμενον προσέτι καὶ τὰς θαλασσοπορίας καὶ τὸ θαλάσσιον ἐμπόριον. Πολλὰ οἱ ποιηταὶ ἀφηγοῦντο ἢ ἔπλαττον περὶ τῆς ταχύτητος τῶν ἰχθύων τούτων, τῆς τάσεως αὐτῶν νὰ παρακολουθῶσι τὰ πλοῖα, ὅταν μάλιστα οἱ ναῦται τοῖς προσεσύριζον, νὰ πηδῶσιν ὑπὲρ τὴν θάλασσαν, πρὸ πάντων ἐπικειμένης τρικυμίας, καὶ ὡς ἵνα προειδοποιῶσι τοὺς ναυτιλλομένους. Κατὰ δὲ τοὺς μύθους, τὸν Μελικέρτην, πεσόντα εἰς τὴν θάλασσαν μετὰ τῆς Ἰνοῦς, ἔφερε δελφὶν ἐπὶ τῶν νώτων του εἰς Κόρινθον· ὁμοίως καὶ τὸν Ἀρίωνα, οὗ καὶ τὸ ἐπὶ σωτηρίᾳ ἀνάθημα ἀνέκειτο ἐν Ταινάρῳ ἐπὶ Ἡροδότου (Α, 23), ἴσως κυρίως ἐπιχώριος παράστασις τοῦ Ποσειδῶνος.—2) ἴδ. Ἀστερισμοί.—3) Μηχάνημα ἐπὶ τῶν πολεμικῶν πλοίων, μολύβδινον ἢ μετάλλινον, δελφῖνος σχῆμα ἔχον, ἐκ τῶν κεραιῶν κρεμάμενον, καὶ καταφερόμενον κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων ὅπως διατρυπήσῃ αὐτὰ (Θουκ. Ζ, 41—Ἀριστφ. Ἱππ. 762).—4) Πολυτελῆ σκεύη παντοῖα, δελφίνων ἔχοντα σχῆμα.

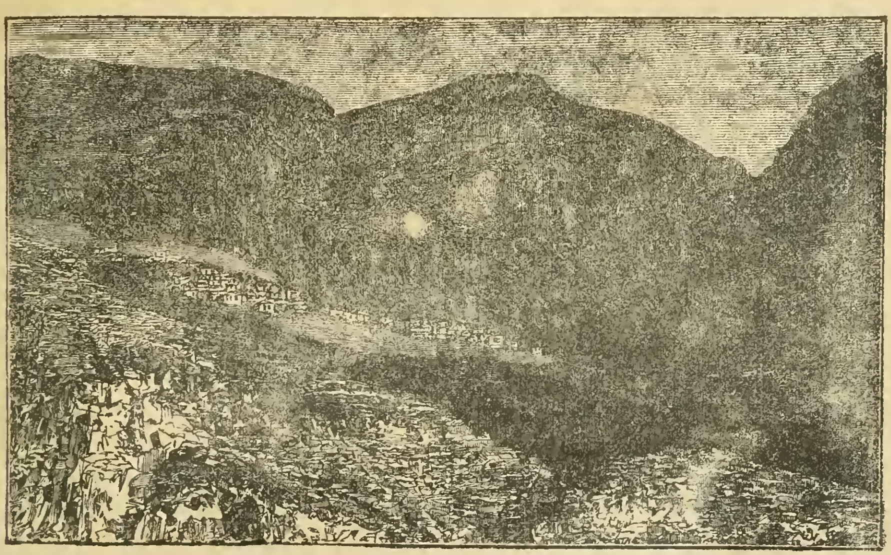
Δελφοί, ἐπίσημος πόλις τῆς Φωκίδος (ἴδ.), κατὰ τὴν νοτίαν κλιτὺν τοῦ Παρνασσοῦ, περιέχουσα τὸν περίφημον ναὸν καὶ χρηστήριον τοῦ Ἀπόλλωνος. Κατ' Αἰσχύλον (Εὐμ. 1) πρώτη ἡ Γαῖα ἐνταῦθα ἐχρησμοδότει· παρέδωκε δὲ τὸ χρηστήριον εἰς τὴν θυγατέρα της Θέμιν, αὕτη δ' εἰς τὴν ἀδελφήν της Φοίβην, παρ' ἧς ἔλαβεν αὐτὸ ὡς δῶρον κατὰ τὴν γέννησίν του, ὡς «γενέθλιον δόσιν,» ὁ Ἀπόλλων. Κατ' ἄλλον μῦθον, τὸ χρηστήριον εἶχεν ἡ Γαῖα κατ' ἀρχὰς μετὰ τῆς νύμφης τῶν ὀρέων Δάφνης, εἶτα μετὰ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ τὴν μερίδα αὐτῆς ἔδωκεν ἡ Γαῖα εἰς τὴν Θέμιν, αὕτη δὲ εἰς τὸν Ἀπόλλωνα,

ὅστις καὶ τὴν μερίδα τοῦ Ποσειδῶνος ἔλαβε, δοὺς αὐτῷ τὴν Καλαυρίαν. Κατὰ δὲ τὸν ὁμηρικὸν ὕμνον πρὸς τὸν Πύθιον Ἀπόλλωνα, ἐκ τῆς Δήλου προελθὼν ὁ Ἀπόλλων μικρὸν μετὰ τὴν γέννησίν του, κατέλαβε τὸ χρηστήριον κατατοξεύσας τὸν φρουροῦντα αὐτὸ δράκοντα Πύθωνα (ἢ Δελφῖνα), υἱὸν τῆς Γῆς, καὶ ἐγκατέστησεν ὡς πρώτους ἱερεῖς ἐκεῖ Κρῆτας ἐκ Κνωσσοῦ. Πρὸς κάθαρσιν δὲ διὰ τὸν φόνον τοῦτον ἠναγκάσθη ὁ Ἀπόλλων νὰ φύγῃ καὶ ὑπηρετήσῃ ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ποιμὴν ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη (ἕνα μέγαν ἐνιαυτόν), καὶ εἰς μνήμην τούτου ἐτέλουν ἑορτὴν οἱ Δελφοὶ ἀνὰ ὀκταετίαν. Τότε, ἀφ' οὗ πρὸ τοῦ ναοῦ ἐπυρπόλουν καλύβην, ἥτις παρίστα τὴν τοῦ Πύθωνος, καὶ ἔφευγον μετὰ πάσης βίας, εἷς παῖς,

παριστῶν τὸν Ἀπόλλωνα, ἀπήρχετο μετὰ πομπῆς, καὶ διαβὰς τὴν Λοκρίδα, τὴν Δωρίδα, τὴν Οἴτην, τὴν γῆν τῶν Αἰνιάνων καὶ τῶν Μαλίων, ἐτέλει καθαρμὸν εἰς τὰ Τέμπη. Καθαρισθεὶς δ' ὁ Ἀπόλλων, παρέλαβε τὸ χρηστήριον ἵνα ἀγγέλλῃ τοῖς ἀνθρώποις τὴν θέλησιν τοῦ πατρός του Διός, καὶ παρασκευάσῃ χρόνους ἠθικωτέρου πολιτισμοῦ. Τὸ χρηστήριον ἦν ἐν τῷ ἀδύτῳ τοῦ ναοῦ, ἐπὶ χαράδρας ἐξ ἧς ἀνεπέμποντο ἐκ τῆς γῆς ἀναθυμιάσεις ἐρεθιστικαί, ἀνακαλυφθεῖσαι ὑπὸ ποιμένων οἵτινες εἶδον αἶγα εἰς σπασμοὺς περιπεσοῦσαν ἐκεῖ. Ἵστατο δ' ἐπὶ τοῦ χάσματος ξύλινος ἐπίχρυσος τρίπους, καὶ ἐπὶ τούτου ἔκειτο σκεῦός τι λεγόμενον *λέβης*, *φιάλη*, *κύκλος* ἢ *ὅλμος*, ἔλασμα στρογγύλον, ἐπίπεδον, ἢ ὀλίγον κεκοιλωμένον, ἐφ' οὗ ἀνήρχετο ἡ χρησμοδότις Πυθία, ἥτις ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις ἦν παρθένος, εἶτα δὲ πεντηκοντοῦτις γυνὴ παρθενικὸν ἔνδυμα φέρουσα. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τοῦ χρηστηρίου ὑπῆρχον δύο Πυθίαι ἐναλλασσόμεναι, καὶ εἶχον καὶ τρίτην, ὡς ἀντικαταστάτιν. Ἡ κυρίως ἐποχὴ καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ ἐρωτᾶται τὸ μαντεῖον, ἦν ἡ ἑβδόμη ἡμέρα τοῦ ἐαρινοῦ μηνὸς *Βυσίου*, περὶ τὴν ἐαρινὴν ἰσημερίαν, γενέθλιον ἡμέραν τοῦ θεοῦ, μετέπειτα δὲ ῥητὸς χρόνος ἑκάστου μηνός, ἐξαιρουμένων, ἐννοεῖται, τῶν ἀποφράδων ἡμερῶν. Διὰ λαχνοῦ δ' ὡρίζετο ἡ τάξις τῶν ἐρωτώντων τὸ μαντεῖον (τῶν *θεοπρόπων*), οἵτινες καὶ δῶρα πάντοτε ἔφερον εἰς τὸν ναόν, καὶ θυσίας ἐτέλουν (*χρηστήρια*). Ἂν δ' ἡ θυσία ἦν αἰσία, καὶ δὲν ἐκήρυττε τὴν ἡμέραν ἀποφράδα, τότε ἡ Πυθία, μετ' ἀπολούσεις καὶ καθαρμούς, ποδήρη χιτῶνα φέρουσα καὶ χρυσοῦν κόσμον εἰς τὴν κόμην, ἀνήρχετο εἰς τὸν τρίπουν, καὶ ὑπὸ τῶν ἀναθυμιάσεων δῆθεν ἐρεθιζομένη, ἐχρησμοδότει· καί, ἐὰν τὸ μάντευμα ἦν εἰς λόγον πεζόν, ὑπῆρχον ποιηταὶ εἰς τὸν ὑπηρεσίαν τοῦ ναοῦ, στιχουργοῦντες αὐτὸ παραχρῆμα κατ' ἐπικὴν γλῶσσαν καὶ προσῳδίαν· ἀλλ' ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ἐδίδοντο οἱ χρησμοὶ καὶ εἰς πεζὸν λόγον, κατ' ἔκφρασιν δὲ σκοτεινὴν σχεδὸν πάντοτε, διφορουμένην καὶ συμβολικήν. Τῶν χρησμῶν δὲ διετηροῦντο συλλογαί, εἰς ἃς προσέφευγον οἱ θέλοντες νὰ συμβουλευθῶσι τας θείας βουλάς, ὡς τοιαύτην εἶχε καὶ ὁ Πεισίστρατος (Ἡρδ. Ε, 90). Παρὰ τῷ χρηστηρίῳ ὑπῆρχον καὶ οἱ *ὅσιοι*, εἰς τὰ 5 ἀνώτατα δελφικὰ γένη ἀνήκοντες, ὑπέρτατοι δ' ὄντες τοῦ ναοῦ ἐπιστάται καὶ θύται· προσέτι οἱ *προφῆται*, ἐξηγηταὶ τῶν χρησμῶν, αἱ *πρόσπολοι γυναῖκες* ἐν τῷ ναῷ ὑπηρετοῦσαι· καὶ οἱ περιάγοντες τοὺς ξένους *περιηγηταί*. Ἤδη ἐπὶ Ὁμήρου (Ὀδ. Θ' 79) μνημονεύεται τῶν Δελφῶν τὸ χρηστήριον, καὶ ἤσκει ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν σχέσεων τῆς Ἑλλάδος, προερχομένην πάντως ἐκ τῆς αὐτόθι ἕδρας τοῦ Ἀμφικτυονικοῦ δεσμοῦ, καὶ ὑπερτάτη ἦν ἡ πρὸς τὸ χρηστήριον ἀφοσίωσις καὶ ὑπόληψις τῶν βασιλέων καὶ μάλιστα τῆς Σπάρτης. Καὶ ἐπέκεινα δὲ τῆς Ἑλλάδος ἐξετείνετο ἡ φήμη αὐτοῦ καὶ ἡ ὑπόληψις, ὡς ἐν Λυδίᾳ (Ἡρδ. Α, 13,14,19, 25,46) καὶ ἐν Ἰταλίᾳ. Ἀλλ' εἰς τὰ πολιτικὰ πολλάκις ἀναμιχθέν, καὶ ἐκ φιλοπροσωπίας, ἐξ ἰδιοτελείας ἢ ἐκ φόβου τὰ συμφέροντα τῶν τῆς ἡμέρας ἰσχυόντων ὑπηρετοῦν, ἐκίνησε καθ' ἑαυτοῦ βαθμηδὸν περιφρόνησιν καὶ ὀργήν, καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ παρακμὴν συνετέλεσε καὶ ἡ ἀναπτυχθεῖσα ἑλληνικὴ φιλοσοφία, ἰδίως ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου· ὥστε καὶ μέχρι τέλους παρημελήθη περιφρονούμενον, καὶ ὑπὸ τῆς Ῥωμαϊκῆς κυβερνήσεως οὐδεμιᾶς ἐτύγχανε προσοχῆς. Ἐκ φιλαρχαίου μόνον πνεύματος ἠθέλησε νὰ τὸ ἀναζωογονήσῃ ὁ Ἀδριανός· ἀλλὰ καὶ τότε ἀφορμὴν πλέον δὲν εἶχε νὰ ἐπεμβαίνῃ εἰς τὰ δημόσια, ἀλλὰ μόνον εἰς ἀσήμους ἰδιωτικὰς σχέσεις περιωρίζετο. Καταπολεμηθὲν δ' ἐπ Χριστιανῶν ὑπὸ τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας, καταδιωκόμενον καὶ λεηλατούμενον ὑπὸ τῶν αὐτοκρατόρων, κατηργήθη τέλος ὑπὸ τοῦ Θεοδοσίου (290μ.Χ.)—Τὸν ναὸν τῶν Δελφῶν ἐλέγοντο οἰκοδομήσαντες τὸ πρῶτον ὁ Τροφώνιος καὶ ὁ Ἀγαμήδης, ἐκ πτερῶν (πιθανῶς περὶ

πτερον). Πυρποληθέντα δὲ τῷ 548 π. Χ., τὸν ἀνῳκοδόμησαν διὰ 300 ταλάντων (1,800,000 δρ.) μεγαλοπρεπέστατον οἱ ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου ἐξ Ἀθηνῶν ἐκβληθέντες Ἀλκμαιωνίδαι, δώριον, ὡς ἀποδικνύουσι τ' ἀνευρεθέντα αὐτοῦ λείψανα, ἔνδον δὲ δι' Ἰωνικῆς κεκοσμημένον στοᾶς καὶ ὑπαίθριον, καὶ ἐν τοῖς ἀετοῖς ἔχοντα, ἐν μὲν τῷ προσθίῳ, τὴν Λητὼ μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῶν Μουσῶν, ἐν δὲ τῷ ὀπισθίῳ τὸν Διόνυσον μετὰ τῶν Θυάδων, καὶ τοῦ δίφρου τοῦ δύοντος (ἴσως καὶ ἑτέρωθι τοῦ ἀνίσχοντος) ἡλίου, καλλιτεχνήματα τοῦ Πραξίου καὶ Ἀνδροσθένους, ὥστε φαίνεται ὅτι ἡ οἰκοδομὴ δὲν ἐπερατώθη πρὸ τῶν 430 π. Χ., ὅτε οὗτοι ἔζων. Τὰ ἐπιστύλια ἐξωτερικῶς ἐκόσμουν ἀγάλματα τῶν Μοιρῶν, καὶ παρ' αὐταῖς τὸ τοῦ Μοιραγέτου Διὸς καὶ παρ' αὐτῷ τὸ τοῦ Μοιραγέτου Ἀπόλλωνος, προσέτι δὲ καὶ ἕτερον χρυσοῦν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἐμπρὸς αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάρας ἔκαιεν ἄσβεστον πῦρ. Παρὰ τῇ ἐσχάρᾳ δ' ἦν ὁ Ὀμφαλὸς τῆς γῆς, λίθος ἔχων σχῆμα κωνοκολούρου, διὰ ταινιῶν περιβεβλημένος, εἰς οὗ τὰ δύο πέρατα ἵσταντο δύο χρυσοῖ ἀετοί, τοὺς ὑπὸ τοῦ Διὸς πρὸς τὰ δύο ἀντίθετα πέρατα τῆς γῆς ἐκπεμφθέντας παριστῶντες, οἵτινες ἐνταῦθα εἰς τὸ κοινὸν κέντρον συνηντήθησαν. Ὄπισω δὲ τοῦ σηκοῦ τοῦ ναοῦ ἦν τὸ σπηλαιῶδες ἄδυτον, τὸ περιέχον τὸ χάσμα ἐφ' οὗ ὁ τρίπους. καὶ ἐν τῷ ἀδύτῳ ἵδρυτο καὶ ἄλλο χρυσοῦν ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἔθαλλεν ἀρχαία

χρυσαῖ ἀσπίδες ἐκ λαφύρων τῶν ἀπειλησάντων τὸν ναὸν Περσῶν καὶ Γαλατῶν, ἐν δὲ τῷ προνάῳ ἦσαν ἐπιγεγραμμένα τὰ σοφὰ δόγματα «Γνῶθι σαυτὸν» καὶ «Μηδὲν ἄγαν» ἐπὶ τῆς εἰσόδου δὲ τὸ καὶ τοῖς ἀρχαίοις δυσεξήγητον ΕΙ (Ἴδ. Στ. Καραθεοδωρῆν «Περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς ΕΙ.») Ἐν τῷ Προνάῳ δ' ἦν ἱδρυμένον καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ὁμήρου. Ἐν τῷ ναῷ δ' ἦσαν τὰ δάφνη. Εἰς αὐτὸ δ' ἐχεῖτο διὰ τοῦ περιβόλου ἡ πηγὴ Κασταλία,, ἐξ ἧς ἔπινεν ἡ Πυθία καὶ ἔτρωγεν ἐκ τῶν φύλλων τῆς δάφνης πρὶν ἢ ἀναβῇ εἰς τὸν τρίποδα. Περιεῖχε δ' ὁ περίβολος παντοίους ναΐσκους, λέσχας, θησαυροὺς διαφόρων Ἑλληνικῶν πόλεων (Ἡρδ. Β, 180. Ε, 62), ἀγάλματα καὶ ἄλλα ἀφιερώματα πλουσιώτατα, τῆς εὐπορίας τοῦ ναοῦ προερχομένης οὐ μόνον ἐκ τῶν χρηστηρίων

ἢ δώρων τῶν συμβουλευομένων τὸ μαντεῖον, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὅλων δεκατῶν διδομένων πολλάκις ὑπὸ πόλεων δι' αἴσιόν τινα χρησμόν· καὶ τόσην ἀφθονίαν χρημάτων ἐκέκτητο ὁ ναὸς, ὥστε πολλάκις αὐτὸς καὶ ἐπὶ τόκῳ ἐδάνειζε. Πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ ναοῦ ἦν τὸ μέγα θυσιαστήριον, καὶ παρ' αὐτῷ, μετὰ τὰ Μηδικὰ, ἱδρύθη ὁ χρυσοῦς τρίπους ὃν οἱ Ἕλληνες ἀνέθηκαν μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς νίκην (Ἡρδ. Θ. 81) ἐπὶ χαλκῆς στήλης παριστώσης τρεῖς περιπεπλεγμένους ὄφεις, ἐφ' ἧς ἐπεγράφησαν τὰ ὀνόματα τῶν τότε συναγωνισαμένων πόλεων, ἥτις δὲ ἤδη ἐστὶν ἐστημένη ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ (ν. Ἀττμεϊδὰν) τοῦ Βυζαντίου.

Δεξίθεος, ποιητὴς Ἀθηναῖος (Ἀριστφ. Ἀχρν. 14).

Δέξιππος, (Π. Ἑρρένιος), ἱστορικὸς Ἀθηναῖος ἐκ τοῦ δήμου Ἕρμου, ἐν τῇ γ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδι, ἀποκρούσας τῷ 269 τοὺς βαρβάρους τοὺς κυριεύσαντας τὰς Ἀθήνας, ἀπέθανε τῷ 280. Τρία συγγράμματα αὐτοῦ μνημονεύονται, Ἱστορία τῆς Μακεδονίας ἀπὸ Ἀλεξάνδρου, χρονολογία ἀπὸ τῶν μυθωδῶν χρόνων, καὶ τὰ περὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν βαρβάρων, οὗ σώζονται οὐκ ὀλίγα τεμάχια (Φωτ. Μυριόβ.—Eunap. Vit. Poepl.).

Δέραια, περιδέραια συνήθως τοῖς παιδίοις περιτιθέμενα, καὶ τοῖς ἐκθέτοις ὡς γ ν ω ρ ί σ μ α τ α μάλιστα χρησιμεύοντα (Εὐρπ. Ἴων. 1438,—Δ. Χρσ. Δ, 25).

Δερκετὼ ἢ **Δερκέτις**, Συρία θεὰ, μήτηρ τῆς Σεμιράμιδος, ὑπὸ Σύρου τινὸς, ὃν εἶτα ἐφόνευσε, ῥιφθεῖσα αὐτὴ εἰς τὴν θάλασσαν, ἔνθα μετεβλήθη εἰς ἰχθὺν, καὶ ἐλατρεύετο ὑπὸ τῶν Σύρων ὑπὸ τὸ σχῆμα κατὰ τὸ ἥμισυ γυναικὸς καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ἰχθύος.

Δερκυλίδας, Σπαρτιάτης ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, διέπρεψεν ἐν Ἀσίᾳ κατὰ τὸ 411 π. Χ. καὶ μάλιστα τῷ 399, ὅτε, στρατηγὸς ἐκλεχθεὶς, ἐπανήγαγε τὴν πειθαρχίαν, καὶ δι' ἐπιδεξιότητος καὶ πανουργίας, δι' ἣν καὶ Σίσυφος ἐπεκλήθη (Ξεν. Ἑλλ. Γ, 1, 6), τοὺς Πέρσας ἐνίκησε, καὶ τὸν Τισσαφέρνην καὶ τὸν Φαρνάβαζον κατορθώσας νὰ διαιρέσῃ, ἐκυρίευσεν ἐπὶ τούτου τὴν Αἰολίδα, ἐξησφάλισε κατὰ τῶν Θρακῶν τοὺς ἐν τῇ Χερσονήσῳ Ἕλληνας, εἰσέβαλεν εἰς τὴν Καρίαν, καὶ τέλος ἐπέβαλε τοῖς Πέρσαις ἀνακωχὴν, μέχρι τῆς συνομολογήσεως τῆς εἰρήνης (397) δι' ἧς αἱ Ἰωνικαὶ πόλεις ἐκηρύχθησαν ἀνεξάρτητοι, οἱ δὲ Σπαρτιᾶται ἀπῆλθον τῆς Ἀσίας (Ξεν. Ἑλλ. Γ. 35.—Διόδ. ΙΔ, 37). Ἀλλ' ἐπειδὴ, οὐχ ἧττον ὁπλιζομένου τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν, ἡ Σπάρτη ἔπεμψεν εἰς Ἀσίαν τὸν Ἀγησίλαον, παρέμεινε καὶ οὗτος ἔτι ἐκεῖ, καὶ ἔσωσε τὴν Σηστὸν καὶ τὴν Ἄβυδον, ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τὴν ἐν Κνίδῳ νίκην τοῦ Κόνωνος ἀνεκτήσαντο δύναμιν. Ἔκτοτε δὲ δὲν μνημονεύεται πλέον, καὶ φαίνεται περιπεσὼν εἰς δυσμένειαν (Λὐτ. Δ. 8. 9. 32).

Δεσμωτήριον. Ἡ ποινὴ αὕτη ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων κατεγινώσκετο ἐν Ἀθήναις κατὰ τῶν ὑπερημέρων ὀφειλετῶν, ἐπιφέρουσα καὶ ἀτιμίαν. Ἀλλ' ὁ Σόλων ἠκύρωσε τὴν αὐστηρὰν ταύτην τοῦ νόμου διάταξιν (ἴδ. Φ υ λ ή). Ἔκτοτε δὲ μόνον οἱ ὀφειλέται καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ τοῦ δημοσίου ἄνευ δίκης, καὶ μόνον ἀποφάσει τῆς Βουλῆς (ἴδ.) ἐπετρέπετο δεθέντες νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὸ δεσμωτήριον. Καὶ τριήραρχοι δὲ, τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δημοσίων αὐτῶν καθηκόντων παραμελοῦντες, κατεδικάζοντο εἰς τὸ δεσμωτήριον ὑπὸ τῶν Ἀ π ο σ τ ο λ έ ω ν. Ἐπὶ δημοσίων γραφῶν τὸ δεσμωτήριον ἐπεβάλλετο πολλάκις ὡς π ρ ο σ τ ί μ η μ α, ἤτοι ἐπιβάρυνσις τῆς ποινῆς (ἴδ. Μ ι λ τ ι ά δ η ς). Ἐν πάσῃ δ' ἄλλῃ περιπτώσει δὲν ἐπετρέπετο πολίτης νὰ δεθῇ καὶ ῥιφθῇ εἰς δεσμωτήριον, ἂν τρεῖς ἕτεροι πολῖται ἠγγυῶντο ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς περιπτώσεσιν ἔτι τῆς ποινικῆς διαδικασίας, ταῖς καλουμέναις ἀ π α γ ω γ ή, ἐ φ ή γ η σ ι ς, ἔ ν δ ε ι ξ ι ς, ε ἰ σ α γ γ ε λ ί α, ἡ τοιαύτη ἐγγύησις ἀπήλλαττε τῆς ἀμέσου φυλακίσεως. Ἦν δὲ τὸ δεσμωτήριον ὑπὸ τοὺς Ἕ ν δ ε κ α,

χρησιμεῦον συγχρόνως καὶ ὡς φυλακή, καὶ ὡς τόπος ἐκτελέσεως πασῶν τῶν σωματικῶν ποινῶν, ἐν αἷς καὶ τῆς τοῦ κωνείου. Οἱ δ' ὑπηρέται καὶ ἐκτελεσταὶ τῶν ποινῶν τούτων ἦσαν οἱ δημόσιοι δοῦλοι καὶ οἱ τοξόται λεγόμενοι.

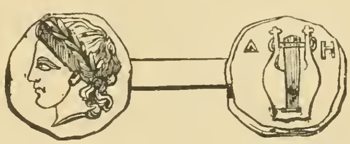
Δέσποινα, ἐπίθετον πολλῶν θεαινῶν, τῆς Ἀφροδίτης, τῆς Δήμητρος καὶ ἰδίως τῆς Περσεφόνης ἐν Ἀρκαδίᾳ. Παρ' Ὁμήρῳ καὶ ἡ κυρία τῆς οἰκίας (Ὀδ. Γ, 403. Η. 34).

Δευκαλίων, υἱὸς τοῦ Προμηθέως καὶ τῆς Κλυμένης, βασιλεὺς τῆς Φθίας ἐν Θεσσαλίᾳ. Ἐπὶ τοῦ κατακλυσμοῦ δι' οὗ ὁ Ζεὺς ἐξηφάνισε τὸ χαλκοῦν γένος τῶν ἀνθρώπων, ὁ Δευκαλίων, μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Πύρρας, θυγατρὸς τοῦ Ἐπιμηθέως, ἐσώθη ἐπινεύσει τοῦ Διός, ἐπὶ πλοίου ὃ ἐναυπήγησε βοηθείᾳ τοῦ Προμηθέως, καὶ ἐπὶ 9 ἡμέρας πλανηθεὶς ἐπὶ τῶν κυμάτων, προσωρμίσθη τέλος εἰς τὸν Παρνασσὸν (τὴν Ὄθρυν, τὸν Ἄθω, τὴν Αἴτναν), ἔνθα ἔθυσε τῷ Φυξίῳ Διΐ. Τὸ δὲ μαντεῖον τῆς Θέμιδος, ἐν Δελφοῖς, ἐρωτηθὲν ὑπ' αὐτοῦ, πῶς νέον γένος ἀνθρώπων ν' ἀναγεννηθῇ, ἀπεφήνατο, νὰ περικαλυφθῶσιν ἀμφότεροι τὴν κεφαλήν, νὰ διαζωσθῶσι τὰς ἐσθῆτας, καὶ οὕτω νὰ ῥίπτωσιν ὀπίσω τὰ ὀστᾶ τῆς μεγάλης γενετείρας· ὡς τοιαῦτα δὲ τοὺς λίθους ἐννοήσαντες, ἔρριπτον αὐτοὺς ὑπὲρ τοὺς ὤμους των, καὶ ἐγένοντο οἱ μὲν τοῦ Δευκαλίωνος ἄνδρες, οἱ δὲ τῆς Πύρρας γυναῖκες, ὅθεν καὶ ἐκ τοῦ λάας, λαός. (Ἀπολλόδ. Ῥόδ. Γ, 1088. — Ἀπολλόδωρος Α. 7, 2).

Δηΐφοβος, υἱὸς τοῦ Πριάμου, εἷς τῶν ἀνδρειοτέρων μετὰ τὸν Ἕκτορα, φίλος καὶ τοῦ Αἰνείου (Ὁμ. Ἰλ. Μ, 94. Ν. 186), μετὰ τοῦ Πάριδος φονεύσας τὸν Ἀχιλλέα. Τὴν Ἑλένην συνώδευσεν εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ Δουρείου ἵππου (Ὀδ. Δ. 276), καὶ αἱ μετὰ ταῦτα παραδόσεις (Εὐριπ. Τρωάδ. 952) τὸν λέγουσι νυμφευθέντα αὐτὴν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πάριδος. Ὡς ἐναντιούμενος εἰς αὐτῆς τὴν ἀπόδοσιν, ἐμισεῖτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, καὶ πρώτη μετὰ τὴν ἅλωσιν κατεστράφη ἡ οἰκία του ὑπὸ τοῦ Μενελάου καὶ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὀδ. Η, 517)· κατὰ τὸν Βιργίλιον δὲ (Æn. VI, 494) προδοθεὶς ὑπὸ τῆς Ἑλένης, ἠκρωτηριάσθη ὑπὸ τοῦ Μενελάου.

Δήλιον, μικρὰ πόλις τῆς Βοιωτίας παρὰ τῇ Τανάγρᾳ καὶ τῷ Εὐρίπῳ, ἔχουσα μέγαν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ὃν ὡς φρούριον κατέσχον οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου· τῷ δὲ 424 π. Χ. ἡττήθησαν αὐτόθι ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν (Θουκ. Δ. 90, 100. —Στρά. Θ. 403). (ν. Δήλισι).

Δῆλος, παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἐνίοτε καὶ Κυνθία, Ὀρτυγία, Χλαμυδία καλουμένη, νῆσος μικροτάτη, νῦν ἀκατοίκητος, περίφημος δ' ἐν πάσῃ τῇ ἀρχαιότητι, ὡς τόπος γεννήσεως τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος. Ἔχει δὲ καὶ ὄρος, ὃ ἐκαλεῖτο Κύνθος, καὶ ῥύακα, τὸν Ἰνωπόν. Κατὰ τὴν παράδοσιν ὁ Ποσειδῶν ἐκτύπησε τὰ κύματα διὰ τῆς τριαίνης, καὶ ὁ σκόπελος ἀνεφάνη, ἐγέ-

νετο δῆλος, καὶ ἐφέρθη πλέων εἰς τὴν θάλασσαν, μέχρις οὗ ὁ Ἀπόλλων τὸν ἐστερέωσε μεταξὺ Μυκόνου καὶ Πάρου. Εἶτα δ' ἀπέβη γενικὸν ἐμπορεῖον, καὶ ἰδίως δουλεμπορεῖον διὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, καὶ ταμεῖον μεγίστων θησαυρῶν, οὓς ἔσωζεν ἡ ἁγιότης τοῦ τόπου, ὄντος ἄλλως ἀτειχίστου. Καὶ αὐτοὶ οἱ Πέρσαι ἐφείσθησαν αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ στρατηγὸς τοῦ Μιθριδάτου Μηνοφάνης ἐλεηλάτησε τὴν νῆσον λῃστεύσας τὸν θησαυρὸν (Ἡρδ. ΣΤ. 96. —Cis. de imp. Pomp. XVIII). Εἰς τὸν παρὰ τῷ λιμένι κείμενον λαμπρὸν ναὸν τοῦ θεοῦ ἐτελεῖτο μεγάλη ἑορτὴ κατὰ πενταετίαν, εἰς ἣν αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις ἔπεμπον θεωρίας καὶ θεωροὶ ἐλέγοντο οἱ ἐρχόμενοι ὑπὸ ἀρχιθέωρον, καὶ ἐντὸς πλοίου ὃ ἐλέγετο θεωρίς. Ἦσαν δ' οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Ἴωνες, ὑπὸ τοὺς υἱοὺς τοῦ Κόδρου εἰς αὐτὴν ἐλθόντες, καὶ αὐτοῖς προσετέθησαν καὶ Ἀθη-

ναῖοι κληροῦχοι τῷ 506 π. Χ.. Ἐνταῦθα κατετέθη καὶ ὁ θησαυρὸς τῶν συμμάχων τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τοῦ 476 (Θουκ. Δ, 96), μέχρις οὗ ὁ Περικλῆς μετέθεσεν αὐτὸν (454) εἰς τῶν Ἀθηνῶν τὴν Ἀκρόπολιν (Πλούτ. Περ. ΙΒ΄). Οὐδὲν νεκρὸν ἐνεταφιάζετο εἰς τὴν ἱερὰν νῆσον, ἀλλὰ πάντα μετεκομίζοντο εἰς τὴν παρακειμένην Ῥήνειαν ἢ Ῥηνίδα, ἣν ὁ Φωκίων συνέδεσε διὰ γεφύρας μετὰ τῆς Δήλου ὅτε ἦλθεν ἐκεῖ ὡς ἀρχιθέωρος.

Δημαγωγοί. Ἡ δημαγωγία ἦν ἐξάμβλωμα καὶ ἀσθένεια τῆς ἐν Ἀθήναις καὶ ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἑλλάδος ἀκράτου δημοκρατίας. Ὅτε ἡ δύναμις πᾶσα ἦν εἰς τὰς χεῖρας τῶν πολλῶν, οἱ θέλοντες ὑπὲρ ἑαυτῶν αὐτὴν νὰ ἐκμεταλλεύωνται εἵλκυον εἴτε διὰ δώρων, εἴτε διὰ λόγων ἐπαγωγῶν, τὰς ψήφους τοῦ ὄχλου, ὀλίγον δεκτικοῦ ἐμβριθοῦς ἐκτιμήσεως τῶν ἀληθῶν αὐτοῦ συμφερόντων, καὶ, δημαγωγοῦντες, ἀνεδείκνυντο προστάται ἢ προεστῶτες τοῦ δήμου, διευθύνοντες αὐτὸν διὰ τῆς ἐπιρροῆς καὶ τῶν δημηγοριῶν των ἐντελῶς ἀνευθύνως. Καὶ ἐν ὅσῳ μὲν ἦν ζωηρὸν ἐν ταῖς πεποιθήσεσι τὸ πρὸς τὸν νόμον σέβας, καὶ τὴν δημαγωγίαν ἐξήσκουν ἄνδρες μεγαλεπήβολοι, ὡς ὁ Περικλῆς, μεγάλα διὰ τὴν πόλιν ἦσαν καὶ τ' ἀποτελέσματα. Ἀλλ' ἐπὶ τῆς κινδυνώδους ὁδοῦ ταχέως ἐξετράπη ὁ δῆμος διαφθαρείς, καὶ τὸν Περικλῆ διεδέχθησαν δημαγωγοὶ ποταποὶ καὶ ἰδιοτελεῖς, τοὺς νόμους ἀνατρέποντες, τὸν λαὸν διαφθείροντες καὶ τὰ ταπεινότερα αὐτοῦ πάθη ἐξάπτοντες. Οἱ δὲ ὕστερον (μετὰ τὸν Περικλῆ), ἴσοι αὐτοὶ μᾶλλον πρὸς ἀλλήλους ὄντες, καὶ ὀρεγόμενοι τοῦ πρῶτος ἕκαστος γίγνεσθαι, ἐτράποντο καθ' ἡδονὰς τῷ δήμῳ τὰ πράγματα ἐκδιδόναι (Θουκ. Β, 65).

Δημάδης, Ἀθηναῖος, υἱὸς ἁλιέως, διὰ τὴν σπανίαν του εὐχέρειαν περὶ τὸ λέγειν καὶ τὴν εὐφυΐαν τῆς εὐγλωττίας του μεγάλως διακριθείς, βλάψας δὲ τὴν πόλιν διὰ τοῦ χαρακτῆρός του, ὥστε καὶ ὁ Πλούταρχος τὸν λέγει ναυάγιον τῶν Ἀθηνῶν, καὶ διὰ τῆς ἐχθροπαθείας του κατὰ τοῦ Δημοσθένους, εἰς οὗ καὶ τὸν θάνατον ὑποτίθεται συντελέσας (Πλούτ. Δημοσθ. ΚΗ). Ἐν Χαιρωνείᾳ ὑπὸ τοῦ Φιλίππου αἰχμαλωτευθείς, κατώρθωσε διὰ τῆς παρρησίας του ν' ἀφεθῇ ἐλεύθερος, ὡς καὶ πάντες οἱ συναιχμάλωτοί του (Διόδ. 181, 87), καὶ ἀφοσιωθεὶς ἔκτοτε εἰς τὴν μακεδονικὴν πολιτικήν, ἔτυχε καὶ τῆς εὐνοίας τοῦ Ἀλεξάνδρου, οὗ καὶ κατώρθωσε, συνεργείᾳ καὶ τοῦ Φωκίωνος, ν' ἀποτρέψῃ τὴν ὀργὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν (Πλούτ. Δημοσθ. ΚΓ καὶ Η. Ι. ΙΑ). Διὰ τὰς ἀσωτείας του κατεδικάσθη πολλάκις εἰς πρόστιμα καὶ εἰς ἀτιμίαν. Ὅτε δέ, τῷ 319 π. Χ., ἐπέμφθη πρὸς τὸν Ἀντίπατρον ἵνα ζητήσῃ τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς Μουνυχίας ἀπὸ τῆς Μακεδονικῆς φρουρᾶς, ἐξ ἐπιστολῶν ἃς συνέλαβεν ὁ Ἀντίπατρος μαθὼν ὅτι ὁ Δημάδης ὑπενήργει συνωμοσίαν κατ' αὐτοῦ, τὸν ἐκράτησε καὶ τὸν ἐθανάτωσε (Διόδ. ΙΗ, 48). Ἐκ τῶν λόγων αὐτοῦ οὐδεὶς διασώζεται.

Δημάρατος. 1) Υἱὸς Ἀρίστωνος, βασιλέως τῆς Σπάρτης. Ὁ ἕτερος τῶν βασιλέων, Κλεομένης Α, συνεννοηθεὶς μετὰ τοῦ Λεωτυχίδου, διέβαλεν αὐτὸν ὡς δῆθεν μὴ γνησίας καταγωγῆς (Ἡρδ. ΣΤ, 63), δι' ὃ καὶ χλευαζόμενος καὶ περιφρονούμενος, ἔφυγε παρὰ τῷ Δαρείῳ, ὃν καὶ προέτρεψε νὰ ἐκλέξῃ τὸν Ξέρξην ὡς διάδοχον τοῦ Περσικοῦ θρόνου (Ἡρδ. Ζ, 3). Τοῦτον δὲ παρηκολούθησεν εἰς τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκστρατείαν του, ἀλλ' αἱ συμβουλαί του δὲν ἔτυχον ἀκροάσεως (Ἡρδ. Ζ. 101.—Διόδ. ΙΑ, 63). Τῷ ἐδόθη δὲ μικρά τις χώρα ἐν Αἰολίδι, ἣν καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἔτι εἶχον μέχρι τοῦ 399 π. Χ. (Ξεν. Ἀνδ. Ζ, 8, 17. Ἑλλ. Γ, 1, 4).—2) Κορίνθιος, ἐπὶ τοῦ τυράννου Κυψέλου εἰς Τυρρηνίαν φυγών.

Δήμαρχος, ἴδ. Δῆμος.

Δημήτηρ, (=Γῆ-μήτηρ), ἡ **Δή-**

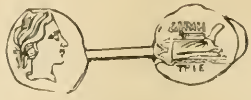
μητρα, θυγάτηρ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας, ἀδελφὴ τοῦ Διὸς (Ἡσίοδ. Θεογ. 454), θεὰ τῶν φυτικῶν προϊόντων, καὶ ἰδίως τοῦ σίτου, καὶ τῆς γεωργίας, ἀγαθοεργὸς καὶ τοὺς ἀνθρώπους τρέφουσα. Ὁ Ὅμηρος, ὡς πολέμων καὶ πλανήσεων ἀοιδὸς, σπανίως ποιεῖται μνείαν αὐτῆς καὶ τοῦ Βάκχου, οὐδὲ καταριθμεῖ αὐτὴν μετὰ τῶν Ὀλυμπίων θεῶν, καὶ διηγεῖται μόνον τὸν μῦθον τοῦ Ἰασίωνος καὶ αὐτῆς, τεκούσης τὸν Πλοῦτον ἐν Κρήτῃ ἐπὶ ἀγροῦ τρὶς ὀργωθέντος· ἀλλ' ὁ Ζεὺς ζηλοτυπήσας, ἐκεραύνωσε τὸν Ἰασίωνα (Ὀδ. Ε, 125.—Ἴδ. Ἡσίοδ. Θεογ. 969). Τὴν ἐκ τοῦ Διὸς (Ὀμ. Ἰλ. Ξ, 326. Ὀδ. Λ, 217) θυγατέρα αὐτῆς Περσεφόνην (ἴδ.) ἥρπασεν ὁ Πλούτων (Ὀμ. Ὕμν. εἰς Δήμ.) ἄνθη συλλέγουσαν, καὶ ἀφ' οὗ ἐπὶ πολὺ ἡ Δημήτηρ πανταχοῦ τὴν ἐζήτησε, τέλος τῇ 10ῃ ἡμέρᾳ ἔμαθε παρὰ τοῦ παντόπτου Ἡλίου τὴν ἀπαγωγήν. Ὀργιζομένη δὲ κατὰ τοῦ Διὸς, ὡς τὴν ἁρπαγὴν ἐπιτρέψαντος, περιεφέρετο ἀνὰ τὴν γῆν, καὶ τέλος ὑπὸ τὸ σχῆμα γραίας γυναικὸς καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα Δηὼ (ἡ ζητοῦσα) ἦλθεν εἰς Ἐλευσῖνα, εἰς τὴν οἰκίαν Κελεοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἐλευσῖνος, καὶ ἀνεδέχθη τὴν ἀνατροφὴν τοῦ βρέφους Δημοφόοντος, υἱοῦ τοῦ Κελεοῦ, ἐμπιστευθέντος αὐτῇ ὑπὸ τῆς μητρὸς Μετανείρας. Θελήσασα νὰ καταστήσῃ τὸ παιδίον ἀθάνατον, ἔχριεν αὐτὸ δι' ἀμβροσίας, καὶ τὴν νύκτα τὸ εἶχεν εἰς τὰς φλόγας. Ἀλλ' ἐπειδὴ μίαν νύκτα, ἰδοῦσα τοῦτο ἡ μήτηρ, ἀνέκραξεν ἔντρομος, ἀπέσχεν ἡ Δήμητρα, καὶ ἀπεκαλύφθη ὡς θεὰ, καὶ ἐν ναῷ οἰκοδομηθέντι αὐτῇ ἐπὶ τῆς Καλλιχόρου πηγῆς ἐδίδασκε τοῖς ἀνθρώποις τὰ τῆς λατρείας της· ἀπέφευγεν ὅμως τὸν Ὄλυμπον, καὶ ἄφορον καθίστα τὴν γῆν, μέχρις οὗ ὁ Ζεὺς τὴν ἐπράϋνεν, ἀνακαλέσας ἐκ τοῦ Ἅδου τὴν Περσεφόνην, ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅμως τοῦ νὰ μένῃ ἓν τέταρτον τοῦ ἔτους παρὰ τῷ Πλούτωνι· πάντοτε, ὅπερ ᾐνίττετο τὸν σπόρον, μένοντα ἐπὶ τρεῖς μῆνας τεθαμμένον πρὶν ἢ βλαστήσῃ. Ἀλλὰ πρὶν ἢ μετὰ τῆς θυγατρός της ἀναβῇ ἡ Δημήτηρ εἰς τὸν Ὄλυμπον, ἐδίδαξεν εἰς τοὺς ἡγεμόνας τῆς Ἐλευσῖνος, τὸν Τριπτόλεμον, τὸν Διοκλῆν, τὸν Εὔμολπον καὶ τὸν Κελεὸν τὰς ἐλευσινιακὰς θυσίας καὶ τὰ μυ-

στήρια (ἴδ. Ἐλευσίνια). Ἦν δ' ἐξ ἀπωτάτων χρόνων ἡ Ἐλευσὶς ἕδρα τῆς λατρείας τῆς Δήμητρος, κυρίως ὡς προστάτιδος τῆς γεωργίας, καὶ ἑπομένως τῶν μονίμων ἀσκήσεων, τοῦ νομίμου γάμου καὶ τῆς πολιτικῆς εὐταξίας, δι' ὃ καὶ Θεσμία καὶ Θεσμοφόρος ἐπεκαλεῖτο. Ὁ Τριπτόλεμος, υἱὸς τοῦ Ἐλευσῖνος (ἢ τοῦ Κελεοῦ, ταὐτιζόμενος πολλάκις μετὰ τοῦ Δημοφόοντος) λέγεται τὸ ἄροτρον ἐφευρών, καὶ, ἐντολῇ τῆς Δήμητρος, ἐπὶ ἅρματος συρομένου ὑπὸ πτερωτῶν δρακόντων τὴν γῆν περιελθὼν καὶ τὴν σπορὰν τοῦ σίτου διδάξας, ἀρξάμενος δ' ἀπὸ τοῦ Ῥαρίου πεδίου ΒΑ τῆς Ἐλευσῖνος, ἔνθα καὶ βωμὸν εἶχε, καὶ χῶρός τις ἐλέγετο «Τρι-

πτολέμου ἄλως.» Καὶ ἡ Δήμητρα δὲ, ἐν ᾧ ἐζήτει τὴν κόρην της, λέγεται πολλαχοῦ εἰς τοὺς ποιμένας τὴν καλλιέργειαν τοῦ σίτου διδάξασα. Ὡς θεὰ τῆς περὶ τὴν γῆν ἐργασίας ἐλέγετο Χθονία, καὶ Χλόη δι' ἃ ἀπέδιδε πρῶτα χόρτα, καὶ Ἀνησιδώρα, καὶ πολλαχοῦ ἐλέγετο νενυμφευμένη μετὰ τοῦ Ποσειδῶνος, τοῦ εἰς τὴν γεωργίαν ἀναποφεύκτου στοιχείου τῆς ὑγρασίας. Ἐπελέγετο δὲ καὶ Πελασγὶς, διότι ἡ λατρεία αὐτῆς ἦν ἀπὸ τῶν Πελασγικῶν χρόνων γενικῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα διαδεδομένη, ὡς ἐν Θεσσαλίᾳ, Βοιωτίᾳ, Ἀττικῇ, Μεγάροις, Κορίνθῳ καὶ πανταχοῦ τῆς Πελοποννήσου. Καὶ ἡ εὐφορωτάτη δὲ Σικελία ἐδέξατο αὐτὴν ἐκ Κορίνθου καὶ ἐκ Μεγάρων, καὶ διαφόρους ἑορτὰς εἶχε κατὰ τὸ ἔαρ καὶ τὸ φθινόπωρον καθιερωμένας εἰς τὴν μητέρα καὶ τὴν κόρην, τὰ Ἀνθεσφόρια, τὰ Θεογάμια, τὰ Ἀνακαλυπτήρια, τὰ Κόρεια, τὰ Θεσμοφόρια. Ἡ ὑπερίσχυσις τῶν Δωριέων, φυλῆς φιλοπολέμου, ἠλάττωσε πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος τὴν ἐξάσκησιν τοῦ κυρίως εἰρηνικὴν τάσιν ἔχοντος τούτου θρησκεύματος, μέχρις οὗ ἡ νέα τῶν Ἰώνων ἐπιρροὴ ἐξέτεινεν αὐτὸ αὖθις, ἰδίως ἐξ Ἀττικῆς ὑπὸ νέαν μορφὴν εἰς τὴν Πελοπόννησον. Εἰς τὴν Δήμητραν ἐθύοντο καὶ ταῦροι καὶ δαμάλεις, ἀλλὰ πρὸ πάντων σύες, διὰ τὸ γόνιμον αὐτῶν, καὶ προσέτι καρποὶ καὶ μέλι, καὶ ἱερὰ ἦσαν αὐτῇ οἱ ἀστάχεις, ὁ μήκων, τὰ καρποφόρα δένδρα. Ἡ τέχνη δὲ παρίστα αὐτὴν ὁμοίαν τῇ Ἥρᾳ, ἀλλ' ἠπιωτέραν, καὶ μᾶλλον φιλοστοργίαν πνέουσαν, φέρουσαν στέμμα ἀστάχυνον, καὶ εἰς τὰς χεῖρας τὴν δᾷδα τῶν μυστηρίων καὶ πολλάκις καρπῶν κάνιστρον, καὶ ἀστάχεις ἢ μήκωνας εἰς τῶν χειρῶν τὴν ἑτέραν. Οἱ Ῥωμαῖοι ὠνόμαζον Ceres καὶ Cerealia ἐκαλεῖτο ἡ ἑορτὴ αὐτῆς, τελουμένη τὸ ἔαρ.

Δημητριὰς, ὀχυρὰ πόλις ἐν Μαγνησίᾳ τῆς Θεσσαλίας, ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Παγασαίου κόλπου, ἐκτίσθη (290 π. Χ.) ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, καὶ ἐφημίζετο ἕνεκα τῆς διὰ τὸ ἐμπόριον προσφόρου αὐτῆς θέσεως, ὡς κλεὶς τῆς Ἑλλάδος (πέδαι Ἑλληνικαὶ), καὶ

πολλάκις ἦν καὶ ἕδρα τῶν βασιλέων. Ἐνταῦθα προσωρμίσθη ὁ μέγας Ἀντίοχος ὅτε ἐπολέμει κατὰ τῶν Ῥωμαίων (Πλβ. ΙΖ, Η. — Στρβ. Θ, 436).

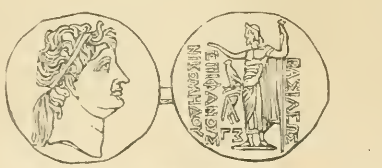
Δημήτριος, 1) ὁ Πολιορκητὴς, υἱὸς Ἀντιγόνου, ἐγενν. 337 π. Χ., νέος συνεπολέμησε μετὰ τοῦ πατρός του κατὰ τοῦ Εὐμένους, τοῦ Πτολεμαίου, τοῦ Λυσιμάχου καὶ κατ' ἄλλων στρατηγῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀμφισβητούντων αὐτοῦ τὴν διαδοχήν. Δι' ἀνδρείας καὶ στρατηγικῶν πεπροικισμένος προτερημάτων, ἐνίοτε ἀπετύγχανεν ὅμως παρα-

συρόμενος ὑπ' ἀπερισκέπτου ὁρμῆς, ὡς ἐν Γάζῃ (312) κατὰ τοῦ Πτολεμαίου τῆς Αἰγύπτου. Ἀλλ' ἐν Συρίᾳ μικρὸν μετὰ ταῦτα κατετρόπωσε τοὺς Αἰγυπτίους (Πλούτ. Δημ. Ε, ΣΤ. — Διόδ. ΙΘ, 80. 93). Τὴν Βαβυλῶνα κατακτήσας, οὐχὶ ὅμως καὶ τὸ δεύτερον αὐτῆς φρούριον, ὃ γενναίως ὑπερήσπισεν ὁ Σέλευκος, ἠναγκάσθη τέλος ν' ἀποσυρθῇ (Πλούτ. Δημ. Ζ). Εἶτα δ' αὖθις κατενίκησε τοὺς στρατοὺς τοῦ Πτολεμαίου, καὶ ἠλευθέρωσε τὰς Ἀθήνας ἀπὸ τοῦ Κασσάνδρου (307), εἰσελάσας θριαμβευτικῶς εἰς τὴν πόλιν, ἀφ' οὗ ἐκυρίευσε τὴν Μουνυχίαν, προσέφερε τοῖς Ἀθηναίοις πλούσιον δῶρον σίτου καὶ ξυλείας, καὶ ἐγένετο ἐκεῖ δεκτὸς μετὰ βασιλικῶν τιμῶν. Μετεκλήθη δ' ἔπειτα ὑπὸ τοῦ πατρός του, ἵνα ἐξακολουθήσῃ τὸν κατὰ τοῦ Πτολεμαίου πόλεμον, καὶ ἐν Κύπρῳ ἐνίκησε τὸν Μενέλαον, ἀδελφὸν τοῦ Πτολεμαίου, καὶ ἐπολιόρκησε τὴν Σαλαμῖνα, πρωτεύουσαν τῆς

νήσου. Καὶ ἰσχυρὰν μὲν εὗρεν ἀντίστασιν, εἰ καὶ ἀξιολογωτάτας ἐπενόησε πολιορκητικὰς μηχανάς, δι' ἃς καὶ τὸ ἐπώνυμον τοῦ Πολιορκητοῦ τῷ ἐδόθη· ἀλλὰ μόνον ἀφ' οὗ εἰς ναυμαχίαν ἐνίκησε τὸν εἰς βοήθειαν τοῦ ἀδελφοῦ του προσδραμόντα Πτολεμαῖον, τότε ἐκυρίευσε τὴν πόλιν, καὶ ἔκτοτε (306) αὐτὸς καὶ ὁ πατήρ του ἀνέλαβον τὸν τίτλον βασιλέων (Πλούτ. Δημ. Η, ΙΕ.—Διόδ. Κ, 47). Τὴν Ῥόδον ὅμως πολιορκήσας (304), ἀπέτυχε, καὶ συνθηκολογήσας, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, διότι ὁ Κάσσανδρος ἠπείλει τὰς Ἀθήνας. Διεχείμασε δ' ὁ Δημήτριος εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην, ἔνθα αἱ κολακεῖαι ὧν ἔτυχεν, ὡς φέρ' εἰπεῖν ὅτι κατῳκίσθη ἐν τῷ Ὀπισθοδόμῳ τοῦ Παρθενῶνος, ὡς ὢν δῆθεν ἀδελφὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ἀπεδείκνυον τῶν Ἀθηναίων τὴν ἠθικὴν παρακμήν. Τὸ ἑπόμενον δ' ἔτος ἠναγκάσθη νὰ σπεύσῃ ἐκ νέου εἰς τὴν Ἀσίαν, ἔνθα ὁ Κάσσανδρος, ὁ Λυσίμαχος, ὁ Σέλευκος καὶ ὁ Πτολεμαῖος εἶχον συμμαχήσει κατὰ τοῦ πατρός του· ἀλλ' ἐκεῖ, ἐν Ἰψῷ ἐνικήθη κατὰ κράτος (Πλούτ. Δημ. ΚΘ), ὁ Ἀντίγονος ἔπεσεν εἰς τὴν μάχην, καὶ ὁ Δημήτριος ἔφυγεν εἰς τὴν Ἔφεσον μετ' ὀλίγων πεζῶν καὶ τετρακισχιλίων ἱππέων. Καὶ ἤλπισε μέν, διὰ τῶν ναυτικῶν του δυνάμεων καὶ τῆς κυριαρχίας του ἐπὶ τῶν ἐπισημοτέρων νήσων καὶ πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπιθετικὸν πόλεμον, ἐξ Ἀθηνῶν, ὡς κέντρου, ὁρμώμενος· ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι ἠρνήθησαν ν' ἀνοίξωσι τὰς πύλας των εἰς τὸν ἡττηθέντα, ὃν ἐθεοποίουν ὡς νικητὴν (Πλούτ. Δημ. Λ.). Μεταβὰς δὲ τότε ὁ Δημήτριος ἐκ τῆς παραλίας τῆς Θράκης εἰς Συρίαν, συνεδέθη ἐκεῖ μετὰ τοῦ Σελεύκου, ψυχρανθέντος πρὸς τοὺς ἀρχαίους συμμάχους του, ἔδωκεν αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Στρατονίκην, καὶ δι' αὐτοῦ διηλλάγη καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν. Ἀρνηθεὶς ὅμως ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν Σέλευκον ἣν καθ' ὁδὸν κατέλαβε Κιλικίαν, διηνέχθη αὖθις πρὸς τοὺς νέους του φίλους, καὶ ῥιφθεὶς εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ νέου στρατοῦ καὶ στόλου, ἐκυρίευσε τὴν Αἴγιναν καὶ τὴν Σαλαμῖνα, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τὰς Ἀθήνας (297), ἃς ὅμως ἀντὶ νὰ τιμωρήσῃ, ἐξ ἐναντίας ἐνέπλησε δώρων, μόνον ἐλέγξας αὐτὰς διὰ τὴν ἀχαριστίαν των (Πλούτ. Δημ. ΛΓ). Καὶ τοὺς Σπαρτιάτας δ' ἐν Μαντινείᾳ νικήσας, μετέβη εἰς Μακεδονίαν, πρὸς Ἀλέξανδρον, τὸν ἀδελφὸν τοῦ νέου βασιλέως Ἀντιγόνου. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτος ἐφάνη τὴν ἀρρωγήν του μὴ προθύμως δεχθείς, καὶ ἐστράφη πρὸς Πύρρον, τὸν βασιλέα τῆς Ἠπείρου, διενήργησε τὸν φόνον αὐτοῦ, ἀνεκηρύχθη αὐτὸς βασιλεύς, καὶ ἐκστρατεύσας κατὰ τῶν τὰ γενόμενα μὴ στεργόντων Βοιωτῶν, μετ' αὐστηρὰν πολιορκίαν ἐκυρίευσε τὰς Θήβας καὶ προσηνέχθη πρὸς αὐτὰς ἠπίως. Κατόπιν δ' ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ Πύρρου εἰς Ἤπειρον, ὑποστηρίζοντος τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ Αἰτωλοὺς (289), καὶ ἀφ' οὗ ἐδῄωσε τὴν χώραν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Μακεδονίαν (Πλούτ. Πύρρ. 2. Δμτρ. ΜΑ). Ἀλλὰ τὸ ἐκδεδιῃτημένον τοῦ βίου καὶ ἡ ὑπεροψία αὐτοῦ διέθεσαν κατ' αὐτοῦ τοὺς νέους του ὑπηκόους· οὐχ ἧττον ὅμως ἐμελέτα ὁ Δημήτριος τὴν ἀνάκτησιν τῶν χωρῶν αἵτινες ἄλλοτε ἀνῆκον εἰς τὸν πατέρα του, καὶ πρὸς τοῦτο, διὰ τρόπων βιαίων ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἐξώπλισε στρατὸν 110,000 ἀνδρῶν καὶ στόλον ἐκ 500 πλοίων, δι' ὃ καὶ ὁ Σέλευκος, ὁ Λυσίμαχος καὶ ὁ Πτολεμαῖος συνέδεσαν αὖθις (288) νέαν κατ' αὐτοῦ συμμαχίαν· καὶ ἐν τῷ στρατῷ δ' αὐτοῦ τοσαύτη ἐξερράγη δυσαρέσκεια κατ' αὐτοῦ, ὡς πάντας, καὶ τὰ ἐγχώρια ἤθη περιφρονοῦντος, ὥστε πρὶν ἤ τι ἐπιχειρήσῃ, ἠναγκάσθη (287) νὰ φύγῃ κρυφίως (Πλούτ. Δμτρ. ΜΑ). Ἐλθὼν δ' εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐπολιόρκησε τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐκεῖθεν μετέβη εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν (Αὐτ. ΜΣΤ). Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ηὐδοκίμει· εἶτα δὲ Ἀγαθοκλῆς, ὁ υἱὸς τοῦ Λυσιμάχου, τὸν ἐξεδίωξεν εἰς Φρυγίαν. Κατὰ Σελεύκου δὲ τὸν ὑπὲρ Κιλικίας πόλεμον, ἄνευ ἐλπίδων ἐπιτυχίας, ἐπαναλαβών, καὶ ὑπὸ βα-

ρείας νόσου προσβληθείς, ἀποκοπείσης δ' αὐτῷ καὶ τῆς διὰ θαλάσσης ὑπεκφυγῆς, ἠναγκάσθη νὰ παραδοθῇ εἰς τὸν γαμβρόν του· ὁ δὲ Σέλευκος ἀπέκρουσε μετ' ἀγανακτήσεως ἃς ὁ Λυσίμαχος τῷ προσέφερε μεγάλας ποσότητας, ἂν τὸν ἐφόνευεν, ἀλλ' ἐπίσης καὶ τὰς ὑπὲρ ἀπελευθερώσεως παρακλήσεις τοῦ Δημητρίου. Ἀπέθανε δ' οὗτος μετὰ τριῶν ἐτῶν αἰχμαλωσίαν (283) ἐν Ἀπαμείᾳ τῆς Συρίας, τιμῶν τυχὼν καὶ μετὰ θάνατον ἐκ μέρους τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Δημήτριος ἦν φιλόδοξος, δραστήριος, εὔχαρις τοὺς τρόπους, εὐφυής, στρατηγὸς δεξιός, μεγαλεπήβολος, ἀλλὰ πολλάκις καὶ παραβόλως ἐπιχειρηματίας, προσέτι δὲ εἰς πᾶσαν τρυφὴν ἔκδοτος ἄνευ μέτρου. Τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ περιγράφει ὁ Διόδωρος (Κ, 92).—2) Δημήτριος Β', ὁ ἔγγονος τοῦ Πολιορκητοῦ, υἱὸς δ' Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ, βασιλεύσας 10 ἔτη ἐν Μακεδονίᾳ, καθ' ἃ ἦν εἰς διηνεκεῖς πολέμους πρὸς τοὺς περιοίκους λαοὺς (240—230) π. Χ.)—3) Δημήτριος Α, Σωτήρ, υἱὸς Σελεύκου τοῦ Φιλοπάτορος, διέμεινεν ἐπὶ τῆς ἐφηβικῆς του ἡλικίας ἐν

Ῥώμῃ ὡς ὅμηρος. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, ζητήσας μάτην ν' ἀπελευθερωθῇ, ἐδραπέτευσεν (162 π. Χ.), ἵνα διεκδικήσῃ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀντιόχου, τὰ δικαιώματά του ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Συρίας, καὶ κυριεύσας τὸν θρόνον, ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς Ῥώμης, ἥτις εἶχε πρὶν ἀναγνωρίσῃ τὸν Ἀντίοχον, ἐνασμενιζομένη, ὡς φαίνεται, εἰς τὰς οἰκογενειακὰς ταύτας διχονοίας, δι' ὧν κατεστρέφετο τῆς Συρίας ἡ δύναμις (Πολύβ. ΛΑ, 23. ΛΒ. 4). Τοὺς Βαβυλωνίους ἐλευθερώσας ἀπὸ τοῦ τυραννικοῦ σατράπου αὐτῶν Τιμάρχου, ἔλαβε παρ' αὐτῶν τὴν ἐπωνυμίαν Σωτῆρος. Ἐπολέμησε δὲ καὶ κατ τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' οὐχὶ μετ' ἐπιτυχίας. Μέθυσος δὲ καὶ ὠμός, ἐμισήθη ἐν Συρίᾳ, καὶ ἔπεσε πολεμῶν πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον Βάλαν (150 π. Χ.). (Πολύβ. ΛΓ, 14).—4) Δημήτριος Β, ὁ Νικάτωρ, υἱὸς τοῦ προρρηθέντος, καὶ αὐτὸς ἐν τῇ νεωτάτῃ αὐτοῦ ἡλικίᾳ ἐπέμφθη ὡς ὅμηρος τοῦ πατρὸς

του εἰς Ῥώμην· ἀλλ' ἐπανελθὼν εἰς Συρίαν, ἐξέβαλε, βοηθείᾳ Πτολεμαίου τοῦ Φιλομήτορος τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ ἀνεκτήσατο τὸν πατρικὸν θρόνον (147 π. Χ.), ἐφ' οὗ, ὑπ' ἀδιακόπων ἐπαναστάσεων πολεμούμενος, ἐστηρίχθη διὰ ξένων μισθωτῶν βοηθείᾳ τοῦ Μακκαβαίου Ἰωναθὰν (Α. Μακκ. ΙΑ, 39.—(Just. XXXV. 2). Μὴ τηρήσας ὅμως τὰς πρὸς τοῦτον ὑποσχέσεις του, ἀπώλεσε σχεδὸν πᾶν τὸ κράτος του, καὶ μετὰ δυσχερείας ἀνεκτήσατο αὐτὸ πάλιν. Ἐξεστράτευσε δὲ καὶ κατὰ τῶν Πάρθων (140), ἐπέτυχε κατ' ἀρχάς, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ᾐχμαλωτεύθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως αὐτῶν Ἀρσάκου, ὅστις καὶ τῷ ἔδωκε τὴν θυγατέρα αὐτοῦ εἰς γάμον (Just. XXXVI, 1), τὸν εἶχεν ὅμως οὐχ ἧττον αἰχμάλωτον, καὶ μόνον ὅτε ὁ ἀδελφός του Ἀντίοχος ἐπολέμησε τοὺς Πάρθους, ἀπηλλάγη, καὶ ἀνεκτήσατο καὶ τὸν θρόνον μετὰ τοῦ Ἀντιόχου τὸν θάνατον (130). Τέσσαρα δ' ἔτη μετέπειτα ἐφονεύθη ἐν ἐπαναστάσει (Just. XXXIX, 1). — 5) Δημήτριος ὁ Φαληρεύς, ἐγεννήθη τῷ 345 π. Χ. καὶ ἐμαθήτευσε παρὰ τῷ φιλοσόφῳ Θεοφράστῳ καὶ τῷ κωμικῷ ποιητῇ Μενάνδρῳ. Ὁ Κάσσανδρος ἀνέθετο (317—307) αὐτῷ τὴν διεύθυνσιν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ οὕτω πρὸς ὄφελος καὶ εὐχαρίστησιν τῆς πόλεως ἐκυβέρνησεν, ὥστε εὐγνωμονοῦντες οἱ Ἀθηναῖοι τῷ ἀνήγειραν 360 ἀνδριάντας (Cic. Rp. II, I.—Nep. Mibl. VI). Ἠναγκάσθη ὅμως να φύγῃ, ὅτε Δημήτριος

ὁ πολιορκητὴς κατέλαβε τὰς Ἀθήνας, καὶ ὁ παλίμβουλος ὄχλος τὸν κατεδίκασεν εἰς θάνατον (Πλούτ. Δμτρ. Κ). Μικρὸν δ' ἐν Θήβαις διαμείνας, ἀπῆλθεν εἶτα εἰς Ἀλεξάνδρειαν, πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Λάγου, ὅστις πολλάκις τὸν συνεβουλεύετο· ἀλλ' ὁ υἱὸς αὐτοῦ, Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος, τὸν ἐξώρισεν εἰς τὴν ἄνω Αἴγυπτον, ἔνθα ἀπέθανε τῷ 283, δηχθεὶς ὑπὸ ὄφεως. Ἦν δ' οὐ μόνον πολιτικὸς διαπρεπὴς ὁ Δημήτριος, ἀλλὰ καὶ φίλος τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐπιστημῶν, ἐν Ἀθήναις τὴν διδασκαλίαν τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν ἐμψυχώσας, καὶ προσέτι χαριέστατος ῥήτωρ, εἰ καὶ ἤδη μᾶλλον εἰς τὴν παρακμάζουσαν ἀνήκων σχολὴν (Cic. Or. XXVII. Brut. IX. LXXXII.—De Or. II, 23.—Quint. X, 1, 80). Ἐκ τῶν πολλῶν ἱστορικῶν, φιλοσοφικῶν, γραμματικῶν καὶ ῥητορικῶν συγγραμμάτων του οἱ τίτλοι διετηρήθησαν μόνον. Ἔγραψε δὲ καὶ ποιήματα ἐπίσης ἀπολεσθέντα. Πραγματεία Περὶ ἑρμηνείας, περίληψις οὐχὶ ἀναξία λόγου κανόνων τῆς ῥητορικῆς ἐκφράσεως, φέρει τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀλλ' ἐστὶ χρόνων μεταγενεστέρων. — 6) Δημ. ὁ Σουνιεύς, κυνικὸς φιλόσοφος, ζῶν ἐν Ῥώμῃ, περὶ 40—90 μ. Χ. Ἡ ἄκρα αὐτοῦ λιτότης, ζῶντος ὡς ἐπαίτου ἐν μέσῳ τῶν τότε πολυτελέστατα βιούντων Ῥωμαίων, εἵλκυσεν ὑπὲρ αὐτοῦ πολλῶν τῶν τότε ἐπισημοτέρων ἀνδρῶν τὸν σεβασμόν, καὶ ὁ Σενέκας συνανεστρέφετο μετ' αὐτοῦ, καὶ ὁ Θρασέας κατὰ τὰς τελευταίας στιγμάς του συνδιελέχθη μετ' αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς (Sen. Ben. VII.II-Suet Verp. XIII). — 7) Δημ. ὁ ἐκ Γαδάρων, ἀπελεύθερος τοῦ Πομπηΐου, ἀγαπητὸς αὐτῷ, καὶ διὰ τῆς αὐτοῦ προστασίας μέγαν κτησάμενος πλοῦτον (Πλούτ. Πομπ. Β, 40).—8) Εὐνοούμενός τις τοῦ Καίσαρος, μετὰ τούτου τὸν θάνατον ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου διοικητὴς τ ς Κύπρου διορισθεὶς (Δ. Κάσσ. ΜΗ, 40).— 9) Δημ. ὁ Σκήψιος, ἱστορικός, γράψας εἰς 30 βιβλία «Τρωϊκὸν διάκοσμον,» ἐν ᾧ ἐπραγματεύθη τὰ κατὰ τὸν ἐπὶ Ὁμήρου βίον ἐν Τρωάδι, ἀρυσθεὶς ἐξ Ἀριστάρχου καὶ Ἡγησίου. Σώζονται δέ τινα αὐτοῦ ἀποσπάσματα.—10) Γλύπτης ἐξ Ἀλωπεκῆς τῶν Ἀθηνῶν, προγενέστερος τοῦ Λυσίππου, ἰδίως περὶ τὴν ὁμοιότητα μᾶλλον ἢ τὸ ἰδανικὸν κάλλος ἀσχολούμενος, ὥστε καὶ ἀνθρωπογράφος ἐπωνομάσθη (Δ. Λαέρτ. Ε, 21). Ἔπλασεν ἄγαλμα τοῦ στρατηγοῦ Πελίχου.

Δημιόπρατα, τὰ ὑπὸ τῶν πωλητῶν δημευόμενα (δημοσιευόμεα ἢ απογραφόμενα) καὶ ὑπὲρ τοῦ δημοσίου πωλούμενα ἰδιωτικὰ κτήματα. Περὶ αὐτῶν ἐδίδετο λόγος εἰς τὴν πρώτην ἐκκλησιαν τοῦ δήμου καθ' ἑκάστην πρυτανείαν. Ἐξετίθεντο δὲ δημοσίᾳ πίνακες αὐτῶν εἰς γνῶσιν πάντων. Ἦν δὲ καὶ ὡς ποινὴ συνηθεστάτη ἡ τῶν κτημάτων κατάσχεσις, οὐ μόνον τῶν ὀφειλόντων εἰς τὸ δημόσιον, ἀλλὰ καὶ τῶν εἰς ἀτιμίαν περιπιπτόντων, καὶ τῶν ἐξοριζομένων (οὐχὶ ὅμως τῶν ἐξοστρακιζομένων), καὶ τῶν εἰς θάνατον καταδικαζομένων· ὥστε ἐφηρμόζετο εἰς διάφορα ἐγκλήματα, οἷον φόνον, ἱεροσυλίαν, κτλ. Καὶ σύμμαχοι δ' ἐνίοτε κατεδικάζοντο εἰς τὴν δήμευσιν, ἂν ἐνομίζοντο πλούσιοι. Ταύτην δὲ τὴν ποινὴν ἐπέφερε καὶ ἡ γραφὴ ξενίας, ἢ κατὰ ξένου ἀποδειχθέντος ὅτι παρανόμως ἀντεποιήσατο δικαιώματα πολίτου, ὡς καὶ ὁ διὰ διαψηφίσεως τοῦ ἰδίου δήμου ἐκβληθείς, τὴν ἀπόφασιν δὲ ταύτην ἐφεσιβαλὼν καὶ ἡττηθείς, προσέτι δὲ καὶ ὁ ἡττηθεὶς εἰς γραφὴν μετοικεσίου, ἤτοι μέτοικος καθ' οὗ δικαστικῶς θ' ἀπεδεικνύετο ὅτι δὲν ἐπλήρωσε τὸ μετοίκιον.

Δημιουργοί, 1) μία τῶν ἐπὶ Θησέως φυλετικῶν διαιρέσεων. Ἴδ. Φυλαί. 2) Δημόσιοι ὑπηρέται εἴς τινας πολιτείας. Παρὰ τῷ Ἀχαϊκῷ δεσμῷ ἦσαν οἱ 10 δημιουργοὶ ἀνώτατοι ἄρχοντες. (Πολβ. ΚΗ, 6,9.—Liv XXXII,32).—3) Οἱ χειρώνακτες οἵτινες καὶ ὀλίγην εἶχον πολιτικὴν σημασίαν. Ἐν Σπάρτῃ τὰς βαναύσους τέχνας μετήρχοντο κυρίως οἱ περίοικοι, καὶ ἐν Ἀθήναις

βαθμηδὸν περιῆλθον αὐταὶ κυρίως εἰς τοὺς μετοίκους· ἐν δὲ Ῥώμῃ ἐξησκοῦντο πρὸ πάντων ὑπὸ δούλων.

Δημόδοκος, ὁ τυφλὸς ἀοιδὸς τοῦ βασιλέως τῶν Φαιάκων Ἀλκινόου, ὅστις, ὅτε ὁ Ὀδυσσεὺς παρὰ τούτῳ ἐξενίσθη, ἔψαλεν εἰς τὴν τράπεζαν περὶ τῆς ἔριδος τοῦ Ὀδυσσέως καὶ Ἀχιλλέως, τοῦ ἔρωτος τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἀφροδίτης, καὶ περὶ τοῦ Δουρείου ἵππου (Ὁμ. Ὀδ. Θ. 44). Ὡς ὁ αὐτὸς ἐξελήφθη ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις καὶ ὁ ἀοιδὸς ὃν κατέλιπεν ὁ Ἀγαμέμνων παρὰ τῇ Κλυταιμνήστρᾳ (Ὀδ. Γ. 267).

Δῆμος. Ἐν Ἀττικῇ, δ ῆ μ ο ς μὲν κυρίως ἐλέγετο τὸ σύνολον τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ πολιτικὴν ἔποψιν· δ ῆ μ ο ι δὲ ἰδίως ἦσαν τῶν φυλῶν αἱ ὑποδιαιρέσεις. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν αἱ φυλαὶ ἦσαν 4 τὸν ἀριθμόν. Ὁ δὲ Κλεισθένης (510 π. Χ.), ἀφαιρέσας ἀπ' αὐτῶν την πολιτικὴν σημασίαν, ὠργάνωσε καὶ συνέστησε πάντα τὰ χωρία τῆς Ἀττικῆς εἰς 100 δήμους, καὶ ἀνὰ 10 ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ πάντοτε τοπικῶς συνεχόμενα, ἀπετέλεσαν ἀνὰ μίαν φυλήν, ὥστε ὑπῆρξαν αὐται 10 τὸν ἀριθμόν, καὶ οὐδόλως ἦσαν πολιτικῶς αὐθύπαρκτοι, ἀλλ' αἱ συνελεύσεις ἢ ἀ γ ο ρ α ὶ αὐτῶν ἐγίνοντο ἐν Ἀθήναις. Ἐπὶ Στράβωνος δὲ (Θ, 396) εἶχεν αὐξήσει τῶν δήμων ὁ ἀριθμὸς εἰς 174. Ἕκαστος πολίτης τὸ πρῶτον ἀνῆκεν εἰς τὸν δῆμον ἔνθα εἶχεν ἰδιοκτησίας· ἀλλά, μεταβαλλομένων βαθμηδὸν τῶν κτηματικῶν σχέσεων, πολλοὶ πολλάκις εἶχον κτήματα καὶ εἰς ἄλλους δήμους, ὅπερ ἐλέγετο ἔ γ κ τ η σ ι ς, δι' ἣν καὶ φόρος τις, τὸ ἐ γ κ τ η τ ι κ ό ν, ἀπετίνετο εἰς τὸν δῆμον εἰς ὃν τὸ κτῆμα ἔκειτο. Εἶχον δὲ τὰ ὀνόματα οἱ δῆμοι εἴτε ἐκ τῶν χωρίων ἃ περιελάμβανον, εἴτε ἐκ γενῶν πιθανῶς τῶν ἐκεῖ κατοικούντων, ὡς τὸ τῶν Β ο υ τ α δ ῶ ν, ἐν ᾧ οἱ Ἐτεοβουτάδαι δῆμον δὲν ἀπετέλουν· οὐδὲ πᾶς Βουτάδης τὸ γένος ἦν ἀνάγκη νὰ ὑπάγηται εἰς τὸν δῆμον τοῦτον· ἀλλὰ πᾶς πολίτης ἀνῆκεν ἀναγκαίως εἰς ἕνα δῆμον, καὶ ὅτε ἐπισήμως ὀνομάτι ἐμνημονεύετο, προσετίθετο αὐτῷ καὶ τὸ πατρωνυμικὸν καὶ τὸ δημοτικόν, οἷον «Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεύς.» Κατὰ δὲ τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας ἕκαστος νέος ἐνεγράφετο εἰς τοῦ δήμου τὸ ληξιαρχικόν, καὶ μετὰ δύο ἕτερα ἔτη εἰς τὸν ἐ κ κ λ η σ ι α σ τ ι κ ὸ ν π ί ν α κ α, δι' οὗ ἐκτᾶτο τὸ δικαίωμα τῆς μετοχῆς εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν ἢ ἐκκ λ η σ ί α ν τοῦ δ ή μ ο υ (τῶν Ἀθηναίων). Οἱ δ η μ ό τ α ι συνεδέοντο διὰ κοινῶν δ η μ ο τ ι κ ῶ ν ἱ ε ρ ῶ ν, εἶχον δημοτικὰς κτήσεις, δημοτικοὺς φόρους καὶ δημοτικὰς δαπάνας, καὶ ὁσάκις ἔκτακτοι ἀνάγκαι παρουσιάζοντο, συνεισέφερον καὶ δημοτικὰς ε ἰ σ φ ο ρ ὰ ς εἰς τὸ δημόσιον, ἐφ' ὧν καὶ εἶχον καὶ τ α μ ί α ν τοῦ δήμου, καὶ ἑκάστου δήμου προΐστατο καὶ εἷς δ ή μ α ρ χ ο ς, συγκαλῶν καὶ διευθύνων τὴν δημοτικὴν ἐκκλησίαν, καὶ μετ' αὐτῆς τὰ ληξιαρχικὰ συντάττων βιβλία, καὶ νέους ἐγγράφων δημότας. Ὁσάκις δ' ὑπῆρχεν ὑπόνοια περὶ π α ρ ε γ γ ρ ά π τ ω ν, ἤτοι εἰς τοὺς καταλόγους ἐγγραφέντων ξένων μὴ κεκτημένων τὸ τοῦ πολίτου δικαίωμα, ἀνεγινώσκετο ἐπ' ἐκκλησίαις ἐκ νέου ὁ κατάλογος, καὶ ἐπὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ἐγίνετο δ ι α ψ ή φ ι σ ι ς, ὁ δ' ἀ π ο ψ η φ ι σ θ ε ὶ ς ἁπλῶς διεγράφετο· ἂν ὅμως προέβαινεν εἰς ἔ φ ε σ ι ν καὶ ἡττᾶτο, ἐφυλακίζετο, ἐδημεύετο ἡ περιουσία του, καὶ ἠδύνατο καὶ δοῦλος νὰ πωληθῇ. Τοιαύτη διαψήφισις ἐστὶν ἡ ὑπόθεσις τοῦ λόγου τοῦ Δημοσθένους κατ' Εὐβουλίδου, ἀποβληθέντος ἀπὸ τοῦ δήμου του.

Δημοκήδης, ἐκ Κρότωνος τῆς μεγάλης Ἑλλάδος, ἦλθε νέος εἰς Αἴγιναν, καὶ ὡς ἰατρὸς διακριθείς, μετέβη εἰς Ἀθήνας καὶ Σάμον, ὅθεν ἐκλήθη εἰς τὴν αὐλὴν Δαρείου τοῦ Α', ἵνα θεραπεύσῃ τὸν πάσχοντα αὐτοῦ πόδα. Δὲν ἐδέχθη ὅμως τὴν πρότασιν τοῦ νὰ μείνῃ ἐν Περσίᾳ, καὶ πλούσια λαβὼν δῶρα, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του. Ἐκεῖ δέ, μετὰ τῆς ἀριστοκρατικῆς μερίδος πολιτευθεὶς κατὰ τῶν δημοκρατικῶν, κατεδιώχθη ὑπ' αὐτῶν, ἐφυγαδεύθη, καὶ τιμῆς προκηρυχθείσης

ἐπὶ τῇ κεφαλῇ του, ἐθανατώθη ὑπό τινος Θεαγοῦς. Ἦν δ' ὁ Δημοκήδης ὁ ἀρχηγὸς τῆς πρώτης ἐν Ἑλλάδι διαπρεψάσης ἰατρικῆς σχολῆς (Ἡρδ. Γ, 129).

Δημόκοινος, ὁ καὶ **δημόσιος** καὶ **δήμιος** λεγόμενος ἐν Ἀθήναις, ἐκτελεστὴς τῶν σωματικῶν ποινῶν καὶ βασάνων, «ὁ τῶν ἕνδεκα ὑπηρέτης» (Πλάτ. Φαίδ. 116 Β).

Δημοκρατία, ἴδ. Πολιτεύματα.

Δημόκριτος, 1) ἐξ Ἀβδήρων τῆς Θράκης, γεννηθεὶς μεταξὺ 470 καὶ 460, π. Χ. ἔζη ἔτι ἐπὶ Σωκράτους. Τὸν μέγαν πλοῦτον τοῦ πατρός του, ὅστις καὶ τὸν Ξέρξην, ἐκστρατεύοντα εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶχε φιλοξενήσει, ἐδαπάνησε, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, ὁ υἱὸς εἰς ὁδοιπορίας εἰς Αἴγυπτον καὶ τὴν Ἀσίαν. Περὶ αὐτοῦ διηγοῦνται ὅτι ἐξηκολούθησε περιηγούμενος ἐπὶ ὀγδοήκοντα ἔτη· ἀλλὰ τοῦτο ἐθεώρησάν τινες κριτικοὶ ὡς παρεξήγησιν ἐκ συγχύσεως μεταξὺ Π'=80 καὶ Π. συγκοπὴν τοῦ πέντε. Ἐρρέθη προσέτι, πιθανῶς ὑπὸ μυθογράφων, θαυμάσια ἐπιδιωκόντων ἀκούσματα (Cic. Fin. V. 29, 87), ὅτι αὐτὸς ἑαυτὸν ἐτύφλωσεν. Ἐπίσης καὶ ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἐμυήθη τὰ μυστήρια τῶν Μάγων στηρίζεται μόνον ἐπὶ παρεξηγήσεως χωρίου τοῦ Ἡροδότου (Η, 120). Ἄλλοι δὲ τὸν φέρουσι καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς Γυμνοσοφιστὰς ἐν τῇ Ἰνδικῇ. Ὅτε δ' ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἀπέχων τοῦ πολιτεύεσθαι, παρὰ τὰς προτροπὰς τῶν συμπολιτῶν του, ἐπεδόθη εἰς φιλοσοφικὰς καὶ φυσικοϊστορικὰς σπουδάς, καὶ ἀπεβίωσε λίαν προβεβηκώς, τῷ 361 π.Χ. Διδάσκαλος αὐτοῦ ἦν ὁ Λεύκιππος, καὶ οἱ δύο ὁμοῦ θεωροῦνται ὡς οἱ πρῶτοι ἱδρυταὶ τῆς ἀτομιστικῆς θεωρίας. Ὁ Δημόκριτος παρεδέχετο μίαν κόσμου ψυχήν, πρώτην θείαν οὐσίαν, συγκειμένην ἐξ ἰδιορρύθμων λεπτοτάτων ἀτόμων, ἐξ ὧν προήρχοντο οἵ τε θεοί, καὶ αἱ ψυχαὶ παντὸς τοῦ ζῶντος, τρεφόμεναι διὰ τῆς ἀναπνοῆς ἐκ τῶν ἐν τῷ ἀέρι διακεχυμένων ἐκείνων μορίων (Cic. N. D. I. 43,170). Διέφερον δὲ κατ' αὐτὸν αἱ οὐσίαι μόνον κατὰ ποσότητα, οὐχὶ καὶ κατὰ ποιότητα, καὶ περὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ διδασκάλου του ἐλέγετο· «Στοιχεῖα μὲν τὸ πλῆρες καὶ τὸ κενὸν εἶναί φασι, λέγοντες τὸ μὲν ὄν, τὸ δὲ μὴ ὄν.» Διέκρινε δὲ μεταξὺ ἀντιλήψεως καὶ ὑπάρξεως, διϊσχυριζόμενος ὅτι κατὰ τὴν πρώτην μόνον (νόμῳ) ὑπάρχει ψῦχος καὶ θέρμη, τὸ σκληρὸν ἢ μαλακόν, γλυκὺ ἢ πικρόν· κατ' ἀλήθειαν δὲ (ἐτεῇ) οὐδὲν ἕτερον ὑπάρχει ἢ τὰ ἀδιαίρετα μόρια καὶ τὸ κενόν. Τὴν ψυχὴν ἔλεγε συνισταμένην ἐξ ἀτόμων σφαιροειδῶν, καὶ ἐνέκυψεν εἰς τὰ περὶ ἀνθρωπίνης συνειδήσεως καὶ αἰσθήσεως, ἣν ἐξήγει παραδεχόμενος ὅτι αἱ λεπταὶ ἐπιφάνειαι ἀποσπώμεναι ἐκ τῶν ἀντικειμένων, εἰσέρρεον εἰς τὰ αἰσθητήρια. Διετείνετο προσέτι ὅτι τὰ ὄντα διετέλουν εἰς ἀέναον κίνησιν ἐν τῷ κενῷ, διὸ καὶ ἄπειροι ὑπάρχουσι κόσμοι, διάφοροι κατὰ μέγεθος (Cic. Acad. pr. 17,55) καὶ κατ' ἀποστάσεις, τινὲς οὐδ' ἥλιον ἔχοντες οὐδὲ σελήνην, ἄλλοι μεγαλητέρους τῶν ἡμετέρων, καὶ ἄλλοι πλείονας· καὶ τινὲς μὲν διατελοῦσιν εἰς αὔξησιν, ἄλλοι δ' εἰς μείωσιν, καί τινες στεροῦνται καὶ ζῴων καὶ φυτῶν καὶ ὑγρασίας. Τὰ δ' ἄτομα εἰσὶ πάντοτε ὅμοια τὴν ποιότητα, ἀλλὰ τὸ σχῆμα διάφορα· ἡ δὲ συνέχουσα καὶ συνδυάζουσα αὐτὰ δύναμις ἐστὶν οὐχὶ σκεπτομένη, ἐπίγνωσιν καὶ λογικὸν κεκτημένη τις ἀρχή, οὐχὶ νοῦς, ἀλλὰ τυφλὴ σύμπτωσις ἢ αὐθαίρετος τύχη. Ἡ ὑλιστικὴ αὐτοῦ αὕτη δοξασία ἀπέκρουε τὴν ὕπαρξιν τῆς τὸ πᾶν διεπούσης προνοίας, καὶ ὅμως οὐχ ἧττον παρεδέχετο ἐκ θείας οὐσίας προερχόμενα εἴδωλα, ἀγαθοποιὰ καὶ ἄλλα κακοποιά, διὰ τοῦ σώματος εἴτε ἐν ὀνείρῳ εἴτε ἄλλως εἰς τὴν ψυχὴν εἰσχωροῦντα, καὶ τῇ ὁράσει ἢ τῇ ἀκοῇ αἰσθητά, πολλάκις ὡς μαντεῖον τὸ μέλλον προλέγοντα. Σκοπὸν δὲ πάσης ἀντιλήψεως παρεδέχετο ἣν καλεῖ εὐθυμίαν ἢ καὶ δι' ἄλλων παντοίων ὀνομάτων, οὐχὶ σωματικὰς ἐννοῶν ἀπολαύσεις, ἀλλὰ μᾶλλον

ἠθικὴν ψυχῆς ἠρεμίαν, «καθ' ἣν γαληνῶς καὶ εὐσταθῶς ἡ ψυχὴ διάγει ὑπὸ μηδενὸς ταραττομένη φόβου ἢ δεισιδαιμονίας ἢ ἄλλου τινὸς πάθους.» Διὰ τοῦτο ὑπὸ τῆς παραδόσεως ὠνομάσθη γελασῖνος, ὁ ἀεὶ γελῶν, ὡς κατ' ἀντίθεσιν αὐτοῦ ὁ Ἡράκλειτος ἐρρέθη ὁ ἀεὶ κλαίων. Μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων του μνημονεύεται ὁ «μικρὸς διάκοσμος.» Περιελάμβανον δ' αὐτὰ τὴν ἠθικήν, φυσικήν, φυσικὴν ἱστορίαν, μαθηματικά, τεχνικήν, μουσικήν, γεγραμμένα εἰς ὕφος ἀνθηρὸν καὶ σχεδὸν ποιητικόν, ἀλλ' οὐχὶ ἀπηλλαγμένον Ἀβδηριτικῶν ἰδιωτισμῶν (Cic. Or. XX). Ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων Θρασύλειός τις συνέλεξε καὶ διῄρεσεν αὐτὰ εἰς τετραλογίας ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐξέλιπον, καὶ μόνον ἐλάχιστά τινα αὐτῶν ἀποσπάσματα διεσώθησαν. — 2) Ἀρχιτέκτων, περὶ τὰ 400 π. Χ. πρῶτος χρῆσιν ποιησάμενος τῆς ἀψῖδος, καὶ μετ' Ἀναξαγόρου γράψας περὶ τῆς σκηνικῆς διασκευῆς (Vitr. VII, Praf. II).

Δημοσθένης, 1) Ἀλκισθένους, Ἀθηναῖος, στρατηγὸς ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 426 π. Χ., περιέπλευσε τὴν Πελοπόννησον μετὰ 30 πλοίων πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν πρὸς δυσμὰς συμμάχων πόλεων, ἐλεηλάτησε τὴν Λευκάδα, καὶ ἐκινήθη κατὰ τῶν Αἰτωλῶν, ἐλπίζων ἐκεῖθεν καὶ διὰ τῆς Φωκίδος νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν Βοιωτίαν· ἀλλ' ἀποτυχών, ἀπέπεμψε τὸν στόλον εἰς Ἀθήνας, αὐτὸς δ' ἔμεινεν εἰς Ναύπακτον, φοβούμενος τὴν ὀργὴν τοῦ δήμου (Θουκ. Γ, 91—98). Ἐκεῖ δὲ προσβληθεὶς ὑπὸ τοῦ Σπαρτιάτου Εὐρυλόχου, ἐνίκησεν αὐτόν, καὶ εἶτα αὖθις κατὰ κράτος, εἰς Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικόν, καὶ ἐπέφερε διχοστασίαν εἰς τοὺς ἐχθρούς, ἐπιτρέψας μόνον εἰς τοὺς Σπαρτιάνας ν' ἀπέλθωσιν ἀνενόχλητοι, τοὺς δ' Ἀμβρακιώτας εὐκόλως κατατροπώσας (Θουκ. Γ, 102, 107). Ἐπανελθὼν δὲ τότε εἰς Ἀθήνας, ἐξεστράτευσεν αὖθις τῷ 425, ἐκυρίευσε τὴν Πύλον ἐν Μεσσηνίᾳ, ἐνέκλεισεν εἰς τὴν νῆσον Σφακτηρίαν τοὺς αὐτὴν κατέχοντας Σπαρτιάτας ὁπλίτας, καὶ ἐβίασεν αὐτοὺς νὰ παραδοθῶσι, συμπράκτορα ἔχων καὶ τὸν δημαγωγὸν Κλέωνα (Θουκ. Δ, 21). Μετὰ ταῦτα ἀπέτυχε προσβαλὼν τὰ Μέγαρα, ἀλλ' ἐκυρίευσε τὸν λιμένα αὐτῶν, τὴν Νίσαιαν (Θουκ. Δ, 66). Ἐν Σικελίᾳ δέ, δεινωθείσης τῆς θέσεως τῶν Ἀθηναίων μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Σπαρτιάτου Γυλίππου, ἐπέμφθη ἐκεῖ εἰς βοήθειαν τοῦ Νικίου τὸ πρῶτον ὁ Εὐρυμέδων (τῷ 414), καὶ τὸ ἐπιὸν ἔτος (413) ὁ Δημοσθένης μετὰ στόλου. Ἀλλ' ἡ κατὰ τῶν Ἐπιπολῶν, ἀκροπόλεως τῶν Συρακουσῶν, προσβολὴ τῶν Ἀθηναίων ἀπέτυχε, καὶ ὁ Δημοσθένης ἐπρότεινε ν' ἀποσυρθῇ ἐκεῖθεν ὁ στρατὸς καὶ ὁ στόλος. Ὁ Νικίας ὅμως, ἐκ δεισιδαιμονίας δι' ἐπελθοῦσαν ἔκλειψιν σελήνης, τῆς καταλλήλου στιγμῆς μὴ ἐπωφεληθείς, ἀπώλεσε τὸ πρῶτον τὸν στόλον, καὶ εἶτα καὶ τοῦ στρατοῦ κατὰ κράτος νικηθέντος, ᾐχμαλωτίσθη καὶ αὐτὸς μετὰ τοῦ Δημοσθένους, καὶ ἀμφότεροι ἐθανατώθησαν ὑπὸ τῶν ἐξαγριωθέντων Συρακουσίων, κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 413 (Θουκ, Ζ, 42). Ἐν γένει δ' ἦν ὁ Δημοσθένης δραστήριος καὶ ἐπιχειρηματίας, οὐχ ἧττον ὅμως συνετὸς καὶ προβλεπτικός, στρατηγικὰ σχέδια ἐπινοῶν, καὶ ἠξεύρων τὴν στιγμὴν πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτῶν νὰ ἐκλέγῃ, καὶ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἀπροσδοκήτως νὰ ἐπιπίπτῃ, ἐπιδεξίως εἴτε τῶν ὁπλιτῶν εἴτε τῶν ψιλῶν χρῆσιν ποιούμενος. Πολιτικὴν ἐπιρροὴν δὲν ἐξήσκει, οὐδὲ διηύθυνεν αὐτὸς τὰς περὶ τοῦ πολέμου ἀποφάσεις τῶν Ἀθηναίων. Ἦτο δὲ χαρακτῆρος ἀνεπιλήπτου, καὶ οὕτως αὐτὸν τὸν παριστᾷ ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς Ἱππεῦσι. — 2) Δημοσθένης Δημοσθένους Παιανιεύς, γεννηθεὶς πιθανῶς ἐν Ὀλ. 98, δ' (385 π. Χ.), ἐκ γονέων πλουσίων, ἀπώλεσε τὸν πατέρα του ἑπταετὴς ὤν, τὴν δὲ περιουσίαν του δι' ἀπίστου διαχειρίσεως τῶν ἐπιτρόπων του. Τὴν ῥητορικὴν ἐδιδάχθη κυρίως παρὰ τῷ Ἰσαίῳ, ἐπὶ διδάκτροις μυρίων

δραχμῶν, καὶ δι' ἐπιμόνου ἐπιμελείας ὑπερενίκησε τὴν ἀσθένειαν τοῦ τε σώματος καὶ τῶν φωνητικῶν του ὀργάνων. Διηγοῦνται ὅτι ἵνα βιάζηται νὰ μένῃ οἴκαδε μελετῶν, ἔκειρε τὸν ἥμισυν πώγωνά του, καὶ ἵνα θεραπεύσῃ τὴν τραυλότητα τῶν ὀργάνων του ἐλάμβανε μικροὺς χάλικας εἰς τὸ στόμα, καὶ εἰς τὸ παραθαλάσσιον, ἀπέναντι τῆς βοῆς τῶν θραυομένων κυμάτων, ἀπήγγελλε μεγαλοφώνως (Πλουτ. Δμσθ. Δ. ΣΤ). Ἡ πρώτη αὐτοῦ δημηγορία ἦν ἡ κατὰ τοῦ ἐπιτρόπου του Ἀφόβου καὶ τοῦ συγγενοῦς αὐτοῦ Ὀνήτορος. Ἀλλά, καί τοι καταδικασθέντος ἐκείνου, ὁ Δημοσθένης οὐδόλως ἐπανακτήσατο τὴν περιουσίαν του· προσέτι ἡ δίκη αὕτη ἐξήγειρε κατ' αὐτοῦ τὸν ἰσχυρὸν ἐν Ἀθήναις Μειδίαν, ὅστις βιαίως εἰσέβαλεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Δημοσθένους, καὶ κατεδικάσθη μέν, ἀλλὰ κατώρθωσεν ἐπὶ ὀκτὼ ἔτη νὰ διαφύγῃ τὴν ποινήν του, καὶ μάλιστα, τῷ 354 π. Χ., ὅτε ὁ Δημοσθένης ἀνεδέχθη τὴν Διονυσιακὴν χορηγίαν, ἐτόλμησε νὰ ἐπιτεθῇ κατ' αὐτοῦ. Καὶ ταύτην δὲ τὴν δίκην κατώρθωσεν ἐπὶ μακρὸν ν' ἀναβάλῃ, μέχρις οὗ διὰ παρακλήσεων ἔπεισε τὸν Δημοσθένην ν' ἀποστῇ αὐτῆς. Ἠναγκάσθη δ' αὐτὸς εἰς τοῦτο ἐνορῶν ὅτι οὐδὲν ἐδύνατο κατὰ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ ἀντιπάλου του· ὁ δ' ἐχθρός του Αἰσχίνης τὸν διέβαλεν ὅτι ἔπραξεν οὕτω δωροδοκηθεὶς 30 μνᾶς (3000 δρ.) Περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον (355) ἠγόρευσε κατὰ Λεπτίνου καὶ Ἀνδροτίωνος, καὶ διὰ τῶν τοιούτων λόγων παρεσκευάσθη βαθμηδὸν εἰς τὸ μέγα αὐτοῦ πολιτικὸν στάδιον, ἀρχόμενον ἀφ' ὅτου Φίλιππος ὁ Μακεδὼν ἀνεμίγη δραστηρίως εἰς τὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἤδη ἀπὸ τοῦ 358 εἶχεν οὗτος ἀρχίσει προσβάλλων καὶ κυριεύων τὰς βορείους τῶν Ἀθηναίων κτήσεις, ὡς τὴν Ἀμφίπολιν, τὴν Πύδναν, τὴν Ποτίδαιαν, τὴν Μεθώνην. Τὴν ταπείνωσιν δὲ ταύτην καὶ ἐξασθένισιν τῶν Ἀθηνῶν ἐθεώρησεν ὁ Δημοσθένης καὶ ἐκήρυξεν ἐν τοῖς Ὀλυνθιακοῖς καὶ Φιλιππικοῖς αὐτοῦ λόγοις, ὡς ἀπειλοῦσαν τῆς Ἑλλάδος τὴν ἐλευθερίαν. Ἀλλὰ δὲν ἀπέφερε πᾶν τὸ ἀποτέλεσμα ὃ ἐπεδίωκε, διότι ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν εἶχεν ἤδη πολὺ ἐκπέσει τῆς προτέρας αὐτοῦ δραστηριότητος, οὐδὲ στρατηγόν τινα εἶχεν ἐφά-

Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ. Ἄγαλμα ἐν τῷ Βατικανῷ.

μιλλον τοῦ Φιλίππου, καὶ προσέτι ἀντετάχθη τῷ ῥήτορι ἀντίπαλος οὐκ εὐκαταφρόνητος ὁ Αἰσχίνης (ἴδ), κηρυχθεὶς φίλος τῶν Μακεδόνων, εἰ καὶ ἡ κοινὴ γνώμη ὑπὲρ τοῦ Δημοσθένους ἔκλινε μᾶλλον. Τῷ 345 ὅμως ὁ Δημοσθένης

συνεβούλευε τὴν μετὰ τοῦ Φιλίππου εἰρήνην, βλέπων τῆς πόλεως τὴν ἀδυναμίαν, καὶ προσῆπτεν εἰς τὸν Αἰσχίνην ὅτι ἤθελε τοῦ πολέμου τὴν ἐξακολούθησιν μόνον ἵνα συμπληρωθῇ τῶν Ἀθηνῶν ἡ καθυπόταξις εἰς τοὺς Μακεδόνας, καὶ τῷ 343 ἐπανέλαβε τὴν κατηγορίαν του. Ὅτε δὲ μετ' ἄλλα δύο ἔτη ἀπειλητικώτερος ἐπῆλθεν ὁ Φίλιππος, ἐπεδίωξεν ὁ Δημοσθένης γενικὴν κατ' αὐτοῦ συμμαχίαν, καὶ κατὰ συμβουλὴν αὐτοῦ ἐστάλη ὁ Φωκίων εἰς Εὔβοιαν, καὶ ἐξέβαλεν ἐκεῖθεν τοὺς ὑπὸ τῶν Μακεδόνων ἐγκατασταθέντας τυράννους. Διὰ ταύτας δὲ καὶ τὰς ἄλλας προσπαθείας του, ὧν ἀποτέλεσμα ὑπῆρξαν μετὰ ταῦτα αἱ ἐν Περίνθῳ καὶ Βυζαντίῳ νῖκαι, τῷ ἀπενεμήθη τῷ 340 χρυσοῦς στέφανος εἰς τὰ Διονύσια. Καὶ ὑπὲρ τῆς οἰκονομικῆς δὲ διαχειρίσεως καὶ τῆς ὑπὲρ τοῦ ναυτικοῦ δαπάνης τῶν πρὶν κατασπαταλωμένων χρημάτων πολὺ ἐμερίμνησεν. Ἀλλὰ κατ' αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ἔτος, ὅτε ὁ Αἰσχίνης ὡς Πυλαγόρας εἰς τοὺς Δελφοὺς πεμφθείς, προὐκάλεσε τὸν δεύτερον ἱερὸν πόλεμον, καὶ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Φιλίππου κατ' αὐτῶν τῶν Ἀθηνῶν, πάντων καταπλαγέντων, μόνος ὁ Δησμοσθένης ἔμεινεν ἀπτόητος, καὶ ἐκ τοῦ βήματος εἰς περίσκεψιν τοὺς Ἀθηναίους προτρέπων, ἐπέφερε τὴν Ἀττικοβοιωτικὴν συμμαχίαν, ἥτις καὶ δὶς τὸ πρῶτον ἐνίκησε. Τῷ 338 ὅμως ἐπῆλθεν ἡ φοβερὰ ἧττα ἐν Χαιρωνείᾳ, ἔνθα καὶ ὁ Δημοσθένης ὡς ὁπλίτης ἐπολέμησε, καὶ εἶτα παρὰ πάσας τὰς ἀντιπράξεις τῆς μακεδονικῆς μερίδος, αὐτὸς ἐξελέγη ἵνα ἀπαγγείλῃ τῶν πεσόντων τὸν ἐπιτάφιον, καὶ ὁ Κτησιφῶν ἐπρότεινε νὰ τῷ δοθῇ αὖθις χρυσοῦς στέφανος καὶ ν' ἀνακηρυχθῇ εἰς τὰ Διονύσια. Ἀλλ' ὁ Αἰσχίνης ἀντεξανέστη, κατώρθωσε ν' ἀναβληθῇ ἐπὶ ὀκτὼ ὅλα ἔτη ἡ ἀπόφασις, καὶ τότε, ὁμιλήσας «κατὰ Κτησιφῶντος» ἀπεκρούσθη διὰ τοῦ λόγου τοῦ Δημοσθένους τοῦ «περὶ στεφάνου,» καὶ καταδικασθείς, ἐξωρίσθη. Καὶ μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ Φιλίππου νέαν διεπράξατο ὁ Δημοσθένης ἀντιμακεδονικὴν συμμαχίαν, ἣν ὅμως διέλυσεν ὁ Ἀλέξανδρος, ἐπιπεσὼν κατὰ τῶν Θηβῶν, καὶ μόλις διὰ μεσιτείας τοῦ Δημάδου ἀπεσοβήθη ἡ ἀπαιτηθεῖσα παράδοσις τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Λυκούργου. Ὅτε δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Ἅρπαλος ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, ἀπαγαγὼν ἐκ Βαβυλῶνος τὸ ταμεῖον τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ προσεπάθησε νὰ ἐξεγείρῃ τὴν πόλιν κατὰ τῶν Μακεδόνων, οἱ ἀντίπαλοι τοῦ Δημοσθένους κατηγόρησαν καὶ αὐτὸν ὡς δωροδοκηθέντα, καὶ κατώρθωσαν νὰ καταδικασθῇ εἰς πρόστιμον, ὃ μὴ ἀποτίσας, ἐφυλακίσθη καὶ ἐδραπέτευσε μετὰ βαρείας καρδίας διὰ τῆς πατρίδος του τὴν ἀγνωμοσύνην. Ὅτε δ' ἠγγέλθη τοῦ Ἀλεξάνδρου ὁ θάνατος, τῷ 323, ἀνεσκίρτησε πᾶσα ἡ Ἑλλάς, ὁ Δημοσθένης πανταχοῦ ἐκήρυττε τὴν κατὰ τῶν Μακεδόνων ἐξέγερσιν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, πέμψαντες τριήρη, ἀνεκαλέσαντο αὐτὸν πανηγυρικῶς (Πλούτ. Δμσθ. ΚΖ). Μετὰ τὴν νίκην ὅμως τοῦ Ἀντιπάτρου καὶ τοῦ Κρατεροῦ, κατηγορήθησαν ὁ Δημοσθένης μετὰ τῶν φίλων του, καὶ προτάσει τοῦ Δημάδου κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον. Τότε δὲ κατέφυγεν ὁ Δημοσθένης εἰς τὴν νῆσον Καλαυρίαν (ν. Πόρον) εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ἐλθόντων τῶν Μακεδόνων καὶ ἐκεῖ νὰ τὸν συλλάβωσι, φαρμακευθεὶς ηὐτοκτόνησε (Πλούτ. Δμσθ. ΚΘ) τῇ ιϛ' Πυανεψιῶνος τῆς 114, γ' Ὀλυμπ. (30 Σεπτμ. 322 π. Χ.). Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐτίμησαν τὴν μνήμην αὐτοῦ στήσαντες αὐτῷ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀνδριάντα χαλκοῦν. Αἱ δημηγορίαι τοῦ Δημοσθένους, πρότυπα δεινότητος περὶ τὸν λόγον, καὶ ἐντόνου οὐχὶ δὲ πεφυσημένης, ἀλλ' ἐμβριθοῦς εὐγλωττίας, μεγαλορρήμονες ἐν τῇ ἀφελείᾳ των, ἔντεχνοι ἀλλ' οὐχὶ ἐπιτετηδευμέναι, εἰσὶ συγχρόνως ἡ πιστὴ εἰκὼν τοῦ ὕψους τῆς διανοίας καὶ τῆς εὐγενείας τῶν πατριωτικῶν αἰσθημάτων του. Οἱ ἀρχαῖοι ἐγνώριζον 65 ἐξ αὐτῶν, διετηρήθησαν δὲ 61, ἐξ ὧν τινες ἐκρίθησαν μὴ γνήσιαι.

Δημοτικὰ ᾄσματα. Ἀπὸ τῶν ἀρ-

χαιοτάτων χρόνων ἡ ποιητικὴ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ φαντασία καὶ αἴσθησις παρῆγε παρ' αὐτῷ ἀφελῆ καὶ ἀνεπιτήδευτα δημοτικὰ ᾄσματα, εἴτε θρησκευτικοῦ χαρακτῆρος, εἴτε εἰς τὸν ἐν τοῖς ἀγροῖς ἢ τὸν κατ' οἶκον βίον ἀναφερόμενα, μετὰ ταῦτα καὶ ὑπὸ τῆς ἐντέχνου ποιήσεως ἐπὶ τὸ τελειότερον καλλιεργηθέντα. Τοιοῦτος ἦν ὁ γοερὸς Αἴλινος, ἢ καὶ Οἰτόλινος, (ἤτοι θάνατος τοῦ Λίνου) (Παυσ. Θ, 29), ἐκ τοῦ «Αἶ Λίνε,» ὡς ἤρχιζε καὶ ἔληγε θρῆνός τις εἰς τὸν Λίνον, τὸν ἐν ἀκμῇ νεότητος ὑπὸ τῶν κυνῶν σπαραχθέντα. Ἐν Ὁμήρῳ (Ὀλ. Ε, 569) ὁ Λίνος ψάλλεται κατὰ τὸν τρυγητὸν, καὶ ἴσως συγγενὲς τῷ ληνὸς, ἦν συμβολικὴ ἐπωνυμία τῆς ἀκμῆς τοῦ ἔτους, ἀπὸ τῶν κυνικῶν καυμάτων ἀρχομένης νὰ ἐκκλίνῃ. Ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις ὁ Λίνος ἐπροσωποποιήθη εἰς ποιητὴν, διδάσκαλον τοῦ Μουσαίου. Καὶ ἄλλα δὲ ὑπὸ ἄλλα νεανιῶν ὀνόματα ἐψάλλοντο ὅμοια ἐλεγεῖα πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, καὶ μάλιστα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, εἰς ἀναλόγους περιστάσεις, ὡς ὁ Ἰάλεμος, ὁ Σκέφρος ἐν Τεγέᾳ, ὁ Λιτυεργὴς ἐν Φρυγίᾳ ἐπὶ τοῦ θερισμοῦ ψαλλόμενος, ὁ Βόρμος, παρὰ τοῖς ἐν τῷ Εὐξείνῳ Μαρυανδινοῖς. Τοιαῦτα εἰσὶ καὶ τὰ εἰς Ἄδωνιν ᾄσματα, καὶ τούτοις συγγενῆ καὶ τὰ εἰς νεκροὺς μοιρολόγια, οἱ θρῆνοι (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 720). Θρησκευτικὰ ᾄσματα ἦσαν οἱ παιᾶνες πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα, πίστιν, εὐγνωμοσύνην, ἐλπίδας ἐκφράζοντες (Ὁμ. Ἰλ. Α, 473. Χ, 391. Ὕμν. πρὸς τὸν Ἀπόλλ. Πύθ. 336), ἢ ὑμνοῦντες ἐπικῶς τὸν θεὸν καὶ τὰς πράξεις του. Ἐκ μεταγενεστέρων χρόνων γνωστοὶ εἰσὶν, ἐντέχνως συντεταγμένοι, πρὸ πάντων ὕμνοι εἰς τὸν Διόνυσον, ἐξ ὧν ἀνεπτύχθη βαθμηδὸν ἡ δραματική. Θρησκευτικοῦ χαρακτῆρος ἦσαν καὶ οἱ Ὑμέναιοι (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 493). Καὶ πολλὰ δὲ καὶ παντοῖα ἄλλα οἰκιακὰ καὶ δημοτικὰ ᾄσματα μνημονεύονται παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, οἷον τὰ πρὸς ὄρχησιν, τὰ διὰ τὰ παιδία, αἱ καταβαυκαλίσεις διὰ τὰ βρέφη, τὰ τῶν χελιδόνων, τα τῶν μυλωθρῶν, τῶν κωπηλατῶν, τοῦ ληνοῦ, τὰ τῶν ἐπαιτῶν, ἡ Εἰρεσιώνη (ἴδ. Πυανέψια). Καὶ τὰ σκολιὰ δὲ ἦσαν ᾠδαὶ τῶν οἰνοποτῶν, καὶ βουκολικὰ ἐψάλλοντο ᾄσματα, ἐξ ὧν ἀνεπτύχθη ἔπειτα ἡ βουκολικὴ ποιησις (ἴδ. Θεόκριτος).

Δημοφάνης, ἴδ. Ἔκδημος.

Δημοφόων καὶ **Δημοφῶν,** 1) ἴδ. Δημήτηρ.—2) Υἱὸς Θησέως καὶ Φαίδρας, βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν (ἴδ. Διομήδης), κατὰ τὰς μετὰ τὸν Ὅμηρον παραδόσεις συνεξεστράτευσε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀκάμαντος (ἴδ.) εἰς τὴν Τροίαν, καὶ ἠλευθέρωσε τὴν μάμμην του Αἴθραν, ἥτις ὡς δούλη εἶχε παρακολουθήσει ἐκεῖ τὴν Ἑλένην (Ἰλ. Γ. 144.—Παυσ. Ι, 25,3). Κατ' Ὀβίδιον (Her. II), ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του ἐμνηστεύθη Φυλλίδα, τὴν θυγατέρα Σίθωνος τοῦ βασιλέως τῶν Θρᾳκῶν, ἀπῆλθε δὲ πρὸ τοῦ γάμου εἰς τὴν πατρίδα του ὅπως διατάξῃ τὰ καθ' ἑαυτὸν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπέστρεψε κατὰ τὴν ὡρισμένην προθεσμίαν, ἡ Φυλλὶς ἀπηγχονίσθη καὶ μετεμορφώθη εἰς δένδρον. Ὑπὲρ τῶν Ἡρακλειδῶν ὑπερμαχήσας ὁ Δημοφῶν ἐν Ἀθήναις, ἐφόνευσε τὸν καταδιώκοντα αὐτοὺς Εὐρυσθέα (Εὐριπ. Ἡρακλεῖδαι).

Δημοχάρης, ἀνεψιὸς (υἱὸς ἀδελφῆς) τοῦ ῥήτορος Δημοσθένους, ὑπ' αὐτοῦ διδαχθεὶς, καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ δραστηρίως ἀντιταχθεὶς εἰς τὴν Μακεδονικὴν φατρίαν (Πλούτ. Δμσθ. ΚΑ. Δμτρ. ΚΔ). Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς, τὴν δημοκρατίαν αὖθις ἐγκαταστήσας ἐν Ἀθήναις, ὑπεστήριζε καὶ αὐτὸν διὰ τῆς ἐπιρροῆς του. Ἀλλὰ τῷ 303 ἐξεβλήθη τῶν Ἀθηνῶν, ἐπανῆλθεν ὅμως τῷ 298, καὶ αὖθις ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Δημητρίου, ὠχύρωσε τὰς Ἀθήνας καὶ ἐπροσπάθησε νὰ τὰς ἐνισχύσῃ, τὰ οἰκονομικὰ καὶ τὴν διοίκησιν αὐτῶν ἐπὶ τὸ τακτικώτερον ἀνοργανίσας. Ἐπέμφθη δὲ καὶ πολλάκις πρέσβυς πρὸς διαφόρους τῶν Μακεδόνων ἡγεμόνων. Ἀπεδίω-

σε δέ, φαίνεται, τῷ 280 π. Χ. (Πολύβ. ΙΗ, 13). Ὁ εὐγενὴς πατριώτης ἔγραψε καὶ ἱστορίαν τῶν κατ' αὐτὸν χρόνων, εἰς τοὐλάχιστον 21 βιβλία (Cic. Brut. LXXXIII), μὴ διασωθεῖσαν (Πλούτ. Δμσθ. Λ.)

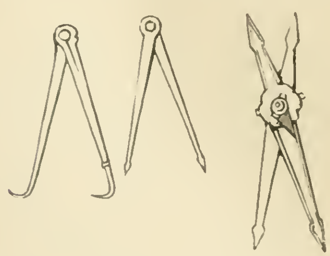
Δημῶναξ, Κύπριος, γεννηθεὶς πιθανῶς τῷ 90 μ. Χ., ἤκμαζεν ἐπὶ Ἀδριανοῦ, φιλόσοφος στωϊκός. ἐπὶ τὰ ἴχνη βαίνων τῶν Κυνικῶν, τὴν αὐτάρκειαν πρεσβεύων καὶ ἀνεξαρτησίαν ἀπὸ ἐξωτερικῶν ἀπολαύσεων, ὡς ἐπιφέρουσαν τὴν ψυχικὴν ἠρεμίαν. Ἤθελε, πράως διδάσκων, νὰ ἐπιφέρῃ τὴν βελτίωσιν τῶν συγχρόνων του· καὶ ἐπολιτεύετο δέ, πολλῆς ὑπολήψεως ἀπολαύων. Ἑκατοντούτης σχεδόν, ἵνα ἀποφύγῃ τὰς ἀσθενείας τοῦ βαθέος γήρως, ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις ἀρνούμενος τροφήν, καὶ ἐνεταφιάσθη μεγαλοπρεπῶς, δημοσίᾳ δαπάνῃ, τῶν φιλοσόφων φερόντων τὸ φέρετρον εἰς τὸν τάφον, ἡ δὲ λιθίνη ἕδρα ἐφ' ἧς ἐκάθητο ἐθεωρεῖτο ὡς ἱερά. Φίλος τις τοῦ Λουκιανοῦ συνέγραψε τὰ περὶ αὐτοῦ.

Δία, 1) ἀρχαῖον ὄνομα τῆς νήσου Νάξου (Διόδ. Ε, 50).—2) Ἴδ. Κρήτη.

Διάβαθρον, εἶδος ὑποδήσεως γυναικείας (Εὐστ. εἰς Ὀμ. Ὀδ. Ε. 3), ἣν ὁ Πολυδεύκης (Ζ, 90) ἐσφαλμένως λέγει κοινὴν εἰς τα δύο φῦλα.

Διαβατήρια, ἴδ. Ἀθηνᾶ.

Διαβήτης, εἰς χρῆσιν τῶν γεωμετρῶν, ἀρχιτεκτόνων, γλυπτῶν, διαφόρων σχημάτων κατὰ τὴν διάφορον χρῆσιν.

Εὑρέθησαν ἐν Πομπηΐᾳ.

Διαγόρας, 1) Ρόδιος, εἷς τῶν ἐπισημοτέρων Ἑλλήνων ἀθλητῶν, σύγχρονος τοῦ Πινδάρου, ἀναθέντος αὐτῷ τὴν ζ' ᾠδὴν τῶν Ὀλυμπίων. Ἦν δὲ περιοδονίκης, ἤτοι νικητὴς καὶ εἰς τοὺς τέσσαρας μεγάλους ἀγῶνας, καὶ παρώτρυνε καὶ τοὺς υἱοὺς καὶ τοὺς ἐγγόνους του ν' ἀκολουθήσωσι τὰ ἴχνη του. Ὅτε ἐν Ὀλυμπίᾳ δύο τῶν υἱῶν του συγχρόνως ἐνίκησαν, τῷ ἐπέθηκαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του τοὺς στεφάνους οὓς ἐκέρδησαν, καὶ τὸν περιήγαγον μεταξὺ τοῦ ἐπευφημοῦντος πλήθους, ῥίπτοντος εἰς αὐτὸν στέφανα ἐξ ἀνθέων. Εἷς δὲ Σπαρτιάτης τῷ ἐφώναξε τότε· «Ἀπόθανε, Διαγόρα. Εἰς τὸν οὐρανὸν δὲν δύνασαι ν' ἀναβῇς» (Πλουτ. Πελπδ. ΞΓ. — Cic. Tusc. I. 46, III). Ἀνδριὰς δ' αὐτοῦ ἱδρύθη ἐν Ὀλυμπίᾳ. — 2) ὁ ἐπικληθεὶς ἄθεος, υἱὸς Τελεκλείδου, ἐκ Μήλου, σύγχρονος τοῦ Πινδάρου, Σιμωνίδου, Δημοκρίτου, Πρωταγόρου καὶ Σωκράτους, κατὰ τὸ μέσον τοῦ δ' αἰῶνος π. Χ., ἔζησε τὸ πλεῖστον ἐν Ἀθήναις. Ἐπὶ τῆς πρώτης νεότητός του ποιητής, ἔγραψεν ὕμνους καὶ διθυράμβους· εἶτα δ' ἐπεδόθη εἰς τὴν φιλοσοφίαν, ὀπαδὸς γενόμενος τοῦ συστήματος τῶν ἀτόμων τοῦ Δημοκρίτου, καὶ κηρυχθεὶς κατὰ τοῦ παραδεδεγμένου θρησκεύματος, ἀρνούμενος τὴν ὕπαρξιν τῶν θεῶν, καὶ περιφρονητὴς τῶν μυστηρίων, ἅ, μυηθείς, διέδιδε καὶ ἐχλεύαζε, καὶ ἀπέτρεπεν ἄλλους τῆς εἰς αὐτὰ πίστεως. Ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι παροργισθέντες, ἐξηφάνισαν τὰ συγγράμματά του, προέγραψαν αὐτόν, καὶ ἔθεντο τιμὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, φυγόντος εἰς Κόρινθον (Ἀριστφ. Ὀρν. 1073, καὶ Σχόλ.), ἔνθα καὶ φαίνεται ὅτι ἀπέθανε (Cic. N. D. I, 1, 2, 23, 63, 42, 117. III, 37, 89). Δύο μικρὰ ἀποσπάσματα τῶν ποιημάτων του σώζονται ἐν ταῖς συλλογαῖς τῶν λυρικῶν.

Διαγραφεῖς, ἴδ. Ἐπιγραφεῖς.

Διάδημα ἡ μίτρα, ταινία λευκή, στενή, καὶ μόνον κατὰ τὸ μέσον εὐρυτέρα, ἐξ ἐρίου ἢ ἐκ μετάξης, περὶ τὸ μέτωπον δενομένη, εἰς κόσμον τῶν ἡγεμόνων, ἐξ Ἀσίας δὲ πρὸ πάντων προελθοῦσα. Πρῶτος εἰσαγαγὼν αὐτὸ λέγεται ὁ Διόνυσος, διότι, λέγει

ὁ Διόδωρος (Δ, 4), ἐκ μέθης περιεδέθη τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ ἐπὶ τῶν ἀγαλμάτων αὐτοῦ (Κρήδεμνον) ἔχει τὰς δύο ἄκρας κρεμαμένας παρὰ τοὺς μήνιγγας. Ἐν Αἰγύπτῳ εἶχεν ἐπειργασμένον τὸν ἱερὸν ὄφιν, ἐν Περσίᾳ περιεδεῖτο περὶ τὴν τιάραν, καὶ ἦν κυανόλευκον. Ἐπειδὴ

Πτολεμαῖος κατὰ δακτυλιόλιθον.

δὲ τὸ διάδημα ὁ προσέφερεν ὁ Ἀντώνιος εἰς τὸν Καίσαρα ἔγινεν αἰτία τοῦ θανάτου αὐτοῦ, οἱ ἑπόμενοι αὐτοκράτορες ἀπέκλεισαν ἀποτροπιαζόμενοι τὸ σύμβολον τοῦτο· τὸ παρεδέχθη δὲ πάλιν ὁ Διοκλητιανὸς, καὶ ὁ Κωνσταντῖνος τὸ ἐκόσμησε διὰ διπλῆς σειρᾶς μαργαριτῶν καὶ πολυτίμων λίθων. Καὶ οἱ νικηταὶ δ' εἰς τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας περιεδέοντο τὴν κεφαλὴν δι' ὁμοίας νικητηρίου ταινίας, ὡς παρέστησε τὸν χαλκοῦν Διαδούμενον ὁ Πολύκλειτος (ἴδ.) (Λουκ. Φιλοψ. ΙΗ. — Plin. XXXI, 19, 2), οὗ λίθινα ἀπομιμήματα σώζονται.

Διαδικασία, ἐν γένει πάντα τὰ κατὰ τὴν δίκην, ἰδίως δὲ αἱ δίκαι αἱ ἀφορῶσαι τὴν διάκρισιν μεταξὺ πολλῶν ἀντιποιουμένων τὸ αὐτὸ δικαίωμα, ἢ ἀμφισβητούντων τὴν αὐτὴν εὐθύνην. Κατέβαλλε δ' ἕκαστος τῶν εἰς τοιαύτην δίκην ἀντιγραφομένων ἢ ἀξίωσιν ἐγειρόντων, ποσότητά τινα, ἥτις ἐκαλεῖτο παράστασις.

Διάδοχοι, ἐλέγοντο ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων ἱστορικῶν οἱ στρατηγοὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου, οἵτινες μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ διενεμήθησαν τὸ κράτος του. — Διάδοχος ἐπεκλήθη ὁ νεοπλατωνικὸς Πρόκλος (412 μ. Χ.), ὡς διαδεχθεὶς τὸν Συριανόν.

Διαζύγιον, ἴδ. Γάμος.

Διάζωμα, 1) διάζωμα κατιὸν ἀπὸ τῆς ὀσφύος μέχρι τῶν γονάτων, ὃ κατ' ἀρχὰς ἔφερον οἱ ἀθληταὶ, ἔπειτα δὲ κατέλιπον οἱ Ἕλληνες, παρουσιαζόμενοι γυμνοὶ, ἀλλ' οὐχὶ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι· ἐν χρήσει δὲ καὶ εἰς τοὺς

Ἐξ ἀρχαίου λύχνου.

ἐργάτας ἐπιπόνων ἐργασιῶν. — 2) ἴδ. Θέατρον.

Δίαιτα, 1) τόπος διαμονῆς. — 2) Δικαστικὴ ἀπόφασις τῶν διαιτητῶν.

Διαιτηταὶ, δικασταὶ ἐν Ἀθήναις, οὐχὶ οἱ τακτικοὶ, οἱ τῆς Ἡλιαίας, ἀλλ' οἱ ἀναλογοῦντες πρὸς τοὺς σήμερον αἱρετοὺς κριτάς. Ἦσαν δὲ δύο εἰδῶν. Οἱ μὲν αὐτῶν ἦσαν δημόσιοι, ὑπερπεντηκοντούτεις ἢ ὑπερεξηκοντούτεις, κληρούμενοι ἀνὰ 44 ἐξ ἑκάστης φυλῆς καὶ ὁρκιζόμενοι (Οὐλπ. εἰς Δημοσθ. καὶ Μειδ. 542 Rang. Ant. Hell. II, N. 1163)· ὁ δ' ἀρνούμενος περιέπιπτεν εἰς ἀτιμίαν. Οἱ παρ' αὐτοῖς διάδικοι προκατέβαλλον ἕκαστος ἀνὰ μίαν δραχμὴν, τὴν καλουμένην παράστασιν, καὶ ἐπειδὴ ἡ διαδικασία αὕτη ἦν καὶ ὀλιγοδάπανος καὶ ἀπηλλαγμένη πολλῶν τύπων, πολλοὶ ἐπροτίμων αὐτὴν τῆς τακτικῆς δίκης· καὶ τινὲς μάλιστα (Λεξ. ῥητ.) διϊσχυρίσθησαν ὅτι πάντες ὤφειλον νὰ ὑποβάλλωσι τὰς δίκας των εἰς τοὺς διαιτητὰς πρὶν τῶν δικαστηρίων· ἀλλὰ τοῦτο ἐστὶν ἐσφαλμένον (Δημσθ. κ. Διονυσιοδ. 1288). Τῆς καταδιαιτήσεως δὲ ἢ ἀποδιαιτήσεως (καταδικαστικῆς ἢ ἀθωωτικῆς ἀποφάσεως) ἐδύνατο νὰ ζητηθῇ ἡ ἀνατροπὴ (τὴν μὴ οὖσαν ἀντιλαχεῖν) εἴτε δι' ἄλλων διαιτητῶν, εἴτε δι' ἐφέσεως εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, ἄνευ ἄλλων προδικαστικῶν διατυπώσεων, διότι κατὰ τὴν φύσιν τῆς δίκης οἱ αὐτοὶ ἄρχοντες ἡγεμόνευον καὶ τῶν διαιτητικῶν καὶ τῶν ἄλλων δικαστηρίων, καὶ αἱ διὰ τὰ πρῶτα ἐνεργηθεῖσαι διατάξεις ἐφηρμόζοντο καὶ εἰς τὰ δεύτερα. — Οἱ δ' ἄλλοι διαιτηταὶ ἦσαν οἱ δι' ἐπιτροπῆς (Δημσθ. π. Ἀπατούρ.) κατ' ἀμοιβαίαν συγκατάθεσιν τῶν ἀντιδίκων ἐκλεγόμενοι. Οὗτοι ὁρκιζόμενοι, ἐδίκαζον ἐνώπιον μαρτύρων ἀνεκκλήτως. Καὶ οἱ μὲν ὅμως καὶ οἱ δὲ τῶν διαιτητῶν ἐδύναντο νὰ καταμηνυθῶσιν εἰς τὸν δῆμον

ἐπὶ φιλοπροσώπῳ ἐτυμηγορίᾳ, καὶ ὑπέκειντο εἰς βαρείας ποινὰς (Δημσθ. κ. Μειδ. 545).

Διακρία, ἴδ. Ἀττική.

Διάκτορος, ἴδ. Ἑρμῆς.

Διαλεκτική, παρὰ Πλάτωνι ἡ λογική, ἢ ἡ μέθοδος τῆς θεωρητικῆς σκέψεως. Ὁ δ' Ἀριστοτέλης διέκρινε τὰ ἐπιστημονικὰ συμπεράσματα τῶν ἁπλῶς διαλεκτικῶν ἢ ἐπὶ πιθανότητος στηριζομένων. Οὕτω βαθμηδὸν διαλεκτικοὶ ἐπεκλήθησαν οἱ φιλόσοφοι οἱ ἐν ταῖς συζητήσεσι τεχνάσματα ἐπιδιώκοντες. Εἶτα δὲ περιῆλθεν ἡ ἐπωνυμία αὕτη εἰς διαφόρους φιλοσοφικὰς σχολάς, ἰδίως τὴν Μεγαρικὴν ἢ ἐριστικὴν κληθεῖσαν, καὶ τὴν στωϊκήν. Ἰδίως δ' ἔφερε τὸ ὄνομα τοῦτο ἡ ὑπὸ τοῦ Καρχηδονίου Κλειτομάχου, μαθητοῦ τοῦ Καρνεάδου, ἱδρυθεῖσα σχολή.

Διαμαρτυρία, ἐν τῇ ἀττικῇ δικονομίᾳ τὸ ἐναντίον τῆς εὐθυδικίας (ἴδ.), ὅτε ὁ διάδικος ζητῇ ν' ἀποδείξῃ διὰ μαρτύρων, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀφορμὴ πρὸς δίκην, ὡς π. χ. ἐπὶ ἀμφισβητήσεως κληρονομίας, ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ προσεχέστερος συγγενής.

Διαμαστίγωσις, ἡ τῶν Σπαρτιατῶν ἐφήβων μαστίγωσις πρὸ τῆς Ὀρθίας Ἀρτέμιδος. Ἐπειδὴ τὸ ἄγαλμα αὐτῆς ὑπετίθετο ἐλθὸν ἐκ τῆς Ταυρικῆς, ἴσως τὸ βάρβαρον τοῦτο ἔθος ἦν μετρίασις μόνον τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ ἀνθρωποθυσιῶν, παραδεχθεῖσα ὑπὸ τῆς Λυκουργείου νομοθεσίας ὡς μέτρον ἀγωγῆς τῶν νέων καὶ σκληραγωγίας. Μνημονεύονται παραδείγματα ἐφήβων πεσόντων νεκρῶν ὑπὸ τὴν μάστιγα, χωρὶς οὐδὲ κραυγὴν νὰ ἐκφέρωσι. Καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων ἐπεκράτει ἔτι τὸ ἔθιμον τοῦτο (Πλάτ. Λυκ. ΙΗ, Ἀρστδ. 12.— Ἀθήν. ΙΙ, 350. —Cic. Tusc. II, 14. V. 27).

Διάσια, μεγάλη ἑορτὴ τοῦ Μειλιχίου Διός, ἐν Ἀθήναις πρὸς ἐξιλέωσιν πανηγυριζομένη τῇ κγ' Ἀνθεστηριῶνος ὑπὸ τὸ Ὀλυμπιεῖον παρὰ τὸν Ἰλισσὸν (Θουκ. Α, 128), δι' ἀναιμάκτων θυσιῶν.

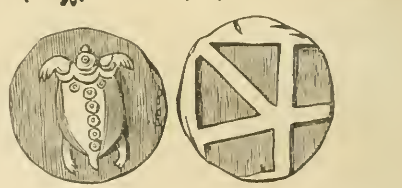
Διασκεύαστος. διασκευαστής, ἴδ. Ὅμηρος.

Δίαυλος, ἴδ. Γυμνάσιον.

Διαψήφισις, ἴδ. Δῆμος.

Διδασκαλία, ὠνομάζετο τὸ θεατρικὸν πρόγραμμα, τὸ περιέχον τὸ ὄνομα τοῦ διδαχθέντος καὶ νικήσαντος δράματος, τὰ τοῦ ποιητοῦ, τῶν ἀνταγωνισθέντων αὐτῷ, καὶ τὰ τῶν ἠθοποιῶν μετὰ τόπου καὶ χρόνου τῆς παραστάσεως· διότι διδάσκειν ἐλέγετο τὸ παριστᾶν δράματα ἀπὸ σκηνῆς. Ἐν Ἀθήναις ἀνεγράφοντο αἱ τοιαῦται διδασκαλίαι ἐπὶ πινάκων ἐν τῷ θεάτρῳ, καὶ συγγράμματα ἐξ αὐτῶν ἀρυσθέντα καὶ τὰ δράματα χρονολογικῶς διατάξαντα, μετὰ προσθήκης καὶ παρατηρήσεων φιλολογικῶν καὶ διασαφίσεων, ὠνομάσθησαν ἐπίσης διδασκαλίαι. Πρῶτος τοιαύτην συντάξας λέγεται ὁ Ἀριστοτέλης, ὃν ἐμιμήθησαν Ἀλεξανδρινοί, ὡς ὁ Δικαίαρχος, ὁ Καλλίμαχος, Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος, ὁ Ἀρίσταρχος, κτλ. ὧν πάντων ἀπωλέσθησαν τὰ συγγράμματα· ἐξ αὐτῶν δ' ἐδανείσθησαν οἱ γραμματικοὶ καὶ σχολιασταὶ τὰς σπανίας εἰδήσεις τὰς ἀπαντωμένας εἰς τῶν δραμάτων τὰς ὑποθέσεις.

Δίδραχμον, νόμισμα ἀττικὸν σπα-

Αἰγινητικόν.

νιώτατον, καὶ αἰγινητικόν, ὀλίγον μεγαλείτερον καὶ κοινότερον, οὗ ἡ ἄνω εἰκών.

Δίδυμα, ἴδ. Μίλητος.

Δίδυμος, εἷς τῶν ἐπισημοτέρων γραμματικῶν, γεννηθεὶς τῷ 63 π. Χ. ἐπωνομάσθη ὑπὸ τῶν συγχρόνων του Χαλκέντερος διὰ τὴν ἀποδιδομένην αὐτῷ μεγάλην δραστηριότητα (Ἀθην. Δ. σ. 139.—Sen. Ep. 88). Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται 3,500 συγγράμματα, ἐν οἷς πολλὰ περὶ Ὁμήρου, καὶ ἓν τῶν πρωτίστων «περὶ τῆς Ἀριστάρχου διορθώσεως·» πολλὰ δὲ καὶ περὶ Πινδάρου, Σοφοκλέους, Ἀριστοφάνους καὶ ἄλλων ποιητῶν, ὡς καὶ

περὶ τῶν ἀττικῶν ῥητόρων. Ἀποσπάσματα αὐτοῦ σώζονται.

Διδὼ ἢ **Ἔλισσα**, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Τύρου Βήλου, ἢ Ἀγήνορος, ἀδελφὴ τοῦ Πυγμαλίωνος, διαδεχθέντος τὸν πατέρα του. Ἐνυμφεύθη δὲ τὸν θεῖόν της Ἀκέρβαντα, ἤ, κατὰ τὸν Βιργίλιον (Æ. I. 343), τὸν Σιχαῖον, ἱερέα τοῦ Ἡρακλέους. Φονεύσαντος δὲ τοῦ Πυγμαλίωνος τὸν Ἀκέρβαν, ἵνα κυριεύσῃ τοὺς θησαυρούς του, ἔφυγεν ἡ Διδὼ μετ' αὐτῶν, καὶ μετὰ πλήθους Τυρίων κατ' ἀρχὰς εἰς Κύπρον, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀφρικήν, ἔνθα παρὰ τοῦ βασιλέως Ἰάρβα ἠγόρασε τόσην χώραν ὅσην ἠδύνατο νὰ περιλάβῃ δέρμα δαμάλεως· κόψασα δὲ τὸ δέρμα εἰς λεπτοτάτας λωρίδας, περιέλαβεν ἐντὸς αὐτῶν τόπον ἱκανόν, ἐφ' οὗ ἔκτισε τὸ φρούριον Βύρσαν (Βιργ. Æ. I, 338), καὶ οὕτως ᾤκησε τὴν Καρχηδόνα, τῷ 888 π. Χ. Βλέπων ὁ

Διδὼ ἐν χειρογράφῳ τοῦ Βιργιλίου.

Ἰάρβας τὴν πόλιν ἰσχυρὰν γενομένην, ἵνα καταλάβῃ αὐτήν, ἐζήτησε τὴν χεῖρα τῆς Διδοῦς, ἄλλως πόλεμον ἀπειλήσας. Ἀλλ' ἀποτροπιαζομένη τὸν γάμον μετὰ βαρβάρου, ἡ Διδὼ κατεσκεύασε πυράν, ἀνέβη εἰς αὐτήν, καὶ ἐνέπηξε τὸ ξίφος εἰς τὸ στῆθός της (Just. XVIII, 4—7). Ὁ Βιργίλιος δὲ μετέτρεψεν ἐν τῇ Αἰνειάδι του τὴν παράδοσιν ταύτην, τὴν ἐποχὴν τῆς Διδοῦς εἰς τὴν τῶν τρωϊκῶν ἀναβιβάσας, καὶ ποιήσας ὅτι αὐτὴ ηὐτοκτόνησεν ἐπὶ τῆς πυρᾶς διότι ὁ Αἰνείας κατ' ἐντολὴν τῆς Εἱμαρμένης καὶ τοῦ Διὸς κρυφίως τὴν ἐγκατέλιπε (Æ. V). Ἦν δέ, φαίνεται, ἡ Διδὼ κατ' ἀρχὰς ἡ πολιοῦχος θεὰ τῆς Καρχηδόνος, ἡ αὐτὴ τῇ Ἀστάρτῃ τῶν Φοινίκων, μετὰ ταῦτα εἰς ἱστορικὸν πρόσωπον μεταποιηθεῖσα.

Διῆρες ὑπερῷον, ἴδ. οἶκος.

Διθύραμβος, λέξις ὑποτεθεῖσα ὑπό τινων συγγενὴς τὴν παραγωγὴν μετὰ τοῦ Τίτυρος, Σάτυρος, καὶ ἐμφαίνουσα ᾆσμα ἐμπνεύσεως ἐξημμένης καὶ ταραχώδους, ἐκ τῶν ψαλλομένων κατὰ τὴν ἐαρινὴν τοῦ Διονύσου ἑορτήν, καὶ ἀφηγουμένων τοῦ θεοῦ τὰ ἔργα κατὰ τὴν ἱστορίαν. Τὰ ᾄσματα ταῦτα ἴσως καὶ αὐτὰ μετὰ τῆς λατρείας τοῦ Βάκχου ἐκ Λυδίας καὶ Φρυγίας ἐλθόντα, ἔψαλλον ἀτέχνως καὶ ἀκανονίστως στίφη ἐκβεβακχευμένα ἐν Ἀττικῇ, ἐν Φωκίδι, Σικυῶνι, Κορίνθῳ, καὶ ἀλλαχοῦ, ἔνθα μάλιστα ὁ Διόνυσος ἐλατρεύετο, μέχρις οὗ ὁ Ἀρίων (ἴδ.) ἐν Κορίνθῳ τὸν διθύραμβον ἐκανόνισε, διὰ τοὺς κυκλίους χοροὺς εἰς στροφὰς καὶ ἀντιστροφὰς αὐτὸν διαθείς, ὅθεν ἐξέφυ τὸ δρᾶμα. Ἐν Ἀθήναις δὲ καὶ καθ' ἑαυτὸν ἀνεπτύχθη περαιτέρω ὁ διθύραμβος διὰ διαγωνισμῶν κατὰ τὰ Διονύσια ποιητῶν ἐπισήμων εἰς τὸ εἶδος τοῦτο, οἷοι ἦσαν ὁ Λᾶσος ἐξ Ἑρμιόνης (περὶ τὰ 500 π. Χ.), ὁ Σιμωνίδης ἐκ Κέω, ὁ Πίνδαρος, κλπ. Οἱ διθύραμβοι τῶν πρώτων ἐκείνων χρόνων ἀνεπτεροῦντο μὲν καὶ αὐτοὶ ἐν ὁρμῇ ὑψηλῆς ἐμπνεύσεως, ἥτις ἐπέδρα καὶ ἐπὶ τῆς γλώσσης καὶ ἐπὶ τοῦ ῥυθμοῦ αὐτῶν, ἀλλ' ἔμφρων δύναμις καὶ ἀξιοπρέπεια διετήρει αὐτοὺς ἐντὸς κεκανονισμένων ὁρίων. Ἀπὸ τοῦ Μηλίου Μελανιππίδου ὅμως, τοῦ νεωτέρου (415 π. Χ.), ὑπερεπήδησεν αὐτὰ ὁ Διθύραμβος· ἡ μουσική, ἄρχουσα ἔκτοτε τῆς ποιήσεως, ἀπέβη ἐκτεθηλυμένη καὶ ἐπιτετηδευμένη· ἡ φαντασία ἀχαλίνωτος ἐφέρετο καὶ ἐξεφράζετο διὰ φράσεων πομπωδῶν τὴν λέξιν μᾶλλον ἢ τὴν ἔννοιαν, καὶ διὰ παραβόλων εἰκόνων· ἡ τῶν ἀντιστροφῶν διάταξις κατηργήθη, καὶ πάντες οἱ ῥυθμικοὶ κανόνες παρημελήθησαν. Οἱ ἐπισημότατοι ποιηταὶ τῆς ἐποχῆς ταύτης τοῦ ἐκ-

τραχηλισμοῦ καὶ τῆς παρακμῆς τοῦ διθυράμβου ἦσαν ὁ ἐκ Κυθήρων Φιλόξενος, ἀποθανὼν τῷ 380 π. Χ., ὁ Ἀθηναῖος Κινησίας καὶ ὁ Μιτυληναῖος Φρύννος περὶ τὰ 418, ὁ Μιλήσιος Τιμόθεος, ἀποθανὼν τῷ 317, καὶ οἱ σύγχρονοι αὐτῷ Πολύειδος καὶ Τελέστης. Δι' αὐτῶν οἱ διθύραμβοι ἐξέκλιναν βαθμηδὸν εἰς μουσικοὺς μίμους, ἐκτελουμένους οὐχὶ πλέον ὑπὸ χορῶν, ἀλλ' ὑφ' ἑνὸς προσώπου. Καὶ οἱ ἀρχαιότεροι ποιηταὶ εἶχον ἤδη ἀρχίσει νὰ ἐκλέγωσιν ὡς ἀντικείμενα τῶν διθυράμβων των ἐκ τῆς μυθολογίας ἡρώων καὶ ἡρωΐδων, ὧν αἱ πάλαι καὶ αἱ περιπέτειαι εἶχόν τι κοινὸν μετὰ τῶν τοῦ Διονύσου, καὶ τὸ παράδειγμα τούτων ἠκολούθησαν καὶ οἱ μεταγενέστεροι. Τὸ ἄριστον διθυράμβου παράδειγμα ἐστὶ τὸ τοῦ χοροῦ τῶν Βακχῶν (64—165) τοῦ Εὐριπίδου. Σώζονται δὲ καί τινα ἀποσπάσματα διθυραμβογράφων, ἐκδοθέντα ἐν ταῖς συλλογαῖς τῶν λυρικῶν ποιητῶν (καὶ τῇ τοῦ Bergk).

Διιπόλια ἢ **Διπόλια,** καὶ Βουφόνια λεγόμενα, ἀρχαιοτάτη ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις, τελουμένη τῇ ιδ' Ἀνθεστηριῶνος εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ καθ' ἣν ἔθυον βοῦν πρὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ Πολιέως Διός. Εἰς καθιέρωσιν δὲ τοῦ ὀφειλομένου σεβασμοῦ εἰς τοὺς ἀροτῆρας βόας, ἐξετίθετο σῖτος καὶ κριθὴ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, καὶ ἅμα ὁ βοῦς ἔτρωγεν ἐξ αὐτῶν, ὁ ἱερεὺς τὸν ἐφόνευεν. Ἀλλ' ἅμα θύσας αὐτόν, ἔφευγεν ἀμέσως, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἐδικάζετο ἐν τῷ πρυτανείῳ, καὶ καταδικαζόμενος ἐρρίπτετο εἰς τὴν θάλασσαν, ὁ πέλεκυς· τοῦ δὲ βοὸς τὸ δέρμα ταριχευόμενον, προσεδεῖτο εἰς ἄροτρον.

Δικαιαρχία, πόλις καὶ λιμὴν ἐν Καμπανίᾳ τῆς Ἰταλίας, κτισθεῖσα τῷ 521 π. Χ. ὑπὸ τῶν ἐν Κύμῃ Ἑλλήνων, καὶ μετὰ ταῦτα κληθεῖσα Πουτιολια.

Δικαίαρχος, ἐκ Μεσσήνης τῆς Σικελιωτικῆς, φιλόσοφος περιπατητικός, μετὰ τοῦ Ἀριστοξένου καὶ τοῦ Θεοφράστου συμμαθητεύσας παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει, διῃτᾶτο κυρίως ἐν Πελοποννήσῳ. Ἔγραψε δὲ «βίον Ἑλλάδος,» ἤτοι ἱστορικογεωγραφικὴν περιγραφὴν τῆς Ἑλλάδος, ἐν ᾗ καὶ περὶ τοῦ πολιτικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ περὶ τῶν ἠθῶν αὐτῆς, παρεντιθεὶς καὶ χωρία ποιητῶν. Τοῦ συγγράμματος τούτου μόνον δύο ἀποσπάσματα σώζονται. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται καὶ συγγραφὴ «περὶ μουσικῶν ἀγώνων,» ἴσως μέρος τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος. Ἡ δ' ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ διατηρουμένη «ἀναγραφὴ τῆς Ἑλλάδος,» ἔμμετρος, ἐκ στίχων 150 ἰαμβικῶν, οὐχὶ λίαν ἀξιολόγων, ἐστὶ πιθανώτερον ἔργον Διονυσίου τοῦ Καλλιφῶντος. Τὰ φιλοσοφικὰ δ' αὐτοῦ ἔργα, ἐπαινούμενα ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος, ἀπωλέσθησαν.

Δικασταὶ κατὰ δήμους, ἐν Ἀττικῇ τριάκοντα, μετὰ δὲ τὸν Θρασύβουλον «μίσει τοῦ ἀριθμοῦ» εἰς 40 αὐξηθέντες (Πολδ. , τοὺς δήμους περιερχόμενοι, «κατὰ δήμους περιϊόντες» (Ἀριστ. Πολ. Δ. 13, 2), καὶ δικάζοντες τὰ μικρὰ πλημμελήματα αἰκίας καὶ βιαίων καὶ ὀφειλὰς μέχρι 10 δραχμῶν (Δμσθ. Πανταιν. ΛΓ).

Δικαστήριον. Ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Σόλωνος ὑπῆρχον ὠργανισμένα ἰδίως δικαστήρια ἄλλα διὰ τὴν ποινικὴν καὶ ἄλλα διὰ τὴν πολιτικὴν διαδικασίαν. Τὰ πρῶτα ἦσαν ὁ Ἄρειος Πάγος (ἴδ.) διὰ τὰ ἐκ προμελέτης φονικά, ἑδρεύων ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου αὐτῷ λόφου, καὶ οἱ Ἐφέται (ἴδ.) διὰ τὰ λοιπὰ ποινικά. Τὰς πολιτικὰς δὲ δίκας ἐδίκαζεν ἡ Ἡλιαία (ἴδ.), ἢ οἱ Ἡλιασταί, εἰς δέκα διάφορα δικαστήρια κατὰ τὴν φύσιν τῆς δίκης κληρούμενοι. Ἔκειντο δὲ τὰ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ. Οἱ δικασταὶ εἰς τὸ δικαστήριον εἰσερχόμενοι, ἐλάμβανον ἕκαστος πινακίδα μεταλλίνην, «σύμβολον» καλουμένην, καὶ βακτηρίαν, ἃ ἐξερχόμενοι ἀπέδιδον, καὶ ἐλάμβανον ὡς μισθὸν παρὰ τῶν Κωλακρετῶν (ἴδ.) τὸ δικαστικὸν ἢ ἡλιαστικὸν λεγόμενον τριώβολον, λαμβανόμενον ἐκ τῶν πρυτανείων, ἤτοι τῶν προκαταβολῶν ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων πρὸ τῆς δίκης. Συνίσταντο

δὲ ταῦτα δι' ἕκαστον τῶν διαδίκων εἰς 3 δραχμάς, ἂν τὸ τίμημα τῆς δίκης ἦν 100—1000 δραχμῶν, εἰς 30 δὲ ἂν ἦν ὑπὲρ τὰς 1000 μέχρι 10,000, καὶ ὁ ἡττηθεὶς ὤφειλε ν'ἀποδώσῃ καὶ τὸ τοῦ ἀντιδίκου (Πολδ. Η, 38).

Δίκελλα, ἡ Σμινύη, σκαπάνη γεωργικὴ ἔχουσα δύο ὀδόντας.

Ἐκ ψήφου γλυπτῆς.

Δίκη, ἡ προσωποποίησις τῆς δικαιοσύνης, ἡ κατ' ἀξίαν τιμωροῦσα καὶ ἀμείβουσα θεότης καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 901) θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος, μία τῶν Ὡρῶν, τοῦ Διὸς πάρεδρος, πάντα ἄδικον δικαστὴν εἰς αὐτὸν καταγγέλλουσα (Ἡσίοδ. Ἔρ. κ. Ἡμ. 256.— Σοφ. Οἰδ. Κ. 1374). Καθ' Ἡσίοδον ἦσαν ἀδελφαὶ αὐτῆς ἡ Εἰρήνη καὶ ἡ Εὐνομία, καὶ κατὰ Πίνδαρον (Πυθ. Η, 1) θυγάτηρ αὐτῆς ἦν ἡ Ἡσυχία. Κατὰ τοὺς τραγικοὺς (Αἰσχλ. Χοηφ. 639. 947), ἐστὶ θεὰ αὐστηρά, μετὰ τῶν Εὐμενίδων συνδεδεμένη, τὸν κακοῦργον ἀμειλίκτως τιμωροῦσα, καὶ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ βεβαίαν ἐπικρεμῶσα ποινήν. Κατ' Ὀβίδιον (Met. I. 150) ἐκαλεῖτο Ἀστραία, κατῴκει τὴν γῆν ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ αἰῶνος, ἐπὶ δὲ τοῦ χαλκοῦ τελευταία ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐτάχθη μεταξὺ τῶν ζῳδίων ὑπὸ τὸ ὄνομα Παρθένος.

Δίκη, ἐν γένει μεταξὺ δύο ἀμφισβητούντων μερῶν ἐνώπιον τῆς ἀρχῆς συζήτησις καὶ ἀπόφασις πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ δικαίου. Ἐν Ἀθήναις δὲ κυρίως δίκη ἐλέγετο ἡ ἰδιωτικὴ (ἀγὼν ἴδιος), ἡ δὲ δημόσιον συμφέρον (ἀγὼν δημόσιος), ἀφορῶσα τοιαύτη ἀμφισβήτησις ἐλέγετο γραφὴ (ἴδ.). Δίκην ἠδύνατο νὰ κινήσῃ ὡς ἐνάγων (διώκων) μόνον ἀνήρ, ἐλεύθερος, ἐνῆλιξ καὶ ἐπίτιμος, μὴ εἰς ἀτιμίαν (ἴδ.) περιπεσών, ὁ νομίζων ἑαυτὸν ἀτομικῶς ἀδικούμενον· ἐν ᾧ γραφὴν ἠδύνατο ὁ «βουλόμενος, οἷς ἔξεστιν,» ἤτοι ὁ ἔχων τὰ προσόντα τοῦ ἐμφανίζεσθαι· γυνὴ δέ, ἀνῆλιξ ἢ δοῦλος μόνον διὰ τοῦ Κυρίου (ἴδ.) ἠδύνατο νὰ ἐμφανισθῇ εἰς τὸ δικαστήριον. Ξένους εἰς ἰδίας δίκας ὑπεστήριζον συνήθως οἱ πρόξενοι τῆς πόλεως αὐτῶν. Τῶν δικῶν ἡγεμόνες ἦσαν οἱ ἐννέα ἄρχοντες καὶ οἱ ἕνδεκα διὰ τὰς τὴν ἐκτέλεσιν ἀφορώσας, καὶ παρέπεμπον τὰς ἰδιωτικὰς εἰς ἐκεῖνο τῶν δικαστηρίων τῆς Ἡλιαίας (ἴδ.), εἰς ὅ, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν, ὑπείγοντο. Δι' ἀτομικὰ ἀδικήματα, ἂν ἀπετύγχανον ἀπόπειραι συμβιβασμοῦ, ὁ διώκων ἐκλήτευε τὸν φεύγοντα (ἐναγόμενον), ἤτοι ἔξωθεν τῆς οἰκίας του, ἥτις ἐθεωρεῖτο ἄσυλος, προσεκάλει αὐτὸν εἰς τὸ δικαστήριον ἐνώπιον μαρτύρων, καλουμένων εἰς τὴν περίστασιν ταύτην κλητήρων, ἤ, ἂν παρέλειπε τοῦτο, δὲν εἶχε δικαίωμα εἰς τὰ ὠφελήματα τῆς κατ' ἐρήμην δίκης. Κατεδιώκετο δὲ ψευδοκλητείας ὁ ψευδῶς διατεινόμενος ὅτι ἐνήργησεν ὡς κλητήρ. Αἱ δίκαι εἰσήγοντο κατὰ πάσας τὰς ἡμέρας, πλὴν τῶν ἀποφράδων· ἐξῃροῦντο ὅμως τινες, ὡς αἱ ἐμπορικαί, δι' ἃς, πρὸς εὐκολίαν τῶν διαδίκων, ἦσαν ὧραι τινὲς τοῦ ἔτους προσδιωρισμέναι. Μετὰ τὴν κλῆσιν δέ, ἔδιδεν ὁ ἐνάγων εἰς τὸν ἄρχοντα τὴν ἔγγραφον αὐτοῦ καταμήνυσιν, ἥτις λῆξις ἐλέγετο, καὶ ὅτι ἐλάγχανε δίκην, ἤτοι ἐκτᾶτο τοῦ διαδίκου τὰ δικαιώματα. Εἴς τινας μάλιστα ἐξαιρετικὰς περιστάσεις, ἕνεκα π. χ. τῆς θέσεως τοῦ ἐναγομένου, ἐζητεῖτο πρῶτον διὰ τῆς λεγομένης προβολῆς ἡ ἄδεια τῆς καταδιώξεως. Οἱ διάδικοι δὲ κατέθετον ἔπειτα ἑκατέρωθεν τὴν ποσότητα ἥτις ἐκαλεῖτο πρυτανεῖα (ἴδ.), ἐξ ὧν ἐλαμβάνετο τὸ ἡλιαστικὸν (ἴδ. Ἡλιαία), ἤτοι ὁ μισθὸς τῶν δικαστῶν. Ἐπ' ἀμφισβητήσεως δὲ ἢ κτημάτων δημευθέντων, ἢ κληρονομίας ὑπ' ἄλλου κατεχομένης, ὁ διώκων κατέβαλλε τὴν παρακαταβολήν, ἴσην ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει τῷ πέμπτῳ, ἐν τῇ δευτέρᾳ δὲ τῷ δεκάτῳ τῆς ἀξίας τῆς ἀμφισβητουμένης ποσότητος, καὶ περιερχομένην εἰς

τὸ δημόσιον, ἂν ἡττᾶτο ὁ διώκων. Ἡ δὲ παράστασις ἦν μία μόνον δραχμὴ καταβαλλομένη ὑπὸ τοῦ διώκοντος, οὐχὶ ἐπὶ δίκης, ἀλλ' ἐπὶ γραφῆς, ὡς ἐνδιαφερούσης τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου. Καὶ ἐπὶ τῶν ἐφέσεων δὲ κατεβάλλετο ποσότης τις, ἀγνοεῖται πόση, ἥτις παράβολον ἢ παραβόλιον ὠνομάζετο. Ἦσαν δ' αἱ δίκαι ἢ πρός τινα, ὅτε ἁπλῶς προὔκειτο περὶ ἀμφισβητουμένου δικαιώματος, ἢ κατά τινος, ὅτε προσήπτετο εἰς τὸν κατηγορούμενον ὅτι ἔβλαψε τὸν ἀντίδικον δι' ὠφελήματος, οἷον κλοπῆς, αἰκίας, κτλ. Ἀνεγράφετο δ' ἡ δίκη ἐπὶ πίνακος ἢ λευκώματος ἐν τῷ δικαστηρίῳ, φέροντος τὸ ὄνομα τοῦ ἡγεμόνος αὐτῆς ἄρχοντος, τὸ τῶν κλητήρων, τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὸ τίμημα αὐτῆς, καὶ τότε ἤρχετο ἡ πρὸ τοῦ ἄρχοντος ἀνάκρισις, εἰς ἣν ἂν δὲν ἐνεφανίζετο ὁ διώκων, ἡ ἀπόφασις κατεγινώσκετο κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ γραφῆς κατεδικάζετο οὗτος καὶ εἰς πρόστιμον, καὶ εἰς τὴν μερικὴν ἀτιμίαν τοῦ νὰ μὴ δύναται νὰ εἰσαγάγῃ τοῦ λοιποῦ ἄλλην ὁμοίαν γραφήν· ἂν δ' ἀπεῖχεν ὁ ἐναγόμενος, κατεδικάζετο ἐρήμην, ἂν δὲν εἶχε παρουσιάσει δεδικαιολογημένην αἴτησιν ἀναβολῆς. Ἂν οἱ διάδικοι ἐπροτίμων, ἠδύναντο ἀντὶ, ἢ πρὸ τῆς δίκης νὰ προσφύγωσιν εἰς διαιτητὰς (ἴδ.), ἄλλως ἀφ' οὗ καὶ ὁ ἐναγόμενος ἐνεχείριζε τὴν ἀντιγραφὴν, ἤτοι τὸν ἀντίθετον ἰσχυρισμόν του, ὤμνυον ἀμφότεροι περὶ τῆς ἀληθειας τοῦ ἰσχυρισμοῦ των, καὶ ὁ διπλοῦς ὅρκος ἐλέγετο διωμοσία, ἀντωμοσία, καὶ, κατὰ τοὺς γραμματικοὺς, ἀμφιορκία, ἀμφωμοσία, καὶ τότε ὁ φεύγων ἠδύνατο ἢ τὴν εὐθεῖαν (εὐθυδικία) εἰσιέναι, ἤτοι ἀμέσως ν'ἀντικρούσῃ τοῦ ἀντιδίκου του τοὺς ἰσχυρισμοὺς, ἢ νὰ καταφύγῃ εἰς προδικαστικὰς ἐνστάσεις (παραγραφὰς), ὡς, φέρ' εἰπεῖν, διϊσχυριζόμενος «τὴν δίκην μὴ εἰσαγώγιμον εἶναι,» εἴτε λόγῳ ἀναρμοδιότητος τοῦ ἐνάγοντος, εἴτε ὡς περὶ τῆς ὑποθέσεως οὐδὲν τοῦ νόμου προβλέποντος, εἴτε δι' ὑπερημερίαν, οἷον ἐπὶ ὀφειλῶν καὶ ἐπιτροπικῶν ὑπαρχούσης νενομοθετημένης ὀκταετοῦς προθεσμίας. Οἱ διάδικοι ἠδύναντο νὰ φέρωσι μάρτυρας ὑπὲρ τῶν διϊσχυρισμῶν των (διαμαρτυρία)· κατὰ τούτων δὲ τῶν μαρτύρων ἠδύνατο ἑκάτερος νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν ψευδομαρτυρίου. Ἂν δ' ἡ δίκη ἀπέβαινε κατὰ τοῦ ἐνάγοντος, τότε ἀπέτινεν οὗτος εἰς τὸν φεύγοντα τὴν ἐπωβελίαν (ἕνα ὀβολὸν δι' ἑκάστην δραχμὴν), ἤτοι τὸ ἕκτον τῆς ποσότητος ἣν παρ' αὐτοῦ ἐζήτει, εἰς ἀποζημίωσιν τῆς βλάβης καὶ ἀνησυχίας ἣν εἰς αὐτὸν ἐπροξένησεν. Εἰς τὴν ἐπωβελίαν δ' ὑπέκειτο καὶ ὁ ἐναγόμενος, ὅταν, καταφυγὼν εἰς ἀντικατηγορίαν κατὰ τοῦ ἐνάγοντος, σχέσιν ἔχουσαν πρὸς τὴν ἀγωγὴν (εἰς ἀντιγραφὴν), ἡττᾶτο δι' ὅσων δήποτε ψήφων. Ὁ διάδικος ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἀντιδίκου του, ἢ παρὰ τρίτου διὰ προκλήσεως ἐμμαρτύρου (ἐγγράφου ἀπαιτήσεως) τὴν εἰς ἐμφανῶν κατάστασιν, ἤτοι παρουσίασιν ἐγγράφων ἀποδεικνυόντων ὑπὲρ αὐτοῦ· καὶ δὲν ἦν μὲν ὑπόχρεως ὁ ἀντίδικος νὰ ὑποκύψῃ εἰς τοῦτο, ἀλλ' ἡ ἄρνησίς του διέθετε κατ' αὐτοῦ τὴν γνώμην τῶν δικαστῶν. Ἐν γένει δ' ἐθεωροῦντο αἱ μαρτυρίαι σπουδαῖον στοιχεῖον τῆς ἀποδείξεως, καὶ εἰς πᾶσαν πρᾶξιν δυναμένην νὰ προκαλέσῃ δίκην, ἐπεζητοῦντο πάντοτε μάρτυρες. Μάρτυς δὲ κλητευθεὶς καὶ μὴ παρουσιασθεὶς, ὑπέκειτο εἰς πρόστιμον 1000 δραχμῶν καὶ εἰς δίκην λειπομαρτυρίου ἢ βλάβης. Πᾶς ἐλεύθερος ἐνῆλιξ καὶ ἐπίτιμος, καὶ ξένος ἔτι, ἦν δεκτὸς ὡς μάρτυς. Τὸ δ' ἀκοὴν μαρτυρεῖν, δηλαδὴ οὐχὶ δι' αὐτοψίας, ἐπετρέπετο μόνον ὅτε ἀπέθανεν ὁ ἐξ οὗ τι ὁ μάρτυς ἤκουσε. Κωλυόμενος δ' ὁ μάρτυς διὰ σπουδαίους λόγους νὰ ἐμφανισθῇ, ἠδύνατο ἐκμαρτυρίαν ποιεῖσθαι ἢ ἐκμαρτυρεῖσθαι, ἤτοι ἐγγράφως νὰ καταθέσῃ τὴν μαρτυρίαν του, ἀλλὰ τοῦτο ἐνώπιον μαρτύρων, οἵτινες εἶχον μαρτυρεῖν τὴν ἐκμαρτυρίαν. Ἀλλ' ὁ μὴ θέλων νὰ μαρτυρήσῃ, παρουσιαζόμενος εἰς τὸ δικαστήριον ὤφειλε δι' ἐξωμοσίας νὰ

ὁρκισθῇ ὅτι οὐδὲν ἐγνώριζε περὶ οὗ ἐζητεῖτο, διατρέχων ὅμως τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ ὑποπέσῃ εἰς δίκην βλάβης. Αἱ μαρτυρίαι κατετίθεντο γραπταὶ ἐπὶ τῆς ἀνακρίσεως, καὶ κατὰ τὴν δικάσιμον ἡμέραν ὤφειλον νὰ παρευρίσκωνται οἱ μάρτυρες ἵνα ἀκούσωσι τὰς καταθέσεις των. Δοῦλοι ἐμαρτύρουν μόνον διὰ βασάνου, καὶ αἱ καταθέσεις αὐτῶν ἐθεωροῦντο ἰσχυραὶ (ἴδ. βάσανος). Οἱ διάδικοι ἠδύναντο καὶ ὅρκον παρὰ τοῦ ἀντιδίκου, ἔτι καὶ παρὰ γυναικῶν, ν' ἀπαιτῶσιν ἢ νὰ δέχωνται (ὅρ. δοῦναι ἢ δέξασθαι). Πάσας δὲ τὰς ἀποδείξεις ἔθετε καὶ ἐσφράγιζε δικαστικὸς ὑπηρέτης, καλούμενος ἐμπήκτης εἰς κιβώτιον λεγόμενον ἐχῖνον, ἔνθα ἐφυλάττοντο παρὰ τοῖς ἄρχουσι μέχρι τῆς δικασίμου, ἥτις ἐλέγετο ἡ κυρία (ἡμέρα), καθ' ἣν ἡ δίκη ἐκρίνετο ἐν τῇ ἡλιαίᾳ, καὶ ἥτις ἦν συνήθως ἡ 30 ἀπὸ τῆς παρουσιάσεως τῆς ἀγωγῆς, πρὸ πάντων εἰς τὰς ἐμμήνους λεγομένας δίκας «ἐὰν μή τι δημόσιον κωλύῃ» (Δμσθ. κ. Μειδ. 529). Ἀλλ' οὐ σπανίως καὶ ἐπὶ ἔτη παρετείνοντο αἱ δίκαι δι' ἀναβολῶν, ὧν οἱ λόγοι ἐστηρίζοντο δι' ὅρκου (ὑπωμοσίας) τοῦ αἰτοῦντος καὶ ἀνθυπομωσίας τοῦ ἀποκρούοντος αὐτάς. Ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ κυρίᾳ ἠδύναντο, πρὸ τῆς δίκης, οἱ διάδικοι δι' ἐπιτροπῆς (ἐκ κοινῆς συγκαταθέσεως) νὰ προσφύγωσι πρὸς συμβιβασμὸν εἰς αἱρετοὺς διαιτητὰς (ἴδ.), ἀφ' ὧν ἔφεσις δὲν ὑπῆρχεν. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἀπεδίδοντο αἱ χρηματικαὶ προκαταβολαί. Πρὸ τοῦ δικαστηρίου, συγκειμένου ἐκ 501 ἡλιαστῶν (ἴδ. Ἡλιαία) ἀνεγινώσκετο πρῶτον ὑπὸ τοῦ γραμματέως ἡ ἀντιγραφὴ ἢ περίληψις τῆς κατηγορίας καὶ ὑπερασπίσεως· εἶτα δ' ἐλάμβανε τὸν λόγον, ἐνίοτε ὑπ' ἄλλου γεγραμμένον, ὁ διώκων, καὶ ἔπειτα ὁ φεύγων· τὸν δὲ πρῶτον λόγον ἠδύνατο νὰ παρακολουθήσῃ καὶ ὕστερος ὑπ' ἀμφοτέρων. Ὤφειλε δ' ἕκαστος ὁ ἴδιος νὰ ὁμιλῇ ὑπὲρ ἑαυτοῦ. Ἐνίοτε δ' ἐζητεῖτο τῶν δικαστῶν ἡ ἄδεια ἵνα καί τις συνήγορος ἢ σύνδικος, ὅστις ἀπηγορεύετο ἐπὶ ποινῇ νὰ λαμβάνῃ πρὸς τοῦτο ἀντιμισθίαν, προσθέτῃ ἕνα ἐπίλογον. Βαθμηδὸν ὅμως τῶν συνηγόρων τούτων οἱ λόγοι, πολλαπλασιαζόμενοι καὶ εἰς δευτερολογίαν καὶ τριτολογίαν, ἀπέβησαν αὐτοὶ οἱ κυριώτεροι τῆς διαδικασίας. Ἐν ταῖς πλείσταις δὲ δίκαις ἦν περιωρισμένος ὁ χρόνος τῆς ἀγορεύσεως ἑκάστου τῶν διαδίκων, καὶ ἐμετρεῖτο διὰ κλεψύδρας. Αὗται ἐλέγοντο δίκαι πρὸς ὕδωρ, κατ' ἀντίθεσιν τῶν ἄνευ ἢ χωρὶς ὕδατος· δι' ὃ καὶ «ἐν τῷ ἐμῷ ὕδατι» λέγοντες οἱ ἀγορεύοντες, ἐνόουν ἐν τῷ χρόνῳ μέχρις οὗ ἐπετρέπετο ἡ παράτασις τοῦ λόγου αὐτῶν. Διέφερε δὲ τὸ μέτρον κατὰ τὰς δίκας. Οὕτω διὰ κληρονομικὰς δίκας ἐπετρέπετο εἷς ἀμφορεὺς (ἄγνωστον ἐπὶ πόσον χρόνον ἔρρεε), καὶ διὰ τὴν δευτερολογίαν ἥμισυς, διὰ δὲ τὴν περὶ παραπρεσβείας, ἕνδεκα. Ἂν πολλοὶ ἦσαν οἱ κατήγοροι ἢ ὑπερασπισταί, διενέμοντο καὶ παρέδιδον ἀλλήλοις τὸ ὕδωρ. Ἂν δ' ὁ ἀγορεύων ἤθελε, μεταξὺ λέγων, ν' ἀκουσθῶσι μάρτυρες, ἢ ν' ἀναγνωσθῶσιν ὑπὸ τοῦ γραμματέως ἔγγραφα ἀποδείξεων, ἔλεγε τῷ ἐφ' ὕδωρ (τῷ ἐπὶ τῆς κλεψύδρας ὑπηρέτῃ), «ἐπίλαβε (κράτησον) τὸ ὕδωρ.» Νὰ διακόπτῃ τὸν ἀγορεύοντα δὲν εἶχε δικαίωμα ὁ ἀντίδικος, ὤφειλεν ὅμως νὰ τῷ ἀπαντᾷ εἰς ὅ,τι ἠρωτᾶτο. Ἐδύναντο δ' οἱ δικασταὶ νὰ τὸν ἀνακόπτωσιν ἄν τι ἄτοπον ἔλεγε καὶ νὰ τῷ ἀποτείνωσιν ἐρωτήσεις ἢ τῷ ζητῶσι διασαφήσεις. Παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ δὲν ἐπετρέποντο παρεκτροπαὶ ἐκ τοῦ κυρίου θέματος (ἔξω τοῦ πράγματος λέγειν)· παρὰ τοῖς λοιποῖς ὅμως δικαστηρίοις ἦσαν αὗται συνήθεις, καὶ μάλιστα κατὰ τὸ τέλος τοῦ λόγου ἀπετείνοντο τοῖς κριταῖς ἱκεσίαι πολλάκις, ἃς ὑπεστήριζον προσερχόμεναι καὶ αἱ σύζυγοι, τὰ τέκνα, οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι. Ἡ ψηφοφορία ἐγίνετο μυστικὴ (κρύβδην), ἑκάστου δικαστοῦ λαμβάνοντος δύο ἢ κεράμους ἢ ψήφους (λιθάρια), ἢ χοιρίνας (ὄστρακα),

λευκὰ καὶ μέλανα, τὰ μὲν ἀθωωτικά, τὰ δὲ καταδικαστικά, καὶ μεταγενεστέρως σπονδύλους (μικροὺς μεταλλίνους δίσκους), πλήρη τὸν ἀθωοῦντα καὶ τετρυπημένον τὸν καταδικάζοντα. Ἔρριπτε δ' ὁ δικαστὴς ἣν ἤθελε ψῆφον εἰς καδίσκον μετάλλινον, καλούμενον κύριον, καὶ τὴν ἄλλην, ὡς ἄχρηστον, εἰς ξύλινον ἄλλον. Ἐπὶ ἰσοψηφίᾳ, ἐν ποινικαῖς δίκαις ἐλέγετο ὅτι ἐνίκα «ἡ ψῆφος τῆς Ἀθηνᾶς,» καὶ ἀπελύετο ὁ κατηγορούμενος. Πρὸ τοῦ Εὐκλείδου ὁ δικαστὴς ἐλάμβανε μίαν μόνον ψῆφον, καὶ ὑπῆρχον δύο καδίσκοι, ὁ ἀπολύων (ἀθωωτικὸς) καὶ ὁ ἀπολλὺς (καταδικαστικὸς) (Φρύνιχ. ἐν Σουΐδ. καὶ Ἀρπκρ.). Ἂν δ' ἦσαν πολλοί, τὸ αὐτὸ ἀμφισβητοῦντες, ἐτίθεντο ἰσάριθμοι αὐτοῖς καδίσκοι. Ἐπὶ τιμητῶν ἀγώνων (ἴδ.) ἐφ' ὧν ὁ ἐνάγων ἐζήτει ἐπιβολὴν ὡρισμένης χρηματικῆς ποινῆς, ἐγίνετο μετὰ τὴν πρώτην δίκην δευτέρα, πάλιν πρὸς ὕδωρ, περὶ τῆς τιμήσεως, ἤτοι τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς χρηματικῆς ποινῆς. Προστίμημα δ' ἐλέγετο ἡ ἐνίοτε ὑπὸ τῶν δικαστῶν ἐπιβαλλομένη ἀνωτέρα ποινή. Ἡ Ἡλιαστικὴ δίκη ἦν αὐτοτελής, δηλαδὴ ἔφεσιν δὲν ἐπεδέχετο ὡς ἡ τῶν διαιτητῶν. Εἰς τινας περιστάσεις ὅμως, ἂν ὁ διάδικος ἠδύνατο ν' ἀποδείξῃ σπουδαίας παρατυπίας κατὰ τὴν δίκην, οἷον ὅτι παρανόμως ἐκρίθη ἐρήμην ἢ ἀπερρίφθη ἡ δι' ὑπωμοσίας ὑπ' αὐτοῦ ζητηθεῖσα ἀναβολή, ἢ ὅτι δὲν ἔλαβε πρόσκλησιν, ἐπετρέπετο ἡ ἀναδικία ἢ παλινδικία, καὶ τοῦτο ἐλέγετο τὴν δίκην (τὴν ἔρημον) ἀντιλαχεῖν. Δίκη ψευδομαρτυριῶν, κακοτεχνιῶν (στρεψοδικίας) κλπ. ἂν δὲν ἐπέφερεν ἀναδικίαν, ἠδύνατο ὅμως δι' ἄλλης ἀποφάσεως νὰ δικαιώσῃ τὸν ἀδικηθέντα. Ὁμοίαν ἔφεσιν ἐπεδέχοντο καὶ αἱ δίκαι ἀπὸ συμβόλου (ἴδ. ἔκκλητος). Τὰς ποινὰς (τὰ ἐπιτίμια, «ὅ, τι δεῖ παθεῖν ἢ ἀποτίσαι» ἐπὶ δημοσίων δικῶν (γραφῶν) συνισταμένας εἰς θάνατον, εἰς φυλάκισιν, πρᾶσιν ἐπὶ δουλείᾳ, ἀειφυγίαν, ἀτιμίαν, δήμευσιν τῶν ἀκινήτων, πρόστιμον, ἢ καὶ πολλῶν τούτων ὁμοῦ, ἐξετέλουν οἱ ἄρχοντες, διὰ τὴν θανατικὴν (διὰ κωνείου, στραγγάλης, βαράθρου κτλ.) καὶ διὰ τὴν κάθειρξιν, παραδίδοντες τὸν καταδικασθέντα εἰς τοὺς Ἕνδεκα (ἴδ.). Ἀπὸ Σόλωνος ἡ πώλησις ἐπὶ δουλείᾳ (διὰ τῶν πωλητῶν) ἐφηρμόζετο μόνον εἰς δούλους. Ἡ ἀειφυγία, ἐπιφέρουσα καὶ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς περιουσίας, ἁπλῶς ἐγνωστοποιεῖτο τῷ καταδικασθέντι, καὶ ἂν ἢ δὲν ἔφευγεν, ἢ ἐπέστρεφεν ἄνευ ἀδείας, ὑπέκειτο εἰς ποινὴν θανάτου. Περὶ τοῦ εἰς ἀτιμίαν περιπεσόντος, ἂν ἐξηκολούθει ἐξασκῶν πολιτικὰ δικαιώματα, ἴδ. ἔνδειξις καὶ ἄτιμος. Διὰ τῶν κτημάτων τὴν δήμευσιν, οἱ πωληταί, παρὰ τοῦ ἁρμοδίου δημάρχου κατάλογον αὐτῶν λαβόντες, τὰ ἐπώλουν, ἀφ' οὗ ἐν τῇ πρώτῃ ἐκκλησίᾳ τοῦ δήμου ἀνεγίνωσκον αὐτόν, εἰς γνῶσιν τῶν ἀντιποιουμένων δικαιώματα ἐπί τινων ἐξ αὐτῶν. Χρηματικὰ πρόστιμα, τὰ μὲν ὑπὲρ τῆς πόλεως εἰσέπραττον οἱ πράκτορες, τὰ δὲ ὑπὲρ τῶν ἱερῶν, οἱ ταμίαι τῶν ἱερῶν χρημάτων· ὁ δὲ ὀφείλων αὐτὰ ὡς καὶ οἱ κληρονόμοι του, ἦσαν μέχρι τῆς ἀποτίσεως ἄτιμοι. Τοῦ ὑπερπροθέσμου ὀφειλέτου τοῦ προστίμου ἐδιπλασιάζετο ἡ ὀφειλή, καὶ ἐν περιπτώσει ὑποτροπῆς, ἐπωλοῦντο αὐτοῦ τὰ κτήματα μέχρις ἀποτίσεως· ἂν δὲ δὲν ἐπήρκουν, ἔμενεν αὐτὸς ὀφειλέτης τοῦ δημοσίου. Περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἰδιωτικῶν δικῶν ἐφρόντιζε μόνον ὁ ἐπιτυχὼν ἐνάγων, πλὴν ὅταν ἡ ἀπόφασις, (ὡς π.χ. ἐπ' ἐγκλημάτων κλοπῆς) περιελάμβανε καὶ ποινὴν ἢ καὶ πρόστιμον ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, ἢ εἰς τὰς ἐμπορικὰς δίκας (ἴδ.). Ἐδίδετο δ' εἰς τὸν ἡττώμενον, πρὸς ἀπότισιν τῆς ὀφειλῆς, προθεσμία, δυναμένη δι' ἀμοιβαίας συγκαταθέσεως καὶ ἐνώπιον μαρτύρων, νὰ παραταθῇ. Ἐν περιπτώσει δ' ὑπερημερίας τοῦ ὀφειλέτου, ἐφηρμόζετο ἡ ἐνεχυρίασις, καὶ κατὰ τοῦ εἰς αὐτὴν ἀνθισταμένου, ὡς καὶ τοῦ ἀποκρούοντος τὴν ἐμβατείαν, ἤτοι τὴν κατάληψιν

τῶν ἐπιδικασθέντων ἀκινήτων, ἐκινεῖτο δίκη ἐξούλης. Ταύτης δὲ συγγενεῖς ἦσαν καὶ ἡ ἐνοικίου καὶ ἡ καρποῦ δίκη, κατὰ τοῦ ἐνοικιαστοῦ τοῦ μὴ ἀποτίσαντος τὸ ἐνοίκιον ἢ μὴ δόντος τοὺς καρποὺς τοῦ κτήματος ὃ κατέχει.

Δίκρανον, καὶ Δικρὸν (Ἀριστφ. Εἰρ. 626), ἐργαλεῖον χρήσιμον εἰς τοὺς ἀγρούς.

Εὑρεθὲν ἐν ἀνασκαφῇ.

Δίκτη, ἴδ. Κρήτη.

Δίκτυννα καὶ **Δικτυνναῖον,** ἴδ. Βριτόμαρτις καὶ Κρήτη.

Δίκτυον, ἐκ λινοῦ ἢ κανάβεως κατασκευαζόμενον, ἐχρησίμευε καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εἰς ἁλιείαν (Ὁμηρ. Ὀδ. Χ, 386. — Διόδ. ΙΖ, 43), καὶ ἦν διαφόρων εἰδῶν. Τὸ εὐρύτατον, περιλαμβάνον μεγάλην ἔκτασιν, καὶ ἔχον φελλοὺς εἰς τὰ ἄκρα διὰ νὰ ἐπιπλέῃ καὶ μολυβδίδας εἰς τὸ μέσον (Αἰλ. Ζ. Ἱστ.

Ἀνάγλυφον τάφου Νασόνων.

ΙΒ, 43. — Παυσ. Η, 12, 1) ἐλέγετο σαγήνη· ὠνομάζετο δὲ γρίφος (Ὀππ. Ἁλιευτ. Γ, 81) ὁ καὶ ἔτι γρίπος λεγόμενος, καὶ ὑποχὴ ἦτο ὁ καὶ ἤδη ἐν χρήσει ξύλινος κύκλος, εἰς ὃν προσαρτᾶται σάκκος δικτύου. Ἐχρησίμευε δὲ τὸ δίκτυον καὶ εἰς τοὺς ὀρνιθοθήρας (Ἀριστφ. Ὀρν. 533), καὶ εἰς τοὺς θηρευτάς, περικλείοντας δι' αὐτοῦ μέρος τοῦ δάσους, ἔνθα νὰ κατακλείηται ἡ ἄγρα.

Δίκτυς, 1) ἴδ. Περσεύς. — 2) Δ. ὁ Κρής, δῆθεν ὀπαδὸς τοῦ Ἰδομενέως εἰς Τρωάδα, καὶ γράψας ἐφημερίδα τῆς ἐκστρατείας διὰ φοινικικῶν γραμμάτων ἐπὶ φύλλων φοινίκων, ἐνταφιασθέντων μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ πατρίδι του Κνωσσῷ, ἔνθα σεισμὸς συμβὰς ἐπὶ Νέρωνος ἠνέῳξε τὸν τάφον, καὶ ἐν μολυβδίνῃ θήκῃ εὑρεθεῖσα ἡ Ἐφημερίς, ἐξεδόθη καὶ ἐδόθη εἰς τὸν αὐτοκράτορα ὑπό τινος Ἕλληνος, Πράξιδος ἢ Εὐπραξίδου καλουμένου. Κατὰ τὸν δ' μ. Χ. αἰῶνα ὡς ἔργον σπουδαιότατον μετεφράσθη εἰς τὴν λατινικὴν ὑπό τινος Σεπτιμίου. Ἀλλὰ τὸ πρωτότυπον δὲν ὑπάρχει, καὶ ἐπιστεύθη ὅτι ἀπωλέσθη κατὰ τὸν ιε' αἰῶνα. Φαίνεται δὲ μᾶλλον ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξε, καὶ ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ Σεπτιμίου ὡς μετάφρασις δοθεῖσα ἦν ἀληθῶς ἔργον αὐτοῦ πρωτότυπον.

Διμάχαι, τάγμα ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ὀργανωθέν, οὗ οἱ στρατιῶται ὑπηρέτουν συγχρόνως καὶ ὡς πεζοὶ καὶ ὡς ἱππεῖς, ἕκαστος ὑφ' ἑνὸς δούλου παρακολουθούμενος (Πολδ. Α, 132).

Δίνδυμον, 1) Ὄρος παρὰ τὴν Κύζικον. — 2) Ὄρος μεταξὺ Φρυγίας καὶ Γαλατίας.

Δῖνος ἢ **Δεῖνος,** ἀγγεῖον δι' οἶνον

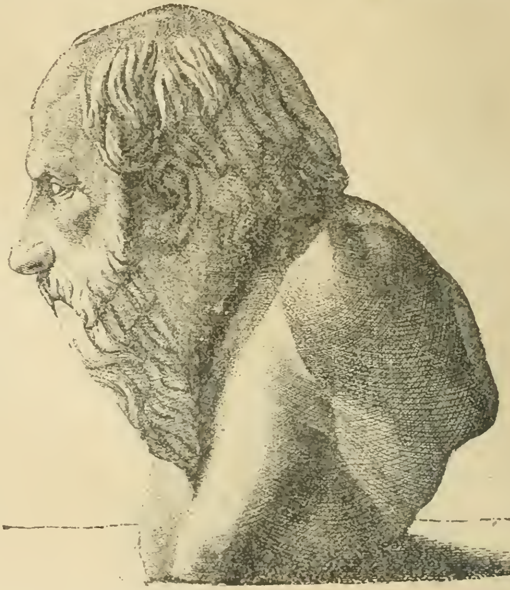

Ἐξ ἀναγλύφου ἐν Νεαπόλει.

εὐρὺ καὶ βαθύ (Ἀθην. ΙΑ, 467). Ἐν τῇ εἰκόνι ὁ Ὀδυσσεὺς προσφέρει ἐν αὐτῷ οἶνον τῷ Πολυφήμῳ.

Διογένης, 1) ἐξ Ἀπολλωνίας τῆς Κρήτης, γνωστὸς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ὁ Ἀπολλωνιάτης, ἢ καὶ ὁ φυσικός, σύγχρονος, ὀλίγον νεώτερος τοῦ Ἀναξαγόρου, τῆς ἀρχαίας Ἰωνικῆς λεγομένης σχολῆς ὀπαδός, ἔγραψε σύγγραμμα ἀπολεσθὲν «περὶ φύσεως,» συνταχθὲν δὲ μετὰ τὸ 405 π. Χ., διότι ἐν αὐτῷ ἐγίνετο λόγος περὶ τοῦ ἐπὶ τῆς ἐν

Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίας πεσόντος ἀερολίθου. Μετὰ τοῦ Ἀναξιμένους παρεδέχετο ὁ Δ. ὡς τῶν πάντων ἀρχὴν τὸν ἀέρα, ἐξ οὗ ἐπήγαζον πάντα τὰ φυσικὰ φαινόμενα, καὶ αὐτὴ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ἄλλον θεὸν ζῶντα, πλάττοντα καὶ νοοῦντα (Διογ. Λ. Θ, 57.— Cic. N. D. I, 12, 29). — 2) Δ. ὁ Κύων, τῶν κυνικῶν φιλοσόφων ὁ ἐπισημότατος, γεννηθεὶς τῷ 404 π. Χ. ἐν Σινώπῃ ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἱκεσιας καλούμενος, ἐδιώχθη ἐκ τῆς πατρίδος του ὡς παραχαράκτης, καὶ ἔφυγεν εἰς Ἀθήνας, συμπαραλαβὼν καὶ τὸν Διογένην. Ἐκεῖ δὲ, κατὰ παράκλησιν, δεκτὸς οὗτος γενόμενος παρὰ τῷ Ἀντισθένει, οὐ μόνον συνεπέστατα ἠκολούθησεν αὐτοῦ τὸ σύστημα, ἀλλὰ καὶ πολὺ ὑπερηκόντισεν αὐτὸ ἐν τῇ ἐφαρμογῇ. Τὴν ἀνεξαρτησίαν ἐπιδιώκων διὰ τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ πάσης ἀνάγκης, ὑπερέβη πᾶν ὅριον κατὰ τὴν διεύθυνσιν ταύτην, διότι κακῶς ἐτρέφετο, καὶ πολλάκις ἐστερεῖτο τροφῆς καὶ κατέφευγε καὶ εἰς ἐπαιτείαν. Διʼ ἡμέρας περιήρχετο τὰς ὁδοὺς καὶ τὴν ἀγορὰν τῶν Ἀθηνῶν ἀνυπόδητος, ἄνευ ἐπενδύτου, μακρὸν φέρων τὸν πώγωνα, μακρὰν ῥάβδον ἔχων διὰ χειρῶν καὶ πήραν ἐπὶ τοῦ ὤμου· τὴν δὲ νύκτα ἐκοιμᾶτο εἰς τὴν Βασίλειον στοὰν, διʼ ὃ καὶ ἔλεγεν ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι τῷ ᾠκοδόμησαν λαμπρὸν κατάλυμα· ἔτι δὲ συνηθέστερον διέτριβεν ἐντὸς πίθου παρὰ τῷ Μητρῴῳ ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν. Πλέων ποτὲ εἰς Αἴγιναν, συνελήφθη ὑπὸ πειρατῶν, οἵτινες θελήσαντες νὰ τὸν πωλήσωσιν εἰς Κρήτην, τὸν ἠρώτησαν τί ἠξεύρει· ὁ δὲ ἀπεκρίθη, «νὰ ἄρχῃ ἀνθρώπων,» καὶ εἰς τὸν κήρυκα εἶπε νὰ προκηρύξῃ· «Τίς θέλει νʼ ἀγοράσῃ αὐθέντην.» Τὸν ἠγόρασε δʼ ὁ Κορίνθιος Ξενιάδης, καὶ τῷ ἐνεπιστεύθη τὴν ἀγωγὴν τῶν τέκνων του. Ἔκτοτε ἔζη τὸν χειμῶνα ἐν Ἀθήναις καὶ τὸ θέρος ἐν Κορίνθῳ, ἔνθα καὶ ἀπήντησεν αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος ἐν τῷ Κρανναίῳ ἐντὸς τοῦ πίθου του, καὶ τὸν ἠρώτησε τί ἐπιθυμεῖ παρʼ αὐτοῦ· «Νὰ μὴ μοὶ καλύπτῃς τὸν ἥλιον,» τῷ ἀπεκρίθη ὁ Διογένης, καὶ τότε ὁ Μακεδὼν ἥρως εἶπε πρὸς τοὺς ὀπαδούς του· «Ἂν δὲν ἤμην Ἀλέξανδρος, ἤθελον νὰ εἶμαι Διογένης» (Cic. Tusc. V, 32, 92). Ὁ Πλάτων τὸν ἀπεκάλει «Σωκράτην μαινόμενον.» Ἐλθὼν ποτε εἰς τούτου τὸν οἶκον, καὶ πατῶν τοὺς πλουσίους του τάπητας διʼ ἀκαθάρτων ποδῶν, εἶπε· «Πατῶ τὸν τύφον τοῦ Πλάτωνος.» «Ναὶ, ἀπεκρίθη οὗτος, ἀλλὰ διʼ ἄλλου τύφου.» Ἡ πᾶσα φιλοσοφία του ἦν ἐντελῶς πρακτική,

περιοριζομένη εἰς τὴν ἀτομικὴν αὐτοῦ δίαιταν, ὥστε καὶ φαίνεται ὅτι οὐδὲν ἔγραψεν, οὐδʼ ἐνεβάθυνεν εἰς θεωρίας, οὐδʼ οἰκογένειαν εἶχεν ἢ εἰς ἰδίαν πατρίδα ἦν προσηλωμένος, διʼ ὃ καὶ κοσμοπολίτης ἐλέγετο. Τῷ ἀποδίδονται ὅμως ὑπό τινων συγγραφαὶ, «Πολιτεία» καὶ «πραγματεία περὶ Πολιτείας·» ἀλλὰ βεβαιότεραι εἰσὶ πολλαὶ εὐφυεῖς αὐτοῦ ἀπαντήσεις. Οὕτω ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τυράννου τινὸς τίς ἐστὶν ὁ ἄριστος χαλκὸς πρὸς χύσιν ἀνδριάντων, ἀπήντησεν, «ὁ ἐξ οὗ ἐχύθησαν οἱ τοῦ Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος.» Ἀπέθανε δʼ ἐν Κορίνθῳ, εἰς τὰς ὁδοὺς, ὑπερογδοηκοντούτης, καὶ ἀνδριάντες τῷ ἐστήθησαν καὶ ἐκεῖ καὶ ἐν Σινώπῃ. — 3) Δ. ὁ Βαβυλώνιος,

ἐκ Σελευκείας ἐπὶ τοῦ Τίγριδος, φιλόσοφος στωϊκὸς, μαθητὴς τοῦ Χρυσίππου, εἰς οὗ τὸ δόγμα ἐνέμεινε. Μετὰ τὸν Ζήνωνα δὲ ἀρχηγὸς τῆς σχολῆς ταύτης διαμείνας, καὶ λίαν ἐπίσημος γενόμενος (Cic. Off. III, 12, 51), μετέσχε τῆς εἰς Ῥώμην πρεσβείας τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Καρνεάδου καὶ τοῦ περιπατητικοῦ Κριτολάου, τῷ 158 π. Χ., δι' ὧν καὶ τὸ πρῶτον οἱ Ῥωμαῖοι ἔλαβον γνῶσιν τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας. Ἐν τῇ διαλεκτικῇ, ἧς κυρίως ἐπεμελεῖτο, μαθητὴν εἶχε τὸν Καρνεάδην. Τὰ δὲ πολυάριθμα συγγράμματά του περὶ παντοίας φιλοσοφικῆς ὕλης ἀπωλέσθησαν πάντα (Cic. de Or. II, 38, 157. Acad. II, 45, 139. Tusc. IV, 3, 5) —4) Δ. ὁ Λαέρτιος, ἐκ Λαέρτης τῆς Κιλικίας, γραμματικὸς, ζῶν ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Αὐγούστου ἢ μικρὸν μετ' αὐτόν. Τούτου σώζεται τὸ περὶ «βίων καὶ γνωμῶν τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ εὐδοκιμησάντων» σύγγραμμα εἰς 10 βιβλία, ἐράνισμα ὁπωσοῦν ἄτακτον, καὶ οὐχὶ πάντοτε ἀκριβὲς ὡς πρὸς τὰ καθέκαστα καὶ τὴν κριτικὴν, ἀλλ' ἀμερόληπτον ἄλλως, ἐκτὸς τῶν ἰσχυρῶν του συμπαθειῶν ὑπὲρ τοῦ Ἐπικούρου. Ἐστὶ δὲ πολύτιμον δι' ἃ διέσωσεν ἀποσπάσματα ἀρχαίων ἀπολεσθέντων συγγραμμάτων, καὶ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μία τῶν κυριωτέρων πηγῶν τῆς ἱστορίας τῆς ἀρχαίας φιλοσοφίας. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐγράφη διὰ σοφήν τινα Ῥωμαίαν, Ἀρίαν καλουμένην, καὶ μέρος αὐτοῦ κρίνεται ὡς μὴ γνήσιον.

Διόδοτος, 1) ἐξ Ἐρυθρῶν τῆς Ἰωνίας, γράψας ἀπολεσθείσας Ἐφημερίδας Ἀλεξάνδρου, ἐξ ὧν ἠρύσθησαν ὁ Διόδωρος καὶ ὁ Πλούταρχος. — 2) Σοφὸς στωϊκὸς παρὰ Κικέρωνι οἰκῶν, τούτῳ διδάξας τὴν διαλεκτικὴν, καὶ ὅτε ἐν βαθεῖ γήρατι ἀπέθανε, πάντοτε τὰς ἐπιστήμας καλλιεργῶν, ἀφεὶς αὐτῷ εἰς κληρονομίαν τὴν περιουσίαν του (Cic. Tusc. V, 39, 113. N. D. I, 3, 6. Ad Att. II, 20, 6).

Διόδωρος, 1) Τύριος, περιπατητικὸς, μαθητὴς καὶ διάδοχος τοῦ Ἀριστοτέλους, εἰς τῶν μετὰ ταῦτα ἀρχηγῶν τῆς σχολῆς αὐτοῦ (Cic. Fin. V, 5, 14). — 2) Δ. ὁ ἐπικληθεὶς Κρόνος, ἐξ Ἰάσου τῆς Καρίας, φιλόσοφος τῆς Μεγαρικῆς σχολῆς, ζῶν παρὰ Πτολεμαίῳ τῷ Σωτῆρι, ἐπίσημος διαλεκτικὸς (Διογ. Λ. Β, 111.—Στρβ. ΙΔ, 658. ΙΖ, 838).— 3) Δ. ὁ Σικελιώτης, ἐξ Ἀγυρίου ἐν Σικελίᾳ, ἐπὶ Καίσαρος καὶ Αὐγούστου, περιῆλθεν ἐπὶ ὅλα 30 ἔτη τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν ἵνα γνωρίσῃ πάσας τὰς ἱστορικὰς θέσεις, καὶ διέμεινεν ἐπὶ μακρὸν καὶ ἐν Ῥώμῃ (Διόδ. Α, 4). Ἐκ τῶν ἰδίων ἀντιλήψεων καὶ τῶν πηγῶν ἃς εὕρισκεν ἐν Ῥώμῃ ἀρυσθεὶς, συνέταξε «Βιβλιοθήκην ἱστορικὴν» εἰς 50 βιβλία, ἐξ ὧν 6 περιστρέφονται εἰς τὴν ἀρχαιοτάτην ἱστορίαν, 11 εἰς τὴν ἀπὸ τῶν Τρωϊκῶν μέχρι τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ 33 τὴν ἔκτοτε μέχρι τῶν 60 π. Χ. Διεσώθησαν δ' ἐξ αὐτῶν τὰ βιβλία Α—Ε, περιέχοντα τὴν Ἀσιανὴν καὶ Ἑλληνικὴν μυθολογίαν, ΙΑ—Κ, ἀπὸ τῶν Περσικῶν (480 π. Χ.) μέχρι τῶν Διαδόχων πρὸ τῆς ἐν Ἰψῷ μάχης (301), καὶ ἄλλα οὐ μικρὰ ἀποσπάσματα. Ἐν τῷ μυθολογικῷ μέρει ἐστὶν ἡ ἔκθεσις ἐθνογραφικὴ, ἐν δὲ τοῖς μετέπειτα χρονογραφικὴ, δι' ὃ ἐλλείπει ἐν αὐταῖς ὁ αἰτιολογικὸς σύνδεσμος, καὶ, ἄνευ ἀκριβοῦς χαρακτηρισμοῦ τῶν ἐθνῶν ἢ ἀτόμων, μνημονεύονται κυρίως συμβάντα μὴ συνεχῆ οὐδ' ἱκανῶς ᾐτιολογημένα. Ἄμοιρος ποιητικῆς ἐμπνεύσεως, ἔβλεπεν ἐν τῇ μυθολογίᾳ αἰνιγμοὺς μόνον ἀνθρωπίνων περιπετειῶν, ἐν δὲ τῇ ἱστορίᾳ διορᾷ πανταχοῦ πρόνοιαν διέπουσαν τὰ συμβάντα. Τὸ ἀξιόπιστον αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ τῶν πηγῶν ἃς μᾶλλον ἀβασανίστως ἐδέχετο, ὡς ἀποδεικνύει καὶ ἡ γλῶσσά του, κατ' αὐτὰς πολλάκις ποικιλλομένη, ἄλλως ὅμως ἀφελὴς καὶ εὐκρινὴς, εἰ καὶ συντομίας ἐνίοτε καὶ γλαφυρότητος στερουμένη. Ἦσαν δὲ, ὡς φαίνεται, αἱ κυριώτεραι τῶν πηγῶν τούτων, ὁ Θεόπομπος, ὁ Ἔφορος, ὁ Τίμαιος, ὁ Κτησίας, ὁ Κλείταρχος, ὁ Δοῦρις καὶ ὁ Μεγασθένης. Ὅπως δήποτε τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ

ἐστὶ πολύτιμον, καὶ ὡς πρός τινα, φέρ' εἰπεῖν τὰ Σικελικά, ἡ μόνη προσφυγὴ διὰ τὴν γνῶσιν τῆς ἀρχαίας ἱστορίας.

Διοκλῆς, 1) βασιλεὺς τῶν Φηρῶν ἐν Μεσσηνίᾳ, πατὴρ τῶν εἰς Τροίαν ἀπελθόντων Κρήθωνος καὶ Ὀρσιλόχου (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 541. Ὀδ. Γ, 488). — 2) Νέος Ἀθηναῖος, ἐν Μεγάροις εἰς μάχην ὑπὲρ νέου φίλου του θυσιασθείς, καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἥρως τιμηθεὶς ὑπὸ τῶν Μεγαρέων, οἵτινες καὶ ἑορτὴν τὰ Διόκλεια ἦγον εἰς τιμὴν αὐτοῦ (Σχλ. εἰς Θεοκρ. Εἰδ. ΙΒ, 27). — 3) Ἡγεμὼν ἐν Ἐλευσῖνι (ἴδ. Δημήτηρ). — 4) Ποιητὴς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, ἐκ Φλιοῦντος. Σώζονται μόνον οἱ τίτλοι 4 κωμῳδιῶν αὐτοῦ. — 5) Συρακούσιος, ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου προκαλέσας τὰς κατὰ τῶν Ἀθηναίων αἰχμαλώτων ὠμότητας. Συνέταξε νομοθεσίαν κατὰ βάσεις δημοκρατικάς, κληρωτὰς ὁρίζων πάσας τὰς ἀρχὰς (413, 412 π. Χ.). Ἡττηθεὶς ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων (409), ἐξωρίσθη ἐνεργείᾳ τοῦ ἀντιπάλου αὐτοῦ Ἑρμοκράτους. Ἐπέστρεψεν ὅμως πάλιν, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, ἀπ' ἐναντίας τῶν ἀρχῶν τῆς νομοθεσίας του, ξιφήρης εἰσελθών, ηὐτοκτόνησεν. Ἀλλὰ τὸ αὐτὸ λέγεται καὶ περὶ τοῦ Χαιρώνδου (Διόδ. ΙΓ, 19, 33). — 6) Δ. Καρύστιος, ἐπίσημος ἰατρὸς ἐπὶ Ἀριστοτέλους (Pl. XXVI, 2). — 7) Ῥήτωρ ἐπὶ Αὐγούστου, οὗ συνεχῶς μνημονεύει ὁ Σενέκας ἐν τοῖς ῥητορικοῖς συγγράμμασί του. — 8) Δ. ἐκ Πεπαρήθου, οὐχὶ νεώτερος τοῦ γ' αἰῶνος π. Χ., ἔγραψε πρῶτος «Ῥώμης κτίσιν» (Πλούτ. Ῥωμλ. Γ, Η).

Δίολκος, ὁδὸς ἐπίπεδος ἐπὶ τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου, ἐφ' ἧς τὰ πλοῖα μετεφέροντο ἀπὸ τοῦ Κορινθιακοῦ εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον (Στρβ. Η, 335, 380. — Ἀριστφ. Θεσμφ. 648).

Διόμεια, δῆμος τῶν Ἀθηναίων ΒΑ τῆς πόλεως, διαιρούμενος εἰς ἐντὸς καὶ ἐκτός. Οὗτος περιεῖχε τὸ ἐν Κυνοσάργει γυμνάσιον τοῦ Ἡρακλέους (ν. Ἀσωμάτων). Ἴδ. Ἡρακλῆς.

Διομήδης, 1) Υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Κυρήνης (ἴδ. Ἡρακλῆς). — 2) Υἱὸς τοῦ Τυδέως, ἔγγονος τοῦ Ἀδράστου (ἴδ.). Μετὰ τὸν πόλεμον τῶν Ἐπιγόνων, ὡς βασιλεὺς τοῦ Ἄργους ἐξεστράτευσεν εἰς Τρῳάδα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 559), ἔνθα, ἐπὶ τῆς μήνιος τοῦ Ἀχιλλέως, διακρίνεται ὡς ὁ ἀνδρειότερος καὶ συνετώτερος τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνων, ὥστε, βοηθούμενος ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ κατὰ θεῶν ἐτόλμα ν' ἀντιταχθῇ (Ἰλ. Ε.). Ὅτε οἱ Ἀχαιοὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν (Ἰλ. Θ, 66), προσβαλὼν τὸν Ἕκτορα, ἐπηνώρθωσε τὴν μάχην· ἀλλ' ὁ Ζεὺς τὸν ἀπέκρουσε, ῥίψας κεραυνὸν πρὸ τῶν ἵππων του. Τὸν Ὀδυσσέα συμπαραλαβών, ἀπῆλθεν εἰς νυκτερινὴν κατασκοπείαν, καὶ φονεύσας τὸν κατάσκοπον τῶν Τρώων Δόλωνα, εἰσώρμησεν εἰς τὰς σκηνὰς Ῥήσου τοῦ βασιλέως τῶν Θρακῶν (Ἰλ. Κ, 220, 490. Λ, 310). Ὁ Βιργίλιος, κατὰ μύθους μεταγενεστέρους, διηγεῖται (Æ. ΙΙ, 163) ὅτι μετὰ τοῦ Ὀδυσσέως εἰσελθὼν εἰς τὸ Ἴλιον δι' ὑπογείου διώρυγος, ἐφόνευσε τοὺς φύλακας, καὶ ἥρπασε τὸ Παλλάδιον, ὅ μετὰ ταῦτα ἔφερεν εἰς Ἄργος, ἤ, ὅτε προσωρμίσθη εἰς τὴν Ἀττικήν, τῷ τὸ ἥρπασεν ὁ Δημοφῶν. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας ἐπανῆλθεν εἰς τὸ Ἄργος (Ὀδ. Γ, 180). Τὰς μετὰ τὰ Τρωϊκὰ τύχας του ἄλλοι ἄλλως διηγοῦνται. Ὀργιζομένη κατ' αὐτοῦ ἡ Ἀφροδίτη διότι τὴν εἶχε πληγώσει πρὸ τῆς Τρῳάδος (Ἰλ. Ε, 330, 410), παρέσυρε τὴν γυναῖκά του Αἰγιάλην ἢ Αἰγιάλειαν, θυγατέρα, ἢ μᾶλλον ἔγγονον καὶ αὐτὴν τοῦ Ἀδράστου, εἰς ἀπιστίαν μετὰ τοῦ Ἱππολύτου, ἢ τοῦ Κυμήτου, ἢ τοῦ Κυλλαβάρου, δι' ὃ ὁ Διομήδης, εἴτε ἀφ' ἑαυτοῦ, εἴτε ὑπ' αὐτῆς ἐκβληθείς, ἔφυγεν εἰς Αἰτωλίαν, τὴν χώραν τοῦ πατρός του Τυδέως, ἔνθα εὗρε τὸν πάππον του Οἰνέα, ζῶντα ἔτι, ἀλλ' ἐκθρονισθέντα ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀγρίου. Τούτου τὸν υἱὸν Ἐποπέα φονεύσας ὁ Διομήδης, ἀπέδωκε τὸν θρόνον εἰς τὸν Οἰνέα, ἢ κατ' ἄλλους εἰς τὸν Ἀνδραίμονα (ἴδ.). Ἄλλοι δὲ τὸν φέρουσιν

εἰς Αἰτωλίαν πρὸ τῆς Τρωϊκῆς ἐκστρατείας, μετὰ τὸν πόλεμον τῶν Ἐπιγόνων, καὶ φέρουσι τὸν Οἰνέα μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ Ἄργος. Κατ' ἄλλας διηγήσεις, ἐπανερχόμενος ἐκ Τρωάδος, ἀπεπλανήθη ὁ Διομήδης εἰς Ἰταλίαν, εἰς τὴν χώραν τῶν Δαυνίων, ἔνθα βοηθήσας κατὰ τῶν Μεσσαπίων τὸν βασιλέα Δαῦνον, υἱὸν τοῦ Λυκάονος καὶ ἀδελφὸν τοῦ Ἰάπυγος καὶ τοῦ Πευκετίου, ἔλαβε τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Εὐίππην εἰς γάμον καὶ τὴν κυριαρχίαν τῆς χώρας. Ἔσχε δ' ἐξ αὐτῆς τὸν Διομήδην καὶ τὸν Ἀμφίνομον, καὶ κτίσας ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς Ἰταλίας διαφόρους πόλεις, ὡς τὸ Βενεβέντον, τὸ Ἵππιον Ἄργος (Ἀργυρίπαν, ν. Ἄρπι), τὸ Βρινδίσιον καὶ ἄλλας, καὶ πολλὰ ἱδρύσας ἱερὰ θεῶν, ἰδίως τῆς Ἀθηνᾶς (Στρβ. ΣΤ, 284), ἀπέθανεν ἢ ἐπανελθὼν εἰς τὸ Ἄργος, ἢ ἐν Δαυνίᾳ, ἢ ἔν τινι τῶν ἐν τῇ Ἀδριατικῇ καλουμένων Διομηδίων Νήσων, ἔνθα καὶ ὁ τάφος αὐτοῦ ἐδείκνυτο. Κατ' αὐτὸν ἐπεκαλοῦντο καὶ οἱ Diomedei campi ἐν Ἀπουλίᾳ, καὶ ἐν πολλαῖς πόλεσι τῆς Ἰταλίας, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἑλλάδι ἐθεωρεῖτο ὡς ἥρως, καὶ ἐν Ἄργει, κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀθηνᾶς, μετὰ τοῦ Παλλαδίου περιεφέρετο ἐν πομπῇ καὶ ἡ ἀσπὶς αὐτοῦ, καὶ τὸ ἄγαλμά του ἐπλύνετο εἰς τὸν Ἴναχον· ὁ δὲ Πίνδαρος (Νεμ. Ι, 7) τὴν Ἀθηνᾶν λέγει αὐτὸν θεοποιήσασαν.

Δίον, 1) Ἀκρωτήριον εἰς τῆς Κρήτης τὰ βόρεια.—2) Πόλις μακεδονικὴ παρὰ τὸν Θερμαῖον κόλπον, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ὀλύμπου (Θουκ. Δ, 93), εἶχε ναὸν τοῦ Διὸς ἐπίσημον ἐπὶ Πολυβίου (Πολβ. Δ, 62). Ἐνταῦθα ἀνετέθησαν οἱ χαλκοῖ ἀνδριάντες τῶν ἐν Γρανικῷ πεσόντων ἱππέων, ἔργον τοῦ Λυσίππου, ἀπαχθὲν εἶτα εἰς Ῥώμην (Ἀρρ. Α, 16, 4).—3) Πόλις ἐπὶ τῆς Χαλκιδικῆς ἀκτῆς (Ἡρδ. Ζ, 22.—Θουκ. Δ, 109).—4) Πόλις τῆς Εὐβοίας, ἐπὶ τοῦ Κηναίου ἀκρωτηρίου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 538.—Στρβ. Ι, 446).

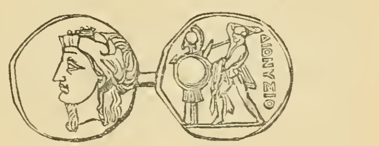
Διονύσια, ἴδ. Διόνυσος.

Διονυσιάδης, ἐκ Κιλικίας, τραγικὸς ποιητὴς μετ' Ἀλέξανδρον, ἐγγραφεὶς εἰς τὴν τραγικὴν πλειάδα. Μνημονεύεται αὐτοῦ δραματικόν τι ἡμερολόγιον, ἐπιγραφόμενον Χαρακτῆρες ἢ Φιλοκωμῳδός.

Διονύσιος, 1) Ὁ Φωκαεύς, ἀρχηγὸς τῶν Ἰώνων κατὰ τῶν Περσῶν, μετὰ τὴν ἐν Λάδῃ μάχην ἐπολέμει πειρατικῶς, εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Μεσογείου, κατὰ τῶν Τυρρηνῶν καὶ τῶν Καρχηδονίων (Ἡρ. ΣΤ, 11).—2) Δ. ὁ πρεσβύτερος, υἱὸς Ἑρμοκράτους. Γεννηθεὶς τῷ 431 π. Χ., ἐπολέμησεν ἐπιτυχῶς τοὺς Καρχηδονίους, καθ' ὧν αἱ Συρακοῦσαι ἀπὸ τοῦ 410 ἐμάχοντο (Διοδ. ΙΓ, 87). Καταγγείλας δὲ τοὺς στρατηγοὺς τοὺς ἀπολέσαντας τὸν Ἀκράγαντα, κατώρθωσε τὴν ἀποβολὴν αὐτῶν, καί, συμπράξει τοῦ Φιλίππου, συμπεριελήφθη μετὰ τῶν ἀντικαταστησάντων αὐτούς. Ἀνακαλέσας δὲ τοὺς ἐξορίστους, καὶ τὴν μερίδα του δι' αὐτῶν ἐνισχύσας, προσέτι δὲ τὸν στρατὸν δι' αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ περιποιησάμενος, ἀπέκλεισε τοὺς συνεκλεχθέντας αὐτῷ στρατηγούς, καὶ ἔμεινε μόνος· σωματοφυλακὴν δ' ὀργανώσας, κατέλαβε τὰς Συρακούσας καὶ ἐκηρύχθη ἄρχων αὐτῶν (Cic. Tuss. V, 20). Εἰς Γέλαν ἐνικήθη, ὁ στρατὸς ἐπανέστη, ἀλλά, παραχωρήσας τὴν Ἱμέραν καὶ τὸν Ἀκράγαντα, ἐπέτυχε τὴν εἰρήνην. Εἶτα δὲ μισθωτοὺς παραλαβὼν, ἰδίως ἐκ Καμπανίας, ὀχυρώσας τὴν Ὀρτυγίαν, συνοικίαν τῶν Συρακουσῶν, καὶ εἰς νέας προβὰς κατακτήσεις, ἐξησφάλισε τὴν ἀρχήν του (Διόδ. ΙΔ, 7), τῷ 406. Ἐνυμφεύθη δὲ τὴν θυγατέρα τοῦ στρατηγοῦ Ἑρμοκράτους, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτῆς, τὴν Ἀριστομάχην, ἀδελφὴν τοῦ Δίωνος, καὶ συγχρόνως τὴν Δωρίδα ἐκ Λοκρῶν. Τῷ δὲ 399 κατεῖχε πᾶσαν τὴν Σικελίαν ὅση δὲν ἀνῆκε τοῖς Καρχηδονίοις. Ἰσχυρῶς δ' ὁπλισθείς, πεντήρεις ἔχων εἰς τὸν στόλον του καὶ καταπέλτας, ἐπεχείρησε, τῷ 397, τὴν δευτέραν ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Καρχηδονίων. Πολιορκήσας τὴν Μοτύην, ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ εἰς τοῦ Ἱμίλκωνος τὴν ὑπερέχουσαν δύναμιν, καὶ ἐπολιορ-

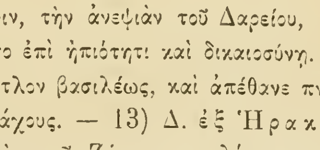
κήθη ἐν Συρακούσαις. Ἀλλ' ἀντέσχε γενναίως, ἐκέρδησε διὰ περιποιήσεων τὴν εὔνοιαν τῶν πολιτῶν, καὶ τέλος ἐσώθη, τῷ 396, διὰ λοιμοῦ ἐνσκήψαντος εἰς τὸν Καρχηδονικὸν στρατὸν (Διόδ. ΙΔ, 45). Καὶ ὁ μὲν Ἰμίλκων ἀπεσύρθη μετὰ τῶν λειψάνων τοῦ στρατοῦ του, τὸν πόλεμον ὅμως ἐξηκολούθησεν ὁ Μάγων μέχρι τοῦ 392, ὅτε ἔκλεισεν εἰρήνην, παραχωρήσας τὸ Ταυρομένιον. Ἐπὶ τοῦ πολέμου ἐδείχθη ὠμὸς ὁ Διονύσιος, πολλοὺς πολίτας θανατώσας ἵνα προμηθευθῇ χρήματα διὰ τῆς περιουσίας αὐτῶν. Εἶτα δ' ἐστράφη κατὰ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, ἐνίκησε τοὺς Κροτωνιάτας, ἐκυρίευσε μετὰ ἐνδεκάμηνον πολιορκίαν δι' ἀσιτίας τὸ Ῥήγιον, καὶ σκληρῶς προσηνέχθη πρὸς τοὺς πολίτας (Διόδ. ΙΔ, 10, 111). Μετά τινα δ' εἰρηνικὰ ἔτη, ἐφ' ὧν συνέδεσε σχέσεις μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν, καὶ ἐξησφάλισε τὴν δύναμίν του ἐν τῇ Ἀδριατικῇ, ἤρχισε νέον πόλεμον κατὰ τῶν Καρχηδονίων (383), καὶ ἐνίκησε μὲν τὸν Μάγωνα ἐν Καβάλᾳ, ἡττήθη ὅμως ἐν Κρονίῳ, καὶ ἀναγκασθεὶς εἰς παραχωρήσεις, ἐδέχθη τὸν Ἅλυκον ὡς μεθόριον (Διόδ. ΙΕ, 12). Ἐβουλεύθη ἔπειτα νὰ κινηθῇ κατὰ τῆς Ἠπείρου καὶ τῶν Δελφῶν, ἀλλ' ἀποτυχών, ἤρξατο τετάρτου πολέμου κατὰ Καρχηδόνος, τὸ πρῶτον ἐπιτυχοῦς· ἀλλὰ τοῦ στόλου του καταστραφέντος ἐν τῷ λιμένι τῆς Ἔρυκος, συνωμολόγησεν ἀνακωχήν, καὶ μετ' ὀλίγον, τῷ 367, ἀπέθανε, κατὰ τοὺς μὲν, ἐξ ἀκρασίας, κατὰ τοὺς δὲ δηλητηριασθεὶς ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του, καὶ κατ' ἄλλους ἐκ χαρᾶς ὅτε ἐνίκησεν εἰς διαγωνισμὸν τραγικῆς ποιήσεως (Διοδ. ΙΕ, 74). Ὁ Διονύσιος οὗτος ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ πρότυπον τῶν μεταγενεστέρων τυράννων, οὐδὲν ἱερὸν ἔχων, ὠμὸς, χαρακτῆρος δυσπίστου πρὸς τοὺς ἐγγυτέρους αὐτῷ (Πλούτ. Δίων, Ε.—V. Max. 1, 1. IV, IX, 17.—Cic. Tusc. V, 21, 22). Δὲν ἐστερεῖτο ὅμως καὶ φυσικῶν τινων εὐγενῶν ῥοπῶν (ἴδ. Φιντίας), οὐδ' ἐτύφλωττε πρὸς τὴν δυσχέρειαν τῆς ἰδίας του θέσεως. Εἶχε δὲ καὶ τὴν δυστυχῆ ἀξίωσιν ὅτι ἦν ποιητὴς, καὶ ἔγραφε τραγῳδίας, μετὰ παρρησίας κατακριθείσας ὑπὸ τοῦ Φιλοξένου, καταγελασθείσας δ' ἐν Ὀλυμπίᾳ. Ἀλλ' ἐν Ἀθήναις ἐνίκησε, τῷ 367, μία ἐξ αὐτῶν, ἐπιγραφομένη «λύτρα Ἕκτορος,» καὶ ἧς ἀποσπάσματά τινα σώζονται. — 3) Δ. ὁ νεώτερος, υἱὸς τοῦ προρρηθέντος καὶ τῆς ἐκ Λοκρῶν Δωρίδος. Ἐπὶ τῆς νεαρᾶς του ἡλικίας ὁ πατήρ του ἐκ δυσπιστίας τὸν εἶχε μακρὰν τῶν πραγμάτων. Τῷ 367 δὲ π. Χ., τριακονταετὴς διεδέχθη τὴν ἀρχὴν, καὶ ἥκιστα ὢν πολεμικὸς, διηλλάγη ταχέως μετὰ τῶν Καρχηδονίων. Βλέπων δ' αὐτὸν ὁ Δίων μὴ ἔχοντα τὴν ὠμότητα τοῦ πατρός του, οὐδὲ φυσικῶν προτερημάτων ἐστερημένον, μετεκαλέσατο τὸν Πλάτωνα ἵνα δι' αὐτοῦ τὸν μορφώσῃ εἰς ἡγεμόνα ἱκανὸν καὶ ἐνάρετον. Καὶ ἔτυχε μὲν κατ' ἀρχὰς ἐντίμου ὑποδοχῆς, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ δι' ἐνεργείας κολάκων, ὡς τοῦ Φιλίστου, ἐξωρίσθη ὁ Δίων, καὶ ἀπεπέμφθη καὶ ὁ Πλάτων, εἰ καὶ ὁ Διονύσιος ᾐσθάνετο συμπάθειαν πρὸς αὐτόν. Καὶ ἐπανῆλθε μὲν αὖθις ἐπὶ τῇ ἐπιμόνῳ προσκλήσει τοῦ Διονυσίου, ἀλλὰ τῷ 360 ἀνεχώρησεν ἐκ δευτέρου, βλέπων τὰς προσπαθείας του πάσας ἀνωφελεῖς, καὶ ἐκτεθεὶς εἰς καταδρομὰς καὶ κινδύνους· ὁ δὲ Διονύσιος παρεδόθη εἰς τῆς τυραννίδος τὰς ἐκδιαιτήσεις καὶ τὰ ἐλαττώματα. Ἐν ᾧ δ' ἐξεστράτευε κατὰ τῶν Λουκανῶν, ἐπιστρέψας ὁ Δίων μετὰ μικροῦ στρατοῦ, κατέλαβε τὰς Συρακούσας, καὶ ὁ Διονύσιος κατέφυγε τῷ 356 εἰς τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ Λοκρούς, τὴν πατρίδα τῆς μητρός του, ἔνθα δεκτὸς γενόμενος, ἀνεδείχθη τύραννος σκληρότατος. Παρέμεινεν ὅμως ἐκεῖ ἐπὶ δέκα ἔτη, καὶ εἶτα ἐπανελθὼν κατέλαβεν ἐκ νέου τὰς Συρακούσας ἐπὶ ἄλλα τρία ἔτη, μέχρις οὗ ὁ Τιμολέων ἦλθεν ἐκ Κορίνθου τῷ 343 ἵνα ἐλευθερώσῃ τὰς ἑλληνικὰς πόλεις τῆς Σικελίας, καὶ ὁ Διονύσιος, ἀδυνατῶν ν' ἀντιστῇ, παρέδωκε τὸ φρούριον ἐπὶ τῇ ἀδείᾳ του ν' ἀπέλθῃ ὁ ἴδιος εἰς Κόρινθον. Ἐκεῖ δ' ἔζη-

σεν ὡς ἰδιώτης, καὶ κατά τινας ἠναγκάσθη ν' ἀνοίξῃ σχολεῖον ἵνα πορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν (Διοδ. ΙΕ, 16. ΙΣΤ, 70.—Αἰλ. Π. Ἱ. Θ, 8.—Πλούτ. Δίων. Τιμολ.).—4) Δ. Κολοφώνιος, ζωγράφος σύγχρονος τοῦ Πολυγνώτου, καὶ ἐκείνου ἐφάμιλλος, ἀλλ' ἧττον ὑψηλὸς τὴν ἀντίληψιν, καὶ τὴν πραγματικότητα μᾶλλον ἐπιδιώκων (Αἰλ. Π. Ἱ. Δ, 3. —Ἀριστ. Ποιητ. Β. — Πλούτ. Τιμολ. ΛΣΤ), δι' ὃ καὶ ἀνθρωπογράφος ἐπεκλήθη (Pl. XXXV, 37). — 5) Ἕτερος ζωγράφος ἐπὶ Καίσαρος (Pl. XXXV, 11).—6) Γλύπτης μετὰ Ὀλ. 78 ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐργαζόμενος. Ἐλέγετο ποιήσας θήλειαν ἵππον, ᾗ οἱ ἵπποι προσέδραμον χρεμετίζοντες (Παυσ. Ε, 27). — 7) Δ. Μιλήσιος, ἔζη ὀλίγον μετὰ τὰ Περσικά, καὶ ἦν ὁ πρῶτος ἀποπειραθεὶς τὰ σχεδὸν σύγχρονα αὐτῷ συμβάντα νὰ ἐξιστορίσῃ, γράψας Περσικὰ ἢ τὰ μετὰ Δαρεῖον. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται καὶ περιήγησις οἰκουμένης. —8) Δ. Σάμιος, τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἐποχῆς, ἔγραψε μυθολογικὰ συγγράμματα, ὧν ἓν ὠνομάζετο Κύκλος, καὶ ἐξ ὧν ἠρύσθη ὁ Διόδωρος.— 9) Δ. ὁ Θρᾷξ, 100 π. Χ., ἔγραψε πρῶτος τέχνην γραμματικὴν μεγάλως ἐκτιμωμένην, μὴ διατηρηθεῖσαν δέ, ὡς φαίνεται, ἐν γνησιότητι. — 10) Δ. ὁ Ἁλικαρνασεύς, ἦλθε περὶ τὰ 30 π. Χ. εἰς Ῥώμην, ἔνθα ἐπὶ 22 ἔτη διαμείνας, ἐσπούδασε τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν καὶ φιλολογίαν. Ἀπέθανε δὲ τῷ 8 μ. Χ., γράψας, πλὴν ἄλλων ἀπολεσθέντων, Ῥωμαϊκὴν ἀρχαιολογίαν ἀπὸ τῶν μυθικῶν χρόνων μέχρι τῶν Καρχηδονικῶν πολέμων, εἰς βιβλία 20, ὧν μόνον τὰ 9 πρῶτα σώζονται, τῶν 2 ἑπομένων μέγα μέρος, καὶ τῶν ἄλλων ἀποσπάσματα μόνον. Τὴν συγγένειαν τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων θέλων ν' ἀποδείξῃ, καὶ τῆς πολιτικῆς ἀξίας τούτων θαυμαστής, διηγεῖται τὰ κατὰ τοὺς πολέμους καὶ τὴν νομοθεσίαν, δι' ἣν ἐστὶν αὐτὸς ἡ κυριωτέρα πηγή, συγχέων ὅμως πολλάκις τοὺς χρόνους καὶ τὰ Ἑλληνικὰ μετὰ τῶν Ῥωμαϊκῶν. Εἰς τὸ ὕφος φιλοτιμεῖται νὰ μιμῆται τὸν Πολύβιον καὶ τὸν Θουκυδίδην, παρεμβάλλων, ὡς οὗτος, καὶ ῥητορικοὺς λόγους εἰς τὸ κείμενον, καὶ ἐν γένει δὲν στερεῖται εὐφραδείας καὶ χάριτος. Σώζονται δ' αὐτοῦ καὶ ἡ περὶ συνθέσεως ὀνομάτων ῥητορικὴ πραγματεία, καὶ τέχνη ῥητορική, περίληψις μόνον, ἢ μὴ γνήσιον ἔργον· τῶν παλαιῶν (συγγραφέων) χαρακτῆρες, περὶ τῶν ἀρχαίων ῥητόρων ὑπομνηματισμοί, ἤτοι κρίσεις περὶ Θουκυδίδου, Δημοσθένους, κτλ. τέλος Ἐπιστολαί. — 11) Δ. ὁ Περιηγητής, καταγόμενος, κατὰ διαφόρους, ἐκ Βυζαντίου, Χάρακος, Ἀλεξανδρείας ἢ Λιβύης, ἔγραψεν, ἐπὶ Αὐγούστου, Δομιτιανοῦ καὶ Σεπτ. Σεβήρου, Περιήγησιν οἰκουμένης ἐν ἀπταίστοις ἑξαμέτροις.—12) Δ. τύραννος Ἡρακλείας ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, περὶ τὰ 338 π. Χ. ἐνυμφεύθη Ἀ-

μαστριν, τὴν ἀνεψιὰν τοῦ Δαρείου, καὶ διεκρίνετο ἐπὶ ἠπιότητι καὶ δικαιοσύνῃ. Ἔλαβε καὶ τίτλον βασιλέως, καὶ ἀπέθανε πνιγεὶς ἐκ τοῦ πάχους. — 13) Δ. ἐξ Ἡρακλείας, μαθητὴς τοῦ Ζήνωνος, φιλόσοφος στωϊκός, μεταβὰς εἰς τὴν Ἐλεατικὴν σχολήν.

Διονυσόπολις, ἱδρυθεῖσα ἐν Φρυγίᾳ ὑπὸ Ἀττάλου καὶ Εὐμένους.

Διόνυσος, καὶ **Βάκχος**, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέλης, θυγατρὸς τοῦ Κάδμου (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 325), ἐξ οὗ ὑπετέθη ὅτι ἡ

λατρεία αὐτοῦ προῆλθεν ἐκ τῶν ἀρχαιότατα ἐν Βοιωτίᾳ οἰκούντων Θρακῶν. Κατὰ τὸν μῦθον, ἔπεισεν ἐκ ζηλοτυπίας ἡ Ἥρα τὴν Σεμέλην νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Διὸς νὰ προσέλθῃ εἰς αὐτὴν ἐν πάσῃ του τῇ λαμπρότητι, ὁ ὑποσχεθεὶς ὁ θεός, ὅτε ἦλθε φέρων τὰς ἀστραπὰς καὶ τοὺς κεραυνούς του, ἐπυρπολήθη ἡ οἰκία, καὶ ἔπεσε νεκρὰ ἡ Σεμέλη, τεκοῦσα ἄωρον παιδίον, ὃ λαβὼν ὁ Ζεύς, ἔσχισε τὴν κνήμην του καὶ τὸ ἐνέκλεισεν εἰς αὐτήν· καὶ ὅτε ἐγκαίρως ἐγεννήθη, τὸ παρέδωκεν εἰς Ἰνώ, τὴν γυναῖκα τοῦ Ἀθάμαντος ἐν Ὀρχομενῷ ἵνα τὸ ἀναθρέψῃ. Ὅτε ὅμως ἐξ ὀργῆς τῆς Ἥρας ὁ Ἀθάμας ἐμάνη, καὶ ἡ Ἰνὼ ἔφυγε, παρέλαβον νύμφαι τὸ βρέφος καὶ ἔθρεψαν αὐτὸ δι' ἡδείας τροφῆς, ἐν σπηλαίῳ κεκρυμμένον, ἐντὸς τῆς συμφύτου κοιλάδος ἥτις ἐλέγετο Νύσα, ἐξ οὗ καὶ τῷ ἐδόθη τὸ ὄνομα Διόνυσος. Ἀλλ' ἄλλοι μῦθοι τὴν Νύσαν ταύτην, ἥτις ἄγνωστον ἂν ἀληθῶς ὑπῆρχεν ἐν Βοιωτίᾳ, μετέθετον εἰς Θράκην, Ἀραβίαν, Ἰνδίας, κτλ. Αὐξηθεὶς δ' ὁ Διόνυσος, ἐγένετο θεὸς τοῦ οἴνου καὶ τῶν ἀμπέλων, καὶ ἐλέγετο διὰ τοῦτο «χάρμα βροτοῖσι,» καὶ «Λυαῖος,» οἷον λυσίπονος, καὶ διὰ τὰς δῆθεν θεραπευτικὰς ἰδιότητας τοῦ οἴνου, «ἰατρόμαντις,» καὶ αὐτὸ τοῦτο «σωτήρ.» Ἕνεκα τῆς ἣν προκαλεῖ εὐθυμίας καὶ ἐμπνεύσεως, ἦν φίλος τῶν Χαρίτων καὶ τῶν Μουσῶν, καὶ αὐτὸς Μελπόμενος, καὶ τῆς λατρείας αὐτοῦ προϊόντα ἦσαν ὁ Διθύραμβος καὶ τὸ δρᾶμα. Ὡς δὲ τὴν καρποφορίαν τῆς ἀμπέλου προστατεύων, ἐθεωρεῖτο καὶ εἰς πᾶσαν βλάστησιν εὔνους, καὶ ἐλέγετο πολλάκις Ἀνθεύς, Ἄνθιος, Φλοιὸς (ἐκ τοῦ φλοίου), Δενδρίτης, Ὕης, καὶ ὡς καὶ ἡ Δήμητρα τὴν ἐξημέρωσιν τῶν ἠθῶν προκαλῶν, ἔφερε μετ' αὐτῆς τὸ ἐπίθετον θεσμοφόρος. Τὰς ὀργιαστικὰς δ' αὐτοῦ τελετάς, εἴτε ἐκ Θράκης, εἴτε ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως αὐτῶν προερχομένας, γνωρίζει ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Ζ, 130), εἰ καὶ οὐδ' αὐτὸν οὐδὲ τὴν Δήμητραν ἀναμίξας ποτὲ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ, ἀλλὰ πάντοτε ὡς θεοὺς οὕτως εἰπεῖν ἐπιγείους αὐτοὺς ἀναφέρων. Ἐξετάθη δ' ἡ λατρεία αὐτοῦ ἐφ' ὅλης τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἠσκεῖτο ἰδίως ἐν Ἀττικῇ, Κορίνθῳ, Σικυῶνι, ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ, τῶν νήσων, οἷον Λέσβου, Νάξου, ἔνθα ἐκ τῆς Ἀριάδνης (ἴδ. Θησεὺς) ἔσχεν υἱοὺς τὸν Οἰνοπίονα, τὸν Εὐάνθην καὶ τὸν Στάφυλον. Τὴν κατὰ τῆς μέθης ἀποστροφήν τινων αἰνίττεται πιθανῶς ὁ Ὁμηρικὸς μῦθος (Ἰλ. Ζ, 130) ὅτε Λυκοῦργος ὁ Δρύαντος, βασιλεὺς τῶν Ἠδωνῶν, ἐξεδίωξεν ἐκ τῶν παρ' αὐτῷ Νυσαϊκῶν πεδίων τας τροφοὺς τοῦ Διονύσου, αἵτινες ἔρριψαν κατὰ γῆς τὰ ἱερὰ σκεύη, τὸ δὲ θεῖον βρέφος ἐπήδησεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ παρελήφθη ὑπὸ τῆς Θέτιδος, δι' ὃ ὁ Ζεὺς ὀργισθεὶς ἐτύφλωσε τὸν Λυκοῦργον· κατὰ δὲ μετέπειτα μύθους ἐπῆλθε καὶ ἀφορία εἰς τὴν χώραν, καὶ ὁ Λυκοῦργος μανείς, ἐξέλαβε τὸν υἱόν του ὡς σταφυλὴν καὶ τὸν ἐθανάτωσεν, εἶτα δὲ τὸν ἔφεραν οἱ Ἠδωνεῖς εἰς τὸ Πάγγαιον ὄρος, ἔνθα, ἐντολῇ τοῦ Διονύσου, ἵπποι τὸν ἐσπάραξαν (Ἀπολλδ. Γ, 5, 1. — Σοφ. Ἀντ. 955). Ἐν Ἄργει τὰς γυναῖκας αἵτινες ἔφευγον τὴν λατρείαν του ἐνέβαλεν ὁ Διόνυσος εἰς μανίαν, ὥστε καὶ τὰ ἴδια παιδία των φονεύσασαι ἔφαγον. Τυρρηνοὺς δὲ πειρατάς, οἵτινες τὸν συνέλαβον, μετεμόρφωσεν εἰς δελφῖνας, πλὴν τοῦ κυβερνήτου, ὅστις εἶχεν ἀναγνωρίσει ἐν αὐτῷ τὸν θεόν. Ὑπὸ ὁμίλου Μαινάδων καὶ Βακχίδων, Σατύρων καὶ Σιληνῶν, φερόντων τὸν φύλλοις ἀμπέλου περικεκοσμημένον θύρσον (ἴδ.) συνωδεύετο περιελθὼν τὴν Ἑλλάδα, πᾶσαν χώραν βαρβάρων, καὶ αὐτὰς τὰς Ἰνδίας, αἵτινες ὅμως προσετέθησαν εἰς τὸν μῦθον μετὰ τὴν ἐκεῖ ἐκστρατείαν τοῦ Ἀλεξάνδρου· ἐκ δὲ τοῦ Ἅδου μετέφερε τὴν μητέρα του εἰς τὸν Ὄλυμπον μετονομασθεῖσαν Θυώνην, ὡς καὶ αὐτὸς καὶ Θυωνεὺς (ὁ μέθῃ ἐνθουσιῶν) ἐπεκαλεῖτο. Ὁ χαρακτὴρ τῶν ἑορτῶν του ἦν ζωηρότης καὶ εὐθυμία· καὶ τὸ μὲν πρῶτον, κατὰ Πλούταρχον, ἦσαν ἁπλαῖ. Ἀμφορεὺς οἴνου καὶ σταφυλαὶ ἐφέροντο εἰς αὐτάς, καὶ

ὀπίσω τούτων κριός, καὶ ἕτερος φέρων κοφινον σύκων. Βαθμηδὸν ὅμως ἀπέβησαν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον θορυβώδεις καὶ ἐρεθιστικαί, καὶ οἱ πανηγυρίζοντες, μετ' αὐλῶν καὶ τυμπάνων ἐν παραφόρῳ ἐξάψει περιεφέροντο «εὐοῖ εὐὰν» κραυγάζοντες, ψάλλοντες, ζῷα σπαράττοντες καὶ τὰς αἱμοσταγεῖς σάρκας των κατατρώγοντες, ἐξ ὧν καὶ ὁ θεὸς προσέτι Εὔϊος καὶ βρόμιος καὶ Βάκχος (παρὰ τοῦ ἰακχὴ, ἰαχὴ) ἐλέγετο. Ἐτελοῦντο δ' αἱ παράφοροι αὐται ἑορταὶ συνήθως διὰ νυκτὸς, δι' ὃ καὶ Νυκτάλια ἐλέγοντο (Πλουτ. Συμπ.) καὶ ὁ θεὸς προσέτι Νυκτάλιος. Συνωργίαζον δὲ αἱ Βάκχαι, καὶ Μαινάδες λεγόμεναι, Θυάδες, Μιμαλλόνες (ἐν Μακεδονίᾳ), Βιστονίδες (ἐν Θράκῃ), Βασσαρίδες, ὅθεν καὶ ὁ θεὸς Βασσαρεύς, ἐκ τῆς Βασσάρας, μακροῦ χιτῶνος, ὃν ἐφόρουν ἐν Θράκῃ, διότι ἐκεῖθεν προῆλθε φαίνεται ἡ θορυβώδης αὕτη ἑορτή. Τούτου ἕνεκα καὶ ἐσχετίζετο ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου μετὰ τῆς τοῦ Ἄτυος καὶ τῆς Κυβέλης, ἀσιανῶν ταραχωδῶν θεοτήτων, καὶ αὐτὸς καὶ Σαβάζιος ἐπεκαλεῖτο, σύμβολον ὢν τότε τῆς ἀνθούσης φύσεως, ἥτις θνήσκει καὶ ἀναγεννᾶται. Τὴν αὐτὴν ἰδέαν ᾐνίττετο καὶ ὁ Ζαγρεὺς ἢ ὑποχθόνιος Διόνυσος, υἱὸς λεγόμενος τοῦ Διὸς καὶ τῆς Περσεφόνης. Κατὰ τοὺς Ὀρφικοὺς ἐνθρονισθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐσπαράχθη ὑπὸ τῶν Τιτάνων, ὁ δὲ Ζεὺς, τὴν καρδίαν αὐτοῦ καταπιὼν. ἔτεκεν ἔπειτα τὸν Διόνυσον. Ἐν τοῖς μυστηρίοις τῆς Δήμητρος λέγεται Ἴακχος, καὶ παρίσταται ὡς παῖς, κόρος, ἀδελφὸς ἢ μνηστὴρ τῆς Κόρης. Ἐν τῇ Ἀττικῇ ἦσαν 4 αἱ Διονυσιακαὶ ἑορταί, α'. Διονύσια τὰ μικρά, ἐν ἀγροῖς ἢ κατ' ἀγροὺς, ἐν Ποσειδεῶνι, τέλει δεκεμβρίου, ὅτε ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ χωρίοις κατὰ πρῶτον ἐγίνετο χρῆσις τοῦ νέου οἴνου. Συνίστατο δὲ κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Ἀριστοφάνους (Ἀχαρν. 241. 263) εἰς γενικὴν πομπὴν τοῦ χωρίου πρὸς τὴν θυσίαν, μετὰ κωμικῶν ὀρχήσεων καὶ παντοίων ἀστεϊσμῶν, τοῦ πυρῆνος ἐξ οὗ ἀνεπτύχθη ἡ κωμῳδία· καὶ μεταβατικοὶ δ' ὑποκριταὶ παρίστων ἐπὶ τῇ περιστάσει ταύτῃ ἐν τοῖς χωρίοις δράματα ἃ εἶχον ἤδη διδαχθῇ ἐν Ἀθήναις. Μία δὲ τῶν συνήθων διασκεδάσεων ἦσαν καὶ τὰ ἀσκώλια (ἴδ.). — β'. τὰ Λήναια, κατὰ Γαμηλιῶνα. (τέλος Ἰανουαρίου), ἐν Ἀθήναις πανηγυριζόμενα κατὰ τὸ Λήναιον, παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Διονύσου, Ν. τῆς Ἀκροπόλεως. Ἦσαν δὲ ταῦτα ἡ κατὰ τὴν πόλιν ἐξακολούθησις τῶν μικρῶν Διονυσίων, διότι καὶ ἐν αὐτοῖς κυρίως τὸν νέον οἶνον ἔπινον, καὶ συνώδευε τὴν τελετὴν ἑστίασις, εἰς ἣν ἡ πόλις παρεῖχε τὸ κρέας, καὶ τὰς ὁδοὺς διέτρεχε πομπή, καθ' ἣν ἐγίνοντο ἀστεῖαι προκλήσεις ἐξ ἁμαξῶν, καὶ ἐδιδάσκοντο δράματα, μάλιστα κωμῳδίαι· — γ'. Τὸν δ' ἑπόμενον μῆνα, τῇ 11—13 Ἀνθεστηριῶνος, ἑωρτάζοντο τ' Ἀνθεστήρια· καὶ ἡ μὲν πρώτη ἡμέρα ἐκαλεῖτο πιθοίγια (ἡ ἄνοιξις τῶν πίθων)· ἡ δευτέρα ἐλέγετο οἱ Χόες, καὶ κατ' αὐτὴν, εἰς κοινὴν ἑστίασιν, ἔπινον, καθ' ἅμιλλαν, τίς περισσότερον, τὸν νέον οἶνον, καὶ ὁ πρῶτος πιὼν τὴν μερίδα του ἐλάμβανεν ὡς ἔπαθλον ἀσκὸν οἴνου. Τὸ δ' ἐπισημότερον μέρος τῆς τελετῆς ἦν μυστικὴ θυσία ἣν ἡ γυνὴ τοῦ ἄρχοντος βασιλέως ἔφερε τῷ θεῷ εἰς τὸ Ληναῖον, καὶ ἡ μετ' αὐτοῦ σύζευξίς της. Ἡ δὲ τρίτη ἡμέρα ἐκαλεῖτο Χύτροι, διότι κατ' αὐτὴν ἐν πηλίναις χύτραις ἐξετίθεντο ἑψημένοι καρποὶ εἰς θυσίαν τῷ χθονίῳ Ἑρμῇ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τῶν ἀποθανόντων. — δ'. Τὰ κυρίως Διονύσια, τὰ μεγάλα, κατ' ἄστυ ἢ ἀστυκὰ, ἐπανηγυρίζοντο ἀπὸ τῆς 8—13 Ἐλαφηβολιῶνος (τέλος Μαρτίου), καὶ πολλοὶ συνέρρεον εἰς αὐτὰ ἔκ τε τῆς Ἀττικῆς καὶ ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς. Τὸ ἐξ Ἐλευθερῶν εἰς Ἀθήνας κομισθὲν ἀρχαῖον ξόανον τοῦ θεοῦ ἐφέρετο ἐν μεγάλῃ παρατάξει κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν ἀπὸ τοῦ Ληναίου εἰς μικρὸν ναὸν τοῦ Διονύσου ἐπὶ τῆς εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἀγούσης, ἔνθα ἴσως ἵστατο κατ' ἀρχάς, καὶ ἐπανήγετο εἶτα πάλιν εἰς τὸ Λη-

ναῖον ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους τῶν ἑορταζόντων· καὶ τότε ἀντήχουν ἐν εὐωχίᾳ ψαλλόμενοι λαμπροὶ διθύραμβοι πρὸς τὸν Ἐλευθέριον Διόνυσον, οὓς συνέθετον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον οἱ ἐπισημότεροι τῶν ποιητῶν, καὶ ἐντεῦθεν ἔλαβε τὴν πρώτην γέννησίν της ἡ δραματικὴ ποίησις. Τὰς δὲ τρεῖς τελευταίας ἡμέρας ἐδιδάσκοντο νέα δράματα («καινοῖς τραγῳδοῖς») ἐπὶ μεγίστῃ δαπάνῃ, καὶ παρουσίᾳ μεγάλου πλήθους καὶ ἐγχωρίων καὶ ξένων, δι' ὃ καὶ ἐκεῖ, ἐνώπιον πάντων τούτων τῶν θεατῶν, ἀπενέμοντο αἱ μεγάλαι δημόσιαι διακρίσεις, ὡς ἐδόθη τῷ Δημοσθένει ὁ στέφανος. Διὰ τὰς παραστάσεις δὲ ταύτας ἤγειρε κατ' ἀρχὰς ὁ Θέσπις ἴκρια, καὶ ὅτε

Μουσείου Παρισίων.

ἔπεσαν ταῦτα, ᾠκοδομήθη τὸ πολυτελὲς Διονυσιακὸν θέατρον (ἴδ.). Παρίστατο δ' ἐν τῇ τέχνῃ ὁ Διόνυσος εἴτε, ὡς ἐξ Ἰνδιῶν προερχόμενος, πρεσβύτης μεγαλοπρεπής, μακρὸν ἔχων τὸν πώγωνα καὶ τὴν κόμην, ποδήρη φέρων ἀναβολήν, καὶ καθαροὺς καὶ εὐγενεῖς τοῦ προσώπου τοὺς χαρακτῆρας. Ἢ παρίστατο ὡς ἔφηβος, εὐειδής, ῥεμβάζων, τῆς κόμης τοὺς ἰούλους ἔχων μακροὺς καὶ περιδεδεμένους διὰ σταφυλῶν καὶ κισσοῦ, τὸ σῶμα γυμνὸν, ἀνθηρὸν καὶ μᾶλλον θηλυπρεπὲς, συνήθως ἐλαφρῶς που ἐπερειδόμενον, καὶ πολλάκις ἐπὶ τῶν ὤμων κεκαλυμμένον διὰ δορᾶς ἐλάφου. Πολλάκις δ' ἐν γλυφαῖς καὶ γραφαῖς παρίσταται συνοδευόμενος ὑπὸ παροινοῦντος θιάσου Σατύρων, Σιληνῶν, Κενταύρων, Νυμφῶν καὶ Μουσῶν, ἤρεμος καὶ γαλήνιος αὐτὸς ἐν τῷ μέσῳ των, ἐνίοτε καὶ μετὰ τῆς ὡραίας μνηστῆς του, τῆς Ἀριάδνης. Ἱερὰ αὐτῷ εἰσὶν ἐκ μὲν τῶν φυτῶν τὸ κλῆμα τῆς ἀμπέλου καὶ ὁ κισσὸς, ἐκ δὲ τῶν ζῴων ὁ πάνθηρ, ὁ λύγξ, ἡ τίγρις, ὁ τράγος, ὁ ὄνος, καὶ ἐκ τῶν ἰχθύων ὁ δελφίν.

Διοπείθης, Σουνιεύς, εἷς τῶν ἀρίστων Ἀθηναίων στρατηγῶν, σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους, ἀντιταχθεὶς τῷ Φιλίππῳ, ὅτε, τῷ 343 π. Χ. ἐκινήθη κατὰ τῶν ἐν Χερσονήσῳ Ἑλληνίδων πόλεων. Κατήγγειλε δ' αὐτὸν ὁ Φίλιππος εἰς τοὺς Ἀθηναίους ὡς τὴν εἰρήνην παραβάντα, ἀλλ' ὁ Δημοσθένης (π. Χερσον., καὶ Φιλιπ. Γ') ὡμίλησεν ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ὁ Φωκίων συνεβούλευσε τοὺς συμπολίτας του ν' ἀντιστῶσιν εἰς τὰς ἀξιώσεις τοῦ Μακεδόνος. Ἐκεῖθεν ἐπήγασε, τῷ 340, ὁ τελευταῖος κατὰ Φιλίππου πόλεμος. Ἔπεσε δὲ μετ' ὀλίγον ὁ Διοπείθης ἐν μάχῃ.

Διοσκορίδης, 1) ἴδ. Ἀνθολογία. —2) Δ. Πεδάνιος, Ἕλλην ἐκ Κιλικίας, ἰατρὸς ἐπὶ Νέρωνος, ἔγραψεν εἰς 5 βιβλία σωζόμενον σύγγραμμα περὶ ὕλης ἰατρικῆς, ἐπὶ πολὺ θεωρούμενον ὡς κυριωτάτη πηγή. Προστίθενται δ' αὐτοῖς ἐνίοτε 2 ἕτερα βιβλία, «ἀλεξιφάρμακα» καὶ «θηριακὰ» ἐπιγραφόμενα· φαίνεται ὅμως ὅτι εἰσὶν ἔργον

ἄλλου τινὸς Διοσκορίδου, Ἀλεξανδρέως. Τὸ δὲ «περὶ εὐπορίστων ἁπλῶν τε καὶ συνθέτων φαρμάκων,» εἰς αὐτὸν ἀποδιδόμενον, δὲν ἀναγνωρίζεται γνήσιον. — 3) Ἐπίσημος ψηφογλύπτης ἐκ Κιλικίας, γλύψας ἐν ἄλλοις κεφαλὴν Αὐγούστου ἐπὶ δακτυλίου, ὃν ὁ αὐτοκράτωρ ἔφερεν ὡς σφραγῖδα (Pl XXXVII, 4).

Διόσκουροι, Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης, υἱοὶ τοῦ Διός, μεταμορφωθέντος εἰς κύκνον, καὶ τῆς Λήδας, γυναικὸς τοῦ Τυνδάρεω, βασιλέως τῆς Σπάρτης, δι' ὃ καὶ Τυνδαρίδαι πολλάκις λέγονται. Θεωροῦνται δὲ διάσημοι καὶ ἐπὶ ἡρωϊσμῷ, καὶ εἰς μὲν τὸν Κάστορα δίδεται τὸ ἐπίθετον ἱππόδαμος, εἰς δὲ τὸν Πολυδεύκην πὺξ ἀγαθός. Ὅτε ὁ Θησεὺς ἥρπασε τὴν ἀδελφήν των Ἑλένην, εἰσήλασαν εἰς τὴν Ἀττικὴν ἵνα τὴν ἐλευθερώσωσι. Συνεξέπλευσαν δὲ καὶ

Νόμισμα Βρεττανικοῦ Μουσείου.

μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν, καὶ ἐπολέμησαν τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἀφαρέως Ἴδαν καὶ Λυγκέα, ὧν ἥρπασαν καὶ ἐνυμφεύθησαν τὰς μνηστάς, Φοίβην καὶ Ἰλάειραν, Λευκιππίδας, ἤτοι θυγατέρας τοῦ κοινοῦ θείου των Λευκίππου. Ἔπεσε δ' εἰς τὴν μάχην ὁ Κάστωρ, ὅστις ἦν ὁ θνητὸς ἐκ τῶν δύο· ὁ δὲ Πολυδεύκης, ὅστις ἦν ἀθάνατος, ἤθελεν, ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν ἀδελφόν του, νὰ συναποθάνῃ μετ' αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ Ζεὺς ἐπέτρεψεν, ἑκάτερος ἀνὰ μίαν ἡμέραν νὰ μένῃ ἐναλλὰξ εἰς τὸν Ἅδην ἢ εἰς τὸν οὐρανόν. Ἐν Σπάρτῃ ἐθεωροῦντο ὡς πολιοῦχοι, καὶ ξένιοι, καὶ προστάται τῶν θαλασσοπορούντων, καὶ εἰς τὰ πλοῖα ὡς ἐμφαίνουσα τὴν παρουσίαν αὐτῶν ἐξελαμβάνετο ἡ Ἑλένη (τὸ εἰς τοὺς ἱστοὺς ἐπικαθήμενον φῶς). Ἐν δ' Ἀθήναις ἐπελέγοντο Ἄνακες (ἤτοι Ἄνακτες), καὶ αἱ ἑορταὶ αὐτῶν, ἦσαν τὰ Διοσκούρια ἢ Ἀνάκεια. Σύμβολα δὲ τῶν Διοσκούρων ἦσαν ἐν Σπάρτῃ τὰ δόκανα, δύο παράλληλοι ῥάβδοι διὰ δύο ἐγκαρσίων ἑνούμεναι, καὶ ταῦτα συνώδευον πάντοτε τοὺς βασιλεῖς ἐκστρατεύοντας. Ὅτε δ' ἀπεφασίσθη εἰς μόνος βασιλεὺς νὰ ἐκπέμπηται, συνενομοθετήθη νὰ συνοδεύηται ὑφ' ἑνὸς μόνον ἐκ τῶν δύο δοκάνων.

Δακτύλιος.

Διόσπολις, 1) ἴδ. Κάβειρα. — 2) Πόλις ἐν τῇ Κάτω Αἰγύπτῳ (Στρβ. ΙΖ, 802). — 3) Δ. ἡ μικρὰ ἐν Θηβαΐδι τῆς Αἰγύπτου, ὅθεν καὶ ὁ νομὸς Διοσπολίτης (Αὐτ. 814). — 4) Ἴδ. Θῆβαι. — 5) Δ. ἢ Λύδδα (πόλις ἐν Παλαιστίνῃ.

Διοτίμα, κατὰ Πλάτωνα, ἐν Συμποσίῳ, ὑποτιθεμένη ἱέρεια ἐκ Μαντινείας, ἐξηγοῦσα τῷ Σωκράτει τὴν περὶ ἔρωτος θεωρίαν της.

Διότιμος, 1) Στρομβίχου, στρατηγὸς Ἀθηναῖος ἐν τῷ πολέμῳ τῶν Κορινθίων καὶ Κερκυραίων (Θουκ. Α. 45. Η, 15). — 2) Ναύαρχος Ἀθηναῖος ἐν τῷ κατὰ Σπάρτης πολέμῳ τῶν Ἀθηναίων μετὰ τῶν Περσῶν (Ξενφ. Ἑλλ. Ε, 1, 22). — 3) Διοπείθους, Εὐωνυμεύς, ναύαρχος Ἀθηναῖος, ὀπαδὸς τῶν ἀρχῶν τοῦ Δημοσθένους. Ὁ Ἀλέξανδρος ἀπήτησε τῷ 335 π. Χ. νὰ τῷ παραδοθῇ (Ἀρρ. Α, 10).

Διοτρεφής, Ἀθηναῖος, ἀρχηγὸς ξενικῶν στρατευμάτων, μεθ' ὧν, φέρων αὐτὰ ὀπίσω, ἐλεηλάτησε τὴν ἐν Βοιωτίᾳ Μυκαλησσόν. Τῷ 411 διετάχθη νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν Θάσον τὴν ὀλιγαρχίαν, δι' ὃ ἡ νῆσος ἀπεσπάσθη τῶν Ἀθηνῶν (Θουκ. Ζ, 29. Η, 64).

Ἀρχ. ἀργυροῦ ἀγγείου.

Διπλοΐς, ἢ δίπλαξ, εὐρὺ ἐπίβλημα διπλούμενον (ὡς τὰ νῦν σάλια) ὅταν ἐφέρετο ὑπὸ τῶν γυναικῶν. Ὡς ἀφελὲς, τὸ ἔφερον καὶ οἱ κυνικοί.

Δίπλωμα, ἦν, ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἐπὶ διπλοῦ χάρτου γεγραμμένον, εἶδος διαβατηρίου, ἢ μᾶλλον συστατικοῦ διδομένου εἰς ὁδοιπόρους.

Δίποινος, Κρής, γλύπτης παναρχαῖος, λεγόμενος, ὡς καὶ ὁ συνεργάτης αὐτοῦ Σκύλλις, μαθητὴς καὶ υἱὸς τοῦ Δαιδάλου (Παυσ. Β, 15. Γ, 17), πάντως δ' ἀρχαιότερος τοῦ Κύρου (Pl. XXXVI, 41). Ἀμφότεροι δὲ πρῶτοι, ἀντὶ τῆς μεταλλουργίας εἰς τὴν γλυφὴν τοῦ μαρμάρου ἐπιδοθέντες, δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἀρχαϊκωτάτης τῶν λιθοξόων σχολῆς. Ἀδικηθέντες ὑπὸ τῶν Σικυωνίων ὡς πρὸς τὴν ἀντιμισθίαν τῆς ἐργασίας των, ἔφυγον εἰς Αἰτωλίαν· λιμοῦ δ' ἐνσκήψαντος εἰς Σικυῶνα, ἀνεκλήθησαν καὶ ἐπεράτωσαν τὸ ἔργον των, σύμπλεγμα παριστῶν, ὡς φαίνεται, τὴν περὶ τὸν τρίποδα ἔριν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Ἡρακλέος.

Δίπτυχα, δύο πινακίδες συνδεδεμέναι δι' οἰκιακὰς σημειώσεις καὶ ὑπολογισμούς. Εἶχον ὑπερέχοντα περιθώρια ἵνα μὴ ἐγγίζωσιν ἀλλήλας, οὖσαι κεχρισμέναι διὰ κηροῦ, ἐφ' οὗ ἔγραφον διὰ στύλου. Ἔξωθεν ἐκλείοντο

διὰ δύο ξυλίνων πινάκων. Ἐπὶ Ῥωμαίων πολυτελέστατα, χρυσελεφάντινα κατασκευαζόμενα ἐλέγοντο καὶ τρίπτυχα καὶ πολύπτυχα, περιέχοντα πλέον τῶν δύο σελίδων. Ἦσαν δὲ λίαν ἐν χρήσει ἔπειτα καὶ παρὰ τοῖς χριστιανοῖς.

Δίρκη, ἰδ. Ἀμφίων καὶ Θῆβαι.

Δίσκος, λίθος περιφερὴς (Ὁμ. Ὀδ. Η, 190), διαμέτρου συνήθως 10″ ἢ 1′, ἐνίοτε καὶ σιδηροῦς, ὅτε μάλιστα φαίνεται καὶ σόλος ἐκαλεῖτο (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 286). Ἡ ῥίψις αὐτοῦ εἰς ὡρισμένον σημεῖον, ἢ εἰς ὅσον ἐνῆν μείζονα ἀπόστασιν (δισκοβολία) ἦν ἓν τῶν πρωτίστων ἀγωνισμάτων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ἤδη ἐπὶ Ὁμήρου. Περίφημον ἔργον πλαστικῆς ἦν ὁ χαλκοῦς δισκοβόλος τοῦ Μύρωνος (Λουκ. Φιλοψ. 18.—Quinct. II, 13), οὗ ὁμοιώματα μεταγενέστερα σώζονται.

Βρετανικοῦ Μουσείου.

Δίϋλος, Ἀθηναῖος, ἐξηκολούθησε τοῦ Ἐφόρου τὴν Γενικὴν Ἱστορίαν ἀπὸ τοῦ 357 μέχρι τοῦ 336, καὶ εἰς ἄλλο σύγγραμμα μέχρι τοῦ 298 π. Χ.

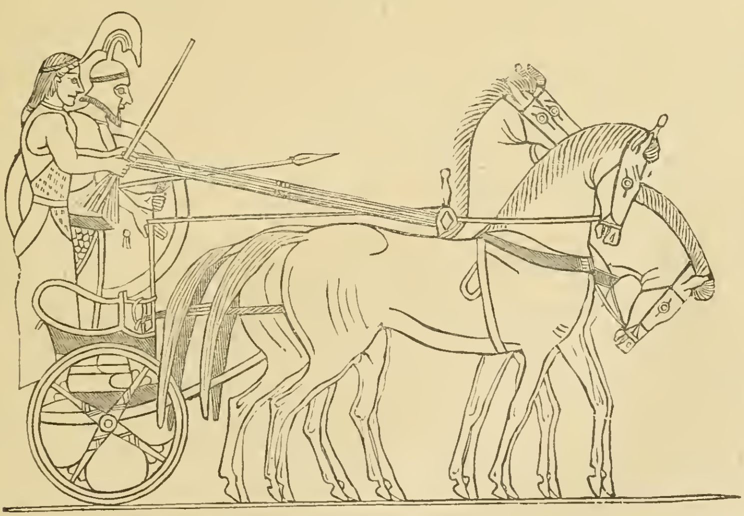
Διφθέρα, ἰδ. Ἱματισμός.

Δίφιλος, Σινωπεύς, ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας, ἔζη ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Μενάνδρου, καὶ ἀπέθανεν ἐν Σμύρνῃ. Ἔγραψε περὶ τὰ 100 δράματα, ἐξ ὧν 50 εἰσὶ γνωστὰ διὰ τῶν τίτλων ἢ ἐξ ἀποσπασμάτων αὐτῶν. Συνήθως ἐξειργάζετο μυθικὰς ὑποθέσεις, καὶ τῆς ἀλληγορίας χρῆσιν ποιούμενος. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἦν καθαρά, ἀφελὴς καὶ φυσική. Ὑπῆρξε δ' αὐτὸς ἓν τῶν προτύπων ἃ ἠκολούθησαν οἱ Ῥωμαῖοι κωμικοὶ ποιηταί. —2) Ἕτερος ποιητής, γράψας Θησηΐδα καί τινα σατυρικὰ ποιήματα. — 3) Φιλόσοφος, μαθητὴς τοῦ Ἐκφάντου καὶ τοῦ Στίλπωνος (Διογ. Λ. Β, 113).—4) Στωϊκός, σύγχρονος τοῦ Παναιτίου (Διογ. Λ. Ε, 84).—5) Στωϊκός, ἐπικληθεὶς Λαβύρινθος διὰ τὸ περιπεπλεγμένον τῶν θεωριῶν του (Λουκ. Συμπ. 6, 9).—6) Σίφνιος ἰατρὸς μετ' Ἀλέξανδρον, γράψας ἐπὶ Λυσιμάχου σπουδαῖον σύγγραμμα περὶ ὑγιεινῆς τροφῆς δι' ὑγιεῖς καὶ ἀσθενεῖς.—7)

Ἀρχιτέκτων γράψας περὶ μηχανῶν (Vitr. Praef. VII.— Cic. ad Quinct. fr. III, 1, 9).

Δερκυλλίδας, στρατηγὸς Σπαρτιάτης, διεδέχθη τῷ 393 π. Χ. τὸν Θίμβρωνα εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ ἐν Ἀσίᾳ στρατοῦ (Ξενφ. Ἑλ. Δ, 8, 20—23). Ἴσως ὁ αὐτὸς καὶ ἔφορος (Πλούτ. Ἀγησ. ΙΖ).

Δίφρος, 1) ἕδρα ταπεινή, κυρίως ἄνευ ἀνακλίντρου ἔχουσα τοὺς πόδας ἢ καθέτους ἢ χιαστῶς διασταυρουμένους, οὕτως ὥστε νὰ κλείηται ὁ δίφρος, ὅτε καὶ ἐπελέγετο ὀ κ λ α δ ί α ς ἐφευρεθεὶς, ὡς ἔλεγον, ὑπὸ τοῦ Δαιδάλου, (Παυσ. Θ, 11), καὶ χρησιμεύων εἰς τὸ νὰ μεταφέρηται εὐκόλως, διότι οἱ δοῦλοι ἔφερον συνήθως δίφρους κατόπιν τῶν κυρίων των, καὶ εἰς τὰς πομπὰς, τοὐλάχιστον τὴν τῶν Παναθηναίων, αἱ θυγατέρες τῶν μετοίκων ἐ δ ι φ ρ ο φ ό ρ ο υ ν κατόπιν τῶν γυναικῶν τῶν εὐπατριδῶν. Ἴδ. Κ α θ έ δ ρ α. — 2) Ἐν τοῖς ἡρωϊκοῖς χρόνοις τὸ πολεμικὸν ἅρμα (ἴδ.), καὶ μετὰ ταῦτα τὸ τῶν ἱπποδρομίων, δίτροχον, περιλαμβάνον τὸν ἡνίοχον καὶ τὸν παραβάτην. Κατ' ἀρχὰς ὁ τὸ κέντρον ἦν ἡ π λ ή μ ν η ἢ χ ο ι ν ι κ ὶ ς, δι ἧς διήρχετο ἡ κενὴ σ ύ ρ ι γ ξ· εἶχε δ' ἐσωτερικῶς δακτύλιον καλούμενον ἄ τ α ρ ν ο ν, γ ά ρ ν ο ν ἢ δ ί σ τ ρ ο ν, ἐξωτερικῶς δὲ δύο κύκλους μεταλλίνους, ὧν ὁ μὲν ἦν ὀπίσω ὁ δὲ ἔμπρὸς τῶν κ ν η μ ῶ ν, π λ η μ ν ό δ ε τ ο ς ἢ θ ώ ρ α ξ λεγόμενος, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἐξήρχοντο ἐκ τῆς πλήμνης αἱ κ ν ῆ μ α ι, ἤτοι αἱ ἀκτῖνες τοῦ τροχοῦ, ὀκτὼ παρ' Ὁμήρῳ, ἐπὶ δὲ τῶν ἀγγείων, ἴσως συμβολικῶς, μόνον τέσσαρες. Ὁ δ' ἐξωτερικὸς κύκλος τοῦ τροχοῦ, ἴ τ υ ς, συνέκειτο ἐκ τεσσάρων τμημάτων, λεγομένων ἁ ψ ί δ ω ν. Περιεβάλλετο δ' ὁ τροχὸς ὑπὸ σιδηροῦ κρίκου, ὅστις ἐκαλεῖτο ἐ π ί σ ω τ ρ ο ν. Τὸ δ' ἐπὶ τοῦ ἄξονος ἐπικαθήμενον μέρος, ὁ κυρίως δίφρος, ὠνομάζετο, σχετικῶς πρὸς τὸ ὅλον ἅρμα, ὑ π ε ρ τ ε ρ ί α. Ἐπὶ τοῦ ἄξονος ἐτίθετο ὁ τ ό ν ο ς ἢ ἡ ἱ μ ά ν τ ω σ ι ς τοῦ δίφρου, ἤτοι τὰ πρῶτα ξύλα ἐφ' ὧν προσηλοῦνται αἱ σανίδες (ἡ π τ έ ρ ν α) εἰς σχῆμα ἡμικυκλικὸν ἢ μᾶλλον ἡμιελλείψεως, τὴν διάμετρον ἐχούσης πρὸς

μῶς κυριολεκτικῶς δίφρος ἐλέγετο τὸ σῶμα τοῦ ἅρματος, εἰς ὃ προσετίθεντο οἱ τροχοὶ, μικροὶ συνήθως, ἔχοντες ¾ τοῦ μέτρου διάμετρον, ὁ δ' ἄξων εἶχε μῆκος περίπου 2.20μ, καὶ τὸ ἔνδον πλάτος τοῦ δίφρου 1.½μ. Τοῦ τροχοῦ τὰ ὀπίσω, περὶ τὴν περιφέρειαν δὲ ἐκ ῥάβδων πεπλεγμένων (δι' ὃ καὶ παρ' Ὁμήρῳ δ ί φ ρ ο ς ε ὔ π λ ε κ τ ο ς λέγεται), π ε ρ ί φ ρ α γ μ α καὶ ταρρίον λεγόμενον, ὑψούμενον εἰς τὰ ἔμπρὸς (πρὸς τοὺς ἵππους) μέχρι τῶν

γονάτων, πρὸς τὰ ὀπίσω δὲ ταπεινούμενον. Ἐπεκαλύπτετο δὲ τὸ περίφραγμα διὰ δερμάτων κατὰ τῶν ἐχθρικῶν βολῶν, ἢ κατεσκευάζετο καὶ αὐτὸ ἐκ σανίδων· ὑπὲρ πᾶν δὲ τὸ χεῖλος αὐτοῦ ἦν ὁ μετάλλινος ἄ ν τ υ ξ, χρησιμεύων πρὸς τὰ ὀπίσω μὲν ἵνα ὁ παραβάτης, λαβόμενος αὐτοῦ, ἀναβαίνῃ εὐκόλως, ἔμπρὸς δὲ, ἵνα προσδέωνται οἱ χαλινοὶ εἰς αὐτόν. Εἰς τὸν ἄξονα δ' ἐνηρμόζετο ὁ ῥ υ μ ὸ ς, κοσμούμενος συνήθως ἔμπρὸς, ὡς καὶ τὰ ἄκρα τοῦ ἄξονος, διὰ μεταλλίνων κεφαλῶν ζῴων. Εἶχε δὲ περὶ τὸ ἄκρον του ὁ ῥυμὸς πολλάκις ἧλον ὄρθιον, ὅστις ἐλέγετο ἕ σ τ ω ρ, καὶ ἐπερατοῦτο εἰς κρίκον δι' οὗ διήρχοντο οἱ χαλινοί.

Διωβελία, ἡ ἐν Ἀθήναις εἰς τοὺς πτωχοὺς διανομὴ 2 ὀβολῶν εἰς ἕκαστον κατὰ τὰς μεγάλας ἑορτὰς, διὰ τὸ εἰσιτήριον εἰς θέατρον (Ἀρισττ. Πολιτ. Β, 7).

Διώξιππος, 1) ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας ἐν Ἀθήναις, οὗ σώζονται 4—5 δραμάτων οἱ τίτλοι καί τινα ἀποσπάσματα.—2) Ἀθηναῖος πυγμάχος Ὀλυμπιονίκης. Ὀπαδὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου, ἐνίκησεν ἄοπλος Μακεδόνα τινὰ ἔνοπλον. Τοῦτο ἐξήγειρε τὴν κατ' αὐτοῦ ζηλοτυπίαν τῶν Μακεδόνων, καὶ ἐπέφερε τὸν θάνατόν του (Διόδ. ΙΖ, 100. — Qurt IX, 9).

Ἐκ κεράμου Μουσείου Νεαπόλεως.

Διώτη, ἀγγεῖον ἔχον δύο λαβίδας, ὡς ὁ ἀμφορεὺς, ἰδίως χρησιμεῦον εἰς τήρησιν οἴνου.

Διώρης, ἴδ. Αὐτομέδων καὶ Ἀμαρυγκεύς.

Δόκανα, ἴδ. Διόσκουροι.

Δοκιμασία, εἰς ἣν ὑπεβάλλετο πᾶς Ἀθηναῖος ἀξιῶν νὰ ἐξασκήσῃ οἷον δήποτε πολιτικὸν προνόμιον. Εἰς τοιαύτην φέρ' εἰπεῖν ὑπεβάλλετο παρὰ τοῖς ληξιάρχοις ὁ ἀντιποιούμενος δικαιώματα πολίτου· ἐδοκιμάζετο εἰς ἄ ν δ ρ α ς ὁ ἔφηβος ὁ ἀξιῶν ὅτι ἔχει τὴν ἡλικίαν τοῦ ἐξασκεῖν δικαιώματα ἐνήλικος. Οἱ εἰς ἀρχὰς ἐκλεγόμενοι ἐδοκιμάζοντο ἤτοι ἀ ν ε κ ρ ί ν ο ν τ ο πρὸ τῆς Βουλῆς ἢ πρὸ δικαστηρίου, ἵν' ἀποδείξωσιν ὅτι εἶχον οὐχὶ τὴν ἀπαιτουμένην ἱκανότητα, διότι ταύτην προϋπέθετεν ἡ ἐκλογὴ, ἀλλὰ τὰ διὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν ἀρχῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, οἷον τὴν ἐκ πολιτῶν γνησίων καταγωγὴν, καὶ ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις τὴν ἐκ τ ρ ι γ ε ν ί α ς (μέχρι πάππου) τοιαύτην, τὴν ἔχουσαν ἡλικίαν, ὅτι δὲν ὑπέκειντο εἰς ἀτιμίαν, εἴς τινας περιστάσεις ὅτι ἦσαν ἔγγαμοι, ὅτι ἦσαν ἐστρατευμένοι κτλ., πρὸ τοῦ Ἀριστείδου δὲ καὶ τὸ (χρηματικὸν) τίμημα εἰς ὃ ἀνῆκον. Τρεῖς λόγοι τοῦ Λυσίου, ὁ κατ' Εὐάνδρου, ὁ κατὰ Φίλωνος, καὶ ὁ ὑπὲρ Μαντιθέου, τοῦ πρώτου ἐκλεγέντος ἄρχοντος, τῶν δύο ἄλλων βουλευτῶν, ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην. Καὶ παρὰ τῶν ῥητόρων δ' ἀπῃτεῖτο δ ο κ ι μ α σ ί α, ἰδίως ἂν δὲν εἶχον περιπέσει εἰς ἀτιμίαν. Καὶ ἂν μὲν, ἐπιβεβλημένης αὐτοῖς τοιαύτης, παρουσιάζοντο εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἠγόρευον, ἐκινεῖτο κατ' αὐτῶν ἔ ν δ ε ι ξ ι ς, ἤτοι καταγγελία περὶ παρανόμου πράξεως, ἂν δ' εἶχον πράξει τι προκαλοῦν ἀτιμίαν, οἷον δ ε ι λ ί α ν ἐν μάχῃ, κ ά κ ω σ ι ν γ ο ν έ ω ν, κ α τ α σ π α τ ά λ η σ ι ν τ ῶ ν π α τ ρ ῴ ω ν κτλ., ἀλλὰ δὲν εἶχον καταδικασθῇ εἰς αὐτὴν, ἠδύνατο νὰ κινηθῇ κατ' αὐτῶν ἐ π α γ γ ε λ ί α δ ο κ ι μ α σ ί α ς, ἤτοι νὰ ζητηθῇ νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς δοκιμασίαν διὰ τὰς πράξεις ἐκείνας, πρὸ τῶν θεσμοθετῶν, καὶ ὁ ῥήτωρ πιθανῶς ἠναγκάζετο ν' ἀπέχῃ τῆς ἐκκλήσεως μέχρι τῆς περατώσεως τῆς δίκης.

Δολίχη, 1) Πόλις Θεσσαλικὴ ὑπὸ τὸν Ὄλυμπον δυτικῶς (Liv. XLII, 53. XLIV. 32.) — 2) Πόλις ἐν Κομμαγηνῇ τῆς Συρίας, εἶχεν ἐπίσημα θερμὰ λουτρὰ καὶ ναὸν Διὸς τοῦ Δολιχηνοῦ. 3) Ἴδ. Ἐ χ ι ν ά δ ε ς.

Δόλιχος, ἴδ. Γ υ μ ν α σ τ ι κ ή.

Δολίων. Δολίονες, λαὸς παρὰ τῇ Κυζίκῳ, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ῥυνδάκου καὶ Αἰσώπου, φιλικῶς ὑποταχθεὶς τοῖς Ἀργο-

ναύταις, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν νύκτα ἐκ παρανοήσεως πολεμήσας αὐτοὺς (Ἀπολλ. Ῥόδ. Α, 536. — Στρϐ. ΙΒ, 575).

Δόλογκοι, ἔθνος Θρακικὸν ἐπὶ τῆς Θρακ. Χερσονήσου, παρ' οἷς ἦρξεν ὁ πατὴρ τοῦ Μιλτιάδου (Ἡρδ. ΣΤ, 34).

Δόλοπες, ἴδ. Ἑλλάς.

Δόλων, ἴδ. Ναῦς.

Δονοῦσσα, 1) Πόλις Ἀχαϊκή, ἣν κατέστρεψαν οἱ Σικυώνιοι (Παυσ. Ζ, 26, 13). — 2) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου, Ἀ. τῆς Νάξου, τόπος ἐξορίας ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων. (Tac. Ann. IV, 30).

Δορίσκος, πόλις ὀχυρὰ καὶ πεδιὰς τῆς Θράκης παρὰ τὰς ἐκϐολὰς τοῦ Ἕβρου, ἔνθα ὁ Ξέρξης, στρατεύων κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐπεθεώρησε τὸν στρατόν του. (Ἡρδ. Ζ, 58).

Δορύλαιον, πόλις τῆς Φρυγίας ἐπὶ τοῦ Θύμϐριος, ἔχουσα θερμὰ λουτρὰ (Στρϐ. ΙΒ, 576. — Διόδ. Κ, 108).

Δορυφόρημα, ἐπὶ τῶν θεάτρων ἔλεγον περιληπτικῶς τὰ κωφὰ ἢ καὶ κενὰ λεγόμενα πρόσωπα, δορυφόρους καὶ ἄλλους.

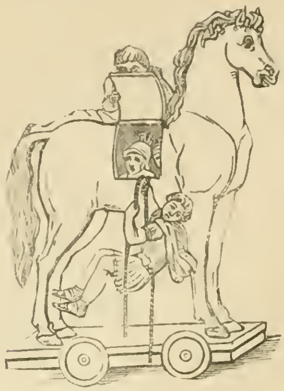
Δορυφόροι, τῶν τυράννων, ἦσαν μάλιστα ξένοι μισθωτοί, καὶ κατ' Ἀριστοτέλην (Πολ. Γ, 9, 4) αὕτη ἦν μία τῶν διαφορῶν μεταξὺ τῶν νομίμων ἡγεμόνων καὶ τῶν τυράννων, ὅτι ἐκεῖνοι μὲν περιεστοιχίζοντο ὑπὸ τῶν πολιτῶν, οὗτοι δ' ὑπὸ ξένων.

Δουκέτιος, Σικελὸς ἰθαγενής, ἐπιχειρήσας κατὰ τὸ 451 π. Χ., ὅτε αἱ ἐκεῖσε Ἑλληνικαὶ πόλεις, ἀποϐαλοῦσαι τοὺς τυράννους, προῆλθον εἰς ἀλληλομαχίας, νὰ συνασπίσῃ κατ' αὐτῶν τὸν ἰθαγενῆ πληθυσμὸν, καὶ ν' ἀποσείσῃ τὸν ζυγόν των. Ἀλλ' ἡττηθεὶς ἐν Συρακούσαις, ἔφυγεν εἰς Κόρινθον, καὶ εἶτα ἐπανελθὼν, ἀπέθανε τῷ 440 (Διόδ. ΙΑ, 76. ΙΒ', 29).

Δοῦλοι. Ἐπὶ Ὁμήρου, οἱ ἐν πολέμῳ αἰχμαλωτευθέντες ἐλαμϐάνοντο ἢ ἐπωλοῦντο ὡς δοῦλοι (Ὀδ. Υ, 382), καὶ τῶν πορθουμένων πόλεων οἱ πολῖται, οἱ δοριάλωτοι, ἐπεῖχον θέσιν μεταξὺ δούλου καὶ ἐλευθέρου. Κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους ὅμως ἔπαυσε βαθμηδὸν τὸ ὑποϐάλλειν Ἕλληνας, καὶ ἔπειτα αἰχμαλώτους ἐν γένει, εἰς δουλείαν (Πλάτ. Πολ. Ε, 469), καὶ οἱ δοῦλοι ἦσαν ἀργυρώνητοι μόνον ἐκ βαρϐάρων, Κᾶρες, Λυδοὶ καὶ Σκῦθαι· καὶ ἦν ἡ ἀξία τοῦ δούλου συνήθως 200 μέχρι 500 δραχμῶν, ἴση τῇ τῆς ἡμιόνου καὶ ἡμίσεια τῆς τοῦ ἵππου. Ὑπεϐάλλοντο δ' ὑπὸ τῶν κυρίων αὐτῶν εἰς πᾶν εἶδος ἐργασίας, ἐξ ἧς μέρος τοῦ προϊόντος, τὴν ἀποφοράν, ἔδιδον εἰς τὸν κύριον, τὸ δ' ἐπίλοιπον ἀνῆκεν αὐτοῖς. Πολλάκις δὲ καὶ ἐξεμισθοῦντο δοῦλοι ὀϐολοῦ τῆς ἡμέρας. Ἡ πρᾳότης δὲ τοῦ ἑλληνικοῦ χαρακτῆρος ἠλάφρυνε τὴν θέσιν αὐτῶν, ὥστε καὶ ἐνίοτε γάμοι συνήπτοντο μεταξὺ ἐλευθέρων καὶ δούλων· ἀλλ' οἱ ἐκ τούτων γεννώμενοι ἦσαν ἐστερημένοι πολιτικῶν δικαιωμάτων, οἱ δ' ἐκ γονέων δούλων (ἀμφίδουλοι) ἔμενον δοῦλοι, καὶ τῆς θέσεως ταύτης μόνον δι' ἀπελευθερώσεως ἀπηλλάττοντο. Ἐπροστάτευε δ' ὁ νόμος, ἐν Ἀθήναις κἄν, τὴν ζωὴν καὶ τιμὴν τῶν δούλων κατὰ τῆς αὐθαιρεσίας τῶν δεσποτῶν (Εὐρπ. Ἑκ. 288.—Δμσθ. ΚΑ, 46.—Αἰσχ. Α, 17.—Ξνφ. Πολ. Ἀθ. Α, 10). Πρὸ τῶν δικαστηρίων ἐπετρέπετο, ἀπῃτεῖτο μάλιστα, νὰ ὑποϐάλλωνται οἱ δοῦλοι εἰς βάσανον, ἵνα μαρτυρῶσι περὶ τῶν κυρίων των. Ἐπετρέπετο δὲ τοῖς δούλοις καταφυγὴ κατὰ τῆς ὠμότητος τῶν κυρίων των εἰς ἄσυλα, ἰδίως ἐν Ἀθήναις εἰς τὸ Θησεῖον, πρὸς πρᾶσιν, δηλαδὴ ἵνα εἰς ἕτερον πωληθῶσιν. Ὑπῆρχον δὲ καὶ δημόσιοι δοῦλοι, εἰς γραφικὰς καὶ κατωτέρας ἐργασίας τῶν ἀρχῶν χρησιμεύοντες. Πολλάκις οἱ δοῦλοι ἀπηλευθεροῦντο, ἢ ἐπετρέπετο αὐτοῖς ὑπὸ τῶν κυρίων αὐτῶν νὰ ἐξαγοράζωνται. Πολλαχοῦ δὲ, ὡς ἐν Δελφοῖς, οἱ οὕτως ἐξαγοραζόμενοι ἐνεγράφοντο ὡς πωληθέντες εἰς τὸν θεὸν, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐλευθερίας των. (Rang. Ant. Hel. II, ἀρ. 903—945 σ. 643). Ἦσαν δ' ἐν Ἀττικῇ, ἐπὶ τῆς ἀκμῆς αὐτῆς, ἐκ τῶν 500,000

κατοίκων οὓς περιεῖχεν, οἱ 400,000 περίπου δοῦλοι.

Δούρειος ἢ δουράτιος, ὁ ξύλινος

ἵππος, δι' οὗ ὁ Ὀδυσσεὺς ἐμηχανεύθη τὴν ἅλωσιν τῆς Τρῳάδος. (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 493. 512).

Δοῦρος, Σάμιος, γράψας περὶ 250 π. Χ. «Ἱστορίας» ἢ «Ἑλληνικὰ» καὶ «Μακεδονικά,» ἀπὸ 370 μέχρι Δημ. τοῦ Πολιορκητοῦ· προσέτι «τὰ περὶ Ἀγαθοκλέα,» «Σαμίων ὧρας» κ. ἄ. Μνημονεύεται συνεχῶς ὑπὸ Διοδώρου, Πλουτάρχου, Ἀθηναίου καὶ ἄλλων.

Δράβος, ποταμὸς τῆς Πανθείας καὶ τοῦ Νορικοῦ, ἐκβάλλων εἰς τὸν Δούναβιν (Στρβ. Ζ, 314).

Δράκων. 1) Ἀθηναῖος, Ἄρχων ἐν Ὀλ. 39, α (624 π. Χ.) καὶ νομοθέτης. Μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς τῶν Ἀνάκτων ἀρχῆς, ὁ δῆμος ἐν Ἀθήναις, φρονηματιζόμενος ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ἤρξατο ἀπαιτῶν γραπτὴν νομοθεσίαν πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων του. Ἔγραψε λοιπὸν τοιαύτην ὁ Δράκων, οὐχὶ περὶ ὀργανισμοῦ τῆς πολιτείας, ἀλλὰ ποινικοὺς μόνον νόμους (Ἀριστοτ. Πολ. Β, 99) ὧν τινὰς, ἴσως ἕνεκα τῆς τότε ἠθικῆς καταστάσεως τῆς κοινωνίας, ἔθηκε τόσον αὐστηροὺς, ὥστε ὁ Δημάδης ἔλεγεν αὐτοὺς γεγραμμένους δι' αἵματος, οὐχὶ διὰ μέλανος. Τὰς περὶ φονικῶν ὅμως διατάξεις αὐτοῦ διετήρησε καὶ ὁ Σόλων (Πλούτ. Σόλ. 12). Ἀλλ' ἡ αὐστηρότης αὐτῶν ἐξήγειρε κατ' αὐτοῦ στάσιν τοῦ πλήθους, ἐξ ἧς ὠφεληθεὶς ὁ Κύλων, κατέλαβε τὴν τυραννίδα. Ὅτε δ' οἱ νικήσαντες αὐτὸν Ἀλκμαιονίδαι ἀπέσφαξαν ἀσεβῶς τοὺς ἱκέτας, τότε αὐτοὶ μὲν ἀπεδιώχθησαν ὡς ἐναγεῖς, εἰς τὸν Σόλωνα δ' ἀνετέθη νὰ συμπληρώσῃ καὶ καταρτίσῃ τὴν νομοθεσίαν. Ὠργάνωσε δὲ προσέτι ὁ Δράκων καὶ τὸ δικαστήριον τῶν Ἐφετῶν (Πολυδ. II, 124.—Corp. I. Att.).

Δρᾶμα, ἴδ. Κωμῳδία. Τραγῳδία, Θεατρικαὶ παραστάσεις.

Δρέπανον, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ τὸ

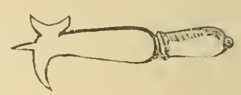

μέγα διὰ τοὺς ἀστάχεις, ὃ ἔφερε καὶ ὁ Χά-

ρων, καὶ τὸ μικρὸν, τῆς χειρὸς, ἡ ἅρπη. δὲν διέφερον τῶν σήμερον ἐν χρήσει.

Δρέπανον. Πολλὰ ἀκρωτήρια ἔφερον τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην διὰ τὸ σχῆμά των. 1) Τὸ κατὰ Ν. τῆς Κύπρου (ν. Κεφάλας).—2) ἐν Ἀχαΐᾳ.—3) Δ. καὶ Δρέπανα εἰς τὸ Β τῆς Σικελίας (ν. Τραπάνι), μεθ' ὁμωνύμου πόλεως ἱδρυθείσης κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ πρώτου Καρχηδονικοῦ πολέμου ὑπὸ τοῦ Ἀμίλκα (Διόδ. ΚΓ, 14).

Δρόμος. ἴδ. Γυμνάσιον.

Δρυάδες, ἴδ. Νύμφαι.

Δρύμος (Ἡροδ. II, 33) ἢ Δρυμαία (Παυσ. I, 33, 12), 1) πόλις εἰς τὸ Β. τῆς Φωκίδος, ἔχουσα ναὸν τῆς Δήμητρος. — 2) Πολίχνη μεταξὺ Βοιωτίας καὶ Ἀττικῆς. 3) Χωρίον τι τῆς Εὐβοίας.

Δρύοπες, ἴδ. Ἑλλάς.

Δρύοψ, υἱὸς τοῦ ποταμοῦ Σπερχειοῦ καὶ τῆς Δαναΐδος Πολυδώρας, ἢ τοῦ Λυκάονος καὶ τῆς Δίας, γενάρχης τῶν Δρυόπων. Οἱ Μεσσήνιοι Ἀσιναῖοι τὸν ἐθεώρουν ἐπίσης ὡς γενάρχην, καὶ τὸν ἑώρταζον ἀνὰ πᾶν δεύτερον ἔτος (Παυσ. Δ. 34, 6).

Δυμᾶνες, ἴδ. Φυλή.

Δύμας, ἴδ. 1) Πρίαμος, — 2) Αἰγιμιός.

Δύμη, 1) Πόλις εἰς τὰ Δ. τῆς Ἀχαΐας, συνοικισθεῖσα μετὰ τὸ 750 π. Χ. ἐξ ὀκτὼ διαφόρων χωρίων. Ὁ Πομπήϊος κατῴκισεν ἐκεῖ πειρατὰς ἐκ Κιλικίας (Στρβ. Η, 378). —2) Πόλις ἐν Θρᾴκῃ ἐπὶ τοῦ Ἕβρου.

Δυναστεία. Δυνάστας καλεῖ ὁ Ἡρόδοτος τοὺς μικροὺς ἡγεμόνας μὴ ἑλληνικῶν χωρῶν. Ἀλλ᾽ ὁ Ἀριστοτέλης (Πολ. Β, 5, 1) δυναστείαν λέγει τὴν κατάχρησιν τῆς ὀλιγαρχίας, «ὅταν ἄρχῃ μὴ ὁ νόμος, ἀλλ᾽ οἱ ἄρχοντες,» ἔχουσαν πρὸς τὴν ὀλιγαρχίαν ὡς ἡ τυραννὶς πρὸς τὴν βασιλείαν, ἡ ὀχλοκρατία πρὸς τὴν δημοκρατίαν. Καὶ ὁ Θουκυδίδης ἤδη λέγει περὶ τῶν Θεσσαλῶν ὅτι «δυναστείᾳ μᾶλλον ἢ ἰσονομίᾳ ἐχρῶντο,» καὶ ἐν τῇ ἀγορεύσει τῶν Θηβαίων κατα τῶν Πλαταιέων (Γ, 62, 2) ἀντιτίθεται ἡ «ὀλιγαρχια ἰσόνομος» τῇ «δυναστείᾳ ὀλίγων,» διὰ τοὺς ἐπὶ τῶν Περσικῶν χρόνους, καὶ ταύτην θεωρεῖ ὡς οὖσαν «ἐγγύτατα τυράννου.» Ὁ δ᾽ Ἀθηναγόρας (Θουκ. ΣΤ, 38, 2) συνδέει τὰς «τυραννίδας καὶ δυναστείας ἀδίκους.»

Δύρας, ποταμὸς Φθιώτιδος, ἐκβάλλων εἰς τὸν Σπερχειόν, ἀλλὰ τὸ πάλαι βορείως αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν (Ἡρδ. Ζ, 198).

Δυρράχιον, ἴδ. Ἐπίδαμνος.

Δυσαύλης, πατὴρ τοῦ Τριπτολέμου καὶ Εὐβουλέως, ἀδελφὸς τοῦ Κελεοῦ, διωχθεὶς, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν Φλιασίων, ἐξ Ἐλευσῖνος ὑπὸ τοῦ Ἴωνος, εἰσήγαγεν εἰς Φλιοῦντα τὰ Ἐλευσινιακὰ μυστήρια (Παυσ. Α, 14, 2. Β, 14, 2).

Δυσπόντιον, ἴδ. Ἦλις.

Δύσωρον ὄρος, ἐν Μακεδονίᾳ, χρυσοφόρον καὶ χωροῦν ἐκ Β. πρὸς Ν. μέχρι τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου (Ἡρδ. Ε, 17).

Δωριεύς. 1) Διὰ τὸ ἐθνικὸν, ἴδ. Δωρίς.—2) Υἱὸς τοῦ Ἀλεξανδρίδου καὶ ἀδελφὸς Κλεομένους Α΄, βασιλέως τῆς Σπάρτης. Ἀξιῶν ὅτι εἰς αὐτὸν ἀνῆκεν ὁ θρόνος, ἔφυγε τῷ 540 π. Χ. εἰς Λιβύην, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Σικελίαν, καὶ ἔπεσεν ἐν μάχῃ κατὰ τῶν Ἐγεσταίων καὶ τῶν Καρχηδονίων (Ἡρδ. Ε, 41. Ζ, 185. 205.—Διόδ. Δ, 23).—2) Υἱὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ Πινδάρου (Ὀλ. Ζ) ὑμνηθέντος Ῥοδίου ἀθλητοῦ Διαγόρου, ἐνίκησε καὶ αὐτὸς ὡς παγκρατιαστὴς, τρὶς ἐν Ὀλυμπίᾳ, 8ᵏⁱˢ ἐν τοῖς Ἰσθμίοις, 7ᵏⁱˢ ἐν τοῖς Νεμέοις, καὶ ἅπαξ ἐν τοῖς Πυθίοις, ὥστε ἦν περιοδονίκης, ὡς ἐλέγοντο (Θουκ. Γ, 8.—Παυσ. ΣΤ, 7, 1). Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐβιάσθη ὑπὸ τῶν περιστάσεων τῆς πατρίδος του Ῥόδου νὰ φύγῃ εἰς Θουρίους τῆς Ἰταλίας. Εἶτα δ᾽ ἐλθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ταχθεὶς εἰς τὸν Σπαρτιατικὸν στρατὸν, ᾐχμαλωτεύθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ χάριν τῆς φήμης του ἀφέθη ἐλεύθερος (Ξεν. Ἑλλ. Α, 5, 19. —Παυσ. ΣΤ, 7, 1).

Δωρὶς, 1) μικρά, μόλις 4 τετρ. μιλίων ἔκτασιν ἔχουσα ἑλληνικὴ χώρα μεταξὺ Αἰτωλίας πρὸς Δ., Θεσσαλίας Β., Ὀζολαίας Λοκρίδος καὶ Φωκίδος Ν. καὶ Ἐπικνημιδίας Λοκριδος Α., ἐκαλεῖτο καὶ Δρυοπὶς ἕνεκα τῶν πρώτων αὐτῆς κατοίκων, τῶν Δρυόπων. Σπουδαιότητα δ᾽ εἶχεν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ὡς κοιτὶς τῆς ἐπὶ πολὺ τῆς Ἑλλάδος ἐξαπλωθείσης φυλῆς τῶν Δωριέων. Ἡ τραχεῖα αὐτη χώρα περικλείεται ὑπ᾽ ὀρέων, τῆς Οἴτης, τοῦ Καλλιδρόμου, τοῦ Κόρακος καὶ τῶν Β. λόφων τοῦ Παρνασσοῦ, καὶ διαρρεῖται ὑπὸ τῶν πηγῶν τοῦ Βοιωτικοῦ Κηφισσοῦ. Ἦν δὲ τόσον πτωχὴ, ὥστε καὶ λιμοδωριεῖς ἐχλευάζοντο οἱ κάτοικοι αὐτῆς (Στρβ. Θ, 427). Πόλεις εἶχε τέσσαρας, τὴν Πίνδον (ἥτις πρωΐμως κατεστράφη), τὸν Ἐρινεὸν, τὸ Κυτίνιον, καὶ τὸ Βόϊον, ἀποτελούσας τετράπολιν, ἧς ἄγνωστος ὁ ἐργα-

νισμός. Μετὰ τὴν πτῶσιν δὲ τῆς Σπάρτης ἡνώθησαν αὗται μετὰ τῶν Αἰτωλῶν. — 2) Μέρος τῆς Καρίας ἐν τῇ Μικρασίᾳ καὶ τῶν παρακειμένων νήσων, κατοικούμενον ὑπὸ Δωριέων καὶ ὀργανωθὲν εἰς Ἑξάπολιν, περιέχουσαν τὴν Κνίδον καὶ Ἁλικαρνασσὸν ἐπὶ τῆς στερεᾶς, τὴν Ἰαλυσὸν, Λίνδον καὶ Κάμειρον ἐπὶ τῆς Ῥόδου, καὶ τὴν Κῶ ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου νήσου (Ἡρδ. Α, 144). Εἶχον δὲ καὶ κοινὰς συνελεύσεις εἰς τὸ Τριοπικὸν ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Δήμητρος ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου παρὰ τῇ Κνίδῳ· καὶ τόσος ἦν ὁ πρὸς τὸ ἱερὸν τοῦτο σεβασμὸς, ὥστε ἡ Ἁλικαρνασὸς ἀπεκλείσθη τοῦ δεσμοῦ ὅτε εἷς πολίτης αὐτῆς ἠσέβησε πρὸς αὐτὸ (Ἡρδ. αὐτ.). Ὁ Ἡρόδοτος (2, 93) λέγει τοὺς Δωριεῖς τούτους ὑπηκόους τοῦ Ξέρξου, ὁ δὲ Θουκυδίδης (Β, 9) συμμάχους τῶν Ἀθηναίων. Πολιτικὴν ὅμως σπουδαιότητα ὁ δεσμὸς δὲν εἶχε.

Δωρὶς, ἴδ. Νηρεύς.

Δῶρος, ὁ γενάρχης τῶν Δωριέων, υἱὸς τοῦ ἐν Φθίᾳ Ἕλληνος καὶ τῆς νύμφης Ὀρσηίδος, ἀδελφὸς Ξούθου καὶ Αἰόλου, πατὴρ Τεκτάμου, ἢ υἱὸς Ἀπόλλωνος καὶ Φθίας, ἢ Ποσειδῶνος (Ἀπολλόδ. Α, 7, 3, 6).

Ε

Ἕβρος, (ν. Μαρίτσα), ὁ πρώτιστος ποταμὸς τῆς Θράκης, πηγάζων ἐκ τῶν ὀρέων τῆς Ῥοδόπης καὶ Σκομίου (Θουκ. Β, 96), καὶ πολλὰ δεχόμενος παραποτάμια, ἐκβάλλει, πλωτὸς ἀπὸ τῆς Φιλιππουπόλεως, εἰς τὴν θάλασσαν διὰ δύο βραχιόνων, ὧν ὁ εἷς ῥέει πρὸ τῆς Αἴνου (Ἡρδ. Ζ, 59. Δ, 90).

Ἐγγύϊον, πόλις εἰς τὰ Β. τῆς Σικελίας παρὰ τῷ ποταμῷ Μονάλῳ, κτίσμα Κρητῶν, ἔχουσα ναὸν τῆς Μεγάλης Μητρὸς (Πλούτ. Μάρ. Ε).

Ἐγγύησις, ἴδ. γάμος.

Ἔγεστα ἢ Αἴγεστα, ἴδ. Σέγεστα.

Ἐκ σαρκοφάγου.

Ἔγκαρπα (τὰ), στέφανοι καρπῶν καὶ ἀνθέων εἰς τὴν ζωγραφικὴν καὶ τὴν γλυπτικήν.

Ἐγκαυστικὴ, εἶδος ζωγραφικῆς, καθ' ὃ διὰ τοῦ πυρὸς ἐνεκόλαπτον χρώματα ἐπὶ μετάλλων, ἢ διὰ πεπυρακτωμένων ἐργαλείων καὶ κηροῦ ἐπὶ μικρῶν προσέτι εἰκόνων.

Ἐγκέλαδος, ἴδ. Γίγαντες.

Ἐγκοίμησις, ἴδ. Μαντική.

Ἐξ ἀναγλύφου.

Ἐγκόμβωμα ἢ Ἐπίβλημα, λευκὴ ποδιὰ ἣν αἱ δοῦλαι ἔφερον ἐπὶ τῆς ἐξωμίδος (Πολυδ. Α).

Ἔγκτησις, ἡ κτῆσις ἀκινήτων ἐν ξένῃ χώρᾳ. Ἡ ἄδεια δι' αὐτὴν ἐχορηγεῖτο μόνον διὰ ψηφίσματος.

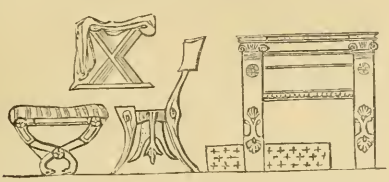
Ἐγκύκλιος παιδεία, ἀγωγὴ, ἐγκύκλια μαθήματα, κατ' ἔκφρασιν τοῦ Ἀριστοτέλους, ὁ πλήρης κύκλος, ὡς καὶ ἑκάστη τῶν γνώσεων τῶν ἀναγκαίων τοῖς ἐλευθέροις καὶ καλῶς ἀνατεθραμμένοις νεανίαις, καὶ ἡ διδασκαλία αὐτῶν.

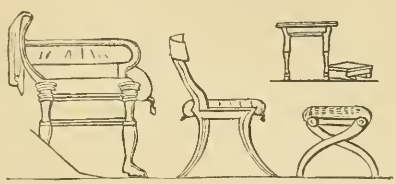
Ἐγκώμιον, κατ' ἀρχὰς τὸ ἐπαινετικὸν ᾆσμα μεθ' οὗ κατὰ τοὺς ἀγῶνας προέπεμπε τὸν νικητὴν ὁ κῶμος, ἤτοι ἡ πανηγυρικὴ συνοδία, πρὸς διάκρισιν τοῦ ἐπινικίου, ᾀδομένου ὑπὸ τοῦ χοροῦ ἐν τῷ ναῷ. Μετὰ ταῦτα δὲ μετέπεσεν ἡ λέξις εἰς τὴν σημασίαν ἐπαινετικῆς ἀγορεύσεως, συγγραφῆς ἢ ποιήσεως.

Ἔδεσσα, 1) πόλις ἐν Ἠμαθίᾳ τῆς Μα-

κεδονίας (ν. Βοδενά), καλουμένη πρὶν Αἰγαὶ (Στρέ. Ζ, 323. 1, 449. — Πλούτ. Πύρρ. ΜΓ).—2) Π. εἰς τὰ ΒΔ τῆς Μακεδονίας, πρὶν Ὀσρόη ἢ Ὀρρόη, ὑπὸ δὲ τῶν Μακεδόνων ἔπειτα Ἀντιόχεια Καλλιρρόη καλουμένη, ἐν ᾗ ἐφονεύθη ὁ Καρακάλλας. Καταπεσοῦσαν ὑπὸ σεισμοῦ, τὴν ἀνῳκοδόμησεν ὁ Ἰουστῖνος, μετονομάσας αὐτὴν Ἰουστινόπολιν.

Ἕδρα, πᾶν σκεῦος προωρισμένον ἵνα κάθηνται ἐπ' αὐτοῦ. Μνημονεύονται δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἕδραι παντοίου σχήματος καὶ μεγέθους, καὶ παριστῶνται καὶ εἰς τὰ καλλιτεχνικὰ μνημεῖα. Ἡ μεγίστη καὶ ὑψηλοτάτη ἦν ὁ θρόνος (ἴδ.), ἔχων στηρίγματα καὶ διὰ τὰ νῶτα πρὸς ἀνάκλισιν καὶ διὰ τοὺς βραχίονας, καὶ ἀποδιδόμενος πρὸ πάντων εἰς τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς βασιλεῖς. Ἡ ταπεινοτάτη δ' ἦν ὁ δίφρος (ἴδ.) ἄνευ ἐρείσματος· ὅτε δ' ἦν κατεσκευασμένος ὥστε νὰ συστέλληται καὶ κλείηται ἐλέγετο ὀκλαδίας (ἴδ.). Ὅσοι δ' εἶχον ἐρείσματα διὰ τὰ νῶτα, ὡς αἱ σημεριναὶ ἕδραι (σκαμνία), ἐλέγοντο κλισμοί, κλιντῆρες. Ἐπὶ τῶν καθεδρῶν δὲ ὡς καὶ ἐπὶ τῶν λιθίνων ἑδωλίων τῶν θεάτρων, ἔθετον, ὅτε ἐπρόκειτο νὰ καθίσωσι, προσκεφάλαια, ἢ δέρματα, ἢ ὑφάσματα. Καθέδρα δ' ἦν μετὰ ταῦτα κυρίως ἡ τῶν ῥητόρων καὶ φιλοσόφων.

Εἰδοθέα, ἴδ. Πρωτεύς.

Εἰδύλλιον, ἴδ. Θεόκριτος.

Εἰκοστή. Οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ οἱ σύμμαχοι αὐτῶν παρεπονοῦντο καθ' οὗ τοῖς εἶχον ἐπιβάλει βαρέος φόρου, ἀντικατέστησαν αὐτόν, κατὰ τὰ 413 π. Χ., διὰ τῆς εἰκοστῆς πάντων τῶν παρ' αὐτοῖς εἰσαγομένων καὶ ἐξαγομένων ἐμπορευμάτων, κατ' ἐπιφάνειαν μὲν αὐτοῖς ἐνδίδοντες, ἀλλὰ καὶ «πλείω νομίζοντες ἂν σφίσι χρήματα οὕτω προσιέναι» (Θουκ. Ζ, 28, 4), καὶ ἔταξαν εἰκοστολόγους ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως. Ἀλλὰ τοῦτο ἐπὶ πολὺ δὲν διήρκεσε, διότι τῷ 409 μνημονεύονται πάλιν φόρους εἰσπράττοντες.

Εἰλείθυια, Εἰλήθυια, Ἐλείθυια, καὶ Ἐλευθώ, ἡ θεὰ τοῦ τοκετοῦ, τοῦ ὀνόματος παραγομένου, κατὰ τοὺς μὲν ἀπὸ τοῦ εἴλω, εἰλέω (ἐπιφέρω πόνους), κατ' ἄλλους ἀπὸ τοῦ ἐλυθ- (τὸ ἐρχόμενον), ἴσως ὅμως συγγενὲς καὶ τῷ ἐλευθερῷ. Ὁ Ὅμηρος λέγει πληθυντικῶς Εἰλειθυίας, καὶ καλεῖ αὐτὰς θυγατέρας τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας (Ἰλ. Λ, 269. Τ, 119). Ἑνικῶς δ' ἀποκαλεῖ αὐτήν, ἔχουσαν σπήλαιον ἐν Ἀμνισῷ τῆς Κρήτης (Ἰλ. Π, 187. Τ, 103. Ὀδ. 188.—Ἡσίοδ. Θεογ. 922). Φέρουσι δὲ τ' ὄνομα καὶ αὐτὴ ἡ Ἥρα καὶ ἡ Ἄρτεμις, ὡς βοηθητικαὶ εἰς τοὺς τοκετούς. καὶ μετεδόθη, φαίνεται, ἡ λατρεία τῆς θεᾶς ἐκ Κρήτης μετὰ τῆς τοῦ Ἀπόλλωνος διὰ Δήλου εἰς Ἀθήνας, ἔνθα ὁ ναὸς αὐτῆς ἦν ἡ σήμερον ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου.

Εἵλωτες, Εἱλῶται, Ἕλωτες. Ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Δωριέων εἰς τὴν Πελοπόννησον, μέρος τοῦ ἀρχαίου πληθυσμοῦ διετήρησε τὰς κτήσεις αὐτοῦ καί τινα τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων, ἐπὶ ἀποτίσει φόρου, καὶ ἐκαλοῦντο περίοικοι, διότι τὰς πόλεις κατεῖχον οἱ κατακτηταί, καὶ ἐν τῇ Λακωνικῇ ὠνομάζοντο Λακεδαιμόνιοι, ἐν ᾧ Σπαρτιᾶται ἦσαν οἱ τὴν Σπάρτην οἰκήσαντες Δωριεῖς. Ἀλλ' ἕτερον μέρος τοῦ ἀρχικοῦ πληθυσμοῦ, πιθανῶς οἱ ἐπιμόνως ἀντιστάντες καὶ δοριάλωτοι γενόμενοι, περιῆλθον εἰς δουλείαν, μόνον πλεονέκτημα ὑπὲρ τοὺς ἄλλους δούλους ἔχοντες, ὅτι δὲν ἐπε-

τρέπετο νὰ πωλῶνται ἐκτὸς τῆς χώρας. Ἐν Κρήτῃ οὗτοι ἐκαλοῦντο κλαρῶται καὶ ἀφαμιῶται, ἐν Σικυῶνι κορυνηφόροι, ἐν Ἄργει γυμνῆτες ἢ γυμνήσιοι, καὶ ἐν Θεσσαλίᾳ ἦσαν ἐν τοιαύτῃ θέσει οἱ Πενέσται· ἐν Σπάρτῃ δ' ἐλέγοντο Εἵλωτες, ἐκ τῆς πόλεως Ἕλους, ὡς ἐνόμιζον οἱ ἀρχαῖοι (Παυσ. Γ, 20.—Ἁρπκρ.), ἔνθα ὑποτίθεται ὅτι μᾶλλον ἀντέστησαν, ἢ ἴσως ἐκ τοῦ αἱρέω, ὡς ἁλόντες, δοριάλωτοι. Ἦσαν δὲ δοῦλοι δημόσιοι, τοῖς ἐλευθέροις Σπαρτιάταις πρὸς καλλιέργειαν τῶν γαιῶν αὐτῶν κατανεμόμενοι, ἐξ ὧν ἀπέτινον τοῖς κυρίοις ὡρισμένον μέρος τῶν προϊόντων (82 μεδίμνους κριθῆς, κλπ.), τὰ λοιπὰ ὑπὲρ ἑαυτῶν διατηροῦντες. Ὑπηρέτουν δὲ καὶ εἰς τὰς οἰκίας, καὶ ἐν τῷ στρατῷ ὡς ψιλοὶ (Ἡρδ. Θ, 10, 28), καὶ σπανίως ὡς ὁπλῖται (Θουκ. Δ, 80. Ε, 34. Ζ, 19), καὶ εἰς τὸν στόλον ὡς ναῦται (Ξεν. Ἑλλ. Ζ, 1, 12), καὶ ἐνίοτε, εἰς ἀμοιβὴν ἀνδραγαθημάτων, ἀπηλευθεροῦντο (Θουκ. Ζ, 58. Δ, 80. Ε, 34), δημοσίῳ ψηφίσματι, καὶ τότε ἐλέγοντο νεοδαμώδεις. Ὡς δὲ παρὰ πᾶσι τοῖς δούλοις, καὶ παρ' αὐτοῖς τινὲς ἀπέκτων περιουσίαν (Πλούτ. Κλεομ. ΚΓ). Πολίτου δὲ δικαιώματα ἐν ἐκτάκτοις περιστάσεσι μόνον ἀνεκτῶντο, ὡς μετὰ τὰς μεγάλας ζημίας τοῦ Β' Μεσσηνιακοῦ πολέμου οἱ κληθέντες ἐπεύνακτοι. Μόθακες δὲ ἢ Μόθωνες ἦσαν οἱ ἐκ Σπαρτιατῶν καὶ Εἱλωτίδων, ἐλεύθεροι, καὶ πολιτικὰ δυνάμενοι ν' ἀποκτήσωσι δικαιώματα δι' υἱοθεσίας. Τοιοῦτοι ἦσαν ἐν ἄλλοις ὁ Γύλιππος, ὁ Λύσανδρος, ὁ Καλλικρατίδας. Ὑπερεῖχον δ' ἀριθμητικῶς οἱ Εἵλωτες τῶν Λακεδαιμονίων, διότι ἐπὶ ὁλικοῦ πληθυσμοῦ ἐκ 400,000, πρὸ τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης, οἱ Εἵλωτες ἦσαν 244,000, ὥστε καὶ ὡς ἐπίφοβοι ἐθεωροῦντο. Ἐντεῦθεν ὁ ἀπαίσιος ἐξαφανισμὸς 2000 εἱλώτων, περὶ οὗ ὁ Θουκυδίδης (Δ, 80), καὶ ἡ βδελυρὰ κρυπτεία, ἥτις ὅμως, κατὰ Πλάτωνα (Νομ. Α, σ. 633. ΣΤ, σ. 763) δὲν ἦν ὅσον κοινῶς ἐνομίζετο αἱματηρά, ἀλλ' ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν γυμνασίων οἱ ἔφηβοι ἐξεπέμποντο εἰς μυστικὴν ἐπισκόπησιν τῆς χώρας καὶ πρὸ πάντων κατεσκόπευον τοὺς πάντοτε ὑπόπτους εἵλωτας.

Εἶρα, ἴδ. Ἰρά.

Εἴρενες ἢ **Ἴρενες,** ἐν Σπάρτῃ οἱ νέοι 20—30 ἐτῶν. Μελείρην ἦν ὁ 18ετὴς (Πλούτ. Λυκ. ΙΖ). Διῃροῦντο δ' εἰς πρωτείρας, τοὺς νεωτέρους καὶ σφαιρεῖς, τοὺς πρεσβυτέρους, καὶ ἦσαν στρατεύσιμοι, ἐπέβλεπον τὰς ἀγέλας τῶν παίδων, καὶ διηύθυνον αὐτῶν τὰ γυμνάσια.

Εἰρεσίδαι, δῆμος Ἀττικῆς παρὰ τῷ Κηφισῷ.

Εἰρεσιώνη, ἴδ. Πυανέψια καὶ Ὅμηρος.

Εἱρκτή, φρούριον ἐν Σικελίᾳ παρὰ τῷ Πανόρμῳ, ὁρμητήριον τῶν Φοινίκων ἐν τῷ Α' Καρχηδονικῷ πολέμῳ (Πολβ. Α, 56).

Εἰσαγγελία, ἦν ἐν Ἀθήναις ἡ εἰς τὸν δῆμον ὑπὸ ἰδιώτου καταμήνυσις ἐγκλήματος ἀφορῶντος τὰ συμφέροντα αὐτοῦ τοῦ δημοσίου ἢ προσέτι ἐκ τῶν μὴ ἐγγεγραμμένων εἰς τὸν νόμον, ἃ οἱ ῥήτορες ἄγραφα ἐγκλήματα ἀπεκάλουν. Ὑπῆρχε δ' ἰδιαίτερος εἰσαγγελικὸς νόμος, καθ' ὃν ὁ κατήγορος ὤφειλε νὰ δώσῃ εἰς τοὺς Πρυτάνεις ἔγγραφον τὴν κατηγορίαν (πινάκιον, εἰσαγγελίαν), καὶ ἂν αὕτη ἐγίνετο δεκτή, ὁ κατηγορούμενος ἐφυλακίζετο εὐθύς, ἂν τῷ προσήπτετο πρόθεσις περὶ καταλύσεως τοῦ δήμου, καὶ εἰς πᾶσαν ἔτι ἄλλην περίπτωσιν, ἂν δὲν ἔδιδε 3 ἐγγυητάς. Εἰσῆγον δ' οἱ Πρυτάνεις τὴν δίκην εἰς τὴν βουλήν, ἥτις, ἂν τὸ ἔγκλημα ἦν μικρόν, ἐπέβαλλε πρόστιμον 500 δρ., ἂν δὲ σπουδαῖον, ὤφειλε νὰ παραδώσῃ ἐντὸς 30 ἡμερῶν τὸν ἐναγόμενον εἰς τὸν δῆμον ἢ τοὺς Θεσμοθέτας, ἵνα δικασθῇ· ἐν λίαν δὲ σπουδαίαις ὑποθέσεσιν, ἔκρινεν ὁ δῆμος ἐπ' ἐκκλησίας ὁ ἴδιος, ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁρίζων αὐτὸς τὴν ποινήν, καὶ συγχρόνως ἔδιδε καὶ 5 συνηγόρους τῷ εἰσαγγέλλοντι, ὅστις, ὡς

ἁπλῶς καταμηνυτής, μὴ κυρίως ἐνδιαφερόμενος, εἰς οὐδεμίαν ζημίαν ὑπέκειτο. Ἀλλ' ἐπειδὴ διὰ τοῦτο ἐγίνετο τῆς εἰσαγγελίας κατάχρησις, νέος νόμος ἐπέβαλλε 1000 δρ. πρόστιμον εἰς τὸν εἰσαγγέλλοντα, οὗ ἡ εἰσαγγελία θ' ἀπερρίπτετο ἐξ ἀρχῆς, χωρὶς νὰ λάβῃ οὐδὲ τὸ πέμπτον τῶν ψήφων τοῦ δήμου. Εἰσαγγελίαι δ' ἐπεκλήθησαν καὶ ἄλλαι τινὲς δίκαι, ὅσαι διὰ τοὺς καταγγέλλοντας ἦσαν ἐπίσης ἀζήμιοι, πρὸς ἐμψύχωσιν αὐτῶν, καὶ προστασίαν ἀδυνάτων, οἷον περὶ κακώσεως ὀρφανῶν, γονέων· καὶ ὁμοίως κατὰ διαιτητῶν παρανομησάντων, διότι ὁ τὴν ἀπόφασιν αὐτῶν ἀδίκως ἐφεσιβάλλων κατεδικάζετο εἰς ἀτιμίαν μέν, οὐχὶ δ' εἰς πρόστιμον.

Εἰσαγωγεῖς, οἱ καὶ ἄλλως ἡγεμόνες τῶν δικαστηρίων λεγόμενοι, οἱ ἄρχοντες οἱ εἰς αὐτὰ τὰς δίκας εἰσάγοντες, πλὴν τῶν Ἐννέα· προσέτι οἱ στρατηγοί, οἱ λογισταί, κατὰ τὴν ἰδίαν ἕκαστος δικαιοδοσίαν· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Ἕνδεκα, οἱ εἰσάγοντες τὰς περὶ ἐκτελέσεως τῶν ποινικῶν ἀποφάσεων δίκας, καὶ οἷς ὑπήγοντο ἡ τῶν κακούργων ἔνδειξις, ἀπαγωγὴ καὶ ἀφήγησις.

Εἰσιτήρια, ἴδ. Βουλή.

Εἰσφορὰ, ἴδ. οἰκονομικά.

Ἑκάλη, δῆμος Ἀττικὸς παρὰ τὸν Μαραθῶνα ἐπὶ τῆς πρὸς Ἀθήνας ὁδοῦ (Πλούτ. Θησ. ΙΔ).

Ἑκαμήδη, θυγάτηρ Ἀρσινόου ἐν Τενέδῳ, δούλη γενομένη τοῦ Νέστορος, ὅτε ὁ Ἀχιλλεὺς ἐκυρίευσε τὴν νῆσον (Ὅμ. Ἰλ. Λ, 621. Ξ, 6).

Ἑκαταῖος, υἱὸς Ἡγησάνδρου, τοῦ λογογράφου λεγομένου, ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας ἐν Μιλήτῳ (Ἡροδ. Β, 143), γεννηθείς, ὡς φαίνεται, περὶ τὸ 549, ἀποθανὼν μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην. Κατ' ἀρχὰς περιῆλθε πολὺ τῆς Ἀσίας· ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως δὲ τῆς πατρίδος του κατὰ τῶν Περσῶν ἔδωκε συνετὰς συμβουλάς, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη (Ἡρόδ. Ε, 36. 125). Ἐπεδόθη δ' εἰς συγγραφήν, καὶ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ πρῶτος Ἕλλην ἱστοριογράφος, διότι δὲν περιωρίζετο, ὡς οἱ πρὸ αὐτοῦ, εἰς τὸ νὰ μεταγράφῃ τὰ ἔργα τῶν ἀρχαιοτέρων ποιητῶν εἰς πεζὸν λόγον ποιητικόν, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ τῶν μύθων ἐπροσπάθει νὰ ἐξηγήσῃ τὴν συμβολικὴν ἔννοιαν, καὶ εἰς τῶν λαῶν οὓς ἐπεσκέφθη τὴν ἱστορίαν ἐνέκυπτεν. Ἔγραψε δὲ ἰωνιστί, καθ' ὕφος ἀφελὲς καὶ ἀκόσμητον, δύο συγγράμματα «Περίοδον γῆς» καὶ «γενεολογίας.» Οἱ δ' ἄλλοι αὐτῷ ἀποδιδόμενοι τίτλοι, ὡς «περιηγήσεις» καὶ «ἱστορίαι,» εἰσὶν ἢ οὐχὶ γνήσιοι ἢ μερῶν μόνον τῶν συγγραφῶν αὐτοῦ. Ἡ Περίοδος, ἧς ἡ γνησιότης ἀδίκως ἠμφισβητήθη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, περιελάμβανεν ἐν ἑνὶ βιβλίῳ τὴν Εὐρώπην, καὶ ἐν ἑτέρῳ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Λιβύην. Σώζονται δὲ πολλὰ αὐτοῦ ἀποσπάσματα. — 2) Φιλόσοφος καὶ ἱστορικὸς ἐξ Ἀβδήρων, συνοδεύσας τὸν Ἀλέξανδρον εἰς Ἀσίαν, καὶ εἶτα ὀπαδὸς Πτολεμαίου τοῦ Λάγου. Φαίνεται γράψας ἱστορίαν τῶν βορείων λαῶν καὶ ἄλλην τῆς Αἰγύπτου. Ἀποδίδεται δ' εἰς αὐτόν, ἀλλ' ὑπὸ πολλῶν ὡς οὐχὶ γνήσιον θεωρούμενον, «Βιβλίον περὶ τῶν Ἰουδαίων.» — 3) Τύραννος τῆς Καρδίας καὶ ἀντιπολιτευόμενος τῷ Εὐμένει, ὅστις ἐμεσίτευσεν, ἀλλὰ ματαίως, παρὰ τῷ Ἀλεξάνδρῳ ν' ἀπαλλάξῃ αὐτοῦ τοὺς Καρδιανούς. Εἶτα δ' ἀπῆλθε πρέσβυς πρὸς τὸν Λεοννάτον, ἵνα καλέσῃ αὐτὸν εἰς Μακεδονίαν (Πλούτ. Εὐμ. Γ).

Ἑκάτη, κατὰ διαφόρους μύθους θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας ἢ τῆς Δήμητρος, ἢ τοῦ Ταρτάρου, ἢ τοῦ Πέρσου καὶ τῆς Τιτανίδος Ἀστερίας. Ὁ Ἡσίοδος (Θεογ. 411 —452) τὴν λέγει θεὰν λατρευομένην ὑπὲρ πάντας τοὺς ἐν οὐρανῷ, ἐπὶ τῆς γῆς ἢ ἐν τῇ θαλάσσῃ οἰκοῦντας Τιτᾶνας, καὶ διὰ τοῦτο, ὡς καὶ διότι ἐν ἄλλοις ἦν καὶ θεὰ τῆς σελήνης, ἐλέγετο καὶ τρίμορφος, καὶ οὕτω πολλάκις παρίστατο. Ἔφερε δ' εὐτυχίαν, νίκην, φρόνησιν εἰς συνελεύσεις καὶ δικαστήρια, εὔπλοιαν καὶ ἐπιτυχίαν εἰς τὰ κυνηγέσια,

καὶ τῶν νέων τὴν ἐπίδοσιν, καὶ τῶν ποιμνίων τὴν αὔξησιν. Διὰ τῶν Ὀρφικῶν συγκατηριθμήθη καὶ συνεχέετο μετὰ τῶν ὑπ' αὐτῶν ὡς μυστηριωδῶν θεωρουμένων θεοτήτων, τῆς Δήμητρος καὶ Κόρης, τῆς Ῥέας Κυβέλης· ἐπίσης δὲ καὶ μετὰ τῆς κουροτρόφου Ἀρτέμιδος, καὶ αὐτῆς Ἑκάτης ἐπικληθείσης, καὶ ὡς τοιαύτη ἦν θεότης τῆς σελήνης, καὶ ἡγεμονὶς τῆς νυκτός. Εἰς τὰ Ὁμηρικὰ ἔπη δὲν μνημονεύεται· ἀλλ' ἐν τῷ πρὸς Δήμητραν Ὕμνῳ (στ. 25. 52. 441), ἐν χωρίῳ οὗ ὅμως ἀμφισβητεῖται ἡ γνησιότης, ἀναφέρεται ἐν σχέσει πρὸς τὴν θεὰν ταύτην καὶ τὴν Περσεφόνην, ὡς πιστὴ ὀπαδὸς, βοηθοῦσα ἐκείνην εἰς τῆς θυγατρός της τὴν ἀναζήτησιν. Οἱ τραγικοὶ θεωροῦσιν αὐτὴν ὡς θεὰν ὑποχθόνιον, ἥτις καὶ Κρατεῒς ὑπ' αὐτῶν ἐπιλέγεται, πλανᾶται μετὰ τῶν σκιῶν, καὶ ὡς νυκτίων φαντασμάτων θεότης, ἄρχει ἐπὶ κακοποιῶν δαιμόνων, ἀνακαλεῖ ἐκ τοῦ Ἅδου τὰ πνεύματα τῶν νεκρῶν, καὶ δι' ἀποτροπαίων ἐμφανίσεων καταπλήττει τοὺς ζῶντας. Ὑπὸ στυγίων κυνῶν παρακολουθουμένη, πλανᾶται μετὰ τῶν εἰδώλων τῶν νεκρῶν ἐν νυκτὶ κατὰ τὰς τριόδους καὶ ἐπὶ τῶν τάφων, δι' ὃ καὶ ἐνοδία ἢ αἰνοδία, τριοδῖτις καὶ τυμβιδία ἐπελέγετο, καὶ ὑλακαὶ καὶ θρῆνοι τῶν κυνῶν ἀγγέλλουσι πανταχοῦ τὴν ἀόρατόν της ἐμφάνισιν. Ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῆς ἵστανται καὶ ὑπ' αὐτῆς ἐδιδάχθησαν τὰς φθοροποιοὺς αὐτῶν ῥήσεις αἱ φαρμακεύτριαι, αἱ ἐν νυκτὶ τὰ μαγικὰ φυτὰ συλλέγουσαι, τὰ εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης χυμοῦ πληρούμενα. Δημοσίως ἢ μυστικῶς ἐλατρεύετο ἡ Ἑκάτη καὶ ἐν Ἀθήναις, ἀλλὰ μάλιστα ἐν Σαμοθράκῃ, ἐν Λήμνῳ, ἐν Αἰγίνῃ. Πρὸ τῶν οἰκιῶν, ἐντὸς αὐτῶν καὶ εἰς τὰς τριόδους ἵδρυον αὐτῇ Ἑκάτεια, ὡς ἐλέγοντο τὰ ἀγάλματά της, καὶ τῇ παρέθετον πρὸ τῶν τελευταίων κατὰ τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς Ἑκάτης δεῖπνον, ἤτοι βρώματα ἃ ἔτρωγον οἱ πτωχοί. Προσεφέροντο δ' αὐτῇ εἰς θυσίαν κύνες, μέλαιναι ἀμνάδες, καὶ μέλι. Οἱ ποιηταὶ τὴν περιγράφουσιν ἐνίοτε ὡς φρικώδη ἐμφάνισιν, ἔχουσαν ἐξ ὄφεων τὴν κόμην καὶ τοὺς πόδας, τρικέφαλον, κατά τινας οὔσης τῆς μιᾶς κεφαλῆς κυνός, τῆς ἄλλης ἵππου καὶ τῆς τρίτης λέοντος. Ἡ τέχνη ὅμως τὴν παρίστα πολλάκις μὲν τριπλῆν, ὅτε ἱδρύετο εἰς τὰς τριόδους, ἀλλὰ μετὰ τριῶν κεφαλῶν γυναῖκα, ἐνίοτε ὅμως καὶ ἁπλῆν. Σύμβολα δ' αὐτῆς ἦσαν κύνες, ὄφεις, δᾷδες, κλειδία, ἐγχειρίδια.

Ἑκατόγχειρες, τρεῖς γίγαντες πεντηκοντακέφαλοι, υἱοὶ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ὁ Βριάρεως (ὅστις καὶ Αἰγαίων, ἤτοι ὁ πόντειος ἐλέγετο, Ὁμ. Ἰλ. Α, 401), ὁ Κόττος καὶ ὁ Γύης. Ἐπαναστάντες κατὰ τοῦ πατρός των, ἐκρατοῦντο δέσμιοι εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς. Ἐπὶ τῆς Τιτανομαχίας οἱ θεοὶ τοὺς παρέλαβον ὡς συμμάχους, καὶ ἔκτοτε αὐτοὶ φυλάττουσι τοὺς Τιτᾶνας δεσμίους εἰς τὸν Ἅδην (Ἡσίοδ. Θεογ. 147. 614. 734).

Ἑκατόμβη, ἴδ. Θυσία.

Ἑκατόμπυλος, ἡ πρωτεύουσα τῆς Παρθικῆς, ὑπὲρ τὴν Κασπίαν, οὕτως ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κληθεῖσα, διότι εἰς αὐτὴν συνηντῶντο πᾶσαι αἱ ὁδοὶ τῆς χώρας (Στρβ. ΙΑ. 514).

Ἑκάτων, στωϊκὸς φιλόσοφος ἐκ Ῥόδου, μαθητὴς τοῦ Παναιτίου, γράψας ἐν ἄλλοις «περὶ καθηκόντων» εἰς βιβλία ἓξ ἢ καὶ πλείονα (Cic. of. III. 15, 63. 33, 89), καὶ πολὺ τιμώμενος παρά τε τοῖς συγχρόνοις αὐτοῦ καὶ τοῖς μεταγενεστέροις. Μνημονεύονται δ' ἐκ τῶν πολυαρίθμων του ἔργων καὶ τὰ «περὶ ἀγαθῶν,» «περὶ ἀρετῶν,» «περὶ παθῶν,» «περὶ παρα-

δόξων,» «περὶ τέλους·» ἀλλ' οὐδὲν αὐτῶν διεσώθη (Διογ. Λ. Ζ, 87, Θ, 101, 110).

'Ἐκβάτανα, πρωτεύουσα τῆς Μηδίας, καὶ εἶτα τῶν Περσῶν καὶ τῶν Πάρθων βασιλέων. Ἱδρύθη ὑπὸ Δηιόκου (Ἡρδ. Α, 98). Ἡ πολυτελεστάτη αὐλὴ αὐτῆς εἵλκυσε τὴν προσοχὴν καὶ τὴν πλεονεξίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν Σελευκιδῶν.

"Ἔκδημος καὶ **Δημοφάνης,** δύο φίλοι ἐκ Μεγαλοπόλεως, παρὰ τῷ Ἀκαδημαϊκῷ Ἀρκεσιλάῳ τὴν φιλοσοφίαν σπουδάσαντες, καὶ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς εἰς τὸν πρακτικὸν βίον ἐνασχοληθέντες. Ἐκ Μεγαλοπόλεως ἐξέβαλον τὸν τύραννον Ἀριστόδημον, καὶ ἐκ Σικυῶνος, συμπράξει καὶ τοῦ Ἀράτου, τὸν Νικοκλῆ. Ἐν Κυρήνῃ δ' ὠργάνωσαν τὴν πολιτείαν, καὶ εἶτα οἴκαδε ἐπανελθόντες, ἀνέλαβον τὴν ἀνατροφὴν τοῦ Φιλοποίμενος (Πλούτ. Φιλιπ. Α. Ἀρατ. Ε.— Πολυβ. Ι, 25).

"Ἔκδικος ἐλέγετο ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις ὁ τὴν διεξαγωγὴν δίκης ὑπὲρ δημοσίων οἰκονομικῶν συμφερόντων ἀναλαμβάνων.

'Ἐκεχειρία, ἀνακωχὴ πάσης δημοσίας καὶ ἰδιωτικῆς ἐχθροπραξίας, κηρυττομένη διά τινας τελετὰς καὶ δημοσίους ἀγῶνας, ἵνα πάντες ἐκ πάσης τῆς Ἑλλάδος δύνανται ἀκωλύτως νὰ προσέρχωνται. Διήρκει δὲ μῆνα, δι' ὃ καί ἱερομηνία ἐπελέγετο. Ἐν Ὀλυμπίᾳ λέγεται ὁ Ἴφιτος εἰσαγωγεὺς αὐτῆς, δι' ὃ καὶ Ἰφίτου δίσκος ἐλέγετο ὁ ἐφ' οὗ αἱ διατάξεις αὐτῆς διετηροῦντο ἐκεῖ ἀναγεγραμμέναι (Παυσ. Ε, 20, 1).

'Ἐκκλησία, ἡ γενικὴ τοῦ λαοῦ συνέλευσις, ἀνωτάτη ἀρχὴ ἐν ταῖς δημοκρατίαις, διαδεχθεῖσα τὰς μόνον τὸ πολὺ συμβουλευτικὴν δικαιοδοσίαν ἐχούσας ἀγορὰς, ἐπὶ τῶν Ἀνάκτων. Ἐν Ἀθήναις ἐδικαιοῦτο νὰ παρίσταται εἰς αὐτὴν πᾶς πολίτης Ἀθηναῖος, εἴτε ἐν τῇ πόλει οἰκῶν, εἴτε ἐξ ἄλλων δήμων ἐπιδημῶν, καὶ αἱ συνεδριάσεις ἐγίνοντο τὸ παλαιότερον εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς πόλεως, μετὰ ταῦτα δ' εἰς τὸν πέραν τοῦ Ἀρείου Πάγου λόφον τῆς Πνυκὸς, καὶ ἐν ἔτι μεταγενεστέροις χρόνοις, πλὴν ἐπὶ ἀρχαιρεσιῶν, εἰς τὸ θέατρον. Καὶ τὸ πρῶτον μὲν συνήρχετο ἅπαξ ἡ ἐκκλησία κατὰ πρυτανείαν (τὸ δέκατον τοῦ ἔτους), μετέπειτα δὲ τετράκις κατὰ πρυτανείαν, καὶ τὸ ὀρθότερον, 36 κατ' ἔτος, καὶ ἡ πρώτη τῶν τεσσάρων ἐκκλησιῶν, αἵτινες ἔννομοι ἢ νόμιμοι ἐκαλοῦντο, ἐλέγετο κυρία. Εἰς δ' ὅλως ἐκτάκτους καὶ σπουδαίας περιστάσεις συνεκαλεῖτο, ἀναγγελλομένη διὰ πάσης τῆς χώρας, καὶ ἔκτακτος συνεδρίασις, ἥτις καὶ κατακλησία, ἢ κατάκλητος ἐ. ἢ σύγκλητος ἐλέγετο. Ἐπὶ τῆς κυρίως ἐκκλησίας ἠρευνῶντο αἱ εὐθύναι τῶν ἀρχῶν, ὑπεβάλλοντο αἱ κατηγορίαι δι' ἐγκλήματα κατὰ τοῦ δημοσίου (εἰσαγγελίαι), καὶ τὰ περὶ δημεύσεων· εἰς τὴν δευτέραν ὑπεβάλλοντο αἱ αἰτήσεις (ἱκετηρίαι)· εἰς τὴν τρίτην παρουσιάζοντο οἱ ξένοι πρέσβεις· ἡ δ' συνεζήτει ὑποθέσεις θρησκευτικάς. Ἡ σύγκλητος ἐγίνετο ὑπὸ τῶν πρυτάνεων διὰ κηρύκων, ἐν ἀρχαιοτέροις χρόνοις φερόντων εἰς τὰς χεῖρας «σχοινίον μεμιλτωμένον,» καὶ ἔμπρὸς αὐτοῦ ἔφευγον πάντες πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, ἵνα μὴ χρισθέντες ὑπὸ τῆς μίλτου, ἐλεγχθῶσιν ὡς μὴ σπεύδοντες εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ δημοσίου καθήκοντος. Πέντε δὲ ἡμέρας πρὶν, προὐγράφοντο ἢ προὐτίθεντο διὰ προγραμμάτων τὰ συζητητέα, καὶ ἀπρόγραφος δὲν ἐπετρέπετο νὰ ᾖ ἡ ἐκκλησία. Ἐτίθετο δὲ καὶ σημεῖον ἀναγγέλλον τὴν ἡμέραν τῆς συνεδριάσεως, ἀρχομένης πρὸ τῆς ἀνατολῆς, καὶ ληγούσης πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, καὶ ὤφειλε νὰ σχολάζῃ ἡ ἀγορά. Ἐπέβλεπον δ' οἱ ληξίαρχοι μή τις εἰσέλθῃ μὴ δικαιούμενος, ἢ ἐξέλθῃ πρὸ τοῦ τέλους, καὶ ἕκαστος τῶν παρευρεθέντων ἐλάμβανεν εἰς τὸ τέλος τῆς ἐκκλησίας τὸ λεγόμενον ἐκκλησιαστικόν, συνιστάμενον τὸ πρῶτον εἰς ἕνα ὀβολὸν, ἀπὸ δὲ Ὀλ. 96, δ' αὐξηθὲν εἰς τριώβολον, καὶ φέρον ἐτη-

σίαν δαπάνην 30—35 ταλάντων (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 284. 303, 315. 404). Ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδριάσεως περιεφέρετο καθάρσιον ὕδωρ, καὶ ὁ κῆρυξ ηὔχετο εἰς τὸν Ὕπατον Δία, καταρώμενος τῶν ἐπὶ δώροις πολιτευομένων, καὶ τότε οἱ πρυτάνεις προέτεινον τὰ πρὸς συζήτησιν («περὶ ὧν χρὴ χρηματίζειν»), ἀλλ' οὐδὲν «ἀπροβούλευτον,» δηλαδὴ μὴ ἐν τῇ Βουλῇ προσυζητηθέν· ἂν δὲ καί τι ἐξαιρετικῶς κατεπεῖγον καὶ ξένον τῇ τῆς ἡμέρας διατάξει ὑπεβάλλετο, ἀπεφαίνετο ἡ ἐκκλησία διὰ προχειροτονίας ἂν θέλῃ ν' ἀσχοληθῇ εἰς αὐτό. Εἶτα δ' ἠρώτα ὁ κῆρυξ «τίς ἀγορεύειν βούλεται,» καὶ ἦν καιρὸς ὅτε οἱ ὑπερπεντηκοντούτεις πρῶτοι ἐλάμβανον τὸν λόγον· ἀλλὰ τοῦτο ἔπαυσε μετὰ ταῦτα, καὶ μόνον κώλυμα τοῦ λέγειν ἦν ἡ ἀτιμία, ἥτις, ἂν ἠμφισβητεῖτο, ἀπεδεικνύετο διὰ τῆς δοκιμασίας. Τὰ ψηφίσματα δὲ ἐπροτείνοντο γραπτά, δι' ὃ καὶ συγγραφεῖς ἢ συγγραφόμενοι ἐλέγοντο οἱ τοιαῦτα ὑποβάλλοντες. Ὡμίλουν δ' οἱ ῥήτορες ἀπὸ τοῦ βήματος, καὶ τοὺς παρεκτρεπομένους ἐξ αὐτῶν, καὶ τοὺς διακόπτοντας τὸν ἀγορεύοντα ἐκώλυον οἱ προεδρεύοντες, βοηθείᾳ ἐν ἀνάγκῃ καὶ τῶν Σκυθῶν, ἢ κλητήρων. Ὁμοίως δὲ καὶ αὐτοὶ καὶ πᾶς ἄλλος δι' ὅρκου (Ὑπωμοσίαις), ἐδύνατο νὰ κωλύσῃ τὴν ψηφοφορίαν προτάσεως ἣν ἔκρινε παράνομον, ἀλλ' ἐπ' ἰδίᾳ εὐθύνῃ, τοῦ ῥήτορος δικαιουμένου ν' ἀντικατηγορήσῃ τὸν αἴτιον τῆς παρακωλύσεως τῆς ψηφοφορίας γενόμενον. Ἀπὸ Περικλέους δ' ἐγκατέστησαν καὶ ἑπτὰ νομοφύλακες πρὸς ἐπαγρύπνησιν τῆς τῶν νόμων τηρήσεως. Ὅτε δ' οἱ πρόεδροι ἐπεψήφιζον (ἤτοι ἐκάλουν εἰς ψηφοφορίαν), αὕτη, καίτοι καὶ ψῆφισις λεγομένη, ἐγίνετο διὰ χειροτονίας (ἀνατάσεως τῶν χειρῶν), πρῶτον μὲν καταχειροτονούντων τῶν ἐγκρινόντων, εἶτα δ' ἀποχειροτονούντων τῶν ἀποδοκιμαζόντων. Δι' ἐκφωνήσεως δὲ «Ναὶ» ἢ «Οὔ» ἐγίνοντο αἱ ἐκλογαὶ τῶν εἰς ἀρχὰς προτεινομένων, πρὶν ἢ αὗται, ἀπὸ Ἀριστείδου, γίνωσι κληρωταί. Αἱ συνεδριάσεις ἐλύοντο ὑπὸ τῶν πρυτάνεων διὰ τοῦ κήρυκος ἐκφωνοῦντος «Λύσις λεῷ.» Τὰ ψηφίσματα κατετίθεντο εἰς τὰ ἀρχεῖα ἐν τῷ μητρῴῳ, καὶ πολλάκις ἀνεγράφοντο εἰς στήλην χαλκῆν ἢ λιθίνην· ὁ συνήθης δ' αὐτῶν εἰσαγωγικὸς τύπος ἦν ὡς ὁ τοῦ ἐξ Ὀλ. 86, γ'. «Ἔδοξε τῇ Βουλῇ καὶ τῷ Δήμῳ· Κεκροπὶς ἐπρυτάνευε, Μνησίθεος ἐγραμμάτευε, Εὐπείθης ἐπεστάτει· Καλλίας εἶπε· ἀποδιδόναι, κτλ.». Ἐνίοτε ἡ χρονολογία ἐστὶ πληρεστέρα, ὡς ἐν τῷ ἀπὸ Ὀλ. 100, γ': «Ἐπὶ Ναυσινίκου ἄρχοντος, ἐπὶ τῆς Ἱπποθοοντίδος ἑβδόμης πρυτανείας,» καὶ προσέτι, ἐξ Ὀλ. 109, δ'. «Ἐνάτῃ καὶ εἰκοστῇ τῆς πρυτανείας.» Ἀπὸ τῆς Ὀλ. 102 προστίθεται καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐπιστάτου (ἡμερησίου προέδρου τῆς βουλῆς), καὶ ἀπὸ Ὀλ. 114 «καὶ συμπάρεδροι.» Τ' ἀντικείμενα δ' ἐφ' ὧν ἀπεφάσιζεν ἡ ἐκκλησία ἦσαν κυρίως, α') νομοθετικά. Ἐν τῇ πρώτῃ συνεδριάσει ἑκάστου ἔτους ὁ βουλόμενος ἐπρότεινεν οὓς ἐνόμιζε παραδεκτέους νόμους, καὶ οἱ πρόεδροι ὑπέβαλλον ὅσους τῶν παλαιῶν ἐθεώρουν μεταβλητέους, καὶ ἀνέγραφον αὐτοὺς εἰς μέρη ὡρισμένα πρὸς γνῶσιν ἑκάστου. Ἡ ἐκκλησία δ' ἐξέλεγε συνηγόρους ἢ συνδίκους πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ ὑφισταμένου νόμου, καὶ κατὰ τὴν τρίτην συνεδρίασιν Νομοθέτας, οἵτινες ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῶν Θεσμοθετῶν, ὡς δικαστήριον ἔκρινον μεταξὺ τῶν παλαιῶν καὶ τῶν προτεινομένων. Οὐδεὶς δὲ νόμος ἐψηφίζετο, μὴ ἀκυρουμένου συγχρόνως τοῦ προϋπάρχοντος.—β') Ἀρχαιρεσίαι τῶν χειροτονητῶν ἀρχῶν (οὐχὶ τῶν κληρωτῶν, οἷαι ἦσαν πάντοτε αἱ στρατιωτικαὶ καὶ οἰκονομικαί), καὶ ἐν τῇ πρώτῃ ἐκκλησίᾳ ἑκάστης Πρυτανείας, ἐπιχειροτονία, ἤτοι ἐπικύρωσις τῶν ἀρχῶν, ὅσαι δὲν ἐκρίνοντο ἀποβλητέαι. — γ') ψηφίσματα κατ' ἀτόμων, ὡς τὸν

ὀστρακισμὸν, ἐκτελούμενον ἐν τῇ ἀγορᾷ διὰ πλειονοψηφίας, ἢ ἴσως διὰ ψήφων τοὐλάχιστον 6000.—δ') Παραδοχὴ προβολῶν ἢ εἰσαγγελιῶν, ἤτοι προτάσεων τοῦ νὰ παραδεχθῇ ὁ δῆμος καὶ παραπέμψῃ εἰς τὰ δικαστήρια καταγγελίας τὸ δημόσιον ἀφορώσας.— ε') Ἡ ἀπόφασις περὶ πασῶν τῶν δημοσίων ὑποθέσεων, περὶ ὧν ἡ βουλὴ ἐπροβούλευσε.—στ') Ἀπονομὴ πληρεξουσίων εἰς τοὺς πρέσβεις, ὑποδοχὴ τούτων ὡς καὶ ξένων πρέσβεων, ἀφ' οὗ τοὺς ὑπεδέχετο ἡ Βουλή· ἀπόφασις περὶ χρήσεως τῶν δημοσίων χρημάτων καὶ μεταβολῆς τῶν φόρων· τ' ἀφορῶντα τὴν θρησκείαν, παραδοχὴν νέων λατρειῶν, κτλ. ἀπονομὴ τιμῶν καὶ δωρεῶν (μετὰ τῆς Βουλῆς: «Ἔδοξε τῇ Βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ»), πολιτείας, κτλ. — Β') Ἐν Σπάρτῃ ἡ ἐκκλησία ἐλέγετο Ἁλία, καὶ περιελάμβανε πάντας τοὺς ὑπερτριακονταετεῖς, μὴ εἰς ἀτιμίαν περιπεσόντας Σπαρτιάτας, οὐχὶ δὲ, πιθανῶς, ὥς τινες διϊσχυρίζονται, καὶ τοὺς περιοίκους. Καὶ κατεῖχε μὲν ἡ Γερουσία πᾶσαν τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἡ Ἁλία ἦν ἡ ἕδρα τῆς κυριαρχίας, δικαιουμένη νὰ παραδέχηται ἢ ν' ἀπορρίπτῃ, οὐχὶ ὅμως καὶ νὰ μεταρρυθμίζῃ, τὰς προτάσεις τῆς τε Γερουσίας καὶ τῶν Βασιλέων, καὶ τοῦτο κατὰ πεποίθησιν καὶ ἀσυζητητὶ, διότι οὐδεὶς ἠγόρευεν ἐν αὐτῇ ἄνευ ἀδείας τῶν ἀρχῶν· ἡ δ' ἀπόφασις ἐδηλοῦτο «βοῇ οὐ ψήφῳ» (Θουκ. Α, 87), καὶ μόνον ἐπὶ ἀμφισβητουμένου ἀποτελέσματος διεστέλλοντο εἰς δύο μέρη οἱ διαφωνοῦντες. Συνήρχετο δὲ ἡ Ἁλία, κατὰ τὸν Λυκούργειον νόμον, «μεταξὺ Βαβύκης καὶ Κνακίωνος,» πλησίον τῆς πόλεως, (ἴδ. Λακωνική), μεταγενεστέρως δ' ἐν τῇ Σκιάδι κατὰ τὴν ἀγορὰν, καὶ οἱ συνερχόμενοι δὲν ἐκάθηντο, ὡς ἐν Ἀθήναις, ἀλλ' ἵσταντο ὄρθιοι. Μετὰ δὲ τὴν δ'. ἑκατονταετηρίδα π. Χ., ἀφ' οὗ ἠλαττώθη ὁ ἀρχικὸς τῆς πόλεως πληθυσμὸς, καὶ διὰ τοῦ νόμου τοῦ Ἐπιτάδεω τοῦ ἐπιτρέποντος τὴν ἐλευθέραν τῶν κτήσεων διάθεσιν, ἠλλοιώθη ἡ ἀρχικὴ ἰσότης τῶν περιουσιῶν, καὶ οἱ πολῖται διεκρίθησαν εἰς μᾶλλον καὶ ἧττον εὐπόρους, εἰς τοὺς ὁμοίους καὶ τοὺς ὑπομείονας, ἔκτοτε πρὸς τῇ Ἁλίᾳ μνημονεύεται καὶ συνέλευσις τῶν Ὁμοίων, οἵτινες ὑπὸ ταύτην τὴν ἔποψιν ἔκκλητοι ὠνομάζοντο (Ξεν. Ἑλλ. Β, 4, 38. ΣΤ, 3, 3. Ε. 2, 11), καὶ ἄγνωστον τίνα ἦσαν τὰ προσάλληλα ὅρια τῶν δύο συνελεύσεων. Τῆς δικαιοδοσίας τῆς Ἁλίας ἐν γένει ἦσαν, ἡ ἐκλογή τινων τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν βουλευτῶν, ἡ ἀπόφασις ἐπ' ἀμφισβητήσεως τῆς βασιλικῆς διαδοχῆς, Εἱλώτων ἀπελευθέρωσις, νομοθεσία, συνθηκολογίαι, διαπραγματεύσεις περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης (Θουκ. Α, 67—88). Καὶ ἐν ἄλλαις δὲ δωρικαῖς πόλεσιν, οἷον ἐν ταῖς Κρητικαῖς, ἦσαν ἐπίσης περιωρισμένα τὰ προσόντα τῆς συνελεύσεως, ὡς ἐν Ἀριστοτέλει (Πολτ. Β, 10): «Ἐκκλησίας δὲ μετέχουσι πάντες· κυρία δ' οὐδενός ἐστιν, ἀλλ' ἢ συνεπιψηφίσαι τὰ δοκοῦντα τοῖς γέρουσι καὶ τοῖς κόσμοις,» ὅπερ ὅμως δηλοῖ ὅτι ἐδύναντο καὶ νὰ τ' ἀπορρίπτωσιν. — Ὁ δ' Ἀχαϊκὸς δεσμὸς συνήρχετο δὶς τοῦ ἔτους ἐν Αἰγίῳ εἰς ἐκκλησίαν, ψηφίζουσαν κατὰ πόλεις (Πολϐ. Β, 54. Δ, 37).

Ἐκκλητεύειν, ἴδ. δίκη.

Ἔκκλητος πόλις. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πολιτικῶν συνθηκῶν (συμβόλων) μεταξὺ τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων, ὁ ἐν δίκῃ (ἀπὸ συμβόλων δ.) ἡττηθεὶς πολίτης ἑκατέρας αὐτῶν, ἢ καὶ αὐτὴ, ἂν πρὸς τὴν ἄλλην δικαζομένη ἡττᾶτο ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἐκείνης, ἠδύνατο τῇ κοινῇ συγκαταθέσει ν' ἀναθέσῃ τὴν ὁριστικὴν ἀπόφασιν εἰς ἄλλην τρίτην, ἀμερόληπτον πόλιν, ἥτις ἐλέγετο τότε ἔκκλητος, ὡς καὶ ἡ δίκη. Ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας των δ' αἱ Ἀθῆναι, βιάσασαι τοὺς συμμάχους νὰ φέρωσιν εἰς τ' ἀττικὰ δικαστήρια οὐ μόνον τὰς μικτὰς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ καὶ πάσας τὰς ἰδίας αὐτῶν δίκας, διεξαγομένας πρὸ τῶν

Θεσμοθετῶν, ὠνόμαζον καὶ αὐτὰς καταχρηστικῶς ἀπὸ συμβόλων (Ξενοφ. Πολ. Ἀθ. Α, 14—18).

Ἐκκύκλημα, μηχανὴ θεατρικὴ δι' ἧς ἀνοιγόμενον τὸ μετασκήνιον, ἐδείκνυε τὸ ἔνδον τῆς οἰκίας. Κατά τινας τὸ μετασκήνιον ἀπεσύρετο δι' αὐτῆς ἑκατέρωθεν, καὶ ἐδείκνυε τὴν ὀπίσω αὐτοῦ παράστασιν, ὡς ἐν Αἰσχλ. Ἀγαμ. 1372 (ἴδ. 1379. 1438.—Σοφκλ. Ἀντ. 1239. Αἴ. 334.—Εὐριπ. Μήδ. 1314. Ἱππόλ. 869. Ἠλέκτρ. 1187. —Ἀριστφ. 408. Θεσμφ. 96).

Ἔκλειψις, φωτεινῶν οὐρανίων σωμάτων. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἀρχαιότατα ἠσχόλησε τοὺς σοφοὺς τῆς Ἑλλάδος. Πρῶτος ὁ Μιλήσιος Θαλῆς προεῖπε τὴν ἐν ἔτει 584 π. Χ. συμβᾶσαν, τὴν ἀληθῆ αὐτῆς αἰτίαν ἀναγνωρίσας.

Ἐκλογεῖς, ἐν Ἀθήναις, καὶ συλλογεῖς, ζητηταί, ἐπιγραφεῖς ἢ καὶ ἀργυρολόγοι λεγόμενοι, οἱ καθῆκον ἔχοντες νὰ εἰσπράττωσιν ὀφειλομένους φόρους, καὶ πρὸς τοὺς συμμάχους προσέτι πρὸς τοῦτο στελλόμενοι, τοὺς μὴ ὡς ὤφειλον πέμποντας καὶ παραδίδοντας τοὺς φόρους τοῖς ἀποδέκταις ἐπὶ τῶν μεγάλων Διονυσίων (Θουκ. Γ, 13).

Ἐκμαρτυρία, ἴδ. Δίκη.

Ἔκνομος λόφος, ὄρος εἰς τὰ Ν. τῆς Σικελίας, λαβὼν τὴν ἐπωνυμίαν ἐκ τοῦ ὅτι ὁ τύραννος Φάλαρις εἶχε στήσει ἐπ' αὐτοῦ τὸν χαλκοῦν ταῦρον ἐν ᾧ ἔκαιε τοὺς καταδικαζομένους. Ἐνταῦθα κατέπλευσεν ὁ Δίων ὅτε ἐκινήθη κατὰ τοῦ Διονυσίου (Πλούτ. Δίων, ΚΣΤ), καὶ τῷ 257 π. Χ. ἡττήθη ἐνταῦθα ὁ Καρχηδονικὸς στόλος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων (Πολύβ. Α, 25—29).

Ἐκπώματα, ἴδ. κέραμοι.

Ἑκτῆνες, ἐπὶ Ὠγύγου κάτοικοι καὶ αὐτοὶ τῆς παρὰ τὸν Ἀσωπὸν Βοιωτίας, καταστραφέντες ὑπὸ λοιμοῦ (Παυσ. Θ, 5, 1).

Ἔκτυπον, τὸ ἀπὸ ἐγγλύφου, ξυλίνου ἢ ἄλλου τύπου ἐκτετυπωμένον, κυρίως ἐκ γύψου. Ἔκτυποι δ' ἐλέγοντο καὶ αἱ ψῆφοι ὅσαι εἶχον ἀναγλύφους καὶ οὐχὶ ἐγγεγλυμμένας τὰς ἐπ' αὐτῶν παραστάσεις. (Camée).

Ἕκτωρ, ὁ πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης, ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος προστατευόμενος, ἀρχηγὸς τοῦ Τρωϊκοῦ στρατοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 816), καὶ ὁ ἀνδρειότατος ἐν αὐτῷ, ὃν καὶ αὐτὸς ὁ Ἀχιλλεὺς διστάζει νὰ προσβάλῃ (Ἰλ. Γ, 60, Η, 113), γενναῖος, εὐσεβὴς υἱός, φιλόστοργος πατήρ, πιστὸς φίλος. Καὶ προέβλεπε μὲν τὴν πτῶσιν τῆς Τροίας, ἀλλ' ἐθεώρει καθῆκον μέχρις ἐσχάτων νὰ προμάχηται ὑπὲρ τῆς πατρίδος, καὶ ὑπὲρ τὸν θάνατον ἐφοβεῖτο τὸ ὄνειδος. Τὰ αἰσθήματα ταῦτα ποιητικώτατα ἐκφράζει πρὸς τὴν γυναῖκά του Ἀνδρομάχην, ὅτε ἀπέρχεται εἰς τὴν μάχην (Ἰλ. Ζ, 392. Μ, 243). Ὡς ἐκ τῶν κυριωτέρων του ἀνδραγαθημάτων δύνανται νὰ μνημονευθῶσι, τὸ ὅτι ἐπρομάχησε τοῦ Σαρπηδόνος (Ε, 680), ἡ μετὰ τοῦ Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου μονομαχία του (Η, 1), ἡ ἔφοδος κατὰ τοῦ ὀχυρώματος τῶν Ἑλλήνων καὶ ἡ ῥῆξις τῆς πύλης (Μ), ἡ πυρπόλησις τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων, ὅτε καὶ τὸν Πάτροκλον ἐθανάτωσε (Π, 822). Φονεύσας αὐτὸν ὁ Ἀχιλλεύς, ἔρριψε τὸ σῶμά του εἰς τὴν κόνιν, βορὰν τῶν κυνῶν· ἀλλ' ἡ Ἀφροδίτη, χρίσασα αὐτὸ δι' ἀμβροσίας, τὸ ἐπροφύλαξε κατὰ σήψεως, καὶ ἀφ' οὗ ὁ Ἀχιλλεὺς τὸ ἔσυρεν ὀπίσω τοῦ ἅρματός του τρὶς περὶ τὸν τάφον τοῦ Πατρόκλου (κατὰ μεταγενεστέρους, τρὶς περὶ τὴν πόλιν), ὁ Ἀπόλλων τὸ προυφύλαξε πάσης περαιτέρω βλάβης (Ω, 15), μέχρις οὗ ὁ Ἀχιλλεύς, διαταγῇ τοῦ Διός, ἀπέδωκεν εἰς τὸν Πρίαμον τὸ σῶμα, κομισθὲν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Ἰλίου, ὅπου ἐν τιμῇ ἐκάη. Καὶ

ἐνταῦθα λήγει ἡ Ἰλιάς. Ἐξ Ἀνδρομάχης τῆς Ἠετίωνος, διαπρεποῦς γυναικός, ἔσχεν ὁ Ἕκτωρ υἱὸν τὸν Ἀστυάνακτα ἢ Σκαμάνδριον (Ἰλ. Ζ, 400), κατ' Ὀβίδιον (Met. XIII. 415), ἐπὶ τῆς ἁλώσεως τῆς Τρωάδος κρημνισθέντα ἐκ τῶν τειχῶν, διότι ὑπῆρχε πρόρρησις ὅτι θὰ ἐπανώρθου ποτὲ τὸ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καταστραφὲν κράτος.

Ἐκφαντίδης, Ἀθηναῖος ποιητὴς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, πρὸ τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ τοῦ Κρατίνου, ὅστις, ὀλίγον νεώτερος, τὸν ἐχλεύαζεν, ἀποκαλῶν αὐτὸν Καπνίαν, ὡς τοῦ ὕφους του μὴ ἔχοντος «λαμπρὸν χαρακτῆρα.» Τῷ προσῆπτε δὲ καὶ ὅτι εἰς τὴν ποίησιν τῶν κωμῳδιῶν του τὸν ἐβοήθει ὁ δοῦλός του Χοιρίλος. Αὐτοῦ ὀλίγα μόνον σώζονται ἀποσπάσματα, καὶ ὁ τίτλος μιᾶς κωμῳδίας «Σάτυρος» (Σχλ. Ἀριστοφ. Σφκ. 152).

Ἔκφαντος. 1) Θάσιος, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς δημοκρατικῆς μερίδος, ἀπέσεισεν ἀπὸ τῆς πατρίδος του, ἐν ἔτει 409 π. Χ. τὸ σπαρτιατικὸν πολίτευμα, καὶ παρέδωκεν αὐτὴν ταῖς Ἀθήναις (Δμσθ. Λεπτ. σ. 474). — 2) Πυθαγόρειος φιλόσοφος ἐκ Συρακουσῶν (Στοβ).

Ἐκφυλλοφόρησις. Οἱ Βουλευταὶ ἐν Ἀθήναις, ὅτε ἐνόμιζον ἀναγκαῖον ν' ἀποβάλωσιν ἕνα τῶν συναδέλφων των, ἐψήφιζον εἴτε διὰ δύο διαφόρων φύλλων, εἴτε δι' ἑνός, ῥιπτομένου ὑπὸ μόνων τῶν θελόντων τὸν ἀποκλεισμόν. Τοῦτο ἐκαλεῖτο ἐκφυλλοφόρησις, καὶ ἂν ἀπέβαινε κατὰ τοῦ ἀποβαλλομένου, τότε προέβαινον εἰς δευτέραν τακτικὴν ψηφοφορίαν (Αἰσχν. κ. Τιμάρχ. 45).

Ἐλαία, ἴδ. Αἰολίς.

Ἔλαιος, ποταμὸς τῆς Βιθυνίας, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως κατὰ τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ, δυτικῶς τῆς Ποντικῆς Ἡρακλείας.

Ἐλαιοῦς ἢ Ἐλεοῦς. 1) Ἀρχαία ἀποικία Τηίων εἰς τὸ ἀκρωτήριον Μαστουσίαν τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου. Ἐκεῖ ἦν ὁ τάφος τοῦ Πρωτεσιλάου (Ἡρδ. ΣΤ. 140. Ζ, 33.—Θουκ. Η, 102. 107).—2) Δῆμος ἐν Ἀττικῇ.—3) Πόλις ἐν Τήνῳ.—4) Νησίδιον Α. τῆς Ῥόδου παρὰ τὴν ξηράν, καλούμενον καὶ Ἐλαιοῦσα (Στρβ. ΙΔ. 651).

Ἔλαος, πόλις ὀχυρὰ παρὰ Καλυδόνι ἐν Αἰτωλίᾳ, ἣν κατέλαβε τῷ 219 π. Χ. ὁ Φίλιππος τῆς Μακεδονίας (Πολβ. Δ, 65).

Ἐλάτεια, ἴδ. Φωκίς.

Ἔλατος, 1) Εἷς τῶν Κενταύρων.— 2) Υἱὸς Ἀρκάδος καὶ Λεανείρας, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας, ἀνὴρ δὲ τῆς Λαοδίκης καὶ πατὴρ τοῦ Στυμφάλου, Αἰπύτου, Κυλλῆνος καὶ Περέως, (Ἀπολλδ. Γ. 916. 10, 3) ἐκ Κυλλήνης μετέβη εἰς τὴν Φωκίδα, καὶ ἔκτισε τὴν Ἐλάτειαν (Παυσ. Ι, 34, 3).—3) Ἡγεμὼν τῶν Λαπίθων ἐν Λαρίσῃ τῆς Θεσσαλίας, πατὴρ τριῶν ἐκ τῶν Ἀργοναυτῶν, πολλάκις ἀντὶ τοῦ Ἀρκάδος ἐκλαμβανόμενος.

Ἐλεγεῖα (τὰ), εἶτα **ἐλεγεία** (ἡ), εἶδος λυρικῆς ποιήσεως. Ἡ λέξις ἔλεγος, ἐδήλου ἴσως τὸ πρῶτον οὐδὲν ἕτερον ἢ ᾆσμα, καὶ εἴς τινα ἐποχὴν πιθανῶς ἐπεκράτησε νὰ λέγωνται οὕτως οἱ ᾀδόμενοι θρῆνοι, ἂν τοιούτου χαρακτῆρος τῷ ὄντι ἦσαν ἐν τῇ πρώτῃ ἀρχαιότητι τὰ ὀνομασθέντα ἐλεγεῖα ποιήματα. Ἐπήγασαν δ' ἐκ τοῦ ἐπικοῦ μέτρου, τοῦ μόνου ἴσως τότε ἔτι ἐν χρήσει, κατὰ τοῦτο αὐτοῦ ἐκτραπέντα, ὅτι συνέκειντο οὐχὶ ἐκ συνεχῶν ἑξαμέτρων, ἀλλ' ἐναλλὰξ ἐξ ἑνὸς ἑξαμέτρου καὶ ἑνὸς πενταμέτρου, συγγενῶν κατὰ τὴν γλῶσσαν πρὸς τὰ ἐπικά, μεθ' ὧν πιθανῶς κοινὴν εἶχον καὶ τὴν πατρίδα. Τ' ἀρχαιότατα ὅμως γνωστὰ οὐδόλως εἰσὶ θλιβερά, ἀλλὰ πάσης φύσεως ποιήματα. Ὁ πρῶτος μνημονευόμενος ἐλεγειακὸς ποιητὴς ἦν ὁ Ἐφέσιος Καλλῖνος, κατά τινας περὶ τὰ 776, κατ' ἄλλους περὶ τὰ 652 π. Χ. ἀκμάσας, καὶ αὐτοῦ σώζεται ἓν ποίημα πατριωτικόν, τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ ζητοῦν νὰ ἐκκαύσῃ τὴν ἀνδρίαν καὶ τὸν πολεμικὸν ἐνθουσιασμόν. Τοιαῦτα ἐποίησαν καὶ οἱ μεταγενέστεροι αὐτοῦ, ὁ Τυρταῖος, ὁ Σόλων, ὁ Θέογνις, κατὰ μέρος καὶ ὁ Ἀρχίλοχος,

ὁ Μίμνερος, ὁ Ξενοφάνης. Ὁ δ' εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων, Ἄσιος ὁ Σάμιος, ἦν συγχρόνως καὶ ἐποποιός. Ἐλέγοντο δὲ τινὲς ἐξ αὐτῶν, ὡς ὁ Σόλων, ὁ Θέογνις, ὁ Ξενοφάνης, καὶ γνωμικοὶ ποιηταί, διότι εἰς τὰς πολιτικὰς αὐτῶν ἐλεγείας παρενέβαλλον καὶ γνωμικά, εἰς ὃ καὶ ἡ ὕλη καὶ τὸ μέτρον ἔδιδον ἀφορμήν. Πλὴν δὲ τούτων ἐγίνετο χρῆσις τῶν ἐλεγειακῶν ποιημάτων καὶ εἰς τὰ συμπόσια (συμποσιακά), καὶ εἰς ἐρωτικὰ ᾄσματα καὶ εἰς θρηνώδη, ἐξ ὧν, ἴσως ἔν τινι ἐποχῇ τῶν πλησιεστέρων, ἐδόθη πιθανῶς τὸ ὄνομα εἰς τὸ στιχουργικὸν μέτρον. Συμποτικοῦ ἐλεγείου πρῶτον παράδειγμα ἐστὶ τοῦ Ἀρχιλόχου. Θρησκευτικὰ ἐποίει ὁ Κεῖος Σιμωνίδης, ἐρωτικὰ ὁ Μίμνερος. Εἰς τὸ εἶδος τῆς ποιήσεως τοῦτο ἐπεδόθησαν καὶ οἱ Ἀλεξανδρινοί, μετ' Ἀντίμαχον, Ἀλέξανδρος ὁ Αἰτωλός, Ἑρμησιάναξ, Φανοκλῆς, Ἐρατοσθένης, Φιλήτας, Καλλίμαχος, παρ' ὧν παρέλαβον καὶ ἐκαλλιέργησαν τὴν ἐλεγειακὴν ποίησιν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι.

Ἑλένη, 1) Θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λήδας (Ὁμ. Ἰλ, Γ. 426), γυναικὸς Τυνδάρεω, τοῦ βασιλέως τῆς Λακεδαίμονος, ἀδελφὴ δὲ τῆς Κλυταιμνήστρας, τῶν Διοσκούρων, καὶ τῆς Τιμάνδρας καὶ Φιλονόης, ἡ ὡραιοτέρα πασῶν τῶν τότε γυναικῶν, ἡρπάγη ἐν τῇ πρώτῃ αὐτῆς νεότητι ὑπὸ τοῦ Θησέως, καὶ ἐκομίσθη εἰς Ἄφιδναν τῆς Ἀττικῆς, ὅθεν ὅμως τὴν ἠλευθέρωσαν οἱ ἀδελφοί της. Τὴν ἐνύμφευσε δ' ὁ πατήρ της μετὰ τοῦ Μενελάου, βασιλεύσαντος εἰς Σπάρτην. Ἐπ' ἀπουσίας δ' αὐτοῦ ἡρπάγη μετὰ πολλῶν θησαυρῶν εἰς τὴν Τρωάδα ὑπὸ Πάριδος τοῦ υἱοῦ τοῦ Πριάμου, ὅπερ ἐπέφερε τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον (Ὁμ. Ἰλ. Γ. 40. 156). Ἐπ' αὐτοῦ μένει ἐν Τρωάδι ὡς σύζυγος τοῦ Πάριδος, καὶ ἕνεκα τοῦ κάλλους της θαυμάζεται καὶ ἀγαπᾶται ὑπὸ τῶν Τρώων (Αὐτ. 161). Ἀλλ' αὕτη, ὡς εὐγενοῦς, εἰ καὶ ἀσθενοῦς χαρακτῆρος περιγραφομένη, μεταμελεῖται καὶ ὁμολογεῖ τὴν κουφότητα τῆς νεότητός της. (Αὐτ. 139. 171). Τοὺς Ἀχαιοὺς ἀγαπᾷ, καὶ ἐπιθυμεῖ τὴν πατρίδα της, τὸν πρῶτόν της σύζυγον, τὴν θυγατέρα της Ἑρμιόνην (Ὀδ. Δ. 260). Τινὲς, οὐχὶ ὅμως ὁ Ὅμηρος, τὴν εἶπον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πάριδος νυμφευθεῖσαν τὸν ἀδελφόν του Δηΐφοβον, ὃν ὁ Βιργίλιος (Æn. VI, 517) λέγει ὅτι παρέδωκεν εἰς τὸν Μενέλαον. Μετ' ὀκταετεῖς δὲ πλανήσεις μετὰ τούτου, ἐπιστρέφουσιν ἀμφότεροι καὶ συζῶσιν ἐπὶ μακρὸν ἥσυχοι ἐν Λακωνίᾳ (Ὀδ. Δ), ἔνθα εἶχε κοινὸν μετὰ τοῦ Μενελάου τάφον ἐν Θεραπναῖς (Παυσ. Γ, 19. 9). Κατ' ἄλλας δὲ παραδόσεις, μετὰ τοῦ Μενελάου τὸν θάνατον, ἐκδιωχθεῖσα ὑπὸ τῶν υἱῶν του, ἔφυγεν εἰς Ῥόδον, ἔνθα ἀπηγχονίσθη εἰς δένδρον, καὶ οἱ Ῥόδιοι ἤγειραν ναὸν εἰς Ἑλένην τὴν δενδρίτιδα. Ἐπίστευον δ' ὅτι μετὰ τὸν θάνατόν της ἐνυμφεύθη τὸν Ἀχιλλέα, καὶ ἔζη μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν Λευκὴν νῆσον.— 2) Θυγάτηρ Πάριδος καὶ Ἑλένης.—3) Θυγάτηρ Αἰγίσθου καὶ Κλυταιμνήστρας. — 4) Μήτηρ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, ἀσπασθεῖσα τὸν χριστιανισμὸν, καὶ τὸν σταυρὸν ἀνευροῦσα.—5) Θυγάτηρ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου καὶ Φαύστης, σύζυγος Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου, τῷ 355 μ. Χ., ἀποθανοῦσα δὲ τῷ 360.

Ἕλενος, ἴδ. Πρίαμος.

Ἔλεος, ἐλατρεύετο παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ὡς δαίμων, καὶ εἶχε βωμὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ, εἰς ὃν προσέφευγον οἱ τὴν ἀρωγὴν τῆς πόλεως ἐπικαλούμενοι ξένοι (Παυσ. Δ 17, 1.—Ἀπολλόδ. Β. 8, 1, Γ, 7, 1).

Ἐλεοῦς, ἴδ. Ἐλαιοῦς.

Ἑλέπολις, μηχανὴ πολιορκητικὴ ἣν ἐφεῦρε Δημήτριος ὁ Πολιορκητής, καὶ τὸ πρῶτον ἐποιήσατο χρῆσιν αὐτῆς κατὰ τῆς Ῥόδου (Διόδ. Κ, 95.—Vitr. X, 22). Ἦν πύργος ἐννεάδομος, ἐπὶ τροχῶν φερόμενος, ἐξ οὗ ἐξήρχοντο μηχανήματα καὶ ἐσφενδονίζοντο βέλη κατὰ τῶν τειχῶν.

Ἐλευθεραὶ, ἴδ. Ἀττική.

Ἐλευθέρια, ἑορτή, 1) μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην πρὸς τιμὴν τοῦ Ἐλευθερίου Διός, καὶ εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐλευθερώσεως ἀπὸ τῶν Περσῶν ὡς πανελλήνιος καθιερωθεῖσα, μετ' οὐ πολὺ ὅμως εἰς τοπικὴν μεταπεσοῦσα (Στρβ. Θ, 632.— Πλούτ. Ἀριστ. ΚΔ).—2) Ἐν Σάμῳ, ἑορτὴ εἰς τὸν Ἔρωτα, ὡς ἐν ταῖς μάχαις τοὺς νεανίας ὁμοῦ συνέχοντα εἰς τὰς τάξεις τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας. — 3) Ἑορτὴ τῶν ἀπελευθέρων.

Ἐλευθερολάκωνες, ἐπὶ Ῥωμαίων κάτοικοι μέρους τῆς Λακωνικῆς, ἐκ τῶν ἀρχαίων περιοίκων καὶ Εἱλώτων, καθ' ἑαυτοὺς πολιτευόμενοι. Ὁ Αὔγουστος ὥρισεν εἰς εἴκοσι καὶ μίαν τὸν ἀριθμὸν τῶν πόλεων αὐτῶν (Στρβ. Η, 365.—Παυσ. Γ, 21, 6).

Ἐλευσίνια, ἑορτὴ γεωργικὴ τῆς Δήμητρος καὶ Περσεφόνης, τελουμένη ἀρχαιότατα ἐν Ἐλευσῖνι, πόλει ὑπερκειμένῃ εὐρέος

ἀροσίμου, τοῦ Ῥαρίου πεδίου, καὶ ἐκεῖθεν, ὡς ὑπετίθετο, μεταβᾶσα καὶ εἰς Ἀθήνας ὅτε ὁ Ἐρεχθεὺς ἐνίκησε τὸν Εὔμολπον, καὶ ἥνωσε τὴν Ἐλευσῖνα μετὰ τῶν Ἀθηνῶν. Ἐπειδὴ δ' ἡ ὑπὸ τὴν γῆν σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἡ ἀναβλάστησις αὐτοῦ ἔχει τι τὸ μυστηριῶδες ὃ ᾐνίττετο καὶ ὁ μῦθος τῆς Περσεφόνης, καὶ συγγενὲς πρὸς τὰς περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς δοξασίας, διὰ τοῦτο ἡ ἑορτὴ αὕτη περιεῖχε μυστήρια ὡς ἱερώτατα θεωρούμενα. Ἱδρυτὴν αὐτῆς ἄλλοι μῦθοι καὶ παραδόσεις ἔλεγον τὸν Εὔμολπον, τὸν Μουσαῖον, τὸν Ἐρεχθέα, κομίσαντα σῖτον ἐξ Αἰγύπτου, ἢ αὐτὴν τὴν Δήμητραν, ὅτε ἦλθε ζητοῦσα τὴν θυγατέρα της. Κατ' ἔτος εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔαρος, ἐν Ἀνθεστηριῶνι (τέλος φεβρουαρίου) ἐτελοῦντο εἰς τὸν ἐν Ἄγραις τῶν Ἀθηνῶν (πέραν τοῦ Ἰλισσοῦ) ναὸν τῆς Δήμητρος τὰ μικρὰ λεγόμενα Ἐλευσίνια, καθιερωθέντα, ὡς ἐπιστεύετο, χάριν τοῦ Ἡρακλέους, εἰς ὅν, καθὸ ξένον, δὲν ἐπέτρεπεν ὁ νόμος τὴν ἐν Ἐλευσῖνι μύησιν. Οἱ θέλοντες νὰ μυηθῶσιν ἤρχιζον ἀπὸ τούτων, ἐμυοῦντο τὰ μικρὰ μυστήρια, καὶ ἐλέγοντο μύσται, τὰ δὲ μεγάλα Ἐλευσίνια ἑωρτάζοντο τὸ φθινόπωρον, ἀπὸ τῆς 15 Βοηδρομιῶνος (τέλη Σεπτεμβρίου), ἐπὶ ἐννέα ἡμέρας. Ἡ πρώτη ἐλέγετο Ἀγυρμός, διότι κατὰ ταύτην συνήρχοντο οἱ μέλλοντες νὰ ἑορτάσωσιν· ἡ δευτέρα δ' ἐκαλεῖτο Ἅλαδε μύσται, διότι κατ' αὐτὴν οἱ μύσται κατέβαινον πρὸς καθαρμὸν εἰς τὴν θάλασσαν, κατὰ Σουΐδαν εἰς τοὺς Ῥυτούς, παράλιον λίμνην ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ (Παυσ. Α, 38). Εἶτα δ' ἐνήστευον, τρώγοντες μόνον πλακοῦντα σησάμου καὶ μέλιτος· τῇ δ' ἡμέρᾳ ἐτελεῖτο ἡ καλάθου κάθοδος, καθ' ἣν γυναῖκες, μυστικὰς κύστεις ἐν χερσὶν ἔχουσαι, περιέφερον ἐν πομπῇ καὶ ἐντὸς ἁμάξης ὑπὸ βοῶν συρομένης κάλαθον περιέχοντα ῥοΐδια καὶ μύκωνας. Ἡ ε' ἡμέρα ἦν ἡ τῶν λαμπάδων, καὶ κατ' αὐτὴν οἱ μύσται ἀνήρχοντο εἰς Ἐλευσῖνα λαμπαδουχοῦντες ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ δᾳδούχου, καὶ διενυκτέρευον ἐν τῷ ναῷ

τῆς θεᾶς. Ἡ δὲ στ' ἡμέρα ἦν ἡ τῆς μεγάλης πομπῆς, καθ' ἣν, πλὴν τῶν ἱερέων, τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν μυστῶν, μέγα πλῆθος παρηκολούθει εἰς μυριάδας ἀριθμούμενον (Ἡροδ. Η, 65). Ἐλάμβανον δὲ μετὰ μεσημβρίαν ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ πόλει Ἐλευσινίου, ἀνατολικῶς τῆς Ἀγορᾶς, τὸ ἄγαλμα τοῦ μετὰ τῆς Δήμητρος καὶ μυθολογικὴν καὶ συμβολικὴν σχέσιν ἔχοντος Ἰάκχου (Βάκχου), γεωργικοῦ θεοῦ καὶ αὐτοῦ, καὶ σελίνοις καὶ μύρτῳ ἐστεμμένον, ἔφερον αὐτὸ πανη-

γυρικώτατα, μεθ' ὕμνων καὶ χαρμοσύνων εὐφημιῶν, διὰ τῆς ἐκ τῆς πομπῆς ταύτης Ἱερᾶς κληθείσης ὁδοῦ εἰς Ἐλευσῖνα, ἔνθα λαμπαδουχοῦντες ἔφθανον τὴν ἑσπέραν, καὶ κατέθετον αὐτὸ εἰς τὸν μυστικὸν σηκὸν τοῦ Ἀνακτόρου, Μεγάρου, τελεστηρίου, ὡς ὁ ναὸς ἐκαλεῖτο. Ἐμυοῦντο δὲ τότε οἱ μύσται εἰς τὰ μεγάλα μυστήρια· ἀλλὰ μόνον κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐγίνοντο ἐπόπται, ἐκ βαθέος σκότους εἰς κατάφωτον ἄδυτον, εἰς φωταγωγίαν ὁδηγούμενοι, ἔνθα τοῖς ἐπετρέπετο ἡ ἐποπτεία ἢ αὐτοψία, ἤτοι νὰ ἴδωσι τὰ κρυπτὰ καὶ ἀπόρρητα, παρευρισκόμενοι εἰς δρᾶμα μυστικὸν, παριστῶν ἴσως τὴν ἱστορίαν τῆς Δήμητρος, τῆς Περσεφόνης καὶ τοῦ Ἰάκχου. Τῇ ἑβδόμῃ δ' ἐπανήρχετο ἡ πομπὴ, καὶ ὅτε διήρχετο ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ Κηφισοῦ (ἐν τῷ Ἀττικῷ πεδίῳ), οἱ ἐκεῖ συνηγμένοι καὶ περιμένοντες αὐτὴν, τὴν ἐδέχοντο μετὰ κραυγῶν καὶ εὐφημιῶν καὶ παντοίων σκωμμάτων, ἅτινα παροιμιακῶς γεφυρισμοὶ ὠνομάσθησαν. Ἡ ὀγδόη ἡμέρα, ὡρισμένη διὰ τοὺς ἀκουσίως καθυστερήσαντας εἰς τὴν ἑορτὴν, ἐλέγετο Ἐπιδαύρια, καθιερωθεῖσα δῆθεν ὅτε ὁ Ἀσκληπιὸς ἦλθε ποτὲ κατόπιν ἑορτῆς ἐξ Ἐπιδαύρου, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἠθέλησαν νὰ μὴ τὸν ἀφήσωσιν αὐτῆς ἀμέτοχον (Φιλόστρ. Β. Ἀπολλ. Δ, 6). Ἡ δὲ θ' καὶ τελευταία ἐκαλεῖτο Πλημοχόαι διότι κατ' αὐτὴν, εἰς περάτωσιν τῆς ὅλης ἑορτῆς, ἐκ δύο κεράμων, οἵτινες πλημοχόαι ἐλέγοντο, ὁ ἱερεὺς εὐχὰς προφέρων, ἔχυνεν οἶνον ἢ ὕδωρ, ἐκ τοῦ μὲν πρὸς ἀνατολὰς, ἐκ τοῦ δὲ πρὸς δυσμὰς (Πολδ. Ι, 74. — Ἀθήν. ΙΑ, 496). Ἤγοντο δὲ καὶ ἀγῶνες ἐπὶ τῶν ἐλευσινίων, ὧν τὰ βραβεῖα ἦσαν στάχυες. Ἐπὶ τῆς ἑορτῆς δ' οὐδεὶς συνελαμβάνετο ἐπὶ ἀδικήματι, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου εἰς ἀτίμους δὲν ἐπετρέπετο, οὐδ' εἰς ἱκέτας, ἡ εἰς αὐτὴν παρουσία (Ἀνδκ. π. Μυστ. 54). — Τῆς τελετῆς ἐπεμελεῖτο ὁ Βασιλεὺς μετὰ 4 ἐπιμελητῶν, ἐκλεγομένων ὑπὸ τοῦ δήμου, ἐξ ὧν οἱ 2 ἔπρεπε νὰ λαμβάνωνται ἐκ τῶν γενῶν τῶν Εὐμολπιδῶν καὶ τῶν Κηρύκων, παρ' οἷς κληρονομικὴ ἦν ἡ ἱερατεία. Ὁ ἀνώτατος ἱερεὺς εἰς τὴν ἑορτὴν ἦν ὁ ἱεροφάντης, ὁ τὰ μυστήρια δεικνύων, ᾧ ἀνέκειτο ἡ δεῖξις τῶν ἱερῶν, ἐπίσης εἷς τῶν Εὐμολπιδῶν (οἵτινες ἴσως ἦσαν κυρίως οἱ ψάλται τοῦ ναοῦ). Προῆρχε δὲ καὶ γυνὴ ἱεροφάντις διὰ τὰς γυναῖκας. Τούτοις καὶ τῷ δᾳδούχῳ ἀνέκειτο τὸ μυεῖν τὰ Ἐλευσίνια. Ἐκ τῶν ἱερῶν λειτουργῶν ἦσαν καὶ ὁ ἐπιβώμιος ἢ ἐπὶ τῷ βωμῷ, καὶ ὁ ἱεροκήρυξ, ὅστις εἷλκε τὸ γένος ἐκ τοῦ κήρυκος τῶν θεῶν Ἑρμοῦ καὶ μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Κέκροπος, ἢ ἐκ Κήρυκος, τοῦ υἱοῦ τοῦ Εὐμόλπου. Ἀπετέλουν δὲ πάντες οἱ ἱερεῖς ὁμοῦ ἱερὰν βουλὴν, ἔχουσαν τὴν ἐξήγησιν τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων, καί τινα δικαιοδοσίαν ὡς πρὸς τὰ τῆς λατρείας. Τὰ Ἐλευσίνια ἦσαν ἀντικείμενον κοινῆς εὐσεβείας μέχρι τῶν χρόνων τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων. Ἐπὶ τῶν Ἀντωνίνων δὲ ἤρχισε καταστρεφομένη ἡ Ἐλευσὶς, καὶ ἀφ' οὗ, κατὰ τὸν δ' μ. Χ. αἰῶνα ὁ Ἀλαρίχος μετὰ τῶν Γότθων, συνοδείᾳ καὶ μοναχῶν, ἐλεηλάτησε καὶ ἠρήμωσε τὸν ναὸν, ὁ Θεοδόσιος κατήργησε τὰ μυστήρια.

Ἐλευσὶς ἢ **Ἐλευσὶν,** ἴδ. Ἀττική.

Ἐλεφαντίνη, νῆσος τοῦ Νείλου εἰς τὰ ὅρια Αἰγύπτου καὶ Αἰθιοπίας, ὑπὸ τοὺς καταρράκτας, ἀπέναντι τῆς Συήνης (Ἡρδ. Β, 17. 29. 30).

Ἐλεφαντὶς, γυνὴ συγγραφεὺς καὶ ποιήτρια ἀσέμνων συνθέσεων ἐπὶ τῶν πρώτων Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων (Suet. Tib. XLIII).

Ἐλέφας, ἐλέγετο οὐ μόνον τὸ ζῷον, ἀλλὰ καὶ τὸ ὀστοῦν τῶν ὀδόντων αὐτοῦ. Τὸ ζῷον μνημονεύεται πρῶτον παρ' Ἡροδότῳ (Δ, 191)· τοὺς δ' ὀδόντας, διὰ τοῦ ἐμπορίου προμηθευομένους, ὡς ὕλην κοσμητικὴν συνεχῶς ἀναφέρει ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Ε, 583. Ὀδ. ΙΗ, 196), πολλάκις καὶ ἐπιχρισμένην (Ἰλ. Δ, 141). Μεταγενεστέρως δὲ, ἀλλ' ἤδη

ἀπὸ τῆς 50ῆς Ὀλυμπιάδος, [ἐκ πλακῶν 12—15 τετρ. δακτύλων ἐλέφαντος π ρ ι σ τ ο ῦ καὶ μαλασσομένου ἢ λυγιζομένου κατὰ τέχνην τὴν σήμερον ἐκλιποῦσαν, συνδεδεμένων δὲ μετὰ χρυσοῦ, κατεσκευάζοντο τὰ πολυτελέστατα χρυσελεφάντινα ἀγάλματα, οἷα ἦσαν τὰ κυριώτερα ἀριστουργήματα τοῦ Φειδίου. Εἰς αὐτὰ ὁ ἐλέφας κατέχει μάλιστα τὰ γυμνὰ τοῦ ἀγάλματος μέρη. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἔνδον ἦν ξύλινον, καὶ ἐπ’ αὐτοῦ ὁ ἐλέφας προσεκολλᾶτο, διὰ τοῦτο, ἵνα μὴ ἀποσπᾶται ξηραινόμενος, ἔπρεπε μετὰ πολλῆς φροντίδος νὰ βρέχηται συνεχῶς.—Τὸ δὲ ζῷον, ὁ ἐλέφας, χρήσιμον εἰς τὰς μάχας, ἐγνώσθη τοῖς Ἕλλησι κυρίως ἐπὶ τῶν ἐκστρατειῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅτε οἱ ἐπίκουροι τῶν Περσῶν Ἰνδοὶ ἔφερον καί τινας ἐλέφαντας μεθ’ ἑαυτῶν (Ἀρρ. Γ, 8.—Παυσ. Α, 12, 4). Ἐξ Ἰνδιῶν δ’ ἔπεμψεν ὁ Ἀλέξανδρος 200 εἰς τὴν Καρμανίαν, καὶ παρεδέχθη αὐτοὺς καὶ εἰς τὸν στρατόν του, καὶ ἐπὶ τῶν διαδόχων ἀπετέλουν αὐτοὶ τὴν κυριωτέραν δύναμιν τοῦ στρατοῦ, δι’ ὃ καὶ πᾶσαι αἱ φατρίαι ἐπροσπάθουν νὰ περιποιῶνται τὸν ἐν τῇ Ἰνδικῇ σατράπην Εὔδημον, ὅστις ἐπρομήθευε τὰ θηρία. Εἰς τὴν ἐν Ἰψῷ μάχην εἶχεν ὁ Σέλευκος 400—480 ἐλέφαντας. Ἦν δ’ ἐν ταῖς μάχαις εἷς πρὸ πάντων ὁ ἡ γ ο ύ μ ε ν ο ς, καὶ τοῦτον μάλιστα ἠγωνίζοντο νὰ φονεύσωσιν οἱ ἀντίπαλοι (Διόδ. ΙΗ, 33). Ἡ πλήρης πανοπλία τοῦ ζῴου συνίστατο εἰς πύργον ὃν ἔφερεν ἐπὶ τοῦ νώτου, ἐγκλείοντα τέσσαρας τοξότας. Μετὰ ταῦτα προσετέθη αὐτοῖς καὶ προμετωπίδιον, κεκοσμημένον ἐνίοτε διὰ λόφου πτερῶν. Κατὰ Πολύαινον, εἰς ἄμυναν κατὰ τῶν ἐλεφάντων οἱ ἀντίπαλοι ἔχριον χοίρους διὰ πίσσης, καὶ ἀνάπτοντες αὐτούς, τοὺς ἔρριπτον κατὰ τῶν ἐλεφάντων, οἵτινες τρομάζοντες ἐκ τῶν φλογῶν καὶ τῶν κραυγῶν τῶν βασανιζομένων ζῴων, ἐστρέφοντο κατὰ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν· δι’ ὃ καὶ ὁ Ἀντίγονος διέταξε τοῖς Ἰνδοῖς νὰ τρέφωσι πάντοτε χοίρους μετὰ τῶν ἐλεφάντων, ἵνα οὗτοι συνηθίζωσιν εἰς τὴν παρουσίαν αὐτῶν. Καὶ τῶν Ῥωμαίων δὲ τὸ ἱππικὸν ἐτράπη πρὸ τῶν ἐλεφάντων τοῦ Πύρρου, καὶ περιέφερεν εἰς σύγχυσιν καὶ τὸ πεζικὸν (Liv. Ep. XIII. 7)· καὶ μετεχειρίσθησαν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι αὐτοὺς κατὰ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (Liv. XXXI, 36), ἀλλ’ ὁριστικῶς δὲν τοὺς παρεδέχθησαν, καὶ μόνον οἱ αὐτοκράτορες τοὺς εἶχον ἵνα ἐνίοτε σύρωσι τὸ ἅρμα των.

’Ελεφήνωρ, υἱὸς τοῦ Χαλκώδοντος, ἡγεμὼν τῶν ἐν Εὐβοίᾳ Ἀβάντων, ἐξεστράτευσε μετ’ αὐτῶν εἰς τὴν Τροίαν, καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀγήνορος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 540. Δ, 462).

Ἑλίκη, 1) ἡ ἀρχαία πρωτεύουσα τῆς Ἀχαΐας, ἐλέγετο ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Ἴωνος, εἶχε, 12 στάδια ὑπὲρ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Σελινοῦντος, ναὸν τοῦ Ἑλικωνίου Ποσειδῶνος, τὸ ἀρχαιότατον τῶν Ἀχαιῶν ἱερὸν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 575. Θ, 203). Ἐπὶ μεγάλου σεισμοῦ, τῷ 373 π. Χ., κατεποντίσθη διὰ νυκτὸς καὶ ἐξηφανίσθη (Παυσ. Ζ, 24. — Διόδ. ΙΕ, 24. —Στρβ.), ὡς καὶ ἡ ἀπώτερον τῆς θαλάσσης κειμένη Βοῦρα, ἥτις ὅμως μετὰ ταῦτα ἀνεκαινίσθη.—2) ἴδ. Ἀ σ τ ε ρ ι σ μ ο ί.

Ἑλικὼν, ἡ περίπυστος διαμονὴ τῶν Μουσῶν μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὄρος εἰς τὰ Ν τῆς Βοιωτίας, 1570μ. ὑψηλὸν, κατάφυτον καὶ συσκίους καὶ τερπνὰς ἔχον κοιλάδας, κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρήσιμα μόνον καὶ οὐδὲν ἐπιβλαβὲς τρέφον φυτὸν, καὶ διαρρεόμενον ὑπὸ τῆς πηγῆς Ἀγανίππης, καὶ τῆς τοὺς ποιητὰς ἐμπνεούσης Ἱπποκρήνης, ὑφ’ ἣν ἐξετείνετο τὸ τέμενος τῶν Μουσῶν, κατάκοσμον ὑπ’ ἀγαλμάτων τῶν ἀρίστων καλλιτεχνῶν (Παυσ. Θ, 29—31).

’Ελίμεια, ’Ελιμεῶτις, χώρα Μακεδονικὴ, πρὸς Ν διαρρεομένη ὑπὸ τοῦ Ἁλιάκμωνος, καὶ ἔχουσα πόλιν Ἐλύμαν (Ἀρρ. Α, 7, 6.—Θουκ. Β, 99. —Στρβ. Ζ, 326).

Ἑλισσὼν, ποταμὸς τῆς Ἀρκαδίας ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀλφειὸν, παρ’ ᾧ ἡ Μεγαλόπολις (Παυσ. Β, 12, 2. Ζ, 1).

Ἑλλάνικος, συγγραφεὺς ἐκ Μυτιλήνης, γεννηθεὶς τῷ 480 π. Χ., ζήσας 85 ἔτη, ἄρα μέχρι τοῦ 395. Τῶν συγγραμμάτων του σώζονται 28 τίτλοι, καί τινα ἀποσπάσματα. Ἔγραψε δὲ α') γενεαλογικά· Δευκαλιώνειαν, Φορωνίδα, Ἀτλαντιάδα, Τρωϊκά. β') χρονογραφικά· Ἀτθίδα μέχρι τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, Αἰολικὰ ἢ Λεσβικά, Περσικά. γ') χρονολογικά· Ἱερείας τῆς Ἥρας, Καρνεονίκας. Τὰ δὲ λοιπὰ δὲν κρίνονται γνήσια. Ὁ Στράβων (Ι, 451) θεωρεῖ αὐτὸν ὡς οὐχὶ λίαν ἀξιόπιστον.

Ἑλλανοδίκαι, ἴδ. Ὀλύμπια.

Ἑλλὰς, κατ' ἀρχὰς πόλις καὶ χώρα Θεσσαλικὴ μεταξὺ Ἐνιπέως καὶ Ἀσωποῦ, ἡ ἕδρα τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ. Ἰλ. Β, 683. Ι, 395. Ὀδ. Λ, 496), ὅθεν τὸ ὄνομα ἐξετάθη κατὰ πᾶσαν τὴν ἐκτὸς τῆς Πελοποννήσου (Ὀδ. Α, 344, Ο, 80), καὶ τέλος, κυρίως ἀπὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐπὶ πᾶσαν τὴν ὑφ' Ἑλλήνων κατοικουμένην. Ὅρια δ' εἶχε τότε ΒΔ. τὴν Ἰλλυρίαν, Β. τὴν Μακεδονίαν, Δ. τὸ Ἰόνιον, καὶ Ν. καὶ Α. τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, καὶ περιελάμβανε τὴν Στερεὰν ἢ κυρίως Ἑλλάδα, ὀρεινὴν, μεταξὺ τοῦ Ἀμβρακικοῦ, Μαλιακοῦ, Κορινθιακοῦ καὶ Σαρωνικοῦ κόλπου· τὴν Πελοπόννησον, καὶ τὰς παρακειμένας νήσους. Τὸ πρὸς Β. ὅριον ἀπετέλουν ὄρη μὴ συνεχῆ, τὰ Κεραύνια ἢ Ἀκροκεραύνια, μεθ' ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου, καὶ Α. ὁ Ὄλυμπος, ἕδρα τῶν θεῶν καὶ κέντρον τῆς γῆς καθ' Ὅμηρον. Μετ' αὐτῆς δὲ συνέχονται, διὰ τοῦ ποταμοῦ Πηνειοῦ καὶ τῆς κοιλάδος τῶν Τεμπῶν χωριζόμενα, τὸ ὄρος Ὄσσα καὶ Πήλιον, ΝΑ παρὰ τὴν ἀκτὴν παρατεινόμενα μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Σηπίας. Τὸ μεταξὺ δ' Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας ὅριον ἀποτελεῖ ὁ Πίνδος οὗ τὰ Β ἐκαλοῦντο Λάκμων καὶ Τύμφη, διαιρῶν τὰ πρὸς τὴν Ἀδριατικὴν καὶ τὰ πρὸς τὸ Αἰγαῖον ῥέοντα ὕδατα. Ἐκπέμπει δὲ πρὸς Α τὴν 1700μ. ὕψος ἔχουσαν Ὄθρυν, ἥτις διαιρεῖ τὸν Μαλιακὸν κόλπον τοῦ Παγασαίου, καὶ Ν. συνέχεται μετὰ τοῦ Τυμφρηστοῦ καὶ τοῦ Βωμίου ἐν Αἰτωλίᾳ. Ἡ Οἴτη πρὸς Ἀ., τὴν νοτίαν ὄχθην τοῦ Σπερχειοῦ παρακολουθοῦσα, ἀποτελεῖ, κατὰ τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ, τὸ ἱστορικὸν, σήμερον ἐν μέρει συγχωσθὲν, στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν, καὶ συνέχεται μετὰ τῆς Κνημῖδος, τοῦ Καλλιδρόμου, τοῦ Πτώου, τοῦ Μεσσαπίου, παρατεινόντων πρὸς μεσημβρίαν τὴν ἀνατολικὴν ἀκτήν. Ἐν Βοιωτίᾳ δὲ, πρὸς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον χωροῦσιν ὁ Παρνασσὸς, ὁ Ἑλικὼν, ὁ Κιθαιρὼν, καὶ ἐν Ἀττικῇ ὑψοῦται ὁ Πάρνης, ὁ Βριλησσὸς (ἢ Πεντελικὸν) καὶ ὁ Ὑμηττός. Μετὰ τοῦ Πίνδου δ' ἑνοῦνται καὶ τῆς Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας τὰ ὄρη, ὁ Κόραξ, Ταφίασσος, Ἀράκινθος, ἡ Χαλκίς. Προφανῶς δὲ συνδέονται μετὰ τῶν ὀρέων τῆς Στερεᾶς γεωλογικῶς καὶ αἱ νῆσοι. Ἡ Ἀστυπαλαία ἀνήκει ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην εἰς τὴν Εὐρώπην, ἡ Κῶς ἤδη εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἡ Εὔβοια, ἡ Ἄνδρος, ἡ Τῆνος, ἡ Μύκονος ἀνήκουσιν εἰς τὴν Ὄθρυν, ἡ δὲ Κέως, ἡ Σῦρος, ἡ Πάρος, ἡ Νάξος, ἡ Ἀστυπαλαία εἰσὶ, διὰ τοῦ Σουνίου, ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἄλλης σειρᾶς. Ἀνεξάρτητα δ' ἐκείνων εἰσὶ τὰ ὄρη τῆς Πελοποννήσου, διότι τὸ ὑψηλότερον σημεῖον τοῦ Ἰσθμοῦ δὲν ὑπερβαίνει τὰ 80 μέτρα. Βορείως αὐτοῦ ἐν Μεγαρίδι κεῖνται τὰ Ὄνεια καὶ τὰ Γεράνεια ὄρη. Ἡ δὲ Πελοπόννησος, πλὴν ὀρεινῶν τινων ἀκρωτηρίων, περιέχει κατὰ πᾶσαν αὐτῆς τὴν ἔκτασιν, ἰδίως κατὰ τὰς Β Α., ἀλλεπάλληλα, ἀπ' ἀλλήλων ὅμως διασχιζόμενα ὄρη, τὴν Κυλλήνην, τὸν Ἐρύμανθον ἐν Ἀρκαδίᾳ μετὰ πολλῶν διακλαδώσεων, τὸ Ἀραχναῖον μεταξὺ Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας, τὸ Ἀρτεμίσιον, τὸ Παρθένιον, τὸν Πάρνωνα Ἀ. τῆς Ἀρκαδίας, καὶ Ν. τὸν Μαίναλον, τὸν Ταΰγετον. Ἰδίως κατὰ τὰ Ἀ. τῆς Ἑλλάδος ὑπάρχουσι

πεδία πανταχόθεν ὑπὸ ὀρέων περιβαλλόμενα, καὶ λίμνας οὐ σπανίως ἀποτελοῦντα, ὡς ἐν Θεσσαλίᾳ Β. τῆς Ὄθρυος ἡ μεγάλη Βοιβηῒς λίμνη, ἐν Βοιωτίᾳ ἡ Κωπαῒς, ἐν Ἀρκαδίᾳ ἡ Στυμφαλὶς, ὁ Φενεὸς, καὶ τὰ πεδία τῆς Τεγέας, τῆς Μαντινείας. Ἐν δὲ τῇ δυτικῇ Ἑλλάδι τοιοῦτο παράδειγμα παρέχει μόνη ἡ λίμνη τῶν Ἰωαννίνων. Ἀκρωτήρια δὲ, πλὴν τῶν δύο προμνημονευθέντων, τοῦ Ἀκροκεραυνίου καὶ τῆς Σηπίας, ἄξια μνείας εἰσὶν ἐν Ἑλλάδι τὸ Ἀντίρριον, τὸ μετὰ τοῦ Ῥίου τῆς Πελοποννήσου ἀποτελοῦν τὴν στενὴν δίοδον τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, τὸ Σούνιον, ἐσχάτη ἄκρα τῆς Ἀττικῆς, ἡ Ἥρα Ἀκραία, δυτικὴ ἄκρα τοῦ Ἰσθμοῦ, αἱ Ὀλμιαὶ αὐτόθι. Ἐν τῇ Πελοποννήσῳ πρὸς Β ὁ Ἄραξος, τὸ Ῥίον, τὸ Δρέπανον, ΒΔ ἄκρα τῆς Πελοποννήσου, τὸ Σπειραῖον, ἀπέναντι τῆς Ν ἀκτῆς τῆς Σαλαμῖνος· Νοτίως ὁ Μαλέας, τὸ Ταίναρον, τὸ νοτιώτερον τῆς χερσονήσου, ὁ Ἀκρίτας. Πρὸς Δ., τὸ Κορυφάσιον, Κυπαρίσσιον, Ἰχθὺς (ν. Κατάκωλον), Χελωνάτας (ν. Κλαρέντζα). Ἐπὶ ἐκτάσεως περίπου 1130 τετραγ. μιλίων, ἔχει ἡ Ἑλλὰς 340 μιλίων ἀκτάς. Ποταμοὺς, ῥύακας καὶ χειμάρρους ἔχει μὲν πλείστους, ἀλλὰ μᾶλλον ἀνύδρους, κατὰ τὸ θέρος ἀποξηραινομένους, καθ' ὅσον μάλιστα δὲν ἔχουσι μακρὸν ῥοῦν διὰ τὰς μικρὰς διαστάσεις τῆς χώρας. Ἀπὸ τοῦ Ἀκροκεραυνίου ἀκρωτηρίου ἀπέχει ὁ Θερμαϊκὸς κόλπος μόνον 35 μίλια, ἀπὸ τοῦ Ἀμβρακικοῦ ὁ Μαλιακὸς κόλπος μόνον 17, καὶ αἱ ἀκταὶ ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς Πελοποννήσου, 12. Εἰσὶ δὲ τῶν ποταμῶν οἱ ἐπισημότεροι ὁ Πηνειὸς ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐκτάσεως 24 μιλίων· ὁ Σπερχειὸς αὐτόθι, 14 μ.· ὁ Ἀχελῷος μεταξὺ Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας, 26 μ. ὁ Εὔηνος ἐν Αἰτωλίᾳ, 12 μ. ὁ Κηφισσὸς ἐν Φωκίδι καὶ Βοιωτίᾳ, 10 μ. Ὁ Ἀσωπὸς, μεταξὺ Βοιωτίας καὶ Ἀττικῆς, 8 μ. Ἐν δὲ Πελοποννήσῳ ὁ Ἀλφειὸς, ἐν Ἤλιδι, 16 μ. ὁ Εὐρώτας ἐν Λακωνίᾳ, 11 μ. ὁ Πάμισος ἐν Μεσσηνίᾳ, πάντων εὐρύτατος, ἀλλὰ μόνον 2 ½ μ., καί τοι δεχόμενος ὀμβρους 8 μ. Καὶ αἱ Ἀθῆναι δύο μόνον εἶχον πηγάς. Ὡς ἡφαιστεία γῆ ἔχει πολλαχοῦ καὶ θερμὰ ὕδατα ἡ Ἑλλὰς, καὶ πολλάκις ὑπέστη καταστροφὰς ἐκ σεισμῶν. Τῶν λιμνῶν δ' αἱ κυριώτεραι ἦσαν ἡ Παμβῶτις, Β τῶν Ἰωαννίνων ἐν Ἠπείρῳ πρὸς τῇ Δωδώνῃ· ἡ Βοιβηῒς ἐν Θεσσαλίᾳ· ἡ Ξυνιὰς, αὐτόθι· ἡ Κωπαῒς ἐν Βοιωτίᾳ· διρφοροι ἐν Αἰτωλίᾳ καὶ Ἀκαρνανίᾳ· ἡ Στυμφαλὶς ἢ Μετώπα, ὁ Φενεὸς ἐν Ἀρκαδίᾳ, παρέχουσαι πᾶσαι πλουσίας βοσκάς. Κόλποι δ' οἱ ἐπισημότεροι ἦσαν ὁ Παγασαῖος (Βόλου), ὁ Μαλιακὸς (Λαμίας), εἰς τὰ ΒΑ τῆς Ἑλλάδος· ὁ Σαρωνικὸς μεταξὺ Ἀργολίδος καὶ Ἀττικῆς, μετὰ τῶν κόλπων Ἐλευσῖνος καὶ Κεγχρεῶν· ὁ Ἀργολικὸς, ὁ Λακωνικὸς, ὁ Μεσσηνιακὸς, ὁ Κυπαρίσσιος, ὁ Χελωνάτας, ὁ Κυλλήνιος, οἱ 3 τελευταῖοι Β τῆς Πελοποννήσου· ὁ Κορινθιακὸς, ἐν ᾧ ὁ Κρισσαῖος (Γαλαξειδίου), ὁ τῆς Ἀντικύρας (Ἄσπρα σπήτια), ὁ Ἀλκυόνιος (ν. Λιβαδούρου)· ὁ Ἀμβρακικὸς (Ν. Ἄρτης)· ὁ Εὐβοϊκὸς πορθμὸς μετὰ τοῦ Ὀπουντίου κόλπου (Ἀταλάντης)· ὁ Εὔριπος, μεταξὺ Στερεᾶς καὶ Εὐβοίας. Τὸ κλῖμα ἐθαυμάζετο ἤδη ὑπὸ τῶν ἀρχαίων (Ἡρδ. Γ, 106)· διαφέρει δ' ἡ θερμοκρασία κατὰ τὸ ὕψος τοῦ ἐδάφους ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, καὶ τὸν χειμῶνα λευκαίνονται μὲν αἱ κορυφαὶ τῶν ὑψηλοτέρων ὀρέων, ἀλλ' εἰς τὰ ταπεινότερα ἐπέρχεται μόνον «ἀθέσφατος ὄμβρος,» καὶ οὐ σπανίως ψυχρὸς ὁ βόρειος ἄνεμος. Προϊόντα δ' εἶχε παντοῖα ἡ Ἑλλὰς, ἰδίως ἐξαίρετον μάρμαρον. Εὐγενῆ μέταλλα παρῆγον τὸ Λαύρειον, ἡ Σίφνος, ἡ Θάσος, χαλκὸν ἡ Εὔβοια, σίδηρον αὐτὴ καὶ ἡ Λακωνία· φυτὰ πάντα τὰ τῶν νοτίων κλιμάτων, ἰδίως ἐλαίας, ἀμπέλους καὶ δημητριακοὺς καρποὺς, ἀλλὰ τούτους, διὰ τὴν

σπάνιν τῶν πεδιάδων, οὐχὶ ἐπαρκεῖς, ὥστε ἀνεπλήρουν τὴν ἔλλειψιν ἡ Θρᾴκη, αἱ χῶραι τοῦ Εὐξείνου καὶ ἡ Αἴγυπτος. Ζῷα ἄφθονα ἦσαν τὰ ποίμνια αἰγῶν καὶ προβάτων, ὁμοίως καὶ ἰχθῦς· ἄγρια δὲ θηρία ἦσαν σπάνια, καὶ λέοντες μνημονεύονται μόνον ἐν τοῖς μυθικοῖς χρόνοις (Ηρδ. Ζ, 126). Αἱ δ' ἀκρίδες ἦσαν τοῦ τόπου πληγή. Ἡ Βόρειος Ἑλλὰς περιεῖχε Β τὴν Ἤπειρον, Α. τὴν Θεσσαλίαν, καὶ ὑπὸ ταύτας ἐκ Δ πρὸς Α τὴν Ἀκαρνανίαν, Αἰτωλίαν, τὴν χώραν τῶν Ὀζολαίων Λοκρῶν, τὴν Δωρίδα, τὴν Ἐπικνημιδίαν καὶ Ὀπουντίαν Λοκρίδα, τὴν Φωκίδα, Βοιωτίαν, Μεγαρίδα καὶ Ἀττικήν. Ἡ Πελοπόννησος τὴν Κορινθίαν, Σικυωνίαν, Φλιασίαν, Ἀχαΐαν, Ἠλείαν, Μεσσηνίαν, Λακωνίαν, Ἀργολίδα καὶ Ἀρκαδίαν. — Νῆσοι δ' ἦσαν ἐν τῷ Ἰονίῳ πελάγει ἡ Κέρκυρα, ἡ Λευκάς, Κεφαλληνία, Ἰθάκη, Ζάκυνθος, Κύθηρα· ἐν τῷ Σαρωνικῷ κόλπῳ ἡ Καλαυρία, Αἴγινα, Σαλαμίς· ἐν τῷ Αἰγαίῳ ἡ Εὔβοια, καὶ βορειότερον ἡ Λῆμνος, Σαμοθρᾴκη, Θάσος· αἱ Κυκλάδες περὶ τὴν Δῆλον· ἐν τῷ Κρητικῷ πελάγει ἡ Κρήτη. — Ἀρχαιότατοι κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος μνημονεύονται οἱ Πελασγοί, ὧν ἐπώνυμος ἔμεινε μετὰ ταῦτα καὶ ἡ ἐν Θεσσαλίᾳ Πελασγιῶτις· καὶ ὡς τοιοῦτοι ἐχαρακτηρίζοντο ἔτι ἐν τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις καὶ οἱ τὴν βορείαν παραλίαν τοῦ Αἰγαίου οἰκοῦντες. Ἐξετείνοντο δὲ καὶ εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν, ἔνθα καὶ ἐπὶ μακρὸν παρέμεινε τὸ ὄνομα παρὰ τοῖς Τυρρηνοῖς. Λέγονται δ' ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι κατοικοῦντες καί, πιθανῶς κλάδοι τῆς αὐτῆς πελασγικῆς ῥίζης, Κᾶρες, Λέλεγες εἰς τὰς νοτίας καὶ δυτικὰς παραλίας τὴν Λακωνίαν, Μεσσηνίαν, Ἤλιδα, Αἰτωλίαν, Λοκρίδα, Φωκίδα, Εὔβοιαν, καὶ συγχρόνως Καύκωνες ἐν Αἰτωλίᾳ καὶ Ἀκαρνανίᾳ, Ὕαντες, Ἄβαντες, Ἄονες ἐν Φωκίδι, Βοιωτίᾳ, Εὐβοίᾳ· οἱ δὲ περὶ τὴν Δωδώνην ἐν Ἠπείρῳ Ἕλληνες ἐλέγοντο Γραικοί. Ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς Ἑλλάδος ὅμως διέκρινον ἀφ' ἑαυτῶν οἱ Ἕλληνες τοὺς τοῦ κοινοῦ κέντρου μᾶλλον μεμακρυσμένους, καὶ διὰ τοῦτο, ὡς καὶ δι' ἐπιμιξίας μετ' ἄλλων λαῶν εἰς ταπεινοτέραν βαθμίδα ἀναπτύξεως ἱσταμένους ὁμοφύλους αὐτοῖς, ὡς τοὺς Ἠπειρώτας, τοὺς Μακεδόνας, τοὺς Ἰλλυριούς, τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ Πελασγούς, κτλ. Συνετέλεσε δὲ καὶ ἡ Δωρικὴ εἰσβολὴ καὶ ὁ ἐν Δελφοῖς ἀμφικτυονικὸς δεσμὸς τῶν πόλεων εἰς τὸ νὰ ἐντείνῃ βαθμηδὸν ἐπὶ πάσης τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς τὴν ἐπωνυμίαν τῶν Ἑλλήνων. Πρὶν δ' ἢ οὕτω γενικῶς κληθῶσι, γνωστὰ ἦσαν ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων κατὰ τόπους διάφορα φυλῶν ὀνόματα, α) τῶν Ἀρκάδων καὶ Κυνουρέων· β) τῶν Δαναῶν ἐν Ἄργει, μέχρι τοῦ νῦν παραμεῖναν· γ) τῶν Ἰώνων (ἸαϜόνων), ἐν πάσῃ τῇ Ἀσίᾳ τοὺς Ἕλληνας ἐμφαῖνον, ἐπικρατοῦν δ' ἐν Ἀττικῇ, ἐν Εὐβοίᾳ καὶ ἑκατέρωθεν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου· δ) τῶν Καδμείων ἐν τῇ Ν. Βοιωτίᾳ, καὶ Τυρρηνῶν Πελασγῶν καλουμένων. Βορείως δὲ πρὸ τῶν ἄλλων ὠνομάζοντο Ἕλληνες, πλὴν τῶν Θεσσαλῶν Πελασγῶν, περιλαμβανόντων Αἰμονιεῖς, Μάγνητας, Δρύοπας, Δόλοπας, Περραιβοὺς κλ., προσέτι αἱ φυλαὶ τῶν ε) Δωριέων, πρῶτον τὸν Ὄλυμπον, εἶτα τὴν Οἴτην οἰκούντων καὶ τὸν Παρνασσόν· στ) Ἀχαιῶν, Ν τῆς Θεσσαλίας, ὅθεν εἰσήλασαν εἰς τὴν Πελοπόννησον (Ἄργος, Λακωνίαν, Πίσαν-παρ' Ἀλφειῷ)· ζ) Αἰολέων, τῶν καλουμένων Μινυῶν, ἐν Δ τῆς Θεσσαλίας, εἶτα δ' ἐκεῖθεν κατελθόντων εἰς τὰ νοτιώτερα τῆς Ἑλλάδος, εἰς Βοιωτίαν, Λοκρίδα, Φωκίδα, Αἰτωλίαν, Ἀκαρνανίαν. — Ἐπὶ δὲ τῆς κατὰ τὸ 1014 μεγάλης τῶν Ἑλληνικῶν λαῶν μετακινήσεως, ἀλλοία ἐγένετο ἡ αὐτῶν διαίρεσις καὶ ἐγκατάστασις, οἵα παρέμεινε καὶ ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων· ἤτοι Θεσσαλοί, ἐξ Ἠπείρου προερχόμενοι, κατέλαβον τὴν κατ' αὐτοὺς κληθεῖσαν χώραν· ἐκεῖθεν δ' Αἰολεῖς Βοιωτοὶ εἰσήλασαν εἰς τὴν κατ' αὐτοὺς κληθεῖσαν Βοιω-

τίαν· οἱ δ' Αἰτωλοὶ ἀπῆλθον πρὸς τοὺς συγγενεῖς αὐτοῖς Ἐπειοὺς εἰς Ἦλιδα· οἱ Δωριεῖς κατέλαβον τὰ Ν καὶ Α τῆς Πελοποννήσου ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν καὶ Δρύοπες, καὶ ἐξετάθησαν μέχρι Κρήτης. Ὅσοι τῶν Ἀχαιῶν ἐξεβλήθησαν τῶν ἰδίων οἰκήσεων ὑπὸ τῶν Δωριέων, κατέλαβον τὴν Β Ἰωνικὴν παραλίαν τῆς Πελοποννήσου, καὶ προσέτι μετῴκησαν εἰς Λέσβον, καὶ εἰς τὰ ΒΔ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἵδρυσαν Αἰολικὰς ἀποικίας. Οἱ δ' ἐξωσθέντες Ἴωνες τῆς Πελοποννήσου κατέλαβον τὴν Εὔβοιαν, τὰς πλείστας τῶν Κυκλάδων, καὶ μετ' ἄλλων Αἰολοπελασγῶν τὴν Λυδικὴν παραλίαν, ἰωνικὰς ἀποικίας ἐκεῖ ἐγκαταστήσαντες. — Μεγάλη δ' Ἑλλὰς ἐκλήθη (τὸ πρῶτον ὑπὸ Πολυβίου) ἡ μεσημβρινὴ Ἰταλία, ἡ Λευκανία, κατωτέρω τοῦ ποταμοῦ Σιλάρου, ὡς ὑπὸ πλείστων οἰκουμένη Ἑλλήνων, ἰδίως περὶ τὸν κόλπον τοῦ Τάραντος εἰς τὰς πόλεις Ποσειδώνιον (Pæstum), Βελίαν (Ἠλείαν), Θουρίους, Μεταπόντιον, Ἡρακλειόπολιν. Ὁ δὲ Στράβων περιλαμβάνει εἰς τὸ ὄνομα καὶ τὴν Σικελίαν.

Ἑλλέβορος, φυτὸν χρησιμεῦον ὡς φάρμακον. Ὁ μέλας ἐβλάστανεν εἰς τὴν Οἴτην, ὁ δὲ λευκὸς, ὡς ἐμετικὸν μάλιστα χρήσιμος, πρὸ πάντων εἰς τὴν Ἀντίκυραν (Στρβ. Θ, 418). Ἐπιστεύετο δ' ὅτι ἐθεράπευε καὶ τὴν παραφροσύνην, δι' ὃ καὶ πολλὴ ὑπῆρχε ζήτησις αὐτοῦ ἐν Ἀντικύρᾳ.

Ἕλλη, ἴδ. Ἀθάμας.

Ἕλλην, ἴδ. Δευκαλίων.

Ἑλληνοταμίαι, ἀρχὴ ἐν Ἀθήναις, πρὸς εἴσπραξιν τῶν συμμαχικῶν φόρων (ἴδ. Συμμαχία), συμποσουμένων τὸ πρῶτον εἰς 460 τάλαντα ἐτησίως, ἐπὶ δὲ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἀναβιβασθέντων εἰς 1300. Διεῖπον δὲ τὸ ἐν Δήλῳ κατατεθειμένον συμμαχικὸν ταμεῖον, μετατεθὲν τῷ 460 π. Χ., προτάσει τῶν Σαμίων, εἰς Ἀθήνας.

Ἑλλήσποντος, ὁ πορθμὸς ὁ διαιρῶν τὴν Θρᾳκικὴν Χερσόνησον ἀπὸ τῆς Ἀσίας, ἰδίως τῆς Τρῳάδος. Ἐπιστεύετο δ' ὅτι ὠνομάσθη κατὰ τὴν Ἕλλην, θυγατέρα τοῦ Ἀθάμαντος καὶ τῆς Νεφέλης, πεσοῦσαν ἀπὸ τοῦ κριοῦ ἐφ' οὗ ἔφευγεν εἰς τὴν Κολχίδα καὶ πνιγεῖσαν ἐνταῦθα, δι' ὃ καὶ ὑπ' Αἰσχύλου (Πέρσ. 69) λέγεται πορθμὸς Ἀθαμαντίδος Ἕλλης. Τὸ στενώτερον σημεῖον τοῦ πορθμοῦ ἐστὶ 7 σταδίων (1350μ), μεταξὺ Σηστοῦ καὶ Ἀβύδου, ἔνθα λέγεται ὅτι διηνήχετο αὐτὸν ὁ Λέανδρος. Καὶ ἡ πέριξ χώρα δὲ, μάλιστα ἡ κατ' Ἀσίαν, Ἑλλήσποντος ἐλέγετο (Θουκ. Β, 9.—Ξεν. Ἑλλ. Α, 7, 2), καὶ Ἑλλησποντίας, εἰς ἐκεῖθεν πνέων ἄνεμος (Ἡρδ. Ζ, 188).

Ἑλλοί, ἴδ. Ζεύς.

Ἐλλύχνιον, ἡ **θρυαλλὶς,** τὸ φωτύλλιον τοῦ λύχνου, συνιστάμενον ἐξ ἐντεριώνης φυτοῦ, ἢ χονδρῶν κλωστῶν, ἢ παπύρου (Πολδ. Ι).

Ἑλλώτεια, ἑορτὴ ἀγομένη ἐν Κρήτῃ τῇ Εὐρώπῃ (ἴδ.), καὶ ἐν Κορίνθῳ τῇ Ἀθηνᾷ, ἐκ τοῦ Ἑλλωτὶς, σημαίνοντος μέγαν μυρσίνης στέφανον (Ἡσύχ.— Μ. Ἐτυμ.).

Ἕλος, 1) ἐν Λακωνίᾳ, πόλις παράλιος ἐπὶ Ὁμήρου («ἔφαλον πτολίεθρον,» Ἰλ. Β, 584), παρακμάσασα ἴσως διὰ τὸ ἑλῶδες τοῦ τόπου. Ἐπὶ Στράβωνος (Η, 363), ἦν χωρίον, ἐπὶ Παυσανίου (Γ, 22, 3), ἐν ἐρειπίοις. Τῆς πόλεως ταύτης ἐπώνυμοι νομίζονται οἱ Εἵλωτες. — 1) Χωρίον ἐν Ἤλιδι ἐπὶ τοῦ Ἀλφειοῦ, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Στράβωνος (Ζ, 350) ἄγνωστον.

Ἕλωρος, ἀρχαία ὀχυρὰ πόλις εἰς τὴν Α. παραλίαν τῆς Σικελίας, παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, μεταξὺ Συρακουσῶν καὶ τοῦ Παχύνου ἀκρωτηρίου, θέσις τόσον ὡραία, ὥστε ἐκαλεῖτο «τὰ Ἑλώρια Τέμπη» (Ἡρδ. Ζ, 154. — Πίνδ. Νεμ. Θ, 40).

Ἐμβάτης, ἡ ἡμιδιάμετρος τῆς βάσεως τοῦ κίονος εἰς τὴν νεωδομίαν χρησι-

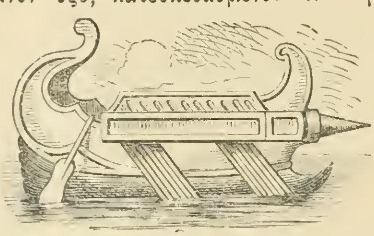
μούουσα εἰς τοὺς ἀρχιτέκτονας ὡς μονὰς τοῦ μέτρου τῆς ὅλης οἰκοδομῆς (ἴδ. Κίων).

'Εμβατήριος, ὕμνος γεγραμμένος ἐν ἀναπαίστοις στίχοις διὰ τὸν στρατὸν χωροῦντα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ (Τυρτ. 'Αποσπ. ΙΕ, ΙΣΤ), καὶ ἡ δι' αὐτὸν μουσικὴ ἐπ' αὐλῶν ὀξυτόνων, αὐλοῖς ἐμβατηρίοις. Οὕτως ἐλέγετο καὶ θυσία τελουμένη κατὰ τὸν ἐπιβιβασμὸν εἰς τὰ πλοῖα.

Ἔμβλημα, 1) κόσμημα μετάλλινον, ἐπικολλώμενον εἰς μετάλλινον ἀγγεῖον.—2) Λιθάρια ἐντιθέμενα πρὸς σύνθεσιν τοῦ ψηφιδωτοῦ. — 3) ὕφασμα ἐντιθέμενον εἰς τὰ ὑποδήματα, ὑπὲρ τὸ πέλμα, πρὸς προφύλαξιν τῶν ποδῶν ἀπὸ ὑγρασίας.

'Εμβόλιον, παρέκβασις ἐν τοῖς λόγοις. 'Επὶ Ῥωμαίων, εἰς τὸ θέατρον, ἡ μεταξὺ δύο δραμάτων παρεμβολὴ μικρᾶς τινος κωμῳδίας ἢ ὀρχήσεως.

Ἔμβολον, ἢ ἔμβολος (ὁ), πᾶν ὄργανον ὀξύ, κατεσκευασμένον ἵνα τρυπᾷ·

ἰδίως τὸ προέχον ὑπὸ τὴν πρῷραν τῶν τριήρεων, εἰς προσβολὴν τῶν ἐχθρικῶν πλοίων. 'Εν Ῥώμῃ τὸ βῆμα τῶν ῥητόρων ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐπειδὴ ἐκοσμεῖτο ὑπὸ τοιούτων ἐμβόλων (κυριευθέντων ἐπὶ τῶν Βόλσκων τοῦ Κιτίου Liv. VII, 14), ἐκαλεῖτο οἱ ἔμβολοι (Rostra) (Πολύβ. ΣΤ, 53, 1). Ὡς ἐκ τοῦ σχήματος ἐλέγετο οὕτω καὶ ἡ σφηνοειδὴς παράταξις τῶν στρατιωτῶν (Ξεν. 'Ελ. Ζ, 5, 22).

Ἔμεσα, πόλις ἐν Συρίᾳ, Α τοῦ 'Ορόντου, πατρὶς τοῦ 'Αλεξάνδρου Σεβήρου, εἶχε λαμπρὸν ναὸν τοῦ Ἡλίου, οὗ ἱερεὺς ἦν ὁ Ἡλιογάβαλος (Ἡρωδιαν. Ε, 3).

'Εμμαοῦς, ἴδ. Νικόπολις.

'Εμμέλεια, ἡ ὄρχησις τῶν τραγικῶν χορῶν, σεμνὴ καὶ σοβαρά, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν κωμικὸν Κόρδακα καὶ τὴν σατυρικὴν Σίκιννιν. Ἦν δὲ συγχρόνως καὶ ἐκφραστικὴ τῶν ᾀδομένων ἐννοιῶν, κατ' ἐπίνοιαν, ὡς λέγεται, πρώτου τοῦ Τελέστου, χορευτοῦ τοῦ Αἰσχύλου. Τρόπος τῆς ἐμμελείας ἦν ὁ ξιφισμός, ὅτε ὁ χορὸς εἰς πολεμικὰ ᾄσματα εἴτε εἷλκε τὰ ξίφη, εἴτε ἐμιμεῖτο τὴν ξιφασκίαν διὰ τῶν χειρῶν.

'Εμμενίδαι, ἀρχαῖον γένος ἐν Γέλᾳ καὶ 'Ακράγαντι, ἀξιοῦν ὅτι κατήγετο ἐκ Πολυνείκους. Κρημνίσαντες τὸν τύραννον Φάλαριν, ἀνέλαβον αὐτοὶ τὴν ἀρχὴν ἐν 'Ακράγαντι τῷ 550 π. Χ. Θήρων, ὁ ἐπισημότατος ἐξ αὐτῶν (488—472), μετέσχε τῆς ἐν Ἱμέρᾳ νίκης· ὁ ὠμὸς υἱὸς αὐτοῦ ὅμως, ὁ Θρασυδαῖος, ἀπεβλήθη τῷ 470. Συγγενὴς καὶ φίλος αὐτῶν ἦν ὁ Πίνδαρος (Πινδ. 'Ολ. Β, 5. Γ, 38).

Ἔμμηνοι, δίκαι ἐν 'Αθήναις αἱ κατεπείγουσαι, ὧν ἡ ἀπόφασις ἔπρεπε νὰ ἐκδοθῇ ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς. Τοιαῦται ἦσαν αἱ ἐμπορικαί, αἱ ἐρανικαί, αἱ μεταλλικαί, αἱ προικὸς (Δμσθ. 'Απατούρ. ΚΓ. Ἅλων. ΙΒ).

Ἔμπασις, δωριστὶ ἡ ἔγκτησις, τὸ ξένοις χορηγούμενον δικαίωμα τοῦ ἔχειν κτήματα.

'Εμπεδοκλῆς, φιλόσοφος, ἐξ ἐπισήμου καὶ πλουσίας οἰκογενείας τοῦ 'Ακράγαντος, γεννηθεὶς περὶ τὸ 490 π. Χ. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Μέτων συνετέλεσε τῷ 470 εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ τυράννου Θρασυδαίου· αὐτὸς δέ, τῷ 444, ἀνέτρεψε τὴν ἀριστοκρατίαν, καί, ἐνθουσιῶν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, ἀπέκρουσε τὸν προσενεχθέντα αὐτῷ θρόνον, καὶ καθιέρωσε τὴν δημοκρατίαν. Ἅπαξ μόνον μετέβη εἰς τὸ Θούριον· ἄλλως δὲ φαίνεται ὅτι ἔμεινε σταθερῶς εἰς τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς του μέχρι λίαν προβεβηκυίας ἡλικίας, ὅτε τοῦ δήμου δυσμενοῦς καταστάντος πρὸς αὐτόν, ἀπῆλθεν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ οἱ ἐχθροί του κατώρθωσαν νὰ τῷ ἀποκλείσωσι τὴν ἐπι-

στροφήν, ὥστε ἀπέθανεν ἐν τῇ ξένῃ περὶ τὸ 430 π. Χ., καὶ κατά τινας ὁ τάφος του ἐδείκνυτο εἰς τὰ Μέγαρα. Ὑπὸ τῶν συγχρόνων του ὡς ἔξοχος πολιτικός, φιλόσοφος, φυσιοδίφης, ἰατρός, ποιητὴς καὶ ῥήτωρ ἐκτιμώμενος, ἐθεωρεῖτο καὶ ὡς τοῖς θεοῖς φίλος καὶ θαυματουργός, καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ὡς ἥρως. Παντοῖοι δὲ μῦθοι, ἔκ τε τοῦ πρὸς αὐτὸν θαυμασμοῦ τῶν φίλων του καὶ τῆς κατ' αὐτοῦ καταδρομῆς τῶν ἐχθρῶν του προελθόντες, περιέβαλλον τήν τε ζωὴν καὶ τὸν θάνατόν του, καὶ μία τῶν διαδόσεων ἦν ὅτι, ἵνα πιστευθῇ ἡ εἰς οὐρανοὺς ἀνάληψις καὶ ἡ θεία καταγωγή του, ἐρρίφθη εἰς τὸν κρατῆρα τῆς Αἴτνης, ὅστις μετὰ ταῦτα ἐπρόδωσε τοῦτο, ἐξεμέσας ἓν τῶν σανδαλίων του. Κατ' ἄλλους δὲ πάλιν ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγη. Τὰ συγγράμματά του πάντα, καὶ αὐτὰ τὰ φιλοσοφικά, συνέταξεν ἐμμέτρως. Ὡς τὸ κυριώτερον μνημονεύεται τὸ π ε ρ ὶ φ ύ σ ε ω ς ἢ τ ὰ φ υ σ ι κ ά, συγκείμενον ἐκ στίχων 2,000 εἰς 3 βιβλία, ὧν τὸ πρῶτον ἐπραγματεύετο τοὺς γενικοὺς κανόνας τοῦ ε ἶ ν α ι καὶ τὴν θεωρίαν τοῦ Παντός, τὸ δεύτερον τὴν εἰδικὴν τῶν ὄντων προαγωγήν, καὶ τὸ τρίτον τὴν τοῦ ἀνθρώπου καὶ μάλιστα τὴν τῆς ψυχῆς διάπλασιν καὶ ἀνάπτυξιν. Οἱ κ α θ α ρ μ ο ὶ περιέχοντες 3,000 στίχοι ἐπραγματεύοντο ἠθικὰς θεωρίας. Τῷ ἀποδίδονται προσέτι λ ό γ ο ι ἰ α τ ρ ι κ ο ί, ποίημα διδακτικὸν περὶ ἰατρικῆς· πλὴν τούτων δὲ καὶ τραγῳδίαι, ἀλλὰ τοῦτο ἀναποδείκτως· καὶ ἄλλα ἔργα πολιτικὰ καὶ ἱστορικά. Ἔγραψε δ' εἰς διάλεκτον Ἰωνικήν, καὶ τὸ ὕφος αὐτοῦ ἐκρίνετο ὡς σκληρὸν καὶ τραχύ. Διεσώθησαν δ' αὐτοῦ οὐκ ὀλίγα ἀποσπάσματα, εἰς ἃ διαφαίνεται ἀφθονία ἰδεῶν καὶ ζωηρότης εἰκόνων. Μαθητὴς λεγόμενος τοῦ Ἀναξαγόρου, τοῦ Παρμενίδου, τοῦ Πυθαγόρου, τοῦ Ἡρακλείτου καὶ ἄλλων, ἢ τὰς θεωρίας αὐτῶν σπουδάσας, ἀπεπειράθη, ὡς φαίνεται, νὰ συνδυάσῃ τὴν Ἰωνικὴν φυσικὴν μετὰ τῆς Ἐλεατικῆς μεταφυσικῆς, ὡς καὶ μετὰ τῶν Πυθαγορείων ἀρχῶν περὶ ἁρμονίας. Κατ' αὐτὸν οὐδὲν παράγεται καὶ οὐδὲν ἀφανίζεται, ἀλλὰ μίξις μόνον ὑπάρχει, καὶ τῶν μεμιγμένων διάλυσις. Ἐν ἀρχῇ δ' ἦσαν τέσσαρα ῥ ι ζ ώ μ α τ α (στοιχεῖα ἢ βάσεις τοῦ παντός), ἃ οὕτω μυθικῶς ὀνομάζει· Ζ ε ὺ ς ἀ ρ γ ή ς, Ἥ ρ η τ ε φ ε ρ έ σ β ι ο ς, ἠ δ' Ἀ ϊ δ ω ν ε ύ ς, Ν ῆ σ τ ι ς θ' ἡ δ α κ ρ υ ό ε σ σ α, καὶ πλὴν τούτων δύο πλάττουσαι ἀρχαί, ἡ φ ι λ ί α καὶ τὸ ν ε ῖ κ ο ς. Ταῦτα δὲ τὰ ἓξ ὀνομάζει καὶ ψ υ χ ὰ ς καὶ θ ε ο ύ ς, καὶ λέγει αὐτὰ ἀνέκαθεν συνδεδεμένα εἰς σ φ α ῖ ρ α ν, τὸν χρυσοῦν αἰῶνα, ὑπὸ μυθικὴν ἔποψιν, ἐφ' οὗ ἡ Κύπρις μόνη ἦρχεν ἐν τῷ κόσμῳ, πνευματικῶς μὲν δηλοῦντα τὴν τοῦ παντὸς ἁρμονίαν καὶ ἑνότητα, τὸν ἀληθῆ θεόν, ὑλικῶς δὲ τὴν συνύπαρξιν τῶν στοιχείων, τὸ χάος. Τοῦ ν ε ί κ ο υ ς ἡ δύναμις παράγει τῶν στοιχείων κίνησιν καὶ διάστασιν· ἀλλ' ἡ φ ι λ ί α συνδέει αὖθις αὐτὰ εἰς μορφὰς διαφόρους. Ἐκ τῆς προόδου κακῶς συντεθειμένων διαπλάσεων παράγονται τὰ ζῷα, ὧν ἡ ἀνωτάτη βαθμὶς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἐν αὐτῷ ἐπικρατεῖ τὸ πῦρ καὶ ἡ φιλία. Ὡς ἕνωσις δὲ πάντων τῶν στοιχείων, ἡ ψυχὴ μετὰ πάντων συνδέεται, καὶ τὸ γ ι ν ώ σ κ ε ι ν καὶ ν ο ε ῖ ν ἔγκειται εἰς τὰς α ἰ σ θ ή σ ε ι ς, καὶ ἡ ν ό η σ ι ς ἐστὶν α ἴ σ θ η σ ι ς. Ἀλλὰ καὶ ἀνωτέραν τινὰ πνευματικὴν βαθμίδα παραδέχεται, διότι μνημονεύει καί τινα τ ρ ί τ η ν δ ύ ν α μ ι ν, ἥτις ἐστὶν ἡ ἐσωτερικὴ τάσις τοῦ ὁμοίου πρὸς τὸν ὅμοιον, ἀνωτάτη ἀρχή, τὴν ἀλληλοδιάδοχον ἐκνίκησιν τῶν ἀντιμαχομένων δυνάμεων ἐπιφέρουσα, ὁ δ ί κ α ι ο ς λ ό γ ο ς, σ υ ν α γ ω ν ι ζ ό μ ν ο ς τ ῇ φ ι λ ί ᾳ, ὃν καὶ Μ ο ῦ σ α ν καλεῖ. Ἡ δ' ἠ θ ι κ ὴ αὐτοῦ θεωρία στηρίζεται ἐπὶ νόμου αἰωνίου καὶ γενικοῦ, ὃν λέγει ἀ ν ά γ κ η ν, ἐπικρατοῦντα πανταχοῦ, διὰ τοῦ ἀέρος καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ. Παραδέχεται συγχρόνως καὶ εἶδος Πυθαγορείου ἀσκητικῆς διαίτης, ἵνα ἡ δι' ἐγκλημάτων μολυνομένη ψυχή, καθαρισθεῖσα, αἴρηται αὖθις εἰς τὴν πρώτην θέσιν αὐτῆς, πρὸς ὃ συντελεῖ καὶ ἡ διὰ ζῴων καὶ φυ-

τῶν μετεμψύχωσις. Ἀλλ' ἐνταῦθα δύσκολος ἐστὶν, ὑπὸ τὸ ποιητικὸν ἔνδυμα, ἡ διάγνωσις τῆς ἀληθοῦς φιλοσοφικῆς ἐννοίας, διότι πλὴν τῆς ψυχῆς μνημονεύονται καὶ δαίμονες, ἀποσπώμενοι τῆς σφαίρας καὶ ἐξοριζόμενοι, καὶ πρὸς τοῖς ἀνωτέρω μνημονευθεῖσι θεοῖς, προσέτι καὶ ἡ τοῦ δημώδους θρησκεύματος.

Ἐμπειρικοί, ἡ ἰατρικὴ σχολὴ, ἥτις, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἱπποκράτους, ἐστηρίζετο ἐπὶ τῆς πείρας, ἀντὶ, ὡς οἱ δογματικοὶ, νὰ θέλῃ ἐπὶ γενικῶν θεωριῶν νὰ ἐποικοδομήσῃ τὴν τέχνην. Ἀλλ' ὅμως πολλάκις ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ παρεξέκλινον αὐτοὶ εἰς ἐπόψεις ὑλιστικὰς καὶ ἥκιστα ἐπιστημονικάς. Ἡ σχολὴ αὕτη διετηρήθη ἀπὸ τοῦ 280 π. Χ. μέχρι τοῦ δ' αἰῶνος μ. Χ., ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Κώου. Ὁ ἔσχατος δ' αὐτῆς ὀπαδὸς ἦν συγχρόνως καὶ ὁ ἐπισημότερος τῶν διδασκάλων της, Θεύδας ὁ Λαοδικεύς.

Ἐμπέλωροι, ἐν Σπάρτῃ οἱ ἀγορανόμοι, ἔχοντες πιθανῶς καὶ δικαστικὴν δικαιοδοσίαν.

Ἐμπορεῖον ἢ **Ἐμπόριον,** ἐμπορικὴ πόλις τῆς Ἱσπανίας ἐπὶ τῆς Μεσογείου, ἀποικία τῶν Φωκαέων Μασσαλιωτῶν.

Ἐμπόριον, ἐμπορικὸς λιμὴν, ἢ πόλις μετερχομένη ἐμπόριον. Ἐπισημότατον ἦν ἐν Ἀθήναις ὁ Πειραιεὺς, φέρων καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο εἰς ὃ μέρος ὡρμίζοντο τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα, μετὰ τῶν παρακειμένων στοῶν καὶ τοῦ Δείγματος πρὸς ἔκθεσιν τῶν ἐμπορευμάτων.

Ἔμπορος. Ἐμπόριον, ἤτοι ἡ, κυρίως διὰ θαλάσσης, μεταφορὰ ξένων προϊόντων πρὸς πώλησιν, ἀπαντᾶται ἤδη καὶ ἐπὶ Ὁμήρου (Ὀδυσ. Α, 184, 261), εἰ καὶ τότε οἱ Φοίνικες κυρίως ἐξήσκουν αὐτό, καὶ μετὰ ταῦτα ἤρχισαν οἱ Κρῆτες μετ' αὐτῶν συναγωνιζόμενοι. Κατώτερος δὲ τοῦ ἐμπόρου ἦν ὁ αὐτοπώλης, ὁ πωλῶν τὰ ἐμπορεύματα (γεννήματα, τεχνουργήματα) ἃ ὁ ἴδιος παρῆγε, καὶ ἔτι κατώτερος ὁ εἰς μικρὰς πωλήσεις ἀλλοτρίων προϊόντων ἐν τῇ ἀγορᾷ περιοριζόμενος κάπηλος ἢ καὶ παλιγκάπηλος, ἄνθρωπος ἀγοραῖος, καὶ τῇ ἐσχάτῃ κοινωνικῇ τάξει ἀνήκων, καὶ συνήθως ὕποπτος ἐπὶ δόλῳ. Ἦν δὲ τὸ Ἑλλ. ἐμπόριον κυρίως ὑπερθαλάσσιον, καὶ κατ' ἀρχὰς μάλιστα διὰ ξένων, Φοινίκων, Καρῶν, κτλ. ἀσκούμενον, καὶ οὐ σπανίως συνεδέετο καὶ μετὰ τῆς τότε οὐχὶ ὡς ἀτίμου θεωρουμένης πειρατείας (Θουκ. Α, 5). Τῶν ἑλληνικῶν δ' ἐμπορίων τὸ ἀρχαιότατον ἦν ἡ Κόρινθος, καὶ βαθμηδὸν μετ' αὐτὴν ἀνεπτύχθησαν ἡ Αἴγινα, ἡ Χίος, αἱ Ἀθῆναι. Ἡ ἐκστρατεία τῶν Ἀργοναυτῶν αἰνίττεται πιθανῶς ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν ἴσως μετὰ πειρατείας. Ἡ τρωϊκὴ ἀποδεικνύει ναυτικήν τινα ἀνάπτυξιν. Ὁ Κορίνθιος Ἀμεινοκλῆς πρῶτος ἐναυπήγησε τοῖς Σαμίοις τριήρεις. Ἡ Ἑλλὰς ἐν γένει ἀπεδείχθη θαλασσοκράτωρ, καὶ αἱ παράλιοι πόλεις ὑπερίσχυον. Συντελεῖ δ' εἰς τοῦ ἐμπορίου τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ὁ δημοκρατικὸς ὀργανισμὸς τῶν πλείστων ἐξ αὐτῶν· δι' ὃ αἱ ὀλιγαρχικαὶ μερίδες ηὐνόουν τὸ ξενικὸν ἐμπόριον μᾶλλον ἢ τὸ τοὺς κοινοὺς πολίτας πλουτίζον ἐγχώριον. Ἐμπορικὸν δὲ χαρακτῆρα εἶχον καὶ αἱ μεγάλαι ἑορταὶ, εἰς ἃς ἡ ἐκεχειρία ἐχορήγει ἐμπορικὴν ἐλευθερίαν καὶ εἰς τοὺς ἐχθρούς. Αἱ Ἀθῆναι ὅμως, πασῶν κατὰ θάλασσαν τῶν πόλεων ὑπερέχουσαι, διετήρησαν καὶ μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον τὴν ὑπερτάτην αὐτῶν ἐμπορικὴν θέσιν. Ἐνεψύχου δὲ καὶ ἡ νομοθεσία αὐτῶν τὴν θαλασσοπλοΐαν διὰ τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν ναυτιλλομένων ἀπὸ τῆς ναυτικῆς ὑπηρεσίας, τοῦ ὁρισμοῦ τῶν μέτρων καὶ σταθμῶν, τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ἐμπορικοῦ δικαίου, τῆς ἐγκαταστάσεως ἐπιμελητῶν τοῦ ἐμπορίου, τῆς συνομολογήσεως ἐμπορικῶν συνθηκῶν (συμβόλων). Διὰ τὰς ἐμπορικὰς ὑποθέσεις ἀντεπροσώπευον τὰς πόλεις εἰς τὸ ἐξωτερικὸν Πρόξενοι (ἴδ. Ξένος). Μετὰ τὴν ἐντελῆ τῶν Ἀθηνῶν ἐξασθένησιν ἤνθει ἔτι ἐπί τινα χρόνον τὸ ἐμπόριον τῆς Ῥόδου. Ἐν γένει δ' εἶχεν ἡ ἐμπορικὴ ἐνέργεια καὶ ἡ δρα-

στήριος θαλασσοπλοΐα ὡς ἄμεσον ἀποτέλεσμα καὶ τὴν ἵδρυσιν ἀποικιῶν κατὰ πάσας τὰς ἀκτὰς τῆς Μεσογείου, αἵτινες καὶ τὰς μετὰ τῶν μεσογείων βαρβάρων σχέσεις ἐφικτὰς καθιστῶσαι, συνετέλουν καὶ αὐταὶ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἐμπορικῆς ἀκμῆς. Οὕτως ἠνεώχθησαν βαθμηδὸν αἱ ἑπόμεναι κυριώταται τοῦ ἐμπορίου ὁδοί· α) ἡ ἀνατολικὴ, διὰ τῆς Ἐφέσου, πρὸς τὰς ἀκτὰς καὶ τὰ ἐνδότερα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας· β) ἡ βορειανατολικὴ, διὰ τῶν Κυκλάδων καὶ τοῦ Αἰγαίου εἰς Θράκην, τὸ Παντικάπαιον, τὴν Φαναγορίαν, τὴν Ὀλβίαν, ὅθεν ὁδοὶ διεκλαδεύοντο πρὸς τ' ἀπώτατα τῆς Σκυθίας· γ) ἡ νοτιοδυτικὴ, καὶ νοτία πρὸς Κύπρον, Αἴγυπτον καὶ Κυρήνην, καὶ ἐκεῖθεν, διὰ Ναυκράτιδος, εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς· δ) ἡ βορειοδυτικὴ, πρὸς τὸ Ἰόνιον πέλαγος καὶ τὸν Ἀδριατικὸν κόλπον, κέντρον ἔχουσα τὴν Ἐπίδαμνον· ε) ἡ δυτικὴ, μέχρι τῶν Στηλῶν τοῦ Ἡρακλέους, διὰ Μασσαλίας. Ἦσαν δὲ παντοῖα τ' ἀντικείμενα τοῦ μεγάλου ἐμπορίου, καὶ ἰδίως σιτηρά, εἰσαγόμενα ἐκ τῶν ἀποικιῶν τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου, ἐκ Σικελίας, Αἰγύπτου· ἑλληνικοὶ οἶνοι, ξυλεία πρὸς ναυπηγίαν, μέταλλα, δοῦλοι, κτήνη οἰκιακὰ, κτλ. Τὸ ἐμπόριον κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους δὲν εἶχε τὰς σημερινὰς εὐκολίας τῶν ἀνταποκρίσεων. Ὁ τοῦ φορτίου ἰδιοκτήτης τὸ συνώδευεν αὐτός, ἢ ἐξέπεμπέ τινα νὰ τὸ συνοδεύσῃ. Ἰδιοκτῆται τοῦ πλοίου ἢ ναυλωταὶ ἦσαν συνήθως πολλοὶ ὁμοῦ, ἐνίοτε ὅμως καὶ εἷς μόνος ἐκ τῶν πλουσιωτέρων, τὸ πλεῖστον ξένοι· οἱ δανειζόμενοι δὲ πρὸς τοῦτο ἔδιδον εἰς ὑποθήκην τὸ φορτίον ἐπὶ τόκῳ μέχρι 36 %. Διὰ δὲ τὰ θαλασσοδάνεια ἐδανείζετο ὁ ναυλωτὴς ἢ ἰδιοκτήτης, πρὸς παρασκευὴν τοῦ πλοίου, ἐπὶ τόκῳ πολὺ ὑπερβαίνοντι τὸν νενομισμένον, ὑποθηκεύων τό τε πλοῖον καὶ τὸ φορτίον. Καὶ πάντας μὲν τοὺς κινδύνους τοῦ πλοῦ ἀνελάμβανεν ὁ δανειστής, ἀλλ' αὐτὸς καὶ διέγραφε τὸ σχέδιον τῆς ὅλης θαλασσοπλοΐας, ὁρίζων καὶ τὰς περιστάσεις καθ' ἃς ἐπετρέπετο τῷ ναυλωτῇ νὰ παρεκβῇ ἀπ' αὐτοῦ ἐπ' ἐλπίδι μείζονος κέρδους, ὡς καὶ τὴν εἰς αὐθαιρέτους παρεκβάσεις συμφωνουμένην ποινήν. Ἀπετίνετο δὲ τὸ δάνεισμα, ἂν μὲν ἦν ἑτερόπλουν, δηλαδὴ μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ πλοίου εἰς τὸ μέρος πρὸς ὃ ἐξέπλευσεν, εἰς ἐπίτροπόν τινα τοῦ δανειστοῦ, συνεκπλέοντα ἐπὶ τούτῳ· ἂν δὲ ἀμφοτερόπλουν, ἤτοι μέχρι τῆς τοῦ πλοίου ἐπιστροφῆς, εἰς αὐτὸν τὸν δανειστήν. Ἂν δ' ὁ ὀφειλέτης δὲν ἐπλήρωνεν, ὁ δανειστὴς εἶχε δικαίωμα, πλὴν ἐπὶ τοῦ πλοίου καὶ τοῦ φορτίου, συγχρόνως καὶ ἐπὶ πάσης τῆς περιουσίας αὐτοῦ. Βλάβη τοῦ πλοίου ἢ τοῦ φορτίου ἐπὶ τοῦ πλοῦ ἦν εἰς βάρος τοῦ δανειστοῦ, λαμβάνοντος ὅμως εἰς ἀποζημίωσιν τὰ ἐναπολειπόμενα εἰς τὸ ναυάγιον.—Αἱ ἐκστρατεῖαι τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐπέφερον εἰς τὸ ἐμπόριον μεγάλας μεταβολάς, καὶ ἡ Ἀλεξάνδρεια κατέστη ἔκτοτε τὸ κέντρον τοῦ παγκοσμίου ἐμπορίου, ἐκταθέντος ἐπὶ Ῥωμαίων μέχρις Ἰνδιῶν καὶ τῶν ἐνδοτέρων τῆς Ἀφρικῆς. Διὰ τὰς κυρίως δ' Ἑλληνικὰς συναλλαγὰς ἀφετηρία ἦν τότε ἡ Ῥόδος.—Ἐν Ἀθήναις τὰ τοῦ ἐμπορίου διεῖπεν ὁ Ἐμπορικὸς νόμος. Κατ' αὐτὸν ἀπηγορεύετο αὐστηρῶς ἡ ἐξαγωγὴ ναυπηγικῆς ξυλείας καὶ σιτηρῶν, εἰς τὴν εἰσαγωγὴν δ' αὐτῶν πᾶσαι ἐγίνοντο εὐκολίαι. Κατὰ Πλούταρχον μάλιστα (Σόλ. ΚΔ.) ὁ Σόλων ἀπηγόρευσε πᾶσαν ἄλλην ἐξαγωγὴν πλὴν τῆς τοῦ ἐλαίου, ὡς μόνου ἀφθόνου προϊόντος τῆς χώρας. Οἱ δ' εἰσάγοντες σιτηρὰ ὤφειλον τὰ $^2/_3$ αὐτῶν τοὐλάχιστον νὰ πωλῶσιν ἐν αὐταῖς ταῖς Ἀθήναις. Θάνατος δ' ἦν ἡ ποινὴ τοῦ ἀγοράζοντος πλείονας τῶν 50 μεδίμνων, ὡς κερδοσκοποῦντος. Αἱ ἐμπορικαὶ δίκαι ὑπήγοντο εἰς τὴν ἡγεμονίαν τῶν Ἐπιμελητῶν τοῦ ἐμπορίου ἢ τῶν Θεσμοθετῶν, καὶ ἐπί τινων ἐξ αὐτῶν ἡ καταμήνυσις εἶχε τὸν χαρακτῆρα τῆς φάσεως, δηλαδὴ μέρος τοῦ ἐπιβαλλομένου προστίμου ἀνῆκεν εἰς τὸν καταμηνύοντα. Εἰς εἰδικὰς δέ τινας συνέκειτο τὸ δικαστήριον ἐξ ἐμπείρων ναυ-

τοδικῶν. Ἡ ἐποχὴ αὐτῶν ἦν ὡρισμένη ἀπὸ βοηδρομιῶνος μέχρι μουνυχιῶνος, κατὰ τὴν ὥραν τοῦ χρόνου τὴν μὴ πρόσφορον εἰς ναυτιλίαν· ἦσαν δ' ἔμμηνοι. τῆς ἀποφάσεως ὑποχρεωτικῶς ἐκδιδομένης ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς, ἵνα μὴ παρακωλύηται ἡ ἐμπορικὴ κίνησις· ὁ δ' ἡττηθεὶς, ἂν δὲν ἐπλήρωνεν ἀμέσως, ἐφυλακίζετο. Ἐνίοτε, εἰς σπανίας περιστάσεις, καὶ δι' ὡρισμένα ἐμπορεύματα ἐψηφίζοντο μονοπώλια, καὶ εἰς ἐχθρικὰς πόλεις ἀπηγορεύετο ἡ ἐμπορικὴ συναλλαγή.

Ἔμπουσα, φάσμα νυκτερινὸν, φόβητρον τῶν παιδίων, ὄνου πόδας ἔχον, δι' ὃ καὶ ὀνοσκελὶς καὶ ὀνοκώλη ἐλέγετο (Ἀριστοφ. Βάτρ. 293. Ἐκκλ. 1102), κατά τινας συρόμενον ὑπὸ τῆς Ἑκάτης, κατ' ἄλλους ἡ Ἑκάτη αὐτή· τοῦ αὐτοῦ εἴδους ὡς ἦν ἡ Λαμία, ἡ Μορμὼ, ἡ Μορμολύκη, αἵτινες ὡραίων κορῶν ἐρρόφων τὸ αἷμα καὶ ἔτρωγον τὰς σάρκας, ὡς καὶ ἡ Ἀκκὼ, Γοργὼ, Ἀληκτώ.

Ἐμπυρομαντεία, ἴδ. Μαντεία.

Ἐναρέτη, ἴδ. Αἴολος.

Ἔνδειξις, ἐν τῇ ἀττικῇ νομοθεσίᾳ ἐν γένει μὲν πᾶσα καταμήνυσις, ἰδίᾳ δ' ἡ ἐπ' αὐταποδείκτου ἐγκλήματος, καθ' ἣν ὁ ἄρχων ἀμέσως, καὶ ἄνευ κλητεύσεως, ἐφυλάκιζε τὸν ἐνδειχθέντα μέχρι περαιώσεως τῆς δίκης, ἐκτὸς ἂν ἔδιδε τρεῖς ἐγγυητάς.

Ἕνδεκα, ἐν Ἀθήναις ἀρχὴ τῶν ποινῶν ἐπιμελουμένη, συνισταμένη δὲ κυρίως ἐκ δέκα, κληρουμένων ἑκάστου ἐξ ἑκάστης φυλῆς, καὶ ἑνὸς προστιθεμένου γραμματέως. Προΐσταντο δὲ τῶν φυλακῶν καὶ ἐφρόντιζον περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ποινικῶν ἀποφάσεων, καὶ ἰδίαν δικαιοδοσίαν ἔχοντες ἐπὶ ἐγκλημάτων αὐταποδείκτων, ἤτοι ἐπ' αὐτοφώρῳ συλλαμβανομένων (ἐφηγήσεως, ἀπαγωγῆς, ἐνδείξεως). Εἰσῆγον δὲ καὶ πᾶσαν δίκην κατ' ἀμφισβητούντων κτήματα δημευθέντα, καθ' ὅσον ποινὴ ἦν καὶ ἡ δήμευσις. Ἐπιλέγονται δ' ἐνίοτε καὶ ἐπιμεληταὶ τῶν κακούργων, ὃ ἐστὶ τῶν διὰ κακούργημα καταδικασθέντων, καὶ ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις μνημονεύονται καὶ ὡς Θεσμοφύλακες (κατὰ γλωσσικὴν παραφθορὰν βεβαίως ἀντὶ Δεσμοφύλακες), καὶ συγχέονται μετὰ τῶν Θεσμοθετῶν.

Ἔνδοιος, γλύπτης Ἀθηναῖος, μαθητὴς λεγόμενος τοῦ Δαιδάλου καὶ συνοδεύσας αὐτὸν εἰς Κρήτην (Παυσ. Α, 26), ἀλλ' ἀληθῶς τῆς ἐποχῆς τοῦ Δαιδάλου κατὰ 1000 ἔτη μεταγενέστερος (495 π. Χ.) τὴν τέχνην δὲ μόνον Δαιδαλίδης, ἤτοι κατὰ τὸν ἀρχαϊκὸν ῥυθμὸν ἐργαζόμενος (Ῥαγκ. Ἰστ. Καλλ. Α, 195). Κατεσκεύασε λιθίνην καθημένην Ἀθηνᾶν παρὰ τῷ Ἐρεχθείῳ, τὴν πιθανῶς εἰσέτι σωζομένην, καὶ προσέτι Χάριτας καὶ Ὥρας. Εἰργάζετο δὲ καὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ καὶ ἐν Ἐφέσῳ (Παυσ. Η, 46.-Ἀθηναγ. π. Χ. 17).

Ἐνδρομὶς, ὑψηλὰ ὑποδήματα τῶν θηρευτῶν, οἷα καὶ ἡ Ἄρτεμις πολλάκις ἐφόρει. Παρὰ Ῥωμαίοις τὸ κάλυμμα ὃ ἐφόρουν οἱ ἀθληταὶ μετὰ τὸν ἀγῶνα προφυλάττον αὐτοὺς ἵνα μὴ κρυώσωσιν.

Ἐνδυμίων, ἡγεμὼν τῆς Ἤλιδος

υἱὸς τοῦ Ἀεθλίου (ἀθλητικοῦ ἀγῶνος), ἢ τοῦ Διός, καὶ τῆς Καλύκης πατὴρ δὲ τοῦ Ἐπειοῦ, τοῦ Αἰτωλοῦ καὶ τοῦ Παίωνος, ὑποσχεθεὶς τὸν θρόνον, ὡς ἔπαθλον, εἰς ἐκεῖνον ἐξ αὐτῶν, ὅστις θὰ ἐνίκα εἰς σταδιοδρομίαν ἐν Ὀλυμπίᾳ· καὶ οὗτος ἦν ὁ Ἐπειός. Ἐξόχου δ' ὢν καλλονῆς, ἠγαπήθη ὑπὸ τῆς Σελήνης, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς 50 θυγατέρας, αἵτινες αἰνίττονται τοὺς 50 σεληνιακοὺς μῆνας, τοὺς μεταξὺ ἑκάστης Ὀλυμπιάδος. Κατ' ἄλλους μύθους, μεταγενεστέρους, ἦν νέος θηρευτὴς ἢ ποιμὴν ἐκ Καρίας, καὶ ὁ Ζεύς, εἴτε ἐκ συμπαθείας διὰ τὴν ὡραιότητά του, ἢ ἐξ ὀργῆς διότι ἐπεβουλεύθη ποτὲ τὴν τιμὴν τῆς Ἥρας, τὸν ἀπεκοίμισεν εἰς αἰώνιον ὕπνον ἐντὸς σπηλαίου τοῦ ὄρους Λάτμου, καὶ ἐκεῖ ἀπαντήσασα αὐτὸν ἡ Σελήνη ἢ Ἄρτεμις, ἠράσθη αὐτοῦ, καὶ ἤρχετο ἀνὰ πᾶσαν νύκτα πρὸς αὐτὸν κοιμώμενον. Πᾶς δ' οὗτος ὁ μῦθος ἦν προφανῶς σύμβολον τοῦ ἡσύχου ὕπνου εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης.

Ἔνδυσις, ἴδ. Ἐσθής.

Ἐνέχυρα. Ἐν Ἀθήναις, ἂν ὁ εἰς χρηματικὸν τόκον καταδικασθεὶς δὲν ἐπλήρονεν ἐντὸς τῆς ὁρισθείσης αὐτῷ προθεσμίας, ὁ ἀντίδικος αὐτοῦ ἐδικαιοῦτο νὰ μεταβαίνῃ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, μόνος ἢ συνοδίᾳ τοῦ δημάρχου ἢ δικαστικοῦ τινος ὑπηρέτου, καὶ νὰ λαμβάνῃ ἐκ τῶν κινητῶν αὐτοῦ ὅσα ἤθελεν εἰς ἐνέχυρα (ἐνέχυρα λαβεῖν, ἐνεχυριάζεσθαι), καὶ ἂν πάλιν δὲν τῷ ἐδίδοντο τὰ ὀφειλόμενα, νὰ ἐκποιῇ αὐτὰ πρὸς ἀποζημίωσιν· ἂν δὲ ταῦτα δὲν ἐξήρκουν, φαίνεται ὅτι ἐδικαιοῦτο νὰ κατάσχῃ καὶ ἀκίνητα, ὅπερ ἐμβατεία ἐλέγετο, διότι ἐνέβαινεν εἰς τοῦ ἄλλου τὸ δικαίωμα ἰδιοκτησίας, καὶ ἐξαγωγὴ διὰ τὸν ἐκβαλλόμενον (Δμσθ. πρ. Ὀνήτ. 864). Ὁ δ' εἰς τὴν ἐνεχυρίασιν ἀνθιστάμενος ὑπήγετο εἰς τὴν δίκην ἐξούλης, καθ' ἥν, ἂν ἡττᾶτο, ὤφειλε ν' ἀποτίσῃ καὶ πρόστιμον, ὥστε ὑπέκειτο τότε καὶ εἰς τὰς συνεπείας τῆς δημοσίας ὀφειλῆς.

Ἔννα, ἀρχαιοτάτη ὀχυρὰ πόλις κατὰ τὸ κέντρον τῆς Σικελίας, Ὀμφαλὸς Σικελίας, εἰς τὰς ὄχθας τῆς λίμνης Πέργου. Εἶχεν ἐπίσημον ἱερὸν τῆς Δήμητρος, καὶ ἐπιστεύετο καὶ ἐντεῦθεν ὁ Πλούτων ἁρπάσας τὴν Περσεφόνην. (Διόδ. Ε, 3. — Στρβ. ΣΤ. 272).

Ἐννεαετηρὶς, διάστημα 8 ἐτῶν, ὥστε καὶ ὀκταετηρὶς ἐλέγετο, καὶ ἦν ὁ καλούμενος μέγας ἐνιαυτός, περιέχων 5 ἄρτια καὶ 3 ἐμβόλιμα ἔτη. Οὗτος ἦν ἐν Ἀθήναις ὁ ἀστρονομικὸς κύκλος, οὗ ὁ κανονισμὸς ἀποδίδοται εἰς τὸν Τενέδιον Κλεόστρατον, ἐν τοῖς χρόνοις μεταξὺ Ἡροδότου καὶ τοῦ Ἀθηναίου ἀστρονόμου Μέτωνος (432 π. Χ.)· ἀλλὰ πιθανὸν φαίνεται ὅτι ἦν πολὺ ἀρχαιότερος, ἴσως τῶν χρόνων τοῦ Σόλωνος καὶ ἔτι πρίν, ἂν τότε δὲν ἐπεκράτει ἡ τριετηρίς, διότι ἐννεατηριακαὶ ὑφίσταντο πολλαὶ ἑορταί, ὡς οἱ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ οἱ Πύθιοι καὶ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες. Ἐκ τῆς ἐννεαετηρίδος διχαζομένης προέκυψεν ἡ πενταετηρίς, καὶ ἐξ αὐτῆς ἡ τριετηρίς. Καὶ διάφοροι ἑορταὶ ἔφερον τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην, ὡς ἐκ τῶν χρονικῶν διαστημάτων καθ' ἃ ἐτελοῦντο, οἷον τὸ Σεπτήριον, ἡ Ἡρωῒς καὶ ἡ Χάριλα (ἴδ.).

Ἐννεάκρουνος, ἴδ. Ἀττική.

Ἐννέα ὁδοὶ ἐν Θρᾴκῃ, ἔνθα ᾠκοδομήθη ἔπειτα ἡ Ἀμφίπολις (Ἡρδ. Ζ, 114. Θουκ. Α, 100. Δ, 102).

Ἔννομος, 1) ἐκ Μυσίας, σύμμαχος τῶν Τρώων, ἐπίσημος οἰωνοσκόπος (Ἰλ. Β. 853. Ρ. 218). — 2) Τρὼς ὃν ἐφόνευσεν ὁ Ὀδυσσεὺς (Ἰλ. Λ. 422).

Ἐνοικίου δίκη, ἴδ. Δίκη.

Ἐνόπη, πόλις τῆς Λακωνίας παρὰ τὴν Μεσσηνίαν. Ὁ Ἀγαμέμνων τὴν ὑπόσχεται ὡς προῖκα τῷ Ἀχιλλεῖ (Ἰλ. Κ. 150. 292). Εἶτα μετωνομάσθη Γερήνια.

Ἔντασις, ἴδ. Κίων.

Ἐνταφιασμὸς, ἴδ. Τάφος.

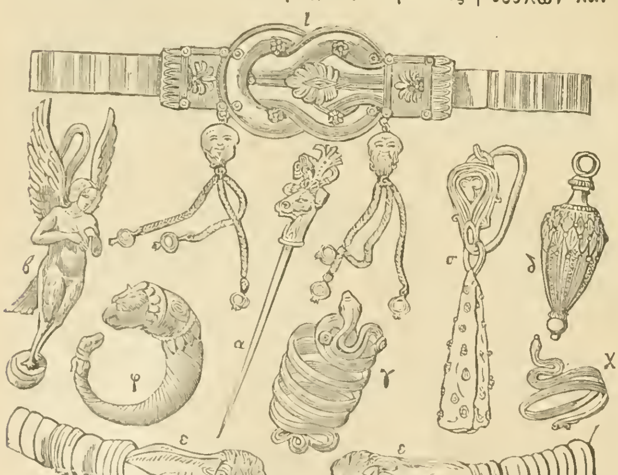
Ἔντελλα, 1) πόλις τῆς Σικελίας εἰς τὰ Δ. (Διόδ. ΙΔ, 9. ΙΕ, 73. ΙΣΤ, 67). — 2) Ποταμὸς ἐν Τυρρηνίᾳ (Πτολ.)

Ἐνύαλος, ἄλλο ὄνομα τοῦ Ἄρεως, ἢ ἐπίθετον αὐτοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Ν. 519, Χ, 132). Ἐστὶ δὲ παράγωγον τῆς λέξεως Ἐνυώ.

Ἐνυώ, 1) θεὰ τοῦ πολέμου, συνοδὸς τοῦ Ἄρεως εἰς τὰς μάχας (Ὁμήρ. Ἰλ. Ε. 592). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Φόρκυνος καὶ τῆς Κητοῦς, μία τῶν Γραιῶν (Ἡσδ. Θεογ. 275. —Ἀπολλδ.).

Ἐνωμοτία, κατὰ Λυκούργιον διάταξιν, διαίρεσίς τις τοῦ Σπαρτιατικοῦ στρατοῦ, ἧς ἡ δύναμις ἢ δὲν ἦτο πάντοτε ἡ αὐτή, ἢ καλῶς δὲν ἐγινώσκετο, διότι, καθ' Ἡρόδοτον (Α. 65) ἐκ τριακάδων συγκειμένη, ἡ ἐνωμοτία περιεῖχε κατὰ μὲν Θουκυδίδην (Ε. 68) 32, κατὰ δὲ Ξενοφῶντα (Ἑλλ. ΣΤ. 4, 12) 36, πεζούς, 2 δ' ἐνωμοτίαι ἀπετέλουν μίαν πεντηκοστήν, 2 πεντηκοστύες ἕνα λόχον, δύο λόχοι μίαν μοίραν.

Ἐνώτια, ἔφερον συνεχῶς αἱ γυναῖκες ἐν Ἑλλάδι, ποτὲ δὲ οἱ ἄνδρες, ὡς παρὰ τοῖς βαρβάροις. Ἦσαν δὲ ταῦτα χρυσᾶ, καὶ πολλάκις εἶχον ἐκκρεμῆ μεγάλης καλλιτεχνικῆς λεπτότητος καὶ ἐντελείας.

Ἐξάγγελος, εἰς τὸ θέατρον ὁ ἀγγέλλων τὰ ἐν τῷ οἴκῳ συμβάντα, οἷον Σφκλ. (Ἀντ. 1277. Οἰδ. Τ. 1223), ἐν ᾧ ὁ ἄγγελος ἔφερε τὰς ἔξωθεν καὶ μακρόθεν εἰδήσεις.

Ἐξέδρα, ἐν γυμνασίοις καὶ οἰκίαις τὸ συνήθως ἡμικυκλικὸν μέρος συναθροίσεων, ἔνθα ἐκάθηντο οἱ πρὸς θέαν ἢ πρὸς ἀκρόασιν.

Ἐξελιγμός, ἡ τῆς φάλαγγος ταχεῖα μεταστροφή, ὅταν ὁ ἐχθρὸς προσέβαλλεν ὄπισθεν, διότι οἱ μάχιμοι ἄνδρες ἦσαν παρατεταγμένοι εἰς τὰς πρώτας τάξεις, οἱ δὲ τῶν ὀπισθίων τάξεων ἐχρησίμευον μόνον πρὸς πίεσιν καὶ ὑποστήριξιν τῶν προσθίων. Ἐγίνετο δὲ ἡ κατὰ λόχους ἢ κατὰ στίχους καὶ κατὰ ζυγόν, διαφέροντος τοῦ Λακωνικοῦ, τοῦ Μακεδονικοῦ καὶ τοῦ Περσικοῦ ἐξελιγμοῦ.

Ἐξητήρια, ἴδ. Βουλή.

Ἐξούλης δίκη, ἡ κατὰ τοῦ μὴ συναινοῦντος νὰ παραχωρήσῃ τὸ εἰς τὸν ἀντίδικον ἐπιδικασθὲν κτῆμα ἢ ὅ,τι δήποτε δικαίωμα. Ὁ δ' ἁλοὺς ἐξούλης προσκατεδικάζετο εἰς πρόστιμον καὶ εἰς τὸ δημόσιον.

Ἐξωμίς, ὁ ἑτερομάσχαλος χιτὼν τῶν δούλων καὶ ἐργατῶν. Ἴδ. Ἐσθής.

Ἐξωμοσία, ἐν Ἀθήναις ὁ ὅρκος δι' οὗ τις ἠρνεῖτο ὅτι ὤφειλεν ἐπιβαλλομένην αὐτῷ λειτουργίαν, ἢ ὅτι ἐγνώριζέ τι περὶ ζητουμένης παρ' αὐτοῦ μαρτυρίας, ἢ ὅτι ἡ κατ' αὐτοῦ δίκη ἐστὶν εἰσαγώγιμος.

Ἐξώστρα, θεατρικὴ μηχανή, χρησιμεύουσα ὡς τὸ ἀνακύκλημα (ἴδ.) εἰς τὸ νὰ φέρῃ εἰς τὸ προφανὲς ἀντικείμενόν τι ἀπὸ τῶν ἐν τῷ οἴκῳ. Πιθανῶς εἶδος ἐξώστου τοῦ ἀνωτέρου δόμου. —2) Ἴδ. Πολιορκία.

Ἐορδαία ἢ **Ἐορδία,** χώρα τῆς Ν. Μακεδονίας οἰκουμένη ὑπὸ τῶν Ἰλλυριῶν Ἐορδῶν (Ἡρδ. Ζ. 185.—Θουκ. Β. 99.—Πολβ. ΙΗ, 16, 3.—ΛΔ, 12, 6).

Ἐπαγγελία, εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐν Ἀθήναις ἡ ἐπίσημος, ἐνίοτε καὶ μεθ' ὅρκου, ἀπαίτησις δοκιμασίας ῥήτορός τινος, ὡς ὑποκειμένου εἰς ἀτιμίαν. Ἐπειδὴ δ' εἶχε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἀδείας

τοῦ λαλεῖν εἰς τὸν ῥήτορα, μέχρι τῆς ἐκδικάσεως, οἱ πολιτικοὶ ἀντίπαλοι μετεχειρίζοντο πολλάκις τὸ ὅπλον τοῦτο κατ' ἀλλήλων.

'Επαγωγή, 1) ἡ μαγικὴ ἐπίκλησις καταχθονίων θεῶν πρὸς βοήθειαν τῶν ἀνθρώπων, ἢ ἡ κακῶν πνευμάτων, ὡς φοβήτρων, συνδεδεμένη πολλάκις καὶ μετὰ τῆς ἐπῳδῆς. —2) 'Εν τῇ λογικῇ, καὶ τῇ ῥητορικῇ τὸ ἐναντίον τοῦ συλλογισμοῦ, ἤτοι ἡ ἐκ τῆς πείρας ἀπόδειξις, ἡ ἀπὸ τοῦ μέρους εἰς τὸ ὅλον ἀνάβασις.

'Επακρία, δῆμος 'Αττικῆς παρὰ τῷ Μαραθῶνι, ἐπὶ τῶν περὶ αὐτὸν ὀρέων.

'Επακταὶ (ἡμέραι), αἱ ἐν παραθέσει δύο χρονολογικῶν ὑπολογισμῶν εἰς τὸν ἕνα προστιθέμεναι πρὸς ἐξίσωσιν μετὰ τοῦ ἑτέρου, ἰδίως αἱ 11 τὸ σεληνιακὸν ἔτος μετὰ τοῦ ἡλιακοῦ ἐξισοῦσαι ἡμέραι.

'Επαμεινώνδας, Θηβαῖος, υἱὸς Πολύμνιδος, τῷ 418 π. Χ. γεννηθεὶς ἐξ ἐπισήμου ἀλλ' ἀπόρου οἰκογενείας, ἐν ἀφελείᾳ καὶ ἐγκρατείᾳ τραφεὶς ὑπὸ τὸν ἐκ Τάραντος Πυθαγόρειον φιλόσοφον Λύσιν. Φίλος ἐπιστήθιος τοῦ Πελοπίδου, καὶ δημοκρατικῶν ὢν διαθέσεων, ἀπέσχεν ὅμως πάσης ἀναμίξεως εἰς τὰ πολιτικὰ τῆς πατρίδος του, μέχρις οὗ, τῷ 371 ἐπέμφθη ὡς πρέσβυς εἰς Σπάρτην, καὶ ἵνα παραδεχθῇ τὴν μετ' αὐτῆς συνομολόγησιν εἰρήνης, εἶπε, καὶ λίαν εὐγλώττως ὑπεστήριξεν, ὅτι τότε αἱ Θῆβαι θ' ἀποστῶσιν, ὡς παρ' αὐτῶν ἀπῃτεῖτο, τῆς ἐπὶ τῶν Βοιωτικῶν πόλεων ἡγεμονίας, ὅταν καὶ ἡ Σπάρτη ἀπελευθερώσῃ τὰς Λακωνικάς. Τότε ὁ 'Αγησίλαος ἐκήρυξε τὸν πόλεμον κατ' αὐτῶν. Οἱ Θηβαῖοι, καίτοι περίφοβοι, διότι εἶχον μόνον 6000 ν' ἀντιτάξωσιν εἰς 34,000 τῶν ἐχθρῶν, ἐξελέξαντο ὅμως στρατηγὸν, πλὴν τοῦ Πελοπίδου καὶ τὸν 'Επαμεινώνδαν, ὅστις ἀνέπτυξεν ἀπροσδοκήτως μεγάλην στρατιωτικὴν ἱκανότητα, κατὰ τῆς δυσνικήτου φάλαγγος τῶν Σπαρτιατῶν ἀντέταξεν ἣν ἐπενόησε λοξὴν φάλαγγα, τὸ ἀριστερὸν αὐτοῦ κέρας εἰς βάθος 50 ἀνδρῶν ἐνισχύσας, τὸ δὲ ἀσθενὲς δεξιὸν ἀποσύρας ὀπίσω, καὶ οὕτως ἐν Λεύκτροις, τῇ 5 ἑκατομβαιῶνος (ἐν 'Ιουλίῳ), βοηθείᾳ καὶ τοῦ Πελοπίδου μετὰ τοῦ ἱεροῦ λόχου, ἐνίκησε νίκην περιφανῆ, ἐν ᾗ ἔπεσαν 1000 Σπαρτιᾶται μετὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν Κλεομβρότου· εἰς δὲ τὸν λοιπὸν ἡττηθέντα στρατὸν ἐπέτρεψεν ὁ πάντοτε ἐπιεικὴς 'Επαμεινώνδας ν' ἀποσυρθῇ. Προσκληθεὶς δ' ὑπὸ τῶν 'Αρκάδων, οἵτινες ἀπεσύρθησαν τότε ἀπὸ τῆς Σπάρτης καὶ ἵδρυσαν τὴν Μεγαλόπολιν, εἰσέβαλε τὸ ἐπιὸν ἔτος εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ συγκεντρώσας στρατὸν 60,000 περίπου, προέβη μέχρι τῆς Σπάρτης, ἀλλὰ φεισθεὶς αὐτῆς, ἐτράπη πρὸς τὴν Μεσσηνίαν, ἣν ἠλευθέρωσεν, ἱδρύσας καὶ τὴν πόλιν Μεσσήνην ὑπὸ τὴν 'Ιθώμην. Καὶ κατηγορήθη μὲν τότε ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων του ὅτι εἶχε μείνει Βοιωτάρχης 4 μῆνας ὑπὲρ τὸν ὡρισμένον χρόνου, ἀλλ' ἡ ἐκκλησία τὸν ἐδικαίωσε. Μετά τινα δὲ χρόνον, ὅτε ὁ 'Αλέξανδρος ὁ Φεραῖος διὰ προδοσίας ᾐχμαλώτευσε τὸν Πελοπίδαν, καὶ οἱ Θηβαῖοι ἔπεμψαν στρατὸν κατ' αὐτοῦ ὑπὸ τὸν Κλεομένην, συνεξεστράτευσεν ὁ 'Επαμεινώνδας ὡς ἐθελοντής· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ στρατὸς δι' ἀδεξίου διοικήσεως περιῆλθεν εἰς κίνδυνον, ἀνέλαβεν ὁ 'Επαμεινώνδας κατὰ κοινὴν προτροπὴν τὴν ἀρχηγίαν αὐτοῦ, καὶ τὸν ἔφερε σῶον ὀπίσω· εἶτα δ' ἐκστρατεύσας ἐκ νέου, ἐπέτυχε τοῦ Πελοπίδου τὴν ἀπαλλαγὴν (368). Τὸ ἐπιὸν δ' ἔτος εἰσῆλθε πάλιν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ περιεποίησεν εἰς τὴν πατρίδα του τὴν συμμαχίαν τῆς 'Αχαΐας. Εἶτα δ' ἐπιμεληθεὶς τῆς θαλασσίας δυνάμεως τῆς Βοιωτίας, κατώρθωσε τὴν ναυπήγησιν 100 τριήρεων, καὶ ἐξέπλευσεν ἐπ' αὐτῶν εἰς Βυζάντιον. Τῷ 362 ἐκστρατεύσας τὸ τέταρτον εἰς τὴν Πελοπόννησον, εἰσήλασε καὶ εἰς αὐτῆς τῆς Σπάρτης τὴν ἀγορὰν, καὶ ἐκεῖθεν ἐτράπη εἰς Μαντίνειαν κατὰ τοῦ προχωροῦντος ἐχθροῦ, καὶ ἔτρεψεν αὐτὸν κατὰ κράτος, ἀλλ' ἔπεσε καὶ ὁ ἴδιος εἰς τὴν μάχην. 'Ιδὼν δ' ὅτι ἡ ἀσπίς του δὲν περιέπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἐρωτήσας καὶ μαθὼν

ότι οί Θηβαίοι ενίκησαν, απέσπασε την αιχμήν της λόγχης εκ της πληγής του, και εξέπνευσε παραινέσας τους συμπολίτας του να δεχθώσι την ειρήνην, διότι ενόει ότι μετ' αυτόν ουδείς έμενεν ικανός να τους αναδείξη νικητάς. (Ξενφ. Έλλ. ΣΤ, 4. Ζ, 5.—Πολδ. Θ. 8, 3.—Διόδ. ΙΕ, 51-78.—Πλούτ. Πελοπ. και Άγησ.—Παυσ. Θ. 13—15).

'Επάριτοι. Ότε μετά την εν Λεύκτροις μάχην και της Σπάρτης την εξασθένισιν οί Αρκάδες απετέλεσαν κοινόν ανεξάρτητον, ό ήν οι μύριοι, ωνομάσθησαν ούτως οί εξ αυτών στρατολογηθέντες και υπό τας διαταγάς αυτών διατελούντες πεντακισχίλιοι. (Ξεν. Έλλ. Ζ, 4,22. 33. 36. Ε, 3).

'Επειγεύς, υιός Άγακλέους, είς των Μυρμηδόνων, φυγών προς τον Πηλέα, και συνοδεύσας τον Άχιλλέα εις Τρωάδα, ένθα εφονεύθη υπό του Έκτορος (Ίλ. Π. 571).

'Επειοί, αρχαιότατοι κάτοικοι των Β. της Ήλιδος, επώνυμοι του υιού του Ένδυμίωνος, (Ίλ. Β, 619), κατά δε τας παραδόσεις, ελθόντες εκ Θεσσαλίας. Ώς αφηγείται δ' ό Έφορος (Στρδ. Ι. 464), εξ γενεάς προ των Τρωϊκών μετέβησαν εις Αιτωλίαν, ενίκησαν τους Κουρήτας, και ανεμίγησαν μετ' αυτών. Ανήκον δ' ώς και οί Αιτωλοί εις την φυλήν των Λελέγων.

'Επειός, 1) Ίδ. Ένδυμίων. -- 2) Υιός Πανοπέως, ό μετά της Άθηνάς τον δούρειον ίππον κατασκευάσας, συγχρόνως και πύκτης διάσημος (Όδ. Θ. 492. Λ 523.—λ. Ψ'. 664. 840). Ήλθεν εκ των Κυκλάδων εις Τροίαν, και λέγεται ιδρυτής της Ίταλικής Πίσης και του Μεταποντίου. Μεταγενέστεροι μύθοι τον λέγουσι παροιμιακώς δειλόν.

'Επέναχτες, ίδ. Είλωτες.

'Επήρατος, 1) είς των Έφόρων εν Σπάρτη επί του Πελοποννησιακού πολέμου (Ξεν. Έλλ. Β. 3, 10.—2) Έκ Φαρών της Άχαΐας, στρατηγός μακεδονίζων, αντίπαλος του Άράτου (Πολδ. Δ, 82, 8. Ε, 91, 4).

'Επιβάται, εν Αθήναις πάντες οί πλοίου επιβαίνοντες, πλην των ναυτών, ιδίως δε και οί ναυτικοί στρατιώται, οίτινες ελαμβάνοντο εκ των θητών, της τελευταίας τάξεως των πολιτών ώς προς την περιουσίαν, και σπανίως, και κατ' εξαίρεσιν, εκ των άλλων (Θουκ. Γ. 16. Η. 24). Έν Σπάρτη δ' ελέγοντο ούτως οί τω ναυάρχω ώς σύμβουλοι προσαρτώμενοι (Θουκ. Η. 61).

'Επίβλημα, ίδ. Έσθής.

'Επιβολή, πρόστιμον ωρισμένου ποσού, ό εν Αθήναις οί άρχοντες, οί προσωρινά και ωρισμένα καθήκοντα έχοντες επιμεληταί, ή Βουλή και ό Άρειος Πάγος εδικαιούντο να επιβάλλωσι διά μικράς παραβάσεις υποπιπτούσας εις την δικαιοδοσίαν των εν περιπτώσει δ' αρνήσεως της αποτίσεως αυτής, παρεπέμπετο ό αρνούμενος εις το δικαστήριον. Έφεσις κατ' αυτής άλλη δεν υπήρχεν.

'Επιβώμιος, ίδ. Έλευσίνια.

'Επιγαμία, το δικαίωμα του διά γάμου συνδέεσθαι. Εις αριστοκρατικάς τινας πολιτείας δεν ανεγνωρίζετο τοιούτο μεταξύ των κατωτέρων τάξεων του λαού και των ευγενών. Έν Αθήναις απεκλείοντο αυτού μόνοι οί μέτοικοι και οί ξένοι· αλλά και εις τινας τούτων εδίδετο ενίοτε ώς εξαιρετική πολιτική δωρεά, ομού μετά της πολιτείας, διά ψηφίσματος· εδόθη μάλιστά ποτε και εις πάντας τους Πλαταιείς, ότε εγένοντο δεκτοί ώς Άθηναίοι, και κατά Λυσίαν (υπ. τ. πολιτ. 3) και εις τους Ευβοείς, καί τοι μη πολιτογραφηθέντας.

'Επιγένης, 1) Σικυώνιος τραγικός ποιητής, προγενέστερος του Θέσπιδος, περί ού ουδέν έτερον γινώσκεται. — 2) Ποιητής της μέσης κωμωδίας εν Αθήναις, επί Άριστοφάνους. Πέντε των τίτλων των κωμωδιών αυτού καί τινα αποσπάσματα διεσώθησαν. —3. 4) Υιός Κρίτωνος και υιός Άντιφώντος, μαθηταί του Σωκράτους (Ξεν. Άπομν. Γ, 12, 1). — 5) Ρόδιος, έγραψε περί γεωργικής, μη διασωθέν.—6) ό Γνωμονικός, εκ Βυ-

ζαντίου, ἀστρονόμος σπουδάσας παρὰ τοῖς Χαλδαίοις, οὗ τὰ συγγράμματα ἀπωλέσθησαν.

Ἐπίγονος, 1) ἴδ. Ἄδραστος.—2) Τίτλος κυκλίου ἔπους (ἴδ. Ἔπος), ἀποδιδομένου ὑπό τινων τῷ Ὁμήρῳ (Ἡρδ. Δ, 32).

Ἐπίγραμμα, κατ' ἀρχὰς ἐπιγραφὴ εἴτε ἐπιτάφιος, εἴτε ἀναθηματική, καὶ ἐντεῦθεν μετὰ ταῦτα παντοῖα ἐπίτομα ποιήματα, περιέχοντα ἐν ὀλίγοις πλήρη ἔννοιαν εὐφυοῦς τινος ἰδέας. Καὶ ἀρχαιότεροι ποιηταὶ ἀπεπειράθησαν ἐπιγραμμάτων· ὁ δ' αὐτὰ κυρίως εἰς τὴν φιλολογίαν εἰσαγαγὼν ἦν Σιμωνίδης ὁ Κεῖος, γράψας ἰδίως ἐπιγράμματα τοῖς πεσοῦσιν εἰς τοὺς περσικοὺς πολέμους, ποιητικὰ τὴν ἀντίληψιν, ὀξέα τὴν ἔκφρασιν καὶ μεγαλοπρεπῶς ἀφελῆ. Βαθμηδὸν δὲ μετέπεσε τὸ ἐπίγραμμα πρὸ πάντων ὑπὸ τῶν Ἀλεξανδρινῶν καὶ εἰς τὴν νεωτέραν σημασίαν του, ἀγχίνοος ἐπιγραφῆς περὶ προσώπων, πραγμάτων ἢ περιστάσεων, καὶ πολλὰ σώζονται ἐπιγράμματα πλήρη χάριτος καὶ λεπτότητος, ἐπιδεξίως περὶ παντοίων ἀντικειμένων πραγματευόμενα. Τὰ πλεῖστα ἐγράφοντο εἰς δίστιχα ἐξ ἑνὸς ἑξαμέτρου καὶ ἑνὸς πενταμέτρου, συνήθως εἰς τὴν ἐπικὴν διάλεκτον. Ἐξηκολούθησαν δὲ γραφόμενα ἐπιγράμματα, ἐλάσσονος ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀξίας, καὶ ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν, καὶ πάντα συλλεγέντα ἐξεδόθησαν εἰς τὴν Ἀνθολογίαν.

Ἐπιγραφαί, ἐπὶ λίθου ἢ μετάλλου συνήθως κεχαραγμέναι, ἐγράφοντο παντοῖαι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, δημόσιαι ἢ ἰδιωτικαί, πολιτικαὶ ἢ τοῦ κοινοῦ βίου, ἐπιτάφιοι, ὧν οὐκ ὀλίγαι καὶ ἔμμετροι, ἢ ἐπὶ ἀγγείων. Ἐκ τῶν δημοσίων πολλά εἰσιν ἐπίσημα ψηφίσματα, ἢ κατάλογοι ἀρχόντων, νικητῶν εἰς τοὺς ἀγῶνας, ἱερέων, ἱερῶν χρημάτων ἢ ἀναθηματικαί, πολλαὶ πολύτιμοι δι' ἃς περιέχουσιν ἱστορικὰς εἰδήσεις. Αἱ ἀρχαιότεραι δὲν ὑπερβαίνουσι τὴν 50ὴν Ὀλυμπιάδα. Εἰσὶ δὲ πᾶσαι γεγραμμέναι κεφαλαίοις γράμμασι, καὶ μέχρι τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων σχεδὸν πάντοτε ἄνευ διαστημάτων μεταξὺ τῶν λέξεων. Ὑπὲρ τὰς 60,000 ἐπιγραφαὶ ἑλληνικαὶ καὶ λατινικαὶ ἀνευρέθησαν καὶ καθ' ἑκάστην ἀνευρίσκονται δι' ἀνασκαφῶν πανταχοῦ τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Ἡ ἐπικρατεστέρα συλλογὴ αὐτῶν ἐστιν ἡ τοῦ Aug. Bœckh. Διὰ τὰς ἑλληνικάς, τὰς εὑρεθείσας ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως μέχρι 1855 ἴδ. A. R. Rangabé, Antiq. helléniques· διὰ δὲ τὰς ἔκτοτε, τὴν Ἀρχαιολ. ἐφημερίδα. Πάσας δ' ὁμοῦ ἐκδίδει ἡ ἐν Βερολίνῳ Ἀκαδημία, ἀλλ' ἄνευ σχολίων.

Ἐπιγραφεῖς ἢ διαγραφεῖς ἢ ἐπιγνώμονες ἢ ἐκλογεῖς, ἐν Ἀθήναις ἐπιτετραμμένοι τὸν εἰς τὰς φανερὰς οὐσίας τῶν πολιτῶν ἢ τῶν συμμαχιῶν καταλογισμὸν καὶ τὴν εἴσπραξιν τῶν εἰσφορῶν, κατ' ἀναλογίαν τῶν παρουσιαζομένων ἀναγκῶν.

Ἐπίδαμνος, Κερκυραϊκὴ ἀποικία ἐπὶ Χερσονήσου τῆς Ἑλληνικῆς Ἰλλυρίας, πόλις ἐμπορική, ἐπίσημος ὡς πρώτη ἀφορμὴ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐπὶ Ῥωμαίων μετονομασθεῖσα Δυρράχιον (Θουκ. Α, 24. Liv. XXIX, 12).

Ἐπιδαύρια, ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις εἰς τιμὴν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, τελουμένη πιθανῶς τὴν δ' ἡμέραν τῶν Ἐλευσινίων (Παυσ. Β, 26, 7).

Ἐπίδαυρος, ἴδ. Ἄργος.

Ἐπίδαυρος Λιμηρά, ἴδ. Λακωνική.

Ἐπιδειπνίς, τὰ τραγήματα κατόπιν τοῦ δείπνου.

Ἐπιδόσεις, ἐν Ἀθήναις, εἰς σπουδαίας ἀνάγκας ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας προκαλούμεναι ἔκτακτοι εἰσφοραί, εἰς ἃς οἱ εὔποροι ἑκουσίως ὑπεβάλλοντο, ἀναλαμβάνοντες ἐνίοτε καὶ λειτουργίας εἰς ἃς δὲν ὑπεχρεοῦντο (Δημ. κ. Μειδ. 44. 45.—Ἀθήν. Δ, 67).

Ἐπίδρομος, 1) τὸ πρὸς τὴν πρύμνην τελευταῖον ἱστίον, ἴσως καὶ ὁ ἱστὸς αὐτοῦ (Πολυβ. Α, 91. — Isid. Or. XXIX. 3, 3). —2) Σχοινίον δι' οὗ συνεστέλλετο τὸ κυνηγετικὸν δίκτυον (Ξεν. Κυνηγ. ΣΤ, 9).

Ἐπιζεφύριοι, ἴδ. Λοκροί.

Ἐπιθαλάμιον, ἴδ. Λυρικὴ ποίησις.

'Επικάστη, ἴδ. Οἰδίπους.

'Επικηφισία, ἀττικὸς δῆμος ἐπὶ τοῦ Κηφισοῦ, ἀγνώστου θέσεως.

'Επίκληρος, ἴδ. Κληρονομία.

'Επικνημίδιοι, ἴδ. Λοκροί.

'Επίκουρος, Νεοκλέους, διάσημος Ἀθηναῖος φιλόσοφος, γεννηθεὶς τῷ 342 π. Χ., ἐν τῷ δήμῳ Γαργηττῷ, μετὰ τοῦ πατρός του ὡς παιδίον εἰς Σάμον μεταβὰς, καὶ δεκαοκταέτης ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας, ἔνθα μετὰ τῶν πλατωνικῶν Ξενοκράτους καὶ Θεοφράστου συνὼν, ἐσπούδασε τοῦ Δημοκρίτου τὸ φιλοσοφικὸν σύστημα. Ἐδίδαξεν ὅμως κατ' ἀρχὰς ἐν Μιτυλήνῃ καὶ ἐν Λαμψάκῳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ εἰς ἡλικίαν 36 ἐτῶν ἐπέστρεψεν εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐγκαταστὰς ἐκεῖ εἰς κῆπον ὃν ἠγόρασεν, ἔζη ἐν αὐτῷ ἐν ἐγκρατείᾳ, καὶ τῇ μελέτῃ ἐπιδεδομένος. Ἡ φιλοσοφία αὐτοῦ διῃρεῖτο εἰς Κανονικὴν, Μεταφυσικὴν, φυσικὴν καὶ ἠθικήν. Ἐν τῇ Κανονικῇ παρεδέχετο τρεῖς βαθμίδας τῆς διαγνώσεως, τὴν αἴσθησιν, ἣν ἐτίθετο ὡς βάσιν πάσης γνώσεως, τὴν πρόληψιν, ἤτοι τὴν ἐν τῷ νῷ παράστασιν τοῦ ὑπάρχοντος, καὶ τὴν δόξαν, ἤτοι τὴν ἰδέαν ἣν συλλαμβάνομεν, καὶ ἐθεώρει τὴν αἴσθησιν ὡς τὴν βάσιν, ἀπ' ἐναντίας τῶν στωϊκῶν, οἵτινες τὴν νόησιν ἐξελάμβανον ὡς τὴν θεμελιώδη ἀλήθειαν. Ὡς ἀρχὴν τοῦ παντὸς παρεδέχετο τὰ ἄτομα καὶ τοὺς ποικίλους αὐτῶν συνδυασμοὺς, τὴν δὲ ψυχὴν ἐπρέσβευεν οὖσαν λεπτοτάτην στρογγύλην ἀτόμων σύνθεσιν, ἐν τῷ σώματι παρεσπαρμένην. Σκοπὸν ἐπιδιωκτέον παρεδέχετο τὴν ἡδονὴν, οὐχὶ ὅμως ἐντελῶς τὴν τῶν αἰσθητηρίων, ὡς οἱ παρεξηγοῦντες αὐτὸν μεταγενέστεροι Ἐπικούρειοι, διότι ἐπίστευεν ὅτι κρεῖττον ἐστὶν «εὐλογίστως ἀτυχεῖν ἢ ἀλογίστως εὐτυχεῖν,» καὶ ἦσαν δι' αὐτὸν καταστηματικαὶ (ἤτοι θεμελιώδεις) ἡδοναὶ ἡ ἀπονία καὶ ἡ ἀταραξία, δι' ὃ καὶ ἐξελάμβανεν ὅτι καὶ οἱ θεοὶ, ὧν τὴν φύσιν ἐκήρυττεν ἄφθαρτον, καὶ τὴν ἀντίληψιν ἐναργῆ, ἔζων ἐν ταῖς μεταιχμίοις τοῦ κόσμου, ἔνθα τὰ ἄτομα ἐπ' αὐτῶν δὲν ἐνήργουν καὶ ἔλειπον τῆς γῆς οἱ ὄμβροι καὶ αἱ καταιγίδες. Πολλὰ ἔγραψεν, ἀλλὰ μὴ διασωθέντα, γνωστὰ δὲ μόνον ἐκ τῶν ἀτελῶν ἐκθέσεων Διογένους τοῦ Λαερτίου, διατηρήσαντος ὅμως καὶ 3 ἐπιστολὰς περὶ φυσικῆς καὶ μετεωρολογίας καὶ τὴν διαθήκην, καὶ προσέτι 44 ἠθικὰ αὐτοῦ ἀποφθέγματα (κυρίας ἢ ῥητὰς δόξας). Ἐν Ἡρακλείῳ δὲ τῆς Ἰταλίας ἀνευρέθησαν ἀποσπάσματα οὐχὶ σπουδαῖα τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ περὶ φύσεως, ὃ περιεῖχε 39 βιβλία. Τὰς φυσικὰς αὐτοῦ θεωρίας ἐξέθηκεν ἐν ποιήματι ὁ Ῥωμαῖος Λουκρέτιος, περὶ δὲ τῶν ἠθικῶν αὐτοῦ δογμάτων ἔγραψεν ὁ Σενέκκας (de vit. beat. XII. καὶ XIII).

'Επίκρανον, ἴδ. Κίων.

'Επικράτης, ἐξ Ἀμβρακίας, ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας, ἀκμάσας περὶ τὰ 350 π. Χ. Πέντε κωμῳδιῶν αὐτοῦ σώζονται ἀποσπάσματα, ἐξ ὧν φαίνεται εὐφυὴς, δηκτικὸς, καὶ διαπρέπων κατά τε τὸ ὕφος καὶ τὴν στιχουργίαν.

'Επίκριον, τὸ ξύλον τὸ ἐγκαρσίως τοῦ

ἱστοῦ δεδεμένον, καὶ φέρον τὸ ἱστίον (Ἰταλ. Ἀντέννα).

'Επίκτητος, ἐξ Ἱεραπόλεως τῆς Φρυγίας, δοῦλος καὶ εἶτα ἀπελεύθερος τοῦ Ἐπαφροδίτου, ἀπελευθέρου τοῦ Νέρωνος. Ἠθέλησε νὰ διδάξῃ τὴν Στωϊκὴν φιλοσοφίαν ἐν Ῥώμῃ, ἀλλ' ἐπὶ Δομιτιανοῦ (τῷ 94 μ. Χ.) ἐκδιωχθεὶς ἐκεῖθεν μεθ' ὅλων τῶν φιλοσόφων, ἀποκατέστη εἰς Νικόπολιν τῆς Ἠπείρου, ἔνθα μέχρις Ἀδριανοῦ ἐδίδασκε κατὰ τὴν

Σωκρατικὴν μέθοδον ἐν ταῖς πλατείαις καὶ ταῖς στοαῖς. Συγγράμματα δὲν ἀφῆκεν, ἀλλ' ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Ἀρριανὸς ἔγραψε μετὰ θάνατόν του «διατριβὰς Ἐπικτήτου» εἰς 8 βιβλία, ἐξ ὧν 4 σώζονται, καὶ «Ἐπικτήτου ἐγχειρίδιον,» περιέχον τὰς συγκεφαλαιώσεις τῶν θεωριῶν του. Ἓν τῶν κυριωτέρων γνωμικῶν του ἦν «ἀνέχου καὶ ἀπέχου,» διότι ὡς ἀρετὴν ἐθεώρει τὸ ἀπέχειν παντὸς δεσμεύοντος τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν. Ἐν γένει δὲ συνεδύαζε τὰς στωϊκὰς θεωρίας μετὰ τῶν περὶ ἀρετῆς Σωκρατικῶν διδαγμάτων, παραδεχόμενος, ὡς ὁ Σωκράτης, καὶ ὑπὸ τοῦ Διὸς τοῖς ἀνθρώποις προσδεδομένα δαιμόνια.

Ἐπικύδης, 1) Δημαγωγὸς Ἀθηναῖος, ἀντίπαλος τοῦ Θεμιστοκλέους (Πλούτ. Θεμ. ΣΤ').—2) Συρακούσιος ἐν Καρχηδόνι γεννηθείς, ἐπέμφθη τῷ 215 π. Χ. μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἱπποκράτους πρὸς τὸν Ἱερώνυμον εἰς Συρακούσας, ἵνα συνηγορήσῃ ὑπὲρ τῶν Καρχηδονίων. Φονευθέντος δὲ τοῦ Ἱερωνύμου ὅτε οἱ Συρακούσιοι ἐδόθησαν τοῖς Ῥωμαίοις, μετέβη παρὰ τοῖς Λεοντίνοις ἵνα ἐξεγείρῃ αὐτούς, εἶτα μετέσχε τῆς κατὰ Μαρκέλλου ἀμύνης τῶν Συρακουσῶν, καὶ μετὰ τούτων τὴν ἅλωσιν ἀπῆλθεν εἰς Ἀκράγαντα, καὶ ὅτε καὶ αὕτη ἐκυριεύθη (210 π. Χ.), φαίνεται ὅτι ἐπέστρεψεν εἰς Καρχηδόνα (Πλούτ. Μάρκ. ΙΔ.—Liv. XXIV. XXVI.)

Ἐπιλαχόντες. Ἐπὶ τῶν κληρωτῶν ἀρχῶν ἐν Ἀθήναις ἐσημειοῦντο καὶ οἱ ἐπιλαχόντες, οἵτινες ἐπλήρουν τὰς τυχὸν κενουμένας θέσεις· ἐπὶ δ' αἱρετῶν, κενωθείσης θέσεως, ἀπῃτεῖτο νέα ἐκλογὴ (Δμσθ. Θεόκρ. 29.—Αἰσχ. κ. Κτησ. 62).

Ἐπιμαχία, συμμαχία περιοριζομένη εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ βοηθεῖν τὸν σύμμαχον μόνον ἂν ὑπό τινος προσεβάλλετο (Θουκ. Α, 44).

Ἐπιμεληταί, ἄρχοντες ἐν Ἀθήναις ὡς οἱ 10 τοῦ ἐμπορίου, καὶ οἱ 10 τῶν νεωρίων, καὶ ἄλλοι ὑπὸ τῶν φυλῶν διοριζόμενοι δι' εἰδικοὺς ὡρισμένους σκοπούς, ὡς τὴν ἐπιμέλειαν οἰκοδομῶν, ἑορτῶν, κτλ. (Αἰσχ. κ. Κτησ. 398).

Ἐπιμενίδης, ἐκ Φαιστοῦ τῆς Κρήτης, ἐν Κνωσσῷ οἰκῶν, σύγχρονος τῶν 7 σοφῶν, μεθ' ὧν καὶ συγκατηριθμεῖτο. Τῷ ἀπεδίδοντο δὲ καὶ μαγικαὶ ἰδιότητες, καὶ ἡ βιογραφία του ἦν μετὰ μύθων συμπεπλεγμένη. Πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του εἰς ἀναζήτησιν ἀρνίου, εἰσῆλθεν εἰς σπήλαιον, ἔνθα κατακλιθείς, ἐκοιμήθη 57 ἔτη, καὶ ὅτε ἐπανῆλθεν οἴκαδε, ἐξεπλάγη ἰδὼν γέροντα τὸν νέον του ἀδελφόν. Οἱ Ἀθηναῖοι, τελοῦντες ὑπὸ τὸ Κυλώνειον ἄγος, τὸν μετεκάλεσαν (τῷ 596 π. Χ.) πρὸς καθαρμὸν τῆς πόλεως, ὃν καὶ ἐτέλεσε διὰ τῆς τέχνης αὐτοῦ καὶ δι' ἱδρύσεως διαφόρων βωμῶν. Τῷ ἀπεδίδετο δὲ καὶ πολλῶν αἰώνων μακροβιότης. Ἐκάθηρε δ' ἐπίσης καὶ τὴν Δῆλον (Πλούτ. Σόλ. ΙΒ.—Διογ. Λρτ. Α. 109). Τινὲς κοσμογονικαὶ γνῶμαι ἀποδίδονται εἰς αὐτόν· ὁμοίως δὲ καὶ συγγράμματα πεζὰ καὶ ἔμμετρα, ἐξ ὧν ἴσως γνήσιοι εἰσὶν οἱ χρησμοὶ καὶ οἱ καθαρμοί.

Ἐπιμηθεύς, Ἴδ. Προμηθεύς.

Ἐπίμορτοι, ἐν Ἀθήναις θῆτες ἀποτίνοντες εἰς τοὺς γαιοκτήμονας τὸ $1/6$ τῆς προσόδου τῶν γαιῶν αὐτῶν ἃς ἐκαλλιέργουν, δι' ὃ καὶ ἐκτημόριοι προσέτι ἐλέγοντο.

Ἐπινίκια, 1) ἑορταζόμενα μετὰ νίκην ἐν ἀγῶσι δι' ἑστιάσεως ἣν παρέθετεν ὁ νικητής, ἢ αὐτῷ οἱ φίλοι του.—2) ᾄσματα, ἐπὶ ταῖς τοιαύταις νίκαις ποιούμενα, καὶ πολλάκις εἰς τὰς ἑστιάσεις ψαλλόμενα, οἷα ἐποίησαν ὁ Πίνδαρος καὶ ὁ Σιμωνίδης.

Ἐπιόνη, ἴδ. Ἀσκληπιός.

Ἐπιπαματίς, ἐν Σπάρτῃ ὅ,τι ἐν Ἀθήναις ἡ ἐπίκληρος (ἴδ. κληρονομία).

Ἐπισημαίνεσθαι, ἴδ. Λογισταί.

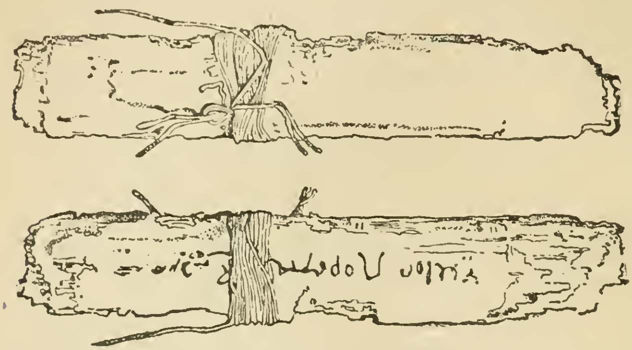
Ἐπισίτιοι, πτωχοὶ ὑπηρετοῦντες ἐπὶ μόνῃ τῇ τροφῇ (Πλάτ. δημ. Δ, 420 Α).

Ἐπίσκοποι, ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων πρὸς τοὺς συμμάχους πεμπόμενοι ἵνα ἐπιτηρῶσι τὰ κατ' αὐτοὺς (Ἀρστφ. Ὀρν. 1023 καὶ σχλ.).

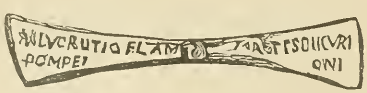
Ἐπιστάτης, ὁ ἐν Ἀθήναις ἡμερήσιος

πρόεδρος τῆς Βουλῆς (ἴδ. Βουλή).—Ἐπιστάται τῶν δημοσίων αὐτόθι, οἱ τειχοποιοί, ταφροποιοί, τριηροποιοί, τῆς κατασκευῆς τῶν ὑδραγωγείων, οἰκοδομῶν δημοσίων κτλ. ἐπιμελούμενοι (Αἰσχ. Κτησ. 27), τὰς δαπάνας διὰ τὸ ἔργον οὐ προΐσταντο ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου λαμβάνοντες.

Ἐπιστολή. Οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἔγραφον τὰς ἐπιστολὰς ἐπὶ διπτύχων

(ἴδ). ἢ ἐπὶ παπύρου διὰ μέλανος, μεθ' ὃ ἐδιπλοῦτο ὁ πάπυρος, περιεδεῖτο διὰ κλωστῆς, ἐπετίθετο ἡ σφραγίς, καὶ ἐπεγράφετο ἡ διεύθυνσις. Παρὰ Ῥωμαίοις δοῦλοι ἔγραφον συνήθως τὰς ἐπιστολάς. Ἐπέμποντο δ' αὗται δι' ἰδίου ταχυδρόμου γραμματοφόρου, καὶ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Ῥώμης ἐγένετο ἡ πρώτη

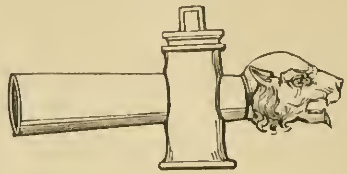

Ἐξ ἀρχ. ἀναγλ. μετ' ἐπιγρ. Tabelarius.

ἀπόπειρα ἱδρύσεως τακτικῶν ταχυδρόμων (tabellario). Ὁ δὲ συνήθης τύπος τῶν ἐπιστολῶν ἦν οὗτος: Ὁ δεῖνα τῷ δεῖνι χαίρειν. Καὶ εἰς τὸ τέλος ἐγράφετο ἔρρωσο.

Ἐπιστολιαφόρος (Ξενοφ. Ἑλλ. ΣΤ, 2, 25), ἢ **ἐπιστολεύς** συνηθέστερον, ἐν Σπάρτῃ ἀντιναύαρχος ἢ τῷ ναυάρχῳ προσηρτημένος πρὸς ἔλεγχον. Ἐπειδὴ κατὰ τὸν νόμον οὐδεὶς ἐδύνατο δὶς ἀλλεπαλλήλως νὰ ναυαρχῇ, διωρίσθη ὁ Λύσανδρος ἐπιστολεύς, καὶ οὐχ ἧττον διῴκει τὸν στόλον (αὐτ. Β, 1, 17).

Ἐπιστόμιον, 1) ἡ ἅλυσις τοῦ χαλινοῦ ἡ εἰσερχομένη εἰς τὸ στόμα τοῦ ἵππου· 2) Ὁ ῥυμὸς εἰς τὸ στόμα τοῦ ἵππου. — 3)

Χαλκοῦν ἐκ Πομπηΐας.

Τὸ τιθέμενον εἰς τὸ πέρας σωλῆνος διὰ τὴν ἐκροὴν τοῦ ὕδατος.

Ἐπίστροφος, 1) υἱὸς τοῦ Ἀργοναύτου Ἰφίτου, ἔγγονος τοῦ Φωκέως Ναυβόλου, ὡδήγησε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Σχεδίου τοὺς Φωκεῖς εἰς τὴν Τροίαν (Ἰλ. Β, 517. Ρ, 306). — 2) Υἱὸς Εὐήνου, φονευθεὶς ὑπ' Ἀχιλλέως εἰς Λερνησσὸν τῆς Μυσίας.—3) Ἀρχηγὸς τῶν Ἀλιζόνων, σύμμαχος τῶν Τρώων (Ἰλ. Β, 856).—4) Πατὴρ τοῦ Ἀμφιμνήστου, ἑνὸς τῶν μνηστήρων τῆς θυγατρὸς τοῦ Κλεισθένους ἐν Σικυῶνι (Ἡρδ. ΣΤ, 127).

Ἐπιστύλιον, ἴδ. θριγκός.

Ἐπιταδεύς, ἔφορος ἐν Σπάρτῃ, μετὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἀγησιλάου, ὡς φαίνεται, νέον νόμον εἰσαγαγών, ἐπιτρέποντα τὴν δωρεὰν καὶ ἐλευθέραν κληροδότησιν, ἴσως καὶ εἰς θυγατέρας, τῶν ἀκινήτων, ὅπερ ταχέως ἐπέφερε τὴν συγκέντρωσιν αὐτῶν εἰς ὀλίγων χεῖρας καὶ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἰδιοκτητῶν (Πλούτ. Ἆγις.—Ἀριστ. Πολιτ. Β, 6).

Ἐπιτάλιον, ἴδ. Ἦλις.

Ἐπιτάφιος λόγος, ὃν ῥήτωρ, ὑπὸ τοῦ δήμου αἱρεθείς, ἀπήγγελλε πρὸς τιμὴν τῶν ἐνδόξως ὑπὲρ τῆς πατρίδος πεσόντων, καὶ πρὸς ἐξέγερσιν τῶν πολιτῶν εἰς ἅμιλλαν. Πρῶτος τοιοῦτος ἐπίσημος λόγος μνημονεύεται ὁ τοῦ Ἀριστείδου ὑπὲρ τῶν ἐν Πλαταιαῖς πεσόντων· ὁ δὲ Περικλῆς ἠγόρευσεν ὑπὲρ τῶν θανόντων ἐν Σάμῳ, καὶ εἶτα ἀπήγγειλεν εἰς

τιμὴν τῶν ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσι τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου πεσόντων τὸν ἐπιτάφιον ὃν διετήρησε κατὰ λέξιν ὁ Θουκυδίδης (Β, 35). Μετὰ ταῦτα δὲ ἐπίσημοι ῥήτορες, ὡς ὁ Γοργίας, ὁ Λυσίας, ὁ Ἰσοκράτης, ὁ Ὑπερίδης, ὁ Δημοσθένης, συνέταττον τοιούτους ἐπιταφίους καὶ ἄνευ δημοσίας ἐντολῆς· καὶ ἐν ἔτι μεταγενεστέροις χρόνοις ἐγράφοντο, ἐπὶ Ῥωμαίων μάλιστα, καὶ διετηρήθησαν τοιοῦτοι πανηγυρικοί, ἀφορῶντες τὴν μνήμην ἰδιωτῶν, ἀνεξαρτήτως πάσης ὑπηρεσίας πρὸς τὸ δημόσιον.

Ἐπίτιμος, ἐν Ἀθήναις, ὁ μὴ ἐστερημένος τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων. Ἴδ. Ἀτιμία.

Ἐπιτροπή, ἐν Ἀθήναις ἡ δι' ἀμοιβαίας συγκαταθέσεως τῶν διαδίκων ἀνάθεσις τῆς δίκης αὐτῶν εἰς διαιτητήν, ἐπὶ χρηματικῷ προστίμῳ διὰ τὸν μετὰ ταῦτα τυχὸν ἀρνούμενον· ἐλέγετο δ' ἡ τοιαύτη δίκη πρόδικος, καὶ ἦν ἀνέκκλητος (Δμσθ. κ. Μειδ. 545).

Ἐπίτροπος, ἐν Ἀθήναις, ὃν ὁ πατὴρ πρὸ τοῦ θανάτου του εἶχεν ἐγκαταστήσει διὰ διαθήκης πρὸς διαχείρισιν τῆς περιουσίας τῶν ἀνηλίκων τέκνων του. Ἂν δὲ τοιοῦτος δὲν ὑπῆρχεν, ἐγκαθίστα αὐτὸν ὁ ἐπώνυμος ἄρχων. Κατ' ἐπιτρόπων δὲ κακῶς ἐκτελεσάντων τὴν ἐμπιστευθεῖσαν αὐτοῖς ἐντολὴν ἐδύνατο νὰ κινηθῇ ἐπιτροπῆς δίκη.—Ἐπίτροπος ἦν καὶ εἷς τινας τῶν θεῶν, οἷον τὸν Ἑρμῆν (Πίνδ. Ὀλ. Α, 106), ἀποδιδόμενον ἐπίθετον, ἐκδηλοῦν τὸν προστάτην.

Ἐπιτύμβιοι λίθοι ἐτίθεντο ἐπὶ τῶν τάφων εἰς ἀνάμνησιν τοῦ κειμένου νεκροῦ. Καὶ ἐνίοτε μὲν ἦσαν στῆλαι, τὸ ὄνομα ἁπλῶς αὐτοῦ φέρουσαι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως κεκοσμημέναι καὶ διὰ πολυτελοῦς ἀκρωτηρίου. Ἄλλοτε δ' ἔφερον μετὰ τοῦ ὀνόματος καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἀποθανόντος, ὅτε ἐνίοτε προσεπεγράφετο καὶ τοῦ γλύπτου τὸ ὄνομα (ἴδ. Ἀριστοκλῆς). Συνεχέστατα ὁ νεκρὸς παρίσταται καθήμενος, καὶ ἔχων παρ' ἑαυτῷ ἀντικείμενα εἰς ἃ ἐνέχαιρεν ἐπὶ ζωῆς του, οἷον πολύτιμα κοσμήματα ἐπὶ γυναικῶν, ἐπὶ ἀνδρῶν ὅπλα, ἵππον, κτλ. Ἀλλ' ὁ ἵππος πολλάκις παρίστατο καὶ μόνον ὡς σύμβολον τῆς εἰς ᾅδου ἀποδημίας. Πολλάκις εἰς τὸν καθήμενον νεκρὸν ὁ ἐγγύτατος συγγενής, ἡ σύζυγος, ὁ πατήρ, δίδει τὴν χεῖρα εἰς ἀποχαιρετισμόν. Ἄλλοτε παρίσταται ἡ τελευταία ἑστίασις πρὸς ἀποχαιρετισμόν, μεθ' ἧς ὁμοία πως ἐστίν, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ συγχέηται, ἡ παράστασις ἱκεσίας πρὸς τὸν Ἀσκληπιὸν (ἴδ.).

Ἐπίτυρον, ἔδεσμα ἐξ ἐλαιῶν μετ' ἐλαίου καὶ ὀξυδίου.

Ἐπιφάνεια, 1) πόλις ἐν τῇ Α. Κιλικίᾳ, Β τῆς Ἰσσοῦ. Ἐπὶ τοῦ πειρατικοῦ πολέμου ᾤκισεν ὁ Πομπήϊος ἐκεῖ πειρατάς. Πρὶν ἐκαλεῖτο Οἰνίανδος.—2) Πόλις τῆς Συρίας ἐπὶ τοῦ Ὀρόντου, φοινικικὴ ἀποικία, αὐξηθεῖσα ὑπὸ Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς.

Ἐπίχαρμος, Κῷος, υἱὸς τοῦ ἰατροῦ Ἠλοθαλοῦς, περὶ τὰ 540 π. Χ. γεννηθείς, μετέβη νέος ἔτι καὶ διέμεινεν εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Σικελίας, ἰδίως εἰς τὰ ἐκεῖ Μέγαρα, μεθ' ὧν τὴν καταστροφὴν ἀπῆλθεν εἰς Συρακούσας ἐπὶ τοῦ Ἱέρωνος, καὶ ἀφ' οὗ κατ' ἀρχὰς ἐπεδόθη εἰς τὴν Πυθαγόρειον φιλοσοφίαν καὶ εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἰατρικῆς, διεκρίθη ἔπειτα ὡς ἔξοχος κωμικὸς ποιητής, καὶ διέπλασε τὴν ἔντεχνον δωρικὴν Σικελικὴν κωμῳδίαν, εἰς ἣν διεκρίθησαν μετ' αὐτοῦ ὁ Φόρμις καὶ ὁ Δεινόλοχος, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Σώφρων καὶ ὁ Ξέναρχος. Ἀπέθανε δὲ περὶ τὰ 450, περίπου ἐνενηκοντούτης. Ἐκ τῶν κωμῳδιῶν του 35 ἐθεωροῦντο ὡς γνήσιαι, καὶ σώζονται αὐτῶν οἱ τίτλοι καί τινα ἀποσπάσματα· οἱ δὲ πλεῖστοι τῶν τίτλων εἰσὶν ἁπλᾶ ὀνόματα, πλὴν τινων ἱστορικῶν ἢ μυθολογικῶν, οἷον Ἄβας (Ἥβης) γάμος· Ἅφαιστος (Ἥφαιστος) ἢ κωμασταί, Βούσιρις, Ἄμυκος, Κύκλωψ, Ὀδυσσεὺς ναυαγός, Πύρρα καὶ Προμαθεύς, Σειρῆνες, κτλ. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν Ῥωμαίων (Hor. Ep. II, 1, 58)

οἵτινες ἐγνώριζον τὰ ἔργα του, ἡ διάλεκτός του ἦν καθαρὰ δωρική, ἡ στιχουργία του ἁπλῆ, ἀλλ' οὐχὶ πάντοτε ἀκριβής. καὶ ἐπροτίμα τὸν τροχαϊκὸν τετράμετρον, ὅστις καὶ Ἐπιχάρμιος ἐπεκλήθη, ἡ δὲ πλοκὴ τῶν κωμῳδιῶν του οὐδὲν εἶχε τὸ ἔντεχνον καὶ ἐκζεζητημένον, οὐδ' ἦν λίαν ἐπιτήδειος τῶν προσώπων ὁ χαρακτηρισμός.

Ἐπιχειροτονία. 1) Ἐν Ἀθήναις, κατὰ τὴν πρώτην (κυρίαν) ἐκκλησίαν ἑκάστης πρυτανείας, ἕκαστος ἐδύνατο νὰ κατηγορήσῃ (προβάλλεσθαι) οἷον δήποτε τῶν ἐν τέλει ἀρχόντων ὅτε προὐτείνετο ἡ ἐρώτησις εἰ δοκεῖ καλῶς ἄρχειν ἕκαστος. Ἡ ἐκκλησία τότε ἀπεφάσιζε διὰ χειροτονίας, ἥτις ἐπιχειροτονία ἐλέγετο, ἂν παρεδέχετο τὴν κατηγορίαν, ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ ἄρχων ἔπαυεν ἀμέσως ἐκτελῶν τὰ καθήκοντά του, καὶ παρεπέμπετο εἰς ἡλιαστικὸν δικαστήριον. — 2) Αὐτόθι, ἡ ἐ. τῶν νόμων, κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους ἡ ἐπικύρωσις τῶν ὑφισταμένων νόμων, καὶ πρότασις περὶ μεταβολῆς τινῶν ἐξ αὐτῶν, ἥτις παρεπέμπετο εἰς τοὺς Νομοθέτας.

Ἐπίχυσις, ἀγγεῖον ἔχον τὸ στόμιον

Εἰκὼν ἐν Σταδιαῖς

ὀξύ, ἐξ οὗ προεχεῖτο ὁ οἶνος εἰς τοὺς κυάθους.

Ἔποικοι, ἢ ἄποικοι σχετικῶς, πρὸς τὴν χώραν εἰς ἣν ἐγκαθίσταντο.

Ἐπόπτης, ἴδ. Ἐλευσίνια.

Ἔπος, καθ' Ὅμηρον λέξις, λόγος, διήγησις ἱστορική· ἀπὸ Πινδάρου καὶ ἔπειτα ἤρξατο δηλοῦν τὴν ποίησιν, καὶ ἰδίως τὴν διηγηματικήν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν λυρικήν. Ἡ ἐντέλεια τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν καὶ ἡ ἐν αὐτοῖς ἐπίτομος καὶ παροδικὴ μνεία πολλῶν συμβάντων καὶ ὀνομάτων εἰσὶν ἤδη ἀποδείξεις ὅτι δὲν ἦσαν αὐτὰ ἡ πρώτη ἀπόπειρα τοιαύτης ποιήσεως, ἥτις πιθανῶς ἤρξατο εἰς τὰς θεωρουμένας ὡς ἕδρας τῶν Μουσῶν, περὶ τὴν Πιερίαν, τὸν Ὄλυμπον, τὸν Παρνασσὸν καὶ τὸν Ἑλικῶνα διὰ τῶν δημοτικῶν ᾀσμάτων, καὶ ἐν ἄλλοις καὶ τῶν ὡς θρησκευτικῶν ποιητῶν μνημονευομένων Ὀρφέως, Εὐμόλπου, Μουσαίου, Θαμύριδος, τοῦ τελευταίου τούτου ἐπικὸν ἤδη ἔχοντα τὸν χαρακτῆρα (Ἰλ. Β, 594), ψαλλόντων πάντων πιθανῶς, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Ὅμηρος, εἰς τελετὰς καὶ εἰς τὰς αὐλὰς τῶν Ἀνάκτων ὕμνους οὐ μόνον περὶ ἡρώων, ἀλλὰ καὶ περὶ θεῶν, τῶν ἔργων καὶ τῆς αὐτῶν λατρείας. Καὶ κατ' αὐτὸν δὲ τὸν Ὅμηρον ὁ Δημόδοκος ψάλλει παρὰ τοῖς Φοίνιξιν, ὅλως ἐπικῶς, τοὺς ἔρωτας τοῦ Ἄρεως, τὴν ἔριν τοῦ Ἀχιλλέως καὶ Ὀδυσσέως καὶ τὴν ἅλωσιν τῆς Τρῳάδος διὰ τοῦ δουρείου ἵππου (Ὀδ. Θ, 74. 266. 299), καὶ ὁ Φήμιος ἐν Ἰθάκῃ, εἰς τῶν μνηστήρων τὸ δεῖπνον, τὰ κατὰ τὸν νόστον τῶν Ἀχαιῶν ἐξ Ἰλίου (Ὀδ. Α, 326). Ἐκ τούτων τῶν ἀοιδῶν καὶ ἄλλων δημοτικῶν ᾀσμάτων τὰς παραδόσεις ἀρυσάμενος ἐν τῇ φιλειρηνικῇ καὶ πρὸς τὴν ποίησιν μᾶλλον ἀποκλινούσῃ Ἰωνίᾳ, ὁ Ὅμηρος, συνεδύασεν αὐτὰς εἰς ἑνότητα ἔντεχνον καὶ μεγαλοπρεπῆ, τελειοποιήσας συγχρόνως καὶ τὴν παραδεδεγμένην στιχουργίαν τῶν δακτυλικῶν ἑξαμέτρων, ἥν, ὡς καὶ τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ἐπικὴν διασκευὴν αὐτοῦ καθιέρωσε καὶ διετήρησε διὰ τῶν αἰώνων ἡ Ἑλληνικὴ ποίησις. Ζωηρά, πλήρης ἐμπνεύσεως, ἀλλ' ἥσυχος καὶ ἀπαθὴς ἀφήγησις τῶν πράξεων τῶν θεῶν καὶ ἡρώων ἐστὶν ὁ χαρακτὴρ τοῦ ἡρωϊκοῦ ἔπους. Ἕνα περίπου αἰῶνα μετὰ τὸν Ὅμηρον ἔγραψεν ὁ ἐξ Αἰολίας Ἡσίοδος τὰ διδακτικὰ αὐτοῦ, θρησκευτικὸν καὶ ἠθικὸν χαρακτῆρα ἔχοντα, ἔπη. Ἀπ' ἀρχῆς δὲ τῶν Ὀλυμπιάδων ἤρξαντο καὶ ἄλλοι πολλοὶ ποιηταὶ ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ Ὁμήρου βαδίζοντες, καὶ τὸν κύκλον τῶν συνθέσεων αὐτῶν ζητοῦντες νὰ συμπληρώ-

σωσιν, ἀλλὰ τῆς μεγαλοφυίας αὐτοῦ λειπόμενοι καὶ τὴν μεγαλοπρεπῆ αὐτοῦ ἀφέλειαν διὰ φιλοσοφικῶν θεωρημάτων καὶ ἀλληγοριῶν ἀντικαθιστῶντες. Ἐξ αὐτῶν ἦν ὁ Κύπριος Στασῖνος, περὶ τὴν 1 Ὀλυμπ. τὰ «Κύπρια ἔπη» γράψας, καὶ περὶ τοῦ γάμου τοῦ Πηλέως μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς Ἰλιάδος· ὁ Μιλήσιος Ἀρκτῖνος, σύγχρονος ἐκείνου, ποιήσας ἔπος, οὗ τὸ πρῶτον μέρος, «ἡ Αἰθιοπίς,» ἦν ἡ ἄμεσος ἐξακολούθησις τῆς Ἰλιάδος, διηγουμένη τὸ τέλος τοῦ Μέμνονος, ἡγεμόνος τῆς Αἰθιοπίας, τὸν θάνατον τοῦ Ἀχιλλέως, τὴν περὶ τῶν ὅπλων ἔριν καὶ τὴν αὐτοκτονίαν τοῦ Αἴαντος, τὸ δὲ δεύτερον μέρος ἦν ἡ «Ἰλίου πέρσις.» Ὁ Μιτυληναῖος Λέσχης ἔγραψε περὶ τὰ 708 π. Χ., ἢ κατ' ἄλλους περὶ τὰ 650, τὴν «μικρὰν Ἰλιάδα» εἰς συμπλήρωσιν τῆς μεγάλης, περιέχουσαν τὰ ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Νεοπτολέμου, μέχρι τῆς ἁλώσεως τοῦ Ἰλίου. Ὁ Ἀγίας ἢ Ἡγίας ἐκ Τροιζῆνος, ἔγραψε τοὺς «Νόστους» τῶν ἐκ Τρωάδος· ὁ δ' ἐκ Κυρήνης Εὐγάμων, περὶ τὸ 570 π. Χ., τὴν Τηλεγονίαν, ἐξακολούθησιν τῆς Ὀδυσσείας εἰς 2 ῥαψῳδίας διηγουμένην τὰ κατὰ τὸν Ὀδυσσέα, ἀπὸ τῆς ἐπιστροφῆς του μέχρι τοῦ θανάτου του. Ἄλλα δὲ κυκλικὰ ἔπη ἦσαν καὶ ἡ Οἰδιπόδεια, ἴσως τοῦ Κιναίθωνος, ἡ Θηβαΐς, οἱ Ἐπίγονοι, ἡ Ἀλκμαιονὶς, κτλ., καὶ ἀποσπάσματα τινῶν ἐξ αὐτῶν διεσώθησαν. Ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον δ' ἀπέβαινον τὰ ἔπη ξηραὶ μᾶλλον ἱστορικαὶ ἀφηγήσεις, τῶν Ὁμηρικῶν ἀπομιμήσεις, ἀλλὰ τοῦ ὕψους ἐκείνων ἐστερημέναι, καὶ ὀλίγης δημοτικότητος ἀπολαύουσαι, ὡς τοῦ Πεισάνδρου ἐκ Καμίρου τῆς Ῥόδου, περὶ τὰ 648, ἡ Ἡράκλεια εἰς 2 ῥαψῳδίας, τὰ κατὰ τὸν Ἡρακλέα οὐχὶ ἐν συνεχεῖ ἀφελείᾳ, ἀλλὰ κατ' ἐκλογὴν διηγουμένη· τοῦ Κολοφωνίου Ξενοφάνους, γεννηθέντος τῷ 620 ἢ 568 ἡ «Κτῆσις Κολοφῶνος·» τοῦ Πανυάσιος ἐξ Ἁλικαρνασσοῦ (480) ἡ «Ἡράκλεια» εἰς 14 ῥαψῳδίας. Ὁ δὲ Σάμιος Χοιρίλος ἐποίησε περὶ τὰ 404 τὸ καθαρῶς ἱστορικὸν ἔπος «Περσηΐς» (περὶ τῶν Περσικῶν πολέμων), καὶ ὁ σύγχρονος αὐτῷ Ἀντίμαχος ἐκ Κολοφῶνος (ἴδ.) τὰ ἔντεχνα αὐτοῦ ποιήματα «Θηβαΐδα» καὶ «Λύδην.» Καὶ ἐπὶ τῶν Ἀλεξανδρινῶν δ' ἐξηκολούθησαν πολλοὶ εἰς τὴν ἐποποιίαν ἐπιδιδόμενοι, ἀλλὰ μικροτέρας ἐκλέγοντες ὑποθέσεις, ὡς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὁ Καλλίμαχος, ὁ Κρὴς Ῥιανὸς (275—195 π. Χ.), γράψας Ἡράκλειαν, Ἀχαϊκὰ, Μεσσηνιακά· ὁ Εὐφορίων· ὁ Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος, θελήσας μὲν οὗτος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ὁμηρικὴν ἀφέλειαν, ἀλλὰ μὴ ἐπιτυχών. Περὶ τὴν ε' δὲ μ. Χ, ἑκατονταετηρίδα ἀνέθαλεν ἡ ἐπικὴ ποίησις ἐπὶ μικρὸν ἐν τῷ κληθέντι Πυθαγορείῳ ἔπει, οὗ εἷς ποιητὴς ἦν ὁ Σμυρναῖος Κόϊντος, ὁ Καλαβραῖος ἐπικληθεὶς, διότι τὸ ποίημα αὐτοῦ «τὰ μεθ' Ὅμηρον», ψυχρὰ καὶ ἄφυὴς ἀπομίμησις τοῦ Ὁμήρου, ἀνευρέθη κατὰ τὴν ιε' ἑκατονταετηρίδα ἐν Καλαβρίᾳ. Ταύτης τῆς κατηγορίας ἦν καὶ ὁ Νόννος ἐν Πανοπόλεως τῆς Αἰγύπτου, ἐν τῇ νεότητι αὐτοῦ γράψας ποίημα «Τὰ Βοσπορικὰ» ἢ «Διονυσιακὰ» (τοὺς βακχικοὺς μύθους), καὶ εἶτα, τὸν χριστιανισμὸν παραδεχθεὶς, ἐπικὴν παράφρασιν τοῦ κατ' Ἰωάννην Εὐαγγελίου. Ἀμφότερα τὰ ἔργα αὐτοῦ διετηρήθησαν. Οὗτος μετερρύθμισε τὸν ἑξάμετρον, καὶ εἶχε μὲν ὀργῶσαν τὴν φαντασίαν καὶ ὑπερβάλλον πάθος περὶ τὴν ἔκφρασιν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὴν κατάληψιν τοῦ χαρακτῆρος τῆς ἐποποιίας. Τῆς ἀρχῆς δ' ὡς φαίνεται τῆς στ' ἑκατονταετηρίδος ἦσαν ὁ Τρυ(ι)φιόδωρος, γραμματικὸς ἐξ Αἰγύπτου, ποιήσας «Ἰλίου ἅλωσιν»· ὁ Κόλουθος ἐκ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Λυκοπόλεως, οὗ σώζεται ἡ «Ἁρπαγὴ Ἑλένης»· ὁ Μουσαῖος, οὗ τὸ ἐπύλλιον, «τὰ καθ' Ἡρὼ καὶ Λέανδρον» διαπρέπει κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν μεταξὺ ὅλων διὰ τὴν χάριν τῆς στιχουρ-

γίας καὶ τὴν θερμότητα τοῦ αἰσθήματος. Τελευταῖος δὲ τῶν περὶ τὸ ἔπος ἀσχοληθέντων ἐστὶν ὁ πεπαιδευμένος μέν, ἀλλ' ἀφιλόκαλος γραμματικὸς Ἰω. Τζέτζης, ὁ κατὰ τὴν ιβ' ἑκατονταετηρίδα γράψας Ἰλιακά. —Καὶ τὸ διδακτικὸν δ' ἔπος τοῦ Ἡσιόδου ἔσχε τοὺς ὀπαδούς του, οἷοι ἦσαν ὁ Ξενοφάνης καὶ ὁ Παρμενίδης (γεν. 516 π. Χ.), γράψαντες ποιήματα «περὶ φύσεως»· ὁ ἐξ Ἀκράγαντος Ἐμπεδοκλῆς, περὶ 444, ἐν ἄλλοις «φυσικά». Καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δ' ἐπεκράτησε τὸ τοιοῦτο ἔπος, εἰς ὃ ἡ ἐπιστήμη ὑπερέχει τῆς ποιήσεως. Ἐκεῖ διέπρεψεν ὁ ἐκ Σόλων Ἄρατος, περὶ τὰ 150 π. Χ.· ὁ ἐκ Κολοφῶνος Νίκανδρος, οὗ σώζονται τὰ «ἀλεξιφάρμακα» καὶ τὰ «θηριακά,» κατὰ τοῦ δήγματος τῶν ὄφεων, ἔργα σκοτεινά, ἐστερημένα ζωηρότητος καὶ ποιήσεως. Ἐξηκολούθησε δὲ καὶ μετὰ Χριστὸν ἡ ἥκιστα ποιητικὴ καὶ ξηρὰ αὕτη διδακτικὴ ἐποποιία ἀσκουμένη ἐπὶ ἰατρικῆς, ἀστρονομίας, γεωγραφίας καὶ ἄλλων πρακτικῶν ἀντικειμένων, μέχρι τῶν Βυζαντινῶν. Οἱ Ἀλεξανδρινοί, ἐν τῷ Κανόνι ὃν παρεδέχοντο τῆς ἐποποιίας, κατέταττον τὸν Ὅμηρον, τὸν Ἡσίοδον, τὸν Πανύασιν, τὸν Ἀντίμαχον καὶ ἴσως καὶ τὸν Χοιρίλον.

Ἑπτὰ σοφοί, (οἱ), ἄνδρες κατὰ τὸν ζ' π. Χ. αἰῶνα εἰς διάφορα τῆς Ἑλλάδος μέρη ἐπὶ τῇ πρακτικῇ καὶ τελεσφόρῳ, κοινωνικῇ ἢ πολιτικῇ, διὰ τοὺς ἀπωτάτους δ' ἐκείνους χρόνους ἐξαισίῳ αὐτῶν συνέσει θαυμασθέντες. Ἦσαν δὲ οὗτοι: Πιττακὸς ὁ Λέσβιος· Σόλων ὁ Ἀθηναῖος· Κλεόβουλος ὁ Ῥόδιος· Περίανδρος ὁ Κορίνθιος· νομοθέται οὗτοι ἢ κυβερνῆται τῶν πατρίδων αὐτῶν· Χίλων ὁ Σπαρτιάτης, θεωρούμενος ὡς ὁ πρῶτος χρηματίσας ἔφορος, καὶ ἀποθανὼν ἐκ χαρᾶς ὅτε ὁ υἱός του ἀνεδείχθη Ὀλυμπιονίκης· Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, πείσας τὰς Ἰωνικὰς πόλεις ν' ἀποτελέσωσι τὸ πανιώνιον, κέντρον ἔχον τὴν Τέω· συνώδευσε δὲ καὶ τὸν Κροῖσον εἰς τὴν κατὰ τῶν Περσῶν ἐκστρατείαν του, καὶ ἀποστρέψας τὸν Ἅλυν ποταμόν, ὡδήγησεν ἐν ἀσφαλείᾳ ὑπὲρ τὴν κοίτην αὐτοῦ τὸν Λυδικὸν στρατόν· Βίας ὁ ἐκ Πριήνης τῆς Καρίας, ἀπέτρεψε τὸν Κροῖσον ἐκστρατείας κατὰ τῶν Ἑλληνικῶν νήσων, καὶ ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Περσῶν συνεβούλευσε τοὺς Ἴωνας νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰς ἐν Ἀσίᾳ πόλεις των καὶ νὰ μετοικήσωσιν εἰς Σαρδηνίαν (Ἡρδ. Α. 27. 170). Τῆς σοφίας αὐτῶν ἐκφράσεις διεδίδοντο ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, βραχέα καὶ εὐμνημόνευτα ἀποφθέγματα, κατὰ ζῆλον τῆς Λακωνικῆς βραχυλογίας, ὡς καὶ ὁ Πλάτων ἀναγνωρίζει, συντεταγμένα. Ἦσαν δὲ ταῦτα, ἔνια ὅμως ὑπ' ἄλλων ἄλλοις ἀποδιδόμενα, τὰ ἑξῆς: Τοῦ Πιττακοῦ «καιρὸν γνῶθι»· τοῦ Σόλωνος «μηδὲν ἄγαν»· τοῦ Κλεοβούλου «πᾶν μέτρον ἄριστον»· τοῦ Περιάνδρου «μελέτη τὸ πᾶν»· τοῦ Χίλωνος «γνῶθι σαυτόν», (κατά τινας τοῦ Σόλωνος, αὐτοῦ δὲ «τέλος ὁρᾶν μακροῦ βίου»)· τοῦ Θάλητος «ἐγγύα, πάρα δ' ἄτα» (ἐγγύησις φέρει βλάβην)· τοῦ Βίαντος, «οἱ πλείους κακοί» (πολλοὶ ὁμοῦ βλάπτουσι). Τὰ τοιαῦτα γνωμικά, βραχέως χρησίμους διαδίδοντα ἀληθείας, ἦσαν συγγενῆ τοῖς χρησμοῖς, ὥστε καὶ οἱ ἑπτὰ σοφοὶ ἐθεωροῦντο ὡς ἰδίως ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐμπνεόμενοι, καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτοῦ διατελοῦντες. Τινὲς ἀντὶ τοῦ Κορινθίου Περιάνδρου ἀναφέρουσιν ἄλλον ὁμώνυμον, καὶ ἄλλοι τὸν Μύσωνα.

Ἐπωβελία. Ἐν Ἀθήναις, ἐπὶ ἰδιωτικῶν δικῶν, ὅτε ὁ ἐνάγων καὶ ἀπαιτῶν ποσότητά τινα παρὰ τοῦ ἀντιδίκου δὲν ἐλάμβανεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ οὐδὲ τὸ $1/5$ τῶν ψήφων τῶν δικαστῶν, ὤφειλεν εἰς τὸν ἀντίδικον ἐπωβελίαν, ἤτοι ἕνα ὀβολὸν κατὰ δραχμήν, τὸ ἕκτον τῆς ποσότητος ἣν ἀπῄτει, εἰς ἀποζημίωσιν τῆς ἐνοχλήσεως ἣν ἀδίκως τῷ ἐπέφερε.

Ἐπῳδός. (1 Εἰς τὰς λυρικὰς ποιή-

σεις καὶ τοὺς δραματικοὺς χοροὺς τὸ μετὰ τὴν στροφὴν καὶ ἀντιστροφήν, ἅς ἔψαλλον οἱ δύο ἡμίχοροι τμῆμα, τὸ ψαλλόμενον ὑπὸ παντὸς ὁμοῦ τοῦ χοροῦ, ὡς ἐν Σοφκλ. Οἰδ. Κολ. 1211. Τραχιν. 497. — 2) Εἴς τινα ποιήματα μέχρι τινὸς εἰς ὡρισμένας ἀποστάσεις ἐπανερχόμενοι, ὡς ἐν Θεοκρ. Εἰδ. Β. Λέγονται δ' οὗτοι καὶ ἐπιφθεγματικοί.—3) Ἐν εἴδει τινὶ λυρικῶν ποιημάτων μικρὸς (ἐπῳδὸς) στίχος ἑπόμενος ἄλλῳ μικρῷ, οὐχὶ ὅμως ὁ τῶν ἐλεγείων. Τούτους ἐπενόησεν ὁ σατυρικὸς Ἀρχίλοχος, καὶ ἐμιμήθη ἐξ αὐτοῦ ὁ Ὁράτιος.

Ἐπώνυμος, ὁ τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς ἐποχὴν ἢ διαίρεσίν τινα πολιτικὴν παρέχων. Οὕτως ἐν Ἀθήναις ἐπώνυμοι τῶν δέκα φυλῶν ἦσαν οἱ ἥρωες καθ' οὓς ὁ Κλεισθένης ὠνόμασεν αὐτάς, καὶ ὧν ἀγάλματα ἵδρυντο ἐν τῇ ἀγορᾷ. Καὶ πολλοὶ τῶν δήμων εἶχον τοὺς ἐπωνύμους αὐτῶν. Ἀπὸ δὲ τῶν Δέκα ἐτησίων Ἀρχόντων, εἷς ἐξ αὐτῶν, ὁ κυρίως Ἄρχων, ἦν ὁ Ἐπώνυμος, διότι τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐπιγραφόμενον ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ψηφισμάτων (Ἐπὶ τοῦ δεῖνος ἄρχοντος) ἐνέφαινε τὸ ἔτος τῆς ἐκδόσεως τοῦ ψηφίσματος. Ἐν Σπάρτῃ ἐπώνυμοι ἦσαν οἱ Ἔφοροι, εἶτα δ' οἱ πατρονόμοι· ἐν Ἄργει ἡ ἱέρεια τῆς Ἥρας, ὡς ἐν Θουκ. (Β. 2): «Ἐπὶ Χρυσίδος ἐν Ἄργει τότε πεντήκοντα δυοῖν δέοντα ἔτη ἱερωμένης·» ἐν Βοιωτίᾳ, διὰ τὸν Βοιωτικὸν δεσμὸν, ὁ Βοιωτάρχης· ἐν Κρήτῃ ὁ πρωτόκοσμος, κτλ. Ἐπώνυμοι δὲ τῶν ἡλικιῶν ἐλέγοντο ἐν Ἀθήναις διὰ τοὺς στρατευσίμους νέους ἐκεῖνοι οἱ ἐπώνυμοι ἄρχοντες, ἐφ' ὧν ἕκαστος τῶν νέων κατετάχθη εἰς τὸν στρατόν. Ἐπειδὴ δὲ πᾶς Ἀθηναῖος ἦν στρατεύσιμος ἐπὶ 42 ἔτη, διὰ τοῦτο 42 ἠριθμοῦντο καὶ οἱ ἐπώνυμοι τῶν ἡλικιῶν (Ἀριστт. ἐν Ἁρπκρ. λ. Στρατεία).

Ἐπωπεύς, υἱὸς Ἀλωέως καὶ Κανάκης, ἢ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ υἱὸς Ποσειδῶνος, ἐκ Θεσσαλίας προελθὼν, ἐβασίλευσεν ἐν Σικυῶνι, καὶ ἥρπασε τὴν Ἀντιόπην (ἴδ. Ἀμφίων) ἐκ Θηβῶν, ἢ τὴν ἐδέχθη φεύγουσαν, δι' ὃ τὸν ἐπολέμησεν ὁ πατὴρ αὐτῆς Νυκτεὺς, καὶ ἀμφότεροι ἀπέθανον ἐκ τῶν πληγῶν των (Παυσ. Β, 1, 1-6, 1-11, 1. — Ἀπολλδ. Γ. 5, 5).

Ἔρανα (ἡ), πόλις ἐν Μεσσηνίᾳ παρὰ τὸ Κυπαρίσσιον ἀκρωτήριον (Στρβ. Η, 348).

Ἔρανοι, τὰ διὰ καταβολῶν (συμβολῶν) συσσίτια, ὡς ἤδη καὶ παρ' Ὁμήρῳ (Ὀδ. Α, 226), καὶ ὡς τῶν Σπαρτιατῶν τὰ φιδίτια, καὶ ἐν Ἀθήναις ἐνίοτε πρὸς συνεστιάσεις, ἰδίως τῶν εἰς κοινήν τινα λατρείαν συνδεομένων, οἵτινες καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ἐρανισταὶ ἐλέγοντο, καὶ ὁ προϊστάμενος αὐτῶν ἀρχιερανιστὴς ἢ ἐρανάρχης. Καὶ προσωρινοὶ ἔρανοι, πρὸς ἀρρωγὴν τινων ἐν ἀνάγκῃ διατελούντων, οἵτινες καὶ συνήθως αὐτοὶ εἰσέπραττον τὸν ἔρανον (ἢ καὶ φορὰν, εἰσφορὰν)· καὶ τοῦτο ἐλέγετο δι' αὐτοὺς αἰτεῖν, εἰσφέρειν, ἐρανίζειν τινί· καὶ ὤφειλεν ὁ οὕτω βοηθούμενος καὶ ὑπηρεσίας ν' ἀντιποιήσῃ, καὶ τὸν ἔρανον νὰ ἐξοφλῇ ὅτε ἐβελτιοῦντο αἱ περιστάσεις του. Πρὸς τοῦτο δ' ὑπῆρχον νόμοι ἐρανικοὶ, καθ' οὓς διεξήγοντο δίκαι ἐρανικαὶ, πιθανῶς πρὸ τῶν Θεσμοθετῶν, κατὰ τοῦ μὴ καταβαλόντος ἢ τοῦ μὴ ἀποδόντος τὸν ἔρανον, καὶ ἦσαν ἔμμηνοι, δηλ. ὧν ἡ ἀπόφασις ἔπρεπε νὰ ἐκδοθῇ ἐντὸς τοῦ μηνός.

Ἐρασινίδης, 1) στρατηγὸς Ἀθηναῖος, ὑπὸ τοῦ δημαγωγοῦ Ἀρχιδάμου ἐπὶ καταχρήσει δημοσίων χρημάτων καὶ παραβιάσει τῶν καθηκόντων του κατηγορηθεὶς, εἶτα δὲ (406 π. Χ.) εἷς τῶν ἐν Ἀργινούσαις (ἴδ.) στρατηγῶν, τῶν καταδικασθέντων εἰς θάνατον (Ξεν. Ἑλλ. Α, 5. ΣΤ, 16. Ζ, 2).—2) Στρατηγὸς Κορίνθιος ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐλθὼν πρὸς τοὺς Συρακουσίους μετ' ἐπικουρίας κατὰ τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. Ζ, 7).

Ἐρασῖνος, ποταμὸς ἐν Ἀργολίδι καὶ ἄλλοι ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος.

Ἐρασίστρατος, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς

Φαίακος, ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ ἑνὶ τῶν Λ'·(Θουκ. Ε, 4.—Ξεν. Ἑλλ. Β, 3, 2).—2) Ἐξ Ἰουλίδος τῆς Κέω, περὶ τὰ 304 ἰατρὸς Σελεύκου τοῦ Νικάτορος. Ἐπέδωκε μεγάλως εἰς τὴν ἀνατομίαν, καὶ σχεδὸν ἀνεκάλυψε τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος. Ἰδιαιτέρα σχολὴ ἐπωνομάσθη ἀπ' αὐτοῦ Ἐ ρ α σ ι σ τ ρ ά τ ε ι α (Πλούτ. Δημ. ΛΘ.—Pl. XXIX, 1, 3).

'Ερατοσθένης, 1) Ἀθηναῖος, εἷς τῶν Λ, φίλος τοῦ Θηραμένους. Ἐπὶ τῆς καταστροφῆς τῶν Λ ἔμεινεν εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς ἀμνηστείας, ἀλλὰ κατηγγέλθη ὑπὸ τοῦ Λυσίου ὡς συμπράξας εἰς τὸν φόνον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Πολεμάρχου· ἀγνοεῖται δὲ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς κατηγορίας (Λυσ. κ. Ἐρατοσθ. —Ξεν. Ἑλλ. Β, 3, 2). Καὶ περὶ Ἐ ρ α τ ο σ θ έ ν ο υ ς φόνου δὲ ἔγραψε δημηγορίαν ὁ Λυσίας, ἀλλ' ἄλλου Ἐρατοσθένους. — 2) Ἐ ρ α τ ο σ θ έ ν η ς ἐκ Κυρήνης, ὁ μέγιστος γεωγράφος τῆς Ἑλλάδος, γεννηθεὶς τῷ 275 π. Χ. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διδαχθεὶς παρὰ Λυσανίᾳ καὶ Καλλιμάχῳ, ἠκροάσατο ἔπειτα ἐν Ἀθήναις τῶν φιλοσόφων Ἀρίστωνος τοῦ Χίου, Ἀρκεσιλάου καὶ ἄλλων. Ἐκεῖθεν δὲ μετακαλεσάμενος αὐτὸν Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης, τῷ 230, τὸν κατέστησε διάδοχον τοῦ Καλλιμάχου εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς βιβλιοθήκης τῆς Ἀλεξανδρείας, ἔνθα λέγεται ὅτι τὴν ὅρασιν ἀπολέσας ἀπέθανεν ἑκούσιον θάνατον σχεδὸν ὀγδοηκοντούτης, τῷ 194. Μαθητὰς εἶχεν ἐπισήμους, ὡς τὸν Μνασίαν, τὸν Βυζάντιον Ἀριστοφάνην. Ἀπεκάλει δ' αὐτὸς ἑαυτὸν φ ι λ ό λ ο γ ο ν ὡς ἐν γένει τὴν σπουδὴν φιλοῦντα· ἄλλοι δὲ τὸν ἔλεγον π έ ν τ α θ λ ο ν, ὡς πάσας τὰς ἐπιστήμας ἀγωνιζόμενον, καί, ὡς φαίνεται, καὶ β ῆ τ α, καθ' ὃ ἴσως τὴν δευτέραν δῆθεν θέσιν ἐν αὐταῖς κατέχοντα. Ἰδίως δ' ἐνέκυψεν εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν καὶ τὰς θετικὰς ἐπιστήμας. Οὐχ ἧττον ὅμως ἔγραψε καὶ ποιήματα, ἐν οἷς ἐλεγεῖον ἐπιγραφόμενον Ἠ ρ ι γ ό ν η, καὶ ἔπος μαθηματικὸν καὶ ἀστρονομικόν, τὸν Ἑ ρ μ ῆ ν, ὧν ἀμφοτέρων σώζονται ἀποσπάσματα. Συνέγραψε δὲ ἐν γλώσσῃ καθαρωτάτῃ καὶ χ ρ ο ν ο γ ρ α φ ί α ς καὶ π ε ρ ὶ τ ῆ ς ἀ ρ χ α ί α ς κ ω μ ῳ δ ί α ς, καὶ πάμπολλα φιλοσοφικά, μαθηματικὰ καὶ γεωγραφικά, ἐν οἷς διέπρεπον τὰ ἐν τρισὶ βιβλίοις γ ε ω γ ρ α φ ο ύ μ ε ν α αὐτοῦ, ἡ πρώτη γραφεῖσα ἐπιστημονικὴ γεωγραφία. Ἐκ τῶν βιβλίων τούτων τὸ α' περιεῖχε τὴν ἐκτίμησιν τῶν πηγῶν, ἰδίως τῶν ποιητικῶν, καὶ τὴν φυσικὴν γεωγραφίαν· τὸ β' τὴν μαθηματικὴν γεωγραφίαν ἐπὶ ὡρισμένου μέτρου μοιρῶν, καὶ τὸ γ' τὴν χωρογραφίαν. Ἐξ αὐτοῦ δὲ πλεῖστα ἠρύσθη ὁ Στράβων. Ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ διατηροῦνται οἱ κ α τ α σ τ ε ρ ι σ μ ο ί, ξηρὰ ἀπαρίθμησις 44 ἀστερισμῶν, μετὰ τῶν εἰς αὐτοὺς αναγομένων μύθων, βεβαίως ἔργον πολὺ μεταγενέστερον, ἴσως ἐκ τοῦ λατινικοῦ τοῦ Ὑγίνου, ὅστις πιθανὸν νὰ ἐδανείσθη τὴν πρώτην ὕλην του ἐκ τοῦ Ἑ ρ μ ο ῦ τοῦ Ἐρατοσθένους.

'Εργάδες, ἴδ. Φ υ λ ή.

'Εργάνη, ἴδ. Π α λ λ ά ς.

'Εργῖνος, ἴδ. Ἡ ρ α κ λ ῆ ς· Ἀ γ α μ ή δ η ς· Ἀ ρ γ ο ν α ῦ τ α ι.

'Εργαστῖναι, ἐν Ἀθήναις, νέαι κόραι ἐκ τῶν εὐπατριδῶν, κατ' ἔτος ἐκλεγόμεναι ἵνα ὑφαίνωσι τὸν πέπλον τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῷ Ἐρεχθείῳ.

"Ερεβος, ἴδ. Ἅ δ η ς, Χ ά ο ς.

'Ερεμβοί, καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Δ, 84), λαὸς παρὰ τοῖς Σιδωνίοις, καθ' Ἑλλάνικον καὶ τοὺς πλείστους γεωγράφους, τρωγλοδύται (ἐκ τοῦ ἔ ρ α καὶ ἐ μ β α ί ν ε ι ν), οἰκοῦντες ἐν Ἀραβίᾳ, κατ' ἄλλους ἐν Κύπρῳ, ἢ συγκαταριθμούμενοι μετὰ τῶν Αἰθιόπων.

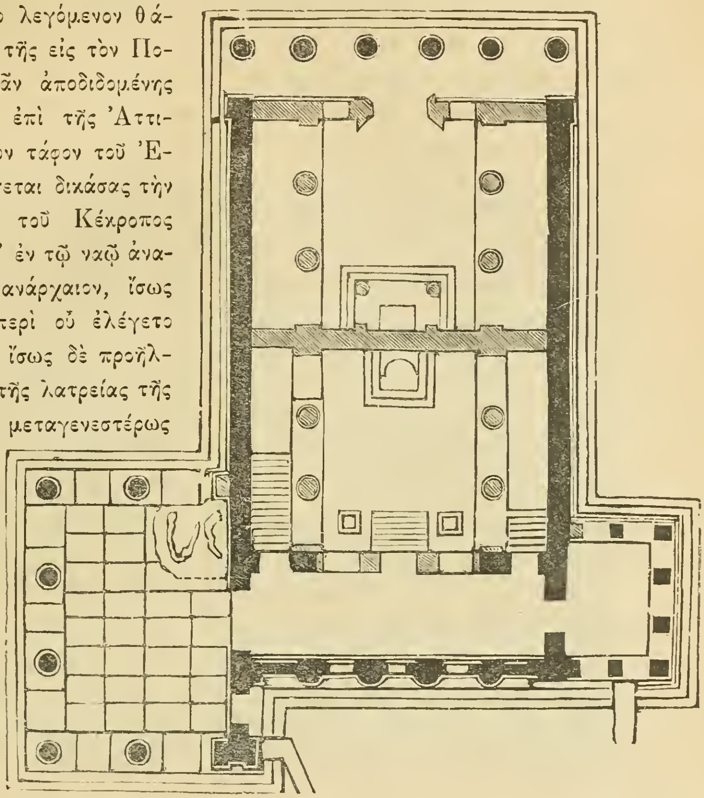
'Ερεσὸς ἢ **'Ερεσσός,** ἴδ. Λ έ σ β ο ς.

'Ερέτρια, ἴδ. Εὔ β ο ι α.

'Ερετριακοί, ἴδ. Μ ε ν έ δ η μ ο ς.

'Ερεχθεῖον, ὁ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν ναὸς τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος, φέροντος ἐνταῦθα καὶ τὸ ἐπωνύμιον Ἐρεχθέως. Εἶχε δὲ τ' ὄνομα ὁ ναὸς (καὶ ἐξ αὐτοῦ καὶ ὁ θεὸς) ἐκ τοῦ ὅτι

ἔκειτο ἐν τῷ περιβόλῳ τῶν πανυρχαίων ἀνακτόρων τῶν Ἀθηνῶν εἰς τὸν Ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον, οὗ λείψανα ἀνευρέθησαν, καὶ ἔνθα ὁ Ὅμηρος λέγει εἰσερχομένην τὴν Ἀθηνᾶν (Ὀδ. Η, 84). Περιεῖχε δ' ὁ ναὸς ἐντὸς τῶν τειχῶν του τὴν ἱερὰν ἐλαίαν καὶ τὸ φρέαρ τὸ λεγόμενον θάλασσαν, τὰ μνημεῖα τῆς εἰς τὸν Ποσειδῶνα καὶ τὴν Ἀθηνᾶν ἀποδιδομένης ἔριδος περὶ κυριαρχίας ἐπὶ τῆς Ἀττικῆς, καὶ προσέτι καὶ τὸν τάφον τοῦ Ἐρεχθέως, ὅστις καὶ λέγεται δικάσας τὴν ἔριν ἐκείνην, καὶ τὸν τοῦ Κέκροπος (Παυσ. Α, 36). Ἦν δ' ἐν τῷ ναῷ ἀνατεθειμένον ἄγαλμα πανάρχαιον, ἴσως ξόανον, τῆς Ἀθηνᾶς, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι ἔπεσεν ἐξ οὐρανοῦ, ἴσως δὲ προῆλθεν ἐξ Αἰγύπτου μετὰ τῆς λατρείας τῆς Νηίθ, διότι ὁ, πολὺ μεταγενεστέρως πιθανῶς, σωζόμενον ἄγαλμα τῆς θεᾶς ποιήσας Ἔνδοιος (ἴδ.), ἔδωκεν αὐτῷ, βεβαίως κατὰ τοῦτο τὸ πρωτότυπον, σχῆμα ἐντελῶς αἰγυπτιακόν. Ὁ ἀρχαῖος οὗτος ναὸς ἐπυρπολήθη ὑπὸ τῶν Περσῶν τῷ 475 π. Χ., καὶ πλεῖστα τῶν γλυπτικῶν αὐτοῦ κοσμημάτων ἀνευρέθησαν ὑπὸ γῆν. Ἀνῳκοδομήθη δὲ περὶ τὰ 406 π. Χ. (ἴδ. Rang. Ant. Hell. I, n. 57), ἀναντιρρήτως κατὰ τὸ ἀρχαῖον σχέδιον, ἐπὶ ἀνισοπέδου ἐδάφους, ἕνεκα τῶν ἱερῶν ἃ περιελάμβανε, συγκείμενος δὲ, ὡς πάντες οἱ μείζονες Ἑλληνικοὶ ναοὶ, ἐκ δύο διαιρέσεων, τοῦ κυρίως ἱεροῦ, ἀφιερωμένου ὁμοῦ τῷ Ποσειδῶνι καὶ τῇ Ἀθηνᾷ, καὶ τοῦ ἀδύτου, ἀντιστοιχοῦντος τοῖς ἀλλαχοῦ ὀπισθοδόμοις, καὶ ἀφιερωμένου ἰδίως τῇ Πανδρόσῳ (ἴδ.), περιέχοντος δὲ τὸ ἀρχαῖον ἄγαλμα, τοὺς δύο τάφους, καὶ πιθανῶς τὴν ἐλαίαν, δι' ὃ καὶ πρὸς δυσμὰς ἔχει εὐρέα παράθυρα. Τὸ δὲ ἄγαλμα (ξόανον) τῆς Ἀθηνᾶς ἵδρυτο εἰς ὑψηλὴν θέσιν τοῦ νοτίου τοίχου, καὶ ἀπέναντι μὲν εἶχε πολυτελὲς θύρωμα, πρὸς αὐτὸ ἰδίως φέρον, ὄπισθεν δὲ πρόστασιν Καρυατίδων (ἴδ.), διατεθειμένων κατὰ ζῆλον αἰγυπτιακῆς ἀρχιτεκτονικῆς.

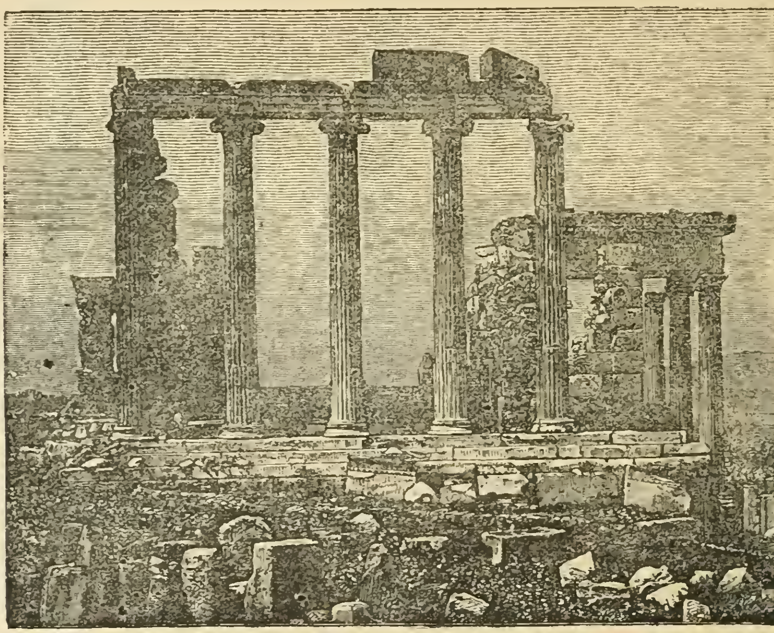

Ἐρεχθεὺς, κατ' ἀρχὰς ὁ αὐτὸς τῷ Ἐριχθονίῳ, εἶτα δὲ (Εὐριπ. Ἴων 280) ἐκείνου διακριθεὶς, μυθικὸς ἥρως καὶ εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων ἀνάκτων τῶν Ἀθηνῶν. Υἱὸς τοῦ Ἡφαίστου καὶ τῆς Γῆς (ἢ τῆς Ἀτθίδος, κόρης τοῦ Κραναοῦ), ἐδόθη, ὡς νεογνὸν, ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἐντὸς κίστης, εἰς τὰς θυγατέρας τοῦ Κέκροπος, Πάνδροσον, Ἄγραυλον καὶ Ἕρσην εἰς φύλαξιν· ὅτε δ' αἱ δύο τελευταῖαι, παρὰ τὴν ἐντολὴν τῆς θεᾶς, ἠνέῳξαν τὴν κίστην, εὗρον ἐν αὐτῇ τὸν Ἐρεχθέα ὑπὸ ὄφεως περιτετυλιγμένον, ἢ αὐτὸν ὑπὸ μορφὴν ὄφεως (τοῦ συμβόλου τῆς αὐτοχθονίας), καὶ, παραφρονήσασαι, κατεκρημνίσθησαν ἀπὸ τῆς

'Ακροπόλεως, ἐν ᾧ ἡ Πάνδροσος, ὡς πιστὴ μείνασα, ἠγαπήθη ὑπὸ τῆς 'Αθηνᾶς. 'Ο δ' 'Ερεχθεὺς, ἐκβαλὼν τὸν 'Αμφικτύονα, ἐβασίλευσε τῶν 'Αθηνῶν, ὅπερ ἴσως αἰνίττεται ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ πόλις ἀπεσπάσθη ἀπὸ ἀμφικτυονικοῦ τινος δεσμοῦ. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται ἡ ἐγκατάστασις τῆς λατρείας τῆς 'Αθηνᾶς εἰς 'Αθήνας καὶ ἡ ἵδρυσις τοῦ ἀρχαίου ναοῦ αὐτῆς (ἴδ. 'Ερέχθειον), ἀφ' οὗ ἐδίκασε τὴν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος ἔριν. Πρῶτος ζεύξας τέθριππον, καθιερώθη ἐν τοῖς ἀστερισμοῖς ὡς ἡνίοχος. Εἶχε δ' ἐκ τῆς Ναϊάδος Πραξιθέας υἱὸν τὸν Πανδίονα, ὅστις διεδέχθη αὐτὸν, ἔσχεν ἐκ τῆς Ζευξίππης τοὺς διδύμους Βούτην (ἴδ.) καὶ 'Ερεχθέα Β, κατ' ἀρχὰς θεωρούμενον ὡς τὸν αὐτὸν μετ' 'Ερεχθέως Α, καὶ θυγατέρας τὴν Πρόκνην καὶ Φιλομήλαν. Βασιλεύσας δ' ὁ 'Ερεχθεὺς Β, ἔσχεν ἐκ Πραξιθέας υἱὸν τὸν Κέκροπα. 'Επειδὴ δ' ἐφόνευσε τὸν υἱὸν τοῦ Ποσειδῶνος Εὔμολπον, βοηθοῦντα τοὺς 'Ελευσινίους κατὰ τῶν 'Αθηναίων, ὁ Ζεὺς ἐκεραύνωσεν αὐτὸν κατ' αἴτησιν τοῦ Ποσειδῶνος, ὅστις κατά τινας ἀπήτησε καὶ τὴν θυσίαν μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ 'Ερεχθέως· ἐκεῖναι δὲ (ἡ Πρόκρις, 'Αρείουσα, 'Εδωνία καὶ 'Ωρείθυια) ἀπέθανον καὶ αἱ τέσσαρες ἑκουσίως.

Ἔρημος δίκη, ἴδ. δίκη.

'Ερίανθος ἢ **'Εριάνθης,** Θηβαῖος, μετὰ τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου εἰς τὸ συμβούλιον τῶν συμμάχων τὸν παντελῆ ἐξαφανισμὸν τῶν 'Αθηνῶν προτείνας, ἐξ οὗ ἔσωσεν αὐτὰς Φωκεύς τις ὅστις ἔψαλε στίχους τοῦ Εὐριπίδου (Πλούτ. Λύσ. ΙΕ.—Ξεν. 'Ελλ. Ε, 3, 8).

'Ερίβοια, ἴδ. 'Αλευάδαι.

'Εριγόνη, ἴδ. 'Ικάριος· 'Ορέστης.

'Εριγύας, ὁμόρρους τοῦ 'Αξιοῦ ἐν τῇ Μακεδονικῇ Παιονίᾳ ('Αρρ. Α, 5, 5)· ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ 'Αγριάνῃ τοῦ 'Ηροδότου (Δ, 90).

Ἔριθοι, οἱ ἐπὶ μισθῷ ἐργαζόμενοι· αἱ Ἔριθοι δὲ, αἱ κυρίως ὑπηρετοῦσαι εἰς τὴν ὑφαντικὴν (ἴδ. ἱστός).

'Ερινύες ἢ **'Εριννύες** ἢ **Εὐμενίδες** εὐφημιστικῶς λεγόμεναι, θεαὶ τοῦ

Ἅδου ἐκδικήτριαι κατὰ παραβατῶν τῶν ἠθικῶν νόμων, φονέων, ἐπιόρκων, ἀσεβῶν πρὸς γονεῖς κτλ., τιμωροῦσαι ἐν ᾅδου καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἔνθα ὡς κύνες λυσσῶσαι καταδιώκουσι τὰ θύματα αὐτῶν· πολλάκις δὲ καὶ αὐταὶ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ κακὸν παρασύρουσαι, ἵνα τὸν τιμωρήσωσιν (Ὁμ. Ἰλ. Τ, 87. Ὀδ. Ο, 233). Ὁ Ὅμηρος μνημονεύει αὐτῶν ἑνικῶς ἢ πληθυντικῶς· ὁ Ἡσίοδος (Θεογ. 185) τὰς λέγει κόρας τῆς Γῆς, προελθούσας ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ Οὐρανοῦ ἀκρωτηριασθέντος ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κρόνου. Ὁ Εὐριπίδης τὰς λέγει τρεῖς, Ἀληκτώ, Τισιφόνην καὶ Μέγαιραν. Ἐν Ἀθήναις εἶχον ἱερὸν ἐπὶ τοῦ λόφου Κολωνοῦ, καὶ σπήλαιον ὑπὸ τὸν Ἄρειον Πάγον, καὶ ἐλέγοντο μάλιστα Σεμναί· ἐν Παρρασίᾳ τῆς Ἀρκαδίας Μανίαι, καὶ ἦσαν αἱ μέλαιναι, τιμωροῦσαι, καὶ αἱ λευκαί, ἐξιλεοῦσαι (Παυσ. Η, 34, 1). Ἐν Βοιωτίᾳ καὶ Ἀρκαδίᾳ ἐπελέγετο ἡ παρωργισμένη Δημήτηρ, Ἐριννύς, φοβερῶς κατατρέξασα τοὺς Λαβδακίδας μέχρι τοῦ Οἰδίποδος. Αἱ τοῖς θεοῖς καὶ ἀνθρώποις φοβεραὶ καὶ μισηταὶ αὗται θεότητες περιγράφονται ὑπὸ τοῦ Αἰσχύλου (Εὐμεν.), ὡς εἰδεχθεῖς γραῖαι, ἔχουσαι κόμην ὄφεων, αἱματηροὺς ὀφθαλμούς, ὀξεῖς ὀδόντας καὶ προκρεμαμένην τὴν γλῶσσαν, μελανείμονες μετ' ἐρυθρᾶς ζώνης· ἀλλ' ὁ Εὐριπίδης τὰς παριστᾷ ὡς νέας ταχύποδας κυνηγούς, ἐχούσας δᾷδας καὶ ὄφεις εἰς τὰς χεῖρας, καὶ οὕτω συνήθως καὶ ἡ καλλιτεχνία. Θυσίαι δὲ προσεφέροντο εἰς αὐτὰς μέλανες ἀμνοί, καὶ σπονδαὶ ἄνευ οἴνου.

Ἔρις, ἀδελφὴ τοῦ Ἄρεως, «ὀλίγη μὲν πρῶτα... αὐτὰρ ἔπειτα οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει» (Ὁμ. Ἰλ. Δ. 442), ἐπιχαίρουσα εἰς τοὺς πολέμους καὶ ἐμμένουσα εἰς τὰς μάχας καὶ ἀφ' οὗ ἀποσυρθῶσιν οἱ ἄλλοι θεοὶ (Ἰλ. Α, 3. 74. Υ, 48). Καθ' Ἡσίοδον, θυγάτηρ τῆς Νυκτὸς, μήτηρ πάντων τῶν κακῶν. Αὕτη εἰς τὸν γάμον τοῦ Πέλοπος, φθονήσασα τὰς ἐκεῖ συγκεκλημένας θεάς, Ἥραν, Ἀθηνᾶν καὶ Ἀφροδίτην, ἔρριψε μεταξὺ αὐτῶν τὸ μῆλον τὸ φέρον τὴν ἐπιγραφὴν «ἡ καλὴ λαβέτω», καὶ διενεχθεῖσαι αἱ θεαί, ἐκρίθησαν ὑπὸ τοῦ Πάριδος (ἴδ.), ὅστις ἔδωκε τὸ μῆλον εἰς τὴν Ἀφροδίτην. Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἀγαθὴ Ἔρις, ἡ τῶν ἀγώνων (Ἡσιοδ. Ἔργ. καὶ Ἡμ. 11).

Ἐριστικοί, ἴδ. Εὐκλείδης.

Ἐριφύλη, ἴδ. Ἀλκμαίων· Ἀμφιάραος.

Ἑρμαγόρας, 1) ῥήτωρ τῆς α' ἑκατονταετηρίδος π. Χ. διέγραψε κανόνας περὶ ῥητορείας, ἣν διέκρινεν εἰς 4 στάσεις. Εἶχε δ' ἡ σχολή του καὶ ὀπαδοὺς οἵτινες ἐλέγοντο Ἑρμαγόρειοι. — 2) Νεώτερος ῥήτωρ, ἐπὶ Αὐγούστου καὶ Τιβερίου, μαθητὴς Θεοδώρου τοῦ ἐκ Γαδάρων. Τούτου μνημονεύεται σύγγραμμα «περὶ πραγματικῆς.»

Ἑρμαῖ, ἐπειδὴ ὁ θεὸς Ἑρμῆς ἦν ἐν ἄλλοις ἔφορος τῶν ὁδῶν, διὰ τοῦτο αἱ παρ' αὐταῖς ἱδρυόμεναι στῆλαι ὡς ὁδοδεῖκται, ὡς καὶ αἱ ἐνδεικνύουσαι τὰ ὅρια δημοσίων ἢ ἰδιωτικῶν κτημάτων, ἦσαν πολλαχοῦ βεβαίως αὐτῷ καθιερωμέναι, καὶ ἐπὶ τῶν στηλῶν τούτων ἐπετίθετο καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ θεοῦ. Ἐντεῦθεν ἐπεκράτησε νὰ καλῶνται αἱ τοιαῦται στῆλαι Ἑρμαῖ, καὶ φαίνεται ὅτι τὴν καταγωγὴν μάλιστα εἶχον ἐξ Ἀρκαδίας (Παυσ. Η. 13), καὶ συνηθίζοντο τετράγωνοι· ἐκεῖθεν δὲ ἐξετάθησαν πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, καὶ μάλιστα ἐπεκράτησαν ἐν Ἀθήναις (Παυσ. Δ. 23. — Θουκ. ΣΤ, 27), ἔνθα οἱ Πεισιστρατίδαι ἵδρυσαν τοιούτους εἰς πάσας τὰς ὁδοὺς τῆς Ἀττικῆς, ἐπιγράψαντες καί, πλὴν τῆς διευθύνσεως τῆς ὁδοῦ, προσέτι καὶ ἔμμετρόν τι ἠθικὸν παράγγελμα, πρὸς διδασκαλίαν τοῦ λαοῦ. Ἦν δ' ἡ κεφαλὴ τοῦ Ἑρμοῦ γενειῶσα,

ὡς ἀρχαιότατα παριστᾶτο ὁ Ἑρμῆς, μάλιστα ἐν Ἀρκαδίᾳ, καὶ πολλάκις ἦν ἡ στήλη τρικέφαλος ἢ καὶ τετρακέφαλος, ὅτε ἵστατο ἐπὶ διασταυρώσεως ὁδῶν· καὶ προσέτι εἶχεν ἐν τῷ μέσῳ συνήθως ἔμβλημα φαλλοῦ, ἐπ' αὐτῆς δ' ἡ γλυπτικὴ παράστασις κατήρχετο μόνον μέχρι τῶν ὤμων, ἐφ' ὧν ἐνίοτε ἦν καὶ ἐπίβλημα ἐπερριμμένον. Μετὰ ταῦτα ἤρχισαν κατασκευαζόμεναι, μέχρι καὶ ἐπὶ τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων, καὶ ἄλλων θεῶν, προσέτι καὶ ἀνθρώπων ὅμοιαι παραστάσεις, ἐκταθεῖσαι πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος κυρίως ἐξ Ἀθηνῶν, ἔνθα συχνότατα, καὶ ἐν ταῖς στοαῖς καὶ πρὸ τῶν οἰκιῶν παμπληθεῖς ὑπῆρχον τοιαῦται στῆλαι· μία δὲ τῶν μεγάλων στοῶν τῆς πόλεως «στοὰ τῶν Ἑρμῶν» ἢ «οἱ Ἑρμαῖ» ἐλέγετο, καὶ ἦν ἴσως αὐτὴ ἡ περιέχουσα τοὺς ἀνευρεθέντας Ἑρμᾶς, ὧν τὸ ἔμπροσθεν ἐστὶν αὐτὸ τοῦτο τὸ ἄγαλμα, προέχον πρὸ τῆς ὄπισθεν αὐτοῦ τετραγώνου στήλης. Ἦν δὲ τόσον συνεχὴς ἐν Ἀθήναις ἡ ἐργασία τῶν Ἑρμῶν, ὥστε ἐπεκράτησεν ἐκεῖ οἱ γλύπται νὰ λέγωνται Ἑρμογλύφοι.

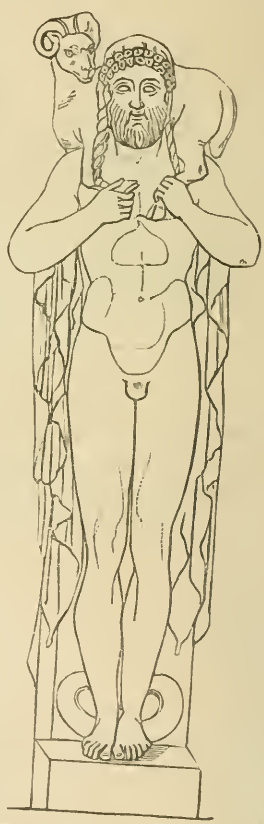
Ἑρμεῖα. Ὡς αἱ παρόδιοι στῆλαι ἀφιεροῦντο τῷ Ἑρμῇ, οὕτω καὶ οἱ σωροὶ τῶν λίθων, οἱ ἐκ τῆς καθάρσεως τῶν ὁδῶν προερχόμενοι ἢ πρὸς ἐπίστρωσιν αὐτῶν συγκομιζόμενοι, ὠνομάζοντο Ἑρμεῖα, καὶ ἦσαν «λιθολογέως Ἑρμεῖο ἱδρύσιες» (Ἀνθολ. Παλ. ΣΤ, 253).

Ἕρμαρχος, ἐκ Μιτυλήνης, μαθητὴς τοῦ Ἐπικούρου, καὶ διαδεχθεὶς αὐτὸν εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς σχολῆς του. Τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ μνημονεύει Διογ. ὁ Λαέρτιος (I, 25)· μίαν δ' ἐπιστολὴν τοῦ Ἐπικούρου πρὸς αὐτὸν εἶδεν ὁ Κικέρων (Fin. II, 30).

Ἑρμαφρόδιτος, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Ἀφροδίτης, ἑνῶν ἐν ἑαυτῷ τὰ δύο γένη, ἴσως κατὰ μῦθον ἐξ Ἀσίας προελθόντα. Ὁ Ὀβίδιος (ἴσως κατ' ἰδίαν ἐπίνοιαν, Met. IV, 285) διηγεῖται ὅτι ὑπὸ Νυμφῶν ἐπὶ τῆς Ἴδης ἀνατραφεὶς, ἐν Καρίᾳ ἠγαπήθη ὑπὸ τῆς νύμφης τῆς πηγῆς Σαλματίδος, ἐν ᾗ ἐλούετο, ἀλλὰ δὲν τὴν ἀντηγάπα. Οἱ θεοὶ δ' εὐσπλαγχνισθέντες αὐτὴν, ὅτι ἤνωσαν τὰ δύο σώματά των οὕτως, ὥστε ἀπετέλεσαν ἕν.

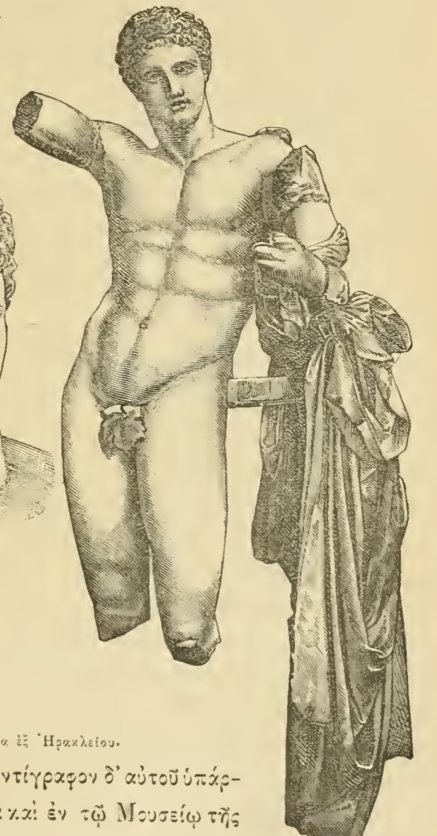
Ἑρμείας, 1) ἀγνώστου ἐποχῆς. Ὁ Ἀθήναιος διετήρησε (15, 563 d) πέντε χωλιάμβους αὐτοῦ, χλευάζοντας τῶν Στωϊκῶν τὴν ὑποτιθεμένην ἐγκράτειαν.—2) ὁ Ἀταρνεύς. ἴδ. Ἀριστοτέλης.

Ἑρμῆς (καὶ Ἑρμείας παρὰ ποιηταῖς), υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μαίας, θυγατρὸς τοῦ Ἄτλαντος, γεννηθεὶς εἰς Κυλλήνην, τὸ ὄρος τῆς Ἀρκαδίας. Νεογέννητος, ἀπέρχεται εἰς Πιερίαν καὶ κλέπτει 50 βόας ἐκ τῆς ἀγέλης τῶν θεῶν ἣν ἐποίμαινεν ὁ Ἀπόλλων. Κρύψας αὐτοὺς εἰς σπήλαιον ἐν Πύλῳ, ἐπιστρέφει κρυφίως εἰς τὰ σπάργανά του· δι' ὃ καὶ ὡς θεὸς τῆς κλεπτοσύνης ἐθεωρεῖτο. Ἀλλ' ὁ Ἀπόλλων, διὰ τῆς μαντικῆς, τὸν ἀνακαλύπτει καὶ τὸν ἐνάγει πρὸ τοῦ Διός· ἀκούσας ὅμως αὐτοῦ παίζοντος τὴν λύραν ἣν ἐπινοήσας κατεσκεύασεν ἐκ χελώνης, τὸν συγχωρεῖ, καὶ τῷ χαρίζει τοὺς βόας. Ὁ δὲ Ζεὺς τὸν κατέστησε κήρυκα τῶν θεῶν, καὶ καταβιβάζοντα τὰς ψυχὰς εἰς τὸν Ἅδην (Ὁμ. Ὕμν. Ἑρμ.), δι' ὃ καὶ παριστᾶται συνήθως ὡς νέος πτερωτὸν ἔχων πέτασον καὶ πτερωτὰ πέδιλα, ἢ πτερὰ εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς πόδας, καὶ εἰς τὰς χεῖρας κη-

Ἐν Μουσείῳ ἐν Πεμβρόκ

ρύκειον, ῥάβδον περιτυλιγμένην δι' ὄφεων, ἀντὶ τῶν ταινιῶν, ὡς αἱ τῶν κηρύκων. Ἦν δ' ἐν γένει ὁ ἀνώτατος καὶ ἐπιδεξιώτατος ἐκτελεστὴς τῶν θείων βουλῶν (διάκτωρ, ἐκ τοῦ διάγω). Ἐπειδὴ δὲ, διαταγῇ τοῦ Διὸς, ἐφόνευσε τὸν τὴν Ἰὼ φυλάττοντα Ἄργον, εἶχε καὶ τὸ ἐπίθετον Ἀργειφόντης. Ἄλλως δ' ἐπεκαλεῖτο καὶ ψυχαγωγὸς ἢ ψυχοπομπός· καθ' ὃ δὲ θεῖος διάκονος καὶ διαρκῶς φερόμενος ἀνὰ τὰς ὁδοὺς, ἄρα προστάτης αὐτῶν, ἐλέγετο ἐνόδιος, ἡγεμόνιος, καὶ αὐτῷ ἦσαν ἀνατεθειμένοι οἱ ὁδοδεῖκται κίονες (ἴδ. Ἑρμαῖ), καὶ ἕρμαια ἐλέγοντο τὰ κατὰ τὰς ὁδοὺς εὑρισκόμενα ἀδέσποτα πράγματα· ἦν δ' αὐτὸς καὶ τοῦ ἐμπορίου ὁ ἀνώτατος θεὸς, φέρων τὸ ἐπίθετον Ἐμπολαῖος. Ὡς ἐπιδέξιος περὶ τοὺς λόγους ἐλέγετο καὶ λόγιος, καὶ ἀποδίδοται αὐτῷ ἡ ἐφεύρεσις τῶν γραμμάτων καὶ ἀριθμῶν, τῶν τελετῶν, τῆς σύριγγος, καὶ ἡ εὕρεσις τῆς ἐλαίας. Προΐστατο δὲ καὶ τῆς γυμναστικῆς ὡς ἐναγώνιος. Ὡς δ' ἐν γένει τοῖς ἀνθρώποις εὐτυχίαν παρέχων καὶ δῶρα, ἐπιλέγεται παρὰ τοῖς ποιηταῖς καὶ διαφόρως· χαριτοδότης, δοτὴρ ἐάων, ἐριούνιος, ἀκάκητα. Τὴν τετάρτην ἡμέραν ἑκάστου μηνὸς ἐπανηγυρίζοντο τὰ Ἑρμαῖα, θυσίαι ἐφ' αἷς ἐθύοντο τῷ Ἑρμῇ ἀρνία, αἰγίδια, χοιρίδια, καὶ τῷ προσεφέροντο αἱ γλῶσσαι αὐτῶν, καὶ προσέτι πλακοῦντες, μέλι, σῦκα ξηρὰ καὶ λιβανωτός. Ἐνίοτε παριστᾷ αὐτὸν ἡ τέχνη καὶ ἄπτερον, φέροντα δ' εἰς τὴν ἀγκάλην τὸν Βάκχον ὃν ἔλαβε παρὰ τοῦ Διὸς ἅμα γεννηθέντα, ὡς τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνευρεθὲν ἄγαλμα τοῦ Πραξιτέλους (Παυσ. Ε, 17). Ἄλλοτε ἔχει, ὡς ἐμπολαῖος, βαλάντιον εἰς τὴν χεῖρα. Κατὰ δὲ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, καὶ μάλιστα ἐν Ἀρκαδίᾳ, παριστᾶτο, οὐχὶ ὡς νεανίας, ἀλλ' ὡς ἀνὴρ εὔρωστος, πώγωνα φέρων, οἷος ἦν τοῦ Καλάμιδος ὁ κριοφόρος ἐν Τανάγρᾳ, οὕτω κληθεὶς καὶ παριστώμενος, διότι ἔσωσε τὴν πόλιν ἐκείνην ἀπὸ λοιμοῦ, περιφέρων κριὸν εἰς τοὺς ὤμους του (Παυσ. Ζ, 26).

Χαλκοῦν ἄγλαμα ἐξ Ἡρακλείου.

Ἀντίγραφον δ' αὐτοῦ ὑπάρχει καὶ ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Πεμβροκίας ἐν Ἀγγλίᾳ, καὶ εὑρέθη καὶ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως.

Ἑρμησιάναξ, Κολοφώνιος, ἐλεγειακὸς ποιητὴς ἐπὶ Ἀλεξάνδρου. Τοῦ ποιήματος αὐτοῦ, τοῦ ἐπιγραφομένου Λεόντιον, ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς ἐρωμένης του εἰς ἣν τὸ ἀφιεροῖ, διετήρησεν ὁ Ἀθήναιος (ΙΓ, 597) στίχους 98 ἐκ τοῦ τρίτου καὶ τελευταίου βιβλίου· ἀλλὰ τὸ κείμενον, λίαν παρεφθαρμένον, ἀποβαίνει πολλαχοῦ δυσνόητον. Περι-

στρέφεται δ' εἰς ἔρωτας ποιητῶν καὶ φιλοσόφων, καὶ ὑποδεικνύει εὐχέρειάν τινα περὶ τὴν εὕρεσιν, καὶ γλῶσσαν ῥέουσαν, ἐνίοτε ὅμως ἐπιτετηδευμένην.

Ἑρμιόνη. 1) Ἐπίθετον τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Περσεφόνης ἐν Συρακούσαις.— 2) Θυγάτηρ τοῦ Μενελάου καὶ τῆς Ἑλένης, δοθεῖσα ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῆς εἰς γάμον τῷ Νεοπτολέμῳ (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 4). Κατὰ μύθους μεταγενεστέρους εἶχε μνηστευθῆ, πρὸ τῶν Τρωϊκῶν, τῷ Ὀρέστῃ, ὅστις ζητήσας αὐτὴν παρὰ τοῦ Νεοπτολέμου καὶ ἀποκρουσθεὶς, ἐφόνευσεν αὐτὸν διὰ τῶν Δελφῶν, καὶ ἀπήγαγε τὴν Ἑρμιόνην ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Πηλέως (Εὐριπ. Ἀνδρομ. 840). Παρὰ Βιργιλίῳ δὲ (Æ, III, 327) ἡ διήγησις ἐστὶν ὀλίγον ἠλλοιωμένη. Ἐκ τοῦ Ὀρέστου δ' ἔσχεν υἱὸν τὸν Τισαμενὸν (Παυσ. Α, 33, 7. Β, 18, 6).— 3) Πόλις ἐν τῇ Ἑρμιονίδι τῆς Ἀργολίδος, ἐπὶ τοῦ Ἑρμιονίου κόλπου. Οἱ πλεῖστοι αὐτῆς κάτοικοι ἦσαν Δρύοπες. Ἀπετέλεσε μέρος τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ (Πολύβ. Β. 14). Ὁ Παυσανίας (Β, 34) μνημονεύει ἐν αὐτῇ τοῦ ναοῦ τῆς Χθονίας Δήμητρος, ἐπὶ τοῦ ὄρους Πρωνὸς, καὶ παρ' αὐτῷ χάσματα δι' οὗ ὁ Ἡρακλῆς ἀνεκόμισε τὸν Κέρβερον ἐκ τοῦ Ἅδου (Στρβ. Η, 373).

Ἕρμιππος, 1) Λύσιδος Ἀθηναῖος, ποιητὴς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας. Κατὰ Σουΐδαν ἔγραψε 40 κωμῳδίας, 9 δ' ἐξ αὐτῶν εἰσὶ γνωσταὶ κατὰ διασωθέντας τίτλους ἢ ἀποσπάσματα, ἄριστα ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς γλώσσης καὶ στιχουργίας. Εἶχον δὲ τάσιν πολιτικὴν, κατὰ τοῦ Περικλέους καὶ τῆς Ἀσπασίας, ἀλλὰ καθήπτοντο καὶ τοῦ Ὑπερβόλου. Λέγεται δὲ γράψας καὶ παρῳδίας (τοὺς μορφοφόρους) καὶ ἰάμβους κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Ἀρχιλόχου.—2) συνήθως ὁ Σμυρναῖος ἢ ὁ περιπατητικὸς καλούμενος, περὶ τὰ 220 π. Χ. ὀπαδὸς τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Καλλιμάχου, ἔγραψε σύγγραμμα ὃ ἐπέγραψε βίοι, τοὺς τῶν 7 σοφῶν, τοῦ Πυθαγόρου, καὶ ἄλλων φιλοσόφων. Ἐσώθησαν δ' αὐτοῦ ἄσημα μόνον μικρὰ ἀποσπάσματα.— 3) ἐκ Βηρυτοῦ, μαθητὴς τοῦ Φίλωνος, ἔγραψεν ἀστρονομικὰ, πιθανῶς ἐπὶ Ἀδριανοῦ καὶ Τραϊανοῦ.

Ἑρμογένης, ἐκ Ταρσοῦ, 15έτης, ἐπὶ Μ. Αὐρηλίου ἐνεφανίσθη ἐν Ῥώμῃ ὡς ῥήτωρ, πρὸς γενικὸν θαυμασμόν· ἀλλὰ 24έτης παρεφρόνησεν, ἀπέθανεν ὅμως γέρων. Ὑπάρχουσι δ' αὐτοῦ, ὑπὸ τὸ κοινὸν ὄνομα «τέχνη ῥητορική,» πέντε συγγράμματα, α') περὶ στάσεων, ὃ ἔγραψε 18έτης, περὶ τῶν κυριωτέρων ἀφορμῶν τῶν συγκρούσεων εἰς τὰς πολιτικὰς στάσεις· β') περὶ εὑρέσεων, ἤτοι τρόπου τῆς συντάξεως δημηγοριῶν· γ') περὶ ἰδεῶν, ἤτοι περὶ ῥητορικῶν τρόπων καὶ σχημάτων, μετὰ παραδειγμάτων ἐκ ῥητόρων, ποιητῶν καὶ φιλοσόφων· δ') περὶ μεθόδου δεινότητος, ἤτοι περὶ τῆς καταλλήλου ἐφαρμογῆς τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ συγγράμματι· ε') προγυμνάσματα.—3) Ε'. Τιγέλλιος, μουσικὸς ἐπὶ Αὐγούστου, θετὸς υἱὸς τοῦ ψάλτου Τιγελλίου ἐκ Σαρδηνίας, ἀντίπαλος τοῦ Ὁρατίου.

Ἑρμογλύφος, ἴδ. Πλαστική.

Ἑρμόδωρος, 1) Σαλαμίνιος, περὶ τὰ τέλη τοῦ β' αἰῶνος π. Χ. ᾠκοδόμησεν ἐν Ῥώμῃ ναὸν τοῦ Ἄρεως καὶ ἄλλα. — 2) Ἐφέσιος, ἐκ τῆς πατρίδος του ἐκβληθεὶς, συνέδραμεν ἐν Ῥώμῃ τὴν δεκανδρίαν εἰς σύνταξιν τῆς νομοθεσίας αὐτῆς, δι' ὃ καὶ ἐτιμήθη δι' ἀνδριάντος.

Ἑρμοκράτης, υἱὸς Ἕρμωνος, Συρακούσιος, στρατηγὸς διαπρέπων καὶ πατριωτικὸς, ἐματαίωσε τὴν πρώτην προσβολὴν τῶν Ἀθηναίων οὓς εἶχον ἐπικαλεσθῆ οἱ Λεοντῖνοι, διὰ κοινῆς εἰρήνης συνδέσας τὰς σικελικὰς πόλεις ἐν Γέλᾳ, κατὰ τὸ 424 π. Χ. Ἐπελθόντων δ' ἐκ νέου τῶν Ἀθηναίων προσκλήσει τῶν Σεγεσταίων, προέτρεψε τοὺς Συρακουσίους εἰς ἀντίστασιν, ἀλλ' ἀντέκρουσεν αὐτὸν ὁ δημαγωγὸς Ἀθηναγόρας, καὶ μόνον εἰσηκούσθη ὅτε ὁ κίνδυνος ἐπεκρέματο, καὶ στρατηγὸς αἱρεθεὶς, ἐζήτησε τὴν βοήθειαν

τῆς Σπάρτης καὶ τῆς Κορίνθου, καὶ μετὰ στόλου ἐκπλεύσας τῷ 412, διεκρίθη ἐν πολλαῖς μάχαις, ἀλλὰ τῷ 410, ὑπὸ τοῦ Διοκλέους ὡς ἀριστοκράτης κατηγορηθείς, ἐξωρίσθη. Ἐν τῇ ἐξορίᾳ δ' ἐστρατολόγησε κατὰ τῶν Καρχηδονίων, καὶ οὕτω τὴν εὔνοιαν τοῦ λαοῦ κερδήσας, ἀνέτρεψε μὲν τὸν Διοκλέα, ἀλλὰ δὲν ἀνεκλήθη, καὶ μετὰ 3000 ἀνδρῶν ἐπανελθών, εἰσήλασεν ἀπερισκέπτως μετὰ μικρᾶς φρουρᾶς εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἐθανατώθη. Ἡ δὲ θυγάτηρ του ἐνυμφεύθη Διονύσιον τὸν πρεσβύτερον, οὗ ὁ πατὴρ ἐπίσης Ἑρμοκράτης ἐκαλεῖτο (Θουκ. Γ, 58.—ΣΤ, 32, 72. Ζ, 43. 73. Η, 85.—Ξεν. Ἑλλ. Α, 1, 27. —Διόδ. 15, 63. 75.—Πλούτ. Νικ. 21. 26).

Ἑρμοκοπίδαι, ἴδ. Ἀλκιβιάδης, Εὐβουλίδης.

Ἕρμος, ποταμὸς πηγάζων ἐκ τοῦ Δινδύμου ὄρους τῆς Φρυγίας, ῥέει διὰ τῆς Λυδίας, δεχόμενος ὑπὸ τὰς Σάρδεις τὸν Πακτωλόν, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν ἐξ αὐτοῦ κληθέντα Ἑρμαϊκὸν κόλπον τῆς Σμύρνης (Ἡρδ. Α, 80.—Στρб. ΙΒ, 554. ΙΓ, 592. 595).

Ἑρμούπολις, 1) ἡ μικρά, πόλις τῆς Αἰγύπτου, Ν. τῆς Ἀλεξανδρείας. — 2) ἡ μεγάλη, ἐπὶ νήσου τοῦ Νείλου, εἰς τὸ νότιον ὅριον τῆς Αἰγύπτου. Παρ' αὐτῇ ἐφορολογοῦντο τὰ ἐκ τῆς Ἄνω Αἰγύπτου προερχόμενα πλοῖα (Στρб. ΙΖ, 802. 813).

Ἕρση, ἴδ. Κέκροψ.

Ἐρύθεια, ἴδ. Ἡρακλῆς.

Ἐρυθρὰ θάλασσα, καθ' Ἡρόδοτον (Β, 153) ἡ μεταξὺ Ἰνδικῆς, Ἀραβίας καὶ Ἀφρικῆς, ὡς καὶ τοῦ Ἀρριανοῦ ὁ «περίπλους τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης» φαίνεται ἐπίσης αἰνιττόμενος. Ὁ δ' Ἀγαθήμερος ἐν Πτολεμαίῳ περιορίζει αὐτὴν εἰς τὴν γνωστὴν αὐτῆς ἔκτασιν.

Ἐρυθραὶ ἢ **Ἐρύθραι,** 1) Βοιωτικὴ πόλις παρὰ τὸ πεδίον τῆς μάχης τῶν Πλαταιῶν (Ἡρδ. Θ, 15. 19), ἔρημος ἐπὶ Παυσανίου, γνωστὴ δὲ τῷ Ὁμήρῳ (Ἰλ. Β, 499).—2) Ἡ μία τῶν 12 Ἰωνικῶν πόλεων, ἐκ τῆς Βοιωτικῆς ἀποικισθεῖσα ἐπὶ ἀκρωτηρίου ἀπέναντι τῆς Χίου. Τὴν κατέλαβε δ' ὁ

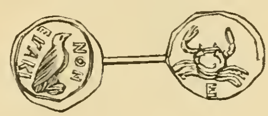

Κοδρίδης Κνῶπος, ἐξ οὗ καὶ Κνωπόπολις ἐπωνομάσθη (Ἡρδ. Α, 142. Στρ. ΙΔ, 644). Εἶχε 2 ἀρχαιοτάτους ναούς, τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ἡρακλέους. — 3) Παραλία πόλις τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν, Α τῆς Ναυπάκτου.

Ἐρυκίνα, ἴδ. Ἀφροδίτη. Ἔρυξ.

Ἐρύμανθος, 1) Ὄρος. Ἴδ. Ἀρκαδία. Ἀχαΐα.—2) Ποταμός. Ἴδ. Ἀλφειός.

Ἔρυξ, 1) Ὄρος μεμονωμένον ἐν Σικελίᾳ παρὰ τὰ Δρέπανα. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἦν ὁ ἀρχαῖος καὶ πλούσιος ναὸς τῆς Ἐρυκίνης Ἀφροδίτης, ἴσως κατ' ἀρχὰς κτίσμα Φοινικικόν. Εἰς τὴν κλιτὺν τοῦ ὄρους ὑπῆρχε καὶ ὁμώνυμος πόλις, καταληφθεῖσα

ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων ἐπὶ Πύρρου, καὶ ἐπὶ τοῦ πρώτου φοινικικοῦ πολέμου ὑπ' αὐτῶν καταστραφεῖσα, ὅτε οἱ κάτοικοι μετῴκισαν εἰς Δρέπανα (Ἡρδ. Δ, 45. —Θουκ. ΣΤ, 2. —Διόδ. Δ, 83.—Στρб. ΣΤ, 272).—2) Υἱὸς τῆς (Ἐρυκίνης) Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ποσειδῶνος, ἢ τοῦ Ἀθηναίου Βούτου, ὅστις, μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν πλέων καὶ ὑπὸ τοῦ ᾄσματος τῶν Σειρήνων ἑλκυσθείς, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλ' ἐσώθη ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης καὶ ἐκομίσθη εἰς τὸ Λιλύβαιον. Ὁ δ' Ἔρυξ ἐβασίλευσε τῶν Ἐλύμων ἐν Σικελίᾳ, ἔνθα ἦν τὸ ὁμώνυμον αὐτοῦ ὄρος, καὶ ἦν ἰσχυρώτατος πύκτης· ἀφαιρέσας δὲ ἕνα ἐκ τῶν βοῶν τοῦ Γηρυόνου, οὓς εἶχε καταλάβει ὁ Ἡρακλῆς, ἐφονεύθη ὑπὸ τούτου (Ἀπολλόδ. Β, 5, 10).

Ἐρυξίμαχος, υἱὸς Ἀκουμένου, ἐπίσημος ἰατρὸς ἐν Ἀθήναις, μαθητὴς τοῦ σοφιστοῦ Ἱππίου. Ἐν τῷ συμποσίῳ τοῦ Πλάτωνος (σ. 186) ἐκτίθησι καὶ αὐτὸς τὰς περὶ τοῦ ἔρωτος ἰδέας του.

Ἐρυσίχθων, 1) Θεσσαλὸς, υἱὸς Τριόπα, βεβήλως δενδροτομήσας τὸ ἄλσος τῆς Δήμητρος πρὸς οἰκοδομὴν τοῦ μεγάρου του, καὶ διὰ τοῦτο εἰς αἰωνίαν βουλιμίαν καταδικασθεὶς (ἴδ. Μήστρα).—2) Υἱὸς τοῦ Κέκροπος καὶ τῆς Ἀγραύλου, ἐκόμισεν ἐκ Δήλου εἰς Ἀθήνας τῆς Εἰλειθυίας τὸ ἄγαλμα. Ἀπέθανεν ἄτεκνος πρὸ τοῦ πατρός του (Παυσ. Α, 2, 6. 18, 5.—Ἀπολλδ. Γ, 14, 2).

Ἐρχία, δῆμος Ἀττικῆς, πατρὶς τοῦ Ξενοφῶντος.

Ἔρως, ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης, δὲν μνημονεύεται εἰς τὰ ὁμηρικὰ ἔπη· ὁ δὲ Ἡσίοδος

Βορβονικοῦ Μουσείου.

(Θεογ. 120), καταριθμῶν αὐτὸν, καθ' ὃ πλασθέντα ἀμέσως μετὰ τὸ Χάος, μετὰ τῆς Γῆς καὶ τοῦ Ταρτάρου, ἐννοεῖ τὴν ἑλκτικὴν δύναμιν, τὴν ἀποτελοῦσαν τὴν ἁρμονίαν τῆς πλάσεως. Εἰς τοῦτον δὲ τὸν ἀρχαῖον Ἔρωτα ἐτέλουν οἱ Θεσπιεῖς κατὰ πενταετηρίδα τὰ Ἐρώτια ἢ ἐρωτίδια. Ὁ δὲ θεὸς ὁ ἐπὶ τῆς τῶν δύο φύλων πρὸς ἄλληλα ἀγάπης γενικῶς μὲν ἐγνωρίζετο ὡς υἱὸς τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ἄρεως, κατ' ἄλλους δὲ μύθους τοῦ Διὸς, τοῦ Ἑρμοῦ ἢ τῆς Ἴριδος καὶ τοῦ Ζεφύρου, ἢ ἀγνώστου πατρὸς, ἢ καὶ ἀγνώστων γονέων. Συνέδεε δὲ πολλάκις καὶ ἄνδρας πρὸς ἀλλήλους διὰ θερμοτάτης φιλίας, δι' ὃ καὶ αἱ Ἀθῆναι ὡς σωτῆρά των τὸν ἐτίμων ἕνεκα τῶν φιλικῶν δεσμῶν τοῦ Ἁρμοδίου πρὸς τὸν Ἀριστογείτονα. Παριστᾶτο δ' ὑπὸ τῆς τέχνης κατ' ἀρχὰς, καὶ ἐπὶ Πραξιτέλους ἔτι, ὡς χαριέστατος πρόσηβος νεανίας· μετέπειτα δὲ, ὡς ὡραῖον καὶ πονηρὸν ὑπόπτερον παιδίον, φέρον τόξον καὶ

Ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀπέναντι.

βέλη ἐντὸς φαρέτρας ἢ καὶ δᾷδα ἐνίοτε. Τῷ ἀποδίδοται δὲ καὶ ἀδελφὸς, ὁ Ἀντέρως. Ἡ ψυχὴ, ἧς ὁ Ἔρως κρατεῖ καὶ ἣν βασανίζει, πολλάκις παριστᾶται ὡς ψυχὴ (τὸ περωτὸν ἔντομον, πεταλοῦδα) πτερυγίζον ὑπὲρ τὴν δᾷδα αὐτοῦ, ἄλλοτε δ' ὡς νέα κόρη ἔχουσα ψυχῆς πτερά. Ὁ Ἀπουλήϊος δὲ, ἐν ταῖς μεταμορφώσεσιν αὐτοῦ, ἔπλασε μῦθον ἐπικρατήσαντα ἔκτοτε, καθ' ὃν βασιλεύς τις εἶχε τρεῖς θυγατέρας, ὧν τὴν νεωτέραν, Ψυχὴν,

ἠγάπησεν ὁ Ἔρως, ἀλλὰ δὲν τῇ ἐπέτρεψε ποτὲ νὰ τὸν ἴδῃ. Προτραπεῖσα δ' αὕτη ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν της, ἀνῆψε τὸν λύχνον ἐν ᾧ ἐκοιμᾶτο ἐκεῖνος· ἀλλ' ἐνῷ τὸν ἔβλεπε, σταγὼν τοῦ θερμοῦ ἐλαίου τὸν ἐξύπνησε, καὶ εὐθὺς ἀπέπτη καὶ τὴν ἐγκατέλιπε, μέχρις οὗ αἱ μακραὶ βάσανοί της τὸν ἐξιλέωσαν καὶ ἐπέστρεψε. Μετὰ τοῦ Ἔρωτος παριστῶνται πολλάκις καὶ ὁ Πόθος, ὁ Ἵμερος, ἡ Πειθώ, αἱ Χάριτες, αἱ Μοῦσαι, ἡ Τύχη.

Ἐρωτιανὸς, Γραμματικὸς τῶν χρόνων τοῦ Νέρωνος, ἔγραψε «Τῶν παρ' Ἱπποκράτει λέξεων συναγωγὴν», σωζόμενον, εἰ καὶ οὐχὶ ἐντελῶς κατὰ τὴν πρωτότυπον αὐτοῦ σύνταξιν.

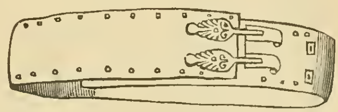
Ἐρωτίδια, ἴδ. Ἔρως.

Ἐσθής. Ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ ἔνδυσις, περιλαμβάνει δύο κατηγορίας, τὴν τῶν ἐνδυμάτων καὶ τὴν τῶν ἐπιβλημάτων ἢ περιβλημάτων, — Α. Τὸ κυρίως ἔνδυμα ἦν ὁ χιτών, ὁ μὲν δωρικὸς βραχὺς καὶ ἄνευ χειρίδων, ὁ δ' Ἰωνικός, ὃν οἱ Ἀθηναῖοι ἔφερον μέχρι τῶν Πελοποννησιακῶν, μακρότερος, καὶ ὁ μὲν τῶν ἐλευθέρων καὶ τῶν ἀνωτέρων τάξεων ἀμφιμάσχαλος, ἤτοι ἔχων δύο ὀπὰς διὰ τοὺς βραχίονας ἢ καὶ βραχείας χειρίδας, ὁ δὲ τῶν δούλων καὶ ἀποχειροβιώτων ἑτερομάσχαλος, καὶ ἐξωμὶς λεγόμενος, ὀπὴν ἔχων μόνον διὰ τὸν ἀριστερὸν βραχίονα, τοῦ δεξιοῦ, ὡς καὶ τοῦ στήθους, μένοντος ἐλευθέρου διὰ τὴν ἐργασίαν. Ἐν Ἀθήναις δ' οἱ παῖδες, μέχρι τοῦ 12 ἔτους, ἦσαν μονοχίτωνες, ἤτοι οὐδὲν ἄλλο ἔφερον ἢ τὸν χιτῶνα, ἐν ᾧ ἀχίτων ἐλέγετο ὁ μὴ φέρων παντελῶς χιτῶνα, ἀλλὰ μόνον περίβλημα. — Καὶ αἱ γυναῖκες δ' ὅμοιον ἔφερον χιτῶνα βραχὺν ἐν Σπάρτῃ, ὑπὲρ τοὺς ὤμους συμπορπούμενον, κατὰ τὸ ἕτερον δὲ τῶν πλευρῶν μόνον μέχρι τῆς ὀσφύος συνερραμμένον, κατωτέρω δὲ ἐπίσης διὰ πορπῶν συνεχόμενον· ἐν δ' Ἰωνίᾳ καὶ Ἀθήναις μακρόν, οὐ μόνον μέχρι τῶν ποδῶν, ποδήρη, ἀλλὰ καὶ ἐπέκεινα ἐν πυκναῖς πτυχαῖς κατιόντα, καὶ εἴτε χειριδωτόν, εἴτε ὑπὲρ τοὺς ὤμους πορπούμενον. Πάντες δέ, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, ἔφερον ὑπὲρ τὸν χιτῶνα, καὶ περὶ τὴν ὀσφὺν ζώνην, ζώνιον ἢ στρόφιον, οὗ διάφορος ἦν ἡ μίτρα (ταινία, ἀπόδεσμος ἢ στηθοδεσμή), ἣν ἔφερον ἐνίοτε ἐν χρῷ αἱ γυναῖκες, εἰς περιστολὴν τῶν στηθῶν.

Ἀνάγλ. ἐκ Μουσ. τῶν Παρισίων.

Ἐκ Ποσειδωνίας.

Τοιχογραφία ἐκ Πομπηΐας.

Ὑπὲρ τὰς ζώνας δὲ ταύτας ἀνεῖλκον αἱ γυναῖκες τὸν μακρὸν χιτῶνα ἵνα μὴ σύρηται κατὰ γῆς, καὶ ἀπετέλουν τὸν λεγόμενον κόλπον, πίπτοντα εἰς γραφικωτάτας πτυχάς. Φαίνεται δ' ὅτι αὐτὸς ἐλέγετο καὶ διπλοΐς· ἢ πιθανώτερον διπλοῒς ἦν τὸ ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου μέρους τοῦ χιτῶνος ὑπὲρ τὴν ζώνην ῥιπτόμενον· μετὰ ταῦτα δέ, χωρισθεῖσα ἡ διπλοΐς, ἀπετέλεσεν ἴδιον, κομψὸν μέρος τῆς ἐνδυμασίας, ἴσως τὸ

καὶ ἀμπεχόνην λεγόμενον. — Β. Ἐπίβλημα ἢ περίβλημα ἦν τὸ ἱμάτιον, ὅμοιον δι' ἀμφότερα τὰ φῦλα, τετράγωνον καὶ ἐπίμηκες, εἰς ὃ πολλάκις ἐνετύλισσον ὅλον τὸ σῶμα, καὶ τὰς χεῖρας προσέτι, διότι κόσμιον ἦν «τὰς χεῖρας ἐντὸς ἔχειν.» Τοῦτο ὑπὲρ τὸν ἀριστερὸν ὦμον ῥιπτόμενον, ἐκρατεῖτο ἐκεῖ διὰ τῆς χειρὸς, καὶ ἀπὸ τῶν νώτων ἐσύρετο ὑπὲρ ἢ ὑπὸ τὴν δεξιὰν μάλην, ὅθεν πάλιν ὑπὲρ τὸ στῆθος ἐρρίπτετο εἰς τὸν ἀριστερὸν ὦμον, καὶ τοῦτο ἐλέγετο «ἐπὶ δεξιὰ ἀμφιβάλλεσθαι.» Κατήρχετο δὲ τὸ ἱμάτιον τοὐλάχιστον μέχρι τῶν γονάτων, καὶ βραχύτερον ἐθεωρεῖτο ἄκοσμον· κατὰ δὲ τὰ ἄκρα εἶχε πολλαχοῦ βάρη τινὰ μικρὰ, ἵνα μὴ εὐκόλως μετακινῆται καὶ ἐκτοπίζηται. Οἱ ἔφηβοι ἐν Ἀθήναις ἔφερον ἐπὶ τοῦ χιτῶνος τὴν στενωτέραν, ἀλλ' ἐπίσης ἐπιμήκη χλαῖναν ἢ χλαμύδα, ἣν ἐπόρπουν εἰς τὸν ἀριστερὸν ὦμον ἢ ὑπὲρ τὸ στῆθος, καὶ, ἐπειδὴ προῆλθεν ἐκ Θεσσαλίας, τὰ κρεμάμενα αὐτῆς ἄκρα ἐλέγοντο Θεσσαλικὰ πτερὰ ἢ πτέρυγες. Ἦν δ' αὕτη τὸ σύνηθες ἱμάτιον τῶν ἱππέων, τῶν ὁδοιπόρων καὶ τῶν στρατιωτῶν. Τὸ δὲ μακρότερον, καὶ ἐξ Ἀσίας μᾶλλον προελθὸν ἐπίβλημα, ἐλέγετο μανδύας, μανδύη, μανδὺς (ὁ τῶν Ἀσιανῶν Κάνδυς). Ἐν Σπάρτῃ δὲ, καὶ οἱ λακωνίζοντες ἔφερον βραχείας ἀναβολὰς, αἵτινες καὶ τρίβωνες ἐλέγοντο ἢ τριβώνια.— Τὰ ὑφάσματα τῶν Δωριέων ἦσαν ἐξ ἐρίου, τῶν Ἰώνων λινᾶ. Αἱ γυναῖκες δὲ μετεχειρίζοντο καὶ Βύσσινα (ἴσως βαμβακερὰ), καὶ τὰ ἔτι λεπτότερα ἀμόργινα. Ἐπὶ τῆς ἐπικοινωνίας δὲ μετὰ τῆς Ἀσίας ἐκομίζοντο διὰ τοῦ ἐμπορίου, οὗ κέντρον ἦν ἡ νῆσος Κῶ, καὶ βαμβάκινα, σηρικὰ ἢ μετάξινα ὑφάσματα, «εἵματα διαφανῆ». — Ἦσαν δὲ τὰ ἐνδύματα ποικίλων χρωμάτων, φαιὰ, πορφυρᾶ, κροκωτὰ, καὶ πολλάκις κατάστικτα, μάλιστα κατὰ τὰς ὤας καὶ παρυφὰς, ὡς τοῦτο φαίνεται καὶ ἐπὶ πολλῶν σωζομένων ἀγαλμάτων, προσέτι καὶ τὸ ἱμάτιον, ὃ τότε λέγεται ἔγκυκλον, περίνησον, παράπηχυ, καὶ ἐνίοτε ἦν καὶ κροσσωτόν. Αἱ ξυστίδες καὶ αἱ ἐφεστρίδες ἦσαν μᾶλλον τάπητες καὶ καλύμματα· ἡ δὲ διφθέρα δερμάτινον ἔνδυμα μάλιστα τῶν ποιμένων, καλύπτον καὶ τὴν κεφαλήν. — Εἰ καὶ οἱ Ἕλληνες ἐν ταῖς οἰκίαις ἔβαινον συνήθως ἀνυπόδητοι, καὶ οὐ σπανίως καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς, μνημονεύονται ὅμως πλεῖστα ὑποδημάτων ὀνόματα, καὶ ἡ τέχνη διετήρησε πολλὰ καὶ διάφορα

Χαλκοῦν ἀγαλμάτιον.

Ἀνδρὸς ἀρχαίου.

Γυναικ. ἄγαλμ. ἐξ Ἀθηνῶν.

Φωκίων Μουσ. Νεαπόλ.

αὐτῶν σχήματα· ἀλλὰ πῶς ἀντιστοιχοῦσι τὰ μὲν πρὸς τὰ δὲ μένει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἄγνωστον. Ἐν γένει ὑπῆρχον τρεῖς κατηγορίαι

ὑποδήσεων, α', αἱ ἔχουσαι μόνον πέλμα δερμάτινον ἢ ἐκ φελλοῦ, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον εἰς τὸν πόδα προσδεδεμένον διὰ τοῦ λεγομένου ζυγοῦ, ὡς αἱ βλαῦται, τὰ σάνδαλα (1—5)· β', αἱ καλύπτουσαι τὸν πόδα ὡς αἱ ἡμέτεραι ἐμβάδες (6.7), τὰ κοῖλα ὑποδήματα,

καὶ γ', αἱ ὡς τὰ ὑποδήματα καλύπτουσαι καὶ μέρος τῆς κνήμης (8), αἱ ἐνδρομίδες. Ὡς δ' ἀνυπόδητοι, οὕτω καὶ ἀσκεπεῖς τὴν κεφαλὴν ἔβαινον συνήθως οἱ Ἕλληνες, πλὴν ἐπὶ ὁδοιποριῶν καὶ εἰς τὸν στρατόν. Τὸ κοινὸν ὄνομα τοῦ καλύμματος τῆς κεφαλῆς ἦν πῖλος καὶ κυνῆ. Ὁ πέτασσος ἦν Θεσσαλομακεδονικῆς καταγωγῆς, ἔχων, μάλιστα ἡ λεγομένη καυσία, ὁριζόντιον καὶ εὐρὺ τὸ σκιάδιον· ὁ δὲ πῖλος τῶν ναυτῶν καὶ χειρωνακτῶν ἦν ἄνευ σκιαδίου (ἴδ. κόμωσις).

Ἑσπερία, ἴδ. Ἰσπανία, Ἰταλία.

Ἑσπερίδες, ἴδ. Ἄτλας. Ἡρακλῆς.

Ἑσπέρου ἄκρα, εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς τὸ νοτιώτατον σημεῖον μέχρις οὗ ἀφικνοῦντο οἱ ἀρχαῖοι (ν. Πράσινον ἀκρωτήριον, Capo Verde), εἰς τὸ νότιον πέρας τοῦ Ἑσσερίου κόλπου, ἐκλαμβανόμενον τότε ὡς τὸ τῆς Ἀφρικῆς νοτιώτατον. Αἱ Ἑσπερίδες νῆσοι τοῦ Στράβωνος (Γ, 150) εἰσὶν αἱ τοῦ Πρασίνου ἀκρωτηρίου.

Ἑστία, θυγάτηρ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας, μία τῶν δώδεκα θεῶν, προστάτις τῆς οἰκίας καὶ τοῦ οἰκιακοῦ βίου, δι' ὃ καὶ οἱ εἰς ἰδιωτικὰς οἰκίας καταφεύγοντες, εἰς τὰς ἑστίας αὐτῶν παρεκάθηντο ὡς ἱκέται, καὶ τὴν θεὰν ταύτην ἐπεκαλοῦντο καὶ εἰς αὐτὴν ὡρ-

κίζοντο. Ὁ Ὅμηρος, ἴσως κατὰ τύχην, δὲν

ἀναφέρει αὐτὴν ὡς θείαν προσωποποίησιν (Ἡσιοδ. Θεογ. 453. — Ὁμ. Ὕμν. ΚΔ. ΚΘ εἰς Ἑστ. Δ εἰς Ἀφρ. 22 — 32. Ὀδ. Ξ, 159. Ρ, 156. Τ, 302. Υ, 131). Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ πόλις ὡς μεγάλη οἰκογένεια ἐθεωρεῖτο, διὰ τοῦτο εἶχεν ἡ Ἑστία ἴδιον θάλαμον ἐν τῷ πρυτανείῳ, καὶ ἄγαλμα πρὸ τῆς ἑστίας αὐτοῦ, ἔνθα ἄσβεστον ἔκαιε πῦρ, καὶ ἔφερε καὶ τὸ ἐπωνύμιον Πρυτανῖτις. Ἐλάμβανον δ' ἐκεῖθεν πῦρ καὶ διετήρουν αὐτὸ ἐπίσης παρ' ἑαυτοῖς ἄσβεστον οἱ εἰς ἵδρυσιν ἀποικίας ἀπερχόμενοι. Ἐθύοντο δ' αὐτῇ μονοετεῖς δαμάλεις, καὶ τῇ ἀφιεροῦντο οἱ πρῶτοι καρποὶ καὶ σπονδαὶ ὕδατος, οἴνου καὶ ἐλαίου. Ἐπειδή, πλὴν τῶν ἐν τοῖς πρυτανείοις, ἄλλους σχεδὸν δὲν εἶχε ναούς, ἦσαν σπάνια καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῆς. Παριστᾶτο δὲ νέα, εὐγενεῖς ἔχουσα τοὺς χαρακτῆρας καὶ ἀφελεῖς. Τινὲς τῶν μεταγενεστέρων φιλοσόφων ἠθέλησαν νὰ ἴδωσιν ἐν αὐτῇ τοῦ παντὸς τὴν ἑστίαν, τὸ κεντρικὸν πῦρ τοῦ κόσμου, συγχέοντες αὐτὴν καὶ μετὰ τῆς Κυβέλης, τῆς Γῆς καὶ τῆς Δήμητρος.

Ἑστιαία, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, Α τῶν Ἀθηνῶν πρὸς τὸν Ὑμηττόν.

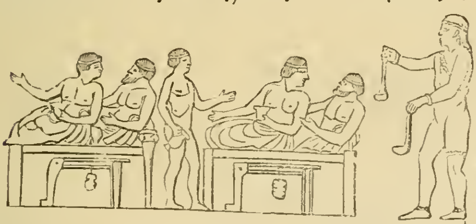
Ἑστιαιῶτις ἢ **Ἱστιαιῶτις** (Ἱστιαιῆτις (Ἡρδ. Α, 56), 1) χώρα Θεσσαλική, ὁριζομένη πρὸς Δ ὑπὸ τῆς Ἠπείρου, πρὸς Β ὑπὸ τῆς Μακεδονίας. Αἱ κυριώτεραι πόλεις αὐτῆς ἦσαν οἱ Γόμφοι, φρούριον πρὸς τῇ Ἠπείρῳ, καταστραφὲν ὑπὸ Καίσαρος. Αὐτῆς ΝΑ ἡ Τρίκκη (ν. Τρίκκαλα), ἔχουσα ἀρχαιότατον ναὸν Ἀσκληπιοῦ· τὸ Πελιμναῖον ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ· ἡ Μητρόπολις, καὶ ἐν τῷ Ὁμήρῳ ἤδη γνωσταί· Ἰθώμη, κλιμακόεσσα ἐπιλεγομένη ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της· Οἰχαλία, Ὀλοσσών, Μυλαί, Φάλαννον, κλπ. — 2) Ἐν Εὐβοίᾳ, ἡ χώρα ἡ παρὰ τὴν πόλιν Ἑστιαίαν ἢ Ἱστιαίαν (Ἡρδ. Ζ, 175. Η, 23) καὶ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ. Β, 537) μνημονευομένη. Ἔκειτο εἰς τῆς νήσου τὰ Β, οἱ δ' Ἀθηναῖοι τῷ 445 π. Χ., πέμψαντες ἀποίκους εἰς Ὠρεόν, μετῴκισαν ἐκεῖ καὶ αὐτῆς τοὺς κατοίκους.

Ἑστίασις, ἦν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸ δεῖπνον ἐπὶ προσκλήσει. Ἀλλ' ἐν γένει ἡ τάξις τῶν γευμάτων διέφερε κατὰ χώρας καὶ γένη. Ἐν Σπάρτῃ εἰς τὰ συσσίτια ἐπεκράτει ἄκρα ὀλιγάρκεια, πολυτέλεια δὲ καὶ ἐδεσμάτων ποικιλία ἐν Ἀθήναις, ἐν Βοιωτίᾳ, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐν Σικελίᾳ. Τρεῖς ἦσαν γενικῶς αἱ καθ' ἑκάστην ἑστιάσεις, α') τὸ πρόγευμα, ἀκράτισμα, συνιστάμενον ἐξ ἄρτου, ἐμβαπτομένου εἰς ἄκρατον οἶνον· β') τὸ ἄριστον, πιθανῶς κατὰ τὴν μεσημβρίαν, ἐκ θερμῶν βρωμάτων συγκείμενον, καὶ γ') τὸ δεῖπνον ἢ δόρπον, ἡ κυριωτέρα τῶν ἑστιάσεων, πρὸς τὸ ἑσπέρας. Καὶ παρ' Ὁμήρῳ δὲ τρεῖς ἀπαντῶνται ἐπωνυμίαι, ἄριστον, δεῖπνον, δόρπον, ἴσως ὅμως οὐχὶ ἀκριβῶς ταῖς μετέπειτα ἀντιστοιχοῦσαι. Εἰς τὸ δεῖπνον μάλιστα συνεκαλοῦντο συνδαιτυμόνες, εἴτε ἐπὶ οἰκιακῶν ἑορτῶν, γενεθλίων, ἀφορμῆς ἀποδημήσεως ἢ ἐπιστροφῆς φίλου, εἴτε ἐπὶ δημοσίων τελετῶν, ὅτε δαῖτες ἐκαλοῦντο οἱ δεῖπνοι, καὶ ἕκαστος ἐλάμβανε τὴν μερίδα του, εἴτε ἐπὶ δείπνων ἀπὸ συμβολῶν (ἐράνων καθ' Ὅμηρον), διδομένων εἰς τὴν οἰκίαν ἢ ἑνὸς τῶν συνδαιτυμόνων ἤ τινος ἀπελευθέρου. Τὰς προσκλήσεις ἔπεμπε συνήθως ὁ ἑστιῶν αὐθημερόν· ἀλλὰ καὶ ἄκλητοι ἢ αὐτόματοι ἦσαν προθύμως πολλάκις δεκτοί, ὡς φέρ' εἰπεῖν ὁ Σωκράτης φέρει τὸν Ἀριστόδημον εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ Ἀγάθωνος, φιλικώτατα δεχομένου τὸν ἀπρόσκλητον (Πλάτ. Συμπ. σ. 174, Ε). Ἐνίοτε ὅμως καὶ κατάχρησις ἐγίνετο τῆς τοιαύτης φιλοξενίας ὑπὸ τῶν παρασίτων (ἴδ.), ἔργον ἐχόντων νὰ προσέρχωνται εἰς τὰ πλούσια δεῖπνα, μάλιστα τῶν νεωτέρων, ὡς γελωτοποιοί, ὡς κόλακες ἢ ὡς θεραπευτικοί, δηλαδὴ εἰς διαφόρους ὑπηρεσίας πρόθυμοι, προσπαθοῦντες νὰ γίνωνται εὐάρεστοι καὶ δεκτοί. Προσήρχοντο δ' οἱ κεκλημένοι ἐνδεδυμένοι ἐπιμελῶς.—Ἐπὶ Ὁμήρου

οἱ ἑστιώμενοι ἐκάθηντο· ἐν δὲ τοῖς μετέπειτα χρόνοις, πλὴν τῶν γυναικῶν καὶ παιδίων, ἀποκλειομένων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τῶν δείπνων τῶν ἀνδρῶν, οὗτοι ἔτρωγον κατακεκλιμένοι, συνήθως ἀνὰ δύο εἰς μίαν κλίνην,

στηριζόμενοι διὰ τῆς ἀριστερᾶς εἰς προσκεφάλαιον τεθειμένον εἰς τὰ νῶτα αὐτῶν. Τὰς θέσεις προσδιώριζε συνήθως ὁ ἑστιῶν, καὶ ἡ ἐντιμοτέρα φαίνεται ὅτι ἦν ἡ παρ' αὐτῷ. Πρὸ τοῦ δείπνου οἱ δοῦλοι ὤφειλον ὑπολύειν (ν' ἀφαιρῶσι τὴν ὑπόδυσιν) καὶ ἀπονίζειν (νὰ πλύνωσι τοὺς πόδας) τοὺς συνδαιτυμόνας.

Εἶτα δὲ ὕδωρ κατὰ χειρὸς ἐδίδετο, ἤτοι ἐνίπτοντο οἱ ἑστιώμενοι καὶ ἀπεμάττοντο εἰς χειρόμακτρον, καὶ τὸ αὐτὸ ἐπανελαμβάνετο καὶ μετὰ τὸ τέλος τοῦ δείπνου, καὶ ἦν τοῦτο τόσῳ μᾶλλον ἀναγκαῖον, καθ' ὅσον χρῆσις μαχαιρῶν καὶ περονίων οὐδεμία ἐγίνετο. Περί τινων τῶν μᾶλλον πολυφάγων (ὀψοφάγων) λέγεται ὅτι εἴθιζον τὰς χεῖράς των εἰς τὴν θέρμην, ἢ ἔφερον χειρίδας ἵνα δύνανται νὰ τρώγωσι τὰ ὄψα θερμά. Ἐπὶ τῆς ἑστιάσεως ἐκαθάριζον τοὺς δακτύλους των διὰ τεμαχίων ζύμης (ἀπομαγδαλιᾶς ἴδ.)· διὰ δὲ τὸν ζωμὸν εἶχον μυστίλας ἢ μύστρα (κοχλιάρια). Ὀθόνη δὲ (τραπεζομάνδυλον) δὲν ἐκάλυπτε τὰς τραπέζας. Ὑπηρέτουν δ' εἰς τὴν τράπεζαν οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου, καὶ πολλάκις καὶ οἱ τῶν κεκλημένων, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐπιτήρησιν τοῦ τραπεζοποιοῦ, δούλου καὶ αὐτοῦ.— Τὰ ἐδέσματα, ἁπλᾶ ἐν τῇ ἀπωτέρᾳ ἀρχαιότητι, ἐγένοντο βαθμηδὸν πολυτελέστερα. Εἶδός τι μάζης κριθίνης ἦν ἡ συνηθεστέρα τροφὴ τῶν πτωχῶν. Προσέτι ὑπῆρχεν ὁ ἄρτος, παντοῖα λαχανικὰ καὶ φυτά, ὡς ῥάφανος ἢ κράμβη, ἡ μαλάχη, ὁ θρίδαξ (μαρούλιον), οἱ κύαμοι, αἱ φακαῖ, τὰ κρόμμυα, κτλ. Κρέατα δ' ἦσαν τὰ ἄρνεια, τὰ ὕεια (χοιρινὰ), προϊόντα τῆς θήρας, καὶ μεγάλη ποικιλία ἰχθύων, οἵτινες καὶ κυρίως ὄψον ἐλέγοντο (ὀψάρια). Ἐμαγείρευον δὲ κυρίως δοῦλοι ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς οἰκοδεσποίνης· διὰ δὲ συμπόσια προσελαμβάνετο καὶ μάγειρος, καὶ περίφημοι ἐπὶ τῇ μαγειρικῇ τέχνῃ ἦσαν πρὸ πάντων οἱ Σικελοί.— Μετὰ τὴν ἑστίασιν ἀπεκόμιζον (αἴρειν, ἀπαίρειν, ἀφαιρεῖν, βαστάζειν) τὰς τραπέζας, τὸ ἔδαφος ἐσαροῦτο, τὸ ὕδωρ πρὸς πλύσιν περιεφέρετο μετὰ σμίγματος (εἴδους σάπωνος), καὶ πολλάκις καὶ μετ' ἀρωμάτων καὶ στεφάνων, καὶ σπονδαὶ ἀκράτου προεχέοντο μετὰ τῆς ἐπιφωνήσεως «Ἀγαθοῦ δαίμονος,» ἢ «Ὑγείας.» — Εἶτα δ' ἐφέροντο αἱ δεύτεραι τράπεζαι, εἰς ἃς παρετίθεντο ὀπῶραι, ἅλας (ἴσως διὰ τοὺς ξηροὺς καρποὺς), καὶ ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις παντοῖα τραγήματα, τυρὸς, μάλιστα σικελικὸς, καὶ πέμματα. Τότε δ' ἤρχιζε καὶ κυρίως ἡ πόσις (τὸ συμπόσιον), ἧς τὴν εὐθυμίαν προὐκάλουν, μετὰ τοῦ οἴνου, μουσικὴ, χορὸς, καὶ παντοῖοι ἀστεϊσμοὶ, χαριεντισμοὶ καὶ εὐφυεῖς συνδιαλέξεις· ὡς δεῖγμα δ' ἔχομεν τοῦ Πλάτωνος τὸ συμπόσιον, ἐκτὸς τῆς σπουδαιολογίας αὐτοῦ καὶ τῆς τέχνης τοῦ λέγειν, ἣν ὁ Πλάτων ἐπετηδεύθη. Ἦσαν δὲ τῶν οἴνων οἱ ἄριστοι ὁ Θάσιος, ὁ Λέσβιος, ὁ Νάξιος, καὶ πρὸ πάντων ὁ Χῖος. Ἐνίοτε δὲ καὶ ἐμίγνυον αὐτοὺς ἀλλήλοις, καὶ ἄλλοτε προσέθετον ἀρώματα, μέλι, κτλ. Σχεδὸν πάντοτε ὁ οἶνος

ἐπίνετο κεκεραμένος μεθ' ὕδατος (κρασί), ἐνίοτε μὲν θερμοῦ, ἄλλοτε δὲ ψυχροτάτου καὶ μετὰ χιόνος (πόσις διὰ χιόνος)· τὸ δ' ἄκρατον πίνειν ἐθεωρεῖτο ὡς βαρβάρων ἴδιον, ἔτι δὲ ἡ ἐξ ἴσου κρᾶσις (ἴσου ἴσῳ) ἐκρίνετο ὡς ὑπερβολική, καὶ συνηθέστατα εἰς 3 μέρη ὕδατος ἐνεχεῖτο 1 μέρος οἴνου,

ἢ τὸ πολὺ δύο. Ἐγίνετο δ' ἡ κρᾶσις ἐν τῷ κρατῆρι, καὶ δι' αὐτοῦ ἐπληροῦτο ἡ οἰνοχόη, ἐξ ἧς ἤντλουν οἱ κύαθοι. Εἷς τῶν συνδαιτυμόνων, αἱρετὸς ἢ κληρωτὸς, ἀνεκηρύττετο ἄρχων τῆς πόσεως, συμποσίαρχος ἢ βασιλεὺς, καὶ αὐτὸς προσδιώριζε τὴν ἀναλογίαν τῆς κράσεως, ἐμερίμνα περὶ τῆς τερπνῆς διαχύσεως, καὶ ἐπέβαλλε ποινὰς, ὧν ἡ συνηθεστάτη ἦν τὸ ἀπνευστὶ (διὰ μιᾶς καὶ ἄνευ διακοπῆς) πᾶσαν τὴν κύαθον πίνειν. Μεταξὺ τῶν διασκεδάσεων ἦσαν καὶ τὰ αἰνίγματα καὶ οἱ γρῖφοι, καὶ παίγνιά τινα, ὧν τὸ κυριώτερον ἦν ὁ κότταβος, συνιστάμενος εἰς τὸ νὰ ῥίπτηται τὸ λείψανον τοῦ ἐν τῷ κυάθῳ ἑκάστου μένοντος οἴνου, τὸ καλούμενον λάταξ ἢ λατάγη, εἰς κρεμαμένην τινὰ πλάστιγγα, καὶ ἐκ τοῦ μείζονος ἢ ἐλάσσονος κρότου ὃν παρεῖγεν, ἢ ἐκ τῆς κλίσεως ἣν ἐδίδεν εἰς τὴν πλάστιγγα, ἐξηρτᾶτο τὸ παίγνιον, ὅπερ ἐποικίλλετο εἰς ἐννέα διάφορα εἴδη, καὶ ἀπεφασίζετο ἡ νίκη. Συνήθως ὁ ἡττηθεὶς ὑπεχρεοῦτο πίνειν πρὸς βίαν μεγάλην ποσότητα οἴνου. Πολλάκις δὲ καὶ προέπινον ἀλλήλοις οἱ συνδαιτυμόνες, «ἔπινον ἐπὶ δεξιά,» ἕκαστος πρὸς τὸν δεξιῶς αὐτοῦ καθήμενον. Εἰς τὴν εὐωχίαν συνετέλει οὐ σπανίως καὶ παρουσία αὐλητρίδων καὶ μιμικῶν παραστάσεων. Ἐν Ἀθήναις ἐπί τινων ἑορτῶν ἐδίδοντο μεγάλαι πάνδημοι Ἑστιάσεις, ὧν ἡ δαπάνη ἐλαμβάνετο ἐκ τοῦ θεωρικοῦ. Ἐν τοῖς χρόνοις τῆς παρακμῆς αὗται μετ' ἄλλων διασκεδάσεων τοῦ λαοῦ κατήντησαν νὰ ἐξαντλῶσι τοὺς δημοσίους πόρους. Ἡ δ' ἑστίασις τῶν φυλετῶν (τὰ φυλετικὰ δεῖπνα) ἦν μία τῶν λειτουργιῶν (ἴδ.)

Ἐσχάρα, ἴδ. Βωμός.

Ἑταῖραι, κυρίως φίλαι. Τὸ ὄνομα ὅμως κατ' ὀλίγον μετέπεσεν ἐπὶ τὴν σημασίαν ἐκδεδιῃτημένων κοινῶν γυναικῶν, αἵτινες ἐπεπόλασαν κατ' ἀρχὰς ἐν Κορίνθῳ, τῇ πρωτίστῃ ἕδρᾳ τῆς λατρείας τῆς Ἀφροδίτης (ἴδ. ἱερόδουλοι). Ἐν Ἀθήναις δὲ ὑπῆρχον τινὲς ἐξ αὐτῶν διανοητικῶς λίαν ἀνεπτυγμέναι καὶ τὰς ἐλευθέρας γυναῖκας κατὰ τοῦτο ὑπερβαίνουσαι, δι' ὃ καὶ συνῆγον περὶ ἑαυτὰς ἄνδρας διακεκριμένους καὶ φιλοσόφους καὶ ἐν τῇ πολιτικῇ τὰ πρῶτα φέροντας, καὶ πολλαὶ αὐτῶν, καὶ πολιτικὴν εὐγλωττίαν ἀνέπτυξαν· ἄλλαι, αἱ ὡραιότεραι, ἐχρησίμευον τοῖς καλλιτέχναις ὡς θαυμάσια πρότυπα, καὶ ἡ νέα κωμῳδία περὶ αὐτὰς κυρίως περιεστρέφετο. Ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων ἦσαν ἡ Ἀσπασία, ἣν ἐνυμφεύθη ὁ Περικλῆς, ἡ Θαΐς, ἡ Μυρρίνα, ἡ Λαμία, ἡ Θαργηλία, ἡ Λαΐς, ἡ Λέαινα, ἡ Θεοδότα, καὶ πρὸ πασῶν ἡ Φρύνη ἐκ Θεσπιῶν, ἡ ὡς πρότυπον τῆς Ἀφροδίτης τοῦ Πραξιτέλους χρησιμεύσασα.

Ἑταιρεῖαι, ἐν ταῖς ἀπολύτοις δημοκρατίαις αἱ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων τάξεων ἀποτελούμεναι, ἵνα ἀνθίστανται εἰς τοῦ ὄχλου τὴν πίεσιν, ἀλλήλως ὑποστηριζόμεναι, ὡς ἐν ἐκλογαῖς, ἐν δίκαις, κτλ. Βαθμηδὸν δ' ηὔξησεν ἡ ἐπιρροὴ αὐτῶν, καὶ ἐγένοντο μᾶλλον ἐπικίνδυνοι, διότι, ἐν κρυπτῷ ὀργανιζόμεναι, καὶ ἐπιτηδείως συμπράττουσαι, ὠφελοῦντο πάσης περιστάσεως ἵνα διὰ κοινῆς ἐνεργείας οὐδετερῶσι τοῦ δήμου τὴν δύναμιν, καὶ βλάπτωσιν αὐτὸν κατὰ δύναμιν. Οὕτω μνημονεύει ὁ Ἀριστοτέλης (Πολ. Ε, 9) τοῦ ὅρκου τούτου ὀλιγαρχικῶν ἑταιρειῶν. «Καὶ τῷ δήμῳ κακόνους ἔσομαι καὶ βουλεύσω ὅ,τι ἂν ἔχω κακόν.» Ἐξέτεινον δὲ

τὰς διακλαδώσεις των καὶ ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν καὶ συνεσκέπτοντο. Οὕτως ἐκ τοιούτου συνδέσμου μεταξὺ τῶν Ἑταιρειῶν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Σπάρτης προέκυψεν ἡ ἀρχὴ τῶν Τριάκοντα ἐν Ἀθήναις, ὡς καὶ ἡ αὐτῶν προηγηθεῖσα προσωρινὴ κυβέρνησις. Ἐπ' αὐτῶν στηριχθεὶς ἐπέφερεν ὁ Λύσανδρος τὴν αὐθαίρετον ἀνατροπὴν τῶν ἑλληνικῶν πολιτευμάτων· ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἐκνίκησιν τῶν ὀλιγαρχιῶν τοιαῦται πάλιν συνέστησαν καὶ ἐν ταῖς ἀντιθέτοις μερίσι, καὶ αἱ συγκρούσεις αὐτῶν ἐγένοντο μία τῶν κυριωτέρων ἀφορμῶν τῆς καταπτώσεως καὶ παρακμῆς τῆς Ἑλλάδος.

Ἐτεοβουτάδαι, ἴδ. Βούτης.

Ἐτεοκλῆς, ἴδ. Οἰδίπους. Χάρις.

Ἐτέοκλος, ἴδ. Ἶφις.

Ἔτος, ἦν παρὰ τοῖς Ἕλλησι σεληνιακόν. Ἡ πρώτη τοῦ μηνὸς ἡμέρα, εἰς ἧς τὴν ἑσπέραν ἀνέτελλεν ἡ νέα σελήνη, ἐλέγετο νουμηνία, ἱερὰ τῷ Ἀπόλλωνι. Ἡ πανσέληνος ἑπομένως συνέπιπτεν εἰς τὸ μέσον τοῦ μηνός. Ἐπειδὴ δ' ὁ μὴν συνέκειτο ἐξ ἡμερῶν 29 καὶ ὡρῶν περίπου 13, εἶχον τινὰς τῶν μηνῶν ἐκ 30 ἡμερῶν (πλήρεις), καί τινας ἐξ 29 (κοίλους). Πρὸς ἐξίσωσιν δὲ τοῦ σεληνιακοῦ καὶ τοῦ ἡλιακοῦ ἔτους, εἰς τὸ 3ον, 6ον καὶ 8ον ἔτος ἑκάστου Μεγάλου ἐνιαυτοῦ, ὡς ὠνόμαζον τὴν περίοδον 99 ἐτῶν, προσέθετον ἀνὰ ἕνα μῆνα ἐμβόλιμον ἐξ 29 ἢ 30 ἡμερῶν, οὕτως ὥστε τὸ μὲν κοινὸν ἔτος συνέκειτο ἐκ 354 ἡμερῶν, τὸ δ' ἐμβόλιμον ἐκ 383 ἢ 384. Ἀλλὰ καὶ ἡ τριετηρὶς, μετὰ τοῦ ἐμβολίμου ἔτους, ἦτο πάλιν κατὰ 7 1/2 ἡμέρας πολὺ μακρὰ, δι' ὃ ἦν ἀνάγκη νὰ παραλείπηται ἐνίοτε εἷς ἐμβόλιμος μήν. Ἐπὶ Περικλέους ὁ ἀστρονόμος Μέτων εἰσήγαγε τὴν ἐννεακαιδεκαετηρίδα, ἥτις διώρθωσε κατὰ μέγα μέρος τὴν ἔλλειψιν. Ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν διαφόρων ἑλληνίδων πόλεων δὲν συνεφώνουν τὰ ἡμερολόγια, καὶ ἑπομένως οὐδὲ τὰ ἑορτολόγια. Τὸ ἀττικὸν ἔτος ἤρχιζεν ἐπὶ τῆς πρώτης νουμηνίας μετὰ τὴν θερινὴν τροπὴν, τὸ δὲ Σπαρτιατικὸν κατὰ τὴν φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν, καὶ τὸ Αἰτωλικὸν κατὰ τὴν χειμερινὴν τροπήν. Ἐν Ἀθήναις ἑπομένως ὁ 1ος μὴν, Ἑκατομβαιὼν, περιελάμβανε (κατὰ τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον) τὸ β'. ἥμισυ τοῦ Ἰουλίου καὶ τὸ α'. τοῦ Αὐγούστου· ὁ 2ος, Μεταγειτνιὼν, τὸ β'. τοῦ Αὐγ. καὶ τὸ α'. τοῦ Σεπτεμβρίου· ὁ 3ος, Βοηδρομιὼν, τὸ β'. τοῦ Σεπτ. καὶ τὸ α'. τοῦ Ὀκτωβρίου· ὁ 4ος, Πυανεψιὼν, τὸ β'. τοῦ Ὀκτ. καὶ τὸ α'. τοῦ Νοεμβρίου· ὁ 5ος, Μαιμακτηριὼν, τὸ β'. τοῦ Νοεμβρ. καὶ τὸ α'. τοῦ Δεκεμβρίου· ὁ 6ος, Ποσειδεὼν, τὸ β'. τοῦ Δεκ. καὶ τὸ α'. τοῦ Ἰανουαρίου· ὁ 7ος, Γαμηλιὼν, τὸ β'. τοῦ Ἰαν. καὶ τὸ α'. τοῦ Φεβρουαρίου· ὁ 8ος, Ἀνθεστηριὼν, τὸ β'. τοῦ Φεβρ. καὶ τὸ α'. τοῦ Μαρτίου· ὁ 9ος, Ἐλαφηβολιὼν τὸ β'. τοῦ Μαρτ. καὶ τὸ α'. τοῦ Ἀπριλίου· ὁ 10ος, Μουνυχιὼν, τὸ β'. τοῦ Ἀπρ. καὶ τὸ α'. τοῦ Μαΐου· ὁ 11ος, Θαργηλιὼν, τὸ β'. τοῦ Μαΐου καὶ τὸ α'. τοῦ Ἰουνίου· ὁ 12ος, Σκιροφοριὼν, τὸ β'. τοῦ Ἰουνίου καὶ τὸ α'. τοῦ Ἰουλίου. Ὁ ἐμβόλιμος μὴν παρενετίθετο ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἔτους ὡς Ποσειδεὼν δεύτερος. Ἕκαστος δὲ μὴν διῃρεῖτο εἰς τρεῖς δεκάδας, α'. ἱσταμένου ἢ ἀρχομένου· β'. μεσοῦντος ἢ ἐπὶ δέκα· γ'. φθίνοντος, παυομένου, λήγοντος ἢ ἀπιόντος. Αἱ ἡμέραι τῆς τρίτης ἢ τελευταίας δεκάδος ἠριθμοῦντο ἀντιστρόφως, ἤτοι δεκάτη φθίνοντος ἐλέγετο ἡ 21η, ἐνάτη φθίνοντος ἡ 22α, καὶ οὕτω καθεξῆς. Παρὰ δὲ Ῥωμαίοις λέγεται ὁ Ῥωμύλος πρῶτος διαιρέσας τὸ ἔτος εἰς 10 μῆνας, καὶ τὸν πρῶτον ὀνομάσας κατὰ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἄρην (Mars), Μάρτιον. Ὁ Ἀπρίλιος ἐστὶν ὁ τῆς ἀνοίξεως τῶν ἀνθέων. Ὁ Μάϊος ὠνομάσθη κατὰ τὴν μητέρα τοῦ Ἑρμοῦ Μαίαν. Ὁ Ἰούνιος κατὰ τὴν Ἥραν (Juno), οἱ δὲ λοιποὶ, ἀπὸ τοῦ πέμπτου, κατὰ τοὺς ἀριθμούς. Μεταγενεστέρως δ' ἔλαβεν ὁ πέμπτος (Quintilis) τὸ ὄνομα τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος, καὶ ὁ ἕκτος (Sextilis)

τὸ τοῦ Αὐγούστου. Ἀλλὰ τοὺς 12 μῆνας ἀρχαιότατα παρεδέχθησαν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ τὸν Ἰανουάριον λέγεται ὀνομάσας ὁ Νουμᾶς κατὰ τὸν Ἰανόν. Ἀπὸ τοῦ Μαρτίου ἀρχόμενοι, ἠθέλησαν νὰ συμβιβάσωσι τὸ σεληνιακὸν μετὰ τοῦ ἡλιακοῦ διὰ προσθήκης ἑνὸς ἐμβολίμου μετὰ 2 ἔτη ἑκάστοτε. Τὴν δ' ἐντεῦθεν προερχομένην ἀνακρίβειαν ἐζήτησε νὰ διορθώσῃ ἡ Δεκανδρία τῷ 451 π.Χ., ἀλλ' ἀνεπιτυχῶς· διὰ νόμου δὲ τοῦ Μ. Ἀκιλίου Γλαβρίωνος ἐπετράπησαν τῷ 191 π.Χ. οἱ ἱερεῖς αὐτοὶ νὰ παρεμβάλλωσι τὰ ἐμβόλιμα ἔτη κατὰ τὸ δοκοῦν. Ἀλλὰ τοῦτο ηὔξησε τὴν σύγχυσιν, καὶ οἱ μῆνες δὲν ἀντεστοίχουν πλέον εἰς τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, δι' ὃ ὁ Καῖσαρ, ὡς ἀνώτατος ἀρχιερεὺς (Pontifex Maximus) τῷ 46 π. Χ., μετακαλεσάμενος ἐξ Ἀλεξανδρείας τὸν Ἕλληνα ἀστρονόμον Σωσιγένην, ἐκανόνισε δι' αὐτοῦ τὸ ἡμερολόγιον ἐπὶ νέαις βάσεσι. Πρὸς τοῦτο δ' ἐδέησε πλὴν τοῦ ἐμβολίμου μηνὸς, κατὰ Φεβρουάριον νὰ παρεμβληθῶσι κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἄλλαι 67 ἡμέραι μεταξὺ νοεμβρίου καὶ δεκεμβρίου. Ἤρχιζε λοιπὸν τὸ ἔτος ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου, καθ' ἣν ἡμέραν ἀπὸ τοῦ 153 π. Χ. ἐγκαθιστῶντο οἱ Ὕπατοι. Τὸ ἐμβόλιμον δ' ἔτος ὠνομάσθη bisextiles, διότι κατ' αὐτὸ, ἂν ὁ Φεβρουάριος εἶχεν 29 ἡμέρας, τὴν 24ην καὶ 25ην ὠνόμαζον sextas calendas Martias. Καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἦν πρώτη τοῦ μηνὸς ἡ τῆς νουμηνίας, ἣν ἐκ τῆς σκοπιᾶς τῆς καλουμένης Curia Calabra ὤφειλέ τις τοῦτο ἐπιτετραμμένος, καὶ ἐν μετέπειτα χρόνοις ὁ μέγας ἀρχιερεὺς, νὰ ἀναγγέλλῃ (καλεῖν Kalare, ὅθεν Kalenda). Ἡ μεσομηνία ὠνομάζετο idus (iduare τυρρηνικῶς τὸ διαιρεῖν), καὶ ἦν ὁ χρόνος τῆς πανσελήνου, ὢν, κατὰ τὸ διάφορον μῆκος τοῦ μηνὸς, ἐνίοτε, (τὸν μάρτιον, μάϊον, ἰούλιον καὶ ὀκτώβριον) τὴν 15ην τοῦ μηνὸς, κατὰ δὲ τοὺς λοιποὺς μῆνας τὴν 13ην. None δὲ ἐλέγετο ἡ ἐνάτη ἡμέρα πρὸ τῶν Ἰδῶν, καὶ ταύτης καὶ αὐτῶν συναριθμουμένων. Αἱ δὲ λοιπαὶ ἡμέραι ἠριθμοῦντο ἀπὸ τῆς πρώτης καὶ τῆς μέσης ἀντιστρόφως, διὰ τῆς ἐκφράσεως ante diem Kalendas. Αἱ ἑβδομάδες ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ἦσαν ἐξ 7 ἡμερῶν, πρὶν δὲ ἐξ ἐννέα (nundinae), καὶ αἱ ἡμέραι διεκρίνοντο εἰς τὰς τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς τῶν δικαστηρίων.

Ἐτρουρία, ἴδ. Τυρρηνία.

Εὐάγγελος, 1) δοῦλος τοῦ Περικλέους, πεπαιδευμένος, γράψας Τακτικὰ, σύγγραμμα στρατιωτικὸν, ἐκτιμώμενον ὑπὸ τοῦ Φιλοποίμενος (Πλούτ. Φιλ. Ε). —2) Ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας, οὗ σώζονταί τινα ἀποσπάσματα. (Συλ. Meinzeke, Fragm. Com. Græc.).

Εὐαγόρας, 1) ἐκ τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος. Ἐλευθερώσας τὴν πατρίδα του ἀπὸ Φοίνικός τινος, ὅστις εἶχε καταλάβει τὴν ἀρχὴν ὡς τύραννος, ἐβασίλευσεν ἐν αὐτῇ (410, π. Χ.) καὶ φιλόκαλος καὶ ἐξηυγενισμένος, καλλιεργῶν τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμὸν, προήγαγε τὴν Σαλαμῖνα εἰς μεγάλην ἀκμήν. Εἰρηνικὰς δὲ συνδέσας σχέσεις μετὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν, Ἀρταξέρξου τοῦ Μνήμονος, συνέδραμε τὸν μετ' αὐτοῦ συνεννοούμενον Κόνωνα, τὸν Ἀθηναῖον ναύαρχον. Καὶ ὅτε μὲν ἐκυριεύθησαν αἱ Ἀθῆναι ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν, ἔδωκεν ἄσυλον εἰς τὸν Κόνωνα· ὅτε δ' οὗτος, νικήσας ἐν Κνίδῳ, συνετέλεσε μεγάλως εἰς τῆς πατρίδος του τὴν ἀπελευθέρωσιν, τότε ὁ Εὐαγόρας ἰσχυρῶς τὸν συνέδραμε· δι' ὃ οἱ Ἀθηναῖοι εὐγνωμονοῦντες, ὅτε συνεταράχθησαν αἱ σχέσεις αὐτοῦ μετὰ τῶν Περσῶν, ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκηρύχθησαν. Μετὰ τὴν εἰρήνην τοῦ Ἀνταλκίδου, συμμαχήσας μετὰ τῆς Αἰγύπτου, ἐξανέστησε τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατὰ τῶν Περσῶν (387), ἀλλ' ἐνικήθη διὰ θαλάσσης ἐν Κιτίῳ καὶ ἐπολιορκήθη ἐν Σαλαμῖνι, καὶ μόνον μετὰ δεκαετῆ πόλεμον ἐπέτυχε συνθήκην ἔντιμον (376). Δύο ἔτη μετὰ ταῦτα ἐδολοφονήθη (Ἰσοκρ. Εὐαγ. — Ξεν. Ἑλλ. Δ, 8, 24.—Διόδ. ΙΔ, 110. ΙΕ, Ϛ, 8, 3, 47). — 2) Ἔγγονος τοῦ ἀνωτέρω,

υἱὸς Νικοκλέους, ἐπ' ὀλίγον βασιλεύσας, ἐξεθρονίσθη ὑπὸ Πρωταγόρου, ἐπανέλαβε τὴν ἀρχὴν ἀρρωγῇ τῶν Περσῶν, ἀλλ' ἐξεδιώχθη αὖθις ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, συκοφαντήσαντος αὐτὸν παρὰ τοῖς Πέρσαις, καὶ ἀπέθανε καὶ αὐτὸς βίαιον θάνατον (Διόδ. ΙΣΤ, 12).

Εὐάδνη, 1) ἴδ. Ἴαμος. — 2) γυνὴ τοῦ Καπανέως, ἀγαπῶσα τόσον τὸν ἄνδρα της, ὥστε συνετάφη μετ' αὐτοῦ (Εὐριπ. Ἱκ. 937.—Ἀπολλδ. Γ, 7, 1).

Εὔανδρος, υἱὸς Ἑρμοῦ καὶ Νύμφης τινὸς τῆς Ἀρκαδίας, ἤ, κατὰ τοὺς Λατίνους, τῆς μάντιδος Καρμέντης, κατ' ἄλλους Νικοστράτης, ἢ Θέμιδος καλουμένης, ἢ τοῦ Ἐχέμου (ἴδ. Ἡρακλῆς) καὶ τῆς Τιμάνδρας. Λέγεται 60 ἔτη πρὸ τῆς πτώσεως τοῦ Ἰλίου ἀγαγὼν ἀποικίαν ἐκ τοῦ Ἀρκαδικοῦ Παλλαντίου εἰς Λάτιον, καὶ εἰς τὸ Παλατίνιον ὄρος, ἔνθα μετὰ ταῦτα ἐκτίσθη ἡ Ῥώμη, ἱδρύσας πόλιν κληθεῖσαν Παλλαντεῖον, κατὰ τὴν πατρίδα του, ἀλλ' ὡς ἄλλοι θέλουσι κατὰ Πάλλαντα, τὸν πάππον, υἱὸν ἢ ἔγγονόν του. Ἐμύησε δὲ τοὺς ἀγροίκους τότε Λατίνους πρῶτος εἰς τὴν γραφήν, εἰς τὴν μουσικήν, καὶ εἰς ἄλλας τέχνας, καὶ τοῖς ἐδίδαξε τὴν λατρείαν τῆς Δήμητρος, τοῦ Ποσειδῶνος, τοῦ Ἡρακλέους, τοῦ Λυκαίου Πανός, ὅστις ἐν Λατίῳ ὠνομάσθη Φαῦνος ἢ Ἰανός. Ἐν Ῥώμῃ δ' ἐτιμᾶτο ὡς εἷς τῶν αὐτοχθόνων ἡρώων μετὰ τῆς μητρός της Καρμέντης.

Εὔβοια, νῆσος παρὰ τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν τῆς Βοιωτίας παρατεινομένη, καὶ μῆκος ἔχουσα 1200 σταδίων (25 μιλ.), δι' ὃ καὶ Μάκρις προσελέγετο· τὸ δὲ πλάτος αὐτῆς διαφέρει ἀπὸ 320 μέχρι 6 σταδίων, καὶ ἐπιφάνειαν ἔχει 76 □ μιλλίων. Διήκει δὲ διὰ πάσης τῆς νήσου ὄρος, οὗ τὸ βόρειον ἐκαλεῖτο Τελέθριον, τὸ μέσον καὶ ὕψιστον (1745 μέτρ.) Δίφρυς (ν. Δέλφις) καὶ Κοτυλαῖον, τὸ νότιον (ἐκ σχιστολίθων) Ὄχη. Ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν ἀποτόμων ἀκτῶν ὑπῆρχον ἐπὶ Ἡροδότου «κῶμαι παραθαλάσσιοι»· πρὸς δυσμὰς δ' ἐξετείνετο τὸ καρποφόρον Ληλάντιον πεδίον παρὰ τῇ Χαλκίδι, ἀφορμὴ γενόμενον μακρῶν ἐρίδων μεταξὺ Χαλκιδέων καὶ Ἐρετριέων. Τὰ δυτικώτερα δὲ τῶν πεδίων τούτων μέρη ἐλέγοντο Κοῖλα, ὡς πανταχόθεν, καὶ ἐκ τῆς ἀντιπέραν ξηρᾶς, ὑπ' ὀρέων περιβαλλόμενα. Τὸ ἀκρωτήριον Κηναῖον (ν. Λιθάδα) ἀντιστοιχεῖ τῇ ἀντιπέραν Οἴτῃ, καὶ ἴσως συνείχετο ποτὲ μετ' αὐτῆς. Διαιρεῖ δὲ τὴν νῆσον ἀπὸ τῆς στερεᾶς ὁ πορθμὸς τοῦ Εὐρίπου, καθ' ὃν καὶ πᾶσα ἡ νῆσος ὠνομάζετο ἐν τοῖς τελευταίοις χρόνοις· παραφθαρὲν δ' ὑπὸ τοῦ λαοῦ τὸ ὄνομα εἰς Ἔγριπος, οἱ Ἐνετοὶ μετέτρεψαν αὐτὸ εἰς Negro ponte, τόσῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον εἰς τὸ στενώτερον, 240' πλάτος ἔχον καὶ ὅλως ἀβαθὲς μέρος αὐτοῦ, μὴ διαπλεόμενον ὑπὸ μεγάλων πλοίων, ὑπῆρχε γέφυρα κατεσκευασμένη. Τὸ ΒΑ ἀκρωτήριον τῆς νήσου ἦν τὸ ἐξ οὗ εἶχε ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος κληθὲν Ἀρτεμίσιον, ἔνθα κατεναυμαχήθησαν οἱ Πέρσαι τῷ 480 π. Χ. Τὸ πρὸς Α ἦν τὸ καλούμενον Χερσόνησος, τὸ ΝΑ ὁ Καφηρεύς, τὸ ΝΔ ὁ Γεραιστὸς καὶ τὸ ΒΔ τούτου, ἡ Λευκὴ ἀκτή. Ῥύακας ἔχει τὸν Βούδωρον πρὸς Α, καὶ τὸν Λήλαντα διὰ τοῦ ὁμωνύμου πεδίου Τοὺς κατοίκους καλεῖ ὁ Ὅμηρος Ἄβαντας· πρὸς Β δὲ κατῴκουν ἤδη πρὸ τῶν Τρωϊκῶν, καὶ Ἱστιαιεῖς καὶ Ἔλλοπες, πρὸς Ν. Δρύοπες, καὶ ἰδίως ἐν Χαλκίδι καὶ Ἐρετρίᾳ Ἴωνες ἐκ τῆς Ἀττικῆς. Ἀπὸ τοῦ 446 π. Χ. ἡ Εὔβοια ὑπέκειτο ταῖς Ἀθήναις· κατόπιν ὑπέκυψε τοῖς Μακεδόσι, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι προσήρτησαν αὐτὴν εἰς τὴν Μακεδονικὴν ἐπαρχίαν. Πόλεις δ' αὐτῆς ἦσαν κατὰ τὴν Δ. παραλίαν ἀπὸ Β. ἡ Αἰδηψός, μετ' ἀξιολόγων θειούχων θερμῶν πηγῶν· αἱ Ὀροβίαι, μετὰ μαντείου τοῦ Ἀπόλλωνος, καταστραφεῖσα ὑπὸ σεισμοῦ τῷ 426· ἡ Χαλκίς, κατὰ τὸ στενώτερον τοῦ πορθμοῦ· ἡ Ἐρέτρια, μετὰ λιμένος καλουμένου Πορθμοῦ, τῷ 490 καταστραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Πέρσου Δάτιδος, ὅστις μετῴκισε τοὺς κατοίκους εἰς

Σοῦσα (Ἡρδ. ΣΤ, 99), ἀνοικοδομηθεῖσα δ' ὀλίγον μετὰ ταῦτα μεσημβρινώτερον, βοηθείᾳ τῶν Ἀθηναίων, ὑπὸ τῶν ἐπανελθόντων φυγάδων, ὡς Νέα Ἐρέτρια. Ἐνταῦθα ἐγεννήθη ὁ φιλόσοφος Μενέδημος, ἱδρυτὴς τῆς Ἐρετριακῆς σχολῆς. Κατωτέρω ἡ Ἀμάρυνθος εἶχεν ἐπίσημον ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος· εἶτα τὰ Στύρα καὶ ἡ Κάρυστος εἰς Ν. μετ' ἀξιολόγων λατομείων μαρμάρου. Πρὸς Α. δ' ἡ Κλέρινθος ἐπὶ τοῦ Βουδώρου, καὶ Β. ἡ Ἱστίαια, ἧς τὸν οἶνον ὁ Ὅμηρος ἐπαινεῖ (Ἰλ. Β. 537), καταστραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Περικλέους, καὶ εἰς 2000 Ἀθηναίους κατακληρουχηθεῖσα ὑπὸ τὸ ὄνομα Ὠρεός. Ὁ Ἡρακλῆς δὲ κατέστρεψε τὴν Οἰχαλίαν, ἀγνώστου θέσεως (Στρβ. Ι. 444).

Εὐβουλίδης, 1) Μιλήσιος, μαθητὴς Εὐκλείδου τοῦ Μεγαρέως, τὴν διαλεκτικὴν ἐκείνου προσπαθήσας νὰ τελειοποιήσῃ, δι' ὃ καὶ ὑπὸ τῶν κωμικῶν ποιητῶν πολλάκις ἐχλευάζετο, κωμῳδίας καὶ ὁ ἴδιος γράψας. Διδάσκαλος τοῦ Δημοσθένους, λέγεται γυμνάσας αὐτὸν εἰς τὸ νὰ προφέρῃ ἀπροσκόπτως, ὃ πρὶν ἐδυσκολεύετο Ρ. — 2) Ἀθηναῖος (Κρωπίδης), γλύπτου Εὐχειρος υἱὸς καὶ πατήρ, γλύπτης καὶ αὐτὸς ἐπὶ Ῥωμαίων, εἰργάσθη ἐν ἄλλοις σύμπλεγμα Ἀθηνᾶς Παιωνίας, Διός, Μνημοσύνης, Μουσῶν καὶ Ἀπόλλωνος, ἀνατεθὲν εἰς τὴν τῷ Μελπομένῳ Διονύσῳ ἀφιερωθεῖσαν οἰκίαν τοῦ Πολυτίωνος, κτῆμα ποτὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἐξ ἧς κατηγορήθησαν ὡς ἐξορμηθέντες οἱ Ἑρμοκοπίδαι (Παυσ. Α. 2, 4.—Πλούτ. Ἀλκ. ΚΒ).

Εὔβουλος, 1) υἱὸς Εὐφράνορος, Ἀθηναῖος ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας, ἀκμάσας περὶ τὰ 376 π. Χ. Λέγεται γράψας 104 κωμῳδίας· σώζονται δὲ 50 ἐξ αὐτῶν οἱ τίτλοι καὶ ἀποσπάσματα, ὕφος εὔχαρι καὶ λαμπρὸν μαρτυροῦντα (Συλλ. Meinzeke, Fragm. Com. Græc.). Τὰς ὑποθέσεις αὐτοῦ ἠρύετο κυρίως ἐκ τῆς μυθολογίας, καὶ ἐχλεύαζεν ἐν παρῳδίαις τοὺς πρὸ αὐτοῦ τραγικούς, ἰδίως τὸν Εὐριπίδην.—2) Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Ἀναφλύστιος, δημαγωγὸς καὶ ῥήτωρ δημοφιλής, ὀλεθρίας ἐπιρροῆς, διότι τὸν ὄχλον κολακεύων, προὐκάλεσε ψήφισμα καθ' ὃ τὰ περισσεύματα τῶν ταμείων ἔπρεπε νὰ δίδωνται οὐχὶ εἰς στρατιωτικὰ καὶ ἄλλας ἀνάγκας τῆς πόλεως ἀλλ' εἰς θεωρικὰ (ἴδ.), καὶ ποινὴν θανάτου ἐπεκρέμασεν εἰς ὅντινα ἤθελε προτείνει τοῦ ψηφίσματος τὴν κατάργησιν, ἥτις ἐπετεύχθη μόνον ὀλίγον πρὸ τῆς μάχης τῆς Χαιρωνείας. Ἦν δὲ καὶ ἀντίπαλος τοῦ Δημοσθένους, συνηγορήσας ὑπὲρ τοῦ Μειδίου καὶ τοῦ Αἰσχίνου (π. Πρπρσβ.), ὅστις ἦν πρὶν γραφεὺς παρ' αὐτῷ καὶ τὸν δῆμον ὑπὲρ αὐτοῦ διαθείς. Πρεσβεύσας παρὰ Φιλίππῳ, ἐκερδήθη ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ συνωμολόγησε τῷ 346 συνθήκην ἀσύμφορον εἰς τοὺς Ἀθηναίους. Ἀπέθανε δὲ πρὸ τοῦ Δημοσθένους, τῷ 330 π. Χ. Αἱ περὶ τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ μαρτυρίαι τοῦ Θεοπόμπου (Σουίδ. λ. —Ἀθήν. σ. 166) εἰσὶν οὐχὶ εὐμενεῖς. — 3) Ἀλεξανδρεύς, φιλόσοφος σκωπτικός. — 4) Ἐκ τῆς ἐν Σικελίᾳ Μεσσήνης, Πυθαγόρειος.

Εὐγάμμων, ἴδ. Ἔπος.

Εὔγραμμος, Εὔχειρ καὶ **Κλεόφαντος,** τρεῖς πηλοπλάσται καὶ ζωγράφοι, κατὰ τὴν 30ην Ὀλυμπιάδα (650 π. Χ.) τὸν Δημάρατον εἰς Τυρρηνίαν συνοδεύσαντες, καὶ ἐκεῖ πρῶτοι τὴν τέχνην εἰσαγαγόντες.

Εὐδαμίδας, Σπαρτιάτης στρατηγός, ἐκστρατεύσας τῷ 383 κατ' Ὀλύνθου, ἀπέτυχε διότι ὁ ἀδελφός του Φοιβίδας, ἀντὶ νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειάν του, ἔμεινεν εἰς Θήβας (Ξεν. Ἑλλ. Ε, 2, 24), καὶ ἡττήθη ὑπὸ τῶν Ὀλυνθίων (Διόδ. ΙΕ, 26), καὶ ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ, κατὰ Δημοσθένην.

Εὔδημος, Ῥόδιος, εἷς τῶν κυριωτέρων μαθητῶν τοῦ Ἀριστοτέλους (Gell. XII, 5). Ἰατρὸς καὶ μαθηματικός, ἔγραψε καὶ ἱστορίαν τῆς γεωμετρίας καὶ ἀστρονομίας, καὶ σχόλια εἰς τὴν φυσικὴν τοῦ Ἀριστοτέλους, μεθ' οὗ πληρέστατα συνεφώνει. Ἐπιστεύετο δὲ γράψας καὶ Ἠθικὰ Εὐδήμια. Ἀποσπάσματα αὐτοῦ σώζονται (Συλλ. Spengel).

Εὐδοξία ἢ **Εὐδοκία,** 1) γυνὴ τοῦ

αὐτοκράτορος Ἀρκαδίου, θυγάτηρ Βαύτου, ἀρχηγοῦ Φράγκου, καὶ μήτηρ Θεοδοσίου τοῦ νεωτέρου, ἐχθρὰ τοῦ Χρυσοστόμου, ἀπέθανε τῷ 404 μ. Χ. — 2) Ἀθηναΐς, θυγάτηρ τοῦ Ἀθηναίου φιλοσόφου Λεοντίου, γεννηθεῖσα τῷ 401 μ. Χ., μετωνομάσθη Εὐδοξία, παραδεχθεῖσα τὸν χριστιανισμόν. Τῷ 421 ἐνυμφεύθη αὐτὴν ὁ αὐτοκράτωρ Θεοδόσιος ὁ Β'. Ἔγραψε δὲ ποιήσεις χριστιανικάς, καὶ τῷ 445 ἀπελθοῦσα εἰς Ἱερουσαλήμ, ἀπέθανεν ἐκεῖ τῷ 460. — 3) Σύζυγος Κωνσταντίνου Ι', τοῦ Δούκα, εἶτα τοῦ Ῥωμανοῦ Διογένους, ἀπὸ δὲ τοῦ 1071 μονάσασα, συνέγραψε σωζόμενον ἱστορικομυθολογικὸν λεξικόν, ὃ ὠνόμασεν Ἰωνίαν (Ἐκδ. Villoison, 1781).

Εὔδοξος, 1) Κνίδιος, περὶ τὸ 408 γεννηθείς, μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος, ἀλλὰ τὰς περὶ φυσικῆς καὶ ἠθικῆς δόξας τοῦ Ἀναξαγόρου καὶ Ἀριστίππου μᾶλλον παραδεχθείς. Ἐπί τινα χρόνον ἐν Αἰγύπτῳ διατρίψας, περὶ τὸ 370 εἰσήγαγε νέον πολίτευμα εἰς τὴν πατρίδα του. Ἦν δὲ καὶ ἰατρός, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐπίσημος ὡς μαθηματικός, ἀστρονόμος καὶ γεωγράφος, καὶ ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ἐπιστημονικῶς τὸ σφαιροειδὲς τῆς γῆς ἀποδείξας, καὶ εἰς ζώνας αὐτὴν κατατεμών. Ἵδρυσε δ' ἀστεροσκοπεῖα, ἐπεδόθη εἰς παρατηρήσεις καὶ διώρθωσε τοῦ Κλεοστράτου (540 π. Χ.) τὴν ὀκταετηρίδα, σκοποῦσαν τὴν ἀντιστοίχισιν τοῦ ἡλιακοῦ καὶ τοῦ σεληνιακοῦ ἔτους. Ἀποδίδονται δ' αὐτῷ πολλὰ συγγράμματα, ἐν οἷς τὰ Φαινόμενα καὶ Διοσημεῖα, ἃ μετὰ ταῦτα ὁ Ἄρατος (ἴδ.) ἐστιχούργησεν. — 2) Ἐκ Κυζίκου, περὶ τὸ 100 π. Χ., ἔγραψεν ὁδοιπορίας, ἐξ ὧν ἠρύσθη ὁ Στράβων (Β, 98).

Εὔδωρος, 1) Υἱὸς Ἑρμοῦ καὶ Πολυμήλης, θυγατρὸς τοῦ Φύλαντος, εἷς τῶν ἡγεμόνων τῶν Μυρμιδόνων κατὰ τῆς Τρωάδος. — 2) Περιπατητικὸς φιλόσοφος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, γράψας σύγγραμμα περὶ Νείλου, οὗ μνημονεύει ὁ Στράβων (ΙΖ, 790).

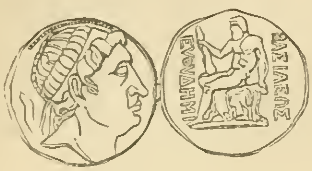
Εὐεργέτης. Ξένος ἑλληνικὴν πόλιν εὖ ποιῶν, ἀνεγνωρίζετο πολλάκις ὑπ' αὐτῆς διὰ ψηφίσματος ὡς εὐεργέτης, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συγχρόνως καὶ ὡς πρόξενος.

Εὐήμερος, πιθανῶς ἐκ Μεσσήνης τῆς Σικελίας, Κυρηναϊκὸς φιλόσοφος, τῶν παρὰ τῷ Κασσάνδρῳ, ἔγραψε τὴν ἣν ἐκάλεσεν «Ἱερὰν ἀναγραφὴν», καὶ ἐν ᾗ πλάττει, ὅτι πεμφθεὶς εἰς Ἀραβίαν καὶ τὴν ἐν ταῖς νοτίαις θαλάσσαις νῆσον, ἣν καλεῖ Παγχαίαν, εὗρεν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Τριφυλίου Διὸς χρυσῆν στήλην, φέρουσαν ἐπιγεγραμμένην πᾶσαν τὴν πανάρχαιον ἱστορίαν ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Οὐρανοῦ, καθ' ἣν πάντες οἱ περὶ θεῶν μῦθοι εἰσὶ πράξεις ἀνθρώπων θεοποιηθέντων ὑπὸ τῶν παραδόσεων, δι' ὃ καὶ ἐπωνομάσθη ἄθεος, εἰ καὶ ἡ πίστις εἰς τοὺς ἥρωας, τοὺς ἡμιθέους, τὰς θεοποιήσεις, τὰ ἐν Κρήτῃ περὶ τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ τάφου Διὸς πιστευόμενα, δὲν ἦσαν ὅλως ξένα πρὸς τὴν τοιαύτην θεωρίαν, ἥτις καὶ ἀπ' αὐτοῦ, δόντος αὐτῇ σύστασιν, Εὐημερισμὸς ἐπεκλήθη (Αἰλ. ΙΙ. Ἱστ. Β, 31.—Πλούτ.—Cic. N. D. I, 41, 119). Καὶ πολλοὶ μὲν τῶν ἀρχαίων, ὡς ὁ Καλλίμαχος, ὁ Ἐρατοσθένης, ἐπολέμησαν τὸ πεζὸν καὶ ἀντιθρησκευτικὸν τοῦτο σύστημά του. Οἱ πατέρες ὅμως τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας ἀρύονται πολλάκις ἐπιχειρήματα ἐξ αὐτοῦ.

Εὔηνος καὶ **Εὐηνὸς** 1) Δύο Πάριοι ἐλεγειακοὶ ποιηταί, ὧν ὁ ἕτερος (ἀγνοεῖται ἂν ὁ ἀρχαιότερος) ἔζη ἐπὶ Σωκράτους καὶ ἦν εἷς τῶν διδασκάλων αὐτοῦ (Πλάτ. Ἀπολ. σ. 20. Φαίδ. σ. 60. Φαῖδρ. σ. 267). Τινὰ ἀποσπάσματα αὐτῶν σώζονται, ὡς καί τινα ἐρωτικὰ ἐπιγράμματα ἐν τῇ ἀνθολογίᾳ ἄλλου ὁμωνύμου ποιητοῦ, ἢ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν (Συλλ. Bergk. Poet. lyr. græc.) — 2) Ποταμὸς Αἰτωλίας (ἴδ.). — 3) ἴδ. Ἴδας.

Εὐθύδημος, 1) Στρατηγὸς Ἀθηναῖος, συνυπογράψας μετὰ τοῦ Νικίου τὴν εἰρήνην καὶ εἶτα μετ' αὐτοῦ εἰς Σικελίαν ἐκπεμφθεὶς (Θουκ. Ε, 19. Ζ, 14). — 2) Σοφιστὴς Ἀθηναῖος, ἐν Χίῳ γεννηθείς, δια-

τρίψας ἐπὶ μακρὸν εἰς Θουρίους. Αὐτοῦ τὸ ὄνομα φέρει εἷς τῶν διαλόγων τοῦ Πλάτωνος. — 3) Ὁ Πλάτων μνημονεύει καὶ ἄλλου Εὐθυδήμου, υἱοῦ τοῦ Κεφάλου, καὶ ἀδελφοῦ τοῦ ῥήτορος Λυσίου. — 4) Υἱὸς Διοκλέους, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, ὑφ' οὗ μάλιστα ἐκαλεῖτο ὁ καλὸς (Πλάτ. Συμπ. 222. Ξενοφ. Ἀπομν. Δ, 2). — 5) Βασιλεὺς τῆς Βακτριανῆς, γεννηθεὶς ἐν Μαγνησίᾳ, τὸ κράτος του ἐκτείνας καὶ ἰσχυρὸν καταστήσας· προσβληθεὶς δὲ περὶ τὰ 212 π. Χ. ὑπὸ Ἀντιόχου, καὶ μετ' αὐτοῦ συνθηκολογήσας.

Εὐθυκράτης, υἱὸς τοῦ περιφήμου Σικυωνίου γλύπτου Λυσίππου, ἀνδριαντοποιὸς καὶ αὐτὸς, ἀποκλίνων μᾶλλον πρὸς τὸν αὐστηρὸν ἀρχαΐζοντα ῥυθμὸν, ποιήσας πλὴν ἄλλων ἀγαλμάτων πολλάκις καὶ τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου (Pl. XXXIV, 19, 7).

Εὔθυμος, 1) Πύκτης ἐκ τῆς ἰταλικῆς πόλεως Λοκρῶν ἐπὶ Ξέρξου, ἐπιστεύετο ἐλευθερώσας τὴν πόλιν Τέμισσαν ἀπὸ τοῦ κακοῦ δαίμονος Πολίτου (ἑνὸς τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ὀδυσσέως, εἰς ὃν ἐτησίως ἐθύετο παρθένος, καὶ εἶτα ἀναληφθεὶς ἐκ τῆς γῆς (Παυσ. ΣΤ, 6, 2). — 2) Λευκάδιος, ἵππαρχος ἐν Σικελίᾳ συμμαχῶν μετὰ τῶν Καρχηδονίων, συνελήφθη καὶ ἐθανατώθη ὑπὸ Τιμολέοντος (Πλούτ. Τιμολ. Λ. ΛΒ.).

Εὔθυναι, ἐν Ἀθήναις ὁ λόγος ὃν ὤφειλον πάντες οἱ ἐν τέλει τῆς ἐτησίας διαχειρίσεώς των, καὶ ὃν ἔδιδον, φαίνεται, κατὰ τὰς 30 πρώτας ἡμέρας μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῆς. Οἱ δὲ χρήματα διαχειρισάμενοι ἔδιδον καὶ ἀπολογισμὸν (κυρίως λόγον) αὐτῶν εἰς τοὺς λογιστὰς, παρ' οἷς καὶ αἱ καταγγελίαι ἐγίνοντο ἐπὶ καταχρήσεσι, σφετερισμοῖς, καταπιέσεσι κτλ., καὶ οὗτοι, μετὰ τὰς δεούσας ἀνακρίσεις, εἰσῆγον εἰς τοὺς Ἡλιαστὰς τὴν δίκην εὐθυνῶν.

Εὔθυνοι, ἴδ. Λογισταί.

Εὐθύνοος, 1) Ἀθηναῖος οὗ σώζεται λόγος κατὰ τοῦ Ἰσοκράτους.—2) Θεσπιεὺς, ἀναγγείλας τῷ Ἀγησιλάῳ τὴν πρόθεσιν τοῦ Ἐπαμινώνδου τοῦ νὰ βαδίσῃ ἐπὶ τὴν Σπάρτην, ὅτε καὶ οἱ Σπαρτιᾶται, παρασκευασθέντες, ἐκώλυσαν τὴν κατὰ τῆς πόλεως αὐτῶν προσβολὴν (Πλούτ. Ἀγησ. ΛΔ).

Εὐθύτονα, ἴδ. Καταπέλται.

Εὐκαρπία, πόλις τῆς Φρυγίας, παρὰ τὰς πηγὰς τοῦ Μαιάνδρου, ἐν εὐφόρῳ πεδίῳ.

Εὔκλεια, ἑορτὴ Εὐκλείας Ἀρτέμιδος (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 4, 2).

Εὐκλείδης, 1) ἄρχων ἐπώνυμος ἐν Ἀθήναις, κατ' Ὀλ. 94, 2 (403 π. Χ.), ἐφ' οὗ πλήρης ἐψηφίσθη ἀμνηστεία καὶ παλινόρθωσις τῆς Σολωνείου νομοθεσίας, ἀναθεωρηθείσης ὑπὸ Νικομάχου (Λυσ. εἰς Νικόμ.). Τότε εἰσήχθη τὸ πρῶτον ἐπισήμως καὶ τὸ Ἰωνικὸν ἀλφάβητον τῶν 24 γραμμάτων (Πλούτ. Ἀριστ. Α).— 2) Μεγαρεὺς, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, πρὸς ὃν, καίτοι ὑπὸ ποινῆς θανάτου ἀπειλούμενος, ἤρχετο οὐχ ἧττον, ὡς γυνὴ ἐνδεδυμένος ἐκ Μεγάρων διὰ νυκτὸς (Gell. VI, 10)· μετὰ τὸν θάνατον τοῦ διδασκάλου του ἔδωκεν ἄσυλον εἰς τὸν Πλάτωνα, καὶ στενὴ συνεδέθη φιλία μεταξὺ αὐτῶν, εἰ καὶ διέφερον κατὰ τὰς θεωρίας. Ἐγένετο δ' ὁ ἱδρυτὴς τῆς Μεγαρικῆς σχολῆς (τῶν Μεγαρικῶν), συνδυάζων τὰς Σωκρατικὰς θεωρίας μετὰ τῶν Ἐλεατικῶν ἃς εἶχε προδιδαχθῆ (Cic. Acad. II. 42), εἰς τὴν ἀπόλυτον τούτων μονάδα ἠθικήν τινα ὑπόστασιν ὑποβαλὼν, καὶ πρεσβεύων ὅτι ἐν

μόνον ὑπάρχει τὸ ἀληθές, ὅπερ ἐστὶ τὸ ἀγαθὸν, φέρον ὅμως καὶ ἄλλα ὀνόματα, θεὸς, φρόνησις, νοῦς δυνάμενον νὰ κληθῇ. Ἀπέκρουεν ἐπομένως τὴν ποικιλίαν καὶ τὴν παραγωγὴν τῶν ὄντων. Τὸ σύστημα ὅμως τοῦτο ὑπεστήριζε κατὰ τῶν διδαγμάτων τῆς πείρας διὰ σοφιστικῆς διαλεκτικῆς. Ταύτην δὲ, τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν φυσικὴν τοῦ διδασκάλου των ἐν ὑστέρῳ μέρει τιθέμενοι, ἀνέπτυξαν ἔτι μᾶλλον οἱ διάδοχοι αὐτοῦ Εὐβουλίδης καὶ Διόδωρος Κρόνος, ἐξ οὗ καὶ ἐπεκλήθησαν Διαλεκτικοὶ ἢ Ἐριστικοί. Λέγεται δὲ συντάξας ἓξ διαλόγους (Διογ. Λαέρτ. Β, 418), οἵτινες ἀπωλέσθησαν. — 3) Ἔνδοξος μαθηματικὸς, ἀκμάσας περὶ τὸ 300 π. Χ. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ συγγράψας α) Στοιχεῖα (μαθηματικῆς) εἰς 13 βιβλία, οἷς ὁ Ὑψικλῆς, περὶ τὰ 170, ἕτερα δύο προσέθηκε. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο περιέστησεν εἰς ἀχρηστίαν πάντα τὰ πρὸ αὐτοῦ, καὶ εἰ καὶ μὴ ἐντελῶς ἀπηλλαγμένον τινῶν σφαλμάτων, ἔμεινε μέχρις ἐσχάτων τὸ πρότυπον μαθηματικοῦ διδακτικοῦ βιβλίου. Ὁ Πρόκλος, καὶ Θέων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἔγραψαν αὐτοῦ σχόλια, καὶ ὁ Βοήτιος αὐτὸ παρηκολούθησεν. Εἰς τὸν μεσαίωνα δ' ἐγνώσθη τὸ βιβλίον διὰ λατινικῆς μεταφράσεως, γενομένης ἐκ τοῦ Ἀραβικοῦ. — β) Δεδομένα, 90 (ἢ 95) θεωρήματα ἰδιαιτέρων περιπτώσεων τῆς γεωμετρικῆς ἀναλύσεως. — γ) πορίσματα, ὧν ὁ Πάππος διετήρησεν ἀποσπάσματα. Αἱ δὲ λοιπαὶ μαθηματικαὶ αὐτοῦ συγγραφαὶ ἀπωλέσθησαν. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται καὶ δύο πραγματεῖαι περὶ θεωρίας τῆς μουσικῆς. Βεβαιοτέρα ὅμως ἐστὶν ἡ γνησιότης τοῦ διατηρηθέντος ἀστρονομικοῦ αὐτοῦ συγγράμματος, τοῦ ἐπιγραφομένου Φαινόμενα (Πρώτ. Ἔκδ. Grégory, 1703).

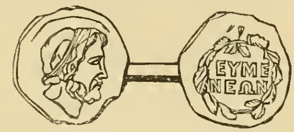
Εὐκράτης, ἐπίσημος Ἀθηναῖος δημαγωγὸς, ἐπὶ Κλέωνος, καθ' οὗ ἀντέπραττε μετὰ τοῦ υἱοῦ του Διοδότου (Θουκ. Γ, 41)· εἶτα δ' ὑπεχώρησεν εἰς αὐτὸν (Ἀριστφ. Ἱππ. 129).

Εὐκρατίδης, βασιλεὺς τῆς Βακτριανῆς, μέχρι τῆς Ἰνδικῆς προβὰς τροπαιοφόρος (Just. XXXIV, 6, 1).

Εὔμαιος, ἴδ. Ὀδυσσεύς.

Εὐμένεια ἢ **Εὐμενία,** πόλις Φρυγικὴ πρὸς τῇ Ἀπαμείᾳ, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ

Ἀττάλου Β, καὶ ἐπονομασθεῖσα κατὰ τὸν προκάτοχον καὶ ἀδελφὸν αὐτοῦ, Εὐμένην Β. (Στρβ. ΙΒ, 576. — Εὐτρπ. Δ, 2).

Εὐμένης, 1) Ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας τῆς ἐν Θρᾴκῃ Καρδίας, ἰδιαίτερος καὶ λίαν εὐνοούμενος γραμματεὺς τοῦ Φιλίππου καὶ εἶτα τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀνὴρ συνετὸς καὶ ἐπιτήδειος, φθονούμενος δ' ὑπὸ τῶν στρατηγῶν καὶ λοιπῶν μεγιστάνων, οἵτινες τῷ προσῆπτον φιλοχρηματίαν καὶ ἀπληστίαν. Ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτε ἐνυμφεύθη εἰς Περσίαν, τῷ ἔδωκεν εἰς γάμον Βαρσίνην, τὴν ἀδελφὴν τῆς ἰδίας του συζύγου. Μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ κατακτητοῦ, ἐπὶ τῶν μεγάλων δυσχερειῶν καὶ περιπλοκῶν ἃς παρήγαγεν ἡ δυσκανόνιστος αὐτοῦ κληρονομία, ἀνέπτυξε, πλὴν τῶν πολιτικῶν, καὶ στρατηγικὰ προτερήματα. Κατ' ἀρχὰς, ὡς μὴ Μακεδὼν, ἀπέσχε πάσης μετοχῆς εἰς τοῦ κράτους τὴν διανομὴν (Πλούτ. Εὐμ. Γ), καὶ ὑπεστήριξε τὸν Περδίκκαν, ὡς τῆς βασιλείας ἐπίτροπον. Εἶτα δὲ τῷ ἐδόθη ἡ Καππαδοκία καὶ αἱ περὶ αὐτὴν ἐπαρχίαι, ἃς ὅμως ἐβιάσθη πρῶτον νὰ κατακτήσῃ. Ὅτε δ' ὁ Περδίκκας ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ Πτολεμαίου, ἀνέλαβεν ἐπὶ τῆς ἀπουσίας του νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν Ἀσίαν κατὰ τοῦ Ἀντιπάτρου καὶ τοῦ Κρατεροῦ, καὶ μετὰ Νεοπτόλεμον, τὸν σατράπην τῆς Ἀρμενίας (Διόδ.

ΙΗ, 30), ἐνίκησε καὶ τὸν Κρατερὸν, πεσόντα εἰς τὴν μάχην. Τὸν ἐκήδευσε δὲ μεγαλοπρεπῶς, ἐξιλεούμενος τοὺς Μακεδόνας οὓς εἶχεν ἐν τῷ στρατῷ του, καὶ οἵτινες λίαν ἠγάπων ἐκεῖνον, δι' ὃ καὶ οὐδέποτε ἤθελον νὰ συγχωρήσωσιν εἰς τὸν Εὐμένην τὸν θάνατόν του. Διὰ τοῦτο ὠργάνωσε νέον στρατὸν ἐκ τῶν ἐγχωρίων τῆς σατραπείας του, πιστὸν εἰς αὐτὸν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἐπολέμησε τὸν Ἀντίγονον (319—316) μετὰ πλείστης ἐπιτυχίας. Μετὰ μεγίστης δ' ἐπιδεξιότητος, ἀνδρείας καὶ καρτερίας ἠμύνατο καὶ ἐν τῷ ἰσχυροτάτῳ Καππαδοκικῷ φρουρίῳ Νόρᾳ, πιστὸς μένων πάντοτε εἰς τὴν πρὸς τὸν βασιλικὸν οἶκον τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀφοσίωσίν του. Κατώρθωσε δ' ἐπιτηδείως νὰ διαφύγῃ καὶ ἐκεῖθεν, καὶ ὁ Ἀντίγονος, βλέπων ὅτι ἠδυνάτει νὰ τὸν καταβάλῃ, ἐκέρδησε τοὺς ἐν τῷ στρατῷ αὐτοῦ Μακεδόνας, καὶ δι' αὐτῶν τὸν συνέλαβε καὶ τὸν ἐθανάτωσεν εἰς ἡλικίαν 45 ἐτῶν. Καὶ ὡς συγγραφεὺς δὲ διέπρεπεν ὁ Εὐμένης, συντάξας «Ἐφημερίδας Ἀλεξάνδρου», λίαν ἐπαινουμένας ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων (Αἰλ. Π. Ἱ. Β. 23).—2) Εὐμένης Α, ἀνεψιὸς τοῦ Φιλεταίρου, βασιλεὺς τῆς Περγάμου (263 π. Χ.), ἐνίκησεν Ἀντίοχον τὸν Α (Σωτῆρα) περὶ τὰς Σάρδεις, ἐξέτεινε τὸ κράτος του, καὶ ἦν προστάτης τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν. — 3) Εὐμένης Β. υἱὸς Ἀττάλου Α, ἐβασίλευσεν ἐν Περγάμῳ ἀπὸ 197—159 π. Χ., καὶ διετέλεσε διαρκῶς τοῖς Ῥωμαίοις προσηλωμένος, ἐξ οὗ καὶ ἡ μικρὰ αὐτοῦ ἐπικράτεια σπουδαίως ηὐρύνθη. Τῷ 195 συνετέλεσεν εἰς τὴν καταστρόπωσιν τοῦ τυράννου τῆς Σπάρτης Νάβιδος, ὑπεστήριξε τὴν Ῥώμην κατ' Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου τῆς Συρίας, καὶ ὅτε ἐπεσκέφθη μετὰ ταῦτα τὴν Ῥώμην, μέγα μέρος τῆς μικρᾶς Ἀσίας, μέχρι τοῦ Ταύρου, προσετέθη εἰς τὴν ἐπικράτειάν του. Ἀλλὰ κατὰ Προυσίου βασιλέως τῆς Βιθυνίας, ὃν διὰ τῶν συμβούλων του ὑπεστήριξεν ὁ Ἀννίβας, πολεμήσας, ἐνικήθη, καὶ μόνον διὰ τῆς παρεμβάσεως τῆς Ῥώμης ἐσώθη, ὡς καὶ διὰ τῆς ὑποστηρίξεως αὐτῆς ἐνίκησε τὸν ἐν Πόντῳ Φαρνάκην· οἱ δὲ Ῥόδιοι, μεθ' ὧν ἦλθεν εἰς ῥῆξιν (172), τὸν κατήγγειλαν πικρῶς εἰς τὴν Ῥώμην. Οἱ Ῥωμαῖοι δὲ, καίτοι ἐπίτηδες ἐξεγείροντες τὰς ἔριδας ταύτας ἵνα μὴ τὸν ἀφήσωσι νὰ γίνῃ πολὺ ἰσχυρὸς, τὸν ἐδέχθησαν ὅμως εὐμενέστατα ὅτε κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀπεδήμησεν εἰς Ῥώμην, καίτοι μεγάλως διὰ τοῦτο ἀγανακτοῦντος Κάτωνος τοῦ πρεσβυτέρου (Πλούτ. Κάτ. πρ. Η). Ἐπὶ δὲ τῆς ἐπανόδου του, διερχόμενος διὰ τῆς Ἑλλάδος, περιῆλθεν εἰς κίνδυνον, ἴσως ὑποκινήσει τοῦ ἐκ Μακεδονίας Περσέως, καὶ ἐν Ἀσίᾳ διαδοθείσης τῆς εἰδήσεως τοῦ θανάτου του, ὁ ἀδελφός του Ἄτταλος ἡτοιμάζετο νὰ καταλάβῃ τὸν θρόνον, ὅτε ἐφάνη ὁ ἴδιος. Ἀλλὰ πρὸς τὸν ζυγὸν τῶν Ῥωμαίων δυσανασχετῶν, ἐβοήθησε μὲν αὐτοὺς εἰς τὸν κατὰ Περσέως πόλεμον, ἀλλὰ μετ' οὐ πολλοῦ ζήλου, καὶ ἀπεπειράθη καὶ συνθηκολογίας μετ' αὐτοῦ, δι' ὃ καὶ δυσμενεῖς γενόμενοι οἱ Ῥωμαῖοι, ἠθέλησαν νὰ τῷ παρέξωσι πράγματα, καὶ παρεκίνησαν τοὺς ἐχθρούς του νὰ τὸν κατηγορήσωσιν ἐν Ῥώμῃ, καὶ τῷ ἀπηγόρευσαν νὰ ἔλθῃ ὁ ἴδιος ἐκεῖ. Τὸν δ' ἀδελφόν του Ἄτταλον, ὃν ἔπεμψεν ἵνα ὑπεραπολογηθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐπεριποιήθησαν εὐπρεπῶς, ἐλπίζοντες νὰ τὸν ἀντιτάξωσιν εἰς αὐτόν. Ἀλλ' ὁ Ἄτταλος ἦν ἀφωσιωμένος τῷ ἀδελφῷ του· ὁ δ' Εὐμένης ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ θρόνου τῷ 159 π. Χ., πλήρης ἡμερῶν, τὴν τέχνην καὶ τὴν ἑλληνικὴν φιλολογίαν προαγαγὼν διὰ τῆς προστασίας του, καὶ τὴν ἐν Περγάμῳ βιβλιοθήκην μεγάλως πλουτίσας.

Εὐμένιος, γεν. 250 μ. Χ., διδάσκαλος Κωνσταντίνου τοῦ Χλωροῦ, παρηκολούθησεν αὐτὸν ἐπὶ μακρὸν εἰς τὰς ἐκστρατείας του, καὶ εἶτα, ἀποσυρθεὶς εἰς τὴν ἰδίαν πατρίδα, τὸ Αὐγουστόδουνον (Autun) τῆς Γαλλίας, ἐδίδαξε τὴν ῥητορικὴν, καὶ ἔγραψε, λατινιστὶ, πανηγυρικοὺς τοῦ Κωνσταντίου, τοῦ Κωνσταντίνου καὶ ἄλλους.

Εὐμενίδες, ἕτερον ὄνομα τῶν Ἐ-

ριννύων (ἴδ.) ἐκδικητριῶν θεῶν τοῦ Ἅδου. Ἦσαν τρεῖς, ὡς ἐρρέθη. Εἰς τὴν ἀνωτέρω

εἰκόνα τῶν δύο ἐξ αὐτῶν προστίθεται ἐνταῦθα καὶ ἡ τρίτη, κατ' ἀρχαῖον ἀνάγλυφον.

Εὐμολπίδαι, μετὰ τῶν Κηρύκων, τὰ δύο ἀρχαιότερα τῶν ἱερέων γένη ἐν Ἀττικῇ (οἱ ψάλται καὶ οἱ κήρυκες). Ἐξ αὐτῶν ἐλαμβάνοντο οἱ ἐπισημότεροι ἱερεῖς, καὶ μετὰ τῆς ἱερείας τῆς Δήμητρος καὶ Κόρης, καὶ μετὰ πλείστων διακόνων ἐμύουν εἰς τὰ Ἐλευσίνια, καὶ μιμικῶς παρίστων τὰ τῆς ἁρπαγῆς τῆς Περσεφόνης. Εἶχον δὲ καὶ δικαστικὴν ἐξουσίαν διὰ τ' ἀφορῶντα παραβάσεις τῶν μυστηρίων (Δμσθ. Ἀνδροτ. 27). Ἴδ. Ἐλευσίνια.

Εὔμολπος, υἱὸς Ποσειδῶνος καὶ Χιόνης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Βορέου, ἐκ Θρᾴκης εἰς Ἐλευσῖνα κατελθών, ἱερεὺς τῆς Δήμητρος, ἀοιδὸς καὶ συγχρόνως πολεμιστής. Βοηθήσας τοὺς Ἐλευσινίους κατὰ τῶν Ἀθηναίων, ἐθανατώθη μετὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ Φόρβαντος καὶ Ἰμμαράδου, ὑπὸ τοῦ Ἐρεχθέως. Κατ' ἄλλον μῦθον ἐφονεύθησαν ὁ Ἐρεχθεὺς καὶ ὁ Ἰμμάραδος, καὶ οἱ Ἐλευσίνιοι ὑπετάγησαν τοῖς Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι αὐτὸς μόνος νὰ προΐσταται τῶν μυστηρίων, ἅ, εἰς τιμὴν τῆς Δήμητρος καὶ τοῦ Διονύσου εἰσήγαγε πρῶτος ὁ Εὔμολπος, (Ὁμ. Ὕμν. Δήμ. 154, 476), τελῶν αὐτὰ μετὰ τῶν θυγατέρων τοῦ Κελεοῦ. Ἐναπέμεινε δ' εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ, τοὺς Εὐμολπίδας (ἴδ.) τὸ δικαίωμα τῆς αὐτῶν τελέσεως. Τῷ Εὐμόλπῳ ἀποδίδεται καὶ ἡ καλλιέργεια τῶν δένδρων καὶ τῶν ἀμπέλων. Ἀλλὰ πολλοὶ τῶν ἀρχαίων παρεδέχοντο πολλοὺς τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος· α') τὸν Θρᾷκα οὗ ὁ υἱὸς Κῆρυξ ἦν ὁ γενάρχης τοῦ ἀττικοῦ ἱερατικοῦ γένους τῶν Κηρύκων· β') υἱὸν τοῦ Κήρυκος· γ') υἱὸν τοῦ Μουσαίου, εἰσαγαγόντα τὰ μυστήρια.

Εὐνάς, λίθοι εἰς τὴν ἀκτὴν εἰς οὓς ἐστήριζον τὰ πλοῖα πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τῶν ἀγκυρῶν (Ὁμ. Ἰλ. Α, 436. Ξ, 77. Ὀδ. Β. 418).

Εὐνάπιος, σοφιστὴς περὶ τὰ τέλη τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., ἐχθρὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἔγραψεν ἐν γλώσσῃ ἐπιτετηδευμένῃ «βίους φιλοσόφων καὶ σοφιστῶν», 23 συγχρόνων του, καὶ ἐξακολούθησιν τῆς ἱστορίας τοῦ Δεξίππου, «χρονικὴν ἱστορίαν μετὰ Δέξιππον» εἰς ιδ' βιβλία, ὧν μακρὰ ἀποσπάσματα σώζονται (Συλλ. Dind. Hist. Græc. min.).

Εὔνεως, Εὔνηος ἢ **Εὐνεύς,** υἱὸς τοῦ Ἰάσωνος καὶ τῆς Ὑψιπύλης, βασιλίσσης τῆς Λήμνου, καὶ αὐτὸς τῆς Λήμνου βασιλεύς, ἐμπορευόμενος μετὰ τῆς Τροίας καὶ τῆς Ἑλλάδος (Ὁμ. Ἰλ. Η, 468. Ψ. 747).

Εὐνομία, ἴδ. Ὧραι.

Εὔνομος, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης ἐκ τῶν Εὐρυποντιδῶν, πατὴρ τοῦ Πολυδέκτου καὶ τοῦ Λυκούργου· ἐφονεύθη ἐν στάσει (Πλούτ. Λυκ. Β).

Εὔνους, ἐκ Συρίας, δοῦλος ἐν Ἔννῃ τῆς Σικελίας, φήμην μάγου ἀποκτήσας, ἐξήσκει ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν συνδούλων του, καὶ ἐξήγειρεν αὐτοὺς εἰς τὴν πρώτην τῶν δούλων στάσιν ἐν Σικελίᾳ, ἀνηγορεύθη βασιλεὺς ὑπ' αὐτῶν, καὶ πολλὰς ἑκατοντάδας χιλιάδων δούλων ἐστρατολόγησεν αὐτός, ὡς καὶ ὁ Κλέων. Ἡ συνωμοσία, ἀρξαμένη, ὡς φαίνεται, περὶ τὰ 141—140 π. Χ. ἐξερράγη τῷ 135, καὶ ἐπανειλημμένως ἐνίκησε τοὺς Ῥωμαίους· ἀλλὰ τέλος ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ ὑπάτου Ῥουπιλίου, καὶ ὁ Εὔνους συνελήφθη ἐντὸς σπηλαίου, ἀλλ' ἀπέθανε πρὶν ἢ καταδικασθῇ, τῷ 132 (Πλούτ. Σύλ. ΛΣΤ. — Διόδ. Ἀποσπασμ. ΛΔ).

Εὔξεινος, ἴδ. Πόντος.

Εὐπάλαμος, ἴδ. Δαίδαλος.

Εὐπάλιον, πόλις τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος, Δ. τῆς Ἀντικύρρας, ἔχουσα λιμένα τὰς Ἐρυθρὰς (Θουκ. Γ, 95. 96. — Στρϐ. Θ. 427).

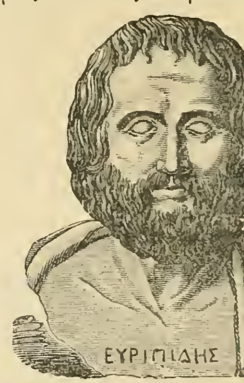
Εὐπείθης, Ἰθακήσιος, στάσιν ἐξεγείρας κατὰ τοῦ Ὀδυσσέως, φονεύσαντος τὸν υἱόν του Ἀντίνοον, φονευθεὶς δ' ὑπὸ Λαέρτου (Ὀδ. Α, 383. Π, 424. Ω, 469, 523).

Εὔπολις Σωσιπόλιδος, εἷς τῶν ἀρίστων ποιητῶν τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς κωμῳδίας, σύγχρονος τοῦ Κρατίνου καὶ Ἀριστοφάνους, ἤρξατο ἤδη 17έτης τὸ στάδιον αὐτοῦ, ἴσως ὑπὸ ξένον ὄνομα, καὶ ἐνίκησεν ἑπτάκις. Ἀπέθανε δὲ πρὸ τοῦ τέλους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, καὶ πολλὰ ἐλέγοντο περὶ τοῦ τέλους του, καὶ ὁ τάφος του ἐδείκνυτο πολλαχοῦ. Κατ' ἀρχὰς φίλος τοῦ Ἀριστοφάνους, μετα ταῦτα ἐγένετο ἀντίπαλος αὐτοῦ. Ἐπαινοῦσι δ' οἱ ἀρχαῖοι τὴν ἔξαρσιν τῆς φαντασίας του καὶ τῆς γλώσσης του τὴν χάριν, τὴν πλαστικὴν καλλονὴν, τὴν εἰρωνικὴν εὐφυίαν του, τὸν θερμὸν πατριωτισμόν του· τῷ προσάπτουσιν ὅμως κακολογίαν καὶ τρυφηλότητα. Δράματα λέγεται ὡς 20 γράψας, 15 ἐξ αὐτῶν οἱ σωζόμενοι τίτλοι θεωροῦνται ὡς ἀσφαλεῖς, ὡς καὶ ἀποσπάσματα ἐκ 12. Ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων ἦσαν οἱ Δῆμοι, διακωμῳδοῦν τὰ τῆς διοικήσεως τῶν Ἀθηνῶν· αἱ Πόλεις, πραγματευόμενον τὰς τῶν συμμάχων καταπιέσεις· οἱ Βάπται, κατὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ τῆς ἐκδιαιτήσεως αὐτοῦ καὶ τῶν ἑταίρων του· οἱ Κόλακες, κατὰ τοῦ πλουσίου (τοῦ Λακκοπλούτου) Καλλίου καὶ τῶν παρασίτων αὐτοῦ (ἐνίκησε τῷ 422 π. Χ. τὴν Εἰρήνην τοῦ Ἀριστοφάνους). Ὁ Μαρικᾶς (νικήσας τῷ 421), κατὰ τοῦ δημαγωγοῦ Ὑπερϐόλου, τοῦ ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ Κλέωνος θέλοντος νὰ βαδίσῃ.

Εὔπομπος, Σικυώνιος ζωγράφος, σύγχρονος τοῦ Ζεύξιδος, καυχώμενος ὅτι διδάσκαλον εἶχε τὴν φύσιν (Pl. XXXV, 36, 3).

Εὐπυρίδαι, δῆμος Ἀττικῆς, πιθανῶς πρὸ τῆς εἰσόδου εἰς τὸ Ἐλευσίνιον πεδίον.

Εὐριπίδης, Ἀθηναῖος, εἷς τῶν μεγίστων τραγικῶν ποιητῶν τῆς ἀρχαιότητος, οὐ πολλὰ τῶν ἔργων διεσώθησαν. Ἐν Σαλαμῖνι, ἔνθα οἱ γονεῖς του εἶχον καταφύγει ἐπὶ τῆς εἰσϐολῆς τῶν Περσῶν, ἐγεννήθη τῷ 480 π. Χ., κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς μεγάλης ναυμαχίας, ὡς ἐπιστεύθη. Ὡς ὀρθότερον ὅμως ἐκλαμϐάνεται ὅτι τὸ 485 ἦν τῆς γεννήσεώς του τὸ ἔτος. Ὁ πατήρ του ἐκαλεῖτο Μνήσαρχος ἢ Μνησαρχίδης, καὶ ἦν, ὡς νομίζεται, κάπηλος· ἡ δὲ μήτηρ του, Κλειτὼ, ὀψόπωλις. Οὐχ ἧττον ὅμως ἐδόθη αὐτῷ ἐπιμελὴς ἀγωγὴ, καὶ λέγεται ὅτι ἐνίκησέ ποτε ὡς παῖς εἰς τοὺς ἐν Παναθηναίοις γυμνικοὺς ἀγῶνας, ὡς καὶ ἐν Θαργηλίοις ἦν μεταξὺ τῶν παίδων τῶν οἰνοχοούντων τοῖς ὀρχησταῖς, ὅπερ ἦν τιμὴ ἐξαιρετικὴ, μόνον τοῖς ἐλευθέροις πολίταις ἐπιφυλαττομένη. Λέγε-

ται δὲ καὶ περὶ τὴν ζωγραφικὴν ἀσκηθεὶς, καὶ εἰκὼν ὑπ' αὐτοῦ ἐξειργασμένη ἐδείκνυτο μετὰ ταῦτα ἐν Μεγάροις. Ὡς ἔφηϐος, ἐμαθήτευσε παρὰ τῷ Ἀναξαγόρᾳ, καὶ εἶτα παρὰ τοῖς σοφισταῖς Προδίκῳ καὶ Πρωταγόρᾳ, καὶ μετὰ τοῦ Σωκράτους συνεδέθη διὰ δεσμῶν διαρκοῦς φιλίας. Περιέχουσι δ' αἱ τραγῳδίαι του καταφανῆ ἴχνη τῶν ῥητορικῶν διδαγμάτων τῶν σοφιστῶν, ὡς καὶ τῆς διαίτης του μετὰ τῶν φιλοσόφων, ἐξ ἧς ἀπέκτησεν ἦθος σκυθρωπὸν, ἔγινε μισόγελως, ἴσως καὶ μισογύνης, ὡς πολλάκις τῷ προσάπτεται καὶ ὡς εἴς τινα τῶν δραμάτων του, ἰδίως τὸν Ἱππόλυτον, φαίνεται, ἂν μᾶλλον δὲν ὀφείλε-

ται εἰς τὰς συζυγικάς του σχέσεις ἡ ἀποστροφὴ αὕτη πρὸς τὰς γυναῖκας· ἀλλ' αὐτῶν τὸν χαρακτῆρα προφανές ἐστιν ὅτι καλῶς ἐσπούδασε, καὶ πολλάκις ἀποδίδωσιν αὐταῖς δικαιοσύνην. Τῆς ἐμβριθοῦς του ἀγωγῆς ἀπόδειξις ἐστὶ καὶ ἡ πλουσία βιβλιοθήκη ἣν ἐκέκτητο. Τὸ πρῶτον ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ Μνησιλόχου Χοιρίνην, ἢ μᾶλλον Χοιρίλην, ἐξ ἧς ἔσχε τρεῖς υἱούς, τὸν Μνησαρχίδην, ἔμπορον, τὸν Μνησίλοχον, ὑποκριτήν, καὶ τὸν ἐπίσης Εὐριπίδην καλούμενον, ὅστις μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του ἔφερεν ἐπίσης εἰς τὴν σκηνὴν τινὰς τραγῳδίας αὐτοῦ. Ἀπιστήσασαν ὅμως, ἀπέβαλε τὴν γυναῖκά του, καὶ ἐνυμφεύθη τὴν Μελιτώ, ἥτις, οὐχὶ καλλητέρα τῆς ἄλλης, αὐτὴ τὸν ἐγκατέλιπε. Κατὰ τοὺς μὲν ἤρξατο τοῦ ποιητικοῦ του σταδίου κατὰ τὸ 26, κατ' ἄλλους κατὰ τὸ 18 ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ἓν τῶν πρώτων του ἔργων ἦν τὸ ἐπιγραφόμενον Πελιάδες, καὶ ἀπολεσθέν. Ἔγραψε δέ, κατὰ τοὺς πλείστους τῶν βιογράφων του, 92 δράματα, ἐξ ὧν 8 σατυρικά· οἱ δ' Ἀλεξανδρινοὶ τῷ ἀποδίδουσιν 78, ἐξ ὧν 3 μὴ γνήσια· ἀλλ' εἰσὶ γνωστοὶ 80 τίτλοι ἔργων αὐτοῦ, καὶ ὀλίγων μόνον ἐστὶ γνωστὸς ὁ χρόνος καθ' ὃν ἐδιδάχθησαν. Ἐνίκησε δὲ μόνον τετράκις· ἀλλὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἦσαν γνωστότατα καὶ ἀπελάμβανον πολλῆς δημοτικότητος, ὡς ἀποδεικνύει ἡ διήγησις ὅτι οἱ ἐν Σικελίᾳ αἰχμάλωτοι Ἀθηναῖοι στρατιῶται στίχους αὐτοῦ ἤξευρον ἐκ στήθους καὶ ἀπήγγελλον, καὶ ὅτι δι' αὐτῶν ἐσώθησαν, καταθέλξαντες τοὺς ἐχθρούς. Ἐν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ, μετὰ τὴν παράστασιν τοῦ Ὀρέστου του (408), μετέβη εἰς Μαγνησίαν, ἔνθα ἐγένετο δεκτὸς ὡς ξένος τῆς πόλεως. Ἐκεῖθεν δ' ἀπῆλθεν εἰς Πέλλαν τῆς Μακεδονίας, εἰς τοῦ βασιλέως Ἀρχιλάου τὴν αὐλήν, καὶ ἐγκατεβίωσεν ἐκεῖ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του μετὰ τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ Ἀγάθωνος, τοῦ μουσικοῦ Τιμοθέου καὶ τοῦ ζωγράφου Ζεύξιδος, λίαν τιμώμενος ὑπὸ τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπέθανεν ἐν Ὀλ. 93, β' (406), κατὰ παράδοσιν οὐχὶ λίαν πιθανὴν σπαραχθεὶς ὑπὸ θηρευτικῶν κυνῶν. Τὰ δράματα αὐτοῦ καὶ τῶν προσώπων οἱ χαρακτῆρες ἐπιδιώκουσιν ἧττον τὴν ἰδανικότητα ἢ τὰ τῶν προκατόχων αὐτοῦ, καὶ ἀρύονται μᾶλλον ἐκ τοῦ πραγματικοῦ βίου καὶ ἐκ τῶν τότε ἐπικρατούντων φιλοσοφικῶν δογμάτων. Οἱ διάλογοί του ποιοῦνται οὐ σπανίως χρῆσιν σοφιστικῆς διαλεκτικῆς, αἱ δὲ μακραὶ διηγήσεις ἐν τοῖς προλόγοις, ἡ οὐχὶ λίαν ἐξηυρημένη οἰκονομία καὶ θέσις τῆς ὑποθέσεως, ἡ λύσις διὰ θεῶν ἐκ μηχανῆς, ὁ μὴ ἀναγκαῖος σύνδεσμος τῶν χορῶν μετὰ τοῦ διαλόγου, δὲν ἐμφαίνουσιν ἔξοχον τέχνην δραματουργικήν· διαπρέπει ὅμως εἰς τὴν γνῶσιν τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας καὶ εἰς τὴν ἔκφρασιν τῶν παθῶν, καὶ ἐλέγετο τραγικώτατος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὡς ὑπὲρ πάντας τὸν ἔλεον κινῶν. Ὡς ὀπαδὸς τοῦ Ἀναξαγόρου, διαφωνεῖ πολλάκις πρὸς τὰς κοινὰς δοξασίας, εἴτε πρὸς μύθους πίστιν ἀρνούμενος, εἴτε πράξεις φημιζομένας καὶ θαυμαζομένους χαρακτῆρας καταβιβάζων, δι' ἃ ὁ Ἀριστοφάνης, ὡς μετὰ τῶν συγχρόνων του ταπεινοῦντα τὴν τραγῳδίαν, καὶ ὡς ὄργανον καὶ ἠχὼ γινόμενον τῆς ὀχλοκρατίας, συνεχῶς τὸν χλευάζει, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς Βατράχοις. Διατηροῦνται δὲ τοῦ Εὐριπίδου 18 τραγῳδίαι καὶ 1 δρᾶμα σατυρικόν. Εἰσὶ δὲ ταῦτα: α') ἡ Ἑκάβη, διδαχθεῖσα τῷ 423, καὶ περιέχουσα τὴν θυσίαν τῆς Πολυξένης εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ τὴν ἐκδίκησιν τῆς Ἑκάβης κατὰ Πολυμήστορος, τοῦ φονεύσαντος τὸν Πολύδωρον. β') Ὀρέστης, ἐδιδάχθη τῷ 408. Ὁ Τυνδάρεως κατηγορεῖ ὡς μητροκτόνον τὸν ἔγγονον αὐτοῦ Ὀρέστην, ὅστις μάτην ἐπικαλεσθεὶς τὴν ἀρωγὴν τοῦ Μενελάου, ἀποφασίζει νὰ φονεύσῃ τὴν Ἑλένην, σωζομένην ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἐν τέλει διπλοῦς τελεῖται γάμος, μεταξὺ Ὀρέστου καὶ Ἑρμιόνης καὶ Πυλάδου καὶ Ἠλέκτρας. Τὸ δρᾶμα ἐστὶν ἓν τῶν ἀσθενεστέρων τὴν πλοκήν. γ') Αἱ Φοίνισσαι, κατὰ τὸν ἐκ φοινισσῶν γυναι-

κῶν συγκείμενον χορὸν οὕτω κληθὲν, πραγματεύεται τὸ δρᾶμα τὴν ἀλληλοκτονίαν τῶν ἀδελφῶν Ἐτεοκλέους καὶ Πολυνείκους, καὶ ἦν ἓν τῶν ἐσχάτων ἐπὶ τῆς παρουσίας τοῦ ποιητοῦ ἐν Ἀθήναις διδαχθέντων, καὶ ἓν τῶν ἀξιολογωτέρων. δ') Μήδεια, ἐδιδάχθη τῷ 431, περιστρεφόμενον εἰς τὴν ἐκδίκησιν τῆς Μηδείας κατὰ τοῦ Ἰάσωνος, διανοουμένου νὰ νυμφευθῇ τὴν θυγατέρα τοῦ Κρέοντος, βασιλέως τῆς Κορίνθου. Φονεύσασα αὐτὸν καὶ τὰ ἴδια τέκνα της, φεύγει ἐφ' ἁμάξης συρομένης ὑπὸ πτερωτῶν δρακόντων εἰς Ἀθήνας, πρὸς τὸν Αἰγέα. ε') Ἱππόλυτος στεφανηφόρος, ἐδιδάχθη καὶ ἐστεφανώθη τῷ 428, πραγματεύεται δὲ τὸν ἔρωτα τῆς Φαίδρας γυναικὸς τοῦ Θησέως, πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἱππόλυτον. Ὑπ' αὐτοῦ μὴ ἀνταγαπωμένη, ἀποθνήσκει, διαβαλοῦσα αὐτὸν, δι' ὃ ὁ Θησεὺς τὸν ἐξορίζει, προκαλέσας τὸν θάνατόν του. Εἶτα ὅμως ἡ Ἄρτεμις ἀποκαλύπτει τὴν ἀθωότητά του. Τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν εἶχεν ἐξεργασθῇ καὶ πρὶν ὑπὸ τὸν τίτλον: Ἱππόλυτος ἀποκαλυπτόμενος. Τοῦτο τὸ δρᾶμα καὶ ἡ Μήδεια εἰσὶ τοῦ Εὐριπίδου τ' ἀριστουργήματα ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς δραματουργικῆς τέχνης. ς') Ἄλκηστις, 438, τὸ ἀρχαιότερον τῶν σωζομένων αὐτοῦ δραμάτων. Ἡ Ἄλκηστις ἀποθνήσκει ἑκουσίως ἵνα σώσῃ τὴν ζωὴν τοῦ ἀνδρός της Ἀδμήτου· ἀλλ' ὁ ἄλλοτε παρὰ τῷ Ἀδμήτῳ φιλοξενηθεὶς Ἡρακλῆς τὴν ἐπαναφέρει ἐκ τοῦ Ἅδου. Ἐπειδὴ δὲ ἦν τετραλογίας τὸ τέταρτον, ἔνθα συνήθως ἐτίθεντο δράματα σατυρικὰ, ἔχει περὶ τὸ τέλος καὶ ἐλαφρά τινα μᾶλλον κωμικὰ μέρη. ζ') Ἀνδρομάχη, κατὰ τὸ 420. Ὁ Νεοπτόλεμος, μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τρωάδος, νυμφευθεὶς τὴν Ἀνδρομάχην, χήραν τοῦ Ἕκτορος, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν Ἑρμιόνην, κόρην τοῦ Μενελάου καὶ μνηστὴν τοῦ Ὀρέστου, φονεύεται ὑπὸ τούτου, ἐπαναγαγόντος τὴν μνηστήν του εἰς Σπάρτην. η') Ἱκέτιδες, ἐδιδάχθη πιθανῶς περὶ τὸ 410. Αἱ μητέρες τῶν πεσόντων ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, ἔρχονται μετ' Ἀδράστου, τοῦ βασιλέως τοῦ Ἄργους, εἰς Ἐλευσῖνα, καὶ ἐπιτυγχάνουσιν ἐκεῖ παρὰ τοῦ Θησέως νὰ καύσωσι τὰ σώματα τῶν υἱῶν των, ὃ ἀπηγόρευεν αὐταῖς ὁ Κρέων, καὶ ὁ Ἄδραστος ὑπόσχεται ὅτι ποτὲ οἱ Ἀργεῖοι δὲν θὰ πολεμήσωσι κατὰ τῶν Ἀθηναίων. Περιέχονται δὲ καὶ πολλαὶ πολιτικαὶ νύξεις τῆς πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς ἔριδος μετὰ τὴν μάχην τοῦ Δηλίου. θ') Ἰφιγένεια ἡ ἐν Αὐλίδι, διδαχθὲν, ὡς καὶ αἱ Βάκχαι, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ποιητοῦ. Τὴν Ἰφιγένειαν, μέλλουσαν νὰ θυσιασθῇ ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, σώζει ἡ Ἄρτεμις, ἀντικαθιστῶσα ἔλαφον ἀντ' αὐτῆς, καὶ τὴν ἐγκαθιστᾷ ὡς ἱέρειαν ἑαυτῆς ἐν Ταυρίδι. Τὸ τέλος, ἀπὸ στ. 1506 θεωρεῖται μὴ γνήσιον. ι') Ὁ Ὀρέστης, ἐντολῇ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἔρχεται εἰς Ταυρίδα ἵνα ἁρπάσῃ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος, ἀλλὰ συλληφθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως Θόαντος, μέλλει νὰ θυσιασθῇ, ὅτε ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς του Ἰφιγενείας, καὶ συμφωνήσαντες, λαμβάνουσι τὸ ἄγαλμα καὶ φεύγουσιν ὁμοῦ· ἡ δ' Ἄρτεμις ἀποτρέπει τὸν Θόαντα τῆς καταδιώξεως, ια') Ῥῆσος, οὐχὶ γνήσιον, ἐκ τοῦ Κ τῆς Ἰλιάδος, ἡ νυκτερινὴ εἰσβολὴ τοῦ Διομήδους καὶ Ὀδυσσέως εἰς τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον, καὶ ὁ φόνος τοῦ Δόλωνος καὶ τοῦ Θρᾳκὸς ἡγεμόνος Ῥήσου. Εἶχε γράψει Ῥῆσον καὶ ὁ Εὐριπίδης, ἀλλὰ τὸ σωζόμενον ἔργον πρωτοπείρου τινὸς ἐστίν. ιβ') Τρωάδες 415. Παράστασις, εἰς μᾶλλον ἀσυναρτήτους σκηνὰς, τῶν συμφορῶν τῆς οἰκογενείας τοῦ Πριάμου κατὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τρωάδος. ιγ') Βάκχαι. Ἡ ἔλευσις τοῦ Βάκχου εἰς Θήβας, καὶ ὁ φόνος τοῦ Πενθέως ὑπὸ τῆς μητρός του Ἀγαύης, διότι ἀντέστη εἰς τὸν θεόν. ιδ') Ἡρακλεῖδαι, 421. Οἱ Ἡρακλεῖδαι, καταδιωκόμενοι ὑπὸ τοῦ Εὐρυσθέως, καταφεύγουσιν εἰς Ἀθήνας, ἔνθα ὁ βασιλεὺς Δημοφῶν τοῖς δίδει ἄσυλον, ὁ δ' Εὐρυσθεὺς συλλαμβάνεται καὶ φονεύεται. Περιέχει πολιτικὴν νύξιν περὶ τῆς ἀγνωμοσύνης τῶν Δωριέων πρὸς τὰς Ἀθήνας. ιε')

Ἑλένη, 412. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τρωάδος, ἐλθὼν ὁ Μενέλαος εἰς Αἴγυπτον, εὑρίσκει ἐκεῖ τὴν Ἑλένην καὶ μανθάνει ὅτι ἡ ἐν Τρωάδι ἦτο φάσμα ψευδές. Ἐν Αἰγύπτῳ θέλει νὰ τὴν νυμφευθῇ ὁ βασιλεὺς Θεοκλύμενος, ἀλλὰ διὰ δόλου διαφεύγει μετὰ τοῦ ἀνδρός της. ιϛ') Ἴων, ἴσως περὶ τὸ 420. Κρέουσα, ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἐρεχθέως, μαθοῦσα ἐκ χρησμοῦ ἐν Δελφοῖς ὅτι ὁ ἐν τῷ ναῷ ὑπηρετῶν Ἴων ἦν υἱὸς τοῦ ἀνδρός της Ξούθου, θέλει νὰ φονεύσῃ αὐτὸν καὶ τὸν ἄπιστον σύζυγόν της. Ἀλλ' εἶτα ἀναγνωρίζει τὸν Ἴωνα ὡς ἴδιον ἑαυτῆς υἱὸν καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ὁ Ξοῦθος τὸν υἱοθετεῖ καὶ τὸν καθιστᾷ διάδοχόν του. ιζ') Ἡρακλῆς μαινόμενος περὶ τὰ 422. Ἐκμανεὶς διὰ τῆς Ἥρας ὁ Ἡρακλῆς, φονεύει τὴν σύζυγόν του Μεγάραν καὶ τὰ τέκνα του. Εἶτα δὲ συνελθών, προσφέρει ἱλαστηρίους θυσίας, καὶ καταφεύγει εἰς Ἀθήνας, ἵνα εὕρῃ ἡσυχίαν. ιη') Ἠλέκτρα, ὁ φόνος τῆς Κλυταιμνήστρας ὑπὸ τῶν τέκνων της, τοῦ Ὀρέστου καὶ τῆς Ἠλέκτρας, τὸ πάντων ἀσθενέστατον. ιθ') Κύκλωψ, τὸ μόνον σατυρικὸν δρᾶμα· ἡ τύφλωσις τοῦ Κύκλωπος Πολυφήμου ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως, κατὰ τὸ Λ τῆς Ὀδυσσείας. Ὁ χορὸς συνίσταται ἐκ Σατύρων, μετὰ τοῦ Σιληνοῦ ὡς χορηγοῦ, εἰς τὴν νῆσον ναυαγησάντων. Τὸ κείμενον τοῦ Εὐριπίδου ἐστὶ πολλαχοῦ ἐσφαλμένον ἐξ ἀβλεψίας ἢ ἀμαθείας ἀντιγραφέων.

Εὔριπος, ἴδ. Εὔβοια.

Εὖρος, ἴδ. Ἄνεμοι.

Εὐρυάλη, ἴδ. Γοργώ.

Εὐρύαλος, ἴδ. Ἄδραστος, Διομήδης, Νίσος.

Εὐρυάναξ, υἱὸς Δωριέως, Σπαρτιάτης, συστράτηγος τοῦ Παυσανίου ἐν Πλαταιαῖς (Ἡρδ. Θ, 10, 53).

Εὐρυβάτης, 1) Ἰθακήσιος, κῆρυξ τοῦ Ὀδυσσέως εἰς τὴν Τρωάδα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 184. Ὀδ. Τ, 246). — 2) Κῆρυξ τοῦ Ἀγαμέμνονος (Ἰλ. Α, 320. Ι, 170).

Εὐρύβατος, 1) Ἐφέσιος, πεμφθεὶς ὑπὸ Κροίσου ἵνα στρατολογήσῃ, ἐπρόδωκεν αὐτὸν εἰς τὸν Κῦρον, δι' ὃ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπέβη παροιμιακὸν ἐπὶ προδοσίᾳ (Πλάτ. Πρωταγ. 327). — 2) Λακεδαιμόνιος, ὁ πρῶτος Ὀλυμπιονίκης παλαιστὴς ἐν Ὀλ. 18. — 3) Κερκυραῖος ναύαρχος εἰς τὴν κατὰ τῶν Κορινθίων ναυμαχίαν κατὰ τὴν νῆσον Σύβοτα (Θουκ. Α, 47).

Εὐρυβία, 1) θυγάτηρ τῆς Γῆς καὶ τοῦ Πόντου, γυνὴ τοῦ Τιτᾶνος Κοίου (Ἡσίοδ. Θεογ. 239. 375). — 2) Θυγάτηρ Θεσπιοῦ, τεκοῦσα ἐξ Ἡρακλέους τὸν Πολύλαον. — 3) Ἀμαζὼν φονευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους.

Εὐρυβιάδης, υἱὸς Εὐρυκλείδου, Σπαρτιάτης ἀρχηγὸς τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου κατὰ τοῦ Ξέρξου. Μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, εἰς ἣν ὀλίγον συνετέλεσεν, οἱ Σπαρτιᾶται τῷ ἀπέδωκαν τὰ πρωτεῖα τῆς ἀνδρείας, τὰ δὲ τῆς φρονήσεως εἰς τὸν Θεμιστοκλῆν (Ἡρδ. Η, 2. 42. 74. 124. — Πλούτ. Θεμστ. ΙΑ, 12).

Εὐρυδάμας, 1) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς Δαναΐδος Φάρτης. — 2) Εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν. — 3) Εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως. — 4) Τρὼς μάντις καὶ ὀνειροπόλος (Ἰλ. Ε, 149).

Εὐρυδίκη, 1) Ἴδ. Ὀρφεύς. — 2) Γυνὴ τοῦ Νέστορος, θυγάτηρ Κλυμένου (Ὀδ. Γ, 452). — 3) Γυνὴ Κρέοντος ἐν Θήβαις (Σοφ. Ἀντ. 1180)· καλεῖται Ἡνιόχη παρ' Ἡσιόδῳ (Ἀσπ. Ἡρ. 83). — 4) Θυγάτηρ Ἀδράστου, γυνὴ Ἴλου (Ἀπολδ. Γ, 12, 8). — 5) Γυνὴ Ἀκρισίου (Ἀπολδ. Β, 2, 2).

Εὐρύκλεια, δούλη ὑπὸ Λαέρτου ἀγορασθεῖσα, τὸν Ὀδυσσέα καὶ εἶτα τὸν Τηλέμαχον ἀναθρέψασα. Ἀνεγνώρισε τὸν ἐπανελθόντα Ὀδυσσέα ἐξ οὐλῆς εἰς τὸν πόδα, ὅτε τῷ ἔπλυνε τοὺς πόδας, καὶ ἀνήγγειλε τὴν ἐπιστροφήν του εἰς τὴν Πηνελόπην (Ὀδ. Α, 249. Δ, 742. Υ, 353. Χ, 391. Ψ, 1).

Εὐρύλοχος, συγγενὴς καὶ ὀπαδὸς τοῦ Ὀδυσσέως, κληρωθεὶς ν' ἀπέλθῃ μετὰ

τοῦ ἡμίσεος τῆς συνοδείας εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Κίρκης, καὶ μόνος μὴ μεταμορφωθεὶς εἰς χοῖρον. Ἐπὶ τῆς νήσου Τρινακρίας, πείσας τοὺς συντρόφους του νὰ φονεύσωσι τινὰς τῶν βοῶν τοῦ Ἡλίου, ἐπέφερε τὸν θάνατον ἑαυτοῦ καὶ ἐκείνων (Ὀδ. Κ, 203. Λ, 23. Μ. 339).

Εὐρυμέδων, 1) Ἴδ. Γίγαντες.— 2) Ἡνίοχος τοῦ Ἀγαμέμνονος (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 228), μετ' αὐτοῦ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Αἰγίσθου, —3) Στρατηγὸς Ἀθηναῖος, πεμφθεὶς τῷ 427 π. Χ., καὶ αὖθις τῷ 425, εἰς Κέρκυραν, πρὸς ἐπικουρίαν τῶν δημοκρατῶν, ἐνίκησε τῷ 426 ἐν Τανάγρᾳ, ἔπλευσε τῷ 425 μετὰ στόλου εἰς Σικελίαν, ἔνθα οὐδὲν ἔπραξεν, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐπέμφθη αὖθις ἐκεῖ τῷ 415, καὶ τῷ 413 εἰς Συρακούσας (Θουκ. Γ, 80. 91. Δ, 52. 65).—4) Πλωτὸς ποταμὸς τῆς Παμφυλίας, 60 στάδια ἀπὸ τῆς Ἀσπένδου ἐκβάλλων εἰς τὴν θάλασσαν, περίφημος διὰ τὴν νίκην τοῦ Κίμωνος, τῷ 469 π. Χ. (Θουκ. Α, 106. — Ξεν. Ἑλλ. Δ, 8, 30).

Εὐρυνόμη, 1) Ἴδ. Χάρις. — 2) Θαλαμηπόλος ἢ ταμίη τοῦ Ὀδυσσέως (Ὀδ. Ρ, 405. Τ, 96).

Εὐρύπυλος, 1) Υἱὸς Εὐαίμονος, βασιλεὺς τοῦ Ὀρμενίου ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐξέπλευσε μετὰ 40 πλοίων εἰς Τροίαν, ἔνθα διέπρεψεν ἐπ' ἀνδρείᾳ, προκαλέσας τὸν Ἕκτορα εἰς μονομαχίαν. Ἐπληγώθη δ' ὑπὸ τοῦ Πάριδος, καὶ ὁ Πάτροκλος ἴανε τὴν πληγὴν (Ἰλ. Β, 736. Η, 167. Λ, 500. 809. Ο, 390). Ἐν Ὑρίᾳ τῆς Βοιωτίας ἐλέγετο ἥρως, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Κελαινοῦς, θυγατρὸς τοῦ Ἄτλαντος, ἐν δὲ Κυρήνῃ βασιλεύς, καὶ μετὰ τῆς λατρείας τοῦ Διονύσου Αἰσυμνήτου συνδεδεμένος. Κατασκευάσας ὁ Ἥφαιστος εἰκόνα τοῦ Διονύσου, ἔδωκεν αὐτὴν ἐντὸς λάρνακος ἐγκεκλεισμένην εἰς τὸν Δάρδανον. Ὅτε δ' οἱ Ἕλληνες διενεμήθησαν τὰ τρωϊκὰ λάφυρα, ἔλαβεν ὁ Εὐρύπυλος τὴν λάρνακα· ἀλλ' ὅτε τὴν ἠνέῳξε παρεφρόνησε, καὶ ὁ χρησμὸς τῶν Δελφῶν τῷ εἶπεν ὅτι ἵνα ἰατρευθῇ, ὤφειλε ν' ἀφιερώσῃ τὴν εἰκόνα ὅπου ἂν ἀπήντα ἀνθρώπους προσφέροντας παράδοξόν τινα καὶ βάρβαρον θυσίαν. Ἐν Ἀρόῃ λοιπὸν τῆς Ἀχαΐας εὗρε τοὺς κατοίκους προσφέροντας κατ' ἔτος εἰς τὴν Τρικλαρίαν Ἄρτεμιν τὸν ὡραιότερον νέον καὶ τὴν ὡραιοτέραν νέαν. Ἔδωκε λοιπὸν ἐκεῖ τὴν εἰκόνα, καὶ τοῦ Αἰσυμνήτου Διονύσου ἡ λατρεία ἀντικατέστησε τὴν ἀπάνθρωπον αἱματηρὰν θυσίαν (Παυσ. Ζ, 19, 1. 6. 21. 7). — 2) Υἱὸς Ποσειδῶνος καὶ Ἀστυπαλαίας, βασιλεύων ἐν Κῷ, καὶ, ἐπὶ τῆς ἐπανόδου ἐκ Τροίας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, ὅστις ἐκ τῆς θυγατρός του Χαλκιόπης ἔσχεν υἱὸν τὸν Θεσσαλὸν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 677. — Ἀπολδ. Β, 7, 1). — 3) Υἱὸς Τηλέφου καὶ Ἀστυόχης, τῆς ἀδελφῆς τοῦ Πριάμου, βασιλέως τῆς Μυσίας, ἦλθεν ἐπίκουρος τῷ Πριάμῳ, κατὰ προτροπὴν τῆς μητρός του, εἰς ἣν ὁ Πρίαμος πρὸς τοῦτο ἐχάρισε τὸ χρυσοῦν κλῆμα ὃ ὁ Ἥφαιστος κατεσκεύασε, καὶ ὁ Ζεὺς εἶχε χαρίσει εἰς τὸν Τρῶα, ὡς ἀντάλλαγμα τοῦ Γανυμήδου. Ἐπ' ἀνδρείᾳ δὲ διακριθεὶς ὁ Εὐρύπυλος, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Νεοπτολέμου (Ὀδ. Μ, 520).

Εὐρυσάκης, ἴδ. Αἴας.

Εὐρυσθένης, ἴδ. Ἡρακλῆς.

Εὐρυσθεύς, ἴδ. Ἡρακλῆς.

Εὐρυτίων, 1) Εἷς τῶν Κενταύρων, εἷς τῶν προσβαλόντων τὸ σπήλαιον τοῦ Φόλου, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους. —2) ἢ Εὔρυτος, υἱὸς ἢ ἔγγονος τοῦ Ἄκτορος, Ἀργοναύτης. Ἴδ. Αἰακίδης.— 3) Βουκόλος τοῦ Γηρυόνου.

Εὔρυτος, 1) κατ' ἄλλους Ἔρυτος, υἱὸς Ἑρμοῦ καὶ Ἀντιανείρας, Ἀργοναύτης (Πινδ. Πυθ. Δ, 179. Ἀπολδ. Ῥοδ. Α, 61). — 2) Υἱὸς Μελανέως, βασιλεὺς τῆς Οἰχαλίας, πατὴρ τῆς Ἰόλης (ἴδ. Ἡρακλῆς). — 3) Εἷς τῶν Μολιονιδῶν (ἴδ. Ἡρακλῆς). — 4) Ἴδ. Εὐρυτίων. — 5) Ἴδ. Γίγαντες.

Εὐρώπη, 1) Ἐπίθετον τῆς Δήμητρος

ἐν Βοιωτίᾳ. — 2) Ἴδ. Εὔφημος. — 3) Θυγάτηρ τοῦ Φοίνικος καὶ τῆς Περιμήδης (Ὁμ. Ἰλ. ΙΔ, 321), ἤ, κατὰ μεταγενεστέρους μύθους, θυγάτηρ τοῦ Ἀγήνορος, βασιλέως τῆς Φοινίκης, καὶ τῆς Τηλεφάσσης. Ὁ Ζεύς, ἐρασθεὶς αὐτῆς μετεμορφώθη εἰς ταῦρον, καὶ ἁρπάσας αὐτήν, τὴν ἔφερεν ἐπὶ τῶν νώτων του εἰς Κρήτην, ἔνθα νυμφευθεῖσα

τὸν βασιλέα Ἀστερίωνα, ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ (Ἡρδ. Α, 173), ἤ, κατ' ἄλλους, ἐξ αὐτοῦ τοῦ Διός, υἱοὺς τὸν Μίνωα, τὸν Ῥαδάμανθυν καὶ τὸν Σαρπηδόνα, γενάρχην τῶν Λυκίων. Ἐν Κρήτῃ ἀπελάμβανε θείων τιμῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἑλλωτίς, καὶ ἤγετο αὐτῇ ἑορτή, τὰ Ἑλλώτια. — 4) Τὸ μικρότερον τῶν τοῖς ἀρχαίοις γνωστῶν τριῶν μερῶν τοῦ κόσμου, εἰ καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐνόμιζον αὐτὸ τὸ μεγαλείτερον, ὥστε καὶ ὁ Πλίνιος τῷ ἀποδίδει τὰ 5/12 τῆς ὅλης ἐκτάσεως τῆς γῆς. Ἐντεῦθεν ἴσως καὶ τὸ ὄνομα, οὗ ἡ παραγωγὴ εἰς διαφόρους ὑποθέσεις ἔδωκεν ἀφορμήν, κατὰ δὲ τοὺς μύθους ἦν ἡ χώρα ἐπώνυμος τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀγήνορος, ἢ ἀρχαίου τινὸς βασιλέως Εὐρώπου. Ὁ Ὅμηρος (Ὕμν. εἰς Ἀπολ. 251) Εὐρώπην λέγει μόνον τὴν βόρειον Ἑλλάδα. Ὁ Ἡρόδοτος (Δ, 36. 42. 45) γινώσκει πλείονα περὶ αὐτῆς, ἀλλὰ μᾶλλον τὰ περὶ τὴν Μεσόγειον, ἡ δὲ πρὸς βορρᾶν ἔκτασις αὐτῆς τῷ ἦν ἄγνωστος, καὶ ἡ ἐσχάτη Θούλη καὶ ἐν πολὺ μεταγενεστέροις χρόνοις ἔτι ἦν σχεδὸν μυθικὴ χώρα. Πρὸς ἀνατολὰς δὲ ὡς ὅρια αὐτῆς ἐξελαμβάνοντο ὁ Φάσις καὶ ὁ Ἄραξις, καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Τάναϊς καὶ ἡ Μαιῶτις. Τὸ γαιολογικῶς δὲ πρόσφορον αὐτῆς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πολιτισμοῦ ἀναγνωρίζει ὁ Στράβων.

Εὐρώτας, 1) Ἴδ. Λακωνία. —2) Ποταμὸς τῆς Πελασγιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, πηγάζων ἐκ τοῦ Ὀλύμπου καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Πηνειόν· ὁ παρ' Ὁμήρῳ Τιταρήσιος (Εὐριπ. Ἀνδρομ. 802. — Στρβ.).

Εὐσέβιος, γεννηθεὶς ἐν Καισαρείᾳ περὶ τὰ 264 μ. Χ., χειροτονηθεὶς ἀρχιερεὺς τῷ 315, καὶ ἀποθανὼν τῷ 340. Ἔγραψεν Ἐκκλησιατικὴν ἱστορίαν, εἰς βιβλία 10, κατιοῦσαν μέχρι τοῦ 324. Συνέταξε δὲ καὶ πολλὰς πραγματείας πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὡς τὴν Εὐαγγελικῆς ἀποδείξεως προπαρασκευήν, πολλὰ ἀρυομένην χωρία ἐκ τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος. Συνέγραψε δὲ καὶ βιογραφίαν τοῦ Κωνσταντίνου, οὐχὶ λίαν ἀκριβῆ, καὶ προσέτι, ὑπὸ τὸν τίτλον παντοδαπὴ ἱστορία, χρονικὸν διατηρηθὲν μόνον ἐν Λατινικῇ μεταφράσει τοῦ Ἱερωνύμου, καὶ ἐν ἄλλῃ Ἀρμενικῇ.

Εὐστάθιος, 1) ἐκ Καππαδοκίας Νεοπλατωνικός, μαθητὴς τοῦ Ἰαμβλίχου, λίαν εὔγλωττος, τῷ 359 μ. Χ. ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν Σαπόρην πεμφθεὶς (Amm. Marc. XVII, 14). Καὶ ἀπέτυχε μὲν ἡ ἀποστολή

του, ἀλλ' οἱ Πέρσαι μεγάλην συνέλαβον ὑπόληψιν πρὸς αὐτόν. — 2) Ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἐντῇ ιβ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδι, ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, συνέταξε παρεκβολὰς (σχόλια) εἰς τὴν Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσσειαν, ἐκ δευτερευουσῶν μὲν ἀλλ' οὐχ ἧττον πλουσιωτάτων πηγῶν δεδανεισμένα.

Εὐτέρπη, ἴδ. Μοῦσαι.

Εὐτρόπιος, 1) εὐνοῦχος, καὶ τὸ πρῶτον δοῦλος, εἶτα εὐνοούμενος τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου, καὶ ἔτι μᾶλλον τοῦ Ἀρκαδίου, ἐφ' οὗ (τῷ 395 μ. Χ.), ἀνατρέψας τὸν ὑπουργὸν Ῥουφῖνον, ἀντικατέστησεν αὐτὸν, τῷ δὲ 398 καὶ εἰς ὕπατον ἐπροχειρίσθη. Πλεονεξία, ἀνανδρία, ὠμότης ἦσαν τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ. Ἀντὶ τὸ κινδυνεῦον κράτος νὰ ὑπερασπίσῃ κατὰ τῶν Γότθων, ἀπέκλινεν ἐξ ἐναντίας πρὸς τὸν Ἀλαρῖχον, καὶ ἐδεικνυτο ἐχθρικὸς πρὸς τὸν ἀγαθὸν καὶ εὐγενῆ Βάνδαλον, τὸν Στιλίχωνα. Ἀλλὰ τῇ ἐπιμονῇ τῆς βασιλομήτορος Εὐδοξίας καὶ τοῦ Γότθου Γαΐνα, ἐξωρίσθη εἰς Κύπρον, καὶ ἐκεῖθεν μετετέθη εἰς Χαλκηδόνα, ἔνθα ἐθανατώθη. — 2) Ὁ γραμματεὺς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, γράψας λατινιστὶ ἱστορίαν τῆς Ῥώμης εἰς 10 βιβλία.

Εὐτυχίδης. Σικυώνιος, γλύπτης μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον, μαθητὴς τοῦ Λυσίππου. Τὸ περιφημότερον αὐτοῦ ἔργον ἦν Τύχη Ἀντιοχείας (Παυσ. ΣΤ, 2), χαραχθὲν καὶ ἐπὶ νομισμάτων, καὶ ἀνευρεθὲν σῶον, ἢ αὐτὸ, ἢ ἀντίγραφον αὐτοῦ. Ἐποίησε δὲ καὶ χαλκοῦν ἄγαλμα τοῦ Εὐρώτα, «τέχνης ὑγροτέρας τοῦ ποταμοῦ,» κατὰ Πλίνιον (XXXIV, 16, 6).

Εὐφημία, τὸ σεμνῶς καὶ εὐτάκτως λέγειν, μὴ θορυβεῖν διὰ λόγων, συνιστᾶτο ὑπὸ τοῦ κήρυκος εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν θυσιῶν καὶ προσευχῶν διὰ τῶν λέξεων «Εὐφημία ἔστω!» «εὐφημεῖν χρή» ἢ «εὐφημεῖτε.»

Εὔφημος, υἱὸς Ποσειδῶνος καὶ Εὐρώπης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Τιτυοῦ, εἷς τῶν Φλε-

Τύχη Εὐτυχίδου. Μουσείου Βατικανοῦ.

γυῶν ἐκ τοῦ ἐν Φωκίδι Πανοπέως, εἶτα δ' εἰς Ταίναρον οἰκήσας, ἐνυμφεύθη τὴν Λαονόμαν, ἀδελφὴν τοῦ Ἡρακλέους, ἢ τὴν Ἀλκμήνην, θυγατέρα τοῦ Λαονόμου· καὶ ἦν εἷς τῶν θηρευτῶν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου καὶ εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός του τὸ δῶρον νὰ βαίνῃ ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Εἰς τὴν Τριτωνίαν λίμνην ὁ Τρίτων, ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ Εὐρυπύλου, τῷ ἔδωκε βῶλον γῆς, καὶ ἡ Μήδεια τῷ προεῖπεν ὅτι, ἂν ῥίψῃ τὸν βῶ-

λον εἰς τὸ χάσμα τοῦ Ταινάρου, τὴν εἰς Ἅδου κατάβασιν, οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ εἰς τετάρτην γενεὰν θὰ ἐβασίλευον ἐν Λιβύῃ· ἀλλ' ὁ βῶλος ἀπωλέσθη εἰς τὴν νῆσον Καλλίστην (τὴν Θήραν), δι' ὃ καὶ ἐκεῖθεν, οὐχὶ ὁ τέταρτος, ἀλλ' ὁ δέκατος ἕβδομος ἀπόγονος τοῦ Εὐφήμου Βάττος μετέβη εἰς Λιβύην καὶ ἔκτισε τὴν Κυρήνην (Πίνδ. Πυθ. Δ.—Ἡρδ. Δ, 150).

Εὔφορβος, υἱὸς Πανθόου, ἀνδρεῖος Τρὼς, τὸν Πάτροκλον πληγώσας, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Μενελάου (Ἰλ. Π, 806. Ρ, 1), ὅστις καὶ τὴν ἀσπίδα του ἀνέθηκεν εἰς τὸ παρὰ ταῖς Μυκήναις Ἡραῖον. Ὁ τὴν μετεμψύχωσιν πρεσβεύων Πυθαγόρας διϊσχυρίζετο ὅτι τοῦ Εὐφόρβου τούτου ἦν ἡ ψυχή του (Διογ. Λ. Η, 1, 4).

Εὐφορίων, 1) υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τῆς Ἑλένης, γεννηθεὶς ἐπὶ τῆς νήσου Λευκῆς (ἴδ. Ἀχιλλεὺς), καὶ οὕτω καλούμενος διότι ἐν τῇ Λευκῇ ἐτιμᾶτο ὁ Ἀχιλλεὺς ὡς τοῖς ναυτιλλομένοις εὔδιον φέρων πλοῦν. —2) Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ ποιητοῦ Αἰσχύλου.—3) Υἱὸς τοῦ Αἰσχύλου, τετράκις μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του νικήσας διὰ δραμάτων τούτου, προσέτι δὲ καὶ δι' ἰδίας τετραλογίας τὸν Σοφοκλέα νικήσας καὶ τὸν Εὐριπίδην. Δύο στίχοι αὐτοῦ διετηρήθησαν παρὰ Κλήμ. Ἀλεξ. Στρωμ. Ε, σ. 718.—4) Ἐκ Χαλκίδος τῆς Εὐβοίας. Γεννηθεὶς τῷ 276 π. Χ., ἀποθανὼν δ' ὡς βιβλιοφύλαξ Ἀντιόχου τοῦ Μεγάλου, βασιλέως τῆς Συρίας, ἦν πεπαιδευμένος καὶ πολυγράφος ποιητὴς, ἐφάμιλλος τῶν Ἀλεξανδρινῶν. Ἡ γλῶσσα τῶν ποιμάτων του μᾶλλον ἐξηυρημένη καὶ σκοτεινή. Ἔγραψε δ' ἔπη τὸν Ἡσίοδον, τὴν Μοψοπίαν καὶ ἄλλα, καὶ ἐλεγεῖα καὶ ἐπιγράμματα, ὧν ὀλίγοι στίχοι διετηρήθησαν· προσέτι δὲ καὶ πεζὰς πραγματείας. Ἐκ τῶν Ῥωμαίων παρ' οἷς ἐξετιμᾶτο, νομίζεται ὅτι ἐμιμήθη καὶ μετέφρασεν αὐτὸν ὁ ἐλεγειακὸς ποιητὴς Κορνήλιος Γάλλος.

Εὐφράνωρ, ἐκ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου, ἔξοχος καλλιτέχνης ἐπὶ τῶν πρώτων χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου, μαθητὴς τοῦ Λυσίππου, καὶ περὶ τέχνης συγγράψας. Ὡς γλύπτης, ἐποίησε θεῶν κολοσσοὺς, καὶ πρῶτος κατὰ Πλίνιον (XXXV, 40) ἔδωκεν ἔκφρασιν εἰς τοὺς ἥρωάς του. Ὡς ζωγράφος, ἦν μαθητὴς τοῦ Θηβαίου Ἀριστείδου, καὶ μνημονεύονται αὐτοῦ ἀξιόλογα ἔργα (Παυσ. Α, 3.—Pl. XXXV, 36, 2), ὧν ἐπαινεῖ ὁ Φιλόστρατος (Ἀπολ. Τυαν. Β, 9) τὸ εὔσκιον, τὸ εὔπνουν, τὸ εἰσέχον τε καὶ ἐξέχον.

Εὐφράτης, ποταμὸς πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Ἀραρὰτ, καὶ παραρρέων τὰ Σαμόσατα, διαιρεῖ τὴν Συρίαν τῆς Μεσοποταμίας, καὶ ἑνούμενος μετὰ τοῦ Τίγριδος, ἐκβάλλει, 1,000 στάδια κατωτέρω, εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον.

Εὐφροσύνη, ἴδ. Χάριτες.

Εὔφρων, 1) Σικυώνιος, ἐπὶ Ἐπαμεινώνδου, κατέλαβε τὴν ὑπερτάτην ἀρχὴν, βοηθείᾳ τοῦ πένητος ὄχλου, καὶ ἐδυνάστευε τοὺς πλουσίους, οἵτινες τέλος τὸν ἐξέβαλον, καὶ φυγὼν εἰς Θήβας, ἐφονεύθη ἐκεῖ (Ξεν. Ἑλλ. Ζ, 1, 44. 2, 11. 3, 2). — 2) Ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας, περὶ τὰ 315 π. Χ. Ὀλίγα ἀποσπάσματα καὶ τίτλοι τινὲς τῶν ποιημάτων του διεσώθησαν (Συλλ. Meinecke).

Εὔχειρ, ἴδ. Εὔγραμμος.

Εὐχὴ πρὸς τοὺς θεοὺς ἢ πρὸς ἕνα τῶν θεῶν, ἣν ἡ εὐχαριστήριος, ἢ εἰς ἀναγνώρισιν τῆς ἰσχύος αὐτῶν, ἢ εἰς παράκλησιν ἀρωγῆς καὶ χορηγίας τινῶν ἀγαθῶν, ἄνευ θρησκευτικῆς πεποιθήσεως περὶ τοῦ τελεσφόρου αὐτῆς. Ἐν Ὁμήρῳ μετὰ τὴν ἐπίκλησιν πρὸς τοὺς θεοὺς ἕπεται συνήθως τὸ ἀντικείμενον τῆς εὐχῆς, καὶ ὁ λόγος ἐφ' οὗ στηρίζεται ἡ ἐλπὶς εἰσακούσεως, οἷον προσενεχθεῖσαι θυσίαι, προγενέστεραι εὐχαὶ ἐπίσης εἰσακουσθεῖσαι (Ἰλ. Ε, 115. Κ, 39. 451). Πολλάκις δ' οἱ προσευχόμενοι ἀπενίπτοντο πρὶν, ἵνα καὶ τὸ σῶμα ὡς καὶ τὴν ψυχὴν καθαροὶ προσέρχωνται τοῖς θεοῖς (Ἰλ. Ζ, 266. Ὀδ. Β. 261. Ὕψουν δὲ τὰς χεῖρας οἱ εὐχόμενοι, ἤ,

ἂν προσηύχοντο πρὸς θαλασσίους θεούς, ἐξέτεινον αὐτὰς ἐνίοτε καὶ πρὸς τὴν θάλασσαν (Ἰλ. Α, 351. Οἰδ. Ι, 526), ἂν δ' εἰς ὑποχθονίους, πρὸς τὴν γῆν (Ἰλ. Ι, 568). Ἐν τῷ ναῷ, ἐστρέφοντο πρὸς τὸν βωμὸν καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ θεοῦ, ἢ ἐνηγκαλίζοντο τὸν βωμόν. Ὁ Πλάτων λέγει ὅτι ἀπὸ θεοῦ πρέπει νὰ ἄρχηται πᾶσα ἐπιχείρησις, καὶ ὅτι ὁ χρηστὸς ἀνὴρ πρέπει διὰ θυσιῶν ν' ἀποδίδῃ τιμὰς εἰς τοὺς θεούς, καὶ δι' εὐχῶν καὶ δεήσεων νὰ διατελῇ ἐν κοινωνίᾳ μετ' αὐτῶν.

Συνήθως ἐπεκαλοῦντο τριάδα θεῶν· ἔθυον δὲ καὶ προσηύχοντο ἀσκεπεῖς, ἐν ᾧ οἱ Ῥωμαῖοι ἐξ ἐναντίας ὕφουν ὄπισθεν καὶ ἔρριπτον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τὸν μανδύαν των. Διὰ θρησκευτικῶν τελετῶν ἐνήρχοντο καὶ οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τῶν δημοσίων αὐτῶν ὑποθέσεων, τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, τῶν θεατρικῶν παραστάσεων, καὶ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς ἔθυον καὶ προσηύχοντο εἰς Δία τὸν Βουλαῖον. Εὐχὴ ἦν καὶ ἡ ἀρὰ ἢ ἀραί, κατάραι, ἐκφερόμεναι εἴτε ὑπὸ ἀτόμου βαρέως προσβεβλημένου, ὡς ὑπὸ τοῦ Οἰδίπου κατὰ τῶν υἱῶν του, εἴτε ὑπὸ τῆς πόλεως διὰ τοῦ ἱερέως, ὡς κατὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ ἐπικαλούμεναι τοὺς θεούς, ἰδίως τοὺς καταχθονίους, εἰς ὄλεθρον τοῦ ἐπαράτου. Ἐν Ἀθήναις, καταρώμενος ὁ ἱερεύς, ἐστρέφετο πρὸς δυσμάς, καὶ ἐκίνει εἰς τὸν ἀέρα ὑφάσματα αἱματοβαφῆ. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, προσευχηθέντες, κατηρῶντο τὴν πόλιν ἣν ἤθελον νὰ πορθήσωσι.

Εὐωνυμεῖς, δῆμος Ἀττικῆς παρὰ τὸν Κηφισσόν.

Ἔφεδρος, εἰς τοὺς ἀγῶνας ὁ ὑπεράριθμος, μὴ κληρούμενος, καὶ ἑπομένως περιμένων ἵνα ἀνταγωνισθῇ πρὸς τὸν τελευταῖον νικητὴν (Πλούτ. Σολ. ΚΘ. Πομπ. ΝΘ).

Ἐφέσια (τὰ), νυκτερινὴ ἑορτὴ τῆς Ἀρτέμιδος μετὰ τελετῶν μᾶλλον ἐκλελυμένων, ὥστε εἰς ἐγγάμους καὶ κοσμίας γυναῖκας δὲν ἦσαν προσιτὰ (Θουκ. Γ, 104. — Στρβ. ΙΔ, 639. — Διον. Ἁλκ. Δ, σ. 229).

Ἐφέσια γράμματα, ἢ καὶ Φρύγια, αἰνιγματώδη τινά, ἀποδιδόμενα εἰς τοὺς Ἰδαίους ἢ Φρυγίους Δακτύλους, ἤ, κατ' ἄλλους, ἐπιγεγραμμένα εἰς τὸ ἄγαλμα τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος, καὶ ἔχοντα μαγικὰς ἰδιότητας διὰ τοὺς φέροντας αὐτὰ ὡς φυλακτήρια (Ἀθήν. ΙΒ, 548).

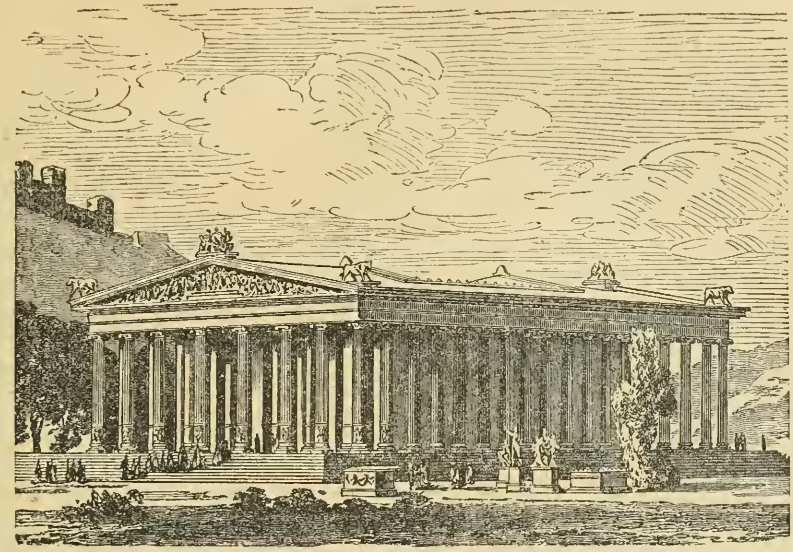
Ἔφεσις, ἤτοι ἔκκλησις, ἀπὸ τοῦ ἡλιαστικοῦ δικαστηρίου ἐν Ἀθήναις εἰς ἕτερον δὲν ὑπῆρχεν, ἐκτὸς ἐν περιπτώσει ἀποφάσεως κατ' ἐρήμην, ὅτε ὁ διάδικος διετείνετο ὅτι ἢ ἀκουσίως ἀπῆν ἢ οἱ λόγοι τῆς ἀπουσίας του δὲν ἐξετιμήθησαν δεόντως· τότε ἠδύνατο «τὴν μὴ οὖσαν (δηλ. τὴν ἄκυρον) ἀντιλαχεῖν», ἤτοι νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς κατ' ἐρήμην ἀποφάσεως. Ἐπετρέπετο δὲ ἔφεσις καὶ τῶν ἀποφάσεων δημοσίων διαιτητῶν (ἴδ.), ὅτε ἐλέγετο τὴν ἐρήμην ἀντιλαχεῖν.

Ἔφεσος, ἡ ἐπισημοτάτη τῶν 12 Ἰωνικῶν πόλεων, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Καΰστρου. Ὁ παρ' αὐτῇ ΒΑ περίφημος ναὸς τῆς

Ἀρτέμιδος, ὃν ἤρξατο οἰκοδομῶν ὁ Κνώσσιος Χερσίφρων, καὶ ὅστις ἐπερατώθη μετὰ 120 ἔτη, ἐπυρπολήθη ὑπὸ τοῦ Ἡροστράτου κατὰ τὴν νύκτα τῆς γεννήσεως τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου (τῇ $^{9}/_{21}$ Ἰουλ. 356. π. Χ.), καὶ ἀνήγειραν αὐτὸν πάλιν αἱ Ἰωνικαὶ πόλεις, δι' ἀρχιτέκτονος τοῦ Δεινοκράτους μετὰ τόσης πολυτελείας, ὥστε ἐθεωρεῖτο ὡς ἓν τῶν 7 θαυμάτων τοῦ κόσμου. Ἦν δ' Ἰώνιος, δίπτερος (ἴδ. ναός), τετράκις μείζων τοῦ Παρθενῶνος, καὶ τοὺς 60 ὑψηλοὺς κίονας αὐτοῦ ἐκό-

σμουν κατὰ τὸ κάτω μέρος ἀνάγλυφα. Ἡ Ἔφεσος ἐλέγετο κτίσμα τῶν Ἀμαζόνων, κατοικηθὲν τὸ πρῶτον ὑπὸ Καρῶν καὶ Λελέγων, μέχρις οὗ κατέλαβεν αὐτὴν Ἄνδροκλος, ὁ υἱὸς τοῦ Κόδρου. Ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων ἦν πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Ἀσίας. Εἰς αὐτὴν ἐγεννήθη ὁ ἐλεγειακὸς ποιητὴς Καλλῖνος, ὁ ἰαμβογράφος Ἱππῶναξ, ὁ φιλόσοφος Ἡράκλειτος, οἱ ἔξοχοι ζωγράφοι Ἀπελλῆς καὶ Παρράσιος. Ἐπεσκέφθησαν δ' αὐτὴν, καὶ ἀπηύθυναν ἐπιστολὰς τοῖς Ἐφεσίοις ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ ὁ Χρυσόστομος. Ἐν Ἐφέσῳ σώζονται καὶ μεγάλα ἐρείπια χρόνων ῥωμαϊκῶν.

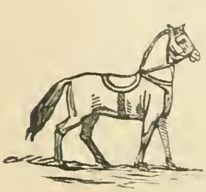
Ὁ ἐν Ἐφέσῳ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος.

Ἐφέται, ἐν Ἀθήναις δικασταὶ, πιθανῶς ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων ὑφιστάμενοι, ὑπὸ τοῦ Δράκοντος δὲ κυρίως ὀργανωθέντες, καὶ ἰδίως τὴν δικαιοδοσίαν ἔχοντες ἐπὶ τῶν ἀκουσίων φόνων. Ἦσαν δὲ τὸν ἀριθμὸν 51, ἴσως ἀνὰ 5 ἐξ ἑκάστης φυλῆς μετὰ τοῦ βασιλέως, ὅστις εἰσῆγε παρ' αὐτοῖς τὰς δίκας, καὶ ἐ δ ί κ α ζ ε ν, ὡς λέγεται ἐν τῷ νόμῳ (Rang. Ant. Hell. I, Ἀρ. 259), καὶ ἐξελέγοντο ἀριστίνδην, ἐκ τῶν ὑπὲρ τὰ 50 ἔτη γεγονότων, καὶ τῶν ἄριστα βεβιωκότων. Ἐδίκαζον δ' εἰς 4 δικαστήρια, ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἕτερον μεταβαίνοντες, κατὰ τὴν φύσιν τῶν δικῶν, ἤτοι α') τὸ ἐν Π α λ λ α δ ί ῳ, ἐν ἀρχαίῳ ναῷ παρὰ τὸν Ἰλισσὸν, τοὺς κατηγορουμένους ἐπ' ἀκουσίῳ φόνῳ καὶ ἐπὶ προτροπῇ εἰς φόνον, ὡς καὶ ἐπὶ φόνῳ δούλων, μετοίκων καὶ ξένων. Ὁ ἀποδειχθεὶς φονεὺς ὑπεβάλλετο εἰς φυγὴν, μέχρις οὗ καμπτόμενοι, ἐσυγχώρουν αὐτὸν οἱ συγγενεῖς τοῦ φονευθέντος (ἕ ω ς ἂ ν α ἰ δ έ σ η τ α ί τ ι ς τ ῶ ν ἐ ν γ έ ν ε ι). (Δημσθ. Ἀρστρκ. § 72). β') Τὸ ἐν Δ ε λ φ ι ν ί ῳ, ἐν τῷ ναῷ τοῦ Δελφινίου Ἀπόλλωνος, ἐπίσης παρὰ τῷ Ἰλισσ ῷ, ἔνθα ἐδικάζοντο οἱ ἀξιοῦντες ὅτι δικαίως ἐφόνευσαν, ὡς ἐπὶ ἀμύνης, ἐπὶ φόνου φονέως κακουργήσαντος ἐντὸς μερῶν ἀπηγορευμένων, ὅτε ποινὴ δὲν ἐπεβάλλετο· γ') τὸ ἐν τῷ Π ρ υ τ α ν ε ί ῳ, διὰ τὰ ἄψυχα ὄργανα φόνου, ἅτινα, ἂν φονεὺς δὲν ὑπῆρχεν, ἐξεβάλλοντο ἐκτὸς τῆς χώρας· δ') Τὸ ἐν Φ ρ ε α τ τ ύ ϊ, λιμενίσκῳ ἐκτὸς τοῦ παρὰ τῷ Πειραιεῖ κόλπου τῆς Ζέας, ἔνθα ἐδικάζοντο, ἐντὸς τῶν πλοίων ἱστάμενοι, καὶ μὴ ἀποβαίνοντες εἰς τὴν γῆν, οἱ διὰ προηγουμένης ἄλλης καταδίκης ἐξόριστοι. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς παλινορθώσεως τῶν Σολωνίων νόμων μετὰ τοὺς Τριάκοντα,

τὰ δύο πρῶτα τῶν δικαστηρίων τούτων ἀπεδόθησαν τοῖς Ἡλιασταῖς, καὶ τὰ ἐφετικὰ δικαστήρια ἔμειναν βαθμηδὸν ἄνευ σημασίας, καὶ ἐξέλιπον.

Ἔφηβοι, ἴδ. Ἥβη.

Ἐφιάλτης, 1) ἴδ. Ἀλκιβιάδης.—2) Γίγας (ἴδ.).—3) Μαλιεὺς ἢ Τραχίνιος, προδοὺς τῷ Ξέρξῃ δίοδον ὑπὲρ τὸν Καλλίδρομον, δι' οὗ ὁ Ὑδάρνης περιεκύκλωσε τοὺς ἐν Θερμοπύλαις Σπαρτιάτας (Ἡρδ. Ζ, 213. —Διόδ ΙΑ, 8). Ὑπὸ τῶν Ἀμφικτυόνων καταδικασθεὶς, ἐθανατώθη ἐν Ἀντικύρᾳ. Καθ' Ἡρόδοτον ἀποδίδοται καὶ εἰς ἄλλους αὐτὴ ἡ προδοσία.—4) Υἱὸς Σοφωνίδου, Ἀθηναῖος, πολίτης ἔντιμος, πτωχὸς ἀλλ' ἐλευθέριος, τὸν Περικλῆ εἰς τὰς δημοκρατικὰς αὐτοῦ ἐνεργείας ὑποστηρίζων (Πλούτ. Κίμ. Ι), ἀντιστὰς εἰς τὸν Κίμωνα προτείναντα νὰ βοηθήσωσι τοὺς Σπαρτιάτας κατὰ τῶν ἐπαναστάντων Εἱλώτων (Αὐτ. ΙϚ). Κατὰ πρότασιν αὐτοῦ οἱ ἄξονες οἱ φέροντες τοὺς νόμους τοῦ Σόλωνος ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως κατετέθησαν εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ εἰς τὸ Πρυτανεῖον (Πολδ. Η, 128)· τῷ δὲ 461 π. Χ. ἐπρότεινε τὴν ἐλάττωσιν τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ἀρείου Πάγου (Ἀρστт. Πολ. Β, 9, 3). Ἡ ὀλιγαρχικὴ μερὶς τὸν ἐθεώρει ὡς δημαγωγὸν, καὶ, ὅτε ὑπερίσχυσε, τὸν ἐφόνευσε, τῷ 457 (Πλούτ. Περ. Ι). — 5) Δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις, ἐνεργῶν κατὰ τῶν Μακεδόνων. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Θηβῶν ἀπήτησεν ὁ Ἀλέξανδρος τὴν ἔκδοσίν του· ἀλλ' αὐτὸς ἔφυγεν εἰς Περσίαν (Πλούτ. Δημοσθ. ΚΓ), καὶ ἐπὶ τῆς πολιορκίας τῆς Ἁλικαρνασσοῦ ἐκδραμὼν ἐφονεύθη (Ἀρρ. Α, 10, 4).

Ἐφίππιον ἢ **ἐφίππια** (στρώματα), τὸ κάλυμμα τοῦ ἵππου, κατ' ἀρχὰς ἁπλοῦν, ἔπειτα διὰ ζώνης περιδεόμενον, ἥτις ἐλέγετο ἔποχον, καὶ ἐκοσμεῖτο ποικίλως.

Ἐφόδιον, τὰ ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου ἐν Ἀθήναις εἰς τοὺς πρέσβεις διδόμενα ὁδοιπορικὰ, συμποσούμενα εἰς 2—3 δραχμὰς καθ' ἡμέραν (Ἀρστφ. Ἀχαρν. 66).

Ἔφοροι, ἐν Σπάρτῃ πέντε ἐτήσιοι ἄρχοντες, κατὰ τὴν χειμερινὴν ἰσημερίαν, τὴν ἀρχὴν τοῦ Λακωνικοῦ ἔτους, ὑπὸ τοῦ λαοῦ «ἐξ ἁπάντων», ἐπὶ τὸ δημοκρατικώτερον, ἐκλεγόμενοι. Κατ' ἀρχὰς, εἴτε ἐπὶ Λυκούργου (Ἡρδ. Α, 65.—Ξενφ. Πολ. Λακ. Η. 3.—Πλούτ. Ἀγησ. Ε.), εἴτε ἐπὶ Θεοπόμπου (Ἀριστт. Πολιτ. Ε, 9, 1), εἴτε ἐπὶ τῶν Μεσσηνιακῶν πολέμων (Πλούτ. Κλεομ. Ι), φαίνεται ὅτι συνέστησαν ἵνα ἀντιπροσωπεύωσι καὶ ἀντικαθιστῶσι τοὺς ἀπουσιάζοντας βασιλεῖς· καὶ προσέτι ἵνα συνοδεύωσιν ὡς σύμβουλοι αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ἐκστρατειῶν των· ἀλλὰ βαθμηδὸν ηὔξησεν ἡ δικαιοδοσία των, ὥστε καὶ εἰς τοὺς βασιλεῖς, ὡς ἀντιπρόσωποι τῆς ἐκκλησίας τοῦ λαοῦ, καὶ ὁδηγίας ἔπεμπον καὶ ἐντολὰς, καὶ τοὺς ἄρχοντας ἔπαυον καὶ ἐφυλάκιζον, καὶ συνεδίκαζον μετὰ τῆς Γερουσίας, καὶ συνθήκας ὑπέγραφον, καὶ πόλεμον ἐκήρυττον. Εἶχον δὲ καὶ δικαστικὴν δικαιοδοσίαν, τὴν ἐπὶ τῶν συμβολαίων, ἤτοι τῶν πολιτικῶν δικῶν, διότι τὰς φονικὰς εἶχεν ἡ Γερουσία. Κατήντησε δὲ νὰ καλῶσιν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου των καὶ αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς, οἵτινες μόνον προνόμιον διετήρησαν, ἀντὶ νὰ προσδράμωσιν εἰς τὴν κλῆσιν αὐτῶν, ὡς ὤφειλον πάντες οἱ ἄλλοι, νὰ προσέρχωνται μόνον βάδην (Πλούτ. Κλεομ. Γ. — Ξεν. Λ. Πολ. Η, 2). Προσέτι εἶχον τὴν ὑπερτάτην ἐπιμέλειαν τῆς Ἀγορᾶς, ἐν ᾗ ἔκειτο τὸ Ἐφορεῖον, καὶ ἐκεῖ συνηστιῶντο καὶ ἐκάλουν τοὺς ξένους εἰς ἑστίασιν. Ὑπέκειντο ὅμως καὶ αὐτοὶ εἰς εὐθύνας, ἀφ' οὗ ἐξήρχοντο τῆς ἀρχῆς, ἀλλὰ μόνον πρὸ τῶν διαδεχθέντων αὐτοὺς (Πλούτ. Ἀγ. ΙΒ). Ἦν δ' ἐν Σπάρτῃ ὁ πρῶτος τῶν Ἐφόρων ἐπώνυμος τοῦ ἔτους.—Ἐν Ἀθήναις πέντε ἄνδρες ἐγκατασταθέντες ὑπὸ τῶν ὀλιγαρχικῶν ἑταιρειῶν μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς μάχην ἵνα προαγάγωσι τὰ συμφέροντα τῶν ὀλιγαρ-

χικῶν, καὶ προδοτικῶς κωλύσωσι τὴν ἄμυναν τῆς πόλεως κατὰ τοῦ Λυσάνδρου καὶ τῶν Σπαρτιατῶν, παρ' ὧν ἤλπιζον ὑποστήριξιν (Λυσ. κ. Ἐρατοσθ. 43).

Ἔφορος, ἐκ Κύμης τῆς Αἰολίδος, ζήσας μεταξὺ 405 καὶ 330 π. Χ., υἱὸς Δημοφίλου, μαθητὴς τοῦ Ἰσοκράτους, ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἀρχαίας ἱστορίας μυηθείς. Πολλὰς χώρας περιελθὼν, καὶ ἐκ πολλῶν ἀντλήσας πηγῶν, συνέλαβε κατ' ἀρχὰς τὸν σκοπὸν νὰ συγγράψῃ γενικὴν ἱστορίαν («τὰ καθ' ὅλου» Πολύβ. Ε, 33)· ἀλλ' εἶτα παραιτηθεὶς τῶν μυθικῶν χρόνων, ἤρχισεν ἀπὸ τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν, καὶ συνέγραψεν ἐν λ' βιβλίοις τὰ μέχρι 340 π. Χ., ἤτοι τὴν ἱστορίαν 750 ἐτῶν κατὰ Σουΐδαν. Τοῦ 30 βιβλίου ὅμως, ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ πολέμου, ἀνέθετο τὴν συγγραφὴν εἰς τὸν υἱόν του Δημόφιλον. Ἑκασταχοῦ ἤρχιζεν ἀπὸ τῆς γεωγραφικῆς περιγραφῆς, ἀνέφερεν ἱστορικῶς τοὺς ἐπιτοπίους μύθους, καὶ διὰ τῆς κριτικῆς καὶ ἀναλυτικῆς του μεθόδου προωδοποίησε τὸ ἱστορικὸν σύστημα τοῦ Πολυβίου. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἦν μὲν καθαρὰ, ἐπιμεμελημένη, καί πως ῥητορικὴ, ἀλλ' οὐχ ἧττον μονότονος. Ἐθαυμάζετο δὲ καὶ ἀνεγινώσκετο πολὺ τὸ σύγγραμμά του ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, καὶ πολλὰ ἐξ αὐτοῦ ἠρύσθη ὁ Διόδωρος, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἦσαν πολλοὶ καὶ οἱ τὰ ἐπίμομφα ἐν αὐτῷ εὑρίσκοντες. Διετηρήθησαν δὲ ἀποσπάσματα μόνον αὐτοῦ (Συλλ. Müller, Fragm. hist. græc).

Ἔφυρα ἢ **Ἐφύρη,** ὄνομα (ἴσως ταὐτὸ τῷ Γέφυρα) πόλεων πελασγικῶν, τὸ ἀρχαῖον τῆς Κορίνθου· ἐν Ἤλιδι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Σελλήεντος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 659. Ζ, 152)· ἐν Θεσσαλίᾳ ἡ ἔπειτα Κραννών· ἐν Αἰτωλίᾳ κώμη (Θουκ. Γ. 106, 111)· ἐν Θεσπρωτίᾳ, ἡ εἶτα κληθεῖσα Κίχωρος (Θουκ. Α, 46), ἴσως ἡ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου (Ὀδ. Α, 259) μνημονευομένη. Κατ' ἄλλους αὕτη ἐστὶν ἡ τῆς Ἤλιδος, κατ' ἄλλους δὲ πάλιν εἰσὶν ἡ τῆς Ἰλιάδος καὶ τῆς Ὀδυσσείας μία καὶ ἡ αὐτὴ, ἐν Ἀργολίδι. Οὕτω δ' ἐκαλεῖτο καὶ νῆσος τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου.

Ἐχεκράτης, εἷς τῶν τελευταίων πυθαγορίων, ἐπὶ τῆς καταδρομῆς τῆς σχολῆς αὐτῶν μεταβὰς ἐκ τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος διὰ τοῦ Ῥηγίου εἰς Φλιοῦντα, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ πόλις τῆς καταγωγῆς τῶν προγόνων τοῦ Πυθαγόρου (Παυσ. Β, 13). Ὁ Πλάτων φαίνεται ὅτι ἐμαθήτευσε παρ' αὐτῷ ἐν Ἰταλίᾳ (Cic. d. Fin. V, 29. — Val. Max. VIII, 113), καὶ ἐν τῷ διαλόγῳ αὐτοῦ, τῷ Φαίδωνι, εἰς αὐτὸν διηγεῖται τοῦ Σωκράτους τὰς ἐσχάτας λέξεις, καὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ τὰς περιπετείας.

Ἐχελίδαι, χωρίον τῆς Ἀττικῆς μεταξὺ Πειραιῶς καὶ Φαλήρου.

Ἔχεμος, ἴδ. Ἡρακλῆς.

Ἔχετλος, Ἐπὶ τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης ἐθεάθη μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ἀνὴρ ἀγροῖκος, ἄροτρον ἔχων εἰς τὰς χεῖρας, καὶ δι' αὐτοῦ φονεύων ἐχθρούς· εἶτα δ' ἐγένετο ἀφανής. Ἐρωτηθεὶς δ' ὁ χρησμὸς, παρήγγειλε τοῖς Ἀθηναίοις νὰ τιμῶσι τὸν Ἐχετλαῖον ὡς ἥρωα (Παυσ. Α, 15, 4). Ἴδ. Ἄροτρον.

Ἔχετος, ὠμὸς βασιλεὺς ἐν Ἠπείρῳ, ἀκρωτηριάζων τοὺς ξένους, καὶ τυφλώσας τὴν ἰδίαν του θυγατέρα Μετόπην (Ὁμ. Ὀδύσ. Σ, 81. Φ. 308).

Ἔχιδνα, θυγάτηρ τοῦ Χρυσάορος καὶ τῆς Καλλιρρόης (Ἡσ. Θεογ. 295), ἢ τοῦ Ταρτάρου καὶ τῆς Γῆς, τέρας ἀποτρόπαιον καὶ ἁρπακτικὸν, κατὰ τὸ ἥμισυ κόρη καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ὄφις. Ἐκ τοῦ Τυφάωνος ἐν Κιλικίᾳ ἔτεκε τὸν κύνα τοῦ Γηρυόνου Ὄρθρον, τὸν Κέρβερον, τὸν Λέοντα τῆς Νεμαίας, τὴν Λερναίαν Ὕδραν, τὴν Χίμαιραν, τὴν Σφίγγα, τὴν Σκύλλαν, κτλ. (Ἡσίοδ. Θεογ. 306). Ὁ δὲ Πανόπτης Ἄργος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὴν κοιμωμένην, καὶ τὴν ἐφόνευσεν.

Ἐχινάδες, αἱ κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελῴου (ἴδ. Ἀκαρνανία) εὔφοροι νῆσοι. Μνημονεύονται ἤδη ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ. Β, 625). Μίαν αὐτῶν καλεῖ ὁ Στράβων Δο-

λίγαν, φρονῶν, ἀλλ' οὐχὶ ὀρθῶς, ὅτι αὐτὴ ἐστὶ τὸ Δουλίχιον τοῦ Ὁμήρου (Ὀδ. Α, 246 Ξ, 335 Π, 247). Πιθανῶς ἡ νῦν Ὀξεῖα, πρὸ αὐτῆς τῆς ἐκβολῆς (Στρβ. Ι, 158).

'Εχῖνος, μετάλλινον ἢ κεράμινον ἀγγεῖον παρὰ τοῖς ἀττικοῖς δικαστηρίοις, εἰς ὃ ἐφυλάττοντο κεκλεισμέναι αἱ γραπταὶ ἀποδείξεις ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων μέχρι τῆς περατώσεως τῆς δίκης.

'Εχῖνος, 1) Πόλις τῆς 'Ακαρνανίας κατὰ τὸν 'Αμβρακικὸν κόλπον (Pl. IV. 1, 2, 5) τὸ ἐμπορεῖον πιθανῶς τῆς 1 ὥραν μεσογείως ἀπεχούσης πόλεως Θουρίου (Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ, 2, 37). — 2) Πρωτεύουσα τῶν Μυρμιδόνων ἐν Φθιώτιδι, εἶτα δὲ τῶν Μαλίων κατὰ τὸν Μαλιακὸν κόλπον ('Αριστφ. Λυσιστρ. 1171. 'Εχινοῦς. — Δμσθ. Φιλ. Γ, σ. 120). ν. 'Αχινός.

'Εχίων, 1) ἴδ. Κάδμος. — 2) Υἱὸς Ἑρμοῦ καὶ 'Αντιανείρας, ἐν 'Αλόπῃ, 'Αργοναύτης καὶ θηρευτὴς τοῦ Καλυδωνίου κάπρου (Πίνδ. Πυθ. Δ, 179).

'Εωσφόρος, υἱὸς τοῦ 'Αστραίου καὶ τῆς Ἠοῦς, ὁ πρωϊνὸς ἀστὴρ (Ἡσίοδ. Θεογ. 381).

Ζ

Ζάβατος, ἴδ. Λύκος.

Ζάγκλη, ἴδ. Μεσσήνη.

Ζαγρεύς, ἐπίθετον τοῦ Διονύσου, καὶ ἐνίοτε καὶ τοῦ Πλούτωνος.

Ζάγρος, κλάδος τοῦ ὄρους Ταύρου ἐν Μηδίᾳ καὶ 'Ασσυρίᾳ (Πολβ. Ε. 55. — Στρβ. ΙΑ, 522).

Ζάκυνθος, ἀρχαιότατα Ὑρίη, νῆσος τοῦ Ἰονικοῦ πελάγους, δυτικῶς τῆς Πελοποννήσου, ἀπέναντι τοῦ ἀκρωτηρίου Χελωνάτα τῆς Ἤλιδος, ἔχουσα ἐπιφάνειαν 5 $^1/_2$ ☐ μ., εὔφορος, οὐχὶ ὅμως πλέον ὑλήεσσα (δασώδης), ὡς τὴν λέγει ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Α, 246. Π, 123). Ὄρος αὐτῆς μνημονεύεται ὁ Ἔλατος (ἴσως ν. Σκοπὸς, εἰς τὴν ΝΑ ἀκτήν). Ὑψηλότερα δέ εἰσι τὰ Β ὄρη (760μ). Ὁ Ἡρόδοτος ἤδη μνημονεύει (Γ, 195) τὰς ἔτι ὑπαρχούσας πίσσης πηγὰς αὐτῆς (εἰς Κερὶ). Οἱ κάτοικοι ἦσαν Πελοποννήσιοι 'Αχαιοὶ (Θουκ. Β, 90). καθ' Ὅμηρον δὲ (Ἰλ. Β, 634. Ὀδ. Α, 246. Ι, 24. Π, 25) ἦν ἡ νῆσος μέρος τοῦ κράτους τοῦ Ὀδυσσέως. Ὅτι δ' εἶχεν ἐμπορικὴν ἀνάπτυξιν ἀποδεικνύει ἡ ἣν ἐξέπεμψεν ἀποικία εἰς τὴν Κυδωνίαν τῆς Κρήτης, ἣν ὅμως μετέπειτα κατέλαβον οἱ Σάμιοι (Ἡρδ. Γ, 59). Τῷ 456 π. Χ. ἐβίασεν ὁ Τολμίδης τοὺς Ζακυνθίους νὰ προσχωρήσωσι τοῖς 'Αθηναίοις, καὶ μεταξὺ τῶν μὴ ὑποτελῶν συμμάχων αὐτῶν διετέλεσαν ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Β. 66. Ζ, 57. — Διόδ. ΙΑ, 84). Μετὰ ταῦτα ὑπετάγη ἡ νῆσος εἰς Φί-

λιππον Γ' τῆς Μακεδονίας. Τῷ 191 ἠγοράσθη ὑπὸ τῶν 'Αχαιῶν, ὁ Φλαμινῖνος δὲ τὴν ὑπέταξεν εἰς τὴν Ῥώμην, ἥτις τῇ ἀπέδωκε τὴν αὐτονομίαν, ὥστε καὶ ἀνέθαλε πάλιν ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων. Ἡ εἰς τὴν Α παραλίαν κειμένη πόλις αὐτῆς Ζάκυνθος εἶχεν ὀχυρὰν ἀκρόπολιν, ἥτις ἐκαλεῖτο Ψωφὶς (Στρβ. Ι, 458).

Ζάκορος, ἴδ. Νεωκόρος.

Ζάλευκος, νομοθέτης τῶν 'Επιζεφυρίων Λοκρῶν, πιθανῶς περὶ τὰ μέσα τοῦ ζ' αἰῶνος π. Χ. Συνεχῶς οἱ ἀρχαῖοι συγχέουσιν αὐτὸν μετ' ἄλλων νομοθετῶν, ἰδίως τοῦ

Χαρώνδου. Θεωρεῖται ὡς ὁ πρῶτος δοὺς γραπτοὺς νόμους, ἀλλὰ περὶ αὐτῶν μόνον γνωστὸν ἐστὶν ὅτι ἀπέβλεπον κυρίως εἰς τὴν ἠθικὴν τάξιν τοῦ τε ἰδιωτικοῦ καὶ τοῦ δημοσίου βίου, ἤθελον νὰ ἐξασφαλίσωσιν ἰσότητα τῶν ἀκινήτων κτήσεων, ἀντικατέστησαν ὡρισμένας ποινὰς ἀντὶ τῶν αὐθαιρέτων ἀποφάσεων τῶν δικαστῶν, καὶ ὠργάνωσαν διαφόρους ἀρχάς, οὐχὶ ὅμως καὶ τὸ ὅλον σύστημα τῆς πολιτείας (Διόδ. ΙΒ, 20.—Cic. Legg, II, 6).

Ζάμολξις, ἢ Ζάμοξις, Γέτης (Σκύθης ἢ Θρᾷξ) διατελέσας ἐν Σάμῳ δοῦλος παρὰ τῷ Πυθαγόρᾳ, εἶτα δ' ἀπελευθερωθεὶς καὶ πλοῦτον κτησάμενος ἐν Ἑλλάδι, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του καὶ ἐπροσπάθησε νὰ διασώσῃ ἐκεῖ τὰς πολιτικὰς καὶ τὰς ἠθικὰς θεωρίας του, ἰδίως τὰς περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς. Μετὰ θάνατον δ' ἐτιμήθη ὡς δαίμων (Στρβ. Ζ, 297. — Διοδ. Α. 94. — Πλάτ. Χαρμ. Θ).

Ζάραξ, ὄρος ἀπότομον, 1000^{μ} ὑψηλὸν, εἰς τ' Α. τῆς Λακωνικῆς, Β. τῆς Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς. Εἶχε καὶ ὁμώνυμον πόλιν (Παυσ. Γ. 24.—Πολδ. Δ. 36).

Ζαρίασπα, πόλις τῆς Βακτριανῆς, ἡ αὐτὴ καὶ Βάκτρα (Στρβ. ΙΑ, 514. 516. — Plin. VI, 16, 18), εἰ καὶ ὁ Ἀρριανὸς (Δ, Ι, 5. Ζ, Ι. ΙϚ, 6) τὰς διακρίνει. Ἐκεῖ διεχείμασεν ὁ Ἀλέξανδρος τῷ 328 — 327 π. Χ. καὶ ἐτιμώρησε τὸν φονέα τοῦ Δαρείου Βῆσσον.

Ζέα, ἴδ. Πειραιεύς.

Ζέλεια, πόλις Τρωϊκὴ, ὑπὸ τὴν Ἴδην, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Αἰσήπου, ἔνθα ὁ Δαρεῖος συνεκέντρωσε τὸν στρατόν του κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου (Ὁμ. Ἰλ. Α. 824. Δ. 103.—Ἀρρ. Β. 12, 8.—Στρβ. Β, 587).

Ζέμα, χύτρα, ἀγγεῖον μαγειρικόν.

Ζευγῖται, ἴδ. Φυλή.—Ἴδ. Τριήρης.

Ζευγιτανὴ, τὸ Β. τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπαρχίας Ἀφρικῆς, τὸ Β. τῆς νῦν Τυνησίας.

Ζεῦγμα, πόλις ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου, ἀπέναντι τῆς Ἀπαμείας, ἐπὶ τῆς γεφύρας καὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ, 2000 στάδια Β τῆς ἀρχαιοτέρας διαβάσεως κατὰ τὴν Θάψακον (Στρβ. ΙϚ, 746. 747.

Ζευξίδαμος, 1) υἱὸς Λεωτυχίδου, πατὴρ Ἀρχιδάμου Β, βασιλέως τῆς Σπάρτης Ἡρδ. ΣΤ, 71.—Θουκ. Β, 47.—Υἱὸς Ἀρχιδάμου τινὸς, ἔγγονος τοῦ Θεοπόμπου, καὶ τούτου διάδοχος εἰς τὸν θρόνον τῆς Σπάρτης, 718 π. Χ. (Παυσ. Γ, 7. 6).

Ζεύξιππος. Βοιωτὸς, πολεμήσας ὑπὲρ τῶν Ῥωμαίων κατὰ Φιλίππου Γ τοῦ Μακεδόνος, ἐξωρίσθη ὑπὸ τῶν Θηβαίων, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἀπήτησαν τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπέστησαν ἐπὶ τῇ ἐπιμόνῳ ἀντιστάσει τῶν Βοιωτῶν (Πολβ. ΛΒ, 2).

Ζεῦξις, 1) Ἐπίσημος ζωγράφος ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐξ Ἡρακλείας τῆς Ἰταλικῆς, ὅθεν μετέβη εἰς Ἔφεσον. Ἰδίως ἐπεμελήθη τῆς σκιαγραφίας, καὶ ἀπέβλεπεν ἡ τέχνη του, ὡς καὶ ἡ τότε γλυπτικὴ, εἰς τὴν παράστασιν τοῦ κάλλους καθ' ἑαυτὸ μᾶλλον ἢ εἰς τοῦ πάθους τὴν ἔκφρασιν. Πλεῖστα δὲ θαυμάσια αὐτοῦ ἔργα μνημονεύονται, οἷον ὁ Ἡρακλῆς βρέφος πνίγων τοὺς δράκοντας, ὁ Μενέλαος κλαίων τὸν Ἀγαμέμνονα, ἡ αἰδήμων Πηνελόπη, οἱ δώδεκα θεοὶ, ἡ Ἑλένη, διὰ τοὺς Ἀκραγαντίνους, δι' ἣν κατ' ἐκλογὴν ἐμιμήσατο τὰς ὡραιοτέρας κόρας τῆς πόλεως, καὶ τὸ ἀριστούργημα τοῦτο ἐπὶ μισθῷ μόνον ἐδείκνυεν, ἡ θήλεια Κένταυρος, θηλάζουσα τὰ παιδία της, ὁ δεδεμένος Μαρσύας, κλπ. Ἐκόμπαζε δὲ καὶ ἐμεγαλαύχει ὁ ἴδιος ἐπὶ τῇ τέχνῃ του ἕνεκα τοῦ θαυμασμοῦ οὗ ἀπελάμβανε, καὶ περιεφέρετο πολυτελῶς ἐνδεδυμένος εἰς τὰ Ὀλύμπια, τὸ ὄνομά του χρυσόστικτον φέρων εἰς τὴν χλαμύδα του, καὶ εἰς μίαν τῶν εἰκόνων του ἐπιγράψας: «μωμήσεταί τις μᾶλλον ἢ μιμήσεται». (Ἀριστοτ. Ποιητ. ΣΤ. 15. —Πλούτ. Περ. ΙΓ.—Pl. XXXV, 36).

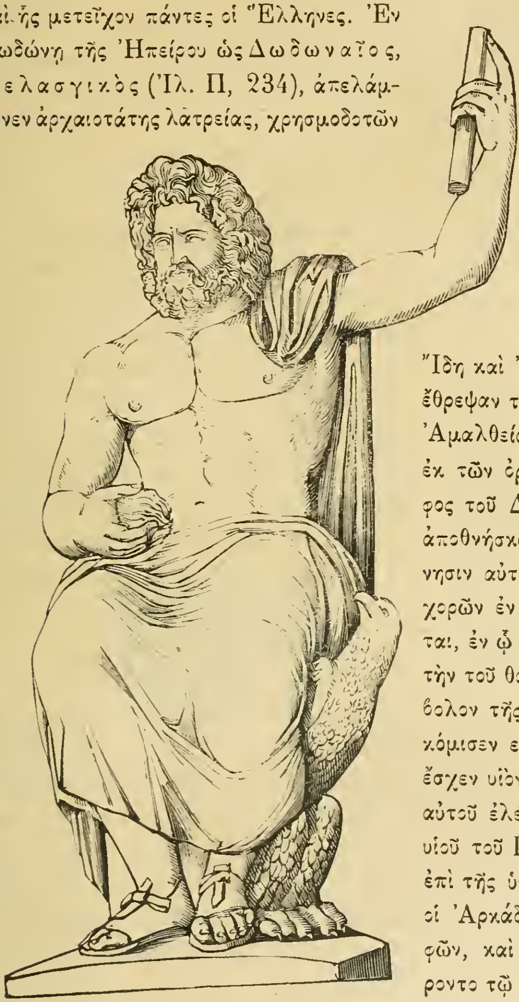
Ζεύς, υἱὸς τοῦ Κρόνου (ἴδ.) καὶ τῆς Ῥέας (Ἡσίοδ. Θεογ. 453), δι' ὃ καὶ Κρονίων ἢ Κρονίδης ἐπελέγετο, ἀδελφὸς τοῦ

Ποσειδῶνος, τοῦ Πλούτωνος, τῆς Ἑστίας, τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Ἥρας, καὶ ταύτης σύζυγος, ὁ ὕψιστος καὶ ἰσχυρώτατος τῶν θεῶν, «πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε». Τὴν ἐξουσίαν τοῦ Κρόνου καὶ τῶν Τιτάνων συνανατρέψας μετὰ τῶν ἀδελφῶν του, διενεμήθη μετ' αὐτῶν τὴν ἐπὶ τοῦ κόσμου ἰσχύν, καὶ ἀφεὶς τῷ Ποσειδῶνι τὸν πόντον, τῷ Πλούτωνι τὸν Ἅδην, ἔλαβεν εἰς μερίδα του τὸν οὐρανόν. Πάντες δ' ὁμοῦ ἦρχον ἐπὶ τῆς γῆς κνὶ ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου· ἀλλ' ὁ Ζεὺς ὡς πάντων κραταιότερος καὶ σοφώτερος ἦν ὁ πάντων βασιλεὺς (Ἡσ. Θεογ. 881. — Ὁμ. Ἰλ. Ο, 185), καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ὑπερέβαλλε τὴν δύναμιν πάντων ὁμοῦ τῶν θεῶν (Ἰλ. Θ, 18), δι' ὃ καὶ πάντες σέβονται καὶ φοβοῦνται αὐτόν. Πολλάκις διὰ βίας ἢ δόλου ἀντιπράτ-

τουσιν αὐτῷ ἡ Ἥρα, ὁ Ποσειδῶν, καὶ αὐτὴ ἡ θυγάτηρ του Ἀθηνᾶ (Ἰλ. Α, 399. Ξ. 247. Ο. 18. Θ, 60), ἀλλ' ἀποτυγχάνουσι πάντοτε καὶ τιμωροῦνται. Κατοικεῖ δ' εἰς τὸν Ὄλυμπον, τὸ χιονοσκεπὲς ὄρος τῆς Θεσσαλίας, τὸ ἀνατεῖνον τὰς κορυφάς του μέχρι τοῦ αἰθέρος, καὶ πάντα τὰ οὐράνια φαινόμενα ἀπ' αὐτοῦ προέρχονται. Τὸ φοβερὸν αὐτοῦ ὅπλον ἐστὶν ὁ κεραυνός, συνάζει καὶ σκορπίζει τὰ νέφη, καὶ ὅταν σείῃ τὴν τρομεράν του αἰγίδα, ἐκπέμπει βροντὰς, καταιγίδας καὶ ἀστραπάς, δι' ὃ καὶ ὑψιβρεμέτης, ἐρίγδουπος, τερπικέραυνος, ἀστεροπητής, νεφεληγερήτης, κελαινεφής, αἰγίοχος ἐπιλέγεται, καὶ προσέτι εὐρύοψ, διὰ τοὺς τὰ πάντα ἐπιβλέποντας ὀφθαλμούς του. Ἀλλ' ἐπίσης πραΰνει τὰ στοιχεῖα καὶ κατευνάζει τὰς τρικυμίας, δι' ὃ καὶ αἴθριος, οὔριος τότε ἐπικαλεῖται. Αὐτὸς διέπει τὴν τάξιν τῆς φύσεως, καὶ τέκνα αὐτοῦ καὶ τῆς Θέμιδος εἰσὶν αἱ Ὧραι. Ἐπίσης δὲ διευθύνει τῶν ἀνθρώπων τὰς τύχας, ἃς ἔχει ἐν τῇ χειρί του. Δύο πίθοι εἰσὶ παρ' αὐτῷ, ὁ τῶν καλῶν καὶ ὁ τῶν κακῶν δώρων (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 527), καὶ εἰς χρυσῆν στάθμην ἐζύγιζε τὰ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου (Ἰλ. Θ. 69. Χ, 209). Ἀλλ' οὐχ ἧττον τῆς Μοίρας (ἴδ.) τὴν δύναμιν οὐδ' ὁ ἴδιος δύναται νὰ διαφύγῃ. Γινώσκει δὲ καὶ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον, δι' ὃ καὶ πανομφαῖος (μαντικὸς) λέγεται (Ἰλ. Θ, 250). Ἀποκαλύπτει δὲ τὴν θέλησίν του παντοίως, δι' ὀνείρων, ἀστραπῶν καὶ βροντῶν, οἰωνῶν καὶ χρησμῶν, καὶ αὐτὸς ὁμιλεῖ διὰ τῶν μαντειῶν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀλλ ὁ παντόπτης καὶ πάνσοφος θεὸς ὑπόκειται εἰς τὴν Ἄτην καὶ τὴν ἀπάτην (Ἰλ. Ξ, 247, Τ, 95). Καὶ πᾶσα δ' ἡ πολιτικὴ καὶ δημοσία τῶν ἀνθρώπων τάξις, ὁ νόμος καὶ τὸ δίκαιον ἀπ' αὐτοῦ ἐξαρτῶνται, καὶ ὑπ' αὐτοῦ προστατεύονται, καὶ αὐτὸς ὁ ἄναξ, παντάναξ, βασιλεὺς ἐν Ὀλύμπῳ ἐστὶ καὶ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ὁ ἱδρυτὴς τῆς βασιλείας, ἐξ οὗ καὶ Διογενεῖς ἐλέγοντο τὸ πρῶτον οἱ βασιλεῖς, καὶ προστατεῖ τῶν νόμων, καὶ τῆς ἱερότητος τῶν ὁρκίων, ἐξ οὗ καὶ ὅρκιος λέγεται, ἀγοραῖος δὲ καὶ βουλαῖος, ὡς τῆς ἀγορᾶς ἢ συνελεύσεως τοῦ λαοῦ καὶ τῆς βουλῆς προστάτης, συνεργοὺς ἔχων τὴν Θέμιν, τὴν Δίκην καὶ τὴν Νέμεσιν. Καὶ ὡς τῆς οἰκίας δὲ σωτὴρ

καὶ προστάτης, ἕρκειος ἢ ἑρκεῖος, ἔχει ἐν μέσῳ τῷ οἴκῳ βωμόν· ὡς δ' ὑπὲρ τῶν ξένων καὶ τῶν ἱκετῶν κηδόμενος, ἐπικαλεῖται ξένιος καὶ ἱκέσιος, καὶ ἐν γένει κηδεμονεύει πᾶν τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου, τῶν ἠθῶν ἢ τῆς θρησκείας καθιερωμένον. Ἡ ἐπισημοτέρα τῶν ἑορτῶν τοῦ Διὸς ἦν ἡ τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγώνων, ἐξ ἧς καὶ ἀγώνιος προσέτι ἐλέγετο, καὶ ἧς μετεῖχον πάντες οἱ Ἕλληνες. Ἐν Δωδώνῃ τῆς Ἠπείρου ὡς Δωδωναῖος, Πελασγικὸς (Ἰλ. Π, 234), ἀπελάμβανεν ἀρχαιοτάτης λατρείας, χρησμοδοτῶν

(ἴδ. Ἤπειρος) διὰ βοῆς τῆς ἱερᾶς φηγοῦ (δρυὸς), οὓς χρησμοὺς ἐξήγουν οἱ ἀνυπόδητοι καὶ ἄνιπτοι τοὺς πόδας, ἐπὶ τῆς γῆς δὲ κοιμώμενοι ἱερεῖς, οἱ Σελλοὶ ἢ Ἑλλοὶ (Ἰλ. Π, 234)· προσετέθησαν δὲ κατὰ διαφόρους καιρούς, ὡς φαίνεται, καὶ ἄλλα εἴδη μαντειῶν, ἐκ τοῦ φλοίσβου πηγῆς ἥτις ἔρρεεν ὑπὸ τὴν φηγὸν, ἐκ τῆς πτήσεως τῶν τῷ Διὶ ἱερῶν πτηνῶν, ἐκ τοῦ ἤχου χαλκῶν κρεμαμένων λεβήτων, ἐκ κλήρων, κτλ. Συμπεριελήφθη δ' εἰς τὸν ναὸν καὶ ἡ λατρεία τῆς Διώνης, καὶ εἰκάζεται ὅτι ἔκτοτε εἰσήχθησαν εἰς αὐτὸν πλὴν τῶν ἱερέων καὶ αἱ ἱέρειαι Πελειάδες, ὧν τὰ ᾄσματα ἔλεγον ὅτι ὁ Ζεὺς ἦν, ἐστὶ καὶ ἔσεται. Καὶ μετὰ τὴν ἐπικράτησιν δὲ τοῦ χρησμοῦ τῶν Δελφῶν ἐξηκολούθησε κῦρος ἔχων ὁ Δωδωναῖος, μάλιστα δὲ τὸν ἐσέβοντο οἱ Ἠπειρῶται, οἱ Αἰτωλοὶ καὶ οἱ Ἀκαρνᾶνες. Ἐν Κρήτῃ δ' ἐπιστεύετο ὅτι ἡ Ῥέα ἔτεκε τὸν Δία κρυφίως, ἵνα μὴ τὸν καταπίῃ ὁ Κρόνος, καὶ ἐνεπιστεύθη εἰς τοὺς Κουρῆτας τὴν ἀνατροφήν του· αἱ δὲ Νύμφαι Ἴδη καὶ Ἀδράστεια, θυγατέρες τοῦ Μελισσέως, ἔθρεψαν τὸ βρέφος διὰ τοῦ γάλακτος τῆς αἰγὸς Ἀμαλθείας καὶ διὰ μέλιτος ὃ ἔφερον αἱ μέλισσαι ἐκ τῶν ὀρέων. Ἐδείκνυτο δ' ἐν Κρήτῃ καὶ ὁ τάφος τοῦ Διὸς, διότι, ὡς ἡ φύσις, ἐλέγετο ἐκεῖ ἀποθνήσκων καὶ ἀναγεννώμενος, τὴν δ' ἀναγέννησιν αὐτοῦ ἑώρταζον μετ' ὀργίων, μουσικῆς καὶ χορῶν ἐν ὅπλοις, οἱ ἱερεῖς οἱ λεγόμενοι Κουρῆται, ἐν ᾧ πένθος καὶ θρῆνοι συνώδευον τὴν τελετὴν τοῦ θανάτου του. Ὡς ταῦρος δὲ, ἴσως τὸ σύμβολον τῆς καλλιεργείας, ἥρπασεν ὁ Ζεὺς καὶ ἐκόμισεν εἰς Κρήτην τὴν Εὐρώπην, καὶ ἐξ αὐτῆς ἔσχεν υἱὸν τὸν Μίνωα. Ἐν Ἀρκαδίᾳ δ' ἡ λατρεία αὐτοῦ ἐλέγετο εἰσαχθεῖσα ἐκεῖ ὑπὸ Λυκάονος, τοῦ υἱοῦ τοῦ Πελασγοῦ, καὶ βωμὸν πανάρχαιον εἶχεν ἐπὶ τῆς ὑψίστης κορυφῆς τοῦ Λυκαίου ὄρους, ἔνθα οἱ Ἀρκάδες παρεδέχοντο ὅτι ἐτράφη ὑπὸ Νυμφῶν, καὶ ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις προσεφέροντο τῷ θεῷ καὶ ἐνταῦθα, καὶ ἐν Κρήτῃ, καὶ ὡς Λαφυστίῳ, ἐν Βοιωτίᾳ καὶ Θεσσαλίᾳ, ἀνθρωποθυσίαι. Ἐν Αἰγύπτῳ δ' ἐλατρεύετο ὁ Ζεὺς Ἄμμων (ἴδ.), ἔχων χρηστήριον ὅμοιον τῷ Δωδωναίῳ. Καὶ ἐν Λεβαδείᾳ δ' ὑπῆρχε χρηστήριον καὶ ναὸς τοῦ Τροφωνίου Διός. Τέκνα τοῦ Διὸς ἦσαν, ἐκ τῆς Ἥρας ὁ Ἄρης,

ὁ Ἥφαιστος, ἡ Ἥβη· ἐκ τῆς Λητοῦς ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις· ἐκ τῆς Μαίας ὁ Ἑρμῆς· ἐκ τῆς Δήμητρος ἡ Περσεφόνη· ἐκ τῆς Διώνης ἡ Ἀφροδίτη· ἐκ τῆς Σεμέλης ὁ Διόνυσος· ἐκ τῆς Θέμιδος αἱ Ὧραι καὶ αἱ Μοῖραι· ἐκ τῆς Εὐρυνόμης οἱ Χάριτες· ἐκ τῆς Μνημοσύνης αἱ Μοῦσαι· τὴν δ' Ἀθηνᾶν ἔτεκεν αὐτὸς ἐκ τῆς κεφαλῆς του, καταπιὼν τὴν πρώτην σύζυγόν του, τὴν Μῆτιν (φρόνησιν). Ἐξ αὐτοῦ δ' ἐγεννήθησαν καὶ πάμπολλοι ἥρωες, ὧν οἱ ἐπισημότεροι ἦσαν ὁ Ἡρακλῆς ἐκ τῆς Ἀλκμήνης, ὁ Περσεὺς ἐκ τῆς Δανάης, οἱ Διόσκουροι ἐκ τῆς Λήδας. Ἱεραὶ ἦσαν τῷ Διὶ αἱ κορυφαὶ τῶν ὀρέων, αἱ δρῦς, σύμβολα δ' αὐτοῦ ὁ ἀετὸς, τὸ σκῆπτρον, ὁ κεραυνὸς, ἡ φιάλη τῶν θυσιῶν· ἔφερε δὲ πολλάκις καὶ τὴν Νίκην ἐπὶ τῆς χειρὸς, ὡς ὁ τῶν ἀγώνων προστάτης καὶ τῆς νίκης ὑπέρτατος δωρητής. Εἶχε δὲ προσέτι καὶ τὰ ἐπίθετα ἀλάστωρ καὶ ἀλιτήριος (ἐκδικητής), ἀλεξίκακος, ἐλευθέριος, ἐφέστιος, γαμήλιος καὶ ζύγιος (προστάτης τῶν συζεύξεων), γενέθλιος (γενάρχης), Ἑλλήνιος, Πανελλήνιος, Ὑέτιος (φέρων βροχὴν), ὕπατος, ὕψιστος, Ἰδαῖος, καθάρσιος, καταιβάτης (ὁ κατιὼν ἐν νεφέλαις), μειλίχιος (γλυκὺς, ἵλεως), μόριος (προστάτης τῆς μορίας, τῆς ἐλαίας), νικηφόρος, πατρῷος, φράτριος (προστάτης τῶν φρατριῶν), φύξιος (τοὺς φυγάδας σώζων), πολιεὺς (προστάτης τῆς πόλεως), σωτὴρ, σαώτης, στράτιος.— Ἡ θαυμασιωτάτη παράστασις τοῦ Διὸς ἦν τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τοῦ Φειδίου, ὡς πρότυπον λαβόντος τὴν περιγραφὴν τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ. Α, 528), καὶ παραστήσαντος αὐτὸν εἰς πᾶν τὸ μεγαλεῖον τῆς δυνάμεως, καὶ συγχρόνως τοῖς ἀνθρώποις προσηνῆ καὶ συγκαταβατικόν. Ἦν δ' εὔθρονος, περὶ τοὺς 40' ὑψηλὸς, ἐπὶ βάσεως 12'. Ἀπὸ τοῦ ἐλεφαντίνου γυμνοῦ του σώματος ἔπιπτεν ὁ χρυσοῦς του μανδύας ἐπὶ τῶν γονάτων του. Τὸ μέτωπον αὐτοῦ, εὐρὺ καὶ αἴθριον ἄνω, ἐκυρτοῦτο ὀγκούμενον πρὸς τὰ κάτω, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἔπιπτε δασεῖα ἑκατέρωθεν ὡς χαίτη ἡ χρυσῆ κόμη του, ἥτις, καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Α, 528), ὅταν ἐκινεῖτο, ἔσειε τὸν Ὄλυμπον. Ὁμοίως δὲ πλούσιος κατήρχετο ἐπὶ τοῦ στήθους του καὶ ὁ χρυσοῦς πώγων του· οἱ ὀφθαλμοὶ ἠνοίγοντο μεγάλοι καὶ ἤρεμοι, οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου ἐξέφραζον μεγαλοπρέπειαν συγχρόνως καὶ ἡμερότητα· τὸ δὲ στῆθος ἦν εὐρὺ, τὸ σῶμα εὔρωστον, ἀλλ' οὐχὶ μετὰ προτεταμένων μυώνων. Τὸ ἀμίμητον (Pl. XXXIV, 8) τοῦτο ἀριστούργημα διετηρήθη μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Ἰουλιανοῦ (Λιβαν. Ἐπιστ. 1052). Πλεῖστα δ' ἐγένοντο αὐτοῦ ἀπομιμήματα, καὶ διατηροῦνται ἔτι ἐν Μουσείοις τινὰ ἐξ αὐτῶν.

Ζεφύριον, ὄνομα ἀκρωτηρίων· 1) Τὸ μεσημβρινοδυτικὸν τῆς Ἰταλίας ἐν Βρουτίοις. —2) Τὸ Β τῆς Κρήτης πρὸς τῇ Ἀπολλωνίᾳ (ν. Τιγάνι).—3) Τῆς Κύπρου πρὸς τῇ Πάφῳ.—4) Τῆς Κιλικίας, Α. τῶν Σόλων.—5) Ἐν Πόντῳ (ν. Ζάφρα).—6) Ἐν Κυρήνῃ.

Ζέφυρος, εἷς τῶν ἀνέμων (ἴδ). υἱὸς Ἀστραίου καὶ Ἠοῦς, συγκατοικῶν μετὰ τοῦ

Βορέου ἐν Θράκῃ, ἔσχεν ἐκ τῆς Ἁρπυίας Ποδάργης τέκνα τοὺς δύο ἵππους τοῦ Ἀχιλλέως Ξάνθον καὶ Βαλίον.

Ζῆθος, ἴδ. Ἀμφίων.

Ζηνόβιος, σοφιστὴς περὶ τὰ 200 μ. Χ. ἐκδοὺς συλλογὴν παροιμιῶν, καὶ μεταφράσας ἑλληνιστὶ τὸν Σαλλούστιον.

Ζηνόδοτος, 1) Ἐφέσιος, μαθητὴς τοῦ Φιλητᾶ, παιδαγωγὸς τῶν υἱῶν τοῦ Πτολεμαίου Λάγου, ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου εἰς πρῶτον βιβλιοφύλακα τῆς μεγάλης Βιβλιοθήκης τῆς Ἀλεξανδρείας ἐγκαταστὰς καὶ πρῶτος τὰ ὁμηρικὰ ἔπη κριτικῶς σχολιάσας καὶ ἐκδούς· πολλαὶ δὲ καὶ ἄρισται

τῶν διορθώσεών του διετηρήθησαν εἰς τὰ ὁμηρικὰ σχόλια. Ἔγραψε δὲ καὶ ὁμηρικὰς γλώσσας, εἰς διάφορα περὶ Ὁμήρου ζητήματα περιστρεφομένας. — 2) Ἀλεξανδρινὸς, διάφορα γράψας περὶ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου. — 3) Ἐκ Μαλλοῦ τῆς Κιλικίας, ὀπαδὸς τοῦ γραμματικοῦ Κράτητος, ἔγραψε περὶ Ὁμήρου· ἐν ἄλλοις «περὶ τῆς Ὁμηρικῆς συνηθείας» εἰς 10 βιβλία. Πιθανῶς αὐτοῦ εἰσὶ καί τινα ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ ἐπιγράμματα, φέροντα τ' ὄνομά του.— 4) Τροιζήνιος, γράψας ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας Ῥώμης (Πλούτ. Ῥωμλ. 18).

Ζήνων, 1) Ἐλεάτης, περὶ τὸ 460 π. Χ. μετέβη εἰς Ἀθήνας πρὸς τὸν Σωκράτην μετὰ τοῦ διδασκάλου του Παρμενίδου. Ἡ πάλη αὐτοῦ κατὰ τοῦ τυράννου Νεάρχου, εἰς ἣν ὑπέκυψε, δὲν κυροῦται ἱστορικῶς. Οἱ ὀπαδοί του ἐκαλοῦντο Ἐλεατικοί. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἦσαν πεζὰ, καὶ μόνον ὀλίγα ἀποσπάσματα σώζονται (Συλλ. Müllach, Eleat. philos. fragm.).—2) Ἐκ Κιτίου τῆς Κύπρου, ἱδρυτὴς τῆς σχολῆς τῆς Στωϊκῆς φιλοσοφίας, ἔζη περὶ τὰ 300, σύγχρονος τοῦ Ἐπικούρου. Τὸν πατέρα αὐτοῦ, ἔμπορον, συνώδευε συνεχῶς εἰς τὰς ὁδοιπορίας του, καὶ οὕτω πολλὰ γνωρίσας φιλοσοφικὰ συγγράμματα ᾐσθάνθη κλίσιν πρὸς τὴν σπουδὴν ταύτην, κορυφωθεῖσαν ὅτε ποτὲ, εἰς Ἀθήνας πλέων, ἐναυάγησε. Καὶ πρῶτον μὲν ἐμαθήτευσε παρὰ τῷ κυνικῷ Κράτητι, εἶτα παρὰ τοῖς Μεγαρικοῖς Στίλπωνι καὶ Διοδώρῳ, καὶ τέλος παρὰ τοῖς ἀκαδημαϊκοῖς Πολέμωνι καὶ Ξενοκράτει, καὶ μετὰ εἴκοσιν ἔτη ἐσύστησε τὴν ἰδίαν, λίαν ἐπιδοκιμασθεῖσαν σχολήν. Καὶ ἡ ἠθικὴ δὲ τάσις αὐτοῦ πολὺ ἐθαυμάζετο. Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν ἐστεφάνωσαν χρυσῷ στεφάνῳ, τῷ ἤγειραν στήλην, ὡς καὶ οἱ Κύπριοι, καὶ ὅτε λίαν προβεβηκὼς ἀπέθανεν, ἐκηδεύθη δημοσίᾳ ἐν τῷ Κεραμεικῷ.—3) ἐκ Ταρσοῦ, μαθητὴς καὶ διάδοχος τοῦ στωϊκοῦ Χρυσίππου. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἀπωλέσθησαν. — 4) Ῥόδιος, σύγχρονος τοῦ Πολυβίου, ἔγραψεν ἱστορίαν τῆς πατρίδος του, ἧς ὁ Πολύβιος κρίνει τὴν φράσιν προτιμοτέραν τοῦ περιεχομένου. Ἀποσπάσματά τινα αὐτοῦ σώζονται (Συλλ. Müller, fragm. hist. græc). — 5) Ἐπικούρειος, ἐπαινούμενος ὑπὸ Ἀττικοῦ καὶ ὑπὸ Κικέρωνος.

Ζήρυνθος, πόλις τῆς Θρᾴκης παραθαλασσία παρὰ τὴν Αἶνον, εἶχεν ἄντρον τῆς Ἑκάτης, ἔνθα προσεφέροντο κύνες εἰς θυσίαν τῇ Ἀφροδίτῃ (Λυκόφρ.—Στ. Βυζ.).

Ζήτης, ἀδελφὸς τοῦ Καλάϊδος, (ἴδ.)

Ζητηταὶ, ἴδ. Γραφή. Οἰκονομικά.

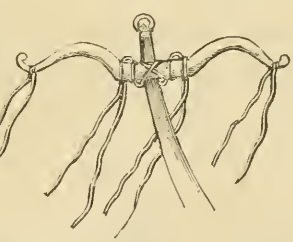
Ζιποίτης, 1) Βιθυνὸς ἡγεμὼν, ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, τὰς ἐπὶ τῆς Προποντίδος Περσικὰς κτήσεις καταλαβὼν καὶ ἐπὶ τῶν Διαδόχων (326—258 π. Χ.) βασιλεὺς ἀνακηρυχθεὶς (Διόδ. ΙΘ, 60—Πλούτ. Ζητ. ἑλλ. 49). —2) Ὁ νεώτερος υἱὸς αὐτοῦ, πολεμήσας τὸν πρεσβύτερον Νικόδημον, καὶ τέλος ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῶν Γαλατῶν ἡττηθεὶς τῷ 277 (Liv. XXXVIII, 16).

Ζοιτία καὶ **Ζοίτειον,** χωρίον ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἔρημον ἐπὶ Παυσανίου (ΣΤ, 38).

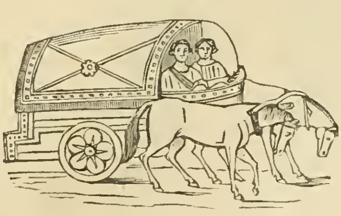
Ζοῦχις, πόλις ἐν Λιβύῃ, πλησίον τῶν Σύρτεων, πορφύραν παράγουσα (Στρ. ΙΖ.— Στ. Βυζ.).

Ζυγίτης, ἴδ. Τριήρης.

Ζυγὸν ἢ **ζυγὸς,** 1) τὸ ξύλον εἰς ὃ

προσδέονται τὰ τὴν ἅμαξαν ἕλκοντα ζῷα,

ἐνίοτε, διὰ τοὺς βόας πρὸ πάντων, ἔχον κατὰ

τὸ ἄκρον ἐγκαρσίως δύο κοῖλα ξύλα διὰ τὸν τράχηλον. Ζύγιος ἐλέγετο ὁ εἰς ζυγὸν προσδεόμενος ἵππος. — 2) Πᾶσα ἐγκαρσία δοκὸς, οἵα ἡ τῆς στάθμης, κτλ. — 3) Εἰς τὴν λύραν τὸ μικρὸν ξύλον τὸ κάτωθεν ὑποστηρίζον τὰς χορδὰς (Όμ. Ἰλ. 185). —4) Τὰ ζυγὰ, αἱ ἕδραι τῶν κωπηλατῶν ἐν τοῖς πλοίοις (Όμ. Ὀδ. Α, 99. Ν, 21).

Ζῦθος, ποτὸν μεθυστικὸν προελθὸν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ παραγόμενον ἐξ ἀναζεούσης κριθῆς (Ἡρδ. Β, 77).

Ζωγράφος, ἴδ. Γραφική.

Ζώδια. Ζωδιακός. Ἴδ. Ἀστερισμοί. Ἴδ. Μαθηματικὴ γεωγραφία.

Ζωΐλος, ῥήτωρ ἐξ Ἀμφιπόλεως τῆς Μακεδονίας, ζήσας πιθανῶς ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, 285—247 π. Χ. Ἔψεγε μικρολόγως τὸν Ὅμηρον, δι' ὃ καὶ Ὁμηρομάστιξ ἐπωνομάσθη, καὶ διὰ τὴν δηκτικὴν γλῶσσάν του ἐν γένει κύων ῥητορικός.

Ζωναρᾶς Ἰωάννης, ἔζη τὸν ιβ' αἰῶνα μ. Χ. ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ὑψηλοῖς ἀξιώμασιν· ἀπεσύρθη δ' ἔπειτα καὶ ἐμόνασεν εἰς τὸν Ἄθω. Ἔγραψε δὲ εἰς ιη' βιβλία Χρονικὸν ἀπὸ κτίσεως κόσμου μέχρι τῶν ἡμερῶν του, μὴ στερούμενον φιλολογικῆς ἀξίας, διότι ἤντλησε διὰ τὴν ἐποχὴν τῶν αὐτοκρατόρων ἐκ τῶν νῦν ἀπολεσθέντων βιβλίων τοῦ Δίωνος Κασσίου, ὡς καὶ ἐν γένει ἐκ Πολυβίου, Ἀππιανοῦ καὶ Πλουτάρχου, καὶ παραθέτει αὐτὰ τὰ πρωτότυπα κείμενα.

Ζώνη, πόλις τῆς Θράκης ἐπὶ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου τοῦ Αἰγαίου (Ἡρδ. Ζ, 39), ἔνθα, κατὰ Π. Μελᾶν (ΙΙ, 2, 8) ὁ Ὀρφεὺς ἐκίνει ποτὲ δάση καὶ ποταμοὺς διὰ τῆς λύρας του.

Ζώνη, 1) εἰς τὰς γυναῖκας ὑπὸ τὸ στῆθος, συνέχουσα τὴν ἐσθῆτα· εἰς τὰς κόρας καὶ ὑπὸ τὴν ἐσθῆτα· εἰς τοὺς ἄνδρας περὶ τὴν ὀσφὺν ἐπὶ τοῦ χιτῶνος. Ἴδ. Ἐνδυμασία. — 2) Εἰς τοὺς δωρίους ναοὺς ἡ σειρὰ τῶν μετοπῶν καὶ τριγλύφων (ἴδ.). Λέγεται καὶ Διάζωμα.

Ζωοφόρος καὶ Ζωφόρος εἰς τοὺς δωρίους ναοὺς τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ τῶν ἐπιστυλίων καὶ τοῦ γείσου, κοσμούμενον ἔξωθεν διὰ σειρᾶς τριγλύφων καὶ μετοπῶν (ἴδ.), ἢ εἰς τοὺς μείζονας ναοὺς τὸ μέρος τοῦ τοίχου τοῦ σηκοῦ τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸ ἐπιστύλιον καὶ κοσμούμενον κατ' ἀρχὰς διὰ πολυτελῶν συμπλεγμάτων, ὡς π. χ. ἡ τοῦ Παρθενῶνος παρίστα τὴν Παναθηναϊκὴν πομπήν.

Ζώπυρος, 1) Πέρσης, ὅτε Δαρεῖος ὁ Α' ἐπολιόρκει τὴν Βαβυλῶνα, προσελθὼν αἱματόφυρτος, καὶ ψευσθεὶς ὅτι ἠκρωτηριάσθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως. Οὕτως ἀπατήσας τὴν πόλιν, τὴν ἐπρόδωκε, καὶ ὁ Δαρεῖος τὸν ἐγκατέστησε διοικητὴν τῆς Βαβυλῶνος. Ἀλλ' εἰς δευτέραν ἐπανάστασιν οἱ κάτοικοι τὸν ἐφόνευσαν (Ἡρδ. Γ. 150. 203). — 2) Ἔγγονος ἐκείνου, βοηθήσας τὸν πατέρα του Μεγάβαζον, ἐπαναστάντα, ἔφυγεν εἰς Ἀθήνας καὶ ἔπεσεν εἰς πολιορκίαν τῆς Καρικῆς Καύνου (Ἡρδ. Γ, 160). — 3) Φυσιογνωμολόγος ὅστις ἐξέφερε κρίσιν περὶ τοῦ συγχρόνου αὐτῷ Σωκράτους (Cic. Tusc. IV, 37. Fat. 5).

Ζωροάστρης, μεταρρυθμιστὴς τῆς Ἀριανῆς θρησκείας, ἀρχαιότερος τῶν θρησκευτικῶν Ζενδικῶν βιβλίων, τῆς Ἀβέστας, εἰ καὶ οἱ Πέρσαι αὐτοὶ τὸν ἐνόμιζον σύγχρονον τοῦ Δαρείου ἢ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ὑστάσπου. Τότε ἴσως τὸ ὑπ' αὐτοῦ εἰσαχθὲν θρήσκευμα συνεμίγη μετὰ τοῦ τῶν Μάγων, καὶ ἀπὸ Ἀλεξάνδρου καὶ μεθ' ἑλληνικῶν μύθων, καὶ ἔκτοτε ἤρξατο θεωρούμενος ὁ Ζωροάστρης ὡς ὁ εὑρέτης καὶ τῆς ἀστρονομίας καὶ τῆς μαγείας· καὶ πολλὰ περὶ τούτων συγγράμματα εἰς αὐτὸν ἀπεδίδοντο.

Ζώσιμος, ἱστορικὸς τοῦ τέλους τῆς β' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, γράψας εἰς ς' βιβλία, κατὰ τὸ πλεῖστον διατηρούμενα, ἱστορίαν νέαν ἢ ἱστορικὸν νέας ἐκδόσεως,

περιλαμβάνον ἐν περιλήψει μὲν τὰ ἀπὸ Αὐγούστου μέχρι 395, λεπτομερῶς δὲ τὰ ἔκτοτε μέχρι 410. Ὡς κυριωτέραν αἰτίαν τῆς παρακμῆς τῆς Ῥώμης θεωρεῖ τὴν κατάπτωσιν τοῦ ἀρχαίου θρησκεύματος. Κατὰ τὰ ἄλλα δὲν στερεῖται εὐθυκρισίας.

Ζωστὴρ, ἡ στρατιωτικὴ ζώνη, δερμα-

τίνη, ἔχουσα πόρπας ἐκ μετάλλου.

Ζωστὴρ, ἀκρωτήριον τῆς Ἀττικῆς (ἴδ.).

Η

Ἥβη, ἡ προσωποποίησις τῆς νεότητος, θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας (Ἡσίοδ.

Θεογ. 950), τοῖς θεοῖς τὸ νέκταρ προχέουσα (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 2), νυμφευθεῖσα τὸν Ἡρακλῆν ὅτε κατετάχθη ἐν τοῖς θεοῖς. Ἐν Σικυῶνι καὶ ἐν Φλιοῦντι ἐκαλεῖτο Γανυμήδα καὶ Δῖα. — 2) Ἡ ἡλικία καθ' ἣν οἱ νέοι ἔπαυον λογιζόμενοι ὡς παῖδες· ἤρχιζε δ' ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ ιζ' ἔτους· ἀλλ' ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τέλους τοῦ ιε' μέχρι τέλους τοῦ ιζ' διέτρεχον τὸ στάδιον τοῦ ἐπὶ διετὲς ἡβᾶν, καθ' ὃ οἱ πρόσηβοι ἐγυμνάζοντο καὶ προπαρεσκευάζοντο· κατὰ δὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ ιη' ἔτους ἐνεγράφοντο εἰς πολίτας, ὤμνυον εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀγραύλου τὸν ὅρκον τῶν ἐφήβων, κατετάττοντο εἰς τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ τόπου φρουρὰν, τὴν λεγομένην ἐν τοῖς μέρεσι (τοῖς ἀκινδύνοις), καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἶχον πρόσοδον, ἀλλ' ἄνευ ψήφου. Ἔπαυον δ' ὡς ἔφηβοι θεωρούμενοι, καὶ ἦσαν ἄνδρες τελειοπολῖται, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ κ' ἔτους. Ὁμοίως καὶ ἐν Κρήτῃ ἦν τὸ ιζ' ἔτος ὁ ὅρος τῶν ἐφήβων, οἵτινες ἐκεῖ ἐλέγοντο ἀγελαστοὶ, διότι κατετάττοντο τότε εἰς τὰς ἀγέλας, τὰ στρατιωτικὰ τάγματα. Καὶ ἐν Σπάρτῃ αἱ σχέσεις τῆς ἡλικίας ἦσαν αἱ αὐταὶ, ἀλλ' οἱ ἔφηβοι διῃροῦντο εἰς εἴρηνας, τοὺς 19έτεις, καὶ μελλήρηνας, τοὺς τῶν 18 ἐτῶν· πρωτείρηνες δ' ἐλέγοντο οἱ 20ετεῖς, καὶ μετὰ ἓν ἔτι ἔτος ἦσαν κυρίως ἄνδρες, σφαιρεῖς καλούμενοι.

Ἡγέλοχος, 1) ὑποκριτὴς ἐν Ἀθήναις, ὅστις τὸν στίχον 279 τοῦ Ὀρέστου τοῦ Εὐριπίδου, ἔνθα λέγεται γαλήν' ὁρῶ (γαληνὰ ὁρῶ) ἐπρόφερεν ἀδεξίως, ὡς γαλῆν ὁρῶ καὶ κατεγελάσθη (Ἀριστφ. Βάτρ. 304). —2) Εἷς τῶν ἱππάρχων τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν Ἀσίᾳ.

Ἡγεμόνη, ἴδ. Χάρις, Χάριτες.

Ἡγεμονία, 1) κράτους τινὸς Ἑλληνικοῦ ἡ πολιτικὴ ὑπεροχὴ ὑπὲρ ἕτερα μετ' αὐτοῦ συνδεδεμένα, καὶ ὧν τὴν συμμαχίαν αὐτὸ διηύθυνεν ἀναλόγως τῆς δυνάμεώς του καὶ τῶν ὅρων τοῦ συνδέσμου. Καὶ διοικητικῶς μὲν ἦσαν τὰ εἰς τὴν ἡγεμονίαν ὑποκείμενα κράτη ἕκαστον ἀνεξάρτητον, καὶ ἐν τῷ συμμαχικῷ συμβουλίῳ, ἀποφασίζοντι περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης, ἕκαστον εἶχεν ἴσην ψῆφον. Κέντρον ὅμως ἦν τὸ ἡγεμονεῦον κράτος, ὡδήγει εἰς τὸν πόλεμον, εἰσέπραττε τοὺς φόρους, ὥριζε τὰς στρατευσίμους ἡλικίας, καὶ ἔδιδε τοὺς στρατηγοὺς, οἵτινες, τῶν συμμάχων ἡγούμενοι, καὶ ξεναγοὶ ἐλέγοντο.— 2) Ἡγεμονία δικαστηρίου ἐν Ἀθήναις ἦν ἡ ὑπὸ διαφόρων ἀρχῶν διεύθυνσις αὐτῶν κατὰ τὴν φύσιν τῆς δίκης. Ἡ ἡγεμονεύουσα ἀρχὴ ἐδέχετο τὴν ἀγωγὴν, προανέκρινε, καὶ προήδρευε τοῦ δικαστηρίου ἐπὶ τῆς διεξαγωγῆς τῆς δίκης. — 3) Περὶ ἡγεμονίας συμμοριῶν, ἴδ. Λειτουργία.

'Ηγερία (καὶ **Αἰγερία**), ἐν Ἰταλίᾳ νύμφη πηγῆς μαντική, πρὸς ἣν ὁ Νουμᾶς ἤρχετο κρυφίως εἰς σπήλαιον, καὶ τὴν ἐσυμβουλεύετο διὰ τὰς θρησκευτικὰς διατάξεις ἃς ἤθελε νὰ εἰσαγάγῃ εἰς Ῥώμην (Liv. I, 19).

'Ηγήσανδρος, 1) Συστράτηγος τοῦ Ξενοφῶντος ἐπὶ τῆς καθόδου τῶν μυρίων (Ξεν. Ἀνάβ. ΣΤ, 1, 5). — 2) ἐκ Δελφῶν, περὶ τὸν β' αἰῶνα π. Χ., ἔγραψεν ὑ π ο μ ν ή μ α τ α, διάφορον ὕλην περιέχοντα, καὶ ἐξ ὧν πολλὰ ἠρύσατο ὁ Ἀθήναιος, καὶ προσέτι σύγγραμμα περὶ καλλιτεχνημάτων, ὑ π ό μ ν η μ α ἀ ν δ ρ ι ά ν τ ω ν κ α ὶ ἀ γ α λ μ ά τ ω ν.

'Ηγησίας, 1) ὀπαδὸς τῆς Κυρηναϊκῆς σχολῆς, ζήσας τὸν γ' αἰῶνα π. Χ. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Κατ' αὐτὸν ἡ ἐπιθυμία ἦν τὸ ἄνθος, καὶ ὁ σκοπὸς ὁ καρπὸς τῆς ζωῆς. Ἐπειδὴ ὅμως εἰς πολλὰ δυστυχήματα ἦν ἐκτεθειμένος ὁ ἄνθρωπος, ἐνόμιζεν ἀνεπίτευκτον τὸν σκοπὸν τοῦτον, καὶ ἔλεγε τὸν θάνατον προτιμότερον τῆς τοιαύτης ὑπάρξεως, καὶ τόσον ζωηρῶς ἐξέθηκε τὴν θεωρίαν ταύτην ἐν τῷ συγγράμματί του τῷ ἐπιγραφομένῳ ἀ π ο κ α ρ τ ε ρ ῶ ν, ὥστε πολλοὶ τῶν μαθητῶν του, οἵτινες ἐλέγοντο Ἡ γ η σ ι α κ ο ί, ἐπεχείρησαν ν' αὐτοκτονήσωσιν· αὐτὸς δ' ἐπεκαλεῖτο Π ε ι σ ι θ ά ν α τ ο ς (Cic. Tusc. I, 34). — 2) Σοφιστὴς καὶ ῥήτωρ ἐκ Μαγνησίας τῆς πρὸς τῷ Σιπύλῳ, ἔζη περὶ τὰ 300 π. Χ. Ὁ Κικέρων (Brut. 83. Or. 69) ἀναφέρει ὡς πρότυπον αὐτοῦ τὸν Χαρίσιον, μιμητὴν τοῦ Λυσίου. Λέγεται ἐπιδιώκων τοῦ ὕφους τὴν ἀφέλειαν, ἀλλὰ πάντῃ ἀνεπιτυχῶς, καὶ κατακρίνεται ὑπὸ τῶν ἀρίστων κριτικῶν. Καὶ Ἀλεξάνδρου ἱστορίαν φαίνεται γράψας, οὐχὶ λίαν ἀξιόπιστον (Πλούτ. Ἀλέξ. Γ.—Gell. IX, 4).

'Ηγησίλοχος, 1) Ῥόδιος, μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς δημοκρατίας ἐν Ῥόδῳ ἵδρυσε τὴν ὀλιγαρχίαν, τῷ 356 π. Χ., ἀρωγῇ καὶ τοῦ Μαυσώλου ἐκ Καρίας, ὅστις ἐποφθαλμία εἰς τὴν κατάληψιν τῆς Ῥόδου. Ἀλλ' ἡ ἄκρατος αὐτοῦ ἐκδιαίτησις τὸν κατέστησε μισητόν, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μαυσώλου ἠλευθερώθησαν πάλιν οἱ Ῥόδιοι. — 2) Τῷ 171 π. Χ. ἀρχηγὸς τῶν Ῥοδίων, φίλος τῶν Ῥωμαίων (Liv. XLII, 45).

'Ηγησίνους, ἐκ Περγάμου, τῷ 185 π. Χ. Ἀκαδημαϊκὸς φιλόσοφος, μαθητὴς τοῦ Εὐάνδρου καὶ διδάσκαλος τοῦ Καρνεάδου (Διογ. Λαάρτ. Δ, 60.—Cic. Acad. II, 6, 16).

'Ηγήσιππος, 1) Ἀθηναῖος, πολιτικὸς καὶ ῥήτωρ, σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους, νομίζεται ὁ συντάξας τὸν τούτῳ ἀποδιδόμενον καὶ σωζόμενον λόγον π ε ρ ὶ Ἀ λ ο ν ν ή σ ο υ.—2) Ἐκ Μικυβέρνης ἐν Μακεδονίᾳ, ἔγραψε, πλὴν ἄλλων, Π α λ λ η ν ι κ ὰ καὶ Μ ι λ η σ ι α κ ά. Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασεὺς (Α, 49) τὸν καταριθμεῖ μεταξὺ τῶν ἀ ν δ ρ ῶ ν ἀ ρ χ α ί ω ν κ α ὶ λ ό γ ο υ ἀ ξ ί ω ν. Διατηροῦνται δ' αὐτοῦ ἀποσπάσματα (Müller, fragm. istor. græc). — 3) Τοῦ Ἰ ω σ ή π ο υ (ἰουδαϊκῆς ἱστορίας) ἡ λατινικὴ μετάφρασις ἦν ἐπὶ πολὺ γνωστὴ ὑπὸ τοῦτο τὸ ὄνομα, παραφθαρὲν ἐκ τοῦ ἀληθοῦς.

'Ηγησίστρατος, 1) υἱὸς Πεισιστράτου, ἄρξας ἐπὶ τοῦ Σιγείου ἀφ' οὗ ὁ πατήρ του ἐξέβαλεν ἐκεῖθεν τοὺς Μιτυληναίους (Ἡρδ. Ε, 94). — 2) Ἠλεῖος ἐκ τῶν Τελλιαδῶν (Ἡρδ. Θ, 37).—3) Υἱὸς τοῦ Σαμίου Ἀρισταγόρου, πεμφθεὶς ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν του πρὸ τῆς ἐν Μυκάλῃ ναυμαχίας πρὸς τὸν βασιλέα Λεωτυχίδην, καὶ παρακαλέσας ὑπὲρ τῆς ἐλευθερώσεως τῶν ἑλληνικῶν πόλεων ἀπὸ τῆς Περσίας (Ἡρδ. Θ, 90).

'Ηγητόρια. Ἴδ. Π λ ε κ τ ή ρ ι α.

'Ηγίας, πιθανῶς ὀρθότερον Ἡ γ η σ ί α ς (Λουκ. Φιλοψ. ΙΗ. Ῥήτ. διδ. Β, 4), γλύπτης Ἀθηναῖος ἐκ τῶν ἀρχαϊκῶν, εἰργάσθη ἄγαλμα Ἀθηνᾶς, Διοσκούρους καὶ Κελητίζοντας παῖδας (Pl. XIX, 85).

'Ηδονικοὶ, ἴδ. Ἀ ρ ί σ τ ι π π ο ς.

Ἠδωνες ἢ **'Ηδωνοὶ,** θρακικὸς λαὸς μεταξὺ τῶν ποταμῶν Στρυμόνος καὶ Νέστου, ἐγκατασταθεὶς ἀπὸ Φιλίππου Β' εἰς

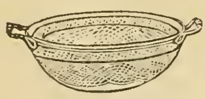
τὴν Μακεδονίαν. Ἐνίοτε παρὰ ποιηταῖς, μάλιστα τοῖς Ῥωμαίοις (Horat.), τὸ ὄνομα ἐμφαίνει τοὺς Θρᾷκας (Ἡρδ. Ζ, 100.—Θουκ. Δ, 109).

Ἠετίων, 1) βασιλεὺς τῆς Θήβης ἐν Μυσίᾳ, πατὴρ τῆς Ἀνδρομάχης, γυναικὸς τοῦ Ἕκτορος. Κυριεύσας τὴν Θήβην ὁ Ἀχιλλεὺς, ἐφόνευσεν αὐτὸν καὶ 7 υἱούς του, καὶ τῷ ἤγειρε τύμβον. Ἐν τοῖς λαφύροις δ' εὗρε βαρεῖαν σιδηρᾶν σφαῖραν, ἣν εἶχε ῥίψει ποτὲ ὁ Ἠετίων, καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς τὴν ἐξέθηκεν ἔπειτα ὡς γέρας εἰς τοὺς ἐπικηδείους ἀγῶνας τοῦ Πατρόκλου, καὶ προσέτι τὸν ἵππον του Πήδασον, καὶ πλουσίαν φόρμιγγα, ἣν λαβὼν ἔπαιζεν εἰς τὴν σκηνήν του (Ἰλ. Ζ, 396, 415. Ι, 186. Π, 152. Ψ, 826). —2) Βασιλεὺς τῆς Ἴμβρου, ξένος Λυκάονος, ἑνὸς τῶν υἱῶν τοῦ Πριάμου. Ὅτε τοῦτον αἰχμαλωτίσας ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν ἐπώλησεν εἰς Λῆμνον, ὁ Ἠετίων τὸν ἐξηγόρασε, καὶ τὸν ἔπεμψεν εἰς Ἀρίσβην ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου (Ἰλ. Φ, 40). —3) Εἷς Τρωαδίτης, οὗ Πόδης ἐκαλεῖτο ὁ υἱὸς (Ἰλ. Ρ, 575). — 4) Πατὴρ Κυψέλου, τοῦ τυράννου τῆς Κορίνθου (Παυσ. Β, 4, 4).

Ἠετωνεία, ἀκρωτήριον κατὰ τὴν Δ παραλίαν τοῦ Πειραιῶς. Οἱ Λ' τὸ ἐτείχισαν ἵνα προμηθεύωσιν ἀσφαλῆ ἔκπλουν εἰς τοὺς Σπαρτιάτας.

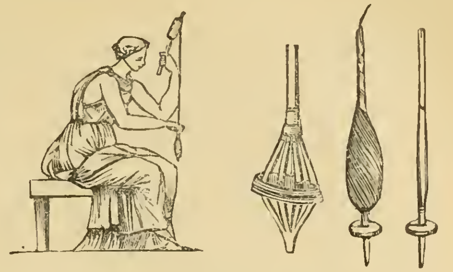
Ἠθμὸς ἢ **Ἠθάνιον** (Ἡσύχ.), στραγγιστήριον, ἐκ καλάμων, σπαρτίων ἢ τριχῶν, εἰς σχῆμα κώνου ἀνεστραμμένου. Ἐνίοτε δὲ, πρὸς διήθησιν οἴνου διὰ πάγου εἰς τὰς τρα-

πέζας, εἶχε σχῆμα λεκάνης, καὶ ἦν ἐξ ἀργυροῦ σύρματος, ἢ ἐξ ἀργύρου διατρήτου (Σχολ. Ἀριστοφ. Ἱππ. 1147. — Ἀθήν. ΙΑ, 470).

Ἠλακάτη, (ν. ῥόκα), δι' ἧς νήθουσι τὸ ἔριον, ὁμοιοτάτη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τῇ παρ' ἡμῖν, ἣν ῥάβδος, συνήθως κάλαμος, εἰς τὴν ἀριστερὰν κρατουμένη ἢ εἰς τὴν ζώνην

ἐμπηγνυμένη, καὶ ἄνω ἔχουσα εἰλημμένην τὴν τολύπην τοῦ ἐρίου. Ἡ νήθουσα διὰ τῆς δεξιᾶς εἷλκεν ἐξ αὐτῆς κλωστὴν, ὅπερ ἐλέγετο στήμονα κατάγειν, καὶ ἑλίξασα αὐτὴν περὶ τὸ ἄγγιστρον τοῦ ἀτράκτου, συνισταμένου ἐκ βραχέος ῥαβδίου ἔχοντος κάτω σφόνδυλον βαρύτερον, ἔστρεφε τὸν ἄτρακτον δι' ἄκρων τῶν δακτύλων, καὶ

ἀφ' οὗ οὗτος ἔνηθε τὴν κλωστὴν, εἴλισσεν αὐτὴν περὶ τοῦ ἀτράκτου τὸ ξύλον, μέχρις οὗ ἦν πλῆρες, ὅτε ἀφαιροῦσα τὸν κλωστῆρα (κουβάρι), τὸν ἔρριπτεν εἰς κάλαθον ἢ τάλαρον, ὃν εἶχε πλησίον της. Καὶ ἐπὶ Ὁμήρου ἦν γνωστὴ ἡ χρῆσις τῆς ἠλακάτης, καὶ ἡ τῆς Ἑλένης ἦν χρυσῆ, καὶ χρυσηλάκατοι ἦταν πολλάκις καὶ αἱ θεαί, ἰδίως ἡ Ἀθηνᾶ, ὡς Ἐργάνη. Ἐν Ῥώμῃ πρὸ τῆς νύμφης, ὅτε εἰσήρχετο τὸ πρῶτον εἰς τὸν οἶκον τοῦ νυμφίου, ἤγετο συνήθως ἠλακάτη. Ἡ ἀπέναντι εἰκὼν, ἐκ Ῥωμαϊκοῦ ψηφιδωτοῦ, παρίστησι τὸν Ἡρακλῆν νήθοντα παρὰ τῇ Ὀμφάλῃ. ἴδ. Μοῖρα.

Ἠλεῖος, ἥρως τῆς Ἤλιδος· 1) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, πατὴρ τοῦ Αὐγείου, βασιλεὺς τῶν Ἐπειῶν (Παυσ. Ε, 1, 6). — 2) Υἱὸς τοῦ Ταντάλου, ὁ δοὺς τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς

τὴν Ἤλιδα. — 3) Υἱὸς τοῦ Ἀμφιμάχου, βασιλεὺς τῆς Ἤλιδος ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Δωριέων (Παυσ. Ε, 3, 4).

'Ηλέκτρα, 1) θυγάτηρ Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος, ἐκ Θαύμαντος τεκοῦσα τὴν Ἶριν καὶ τοὺς Ἁρπυίας (Ἡσίοδ. Θεογ. 265). — 2) Μία τῶν Πλειάδων, ἐκ Διὸς τεκοῦσα τὸν Ἰασίωνα καὶ τὸν Δάρδανον, πρὸς ὃν ἔφερε τὸ Παλλάδιον εἰς τὴν Τρωάδα. — 3) Ἀδελφὴ τοῦ Κάδμου, καθ' ἣν ἐπωνομάσθησαν αἱ Ἠλεκτρίδες πύλαι ἐν Θήβαις. — 4) Θυγάτηρ τοῦ Ἀγαμέμνονος. Ἴδ. Ὀ ρ έ σ τ η ς. — 5) Θυγάτηρ τοῦ Λατίνου, ἐξ Ἰταλοῦ, τοῦ βαλέως τῶν Οἰνωτρῶν, τεκοῦσα Ῥῶμον, τὸν κτίστην τῆς Ῥώμης.

Ἤλεκτρον, (τὸ ἀκτινοβόλον, διότι ἠ λ έ κ τ ω ρ ἦν ὁ ἥλιος), ἡ γνωστὴ ὀρυκτὴ ὕλη, ἥτις ἐν τῇ θαλάσσῃ μαλιστα εὑρίσκεται, ἦν γνωστὴ ἐν τοῖς ὁμηρικοῖς χρόνοις (Ὀδ. Δ. 73. Ο, 460. Σ, 205)· ἀλλ' ἀρχαιότατα ἐπεκράτησε τὸ αὐτὸ ὄνομα καὶ ἐπὶ μίξεώς τινος χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, ὡς ὅμοιον χρῶμα πιθανῶς παραγούσης, καὶ δὴ 4/5 χρυσοῦ καὶ 1/5 ἀργύρου (Pl. XXXIII. 4, 23), ὥστε δυσδιάκριτον ἐστὶ τίνα τῶν δύο ὑλῶν ἑκάστοτε μνημονεύουσιν οἱ ἀρχαῖοι. Κατὰ τὸν Φιλήμονα, τὸ κυρίως ἤλεκτρον ἦν διαφόρων χρωμάτων, λευκὸν ὅμοιον πρὸς κηρὸν, ὑπέρυθρον, εὑρισκόμενον ἐν Σκυθίᾳ. Ὁ Καλλίστρατος λέγει εἶδος αὐτοῦ χρυσόχρουν καὶ εὔφλεκτον· ὁ δὲ Παυσανίας (ΙΒ, 5) μνημονεύει ἐν τῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ ναῷ ἀγάλματος τοῦ Αὐγούστου ἐξ ἠλέκτρου καὶ οὐχὶ ἐκ μετάλλου. Ἐποιοῦντο δὲ χρῆσιν τοῦ ἠλέκτρου οἱ ἀρχαῖοι καὶ πρὸς θυμίασιν, πρὸς περιδέραια, δακτυλίους καὶ ἄλλους κόσμους τῶν γυναικῶν, εἰς κατασκευὴν μικρῶν πολυτίμων ἀγγείων, ἐπικόσμησιν τῶν ὅπλων, φυλακτήρια, κτλ. Ἐπροτίμων δὲ τοῦ λευκοῦ τὸ ὑπέρυθρον καὶ οἰνόχρουν. Κατ' ἀρχὰς ἔφερον αὐτὸ οἱ Φοίνικες θαλασσέμποροι· ἀλλ' ἔπειτα ἤρξατο κομιζόμενον ἐκ τῆς Βαλτικῆς διὰ ξηρᾶς, διὰ τῆς Πανονίας καὶ ἄνω Ἰταλίας εἰς τὰς μεσημβρινωτέρας χώρας. Οἱ Τυρρηνοὶ δ' ἔφερον αὐτὸ ἐκ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Πάδου, διὰ τῶν πόλεων Ἀδρίας καὶ Σπίνας εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀσιαν, ἐξ οὗ καὶ ἐπεκράτησεν ὁ μῦθος ὅτι εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Πάδου κληθέντος Ἠριδανοῦ (ἴδ.) αἱ ἀδελφαὶ τοῦ Φαέθοντος (τοῦ λάμποντος), εἰς λεύκας μεταμορφωθεῖσαι, χύνουσιν ὑπὲρ τοῦ ἀδελφοῦ των δάκρυα μεταβαλλόμενα εἰς ἤλεκτρον (Ov. Met. II. 364). Ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων ἡ μεγάλη εἰσαγωγὴ τοῦ ἠλέκτρου ἠλάττωσε πολὺ τὴν τιμήν του.

'Ηλιάδης, ἴδ. Ἥ λ ι ο ς.

'Ηλιαία, λέξις σημαίνουσα σ ύ ν ο δ ο ς, ἐκ τοῦ ἁλιάζεσθαι (συνέρχεσθαι), ἦν ἐν Ἀθήναις ἡ ἐπωνυμία τοῦ δικαστικοῦ σώματος, ἔχοντος τὴν δικαιοδοσίαν τῶν πολιτικῶν δικῶν, καὶ συγκειμένου ἐξ 6000, κατ' ἔτος πρὸς τοῦτο ὡς καὶ διὰ ψήφισιν τῶν νόμων κληρουμένων ἐκ τῶν ὑπερτριακονταετῶν, καὶ ἐν Ἀρδηττῷ, ὑπὲρ τὸ στάδιον, ὀμνύντων πιστὴν ἐκτέλεσιν τῶν σπουδαίων των καθηκόντων, δι' ὃ καὶ ὀμωμοκότες ἐλέγοντο (Δμσθ. π. Λεπτ. 75. Κ. Τιμοκρ. 746). Κατ' ἀρχὰς ἦν ἴσως αὐτὴ ἡ ἐκκλησία τοῦ δήμου, ἥτις ἀποφάσεις ἀφορώσας εἰς ἄτομα δὲν ἐδύνατο νὰ λάβῃ δι' ὀλιγωτέρων τῶν 6,000 ψήφων, καὶ μεταγενεστέρως πιθανὸν ὅτι οὗτοι καὶ μόνοι ἀπετέλεσαν ἰδιαίτερον σῶμα, τὴν Ἡλιαίαν, διὰ τὰς τοιαύτας ἀποφάσεις. Οὐδέποτε δὲ συνεδίκαζον πάντες ὁμοῦ, ἀλλ' ἐκληροῦντο εἰς δέκα δικαστήρια ἢ φ υ λ ά ς, ἄλλας τῶν δημοτικῶν, καὶ ἕκαστον συνέκειτο ἐκ 501 δικαστῶν, καὶ αὐτῶν κατα τὰς περιστάσεις οὐχὶ πάντοτε ὁμοῦ συνερχομένων, ἀλλὰ μόνον 201, 401· ἐν ᾧ ἄλλοτε, ὡς ἐπὶ ε ἰ σ α γ γ ε λ ι ῶ ν (ἴδ.), δύο ἢ τρία δικαστήρια συνεκαλοῦντο εἰς ἓν καὶ συνεδίκαζον (Πολυδ. Η, 123). Ἀναλόγως δὲ τῆς φύσεως τῆς δίκης, ἄλλοι ἄρχοντες ἦσαν ἄλλων εἰσαγωγεῖς καὶ συνῆγον αὐτὰ εἰς διάφορα καταστήματα, πολλαχοῦ τῆς πόλεως κείμενα, πιθανῶς δέκα, ἐξ ὧν μνημονεύονται παρὰ τῶν ἀρχαίων τὰ

λεγόμενα τρίγωνον, βατραχιοῦν, φοινικιοῦν, παράβυστον (Παυσ. Α, 28. Πολδ. Η, 121), Βασίλειον, τῶν Θεσμοθετῶν, τῶν Ἕνδεκα, τὰ ἐν τῷ Ὠδείῳ (Ἀρστφ. Σφ. 1147. — Πολδ. Θ, 44. — Ἀνδκ. Μυστ. 28). Ἕκαστος δὲ δικαστὴς ἐλάμβανε μετὰ τὸν ὅρκον μικρὸν χαλκοῦν πινάκιον, φέρον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἓν γράμμα, δηλοῦν τὴν φυλὴν εἰς ἣν ἐκληρώθη. Προεγράφοντο δὲ, ἤτοι διὰ τοιχοκολλήσεως ἀνηγγέλλοντο, ὑπὸ τῶν Θεσμοθετῶν (Πολδ. Κ, 87) αἱ δικάσιμοι ἡμέραι, αἵτινες δὲν ἠδύναντο νὰ ὦσιν οὐδ' αἱ ἑορταὶ, οὐδ' αἱ ἀποφράδες (αἱ 3 τελευταῖαι ἑκάστου μηνός)· καὶ καθ' ἑκάστην δικάσιμον δι' ἄλλης κληρώσεως διενέμοντο αἱ 10 φυλαὶ εἰς τὰ διάφορα δικαστήρια. Εἰσερχόμενοι δ' οἱ δικασταὶ, ἐλάμβανον ἕκαστος ἀνὰ μίαν βακτηρίαν, ἔχουσαν τὸ χρῶμα τοῦ δικαστηρίου, καὶ ἴσως καίτι σύμβολον (Δμσθ. π. Στφ. 298), ὃ παρουσιάζοντες εἶτα τοῖς Κωλακρέταις (Ἡσύχ.—Σχλ. Ἀρστ. Σφ. 693, Ὀρν. 1540), ἐλάμβανον τὸν δικαστικόν των μισθὸν, συνιστάμενον εἰς τριώβολον κατὰ συνεδρίασιν (Ἀρσττ. Πολ. Β, 9. 3).

Ἡλιαστήριον, ἐπίπεδος στέγη, ἐκτεθειμένη εἰς τὸν ἥλιον. Ἡλιακὸς, (Στρβ. 12).

Ἡλιόδωρος, 1) Ἀθηναῖος, ἐπικαλούμενος ὁ Περιηγητὴς, συνέγραψε περὶ 150 π. Χ. περιγραφὴν τῆς Ἀκροπόλεως εἰς ιε' βιβλία, ἧς ὀλίγα μόνον ἀποσπάσματα σώζονται.—2) Ἐκ Συρίας, σοφιστὴς, γραμματεὺς τοῦ Ἀδριανοῦ, εἶτα διοικητὴς τῆς Αἰγύπτου, πατὴρ τοῦ διασήμου στρατηγοῦ Ἀβιδίου Κασσίου, τοῦ ἐξαναστάντος κατὰ τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου. Κατά τινας αὐτὸς ὁ γράψας καὶ μετρικὴν, ἣν ὅμως ἄλλοι εἰς ἄλλον ὁμώνυμον, φίλον τοῦ Ὁρατίου (27 π. Χ.) ἀποδίδουσι.—3) Υἱὸς Θεοδοσίου ἐξ Ἐμέσης τῆς Συρίας, περὶ τὰ 400 μ. Χ. ἐπίσκοπος Τρίκκης (Τρικκάλων) ἐν Θεσσαλίᾳ. Ὅτε ἦν νέος, ἔγραψε τὸ Αἰθιοπικὸν ἐρωτικὸν μυθιστόρημα εἰς 10 βιβλία, τὸ πρῶτον τῶν γνωστῶν τοῦ εἴδους τούτου Ἑλληνικῶν συγγραμμάτων, καὶ τὸ ἄριστον κατὰ τὴν πλοκὴν, τὴν περιγραφὴν τῶν χαρακτήρων καὶ τὴν ἠθικὴν τάσιν, διηγούμενον τὰς περιπετείας Χαρικλείας, τῆς θυγατρὸς Ὑδάσπου, τοῦ βασιλέως τῆς Αἰθιοπίας, καὶ τὰς τοῦ Θεσσαλοῦ Θεαγένους. Διὰ δεσμῶν ἁγνοῦ ἔρωτος συνδεόμενοι, εἰ καὶ πολλάκις χωρίζονται, καὶ διὰ διαφόρων πειρασμῶν καὶ κινδύνων διέρχονται, διατηροῦσιν ὅμως πάντοτε ἐν αἰδήμονι διαγωγῇ τὴν πρὸς ἀλλήλους πίστιν, μέχρις οὗ, πρὸ τοῦ θρόνου τοῦ βασιλέως τῶν Αἰθιόπων, καὶ πρὸ τοῦ βωμοῦ εἰς ὃν ὁ Θεαγένης ἔμελλε νὰ θυσιασθῇ, λαμβάνουσι τῆς ἀρετῆς των τὸ βραβεῖον.

Ἡλιοκάμινος, παρὰ Ῥωμαίοις δωμάτιον μεσημβρινὸν, μὴ δεόμενον θερμάνσεως τὸν χειμῶνα (l. Ep. Ulp).

Ἥλιος, ποιητ. Ἠέλιος, υἱὸς τοῦ Τιτᾶνος Ὑπερίωνος καὶ τῆς Θείας, Τιτὰν καὶ Ὑπεριωνίδης, ἢ καὶ αὐτὸς Ὑπερίων καλούμενος, ἀδελφὸς τῆς Σελήνης καὶ τῆς Ἠοῦς. Τὸ πρωῒ ἀνήρχετο ἐκ τῆς λίμνης τοῦ Ὠκεανοῦ· τὸ λαμπρόν του τέθριππον, ὑπὸ πυριπνόων ἵππων συρόμενον, διέτρεχε τὸν οὐρανὸν, καὶ τὸ ἑσπέρας κατεδύετο πάλιν εἰς τὸν Ὠκεανόν· διὰ νυκτὸς δὲ φέρεται ἐντὸς χρυσοῦ κέλητος διὰ τῶν Ὑπερβορείων τῆς γῆς αὖθις πρὸς Ἕω, ἔνθα εἶχε λαμπρὸν μέγαρον. Ὁ Ὅμηρος ὅμως δὲν μνημονεύει τούτων τῶν λεπτομερειῶν, ἀλλ' ὁ Ἥλιος κατ' αὐτὸν, πανταχοῦ διὰ τῶν ἀκτίνων του εἰσδύων, βλέπει τὰ πάντα, ἐστὶ πανδερκὴς, δι' ὃ καὶ οἱ τὰ κεκρυμμένα καὶ ἄγνωστα ὀμνύοντες πολλάκις ἐπικαλοῦντο αὐτὸν (Ἰλ. Γ, 277). Ἐπὶ τῆς νήσου Τριναχρίας εἶχεν ἑπτὰ ἀγέλας βοῶν καὶ ἑπτὰ ποίμνια, ἕκαστον συγκείμενον ἐκ 50 ζώων, οὔτε αὐξομένων οὔτε ἐλαττουμένων ποτὲ (Ὀδ. Μ, 127), σύμβολα βεβαίως τοῦ ἔτους, συνισταμένου, κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους, ἐκ 50 ἑβδομάδων, ὧν ἑκάστη εἶχεν 7 ἡμέρας καὶ 7 νύκτας. Ἐποίμενον δὲ τὰς ἀγέλας καὶ τὰ

ποίμνια ταῦτα αἱ ἐκ τῆς Νεαίρας θυγατέρες του Φαέθουσα (ἡ Φωτεινὴ) καὶ Λαμπετώ. Ἐκ δὲ τῆς Πέρσης ἢ Περσηΐδος ἔσχε τέκνα τὸν Αἰήτην καὶ τὴν Κίρκην, ἐκ Κλυμένης τὸν Φαέθοντα, οὗ τὸ ὄνομα ἦν καὶ τοῦ Ἡλίου ἐπίθετον (Ὀδ. Ε, 479). Οὗτος, ἔφηβος ἤδη, ἐζήτησε καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ πατρός του τὴν ἄδειαν ἐπὶ μίαν ἡμέραν αὐτὸς νὰ ὁδηγήσῃ τοῦ Ἡλίου τὸ ἅρμα. Ἀλλ' οἱ φλογεροὶ ἵπποι, ἀφηνιάσαντες ὑπὸ τὴν ἀδέξιον αὐτοῦ χεῖρα, ἐφέροντο ἄνω καὶ κάτω, καὶ ἐνέπρησαν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν· ὁ δὲ Ζεύς, ἵνα προλάβῃ τὴν παντελῆ τοῦ κόσμου καταστροφήν, ἐκεραύνωσε τὸν Φαέθοντα, ὅν, πεσόντα εἰς τὸν ποταμὸν Ἠριδανόν, θρηνοῦσιν αἱ ἀδελφαί του Ἡλιάδες ἢ Φαεθοντίδες, μεταμορφωθεῖσαι εἰς ἐλάτας ἢ λεύκας, τὰ δὲ δάκρυα αὐτῶν ἐγένοντο ἤλεκτρον. Ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα δὲ χρόνοις συνεταυτίσθη ὁ Ἥλιος μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅστις ἐκ τούτου καὶ Φοῖβος ἐπιλέγεται, ὁ τὰ πάντα βλέπων θεός, μετὰ τοῦ τὰ πάντα εἰδότος θεοῦ τῆς μαντείας. Ὁ Ἥλιος πολλαχοῦ ἐλατρεύετο, ὡς ἐν Κορίνθῳ, ἐν Ἄργει, ἐν Ἤλιδι καὶ μάλιστα ἐν Ῥόδῳ, ἔνθα κολοσσιαῖον αὐτοῦ ἄγαλμα, ἓν τῶν ἑπτὰ θαυμάτων, ἵδρυτο κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος. Ἱερὰ δ' αὐτοῦ ἦσαν ὁ ἀλέκτωρ, καὶ λευκὰ ζῷα, ἰδίως ἵπποι. Τὸν παρίστα δ' ἡ τέχνη ὅμοιον τῷ Ἀπόλλωνι, ἴσως τι μᾶλλον σωματώδη.

Νόμισμα Ῥόδου.

Ἡλιοτρόπιον, ἴδ. Ἡμέρα.

Ἡλίου κρήνη, παρὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἄμμωνος, ἐν Λιβύῃ. Τὸ ὕδωρ της ἦν, καὶ ἔτι ἐστί, θερμὸν τὸ μεσονύκτιον, ψυχρὸν τὴν μεσημβρίαν (Αἰσχ. Προμ. 808.—Ἡρδ. Δ, 181.—Διόδ. ΙΖ. 50).

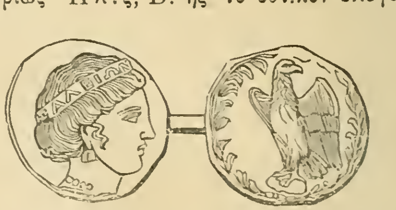
Ἡλίου λίμνη, παρ' Ὁμήρῳ (Ὀδ. Γ, 1) ἡ ἐξ ἧς αἴρεται ὁ ἥλιος πᾶσαν αὐγήν.

Ἡλίου πόλις, 1) Ἀσσυριαστὶ Βαὰλ Βὲν), πόλις τῆς Κοίλης Συρίας «πρὸς τῷ Λιβάνῳ», κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Ὀράτου, ἡ κυριωτέρα ἕδρα τῆς λατρείας τοῦ Βάαλ, ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὁτὲ μὲν ὡς τοῦ Ἡλίου, ὁτὲ δὲ ὡς τοῦ Διὸς θεωρουμένου, δι' ὃ καὶ ὁ Ἀντωνῖνος ἐνταῦθα λαμπρὸν ναὸν τοῦ Διὸς ἤγειρε. Ταύτης σώζονται ἐρείπια μεγαλοπρεπῆ.—2) Πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, ἀνατολικώτερον τοῦ Νείλου, ἐπὶ τῆς διώρυγος δι' ἧς ἐκοινώνει ὁ ποταμὸς μετὰ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου. Ἐνταῦθα κυρίως ἐλατρεύετο ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων ὁ ἥλιος, καὶ τὸ ἔμβλημα αὐτοῦ, ὁ ἱερὸς ταῦρος Μνεῦις. Ἐνταῦθα ἦν καὶ ἡ θέσις τῆς περὶ τοῦ Φοίνικος διηγήσεως καὶ ἑορταὶ ἐτελοῦντο μεγάλαι (Ἡρδ. Η, 3. Ζ, 59). Ἐπὶ Καμβύσου κατεστράφη ἡ πόλις, καὶ ἐπὶ Στράβωνος ἔμενε μόνος ὁ ναός, (Στρ. ΙΖ, 805.—Διόδ. Α, 84).

Ἦλις ἢ Ἠλεία, (κατὰ τὴν ἐγχώριον διάλεκτον Βᾶλις, Βαλεία, ἤτοι Fάλις, Fαλεία), ἡ Δ. ἐπαρχία τῆς Πελοποννήσου, κατερχομένη ἀπὸ Ἀχαΐας μέχρι Μεσ-

σηνίας, καὶ Α. ἔχουσα τὴν Ἀρκαδίαν, Δ. δὲ τὴν θάλασσαν. Ἀπετέλουν δ' αὐτὴν α') ἡ κυρίως Ἦλις, Β. ἧς τὸ δυτικὸν ἐλέγετο

Κοίλη Ἦλις, πρὸς Α. δ' εἶχεν ὅρος Ἀκρώρειαν καλούμενον· β') Ἡ Πισᾶτις ἢ Πισαία, ἐν τῷ μέσῳ· γ') ἡ ὀρεινὴ Τριφυλία εἰς Ν. Ἀλλ' ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ἔπαυσεν ἡ διαίρεσις αὕτη οὖσα πολιτική. Τὰ Ἀχαϊκὰ καὶ Ἀρκαδικὰ ὄρη εἰσχωροῦσι καὶ εἰ-

αὐτήν. Πρὸς Β. ἡ ἀπότομος Σκόλλις ἐστὶν ἴσως ἡ Ὁμηρικὴ «πέτρη Ὠλενίη»· ὁ Ἐρύμανθος (ν. Ὠλενὸς, 2225μ)· ἡ Λάμπεια (ν. Ἄστρας), ἔχουσα λαμπούσας χιονοσκεπεῖς κορυφάς. Πρὸς Ν. ἡ 600μ ὑψηλὴ πεδιὰς Φολόη (Λάλα), πρὸς τῇ Ἀρκαδίᾳ, ὅθεν ἐκτείνεται τὸ Κρόνιον καὶ ἡ Σαύρου δειράς. Ἐν Τριφυλίᾳ δὲ χωροῦσι πρὸς Δ. τὸ ὄρος Φελλὸν (ν. Πλατιὰ), ὅριον πρὸς τὴν Πίσαν· ἡ Μίνθη (ν. Ἄλβηνα), 1220μ ὑψ. καὶ ἡ Λάπιθος, ἡ Δ. παρέκτασις τοῦ Λυκαίου ὄρους. Ἡ παραλία ἐστὶ τὸ πλεῖστον ἐπίπεδος καὶ πολλάκις ἑλώδης· ἀλλὰ τραχέα προκύπτουσι δύο ἀκρωτήρια πρὸς Β. ὁ Χελωνάτας (Τορνέζο), τὸ ΒΔ πέρας τῆς Πελοποννήσου, καὶ Ν. ὁ Ἰχθὺς (ν. Κατάκωλον), κατ' ἀρχὰς, ὡς φαίνεται, νῆσος, προσχωσθεῖσα μετέπειτα. Ποταμὸς διαρρέει ὁ Πηνειὸς τὴν Κοίλην Ἦλιδα, ἐξ Α. καὶ τὸν Λάδωνα δεχόμενος, ὅστις καὶ Σελλήεις ἐλέγετο· Ν. δὲ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἰχθύος, ῥέει, ἐξ Ἀρκαδίας πηγάζων, ὁ Ἀλφειὸς, ἔχων παραποτάμια δεξιῶς τὸν Ἐρύμανθον, τὸν Κλάδεον, τὸν Ἐνιπέα, καὶ ἀριστερῶς τὸν Διάγοντα, ὅριον τῆς Ἀρκαδίας, τὸν Δαλίωνα, τὸν Ἀχέροντα καὶ τὸν Σελινοῦντα. Ἐν Τριφυλίᾳ δὲ μνημονεύονται ὁ Ἄνιγρος, ὁ ὁμηρικὸς Μινυήϊος (Ἰλ. Λ, 722) μετὰ τοῦ παραποταμίου τοῦ Ἀκίδα ἢ Ἰαρδάνου, ἔχων ἕλη κατὰ τὰς ἐκβολάς· Ν. δὲ ἡ Νέδα ῥέει μεταξὺ Ἤλιδος καὶ Μεσσηνίας.—Ὁ Κυλλήνιος κόλπος, κατὰ τὴν πόλιν Κυλλήνην κληθεὶς, φθάνει Ν. μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Χελωνάτα· μεταξὺ δὲ τούτου καὶ τοῦ Ἰχθύος ἀνοίγεται ὁ Χελωνάτας κόλπος, μεθ' ὃν Ν. ἕπεται ὁ Κυπαρίσσιος. Κυρίως δὲ λιμένας ἡ παραλία δὲν ἔχει. Πρὸς τοὺς ἀρχαίους αὐτόχθονας τῆς χώρας, τοὺς τοῦ Οἰνομάου καὶ Πέλοπος, λέγονται κατελθόντες πρὸ Ὁμήρου ἤδη καὶ δύο Θεσσαλικοὶ λαοὶ, οἱ Ἐπειοὶ καὶ οἱ Αἰτωλοὶ, εἰς τὴν πόλιν Ἦλιν. Εἰς τὴν Τριφυλίαν μνημονεύονται Καύκωνες καὶ Μινυεῖς ἐκ Λακωνίας, ὧν πολλὰς πόλεις κατέστρεψαν οἱ Ἠλεῖοι (Ἡρδ. Δ, 148). Ἡ ἔκτασις τῆς χώρας ἦν περὶ τὰ 50 τετραγ. μίλια· ὁ δ' ἀρχαῖος αὐτῆς πληθυσμὸς ἐκτιμᾶται ὑπὲρ τὰς 180,000.—Πόλεις ἐν τῇ κυρίως Ἤλιδι ὑπῆρχον τὸ Βουπράσιον, ὃ καὶ ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Λ, 756) λέγει σιτοφόρον (πολύπυρον), καὶ ἴσως πεδίον τότε μᾶλλον ἢ πόλιν. Ἡ Μύρσινος, εἶτα Μυρτούντιον· ἡ Κυλλήνη, πόλις ἔχουσα λιμένα εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Πηνειοῦ, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Ὀξύλου. Ὠχυρώθη δὲ τῷ 471 π. Χ. ἡ ἀκρόπολις αὐτῆς, καὶ τῇ ἐδόθησαν τρία γυμνάσια· Πύλος, ἡ Ἠλειακὴ λεγομένη, πρὸς διάκριτιν τῆς Τριφυλιακῆς καὶ τῆς Μεσσηνιακῆς· ἔκειτο ἐπὶ τοῦ Λάδωνος, κατὰ τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ εἰς τὸν Ἀλφειὸν, 70 στάδια ΒΔ τῆς Ὀλυμπίας· Ἐφύρα, ἀρχαία πόλις Πελασγικὴ ἐν τῇ Σελληειΐδι.—Ἐν τῇ Ἀκρωρείᾳ ἔκειντο τὰ ὀχυρὰ μεθόρια χωρία· Λάσιον, Θραῦστος ἢ Θραῖστος, Θαλάμαι, Ἄλιον, Εὐπάγιον καὶ Ὀποῦς. Εἰς τὴν Πισᾶτιν ἡ Πῖσα ἢ Πίσα, ἀρχαιοτάτη πόλις ἐπὶ Πέλοπος, ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν δὲ μετὰ τὸν γ' Μεσσηνιακὸν πόλεμον ἐντελῶς καταστραφεῖσα (455 π. Χ.), ὥστε καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐδίσταζον περὶ τῆς ποτὲ ὑπάρξεώς της· ἡ Ὀλυμπία, εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Ἀλφειοῦ, ἔνθα εἰσβάλλει ὁ Κλάδεος εἰς αὐτὸν, θέσις πολυτελῶν ἀγωνιστικῶν οἰκοδομημάτων καὶ ἱερῶν. Ἐπὶ τῆς ἀπ' αὐτῆς παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους ἀγούσης παραλίας ἱερᾶς ὁδοῦ ἔκειτο τὸ Δυσπόντιον (ν. Πύργος), καταστραφὲν ἐν πολέμῳ μεταξὺ Ἠλείων καὶ Πισαιέων· Ἀρπίννα, Κυκίσιον, Λετρῖνοι, Φεία. Ἐν τῇ Τριφυλίᾳ τὸ Ἐπιτάλιον, ἡ Ὁμηρικὴ Θρυόεσσα, Ν. τοῦ Ἀλφειοῦ παρὰ τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ· ἡ Σκιλλοῦς ἐπὶ τοῦ Σελινοῦντος, ἣν οἱ Σπαρτιᾶται ἐδωρήσαντο τῷ Ξενοφῶντι (Παυσ. Ε, 6, 4. —Ξεν. Ἀν. Ε, 3, 7. Ἑλλ. ΣΤ, 5, 2), Β. αὐτῆς τὸ φρούριον Τυπαῖον, ἐξ οὗ κατε-

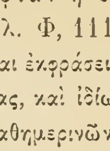
κρημνίζοντο ὅσαι γυναῖκες ἐτόλμων νὰ ἴδωσι τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας· τὸ Σαμικὸν ἢ ἡ Σάμος, ἔχον ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος, ἔνθα ἐτελοῦντο αἱ ἑορταὶ τῆς Τριφυλιακῆς συμπολιτείας, καὶ διὰ τὴν στρατιωτικὴν δὲ θέσιν αὐτοῦ σπουδαῖον, ὡς κείμενον ἐπὶ τῆς στενωποῦ μεταξὺ τοῦ ὄρους Μίνθης καὶ τῶν παραθαλασσίων τελμάτων· ἡ Τριφυλιακὴ Πύλος, οὐχὶ ἡ τοῦ Νέστορος, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Μαμάου· ὁ Λέπρεος· τὸ Ἔπειον, τοῦ Ὁμήρου τὸ Εὔκτιτον αἰπύ· ἡ Πύργος κτλ. (Στρβ. Η. 335).

Ἠλύσιον, ἐν Ὁμήρῳ ὡραῖον πεδίον εἰς τὴν Δ ἐσχατιὰν τῆς γῆς, ἐντεῦθεν τοῦ Ὠκεανοῦ, ἔνθα οὔτε χιὼν ὑπάρχει, οὔτε θύελλα ἢ βροχή, ἀλλὰ διαρκὴς πνέει δροσερὸς ζέφυρος ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ ἐν μακαριότητι ζῶσιν ἐκεῖ, χωρὶς νὰ ἴδωσι τὸν θάνατον, ὁ ξανθὸς Ῥαδάμανθυς καὶ οἱ ἀγαπητοὶ τοῦ Διός, οἷον ὁ Μενέλαος, καθ' ὃ γαμβρὸς τοῦ θεοῦ (Ἴδ. Εὐρπ. Ἑλ. 1676). Ὁ Ἡσίοδος (Ἔργ. 167) μνημονεύει νήσων μακάρων ἐν τῷ Ὠκεανῷ, ἔνθα οἱ ἥρωες τῆς τετάρτης γενεᾶς μετὰ θάνατον ὑπὸ τὸν Κρόνον εὐδαίμονες διάγουσιν. Ὁ Πίνδαρος (Ὀλ. Β, 61) διακρίνει μεταξὺ τοῦ Ἠλυσίου, ὅπερ ἦν ἡ ὑπὸ γῆν διαμονὴ τῶν δικαίων, καὶ μεταξὺ τῶν νήσων τῶν μακάρων. Κατὰ τὴν Ὀρφικὴν Πυθαγόρειον θεωρείαν τῆς μετεμψυχώσεως εἰς ταύτας ἔρχονται οἱ τρὶς διὰ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου (τοῦ Ἠλυσίου) διαβάντες χωρὶς ποινῆς νὰ γείνωσιν ἄξιοι. Ἐκεῖ βασιλεύει ὁ Κρόνος, πάρεδρον καὶ δικαστὴν προσλαβὼν τὸν Ῥαδάμανθυν, καὶ ἐκεῖ κατοικοῦσιν ὁ Πηλεύς, ὁ Κάδμος καὶ ὁ Ἀχιλλεύς.

Ἠμαθία, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Μακεδονίας (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 226)· διετηρήθη δὲ μετὰ ταῦτα καὶ εἰς ἓν ἐκ τῶν τμημάτων αὐτῆς, τὸ μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἁλιάκμονος καὶ Ἀξιοῦ, ὃ διαρρέει ὁ Λυδίας (ἢ Λουδίας). Ἐνταῦθα ἦν ἡ ἀρχαιοτάτη ἕδρα τῶν βασιλέων, καὶ πόλεις περιείχοντο ἐν αὐτῇ ἡ Βέροια, αἱ Αἰγαὶ (ἢ Αἰγαῖαι), εἶτα ἡ Ἔδεσσα, ἔνθα ἐφονεύθη Φίλιππος ὁ Β', ἡ Εὔρωπος, ἡ Ἰδομένη, τὸ Κίτιον, ἡ Κύρρος, κτλ. Καὶ πόλις Ἠμαθία προσέτι μνημονεύεται.

Ἠμαθίων, ἴδ. Ἠώς.

Ἡμέρα, ἡ φυσική, ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, κατ' ἀντίθεσιν τῆς νυκτὸς ἀπὸ τῆς δύσεως μέχρι τῆς ἀνατολῆς. Ἡ νὺξ κατὰ τοὺς μύθους, καὶ κατὰ τὰς Ὁμηρικὰς ποιήσεις (Ἰλ. Ξ, 259) ἐδάμαζε θεοὺς καὶ ἀνθρώπους, καὶ αὐτὸς ὁ Ζεὺς δὲν ἤθελε νὰ τὴν δυσαρεστῇ. Ἡ δὲ πολιτικὴ ἡμέρα ἦν τὸ ἡμερονύκτιον (τὸ νυχθήμερον) παρὰ τοῖς Ἕλλησι, ἀπὸ δύσεως μέχρι δύσεως τοῦ ἡλίου, παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἀπὸ μεσονυκτίου ἕως μεσονύκτιον, παρὰ Βαβυλωνίοις ἀπὸ ἀνατολῆς εἰς ἀνατολήν, παρ' Ὑμβρίοις ἀπὸ μεσημβρίας εἰς μεσημβρίαν. Ἐπὶ Ὁμήρου, καὶ μέχρι τῶν Ἀλεξανδρινῶν, ἡ ἡμέρα δὲν διαιρεῖται εἰς ὥρας, ἀλλ' ὁρίζεται ὁ χρόνος κατὰ τὴν πρόοδον τοῦ λυκαυγοῦς καὶ τοῦ ἡλίου, καὶ διακρίνεται ἠώς, πρωΐ, πρῴ τῆς ἡμέρας, ἔπειτα μέσον ἦμαρ ἢ μεσημβρία, καὶ τέλος δείλη, διαιρουμένη εἰς δείλην πρωίαν καὶ δ. ὀψίαν ἢ δείελον ἦμαρ (Ὀδ. Ι, 54. Ἰλ. Φ, 111). Ὑπῆρχον δὲ καὶ πολλαὶ ἄλλαι ἐκφράσεις δηλοῦσαι τὰς ἐποχὰς τῆς ἡμέρας, καὶ ἰδίως δεδανεισμέναι ἐκ τῶν συνήθων καθημερινῶν ἐργασιῶν, οἷον «πληθούσης τῆς ἀγορᾶς» ἢ «περὶ πλήθουσαν ἀγοράν». Ἀλλ' ἤδη περὶ τὰ 500 π. Χ. ὁ Ἀναξίμανδρος καὶ ὁ Ἀναξιμένης εἰσήγαγον εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ἐν Βαβυλῶνι, ὡς φαίνεται, τὸ πρῶτον ἐπινοηθὲν ἡλιακὸν ἢ σκιαθηρικὸν ὡρολόγιον ἢ πόλον

καθ' ὃν γνώμων, βελόνη κάθετος ἐπὶ ἐπιπέδου ἢ κοίλης ἐπιφανείας, ἐδείκνυε διὰ τῆς σκιᾶς της τὴν μεσημβρίαν, τὴν ἰσημερίαν, καὶ τὰς τροπάς, καὶ μετὰ ταῦτα διὰ βαθμιαίων τελειοποιήσεων, καὶ τὰς εἰς ὥρας διαι-

ρέσεις τῆς ἡμέρας. Διηρέθη δὲ εἰς 12 ὥρας, ὧν τὸ μῆκος διέφερε κατὰ τοῦ ἔτους τὴν ἐποχήν. Καὶ ἡ νὺξ ἔχει ἐν Ὁμήρῳ (Ἰλ. Κ, 252) τρία μέρη ὡς καὶ ἡ ἡμέρα, τὸν ἕσπερον, τὸν νυκτὸς ἀμολγὸν μεσονύκτιον, καὶ τὴν ἀμφιλύκην νύκτα, τὰ ἐξημερώματα (Ἰλ. Η, 433). Βραδύτερον, ἐκ τῆς τάξεως τῶν στρατοπέδων εἰσήχθησαν τρεῖς νυκτὸς φυλακαί, ἀνὰ 4 ὥρας ἑκάστη. Πολυτελὲς ὡρολόγιον σκιαθηρικὸν ᾠκοδόμησε παρὰ τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ Τραϊανοῦ Ἀνδρόνικος ὁ ἐκ Κυρρήστου, ὀκτάπλευρον πύργον σωζόμενον, εἰς οὗ τὰς ἔξω ἐπιφανείας γραμμαὶ δεικνύουσι τὸ καθ' ἑκάστην ὥραν μῆκος τῆς σκιᾶς χαλκῶν ῥάβδων, ἃς ἀπολεσθείσας, ἐνήρμοσεν αὖθις μετ' ἐμβριθῆ σπουδὴν ὁ πλοίαρχος Παλάσκας, ἐντὸς δὲ εἶχε κλεψύδραν, δεξαμενὴν οὕτω κληθεῖσαν κατὰ τὴν ἐξ Ἀκροπόλεως προρρέουσαν ὑπόγειον καὶ ἀφανῆ πηγὴν, τὴν Κλεψύδραν, μετοχετευθεῖσαν ἐνταῦθα δι' ἔτι σωζομένου ὑδραγωγείου, καὶ στρέφουσαν τὸ πάλαι μηχάνημα δεικνύον τὰς ὥρας τῆς νυκτὸς ὡς καὶ τὰς κατὰ τὰς ἀνηλίους ἡμέρας. Ἔξωθεν δ' ὁ πύργος εἶχε καὶ τὰς παραστάσεις καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ὀκτὼ κυριωτέρων ἀνέμων, καὶ ἦν ἀνεμοδείκτης πολυτελέστατος (ἴδ. Ἄνεμοι).

Ἡμεροδρόμοι, δημόσιοι ταχυδρόμοι, τὰς ἀγγελίας κομίζοντες (Πλούτ. Ἀριστ. Κ. — Παυσ. ΣΤ, 16)· οἱ αὐτοὶ καὶ δρομοκήρυκες (Ἁρποκρ. Ἡσύχ.)· ἡμεροσκόποι δὲ (Ἡρδ. Ζ, 181. 192. — Ξεν. Ἑλλ. Α, 1. 2), οἱ ταττόμενοι ἵνα ἐπιβλέπωσι καὶ ἀγγέλλωσι τὰ συμβαίνοντα, ὡς ἐπὶ μαχῶν.

Ἡμερόκοιτος, ὁ τὴν ἡμέραν κοιμώμενος καὶ τὴν νύκτα ἀγρυπνῶν, ὡς οἱ κλέπται (Ἡσ. Ἔργ. 607).

Ἡμιθωράκιον, ἴδ. Θώραξ.

Ἡμῖνα, μέτρον ξηρῶν ἢ ῥευστῶν, μάλιστα παρὰ Σικελοῖς, τὸ ἥμισυ τοῦ ξέστου, ἢ τῆς κοτύλης (Ἀθήν. ΙΑ, 479. ΙΔ, 648. — Ἡσύχ. λ. Ἡμίνα).

Ἡμιολία, ἴδ. ναῦς.

Ἡμίονος, ζῷον ἐπιζήτητον καὶ ἐν τοῖς Ὁμηρικοῖς χρόνοις διὰ τὴν ἐργατικότητά του (ταλαεργός. Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 654 Ρ, 742) σύρον, ἀχθοφόρον ἢ ἱππευόμενον. Ἀπὸ τῆς 10 Ὀλυμπιάδος ἐγένετο δεκτὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ εἰς τὰ ἱπποδρόμια, ἀλλ' οὐχὶ ἐπὶ πολὺ, διότι δὲν διαπρέπει ἐπὶ κομψότητι. Καὶ χλευάζεται μὲν ἐνίοτε ὡς ζῷον εὔηθες (Plaut. Cistall. IV, 2, 12), ἀλλὰ δὲν περιεφρονεῖτο.

Ἡνίοχοι, λαὸς εἰς τὴν ΒΑ παραλίαν τοῦ Εὐξείνου Πόντου κατὰ τὴν ἀσιατικὴν Σαρματίαν καὶ τὸ Ἡράκλειον ἀκρωτήριον, ὑπὸ τὸ Κοράξιον ὄρος. Ἐπὶ Μιθριδάτου συνίσταντο ἐκ 4 φυλῶν, ἑκάστης ὑπὸ ἴδιον βασιλέα. Καὶ τὴν σήμερον μία τῶν λεσγικῶν φυλῶν, καλεῖται Αϊνοῦχος.

Ἡνίοχοι, ἔθνος σαρματικὸν εἰς τὴν βορείαν παραλίαν τοῦ Εὐξείνου οἰκοῦν, καὶ λεγόμενον ὅτι κατήγετο ἐκ τοῦ ἡνιόχου τῶν Διοσκούρων (Στρβ.), εἰς τὴν πειρατείαν δ' ἐπιδεδομένον.

Ἡνίοχος, ὁ εἰς τοὺς ἀγῶνας ἢ τὰς μάχας ὁδηγῶν τοὺς ἵππους δίφρου ἢ τεθρίππου, ἦν ἐν τοῖς Ὁμηρικοῖς χρόνοις φίλος ἢ ὀπαδός τις τοῦ μαχομένου ἥρωος, ἀλλ' ἐκείνου κατώτερος· εἰς δὲ τοὺς ἀγῶνας οἱ ἰδιοκτῆται τοῦ ἅρματος δὲν διηύθυνον αὐτὸ οἱ ἴδιοι, ἀλλ' ἐνεπιστεύοντο αὐτὸ εἰς φίλους εὐ-

Ἐξ ἀρχαίου κεράμου

ρώστους καὶ ἐνησκημένους, οὓς ἀντέμειβον, συνήθως διὰ χρημάτων, μετὰ τὴν νίκην. Ὁ Νέρων ὅμως ἡνιόχει αὐτὸς, καὶ ἠγωνίσθη οὕτω καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ. Ἐν Ῥώμῃ ὑπῆρχον καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ἡνίοχοι, κατ' ἀρχὰς δοῦ-

λοι, εἶτα ὅμως ἐπεκράτησεν ἔθος, μάλιστα ἀπὸ Νέρωνος, νὰ διευθύνωσι τὸ ἅρμα καὶ αὐτοὶ οἱ ἰδιοκτῆται. Οἱ ἡνίοχοι ἵσταντο τὸ πλεῖστον ὄρθιοι, καὶ ἵνα ἔχωσιν ἐλευθέρας τὰς χεῖρας, προσέδεον τοὺς χαλινοὺς εἰς τὴν ζώνην των, καὶ ἔφερον μάχαιραν ἵνα δύνανται νὰ κόπτωσιν αὐτοὺς ἂν ὑπῆρχε κίνδυνος. Εἰς τὸ ἱπποδρόμιον τὸ πρόβλημα διὰ τὸν νικητὴν ἦν νὰ φθάσῃ πρῶτος, ἀφ' οὗ ἑπτάκις παρήρχετο περὶ τὸ τέρμα καὶ ἐγγύτατα αὐτοῦ. Διεκρίνοντο δὲ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις οἱ ἀντίπαλοι διὰ διαφόρων χρωμάτων τῆς ἐνδυμασίας των, καὶ οὕτως ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν ἐπεκράτησαν εἰς τὸ ἱπποδρόμιον τὰ ἀντίθετα καὶ πᾶσαν ὀλίγου δεῖν τὴν κοινωνίαν διαιρέσαντα δύο κόμματα τῶν Πρασίνων καὶ τῶν Βενέτων (κυανῶν), ἀποδεικνύοντα τὴν ἐλεεινὴν τότε κατάπτωσιν τοῦ δημοσίου πνεύματος.

Ἠοῖαι, ἴδ. Ἡσίοδος.

Ἡπατοσκοπία, ἴδ. Μαντική.

Ἤπειρος, ἡ δυτικωτέρα ἄκρα τῆς βορείας Ἑλλάδος, ἔχουσα ἐπιφάνειαν 200 τετραγωνικῶν μιλίων περίπου, καὶ Δ μὲν τὸ Ἰόνιον πέλαγος, Α δὲ τὴν Θεσσαλίαν, Β τὴν Ἰλλυρίαν, καὶ Ν τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον, τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ Αἰτωλίαν. Ἐπὶ Ῥω-

μαίων δὲ περιελαμβάνετο μετ' αὐτῆς καὶ ἡ Ἀκαρνανία. Πεδιάδα ὁπωσοῦν εὐρεῖαν ἔχει παρὰ τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον, καὶ τὴν ἄλλην, περὶ τὰ 400^{μ} ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ὑψουμένην, τὴν περὶ τὰ Ἰωάννινα, ἔχουσαν καὶ λίμνην τὴν Παμβωτίδα, ἄνευ ὁρατῆς ἐκροῆς. Ἄλλως ἡ χώρα ἐστὶ πλήρης ὀρέων ἐσπαραγμένων δι' ἡφαιστείων. Πρὸς Β ἐκτείνονται τὰ Κεραύνια, ἀπολήγοντα εἰς τὸ Ἀκροκεραύνιον ἀκρωτήριον (ν. Γλῶσσα). Πρὸς Α καθορίζει αὐτὴν ὁ τραχὺς Πίνδος 2600^{μ} ὑψηλός· εἰς τὰ Ν. μέρη δ' αὐτοῦ εἰσὶν ἡ Τύμφη, ὁ Λάκμων, ὁ Τυμφρηστὸς, μετὰ στενωποῦ Φαίκας (ν. Δουγλιανῆς), σχεδὸν ἀδιαβάτου ἐν χειμῶνι καὶ ὑπὸ τὰς χιόνας. Κατὰ τὸ μέσον, πρὸς τῇ Δωδώνῃ, ὑψοῦται ὁ Τμάρος ἢ Τόμαρος· ἐκ τοῦ Λάκμωνος, κειμένου εἰς τὴν ΒΑ γωνίαν τῆς χώρας, πηγάζουσι 4 ποταμοί, ὁ Ἀῷος, πρὸς τὰ ΒΔ, ὁ Ἁλιάκμων, πρὸς τὰ ΒΑ καὶ τὴν Μακεδονίαν, ὁ Πηνειὸς πρὸς τὰ ΝΑ καὶ τὴν Θεσσαλίαν, καὶ ὁ Ἄραχθος πρὸς τὰ Ν. Ποταμὸς δὲ πηγάζων ἀπὸ τῆς ΝΔ ὑπωρείας τοῦ αὐτοῦ ὄρους ἐκαλεῖτο Ἴναχος, καὶ ἐξέβαλλεν εἰς τὸν ἐκ Δολοπίας ῥέοντα Ἀχελῷον. — Οἱ πρῶτοι τῆς χώρας κάτοικοι ἦσαν Πελασγοί, φέροντες τὴν ἐπωνυμίαν Γραικοί, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐκβαρβαρωθέντες διὰ τῆς γειτνιάσεως τῶν Ἰλλυριῶν. Διῃροῦντο δ' εἰς Χάονας εἰς τὰ ΒΔ μέχρι Θυάμιδος, Θεσπρωτοὺς ΝΔ εἰς τὴν παραλίαν, Μολοσσοὺς, μεσογείως, Β τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου. Μνημονεύονται δὲ μεταξὺ αὐτῶν καὶ Ἀθαμᾶνες, Ἕλλοπες, Κασσωπαῖοι, Ἀτιντᾶνες, κτλ. Οἱ ἰσχυρότεροι ἦσαν κατ' ἀρχὰς οἱ Χάονες, ἔχοντες δύο ἀρχηγοὺς ἐξ ἀρχαίου γένους, κατ' ἔτος ἐναλλασσομένους (Θουκ. Β, 80)· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα τὴν ἡγεμονίαν κατέλαβον οἱ ἐξ Αἰακιδῶν καταγόμενοι βασιλεῖς τῶν Μολοττῶν, καὶ ὁ βασιλεὺς Πύρρος ἐγκατέστησε μίαν κοινὴν καὶ ἰσχυρὰν βασιλείαν, ἣν ὅμως οἱ Ῥωμαῖοι ἀνέτρεψαν (Στρβ. Ζ, 321—2).—Πόλεις ἐν Χαονίᾳ, ἡ Ἀντιγόνεια· ὁ Ὤρικος (ἢ τὸ Ὠρικὸν) εἰς τὰ μεθόρια τῆς Ἰλλυρίας, Κολχικὴ ἀποικία μετ' ἀρίστου λιμένος, ἀμφότεραι πέραν τῶν Κεραυνίων· Παλαίστη, ἔνθα ὁ Καῖσαρ προσωρμίσθη, πολεμῶν τὸν Πομπήϊον (Ἀππ. Π. Κ. Β, 54)· Τὰ ἐμπορεῖα Φοινίκη, Πάνορμος, Ὄγχεσμος, Βουθρωτόν. — Ἐν Θεσπρωτίᾳ· Ἐφύρα καὶ Κίχωρος, εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχέροντος· Νικόπολις (ν. Πρέβεζα), μετὰ πολλῶν ἐρειπίων, ἐν τῷ Ἀμβρακικῷ κόλπῳ, ἀπέναντι τοῦ Ἀ-

κτίου, ἱδρυθεῖσα τῷ 31 π. Χ. ὑπ' Αὐγούστου μετὰ τὴν νίκην κατ' Ἀντωνίου· ἐπὶ δὲ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου πρωτεύουσα τῆς Ἠπείρου· Πανδοσία, Ἐλάτρεια ἢ Ἐλάτια, Βιτία καὶ Βουχέτα ἐν τῇ Κασσοπαίᾳ.—Ἐν τῇ Μολοσσίδι τὸ Πάσσαρον ἢ Δωδώνη (ἢ καὶ Δωδὼν), εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Τομάρου. Πολύτιμα αὐτῆς ἐρείπια ἀνεῦρεν ὁ Κ. Καραπάνος, ἀνασκάψας ΝΔ τῶν Ἰωαννίνων, τὴν Ν ἀκτὴν τῆς Παμβώτιδος λίμνης (τῶν Ἰωαννίνων). Τὴν χώραν ὁ Ὅμηρος λέγει δυσχείμερον (Ἰλ. Β, 750). Τὸ μαντεῖον τῆς Δωδώνης ἦν ἀρχαιότατον καὶ περίφημον. Οἱ ἱερεῖς ἐν Θήβαις τῆς Αἰγύπτου διηγοῦντο (Ἡρδ. Β, 54) ὅτι Φοίνικες, ἀπαγαγόντες δύο ἱερὰς γυναῖκας ἐξ Αἰγύπτου, ἐπώλησαν τὴν μὲν αὐτῶν εἰς Λιβύην, τὴν δὲ εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἐντεῦθεν τὰ δύο χρηστήρια, τοῦ Ἄμμωνος καὶ τὸ τῆς Δωδώνης· οἱ δὲ Δωδωναῖοι διηγοῦντο ὅτι δύο ἄγριαι μέλαιναι περιστεραὶ ἀπέπτησαν ἐκ τῶν αἰγυπτιακῶν Θηβῶν, ἡ μὲν εἰς Λιβύην, ἡ δὲ εἰς Δωδώνην, καὶ αὕτη ἐπὶ δρυὸς καθεσθεῖσα, διέταξε δι' ἀνθρωπίνης φωνῆς νὰ ἱδρυθῇ ἐνταῦθα χρηστήριον· καὶ λέγει ὁ Ἡρόδοτος τὴν ὑπόθεσιν ὅτι αἱ δύο περιστεραὶ ἐμφαίνουσι τὰς δύο γυναῖκας διὰ τὸ ἀλλόγλωσσον καὶ τὴν μελανὴν τῶν Αἰγυπτίων χροιὰν, καὶ ὅτι ἐρρέθησαν ἀνθρωπίνην φωνὴν ἀφιεῖσαι ὅτε ἔμαθον τὴν ἐγχώριον γλῶσσαν. Τὸ κέντρον τοῦ ἱεροῦ ἦν ἡ ἱερὰ δρῦς ἢ φηγὸς τοῦ Διός· εἰς τὴν ῥίζαν δ' αὐτῆς ἀνέβρυε πηγὴ, ἧς ὁ κέλαδος, ὡς καὶ ὁ ἦχος τῶν κινουμένων φύλλων τῆς δρυὸς, ἡρμηνεύετο ὑπὸ τῶν ἱερειῶν, τῶν Πελειάδων. Ἐν μετὰ ταῦτα χρόνοις προσετέθη ὡς μαντικὸν καὶ τὸ Δωδωναῖον χαλκεῖον, λέβης ἱδρυμένος ἐπὶ κίονος, ἐν ᾧ ἐπὶ παρακειμένου ἄλλου ἰσοϋψοῦς ἵστατο παῖς, ἔχων μάστιγα εἰς τὰς χεῖρας, ἧς ἡ ἄκρα, ὑπὸ τοῦ ἀνέμου κινουμένη, ἐκτύπα τὸν λέβητα (Στρβ. Ζ, 317).—Ἀρχαιότατοι κάτοικοι ἐν τῇ Δωδωναίᾳ, λέγονται οἱ Ἕλλοπες ἢ Ἑλλοὶ (=Σελλοὶ), ὅθεν πιθανῶς τὸ Ἕλληνες. Τινὲς ὑπέλαβον ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἄλλη Δωδώνη ἐν Θεσσαλίᾳ, ἕνεκα τοῦ Ὁμηρικοῦ χωρίου (Ἰλ. Β, 750).—Εἰς τὴν Ἤπειρον κατηριθμοῦντο πολλάκις καὶ ἡ Ἀμβρακία, Β τοῦ αὐτῆς ἐπωνύμου κόλπου, καὶ τὸ Ἀμβρακικὸν Ἄργος, Α αὐτοῦ.

Ἦρ, υἱὸς τοῦ Ἀρμενίου, Παμφύλιος, εἰς μάχην πεσὼν καὶ μετὰ 10 ἡμέρας εἰς τὴν πυρὰν ἀναζήσας καὶ διηγηθεὶς τί εἶδεν ἐν Ἅδου. Τὰ περὶ αὐτοῦ ἀνεφέροντο εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς (Πλάτ. δημ. Ι, σ. 614.—Cic. R. p. V, 3, 2. 6, 6. 7, 7).

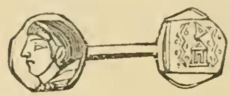
Ἥρα (Ἥρη), ἡ πρεσβυτέρα θυγάτηρ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας, τραφεῖσα παρὰ τῷ Ὠκεανῷ καὶ τῇ Τηθύϊ (Ὁμ. Ἰλ. Ξ. 200), ἀδελφὴ καὶ σύζυγος τοῦ Διὸς, ὅστις, κατὰ Σαμιακὸν μῦθον, ἐκήρυξε τὸν γάμον του μετ' αὐτῆς μετὰ 300 ἐτῶν μυστικὴν συμβίωσιν. Ἔστι δὲ τῶν θεαινῶν ἡ ὑψίστη καὶ σεβαστοτάτη, ἣν καὶ ὁ Ζεὺς συνεχῶς συμβουλεύεται, χωρὶς ὅμως πάντοτε νὰ ἐνδίδῃ εἰς πάσας τὰς ἀξιώσεις της (Ἰλ. Α, 536). Εἷς δὲ τῶν χαρακτηρισμῶν αὐτῆς ἦν καὶ ἡ ζηλοτυπία, συνεχῶς προκαλουμένη ὑπὸ τοῦ Διὸς, καὶ μῖσος ἔτρεφε κατὰ τῶν μὴ νομίμων τέκνων τοῦ ἀνδρός της, ὡς κατὰ τοῦ Ἡρακλέους. Οὕτως ἔπεμψέ ποτε τὸν Ὕπνον ν' ἀποκοιμίσῃ τὸν Δία ὅτε ὁ Ἡρακλῆς ἀπέπλεεν ἐκ Τροίας, καὶ ἐξήγειρεν εἰς φοβερὰν τρικυμίαν τὴν θάλασσαν κατ' αὐτοῦ. Ἐξυπνήσας δ' ὁ Ζεὺς, ἤθελε νὰ ῥίψῃ τὸν Ὕπνον εἰς τὴν θάλασσαν, ἀλλ' ἐκεῖνος ἐσώθη καταφυγὼν εἰς τοὺς κόλπους τῆς σεπτῆς Νυκτὸς, τὴν δὲ Ἥραν ἐνέδεσεν ὁ Ζεὺς εἰς χρυσᾶς ἁλύσεις, ἄκμονας κρεμάσας εἰς τοὺς πόδας της (Ἰλ. Ξ, 249. Ο, 18). Πολλάκις δὲ κατὰ τοῦ πανισχύρου θεοῦ κατέφευγεν ἡ Ἥρα εἰς δόλους (Ἰλ. Ξ, 215 Τ, 97). Ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν προστατεύει τοὺς Ἕλληνας κατὰ τῶν Τρώων (Ἰλ. Δ, 7, 50. Ω, 25). Ὡς ἡ μόνη νόμιμος σύζυγος μεταξὺ τῶν θεῶν, ἐλέγετο τελεία, γαμηλία, ζυγία, εἰ-

λείθυια, καὶ θυγατέρες της λέγονται αἱ Εἰλείθυιαι, αἱ θεαὶ τοῦ τοκετοῦ (Ἰλ. Λ, 270)· αἱ δ' εἰς τὰς ἑορτάς της τελεταὶ ἀπέβλεπον κατὰ μέγα μέρος εἰς τὸν ἱερὸν γάμον. Ἱερὸς αὐτῇ ἦν ὁ κόκκυξ (κοῦκος), σύμβολον

τοῦ ἔαρος, ὅτε ἐνυμφεύθη τὸν Δία, καὶ προσέτι ὁ ταώς· εἰς τὴν χεῖρα δ' ἔφερε τὸν καρπὸν τῆς ῥοιᾶς (τὸ ῥόδιον), ὡς σύμβολον τοῦ γάμου καὶ τῆς πολυτεκνίας. Ἡ κυριωτέρα ἕδρα τῆς λατρείας της ἦν τὸ Ἄργος, καὶ ἐνταῦθα μεταξὺ Ἄργους καὶ Μυκηνῶν, ἦν τὸ περίφημον κολοσσιαῖον αὐτῆς χρυσελεφάντινον ἄγαλμα, ἔργον τοῦ Πολυκλείτου, ἐν τῷ Ἡραίῳ, οὗ τὰ ἐρείπια ἀνευρὼν ἀνέσκαψεν ὁ Α. Ρ. Ῥαγκαβῆς. Παρ' αὐτῷ ἤγοντο κατὰ πενταετίαν τὰ Ἡραῖα, μετ' ἀγώνων. Εἶχε δὲ καὶ ἀλλαχοῦ ἐπισήμους ναοὺς ἡ θεά, καὶ ἰδίως ἐν Κορίνθῳ, ἐν Σπάρτῃ, ἔνθα αἰγοφάγος ἐλέγετο διὰ τὰς προσφερομένας αὐτῇ θυσίας αἰγῶν, ἐν Πλαταιαῖς (ἴδ. Δαίδαλα), ἐν Σικυῶνι, ἐν Σάμῳ, κτλ. Ἡ τέχνη παρίστησιν αὐτὴν ἐν εὐγενεῖ καὶ μεγαλοπρεπεῖ ὡραιότητι, σέβας ἐπιβαλλούσῃ, μεγάλους ἔχουσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς (βοῶπιν), εὔκομον καὶ στέφανον φέρουσαν. Τὸ ἄγαλμα τοῦ Πολυκλείτου ἦν εὔθρονον, ὁ στέφανος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της εἶχεν ἐπικεχαραγμένας τὰς Χάριτας καὶ τὰς Ὥρας, καὶ ἔφερεν εἰς τὴν μίαν χεῖρα σκῆπτρον καὶ κόκκυγα ἐπικαθήμενον αὐτῷ, εἰς τὴν ἄλλην τὸν καρπὸν τῆς ῥοιᾶς. Ἔφερε δὲ χρυσοῦν χιτῶνα διεζωσμένον, καὶ ἱμάτιον ἐπ' αὐτοῦ, τοὺς βραχίονας μόνον καὶ τὴν κεφαλὴν μετὰ τοῦ τραχήλου γυμνὰ ἔχουσα (Παυσ. Β, 17, 4.—Στρβ. Η, 372). Τὸ δὲ νυμφικὸν κάλυμμα εἶχε συνήθως κρεμάμενον ὀπίσω τῆς κεφαλῆς.

Ἡραία, 1) πόλις εἰς τὰ ΝΔ τῆς Ἀρκαδίας ἐπὶ τοῦ Ἀλφειοῦ πρὸς τῇ Ἤλιδι, εἶχεν

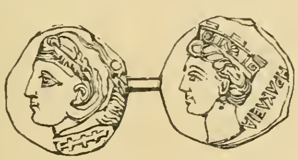
ἐπισήμους ναοὺς καὶ ἄλλα μνημεῖα (Παυσ. Η, 26.—Θουκ. Ε, 67.—Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ. 5, 11). —2) Ἡραῖα ὄρη ἐν Σικελίᾳ, ἐκτεινόμενα πρὸς Ν. καὶ ΝΑ μέχρι τοῦ Παχύνου ἀκρωτηρίου (Διόδ. Δ, 84.

Ἡραῖα, (τὰ), ἑορτὴ τῆς Ἥρας, πρὸ πάντων ἡ ἐν Ἄργει τελουμένη κατὰ τετραετίαν, ἐπὶ τοῦ μέσου τοῦ β' ἔτους ἑκάστης Ὀλυμπιάδος (Böckh, Abh. d. Brl. Ac. 1818—9, σελ. 92), καὶ χρησιμεύουσα ὡς βάσις τῆς χρονολογικῆς ἀριθμήσεως τῶν Ἀργείων (Θουκ. Β, 2). Ἀγῶνες ἐτελοῦντο ἐν τῇ πόλει, ἐν οἷς ὁ ἐπιτυχὼν νὰ τοξεύσῃ χαλκῆν ἀσπίδα κρεμαμένην ὑπὲρ τὸ θέατρον ἐλάμβανεν ὡς ἆθλον αὐτὴν (δι' ὃ καὶ Χάλκεια λέγει ὁ Πίνδαρος (Νεμ. Μ. 41) τὸν ἀγῶνα), καὶ στέφανον μύρτου. Εἶτα δὲ πομπή, ἣν συνώδευεν ἐφ' ἅρματος ἡ πρώτη ἱέρεια τῆς θεᾶς, ἔφερεν ἑκατόμβην εἰς τὸν ὑπὸ τὸ ὄρος Εὔβοιαν εἰς δίωρον περίπου ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Ἄργους κείμενον ναὸν τῆς θεᾶς. Ἡραῖα λαμπρότατα ἐτελοῦντο καὶ ἐν Σάμῳ, ἔνθα ἡ λατρεία ἐξ Ἄργους μετέβη, καὶ πλὴν

ἄλλων μερῶν καὶ ἐν Ἤλιδι, ἐπίσης κατὰ τετραετίαν, εἰς τὸ δ' ἔτος ἑκάστης Ὀλυμπιάδος, καὶ 16 πρεσβύτεραι καὶ ἐπίσημοι γυναῖκες προσῆγον τῇ θεᾷ πέπλον ὃν ὕφαινον, νεάνιδες δ' ἐσταδιοδρόμουν, καὶ κλάδος ἐλαίας ἐδίδετο ταῖς νικώσαις (Παυσ. Ε, 19, 2).

Ἡραῖον, ναὸς τῆς Ἥρας. Τὸ Ἄργος, ἔνθα πρὸ πάντων ἡ θεὰ ἐλατρεύετο, εἶχε τρία Ἡραῖα, ἓν ἐν αὐτῇ τῇ πόλει, ἕτερον μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Ἀκροπόλεως, ὑπὲρ τὸ στάδιον, καὶ τρίτον, τὸ πάντων περιφημότατον, εἰς 48 σταδίων ἀπόστασιν, πρὸς ταῖς Μυκήναις, ὑπὸ τὸ ὄρος Εὔβοιαν. Τούτου ἀνασκαφέντος τῷ 1855, εὑρέθησαν ἀξιόλογα ἐρείπια, ἀποδεικνύντα ὅτι ἦν ἑξάστυλον δώριον καὶ ὅτι ἐπυρπολήθη πιθανῶς ἐπὶ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ Χριστιανισμοῦ, (ἴδ. Rang. Das Heragon). Ἀνασκαφέντος δὲ καὶ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Ἡραίου, εὑρέθη ἐπίσης ἐκεῖ ναὸς δώριος, 51,10μ μῆκος, 18,30μ πλάτος ἔχων, ἑξάστυλος μὲν κατὰ τὰς μικρὰς πλευρὰς, εἰς δὲ τὰς μακρὰς ἀντὶ 13 ἔχων 16 κίονας καὶ διαιρούμενος εἰς πρόναον, ὀπισθόδομον καὶ τὸν σηκὸν, ὅστις διαστάσεις ἔχων 27,84×8,34, ἐκοσμεῖτο, ὡς ὁ Παρθενὼν, δι' ὑποστύλων στοῶν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ.

Ἡράκλεια, ὄνομα διαφόρων πόλεων, ὧν αἱ γνωστότεραι· 1) ἐν Μηδίᾳ ὑπὸ τῶν

Μακεδόνων κτισθεῖσα.—2) Ἡ ἡ ἐν Πόντῳ, παρὰ τοῖς Μαρυανδινοῖς ἐν Βιθυνίᾳ, εἰς τὰς

ἐκβολὰς τοῦ Λύκου ποταμοῦ, ὑπὸ Μεγαρέων τῷ 540 π. Χ κτισθεῖσα. Ὁ ἄριστος λιμὴν αὐτῆς τῇ ἔφερε πλοῦτον καὶ δύναμιν, κορυφωθεῖσαν, ὑπὸ διοίκησιν τυράννων, ὀλίγον πρὸ τῶν Περσικῶν. Ἐπὶ Μιθριδάτου ὅμως ἐξέπεσε. Πατρὶς τοῦ φιλοσόφου Ἡρακλείδου (ἴδ. 3) (Ξεν. Ἀν. ΣΤ. 2. — Στρβ. ΙΒ, 542).—3) Ἐν τῇ Λυγκιστίδι τῆς Μακεδονίας, ἐπὶ τῆς Ἐγνατίας ὁδοῦ, παρὰ τῇ εἰς τὴν Ἰλλυρίαν ἀγούσῃ στενωπῷ (Ges. B. C. III 79).—4) Σιντικὴ, ἐν Θρᾴκῃ ἐπὶ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ.—5) Ἡ. Πέρινθος, ἐν Θρᾴκῃ κατὰ τὴν Προποντίδα, μετ' ἀρίστου λιμένος, κτίσμα τῶν Σαμίων.—6) Ἡ. ἐν Τραχῖνι, ἡ Φθιωτικὴ, ἐν τῇ Μαλίδι τῆς Ν. Θεσσαλίας, παρὰ ταῖς Θερμοπύλαις, 6 στάδια ἀπὸ τῆς Τραχῖνος, ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν κτισθεῖσα τῷ στ' ἔτει τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τῷ δὲ 371 π. Χ. ὑπὸ τῶν Θεσσαλῶν κατακτηθεῖσα καὶ καταστραφεῖσα. Εἶχε περίφημον ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος. Ἀνοικοδομηθεῖσα αὖθις, προσετέθη τῷ 280 εἰς τὸν Αἰτωλικὸν δεσμὸν, ἀπὸ δὲ 189 — 146 εἰς τὸν Ἀχαϊκόν. Εἶτα δ' ἐκυρίευσαν καὶ κατέστρεψαν αὐτὴν οἱ Ῥωμαῖοι.—7) Ἐν τῇ Πισάτιδι τῆς Ἤλιδος, ΝΔ τῆς Ὀλυμπίας, κατὰ τὸν Κυθήριον ποταμὸν, εἶχεν ἰαματικὴν πηγὴν καὶ ἱερὸν τῶν Νυμφῶν.—8) Νῆσος μεταξὺ Ἴου, Νάξου καὶ Ἀμοργοῦ. Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, καὶ σώζονται ἐπ' αὐτῆς ἐρείπια ἐχυρώματος.—9) Ἡ. πόλις, κτίσμα τῶν Ταραντίνων ἐν Λουκανίᾳ, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀκέριδος εἰς τὸν κόλπον τοῦ Τάραντος, ἀντικατέστησε τὴν ἀρχαίαν Ἰωνικὴν Σίριν. Ἐνταῦθα συνῆλθον εἰς σύνοδον αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις τῆς Κάτω Ἰταλίας, καὶ τῷ 280 π. Χ. συνεκροτήθη ἡ μάχη μεταξὺ Πύρρου καὶ Ῥωμαίων (Πλουτ. Πυρ. ΙΣΤ. ΙΖ), καὶ αὕτη ἦν ἡ πατρὶς τοῦ ζωγράφου Ζεύξιδος.—10) Ἡ ἡ Μινώα, εἰς τὴν Ν. παραλίαν τῆς Σικελίας, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ μείζονος Ἁλύκου, κατ' ἀρχὰς φοινικικὸν κτίσμα, περὶ δὲ τὸ 500 π. Χ. ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν οἰκισθεῖσα (Ἡρδ. Ε, 46). Τῷ 460 κατέστρεψαν αὐτὴν οἱ Καρχηδόνιοι (Διοδ. Δ, 23), ἀλλὰ τὴν

ἀνῳκοδόμησαν πάλιν, διότι ὡς ἐκ τῆς θέσεως τοῖς ἦτο ἀναγκαία, καὶ ἐν τῷ β' καρχηδονικῷ πολέμῳ τὴν εἶχον ὡς ὁρμητήριον, (ν. Κάπο Βιάγκο, περιέχον ἐρείπια). Καὶ ἄλλαι μικρότεραι πόλεις τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ὑπῆρχον ἐν Ἰνδίαις, ἐν Λιβύῃ, ἐν Καρίᾳ.

Ἡρακλεῖδαι, οἱ υἱοὶ τοῦ Ἡρακλέους, ὧν πρωτότοκος ἦν ὁ Ὕλλος, καὶ οἱ τούτων ἀπόγονοι. Μετὰ τοῦ Ἡρακλέους τὸν θάνατον ὁ Εὐρυσθεὺς κατεδίωξεν αὐτοὺς καταφυγόντας εἰς Ἀθήνας. Ἀλλὰ βοηθείᾳ τοῦ Θησέως τὸν ἐνίκησαν οὗτοι κατὰ τὰς Σκιρωνίδας πέτρας, καὶ τὸν ἐφόνευσεν ὁ Ὕλλος ἢ ὁ Ἰόλαος. Ἡ Α' ζωοφόρος τοῦ Θησείου παριστᾷ τὴν νίκην ταύτην. Πρὸ τῆς μάχης δέ, ἡ Μακαρία, θυγάτηρ τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Δηϊανείρας, ἐφονεύθη ἑκουσίως πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀδελφῶν της. Εἶτα δ' οἱ Ἡρακλεῖδαι εἰσέβαλον εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἀλλ' ἕνεκα λοιμοῦ ἀναγκασθέντες ν' ἀποχωρήσωσιν, ἀπῆλθον δι' Ἀθηνῶν εἰς Θεσσαλίαν, ἔνθα ὁ Αἰγιμιὸς παρεχώρησε τῷ Ὕλλῳ τὸ τρίτον τῆς ἐπικρατείας αὐτοῦ. Λαβὼν δὲ χρησμὸν ὁ Ὕλλος, περιμένοντες τὸν τρίτον καρπὸν οἱ Ἡρακλεῖδαι νὰ εἰσβάλωσι διὰ τοῦ πορθμοῦ εἰς τὴν Πελοπόννησον, μετὰ τὸ τρίτον ἔτος εἰσώρμησε διαβὰς τὸν Ἰσθμὸν κατὰ τῶν Ἀτρειδῶν (10 ἔτη πρὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου), ἀλλ' εἰς τὰ μεθόρια τῆς Κορινθίας καὶ Μεγαρίδος ἔπεσεν ἐν μονομαχίᾳ μετὰ τοῦ Ἐχέμου, υἱοῦ τοῦ Ἀερόπου, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας, μαχομένου ὑπὲρ τοῦ Ἀτρέως. Οἱ Ἡρακλεῖδαι εἶχον ὑποσχεθῆ, ἂν ἔπιπτεν ὁ Ὕλλος, ἐπὶ 50 ἢ 100 ἔτη νὰ μὴ προσβάλωσι πλέον τὴν Πελοπόννησον. Ὁ Κλεοδαῖος, υἱὸς τοῦ Ὕλλου, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀριστόμαχος, ἐπεχείρησαν νέαν εἰσβολὴν ἐπὶ Τισαμενοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ὀρέστου, ἀλλ' ἀμφότεροι ἔπεσαν. Τέλος οἱ υἱοὶ τοῦ Ἀριστομάχου Τήμενος, Κρεσφόντης καὶ Ἀριστόδημος, ὁ τρίτος καρπὸς, ἤτοι ἡ τρίτη γενεὰ μετὰ τὸν Ὕλλον, ἀνεγνώρισαν ὅτι ὁ χρησμὸς εἰπὼν πορθμὸν, δὲν ἐνόει τὸν Ἰσθμόν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἠσέβησαν πρὸς ἕνα μάντιν, ἐκεραυνώθη ὁ Ἀριστόδημος. Εἰπόντος δὲ τοῦ χρησμοῦ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐκλέξωσιν ὡς ἀρχηγόν των ἕνα μονόφθαλμον, ἔλαβον τὸν Αἰτωλὸν Ὄξυλον, ὃν συνήντησαν, μονόφθαλμον καθήμενον ἐπὶ ἡμιόνου. Ὑπερβάντες δὲ τὸν κόλπον κατὰ τὴν Ναύπακτον μετὰ στρατοῦ Δωριέων, ἐφόνευσαν τὸν Τισαμενὸν, καὶ διανεμηθέντες τὴν χώραν, ἔλαβον ὁ μὲν Τήμενος τὸ Ἄργος, ὁ δὲ Κρεσφόντης τὴν Μεσσηνίαν, οἱ δ' υἱοὶ τοῦ Ἀριστοδήμου Προκλῆς καὶ Εὐρυσθένης τὴν Λακεδαίμονα· ὁ δ' Ὄξυλος μετὰ τῶν Αἰτωλῶν ἀποκατέστη εἰς τὴν Ἤλιδα (Ἀπολλόδ. Β, 8, 1). Ἔκτοτε τὰ περὶ Ἡρακλειδῶν ὑπάγονται εἰς τὴν ἱστορίαν. Οἱ ἀδελφοὶ καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν ἄρχουσιν ἐπὶ τῶν χωρῶν τῆς Πελοποννήσου, τῆς Ἀργολίδος, τῆς Μεσσηνίας καὶ τῆς Λακωνίας, καὶ ἕτερος Ἡρακλείδης, ὁ Ἀλήτης, ἔλαβε τὴν Κόρινθον. Οἱ καταλαβόντες τὴν Πελοπόννησον Δωριεῖς, ἵνα νομιμοποιήσωσι τὴν κατάκτησίν των, ἐπενόησαν προφανῶς ταύτην τὴν περὶ τῶν Ἡρακλειδῶν, ὡς νομίμων δῆθεν κυρίων αὐτῆς, θεωρίαν, καὶ ὡς γενάρχην τῆς δωρικῆς φυλῆς τῶν Ὑλλέων ἢ Ὕλλων ἔπλασαν Ὕλλον, υἱὸν τοῦ Ἡρακλέους. Καὶ ἦρξαν οὕτως οἱ Ἡρακλεῖδαι ἐν Λακωνίᾳ μέχρι τοῦ 231 π. Χ., ἀλλαχοῦ ὅμως πολὺ βραχύτερον. Καὶ οἱ Μακεδόνες δὲ βασιλεῖς, ἀξιοῦντες ὅτι ἦσαν ἐξ Ἡρακλειδῶν καὶ αὐτοὶ (Ἡρδ. Η, 137), ἤθελον οὕτως ἀναμφισβήτητον νὰ καθιστῶσι τὴν ἑλληνικὴν αὐτῶν καταγωγὴν ἀπέναντι τῶν περιοίκων βαρβάρων. Καὶ ἐν Λυδίᾳ ὑπῆρχε δυναστεία Ἡρακλειδῶν, ἀξιοῦσα ὅτι κατήγετο ἐξ Ἡρακλέους καὶ δούλης τινὸς τοῦ Ἰαρδάνου, καὶ ἄρχουσα ἐκεῖ ἐπὶ 505 ἔτη πρὸ τῶν Μερμναδῶν (Ἡρόδ. Α, 7). Ἀλλ' ὁ Σάνδων τῶν Ἀσσυρίων ἐλέγετο Ἡρακλῆς παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ὥστε ὑπετέθη ὑπό τινων ὅτι τὰ περὶ τῶν Ἡρακλειδῶν τούτων ἐμφαίνουσιν ἴσως ἀρχαίαν τινὰ ἐπέκτασιν τῆς Ἀσσυριακῆς ἐξουσίας ἐπὶ

τῆς Λυδίας. Καὶ ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπῆρχόν τινες Ἡρακλειδῶν οἰκογένειαι, πιθανῶς τὴν ἀρχήν των ἀνάγουσαι εἰς τὰς ἐγχωρίους θεότητας (οἷον τὸν Σάγκον τῶν Σαβίνων), τὰς ἀντιστοιχούσας πρὸς τὸν Ἡρακλέα.

Ἡρακλείδης, 1) Ἵππαρχος Διονυσίου τοῦ ν., εἶτα φυγὰς, μετὰ τοῦ Δίωνος συνεργήσας, καὶ θανατωθεὶς ὡς στασιαστὴς (ἴδ. Δίων)—2) Ἰατρὸς, πατὴρ τοῦ Ἱπποκράτους.—3) Ἐκ Τάραντος, ἰατρὸς τῆς γ'. ἑκατοντ. π. Χ., γνωστὸς διὰ τὴν μεγάλην του ἐπιμέλειαν καὶ εὐσυνειδησίαν, οὐδὲν θέλων νὰ γράψῃ οὗ δὲν ἔλαβε πεῖραν ὁ ἴδιος. Συνέγραψε «περὶ σκευασίας καὶ δοκιμασίας φαρμάκων».—4) Ἐξ Ἐρυθρῶν, ἐπὶ Χριστοῦ, ἐξειργάσθη τὰ συγγράμματα τοῦ Ἱπποκράτους. — 5) Ἡρ. ὁ Ποντικὸς, ἤτοι ἐκ τῆς Ἡρακλείας τοῦ Πόντου, ἐξ οἴκου ἐπισήμου καὶ εὐπόρου, ἤκμαζε περὶ τὰ 340 π. Χ. Μαθητεύσας ἐν Ἀθήναις παρὰ Πλάτωνι καὶ Σπευσίππῳ, συνέπραξεν ἐν τῇ πατρίδι του εἰς τὴν πτῶσιν τοῦ τυράννου Κλεάρχου· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα περιεφρονήθη ὡς μετερχόμενος ἀπάτην καὶ δόλον, καὶ λέγεται ὅτι ἀπέθανεν ἀπόπληκτος ὅτε ἔπεισε διὰ ψευδοῦς χρησμοῦ τοὺς συμπατριώτας του νὰ τῷ ἀπονείμωσι χρυσοῦν στέφανον. Ὑπὲρ τὰ 50 συγγράμματα τῷ ἀπεδίδοντο, περὶ γραμματικῶν, φυσικῶν, ἠθικῶν, ἱστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν ζητημάτων, πολυμάθειαν μὲν ἀποδεικνύντα, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐγκαταμίξεως τεραστίων διηγημάτων καὶ μύθων παιδαριωδῶν ἔλλειψιν ἐλέγχοντα κρίσεως. Σώζονται ἀποσπάσματα αὐτοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «ἐκ τῶν Ἡρακλείδου περὶ πολιτειῶν». Ἀλλὰ τοιοῦτο σύγγραμμα αὐτοῦ ὑπ' οὐδενὸς τῶν ἀρχαίων μνημονεύεται· ὥστε πιστεύεται ὅτι τὸ σωζόμενον ἐστὶ μᾶλλον συλλογὴ ἀποσπασμάτων ἐκ τῶν συγγραμμάτων του, καταρτισθεῖσα ἐν τῷ Μεσαιῶνι.—6) Ἄλλος Ἡρακλείδης, ἔγραψεν «ἀλληγορίας ὁμηρικάς», εἰς δικαιολογίαν, κατὰ Στωϊκὰς θεωρίας, τοῦ ποιητοῦ κατὰ τῶν προσαπτόντων αὐτῷ ἀθεΐαν, καὶ ἐξήγησιν τῶν παραδοξοτέρων μύθων ἐπὶ τὸ φυσικώτερον. Καὶ οὗτος ἐπικαλεῖται Ποντικὸς, ἀλλ' ὑπό τινων ὀνομάζεται Ἡράκλειτος, καὶ φαίνεται μᾶλλον ζήσας ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων.

Ἡράκλειον, ἐλέγετο πᾶς ναὸς τοῦ Ἡρακλέους. Ἔφερον δὲ καὶ πόλεις καὶ ἀκρωτήρια τὸ ὄνομα τοῦτο. 1) Ἡ πασῶν ἐπισημοτέρα ἐστὶν ἡ ἐν Καμπανίᾳ τῆς Ἰταλίας ΝΑ τῆς Νεαπόλεως, εἰς τοὺς Δ. πρόποδας τοῦ Βεσουβίου, πλησίον τῆς θαλάσσης, πόλις τὸ πρῶτον Ὀσκικὴ, εἶτα Τυρρηνικὴ, κατόπιν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ τέλος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κατοικηθεῖσα· ἔπαθεν ὑπὸ σεισμοῦ τῷ 63 μ. Χ. καὶ τέλος κατεχώσθη τῷ 79 ὑπὸ τῆς λάβας καὶ τέρρας τοῦ Βεσουβίου εἰς 50—100' βάθος, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐκτίσθη ἡ πόλις Portici. Τῷ 1721 διὰ φρέατος σκαφέντος εὑρέθη τὸ πρῶτον ἡ πόλις. Ἔκτοτε δ' ἐξηκολούθησαν ἐκ διαλειμμάτων, καὶ ἐν τέλει συστηματικῶς, αἱ ἀνασκαφαὶ, μὴ δυνάμεναι ὅμως ἕνεκα τοῦ βάθους καὶ τῆς ἐπῳκοδομημένης πόλεως νὰ προβῶσι μεθ' ὅσης ἐντελείας ἦν ἐπιθυμητὸν, διότι ἡ πόλις φαίνεται ὅτι ἦν μεγάλη καὶ ἔσχε μεταξὺ τῶν κατοίκων της πολλοὺς πλουσίους καὶ φιλοκάλους, ὥστε εὑρέθησαν εἰς τὰ ἐρευνηθέντα μέρη καὶ ἀγάλματα καὶ ζωγραφίαι πολύτιμοι καὶ χειρόγραφα Ἑλληνικὰ, ταῦτα ὅμως μέχρι τοῦδε τῶν μεταγενεστέρων φιλοσόφων ἰδίως, ὡς τοῦ Ἐπικούρου, τοῦ Φιλοδήμου, κτλ.—2) Πόλις τῆς Ν. Μακεδονίας, κατὰ τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον.—3) Ἐν τῇ Κυρριστηνῇ χώρᾳ τῆς Συρίας.—4) Ἐν Αἰγύπτῳ, κατὰ τὸ στόμιον τοῦ Νείλου τὸ ἀπ' αὐτῆς ἐπονομασθὲν (Ἡρδ. Β. 113).—5) Ν. Ἀκρωτήριον τῆς Ἰταλίας παρὰ Βρουττίοις (ν. Σπαρτιβέντον).

Ἡράκλειτος, Ἐφέσιος, περὶ τὸ 500 π. Χ. κατὰ μέρος σύγχρονος τοῦ Παρμενίδου, ἐπεδόθη ὅλως εἰς τὴν σπουδὴν, καὶ μαθητεύσας παρὰ Ξενοφάνει καὶ τῷ Πυθαγορείῳ Ἱππάσῳ, ἐμόναζε φιλοσοφῶν, ἀρνηθεὶς

καὶ τοῖς συμπατριώταις του ν' ἀναμιγῇ εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν δημοσίων, καὶ Δαρείῳ τῷ Ὑστάσπῃ νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτὸν καὶ τῷ διδάξῃ τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν. Σκεπτικὸς δὲ πάντοτε, σκυθρωπὸς καὶ δυσπρόσιτος, ἐπιστεύετο ὅτι, ἄπελπιν φιλοσοφίαν παραδεχόμενος, πάντοτε ἔκλαιε, δι' ὃ καὶ κλαυσῖνος ἐκλήθη. Λέγεται δὲ γράψας ἓν σύγγραμμα μόνον, ἐπιγραφόμενον, κατὰ τοὺς μὲν Μοῦσαι, κατ' ἄλλους περὶ φύσεως, καὶ κατέθηκεν αὐτὸ εἰς τὸν ἐν Ἐφέσῳ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, ἔνθα φαίνεται ὅτι καὶ μετὰ ταῦτα εὑρίσκετο. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις διὰ τὸ δύσληπτον τῶν ἐννοιῶν καὶ πιθανῶς καὶ τῆς γλώσσης του ἐπωνομάζετο προσέτι σκοτεινός. Ἐπὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ ἐβάδισαν ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἱπποκράτης. Εἷς τῶν φιλοσοφικῶν διϊσχυρισμῶν του ἦν «πάντα εἶναι καὶ μὴ εἶναι»· ἄλλος δὲ «οὐδὲν μᾶλλον τὸ ὂν τοῦ μὴ ὄντος εἶναι»· ὥστε εἰς τὴν περὶ τοῦ ἀφῃρημένου εἶναι θεωρίαν ὑπερακοντίζει καὶ τοὺς Ἐλεάτας. Τὸ Ἀπόλυτον ἔστι κατ' αὐτὸν ἡ ταὐτότης τῆς ὑπάρξεως καὶ μὴ ὑπάρξεως· τὸ ὂν ἐξελάμβανε συνιστάμενον εἰς τὴν μεταβολήν, καὶ τὸ γίνεσθαι ἔστιν ἡ ἀρχὴ πάσης ὑπάρξεως καὶ ἀληθείας. «Πάντα ῥοῦς,» διϊσχυρίζεται, δηλαδὴ οὐδὲν μένει ἀμετάβολον, ἐπιπροσθέτων ὅτι οὐδὲν ἐπανακάμπτει εἰς τὸν αὐτὸν ῥοῦν. Ἓν μόνον, λέγει παρ' Ἀριστοτέλει, ἐμμένει, καὶ ἐξ αὐτοῦ τὰ λοιπὰ πάντα μεταμορφοῦνται. Οὐχὶ δὲ μόνον διὰ τῆς λογικῆς, ἀλλὰ καὶ πραγματικώτερον ἐξέφραζε τὴν θεωρίαν του, δι' ὃ καὶ ὑπό τινων εἰς τὴν ἰωνικὴν σχολὴν κατηριθμήθη, εἰ καὶ σπουδαίως αὐτῆς ἀφιστάμενος. Ἐν ἄλλοις ἐπρέσβευεν ὅτι ὁ χρόνος ἐστὶ τὸ πρῶτον σωματικὸν (ἐννοῶν αἰσθητὸν) ὄν, ἡ πρώτη μορφὴ τῆς παραγωγῆς, τὸ πρῶτον τῶν ἀντιληπτῶν. Ἀλλὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ χρόνου διὰ τῆς φυσικῆς ἐρευνῶν, παρεδέχθη ὡς πρῶτον τῶν ὄντων τὸ πῦρ, ὃ ἐθεώρησεν ὡς τὸν φυσικὸν χρόνον, τὴν ἀεικινησίαν, τὴν ἀπόλυτον διάλυσιν τοῦ συντιθεμένου, τὴν παρέλευσιν καὶ τὴν αἰώνιον ἀστασίαν. Τὸ στοιχεῖον δὲ τοῦτο σπουδάζων, εὗρεν ὡς ἰδιότητα αὐτοῦ τὴν τὰ ὑφιστάμενα μεταβάλλουσαν ἀναθυμίασιν, δύο, κατ' αὐτόν, κεκτημένην ἐπόψεις· τὸ πῦρ πυκνοῦται εἰς ὑγρασίαν, ἥτις διὰ τῆς στάσεως γίνεται ὕδωρ, ὃ σκληρυνόμενον γίνεται γῆ· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ὁδὸς κάτω. Εἶτα δὲ πάλιν ἡ γῆ γίνεται ῥευστή, καὶ ἐκ τοῦ ῥευστοῦ πηγάζει ὑγρασία, καὶ ἐκ ταύτης ἡ ἀναθυμίασις τῆς θαλάσσης, ἐξ ἧς τὰ πάντα παράγονται· αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἄνω. Τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ ὦτα ἔλεγε ψευδομάρτυρας, ἀλλ' ἐκείνους τούτων ἀξιοπιστοτέρους· δικαστὴν δὲ τῆς ἀληθείας τὸν λόγον, καὶ ὡς συνείδησιν ταύτης τὴν γενικὴν συνείδησιν· ἐν δὲ τῇ μεμονωμένῃ σκέψει ἔβλεπε τὴν ἀπάτην, ὡς καὶ τὸ πονηρὸν ἐν τῇ μονώσει ἀπὸ τοῦ γενικοῦ. Ἐπίστευεν εἰς τῆς ψυχῆς τὴν ἀθανασίαν, λέγων «ὅτε ἡμεῖς ἀποθνήσκωμεν, τὰς ψυχὰς ἀναβιοῦν καὶ ζῆν»· ἡ ἀρίστη δὲ τῶν ψυχῶν ἦν κατ' αὐτὸν ἡ ξηροτάτη, ἤτοι ἡ μᾶλλον ἔμπυρος. Καὶ ἔλεγε μὲν ὅτι τὸ πᾶν οὐδεὶς θεὸς καὶ οὐδεὶς ἄνθρωπος ἔπλασεν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸ ἦν καὶ μένει ἀείζωον πῦρ, κατ' ἴδιον μέτρον ἀναπτόμενον καὶ σβεννύμενον· ἀλλὰ τὴν θεωρίαν γενικῆς τοῦ κόσμου πυρκαϊᾶς ἔλεγεν ἀποκύημα τῆς φαντασίας (Πλάτ. Συμπ.—Διογ. Λ.—Αἰλ. Π. Ἱ. Η, 13).

Ἡρακλέους πόλις, 1) ἡ μεγάλη, ἐν τῇ μέσῃ Αἰγύπτῳ, ΝΑ τῆς Ἀρσινόης καὶ τῆς λίμνης τοῦ Μοίριδος, πρωτεύουσα νομοῦ, ἕδρα τῆς λατρείας τοῦ ἰχνεύμονος Στρβ. ΙΖ, 789. 809-812).—2) ἡ μικρὰ ἐν τῇ κάτω Αἰγύπτῳ, μεταξὺ Τάνιδος καὶ Πηλουσίου.

Ἡρακλῆς, τὸ πρότυπον τῶν ἡρώων, τῶν ἐν τοῖς ἡρωϊκοῖς λεγομένοις χρόνοις τοὺς κακούργους καὶ τὰ κακοποιὰ ζῷα ἐν Ἑλλάδι ἐξολοθρευόντων. Ἐγεννήθη ἐκ συνεντεύξεως τοῦ Διὸς μετὰ τῆς Ἀλκμήνης, γυναικὸς τοῦ Ἀμφιτρύωνος, βασιλέως τῆς Τίρυνθος ἐν Ἀργολίδι ὅτε ὁ θεὸς ἐνεδύθη τὴν

μορφὴν τοῦ Ἀμφιτρύωνος, παρατείνας τὴν μίαν νύκτα εἰς τρεῖς, δι' ὃ καὶ τριέσπερος ἐνίοτε λέγεται ὁ Ἡρακλῆς. Ἦν δ' ὁ Ἀμφιτρύων υἱὸς τοῦ Ἀλκαίου, καὶ ἔγγονος τοῦ Περσέως, οὗ ὁ ἄλλος υἱὸς, Ἠλεκτρύων, ἐβασίλευεν ἐν Μυκήναις. Οὗτος, ἐκστρατεύσας κατὰ τῶν Ταφίων, διότι εἶχον ἁρπάσει τὰς ἀγέλας του, ἀφῆκε τὸν θρόνον τῶν Μυκηνῶν εἰς τὸν Ἀμφιτρύωνα, δοὺς αὐτῷ εἰς γάμον καὶ τὴν θυγατέρα του Ἀλκμήνην. Ἀλλ' ἀκουσίως θανατώσας ὁ Ἀμφιτρύων τὸν Ἠλεκτρύωνα, ἐξεδιώχθη ὑπὸ τοῦ θείου του Σθενέλου, ἄλλου υἱοῦ τοῦ Περσέως, καὶ ἔφυγε μετὰ τῆς γυναικός του εἰς Θήβας παρὰ τῷ πρὸς μητρὶ θείῳ του Κρέοντι, ὑπὲρ οὗ καὶ κατέκτησε τὴν νῆσον Τάφον. Ἐκεῖ δ' ἐν Θήβαις ἐγεννήθη ὁ Ἡρακλῆς, δι' ὃ καὶ Θηβογενὴς ἐνίοτε ἐλέγετο, καὶ προσέτι καὶ Ἀμφιτρυωνιάδης. Κατὰ τὴν ἡμέραν δὲ τῆς γεννήσεώς του, εἰπόντος τοῦ Διὸς καὶ ὀμόσαντος ἐνώπιον τῶν θεῶν ὅτι ὁ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τεχθησόμενος θὰ ἦρχε πάντων τῶν περιοίκων καὶ τοῦ γένους τῶν Περσιδῶν, ἐκ ζηλοτυπίας πρὸς τὴν Ἀλκμήνην, διενήργησεν ἡ Ἥρα, ὡς θεὰ τῶν τοκετῶν, νὰ γεννήσῃ, οὐχὶ ἡ γυνὴ τοῦ Ἀμφιαράου, ἀλλ' ἡ τοῦ Σθενέλου, υἱὸν τὸν Εὐρυσθέα, ὅστις διὰ τοῦτο ἦρξε τῶν Μυκηνῶν, Ἡ δ' Ἀλκμήνη, πλὴν τοῦ Ἡρακλέους, ἔσχε καὶ ἐκ τοῦ Ἀμφιτρύωνος υἱὸν τὸν Ἰφικλῆν (Ἡσίοδ. Ἀσπ. Ἡρκλ.—Πίνδ. Νεμ. Ι, 19. Ἴσθ. Ζ, 5.— Εὐριπ. Ἡρκλ. μαιν. Ἡρκλδ. 37, 210). Τὸν Ἡρακλῆν, ἀγαπώμενον καὶ προστατευόμενον ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, ἐμίσει καὶ κατέτρεχε πάντοτε ἡ Ἥρα, καὶ καθ' Ὅμηρον καὶ κατὰ τοὺς μετὰ ταῦτα μύθους (Πινδ. Νεμ. Α, 49), ἔπεμψε δύο μεγάλους ὄφεις νὰ τὸν φονεύσωσιν εἰς τὸ λίκνον του· ἀλλὰ τὸ βρέφος, συλλαβὸν αὐτοὺς διὰ τῶν μικρῶν ῥωμαλέων χειρῶν του, τοὺς ἀπέπνιξεν. Ὁ πατήρ του Ἀμφιτρύων τῷ ἐδίδαξε τὸ ἡνιοχεῖν, ὁ Κάστωρ τὴν ὁπλασκίαν, ὁ Αὔλυκος τὴν πάλην, ὁ Εὔρυτος τὸ τόξον, ὁ Χείρων ἢ ὁ Λῖνος τὰς ἐπιστήμας, καὶ τὴν μουσικὴν ὁ Εὔρυτος ἢ ὁ Λῖνος, ὃν ὅμως ἐφόνευσε διὰ τῆς λύρας. Τότε δ' ὁ πατήρ του, φοβηθεὶς τὴν ἀγρίαν ὁρμήν του, τὸν ἔστειλεν εἰς τὸ ποίμνιόν του εἰς τὸν Κιθαιρῶνα, καὶ ἐκεῖ ἐφόνευσε τὸν ἰσχυρὸν Κιθαιρώνιον λέοντα, καὶ τούτου τὴν λεοντῆν, ἢ κατ' ἄλλους, τὴν τοῦ λέοντος τῆς Νεμέας, παρίσταται σχεδὸν πάντοτε ἐπὶ γυμνοῦ τοῦ σώματος φέρων, καὶ ὡς κράνος τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Ὁ σοφιστὴς Πρόδικος ἔγραψεν εἶδος μυθιστορήματος, καθ' ὃ ὁ Ἡρακλῆς ἐπὶ διασταυρουμένης ὁδοῦ καθήμενος, ἐσκέπτετο περὶ τοῦ βίου ὃν ὤφειλε νὰ ἐκλέξῃ, ὅτε παρέστησαν αὐτῷ δύο γυναῖκες, ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ ἡδονὴ, καὶ ἐζήτησαν ἑκάστη νὰ τὸν ἑλκύσῃ ὡς ὀπαδόν της, ὁ δ' Ἡρακλῆς ἐξελέξατο τὴν ἀρετήν. Τίθησι δὲ τὴν σκηνὴν ταύτην ἐνταῦθα, εἰς τὸν Κιθαιρῶνα (Ξεν. Ἀπομν. Β. 1, 11). Εἰς Θήβας δ' ἐπιστρέψας 18έτης, εὗρεν ἐκεῖ τοὺς πρέσβεις τοῦ βασιλέως τῶν Μινυῶν Ἐργίνου, ἐλθόντας νὰ λάβωσι τὸν ὀφειλόμενον αὐτῷ φόρον 100 βοῶν. Ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς, ἀκρωτηριάσας αὐτοὺς τὰς ῥίνας καὶ τὰ ὦτα, τοὺς ἀπέπεμψε δεσμίους, καὶ πολεμήσας τοὺς Ὀρχομενίους, τοὺς ἐβίασε ν' ἀποδώσωσι διπλοῦν τὴν φόρον· δι' ὃ εὐγνωμονῶν ὁ Κρέων, τῷ ἔδωκεν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Μεγάραν (Ὁμ. Ὀδ. Λ. 209). Ὁ δ' ἐν Μυκήναις καὶ ἐν Τύρινθι βασιλεύων Εὐρυσθεὺς, μετακαλεσάμενος αὐτὸν, τῷ ἐπέβαλε δώδεκα ἄθλους, οὓς ἂν ἐξετέλει θ' ἀπελάμβανε τὴν ἀθανασίαν, κατ' ἀπόφασιν τοῦ Διός· καὶ ὅτε ὁ χρησμὸς ἐν Δελφοῖς τῷ διέταξε νὰ ὑπακούσῃ, ἐξεμάνη, καὶ ἐφόνευσε τὰ ἐκ τῆς Μεγάρας τρία τέκνα του, καὶ δύο τέκνα τοῦ ἀδελφοῦ του Ἰφικλέους. Καὶ ἐλέγετο ὅτι Ἀλκείδην ὡς τότε καλούμενον, διά τε τὴν ἀλκήν του, καὶ διότι ὑπετίθετο ἔγγονος τοῦ Ἀλκαίου, ὁ χρησμὸς οὗτος τὸν ὠνόμασε κατὰ πρῶτον Ἡρακλέα, ὡς τὸ κλέος του ἐκ τῶν καταδρομῶν τῆς Ἥρας ἀρυόμενον. Ὅτι 12 ἦσαν οἱ ἆθλοι δὲν λέγει

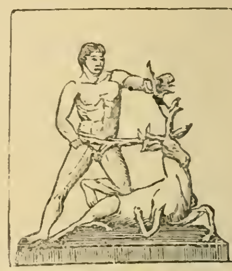
οὔτε ὁ Ὅμηρος οὔτε ὁ Ἡσίοδος, ἀλλ' οἱ μετ' αὐτούς, καὶ ἴσως πρῶτος ὁ ἐποποιὸς Πείσανδρος (ἴδ). Ἦσαν δ' οὗτοι: α') Ὁ φόνος τοῦ λέοντος τῆς Νεμαίας, τέκνου τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Ἐχίδνης, μὴ ὑποκειμένου εἰς τραυμάτισιν. Ὁ Ἡρακλῆς διώξας αὐτὸν εἰς τὸ σπήλαιόν του (δεικνύμενον ἔτι), τὸν ἔπνιξεν ἐντὸς τῶν βραχιόνων του.

Ἐξ ἀρχαίου λύχνου.

Ὅτε δ' ἐπέστρεψεν εἰς Μυκήνας, φέρων τὸν λέοντα νεκρόν, τρομάξας ὁ Εὐρυσθεύς, ἐκρύβη ἐντὸς ἐκεῖ παρακειμένου χαλκοῦ ἀγγείου, καὶ τὸν διέταξεν ἄλλοτε τὴν λείαν του ν' ἀφίνῃ ἐκτὸς τῶν πυλῶν τῆς πόλεως (Ἀπολλοδ. Β, 5, 1.). β') Ἡ Λερναία ὕδρα, ἐκ τῶν αὐτῶν γονέων, εἰς τὸ ἕλος Λέρναν, Ν. τοῦ Ἄργους, τεράστιος ὄφις, ἔχων 9 κεφαλὰς (κατά τινας 100 ἢ 10,000), ἐξ ὧν μία ἦν ἀθάνατος, αἱ δὲ λοιπαί, ὅταν ἀπεκόπτοντο, ἀνεγεννῶντο διπλάσιαι. Ὁ Ἡρακλῆς διὰ φλεγομένων δένδρων κατέκαυσε τοὺς ἀποκοπτομένους τραχήλους, καὶ τὴν ἀθάνατον κεφαλὴν συνέτριψεν ὑπὸ μέγαν βράχον· εἰς τὸν ἰὸν δὲ τοῦ δράκοντος ἐμβάψας τὰ βέλη του, κατέστησε τὰς πληγὰς αὐτῶν ἀνιάτους. Ἐπειδὴ δ' εἰς τὴν νίκην ταύτην τὸν συνέδραμεν ὁ ἡνίοχός του Ἰόλαος, υἱὸς τοῦ ἀδελφοῦ του Ἰφικλέους, ὁ Εὐρυσθεὺς δὲν ἤθελε ν' ἀναγνωρίσῃ τὸν ἆθλον μεταξὺ τῶν δώδεκα (Αὐτ. 2).—γ') Ὁ κάπρος τῆς Ἐρυμανθίας, ἐρημῶν τὴν Ἀρκαδίαν, ἐδιώχθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους εἰς βαθεῖαν χιόνα, καὶ συνελήφθη ζῶν (Αὐτ. 4). Ὅτε δ' ἀπήρχετο πρὸς τὴν θήραν ταύτην, διὰ τοῦ ὄρους Φολόης, ἐφιλοξενήθη ὑπὸ τοῦ Κενταύρου Φόλου, παραθέντος αὐτῷ ὀπτὰ κρέα. Ὡς δ' ἠθέλησε νὰ τῷ ἀνοίξῃ καὶ τὸν πίθον τοῦ οἴνου, τὸν κοινὸν εἰς πάντας τοὺς Κενταύρους, ἐπέπεσαν οὗτοι κατ' αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς τοὺς κατεδίωξε μέχρι τοῦ Μαλέου, καὶ ἐκεῖ ἐπλήγωσεν ἀνιάτως τὸν κένταυρον Χείρωνα, ὃν οἱ Λαπίθαι εἶχον διώξει ἐκεῖ ἐκ τοῦ Πηλίου ὄρους. Τὰ κατορθώματα δὲ ταῦτα, τὰ μὴ ἐκτελούμενα ἐντολῇ τοῦ Εὐρυσθέως, ἐλέγοντο πάρεργα.— δ') Ἡ Κερύνεια ἔλαφος, ἐπὶ τοῦ Μαινάλου τῆς Ἀρκαδίας, χρυσόκερως καὶ χαλκόπους, ἱερὰ τῇ Ἀρτέμιδι. Ἐπὶ ὅλον ἔτος ἐδίωξεν αὐτὴν ὁ Ἡρακλῆς, καὶ τέλος συνέλαβεν αὐτὴν ζῶσαν, ὡς ὤφειλε παρὰ τῷ Ἀρκαδικῷ Λάδωνι, ἢ παρὰ τοῖς Ὑπερβορείοις, κατατοξεύσας αὐτὴν εἰς τὸν πόδα (Αὐτ. 3).—ε') Αἱ Στυμφαλίδες ὄρνιθες, ἐν τῇ Στυμφάλῳ λίμνῃ τῆς Ἀρκαδίας, ἔχουσαι χαλκοῦς ὄνυχας, καὶ πτερὰ ἃ ἐξετόξευον ὡς βέλη. Ὁ Ἡρακλῆς τὰς ἐξήγειρε διὰ σημάντρου χαλκοῦ, καὶ οὕτω τὰς κατετόξευσε (Αὐτ.). — στ') Ἡ ζώνη τῆς Ἱππολύτης, βασιλίσσης τῶν Ἀμαζόνων, ἣν ὤφειλεν ὁ Ἡρακλῆς νὰ φέρῃ εἰς Ἀδμήτην, τὴν κόρην τοῦ

Ἀνάγλυφον ἐν Νεαπόλει.

Ἀνάγλυφον ἐν Νεαπόλει.

Ἄγαλμα ἐν Νεαπόλει.

Δακτυλιόλιθος ἐν Φλωρεντίᾳ.

Εὐρυσθέους. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν συνήνεσεν ἡ Ἱππολύτη νὰ τὴν δώσῃ οἰκειοθελῶς. Ἀλλ' ἡ Ἥρα ἐξήγειρε μάχην, καθ' ἣν ἡ Ἱππολύτη ἐφονεύθη. Ἐπὶ τῆς ἐπανόδου του δ' ἐφόνευσεν ὁ Ἡρακλῆς καὶ ἓν θαλάσσιον τέρας κατὰ τὴν Τρωάδα, εἰς ὃ εἶχεν ἐκτεθῇ Ἡσιόνη ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Λαομέδοντος. Καὶ τῷ εἶχε μὲν ὑποσχεθῇ εἰς ἀμοιβὴν ὁ Λαομέδων τοὺς ἵππους οὓς τῷ εἶχε δώσει ὁ Ζεὺς εἰς ἀνταλλαγὴν τοῦ υἱοῦ του Γανυμήδου, ἀλλὰ δὲν ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσίν του, καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἀπῆλθε πόλεμον ἀπειλῶν (Αὐτ. 9.—Ὁμ. Ἰλ. Υ, 145. Ε, 638).—ζ') Ἡ κόπρος τοῦ Αὐγείου. Ὁ Αὐγείας ἢ Αὐγέας ἦν υἱὸς τοῦ Ἡλίου, ἢ τοῦ Ἠλείου, ἢ τοῦ Φόρβαντος, βασιλέως τῶν Ἐπειῶν ἐν Ἤλιδι, κεκτημένος παμπληθεῖς ἀγέλας. Ὁ Ἡρακλῆς, τὴν ἐντολὴν λαβὼν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ νὰ καθαρίσῃ τὴν εἰς ὄρη σωρευθεῖσαν κόπρον αὐτῶν, παρωχέτευσεν εἰς τὴν αὐλὴν αὐτοῦ τὸν Ἀλφειὸν καὶ τὸν Πηνειόν. Ὁ Αὐγείας ὑποσχεθεὶς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην τὸ δέκατον τῶν βοῶν του, ἠρνήθη ὅτε ἔμαθεν ὅτι τὸ ἔργον ἐξετελέσθη κατ' ἐντολὴν τοῦ Εὐρυσθέως (Ἀπολλδ. Β. 5, 5). Τούτου ἕνεκα ἐπῆλθεν ὁ Ἡρακλῆς μετὰ στρατοῦ. Ἀλλ' ἀσθενήσαντος αὐτοῦ, ἐνίκησαν τὸν στρατόν του εἰς τὰς στενωποὺς τῆς Ἤλιδος οἱ ἀνεψιοὶ τοῦ Αὐγείου, οἱ Μολιονίδαι Εὔρυτος καὶ Κτέατος, ὁ δ' Ἡρακλῆς ἐφόνευσεν αὐτοὺς ἐν Κλεωναῖς τῆς Ἀργολίδος, ὡς καὶ τὸν Αὐγείαν καὶ τοὺς υἱούς του, δῃώσας τὴν χώραν· μεθ' ὃ ἵδρυσε τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας (Ἀπολλδ. Β, 7, 2. —Πινδ. Ὀλ. ΙΑ, 24. Γ, 13).—η') Ὁ ταῦρος τῆς Κρήτης, ὃν ὁ Ποσειδῶν προήγαγεν ἐκ τῆς θαλάσσης, καὶ κατέστησεν ἐμμανῆ, διότι ὁ Μίνως δὲν τὸν ἔθυσεν ὡς ὤφειλεν.

Ἐξ ἀναγλύφου ἐν Ῥώμῃ.

Ὁ δ' Ἡρακλῆς, συλλαβὼν αὐτόν, τὸν ἔφερε ζῶντα εἰς Μυκήνας, καὶ εἶτα τὸν ἀφῆκεν ἐλεύθερον· τότε δέ, κατὰ τοὺς Ἀθηναίους μυθογράφους, ἦλθεν ὁ ταῦρος εἰς Μαραθῶνα, ἔνθα τὸν συνέλαβεν ὁ Θησεὺς (Ἀπολλδ. Β, 5, 7). — θ') Αἱ ἵπποι τοῦ Διομήδους, βασιλέως τῶν ἐν Θράκῃ Βιστονῶν, ὅστις τοὺς ξένους ἔδιδεν ὡς βορὰν εἰς τὰς ἀγρίας του ἵππους. Ὁ δ' Ἡρακλῆς, νικήσας αὐτόν, τὸν ἔδωκε τὸν ἴδιον βορὰν εἰς τὰς ἵππους του. Τὰς δὲ ἵππους ἔφερεν εἰς τὸν Εὐρυσθέα, ὅστις τὰς ἀφῆκεν ἐλευθέρας (Αὐτ. 8).—ι') Ὁ Γηρυόνης, υἱὸς τοῦ Χρυσάορος καὶ τῆς Καλλιρρόης, κατοικῶν ἐν τῇ νήσῳ Ἐρυθείᾳ εἰς τὴν Δ. ἄκραν τοῦ Ὠκεανοῦ, εἶχε τριπλοῦν τὸ σῶμα ἀπὸ τῆς ὀσφύος, καὶ ἐκέκτητο πλουσίας ἀγέλας, ἃς ἐφρούρει ὁ βουκόλος Εὐρυτίων καὶ ὁ κύων Ὄρθρος ἢ Ὄρθος. Ὁ Ἡρακλῆς ἀπῆλθε διὰ νὰ τὰς ἁρπάσῃ, διαπορευθεὶς διὰ τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Λιβύης, ὅτε καὶ ἔστησε μεταξὺ τῶν δύο τὰς φερωνύμους αὐτοῦ στήλας. Ἐπειδὴ δ' ὁ ἥλιος τὸν ἐνώχλει ἐνταῦθα διὰ τῆς πολλῆς του θερμότητος, ἐτόξευσε κατ' αὐτοῦ, καὶ ὁ θεός, θαυμάσας τὴν τόλμην του, τῷ ἔδωκε τὸ λαμπρὸν χρυσοῦν πλοῖόν του, ἐφ' οὗ διέπλευσεν

Ἀνάγλυφον ἐν Ῥώμῃ.

Ἀνάγλυφον ἐν Νεαπόλει.

Ἀνάγλυφον Μουσείου Νεαπόλεως.

εἰς τὴν Ἐρύθειαν, καὶ φονεύσας τὸν Ὄρθρον καὶ τὸν Εὐρυτίωνα, ἥρπασε τοὺς βόας. Τὴν ἁρπαγὴν δὲ μαθὼν ὁ Γηρυόνης παρὰ τοῦ Μηνοιτίου, ὅστις ἐκεῖ ἔβοσκε τοὺς βόας τοῦ Ἅδου, ὥρμησε κατὰ τοῦ Ἡρακλέους, ἀλλ' ἐφονεύθη ὑπ' αὐτοῦ. Ἐπέστρεψε δ' ὁ Ἡρακλῆς διὰ τῶν Πυρηναίων, τῶν Ἄλπεων καὶ τῆς Ἰταλίας (Αὐτ. 10), καὶ μετὰ ταῦτα οἱ Ῥωμαῖοι συνέδεσαν διαφόρως τὰ κατ' αὐτὸν μετὰ τῆς ἀρχαιοτάτης ἱστορίας τῆς Ῥώμης. Καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι δὲ εἰς τὸν ἆθλον τοῦτον ἀνάγονται καὶ ἄλλα πάρεργα, ὡς τὰ κατὰ τὴν πάλην μετὰ τοῦ Ἀνταίου (ἴδ.), τοῦ Ἔρυκος (ἴδ.), τοῦ Ἀλκυωνέως (ἴδ.).—ια) Τὰ χρυσᾶ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων, βεβαίως τὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς ἔκτακτος σπανιότης γνωσθέντα πορτοκάλλια, δωρηθέντα ὑπὸ τῆς Γῆς εἰς τὴν Ἥραν κατὰ ἣν ἡμέραν τῶν γάμων της, καὶ φυόμενα εἰς κῆπον ἀγνώστου θέσεως κατὰ τ' ἀπώτατα δυτικὰ πέρατα τῆς γῆς, ἔνθα τὰ ἐφρούρουν αἱ Ἑσπερίδες νύμφαι καὶ ὁ δράκων Λάδων. Ὁ Ἡρακλῆς, φονεύσας τὸν δράκοντα, ἔλαβε τρία μῆλα καὶ τὰ ἔφερεν εἰς τὸν Εὐρυσθέα, ὅστις τῷ τ' ἀπέδωκε. Κατ' ἄλλους δὲ μύθους ὁ Ἡρακλῆς, ζητῶν τὸν κῆπον, ἦλθεν εἰς τὸ ὄρος Ἄτλαντα ἐν Ἀφρικῇ, ἔνθα ὁ γίγας Ἄτλας (ἴδ.), ὁ φέρων τὴν σφαῖραν τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῶν ὤμων του, ἔδωκεν αὐτὴν ἐπ' ὀλίγον εἰς τὸν Ἡρακλῆν νὰ τὴν φέρῃ, καὶ ἀπελθὼν, ἔλαβε καὶ τῷ ἐκόμισε τὰ μῆλα. Καὶ δὲν ἤθελε μὲν νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ φορτίον, ἀλλὰ διὰ δόλου ὁ Ἡρακλῆς τῷ τὸ ἀπέδωκεν (Αὐτ. 11). — ιϐ) Ἡ ἐκ τοῦ Ἅδου ἀναγωγὴ τοῦ Κερβέρου. Καταβὰς ὁ Ἡρακλῆς διὰ τοῦ Ταινάρου, ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἅδου τὴν ἄδειαν νὰ φέρῃ τὸν Κέρβερον εἰς τὴν γῆν, ἂν ἐδύνατο τοῦτο ἄνευ ὅπλων, ὅπερ ὁ ἥρως ἔπραξεν, ἄγχων καὶ δεσμεύων αὐτὸν, καὶ, δείξας αὐτὸν εἰς τὸν Εὐρυσθέα, τὸν ἀπέδωκεν εἰς τὸν Ἅδην (Αὐτ. 12). — Πλὴν δὲ τῶν 12 ἄθλων καὶ ἄλλα πάμπολλα κατορθώματα ἀπεδίδοντο εἰς τὸν Ἡρακλέα.

Ἀνάγλυφον ἐν Ῥώμῃ.

Ἐν Θήβαις ἐνύμφευσε τὴν πρώτην του σύζυγόν Μεγάραν εἰς τὸν ἀνεψιόν του Ἰόλαον, ζητήσας εἰς γάμον αὐτὸς τὴν Ἰόλην, θυγατέρα τοῦ Εὐρύτου, βασιλέως τῆς Οἰχαλίας (ἐν Θεσσαλίᾳ, Μεσσηνίᾳ ἢ Εὐβοίᾳ). Ἀλλ' ὁ Εὔρυτος ἠρνήθη τόσῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον τὸν ὑπώπτευσεν ὡς κλέπτην τῶν βοῶν του, οὓς ὅμως ὁ Αὐτόλυκος εἶχε κλέψει. Περὶ τῆς μὴ ἐνοχῆς τοῦ Ἡρακλέους πεπεισμένος Ἴφιτος, ὁ υἱὸς τοῦ Εὐρύτου, ἀπῆλθε μετ' αὐτοῦ εἰς ἀναζήτησιν τῶν κλαπέντων. Ἀλλ' ἐν Τύρινθι, ἐν στιγμῇ μανίας ὁ Ἡρακλῆς ἔρριψε τὸν νέον ἀπὸ τῶν τειχῶν τοῦ φρουρίου καὶ τὸν ἐφόνευσεν (Ἀπολλόδ. Β, 6, 1, 2). Διετάχθη δὲ τότε ὑπὸ τοῦ χρησμοῦ νὰ δουλεύσῃ ἐπὶ τρία ἔτη παρὰ τῇ Ὀμφάλῃ, χήρᾳ τοῦ Τμώλου, βασιλέως τῆς Λυδίας, καὶ ἐκεῖ ὅλως ἐκθηλυνθεὶς, ἔνηθεν ἔριον εἰς ἠλακάτην, ἐν ᾧ ἡ βασιλὶς ἔφερε τὸ ῥόπαλον καὶ τὴν λεοντῆν. Οὐχ ἧττον ὅμως ἐπὶ τῆς ἐκεῖ διαμονῆς του κατετρόπωσε τοὺς πανούργους Κέρκωπας ἐν Ἐφέσῳ, οὓς ὅμως ἀπέλυσε πάλιν, θελχθεὶς ὑπὸ τῶν ἀστειοτήτων αὐτῶν (Αὐτ. 3). Μετὰ 18 πλοίων ἐστράτευσε κατὰ τῆς Τρῳάδος, ἐκυρίευσε τὸ Ἴλιον καὶ ἐθανάτωσε τὸν βασιλέα Λαομέδοντα μετὰ τῶν υἱῶν του, πλὴν τοῦ Ποδάρκους, ὃν ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Ἡσιόνη, ἡ ὡς γέρας δοθεῖσα εἰς τὸν Τελαμῶνα, διότι πρῶτος εἰσεπήδησεν εἰς τὴν πόλιν, ἐξηγόρασε, δοῦσα τὸ κάλυμμα αὐτῆς, δι' ὃ καὶ Πρίαμος (ὁ ἀγορασθεὶς) μετωνομάσθη. Ἐν

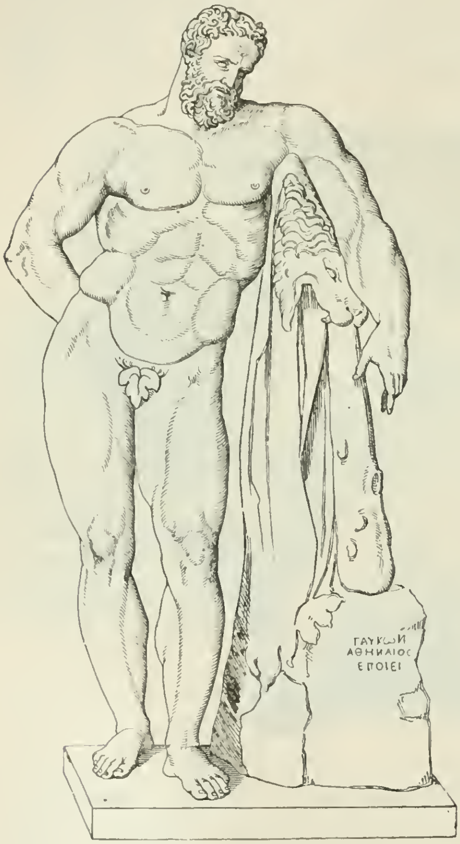
Ἑλλάδι· ἐπολέμησεν ἔπειτα τὸν Αὐγείαν, καὶ ἐν Πύλῳ ἐξωλόθρευσε τοὺς Νηλείδας, πλὴν τοῦ Νέστορος, καὶ ἐτραυμάτισε τὸν Ἅδην, ἐλθόντα εἰς ἐπικουρίαν αὐτῶν (Ἀπολλόδ. Β. 7, 2. 3.—ἴδ. Ὅμ. Ἰλ. Υ. 145, Ε, 638. Ξ, 249. Ο, 18. Λ, 689, Ε, 395). Κατόπιν δ' ἐνυμφεύθη Δηϊάνειραν, τὴν κόρην Οἰνέως τοῦ βασιλέως τῶν Αἰτωλῶν, καὶ ἐκ Καλυδῶνος μετέβη μετ' αὐτῆς εἰς Τραχῖνα, ἔνθα ὁ Κέϋξ τὸν ἐφιλοξένησε. Τὸν Εὔηνον δὲ ποταμὸν διαβαίνων, ἐφόνευσε τὸν κένταυρον Νέσσον, προσβαλόντα τὴν Δηϊά-

Ὁ ταῦρος τῆς Κρήτης.

νειραν, καὶ παρὰ τῇ Τραχῖνι τὸν Κύκνον, υἱὸν τοῦ Ἄρεως, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Ἰολάου, καὶ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, ἐν ᾧ τὸν Κύκνον ἐβοήθει ὁ Ἄρης, ὅστις καὶ ἐπληγώθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἡσίοδ. Ἀσπ. Ἡρ.). Ἦλθε δ' ἐκεῖθεν ὁ Ἡρακλῆς εἰς βοήθειαν καὶ τοῦ Αἰγιμιοῦ (ἴδ.) (Ἀπολλ. Β. 9, 7). Ἐκ Τραχῖνος δ' ἐξεστράτευσεν εἰς Οἰχαλίαν κατὰ τοῦ Εὐρύτου, ἐφόνευσεν αὐτὸν καὶ τοὺς υἱούς του καὶ ἥρπασε τὴν Ἰόλην. Ὅτε δ' ἐπέστρεφε, τῷ ἔπεμψεν ἡ Δηϊάνειρα πολυτελῆ χιτῶνα, ὃν θνήσκων ὁ Νέσσος τῇ εἶχε δώσει, ἐμβάψας αὐτὸν εἰς φίλτρον, ὃ τῇ εἶπεν ὅτι θὰ τῇ ἐξησφάλιζε τὸν ἔρωτα τοῦ ἀνδρός της. Ὡς δὲ τὸν ἐνεδύθη ὁ Ἡρακλῆς, ἐκολλήθη αὐτὸς εἰς τὰς σάρκας του, καὶ ἤρχισε φρικτῶς νὰ τὸν φλέγῃ, ὥστε ἵνα τὸν ἀποσπάσῃ ἐξέσχιζε διὰ τῶν χειρῶν του τὰ μέλη του, καὶ ἐν τῇ μανίᾳ ἐσφενδόνισεν ἐκ τῶν βράχων εἰς τὴν θάλασσαν τὸν Λίχαν, ὅστις τῷ τὸν εἶχε φέρει. Ἡ δὲ Δηϊάνειρα, μαθοῦσα ποῖον δυστύχημα ἐπέφερεν ἀκουσίως, ηὐτοκτόνησε. Διατάξας δ' ὁ Ἡρακλῆς τὸν υἱόν του Ὕλλον νὰ νυμφευθῇ τὴν Ἰόλην, ἀνέβη εἰς τὴν κορυφὴν τῆς Οἴτης, καὶ ἀναβὰς εἰς πυρὰν ἣν ἐσώρευσεν, ἐζήτησε παρὰ τοῦ ἐκεῖθεν διαβαίνοντος Ποίαντος, ἢ παρὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Φιλοκτήτου, ν' ἀνάψῃ τὴν πυρὰν, δοὺς αὐτῷ εἰς ἀμοιβὴν τὰ βέλη του. Ὡς δ' ἐνειλίχθη εἰς τὰς φλόγας, ἐν βρονταῖς καὶ ἐν ἀστραπαῖς ἤρθη εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐτάχθη ἐν τοῖς ἀθανάτοις, ἐξιλεώσας τὴν Ἥραν, καὶ νυμφευθεὶς τὴν Ἥβην, ἐξ ἧς ἔσχε δύο υἱοὺς, τὸν Ἀλεξιά-

ρην καὶ τὸν Ἀνίκητον. Κατά τινας, ὁ Ὅμηρος ἀγνοεῖ τὴν ἀποθέωσίν του, καὶ τὸ χωρίον ἔνθα αὐτῆς μνημονεύει (Ὀδ. Λ, 601) θεωρεῖται ὡς μεταγενεστέρως παρείσακτον ὑπὸ τοῦ Ὀνομακρίτου. — Ἐπὶ τῆς πυρᾶς του ἐπρόσφερον αὐτῷ, ὡς ἥρωϊ, ἀμέσως θυσίαν οἱ φίλοι του. Ὡς θεὸν δὲ λέγεται πρῶτος λατρεύσας αὐτὸν Δίομος ὁ Κολυττοῦ ἐν Ἀθήναις. Οἱ ναοὶ καὶ αἱ ἑορταὶ αὐτοῦ ἐκαλοῦντο

Ὁ ἀναπαυόμενος Ἡρακλῆς.

Ἡράκλεια, καὶ ἐτελοῦντο καὶ ἀγῶνες εἰς τιμήν του. Καὶ τὰ Διόμια ἐν Ἀθήναις πρὸς τιμήν του ἐπανηγυρίζοντο ἐν φαιδρότητι καὶ ἐν εὐθυμίαις. Ὡς ἀήττητος ἀθλητὴς καὶ προστάτης τῶν ἀγώνων ἐλέγετο ἐναγώνιος, προστατῶν τῶν γυμνασίων, καλλίνικος δέ, ὡς πανταχοῦ νικητής. Παριστᾶτο δὲ πολλάκις καὶ ὡς ἐκ τῶν ἀγώνων του ἀναπαυόμενος, καὶ τότε ἐτέρπετο εἰς τὴν μουσικήν, καὶ σχετιζόμενος πρὸς τὰς Μούσας, ἐγίνετο Μουσαγέτης. Πλεῖστα δὲ καὶ ἄλλα ὑπῆρχον αὐτοῦ ἐπίθετα, ὡς ἀλεξίκακος, μυίαγρος, ἰποκτόνος, κορνοπίων (ὡς βοηθητικὸς εἰς τὴν ἐξάλειψιν παντὸς ὄντος ἐπιβλαβοῦς, καὶ αὐτῶν τῶν ἐντόμων), πρόμαχος, καλλίνικος, παλαίμων, ὀλύμπιος, Ἰδαῖος (δάκτυλος), ἀρχηγέτης, μάντις, βουφάγος, ἀδηφάγος, φιλοπότης. Ἱερὰ ἦν εἰς αὐτὸν ἡ αἴγειρος (λεύκη), ἡ ἐλαία, ὁ κισσὸς, αἱ θερμαὶ πηγαί. — Ἡ τέχνη τὸν παρίστα καὶ ὡς βρέφος, καὶ ὡς νεανίαν, καὶ ὡς ἄνδρα, ὡς τοιοῦτον ἐξόχου εὐρωστίας, ῥοπαλοφόρον ἢ τοξότην, λεοντῆν περιβεβλημένον, βραχεῖαν ἔχοντα κόμην, καὶ τὴν ἔκφρασιν σοβαράν. Περίφημον ἄγαλμα ἦν ὁ ἀναπαυόμενος Ἡρακλῆς τοῦ Λυσίππου, οὗ σώζεται ὡραία ἀπομίμησις, ἡ τοῦ Ἀθηναίου Γλύκωνος, διατηρουμένη ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Ῥώμης. Οἱ 12 ἆθλοι ἦσαν ἐπειργασμένοι εἰς τὰς ἔτι ἐν μέρει σωζομένας μετόπας τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ τοῦ Θησείου ἐν Ἀθήναις. Ὁ Τάκιτος ἀναφέρει (Germ. 3) καὶ Ἡρακλῆν τῶν Γερμανῶν. Ἴσως δ' ἦν οὗτος ὁ Donar, ἥρως ὃν ᾄδοντες ἐπεκαλοῦντο κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς μάχης οἱ Γερμανοί.

Ἠριδανὸς, 1) ποταμὸς ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου μὴ μνημονευόμενος· καθ' Ἡσίοδον ὁ ὁμώνυμος αὐτῷ θεὸς ἦν υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Θεογ. 337), κατὰ δὲ τὸν Ἡρόδοτον (Γ, 115) ἔρρεε κατὰ τὰ Δ. τῆς Εὐρώπης εἰς τὸν Β. Ὠκεανὸν, καὶ παρῆγε τὸ ἤλεκτρον, δι' ὃ μετὰ ταῦτα ὡς Ἠριδανὸς ἐξελήφθη ὁ Πάδος τῆς Ἄνω Ἰταλίας, ἔνθα ἦν τοῦ ἠλέκτρου τὸ κυριώτατον ἐμπορεῖον. Λέγεται δὲ ῥέων καὶ ἐν Ἅδου. — 2) Παραποτάμιον τοῦ Ἰλισσοῦ παρὰ τὰς Ἀθήνας.

Ἥριλλος, Καρχηδόνιος, στωϊκὸς, μαθητὴς τοῦ Ζήνωνος, ἀκμάσας περὶ τὰ 260 π. Χ. Ὡς ὑπέρτατον τέλος ἐκήρυττε τὴν γνῶσιν καὶ τὴν ἐπιστήμην· παρεδέχετο δὲ

διὰ τοὺς πολλούς, τοὺς ἀνεπιστήμονας καὶ κατωτέραν βαθμίδα, ἣν ὑποτελίδα ἔλεγε· τὸ δὲ μεταξὺ ἀρετῆς καὶ κακίας ἀπεκάλει ἀδιάφορον (Διογ. Λ. Ζ, 165.— Cic. Fin. II, IV, V).

Ἤριννα, ἐπίσημος ποιήτρια ἐκ τῆς νήσου Τήλου, ἢ ἐκ Τέου, ἢ ἐκ Τήνου, ἢ ἐκ Ῥόδου· σύγχρονος περὶ τὰ 600 π. Χ., καὶ φίλη τῆς Σαπφοῦς, παρ' ᾗ διαμείνασα ἐλέγετο καὶ Λεσβία καὶ Μυτιληναία. Τινὲς τῶν ἀρχαίων τὴν εἶπον σύγχρονον τοῦ Δημοσθένους, ἐξ οὗ ἐξελήφθη ὅτι ὑπῆρχον δύο τοῦ ὀνόματος τούτου. Ἀπέθανε μόλις 19 ἐτῶν. Τὸ περιφημότερον τῶν ποιημάτων αὐτῆς ἦν ἡ Ἠλακάτη, ἐκ 300 ἑξαμέτρων μὴ διατηρηθεῖσα. Σώζονται δὲ τρία αὐτῆς ἐπιγράμματα. Λυρικὸν σωζόμενον ποίημα εἰς 5 σαπφικὰς στροφάς, καὶ ἐπιγραφὴν φέρον: «εἰς Ῥώμην· Μελιννὼ ἢ μᾶλλον Ἠρίννη Λεσβία», ὡς κοσμοκράτορα δὲ τὴν Ῥώμην ὑμνοῦν, ἐστὶ πάντη ξένον πρὸς τὴν Ἤρινναν, καὶ ἔργον Μελιννοῦς, Ἑλληνίδος ἐκ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Ἐπιζεφυρίων Λοκρῶν, ἥτις φαίνεται ὅτι ἔζη ἐπὶ Πύρρου, ἢ τοῦ πρώτου φοινικικοῦ πολέμου.

Ἡρόδικος, 1) ἐκ Σηλυμβρίας, πεπαιδευμένος ἰατρός, διδάσκαλος τοῦ Ἱπποκράτους λεγόμενος, ἐπραγματεύθη περὶ ὑγιεινῆς ἐν τῇ γυμναστικῇ. — 2) Βαβυλώνιος ἀγνώστου ἐποχῆς, γραμματικός, οὗ ὁ Ἀθήναιος μνημονεύει τὰ «κωμῳδούμενα, σύμμικτα ὑπομνήματα» καὶ «πρὸς τὸν Φιλοσωκράτην».

Ἡρόδοτος. Ὁ περιφημότερος τῶν τὸ ὄνομα τοῦτο φερόντων, ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἦν ὁ πατὴρ τῆς ἱστορίας, ἐξ Ἁλικαρνασσοῦ τῆς Καρίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, γεννηθεὶς περὶ τὸ 485 π. Χ. ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Λύξας, ἡ μήτηρ του Δρυὼ ἢ Ῥοιώ, καὶ ὁ ἀδελφός του Θεόδωρος. Συγγενὴς δ' αὐτοῦ ἦν ὁ ποιητὴς Πανύασις ὃν ἐθανάτωσεν ὁ τύραννος τῆς πατρίδος του Λύγδαμις. Κατὰ Σουΐδαν, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ τυράννου ἐβιάσθη καὶ ὁ Ἡρόδοτος ν' ἀποδημήσῃ εἰς Σάμον, ἔνθα ἐξειργάσθη τὸ ἱστορικὸν σύγγραμμά του. Εἶτα δὲ λέγεται ὅτι ἐπανελθὼν εἰς Ἁλικαρνασσόν, συνέπραξεν εἰς τὴν ἔξωσιν τοῦ Λυγδάμιδος, ἀλλὰ κατατρεχθεὶς καὶ αὐτὸς ὑπὸ φθόνου καὶ ἀχαριστίας τῶν συμπατριωτῶν του, ἀπῆλθεν εἰς Θουρίους τῆς Ἰταλίας. Ὅπως δήποτε, ἀναμφισβήτητόν ἐστιν ὅτι ἐπὶ τῆς νεότητός του ἐπανειλημμένως ὡδοιπόρησε καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὴν Ἀφρικήν, ἰδίως εἰς τὴν Αἴγυπτον, μέχρι τῶν ἀπωτάτων μερῶν αὐτῆς, προσέτι δὲ καὶ εἰς τὰς νήσους, καὶ εἰς πολλὰς παραλίους ἑλληνικὰς πόλεις. Ἐκ Σάμου μετέβη εἰς Ἀθήνας, ὅθεν μετὰ μακρὰν διαμονὴν ἀπῆλθεν εἰς Ἰταλίαν, βεβαίως πολλὰ τῶν ἐνδοτέρων τῆς Ἑλλάδος ἐπισκεφθείς, καὶ τῆς Ἰταλίας ἐπίσης καὶ τῆς Σικελίας· διότι συνεχῶς μνημονεύει ὅσων ἐπιτοπίως εἶδε καὶ ἤκουσε. Τὰς εἰδήσεις ὅσας συνέλεξε φαίνεται ὅτι ἤρχισε διαρρυθμίζων καὶ κατ' αὐτὰς συγγράφων, εἴτε ἐν Ἀθήναις, εἴτε ἐν Σάμῳ, ἀπὸ τοῦ 456 π. Χ., καὶ μάλιστα τὰ περὶ Ἀσίας τότε ἤδη ἐντελῶς ἐξεργασθείς. Περιερχόμενος τὴν Ἑλλάδα, φαίνεται ὅτι μέρη τοῦ ἔργου του ἀνεγίνωσκε δημοσίως, ὡς ἔπραξέ ποτε εἰς τὴν ὁμήγυριν κατὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας, ὅτε, παῖς ἔτι ὁ Θουκυδίδης, συνεκινήθη ἐκ τῆς ἀκροάσεως μέχρι δακρύων, καὶ συνέλαβεν ἔκτοτε τὴν ἀπόφασιν νὰ συγγράψῃ καὶ αὐτὸς ἱστορίαν. Μνημονεύονται δὲ καὶ ἕτεραι αὐτοῦ ἀναγνώσεις, ἐν Κορίνθῳ καὶ ἐν Θήβαις, καὶ κατὰ Πλούταρχον καὶ ἐν Ἀθήναις, ἔνθα, προτάσει τοῦ Ἀνύτου, τῷ ἐδόθησαν 10 τάλαντα ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου. Φαίνεται δ' ὅτι διέμεινεν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐν Ἀθήναις, διότι συναπῆλθεν ἐκεῖθεν μετὰ τῶν τῷ 444 εἰς Ἰταλίαν πρὸς ἵδρυσιν τῶν Θουρίων ἀπελθόντων ἀποίκων. Καὶ ἐν Θουρίοις δ' ἔμεινεν ἐφ' ἱκανόν, περὶ τὴν σύνταξιν τῆς ἱστορίας του ἀσχολούμενος. Τὸ φθινόπωρον τοῦ 431 ἐπέστρεψεν εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐξηκολούθησεν ἐργαζόμενος·

ἔπειτα δέ, ἴσως ἐκ πολιτικῶν περιστάσεων, φαίνεται ὅτι ἐπῆλθε διακοπή τις. Τῷ 429—428 εἶχε φθάσει μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ θ' βιβλίου, οὗ τὸ ἐπίλοιπον μέρος συνεπληρώθη ἐντὸς τοῦ ἔτους 428, καὶ ἔκτοτε διεκόπη ἡ ἐργασία. Ἀπεβίωσε δ' ὁ μέγας ἱστορικὸς τῷ 421. Τὸ ὅλον ἔργον αὐτοῦ ἦν ἡ πρώτη ἀπόπειρα γενικῆς καὶ συμπαγοῦς ἐξιστορήσεως τῶν ἐπὶ 320 ἔτη ἐπισημοτάτων συμβάντων τῶν τότε γνωστῶν μερῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας, ἀπὸ Γύγου καὶ τῶν πρώτων Λυδῶν βασιλέων, μέχρι τῆς ἐν Μυκάλῃ ναυμαχίας (479), τῶν Περσικῶν πολέμων ἀποτελούντων τὸ κέντρον καὶ τὸν κυρίως σκοπὸν τῆς εἰς παντοίας καὶ πολυτίμους εἰδήσεις, ὡς εἰς ἐπικὰ ἐπεισόδια πλουσιωτάτης ἐκθέσεως. Καὶ ἠθικὴν δ' ἑνότητα ἔχει κατὰ τοῦτο, ὅτι ἀναγνωρίζει ὡς συνεπῶς διέπον τὰς τύχας τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ἐθνῶν τὸ θεῖον, κατὰ τοὺς ὅρους τῆς Νεμέσεως, ἢ ὑπερτάτης τάξεως καὶ δικαιοσύνης, καὶ φθόνον αὐτοῦ ἀποκαλεῖ τὴν ἀποδοκιμασίαν παντὸς τοῦ τὴν γενικὴν ταύτην συναρμολογίαν προσβάλλοντος. Τὸ σύγγραμμα, εἰς ἰωνικὴν διάλεκτον γεγραμμένον, διαιρεῖται, ἢ μᾶλλον διήρεσαν οἱ Ἀλεξανδρινοί, εἰς θ' βιβλία, εἰς ὧν ἕκαστον ἔδωκαν τὸ ὄνομα μιᾶς τῶν Μουσῶν. Ἐπὶ πολύ, ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Πλουτάρχου (περὶ τῆς Ἡροδότου κακοηθείας) καὶ μέχρις ἐσχάτων, ἔκριναν πολλὰ τῶν τοῦ Ἡροδότου ἱστορουμένων ὡς ἀνακριβῆ καὶ μεμυθευμένα· ἀλλ' αἱ νεώτεραι ἀνακαλύψεις καὶ ἔρευναι ἀπέδειξαν ὅτι αἱ τοιαῦται ἐκτιμήσεις ἐπήγασαν μᾶλλον ἐξ ἀμαθείας τῶν ἐπικριτῶν, καὶ ὅτι ἐν γένει εἰλικρινὴς καὶ ἀξιόπιστος ἐστὶν ὁ Ἡρόδοτος, πλὴν ὁσάκις ἐσφαλμέναι ἦσαν αἱ δοθεῖσαι εἰς αὐτὸν πληροφορίαι. (Ὁ Α. Ῥαβινὸς καὶ ὁ Α. Σκαλίδης μετέφρασαν αὐτὸν εἰς τὴν καθωμιλημένην). — Τὸ αὐτὸ ὄνομα, μνημονεύονται φέροντες: 1) Εἷς Θηβαῖος Ἰσθμιονίκης (Πινδ. Ἰσθμ. Β). — 2) Εἷς Ὀλυμπιονίκης (Παυσ. ΣΤ, 19). — 3) Εἷς Ὀλύνθιος γλύπτης, ἐν Ἀθήναις ἐργαζόμενος ἐπὶ Πραξιτέλους (Παυσ. Γ, 18). — 4) Ἰατρὸς ἐκ Ταρσοῦ, διδάσκαλος Σέξτου τοῦ Ἐμπειρικοῦ. — 5) Ἰατρὸς ἐπίσημος ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Ἀδριανοῦ.

Ἡρόδωρος, 1) ἐξ Ἡρακλείας, ἱστορικὸς προγενέστερος τοῦ Ἡροδότου (Ἀρστ. ζ. ι. ΣΤ, 5. Θ, 12. — Πλούτ. Θησ. ΚϚ), γράψας, περὶ τὰ 500 π. Χ. «τὰ καθ' Ἡρακλέα», εἰς ιζ' βιβλία τοὐλάχιστον, καὶ «Ἀργοναυτικά». — 2) Γραμματικὸς ἐπὶ Καλιγούλα μετὰ τοῦ ἀρχαίου ἱστορικοῦ πολλάκις συγχεόμενος.

Ἡρόστρατος, Ἐφέσιος, ὁ πυρπολήσας, κατὰ τὴν νύκτα τῆς γεννήσεως τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου (356 π. Χ.) τὸν περίφημον ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, ἓν τῶν ἑπτὰ θαυμάτων, ὥστε μόνον οἱ τοῖχοι καὶ οἱ κίονες αὐτοῦ ἔμειναν. Ἔπραξε δὲ τὸ ἀνοσιούργημα ἐξ ἄφρονος κενοδοξίας, ἵνα ἀπαθανατίσῃ τὸ ὄνομά του. Καὶ κατεδικάσθη μὲν ὑπὸ τῶν ἰωνικῶν πόλεων εἰς ἐπώδυνον θάνατον, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς αἰωνίαν λήθην· ἀλλὰ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ψηφίσματος ἀπέτυχε, διότι τὸ ὄνομα ἔμεινεν ἐσαεὶ γνωστόν, διατηρηθὲν ὑπὸ τοῦ Θεοπόμπου (Στρβ. ΙΕ, 640).

Ἡρόφιλος, διάσημος ἰατρὸς ἐκ Χαλκηδόνος τῆς Βιθυνίας, μαθητὴς τοῦ Κῴου Πραξαγόρου, καὶ ὀπαδὸς τοῦ Ἱπποκράτους, οὗ ἐσχολίασε τὰ συγγράμματα. Ἔζη δ' ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν πρώτων Πτολεμαίων, εἶχε πολυαρίθμους μαθητάς, πολλὰ ἐνεωτέρισε περὶ τὴν ἀνατομίαν, καὶ παντοῖα ἔγραψεν ἰατρικά, ὧν μόνον ἀποσπάσματα σώζονται, ἀλλὰ καὶ πλείονα εἰσὶ γνωστὰ ἐκ τοῦ Γαληνοῦ. Τὴν πεῖραν ἐθεώρει ὡς στοιχεῖον σπουδαιότατον τῆς ἐπιστήμης του, καὶ πρῶτος ἠσχολήθη περὶ τὸν σφυγμόν. Τὴν ἐμπειρικὴν σχολὴν

ὅμως ἵδρυσεν οὐχὶ αὐτὸς, ἀλλ' εἷς τῶν μαθητῶν του.

Ἡρὼ, ἴδ. Λέανδρος.

Ἡρώδης, ὁ Ἀττικὸς (Τιβέριος Κλαύδιος), Μαραθώνιος, γεννηθεὶς περὶ τὰ 103 μ. Χ., διάσημος σοφιστὴς καὶ ῥήτωρ, καὶ ἐν Ῥώμῃ διατρίψας καὶ μεγάλως ἐκτιμώμενος ὑπὸ τῶν αὐτοκρατόρων Ἀντωνίνου καὶ Μάρκου Αὐρηλίου, ὅστις ἦν καὶ μαθητής του. Εὑρὼν δέ ποτε θησαυρὸν ἔγραψεν ἀναγγέλλων τοῦτο εἰς τὸν αὐτοκράτορα καὶ ζητῶν τὰς διαταγάς του. Λαβὼν δ' εἰς ἀπάντησιν τὸ λακωνικὸν «χρῶ», ἀνταπήντησεν ὅτι ὁ θησαυρὸς ἦν μέγιστος, εἰς ὃ ἔλαβε δευτέραν ἀπόκρισιν «παραχρῶ»· καὶ τὸν μετεχειρίσθη τῷ ὄντι μέχρι καταχρήσεως εὐγενοῦς ἐλευθεριότητος, καὶ ἵδρυσε σχολὴν ῥητορικῆς, καὶ τὴν Ῥώμην ἐκόσμησε διὰ πλουσίων οἰκοδομῶν, ὁμοίως δὲ καὶ τὴν Ὀλυμπίαν, καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας ἀνήγειρε τὸ σωζόμενον ᾠδεῖον ἢ θέατρον ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν (ΝΔ) εἰς μνήμην τῆς γυναικός του Ῥηγίλλης, καὶ τὸ στάδιον διεσκεύασε διὰ μαρμαρίνων ἑδωλίων. Εἰς Κηφισίαν, οὐ μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν, εἶχε λαμπρὰν ἔπαυλιν, εἰς ἣν συνῆγε τοὺς πεπαιδευμένους εἰς σπουδαίας συζητήσεις, ἃς περιέγραψεν ὁ Αὖλος Γέλλιος λατινιστὶ εἰς τὰς Ἀττικὰς νύκτας του. Ἔγραψε δὲ καὶ διάφορα· ἀλλὰ τὰ ὑπὸ τὸ ὄνομά του σωζόμενα δὲν φαίνονται ὄντα γνήσια. Ἀποβιώσας τῷ 179 μ. Χ. ἐτάφη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Σταδίου· τῆς δὲ οἰκογενείας του οἱ τάφοι ἀνευρέθησαν ἐν Κηφισίᾳ.

Ἡρωδιανὸς, 1) ἱστοριογράφος, πιθανῶς ἐπὶ Μ. Αὐρηλίου, τῷ 170 μ. Χ. γεννηθεὶς, καὶ τῷ 240 ἀποθανὼν, ἔζησεν ἐπὶ πολὺ ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐν Σικελίᾳ. Τὸ σωζόμενον σύγγραμμά του «τῆς μετὰ Μάρκον βασιλείας ἱστορίαι», περιλαμβάνει τὰ ἀπὸ Κομμόδου μέχρι Γορδιανοῦ Γ, μετ' ἀφελείας καὶ χάριτος ἐκτεθειμένα, πολλὰ ἄλλως ὀλίγον γνωστὰ περιέχοντα, οὐχ ἧττον ὅμως ἔνια ἐκ προθέσεως ἀποσιωπῶντα, καὶ ἐνίοτε εἰς χρονολογικὰ καὶ γεωγραφικὰ λάθη περιπίπτοντα. —2) Αἴλιος Ἡρωδιανὸς, ὀλίγον ἀρχαιότερος, γραμματικὸς ἐξ Ἀλεξανδρείας, υἱὸς Ἀπολλωνίου τοῦ Δυσκόλου, εἰς τὴν Ῥώμην πολιτογραφηθεὶς, πιθανῶς ἐπὶ Μ. Αὐρηλίου. Ἔγραψε πολλὰ, ἐν οἷς τὸ «περὶ καθολικῆς προσῳδίας», ἤτοι τῆς θεωρίας τῶν τόνων, χρόνων καὶ πνευμάτων, καὶ ἄλλα, ὧν πολυάριθμα σώζονται ἀποσπάσματα.

Ἥρων, 1) Ἀλεξανδρινὸς τῆς γ'. ἑκατονταετηρίδος π. Χ., ἐπὶ Πτολεμαίων τοῦ Φιλαδέλφου καὶ Εὐεργέτου ἀκμάσας, διάσημος μαθηματικὸς καὶ μηχανικός. Τούτου σώζονται τὰ «πνευματικὰ», περὶ πιέσεως, «περὶ αὐτοματοποιητικῶν» ἤτοι κατασκευῆς αὐτομάτων. Ἀπωλέσθησαν δ' ἄλλα περὶ ὀπτικῆς καὶ μηχανικῆς.—2) Μαθηματικὸς, διδάσκαλος τοῦ Πρόκλου, ἐν τῇ ε' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ.—3) Ὁμοίως, τῆς ζ' ἑκατονταετηρίδος, καὶ ἴσως ἔτι μεταγενέστερος.

Ἡρῷον, ἱερὸν ἥρωος. Βραδύτερον καὶ πᾶν κοιμητήριον.

Ἥρως, ἦν κυρίως ὁ ἐν τοῖς παναρχαίοις προϊστορικοῖς χρόνοις ἐπὶ ἀνδρείᾳ καὶ παντοίοις κατορθώμασι πρὸς ὄφελος τῆς ἀνθρωπότητος διαπρέψας, συνήθως ἐκ θεῶν καταγόμενος, ἱδρυτὴς τῶν πόλεων καὶ τῆς πολιτικῆς τάξεως, καὶ μετὰ θάνατον ὑπὸ τῶν θεῶν ἰδίως εὐνοούμενος, καὶ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων τιμώμενος. Οὐδ' ὡς ἀκριβῶς ἱστορικὰ πρόσωπα, οὐδ' ὡς μυθικῶς συμβολικὰ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν οἱ ἥρωες, ἀλλ' ὡς πρότυπα ἀνδρικῆς ἀρετῆς, οἱ μὲν ἀληθῶς ἴσως ὑπάρξαντες, ἀλλ' εἰς ἰδανικὴν ἀναχθέντες ἐντέλειαν, ὡς οἱ πλεῖστοι τῶν ἐπὶ τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου, ἄλλοι καθαραὶ ἐπίνοιαι καὶ προσωποποιήσεις, ὡς οἱ κτίσται καὶ οἰκισταὶ πόλεων, οἱ γενάρχαι φυλῶν, οἷον ὁ Βύζας τοῦ Βυζαντίου, ὁ Δαίδαλος κλπ. ἄλλοι τέλος ἔγιναν (ὡς ὁ Τροφώνιος) ἥρωες ἐκ θεῶν, ἢ εἰσὶν ἡ προσωποποίησις ἰδιότητός τινος ἑνὸς τῶν θεῶν. Παρ' Ὁμήρῳ ἥρως ἐστὶ πᾶς ὁ ἀνδρεῖος, ἔντιμος, ἐπιχειρηματικὸς,

ἐλεύθερος ἀνὴρ (Ὀδ. Β, 15, Θ, 483. Ἰλ. Β. 110), καὶ πρὸ πάντων οἱ διογενεῖς, ἡγεμόνες ἢ ἐκ γένους ἡγεμονικοῦ, οἱ εὐγενεῖς οἷς ἀντιτίθενται οἱ ἀνέρες δήμου. Διακρίνονται δὲ πρὸ πάντων διὰ σωματικῆς ῥώμης, καὶ ὀλίγοι μόνον, τοῖς θεοῖς ἰδίως ἀγαπητοί, ὡς ὁ Ῥαδάμανθυς, ὁ Μενέλαος, διαφεύγουσι τὸν θάνατον, καὶ μεταβαίνουσι ζῶντες εἰς τὰ Ἠλύσια. Θείας δὲ λατρείας μόνον ἀπὸ Ἡσιόδου καὶ τῶν μετ' αὐτὸν ἀπαντῶνται ἀπολαμβάνοντες. Ἡμιθέους καλεῖ αὐτοὺς ὁ Ὅμηρος μόνον ἐν Ἰλ. Μ, 23, ὁ δ' Ἡσίοδος συνεχέστερον (Ἔργ. 156). Ἐν Πινδάρῳ εἰσὶ μεταξὺ θεῶν καὶ ἀνθρώπων, καὶ ἀπολαμβάνουσι θρησκευτικῶν τιμῶν, ἰδίως ἐπὶ τῶν τάφων αὐτῶν, οἵτινες ἦσαν τὰ κυρίως ἡρῷα· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἠγείροντο αὐτοῖς ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο καὶ βωμοὶ καὶ ναοὶ εἰς ὡρισμένας θέσεις ἢ καὶ πολλαχοῦ μακρὰν τῶν τάφων των. Συνεχῶς ὡς δαίμονες ἐπιχώριοι βοηθοῦσι τὴν χώραν εἰς ἣν ἐτάφησαν, ἢ ἐκ τῶν τάφων ἐγειρόμενοι, ἐμφανίζονται ὡς σωτῆρες ἐπὶ μαχῶν καὶ ἄλλων κινδύνων (ὡς ὁ Θησεὺς ἐν Μαραθῶνι). Συνίστατο δ' ἡ λατρεία αὐτῶν εἰς ἐναγίσματα, ἤτοι θυσίας διαφόρους τῶν τοῖς θεοῖς προσαγομένων, συνισταμένας μάλιστα εἰς οἶνον, ὕδωρ, μέλι, ἔλαιον καὶ γάλα. Ἐτελοῦντο δ' αἱ χοαὶ αὗται εἰς ὀπὴν ἐσκαμμένην ἐμπρὸς βωμοῦ δυτικῶς τοῦ τάφου τοῦ ἥρωος, καὶ οἱ θῦται ἐστρέφοντο πρὸς δυσμάς, ἔνθα ἦν τὸ σκότος καὶ ὁ Ἅδης. Ἂν δέ ποτε καὶ ζῷα ἐθύοντο, τὸ αἷμα ἐχεῖτο εἰς τὴν ὀπήν, τὸ δὲ θῦμα ἐκαίετο εἰς τοῦ βωμοῦ τὴν ἐσχάραν. Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις καὶ καθαρῶς ἱστορικὰ πρόσωπα ἀνεκηρύττοντο ἐνίοτε ἥρωες, ὡς οἱ Τυραννοκτόνοι καὶ ὁ Βρασίδας, καὶ ἔτι μεταγενεστέρως ἐπεκράτησεν ἥρως νὰ λέγηται ἁπλῶς ὁ ἀποθανών, ὅ,τι λέγομεν μακαρίτης, ὡς φαίνεται ἐκ πλείστων ἐπιγραφῶν.

Ἡσίοδος. Ὡς ὁ ἴδιος περὶ ἑαυτοῦ διδάσκει, ὁ πατὴρ αὐτοῦ Δίος, ἐκ Κύμης τῆς Αἰολικῆς, μετέβη εἰς Ἄσκραν τὴν ὑπὸ τὸν Ἑλικῶνα ἐν Βοιωτίᾳ, τῇ ἀρχαίᾳ κατοικίᾳ τῶν Αἰολέων, καὶ ἐκεῖ ὁ Ἡσίοδος ἐγεννήθη (Ἔργ. κ. Ἡμ. 435), καὶ διέμεινε τὸ πλεῖστον τοῦ βίου του. Εἶτα δὲ πρὸς Περσέα τὸν ἀδελφόν του διενεχθείς, μετῴκησεν, ὡς φαίνεται, εἰς Ναύπακτον, καὶ ἐδολοφονήθη ἐν Οἰνέῳ ὑπὸ νέων οἵτινες ἐνόμισαν ὅτι ἠθέλησε ν' ἀτιμάσῃ τὴν ἀδελφήν των. Τὸ σῶμά του δ' ἐκομίσθη εἰς τὸν Βοιώτιον Ὀρχομενόν, ἔνθα εἶχον μετοικήσει οἱ Ἀσκραῖοι μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς πόλεώς των ὑπὸ τῶν Θεσπιέων. Παρὰ τοῖς πλείστοις τῶν ἀρχαίων ἐνομίζετο σύγχρονος ἢ καὶ ἀρχαιότερος τοῦ Ὁμήρου· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἦν κατὰ 100 ἔτη νεώτερος, ἀκμάσας περὶ τὴν ἀρχὴν τῶν Ὀλυμπιάδων. Ἡ καὶ ὡς ἐκ τῆς πόλεως τῆς γεννήσεώς του καὶ ὡς ἐκ τῆς καταγωγῆς τῆς οἰκογενείας του σχέσις αὐτοῦ μετὰ τῆς Αἰολίδος, ἔνθα ἔθαλλεν ἡ ἐπικὴ ποίησις, καὶ ἡ εἰς τὸν Ἑλικῶνα ἐπικρατοῦσα λατρεία τῶν Μουσῶν, τὸν παρώτρυναν πρὸς τὴν ποίησιν, καὶ ἐκαλλιέργησεν, οὐχὶ ὡς ὁ Ὅμηρος, τὸ ἡρωϊκὸν ἔπος, ἀλλὰ τὸ συμφωνότερον πρὸς τὰς εἰρηνικὰς καὶ μᾶλλον θετικὰς περιστάσεις ἐν αἷς ἔζη, τὸ διδακτικόν, τὸ θρησκευτικὸν συγχρόνως ἔχον τὸν χαρακτῆρα. Ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ σῴζονται τὰ ἑπόμενα ποιήματα· α) Ἔργα καὶ ἡμέραι, ὃ καὶ μόνον ὡς γνήσιον τῆς Μούσης του προϊὸν ἐξελάμβανον οἱ Βοιωτοί. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του εἶχε, κατὰ τὴν διανομὴν τῆς κληρονομίας, ἀδικηθῇ ὁ Ἡσίοδος ὑπὸ τοῦ νεωτέρου του ἀδελφοῦ Περσέως, δωροδοκήσαντος τοὺς δικαστάς. Ὅτε δέ, σπαταλήσας τὴν περιουσίαν του ὁ Περσεύς, ἠθέλησε διὰ νέας δίκης νὰ σφετερισθῇ καὶ τὴν μερίδα τοῦ Ἡσιόδου, τότε ἔγραψεν οὗτος τὰ Ἔργα καὶ Ἡμέρας, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει πειρώμενος νὰ τὸν ἀποτρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀδικίας καὶ νὰ τὸν παραινέσῃ δι' ἐργασίας νὰ πορίζηται πλοῦτον, ἀπὸ δὲ τοῦ στίχου 383 διδάσκων αὐτῷ τὰ κατὰ τὴν γεωργίαν, τὴν ναυτιλίαν, τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν, κτλ. Τὸ δὲ τέλος τοῦ

ποιήματος, αἱ Ἡμέραι, εἰσὶν εἶδος ἡμερολογίου περὶ τὰ αὐτὰ περιστρεφομένου. Περιέχει δὲ τὸ ὅλον ποίημα πολλὰς εἰκόνας καὶ μύθους, προσέτι δὲ πλεῖστα γνωμικὰ σχεδὸν ἀλφαβητικῶς ἐγκατεσπαρμένα, καὶ στερεῖται ἑνότητος καὶ ἐντέχνου πλοκῆς. Ἐξετιμᾶτο οὐχ ἧττον μεγάλως ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἕνεκα τῆς ἐξόχως ἠθικῆς αὐτοῦ τάσεως.—δ) Θεογονία, ἡ πρώτη ἀπόπειρα συναρμολογήσεως τῶν πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος ποικίλως διαδεδομένων θρησκευτικῶν μύθων, καὶ συνδυασμοῦ καὶ συστηματοποιήσεως τῶν δοξασιῶν περὶ συστάσεως τοῦ παντὸς, καὶ τῆς βαθμολογίας καὶ τῶν συγγενειῶν τῶν θεῶν. Ὁ Παυσανίας διηγεῖται, ὅτι οἱ ἐν Ἑλικῶνι περιηγηταὶ, δηλαδὴ τῶν ξένων ὁδηγοὶ, ἠρνοῦντο ὅτι τὸ ποίημα τοῦτο ἦν τοῦ Ἡσιόδου, καὶ τινες τῶν νέων κριτικῶν, παραδεχόμενοι τὸν διϊσχυρισμὸν τοῦτον, ἐνόμισαν, ἀλλ' ἄνευ λόγου, ὅτι δύνανται νὰ τὸν στηρίζωσι καὶ εἰς ἀποδείξεις γλωσσικὰς καὶ εἰς τὴν ὕλην ἐρειδομένας. — γ) Ἀσπὶς Ἡρακλέους, ποιημάτιον περιγράφον τὴν μονομαχίαν τοῦ Ἡρακλέους μετὰ Κύκνου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἄρεως, ἐν τῷ Παγασητικῷ ἄλσει τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἰδίως τῆς ἀσπίδος ἣν ἔφερεν ἐπ' αὐτῆς ὁ Ἡρακλῆς. Ἐστὶ δ' ἀπομίμησις τῆς παρ' Ὁμήρῳ ἀσπίδος τοῦ Ἀχιλλέως, ἀλλ' ἐπὶ τῇ διαφορᾷ ὅτι, αὕτη μὲν ἐστὶ πᾶσα πλάσμα τῆς φαντασίας, ἡ δὲ τοῦ Ἡρακλέους πεποιημένη καθ' ὑπάρχοντα καλλιτεχνήματα. Καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἤδη ἀναγνωρίζει τὸ ποίημα τοῦτο ὡς ἔργον μεταγενέστερον, καὶ οὐχὶ τοῦ Ἡσιόδου. — Ἀπολεσθὲν αὐτοῦ ποίημα μνημονεύεται ἐπιγραφόμενον Κατάλογος γυναικῶν, καὶ πραγματευόμενον περὶ τῶν γυναικῶν μεθ' ὧν θεοὶ εἶχον σχέσεις ἐρωτικάς. —Αἱ Ἠοῖαι (πρωϊναὶ) ἦσαν ποίημα ἄλλου νεωτέρου ποιητοῦ, πραγματευόμενον περὶ τῶν ἡρώων τῶν γεννηθέντων ἐκ τῶν σχέσεων τούτων τῶν θεῶν μετὰ θνητῶν γυναικῶν, καὶ ἴσως ἐγράφη κατ' ἔμπνευσιν καὶ εἰς συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου τοῦ Ἡσιόδου. Εἰς αὐτὸν ἀπεδίδοντο καὶ τὰ ἀπολεσθέντα ἔπη Μελαμποδία, Αἰγίμιος, Κήϋκος γάμος, ἐπιθαλάμιον εἰς Πηλέα καὶ Θέτιν, Χείρωνος ὑποθῆκαι, ὀρνιθομαντεία.

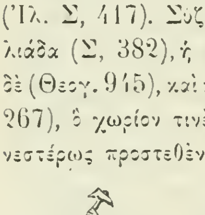
Ἡσιόνη, ἴδ. Αἰακός. Ἡρακλῆς.

Ἡσύχιος, ἐξ Ἀλεξανδρείας, λεξικογράφος, κατὰ μέν τινας τῶν νεωτέρων κριτικῶν, τοῦ τέλους τῆς δ'. ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. καὶ οὐχὶ χριστιανὸς, κατ' ἄλλους οὐχὶ προγενέστερος τοῦ τέλους τῆς ς'. ἑκατονταετηρίδος, πολλὰ ἀρυσθεὶς παρ' ἀρχαιοτέρων, ἰδίως τοῦ Διογενιανοῦ, ἀλλὰ χρησιμώτατον παρέχων βοήθημα διὰ τὴν λεξικολογίαν τῶν ποιητῶν, ῥητόρων καὶ ἱστορικῶν.

Ἡφαιστίων, 1) υἱὸς Ἀμύντα, φίλος τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου (ἴδ.).—2) Γραμματικὸς ἐξ Ἀλεξανδρείας, περὶ τὰ μέσα τῆς β' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., ἔγραψεν ἐγχειρίδιον περὶ μέτρων καὶ ποιήματος, περισωθὲν, ἴσως οὐχὶ πλῆρες. Καί τοι πολλὰ ἔχον τὰ κενὰ καὶ τὰ ἐσφαλμένα, ἐστὶν ὅμως τὸ κυριώτερον περιελθὸν εἰς ἡμᾶς ἔργον περὶ μετρικῆς, πολύτιμον μάλιστα καὶ διὰ τὰ πάμπολλα ἀποσπάσματα ἀπολεσθέντων ποιητῶν ἃ παρατίθησιν ὡς παραδείγματα. Πραγματεύεται δὲ περὶ μὲν τῆς μετρικῆς ἐν 16, περὶ δὲ τῆς ποιητικῆς ἐν 15 κεφαλαίοις. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ διπλᾶ σχόλια τοῦ συγγράμματος, καὶ πρόλογος ὑπὸ Λογγίνου.

Ἥφαιστος, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας, ἢ, καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 927), μόνης τῆς Ἥρας, ἦν κατ' ἀρχὰς ὁ πανίσχυρος θεὸς τοῦ πυρὸς καὶ τῶν ἡφαιστείων, εἶτα δὲ ὁ μέγας χαλκεὺς (κλυτοτέχνης, κλυτόεργος) τοῦ Διὸς καὶ τῶν θεῶν. Οὕτω φαίνεται παρ' Ὁμήρῳ ἔχων ἐν Ὀλύμπῳ φύσας εἴκοσι (Ἰλ. Σ, 470), καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς χαλκοῦς οἴκους (αὐτ. 370), καὶ ἐχάλκευσε τῷ Ἀχιλλεῖ τὰ ἔντεχνα ὅπλα, τῷ Διομήδει θώρακα, τῷ Διῒ τὸ σκῆπτρον καὶ τὴν αἰγίδα (Ἰλ. Β, 101. Ο, 309), τοὺς κύνας τοῦ Ἀλκινόου (Ὀδ. Ι, 91), τὸ δίκτυον εἰς ὃ περιέπλεξε τὸν Ἄρην (Ὀδ.

Θ, 274. Η, 91. Ω, 74. Ἰλ. Σ, 478. Θ, 195. Β, 101. Ξ, 238). Κατὰ μεταγενεστέρους, τὸ σιδηρουργεῖόν του ἔχει εἰς Αἴτναν μετὰ τῶν Κυκλώπων. Ἐπειδὴ ἐγεννήθη δυςειδὴς καὶ χωλὸς (κυλλοποδίων), ἡ μήτηρ του τὸν ἔρριψεν ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου, καὶ παραλαβοῦσαι αὐτὸν αἱ θαλάσσιαι θεότητες Θέτις καὶ Εὐρυνόμη, τὸν ἀνέθρεψαν ἐπὶ 9 ἔτη, ἐφ' ὃ παντοῖα τοῖς ἐτεχνούργησεν (Ἰλ. Σ, 394)· ἀφ' οὗ δ' ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Ὄλυμπον, θυμωθεὶς ὁ Ζεὺς, διότι ἠθέλησέ ποτε ὁ Ἥφαιστος νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν μητέρα του κατ' αὐτοῦ, τὸν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ ποδὸς καὶ ὅτε τὸν ἐσφενδόνισε κατὰ γῆς, ἔπεσεν εἰς Λῆμνον καὶ παρέλαβον αὐτὸν ἄνδρες Σίντιες (Ἰλ. Α, 590). Κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους, χωλὸς ἔμεινεν ἐκ τῆς πτώσεως ταύτης. Τὴν δ' ἡφαίστειον νῆσον Λῆμνον ἠγάπα ὑπὲρ πάντα τὰ μέρη τῆς γῆς. Ὅπως δὲ βοηθῇ τῇ χωλώσει του, κατεσκεύασεν αὐτὸς ἑαυτῷ δύο χρυσᾶς θεραπαινίδας, αἵτινες τὸν ὑπεβάσταζον (Ἰλ. Σ, 417). Σύζυγός του ἦν, κατὰ τὴν Ἰλιάδα (Σ, 382), ἡ Χάρις, κατὰ τὸν Ἡσίοδον δὲ (Θεογ. 945), καὶ κατὰ τὴν Ὀδύσσειαν (Θ, 267), ὃ χωρίον τινὲς ἐκλαμβάνουσι μεταγενεστέρως προστεθὲν, ἡ Ἀφροδίτη. Μετὰ τῆς

Ἀθηνᾶς διατελεῖ ἐν σχέσει, ἐν Ἀθήναις μάλιστα, ἔνθα τὰ ἀγάλματα αὐτῶν κατετίθεντο ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ, καὶ δᾳδουχίαι ἤγοντο ἀπὸ κοινοῦ ἀμφοτέροις. Ἐκαλοῦντο δ' αἱ ἑορταὶ Ἡφαίστεια καὶ Χαλκεῖα. Ἀλλὰ πλὴν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Λήμνου ὀλίγον ἐλατρεύετο ἀλλαχοῦ. — Ἡ τέχνη παρίστησιν αὐτὸν πωγωνοφόρον, εὔρωστον, τῆς χωλότητος ὀλίγον ὑποφαινομένης.

Ἠχὼ, νύμφη λάλος, εἰς τὰ ὄρη καὶ δάση κρυπτομένη, ἐρωμένη τοῦ Πανὸς (Βίων, Εἰδ. Η, 38.—Πτολ.—Ἡφαιστ.), ἐξ οὗ ἔτεκε τὸν Ἴυγκα. Ὁ Ὀβίδιος (Met. III, 341) ἔπλασε τὸν μῦθον ὅτι, δυσαρεστήσασα τὴν Ἥραν, κατεδικάσθη οὔτε πρώτη νὰ ὁμιλῇ οὔτε ποτὲ νὰ σιωπᾷ ὅταν ἄλλοι ὁμιλῶσιν· ὅτι ἠγάπησε τὸν ὡραῖον θηρευτὴν Νάρκισσον, υἱὸν τοῦ Κηφισσοῦ, ὅστις δὲν ἀνταπεκρίθη εἰς τὸν ἔρωτά της, δι' ὃ ἐκ τῆς θλίψεως ἀπελιθώθησαν τὰ ὀστᾶ της, καὶ μόνον ἡ φωνή τῇ ἔμεινεν. Ὁ δὲ Νάρκισσος κατεδικάσθη νὰ ἐρωτευθῇ τὴν ἰδίαν μορφήν του ἣν εἶδεν ἐντὸς ῥύακος, καὶ μετεβλήθη εἰς ἄνθος.

Ἠὼς, ἡ θεὰ τῆς πρώτης αὐγῆς, διὰ τὰ ἐρυθρὰ χρώματα ἃ φέρει εἰς τὸν ὁρίζοντα ἐπιλεγομένη ῥοδοδάκτυλος καὶ κροκόπεπλος· θυγάτηρ τοῦ Ὑπερίωνος καὶ τς Θυίας. Ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτῆς ἐν τῷ Ὠκεανῷ ἐγειρομένη, προηγεῖται τοῦ Ἡλίου εἰς τὸν ὁρίζοντα ἐπὶ δίφρου λευκῶν ἢ ὑποφαίων ἵππων. Γυνὴ τοῦ Ἀστραίου, διότι ἀνατέλλει ἐν ᾧ λάμπουσιν ἔτι τὰ ἄστρα, ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ τοὺς ἀστέρας καὶ τοὺς τέσσαρας ἀνέμους (Ἡσίοδ. Θεογ. 378) καθ' ὅσον ἐπὶ τῆς πρώτης ἀνατολῆς ἐγείρεται συνήθως ὁ ἄνεμος. Ἐκ δὲ τοῦ Τιθωνοῦ, τοῦ υἱοῦ Λαομέδοντος, τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας, ὃν ἥρπασεν ἐξ ἔρωτος, ἔσχε τὸν Μέμνωνα καὶ τὸν Ἠμαθίωνα. Ὁ Ζεὺς, ἐπὶ τῇ παρακλήσει της, ἔδωκε τῷ Τιθωνῷ ἀθανασίαν, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν νεότητα, ἣν εἶχε λησμονήσει νὰ ζητήσῃ, δι' ὃ καὶ κατήντησεν ἐκ γήρως κατεσκληκὼς, καὶ ἐξέλιπεν ἡ φωνή του· ἡ δ' Ἠὼς τὸν κατέκλεισε διὰ τοῦτο, ἢ τὸν μετεμόρφωσεν εἰς τέττιγα (Ὁμ. Ὕμν. εἰς Ἀφρ. Γ, 219—238). Καὶ τὸν Ὠρίωνα δὲ ἥρπασε καὶ τὸν Κλεῖτον, υἱὸν τοῦ Μαντίου (Ὀδ. Ε, 181. Ο, 250) καὶ ἄνδρα τῆς Πρόκριδος· καὶ τὸν Κέφαλον ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ Ὑμητοῦ ἐν Ἀττικῇ (Ον. Met. Ζ, 700). Ἰδίαν λατρείαν δὲν εἶχε. Παριστᾶτο δ' εἴτε ὀχουμένη, λαμπρὰ ἐμφάνισις, ἢ ὡς ἡνίοχος τοῦ ἡλίου, δᾷδα εἰς τὰς χεῖρας ἔχουσα. Οἱ τραγικοὶ ταὐτίζουσιν αὐτὴν τῇ Ἡμέρᾳ, ἥτις παρ' Ἡσιόδῳ (Θεογ. 124. 742) ἔστιν ἄλλη θεὰ, θυγάτηρ τοῦ Ἐρέβου καὶ τῆς Νυκτός. — Ἴδ. Ἡμέρα.

Θ

Θαΐς, ἴδ. Ἑταῖραι.

Θαλάμαι, Πόλεις τῆς Πελοποννήσου, 1) ἐν Λακωνίᾳ, Δ, μεταξὺ Οἰτύλου καὶ Πέρνου, ἔχουσα ναὸν τῆς Ἰνοῦς, καὶ μαντεῖον ὀνείρων (Στρβ. Η, 360).— 2) ἐν Μεσσηνίᾳ περὶ τὰς Φεράς, ἔνθα ἐξωσθεὶς ἔζη ὁ Τυνδάρεως. — 3) ἐν τῇ Β. Ἤλιδι (Ξεν. Ζ, 4, 26).

Θαλαμῖται, ἴδ. Ναῦς.

Θάλασσα, ἡ ἔσω, ἐντὸς, ἡμετέρα, καθ' ἡμᾶς, κατὰ διάκρισιν τοῦ Ὠκεανοῦ ἐλέγετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡ Μεσόγειος· τὸ δ' ὄνομα τοῦτο κατὰ πρῶτον ἀπαντᾶται παρὰ Σολίνῳ Λατίνῳ συγγραφεῖ τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ.

Θάλεια, ἴδ. Μοῦσαι.

Θαλῆς, 1) εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν, ἐκ Μιλήτου, υἱὸς Ἐξαμίου καὶ Κλεοβούλης ἀκμάσας μεταξὺ 639 καὶ 546 π. Χ. Περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ ὀλίγα εἰσὶ γνωστά. Καθ' Ἡρόδοτον (Α,57) συνετέλεσεν εἰς τὴν σύστασιν τοῦ Ἰωνικοῦ δεσμοῦ, καὶ μετέστρεψε τὸν Ἅλυν ποταμόν. Μνημονεύεται δ' ὑπὸ τῶν μὲν ὡς πρῶτος εὑρέτης τῆς γεωμετρίας καὶ τῆς ἀστρονομίας, ὑπὸ τῶν δὲ ὡς ὁ ἱδρυτὴς τῆς φιλοσοφίας· καὶ ἐν γένει τὸ ὄνομά του παροιμιακῶς ἐσήμαινε τὸν σοφόν. Περὶ τὴν φύσιν φιλοσοφῶν, ἐξελάμβανε τὸ ὕδωρ ὡς τὴν βάσιν τοῦ παντὸς, πρεσβεύων ὅτι ἡ γῆ πλέει ἐν τῷ ἀρχικῷ ὕδατι πληροῦντι τὸ ἥμισυ τῆς οὐρανίου σφαίρας, ὡς τὸ λεύκωμα τοῦ ᾠοῦ πληροῖ τὸν φλοιὸν αὐτοῦ. Λέγεται προϊδὼν ἔκλειψιν ἡλίου,ἀλλὰ τοῦτο φαίνεται ἀπίθανον, διότι δὲν ἐγνώριζεν ἔτι τὴν θεωρίαν τῆς στροφῆς τῆς οὐρανίας σφαίρας περὶ κεκλιμένον τὸν ἄξονα τῆς γῆς. — 2) εἷς σοφιστὴς Σικελός.— 3) εἷς Σικυώνιος ζωγράφος. — 4) εἷς ποιητὴς σύγχρονος τοῦ Ἡσιόδου.

Θαλήτας, μουσικὸς καὶ ἀοιδὸς ἐκ Κρήτης (Γόρτυνος ἢ Ἐλώρου), εἰς ὃν ἀποδίδοται ἡ εὕρεσις τῶν Κρητικῶν ῥυθμῶν, τοῦ Παιᾶνος καὶ τοῦ Ὑπορχήματος. Κατὰ χρησμὸν τῶν Δελφῶν εἰς Σπάρτην μετακληθεὶς, ἐπράϋνε στάσεις διὰ τῆς μουσικῆς καὶ ἐλέγετο ὑποστηρίξας τὸν Λυκοῦργον εἰς τὴν ἐπιχείρησίν του. Ἀλλὰ τοῦτο ἐστὶν ἀναχρονισμὸς, διότι ὁ Θαλήτας ἔζη περὶ τὸ 620 π. Χ. πολὺ μετὰ τὸν Λυκοῦργον. Ἦν δὲ μᾶλλον ἐκ τῶν μουσικῶν οἵτινες διερρύθμισαν, ἐτελειοποίησαν καὶ συστηματικῶς κατήρτισαν τὴν ὑπὸ τοῦ Τερπάνδρου εἰς τὴν Σπάρτην εἰσαχθεῖσαν μουσικήν. Συνείχετο δ' ἡ ποίησις καὶ ἡ μουσική του μετὰ τῆς λατρείας τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἡ ἠθικὴ καὶ νόμιμος τάξις ἦν αὐτῆς τὸ πρόβλημα (Πλούτ. π. Μουσ. Θ. 42).

Θαλία, καὶ Θαλεία. Ἴδ. Χάριτες.

Θαλλὸς ἢ **Θάλλος,** 1) ἱστορικὸς τοῦ α' αἰῶνος μ. Χ. Ἔγραψεν ἱστορίαν τῆς Συρίας ἀπὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Τρωάδος μέχρις Ὀλ. 167, εἰς τοὐλάχιστον 3 βιβλία. Ἀποσπάσματά τινα σώζονται.—2) Ποιητὴς ἐπιγραμμάτων ἐπὶ τῶν πρώτων Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων.

Θαλλοφόρος, ἴδ. Παναθήναια.

Θαλύσια, ἑορτὴ φθινοπωρινὴ τῆς Δήμητρος, ἢ καὶ τοῦ Διονύσου (Θεόκρ. Ζ).

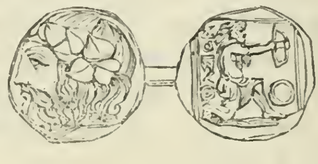
Θάμυρις, ἴδ. Μοῦσαι, Ἔπος.

Θάνατος, παρ' Ὁμήρῳ ἔχει ὡρισμένην μορφήν· ὡς γενικὸς δὲ νόμος τῆς φύσεως καλεῖται καὶ μόρος, μοῖρα, πότμος, (Ὁμ. Ἰλ. Β, 359. Γ, 101). Ἐπιλέγεται δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ ὁ θάνατος τανηλεγής, δυσηλεγής, θυμοραϊστής, δυσηχής, πορφύρεος, ὅταν ἐπέρχηται διὰ φόνου. Κὴρ δὲ (καὶ κῆρες) ἦν τοῦ θανάτου ἡ εἱμαρμένη. Ἡ κατάστασις τῶν θανόντων δὲν περιγράφεται ὡς φοβερὰ παρὰ τῷ ποιητῇ, καὶ ὁ θάνατος λέγεται ἀδελφὸς τοῦ ὕπνου (Ὀδ. Π, 672. Ξ, 231)· παρ' Ἡσιόδῳ δὲ τίκτει ἡ

Νὺξ ἀφ' ἑαυτῆς τὴν Κῆρα, τὸν Θάνατον, τὸν Ὕπνον καὶ τὰ Ὄνειρα. Ὕπνος δὲ καὶ Θάνατος κατοικοῦσιν εἰς Ἄδου (Θεογ. 211. 758)· ἀλλ' ὁ μὲν Ὕπνος προσέρχεται ἡσύχως καὶ προσηνῶς, ὁ δὲ Θάνατος ἀσπλάγχνως ἀπονεκροῖ τὴν καρδίαν ἐντὸς τοῦ στήθους. Ὁ Εὐριπίδης ἐν τῇ Ἀλκήστει φέρει τὸν Θάνατον ὡς σκοτεινὸν ἱεροθύτην τοῦ Ἄδου, μελανὰ ἐνδεδυμένον, καὶ κρατοῦντα τῶν θυσιῶν τὴν μάχαιραν, δι' ἧς ἀποκόπτει ἕνα τῶν ἰούλων τοῦ θνήσκοντος. Παριστᾶτρ δὲ ὡς νεανίας, ἀνεστραμμένην τὴν δᾷδα κρατῶν. Ἴδ. Ὕπνος.

Θαργήλια, ἡ γενέθλιος ἑορτὴ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Ἀθήναις κατὰ τὴν ζ' ἡμέραν τοῦ μηνὸς Θαργηλιῶνος (Μαΐου—Ἰουνίου), ἐποχὴν τῆς ἤδη ὡριμάνσεως τῶν καρπῶν. (Κατὰ τοὺς γραμματικούς: «Θαργήλια εἰσὶ πάντες οἱ ἀπὸ γῆς καρποί»). Τούτου ἕνεκα ἦν καὶ ἡ ς' τοῦ μηνὸς ἡ γενεθλία ἡμέρα τῆς Δήμητρος, καὶ θυσίαι τότε προσεφέροντο εἰς αὐτὴν καὶ τὴν Χλόην. Ἀμφότεραι δ' ἦσαν ἡμέραι ἐξαγνίσεως καὶ καθαρισμοῦ· ἀλλὰ καὶ ἀνθρωποθυσίαι ἐτελοῦντο κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην, ἢ πιθανώτερον παράστασίς τις τὰς ἀρχαίας τοιαύτας θυσίας ἐμφαίνουσα. Οὕτως ἐλαμβάνοντο δύο κακοῦργοι (φαρμακεῖς), καὶ δεόμενοι διὰ σχοινίων συκῆς, ἐσύροντο ἐν ἤχοις αὐλῶν ἐκτὸς τῆς πόλεως, καὶ κατερρίπτοντο εἰς τὸ βάραθρον ἢ κατελιθοβολοῦντο (μᾶλλον ἐτελεῖτο ἀπομίμησίς τις τῆς τοιαύτης καταδίκης, διότι πᾶσα ἡ τελετὴ ἦν φαιδρὰ καὶ χαρμόσυνος). Κατὰ τὴν αὐτὴν δὲ πιθανῶς ἡμέραν, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἀνθρωπίνου φόρου τῶν παιδίων εἰς Κρήτην, ἐξεπέμπετο εἰς Δῆλον ἡ ἱερὰ τριήρης, φέρουσα τῷ Ἀπόλλωνι τὸν φόρον τῆς λατρείας τῶν Ἀθηναίων. Ἐπανηγυρίζοντο δὲ τὰ Θαργήλια καὶ εἰς τὰς ἀποικίας τῶν Ἀθηναίων, καὶ εἰς τὴν ὑπ' Ἰώνων οἰκισθεῖσαν Μασσαλίαν.

Θάσος, νῆσος τοῦ Αἰγαίου 6 τετραγ. μιλίων ἐπιφανείας, ἐγγύτατα τῆς Θρᾴκης, ἀπέναντι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νέστου. Τὸ ὄνομα ἐλέγετο δοὺς εἰς αὐτὴν Θάσος ὁ υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἢ τοῦ Ἀγήνορος, βασιλέως τῆς Φοινίκης, ἐκπεμφθεὶς εἰς ἀναζήτησιν τῆς ἀδελφῆς του Εὐρώπης. Οἱ δὲ Φοίνικες εὗρον ἐν αὐτῇ μεταλλεῖα χρυσοῦ, ἀποφέροντα εἰς τὴν

διοίκησιν τῆς νήσου περὶ τὰ 300 τάλαντα κατ' ἔτος (Ἡρδ. ΣΤ. 46). Καταλαβόντες δ' αὐτὴν οἱ Πάριοι τῷ 708 π. Χ., κατῴκησαν ἐκεῖθεν καὶ ἄλλας πόλεις ἐν Θρᾴκῃ, τὴν Γαληψόν, τὴν Οἰσύμην, τὴν Σκαπτὴν Ὕλην, τὴν Ἀπολλωνίαν, τὴν Στρύμην, τὸ Δάτον καὶ τὰς Κρηνίδας (Ἡρδ. Ζ, 118.—Θουκ. Δ, 107). Ἐπὶ τῶν Περσικῶν, διαταγῇ τοῦ Μαρδονίου, κατηδάφισαν τὰ τείχη των καὶ παρέδωκαν τὰ πλοῖά των (Ἡρδ. ΣΤ. 46). Εἶτα ἀπετέλεσαν μέρος τῆς τῶν Ἀθηναίων συμμαχίας· ἀλλ' ἀποσκιρτήσαντες, ἐνικήθησαν ὑπὸ τοῦ Κίμωνος καὶ ὑπετάγησαν, τῷ 464 π. Χ. (Θουκ. Α, 100). Κατὰ τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐκυρίευσαν οἱ Σπαρτιᾶται τὴν νῆσον, εἶτα οἱ Μακεδόνες, καὶ μετὰ τὴν ἐν Κυνὸς Κεφαλαῖς νίκην οἱ Ῥωμαῖοι τὴν ἀπηλευθέρωσαν.

Θαύμας, 1) Υἱὸς τοῦ Πόντου καὶ τῆς Γῆς, ἐκ τῆς Ὠκεανίδος Ἠλέκτρας ἔσχε τέκνα τὰς Ἁρπυίας καὶ τὴν Ἶριν, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ Θαυματιὰς καὶ Θαυματὶς ἀποκαλεῖται (Ἡσδ. Θεογ. 237, 265).—2) Εἷς τῶν Κενταύρων.

Θάψακος, ἐπίσημον ἐμπορεῖον ἐν Συρίᾳ ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου, δι' οὗ διήρχετο ἡ, εἰς Βαβυλῶνα ἄγουσα. Σώζονται αὐτῆς ἐρείπια εἰς Χαμὰμ (Στρβν. Β. 77).

Θάψος, 1) πόλις ἐπὶ χερσονήσου εἰς τὰ Α. τῆς Σικελίας, κτισθεῖσα ὑπὸ Μεγαρέων, καὶ εἶτα ἐγκαταλειφθεῖσα (Θουκ. ΣΤ. 95).—2) Πόλις παραθαλασσία ἐν Βυζακίῳ

τῆς Ἀφρικῆς, γνωστὴ διὰ τὴν ἐκεῖ νίκην τοῦ Καίσαρος τῷ 49 π. Χ. (Cæs. B. Af. XXVIII).

Θεαγένης, 1) υἱὸς Τιμοσθένους, ἱερέως τοῦ Ἡρακλέους ἐν Θάσῳ. Ἕνεκα τῆς εὐρωστίας του ἐπωνομάσθη καὶ αὐτὸς Ἡρακλῆς, ὡς ὁ πατήρ του, καὶ διέπρεψεν ὡς ἀθλητής, καὶ τῷ ἐστήθη χαλκοῦς ἀνδριάς. Ἐλέγετο ὅτι μετὰ θάνατον εἷς τῶν ἐχθρῶν του ἐλθὼν πρὸς τὸν ἀνδριάντα τὸν ἐμάστιξε, καὶ ὅτι οὗτος καταπεσὼν, τὸν ἐφόνευσε, δι' ὃ κατηγορήθη ὑπὸ τῶν συγγενῶν τοῦ φονευθέντος, καὶ ἀποφάσει τοῦ δικαστηρίου ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλὰ τότε ἐπῆλθεν ἀφορία, καὶ διήρκεσε μέχρις οὗ ἁλιεῖς ἀνεῦρον τὸν ἀνδριάντα, καὶ ἀνέστησαν αὐτὸν πάλιν.—2) Ἐκ Νισαίας, τοῦ λιμένος τῶν Μεγάρων, ἔζη μεταξὺ Δράκοντος καὶ Σόλωνος, καὶ καταστὰς τύραννος τῶν Μεγάρων, καὶ λαβὼν σωματοφυλακὴν, ἐπροστάτευε τοὺς πτωχοὺς κατὰ τῶν πλουσίων (Ἀριστ. Πολ. Ε, 4). Ἐνύμφευσε δὲ τὴν θυγατέρα του μετὰ τοῦ Ἀθηναίου Κύλωνος, καὶ ἔπεμψεν αὐτῷ ἐπικουρίαν. Μνημονεύεται δὲ καὶ ὑδραγωγεῖον ὃ ἔκτισεν εἰς τὴν πόλιν του. Ἐπὶ τέλους δὲ ἀπεδιώχθη (Θουκ. Α, 126.—Παυσ. Α, 40). —3) Εἷς τῶν Ἀθηναίων στρατηγῶν εἰς τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, τῷ 338 π. Χ. (Πλούτ. Ἀλέξ. ΙΒ). — 4) Ἐκ Ῥηγίου, συγγραφεὺς τῆς στ' ἑκατονταετηρίδος π. Χ. ἐξηγῶν ἀλληγορικῶς τὰ ἐν τῷ Ὁμήρῳ μυθολογούμενα.—5) Σοφιστὴς ἐκ Κνίδου, διδάσκαλος τοῦ Ἡρώδου.

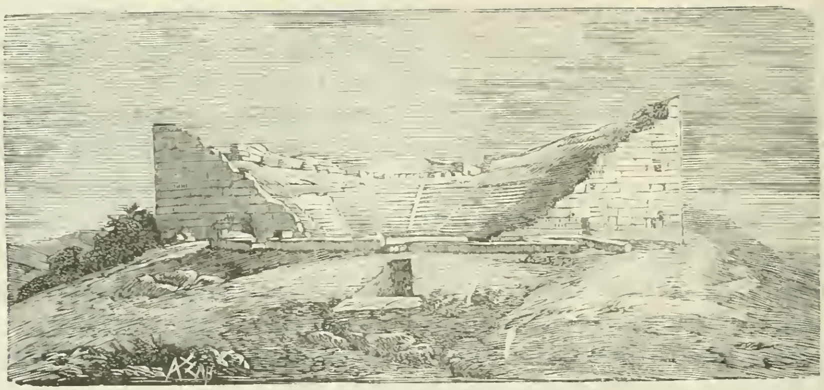
Θεάγης, 1) Πυθαγόρειος, γράψας, κατὰ Στοβαῖον, περὶ ἀρετῶν. — 2) Μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, οὗ τὸ ὄνομα φέρει διάλογος ἀποδιδόμενος εἰς τὸν Πλάτωνα. Ἐπεδόθη δ' εἰς τὴν φιλοσοφίαν διότι, ἀσθενικὸς τὴν ὑγείαν, δὲν ἠδύνατο νὰ πολιτευθῇ (Πλάτ. Ἀπολ. 34).

Θεαίτητος, 1) υἱὸς Εὐφρονίου ἐκ Σουνίου, Σωκρατικὸς, γνωστὸς ἐκ τοῦ κατ' αὐτὸν ὀνομασθέντος διαλόγου τοῦ Πλάτωνος, ἦν κατ' ἀρχὰς μαθητὴς τοῦ ἐν Κυρήνῃ Θεοδώρου. Καίτοι διὰ δολιότητος τῶν ἐπιτρόπων του στερηθεὶς τοῦ πλείστου τῆς περιουσίας του, ἦν ὅμως ἐλευθέριος, καὶ ἐν τῷ πολέμῳ γενναῖος.—2) Πυθαγόρειος, νομοθέτης ἐν Ῥηγίῳ.—3) Συντάκτης 5 ἐκ τῶν ἐπιγραμμάτων τῆς Ἀνθολογίας.

Θεανὼ, 1) θυγάτηρ τοῦ Δαναοῦ, μνηστὴ τοῦ Φάντου.—2) Ἴδ. Κισσεύς. — 3) Θυγάτηρ Πυθώνακτος, γυνὴ τοῦ Πυθαγόρου· κατ' ἄλλους θυγάτηρ Βροντίνου ἐκ Κρότωνος· Τῇ ἀποδίδονταί τινα συγγράμματα, ἅτινα ὅμως φαίνονται μεταγενέστερα, οἷον «περὶ εὐσεβείας», 7 ἐπιστολαὶ περὶ παίδων ἀγωγῆς καὶ περὶ οἰκονομίας, κτλ.—4) Νεωτέρα Πυθαγορεία ἐκ Θουρίου ἢ Μεταποντίου, θεωρεῖται ὡς θυγάτηρ τοῦ Πυθαγόρου, καὶ λέγεται διάφορα γράψασα περὶ αὐτοῦ.—5) Θυγάτηρ Μένωνος, ἱέρεια, ἀρνηθεῖσα ἐπιμόνως νὰ ἐκφέρῃ τὴν κατὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἀρὰν (Πλούτ. Ἀλκ. ΚΒ).

Θεατρικαὶ παραστάσεις. Τὸ θέατρον ἐν Ἑλλάδι ἀφετηρίαν εἶχε τὴν λατρείαν τοῦ Διονύσου. Εἰς τὰ μικρὰ Διονύσια, τὰ Λήναια, τὰ Ἀνθεστήρια καὶ τὰ μεγάλα Διονύσια ἐψάλλοντο χοροὶ πανηγυρικοὶ τοῦ θεοῦ. Εἰς τούτους ὁ Θέσπις (530 π. Χ.) πρῶτος παρενέβαλεν ἓν πρόσωπον ἀφηγούμενον διήγησίν τινα σχετιζομένην κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον πρὸς τοὺς χοροὺς ἢ πρὸς τ' ἀφορῶντα τοὺς διονυσιακοὺς μύθους, καὶ μετὰ ταῦτα ὑπ' ἄλλων ποιητῶν αὐξηθεὶς ὁ ἀριθμὸς τῶν προσώπων, ἀπετέλεσε τὸ δρᾶμα (ἴδ. τραγῳδία, κωμῳδία, σατυρικὸν δρᾶμα). Ὡς κυρίως λοιπὸν εἰς τὴν λατρείαν ἀνήκουσαι αἱ παραστάσεις, ἦσαν οὐχὶ ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ δημοσίου, καὶ ἰδίως ἡ ἀρχὴ ἡ τῶν παραστάσεων τῶν Ληναίων ἐπιμελουμένη ἦν ὁ ἄρχων βασιλεὺς, διότι τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ ἦσαν τ' ἀφορῶντα τὰ τῆς θρησκείας· ἀλλὰ τῶν παραστάσεων τῶν μεγάλων Διονυσίων προΐστατο ὁ ἐπώνυμος ἄρχων, διότι ἡ ἑορτὴ ἐκείνη, εἰς ἣν καὶ ξένοι τὸ πλεῖστον ἐπεδήμουν, ἐλάμβανε πολιτικόν τινα χαρακτῆρα. Πρὸς τού-

τους τοὺς ἄρχοντας ἀπετείνετο ὁ ποιητὴς ὁ θέλων νὰ προτείνῃ δρᾶμά του εἰς παράστασιν, καὶ χορὸν αἰτεῖν, δηλαδὴ νὰ ζητήσῃ νὰ τῷ παραχωρηθῶσιν οἱ μέλλοντες νὰ ψάλωσιν εἰς τοὺς χορούς του. Ἀφ' οὗ δ' ὑπέβαλεν ὁ ἄρχων τὸ δρᾶμα εἰς προεξέτασίν τινα, ἂν τὸ ἐνέκρινεν, ἀπεφάσιζε χορὸν διδόναι. Ἀλλὰ τὴν ἐνίοτε οὐκ ὀλίγον δαπανηρὰν διακόσμησιν καὶ παρασκευὴν τοῦ χοροῦ, τὸ χορήγιον, ὤφειλε ν' ἀναλάβῃ ἐκεῖνος τῶν πολιτῶν ὅστις ἑκάστοτε εἶχε τὸ καθῆκον τῆς χορηγίας (ἴδ. Λειτουργία). Οἱ δὲ ποιηταὶ, ἂν τὰ ἔργα αὐτῶν ἐγίνοντο δεκτὰ, ὅπερ δὲν συνέβαινε πάντοτε, ἐλάμβανον καὶ αὐτοὶ ποσότητά τινα παρὰ τοῦ δημοσίου ταμείου. Διὰ τὰς κωμῳδίας δὲ ἰδίως ἀπῃτεῖτο ὑπὸ τοῦ νόμου ὡρισμένη τις ἡλικία τοῦ ποιητοῦ, ὡς νομίζεται, ὑπὲρ τὰ 30 ἔτη. Εἰς τὰς παραστάσεις παρῆσαν οἱ μαστιγοφόροι, ἀστυνομικοὶ ὑπηρέται, ἐπιτηροῦντες τὴν τάξιν καὶ τὴν ἡσυχίαν ἐπὶ τῶν παραστάσεων. Τὰ παριστώμενα (διδασκόμενα, ὡς ἐκυριολεκτεῖτο) δράματα διηγωνίζοντο πρὸς ἄλληλα· διὰ τοῦτο ἐπὶ τῶν παραστάσεων ἦσαν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐκτεθειμέναι κάλπαι ἐσφραγισμέναι, περιέχουσαι ὀνόματα τῶν ὡς ἀγωνοθετῶν ἐκλεχθέντων ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Φ'· μετὰ τὴν παράστασιν δὲ ὁ ἄρχων ἀπεσφράγιζε τὴν κάλπην, ἐξῆγε τὰ ὀνόματα, καὶ ὥρκιζε τοὺς ἀγωνοθέτας, ἔχοντας νὰ κρίνωσι περὶ τῆς σχετικῆς ἀξίας τῶν ποιημάτων, τῶν χορηγῶν καὶ τῶν ὑποκριτῶν. Πόσοι ἦσαν οἱ κριταὶ ἀμφιβάλλεται· ἐκλαμβάνεται ὅμως ὅτι ἦσαν πέντε διὰ τὴν τραγῳδίαν καὶ πέντε διὰ τὴν κωμῳδίαν. Ὁ ποιητὴς ὑπὲρ οὗ οἱ κριταὶ ἀπεφαίνοντο, ἐστεφανοῦτο δημοσίως πρὸ πάντων τῶν θεατῶν, ὅπερ ἐθεωρεῖτο ὡς ἀνωτάτη τιμή, ἧς ἠξιοῦτο ποιητὴς ἐν Ἀθήναις. Καὶ ὁ νικήσας χορηγὸς ἐπίσης ἐστεφανοῦτο, καὶ ἔθος ἦν ν' ἀφιεροῖ εἰς τὸν Διόνυσον ἀνάθημά τι, συνήθως τρίπουν, ὃν ἵδρυεν ἢ ἐντὸς τοῦ ναοῦ, ἢ ἐντὸς τοῦ θεάτρου, ἢ εἰς τὴν ὁδὸν τὴν κληθεῖσαν τῶν Τριπόδων, πολλάκις εἰς πολυτελῆ οἰκοδομήματα πρὸς τοῦτο ἱδρυόμενα (ἴδ. Λυσικράτης)· οἱ δὲ κωμικοὶ χορηγοὶ ἀνέθετον ταινίας, θύρσους, κτλ. Ἀνεγράφοντο δὲ καὶ εἰς ἐπιγραφὰς τὰ ὀνόματα τοῦ τε ἄρχοντος καὶ τοῦ νικήσαντος χορηγοῦ καὶ τοῦ ποιητοῦ (ὅστις ἐλέγετο ὅτι ἐδίδασκε), καὶ ἐνίοτε καὶ τῶν ὑποκριτῶν. Τῆς ἀρχαιοτέρας γνωστῆς τοιαύτης ἐπιγραφῆς μνημονεύει ὁ Πλούταρχος (Θεμστ. Ε.—Ἴδ. καὶ Ἀριστδ. Δ)· καὶ ἐκ τῶν τοιούτων ἐπιγραφῶν συνετάχθησαν μετὰ ταῦτα αἱ Διδασκαλίαι (ἴδ.). Εἰς τοὺς ὑποκριτὰς, πλὴν τοῦ μισθοῦ ἐδίδοντο καὶ χρηματικὰ βραβεῖα· ἀλλ' οἱ κακῶς ὑποκριθέντες ἐμαστιγοῦντο ἐνίοτε δημοσίᾳ. Τοσοῦτον δὲ περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο τὰς

Ἐρείπιον ῥωμαϊκοῦ θεάτρου τῆς Σεγέστης.

θεατρικὰς ταύτας νίκας καὶ οἱ ποιηταὶ καὶ οἱ χορηγοὶ καὶ αὐταὶ αἱ φυλαὶ εἰς ἃς οὗτοι ἀνῆκον, ὥστε οὐ μόνον εἰς μεγάλας ὑπεβάλλοντο δαπάνας ἵνα ὑπερισχύσωσι τῶν ἀντιπάλων των, ἀλλὰ κατέφευγον καὶ εἰς ἀποπείρας διαφθορᾶς τῶν ἀρχόντων καὶ ἀγωνοθετῶν (Δημοσθ. Μειδ. 516. 519. 520). Περὶ τοῦ χώρου ἔνθα ἐγίνοντο αἱ παραστάσεις ἴδ. Θέατρον. Τὸ δὲ προσωπικὸν συνέκειτο συνήθως ἐκ τοῦ χοροῦ καὶ τῶν ὑποκριτῶν. Οὗτοι δὲ ἦσαν πάντες ἄνδρες, καὶ τὰ γυναικεῖα ὑποκρινόμενοι πρόσωπα, πλὴν ἄλλων λόγων καὶ διότι εἰς τὰ Διονύσια, ὧν ἀνάπτυξις ἦν ἡ δραματική, αἱ γυναῖκες οὐδόλως συνέπραττον εἰς τὴν τελετήν. Ὑποκριταὶ δὲ, μετὰ τὸν ἕνα τοῦ Θέσπιδος, εἰσήχθησαν ὑπὸ τοῦ Αἰσχύλου κατ' ἀρχὰς δύο· εἶτα δ' ὁ Σοφοκλῆς, ὃν καὶ αὐτὸς ὁ Αἰσχύλος κατόπιν παρηκολούθησε, παρεδέχθη καὶ τρίτον, καὶ ἐξ οὐδεμιᾶς μαρτυρίας προκύπτει ὅτι ηὐξήθη ποτὲ οὗτος ὁ ἀριθμὸς, καὶ πρὸς ἀποφυγὴν πιθανῶς μεγάλων δαπανῶν, καὶ ἵνα τὰ στοιχεῖα τῆς κρίσεως τῶν ἀγωνοθετῶν μὴ ὦσι λίαν διάφορα. Τὰ τοῦ δράματος πρόσωπα ἠδύναντο νὰ ὦσι καὶ περισσότερα, ἀλλὰ πάντα ἀνελάμβανον μόνον οἱ τρεῖς, ἐξ ὧν, ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τῶν μερῶν, ὁ εἷς ἐλέγετο πρωταγωνιστής, ὁ ἄλλος δευτραγωνιστής, καὶ ὁ ἄλλος πάλιν τριταγωνιστής. Οὕτω τὴν Ἀντιγόνην καὶ τὴν Ἠλέκτραν ὑπεκρίνετο ὁ πρωταγωνιστής, τὴν Ἰσμήνην καὶ τὴν Χρυσόθεμιν ὁ δευτεραγωνιστής, ἔχων μέρος ἧττον δυσχερὲς καὶ περιπαθὲς εἰς τὴν παράστασιν· ὁ δὲ τριταγωνιστὴς εἶχε βεβαίως τὰ μέρη τὰ ἧττον πάθος καὶ μίμησιν ἀπαιτοῦντα, τὰ ἁπλῶς διηγηματικὰ, τὰ τῶν ἀγγέλων, κτλ. Ἡ πληροφορία τοῦ Πολυδεύκους, ὅτι ὁ πρωταγωνιστὴς εἰσήρχετο διὰ τῆς μέσης θύρας εἰς τὴν σκηνὴν, ὁ δευτεραγωνιστὴς διὰ τῆς δεξιᾶς, καὶ ὁ τριταγωνιστὴς διὰ τῆς ἀριστερᾶς, φαίνεται ὅλως ἀνακριβής, διότι ἡ μέση θύρα, βασίλειος λεγομένη, ἦν ἡ εἴσοδος τοῦ βασιλέως, ἡ δεξιὰ προσδιωρισμένη διὰ τοὺς ἐκ τῆς χώρας καὶ ἡ ἀριστερὰ διὰ τοὺς ἐκ τῆς ξένης εἰσερχομένους, ἀνεξαρτήτως τῆς σπουδαιότητος τοῦ μέρους ὃ ὑπεκρίνοντο. Ἀλλ' ἀναπτυσσομένης τῆς τέχνης, κατήντησε νὰ μὴ ἐπαρκῶσι πάντοτε οἱ τρεῖς, ὡς εἰς τὸν Οἰδίπουν ἐν Κολωνῷ τοῦ Σοφοκλέους, καὶ τότε ὁ χορηγὸς

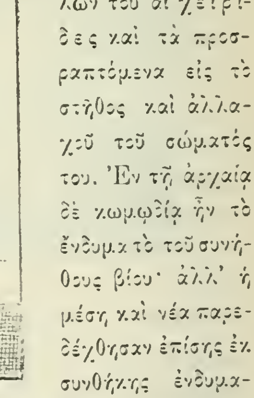
Κωμικὴ σκηνή

προσέθετεν ὡς παραχορήγημα καὶ ἄλλον τέταρτον, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον ἦν σπάνιον. Πλὴν ὅμως τῶν ὁμιλούντων προσήρχοντο εἰς τὴν σκηνὴν καὶ κωφὰ ἢ κενὰ (βωβὰ) πρόσωπα, ὡς θεράποντες, θεράπαιναι, δορυφόροι (δορυφόρημα), καὶ ταῦτα καθῆκον εἶχε νὰ διακοσμῇ καὶ προμηθεύῃ ὁ χορηγός. — Ἡ ἐνδυμασία τῶν τραγικῶν ὑποκριτῶν, ὡς ἐκ μαρτυριῶν καὶ ζωγραφικῶν δειγμάτων ἐξάγεται, ἦν μᾶλλον κατὰ συνθήκην, ἐπὶ τῇ ἀξιώσει τοῦ νὰ παριστᾷ τὴν τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων, καὶ διὰ ζωηρῶν χρωμάτων νὰ προσβάλλῃ καὶ ἑλκύῃ τὴν ὅρασιν. Ἄνδρες

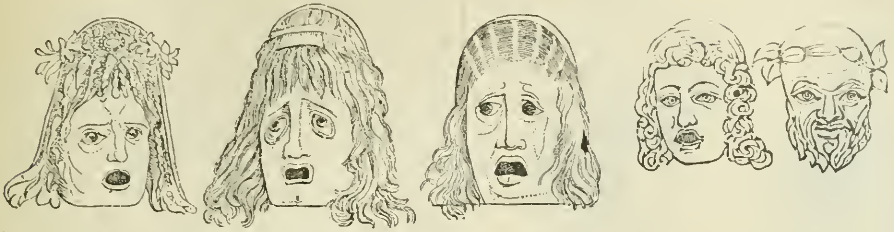
ἐπίσημοι ἔφερον χιτῶνα χειριδωτὸν ποικίλον καὶ κατάστικτον, ποδήρη πιθανῶς οἱ πρεσβύτεροι, οἱ δὲ νεώτεροι μέχρι τῶν γονάτων κατιόντα, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐπίβλημα μέχρι τῶν ποδῶν, πράσινον, ἢ πορφυροῦν ἢ χρυσοπάρυφον. Οἱ κατώτεροι βασιλέων ἔφερον βραχύτερον, ἐρυθρὸν, χρυσόστικτον μανδύαν, καὶ πλουσίαν ζώνην, ὑψηλήν, ἥτις μασχαλιστὴρ ἐκαλεῖτο, καὶ προσέτι περὶ τὸ στῆθος κάλυμμά τι καλούμενον κόλπωμα. Οὕτως

ἐνεφανίζοντο ἐνδεδυμένοι ὁ Ἀτρεύς, ὁ Ἀγαμέμνων καὶ ἄλλοι. Τῶν μάντεων δὲ τὸν χιτῶνα ἐκάλυπτε δικτυωτόν τι μάλλινον ἔνδυμα. Αὐτὸς ὁ Διόνυσος ἔφερε χιτῶνα πορφυροῦν, κρεμάμενον ἐκ ποικίλου δεσμοῦ, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἦν ἐρριμμένον λεπτὸν ἔνδυμα κροκωτόν· εἰς δὲ τὴν δεξιὰν εἶχε θύρσον. Βασιλὶς ἔφερε πορφυροῦν σύρμα, ἤτοι μακρὸν χιτῶνα συρόμενον ὄπισθεν, καὶ λευκὸν κάλυμμα περὶ τοὺς βραχίονας· ἡ δὲ πενθοῦσα, μέλαν ἔνδυμα μετὰ κυανοῦ ἢ βαθέως κιτρίνου ἐπιβλήματος. Δυστυχεῖς, ἱκέτιδες, ἔφερον μελανὰ φορέματα ἢ φαιὰ, ἢ ῥυπαρῶς λευκά. Τῆς ἐνδυμασίας δὲ μέρη ἦσαν καὶ τὰ σκῆπτρα, αἱ λόγχαι, τὰ τόξα, αἱ φαρέτραι, τὰ κηρύκεια, ῥόπαλα, ἐγχειρίδια καὶ ἄλλα τοῖς τραγικοῖς προσώποις ἀναγκαῖα ἢ ἁρμόζοντα ἐργαλεῖα. Εἰς τὰ σατυρικὰ δράματα χρήσιμα ἦσαν παντοῖα δέρματα ἐλάφων, κριῶν, τράγων, ποικίλοι καὶ χονδρῶς ὑφασμένοι χιτῶνες διὰ Σατύρους καὶ Σιληνούς. Κόμης ὄγκος, ἤτοι ὑψηλὴ συστροφὴ, διάφορος καθ' ἡλικίαν καὶ τὸ παριστώμενον πρόσωπον, καὶ τὰ ὑψηλὰ ὑποδήματα, ὁ κόθορνος (ἴδ.), ηὔξανον τὸ ὕψος τοῦ ὑποκριτοῦ, ὡς καὶ τὸν ὄγκον τῶν μελῶν του αἱ χειρίδες καὶ τὰ προσραπτόμενα εἰς τὸ στῆθος καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ σώματός του. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ δὲ κωμῳδίᾳ ἦν τὸ ἔνδυμα τὸ τοῦ συνήθους βίου· ἀλλ' ἡ μέση καὶ νέα παρεδέχθησαν ἐπίσης ἐκ συνθήκης ἐνδυμασίαν. Οἱ ἄνδρες ἔφερον λευκὸν χιτῶνα, οἱ νέοι πορφυροῦν· οἱ δοῦλοι ποικίλους καὶ ἐπίβλημα τοῦ αὐτοῦ χρώματος· οἱ μάγειροι ἀκατέργαστον διπλοῦν ἐπίβλημα. οἱ χωρικοὶ δέρμα, ἢ χιτῶνα καὶ πήραν ἐξ ὑφάσματος τριχωτοῦ· οἱ προαγωγεῖς χρωματιστὸν χιτῶνα καὶ πολύχρουν μαν-

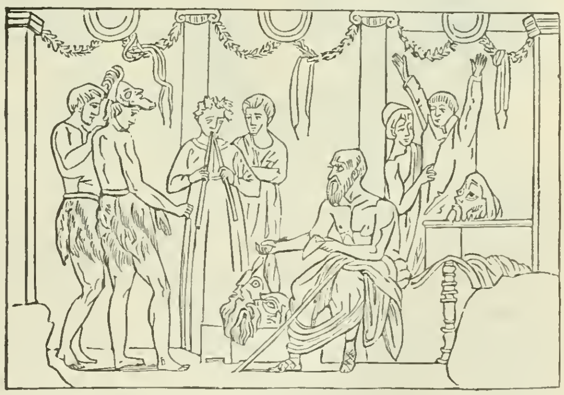
δύαν. Αἱ γραῖαι ἔφερον φαιὸν ἢ βαθὺ κίτρινον ἔνδυμα, αἱ δ' ἱέρειαι λευκόν· αἱ μητέρες τῶν ἑταιρῶν καὶ αἱ προαγωγοὶ πορφυρᾶν ταινίαν

εἰς τὴν κεφαλὴν, κτλ.—Συνεπλήρουν δὲ τὴν ἐνδυμασίαν προσωπεῖα, ἴσως μὲν ἐξ ἔθους

τῶν ἀρχαίων Διονυσίων πηγάζοντα, ἀλλὰ πρὸ πάντων σκοπὸν ἔχοντα νὰ καθιστῶσιν ὁρατὸν τὸν εἰς ἕκαστον τῶν ὑποκρινομένων ἴδιον χαρακτῆρα. Καὶ εἶχον μὲν τὸ ἐλάττωμα ὅτι δι' αὐτῶν ἐξέλειπεν ἡ εἰς τὴν παράστασιν τόσον ἀναγκαία μιμικὴ τοῦ προσώπου· ἀλλ' εἰς τὰς ἀποστάσεις εἰς ἃς οἱ θεαταὶ ἐκάθηντο ἦν δυσδιάκριτος αὕτη, καὶ τὰ προσωπεῖα τοὐλάχιστον παρίστων τὴν γενικὴν ἔκφρασιν. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἦσαν ταῦτα οὕτω κατεσκευασμένα, ὥστε ἐπέτεινον τὴν φωνὴν ἐν εἴδει σαλπίγγων. Καὶ ἂν τοῦτο φαίνεται δυσπίστευτον, τοὐλάχιστον ἐκ σωζομένων παραστάσεων φαίνεται ὅτι τινὰ ἐξ αὐτῶν εἶχον τὸ στόμα οὕτω διηνοιγμένον, ὥστε νὰ μὴ ἐμποδίζηται οὐδὲ καταστέλληται ἡ φωνή. Πρῶτος ὁ Αἰσχύλος παρεδέχθη τὰ προσωπεῖα, καλύπτοντα πᾶσαν τὴν κεφαλήν. Καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὸ χρῶμα ἦσαν ἐκ συνθήκης συμβολικά. Οὕτω νέαι καὶ θεαὶ ἦσαν ξανθότριχες· ἄνδρες καὶ θεοὶ εἶχον τὴν κόμην ὑπομέλαιναν, μελανὴν δ' αἱ τοῦ ᾅδου θεότητες, καὶ ὑπόλευκον οἱ πρεσβῦται. Τῶν ἐπισήμων ἀνδρῶν ἡ κόμη ὑψοῦτο ὑπὲρ μέσον τὸ μέτωπον, καὶ ἔπιπτεν εἰς ἰούλους ὑπὲρ τὰ νῶτα, ὁ δὲ πώγων ἦν πυκνὸς καὶ εὐρύς. Τῶν χορευτῶν τὰ προσωπεῖα ἦσαν φυσικά· ὁμοίως καὶ τὰ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, ἀλλ' ἐπὶ τὸ κωμικώτερον, ὡς καὶ πᾶσα ἡ ἀναβολή· ἡ δὲ μέση καὶ νέα κωμῳδία εἶχε διάφορα προσωπεῖα διαφόρους χαρακτῆρας ἐμφαίνοντα. Τῶν σατυρικῶν δραμάτων οἱ χοροὶ εἶχον πρόσωπα σατύρων καὶ σιληνῶν· οἱ δὲ παριστῶντες ζῷα (ὡς αἱ σφῆκες, αἱ ὄρνιθες, οἱ βάτραχοι τοῦ Ἀριστοφάνους) ἔφερον προσωπίδας μόνον αὐτῶν χαρακτηριστικάς, ἡ δὲ λοιπὴ ἀναβολή, ἡ συνήθως ἀνθρωπίνη μένουσα, τὰ ἀνάλογα μόνον

χρώματα παρεδέχετο (πράσινον διὰ τοὺς βατράχους). Οἱ Ῥωμαῖοι φαίνεται ὅτι ἐπὶ Πλαύτου ἔτι δὲν εἶχον, ἀπὸ Ταραντίου δὲ μόνον παρεδέχθησαν τὸ ἑλληνικὸν προσωπεῖον· ἀλλὰ πολλάκις καὶ τὸ ἀπέθετον.—Παρὰ τῶν ὑποκριτῶν ἀπῃτεῖτο φωνὴ ἰσχυρὰ καὶ ἀπαγγελία καθαρὰ καὶ ἐκφραστική, ἣν ἐπὶ τῆς παραστάσεως ὑπεστήριζε πάντοτε καὶ αὐλὸς συνοδεύων αὐτήν. Τόση δ' ἦν ἡ εἰς αὐτὴν ἐντέ-

λεια τῶν διακεκριμένων ὑποκριτῶν, ὥστε καὶ οἱ ἄριστοι τῶν ῥητόρων, ὡς ὁ Δημοσθένης, ἐδιδάσκοντο παρ' αὐτοῖς. Ἀπήγγελλον δὲ

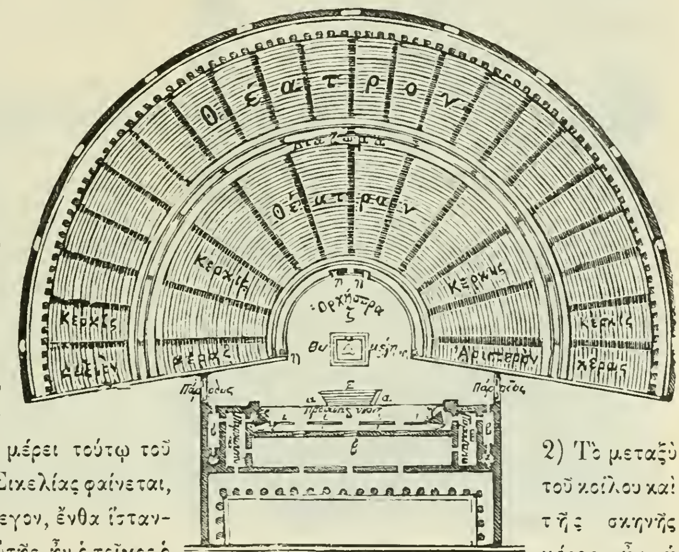
καθ' *ὑποβολέα* (Πλούτ. Πολ. Περ.—Φίλων). Κατ' ἀρχὰς οἱ ποιηταὶ ὑπεκρίνοντο αὐτοὶ τὰ ἴδια ἑαυτῶν δράματα, μέχρι Σοφοκλέους, ὅστις καὶ αὐτὸς ἐνίοτε ὑπεδύθη τινὰ τῶν προσώπων ἃ ἐποίησε. Μετὰ ταῦτα τινὰς δια-

κεκριμένους ὑποκριτὰς ᾠκειοποιοῦντο ἐνίοτε οἱ ποιηταί, αὐτοῖς κατὰ προτίμησιν τὴν παράστασιν τῶν ἰδίων ἔργων ἀφιέντες. Δὲν περιεφρονεῖτο δ' ἐν Ἀθήναις τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ὑποκριτοῦ ὡς μετὰ ταῦτα ἐν Ῥώμῃ, ὅτε κυρίως δοῦλοι ἐξήσκουν αὐτό. Πολλάκις δ' ἐν Ἑλλάδι καὶ εἰς μνημεῖα ἀνεγράφοντο ἐξαιρέτων ὑποκριτῶν ὀνόματα, καὶ εἴς τινας ἐξ αὐτῶν καὶ σπουδαῖαι πολιτικαὶ ἀποστολαὶ ἐνεπιστεύοντο.

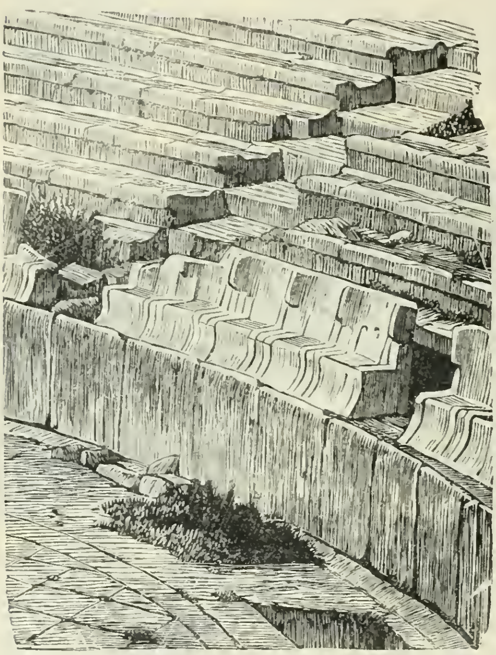
Θέατρον. Αἱ Διονυσιακαὶ τελεταὶ ἦσαν ὁ πυρὴν ἐξ οὗ ἐβλάστησε τὸ θέατρον ἐν Ἑλλάδι. Εἰς τὰς ἐν ὑπαίθρῳ, καὶ παρουσίᾳ τοῦ περισυνηγμένου πλήθους, ψαλλομένους τῷ θεῷ διθυράμβους προσθεὶς ἐν Ἀθήναις ὁ Θέσπις ἓν δραματικὸν πρόσωπον, ἀνήγειρε πρῶτος καὶ *ἴκρια* διὰ τὰς ἀτελεῖς ἔτι καὶ στοιχειώδεις ταύτας παραστάσεις. Ὅτε δὲ ταῦτα ἔπεσον, κατὰ τὴν 70ὴν Ὀλυμπιάδα (490 π. Χ.), ἀντικατέστησεν αὐτὰ τὸ πρῶτον λίθινον θέατρον παρὰ τῷ ἱερῷ τοῦ Διονύσου, τῷ Ληναίῳ, ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν. Ἀλλ' ὁ ὅλος κόσμος αὐτοῦ συνεπληρώθη κατ' Ὀλ. 110 (337 π. Χ.), ἐπὶ τῆς διοικήσεως τοῦ Λυκούργου· μετασκευασθὲν δ' αὐτὸ ἔπειτα ἐπὶ Ἀδριανοῦ, σώζεται ἔτι ἐν μεγαλοπρεπεῖ ἐρειπίῳ. Διῃρεῖτο δ' ἀρχιτεκτονικῶς πᾶν θέατρον εἰς 3 κύρια μέρη· 1) τὸ κυρίως *Θέατρον*, ἔνθα ἐκάθηντο οἱ θεαταί· 2) τὴν *σκηνήν*· 3) τὴν μεταξὺ τῶν δύο *ὀρχήστραν*. Κατὰ Βιτρούβιον τοιοῦτο ἦν τὸ θεμελιῶδες σχέδιον τοῦ θεάτρου. Ἤγετο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κύκλος περὶ ὃν ἔμελλον νὰ κτισθῶσιν αἱ ἕδραι τῶν θεατῶν· ἐν αὐτῷ δ' ἐνεγράφετο ἐκ τεσσάρων χορδῶν τετράγωνον οὗ ἡ τοῖς θεαταῖς ἀντικειμένη γραμμὴ διέγραφε τὴν ἀρχὴν τῆς σκηνῆς. Παράλληλος δὲ μετ' αὐτῆς, τοῦ κύκλου ἐφαπτομένη ἦν ἡ γραμμὴ τοῦ προσκηνίου, ὄντος λίαν ἀβαθοῦς. Τὸ ἐπίλοιπον τοῦ κύκλου ἦν ἡ ὀρχήστρα, καὶ περὶ αὐτὴν αἱ ἕδραι τῶν θεατῶν. Ἠγείροντο δὲ τὰ θέατρα συνήθως εἰς πρόποδας λόφων, οὕτως ὥστε αἱ ἕδραι ὑψοῦντο ὑπὲρ ἀλλήλας ἐν τῇ κλιτύϊ, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμέναι. Ἡ δὲ ἔκτασις αὐτῶν ἦν ἀνάλογος τῷ πληθυσμῷ. Οὕτως ἐν Ἀθήναις ἠδύνατο νὰ περιλάβῃ 30,000, ἐν Μεγαλοπόλει 40,000 θεατῶν. — 4) Τὸ κυρίως *θέατρον*, τὸ μέρος ἔνθα ἐκάθηντο οἱ θεαταί, ἐλέγετο καὶ *κοῖλον* καὶ ἦν ὕπαιθρον. Ἡ διάθεσις αὐτοῦ εἰς ἡμικύκλια τὰ μὲν ὀπίσω τῶν δὲ, εὐρύτερα καὶ ὑπὲρ ἄλληλα ἐγειρόμενα, καθίστων εὐχερῆ τὴν ὅρασιν καὶ τὴν ἀκοὴν εἰς πᾶν τὸ συνερχόμενον πλῆθος. Εἰς τὰ μείζονα θέατρα, διὰ τὴν εὐκολίαν τῆς κοινωνίας, παρενεβάλλοντο μεταξὺ τῶν ἡμικυκλίων τῶν ἑδωλίων μία ἢ δύο εὐρύτεραι διαβάσεις, αἵτινες ἐλέγοντο *διαζώματα*, διαιροῦσαι τὸ θέατρον εἰς δύο ἢ τρεῖς ζώνας. Ἑκάστη δὲ ζώνη εἶχε κλίμακας ὡς

ἀκτῖνας διατεθειμένας, καὶ διαιρούσας αὐτὴν εἰς σφηνοειδῆ τμήματα, λεγόμενα κ ε ρ κ ί δ α ς. Ἐν τῷ θεάτρῳ τῶν Ἀθηνῶν εἰσιν αὐταὶ 14, καὶ ἐν γένει ἀνελόγει ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἰς τοῦ θεάτρου τὸ μέγεθος, καὶ φαίνεται ὅτι εἰς μὲν τὰ ἑλληνικὰ θέατρα ἦν ἄρτιος, εἰς δὲ τὰ Ῥωμαϊκὰ περιττός. Ἑκάστου ἑδωλίου τὸ ὄπισθεν μέρος ἦν ὀλίγον κεκοιλωμένον, διὰ τοὺς πόδας τοῦ εἰς τὸ ἀνώτερον ἑδώλιον καθημένου. Τούτου ἕνεκεν ἦν τοῦ ἑδωλίου τὸ πλάτος ὑπερδιπλάσιον τοῦ ὕψους αὐτῶν. Οὕτως ἐν Ἀθήναις, ὑψ.=0,345, πλ. =0,782. Ἐπὶ τῶν λίθων δὲ, πρὸς ἄνεσιν, ἔθετον συνήθως προσκεφάλαια. Τὰ δὲ δύο ἄκρα (κ έ ρ α τ α) τῶν ἡμικυκλίων ἐπερατοῦντο εἰς τοίχους, μὴ πολὺ αἰρομένους ὑπὲρ αὐτὰ, ἵνα μὴ κωλύωσι τὴν θέαν.—Ὑπὲρ τὸ τελευταῖον ὀπίσθιον ἑδώλιον, εἰς ὕψος ἀνδρόμηκες περιέβαλλεν ὅλον τὸ κοῖλον τελευταῖον διάζωμα, ἁπλοῦν ἢ διπλοῦν, ἀποτελοῦν, ὡς ἐν τῷ σωζομένῳ μέρει τούτῳ τοῦ θεάτρου ἐν Τυνδαρίδι τῆς Σικελίας φαίνεται, στοὰν περίστυλον καὶ ὑπόστεγον, ἔνθα ἵσταντο οἱ δοῦλοι. Τὸ ὀπίσω δ' αὐτῆς ἦν ὁ τοῖχος ὁ ἀποτελῶν τὸν περίβολον τοῦ θεάτρου. Πολλὰ ἐκ τῶν ἑδωλίων εἶχον τοὺς ἰδιοκτήτας των, ὡς καταφαίνεται ἐκ τῶν ἐν τῷ Ἀθηναϊκῷ θεάτρῳ ἐπ' αὐτῶν ἐπιγεγραμμένων ὀνομάτων. Ἐκ τῶν κερκίδων ἡ μέση καὶ ἐμπροσθία ἐκαλεῖτο Β ο υ λ ε υ τ ι κ ὸ ν, διότι ἐκεῖ ἐκάθηντο οἱ βουλευταὶ καὶ οἱ ἐν τέλει, ἡ ὀπισθία δὲ, ἢ μία τῶν ὀπισθίων, ἐ φ η β ι κ ὴ, ὡρισμένη διὰ τοὺς ἐφήβους, καὶ ὀπίσω τῶν ἀνδρῶν ἐκάθηντο αἱ γυναῖκες, ὅτε καὶ ὅσαι ἐπεσκέπτοντο τὸ θέατρον. Ἴσως εἰς τὰς λοιπὰς κερκίδας νὰ διῃροῦντο οἱ ἄνδρες κατὰ φυλὰς, εἰ καὶ οὐδεμία ὑπάρχει μαρτυρία περὶ τούτου. Κατέχεται δ' εἰς τὸ Διονυσιακὸν θέατρον τῶν Ἀθηνῶν πᾶν τὸ κατώτερον ἑδώλιον ὑπὸ 67 σωζομένων ἰδιαιτέρων ἑδρῶν, προωρισμένων διὰ τὰς ἀρχὰς ὧν φέρουσι τὰς ἐπιγραφὰς, δι' ἱερεῖς καὶ ἱερείας, καὶ τὸ μεσαίτατον καὶ πολυτελέστατον διὰ τὸν ἱερέα Διονύσου τοῦ Ἐλευθερέως. Ἀλλὰ ταῦτα εἰσὶ χρόνων Ῥωμαϊκῶν, ὡς καὶ ἡ ὑπὲρ αὐτὰ ἱδρυμένη ἕδρα διὰ τὸν αὐτοκράτορα. Κατέρχονται δὲ τὰ ἑδώλια ταῦτα, κατὰ μεταρρύθμισιν ἐπίσης τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, μέχρι τοῦ ἐδάφους, ἐν ᾧ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ θέατρα τὸ τελευταῖον ἑδώλιον ὑψοῦτο κατὰ 6' περίπου ὑπὲρ τὸ ἔδαφος.—

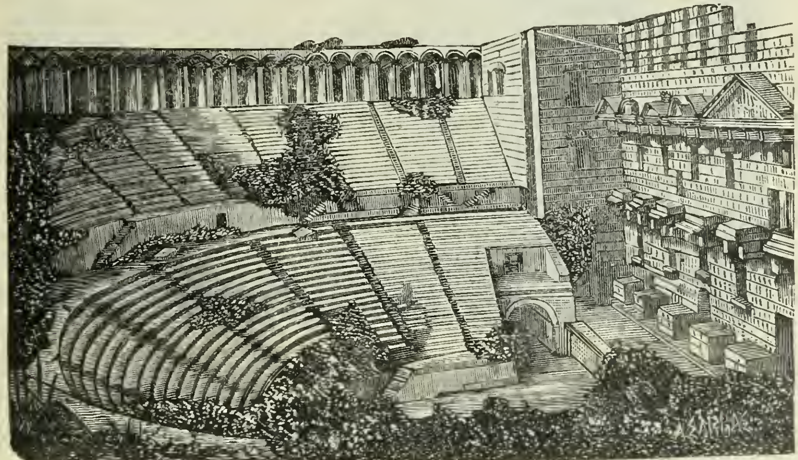
2) Τὸ μεταξὺ τοῦ κοίλου καὶ τῆς σκηνῆς μέρος ἦν ἡ Ὀ ρ χ ή σ τ ρ α, ἡ καὶ δρόμος καλουμένη, ἐπίσης ὕπαιθρος καὶ αὐτή. Ἴσως δὲ διότι ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι ἐκεῖ ἀγῶνες εἰς τὰ Διονύσια ἐτελοῦντο, ἐλέγετο ἐνίοτε καὶ κ ο ν ί σ τ ρ α. Ἐνταῦθα εἰς τοῦ κύκλου τὸ κέντρον ἵστατο βωμὸς, ὁ τοῦ Διονύσου βεβαίως, ἡ ἀρχικὴ τῶν θεατρικῶν ἑορτῶν ἀφορμὴ, θ υ μ έ λ η καλούμενος (!). Περὶ αὐτὸν, ὡς ἀνέκαθεν, ἵστατο καὶ ἐκινεῖτο ὁ δραματικὸς χορὸς, ὅστις ἀρχικῶς ἔψαλλε τοὺς διθυράμβους. Προσέρχεται δ' ἐκεῖ ἐκ τῶν δύο πλαγίων μερῶν, ἅτινα ἐλέγοντο π ά ρ ο δ ο ι. Ἦν δ' ἡ ὀρχήστρα κατὰ ὕψος ἀνδρὸς περίπου ταπεινοτέρα τοῦ κατωτέρου ἑδωλίου

τοῦ κοίλου, ἵνα μὴ οἱ θεαταὶ ὦσι πλησίον τῶν χορευτῶν καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κωλύωνται ὑπ' αὐτῶν καὶ νὰ βλέπωσιν. Ἐκοινώνει δὲ τὸ κοῖλον μετὰ τῆς ὀρχήστρας διὰ δύο καταβαθμῶν ἀπὸ τοῦ Βουλευτικοῦ, καί, ὡς ὑποτίθεται, μεταξὺ αὐτῶν, θύρα ὑπόγειος, ὑπὸ τὸ κοῖλον ἀνοιγομένη (αἱ Χαρώνιαι κλίμακες) ἐχρησίμευεν εἰς τὰς ὑποχθονίους ἐμφανίσεις.—3) Κατέναντι δὲ τῶν θεατῶν ἦν ἡ σκηνή, κατὰ τὴν γραμμήν, ὡς ἐρρέθη, τοῦ ἐγγεγραμμένου τετραγώνου· καὶ ἠγείρετο ὑπὲρ τὴν ὀρχήστραν ὅσον καὶ τὸ κοῖλον, κοινωνοῦσα καὶ αὐτὴ μετ' αὐτοῦ διὰ βραχείας κλίμακος, στηριζομένη δ' ἐμπρὸς ἐπὶ τειχίου, συνήθως καταγλύφου, ὃ ἐκαλεῖτο προσκήνιον. Εἰς βάθος δὲ μικρόν, μόνον μέχρι τῆς ἐφαπτομένης, ἐγείρεται τὸ μετασκήνιον, μετὰ τῶν ὄπισθεν αὐτοῦ δωματίων, καὶ τῶν παρασκηνίων, ἅτινα, διώροφα καὶ ὑπόστεγα, ἐχρησίμευον εἰς ἐναπόθεσιν καὶ ἐνέργειαν τῶν μηχανῶν, εἰς ἐνδυτήρια τῶν ὑποκριτῶν καὶ τὴν λοιπὴν ὑπηρεσίαν. Ὁ τοῖχος τοῦ μετασκηνίου εἶχε τρεῖς εἰσόδους

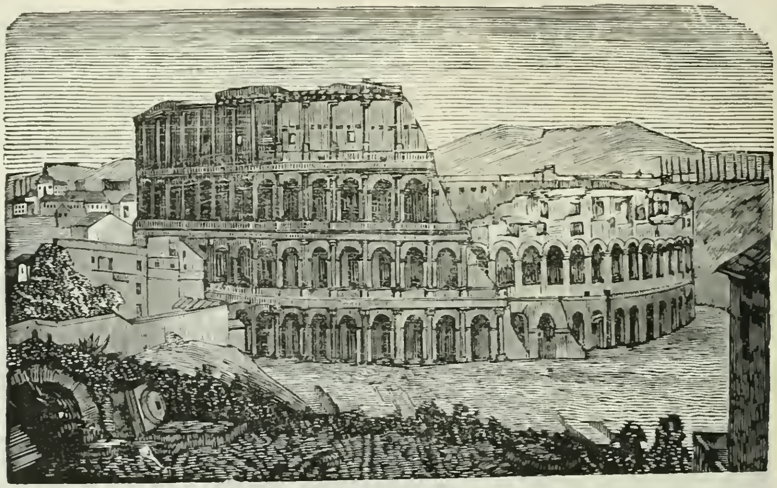
πλησίον ἀλλήλων, ὧν ἡ μέση, ἐλέγετο βασίλειος, αἱ δὲ δύο πλάγιαι ξένιαι (ἴδ. Θεατρ. παραστάσεις). Τὸ δὲ πρὸ τοῦ μετασκηνίου μέρος, ἡ κυρίως σκηνή, ἐλέγετο καὶ λογεῖον, φαίνεται ὅτι ἦν σανιδόστρωτος, καὶ τὸ κυρίως μέρος ὅθεν ὡμίλουν οἱ ὑποκριταί· τὸ δ' ὑπ' αὐτὸ κενὸν ἦν τὸ ὑποσκήνιον, καὶ πιθανώτερον φαίνεται εἰς αὐτὸ νὰ ἔφερον αἱ χαρώνιαι κλίμακες, καὶ ἐσφαλμένως νὰ ἐρρέθη ὅτι ὑπὸ τὸ κοῖλον. Τινὲς διϊσχυρίσθησαν ὅτι τὸ λογεῖον ἦν ἐπινόησις Ῥωμαϊκή, ὅτι εἰς τὸ Ἑλληνικὸν θέατρον καὶ οἱ ὑποκριταὶ ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ ἀπήγγελλον, ἡ δὲ σκηνὴ ὅτι ἦν μόνον ἡ ἀποθήκη τῶν ἐνδυμάτων καὶ μηχανῶν, καὶ τὸ μέρος ἔνθα ἐξετίθετο ὁ σκηνικὸς κόσμος. Ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις αὕτη οὐδ' ἀποδεδειγμένη φαίνεται οὐδὲ πιθανή. Εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν θέατρον,—ἀγνοεῖται ἂν καὶ εἰς τὸ Ἑλληνικόν,—ὑπῆρχεν αὐλαία πρὸ τῆς σκηνῆς, ἥτις κατεβιβάζετο ὅταν ἤρχιζεν ἡ παράστασις, καὶ ἀνεβιβάζετο ὅταν ἔπαυε.—Ἡ σκηνικὴ αὕτη διακόσμησις ἦν ἁπλουστάτη. Σκηνογραφία ἦν ἀπὸ τῶν πρώτων δραμάτων τοῦ Σοφοκλέους γνωστὴ (Ἀρσττ. ποιητ. Δ. 16), καὶ ὁ Σάμιος Ἀγάθαρχος ἐζωγράφησε σκηνὴν διὰ τὸν Αἰσχύλον (Vitr. VII. Pref. X). Συνήθως αἱ τραγῳδίαι ἀπῄτουν παράστασιν βασιλικοῦ μεγάρου ἢ ναοῦ, καὶ σκηνικαὶ μεταβολαὶ ἦσαν σπανιώταται. Δι' αὐτὰς δέ, ὅταν συνέπιπτον, ὑπῆρχον ἑκατέρωθεν τῆς σκηνῆς αἱ περίακτοι, δύο μεγάλα τριγωνικὰ πρίσματα, ἅτινα περὶ ξύλινον ἄξονα στρεφόμενα, ἐδείκνυον ἄλλην εἰκόνα ἐφ' ἑκάστης τῶν πλευρῶν των, καὶ μετέβαλλον κατὰ μέγα μέρος τὴν ὄψιν τῆς σκηνῆς. Τὸ δ' ἐκκύκλημα (Πολδ. Ε, 127,132) ἦν μηχάνημα διανοῖγον μέρος τῆς σκηνῆς καὶ δεικνύον τὰ ὄπισθεν αὐτῆς, τὰ ἐντὸς τοῦ οἴκου, ἐν ᾧ ἡ ἐξώστρα ἐξ ἐναντίας ἦν μέρος προκύπτον καὶ φέρον ἐμπρὸς τῆς σκηνῆς τὰ πρὶν ὄπισθεν κρυπτόμενα. Τὸ Θεολογεῖον ἦν μηχανὴ ἐκ τῶν ἄνω προερχομένη, ἐξ ἧς οἱ θεοὶ ὡμί-

λουν, καὶ αὕτη καὶ κυρίως μηχανὴ ἐλέγετο, ὅθεν τὸ «Θεὸς ἐκ μηχανῆς». Αἰώρημα ἦν μηχανὴ εἰς τὸν ἀέρα φερομένη, καὶ γέρανος ἡ ἄνωθεν κατερχομένη ἵνα ἁρπάσῃ τι. Εἰς τὸν δεύτερον δ' ὄροφον, τὴν διστεγίαν, ἦσαν καὶ τὸ βροντεῖον καὶ τὸ κεραυνοσκοπεῖον. Τὸ φρυκτώριον ἦν πύργος διὰ πυρὸς ἀγγελίας μεταβιβάζων. Μνημονεύονται δὲ καὶ ἠχεῖα, πιθανῶς χαλκᾶ κοῖλα ἀγγεῖα περὶ τὸ κοῖλον ἐντετειχισμένα, πρὸς ἐνδυνάμωσιν τοῦ ἤχου τῆς φωνῆς τῶν ὑποκριτῶν. Τὰς δαπάνας τῶν παραστάσεων (πλὴν τῶν χορηγικῶν) ἀνελάμβανε θεατρώνης, ᾧ ἀνῆκον καὶ αἱ εἰσπράξεις, διότι ἡ εἴσοδος ἦν ἐπὶ πληρωμῇ, ἣν ὁ Περικλῆς ἀνέλαβε νὰ χορηγῇ τοῖς ἀπόροις ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου (ἴδ. Θεωρικόν). Αἱ παραστάσεις ἤρχιζον ἀπὸ πρωίας· διὰ τοῦτο οἱ θεαταί, ὅσοι δὲν ἤρχοντο ἐξώρας, ἢ δὲν ἀνεχώρουν πρὸ τοῦ τέλους, ἠστιῶντο ἐντὸς τοῦ θεάτρου. Ἐπὶ τῆς παραστάσεως ἐπεκράτει ἡσυχία· ἀλλ' ἐπιδοκιμασίαι καὶ ἀποδοκιμασίαι, κατὰ τοῦ ποιητοῦ ἢ κατὰ τῶν ὑποκριτῶν, θορυβωδῶς ἐγίνοντο. Ἐνίοτε δ' ἐξεφράζετο μεγαλοφώνως καὶ κοινὴ δυσμένεια κατά τινος τῶν παρόντων θεατῶν. Τῆς ἐπιδοκιμασίας ἔνδειξις ἦν τὸ χειροκρότημα, τῆς ἀποδοκιμασίας ὁ συριγμός, καὶ εὐαρεστησάντων χωρίων ἐζητεῖτο ἡ ἐπανάληψις διὰ τῆς ἐκφωνήσεως «αὖθις!». Ἐπὶ δὲ τῶν κωμῳδιῶν διηγείρετο πολλάκις ἄσβεστος γέλως. Καθ' ἡλίου καὶ βροχῆς δ' ἐπροστάτευον μόνον εὐρεῖς πέτασοι καὶ μανδύαι. «Ἀξιολογώτατον πάντων τῶν θεάτρων ἁρμονίας ἕνεκα καὶ κάλλους,» λέγει ὁ Παυσανίας (Β, 27) τὸ ἐν Ἐπιδαύρῳ, οὗ ἐρείπια ἀνευρέθησαν ἐπ' ἐσχάτων. Ἓν τῶν ἀξιολογώτατα διατηρουμένων ἐστὶ τὸ ἐν Ἐγέστῃ τῆς Σικελίας. Εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν θέατρον, μὴ δεόμενον ὀρχήστρας διότι δὲν εἶχε χορούς, ἡ σκηνὴ ἀφ' ἑνὸς ἐχώρει μέχρι τοῦ κέντρου τοῦ κύκλου, καὶ τὸ κοῖλον κατήρχετο μέχρι τοῦ ἐδάφους. Καὶ ἡ ὀρχήστρα δ' αὐτὴ ἐχρησίμευεν ὡς θέατρον, διὰ τοὺς ἐπισημοτέρους τῶν ἐν τέλει, καὶ τὸ ὕπαιθρον πᾶν, ὡς πολὺ μικρότερον τοῦ Ἑλληνικοῦ, ἐκαλύπτετο ἄνωθεν δι' ὑφάσματος (velarium). Ὠκοδομοῦντο δέ, ἰδίως ἐν Ῥώμῃ, μετ' ἐκτάκτου μεγαλοπρεπείας καὶ πολυτελείας καλλιτεχνικῆς. Ἓν τῶν ἐντελέστατα διατηρουμένων Ῥωμαϊκῶν θεάτρων ἐστὶ τὸ τῆς Ἀσπένδου ἐν Παμφυλίᾳ. Ὅτε δ' ἐν Ῥώμῃ τ' ἀριστουργήματα τῆς δραματικῆς μούσης διεδέχθησαν τὰ θεάματα τῶν μονομάχων καὶ τῶν θηριομάχων, τότε ἀντὶ θεάτρων ἤρχισαν οἰκοδομούμενα ἀμφιθέατρα, ἐλλειψοειδῆ στάδια τῶν ἀγώνων ἐκείνων, περιστοιχιζόμενα πέριξ πανταχόθεν ὑπὸ ἑδωλίων τῶν θεατῶν,

Θέατρον Ἀσπένδου

ὡς ἂν δύο θέατρα εἶχον ἑνωθῇ εἰς ἕν, καὶ ἔχοντα ὑπὸ τὰ ἑδώλια ταῦτα σπηλαιώδεις ὀπάς, διὰ τὰ θηρία καὶ τοὺς μονομάχους. Ἔξωθεν δ' ἔχουσιν ἐπαλλήλους σειρὰς ἀψίδων, ὧν ἡ κατωτέρα φέρει εἰς ἐσωτερικὴν περὶ πᾶν τὸ ἀμφιθέατρον χωροῦσαν δίοδον, ἐξ ἧς ἀναβάθραι φέρουσιν εἰς τὰ ἑδώλια. Τὸ περιφημότερον ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἦν τὸ καὶ σήμερον ἔτι ἐν ἐπισημοτάτῳ ἐρειπίῳ ὕψους 154' ἐν

Ἀμφιθέατρον Κολισαῖον

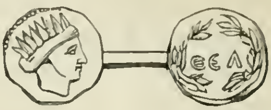
Ῥώμῃ σωζόμενον, τὸ Κολισαῖον λεγόμενον, οὗ τὴν οἰκοδομὴν ἤρχισεν ὁ Βεσπασιανός, ἐπεράτωσε δ' ὁ Τίτος τῷ 80 μ. Χ. Τὰ ἑδώλια αὐτοῦ ἦσαν δεκτικὰ 87,000 θεατῶν καὶ ἡ ὑπὲρ αὐτὰ στοὰ ἑτέρων 20,000.

Θεία, 1) Τιτανίς, θυγάτηρ Οὐρανοῦ καὶ Γῆς, ἐκ τοῦ Ὑπερίωνος, μήτηρ τοῦ Ἡλίου, τῆς Ἠοῦς καὶ τῆς Σελήνης (Ἡσίοδ. Θεογ. 135. 371.—2) Θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ, μήτηρ τῶν Κερκώπων.

Θειοῦς, παραποτάμιον τοῦ Ἀλφειοῦ ἐν Λακωνίᾳ (Παυσ. Η, 25, 2).

Θεισόα, 1) Πόλις τῆς Ἀρκαδίας ΝΔ ἐν Παρρασίᾳ, ἐπὶ τῆς Β. κλιτύος τοῦ Λυκαίου ὄρους. — 2) Ἄλλη αὐτόθι, ἐν τῇ Ὀρχομενίᾳ, παρὰ τῷ Ὀρχομενίῳ, παραποταμίῳ τοῦ Ἀλφειοῦ (Παυσ. Γ, 27, 4. 38, 3).

Θέλπουσα, ἢ Θέλφουσα, πόλις τῆς Β. Ἀρκαδίας παρὰ τῷ Λάδωνι. Εἶχε ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Εἶτα ἔρημος (Παυσ. Η, 25, 2).

Θέμις, 1) Θυγάτηρ Οὐρανοῦ καὶ Γῆς, ἔτεκεν ἐκ Διὸς τὰς Μοίρας καὶ τὰς Ὥρας (Ἡσίοδ. Θεογ. 135. 901)· ἡ προσωποποίησις τῆς δικαιοσύνης. Καὶ ὁ Ὅμηρος μνημονεύει αὐτῆς ὡς θεᾶς, μετὰ τοῦ Διὸς προστατευούσης τὸ δίκαιον, καὶ τὰς πολιτικὰς συνελεύσεις συγκαλούσης (Ὀδ. Β, 68). Καὶ ἐν Ὀλύμπῳ δὲ προΐστατο τῆς εὐθυδικίας καὶ τῆς ἠθικῆς τάξεως, καὶ πάρεδρος τοῦ Διός, οὐδέποτε μεμψιμοιρεῖ κατ' αὐτοῦ, ἀλλὰ μετ' αὐτοῦ εἰσάγει τὴν τάξιν ἐν τῇ φύσει καὶ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, ὥστε καὶ τὰ ἐπίθετα σώτειρα καὶ εὔβουλος τῇ ἀποδίδονται. Καὶ τοὺς χρησμοὺς δὲ (θέμιστας) τοῦ Διὸς ἀγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις, καὶ πρὸ τοῦ Ἀπόλλωνος αὐτὴ κατεῖχε τῶν Δελφῶν τὸ χρηστήριον (Αἰσχ. Εὐμ. 2.—Εὐρπ. Ἰφ Τ. 1181). Πολλαχοῦ λατρευομένη, παριστᾶτο ὡς θεὰ νέα, στάθμην καὶ κέρας τῆς Ἀμαλθείας ἔχουσα εἰς τὰς χεῖρας.—2) Θυγάτηρ τοῦ Ἴλου, μήτηρ τοῦ Ἀγχίσου.

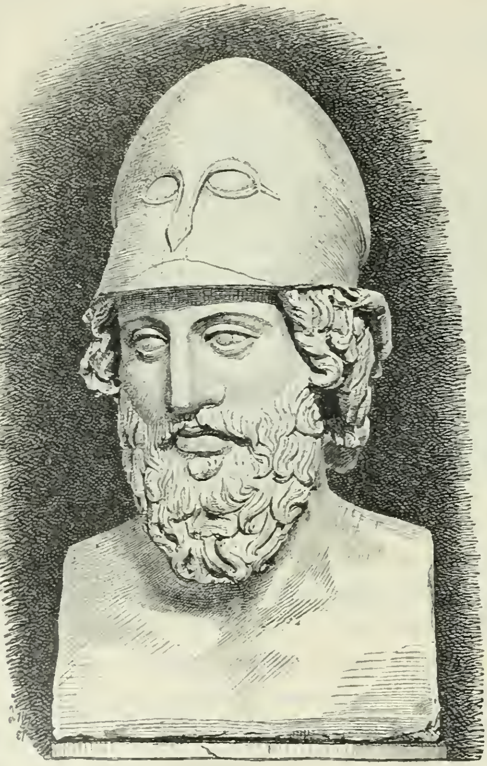
Θεμίσκυρα, πόλις πεδινὴ ἐν Πόντῳ, κατοικία τῶν Ἀμαζόνων, παρὰ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Θερμώδοντος, ἐπὶ Ῥωμαίων, ὡς φαίνεται, μὴ ὑπάρχουσα πλέον (Αἰσχλ. Προμ. 722. — Ἡρδτ. Δ, 86. — Στρβ. ΙΒ, 547).

Θεμίστιος, υἱὸς τοῦ ἐκ Παφλαγονίας φιλοσόφου Εὐγενίου, ῥήτωρ καὶ φιλόσοφος, ἐν τῇ δ' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ. ὑπὸ Κωνσταντίνου, Ἰουλιανοῦ καὶ τῶν μετ' αὐτῶν λίαν ἐκτιμώμενος διὰ τὴν εὐγλωττίαν του, δι' ἣν καὶ εὐφραδὴς ἐπωνομάσθη, καὶ ὁ σύγχρονος αὐτοῦ Γρηγόριος Βασιλέα λόγων τὸν ἔλεγε. Ὁ Φώτιος μνημονεύει 36 λόγων αὐτοῦ, ἐξ ὧν 33 μόνον σώζονται, καὶ προσέτι εἷς εἰς λατινικὴν μετάφρασιν. Οἱ πλεῖστοι εἰσὶ πανηγυρικοὶ αὐτοκρατόρων· τινὲς δ' ἀναφέρονται καὶ εἰς φιλικὰς σχέσεις, εἰς τὴν γεωργίαν, κλπ. Διετηρήθησαν δὲ καὶ ἐκ τῶν φιλοσοφικῶν αὐτοῦ ἔργων 4 παραφράσεις ἢ σχόλια εἰς Ἀριστοτέλην.

Θεμιστογένης, Συρακούσιος, μνημονεύεται ὡς συγγράψας ἀνάβασιν τοῦ Νεωτέρου Κύρου εἰς Ἀσίαν (Ξεν. Ἑλλ. Γ, 1,2. — Πλούτ. π. δ. Ἀθ. 345. — Τσέτσ. Χιλ. Ζ, 937). Τινὲς φρονοῦσιν ὅτι ὑπὸ τοῦτο τὸ ὄνομα κρύπτεται ὁ Ξενοφῶν· ἄλλοι ὅτι οὗτος συνειργάσθη εἰς τὴν Ἀνάβασιν τοῦ Ξενοφῶντος.

Θεμιστοκλῆς Νεοκλέους, Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Φρεάρριος. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦν ἐκ τοῦ γένους τῶν Λυκομηδῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ μήτηρ του ἦν ξένη, ἐκ Καρίας, ἢ Θρᾷσσα, ἦν οὗτος κατὰ τὸν νόμον νόθος. Ἀλλ' ἡ ἔκτακτος ἱκανότης του τὸν ἀνέδειξεν ἀνώτερον τῶν πλείστων ἐκ τῶν γνησίων. Τῷ 493 π. Χ. ἄρχων διατελέσας, ἔκτισε τὸν λιμένα Πειραιᾶ, ἐννοῶν ὅτι πρέπει νὰ καταστήσῃ τὰς Ἀθήνας πόλιν ναυτικήν. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς τῇ ἰσχυρᾷ φύσει καὶ διανοίᾳ του ἦν οὐχὶ λίαν λεπτὸς ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τῶν τρόπων τῆς ἐπιτυχίας (ἴδ. Θουκ. Α. 138), διεφώνησε πρὸς τὸν Ἀριστείδην, καὶ τῷ 483 ἐπέτυχεν αὐτοῦ τὸν ἐξοστρακισμόν. Ὁ Περσικὸς δὲ πόλεμος ἠνέῳξε πρὸ πάντων εὐρὺ τὸ στάδιον εἰς τὴν φιλοδοξίαν του. Μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ὑπὲρ πάντα ἄλλον προεῖπεν ὅτι αὕτη ἦν προοίμιον πάλης μακρᾶς, καὶ ὅτι πρὸ πάντων εἰς τὴν θάλασσαν ἔπρεπε νὰ ἔγκηται τῶν Ἀθηνῶν ἡ δύναμις· δι' ὃ, ἐπὶ προφάσει πολέμου κατὰ τῆς Αἰγίνης, προὐκάλεσε, καί τοι ἀντιστάντος τοῦ Ἀριστείδου, ψήφισμα, καθ' ὃ αἱ πρόσοδοι τῶν ἀργυρείων τοῦ Λαυρείου προσδιωρίζοντο εἰς οἰκοδομὴν πλοίων, καὶ οὕτως ὁ στόλος τῶν Ἀθηναίων συνέστη ἐκ 200 τριήρεων (Ἡρόδ. Ζ, 144. — Θουκ. Α, 14. — Πλούτ. Θεμ. Δ. ΙΑ). Συμπράξει τῶν Τεγεατῶν, κατώρθωσε νὰ συγκληθῇ ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ συνέδριον, οὗ ἡ Σπάρτη προΐστατο, καὶ ἐπερχομένου τοῦ Ξέρξου, ἐξελέγη στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων. Ὡς συνετὸς πολιτικὸς, ἐπεζήτησε πρὸ πάντων τὴν ὁμόνοιαν μεταξὺ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, καὶ ἠγωνίσθη νὰ πείσῃ τοὺς συμπατριώτας του ὅτι ὁ χρησμὸς, παραγγέλλων αὐτοῖς νὰ κλεισθῶσιν εἰς ξύλινα τείχη, ἐνόει τὰς τριήρεις (Ἡρόδ. Ζ, 141). Ἀλλ' ὑπερίσχυσεν ἡ γνώμη νὰ πεμφθῇ μετὰ τοῦ Σπαρτιάτου Εὐαινέτου εἰς τὰ Τέμπη. Ὑπὸ τοῦ Μακεδόνος Ἀλεξάνδρου ὅμως πληροφορηθέντες οἱ Ἀθηναῖοι περὶ οὗ διέτρεχον κινδύνου νὰ κυκλωθῶσι διὰ ξηρᾶς ἢ θαλάσσης, ἐγκατέλιπον τὴν θέσιν ἐκείνην, καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς μετὰ τῶν Ἀττικῶν πλοίων προσῆλθεν εἰς τὸν κατὰ τὸ Ἀρτεμίσιον Σπαρτιατικὸν στόλον, τὸν ὑπὸ τὸν Εὐρυβιάδην (Ἡρδ. Η, 1. — Πλούτ. Θεμ. Ζ), ὅστις ὑπέφερεν ἐκ τρικυμίας ἐκεῖ, καὶ μετὰ ναυμαχίαν ἣν προὐκάλεσεν ὁ Θεμιστοκλῆς, καὶ ἥτις οὐδὲν ἔσχε βέβαιον ἀποτέλεσμα, μαθὼν τὴν ἐν Θερμοπύλαις καταστροφὴν, ἀπεσύρθη διὰ τοῦ Εὐρίπου εἰς Σαλαμῖνα. Διὰ δόλου ἐπροσπάθησεν ὁ Θεμιστοκλῆς νὰ καταστήσῃ ὑπόπτους εἰς τοὺς Πέρσας τοὺς μετ' αὐτῶν συνεκστρατεύσαντας Ἴωνας· εἰς τὸ Φάληρον δὲ καταπλεύσας, ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν πόλιν των (Ἡρδ. Η, 40). Ὅτε δ' οὕτως ἐγκαταλειφθεῖσα, κατελήφθη ἡ Ἀκρόπολις ὑπὸ τῶν

Περσῶν, οἱ μὲν ἄλλοι στρατηγοὶ τῶν Ἑλλήνων ἤθελον νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν Σαλαμῖνα καὶ ν' ἀποσυρθῶσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ἀλλ' ὁ Θεμιστοκλῆς, πεπεισμένος ὅτι ἐνταῦθα μόνον ὑπῆρχε πιθανότης εἰς νίκην, ἠγωνίσθη παντὶ σθένει νὰ πείσῃ τοὺς Ἕλληνας νὰ μείνωσι, καὶ ἐν ἄλλοις μετεχειρίσθη πρὸς δωροδοκίαν τινῶν καὶ ἃ εἶχε λάβει 30 τάλαντα παρὰ τῶν Εὐβοέων. Καὶ ὁ μὲν Εὐρυβιάδης ἐνέδωκεν, ἀλλ' ὁ Κορίνθιος Ἀδείμαντος ἐπέμεινε πεισματωδῶς· δι' ὃ ὁ Θεμιστοκλῆς κατέφυγεν εἰς δόλον, μηνύσας, ὡς δῆθεν φίλος ἢ προδότης, τῷ Ξέρξῃ ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐμελέτων ν' ἀναχωρήσωσι, καὶ ἂν ἤθελε να τοὺς συλλάβῃ ὅτι ἔπρεπε νὰ σπεύσῃ νὰ τοὺς περικυκλώσῃ. Τοῦτο καὶ ἐγένετο, καὶ ἐκ τοῦ Φαλήρου μετὰ 1,000 τοὐλάχιστον τριήρεων οἱ Πέρσαι ἐγκλείσαντες προσέβαλον τὰς 375 ἑλληνικὰς ἐν τοῖς στενοῖς μεταξὺ Σαλαμῖνος καὶ Ἀττικῆς, ἀλλ' ἡττήθησαν

κατὰ κράτος, τῇ 8/20 Σεπτεμβρίου 480, ἀπολέσαντες μέγαν ἀριθμὸν ἀνδρῶν καὶ τὰ πλεῖστα τῶν πλοίων των. Ἀνήγγειλε δὲ καὶ αὖθις ὁ Θεμιστοκλῆς εἰς τὸν Ξέρξην ὅτι οἱ Ἕλληνες προὐτίθεντο νὰ τὸν καταδιώξωσι, δι' ὃ αὐτὸς ἔφυγεν ὅσον τάχος, καὶ ἡ Ἑλλὰς ἀπηλλάγη ἄνευ ἄλλων ἀγώνων (Ἡρδ. Η, 83.— Πλούτ. Θεμστ. ΙΑ, ΙΣΤ. Ἀρστ. Η), καὶ ὡς σωτὴρ γενικῶς ἀνεγνωρίσθη ὁ Θεμιστοκλῆς, εἰ καὶ τὸ δεύτερον γέρας μόνον αὐτῷ ἐδόθη. Ἀπῆλθε δ' ἔπειτα ἵνα τιμωρήσῃ τοὺς νησιώτας ὅσοι συνεξεστράτευσαν μετὰ τῶν Περσῶν· ἀλλ' ἐπειδή, δικαίως ἢ οὔ, τῷ ἀπεδόθησαν καταχρήσεις, ἀντικατεστήθη εἰς τὴν στρατηγίαν ὑπὸ τοῦ Ξανθίππου. Θέλων δὲ νὰ ὀχυρώσῃ τὰς Ἀθήνας, ἐπειδὴ οἱ Σπαρτιᾶται ἀνθίσταντο, ἀπῆλθεν εἰς Σπάρτην ὡς πρέσβυς μετὰ τοῦ Ἀριστείδου καὶ τοῦ Ἀβρωνύχου, καὶ ἐπιτηδείως παρέτεινε τὰς διαπραγματεύσεις μέχρις οὗ συνεπληρώθη ἡ ὀχύρωσις (Θουκ. Α, 89), καὶ ὁμοίως, κατὰ συμβουλήν του, ὠχυρώθη καὶ ὁ Πειραιεὺς (477) (Θουκ. Α, 93). Ὁ Φρύνιχος ὕμνησε τὰ κατορθώματά του εἰς τὸ ἐν ἔτει 476 διδαχθὲν δρᾶμά του τὰς Φοινίσσας, καὶ εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας (πιθανῶς τῷ 472) πάντων τὰ βλέμματα πρὸς αὐτὸν ἐστράφησαν. Ἀλλ' ὁ μεγαλεπήβολος ἐν κινδύνοις δὲν ἦν ἄμεμπτος ἐν ἡσύχοις καιροῖς, διότι δὲν ἦν τὸ στοιχεῖόν του ἡ νόμιμος τάξις, οὐδ' εἶχε, φαίνεται, τὰς χεῖρας ἐντελῶς καθαρὰς (Πλούτ. Ἀρστ. ΚΔ)· δι' ὃ καὶ ἡ δημοτικότης του ἠλαττώθη βαθμηδόν, ὑπενεργείᾳ καὶ τῶν Σπαρτιατῶν, ὥστε καὶ κατηγγέλθη ἐπὶ Μηδισμῷ· καὶ ἀπελύθη μὲν τότε· ἀλλὰ τῷ 471, ὑπερισχύσαντες οἱ ἀντίπαλοί του, ἐπέτυχον κατ' αὐτοῦ τὸν ἐξοστρακισμὸν (Θουκ. Α, 137). Διατρίβων δ' ἐν Ἄργει ὅτε ἐθανατώθη ἐν Σπάρτῃ ὁ Παυσανίας ἐπὶ προδοσίᾳ, κατηγορήθη ὡς συνεννοούμενος μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν Σπάρτῃ πρὸ γενικοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων

κληθεὶς ν' ἀπολογηθῇ, κατεδικάσθη ἐρήμην. Τότε ἔφυγεν εἰς Κέρκυραν, ἐκεῖθεν πρὸς Ἄδμητον τὸν βασιλέα τῶν Μολοσσῶν, καὶ εἶτα διὰ Πύδνης καὶ Νάξου εἰς Ἔφεσον, καὶ 80—100 τάλαντα τῷ ἐδημεύθησαν, εἰ καὶ οἱ φίλοι του μέγα τῷ ἔσωσαν μέρος τῆς περιουσίας του (Πλουτ. Θεμ. ΚΕ). Τότε ἐστράφη πρὸς τὸν νεωστὶ τὰς ἡνίας ἀναλαβόντα Ἀρταξέρξην (465), ἀνέμνησεν αὐτῷ ὅσα διετείνετο ὅτι ὑπηρέτησε τῷ Ξέρξῃ ἐν Σαλαμῖνι, ὑπεσχέθη νὰ τὸν συνδράμῃ εἰς καθυπόταξιν τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἔλαβε πλούσια δείγματα τῆς εὐνοίας τοῦ βασιλέως. Πρὶν ἢ ὅμως παρέλθῃ τὸ ἔτος, καθ' ὃ ἔμελλε νὰ ἐκμάθῃ τὴν περσικὴν γλῶσσαν καὶ τὰ περσικὰ ἔθιμα, ἀπέθανε (τῷ 461) ἐν Μαγνησίᾳ, 65έτης, πιθανῶς ἐκ φυσικοῦ θανάτου (Θουκ. Α, 135), τὰ δὲ ὀστᾶ αὐτοῦ, κρυφίως μετακομισθέντα εἰς τὴν Ἀττικήν, ἐτάφησαν εἰς τὸν ἔτι ὑπάρχοντα τάφον κατὰ τὸ ἀκρωτήριον Ἄλκιμον, δεξιῶς τῷ εἰσπλέοντι εἰς τὸν Πειραιᾶ.

Θέογνις, ποιητὴς Μεγαρεύς, ζήσας περὶ τὰ 540—500 π. Χ., μέλος τῆς δωρικῆς ἀριστοκρατικῆς μερίδος, ἀπώλεσεν ἐπὶ στάσεως πᾶσάν του τὴν περιουσίαν, καὶ πικρῶς καθάπτεται τῶν ἀντιπάλων του ἐν τοῖς ποιήμασί του, ἅτινα ἦσαν ἐλεγειακά, εἰς τὰς τότε περιστάσεις τοῦ βίου ἀναφερόμενα, τινὰ καὶ συμποσιακὰ μετὰ γνωμικῶν παραινετικῶν, καὶ ἀπετείνοντο τὰ πλεῖστα εἰς νέον τινὰ εὐπατρίδην, Κύρνον Πολυπαΐδος. Συλλογὴ τῶν γνωμικῶν τούτων ἦν εἰσηγμένη εἰς τὰ σχολεῖα. Ἀλλ' ἐκ τῶν ὑπὸ τὸ ὄνομά του διατηρουμένων 1389 στίχων τινὲς εἰσὶ τοῦ Σόλωνος, τοῦ Τυρταίου, τοῦ Μιμνέρμου καὶ ἄλλων· οἱ δ' ἀπὸ τοῦ στίχου 1231 εἰσὶν ἐρωτικοί, μικροῦ λόγου ἄξιοι, καὶ βεβαίως μεταγενέστεροι. Πλὴν δὲ μικρῶν τινων ἐντελῶν ἐλεγείων ἐν αὐτοῖς, τὰ λοιπὰ εἰσὶν ἀποσπάσματα ἄνευ συναφείας, καὶ πιθανῶς ἐκ παραθέσεων ἄλλων συγγραφέων συλλεγέντα.

Θεοδέκτης, 1) ἐκ Φασηλίδος τῆς Λυκίας, μαθητὴς τοῦ Ἰσοκράτους, Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους, ζήσας κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος π. Χ. Κατ' ἀρχὰς ἐπεδόθη εἰς τὴν ῥητορείαν, εἶτα εἰς τὴν τραγικὴν ποίησιν, καὶ ἐβραβεύθη εἰς διαγωνισμὸν προκηρυχθέντα ὑπὸ τῆς Ἀρτεμισίας εἰς τιμὴν τοῦ Μαυσώλου. Ἀπέθανε δ' ἐν Ἀθήναις, καὶ εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς πατρίδος του τῷ ἐστήθη ἀνδριάς. Συγγράμματα δὲ τῷ ἀποδίδονται· Σ ω κ ρ ά τ ο υ ς ἀ π ο λ ο γ ί α· Ν ό μ ο ι· μία ῥητορική· 50 τραγῳδίαι, ὧν μόνον τίτλοι τινὲς καί τινα ἀποσπάσματα σώζονται (Ἔκδ. Nauck. Tr. frgm.).—2) Υἱὸς αὐτοῦ, ῥήτωρ καὶ αὐτός.

Θεοδοσία, Μιλησίων ἀνθοῦσα ἀποικία ἐν τῇ Ταυρικῇ χερσονήσῳ (Κριμαίᾳ), διατηροῦσα ἔτι τὸ ἀρχαῖον ὄνομα (Στρϐ. Ζ, 309).

Θεοδόσιος, 1) ἐκ Βιθυνίας, τῆς α' ἑκατονταετηρίδος π. Χ., γεωμέτρης, ἀφῆκε τρία συγγράμματα μαθηματικά. — 2) Ἀλεξανδρεύς, τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. ἀφῆκε συγγράμματα γραμματικά. — 3) Ὁ Μ έ γ α ς, αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου ἀπὸ 379—395 μ.Χ. υἱὸς Θεοδοσίου ἐξ Ἱσπανίας, στρατηγοῦ διακεκριμένου, ὑφ' ὃν ἐγυμνάσθη καὶ διεκρίθη.

Τοὺς Γότθους πολλάκις κατετρόπωσε, καὶ ὡς νομοθέτης διέπρεψεν. Ἀσπασθεὶς τὸν Χριστιανισμόν, κατεδίωξε τὴν πολυθεΐαν καὶ τοὺς Ἀριανούς, καὶ ἐπ' αὐτοῦ, τῷ 393 ἔπαυσε καὶ ἡ κατ' Ὀλυμπιάδας ἀρίθμησις. Κατὰ τῶν Θεσσαλονικέων, οἵτινες ἐν στάσει ἐφόνευσαν τὸν διοικητήν των, ἀπάνθρωπος δειχθείς, καὶ τοὺς προὔχοντας αὐτῶν ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ, εἰς ὃ τοὺς προσεκάλεσε, προδοτικῶς θυσιάσας, ἠναγκάσθη νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς ἐκκλησίας ἄφεσιν τῆς ἁμαρτίας του.—4) Ὁ ἔγγονος αὐτοῦ, αὐτοκράτωρ ἀπὸ τοῦ 408, ὅτε ἦτο ἑπταετής, μέχρι 450 μ. Χ.

Ἦν χαρακτῆρος ἀσθενοῦς, καὶ ἡ ἔμφρων καὶ εὐσεβὴς

αὐτοκράτειρα Πουλχερία ἐκυβέρνα κυρίως ὑπὸ τὸ ὄνομά του. Ἐπ' αὐτοῦ ἤρξατο ἡ σύνταξις τῆς συλλογῆς τῶν νόμων, τῆς καλουμένης κώδηξ Θεοδοσιανός.

Θεόδοτος, 1) Εἷς τῶν μαθητῶν τοῦ Σωκράτους.—2) Ὁ στρατηγὸς τοῦ βασιλέως Λυσιμάχου, ὁ παραδοὺς τὰς Σάρδεις εἰς τὸν Σέλευκον. — 3) Ναύαρχος τοῦ Ἀντιγόνου ἡττηθεὶς ὑπὸ τοῦ στόλου τοῦ Πτολεμαίου τῷ 315 π. Χ.— 4) Αἰτωλὸς, στρατηγὸς Πτολεμαίου Δ κατ' Ἀντιόχου Γ'. —5) Σοφιστὴς, διδάσκαλος τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Αὐλητοῦ, συνεβούλευσε τὴν δολοφονίαν τοῦ Πομπηΐου, καὶ ἔφερε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ εἰς τὸν Καίσαρα, ὅστις ὅμως ἐν ὀργῇ τὸν ἐδίωξεν· εἶτα δὲ, συλλαβὼν αὐτὸν ὁ Βροῦτος, τὸν ἐθανάτωσε, τῷ 43 π. Χ.—6) Πυθαγόριος, ὅστις λέγεται διὰ τῶν ὀδόντων του ἀποκόψας τὴν γλῶσσάν του ἵνα μὴ βιασθῇ νὰ προδώσῃ τοὺς ἐν συνωμοσίᾳ τινὶ συντρόφους του.—7) Ζωγράφος ἐν Ῥώμῃ, τῷ 221 π. Χ. (Naev. ἐν Faest).

Θεοδώρα, ἴδ. Ἰουστινιανός.

Θεόδωρος, 1) Ὁ Ῥοίκου, Σάμιος, ᾠκοδόμησε τὴν ἐν Σπάρτῃ Σκιάδα καὶ ἐθεμελίωσε τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Ἐφέσῳ (605 π. Χ.)· συγχρόνως γλύπτης καὶ χαλκουργός. — 2) Ὁ Τηλέκλου, γλύψας τὸν σμαράγδινον δακτύλιον τοῦ Πολυκράτους, καὶ κατασκευάσας ἀργυροῦς καὶ χρυσοῦς κρατῆρας διὰ τὸν Κροῖσον καὶ ἄλλους (Ἡρδ. Γ. 41).—3) Ἐκ Γαδάρων τῆς Παλαιστίνης, σοφιστὴς, ἱδρυτὴς σχολῆς ἐν Ῥόδῳ «τῶν Θεοδωρείων,» καὶ διδάσκαλος τοῦ Τιβερίου. Συγχρόνως καὶ συγγραφεὺς οὗ οὐδὲν σώζεται.

Θεοκλύμενος, 1) υἱὸς τοῦ Πολυφείδους, μάντεως ἐν Ὑπερησίᾳ τῇ Ἀργολικῇ. Ἕνεκα φόνου φυγὰς ἦλθεν εἰς Πύλον πρὸς τὸν Τηλέμαχον, καὶ συνώδευσεν αὐτὸν εἰς Ἰθάκην, ἔνθα ἀνήγγειλε τῇ Πηνελόπῃ τὴν παρουσίαν τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ εἰς τοὺς μνηστῆρας προεῖπε τὸν ὄλεθρόν των (Ὀδ. Ο, 256. 507. Ρ, 158. Υ, 350.— 2) ἴδ. Π ρ ω τ ε ύ ς.

Θεόκριτος, Συρακούσιος, διάσημος βουκολικὸς ποιητὴς, ζήσας περὶ τὰ 272 π. Χ. μέρος μὲν ἐν τῇ πατρίδι του, ἐπὶ Ἱέρωνος Β, μέρος δ' ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἀγαπώμενος καὶ τιμώμενος ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου. Αὐτὸς διερρύθμισεν εἰς ἰδιαίτερον εἶδος τὴν βουκολικὴν ποίησιν, ἥτις ἐν τῇ ἀρχικῇ αὐτῆς ἀφελείᾳ εἴθιστο καὶ ἠσκεῖτο ἀνέκαθεν μεταξὺ τῶν βουκόλων τῆς Σικελίας, περιστρεφομένη ἰδίως εἰς τοὺς ἔρωτας καὶ τὸν θάνατον τοῦ Δάφνιδος, δι' ὃ καὶ οὗτος θεωρεῖται ὁ πρῶτος αὐτῆς ἐπινοητής. Τινὰ λοιπὸν τῶν ἐξωτερικῶν τύπων τῶν ποιμενικῶν ᾀσμάτων διατηρήσας ὁ Θεόκριτος, ὡς ἐνίοτε τὸν σύμμετρον διαγωνισμὸν, ἄλλοτε τὴν ἐπανάληψιν παρεμβαλλομένων στίχων, ἔγραψε τὰ ὡραῖά του Ε ἰ δ ύ λ λ ι α, ἤτοι μικρὰς εἰκόνας, ἀλλ' οὐχὶ πάντοτε μόνου τοῦ ποιμενικοῦ, ἀλλὰ καὶ παντὸς τοῦ βίου τῶν κατωτέρων ἐργατικῶν τάξεων. Εἰσὶ δ' ἀφελεῖς καὶ φυσικαὶ, ἀλλ' οὐχ ἧττον ποιητικαὶ παραστάσεις ἀληθῶν χαρακτήρων μετὰ δραματικοῦ ἐνδιαφέροντος. Ἡ φαιδρότης ἐστὶ πάντως ὁ χαρακτὴρ αὐτῶν, τὸ δ' αἴσθημα τῶν φυσικῶν καλλονῶν ἐστὶ ζωηρότατον ἐν αὐταῖς. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἐστὶν ἰσχυρὰ, γλαφυρὰ καὶ εὐγενὴς, ἡ δὲ διάλεκτος ἡ ἐν Σικελίᾳ δωρικὴ, ἀλλὰ μετ' ἰδιωτισμῶν καὶ ἄλλων διαλέκτων πεπλουτισμένη. Ἀνευρέθη δ' ἐσχάτως καὶ ποίημά τι αὐτοῦ, τέως ἄγνωστον, ἐκ στίχων 33 εἰς διάλεκτον Αἰολικήν. Τὰ σωζόμενα αὐτοῦ εἰδύλλια εἰσὶ 30 τὸν ἀριθμόν. Ἐπειδὴ δὲ πάντα δὲν φέρουσι τὸν καθαρῶς βουκολικὸν χαρακτῆρα, ἠμφισβητήθη ἐνίοτε ἡ γνησιότης πάντων αὐτῶν. Σώζονται δὲ καὶ 22 ἐπιγράμματα, καὶ ἀποσπάσματα ποιήματός τινος ἐπιγραφομένου Βερενίκη. Πρὸ τοῦ Θεοκρίτου λέγεται ἤδη γράψας μ έ λ η β ο υ κ ο λ ι κ ὰ ὁ Στησίχορος, καὶ ἰδίως τὰ περὶ Δάφνιδος· ἀλλὰ πιθανῶς ἦν τοῦ ποιήματος αὐτοῦ ὁ χαρακτὴρ ἐπικὸς ἢ λυρικός. Μαθητὴς δὲ καὶ μιμητὴς τοῦ Θεοκρίτου ἦν ὁ σύγχρονος αὐτῷ Β ί ω ν ὁ Σμυρναῖος, καὶ αὐτὸς τὰ τελευταῖά του ἔτη ἐν Συρακούσαις ἐγκαταβιώσας. Σώζεται δ' αὐτοῦ

ποίημα, ὁ Ἐπιτάφιος Ἀδώνιδος, καὶ ἄλλα ἐλάσσονα ἢ ἀποσπάσματα. Τούτου δὲ μαθητὴς ἐκλαμβάνεται ὁ Μόσχος ἐκ Συρακουσῶν, οὗ σώζεται ὁ Ἐπιτάφιος Βίωνος, δύο μεγάλα εἰδύλλια ἐπικοῦ χαρακτῆρος, καὶ ἄλλα μικρὰ ποιήματα. Ἀλλ' ἀμφότεροι, ἐπιτετηδευμένοι, περιπαθεῖς, ἀλλὰ τῆς φυσικῆς ἀφελείας καὶ τῆς δραματικῆς στερούμενοι ζωηρότητος, εἰσὶν ἐξωτερικῶς μόνον μιμηταὶ τοῦ ἐξόχου των διδασκάλου, ὅστις μένει ὁ μόνος πρωτότυπος καὶ ἀληθὴς βουκολικὸς ποιητὴς τῆς Ἑλλάδος.

Θεολογεῖον, ἴδ. Θέατρον.

Θεόμνηστος, 1) Ζωγράφος, τῶν χρόνων τοῦ Ἀπελλοῦ (Pl. XXXV, 10, 36).— 2) Γλύπτης, ἰδίως ἀθλητῶν (Παυσ. ΣΤ, 15, 2.—Pl. XXXIV, 91). — 3) Ἀκαδημαϊκός, διδάσκαλος τοῦ Βρούτου, περὶ 43 π. Χ. (Πλούτ. Βρ. ΚΔ.).

Θεονόη, ἴδ. Θέστωρ. Πρωτεύς.

Θεοξένια, ἑορτὴ καθ' ἣν ὑπετίθετο ὅτι ὁ ἑορταζόμενος θεὸς ἐξένιζε καὶ τοὺς ἄλλους ἐγχωρίους θεούς. Τοιαῦτα μνημονεύονται ἐν Πελλήνῃ τῆς Ἀχαΐας, ἐν Δελφοῖς, ἐν Πάρῳ, ἐν Ἀκράγαντι. Συνηθέστατα ἐτελοῦντο τῷ Ἀπόλλωνι, ἄλλα ἐν Πάρῳ καὶ Ἀκράγαντι τοῖς Διοσκούροις, ὡς φιλοξένοις. Εἰς τὰς ἑστιάσεις τῶν θυσιῶν προσεκαλοῦντο πολλάκις καὶ ἐπίσημοι ξένοι, ὡς ὁ Πίνδαρος καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ εἰς Δελφούς.

Θεόπομπος, 1) Βασιλεὺς τῆς Σπάρτης. Ἐπ' αὐτοῦ ἐξεῤῥάγη καὶ ἐπερατώθη ὁ πρῶτος Μεσσηνιακὸς πόλεμος (743 — 724 π. Χ.) (Παυσ. Γ, 3, 2), καὶ εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται ἡ ἐγκατάστασις τῆς ἀρχῆς τῶν Ἐφόρων (Ἀρστт. Πολ. Ε, 9). — 2) Ἱστορικός, υἱὸς Δαμασιστράτου ἐκ Χίου, γεννηθεὶς περὶ τὰ 380 π. Χ., ἦλθε, παῖς ἔτι εἰς Ἔφεσον, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐξεπαιδεύθη ὑπὸ τὸν Ἰσοκράτην. Εἰς πολλὰς πόλεις διέπρεψεν ὡς δικηγόρος πρὸ τῶν δικαστηρίων, καὶ ἰδίως διεκρίθη εἰς τὸν ῥητορικὸν διαγωνισμὸν τὸν προκηρυχθέντα ὑπὸ τῆς Ἀρτεμισίας πρὸς τιμὴν τοῦ ἀνδρός της Μαυσώλου, καὶ ἐνίκησε τὸν Θεοδέκτην ἐκ Φασηλίδος καὶ ἄλλους (Gell. X, 18, 6). Εἶτα δ' ἐπεδόθη εἰς ἱστορικὰς ἐρεύνας, μέγα μέρος τῆς περιουσίας του εἰς αὐτὰς δαπανήσας. Διέμεινε δ' ἔτι ἐπ' ὀλίγον ἐν Χίῳ· ἀλλὰ δυσανασχετῶν πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐκεῖ δημοκρατικὴν μερίδα, ἀπῆλθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἔνθα ὅμως λέγεται ὅτι ὁ Πτολεμαῖος δὲν τὸν ἐδέχθη πολὺ φιλοφρόνως. Ὡς ἱστοριογράφος θεωρεῖται ὡς λίαν φιλόψογος, καὶ εἰς τὸ ἐλάττωμα τοῦτο καὶ τὴν ἀλήθειαν θυσιάζων πολλάκις (Πλούτ. Λυσ. Α.—Nep. Alcib. XI). Προσέτι δὲ καὶ μύθους πολλοὺς παρενείρει εἰς τὰς διηγήσεις του, καὶ εἰς παρεκβάσεις ἐνασμενίζεται. Τὸ ὕφος του τινὲς τῶν ἀρχαίων ψέγουσιν ὡς οὐχὶ ζωηρὸν οὐδ' ἀνάλογον πρὸς τὸ μέγεθος τῶν ἀντικειμένων· ἄλλοι τὸ λέγουσιν εὐκρινές, ὑψηλόν. Σώζονται δ' ἀποσπάσματα μόνον τῶν ἱστορικῶν συγγραμμάτων του, ἅτινα ἐπεγράφοντο «Ἑλληνικὰ» ἢ «Ἑλληνικαὶ ἱστορίαι», καὶ ἄλλο «Φιλιππικὰ» πραγματευόμενον τὰ ἐπὶ Φιλίππου συμβάντα ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα· ἐπίσης δὲ καὶ τῶν πολυαρίθμων δημηγοριῶν του. Ἐξ αὐτοῦ πλεῖστα ἠρύσθησαν ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης καὶ ὁ Πομπήϊος Τρόγος. — 3) Ποιητὴς τῆς ἀττικῆς κωμῳδίας, σύγχρονος, ἀλλὰ νεώτερος τοῦ Ἀριστοφάνους. Τῶν κωμῳδιῶν αὐτοῦ σώζονται 20 τίτλοι καί τινα ἀποσπάσματα. (Müller, frgm. hist. gr.).

Θεός, ἴδ. Ἀποθέωσις.

Θεοῦ πρόσωπον, βράχος ἀποτόμως εἰς τὴν θάλασσαν βυθιζόμενος εἰς τὰ Β τοῦ Λιβάνου (Πολ. Ε, 68.—Στρβ. ΙΣΤ, 754).

Θεοφάνης, Μυτιληναῖος, συνοδεύσας τὸν Πομπήϊον εἰς τὰς ἐκστρατείας του, γράψας τὰ κατορθώματα αὐτοῦ, καὶ συντελέσας εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος του, δι' ὃ καὶ μεγάλως ὑπ' αὐτῆς ἐτιμήθη· ἔλαβε δὲ καὶ ἐν Ῥώμῃ τὸ δικαίωμα τῆς πολιτογραφήσεως (Πλούτ. Πομπ. ΜΒ.—Caes. B. C III, 18.—Cic. Arch. X, 24. Tac. Ann. VI, 18).

Θεοφάνια, ἑορτὴ ἐν Δελφοῖς διὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ θεοῦ (ὡς ἡλίου), ἀπόντος δῆθεν τὸν χειμῶνα (Πολυδ. Α, 34).

Θεόφιλος, 1) ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας. Σώζονται 8 δραμάτων αὐτοῦ ἀποσπάσματα.—2) Συγγραφεὺς περὶ γεωργικῆς (Varr. R. R. I, 1, 9). — 3) Πεπαιδευμένος νομικός, οὗ σώζεται ἡ ἑλληνικὴ μετάφρασις τῶν λατινικῶν κωδήκων. — 4) Ἰατρὸς τῶν χρόνων τοῦ Γαληνοῦ.

Θεόφραστος, κυρίως Τύρταμος καλούμενος, περιπατητικὸς ἐξ Ἐρεσοῦ τῆς Λέσβου, μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος, εἶτα μαθητὴς καὶ φίλος τοῦ Ἀριστοτέλους, ὅστις καὶ τὸν ἐγκατέστησεν ἐπίτροπον τοῦ υἱοῦ του καὶ κληρονόμον τῆς βιβλιοθήκης του. Τῷ 306 π. Χ. ἀπῆλθε τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλ' ἐπανελθὼν τὸ ἐπιὸν ἔτος, ἐδίδαξε τὴν Ἀριστοτελικὴν φιλοσοφίαν· ἀπέθανε δὲ τῷ 287 π. Χ., κατὰ τὸ 85 ἔτος αὐτοῦ, ὑπὸ πάντων ἀγαπώμενος καὶ τιμώμενος. Ἔγραψε δὲ πολλά, ἐξ ὧν σώζονται· α) ἠθικοὶ χαρακτῆρες εἰς 30 κεφάλαια, οὕς τινες, ὅλως ἀναιτίως ἐθεώρησαν ὡς μεταγενεστέραν μεταρρύθμισιν τοῦ ἀρχικοῦ ἔργου· β) περὶ φυτῶν ἱστορίας, εἰς 10 βιβλία· γ) αἴτια φυτικά, εἰς 8 βιβλία, ὧν τὰ 6 πρῶτα σώζονται· δ) περὶ λίθων, ὡς φαίνεται ἀπόσπασμα ἄλλου μείζονος συγγράμματος· ε) περὶ πυρός, εἰς βιβλία 2, ὧν τὸ ἓν μόνον σώζεται. Πολλῶν δ' ἄλλων γνωρίζονται μόνον αἱ ἐπιγραφαί. Θεωρεῖται δ' ὡς πατὴρ τῆς βοτανικῆς, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης ἦν πατὴρ τῆς ζωολογίας.

Θεράπναι, 1) πόλις ἐν Βοιωτίᾳ μεταξὺ τῶν Θηβῶν καὶ τοῦ Ἀσωποῦ (Στρβ. Θ, 409.—Εὐρπ. Βάκχ. 1029).—2) Θέσις ΒΑ τῆς Σπάρτης ἐπὶ τοῦ Εὐρώτα, ἔχουσα ἱερὸν τοῦ Διονύσου καὶ τάφους τοῦ Μενελάου καὶ τῆς Ἑλένης (Ἡρδ. ΣΤ, 61. — Πολβ. Ε, 18.—Παυσ. Γ, 14, 9. 19, 4).

Θεράποντες, ἴδ. Πολιτεύματα.

Θεριστής, ἀμητήρ. Οἱ ἀρχαῖοι ἐθέριζον τὸν σῖτον διὰ μικρᾶς δρεπάνης, τῆς μεγάλης χρησιμευούσης εἰς θερισμὸν τοῦ χόρτου. Ἔκοπτε δ' ὁ θεριστὴς τοὺς στάχυς ὑψηλῶς ὑπὲρ τὴν γῆν, καὶ ὀλίγον ὑπὸ τὸν καρπόν.

Θέριστρον ἢ **θερίστριον,** ἔνδυμα θερινόν, κατά τινας κάλυμμα τῆς κεφαλῆς κατὰ τοῦ ἡλίου (Θεόκρ. ΙΕ, 69).

Θέρμαι, μέρη ἔχοντα θερμὰς πηγάς· 1) Ἴδ. Σελινοῦς.—2) Ἴδ. Ἱμέρα.—3) Οὕτως ἐκάλεσαν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ τὰ θερμὰ αὐτῶν λουτρά, τὰ μετὰ μεγάλης πολυτελείας οἰκοδομούμενα κατὰ μίμησιν οὐ μόνον τῶν βαλανείων, ἀλλὰ καὶ τῶν γυμνασίων (ἴδ.) τῶν Ἑλληνικῶν.

Θέρμη, πόλις ἐπίσημος τῆς Μακεδονίας, ἐπὶ τῆς Β. ἄκρας τοῦ κατ' αὐτὴν κληθέντος Θερμαίου ἢ Θερμαϊκοῦ κόλπου. Ὁ Κάσσανδρος αὐξήσας, καὶ εἰς πρωτεύουσαν ἀναδείξας αὐτήν, τὴν μετωνόμασε Θεσσαλονίκην, κατὰ τὴν σύζυγόν του, θυγατέρα τοῦ βασιλέως Φιλίππου (Ἡρδ. Ζ, 132. 127.—Tac. Ann. V, 10).

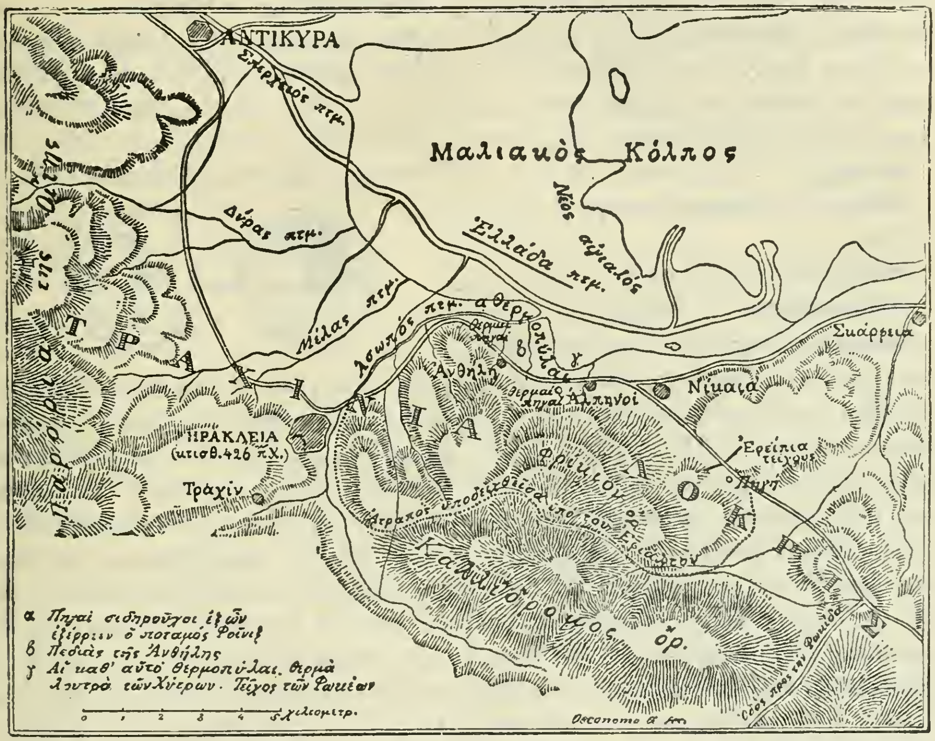
Θέρμον, ἢ Θέρμος (ὁ), ἡ πρωτεύουσα τῆς Αἰτωλίας, ἐπὶ τοῦ Παναιτωλίου ὄρους Α. τῆς Τριχωνίδος λίμνης, εἰς θέσιν δύσβατον κειμένη, καὶ διὰ τοῦτο ἀτείχιστος. Ἐκεῖ συνήρχετο τὸ αἰτωλικὸν συνέδριον. Ἦτο δὲ πόλις ὡραία καὶ πλουσία, ὅτε κατέστρεψεν αὐτὴν Φίλιππος ὁ Γ, τῷ 218 π.Χ. (ν. Πετροχώρι). (Πολβ. Ε, 6.—Στρβ Ι 463),

Θερμοπύλαι, ἡ περίφημος στενωπὸς μεταξὺ τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ Καλλιδρόμου, τῆς Α. κορυφῆς τῆς Οἴτης, ἦν ἡ μόνη εἴσοδος εἰς τὴν Θεσσαλίαν. Ὠνομάσθη δ' οὕτω ἐκ τῶν παρ' αὐτῇ θερμῶν θειούχων πηγῶν ἱερῶν τῷ Ἡρακλεῖ (Ἡρδ. Ζ, 176). Τὴν στενωπὸν διατέμνουσι ῥύακες ὁ Ἀσωπὸς καὶ ὁ Φοίνιξ, καὶ Β αὐτῆς ῥύακες ὁ Μέλας, ὁ Δύρας καὶ ὁ ποταμὸς Σπερχειός. Εἶχε δ' ἡ εἴσοδος γενικῶς μὲν 60 βημάτων πλάτος (Liv. XXXVI, 15), ἀλλ' εἰς δύο μέρη ἦν

στενωτάτη, εἰς τὸ ἓν μόλις ἁ μ α ξ ι τ ὸ ς, δηλαδὴ ἐπιδεχομένη ἁμάξης διάβασιν (Ἡρδ. Ζ, 200). Πρὸς Δ δὲ, ἔνθα ηὐρύνετο, ἔκειτο ἡ πόλις Ἀνθήλη μετὰ ναῶν τῆς Ἀμφικτυονίδος Δήμητρος καὶ τοῦ Ἀμφικτύωνος, καὶ τοῦ οἰκοδομήματος εἰς ὃ συνήρχοντο οἱ Ἀμφικτύονες κατὰ φθινόπωρον. Πρὸς ὀχύρωσιν τοῦ στενωποῦ ἐτείχισαν οἱ Θεσσαλοὶ τὰς θερμὰς πηγὰς (Ἡρδ. Ζ, 176. 225), καὶ εἰς

Θερμοπώλιον, ἐν Ῥώμῃ, μαγειρεῖον διὰ τοὺς πένητας (Plant. Triu. III 4, 6, Prun. II, 45 κτλ.).

Θερμώδων, 1) ποταμὸς βραχὺς καὶ πλατὺς ἐν Πόντῳ, κατὰ τὰ Θεμίσκυρα, τὴν ἕδραν τῶν Ἀμαζόνων (Ξεν. Ἀν. Ε, 6, 9 ΣΤ, 2, 1. — Ἡρδ. Θ, 27).—2) Ῥύαξ ἐν Βοιωτίᾳ, πηγάζων ἐκ τοῦ Ὑπάτου, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀσωπὸν πρὸς τῇ Τανάγρᾳ

ἀπόστασιν 40 σταδίων ἤγειραν οἱ Σπαρτιᾶται τὴν πόλιν Τραχεῖαν (Θουκ. Γ, 92), καὶ ὀχυρὰ θέσις ἦν καὶ ἡ Τειχιοῦς (Στραβ.—Liv. XXXVI, 16). Σήμερον ὅμως ηὐρύνθη τὸ στενὸν διὰ προσχώσεων τῆς θαλάσσης, ἴσως καὶ διὰ μεταβολῆς τοῦ ῥοῦ τοῦ Σπερχειοῦ. Ὁ 5 λεπτὰ ἀπέχων λόφος ἦν πιθανῶς ὁ ἐφ' οὗ ἵσταντο οἱ 300 ἥρωες μετὰ τοῦ Λεωνίδου, εἰς ὃν ἐστήθη ἔπειτα λίθινος λέων, καὶ αἱ ἐπιτύμβιοι στῆλαι, ὡς καὶ ἡ περίφημος ἐπιγραφὴ περὶ τῶν πεσόντων (Ἡρδ Ζ, 226. 228.—Στρβ. Θ. 428).

(Ἡρδ. Θ, 43.—Παυσ. Θ, 19, 3). Ν. Πάρης.

Θέρσανδρος, 1) Υἱὸς τοῦ Πολυνείκους καὶ τῆς Ἀργείας, εἷς τῶν Ἐπιγόνων (ἴδ. Ἄ δ ρ α σ τ ο ς). Συνεξεστράτευσεν εἰς Ἴλιον, ἀλλ' ἐν Μυσίᾳ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Τηλέφου, δι' ὃ καὶ ἐν τῇ ἐκεῖ Ἐλαίᾳ ὑπῆρχε μνημεῖον αὐτοῦ, καὶ τῷ προσεφέροντο θυσίαι. Ὁ Ὅμηρος δὲν μνημονεύει αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ Βιργίλιος τὸν καταριθμεῖ μετὰ τῶν κρυβέντων εἰς τὸν Δούρειον ἵππον. Ἐν Ἀκράγαντι τὸ γένος τῶν Ἐμμενιδῶν, ἐξ οὗ ἦν ὁ τύραννος Θήρων, ἠξίου ὅτι κατήγετο ἐξ αὐτοῦ

(Παυσ. Θ, 34, 7).—2) Υἱὸς Σισύφου, πατὴρ Ἁλιάρτου καὶ Κορωνοῦ.

Θερσίτης, ὁ δυσειδέστατος ἐν τῷ Ἑλληνικῷ στρατῷ πρὸ τῆς Τροίας, ἐκ τοῦ ὄχλου, προπετὴς καὶ μεμψίμοιρος· ὑβρίσας τὸν Ἀγαμέμνονα, ῥαπίζεται ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ἰλ. Β, 212), ἔχθιστος Ἀχιλλῆϊ (Ἰλ. Β, 200), ὅστις καὶ, κατὰ μεταγενεστέρους, τὸν ἐθανάτωσε, διότι τὴν Πενθεσίλειαν, βασιλίδα τῶν Ἀμαζόνων, ἣν εἶχε φονεύσει ὁ Ἀχιλλεὺς, κατηκόντισεν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν, καὶ διέβαλε τὸν Ἀχιλλέα. Ὁ Θερσίτης λέγεται υἱὸς Ἀγρίου καὶ ἀδελφὸς Οἰνέως ἐν Αἰτωλίᾳ· ἀλλ' ἀμφιβάλλεται ἂν ἦν ὁ ἴδιος.

Θέσις, ἴδ. Υἱοθεσία.

Θεσμία, Θεσμοφόρος, ἴδ. Δημήτηρ.

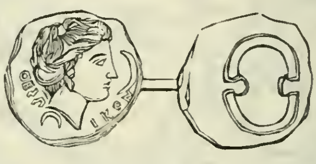
Θεσμὸς, ἴδ. Δράκων.

Θεσμοθέται, ἴδ. Ἄρχων.

Θεσμοφόρια, ἑορτὴ τῆς θεσμοφόρου Δήμητρος, ὡς προστάτιδος τῆς γεωργίας, τοῦ γάμου, καὶ ἑπομένως ἐν γένει τῆς κοινωνικῆς τάξεως. Ἐν Πελοποννήσῳ ἦν ἀρχαιοτάτη, καὶ ἡ εἰσαγωγὴ αὐτῆς ἀπεδίδετο εἰς τὰς ἐξ Αἰγύπτου Δαναΐδας (Ἡρδ. Β, 171). Ἀλλ' ἡ λατρεία τῆς Δήμητρος ἦν ἀνέκαθεν Πελασγικὴ, καὶ ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Δωριέων ἐξηκολούθησεν ἀκμάζουσα ὅπου ἐκεῖνοι δὲν κατίσχυσαν, ὡς ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἔνθα ἐτελοῦντο τὰ θεσμοφόρια διαρκῶς. Ὁμοίως, πλὴν τοῦ Ἄργους ἐν τοῖς ἀγροῖς, καὶ εἰς τὴν Τροιζῆνα καὶ εἰς τὴν Πελλήνην· προσέτι δ' εἰς Αἴγιναν, Ἐρέτριαν, Δῆλον, καὶ πρὸ πάντων εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐξ Ἀθηνῶν εἰς τὰς ἀποικίας, καὶ προσέτι εἰς τὴν Σικελίαν. Ἦσαν δὲ κυρίως ἑορτὴ τῶν γυναικῶν, καὶ ἐν Ἀθήναις τετραήμερος ἀπὸ τῆς 9—13 ἢ 10—14 Πυανεψιῶνος (Ὀκτ.—Νοεμβρ.). Ἡ πρώτη ἡμέρα ἐκαλεῖτο Στήνια, καὶ κατ' αὐτὴν συνηθίζοντο λοιδωρίαι καὶ σκώμματα· τὴν δευτέραν ἡμέραν ἐπανηγυρίζοντο τὰ θεσμοφόρια εἰς Ἁλιμοῦντα, κατὰ τὸ ἀκρωτήριον Κωλιάδα. Αἱ τρεῖς ἄλλαι ἡμέραι ἦσαν αἱ τῆς τελετῆς ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἡ πρώτη αὐτῶν ἐλέγετο ἄνοδος, διὰ τὴν ἐξ Ἁλιμοῦντος ἐπάνοδον· ἡ δευτέρα ἐκαλεῖτο καὶ ἦτο αὐστηρὰ Νηστεία, καὶ ἡ τρίτη Καλλιγένεια, καθ' ἣν ἡ Δήμητρα ἐτιμᾶτο διὰ θυσιῶν καὶ χορῶν, ὡς θεὰ τῆς γεννήσεως ὡραίων παιδίων. Ἀπηγορεύετο δ' αὐστηρῶς ἡ παρουσία ἀνδρῶν εἰς τὰς τελετὰς ταύτας.

Θεσπιάδες, ἴδ. Μοῦσαι.

Θεσπ(ε)ιαὶ, παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Β, 478) καὶ Ἡροδότῳ (Η, 50.—Ἴδ. καὶ Παυσ. Θ, 26, 6) Θέσπει(ι)α, πόλις Βοιωτικὴ, Δ τῶν Θηβῶν, εἰς τοὺς Ν πρόποδας τοῦ Ἑλικῶνος. Εἶχε ναὸν τοῦ Ἔρωτος, καὶ ἡ ἐξ

αὐτῆς καταγομένη Φρύνη ἔλαβε παρὰ τοῦ Πραξιτέλους, καὶ ἀνέθηκεν εἰς αὐτὸν τὸ ἄγαλμα τοῦ θεοῦ ἓν τῶν ἀξιολογωτέρων ἔργων τοῦ καλλιτέχνου, ὃ μετὰ ταῦτα ἥρπασεν εἰς Ῥώμην ὁ Καλιγούλας, καὶ εἶτα, ἀποδοθὲν, αὖθις ὁ Νέρων, κατατεθέντος εἰς τὸν ναὸν ἀντιγράφου μόνον αὐτοῦ, ἐξεργασθέντος ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου Μηνοδώρου. Ἐλατρεύοντο δὲ καὶ αἱ Μοῦσαι ἐν Θεσπιαῖς, δι' ὃ καὶ Θεσπιάδες ἐπελέγοντο. Ἐπειδὴ οἱ Θεσπιεῖς ἐπολέμησαν εἰς Θερμοπύλας, (ὡς καὶ ἔπειτα ἐν Πλαταιαῖς), ὁ Ξέρξης κατέστρεψε τὴν πόλιν των (Ἡρδ. Ζ, 202. 226. Η, 75. Θ, 30). Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐπειδὴ ἔκλινον πρὸς τὰς Ἀθήνας αἱ Θεσπιαὶ, τὰς ἀτετείχισαν τῷ 423 π. Χ. οἱ Θηβαῖοι (Θουκ. Δ, 133). Καὶ ἀνῳκοδόμησε μὲν τὰ τείχη των ὁ Ἀγησίλαος τῷ 378 (Ξεν. Ἑλλ. Ε, 4, 4), ἀλλ' οἱ Θηβαῖοι ἐκ νέου κατέστρεψαν τὴν πόλιν, καὶ ἐκδιώξαντες τοὺς κατοίκους, τὴν προσήρτησαν εἰς τὰς Θήβας (Ξεν. Ἑλλ, ΣΤ, 3, 1,—Διοδ. ΙΕ, 46.—Παυσ. Θ. 13, 3. 14, 2). Μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην

δ' ἐνήργησε τὴν ἀνοικοδόμησιν αὐτῆς ὁ Φίλιππος, καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων ἤνθει πάλιν ἡ πόλις (Στρβ. Θ. 410), ὥστε ὁ Παυσανίας (Θ, 26, 6) εὗρεν ἐν αὐτῇ θέατρον, καὶ ἀξιόλογον ἀγορὰν, καὶ θέας ἄξια ἔργα τέχνης.

Θέσπις, ἐκ τοῦ ἀττικοῦ δήμου Ἰκαρίας, σύγχρονος τοῦ Σόλωνος (530 π. Χ.), πρῶτος εἰς τοὺς Διονυσιακοὺς χοροὺς παρεμβαλὼν πρόσωπον, ὃ βεβαίως αὐτὸς ὑπεδύετο, ἐν διηγήσει καὶ μιμήσει τὰ τῶν ἑορταζομένων μύθων παριστῶν, καὶ οὕτω τὰ πρῶτα θεμέλια θεὶς τῆς δραματικῆς ποιήσεως. Κατὰ Σουΐδαν, πρῶτος ἐποιήσατο χρῆσιν καὶ ψιμμυθίου καὶ προσωπείου. Μετ' αὐτὸν δ' ὁ Αἰσχύλος ἐπολλαπλασίασε τὰ πρόσωπα καὶ παρήγαγε τὸ πλῆρες δρᾶμα (Πλούτ. Σόλ. ΚΘ.—Διογ. Λ. Γ, 56.—Ἀθ. Α, 22).

Θεσπρωτοὶ, μία τῶν 14 πρωτίστων φυλῶν τῆς Ἠπείρου, καὶ παρ' Ὁμήρῳ ἡ μόνη. Ὤκουν παρὰ τὴν θάλασσαν ἀπέναντι τῆς Κερκύρας, μέχρι Ν. τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου. Οἱ δὲ μέχρι τοῦ Πίνδου ἐθεωροῦντο ὡς ἡμιβάρβαροι, καὶ ἔζων κυρίως ἐν ἀγροῖς καὶ χωρίοις. Παρ' αὐτοῖς ἔκειτο ἡ Δωδώνη. Μετὰ ταῦτα καταλαβόντες οἱ Μολοσσοὶ τὰ μεσόγεια, τοὺς περιώρισαν εἰς τὴν ἀκτήν. Ὡς δὲ καὶ αἱ λοιπαὶ Ἠπειρωτικαὶ φυλαὶ, διῃροῦντο καὶ οἱ Θεσπρωτοὶ εἰς διάφορα γένη, ὧν τὸ ἐπισημότατον ἦν τὸ τῶν Κασσωπαίων (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 115.—Ἡρδ. Η, 47.—Θουκ. Α, 46 Δ, 35. Ε, 22).

Θεσσαλία, ἐν τοῖς πρώτοις χρόνοις φέρουσα, ὡς ἐκ διαφόρων μερῶν της καὶ τὰ ὀνόματα Ἑλλὰς, Αἰολὶς, Πελασγία, Πυρραία. Ἦν δὲ τὸ Α τῆς βορείας Ἑλλάδος, ἔχουσα πρὸς Β. τὴν Μακεδονίαν, πρὸς Δ. τὴν Ἤπειρον, πρὸς Ν. τὴν Αἰτωλίαν, τὴν Δωρίδα καὶ τοὺς Ἐπικνημιδίους Λοκροὺς, καὶ πρὸς Α τὸ Αἰγαῖον. Πρὸς Δ ὄρη ἔχει τὸν Πίνδον, τὸν Λάκμωνα καὶ τὸν Τυμφρηστόν. Μεγάλην δ' ἐσωτερικὴν πεδιάδα ἐγκλείουσιν ὁ πρὸς Β. ὑψούμενος Ὄλυμπος, μετὰ τῆς πρὸς Ν. παρατεινομένης Ὄσσης καὶ τοῦ Πηλίου καὶ τῶν Ν. τοῦ Πίνδου διακλαδιζομένων ὀρέων τῆς Φθιώτιδος, τῆς Ὄθρυος, μέχρι τῆς θαλάσσης πρὸς Α. Ἄλλην δὲ πεδιάδα περιβάλλουσιν αἱ παρατάσεις τῆς Ὄθρυος καὶ τοῦ Πηλίου, καὶ τὰ μικρότερα ὄρη ὁ Ἀθάμας καὶ τὸ Ναρθάκιον. Ἡ πρώτη πεδιὰς ἀνοίγεται πρὸς τὴν θάλασσαν διὰ τῆς γραφικωτάτης στενῆς κοιλάδος τῶν Τεμπῶν. Παρὰ τὸν Μαλιακὸν δὲ κόλπον παρατείνεται καὶ τὸ ὄρος Οἴτη, ἧς βορείως ῥέει ὁ Σπερχειὸς, καὶ μεταξὺ τοῦ ὄρους καὶ τῆς θαλάσσης ἦν τὸ περίφημον στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν, ὃ ηὐρύνθη ἔκτοτε διὰ φυσικῶν προσχώσεων. Ἄλλη στενωπὸς ἔφερεν ὑπὲρ τὸν Ὄλυμπον, πρὸς Β. συνενουμένη μετὰ τῶν Τεμπῶν εἰς τὴν Γόννον καὶ ἄλλη πρὸς Δ. εἰς τὴν Ἤπειρον. Ποταμοὶ μνείας ἄξιοι εἰσὶν ὁ Πηνειὸς, ἐκ τοῦ Λάκμωνος πηγάζων, ἄλλους μικροτέρους δεχόμενος καὶ εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον ἐκβάλλων· ὁ Σπερχειὸς, ἐκ τοῦ Τυμφρηστοῦ εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον προρρέων. Λίμνη αὐτῆς ἡ μεγίστη ἐστὶν ἡ Βοιβηΐς· ὑπὸ τὰς Β. δ' ὑπωρείας τῶν Φθιωτικῶν ὀρέων πρὸς ΝΑ ἡ Ξυνιὰς (ν. Νεζερόν), ἡ Νεσσωνὶς, ἕλος ἀπεξηραμένον, δεξιῶς τοῦ Πηνειοῦ. Ἡ Φθία ἦν ἡ πατρὶς τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τοῦ Πατρόκλου, χώρα εὔφορος, ἣν ὁ Ὅμηρος λέγει ἐριβώλακα, παρῆγε δὲ καὶ ἀρίστους ἵππους (Ἡρδ. Ζ. 196). Οἱ ἀρχαιότατοι αὐτῆς κάτοικοι ἐν τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις ἦσαν οἱ Πελασγοὶ, ἐξ οὗ καὶ Ἄργος Πελασγικὸν, ἦν μία τῶν ἐκεῖ πόλεων. 60 ἔτη μετὰ τὰ Τρωϊκὰ κατετρόπωσαν Θεσσαλοὶ Θεσπρωτοὶ (Ἡρδ. Ζ, 176) τοὺς ἀρχαίους κατοίκους Αἰολεῖς, ὧν ἄλλοι ἀπῆλθον εἰς Ἀσίαν (Ἡρδ. Α, 56) καὶ ἄλλοι ἔμειναν κατὰ χώραν, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Πενέσται, ὡς δοῦλοι εἰς ἣν θέσιν οἱ Εἵλωτες ἐν τῇ Λακωνικῇ. Ὑποτάξαντες δὲ καὶ τοὺς Μάγνητας, τοὺς Περραιβοὺς, τοὺς Φθιώτας (Θουκ. Β, 101. Δ, 78. Η, 3), ἀπετέλεσαν τὴν μεγάλην θεσσαλικὴν συμπολιτείαν, ἧς αἱ

πόλεις, ἀριστοκρατικὸν πολίτευμα ἔχουσαι, διετέλουν ἀνεξάρτητοι ἀπ' ἀλλήλων, μέχρις οὗ τῷ 344 π. Χ. ὁ Φίλιππος ὑπέταξε πᾶσαν τὴν χώραν εἰς τὴν Μακεδονίαν. Τῷ 197, μετὰ τὴν ἐν Κυνὸς Κεφαλαῖς μάχην, οἱ Ῥωμαῖοι τὴν ἀπηλευθέρωσαν, ἀλλὰ τῷ 146 τὴν κατέστησαν μέρος τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπαρχίας Μακεδονίας, καὶ ἐπὶ Ἀλεξ. Σεβήρου ἐγένετο ἰδία ἐπαρχία. Περιελάμβανε δ' ἡ Θεσσαλία

πέντε χώρας· α') τὴν Φθιώτιδα, περιέχουσαν τὴν Δολοπίαν, τὴν Οἰτώνιαν, τὴν Μαλίαν, μεταξὺ τοῦ Μαλιακοῦ καὶ τοῦ Παγασαίου κόλπου, καὶ κατοικουμένην ὑπὸ Λαπιθῶν, τῶν μυθικῶν Κενταύρων, Δολόπων, Πελασγῶν, Μυρμιδόνων (τῶν ὑπηκόων τοῦ Ἀχιλλέως), Αἰνιάνων καὶ Μαλίων, καὶ πόλεις ἔχουσαν ἐν ἄλλοις τὴν Ἅλων, τὴν Ἴτονα μετὰ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς, ἐν τῷ καρποφόρῳ πεδίῳ Κροκίῳ, τὰς Φθιώτιδας Θήβας, πόλιν ἐπίσημον, παρ' ᾗ ποτε ἔκειτο Φθία, ἡ πατρὶς τοῦ Ἀχιλλέως, τὴν Πύρασσον, τὸ Πτελεὸν, Λάρισσαν τὴν Πελασγιώτιδα ἐν πεδιάδι, Λάρισσαν τὴν Κρεμαστὴν ἐπὶ ὄρους, τὸν Ἐχῖνον. τὴν Λαμίαν (ἧς ἐπώνυμος ὁ Λαμιακὸς πόλεμος τῷ 324—322 π. Χ.), τὴν Ἀντίκυραν, τὴν Ἡράκλειαν, ἥτις πρὶν ἐκαλεῖτο Τραχὶς καὶ ἀνῆκε τοῖς Μαλίοις, τὴν Ὑπάτην, πρωτεύουσαν τῶν Αἰνιάνων καὶ ἕδραν φαρμακευτριῶν, τὴν Θαυμακὸν, ἐπὶ τῆς βορείας κλιτύος τῆς Ὄθρυος, οὕτω κληθεῖσαν δι' ἣν ἡ ἐκεῖθεν πρώτη ὄψις τῆς πεδιάδος τοῦ Σπερχειοῦ ἐνεποίει εἰς τὸν ὁδοιπόρον ἐντύπωσιν. —β') τὴν Θεσσαλιῶτιδα, ΒΔ τῆς Φθιώτιδος. Πόλεις αὐτῆς ἦσαν ἡ Φάρσαλος, ἔνθα τῷ 48 π. Χ. ὁ Καῖσαρ ἐνίκησε τὸν Πομπήϊον· ἡ Ἄρνη, εἶτα μετονομασθεῖσα Κιέριον ἢ Πιέριον· ἡ Μητρόπολις, πόλις ἐπίσημος, δυτικώτερον, καὶ ἄλλαι ἧττον σπουδαῖαι.—γ') Ἡ Πελασγιῶτις, λεκάνη τῆς Βοιβηΐδος λίμνης, ΒΔ μικρὸν ἐκτεινομένη ὑπὲρ τὸν Πηνειὸν, καὶ ΝΔ μέχρι τοῦ Παγασαϊκοῦ κόλπου. Πόλεις ἐν αὐτῇ ἦσαν· ἡ Λάρισσα ἡ πασῶν μεγίστη, κατοικία τῶν Ἀλευαδῶν, ἡ Γυρτώνη, ἡ Κρανὼν ἔνθα ἐνίκησεν ὁ Ἀντίπατρος τῷ 322 π. Χ., αἱ Φεραὶ μετὰ λιμένος τῶν Παγασῶν, ἕδρα τοῦ τυράννου Ἰάσονος περὶ τὸ 480 π. Χ., ἡ Σκοτοῦσσα, παρὰ τῷ λόφῳ Κυνὸς Κεφαλαῖς, ἔνθα ὁ Πελοπίδας ἐνίκησε τὸν Ἰάσονα τῷ 365 καὶ ὁ Φλαμινῖνος Φίλιππον τὸν Β' τῷ 197.—δ') Ἡ Μαγνησία ΒΑ. παραθαλασσίως ἀπὸ τῶν Τεμπῶν καὶ κάτω. Πόλεις αὐτῆς, ἡ Μελίβοια, παρ' ᾗ οἱ Ἰωνοὶ, σκόπελοι ἐφ' ὧν πολλὰ περσικὰ πλοῖα ἐναυάγησαν (Ἡρδ. Ζ, 188), Κασθαναία ἐπὶ τοῦ Πηλίου καὶ ἡ κινδυνώδης Σηπιὰς ἀκτὴ, Δημητριὰς (ἴδ.), σπουδαῖον φρούριον εἰς τὸν Παγασαϊκὸν κόλπον, Ἰωλκὸς, Ἀφέται.—ε') Ἑστιαιῶτις ἢ Ἱστιαιῶτις ΒΔ, ἧς τὸ Α ἦν ἡ Περραιβία, πόλεις δὲ οἱ Γόμφοι, οὓς ὁ Καῖσαρ κατέστρεψεν, ἡ Τρίκκη (ν. Τρίκκαλα), πρὸς ΒΑ ἡ Ἰθώμη, κλωμακόεσσα κληθεῖσα διὰ τὴν απότομον θέσιν της, ὁ Γοννὸς, ἡ Ὀλοοσσὼν, ἡ Τρίπολις, συστᾶσα ἐκ τῶν τριῶν, Ἀζώρου, Δολίχης καὶ Πυθίου (Στρβ. Θ, 429).

Θεσσαλονίκη, ἐπισημοτάτη πόλις τῆς Μακεδονίας ἐν Μυγδονίᾳ ἡ πρώην Θέρμη (Ἡρδ. Η, 123) ὑπὸ Κασσάνδρου αὐξηθεῖσα καὶ μετονομασθεῖσα κατὰ τὴν σύζυγόν του. Ἦν ὀχυρωμένη (Liv. XLIV, 10), καὶ ἐπὶ

Ῥωμαίων ἐπίσημος ὡς πρωτεύουσα ἑνὸς τῶν 4 νομῶν, καὶ ἕδρα τοῦ Πραίτορος, καὶ ἔχουσα, ἕνεκα τῆς θέσεως καὶ τοῦ λιμένος της,

λίαν ἀνεπτυγμένον ἐμπόριον. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐγκατέστησεν ἐκεῖ χριστιανικὴν κοινότητα.

Θεσσαλὸς, 1) υἱὸς Αἵμωνος ἢ υἱὸς Ἰάσονος, καθ᾽ ὃν ἐκλήθη ἡ Θεσσαλία. — 2) Ἴδ. Εὐρυπυλος. — 3) Ἡρακλειδης, ἀπελθὼν μετὰ τοῦ Δωριέως, καὶ ἐν Σικελίᾳ φονευθεὶς (Ἡρδ. Ε, 46). — 4) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Πεισιστράτου (Θουκ. Α, 20). — 5) Υἱὸς τοῦ Κίμωνος, τὸν Ἀλκιβιάδην κατηγορήσας ἐπὶ βεβηλώσει τῶν ἱερῶν (Πλούτ. Ἀλκ. ΙΘ, 22). — 6) Υἱὸς τοῦ ἰατροῦ Ἱπποκράτους τοῦ Κώου, ἐξήγησε τὰ συγγράμματα τοῦ πατρός του, καὶ ἔγραψε τρία βιβλία Ἰατρικῶν. — 7) Ἰατρὸς εἰς Τράλλεις τῆς Καρίας, ἐπὶ Νέρωνος, εἷς τῶν ἱδρυτῶν τῆς Μεθοδικῆς κληθείσης σχολῆς. — 8) Τραγικὸς ὑποκριτὴς εἰς τοὺς γάμους τοῦ Ἀλεξάνδρου (Πλούτ. Ἀλέξ. Ι, 29).

Θέστιος, υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Δημονίκης, ἢ τοῦ Ἀγήνορος, ἔγγονος τοῦ Πλεύρωνος, βασιλεὺς τῶν Αἰτωλῶν, πατὴρ τοῦ Ἰφίκλου, Εὐίππου, Πληξίππου, Εὐρυπύλου, καὶ τῆς Λήδας, Ἀλθαίας καὶ Ὑπερμνήστρας, καὶ σύζυγος τῆς Λευκίππης ἢ Λαοφόντης ἢ Δηϊδαμείας. Ἴδ. Μελέαγρος.

Θέστωρ, 1) Υἱὸς Ἴδμονος καὶ Λαοθόης, πατὴρ τοῦ Κάλχαντος, τῆς Λευκίππης, καὶ τῆς Θεονόης, ἥτις ὑπὸ πειρατῶν ἁρπαγεῖσα, ἐπωλήθη εἰς Ἴκαρον, τὸν βασιλέα τῆς Καρίας, καὶ ἠγαπήθη ὑπ᾽ αὐτοῦ. Καὶ ὁ πατὴρ δ᾽ αὐτῆς, ἀπελθὼν εἰς ἀναζήτησίν της, συνελήφθη καὶ ἐπωλήθη εἰς τὸν αὐτὸν Ἴκαρον. Ἦλθε δὲ καὶ ἡ Λευκίππη, εἰς νεανίαν μεταμορφωθεῖσα εἰς Καρίαν, καὶ ἀγαπᾶται ὑπὸ τῆς Θεονόης· ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἀνταπεκρίθη εἰς τὸν ἔρωτά της, ζητεῖ ἡ Θεονόη παρὰ τοῦ Θέστορος νὰ τὴν φονεύσῃ. Ἀλλὰ τότε ἐπέρχεται γενικὴ ἀναγνώρισις, καὶ ὁ Ἴκαρος προσφέρει εἰς ὅλους πλούσια δῶρα. — 2) Υἱὸς Ἔνοπος, Τρώς, ὑπὸ Πατρόκλου φονευθεὶς (Ὁμ. Ἰλ. Π, 401).

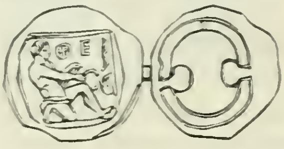
Θεσπρωτία, πόλις τῆς ἐν Ἠπείρῳ Ἀθαμανίας (Πολύβ. Ε, 68. — Στρβ. ΙΣΤ, 754).

Θεωρία, ἡ εἰς ξένας πανηγύρεις ὑπὸ πόλεων ἐκπεμπομένη ἐπίσημος συνοδία. Ἐν Ἀθήναις δὲ οὕτως, ἀλλὰ θεωρὶς ἐλέγετο καὶ ἡ ἰδιαιτέρα ναῦς, ἥτις καὶ ἱερὰ ἐκαλεῖτο καὶ ἐθεωρεῖτο, προωρισμένη διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν προσκυνητῶν εἰς τὴν μεγάλην ἑορτὴν τοῦ Δηλίου Ἀπόλλωνος. Ὁ τὴν θεωρίαν ὁδηγῶν ὀνομάζετο ἀρχιθέωρος, καὶ αὐτῷ ἐπεβάλλετο ὡς λειτουργία, ἡ πᾶσα δαπάνη, οὖσα ἐνίοτε οὐχὶ μικρά.

Θεωρικὸν ἢ θεωρικά, τὰ χρήματα τὰ ἐν Ἀθήναις ἀπὸ Περικλέους τοῖς ἀπόροις ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου χορηγούμενα πρὸς ἀπότισιν τῶν εἰσιτηρίων εἰς τὸ θέατρον, καθ᾽ ὅσον τοῦτο ἐνοικιάζετο εἰς θεατρώνην ἢ ἀρχιτέκτονα λεγόμενον, ὅστις εἰσέπραττεν ἀνὰ 2 ὀβολοὺς δι᾽ ἑκάστην θέσιν. Κατ᾽ ἀρχὰς ἦσαν μόνα τῶν μεγάλων Διονυσίων τὰ εἰσιτήρια ἐπὶ πληρωμῇ· μετὰ ταῦτα ὅμως καὶ τὰ εἰς ἄλλας ἑορτὰς ἔνθα ἦν τι πρὸς θέαν, καὶ ἐνίοτε ἐλαμβάνετο ἐκ προκαταβολῆς τὸ θεωρικὸν διὰ πολλὰς τῆς αὐτῆς ἑορτῆς θεαμάτων ἡμέρας, καὶ οὐχὶ σπανίως μετὰ τῶν πτωχῶν καὶ πλούσιοι ἀντεποιοῦντο αὐτό. Κατὰ γενομένους ὑπολογισμοὺς (Boeckh) ἐτησίως ἦν πιθανὸν ὅτι συνεποσοῦτο εἰς 25—30 τάλαντα. Ἐκ τῶν διδομένων ὑπὸ τῆς ἀρχῆς εἰσιτηρίων, τινὰ ἀνευρέθησαν, μολύβδινα· ταῦτα δὲ λαμβάνων ὁ θεατρώνης παρὰ τῶν εἰσερχομένων, ἐξηργύρου εἶτα αὐτὰ παρὰ τοῖς ταμίαις. Τὸ θεωρικὸν ἔπαυσεν ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου· ἀλλὰ μετὰ τὴν παλινόρθωσιν τῆς δημοκρατίας ἐγκατέστησαν αὖθις, καὶ διωρίσθησαν καὶ ταμίαι τοῦ θεωρικοῦ, ὡς μία τῶν πρωτίστων δημοσίων ἀρχῶν. Ὁ Δημοσθένης καὶ ἄλλοι ἔνθερμοι πατριῶται ἐξηγέρθησαν κατὰ τῆς τοιαύτης δημοσίας σπατάλης, καὶ κατώρθωσαν τὴν κατάργησιν αὐτῆς ὀλίγον πρὸ τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης, εἰς τὸν ἔσχατον κίνδυνον ἐκτεθέντες, διότι δημαγωγοὶ εἶχον ἐπιτύχει θάνατος νὰ

καταψηφισθῇ κατὰ τοῦ τολμήσοντος νὰ προτείνῃ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν θεωρικῶν διὰ πολεμικῶν χορηγιῶν.

Θῆβαι, 1) ἀρχαιότατα Θήβη (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 264, 274), βοιωτικῶς Θεῖβαι, ἡ πρωτεύουσα πόλις τῆς Βοιωτίας, εἰς χωρίον λοφῶδες, διαρρεόμενον καὶ εὔφορον, ἱδρυθεῖσα, ὡς ἐπιστεύετο, τὸ πρῶτον ὑπὸ Κάδμου, δι' ὃ καὶ ἡ ἐφ' ὑψηλοῦ κειμένη, καὶ ὑπ' ὀχυρῶν τειχῶν περιβαλλομένη ἀκρόπολις αὐτῆς ἐλέγετο πάντοτε Καδμεία, καὶ ἐστὶν ἡ θέσις

τῆς σημερινῆς πόλεως. Ἦτο δ' ἑπτάπυλος (Αἰσχλ. Ἑπτ. 380. — Εὐρ. Φοίν. 1111), καὶ ἐκαλοῦντο αἱ πύλαι αὐτῆς· 1, Ὠγύγιαι· 2, Ἤλεκτραι, αἱ πρὸς τὰς

ΘΗΒΑΙ

Πλαταιάς· 3, Προιτίδες, αἱ πρὸς Τανάγραν καὶ Χαλκίδα· 4, Νήϊτες· 5, Κρηναῖαι (ἢ Βόρραιαι)· 6, Ὕψισται· 7, Ὁμολωΐδες. Ὁ περίβολος τῆς πόλεως ἦν 43 σταδίων, καὶ μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν κωμῶν (προαστείων) καὶ κήπων, 70. Τὴν πόλιν διέρρεεν ὁ ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος πηγάζων Ἰσμηνὸς, καὶ ἡ πηγὴ Δίρκη. Πρὸ τῶν Ἠλέκτρων πυλῶν ἦν ὁ ναὸς τοῦ Ἰσμηνίου Ἀπόλλωνος, καὶ ὀλίγον περαιτέρω τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀμφιαράου, εἰς ὃ οὐδεὶς Θηβαῖος ἐπετρέπετο νὰ κατακλιθῇ ζητῶν χρησμὸν, διότι, ἐρωτήσαντος ποτὲ τοῦ ἥρωος τοὺς Θηβαίους ἂν τὸν θέλωσιν ὡς χρησμοδότην ἢ ὡς συναγωνιστὴν, αὐτοὶ τὸ δεύτερον ἐξελέξαντο (Ἡρδ. Η, 134). Ἡ δὲ Δίρκη ὁτὲ μὲν ῥύαξ ὁτὲ δὲ πηγὴ καλουμένη, ἦν περίφημος διὰ τὸ καθαρὸν ὕδωρ της, χρήσιμον εἰς τὰς βακχικὰς σπονδὰς, καὶ τὴν φήμην ἔχον ὅτι ἐκάλλυνε τὰς γυναῖκας καὶ τὰς εἰς αὐτὸ ἐμβαπτομένας ἐσθῆτας. Αἱ Θῆβαι ἐκυριεύθησαν ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων ἐν τοῖς μυθικοῖς χρόνοις, καὶ ἔπειτα πάλιν τῷ 335 π. Χ. ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις τὰς κατηδάφισε, πλὴν τῶν ἱερῶν καὶ τοῦ οἴκου τοῦ Πινδάρου. Εἶχον δὲ τότε 40,000 κατοίκων. Ἀνῳκοδομήθησαν δὲ βοηθείᾳ τοῦ Κασσάνδρου, ἀλλ' ἔμειναν χωρίον ἄσημον. — 2) Μία τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ μεγίστων πόλεων τῆς Αἰγύπτου, κατὰ Διόδωρον (Α, 60), ἡ ἀρχαιοτάτη τοῦ κόσμου, ἡ πρωτεύουσα καὶ ἐμπορικωτάτη πόλις τῆς ἄνω Αἰγύπτου, μετὰ ταῦτα κληθεῖσα Διόσπολις. Ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Ι, 380) ἐπαινεῖ αὐτῆς τὴν δύναμιν, καὶ τὴν λέγει ἑκατόμπυλον. Ἡ περιφέρεια αὐτῆς ἦν 140 σταδίων. Περιέκλειε δὲ τὸ Μεμνόνιον μετὰ τῶν πρὸ αὐτοῦ ἱσταμένων κολοσσῶν τοῦ Μέμνονος, τὸν λαμπρὸν ναὸν τοῦ Ἄμμωνος (Ἡρδ. Α, 182. Β, 42), τοὺς μεγαλοπρεπεῖς τάφους τῶν βασιλέων, καὶ διάφορα ἄλλα. Ἀφ' οὗ δὲ μετετέθη ἡ ἕδρα τῶν βασιλέων εἰς Μέμφιν, καὶ ὁ Καμβύσης ἐπόρθησε καὶ ἐλεηλάτησε τὰς Θήβας, δὲν ἀνέλαβον πλέον αὐταὶ (Στρβ. ΙΖ, 746), καὶ εἰς τὴν ἀπέραντον αὐτῶν θέσιν σώζονται μνημεῖα μεγαλοπρεπῆ εἰς τέσσαρας σήμερον ἀπ' ἀλλήλων ἀφεστώσας θέσεις, τὸ Λυξὸρ, τὸ Καρνὰκ, τὸ Γουρνοῦ καὶ

τὸ Μεδινὲτ-ἰ-βοῦ, ὡς καὶ διάφορα περικείμενα χωρία. — 3) Θῆβαι Φθιώτιδες ἐν Θεσσαλίᾳ, παρὰ τὸν Παγασαϊκὸν κόλπον, ἔχουσα λιμένα ἐμπορικὸν, βλαβεῖσα δ' ὑπὸ τοῦ διαγωνισμοῦ τῆς Δημητριάδος. Τῷ δὲ 217 π. Χ., κυριεύσας αὐτὴν Φίλιππος ὁ Μακεδὼν, ἐπώλησε τοὺς κατοίκους αὐτῆς, ἐγκατῴκισεν ἐκεῖ Μακεδόνας καὶ τὴν ὠνόμασε Φιλίππου πόλιν (Πολϐ. Ε, 99. ΙΗ, 2. — Liv. XXXIX, 25).

Θηβαϊκὸς πόλεμος, ἴδε Ἄδραστος.

Θήβη, 1) ἴδ. Θῆβαι.— 2) Πόλις εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Μυσίας, εἰς τὴν Πλάκον, ὄρος δασῶδες. Ἦν ἡ πατρὶς τῆς Χρυσηΐδος καὶ τῆς Ἀνδρομάχης· κατέστρεψε δ' αὐτὴν ὁ Ἀχιλλεὺς (Ἰλ. Β, 691. Ζ, 397. Δ, 366). Ὁ Ξενοφῶν (Ἀν. Ζ, 8, 4) τὴν ἐζήτει μεταξὺ Αὐτάνδρου καὶ Ἀδραμυττίου. Κατ' αὐτὴν δὲ καὶ ἡ εὔφορος πεδιὰς κατὰ τὸν Ἀδραμύττιον κόλπον μέχρι Κορυφῶν ἐλέγετο Θήβης πεδίον (Ἡρδ. Ζ, 42. — Ξεν. Ἑλλ. Δ, 1, 41.—Στρϐ. ΙΓ, 584).

Θήκη, ἴδ. Τάφος.

Θήρα, ἀρχαιότερον Καλλίστη, μία τῶν Κυκλάδων, ἡφαίστειον εἰσέτι καῖον ἐν μέσῃ τῇ θαλάσσῃ, ἔκτασιν ἔχον 3 ½ □ μιλίων, καὶ πολλαχοῦ βράχους ἀπορρῶγας, ὑψηλοὺς 800′—1200 καὶ καθέτως εἰς τὰ κύματα κατιόντας. Ἐκ τῆς θαλάσσης, κατὰ δόξαν καὶ τῶν ἀρχαίων ἀναδῦσα, κατεποντίσθη αὖθις κατὰ μέρος τῷ 237 π. Χ., καὶ ἐχωρίσθη ἀπ' αὐτῆς ἡ Θηρασία, τῷ δὲ 198 ἀνεφάνη ἄλλο νησίδιον, ἡ Ἱερὰ (ν. Παλαιοκαϋμένη)· κατὰ δὲ τὰ ἔτη 1573 καὶ 1707 μ. Χ., ἀνέκυψαν δύο ἔτι νησίδια, ἡ Μικρὰ Καϋμένη καὶ ἡ Νεοκαϋμένη. Ἀρχαιότατα κατῳκεῖτο ὑπὸ Φαιάκων· εἶτα δ' ἐδέχθη ἀποικίαν ἐκ Λακεδαιμονίων ὑπὸ τὸν Θήραν, οὗ τὸ ὄνομα ἔλαβεν. Εἶχε δὲ δύο πόλεις, τὴν Θήραν καὶ τὴν Οἶαν, καὶ ἀποικία Θηραίων ἔκτισεν ἐν Λιϐύῃ τὴν Κυρήνην. Ἐν τῷ μεσαίωνι ὠνομάσθη ὑπὸ τῶν Ἐνετῶν Σαντορίνη. Κυριώτερον αὐτῆς προϊὸν ἦν καὶ μένει ὁ οἶνος (Ἡρδ. Δ, 147, 153. —Στρϐ. Ι, 484).

Θηραμένης, ἐν τῇ νήσῳ Κῷ γεννηθεὶς, καὶ ὑπὸ Ἄγνωνος, τοῦ ἐκ τοῦ ἀττικοῦ δήμου Στειρίας, υἱοθετηθείς. Μαθητὴς τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Προδίκου, ἦν ἀνὴρ νοήμων καὶ εὔγλωττος (Θουκ. Η, 68), φιλόπατρις μὲν τὰς διαθέσεις, ἀλλ' ἐνταυτῷ χαρακτῆρος ἀσθενοῦς καὶ ἀναποφασίστου, ἀπὸ μερίδος εἰς μερίδα ἐκλεκτικῶς μεταβαίνων, δι' ὃ καὶ οἱ σύγχρονοι αὐτοῦ χλευαστικῶς τὸν ἐπωνόμασαν κόθορνον (ἴδ.) (Ξενφ. Ἑλλ. Β, 3. — Ἀριστφ. Νεφ. 361). Ἤρξατο πολιτευόμενος τῷ 411 π. Χ., ὅτε συνέπραξεν εἰς τὴν ἀνατροπὴν τῆς δημοκρατίας (ἴδ. Τετρακόσιοι)· ἀλλὰ διαφωνήσας πρὸς τοὺς ὀλιγάρχας αὖθις, παρέστη ὡς κατήγορος αὐτῶν καὶ προσηρτήθη εἰς τοὺς μετρίους δημοκρατικούς. Ἐπιρροὴν μεγάλην κτησάμενος, ἦν εἷς τῶν στρατηγῶν ἐν Ἀργινούσαις, καὶ τῆς κοινῆς γνώμης κηρυχθείσης μετὰ τὴν νίκην κατὰ τῶν συστρατήγων του, ὡς δῆθεν μὴ περισωσάντων τοὺς ἐπὶ τῆς ναυμαχίας εἰς τὰ κύματα πεσόντας, προὐκάλεσε καὶ ἐπέφερεν αὐτῶν τὴν καταδίκην (Ξεν. Ἑλλ. Α, 6, 9). Ὅτε δὲ, μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς νίκην, ὁ Λύσανδρος ἐπήρχετο κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, ὑποσχεθεὶς ὁ Θηραμένης νὰ ἐπιτύχῃ παρ' αὐτοῦ ὅρους ἐπιεικεῖς, ἀπεστάλη πρέσϐυς πρὸς αὐτὸν, ἵνα συζητήσῃ τὰ τῆς εἰρήνης. Ἀλλὰ φρονῶν ἀναγκαῖον νὰ μὴ ἀντιστῶσιν οἱ Ἀθηναῖοι εἰς οἵαν δήποτε τῶν Λακεδαιμονίων ἀπαίτησιν, ἐτεχνάσθη νὰ παρατείνῃ τὰς διαπραγματεύσεις μέχρις οὗ οἱ πολιορκούμενοι, εἰς ἀπόγνωσιν περιελθόντες, ὑπέκυψαν εἰς πάσας τοῦ Λυσάνδρου τὰς ἀπαιτήσεις, καὶ τότε ἀνεδείχθη εἷς τῶν, συμπράξει τῆς Σπάρτης, ἐγκαταστάντων Τριάκοντα ὀνομασθέντων τυράννων. Ἀλλὰ ταχέως ὑπερίσχυσεν αὐτοῦ ἕτερος, ὁ ἀποτομώτερος καὶ σκληρότερος τῶν Τριάκοντα, ὁ Κριτίας (Ξεν. Ἑλλ. Β, 2, 3), οὗ ἀπεδοκίμαζε καὶ κατε-

δίκαζε τὰς ὠμότητας καὶ καταπιέσεις. Τότε ὁ Κριτίας τὸν κατήγγειλεν εἰς τὴν Βουλὴν ὡς τῶν καθεστώτων ἐχθρὸν ἐπικίνδυνον καὶ ἐπίβουλον, καὶ ἐζήτησε τὴν εἰς θάνατον καταδίκην του. Καὶ εὐγλώττως μὲν ἑαυτὸν ὑπερασπίσαντα, τὸν ἐδικαίωσεν ἡ Βουλή, ἀλλ' ὁ Κριτίας δι' ἐνόπλων δορυφόρων του τὸν ἀνέσπασεν ἐκ τοῦ βωμοῦ εἰς ὃν εἶχε καταφύγει, τὸν καθεῖρξε καὶ τῷ ἐπότισε τὸ κώνιον, ὃ ὁ Θηραμένης ἔπιε μετὰ φαιδρᾶς καὶ ἠρέμου φρενὸς, ἀξίας σοφοῦ ἀνδρὸς καὶ εὐγενοῦς πατριώτου (Ξεν. Ἑλλ. Β, 3, 11).

Θήρας, υἱὸς Αὐτεσίωνος, βασιλέως τῶν Θηβῶν, ἔγγονος Τισαμενοῦ καὶ δισέγγονος τοῦ Θερσάνδρου. Κατὰ χρησμὸν ὁ πατήρ του ἐκ Θηβῶν ἀπῆλθε πρὸς τοὺς ἐν Λακεδαίμονι Δωριεῖς· αὐτὸς δὲ, μετὰ Λακεδαιμονίων καὶ Μινυῶν, μετῴκισεν εἰς τὴν νῆσον Θήραν, τὴν πρὶν Καλλίστην (Ἡρδ. Δ, 147.—Παυσ. Γ, 1, 7. 13, 6).

Θηρασία, ἴδ. Θήρα.

Θηρατὴς, ἴδ. Κυνηγέτης.

Θῆρες, ἴδ. Κένταυροι.

Θηριομαχίαι, ἴδ. Μονομάχοι.

Θήρων, τύραννος τοῦ ἐν Σικελίᾳ Ἀκράγαντος, ἐνίκησε τῷ 480 ἐν Ἱμέρᾳ, μετὰ Γέλωνος, τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν, τοὺς ὑπὸ τὸν Ἀμίλκαν Καρχηδονίους (Ἡρδ. Ζ, 165). Ἦν δὲ κυβερνήτης ἤπιος καὶ νουνεχὴς, καὶ ὁ Πίνδαρος τὸν ψάλλει ὡς Ὀλυμπιονίκην (Διόδ. ΙΓ, 86).

Θησαυρὸς, ἴδ. Θόλος. Ναός.

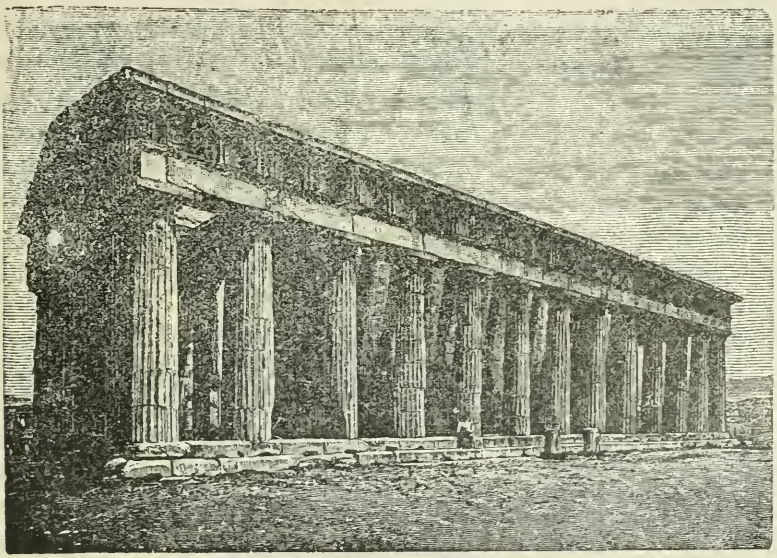
Θησεὺς, υἱὸς Αἰγέως, τοῦ βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν (ἢ Ποσειδῶνος οὗ ἐπίθετον ἦν κυρίως καὶ τὸ ὄνομα Αἰγεὺς) καὶ Αἴθρας, θυγατρὸς τοῦ Πελοπίδου Πιτθέως, τοῦ συνετοῦ βασιλέως τῆς Τροιζῆνος. Ἐγεννήθη δὲ μεταξὺ Τροιζῆνος καὶ Ἑρμιόνης, καὶ τὸ χωρίον ἐκεῖνο ἐκλήθη Γενέθλιον (Παυσ. Β. 32 9). Παρὰ τῷ Πιτθεῖ τὸν ἐδίδαξεν ὁ Χείρων τὴν θηρευτικὴν, παιδαγωγὸς δ' αὐτοῦ ἦν ὁ Κοννίδας, εἰς ὃν διὰ τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι τὴν

Ἀνάγλυφον

προτεραίαν τῶν Θησείων ἔθυον κριόν. Ὡς νεανίας ἀπελθὼν εἰς Δελφοὺς, ἀνέθηκε τῷ θεῷ τὴν κόμην του. Πρὸ τῆς γεννήσεώς του εἰς Ἀθήνας ὁ Αἰγεὺς ἀπερχόμενος, εἶχε κρύψει ὑπὸ βράχον ξίφος καὶ πέδιλα, παραγγείλας, ὅτε ποτὲ, αὐξήσας ὁ Θησεὺς, ἤθελε δυνηθῆ νὰ ἐγείρῃ τὸν βράχον, νὰ λάβῃ αὐτὰ πρὸς ἀναγνώρισιν καὶ ἔλθῃ εἰς Ἀθήνας. Τούτου γενομένου, καθ' ὁδὸν πολλὰ διέπραξεν ἆθλα· ἐν Ἐπιδαύρῳ ἐφόνευσε τὸν Περιφοίτην, υἱὸν τοῦ Ἡφαίστου, τὸν καὶ κορυνήτην λεγόμενον, διότι διὰ ῥοπάλου ἐφόνευε τοὺς ὁδοιπόρους, καὶ λαβὼν καὶ ἔφερεν ὁ Θησεὺς τὸ ῥόπαλον αὐτοῦ. Ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ

ἀπαντήσας Σίννιν, τὸν ἐπονομασθέντα Πιτυοκάμπτην, διότι ἔκαμπτε διὰ τῶν χειρῶν του τὰ δένδρα πίτυος (κουκουνάρας), προσέδεεν εἰς αὐτὰ τοὺς ὁδοιπόρους, καὶ εἶτα ἀφίνων τὰ δένδρα ν' ἀνατιναχθῶσι, τοὺς ἐσπάραττε, τὸν ἔδεσε καὶ τὸν ἐφόνευσε κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ ἐκ τῆς θυγατρός του Περιγούνης ἔσχεν υἱὸν τὸν Μελάνιππον (Πλούτ. Θησ. Η). Εἶτα δ' ἐφόνευσεν ἐν Μεγαρίδι τὴν Κρομμυωνίαν σῦν, τὴν φαιὰν λεγομένην· καὶ ἐπὶ τῶν Σκιρωνίδων πετρῶν (Κακῆς Σκάλας), πρὸς τοῖς Μεγάροις, ἐντυχὼν τῷ Σκίρωνι, ὅστις ἐβίαζε 'Αττικὸν Κηφισὸν ἐξηγνίσθη ὑπὸ τῶν Φυταλιδῶν (ἴδ. Φύταλος) δι' ὃ ἔχυσεν αἷμα, καὶ προσῆλθεν εἰς τὸν πατέρα του. Ἐκεῖ δὲ παροῦσα ἡ Μήδεια μετὰ τὴν ἐν Κορίνθῳ φυγήν της, καὶ ἀναγνωρίσασα αὐτὸν, ἠθέλησε νὰ πείσῃ τὸν Αἰγέα νὰ τὸν δηλητηριάσῃ. Ἀλλ' εἰς τὸ δεῖπνον σύρας ὁ Θησεὺς τὸ ξίφος του ἵνα κόψῃ τὸ παρατεθειμένον κρέας, ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τοῦ πατρός του, καὶ ἡ Μήδεια ἔφυγε, μετὰ Μήδου, τοῦ υἱοῦ ὃν εἶχεν ἐκ τοῦ Αἰγέως, καὶ ἐπιστρέψασα εἰς Κολχίδα, ἐγκατέστησε πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν τὸν ἄρτι ἐκθρονισθέντα πατέρα της. Παρουσίασε δ' ὁ

Θησεῖον.

τοὺς διερχομένους νὰ τῷ πλύνωσι τοὺς πόδας, καὶ εἶτα διὰ λακτίσματος τοὺς ἐκρήμνιζεν εἰς τὴν θάλασσαν, τὸν ἐθανάτωσεν ὁμοίως. Ἐν Ἐλευσῖνι, παλαίσας πρὸς τὸν Ἀρκάδα λῃστὴν Κερκύονα, τὸν ἐθανάτωσεν· ὀλίγον παραιτέρω, παρὰ τῷ Ἐρινεῷ, εἰς τὸ Ἐλευσίνιον πεδίον, εὗρε τὸν Προκρούστην, Δαμάστην ἢ Πολυπήμονα, ὅστις τοὺς ὁδοιπόρους ἥπλου εἰς σιδηρᾶν κλίνην, καὶ ἂν ἦσαν μακρότεροι, τοὺς ἠκρωτηρίαζε, ἂν βραχύτεροι τοῖς ἐξήρθρου τὰ μέλη ἵνα τοὺς ἐξισώσῃ πρὸς αὐτὴν, καὶ ἐπίσης τὸν ἐξωλόθρευσεν. Εἰς τὸν Αἰγεὺς τὸν Θησέα εἰς τὸν λαὸν, ὡς διάδοχόν του· δι' ὃ ερεθισθέντες οἱ τὴν διαδοχὴν ἐλπίζοντες Παλαντίδαι, ὡς ἀπόγονοι νόμιμοι τοῦ Πανδίονος, οὗ ὁ Αἰγεὺς ἦν μόνον θετὸς, ἐπανέστησαν, ἀλλὰ τοὺς ἐπρόδωκε Λεὼς τις, καὶ νικηθέντες ἐφονεύθησαν. Μετέπειτα δὲ συνέλαβεν ὁ Θησεὺς ζῶντα τὸν πολλὰς βλάβας ἐπιφέροντα Μαραθώνιον ταῦρον, καὶ τὸν ἐθυσίασεν εἰς τὸν Δελφίνιον Ἀπόλλωνα. Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν χρόνον ἔμελλε τὸ τρίτον νὰ πεμφθῇ εἰς Κρήτην ὁ κατ' ἐννέα ἔτη ἀποτινόμενος φόρος αἵματος ἐξ 9 παίδων καὶ 9

κορασίων, διδομένων εἰς βορὰν τῷ Μινωταύρῳ ὑπὸ τοῦ Μίνωος, ἐκδικουμένου τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του Ἀνδρόγεω, ὃν εἶχε δολοφονήσει ὁ Αἰγεύς. Τότε ὁ Θησεὺς ἐζήτησε, καίτοι μὴ κληρωθείς, νὰ συνακολουθήσῃ καὶ αὐτός, πεποιθὼς ὅτι θὰ ἐθριάμβευε, καὶ ὑποσχόμενος εἰς τὴν ἐπιστροφήν των, ὡς δεῖγμα τῆς σωτηρίας

Ἐξ ἀρχαίου ἀγγείου.

των, ν' ἀντικαταστήσῃ διὰ λευκοῦ τὸ μέλαν ἱστίον ὑφ' ὃ ἀπέπλεον. Ὁ Μινώταυρος κατῴκει εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Λαβυρίνθου, ἐξ οὗ, καὶ ἂν τὸν ἐφόνευεν, ὁ Θησεὺς δὲν θὰ ἠδύνατο πλέον νὰ ἐξέλθῃ· ἀλλ' ἡ Ἀριάδνη, θυγάτηρ τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Πασιφάης, εὐσπλαγχνισθεῖσα αὐτόν, τῷ ἔδωκε μίτον (κλωστήν), οὗ τὴν μίαν ἄκραν προσδέσας εἰς τὴν εἴσοδον, εἰσῆλθεν, ἐφόνευσε τὸ τέρας, καὶ ἔπειτα, βοηθείᾳ τοῦ μίτου, ἐξῆλθε πάλιν, ἀπαλλάξας τὰς Ἀθήνας τοῦ σκληροῦ φόρου. Ὅτε δ' ἀνεχώρει, ἥρπασε καὶ τὴν Ἀριάδνην, ἀλλ' ἐν Νάξῳ, κοιμωμένην, τὴν ἐγκατέλιπε, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἀθήνας· ἐκεῖ δ' εὑρὼν αὐτὴν ὁ Διόνυσος, τὴν ἐνυμφεύθη καὶ τῇ ἔδωκε τὴν ἀθανασίαν, καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Λ, 321) φονευθεῖσαν πρὸς τοῦτο ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος. Καταπλέων δ' εἰς Ἀθήνας ὁ Θησεύς, εἶχε λησμονήσει τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἱστίου, ἐξ οὗ ἀπατηθεὶς ὁ Αἰγεύς, ἐρρίφθη ἐν ἀπελπισίᾳ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως, καὶ ἀπέθανε.

Ἀριάδνη ἐν Μουσείῳ τῆς Ῥώμης.

Βασιλεύσας δ' ὁ Θησεύς, ἔπεισε τοὺς δήμους τῆς Ἀττικῆς ὡς κοινὸν κέντρον νὰ ἐκλέξωσι τὰς Ἀθήνας, ἐφ' ᾗ περιστάσει συνέστη ἡ μεγάλη ἑορτὴ τῶν Παναθηναίων, καὶ ἄλλη, ἥτις συνοίκια ἢ μετοίκια ὠνομάσθη (Θουκ. Β, 15. — Πλούτ. Θησ. ΚΔ). Καὶ τὴν Μεγαρίδα δ' ἥνωσε μετὰ τῆς Ἀττικῆς, καὶ ὠργάνωσε τοὺς ἰσθμίους ἀγῶνας. Νομίζεται δ' ὅτι τὸ ὄνομα Θησεὺς ἀπεδόθη εἰς αὐτόν, διότι ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ πρῶτος θεὶς τὰς βάσεις τοῦ πολιτικοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Ἀθηνῶν. Μετὰ τοῦ Ἡρακλέους δ' ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Ἀμαζόνων, καὶ ᾐχμαλώτευσεν ἢ ἐδελέασε τὴν βασίλισσαν αὐτῶν Ἀντιόπην ἢ Ἱππολύτην. Πρὸς ἐκδίκησιν ἐξεστράτευσαν αἱ Ἀμαζόνες κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ παρενέβη ἡ Ἀντιόπη, ἥ, κατ' ἄλλους, ἐφονεύθη παρὰ τῷ Θησεῖ, ὃν ἠγάπα περιπαθῶς. Ἐξ αὐτῆς δὲ ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἱππόλυτον. Εἶτα δὲ νυμφευθεὶς Φαίδραν, τὴν ἀδελφὴν τῆς Ἀριάδνης, ἔσχεν ἐξ αὐτῆς τὸν Ἀκάμαντα καὶ τὸν Δημοφῶντα. Καὶ τοῦ Ἀργοναυτικοῦ δὲ πλοῦ μετέσχε, καὶ τῆς θήρας τοῦ Καλυδονίου κάπρου. Φίλον εἶχε τὸν Πειρίθουν, βασιλέα τῶν Λαπιθῶν, καὶ βοηθείᾳ αὐτοῦ ἥρπασε τὴν Ἑλένην πρὶν ἢ νυμφευθῇ αὐτὴν ὁ Μενέλαος· ἀλλ' οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς Διόσκουροι, κυριεύσαντες ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Θησέως τὰς Ἀφίδνας, πόλιν τῆς Ἀττικῆς ἔνθα τὴν εἶχεν ἐγκλείσει, ἠλευθέρωσαν αὐτήν, καὶ ᾐχμαλώτευσαν τὴν μητέρα του Αἴθραν (ἴδ.). Ἀντεβοήθησε δ' ὁ Θησεὺς τὸν Πειρίθουν εἰς τὴν ἐκδίωξιν τῶν Κενταύρων, καὶ προσέτι καὶ εἰς τὴν ἁρπαγὴν τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ἠπείρου, ὅστις, Ἀϊδωνεὺς καλούμενος, εἶχεν ὀνομάσει Κόρην αὐτήν, καὶ

τὴν γυναῖκά του Περσεφόνην· ἀλλὰ συνελήφθησαν, καὶ ὁ μὲν Πειρίθους κατεσπαράχθη ὑπὸ τοῦ κυνὸς αὐτοῦ, ὃν εἶχεν ὀνομάσει Κέρβερον, ὁ δὲ Θησεὺς ἐφυλακίσθη, καὶ ἠλευθερώθη ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Πλούτ. Θησ. ΛΑ. ΛΕ). Ὁ δὲ Βιργίλιος (Æ, VI. 393. 617) τὸν μῦθον διηγεῖται ὡς κατάβασιν εἰς τὸν Ἅδην. Τὸ αὐτὸ ἠδύνατο νὰ συμπερασθῇ καὶ ἐξ Ὁμ. Ἰλ. Λ, 631· ἀλλ' ὁ στίχος ἐκεῖνος κρίνεται μεταγενεστέρα προσθήκη. Ἐπὶ τῆς ἀπουσίας του δέ, κατέλαβε τὴν ἀρχὴν Μενεσθεύς, ὁ υἱὸς τοῦ Πετεοῦ, δι' ὃ ὁ Θησεὺς ἔπεμψε τοὺς υἱούς του εἰς Εὔβοιαν πρὸς Ἐλεφήνορα, τὸν υἱὸν τοῦ Χαλκώδοντος, καὶ καταρασθεὶς τοὺς Ἀθηναίους εἰς τὸν Γαργηττόν, ἀπῆλθεν εἰς Σκῦρον, ἔνθα ἐξ ὑψηλοτάτου βράχου, ἢ παραπατήσας, ἢ προδοτικῶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς χώρας Λυκομήδου σπρωχθείς, ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγη. Ἀλλά, μετὰ τὰ Τρωϊκά, ἐπανέλαβε τὸν θρόνον ὁ υἱός του Δημοφῶν, καί, κατὰ χρησμὸν ἐπανέφερεν ὁ Κίμων τὰ ὀστᾶ του εἰς Ἀθήνας τῷ 465 π. Χ., καὶ ἐνταφιάσας αὐτά, ἤγειρεν ἐπ' αὐτῶν τὸ ἔτι σωζόμενον Θησεῖον (Θουκ. Α, 98.—Πλούτ. Θησ. ΛΣΤ), ναὸν ὡραῖον ἑξάστυλον, δώριον, ἔχοντα εἰς τὰς 10 του μετόπας ἄθλους τοῦ Ἡρακλέους, εἰς 8 δὲ (ἀνὰ 4 ἑκατέρωθεν) ἄθλους Θησέως· εἰς τὴν Δ ζωοφόρον κενταυρομαχίαν, καὶ εἰς τὴν Α, χωροῦσαν μέχρι τοῦ περιστυλίου, τὴν κατὰ τοῦ Εὐρυσθένους νίκην τοῦ υἱοῦ τοῦ Θησέως, καὶ ἐγκατέστησε τὰ Θησεῖα, ἑορτὴν πανηγυριζομένην τῇ 8 Πυανεψιῶνος, δι' ὃ καὶ ὀγδόδια ἐλέγοντο (Ἀριστφ. Πλοῦτ. 626), καὶ πᾶσα ὀγδόη ἡμέρα ἦν ἱερὰ τῷ Θησεῖ ὡς καὶ τῷ Ποσειδῶνι. Ἦν δ' ἐν γένει ὁ Θησεὺς ὁ Ἡρακλῆς τῶν Ἀθηναίων, «ἄλλος οὗτος Ἡρακλῆς», καὶ οἱ ἀγῶνες αὐτοῦ εἰσὶν ἀπηχήσεις τῶν ἄθλων ἐκείνου· ἀλλ' ἡ λατρεία αὐτοῦ δὲν ἔλαβε τὴν πανελλήνιον σπουδαιότητα ἣν εἶχεν ὁ τοῦ Δωριέως ἥρωος. Παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις δ' ἐθεωρεῖτο καὶ ὡς ὁ θεὶς τὰ θεμέλια τοῦ πολιτικοῦ αὐτῶν ὀργανισμοῦ, ὁ πρῶτος αὐτῶν νομοθέτης, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα. Καὶ ἡ τέχνη δὲ παρίστησιν αὐ-

Ἄγαλμα ἐκ Παρθενῶνος.

τὸν ὅμοιον πρὸς νέον Ἡρακλέα, εὔρωστον, ἀλλ' οὐχὶ τοσοῦτον ἀθλητικὸν ὡς ἐκεῖνον. Ἐν ταῖς ἀρχαιοτέραις παραστάσεσιν ἔχει ξίφος, ἐν μεταγενεστέραις ῥόπαλον καὶ λεοντῆν.

Θῆτες, ἴδ. Φυλή.

Θίασος, ἰδίως βακχικὴ πομπὴ (ἴδ. Διόνυσος). Ἐν γένει δ' οὕτως ἐκαλεῖτο πᾶς σύλλογος κοινὴν ἀφορῶν λατρείαν, ἢ ὠργανωμένος ἐπὶ σκοπῷ κοινοῦ ἐράνου εἴτε θρησκευτικοῦ εἴτε πρὸς διασκέδασιν.

Θίβρων, ἢ Θίμβρων, 1) Σπαρτιάτης, ὅστις, ὅτε ἐπρόκειτο ἀρχὴ ἐχθροπραξιῶν κατὰ τῶν Περσῶν, τῷ 399 π. Χ., ἐπέμφθη μετὰ στρατοῦ εἰς Ἀσίαν πρὸς βοήθειαν τῶν ἐκεῖ Ἑλληνίδων πόλεων (Ξεν. Ἑλλ. Ι, 1, 4). Συμπαραλαβὼν δὲ καὶ τοὺς ἐναπολειπομένους 6000 τοῦ Ξενοφῶντος, ἐπέτυχε μὲν κατ' ἀρχὰς ὁπωσοῦν κατὰ τοῦ Τισσαφέρνους, ἀλλά, στερούμενος στρατηγικῆς ἱκανότητος, δὲν κατώρθωσε νὰ διατηρήσῃ τὴν πειθαρχίαν, καὶ περὶ τὸ τέλος τοῦ θέρους ἐπέμφθη ἀντ' αὐτοῦ ὁ Δερκυλλίδας (Αὐτ. 8). Εἶτα ὅμως (392) ἐπέμφθη ἐκ νέου εἰς Ἀσίαν, καὶ ἐκ τῆς Ἐφέσου ἐξέδραμε κατὰ τοῦ Πέρσου Στρούθα, ὅστις ἦν τοῖς Ἀθηναίοις ἀφωσιωμένος. Ἀλλ' ἐπιπεσὼν οὗτος, τὸν ἐφόνευσε μετὰ πολλῶν τῶν στρατιωτῶν του (Αὐτ. Δ, 8, 17. Ἀν. Ζ, 8.—Διόδ. ΙΔ). — 2) Σπαρτιάτης, ὅστις τῷ 324 π. Χ., φονεύσας τὸν φυγάδα ταμίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου Ἅρπαλον, καὶ ἁρπάσας τὰ χρήματα αὐτοῦ,

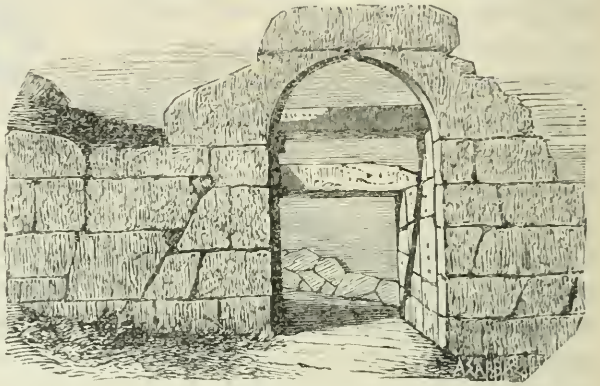
ἐπεχείρησεν ἐκστρατείαν κατὰ Κυρήνης. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπέτυχεν, εἶτα δ' ἐκυρίευσε τὴν πόλιν· ἀλλὰ μέχρι τέλους ὑπὸ τοῦ Ὀφίλλα νικηθείς, συνελήφθη, καὶ ἀπέθανε σταυρωθεὶς ἐν Ἀπολλωνίᾳ.

Θίσβη, 1) καὶ Θίσβαι, πόλις ἐν τοῖς ΝΔ τῆς Βοιωτίας, εἰς τὰς Ν. ὑπωρείας τοῦ Ἑλικῶνος, παρὰ τῇ ἀκτῇ, εἰς ἧς τοὺς βράχους πολλαὶ περιστεραὶ ἐφώλευον, δι' ὃ καὶ παρ' Ὁμήρῳ λέγεται «πολυτρήρων Θίσβη» (Στρβ. Θ. 411). Ἐρείπια αὐτῆς εἰς Κακόσια. —2) Νύμφη Βοιωτὶς ἧς ἐπώνυμος ἦν ἡ πόλις. —3) Κατ' Ὀβίδιον (Met. IV. 51) ἐν Βαβυλῶνι ὡραία κόρη, ἀγαπῶσα τὸν νέον γείτονά της Πύραμον. Ἐπειδὴ δ' οἱ γονεῖς ἠναντιοῦντο εἰς τὸν ἔρωτα αὐτῶν, συνεφώνησαν ν' ἀπαντηθῶσιν ὑπὸ μίαν συκαμινέαν. Ἡ Θίσβη ἐλθοῦσα πρώτη, ἀπήντησεν ἐκεῖ ἄγριον λέοντα, καὶ ἔντρομος ἔφυγε ῥίψασα τὸ κάλυμμα αὐτῆς, ὃ ὁ λέων κατέσχισε διὰ τῶν αἵματος ἀποσταζόντων ὀδόντων του. Ἐλθὼν δ' ὁ Πύραμος, καὶ εὑρὼν αὐτό, ἐνόμισεν ὅτι τὸ θηρίον ἐσπάραξε τὴν Θίσβην, καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τὴν συκαμινέαν, ἐξ οὗ οἱ καρποὶ αὐτῆς ἐγένοντο ἐρυθροί. Τὸ πτῶμά του δ' εὑροῦσα, ηὐτοκτόνησε καὶ ἡ Θίσβη.

Θόας, 1) Ἴδ. Ὀρέστης. —2) Βασιλεὺς τῆς Λήμνου, πατὴρ τῆς Ὑψιπύλης καὶ τοῦ Σικίνου. Ὅτε αἱ Λήμνιαι ἐφόνευσαν πάντας τοὺς ἄνδρας τῆς νήσου, αὐτὸς ὑπὸ τῆς θυγατρός του ἐκρύβη καὶ ἐσώθη· εἶτα ὅμως, ἀνακαλυφθεὶς ὑπὸ τῶν ἄλλων γυναικῶν, ἐφονεύθη ἐπίσης. Κατ' ἄλλους ἔφυγεν εἰς τὴν Ταυρίδα, ἢ εἰς τὴν παρὰ τῇ Εὐβοίᾳ νῆσον Οἰνόην, ἥτις κατ' αὐτὸν ὠνομάσθη Σίκινος (Ὁμ. Ἰλ. Ξ. 230). — 3) Υἱὸς Ἰάσονος καὶ Ὑψιπύλης, ἀδελφὸς τοῦ Εὐνέου. —4) Υἱὸς τοῦ Διονύσου καὶ τῆς Ἀριάδνης. —5) Υἱὸς Ἰκαρίου καὶ Περιβοίας, ἀδελφὸς τῆς Πηνελόπης. —6) Υἱὸς Ἀνδραίμονος καὶ Γόργης, ἡγεμὼν τῶν Αἰτωλῶν κατὰ Τροίας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 638. Δ, 529. Ν, 216. Ο, 281). —7) Υἱὸς Ὀρνυτίωνος ἢ Ὀρνύτου. — 8) Τρὼς φονευθεὶς ὑπὸ Μενελάου (Ἰλ. Π. 311).

Φολέα, ἴδ. Σκιάδιον.

Θόλος, (ἡ καὶ ὁ). Τὸ εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀρχιτεκτονικὴν πρωτεῦον τοῦτο σχῆμα, ὡς καὶ

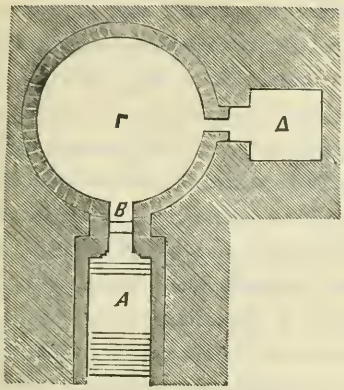

τὸ τῆς ἀψῖδος ἐξ ἧς παρήχθη, ἦν ἐν Ἰταλίᾳ ἐν χρήσει ἐν ἀρχαιοτάτοις ἤδη χρόνοις, ἐπὶ Ταρκυνίου (650 π. Χ.) καὶ πρίν. Ἐν Ἑλλάδι δέ, ἐπὶ τῆς κλασικῆς ἐποχῆς εἰ καὶ οὐκ ἄγνωστον (Ἀρστ. Θεσμοφ. 53), ἐν ἐρειπίοις τῆς Ἀκαρναίας (Vitr. Præf. XI) ἀνευρεθέν, εἰς Ἀθήνας δ' ἐπὶ Περικλέους ὑπὸ Δημοκρίτου εἰσαχθέν, ἀλλ' εἰς τὴν νεωδομίαν καὶ ἐν γένει τὴν καλὴν ἀρχιτεκτονικήν, παραδεχθεῖσαν τὴν εὐθύγραμμον ἁρμονίαν, δὲν ἐφηρμόζετο. Ἐκ τῶν

ἡρωϊκῶν χρόνων ὅμως σώζονται οὐχὶ ὅμως τῆς πολυγώνου ἢ κυκλωπίας τειχοδομίας, ἀξιολογώτατα κτίρια κατ' ἄλλο ἰδιόρρυθμον σύστημα

θολωτά, ἢ τὸν θόλον ἀντικαθιστῶντα. Ταῦτα εἰσὶν ἐν Μυκήναις, ἐν Ὀρχομενῷ καὶ ἀλλαχοῦ τὰ «ὑπόγαια οἰκοδομήματα, ἔνθα οἱ θησαυροὶ τῶν χρημάτων ἦσαν» (Παυσ. ΛΣΤ, 3). Κατ' αὐτὴν τὴν περιγρα-

Θησαυρὸς Μυκηνῶν.

φὴν τοῦ Παυσανίου (ΛΗ, 2), συνᾴδουσαν ἐντελῶς πρὸς τὰ εὑρεθέντα ἐρείπια, ἦσαν οἱ θησαυροὶ οὗτοι τὸ σχῆμα περιφερεῖς, ἐκ πωρίου λίθου ἰσοδόμως ᾠκοδομημένοι, καὶ οἱ ὁριζόντιοι κύκλοι τῶν λίθων μειοῦνται κατὰ διάμετρον βαθμηδὸν ὅσῳ προχωροῦσι πρὸς τὰ ἄνω, οὐχὶ γωνιαίως ἐπ' ἀλλήλων προέ-

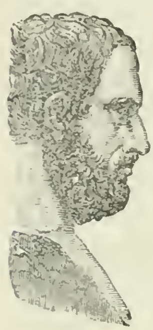
χοντες, ἀλλ' ἐπιμελῶς λελαξευμένοι, ὥστε ἀποτελοῦσι σχῆμα κυψέλης παραβολοειδές, καὶ τὴν ἄνω ὀπὴν ἐκάλυπτε μέγας λίθος ἐπιτεθειμένος, μὴ χρησιμεύων εἰς ἁρμονίαν τοῦ παντός, ὡς λέγει ὁ Παυσανίας, παραβάλλων πρὸς τοὺς συνήθεις θόλους. Κατὰ τὸ αὐτὸ δὲ σύστημα τῶν ὑπὲρ ἀλλήλους προεχόντων λίθων εἰσὶ ᾠκοδομημέναι καὶ αἱ ἐν Τύρινθι ὑπόγειοι σύριγγες. Ἔνδον δὲ πᾶσα ἐπιφάνεια ἐκαλύπτετο ὑπὸ χαλκῶν πετάλων, καὶ τὴν θύραν εἰς ἣν ἔφερε πρόσοδος κατιοῦσα, ἐκόσμει πιθανῶς ἄνωθεν τριγωνικόν τι ἀνάγλυφον. Ὁ ἐν Μυκήναις θησαυρὸς ἔχει ὕψος 50' καὶ τὴν κάτω διάμετρον 47 ½' (ἴδ. Ῥαγκ. Ἱστ. Καλλιτ. τόμ. Α. σ. 52, 128). Τῆς θόλου μνημονεύει καὶ ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Χ, 442. 496), ὡς μέρους τῆς οἰκίας ἔχοντος κίονας. Πιθανῶς ὅμοιόν τι καὶ ἴσως ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων σῳζόμενον, ἦν καὶ ἐν Ἀθήναις ἡ Θόλος, ἡ παρὰ τὸ Βουλευτήριον κειμένη, καὶ Σκιὰς προσέτι λεγομένη, ἔνθα ἔθυον καὶ συνέτρωγον οἱ Βουλευταὶ (Παυσ. Α, 5, 1.—Σουΐδ.—Πολδ. Α, 8, 15), κεκοσμημένη δι' ἀργυρῶν ἀγαλματίων (Πολυδ. Η, 155. Δμσθ. Πρπρσβ. 419). — Ὅμοιος θόλος ἦν πρὸς τῷ Ἀσκληπιείῳ ἐν Ἐπιδαύρῳ καὶ ἦν «περιφερὲς οἴκημα» ὃ ᾠκοδόμησεν ὁ ἐπὶ Περικλέους Πολύκλειτος (Παυσ. Β. 27).

Θορικός, ἀρχαιοτάτη πόλις, εἶτα δῆμος τῆς Ἀττικῆς κατὰ τὴν Α. παραλίαν (ν. Θορικόν).

Θόρναξ, 1) Ὄρος τῆς Ἑρμιονίδος ἐν τῇ Ἀργολίδι εἶτα Κοκκύγιος κληθέν, διότι ὁ Ζεὺς ἐκεῖ μετεμορφώθη εἰς κόκκυγα (κοῦκκον).—2) Ὄρος τῆς Λακωνικῆς μεταξὺ Σπάρτης καὶ Σελασίας. Εἶχεν ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (Ἡρδ. Δ, 65.—Παυσ. 5, 138).

Θουκυδίδης, 1) Ἀθηναῖος, ἐκ τοῦ δήμου Ἀλωπεκῆς, τοῦ Κίμωνος συγγενής, ἀνέλαβε μετὰ τοῦτον τὸν θάνατον τὴν διεύθυνσιν τῆς ἀριστοκρατικῆς μερίδος, τοὺς καλοὺς κἀγαθοὺς περὶ ἑαυτὸν συγκεντρώσας· ἀλλ' ὁ Περικλῆς ὑπερισχύσας, διεπράξατο τῷ 443 τὴν ἐξορίαν του. Τῷ 440 ὅμως φαίνεται ὅτι εἶχεν ἐπανέλθει, διότι μνημονεύεται στρατηγὸς τοῦ ὀνόματος τούτου.—2) Θ. Ὀλόρου, Θρᾳκὸς πολιτογραφηθέντος εἰς Ἀθήνας, εἰς τὸν δῆμον Ἁλιμουσίων (Θουκ. Δ, 104), καὶ Ἡγησίππης, συγγενὴς τοῦ Μιλ-

τιάδου, ἐγεννήθη τῷ 464 (κατά τινας τῷ 471) π. Χ. Ἐν Σκαπτῇ Ὕλῃ τῆς Θράκης εἶχε πλούσια μεταλλουργεῖα. Ἐκεῖ καὶ ἐν Ἀθήναις διέμεινε τὰ 40 πρῶτα ἔτη τοῦ βίου του, μεγάλως μὲν ἐνδιαφερόμενος εἰς τοῦ Περικλέους τὴν πολιτικήν, ἀλλ' αὐτὸς, ὡς φαίνεται, ἀποσχὼν πολιτικῆς δραστηριότητος μέχρι τοῦ η' ἔτους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ὅτε ὁ Βρασίδας εἰσήλασεν εἰς τὴν Θράκην, καὶ τὸν Θουκυδίδην βλέπομεν κατὰ πρῶτον ἔχοντα ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του τὸν ἐν Θάσῳ Ἀττικὸν στόλον. Ἐπειδὴ ὅμως, κατέχων τὴν Ἠϊόνα,

δὲν ἐπρόφθασε νὰ σώσῃ τὴν Ἀμφίπολιν, κατηγορήθη ἐπὶ προδοσίᾳ, καὶ ἔφυγε πρὸ τῆς δίκης (Θουκ. Ε, 26), μείνας ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν, εἴτε ἐν Θράκῃ, εἴτε ὁδοιπορῶν καὶ ἐρευνῶν τὰ περὶ τοῦ πολέμου. Ἐπανῆλθε δὲ τῷ 404 εἰς Ἀθήνας (Παυσ. Α, 23, 9), ἐπανακληθεὶς διὰ ψηφίσματος προταθέντος ὑπὸ τοῦ Οἰνοβίου, καὶ, ἀποθανὼν μετ' ὀλίγα ἔτη, οὐχὶ μετὰ τὸ 395, ἐκ βιαίου θανάτου, εἴτε ἐν Σκαπτῇ Ὕλῃ εἴτε ἐν Ἀθήναις, κατετέθη εἰς τὸν τάφον τοῦ Κίμωνος. Ὁ Θουκυδίδης ἦν ἔμπειρος περὶ τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν ῥητορικήν· ἀλλ' ὁ ἰσχυρισμὸς τινων ὅτι ἐδιδάχθη παρὰ τῷ Ἀντιφῶντι ἢ τῷ Γοργίᾳ καὶ τῷ Ἀναξαγόρᾳ δὲν στηρίζεται ἐπὶ ἀποδείξεων. Διηγοῦνται δ' ὅτι, παῖς ὤν, εἰς τὰ Ὀλύμπια ἤκουσε τοῦ Ἡροδότου ἀναγινώσκοντος τὴν ἱστορίαν του, καὶ ἔκλαυσεν ἐξ ἐνθουσιασμοῦ, τοῦτο δ' ὅτι συνετέλεσε μετὰ ταῦτα εἰς τὸ νὰ τὸν ἀναδείξῃ μέγαν ἱστορικόν. Ἀλλ' ἡ διήγησις περιέχει ἀναχρονισμὸν, καὶ ἴσως ἐν Ἀθήναις ἤκουσεν ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἀπόσπασμά τι τοῦ Ἡροδότου συγκινῆσαν αὐτόν. Ἅμα δ' ἀρξαμένου τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, κατανοήσας αὐτοῦ τὴν σπουδαιότητα, ἤρξατο τῆς περὶ αὐτοῦ συγγραφῆς του. Καὶ ἐν Σκαπτῇ Ὕλῃ συνέλεξε μὲν ἐν ἀνέσει καὶ ἐν ἀμεροληψίᾳ τὴν ὕλην, φαίνεται ὅμως ὅτι ἐν Ἀθήναις τὴν ἐξειργάσθη. Διεκόπη δὲ τὸ ἔργον του ὑπὸ τοῦ θανάτου, καὶ φθάνει μέχρι τοῦ ἔτους 411, τὸ δὲ τελευταῖον βιβλίον φαίνεται οὐχὶ μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιμελείας ἐξειργασμένον ὡς τὰ λοιπά. Ὑπάρχει τις παράδοσις ὅτι ὁ Ξενοφῶν ἐξέδωκε πρῶτος τὸ παραλειπόμενον σύγγραμμα· ὅπως δήποτε αὐτὸς καὶ ὁ Κράτιππος ἤρξαντο τῶν ἰδικῶν των ὅπου διεκόπη ὁ Θουκυδίδης· ἡ δ' εἰς βιβλία διαίρεσις, οἵα ὑφίσταται σήμερον, ἐγένετο οὐχὶ ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου, ἀλλ' ἴσως ὑπὸ Ἀλεξανδρινῶν. Τὴν ἱστορίαν ταύτην γράφων ὁ Θουκυδίδης, ἠξίου ν' ἀφήσῃ ἓν «κ τ ῆ μ α ἐ ς ἀ ε ὶ» διὰ τοὺς ἐν ὁμοίαις περιστάσεσιν εὑρεθησομένους πολιτικοὺς ἄνδρας, καὶ ἱκανὸν πρὸς τοῦτο τὸν καθίστα ἡ ἱστορικὴ αὐτοῦ ὀξυδέρκεια, δι' ἧς εὐστόχως διεγίνωσκε καὶ συνεδύαζεν αἰτίας καὶ ἀποτελέσματα, καὶ ἡ μεγάλη του φιλαλήθεια καὶ εὐγενὴς ἀμεροληψία, ὥστε καίτοι ἐξορισθεὶς, καὶ τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν ἀποδοκιμάζων, δὲν ἤθελεν ὅμως νὰ ἐπιφέρῃ κρίσεις ἀδίκους κατὰ τῆς πατρίδος του, καὶ ἐκθέτει τὰ γεγονότα ἐν στάθμῃ ἀπολύτου εὐθυδικίας. Γνώμας δ' ἀτομικὰς δὲν ἐκφέρει, καὶ αἱ δημηγορίαι ἃς παρενείρει εἰσὶν ἢ ἀκριβῶς ὡς ἀπηγγέλθησαν (Α. 22), ἢ, ἂν ἐνίοτε ὑπ' αὐτοῦ συντεθειμέναι, ἐκφράζουσι τὸν τρόπον τοῦ συλλογίζεσθαι τῶν ὁμιλούντων περὶ ὡρισμένων περιστάσεων καὶ ἀντικειμένων. Τὴν διήγησίν του, ὡς ἁρμόζει εἰς συμβάντα πολεμικὰ, διαιρεῖ κατὰ θέρη καὶ χειμῶνας. Χρησμῶν (Β, 54. Ε, 103) καὶ διοσημείων (2, 50) μνημονεύει, ἀλλ' ἱστορικῶς μόνον, ἄνευ τινὸς ἀποδείξεως ἂν αὐτὸς εἰς αὐτὰ πιστεύῃ, δι' ὃ ἴσως καὶ κατηγορεῖτο ὡς ἄθεος. Ὡς τὸ πρὸ πάντων ἐπιδιωκτέον ἐν ταῖς πολιτείαις θεωρεῖ τὴν πολιτικὴν δύναμιν, ἧς στηρίγματα, κατὰ τὴν θεωρίαν του εἰσὶ τὰ χρήματα καὶ τὸ ναυτικόν. Ἡ γλῶσσά του ἐστὶν ἡ ἀρχαία ἀττική· τὸ δὲ ὕφος του, ἁπλοῦν μὲν καὶ ἀπέριττον,

ἀλλ' ἰσχυρὸν καί πως τραχὺ, συγχρόνως δ' ἀκριβῶς καὶ ἄνευ περιφράσεων τὴν ἔννοιαν ἐξηγοῦν, ὥστε καὶ τὸ τάχος τῆς σημασίας λέγει χαρακτηριστικὸν αὐτοῦ ὁ Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς, ὅστις ὑπὸ ἄλλας ἐπόψεις πάντοτε δὲν τὸν ἐπαινεῖ, καὶ εἰς τὴν φράσιν του ἀποδίδωσι τὸ τραχὺ τῆς ἁρμονίας, τὸ ἰσχυρὸν αὐτῆς βεβαίως αἰνιττόμενος. Αἱ δημηγορίαι παρ' αὐτῷ, πλήρεις ἰδεῶν καὶ κατὰ ῥητορικὴν τέχνην ἐξειργασμέναι, ἀποβαίνουσι δυσνόητοι ἐνίοτε ἐν τῇ βαθυνοίᾳ των. Βιογραφίαι αὐτοῦ ἀρχαῖαι ὑπάρχουσιν ἡ Μαρκελλίνου τινὸς (ἴσως τοῦ Ἀμμικοῦ), πολλαχῶς ἐσφαλμένη, καὶ ἡ τοῦ Διονυσίου.

Θούλη, νῆσος τοῦ Β. Ὠκεανοῦ, ἀνακαλυφθεῖσα ὑπὸ Πυθέου τοῦ Μασσαλιώτου, καὶ περὶ ἧς ἐλέγετο ὅτι ἀπεῖχεν 6 ἡμερῶν πλοῦν ἀπὸ τῶν Ὀρκάδων, καὶ ὅτι εἶχε 40,000 σταδίων περιφέρειαν, ἀλλ' ὅτι, κειμένη ὑπὸ τὸν πολικὸν κύκλον, ἐστερεῖτο καὶ καρπῶν καὶ ζώων. Ἐξελαμβάνετο δ' ὡς τὸ βορειότερον γνωστὸν μέρος τῆς γῆς (Στρβ. Δ, 201.— Tac. Agr. X.—Virg. G. I. 30). Σήμερον ἐκλαμβάνεται ὡς ἡ Ἰσλανδία, ἢ μέρος τῆς Νορβεγίας, ἡ σήμερον Θίλη, ἢ ὡς ἐν γένει ἡ Σκανδιναυία, ἤ, ἐπειδὴ ὁ Πτολεμαῖος τὴν θέτει νοτιώτερον, ὡς ἡ μεγίστη τῶν Σετλανδικῶν νήσων.

Θούριοι, ἴδ. Σύβαρις.

Θούριον ὄρος, ἐν Βοιωτίᾳ, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Κηφισοῦ, Ν. τῆς Χαιρωνείας. Ἡ κορυφὴ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Ὀρθόπαγος (Παυσ. Θ. 41, 3. — Πλούτ. Σύλλ. ΙΖ).

Θόων, 1) Γίγας, φονευθεὶς ὑπὸ τῶν Μοιρῶν.—2) Τρὼς φονευθεὶς ὑπ' Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 422).—3) Υἱὸς Φαίνοπος φονευθεὶς, ὡς καὶ ὁ ἀδελφός του Ξάνθος, ὑπὸ τοῦ Διομήδους (Ἰλ. Ε, 152). — 4) Φαίαξ (Ὁμ. Ὀδυσ. Θ, 113).

Θόωσα, ἴδ. Ὀδυσσεύς.

Θράκη, (παρ' Ὁμήρῳ Θρηΐκη), ἀρχαιότατα πᾶσα ἡ ὑπὲρ τὴν Ἑλλάδα χώρα μέχρι τοῦ Σαύου ποταμοῦ μεταξὺ τοῦ Πόντου καὶ τοῦ Στρυμόνος, περιλαμβάνουσα ἐνίοτε καὶ τὴν Μακεδονίαν· εἶτα δὲ, πρὸ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, τὴν μέχρι τοῦ Ἴστρου (Δουνάβεως)· ἐπὶ Ῥωμαίων δὲ μόνον τὴν μέχρι τοῦ Αἵμονος χώραν, τῆς βορειοτέρας καλουμένης Μοισίας. Ἐθεωρεῖτο δ' ὡς ψυχρὰ, τραχεῖα καὶ ἄκαρπος (Ξεν. Ἀν. Ζ, 4, 3), εἰ καὶ πρὸς νότον, ἔνθα σκέπουσιν αὐτὴν τὰ ὄρη, ἦν εὐκραὴς καὶ καρποφόρος. Οἱ Θρᾷκες, κλάδος τῆς Ἰνδοευρωπαϊκῆς οἰκογενείας, ἦσαν λαὸς φιλοπόλεμος καὶ οὐχὶ ἀκαλλιέργητος, ὡς ἀποδεικνύουσιν ὁ Ὀρφεὺς καὶ αἱ θρησκευτικαὶ παραδόσεις των· ἀλλ' οὐδὲ τὴν γεωργίαν ἤσκουν, οὐδ' εὔρυθμον εἶχον πολιτικὸν ὀργανισμὸν, καὶ ἐκατηγοροῦντο ἐπὶ ἀκρασίᾳ εἰς τὸ οἰνοποτεῖν (Hor. Od. I, 36, 14). Τὰ τῆς ἱστορίας αὐτῶν εἰσὶν ὀλίγον γνωστά. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐπολέμησε κατὰ Θρᾳκῶν, ἐν τοῖς ἔνδον κατῴκουν οἱ Ὀδρύσαι (ἴδ.). Κατὰ τὸν γ' αἰῶνα π. Χ. παροδικῶς ἦρξαν εἰς τὴν Θρᾴκην οἱ Γαλάται· ὁ Κράσσος ὑπέταξε τὰ βόρεια τῆς χώρας μέχρι τοῦ Αἵμου, τὰ ἔκτοτε Μυσία κληθέντα· τὸ δὲ νότιον, ἡ κυρίως Θρᾴκη ὑπέκυψεν ἡττηθεῖσα τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων τῷ 80 π. Χ. τῷ δὲ 46 ὡς ἐπαρχία Θρᾴκης ὀργανωθὲν, ὑπέκυψεν ἐντελῶς τῷ 26 π. Χ. Τὰ κυριώτερα ὄρη τῆς Θρᾴκης ἐν τῇ στενωτέρᾳ αὐτῆς σημασίᾳ εἰσὶν ὁ Αἷμος· ΝΔ τὸ Σκόμιον· πρὸς τὴν Μακεδονίαν ὁ Ὀρβηλός· πρὸς τὸ Αἰγαῖον ἡ Ῥοδόπη. Οἱ ἐπισημότεροι ποταμοὶ, Δ πρὸς τὴν Μακεδονίαν ὁ Νέστος· ὁ Ἕβρος, μετὰ παραποταμίων, ὧν τὸ πρώτιστον ὁ Ἐργίνης· ὁ Μέλας, ῥέων πρὸς τὸν ὁμώνυμον κόλπον, τὸν ὁρίζοντα ΒΔ τὴν Θρᾳκικὴν χερσόνησον· οἱ διὰ τῆς Χερσονήσου εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ἐκβάλλοντες Αἰγὸς ποταμοὶ περίφημοι διὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ 405 π. Χ. Λίμνη ὀνομαστὴ ἦν ἡ Βιστονὶς (ν. Λαγοῦ), Α.. τῶν Ἀβδήρων· ἡ ἐξ ἑνὸς βραχίονος τοῦ Ἕβρου τρεφομένη Στεν-

τορὶς παρὰ τὴν Αἶνον. Ἔθνη δὲ, πολλάκις ἀλληλόμαχα, κατῴκουν αὐτὴν οἱ Κίκονες κατὰ τὸν Ἕβρον, περὶ τὴν ἀκτήν· οἱ Ὀδρύσαι, ἐπίσης πρὸς τῷ Ἕβρῳ· οἱ Βίστονες, κατὰ τὴν ὁμώνυμον λίμνην πρὸς τῷ Αἰγαίῳ· οἱ Βισσοὶ παρὰ τῷ Αἵμῳ. Πόλεις δ' αἱ μᾶλλον ἀξιομνημόνευτοι, μεταξὺ Νέστου καὶ Ἕβρου εἰς τὴν παραθαλασσίαν, τὰ Ἄβδηρα, ἔνθα ὁ Δημόκριτος ἐγεννήθη· ἡ Δικαία· ἡ Μαρώνεια· ἡ Μεσαμβρία· Α ἡ Αἶνος. Ἐπὶ δὲ τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου ἡ Καρδία· ἡ Ἐλαιοῦς· ἡ Καλλίπολις· ἡ Σηστός· ἡ Λυσιμάχεια. Εἰς δὲ τὴν Προποντίδα ἡ Γάνος· ἡ Βισάνθη· ἡ Πέρινθος· ἡ Σηλυμβρία. Εἰς τὸν Θρακικὸν Βόσπορον τὸ Βυζάντιον. Εἰς τὸν Πόντον ἡ Σαλμυδησσός· ἡ Ἀπολλωνία· ἡ Ἀγχίαλος· ἡ Μεσαμβρία. Εἰς τὰ ἔνδον ἡ Φιλιππούπολις, ἡ Ἀδριανούπολις, ἡ Τραϊανούπολις, κτλ. —Ἡ δὲ Μυσία (ἡ ἐν Εὐρώπῃ), μεταξὺ Αἵμου καὶ Ἴστρου, κατὰ τὸν α' π. Χ. αἰῶνα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὑποταγεῖσα, διῃρέθη ἐπὶ Βεσπασιανοῦ εἰς τὴν Ἄνω (Δ) καὶ Κάτω (Α) Μυσίαν, χωριζομένας διὰ τοῦ ποταμοῦ Κίβρου (ν. Κιβρίτσας) μέχρι τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ εἰς τὸν Ἴστρον. Ἀπὸ Διοκλητιανοῦ δὲ διεσπάσθη εἰς πέντε μέρη, τὴν πρώτην Μυσίαν (Δ), ἧς πρωτεύουσα ἦν τὸ Βιμινάκιον· τὴν Δαρδανίαν (ΝΔ) ἐπὶ τοῦ Σκάρδου, ἧς πρωτεύουσα οἱ Σκόποι· τὴν Ῥιπαίαν Δακίαν (Β), μετὰ πρωτευούσης τῆς Ῥατιαρίας· τὴν Ἔσω Δακίαν (Ν), μετὰ πρωτευούσης τῆς Σαρδικῆς· τὴν Πραιβαλιτάναν μετὰ πρωτευούσης Σκόδρας. Προσετέθησαν δ' εἰς τὴν Θράκην ἡ δευτέρα Μυσία, ἤτοι τὸ Α μέρος μεταξὺ Αἵμου καὶ Δουνάβεως, πρωτεύουσαν ἔχουσα τὴν Μαρκιανόπολιν καὶ ἡ Μικρὰ Σκυθία, ἤτοι τὸ ΒΔ τοῦ Πόντου, ἧς πρωτεύουσα ἦν ἡ Τόμος ἢ Τόμοι (ν. Τεμισβάρ). Ποταμοὶ δὲ τῆς χώρας ταύτης ἦσαν ὁ Δρίνος, ὁ Μάργος, ὁ Κίμβρος ἢ Κίβρος, κλπ. Οἱ δὲ κάτοικοι, οἱ Μυσοὶ, διηροῦντο εἰς διαφόρους λαοὺς, ὧν οἱ ἐπισημότατοι ἦσαν οἱ Τριβαλλοὶ (Δ), οἱ Πευκινοὶ εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δουνάβεως· οἱ Κρώβυζοι (Ν).— Ἔτι δὲ μνείας ἄξιον ἦν τὸ φρούριον Σιγιδοῦνον (ν. Βελιγράδιον), εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Σαύου εἰς τὸν Δούναβιν· ὁ Ναϊσσὸς (ν. Νίσσα)· ὁ Οἶσκος· τὸ Δουρόστορον (ν. Σιλιστρία, βουλγαριστὶ δὲ Δόστερ)· τὸ Νοβιόδουνον· ἡ Ὀδησσὸς, κτλ. (Στρβ. Ζ, 295. 318. 331).

Θρανίτης, ἴδ. Ναῦς.

Θρασύβουλος, 1) τύραννος τῆς Μιλήτου, φίλος τοῦ Κορινθίου Περιάνδρου (Ἡρδ. Ε, 92), δι' ἐπιδεξίου δόλου τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ Λυδοῦ Ἀλυάττου κατὰ τῆς πατρίδος του ἀποκρούσας (Ἡρδ. Α, 20).—2) Ἐκ Συρακουσῶν, ἀδελφὸς τοῦ τυράννου Ἱέρωνος, διαδεχθεὶς αὐτὸν τῷ 467 π. Χ. Φρουρὰν ἔχων μισθωτῶν, ἐπεδόθη εἰς βιαιοπραγίας καὶ καταπιέσεις, δι' ἃς ἐξαναστάντες οἱ Συρακούσιοι μετὰ τῶν συμμάχων των μετὰ 11 μῆνας τὸν ἐξεδίωξαν, καὶ ἀπέθανε φυγὰς παρὰ τοῖς Λοκροῖς (Πολβ. Ε, 9).—3) Λύκου Ἀθηναῖος, ἐκ τοῦ δήμου Στειρίας, ἔνθερμος καὶ δραστήριος πατριώτης, συνειργάσθη τῷ 411 π. Χ. μετὰ τοῦ Θρασύλλου παρὰ τῷ πρὸ τῆς Σάμου στρατῷ εἰς ἀνατροπὴν τῶν Υ' καὶ παλινόρθωσιν τῆς δημοκρατίας (Θουκ. Η, 73)· διεκρίθη δὲ πολλάκις καὶ εἰς μάχας ὑπὸ τὸν Ἀλκιβιάδην, ἰδίως ἐν Ἑλλησπόντῳ. Τριηραρχῶν κατὰ τὴν ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίαν, διετάχθη μετὰ τοῦ Θηραμένους νὰ σώσῃ ἐκ τῶν κυμάτων τοὺς ναυαγοὺς, ἀλλ' ἐκωλύθη ὑπὸ τῆς τρικυμίας (Ξεν. Ἑλλ. Α, 6, 7). Ἐξορισθεὶς ὑπὸ τῶν Λ', ἀπῆλθεν εἰς Θήβας, καὶ ἐκεῖθεν ὠργάνωσε καὶ εὐτόλμως ἐξετέλεσε τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἀθηνῶν (ἴδ. Τριάκοντα), μεθ' ὃ προέτρεψεν εἰς ψήφισιν ἀμνηστείας καὶ εἰς ἐπάνοδον εἰς τὸ ἀρχαῖον πολίτευμα (Ξεν. Ἑλλ. Β, 4.— Πλούτ. Λυσ. ΚΑ). Ἐπροσπάθησε νὰ συν-

δέση δεσμὸν φιλίας μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Θηβῶν, καὶ τῷ 394 ἐστρατήγει ἐν Βοιωτίᾳ καὶ πρὸ τῆς Κορίνθου· τῷ δὲ 391, πεμφθεὶς εἰς Βυζάντιον, ἀποκατέστησεν ἐν Θάσῳ καὶ ἀλλαχοῦ τὴν δημοκρατίαν καὶ τῶν Ἀθηναίων τὴν ἐπιρροήν· ἀλλ' ἴσως ἀντιπάλων του φθόνος, τὸν διέβαλεν ἐπὶ καταχρήσει καὶ λεηλασίᾳ συμμαχικῶν κτημάτων, καὶ ὅτι ἐδέχθη προτάσεις τοῦ συνοδεύοντος αὐτὸν Ἐργοκλέους πρὸς προδοσίαν. Ἐν ᾧ δὲ παρεσκευάζετο νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῆς Ῥόδου, οἱ κάτοικοι τῆς Ἀσπένδου, ἀγανακτοῦντες διὰ βιαιοπραγίας τῶν στρατιωτῶν του, τὸν ἐδολοφόνησαν ἐντὸς τῆς σκηνῆς του (Ξεν. Ἑλλ. Γ, 5. Δ, 8, 25.—Διόδ. 10, 94)· ὁ δ' Ἐργοκλῆς, καταδικασθείς, ἐθανατώθη.— 4) Ἐκ τοῦ Ἀττικοῦ δήμου Κολυττοῦ, συμπράξας τῷ ἀνωτέρω εἰς τῶν Ἀθηνῶν τὴν ἀπελευθέρωσιν, μεγάλως ἐτιμᾶτο ὑπὸ τῶν Θηβαίων. Ὑπέστη δὲ δίκας πολλὰς (Δημσθ. Τιμ. 741). Ὀκτὼ δὲ πλοῖα μεθ' ὧν ἐπέμφθη εἰς Μικρὰν Ἀσίαν, συνελήφθησαν πάντα ὑπὸ τοῦ Ἀνταλκίδου.

Θρασύλος (ἢ Θράσυλλος), 1) Στρατηγὸς Ἀθηναῖος περὶ τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἰδίως διαπρέψας ὡς ὑπέρμαχος τῆς δημοκρατίας συγχρόνως τῷ Θρασυβούλῳ. Πολλάκις ἐν μάχαις διακριθείς, ἐπέμφθη μετ' ἄλλων 9 καὶ μετὰ τοῦ στόλου εἰς Ἔφεσον μετὰ τὴν ἧτταν τοῦ Ἀντιόχου. Εἰς δὲ τὴν ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίαν, καίτοι νικήσας ἔνθα διώκει 15 τριήρεις, κατηγορήθη ὑπὸ τῶν συστρατήγων του ὡς ἀμελήσας νὰ περισώσῃ ἐκ τῶν κυμάτων τοὺς ναυαγούς, καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον (Θουκ. Η, 73. 100.—Ξεν. Ἑλλ. Α, 2. 4. 5.— Πλούτ, Ἀλκ. ΚΘ). — 2) Ῥόδιος ἐκ Ῥώμης τὸν Τιβέριον εἰς τὴν ἀστρολογίαν μυήσας, μετέπειτα δὲ καταδιωχθείς. Ἔγραψε δὲ καὶ περὶ Πλάτωνος τὰ ἔργα αὐτοῦ διαιρέσας εἰς τετραλογίας (Tac. Ann. VI, 26. — Surt. Tib. XIV).

Θρασύμαχος, 1) ἐκ Χαλκηδόνος, ἦλθε τῷ 430 π. Χ. εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐπεδόθη τὸ πρῶτον εἰς τὴν φιλοσοφίαν, εἶτα δ' εἰς τὴν ῥητορικὴν καὶ τὴν διδασκαλίαν αὐτῆς. Τὸ ὕφος του μαρτυρεῖται ὡς εὐφραδὲς καὶ ἁρμονικὸν (Cic. Or. XII, 39. XIII, 41). Ὁ Πλάτων τὸν συγκαταριθμεῖ μετὰ τῶν σοφιστῶν καὶ ψέγει τὰς φιλοσοφικὰς αὐτοῦ θεωρίας. Μόνον ἀποσπάσματά τινα σώζονται τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ, ὅλων ῥητορικῶν. Ἐλέγετο δ' ὅτι πρὸς τὴν ζωὴν δυσανασχετῶν, ηὐτοκτόνησεν ἀπαγχθεὶς (Ἀθήν. Ι. σ. 454). —2) Φιλόσοφος Κορίνθιος, διδάσκαλος Στίλπωνος τοῦ Μεγαρέως (Δ. Λαέρτ. Β, 103).

Θρασυμήδης, 1) υἱὸς ἀνδρεῖος τοῦ Νέστορος ἐκ τῆς Ἀναξιβίας, μετὰ τοῦ πατρός του εἰς Τροίαν ἀπελθὼν καὶ ἐπανελθών· ἐνταφιασθεὶς δ' εἰς Πύλον τῆς Μεσσηνίας (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 81. Ξ, 10, Π, 321. Ὀδ. Γ, 39. 414. 442, 448).—2) Πάριος γλύπτης, κατασκευάσας χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ (Παυσ. Β. 27) τὸ ἥμισυ μέγεθος ἔχον τοῦ Φειδιακοῦ Διός, καὶ ὑπό τινων τῷ Φειδίᾳ ἀποδοθέν.

Θράσων, 1) Ἀθηναῖος, βοηθήσας τοὺς φυγάδας Θηβαίους εἰς τὴν ἀποβολὴν τῶν Σπαρτιατῶν, καὶ τοῖς Θηβαίοις λίαν ἀγαπητὸς (Δημ. π. Στεφ. σ. 237).— 2) Γλύπτης περὶ τὰ 320 π. Χ., χαλκᾶ ἀγάλματα ἀθλητῶν, καὶ ἀναθήματα κατασκευάσας (Στρβ. ΙΔ, 641.—Pl. XXXIV, 8, 19).

Θρῆνος, ἴδ. Λυρικὴ ποίησις.

Θρηνῳδός, ἴδ. Κήδευσις.

Θρησκεία. Ἡ ἀρχικὴ Πελασγικὴ θρησκεία ἦν κυρίως φυσιολατρική, θεοποιουμένων οὐχὶ τῶν ἀντικειμένων αὐτῶν, ἀλλὰ τῶν δυνάμεων αἵτινες ἐν αὐτοῖς φαίνονται ζῶσαι καὶ ἐνεργοῦσαι. Ἔπλαττε δὲ τοὺς θεοὺς καθ' ὁμοίωσιν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀνθρωπίνως σκεπτομένους καὶ πράττοντας, καὶ ὡς τῶν θεῶν ἰδίας ἐνεργείας ἐξελάμβανε πάντα ὅσα προσέβαλλον τὰς αἰσθήσεις. Καθ' ὅσον δὲ ἀνεπτύσσετο τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, κατὰ τοσοῦτο καὶ ἐν τοῖς θεοῖς αὐτοῦ ἔβλεπε τοὺς

ἐργάτας οὐ μόνον τῆς φυσικῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς ἠθικῆς τάξεως. Οὕτως ἡ Δήμητρα, ἡ γῆ μήτηρ, ἀπὸ τῆς θεᾶς τῶν φυτῶν καὶ τῆς χορηγοῦ τοῦ σίτου ἐγένετο ἡ εὑρέτρια καὶ προστάτις τῆς γεωργίας, ἡ ἱδρυτὴς τῶν μονίμων οἰκήσεων, τοῦ γάμου, τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς ἠθικῆς τάξεως. Ἡ μετατροπὴ καὶ ἀνάπτυξις αὕτη, προϊὸν πολλῶν αἰώνων βεβαίως, συμπίπτει μετὰ τῶν χρόνων καθ' οὓς αἱ μακραὶ πλανήσεις καὶ συγκρούσεις τῶν παναρχαίων πατριαρχικῶν φυλῶν ἀνέπτυξαν τὸν κυρίως Ἑλληνικὸν βίον, περίπου κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Δωρικῆς εἰσβολῆς. Ἐν ταῖς Ὁμηρικαῖς ποιήσεσιν, αἵτινες πιθανῶς οὐ πολὺ ἀπέχουσι τοῦ χρονικοῦ ἐκείνου ὁρίου, οἱ θεοὶ ἔχουσιν ἤδη ἐντελῶς προσωπικοὺς χαρακτῆρας, καὶ σπανίως μόνον ἔτι ἀπαντῶνται, ὡς πρός τινας ἴχνη τῶν συμβολικῶν αὐτῶν αἰνιγμῶν. Ἡ παρ' Ὁμήρῳ θεολογία μένει καὶ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα, τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις, ἡ αὐτή, πλὴν σπανίων τινῶν ἀλλοιώσεων περὶ τὸν χαρακτῆρα τινῶν τῶν θεῶν, ἢ ἀλλοίων τινῶν κατὰ τόπον δογμάτων, ἀναπτυχθέντων συγχρόνως πρὸς τοὺς φυσικοὺς χαρακτῆρας τῶν διαφόρων χωρῶν, ἢ τῶν διαφόρων φυλῶν τὸν ἠθικὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν ἀντίληψιν. Ἴσως δὲ συνετέλεσαν καὶ αἱ Ὁμηρικαὶ ποιήσεις, καὶ αἱ μετ' αὐτὰς, ἰδίως αἱ τοῦ Ἡσιόδου, εἰς συγχώνευσιν τῶν τοπικῶν τούτων δογμάτων εἰς μίαν γενικὴν ἐθνικὴν τῶν Ἑλλήνων θρησκείαν. Τινὲς ὑπέλαβον ὅτι ἕκαστον μέρος εἶχε κατ' ἀρχὰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ θεότητα, καὶ ὅτι διὰ τῆς ἐπικοινωνίας συνηνώθησαν μετὰ ταῦτα πᾶσαι βαθμηδὸν εἰς ἕνα κοινὸν Ὄλυμπον. Ἀλλ' αὕτη ἐστὶ βεβαίως ἐσφαλμένη θεωρία, διότι ἡ πολυθεΐα ἐστὶν ἡ ἀναγκαία τῆς φυσιολατρείας συνέπεια. Ἐπίσης δ' ἀνυπόστατός ἐστιν ἡ εἰκασία ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ θρησκεία προῆλθεν ἔξωθεν, ἐξ Ἀσίας ἢ ἐξ Αἰγύπτου, εἰ καὶ σχέσεις τινὲς θρησκευτικαὶ ὡς ἐκ τῆς γειτνιάσεως βεβαίως δὲν ἐπέλειπον· τινὲς μάλιστα θεότητες δύνανται ἴσως νὰ καταδειχθῶσι καὶ ὡς ξένης καταγωγῆς, ὡς ἡ Ἀφροδίτη Ἀσιανῆς, ἡ Ἀθηνᾶ (Νηΐθ) ἴσως Αἰγυπτιακῆς· ἀλλὰ τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα μετέβαλεν οὕτω τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν φύσιν αὐτῶν, ὥστε μετεποιοῦντο εἰς ἰθαγενεῖς. Ἐπὶ τῆς παρακμῆς ὅμως τῆς Ἑλλάδος αἱ ἔξωθεν εἰσαγόμεναι λατρεῖαι δὲν ἠλλοίουν τὸν χαρακτῆρα τῆς καταγωγῆς των. Ἡ Τιτανομαχία ἐστὶ τὸ σύμβολον τῆς ἀντικαταστάσεως ἐκείνης τῆς Ἑλληνικῆς θρησκείας ἀντὶ τῆς παναρχαίου φυσιολατρικῆς. Οἱ Ἕλληνες ἐπίστευον ὅτι πρὸ τῶν θεῶν οὓς ἐλάτρευον ἄλλοι ἦρχον, ὁ Κρόνος (ἡ ἄναρχος αἰωνιότης) μετὰ τῶν Τιτάνων (τῶν ἀκανονίστων ἀρχικῶν δυνάμεων τῆς φύσεως), ὑποκύψαντες εἰς τὸν Δία καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, τοὺς θεοὺς τῆς τάξεως, τοῦ νόμου καὶ τοῦ δικαίου. Μετὰ τὸν θρίαμβον δὲ τοῦ Διὸς, οἱ μὲν τῶν Τιτάνων ἐδεσμεύθησαν εἰς τὸν Τάρταρον, οἱ δ' ὑπετάγησαν εἰς τὸν νέον νόμον. καὶ ὁ Ζεὺς συμπαρέλαβεν εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ παντὸς τοὺς δύο του ἀδελφοὺς, τὸν Πλούτωνα καὶ τὸν Ποσειδῶνα. Τινὲς θεότητες, ἄμεσον ἔχουσαι τὴν σχέσιν μετὰ τῆς φύσεως, ὡς αἱ τῆς θαλάσσης, τῶν ποταμῶν, τῶν δασῶν, διετήρησαν μὲν τὸν φυσιολατρικὸν χαρακτῆρά των, ἀλλ' ἐν ὑψηλοτέρᾳ τάξει καὶ ἁρμονίᾳ, ὑπὸ τοῦ Διὸς τὸν ὑπέρτατον νόμον. Ἐν Ὁμήρῳ ὁ Ὄλυμπος παρίσταται ὠργανωμένος ἐντελῶς κατὰ τὸ τότε παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐπικρατοῦν πολιτικὸν σύστημα. Ὁ Ζεὺς ἐστὶν ὁ βασιλεὺς τῶν θεῶν· παρ' αὐτῷ δὲ κάθηται Βουλὴ τῶν ἀνωτάτων θεῶν, ἔχουσα δικαιώματα ἀναγνωριζόμενα ὑπὸ τοῦ Διός. Εἰσὶ δὲ οὗτοι οἱ Ὀλύμπιοι, τῷ Διῒ παροικοῦντες, ὁ Ἀπόλλων, ὁ Ἄρης, ὁ Ἥφαιστος, ὁ Ἑρμῆς, ἡ Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ Ἄρτεμις, ἡ Ἀφροδίτη καὶ ὁ ἐν τῇ θαλάσσῃ οἰκῶν Ποσειδῶν· εἰς τούτους προσετέθη μετὰ ταῦτα καὶ ἡ Ἑστία, ὥστε ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ἐλέγοντο οἱ δώδεκα θεοί. Ἐνίοτε δὲ συγκαλεῖ ὁ Ζεὺς καὶ πάντας τοὺς θεοὺς εἰς ἀγορὰν, μὴ ἐξαιρουμένων οὐδὲ τῶν ποταμίων,

οὐδὲ τῶν νυμφῶν τῶν ῥυάκων καὶ δασῶν (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 4). Ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Πλούτων εἰσὶν ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ ἐν τῷ Ἅδῃ ὅ,τι ὁ Ζεὺς ἐν τῷ οὐρανῷ, ἀλλ' ἀναγνωρίζοντες αὐτοῦ τὴν ὑπεροχήν. Καὶ οἱ λοιποὶ δὲ θεοὶ εἰς τὰς τρεῖς ταύτας κατηγορίας ἀνήκουσι. Μετὰ τῶν καταχθονίων θεῶν συναριθμοῦνται καὶ οἱ χθόνιοι, οἱ ἐφορῶντες τὴν γῆν καὶ τὴν κατωθεν αὐτῆς προερχομένην βλάστησιν, δι' ὃ καὶ ἡ κόρη τῆς Δήμητρος ἐστὶ τοῦ Πλούτωνος ἡ γυνή. Ὑποδιῃροῦντο δ' οἱ θεοὶ καὶ εἰς πρωτίστους καὶ δευτερεύοντας· οὗτοι δὲ ἐμφαίνουσι τὸ πλεῖστον ἰδιαίτερα μέρη ἢ ἰδιότητας τῶν πρωτίστων θεῶν, ὡς αἱ Μοῖραι, ἡ Τύχη, ἡ Δίκη, αἱ Ὧραι εἰσὶν ἰδιότητες τοῦ Διός, ἡ Νίκη τῆς Ἀθηνᾶς, ἡ Ἥβη πάντων τῶν θεῶν ἀνεξαιρέτως. Κατὰ μέρος αἱ δευτερεύουσαι αὗται θεότητες ἔχουσι τὴν ἰδίαν αὐτῶν προσωπικότητα, εἰσὶν αὐτούσιαι, καὶ εἶχον ἐξ ἀπωτάτων χρόνων ἰδίαν λατρείαν, ὡς αἱ Ὧραι, αἱ Χάριτες· κατὰ μέρος δὲ εἰσὶ μὲν προσωποποιήσεις, ἀλλ' ἄνευ λατρείας, πλὴν ἐνίοτε καὶ μέχρι τινὸς κατὰ χρόνους μεταγενεστέρους. Οἱ θεοὶ ὧν μνημονεύει ὁ Ὅμηρος ἐλατρεύοντο καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ μείζονος ἢ ἥττονος λατρείας ἀπελάμβανον ἐνίοτε τινὲς αὐτῶν κατὰ μέρη, ἀναλόγως τοῦ ἐξαιρετικοῦ σεβασμοῦ ὅστις ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις ἀπεδίδετο αὐτοῖς εἴς τινας τόπους ἢ ὑπό τινων φυλῶν. Συνήθως δ' εἶχεν ἕκαστον μέρος μίαν πρωτεύουσαν λατρείαν, ὡς αἱ Ἀθῆναι τὴν τῆς Ἀθηνᾶς, οἱ Δελφοὶ τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, τὸ Ἄργος τὴν τῆς Ἥρας, κτλ, καὶ εἰς ταύτην αἱ πλεῖσται θρησκευτικαὶ τιμαὶ ἀπεδίδοντο. — Ἡ θρησκευτικὴ πίστις ἦν ἰσχυρὰ παρὰ τῷ λαῷ τοὐλάχιστον, καὶ ἀκλόνητος μέχρι τῶν Περσικῶν καὶ μετ' αὐτά, ὅτε τοῖς θεοῖς ἀπέδιδον μετ' εὐλαβοῦς εὐγνωμοσύνης οἱ Ἕλληνες τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος των ἀπὸ τοῦ ξένου ζυγοῦ. Ἀλλ' ἡ πρόοδος τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως ἤρχισεν ἐπαισθητὴν ποιοῦσα τὴν ὑλικὴν τοῦ θρησκεύματος φύσιν, παρεκτραπέντος διὰ τοῦ χρόνου εἰς ἐξωτερικὰς μᾶλλον ἐθιμοταξίας, καὶ μὴ ἱκανοποιοῦντος τὰς ἀξιώσεις τοῦ πνεύματος. Καὶ ἡ ἀνάπτυξις προσέτι τῆς φιλοσοφίας, ἥτις ἀπὸ τοῦ 600 π. Χ. εἶχεν ἀρχίσει καλλιεργουμένη εἰς τὰς Ἰωνικὰς ἀποικίας συνετέλεσε καὶ αὐτὴ εἰς τὸ νὰ κλονίσῃ, — ἀλλὰ κυρίως μόνον ἀπὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τῆς ὀλεθρίας ταύτης ἀφετηρίας τῆς παρακμῆς τῆς Ἑλλάδος, — ὑποσκάπτουσα σπουδαίως τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα πρῶτον παρὰ τοῖς λογίοις, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἡ ἀσέβεια μετέβη κατ' ὀλίγον καὶ εἰς τὸν λαόν, συνεπιφέρουσα καὶ τὴν ἄφευκτον ὀπαδόν της, τὴν χαλάρωσιν τῶν ἠθῶν, ὡς καὶ τὴν ἑτέραν, τὴν δεισιδαιμονίαν. Εἰς ταύτην δ' ἔδιδον τροφὴν τὰ ὀρφικὰ καὶ ἄλλα μυστήρια (ἴδ.). Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, καὶ ἕνεκα τῆς πρώτης καταγωγῆς αὐτῶν ἐκ Πελασγῶν καὶ ἐκ Τυρηνῶν, καὶ ἕνεκα τῆς ἠθικῆς ἐπιρροῆς ἣν οἱ Ἕλληνες ἐπ' αὐτῶν ἐξήσκουν, εἶχον κυρίως τὴν αὐτὴν μετὰ τῶν Ἑλλήνων θρησκείαν. Ἕνεκα τῆς ἧττον ζωηρᾶς φαντασίας των ὅμως ὀλιγώτεροι μῦθοι ἐμπεριέχονται εἰς τὰς περὶ τῶν θεῶν παραδόσεις των. Διετήρησαν δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἀπωτάτης αὐτῶν ἀρχαιότητος τὴν λατρείαν ἰδιαιτέρων τινῶν θεοτήτων τῆς γεωργικῆς καὶ τῆς ποιμενικῆς, καὶ προσέτι εἶχον τὴν τάσιν νὰ προσωποποιῶσι καὶ νὰ θεοποιῶσι καὶ πᾶσαν οἵαν δήποτε ἀφῃρημένην ἰδέαν, οἷον τὴν ἀρετήν, τὴν εὐποιΐαν καὶ εἴ τι ἄλλο, μέχρις οὗ κατήντησαν νὰ θεοποιῶσι καὶ τοὺς αὐτοκράτορας, καὶ οὐχὶ πάντοτε τοὺς ἀρίστους.

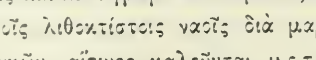
Θρία, δῆμος ἀνατολικῶς τῆς Ἐλευσῖνος ἐν τῷ Θριασίῳ πεδίῳ, δι' οὗ διήρχετο ἡ πομπὴ τῶν Ἐλευσινίων, δι' ὃ καὶ τὸ Δίπυλον ἐν Ἀθήναις, ἐξ οὗ ἡ πομπὴ ἐξήρχετο, ἐλέγετο καὶ Θριάσιαι πύλαι (Ἡρδ. Η, 65. Θ, 17. — Θουκ. Α, 114. — Στρβ. Θ, 392, 395).

Θρίαμβος, πομπὴ Βακχικὴ (Σουΐδ. λ. Ῥύττειν). Παρὰ Ῥωμαίοις ἡ ἐπίδειξις ἢ εἰσέλασις τοῦ νικηφόρου στρατηγοῦ μετὰ μά-

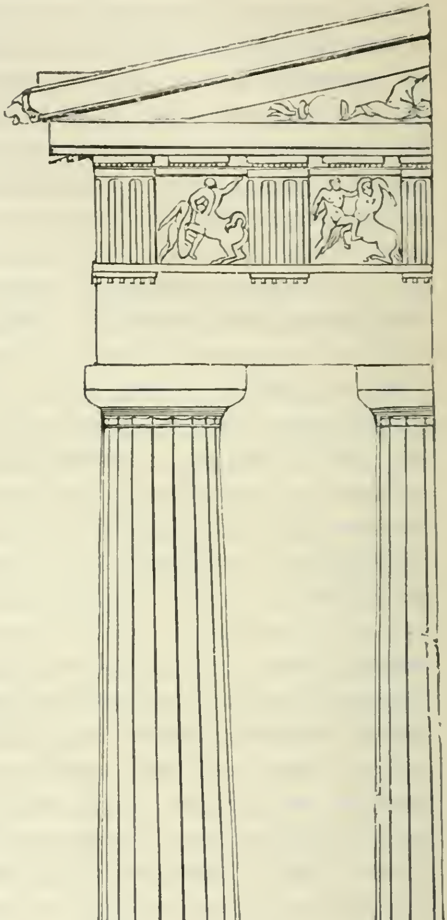
χὴν περατώσασαν τὸν πόλεμον, καὶ εἰς ἣν ὑπὲρ τοὺς 5,000 ἐχθροὺς ἐφόνευσε. Παρηκολουθεῖτο δὲ ὑπὸ τῶν αἰχμαλώτων καὶ τῶν λαμπροτέρων λαφύρων, καὶ διήρχετο ὑπὸ ὡραίαν ἀψῖδα ἥτις ἐν τοῖς πρώτοις χρόνοις κατηδαφίζετο μετὰ ταῦτα, ἐπὶ δὲ τῶν αὐτοκρατόρων ἀνηγείρετο μόνιμος.

Θρίας, ἴδ. Ἑρμῆς.

Θριγγὸς, τὸ ἐπὶ τῶν κιόνων καθήμενον μέρος τῆς ὀροφῆς (ἴδ. Ναός. Κίων). Εἰς τὸν δώριον ῥυθμὸν τὸ πρῶτον μέρος κάτωθεν ἦν τὸ ἐπιστύλιον, ἀντιστοιχοῦν εἰς τὴν ἐν τῇ ξυλοδομίᾳ ἐπικειμένην δοκόν. Ὑπὲρ αὐτὸ δ' ἔκειτο ἡ ζώνη ἢ διάζωμα, ἐμφαίνουσα τὰς κεφαλὰς τῶν ἐπικαθημένων τῇ κατωτέρᾳ ἐγκαρσίων δοκῶν, διαγεγλυμμένας εἰς τριγλύφους, ἐχούσας τρεῖς καθέτους ῥάβδους, καλουμένας μηρούς· ὑφ' ἑκάστην δ' ἐξ αὐτῶν ἓξ σταγόνες παρίστων τὸ ἐκ τῆς κεφαλῆς τῆς ξυλίνης δοκοῦ σταλάζον ὕδωρ· ἦσαν δ' αἱ σταγόνες αὗται ἀνάγλυφοι ἐπὶ τοῦ ἐπιστυλίου, ὡς καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτὰς ἐπίπεδον ῥαβδίον, τὸ λεγόμενον κεφαλὴ τῶν τριγλύφων, καὶ ἡ ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς εὐρυτέρα ταινία, τὸ κυμάτιον. Συνήθως δὲ ἐτίθετο ἀνὰ μία τρίγλυφος ὑπὲρ ἕκαστον κίονα καὶ ἐν τῷ μέσῳ μεταξὺ δύο κιόνων. Τὸ δὲ μεταξὺ δύο τριγλύφων διάστημα, ἐν τῇ ξυλοδομίᾳ πιθανῶς κατ' ἀρχὰς κενὸν, εἶτα δὲ διὰ σανίδων, ἴσως καὶ καταγράφων κλειόμενον, κλείεται ἐν τοῖς λιθοκτίστοις ναοῖς διὰ μαρμαρίνων πλακῶν, αἵτινες καλοῦνται μετόπαι, καὶ κοσμοῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δι' ἀναγλύφων. Οἱ τοῖχοι δὲ τῶν ναῶν, εἰς τὸ μέρος τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὰ κιονόκρανα, ἢ ἐν μεγάλοις ναοῖς τὸ εἰς τὸ κυμάτιον τοῦ ἐπιστυλίου, ἔχουσι τὴν ἐπικρανῖτιδα, ἤτοι ἐπίσης κυμάτιον, πολλάκις διὰ κεχρωματισμένου μαιάν-

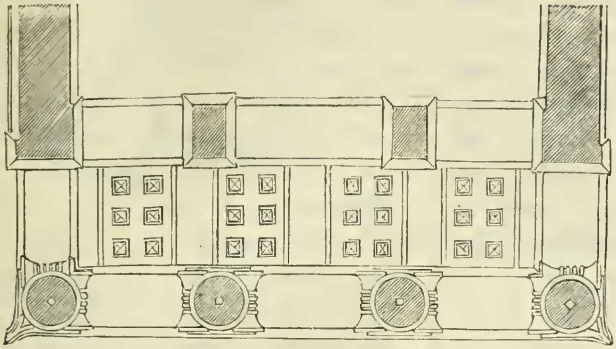

δρου κοσμούμενον, καὶ ἐνίοτε ὑπὲρ αὐτὸ, ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς τὴν σειρὰν τῶν μετ-πῶν, ζώνην συνεχῆ ἀναγλύφων, τὴν ζωφόρον. Ἀπὸ τοῦ περιστυλίου δ' εἰς τὸν τοῖχον, ὑπὲρ τὴν ζωφόρον, ἤ, εἰς μικροὺς ναοὺς, ἐπάνω τῶν τριγλύφων, ἐκτείνονται αἱ δοκοὶ,

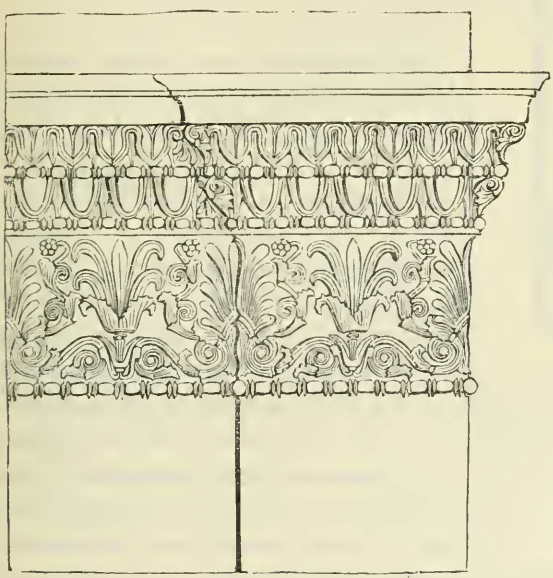

δουροδόκοι, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν τετράγωνα φατνώματα, ἢ κοίλως ἐγγεγλυμμένα, ἢ διὰ περιαιρετῶν κεράμων (ὡς εἰς τὸ

Θησεῖον) κεκαλυμμένα. Ἡ δὲ στέγη τοῦ ναοῦ, προκλινὴς πρὸς τὰς δύο μακρὰς πλευρὰς, ἀπετέλει εἰς ἑκάστην τῶν δύο ἄλλων

κάθετον τρίγωνον, τὸ λεγόμενον ἀέτωμα ἢ ἀετὸν, οὗ τὸ ἐμβαδὸν ἢ τύμπανον, λίαν ταπεινὸν εἰς τοὺς δωρίους ναοὺς, καὶ ἔχον ὑπὲρ τὰ δύο ἄνω σκέλη τὴν ὑδρορρόην, ἐκοσμεῖτο οὐ σπανίως δι' ὡραίων γλυ-

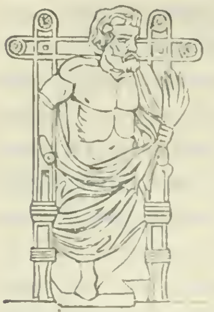

πτικῶν συμπλεγμάτων. Εἰς δὲ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ Ἰωνικοῦ ἢ Κορινθιακοῦ ῥυθμοῦ τὸ ἐπιστύλιον διαιρεῖται εἰς τρεῖς καλουμένας ταινίας, τὰς ἄνω προεχούσας ὑπὲρ τὰς κάτω, καὶ λήγει ἄνω εἰς κυμάτιον κατάγλυφον συνήθως καὶ κανόνα, καὶ ὑπὲρ τοῦτον ἡ ζωοφόρος, πολλάκις κατάγλυφος, καὶ ἐπὶ ταύτης τὸ γεῖσον προέχον, κοῖλον δὲ κάτωθεν, καὶ ἐπικαθήμενον ἐπὶ σειρᾶς μακρᾶς προεχόντων κύβων, οἵτινες καλοῦνται ὀδόντες, τὰ δὲ μεταξὺ αὐτῶν διαστήματα μετοχαί. Ἕπεται δὲ ἄνωθεν κυμάτιον, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἡ ὑδρορρόη. Ὁ δὲ ἰων. τοῖχος, κρηπῖδα ἔχων ὡς οἱ κίονες, ἔχει καὶ ἄντικρυ τῶν ἐπιστυλίων ζώνην, ἢ ἐπικρανίτιδα, ἔχουσαν κόσμημα ὡς τὸ τοῦ ἐπιστυλίου, ἢ, ἂν τοῦτο δὲν ἔχωσιν οἱ κίονες, ἁπλοῦν κυμάτιον.

Θρόνιον, πρωτεύουσα ὠχυρωμένη τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Βοαγρίου. Τῷ 429 π. Χ. τὴν ἐκυρίευσεν ὁ Ἀθηναῖος στρατηγὸς Κλεόπομπος. Ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ πολέμου οἱ Φωκεῖς τὴν ἐλεηλάτησαν, εἶτα δὲ πάλιν ἀνέλαβε (ν. Καινούργιο) (Ὁμ. Ἰλ. Β, 533.— Θουκ. Β, 26).

Θρόνος, ἡ ἐπίσημος ἕδρα τῶν βασιλέων, καὶ ἑπομένως καὶ τῶν μεγάλων θεῶν, ὑπὸ τῆς τέχνης πολλάκις μεγαλοπρεπέστατα κεκοσμημένος. Οὕτως ὁ τοῦ χαλκοῦ κίονος, τοῦ παριστῶντος τὸν Ἀπόλλωνα ἐν Ἀμύκλαις, ἦν τορευτὸς, ἔργον τοῦ Λακεδαιμονίου Βαθυκλέους, ἔχων ἀντὶ ποδῶν ἀγάλματα Ὡρῶν καὶ Χαρίτων, ὅλος κατάγλυφος καὶ ἐπὶ τοῦ ἐρείσματος ἔχων πάλιν κατειργασμένα ἀγάλματα (Παυσ. Γ, 18. 19). Ὁ δὲ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ κολοσσιαίου Διὸς, ἀριστούργημα τοῦ Φειδίου, ἦν χρυσελεφάντινος μετὰ καὶ ἐβένου καὶ πολυτίμων λίθων κεκοσμημένος· οἱ πόδες δὲ παρίστων ἕκαστος ἓξ χρυσῶν Νικῶν ἀγάλματα, καὶ ὁ ὅλος θρόνος, ἡ ἕδρα, αἱ χεῖρες, τὸ ἔρεισμα, ἐκοσμοῦντο ὑπὸ ἀναριθμήτων

χρυσῶν ἀναγλύφων καὶ συμπλεγμάτων φυσικοῦ μεγέθους, καὶ ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν στερεούντων τὸ μεταξὺ

τῶν ποδῶν διάστημα διέπρεπον ζωγραφίαι τοῦ ἐπισήμου ζωγράφου Παναίνου (Παυσ. Ε, 11). Εἶχε δ' ὁ θρόνος καὶ ὑποπόδιον ὅπερ ἐκαλεῖτο θ ρ ῆ ν ο ς.

Θυάδες, ἴδ. Δ ι ό ν υ σ ο ς. Θυία.

Θύαμις, ποταμὸς τῆς Ἠπείρου, ἐκβάλλων, ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου, ἀπέναντι τῆς Κερκύρας (Θουκ. Α, 46.—Στρβ. Ζ, 324).

Θύαμος, ὄρος τῆς Ἀκαρνανίας (ν. Σπαρτοβοῦνι), Ν τοῦ Ἀμφιλοχικοῦ Ἄργους (Θουκ. Γ, 106).

Θυάτειρα, ἐπίσημος πόλις τῆς Β Λυδίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Λύκου, φημιζομένη δι'

ἃ εἶχεν ἐργοστάσια πορφύρας, καὶ διὰ τὴν ἁβρότητα τῶν ἠθῶν τῶν κατοίκων της. Ἦν ἡ ἕδρα μιᾶς τῶν πρώτων χριστιανικῶν κοινοτήτων (Στρβ. ΙΓ, 625).

Θύελλα, ἴδ. Ἅ ρ π υ ι α ι.

Θυέστης, ἴδ. Ἀ τ ρ ε ύ ς. Ἀ γ α μ έ μ ν ω ν.

Θυῖα, 1) θυγάτηρ τοῦ Κασταλίου ἢ τοῦ Κηφισοῦ (Ἡρδ. Ζ, 48), μήτηρ τοῦ Δελφοῦ ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος, πρώτη τῷ Διονύσῳ θύσασα, καὶ ὄργια αὐτῷ τελέσασα. Κατ' αὐτὴν δὲ Θυϊάδες ὠνομάζοντο καὶ αἱ Ἀθηναῖαι αἱ κατ' ἔτος εἰς τὸν Παρνασσὸν Διονυσιακὰ ὄργια τελοῦσαι μετὰ τῶν ἐν Δελφοῖς Θυϊάδων, αἵτινες ἦσαν ἱέρειαι ὡς αἱ Βάκχαι. Ὅτε ὁ Ξέρξης ἐπήρχετο, οἱ Δελφοὶ ἔθυσαν ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῶν εἰς τοὺς ἀνέμους, διότι τὸ ὄνομα αὐτῶν κυρίως σημαίνει αἱ ὁ ρ μ ῶ σ α ι (Ἡρδ. Ζ, 178). Διὰ τοῦτο συνεδέοντο καὶ μετὰ τοῦ Ποσειδῶνος. —2) Θυγάτηρ τοῦ Δευκαλίωνος, ἐκ τοῦ Διὸς τεκοῦσα τὸν Μακεδόνα.

Θύλακοι, ἐν γένει σακκία, ἰδίως δὲ καὶ πλατεῖαι περισκελίδες ἃς οἱ βάρβαροι ἔφερον (Εὐριπ. Κυκλ. 682).

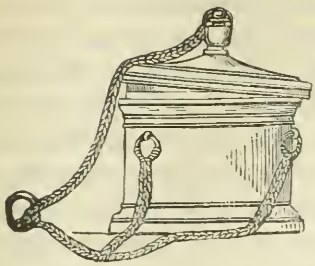
Θύμβρη, πόλις ἐπὶ τοῦ Θυμβρίου ποταμοῦ, Β. τῆς Τρωάδος, ἔχουσα ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἀρχαιότατα ἐκλιποῦσα. Παρ' αὐτῇ ὑπῆρχε λόφος Κ α λ λ ι κ ο λ ώ ν η (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 430. Υ, 53.—Στρβ. ΙΓ, 598).

Θύμβρηρα, χώρα Λυδικὴ παρὰ τῷ Πακτωλῷ, ἔνθα συνήρχοντο οἱ τοῖς Πέρσαις ὑποκείμενοι λαοὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (Ξεν. Κ. Π. ΣΤ, 2, 16. Ζ, 1, 45).

Θυμέλη, βωμός. Παρὰ δὲ τοῖς ποιηταῖς (Εὐριπ.) «Κ υ κ λ ώ π ω ν θ υ μ έ λ α ι», τὰ λείψανα ἀρχαίων κυκλωπείων τειχῶν. Εἰς δὲ τὸ θέατρον (ἴδ.), ὁ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς ὀρχήστρας βωμὸς, περὶ ὃν ἐκινεῖτο ὁ χορὸς, καὶ εἰς οὗ τὰς βαθμίδας ἵστατο ὁ ὁδηγὸς τοῦ χοροῦ. Ἐκ τῶν Ῥωμαϊκῶν θεάτρων, οὐδεμίαν πλέον σχέσιν ἐχόντων μετὰ τῆς λατρείας τοῦ Διονύσου, οὐδὲ χορὸν κεκτημένων, ὁ βωμὸς ἐξέλιπε, καὶ Θ υ μ έ λ η ἐλέγετο τὸ μέρος ἔνθα ἵστατο ἡ μουσική, καὶ μεταγενεστέρως καὶ πᾶσα ἡ σκηνή.

Θυμιατήρ(ιον), 1) τὸ σκεῦος δι' οὗ, πλὴν τοῦ θυμιάματος ὃ ἔρριπτον εἰς τὰς ἐσχάρας τῶν βωμῶν, ἐθυμίαζον τὰ ἀγάλματα καὶ διὰ τῆς χειρὸς (Αἰλ. Π. 7. ΙΒ, 51), αὐτὸ τοῦτο ὃ παρέμεινε καὶ εἰς τὴν ἡμετέραν ἐκκλησίαν. — 2) Θ υ μ ι α τ ή ρ ι ο ν ἢ

θυτήριον ὁ καὶ ἄλλως βωμὸς καλούμενος

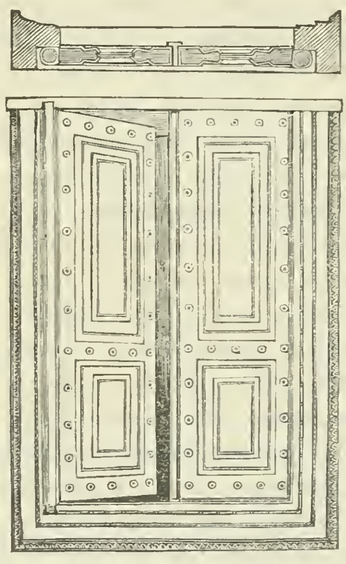
ἀστερισμὸς τοῦ νοτίου ἡμισφαιρίου ὑπὸ τὸν σκορπίον, ἐκ 4 ἢ 7 ἀστέρων.

Θυμοέτης, 1) Γέρων Τρὼς (Ὁμ. Ἰλ. Γ. 146). Κατὰ μεταγενεστέρους, ἡ σύζυγος αὐτοῦ Κύλλα, ἔσχε, καθ' ἣν ἡμέραν ἐγεννήθη ὁ Πάρις, υἱὸν καὶ αὐτὴ τὸν Μούνιππον, ὃν ἐθανάτωσεν ὁ Πρίαμος, διότι ὁ χρησμὸς εἶπεν ὅτι παιδίον κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην γεννηθὲν, θὰ ἐπέφερε τὸν ὄλεθρον τῆς Τρωάδος. Διὰ τοῦτο, μνησικακῶν ὁ Θυμοίτης, εἰσήγαγε τὸν Δούριον ἵππον εἰς τὸ Ἴλιον (Serv. ad. Virg. Æ, 2, 30).—2) Υἱὸς Ὀξύνθου, δισέγγονος τοῦ Θησέως, τελευταῖος Θησείδης βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν (ἴδ. Μέλανθος). Κατ' αὐτὸν ὠνομάσθη ὁ δῆμος τῶν Θυμοιταδῶν.

Θυνεὰς, 1) πόλις καὶ ἀκρωτήριον ἐν Θράκῃ εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον, ΒΔ τῆς Σαλμυδησσοῦ (ν. Ὑνιάδα).—2) Νῆσος πρὸς τῇ Βιθυνίᾳ ἐν Πόντῳ· εἶχε ναὸν Ἀπόλλωνος, καθ' ὃν καὶ ἀρχαιότερον Ἀπολλωνία ἐλέγετο.

Θυοσκόποι, ἴδ. Ἱερεῖς.

Θύρα, ἡ εἰς δωμάτιον ἢ εἰς οἰκίαν εἴσοδος. Ἡ τελευταία ἐλέγετο Αὔλι(ει)ος ἢ αὐλί(ει)α θύρα· ἡ δ' εἰς πόλιν ἢ φρούριον εἰσάγουσα ἐλέγετο πύλη. Ἡ δ' ὀπισθία θύρα τῆς οἰκίας ἐλέγετο παράθυρον ἢ παραθύριον· ἂν δ' ἔφερεν εἰς τὸν κῆπον, κηπαία θύρα (Ἀθήν. ΙΕ, 6). Τὰ δύο πλάγια τῶν θυρῶν ἐλέγοντο σταθμοὶ καὶ φλιαὶ (Ὁμ. Ὀδ. Ρ. 221), κυρίως ὅμως φλιὰ τὸ ἀνώφλιον, ὃ, μεθ' ὅλων τῶν ἀρχιτεκτονικῶν αὐτοῦ κοσμημάτων ἐλέγετο καὶ ὑπέρθυρον· τὸ δὲ κατώφλιον ἐλέγετο βηλὸς, καὶ ποιητικῶς οὐδας. Τούτου εἰς τοὺς ναοὺς, προσέτι καὶ εἰς τὰς οἰκίας, ἐθεωρεῖτο βέβηλον καὶ δυσοίωνον νὰ ἐπιβαίνῃ τις διὰ τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς, δι' ὃ καὶ αἱ εἰς τοὺς ναοὺς ἄγουσαι βαθμίδες ἦσαν πάντοτε ἀριθμοῦ περιττοῦ, ὥστε καὶ δι' οὗ ποδὸς ἤρχετό τις τῆς ἀναβάσεως, διὰ τοῦ αὐτοῦ νὰ βαίνῃ καὶ εἰς τὸν βωμόν. Εἰς τῶν Ἰωνικῶν ναῶν τὰς θύρας, κατὰ τὸ ἄνω τῶν σταθμῶν, ἑκατέρωθεν τοῦ ὑπερθύρου προεῖχον δύο κοσμήματα καλούμενα ὦτα ἢ, κατὰ Βιτρούβιον, (III, 4) καὶ ἀγκῶνες. Εἶχον δ' αἱ μεγάλαι θύραι δύο φύλλα, θύρετρα λεγόμενα, κλι-

σιάδας ἢ σανίδες (Ὅμ. Ὀδ. Ψ, 42) ὅτε ἦσαν ξύλινα, διότι πολλάκις, εἰς τὰ πολυτελῆ οἰκοδομήματα, ἦσαν χαλκᾶ, ἐπίχαλκα (Ἡρδ. Α, 179) ἢ καὶ χρυσελεφάντινα. Ἐστερεοῦντο δ' εἰς τοὺς σταθμοὺς διὰ στροφέων ἢ στροφίγγων, γιγγλύμων, θαιρῶν, καὶ ἠνοίγοντο ἀπὸ τῆς εἰσόδου κατὰ διάταξιν πάντοτε πρὸς τὰ ἐντὸς, δι' ὃ καὶ ἐνδοῦναι ἔλεγον ἐπὶ τοῦ ἀνοίγοντος τὴν θύραν ὅταν εἰσήρχετο, ἐπισπάσασθαι δὲ ἢ ἐφελκύσασθαι ἐπὶ τοῦ κλείοντος αὐτὴν ὅταν ἐξήρχετο. Ἐστερεοῦντο δὲ τὰ θυρώματα κάτω διὰ κατοχέων (Σοφ. Οἰδ. Τ.

136) εἰσερχομένων εἰς τὸν βηλὸν, καὶ πρὸς ἄλληλα διὰ μαντάλων, κλείθρων (αὐτ. 1262. 1287. 1294), καὶ τὰ μείζονα προσέτι διὰ μοχλῶν εἰσερχομένων εἰς τοὺς πυθμένας τῆς θύρας, καὶ ὁ ἀνοίγων αὐτὴν ὤφειλεν ἀναμοχλεύειν ἢ τὸν μοχλὸν παραφέρειν (Εὐριπ. Μήδ. 1305). Καθ' Ὅμηρον δὲ (Ὀδ. Α, 442. Φ, 46) συνείχοντο τὰ κλεῖθρα τότε καὶ δι' ἱμάντος. Ἐπὶ τῆς ἐκτὸς δὲ ἐπιφανείας τὰ θύρωθρα εἶχον κρίκους, ἵνα ἑλκόμενα κλείωνται, λεγομένους ἐπιπαστῆρας (Ἡρδ. ΣΤ, 91), οἵτινες ἐχρησίμευον καὶ ὡς ῥόπτρα (Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ. 4, 36.—Ἁρποκρ. ἐν λ.), δι' ὧν, ὁ θέλων νὰ εἰσέλθῃ εἰς οἰκίαν, ἔκοπτε τὴν θύραν ἐν Ἀθήναις, ἵνα τῷ ἀνοιγῇ, ἢ ἵνα εἰδοποιήσῃ τὸν ἐνοικοῦντα, ἤ, τούτων ἐλλειπόντων, διὰ ῥάβδου ἢ τῶν δακτύλων (Πλάτ. Πρωταγ. 151. 159), ἐν ᾧ ἐν Σπάρτῃ ἐσύριττε. Πρὸ τῆς θύρας ἐγράφετο πολλάκις, μάλιστα διὰ ψήφων κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους, ἡ προσφώνησις «Χαῖρε», ἢ καὶ «Εὐλαβοῦ» (πρόσεξον, φοβήθητι) τὴν κύνα (Cave canem), διότι οὐ σπανίως προσεδεῖτο κύων (Θεόκρ. 10, 42.—Ἀθήν. Α, 4.—Ἀρστφ. Θεσμφ. 423 Λυσιστρ. 1217), καὶ ἐνίοτε καὶ δοῦλος παρεφύλαττε παρὰ τῇ αὐλίᾳ. Πρόθυρον δ' ἦν ἡ πρὸ τῆς θύρας στοά· θυρὼν δὲ τὸ μέρος τῆς οἰκίας εἰς ὃ ἡ θύρα ἠνοίγετο (Σφκλ. Οἰδ. Τ. 1242. Ἠλκτρ. 328) ἔνθα ἦν καὶ τὸ θυρωρεῖον, δωμάτιον τοῦ θυρωροῦ (Πολυδ. Α, 77).

Θυργωνίδαι, δῆμος Ἀττικῆς, πιθανῶς παρὰ τὴν Ἄφιδναν.

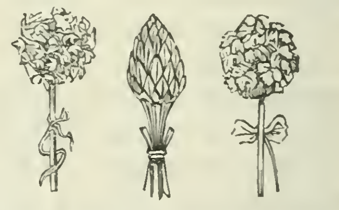
Θυρεᾶτις, ἡ Κυνουρία, τὸ τῇ Λακωνικῇ συνορεῦον μέρος τῆς Ἀργολίδος (Θουκ. Β, 27. Δ, 56), οὗ πρωτεύουσα ἡ Θυρέα (Ἡρδ. Α. 82) παρὰ τὸν ὁμώνυμον κόλπον (ν. Ἄστρος) Κατὰ τοὺς μεταξὺ Ἀργείων καὶ Λακεδαιμονίων συνεχεῖς πολέμους, ὁ Κλεομένης, μετὰ τὴν ἐν Τίρυνθι νίκην (524 π. Χ.), κατέλαβε τὴν Θυρέαν (Ἡρδ. Α, 82. ΣΤ, 76). Τῷ 431 παρεχώρησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὴν χώραν εἰς τοὺς Αἰγινήτας, οὓς οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἐκβάλει τῆς νήσου των· ἀλλὰ μετὰ 7 ἔτη, κυριεύσαντες οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν, τὴν ἐπυρπόλησαν, καὶ ἀπήγαγον τοὺς κατοίκους (Θουκ. Β, 27. Δ, 57. Ε, 41). Ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος ἀνεκτήσαντο, βοηθείᾳ αὐτοῦ, οἱ Ἀργεῖοι τὴν πόλιν (Παυσ. Β, 20, Ι. Ζ, 11, 2). Ἦσαν δ' οἱ Κυνουριεῖς, Πελασγοὶ Ἀρκάδες ἐκδωρισθέντες ὑπὸ τῶν Ἀργείων (Ἡρδ. Η, 73).

Θυρεὸς, ἴδ. Ὁπλισμός.

Θυρίδες, ἴδ. Λακωνική.

Θύριον καὶ **Θούριον,** πόλις τῆς Ἀκαρνανίας μετ' ἀκροπόλεως, ΝΑ τοῦ Ἀνακτορίου, περὶ μίαν ὥραν ἀπέχουσα τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου. Ἐνταῦθα συνήρχετο τὸ κοινὸν τῶν Ἀκαρνάνων.

Θύρσος, ῥάβδος ἣν εἰς τὰς Διονυσιακὰς πομπὰς ἔφερον ὁ Βάκχος, ὁ ὀπαδὸς αὐτοῦ καὶ οἱ πανηγυρισταί. Ἄνω εἶχε κῶνον πίτυος, διὰ τὴν χρησιμότητα τῆς ῥητίνης εἰς τὴν οἰνοποιίαν, ἢ δέσμην φύλλων κισσοῦ ἢ

φύλλων ἀμπέλου. Ἐλέγετο δ' ὅτι ὁ Βάκχος μετέβαλλέ ποτε τοὺς θύρσους εἰς ὅπλα θανατηφόρα, ἐντὸς τῶν φύλλων ἐγκρύψας αἰχμὴν (Ἀθήν. ΙΔ, 631.—Διόδ. Γ, 61. Δ, 4).

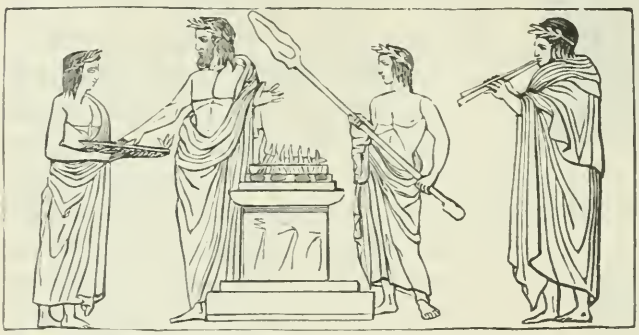
Θυσία, πᾶσα τοῖς θεοῖς γινομένη προσφορὰ ἱκετήριος ἢ εἰς ἔνδειξιν εὐλαβείας ἢ εὐγνωμοσύνης, κατὰ τοῦτο τῶν ἀναθημάτων διακρινομένη, ὅτι ἐκεῖνα ἦσαν μόνιμα, ἡ δὲ θυσία προσωρινὴ καὶ ἐπαναλαμβανομένη. Ἑπομένως καὶ τὰ πρῶτα τῆς γῆς προϊόντα, τὰ ἀκροθίνια, διαρκῆ καὶ αὐτὰ μὴ ὄντα, κατελογίζοντο ἐν ταῖς θυσίαις. Ἦν δ' ἡ θυσία τὸ κυριώτατον μέρος, τὸ κέντρον τῶν θρησκευτικῶν τελετῶν, καὶ προσεφέρετο ἐν

ἑορταῖς ἢ καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην ἡμέραν, ὑπὸ ἰδιωτῶν, οἰκογενειῶν, φυλῶν ἢ πόλεων δι' οἱονδήποτε συμβὰν ἰδιωτικὸν ἢ δημόσιον. Ὑπῆρχον δὲ θυσίαι αἱματηραὶ καὶ ἀναίμακτοι. Αἱ αἱματηραὶ ἦσαν αἱ κυριώτεραι, καὶ ἐκ τῶν ζῴων τὰ ἀρνία, αἱ αἶγες, οἱ χοῖροι καὶ οἱ βόες τὰ συνηθέστερα, καὶ ἐξ αὐτῶν τὰ ἀρσενικὰ ἐθύοντο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τοὺς θεούς, τὰ θηλυκὰ εἰς τὰς θεάς, καὶ λευκὰ μὲν εἰς τὰς ἐπουρανίους, μέλανα δὲ ἢ μελανὰ εἰς τὰς χθονίας ἢ θαλασσίας θεότητας. Καὶ ἄλλα δὲ ζῷα προσήγοντο εἰς τὰς

θυσίας, τινὰ ἰδίως κατὰ προτίμησιν εἴς τινας θεούς, εἴτε διότι ἠρέσκοντο εἰς αὐτά, εἴτε διότι τὰ ἀπηχθάνοντο, ὡς ἡ Δήμητρα τὸν χοῖρον, φθείροντα τὰ σπαρτά, ὁ Διόνυσος τὴν αἶγα, βλάπτουσαν τὰ κλήματα. Ἄλλων δὲ πάλιν θυσία ἀπηγορεύετο διά τινας θεότητας, ὡς τῆς αἰγὸς διὰ τὴν Ἀθηνᾶν. Ὁ Ποσειδῶν ἠγάπα ἰδίως μέλανες ταῦροι νὰ τῷ προσφέρωνται εἰς θυσίαν (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 6), ἢ ἵπποι, καὶ ἵπποι ἐθύοντο καὶ εἰς τῶν ποταμῶν τοὺς θεούς. Ζῷα τῶν δασῶν σπανίως προσήγοντο εἰς θυσίαν, πλὴν ἐλάφων εἰς τὴν Ἄρτεμιν· ἐνίοτε ὅμως πτηνά, ὡς ὁ ἀλέκτωρ εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν (Πλάτ. Φαῖδ. σ. 119 Α), ἡ περιστερὰ εἰς τὴν Ἀφροδίτην, ὁ κορυδαλὸς εἰς τὸν Ἡρακλῆν. Ἐνίοτε ἔθυον τρία διάφορα (ἄρρενα) ζῷα ἐνταυτῷ, καὶ ἡ τοιαύτη θυσία ἐλέγετο *τριττύα* ἢ τριττὺς (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 131). Πολλάκις δὲ ἦν μέγας ὁ ἀριθμὸς τῶν θυμάτων (*ἱερείων*), μέχρις ἑκατὸν βοῶν, ὅτε ἡ θυσία ἐλέγετο *ἑκατόμβη*· ἀλλ' οὕτως ἐπελέγετο, καταχρηστικῶς, καὶ δι' ὀλιγώτερα, ἂν ἐν γένει ἦσαν πολυάριθμα, καὶ οἱ πλούσιοι ἐφιλοτιμοῦντο τὰς δαπάνας τοιούτων μεγάλων θυσιῶν ν' ἀναλαμβάνωσι. Τὰ ἱερεῖα ἀπῃτεῖτο νὰ ὦσιν ὑγιῆ καὶ ἄνευ κηλῖδος, πλὴν μόνον ἐν Σπάρτῃ (Πλάτ. Ἀλκ. Β, σ. 146 Α), ἡλικίας δ' ὡρίμου καί, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, νὰ μὴ εἶχον χρησιμεύσει εἰς οἰκιακὰς ἀνάγκας· πρὸ πάντων δὲ δὲν ἐπετρέπετο ἡ θυσία τοῦ ἀροτῆρος βοός. Αἱ δ' *ἀναίμακτοι* θυσίαι, ἴσως αἱ ἀρχαιόταται καὶ ἁπλούσταται (Πλάτ. Νόμ. ΣΤ. σ. 783), ἦσαν ἢ αἱ ἀπαρχαὶ τῶν ἐτησίων καρπῶν, ἢ *πέλανοι*, ἤτοι πλακοῦντες, μάλιστα μελίπηκτοι, εἰς οὓς πολλάκις ἐδίδετο τὸ σχῆμα δῆθεν θυομένων ζῴων, ὡς αὐτὰ πολλάκις ἐμιμοῦντο καὶ ἐκ κηροῦ ἢ ξύλου (Ἡρδ. Β, 47.—Πλούτ. Λουκ. Ι.). Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται καὶ αἱ *σπονδαί*, ἰδίως τελούμεναι δι' οἴνου ἀκράτου, ἀφ' οὗ ἔπλυνεν ὁ θύων τὰς χεῖράς του· συνώδευον δ' αὐταὶ τὰς εὐχὰς ὑπὲρ ἐπιτυχίας τινὸς (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 171. Κ, 225. Π, 302), ἢ ἐπισήμους συνθηκολογίας (Ἰλ. Γ, 295), ἢ ἐπικηδείους τελετὰς (Ὀδ. Κ, 518. Λ, 26), πολλάκις δὲ καὶ τὰς αἱματηρὰς θυσίας, καὶ προσέτι εἰς τὰς ἑστιάσεις οἱ πίνοντες, πρὶν ἢ φέρωσιν εἰς τὰ χείλη των τὴν φιάλην, ἔσπενδον ἐξ αὐτῆς εἰς ἐπίκλησιν τῶν θεῶν, τὰς πρώτας σταγόνας (Ἰλ. Η, 480). Προσέτι δ' ἐσπένδετο καὶ μέλι, γάλα, ἔλαιον· μέλι δὲ σχεδὸν ἀναγκαίως εἰς τὰς ἐπικηδείους σπονδάς. Εἴς τινας θεότητας ὅμως ἡ σπονδὴ ἦν ἄνευ οἴνου, *νηφάλιος θυσία*, ὡς ἐλέγετο, οἷον εἰς τὰς Μούσας, τὰς Νύμφας, τὴν Οὐρανίαν Ἀφροδίτην, τὸν Ἥλιον, τὰς ἐν Ἀθήναις λατρευομένας Εὐμενίδας (Σοφ. Ο. Κ). Εἰς τὰ συμπόσια ἔσπενδον εἰς τὸν *Ἀγαθὸν δαίμονα* καὶ *Δία τὸν Σωτῆρα*.—*Ἀνθρωποθυσίαι*, ὡς εἰς πάσας τὰς ἀρχαίας θρησκείας, δὲν ἦσαν ξέναι καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικήν, ἐνιαχοῦ μὲν ἴσως, ἔνθα ἐπεκράτουν τὰ τραχύτερα ἤθη, καὶ ἐπὶ τῇ θεωρίᾳ ὅτι ἡ θεότης, οἷον ὁ Λυκαῖος Ζεὺς ἐν Ἀρκαδίᾳ, εὐηρεστεῖτο εἰς ἀνθρωποφαγίαν· ἀλλὰ τὸ πλεῖστον

πρὸς τὴν δι' ἑνὸς θύματος ἐξιλέωσίν τινος τῶν θεῶν, ὀργιζομένου κατὰ παντὸς τοῦ λαοῦ. Τὰ θύματα ἐλαμβάνοντο τὸ πλεῖστον ἐξ ἐπιδημούντων ξένων· ἀλλ' ἡ ἔμφυτος καὶ πρωϊμώτατα ἀναπτυχθεῖσα ἡμερότης τῶν Ἑλληνικῶν ἠθῶν μετερρύθμισε τὸ ἄγριον τοῦτο ἔθιμον, παραδεχθεῖσα τὴν ἀντικατάστασιν ζῴων, ἢ καὶ ἀψύχων ὄντων, ἀντὶ ἀνθρώπων, ὡς ἐπὶ τῆς θυσίας τῆς Ἰφιγενείας, τῆς τοῦ Φρίξου (ἴδ. Ἀ θ ά μ α ς). Ἄλλοτε δ' ἐθύοντο οἱ εἰς θάνατον καταδεδικασμένοι κακοῦργοι, καὶ ἐπετρέπετο αὐτοῖς ἡ διὰ φυγῆς ἢ ἄλλως σωτηρία, ὡς τοῖς κατ' ἔτος ἐν Λευκάδι ἀπὸ βράχου εἰς τὴν θάλασσαν ῥιπτομένοις, εἰς θυσίαν τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ ὡς ἐν Ὀρχομενῷ κατὰ τὰ Ἀγριώνια (ἴδ.), ἤ, ὡς ἐν Σπάρτῃ εἰς τὸν βωμὸν τῆς Ὀρθίας Ἀρτέμιδος, ἠρκοῦντο εἰς μόνην τὴν κατάβρεξιν αὐτοῦ δι' ἀνθρωπίνου αἵματος (ἴδ. καὶ Εὐριπ. Ἰφ. Τ. 1470). Ἐπὶ κηδειῶν αἱ ἀνθρωποθυσίαι (Ὁμ. Ἰλ. Φ, 28) προὐτίθεντο τὴν ἐξιλέωσιν τῆς παρωργισμένης σκιᾶς τοῦ ἀποθανόντος, καὶ τὴν ἱκανοποίησιν καὶ ἐκδίκησιν τῶν ἐπιζώντων αὐτοῦ οἰκείων. Τοῖς ὑποχθονίοις θεοῖς προσέφερον καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐν τοῖς πρώτοις χρόνοις ἀνθρώπινα θύματα· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἐμετρίασαν βαθμηδὸν τοῦ ἔθους τὴν ἀγριότητα. Νόμος τοῦ Ῥωμύλου ἀφιέρου τοὺς προδότας τῆς πατρίδος εἰς τοὺς καταχθονίους θεούς, ὥστε φονεὺς δὲν ἐθεωρεῖτο ὁ θανατῶν τινα ἐξ αὐτῶν· καὶ κακοῦργοι ἐθύοντο εἰς τελετάς τινας τοῦ Διός. Ἀντὶ δὲ τῶν βρεφῶν ἃ εἰς ἀρχαίους χρόνους προσήγοντο ὡς θύματα τῇ Μανίᾳ, ἀπὸ Ἰουνίου Βρούτου ἀντικατεστήθησαν κεφαλαὶ μυκήτων καὶ σκορόδων. Ἐπὶ Κράσσου (97 π. Χ.) κατηργήθησαν αἱ ἀνθρωποθυσίαι διὰ ψηφίσματος (Pl. XXX, 1, 3), ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐτελοῦντο ἔτι ἐνίοτε (Suet. Oct. XV). — Ἡ αἱματηρὰ θυσία ἦν παρὰ τοῖς Ἕλλησι κυρίως ἑστίασις, ἐπὶ προφάσει ἢ σκοπῷ εὐσεβεῖ γινομένη (Ὁμ. Ἰλ. Α, 458. Ὀδ. Γ, 439. Ξ, 414. — Εὐριπ. Ἠλέκτρ. 792). Τὸ ἱερεῖον ἐστεφανοῦτο δι' ἀνθέων καὶ ταινιῶν (οὐ ἔθους ὅμως δὲν ἀπαντᾶται μνεία παρ' Ὁμήρῳ)· ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ ἐχρυσοῦντο (Ὀδ. Γ, 384). Ὅτε δ' ἤγετο εἰς τὸν βωμόν, ἂν εἵπετο ἡσύχως, ἐξελαμβάνετο τοῦτο ὡς καλὸς οἰωνός· καὶ πρὶν δ' ἢ φονεύσωσι τὸ ζῷον, περιέμενον μέχρις οὗ, κλίναν τὸν αὐχένα, φανῇ ὡς ἂν ἔδιδε σημεῖον αὐθορμήτου συγκαταθέσεως. Εἶτα δ' ἐβύθιζεν ὁ θύτης ἓν τῶν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ καιομένων ξύλων εἰς ὕδωρ, καὶ δι' αὐτοῦ, οὕτως ἁγιασθέντος, ἐρράντιζε τοὺς παρόντας, καὶ προέτρεπεν αὐτοὺς εἰς σιγήν, ἐκφωνῶν «εὐφημεῖν χρή». Κατόπιν δ' ἐπέχεεν εἰς τὸν τράχηλον τοῦ ζῴου τὰς τὸν ἄρτον αἰνιττομένας οὐ λ ὰ ς ἢ ο ὐ λ ο χ ύ τ α ς, χονδρῶς ἠλεσμένην κριθήν, ὅπερ καὶ π ρ ό χ υ σ ι ς ἐκαλεῖτο, καί, προφέρων εὐχάς, ἔκοπτε τρίχας ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ τὰς ἔκαιεν εἰς τὸ πῦρ· εἶτα δέ, διὰ πελέκεως ἢ ῥοπάλου, κατέρριπτε τὸ ἱερεῖον καί, ἵνα δι' αἵματος βραχῇ ὁ βωμός, ἔστρεφε τότε τὴν κεφαλήν του πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ τὴν ἔτεμνε διὰ τῆς μαχαίρας τῶν θυσιῶν. Διὰ τοὺς ὑποχθονίους θεοὺς ἡ κεφαλὴ τοῦ ἱερείου ἐπιέζετο πρὸς τὰ κάτω, καὶ τὸ αἷμα ἐδέχετο ὀπὴ ἐν τῇ γῇ. Ἀφ' οὗ δὲ τὸ ἔσφαζον καὶ τὸ ἐξέδαιρον, κατέτεμνον τὰ μέλη αὐτοῦ, καὶ ἔκαιον ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ὅσα ἀνῆκον τῇ θυσίᾳ, μετὰ σπονδῶν, θυμιαμάτων

καὶ πλακούντων. Τὰ τοῖς θεοῖς ὡρισμένα μέρη ἦσαν κυρίως τὰ ὀστᾶ τῶν σκελῶν μετὰ τοῦ λίπους, ἐνίοτε καὶ μετά τινων μερῶν ἐξ ἑκάστου μέλους· τὰ δὲ λοιπὰ ἔτρωγον οἱ θῦται, εἴτε ἐν ἑστιάσει ἀμέσως μετὰ τὴν θυσίαν, εἴτε κομιζόμενα αὐτοῖς, καὶ μάλιστα τοῖς ἱερεῦσι, κατ' οἶκον. Σπανιώτατα δ' ἐκαίετο ἐντελῶς ὅλον τὸ ἱερεῖον. Ἐκ θυσιῶν δ' ἐπιθανάτων, ἢ ἐκ τῶν ἐκτελουμένων ἐπ' ἀρᾷ, οὐδὲν ἐτρώγετο, ἀλλὰ τὸ κρέας κατεστρέφετο ἢ ἐθάπτετο. Εἰσῆγον δὲ καὶ συνώδευον τὰς θυσίας προσευχαί, μουσική, ᾄσματα, καὶ ἐνίοτε καὶ χορός.

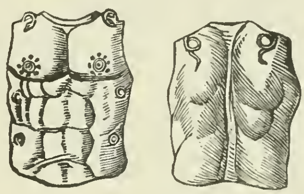
Θυσσαγέται, ἐν Σκυθίᾳ, λαὸς ἐκ τῆς θήρας ζῶν εἰς ἔρημα δάση μεταξὺ Ταναΐδος, Λύκου καὶ Ὀάρου (Ἡρδ. Δ, 22).

Θύσσος, πόλις τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου παρὰ τῷ Ἄθωνι (Ἡρδ. Ζ, 22.—Θουκ. Δ, 169. Ε, 35).

Θώραξ, τὸ ἀμυντικὸν ὅπλον, τὸ καλύπτον τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος, μετάλλινος 8—9 χιλιόγρ. βαρύς, συγκείμενος ἐκ δύο πλακῶν (γύαλα), τῆς ἐμπροσθίας καὶ ὀπισθίας, συνδεομένων διὰ περονῶν, πλαγίως καὶ εἰς τοὺς ὤμους, ὅτε καὶ γυαλωτὸς λέγεται, καὶ στατὸς ἢ στάδιτος (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 99. Ο, 530.—Παυσ. Ε, 25 κτλ.). Εἶχον δὲ τὰ δύο γύαλα πολλάκις τὸ ἀνατομικὸν σχῆμα τῶν μερῶν ἃ ἐκάλυπτον. Ἐπέδεε δὲ τὸν θώρακα περὶ τὴν ὀσφὺν ζώνη ἢ ζωστήρ, καὶ ὑπ' αὐτὸν ἐφέρετο πολλάκις, πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν σκελῶν, ζῶμα δερμάτινον

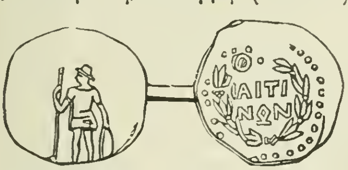
ἢ ἐξ ὑφάσματος, μετὰ χαλκῶν λεπίδων ἢ ἁλύσσεων (ἁλυσσιδωτός), ὅπερ ἐκάλυπτε καὶ τὸν ὅλον θώρακα, ὅταν ἦτο δερμάτινος ἢ λινὸς (λινοθώραξ), ἐξ οὗ τὸ ἐπίθετον

χαλκοχίτων. Ὑπὸ τοὺς ἐλαφροὺς δὲ πιθανῶς τούτους θώρακας ἐφέρετο κατάσαρκα ἐπίχαλκον δέμα, ἡ μίτρα (καρδιοφύλαξ) (Ξεν. Ἀνδ. Γ, 3, 20. Δ, 1, 18), εἰς προφύλαξιν τῶν κυριωτέρων μερῶν (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 135. 187. Ε, 857).

Ι

Ἰαιταὶ ἢ **Ἰεταί,** πόλις Σικελικὴ πρὸς Β παρὰ τῇ Πανόρμῳ (ν. Ἰάδο).

Ἴακχος, ἴδ. Διόνυσος.

Ἰάλεμος, ἴδ. Ὑμήν.

Ἰαλυσὸς (καὶ Ἰάλυσος), 1) πόλις τῆς Ῥόδου, εἰς τὴν Β ἄκραν τῆς νήσου, μετ' ἀκροπόλεως Ὀρυχοίμης, ἤδη ὑφ' Ὁμήρου (Ἰλ. Β, 656) μνημονευομένη, ἀνῆκεν εἰς τὴν Ῥοδίαν τρίπολιν καὶ εἰς τὴν Δωρικὴν ἑξάπολιν (Ἡρδ. Α, 144.—Στρδ. ΙΔ, 654—5). Μετὰ ταῦτα παρήκμασεν, ὥστε ὁ Πλίνιος τὴν συγχέει μετὰ τῆς Ῥόδου (ν. ἐρείπια εἰς Φιλέρημον). — 2) Ὁ ἱδρυτὴς αὐτῆς υἱὸς Κερκάφου, διανεμηθεὶς τὴν νῆσον Ῥόδον μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Λίνδου καὶ Καμείρου (Πινδ. Ὀλ. Ζ, 74).

Ἰάμβλιχος, Σύριος ἢ Βαβυλώνιος, τῷ β' αἰῶνι μ. Χ. ἔγραψεν ἑλληνιστὶ μυθιστόρημα, φέρον τίτλον «δραματικόν,» τοὺς

ἔρωτας περιγράφον τοῦ Ῥοδάνους καὶ τῆς Σινωνίδος, πλῆρες παραδόξων συμβάντων, ἐν ἄλλοις μαγικῶν καὶ θεουργικῶν. Ἀποσπάσματα αὐτοῦ σώζονται παρὰ Φωτίῳ.—2) Ἐκ Χαλκίδος τῆς Κοίλης Συρίας, ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου. Νεοπλατωνικὸς, μαθητὴς τοῦ Πορφυρίου καὶ τοῦ Ἀνατολίου. Αὐτοῦ σώζονται 5 ἐκ τῶν 10 βιβλίων «περὶ Πυθαγόρου αἱρέσεως». Ἕκαστον δὲ τῶν βιβλίων ἀπετέλει ἓν σύνολον. Τὸ πρῶτον πραγματεύεται «περὶ βίου Πυθαγορικοῦ,» ἐκ τοῦ δευτέρου μένει μόνον εἷς «προτρεπτικὸς λόγος εἰς φιλοσοφίαν,» ἐκ τοῦ τρίτου σώζονται ἀποσπάσματα «περὶ μαθηματικῆς ἐπιστήμης.» Τοῦ εἰς αὐτὸν ἀποδιδομένου «περὶ μυστηρίων» λόγου ἀμφισβητεῖται ἡ γνησιότης. Ἔγραψε καὶ σχόλια ἀπολεσθέντα περὶ Πλάτωνος, Ἀριστοτέλους καὶ τῆς Χαλδαϊκῆς φιλοσοφίας. Μιγνύων τὰς θεωρίας τοῦ Πυθαγόρου, τοῦ Πλάτωνος καὶ τῶν ἀσιανῶν θρησκευμάτων, ἐπρέσβευε τὴν βαθμιαίαν καταγωγὴν τῶν νοητῶν θεῶν, τῶν δαιμόνων, τῆς ψυχῆς τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἀνθρωπίνης, ὡς καὶ τῆς ὕλης, ἐξ ὑπερτάτου φωτεινοῦ καὶ νοήμονος ἀρχικοῦ τινος ὄντος, ἐδίδασκε τὴν ἀνάγκην τῆς μαντικῆς καὶ τῆς θεουργίας πρὸς προσέγγισιν μετὰ τῆς θεότητος ἕνεκα τῆς ἀσθενείας καὶ τῆς ἁμαρτωλῆς φύσεως τῶν ἀνθρώπων, ἀνύψου τὸν ἀρχαῖον ἑλληνισμὸν πολὺ ὑπὲρ τὸν χριστιανισμὸν, καὶ, κατὰ τὸν βιογράφον αὐτοῦ Εὐνάπιον, ἀπέκτησε τὴν φήμην ἀνδρὸς ἁγίου καὶ θαυματουργοῦ.

Ἰαμβογράφοι. Ἴαμβοι, δῆθεν κατ' Ἰάμβην, μίαν τῶν ὀπαδῶν τῆς Δήμητρος, ἐλέγοντο τὰ κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς θεᾶς ταύτης αὐτοσχεδιαζόμενα εὐτράπελα ᾄσματα. Τὸ μέτρον αὐτῶν ἔβαινε προφανῶς οὐχὶ κατὰ τὸν ἐπίσημον καὶ πανηγυρικὸν δάκτυλον, ἀλλὰ κατ' ἄλλον ἐλαφρότερον πόδα, οὗ ἡ θέσις (ἡ δευτέρα συλλαβὴ) ἦν, οὐχὶ ὡς ἐν ἐκείνῳ ἴση τῇ ἄρσει, ἀλλὰ τὸ ἥμισυ ἐκείνης, κατὰ τὸ λεγόμενον γένος διπλάσιον, πρόσφορον εἰς ποίησιν ἧττον ἐπιδεικτικὴν καὶ ἐπίσημον, μᾶλλον δὲ τὰ τοῦ συνήθους βίου ἐκφράζουσαν. Ὁ τὸ μέτρον τοῦτο τελειοποιήσας, καὶ κατ' αὐτὸ τὸν τρίμετρον ῥυθμίσας, ἦν ὁ Πάριος Ἀρχίλοχος, ὅστις καὶ ἦν ἐν γένει εἷς τῶν πρωτίστων νομοθετῶν τῆς Ἑλληνικῆς στιχουργίας, πολλὰ καὶ διάφορα ἐφευρὼν μέτρα. Ἐξ ἱερατικοῦ οἴκου καταγόμενος, ἦν υἱὸς τοῦ Τελεσικλέους, ὅστις τῇ 15 ἢ 18 Ὀλ. (720 ἢ 708 π. Χ.) ἔφερε Παριακὴν ἀποικίαν εἰς τὴν χρυσοφόρον Θάσον. Κατ' ἀρχὰς συνώδευσεν ἐκεῖ τὸν πατέρα του· εἶτα δ' ἐπανελθὼν εἰς Πάρον, ἔπεσεν ἐν πολέμῳ κατὰ τῆς Νάξου. Ὁ χαρακτὴρ αὐτοῦ ἦν δύσκολος καὶ φιλόψογος. Τὸν Λυκάμβην, μνηστεύσαντα αὐτῷ τὴν νεωτέραν του θυγατέρα Νεοβούλην, καὶ τὴν ὑπόσχεσιν παραβάντα, κατεδίωξεν ὁμοῦ μετὰ τῶν θυγατέρων του, διὰ τόσον πικρῶν ἰαμβικῶν σατυρῶν, ὥστε ἐλέγετο ὅτι πᾶσα ἡ οἰκογένεια ἐξ ἀπελπισίας ηὐτοκτόνησεν ἀπαγχονισθεῖσα· τοσαύτη ἐθεωρεῖτο ἡ δριμύτης τῶν σατυρικῶν ἰάμβων αὐτοῦ. Ἔγραψε δὲ προσέτι καὶ ἐλεγεῖα καὶ ἐπιγράμματα, ὕμνους, ἐπῳδὰς, πολλὰ εἰς τροχαϊκοὺς τετραμέτρους. Ἡ διάλεκτος αὐτοῦ ἦν ἀρχαία Ἰωνική· μικρὰ δὲ μόνον σώζονται αὐτοῦ ἀποσπάσματα. Καὶ ἐν τῇ μουσικῇ ἐπίσης διεκρίθη. Οἱ ἀρχαῖοι τὸν ἐξετίμων ἐξ ἴσου μετὰ τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Πινδάρου καὶ τοῦ Σοφοκλέους (Λογγ. π. Ὕψ. ΛΓ, 5.—Cic. Or. I, 2). — Σύγχρονος, κατά τι νεώτερος αὐτοῦ, ἦν Σιμωνίδης ὁ ἐξ Ἀμοργοῦ, υἱὸς Κρήνου, ποιήσας 2 βιβλία ἐλεγείων, καὶ 2 ἰάμβων. Τὸ μόνον γνωστὸν ἐκ τῆς βιογραφίας αὐτοῦ ἐστὶν ὅτι ἐγεννήθη εἰς Σάμον καὶ ἔφερεν ἀποικίαν εἰς Ἀμοργόν. Δύο τεμάχια τῶν ἰάμβων αὐτοῦ σώζονται, ἓν ἐξ 24, ἄλλο ἐξ 178 στίχων, περιέχον γενικὸν χαρακτηρισμὸν τῶν γυναικῶν, ὧν τὰ ἐλαττώματα ἀνάγει εἰς διάφορα ζῷα, ἐξ ὧν λέγει καταγομένας αὐτάς. Τοῦ Σιμωνίδου οἱ ἴαμβοι ἦσαν ἧττον προσωπικοὶ τῶν τοῦ Ἀρχιλόχου, καὶ καθήπτοντο γενικώτερον ὁλοκλήρων κα-

τηγοριῶν καὶ τάξεων ἀνθρώπων. Ἐλείπετο δὲ πολὺ ἐκείνου κατὰ τὴν χάριν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ποιήσεως καὶ κατὰ τὴν εὐφυΐαν. — Τρίτος ἰαμβογράφος μνείας ἄξιος ἦν Ἱππῶναξ ὁ Ἐφέσιος, ζήσας περὶ τὴν 60ὴν Ὀλ. (540 π. Χ.). Φυγὼν δ' ἐκ τῆς πατρίδος του, ἕνεκα τοῦ τυράννου αὐτῆς Ἀθηναγόρου, ἦλθεν εἰς Κλαζομενάς. Ἐνταῦθα δ' οἱ Χῖοι γλύπται Βούπαλος καὶ Ἄθηνις, ἐξέθηκαν εἰς κοινὴν χλεύην γελοιογραφικὸν ἀνδριάντα αὐτοῦ, διότι ἦν δυσειδὴς καὶ μικρόσωμος· δι' ὃ ἀντεκδικούμενος αὐτὸς, τοὺς προσέβαλε διὰ τόσον ὀξέων σατυρικῶν βελῶν, ὥστε ἐξ ἀπελπισίας ἀπηγχονίσθησαν. Πικρὸς, ἐμπαθὴς καὶ εὐφυὴς ὡς ὁ Ἀρχίλοχος, κρίνεται ὅμως ἐκείνου κατώτερος κατὰ τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν ἔμπνευσιν. Οὗτος τὸν ἰαμβικὸν τρίμετρον μετερρύθμισεν εἰς χωλίαμβον ἢ καὶ σκάζοντα λεγόμενον, συνιστάμενον δ' εἰς τοῦτο, ὅτι τὸ μετὰ τὴν τομὴν κῶλον σύγκειται οὐχὶ ἐκ τροχαίων, ἀλλ' αὖθις ἐξ ἰάμβων, ἐξ οὗ ὁ τελευταῖος ποὺς γίνεται τροχαῖος καὶ οὐχὶ ἴαμβος, ὡς εἰς τοὺς συνήθεις τριμέτρους. Ἔγραψε δὲ παρῳδίας, ἃς αὐτὸς λέγεται ἐπινοήσας. Καὶ αὐτοῦ ἀποσπάσματα μόνον σώζονται. — Κατά τινας τὸν σκάζοντα ἐπενόησεν ὁ Ἀνάνιος, πιθανῶς σύγχρονος τοῦ Ἱππώνακτος, οὗ ἐπίσης διατηροῦνταί τινα ἀποσπάσματα· κατ' ἄλλους δ' ἦν μὲν εὑρέτης τοῦ σκάζοντος ὁ Ἱππῶναξ, ὁ δὲ Ἀνάνιος τοῦ κληθέντος ἰσχιορρωγικοῦ, κατὰ τοῦτο διαφέροντος, ὅτι ὁ πέμπτος ποὺς (ὁ προτελευταῖος) ἦν ὑποχρεωτικῶς σπονδεῖος.—Μεταξὺ τῶν ἀρχαιοτάτων ἰαμβογράφων πρέπει νὰ μνημονευθῇ καὶ ὁ Σόλων, χρῆσιν ποιησάμενος τοῦ ἰάμβου οὐχὶ πρὸς προσβολὴν ἄλλων, ἀλλὰ πρὸς ἄμυναν ἑαυτοῦ κατὰ τῶν κατηγόρων τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ πορείας. Ἓν ἐκ τῶν σωζομένων αὐτοῦ τεμαχίων περιέχει στίχους 21.—Ἐκ τῶν μεταγενεστέρων σατυρικῶν ἰαμβογράφων γνωστοί εἰσιν ὁ Αἰσχρίων, Σάμιος ἢ Μιτυληναῖος, περὶ τὰ 330 π. Χ. Ὁ Φοῖνιξ ἐκ Κολοφῶνος, περὶ τὸ 310 π. Χ. Ὁ Παρμένων ἐκ Βυζαντίου. Ὁ Ἑρμείας ἐκ Κουρίου, ὁ Ἡρώδης ἢ Ἡρώνδας, χρόνων Ἀλεξανδρινῶν, ἐπινοήσας τοὺς Μιμιάμβους, μικρὰς δηκτικὰς χαρακτήρων εἰκόνας. Καὶ ὅτι μὲν ὁ ἴαμβος καὶ ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις καθ' οὓς ἐπενοήθη, μόνον εἰς σατυρικὴν ποίησιν ἐχρησίμευεν, οὐδὲν ἀποδεικνύει. Γνωστὸν δ' ὅτι ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς Ἑλλάδος ἦν ὁ ἔνδοξος στίχος τῆς δραματικῆς ποιήσεως.

Ἴαμος, υἱὸς Ἀπόλλωνος καὶ Εὐάδνης, θυγατρὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Πιτάνης, περίφημος μάντις, γενάρχης τῶν Ἰαμιδῶν, γένους ἱερέων καὶ μάντεων ἐν Ὀλυμπίᾳ. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ, γεννηθέντα ἐν Ἀρκαδίᾳ, τὸν κατέθηκε παρὰ τῷ Ἀλφειῷ ἐντὸς σκοτεινοῦ δάσους ἐπὶ ἴων, ὅθεν καὶ ὠνομάσθη. Ἀναλαβὼν δ' αὐτὸν, τὸν ἀνέθρεψεν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀρκάδων Αἴπυτος· εἶτα δὲ, κατ' ἐντολὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἀπῆλθεν εἰς Ὀλυμπίαν, καὶ ἐκεῖ ἐχρησμοδότει, ἑρμηνεύων τὰς φωνὰς τῶν πτηνῶν καὶ τὸν καπνὸν τῶν ἱερείων (Πινδ. Ὀλ. ΣΤ. 29).

Ἰανὸς, θεὸς παρὰ Ῥωμαίοις, ἐπώνυμος τῆς θύρας (Ianua), σύμβολον πάσης ἐνάρξεως καὶ ἑπομένως καὶ τῆς τοῦ ἔτους, ὅθεν ὁ Ἰανουάριος· καὶ διὰ τοῦτο κοινῶς ἐκτεταμένην ἔχων λατρείαν. Εἰς μίαν τῶν ἀγορῶν τῆς Ῥώμης, τετράθυρον, παρίστατο καὶ ὁ θεὸς τετραπρόσωπος, συνήθως δὲ διπρόσωπος διὰ τὰς δημοσίους οἰκοδομὰς, τὰς ἐχούσας εἴσοδον καὶ ἔξοδον. Τοιαύτη ἦν μία στοὰ, ἧς ἡ ἀνέγερσις ἀπεδίδετο εἰς τὸν Νουμᾶν, καὶ συνήθως ἐλέγετο ναὸς τοῦ Ἰανοῦ, κεκλεισμένη μένουσα ἐπ' εἰρήνης, ἀνοιγομένη δ' ὅτε ἤρχιζε πόλεμος.

Ἰαξάρτης, ποταμὸς ἐν Ἀσίᾳ ἐκ τοῦ ἰνδικοῦ Καυκάσου πηγάζων (Στρβ. ΙΑ, 510. —Ἀρρ. Γ. 30, 7), ῥέων πρὸς ΒΔ, διαιρῶν τὴν Σογδιανὴν ἀπὸ τῶν Νομάδων Σκυθῶν, καὶ εἰς τὴν Κασπίαν ἐκβάλλων. Οἱ ἀρχαῖοι συγχέουσιν αὐτὸν καὶ μετὰ τοῦ Ταναΐδος,

διότι καὶ τὴν Κασπίαν ἐξελάμβανον συνεχομένην μετὰ τῆς Μαιώτιδος, καὶ ὡς ὅριον μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας ἔλεγον ὁτὲ μὲν τὸν Τάναϊν ὁτὲ δὲ τὸν Ἰαξάρτην. Καὶ ἀφ' οὗ δ' ἀνεγνωρίσθη ἡ διαφορὰ μεταξὺ αὐτῶν, πολλοὶ ὠνόμαζον ἔτι Τάναϊν τὸν Ἰαξάρτην ἵνα εὐαρεστῶσι τῷ Ἀλεξάνδρῳ (Ἀρρ. Γ, 30, 2). Τινὲς τῶν νεωτέρων (Humbold) ὑπέλαβον ὅτι ἡ σύγχυσις προῆλθεν ἐκ τοῦ ὅτι Ἀλανοὶ ᾤκουν περὶ ἀμφοτέρους τοὺς ποταμούς, καὶ εἰς αὐτῶν τὴν γλῶσσαν Τ ά ν (Δ ὸ ν) σημαίνει ἐν γένει τὸ ὕδωρ.

Ἰαπετός, Τιτάν, υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς· ἐκ τῆς Ὠκεανίδος Κλυμένης ἢ Ἀσίας ἔσχεν υἱοὺς τὸν Προμηθέα, τὸν Ἐπιμηθέα, τὸν Ἄτλαντα καὶ τὸν Μενοίτιον (Ἡσδ Θεογ. 507). Οἱ Ἰαπετίδαι οὗτοι εἰσὶ σύμβολα, οὐχὶ ὡς οἱ Τιτᾶνες, τῶν ἀγρίων καὶ ἀκανονίστων δυνάμεων τῆς φύσεως, ἀλλὰ μᾶλλον τῶν εἰς ἃς ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἀκουσίως καὶ τυφλῶς ὑποτάσσεται· καὶ ὁ μὲν Ἄτλας καὶ ὁ Μενοίτιος ἐμφαίνουσιν ἰδιότητας τῆς ἀνθρωπίνης διαθέσεως, ὁ δὲ Προμηθεὺς καὶ Ἐπιμηθεὺς τοῦ ἀνθρωπίνου νοός. Ὁ Ἄ τ λ α ς, ὁ φέρων, ἐμφαίνει τὴν ἐπιμονήν, τὴν καρτερίαν, τὴν ὑπομονήν· ὁ Μ ε ν ο ί τ ι ο ς, ὃν ὁ Ζεὺς διὰ τὴν φαυλότητα καὶ ἀλαζονίαν του ἐκεραύνωσεν εἰς τὸν Τάρταρον, αἰνίττεται τὴν κακόβουλον ὑπεροψίαν καὶ τὴν ἐμπαθῆ ὀργήν· ὁ Π ρ ο μ η θ ε ύ ς, τὴν ἀνθρωπίνην φρόνησιν, ἀξιοῦσαν νὰ ἀρθῇ ὑπὲρ τὴν θείαν σοφίαν· ὁ δ' Ἐ π ι μ η θ ε ύ ς, τὴν ἀνθρωπίνην ἀπρονοησίαν καὶ ἀφροσύνην. Κατεδικάσθη δὲ καὶ ὁ Ἰαπετὸς εἰς τὸν Τάρταρον, διότι μετέσχε τῆς στάσεως κατὰ τοῦ Διὸς (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 479). Ἐνίοτε συγκαταριθμεῖται μετὰ τῶν Γιγάντων, καὶ λέγεται τότε υἱὸς τοῦ Ταρτάρου καὶ τῆς Γῆς.

Ἰάποδες ἢ Ἰάπυδες, λαὸς ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ Ἰλλυρίᾳ Β, εἰς τὰ ἐνδότερα, πρὸς τῇ νῦν Κροατίᾳ. Ἔφερον ὅπλα Κελτικά, καὶ εἶχον τὸ σῶμα κατάστικτον. Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία ἔγινεν ἡ χώρα των ἐπὶ Αὐγούστου (Στδρ. Δ, 207. Ζ, 313) (ν. Λιάπιδες, Ἀλβανοί).

Ἰαπυγία ἄκρα, ἡ ΝΑ τῆς Ἰταλίας, Α. τοῦ κόλπου τοῦ Τάραντος (ν. Λεύκα) (Στρδ. Β, 109. 123 κλπ.).

Ἰάπυξ, Υἱὸς τοῦ Λυκάονος, κατ' ἄλλους τοῦ Δαιδάλου, ἔφερεν εἰς Ἰταλίαν ἀποικίαν Κρητῶν, οἵτινες κατ' αὐτὸν Ἰάπυγες ἐκαλοῦντο (Ἡρδ. Ζ, 90.—Στρδ. ΣΤ, 279. 282).

Ἰασίων ἢ Ἰάσιος (Ἡσίοδ. Θεογ. 269), υἱὸς τοῦ Διός, ἢ τοῦ Κορύθου καὶ τῆς Ἠλέκτρας, θυγατρὸς τοῦ Ἄτλαντος, ἀδελφὸς τοῦ Δαρδάνου, προσφιλὴς τῇ Δήμητρι (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 125). Ἴδ. Π λ ο ῦ τ ο ς. Μετὰ τοῦ Δαρδάνου ἀπῆλθεν ἐκ τῆς Κρήτης, ἢ τῆς Ἀρκαδίας ἢ τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Σαμοθράκην, ἔνθα ὁ Ζεὺς τὸν ἐμύησεν εἰς τῆς Δήμητρος τὰ μυστήρια. Καὶ τὴν Σικελίαν δ' ἐπιστεύετο περιελθών, καὶ διαδοὺς ἐκεῖ τὰ μυστήρια. Ἐθεωρεῖτο δ' ὡς δαίμων τῆς παραγωγοῦ γῆς, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ παράγουσί τινες ἐκ τοῦ ἵ η μ ι.

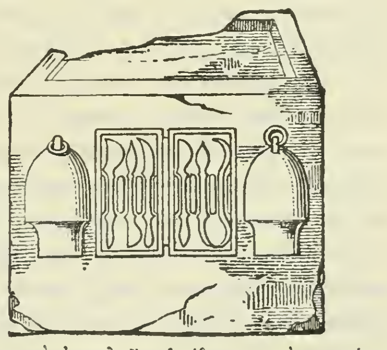
Ἴασος, 1) Υἱὸς τοῦ Φορωνέως ἐν Ἄργει, ἀδελφὸς τοῦ Πελασγοῦ καὶ τοῦ Ἀγήνορος.—2) Κατ' ἄλλας παραδόσεις, υἱὸς τοῦ Ἄργου καὶ τῆς Εὐάδνης, πατὴρ τοῦ Ἀγήνορος καὶ πάππος Ἄργου τοῦ Πανόπτου. — 3) Υἱὸς Ἄργου τοῦ Πανόπτου, πατὴρ τῆς Ἰοῦς. Ἀλλὰ λέγεται καὶ υἱὸς τοῦ Τριόπου καὶ ἔγγονος τοῦ Φόρβαντος.—4) Υἱὸς τῆς Ἰοῦς.—5) Υἱὸς τοῦ Λυκούργου, σύζυγος τῆς Κλυμένης, θυγατρὸς τοῦ Μινύου, καὶ πατὴρ τῆς Ἀταλάντης.—6) Πατὴρ τοῦ Ἀμφίωνος, βασιλέως τῶν Μινυῶν (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 283).— 7) Ἀρχηγὸς τῶν Ἀθηναίων εἰς τὴν Τρωάδα (Ἰλ. Ο, 332).—8) Βασιλεὺς τῆς Κύπρου (Ὀδ. Ρ, 463).

Ἴασος ἢ Ἴασσος, πόλις τῆς Καρίας, ἐπὶ μικρᾶς νήσου ἐντὸς ὁμωνύμου αὐτῇ λιμένος, ἱδρύθη ὑπὸ Ἀργείων, καὶ Μιλήσιοι ηὔξησαν αὐτήν, ἐπίσημον διὰ τὴν ἁλιείαν της. Παρ' αὐτῇ ἵστατο εἰς τὸ ὕπαιθρον ἄγαλμα τῆς Ἑστίας, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι οὐδέ-

ποτε ὑγραίνετο ὑπὸ τῆς βροχῆς (Θουκ. Η, 28, 29.—Πολύβ. ΙϚ' 12. ΙΖ, 2. 3.—Στρ. ΙΔ, 658.—Ἀρρ. Α, 19, 10).

Ἰάσων, ἴδ. Ἀ ρ γ ο ν α ῦ τ α ι. Φ ε ρ α ί.

Ἰατρική. Ἡ ἰατρικὴ ἐν τοῖς ἀπωτάτοις χρόνοις ἐτιμᾶτο μεγάλως ἐν Ἑλλάδι, καὶ ὁμοίως τῇ συγγενεῖ αὐτῆς μαντικῇ ἐθεωρεῖτο ὡς ἱερά. Ὁ Ὅμηρος γνωρίζει μόνον ἰατροὺς τῶν τραυμάτων. Τῶν θεῶν ἰατρὸς ἦν ὁ Π α ι ή ω ν, ὅστις ἔτι τότε δὲν ἦν ὡς μετέπειτα αὐτὸς ὁ Ἀπόλλων. Θεὸς δὲ τῆς παρ' ἀνθρώποις ἰατρικῆς ἦν ὁ Ἀσκληπιὸς (ἴδ.) καὶ, ὡς ἔ κ γ ο ν ο ι Ἀ σ κ λ η π ι ο ῦ, Ἀ σ κ λ η π ι ά δ α ι ἐλέγοντο καὶ ἐθεωροῦντο πάντες οἱ ἔπειτα ἰατροὶ (Πλάτ. Συμπσ. σ. 686. Δημαρ. Γ, 406)· ὡς υἱοὶ δ' αὐτοῦ μνημονεύονται οἱ ἐν τῷ Ἑλληνικῷ στρατῷ πρὸ τῆς Τροίας ἰατροὶ Ποδαλείριος καὶ Μαχάων. Ἡ ἰατρικὴ ἑπομένως ἦν παρὰ τοῖς Ἕλλησι τέχνη ἐλευθερία καὶ εὐγενὴς, τείνουσα ν' ἀρθῇ εἰς ἐπιστήμην· ἡ ἐξάσκησις δ' αὐτῆς ἀπηγορεύετο ἐν Ἀθήναις εἰς γυναῖκας καὶ δούλους, ἐν ᾧ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις δοῦλοι ἤσκουν κυρίως αὐτήν. Καθ' Ἡρόδοτον (Β, 84. Γ, 129) ἡ Αἴγυπτος εἶχεν ἰατρῶν ἀφθονίαν, ὧν ὅμως ἡ ἐπιστήμη φαίνεται ὅτι περιωρίζετο εἰς τὴν διαιτητικὴν, ἥτις ἐκεῖ ἐνομίζετο ἐπιβλητέα. Ἐν τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις, τιμώμενοι οἱ ἰατροὶ ἐν Ἑλλάδι, ἦσαν πολλαχοῦ εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ δημοσίου (δ η μ ο σ ι ε ύ ο ν τ ε ς). Πολλοὶ ὅμως εἶχον ἴδιον ἰ α τ ρ ε ῖ ο ν μετὰ τῶν ἀναγκαίων λουτήρων, χειρουργικῶν ἐργαλείων, π υ ξ ί δ ω ν, κ υ λ ι κ ί δ ω ν καὶ φαρμάκων, διότι τότε φαρμακεῖα δὲν ὑπῆρχον· οἱ δὲ λεγόμενοι φ α ρ μ α κ ο π ῶ λ α ι ἦσαν οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ παντοίας σκευασίας πωλοῦντες, οἷον δηλητήρια, ψιμμύθια, κτλ. Ἐν τῷ ἰατρείῳ λοιπὸν οἱ ἰατροὶ ἐδέχοντο, ἢ κατ' οἴκους ἐπεσκέπτοντο τοὺς ἀσθενεῖς, λαμβάνοντες, καὶ πολλάκις ἐκ προκαταβολῆς διὰ τὰς δαπάνας των, μ ι σ θ ὸ ν, ὅστις καὶ ἰ α τ ρ ε ῖ α καὶ σ ῶ σ τ ρ α ἐλέγετο. Κατὰ τὴν θεραπείαν παρῆσαν καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ ἰατροῦ καὶ οἱ βοηθοὶ αὐτοῦ, ἐν οἷς ἦσαν καὶ οἱ λεγόμενοι ἰ α τ ρ α λ ε ῖ π τ α ι, δοῦλοι συνήθως· τοὺς δὲ δούλους δοῦλοι ἐθεράπευον, καὶ οὐχὶ πάντοτε μετ' εὐσυνειδήτου ἐπιμελείας (Πλάτ. Νομ. Δ, 930). Καὶ συμπαθητικαὶ θεραπεῖαι ἐνίοτε μνημονεύονται. Ἡ αὐτοθεραπεία ὅμως κατά τινας γενικὰς διατάξεις (ἰ α τ ρ ε ύ ε σ θ α ι κ α τ ὰ γ ρ ά μ μ α τ α) ἦν παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, οὐχὶ δὲ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἐν χρήσει, παρ' οἷς φαίνεται μάλιστα ὅτι καὶ δικαστικῶς ἠδύνατο νὰ καταδιωχθῇ ἰατρὸς διὰ παραμέλησιν σπουδαίας ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός του. Πρὸς ἐξάσκησιν τῆς ἰατρικῆς ἀπῃτεῖτο ἄδεια τοῦ δημοσίου, στηριζομένη οὐχὶ μὲν ἐπ' ἐξετάσεως, ἀλλ' ἐπὶ ἀποδείξεως ὅτι ὁ ὑποψήφιος ἐδιδάχθη παρὰ καλῷ διδασκάλῳ (Ξεν. Ἀπμν. Δ, 2, 5)· παρὰ δὲ τῶν ἰατρῶν ἀπῃτεῖτο ἐμβρίθεια, εὐσχημοσύνη καὶ καθαριότης. Ἦν δ' ὁ ἰατρὸς συγχρόνως καὶ χειρουργὸς, κατὰ τὰς τότε στενὰς διαστάσεις τῆς τέχνης, καὶ

χειρουργικὰ ἐργαλεῖα εὑρέθησαν καὶ πρωτότυπα, καὶ ἐν εἰκονικαῖς παραστάσεσιν. Αἱ τομαὶ διὰ θρησκευτικοὺς λόγους ἀπεφεύγοντο τότε. Ἡ δὲ κατ' εἰδικότητας διαίρεσις εἰς ὀφθαλμιατροὺς, ὀδοντοϊατροὺς, κτλ, ἐστὶ χρόνων μεταγενεστέρων. Ἐκ τῶν ἐπισημοτάτων ἰατρῶν ἦσαν ὁ Ἱπποκράτης ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ ὁ Δημοκήδης ἐν Κρότωνι, μεγάλους μισθοὺς λαμβάνοντες. Εἰς τὴν σπουδαίαν δ' ἐξάσκησιν τῆς ἐπιστήμης παρενέβαινον πολλαχῶς αἱ δεισιδαιμονίαι, καὶ τῶν γοήτων καὶ φαρμακευτριῶν αἱ ἀγυρτίαι (ἴδ. Γ ο η τ ε ί α). Ὁ ἐν Ἐπιδαύρῳ ναὸς

τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐθεωρεῖτο ὡς μέγα θεραπευτήριον, εἰς ὃ πολλοὶ ἀσθενεῖς κατέφευγον. Ἐν Ῥώμῃ, ἔνθα ὁ Κάτων (Fragm.) παρῄνει τὸν υἱόν του νὰ προφυλάττηται ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων ἰατρῶν, «διότι οἱ Ἕλληνες ὤμοσαν νὰ φονεύσωσι πάντας τοὺς βαρβάρους,» ἐπὶ Κικέρωνος ἤδη ἐξήσκει τὸ ἐπάγγελμά του ἐντίμως ὁ ἐκ Προύσης Ἀσκληπιάδης, καὶ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων μέγιστοι ἦσαν πολλάκις τῶν ἰατρῶν οἱ μισθοί. Ἔκτοτε ἀπαντῶνται καὶ εἰδικοὶ ἰατροί, καὶ φάρμακά τινα ἕτοιμα ἐν τοῖς φαρμακείοις πωλούμενα, καὶ ἀνευρέθησαν ὀφθαλμιατρῶν συνταγαὶ ἐπὶ μολύβδου κεχαραγμέναι. Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ἰατροσοφισταὶ ἐλέγοντο οἱ οὐ μόνον ἐξασκοῦντες, ἀλλὰ καὶ διδάσκοντες τὴν ἰατρικήν, καὶ περὶ αὐτῆς συγγράφοντες.

Ἰβηρία, 1) Ἴδ. Ἱσπανία. — 2) Γεωργία ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν, χώρα πεδινὴ ἐπὶ τοῦ Καυκασίου Ἰσθμοῦ, μεταξὺ Καυκάσου πρὸς Β. Ἀρμενίας πρὸς Ν, Κολχίδος πρὸς Δ, καὶ Ἀλβανίας πρὸς Α, διαρρεομένη ἀπὸ τοῦ Κύρου. Οἱ Ἴβηρες ἦσαν κυρίως γεωργοί, Ἰρανικῆς καταγωγῆς, εἰς 4 τάξεις διαιρούμενοι, τὴν τῶν εὐγενῶν, τὴν τῶν ἱερέων καὶ δικαστῶν, τὴν τῶν γεωργῶν καὶ στρατιωτῶν καὶ τὸ τῶν λαῶν γένος, οἵτινες καὶ βασιλικοὶ δοῦλοι λέγονται. Πόλις αὐτῶν πρωτεύουσα ἦν ἡ Ἀρμόγκη (τοῦ Ὀρμοῦζδ) ἐπὶ τοῦ Κύρου. Ἡ δὲ Τιφλὶς μνημονεύεται ἀπὸ τοῦ ς' αἰῶνος μ. Χ. Ἀπὸ Τραϊανοῦ ὑπέκειτο ἡ Ἰβηρία, κατ' ὄνομα κἄν, τοῖς Ῥωμαίοις· ἐπ' Ἰουλιανοῦ δ' ὑπέκυψε πάλιν τοῖς Πέρσαις.

Ἴβυκος, ἐκ Ῥηγίου τῆς Ἰταλίας, λυρικὸς ποιητὴς περὶ τὴν 63 Ὀλ. (528 π. Χ.). Διαφόρους χώρας περιελθών, παρέμεινε καὶ παρὰ Πολυκράτει, τῷ τυράννῳ τῆς Σάμου. Διηγοῦντο περὶ αὐτοῦ ὅτι ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου ἐφονεύθη ὑπὸ λῃστῶν, καὶ ἀποθνήσκων ἐπεκαλέσθη ὡς ἐκδικητὰς γερανοὺς οὓς εἶδεν ἱπταμένους ὑπὲρ τὴν κεφαλήν του· εἰς δὲ τὴν πανήγυριν τῶν Ἰσθμίων, ὅτι εἷς τῶν λῃστῶν ἰδὼν ἐκεῖ τοὺς γερανοὺς διερχομένους, ἔκραξε πρὸς τοὺς λοιπούς· «Ἰδοὺ οἱ Ἰβύκου γέρανοι!» καὶ οὕτως ἀνεγνωρίσθησαν καὶ συνελήφθησαν οἱ κακοῦργοι. Τῶν ποιημάτων αὐτοῦ ὑπῆρχον 7 βιβλία· σώζονται δ' αὐτῶν τεμάχιά τινα (Bergk, Poet. lyr. græc. p. 997). Ἦσαν δὲ λυρικά, μύθους πραγματευόμενα, κατά τε τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ὕλην συγγενῆ πρὸς τὰ τοῦ Στησιχόρου τοῦ ἐξ Ἱμέρας. Περιφημότερα δ' ἦσαν τὰ ἐρωτικὰ αὐτοῦ, πρωτότυπα, καὶ ὑπ' αἰσθήματος θερμοῦ ἐμπνεόμενα.

Ἴγδη, ἴδ. Ὅλμος.

Ἰδαία, ἴδ. Ῥέα. Κυβέλη.

Ἰδαῖος, 1) Υἱὸς τοῦ Δαρδάνου καὶ τῆς Χρυσῆς, ἀπελθὼν μετὰ τοῦ πατρός του ἐκ Πελοποννήσου εἰς Σαμοθράκην, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Φρυγίαν, ἔνθα κατέλαβε τὰ κατ' αὐτὸν κληθέντα ὄρη παρὰ τῷ Ἑλλησπόντῳ, εἰσαγαγὼν ἐκεῖσε καὶ τὰ μυστήρια τῆς μητρὸς τῶν θεῶν (Διον. Ἀλ. Α, 61).—2) Υἱὸς τοῦ Τρωὸς (Ὁμ. Ἰλ. Β, 248. Η, 276. Ω, 325).—3) Υἱὸς Δάρητος, τοῦ ἱερέως τοῦ Ἡφαίστου ἐν Τρῳάδι (Ἰλ. Ε, 11).—4) Ἰδαῖοι Δάκτυλοι, ἴδ. Δάκτυλοι.

Ἰδάλιον ὄρος, εἰς Α. τῆς Κύπρου, περὶ 1000^{μ} ὑψηλόν, φέρον ἐπὶ κεφαλῆς ναὸν Ἀφροδίτης, Ἰδαλίας ἐξ αὐτοῦ κληθείσης. Φαίνεται δ' ὅτι ἦν ἐκεῖ καὶ πόλις Ἰδαλία ἢ Ἰδάλιον (Στρβ. ΙΔ, 682.— Virg. Æ, I, 681. X, 86). Ἐκεῖ εὑρέθησαν ἐπιγραφαὶ δι' ἰδίων κυπριακῶν χαρακτήρων γεγραμμέναι, (ἴδ. Α. Ρ. Ῥαγκαβῆ. Ἐπιγραφικήν, σ. 138).

Ἴδας, 1) Ἰδαῖος Δάκτυλος παρὰ τοῖς Ἠλείοις.—2) Υἱὸς Ἀφαρέως ἢ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀρήνης, ἐξ Ἀρήνης τῆς Μεσσηνίας, ἀδελφὸς Λυγκέως καὶ Πείσου (Ἀπολλδ. Δ, 10, 3), ἁρπάσας ἐπὶ πτερωτοῦ δίφρου ὃν τῷ ἔδωκεν ὁ Ποσειδῶν, τὴν Μάρπησσαν, θυγατέρα τοῦ Εὐήνου, ἐν ᾧ καὶ ὁ Ἀπόλλων τὴν ἐζήτει εἰς γάμον. Ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος δὲ καὶ τοῦ Εὐήνου διωχθείς, ἐρρίφθη εἰς τὸν ποταμὸν τὸν φέροντα αὐτοῦ τὸ ὄνομα· ἀλλ' ὁ

Ἀπόλλων τὸν ἔφθασεν ἐν Μεσσήνῃ, καὶ ὁ ἀτρόμητος Ἴδας ἐτόλμησε νὰ παλαίσῃ πρὸς τὸν θεόν. Ὁ Ζεὺς δὲ τοὺς ἐχώρισε, καὶ ἀφῆκε τὴν ἐκλογὴν εἰς τὴν κόρην, καὶ ἐκείνη ἐκ φόβου ὅτι ὁ Ἀπόλλων ποτὲ θὰ τὴν ἐγκατέλειπεν, ἐπροτίμησε τὸν Ἴδαν, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ θυγατέρα τὴν Κλεοπάτραν ἢ Ἀλκυόνην, σύζυγον τοῦ Μελεάγρου (Ἀπολλδ. Α, 7, 81.— Ὁμ. Ἰλ. Ι. 556). Ἠγωνίσθη δ' ὁ Ἴδας καὶ κατὰ τοῦ Καλυδωνίου κάπρου καὶ συνεξέπλευσε μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν. Ἐκαλοῦντο δ' οἱ δύο ἀδελφοί, Ἴδας καὶ Λυγκεύς, Ἀ φ α ρ ε ῖ δ α ι, κατὰ τὸν πατέρα των, καὶ ἦσαν διὰ τὴν Μεσσηνίαν ὅ,τι οἱ Διόσκουροι διὰ τὴν Λακωνίαν. Καίτοι δ' ἐξάδελφοι αὐτῶν, διότι ὁ Ἀφαρεὺς ἦν ἀδελφὸς τοῦ Τυνδάρεω, ἤρισαν πρὸς αὐτοὺς διὰ τὴν διανομὴν ποιμνίου ὃ εἶχον συλήσει ἐν Ἀρκαδίᾳ, καὶ ὁ μὲν Ἴδας ἐφόνευσε τὸν Κάστορα, ὁ δὲ Πολυδεύκης τὸν Λυγκέα, καὶ ὁ Ζεὺς ἐκεραύνωσε τὸν Ἴδαν (Πίνδ. Νεμ. Ι.—Ἀπολλδ. Γ, 11, 2). Κατ' ἄλλον δὲ μῦθον προῆλθεν ἡ ἔρις ἐκ τοῦ ὅτι οἱ Διόσκουροι ἥρπασαν τὰς μετὰ τῶν Ἀφαρειδῶν μεμνηστευμένας ἐξαδέλφας των, τὴν Ἱλάειραν καὶ τὴν Φοίβην, θυγατέρας Λευκίππου, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀφαρέως καὶ τοῦ Τυνδάρεω (Θεόκρ. ΚΒ, 136). Συνέβη δ' ἡ μάχη ἢ ἐν Μεσσηνίᾳ, παρὰ τῷ τάφῳ τοῦ Ἀφαρέως, ἢ ἐν Λακωνίᾳ (Εὐριπ. Ἑλ. 1466), ἔνθα ἐπίσης, παρὰ τῇ Σπάρτῃ, ἐδείκνυτο ὁ αὐτὸς τάφος (Παυσ. Γ, 13, 1).

Ἴδη, 1) ὄρος ἐκτεινόμενον ἐκ Μυσίας μέχρι Φρυγίας, Β τοῦ Ἀδραμυττίου κόλπου. Αἱ κορυφαὶ αὐτοῦ ἐκαλοῦντο Γ ά ρ γ α ρ ο ν καὶ Κ ώ τ υ λ ο ς. Ἦτο δέ, καθ' Ὅμηρον, δασώδες, καὶ ἀφθόνους εἶχε πηγὰς (π ο λ υ π ί δ α ξ) (Στρβ. ΙΓ, 604). — 2) Τὸ μέγιστον ὄρος τῆς Κρήτης, ἔχον κορυφήν, τὸ πλεῖστον χιονοσκεπῆ, 2,460^{μ} ὕψους (ν. Ψιλορίτης), καὶ ἀποτόμως κατιὸν πρὸς Ν καὶ ΝΔ.

Ἴδμων, 1) υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀστερίας, θυγατρὸς τοῦ Κορωνοῦ, μάντις συνεκπλεύσας μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν, εἰ καὶ ἤξευρεν ὅτι τοῦτο θὰ ἐπέφερε τὸν θάνατόν του. Καὶ ἀπέθανε τῷ ὄντι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Μαρυανδινῶν, εἴτε ἐξ ἀσθενείας, εἴτε φονευθεὶς ὑπὸ κάπρου ἢ ὄφεως (Ἀπολλδ. Ῥόδ. Α, 139, 436. Β, 815). Περὶ τὸν τάφον αὐτοῦ ἔκτισαν, κατὰ χρησμόν, τὴν Ἡράκλειαν οἱ ἱδρυταὶ αὐτῆς Μεγαρεῖς καὶ Βοιωτοί, καὶ τὸν ἐτίμων ὡς πολιοῦχον —2) Πατὴρ τῆς Ἀράχνης.

Ἰδοθέα, ἴδ. Π ρ ω τ ε ύ ς.

Ἰδοί, ἴδ. Ἔ τ ο ς.

Ἰδομενεύς, υἱὸς τοῦ ἐν Κρήτῃ Δευκαλίωνος, ἔγγονος τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Πασιφάης, ἡγεμὼν τῶν Κρητῶν (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 449. Ὀδ. Τ, 172). Ἦν εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης· ἀλλ' ἔπειτα, μετὰ Μηρυόνου, τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀδελφοῦ του Μώλου, καὶ μετὰ 80 πλοίων ἀπῆλθεν εἰς Ἴλιον, εἷς τῶν ἀνδρειοτέρων δειχθείς, καὶ τιμώμενος ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος (Ἰλ. Δ, 257)· μετὰ δὲ τὴν ἅλωσιν τῆς Τρωάδος ἐπανῆλθε (Ὀδ. Γ, 191). Κατὰ μεταγενεστέρους μύθους, ἐμπεσὼν ἐπὶ τῆς ἐπανόδου του εἰς τρικυμίαν, ηὐχήθη τῷ Ποσειδῶνι, ἂν ἐσώζετο, νὰ τῷ θυσιάσῃ ὅ,τι πρῶτον ἀπήντα ἐπὶ τοῦ ἀποβιβασμοῦ του. Ἀπήντησε δὲ πρῶτον τὸν υἱόν του, καὶ ὅτε ἐθυσίασεν αὐτόν, ἐνέσκηψε λοιμὸς εἰς τὴν χώραν, δι' ὃ οἱ ἐγχώριοι τὸν ἀπέβαλον, καὶ ἀπῆλθε τότε εἰς Καλαβρίαν, ἔνθα ἤγειρε ναὸν τῇ Ἀθηνᾷ, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς Κολοφῶνα, ἔνθα κατῴκησε παρὰ τῷ ναῷ τοῦ Κλαρίου Ἀπόλλωνος. Ἐκεῖ δὲ καὶ λέγεται ὅτι ἐτάφη εἰς τὸ ὄρος Κέρκαφον· ἀλλ' οἱ Κρῆτες τὸν τάφον του ἐδείκνυον ἐν Κνωσσῷ, ἔνθα καὶ ὡς ἥρως ἐτιμᾶτο μετὰ τοῦ Μηρυόνου.

Ἰδουμαῖοι, λαὸς οἰκῶν Ν τῆς Παλαιστίνης, χώραν ὀρεινήν, μῆκος ἔχουσαν 11 μιλίων καὶ πλάτος 3—4.

Ἰδύλλιον, ἴδ. Θ ε ό κ ρ ι τ ο ς.

Ἱερά, 1) ἡ ὁδός, ἡ ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Ἐλευσῖνα, δι' ἧς διήρχετο ἡ πομπὴ τῶν Ἐλευσινίων. — 2) Μία τῶν Αἰολίδων νήσων. Ἴδ. Α ἰ ο λ ί α.

Ἱεράπολις, 1) πόλις ἐν Φρυγίᾳ παρὰ

τῷ Μαιάνδρῳ, μία τῶν πρώτων ἑδρῶν τοῦ

χριστιανισμοῦ.—2), πρὶν Βαμβύκη, π. ἐν Συρίᾳ ΒΑ, ἐπίσημος διὰ τὴν λατρείαν τῆς Ἀστάρτης.—3), ἡ Ἱερόπολις, ἐν Κιλι-

κίᾳ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Πυράμου, γνωστὴ μόνον ἐκ νομισμάτων.

Ἱεράπυτνα, πόλις τῆς Κρήτης, κατὰ

τὸ στενώτερον τῆς νήσου, ἀπέναντι τῆς Μινώας. Ἡ ἵδρυσις αὐτῆς ἦν ἀρχαιοτάτη καὶ ἀπεδίδετο εἰς τοὺς Κορύβαντας. Ἐκαλεῖτο δὲ πρὶν Κώρβα, Πύτνα, Κάμειρος.

Ἱερεῖον, ἴδ. Θυσία.

Ἱερεῖς ἦσαν οἱ κυρίως τελεσταὶ τῶν θρησκευτικῶν ἐθίμων, οἱ τῶν σχέσεων τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς θεοὺς ἐπιμελούμενοι, καὶ ἐν ἱεραῖς χώραις, ὡς ἐν ναοῖς καὶ παρὰ βωμοῖς θύοντες καὶ εὐχόμενοι, δι' ὃ πλὴν ἱερεῖς, προσέτι καὶ ἱεροθῦται, ἱερονόμοι καὶ ἀρητῆρες ἐλέγοντο· ἀλλὰ πρὸ πάντων ἡ λειτουργία αὐτῶν ἀνῆκεν εἰς ὡρισμένα ἱερά, διότι τὰ ἐν γένει θρησκευτικὰ καθήκοντα, προσευχὰς καὶ θυσίας, ἐδύνατο νὰ τελέσῃ, καὶ ἄνευ ἱερέως, ἕκαστος πολίτης δι' ἑαυτόν, ὁ οἰκογενειάρχης διὰ τὴν οἰκογένειαν, ὁ βασιλεὺς ἢ ἄλλος ἄρχων διὰ τὴν πόλιν. Ὁ δὲ τῶν πρὸς τοῦτο ἀναγκαίων στερούμενος γνώσεων δὲν ἐπεκαλεῖτο ἀναγκαίως ἱερέα, ἀλλὰ προσελάμβανεν, ἂν ἤθελεν, ἰδιαίτερόν τινα θύτην (θυοσκόπον) ἢ καὶ μάντιν· διότι οἱ μάντεις, εἰ καὶ κατ' ἀρχὰς ἀμέτοχοι εἰς τὴν τέλεσιν τῶν ἱερῶν, καθ' ὃ ὅμως τὰς βουλὰς τῶν θεῶν ἐξηγοῦντες, καὶ ἑπομένως μεσάζοντες καὶ αὐτοὶ μεταξὺ θεῶν καὶ ἀνθρώπων, εἰς τοὺς μεθομηρικοὺς χρόνους συμπαρῆσαν εἰς τὰς θυσίας ἵνα ἐξετάζωσι τῶν ἱερείων τὰ σπλάγχνα. Ἀλλὰ βαθμηδὸν ἀναπτυσσομένης τῆς ἐπιρροῆς τῶν ἱερέων, ἀπεδόθη καὶ εἰς αὐτούς, ὡς ὑπὸ τῶν θεῶν εὐνοουμένους, μαντικὴ δύναμις, καὶ μάλιστα ὅτε κατ' ὀλίγον αὕτη προσηρτήθη εἰς ἰδιαίτερα ἱερά. Ἐν Ἑλλάδι ὑπῆρχον μὲν ἐνιαχοῦ ἱερατικαὶ οἰκογένειαι κατὰ κληρονομίαν, οὐχὶ ὅμως καὶ τάξις ἢ φυλὴ ἱερέων· οὐδ' εἶχον αὐτοὶ ἐξαιρετικήν τινα πολιτικὴν σημασίαν, καθ' ὃ μὴ ὄντες ὁ μόνος καὶ ἀναγκαῖος σύνδεσμος μεταξὺ θεῶν καὶ ἀνθρώπων. Ἀφ' οὗ δ' ἐξέλιπον τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων οἱ βασιλεῖς, ἠλαττώθη ἔτι μᾶλλον ἡ σπουδαιότης τῶν κατὰ κληρονομίαν ἱερέων, καὶ ἡ πόλις, ἡ ἀπονέμουσα τὰς δημοσίας ἀρχάς, αὐτὴ καὶ εἰς αὐτοὺς ἐχορήγει κατὰ βούλησιν δημοσίας θέσεις ἱερατικάς. Ὡς ἱερεῖς ἐξελέγοντο ἰθαγενεῖς, ἄρτια κεκτημένοι τὰ πολιτικὰ δικαιώματα, καὶ μάλιστα ἐκ τῶν ἀνωτάτων τάξεων· προσέτι ἄμεμπτοι τὰ ἤθη καὶ ἀλώβητοι, ἀξιπρεπεῖς καὶ ἄξιοι ἵνα ὦσιν ἀρεστοὶ τῷ θεῷ ὃν ὑπηρέτουν. Εἴς τινας λατρείας ἀπῃτεῖτο παιδικὴ ἢ ἔφηβος ἡλικία, ἢ παρθενία· εἰς ἄλλας τοὐναντίον νενυμφευμέναι ἱέρειαι. Συνήθως τοὺς θεοὺς ὑπηρέτουν ἱερεῖς, τὰς θεὰς ἱέρειαι· ἀλλ' εἰς τὸν κανόνα τοῦτον ὑπῆρχον ἐνιαχοῦ καὶ ἐξαιρέσεις καθ' ὡρισμένας διατάξεις, καθ' ἃς ἐπίσης ὡρίζετο καὶ ἡ ἡλικία τῶν ἱερέων καὶ ἡ διάρκεια τῆς ἱερωσύνης. Συνήθως ὅμως φαίνεται ὅτι αὐτὴ ἦν ἰσόβιος. Οἱ ἱερεῖς δὲ ἢ ἐξελέγοντο ἢ ἐκληροῦντο, ὡς ὅτε πολλοὶ παρουσιάζοντο ὑποψήφιοι. Ἐν ἱερατικαῖς οἰκογενείαις ἐλαμβάνοντο κατὰ πρωτοτοκίαν, ἤ, ἄν τι τοῦτο ἐκώλυε, κατὰ κλῆρον. Ἐνίοτε δ' ἀπεφαίνετο

καὶ τὸ δικαστήριον.—Πλὴν δὲ τῶν ἐν γένει προσευχῶν καὶ θυσιῶν, ὤφειλον οἱ ἱερεῖς νὰ φροντίζωσι καὶ περὶ τῆς ἀξιοπρεποῦς διατηρήσεως τῶν ναῶν ἐν οἷς ὑπηρέτουν, καὶ εἰδικὰ εἶχον ἐνιαχοῦ καθήκοντα ἐπιβαλλόμενα ὑπὸ τῆς ἐπιτοπίου λατρείας, ὡς ἐν Σικυῶνι ὁ ἱερεὺς τῆς Ἀφροδίτης τὰ τοῦ λουτροφόρου. Ἀπελάμβανον δὲ καὶ ἰδιαιτέρων τινῶν προνομίων· ὡς κτῆμα καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν θεῶν θεωρούμενοι, ἦσαν ἀπρόσβλητοι, μετεῖχον τῶν εἰσπράξεων αἵτινες ἦσαν ὡρισμέναι διὰ τὴν λατρείαν, καὶ ἐνίοτε καὶ αὐτῆς τῆς τοῦ θεοῦ κατοικίας. Πλὴν τῶν εἰσοδημάτων ἐκ τῶν ἱερῶν τεμενῶν, ἐλάμβανον καὶ μέρος τῶν ἱερείων καὶ τὰ δέρματα αὐτῶν, καὶ προσέτι προϊόντα ἐράνων, κτλ. Ἐν τῷ θεάτρῳ καὶ εἰς ἄλλας συνελεύσεις εἶχον ἕδρας προεχούσας. Ἡ ἀναβολὴ αὐτῶν ἦν ἐπίσημος καὶ ἀξιοπρεπής, συνήθως λευκή, ἐνίοτε ὅμως καὶ πορφυρᾶ ἢ κροκωτή, ἂν ἡ λέξις ἐνέφαινε τὸ χρῶμα. Ἔφερον δὲ κόμην μακράν, ἣν περιέδεον διὰ στεφάνων καὶ ταινιῶν. Τινὲς δ' εἰς δημοσίας τελετὰς ἐνεφανίζοντο ἐνίοτε ὑπὸ τὸ ἔνδυμα τοῦ θεοῦ ὃν ὑπηρέτουν καὶ ἀντεπροσώπευον, ἔστιν ὅτε καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ δανειζόμενοι. — Βοηθοὶ τῶν ἱερέων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἱερῶν καθηκόντων των ὑπῆρχον δύο κατηγοριῶν· τινές, μὴ ἔχοντες ἱερατικὸν χαρακτῆρα, ἐχρησίμευον εἰς προστυγχανούσας ὑπηρεσίας, οἷον τὴν μεταφορὰν ἱερῶν ἀντικειμένων ἐν πομπαῖς, ὡς ἦσαν καὶ οἱ διὰ τὰς περιστάσεις ταύτας ἐκλεγόμενοι παῖδες καὶ κοράσια· καὶ παρ' αὐτῶν ἀπητεῖτο εὐγενὴς καταγωγή, ἄμεμπτος ἠθική, κάλλος, εὐπρεπὴς παράστασις, κτλ. Ἡ δ' ἑτέρα τάξις, ἡ τῶν μονίμων ἱερῶν ὑπηρετῶν, ἐλαμβάνετο πιθανῶς κατ' ἀρχὰς ἐκ τῶν κατωτέρων κοινωνικῶν βαθμίδων ἐπὶ μισθῷ· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, ἰδίως ἐπὶ Ῥωμαίων, κατέστησαν καὶ αἱ θέσεις αὗται, ἕνεκα τοῦ ἱεροῦ αὐτῶν χαρακτῆρος, περίβλεπτοι καὶ περιζήτητοι. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ τῆς καθαριότητος καὶ τάξεως ἐν τοῖς ναοῖς ἐπιμελούμενοι νεωκόροι, οἱ κήρυκες, οἱ κατὰ τὰς θυσίας καὶ ἐν τοῖς χοροῖς ὑμνῳδοί. Πάντες οὗτοι συνεστιῶντο, ἂν οὐχὶ πάντοτε, ἀλλὰ κἂν κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἑορτῶν, ἐν τῷ ναῷ μετὰ τῶν ἱερέων.

Ἱεριχώ, πόλις ὀχυρὰ τῆς Παλαιστίνης, 150 στάδια Β τῆς Ἱερουσαλήμ, Δ τοῦ Ἰορδάνου, πλουσία εἰς παραγωγὴν βαλσάμου. Ἕδρα προφητῶν.

Ἰέρνη εἶτα **Ἰουερνία,** ἡ νῦν Ἰρλανδία. Πρῶτος ὁ Πτολεμαῖος διέγραψε τὰς ἀκτὰς αὐτῆς ἀκριβῶς, ἔθηκεν ὅμως αὐτὴν πολὺ βορειότερον. Εἶχε δὲ ἤδη ἐρευνήσει κατὰ μέρος τὰ κατ' αὐτὴν ὁ Ἀγρικόλας, διότι οἱ Ῥωμαῖοι ἐξήσκουν ἐμπόριον μετ' αὐτῆς, ἀλλὰ χωρὶς νὰ τὴν ὑποτάξωσιν ἢ νὰ τὴν περιέλθωσιν. Οἱ κάτοικοι ἦσαν φυλῆς Κελτικῆς, συγγενοῦς τῇ τῶν κατοίκων τῆς βορείου Βρετανίας, καὶ ἐνταῦθα εἶχον μίαν τῶν κυριωτέρων των ἑδρῶν οἱ Δρουΐδαι, δι' ὃ καὶ ἱερὰ προσέτι ἐκαλεῖτο ἡ νῆσος. Μεταξὺ τῶν τοῖς ἀρχαίοις ὀλίγων γνωστῶν αὐτῆς πόλεων ἦν καὶ ἡ Ἔβλανα, τὸ σημερινὸν Δουβλῖνον.

Ἱερόδουλοι, ἢ ἱεροὶ ἄνδρες (γυναῖκες, παρθένοι), κατ' ἀρχὰς πάντες οἱ ἐν τοῖς ναοῖς ὑπηρετοῦντες, καὶ αὐτοὶ οἱ ἱερεῖς, ἐν Δελφοῖς ἰδίως αἱ ἐν τῷ ναῷ διακονοῦσαι παρθένοι. Συνήθως ὅμως τὸ κατώτερον ὑπηρετικόν, καὶ μάλιστα τὸ ἐκ δούλων συνιστάμενον, ἢ καὶ ἐξ ἐθελοντῶν εἰς τὴν τοιαύτην ὑπηρεσίαν ἀφιερουμένων. Ἐν Κορίνθῳ καὶ ἐπὶ τοῦ Ἔρυκος τῆς Σικελίας ὑπῆρχον εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀφροδίτης καὶ ἱερόδουλοι ἑταῖραι. Ἐν Ἀσίᾳ ἐπεκράτει κυρίως τὸ ἔθιμον τῶν ἱεροδούλων, καὶ ὑπῆρχον ναοὶ ἔχοντες 3,000—6,000 τοιούτους (Στρβ. ΙΓ, 535. 537), ὧν τὰ διάφορα ἔργα ἦσαν ἡ μουσικὴ καὶ οἱ ψαλμοὶ κατὰ τὰς θυσίας, ἡ γεωργία εἰς τοῦ ναοῦ τὰ τεμένη, ἡ κτηνοτροφία εἰς αὐτά, ἡ ὑλοτομία, ἡ ὑδροφορία, κτλ. Καὶ ἐλεύθεροι δ' ἐξ εὐσεβείας ἀφιεροῦντο πολλάκις τοῖς ναοῖς ἑκουσίως. Ἀπελεύθεροι δὲ ἐπροτίμων πολλάκις νὰ ἐγγράφωνται ὡς τῷ

ναῷ πωληθέντες, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐλευθερίας των (Rang. Ant. Hell. II, σ. 642).

Ἱεροκῆρυξ, ἴδ. Ἐλευσίνια.

Ἱερομαντεία ἢ **Ἱεροσκοπία,** ἴδ. Μαντική.

Ἱερομηνία, ἡ ἐποχὴ μεγάλης τινὸς ἑορτῆς, διαρκούσης μίαν ἢ καὶ πολλὰς ἡμέρας, ἢ καὶ ὅλον μῆνα. Ἐπ' αὐτῆς ἔπαυε πᾶσα ἐργασία καὶ πᾶν τὸ συνταράττον τὴν κοινὴν εἰρήνην, ἣν ἀπῄτει ἡ πανήγυρις. Διὰ τὰς μείζονας τῶν ἑορτῶν ἐκηρύττετο καὶ ἡ ἐκεχειρία (ἴδ).

Ἱερομνήμονες, ἴδ. Ἀμφικτύονες.

Ἱεροποιοί, ἐν Ἀθήναις ἐπιμεληταὶ τοῦ ὑλικοῦ καὶ τοῦ τυπικοῦ μέρους τῶν μυστηρίων καὶ τελετῶν (πλὴν τῶν Παναθηναίων), δέκα ἄρχοντες κληρωτοὶ (Beck. ἀνέκδ. 265). Πιθανῶς δ' ἦσαν ἄλλοι δι' ἄλλας λατρείας, διότι τινὲς λέγονται χειροτονητοὶ (Δημσθ. κ. Μειδ. 519). Οἱ τῶν Σεμνῶν θεῶν, ἤτοι οἱ τῶν Εὐμενίδων, ἦσαν 3, ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐγκαθιστάμενοι.

Ἱεροσόλυμα, Ἱερουσαλὴμ καὶ **Σόλυμα,** ἡ πρωτεύουσα τῆς Παλαιστί-

νης, ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ἰουδαίας, ἐν τῇ φυλῇ Βενιαμίν, ἐπὶ λόφων κειμένη, ὧν κατ' ἀρχὰς φαίνεται ὅτι κατῳκεῖτο ὁ νότιος, Σιών. Ὁ Δαβίδ, κυριεύσας τῷ 1050 π. Χ. τὸ Β μέρος,

ἵδρυσεν ἐκεῖ τὴν ἕδραν του, εἰς ἣν ὁ Σολομὼν προσθεὶς τὸ ΒΑ μέρος, ἤγειρεν ἐπ' αὐτοῦ τὸν ναόν, ὃν τῷ 588 κατηδάφισαν οἱ Βαβυλώνιοι, ἀνήγειραν δὲ πάλιν οἱ Ἰουδαῖοι ἐπανελθόντες ἐκ τῆς ἐξορίας, τὴν πόλιν αὐξήσαντες καὶ περιτειχίσαντες. Τὸν ναὸν δὲ κατεκόσμησε πολυτελῶς ὁ Ἡρώδης. Καὶ μετὰ ταῦτα δ' ἐπὶ Ἀντιγόνου τοῦ Ἐπιφανοῦς, καὶ ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους ἐπὶ Ἀγρίππα, μεγάλως αὐξηθεῖσα, κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Τίτου τῷ 70 μ. Χ., καὶ ἐπὶ Ἀδριανοῦ, τῷ 136 ἀνῳκοδομήθη εἰς ἐλάσσονας διαστάσεις ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Αἰλία Καπιτωλίνη· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐπανέλαβε τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα, ἀθάνατον ἐν τῷ χριστιανισμῷ.

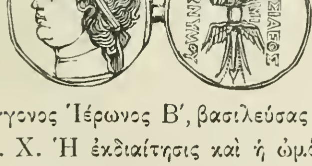
Ἱεροφάνται, ἴδ. Ἐλευσίνια.

Ἱέρων, 1) Διαδεχθεὶς τὸν νεώτερον ἀδελφόν του Γέλωνα εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν Συρακουσῶν τῷ 484 ἢ 485 π. Χ. Διαφόρους ἐμφυλίους στάσεις ἐν τῇ νήσῳ καταβαλὼν ἢ πραΰνας, τοὺς Κυμαίους βοηθήσας κατὰ τῶν Τυρρηνῶν τῷ 474, τοὺς Ἀκραγαντίνους ἐλευθερώσας ἀπὸ τοῦ τυράννου Θρασυδαίου, ἐξησφάλισε τέλος τὴν εἰρήνην εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ ἀνεδείχθη προστάτης τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, εἰς τὴν αὐλήν του φιλοξενήσας τὸν ποιητὴν Σιμωνίδην μετὰ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ Βακχυλίδου. Ὁ Πίνδαρος τὸν ἔψαλε πολλάκις εἰς τὰς ᾠδάς του, καὶ ὁ Αἰσχύλος, δὶς ἐλθὼν ἐπ' αὐτοῦ εἰς Σικελίαν, ἔγραψε τὰς Αἰτναίας κατὰ μύθους Σικελικούς, ἴσως ὅτε ὁ Ἱέρων, τὴν Νάξον καὶ τὴν Κατάνην κυριεύσας, καὶ τοὺς κατοίκους αὐτῶν διὰ Συρακουσίων καὶ Πελοποννησίων ἀντικαταστήσας, μετωνόμασε τὴν δευτέραν Αἴτναν (Διόδ. ΙΑ, 48). Ἐκεῖ δὲ καὶ ἀπέθανε τῷ 467 π. Χ. (Διόδ. ΙΑ, 66.—Ξεν. Ἱερ. ΣΤ. 2).—2) Τοῦ πρώτου ἀπόγονος, ὑπὸ τὸν Πύρρον ἐμορφώθη, καὶ ἠσκήθη εἰς τὴν στρατηγικήν. Τῷ 270 π. Χ. δημοκρατικῆς στάσεως ἐκραγείσης εἰς Συρακούσας, ἐξελέγη στρατηγὸς κατ' αὐτῆς, καὶ καταβαλὼν τοὺς ἐπαναστάτας, ἀνηγορεύθη βασιλεὺς τῷ 268 ἢ 265. Καὶ δι' ἐπιδεξιότητος καὶ φρονήσεως ἐπροσπάθησε μὲν νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν ἐγχώριον Ἑλληνικὴν δύναμιν· ἀλλ' ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων

προσβληθείς, καὶ μετὰ τῶν Καρχηδονίων συμμαχήσας, ἐνικήθη, ἔγινε φόρου ὑποτελής, καὶ περιεστάλη ἡ ἐπικράτεια αὐτοῦ. Ἀλλὰ διὰ διαγωγῆς εὐθείας καὶ ἔμφρονος ἐξησφάλισεν ἑαυτῷ καὶ τῶν Καρχηδονίων καὶ τῶν Ῥωμαίων τὴν εὔνοιαν, ὁ φόρος τῷ ἀφέθη, ἀνέπτυξε τὴν χώραν, τὸν πλοῦτον καὶ τὴν εὐημερίαν, καὶ μετὰ θαυμασμοῦ μνημονεύεται ἡ πολυτελεστάτη θαλαμηγὸς αὐτοῦ (Ἀθήν. Ε, 32), καὶ ὅτι γενναίως συνεισέφερεν εἰς τὴν ἐκ νέου ἀνέγερσιν τοῦ ἐκ σεισμοῦ καταπεσόντος κολοσσοῦ τῆς Ῥόδου τῷ 218 (Πλούτ. Μαρκ. ΙΔ.—Θεοπ. ΙϚ'. —Liv. XXIV, 21). Ἀπέθανε δὲ τῷ 215 ὑπερενενηκοντούτης, μετὰ βασιλείαν ἔνδοξον 54 ἐτῶν· ἀλλὰ μετ' αὐτοῦ κατέρρευσε καὶ τὸ ἔργον του, διότι ὁ υἱός του καὶ ἐπίδοξος διάδοχος Γέλων ἀπεβίωσε πρὸ αὐτοῦ.

Ἱερώνυμος, 1) ἐκ Καρδίας. Μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου, πολεμῶν κατὰ τοῦ Ἀντιγόνου, ἐτραυματίσθη καὶ ᾐχμαλωτίσθη· ἀλλ' ὁ Ἀντίγονος τὸν ἔπεμψεν ἐπὶ ὑπηρεσίᾳ εἰς τὴν Νεκρὰν θάλασσαν (Διόδ. ΙΘ,100). Μετὰ ταῦτα ὁ Δημήτριος τὸν ἔπεμψε πολέμαρχον εἰς Θεσπιάς. Ἀπέθανε δὲ πολὺ μετὰ ταῦτα ἐπὶ Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ (Διόδ. ΙΗ, 42).—2) Ῥόδιος, μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους. Μνημονεύεται αὐτοῦ πραγματεία «περὶ μέθης» καὶ διάφορα ἀπολεσθέντα «Ὑπομνήματα».—3) ἐκ Συρακουσῶν, υἱὸς τοῦ Γέλωνος, ἔγγονος Ἱέρωνος Β', βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 215 π. Χ. Ἡ ἐκδιαίτησις καὶ ἡ ὠμότης του τὸν κατέστησαν μισητόν, καὶ ἐν συνωμοσίᾳ τὸν ἐφόνευσαν οἱ στρατιῶταί του τὸ β'. ἔτος τῆς βασιλείας του. Ἐν τῷ β'. καρχηδονικῷ πολέμῳ ἐμάχετο ὑπὲρ τῶν Καρχηδονίων (Πολβ. Ζ, 1).

Ἰθάκη, ἡ περίφημος νῆσος τοῦ Ὀδυσσέως, Α. τῆς Σάμης ἢ Κεφαλληνίας, εἰ καὶ ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Ι, 25) τὴν λέγει «πανυπερτάτην πρὸς ζόφον», δηλ. δυτικωτάτην. Ἔκτασιν ἔχει μόνον 3 τετραγ. μιλίων, διεύθυνσιν δὲ πρὸς ΒΔ, ἀποτελοῦσα πᾶσα ἓν ὄρος («ἐν δ' Ἰθάκῃ οὔτ' ἄρ δρόμοι εὐρέες οὔτε τις λειμών». Ὀδ. Δ, 605), οὗ ἡ Β. ἄκρα, 800$^{μ.}$ ὑψηλή, ἐλέγετο Νήριτον (Ὀδ. Ι, 22. Ν, 371.—ν. Ἀνώγι), ἡ δὲ Ν. Νήϊον (Ὀδ. Α, 180. Γ, 81. — ν. Στέφανο), καὶ βράχους ἔχει ἀποτόμους, δι' ὃ αἰγίλιψ, κραναὴ παρ' Ὁμήρῳ. Ἀλλὰ τὰ ὕψη αὐτῆς ἦσαν ἄλλοτε σύδενδρα («Νήϊον εἰνοσίφυλλον», Ἰλ. 3, 632. Ὀδ. Α, 186, Ι, 22 κτλ.), καὶ δὲν ἦν ξηρὰ (Ὀδ. Ν, 245), ἀλλὰ καὶ σῖτον παρῆγε καὶ οἶνον, καὶ ἐλαίας καὶ σῦκα (Ὀδ. Ν. 244. Ω, 245), καὶ κτηνοτροφίαν εἶχε («αἰγίβοτος, βούβοτος» Ὀδ. Ν, 246. 404. Ξ, 107). Πρὸς Β. δ' ἦν βράχος Κόραξ καλούμενος, καὶ ὁ λιμὴν τοῦ Φόρκυνος μετὰ τῆς πηγῆς Ἀρεθούσης (Ὀδ. Ν, 102. 351). Πρὸς Ν. εἰσχωρεῖ βαθέως εἰς τὴν νῆσον ὁ λιμὴν Ῥεῖθρος (Ὀδ, Ι, 186), ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ Πολυβενθεῖ (Π, 324. 352), ν. Μόλος. Εἰς αὐτὸν δὲ καὶ ὑπὸ τὸ Νήϊον ἔκειτο ἡ πόλις Ἰθάκη (Γ, 81. Β, 397. Π, 331) ἐφ' ὑψηλοῦ («ἐπὶ τραχέων βράχων ὡς φωλεά», Cic. de Or. I. 44). Τινὲς τῶν νῦν κριτικῶν διϊσχυρίζονται ὅτι αἱ τοπικαὶ περιγραφαὶ τοῦ Ὁμήρου ἀντιφάσκουσι πρὸς ἀλλήλας καὶ πρὸς τὰς θέσεις ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συμπεραίνουσιν ὅτι ὁ Ὅμηρος δὲν εἶδεν αὐτήν. Ἄλλοι περιηγηταὶ ἀντιλέγουσιν εἰς ταῦτα.

Ἰθώμη, 1) Ὄρος κατὰ μέσην τὴν Μεσσηνίαν, 800$^{μ.}$ ὑψηλόν, ὃ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς ἔλεγε τὸ δεύτερον κέρας τῆς

Πελοποννήσου μετὰ τὴν Κόρινθον (Πολύβ. Ζ, 11.—Στρβ. Η, 361). Ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἦν τὸ ἱερὸν τοῦ Διὸς Ἰθωμάτα, προστάτου τῆς Μεσσηνίας, ἄνευ ναοῦ ἢ ἀγάλματος λατρευομένου ἐκεῖ διὰ θυσιῶν καὶ μουσικῶν ἀγώνων. Ἦν δὲ καὶ ὀχυρῶς τετειχισμένη ἡ ἄκρα, ἣν ἐπὶ τοῦ α΄. Μεσσηνιακοῦ πολέμου ἐπὶ 10 ἔτη ἡρωϊκῶς ὑπερήσπισεν ὁ Ἀριστόδημος κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐκ νέου καὶ ἐντελέστερον ὀχυρωθεῖσα, ἐχρησίμευεν ὡς ἀκρόπολις τῆς ὑπὸ τοῦ Ἐπαμεινώνδου εἰς τοὺς Ν. πρόποδας τοῦ ὄρους κτισθείσης Μεσσήνης, ἧς πολλὰ σώζονται ἐρείπια (Θουκ. Γ, 26. Δ, 15).—2) Πόλις ἐπὶ βράχων Δ. ἐν Θεσσαλίᾳ. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς μετῳκίσθησαν ἔπειτα εἰς Μητρόπολιν (Στρβ. Θ, 437).

Ἰκαρίς, ἴδ. Ἴκαρος.

Ἰκάριος, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς Πανδίωνος, ξενίσας τὸν Διόνυσον, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου καὶ τὴν οἰνοποιίαν διδαχθείς. Ἐκ τοῦ οἴνου, ὃν περιέφερεν εἰς ἀσκούς, ἐμεθύσθησαν ποιμένες τινές, καὶ οἱ σύντροφοι αὐτῶν, ἐκλαβόντες ὅτι τοὺς ἐδηλητηρίασε, τὸν ἐθανάτωσαν, μεθ' ὃ τὸν ἔρριψαν εἰς φρέαρ ἢ τὸν ἔθαψαν εἰς τὴν ῥίζαν δένδρου. Ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Ἠριγόνη, ὑπὸ τῆς κυνὸς Μαίρας συνοδευομένη, τὸν ἐζήτει πανταχοῦ, καὶ εὑροῦσα τὸν τάφον του, ἐκρεμάσθη ὑπὲρ αὐτὸν εἰς δένδρον. Καὶ ὁ μὲν Ἰκάριος μετὰ τοῦ ποτηρίου οἴνου ἐγένετο εἰς τὸν οὐρανὸν ὁ ἀστερισμὸς Βοώτης ἢ Ἀρκτοῦρος, ἡ δ' Ἠριγόνη ἐγένετο ἡ Παρθένος, καὶ ἡ Μαῖρα ὁ ἀστὴρ Κύων. Εἰς τὰς Ἀθήνας δὲ κατέπεμψεν ὁ Διόνυσος λοιμὸν καὶ παραφροσύνην τῶν γυναικῶν, ὥστε ἐκρεμῶντο ὡς ἡ Ἠριγόνη, μέχρις οὗ ἐσύστησαν ἑορτὴν διὰ τὴν Ἠριγόνην, τὴν Αἰώραν (ἴδ.), καθ' ἣν προσέφερον καρποὺς καὶ εἰς αὐτὴν καὶ εἰς τὸν Ἰκάριον. Κατ' αὐτὸν δ' ὠνομάσθη καὶ εἰς δῆμος τῆς Ἀττικῆς Ἰκαρία, ἐπὶ τοῦ Πεντελικοῦ Β., ὡς ἐξάγεται ἐξ ἀρτίων ἀνασκαφῶν, εἰς τὴν θέσιν τὴν διατηροῦσαν ἔτι τὸ ὄνομα Διόνυσος, καὶ ἐρείπια ἱεροῦ τοῦ θεοῦ.—2) ἴδ. Ἱπποκόων.

Ἴκαρος, 1) ἴδ. Δαίδαλος.—2) ἡ Ἴ. ἢ Ἰκαρία, νῆσος 80 στάδια Δ. τῆς Σάμου, μία τῶν Σποράδων, 300 σταδ. περιφέρειαν ἔχουσα. Τὸ ΒΑ ἀκρωτήριον αὐτῆς Δράκανον ἢ Δρέπανον, ἔφερ καὶ μικρὰν ὁμώνυμον πόλιν. Δ. ἦσαν αἱ πολίχναι Οἰνόη καὶ Ἰστοί, αὕτη ἔχουσα καὶ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, τὸ Ταυροπόλιον. Τὸ περὶ τὴν νῆσον πέλαγος ἐκαλεῖτο Ἰκάριον καί, κατὰ τὸν μῦθον, τὸ ὄνομα ἐδόθη κατ' Ἴκαρον, τὸν υἱὸν τοῦ Δαιδάλου, πνιγέντα ἐντὸς αὐτοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 145.—Ἡρδ. Ϛ΄ 95.—Θουκ. Γ, 92. Η, 99. Ἀρρ, Ζ, 20, 5.—Στρβ. Ι, 488. ΙΔ, 639).—3) Νῆσος τοῦ Περσικοῦ κόλπου, 120 στάδ. ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Εὐφράτου, ἔχουσα ἄγραν πολλήν, ὡρισμένην πᾶσαν διὰ θυσίας τῇ Ἀρτέμιδι. Ἔλαβε δὲ τὸ ὄνομα παρ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου (Ἀρρ. Ζ, 20, 4).—4) Ὄρος τῆς Ἀττικῆς, πιθανῶς ΝΔ τοῦ Μαραθῶνος, πρὸς τῷ δήμῳ Ἰκαρίας.

Ἱκετηρία, κλάδος ἐλαίας ἐρίῳ περιδεδεμένος, (Σχλ. Ἀρστ. Πλούτ. 383), ὃν ὁ ἱκέτης ἔφερε διὰ χειρῶν, καὶ κατέθετεν εἰς τὸν βωμὸν ἢ εἰς τὴν θύραν τοῦ πρὸς ὃν κατέφευγεν, εἰς ἔνδειξιν τῆς ἱκεσίας του· ὥστε καὶ ἔλεγον «ἱκετηρίαν τιθέναι» (Ἡρδ. Ε, 51.—Δμσθ.).

Ἱκέτης, 1) Τύραννος τῶν Λεοντίνων, ὃν οἱ Συρακούσιοι ἐπεκαλέσθησαν κατὰ Διονυσίου τοῦ ν. Ἀλλ' ἐννοήσαντες ὅτι διενοήθη αὐτὸς νὰ καταλάβῃ τὴν πόλιν των, προσέφυγον εἰς τοὺς Κορινθίους. Τότε δ' ἐνίκησεν αὐτὸν ὁ Τιμολέων εἰς Ἄδρανον, καὶ ἐπὶ δευτέρᾳ ἀποπείρᾳ τὸν συνέλαβε καὶ ἐθανάτωσε (Πλούτ. Τιμ. ΙΒ).—2) Ἡγεμὼν τῶν Συρακουσῶν μετὰ τὴν ἔξωσιν τοῦ Μένωνος, ἐπολέμησε κατὰ τῶν Ἀκραγαντίνων, καὶ ἀνετράπη ὑπ' αὐτῶν μετὰ 9 ἔτη, τῷ 280 π. Χ. (Διόδ. ΚΒ, 2).—3) Πυθαγόριος ἐκ Συρακουσῶν, καὶ Νικήτας καλούμενος. Ὁ Κικέρων (Acad. B.

39) ἀποδίδωσιν εἰς αὐτὸν τὴν θεωρίαν τῆς στροφῆς τῆς γῆς περὶ τὸν ἄξονά της.

Ἰκόνιον, πρωτεύουσα τῆς Λυκαονίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ξεν. Ἀν. Α, 2, 19), Α. τῆς Φρυγίας, πολυάνθρωπος ἐν εὐφόρῳ χώρᾳ ἐπὶ λίμνης κειμένη (Στρβ. ΙΒ, 568).

Ἰκτῖνος, μέγας ἀρχιτέκτων ἐπὶ Περικλέους, οἰκοδομήσας τὸν Παρθενῶνα ἐν Ἀθήναις, τὸ Ἐλευσίνιον ἐν Ἐλευσῖνι, τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Φιγαλείᾳ, καὶ τοὺς τρεῖς κατὰ διάφορον σχέδιον (Παυσ. Η, 41, 5.—Στρβ. Θ, 395.— Vits. VII, Pratf. 16).

Ἱλαροτραγῳδία, ἴδ. Ῥίνθων.

Ἴλη, ἴδ. Στρατός.

Ἰλιὰς, ἴδ. Ὅμηρος.

Ἴλιον, ἴδ. Τρωάς.

Ἰλιόνη, ἴδ. Πολύδωρος.

Ἰλισσὸς, ἴδ. Ἀττική.

Ἰλλυρία ἢ Ἰλλυρὶς, (παρὰ Ῥωμαίοις Ἰλλυρικὸν), περιελάμβανε πᾶσαν τὴν Α. ἀκτὴν τῆς Ἀδριατικῆς, μετὰ τῶν ὀπίσω αὐτῆς κειμένων ὀρεινῶν χωρῶν, ἤτοι τὴν ν. Δαλματίαν, Βοσνίαν καὶ Ἄνω Ἀλβανίαν. 1) Τὸ Βόρειον αὐτῆς ἀπετέλει ἀπὸ τοῦ 380 π. Χ. ἰδιαιτέραν ἐπικράτειαν μεγάλως ἐκταθεῖσαν ὑπὸ τὸν βασιλέα Ἄγρωνα, καταστραφεῖσαν δὲ τῷ 180 ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες ἵδρυσαν τὴν κυρίως Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν Ἰλλυρίαν (τὴν καὶ Βάρβαρον Ἰλλυρίαν κληθεῖσαν), μεταξὺ τῶν ποταμῶν Σάβου καὶ Δρίλωνος (ν. Δρίνου) μετὰ τῶν ὑπερκειμένων ὀρέων. Οἱ κάτοικοι, τοῖς Θρᾳξὶ συγγενεῖς, τραχεῖς, φιλοπόλεμοι, ἀλλ' ὡς δόλιοι θεωρούμενοι, περιελάμβανον τοὺς Ἰάποδας ἢ Ἰάπυδας (ν. Αλάπιδες) εἰς τὰ Β τῆς ἐντὸς χώρας· τοὺς Λιβούρνους, φυλὴν ἰσχυρὰν καὶ ναυτικήν, ἐν τῷ στόλῳ τοῦ Αὐγούστου ἐν Ἀκτίῳ ναυμαχήσασαν, καὶ εἰς τὴν Ῥώμην τῷ 176 π. Χ. ὑποταγεῖσαν· τοὺς Δαλμάτας, Ν. μέχρι τοῦ Δρίλωνος, μετὰ μακροὺς πολέμους μόλις τῷ 23 π. Χ. ὑποταγέντας, ὅτε καὶ ἡ ἐπωνυμία Δαλματία ἐξετάθη περαιτέρω. Αἱ γνωστόταται πόλεις τῆς Β. Ἰλλυρίας ἦσαν, ἐκ Β εἰς Ν. Μέτουλλον, πρωτεύουσα τῶν Ἰαπύδων, Ἀρούσιον, Σενία, Ἰάδηρ (ν. Ζάρα), Σάλωνα (τὰ), Σκόδρα (ν. Σκούταρι). Πρὸ τῆς ἀκτῆς δὲ κεῖνται αἱ Λιβούρνιαι νῆσοι, Κουρίκτα, Ἀψυρτίδες (δύο). Ἄρβα, (ν. Λίσσα), Φάρος (ν. Λεσσίνα), Κόρκυρα μέλαινα (nigra) (ν. Curzola), Μελίτα, ἀποικισθεῖσα κατ' ἀρχὰς ὑφ' Ἑλλήνων. ἐκ τοῦ Αἰγαίου, εἶτα ὑπὸ Διονυσίου ἐκ Συρακουσῶν· ἀπὸ δὲ τοῦ 250 ὑπέκειντο τῇ Ἰλλυρίᾳ, καὶ ἀπὸ τοῦ 150 π. Χ. τῇ Ῥώμῃ.— 2) Ἡ Ν. Ἰλλυρία, ἀπὸ τοῦ Δρίλωνος μέχρι τῆς Ἠπείρου, ἔχουσα τὴν Ἤπειρον πρὸς Α. περιελάμβανε τὸ πλεῖστον τῆς νῦν Ἀλβανίας λίαν ὀρεινὴ, ἔχουσα πρὸς Β. τὸν Σκάρδον, πρὸς Α. τὰ Κανδαυΐα καὶ ποταμοὺς τὸν Γένουσον, τὸν Ἄψον, τὸν Ἀῶον, ῥέοντας πρὸς τὴν Ἀδριατικήν. Οἱ ἐπισημότεροι τῶν κατοίκων αὐτῆς ἦσαν οἱ Ταυλάντιοι παρὰ τὴν θάλασσαν, οἱ Δασσαρῖται μεσογείως, ὡς καὶ οἱ Παρθινοί. Ἀπὸ Φιλίππου Β' ἡ χώρα εἶχε προστεθῆ τῇ Μακεδονίᾳ· τῷ δὲ 205 π. Χ. ὑπέκυψε τοῖς Ῥωμαίοις· αἱ Ἑλληνικαὶ ὅμως πόλεις Ἀπολλωνία καὶ Ἐπίδαμνος (εἶτα Δυρράχιον) ἐκυριεύθησαν ὑπ' αὐτῶν ἤδη τῷ 229. Γνωσταὶ ἔτι πόλεις ἦσαν ἡ Αὐλὼν, Α. τοῦ Ἀκροκεραυνίου ἀκρωτηρίου, λιμὴν τῆς Ἀπολλωνίας, ἡ Λυχνὶς (ν. Ὠχρίδα) ἐπὶ τῆς Λυχνίτιδος Λίμνης, τὸ μᾶλλον τῇ Ἠπείρῳ ἀνῆκον Ὠρικὸν (ἢ ὁ Ὠρικὸς), ἀποικία τῶν Εὐβοέων (Ἡρδ. Θ, 93. —Πολβ. Ζ, 19.— Στ. Βυζ.—Στρβ.).

Ἶλος, 1) Υἱὸς τοῦ Δαρδάνου καὶ τῆς Βατείας, θυγατρὸς τοῦ Τεύκρου, ἡγεμὼν τῆς Δαρδανίας, ἄτεκνος ἀποθανὼν, καὶ ἀφεὶς τὸν θρόνον εἰς τὸν ἀδελφόν του Ἐριχθόνιον.—2) Υἱὸς τοῦ Τρωὸς καὶ τῆς Καλλιρρόης, θυγατρὸς τοῦ Σκαμάνδρου, ἔγγονος τοῦ Ἐριχθονίου καὶ δισέγγονος τοῦ Δαρδάνου, ἀδελφὸς δὲ τοῦ Γανυμήδου, τοῦ Ἀσσαράκου καὶ τῆς Κλεοπάτρας, καὶ πατὴρ τοῦ Λαο-

μέδοντος (Ὁμ. Ἰλ. Τ. 231). Ὅτε ποτὲ ἐν Φρυγίᾳ ἐνίκησεν εἰς πάλην, ὁ ἐκεῖ βασιλεὺς τῷ ἔδωκεν ὡς ἔπαθλον 50 νεανίας καὶ 50 παρθένους, καὶ προσέτι δάμαλιν κατάστικτον, παραγγείλας αὐτῷ κατὰ χρησμὸν νὰ ἐγείρῃ πόλιν ὅπου ἡ δάμαλις ἤθελε καθεσθῇ· καὶ οὕτως ἵδρυσε τὸ Ἴλιον ἐπὶ τοῦ λόφου ὅστις ἐλέγετο τῆς Ἄτης. Εὐχηθεὶς δὲ τῷ Διῒ νὰ τῷ πέμψῃ σημεῖόν τι τῆς εὐαρεσκείας του, εὗρε τὴν ἐπαύριον πρὸ τῆς σκηνῆς του τὸ Παλλάδιον (Ἀπολλδ. Γ. 12, 3). Ἐξέβαλε δ' ἐκ Παφλαγονίας τὸν Τάνταλον καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Πέλοπα. Ὁ δὲ τάφος αὐτοῦ ἐδείκνυτο εἰς τὸ Τρωϊκὸν πεδίον, μεταξὺ τῶν Σκαιῶν πυλῶν καὶ τῶν σκηνῶν τῶν Ἑλλήνων (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 166. 371). — 3) Υἱὸς Μερμέρου ἐν Ἐφύρᾳ τῆς Θεσπρωτίας. Εἰς τὸν Ὀδυσσέα, ζητήσαντα αὐτῷ φάρμακον ἀνδροφόνον ὅπως χρίσῃ τὰ βέλη του, ἠρνήθη αὐτό, φοβούμενος τοὺς θεοὺς (Ὁμ. Ὀδ. Α, 359. Β, 328).

Ἱμάντες, ἴδ. Πύκτης.

Ἴμαον ὄρος, τὰ τὴν Ἰνδικὴν βορείως ἐκ Δ. εἰς Α. περατεῖνον (Ἱμαλάϊα)· κατὰ δὲ τοὺς ἀρχαίους (Πτολεμ.), καὶ τὰ ἔτι βορειότερα μέχρι τῶν Οὐραλίων, ὥστε καὶ ὡμίλουν περὶ τῆς «Σκυθίας ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Ἰμάου.» Πρὸς Α. αὐτοῦ ἐξετείνετο τὸ ὄρος Ἡμωδός.

Ἱματισμὸς, ἴδ. Ἐσθής.

Ἴμβρασος, πρὶν Παρθένιος, ποτάμιον πηγάζον ἐκ τοῦ ὄρους Ἀμπέλου εἰς Σάμον, ἥτις καὶ αὕτη κατ' ἀρχὰς τὸ αὐτὸ ἔφερεν ὄνομα. Ἔρρεε δὲ διὰ τῆς πόλεως πρὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ἥρας, ἥτις ἐλέγετο εἰς τὰς ὄχθας αὐτοῦ γεννηθεῖσα, δι' ὃ καὶ τὸ ἐπωνύμιον Ἰμβρασία ἔφερε. Τὸ αὐτὸ ὅμως εἶχε καὶ ἡ Ἄρτεμις.

Ἴμβρος, νῆσος ΝΑ τῆς Σαμοθράκης καὶ Δ. τῆς Θρακικῆς χερσονήσου, ἔχουσα ὑψηλὰ ὄρη, δάση καὶ εὐφόρους πεδιάδας. Καὶ ἐν αὐτῇ ὡς καὶ ἐν Σαμοθράκῃ ὑπῆρχεν ἡ λατρεία τῶν Καβείρων καὶ τοῦ Ἑρμοῦ. Ἐκυρίευσε δ' αὐτὴν ὁ Μιλτιάδης, ἐκ τῆς Θρακικῆς χερσονήσου ὁρμηθεὶς, καὶ ἔκτοτε ἔμεινεν

ὑπὸ τὰς Ἀθήνας. Ἐρείπια πόλεως σώζοντα εἰς τὰ Β. τῆς νήσου.

Ἱμέρα, 1) πόλις Σικελικὴ εἰς τὰ Β., ἱδρύθη τῷ 648 π. Χ. ὑπὸ Χαλκιδέων ἐκ Ζάγκλης, Α. τῆς Πανόρμου (Θουκ. ΣΤ. 5). Φαίνεται δ' ὅτι τῷ 540 ἐκυριεύθη ὑπὸ Φα-

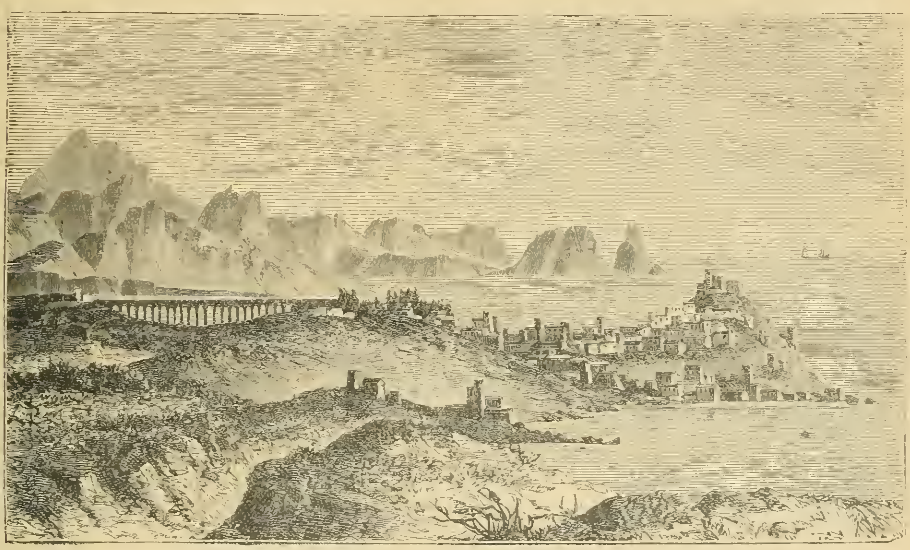

λάριδος, τυράννου τοῦ Ἀκράγαντος. Μετὰ ταῦτα ἐκδληθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀκραγαντίνου Θήρωνος ὁ τύραννος αὐτῆς Τήριλλος, ἐστράφη πρὸς τοὺς Καρχηδονίους (Ἡρδ. Ζ, 165), οἵτινες μεγάλην ἐπιχειρήσαντες ἐκστρατείαν ὑπὸ τὸν Ἀμίλκαν, ἐνικήθησαν τῷ 480 ὑπὸ Θήρωνός καὶ τοῦ συμμάχου αὐτοῦ Γέλωνος ἐκ Συρακουσῶν. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐζήτησαν μάτην οἱ Ἱμεραῖοι νὰ διαφύγωσι τὸν Θρασυδαῖον. υἱὸν τοῦ Θήρωνος· τὸ κατώρθωσαν ὅμως μετὰ ταῦτα βοηθείᾳ Ἱέρωνος, τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν, μεθ' ὧν συνδεθεῖσα ἀνέθαλεν ἐν εὐημερίᾳ ἡ πόλις των (Θουκ. Ζ, 1). Μετέπειτα, γενναίως καὶ ἐπὶ μακρὸν ἀντιστᾶσα εἰς τὸν Ἀννίβαν, κατεσκάφη ἐπὶ τέλους ὑπ' αὐτοῦ, καὶ 3000 αἰχμάλωτοι ἐθανατώθησαν εἰς τὴν θέσιν καθ' ἣν τῷ 480 εἶχε πέσει ὁ Ἀμίλκας, καὶ μετὰ τοῦτο δυτικώτερον ἐκτίσθη καρχηδονικὴ ἀποικία τὰ Θέρμα (Διοδ. ΙΓ, 59-62), οὕτω κληθεῖσα διὰ τὰς θερμὰς αὐτῆς πηγὰς, αἵτινες Θερμαὶ Ἱμεραῖαι ἢ αἱ τῶν Ἱμεραίων ἐλέγοντο, πολὺ ἐκτιμώμεναι ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. Διετήρησε δ' ἡ πόλις τὴν αὐτονομίαν της, καὶ ὁ Σκιπίων τῇ ἀπέδωκε πολλὰ τῶν

ἀγαλμάτων ἃ τῇ εἶχον ἁρπαγῇ. Ἡ Ἱμέρα ἦν πατρὶς τοῦ ποιητοῦ Στησιχόρου, αἱ δὲ Θέρμαι τοῦ τυράννου Ἀγαθοκλέους. Ἱμέρας δὲ, μικρὸς ποταμὸς, ἐξέβαλλε παρὰ τὴν πόλιν εἰς τὴν θάλασσαν (Στρβ. ΣΤ, 266). Καὶ πρὸς Ν. δ' ἔρρεεν ἕτερος ποταμὸς Ἱμέρας ὁ νότιος, διαιρῶν τὴν χώραν τῶν Συρακουσίων τῆς τῶν Καρχηδονίων· ἀλλ' ἐσφαλμένως ἐνομίζετο ὅτι ἀμφότεροι εἶχον τὴν αὐτὴν πηγὴν (Πολβ. Ζ, 4.—Στρβ. ΣΤ, 272).

τοίων πραγματειῶν, καὶ 36 ἐξ αὐτῶν διετήρησεν ἀποσπάσματα. Διεσώθησαν δὲ 24 ὁλόκληροι λόγοι, καὶ ἐξ ἄλλων τεμάχια. Οἱ πλεῖστοι δ' εἰσὶ πανηγυρικοὶ, ἢ εἰς τότε περιστάσεις ἀναφερόμενοι, κατὰ τὸ ὕφος τῆς παρακμαζούσης ῥητορικῆς, τότε μὲν θαυμαζομένης, ἀλλ' ἐν γένει ἐπιτετηδευμένης, ὀγκώδους καὶ ἐπιδεικτικῆς, καὶ εἰς σκοτεινὰς ἀλληγορίας ἐνασμενιζομένης.

Ἵμερος, ἴδ. Ἀφροδίτη. Ἔρως.

Ἱμέρα.

Ἱμέριος, υἱὸς τοῦ ῥήτορος Ἀμεινόου, σοφιστὴς ἐκ Προύσης τῆς Βιθυνίας, ζήσας 315—386 μ. Χ. Νέος περιοδεύσας πρὸς σπουδὴν, μετέβη δὶς εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐπηγγέλθη ἐκεῖ τὸν ῥήτορα. Οἱ ἐπισημότεροι τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἦσαν ὁ Βασίλειος, καὶ Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνός. Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουλιανὸς, μετακαλεσάμενος αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν, τὸν προσέλαβεν ὡς γραμματέα του· μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ αὐτοκράτορος ἐπανελθὼν, ἐγκατεβίωσεν εἰς Ἀθήνας. Ἦν δὲ καὶ ἔμεινεν εἰδωλολάτρης, ἀλλὰ τὰ συγγράμματά του, ὧν τινὰ μόνον διετηρήθησαν, πνέουσιν ἀνοχὴν καὶ μετριοπάθειαν πρὸς τοὺς Χριστιανούς. Ὁ Φώτιος μνημονεύει 71 λόγων, μελετῶν καὶ παν-

Ἱμίλκων, ὄνομα Καρχηδονίων. 1) Θαλασσοπόρος, περιελθὼν τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀφρικῆς (Pl. II, 67).—2) Στρατηγὸς ἡττηθεὶς ἐν Σικελίᾳ, καὶ αὐτοκτονήσας δι' ἀσιτίας τῷ 406 π. Χ. (Just. XIX, 3).—3) Στρατηγὸς ἐν Σικελίᾳ, ἠπειλήθη διὰ θανάτου ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν του διότι διήλλαξε τὸν Ἀγαθοκλῆν μετὰ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων (Just. XXII, 3).—4) Νικήσας στρατὸν τοῦ Ἀγαθοκλέους ἐν Ἀφρικῇ (Διόδ. Κ, 60).—5) Ἀντιταχθεὶς ἐν τῷ Λιλυβαίῳ κατὰ τῶν Ῥωμαίων (Πολβ. Α, 42).—6) Ναύαρχος, τὰς Ἱσπανικὰς ἀκτὰς καλύψας καὶ κατὰ ξηρὰν ἐκεῖ στρατηγήσας (Liv. XXII, 19. XXIII, 28), ἐπιτυχῶς ἐν Σικελίᾳ πολεμήσας κατὰ τῶν Ῥω-

μαίων, καὶ ἐκεῖ ἀποθανὼν ἐκ λοιμοῦ, τῷ 212 π. Χ. (Liv. XXIV, 25. XXV, 26).—7) Ἰ. Φαμέας, στρατηγὸς ἱκανός, πολλάκις δι' ἐπιδρομῶν τοὺς Ῥωμαίους βλάψας ἐν τῷ τελευταίῳ Καρχηδονικῷ πολέμῳ, εἶτα δὲ τῷ 148 π. Χ. παρ' αὐτοῖς μεταβὰς μετὰ 2200 ἱππέων, μέχρι τέλους τοῦ πολέμου ὑπὸ τὰς σημαίας αὐτῶν ἀγωνισθεὶς καὶ πολλῶν τυχὼν δώρων καὶ τιμῶν παρὰ τῆς Βουλῆς (Ἀππ. 180).

Ἴναρος, ἴδ. Ἀρταξέρξης.

Ἴναχος, 1) ὁ ἀρχαιότατος βασιλεὺς τοῦ Ἄργους, κυρίως ὁ θεὸς τοῦ διαρρέοντος αὐτὸ ποταμοῦ, υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Θέτιδος, ἔφερε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τοῦ Δευκαλίωνος τοὺς Ἀργείους ἀπὸ τῶν ὀρέων εἰς τὴν πεδιάδα, καταστήσας ταύτην οἰκήσιμον, διότι συνέλεξε τὰ ἐπ' αὐτῆς ὕδατα εἰς μίαν κοίτην. Ἐρισάντων τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἥρας περὶ τῆς κτήσεως τοῦ Ἄργους, ἀπεφήνατο ὑπὲρ ταύτης, καὶ ἔθυσεν αὐτῇ. Ἐθεωρεῖτο ὡς αὐτόχθων· ἀλλ' οἱ μετέπειτα μῦθοι τὸν ἔλεγον ἐξ Αἰγύπτου ἐλθόντα. Ἐκ Μηλίας νύμφης, ἢ ἐκ τῆς Ἀργείας, ἔσχε τέκνα τὸν Φορωνέα, τὸν Αἰγιαλέα, τὴν Ἰώ, καὶ Ἄργον τὸν Πανόπτην (Ἀπολλδ. Β, Ι, 1. 3. 4). —2) Ὁ δὲ ποταμὸς τῆς Ἀργολίδος πηγάζει ἐκ τοῦ Λυρκείου ὄρους πρὸς τῇ Ἀρκαδίᾳ, δέχεται Α. τὸν Κηφισόν, Δ. τὸν πρὸ τοῦ Ἄργους ῥέοντα Χάραδρον (ν. Ξεριᾶν), καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν κατὰ τὴν Β. ἀκτὴν τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου, πολλάκις δι' ἑλῶν διερχόμενος.—3) Παραποτάμιον τοῦ Ἀχελῴου, Β. ἐκ τοῦ Πίνδου εἰς αὐτὸν μετ' ἀφθόνου ὕδατος προρρέον.—4) Παραποτάμιον ἐκ δεξιῶν τοῦ κάτω Σπερχειοῦ.

Ἰνδία ἢ **Ἰνδική,** παρὰ τοῖς ἀρχαίοις συνώρευε Β, πέραν τῶν ὀρέων Παροπαμίσου, Ἰμάου, Ἠμωδῶν, μετὰ τῆς (ἐκτὸς τοῦ Ἰμάου) Σκυθίας, τῆς Σηρικῆς καὶ τῆς χώρας τῶν Σινῶν· Α. μετὰ ταύτης καὶ τοῦ ἀνατολικοῦ Ὠκεανοῦ, Ν. μετὰ τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ, Δ. πέραν τοῦ Ἰνδοῦ, μετὰ τῆς Γεδρωσίας, Ἀραχωσίας καὶ τῆς χώρας τῶν Παροπαμισάδων. Ἐξετείνετο δ' εἰς μῆκος περίπου 400 γεωγρ. μιλλίων, ἀλλὰ τινὲς τὴν ἐνόμιζον ἴσην τῷ 1/3 τῆς ὅλης γῆς. Ὁ Πτολεμαῖος διαιρεῖ αὐτὴν εἰς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Γάγγου, καὶ ἐκλαμβάνει τὴν ἀνατολικὴν αὐτῆς παραλίαν πρὸς μεσημβρίαν ἐστραμμένην, καὶ συνεχομένην μετὰ τῆς Α. τῆς Ἀφρικῆς. Οἱ ποταμοὶ αὐτῆς πηγάζουσιν ἐκ τῶν βορείων ὀρέων, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ὁ Γάγγης ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ μέγιστος τῆς γῆς, ἔχων πλεῖστα καὶ σπουδαῖα παραποτάμια. Ὁμοίως πολλὰ δέχεται παραποτάμια καὶ ὁ Ἰνδός, ὡς τὸν Ὑδάσπην, Ἀκεσίνην, Ὑδραώτην, Ὕφασιν, κλπ.—Οἱ Ἰνδοὶ (Σινδοῦ, ἤτοι κάτοικοι τοῦ Σινδ), ἦσαν πανάρχαιον γένος, εἰς διάφορα διαιρούμενοι μοναρχούμενα κράτη, ἔζων σχεδὸν ἀγνοούμενοι μέχρις οὗ ὁ Ἀλέξανδρος διὰ τῆς κατ' αὐτῶν ἐκστρατείας του τοὺς κατέστησε προσιτοὺς εἰς τὰς ἐρεύνας, ἃς ηὔξησαν καὶ αἱ ἐμπορικαὶ σχέσεις ἐπὶ Ῥωμαίων, εἰ καὶ ὁ Ὀνησίκριτος, ὁ Μεγασθένης καὶ ἄλλοι πολλὰ εἰς τὰς ἐκθέσεις των μιγνύουσι τὰ ψευδῆ μετὰ τῶν ἀληθῶν. Ἐν ἄλλοις μνημονεύουσι Χρυσῆς Χερσονήσου, ἧς Περίμυλος ἦν ἡ πρωτεύουσα (ἡ ν. Μαλάκκα). Ἡ παρὰ τὸν Γάγγην χώρα πρωτεύουσαν εἶχε τὴν Σαγίδα. Α. αὐτῆς ᾤκουν ἐπὶ Ἀλεξάνδρου οἱ Πράσιοι ἢ Πράξιοι, ὧν Παλίβοθρα ἦν ἡ πρωτεύουσα. Εἰς τὸ δέλτα τοῦ Γάγγου ᾤκουν οἱ Γαγγαρίδαι. Πρὸς Δ. ἐξετείνετο ἡ Χερσόνησος Συραστρηνή. Τὴν περὶ τὸν Ἰνδὸν χώραν κατέστησε γνωστὴν ἡ Μακεδονικὴ ἐκστρατεία. Οἱ περὶ αὐτὸν Δάρδαι εἰσὶν οἱ ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου (Γ, 102) μνημονευόμενοι, ὡς λαὸς συλλέγων χρυσόν. Πρὸς Δ. ἦσαν οἱ Γανδάριοι (κατὰ τὸ Καβούλ). Α. δὲ ἦν ἡ πόλις Κασπάπυρος (Ἡρδ. Γ, 102. Δ, 44), πρωτεύουσα τῶν Κασπείρων (κατὰ τὸ Κασμίρ). ΝΑ αὐτῶν ἔζων οἱ Ἀβισάραι, ὑπὸ ἡγεμόνα Ἀβισάρην (Abhisaram). Ἡ ἄνω Ἰνδικὴ σατραπεία ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ἦν τὸ Πενταπόταμον

μον (Pendschab), ἡ χώρα τῶν 5 δεξιῶν παραποταμίων τοῦ Ἰνδοῦ. Τοῦ Πόρου ἡ ἐπικράτεια ἐξετείνετο ἀπὸ τοῦ Ὑδραώτου, μέχρις ἄνω τοῦ Ὑδάσπου πρὸς Β. Ἐκεῖ δὲ, εἰς δύο μέρη νικήσας αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος, ἔκτισε τὰς δύο πόλεις Νίκαιαν καὶ Βουκεφάλαν. Βορειότερον, μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ, ἡ ἐπικράτεια τοῦ Ταξίλου εἶχε πρωτεύουσαν τὴν Ταξίλαν. Ἡ πρωτεύουσα δὲ τῶν Μαλλῶν, τῶν ἀνδρειοτέρων ἀντιπάλων τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὠνομάζετο Μουλασθάνα. Πέραν δὲ τοῦ Ὑδραώτου ᾤκουν λαοὶ ἐλεύθεροι ὡς καὶ οἱ Μαλλοὶ, οἱ Ἀδραῖσται (Araschtra ἤτοι ἀβασίλευτοι). Τὸ δὲ κράτος τοῦ Μουσικανοῦ ἔκειτο Ν. τῶν ἐκβολῶν τῶν ὑδάτων τοῦ Πενταποτάμου. Εἰς τοῦ Ἰνδοῦ τὸ Δέλτα ἔκειτο ἡ Παταληνὴ, πρωτεύουσαν ἔχουσα τὰ Πάταλα. Α. ἡ ποιμενικὴ φυλὴ τῶν Ἀβίρων (ἴσως τὸ Ὀφὶρ τῆς Η. Γραφῆς). Ταπροβάνην δὲ καλοῦσιν οἱ ἀρχαῖοι, ὁ δὲ Πτολεμαῖος Σαλικὴν τὴν Ν. τῆς Ἰνδικῆς κειμένην νῆσον Κεϋλάνην, ἣν ἐκλαμβάνουσι πολὺ μεγαλειτέραν τῆς ἀληθείας (Στρβ. ΙΕ, 685.—Ἀρρ. Ἰνδ.—Mela, III, 7, 2.—Plin. VI, 17, 21.—Πτολ. Ζ, 1, 2).

Ἰνδὸς, ὁ μέγιστος ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς, πηγάζων Ν ἐκ τοῦ ἰνδικοῦ Καυκάσου (Ἀρρ. Ε, 41), δέχεται 15 (Στρβ.) ἢ 19 (Plin.) μεγάλα παραποτάμια, καὶ 50 σταδίων πλάτος ἔχων (Στρβ.), διαιρεῖται εἰς δύο βραχίονας πρὶν ἐκβάλῃ εἰς τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανὸν, Δέλτα ἀποτελοῦντα (Ἀρρ. ΣΤ, 18, 2. 20, 1). Ὁ Δ. εἶχε 3 στόμια, τὸ Σάγαπα, τὸ Σίνδιον καὶ τὸ Χρυσοῦν· ὁ Α. 4, τὸ Χάριφον, τὸ Σάπαρα, τὸ Λωνιβάρα, καὶ ἄλλο ἕν. Ὁ Ἀκεσίνης ἐστὶν ὁ ἐπισημότερος τῶν ἐξ Α. εἰς αὐτὸν ἐκβαλλόντων, διότι δέχεται πρὶν τοὺς λοιποὺς ποταμοὺς τοὺς Πενταποτάμου, τὸν Ὑδάσπην, Ὑδραώτην, Ὕφασιν, Ζάραδρον. Ἐκ Δ. ὁ μέγιστος ἦν ὁ Κωφὴν (Καβούλ). Ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος ὑπερέβη τὸν Ἰνδὸν (κατ' Αὔγουστον -Σεπτέμβριον), εἶχεν ὕδωρ πολὺ, καὶ ὁ Ἀρριανὸς (Ε, 20. ΣΤ, 4) εἰς διάφορα μέρη τῷ ἀποδίδει πλάτος 15, 40 καὶ 100 σταδίων. Τὸ ὕδωρ δ' αὐτοῦ λέγει ὁ Κούρτιος (VIII, 9, 4) ψυχρότερον ἢ τὸ τῶν ἄλλων ποταμῶν τῆς Ἰνδικῆς, καὶ ἔχον τῆς θαλάσσης τὸ χρῶμα. Παραδόξως δ' ὑπέλαβον οἱ περὶ τὸν Ἀλέξανδρον γεωγράφοι ἐν ταῖς πηγαῖς τοῦ Ἀκεσίνου ὅτι ἀνεκάλυψαν τὰς τοῦ Νείλου, καὶ ὅτι συνέχονται οἱ δύο ποταμοὶ (Ἀρρ. ΣΤ, 1).

Ἰνὼ Λευκοθέα, ἴδ. Ἀθάμας.

Ἰνῶα, ἑορτὴ τῆς Ἰνοῦς, τελουμένη ἐν Μεγάροις (Παυσ. Α, 42, 8), ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ (Τζέτσ. εἰς Λυκόφρ.), καὶ ἐν Ἐπιδαύρῳ, ἔνθα ὑπῆρχε μικρὰ λίμνη τῇ Ἰνοῖ ἀφιερωμένη (Παυσ. Γ, 23, 5).

Ἰξίων, υἱὸς τοῦ Φλεγύου ἢ τοῦ Ἄρεως, βασιλεὺς τῶν Φλεγυῶν ἢ τῶν Λαπιθῶν, πατὴρ τοῦ Πειρίθου. Τὸν πενθερόν του Δηϊονέα, ὅστις νυμφεύσας αὐτῷ τὴν θυγατέρα του Δίαν, τῷ ἐζήτει τὰ ἐπιθαλάμια δῶρα, καλέσας εἰς τὸν οἶκόν του, τὸν ἔρριψεν εἰς βόθρον πεπυρακτωμένον.

Ὁ Ζεὺς δ' ἀντὶ νὰ τὸν τιμωρήσῃ, τὸν ἐκάλεσεν εἰς τὴν τράπεζαν τῶν θεῶν· ἐκεῖ δ' ὁ ἀναιδὴς ἐποφθαλμίασεν εἰς τὴν Ἥραν, δι' ὃ ὁ Ζεὺς τὸν κατεδίκασε νὰ μένῃ ἐν τῷ Ἅδῃ προσδεδεμένος εἰς τροχὸν στρεφόμενον ἐσαεὶ ὑπὲρ φλόγας (Πίνδ. Πύθ. Β, 21). Ἐκ τῆς Νεφέλης δὲ, εἰς ἣν ὁ Ζεὺς ἔδωκε τὸν τύπον τῆς Ἥρας, ἔτεκε, καθ' ἕνα τῶν παντοίων μύθων, τοὺς Κενταύρους.

Ἰοβάτης, ἴδ. Βελλεροφόντης.

Ἰοκάστη, ἴδ. Οἰδίπους.

Ἰόλαος, ἴδ. Ἡρακλῆς.

Ἰόλη, ἴδ. Ἡρακλῆς.

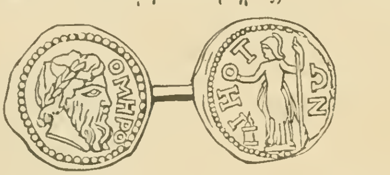
Ἰόνιος πόντος, ὁ ὑπὸ τὴν Ἀδριατικὴν, μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἰταλίας, ἔνθα εἰσὶν αἱ Ἰόνιοι νῆσοι. Ἰόνιον μυχὸν λέγει ὁ Αἰσχύλος (Προμ. 840) καὶ αὐτὴν τὴν Ἀδριατικήν. Ἡ ἐπωνυμία προήρχετο ἐκ τῆς Ἰοῦς

(Αἰσχλ. Πρμ. 850). Ἴσως ὅμως καὶ ἐκ τῶν Ἰώνων, οἵτινες κατῴκησαν εἰς Κεφαλληνίαν.

Ἰόππη, πόλις μετὰ λιμένος τῆς Παλαιστίνης, εἰς τὴν εὐανθῆ πεδιάδα Σαρών. Καταληφθεῖσαν ὑπὸ πειρατῶν ὁ Βεσπεσιανὸς τὴν κατηδάφισε καὶ ἤγειρεν ἐκεῖ φρούριον. Ἐνταῦθα κατὰ τοὺς Ἑλληνικοὺς μύθους ἐξετέθη ἡ Ἀνδρομέδα, καὶ ἐνταῦθα ἦν ὁ προφήτης Ἰωνᾶς.

Ἰορδάνης, ὁ κυριώτερος ποταμὸς τῆς Παλαιστίνης, πηγάζει ἐκ τοῦ Ἕρμωνος ἢ Ἀντιλιβάνου, καὶ ἐπὶ διάστημα 35 ὡρῶν διαρρέει τὴν χώραν ἐκ Β. εἰς Ν. τρέφει τὰς λίμνας Μερὸμ ἢ Σαμαχωνίτιδα καὶ Γενιζαρὲθ ἢ Τιβεριάδα, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν Ἀσφαλτίτιν.

Ἴος, μία τῶν Κυκλάδων, ἣν τινὲς ὅμως καταριθμοῦσιν εἰς τὰς Σποράδας, μεταξὺ Θήρας καὶ Πάρου, ἔχει 2 γεωγρ. μιλλίων μῆκος καὶ πλάτος περίπου ἑνός. Ἀπετέλει μέρος τῆς Ἀμφικτυονίας τῆς Δήλου. Ἐνταῦθα ἐλέγετο ὅτι ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ὁ Ὅμηρος, καὶ 2 ἑκα-

τονταετηρίδας μ. Χ. ἐδείκνυτο ἐν αὐτῇ εἰς τοὺς ξένους ὁ τάφος του, ὃν ἐν νέοις χρόνοις περιηγηταὶ ἐνόμισαν ὅτι ἀνεῦρον. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς Ἑλλάδος ἦτο καὶ ἡ Ἴος μία τῶν ναυτικῶν συμμαχίδων τῶν Ἀθηνῶν. Οἱ νησιῶται ἐκαλοῦντο Ἰῆται (Παυσ. I, 24, 2.— Στρβ. I, 484).

Ἰπνὸς, ὁ φοῦρνος πρὸς ὄπτησιν τοῦ ἄρ-

του, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐξ ἐρειπίου τῆς Πομπηΐας, ἔνθα ἡ κάτω ἀψὶς ἐστὶ διὰ τὰ ξύλα, ἡ ἄνω διὰ τὴν ὄπτησιν, μετὰ καπνοδόχου. Ἔμπρὸς δ' εἰσὶ καὶ δύο χειρόμυλοι.

Ἰούλιος, ὁ ἐπικληθεὶς ἀποστάτης, υἱὸς Ἰουλίου Κωνσταντίου, ἀδελφοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, γεννηθεὶς τῷ 331 μ. Χ., ἐξεπαιδεύθη ἐπιμελέστατα ὑπὸ διδασκάλων Ἑλλήνων, καὶ ἀνετράφη εἰς τὸν χριστιανισμόν. Τὰ φυσικὰ αὐτοῦ προτερήμαμα ὑποβλέπων ὁ φιλύποπτος ἐξάδελφός του Κωνστάντιος, τὸν ἐξέπεμψεν ἐπὶ ἑπτὰ ἔτη (345—351) εἰς Καππαδοκίαν, ἔνθα ὁ φιλόσοφος Μάξιμος ἐν Νικομηδείᾳ οὕτως ἐξέθρεψε τὰς πρὸς τὸν ἀρχαῖον Ἑλληνισμὸν συμπαθείας του, ὥστε ἔκτοτε ἔμεινε κατ' ἐπιφάνειαν μόνον χριστιανός. Τῷ 355 εἰς Καίσαρα προχειρισθεὶς, ἐπέμφθη εἰς Γαλλίαν ἵνα κωλύσῃ τὰς εἰσβολὰς τῶν Γερμανῶν. Ἀλλ' ἐκεῖ τὰ προτερήματα καὶ ἡ ἀνδρεία του τῷ περιεποίησαν τὴν ἀγάπην τοῦ στρατοῦ, μεθ' οὗ συναπεστάτησεν. Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Κωνσταντίου καθ' ὁδὸν, ἐν ᾧ ἐξεστράτευε κατ' αὐτοῦ, ἀνεκηρύχθη αὐτοκράτωρ ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐκεῖ ἠθέλησε νὰ ἐνισχύσῃ καὶ ἐπαναφέρῃ τὸ ἐφ' ἑαυτῷ τὴν ἀρχαίαν εἰδωλολατρείαν, ἀπηγόρευσε τοῖς χριστιανοῖς νὰ διδάσκωσι τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν ῥητορικὴν, ἤθελε τὰς χριστιανικὰς ἀρχὰς νὰ περιβάλλῃ ὑπὸ τύπους πολυθείας, ἔθυε καὶ ἐνήργει ὡς μέγας ἀρχιερεὺς τῶν ἀρχαίων θεῶν· ἰδιωτικῶς δ' ἔζη βίον λίαν ἀφελῆ καὶ μέχρις ὑπερβολῆς ἐγκρατῆ. Τὸν ναὸν τῆς Ἱερουσαλὴμ ἠθέλησε ν' ἀνοικοδομήσῃ, ἀλλ' ἐκωλύθη ὑπὸ σεισμοῦ καὶ πυρκαϊᾶς. Ἐκστρατεύσας κατὰ τῶν Περσῶν, ἀφ' οὗ ἀπέρριψε τὰς περὶ εἰρήνης προτάσεις αὐτῶν, εἰς τὴν πρώτην μάχην ὥρμησεν ἄνευ θώρακος κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἐφονεύθη κατακοντισθεὶς μετὰ μόλις εἰκοσάμηνον βασιλείαν (361—363), εἰς ἡλικίαν 32 ἐτῶν, καὶ ἐξέπνευσε τὸ μάταιον τῶν προσπαθειῶν του συνειδὼς, ὡς ἀποδεικνύει ἡ ἐπιθανάτιός του αὐτὴ ἐκφώνησις «ὅμως νενίκηκας, ὦ Γαλιλαῖε!» Αἱ περὶ αὐ-

τοῦ κρίσεις τῶν συγχρόνων του εἰσὶ διάφοροι καθ' ὅσον πηγάζουσιν ἐκ δύο ὅλως ἀντιθέτων διαθέσεων, τῶν χριστιανῶν καὶ τῶν εἰδωλολατρῶν. Ὅλως δ' ἐνθουσιῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος καὶ φιλολογίας, συνέγραψεν Ἑλληνιστί, καὶ σώζονται αὐτοῦ ἐπιδεικτικὸς λόγος, καὶ 63 ἐπιστολαί, ὡς τὰς καλεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον σοφιστικαὶ συνθέσεις, οὐχὶ πᾶσαι γνήσιαι, προσέτι δὲ «οἱ Καίσαρες,» ἀξιόλογος χαρακτηρισμὸς πάντων τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων, ἀπὸ Καίσαρος· καὶ τέλος σάτυρα δηκτικὴ κατὰ τῶν Ἀντιοχέων, οἵτινες τὸν εἶχον χλευάσει.

Ἰουλὶς, ἴδ. Κέως.

Ἴουλος, ἴδ. Αἰνείας.

Ἰουστινιανὸς, γεννηθεὶς τῷ 482 μ. Χ., αὐτοκράτωρ τῷ 527, ἀπεβίωσε τῷ 565. Τὸ μέγα ἔργον αὐτοῦ ἐστὶν ὅτι δι' ἐπιτροπῆς νομομαθῶν συνέταξε πολύτιμον συλλογὴν πάντων τῶν νόμων τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου, τὴν μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει καὶ ὡς ἀφετηρίαν πασῶν τῶν νέων νομοθεσιῶν χρησιμεύουσαν. Περιλαμβάνει δὲ τὰς Πανδέκτας, τὸν Κώδηκα τοῦ Ἰουστινιανοῦ, εἰς ἃ ἔπειτα προσετέθησαν αἱ Ἰστιντοῦται καὶ αἱ Νεαραί. Ἀρχιτεκτονικὸν δὲ μεγαλούργημα τοῦ αὐτοκράτορος τούτου ἐστὶν ἡ ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Σοφίας. Κατ' αὐτοῦ δὲ, καὶ πρὸ πάντων τῆς αὐτοκρατείρας Θεοδώρας, γυναικὸς ἐκ τῶν κατωτάτων τάξεων εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσης, πικροὺς ἔγραψεν ἐλέγχους ὁ Προκόπιος.

Ἵππαρις, ποταμὸς τῆς Σικελίας, ῥέων πρὸς Ν διὰ τοῦ ἕλους τῆς Καμαρίνης καὶ εἰς τὴν θάλασσαν ἐκβάλλων κατωτέρω τῆς πόλεως ταύτης (Πίνδ. Ὀλ. Ε, 1, 27).

Ἵππαρχος, 1) ἴδ. Ἱππίας. — 2) Ποιητὴς τῆς νέας ἀττικῆς κωμῳδίας, οὗ σώζονται ἀποσπάσματα τεσσάρων δραμάτων (Συλλ. Meinecke, Com. Græc.). — 3) Περίφημος μαθηματικὸς καὶ ἀστρονόμος ἐκ Νικαίας, ἀκμάσας περὶ τὰ 160—125 π. Χ, ἐν Ῥόδῳ καὶ Ἀλεξανδρείᾳ. Ἐπιμελέστατος, εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς ἀληθείας πρὸ πάντων ἐπιμένων, ἐφεῦρεν ἐργαλεῖα, δι' ὧν ἐπεδόθη εἰς βαθεῖς ὑπολογισμούς, καὶ ἀνεδείχθη δι' αὐτῶν ὁ κυρίως ἱδρυτὴς τῆς ἐπιστημονικῆς ἀστρονομίας. Κατ' ἀρχὰς εἶχον αἱ παρατηρήσεις αὐτοῦ πρώτιστον ἀντικείμενον τὴν ἀνατολὴν καὶ δύσιν τῶν ἀστέρων· εἶτα δ' ἐξέτεινε τὰς ἐρεύνας του ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἀστρονομίαν, καὶ προσδιώρισε τὸ μῆκος τοῦ ἡλιακοῦ ἔτους εἰς 5 λεπτὰ βραχύτερον τοῦ μέχρις ἐκείνου παραδεδεγμένου τῶν 365 ἡμερῶν καὶ 6 ὡρῶν. Ὑπελόγισε δὲ καὶ τὸ μέγεθος, τὴν ἀπόστασιν καὶ τὴν κίνησιν τοῦ ἡλίου, τῆς σελήνης καὶ τῆς γῆς· ἀπεπειράθη πρῶτος τὴν καταμέτρησιν τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, καὶ τὸν προσδιορισμὸν τῆς θέσεως τῶν χωρῶν κατὰ μῆκος καὶ πλάτος. Διεσώθησαν δ' ἐκ τῶν πολυαρίθμων συγγραμμάτων του μόνον «τῶν Ἀράτου καὶ Εὐδόξου φαινομένων ἐξηγήσεις» εἰς βιβλία τρία, καὶ «ἔκθεσις ἀστερισμῶν,» ἀπόσπασμα μόνον διατηρηθὲν ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου. (Συλλογὴ τῶν ἀποσπασμάτων του ὑπὸ Berger, 1869).

Ἵππαρχος, ὁ ἀρχηγὸς τοῦ ἱππικοῦ ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ὑπῆρχον δύο κατ' ἔτος αἱρετοί. Ἦσαν δ' ἀναγκαῖοι οἱ δύο, διότι, κατὰ τὴν τότε τακτικὴν, εἰς τὰς μάχας τὸ ἱππικὸν, δίχα διαιρούμενον, παρετάττετο ἑκατέρωθεν τοῦ μετώπου τοῦ στρατοῦ. Ὑπέκειντο δ' αὐτοῖς 10 φύλαρχοι, ὁμοίως αἱρετοὶ καὶ αὐτοί, ἀντιστοιχοῦντες παρὰ τοῖς ἱππεῦσιν, εἰς ἣν θέσιν κατεῖχον οἱ Ταξίαρχοι παρὰ τοῖς πεζοῖς (Ξεν. Ἱππ. Α, 8). Εἶχον δ' οἱ ἵππαρχοι δικαστήριον τῆς δικαιοδοσίας των οὗ προΐσταντο. — Καὶ ἐν Βοιωτίᾳ ἀπαντῶνται παρὰ τοῖς πολεμάρχοις ἵππαρχοι ὡς ἐπίσημος στρατιωτικὴ ἀρχή.

Ἱππεῖς (καὶ **ἱππῆς**), ἐν Ἀθήναις, ἡ δευτέρα τάξις τῶν πολιτῶν κατὰ τὴν Σολώνιον διαίρεσιν τῶν φυλῶν (ἴδ. Φυλαί). — Δι' ἄλλα μέρη ἴδ. Στρατός.

Ἱππημολγοὶ, Σκύθαι νομάδες, τρεφόμενοι πιθανῶς ἐκ γάλακτος ἵππων, ὡς ἦσαν καὶ οἱ Γαλακτοφάγοι (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 5).

Κατὰ Στράβωνα (Ζ, 302, 311), συγκαταριθμούμενοι μετὰ τῶν Κιμμερίων, διῃτῶντο εἰς τὰ βορειότατα.

Ἱππίας, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ τυράννου Πεισιστράτου, ἔχων δύο ἀδελφούς, τὸν Ἵππαρχον καὶ τὸν Θεσσαλόν. Δὶς τοῦ πατρός των ἀποβληθέντος τῆς ἀρχῆς, τὸ δεύτερον, τῷ 550 π. Χ., συνηγωνίσθη μετ᾽ αὐτοῦ (Ἡρδ. Α, 61). Ὅτε δ᾽ ἀπέθανεν ὁ Πεισίστρατος, τὸν διεδέχθη ὡς τύραννος ὁ Ἱππίας, μέρος τῆς ἀρχῆς παραχωρήσας καὶ εἰς τὸν Ἵππαρχον (Ἡρδ. Ε, 55. — Θουκ. Α, 20). Ἐδείχθη δ᾽ ἡγεμὼν συνετός, ἱκανὸς καὶ ἤπιος, κατεβίβασε τοὺς φόρους ἀπὸ $^1/_{16}$ εἰς $^1/_{20}$, καὶ διετήρησεν ἐγκύρους τοὺς πλείστους τῶν νόμων (Θουκ. ΣΤ, 54). Τῷ ἀποδίδονται ὅμως οὐχ ἧττον καὶ αὐθαίρετοί τινες ἐνέργειαι καὶ ἐπεμβάσεις εἰς τὰ δικαιώματα τῆς ἰδιοκτησίας καὶ εἰς τὰς ἰδιωτικὰς σχέσεις, προσέτι δὲ καὶ τάσις τις εἰς πολυτέλειαν καὶ ἐπίδειξιν. Ὁ Ἵππαρχος δὲ λέγεται ἰδίως προστάτης τῶν γραμμάτων (Ἡρδ. Ζ, 6. — Πλάτ.(;) Ἵπαρχ. 228, 6 C). Ὁ Ἀνακρέων, ὁ Σιμωνίδης καὶ ἄλλοι ποιηταὶ συνῆλθον ἐπ᾽ αὐτοῦ εἰς Ἀθήνας, καὶ μέριμνα κατὰ πρῶτον ἐλήφθη περὶ τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν. Ἀλλ᾽ ἀφ᾽ ὅτου ὁ Ἵππαρχος ἔπεσε θῦμα ἰδιωτικῆς ἐκδικήσεως τῷ 514, (ἴδ. Ἁρμόδιος), ἔκτοτε ὁ Ἱππίας κατέστη αὐστηρότερος καὶ βιαιότερος. Στάσιν δὲ φοβούμενος, ἤρξατο συνεννοούμενος μετὰ τῶν ξένων, ὡς μετὰ τοῦ ἐν Λαμψάκῳ Αἰαντίδου, τοῦ πολλὴν ἐξασκοῦντος ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ Δαρείου (Θουκ. ΣΤ, 59). Φυγάδες ἐξ Ἀθηνῶν, οἱ ἄλλοτε τῆς ἀριστοκρατικῆς μερίδος προϊστάμενοι Ἀλκμαιονίδαι, ἀφ᾽ οὗ ἰδίᾳ δαπάνῃ ἀνήγειραν τὸν πυρποληθέντα ναὸν τῶν Δελφῶν, προὐκάλεσαν χρησμὸν προσκαλοῦντα τὴν Σπάρτην νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτοὺς εἰς τὴν πατρίδα των, καὶ ν᾽ ἀνατρέψῃ τὴν τυραννίδα (Ἡρδ. Ε, 62). Τούτῳ πειθόμενοι, ἐξεστράτευσαν οἱ Σπαρτιᾶται ὑπὸ τὸν Ἀγχιμόλιον, ἀλλ᾽ ἀπέτυχον· διότι εἰς βοήθειαν τοῦ Ἱππίου ἦλθε θεσσαλικὸν ἱππικόν. Ἐξεστράτευσεν ὅμως ἐκ δευτέρου ὁ βασιλεὺς Κλεομένης, καὶ ἠναγκάσθη ὁ Ἱππίας, διότι ᾐχμαλωτεύθησαν τὰ παιδία του, ἃ εἶχεν ἐκπέμψει πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτῶν, νὰ ἐγκαταλείψῃ, τῷ 510, τὴν Ἀττικήν. Καὶ πρῶτον μὲν μετέβη εἰς Σίγειον παρὰ τῷ θετῷ ἀδελφῷ του Ἡγησιστράτῳ, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Λάμψακον, ἐλπίζων πάντοτε νὰ ἐπιστρέψῃ, καὶ πρὸς τοῦτο ἦλθεν εἰς συνεννοήσεις καὶ μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων (Ἡρδ. Ε, 91). Μετὰ ταῦτα δὲ διὰ τοῦ Ἀρταφέρνους ἀπετάθη εἰς τὸν Δαρεῖον (αὐτ. 96), ὃν καὶ παρώξυνε κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ὡδήγησε τὸν στρατὸν αὐτοῦ εἰς Μαραθῶνα (αὐτ. 107), ἔνθα καὶ κατά τινας (Just. II, 9) ἔπεσεν εἰς τὴν μάχην· κατὰ τὰς πιθανωτέρας μαρτυρίας ὅμως ἀπέθανεν ὀλίγον μετὰ ταῦτα ἐξ ἀσθενείας εἰς Λῆμνον.—2) Σοφιστὴς ἐξ Ἤλιδος, σύγχρονος τοῦ Σωκράτους, ἐδίδασκε καὶ ἐρρητόρευεν εἰς τὰς ἑλληνικὰς πόλεις καὶ πρὸ πάντων εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἀλλὰ πλήρης ἰδαρεσκείας καὶ ματαιοφροσύνης, ἠξίου ὅτι τὰ πάντα ἤξευρε καὶ τὰ πάντα ἐδύνατο, ἐκηρύττετο πρόθυμος ν᾽ αὐτοσχεδιάσῃ μακρὸν καὶ συνεχῆ λόγον περὶ οἵου δήποτε ἀντικειμένου ὃ ἤθελε τῷ προταθῇ, καὶ ἐθεώρει ὡς καύχημα ὅτι ἐδύνατο νὰ κατασκευάσῃ ὁ ἴδιος πᾶν τὸ χρησιμεῦον εἰς κόσμον ἀνδρὸς ἐκ τῶν κομψοτέρων (Ξεν. Ἀπομν. Δ, 4. — Cic. d. Or. III, 32). Ἡ τάσις αὐτοῦ πρὸς τὴν καύχησιν χαρακτηρίζεται εἰς τοὺς διαλόγους τοῦ Πλάτωνος τοὺς φέροντας τ᾽ ὄνομά του. Ἐν αὐτοῖς γίνεται λόγος καὶ περὶ τῆς ἐξαιρέτου του μνήμης.

Ἱππίατρος, ἰατρὸς ἵππων. Ἡ εἰκὼν

ἀνάγλ. Ῥωμ. ἐκ τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας, ἱππιάτρου φλεβοτομήσαντος.

Ἱπποβόται, οἱ ἀριστοκράται ἐν Χαλκίδι, («οἱ παχέες τῶν Χαλκιδέων.») (Ἡρδ. Ε, 77).

Ἱπποδάμεια, 1) Ἴδ. Ἀχιλλεύς. —2) Ἴδ. Πέλοψ. —3) Ἴδ Πειρίθους. —4) Ἴδ. Αἰνείας.

Ἱππόδαμος, ἐκ Μιλήτου, ἀρχιτέκτων ἐπίσημος ἰδίως διὰ σχέδια πόλεων, περὶ τὰ 440 π. Χ. Ἔδωκε τὸ τοῦ Πειραιῶς (ἔνθα ἡ Ἱπποδαμία ἀγορὰ), τῆς Ῥόδου, τῶν Θουρίων καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας.

Ἱππόδρομος, ἱπποδρόμιον, τὸ μέρος ἔνθα ἐτελοῦντο οἱ ἱππικοὶ καὶ οἱ τῶν ἁρμάτων ἀγῶνες, οἵτινες καὶ ἀρχαιότατα ἦσαν ἐν χρήσει (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 699. Ψ, 262.—Πινδ. Ὀλ. Ι). Εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς δ' ἀγῶνας προσετέθησαν αἱ μὲν ἁρματηλασίαι τῇ 25ῃ. αἱ δ' ἱπποδρομίαι τῇ 33 Ὀλυμπιάδι. Ἐκεῖναι ἐγίνοντο διὰ τεθρίππων ἢ διὰ συνωρίδων (ἐκ 2 ἵππων) ἐν δίφροις (ἴδ.), καὶ οἱ ἵπποι ὤφειλον νὰ ὦσι τέλειοι (τὴν ἡλικίαν)· ἀπὸ δὲ Ὀλ. 99 ἐγένοντο δεκτοὶ καὶ πῶλοι. Τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ ἱπποδρομίας, καθ' ἣν κέλης ἐλέγετο ὁ ἄζευκτος καὶ εἰς τὸν δρόμον ὁδηγούμενος ἵππος. Κατὰ Παυσανίαν τὸ ὀλυμπιακὸν ἱπποδρόμιον εἶχε περίπου τῶν σταδίων τὸ σχῆμα, πέριξ ἕδρας ἔχον διὰ τοὺς θεατὰς (Α. Β)· τὴν δὲ μίαν τῶν στενῶν πλευρῶν ἔκλειε στοὰ μεγαλοπρεπὴς (Δ), καὶ ἐμπρὸς αὐτῆς εἰς τὰ ἔνδον τοῦ ἱπποδρομίου, ἦν διατεθειμένη ἐν σχήματι ἐμβόλου ἡ ἱππάφεσις (ΓΙ), ἔχουσα, ὡς διερρύθμισεν αὐτὴν ὁ ἀρχιτέκτων Κλεοίτας, ἑκατέρωθεν τὰ ἱπποστάσια (α, β, γ, δ), πιθανώτερον ὅμως, νομίζω, κατὰ τὰς στικτὰς γραμμὰς (ΓΘΑ) παρὰ, ὡς συνήθως ἐκλαμβάνεται, κατὰ τὴν ἐναντίαν διεύθυνσιν· διότι ὁ σκοπὸς αὐτοῦ ἦν, οἱ κατὰ τὰ πλευρὰ ἱστάμενοι ἵπποι ἢ δίφροι νὰ μὴ ἔχωσιν, ὡς θὰ ἦν ἐπὶ τῆς εὐθείας γραμμῆς, μακρότερον δρόμον νὰ διατρέξωσιν ἢ οἱ κατὰ τὸ μέσον. Εἰς τὸ μέσον δὲ τῆς ἱππαφέσεως (Κ) ἦν πήλινος βωμὸς, ἀφ' οὗ ἐδίδετο τὸ σημεῖον τῆς ἐνάρξεως τοῦ δρόμου διὰ χαλκοῦ ἀετοῦ, ὅστις διὰ μηχανῆς ἀφίπτατο, ἐν ᾧ συγχρόνως κατέπιπτε χαλκοῦς δελφὶς κατὰ τὴν ἄκραν τῆς ἀφέσεως (Ι ἢ Γ). Κατὰ δὲ τὸ ἄλλο πέρας ἦν τὸ ἱπποδρόμιον ἡμικυκλικὸν, ἔχον ἐκεῖ τὴν εἴσοδον διὰ τοὺς θεατὰς (Ε), καὶ εἰς τὸ κέντρον τοῦ ἡμικυκλίου ἵστατο τὸ σῆμα, ἡ νύσσα ἢ καμπτὴρ, βωμὸς στρογγύλος, ταράξιππος καλούμενος (Ζ), περὶ ὃν στρεφόμενοι οἱ ἀγωνιζόμενοι, ἔσπευδον πρὸς τὸ τέρμα (Ο), τὸν βωμὸν τῆς Ἱπποδαμείας. Κατὰ τὰς ὑποθέσεις, εἶχε τὸ ἱπ-

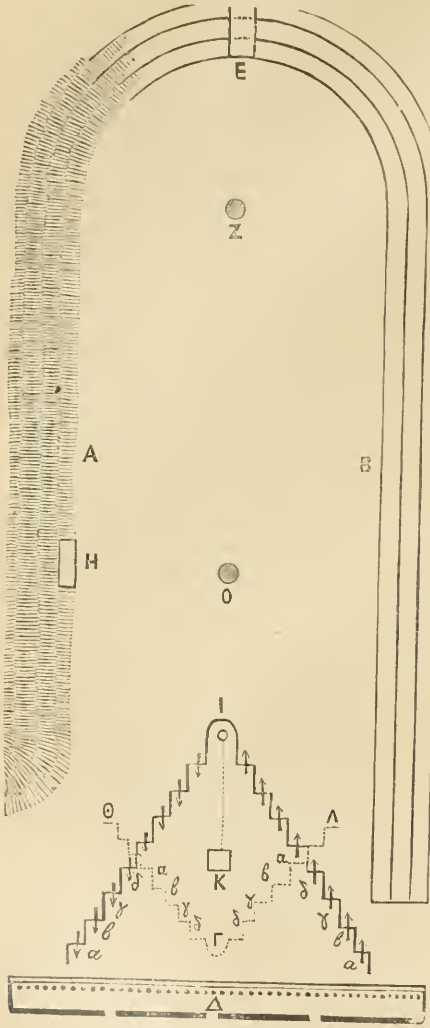

Ἀγγεῖον. Παρασκευὴ εἰς ἁρματηλασίαν.

Ἐξ ἀγγείου.

ποδρόμιον τοῦτο 2 σταδίων μῆκος, καὶ ἦν ὁ δρόμος ἁπλοῦς, ἄκαμπτος λεγόμενος, ἀπὸ τῆς ἀφέσεως μέχρι τοῦ τέρματος, ἢ διπλοῦς

Σχέδιον Ἱπποδρομίου Ὀλυμπίας.

ὡς τῶν πεζῶν ὁ δίαυλος, ἢ δωδεκαπλοῦς, ὡς ἐκείνων ὁ δόλιχος. Οἱ δ' ἑλλανοδίκαι, οἱ δικασταὶ τοῦ ἀγῶνος, ἐκάθηντο εἰς ἐξέδραν (Η) ἀπέναντι τοῦ τέρματος.

Ἱππόθοος, 1) ἴδ. Αἴπυτος. — 2) Υἱὸς Πριάμου (Ὁμ. Ἰλ. Ω. 250). — 3) Υἱὸς Λήθου, ἔγγονος Τευτάμου, ὅστις ἔφερεν εἰς τοὺς Τρῶας ἐπικούρους Πελασγοὺς ἐκ Λαρίσσης, καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ Αἴαντος τοῦ Τελαμῶνος (Ἰλ. Β, 840. Ρ, 288).

Ἱπποθόων, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀλόπης, θυγατρὸς τοῦ Κερκύονος (ἴδ. Θησεύς), οὗ ἐπώνυμος ἦν ἡ Ἱπποθοωντὶς φυλὴ (ἴδ. Φυλή). Καὶ ἡ μὲν Ἀλόπη εἶχεν ἐκθέσει τὸ βρέφος, ἀλλὰ φορβὰς τὸ ἔθρεψε καὶ ποιμένες τὸ ἀνέλαβον. Ὅτε δ' ἔπειτα ὁ Θησεὺς ἐνίκησε καὶ ἐφόνευσε τὸν Κερκύονα, βασιλέα τῆς Ἐλευσῖνος, παρέδωκεν εἰς τὸν Ἱπποθόωντα, ἐπὶ τῇ παρακλήσει του, τὴν κληρονομίαν τοῦ πάππου του. Τὴν δὲ Ἀλόπην ἐθανάτωσεν ὁ Κερκύων ὅτε ἔμαθε τὴν γέννησιν τοῦ Ἱπποθόωντος· ἀλλ' ὁ Ποσειδῶν μετέβαλεν αὐτὴν εἰς πηγὴν, ῥέουσαν ἐν Ἐλευσῖνι.

Ἱπποκάμπη, μυθικὸν θαλάσσιον τέρας, ἔμπρὸς ἵππος, ὀπίσω ἰχθὺς, συνοδεῦον

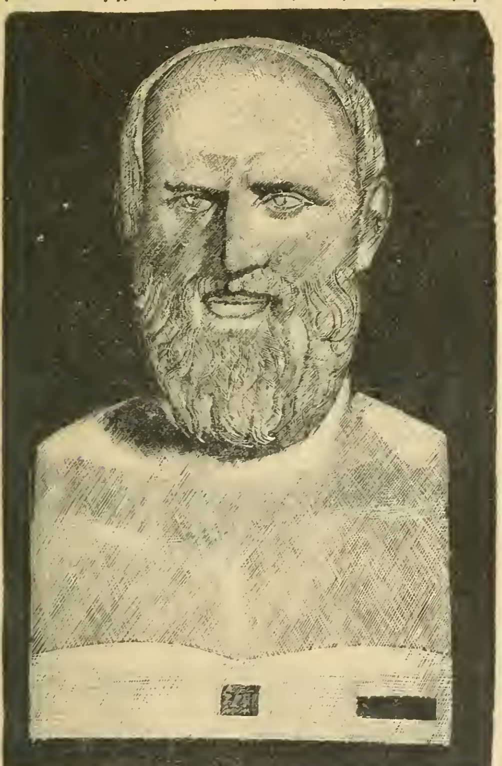

τὰς πομπὰς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης.

Ἱπποκένταυρος, ἴδ. Κένταυρος.

Ἱπποκόων, 1) Υἱὸς τοῦ Οἰβάλου καὶ τῆς νύμφης Βατείας ἐν Σπάρτῃ, ἐξέβαλε τοὺς ἀδελφούς του Τυνδάρεων καὶ Ἰκάριον τῆς ἀρχῆς· ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς ἔφερε τὸν Τυνδάρεων ὀπίσω, φονεύσας τὸν Ἱπποκόοντα καὶ τοὺς πολλοὺς υἱούς του· ὁ δ' Ἰκάριος ἔμεινεν ἐν Ἀκαρνανίᾳ, ἔνθα εἶχον καταφύγει τὸ πρῶτον, καὶ ἔσχεν ἐκεῖ ἐκ Πολυκάστης, ἢ ἐκ τῆς Νύμφης Περιβοίας, τέκνα τὴν Πηνελόπην, σύζυγον τοῦ Ὀδυσσέως, τὸν Θόαντα κλπ. (Παυσ. Γ, 1. 4. — Ἀπολδ. Γ, 10. 5). — 2) Υἱὸς Ἀμύκου πολεμήσας τὸν Καλυδόνιον κάπρον. — 3) Ἡγεμὼν Θρᾷξ, συνοδεύσας τὸν συγγενῆ του Ῥῆσον κατὰ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 518). — 4) Υἱὸς Ὑρτάκου, τοξότης, ὀπαδὸς τοῦ Αἰνείου (Virg. Æn. V, 492).

Ἱπποκράτης, 1) Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Πεισιστράτου.—2) Ὁμ. υἱὸς τοῦ Ἀλκμαιονίδου Μεγακλέους, πρὸς μητρὸς πάππος τοῦ Περικλέους.—3) Ἀδελφὸς καὶ διάδοχος τοῦ Κλεάνδρου, τυράννου τῆς Γέλης ἐν Σικελίᾳ, φονευθέντος τῷ 498 π.Χ. Τὴν ἰσχύν του ηὔξησε δι' ἀπιστίας πρὸς τοὺς Ζαγκλαίους, νικήσας δὲ τοὺς Συρακουσίους, ἐκυρίευσε διὰ συνθήκης τὴν Καμαρίναν, καὶ ἀπέθανε τῷ 491. Διάδοχος αὐτοῦ ἦν ὁ Γέλων (Ἡρδ. ΣΤ, 23.—Θουκ. ΣΤ, 5).—4) Ἀθηναῖος στρατηγός, υἱὸς Ἀρίφρονος, φονευθεὶς εἰς τὴν ἐν Δηλίῳ μάχην, τῷ 484 π. Χ.—5) Ὁ περιφημότερος τῶν ἀρχαίων ἰατρῶν, Κῷος, γεννηθεὶς τῷ

Ἱπποκράτης.

460 π. Χ. Ἦν ἐκ τοῦ γένους τῶν Ἀσκληπιαδῶν. Ὁ πατήρ του ἐκαλεῖτο Ἡρακλείδης, ἡ μήτηρ του Φαιναρέτη, ὁ δὲ πάππος του Ἱπποκράτης καὶ αὐτός, ἔζη ἐπὶ τῶν Περσικῶν. Ὡς διδάσκαλοι αὐτοῦ μνημονεύονται ὁ Ἡρόδικος ἐκ Σηλυμβρίας τῆς Προποντίδος, οἱ σοφισταὶ Πρόδικος ἐκ Κέω καὶ Γοργίας ἐκ Λεοντίνων, ὡς καὶ ὁ Ἀβδηρίτης Δημόκριτος, ὅπερ ὅμως ἀμφιβάλλεται. Φαίνεται ὅτι διάφορα περιῆλθε μέρη πρὸς ἐκπαίδευσιν, καὶ ὅτι εἰς Ἀθήνας ἐπεδήμει ἐπὶ τοῦ λοιμοῦ· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀποδεικνύεται, καὶ πολλὰ περὶ αὐτοῦ ἀμφίβολα διεδίδοντο, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατέστη μᾶλλον προσηγορικόν. Πραγματεῖαι εἰς αὐτὸν ἀποδιδόμεναι διατηροῦνται 72· ἀλλὰ τινὲς αὐτῶν ὑπολαμβάνονται νόθαι, ἄλλαι δὲ θεωροῦνται ὡς αὐξηθεῖσαι διὰ ξένων προσθηκῶν, ἰδίως τῶν υἱῶν του Θεσσαλοῦ καὶ Δράκοντος, καὶ τοῦ γαμβροῦ του Πολύβου. Ὁ Γαληνὸς ἤδη ἠθέλησε νὰ διακρίνῃ τὰ νόθα τῶν γνησίων, καὶ νὰ εὕρῃ κανόνα πρὸς τοῦτο, καὶ ὡς ἀναμφισβητήτως γνήσια ἀνεγνώρισε μόνον 11. Ἡ σύνταξις αὐτῶν, ὡς παρ' ἡμῖν διεσώθη, ἐστὶ τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνων· καὶ ἐκ τῶν σημερινῶν κριτικῶν οἱ μὲν οὐδέν, οἱ δὲ 6, ἄλλοι δὲ 2 μόνα κηρύττουσιν γνήσια. Τὸ γνωστότερον τούτων ἐστὶ τὸ ἐπιγραφόμενον Ἀφορισμοί, ὁ πυρὴν τοῦ ὅλου συστήματος τοῦ Ἱπποκράτους, ὅστις πρῶτος τὴν ἰατρικὴν ἀνήγειρεν εἰς ἀληθῆ ἐπιστήμην, ἀπέχων ἐπίσης ἀπὸ τοῦ ἀκρίτου ἐμπειρισμοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἀβασίμων καὶ ἀπατηλῶν ὑποθέσεων. Ἡ θεωρία καὶ πρᾶξις αὐτοῦ ἐστηρίζετο εἰς μακρὰς καὶ ἀκριβεῖς παρατηρήσεις καὶ ἐρεύνας τῶν ἀσθενειῶν, καὶ ταύτας ἔλαβεν ὡς βάσεις τῆς παθολογίας καὶ τῆς θεραπευτικῆς του. Καὶ εἰς τὴν χειρουργίαν ἐπίσης ἐνέκυψε. Τὰ γνήσια τῶν συγγραμμάτων του εἰσὶν ἰωνιστὶ γεγραμμένα· πολλοὶ δὲ καὶ Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι καὶ Ἄραβες ἠσχολήθησαν περὶ τὴν ἑρμηνείαν αὐτῶν. Ἀπέθανε δ' ὁ Ἱπποκράτης τῷ 356 π. Χ., λίαν προβεβηκώς, ἐν Λαρίσσῃ τῆς Θεσσαλίας, ἔνθα καὶ μνημεῖον ἀνηγέρθη αὐτῷ.—6) Υἱὸς τοῦ Θεσσαλοῦ, ἔγγονος τοῦ μεγάλου ἰατροῦ, γράψας καὶ αὐτός, ὡς λέγεται, πολλὰ περὶ ἰατρικῆς.—7) Υἱὸς Δράκοντος, ἔγγονος καὶ αὐτὸς τοῦ

μεγάλου Ἱπποκράτους, ἰατρὸς ἐν Μακεδονίᾳ ἐπὶ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καὶ συγγράψας ἐπίσης ἰατρικά.—8) Μνημονεύονται ἔτι ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα καὶ ἕτεροι δύο Κῷοι ἰατρικοὶ συγγραφεῖς, υἱοὶ Θυμβραίου ἀμφότεροι. —9) Χῖος πυθαγόρειος, περὶ τὴν γεωμετρίαν ἰδίως ἀσχοληθείς.

Ἱπποκρήνη καὶ **Ἵππου κρήνη,** πηγὴ ἐν Ἑλικῶνι τῆς Βοιωτίας, ἐξ ὕψους 1570μ. προρρέουσα (ν. Κρύο πηγάδι), ἀναβλύσασα δ' ὅτε ὁ Πήγασος ἐπάταξε τὸν βράχον διὰ τοῦ ποδός του, καὶ ἐξ ἧς αἱ Μοῦσαι ἠρύοντο τὰς ὑψίστας ἐμπνεύσεις των. Παρ' αὐτῇ ἦν τὸ τέμενος τῶν Μουσῶν, ὃ ἐκόσμουν ὡραῖα ἀγάλματα (Ἡσιοδ. Θεογ. 6.—Παυσ. Β, 31, 8. Θ, 34, 3).

Ἱππόλοχος, ἴδ. Γλαῦκος.

Ἱππολύτη, ἴδ. Ἀμαζόνες. Ἡρακλῆς.

Ἱππόλυτος, 1) Υἱὸς τοῦ Θησέως καὶ τῆς Ἀμαζόνος Ἀντιόπης ἢ Ἱππολύτης. Ἡ μητρυιὰ αὐτοῦ Φαίδρα, εἰς ἧς τὸν ἔρωτα δὲν ἀνταπεκρίθη, τὸν διέβαλε πρὸς τὸν Θησέα (Εὐριπ. Ἱππόλ.), ὅστις παρεκάλεσε τὸν πατέρα του Ποσειδῶνα νὰ τὸν ἐξολοθρεύσῃ· δι' ὃ, ὅτε διήρχετο ὀχούμενος παρὰ τὴν ἀκτὴν ὁ Ἱππόλυτος, ἔπεμψεν ὁ θεὸς ταῦρον προελθόντα ἐκ τῶν κυμάτων, καὶ οἱ ἵπποι τρομάξαντες, ἀνέτρεψαν τὸν Ἱππόλυτον καὶ τὸν ἐφόνευσαν. Ὅτε δ' ἐγνώσθη ἡ ἀθωότης του, ἡ Φαίδρα ηὐτοκτόνησεν. Οἱ Λατῖνοι ποιηταὶ (Ov.-Hor.) μυθεύουσι καὶ ἄλλα, ὅτι ὁ Ἀσκληπιὸς ἀνέστησε τὸν Ἱππόλυτον, καὶ ἡ Ἄρτεμις ὅτι τὸν ἔφερεν εἰς τὸ Λάτιον, ἔνθα ἐν τῷ ἄλσει τῆς Ἀρικίας ἄρχει ὑπὸ τὸ ὄνομα Βίρβιος.—2) Εἷς γίγας (Ἀπολλδ. Α, 6, 2).

Ἱππομέδων, υἱὸς τοῦ Ταλαοῦ ἢ τοῦ Ἀριστομάχου, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀδράστου, ἐξεστράτευσε μετ' αὐτοῦ ἐξ Ἄργους κατὰ τῶν Θηβῶν, ἔνθα καὶ ἐφονεύθη.

Ἱππομένης, ἴδ. Ἀταλάντη.

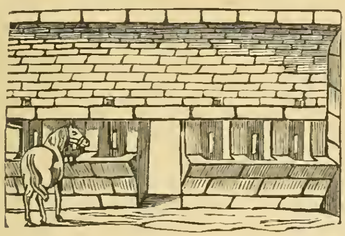
Ἱππόνικος, ἴδ. Καλλίας.

Ἱππόνοος, ἴδ. Βελλεροφόντης.

Ἵππος, ἐξετιμᾶτο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὡς ζῷον χρήσιμον συγχρόνως, εὐγενὲς καὶ γενναῖον («κἂν ᾖ γέρων, θυμὸν οὐκ ἀπώλεσε» Σοφκλ. Ἠλ. 25). Ὡς ταχύπουν, τὸν κατάγουσιν οἱ ποιηταὶ ἐκ τῶν ἀνέμων, καὶ διὰ τὰς παντοίας αὐτοῦ ἀρετὰς πολλάκις ἐκ θείων ἵππων, ἢ τὸν λέγουσι τραφέντα ὑπὸ θεῶν· καὶ οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον ἰδίαν θεὰν ἥτις Epona ἐλέγετο, καὶ ἦν προστάτης τῶν ἵππων, τὸ δ' ἄγαλμα ἢ ἡ εἰκὼν αὐτῆς ἐτίθετο εἰς τὰ ἱπποστάσια. Παραβάλλεται δὲ, ὡς ὄργανον ταχείας κοινωνίας, καὶ μετὰ πλοίου, καὶ τὸ πλοῖον λέγεται συνεχῶς θαλάσσιος ἵππος. Ἐντεῦθεν ἴσως καὶ ὁ Ποσειδῶν ἐπεκαλεῖτο ἵππιος, καὶ ἐλέγετο πλάσας τὸν ἵππον. Ποιηταὶ συνεχῶς ὕμνησαν καὶ καλλιτέχναι περιφήμους κατέστησαν ἵππους. Οὕτως ὁ Ὅμηρος τοὺς τοῦ Ἀχιλλέως (Ξάνθον καὶ Βαλίον), τοὺς τοῦ Ἀγαμέμνονος (Αἰγὰς), τὸν τοῦ Μενελάου (Πόδαργον)· ὁ Πίνδαρος τὸν νικήσαντα μετὰ τοῦ Ἱέρωνος Φερένικον. Γνωστότατοι δ' εἰσὶν ὁ Βουκέφαλος τοῦ Ἀλεξάνδρου, οὗ πόλιν ἐπώνυμον αὐτὸς ἀνήγειρε, καὶ ὁ Βορυσθένης τοῦ Ἀδριανοῦ, εἰς ὃν ὁ αὐτοκράτωρ ἔστησε μνημεῖον ἐπιτάφιον (Spart. Hadr. XX), ὡς ἱδρύοντο καὶ εἰς τοὺς τρὶς ἐν Ὀλυμπίοις νικήσαντας ἵππους (Αἰλ. π. Ζ. ΙΒ, 40). Περίφημοι χῶραι διὰ τοὺς ἵππους οὓς παρήγον ἦσαν ἡ Θεσσαλία καὶ τὸ Ἄργος, τὸ ἱππόβοτον, καὶ προσέτι ἡ Κυρήνη ἐν Ἀφρικῇ καὶ ἡ Σικελία. Ἐπὶ Γερμανικοῦ δ' ἐλάμβανον τοὺς ἵππους των οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ τῆς Γαλλίας (Tac. Ann. II 5). Ὡς πρὸς τὸ χρῶμα, ἐπροτιμῶντο οἱ λευκοὶ, οὓς καὶ οἱ αὐτοκράτορες ἐζεύγνυον εἰς τὰ θριαμβευτικὰ ἅρματά των (Liv. V, 23), καὶ οἱ Γερμανοὶ εἰς τὰς τελετάς των (Tac. Germ. X). Διὰ τὴν χρῆσιν δ' εἰς τοὺς πολέμους ἔπρεπε νὰ γυμνάζωνται καὶ διδάσκωνται (Virg.G. III,180.) Ἡ ἄσκησις εἰς τὴν ἱππασίαν ἦν ἐκ τῶν ἀπωτάτων χρόνων προσφιλὲς μέλημα (αὐτ. 115), καὶ ὁ Ξενοφῶν ἔγραψε περὶ Ἱππικῆς. Εἰς ἀγρίους ἵππους οἱ Ῥωμαῖοι μετεχειρί-

ζοντο στόμια πριονωτὰ (Πολ. Ι. 56), ἤτοι ἔχοντα ἐχίνους ἢ καρφία. Ἐφίππια, ἀναβολεῖς καὶ πέταλα δὲν ὑπῆρχον εἰς τὴν ἀπωτάτην ἀρχαιότητα, εἰ καί τινες ἐνόμισαν ὅτι τοῦ Ὁμήρου τὸ ἐπίθετον χαλκόπους τὸ ἐναντίον ἀποδεικνύει· καὶ τὰ ἐπὶ τῶν μεταγενεστέρων Ῥωμαίων δ' ἐν χρήσει δὲν προσηλοῦντο διὰ καρφίων. Εἶχον δὲ καλύμματα διὰ τοὺς ἵππους ἃ οἱ Γερμανοὶ περιεφρόνουν. Ἐν Ῥώμῃ, εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως, ἡ νεολαία ἠσκεῖτο νὰ πηδᾷ εἰς ξυλίνους ἵππους. Ἐβοήθει δ' εἰς τὴν ἀνάβασιν ἢ εἷς δοῦλος, ἢ ἱπποκόμος, ἢ ἡ λόγχη, ἢ οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν λίθοι ἢ ἰκριώματα.

Ἱππόστασις, ἱπποστάσιον ἢ **ἱπποστασία,** ὁ σταῦλος, οἷος εὑρέθη ἐν Σικελίᾳ (Centor 61), λιθόκτιστος, θολωτή· καὶ αἱ μὲν θέσεις τῶν ἵππων δὲν διαιροῦνται, ἀλλὰ τὰ φατνώματα διὰ τὴν τροφὴν εἰσὶ κεχωρι-

σμένα δι' ἕκαστον ζῷον· εἰς τὸν ἀπέναντι δὲ τοῖχον ὑπάρχει ὀπὴ εἰς ἣν ἐφηρμόζετο ῥάβδος διὰ τοῦ ζῴου τὴν πρόσδεσιν.

Ἱπποτάδης καὶ **Ἱππότης,** ἴδ. Αἴολος.

Ἱπποτοξότης, ἱππεὺς ἔχων τόξον ὡς ὅπλον. Ὁ ὁπλισμὸς οὗτος ἦν συνήθης μᾶλλον εἰς ἄλλα ἔθνη οἷον εἰς Πέρσας (Ἡρδ. Θ, 49), Σύρους (Cres. B. V. III, 4). Ἀλλὰ καὶ ἐν Ἑλλάδι ἀπαντῶνται (Ἀρστφ. Ὀρν. 1179), ἴσως ἐκ ξένων δούλων τοῦ δημοσίου. Ἐκ 1200, ἐξ ὧν συνέκειτο τὸ Ἀττικὸν ἱππικὸν κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Β. 3), οἱ 200 ἦσαν ἱπποτοξόται (Θουκ. Ε, 84, ΣΤ, 94). Καὶ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ἀσιατικοὶ λαοὶ ἔδιδον εἰς τὸν στρατὸν τῆς Ῥώμης ἱπποτοξότας, καλουμέ-

Ἀνάγλυφον ἐκ στήλης Μ. Αὐρηλίου.

νους οὕτω, καὶ καταφράκτους, διότι, εἶχον αὐτοὶ καὶ οἱ ἵπποι των τὸ σῶμα ὅλον κεκαλυμμένον ὑπὸ λεπιδωτοῦ θώρακος.

Ἀνάγλυφον τῆς στήλης Τραϊανοῦ.

Ἱπποφάγοι, οἱ Σαρματικοί, καὶ οἱ Σκυθικοί, Α. τοῦ Ἰμάου (Πτολ. Ε, 9. ΣΤ, 15). Καὶ ἤδη οἱ νομάδες τῶν χωρῶν ἐκείνων τρέφονται ἐκ κρέατος ἵππων.

Ἵππυς, ἐκ Ῥηγίου, ἔζη, κατὰ Σουίδαν, ἐπὶ τῶν Περσικῶν, καὶ ἔγραψεν ἱστορικὰς πραγματείας, οἷον «Σικελικά», ἢ «Χρονικά», εἰς 9 βιβλία, «κτίσιν Ἰταλίας» «Ἀργολικά.» Σῴζονται δ' ἐλάχιστα τεμάχια αὐτοῦ.

Ἱρὰ καὶ **Εἶρα,** φρούριον τῆς Μεσσηνίας παρὰ τῷ ποταμῷ Νέδᾳ ἐπὶ τοῦ ὄρους Κεραυσίου, διάσημον ἐπὶ τοῦ Β' Μεσσηνιακοῦ πολέμου, ὅτε ὁ Ἀριστομένης ἀντέσχεν ἐν αὐτῷ 11 ὅλα ἔτη. Ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Ι, 150) ἀναφέρει Μεσσηνιακὴν πόλιν Ἱρήν. Ἀλλὰ πιστεύεται ὅτι ἐκείνη ἦν ἡ μετὰ ταῦτα Ἀβία

καλουμένη παρὰ τὰ Λακωνικὰ μεθόρια, καὶ ὅτι ἡ ὀρθὴ αὐτῆς γραφὴ ἐστὶν Ἱ ρ ή (Παυσ. Δ, 17, 10. Κ. Ι, 5. 30, 1).

Ἴρενες, ἴδ. Εἴρενες.

Ἶρις, θυγάτηρ τοῦ Θαύμαντος καὶ τῆς Ἠλέκτρας, ἡ προσωποποίησις τοῦ οὐρανίου τόξου, τοῦ συνδέοντος τὸν οὐρανὸν μετὰ τῆς γῆς· δι' ὃ καὶ ὡς ἄγγελος τῶν θεῶν θεωρεῖται, καὶ, ὡς τοιαύτη, λέγεται, ταχεῖα, ποδήνεμος, ἀελλόπους (Ὅμ. Ἰλ. Ο, 170), χρυσόπτερος παρθένος, φέρουσα τὰς διαταγὰς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας εἰς τὴν γῆν, τὴν θάλασσαν καὶ τὸν Ἅδην (Ἰλ. Ω, 78.—Ἡσδ. Θεογ. 78). Ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ οὐδεμία γίνεται μνεία αὐτῆς, διότι ὁ Ἑρμῆς μνημονεύεται ὡς τῶν ἀθανάτων ὁ ἄγγελος· διαφέρει ὅμως κατὰ τοῦτο ἐκεῖνος, ὅτι αὐτὴ μὲν ἁπλῶς μόνον διακομίζει τὰς ἐντολὰς τῶν θεῶν, ἐκεῖνος δὲ καὶ

νοημόνως καὶ ἐπιδεξίως συντελεῖ καὶ εἰς αὐτῶν τὴν ἐκτέλεσιν. Ἐνίοτε ὅμως καὶ αὐτὴ δίδει συμβουλὴν ἢ καὶ συνεργεῖ πρὸς ἐπιτυχίαν (Ἰλ. Ψ, 198. Ο, 201). Ἀγάλματα αὐτῆς ὡς μὴ αὐτοτελοῦς καὶ αὐτεξουσίου θεότητος, δὲν ὑπάρχουσιν· ἐπὶ ἀναγλύφων ὅμως ἀπαντᾶται ἐν συμπλέγμασι, νεᾶνις ἐλαφρὰ καὶ ὑπόπτερος, ἔχουσα ὑδροχόην εἰς τὴν χεῖρα, δι' ἧς ἔφερεν ὕδωρ εἰς τὰ νέφη, ἢ ἐνίοτε τὸ κηρύκειον. Οἱ μεταγενέστεροι τὴν εἶπον σύζυγον τοῦ Ζεφύρου.

Ἰσαγόρας, ἀριστοκράτης ἐν Ἀθήναις, ἐν τῇ ς' ἑκατονταετηρίδι π. Χ., ἐξωσθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀντιπάλου αὐτοῦ Κλεισθένους, ἐπέστρεψε βοηθείᾳ τῆς Σπάρτης μετὰ τοῦ Κλεομένους, ἐξήλασε τὸν Κλεισθένην καὶ 700 οἰκογενείας, καὶ ἐγκατέστησε βουλὴν τῶν Τ ἐκ τῆς μερίδος του. Ἀλλ' ἐν τῇ Ἀκροπόλει πολιορκηθέντες οἱ Σπαρτιᾶται, ἠναγκάσθησαν ν' ἀπέλθωσι μετ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀπαδοί του ἐθανατώθησαν τῷ 508 π. Χ. Πᾶσα δὲ μετὰ ταῦτα ἀπόπειρα αὐτοῦ πρὸς ἐπιστροφὴν ἀπέτυχεν (Ἡρδ. Ζ, 66—72.—Θουκ. Α, 126).

Ἰσαῖος, 1) εἷς τῶν 10 ῥητόρων ἐν Ἀθήναις, ἐκ Χαλκίδος, ἀλλὰ πολίτης Ἀθηναῖος, κατὰ τὸ δ' ἥμισυ τοῦ δ' αἰῶνος π. Χ., ἐσπούδασεν ὑπὸ τὸν Λυσίαν καὶ Ἰσοκράτην· καὶ εἰς τὰ πολιτικὰ μὲν δὲν φαίνεται ἀναμιγείς, ἀλλ' ἔγραφε πρὸ πάντων πρὸς χρῆσιν ἄλλων λόγους δικανικούς, ὧν ὁ πρῶτος ἐκ τῶν διασωθέντων ἦν τοῦ ἔτους 391, ὁ τελευταῖος τοῦ 353. Ἵδρυσε δὲ καὶ σχολὴν ῥητορικὴν, καὶ εἶχεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη μαθητὴν καὶ τὸν Δημοσθένην. Ἐπὶ Πλουτάρχου διετηροῦντο 60 λόγοι αὐτοῦ, ὧν οἱ 14 ἐθεωροῦντο ὡς μὴ γνήσιοι. Σώζονται δὲ τὴν σήμερον 12, ὅλοι εἰς κληρονομικὰς δίκας περιστρεφόμενοι. Κατὰ τὴν καθαρότητα, τὴν σαφήνειαν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ὕφους ὁμοιάζει πως τὸν Λυσίαν, ὑπερτερεῖ ὅμως ἐκείνου κατὰ τὸ ἔντεχνον τῆς φράσεως· εἰ δὲ καὶ ὑποδεέστερος κατὰ τὴν φυσικὴν ἀφέλειαν, ἀφ' ἑτέρου ὑπερέχει κατὰ τὴν ὀξύτητα, τὸ ἔντονον καὶ τὴν δύναμιν τοῦ λόγου. —2) Σοφιστὴς ἐξ Ἀσσυρίας, ἐλθὼν πρεσβύτης εἰς Ῥώμην ἐπὶ Τραϊανοῦ. Ὁ Φιλόστρατος (Β. σοφ. Α, 20) διηγεῖται τὰ κατ' αὐτὸν, ὁ Πλίνιος δὲ (Ep. II, 3) καὶ ὁ Ἰουβενάλις (III, 74) ἀναγνωρίζουσι τὴν ἀξίαν του.

Ἰσαυρία, μικρὰ χώρα τῆς Μ. Ἀσίας, πρὸς Δ τῆς Λυκαονίας, Ν αὐτῆς, καὶ τῆς Παρορείου Φρυγίας, Α τῆς Πισιδίας καὶ Β τῆς Κιλικίας. Τὰ νότια αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Ταύρου κατεχόμενα, ἦσαν ὀλίγον γνωστά. Ἦσαν δ' οἱ Ἴσαυροι λαὸς τραχὺς καὶ ληστρικὸς, τοὺς γείτονας αὐτῶν ἐνοχλοῦντες, καὶ τῶν πειρατειῶν τῶν Κιλίκων μετέχοντες. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐνίκησαν μὲν αὐτοὺς τῷ 76 π. Χ., ἀλλὰ μὴ δυνάμενοι νὰ τοὺς χαλινῶσιν, ἤγειραν φρούρια εἰς τὴν χώραν των· ἀλλ' οὗτοι μετὰ τῶν Κιλίκων κατόπιν πολλὰ παράτολμα ἐπεχείρησαν. Πρωτεύουσα αὐτῶν ἦν ἡ ἐπίσημος πόλις Ἴσαυρα, ὑπὸ τοῦ Περδίκκου κατα-

στραφεῖσα, ὑπὸ τοῦ Ἀμύντου ἀνακαινισθεῖσα, καὶ αὖθις κατεδαφισθεῖσα ὑπὸ Σερβιλίου (Στρ. ΙΒ, 568).

Ἴσθμια, ἦσαν, μετὰ τὰ Ὀλύμπια, ἡ ἐπισημοτέρα πανήγυρις ἐν Ἑλλάδι, τελουμένη εἰς τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου ἐντὸς τοῦ τεμένους τοῦ Ποσειδῶνος, ἀνὰ πᾶν τρίτον ἔτος, μεταξὺ τοῦ β' καὶ γ' καὶ τοῦ δ' καὶ α' ἑκάστης Ὀλυμπιάδος, μεσοῦντος τοῦ θέρους, ὥστε συνέπιπτεν ὁτὲ μὲν μετὰ τοῦ τελευταίου, ὁτὲ δὲ μετὰ τοῦ πρώτου μηνὸς τοῦ Ὀλυμπιακοῦ ἔτους, διότι ἡ χρονολογία παρὰ ταῖς διαφόροις πόλεσι τῆς Ἑλλάδος δὲν ἦν ἡ αὐτή. Ὁ μεταξὺ δύο πανηγύρεων χρόνος ὠνομάζετο Ἰσθμιάς, καὶ δύο Ἰσθμιάδες ἀντεστοίχουν πρὸς μίαν Ὀλυμπιάδα. Κατὰ τὰς ἀρχαίας παραδόσεις ἦσαν τὰ Ἴσθμια ἐπικήδειοι ἀγῶνες διὰ τὸν Μελικέρτην, υἱὸν τῆς Ἰνοῦς, μετατραπέντα εἶτα ὑπὸ τοῦ Θησέως εἰς ἑορτὴν τοῦ Ἰωνίου Ποσειδῶνος (Πλούτ. Θησ. ΚΕ). Οἱ Ἠλεῖοι ἀπεκλείοντο τῆς πανηγύρεως, οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τοῦ ἐναντίου εἶχον τὴν προεδρείαν αὐτῆς, καὶ εἰς τοὺς ἐξ Ἀθηνῶν νικητὰς ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἔδιδον ὡς γέρας ἀνὰ 100 δραχμάς. Ἡ λαμπρότης τῶν ἀγώνων, ἣν ὑπεβοήθει τὸ κατάλληλον τῆς θέσεως ἐν ᾗ ἐτελοῦντο καὶ τῆς Κορίνθου ὁ πλοῦτος, ηὔξησε μάλιστα μετὰ τὰ Περσικά. Ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος τοὺς ἔβλαψεν ὁπωσοῦν, ἀλλ' εἶτα ἀνέθαλον πάλιν, καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Κορίνθου περιῆλθεν ἡ διεύθυνσις αὐτῶν ἐπί τινα χρόνον εἰς τὴν Σικυωνίαν, καὶ ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν Κόρινθον ὅτε ἀνῳκοδομήθη. Ὑπὸ δὲ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων ἐξόχως ἐπροστατεύοντο. — Καὶ ἐνταῦθα οἱ ἀγῶνες περιελάμβανον, κατὰ τὸ σύνηθες, τοὺς γυμνικούς, τοὺς ἱππικοὺς καὶ τοὺς μουσικούς, ἐν τοῖς πρώτοις τὸ στάδιον καὶ τὸν δόλιχον (ἑπταπλάσιαν σταδιοδρομίαν), τὴν πάλην, τὴν πυγμήν, τὸ παγκράτιον καὶ τὸ πένταθλον (ἴδ. Γυμνάσιον)· ἐν τοῖς δευτέροις τὴν ἁμαξηλασίαν ἐν τεθρίπποις καὶ τὴν ἱπποδρομίαν, καὶ ἐν τοῖς μουσικοῖς ἀπαγγελίαν ποιημάτων, καὶ τὴν ἴσως μετὰ ταῦτα προστεθεῖσαν ὀργανικὴν μουσικήν. Οἱ νικηταὶ δὲν ἐλάμβανον ὑλικόν τι βραβεῖον, ὡς ἐπὶ Ὁμήρου, ἀλλὰ μόνον τιμητικόν, ὅπερ ἦν στέφανος, καὶ δὴ εἰς τὰ Ἴσθμια ἐπὶ πολὺ ἐκ σελίνων (Πίνδ. Νέμ. Δ, 88. Ὀλ. ΙΓ, 31), καὶ μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Τιμολέοντος (Πλούτ. Τιμ. ΚΣΤ). Πολὺ δὲ μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Κορίνθου ἀντικατέστησεν αὐτὸ ἡ πίτυς (πεῦκος). Οὐδεὶς ἐδικαιοῦτο νὰ φέρῃ στέφανον διαρκούντων τῶν ἀγώνων, καὶ ἄν τις ἔπραττε τοῦτο, ὥς ποτε Διογένης ὁ Κυνικός, παρηγγέλλετο ὑπὸ τῶν κριτῶν νὰ μὴ πράττῃ παρὰ τὸν νόμον. Ὡς δ' εἰς τοὺς ἄλλους ἀγῶνας, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἐδίδετο εἰς τὸν νικητήν, πλὴν τοῦ στεφάνου καὶ κλάδος φοίνικος, καὶ προσέτι καὶ ἐνταῦθα πολλάκις δημοσίως ἐστεφανοῦντο καὶ ἐπανηγυρίζοντο ἄνδρες ἐπίσημοι ἢ καὶ πόλεις, καὶ συνθῆκαι ἀνεγράφοντο ἐπὶ στηλῶν, ἵνα γνωστότεραι γίνωνται (Θουκ. Ε, 18). Ἐπὶ τῶν ἀγώνων ἀνεκήρυξεν ὁ Φλαμινῖνος διὰ κήρυκος τῆς Ἑλλάδος τὴν αὐτονομίαν (Πλούτ. Φλαμ. ΙΒ), καὶ εἶτα πάλιν ὁ Νέρων (Suet. Ner. XXII. XXIV). Ἰσθμικαὶ σπονδαὶ ἐκηρύττοντο ἐπὶ τῶν ἀγώνων τούτων, ὡς γενικὴ ἀνακωχή· ἀλλά, πιθανῶς ἕνεκα τῆς θέσεως τοῦ Ἰσθμοῦ, δὲν ἐτηροῦντο μεθ' ὅσης ἀκριβείας ἡ Ὀλυμπιακὴ ἐκεχειρία.

Ἰσθμός, ἴδ. Κορινθία.

Ἰσίδωρος ἐκ Χάρακος, κατὰ τὸν γ' αἰῶνα π. Χ., ἔγραψε περιγραφὴν τῆς Παρθικῆς.

Ἶσις, θεὰ Αἰγυπτία, μία τῶν πρωτίστων, γυνὴ τοῦ Ὀσίριδος καὶ μήτηρ τοῦ Ὥρου. Ἡ λατρεία αὐτῆς μετέβη μετὰ ταῦτα, ἀπὸ Ἀλεξάνδρου, καὶ διεδόθη καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ εἶτα εἰς τὴν Ῥώμην, συγχεομένη μετὰ τῆς λατρείας πολλῶν ἄλλων ἐγχωρίων θεῶν. Ἰδίως δὲ ὡς θεότης τῆς σελήνης συγκατηριθμεῖτο ἡ Ἶσις μετὰ τῆς Δήμητρος, τῆς Ἑκάτης, τῆς Περσεφόνης μετὰ τῶν

καταχθονίων θεῶν, ὥστε καὶ πολλάκις παρίσταται ἔχουσα τὰς κλεῖς τοῦ Ἅδου εἰς χεῖράς της, καὶ πέμπει ὄνειρα, θεραπεύει ἀσθενείας, βοηθεῖ εἰς τοκετούς, ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἐπιβάλλει τύφλωσιν καὶ ἄλλας σωματικὰς ποινάς. Ἀπὸ τῶν Ἀλεξανδρινῶν δὲ χρόνων καὶ ὡς θαλασσία θεότης ἐθεωρήθη, εὑρέτις τοῦ ἱστίου, τῶν ἀνέμων ἄρχουσα, καὶ σώζουσα ἀπὸ τρικυμιῶν· προσέτι δὲ, καὶ ἐν τῇ ἠθικῇ τάξει, ὡς θ ε σ μ ο φ ό ρ ο ς, προστάτις τοῦ γάμου καὶ τῆς πολιτικῆς τάξεως, καὶ ἱδρυτὴς τῶν μυστηρίων, δι' ὧν καὶ αὐτὴ ἐλατρεύετο. Ἕνεκα τῆς ἐκτάσεως ταύτης τῆς δικαιοδοσίας της ἐθεωρήθη ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων φιλοσόφων, καὶ ἰδίως ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων, ὡς τὸ σύμβολον τῆς ἀρχικῆς καὶ θεμελιώδους δυνάμεως τοῦ παντὸς (Apulej. Met. X, 5). Παρίστα δ' ἡ τέχνη αὐτὴν ἐν Ἑλλάδι ὁμοίαν μᾶλλον τῇ Ἥρᾳ, καὶ σύμβολα αὐτῆς ἦσαν ὁ ὄφις, τὸ κέρας τῆς Ἀμαλθείας, οἱ ἀστάχεις, ὁ λωτὸς, ἡ σελήνη καὶ τὰ κέρατα αὐτῆς, καὶ τὸ σεῖστρον.

Ἴσμαρος, πόλις τῆς Θρᾴκης εἰς ὁμώνυμον ὄρος, ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου (Ὀδ. Ι, 40. 198) λεγομένη πόλις τῶν Κικόνων, καὶ καλὸν παράγουσα οἶνον.

Ἰσμήνη, ἴδ. Οἰδίπους.

Ἰσμηνίας, 1) Θηβαῖος, πλούσιος, ἐπὶ πολὺ ἀρχηγὸς τῆς δημοκρατικῆς μερίδος εἰς Θήβας, συνέπραξεν εἰς τὴν δημοκρατικὴν παλινόρθωσιν ἐν Ἀθήναις τῷ 403 π. Χ. Ὅτε ὁ Ἀγησίλαος ἐστενοχώρει τοὺς Πέρσας, ὁ Ἰσμηνίας μετ' ἄλλων δημαγωγῶν ὑπεκίνησε τὸν Κορινθιακὸν πόλεμον, δωροδοκηθεὶς ὑπὸ τοῦ Τιθραύστου, κατὰ Ξενοφῶντα (Ἑλλ. Γ, 5, 1. Ε, 2, 35), εἰς ὃ ὅμως ἀντιφάσκει ἡ ὑπόληψις ἧς οὐδέποτε ἐπαύσατο ἀπολαμβάνων. Ἐν τῷ πολέμῳ ἔδειξε στρατηγικὴν ἱκανότητα, ἐκυρίευσε τὴν Ἡράκλειαν, καὶ ἐνίκησε τοὺς Φωκεῖς ἐν Λοκρίδι (3, 5). Τῷ 383 συνεπολεμάρχει μετὰ Λεοντιάδου, τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἀντιθέτου μερίδος, τῆς ἀριστοκρατικῆς· ἀλλ' ὅτε ὁ Σπαρτιάτης Φοιβίδας κατέλαβε τὴν Καδμείαν, ἐφυλακίσθη ὁ Ἰσμηνίας, καὶ ἄλλος ἐξελέγη πολέμαρχος. Κατηγορηθεὶς δ' ἐπὶ συνεννοήσει μετὰ τῶν Περσῶν, ὅτι ὑπεκίνησε τὸν Κορινθιακὸν πόλεμον καὶ ὅτι ἦν φιλοτάραχος, εἰ καὶ ἀπελογήθη, κατεδικάσθη ὅμως καὶ ἐθανατώθη (Αὐτ. Ε, 2, 25.—Πλούτ. Πελοπ. Ε). —2) Πιθανῶς υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω, εἷς τῶν ἐν ἔτεσι 383—397 π. Χ. εἰς Ἀθήνας προσφυγόντων Θηβαίων. Τῷ 368 συνώδευσε τὸν Πελοπίδαν, πρεσβεύσαντα εἰς Φερὰς, καὶ τῷ 367 αὖθις, ὅτε ἐπέμφθη πρέσβυς πρὸς τὸν Περσῶν βασιλέα (Πλούτ. Ἀρτ. ΚΒ. —Διόδ. ΙΕ, 71).

Ἰσμήνιος, 1) ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος παρὰ τοῖς Θηβαίοις, ἔχοντος ναὸν, τὸ Ἰσμήνιον, παρὰ τὸν Ἰσμηνὸν πρὸ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως (Ἡρδ. Ε, 59). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Μελίας, οὗ ἐπώνυμος ἦν ὁ ποταμός.

Ἰσμηνὸς καὶ **Ἰσμήνιος,** ποταμὸς τῆς Βοιωτίας, πηγάζων Ν. τῶν Θηβῶν ἐκ τῆς πηγῆς Μελίας ἐπὶ τοῦ Ἰσμηνίου λόφου, ἔνθα ὁ Ἀπόλλων εἶχε ναὸν καὶ χρηστήριον (Ἡρδ. Α, 52), ῥέει διὰ τῶν Θηβῶν, καὶ δεχθεὶς τὴν πηγὴν Δίρκην, ἐκβάλλει εἰς τὴν Ὑλίκην λίμνην.

Ἰσοκράτης, ῥήτωρ περίφημος, υἱὸς Θεοδώρου, εὐπόρου Ἀθηναίου, κεκτημένου ἐργοστάσιον μουσικῶν ὀργάνων, καὶ ἐλευθέριον ἀγωγὴν δόντος εἰς τὸν υἱόν του, γεννηθέντα τῷ 436 π. Χ. Διδάσκαλοι αὐτοῦ ὑπῆρξαν οἱ σοφισταὶ Τισίας, Πρόδικος, Πρωταγόρας, κυρίως δ' ὁ Γοργίας, καὶ ἠκροάσθη καὶ τοῦ Σωκράτους, μεγάλας προσδοκίας διεγείρων διὰ τῶν προτερημάτων του. Καὶ τὴν πολιτικὴν μὲν ῥητορικὴν δὲν ἐξήσκησεν ἕνεκα σωματικῆς ἀσθενείας καὶ ἐξ ἐμφύτου δειλίας· ἀλλ' ἐγένετο χρήσιμος διὰ διδασκαλίας, δι' ἧς καὶ ηὔξησε πολὺ τὴν περιουσίαν του, καθ' ὅτι κατά τινας εἶχεν 100 μαθητὰς, καὶ παρ' ἑκάστου ἐλάμβανε 1000 δραχμάς· καὶ προσέτι εἶχε σχέσεις μετὰ ξένων ἡγεμόνων, οἷον τοῦ Φιλίππου τῆς Μακεδονίας, καὶ τοῦ

Νικοκλέους καὶ Εὐαγόρου τῆς Κύπρου, οἵτινες τὸν ἐσυμβουλεύοντο, δι' οὓς συνέταττε λόγους, καὶ παρ' ὧν βασιλικῶς ἀντημείβετο. Ἀλλὰ τῆς κοινῆς συμφορᾶς τῆς πόλεως μετέσχε καὶ αὐτὸς, διότι εἰς τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ὁ πατήρ του ἀπώλεσε τὴν περιουσίαν του. Μετὰ τοὺς Λ', ἀφ' οὗ ἐπί τινα χρόνον ἔγραφεν ἐν Ἀθήναις λόγους δικανικοὺς, μετέβη εἰς Χίον, καὶ ἐκεῖ ἤρξατο συντάττειν λόγους ἐπιδεικτικοὺς καὶ συμβουλευτικοὺς, καὶ διέπρεψε καὶ ἐκεῖ ὡς διδάσκαλος. Τῷ 388 δὲ

εἰς Ἀθήνας ἐπανελθὼν, ἀπέσχε μὲν αὖθις τῆς ἀμέσου πολιτικῆς ἐνεργείας, ἀλλὰ διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν σχέσεών του οὐ σμικρὰν ἐξήσκει ἐπιρροὴν, καὶ πλεῖστοι οὐ μόνον Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ καὶ ξένοι ἐτάττοντο μαθηταί του, ἐπὶ 3—4 ἔτη τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ ἀκολουθοῦντες. Ἐν αὐτοῖς ἦσαν οἱ ῥήτορες Ἰσαῖος, Λυκοῦργος, Ὑπερίδης, οἱ ἱστορικοὶ Θεόπομπος, Εὔφορος, ὁ υἱὸς τοῦ Κόνωνος, ὁ μετὰ ταῦτα ὡς ῥήτωρ δοξασθεὶς Τιμόθεος, ὅστις συμμάχους ὑπὲρ τῆς πόλεως κατώρθωσε ν' ἀποκτήσῃ διὰ τῆς εὐθύτητος καὶ πραότητος ἣν ὤφειλε τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ Ἰσοκράτους. Ὁ ἡγεμὼν τῆς Κύπρου Νικοκλῆς λέγεται δοὺς αὐνῷ 20 τάλαντα δι' ἀμοιβὴν ἑνὸς λόγου του. Ἀλλὰ τῷ 338, ἐν ἀπελπισίᾳ διὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ ἧτταν, ὁ εὐγενὴς πατριώτης ηὐτοκτόνησε, καὶ ἐτάφη ὀπίσω τοῦ Κυνοσάργους, ὑπὸ τὸν Ἄγχεσμον.

Τοὺς λόγους του ὁ Ἰσοκράτης δὲν ἔγραφε πρὸς ἀπαγγελίαν εἰς δημοτικὰς ὁμηγύρεις, ἀλλὰ πρὸς ἀνάγνωσιν. Περιεστρέφοντο δὲ μάλιστα εἰς ἀντικείμενα μεγάλα καὶ ἄξια ὑψηλῶν ἰδεῶν. Λέγεται γράψας 60, ἐξ ὧν 21 μόνον σώζονται, τὸ πλεῖστον ἐπιδεικτικοὶ, καὶ ὁ πάντων ἐπισημότατος ἐστὶν ὁ Πανηγυρικὸς, τῷ 380 γραφεὶς, δημηγορία ἑορτάσιμος, ἐξαίρουσα ἐν εὐγλώττῳ ὑψηγορίᾳ καὶ μετ' ἐνθουσιώδους πατριωτισμοῦ τὰς μεγάλας τῶν Ἀθηνῶν ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ θέλουσα ν' ἀποδείξῃ ὅτι εἰς αὐτὰς ἀνήκει ἡ ἡγεμονία. Ἐπίσης ἐπαινετικὸς τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἀττικῆς ἐστὶ καὶ ὁ Παναθηναϊκὸς αὐτοῦ, γραφεὶς τῷ 336· ἐν δὲ τῷ Ἀρειοπαγητικῷ συνιστᾷ, ἵνα ἀναθάλωσιν αἱ Ἀθῆναι, τὴν παλινόρθωσιν τοῦ ὑπὸ τοῦ Κλεισθένους μεταρρυθμισθέντος πολιτεύματος. Τὸ ὕφος τοῦ ῥήτορος ἐστὶν ἀφελὲς καὶ καθαρῶς ἀττικόν· ἡ δὲ φράσις αὐτοῦ ἐστὶν ἐπιμελεστάτη, δι' ὃ θεωρεῖται ὁ Ἰσοκράτης ὡς ὁ ὑπέρτατος τῆς ῥητορείας ἀριστοτέχνης. Ἰδίως ἐπιτηδεύεται τὰς ἀντιθέσεις σχετικῶν περιόδων, καὶ πράττει τοῦτο μετὰ μεγίστης ποικιλίας. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους (Cic. Or. 52) εἰσήγαγεν αὐτὸς τὸν Κύκλον, ἤτοι τὴν στρογγυλότητα τῶν περιόδων. Τὰς ἀρχὰς δὲ τῆς διδασκαλίας του ἀνέπτυξεν εἰς πραγματείαν ἣν ἐκάλει τέχνην, πολλάκις ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μνημονευομένην. Ἐκ τῶν ἀξιολόγων αὐτοῦ ἐκδόσεων ἐστὶν ἡ τοῦ Κοραῆ (1807).

Ἰσονομία, ἰσοπολιτεία, ἴδ. Πολιτεύματα.

Ἰσοτελής, ἴδ. Ξένος.

Ἱσπανία, ἀρχαιότερον Ἰβηρία, ἀπὸ τοῦ διαρρέοντος αὐτὴν Ἴβηρος ποταμοῦ (Ebro), περιελάμβανε τὸ πάλαι πᾶσαν τὴν Χερσόνησον μετὰ καὶ τῆς ν. Πορτογαλλίας, ὁριζομένη ἐκ 3 μερῶν ὑπὸ τῆς θαλάσσης (τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Μεσογείου), ΒΑ δὲ ὑπὸ τῶν Πυρηναίων, ὧν ἡ Ν ἄκρα, τὸ Α. ἀκρωτήριον τῆς χώρας ἀποτελοῦσα, ἐκαλεῖτο Πυ-

ρήνη. Τὸ δὲ ΝΔ ἀκρωτήριον Κάλπη, μετὰ τοῦ ἀπέναντι ἐκ τῆς Ἀφρικῆς προέχοντος, τοῦ καλουμένου Ἄβυλα, ἀπετέλει τὸν πορθμὸν τῶν Ἡρακλείων στηλῶν (Γιβραλτάρ). Οἱ κάτοικοι, Ἴβηρες, ἐθεωροῦντο ὡς αὐτόχθονες. Εἰσήλασαν δ' ἔπειτα ὑπὲρ τὰ Πυρηναῖα καὶ Κελτοί, καὶ τοιοῦτοι ἦσαν ἴσως καὶ οἱ Κυνῆται ἢ Κυνήσιοι ὧν μνημονεύει ὁ Ἡρόδοτος (Β, 33. Δ, 49) πρὸς Δ., καὶ ἐκ τῆς μίξεως τῶν δύο λαῶν παρήχθησαν οἱ Κελτίβηρες. Κατὰ τὴν παραλίαν ὑπῆρχον ἀποικίαι καὶ Φοινικικαί, πρὸ πάντων ἀφ' ὅτου οἱ Καρχηδόνιοι, ἀπολέσαντες τὴν Σικελίαν τῷ 338 π. Χ. ἔρριψαν τὰ βλέμματα πρὸς τὴν Ἱσπανίαν, καὶ Ἑλληνικαί. Ἀλλὰ μετὰ τοὺς καρχηδονικοὺς πολέμους καὶ ἀπὸ τοῦ 200 π. Χ. ὑπερίσχυσαν ἐκεῖ οἱ Ῥωμαῖοι.

Ἴσσα, (ν. Λίσσα), νῆσος τῆς Ἀδριατικῆς, ἔχουσα ναυτικὸν πληθυσμόν.

Ἰσσηδόνες, λαὸς Σκυθικός, καθ' Ἡρόδοτον (Α, 201. Δ, 13. 25) Α. τῶν Μασσαγετῶν, μέχρι τοῦ ποταμοῦ Οἰχάρδου. Δύο πόλεις, Ἰσσηδόνες καλούμεναι καὶ αὐτοῖς καταλογιζόμεναι, ἐλέγοντο ἀνήκουσαι ἡ μὲν εἰς τὴν Σκυθίαν, ἡ δὲ εἰς τὴν Σηρικήν.

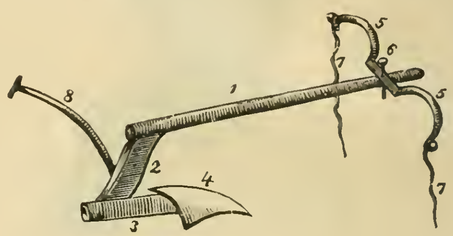
Ἰσσὸς ἢ **Ἰσσοί,** (Ξεν. Ἀν. Α, 21. 4, 1) πόλις ἐν Κιλικίᾳ ἐντὸς τοῦ Ἰσσίου κόλπου, ἤκμαζεν ἔτι ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἔβλαψεν αὐτὴν ἡ γειτνίασις τῆς Ἀλεξανδρείας. Παρ' αὐτῇ ἐνίκησε τῷ 333 π. Χ. ὁ Ἀλέξανδρος τὸν Δαρεῖον (Στρβ. ΙΔ, 676. — Ἀρρ. Γ, 7-11. — Διόδ. ΙΖ, 33).

Ἱστίαια, ἴδ. Ἱστιαιῶτις.

Ἱστιαῖος, τύραννος τῆς Μιλήτου περὶ τὰ 500 π. Χ. Ὅτε ὁ Δαρεῖος ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Περσῶν, καὶ ὁ Μιλτιάδης ἐπρότεινε πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν ἐν Ἀσίᾳ Ἑλλήνων νὰ κόψωσιν ὀπίσω του τὴν ἐπὶ τοῦ Ἴστρου γέφυραν, ὁ Ἱστιαῖος ἀντειπὼν ἐματαίωσε τὴν πρότασιν (Ἡρδ. Δ, 137. 138), δι' ὃ καὶ ἔλαβεν εἰς ἀμοιβὴν χώραν τινὰ ἐπὶ τοῦ Στρυμόνος. Ἀλλ' ὑποπτεύσας αὐτὸν εἶτα ὁ Δαρεῖος, τὸν μετεκάλεσεν ἐπί τινι προφάσει εἰς Σοῦσα. Ὅτε δὲ ὁ γαμβρός του Ἀναξαγόρας ἐμελέτησεν ἐπανάστασιν, ἐξεπέμφθη κατ' αὐτοῦ ὁ Ἱστιαῖος. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ σατράπης Ἀρταφέρνης ὑπώπτευσε τὴν εἰλικρίνειάν του, ἔφυγε διὰ θαλάσσης, καὶ συνελήφθη ὑπὸ τῶν Χίων. Ἀφεθεὶς δ' ἔπειτα, καὶ μὴ γενόμενος δεκτὸς εἰς Μίλητον, κατέφυγεν ἐπὶ Λεσβίου πλοίου εἰς Βυζάντιον, καὶ ἐκεῖθεν ἐπεδίδετο εἰς πειρατείαν· ἀλλὰ συνελήφθη ὑπὸ τοῦ Ἁρπάγου, καὶ διαταγῇ τοῦ Ἀρταφέρνους ἐθανατώθη τῷ 498 εἰς Σάρδεις (Ἡρδ. Ε. ΣΤ).

Ἱστίον, ἱστοδόκη, ἱστὸς, ἴδ. ναῦς.

Ἱστοβοεὺς, εἰς τὸ ἄροτρον (ἴδ.) τὸ ξύλον τὸ φέρον ἀφ' ἑνὸς τὸν ζυγὸν τῶν βοῶν,

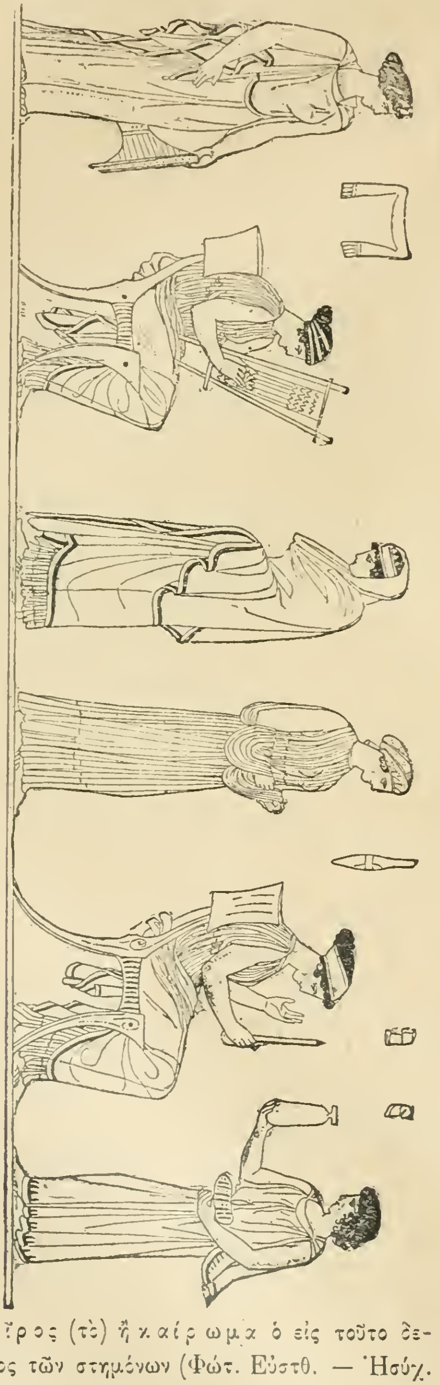
ἀφ' ἑτέρου δὲ κυρτούμενον πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ φέρον τὸ ὑννίον.

Ἱστορία, ἐν τῇ Ἑλληνικῇ φιλολογίᾳ ἡ πρώτη ἀρχὴ τῆς πεζογραφίας, παρήχθη κατ' ἀρχὰς ὀλίγον πρὸ τῶν Περσικῶν. Καὶ πρῶτοι μὲν μνημονεύονται οἱ λογογράφοι (Θουκ. Α, 21), οἱ ἰδίως εἰς τοὺς ἀρχαίους μύθους ἐγκύψαντες, καὶ εἰς τὰς ποιητικὰς διηγήσεις πεζὸν περιβαλόντες ἔνδυμα. Ὡς ὁ ἀρχαιότατος αὐτῶν θεωρεῖται Κάδμος ὁ Μιλήσιος, οὗ ἀνώτερος ἦν ὁ Ἑκαταῖος. Ἄλλοι δὲ τῆς αὐτῆς κατηγορίας ἦσαν Χάρων ὁ Λαμψακηνὸς, Ἑλλάνικος ὁ Μιτυληναῖος, Ἀκουσίλαος ὁ Ἀργεῖος κ. ἄ. Ἀλλὰ τούτους πάντας ὑπερέβαλεν ὁ «πατὴρ τῆς ἱστορίας», ὁ κυρίως ἱστοριογράφος Ἡρόδοτος, τοὺς περσικοὺς μὲν τῆς Ἑλλάδος πολέμους κύριον θέμα λαβών, καὶ τὰ περὶ αὐτῶν διὰ πλείστων συμπληρώσας πληροφοριῶν, ἃς συνέλεξε διὰ μακρῶν

ὁδοιποριῶν καὶ ἐκ προφορικῶν διακοινώσεων. Ὁ δὲ Θουκυδίδης ἔγραψε τὰ σύγχρονα αὐτῷ συμβάντα τῶν ἐμφυλίων Ἑλληνικῶν πολέμων, ἐν ἐξορίᾳ ἀρξάμενος τῆς συγγραφῆς καὶ μὴ φθὰς μέχρι τοῦ τέλους. Πρῶτος δ' οὗτος ἐδείχθη καὶ ἀξιολογώτατος ὡς πρός τε τὴν πραγματικὴν ἀφήγησιν τῶν συμβάντων καὶ ὡς πρὸς τῶν χαρακτήρων τὴν διαγραφήν. Ἐξακολούθησις δὲ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἦσαν τοῦ Ξενοφῶντος τὰ Ἑλληνικά, οὗ καὶ ἡ «Κύρου Ἀνάβασις» ἐστὶ πιστὴ εἰκὼν ἐκστρατείας ἣν αὐτὸς κατὰ τὸ πλεῖστον διηύθυνεν, ἡ δὲ «Κύρου παιδεία» ἄριστος ἀτομικὸς ἡγεμόνος χαρακτηρισμός. Τὰ ἱστορικὰ ἔργα τοῦ Κτησίου, μακρὸν χρόνον ἐν Σούσοις ζήσαντος, διεφώτιζον τὰ ἀρχαιότερα τῆς Ἀσίας συμβάντα· γενικὴν δ' ἱστορίαν ἐπεχείρησε νὰ γράψῃ πρῶτος ὁ Ἔφορος, ἀλλ' οὐδ' αὐτὸς οὐδ' ὁ Φίλιστος οὐδ' ὁ Θεόπομπος ἐδείχθησαν ἐφάμιλλοι τῶν μεγάλων αὐτῶν προκατόχων. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου εἰς τὸν Νέαρχον καὶ τὸν Ὀνησίκριτον ἐλλείπει ἡ δέουσα ἀνεξαρτησία τῆς κρίσεως· ὁ ἐκ Σικελίας Τίμαιος, στερούμενός πως τῆς ἀναγκαίας εἰς ἱστορικὸν ἠρεμίας, ὑπηρέτησεν ἀφ' ἑτέρου σπουδαίως τὴν χρονολογίαν. Βηρωσσὸς, ὁ ἱερεὺς τοῦ Βαάλ, ἔγραψε τὴν ἱστορίαν τῆς Βαβυλῶνος εἰς τιμὴν τῶν Σελευκιδῶν, ὁ δὲ Μανέθων τὴν Αἰγυπτιακήν. Καὶ διαφόρων δ' ἄλλων διεσώθησαν ἀποσπάσματα καὶ τεμάχια. — Ἐπὶ Ῥωμαίων δ' Ἑλληνιστὶ ἔγραψαν ὁ Φάβιος Πίκτωρ καὶ ὁ Κίγκιος Ἀλιμέντος ἐπὶ τῶν Καρχηδονικῶν πολέμων. Τὰ δ' ἀπὸ τοῦ β' καρχηδονικοῦ πολέμου μέχρι τῆς ὑποδουλώσεως τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ῥώμην ἔγραψεν ὁ Πολύβιος κατὰ τὸν β' π. Χ. αἰῶνα μετ' ἐπιμελοῦς ἀκριβείας περὶ τὴν ἔκθεσιν τῶν συμβάντων. Ὁ Σύλλας συνέγραψε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ βιογραφίαν Ἑλληνιστί. Εἰ καὶ οὐχὶ διὰ τὴν τέχνην τῆς συγγραφῆς, ἀλλὰ διὰ τὰς πληροφορίας ἃς περιέχουσι πολύτιμα εἰσὶ τὰ ἔργα Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου, Διονυσίου τοῦ Ἁλικαρνασέως, Δίωνος τοῦ Κασσίου, Ἀππιανοῦ, καὶ ὑπὲρ πάντα τὰ τοῦ Πλουτάρχου. Μεταγενέστερος τούτων ἦν ὁ Ἀρριανός — Λατῖνοι δὲ, πρῶτοι ἱστορικῆς συγγραφῆς ἀποπειραθέντες ἦσαν ὁ Κάτων (Origines), ὁ L. C. Piso καὶ ὁ C. Hermina, ὧν τὰ ἔργα μικρὰν ἔχουσι συγγραφικὴν ἀξίαν, ὁ D. C. Antipater, ὁ V. Antius καὶ ὁ L. C. Sisenna, ξηροὶ ἔτι καὶ οὐχὶ ἀμερόληπτοι. Ὁ Καῖσαρ ἔγραψε τὰ ἴδια ἑαυτοῦ ἀπομνημονεύματα, εἰ καὶ οὐχὶ ὅλως ἀμερολήπτως, ἀλλ' ἄριστα κατὰ τὸν τύπον. Εἷς τῶν ἐντελεστάτων καὶ φιλαληθεστάτων ὑπῆρξεν ὁ Σαλλούστιος (Crispus), οὗ σώζονται οἱ πόλεμοι τοῦ Ἰουγούρθα καὶ τοῦ Κατιλίνα, καὶ αἱ Ἱστορίαι, ἀλλ' αὗται οὐχὶ ἐντελῶς. Ὁ Κορν. Νέπως ἔγραψε καθ' Ἑλληνικὰ πρωτότυπα. Ὁ V. Paterculus, ἀπεπειράθη συγγραφῆς Ῥωμαϊκῆς ἱστορίας, στερούμενος ὅμως βαθείας κρίσεως. Ὁ Val. Maximus συνέλεξεν ἠθικὰ διηγήματα, ὁ Curt. Rufus συνέγραψεν ἐπὶ τὸ ῥητορικώτερον τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου· ὁ δὲ πάντων ἐξοχώτατος καὶ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν διακεκριμένος ἱστορικὸς ἦν ὁ Τάκιτος. Ἥττονα δ' ἀξίαν ἔχουσιν οἱ μεταγενέστεροι αὐτοῦ Σουετόνιος, Φλῶρος, Ἰουστῖνος, Αὐρήλιος Βίκτωρ, Εὐτρόπιος, ὁ Ἀμμιανὸς Μαρκελλῖνος καὶ 6 ἱστοριογράφοι τῶν αὐτοκρατόρων.

Ἱστὸς, 1) Ἴδ. Ναῦς. — 2) Τὸ κυριώτερον ἐργαλεῖον τῆς ὑφαντικῆς, ἥτις ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων χρόνων ἦν ἡ πρωτίστη οἰκιακὴ ἐργασία τῶν γυναικῶν (Ὁμ. Ἰλ. Α, 31). Περίφημος ἐστὶν ἐν τοῖς Ὁμηρικοῖς ἔπεσιν ὁ ἱστὸς τῆς Πηνελόπης. Προῆλθε δὲ τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ὅτι τὸ ἐργαλεῖον ἵστατο ὄρθιον ἐξ οὗ καὶ ὄρθιος ἱστὸς προσέτι ἐλέγετο ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις, ὅτε ἐφευρέθη καὶ ὁριζόντιος. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἡ λέξις στήμων διὰ τοὺς ὀρθίους μίτους, δι' ὧν διϋφαίνετο τὸ ὕφαδιον. Οἱ δ' ἱστόποδες (Φώτ.) ἢ μᾶλλον τὰ ἑκατέρωθεν δύο ὀρθὰ ξύλα τοῦ

ἱστοῦ, ἐλέγοντο Κελέοντες (Θεόκρ. ΙΗ, 31), ὠτίον δὲ τὸ ἄνω ἐγκάρσιον ξύλον, καὶ

καῖρος (τὸ) ἢ καίρωμα ὁ εἰς τοῦτο δεσμὸς τῶν στημόνων (Φώτ. Εὐστθ. — Ἡσύχ. Τ, 2. Σ. 110). Τὴν οἰκοδέσποιναν ἐβοήθουν εἰς τὸ νήθειν αἱ ἔριθες (θεραπαινίδες. Ὁμ. Ὀδ. Α, 356. Η, 235. Φ, 318. — Θεόκρ. ΙΕ, 20). Εἶχον δ' αἱ γυναῖκες καὶ μικροὺς εἰς τὰς χεῖρας φερομένους ἱστούς, δι' ὧν ὕφαινον ποικίλματα ἢ πολυχρόους ταινίας, ὡς δεικνύει τὸ ἀπέναντι ἀνάγλυφον, παριστῶν τὸ ἐσωτερικὸν γυναικωνίτου.

Ἰστρία, χώρα παράλιος, κατὰ τὰ ΒΑ τοῦ Ἀδρίου, χερσόνησος μεταξὺ τοῦ Τεργεστικοῦ καὶ Φλανατικοῦ κόλπου, ἔχουσα ποταμοὺς τὸν Τίμαυον, Φορμίωνα καὶ Ἀρσίαν, πόλεις δὲ τὴν Τεργέστην, Πόλαν καὶ Παρέντιον, καὶ κατοικουμένη ὑπὸ τῶν Ἰστρίων, λαοῦ Ἰλλυρικοῦ, ἡμιβαρβάρου καὶ πειρατικοῦ (Στρβ. Ε, 209. 215).

Ἴστρος, ἴδ. Δανούβιος.

Ἰταλία, ἐπώνυμος, κατὰ τοὺς ἀρχαίους, τοῦ ποτὲ βασιλέως Ἰταλοῦ· ἀλλὰ καὶ Βιταλία ἀρχαιότατα λεγομένη, ἣν ἡ χώρα τῶν Βιτέλων ἢ Βιθούλων, τῶν ἄλλως καὶ Σικελῶν λεγομένων. Οἱ Ἕλληνες ἀπεκάλουν οὕτω πᾶν τὸ κάτω μέρος τῆς νῦν Ἰταλίας, ἀπὸ Ποσειδωνίας Δ. μέχρι Τάραντος Α. Ἀφ' ὅτου δ' ἡ Ῥώμη ὑπέταξε τὴν κάτω Ἰταλίαν, τῷ 266 π. Χ., ἐξετάθη τὸ ὄνομα πρὸς τὰ ἄνω, μέχρι τῶν ποταμῶν Μάκρας καὶ Ῥουβίκωνος, καὶ ἐπ' Αὐγούστου μέχρι τοῦ Πάδου. Εἶχε δὲ παρὰ ποιηταῖς καὶ τὰ ὀνόματα Ἑσπερία (ἡ δυτική), Αὐσωνία (Ὀπική), Οἰνωτρία, ἐκ διαφόρων λαῶν της. Ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων αὐτῆς κατοίκων ἦσαν οἱ Οἰνωτροί, Πελασγοί, ὡς φαίνεται, συγγενεῖς πρὸς τοὺς ἀρχαιοτάτους Ἕλληνας, αὐτοὶ οἱ λεγόμενοι Σικελοὶ καὶ Αὐτόχθονες. Ἀπὸ τῶν πρώτων χρόνων τῆς Ῥωμαϊκῆς ἱστορίας, ὑπὸ διαφόρων λαῶν κατῳκημένη ἡ μεγάλη Χερσόνησος, διῃρεῖτο εἰς 1) Ἄνω Ἰταλίαν, ἀπὸ τῶν Ἄλπεων μέχρι τοῦ Ῥουβίκωνος, περιέχουσαν τὴν Λιγουρίαν, τὴν Γαλατίαν ἐντεῦθεν τῶν Ἄλπεων, τὴν Ἐνετίαν μετὰ τῆς Καρνίας καὶ τὴν Ἰστρίαν. 2) Τὴν κεντρικὴν Ἰταλίαν, ἧς μέρη ἡ Τυρρηνία

κατὰ τοὺς Ἕλληνας (γῆ τῶν Τούσκων ἢ Ἐτρούσκων), πολλὰ διατηροῦσα μνημεῖα καὶ δυσαναγνώστους ἐπιγραφάς· ἢ Ὀ μ β ρ ί α· τὸ Π ι κ έ ν τ ι ο ν· οἱ Σ α μ ν ῖ τ α ι μετὰ τῆς χώρας τῶν Σαβίνων· τὸ Λ ά τ ι ο ν, γῆ τῶν Λατίνων ἢ καὶ Ἀβοριγίνων λεγομένη, ἔνθα ἡ Ῥώμη· ἡ Κ α μ π α ν ί α, ἔνθα ἡ Ἑλληνικὴ Παρθενόπη, παρ' ᾗ φυγάδες Κυμαῖοι ἔπειτα ἔκτισαν τὴν Νεάπολιν, οὐ μακρὰν τοῦ ἡφαιστείου ὄρους Βεσουβίου. 3) Κ ά τ ω Ἰ τ α λ ί α ν, ἢ Μ ε γ ά λ η ν Ἑ λ λ ά δ α, τὸ ἐπίλοιπον τῆς Χερσονήσου, οὗ τὴν παραλίαν πολυάριθμοι κατεῖχον Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι. Ταύτης μέρη ἦσαν, ἡ Ἀ π ο υ λ ί α μετὰ τ ῆ ς Κ α λ α υ ρ ί α ς· ἡ Λ ο υ κ α ν ί α· τὸ Β ρ ο ύ τ τ ι ο ν (Στρβ. Γ. — Plin. III, 4. IX, 22. XXXIV, 14).

Ἰταλὸς, ἴδ. Ἠ λ έ κ τ ρ α.

Ἴτανος, πόλις εἰς τὰ Α τῆς Κρήτης, ἠσχολεῖτο καθ' Ἡρόδοτον (Δ, 151) εἰς παραγωγὴν πορφύρας.

Ἰφιάνασσα, 1) θυγάτηρ τοῦ Προίτου, ἴδ. — 2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀγαμέμνονος (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 145, 287). Τὴν Ἰφιγένειαν μεταγενέστεροι ποιηταὶ μόνον τῷ ἀποδίδουσιν ὡς ἄλλην θυγατέρα.

Ἰφιγένεια, κατὰ τοὺς μεθ' Ὅμηρον ποιητὰς θυγάτηρ τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας, ἢ κατ' ἄλλους τῆς Ἀστυνόμης, θυγατρὸς τοῦ Χρύσου, ἢ προσέτι θυγάτηρ τοῦ Θησέως καὶ τῆς Ἑλένης, υἱοθετηθεῖσα ὑπὸ τῆς Κλυταιμνήστρας. Ὅτε εἰς τὸν λιμένα τῆς Αὐλίδος ἡ Ἄρτεμις, ἐξ ὀργῆς πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα ἢ τὸν Μενέλαον, κατέπεμψε διαρκῆ νηνεμίαν κωλύουσαν τὸν ἔκπλουν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου, ἐκήρυξεν ὁ μάντις Κάλχας ὅτι ἡ Ἰφιγένεια ἔπρεπε νὰ θυσιασθῇ εἰς τὴν Ἄρτεμιν. Ἐπὶ ταῖς δεήσεσι δὲ τοῦ Μενελάου, ἐπείσθη ὁ Ἀγαμέμνων νὰ μετακαλέσῃ τὴν θυγατέρα του εἰς τὸ στρατόπεδον ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι θὰ νυμφευθῇ τὸν Ἀχιλλέα. Ἀλλὰ τῆς θυσίας ἐπικειμένης, ἡ Ἄρτεμις ἔπεμψεν ἔλαφον εἰς τὸν βωμὸν ἀντὶ τῆς Ἰφιγενείας, καὶ ταύτην ἀνάρπαστον μετακομίσασα εἰς τὴν Ταυρίδα, τὴν κατέστησεν ἱέρειαν εἰς τὸν ναόν της. Τῆς περιφήμου εἰκόνος, ἣν περὶ τούτου ἔγραψεν ὁ Κύθνιος Τιμάνθης, εὑρέθη τὸ κατωτέρω ἐν Νεαπόλει ὡραῖον ἀντίγραφον ἐν τοιχογραφίᾳ, δι' ὃ ἴδ. Ἀ γ α μ έ μ ν ω ν. Ἠναγκάσθη δ' ἡ Ἰφιγένεια νὰ ὑπηρετῇ ἐν Ταυρίδι τὴν ἀπάνθρωπον λατρείαν τῶν ἀνθρωποθυσιῶν, μέχρις οὗ ἐδραπέτευσε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της Ὀρέστου (ἴδ.), ἐλθόντος ν' ἁρπάσῃ τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς (Εὐρπ. Ἰφ. Αὐλ. καὶ Ἰφ. Ταυρ. — Σοφ. Ἠλ. 565. Πινδ. Πυθ. ΙΑ, 23). — Ἰφιγένεια ἐπωνομάζετο ἡ Ἄρτεμις πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἐν Ἑρμιόνῃ, καὶ οἱ ἐν Ταυρικῇ διετείνοντο ὅτι τοῦτο ἦν τὸ ὄνομα τῆς παρ' αὐτοῖς θεᾶς. Καθ' Ἡσίοδον δὲ τὴν Ἰφιγένειαν ἀπεθέωσεν εἰς Ἑ-

κάτην ἡ Ἄρτεμις (Ἡρδ. Δ, 103)· ὥστε πιθανῶς ἦν ἡ Ἰφιγένεια μία τῶν μορφῶν τῆς Ἀρτέμιδος, αὐτὴ ἡ Ταυρική. Οὕτως ἐν ἄλλοις ἐλέγετο ὅτι καὶ εἰς τὴν Βραυρῶνα, ἔνθα ὑπῆρχε τῆς Ταυρικῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν, ἐδείκνυτο καὶ τάφος καὶ ἡρῷον τῆς Ἰφιγενείας. Κατ' ἄλλον δὲ μῦθον, παρὰ τῆς Ἀρτέμιδος τὸ δῶρον τῆς ἀθανασίας λαβοῦσα ὑπὸ τὸ ὄνομα Ὀρσιλοχια, ἔζη ἐπὶ τῆς νήσου Λεύκης ὡς σύζυγος τοῦ Ἀχιλλέως.

Ἰφικλῆς, Ἴφικλος, Ἰφικλεὺς, 1) υἱὸς τοῦ Ἀμφιτρύωνος καὶ τῆς Ἀλκμήνης, ἀδελφὸς τοῦ Ἡρακλέους, καὶ πατὴρ τοῦ Ἰολάου. Συμμετέσχε τῆς θήρας τοῦ Καλυδωνίου κάπρου καὶ συνηγωνίσθη μετὰ τοῦ Ἡρακλέους, κατὰ Λαομέδοντος, καὶ κατὰ τοῦ Αὐγείου, καὶ τοῦ Ἱπποκόοντος, οὗ οἱ υἱοὶ, ἀντιταχθέντες κατ' αὐτοῦ, τὸν ἐφόνευσαν, ἢ τραυματισθεὶς ἐν μάχῃ κατὰ τῶν Μολιονιδῶν, ἀπέθανεν ἐν Φενεῷ τῆς Ἀρκαδίας, ἔνθα καὶ ὡς ἥρως ἐτιμᾶτο. — 2) Υἱὸς Θεστίου, καὶ Καλυδώνιος θηρευτής. — 3) Υἱὸς Φυλάκου, ἔγγονος Δηϊονέως, ἢ υἱὸς Κεφάλου, ἐκ Φυλακῆς τῆς Θεσσαλίας, ἀνὴρ ταχύπους (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 636), πατὴρ τοῦ Ποδάρκους καὶ τοῦ Πρωτεσιλάου εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν. Ἐκέκτητο βόας «εὐρυμετώπους,» οὓς ὁ μάντις Μελάμπους ἀπαγαγὼν ἀπ' αὐτοῦ, παρέδωκε τῷ βασιλεῖ Νηλεῖ εἰς Πύλον (Ὁμ. Ἰλ. Β, 705. Ν, 698. Ψ, 636. Ὀδ. Α, 288).

Ἰφικράτης, στρατηγὸς Ἀθηναῖος, υἱὸς βυρσοδέψου, εἰκοσαέτης ἐστρατήγησε τῶν μισθωτῶν κατὰ τὸν Κορινθιακὸν πόλεμον, καὶ τῷ 393 π. Χ. ἡττήθη ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ἐν Λεχαίῳ λιμένι τῆς Κορινθίας. Ἔκτοτε δ' ἐνέκυψεν ἐπιμελῶς εἰς τὸν ὀργανισμὸν τῶν μισθωτῶν, οἵτινες εἶχον ἀρχίσει ἐπικρατοῦντες εἰς τὸν στρατὸν τῶν Ἀθηνῶν, ὥπλισεν αὐτοὺς εἰς πελταστὰς (ἴδ. πέλτη), τοῖς ἔδωκε λόγχην κατὰ τὸ ἥμισυ μακροτέραν τῆς τέως ἐν χρήσει, καὶ θώρακα λινὸν ἀντὶ τοῦ μεταλλίνου, καὶ τὴν ὑπόδεσιν ἐβελτίωσεν ἐπὶ τὸ ἀνετώτερον (Διοδ. ΙΕ, 44. — Nep. Iph. I. — Just. VI, 5). Τοὺς ἐγύμνασε δὲ καὶ εἰς ταχυπορίας καὶ εἰς ἀκρίβειαν τῶν κινήσεων, εἰς «ἐξελιγμοὺς καὶ τακτικὰς διεξόδους,» καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἀξιομάχους κατὰ τῆς σπαρτιατικῆς φάλαγγος, μεριμνήσας συγχρόνως καὶ περὶ τῆς τακτικῆς των μισθοδοσίας. Εἶτα δ' ἐπεχείρησεν ἐπιδρομὰς κατὰ τῶν Φλιασίων, τῶν Σικυωνίων καὶ τῶν Ἀρκάδων, καὶ ἐδοξάσθη ἐξολοθρεύσας τὴν Σπαρτιατικὴν μόραν τῶν ὁπλιτῶν τῶν φρουρούντων τὸ Λέχαιον καὶ τῷ 392 προπεμψάντων τοὺς Ἀμυκλαίους μέχρι Σικυῶνος (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 5, 11. — Πλούτ. Ἀγησ. ΚΒ). Μετ' ὀλίγον ὅμως ἐπαύθη τῆς ἀρχηγίας, διότι ἀντέστη εἰς τὰς ἀξιώσεις τῶν Ἀργείων ἐν Κορίνθῳ. Τῷ 390 μετέβη εἰς Θρᾴκην ἵνα ἐπανορθώσῃ ἐκεῖ τῶν Ἀθηνῶν τὴν ἐπιρροὴν, καὶ ἐνίκησεν ἐν Ἀβύδῳ Ἀναξίβιον, τὸν ἁρμοστὴν τῆς Σπάρτης (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 31). Ἀλλὰ τὰ ἐνταῦθά του κατορθώματα ἐματαίωσαν αἱ ἐπιτυχίαι καὶ τέλος ἡ εἰρήνη τοῦ Ἀνταλκίδου. Κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη ἐξεστράτευσε, φαίνεται, ἐπανειλημμένως κατὰ τῶν Θρᾳκῶν, ἐγκατέστησε πάλιν τὸν Σεύθην εἰς τὴν ἀρχὴν, ἐπολέμησε τὸν Κόττυν, ἐν τοῖς ἔτεσι 387—384, εἶτα ὅμως συνεμάχησε μετ' αὐτοῦ καὶ ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα του (τῷ 382). Ὅτε δ' οἱ Πέρσαι ἐπεχείρησαν, τῷ 380, τὴν ἐκ νέου κατάκτησιν τῆς Αἰγύπτου, ἔπεμψαν οἱ Ἀθηναῖοι εἰς τὸν Ἀρταξέρξην, οὗ τότε ἐπεζήτουν τὴν φιλίαν, κατὰ παράκλησίν του, τὸν Ἰφικράτην ὡς στρατηγὸν τῶν Ἑλλήνων μισθοφόρων· ἀλλὰ, διαφωνήσας πρὸς τὸν Φαρνάβαζον ὡς πρὸς τὴν πολιορκίαν τῆς Μέμφιδος, ἐπέστρεψεν εἰς Ἀθήνας τῷ 374, ἀφ' οὗ τὸν Περσικὸν στρατὸν κατέστρεψε πλημμύρα τοῦ Νείλου (Διόδ. ΙΕ, 29. — Πολύαιν. Γ, 96 — Nep. Iph. II). Ἐπιδιώξας δὲ τότε τὴν ἀνάκλησιν τοῦ Τιμοθέου, ἀπῆλθεν αὐτὸς εἰς Κέρκυραν, πολιορκουμένην ὑπὸ τοῦ Σπαρτιάτου Μνασίππου. Καὶ εἶχον μὲν ἤδη νικήσει αὐτὸν οἱ Κερκυραῖοι, ἀλλ' ὁ Ἰφικράτης ἐκυρίευσε καὶ τὰ πλοῖα ἃ τῷ εἶχε πέμψει εἰς

βοήθειαν ὁ τύραννος τῆς Σικελίας Διονύσιος, καὶ πολλαχοῦ καταπλέων ἔβλαπτε τὸν Σπαρτιατικὸν στρατὸν (Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ, 2, 27). Εἶτα δ' ἐδῄωσε τὰς ἀκτὰς τῆς Λακωνίας. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ κατὰ τοῦ Τιμοθέου καταφορά του δυσηρέστησε τὴν ἀριστοκρατικὴν μερίδα, μετὰ τὴν εἰρήνην (371) ὁ Ἁρμόδιος τὸν κατήγγειλεν, ἴσως διότι οἱ Ἀθηναῖοι ἐψήφισαν νὰ τῷ ἀνεγερθῇ ἀνδριάς, ὁ δ' Ἰφικράτης ἀπελογήθη δι' ἰσχυροῦ λόγου, ἀποδιδομένου μὲν ὑπό τινων εἰς τὸν Λυσίαν, ἀλλὰ βεβαίως περιποιήσαντος εἰς αὐτὸν τὴν φήμην ὡς ἱκανοῦ ῥήτορος. Τῷ 369, συμμαχοῦντες οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τῆς Σπάρτης, τὸν ἐξέπεμψαν αὖθις εἰς ἐπικουρίαν αὐτῆς κατὰ τῶν Θηβῶν. Ἀλλ' εἰς τὴν ἐκστρατείαν ταύτην δὲν διεκρίθη διὰ μεγάλης δραστηριότητος, καὶ δὲν παρεκώλυσε τὴν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ἀποχώρησιν τοῦ Ἐπαμεινώνδου (Αὐτ. ΣΤ, 5, 51). Μετὰ τὸ 368 διέμεινεν ἐπὶ ἔτη ἐν Θράκῃ πολιορκῶν τὴν Ἀμφίπολιν, ἀλλ' ἄνευ ἐπιτυχίας. Ἐβοήθησε δὲ καὶ Εὐρυδίκην, τὴν χήραν τοῦ Ἀμύντου, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκ τούτου ἐπιρροὴ ἣν περιεποίησεν εἰς τὰς Ἀθήνας πολὺ δὲν διήρκεσε. Τῷ δὲ 358, ὅτε ἐξερράγη ὁ συμμαχικὸς πόλεμος, στρατηγοὺς ἐξελέξαντο οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Χάρην, τὸν Τιμόθεον καὶ τὸν Ἰφικράτην (Διόδ. ΙΣΤ, 21.— Nep. Iph. III). Ἀλλ' ἐπειδὴ πρὸ τῆς Σάμου ἐπὶ σφοδρᾶς τρικυμίας ὁ Χάρης ἤθελε παρατόλμως νὰ ναυμαχήσωσιν, οἱ δὲ συνετώτεροι συνάδελφοί του ἀντέστησαν, κατηγορήθησαν ἐπὶ προδοσίᾳ. Καὶ ἔσωσε μὲν αὐτοὺς τοῦ θανάτου ἡ εὐτολμία τοῦ Ἰφικράτους, ἀλλ' ἐτιμωρήθησαν διὰ χρηματικοῦ προστίμου. Ἔκτοτε μετέβη ὁ Ἰφικράτης, ὡς φαίνεται, εἰς τὴν Θράκην, καὶ παρέμεινεν ἐκεῖ μέχρι τοῦ θανάτου, ἐπελθόντος πιθανῶς τῷ 353.

Ἰφιμέδεια, θυγάτηρ τοῦ Τρίοπδς, μήτηρ τῶν Ἀλευαδῶν.

Ἶφις, 1) Βασιλεὺς τοῦ Ἄργους, υἱὸς τοῦ Ἀλέκτορος, ἔγγονος τοῦ Ἀναξαγόρου, πατὴρ τοῦ Ἐτεόκλου, (ὅστις ἐλέγετο συνεκστρατεύσας μετὰ τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας), καὶ τῆς Εὐάδνης, γυναικὸς τοῦ Καπανέως. Διεδέχθη δ' αὐτὸν ὁ τούτου υἱὸς Σθένελος.— 2) Υἱὸς τοῦ Σθενέλου, ἀδελφὸς τοῦ Εὐρυσθέως, Ἀργοναύτης, φονευθεὶς ἐν πολέμῳ κατὰ τοῦ Αἰήτου.—3) Νεανίας ἐκ Σαλαμῖνος τῆς Κύπρου, κατ' Ὀβίδιον (Met. XIV, 698), κρεμασθεὶς εἰς τὴν θύραν τῆς ἐκ Τευκριδῶν Ἀναξαρέτης, ἥτις δὲν ἀνταπεκρίνετο εἰς τὸν ἔρωτά του· ταύτην δ' ἀπελίθωσεν ἡ Ἀφροδίτη ἰδοῦσαν τὴν ἐκφοράν του.

Ἰφιστιάδαι (καὶ **Ἡφαιστιάδαι** μεταγενεστέρως), δῆμος Ἀττικῆς παρὰ τῇ Κηφισίᾳ μετὰ ναοῦ τοῦ Ἡράκλέους (Διογ. Λαέρ. ΜΑ), ν. Ἡράκλειον.

Ἴφιτος, 1) ἴδ. Ἡρακλῆς.—2) Υἱὸς Ναυβόλου, πατὴρ τοῦ Σχεδίου καὶ Ἐπιστρόφου ἐν Φωκίδι (ἴδ. Ἀργοναῦται. Ὁμ. Ἰλ. Β, 518. Ρ, 306).—3) Υἱὸς Αἵμονος τοῦ Πραξωνίδου τοῦ Ἰφίτου, ἀπόγονος τοῦ Ὀξύλου ἐν Ἤλιδι, ἀνενέωσε μετὰ τοῦ Ἡρακλέους τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας (Παυσ. Ε, 4, 5).

Ἰχθυοφάγοι ἐλέγοντο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις διάφοροι ἐκ τῶν μεμακρυσμένας παραλίους χώρας οἰκούντων ὀλίγον γνωστῶν λαῶν, περὶ ὧν ἐγινώσκετο ἢ εἰκάζετο ὅτι ἔζων ἐξ ἰχθυοφαγίας. Τοιοῦτοι ἦσαν 1) Οἱ παρὰ τῷ ἀπωτάτῳ Ὠκεανῷ, μεταξὺ τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ τοῦ Μεγάλου Κόλπου (κόλπου τῆς Σιάμης) (Πτολεμ.). 2) Οἱ τ' ὄνομα φέροντες εἰς τὴν Γεδρωσίαν ἀκτὴν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ἔνθα καὶ σήμερον ζῶσιν οὕτω τρεφόμενοι πληθυσμὸς (Ἀρρ. ΣΤ, 26, 5). 3) Εἰς τὰ ΒΑ τοῦ Εὐδαίμονος Ἀραβικοῦ καὶ Περσικοῦ κόλπου. 4) Παρὰ τοῖς Τρωγλοδύταις ἐν Ἀφρικῇ, πρὸς τῷ Ἀραβικῷ κόλπῳ, ὑπὲρ τὴν Αἴγυπτον καὶ Αἰθιοπίαν, λαὸς ὅλως ἀκαλλιέργητος (Ἡρδ. Β, 19, 20. 23). 5) Εἰς τὴν Δ παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς, Ν τοῦ Μασιθόλου ποταμοῦ (ν. Γομβία).

Ἰχθὺς, 1) ἴδ. Ἧλις. 2) Ἐν τῶν συμβόλων τῶν πρώτων χριστιανῶν δι' ἣν ἡ

λέξις περιέχει ἀκροστιχίδα Ι(ησοῦς) Χ(ριστὸς) Θ(εοῦ) Υ(ἱὸς) Σ(ωτήρ).

Ἰψὸς, χωρίον ἐν Φρυγίᾳ, Λ τῆς πόλεως Σύνναδα, φημισθὲν διὰ τῆς μάχης τοῦ ἔτους 301 π. Χ., καθ' ἣν ὁ Ἀντίγονος ἀπώλεσε θρόνον καὶ ζωὴν (Πλούτ. Πύρρ. Δ. Δημήτρ. ΚΗ).

Ἰὼ, θυγάτηρ τοῦ Ἰνάχου, βασιλέως τοῦ Ἄργους, ἢ κατ' ἄλλους τοῦ Ἰάσου, τοῦ Ἄργου, τοῦ Πειρῆνος, τοῦ Προμηθέως ἢ τοῦ Ἀρέστορος, ἱέρεια τῆς Ἥρας, ἥτις ζηλοτυπήσασα διότι τὸ κάλλος της εἵλκυε τὸν ἔρωτα τοῦ Διὸς, τὴν μετεμόρφωσεν εἰς δάμαλιν, ἐπιτηρουμένην ὑπὸ Ἄργου τοῦ Πανόπτου. Καὶ τὸν μὲν Ἄργον, ἐντολῇ τοῦ Διὸς, ἐθανάτωσεν ὁ Ἑρμῆς· ἀλλ' ἡ Ἥρα ἐνέβαλε λύσσαν εἰς τὴν δάμαλιν, καὶ ὑπὸ οἴστρου διωκομένη, ἐπλανήθη καθ' ἅπασαν τὴν γῆν, μέχρις οὗ ἐν Αἰγύπτῳ ἀνέλαβεν αὖθις τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν της, καὶ ἔσχεν ἐκ τοῦ Διὸς τὸν Ἔπαφον, ὅστις, βασιλεύσας τῆς Αἰγύπτου, ἔκτισε τὴν Μέμφιν (Ἀπολλδ. Β, 1, 3.—Ov. Met. I, 583). Λιβύας δὲ, τῆς θυγατὸς τοῦ Ἐπάφου, υἱὸς ἦν ὁ Βῆλος, καὶ τούτου ὁ Δαναὸς καὶ ὁ Αἴγυπτος. Ἡ Ἰὼ ἐταυτίζετο μετὰ τῆς Αἰγυπτίας Ἴσιδος, διότι ἀμφότεραι παρίσταντο ἔχουσαι βοὸς κέρατα (Αἰσχλ. Προμ. 562). Κατά τινας Ἰ ώ, παράγωγον τοῦ ἰ έ ν α ι, δηλοῖ τὴν περιοδεύουσαν εἰς τὸν οὐρανὸν θεὰν τῆς σελήνης, τῶν κεράτων ἐμφαινόντων τὴν ἡμισέληνον, τοῦ δὲ 1000 ὀφθαλμοὺς ἔχοντος Ἄργου τοὺς ἀστέρας. Κατ' ἄλλους Ἰὼ ἐστὶ Διὼ (ἴδ. Διώνη). καὶ αἰνίττεται τὴν θεὰν τῆς γῆς.

Ἰωλκὸς, πόλις τῆς Θετταλικῆς Μαγνησίας, ἐπὶ ὑψώματος Α ἐν τῷ Παγασαίῳ κόλπῳ. Αὐτὴν ἵδρυσεν ὁ Κρηθεὺς, καὶ ἐπίσημον ἀνέδειξεν ὁ Ἰάσων, ὅστις ἐλέγετο ἐνταῦθα γεννηθεὶς, καὶ οἱ Ἀργοναῦται, ἐντεῦθεν, κατὰ μίαν τῶν παραδόσεων, ἀποπλεύσαντες. Ὅτε δ' εἰς ἀπόστασιν 7 σταδίων ἀπ' αὐτῆς ἐκτίσθη ἡ Δημητριὰς, τότε μετῳκίσθησαν ἐκεῖ οἱ κάτοικοι τῆς Ἰωλκοῦ, καὶ τὸ ὄνομα ἐνέμεινε μόνον εἰς τὸν λιμένα (ν. Βόλος) (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 712. Ὀδ. Μ, 256. —Liv. XLIV, 12, 13).

Ἴων, 1) ἴδ. Ξοῦθος. — 2) ὁ Χῖος, σύγχρονος τοῦ Περικλέους, ἀποθανὼν τῷ 422 π. Χ. ἐν Ἀθήναις, ἔγραψε παντοῖα καὶ πεζὰ, οἷα εἰσὶν αἱ «Ἐ π ι δ η μ ί α ι,» «Χ ί ο υ κ τ ί σ ι ς,» καὶ ποιήματα, οἷον ἐλεγεῖα, διθυράμβους· προσέτι δὲ τραγῳδίας 30 ἢ 40, αἵτινες φαίνεται ὅτι διὰ γλαφυρότητος μᾶλλον διέπρεπον ἢ πρωτοτυπίας· καὶ κωμῳδίας προσέτι. Ἓν τῶν δραμάτων αὐτοῦ ἐπεγράφετο Ἑ ω σ φ ό ρ ο ς. Σώζονται δ' αὐτοῦ ὀλίγα μόνον ἀποσπάσματα (Συλλ. Nuck, trag. gr. Fragm. Ἀριστ. Εἰρ. 809.— Αἰλ. Π. Ι. Β, 41).— 3) Ῥαψῳδὸς Ἐφέσιος, οὗ ἐπώνυμός ἐστιν εἷς τῶν διαλόγων τοῦ Πλάτωνος.

Ἰωνία, 1) ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις ἡ Ἀττικὴ, κατοικουμένη ὑπὸ Ἰώνων. Ὁ δὲ Θησεὺς, καταλαβὼν καὶ τὴν Μεγαρίδα, ἔστησε στήλην εἰς τὸν Ἰσθμὸν, ὡς ὅρον μεταξὺ Πελοποννήσου καὶ Ἰωνίας (Πλούτ. Θησ. ΚΕ). —2) Ἡ Ἀχαΐα, ὅτε κατῴκησαν αὐτὴν Ἴωνες ἐκ τῆς Ἀττικῆς.—3) Χώρα παραθαλασσία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, μεταξὺ Αἰολίδος καὶ Καρίας, ἀπὸ Φωκαίας καὶ Ἕρμου μέχρι Ν τῆς Μιλήτου. Ὅτε, ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Δωριέων, οἱ ὑπ' αὐτῶν ἐξωσθέντες Ἀχαιοὶ ἐξέβαλον ἐκ τῶν βορείων αὐτῆς ἐπαρχιῶν τοὺς Ἴωνας, ἀπῴκησαν οὗτοι εἰς Ἀττικὴν, Βοιωτίαν καὶ διαφόρους νήσους, καὶ τότε, περὶ τὸ 1044, οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Κόδρου, Νηλεὺς καὶ Ἄνδροκλος, ἔφερον πολυαρίθμους Ἴωνας ἀποίκους εἰς τὰς χαριεστάτας παραλίας τῆς Λυδίας (Ἡρδ. Α, 142), ἔνθα δι' αὐτῶν συνέστη καὶ κατ' αὐτοὺς ὠνομάσθη ἡ Ἰωνικὴ δωδεκάπολις, περιέχουσα τὴν Φ ώ κ α ι α ν (ἐν Μυσίᾳ), τὰς Ἐ ρ υ θ ρ ὰ ς, τὰς Κ λ α ζ ο μ ε ν ὰ ς, τὴν Τ έ ω ν, τὴν Λ έ β ε δ ο ν, τὴν Κ ο λ ο φ ῶ ν α, τὴν Ἔ φ ε σ ο ν (ἐν Λυδίᾳ), τὴν Μ ί λ η τ ο ν, τὴν Μ υ ο ῦ ν τ α, τὴν Π ρ ι ή ν η ν (ἐν Καρίᾳ), καὶ προσέτι τὰς δύο νήσους Σ ά μ ο ν καὶ Χ ί ο ν. Προσετέθη δὲ μετ' οὐ πολὺ εἰς

τὸ κοινὸν τοῦτο καὶ ἡ κατ' ἀρχὰς Αἰολικὴ Σμύρνη. Ταχέως δὲ τὸ κοινόν, ὃ συνήρχετο πρὸς συζήτησιν τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ ὑποθέσεων εἰς τὸ Πανιώνιον, ἱερὸν κείμενον ἐπὶ τῆς Β κλιτύος τοῦ ἀκρωτηρίου Μυκάλης παρὰ τῇ Πριήνῃ, ἀνεπτύχθη διὰ τῆς αὐτονομίας καὶ τῆς ἐμπορικῆς αὐτοῦ δραστηριότητος, καὶ ἐγένετο ἓν τῶν πρωτίστων κέντρων τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἐν ᾧ ἀνέθαλε τέχνη καὶ ἐπιστήμη. Ὑπὸ τὸν Κροῖσον αἱ Ἰωνικαὶ πόλεις ὑπέκειντο εἰς τὴν Λυδίαν· μετ' αὐτοῦ δὲ τὴν πτῶσιν (τῷ 557 π. Χ.), ὑπέκυψαν εἰς τὴν Περσίαν. Καὶ ὁ μὲν πολιτικὸς αὐτῶν ὀργανισμὸς ὀλίγον ἠλλοιώθη· ἀλλὰ τῷ 500 π. Χ., τὴν ἐλευθερίαν ποθοῦσαι, ἐπανέστησαν πᾶσαι (ἴδ. Ἀρισταγόρας)· ἀλλ' οἱ Πέρσαι ἀπέπνιξαν τὴν ἐπανάστασιν, κυριεύσαντες τὴν Μίλητον, ὥστε καὶ ἐπὶ τῶν Μηδικῶν οἱ Ἴωνες τῆς Ἀσίας ἠναγκάζοντο νὰ συνεκπέμπωσι τοὺς ἄνδρας καὶ τὰ πλοῖά των μετὰ τῶν Περσῶν κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Εἰς τὴν μάχην ὅμως τῆς Μυκάλης (479) μετέστησαν πρὸς τοὺς Ἕλληνας, καὶ μετὰ ταῦτα (469) ἡ κατὰ τὸν Εὐρυμέδοντα νίκη τοῦ Κίμωνος τοῖς ἐξησφάλισε τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ἐπὶ βραχύ, διότι ἡ εἰρήνη τοῦ Ἀνταλκίδου (387) τοὺς ὑπέβαλεν αὖθις εἰς τὸν Περσικὸν ζυγόν, ἀφ' οὗ μετέβησαν ὑπὸ τὴν Μακεδονικήν, καὶ εἶτα ὑπὸ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐξουσίαν, ὑφ' ἥν, καίτοι ἀπολέσασαι αἱ Ἰωνικαὶ πόλεις τὴν ἐπισημότητα καὶ ἀνεξαρτησίαν αὐτῶν, ἐξηκολούθησαν ὅμως ἀσκοῦσαι τὴν τέχνην καὶ τὴν ἐπιστήμην. Εὐερέθιστοι καὶ φιλήδονοι, ἦσαν οἱ Ἴωνες συγχρόνως καὶ δεκτικώτατοι πνευματικῆς ἀναπτύξεως. Ἀπ' αὐτῶν τὸ πρῶτον ἐπήγασαν ἡ ποίησις, ἡ φιλοσοφία, ἡ ἱστοριογραφία, καὶ Ἴωνες ἦσαν ὁ Ὅμηρος, ὁ Μίμνερμος, ὁ Ἀνακρέων, ὁ Θαλῆς, ὁ Ἀναξίμανδρος, ὁ Ἀναξιμένης, ὁ Ξενοφάνης, ὁ Ἀναξαγόρας, ὁ Διονύσιος, ὁ Ἑκαταῖος καὶ ἄλλοι. Διὰ δραστηρίας δ' ἀποικίσεως ἐξέτειναν τὴν διανοητικὴν αὐτῶν ἀνάπτυξιν κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις (Στρβ. ΙΔ, 632).

Ἰωνίδαι, δῆμος Ἀττικῆς (Παυσ. ΣΤ, 22, 7). Πιθανῶς παρὰ τὸν Γαργηττόν.

Ἴωξος, Μελανίππου, ἔγγονος τοῦ Θησέως, μετοικήσας εἰς τὴν Καρίαν μετὰ τοῦ Ὀρνύτου (Πλούτ. Θησ.—Παυσ. Β, 28).

Ἰώσηπος, Ἰουδαῖος, ἐκ γενεᾶς Φαρισαίων, γεννηθεὶς ἐν Ἱερουσαλὴμ τῷ 37 μ. Χ. Εἰς Ῥώμην μεταβὰς τῷ 63, ηὐνοήθη ὑπὸ Ποππαίας, γυναικὸς τοῦ Νέρωνος. Ἐπανελθὼν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ μάτην προσπαθήσας νὰ παρακωλύσῃ ἐπανάστασιν ἑτοίμην νὰ ἐκραγῇ, ἠσπάσθη τέλος αὐτήν, καὶ ἀνεδείχθη ἀρχηγὸς τῆς Γαλιλαίας· ἀλλ' ἠχμαλωτίσθη, καὶ ἠλευθερώθη μόνον διότι εἰς τὸν Βεσπασιανὸν προεῖπε τὴν μέλλουσαν δόξαν του (Suet. Vesp. V), ὅτε καὶ τῷ ἐπετράπη νὰ προσλάβῃ τὸ ὄνομα τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας Φλάβιος. Παρευρέθη δὲ μετὰ τοῦ Τίτου εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπέμφθη εἰς αὐτὴν ἵνα διαπραγματευθῇ τοὺς ὅρους τῆς παραδόσεως. Εἶτα δ' ἐν Ῥώμῃ ἔγραψεν Ἑλληνιστί, α) 7 βιβλία «περὶ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ πολέμου» ἢ «Ἰουδαϊκὴν ἱστορίαν περὶ ἁλώσεως.» Ταῦτα ὅμως κατ' ἀρχὰς συνέγραψε τῷ 75 συροχαλδαϊστί, καὶ μετὰ ταῦτα τὰ μετέφρασεν εἰς τὴν Ἑλληνικήν. β) «Ἰουδαϊκὴν ἀρχαιολογίαν,» περὶ τὸ 93, εἰς 20 βιβλία, ἤτοι ἱστορίαν τῶν Ἰουδαίων ἀπὸ κτίσεως κόσμου μέχρι Νέρωνος. γ) «βίον,» ἤτοι τὴν αὐτοβιογραφίαν του, συμπληροῦσαν τὴν ἱστορίαν τῶν Ἰουδαίων, δ) «Περὶ ἀρχαιότητος Ἰουδαίων, κατὰ Ἀπίωνος,» ὃν ἐπιχειρεῖ ν' ἀναιρέσῃ. ε) «εἰς Μακκαβαίους λόγος, ἢ περὶ αὐτοκράτορος λογισμοῦ,» ἔργον οὗ ἀμφισβητεῖται ἡ γνησιότης. Λατινικὴ μετάφρασις τοῦ πρώτου ἐκ τῶν συγγραμμάτων τούτων ὑπελαμβάνετο ἐπὶ πολὺ ὡς πρωτότυπον ἔργον Ἡγησίππου τινός.

Κ

Κάανθος, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, κατατοξευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος διότι εἶχε καύσει τὸ ἱερὸν αὐτοῦ ἄλσος περὶ τὸν Ἰσμηνὸν τῆς Βοιωτίας (Παυσ. Θ, 10).

Καβαλὶς, ἐπαρχία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, μεταξὺ Λυκίας καὶ Παμφυλίας.

Κάβειροι, ἀρχαιόταται καὶ μυστηριώδεις δευτερεύουσαι θεότητες τῆς Σαμοθράκης, Ἴμβρου καὶ Λήμνου. Κατά τινας τὸ πρῶτον εἰσήχθη ἐκεῖ ἡ λατρεία αὐτῶν ὑπὸ τῶν Πελασγῶν, οἵτινες ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Δωριέων κατέφυγον εἰς τὰς νήσους ἐκείνας, διωχθέντες ἐκ Βοιωτίας. Τινὲς ἔλεγον τοὺς Καβείρους τέκνα τοῦ Ἡφαίστου καὶ τῆς Καβείρας, θυγατρὸς τοῦ Πρωτέως, τρεῖς ἀδελφοὺς καὶ τρεῖς ἀδελφάς, ἄλλοι δὲ τοὺς ἐξελάμβανον μόνον δύο ἀδελφούς, γεννηθέντας ἐκ τοῦ Διός. Εἰς τιμὴν αὐτῶν ἐτελοῦντο μυστήρια, καὶ οἱ εἰς αὐτὰ μυούμενοι ἐπίστευον ὅτι ἐπετύγχανον εἰς ἐπικινδύνους ἐπιχειρήσεις καὶ ἐσώζοντο ἐκ τρικυμιῶν, δι' ὃ καὶ ἐνίοτε ἐταυτίζοντο οἱ Κάβειροι μετὰ τῶν Διοσκούρων. Παρίσταντο δὲ ὅμοιοι πρὸς τὸν Ἥφαιστον (Ἡρδ. Γ, 37), ἢ ὡς βραχύσωμοι καὶ δύσμορφοί τινες δαίμονες. Εἰς τὰ μυστήρια αὐτῶν ἐμυοῦντο διὰ νυκτὸς ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδία, καθαιρόμενοι πρίν, ὡς καὶ οἱ φονεῖς ὑπὸ ἱερέως ὅστις ἐλέγετο κοίης. Ἀπεσβεῖτο δ' ἐπὶ τῆς ἑορτῆς, ἥτις ἦν κατ' ἔτος ἐννεαήμερος, πᾶν τὸ πῦρ ἐν τῇ νήσῳ Σαμοθράκῃ καὶ ἐλαμβάνετο νέον ἐκ Δήλου. Εἶχε δὲ τὸ θρήσκευμα τοῦτο καὶ φιλοσοφικήν τινα βάσιν ἂν πιστευτέον τὸ τοῦ Ἰαμβλίχου (Β. Πυθαγ. 151), ὅτι ἀπ' αὐτοῦ ὁ Πυθαγόρας ἠρύσατο μέρος τῶν θεωριῶν του. Ἐν Θήβαις ἡ λατρεία των ἐξέλιπεν ἐπὶ πολύ, ἢ κἂν ἐτελεῖτο ἀφανῶς ἀπὸ τῆς καταστροφῆς τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων· εἰς μεταγενεστέρους ὅμως χρόνους ἀνεπτύχθη αὖθις καὶ ὑπῆρχεν ἐπιφανῶς ἱερὸν αὐτῶν παρὰ τὴν πόλιν, ἀνακαλυφθὲν ἐσχάτως ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς μετὰ πλείστων καὶ περιέργων ἀναθημάτων καὶ γλυπτικῶν λειψάνων. Καὶ ἐν Ῥώμῃ δ' ἐτιμῶντο, ὡς ἐφέστιοι θεοὶ μάλιστα, καὶ ἐπιστεύετο ὁ Αἰνείας ὡς εἰσαγαγὼν τὴν λατρείαν αὐτῶν ἐκ Φρυγίας, ἔνθα καὶ ὄρος ὑπῆρχε Κάβειρος, καὶ ἱερὸν ἐν Περγάμῳ (Στρβ. Γ. 1, 479. Παυσ. Α, 4, 6. Δ, 1, 5. Θ, 25, 5. 22, 5. Θεόκρ. Β, 12.—Διον. Ἀλ.—Νονν. Διον. Ἀπολλ. Ῥ. Α, 917). Ἴδ. Κάδωλος.

Καβησὸς, πόλις ἐπὶ τῶν Ὁμηρικῶν χρόνων, κατὰ τοὺς μὲν τῆς Θράκης, κατ' ἄλλους τῆς Λυκίας ἢ τῆς Καππαδοκίας (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 363.—Στέφ. Βυζ.)

Κάβρος ἢ Καλαβρὸς, (Σουίδ.) θεότης τιμωμένη ἐν Φασηλίδι τῆς Παμφυλίας, ᾗ προσεφέρετο θυσία ταριχευμένων ἰχθύων.

Καβύλη, πόλις τῆς Θράκης μεσόγειος (Δημοσθ. Φιλ. Δ'. σ. 135), ἴσως ἡ αὐτὴ τῇ Καλύβῃ (Στρβ. Εἰσιτ. Ζ).

Κάγκανα, ξύλα, παρ' Ὁμήρῳ (Ὀδ. Σ, 308), τὰ ξηρά, ἵνα καίωσι καλῶς εἰς τὴν ἑστίαν. Τὰ παρεσκεύαζον δέ, ἀφαιροῦντες τὸν φλοιόν, καὶ εἶτα ξηραίνοντες αὐτὰ (Θεόφρ. Φ. Ἱστ. ΙΕ, 10).

Καδμεία, ἴδ. Θῆβαι.

Κάδμος, 1) υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος, βασιλέως τῆς Φοινίκης, καὶ τῆς Τηλεφάσσης, καὶ ἀδελφὸς τοῦ Φοίνικος, τοῦ Κίλικος καὶ τῆς Εὐρώπης. Ὅτε αὕτη ἡρπάγη ὑπὸ τοῦ Διός, ἐξέπεμψεν ὁ Ἀγήνωρ τοὺς υἱούς του εἰς ἀναζήτησιν αὐτῆς, καὶ ὁ Κάδμος ἀπῆλθε τὸ πρῶτον εἰς Θράκην μετὰ τῆς μητρός του, ἥτις καὶ ἐκεῖ ἀπεβίωσεν. Εἶτα δὲ τῷ παρήγγειλεν ὁ χρησμὸς ἐν Δελφοῖς, ἀποστὰς τῆς διώξεως, νὰ παρακολουθήσῃ δαμαλίν τινα ἣν ἤθελεν ἀπαντήσει, καὶ ὅπου ἂν αὕτη καθήσῃ κατὰ γῆς, νὰ ἱδρύσῃ πόλιν. Ἀπήντησε δὲ

τὴν δάμαλιν εἰς τὴν ἀγέλην τοῦ Πελάγοντος ἐν Φωκίδι, καὶ εἰς ὃ μέρος αὐτὴ ἐκαθέσθη ἔκτισε τὴν πόλιν Θήβας, ἧς ἡ Ἀκρόπολις κατ' αὐτὸν ὠνομάσθη. Θελήσας δὲ νὰ θύσῃ τὴν δάμαλιν εἰς τοὺς θεούς, ἔπεμψέ τινας τῶν ἑταίρων του νὰ τῷ φέρωσιν ὕδωρ ἐκ πλησίον κρήνης, ἀλλὰ τοὺς ἐφόνευσεν ὁ ἐπ' αὐτῆς ἐπαγρυπνῶν δράκων τοῦ Ἄρεως, υἱὸς τοῦ θεοῦ τούτου καὶ τῆς Τιλφούσης, νύμφης ἢ Ἐριννύος. Ἐπελθὼν δὲ ὁ Κάδμος, ἐφόνευσε τὸν δράκοντα, καὶ συμβουλῇ τῆς Ἀθηνᾶς, ἔσπειρε τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ, καὶ ἀνεφύησαν ἄνδρες ἔνοπλοι, οἵτινες ἤρξαντο εὐθὺς ἀλληλομαχοῦντες, καὶ ἐφονεύθησαν πάντες, πλὴν μόνων πέντε, οὓς ὁ Ὀβίδιος (Met. III, 1) καλεῖ Ἐχίωνα, Οὐδαῖον, Χθόνιον, Πέλωρον καὶ Ὑπερήνορα. Οὗτοι ἦσαν οἱ Σπαρτοὶ λεγόμενοι, ἀφ' ὧν ἠξίουν ὅτι ὡς αὐτόχθονες κατήγοντο οἱ Θηβαῖοι, και μάλιστα τ' ἀριστοκρατικὰ αὐτῶν γένη. Πρὸς ἐξιλασμὸν διὰ τὸν φόνον τοῦ δράκοντος ἠναγκάσθη ὁ Κάδμος νὰ δουλεύσῃ παρὰ τῷ Ἄρει ἐπὶ 8 ἔτη (ἕνα μέγαν ἐνιαυτὸν), μεθ' ἃ ἡ Ἀθηνᾶ τῷ ἔδωκε τὴν ἡγεμονίαν ἐπὶ τῶν Θηβῶν, ὁ δὲ Ζεὺς ὡς γυναῖκα τὴν Ἁρμονίαν, κόρην τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἀφροδίτης. Εἰς τὸν γάμον αὐτῶν ἐπὶ τῆς Καδμείας προσῆλθον πάντες οἱ θεοί, καὶ ὁ Κάδμος προσέφερε τῇ Ἁρμονίᾳ πέπλον καὶ περιδέραιον, ὃ εἶχε λάβει παρὰ τῆς Ἀφροδίτης ἢ παρὰ τῆς Εὐρώπης. Ἐν Σαμοθρᾴκῃ δὲ, ἔνθα Βοιωτοὶ εἶχον μεταβῇ ἐπὶ τῆς Δωρικῆς εἰσβολῆς, ὑπῆρχε λατρεία Ἑρμοῦ Καδμίλου, καὶ ἡ παράδοσις ὅτι ἐκεῖ ἐνυμφεύθη ὁ Κάδμος τὴν Ἁρμονίαν, ἀφ' οὗ ἐμυήθη εἰς τὰ μυστήρια τῶν Καβείρων, καὶ ὅτι αὕτη ἦν θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἠλέκτρας, ἀδελφὴ τοῦ Δαρδάνου καὶ τοῦ Ἰασίωνος. Τὰ τέκνα δ' αὐτῆς ἐκ τοῦ Κάδμου ἦσαν ἡ Αὐτονόη (μήτηρ τοῦ Ἀκταίονος), ἡ Ἰνὼ (μήτηρ τοῦ Μελικέρτου), ἡ Σεμέλη (μήτηρ τοῦ Διονύσου), ἡ Ἀγαύη, (μήτηρ τοῦ Πενθέως), καὶ ὁ Πολύδωρος. Μετέπειτα δ' ἀπῆλθεν ὁ Κάδμος μετὰ τῆς Ἁρμονίας εἰς Ἰλλυρίαν, πρὸς τοὺς Ἐγχελεῖς, ἔνθα ἐβασίλευσε, καὶ τὴν βασιλείαν ἀφῆκεν εἰς τὸν ἐκεῖ γεννηθέντα υἱόν του Ἰλλύριον, ὅτε μετὰ τῆς γυναικός του εἰς δράκοντα μεταμορφωθείς, συναπῆλθεν εἰς τὰ Ἠλύσια. Τινὲς δὲ λέγουσι τὸν Κάδμον Αἰγύπτιον, ἐξ οὗ καὶ ἡ ταὐτωνυμία τῶν Βοιωτικῶν καὶ τῶν Αἰγυπτιακῶν Θηβῶν. Ἀλλ' οἱ πλεῖστοι, ἀπὸ Ἡροδότου (Α, 2. Β, 49), τὸν λέγουσι Τύριον τὴν καταγωγὴν, καὶ πρῶτον ἐκ Φοινίκης εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν χρῆσιν τῶν γραμμάτων εἰσαγαγόντα.—2) Υἱὸς Σκύθου, βασιλέως τῆς Κῶ, παραιτηθεὶς τῆς βασιλείας, καὶ ἐλθὼν εἰς Σικελίαν πρὸς τὸν Γέλωνα, ὃν μεγάλως ἐξυπηρέτησεν (Ἡρδ. Ζ, 164).—3) Κ. Μιλήσιος, εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων λογογράφων, ἴσως σύγχρονος τοῦ Ἑκαταίου, λέγεται γράψας 4 βιβλία ἐπιγραφόμενα «Κτίσις Μιλήτου καὶ τῆς ὅλης Ἰωνίας»· ἀλλ' ὁ Διονύσιος θεωρεῖ τὸ ἔργον ὡς μὴ γνήσιον.

Κάδος, πόλις τῆς Φρυγίας κειμένη εἰς τὰ σύνορα τῆς Λυκίας (Στρβ.—Στάφ. Βυζ.).

Κάδος ἢ **Κάδδος,** 1) λάγηνος πρὸς διατήρησιν οἴνου, ἐλαίου, κτλ. — 2) Κάδδος, ἐν Ἀθήναις μάλιστα καδίσκος, εἰς τὰς ψηφοφορίας τῶν ἀρχαίων τὸ ἀγγεῖον εἰς ὃ ἐρρίπτοντο αἱ ψῆφοι (κάλπη ψηφοφορίας). Μέχρις Εὐκλείδου ἐτίθεντο δύο, εἰς τὸ δικαστήριον ὁ ἀπολύων (ἀθωωτικὸς) καὶ ὁ ἀπολὺς (καταδικαστικός)· ἔκτοτε δὲ εἷς μόνος, εἰς ὃν ἐρρίπτετο ψῆφος λευκὴ ἢ μέλαινα, ἢ καὶ ἄτρητος ἢ διατετρυπημένη. Ἴδ. Δίκη.

Καδούσιοι, ἔθνος οἰκοῦν ἐν τῇ Ἀτροπατηνῇ κατὰ τὰ βόρεια τῆς Μηδίας, μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἀράξου καὶ τοῦ Ἀμάρδου. Ἐφημίζοντο ὡς ἄριστοι τοξόται, καὶ οἱ ἀνδρειότατοι τῶν Μήδων (Ξενφ. Κ. παιδ. Ε, 2.—Διόδ. Β.—Στρβ. ΙΑ).

Κάδυτος, μεγάλη ἀρχαῖα πόλις τῆς Παλαιστίνης, ὀλίγον ἀπέχουσα τῆς θαλασ-

σης (Ἡρδ. Β, 159. Γ, 5). Ἐκλαμβάνεται δ' ὑπὸ τῶν μὲν ὡς ἡ αὐτὴ τῇ Γάζᾳ, ὑπὸ τῶν δὲ ὡς ἡ Ἱερουσαλήμ, ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ Κεδοσιάχ, δηλοῦντος τὴν ἱερὰν πόλιν, ὡς καὶ ἔτι καὶ νῦν καλοῦσιν οἱ Ἄραβες Ἐλ-Κάδς τὴν Ἱερουσαλήμ.

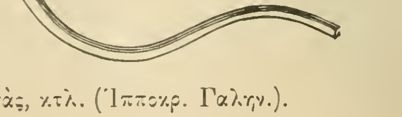
Κάδωλος ἢ **Κάδουλος,** παῖς ὑπηρετῶν εἰς τὰς ἑορτὰς τῶν Καβείρων.

Καθαῖοι, ἔθνος Ἰνδικὸν (Ἀρριαν).

Καθαρμὸς, ἁγνισμὸς, ἱλασμός. Τῆς μετὰ τῶν θεῶν κοινωνίας ἄξιοι ἦσαν μόνοι οἱ καθαροὶ τῶν ἀνθρώπων, δι' ὃ καὶ οἱ τελοῦντες θυσίαν, οἱ προσευχόμενοι ἢ εἰς ναὸν εἰσερχόμενοι, ὤφειλον νὰ καθαίρωσι τὸ σῶμά των, ὅπερ ἦν σύμβολον τῆς ἐξαγνίσεως τῆς ψυχῆς (Ὁμ. Ὀδ. Β, 261. Δ, 759. Μ. 336.—Ἰλ. Α, 449.—Σοφ. Οἰ. Κ. 460. —Εὐρ. Ἴων. 94). Ὅπου ὑπῆρχε μετεχειρίζοντο πρὸς τοῦτο ῥέον ἢ θαλάσσιον ὕδωρ, ἢ ἀνεπλήρουν τοῦτο ῥίπτοντες εἰς τὸ ὕδωρ ἅλας καὶ θερμαίνοντες αὐτὸ (Εὐρ. Ἠλ. 799. Ἰφ. Τ. 1161.—Θεοκρ. ΚΔ, 94. — Virg. Æ, II, 717. IV, 635). Ἀλλὰ καὶ πρὸς τῇ εἰσόδῳ τῶν ναῶν εἶχον περιρραντήρια, ἤτοι ἀγγεῖα περιέχοντα ὕδωρ ἵνα ῥαντίζωνται. Πρὸς ῥαντισμὸν δὲ μετεχειρίζοντο κλάδους ἐλαίας ἢ δάφνης, καὶ καθαρτικὴν δύναμιν ἀπέδιδον ἐπίσης καὶ εἰς τὴν μύρτον, τὴν ἄρκευθον, τὸ δενδρολίβανον, δι' ὧν καὶ ἐκάπνιζον· διότι καὶ τὸ πῦρ ἦν καθαρτήριον, καὶ διὰ τοῦ πυρὸς ἐνίοτε καὶ τὸ θεῖον. Καὶ ἀπὸ τῆς ἐπαφῆς δὲ μετὰ νεκρῶν, καὶ διὰ τὰς γυναῖκας ἀπὸ τῶν ἐπιλοχίων ἀπῃτεῖτο καθαρμὸς (Ὁμ. Ὀδ. Κ. 481), δι' ὃ καὶ πρὸ τῆς θύρας τοῦ κηδευομένου ἵστατο ἀγγεῖον ὕδατος, εἰς ὃ πᾶς ὁ ἐξερχόμενος ἀπεπλύνετο, καὶ μετὰ τὴν κηδείαν ἐκαθαρίζοντο πάντες οἱ εἰς αὐτὴν παρευρεθέντες. Καὶ δι' ἐγκλήματα δὲ, μάλιστα φόνου, ἔστω καὶ ἀκουσίου, ἀπῃτεῖτο κάθαρσις, καὶ πολλάκις πόλεις ὅλαι, στρατοὶ καὶ λαοὶ ὑπεβάλλοντο εἰς αὐτήν, πρὸς ἀποτροπὴν θεομηνίας ἥτις ἐνέσκηψε διὰ παρανομίαν τινὰ αὐτῶν, ἢ ἀτόμου τινὸς μεταξὺ αὐτῶν. Οὕτως ἀπελυμήναντο οἱ Ἀχαιοὶ ὅτε ὁ Ἀγαμέμνων παρώργισε τὸν Ἀπόλλωνα (Ἰλ. Α, 313), καὶ εἰς Ἀθήνας ἐκλήθη ὁ Ἐπιμενίδης ἵνα ἐξαγνίσῃ αὐτὰς μετὰ τὸ Κυλώνιον ἄγος. Κατὰ τὴν ἔναρξιν ἑκάστης συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς ἐν Ἀθήναις περιεφέρετο τὸ καθάρσιον ὕδωρ, καὶ αἱ ἕδραι ἐρραντίζοντο δι' αἵματος θυσιασθέντων χοιριδίων καὶ διὰ θυμιάσεων. Ἐτελοῦντο δὲ πολλάκις μετὰ τῶν καθαρτηρίων καὶ ἱλαστήριοι εὐχαὶ ἢ τελεταὶ, πρὸς ἐξιλέωσιν τῆς ψυχῆς τοῦ θανατωθέντος, ἥτις ἦν ἤδη καὶ αὐτὴ ὑποχθόνιος δαίμων, καὶ τῶν καθαρσίων, τροπαίων, λυσίων θεῶν, ἰδίως τοῦ καθαρσίου, μειλιχίου, φυξίου Διός. Ἀντὶ, ὡς ὤφειλε, νὰ κατευνάσῃ ὁ φονεὺς τὴν ὀργὴν τοῦ θύματός του καὶ τῶν θεῶν διὰ τῆς ἰδίας ζωῆς του, θύει συνήθως κριόν. Ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις παρεδίδετο εἰς δουλείαν, ὡς ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Ἀπόλλων, ὁ Κάδμος, ἀφ' ἧς διὰ χρημάτων ἐξηγοράζετο. Παρ' Ὁμήρῳ μάλιστα ἔστιν ἡ τοιαύτη χρηματικὴ ποινὴ ἐπὶ φόνῳ ἔθος μόνον γνωστὸν καὶ καθιερωμένον (Ἰλ. Ι, 632, Σ. 498). Ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις ἐτελεῖτο ἡ κάθαρσις τοῦ φονέως, ἡ ἐπαναφέρουσα αὐτὸν εἰς σχέσιν μετὰ θεῶν καὶ ἀνθρώπων, διὰ θυσίας χοιριδίου, οὗ τὸ αἷμα ἔρρεεν εἰς τὰς χεῖράς του. Καὶ ἐν τοῖς μυστηρίοις δ' ἐτελοῦντο καθαρμοὶ, ἀφορῶντες τὴν ἐν γένει κάθαρσιν τῆς ψυχῆς τοῦ μυουμένου, καὶ ἀποδιδόμενοι εἰς τὸν Ὀρφέα, κυρίως δ' εἰσαχθέντες ἐκ ξένων θρησκευμάτων ὑπὸ τῆς τῶν Ὀρφικῶν αἱρέσεως. Μετεχειρίζοντο δ' αὐτοὺς καὶ πρὸς θεραπείαν καὶ πρὸς μαντείαν, καὶ πᾶν εἶδος ἀγυρτείας καὶ δεισιδαιμονίας.

Καθέδρα, ἴδ. Ἕδρα.

Καθετήρ. 1) Ἴδ. Καταπειρατήρ. —2) Χειρουργικὸν ἐργαλεῖον διὰ δυσουρίαν,

πληγὰς, κτλ. (Ἱπποκρ. Γαλην.).

Καιάδας, χάσμα βαθὺ παρὰ τῇ Σπάρτῃ, εἰς ὃ οἱ Σπαρτιᾶται ἔρριπτον τοὺς κακούργους, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι εἰς τὸ βάραθρον (Θουκ. Α, 134.—Στρβ. Η, 376.—Παυσ. Δ, 18. — Σουΐδ. λ. βάραθρον, Καιάδας), καὶ ἐν τοῖς πρώτοις χρόνοις, ὡς ἐνομίζετο, καὶ τὰ δύσμορφα βρέφη καὶ τοὺς ἐσχατογήρους.

Καιήτη, πόλις Ἰταλικὴ τοῦ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου, μεταξὺ Λατίου καὶ Καμπανίας. Τὸ ὄνομα ἐλέγετο ὅτι ἔδωκεν αὐτῇ ὁ Αἰνείας, κατὰ τὸ τῆς τροφοῦ αὐτοῦ Καιήτης (Διον. Ἀλικ. Α. 31)· ὁ δὲ παρ' αὐτῇ Καιάτας καλούμενος κόλπος, πάντως, κατ' αὐτήν, ἐνομίζετο ὑπό τινων (Στρβ.) κληθεὶς κατὰ τὸ Λακωνικὸν Καιάτας ἢ Καιάδας, σημαῖνον τὸ χάσμα.

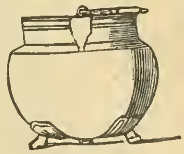
Κάϊκος, ποταμὸς τῆς Μυσίας, ἐκρέων ὑπὸ τὸν Τῆμνον, διαρρέει τὸ εὔφορον Καΐκου πεδίον, τὸ περὶ τὴν Πέργαμον, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν κόλπον τῆς Ἐλαίας (Ἡρδ. ΣΤ, 28.—Ξεν. Ἀν. Ζ, 8, 8.—Ἀρρ. Ε, 6, 4, 7.—Στρβ. ΙΓ, 616).

Καινεὺς, υἱὸς Ἐλάτου καὶ Ἱππείας, πατὴρ τοῦ Κορωνοῦ, Λαπίθης ἐκ Γόρτυνος ἐν Μαγνησίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 746.—Ἀπολλδ. Α, 57). Κατ' Ὀβίδιον (Met. XII) ἦν κόρη, Καινὶς, καὶ ἐπὶ τῇ ἱκεσίᾳ της μετεμορφώθη εἰς ἄνδρα, καὶ ἄτρωτον, ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ μετέσχε τῆς θήρας τοῦ Καλυδωνίου κάπρου καὶ τοῦ πλοῦ τῶν Ἀργοναυτῶν. Ἐπὶ τῆς μάχης τῶν Κενταύρων καὶ Λαπιθῶν κατὰ τὸν γάμον τοῦ Πειρίθου, ἐπειδὴ ἦν ἄτρωτος, οἱ Κένταυροι τὸν ἐθανάτωσαν σωρεύσαντες ἐπ' αὐτοῦ δένδρα καὶ λίθους, καὶ βυθίσαντες αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ἢ μετεμορφώθη εἰς πτηνὸν (Ov. Met. XII, 459),

Καῖσαρ, μετὰ τὸν Ἰούλιον Καίσαρα οἱ πρῶτοι αὐτοκράτορες καὶ κληρονόμοι τῆς βασιλείας παρέλαβον τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην, ἥτις μέχρι τέλους κατέστη τίτλος χορηγούμενος εἰς τοὺς ἐπιδόξους διαδόχους τοῦ θρόνου.

Καισάρεια, εἰς διαφόρους πόλεις ἐν Ἀσίᾳ ἐδόθη τὸ ὄνομα τοῦτο ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων, οἷον εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Καππαδοκίας, πρὶν Μάζακα· εἰς τὸν ἐν Παλαιστίνῃ Στράτωνος Πύργον, πατρίδα τοῦ ἱστορικοῦ Προκοπίου, καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πατρὸς Εὐσεβίου· εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Μαυριτανίας.

Καισαρίων, υἱὸς τῆς Κλεοπάτρας, κατ' ἀρχὰς Πτολεμαῖος καλούμενος, καὶ συναινέσει τοῦ Καίσαρος οὕτω μετονομασθεὶς τῷ 47 π. Χ. (Πλούτ. Καίσ. ΜΘ). Ὁ Ἀντώνιος, ἕνεκα τῆς πρὸς τὴν Κλεοπάτραν συμπαθείας του, τὸν κατέστησε μέτοχον τῆς ἀρχῆς τῆς Αἰγύπτου καὶ τὸν ἀνεκήρυξεν εἰς τὴν Βουλὴν υἱὸν τοῦ Καίσαρος· ὁ δὲ Ὀκτάβιος τὸν ἐφόνευσε μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ μάχην (Πλούτ. Ἀντ. ΝΔ. ΠΑ—ΠΒ).

Κακκάβη, χύτρα τρίπους κεραμίνη ἢ χαλκῆ, πρὸς βράσιν ὕδατος.

Κακοτεχνία, ἴδ. Δίκη.

Κάκωσις, ἡ ἐκ κακῆς συμπεριφορᾶς προσβολὴ ἢ βλάβη. Ὡς νομικὸς ὅρος περιλαμβάνει ἐκ μέρους τέκνων πρὸς γονεῖς οὐ μόνον βιαιοπραγίας, ἀλλὰ καὶ ὕβρεις, ἄρνησιν τῶν πρὸς διατροφὴν, εἰς ἧς τὴν ὑποχρέωσιν νόθα τέκνα δὲν ὑπέκειντο, παράλειψιν τῶν ἐπικηδείων τιμῶν· ἐκ μέρους συζύγου, κακὴν πρὸς τὴν γυναῖκα διαγωγὴν, ἴσως καὶ συζυγικὴν ἀπιστίαν· πρὸς γυναῖκα ἢ κόρην ἐπίκληρον, καταπάτησιν τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς ἐκ μέρους τοῦ ἀνδρός της, ἢ τῶν ἐπιτρόπων τῶν ὀφειλόντων νὰ νυμφεύσωσιν αὐτὴν κατὰ τοὺς νόμους· πρὸς ὀρφανοὺς ἐπίσης ἐκ μέρους τῶν ἐπιτρόπων, τὴν βλάβην αὐτῶν διὰ κακῆς καὶ μὴ ἐντίμου διαχειρίσεως τῆς περιουσίας των. Ἐδύναντο δ' οἱ ἐπὶ κακώσει κατηγορούμενοι νὰ εἰσαγγελθῶσιν ἀμέσως εἰς τὸν δῆμον ἵνα ὑπ' αὐτοῦ ἢ κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ δικασθῶσι (ἴδ. Εἰσαγγελία), καὶ ἡ κάκωσις γονέων, ἀποδειχθεῖσα, ἐπέφερεν ἀτιμίαν. Διεξήγοντο δὲ αἱ δίκαι αὗται πρὸ τοῦ ἄρχοντος.

Καλαβρία, ἴδ. Μεσσαπία.

Κάλαθος, καλαθὶς, καλαθίσκος, κατὰ σχῆμα καὶ μέγεθος καλάθιον πλεκτὸν

ἐκ καλάμων ἢ λύγου, εἰς ὃ αἱ γυναῖκες ἐναπέθετον τὰ ἐργόχειρά των (Πολδ. Ε, 29. Ι, 125) καὶ, ὅταν ἔνηθον, τὰς τολύπας των (ἴδ. Ἠλακάτη) ἢ ἔνθα ἐτίθεντο καρποὶ καὶ ἄλλα προϊόντα τῆς γῆς, ἔτι δ' ὁ κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Ἐλευσινίων ἐν πομπῇ ἐπὶ ἱε-

ρᾶς ἁμάξης πρὸς τὴν θεὰν κομιζόμενος, τοῦ λαοῦ ἀλαλάζοντος· «Χαῖρε Δήμητερ». Τὸ ὄνομα δὲ τοῦτο ἔφερε καὶ τὸ περίγλυφον μέρος τοῦ κορινθιακοῦ κιονοκράνου (ἴδ. Κίων).

Κάλαϊς, υἱὸς τοῦ Βορέου καὶ τῆς Ὠρειθυίας, ἀδελφὸς τοῦ Ζήτου, ὑπόπτερος ὡς καὶ οὗτος. Ἀπελθόντες ἀμφότεροι μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν, ὅτε ἔφθασαν εἰς Σαλμυδησσὸν τῆς Θράκης, ἀπηλευθέρωσαν τὴν ἀδελφήν των Κλεοπάτραν, ἣν, νυμφευθεὶς ὁ βασιλεὺς τῆς χώρας Φινεὺς, εἶχε φυλακίσει μετα τῶν παιδίων της, ἐνεργείᾳ τῆς δευτέρας του γυναικὸς (Σοφ. Ἀντ. 966). Ἀποπέμψαντες δὲ ταύτην ὀπίσω εἰς τὴν πατρίδα της, τὴν Σκυθίαν, ἔδωκαν τὴν βασιλείαν εἰς τὰ τέκνα τῆς Κλεοπάτρας. Κατ' ἄλλην δὲ διήγησιν, τὸν Φινέα ἠλευθέρωσαν ἀπὸ τῶν Ἁρπυιῶν. Ἄλλοι δὲ πάλιν ἔλεγον ὅτι ἐφονεύθησαν οἱ δυο ἀδελφοὶ μαχόμενοι κατὰ τῶν Ἁρπυιῶν· κατ' ἄλλους κατετοξεύθησαν ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἐν τῇ νήσῳ Τήνῳ, ἔνθα καὶ οἱ τάφοι αὐτῶν ἐδείκνυντο μετ' ἐπιταφίων στηλῶν, ὧν ἡ μία ἔλεγον ὅτι ἐκινεῖτο ὅτε ἔπνεεν ὁ βορρᾶς.

Κάλαμις, γλύπτης, πιθανῶς Ἀθηναῖος, τοὐλάχιστον ἐν Ἀθήναις ἐργαζόμενος ἀμέσως πρὸ τοῦ Φειδίου, περὶ τὴν 80ην Ὀλ. Τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ἀρχαϊκώτερον ἔτι ὑπόσκληρα, ἐπῃνοῦντο ὅμως ἤδη διὰ τὴν λεπτότητα, τὴν χάριν καὶ εὐρυθμίαν των (Διον. Ἁλικ. Ἰσοκρ. σ. 95. — Λουκ. Εἰκ. ΣΤ. Διάλ. ἑταιρ. Γ). Εἰργάζετο δὲ καὶ εἰς λίθον καὶ εἰς χαλκὸν, κατασκευάσας Ἀπόλλωνα τριακοντάπηχυν, καὶ χρυσελεφάντινα ἀγάλματα, ὡς τὸν Ἀσκληπιὸν ἐν Κορίνθῳ, καὶ διέπρεπεν εἰς τῶν ἵππων τὴν παράστασιν (Στρβ. Ζ, 319. — Παυσ. Β, 20. — Pl. XXXIV, 19, 11).

Κάλαμος, φυτὸν, ἐξ οὗ τὸ ἐργαλεῖον δι' οὗ ἔγραφον οἱ ἀρχαῖοι διὰ μέλανος ἐπὶ παπύρου ἢ περγαμινοῦ. Ὁ ἄριστος ἦν ἐξ Αἰγύπτου, Κνίδου ἢ τῆς Ἀναϊτικῆς λίμνης. Ἐλέγετο καὶ δόναξ καὶ σχοῖνος, καὶ ὠξύνετο διὰ τοῦ καλαμογλύφου (μαχαιριδίου). Ἐπὶ δὲ τοῦ κηροχρίστου πίνακος ἔγραφον δι' ὀξείας γλυφίδος (ἴδ. Μέλαν)· πτεροῦ δὲ χρῆσις πρὸς γραφὴν ἀπαντᾶται τὸ πρῶτον κατὰ τὸν ϛ' αἰῶνα μ. Χ. εἰς παράστασιν ἐπὶ τῶν στηλῶν τοῦ Τραϊανοῦ καὶ τοῦ Ἀντωνίνου.

Κάλανος, Βραχμὰν ἢ γυμνοσοφιστὴς ὃν ὁ Ἀλέξανδρος ἐγνώρισεν ἐν τῇ Ἰνδικῇ. Παρηκολούθησε δὲ τὸν κατακτητὴν εἰς τὴν Περσίαν, καὶ ἐκεῖ ἀσθενήσας, ἀνέβη ἑκουσίως εἰς πυρὰν καὶ ἀπέθανε (Στρβ. ΙΔ, 715).

Κάλαρις, πόλις εἰς τὰ Α. τῆς Κορσικῆς παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ῥοτανοῦ, κτι-

σθεῖσα ὑπὸ τῶν Φωκαέων τῷ 564 π. Χ. ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀ λ α λ ί η. Μετὰ 20 ἔτη ἐκβληθέντες ὑπὸ τῶν Περσῶν ἐκ τῆς πατρίδος των, μετῴκησαν εἰς αὐτήν· ἀλλὰ μετὰ 5 ἔτη μεταβάντες εἰς τὴν Κάτω Ἰταλίαν, ἵδρυσαν ἐκεῖ τὴν Ἐλέαν ἢ Ὑέλην. Ἐπὶ τοῦ α'. Φοινικικοῦ πολέμου κατέστρεψεν αὐτὴν ὁ Σκιπίων· εἶτα δ' ὁ Σύλλας τὴν κατέστησεν ἀποικίαν Ῥωμαϊκὴν (Ἡρδ. Α, 163.—Διόδ. Ε, 13.—Pl. III, 6, 12).

Καλαύρεια, νῆσος ἐν τῷ Σαρωνικῷ κόλπῳ τοῦ Αἰγαίου κατὰ τὴν Α. παραλίαν τῆς Ἀργολίδος, ἀπέναντι τῆς Τροιζῆνος, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως (ν. Πόρος). Μετ' αὐτῆς δὲ συνεδέετο καὶ ἄλλη μικρὰ νῆσος Σ φ α ι ρ ί α. Ἐπὶ κορυφῆς ὄρους ΒΑ τοῦ λιμένος σώζονται τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, ἔνθα ἐπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων συνήρχοντο οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ κοινοῦ 7 ἐμπορικῶν πόλεων, αἵτινες ἦσαν αἱ Πρασιαί, ἡ Ναυπλία, ἡ Ἑρμιόνη, ἡ Ἐπίδαυρος, ἡ Αἴγινα, ὁ Ὀρχομενός, αἱ Ἀθῆναι· εἶτα δὲ ἀντικατέστησαν τὰς Πρασιὰς καὶ τὴν Ναυπλίαν ἡ Σπάρτη καὶ τὸ Ἄργος, καὶ ἔκτοτε τὸ κοινὸν ἀπώλεσε τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ σπουδαιότητα αὐτοῦ. Εἰς τὸν ναὸν δὲ τοῦτον ἀπέθανε, πιὼν δηλητήριον καὶ ἐνεταφιάσθη ὁ Δημοσθένης τῷ 322 π. Χ. (Δημσθ. ΚΘ. — Παυσ. Α, 2, 2.—Στρβ. Η, 374).

Κάλετοι, Κέλται οἰκοῦντες ἐν τῇ νῦν Νορμανδίᾳ τῆς Γαλλίας παρὰ τῷ ποταμῷ Σεκουάνα (Στρβ.).

Καλὴ Ἀκτή, 1) παραθαλάσσιον τῆς Σικελίας ἐπὶ τῆς Τυρρηνικῆς θαλάσσης (Ἡρδ. ΣΤ, 22).—2) Εἰς τὰ δυτικὰ τῆς νήσου μεταγενέστερον πόλις (Διόδ.), ἔνθα ἡ νῦν Καιρονία.—3) Πόλις ἐν Κρήτῃ (Στ. Βυζ.).

Καληδόνιοι, ἔθνος Βρεταννικὸν ἐν Σκωτίᾳ, ἔνθα ἦσαν καὶ Κ α λ η δ ό ν ι α ὄ ρ η (Πτολ. Β, 3).

Καληνοί, οἱ κάτοικοι τῆς Κ α λ η σ ί α ς (Πολύβ.—Στρβ.).

Κάληξ, ἡ (ὀρθότερον) Κ ά λ η ς, ποταμὸς τῆς Βιθυνίας (Θουκ. Δ, 75.—Ἀρριαν. Περίπλ.—Εὐστάθ. 793).

Κάλης, πόλις ἐμπορικὴ ἐν Βιθυνίᾳ, ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Κάλητος ποταμοῦ (Ἀρρ.).

Καλής, (ἡ), ἢ **Καλασία**, πόλις τῶν Αὐσόνων ἐν Καμπανίᾳ, εἶτα Ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Στρβ.—Στέφ. Βυζ.). Νῦν Κ ά λ β ι.

Καλήσιος, υἱὸς Ἀξύλου, Τρώς, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Διομήδους (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 18.)

Καλήτωρ, υἱὸς Κλυτίου, ἀδελφοῦ τοῦ Πριάμου, φονευθεὶς ὑπὸ Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου (Ὁμ. Ἰλ. Ο, 419).

Καλιάνδη, νύμφη, γυνὴ τοῦ Αἰγύπτου, μήτηρ δώδεκα υἱῶν (Ἀπολλ. Β, 1,5.).

Καλένδοια, πόλις Ἰνδικὴ εἰς τὴν χώραν τῶν Βάτων (Πτολ.).

Κάλιπος, ποταμὸς τῆς Λουσιτανίας (Πορτογαλλίας) (Πτολ. Β). Νῦν Σ ά δ ο.

Καλισία, πόλις τῆς παλαιᾶς Γερμανίας, ἐν τῇ ν. Πολωνίᾳ, βορείως τοῦ ποταμοῦ Οὐϊστούλα, ἡ νῦν Καλίσχ. (Στρβ. Πτολεμ.).

Καλλαϊκοί, ἔθνος ἰσχυρὸν τῆς Ταρρακωνικῆς ἐν Ἱσπανίᾳ, ὅμορος τοῖς Λουσιτανοῖς ἐν τῇ νῦν Γαλικίᾳ. (Στρβ.).

Κάλλαισχρος, 1) Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Κριτίου, τοῦ ἐπισημοτέρου τῶν Τριάκοντα (Πλάτ.). — 2) Υἱὸς Διοτίμου, ἐκ τοῦ Ἀττικοῦ δήμου τῶν Κοθωκιδῶν (Δμσθ.) — 3) Εἷς τῶν ἐπὶ Πεισιστράτου (Ὀλ. 45) ἀρχιτεκτόνων τοῦ Ὀλυμπιείου.

Κάλλας, ποτάμιον τῆς Εὐβοίας, παραρρέον τὴν πόλιν Ἱστίαιαν (Στρβ.).

Καλλάτηβος, πόλις Λυδική, ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Φρυγίας (Ἡρδ. Ζ, 31).

Κάλλατις καὶ **Κάλατις**, πόλις τῆς κάτω Μοισίας ἐπὶ τῶν παραλίων τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἀποικία τῶν Ἡρακλειωτῶν (Στρβ.—Στ. Βυζ.). Νῦν Καλάτι.

Καλλεία, κώμη τῆς Ἀρκαδίας, πλησίον τῆς Νωνάκριος (Παυσ. Η. 27).

Καλλιάδης, 1) εἷς τῶν Ἀθηναίων

ἀρχόντων ἐν Ὀλ. 74, δ' (Ἡρδ. Η, 51). — 2) Ζωγράφος τις (Λουκ. 120).

Καλλέας, ἴδ. Κάλλιον.

Καλλιάνα, πόλις ἐμπορικὴ κατὰ τὰ δυτικὰ τῆς Ἰνδικῆς (Ἀρρ. Περπλ. Κ). Νῦν Καρανία.

Καλλιάναξ, Ῥόδιος, πατὴρ τῶν δύο περιφήμων Ὀλυμπιονικῶν Εὐκλέους καὶ Φιλοδώρου, οἵτινες καὶ ἀνδριάντας εἶχον ἐν Ὀλυμπίᾳ (Πίνδ. Ὀλ. Ζ, 171).

Καλλιάνασσα, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ. 46).

Καλλιάνειρα, μία καὶ αὐτὴ τῶν Νηρηίδων (Ὁμ. Ἰλ. Σ. 44).

Καλλίαρος ἢ **Καλλιέρα,** (Στ. Βυζ.), πόλις Λοκρική, ἐπώνυμος Καλλιάρου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ὀδοιδόκου καὶ Λαονόμης (Ὁμ. Ἰλ. Β, 531. — Στφ. Βυζ.). Ἐπὶ Στράβωνος δὲν ἐσώζετο.

Καλλίας, 1) υἱὸς τοῦ Τημένου, ἀπογόνου τοῦ Ἡρακλέους καὶ βασιλέως τοῦ Ἄργους, ἐφόνευσε μετὰ τῶν ἀδελφῶν του τὸν πατέρα του (Ἀπολλ. Δ, 8, 5.) — 2) Υἱὸς Φαινίππου, πατὴρ τοῦ Ἱππονίκου, ἐχθρὸς τοῦ Πεισιστράτου, καὶ τὰ τοῦ δήμου φρονῶν (Ἡρδ. ΣΤ, 121). — 3) Υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω Ἱππονίκου, εἰς Περσίαν πεμφθεὶς μετὰ τὴν ἧτταν τῶν Περσῶν, ἵνα διαπραγματευθῇ τὴν εἰρήνην (Ἡρδ. Ζ, 151). Οὗτος ἦν ὑπέρπλουτος, καὶ λακκόπλουτος κοινῶς ἐπελέγετο, ἐξ οὗ παρήχθη ὁ μῦθος ὅτι τὸν πλοῦτόν του εὗρε μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ἐντὸς τοῦ λάκκου εἰς ὃν Πέρσης τις τὸν εἶχεν ἐγκρύψει, τὸν δὲ Πέρσην ὅστις τῷ τὸν ἔδειξεν εἰς τὸν λάκκον κρημνίσας (Πλούτ. Ἀριστ. Ε. — Ῥαγκ. Ἱστ. Καλλιτ. Τ. Α, σ. 196). — 4) Ὁ ἔγγονος τούτου, ὑπέρπλουτος καὶ αὐτός, ἀλλὰ τὸν πλοῦτόν του εἰς βοήθειαν τῶν λογίων καὶ εἰς σπατάλας καταδαπανήσας· ἐνυμφεύθη εἰς δεύτερον γάμον τὴν μητέρα τοῦ Περικλέους· τὴν δὲ κόρην του Ἱπποκράτην ἐνυμφεύθη ὁ Ἀλκιβιάδης. Πολλάκις δὲ καὶ ἐστρατήγησεν (Ἀρστφ. Βάτρ. 428.). — 5) Συγγενὴς τοῦ Ἀριστείδου, δᾳδοῦχος ἐν Ἐλευσῖνι.

Καλλίβιος, Σπαρτιάτης ὃν οἱ Λ' ἐν Ἀθήναις εἰσήγαγον ὡς φρούραρχον μετὰ Σπαρτιατικῆς φρουρᾶς εἰς τὴν Ἀκρόπολιν (Πλούτ. Λυσ. ΙΕ. — Ξεν. Ἑλλ. Β, 3, 14).

Καλλικράτης, 1) Ἀρχιτέκτων, συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ Ἰκτίνου εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Παρθενῶνος. — 2) Στρατηγὸς τῶν Συρακουσίων ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Ἀθηναίων, τῷ 415 π. Χ., ἔπεσε μαχόμενος κατὰ τοῦ Λαμάχου. — 3) Ἀχαιὸς προδοὺς καὶ παραδοὺς τοῖς Ῥωμαίοις 1000 ἐκ τῶν ἐπισήμων συμπολιτῶν του. — 4) Ἕλλην ἐκ Τύρου, συγγράψας περὶ τὰ 200 μ. Χ. τὴν ἱστορίαν τοῦ αὐτοκράτορος Αὐρηλιανοῦ (Flav, Vep. Aurel. IV).

Καλλικρατίδας, Σπαρτιάτης, διεδέχθη τῷ 406 π. Χ. τὸν Λύσανδρον ὡς ναύαρχος τοῦ κατὰ τὰ παράλια τῆς Μικρασίας τῷ ἀττικῷ στόλῳ ἀντιτασσομένου Σπαρτιατικοῦ. Καίτοι δ' ἀντιπραττόντων αὐτῷ τῶν περὶ τὸν Λύσανδρον, γενικῶς ὅμως ἐξετιμᾶτο διὰ τὴν εὐθύτητα, τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἱκανότητά του. Ἡ πρόθεσίς του ἦν νὰ συνασπίσῃ τοὺς ἐν Ἀσίᾳ Ἕλληνας κατὰ τῆς τῶν Περσῶν τυραννίδος (Πλούτ. Λύσ. ΣΤ.) ἀλλὰ τὸν ἀπησχόλει ὁ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πόλεμος. Τὸν Κόνωνα, ἀφ' οὗ τῷ ἀφήρεσε 30 τριήρεις, κατέκλεισεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Μιτυλήνης, καὶ ἀπέκρουσε τὸν Διομέδοντα, ἐλθόντα εἰς βοήθειάν του. Ὅτε δ' οἱ Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν τριήρεις ὑπὲρ τὰς 150 εἰς βοήθειαν τοῦ Κόνωνος, ἠθέλησεν ὁ Καλλικρατίδας νὰ προσβάλῃ αὐτάς, σταθμευούσας εἰς τὰς Ἀργινούσας, μεταξὺ Λέσβου καὶ τῆς στερεᾶς, καὶ ἀφεὶς 50 τριήρεις νὰ ἐπιτηρῶσι τὸν Κόνωνα, ἐκινήθη ἵνα ἐπιπέσῃ κατ' αὐτῶν μετὰ τῶν ἐπιλοίπων 120· ἀλλὰ σφοδρὰ τρικυμία τὸν ἐκώλυσε, καὶ τῇ ἐπιούσῃ ἀντεξέπλευσε παρατεταγμένη ἡ ἰσχυροτέρα τῶν Ἀθηναίων ναυτικὴ δύναμις. Ὁ Καλλικρατίδας, μὴ θεωρήσας ἔντιμον νὰ ὑποχωρήσῃ, ἐπεχείρησε τὴν προσβολήν· ἀλλά, πρὸ πάσης ἐνδείξεως ἥττης, ὀλισθήσας καὶ πεσὼν εἰς τὴν

θάλασσαν ἐπνίγη, καὶ τότε ἐνικήθη ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ μετ' ὀλίγον πᾶς αὐτῶν ὁ στόλος ἐτράπη εἰς φυγὴν (Ξεν. Ἑλλ. Α, 6, 1. 13.—Πλούτ. Λύσ. Ζ).

Καλλίμαχος, 1) γλύπτης, πιθανῶς Ἀθηναῖος, καὶ περὶ τὴν 90 Ὀλ. ἀκμάσας, ὁ ἐπινοήσας τὸ κορινθιακὸν κιονόκρανον (ἴδ. κίων), κρίνεται ὡς καλλιτέχνης ἀγχίνους καὶ ἐρευρετικὸς περὶ τὴν τεχνουργίαν, θυσιάζων ὅμως πολλάκις τὴν χάριν εἰς τὴν ὑπερβολικὴν ἀκρίβειαν περὶ τὰ καθέκαστα τῶν παραστάσεων, δι' ὃ καὶ κατατηξίτεχνος (ἐσφαλμένως κακιζότεχνος) (Παυσ. Α, 26. —Pl. XXXIV, 19, 35), ὡς εἰς τὰς λεπτομερείας κατατήκων τὴν τέχνην, ἐπελέγετο (Παυσ.—Διον. Ἁλικ. π. δειν. Δμσθ.). Ἔργον αὐτοῦ ἦν καὶ ὁ ἐν τῷ Ἐρεχθείῳ ἄσβεστος λύχνος, οὗ ἡ καπνοδόχη ἦν χαλκοῦς φοίνιξ μέχρι τῆς ὀροφῆς ἀνιὼν (Παυσ. Η, 45). Λέγει δ' ὁ Παυσανίας ὅτι καὶ πρῶτος «ἐτρύπησε λίθους,» δηλαδὴ, πιθανῶς, εἰς τ' ἀνάγλυφα εὗρε τὸν τρόπον τοῦ ἐργάζεσθαι ἐνίοτε καὶ τὸ ὀπίσω τινῶν μερῶν. —2) Κυρηναῖος, τοῦ γένους τῶν Βαττιαδῶν, ἐκλήθη ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου τῷ 260 π. Χ. εἰς τὴν ἐν τῷ Μουσείῳ βιβλιοθήκην, καὶ διέμεινε διευθυντὴς αὐτῆς μέχρι τοῦ θανάτου του (περὶ τὰ 240—230). Ἦτο λίαν πεπαιδευμένος, διδάξας διὰ λόγου καὶ συγγραμμάτων τοὺς συγχρόνους καὶ μεταγενεστέρους του, καὶ εἷς τῶν πρώτων Ἀλεξανδρινῶν ποιητῶν. Οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐκαλοῦντο Καλλιμάχειοι, καὶ ἐν αὐτοῖς ἀριθμοῦνται ἄνδρες λίαν διακριθέντες, ὡς ὁ Ἐρατοσθένης, ὁ Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος, ὁ Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος, καὶ ἄλλοι. Ἔργα αὐτοῦ, ἔμμετρα ἢ πεζά, ἀριθμοῦνται περὶ τὰ 800, ἐξ ὧν ποιήματα σώζονται 5 ὕμνοι ἐπικοί, καὶ εἰς ἐν ῥυθμῷ ἐλεγειακῷ καὶ δωρικῇ διαλέκτῳ, ἄνευ μὲν πολλῆς ποιητικῆς ἀξίας, ἀλλὰ μεγάλην ἀποδεικνύοντες γλωσσικὴν καὶ πραγματικὴν πολυμάθειαν. Ἔγραψε δὲ καὶ ἰδίως ἐλεγεῖα, λίαν ἐκτιμώμενα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες καὶ ὡς πρότυπα αὐτὰ ἐμιμοῦντο (Quinet. X, 1, 58.—Ov. ex. Pont. IV, 16, 329). Ὀλίγα δ' αὐτῶν ἀποσπάσματα σώζονται· προσέτι δ' ἀξιόλογα ἐπιγράμματα, ἐξ ὧν διατηροῦνται 60. Ἐκ τῶν ἀπολεσθέντων ποιημάτων του, τὰ «Αἴτια,» εἰς 4 βιβλία κατ' ἐλεγειακὰ δίστιχα, περιεῖχον πλῆθος μύθων καὶ ἀρχαϊκῶν παραδόσεων· ἡ δ' «Ἑκάλη» ἦν ἔπος λίαν διαδεδομένον καὶ σπουδαζόμενον. Μεταξὺ δὲ τῶν πεζῶν, ἱστορικῶν καὶ γραμματικῶν συγγραμμάτων του, τ' ἀξιολογώτερα ἦσαν οἱ «πίνακες τῶν ἐν πάσῃ παιδείᾳ διαλαμψάντων καὶ ὧν συνέγραψαν» εἰς βιβλία 120, κατάλογος κριτικὸς τῆς Ἀλεξανδρινῆς βιβλιοθήκης καθ' ὕλην κατατεταγμένος. Τὸ ἔργον τοῦτο ἐστὶν ἡ ἀρχὴ καὶ βάσις τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἱστορίας τῆς φιλολογίας, ὑπ' ἄλλων μετὰ ταῦτα συμπληρωθείσης καὶ σχολιασθείσης.

Καλλιμέδων, ἐπιλεγόμενος ὁ Κάραβος, Ἀθηναῖος ἐπὶ τῶν Μακεδονικῶν χρόνων, χλευαζόμενος ὑπὸ τῶν κωμικῶν ὡς κραιπαλῶν καὶ ὡς παραβλώψ. Εἰς τὴν Μακεδονικὴν μερίδα ἀνήκων, ὅτε, τῷ 322 π. Χ. οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανέστησαν κατὰ τῶν Μακεδόνων, ἐδραπέτευσε καὶ ὑπεκίνησε διὰ τῶν προτροπῶν του τὸν Λαμιακὸν πόλεμον. Ἐπανῆλθε δὲ μετὰ τὴν νίκην τοῦ Ἀντιπάτρου· ἀλλ' ἔφυγεν ἐκ νέου, τῷ 318, ἐπὶ τῆς καταδίκης τοῦ Φωκίωνος, οὗ τὴν τύχην ἐφοβήθη μὴ συμμερισθῇ (Πλούτ. Φωκ. ΚΖ. ΛΓ. Δμσθ. ΚΖ).

Καλλῖνος, ἴδ. Ἐλεγεῖα.

Καλλίξενος, Ἀθηναῖος, ὁ παραπείσας τὸν δῆμον νὰ θανατώσῃ τοὺς ἐν Ἀργινούσαις νικήσαντας στρατηγούς· εἶτα δ' ὅτε ὁ δῆμος μετεμελήθη, διὰ φυγῆς τὸν θάνατον ἀποφυγών. Εἰς τὴν ἐπιστροφήν του δὲ (403 π. Χ.) τὴν κοινὴν περιφρόνησιν μὴ ἀνεχόμενος, ἀπέθανεν ἐξ ἀτροφίας (Ξεν. Ἑλλ. Α, 7, 8).

Καλλιόπη, ἴδ. Μοῦσαι.

Καλλιρρόη, 1) Θυγάτηρ τοῦ Ὠκεα-

νοῦ, γυνὴ τοῦ Χρυσάορος, μήτηρ τοῦ Γηρυόνου (Ἡσδ. Θεογ. 918). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀχελῴου (ἴδ. Ἀλκμαίων). — 3) Θυγάτηρ τοῦ Σκαμάνδρου, σύζυγος τοῦ Τρωὸς, μήτηρ τοῦ Ἴλου καὶ τοῦ Γανυμήδου. — 4) Κόρη ἐν Καλυδῶνι, ἠγαπήθη ὑπὸ Κορέσου, ἱερέως τοῦ Διονύσου. Ἐπειδὴ ὅμως ἀπέκρουσεν αὐτὸν, ὁ Διόνυσος, παρακλήσει τοῦ ἱερέως του, κατέπεμψεν εἰς τὸν λαὸν συντάραξιν τῶν φρενῶν. Ὅτε δ' ὁ χρησμὸς ἀπεφάνθη ὅτι πρὸς ἀποσόβησιν τῆς θεομηνίας ὁ Κόρεσος ὤφειλε νὰ θυσιάσῃ τὴν Καλλιρρόην, ἔπεσεν αὐτὸς θῦμα εἰς τὸν βωμὸν, μεθ' ὃ καὶ ἡ Καλλιρρόη ηὐτοκτόνησε πλησίον πηγῆς κατ' αὐτὴν ὀνομασθείσης (Παυσ. Ζ, 21, 1). — 5) Πηγὴ παρ' Ἀθήναις ἐν τῇ κοίτῃ τοῦ Ἰλισσοῦ, τοῖς ἀρχαιοτάτοις Πελασγοῖς κατοίκοις τῆς πόλεως χρησιμεύουσα, ὑπὸ Πεισιστράτου εἰς ἐννεάκρουνον διακοσμηθεῖσα καὶ οὕτως ὀνομασθεῖσα, ἐν τοῖς ἔπειτα δὲ χρόνοις, ἀφ' οὗ ἀπώλεσε τὸν κόσμον ἐκεῖνον, τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα ἀναλαβοῦσα, ὃ εἰσέτι διατηρεῖ. Ἐξ αὐτῆς ἦν καθιερωμένον ν' ἀρύωνται τὸ ὕδωρ οἱ λουτροφόροι διὰ τὰ νυμφικὰ λουτρά.

Καλλισθένης, 1) ἐν Ὀλύνθῳ τῆς Μακεδονίας γεννηθεὶς τῷ 360 π. Χ. συγγενὴς τοῦ Ἀριστοτέλους, παρ' ᾧ συνεσπούδασε μετὰ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Εἶτα δὲ μετέβη εἰς Ἀθήνας καὶ ἠσχολεῖτο εἰς τὴν ἱστορίαν. Τὸν Ἀλέξανδρον συνώδευσεν εἰς τὴν ἐκστρατείαν του. Ἀνὴρ δ' ἠθῶν αὐστηρῶν καὶ χαρακτῆρος ἀνεξαρτήτου, ἠναντιοῦτο εἰς τὰς δουλοπρεπεῖς καὶ τοῖς βαρβάροις, οὐχὶ τοῖς Ἕλλησι, πρεπούσας προσκυνήσεις, εἰς ἃς οἱ κόλακες ἔπειθον τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἐξήγειρε τὴν δυσμένειαν αὐτοῦ καὶ τὸ μῖσος τῶν αὐλικῶν, ὥστε ἐσυκοφαντήθη ὡς συνένοχος συνωμοσίας τινὸς, καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ φυλακῇ, κατά τινας ἐξ ἀσθενείας, κατ' ἄλλους θανατωθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου (Πλούτ. Ἀλέξ. ΝΒ—ΝΕ. — Ἀρρ. Δ, 14, 3). — Ἐκ τῶν συγγραμμάτων του ἀποσπάσματα μόνον σώζονται. Μνημονεύονται δὲ τὰ «Ἑλληνικὰ» εἰς βιβλία 10, πραγματευόμενα τὸ χρονικὸν διάστημα 387—357· «περὶ τοῦ ἱεροῦ πολέμου·» «Μακεδονικά·» «Θρᾳκικά·» «Περίπλους,» ὅστις ὅμως ὑπό τινων ἀποδίδοται εἰς ἄλλον ὁμώνυμον αὐτοῦ, ἐκ Συβάριος. Προσέτι δὲ «Περσικὰ,» ἐν οἷς περιελαμβάνοντο καὶ τὰ κατὰ τὸν Ἀλέξανδρον, χρησιμεύσαντα ὡς κυριωτέρα πηγὴ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ἱστοριογράφους τοῦ Ἀλεξάνδρου. Συνέγραψε δὲ καὶ φυσικοϊστορικὰ, εἰς τὴν ἐπιστήμην μυηθεὶς διὰ τῆς σχέσεως εἰς ἣν ἐν Ἀθήναις διετέλει μετὰ τοῦ Θεοφράστου. Ἡ δ' ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ σωζομένη συγγραφὴ περὶ Ἀλεξάνδρου, ἐξ ἧς ἠρύσθησαν πολλοὶ τῶν ἐν τῷ μεσαίωνι καὶ μετέπειτα λατινιστὶ ἢ εἰς ἄλλας γλώσσας διηγήσεις περὶ Ἀλεξάνδρου συγγραψάντων, ἐστὶν ἔργον μεταγενέστερον, ἴσως τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. ἐν Αἰγύπτῳ γραφέν. — 2) Ῥήτωρ Ἀθηναῖος, τὰς Ἀθήνας ὀχυρώσας ὅτε ὁ Φίλιππος μετὰ τὸν Φωκικὸν πόλεμον ἠπείλει αὐτὰς, εἶτα δὲ κατηγορηθεὶς ὡς δωροδοκηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἁρπάλου. Ἀμφίβολον ἂν κατ' αὐτοῦ ἢ κατ' ἄλλου ὁμωνύμου του ἐγράφη τοῦ Δεινάρχου ἡ «εἰσαγγελία κατὰ Καλλισθένους.»

Καλλίστρατος, 1) Ἀθηναῖος ἐξ Ἀφιδνῶν, οὗ ἡ εὐγλωττία ἐνέπνευσε τῷ Δημοσθένει ἐνθουσιασμὸν πρὸς τὴν ῥητορείαν. Καὶ ἐστρατήγησε δὲ, τῷ μὲν 377 π. Χ. μετὰ Τιμοθέου καὶ Χαβρίου, τῷ δὲ 373 μετὰ τοῦ Χαβρίου καὶ Ἰφικράτους· ἀλλὰ, τὴν εἰρήνην ἐπιδιώκων, ἀπῆλθε μετὰ Καλλίου εἰς Σπάρτην πρὸς συνθήκης συνομολόγησιν. Ὁ λόγος του περὶ Ὠρωποῦ, ὅστις ἦν τὸ μῆλον τῆς ἔριδος μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Θηβῶν, ἐθαυμάσθη ὑπὸ πάντων καὶ παρώτρυνε τὸν Δημοσθένην εἰς μίμησιν. Διαφωνήσας δ' ἔπειτα πρὸς τοὺς συμπολίτας του, ἔφυγεν εἰς Μεθώνην, Δᾶτον καὶ Βυζάντιον, καὶ εἶτα ἐπιστρέψας ἄνευ ἀδείας, κατεδικάσθη εἰς θάνατον (Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ, 2, 39. Γ, 3, 10. —

Λυκοῦργ. Ἰσοκρ. ΛΘ). — 2) Ἕτερος Καλλίστρατος Ἀθηναῖος ἔπεσεν ἐν Σικελίᾳ εἰς τὴν ἐν Ἀσινάρῳ μάχην (Θουκ. Ζ, 84). — 3) Μαθητὴς Ἀριστοφάνους τοῦ Βυζαντίου, περὶ τὰ 150 π. Χ., ἐπιμελέστατος ἐξηγητὴς ἀρχαίων συγγραφέων. Περὶ τοῦ κειμένου τοῦ Ὁμήρου ἔγραψε «διορθωτικά,» καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ τὸ ἐπιγραφόμενον «πρὸς τὰς ἀθετήσεις,» ἐστὶ τοῦ Ἀριστάρχου ἀναίρεσις. Ἐνέκυψε δὲ καὶ εἰς τὸν Πίνδαρον, τὸν Εὐριπίδην, τὸν Ἀριστοφάνην καὶ ἄλλους.— 4) Σοφιστὴς ζήσας ἐν τῇ γ' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ., ἔγραψε, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Φιλοστράτου ξηρὰν καὶ ἐπιτετηδευμένην, πραγματικῆς δ' ἀξίας στερουμένην, περιγραφὴν 14 ἀγαλμάτων ἐπισήμων καλλιτεχνῶν, ὡς τοῦ Σκόπα, τοῦ Πραξιτέλους καὶ ἄλλων, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Εἰκόνες.»

Καλλιστώ, ὀπαδὸς τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Ἀρκαδίᾳ, θυγάτηρ Λυκάονος, Κητέως ἢ Νυκτέως, ἐκ τοῦ Διὸς μήτηρ τοῦ Ἀρκάδος. Κατ' Ὀβίδιον (Met. II, 476) ὑπὸ τῆς Ἥρας, ἢ ὑπὸ τοῦ Διός, ἵνα διαφύγῃ τὴν Ἥραν, εἰς ἄρκτον μεταμορφωθεῖσα, ἐφονεύθη ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ ὑπὸ τοῦ Διὸς κατετάχθη ἐν τοῖς ἀστερισμοῖς (ἴδ.). Κατ' ἄλλον μῦθον, ὡς ἄρκτον ἀπαντήσας αὐτὴν ὁ Ἀρκάς, ἤθελε νὰ τὴν φονεύσῃ, ὅτε ὁ Ζεὺς ἐκείνην εἰς τὴν ἐν τοῖς ἄστροις Ἄρκτον, αὐτὸν δὲ μετέβαλεν εἰς Ἀρκτοῦρον. Ὁ τάφος τῆς Καλλιστοῦς ἐδείκνυτο ἐν Ἀρκαδίᾳ εἰς 30 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς πηγῆς ἥτις ἐκαλεῖτο Κρουνός, ἐπὶ λόφου ἐφ' οὗ ἵστατο ὁ ναὸς Ἀρτέμιδος τῆς Καλλιστοῦς.

Κάλλυντρον, πᾶν ἐργαλεῖον χρήσιμον εἰς εὐτρεπισμὸν ἢ καθαρισμόν, καὶ αὐτὸ τὸ σάρωθρον.

Τοιχογρ. τάφου Αἰγυπτίου.

Κάλλων, γλύπτης ἐξ Αἰγίνης, τοῦ ἀρχαϊκοῦ ἐργαστηρίου, ἀκμάσας περὶ Ὀλ. 65—75, καὶ ἐργασθεὶς εἰς Ἀμύκλας ἄγαλμα Περσεφόνης, καὶ ἐν Τροιζῆνι Ἀθηνᾶς (Παυσ. Β, 32. Γ, 18. Δ, 14. Η, 18).

Καλοὶ κἀγαθοί, κυρίως οἱ ἐπ' ἀρετῇ διαπρέποντες· ἀλλ' οἱ ἑκασταχοῦ δημοκράται οὕτως, ὡς καὶ γνωρίμους, κτλ. ἀπεκάλουν ἑαυτούς, ἐν ᾧ τοὺς τοῦ ὄχλου ἔλεγον κακούς, πονηρούς, κτλ.

Καλὸν Ἀκρωτήριον, ἐν Ἀφρικῇ μέρος τῆς Ἄκρας τοῦ Ἑρμοῦ παρὰ τῇ Καρχηδόνι (Πολ. Γ, 23, 5). Ν. Κὰπ-Βάσ.

Καλὸν στόμα, τὸ νοτιώτερον τῶν στομάτων τοῦ Δουνάβεως (Ἀπολλ. Ῥόδ. Δ, 306).

Καλονίκη, ὄνομα γυναικὸς παρ' Ἀριστοφάνει (Λυσιστρ. 6).

Καλόπους καὶ καλάπους, τὸ ξύλινον καλαπόδιον τῶν ἐμβαδοποιῶν.

Τοιχογ. Ἡρακλ.

Καλοῦς, ἔρημόν τι χωρίον ἐν Ἀρκαδίᾳ (Παυσ.).

Καλούσιον, κατὰ Διόδωρον τὸ Κλούσιον (ἴδ.).

Κάλπαδ, ποταμὸς τῆς Βιθυνίας, ῥέων μεταξὺ Χαλκηδόνος καὶ Ἡρακλείας (Ἀρρ. περίπλ. — Στρβ.).

Κάλπη, 1) πόλις ἐν Βιθυνίᾳ παρὰ τῷ Κάλπᾳ ποταμῷ, καὶ λιμένα ἔχουσα Κάλπην (Ξενφ. Κ. Ἀνβ. Ε, 4, 3). — 2) Μία τῶν δύο στηλῶν τοῦ Ἡρακλέους, ἐπὶ ὀξέος λόφου, συνδεομένου μετὰ τῆς Ἱσπανίας διὰ στενωτάτου ἰσθμοῦ, ἔχοντος δέ, πέραν τοῦ 120 στάδια εὖρος πορθμοῦ (ν. Γιβραλτάρ), ἀντιστοιχοῦν αὐτῷ τὸ Ἀφρικανὸν ἀκρωτήριον μετὰ τῆς ἑτέρας στήλης, τῆς Ἀβύλης (Στρβ. Γ).—3) Πόλις ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου, πρὶν Ἡράκλεια καλουμένη (Στρβ. Αὐτ.), νῦν Γιβραλτάρ.

Κάλπη ἢ **Κάλπις,** 1) ἀγγεῖον, στά-

μνος ὕδατος, μετ' εὐρυχώρου ἐμβαδοῦ. Αὕτη ἐχρησίμευε καὶ εἰς τὰς ψηφοφορίας, καὶ εἰς

ἐναπόθεσιν τῆς τέφρας τῶν νεκρῶν.—2) Ἀγὼν ἱππικός, καθ' ὃν ὁ ἱππεύς, εἰς τὸ τέρμα πλησιάζων, ἀπεπήδα τοῦ ἵππου καὶ τὸν παρηκολούθει κρατῶν τὸν χαλινόν. Καὶ ὁ πρὸς τοῦτο ἐνησκημένος ἵππος οὕτως ἐλέγετο.

Καλύδη, 1) νύμφη, μήτηρ τοῦ Βουκολέοντος ἐκ τοῦ Λαομέδοντος (Ἀπολλδ. Γ, 12, 3).—2) Πόλις τῆς Θρᾴκης, ἴσως ἡ αὐτὴ τῇ Καβύλῃ (Στρβ.).

Καλύδναι, 1) νῆσοι μικραὶ τοῦ Αἰγαίου Πελάγους παρὰ τῇ Τενέδῳ. Ἡ μείζων αὐτῶν ἰδίως Καλύδνη (Στρβ.).—2) Παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Β, 677), νῆσοι παρὰ τῇ Κῷ, ὧν ἡ μεγίστη, Καλύδνα, μετωνομάσθη ἔπειτα Κάλυμνα.

Κάλυδνος ἢ **Καλύκαδνος,** ποταμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, πηγάζων ἐκ τῶν ὀρέων τῆς Ἰσαυρίας, διαρρέων ΝΑ τὴν Κιλικίαν, καὶ ἐκβάλλων ὑπὸ τὴν Σελεύκειαν (Στρβ. ΙΔ, 607)· ὁ εἰς ὃν ἐπνίγη Φρειδερῖκος ὁ Βαρβαρόσσας.

Καλυδών, πόλις τῆς Αἰτωλίας, παρὰ τῷ Εὐήνῳ ποταμῷ, ἐπὶ λόφου τοῦ Ἀρακύνθου ὄρους, ἐν τοῖς ὁμηρικοῖς χρόνοις ἐπίσημος (Ἰλ. Β, 640. Ι, 589). Παρ' αὐτῇ ἐθήρευσεν ὁ Μελέαγρος τὸν Καλυδώνιον κάπρον. Ἐπὶ Καίσαρος ἦν ἔτι ὀχυρά, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου παρήκμασεν ἕνεκα τῆς πλησίον αὐτῆς ἱδρύσεως τῆς Νικοπόλεως. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται.

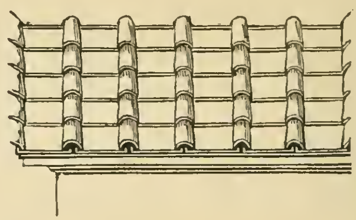
Καλύκη, θυγάτηρ τοῦ Αἰόλου καὶ τῆς Ἐναρέτης, μήτηρ τοῦ Ἐνδυμίωνος (Ἀπολλδ. Α, 7, 2).

Καλυκῶπις, θυγάτηρ τοῦ Ὀτρέως, βασιλέως τῆς Φρυγίας. Ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἡ Ἀφροδίτη ἔτεκε τὸν Αἰνείαν ἐκ τοῦ Ἀγχίσου (Ὁμ. Ὕμν. Ἀφρ. 111. 234).

Κάλυμνα, νῆσος παρὰ τὴν Κορικὴν παραλίαν, πλησίον τῆς Ῥόδου, κατ' ἀρχὰς Καλύδνη λεγομένη (Ἡρδ.—Στρβ.—Στέφ. Βυζ.). Νῦν Κάλυμνος.

Κάλυνδα, πόλις τῆς Ν Καρίας, ἧς οἱ κάτοικοι μετὰ τοῦ βασιλέως αὐτῶν Δαμασιθύμου, ἐμάχοντο ἐν Σαλαμῖνι μετὰ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Α, 172. Η, 87. — Στρβ. ΙΔ, 681).

Καλυπτῆρες, οἱ κυρτοὶ κέραμοι εἰς τὰς στέγας, οἱ καλύπτοντες τὴν γραμμὴν ἣν

ἀποτελεῖ ἡ ἕνωσις τῶν ὑπ' αὐτοὺς ἐπιπέδων στρωτήρων.

Καλύπτρα, τὸ κάλυμμα τοῦ προσώπου ὃ ἔφερον αἱ νέαι ἐμπρὸς τῶν ἀνδρῶν, καὶ μόνον τὴν τρίτην ἡμέραν μετὰ τὸν γάμον ἀπέθετον (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 232. — Αἰσχλ. Πέρσ. 529). — Ἴδ. Ἀνακαλυπτήρια.

Καλυψώ, ἴδ. Ὀδυσσεύς.

Κάλχας, υἱὸς τοῦ Θέστορος, Μυκηναίου ἢ Μεγαρέως, μάντις τοῦ κατὰ Τροίας Ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Ἐν Αὐλίδι προεῖπε τὴν διάρκειαν τῆς ἐκστρατείας, πρὸ τοῦ Ἰλίου ἀνήγγειλε τὴν ὀργὴν τοῦ Ἀπόλλωνος (Ὁμ. Ἰλ. Α, 68. Β. 300. — Ov. Met. XII, 19). Κατὰ χρησμὸν θ' ἀπέθνησκεν ὅτε θ' ἀπήντα

μάντιν ἀνώτερόν του. Συνηντήθη δ' ἐν τῷ τεμένει τοῦ Κλαρίου Ἀπόλλωνος ἐν Κολοφῶνι, ἢ τοῦ ἐν Γρυνείῳ τῆς Μυσίας, μετὰ τοῦ Μόψου, καὶ ἀναγνωρίσας τὴν ὑπεροχὴν αὐτοῦ, ἐκ λύπης ἀπέθανεν, ἢ ηὐτοκτόνησεν. Ἐν Δαυνίᾳ εἶχεν ἱερὸν ἢ μαντεῖον, ἔνθα ὁ μαντευόμενος ἐκοιμᾶτο ἐπὶ μέλανος δέρματος κριοῦ, καὶ ἐκεῖ ἐλάμβανε τὸν χρησμόν.

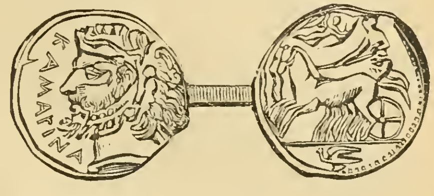
Κάλχη, ἴδ. Κίων.

Καλχηδών, καὶ ἧττον ἀκριβῶς **Χαλκηδών,** πόλις τῆς Βιθυνίας, ἀπέναντι τοῦ Βυζαντίου, κατὰ τὸ νότιον πέρας τοῦ Βοσπόρου, ἀποικία τῶν Μεγαρέων τῷ 675 π. Χ. Ὁ Βιθυνὸς Νικομήδης μετῴκισε (τῷ 140 π. Χ.) μέρος τῶν κατοίκων αὐτῆς εἰς Νικομήδειαν. Εἶχε ναὸν καὶ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἦν πατρὶς τοῦ φιλοσόφου Ξενοκρίτου. Ἀπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ὠνομάσθη Ἰουστινιάνεια, καὶ ἦν πρωτεύουσα τῆς Βιθυνίας ἢ Πρώτης Ποντικῆς. Νῦν Χαλκηδὼν (Τουρκ. Καδίκιοϊ).

Κάλχος, βασιλεὺς τῶν Δαυνίων, περὶ οὗ ἐμυθεύθη ὅτι, ἐρῶν τῆς Κίρκης, ἦλθεν εἰς τὴν νῆσον αὐτῆς ὅτε ἦν ἐκεῖ καὶ ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ μετεμορφώθη καὶ αὐτὸς εἰς χοῖρον (Παρθεν. Ἐρωτ. ΙΒ).

Καμάρα, κυρταὶ οἰκοδομαὶ ἢ θόλοι, καὶ τούτοις ἀναλόγως θολωτῶς καλυπτόμενά τινα ὀχήματα (Ἡρδ. Α, 199), καὶ πλοιάριά τινα τῶν κατοίκων τοῦ Πόντου, ἔχοντα κυρτὴν τὴν τρόπιδα (Στρβ. Α, 395.—Εὐστθ. εἰς Διον. Περιηγ. 700).

Καμάρινα ἢ **Καμαρίνη,** πόλις εἰς τὰ Ν τῆς Σικελίας, ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἱππάριδος, ἀποικισθεῖσα ὑπὸ Συρακουσίων τῷ 698 π. Χ. Κατεστράφη δ' αὖθις ὑπ' αὐτῶν ὡς ἀρνηθεῖσα ὑποταγήν, καὶ ἀνῳκοδομήθη ὑπὸ Ἱπποκράτους τοῦ Γελῴου τῷ 492. Ἐκ δευτέρου δὲ τῷ 484 ὁ Γέλων μετῴκισε τοὺς κατοίκους εἰς Συρακούσας· ἀλλὰ τῷ 461 ἐπέμφθησαν πάλιν ὀπίσω μετὰ κατοίκων τῆς Γέλας, καὶ τῷ 452 ἐδόξασεν αὐτὴν ὁ Ὀλυμπιονίκης Ψάμις. Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου οἱ κάτοικοι κατέφυγον εἰς τοὺς Λεοντίνους· ἐκ τετάρτου δὲ κατῴκισε τὴν πόλιν ὁ Τιμολέων τῷ 399. Κατεστράφη δὲ καὶ πάλιν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων τῷ 258, καὶ ἔκτοτε πλέον δὲν ἀνῳκοδομήθη. Ὅτε οἱ κάτοικοι ἠθέλησαν ν' ἀποξηράνωσι παρακείμε-

νον ἕλος, ὁ χρησμὸς τοῖς εἶπε· «Μὴ κίνει Καμάριναν· ἀκίνητος γὰρ ἀμείνων.» Ἀλλὰ μὴ ὑπακούσαντες, κατέστησαν τὴν πόλιν των τοῖς ἐχθροῖς εὐπροσιτωτέραν, καὶ ἔκτοτε ἐπεκράτησεν ἡ παροιμία· «Μὴ κίνει Καμάριναν,» ἤτοι μὴ βλάπτε σεαυτὸν (Ἡρδ. Ζ, 154.—Διόδ. ΙΑ, 76. ΙΓ, 14.—Στρβ. ΣΤ, 266, 272).

Καμαρῖνον, πόλις ἀρχαία τῆς Ὀμβρικῆς ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ.).

Καμαρῖται, ἔθνος τῆς ἐν Ἀσίᾳ Ἀλβανίας, κατὰ τὰ σύνορα τῆς Ἰβηρίας (Διον. Περιηγ. 700).

Καμβαδηνή, ἐπαρχία τῆς Μηδίας, κειμένη νοτίως τῶν Ἐκβατάνων (Ἰσιδρ.).

Κάμβαλα, πόλις τῆς μεγάλης Ἀρμενίας (Στρβ.).

Κάμβης, Λυδός τις διαβόητος ὡς ἀδηφάγος (Αἰλ. Π. Ἱ. Α.).

Καμβόδουνον, πόλις τῆς Ῥαιτίας ἐν τῇ Ἐστιωνίᾳ (Στρβ. Δ.—Πτολ. Β, 18). Τὸ νῦν Kempten τῆς Γερμανίας.

Καμβυσηνή, ἐπαρχία τῆς Ἀρμενίας· μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἀράξου καὶ Κύρου (Στρβ.—Στεφ. Βυζ.).

Καμβύσης, ποταμὸς τῆς Μηδίας κατὰ Στράβωνα καὶ Πτολεμαῖον (ΣΤ, 2).

Καμβύσης, 1) ἡγεμὼν τῆς Περσίας, ὑποτελὴς τῷ βασιλεῖ τῆς Μηδίας Ἀστυάγει, νυμφευθεὶς τούτου τὴν θυγατέρα Μανδάνην,

καὶ ἐξ αὐτῆς πατὴρ Κύρου τοῦ μεγάλου (Ἡρδ. Α, 46.—Ξενφ. Κύρ. Παιδ.). — 2) Υἱὸς Κύρου τοῦ Μεγάλου, διαδεχθεὶς αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον τῆς Περσίας τῷ 529 π. Χ. (Ἡρδ. Β, 1. Γ, 2). Ἐκστρατεύσας κατὰ τῆς Αἰγύπτου τῷ 527, ἐκυρίευσε τὴν Μέμφιν, εἶτα δὲ κατὰ τῶν Αἰθιόπων κινηθείς, ἀπέτυχεν, ἐλλείψει τροφῶν (Ἡρδ. Γ, 17—26), καὶ ἐν ταῖς Λιβυκαῖς ἐρήμοις, πορευόμενος ἵνα κυριεύσῃ τὸ Ἀμμώνιον, ἀπώλεσε τὸν στρατόν του, καταχωσθέντα ὑπὸ τὴν ἄμμον. Ἐπίσης ἀπέτυχε καὶ ἡ κατὰ τῆς Καρχηδόνος μελετωμένη ἐκστρατεία του, διότι οἱ Τύριοι τῷ ἠρνήθησαν πλοῖα. Ἐν Αἰγύπτῳ δ' αἰχμαλωτεύσας τὸν βασιλέα Ψαμμήτιχον, κατέστρεψε τῆς πρωτευούσης αὐτῆς, τῶν Θηβῶν, τοὺς ναοὺς καὶ τὰς μεγαλοπρεπεστάτας οἰκοδομάς, καὶ αὐτὸν τὸν ἱερὸν βοῦν, τὸν Ἆπιν, ἐπλήγωσεν. Ὠμός, καὶ τῇ οἰνοποσίᾳ ἔκδοτος, ἐφόνευσε καὶ τὸν ἴδιον αὐτοῦ ἀδελφὸν Σμέρδιν καὶ ἄλλους του συγγενεῖς· μόνος δ' ὁ Κροῖσος εὗρε παρ' αὐτῷ χάριν (Ἡρδ. Γ, 30). Μαθὼν δ' ὅτι στάσις ἐξερράγη ἐν Περσίᾳ, ἐπέστρεψε, τῷ 522 π. Χ. Ἀλλ' ἐν Ἐκβατάνοις, πολιχνίῳ τῆς Συρίας, ὅτε ἐπέβαινεν εἰς τὸν ἵππον του, τρωθεὶς ὑπὸ τοῦ ἰδίου του ξίφους, ἀπέθανεν (Ἡρδ. Γ, 61).

Κάμειρος, πόλις ἐπίσημος τῆς Ῥόδου, ὑπὸ Δωριέων εἰς τὰ Δ τῆς νήσου κτισθεῖσα, πατρὶς τοῦ ποιητοῦ Πεισάνδρου (Ὁμ. Ἰλ. Β. 656.—Ἡρδ. Α, 144. — Στρβ. ΙΔ, 656).

Καμερία, πόλις τῶν Σαβίνων ἐν Ἰταλίᾳ, ἀρχαιότατα κατακτηθεῖσα ὑπὸ τῶν Σαβίνων (Στρβ.—Βυζ.).

Κάμικος καὶ **Καμικός,** 1) πόλις τῆς Σικελίας παρὰ τῷ Ἀκράγαντι, ἐν ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι καθέδρα τοῦ βασιλέως Κοκήλου (Ἡρδ. Ζ, 170—Στρβ. Δ.— Στφ. Βυζ.). — 2) Τὴν πόλιν Κάμικον παραρρέων ποταμὸς (Στεφ. Βυζ.).

Κάμιλλος, ἴδ. Κάβειροι.

Καμπανία, ἐπαρχία τῆς Ἰταλίας, μεταξὺ Λευκανίας, Σαμνίου, Λατίου καὶ Τυρρηνικῆς, «πεδίον εὐδαιμονέστατον τῶν ἁπάντων» κατὰ Στράβωνα (Ε), ἡ τὴν σήμερον τὴν Νεάπολιν περιέχουσα (Διόδ.—Πολύβ. Β).

Κάμπη, τέρας φοβερόν, φυλάττον τοὺς Κύκλωπας καὶ τοὺς Γίγαντας εἰς τὸν Ἅδην, καὶ ὑπὸ τοῦ Διὸς φονευθὲν (Ἀπολλόδ. Α, 2, 1.—Σχολ. Αἰσχλ. Προμ. 291).

Καμπόδουνον ἢ Καμβόδουνον ἴδ.

Κάμψα, πόλις τῆς Κροσσαίας ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπὶ τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου (Ἡρδ. Ζ, 123). Καὶ Κάψα (Στεφ. Βυζ.).

Κανά, πόλις τῆς Γαλιλαίας, ἔνθα ὁ Ἰησοῦς ἐποίησε τὸ πρῶτον αὐτοῦ θαῦμα.

Κάναβος, τὸ ξύλινον κέντρον τοῦ προπλάσματος παρὰ τοῖς γλύπταις· καὶ τὸ ἀνατομικὸν πρόπλασμα τὸ χρήσιμον τοῖς ζωγράφοις.

Κάναι, πολίχνη τῆς Αἰολίδος ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, παραθαλασσία, μετὰ λιμένος (Στρβ.)

Κανάκη, θυγάτηρ τοῦ Αἰόλου καὶ τῆς Ἐναρέτης, μήτηρ πέντε παίδων, ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος (Καλλίμ. Ὕμν. εἰς Δημ. 190.— Ἀπολλόδ. Α, 7, 3).

Καναρία, νῆσος τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, πρὸ τῆς βορειοδυτικῆς παραλίας τῆς Ἀφρικῆς (Πτολ. Δ, 6), κληθεῖσα κατὰ γείτονά τινα φυλὴν τῆς Ἀφρικῆς (Plin.).

Καναστραῖον, ἀκρωτήριον τῆς Χερσονήσου Παλήνης ἐν Μακεδονίᾳ, εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Τορωναίου κόλπου, καὶ Παλλήνη ἄκρα λεγόμενον (Ἡρδ. Ζ, 128. — Θουκ. Δ, 100).

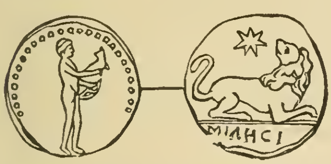
Κάναχος, Σικυώνιος γλύπτης τῶν πρὸ τοῦ Φειδίου χρόνων, ἀκμάσας περὶ Ὀλ. 70—80. Τὰ ἔργα αὐτοῦ ἦσαν περίφημα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, καί τοι μὴ ἀπηλλαγμένα ἐντελῶς τῆς τραχύτητος τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης (Cic. Brut. XVIII). Τὸ ἐπισημότερον αὐτῶν ἦν ὁ Φιλήσιος Ἀπόλλων ἐν Μιλήτῳ, ἔχων κατὰ τοῦ Πλινίου περιγραφὴν (XXXIV,

19, 14) εἰς τὴν μίαν χεῖρα νεβρὸν ἐλάφου καὶ εἰς τὴν ἄλλην τόξον. Ὅτι τούτου ὁμοιώ-

Χαλκοῦν ἀγαλμάτιον ἐν Βρετ. Μουσείῳ.

ματά εἰσι τὰ εὑρισκόμενα εἴς τινα τῶν Μουσείων. ἀποδεικνύει καὶ νόμι-

σμα τῆς Μιλήτου ἐφ' οὗ παρίσταται τὸ αὐτὸ τοῦτο ἔργον. Εἰργάσθη δ' ἐν ἄλλοις καὶ χρυσελεφάντινον Ἀφροδίτην ἐν Κορίνθῳ. — 2) Γλύπτης τῆς 95 Ὀλ., πιθανῶς ἔγγονος τοῦ ἀνωτέρω, εἰργάσθη ἐν Δελφοῖς.

Κανδαύλης, καὶ Μυρσίλος λεγόμενος, βασιλεὺς τῆς Λυδίας, ὁ ἔσχατος τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἡρακλέους ἐκ τῆς Ὀμφάλης. Θαυμάζων τῆς γυναικός του τὴν καλλονήν, ἐπέμεινε νὰ ἐπιδείξῃ αὐτὴν γυμνὴν εἰς τὸν φίλον του Γύγην, δι' ὃ κατ' ἀπαίτησιν αὐτῆς ὁ Γύγης τὸν ἐφόνευσεν (Ἡρδ. Α, 8).

Κανδασοΐα, τόπος βραχώδης τῆς Ἰλλυρίας (Στρβ.).

Κανδαών, ὁ Ὠρίων παρὰ τοῖς Βοιωτοῖς (Τζέτζ. Λυκόφρ. 328).

Κάνδυβα (ἡ), μικρὰ πόλις τῆς Λυκίας, κατὰ Κάνδυβον, υἱὸν τοῦ Δευκαλίωνος (Στφ. Βυζ.).

Κάνδυς, Ἐσθὴς (ἴδ.) τῶν Περσῶν, ἔχουσα εὐρείας χειρίδας (Ξεν. Κύρ. Π. Α, 3. 2. Ἀν. Α, 5, 2. Διόδ. ΙΖ. 77).

Κάνη, ἀκρωτήριον τῆς Αἰολίδος ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἀπέναντι τῆς Λέσβου (Ἡρδ. Ζ, 42.—Στρβ. ΙΓ, 1, 68).

Κανηφόροι, κόραι ἐκ τῶν ἐπισήμων οἰκογενειῶν, εἰς τὰς πομπάς, ἰδίως εἰς τὰ Παναθήναια, τὰ Διονύσια, τὰ Ἐλευσίνια, φέρουσαι καὶ ἐπὶ κεφαλῆς ἣν ἐλεύκαινον δι' ἀλεύρου (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 732), διάφορα τῇ τελε-

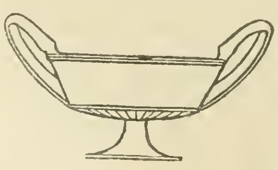
τῇ ἀνήκοντα ἀντικείμενα ἐντὸς κανῶν, ἤτοι κανίστρων πλεκτῶν, εἰ καὶ κανᾶ ἐλέγοντο καὶ μικροὶ μετάλλινοι δίσκοι, χρήσιμοι ἐπίσης εἰς τὰς θυσίας. Ἡ ἀνωτέρω εἰκὼν καὶ ἡ ὄπισθεν,

ἐκ τῆς ζωοφόρου τοῦ Παρθενῶνος ληφθεῖσαι, ἥτις ἐστὶ παράστασις τῆς Παναθηναϊκῆς πομπῆς, ἔχουσιν ἡ μὲν πρώτη δεξιῶς δύο νέας εἰς τὴν δεξιὰν ἀνὰ ἕνα τοιοῦτον δίσκον κρατούσας, καὶ πρὸ αὐτῶν δύο ἄλλας ἐχούσας προ-

χοΐδας εἰς τὴν χεῖρα διὰ τὰς σπονδὰς, καὶ ἔμπρὸς αὐτῶν μίαν δᾳδοῦχον. Ἡ δὲ δευτέρα παρίστησιν ἀριστερῶς δύο κανηφόρους· πρὸς τὰ δεξιὰ δ' ὁ ἱερεὺς δέχεται τὸν νεότευκτον πέπλον τῆς Ἀθηνᾶς παρὰ τῆς ἀρρηφόρου (ἴδ. ἀρρηφόρια).

Κάνθαρος, 1) μέγα ἔκπωμα, ἔχον δύο ὦτα, ἰδίως τὸ τοῦ Διονύσου. Ἴδ. Κέ-

ραμος.—2) Λιμενίσκος ἐντὸς τοῦ Πειραιῶς ἀμέσως δεξιῶς τῷ εἰσπλέοντι.

Κάνηθος, 1) υἱὸς Λυκάονος καὶ Ἀρκαδίας, συγκεραυνωθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του ὑπὸ τοῦ Διὸς (Ἀπολδ. Γ, 81). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἄβαντος ἐξ Εὐβοίας, πατὴρ τοῦ Ἀργοναύτου Κάνθου (Ἀπλδ. Δ, 77. — 3) Ὁ καθ' ὃν ὠνομάσθη ὄρος τι πλησίον τῆς Χαλκίδος (Στρβ.).

Κανθαρόλεθρος, τόπος ὀρεινὸς παρὰ τῇ Ὀλύνθῳ ἐν Θράκῃ (Στρβ.).

Κανθικὸς κόλπος, εἰς τὴν Ἰνδικὴν, ὁ μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τῶν ποταμῶν Γάγγου καὶ Μώφιδος (Πτολμ.).

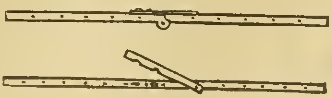
Κάνθος, υἱὸς Κανήθου, Εὐβοεὺς Ἀργοναύτης (Ἀπλδ. Α, 77. Δ, 1, 85).

Κάννα, (ἡ), πόλις τῆς Ἀπουλίας ἐν Ἰταλίᾳ, ἔνθα ὁ Ἀννίβας ἐνίκησε τοὺς Ῥωμαίους. Ἐπὶ Στράβωνος ἐρείπιον (Πολβ.—Στρβ). Νῦν Cannes.

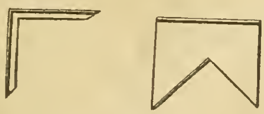
Κάνωβος ἢ Κάνωπος, πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου ΒΑ τῆς Ἀλεξανδρείας, 120 στάδια αὐτῆς ἀφεστῶσα, ἐφ' ἑνὸς τῶν βραχιόνων τοῦ Νείλου, ἔχοντος τὸ αὐτὸ ὄνομα, ὃ ἐλέγετο προελθὸν ἐκ τοῦ ἐνταῦθα ταφέντος ναυκλήρου τοῦ Μενελάου. Ἦν ἡ ἐμπορικωτάτη τῶν πόλεων τῶν μερῶν τούτων τῆς Αἰγύπτου, μέχρι τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἀλεξανδρείας, μεθ' ἧς ὡς καὶ μετὰ τῆς Μαρεώτιδος λίμνης συνεδέετο διὰ διώρυγος (Στρβ. ΙΖ, 801). Ἐπὶ τῶν Χριστιανῶν δ' ἡ πόλις ἐξέλιπε.

Κανὼν, τὸ μέτρον τῶν τεκτόνων. Τὸ ἐν τῇ εἰκόνι, χαλκοῦν, διῃρημένον εἰς ἴσα μέρη, σύγκειται ἐκ δύο τμημάτων, διπλουμένων, καὶ ἐξ ἑνὸς τρίτου χρησιμεύοντος εἰς τὸ νὰ στερεοῖ αὐτὰ ὅταν ἀνοίγωνται, εὑρέθη εἰς τὴν

Πομπηίαν. Ὑπῆρχον δὲ καὶ γωνιαῖοι κανόνες. Καὶ Λέσβιος κανὼν ἐλέγετο ὁ κατὰ θέ-

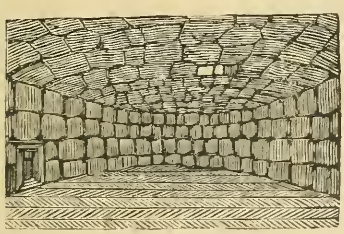
λησιν καμπτόμενος πρὸς χάραξιν τῶν κοσμημάτων.

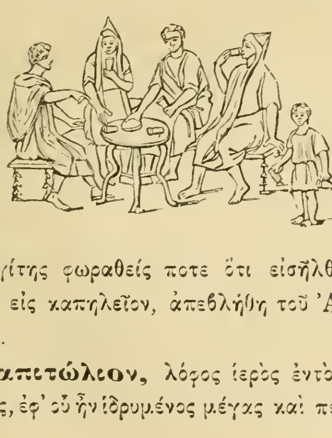
Κάνωνος, Ἀθηναῖος, ἐκδοὺς αὐστηρότατον ψήφισμα κατὰ τῶν ἀδικούντων τὸν δῆμον. (Ξενφ. Ἑλλ. Α, 7, 21. — Ἀρστφ. Ἐκκλ. 1089).

Καπανεὺς, ἴδ. Ἄδραστος καὶ Εὐάδνη.

Καπηλεῖον, ἐργαστήριον καπήλων, μικρεμπόρων, ἰδίως οἰνοπωλῶν, ἔνθα καὶ ἐσι-

τοῦντο καὶ ἔπινον οἱ τοῦ ὄχλου. Διὰ δὲ τοὺς τῶν ἀνωτέρων τάξεων ἐθεωρεῖτο τοῦτο τοσοῦτον ἀπρεπὲς, ὥστε, κατ' Ἀθήναιον, Ἀ-

ρειοπαγίτης φωραθείς ποτε ὅτι εἰσῆλθε καὶ ἔφαγεν εἰς καπηλεῖον, ἀπεβλήθη τοῦ Ἀρείου Πάγου.

Καπιτώλιον, λόφος ἱερὸς ἐντὸς τῆς Ῥώμης, ἐφ' οὗ ἦν ἱδρυμένος μέγας καὶ περίφημος ναὸς τοῦ Διὸς, ἐγκλείων εὔθρονον χρυσοῦν ἄγαλμα τοῦ θεοῦ, καὶ τὰ ἐπίσημα τῆς πόλεως ἔγγραφα.

Καππαδοκία, τὸ ΒΑ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, παρὰ τὸν Εὔξεινον Πόντον. Ἀπὸ Ἀλεξάνδρου δὲ τὸ παραθαλάσσιον αὐτῆς ἐλέγετο Καππαδοκία ἡ πρὸς τῷ Πόντω, τὸ δὲ Ν, τὸ μεσόγειον, πρὸς τὸ ὄρος Ταύρῳ, ἀπετέλεσεν ἰδιαιτέραν ἐπικράτειαν τὴν κυρίως Καππαδοκίαν. Ὁ κυριώτερος ποταμὸς τῆς χώρας ἦν ὁ Ἅλυς, ὁρίζων αὐτὴν πρὸς Δ, τὸ δὲ μέγιστον ὄρος ὁ **Ἀργαῖος** (ὕψ. 3840^{μ}) ἡφαίστειον ἀποσβεσθέν. Οἱ κάτοικοι, πιθανῶς Ἄρειοι τὴν καταγωγὴν, ἐλέγοντο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Λευκόσυροι, καὶ ἦσαν ἀνδρεῖοι, ἀλλὰ κατηγοροῦντο ἐπὶ μὴ εὐθύτητι καὶ ἐπὶ δωροδοκίᾳ, ὡς οἱ Κᾶρες καὶ ὡς οἱ Κρῆτες, δι' ὃ ἐλέγετο τότε παροιμιακῶς περὶ τῶν τριῶν «Τρία κάππα κάκιστα» (Στρβ. ΙΒ, 533).

Καππώτας, ἐπίθετον τοῦ Διὸς παρὰ τῷ Γυθείῳ τῆς Λακωνίας. Ἐπὶ ἱεροῦ λίθου κειμένου ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ ἐλέγετο καθεσθεὶς καὶ τῆς μανίας του ἐλευθερωθεὶς ὁ Ὀρέστης (Παυσ. 8, 22, 2).

Καπρέαι (αἱ), νῆσος ἀπέναντι τῆς Νεαπόλεως ἐν Ἰταλίᾳ, ἔνθα ὁ αὐτοκράτωρ Τιβέριος ἐμόνασε τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του. Νῦν Caprea. (Τπρ. Βυζ.)

Καπρία, Λίμνη τῆς Παμφυλίας (Στρ.)

Κάπρος (ὁ), 1) Νῆσος καὶ λίμνη τῆς Χαλκιδικῆς, πλησίον τῶν Σταγείρων ἐν Μακεδονίᾳ (Στρβ.)—2) Ποταμὸς τῆς Φρυγίας, ἐκβάλλων εἰς τὸν Μαίανδρον (Στρβ.). — 3) Μέγας ποταμὸς τῆς Ἀσσυρίας, ῥέων εἰς τὸν Τίγριν (Πολυβ.) Νῦν Ζάβ.

Καπύη καὶ Κάπυα, πόλις ἐν Καμπανίᾳ τῆς Ἰταλίας, διαβόητος ἐπὶ τρυφηλότητι καὶ ἐκδιαιτήσει τῶν κατοίκων της.

Κάπυς, υἱὸς τοῦ Ἀσσαράκου, σύζυγος τῆς Θέμιδος, πατὴρ τοῦ Ἀγχίσου (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 239).

Κὰρ, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Φορονέως, καθ' ὃν

ὠνομάσθη ἡ ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ Καρία (ἴδ.), καὶ τὸ ἔθνος τῶν Καρῶν, προσέτι δὲ καὶ ἡ Ἀκρόπολις ἣν ἔκτισεν εἰς τὰ Μέγαρα. Ὁ τάφος αὐτοῦ ἐδείκνυτο μεταξὺ Μεγάρων καὶ Κορίνθου (Ἡρδ. Α, 171. Παυσ. Α, 39).

Κάραδις (ἡ), πόλις τῆς Ταρρακωνίας ἐν Ἱσπανίᾳ (Ἀππιαν. Ζ, 1, 42. 43).

Κάραλις, πόλις καὶ λιμὴν εἰς τὰ Ν. τῆς Σαρδηνίας, κτίσμα τῶν Καρχηδονίων.

Καραμβὶς (ἡ), ἀκρωτήριον τῆς Παφλαγονίας εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον, ἄντικρυ τῆς χερσονήσου Μετώπου (ἴδ.) (Ἀπλδ. Ῥόδ. Β, 361.—Στρβ.)

Καρανῖτις (ἡ), ἐπαρχία τῆς Ἀρμενίας, ὅθεν πηγάζει ὁ Εὐφράτης (Πτολμ.—Στρβ.).

Κάρανος, 1) Ἡρακλείδης, ἀπόγονος τοῦ Τημένου, ἐκυρίευσε μετ' Ἀργείων μέρος τῆς Μακεδονίας, ἔνθα ἦρξεν ἐπὶ πολύ, καὶ ἀπέθανε. Κατ' Ἰουστῖνον (VII 1), ὁ χρησμὸς τῷ παρήγγειλε νὰ ἱδρύσῃ κράτος ὅπου αἶγες τὸν ὁδηγήσωσι· στρατεύσας δὲ κατὰ τῆς Ἐδέσσης, ἐκυρίευσε τὴν πόλιν ἐκβαλὼν διὰ τῆς πύλης δι' ἧς εἰσήρχετο ποίμνιον αἰγῶν, ἐξ οὗ καὶ ἡ πόλις μετωνομάσθη Αἰγαί. Ἀπ' αὐτοῦ κατῆγον τὸ γένος των οἱ μετὰ ταῦτα βασιλεῖς τῆς Μακεδονίας (Vell. Pat. I, 6). — 2) Υἱὸς Φιλίππου καὶ Κλεοπάτρας, θανατωθεὶς ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς του Ὀλυμπιάδος.—3) Στρατηγὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου.

Καρβατίνη, ὑπόδεσις τοῦ λαοῦ ἐξ ἁπλοῦ δέρματος, δι' ὃ καὶ μονόδερμος ἢ μονόπελμος ἐπιλέγεται. Τὸ τσαρούχιον (Ξεν. Ἀν. Δ, 5, 14. — Πολδ. Ζ, 22.—Ἡσυχ.).

Καρδαμύλη, 1) πόλις τῆς Μεσσηνίας (Λακωνίας καθ' Ἡρδ. Η, 73) πλησίον τῶν Λεύκτρων (Ὅρ. Ἰλ. Λ, 150.—Θουκ.)— 2) Πόλις ἐπὶ τῆς νήσου Χίου, ἢ μᾶλλον νησίδιον ἀπέναντι αὐτῆς (Θουκ. Η, 24.— Στρβ. Βυζ.).

Καρδία, πόλις μετὰ λιμένος, εἰς τὰ ΒΔ τῆς Θρακικῆς χερσονήσου, ὑπὸ τῶν Μιλησίων συνοικισθεῖσα, εἶτα ὑπὸ τοῦ Μιλτιάδου νέους ἀποίκους λαβοῦσα, καταστραφεῖσα δ' ὑπὸ Λυσιμάχου, καὶ εἶτα πάλιν ἀνοικοδομηθεῖσα. Πατρὶς τοῦ βασιλέως Εὐμένους καὶ τοῦ ἱστοριογράφου Ἱερωνύμου (Ἡρδ. Ζ, 68.—Στρβ. Ζ, 331).

Καρδιοφύλαξ, τὸ μέρος τοῦ θώρακος, ἡ πλὰξ ὑπὸ τὸν θώρακα, πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς καρδίας (Πολδ. ΣΤ, 28).

Καρδοῦχοι, λαὸς πολεμικὸς ἐν Ἀρμενίᾳ, κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Τίγριδος (Ξεν. Κ. Ἀν. Γ, 5, 15. Δ, 1, 2. 5.— Πλούτ. Λουκ. ΚΘ). Κατὰ Στράβωνα (ΙΑ. 522) Γυρδαῖοι· κατ' ἄλλους (Ἰώσηπ.) Κορδιαῖοι· πιθανῶς οἱ νῦν Κοῦρδοι.

Κάρησος, ποταμὸς τῆς Μυσίας, εἶτα Πίτος καλούμενος, εἰσβάλλων εἰς τὸν Αἴσηπον.

Καρθέα, πόλις τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς νήσου Κέω (Στρβ.).

Καρία, τὸ ΝΔ μέρος τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, συνώρευε, πρὸς Β μετὰ τῆς Λυδίας, πρὸς ΒΑ μετὰ τῆς Φρυγίας, πρὸς ΝΑ μετὰ τῆς Λυκίας, πρὸς δὲ Δ καὶ Ν μετὰ τοῦ πελάγους. Παρὰ τὰ παράλια αὐτῆς παρατείνονται παρεκτάσεις τοῦ ὄρους Ταύρου, ὡς ὁ Λάτμος, τὸ Γρίον, ἡ Λίδα καὶ ὁ Πήδασος παρὰ τῇ Ἁλικαρνασσῷ. Ὁ μέγιστος τῶν ποταμῶν τῆς χώρας, ὁ Μαίανδρος, ἐκρέει εἰς τὸν ὁμώνυμον κόλπον, κατὰ τὸν μυχὸν αὐτοῦ, καλούμενον Λάτμιον· δέχεται δ' ὁμόρρους, ἀριστερῶς τὸν Ἅρπασον καὶ τὸν Μαρσύαν, δεξιῶς τὸν Ληθαῖον καὶ τὸν Γαίσονα. Ἄλλοι κόλποι αὐτῆς ἐπίσημοι εἰσὶν ὁ τῆς Ἰάσου ἢ Βαργυλιος καὶ ὁ Κεραμεικὸς μεταξὺ τῆς Κνίδου καὶ τῆς Ἁλικαρνασσοῦ. Ποταμοὶ δὲ, ὁ Κάλβις, ῥέων πρὸς Ν ἐκ τοῦ ὄρους Κάδμου, καὶ ὁ Ἄξων παρὰ τοῖς μεθορίοις τῆς Λυκίας.— Τὴν παραλίαν καὶ τὰς παρακειμένας νήσους ᾤκουν οἱ Κᾶρες, ὑποτεθέντες Σημιτικῆς καταγωγῆς, μετὰ τῶν σχεδὸν προϊστορικῶν Λελέγων, λαὸς ναυτικὸς, πρωτεύουσαν ἔχων τὰ

Μύλασα. Τὰ δὲ μεσόγεια κατῴκουν πρὸς Β, κατ' ἀρχὰς Φρύγες, πρὸς Ν Πισιδεῖς, οἷς εἶτα προσετέθησαν καὶ Λυδοί. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Ι' αἰῶνος π. Χ. ἐπῆλθον Ἕλληνες ἔποικοι, πρὸς Β. Ἴωνες καὶ πρὸς Ν. Δωριεῖς, ὧν ἡ παραλία προσέλαβε καὶ τὸ ὄνομα Δωρίς. Ἀπετέλεσαν δ' οἱ κάτοικοι τοῦ μέρους τούτου κοινὸν 6 Δωρικῶν πόλεων, αἵτινες ἦσαν ἡ Κνίδος καὶ ἡ Ἁλικαρνασσὸς ἐπὶ τῆς στερεᾶς, ἡ Ἰαλυσὸς, ἡ Λίνδος καὶ ἡ Κάμειρος ἐπὶ τῆς νήσου Ῥόδου, καὶ ἡ Κῶς ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου νήσου (Ἡρδ. Α, 144). Μετ' οὐ πολὺ δ' ἵδρυσαν οἱ Ῥόδιοι πάλιν ἄλλας πόλεις, αἵτινες πᾶσαι ἤνθησαν διὰ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς γονιμότητος τῆς γῆς. Οἱ δὲ ἰθαγενεῖς τῆς μεσογείου χώρας ἔμειναν ἡμιβάρβαροι πάντοτε, φιλοπόλεμοι καὶ ὕπουλοι, δι' ὃ καὶ περιεφρονοῦντο, (ἴδ. Καππαδοκία), καὶ ὡς μισθωτοὶ ὑπηρέτουν, ἢ ἐπωλοῦντο ὡς δοῦλοι. Αἱ κυριώτεραι πόλεις ἦσαν ἡ Μυοῦς, Πριήνη, Μίλητος, Καρύανδα, Μίνδος, Μαγνησία, Τράλλεις, Ἀλάβανδα, Στρατονίκεια, Μύλασα, Ἀντιόχεια (Στρβ. ΙΔ, 651).

Καρένη καὶ **Καρήνη,** 1) πόλις τῆς Μυσίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, μεταξὺ Ἀταρνέως καὶ Κισθένης, μὴ σωζομένη ἐπὶ Πλινίου (Ἡρδ. Ι, 42. — Στρ. Βυζ.. —2) Πόλις Μηδίας (Πτλμ.).

Καρέων, ποταμὸς τῆς Ἀρκαδίας παρὰ τῇ Μαντινείᾳ, εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἀλφειὸν (Καλλίμ. Ὕμν. Δι.).

Κάρκινα, πόλις τῆς εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, παρ' ᾗ καὶ ὁ Καρκινίτης κόλπος (Ἡρδ. Δ, 55. — Πτολμ. Γ, 5. —Στρβ.). Νῦν Μαριούπολις.

Καρκῖνος, ἐξ Ἀκράγαντος εἰς Ἀθήνας μετοικήσας τραγικὸς ποιητὴς, ἐλεεινὸς κατ' Ἀριστοφάνην. Εἶχε 4 υἱοὺς, πάντας ποιητὰς, ὧν ὁ γνωστότερος Ξενοκλῆς, εἶχεν υἱὸν Καρκῖνον καὶ αὐτὸν. γράφοντα περὶ τὴν 100' Ὀλυμπιάδα καὶ ἐπὶ μακρὸν διαμείναντα εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Διονυσίου. Ἐκ τῶν 160 δραμάτων ἃ ἐλέγετο συντάξας, ἅπαξ ἐν μόνον ἐστεφανώθη. Κατὰ τὸ ὕφος ἐπροσπάθει νὰ μιμῆται τὸν Εὐριπίδην, καὶ ἐπλήρου αὐτὸ γνωμικῶν κοινῶν καὶ στερουμένων ὀξύτητος· καὶ ἡ στιχουργία του ἦν παρημελημένη καὶ οὐχὶ ἀκριβής. Σώζονται δ' αὐτοῦ ἐλάχιστα ἀποσπάσματα (Συλλ. Nauck. Trag. grec. fragm.)

Καρμανία, χώρα παρὰ τὸν Περσικὸν κόλπον Α., ἧς οἱ κάτοικοι (Γερμάνιοι παρ' Ἡροδότῳ Α, 125) ἦσαν πολεμικοὶ, καὶ κατά τε τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἤθη συγγενεῖς τοῖς Πέρσαις (Ἀρρ. ΣΤ, 23, 1. — Στρβ. ΙΕ, 726).

Καρμάνωρ, Κρὴς καθαρίσας τὸν Ἀπόλλωνα ἀπὸ τοῦ φόνου τοῦ δράκοντος Πύθωνος (Παυσ. Β. 11. Ι, 7, 30).

Καρμάντες, νύμφη καὶ μάντισσα, ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ μήτηρ τοῦ Εὐάνδρου, ᾗ ἐν Ἰταλίᾳ ἐπανηγύριζον τὰ Καρμεντάλια τῇ 10 Ἰανουαρίου (Διον. Ἁλικ. 3. — Στρβ. — Varro).

Κάρμη, θυγάτηρ τοῦ Εὐβούλου, ἢ τοῦ Φοίνικος, μήτηρ τῆς Βριτομάρτιδος ἐκ τοῦ Διὸς (Παυσ. 13, 30. — Ἀντ. Λιβ. 40).

Κάρμηλος, ὄρος εὐφορώτατον τῆς Παλαιστίνης, νοτίως τοῦ Λιβάνου (Πτλμ. Ε, 15. — Ἰωσηπ.).

Καρνεάδης, ἐκ Κυρήνης τῆς Ἀφρικῆς, ἔζησε 213 — 129 π. Χ. Ἐπρέσβευε κατ' ἀρχὰς τὴν φιλοσοφίαν τῶν Στωϊκῶν· ἀλλὰ μὴ κρίνων ἐπαρκεῖς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἠθικὰς αὐτῶν ἀρχὰς, παρεδέχθη τὴν Πλατωνικὴν, καὶ ἵδρυσε τὴν νέαν τρίτην Ἀκαδημίαν, ἐν ᾗ ἐζήτει τὴν ἀλήθειαν εἰς ἀποδείξεις ἐκτὸς τῶν αἰσθήσεων καὶ τοῦ κύκλου τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας. Ἦν δὲ τὰ ἤθη καθαρὸς καὶ ἄμεμπτος· καὶ νοὸς ὀξύτητα δὲ καὶ εὐγλωττίαν ἀπέδειξεν, ὅτε τῷ 155 π. Χ. ἐπέμφθη μετὰ τοῦ Κριτολάου καὶ τοῦ Διογένους πρέσβυς ἵνα ἀπαλλάξῃ τὰς Ἀθήνας τοῦ ἐπιβληθέντος αὐταῖς προστιμου 100 ταλάντων διὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Ὠρωποῦ (Διογ. Λ, Δ. 62, — Vell. VI, 12).

Καρνεάθης, ὄρος τῆς Ἀργολίδος (Στρβ.).

Κάρνεια (τά), ἑορτὴ τῶν Δωριέων, ἐν Πελοποννήσῳ ἰδίως τῶν Σπαρτιατῶν, εἰς λατρείαν τοῦ Καρνείου Ἀπόλλωνος. Ἐπανηγυρίζοντο ἐν τῷ Καρνείῳ μηνὶ (Μεταγειτνιῶνι τῶν Ἀθηναίων, Αὐγούστῳ), διήρκει ἐννέα ἡμέρας, καὶ εἶχε χαρακτῆρα πολεμικόν, εἰς ἀνάμνησιν τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν, εἰ καὶ πρὸ αὐτῆς ἤδη εἶχεν εἰσαχθῆ ἐκ Θηβῶν εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἡ λατρεία τοῦ Καρνείου Ἀπόλλωνος. Διήρκει δὲ ἀπὸ τῆς ζ' τοῦ μηνὸς μέχρι τῆς ιστ'. Κατεσκευάζοντο δὲ 9 σκιάδες ἐκτὸς τῆς πόλεως, καὶ εἰς αὐτὰς διῃροῦντο οἱ ἐξ ἑκάστης τῶν 30 ὠβῶν ἢ φρατριῶν ἀνὰ 5 ἐπὶ τετραετίαν κληρούμενοι ἄγαμοι, καὶ ἐκεῖ ἐσκήνουν ἐν στρατοπέδῳ. Λέγεται δ' εἰσαχθεῖσα ἡ ἑορτὴ τὸ πρῶτον τῇ 24ῃ Ὀλυμπιάδι (Ἀθην. 3. ΙΔ, 635), καὶ ἔχουσα καὶ μουσικοὺς ἀγῶνας, εἰς οὓς πρῶτος ἐνίκησεν ὁ Τέρπανδρος. Ἐτελεῖτο δὲ καὶ ἐν Σικυῶνι, ἐν Μεσσήνῃ, Θήρᾳ, Κυρήνῃ καὶ ἀλλαχοῦ.

Κάρνειος, 1) Ἴδ. Κάρνος.—2) Παρὰ Λάκωσιν ὁ μὴν ἀντιστοιχῶν τῷ Μεταγειτνιῶσι τῶν Ἀθηναίων (κατὰ μέρος τῷ νῦν Αὐγούστῳ), ὅτε ἐτελοῦντο τὰ Κάρνεια.

Καρνίων, παραποτάμιον τοῦ Ἀλφειοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ (Καλλιμ. Δι. 24).

Κάρνος, μάντις διάσημος υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης, τὴν μαντικὴν διδαχθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ Ἀκαρνὰν τὴν καταγωγήν. Ἐμυθεύετο φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ ἵππου του ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Δωριέων εἰς τὴν Πελοπόννησον, ὅτι δ' ἐπὶ τῷ φόνῳ τούτῳ ὀργισθεὶς ὁ Ἀπόλλων, ἔπεμψε λοιμὸν εἰς τὴν χώραν, καὶ πρὸς ἐξιλέωσιν αὐτοῦ ἐσύστησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὴν ἑορτὴν τὰ Κάρνεια. (Σχλ. Θεοκρ. Ε, 83.—Παυσ. Γ, 18, 3.—Ἀπλδ. Β, 8, 3).

Κάρπαθος, νῆσος μεταξὺ Κρήτης καὶ Ῥόδου, εἶχε πόλεις Ποσειδώνιον καὶ Νίσυρον. Παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Β, 676) Κράπαθος. Παρ' αὐτῇ δ' ἦσαν ἡ Κάσος καὶ Σάρος (Στρβ. Ι, 487).

Καρπασία, πόλις μετὰ λιμένος εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Κύπρου, (Διόδ. Β.—Στρβ.). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Καρπάτης, (ὁ), τὰ Καρπάθια ὄρη βορείως τῆς Δακίας.

Κάρπις, ποταμὸς τῆς Παννονίας, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἴστρον (Ἡρ. Δ, 49). Νῦν Δραῦος.

Καρποῦ δίκη, ἐν Ἀθήναις, πρὸ τῶν θεσμοθετῶν, ἡ ἀφορῶσα ἀμφισβητήσεις περὶ προσόδου καὶ μισθώσεως ἐνοικιασμένου ἀγροῦ.

Καρπώ, μία τῶν Ὡρῶν (Παυσ. Θ. 35).

Κάρραι (αἱ), πόλις τῆς Μεσοποταμίας, πρὸς τῇ Ἐδέσσῃ, ἀποικία Ἑλληνική· ἐν τῇ Γραφῇ Ἀρρὰν (Δι. Κάσσ. ΛΖ, 3.—Ζωσμ. Γ, 12.—Ἀρριαν.—Στρβ.). Ταύτῃ παραρρέει ὁ ποταμὸς Κάρρας (Στφ. Βυζ.).

Κάρρωτος, υἱὸς Ἀλεξιβίου, γυναικάδελφος Ἀρκεσιλάου Γ', βασιλέως τῆς Κυρήνης, Πυθιονίκης (Πινδ. Πυθ. Ε, 34).

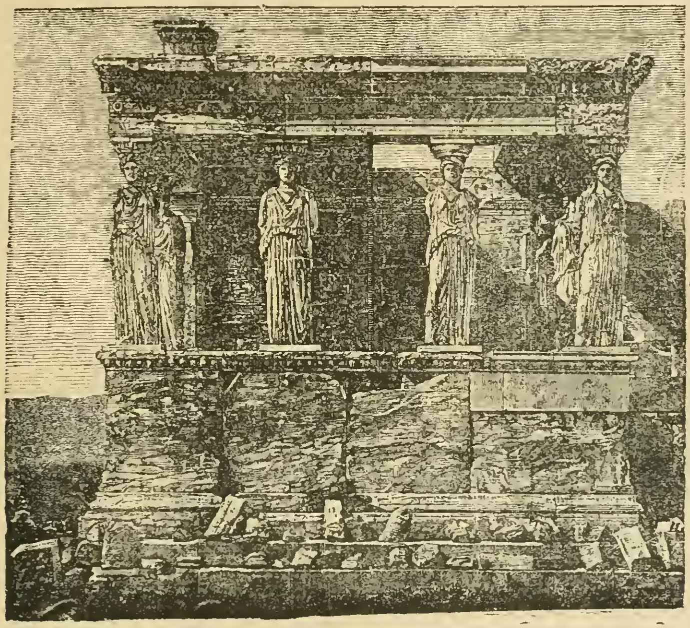
Καρτέρων, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος (ἴδ.), συγκεραυνωθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του.

Κάρυα, τὰ καρύδια, καὶ πᾶς καρπὸς ἔχων σκληρὸν φλοιόν, ὡς τὰ λεπτοκάρυα, ἀμύγδαλα· προσέτι ὁ πυρὴν τῶν καρπῶν ὁ ἔχων σκληρὸν περίβλημα.

Καρύαι, 1) Πόλις μεθόριος τῆς Λακωνίας καὶ Ἀρκαδίας, κατ' ἀρχὰς εἰς ταύτην, εἶτα δ' εἰς τὴν Λακωνίαν ἀνήκουσα, εἶχε ναὸν περίφημον τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῶν Νυμφῶν, παρ' ᾧ καὶ Λάκαιναι κόραι κατ' ἔτος ἰδιαιτέρους τινὰς χοροὺς ἐχόρευον (Παυσ. Γ. ΙΔ. — Λουκ. π. Ὀρχ. 10.—36, 4, 5). Τῷ 369 π. Χ. ἀποστᾶσα ἀπὸ τῆς Σπάρτης, ἐκυριεύθη μετὰ δύο ἔτη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιδάμου, καὶ ἐτιμωρήθη αὐστηρῶς (Θουκ. Ε, 55.—Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ, 5, 25. 27. Ζ, 1, 28. — Παυσ. Δ, 16, 9). — 2) π. τῆς Ἀρκαδίας παρὰ τῷ Φενεῷ (Παυσ. Η, 13, 6, 14, 1).

Καρύανδα, πόλις Καρικὴ ἐπὶ νήσου συνδεομένης μετὰ τῆς στερεᾶς, πατρὶς τοῦ γεωγράφου Σκύλακος (Ἡρδ. Δ, 44.—Στρβ. ΙΔ, 658).

Καρυάτιδες, οὕτως ὠνομάζοντο αἱ παραστάσεις παρθένων αἵτινες εἰς τὴν ΝΔ πρόστασιν τοῦ Ἐρεχθείου ἐν Ἀθήναις, ἐπέχουσαι τόπον κιόνων, φέρουσιν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν τὴν ὀροφὴν τῆς προστάσεως. Πιθανὸν φαίνεται ὅτι τὸ εἰς τὸν ναὸν τοῦτον λατρευόμενον ξόανον τῆς Ἀθηνᾶς, ὃ ἐλέγετο διϊπετὲς, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσὸν, ἐκομίσθη ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων ἐξ Αἰγύπτου, ὃν αὐτὸ τὸ τῆς Αἰγυπτίας Νηΐθ, δι' ὃ καὶ ὁ ναὸς εἶχέ τι παρεμφερὲς πρὸς τὸν αἰγυπτιακὸν ῥυθμόν.

Ἡ πρόστασις αὕτη μάλιστα, ἥτις φαίνεται ὅτι ᾠκοδομήθη ἀμέσως ὀπίσω τῆς θέσεως ἔνθα τὸ ἄγαλμα ἵστατο, ἐστὶν ὁμοιοτάτη πρὸς τὴν τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Φιλαῖς ἐπὶ τοῦ Νείλου. Ὡς δ' ἐν Αἰγύπτῳ οἱ κίονες πολλάκις ὡς κιονόκρανα ἔχουσιν ἀνθρώπινα πρόσωπα, οὕτω, κατὰ τελειοποίησιν τοῦ ῥυθμοῦ, ἐνταῦθα ὅλος ὁ κίων ἐγένετο ἄγαλμα, καὶ τὰ πρῶτα, τὰ κατὰ μέρος συντριβέντα ὅτε οἱ Πέρσαι ἐκυρίευσαν τὴν Ἀκρόπολιν, ἀνευρεθέντα δ' ἐν ταῖς προσφάτοις ἀνασκαφαῖς, ἀντικατέστησαν, ἐπὶ Περικλέους περίπου, τὰ κομψὰ καὶ μεγαλοπρεπῆ, τὰ ἐν χώρᾳ κατὰ τὸ πλεῖστον εἰσέτι σωζόμενα, καὶ εἰς αὐτὰ ἐδόθη ἡ ἐπίκλησις τῶν Καρυατίδων, τῶν διὰ τὴν χάριν καὶ κομψότητα αὐτῶν θαυμαζομένων νέων χορευτριῶν τῶν ἐν Λακωνίᾳ Καρυῶν (ἴδ).

Κάρυστος, πόλις εἰς τὴν Ν παραλίαν τῆς νήσου Εὐβοίας, ὑπὸ τὸ ὄρος Ὄχιν. Ὁ Ὅμηρος μνημονεύει ἤδη αὐτῆς (Ἰλ. Β, 539). Τῷ δὲ 490 π. Χ. κυριευθεῖσα ὑπὸ τῶν Περσῶν, ἠναγκάσθη νὰ τοὺς παρακολουθήσῃ καὶ εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς Σαλαμῖνος. Τῷ 467 προσέβαλον αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι. Ἐξηκολούθησε δ' ἔπειτα διαπρέπουσα ὡς πόλις ἐμπορική. Παρ' αὐτῇ ἐλατομεῖτο τὸ Κ α ρ ύ σ τ ι ο ν μάρμαρον, λευκὸν, ἔχον φλέβας ὑποπρασίνους (Ἡρδ. ΣΤ, 92. Η, 66. 112. —Θουκ. Α, 98)

Καρφαμάτιον, ἐργαλεῖον χρήσιμον εἰς τὸν θερισμὸν, πρὸς σύναξιν πιθανῶς τῶν θερισθέντων σταχύων.

Καρχηδών, πόλις τῆς Β. παραλίας τῆς Ἀφρικῆς ἐπὶ τῆς Μεσογείου κειμένη, κτίσμα Φοινίκων, ἱδρυθεῖσα, κατὰ τὴν κοινο-

τέραν τῶν παραδόσεων, κατὰ τὴν θ' ἑκατονταετηρίδα π. Χ. ὑπὸ Διδοῦς, θυγατρὸς τοῦ Ἀγήνορος, βασιλέως τῆς Τύρου, ἥτις καθ' Ἑλληνικὴν παράδοσιν, λαβοῦσα παρὰ τοῦ ἐγχωρίου ἡγεμόνος τὴν ἄδειαν νὰ καταλάβῃ ὅσην χώραν δύναται νὰ περιβάλλῃ μία βύρσα βοὸς, ἔταμε ταύτην εἰς λεπτοτάτας λωρίδας, καὶ οὕτως ἔλαβεν ἔκτασιν ἱκανὴν δι' ἵδρυσιν πόλεως, ἧς ἡ ἀκρόπολις ὠνομάσθη Βύρσα. Πιθανώτερον δὲ ἐκ τοῦ ὀνόματος τούτου, ἴσως μεταπεποιημένου ἔκ τινος ὁμοήχου Φοινικικοῦ, ἐπήγασεν ἡ παράδοσις. Κατὰ ποιητικὴν ἐλευθερίαν ὁ Βιργίλιος μεταποιήσας καὶ παρά-

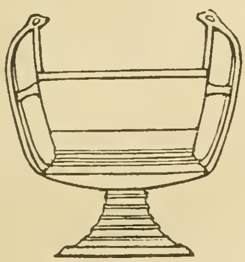

δοσιν καὶ χρόνους, κατέστησε τὴν Διδὼ σύγχρονον τοῦ Αἰνείου, καὶ ἀγαπηθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ πλέοντος ἐκ Τρωάδος εἰς Ἰταλίαν. Διὰ τῆς ὑπεροχῆς δὲ τοῦ πολιτισμοῦ των ὑπερίσχυσαν ταχέως οἱ Φοίνικες τοῦ ἐγχωρίου Λιβυκοῦ πολιτισμοῦ, ηὔξησαν τὸν πλοῦτόν των διὰ τοῦ ἐμπορίου, τὴν ἰσχύν των δι' ἀποικιῶν καὶ μεγάλους ἐπεχείρησαν περίπλους, ὡς ἀποδεικνύει ὁ εἰς Ἑλληνικὴν μετάφρασιν περισωθεὶς περίπλους τοῦ Ἄννωνος κατὰ τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς, μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Κάρνης, πιθανῶς τοῦ Πρασίνου καλουμένου ΝΔ. Εἶτα δ' ἔστρεψαν τὴν προσοχήν των εἰς τὰς ἀπέναντι αὐτῶν εὐπόρους καὶ πεπολιτισμένας χώρας, οἷον τὴν Σαρδηνίαν, καὶ πρὸ πάντων τὴν Σικελίαν, ἔνθα ἀποκατέστησαν ἀποικίας, πόλεις ἵδρυσαν καὶ ἐπὶ μακρὸν ἠμφισβήτησαν τὴν ὅλην νῆσον εἰς τοὺς κατοίκους αὐτῆς, ἐγχωρίους καὶ Ἕλληνας. Εἰς τὰ τῆς Σικελίας δ' ἐπεμβάντες οἱ Ῥωμαῖοι, ἐκίνησαν κατὰ τῆς Καρχηδόνος τὸν πρῶτον φοινικικὸν κληθέντα πόλεμον, ἀπὸ τοῦ 264 μέχρι τοῦ 242 π. Χ. μεθ' ὃν ἐκυρίευσαν τὴν ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων κατεχομένην Σαρδηνίαν· εἶτα δὲ, ἐν δευτέρῳ πολέμῳ ἀρξαμένῳ κατὰ τὸ ἔτος 218, μεταβάντες οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ νικήσαντες ἐπίσημον νίκην ἐν Ζάμᾳ, ἐβίασαν τῷ 201 εἰς εἰρήνην τοὺς Καρχηδονίους, ὑποβληθέντας εἰς παράδοσιν τῶν ἐν Ἰβηρίᾳ (Ἱσπανίᾳ) κατακτήσεών των, ἀπότισιν 10,000 ταλάντων (60 ἑκατομμυρίων δραχμῶν), καὶ τὴν παράδοσιν τῶν ἐλεφάντων καὶ πλοίων των. Καὶ ἤρξαντο μὲν πάλιν ἀναλαμβάνοντες ὑπὸ τὴν ἔμφρονα διοίκησιν τοῦ μεγάλου στρατηγοῦ αὐτῶν Ἀννίβα· ἀλλ' ἀφρόνως εἰς ῥᾳδιουργίας ἐνδόντες καὶ ἀποβαλόντες αὐτὸν, προσεβλήθησαν κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Νουμιδίας Μασσινίσσα καὶ ἡττήθησαν ἐπανειλημμένως, εἶτα δὲ, παρεμβάντων καὶ τῶν Ῥωμαίων, ἐξεπολιορκήθησαν ὑπὸ τοῦ Σκιπίωνος τῷ 146, ἡ πόλις κατεσκάφη, καὶ οἱ πολῖται ἐξηνδραποδίσθησαν (Πολύβ. ΛϚ. ΛΘ. — Ἀππ. Η). Θρησκείαν εἶχον κομίσει οἱ Καρχηδόνιοι ἐκ Τύρου μεθ' ἑαυτῶν τὴν τοῦ Βαὰλ, τῆς Ἀστάρτης (Ἀφροδίτης) καὶ τοῦ Μελκάρθ (Ἡρακλέους), εἰς ἣν ἀνέμιξαν βαθμηδὸν καὶ τὴν λατρείαν τινῶν ἐκ τῶν θεοτήτων τῶν λαῶν μεθ' ὧν ἦλθον εἰς σχέσεις (τὴν τῆς Δήμητρος, τῆς Περσεφόνης). Διετήρησαν δὲ καὶ τὰς ἀνθρωποθυσίας, ὧν τὴν ἀποχὴν τοῖς ἐπέβαλλον οἱ νικῶντες αὐτοὺς, διὰ συνθηκῶν. Τὸ πολίτευμα αὐτῶν ἦν ἀριστοκρατικόν. Οἱ ἀνώτατοι αὐτῶν ἄρχοντες ἦσαν δύο ἐτήσιοι, καὶ εἶχον καὶ δύο βουλὰς ἐκ τῶν ἀρίστων, αἵτινες ἐξέλεγον τοὺς στρατηγοὺς, καὶ προσέτι καὶ 100 ἄνδρας διὰ τὰ καθέκαστα τῆς διοικήσεως. Ὁ στρατὸς αὐτῶν, πλὴν βαρείας φάλαγγος ἐγχωρίων

(Πλούτ. Τιμολ. ΚΖ. — Πολδ. ΙΕ, 13), περιεῖχε καὶ πλείστους Λίβυας καὶ Νουμιδοὺς, καὶ πρὸ πάντων μισθοφόρους. Ἐποιεῖτο δὲ πολλὴν χρῆσιν καὶ ἐλεφάντων. Εἰς τὴν ἐμπορικὴν ναυτιλίαν ἐξησκημένοι, ἦσαν ἄριστοι ναυτικοὶ, καὶ εἶχον ὑπὲρ τὰς 300 τριήρεις, ὧν 200 ἐστάθμευον εἰς τὸν λιμένα τῆς πόλεως Κώθωνα. Εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Καρχηδόνος ἀνήγειρεν ὁ Αὔγουστος ὁμώνυμον Ῥωμαϊκὴν ἀποικίαν, ταχέως καὶ αὐτὴν ἀναπτυχθεῖσαν διὰ τοῦ ἐμπορίου, καὶ ἀνθοῦσαν ἐν τῷ Μεσαιῶνι μέχρι τοῦ 647 μ. Χ., ὅτε κατέστρεψαν αὐτὴν οἱ Ἄραβες.

Καρχηδὼν νέα, (Κ. ἡ ἐν Ἰβηρίᾳ), πόλις παράλιος τῆς Ἱσπανίας ἐπὶ τῆς Μεσογείου (ν. Καρθαγένη), ἀποικία τῶν Καρχηδονίων, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Ἀσδρούβα, τῷ 227 π. Χ. Ἐκπολιορκήσαντες αὐτὴν οἱ Ῥωμαῖοι τῷ 210 π. Χ. διὰ τοῦ Σκιπίωνος, ἔπεμψαν ἐκεῖ Ῥωμαϊκὴν ἀποικίαν, ἥτις ἐπλούτει, πλὴν διὰ τοῦ ἐμπορίου, προσέτι καὶ διὰ τῶν ἀργυρείων της (Στρβ. Γ, 158. — Liv. XXVI, 42. XXVIII, 17).

Καρχήσιον, 1) Ἔκπωμα εὐρὺ, δι' οἶνον καὶ διὰ σπονδὰς, στενεῦον ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἔχον δύο ὦτα κατιόντα ἐκ τοῦ χείλους

μέχρι τοῦ πυθμένος (Ἀθήν. ΙΑ, 474. — Macrob. Sal. V, 21). — 2) Τὸ ἄνω τοῦ ἱστοῦ τῶν πλοίων. Ἴδ. ναῦς.

Κάσαμβος, Ἀριστοκράτου, Αἰγινήτης ἐπίσημος (Ἡρδ. ΣΤ, 73).

Κάσιον, 1) πόλις καὶ ὄρος τῆς κάτω Αἰγύπτου παρὰ τῇ Σερβωνίδι λίμνῃ, μετὰ ναοῦ τοῦ Διὸς, ἔνθα ἐφονεύθη καὶ ἐτάφη ὁ Πομπήϊος (Ἡρδ. Β, 6). — 2) Ὄρος τῆς Σελευκίας ἐκ Συρίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ὀρόντου ποταμοῦ (Στρβ. — Διον. Περιηγ. 880) — 3) Ποταμὸς ἐν Ἀλβανίᾳ τῆς Ἀσίας, εἰσβάλλων εἰς τὴν Κασπίαν (Plin. V. 15).

Κασιῶτις, ἄκρα τοῦ Δέλτα τῆς Αἰγύπτου πρὸς τῷ Πηλουσίῳ.

Κασμέναι καὶ **Κασμένη**, πόλις μεσόγειος τῆς Σικελίας, πρὸς τῇ Μοτύῃ (Ἡρδ. Ζ, 155. — Θουκ. ΣΤ, 5).

Κάσος, νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους παρὰ τῇ Κῷ, διατηροῦσα τὸ ἀρχαῖον ὄνομα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 676).

Κασσάτυρος, πόλις κειμένη ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης τοῦ Ἰνδοῦ, ὅθεν, διαταγῇ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, ὁ Σκύλης ἔπλευσεν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἰνδικῆς. Νῦν Καβοὺλ (Ἡρδ. Γ, 93, Δ. 44. — Στφ. Βυζ.).

Κασπία θάλασσα, ἡ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἀνατολικῶς τοῦ Εὐξείνου πόντου ἐκτεινομένη ἀπέραντος λίμνη ἢ μᾶλλον θάλασσα, ἀλλὰ μετ' οὐδεμιᾶς θαλάσσης συνεχομένη. Τὸ δυτικὸν αὐτῆς ἐλέγετο Κάσπιον πέλαγος, τὸ δ' ἀνατολικὸν, πέλαγος Ὑρκανικόν. Περὶ αὐτὴν ὑψοῦντο τὰ Κάσπια ὄρη, δι' ὧν διήρχοντο αἱ Κάσπιαι πύλαι, στενωπὸς μήκους 8 σταδίων (Ἡρδ. Α, 202. — Στρβ. — Πτολμ. — Ἀρριαν. Γ, 29. — Διον. Περιηγ. 21. 53).

Κασσάνδρα, καὶ Ἀλεξάνδρα λεγομένη, ἡ καλλίστη τῶν θυγατέρων τοῦ Πριάμου (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 365), ἐπὶ τῆς ἁλώσεως τῆς Τρωάδος καταφυγοῦσα εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς, ἡρπάγη ἐκεῖθεν ὑπὸ Αἴαντος τοῦ Ὀϊλέως. Σωθεῖσα δ' ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἐκομίσθη εἰς Μυκήνας, καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τῆς Κλυταιμνήστρας ὅτε ὁ Αἴγισθος ἐθανάτωσε τὸν Ἀγαμέμνονα (Ὀδ. Λ, 421). Οἱ μεθ' Ὅμηρον ἐμύθευον ὅτι ὁ Ἀπόλλων τῇ ἔδωκε τὴν μαντικὴν χάριν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀντέστη εἰς αὐτὸν, τὴν κατεδίκασε νὰ μὴ πιστεύωνται αἱ μαντεῖαί της, δι' ὃ καὶ, ὅτε ἐπὶ τῆς ἐλεύσεως τῆς Ἑλένης,

καὶ μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς πολιορκίας, προέλεγε τὰς ἀπειλούσας συμφορὰς, κατεγελᾶτο ὡς παραφρονοῦσα. Ἐπὶ τοῦ πολέμου δύο τὴν ἐζήτησαν εἰς γάμον, ὁ Ὀθρυονεὺς ἐκ Καβησοῦ (Ἰλ. Ν. 363), καὶ, κατὰ Βιργίλιον (Æ, II, 341), Κόροιβος ὁ υἱὸς τοῦ Μύγδονος, ἐπίκουροι τοῦ πατρός της ἐλθόντες· ἀλλ'ἀμφότεροι ἐφονεύθησαν εἰς τὰς μάχας. Ἐν Ἀμύκλαις ὑπῆρχεν ἄγαλμα τῆς Κασσάνδρας, καὶ ἐπίσης, ὡς καὶ ναὸς αὐτῆς, ἐν Λεύκτροις τῆς Λακωνίας· ὁ δὲ τάφος αὐτῆς ἦν ἐν Μυκήναις ἢ ἐν Ἀμύκλαις.

Κασσάνδρεια, πόλις τῆς Μακεδονίας, ἡ πρὶν Ποτίδαια (ἴδ.), ἥτις ὑπὸ Φιλίππου καταστραφεῖσα, ἀνῳκοδομήθη καὶ μετωνομάσθη ὑπὸ Κασσάνδρου (Διόδ. — Στρβ. — Παυσ.—Στφ. Βυζ.). Νῦν Κασσάνδρα.

Κάσσανδρος, υἱὸς τοῦ Ἀντιπάτρου, ἀνὴρ χαρακτῆρος βιαίου καὶ φιλοδόξου. Γεννηθεὶς τῷ 355 π. Χ., ἔμεινεν ἐν Μακεδονίᾳ μετὰ τοῦ πατρός του ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος ἐξεστράτευσεν εἰς Περσίαν. Ἐπέμφθη δὲ τῷ 323 εἰς Βαβυλῶνα, ἵνα ὑπερασπισθῇ παρὰ τῷ Ἀλεξάνδρῳ τὸν πατέρα του διαβληθέντα. Ἀλλ' ἡ παρρησία καὶ προπέτεια αὐτοῦ δυσηρέστησε (Πλούτ. Ἀλέξ. ΟΔ). Μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ κατακτητοῦ, ἔγινε χιλίαρχος τοῦ Ἀντιγόνου· ἀλλὰ διενεχθεὶς πρὸς αὐτὸν, ἐπέστρεψε τῷ 319 εἰς Μακεδονίαν, ἵνα διεκδικήσῃ τὴν διαδοχὴν τῆς ἐπιτροπείας τοῦ κράτους, ἣν ὁ θνήσκων πατήρ του εἶχεν ἀναθέσει εἰς τὸν γηραιὸν Πολυσπέρχοντα. Τὸν ἐβοήθησε δ' εἰς τοῦτο καὶ αὐτὸς ὁ Ἀντίγονος, καὶ ταχέως ὁ Κάσσανδρος, στερεωθεὶς ἐν Ἑλλάδι (Πλούτ. Φωκ. ΛΑ), ἔλαβε τῷ 318 παρὰ τῆς βασιλίσσης Εὐρυδίκης καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἐπιτρόπου. Ἀλλ' ὁ Πολυσπέρχων, συνδεθεὶς μετὰ τῆς Ὀλυμπιάδος τῷ 317, ὑπερίσχυσε τῆς Εὐρυδίκης καὶ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Φιλίππου Ἀρριδαίου, ἀμφοτέρων δολοφονηθέντων. Τότε δ' αἴφνης ἐπανελθὼν ἐξ Ἑλλάδος ὁ Κάσσανδρος, ἐδελέασε τοὺς στρατιώτας τοῦ Πολυσπέρχοντος, καὶ συλλαβὼν τὴν Ὀλυμπιάδα, τὴν Ῥωξάνην σύζυγον τοῦ Ἀλεξάνδρου, μετὰ τοῦ μικροῦ αὐτῆς υἱοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ Θεσσαλονίκην, τὴν ἀδελφὴν τοῦ κατακτητοῦ, ἐθανάτωσε τῷ 316 τὴν Ὀλυμπιάδα, καθεῖρξε τὴν μητέρα μετὰ τοῦ τέκνου, καὶ ἐνυμφεύθη τὴν Θεσσαλονίκην (Διόδ. ΙΘ, 49). Ἐπανελθὼν δ' ἔπειτα εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀνήγειρε τὰς Θήβας ἐκ τῶν ἐρειπίων των, καὶ εἰς τὴν ἐπάνοδόν του εἰς Μακεδονίαν συνεδέθη μετὰ πολλῶν στρατηγῶν κατὰ τοῦ Ἀντιγόνου. Τῷ δὲ 311, μετ' ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης, ὁ ἐπίτροπος οὗτος τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐθανάτωσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ μετὰ τῆς μητρός του (Διοδ. ΙΘ, 105. Κ. 26), καὶ τὸν Πολυσπέρχοντα, ὅστις ἐπροστάτευε τὸν μόνον ἐναπολειπόμενον ἐκείνου υἱὸν, τὸν Ἡρακλῆν, ἔπεισε (τῷ 309) νὰ φονεύσῃ καὶ τοῦτον. Ἔκτοτε, εἰ καὶ ἀντετάχθησαν, ἀλλὰ ματαίως, κατ' αὐτοῦ (τῷ 308 καὶ 307) ὁ Πτολεμαῖος ἐξ Αἰγύπτου καὶ Δημήτριος ὁ πολιορκητὴς (Διόδ. Κ, 37), ἔμεινεν ὁ Κάσσανδρος κύριος τῆς Μακεδονίας, καὶ δὲν ἀνηγορεύθη μὲν βασιλεὺς, ἀλλὰ δὲν ἀπέκρουε τὸν τίτλον ὅτε τῷ ἐδίδετο (Πλούτ. Δημ. ΙΗ). Κατὰ τὰ ἔτη 305 καὶ 304 ἀπεπειράθη αὖθις νὰ κυριεύσῃ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' εὗρεν ἰσχυρὸν ἀντίπαλον τὸν υἱὸν τοῦ Ἀντιγόνου Δημήτριον (τὸν Πολιορκητήν)· δι' ὃ συνεμάχησε μετὰ τοῦ Λυσιμάχου, Πτολεμαίου καὶ Σελεύκου, καὶ ἐν Ἰψῷ ἐνίκησε καὶ ἐφόνευσε τὸν Ἀντίγονον τῷ 301, καὶ διανείμας τὸ κράτος αὐτοῦ, εἰς τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Πλείσταρχον ἔδωκε τὴν Κιλικίαν, αὐτὸς δὲ ἦρξεν ἐπὶ τῆς Μακεδονίας μέχρι τοῦ θανάτου του, συμβάντος τῷ 296 (Διόδ. Κ, 112. — Πλούτ. Δημ. ΛΑ).

Κασσιόδωρος, ὁ εἰς τὴν Λατινικὴν τὸν Ἰώσηπον μεταφράσας, τῇ στ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδι.

Κασσιόπεια καὶ Κασσιόπη καὶ Κασσιέπεια, σύζυγος τοῦ Κηφέως ἐν Αἰθιοπίᾳ, μήτηρ τῆς Ἀνδρομέδας. Ἐπώνυμος αὐτῆς ἦν εἷς ἀστερισμός (ἴδ.).

Κασσιτερίδες νῆσοι, αἱ Βρετανικαὶ, ἐξ ὧν οἱ Φοίνικες ἐλάμβανον κασσίτερον καὶ μόλυβδον. Μετὰ ταῦτα τὸ ὄνομα περιεστάλη εἰς μικρόν τι σύστημα τῶν νήσων ἐκείνων (Ἡρδ. Γ, 115. — Στρϐ. Β, 120. Γ, 125. — Μελ. Γ, 6, 2).

Κασσιφόνη, θυγάτηρ τῆς Κίρκης καὶ τοῦ Ὀδυσσέως, ἥτις καθ' ἕνα μῦθον ἐνυμφεύθη καὶ ἐφόνευσε τὸν Τηλέμαχον (Τζέτζ. εἰς Λυκφρ. 798, 808).

Κασσιῶτις, ἐπαρχία τῆς Συρίας, ἄλλη τῆς Αἰγυπτιακῆς Κασσιώτιδος (Στρϐ.).

Κάσσυμα, τὸ πέλμα, τὸ δέρμα τῶν ὑποδημάτων, ἐφ' οὗ βαίνει ὁ πούς, ἐνίοτε καὶ διπλοῦν καὶ τριπλοῦν.

Κασσωπαῖοι, λαὸς Θεσπρωτῶν ἐν Ἠπείρῳ. Εἶχε κυριωτέρας πόλεις τὴν Ἐλάτρειαν, Πανδοσίαν, Βιτίαν, καὶ Βούχετον. Φίλιππος ὁ Μακεδὼν τρεῖς ἐξ αὐτῶν ὑπέταξεν εἰς τὸν βασιλέα τῶν Μολοσσῶν Ἀλέξανδρον, καὶ τότε φαίνεται ὅτι ἱδρύθη καὶ ἄλλη πόλις Κασσωπία ἢ Κασσώπη (Διόδ. ΙΘ, 88. — Στρϐ· Ζ, 326), εἰς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς Χαονίας, ἀρκτικῶς τοῦ Βουθρωτοῦ, μετὰ λιμένος, ἀνήκοντος τοῖς ἀντιπέραν Κερκυραίοις, ὅθεν ἦν ὁ συνήθης διάπλους ἐξ Ἑλλάδος εἰς Ἰταλίαν (Στρϐ.). Νῦν Ἅγιος.

Κασσώπη, πόλις τῆς Κερκύρας μετὰ λιμένος (Πτλμ.). Νῦν Κάσσωπον.

Κασσωτὶς, νύμφη ἐν τῷ Παρνασσῷ, καθ' ἣν ὠνομάσθη καὶ κρήνη ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος (Παυσ. Ι, 22).

Καστάϐαλα (τὰ), πόλις παρὰ τὰ ὄρη τῆς Καππαδοκίας (Στρϐ.).

Κασταλία, πηγὴ ἐν Δελφοῖς ἱερὰ τῷ Ἀπόλλωνι καὶ ταῖς Μούσαις, ὑπὸ τὸν βράχον τῆς Ὑαμπίας πηγάζουσα, καὶ εἰς ἣν ἐλούοντο ἢ ἐξ ἧς ἔπινον πρὸς ἁγνισμὸν οἱ τὸ μαντεῖον ἐπισκεπτόμενοι πρὶν ἢ εἰσέλθωσιν εἰς τὸν ναόν.

Καστιάνειρα, γυνὴ τοῦ Πριάμου, ἐξόχου ὡραιότητος, μήτηρ τοῦ Γεργυθίωνος (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 305).

Κάστυλον καὶ Κασταλὼν, πόλις τῆς Ταρρακωνίας ἐν Ἱσπανίᾳ, ἀποικία τῶν ἐξ Ἑλλάδος Φωκέων (Στρϐ. Γ).

Καστυλὸν πεδίον, ἐν τῇ Λυδίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἔνθα συνήρχοντο συνήθως τὰ Περσικὰ στρατεύματα τῆς κάτω Ἀσίας (Ξνφ. Ἀνϐ. Α, 1). Ἐπ' αὐτοῦ ἦν καὶ ἡ πόλις Κάστωλος (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 4, 3).

Κάστωρ, ἴδ. Διόσκουροι.

Καταϐαθμὸς, κοιλὰς καὶ χωρίον μεταξὺ Αἰγύπτου καὶ Κυρηναϊκῆς. Πρὸς Α. δ' αὐτοῦ, καὶ ἕτερον καλούμενον μικρὸς Καταϐαθμὸς (Στρϐ. Ζ, 791).

Καταϐαυκαλήσεις, βαυκαλήματα, τὰ ᾄσματα δι' ὧν ἀπεκοίμιζον τὰ βρέφη, (τὰ νανουρίσματα).

Καταδητα (ἡ), ποταμὸς τῆς ἐντὸς τοῦ Γάγγου Ἰνδίας, κατὰ τὴν Βεγγάλην (Πτλμ.).

Κατάβλημα, 1) εἰς τὰ θέατρα παραπέτασμα ἄνωθεν κρεμάμενον, ἵνα ὁρίζῃ τὴν σκηνὴν πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἀποκρύπτῃ τὰ μηχανήματα τοῦ ὀρόφου. — 2) Εἰς τὰ πλοῖα σκέπη τεταμένη ὑπὲρ τὸ κατάστρωμα ἵνα προφυλάττῃ ἀπὸ τοῦ ἡλίου.

Κάταγμα, ἡ τολύπη ἐξεσμένου ἐρίου.

Καταγραφὴ, ἡ ἐκ πλαγίου, en profil, ζωγραφία.

Καταγώγιον, ὡς καὶ πανδοκεῖον ἢ πανδοχεῖον καὶ κατάλυσις, τὸ ξενοδοχεῖον, σπάνιον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, διότι ὁ ξένος κατέλυε συνήθως παρὰ τῷ φίλῳ ἢ ξένῳ αὐτοῦ. Τοιοῦτο ἤγειραν οἱ Σπαρτιᾶται εἰς τὴν θέσιν τῆς κατεδαφισθείσης πόλεως τῶν Πλαταιῶν (Θουκ. Γ, 68).

Κατάδουπα (τὰ), ὁ παρὰ τῇ Συήνῃ νοτίως τῆς νήσου Ἐλεφαντίνης, κατὰ τὰ σύνορα τῆς Αἰγύπτου καὶ Αἰθιοπίας ῥέων

καταρράκτης τοῦ Νείλου, ὁ καὶ μικρὸς καταρράκτης λεγόμενος (Ἡρδ. Β, 17. — Στρβ.). Ὑπῆρχε δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡ δόξα ὅτι ὁ δοῦπος αὐτοῦ ἀπεκώφαινε διόλου τοὺς περιοίκους.

Καταιβάτης, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Ζεὺς εἶχεν ἐν Ὀλυμπίᾳ βωμόν (Παυσ. Ε, 14).

Καταιόνιον, ἀκρωτήριον τῆς ἐν Ἀφρικῇ Μαρμαρικῆς (Πτλμ.).

Καταῖτυξ, ἁπλῆ περικεφαλαία «ἄφαλος καὶ ἄλοφος» ἐκ δέρματος (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 258).

Ἐξ ἀγάλ. χαλκοῦ.

Κατακλησία ἢ κατάκλητος ἐκκλησία, ἴδ. Ἐκκλησία.

Κατάλογος, Ἐκ καταλόγου στρατεύειν ἦν τὸ καθῆκον τῶν στρατηγῶν, εἰς οὓς ἀνετίθετο ἐκστρατεία. Περιεῖχε δ' ὁ κατάλογος πάντας τοὺς ἐν στρατευσίμῳ ἡλικίᾳ πολίτας, πλὴν τῆς τελευταίας τάξεως, τῆς τῶν θητῶν, ἀποκλειομένων τῆς τιμῆς ταύτης, καὶ μόνον ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ προμαχούντων τῆς πατρίδος, καὶ πλὴν τῶν προεκστρατευσάντων ὅσον ἐνεδέχετο (Λυσ. ὑσ. στρατιώτ. δ'.) Ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη ἦν, κατὰ τοὺς κωμικοὺς κἂν (Ἀριστοφ. Εἰρ. 1178. Ἱππ. 1382), πολλάκις καταχρήσεων ἀφορμή.

Κατάλυσις τοῦ δήμου, ἐν Ἀθήναις καὶ ἀπόπειρα ἢ ἀποδεδειγμένη πρόθεσις ἀνατροπῆς τοῦ πολιτεύματος ἢ ἐπιβολὴ εἰς τυραννίδα κατεδιώκετο ὡς ἔγκλημα διὰ γραφῆς ἢ εἰσαγγελίας. Καὶ τὴν μὲν ἡγεμονίαν τοῦ δικαστηρίου εἶχον οἱ Θεσμοθέται, ἡ δὲ ποινὴ ἦν βεβαίως θάνατος, ἀφ' οὗ εἰς ἕκαστον ἐπετρέπετο νὰ φονεύσῃ τὸν φωραθέντα.

Κατάνη, ἀρχαία πόλις εἰς τὴν Α. παραλίαν τῆς Σικελίας, εἰς τῆς Αἴτνης τοὺς πρόποδας· ἱδρύθη τῷ 729 ἢ 730 π. Χ. ὑπὸ Χαλκιδέων ἐκ Νάξου. Τῷ 476 ὁ Ἱέρων ἐκ Συρακουσῶν, μεταθεὶς τοὺς πολίτας αὐτῆς εἰς Λεοντίνους, κατῴκισεν εἰς αὐτὴν 10,000 Συρακουσίους καὶ Πελοποννησίους, Αἴτναν μετονομάσας αὐτήν. Μετὰ τὸν θάνατον δ' αὐτοῦ ἐπανῆλθον αὐτοὶ καὶ ἐπανέφερον τὸ πρῶτον ὄνομα· ἀλλ' ὑπὸ Διονυσίου, καὶ εἶτα ὑπ' Ἀγαθοκλέους ἡττήθησαν πάλιν, καὶ ἐπὶ τοῦ α'. φοινικικοῦ πολέμου ὑπέκυψαν εἰς τὴν Ῥώμην (Liv. XXVII, 8). Εἰ δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἡφαιστείων ἐκρήξεων πολλάκις ἐνοχλουμένη, ἐξηκολούθει ἀνθοῦσα, καὶ μάλιστα ἐπὶ Αὐγούστου, ὅτε ἐδέχθη ἀποικίαν ἀπομάχων, καὶ ὁ Στράβων λέγει αὐτὴν (ΣΤ, 268. 272) μετὰ τῆς Μεσσήνης, τὴν πολυανθρωποτέραν πόλιν τῆς Σικελίας.

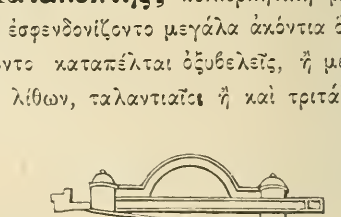
Καταονία, ἴδ. Καππαδοκία.

Καταπειρατὴρ ἢ βολὶς ἢ καθετὴρ (κ. σκανδάλι), τὸ βάρος τὸ ἐκ τῶν πλοίων ῥιπτόμενον εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς

ἐξιχνίασιν τοῦ πυθμένος. Εἰς τὸ ἀνωτέρω σχῆμα, ληφθὲν ἐξ ἀναγλύφου ἐν τῷ Βρ. Μουσείῳ, φαίνεται κρεμάμενος ἐκ τῆς πρῴρας.

Καταπέλτης, πολιορκητικὴ μηχανὴ δι' ἧς ἐσφενδονίζοντο μεγάλα ἀκόντια ὅτε καὶ ἐλέγοντο καταπέλται ὀξυβελεῖς, ἢ μεγάλοι ὄγκοι λίθων, ταλαντιαῖοι ἢ καὶ τριτάλαντοι

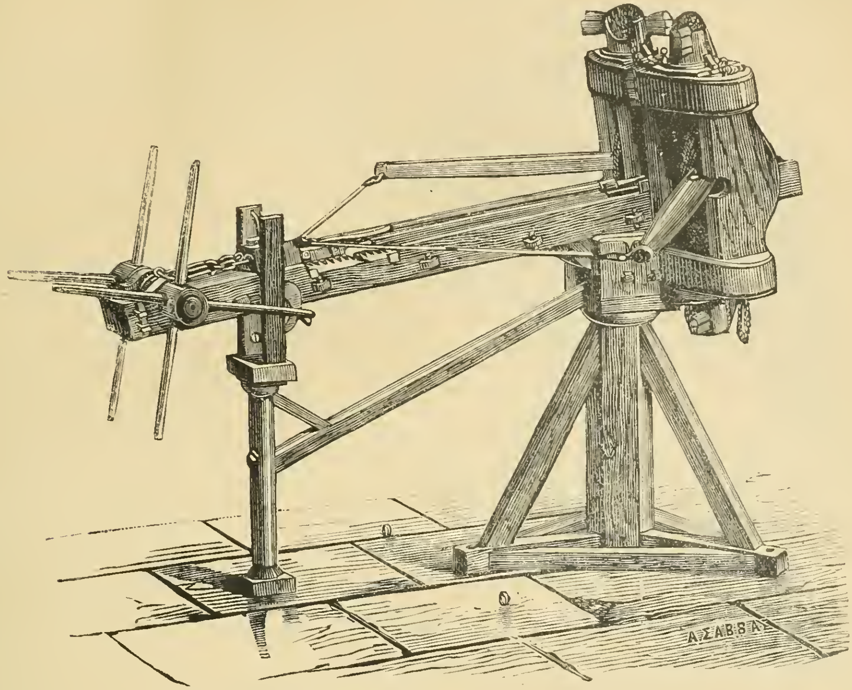

Ἀνάγλυφον στήλης Τραιανοῦ ἐν Ῥώμῃ.

ἐπιλεγόμενοι τότε καταπέλται, πετροβόλοι ἢ λιθοβόλοι (Διόδ. ΙΓ, 21. Κ, 48. 83. 86. ΚΑ, 4. — Προκόπ. Γοτθ. Α, 21. 23). Ὁ μηχανι-

σμὸς αὐτῶν ὑπ' οὐδενὸς περιγράφεται. Οἱ δὲ ὑπηρετοῦντες αὐτοῖς ἐλέγοντο Ἀφέται.

Καταρράκτης, 1) ποταμὸς τῆς Φρυ-

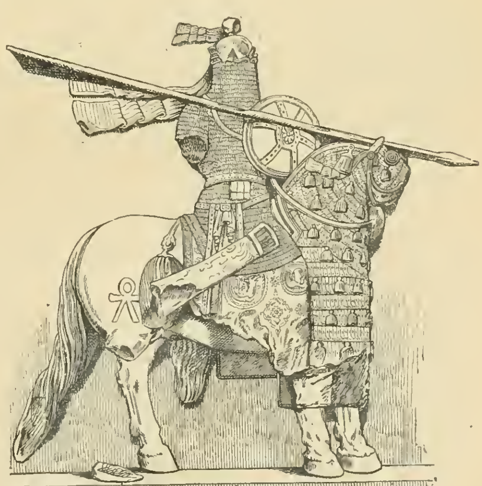
Καταπέλτης

γίας, πηγάζων παρὰ τῷ Μαρσύᾳ καὶ τῇ πόλει τῶν Κελαινῶν (Ἡρδ. Ζ, 26). Ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ Μαρσύᾳ. — 2) Ποταμὸς τῆς Παμφυλίας (Στρβ). — 3) Μέγας καὶ μικρὸς Κ. οἱ δύο καταρράκται τοῦ Νείλου κατὰ τὰ σύνορα τῆς Αἰγύπτου καὶ Αἰθιοπίας.

Κατάστασις, ἐν Ἀθήναις χρηματικὴ ποσότης διδομένη ὑπὸ τοῦ δημοσίου εἰς ἕκαστον ἱππέα πρὸς ὁπλισμόν του, ἀποδιδομένη δ' ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ τέλος τῆς ὑπηρεσίας (Φώτ. 142. — Ἁρποκρ. 164).

Κατάστρωμα, ὡς καὶ νῦν, τὸ ἐπίπεδον σανίδωμα τῶν μειζόνων πλοίων.

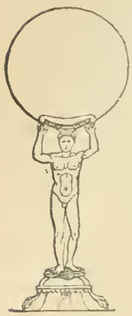
Κατάφρακτος, 1) στρατιώτης ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, καὶ ἂν ἱππεὺς, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἵππου συμπεριλαμβανομένου, τεθωρακισμένος διὰ λεπιδωτοῦ ἀμυντικοῦ ὁπλισμοῦ. (Ἡλιόδ. Αἰθιοπ. Θ, 15). Ὁ τρόπος οὗτος

τοῦ ὁπλισμοῦ ἦν ἴδιος βαρβάροις ἔθνεσι, Πέρσαις, Πάρθοις, Σαρμάταις (Tac. I, 79. — Liv. XXXVII, 10. — Prop. III, 12, 12). — 2) Ναῦς κατάφρακτος, ἡ κατάστρωμα ἔχουσα, ἄφρακτος δ' ἡ ἄνευ αὐτοῦ.

Κατόαροι, ἔθνος Σκυθικὸν ἀγνώστου διαμονῆς (Ἡρδ. Δ, 6).

Κάτοπτρον, καὶ ἔ ν ο π τ ρ ο ν, κατεσκευάζετο ἐκ μίγματος λαμπρῶν μετάλλων, χαλκοῦ καὶ κασσιτέρου εἶτα δὲ καὶ ἀργύρου,

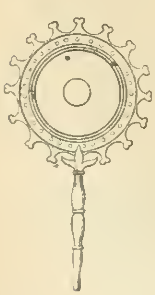

ὡς στερεωτέρου. Συνήθως ἦσαν τὰ κάτοπτρα μικρὰ καὶ στρογγύλα ἢ ᾠοειδῆ, μετὰ λαβί-

δος ἐξ ἧς ἐκρατοῦντο. Πολλὰ δ' ἐξ αὐτῶν ἀπαντῶνται κατάκοσμα διὰ τῆς τέχνης, καὶ ἡ μὲν λαβὶς ἐστὶ πολλάκις ἀγαλμάτιον, ἐνίοτε μάλιστα τῆς Ἀφροδίτης,

ἡ δὲ ὀπίσω στρογγύλη ἐπιφάνεια ἔχει συνεχῶς ἐγκεχαραγμένα ὡς ἀνάγλυφα ὡραῖα συμπλέγματα. Κατεσκευάζοντο δὲ καὶ μείζονα τετραγωνικὰ κάτοπτρα, ἃ ἡ δούλη ἐκράτει πρὸ τῆς δεσποίνης της.

Κατρεύς, υἱὸς τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Κρήτης, πατὴρ τοῦ Ἀλθαιμένους (Ἀπλλδ. Γ, 2, 1).

Καυὴ, πόλις τῆς Μυσίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 1, 20).

Καύκασα, ὅρμος τις τῆς νήσου Χίου (Ἡρδ. Ε, 33), ἢ νησίδιόν τι παρὰ τῇ Χίῳ.

Καύκασος, σειρὰ ὀρέων ἐν τῇ Ἀσίᾳ, μεταξὺ Εὐξείνου Πόντου καὶ Κασπίας θαλάσσης, συνεχομένη μετὰ τοῦ Ταύρου. Σκυθιστὶ ἡ λέξις ἐδήλου τὴν χιονοσκεπῆ κορυφὴν (Plin. VI 19). Εἰς αὐτὸν ἐμυθεύετο προσδεθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς ὁ Προμηθεὺς (ἴδ.), καὶ εἶτα ἐλευθερωθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους. Οἱ δὲ Μακεδόνες οὕτως ὠνόμαζον τὸν Παροπάμισον (Ἀρρ. Ἀνδ. Ἀλ. Ε, 5. 3).

Καύκη, πόλις τῆς γεννήσεως τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου ἐν τῇ Ταρρακωνικῇ τῆς Ἱσπανίας (Ἀππιαν.).

Καύκων, 1) Υἱὸς Λυκάονος, τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας, κεραυνωθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς (Ἀπλλδ. Β, 8. 1). — 2) Ποταμὸς τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, εἰσβάλλων εἰς τὸν Τευθέαν (Στρβ.).

Καύκωνες, λέγονται ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ. Κ, 429), μετὰ τῶν Λελέγων καὶ Πελασγῶν, ἐπίκουροι τῶν Τρώων. Ἐν δὲ τῷ Καταλόγῳ (Ἰλ. Β) ἐλλείπουσι, δι' ὃ ἐξελήφθη ὅτι περιλαμβάνονται μετὰ τῶν Παφλαγόνων. Καὶ ἐν Ἑλλάδι μνημονεύονται Κ α ύ κ ω ν ε ς, Ἀρκάδες τὴν καταγωγὴν, κατὰ Στράβωνα (Η, 345), διαιρούμενοι εἰς δύο φυλὰς, καὶ ἐγκαταστάντες εἰς τὴν Ἀρκαδίαν καὶ τὴν Κοίλην Ἤλιδα παρὰ τὸν Ἀλφειὸν, ὅθεν ἐξετάθησαν καὶ μέχρις Ἀχαΐας. Ἐκ τῆς Τριφυλίας δὲ τοὺς ἐξέβαλον οἱ Μινυεῖς (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 366. Ἡρδ. Δ, 148).

Καύλαρις, ποταμὸς τῆς Καρίας, ῥέων παρὰ τὴν πόλιν Σίνδας.

Καυλιακὸς, σκόπελός τις κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δουνάβεως (Ἀπλλδ. Ῥόδ. Δ, 324).

Καυλωνία, καὶ Α ὐ λ ω ν ί α, Ἑλληνικὴ Ἀχαϊκὴ ἀποικία εἰς τὴν Βρεττίαν τῆς Κάτω Ἰταλίας. Ἐπὶ Στράβωνος ἦν ἤδη ἐν ἐρειπίοις· εἶτα δ' ὠνομάσθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων Κάστρον Βέτριον (Θουκ. Ζ, 25. — Πολύβ. Στρβ.).

Καῦνος, πόλις Ν. τῆς Καρίας, μετὰ λιμένος καὶ ἀκροπόλεως. Τὰ ξηρὰ σῦκά της ἦσαν γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα Κ α υ ν α ῖ α. Πατρὶς τοῦ ζωγράφου Πρωτογένους (Ἡρδ. Α, 136. — Θουκ. Α, 116. — Στρβ. ΙΔ, 651).

Καυσία, μακεδονικὸν κάλυμμα τῆς

κεφαλῆς, ἔχον πλατὺν τὸν γύρον, κατὰ τοῦ ἡλίου. Τὸ ἔφερον καὶ οἱ βασιλεῖς,

μετὰ τῶν ἡγεμονικῶν συμβόλων ἐπ' αὐτοῦ, ὅτε καὶ ἐκαλεῖτο καυσία διαδηματοφόρος καὶ καυσία δίμητρος (ἴδ. Ἐσθής).

Καΰστριος, ἀρχαῖος ἥρως, κατά τινας υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τῆς Πενθεσιλείας, βωμὸν ἔχων παρὰ τῷ ποταμῷ Καΰστρῳ ἐν Ἰωνίᾳ (Στρβ. ΙΔ).

Κάϋστρος, καὶ Καΰστριος, ποταμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Τμώλου, καὶ διαρρέων τὴν Λυδίαν καὶ τὴν Ἰωνίαν, ἰδίως τὸ εὔφορον Καΰστρου πεδίον (Ἀρρ. Ε, 6, 4), ἐκβάλλει παρὰ τῇ Ἐφέσῳ. Τὸ βόρειον μέρος τοῦ πεδίου ὑποτίθεται ὃν ὁ Ἄσιος λειμὼν τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ. Β, 461), καὶ σήμερον φοιτώμενον ὑπὸ πολλῶν ἐθνῶν γεράνων καὶ κύκνων.

Καΰστρου πεδίον, πόλις ἐπίσημος τῆς Φρυγίας (Ξνφ. Ἀνβ. Α, 2, 11) ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Σαλαγασσοῦ, ἴσως ἡ εἶτα Κέστρος λεγομένη.

Καυτὴρ, τὸ πεπυρακτωμένον σίδηρον δι' οὗ ἔστρεφον τὴν κόμην εἰς ἰούλους, ὡς καὶ τὸ εἰς χρῆσιν τῶν ζωγράφων διὰ τὴν ἐγ-

καυστικὴν, προσέτι δι' οὗ ἐκαυτηρίαζον τὰς πληγὰς, ἢ γράμματα ἢ γνωρίσματα εἰς τὰ σώματα τῶν ζῴων. Τοιοῦτο εὑρέθη εἰς οἶκον χειρουργοῦ ἐν Πομπηΐᾳ.

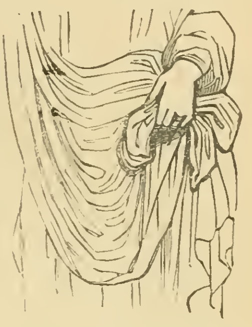
Κάφαυρος, υἱὸς τοῦ Ἀμφιθέμιδος καὶ τῆς Τριτωνίδος, φονεύσας τὸν Ἀργοναύτην Κάνθον, ὅστις ἠθέλησε νὰ τῷ ἁρπάσῃ τὸ ποίμνιόν του (Ἀπλλν. Ῥόδ. Δ, 1490).

Καφηρεὺς, (δωρ. Καφαρεὺς), τὸ νότιον ἀκρωτήριον τῆς Εὐβοίας, ἐπικίνδυνον εἰς τοὺς ναυτιλλομένους (Ἡρδ. Α, 7.—Εὐριπ. Τρωάδ. 90). Οἱ Ἐνετοὶ διέστρεψαν τὸ ὄνομα εἰς Κάβο δ'ὄρο.

Καφείρα, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ, τροφὸς λεγομένη τοῦ Ποσειδῶνος (Διόδ. Ε 55).

Καφύαι καὶ **Καφύα,** ἐπίσημος πόλις τῆς Ἀρκαδίας, μεταξὺ Ὀρχομενοῦ καὶ Φενεοῦ. Εἰς κοιλάδα πλησίον αὐτῆς ἐδείκνυτο ἀρχαία πλάτανος, ἣν ἐπιστεύετο φυτεύσας ὁ Μενέλαος ὅτε ἀπήρχετο εἰς Τροίαν (Παυσ. Η, 22.—Πολύβ.).

Καψυδρώτιον, κατὰ μὲν Ἡσύχιον, «εἶδος χιτωνίσκου,» ἀλλὰ κατὰ Πολυδεύκην (Ζ, 71), ὀρθότερον, ὡς φαίνεται, ὕφασμα πρὸς ἀπόμαξιν τοῦ ἱδρῶτος ὡς τὸ ἡμέτερον μανδύλιον. Ἄγαλμά τι ἐν Ῥώμῃ, αὐτοκρατορίσσης, ὡς

φαίνεται, ἔχει τοιοῦτο εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα.

Κεάδας ἢ Καιάδας (καὶ Καιάτας, Καιέτας), ἐκ τοῦ κεάζω=διασχίζω (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 132. Η, 250. Π, 412), ἢ ἐκ τοῦ «Καίατα, ὀρύγματα» (Ἡσύχ.), χάσμα ἐν τῷ Ταϋγέτῳ παρὰ τῇ Σπάρτῃ Δ, 600' βαθὺ, εἰς ὃ ἔρριπτον τὰ πτώματα τῶν κακούργων, καὶ ζῶντας αὐτοὺς, ἔρριψαν δὲ καὶ τὸν Ἀριστομένην (Θουκ. Α, 134.—Παυσ. Δ, 18, 5).

Κέβης, Θηβαῖος, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, εἰς τὸν θάνατόν του παρευρεθεὶς (Σωκ. Ἀπομν. Α, 2, 48. Γ, 111, 17.—Πλάτ. Φδ.) ἔγραψε καὶ φιλοσοφικοὺς διαλόγους, ὑπὸ τοὺς τίτλους Πίναξ, Ἑβδόμη, Φρύνιχος, ἐξ ὧν μόνος ὁ πρῶτος διατηρεῖται, ὑπὸ πρεσβύτου εἰς νέους ἐξηγουμένη εἰκὼν ἀλληγορικὴ τοῦ βίου καὶ τῆς καταστάσεως τῆς ψυχῆς πρὶν ἢ μετὰ τοῦ σώματος ἑνωθῇ. Τείνει δὲ εἰς τὸ ν' ἀποδείξῃ ὅτι μόνον ἡ τοῦ πνεύματος καλλιέργεια καὶ ἡ ἀρετὴ φέρουσιν εἰς τὴν εὐτυχίαν. Τὸ ἔργον ἐστὶ κατὰ σωκρατικὰς ἀρχὰς, ἀλλ' ἀμφιβάλλεται ἡ γνησιότης αὐτοῦ, καὶ ὑπό τινων ἀποδίδεται εἰς ὁμώνυμόν τινα Κυζικηνὸν στωϊκὸν τῆς β'. ἑκατονταετηρίδος.

Κεβρὴν, 1) πατὴρ τῆς Ἀστερόπης

καὶ Οἰνόης ἐκ Φρυγίας, ἃς ἐνυμφεύθησαν οἱ υἱοὶ τοῦ Πριάμου Αἴσακος καὶ Πάρις (Ἀπλλδ. Γ, 12, 5).—2) Πόλις Αἰολικὴ ἐν τῇ Τρῳάδι (Ξνφ.—Δμσθ.).—3) Ποταμὸς τῆς Τρωϊκῆς χώρας (Ἀπλλδ.).

Κεβριόνης, ἴδ. Πρίαμος.

Κέγλουσα, νύμφη τις, μήτηρ τοῦ Ἀσωποῦ ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος (Παυσ. Β, 12).

Κέγχρεια, ἢ Κερχνεία, κρήνη πρὸς τῇ Λέρνῃ ἐν Ἀργολίδι (Αἰσχλ. Προμ. 681).

Κεγχρεαὶ καὶ Κεγχρέαι, 1) χωρίον καὶ λιμὴν τῆς Κορινθίας ἐπὶ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, 2 ὥρας ΒΑ τῆς τῆς Κορίνθου (Θουκ. Η, 20).—2) Ὄρος ἐν Ἀργολίδι παρὰ τῷ ἕλει τῆς Λέρνης (Θουκ. Ε, 83. — Στρβ. Η, 376). Ἐν Αἰσχλ. (Προμ. 676) Κερχνεία.

Κεγχρίας, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ Πειρήνης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀχελῴου, εἰς τὴν θήραν ἐξ ἀπροσεξίας τοξευθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος. Κατ' αὐτὸν ὠνομάσθη ὁ λιμὴν τῶν Κεγχρεῶν (Παυσ. Β, 2. 3).

Κέγχρις, μία τῶν 9 θυγατέρων τοῦ Πιέρου, αἵτινες ἐρίσασαι πρὸς τὰς Μούσας μετεμορφώθησαν ὑπ' αὐτῶν εἰς πτηνὰ (Ἀντ. Κοβ. 9).

Κεδρέαι, ἢ Κεδρεῖαι, πολίχνη τῆς Καρίας ἐπὶ τοῦ Κεραμεικοῦ κόλπου (Ξενφ. Ἑλλ. Β, 1, 15.—Στφ. Βυζ.).

Κέδριον ἔλαιον, τὸ τῆς κέδρου, καὶ κεδρέλαιον, δι' οὗ οἱ Ῥωμαῖοι ἐπροφύλαττον τὰ βιβλία ἀπὸ τὰς βότρυδας.

Κειριάδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς (Ἡσχ.—Στεφ. Βυζ.).

Κεκροπία, ἀρχαία ἐπωνυμία τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ὡς ὑπὸ τοῦ Κέκροπος τὸ πρῶτον καταλλήλως ὀχυρωθείσης (Στρβ.).

Κέκροψ, 1) ἀρχαιότατος βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς, υἱὸς τῆς Γῆς, ὡς δρακοντόπους παριστάμενος εἰς ἔμβλημα τῆς αὐτοχθονίας του, καὶ ἱδρύσας τὰς Ἀθήνας εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ἥτις ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάσθη Κεκροπία. Παρὰ μεταγενεστέροις δὲ (Εὐσέβ. — Τσέτσ. —Σουίδ.) ἦν Αἰγύπτιος, προελθὼν ἐκ Σάϊδος, ἐν ᾧ ἐξ ἐναντίας ἡ Σάϊς μᾶλλον φαίνεται ἐξ Ἀθηνῶν ἀποικίαν δεχθεῖσα. Διήρεσε δὲ τὸν λαὸν τῆς Ἀττικῆς εἰς 4 φυλάς, καὶ εἰσήγαγε τὰ πρῶτα σπέρματα τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ τὴν λατρείαν τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀθηνᾶς. Ἐπὶ τῆς βασιλείας του ἤρισαν ὁ Ποσειδῶν καὶ ἡ Ἀθηνᾶ περὶ τῆς κυριαρχίας ἐπὶ τῆς χώρας· καὶ ὁ μὲν Ποσειδῶν ἔτυψε διὰ τῆς τριαίνης του τὸν βράχον τῆς Ἀκροπόλεως καὶ ἀνέβλυσε πηγή, ἡ δ' Ἀθηνᾶ τὴν ἐλαίαν φυτεύσασα, ἐνίκησε. Γυνὴ τοῦ Κέκροπος ἦν ἡ Ἄγραυλος, καὶ ἐξ αὐτῆς ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἐρυσίχθονα, θυγατέρας δὲ τὴν Ἄγραυλον, Ἕρσην καὶ Πάνδροσον, ἐμβλήματα τῆς γεωπονίας, τῇ λατρείᾳ τῆς Ἀθηνᾶς καθιερωμένας, καὶ αὐτὰς ἐπίσης ὡς θείας φύσεις θεωρουμένας. Οὕτως ἡ Πάνδροσος συνελατρεύετο μετὰ τῆς Ἀθηνᾶς ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, εἰς δὲ τὴν Ἕρσην (τὴν δρόσον, καὶ Ἕρρην λεγομένην), ἤγοντο τὰ Ἐρρηφόρια ἢ Ἀρρηφόρια, καὶ ἡ Ἄγραυλος ἦν καὶ ἐπίθετον αὐτῆς τῆς Ἀθηνᾶς ὡς προστάτιδος τῶν ἀγρῶν, καὶ εἶχεν ἐν Ἀθήναις ἱερόν, ἐν ᾧ αἱ παρθένοι τῶν Ἀθηνῶν, ἐν στρατιωτικῇ ἀναβολῇ, ὤμνυον τὸν ὅρκον τῶν πολιτίδων, ἐπικαλούμεναι τὴν Ἄγραυλον, τὴν Αὐξὼ καὶ τὴν Ἡγεμόνην. Ἔτεκε δ' ἡ μὲν Ἄγραυλος ἐκ τοῦ Ἄρεως τὴν Ἀλκίππην, ἡ δὲ Ἕρση ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ τὸν Κέφαλον, καὶ ἡ Πάνδροσος ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ τὸν Κήρυκα, γενάρχην τῶν Ἐλευσινίων Κηρύκων. Εἰς τὰς τρεῖς ἀδελφὰς ἐνεπιστεύθη ἡ Ἀθηνᾶ τὸν Ἐρυχθόνιον, βρέφος, ἐντὸς κίστεως· ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἄγραυλος καὶ ἡ Ἕρση ἠνέωξαν τὴν κίστιν παρὰ τὴν διαταγήν της, παραφρονήσασαι ἐρρίφθησαν κατὰ τῶν βράχων τῆς Ἀκροπόλεως. Περὶ δὲ τῆς Πανδρόσου ἐπιστεύετο ὅτι ἐπὶ πολέμου τινὸς εἶχε προσφέρει ἑαυτὴν ἑκουσίως θυσίαν, δι' ὃ καὶ αἱ Ἀθηναῖαι κόραι ὤμνυον εἰς αὐτὴν ν' ἀφιερῶσιν ἑαυτὰς εἰς τὴν πατρίδα μέχρι θανάτου.—2) Ἐξελαμβάνετο δὲ ὑπάρξας καὶ δεύτερος Κέκροψ, υἱὸς τοῦ Ἐρεχθέως, ἕβδομος βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν, καὶ εἰς αὐτὸν

ἀπεδίδετο ἡ πρώτη διαίρεσις τῆς Ἀττικῆς εἰς δωδεκάπολιν (Παυσ. Α, 5. Ἀπολλόδ. Γ, 15, 5)· ἐκβληθεὶς δ' ἐξ Ἀθηνῶν, κατῴκησε τὴν Εὔβοιαν, ἱδρύσας ἐκεῖ τὰς Διάδας Ἀθήνας.

Κεκρύφαλος, 1) Δικτυωτὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τῶν γυναικῶν (Ὁμ. Ἰλ. Χ, 469). — 2) Τὸ περὶ τὸ μέτωπον καὶ ὑπὸ τὰ ὦτα μέρος τοῦ χαλινοῦ τῶν ἵππων (Ξενοφ. Ἱππ. ΣΤ, 8). — 3) Ὁ ἐκ δικτύου σάκκος τῶν ἁλιέων (Ξενφ. Κυνηγ. ΣΤ, 7). — 4) μέρος τοῦ στομάχου τῶν ἀναμηρυκωμένων ζῴων.

Τοιχογραφία Πομπηΐας

Κεκρύφαλος καὶ **Κεκρυφάλεια,** νῆσος παρὰ τὴν Ἀργολικὴν ἀκτήν, μεταξὺ Αἰγίνης καὶ Ἐπιδαύρου, ἔνθα ὁ ἀττικὸς στόλος ἐνίκησε τῷ 458 π. Χ. τὸν τῶν Αἰγινητῶν, Ἐπιδαυρίων καὶ Κορινθίων (ν. Ἀγκίστρι) (Θουκ. Α, 105. — Διόδ. ΙΑ, 78).

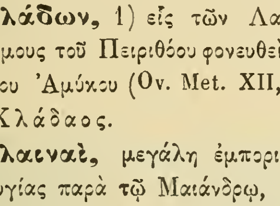
Κελάδων, 1) εἷς τῶν Λαπίθων, εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ κενταύρου Ἀμύκου (Ov. Met. XII, 250). — 2) ἴδ. Κλάδαος.

Κελαιναί, μεγάλη ἐμπορικὴ πόλις τῆς Φρυγίας παρὰ τῷ Μαιάνδρῳ, μεθ' ὑψηλῆς ἀκροπόλεως, εἶχε καὶ παράδεισον τοῦ νεωτέρου Κύρου. Τὰ τοῦ Μαρσύου τίθησιν ἐνταῦθα ὁ μῦθος (Ἡρδ. Ζ, 26. — Ἀρρ. Α, 29, 1. — Ξεν. Ἀν. Α, 27).

Κελαινώ, Ἴδ. Ἅρπυιαι καὶ Πλειάδες.

Κελεαί, κώμη τῆς Φλιασίας ἐν Πελοποννήσῳ, ἔχουσα ναὸν τῆς Δήμητρος (Παυσ.).

Κελέβη, ἀγγεῖον διὰ ῥευστά, ἐκ κεράμου

ἢ καὶ ἀργυροῦν, χρήσιμον καὶ εἰς τὰς θυσίας.

Κελέης, Σπαρτιάτης ἐκ τῶν εἰς Σικελίαν συνεκπλευσάντων μετὰ τῶν Δωριέων, φονευθεὶς ἐκεῖ ἐν τῇ μάχῃ κατ' Ἐγεσταίων καὶ Φοινίκων (Ἡρδτ. Ε, 46).

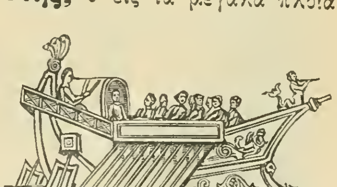
Κελένδερις, 1) πόλις μετὰ λιμένος τῆς Τραχείας Κιλικίας (Ἀπλλδ. Γ, 14, 3, — Στρβ.) Νῦν Κάλανδρον. — 2) Κώμη τῆς Ἀργολίδος παρὰ τῷ λιμένι Πώγωνι.

Κελέοντες, ἴδ. ἱστός.

Κελεὸς, ἔγγονος τοῦ Κραναοῦ, υἱὸς τοῦ Φάρου, βασιλεὺς τῆς Ἐλευσῖνος, ὁ φιλοξενήσας τὴν Δήμητραν ἐπὶ τῶν πλανήσεων αὐτῆς πρὸς ἀναζήτησιν τῆς Περσεφόνης. Ἐξ εὐγνωμοσύνης ἡ θεὰ ἠθέλησε νὰ δωρήσῃ τὴν ἀθανασίαν εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Δηϊφῶντα, καὶ πρὸς τοῦτο διὰ νυκτὸς κρυφίως ἔκαιε τὴν θνητὴν αὐτοῦ σάρκα, ὃ ἰδοῦσα ἡ μήτηρ τοῦ βρέφους Μετάνειρα καὶ τρομάξασα, ἔρρηξε μεγάλην φωνήν, καὶ ἐγένετο αἰτία νὰ ῥιφθῇ τὸ παιδίον εἰς τὰς φλόγας καὶ νὰ καῇ. Πρὸς παραμυθίαν δὲ καὶ ἀποζημίωσιν ἔδωκεν ἡ Δήμητρα εἰς τὸν Κελεὸν ἄλλον υἱόν, τὸν Τριπτόλεμον· εἶτα δ' ὁ Κελεὸς ἔγινεν ἱερεὺς τῆς Δήμητρος (Παυσ. Α. 28. Β. 14. — Ἀπλλδ. Α, 5, 1).

Κελευστάνωρ, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἴφιδος, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Κελευστὴς, ὁ εἰς τὰ μεγάλα πλοῖα διευθύνων τὰς κινήσεις τῶν κωπηλατῶν. Εἰς τὴν πρύμνην καθήμενος

τοὺς ὡδήγει διὰ τῆς ῥάβδου ἣν εἶχεν εἰς τὴν χεῖρα καὶ διὰ τοῦ ᾄσματος ὃ ἐλέγετο κέλευσμα.

Κέλης, ὁ δι' ἱππασίαν προσδιωρισμέ-

νος ἵππος, πρὸ πάντων ὁ διὰ τὸ ἱπποδρόμιον. (ἴδ).

Κέλσος, ἐπικούρειος ζῶν ἐν τῇ β'. ἑκατονταετηρίδι μ. Χ., φίλος τοῦ Λουκιανοῦ, ὅστις τῷ ἀνέθηκε τὸν «Ἀλέξανδρόν» του· ἔγραψε πραγματείαν ὑπὸ τὸν τίτλον «ἀληθὴς λόγος,» γελοιογραφίαν τῶν χριστιανῶν, καθ' ὧν ἐπεκαλεῖτο καὶ τῆς κυβερνήσεως αὐστηρὰν ἐπέμβασιν, ἔργον σαρκαστικῶς εὐφυές, ἀλλ' ἄκριτον, καὶ γνωστὸν μόνον διὰ τῆς ἀναιρέσεως τοῦ Ὠριγένους, ad Celsum, εἰς βιβλία η'.

Κελτίβηρες, ἐν Ἰβηρίᾳ (Ἱσπανίᾳ), λαὸς μικτὸς ἐξ ἐγχωρίων Ἰβήρων καὶ ἐπιδραμόντων Κελτῶν, μαχιμώτατος (Διόδ. Ε, 33), μετὰ τῶν Ῥωμαίων ἡρωϊκῶς ἀντισταθεὶς κατὰ τῶν Καρχηδονίων (Στρβ. Γ, 161).

Κελτένη, θυγάτηρ τοῦ Βρετανοῦ, μήτηρ τοῦ Κελτοῦ ἐκ τοῦ Ἡρακλέους, κομίσαντος εἰς τὴν χώραν τοῦ πατρός της τὰς βοῦς τοῦ Γηρυόνου.

Κελτοί, κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἱστορικοὺς καὶ γεωγράφους (Ἡρόδοτον, Σκύμνον, Ἔφορον), οἱ τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Εὐρώπης κατέχοντες λαοί, τὸ πρῶτον, ἐν ἀγνώστοις χρόνοις, λεγόμενοι ὅτι ἐκ Θρᾴκης ὡρμήθησαν. Ὤκουν δὲ τὸ πλεῖστον τῆς Γαλλίας, καὶ ὑπερβάντες τὰς Ἄλπεις κατέλαβον καὶ πολὺ τῆς βορείας Ἰταλίας (Πολύβ. Β, 34.—Liv. V, 31.—Στρβ. Δ. — Δ. Κάσσ. ΟΣΤ, 6). Κελτοὶ δ' ἐλέγοντο καὶ οἱ τὴν Ἱσπανίαν καὶ οἱ τὴν Βρετανίαν κατέχοντες.

Κελυδνός, ποταμὸς τῆς Ἠπείρου, ῥέων μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Ἰλλυρίας.

Κενομανοί, λαὸς Κελτικὸς παρὰ τὸν Πάδον (Στρβ.), ἢ Γονομανοὶ (Πολβ).

Κενοτάφιον, ἴδ. Κηδεία.

Κένταυροι ἦσαν ἡ ἀρχαιοτάτη μυθικὴ ἀντίληψις καὶ παράστασις τῶν ὀρεσιβίων κατοίκων τῆς ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην Ἑλληνικὴν

χώραν πλουσίας εἰς ἵππους Θεσσαλίας. Τὸ ὄνομα αὐτῶν ἦν πιθανῶς μετάπλασις τοῦ κέντορες, δηλοῦν τοὺς ἱππεῖς τοὺς κεντῶντας τοὺς ἵππους· ἐλέγοντο δὲ καὶ ἱπποκένταυροι. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν παριστῶντο ἐν τῇ τέχνῃ ὡς ἄνθρωποι, ἔχοντες εἰς τὰ ὀπίσθια προσέτι καὶ τὸ ὀπίσθιον μέρος ἵππου, μετὰ ταῦτα δὲ ὡς ἵππος μετὰ προτομῆς ἀνθρωπίνης. Ἀρχικὴ κατοικία αὐτῶν ἐλέγετο τὸ ὄρος Οἴτη, ὅθεν ἐκδιωχθέντες ὑπὸ τῶν Λαπίθων, οἵτινες εἰς τὸν γάμον τοῦ Πειρίθου, ὁμοῦ μετὰ τοῦ Θησέως τοὺς ἐπολέμησαν, ἔφυγον εἰς τὴν Πίνδον, πολεμηθέντες προσέτι καὶ ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Εὐριπ. Ἡρ. Μαιν. 181. — Σοφ. Τραχ. 1095). Τὸ ἦθος αὐτῶν ἐλέγετο τραχὺ καὶ ἄγριον, ὥστε καὶ

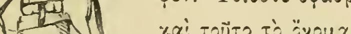

Φῆρες ἢ Θῆρες λέγονται ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ. Α. 262. Β, 743. Ὀδ. Φ. 295). Ἔκδοτοι δὲ καὶ εἰς τὴν οἰνοποσίαν, παριστῶνται πολλάκις καὶ ὡς συνοδεύοντες τὸν Διόνυσον εἰς τὰς πομπάς του, ὅτε καὶ ὑπ' Ἐρώτων τιθασσευόμενοι φαίνονται. Μεταξὺ αὐτῶν εἷς, ὁ Κένταυρος, ἀδελφὸς τοῦ Λαπίθου, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Στίλβης, ἐλέγετο ὅλων πρόγονος· ἄλλος, ὁ Χείρων, ἐξελαμβάνετο ὡς νουνεχής, ἥμερος, φιλοδίκαιος καὶ πολλὰς ἔχων γνώσεις, δι' ὃ καὶ εἰς πολλοὺς τῶν ἡρώων, ὡς εἰς τὸν Ἀχιλλέα, τοὺς Διοσκούρους, τὸν Ἀμφιάραον κ. ἄ. ἐδίδαξε τὴν μουσικήν, τὴν ἰατρικήν, τὴν μαντικήν, τὴν γυμναστικήν. Εἶχε δὲ κόρην τὴν Ἐνδηΐδα, μητέρα τοῦ Πηλέως καὶ τοῦ Πηλέως καὶ προμήτορα τοῦ Ἀχιλλέως. Ὑπὸ βέλους τοῦ παρ' αὐτῷ φιλοξενουμένου Ἡρακλέους ἐμβεβαμμένου εἰς τὸ δηλητηριῶδες αἷμα τῆς Ὕδρας τρωθεὶς εἴτε ὁ ἴδιος ἐξ ἀπροσεξίας εἴτε ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἡρακλέους κατὰ λάθος, ἀπέθανεν, ἀφεὶς τὸν Προμηθέα κληρονόμον τῆς ἀθανασίας του, καὶ ὑπὸ τοῦ Διὸς κατετάχθη ὡς ὁ Τοξότης ἐν τοῖς ἀστερισμοῖς.

Κεντόριπα, (τὰ), ἀρχαία μεσόγειος πόλις τῆς Σικελίας πρὸς τῇ Αἴτνῃ (Θουκ. ΣΤ, 94. Ε, 32). Νῦν Κεντόρβα.

Κεντρίτης, ποταμὸς ἐν Ἀσίᾳ, διαιρῶν τὴν χώραν τῶν Καρδούχων ἀπὸ τῆς λοιπῆς Ἀρμενίας, καὶ ῥέων εἰς τὸν Τίγριν (Ξνφ. Ἀνβ. Δ, 3, 1).

Κέντρον, τὸ δι' οὗ ἐκέντων τοὺς βόας, τὸ καὶ βούκεντρον.

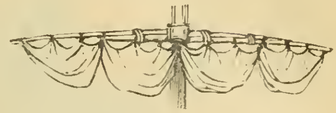

Κέντρων, χιτὼν πενήτων καὶ δούλων εἰς ὃν πολλὰ ῥάκη συρράπτονται, ὅθεν, μεταφορικῶς, καὶ ποίημα ἐκ πολλῶν ξένων στίχων συρραφέν. Τοιοῦτο ὕφασμα ἦν, καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα ἔφερε καὶ τὸ ὑπὸ τὸ ἐφίππιον τιθέμενον.

Κέντρωνες, λαός τις τῆς Βελγικῆς (Στρ.)

Κεραία, τὸ εἰς τὸν ἱστὸν προσδεόμενον ὁριζόντιον ξύλον, τὸ φέρον τὸ ἱστίον. Ἴδ. Ναῦς.

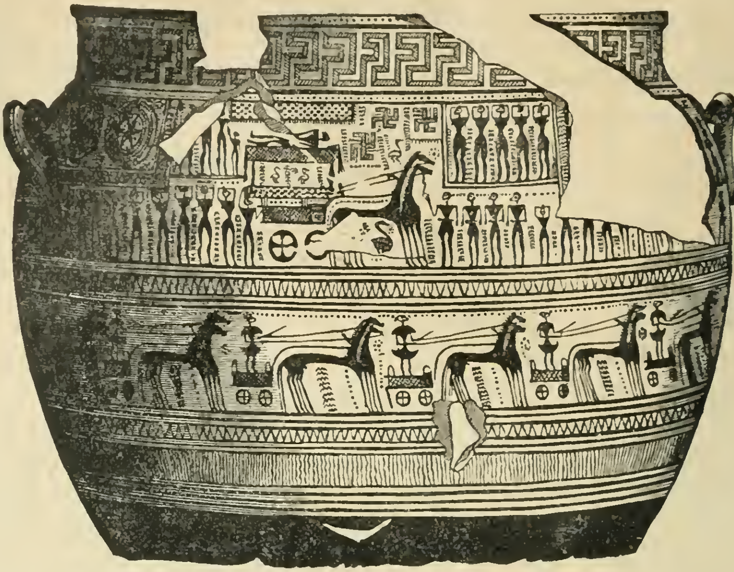
Κεραμεικὸς, 1) δῆμος τῆς Ἀττικῆς, τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς, κατὰ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν (ἴδ. Δ.), διαιρούμενος εἰς ἐντὸς, τὸν περιέχοντα τὴν Ἀγορὰν μετὰ στοῶν, καὶ ἐκτὸς, ἔνθα ἦν τὸ κυριώτερον νεκροταφεῖον.—2) Κόλπος κατὰ τὰ παράλια τῆς Καρίας πρὸς τῇ πόλει Κεράμῳ (Ἡρδ. Α, 174.—Ξνφ. Ἑλλ. Α, 4, 8. Β, 1, 15).

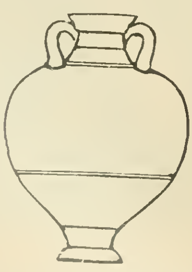
Κεραμευτική. Ἡ τέχνη τοῦ πλάττειν τὸ χῶμα εἰς κεράμους καὶ σκεύη ἦν γνωστὴ καὶ ἠσκεῖτο ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις ἐν Ἑλλάδι. Ὁ Ὅμηρος μνημονεύει αὐτῆς, καὶ περιγράφει τὸν κεραμικὸν τροχὸν στρεφόμενον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ κεραμέως (Ἰλιάδ. Σ, 600). Ἀπεδίδετο μάλιστα αὐτῷ καὶ ποίημα ἐπιγραφόμενον «Κάμινος ἢ Κεραμίς». Καὶ ἐπὶ Ἡσιόδου ἦν ἡ τέχνη προωδευμένη εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ φθονῇ τὸν κεραμέα ὁ κεραμεύς. Τῆς τέχνης ταύτης τὰ κυριώτερα ἀντικείμενα ἦσαν ἀγαλμάτια διὰ τὴν οἰκιακὴν λατρείαν ἢ κόσμησιν τῶν οἰκιῶν (ἴδ. Τάναγρα), καὶ ἀγγεῖα πρὸς οἰκιακὴν χρῆσιν, ἀπὸ τῶν εὐτελεστάτων μέχρι τῶν πολυτελεστάτων. Τοιαῦτα κοσμοῦσιν ἀπειροπληθῆ πάντα σήμερον τὰ Μουσεῖα, τὰ πλεῖστα διατηρηθέντα ἐν τάφοις, ἔνθα ἐτίθεντο ὅτε μὲν ἐκαίοντο οἱ νεκροί, ὡς τεφροδόχοι, καὶ ὅτε δ' ἐθάπτοντο ὡς κτερίσματα (ἀναθήματα) καὶ ἐνθυμήματα (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 531), πολλάκις ἐκ τῶν ἐν συνήθει χρήσει τοῦ νε-

κροῦ διατελεσάντων. Πολλὰ ἐχρησίμευον εἰς ἱερὰς τελετάς, εἰς ἆθλα τῶν ἀγώνων, εἰς ἀμοιβαῖα δῶρα. Πολλά, ἢ διὰ τὴν ἀρχαιότητα αὐτῶν, ἢ πρὸς κοινοτάτας χρήσεις βαναυσουργικῶς κατασκευαζόμενα ('Αρστφ.Αὐτ.252,), εἰσὶν ὅλως χονδροειδῆ καὶ σχεδὸν ἀγάνωτα, ἄλλα δὲ ἐκ τῶν καλῶν χρόνων ἐξ ἐκλεκτῆς κεραμίτιδος γῆς, πυρρὰ ἢ ἐρυθρά, βραδύτερον δὲ μέλανα ἐπιβαφόμενα, εἰσὶν ὑπερτάτης λεπτότητος καὶ βιομηχανικῆς ἐντελείας, ὥστε καί τινα ἀληθῆ ἦσαν καλλιτεχνήματα. Τὰ σχήματα αὐτῶν εἰσὶ ποικιλώτατα, ἀναλόγως τοῦ προορισμοῦ αὐτῶν καὶ τῆς χρήσεως, ὁμοίως δ' εἰσὶ παντοῖα καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν, οὐδ' ἐστὶ πάντοτε εὔκολον ἢ δυνατὸν νὰ ὁρισθῇ ἡ εἰς ἕκαστον σχῆμα ἀντιστοιχοῦσα ἐπωνυμία. 'Ενταῦθα παραθέτομεν ἐκ τῶν σχημάτων ἓν τοῦ 'Αμφορέως, οὕτω καλουμένου διότι ἀμ-

φοτέρωθεν ἔχει λαβίδας καὶ φέρεται, καὶ ἕνα βόμβυλον, ἐπώνυμον τοῦ ἤχου τοῦ ἐκχυνομένου ῥευστοῦ. Περὶ πάντων ἴδ. ἑκάστην λέξιν ἰδίως. Τὰ ἀγαλμάτια ἀπό τινων ἐτῶν πρὸ πάντων πολυπληθῆ εὑρίσκονται εἰς πολλὰς τῆς Ἑλλάδος πόλεις, καὶ μάλιστα ἐν Τανάγρᾳ τῆς Βοιωτίας, ἐντὸς τάφων πρὸ πάντων. Εἰς πολλὰ ἐξ αὐτῶν μετὰ μεγίστης λεπτότητος καὶ αἰσθήσεως τοῦ καλοῦ ἐξειργασμένα,

καὶ πολλάκις πλεῖστα κεχρωματι-

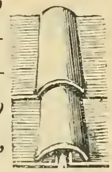
σμένα ἢ κεχρυσωμένα, οἱ κοροπλάσται, ὡς ἐλέγοντο οἱ ἐργάται αὐτῶν, ἀναδείκνυνται ἀληθεῖς καλλιτέχναι. Καὶ αὐτῶν δ᾽ αἱ παραστάσεις εἰσὶ ποικιλώταται, ἄλλαι μὲν θεοτήτων ἢ ἱερῶν προσώπων ἐν εὐγενεστάτῃ

Βάκχη ἐκ Τανάγρας

μορφῇ, ἄλλαι δὲ ἀνθρώπων εἰς παντοίας θέσεις καὶ ἐνεργείας, διδακτικώταται διὰ τὰ καθέκαστα τοῦ ἀρχαίου ἰδιωτικοῦ βίου· τινὲς δ᾽ εἰσὶ καὶ γελοιογραφικῶς μᾶλλον ἐξειργασμέναι. Καὶ ἀνάγλυφοι τέλος κέραμοι εὑρίσκονται, τινὲς αὐτῶν εἰς ἀρχιτεκτονικὰς κοσμήσεις ὡρισμέναι, διὰ τύπων κατασκευαζόμενοι.

Κεραμὶς ἢ **Κέραμος** (Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ, 5. 9), αἱ πλίνθοι (κεραμίδια) ἐξ ὀπτῆς γῆς, τὰς ὀροφὰς καλύπτουσαι τῶν οἰκοδομῶν. Πρῶτος ἐφευρὼν τὰ καλύμματα ταῦτα, ἀλλὰ λίθινα, λέγεται Βύζας ὁ Νάξιος περὶ τὸ 620 π. Χ. (Παυσ. Ε, 10, 2). Συνέκειντο δ᾽ ἐκ πλίνθων ἐπιπέδων τεθειμένων ἐπὶ τῶν δοκῶν τῆς προκλινοῦς στέγης· ἐπὶ δὲ τῆς γραμμῆς τῆς ἑνώσεως αὐτῶν ἐτίθεντο κυρτοὶ καλυπτῆρες, προφυλάττοντες αὐτὴν ἀπὸ τῆς εἰσροῆς τῆς βροχῆς, ὧν ὁ πρὸς τὸ γεῖσον τελευταῖος, ἡγεμὼν καλυπτὴρ λεγόμενος, εἶχε γλυπτικὸν κόσμημα περικαλύπτον τὴν ἡμικυκλικὴν ὀπὴν ἣν κατέλιπε, καὶ ἀκρωτήριον (ἴδ.) καλύπτον τὴν μεγαλητέραν, κατὰ τῆς στέγης τὴν κορυφήν.

Κεραμογραφία. Ἀπὸ τῶν πρώτων βαθμίδων τῆς κεραμευτικῆς εἶχον τὴν τάσιν οἱ

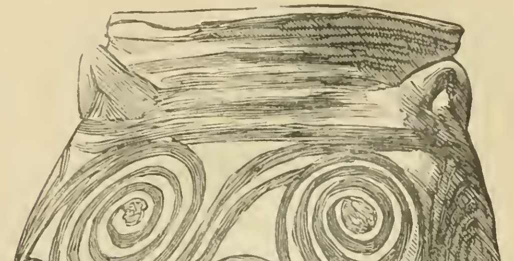

εἰς τὴν τέχνην ταύτην ἐπιδιδόμενοι νὰ κοσμῶσι τὰ ἔργα των ἐπὶ τὸ καλλιτεχνικώτερον, καὶ

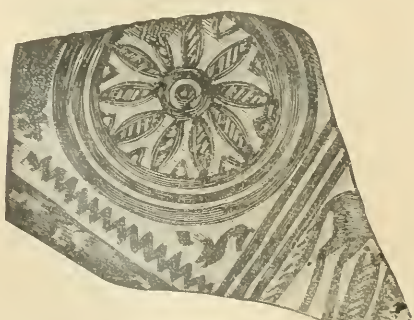

τὰ ἐν Τρωάδι, Μυκήναις καὶ ἀλλαχοῦ εὑρεθέντα κεράμινα ἀγγεῖα τῶν ὁμηρικῶν χρόνων

δεικνύουσι πολλάκις ἀποπείρας πολλάς, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον βαναύσους, ἐνίοτε μέχρι

τοῦ γελοίου, πλαστικῶν μιμήσεων προσώπων, ἢ ἄλλων παραστάσεων. Συγχρόνως δ' ἔκτοτε ἤδη ἄρχεται καὶ ἡ προσπάθεια τῆς

ἐπικαλύψεως τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας διὰ κεχρωματισμένων κοσμημάτων, ὅλως ἀτελῶν τὸ πρῶτον, καὶ διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν τεχνητῶν, καὶ διὰ τὴν δυσκολίαν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν χρωμάτων. Ἀλλ' εἴς τινας φαίνεται ἤδη ἱκανὴ πρόοδος καὶ ὡς πρὸς τὴν

βιομηχανικὴν χειρουργίαν καὶ ὡς πρὸς τὸ διάγραμμα· εἶτα δὲ προβαίνει βαθμηδόν, διὰ τελειοποιήσεως τῆς μεθόδου τῆς ἐργασίας καὶ διὰ τῆς προόδου τοῦ καλλιτεχνικοῦ ῥυθμοῦ, πολλάκις καὶ τῆς σμίλης συνεργούσης μετὰ τῆς γραφίδος πρὸς ἐγχάραξιν τοῦ διαγράμματος. Αἱ ἐπ' αὐτῶν γραφαὶ παρίστων ἄλλοτε μὲν θεότητας, ὡς τῶν Ἀθηνῶν ὁ Παναθηναϊκὸς ἀμφορεύς, ὁ φέρων καὶ ἐπιγραφὴν

«τῶν Ἀθήνηθεν ἄθλων εἰμί», ἄλλοτε δὲ σκηνὰς ἱστορικὰς πολλάκις ἐκ περιγραφῶν γνωστῶν ποιητῶν, ἢ ἀγωνιστικάς, ἢ γάμων, ἢ

ἐπικηδείους· καὶ πρὶν μὲν ἦσαν αἱ εἰκονικαὶ παραστάσεις μέλαιναι ἐπὶ ἐρυθροῦ ἐμβαδοῦ, εἶτα δ' ἐξ ἐναντίας ἐπὶ μέλανος ἐμβαδοῦ ἦσαν ἐρυθραί, ἢ ἐνίοτε καὶ πολύχροες. Αἱ δ' ἀττικαὶ λήκυθοι, αἱ ἐντιθέμεναι εἰς τοὺς τάφους, ἦσαν λευκαί, λεπτῶς ἐπικεχρισμέναι, καὶ ἐπ' αὐτῶν αἱ γραφαὶ ἦσαν ὑπέρυθροι ἢ ἐκ πολλῶν χρωμάτων, δι' ἐλευθέρας τῆς χειρὸς ἐξειργασμέναι, καὶ διατηρήσασαι οὕτω τὴν πρωτότυπον ἐργασίαν τῶν καλλιτεχνῶν κεραμέων, ὧν πολλάκις, ἐπ' ἄλλων ἀγγείων, ἐπιγράφονται καὶ τὰ ὀνόματα. Ἡ δὲ λέξις «χαῖρε» ἡ συνοδεύουσα ἐπί τινων κεράμων ὀνόματα, ἀποδεικνύει ὅτι τὸ ἀγγεῖον ἦν προωρισμένον εἰς δῶρον.

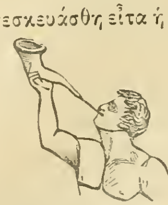
Κέραμος, πόλις παράλιος τῆς Καρίας (Στρβ.).

Κεραμῶν ἀγορά, ἐπίσημος πόλις κειμένη κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Φρυγίας καὶ τῆς Μυσίας. Πιθανῶς ἡ αὐτὴ καὶ Κέρανα ἐν Φρυγίᾳ (Ξνφ. Ἀνβ. Α, 2, 10).

Κέρας, (τὸ χρυσοῦν), ἀκρωτήριον ἐν Βυζαντίῳ (Στρβ).

Κέρας, 1) ἴδ. Ρυτόν. — 2) Τὸ ἐμπνευστικὸν ὄργανον, καθ' ὃ κατεσκευάσθη εἶτα ἡ σάλπιγξ, πολλάκις εἰς τὰς χεῖρας τῶν θαλασσίων θεοτήτων. Κατ' αὐτὸ καὶ εἶδος σάλπιγγος εἰς τοὺς βαρβαρικοὺς οὐχὶ τοὺς Ἑλληνικοὺς στρατοὺς ἐν χρήσει· ὁ δ' αὐλῶν δι' αὐτοῦ κεραταύλης ἢ κεραύλης· ἴδ. Μουσική.

Κερασοῦς (ἡ), πόλις τοῦ Πόντου ἐν

Ἀσίᾳ, ἀποικία τῆς Σινώπης, ἐκλήθη εἶτα Φαρνακία. Ἐκεῖθεν ἔφερε τὸ πρῶτον δένδρον κερασίων ὁ Λούκουλλος εἰς τὴν Ῥώμην (Ξνφ. Ἀνδ. Ε, 3, 2. Ζ, 3, 32). Διετήρησε τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Κέρατα, διπλῆ κορυφὴ τοῦ Κιθαιρῶνος πρὸς τὰ ΝΑ, διαιροῦσα τὴν Ἀττικὴν ἀπὸ τῆς Μεγαρίδος. Ἀπ' αὐτῆς ἐλέγετο ὅτι ὁ Ξέρξης ἐπέβλεπε τὴν περίφημον ναυμαχίαν, ὅπερ ἐστὶν ἐντελῶς ἀπίθανον, καὶ ὡς φαίνεται ἐπενοήθη διὰ τὸ κακόηχον τοῦ ὀνόματος. Ἡ ἕδρα τοῦ τῶν Περσῶν βασιλέως ἦν μᾶλλον εἰς τὸν τῇ θέσει τῆς ναυμαχίας ὑπερκείμενον Ν λόφον τοῦ Αἰγάλεω, καλούμενον καὶ αὐτὸν, ὡς καὶ τὸ προέχον ἀκρωτήριον, ἢ κληθέντα ἔκτοτε ἴσως, Κέρατα (Στρβ.), διότι μέχρι τοῦδε φέρει τὸ ὄνομα Κερατσίνι.

Κεραύνια ὄρη, 1) ἴδ. Ἀκροκεραύνια. — 2) ΒΑ κλάδος τοῦ Καυκάσου, παρὰ τὴν Κασπίαν (Στρβ. ΙΑ, 501. 504).

Κεραύσιον, ὄρος τῆς Ἀρκαδίας, μέρος τοῦ Λυκαίου. Ἐξ αὐτοῦ ἐπήγαζεν ὁ ποταμὸς Νέδας (Παυσ.).

Κέρβερος, ἴδ. Ἅδης.

Κερδύλιον, χωρίον τῆς Θρᾴκης παρὰ τῇ Ἀμφιπόλει (Θουκ. Ε, 6).

Κερδῶ, γυνὴ τοῦ Φορωνέως, ἧς ὁ τάφος ἐδείκνυτο ἐν Ἄργει (Παυσ Β. 21).

Κερεάτης, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Ἀπόλλων εἶχε ναὸν ἐν Ἀρκαδίᾳ πλησίον τῆς Μαντινείας (Παυσ. Η, 34).

Κερησσὸς (ἡ), 1) φρούριον ὀχυρὸν πρὸς ταῖς Θεσπιαῖς ἐν Βοιωτίᾳ (Παυσ.) — 2) Πόλις τῶν Ιακετανῶν ἐν τῇ Ταρρακωνικῇ τῆς Ἱσπανίας.

Κέρθη, θυγάτηρ τοῦ Θεστίου, μήτηρ τοῦ Ἰόβου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπολλδ. Β, 7, 8).

Κερκάσωρος, πόλις τῆς Αἰγύπτου, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ὄχθης τοῦ Νείλου, κατὰ τὰ σύνορα τῆς Μέσης καὶ Κάτω Αἰγύπτου (Ἡρδ. Β, 15).

Κέρκαφος, 1) υἱὸς τοῦ Ἡλίου, βασιλεὺς τῆς Ῥόδου, πατὴρ τοῦ Λίνδου, Ἰαλυσσοῦ καὶ Καμείρου (Διόδ. Ε, 56—57). — 2) Υἱὸς τοῦ Αἰόλου, πατὴρ τοῦ Ὀρχομενοῦ (Στρβ Θ.).

Κερκέστης, υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου, ἐκ τῶν φονευθέντων ὑπὸ τῶν Δαναΐδων (Ἀπλλδ. Α, 1, 5).

Κερκετεὺς, 1) ὄρος τῆς νήσου Σάμου (Στρβ). — 2) Συνέχεια τοῦ ὄρους Πίνδου ἐν Ἠπείρῳ.

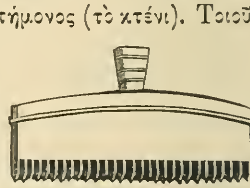
Κερκηΐς, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσδ. Θεογ. 355).

Κερκιδᾶς, ἐκ Μεγαλοπόλεως, νομοθέτης τῆς πατρίδος του, ἐν Ὀλ. 109—115 καὶ τὰ ὁμηρικὰ ἔπη εἰσαγαγὼν εἰς τὰ σχολεῖα αὐτῆς. Ὡς ποιητὴς καὶ αὐτὸς, ἔγραψε τοὺς μελιάμβους, σατυρικὰ ᾄσματα, ὧν ὀλίγιστα σώζονται ἀποσπάσματα (Συλλ. Bergk, Poet. lyr. Græc.).

Κέρκινα ἢ **Κέρκιννα,** νῆσος παρὰ τὴν μικρὰν Σύρτιν. Ὁ Πλούταρχος (Μαρ. Μ) τὴν θέτει ἐσφαλμένως παρὰ τὴν μεγάλην. Εἶχεν ὁμώνυμον πόλιν, καὶ διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Κερκίνιον, πολίχνη τῆς Πελασγιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ παρὰ τῇ Βοιβηΐδι λίμνῃ.

Κερκίς, 1) ὑφαντικὸν ἐργαλεῖον πρὸς συμπύκνωσιν τοῦ στήμονος (τὸ κτένι). Τοιοῦτο εὑρέθη ἐντὸς τάφου εἰς Θήβας τὰς αἰγυπτιακὰς καὶ διατηρεῖται ἐν τῷ Βρ. Μουσείῳ. — 2) Ἴδ. Θέατρον.

Κέρκουρος, πλοῖον Κύπριον ἐλαφρὸν

καὶ ταχὺ, ὡς ὑποτίθεται κατὰ τὸ ἄνω σχῆμα ἐκ νομίσματος.

Κέρκυρα, ἴδ. Κόρκυρα.

Κερκύων, ἴδ. Θησεύς. Ἀγαμήδης.

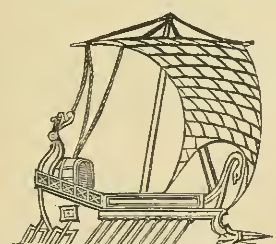
Κέρκωπες, 1) Λαὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας περὶ τὴν Ἔφεσον, χαρακτῆρος δολίου καὶ κακοποιοῦ πρὸς τοὺς ξένους, ἐξολοθρευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 6, 3), —Λουκ. Ἀλ. 4).—2) Κερκώπων ἕδος θέσις τις παρὰ τὰς Θερμοπύλας (Ἡρδ. Ζ, 216).

Κέρκωψ, Μιλήσιος ποιητὴς καὶ φιλόσοφος Πυθαγόρειος (Απλλδ. Β, 1) εἰς ὃν ἀποδίδοται ποίημα, Αἰγίμιος, ὃ κατ' ἄλλους ἦν τοῦ Ἡσιόδου.

Κέρνη, νῆσος πρὸ τῶν δυτικῶν ἀκτῶν τῆς Ἀφρικῆς, ἀποικισθεῖσα ὑπὸ Καρχηδονίων (Πολβ.—Διον. Περ.).

Κέρνος, πινάκιον ἔχον πολλὰς κοτύλας ἐγκεκολλημένας δι' ἔκθεσιν διαφόρων ὀπωρῶν ἢ ἄλλων εἰδῶν χρησίμων εἰς τὰς θυσίας. Ὁ φέρων αὐτὸ κερνοφόρος (Μενανδρ. Ἀλεξφ. 217).

Κεροῦχος, τὸ σχοινίον δι' οὗ ἐδέετο καὶ ἐκινεῖτο ἡ κεραία τοῦ πλοίου (ἴδ. ναῦς).

Κερσοβλέπτης, υἱὸς Κότυος, τοῦ ἡγεμόνος τῶν Ὀδρυσῶν ἐν Θράκῃ, ἐβασίλευσε τῷ 358 π. Χ.. καὶ ἠναγκάσθη νὰ παραχωρήσῃ τοῖς Ἀθηναίοις σχεδὸν πᾶσαν τὴν Θρακικὴν Χερσόννησον. Τῷ 352 καὶ 347, προσβληθεὶς ὑπὸ Φιλίππου, καίτοι βοηθηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἠναγκάσθη νὰ τῷ παραχωρήσῃ μέρος τῆς ἐπικρατείας του (Δημσ. Φιλ. Γ, 114), δοὺς τὸν υἱόν του ὡς ὅμηρον, ἕνεκα τῆς διὰ τοῦ Δημοσθένους συνθηκολογίας τῶν Ἀθηναίων μετὰ τοῦ Φιλίππου. Τῷ δὲ 343 ὑπετάγη εἰς τὸν Φίλιππον ἐντελῶς καὶ ἐξεθρονίσθη (Διοδ. ΙΣΤ, 70).

Κέρσος, ποταμὸς τῆς Κιλικίας, ῥέων διὰ τῶν Συρίων πυλῶν (Ξνφ. Ἀνδ. Α, 4, 4).

Κερτόνιον, πόλις τῆς Μυσίας, μεταξὺ Ἀδραμυττίου καὶ Ἀτταρνέως (Ξνφ. Ἀνδ. Ζ, 8, 8).

Κερύνεια, ἢ Κερυνία, 1) πόλις Ἀχαϊκή, μία τῶν τῆς Δωδεκαπόλεως, μεθ' ὁμωνύμου ὄρους παρὰ τῇ Ἑλίκῃ (Πολβ.—Στρβ.—Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΣΤ, 6). Κατ' αὐτὴν ἐκαλεῖτο Κερύνεια ἢ Κερυνῖτις ἡ χρυσόκερως καὶ χαλκόπους ἔλαφος, καθ' ἧς τὸ πρῶτον ἀπεπειράθη τῆς θήρας ἡ Ἄρτεμις, καὶ ἣν εἶτα συλλαβὼν ὁ Ἡρακλῆς ἔφερε πρὸς τὸν Εὐρυσθέα (Ἀπλλδ. Β, 4, 3.—Διόδ. Δ, 13. — Παυσ. Ζ, 25). — 2) Πόλις τῆς νήσου Κύπρου (Σκυλξ.), ἡ αὐτὴ καὶ Κερωνία (Πτλμ.).

Κερωσὸς, νῆσος τῆς Μεσογείου, παρὰ τῇ Μελίτῃ (Ἀπλλδ. Ῥόδ. Δ, 573).

Κεστὸς (κεντητὸς) **ἱμὰς**, συνήθως εἰς ζώνας φερόμενος. Ὁ τῆς Ἀφροδίτης εἶχεν ἐμπεποικιλμένα πάντα τοῦ ἔρωτος τὰ θελκτήρια, καὶ εἴ τις ἔφερεν αὐτὸν ἦν πάσης ἐρωτικῆς νίκης βεβαία (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 214—211).

Κέστρα, γλυφὶς ἰδικῶς διὰ τὴν ἐργασίαν τῆς γλυφῆς τοῦ ἐλέφαντος.

Κεστρένη, μικρὰ ἐπαρχία τῆς Θεσπρωτίας ἐν Ἠπείρῳ, κληθεῖσα κατὰ Κεστρῖνον, υἱὸν τοῦ Ἑλένου καὶ τῆς Ἀνδρομάχης, βασιλέα τῆς Ἠπείρου (Παυσ. Α, 11).

Κέστρος, ποταμὸς τῆς Παμφυλίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, πλευστὸς διαρρέων τὴν πόλιν Πέργην (Στρβ. ΙΒ.—Πτολ. Ε). Ὁ αὐτὸς καὶ Κάϋστρος, ὅθεν τὸ Καΰστρου πεδίον (Ξνφ.).

Κεστροσφενδόνη, βραχὺ ἀκόντιον ῥιπτόμενον διὰ σφενδόνης, οὗ τὸ πρῶτον ἐποιή-

σαντο χρῆσιν οἱ στρατιῶται τοῦ Περσέως ἐν τῷ Μακεδονικῷ πολέμῳ (Πολβ. ΚΖ, 9).

Κευθώνυμος, πατὴρ Μενοιτίου, φυλάττων τὰς ἀγέλας τοῦ Πλούτωνος (Ἀπλλδ. Β, 5, 12).

Κεφάλαιον, ταὐτὸ τῷ ἐπιστύλιον. Ἴδ. Κίων.

Κεφαλᾶς. Ἴδ. Ἀνθολογία.

Κεφαλή, ἀττικὸς δῆμος τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς.

Κεφαλήν, ἐπίθετον τοῦ Βάκχου, δι' ἣν εἶχε χαλκῆν κεφαλὴν ἐν Δελφοῖς (Παυσ. Ι, 19).

Κεφαλληνέα καὶ Κεφαλληνία, παρ' Ὁμήρῳ Σάμη καὶ Σάμος, ἡ μείζων τῶν νήσων τοῦ Ἰονίου πελάγους, Δ τῆς Ἑλλάδος, ὑπὲρ τὰ 16 □μ τὸ ἐμβαδὸν, διὰ πορθμοῦ χωριζομένη ἀπὸ τῆς Ἰθάκης, ὀρεινὴ, δι' ὃ καὶ παιπαλόεσσα ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου λέγεται· τὸ δ' ὑψηλότερον αὐτῆς ὄρος (1620μ ὕψ.), ὁ Αἶνος (ν. Ἐλατοβούνι), εἶχε ναὸν τοῦ Διὸς ἐπὶ τῆς κορυφῆς. Ὁ Ὅμηρος λέγει τοὺς Κεφαλλῆνας ὑπηκόους τοῦ Ὀδυσσέως· ἐν δὲ τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις ἦν ἡ Κεφαλληνία τετράπολις, ἤτοι εἶχε τέσσαρας πόλεις ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξαρτήτους, δι' ὃ καὶ πολιτικῶς ἀσημάντους. Ἦσαν δ' αὗται, Α ἡ Σάμος ἢ Σάμη, ἔχουσα δύο ἀκροπόλεις, Δ ἡ Πάλη, πιθανῶς Κορινθιακὴ ἀποικία, ν. Ληξούρι μετ' ἐρειπίων· Α ταύτης, ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ κόλπου, ἡ Κράνη ἢ Κράνιοι, ν. Ἀργοστόλι μετ' ἐρειπίων· εἰς τὴν Α παραλίαν οἱ Πρόννοι. Ἀπέναντι δὲ τῆς Ἰθάκης ὁ λιμὴν Πάνορμος, πιθανῶς τῇ Σάμῃ ἀνήκων. Κατὰ τὰ 59—55 π. Χ. ἐξόριστος ἐν τῇ νήσῳ διατελῶν ὁ συνύπατος τοῦ Κικέρωνος Γ. Ἀντώνιος, ἤρξατο τὴν ἵδρυσιν νέων πόλεων ὑπὸ τὸ ὄνομα Κεφαλληνίας, ἥτις ὅμως δὲν συνεπληρώθη.

Κεφαλοίδιον καὶ Κεφαλὶς, πόλις ὀχυρὰ κατὰ τὴν δυτικὴν ἀκτὴν τῆς Σικελίας (Στρβ.).

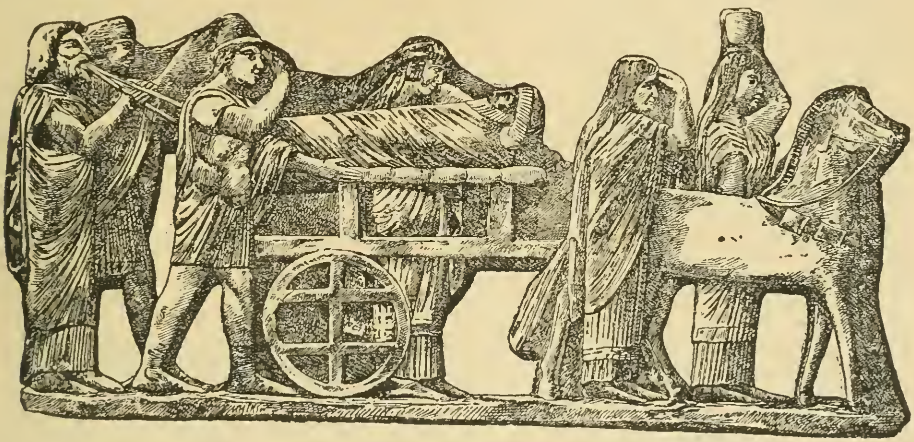
Κέφαλος, 1) Υἱὸς τοῦ Δηϊονέως καὶ τῆς Διομήδης ἐκ Θορικοῦ τῆς Ἀττικῆς, ἢ Ἑρμοῦ καὶ Ἕρσης, νέος θηρευτὴς, ἠγάπα περιπαθῶς τὴν γυναῖκά του Πρόκριδα, θυγατέρα τοῦ Ἐρεχθέως, ἀλλ' ἡρπάγη, ἕνεκα τῆς καλλονῆς του ὑπὸ τῆς Ἠοῦς εἰς τὴν Συρίαν, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Τιθωνὸν (Ἀπολλδ. Γ, 15, 1). Ὁ Ὀβίδιος (Met. VII. 493) ποικίλλει οὕτω τὸν μῦθον, ὅτι πεμφθεὶς ὑπὸ τῆς Ἠοῦς ὑπὸ ἄλλην μορφὴν, παρέπεισεν εἰς ἀπιστίαν τὴν Πρόκριν, ἥτις ὅτε τὸν ἀνεγνώρισεν, ἔφυγε κατησχυμένη εἰς Κρήτην, καὶ ἐκεῖ ἔλαβε παρὰ τῆς Ἀρτέμιδος ἢ τοῦ Μίνωος ὡς δῶρον λόγχην οὐδέποτε καμπτομένην καὶ κύνα ὠκυποδώτατον. Εἶτα δὲ διὰ τὸ ἴσον παράδειγμα συγχωρήσαντες ἀλλήλους οἱ σύζυγοι, συνέζων καὶ συνεθήρευον, ὅτε ὁ Κέφαλος ἐξ ἀπροσεξίας τὴν ἐθανάτωσε διὰ τῆς ἰδίας ἐκείνης λόγχης, καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐξεβλήθη τῆς Ἀττικῆς ὡς φονεὺς (ἴδ. καὶ Ἀμφιτρύων.—2) Πατὴρ τοῦ Λυσίου τοῦ ῥήτορος (Πλάτ. Πολ.).

Κέως καὶ **Κέα,** παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαιοτάτοις ποιηταῖς Ὑδροῦσα, ὡς πολλὰς ἔχουσα πηγὰς καὶ ῥύακας, μία τῶν Κυκλάδων Ν τῆς Εὐβοίας, 3 □μ. ἐμβαδὸν ἔχουσα, ἐνέκλειε τέσσαρας πόλεις ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ὧν τα ὀνόματα, Ἰουλὶς (ν. Κέως) εἰς 25 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, Κορεσσία, ἀμφότεραι ΒΔ. Ποιήεσσα ΝΔ καὶ Καρθαία ΝΑ. Ἦσαν δ' αὗται ἀνεξάρτητοι ἀπ' ἀλλήλων, ἀλλ' οἱ κάτοικοι πασῶν ἔφερον τὸ κοινὸν ὄνομα Κεῖοι. Ἐνταῦθα ἐγεννήθησαν οἱ ποιηταὶ Σιμωνίδης καὶ Βακχυλίδης, ὁ ἰατρὸς Ἐρασίστρατος καὶ ὁ φιλόσοφος Ἀρίστων (Στρβ. Ι, 486). Σώζονται ἐν τῇ νήσῳ ἀρχαῖα ἐρείπια, ἐν οἷς εἷς περίεργος πύργος ὀχυρωματικός.

Κηδαλίων, ὑπηρέτης τοῦ Ἡφαίστου εἰς τὸ ἐν Λήμνῳ χαλκεῖον αὐτοῦ (Λουκ. Ἐρατοσθ. 32.—Ἀπλλδ. σ. 50).

Κήδευσις, ὁ ἐνταφιασμὸς, ἦν ἱερὸν καθῆκον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, πιστεύουσιν ὅτι

ἡ σκιὰ τοῦ ἀτάφου ἐπλανᾶτο ἀνήσυχος. Ὁ θνήσκων Ἕκτωρ παρακαλεῖ νὰ μὴ τῷ ἀρνηθῇ τὴν κήδευσιν ὁ νικητής, καὶ ὁ Πρίαμος ῥίπτεται εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἀχιλλέως· ἡ δ' Ἀντιγόνη πάσας τὰς διαταγὰς τοῦ Κρέοντος περιφρονεῖ ἵνα ἐνταφιάσῃ τὸν ἀδελφόν της. Ὁ νεκρὸν ἀπαντῶν καὶ μὴ δυνάμενος νὰ τὸν κηδεύσῃ, ἔρριπτε γῆν ἐπ' αὐτοῦ. Καὶ εἰς τοὺς ἐχθροὺς ἐπετρέπετο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον νὰ κηδεύωσι τοὺς ἐν τῇ μάχῃ πεσόντας συστρατιώτας των, οἱ δ' Ἀθηναῖοι διὰ θανάτου ἐτιμώρησαν τοὺς ἐν Ἀργινούσαις νικήσαντας στρατηγούς των διότι δὲν συνέλεξαν καὶ ἐνεταφίασαν τοὺς ναυαγοὺς αὐτῶν, τρικυμίαν προφασισθέντες (Ξεν. Ἑλλ. Α. 7, 1). Τὰ Ἐντὸς τῆς οἰκίας συνήρχοντο οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι, περὶ δὲ τὴν νεκρικὴν κλίνην ἐκάθηντο θρηνοῦσαι αἱ συγγενεῖς καὶ φίλαι, ἀλλ' αὗται οὐχὶ νεώτεραι τῶν 60 ἐτῶν κατὰ τὸν Σολώνιον νόμον, ὅστις ἀπηγόρευε καὶ ἀνοικείους ἐνδείξεις θλίψεως ὡς τὸ σπαράττειν τὰς παρειὰς (ἴδ. Αἰσχλ. Χοηφ. 20). Παρὰ τὴν κλίνην ἐτίθετο λ ή κ υ θ ο ς, γραπτὰ κεράμινα ἀγγεῖα καὶ εἰς τὴν εἴσοδον τῆς οἰκίας τὸ ἀ ρ δ ά ν ι ο ν, στάμνος περιέχουσα ὕδωρ μὴ ἀντλούμενον ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἥτις ἀπὸ τῆς ἀποβιώσεως ἐθεωρεῖτο ὡς μὴ καθαρά, καὶ ἐξ οὗ ἐρραντίζοντο ἁγνιζόμενοι οἱ ἐξερχόμενοι (Πολυδ. Η, 66.—Παυσ.). Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις περὶ τῆς κηδείας ἐφρόντιζον ἐκτὸς

δὲ ἔθιμα (τὰ ν ό μ ι μ α, δ ί κ α ι α, ν ο μ ι ζ ό μ ε ν α, π ρ ο σ ή κ ο ν τ α), κανονισθέντα διὰ τοὺς Ἀθηναίους ὑπὸ Σόλωνος (Δημσθ. Μακαρτ. σ. 107), ἦσαν ὅτι ἐλούετο ὁ νεκρὸς ὑπὸ τῶν ἐγγυτάτων συγγενῶν, ἰδίως τῶν γυναικῶν, ἐχρίετο, ἐστεφανοῦτο διὰ ταινιῶν καὶ ἀνθέων, ἰδίως διὰ σελίνων, λευκὰ ἐνεδύετο, καὶ εἰς τὸ στόμα τῷ ἐτίθετο ὀβολὸς, ὅστις καὶ δ α ν ά κ η ἐλέγετο, πρὸς ἀπότισιν ναύλου τῷ Χάρωνι. Καὶ μ ε λ ι τ τ ο ῦ ν τ α δὲ (εἶδος πλακοῦντος) συνήθως ἔθετον παρ' αὐτῷ διὰ τὸν Κέρβερον. Εἶτα δὲ, συνήθως τὴν δευτέραν ἡμέραν, ἐγίνετο ἡ π ρ ό θ ε σ ι ς ἢ ἔκθεσις τοῦ νεκροῦ ἐπὶ κλίνης πρὸ τῆς οἰκίας, τοὺς πόδας ἔχοντος ἐστραμμένους πρὸς τὴν θύραν. μόνων τῶν συγγενῶν καὶ ἄλλοι ἐπὶ μισθῷ. Τῇ δ' ἐπιούσῃ, πρὸ τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου, ἐγίνετο ἡ ἐ κ φ ο ρ ὰ ἐπὶ τῆς κλίνης, συνοδευομένη ὑπὸ θ ρ η ν ω δ ῶ ν ἢ α ὐ λ ω δ ῶ ν καὶ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ ἐθάπτετο ὁ νεκρὸς, κατὰ μὲν τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους συνήθως καιόμενος, ὅτε καὶ ἡ τέφρα αὐτοῦ συνελέγετο εἰς τεφροδόχους κάλπας, μεταγενεστέρως δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατορυττόμενος, καὶ τὸ λείψανον ἐτίθετο εἰς σ ο ρ ὸ ν, π ύ ε λ ο ν, λ η ν ὸ ν, δ ρ ο ί τ η ν ἢ δ ρ ύ τ η ν (θήκην ξυλίνην), λ ά ρ ν α κ α, ἐκ κεράμων ἢ λίθων. Τὰ νεκροταφεῖα (τ ά φ ο ι, μ ν ή μ α τ α, μ ν η μ ν ε ῖ α, σ ή μ α τ α) ἔκειντο ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκτὸς τῶν πόλεων, ἐν δὲ τῇ Σπάρτῃ ἐντὸς, καὶ παρὰ λεω-

φόρῳ. Ἐν Ἀθήναις ἦσαν μάλιστα εἰς τὸν

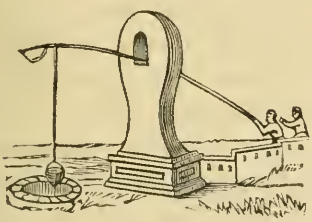
ἔξω Κεραμεικὸν, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τῶν ἄλλων πυλῶν ἢ τῶν τειχῶν ἐν γένει, προσέτι καὶ τὰ κενοτάφια τὰ ἐγειρόμενα εἰς ἁπλῆν μνήμην τῶν εἰς τὸν πόλεμον πεσόντων καὶ εἰς αὐτὰ μὴ κειμένων νεκρῶν. Πολλοὶ ἐνεταφιάζοντο καὶ εἰς τὰ ἰδιόκτητα αὐτῶν χωρία. Τὰ δ' ἐπικήδεια μνημεῖα ἦσαν ἤ, κατὰ τὸν ἀρχαιότατον καὶ προσέτι ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἀπαντώμενον τρόπον, χώματα καὶ κολῶναι, τύμβοι λεγόμενα) ὡς ἐν Μυκήναις, ἢ στῆλαι τὸ πλεῖστον κατάκοσμοι καὶ ἐνεπίγραφοι (ἴδ. ἐπιτύμβιος), ἢ κίονες, ἢ ὁριζοντίως ἐπικείμενοι λίθοι (τράπεζαι), ἢ καὶ ὅλα οἰκοδομήματα (ναΐδια ἢ ἡρῷα), ἀνήκοντα εἰς ἀναφαίρετον ἰδιοκτησίαν, ὥστε καὶ πρὸ δικαστηρίου ἡ ἀπόδειξις αὐτῆς ἐθεωρεῖτο ὡς μαρτυρία συγγενείας ἐν ταῖς οἰκογενείαις. Εἰς τὸν τάφον δ' ἀνετίθεντο παντοῖα μικρὰ ἀντικείμενα (κτερίσματα), οἷον ἐν ἄλλοις Λήκυθοι, ὧν μέγα καθ' ἑκάστην ἀνευρίσκεται πλῆθος, ὅπλα, κτλ. Ἐν δὲ τῷ ἐν Μυκηναις ἀνασκαφέντι μεγάλῳ τάφῳ, ὅστις καὶ ὑπὸ τοῦ Παυσανίου ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἐπὶ τοῦ προσώπου τῶν κρανίων εὑρέθησαν προσωπίδες ἐκ χρυσοῦ ἐλάσματος. Μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν εἵπετο τὸ περίδειπνον, εἰς ὃ παρεκάθηντο οἱ συγγενεῖς ἐν τῇ νεκρικῇ οἰκίᾳ. Τὴν δὲ τρίτην ἡμέραν ἐτελεῖτο θυσία (τὰ τρίτα), ἡ δὲ κυριωτάτη τὴν ἐνάτην ἡμέραν (τὰ ἔνατα). Πένθους δ' ἐνδείξεις ἦσαν τὸ κείρειν τὴν κόμην, τὸ ἀποθέτειν πᾶν κόσμημα, τὸ φέρειν μέλαν (ἐνιαχοῦ λευκὸν) ἱμάτιον, καὶ διήρκουν αἱ ἐνδείξεις αὗται, τοὐλάχιστον ἐν Ἀθήναις, μέχρι τῆς τριακοστῆς ἡμέρας, ὅτε ἐτελεῖτο νέα θυσία αἱ τριακάδες. Καὶ μετέπειτα δ' ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐστέφοντο οἱ τάφοι διὰ ταινιῶν, καὶ ἐτελοῦντο περὶ αὐτοὺς χοαὶ καὶ θυσίαι, αἵτινες ἐναγίσματα ἐλέγοντο, καὶ ἐνίοτε ἦσαν αἱματηραὶ (αἱμακουρίαι)· ἀλλ' ἐν Ἀθήναις αἱ τοιαῦται ἀπηγορεύοντο. Ἐγένοντο δὲ ταῦτα καὶ ἄλλοτε μὲν, ἀλλὰ κυρίως κατὰ τὴν ἐπέτειον τῆς θανῆς, καὶ ἐλέγοντο νεκώσια, ἢ τῆς γενετῆς καλούμενα γενέσια, ἐν Ἀθήναις δὲ ὑπ' αὐτὴν ταυτην

τὴν ἐπωνυμίαν κατὰ τὴν ε' Βοηδρομιῶνος. Οἱ δὲ ἐμβρόντητοι ἢ κεραυνόβλητοι ἢ ἱεροὶ νεκροὶ λεγόμενοι, ἐνεταφιάζοντο ἔνθα ἐκεραυνώθησαν, ἄνευ ἐπισήμου κηδείας, ἢ καὶ ποσῶς δὲν ἐθάπτοντο. Ἐπίτασις τῆς θανατικῆς ποινῆς, ὡς ἐπ' ἐσχάτης προδοσίας, ἦν ἡ ἄρνησις τοῦ ἐνταφιασμοῦ. Ἐπὶ κηδείας δολοφονηθέντος ὑπῆρχον ἰδιαίτεραι τινὲς ἐθιμοταξίαι· τῆς πομπῆς προηγεῖτό τις φέρων λόγχην ἣν ἐπήγνυεν ἐπὶ τοῦ τάφου, ὡς σύμβολον προσκαλοῦν τοὺς συγγενεῖς εἰς καταδίωξιν τοῦ φονέως. Ὅτε δὲ νεκροῦ τινος σῶμα δὲν ἀνευρίσκετο, ὡς ἐν ναυαγίῳ ἢ μάχῃ, ἐτελεῖτο πλαστὴ κηδεία καὶ τῷ ἀνηγείρετο κενοτάφιον.

Κηκείδης, ἀρχαῖος ποιητὴς ἐξ Ἑρμιόνης (Ἀρστφ. Νεφ. 960).

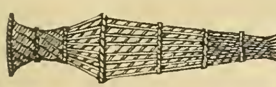
Κηλαινεύς, υἱὸς τοῦ Ἠλεκτρύονος, βασιλέως τῶν Μυκηνῶν καὶ τῆς Ἀναξοῦς, φονευθεὶς ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Πτερελάου.

Κήλων, Κηλώνι(ει)ον, κατα-

σκεύασμα, πρὸς ἄντλησιν ὕδατος ἐκ φρέατος (Ἡρδ. ΣΤ, 119)· τὸ παρ' ἡμῖν γ ε ρ ά ν ι ο ν.

Κημὸς, ἁλιευτικὸς πλεκτὸς κόφινος ἐπιμήκης, εἰς ὃν εἰσέρχονται καὶ δὲν δύναν-

ται νὰ ἐξέλθωσιν οἱ ἰχθῦς· διὰ τοῦτο οὕτως ἐκαλεῖτο καὶ ἡ ψηφοφορικὴ κάλπη ἢ ἴσως μόνη ἡ περὶ τὸ στόμιον αὐτῆς διάθεσις, δι' ἧς αἱ ψῆφοι εἰσερχόμεναι δὲν ἠδύναντο νὰ ἐξέλθωσι (Ἡσυχ.). Διὰ τὴν σχέσιν δὲ τοῦ σχήματος ἐκαλεῖτο οὕτω καὶ τὸ εἰς τὸ στόμα τῶν ἵππων τιθέμενον πλέγμα, ὅπως μὴ δαγκάνωσι (Ξεν. Ἱππ. Ε, 3. — Αἰλ. Π. Ἱ. 15, 9).

Κήναιον, τὸ ΒΔ ἀκρωτήριον τῆς Εὐβοίας (ν. Λιθάδα), ὅθεν ὁ Ἡρακλῆς ἐσφενδόνισε τὸν Λίχαν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἴδ. Ἡ ρ α κ λ ῆ ς (Σοφ. Τραχ. 753. 993. — Στρβ. Ι, 60. Θ, 426. 429.—Θουκ. Γ, 93).

Κῆποι (οἱ), 1) καὶ **Κῆπος,** (ἡ), πόλις τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου, πρὸς τ' ἀνατολικὰ αὐτοῦ, κτίσμα τῶν Μιλησίων (Στρβ.). —2) Θέσις εἰς τὰ βορειανατολικὰ τῶν Ἀθηνῶν, μετ' ἀξιολόγου ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης (Λουκ.—Παυσ.). Νῦν Ἀγγελόκηποι.

Κῆπος. Κῆποι μνημονεύονται ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων χρόνων, πλὴν τοῦ μυθικοῦ τῶν Ἑσπερίδων (Ἡσίοδ. Θεογ. 25), προσέτι ὁ τοῦ Λαέρτου ἐν Ἰθάκῃ, ὁ τοῦ Ἀλκινόου ἐπὶ τῆς Σχερίας, πλήρης ἀνθέων, δένδρων καὶ καρπῶν (Ὁμ. Ὀδ. Η, 112—130). Καὶ μεταγενεστέρως ἐν Ἀθήναις κ ῆ π ο ι ὑπῆρχον εἰς τὸν τῇ πόλει παρακείμενον δῆμον Ἀλωπεκῆς (ν. Ἀγγελόκηποι), καὶ περὶ τὸν βωμὸν τῶν Μουσῶν, ἀπὸ τῆς ὄχθης τοῦ Ἰλισσοῦ μέχρι τοῦ Α. τείχους τῆς πόλεως (πλατείας τοῦ Συντάγματος), ἐξετείνετο ὁ κῆπος τῶν Μουσῶν, καθ' εὑρεθεῖσαν ἐπιγραφήν. Ἀλλ' ἐν τῇ δημοκρατουμένῃ Ἑλλάδι, ἐξ ἧς ἔλειπεν ἡ ἰδιωτικὴ πολυτέλεια, δὲν ὑπῆρχον καὶ μεγαλοπρεπεῖς καὶ πολυδάπανοι κῆποι, οἷοι οἱ π α ρ ά δ ε ι σ ο ι τῶν Περσῶν μεγιστάνων, ἢ οἱ κ ρ ε μ α σ τ ο ὶ κ ῆ π ο ι (πιθανῶς κατ' ἄνδηρα διῃρημένοι) τῆς Σεμιράμιδος, οὐδ' ἐπίσης ὡς οἱ μετὰ ταῦτα ἐπικρατήσαντες τῶν πλουσίων Ῥωμαίων, ἔχοντες δενδροστοιχίας, δεξαμενὰς, ἀναβρυτήρια, ὡς καὶ ἱπποδρόμια. Τούτων τινὰ λείψανα σώζονται καὶ ἐν Ἑλλάδι, ὡς ἐν Ἀθήναις, ἐν τῷ Ἀνακτορικῷ κήπῳ, ἀνευρέθη ἔδαφος ψηφόθετον δεξαμενῆς, ἢ προστεθὲν ἐπὶ Ῥωμαίων εἰς τὸν κῆπον τῶν Μουσῶν, ἢ ἀνῆκον ἴσως εἰς τὸν ἐκεῖ που ἐγκεκτημένον Ἀττικόν.

Κὴρ, ἢ αἱ Κ ῆ ρ ε ς, αἱ μοῖραι τοῦ θανάτου, πολλάκις ποιητικῶς προσωποποιούμεναι ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου, εἰς τὰς μάχας μιγνύμεναι, αἱματηρὰ φέρουσαι ἐνδύματα, τοὺς θνήσκον-

τας τραυματίας ἐκ τῶν ποδῶν σύρουσαι, περὶ τὰ πτώματα ἀγωνιζόμεναι (Ἰλ. Σ, 535. — Ἡσίοδ. Ἀσπ. Ἡρ. 249). Καὶ ὁ Ἡσίοδος (Θεογ. 211) λέγει τὴν Κῆρα θυγατέρα τοῦ Μόρου, τοῦ θανάτου, τοῦ ὕπνου καὶ τῶν ὀνείρων, καὶ πρὸς τούτοις ἐπιλέγονται ὑπ' αὐτοῦ (217) νηλεόποινοι Κῆρες, καὶ τάττονται μετὰ τῶν Μοιρῶν καὶ τῶν Ἐριννύων, δι' ὃ καί τινες ἐκλαμβάνουσι τὸ χωρίον νεώτερον, λέγοντες ὅτι κατὰ πρῶτον ἐν Αἰσχύλῳ (Ἑπτ.1055) ἀπαντᾶται ἀποδιδομένη αὐταῖς ἡ ἔννοια τῆς ποινῆς καὶ τῆς ἐκδικήσεως· ἐξ οὗ καὶ αἱ Ἐριννύες, καὶ πᾶσαι αἱ συμφοραὶ καὶ θλίψεις λέγονται Κῆρες. Τὴν λέξιν κὴρ μετεχειρίζετο ὁ Ὅμηρος συνήθως ἐπὶ βιαίου, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ ἐπὶ πρᾴου θανάτου (Ὀδ. Λ. 170). Ἀποφεύγει δὲ τὴν κῆρα ὁ ἄνθρωπος ἢ κατὰ βούλησιν τῶν θεῶν, ἢ καὶ διὰ φυγῆς (Ἰλ. Γ. 32, Δ, 11. Μ, 402).

Κηρεὺς, ποταμὸς τῆς Εὐβοίας, ἐξ οὗ ἐπιστεύετο ὅτι πίνοντα τὰ πρόβατα εἶχον λευκότατον ἔριον (Στρβ.). Παρ' Ἀριστοτέλει (Θεόπμ. ἐκ. 148) ἐσφαλμένως Κέρβης.

Κήρινθος, πόλις τῆς Εὐβοίας, βορείως τῆς Χαλκίδος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 558. — Στρβ.).

Κηρὸς, ἐχρησίμευε τοῖς ἀρχαίοις εἰς ἐπάλειψιν ἐπὶ ξυλίνων πινάκων, ἐφ' ὧν ἔγραφον διὰ γλυφίδος μεταλλίνης, ὡς καὶ, παρὰ Ῥωμαίοις κἂν, δι' ἐπίθεσιν σφραγίδων εἰς ἐπιστολὰς καὶ δημόσια ἔγγραφα· προσέτι διὰ τὴν ἐγκαυστικὴν ζωγραφικὴν, ἧς ἀγνοεῖται ἡ μέθοδος· εἰς τὴν κηροπλαστικὴν, πρὸς παραγωγὴν κοίλων τύπων, καὶ προτομῶν θεῶν καὶ ἀνθρώπων, ἰδίως εἰκόνων τῶν προγόνων εἰς τοὺς ῥωμαϊκοὺς οἴκους, καὶ εἰς κατασκευὴν καρπῶν ὁμοιοτάτων τῇ φύσει, ἰδίως ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Εἰς λαμπάδας δὲ καὶ εἰς φωτισμὸν ὀλίγη ἐγίνετο χρῆσις αὐτοῦ, μᾶλλον δὲ εἰς ἀλοιφῶν παρασκευασίαν.

Κῆρυξ, ὁ ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος ἢ ἀπὸ στρατοῦ εἰς στρατὸν πεμπόμενος, ἦν κυρίως πρέσβυς, καὶ ὑπὸ τοῦ διεθνοῦς δικαίου ἀνεγνωρίζετο ὡς ἀπρόσβλητος (Ἡρδ. Ζ, 133). Οἱ Σπαρτιᾶται ῥίψαντες εἰς φρέαρ τὸν πρέσβυν τοῦ Δαρείου, προσκαλέσαντα αὐτοὺς εἰς ὑποταγὴν, μετενόησαν, καὶ δύο τῶν πολιτῶν προσηνέχθησαν νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν πρὸς ἐξαγνισμὸν τῆς πόλεως (ἴδ. Βούλις)· ἀλλ' ὁ Δαρεῖος τοὺς ἀπέπεμψεν. Ἄσπονδον ἔχθραν δ' ἐξήγειρε μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Μεγάρων ὁ φόνος ἑνὸς κήρυκος (Πλούτ. Περ.Λ). Ἐν τοῖς ὁμηρικοῖς χρόνοις, καὶ ἰδιαιτέρως ὑπηρετικοὶ ἐχρησίμευον κήρυκες παρ' ἡγεμόσι τὴν τράπεζαν εὐτρεπίζοντες, τὸν οἶνον ἐκχέοντες, τοὺς ἀοιδοὺς καλοῦντες, τὴν ἅμαξαν παρασκευάζοντες, κτλ. Δημοσίως δ' ὑπηρέτουν εἰς συνελεύσεις, εἰς τὰ δικαστικὰ, τὰς ἱεροτελεστίας, εἰς τὰς ἑστιάσεις τῶν θυσιῶν. Ὅταν ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων τὰ καθήκοντα αὐτῶν δὲν εἶχον πλέον τὴν ἀρχαίαν πολιτικὴν ἢ διπλωματικὴν σπουδαιότητα, ἐλαμβάνοντο ἐκ κατωτέρων κοινωνικῶν τάξεων, ἐν Ἀθήναις ἐσιτοῦντο δημοσίᾳ, καὶ ὑπεβάλλοντο εἰς δοκιμασίαν τινὰ ἴσως, ὡς πρὸς τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, διότι αὕτη ἦν τότε ἡ κυριωτέρα παρ' αὐτῶν ἀπαίτησις. Ὅτε ὁ Νέρων κατήρχετο αὐτὸς εἰς τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας, μετὰ τὴν νίκην ὁ κήρυξ μεγαλοφώνως ἔκραζεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ: «Νέρων Καῖσαρ νικᾷ τὸν δε τὸν ἀγῶνα καὶ στεφανοῖ τόν τε τῶν Ῥωμαίων δῆμον καὶ τὴν ἰδίαν οἰκουμένην (Δ. Κάσσ. ΞΑ, 20. ΞΓ, 14). Εἶχε δ' ὁ Κῆρυξ διὰ χειρὸς τὸ κηρύκειον (ἢ κηρυκεῖον),

ῥάβδον ἐλαίας διὰ ταινιῶν περιδεδεμένην, αἵτινες διὰ τὸν Ἑρμῆν, ὡς κήρυκα τῶν θεῶν, μετεβλήθησαν εἰς δύο ὄφεις, προσθήκη ἐνίοτε καὶ δύο πτερῶν.

Κῆρυξ, ἐμυθεύετο ἐν Ἀθήναις υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Πανδρόσου, θυγατρὸς τοῦ Κέκροπος, καὶ πρόγονος γένους τινὸς λεγομένου τῶν Κηρύκων.

Κήτειος, ποταμὸς τῆς Μυσίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ῥέων παρὰ τῇ πόλει Περγάμῳ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Κάϊκον. Οἱ περίοικοι ἐλέγοντο Κήτειοι ἐπ' αὐτοῦ (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 52.—Εὐστθ. αὐτ.).

Κῆτος, 1) τὸ τοῦ Περσέως (ἴδ.) ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους φονευθέν.—2) ἴδ. Ζῴδια.

Κητώ, 1) θυγάτηρ τοῦ Πόντου καὶ τῆς Γῆς, γυνὴ τοῦ Φόρκυος, καὶ μήτηρ τῶν Γοργόνων καὶ τῶν Γραιῶν (Ἡσδ. Θεογ. 270, 313.—Ἀπλλδ. Α, 2, 3).—2) Θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ἀπλλδ. Α, 2, 7).

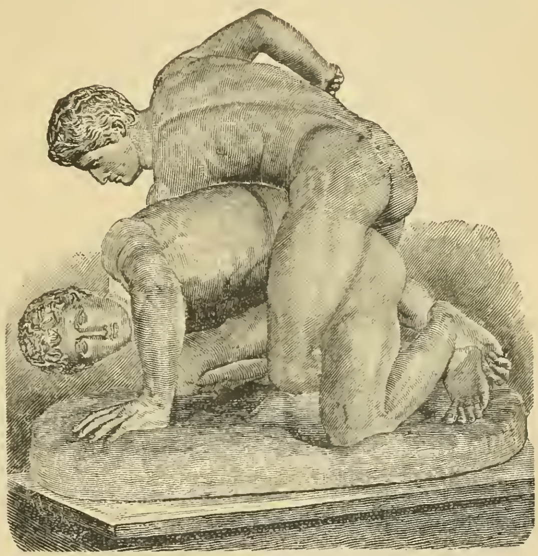
Κήϋξ, βασιλεὺς τῆς Τραχῖνος ἀνεψιὸς καὶ φίλος τοῦ Ἡρακλέους, οὗ τοὺς παῖδας ἔλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν του, καταδιωκομένους ὑπὸ τοῦ Εὐρυσθέως (Παυσ. Α, 33.—Ἀπολλόδ. Β, 7, 6). Ἡ Ἥρα ἐκ ζηλοτυπίας μετεμόρφωσεν αὐτὸν καὶ τὴν γυναῖκά του Ἀλκυόνην εἰς θαλάσσια πτηνὰ (Ἀπολλδ. Α, 7, 4), καὶ κατὰ τὸ πτηνὸν τοῦτο, ἐπωάζον τὸν χειμῶνα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας, ἐφ' ὧν ὁ Αἴολος δῆθεν δὲν ἐπιτρέπει εἰς τοὺς ἀνέμους νὰ πνέωσιν, ἐπωνομάσθησαν οἱ ἀλκυονίδες ἡμέραι.

Κηφεύς, 1) υἱὸς Βήλου καὶ Ἀγχινόης, ἀδελφὸς τοῦ Φινέως, σύζυγος τῆς Κασσιοπείας καὶ πατὴρ τῆς Ἀνδρομέδας, βασιλεὺς δὲ τῆς Αἰθιοπίας, εἰς τοὺς ἀστέρας μετατεθεὶς (Ἡρδ. Ζ, 61).—2) Ἀρκάς, υἱὸς Λυκούργου, Καλυδόνιος θηρευτής. — 3) Υἱὸς Ἀλέου, Ἀργοναύτης, πατὴρ 20 υἱῶν.

Κηφισία, μία τῶν δώδεκα πόλεων τῆς Ἀττικῆς ἃς ἔκτισεν ὁ Κέκροψ, εἶτα δῆμος ἀνήκων εἰς τὴν Ἐρεχθηΐδα φυλήν, πατρὶς τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Μενάνδρου, καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων κατοικία Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ.

Κηφισόδημος, συκοφάντης τις ἐν Ἀθήναις (Ἀρστφ. Ἀχαρν. 705).

Κηφισόδοτος, 1) Ἀθηναῖος στρατηγός, τῷ 359 εἰς Θρᾴκην ἐκπεμφθείς, ἀλλ' ἀνίκανος, ὡς μαρτυρεῖ ὁ τότε ὑπ' αὐτὸν τριηραρχῶν Δημοσθένης, δι' ὃ καὶ ἀνακληθεὶς ἐτέθη ὑπὸ δίκην. Κατά τινας ὁ αὐτὸς, κατ' ἄλλους ἄλλος ὁμώνυμος αὐτοῦ ἐπολιτεύετο ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις καὶ ὡς ῥήτωρ.—2) Ἀθηναῖος, ἀδελφὸς τῆς πρώτης γυναικὸς τοῦ Φωκίωνος, ἔξοχος γλύπτης, ἀκμάσας περὶ Ὀλ. 95—110, εἰργάσθη θαυμασθεῖσαν Ἀθηνᾶν ἐν Πειραιεῖ, καὶ Ἑρμῆν φέροντα βρέφος τὸν Βάκχον, Πλοῦτον μετ' Εἰρήνης, τρεῖς Μούσας εἰς τὸν Ἑλικῶνα μετ' ἄλλων συνεργατῶν, καὶ λίθινα ἀγάλματα ἐν Μεγάλῃ πόλει.—3) Υἱὸς τοῦ Πραξιτέλους, κατ' ἄλλην, ἧττον ἀκριβῆ γραφήν, Κηφισόδωρος (Pl. XXXVI, 4, 60), περὶ Ὀλ. 128, εἰργάζετο ἐν Περγάμῳ ἐπὶ Ἀττάλου καὶ πιθανῶς ἦν εἷς τῶν ἐξεργασθέντων τὰ ἀρτίως ἀνασκαφέντα καὶ τὸ Μουσεῖον τοῦ Βερολίνου κοσμοῦντα ἐξαίσια συμπλέγματα τοῦ μεγαλοπρεποῦς βωμοῦ τοῦ Διός. Περίφημον αὐτοῦ ἔργον, ὑπὸ Πλινίου μνημονευόμενον, ἦν πλὴν χαλκῶν φιλοσόφων (XXXIV, 19, 27), ἓν σύμπλεγμα παλαιστῶν (XXXIV 4, 6), πιθανῶς τὸ θαυμάσιον ἐν Φλωρεντίᾳ σωζόμενον, οὗ ἀντίγραφον μικρότερον τὰς διαστάσεις εὑρέθη καὶ ἐν Ἀθήναις.

Ἐκ Μουσείου Φλωρεντίας.

Κηφισόδωρος, 1) Ἐξ Ἀναγύρου

δήμου τῆς Ἀττικῆς, πατὴρ τῶν δύο ῥητόρων Θρασυλόχου καὶ Μειδίου, οἵτινες συνηγόρησαν ὑπὲρ τῶν ἀδικησάντων τὸν Δημοσθένην ἐπιτρόπων αὐτοῦ.—2) μαθητὴς τοῦ Ἰσοκράτους, καίτις, ἴσως ὁ αὐτὸς, γράψας ἱστορίαν τοῦ ἱεροῦ πολέμου.—3) Ποιητὴς Ἀθηναῖος.—4) Ἴδ. Κηφισόδοτος, 3.

Κηφισὸς, 1) Ποταμὸς ῥέων Δ τῶν Ἀθηνῶν.—2) Ποταμὸς τῆς Ἀργολίδος, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἴναχον. — 3) Ποταμὸς τῆς Φωκίδος καὶ Βοιωτίας, πηγάζων εἰς τὴν Β κλιτὺν τοῦ Παρνασσοῦ πρὸς τῇ Λιλαίᾳ, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Κωπαΐδα.

Κηφισοφῶν, 1) Ἀθηναῖός τις ἐκ τῶν ἀριστοκρατικῶν (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 4). — 2) Υἱὸς Κηφισοφῶντος. Ῥαμνούσιος, ὀπαδὸς τοῦ βασιλέως Φιλίππου, καὶ κατήγορος τοῦ Δημοσθένους (Δμσθ. Π. Στφ.). — 3) Υἱὸς τοῦ Κλέωνος. Ἀναφλύστιος τὸν δῆμον, ῥήτωρ Ἀθηναῖος (Δμσθ. π. Στφ.).—4) Δοῦλος τοῦ Εὐριπίδου, περὶ οὗ διϊσχυρίζετο ὁ Ἀριστοφάνης ὅτι ἐβοήθει τὸν κύριόν του εἰς τὰς δραματικὰς παραστάσεις του (Βατρχ. 944).

Κιάβρας, ποταμὸς διαιρῶν τὴν ἄνω ἀπὸ τῆς Κάτω Μοισίας ἐν Εὐρώπῃ (Πτλμ. Γ, 9). Νῦν Ζιβρίτς.

Κιανὸς κόλπος τῆς Προποντίδος εἰς τὴν Βιθυνίαν, πρὸ τῆς πόλεως Κίου.

Κιβαλὶς, πόλις τῆς Παννονίας, παρὰ τὴν λίμνην Ἰούλκαν, πατρὶς τοῦ αὐτοκράτορος Οὐαλεντινιανοῦ (Πτολμ. Β, 16. — Ζωσιμ.).

Κίβδος (ἡ), σκωρία τῶν νομισμάτων· ὅθεν τὸ κίβδηλος.

Κίβυρα, 1) πόλις τῆς Πισιδίας, ἀνήκουσα εἰς τετράπολιν, καὶ ἔχουσα σιδήρου μεταλλεῖα (Στρβ. ΙΓ. 630). — 2) (τὰ), πόλις τῆς Παμφυλίας παρὰ τῇ Λυκίᾳ (Στρβ. 12, 667).

Κιβώριον, ἀγγεῖον ἔχον τὸ σχῆμα καρποῦ αἰγυπτιακοῦ (κολοκύνθης) οὕτω καλουμένου (Ἀθήν. ΙΑ, 54).

Κιβωτὸς, ἐπώνυμον τῆς ἐν Φρυγίᾳ πόλεως Ἀπαμείας (Στρβ.).

Κιδαρία, ἐν Φενεῷ τῆς Ἀρκαδίας ἐπίθετον τῆς Δήμητρος, ἧς τὸ ἄγαλμα ἅπαξ κατ' ἔτος ἐμαστιγοῦτο ὑπὸ τοῦ ἱερέως (Παυσ. Η, 15)

Κίδηρις, καὶ κίτταρις, εἶδος τιάρας ὀρθῆς, ἥτις εἶχε τὸ διάδημα περιδεδεμένον, ἐν χρήσει παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς Περσίας, Παρθίας καὶ Ἀρμενίας (Πλούτ. Θεμ. ΚΘ. — Πολυβ. Ζ, 53. — Στρβ. ΙΑ, 797).

Κιθαιρὼν, ὄρος μεταξὺ Ἀττικῆς, Βοιωτίας καὶ Μεγαρίδος (ἴδ.), ἱερὸν τοῦ Διονύσου καὶ τῶν Μουσῶν. Ἐπ' αὐτοῦ ἐπιστεύετο ὅτι αἱ Βάκχαι κατεσπάραξαν τὸν Πενθέα, τὸν δὲ Ἀκταίονα αἱ κύνες αὐτοῦ (Πίνδ. — Καλλμ. Ὕμν. εἰς Δήμ. 97). Ἐπ' αὐτοῦ δ' ἐφόνευσε καὶ ὁ Ἡρακλῆς τὸν Κιθαιρώνιον λέοντα (Ἀπλλδ. Β, 4, 9). Ἐλατρεύετο δ' ὁ Ζεὺς ἐπὶ τοῦ ὄρους τούτου (Παυσ. Θ, 2).

Κιθάρα, παρ' Ὁμήρῳ Κίθαρις, τῆς λύρας πιθανῶς κατὰ τοῦτο διαφέρουσα, ὅτι ὀπίσω τῶν χορδῶν εἶχε μέχρι τινὸς ἠχητικὴν σανίδα (ἴδ. Μουσική).

Κικέρων (Μάρκος Τίλλιος), ὁ μέγας ῥήτωρ τῆς Ῥώμης, ἐν Ἀθήναις διδαχθεὶς ὑπὸ τὸν φιλόσοφον Ἀντίοχον, καὶ τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων τ' ἀριστουργήματα εἰς τὰ ἔργα του λαμβάνων ὡς ὑπογραμμόν. Ὕπατος αἱρεθεὶς, καὶ διὰ τῆς συνέσεως καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ του τὴν Ῥώμην σώσας ἐκ τῶν ἀπειλούντων αὐτὴν δεινῶν ἐπὶ τῆς συνωμοσίας τοῦ Κατιλίνα, καὶ πατὴρ τῆς πατρίδος ὑπὸ τῶν εὐγνωμόνων συμπολιτῶν του ἐπικληθεὶς, ἐπὶ Καίσαρος ἀπεσύρθη τῆς πολιτικῆς, καὶ ἐπεδόθη ὅλως εἰς τὴν συγγραφὴν τῶν ἀμιμή-

των ῥητορικῶν καὶ φιλοσοφικῶν ἔργων του, εἰς ἃ ἐμφαίνεται βαθεῖα ἑλληνομάθεια. Μετὰ δὲ τοῦ Καίσαρος τὸν φόνον, καταδιωκόμενος ἀπηνῶς ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου, ἠθέλησε νὰ φύγῃ εἰς τὴν Μακεδονίαν· ἀλλ' ὁ Ἀντώνιος προλαβὼν, τὸν ἐθανάτωσε διά τινος ταγματάρχου Ποπιλίου, τῷ 44 π. Χ., κατὰ τὸ 64ον ἔτος τῆς ἡλικίας του. Καὶ ὁ υἱός του δὲ, τὸ ὄνομα Κικέρων καὶ ἐκεῖνος φέρων, ἐσπούδασεν ἐν Ἀθήναις, καὶ συνυπάτευσε μετὰ τοῦ Αὐγούστου.

Κέκκυνα, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀγνώστου θέσεως.

Κίκονες, Θρᾷκες παρὰ τῷ Ἕβρῳ καὶ τῇ παραλίᾳ μέχρι τοῦ Λίσσα ἀπέναντι τῆς Σαμοθρᾴκης, (Ὁμ. Ἰλ. Β. 846. Ὀδ. Ι, 39. —Ἡρδ. Ε, 59. 108. 110).

Κικύνηθος, μικρὰ νῆσος τοῦ Παγασαίου κόλπου εἰς Θεσσαλίαν (Στρβ.).

Κίκυννα, δῆμος ἀττικὸς τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς (Ἡσύχ.).

Κιλικία, ἡ ΝΑ χώρα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, Ν τῆς Καππαδοκίας καὶ Λυκαονίας. Πρὸς Δ ἐχώριζεν αὐτὴν ὁ Ταῦρος ἀπὸ τῆς Παμφυλίας, πρὸς Α. αἱ Ἀμανίδες πύλαι ἀπὸ τῆς Συρίας, πρὸς Δ. δ' ἐξετείνετο μέχρι τοῦ Κιλικικοῦ πελάγους καὶ τοῦ κόλπου τῆς Ἰσσοῦ. Ἡ χώρα διῃρεῖτο εἰς τὴν 30 μίλλια εὐρεῖαν Κιλικίαν πεδιάδα Α. καὶ τὴν 20μ. τὸ πλάτος τραχεῖαν Κιλικίαν, ἀφ' ἧς ἡ ὁδὸς ἄγει πρὸς Β. καὶ ὑπὲρ τὸν Ταῦρον εἰς τὴν Καππαδοκίαν διὰ τῶν Κιλικίων πυλῶν. Τὰ κυριώτερα ἀκρωτήρια αὐτῆς, ἀπὸ Δ. ἦσαν· τὸ Ἀνεμόριον, τὸ Ποσειδώνιον, ἡ Ἀφροδισιὰς, τὸ Ζεφύριον καὶ ὁ Μέγαρσος· ποταμοὶ δὲ μνείας ἄξιοι ὁ Καλύκαδνος, ὁ Λάμος, ὁ Κύδνος πρὸς τῇ Ταρσῷ, ἀποτελῶν πρὸς τῇ θαλάσσῃ τὴν λίμνην Ῥῆγμα· ὁ Πύραμος, ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον τῆς Ἰσσοῦ ἢ τῆς Μαρυάνδου. Οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς χώρας ἦσαν Σύριοι τὴν καταγωγήν· ὅτε δ' Ἕλληνες κατέκτησαν τὴν Κιλικίαν, ἀπεσύρθησαν εἰς τὰ ὄρη, ἔνθα, ἐλευθεροκίλικες λεγόμενοι, διῆγον βίον λῃστρικὸν, ὥστε περὶ αὐτῶν ἐλέγετο ὅτι μετὰ τῶν Καρῶν καὶ τῶν Κρητῶν ἀπετέλουν τὰ 3 κακὰ Κάππα. Τὴν τραχεῖαν Κιλικίαν δὲ ᾤκουν Πισιδικῆς καὶ Ἰσαυρικῆς καταγωγῆς θρασεῖς πειραταὶ, οὓς πρῶτον κατέβαλεν ὁ Πομπήϊος. Πόλεις αὐτῶν αἱ κυριώτεραι ἦσαν· τὸ Κορακίσιον μετ' ὀχυρώματος, ἡ πρωτίστη ἕδρα τῶν πειρατῶν, πρὸς τῆς Παμφυλίας τὰ ὅρια· ἡ Ἁμαρία παράγουσα κέδρους πρὸς ναυπηγίαν· ἡ Σελινοῦς· ἡ Ἀντιόχεια· τὸ Ἀνεμούριον· ἡ Κελενδερίς. ἡ Σελεύκεια· ἡ Λάμος· ἡ Κάρυκος, ἀφ' ἧς 20 στάδια πρὸς Β. ἦν τὸ Κωρύκιον ἄντρον, βαθεῖα πετρώδης κοιλὰς, παράγουσα κρόκον. Προσέτι αἱ πόλεις Σόλος, Ταρσὸς, Μαλλὸς, Ἀνάζαρβος, Μόψου Ἑστία, κτλ. (Στρβ. ΙΔ, 668).

Κίλιξ, υἱὸς Ἀγήνορος καὶ Τηλεφάσσης, ἀδελφὸς Κάδμου καὶ Φοίνικος, μετ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐκπεμφθεὶς εἰς ἀναζήτησιν τῆς ὑπὸ τοῦ Διὸς ἁρπαγείσης ἀδελφῆς των Εὐρώπης, ἀποκατέστη εἰς Κιλικίαν κατ' αὐτὸν ὀνομασθεῖσαν (Ἀπολλδ. Γ, 1, 2). Τέκνα αὐτοῦ λέγονται ὁ Θάσος καὶ ἡ Θήβη.

Κίλλα, 1) πόλις ἐν Τρωάδι, παρὰ τῷ ποταμῷ Κιλλέᾳ καὶ τῷ Ἀδραμυτίῳ κόλπῳ, εἶχε ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐπὶ δὲ Στράβωνος (ΙΓ, 612) ἦν ἐν ἐρειπίοις (Ὁμ. Ἰλ. Α. 38. —Ἡρδ. Α, 149).—2) Θυγάτηρ τοῦ Λαομέδοντος καὶ τῆς Στρυμνοῦς, ἀδελφὴ τοῦ Πριάμου (Ἀπλλδ. Γ. 12, 3).—3) ἀδελφὴ τῆς Ἑκάβης, γυνὴ τοῦ Θυμοίτου, ἐξ ἧς, ἐν παρανόμῳ σχέσει, ὁ Πρίαμος ἔσχεν υἱὸν τὸν Μύνιππον (Τζέτζ.).

Κιλλίβας, βάσις εἰς ἣν ἐπετίθεντο

ἀσπίδες, σκεύη, μηχαναὶ οἷαι δήποτε, καὶ ὁ ὀκρίβας (ἴδ.) τῶν ζωγράφων. (Ἀριστ. Ἀχρν. 1122.—Πλδ. Ζ, 129.—Ἡσύχ.).

Κιλλικῶν, Μιλήσιός τις, Ἀχαιὸς ἐπιλεγόμενος, καὶ εἰς τοὺς Πέρσας προδοὺς τὴν πατρίδα του Μίλητον (Ἀρστφ. Εἰρ. 362.—Ἡσχ.).

Κιλλουτοὶ, (ἡ), νῆσος τῆς Ἰνδικῆς (Ἀρρ. Ἀνϐ. ΣΤ, 19).

Κίμαρος, ἀκρωτήριον τῆς Κρήτης, κατὰ τὰ βορειοδυτικὰ αὐτῆς (Στρϐ.). Νῦν Καρϐοῦσα.

Κίμϐροι, Γερμανικὸς λαὸς, ἐκ βορρᾶ. καὶ κατά τινας ἐκ τῶν περὶ τὰς ἐκϐολὰς τοῦ Ῥήνου ὁρμηθεὶς, τοῦ ὀνόματος ἐν τῇ ἐγχωρίῳ αὐτῶν γλώσσῃ τοὺς λ η σ τ ὰ ς δηλοῦντος (Πλούτ. Μαρ. ΙΑ). Χώραν πρὸς ἀποκατάστασιν ἐν τοῖς νοτίοις τῆς Εὐρώπης ζητοῦντες, ἐπολέμησαν ἀπὸ τοῦ 113 π. Χ. τοὺς Ῥωμαίους, καὶ ἐνίκησαν πολλάκις αὐτοὺς, εἰσέϐαλον εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ Ἱσπανίαν, καὶ μετ' ἄλλων λαῶν τῆς Ἀνατ. Εὐρώπης ἐλεηλάτησαν καὶ τοὺς Δελφοὺς (Στρϐ. Ζ, 291).

Κιμενέα, λίμνη, ἐν Τυρρηνίᾳ τῆς Ἰταλίας, ἧς ἡ ἐμφάνισις ἀπεδίδετο εἰς τὸν Ἡρακλέα, θέλοντα ν' ἀποδείξῃ εἰς τοὺς ἐκεῖ λαοὺς τὴν δύναμίν του (Στρϐ.). Νῦν Βίκον.

Κιμμέριοι, λαὸς, καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Λ, 12) κατοικῶν εἰς τὰ πέρατα τοῦ Ὠκεανοῦ, ὑπὸ ζοφερὸν οὐρανὸν, οὐδέποτε τὸν ἥλιον βλέποντα. Οἱ δ' ἐκ τῆς ἱστορίας γνωστοὶ τοῦ ὀνόματος τούτου κατῴκουν παρὰ τῇ Μαιώτιδι λίμνῃ ἐν Σαρματίᾳ, ἐπὶ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, καὶ ὑπὸ τῶν Σκυθῶν ἐκϐαλλόμενοι, πολλάκις εἰσέϐαλλον εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ τῷ 650 π. Χ. ἐλεηλάτησαν τὰς Σάρδεις, Κατετροπώθησαν δ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας Ἀλυάττου (Ἡρδ. Α, 15. Δ, 11). Εἶχον καὶ ὄρος καὶ πόλιν καὶ λιμένα τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος.

Κίμωλος, μία τῶν Κυκλάδων, μικρὰ, Β. τῆς Μήλου, ἧς τὸ κυριώτερον προϊὸν ἦν ἡ παχεῖα καὶ εἰς τοὺς λουτρῶνας καὶ τὴν κάθαρσιν τῶν ἐνδυμάτων χρήσιμος κ ι μ ω λ ί α γ ῆ, καὶ προσέτι τὰ ξηρὰ σῦκα (Στρϐ. Ι, 484).

Κίμων, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς Στησαγόρου, πατὴρ τοῦ Μιλτιάδου, ἐξωσθεὶς τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ Πεισιστράτου. Ὅτε δὲ, δὶς νικήσας εἰς τὰ Ὀλύμπια, τὸ δεύτερον ἐπέτρεψε νικητὴς ν' ἀναγορευθῇ ὁ Πεισίστρατος, τὸν ἐπανήγαγεν οὗτος· ἀλλὰ καὶ τρίτον νικήσαντα, τὸν ἐδολοφόνησαν οἱ Πεισιστρατίδαι (Ἡρδ. ΣΤ, 103).—2) Υἱὸς τοῦ Μιλτιάδου καὶ τῆς Ἡγησιπύλης, θυγατρὸς Ὀλόρου, τοῦ βασιλέως τῆς Θρᾴκης. Ἐγεννήθη τῷ 504 π. Χ. Τοῦ Μιλτιάδου θανόντος ἐν ἀτιμίᾳ, διότι δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ πληρώσῃ εἰς τὸ δημόσιον τὸ πρόστιμον 50 ταλάντων (300,000 Δρ. = 1,400,000 σημερινῶν δραχμῶν) εἰς ὃ εἶχε καταδικασθῇ, περιῆλθε, κατὰ τὸν ἀττικὸν νόμον, καὶ εἰς τοῦτον ἡ ἀτιμία, μέχρις οὗ ὁ πλούσιος Καλλίας ἔδωκε τὴν ποσότητα εἰς τὸν Κίμωνα, μεσιτίᾳ τῆς ἑτερομητρίου ἀδελφῆς αὐτοῦ Ἐλπινίκης, ἣν καὶ ἐρρέθη ὑπό τινων ὅτι ἐνυμφεύθη ὁ Κίμων, τοῦ ἀττικοῦ νόμου μὴ ἀπαγορεύοντος τοῦτο ἀπολύτως (Πλούτ. Θεμ. ΛΒ). Ἔξοχον ἀνατροφὴν δὲν ἔλαβεν, οὔτε κατὰ τὰ ἤθη διεκρίνετο ἐν τῇ νεότητί του ὁ Κίμων. Ἀλλ' ὅτε οἱ Πέρσαι ἐπέδραμον τὴν Ἑλλάδα, τότε ἀπεδείχθη διὰ μιᾶς πᾶσά του ἡ ἀξία. Εἰς τὴν Πολιάδα ἕνα χαλινὸν ἀναθεὶς, καὶ μίαν τῶν ἱερῶν αὐτῆς ἀσπίδων λαϐὼν, κατῆλθεν εἰς τὸν λιμένα ἵνα συμπράξῃ εἰς τὸ σχέδιον τοῦ Θεμιστοκλέους περὶ ναυπηγήσεως στόλου. Μετὰ τοῦ Ἀριστείδου ὁμοφρονῶν, συνεδέθη διὰ φιλίας (Πλούτ. Κίμ. Δ, Ε), καὶ συνεναυάρχησε τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, ἐξασφαλίσας τῶν Ἀθηνῶν τὴν ἡγεμονίαν, καὶ διὰ τῆς ἁλώσεως τῆς Ἠϊόνος τὴν ἐπὶ τῆς Θρᾴκης ἐπιρροὴν αὐτῶν (Ἡρδ. Ζ, 107.—Θουκ. Α, 98.—Πλούτ. Κίμ. Ζ). Ἐκυρίευσε δὲ καὶ τὴν νῆσον Σκῦρον, ἧς οἱ κάτοικοι ἤσκουν πειρατείαν, καὶ ἐκεῖθεν τὰ ὀστᾶ τοῦ Θησέως εἰς Ἀθήνας μεταγαγὼν, ἐνεταφίασεν αὐτά, καὶ ἀνήγειρεν ἐπ' αὐτῶν τὸ Θησεῖον. Ἔκτοτε καὶ ἐν τῇ πολιτικῇ διαπρέψας, ἀνεδείχθη ἀντίπαλος τοῦ Θεμιστοκλέους. Τῷ 469 δὲ μετὰ στόλου εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ἐκπλεύσας, ἐκυρίευσε διαφόρους πόλεις τῆς

Καρίας καὶ Λυκίας καὶ παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Εὐρυμέδοντος ἐν Παμφυλίᾳ ἐνίκησεν (ἴσως τῷ 466) τὸν μείζονα στόλον, καὶ αὐθημερὸν καὶ τὸν κατὰ ξηρὰν στρατὸν τῶν Περσῶν, καὶ ἔπειτα καὶ τὸν εἰς βοήθειαν αὐτῶν ἐρχόμενον φοινικικὸν στόλον (Πλούτ. Κίμ. ΙΒ.—Θουκ. Α, 100). Ἀπεδίωξε δὲ καὶ ἐκ τῆς Χερσονήσου τοὺς Πέρσας τῷ 468, τὴν χώραν πᾶσαν ταῖς Ἀθήναις ὑποτάξας (Πλούτ. Κίμ. ΙΔ). Ἀπήτησε δὲ καὶ παρὰ τῶν συμμάχων ἀντὶ πλοίων νὰ καταβάλλωσι φόρον, ὅπερ ηὔξησε τὴν δύναμιν καὶ τὸν πλοῦτον τῶν Ἀθηνῶν· καὶ αὐστηρῶς ἐτιμωρήθησαν οἱ ἀντιστάντες, οἷον οἱ Νάξιοι καὶ οἱ Θάσιοι (Πλούτ. αὐτ. Θουκ. Α, 100,101). Ἐν γένει δέ, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀριστείδου καὶ τὴν ἔξωσιν τοῦ Θεμιστοκλέους, εἰς ἣν συνετέλεσε καὶ ὁ Κίμων (Πλούτ. Θεμ. ΚΔ), ἔμεινεν οὗτος πανίσχυρος ἐν Ἀθήναις. Ἀλλ' ἐπὶ πολὺ δὲν διέφυγε καὶ αὐτὸς τὸν φθόνον, καὶ κατηγορήθη ἐν ἄλλοις καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Περικλέους ἐπὶ δωροδοκίᾳ, καὶ ὡς λακωνίζων (Πλούτ. αὐτ. Περ. Ι.), ἀλλ' ἠθωώθη ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου. Κατόπιν ὅμως ὁ Περικλῆς, ὅτε, ἀπόντος τοῦ Κίμωνος, ἠλάττωσε τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὠφεληθεὶς ἐκ τοῦ ὅτι οἱ Σπαρτιᾶται ἀπέπεμψαν τὴν ἐπικουρίαν ἣν ὁ Κίμων εἶχε πείσει τοὺς Ἀθηναίους νὰ τοῖς πέμψωσι κατὰ τῶν Μεσσηνίων, κατώρθωσε, τῷ 460, τὴν καταδίκην του εἰς δεκαετῆ ἐξορίαν. Ἀλλ' ὅτε τῷ 457 οἱ Ἀθηναῖοι ἡττήθησαν ἐν Τανάγρᾳ, αὐτὸς ὁ Περικλῆς συνεβούλευσε τὸ ἐπιὸν ἔτος τὴν ἀνάκλησίν του (Πλούτ. Κίμ. 12. Περ. Ι), ἵνα διαπραγματευθῇ τὴν εἰρήνην. Ἐλθὼν ὅμως ὁ Κίμων, κατώρθωσε (Θουκυδ. Α, 112) μόνον πενταετῆ ἀνακωχήν, καὶ ἔστρεψεν αὖθις τὰ ὅπλα τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τῶν Περσῶν, καταλαβόντων τὴν Κύπρον καὶ ἀπειλούντων ἐκ νέου τοὺς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἕλληνας. Ἐκπλεύσας δὲ μετὰ 200 πλοίων (Θουκ. Α, 112), 60 μὲν ἐξ αὐτῶν ἔπεμψεν εἰς Αἴγυπτον, εἰς βοήθειαν τοῦ Ἀμυρταίου, μετὰ τῶν λοιπῶν δ' ἐπολιόρκησε τὸ Κίτιον ἐν Κύπρῳ· ἀλλ' ἐπὶ τῆς πολιορκίας ἀπέθανε, τῷ 449. Κατ' ἐντολὴν δ' αὐτοῦ ὁ θάνατός του ἔμεινεν ἐπὶ 30 ἡμέρας ἄγνωστος εἰς τὸν στρατόν, ὅστις ἐν τούτοις ἐνίκησε τὸν τοῖς Πέρσαις ἀνήκοντα στόλον τῶν Φοινίκων καὶ τῶν Κιλίκων, καὶ τὸν πεζὸν στρατὸν εἰς τὴν παραλίαν, ὅτε καὶ ἔπεσεν ὁ Ἀθηναῖος στρατηγὸς Ἀναξικράτης. Εἶτα δ' ἐκομίσθησαν τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ εἰς Ἀθήνας, καὶ αὐτοὶ οἱ Κιτιεῖς τὸν ἐτίμησαν ὡς ἥρωα κατὰ χρησμὸν (Πλούτ. Κίμ. 111. ΙΘ. Περ. Ι.—Θουκ. ὡς ἀν.). Κατὰ Διόδωρον δὲ (ΙΒ, 3—4), ὑπ' αὐτοῦ ἡττηθέντες οἱ Πέρσαι, ἔπεμψαν εἰς Ἀθήνας πρέσβεις ἵνα προτείνωσιν εἰρήνην ἐπὶ τοῖς ὅροις ἀνεξαρτησίας πασῶν τῶν ἐν Ἀσίᾳ Ἑλληνίδων πόλεων· οὐδεὶς Πέρσης σατράπης νὰ πλησιάζῃ μέχρις ἀποστάσεως τριῶν ἡμερῶν τῆς παραλίας· οὐδὲν περσικὸν πολεμικὸν πλοῖον νὰ πλέῃ ἐκτὸς τῆς Φασηλίδος (ἐν Λυκίᾳ) καὶ τῶν Κυανέων νήσων κατὰ τὸν Θρακικὸν Βόσπορον· οἱ δ' Ἀθηναῖοι νὰ μὴ πέμπωσι στρατὸν εἰς Περσικὰς ἐπαρχίας. Φρονοῦσιν ὅμως τινὲς ὅτι δὲν συνωμολογήθη ἡ συνθήκη αὕτη (Ηρδ. ΣΤ, 42), ἴσως ἕνεκα τοῦ θανάτου τοῦ Κίμωνος.

Κινάδων, Σπαρτιάτης, διὰ συνωμοσίας μετὰ Περιοίκων καὶ Εἱλώτων θελήσας ν' ἀνατρέψῃ τὸ πολίτευμα, ἐφωράθη καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον (Ξεν. Ἑλλ. Γ, 3, 4).

Κιναίθων, Λακεδαιμόνιος ποιητής.

Κίνδυς (ἡ), πόλις τῆς Καρίας, παρὰ τῇ Ἰασσῷ. Κινδύην ἀναφέρει ὁ Στράβων, κώμην εἰς ταῦτα τὰ μέρη, μὴ σωζομένην πλέον ἐπ' αὐτοῦ (Ἡρδ. Ε, 118). Εἶχε δ' ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ναὸν ἡ Ἄρτεμις, κατ' αὐτὴν Κινδύα ἐπονομαζομένη.

Κινέας, Θεσσαλός, ἐπεδόθη ἐν Ἀθήναις εἰς τὴν ῥητορικήν· εἶτα δὲ παρὰ Πύρρῳ διατρίβων, τῷ βασιλεῖ τῆς Ἠπείρου, ἐπροσπάθησε μάτην δι' ἐμφρόνων συμβουλῶν ν' ἀποτρέψῃ αὐτὸν τῆς εἰς Ἰταλίαν ἐκστρατείας, καὶ μετὰ τὴν πρώτην νίκην προέτρεψεν αὐτὸν νὰ προτείνῃ τοῖς Ῥωμαίοις εἰρήνην (Πλούτ. Πύρρ. ΙΑ, 15). Ἀλλ' ἐλθὼν ὁ ἴδιος εἰς Ῥώ-

μην, δὲν κατώρθωσεν οὐδὲ διὰ δώρων οὐδὲ διὰ λόγων νὰ πείσῃ τὴν Βουλήν, ἣν περιέγραφεν εἰς τὸν Πύρρον ὡς συνέλευσιν βασιλέων καὶ τὸν δῆμον τῶν Ῥωμαίων εἰς οὓς ἐπρότεινεν ὅρους τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἰταλικῶν πόλεων καὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἀποικιῶν. Κατά τινας (Εὐτρόπ. Β, 12), καὶ ἄνευ παντὸς ὅρου οἱ Ῥωμαῖοι ἠρνήθησαν καὶ νὰ τῷ ἐπιτρέψωσι ν' ἀπέλθῃ τῆς Ἰταλίας. Ὁ Πύρρος ἀναγνωρίζων τὴν μεγάλην του ἱκανότητα, τῷ ἔλεγεν ὅτι κατακτᾷ περισσοτέρας πόλεις διὰ λόγων ἢ ὅτι ὁ ἴδιος δι' ὅπλων, καὶ τὸν ἔπεμψε καὶ ἐκ δευτέρου εἰς Ῥώμην ἵνα ἀποδώσῃ αἰχμαλώτους καὶ ἐξακολουθήσῃ διαπραγματεύσεις (Πλούτ. Πύρρ. ΚΑ). Φαίνεται δ' ὅτι ἀπέθανεν ὅτε ὁ Πύρρος ἐξεστράτευεν εἰς Σικελίαν, καὶ ὅτι ἦν καὶ συγγραφεὺς (Cic. ad fam. IX, 25).

Κινηπίας, ἴδ. Διθύραμβος.

Κινύρας, βασιλεὺς τῆς Κύπρου, ἀγαπητὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, ἱερεὺς τῆς Ἀφροδίτης ἐν Πάφῳ, ὡς ἦσαν καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ Κινυράδαι. Ὑπό τινων λέγεται υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Πάφου, ὑπ' ἄλλων τῆς Σμύρνης ἢ τῆς Φαρνάκης ἢ τοῦ Σανδάκου, κτλ., καὶ προελθὼν ἐξ Ἀσσυρίας ἢ Κιλικίας, καὶ ἱδρύσας τὴν Πάφον. Κατά τινας ἦν πατὴρ τοῦ Ἀδώνιδος ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ θυγατρὸς Σμύρνης (ἢ Μύρρας), καὶ ηὐτοκτόνησεν ὅταν ἐγνώρισε τὸ ἀκούσιον ἔγκλημά του (Πίνδ. Πύθ. Β, 15. — Tac. II, 3. — Ov. Met. X). Εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα προσέφερε θώρακα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 20).

Κίνυψ ἢ Κίνυφος (Πτλμ.), ποταμὸς τῆς Λιβύας, ῥέων μεταξὺ τῶν δύο Σύρτεων ἐν τῇ νῦν χώρᾳ τῆς Τριπόλεως (Ἡρδ. Δ, 175). Νῦν Βαδὶ-Κουάμα. Ὁμώνυμος ἦν καὶ ἡ περὶ αὐτὸν χώρα, ἣν κατῴκουν οἱ Μάκαι (Ἡρδ. Αὐτ. 198).

Κιονόκρανον, ἴδ. Κίων.

Κίος, πόλις τῆς Βιθυνίας ἐν ὁμωνύμῳ κόλπῳ καὶ παρ' ὁμωνύμῳ ποταμῷ, ἀποικία Μιλησίων· κατεστράφη ὑπὸ Φιλίππου Γ τῆς Μακεδονίας, καὶ ἀνοικοδομηθεῖσα ὑπὸ Προυσίου, μετωνομάσθη Προῦσα ἡ ἐπιθαλάσσιος (Στρβ. ΙΒ, 562).

Κιρκαῖον, 1) Ἀκρωτήριον τῆς χώρας Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ, ἔνθα ἐπλάττετο οἰκοῦσα ἡ Κίρκη (Στρβ.). Νῦν Κιρκέλλον.— —2) Πόλις ἀρχαία τῶν Οὐόλσκων ἐν Ἰταλίᾳ, λεγομένη κατοικία τῆς Κίρκης, Ῥωμαϊκὴ ἀποικία ἐπὶ Ταρκυνίου (Πολβ. — Στρβ.). Νῦν Ἅγ. Φελίκης. — 3) Κιρκαῖον πεδίον, χώρα ἐν Κολχίδι, περὶ τὸν ποταμὸν Φᾶσιν (Ἀπολλ. Ῥόδ. Β, 400).

Κίρκη, ἴδ. Ὀδυσσεύς.

Κίρκος, ἐν γένει κύκλος, δι' ὃ καὶ εἶδος ἱέρακος κυκλοτερῶς πετῶντος, ὃν διὰ τοῦτο Ὅμηρος (Ὀδ. Ο. 526) ἄγγελον τοῦ Ἀπόλλωνος λέγει. Οὕτω δ' ὠνόμαζον, διὰ τῆς παρὰ Λατίνοις ἐπικρατησάσης ἐπωνυμίας οἱ Ἕλληνες καὶ τῶν Ῥωμαίων τὰ γυμνάσια καὶ ἱπποδρόμια, τὰ ἐπὶ τοῦ μεγαλείου τῆς Ῥώμης μετὰ πολλῆς πολυτελείας οἰκοδομούμενα.

Κίρρα, ἴδ. Κρίσα.

Κίρτα, πρωτεύουσα τῆς Νουμιδίας εἰς τὴν βόρειον παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς, αὐτὴ δὲ μεσόγειος καὶ ὀχυρὰ (νῦν Κωνσταντίνα) (Στρβ. ΙΖ). Ἕδρα τοῦ Μασσινίσσα καὶ τῶν διαδόχων του, ἐλέγετο ἐπὶ Ῥωμαίων Κίρτα Ἰουλία (Πτολ. Δ, 3). Σώζονται ἐρείπια αὐτῆς, ἐν οἷς ὡραῖος καὶ περίεργος τάφος ὡς τοῦ βασιλέως Μικίψα θεωρούμενος, ὅστις ἔφερεν ἐνταῦθα Ἑλληνικὴν ἀποικίαν.

Κίρφις, ὄρος (ν. Ξεροβούνι) 1270^{μ} ὕψος ἔχον, καὶ εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον ἀπολῆγον, Ν. τοῦ Παρνασσοῦ, ἀφ' οὗ χωρίζεται διὰ φάραγγος 3μ. μῆκος ἐχούσης καὶ διαρρεομένης ὑπὸ τοῦ Πλείστου, ἧς δ' αἱ πλευραὶ εἰσὶν ἀπότομοι, καὶ πολλάκις ἀλλήλαις ἀντιστοιχοῦσαι.

Κίσαμος, πόλις καὶ λιμὴν τῆς ἐν Κρήτῃ πόλεως Ἀπτέρας (Στρβ.).

Κισθήνη, 1) Πόλις τῆς Αἰολίδος ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στρβ.).—2) Μικρὰ νῆσος πρὸ τῶν ἀκτῶν τῆς Λυκίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ

(Στρβ.). — 3) Πεδία Κισθήνης (Αἰσχ. Προμ. 799), ἡ κατοικία τῶν Γοργόνων καὶ τῶν Γραιῶν περὶ τὸν Ἄτλαντα τῆς Λιβύης, εἰς τὰς δυτικὰς ἐσχατιὰς τῆς γῆς, κατὰ τὰς τότε ἰδέας. Κατά τινας κριτικοὺς ἴσως Κυνήτης, διότι Κυνῆται ἐλέγοντο κατοικοῦντες εἰς τὰ ἄκρα τῆς Ἱσπανίας (Ἡρδ. Δ, 49.—Στφ. Βυζ.).

Κισσαία, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Ἐπιδαύρῳ (Παυσ. Β, 29).

Κισσεύς, βασιλεὺς ἐν Θρᾴκῃ, υἱὸς Θεανοῦς τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀντήνορος, ἱερείας τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Τρῳάδι (Ὁμ. Ἰλ. Β, 223. Ζ, 297), πατὴρ δὲ καὶ τῆς Ἑκάβης (Εὐρπ. Ἑκ. 3).

Κισσία, ἐπαρχία καὶ πόλις ἐν τῇ Σουσιανῇ τῆς Περσίας ἐπὶ τοῦ Εὐλαίουποταμοῦ, ἀνδρείους ἔχουσα κατοίκους (Ἡρδ. Γ, 91. ΣΤ, 119).

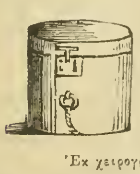
Κίσσιαι πύλαι, μία τῶν πυλῶν τῆς Βαβυλῶνος (Ἡρδ. Γ, 155).

Κισσὸς, πόλις τῆς Μακεδονίας, ἧς οἱ κάτοικοι μετῴκησαν ἔπειτα εἰς τὴν βορείως αὐτῆς κειμένην Θεσσαλονίκην. Ἦν ἡ ἀρχαιοτάτη καθέδρα τοῦ Κισσέως (Στρβ.).

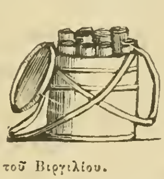
Κισσύβιον, ξύλινον ἀγγεῖον, συνήθως μίαν ἔχον λαβὴν, ποτήριον διὰ τοὺς πτωχοὺς καὶ χρήσιμον διὰ τοὺς ποιμένας ἵνα ἀρμέγωσιν εἰς αὐτὸ (Ὁμ. Ὀδ. Ι, 346. Ξ, 78. Π, 52.—Θεόκρ. Α, 27.—Θεόφ. Ἐπιστ.).

Κίστη, κιβώτιον ἢ πλεκτὸν (Ἡσύχ.) (4),

1.

2.

Ἐκ χειρογρ. τοῦ Βιργιλίου.

ἢ ξύλινον, ἢ μετὰ ταῦτα καὶ ἐξ ἄλλων ὑλῶν,

3.

Κεράμινον

4.

Ἀνάγλ. Ῥωμ.

πρὸς διατήρησιν, κατὰ τὸ μέγεθος αὐτοῦ, τροφίμων (2), ἐνδυμάτων, (1), βιβλίων ἢ καὶ χρημάτων (3), ἢ γυναικείων κοσμημάτων (5), προσέτι δὲ εἰς πολιτικὰς συνελεύσεις, τὰ εἰς ἃ ἐρρίπτοντο αἱ ψῆφοι, προτάσεις κτλ. τῶν μελῶν, ἐν δὲ τοῖς ναοῖς αἱ περιέχουσαι ἱερὰ σκεύη, ἢ μυθικά τινα ἱερὰ ἀντικείμενα, ἰδίως εἰς τοὺς ναοὺς τῆς Δήμητρος καὶ τοῦ Διονύσου.

5.

Χαλκοῦν ἐν Ῥώμῃ.

Κιστοφόροι, αἱ γυναῖκες αἱ εἰς τὰς πομπὰς φέρουσαι τὰς ἱερὰς κίστας τῆς Δήμητρος καὶ τοῦ Διονύσου, μικρὰς καὶ τετραγώνους, οἷαι ἦσαν καὶ αἱ περιέχουσαι τὰ πολύτιμα ἀντικείμενα τῆς γυναικείας κοσμήσεως.—Κιστοφόρος δ' ἐλέγετο καὶ ἓν νόμισμα τῆς Περγάμου, παριστῶν κίστην τοῦ Διονύσου ἐξ ἧς ἐξέρχεται ὄφις, καὶ ἀξίαν ἔχον περίπου διδράχμου.

Τοιχογρ. Πομπ.

Κίτιον, ἴδ. Κύπρος.

Κίτρον, μεταγενέστερον ὄνομα τῆς πόλεως Πύδνης ἐν Μακεδονίᾳ.

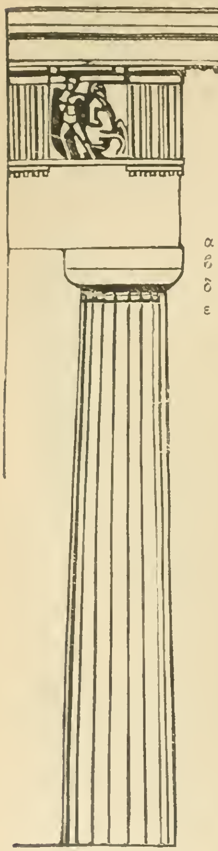
Κέττος, Ἀθηναῖός τις τραπεζίτης (Δμσ.)

Κίχυρος, πόλις παραλία τῆς ἐν Ἠπείρῳ Θεσπρωτίας, πρὶν Ἐφύρα (Στρβ.).

Κίων, στύλος στηρίζων ὄροφον, ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι, καὶ πρὶν ἢ ἡ τέχνη ἀντιληφθῇ αὐτῶν, ξύλινοι βεβαίως δένδρων κορμοί. Ὅτε δ' ἔπειτα διὰ τοὺς ναοὺς καὶ τὰς μεγάλας οἰκοδομὰς ἐγένοντο λίθινοι, ἐξηκολούθησαν κατὰ τὸ ἀρχικὸν αὐτῶν σχῆμα, στρογγύλοι κατασκευαζόμενοι, οἱ μὲν ἐλάσσονες μονόλιθοι, οἱ μεγάλοι δὲ ἐκ συνηρμοσμένων κυλινδρικῶν τεμαχίων συγκείμενοι, ἅτινα ἐλέγοντο σπόνδυλοι, καὶ συνεδέοντο ἐνίοτε διὰ ξυλίνων κύβων, ἐντεθειμένων εἰς ἀντιστοιχοῦντα κοιλώματα κατὰ τὸ κέντρον αὐτῶν. Ἐμεῖουντο δὲ πρὸς τὰ ἄνω ὡς καὶ οἱ φυσικοὶ κορμοὶ, κατὰ τὸ 1/3 τοῦ ἐμβάτου, ἤτοι τῆς ἡμιδιαμέτρου τῆς βάσεως αὐτῶν, εἰς τὸ

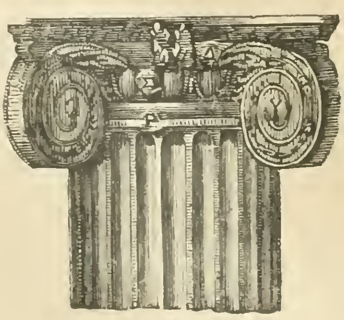
½ δὲ τοῦ ὕψους ἦσαν ὀλίγον ὀγκωδέστεροι, ἢ εἶχον τὴν λεγομένην ἔντασιν. Ἦν δὲ τὸ συνηθέστερον ὕψος τὸ ἐκ 12 ἐμβατῶν. Οἱ κίονες ἦσαν ῥαβδωτοί, ἔχοντες 20 διαξέσματα ἢ στρίγγας (γ) στρογγύλως εἰσεχούσας, ἤ, οἱ ἀρχαιότεροι, ἐνίοτε μόνον 16. Ἐκόσμει δ' ἄνω τὸν κίονα τὸ κιονόκρανον ἢ ἐπίκρανον ἢ καὶ κεφαλὴ λεγόμενον (αβ), ἀρχόμενον ἀπὸ ὁριζοντίου ἐντομῆς (ι) εἰς τὰς ῥαβδώσεις, μεθ' ἣν ἕπεται ὁ ἐχῖνος (β), στρογγύλον οἴδημα προέχον τοῦ κίονος, καὶ κοσμούμενον συνήθως διὰ 3—5 ἱμάντων (δ) ἴσως παραστάσεων χαλκῶν κοσμημάτων τοῦ κίονος ὅτε ἦτο ξύλινος· καὶ μετ' αὐτὸν ἕπεται ἡ πλίνθος (α), πλὰξ παραλληλεπίπεδος ἢ ἄβαξ ὅθεν καὶ abacus λατινιστί), ἐφ' ἧς ἐπεκάθητο ἡ ὀροφή. Ὁ κίων οὗτος ἐλέγετο δωρίου ῥυθμοῦ. Ὑπὸ τῶν Ἰώνων δὲ μετεποιήθη ὁ ῥυθμὸς οὗτος εἰς ἄλλον μᾶλλον εὔχαριν καὶ ἐπιδεικτικόν, τὸν Ἰώνιον, καθ' ὃν οἱ κίονες ἦσαν ἀναλόγως ὑψηλότεροι, ἔχοντες ὕψος ὑπὲρ τοὺς 16 ἐμβάτας, καὶ ῥαβδώσεις μάλιστα 24, ἀπαντωμένας οὐχὶ εἰς ὀξείας γραμμὰς ὡς εἰς τοὺς δωρίους, ἀλλ' εἰς ἐπιφανείας (2 γ), καὶ βαίνοντας ἐπὶ βάσεων, αἵτινες ἄρχονται κάτωθεν ἀπὸ τετραγώνου πλίνθου (3, Α) ἕπεται δὲ στρογγύλη, ἡμικυκλικῶς ἐξέχουσα, πολλάκις κατάγλυφος σπεῖρα (Β), εἶτα κοίλως εἰσέχουσα σκοτία ἢ τροχίλος (Γ), καὶ αὖθις δευτέρα σπεῖρα, καὶ μεταξὺ τῶν μερῶν τούτων φέροντες ἱμάντες (ο). Ἐν δ' Ἰωνίᾳ συνήθως ἀντὶ πρώτης σπείρας, εἶχον πρῶτον τροχίλιον, τὸ δὲ κιονόκρανον, ὑπὲρ ταινίαν, πολλάκις τὸ οὐχ ἧττον κατάγλυφον ὑποτραχήλιον (ἴδ. Θριγκός, 2, Ρ), μεθ' ὃ ἕπεται ὁ Ἐχῖνος, ἐνίοτε κοσμούμενος δι' ᾠῶν (σ), καὶ ἐπ' αὐτοῦ εἰς μὲν τὰς δύο ἀντιθέτους πλευρὰς ἐπίκεινται οἱ αὔλακες (Δ), ἑκατέρωθεν κυρτούμενοι εἰς δύο χαριεστάτους ἕλικας, ὧν τὸ κέν-

1.

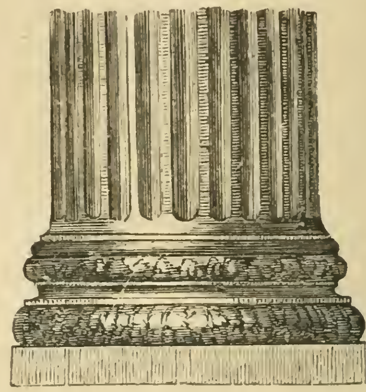
γ γ γ

2.

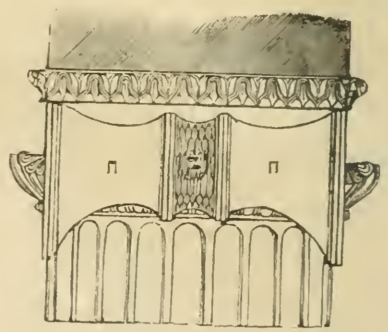

γ γ γ

3.

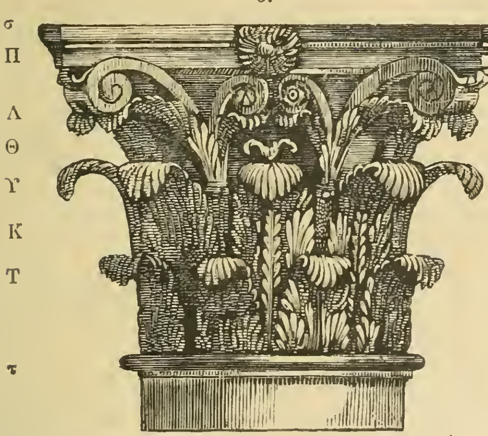

4.

τρον ἐλέγετο ὀφθαλμὸς ἢ ἄξων (υ) εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἔχουσιν ἀντ' αὐτῶν τὰ λεγόμενα προσκεφάλαια (4 π) διεζωσμένα δι' ἑνὸς ἢ διὰ πλειόνων ζωστήρων (Ζ). Ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι ὑπῆρχον ξύλινοι στύλοι ὡς θεότητες λατρευόμενοι, καὶ βεβαίως κεκαλυμμένοι ἀπὸ τῆς πλίνθου αὐτῶν δι' ὑφάσματος, ὃ ἀνειλίσσετο καὶ ἀνεπορποῦτο κατὰ τὰς ἑορτάς, ὅτε ὁ κίων ἔπρεπε ν' ἀποκαλυφθῇ. Τὸ πιθανώτατον φαίνεται ὅτι τούτου καλλιτεχνικὴ ἀπομίμησις ἐστὶ τὸ Ἰωνικὸν κιονόκρανον. Τοῦ Ἰωνικοῦ δὲ μεταγενεστέρα καὶ ἔτι μᾶλλον κατάκοσμος μεταρρύθμισις ἦν ὁ Κορίνθιος ῥυθμός, διαφέρων ἐκείνου, κατὰ τὸ μεῖζον ὕψος τῶν κιόνων καὶ κατὰ τὸ κιονόκρανον, ἐπινοηθὲν κατὰ Βιτρούβιον (IV, 1, 8) ὑπὸ τοῦ πιθανῶς Ἀθηναίου γλύπτου, τοῦ Καλλιμάχου, ὅστις περὶ τὴν 36ην Ὀλυμπιάδα, ἰδὼν περὶ κάλαθον ἀθυρμάτων ὅστις εἶχε τεθῇ ἐπὶ τάφου νέας κόρης, φυόμενα φύλλα ἀκάνθου, συνέλαβε τοῦ νέου τούτου ἀρχιτεκτονικοῦ τρόπου τὴν ἰδέαν. Ἄρχεται δὲ καὶ αὐτὸ ἐκ ταινίας (5, τ) συνεχῶς κοσμουμένης δι' ἀστραγάλων, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐπικάθηται ὁ κά-

5.

λαθος (Κ) ἤτοι τὸ σῶμα τοῦ κιονοκράνου, στρογγύλον, πέριξ ἔχον πρὸς τὰ ἔξω καμπτόμενα ὀκτὼ κατώτερα φύλλα ἀκάνθου, λεγόμενα τραχέα (Τ) καὶ ὀκτὼ ὑψηλότερα (Υ) ὄπισθεν δ' αὐτῶν αἴρονται 3 καυλοί, ὧν ἕκαστος διαιρεῖται εἰς 2 κλάδους, ἕνα λεπτὸν (θ) καὶ ἕνα ἰσχυρὸν (Θ) καὶ οἱ μὲν λεπτοὶ ἀνὰ δύο συστρεφόμενοι, ἀναδίδουσιν ἀνὰ ἕνα κάλυκα (λ) οἱ δ' ἰσχυροί, ἐπίσης ἀνὰ δύο, ἀποτελοῦσι τέσσαρας μικρὰς προεχούσας ἕλικας (Λ) ἐφ' ὧν ἐπικάθηται ἡ πλίνθος (Π) τετράγωνος, τὰς πλευρὰς δ' ἔχουσα οὐχὶ εὐθείας, ἀλλὰ κυρτῶς εἰσεχούσας, καὶ ἄνωθεν διὰ κυματίου (α) πολλάκις καταγλύφου, κεκοσμημένη.

Κλαάμητες ἢ Καλάμητις, θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τῆς Ἀστυδίας ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7, 3).

Κλάδεος, καὶ Κλάδαος, δεξιὸς ὁμόρρους τοῦ Ἀλφειοῦ ἐν Ἤλιδι, ὅριον πρὸς δυσμὰς τοῦ Ὀλυμπιακοῦ τεμένους (ἴδ. Ὀλυμπία).

Κλάδοι ἱκετήριοι, θαλλοί· ἢ φυλλάδες ἱκετήριαι, ἢ καὶ στέμματα, ἦσαν οἱ οὓς ἔφερον διὰ χειρῶν ἢ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν, πολλάκις καὶ μετὰ λευκῶν ταινιῶν οἱ πρὸς ἱκεσίαν προσερχόμενοι.

Κλαζομεναί, πόλις τῇ Ἰωνικῇ δωδεκαπόλει ἀνήκουσα Δ. τῆς Σμύρνης εἰς τὴν Ν. ἀκτὴν τοῦ κόλπου αὐτῆς ἐν μέρει ἐπὶ νήσου, ἑνωθείσης διὰ χώματος ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου μετὰ τῆς ξηρᾶς. Εἶχε μέγαν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἦν πατρὶς τοῦ φιλοσόφου Ἀναξαγόρου (Ἡρδ. Α, 142. Β, 178.—Θουκ. Η, 14.— Στρβ. ΙΔ, 645).

Κλάνα, νύμφη ἔχουσα βωμὸν ἐπὶ τοῦ Καλαθίωνος, ὄρους τῆς Λακεδαιμονίας (Παυσ. Γ.).

Κλάνες, 1) εἷς τῶν Κενταύρων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πηλέως κατὰ τοὺς γάμους τοῦ Πειρίθου (Ov. Met. XII, 379). — 2) Ποταμὸς τῆς Ἰταλίας, ὁρίζων τὴν Καμπανίαν πρὸς τὸ Λάτιον· εἶτα μετονομασθεὶς Λεῖρις (Στρβ. Ε, 3, 6). Νῦν Καριλιάνος. — 3) Ποταμὸς τῆς Τυρρηνίας, ἐκβάλλων εἰς τὸν Τίβεριν. Νῦν Χιάνος.

Κλάριος, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἐλατρεύετο ὁ Ζεὺς ἐν Τεγέᾳ τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ. Η, 53), καὶ ὁ Ἀπόλλων ἐν Κλάρῳ (Καλλμ. Ἀπόλ. 70.—Παυσ. Ζ, 3, 5).

Κλάρος, ἴδ. Κολοφῶν.

Κλαρῶται, καὶ ἀφαμιῶται, ἐν Κρήτῃ οἱ ἰδιωτικοὶ δοῦλοι εἰς τοὺς ἀγρούς, οὓς οἱ Κρῆτες ὠνόμαζον ἀφημίαν (Ἡσύχ.). Ἴδ. Εἵλωτες, Κρήτη.

Κλαυδιόπολις, 1) ἡ πρὶν Βιθύνιον, πόλις ἐπίσημος τῆς Βιθυνίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ.—2) Πόλις τῆς Ἰσαυρίας (Στρβ.), ἢ τῆς Καππαδοκίας (Πτλμ.) ἐν Ἀσίᾳ.

Κλεαγόρας, ζωγράφος ἐκ Φλιοῦντος τῆς Πελοποννήσου (Ξνφ.).

Κλεαίνετος, Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Κλέωνος, ὁ περιορίσας τὸ δικαίωμα τῆς ἐν τῷ Πρυτανείῳ σιτίσεως τῶν στρατηγῶν (Θουκ. Γ, 36.—Ἀρστφ. Ἱππ. 574).

Κλεανδρίδης, ἔφορος τῆς Σπάρτης, συνοδεύσας τῷ 445 π. Χ. τὸν νέον βασιλέα Πλειστοάνακτα εἰς Ἀθήνας. Δωροδοκηθεὶς δὲ ὑπὸ Περικλέους καὶ διενεργήσας τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Πελοποννησιακοῦ στρατοῦ, ἐν Σπάρτῃ, κατεδικάσθη εἰς θάνατον, καὶ ἐσώθη μόνον διὰ φυγῆς (Πλουτ. Περ. ΚΒ.—Θουκ. ΣΤ, 93).

Κλέανδρος, ἀρχηγὸς τῆς δημοτικῆς μερίδος ἐν Γέλᾳ τῆς Σικελίας, ἀνεδείχθη τύραννος. Ἄρξας δ' ἔτη 7, τέλος ἐθανατώθη τῷ 498 π. Χ. (Ἡρδ. Ζ, 154).

Κλεάνθης, 1) Φιλόσοφος ἐξ Ἄσσου τῆς Μυσίας, ἔζη περὶ τὸ 260 π. Χ. Πτωχὸς καὶ ἀποχειροβίωτος, ἐκαλεῖτο χλευαστικῶς φρεάντλης. Ἐπὶ 20 ἔτη ἐμαθήτευσε παρὰ τῷ Ζήνωνι, καὶ εἶτα διεδέχθη αὐτὸν εἰς τὴν Στοάν. Τὸν ἥλιον ἐξελάμβανεν ὡς τὴν θεμελιώδη ἀρχὴν τοῦ κόσμου. Περιῆλθε δ' εἰς ἔριν πρὸς τὸν μαθητήν του Χρύσιππον, καὶ 80ούτης ἀπέθανεν ἑκουσίως ἐξ ἀσιτίας, ὡς πιστεύεται. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται «ὕμνος εἰς Δία», διατηρηθεὶς παρὰ Στοβαίῳ, καὶ διακρινόμενος ἐπὶ ὑψηγορίᾳ, οὐχὶ ὅμως καὶ ἐπὶ ἀπταίστῳ ἀκριβείᾳ τοῦ ὕφους. — 2) Κορίνθιος, εἰς ὃν ὁ Πλίνιος (XXXV, 5) ἀποδίδωσι τὴν πρώτην ἐπίνοιαν τῆς ζωγραφικῆς.

Κλεάνωρ, στρατηγὸς ἐξ Ὀρχομενοῦ τῆς Ἀρκαδίας (Ξνφ. Ἀνβ. Γ, 47).

Κλεαρίδας, μετὰ τοῦ Βρασίδου ἐν Μακεδονίᾳ κατὰ τῶν Ἀθηναίων πολεμῶν, καὶ ἀντιστὰς εἰς τὴν εἰρήνην ἣν ὁ Νικίας διεπραγματεύθη (Θουκ. Δ, 132. Ε, 10 21).

Κλεάριστος, φίλος τοῦ ποιητοῦ Θεόγνιδος (Θγν. 502).

Κλέαρχος, 1) ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου πολλάκις ναυαρχήσας τοῦ σπαρτιατικοῦ στόλου (Θουκ. Η, 8. 20. Ξεν. Ἑλλ. Α, 1). Ὅτε δὲ μετὰ ταῦτα, τῷ 403 π. Χ. ἐπέμφθη εἰς τὸ Βυζάντιον ὡς στρατηγὸς κατὰ τῶν Θρακῶν, ἀντεποιήθη τῆς τυραννίδος, πολλῶν πλουσίων καταλαβὼν τὴν περιουσίαν. Διὰ τῶν ὅπλων δὲ τὸν ἐβίασεν ἡ Σπάρτη ν' ἀποστῇ. Τραπεὶς εἰς φυγὴν, προσῆλθε μετὰ μισθωτῶν Ἑλλήνων εἰς Κῦρον τὸν νεώτερον ἐκστρατεύοντα κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου (Ξεν. Ἀνβ. Α, 1, 9.—Β, 6, 2), ἐπολέμησεν εἰς τὴν ἐν Κουνάξοις μάχην, καὶ ἐφονεύθη μετὰ ταῦτα δολίως ὑπὸ τοῦ σατράπου Τισσαφέρνους. — 2) Τύραννος τῆς ἐν Πόντῳ Ἡρακλείας, ἄρξας ἐπὶ 11 ἔτη, καὶ δολοφονηθεὶς τῷ 364 π. Χ. Ἐν Ἡρακλείᾳ εἶχεν ἱδρύσει βιβλιοθήκην. Ἤσκει δὲ τὴν ἀρχὴν ὠμῶς, εἰ καὶ ἐν Ἀθήναις ὑπὸ Πλάτωνος καὶ Ἰσοκράτους διδαχθείς.—3) Σοφὸς καὶ ἱκανὸς μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους, ἐκ Σόλων τῆς Κύπρου, γράψας πολλὰ φιλοσοφικὰ συγγράμματα, καὶ, ὡς φαίνεται, καὶ ἱστορικὰ, διότι ἐν ἐξ αὐτῶν ἐπεγράφετο Βίοι. Σώζονται δ' αὐτοῦ ὀλίγα ἀποσπάσματα μόνον (Συλλ. Müller, Fragm. hist. græc).

Κλειγένης, μέτοικος ἐν Ἀθήναις, πολιτικὴν κτησάμενος ἐπιρροὴν (Ἀρστφ. Βάτρ. 709).

Κλεῖδες, δύο (κατὰ Πλίνιον τέσσαρες) μικραὶ νῆσοι εἰς τὰ βορειοανατολικὰ τῆς Κύπρου (Στρβ.). Ὁ Ἡρόδοτος (Ε, 108) οὕτω καλεῖ τὸ αὐταῖς ἀντικείμενον ἀκρωτήριον τῆς Κύπρου, ὃ ὁ Στράβων λέγει Βοὸς οὐράν. Νῦν τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου.

Κλειδαμίδης, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ ποιητοῦ Σοφοκλέους (Ἀρστφ. Βάτρ. 791).

Κλείδημος, συγγραφεὺς Ἀθηναῖος τῆς δ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἔγραψεν Ἀτθίδα, ἀρχομένην ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων χρόνων τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλὰ μνημονεύουσαν καὶ τῶν συμμοριῶν, αἵτινες εἰσήχθησαν μόνον τῇ 100 Ὀλυμπιάδι (377 π. Χ.). Μνημονεύονται δ' αὐτοῦ καὶ ἄλλα ἔργα, ὡς τὸ ἐξηγητικὸν, οἱ νόστοι, τὰ πρωτογόνια, ὧν τεμάχια σώζονται (Συλλ. Müller, Fragm. hist. græc.).

Κλείδικος, ἄρχων ἐν Ἀθήναις (Παυσ.).

Κλειναγόρας, ἱερεὺς τῶν Ἀμφικτυόνων (Δμσθ.).

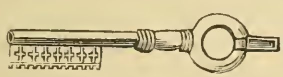
Κλεινίας, πατὴρ τοῦ Ἀλκιβιάδου, πλούσιος, ὁπλίσας ἰδίᾳ δαπάνῃ τριήρη εἰς τὸν περσικὸν πόλεμον. Ἔπεσεν εἰς τὴν ἐν Κορωνείᾳ μάχην.

Κλεινόμαχος, ἔφορος ἐν Σπάρτῃ (Ξνφ. Ἑλ. Β, 2).

Κλεωνίδης, υἱὸς Δεινίου, ναύαρχος τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. Γ, 3).

Κλεὶς, μία τῶν Νυμφῶν αἵτινες ἐν Νάξῳ ἔθρεψαν τὸν Βάκχον ὡς βρέφος (Διόδ. Α, 52).

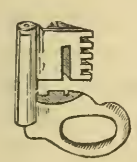
Κλείς, ἡ δι' ἧς ἡ θύρα κλείεται καὶ ἀνοίγεται, ἦτο ἐπὶ Ὁμήρου ἐν χρήσει (Ὀδ.

Φ, 47), ἐσήμαινε δὲ καὶ τὸ κλεῖθρον ἐν γέ-

νει (Ἰλ. Ω, 455), καὶ ἦν διαφόρου μεγέθους

καὶ σχήματος κατὰ τὸ τῶν θυρῶν ἢ τῶν πυλῶν εἰς ἃς ἐχρησίμευεν. Αἱ τρεῖς ὀδόντας ἔχουσαι ἐλέγοντο Λακωνικαὶ (Apol. Met. I, 11).

Κλεισθένης, 1) Ὀρθαγορίδης ἐκ τῆς προδωρικῆς φυλῆς τῶν Αἰγιαλέων ἐπὶ Σόλωνος, τύραννος τῆς Σικυῶνος, καταβαλὼν τῶν Δωριέων τὴν ὑπεροχὴν, ἀφαιρέσας ἀπ' αὐτῶν τὰ ἐξαιρετικὰ προνόμια ὧν ἀπελάμβανον πανταχοῦ τῆς Πελοποννήσου, καὶ εἰς τὰς τρεῖς αὐτῶν φυλὰς, τοὺς Ὑλλιεῖς, Παμφύλους καὶ Δυμᾶνας δοὺς τὰς περιφρονητικὰς ἐπωνυμίας Ὑατῶν, Ὀνεατῶν καὶ Χοιρεατῶν (Ἐκ τοῦ ὗς, ὄνος καὶ χοῖρος), ἐν ᾧ τοὺς ἰθαγενεῖς μετωνόμασεν Ἀρχελάους (ἄρχοντας τοῦ λαοῦ) (Ἡρδ. Ε, 68). Ἐκ τούτου περιῆλθεν εἰς πόλεμον πρὸς τὸ ἐκδωρισθὲν Ἄργος, καὶ ἀπηγόρευσε νὰ ψάλλωνται ἐν Σικυῶνι ὑπὸ ῥαψῳδῶν τὰ ἔπη τοῦ Ὁμήρου, ὡς ὑμνοῦντος τὸ Ἄργος καὶ τὴν ἀριστοκρατίαν. Εἰς τὸν Κρισσαϊκὸν πόλεμον στρατηγῶν καὶ νικήσας συμβουλαῖς τοῦ Σόλωνος, τῷ 590 π. Χ., ἤγειρεν ἐκ τῶν λαφύρων ἐν Σικυῶνι λαμπρὰν στοάν. Συνεκάλεσε δὲ περὶ ἑαυτὸν καὶ ἐξένισε μεγαλοπρεπῶς πολλοὺς τῶν ἀρίστων νέων ὡς μνηστήρων τῆς θυγατρός του Ἀγαρίστης, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν εἰς γάμον εἰς τὸν Ἀθηναῖον Ἀλκμαιωνίδην Μεγακλῆν (Ἡρδ. ΣΤ, 125—130). Φαίνεται δ' ὅτι ἐξεβλήθη μικρὸν μετὰ τὴν 50ἠν Ὀλυμπιάδα (Θουκ. Α, 18). — 2) Ὁ ἔγγονος τοῦ ἀνωτέρω ἐκ τῆς Ἀγαρίστης. Ὅτε, βοηθείᾳ τῶν Σπαρτιατῶν, οἱ Πεισιστρατίδαι ἐξεβλήθησαν ἐξ Ἀθηνῶν, ἐτέθη ὁ Κλεισθένης ἐκεῖ, ὡς πρὶν ὁ πάππος του ἐν Σικυῶνι, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς δημοτικῆς μερίδος, ὑπερίσχυσε τοῦ ἀντιταχθέντος αὐτῷ βιαίου ὀλιγάρχου Ἰσαγόρου (Ἡρ. Ε, 66), καὶ κύριος τῆς ἐξουσίας γενόμενος, κατήργησε καὶ αὐτὸς ὡς ὁ πάππος του τὰς τέσσαρας Ἰωνικὰς ἀριστοκρατικὰς φυλὰς, καὶ ἀντικατέστησεν αὐτὰς διὰ δέκα γεωγραφικῶν, τῆς Ἐρεχθηΐδος, Αἰγηΐδος, Πανδιονίδος, Λεοντίδος, Ἀκαμαντίδος, Οἰνηΐδος, Κεκροπίδος, Ἱπποθοωντίδος, Αἰαντίδος, καὶ Ἀντιοχίδος, διαιρέσας ἑκάστην εἰς δέκα δήμους (Ἡρόδ. Ε, 62. ΣΤ, 123), οἵτινες ὅμως μετέπειτα ηὐξήθησαν εἰς 174. Τὰς ναυκραρίας δὲ, τὰς φορολογικὰς ταύτας μονάδας τῆς Ἀττικῆς, ἐκανόνισεν εἰς 50, ἀνὰ 5 ἐξ ἑκάστης φυλῆς, καὶ τοὺς βουλευτὰς ἀπὸ 400

ηὔξησεν εἰς 500, ἀνὰ 50 ἐκ φυλῆς ἑκάστης. Ὅπως δ' αὐξήσῃ τῆς χώρας τὸν πληθυσμὸν, ἐνέγραψεν εἰς τὰς φυλὰς καὶ ξένους καὶ μετοίκους καὶ δούλους (Ἀρσττ. Πολ. Γ, 1, 10), καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν μεταρρυθμίσεών του, εἰσήγαγε καὶ τὸν νόμον περὶ ὀστρακισμοῦ (Διόδ. ΙΑ, 155). Συνέπεια δὲ τῶν ἀρχῶν αὐτοῦ ἦν καὶ ἡ εἰς τὰς ἐκλογὰς παραδοχὴ τῆς κληρώσεως ἀντὶ τῆς χειροτονίας, ἑκάστου εἰς αὐτὰς ἀνερχομένου οὐχὶ κατ' ἀξίαν, ἀλλὰ κατὰ τύχην. Ἵνα ἀποκρούσῃ ὅμως τοὺς ἀριστοκράτας, οἵτινες ἐξηκολούθουν ἀντιπράττοντες εἰς τὸ ἔργον του, ἀπετάθη εἰς τὸν ἐν Σάρδεσι σατράπην, καὶ ἐζήτησε τὴν βοήθειαν αὐτοῦ, ἐξ οὗ ὠφεληθέντες οἱ ἀντίπαλοί του, τὸν κατηγόρησαν, καὶ ὑποτίθεται ὅτι κατώρθωσαν τὴν ἐκ τῆς πόλεως ἐξωσίν του περὶ τὸ 505 π. Χ.

Κλείταρχος, 1) υἱὸς Δείνωνος τοῦ ἱστορικοῦ, Μεγαρεὺς, μαθητὴς τοῦ Στίλπωνος, εἰς Ἀσίαν συνοδεύσας Ἀλέξανδρον τὸν Μέγαν, ὃν ὅμως δυσηρέστει διὰ τῆς παρρησίας του. Ἔγραψε καὶ αὐτὸς «Περὶ Ἀλεξάνδρου ἱστορίας», ἔργον οὐχὶ πάντοτε ἀκριβές, ὡς νομίζεται, καὶ οὗ πολλὰ σώζονται ἀποσπάσματα μέχρι τοῦ ΙΒ' βιβλίου. Ἐπ' αὐτοῦ ὅμως στηρίζονται τὰ περὶ Ἀλεξάνδρου ὑπὸ τοῦ Διοδώρου ἱστορούμενα, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν Λατίνων Κουρτίου καὶ Ἰουστίνου· καὶ ὁ Πλούταρχος (Θεμ. ΚΖ) πολλὰ ἐξ αὐτοῦ ἠρύσατο.—2) Τύραννος τῆς Ἐρετρείας, ἐγκαταστας ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, ἐκδιωχθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὁδηγουμένων ὑπὸ τοῦ Φωκίωνος, καὶ συμπληρωσάντων οὕτως τῆς Εὐβοίας τὴν ἀπελευθέρωσιν (Δμσθ. Φιλ. Γ, 125).

Κλεισιδίκη, θυγάτηρ τοῦ Κελεοῦ, βασιλέως τῆς Ἐλευσῖνος (Ὅμ. Ὕμ. Δμτρ. 109).

Κλειταγόρα, ποιήτρια Θεσσαλὴ ἐπὶ τῶν Πεισιστρατιδῶν (Ἀρστφ. Λσστρ. 1244).

Κλείτη, μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρά της Κλεῖτον (Ἀπλλδ. Β, 1, 5).

Κλειτόμαχος, 1) ἐπίσημος Ἰσθμιονίκης καὶ Πυθιονίκης.— 2) Καρχηδόνιος, μαθητὴς τοῦ Ἀκαδημιακοῦ Καρνεάδου, εἷς τῶν ἐπισημοτέρων φιλοσόφων τῆς νέας Ἀκαδημίας περὶ τὰ 130 π. Χ., εἰς ὃν ἀποδίδονται 400 συγγράμματα. Ὁ Κικέρων (Tusc. III. 22, 54) μνημονεύει πραγματείας αὐτοῦ δι' ἧς παρηγορεῖ τοὺς συμπατριώτας του μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Καρχηδόνος.

Κλεῖτος, 1) Ἴδ. Ἠὼς καὶ Μελάμπους.—2) Ὁ ἐπικαλούμενος Μέλας, στρατηγὸς τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, οὗ ἔσωσε τὴν ζωὴν εἰς τὴν ἐν Γρανικῷ μάχην, δι' ὃ καὶ ἰδίως ἠγαπήθη ὑπ' αὐτοῦ (Ἀρρ. Α, 15, 8). Ἦν ἴλαρχος τῆς πρώτης ἴλης, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φιλώτα, ἀρχηγὸς μετὰ τοῦ Ἡφαιστίωνος τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς, καὶ μετὰ ταῦτα διοικητὴς τῆς Βακτριανῆς σατραπείας. Ἀλλ' ἐπειδὴ ποτὲ παρὰ τὴν Περσικὴν ἐθιμοταξίαν ἠλευθεροστόμησε πρὸς τὸν βασιλέα, ὁ Ἀλέξανδρος ἐν μέθῃ τὸν ἐφόνευσεν (Ἀρρ. Δ, 14)· ἀλλ' εἶτα, συνελθὼν, περιῆλθεν εἰς ἀπελπισίαν. Ἡ ἀδελφὴ αὐτοῦ Ἑλλανίκη εἶχε χρηματίσει τοῦ Ἀλεξάνδρου τροφός.—3) Ὁ ἐπιλεγόμενος λευκὸς, ἔφερε μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον ὀπίσω τοὺς ἀπομάχους, ἐνίκησε τῷ 322 τοὺς Ἀθηναίους εἰς ναυμαχίαν παρὰ τῇ Ἀμοργῷ, ἔλαβε τῷ 321 τὴν διοίκησιν τῆς Λυδίας, ἐξ ἧς μετὰ δύο ἔτη ἐξώσθη ὑπὸ τοῦ Ἀντιγόνου, κατεναυμάχησε δ' αὐτὸν τῷ 318 ἐν Βυζαντίῳ, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἀπέθανε (Διόδ. ΙΗ, 15).

Κλείτων, γλύπτης Ἀθηναῖος, μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος (Ἀπμνμ. Γ, 10, 6) ὡς συζητῶν μετὰ τοῦ Σωκράτους περὶ τῆς τέχνης.

Κλείτωρ (ἢ καὶ Κλήτωρ καὶ Κλιτόριον), πόλις Β. τῆς Ἀκαρνανίας, ὀχυρὰ, ἧς τοὺς πολίτας ὁ Πολύβιος λέγει ἀνδρείους καὶ φιλελευθέρους (Β, 55).

Κλειώ, ἴδ. Μοῦσαι.

Κλέοβις, καὶ **Βίτων,** υἱοὶ τῆς ἐν Ἄργει ἱερείας τοῦ Ἡραίου Κυδίππης. Ἐν

ἡμέρᾳ τελετῆς, μὴ παρόντων τῶν βοῶν οἵτινες ἐζεύγνυντο εἰς τῆς ἱερείας τὴν ἅμαξαν, ἔσυραν αὐτὴν οἱ υἱοί της εἰς τὸν 15 στάδια ἀπέχοντα ναόν. Ηὐχήθη δὲ τότε ἡ μήτηρ εἰς τὴν Ἥραν νὰ δαψιλεύσῃ εἰς τοὺς εὐσεβεῖς υἱοὺς τὴν μεγαλητέραν εὐτυχίαν, καὶ δή, μετὰ τὴν θυσίαν ἀπεκοιμήθησαν οἱ υἱοὶ ὑπὸ τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς, καὶ δὲν ἐξύπνησαν πλέον (Ἡρδ. Α, 34).

Κλεόβοια, μήτηρ τῆς Εὐρυθέμιδος, γυναικὸς τοῦ Θεστίου (Ἀπλλδ. Α, 7, 10).

Κλεοβούλη, 1) Θυγάτηρ τοῦ Αἰόλου, μήτηρ τοῦ Μυρτίλλου ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ. —2) Γυνὴ τοῦ Ἀλεοῦ ἐξ Ἀρκαδίας, μήτηρ τοῦ Κηφέως καὶ Ἀμφιδάμαντος (Hyg. Fab. XIV).

Κλεόβουλος, 1) Υἱὸς Εὐαγόρου, τύραννος τῆς Λίνδου ἐν Ῥόδῳ, εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν. Ἐλέγετο ἀποδημήσας εἰς Αἴγυπτον, καὶ παρὰ τοῖς ἱερεῦσιν ἐκεῖ διδαχθείς. Αὐτοῦ σώζεται ἓν ἐπίγραμμα καὶ μία ἐπιστολή, ἀπωλέσθησαν δέ τινα μικρὰ ποιήματα καὶ αἰνίγματα (Πλτ. Πρτγ. 343). Κατὰ Διογ. Λαέρτιον ἦν ἐκ Καρίας.—2) Ἐπίσημος Τρώς, ἐν τῇ μάχῃ ὑπὸ τοῦ Αἴαντος φονευθεὶς (Ὁμ. Ἰλ. Β, 320).

Κλεόδαιος, 1) Υἱὸς τοῦ Ὕλλου, ἔκγονος τοῦ Ἡρακλέους, πατὴρ τοῦ Ἀριστομάχου, ἐπεχείρησε νὰ καταγάγῃ τοὺς Ἡρακλείδας εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἀλλ' ἀπέτυχεν (Ἡρδ. ΣΤ. 52. — Ἀπλλδ. Β, 82.— Παυσ. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἀργήλης (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Κλεόδαμος, φιλόσοφος περιπατητικὸς (Λουκ. Συμπ. Λαπ. 6).

Κλεοδίκη, μήτηρ τοῦ Ἀσωποῦ ἐκ τοῦ Ἱμέρου.

Κλεοδότη, μία τῶν θυγατέρων τῆς Νιόβης (Ἀπλλδ. Γ, 5, 6).

Κλεοδώρα, 1) μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρά της Λίξον (Ἀπλλδ. Β, 1, 5).—2) Νύμφη, μήτηρ τοῦ Παρνασσοῦ ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος (Παυσ. Ι, 6).

Κλεοίτας, Σικυώνιος, υἱὸς Ἀριστοκλέους, Κυδωνιάτου τὴν καταγωγήν, περὶ τὰ 460 π. Χ. μνημονευόμενος διὰ τὴν περὶ τὰ καθέκαστα τῆς γλυπτικῆς ἐπιμέλειαν αὐτοῦ, ὡς ὅτε κατεσκεύασεν ἐν Ἀθήναις χαλκοῦν ἀνδριάντα, δοὺς αὐτῷ ἀργυροῦς τοὺς ὄνυχας. Καὶ ὡς ἀρχιτέκτων δὲ διερρύθμισε καὶ τὴν ἔντεχνον ἱππάφεσιν τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἱπποδρομίου. Ἴδ. (Παυσ. ΣΤ, 20).

Κλεόκριτος, Ἀθηναῖος, κῆρυξ ἐπὶ τῶν μυστηρίων, ὃν χλευάζει ὁ Ἀριστοφάνης ὡς πολύσαρκον (Βατρ. 1437. Ὀρν. 877.— Ξνφ. Ἑλλ. Β, 4, 20).

Κλεόλα, θυγάτηρ τοῦ Δίαντος, ἐξ ἧς, κατά τινας, ὁ Ἀτρεὺς ἔσχεν υἱὸν τὸν Κλεισθένην (Σχλ. Εὐρπ. Ὀρστ.).

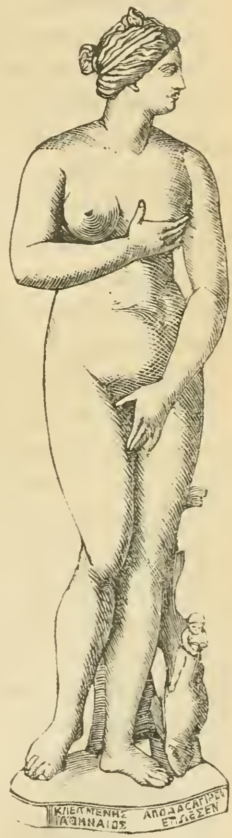
Κλεόλαος, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ μιᾶς δούλης τῆς Ὀμφάλης (Διόδ. Δ, 31).

Κλεόμβροτος, 1) Σπαρτιάτης, υἱὸς τοῦ βασιλέως Ἀναξανδρίδου, νεώτερος ἀδελφὸς Λεωνίδου τοῦ ἥρωος τῶν Θερμοπυλῶν, ἐπιτροπεύσας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Πλειστάρχου. Διαταχθεὶς νὰ κατάσχῃ τὸν ἰσθμὸν πρὸ τῆς μάχης τῆς Σαλαμῖνος, ἐπέστρεψεν ἔπειτα εἰς τὴν Σπάρτην, καὶ μετ' ὀλίγον ἀπέθανεν (Ἡρδ. Ε, 41. Ζ, 105. Η, 71. Θ, 10). Υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ὁ ἐν Πλαταιαῖς νικήσας Παυσανίας καὶ ὁ ἐν Τανάγρᾳ (457) στρατηγὸς Νικομήδης (Θουκ. Α, 107). — 2) Υἱὸς τοῦ βασιλέως Παυσανίου, ἔφυγεν ὅτε ὁ πατήρ του κατεδικάσθη ἐπὶ προδοσίᾳ (394 π. Χ.). Διεδέχθη δὲ τὸν ἀδελφόν του Ἀγησίπολιν, καὶ ἀνέλαβε τὴν κατὰ Θηβῶν ἀποτυχοῦσαν ἐκστρατείαν (378) ὅτε οἱ Θηβαῖοι εἶχον ἀποβάλει τὸν Φοιβίδαν ἐκ τῆς Καδμείας (Ξεν. Ἑλλ. Ε, 4, 14. —Πλούτ. Πελοπ. ΙΓ), ὡς καὶ αὖθις ἐπίσης ἀπέτυχε μετὰ δύο ἔτη. Τῷ δὲ 371 ἐν Λεύκτροις ἡττήθη ὑπὸ τοῦ Ἐπαμεινώνδου, καίτοι ἐλάσσονας ἔχοντος δυνάμεις, καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν μάχην (Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ. 1, 1. Γ, 4, 2. — Πλούτ. Πελοπ. Κ — ΚΓ. — Παυσ. Θ, 13. 4).—3) Κλ. Β, διεδέχθη, τῷ 242 π. Χ., ἐπί τινα χρόνον τὸν πενθερόν

του Λεωνίδαν, τὸν ἐκβληθέντα διότι ἀντέστη εἰς τὰς μεταρρυθμίσεις Ἄγιδος τοῦ Γ'. Ὑπερισχύσας δὲ μετὰ 2 ἔτη ὁ Λεωνίδας, κατεδίωξεν ἀμειλίκτως τὸν γαμβρόν του μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ τῷ ἐχάρισε τὴν ζωὴν μόνον ἐπὶ τῇ παρακλήσει τῆς θυγατρός του Χειλωνίδος, ἥτις παρηκολούθησε τὸν ἄνδρα της εἰς τὴν ἐξορίαν του (Πλούτ. Ἄγις ΙΑ. ΙΣΤ. ΙΖ).

Κλεομένης, 1) υἱὸς Ἀναξανδρίδου (ἴδ. Κλεόμβροτος), βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, ἱκανὸς, νοήμων καὶ ὑπερήφανος. Τῷ 519 κατὰ τοῦ Ἄργους ἐκστρατεύσας, ἐνίκησε διὰ στρατηγήματος, καὶ πρόληψις μόνον τὸν ἐμπόδισε νὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν (Ἡρδ. ΣΤ, 76—82). Μετά τινα ἔτη (τῷ 510) ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Ἀθηνῶν (Ἡρδ. Ε, 64. 65), ὅτε, ἐντολῇ καὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς χρησμοῦ ὃν εἶχον κερδήσει οἱ Ἀλκμαιωνίδαι, οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέβαλον τοὺς Πεισιστρατίδας, καὶ ἐδέχθησαν τὸν Ἀλκμαιωνίδην Κλεισθένην. Καὶ ὑπερίσχυσε μὲν κατ' αὐτοῦ ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἀριστοκρατικῆς μερίδος Ἰσαγόρας, ἀλλ' ἐπαναστάντες οἱ Ἀθηναῖοι, ἔκλεισαν τοῦτον καὶ τὸν Κλεομένην εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ μετὰ 2 ἡμέρας τοῖς ἐπέτρεψαν ν' ἀποσυρθῶσι, τῷ 508 (Ἡρδ. Ε, 70). Εἶτα δ' ἐπανῆλθεν ὁ Κλεομένης (506) μετὰ μείζονος στρατοῦ καὶ ἐλεηλάτησε τὴν Ἐλευσῖνα· ἀλλ' ἡ διαφωνία τῶν Κορινθίων καὶ τοῦ συμβασιλέως του Δημαράτου δὲν τῷ ἐπέτρεψε νὰ προβῇ (Ἡρδ. Ε, 49—51). Ὁ αὐτὸς δὲ Δημάρατος τὸν ἐκώλυσε καὶ τοῦ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς Αἰγινήτας διότι ἔδωκαν γῆν καὶ ὕδωρ εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν. Ὁ Κλεομένης ἐκδικούμενος, κατηγόρησε τὸν Δημάρατον ὡς μὴ γνήσιον υἱὸν τοῦ πατρός του, καὶ δωροδοκήσας τὸ μαντεῖον, ἐπέτυχε χρησμὸν τῶν Δελφῶν, καθ' ὃν ἐξωρίσθη μὲν ὁ Δημάρατος, ἀντικατέστη δὲ ὑπὸ τοῦ Λεωτυχίδου, φίλου τοῦ Κλεομένους· ἀλλ' εἶτα τῆς συκοφαντίας ἀνακαλυφθείσης, ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ ὁ ἴδιος εἰς Θεσσαλίαν, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀρκαδίαν, ἧς ἐζήτησε νὰ ἐξεγείρῃ τοὺς κατοίκους. Τέλος δ' ἀνεκλήθη· ἀλλὰ παραφρονήσας ηὐτοκτόνησε, καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ ἀδελφός του Λεωνίδας (Ἡρδ. ΣΤ, 63. 73—75. 84).—2) Κλ. Β, υἱὸς Κλεομβρότου Β, ἐβασίλευσεν ἀπὸ τοῦ 370 π. Χ., ἐπὶ 60 ἔτη καὶ 10 μῆνας (Διόδ. Κ, 29).—3) Κλ. Γ. υἱὸς Λεωνίδου Β, βασιλεύσας τῷ 235 π. Χ., ἤθελεν, ὡς ὁ Ἄγις Γ' (ἴδ.), νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ἀρχαίαν σπαρτιατικὴν δίαιταν καὶ νομοθεσίαν, ὃ ὁ Πολύβιος, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἐποχῆς ἐν ᾗ ἔζη, λέγει (Θ, 23) «κατάλυσιν τῆς πατρίου πολιτείας,» καὶ αὐτὸν θεωρεῖ ὡς «πικρότατον τύραννον,» ἕνεκα τῆς ἀνενδότου σταθερότητος αὐτοῦ ἧς ἡ ἔλλειψις κατέστρεψε τὸν Ἄγιν, ὡς ἡ ἰδία αὐτοῦ μήτηρ τὸ ἀνωμολόγει. Οὐχ ἧττον ὅμως αὐτὸς ὁ Πολύβιος ἀναγνωρίζει αὐτοῦ τὰς ἀρετὰς, τὴν ἱκανότητα καὶ φιλοτιμίαν (Δ, 39. Ε, 39. ΙΗ, 39). Ἡ μεγαλόφρων αὐτοῦ μήτηρ, Κρατησίκλεια, τῷ ἐνέπνευσε παιδιόθεν σπαρτιατικὴν εὐστάθειαν· καὶ ἀντέστη μὲν κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν πρόθεσιν αὐτοῦ τοῦ νὰ νυμφευθῇ Ἀγιᾶτιν, τὴν νέαν χήραν τοῦ Ἄγιδος· ἀλλ' ὅτε ἤκουσε παρ' αὐτῆς περὶ τῶν εὐγενῶν σχεδίων τοῦ πρώτου συζύγου της, συνεδέθη μετ' αὐτῆς διὰ στενωτάτης φιλίας. Μελετήσας ν' ἀνατρέψῃ τοὺς ἐφόρους, ὧν ἡ ἐξουσία εἶχε μεγάλως ἐξογκωθῆ, καὶ φρονῶν ὅτι τοῦτο δύναται μᾶλλον ἐν πολέμῳ (Πλούτ. Κλεομ. Γ), προσέβαλε καὶ ἐνίκησε τοὺς Ἀχαιοὺς ὑπὸ τὸν Ἄρατον παρὰ τὸ Λύκειον ὄρος, καὶ εἶτα πάλιν κατὰ τὸ Λεῦκτρον (Πλούτ. Κλεομ. Δ—ΣΤ. Ἄρατ. ΛΕ—ΛΣ.—Πολδ. Β, 46. 51). Τῷ δὲ 226 ἐνεπιστεύθη τὰ σχέδιά του εἰς τινας τῶν φίλων του, καὶ εἰς ἐκστρατείαν ἐκπέμψας πολλοὺς τῶν ἀντιπάλων του, εἰσήλασεν εἰς τὴν πόλιν μετὰ μισθωτῶν, ἐφόνευσε 4 τῶν ἐφόρων, ἐξεδίωξεν 80 τῶν ὀλιγαρχῶν, καὶ πρὸς τὸν λαὸν ἐξέθηκε καὶ ἐδικαιολόγησε τὰ σχέδιά του. Συμβασιλέα ἐγκατέστησε τὸν ἀδελφόν του Εὐκλείδαν, κατήργησε τὴν ἐφορείαν,

ἐνομοθέτησε τὴν ἀποκοπὴν τῶν φόρων καὶ ὥρισε τὴν ἴσην διανομὴν τῶν γαιῶν, μὴ ἐξαιρεθέντων οὐδὲ τῶν 80 προσωρινῶς ἐξελαθέντων, ηὔξησε τὸν ἀριθμὸν τῶν πολιτῶν δι' ἐπισήμων ἐκ τῶν περιοίκων, καὶ εἰσήγαγε τὴν σπαρτιατικὴν ἀγωγήν, τὰ συσσίτια κ.λ., πρῶτος αὐτὸς τὸ παράδειγμα χορηγῶν (Πλούτ. Κλεομ. Η—ΙΖ). Τὸν στρατὸν κατὰ μακεδονικὴν τάξιν ὀργανώσας, μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς Τεγέας καὶ Μαντινείας, ἐνίκησε τοὺς Ἀχαιοὺς εἰς τὴν Δύμην (Αὐτ. ΙΒ—ΙΔ). Διαπραγματεύσεις εἰρήνης ἀπέτυχον, διότι ὁ Ἄρατος ἐπεκαλέσθη τὴν ἐπικουρίαν τοῦ Ἀντιγόνου, καὶ ἀνεκτήσατο τὸ Ἄργος (124) ὃ εἶχε κυριεύσει ὁ Κλεομένης (Αὐτ. ΙΕ—ΚΑ). Βαθέως δὲ τὸν κατέβαλεν ὁ τότε συμβὰς θάνατος τῆς συζύγου του. Ὑπερισχύοντος δ' ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τοῦ Ἀντιγόνου, ἐπείσθη ὑπὸ τῆς μητρός του Κρατησικλείας, νὰ ζητήσῃ τὴν βοήθειαν Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου, ἀφ' οὗ ἐπὶ πολὺ ἀντέστη. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀπέτυχεν, εἰ καὶ ὡς ὁμήρους ἔπεμψεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν τὴν μητέρα του καὶ τὰ τέκνα του. Κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 223—222, κατώρθωσε νὰ στρατολογήσῃ, καὶ τὴν Μαντίνειαν, ἀνθισταμένην, ἐλεηλάτησε καὶ κατέστρεψε (Αὐτ. ΚΓ—ΚΕ. Φιλοπ. Ε), καὶ ἐπολέμει ἐπιτυχῶς τοὺς Ἀργείους. Ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Ἀντιγόνου ἐνικήθη τῷ 221 κατὰ κράτος εἰς τὰ στενὰ τῆς Σελασίας Β. τῆς Σπάρτης, καὶ μετ' ὀλίγων ἱππέων διεσώθη εἰς Σπάρτην (Αὐτ. ΚΖ. ΚΗ. Φιλοπ. ΣΤ.—Πολδ. Β, 65 — 70). Κυριεύσας δ' ὁ Ἀντίγονος τὴν Σπάρτην, ἐγκατέστησεν αὖθις τὴν ἐφορείαν· ὁ δὲ Κλεομένης διὰ τοῦ Γυθείου ἀπῆλθεν εἰς Αἴγυπτον ἵνα ζητήσῃ βοήθειαν. Ἀλλ' ὁ Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης εἶχεν ἀποθάνει, ὁ δὲ διάδοχος αὐτοῦ, Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ, τῇ ἡδυπαθείᾳ καὶ τῷ εὐνοουμένῳ αὐτοῦ Σωσιβίῳ ὅλος παραδεδομένος, ἐφυλάκισε τὸν Κλεομένην, ὅστις ἐξέφυγε μὲν τῆς φυλακῆς, ἀλλὰ στάσιν προκαλέσας, καὶ μὴ ὑποστηριχθεὶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ηὐτοκτόνησε μετὰ τῶν συντρόφων του, τῷ 220 ἢ ἀρχὰς τοῦ 219, μόλις ἄγων 35 ἐτῶν ἡλικίαν· ἡ δὲ μήτηρ καὶ τὰ τέκνα του ἐθανατώθησαν ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου, ὅστις μετ' ἀγενοῦς ὠμότητος καὶ αὐτοῦ τὸ σῶμα ἐνέρραψεν εἰς δέρμα καὶ ἐκρέμασεν εἰς ἀγχόνην. Μετὰ τοῦ μεγαλοπράγμονος δὲ τούτου ἀνδρὸς ἐξέλιπε καὶ πᾶσα ἐλπὶς ἀναβιώσεως τῆς Σπάρτης (Πλούτ. Κλ. ΛΕ.—Φιλοπ. Ε, 35—39).—4) Ἐκ Ναυκράτιδος τῆς Αἰγύπτου. Εἰς αὐτὸν ἐνεπιστεύθη ὁ Ἀλέξανδρος τὴν οἰκοδομὴν τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῶν φόρων τὴν εἴσπραξιν. Πλεονέκτης, καὶ διὰ καταπιέσεων τῶν κατοίκων μέγαν πλοῦτον συναγαγών, ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου μὲν δὲν ἐτιμωρήθη· ἀλλ' ὅτε ὁ Πτολεμαῖος παρέλαβε τὴν Αἴγυπτον, τὸν ὑπέβαλεν εἰς δίκην καὶ τὸν ἐθανάτωσεν, ἀλλὰ τοὺς θησαυρούς του ᾠκειοποιήθη (Ἀρρ. Γ, 5. — Διόδ. ΙΗ, 14).—5) Κλ. Ἀπολλοδώρου, Ἀθηναῖος, γλύπτης τῶν ἐσχάτων Μακεδονικῶν χρόνων (Ὀλ. 140 — 150), οὗ αἱ Θεσπιάδες, σύμπλεγμα ἀγαλμάτων, ἦσαν τόσον ὡραῖαι, ὥστε, ὅτε ὁ Μόμμιος τὰς μετέφερεν εἰς τὴν Ῥώμην, εἷς Ῥωμαῖος ἐρωτεύθη μίαν ἐξ αὐτῶν (Pl. XXXVI, 4 11). Εὑρέθη δ' αὐτοῦ ἓν ἀριστούργημα, ἔχον τὸ ὄνομά του ἐπιγεγραμμένον, ἡ λεγομένη Ἀ φ ρ ο δ ί τ η τ ῶ ν Μ ε δ ί κ ω ν, κατ' ἔμπνευσιν καὶ μετάπλασιν τῆς Ἀ ν α δ υ ο μ έ ν η ς τοῦ Πραξιτέ-

λους, οὐχὶ μὲν θείαν, ἀλλὰ τὴν ὑπερτάτην ἀνθρωπίνην καλλονὴν παριστῶσα.

Κλεομήδης, 1) ἀθλητὴς ἐκ τῆς νήσου Ἀστυπαλαίας, περὶ οὗ διηγοῦντο ὅτι, Ὀλυμπιονίκης καὶ μὴ στεφανωθεὶς διότι εἰς τὴν πυγμὴν ἐφόνευσε τὸν ἀντίπαλόν του Ἴκκον ἐξ Ἐπιδαύρου, παρεφρόνησε, καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του, κατέρριψε διὰ τῶν βραχιόνων του τὴν στέγην διδασκαλείου ἐν ᾧ ἑξήκοντα παῖδες ἐφονεύθησαν. Διωκόμενος δὲ, κατέφυγεν εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς, ὅθεν ἐγένετο ἀφανὴς, καὶ τὸ μαντεῖον ἐρωτηθὲν, ἀπήντησεν ὅτι ἦν οὗτος ὁ ἔσχατος τῶν ἡρώων καὶ ἀθάνατος, δι' ὃ οἱ Ἀστυπαλαιεῖς ἐτέλουν αὐτῷ θυσίας (Παυσ. ΣΤ, 9, 3).—2) Στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον (Θουκ. Ε, 84). — 3) Εἷς τῶν τριάκοντα ἐν Ἀθήναις (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3, 3).—4) Μαθηματικὸς ἐποχῆς ἀγνώστου. Σώζεται αὐτοῦ εἰσαγωγὴ εἰς τὴν σφαιρικὴν ἀστρονομίαν.

Κλεοπάτρα, 1) Θυγάτηρ τοῦ Βορέου, ἴδ. Κάλαϊς. — 2) Θυγ. τοῦ Ἴδα. ἴδ. Μελέαγρος. — 3) Θυγ. τοῦ Τρωὸς καὶ τῆς Καλλιρρόης.—4) Δαναῒς, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Ἀγήνορα.—5) Ἑτέρα θυγάτηρ τοῦ Δαναοῦ, γυνὴ τοῦ Ἑρμοῦ (Αὐτ.). — 6) Σύζυγος Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ θανατωθεῖσα ἐνεργείᾳ τῆς Ὀλυμπιάδος, (Πλούτ. Ἀλέξ. Ι).—7) Θυγάτηρ τοῦ Φιλίππου καὶ τῆς Ὀλυμπιάδος, σύζυγος τοῦ Ἀλεξάνδρου, βασιλέως τῆς Ἠπείρου, ἀποθανόντος τῷ 322 π. Χ., ἐνυμφεύθη ἔπειτα Περδίκκαν, τὸν ἐπίτροπον τοῦ βασιλείου. Ἀφ' οὗ δὲ καὶ οὗτος ἐδολοφονήθη, πολλοὶ Μακεδόνες στρατηγοὶ τὴν ἐζήτησαν εἰς γάμον· ἀλλ' ὁ Ἀντίγονος εἰς τὰς Σάρδεις τὴν ἐπετήρει, καὶ πιθανῶς ἐνήργησε νὰ δολοφονηθῇ τῷ 308, ἵνα μὴ νυμφευθῇ τὸν ὑπ' αὐτῆς προτιμηθέντα Πτολεμαῖον τῆς Αἰγύπτου· ἐκήδευσε δ' αὐτὴν μετὰ μεγάλης πομπῆς ἵνα ἀποφύγῃ τὰς ὑπονοίας (Διόδ. Κ, 37).—8) Θυγάτηρ Πτολεμαίου τοῦ Φιλομήτορος, σύζυγος Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας, ἀπολιποῦσα αὐτὸν, ἐνυμφεύθη τὸν ἐκβαλόντα αὐτὸν Δημήτριον, καὶ τούτου αἰχμαλωτευθέντος ὑπὸ τῶν Πάρθων, τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἀντίοχον τὸν Σιδήτην. Ὁ Δημήτριος ὅμως ἀπηλευθερώθη, καὶ ἐπειδὴ ἐπέστρεψε συνοδευόμενος ὑπὸ ἄλλης συζύγου Παρθίας, ἐξ ἐκδικήσεως, καὶ ἵνα μὴ τῇ ἀμφισβητήσῃ τὸν θρόνον, ἡ Κλεοπάτρα διενήργησε τὴν δολοφονίαν του, καὶ προσέτι ἐφόνευσεν ἡ ἀνόσιος καὶ αὐτὸν τὸν ἐκ τοῦ Δημητρίου υἱόν της Σέλευκον, θελήσαντα νὰ τῇ ἀμφισβητήσῃ τὴν ἀρχήν. Βραχὺ μετὰ τοῦτο ὅμως ὁ ἕτερος υἱός της τὴν ἐβίασε νὰ πίῃ τὸ κώνειον (Just. XXXIV, I). — 9) Θυγάτηρ Πτολεμαίου τοῦ Αὐλητοῦ, ἀδελφὴ δὲ Πτολεμαίου τοῦ ΙΒ, μεθ' οὗ ὁ πατὴρ αὐτῆς τὴν ἐμνήστευσεν ἵνα συμβασιλεύσωσι. Καὶ αὐτὴ μὲν, ὅτε ἀπέθανεν ὁ πατήρ της, τῷ 52 π. Χ., ἦν 17έτις· ἐπειδὴ δ' ὁ ἀδελφός της ἦν πολὺ αὐτῆς νεώτερος, ἐκυβέρνων ἐν ὀνόματι αὐτοῦ οἱ ὑπουργοὶ, οἵτινες ἀπέβαλον τὴν Κλεοπάτραν,

τῷ 48, φιλόδοξα σχέδια αὐτῇ ἀποδίδοντες (Caes. B. C. III, 103). Εἷς αὐτῶν ἦν καὶ ὁ Ἀχίλλας, ὁ παρευρεθεὶς εἰς τὴν δολοφονίαν τοῦ Πομπηίου. Ὁ Καῖσαρ τότε εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀφιχθεὶς, καὶ ἐκ τοῦ κάλλους τῆς Κλεοπάτρας καταθελχθεὶς, ἠθέλησε νὰ διαλλάξῃ αὐτὴν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της, τῆς ἀρχῆς ὑπ' ἀμφοτέρων ὁμοῦ ἀσκουμένης· ἀλλὰ τοῦ Πτολεμαίου οἱ ὑπουργοὶ ἄλλως βουλευό-

μενοι, ἐξήγειραν αὐτὸν εἰς πόλεμον, καὶ ἐπολιόρκησαν τὸν Καίσαρα (Πλούτ. Καισ. ΜΘ. — Caes. B. Alex. I—XXXII). Ἔπεσεν ὅμως ὁ Πτολεμαῖος πρὸ τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ τότε ὁ Καῖσαρ ἐσυμβούλευσε τὴν Κλεοπάτραν νὰ νυμφευθῇ τὸν ἔτι νεώτερον ἀδελφόν της. Ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν δὲ τῶν θελγήτρων της ὁ Καῖσαρ διατελῶν, διέμεινεν ἔτι μακρότερον χρόνον ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ εἶτα τὴν συμπαρέλαβεν εἰς Ῥώμην (πιθανῶς τῷ 45), τῇ ἐπεκύρωσε τῆς Αἰγύπτου τὴν κτῆσιν, καὶ ἀνεγνώρισεν ὡς ἴδιον ἑαυτοῦ τὸν υἱόν της Καισαρίωνα. Ἀλλὰ ταῦτα δυσηρέστησαν τοὺς Ῥωμαίους, δι' ὃ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καίσαρος ἠναγκάσθη ἡ Κλεοπάτρα νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ῥώμην. Εἰς τὴν μερίδα δ' αὐτοῦ ἐξηκολούθησε πιστὴ μένουσα (Δ. Κάσσ. ΜΒ, 30.—Cic. ad Att. XIV, 20, 2). Ὅτε δ' ἦλθεν ὁ Ἀντώνιος εἰς τὴν Αἴγυπτον, διαμείνας ἐκεῖ τὸν χειμῶνα τοῦ 41, παρεδόθη ὅλως εἰς τὸν ἔρωτά της, καὶ ἀφ' οὗ ἐφόνευσε τὸν ἀδελφὸν καὶ τὴν ἀδελφήν της, ἔμεινεν αὐτὴ μόνη κυρία τῆς Αἰγύπτου (Πλούτ. Ἀντ. ΚΣΤ). Εἶτα δὲ παρηκολούθησεν εἰς τὴν Συρίαν τὸν Ἀντώνιον, ἐξ αἰτίας αὐτῆς εἰς ἐσχάτην περιελθόντα ἀδράνειαν. Εἰς τὴν ἐν Ἀκτίῳ ναυμαχίαν παρέστη μετὰ 60 πλοίων, ἀλλ' ἐτράπη εἰς φυγὴν πρὸ τῆς ἐκβάσεως τῆς μάχης. Ἀπεπειράθη δ' ἔπειτα, ἀλλ' εἰς μάτην, νὰ ἑλκύσῃ καὶ τοῦ Ὀκταβίου τὴν εὔνοιαν, καὶ ἵνα ἐκφύγῃ τὴν αἰσχύνην τοῦ νὰ παρακολουθήσῃ τὸν θρίαμβον τοῦ νικητοῦ, ηὐτοκτόνησε τῷ 30 π. Χ., δηχθεῖσα, ὡς διεδόθη, ὑπ' ἐχίδνης ἣν ἐζήτησε καὶ τῇ ἔφερον εἰς κάλαθον καρπῶν κεκρυμμένην (Πλούτ. Ἀντ. ΚΕ.—Δ. Κάσ. ΝΑ. — Στρϐ. ΙΖ, 795. — Εὐτρ. Ζ, 7. — Suet. Oct. XVII. —V, Plat. II, 87. — Hor. Od. I. 37).

Κλεόπομπος, 1) κατά τινας πατὴρ τοῦ Παρνασσοῦ (ἐνῷ κατ' ἄλλους ἦν ὁ Ποσειδῶν) καὶ τῆς Κλεοδώρας (Παυσ. I, 6). 2) Στρατηγὸς Ἀθηναῖος κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον (Θουκ. Β, 26).

Κλεοσθένης, ἔφορος ἐν Σπάρτῃ (Ξνφ.).

Κλεόστρατος, 1) νέος Βοιωτός, ὅστις ὀφείλων, κατὰ χρησμόν, νὰ καταϐροχθισθῇ, ἵνα σώσῃ τὴν Βοιωτίαν, ὑπὸ φοϐεροῦ δράκοντος ἐρημοῦντος τὰ πέριξ τῶν Θεσπιῶν, ἐνεδύθη ὑπὸ τοῦ φίλου του Μηνοστράτου διὰ θώρακος ἔχοντος ὀξεῖς ἥλους, οἵτινες ἐφόνευσαν τὸν δράκοντα ὅτε τὸν κατέπιε· δι' ὃ καὶ ὁ Ζεὺς ἐπεκλήθη Σαώτης ἐν Θεσπιαῖς.—2) Πρέσϐυς τῶν Ἀργείων (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 3).—3) Ἀστρονόμος Τενέδιος, λέγεται ἐφευρὼν περὶ τὸ 530 π. Χ. τὰ σημεῖα τοῦ ζῳδιακοῦ.

Κλεότιμος, ἐπιστήθιος φίλος τοῦ βασιλέως Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (Δμσθ.).

Κλεόφαντος, 1) ἴδ. Εὔγραμμος. —2) Υἱὸς τοῦ Θεμιστοκλέους, καὶ Ἀρχίππης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Λυσάνδρου (Πλάτ. Μνήμν. σλ. 93).

Κλεοφίλη, γυνὴ τοῦ Ἀρκάδος Λυκούργου, μήτηρ τοῦ Ἀγκαίου, Ἀρχιδάμαντος, Ἐπόχου καὶ Ἰάσου (Ἀπλλδ. Γ, 9. 2).

Κλεοφῶν, τραγικὸς ποιητὴς ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τῆς ὀχλοκρατίας, κοινοὺς χαρακτῆρας εἰς ταπεινὴν γλῶσσαν ποιήσας, ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ δημαγωγῷ ὃν οἱ ὀλιγάρχαι ἐξέϐαλον ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (τῷ 404 π. Χ.) ὡς εἰς τὴν εἰρήνην πάντοτε ἀντιπράττοντα (Ξεν. Ἑλλ. Α, 7, 40), καὶ ὃν συνεχῶς ἐχλεύαζον οἱ κωμικοί.

Κλεοχάρεια, μία τῶν Ναϊάδων, μήτηρ τοῦ Εὐρώτα ἐκ τοῦ Λέλεγος (Ἀπλλδ. Γ, 10, 3).

Κλέοχος, πατὴρ τῆς Ἀρέας, μητρὸς τοῦ Μιλήτου ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος (Ἀπλλδ. Γ, 1, 2).

Κλεψύδρα, 1) Ἀμφορεύς, δι' οὗ, ἔχοντος αὐλὸν (τράχηλον) μετὰ πώματος, καὶ προσέτι τρυπήματα καὶ ἠθμόν, τὸ ὕδωρ ἐξέρρει βραδέως καὶ εἰς χρόνον μεμετρημένον. Ἐγίνετο δ' αὐτοῦ χρῆσις ἰδίως εἰς τὰ δικαστήρια, πρὸς μέτρησιν τοῦ εἰς ἕκαστον τῶν διαδίκων ἐπιτρεπομένου πρὸς ἀγόρευσιν χρόνου, ὅθεν καὶ ἐξέρρει τὸ ὕδωρ ἐδήλου

ὅτι ὤφειλε νὰ παύσῃ ὁ ἀγορεύων. Ὅτε δ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορεύσεως ἐξητάζοντο μάρτυρες ἢ ἄλλο τι συνέπιπτε, ἐλέγετο εἰς τὸν ὑπηρέτην τοῦ δικαστηρίου «ἐ π ί σ χ ε ς τ ὸ ὕ δ ω ρ», καὶ διεκόπτετο ἡ ῥοὴ τῆς Κλεψύδρας.—2) Πηγή τις ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοὺς ΒΔ πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως, οὕτω κληθεῖσα εἴτε διότι ὑπελαμβάνετο ὅτι ὑπὸ γῆν ῥέουσα ἐξέβαλλεν εἰς τὸ Φάληρον, ἢ μᾶλλον διότι Ἀνδρόνικος ὁ Κυρρηστινὸς κατεσκεύασεν ἐν τῇ ἀγορᾷ ὑδραυλικὸν ὡρολόγιον κινούμενον δι' αὐτῆς.

Κλέων, υἱὸς Κλεαινέτου (Θουκ. Γ, 37. Δ, 21), Ἀθηναῖος βυρσοπώλης, ἢ ἰδιοκτήτης βυρσοδεψείου, ὡς δημαγωγὸς διακριθεὶς ἐπὶ 7 ἔτη (429—422 π. Χ.). Τὸ πρῶτον ἀπαντᾶται μεταξὺ τῶν κατηγόρων τοῦ Περικλέους, τῶν ἐπιβαλόντων πρόστιμον εἰς αὐτὸν (Πλούτ. Περ. ΛΓ. ΛΕ), εἶτα δὲ συνέπραττε μετ' Ε ὐ κ ρ ά τ ο υ ς τοῦ στυπιοπώλου καὶ Λ υ σ ι κ λ έ ο υ ς τοῦ προβατοπώλου, πιθανῶς κτηματίου. Περιγράφεται δὲ, ἰδίως ὑπὸ τῶν κωμικῶν, ὡς κακῶς ἀνατεθραμμένος, βίαιος, θρασὺς, ἰδιοτελὴς, ἀλλ' ἐνταὐτῷ φυσικῶς εὔγλωττος, πολλάκις ὅμως καὶ διὰ κραυγῶν μᾶλλον ἢ διὰ πειθοῦς ἐπιβαλλόμενος, ἐν γένει δ' ἀφορῶν εἰς τὸ νὰ ταράττῃ τὴν πόλιν καὶ νὰ παροξύνῃ τὸ κατὰ τῆς Σπάρτης μῖσος, ἵνα μᾶλλον ἔχῃ ἀφορμὰς ἐπεμβάσεως (Θουκ. Γ, 36. Ε, 7, 16. — Πλούτ. Νικ. Η). Ὅτε τῷ 427 ὁ Πάχης ὑπέταξε τὴν ἀποστᾶσαν Μιτυλήνην, ὁ Κλέων βιαίως ἀπῄτησε τὴν καταστροφὴν τῆς πόλεως καὶ τὴν θανάτωσιν πάντων τῶν μαχίμων πολιτῶν. Καὶ ἀπεκρούσθη μὲν ἐν συνετωτέρᾳ βουλήσει ἡ ἀγρία πρότασις, ἀλλ' ἐπέτυχε τὸν φόνον χιλίων ἐκ τῶν ἐκεῖσε ἀριστοκρατικῶν, καὶ 3,000 κληροῦχοι Ἀθηναῖοι ἐπέμφθησαν εἰς τὴν νῆσον. Ἐπὶ τοῦ ὄχλου στηριζόμενος καὶ αὐτὸν κολακεύων, ἐπρότεινε καὶ κατώρθωσεν, ὁ δικαστικὸς ὀβολὸς, ὃν ἕκαστος πολίτης ἐλάμβανεν ὁσάκις παρεκάθητο εἰς δικαστήριον, ν' αὐξήσῃ εἰς τριώβολον, καὶ τῶν οἰκονομικῶν τὴν διαχείρισιν ἐμπιστευθεὶς, κατηγορεῖτο ὅτι οὐ μόνον τὰ χρέη του ἀπέτισεν, ἀλλὰ καὶ περιουσίαν προσεκτήσατο, δίκας προκαλῶν καὶ τοὺς συμμάχους διὰ φόρων πιέζων. Παρὰ τὰς προσπαθείας τῶν μᾶλλον εἰρηνικῶς διακειμένων ὀλιγαρχῶν, ὧν προΐστατο ὁ Νικίας, ὅτε ὁ ἀττικὸς στρατὸς εἶχεν ἐγκλείσει 130 Σπαρτιάτας εἰς τὴν νῆσον Σφακτηρίαν, ἀπέκρουσεν ὁ δῆμος τὰς συμβιβαστικὰς προτάσεις τῆς Σπάρτης, καὶ καυχηθέντα τὸν Κλέωνα ὅτι, ἂν ἦν στρατηγὸς, θὰ ἐκυρίευε τὴν νῆσον ἐντὸς 20 ἡμερῶν, τὸν ἀνηγόρευσε στρατηγὸν παρὰ τὴν θέλησίν του, ἀλλὰ τῷ ἔδωκε καὶ συστράτηγον τὸν ἱκανὸν Δημοσθένην, δι' οὗ καὶ ἐξετελέσθη τοῦ Κλέωνος ἡ ὑπόσχεσις (Θουκ. Δ, 17 – 39. — Διόδ. ΙΒ, 61). Τότε, ἐκ τῆς ἐπιτυχίας ταύτης ἀποθρασυνθεὶς, ἐξεστράτευσεν εἰς Θρᾴκην κατὰ τοῦ Βρασίδα, ὅστις ἐκεῖ εἶχε νικήσει τὸν Νικίαν καὶ τὸν Νικόστρατον· ἀλλ' εἰς τὴν Ἀμφίπολιν ἡττήθη καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν μάχην (Θουκ. Ε, 1. 6).—Διόδ. ΙΔ, 73). Οἱ κωμικοὶ περιγράφουσι τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ ὡς οὐχὶ λίαν ἀγαπητοῦ αὐτοῖς δημαγωγοῦ μετά τινων ὑπερβολῶν, ἰδίως ὁ Ἀριστοφάνης εἰς τοὺς Ἱ π π ε ῖ ς. Ἀκριβέστερον δὲ κατὰ Θουκυδίδην (Γ, 37—40) ἦν μὲν εὔγλωττος, ἀλλ' ἐμπαθὴς, ἰδιοτελὴς, οὐδενὸς τρόπου πρὸς ἐπιτυχίαν φειδόμενος, καὶ δι' ὀλεθρίων παραδειγμάτων τὸν λαὸν διαφθείρας.

Κλεωναί, 1) ἴδ. Ἄργος. — 2) Πόλις ἐπὶ τοῦ Ἄθω ἐν τῇ Χαλκιδικῇ εἰς τὸν Σιγγιτικὸν κόλπον (Ἡρδ. Ζ, 22. — Θουκ. Α. 109.—Στρβ. Ζ, 331).

Κλεώνη, θυγάτηρ τοῦ Ἀσωποῦ καὶ τῆς Μεθώνης, καθ' ἣν ἐλέγετο κληθεῖσα ἡ ἐν Πελοποννήσῳ πόλις τῶν Κλεωνῶν (Παυσ. Β, 15.—Διόδ. Δ, 74).

Κλεώνης, υἱὸς τοῦ Πέλοπος, δοὺς κατά τινας τὸ ὄνομά του εἰς τὰς Κλεωνὰς (Παυσ. Β, 15).

Κλεώνυμος, υἱὸς Κλεομένους Β', βασιλέως τῆς Σπάρτης. Τῷ 310 π. Χ. τοῦ

πατρός του ἀποθανόντος, ἐπροσπάθησε παντὶ τρόπῳ νὰ καταλάβῃ τὸν θρόνον, καὶ οἱ Σπαρτιᾶται, ἵνα ἀπαλλαγῶσι τοῦ φιλάρχου καὶ φιλοκερδοῦς ἀνδρὸς, τὸν ἐξέπεμψαν μετὰ μισθοφόρων εἰς βοήθειαν τοῦ Τάραντος ἐν Σικελίᾳ. Ὁ Κλεώνυμος ἐλπίσας διὰ τῆς ἐκστρατείας ταύτης νὰ ὑπηρετήσῃ τοὺς φιλοδόξους σκοπούς του, ἐκυρίευσε τῷ 303 τὴν Κέρκυραν· συμβιβασθέντων δὲ τῶν Ταραντίνων μετὰ τῶν ἀντιπάλων αὐτῶν, ἐπέπεσεν ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς κάτω Ἰταλίας, καὶ προσέβαλεν ἰδίως τοὺς Θουρίους (Διόδ. Κ, 104)· ἀλλ' ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀποκρουσθεὶς, καὶ κατὰ τῶν παραλίων πόλεων τῆς Ἀδριατικῆς στραφεὶς, ἀπώλεσε τῷ 302 βορείως τοῦ Πάδου καὶ τὸν στρατὸν καὶ τὸν στόλον του. Τῷ δὲ 293 ἀπέτυχεν αὖθις πολεμῶν κατὰ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα διέπρεψε μὲν μέχρι τινὸς ἐν Σπάρτῃ. ἀλλ' εἶτα συνεδέθη μετὰ τοῦ Πύρρου κατ' αὐτῆς, ἵνα ἐκδικηθῇ, διότι ἀπ' ἀρχῆς δὲν τῷ ἐδόθη ἡ θέσις ἣν ἐν αὐτῇ ἠξίου· καὶ αὖθις ὅμως ἀπέτυχε, καὶ περὶ αὐτοῦ περαιτέρω μνεία δὲν γίνεται (Πλούτ. Πύρρ. ΚΣΤ. Δημήτρ. ΛΘ.—Liv. X, 2).

Κλήμης, 1) ὁ Ῥωμαῖος, ἐπίσκοπος Ῥώμης, εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων, πιθανῶς ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (Φιλ. Δ, 3) «συνεργὸς ἐν Κυρίῳ» αὐτοῦ λεγόμενος, γράψας «Πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὴν», κοινῆς τυγχάνουσαν ἄλλοτε ἐπιδοκιμασίας, καὶ ἀποθανὼν τῷ 101 μ. Χ. — 2) ὁ Ἀλεξανδρεὺς (Τίτος Φλάβιος Κλ.)· κατ' ἀρχὰς εἰδωλολάτρης, μετὰ μακρὰς σπουδὰς καὶ περιοδείας πᾶσαν ἐξωτερικὴν σοφίαν ἀτελῆ κρίνων, ἠσπάσθη τὸν χριστιανισμὸν, καὶ ἤρξατο τῷ 189 μ. Χ. διδάσκων ἐν τῇ σχολῇ τῶν κατηχητῶν τῆς Ἀλεξανδρείας. Μετὰ 12 ἔτη δὲ, φεύγων τὴν καταδίωξιν τοῦ Σεπτιμίου Σεβήρου, ἀπῆλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἵδρυσεν ἐκεῖ σχολὴν χριστιανικήν· ἐκεῖθεν δὲ μετέβη εἰς Ἀντιόχειαν, καὶ ἀπέθανε μεταξὺ 217 καὶ 220. Ἔγραψε δὲ Προτρεπτικὸν, εἰς μέρη τρία, εἰς γλῶσσαν ὁπωσοῦν τραχεῖαν καὶ πεφυσημένην, ἐκθέτων ἐν αὐτῷ τὰ πλεονεκτήματα τοῦ χριστιανισμοῦ ὑπὲρ τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν. Ἕτερον σύγγραμμα αὐτοῦ ἐστὶν ὁ Παιδαγωγὸς, διδάσκων τὴν ἐκ Θεοῦ τῶν ἀνθρώπων ἐκπαιδαγώγησιν, καὶ ἐξαιρέτους περιέχων ἀρχὰς ἠθικῆς· καὶ τὸ γνωστότερον ἐστὶ τὸ καλούμενον Στρωματεῖς ἢ Στρώματα, ἤτοι αἱ εἰς τοὺς τάπητας ἐνυφασμέναι εἰκόνες, ἐν ᾧ συζητοῦνται καὶ ἀναλύονται τὰ κυριώτερα ἀντικείμενα τῆς ἀνθρωπίνης ἀντιλήψεως, καταπολεμοῦνται δὲ καὶ ἀναιροῦνται τὰ ψεύδη. Ἔγραψε δὲ καὶ ὕμνους χριστιανικοὺς, ἐξ ὧν μόνον εἷς διεσώθη.

Κληρονομικὸν δίκαιον. Ἐν Ἀθήναις πρὸ τοῦ Σόλωνος ἡ κληρονομία τοῦ ἀποθνήσκοντος ὤφειλεν ἀναγκαίως νὰ μένῃ ἐντὸς τοῦ γένους. Ἡ δὲ Σολώνιος νομοθεσία ἐπέτρεπε τὴν διὰ διαθήκης ἐλευθέραν αὐτῆς διάθεσιν, οὐ μόνον ἂν δὲν ὑπῆρχε νόμιμος κληρονόμος, ἀλλὰ καὶ ἂν οἱ κληρονόμοι ἦσαν κόραι, πλὴν τότε ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι ὁ διὰ διαθήκης κληρονομῶν ὤφειλε νὰ νυμφευθῇ τὴν κόρην. Ἐδίδετο δ' ἡ κληρονομία κατὰ τύπους υἱοθεσίας, ἣν ἐὰν εἶχε παραμελήσει ὁ ἄτεκνος, ὤφειλον νὰ ἐπιμελῶνται αὐτῆς οἱ ἐγγύτεροι συγγενεῖς, «ἵνα μὴ ἀνώνυμος γένηται ὁ οἶκος». Τούτου ἕνεκα δὲν ἐπετρέπετο εἰς τὸν θετὸν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ πατρός του πρὶν ἢ ἀφήσῃ τέκνα εἰς τὴν τοῦ θετοῦ. Ἂν δὲ οὐδ' ὁ θετὸς ἀπέκτα τέκνα, νέα υἱοθεσία δὲν ἐπετρέπετο, καὶ ἡ περιουσία περιήρχετο εἰς τοὺς πλαγίους συγγενεῖς. Μὴ ὑπαρχούσης δὲ διαθήκης, ἐπεκράτουν οἱ ἑπόμενοι ὁρισμοὶ (Δημσθ. Μακαρτ. § 50)· Οἱ ἄνδρες καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν ἐπροτιμῶντο τῶν γυναικῶν καὶ ἀπογόνων αὐτῶν, καὶ εἰς ἀπώτερον βαθμὸν ἂν ἦσαν συγγενεῖς (Ἰσαῖ. π. Ἀγγ. κλ. 270)· Οἱ τὴν πρώτην θέσιν ἐπέχοντες ἦσαν οἱ ἄμεσοι ἄρρενες ἀπόγονοι, ἤτοι υἱοὶ, ἔγγονοι, κτλ. Τούτων μὴ ὄντων, ἀμέσως εἵποντο αἱ θυγατέρες, αἵτινες τότε ἐπίκληροι (εἰς μεταγενεστέρους χρόνους

κληρονόμοι) ἐλέγοντο· ἀλλ' ἡ ἐπίκληρος ὤφειλε τότε, καὶ διὰ τοῦ δικαστηρίου ἠναγκάζετο, νὰ νυμφευθῇ τὸν προσεχέστατον τῶν πατρικῶν συγγενῶν, καταλείπουσα καὶ τὸν ἴδιον σύζυγον ἂν συνέπιπτε νὰ ᾖ νενυμφευμένος πρὶν ἢ γίνῃ ἐπίκληρος. Ὁ συγγενὴς δὲ πτωχῆς ἐπικλήρου, ἂν ἤθελε ν' ἀποφύγῃ τὸν μετ' αὐτῆς γάμον, ὤφειλε νὰ τὴν προικίσῃ. Ἐπροστάτευε δ' ὁ νόμος τὰς ἐπικλήρους καὶ ἐν τῷ γάμῳ, καὶ παρὰ τῷ ἄρχοντι ὑπῆρχον δίκαι «Ἐπικλήρου κακώσεως». Ὅταν ὑπῆρχον ἄρρενα τέκνα, αἱ θυγατέρες ἦσαν μόνον ἐπίπροικοι· ἂν δ' ἐν τῷ γάμῳ ἔμενον ἄτεκνοι, ἢ ἂν διεζεύγνυντο, ἡ προὶξ ἐπανήρχετο εἰς τὸν κύριον αὐτὸν (τὸν πατέρα ἤ, ἐλλείψει αὐτοῦ, τὸν πρεσβύτερον συγγενῆ), εἰς οὗ τὴν οἰκίαν ἐδύνατο νὰ ἐπιστρέψῃ ἡ χήρα, ἂν δὲν ἐπροτίμα νὰ μείνῃ μετὰ τῶν παιδίων της. Ἅμα δὲ ταῦτα ἡλικιοῦντο, ὁ κλῆρος ἢ ἡ προὶξ περιήρχετο εἰς αὐτά. Μὴ ὄντων κατ' εὐθεῖαν ἀπογόνων, ἐπροτιμῶντο οἱ τοῦ θανόντος ὁμοπάτορες ἀδελφοί, οἱ ἐξ ἀρρένων ἀδελφιδοῖ (ἀνεψιοί), ὁ ἀνεψιὸς (ἐξάδελφος), καὶ εἶτα αἱ γυναῖκες κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν. Οἱ δὲ παῖδες τῶν ἀνεψιαδῶν (υἱῶν ἐξαδέλφων) ἦσαν ἔξω τῆς ἀγχιστείας, δηλαδὴ οὐχὶ πλέον τῆς οἰκογενείας. Νόθοι δὲ δὲν εἶχον κληρονομίας δικαίωμα. Ἀρρένων κατ' εὐθεῖαν ἀπογόνων ὑπαρχόντων, ἡ κληρονομία ἦν ἀνεπίδικος, ἐδίδετο ἄνευ δίκης· ἄλλως ὁ δικαίωμα ἐπ' αὐτῆς, ἔστω καὶ κατὰ διαθήκην, ἀντιποιούμενος, ὤφειλε ν' ἀπαιτήσῃ νὰ τῷ ἐπιδικασθῇ ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος, ὅπερ ὅμως ἐν σκιροφοριῶνι μηνί, τῷ τελευταίῳ τοῦ ἔτους, δὲν ἐπετρέπετο· ἐγίνετο δ' ἡ πρότασις ἐν τῇ ἑπομένῃ ἐκκλησίᾳ, καὶ ὁ νομίζων ὅτι εἶχε δικαίωμα ἀμφισβητήσεως, ἐπρότεινε τοῦτο ἐπὶ παρακαταβολῇ, ἤτοι καταθέτων ποσότητά τινα, ἥτις θὰ περιήρχετο εἰς τὸν ἀντίδικον, ἂν ὁ καταβάλλων ἡττᾶτο· ἂν δὲ πολλοὶ ἦσαν οἱ ἀμφισβητοῦντες, ἐγίνετο διαδικασία, ἤτοι ἐσυζήτει τὸ δικαστήριον καὶ ἀπεφάσιζε περὶ τῶν δικαιωμάτων ἑκάστου. Ἐδύνατο δὲ ν' ἀμφισβητήσῃ ἐπὶ δικαστηρίου τὴν κληρονομίαν ἢ τὸν ἐπίκληρον πᾶς ὁ ἀντιποιούμενος δικαίωμα εἰς αὐτὴν διὰ παντὸς τοῦ βίου τοῦ κατέχοντος αὐτὴν καὶ ἔτι ἐπὶ 5 ἔτη μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ.

Κληρουχία, ἡ εἰς τοὺς ἀποίκους διανομὴ τῆς γῆς ἣν κατελάμβανον. Αἱ Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι προὐκαλοῦντο πολλάκις ἐξ εἰσβολῆς κατακτητῶν εἰς χώρας τινάς, ὧν ἐξέβαλλον τοὺς κατοίκους, ἢ ὧν οἱ κάτοικοι, ἀντὶ νὰ περιέλθωσιν εἰς δουλείαν, ὡς οἱ Εἵλωτες ἐν Σπάρτῃ, οἱ Πενέσται ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐπροτίμων νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν πατρίδα των, καὶ, εἰς ἄλλην χώραν μεταβάντες, νὰ σώσωσι τὴν ἐλευθερίαν των. Τοῦτο συνέβη εἰς τοὺς πλείστους τῶν ἀρχαίων κατοίκων τῆς Πελοποννήσου ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Δωριέων· οὕτω καὶ τὰ παράλια τῆς μικρᾶς Ἀσίας ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων κατελήφθησαν ὑπὸ Ἰώνων, Αἰολέων καὶ Δωριέων, καὶ ἐν ἱστορικοῖς χρόνοις ἡ Μεσσήνη καὶ ἡ Μασσαλία. Ἐνίοτε δὲ καὶ μία τῶν φατριῶν, ἐν τῇ οἰκείᾳ πατρίδι ἡττηθεῖσα ὑπὸ τῆς ἀντιπάλου, ἀπεχώρει, ὡς ἀπῳκίσθησαν αἱ Συρακοῦσαι καὶ ὁ Τάρας· ἢ τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ἐπέφερε καὶ ἡ αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ ἐν εὐημερούσαις χώραις, ὡς συνέβη διὰ τὸν ἀποικισμὸν τοῦ Ῥηγίου. Συνεχέστατα ὅμως ἀπεστέλλοντο ἀποικίαι καὶ πρὸς ἐπέκτασιν τῆς ἐμπορικῆς ἐνεργείας, πρὸς ὃν σκοπὸν κατελαμβάνοντο θέσεις παράλιοι καὶ λιμένες καλοί, ὡς συνέβη εἰς πολλὰς τῶν ἀσιατικῶν ἀκτῶν, εἰς Πόντον, Θρᾴκην καὶ νήσους, καὶ δυτικῶς εἰς Σικελίαν, Ἰταλίαν καὶ Γαλλίαν. Καὶ τῶν ἀποίκων πόλεων ἡ ἐμπορικὴ δραστηριότης ὑπερέβαινε σχεδὸν πάντοτε τὴν τῶν χωρῶν αἵτινες ἵδρυον αὐτάς. Ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις ἀφορμὴ ἀποικιῶν ἐγένετο καὶ ἡ κατάληψις καταλλήλων στρατηγικῶν σημείων, δι' ὧν ἐξησφαλίζετο ἡ ἐμπορικὴ ἐπισυγκοινωνία. Ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου δὲ καὶ ἀπομάχων ἀποικίαι ἱδρύοντο. Συνήθως ἠρωτᾶτο καὶ ἐχρησμοδότει τὸ μαντεῖον, μάλιστα

τὸ τῶν Δελφῶν, περὶ τῆς ἐκλογῆς τῆς χώρας τοῦ οἰκισμοῦ, καὶ ὡς οἰκιστὴς ἢ κτίστης ἐξεπέμπετο εἷς τῶν ἐπισήμων πολιτῶν· διὰ κηρύκων δὲ προσεκαλοῦντο οἱ θέλοντες νὰ συναπέλθωσι, πολλάκις ἐξ ὡρισμένων τάξεων, ἄλλοτε ἄνευ τούτου τοῦ περιορισμοῦ, καὶ ἐνίοτε καὶ ξένοι προσέτι. Ἦν δ' ἔργον τοῦ οἰκιστοῦ, ὅστις καὶ μετὰ θάνατον ἐτιμᾶτο ὡς ἥρως, ἡ μέριμνα περὶ καταμετρήσεως καὶ διανομῆς τῆς καταληφθείσης χώρας. Ἂν δ' αὕτη ἦν πόλις ἤδη ὑφισταμένη, τότε οἱ ἐπερχόμενοι ἐλέγοντο ἔποικοι, ἡ δὲ πόλις ἡ ἐκπέμπουσα τὸν οἰκιστὴν ἢ τὴν γενεὰν τῶν μετοίκων, ἦν ἡ τῆς ἀποικίας μητρόπολις. Συνέδεον δὲ πρὸς αὐτὴν τοὺς ἀποίκους οὐχὶ ἄλλα καθήκοντα πλὴν τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τῆς συγγενικῆς εὐλαβείας· καὶ ἂν ἐξηκολούθουν ἔχοντες τὸ ἐκείνης πολίτευμα, ἀλλ' ἦσαν ἐλεύθεροι νὰ μεταβάλωσιν αὐτὸ κατὰ βούλησιν, καὶ σπάνιαι ἐξαιρέσεις ἦσαν αἱ τῶν φόρου ὑποτελῶν, ἢ τῶν τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν δεχομένων ἐκ τῶν μητροπόλεων. Συμπαρελάμβανον δὲ μόνον τὴν λατρείαν τῶν κυριωτέρων ἐκείνης θεοτήτων, καὶ τὸ πῦρ ἐκ τοῦ πρυτανείου αὐτῆς. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ καὶ εἰς τὰς ἐπισήμους αὐτῆς θρησκευτικὰς τελετὰς ἐξέπεμπον θεωρίας καὶ δῶρα, καὶ εἰς τὰ νομίσματά των ἀπετύπουν ἐκείνης τὰ σύμβολα. Παρ' ἑαυταῖς δὲ εἰς τὰ δημόσια θεάματα παρεχώρουν εἰς τοὺς ἐπιδημοῦντας κατοίκους τῆς μητροπόλεως τὴν προεδρείαν, καὶ ἂν καὶ αὐτοὶ ἐξέπεμπον νέαν ἀποικίαν, τὸν οἰκιστὴν ἐξ ἐκείνης μάλιστα ἐλάμβανον. Ἐκτὸς δὲ τούτων πολλαχοῦ, ὡς ἐν Αἰγύπτῳ (Ἡρδ. Β, 178), ἐγκαθιστῶντο καὶ ἀδείᾳ τῶν ἐγχωρίων ἀρχῶν ξένα ἐμπορικὰ καταστήματα. Ὅτε δὲ ἡ ἐποικιζομένη χώρα κατελαμβάνετο διὰ κατακτήσεως, τότε κατεκληρουχεῖτο, ἤτοι διενέμετο διὰ κλήρων εἰς τοὺς νέους ἐποίκους, ὡς συνέβη φέρ' εἰπεῖν ἐπὶ τῆς καθόδου τῶν Ἡρακλειδῶν διὰ τὴν Πελοπόννησον· ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐκανονίσθη τοῦτο ἀπὸ τοῦ 506 π. Χ. ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ διήρκεσε μέχρι τοῦ 338, μία ὑπάρξαν τῶν πρωτίστων βάσεων τῆς δυνάμεως αὐτῶν, ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἀφοπλισμοῦ τῶν συμμάχων, ὅτε ἐπετράπη καὶ ἐπεβλήθη αὐτοῖς ἀντὶ ἐπικούρων νὰ δίδωσι χρήματα. Τὸ πρῶτον τοιαύτης κληρουχίας παράδειγμα ἐστὶ τὸ τῆς Χαλκίδος (Ἡρδ. Ε 77), ὅθεν οἱ Ἀθηναῖοι ἀποβαλόντες τοὺς ἐγχωρίους Ἱπποβότας, διένειμαν ἑαυτοῖς τὴν χώραν, εἰς 4000 κλήρους διαιρεθεῖσαν. Οὕτως ἐπὶ Κίμωνος κατεκληρουχήθη ἡ Σκύρος, ἐπὶ Περικλέους ἡ Λέσβος, ἡ Χερσόνησος, ἡ Ἄνδρος, κτλ. Μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ἧτταν ἀπωλέσθησαν πᾶσαι αἱ κληρουχίαι, ἔπειτα ὅμως συνέστησαν πάλιν ἄλλαι νέαι· ἀλλὰ τῷ 380 κατηργήθησαν ὡς μέτρον καταθλιπτικὸν καὶ ἄδικον· ἀπαντῶνται ὅμως αὖθις τῷ 356, διότι δι' αὐτῶν οἱ δημαγωγοὶ περιεποίουν ἑαυτοῖς τοῦ ὄχλου τὴν εὔνοιαν. Καὶ παρουσιάζοντο μὲν ὅσοι ἤθελον, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν ἐκληροῦτο ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς, καὶ εἰς τοὺς πτωχοὺς ἐδίδοντο ὅπλα καὶ αἱ πρὸς ὁδοιπορίαν δαπάναι. Οἱ τοιοῦτοι κληροῦχοι ἔμενον Ἀθηναῖοι, καὶ ἕκαστος αὐτῶν ἐδύνατο, ἐάν ποτε ἤθελεν, ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας, νὰ διεκδικήσῃ τὰ πολιτικὰ αὐτοῦ δικαιώματα, ἤ, ἂν ἐπροτίμα καὶ νὰ ἐνοικῇ ἐν Ἀθήναις, ἐνοικιάζων τὸν κλῆρόν του εἰς τὸν ἀρχαῖον αὐτοῦ ἰδιοκτήτην ἢ εἰς ἄλλον τινά. Ἀπετέλουν ὅμως οἱ κληροῦχοι κοινότητα στενῶς συνδεδεμένην μετὰ τῆς πατρίδος αὐτῶν, ἥτις πολλάκις καὶ αὐτὴ δημοσίους κλήρους ἐπεφυλάττετο παρ' αὐτοῖς. Ὑπέκειντο δ' οἱ κληροῦχοι εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὰς λοιπὰς λειτουργίας ἐν Ἀθήναις, ὡς οἱ ἐν Χαλκίδι ἐπέβαινον 20 ἀττικῶν τριήρεων εἰς τὰς ναυμαχίας τοῦ Ἀρτεμισίου καὶ τῆς Σαλαμῖνος. Καὶ τὰς ἐπιτοπίους μὲν αὐτῶν ἀρχὰς ἐξέλεγον οἱ ἴδιοι, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν πάντοτε τῆς μητροπόλεως· ὥστε κυρίως ἠδύναντο νὰ θεωρῶνται ὡς παρέκτασίς τις τῆς Ἀττικῆς. Φόρου ὑποτελεῖς ἦσαν ὀλίγοι· ὑπέκειντο δὲ πάν-

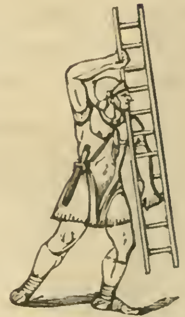
τες εἰς τὴν ὑπερτάτην δικαστικὴν ἐξουσίαν τῶν Ἀθηνῶν. Ὁμοίως καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἐξέπεμπον πολυαρίθμους ἀποικίας, κυρίως στρατιωτικάς, ἢ πόλεις καταλαμβάνοντες διὰ φρουρῶν ἐποίκων, ἵνα ἐκεῖθεν τὴν δύναμίν των περαιτέρω ἐκτείνωσιν, ἢ στρατιωτικὰς στέλλοντες ἀποικίας, δι' ὧν ἐξελατίνιζον, κατά τε τὸν ὀργανισμόν, κατὰ τὴν γλῶσσαν καὶ κατὰ τὰ ἤθη, μεμακρυσμένας κατακτωμένας χώρας.

Κλῆσις, κλητεύειν, κλήτορες, ἴδ. Δίκη.

Κλίβανος, ἢ **Κρίβανος,** κυρίως κινητὸν ἀγγεῖον κεράμινον ἢ μετάλλινον, εὐρὺ πρὸς τὰ κάτω καὶ κατάτρητον, εἰς ὅ, πυρακτούμενον, ἐψήνετο ὁ ἄρτος, ὅστις καὶ κλιβανίτης ἐλέγετο (Ἡρδ. Β, 92 — Στρβ. ΙΣΤ. — Διοσκ. Α, 81. 96). Μετέπειτα δ' οὕτως ἐλέγετο καὶ ὁ στερεὸς ἰπνὸς (φοῦρνος).

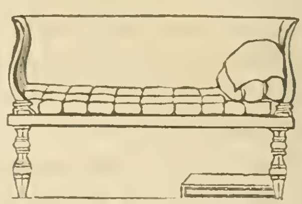
Κλῖμα, κατὰ τὴν πρώτην ἀρχὴν τῶν παρατηρήσεων τῆς μαθηματικῆς γεωγραφίας παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὑπετίθετο ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς ἔκλινεν ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς βορρᾶν, καὶ τοῦτο ὠνομάσθη κλῖμα. Ἀλλὰ καὶ ἀφ' οὗ ἐγνώσθη τῆς γῆς τὸ σφαιροειδές, τὸ ὄνομα παρέμεινε, δηλοῦν διαφόρους ζώνας διακρινομένας κατὰ τὸ μῆκος τῶν ἡμερῶν εἰς τὸ βόρειον ἡμισφαίριον, διότι τὸ νότιον ἦν ὀλίγον γνωστὸν καὶ δὲν εἶχε μελετηθῆ. Λέγεται δὲ πρῶτος ὁ Ἵππαρχος, περὶ τὸ 160 π. Χ., εἰς τὴν διαίρεσιν ταύτην ἐπιδοθεὶς (Στρβ. Β, 132). Τὸν μέγαν κύκλον τῆς γῆς ὡς 252,000 στάδια μῆκος ἔχοντα, διῄρεσε πρῶτος αὐτὸς εἰς 360 μοίρας, ἐξ 700 σταδίων ἑκάστην, καὶ παρετήρησεν ὅτι ἡ μεγίστη ἡμέρα ἦν 13 ὡρῶν ἐν Μερόῃ. Ὁ δὲ Πτολεμαῖος (Γεωγρ. Α, 23) προσδιώρισε τὸ μῆκος τῆς ἡμέρας 19 διαφόρων παραλλήλων ἢ κλιμάτων, ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ μέχρι τοῦ βορείου πόλου, κατὰ ½ ὥραν αὐξανόντων μέχρι τοῦ 17ου, ἐκεῖθεν δὲ κατὰ μῆνας. Εἶτα δὲ τὸ κλῖμα ἐπεκράτησε δηλοῦν, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε, τὴν διαφορὰν τῆς θερμοκρασίας (Διον. Ἁλ. Α, 9. — Πλούτ. Μαρ. ΙΑ. Αἰγ. Παῦλ. Ε, Ἀθην. σ. 891. — Πολύβ. Ζ, 6, 1. Ι, 1, 3. — Ἀθήν. ΙΒ, 523).

Κλῖμαξ, πᾶσα ἀναβάθρα, ἐκ τοῦ κλίνω, ὡς προσανακλινομένη, οἷον ἐν ταῖς οἰκίαις (Ὁμ. Ὀδ. Α, 330. Κ. 558), ἢ κινητὴ καὶ εἰς τὰς πολιορκίας καὶ εἰς τὰ πλοῖα χρήσιμος, ὡς τὰς ἡμετέρας· ἢ ἑλικτὴ (Ἀθήν. Ε, σελ. 206), ἢ κοχλιοειδής· ἢ ἐκ σχοινίων, στυππίων κατεσκευασμένη.

Ἐκ χειρογρ. τοῦ Βιργιλίου.

Κλίνη, (καὶ κοίτη, εὐνή, λέχος, λέκτρον), ὁ κράββατος πρὸς ὕπνον, σχεδὸν ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν ἐφ' οὗ ἐκάθηντο εἰς τὰς τραπέζας, κτλ. Συνήθως ξυλίνη, ὡς ἦν αὐτὸς ὁ Ὀδυσσεὺς διὰ χειρῶν του κατεσκεύαζε, ἐνίοτε πιθανῶς καὶ μεταλλίνη. Τὰ τέσσαρα εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς (κλινόποδα) καθήμενα ξύλα ἐλέγοντο ἐνήλατα (Πολβ. Ι, 34), διότι τῶν μὲν τὰ ἄκρα εἰσήρχοντο εἰς τὰ δέ, καὶ πολλάκις ἦσαν αὐτὰ καὶ οἱ πόδες πολυτελῶς τορευτὰ διὰ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος. Τὸ μεταξὺ δ' αὐτῶν κατεῖχον τόνοι, ἤτοι σχοινία ἢ ζῶναι ἐφ' ὧν ἐτίθετο τὸ κνέ-

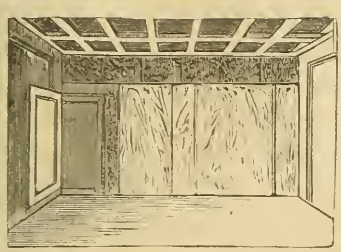

Ἀνάγλυφον τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου.

φαλον ἢ τυλίον, δηλαδὴ τὸ τραχύτερον ὑπόστρωμα, ἐφ' οὗ ἐξετείνοντο μαλακὰ ἐπιβόλαια, ἐπιβλήματα, χλαῖναι. Κατὰ τὴν κεφαλὴν ὑψοῦτο ἡ μία τῶν μικρῶν τῆς κλίνης πλευρῶν ὡς ἐπίκλιντρον, ἔνθα ἐτίθετο τὸ προσκεφάλαιον. Ἐνίοτε δὲ ὑψοῦτο καὶ κατὰ τοὺς πόδας, καὶ οὐ σπανίως καὶ ἡ μία τῶν μακρῶν εἶχεν ἀνάκλιντρον,

ὥστε ἐδύνατο καὶ εἰς κάθισμα νὰ χρησιμεύῃ ἡ κλίνη. Χαμεύνη δὲ ἦν ἡ κλίνη τῶν πτωχῶν καὶ τῶν δούλων, καὶ ἦν συνήθως ὑπόστρωμα, ἢ ψίαθος, ἢ δέρμα κατὰ γῆς, ἢ εἰς ἐντελῶς ταπεινὴν κλίνην ἐστρωμένον.

Κλεσία ἢ **Κλεεσιάς**, τὸ θύρωμα,

Ἐκ χειρογρ. Βιργιλίου.

τὸ φύλλον τῆς θύρας (Πλούτ. Πλδ. 1).

Κλοιός, σιδηροῦς κρίκος περὶ τὸν τράχηλον τῶν ἐπικινδύνων σκύλων τιθέμενος, (Ξεν. Ἑλλ. Γ, 3, 11), ἢ καὶ τῶν κακούργων, ὅτε καὶ κύφων λέγεται.

Κλονέη, νύμφη, μήτηρ τοῦ Νυκτέως, Λύκου καὶ Ὠρίωνος, ἐκ τοῦ Ὑριέως (Ἀπλλδ. Γ, 10, 1).

Κλονέος, 1) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Πριάμου, βασιλέως τῶν Τρώων (Ἀπλλδ. Γ, 12, 5).—2) Υἱὸς τοῦ Ἀλέκτορος, ἡγεμὼν τῶν Βοιωτῶν, μετὰ 12 πλοίων κατὰ τῆς Τροίας συνεκστρατεύσας, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀγήνορος (Ὁμ. Ἰλ. Η, 495).

Κλούνιον, πόλις τῆς νήσου Κύρνου (Κορσικῆς), κατὰ τὴν ἀνατολικὴν αὐτῆς παραλίαν (Πτολμ. Γ, 2). Νῦν. Ἁγ. Αἰκατερίνα.

Κλούσιον, ἀρχαία πόλις καὶ καθέδρα τῆς Τυρρηνίας ἐν Ἰταλίᾳ, κατὰ Πολύβιον τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἀπέχουσα. Τὸ ἀρχαιότερον αὐτῆς ὄνομα ἦν Κάρμη, ἐξ οὗ οἱ κάτοικοι αὐτῆς καὶ Καμέρτιοι ἐλέγοντο (Διόδ.—Στρβ.). Νῦν Κιούζι.

Κλούσιος, ποταμὸς τῆς ἀρκτῴας Ἰταλίας, κατὰ τὴν ἐκτὸς τοῦ Πάδου Γαλλίαν (Πολβ.). Νῦν Κιέζο.

Κλυδαί, πόλις τῆς Καρίας, κατὰ τὴν νοτίαν αὐτῆς παραλίαν, ὑπὸ Ῥοδίων κατοικουμένη.

Κλυμένη, 1) θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσδ. Θεογ. 351), γυνὴ τοῦ Ἰαπετοῦ, μήτηρ τοῦ Ἄτλαντος. Προμηθέως καὶ Ἐπιμηθέως (Αὐτ. 507. — Virg. Æ, 43, 45). Κατ' ἄλλους γυνὴ τοῦ Προμηθέως, μήτηρ τοῦ Ἕλληνος καὶ τοῦ Δευκαλίωνος. Μεταγενέστεροι λέγουσιν αὐτὴν γυναῖκα Μέροπος, τοῦ βασιλέως τῶν Αἰθιόπων, καὶ ἐκ τοῦ Ἡλίου μητέρα τοῦ Φαέθοντος (Εὐρπ. Λουκ. Διαλ. Θε. ΙΒ, —2) Θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 47).— 3) Θεραπαινὶς τῆς Ἑλένης, παρακολουθήσασα αὐτὴν εἰς τὴν Τροίαν, μετὰ τῆς Αἴθρας, μητρὸς τοῦ Θησέως μετὰ τὴν ἅλωσιν δὲ τῆς Τρωάδος λεία τοῦ Ἀκάμαντος γενομένη (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 144. -- Σχλ. αὐτ.), — 4) Ἔκγονος τοῦ Μίνωος, θυγάτηρ τοῦ Κατρέως, γυνὴ τοῦ Ναυπλίου καὶ μήτηρ τοῦ Παλαμήδου (Ἀπολδ. Γ, 1, 2). —5) Θυγάτηρ τοῦ Μινύα, γυνὴ τοῦ Ἰάσου καὶ μήτηρ τῆς Ἀταλάντης (Ἀπλλδ. Γ, 9, 2).—6) Ἐπίσης θυγάτηρ τοῦ Μινύα, γυνὴ τοῦ Φυλάκου, καὶ μήτηρ τοῦ Ἀργοναύτου Ἰφίκλου (Παυσ. Ι, 29) καὶ τοῦ Ποδώκους (Ὁμ. Ὀδ. Β, 825). — 7) Θυγάτηρ τοῦ Πριάμου, εἰς αἰχμαλωσίαν τῶν Ἑλλήνων περιπεσοῦσα ἐπὶ τῆς ἁλώσεως τῆς Τρωάδος (Παυσ. Ι, 26).—8) Μήτηρ τοῦ Ὁμήρου.

Κλύμενος, 1) ἐπώνυμον τοῦ Ἅδου (Παυσ. Β, 35, Ε, 7). — 2) Υἱὸς τοῦ Κάρδυος καὶ τῆς Κρήτης, περὶ οὗ ἐπιστεύετο ὅτι τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας ἀνενέωσε 50 ἔτη μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τοῦ Δευκαλίωνος, καὶ ἵδρυσε βωμὸν εἰς τὸν Ἰδαῖον Ἡρακλῆν, τὸν προπάτορά του (Παυσ. Ε, 8, 1)— 3) Υἱὸς τοῦ Ἡλίου, πατὴρ τοῦ Φαέθοντος (Hyg. F. 154). — 4) Ἔγγονος τοῦ Φρίξου, υἱὸς Πρέσβωνος, βασιλέως τῶν Μινυῶν ἐν Ὀρχομενῷ, πατὴρ Εὐρυδίκης, τῆς γυναικὸς τοῦ Νέστορος. Φονευθέντα ὑπὸ τῶν Θηβαίων, εἰς πανήγυρίν τινα τοῦ Ποσειδῶνος, τὸν ἐξεδίκησεν ὁ υἱός του Ἐργῖνος (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 452.—Πίνδ. Ὀλ. Δ, 31.—Παυσ. Θ, 27, 1).

— 5) Υἱὸς Οἰνέως καὶ Ἀλθαίας, φονευθεὶς εἰς τὸν θήραν τοῦ Καλυδονίου κάπρου (Ἀπλλ. Δ. 8). — 5) Υἱὸς τοῦ Φορωνέως, εἰς ἱερὸν ἐν Ἑρμιόνῃ, ἀπολαμβάνων θείων τιμῶν (Παυσ. Β, 35).

Κλύσμα, κολπίσκος τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης πρὸς τῇ πόλει Ἀρσινόῃ, εἶχε καὶ ὁμώνυμον φρούριον μετὰ λιμένος (Στρβ — Πτλμ.).

Κλυσώνυμος, υἱὸς τοῦ Ἀμφιδάμαντος, Ὀπούντιος, ἐν ἀγῶνι φονευθεὶς ἐξ ἀπροσεξίας τοῦ Πατρόκλου, ὅστις διὰ τοῦτο ἔφυγε πρὸς τὸν Πηλέα, τὸν πατέρα τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 88. — Ἀπολλδ. Γ, 12. 8).

Κλυταιμνήστρα, ἤ, κατ' ἐσχάτας ἐρεύνας, **Κλυταιμήστρα.** Ἴδ. Ἀγαμέμνων. Ὀρέστης.

Κλυτή, μία τῶν Δαναΐδων (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Κλυτία, 1) θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσδ. Θεογ. 352). — 2) Ἐρωμένη τοῦ Ἀμύντορος, ὅστις, πιστεύσας εἰς αὐτῆς τὰς διαβολάς, ἐτύφλωσεν ἀδίκως τὸν υἱόν του Φοίνικα (Ἀπλλδ. Γ, 12. — Σχλ. Λυκφρ. 421). — 3) Μήτηρ τοῦ Χάλκωνος, βασιλέως τῆς νήσου Κῶ (Θεόκρ. Εἰδ. Ζ, 5),

Κλυτιάδης, υἱὸς τοῦ Κλυτίου, ἀπόγονος τοῦ Ἀμφιάρεω ἐν Ἤλιδι, μάντις ἐπίσημος (Ἡρδ. Θ, 33. Παυσ.).

Κλυτίος, 1) εἷς τῶν Γιγάντων. — 2) Υἱὸς τοῦ Λαομέδοντος, ἀδελφὸς τοῦ Πριάμου, εἷς τῶν Γερόντων τῆς Τροίας (Ὁμ. Ἰλ. Π, 327). — 3) Υἱὸς τοῦ Ἀλκμαίωνος ἐξ Ἤλιδος καὶ τῆς Ἀρσινόης, θυγατρὸς τοῦ Φηγέως, πατὴρ τοῦ Πειραίου (Ὁμ. Ὀδ. Π. 327. — 4) Υἱὸς Εὐρύτου τοῦ βασιλέως τῆς Οἰχαλίας, καὶ τῆς Ἀντιόπης, ἀδελφὸς τοῦ Ἰφίτου, Ἀργοναύτης φονευθεὶς ἐν Κολχίδι ὑπὸ τοῦ Αἰήτου, ἤ, κατ' ἄλλους ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους κατὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Οἰχαλίας (Διόδ. Δ, 40. — Ἀπλλδ. Ῥόδ. Α, 86).

Κλυτίππη, μία τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, ἔσχεν ἐκ τοῦ Ἡρακλέους υἱὸν τὸν Εὐρύκαπιν (Ἀπλλδ. Β, 7).

Κλυτομήδης, Αἰτωλός, υἱὸς τοῦ Ἔνοπος, ἡττηθεὶς ὑπὸ τοῦ Νέστορος εἰς τὴν πυγμαχίαν κατὰ τοὺς ὑπὲρ τοῦ Ἀμαρυγκέως τελεσθέντας ἀγῶνας (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 834).

Κλυτόνηος, υἱὸς τοῦ Ἀλκινόου, βασιλέως τῶν Φαιάκων, νικήσας εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ Λαομέδοντα καὶ Ἅλιον (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 119).

Κλυτός, 1) υἱὸς τοῦ ἐν Ἄργει βασιλεύσαντος Ἡρακλείδου Τημένου (Hygin) —. 2) Εἷς τῶν πεντήκοντα υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς μνηστῆς του, τῆς Δαναΐδος Αὐτοδίκης (Hygin.).

Κλωθώ, ἴδ. Μοῖραι.

Κναγεύς, νέος πολεμιστής, ἐλθὼν εἰς τὴν Ἀττικὴν μετὰ τῶν Διοσκούρων, συλληφθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ πωληθεὶς εἰς Κρήτην. Ἐκεῖθεν δ' ἔφυγε μετά τινος ἱερείας τῆς Ἀρτέμιδος, συμπαραλαβὼν καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς θεᾶς, ἥτις κατ' αὐτὸν ἐπωνομάσθη Κναγία (Παυσ. Γ, 18).

Κνάκαλον, ὄρος ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἔχον ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, ἥτις κατ' αὐτὸ ἐπελέγετο Κνακαλησία (Παυσ. Η, 33).

Κνακέων, ῥύαξ Ν. τῆς Σπάρτης (ν. Μαγούλα ἢ Παντελεήμων). (Πλούτ. Λυκ. ΣΤ).

Κναφεύς, καὶ γναφεὺς ὁ ὑφάσματα, κυρίως τὰ ἐριοῦχα εἰς ὕδωρ πατῶν καὶ καθαρίζων (Ἱπποκρ. Στορ. ὑγ. Α, 8). Εἰς Πομπηΐαν ἀνεσκάφη ἓν μέγα κναφεῖον, περιέχον ἓξ παστοὺς ἢ κοιλώματα εἰς τὸν τοῖχον μετὰ

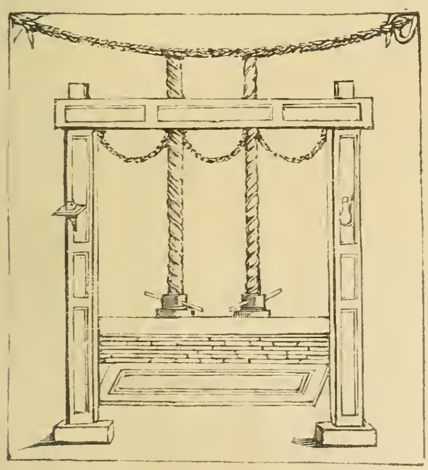
προεχουσῶν τῶν πλευρῶν, ἵνα στηρίζῃ εἰς αὐτὰς τοὺς βραχίονας ὁ κναφεύς, καὶ εἰς τὸ

ἔδαφος λεκάνην, ἐν ᾗ ἐπάτει τὰ κναφευόμενα.

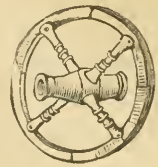

Προσέτι δὲ καὶ τοιχογραφίαι παριστῶσαι τὴν

ἐργασίαν ταύτην, ἐξ ὧν εἰσὶ καὶ αἱ παροῦσαι.

Κνήμη, πλὴν τοῦ μέρους τοῦ ποδός, ἐσήμενε καὶ τὴν ἀκτῖνα τοῦ τροχοῦ.

Κνημῖδες, πόλις ὀχυρὰ τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν, ἐπὶ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Κνημῖδος (Στρβ. — Σκύλ.).

Κνημὶς, ὄρος ἐν Λοκρίδι, παρέκτασις τοῦ Παρνασσοῦ, καθ' ὃ οἱ ἐκεῖ Λοκροὶ ἐκαλοῦντο Ἐ π ι κ ν η μ ί δ ι ο ι. Ὑπ' αὐτὸ εἰς τὴν ἀκτὴν ἦν ἡ πόλις Κνημῖδες ἢ Κνημὶς καὶ αὐτὴ (Παυσ. — Στρβ.).

Κνημὶς, τὸ μέρος τῆς πανοπλίας, τὸ πρὸς προφύλαξιν τῆς κνήμης, ὅπερ «ἀπ' ἄκρων ταρσῶν εἰς γόνυ διήκει» (Ἡλδ. Αἰθ.

Θ, σ. 432). Ἦσαν μετάλλιναι, καὶ πολλάκις κατάγλυφοι. Αἱ ὑπὸ Ἰφικράτους εἰσαχθεῖσαι δερμάτιναι ἐπεκλήθησαν Ἰ φ ι κ ρ α τ ί δ ε ς.

Κνῆμος, ναύαρχος τῶν Σπαρτιατῶν Θουκ. Β, 66).

Κνίδος, πρωτεύουσα τοῦ δωρικοῦ δεσμοῦ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, κειμένη ἐν Καρίᾳ, εἰς τὸ Τρίοπον Ἀκρωτήριον καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ δι' ἰσθμοῦ συνδεομένην νῆσον. Ἦν ἕδρα τῆς λατρείας τῆς Ἀφροδίτης, ἔχουσα ἓν τῶν περιφημοτάτων ἀγαλμάτων τοῦ Πραξιτέλους. Ἐνταῦθα ἐτελοῦντο καὶ οἱ ἀγῶνες τοῦ Τριοπίου Ἀπόλλωνος. Ἦν προσέτι ἡ πατρὶς τοῦ ἰατροῦ Κτησίου· καὶ ἐνταῦθα ὁ Κόνων ἐνί-

κησε τὸν Πείσανδρον, τῷ 394. π. Χ. Σώζονται δ' οὐκ ὀλίγα αὐτῆς ἐρείπια (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 3, 10.—Στρβ. ΙΔ, 656).

Κνώδαξ, τὸ ἑκατέρωθεν ἔμβολον στρεφομένου κυλίνδρου.

Ἀρχ. πρωτότ.

Κνώδων, εἰς τὰς κυνηγετικὰς λόγχας ἑκάτερος τῶν ὑπὸ τὴν αἰχμὴν προεχόντων σιδηρῶν ὀδόντων (Ξεν. Κυνηγ. Ι, 3, 14).

Κνωσσὸς, ἴδ. Κρήτη.

Κοάρα, πόλις τῆς Χαλκιδικῆς ἐν Συρίᾳ (Πτλμ. Ε, 18).

Κόβων, ἐκ Δελφῶν, ὁ πείσας τὴν Πυθίαν νὰ κηρυχθῇ ὑπὲρ τοῦ Κλεομένους, βασιλέως τῆς Σπάρτης, ὅτε ὁ Δημάρατος τὸν κατηγόρει ὡς νόθον τοῦ Ἀρίστωνος (Ἡρδ. ΣΤ. 66).

Κόγχη, μέτρον ῥευστῶν, ἡ μικρὰ = $1/2$ κυάθου, καὶ ἡ μεγάλη, τριπλασία ἐκείνης καὶ ὀξύβελον λεγομένη.

Κόδρος, υἱὸς Μελάνθου, Νηλείδου ἐκ Πύλου, νικήσαντος τὸν βασιλέα τῶν Βοιωτῶν Ξάνθον καὶ ἐπ' αὐτοῦ τὴν Ἀττικὴν κατακτήσαντος, ἧς τὸν θρόνον ἐκληρονόμησεν ἀπ' αὐτοῦ ὁ υἱός του Κόδρος. Εἰσβαλόντων δὲ τῶν Δωριέων τῷ 1068 π. Χ., ἐπιστεύετο ὅτι ὁ χρησμὸς προεῖπε τὴν νίκην εἰς ἐκείνους ὧν ὁ βασιλεὺς θὰ ἔπιπτεν εἰς τὴν μάχην, καὶ τότε ὁ Κόδρος εἰς χωρικὸν μεταμφιεσθεὶς, ἐρρίφθη εἰς τὸν ἐχθρικὸν στρατὸν καὶ ἐφονεύθη, οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐξεδίωξαν τοὺς Δωριεῖς καὶ κατήργησαν τὴν βασιλείαν, κηρύξαντες ὅτι οὐδεὶς ἦν ἄξιος νὰ βασιλεύσῃ μετὰ τὸν Κόδρον. Ἦρξε δὲ μετ' αὐτὸν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Μέδων, ὡς ἰσόβιος ἄρχων, οἱ δ' ἄλλοι δύο υἱοί του, Νηλεὺς καὶ Ἄνδροκλος, ἔφερον ἀποικίας εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν (Ἡρόδ. Ε, 76).

Κόθορνος, ὑπόδημα κυρίως κυνηγετικὸν, ἀνερχόμενον μέχρι μέσης τῆς κνήμης, φερόμενον δὲ καὶ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὑπὸ τῶν τραγικῶν ὑποκριτῶν, ὅτε ὑπὸ τὸ πέλμα εἶχεν ὑψηλὸν φελὸν, ἵνα αὐξάνῃ τὸ ἀνάστημα τοῦ ὑποκριτοῦ· πρὸς ὃ καὶ ὅπου ἐνεδέχετο, ἐνεδύοντο οἱ ὑποκριταὶ μακρὸν ἱμάτιον, πρὸς απόκρυψιν τοῦ κοθόρνου.

Ἀνάγλ. θεατρικὸν Μουσείου Ῥωμ.

Προσέτι δ' ἦν οὕτω κατεσκευασμένος ὁ κόθορνος, ὥστε ἑκάτερον τῶν ὑποδημάτων νὰ ἐφαρμόζηται ἀδιαφόρως καὶ εἰς τοὺς δύο πόδας. Διὰ τοῦτο τὸν Θηραμένην ἐν Ἀθήναις οἱ σύγχρονοί του ἀπεκάλουν εἰρωνικῶς κόθορνον, ὡς δῆθεν συμφωνοῦντα μετὰ πασῶν τῶν πολιτικῶν μερίδων.

Κοθωκίδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Ἱπποθοωντίδα φυλήν. Τὸ δημοτικὸν «ἐκ Κοθωκιδῶν.»

Κ' έα, ἀνδρεία Ἀμαζὼν, φονευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Στεφ. Βυζ. λ. Θηβαΐς).

Κοίης, ἴδ. Κάβειροι.

Κοῖλα (τὰ), 1) τῆς Εὐβοίας τὰ μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Καφαρέως καὶ Χερσονήσου παράλια τῆς νήσου Εὐβοίας, ἐπικίνδυνα τοῖς θαλασσοπόροις διὰ τὰς πολλὰς αὐτῶν καμπὰς καὶ τοὺς σκοπέλους. Εἰς αὐτὰ κατεστράφη, ῥιφθεὶς ὑπὸ τρικυμίας, ὁ Περσικὸς στόλος (Ἡρδ. Η. 13.—Στρβ. Ι). — 2) Τὰ Κοῖλα τῆς Χίης χώρας (Ἡρδ. ΣΤ, 26). μέρος κοῖλον τῆς νήσου Χίου, περὶ τὴν πρωτεύουσαν αὐτῆς.

Κοίλη, χωρίον παρὰ ταῖς Ἀθήναις, πιθανῶς ἡ μεταξὺ τοῦ Μουσείου καὶ τῆς Πνυκὸς κοίλη ὁδὸς, ἐκτὸς τοῦ περιβόλου τῆς πόλεως. Παρ' αὐτῇ ἦσαν τὰ Κιμώνια μνήματα, καὶ προσέτι οἱ τάφοι τοῦ Ἡροδότου καὶ Θουκυδίδου. Ἀπετέλει δὲ δῆμον, τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς (Ἡρδ. ΣΤ, 103. —Βιογρ. Θουκ.).

Κοίλη, ἴδ. Ναῦς.

Κοίλη Συρία, ἴδ. Συρία.

Κοῖλον, ἴδ. Θέατρον.

Κοίλωσσα, ὄρος τῆς Σικυωνίας ἐν Πελοποννήσῳ. Ἐπ' αὐτοῦ ἔκειτο ἡ πόλις

Φλιοῦς. Μέρος δ' αὐτοῦ ἦν ὁ Καρνεάτης, (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 7. 7.—Στρβ.)

Κοῖνος, γαμβρὸς τοῦ Παρμενίωνος, διάσημος στρατηγὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου, συνοδεύσας αὐτὸν εἰς Ἰνδίας, παρὰ τῷ Ὑφάσει συμβουλεύσας τὴν ἐπιστροφὴν, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἀποθανὼν, πρὸς βαθεῖαν λύπην τοῦ κατακτητοῦ (Ἀρρ. Δ, 16).

Κόϊντος (καὶ Κ ύ ϊ ν τ ο ς), Σμυρναῖος ποιητὴς, γράψας ἔπος «Ὁμήρου παραλειπόμενα» τίτλον ἔχον, καὶ διατηρηθὲν (ἴδ. Ἔπος).

Κοένυρα, τόπος τῆς νήσου Θάσου ὀρεινὸς, ἀπέναντι τῆς Σαμοθράκης (Ἡρδ. ΣΤ, 47).

Κοῖος, ἴδ. Τ ι τ ᾶ ν ε ς.

Κοίρανος, 1) ἐκ Λυκίας, πολεμιστὴς ἐπίσημος, φονευθεὶς ἐν Τρωάδι ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 677.—2) Κορίνθιος, ἀπόγονος τοῦ Μελάμποδος, πατὴρ τοῦ μάντεως Πολυΐδου (Παυσ. Α, 48.—Ἀπλλδ. Γ, 3, 1).—3) Κρὴς πρὸ τῆς Τροίας φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 605).

Κοιρατάδας, Θηβαῖος, διδάσκαλος τῆς τακτικῆς, ἀρχηγὸς τῶν Βοιωτῶν εἰς τὴν κατὰ τοῦ Βυζαντίου ἐκστρατείαν (Ξνφ. Ἑλλν. Α, 3, 15. Ἀνβ. Ζ, 1, 33).

Κοισύρα, γυνὴ εὔπορος καὶ εὐγενὴς ἐξ Εὐβοίας, σύζυγος τοῦ Πεισιστράτου (Σουΐδ.), κατ' ἄλλους τοῦ Ἀλκμαίωνος (Ἀρστφ. Νφλ. 201), προμήτωρ τοῦ Περικλέους (Ἀρστφ. Ἀχρν.).

Κοῖται, λαὸς ἀνεξάρτητος παρὰ τῷ Πόντῳ (Ξεν. Ἀν. Ζ, 8, 25).

Κόκινθος, ἀκρωτήριον τῆς κάτω Ἰταλίας, εἰς τὴν χώραν τῶν Βρεττίων (Πολβ.). Νῦν Στίλον.

Κόκκαλος, ἴδ. Δ α ί δ α λ ο ς.

Κοκκώκα, ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Ἤλιδι (Παυσ. Ε, 18).

Κοκκωνᾶς, Βυζάντιος, ὀπαδὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀβωνοτειχίτου (Λουκ.).

Κοκύλιον, πόλις τῆς Αἰολίδος πρὸς τῇ Μυσίᾳ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 1, 16).

Κόλαινος, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ, βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς πρὸ τοῦ Κέκροπος, ἱδρύσας ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος ἥτις κατ' αὐτὸν Κ ο λ α ι ν ὶ ς ἐπεκλήθη (Παυσ. Α, 31).

Κολάξαϊς, υἱὸς Ταργιτάου, βασιλέως τῶν Σκυθῶν, ἐξ οὗ κατήγοντο οἱ Παρελάται, φυλὴ σκυθικὴ Ἡρδ. Δ, 5).

Κόλαπις, ποταμὸς τῆς Παννονίας, ἐκβάλλων εἰς τὸν Σάβην (Στρβ.). Νῦν Κούλπα.

Κολαπτὴρ, ἴδ. Σ μ ί λ η.

Κολεὸς, θήκη τοῦ ξίφους, συνήθως ξυλίνη, ἐνίοτε μετὰ λεπτοῦ μεταλλίνου περι-

Εὑρέθη ἐν Πομπηΐᾳ.

καλύμματος, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι. Ἔστιν ὅτε καὶ δερμάτινος.

Κόλλυβος, τὸ μικρὸν νόμισμα, ὅθεν κ ο λ λ υ β ι σ τ ὴ ς ὁ ἀργυραμοιβός.

Κολόβιον, χιτωνίσκος ἔχων βραχείας τὰς χειρίδας ὑπὲρ τὸν ἀγκῶνα.

Στήλ. Τραϊανοῦ.

Κολοκασία, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἡ Ἀθηνᾶ ἐλατρεύετο ἀρχαιότατα ἐν Σικυῶνι (Ἀθν. Γ, 1).

Κολοσσαὶ, πόλις ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Μίκου, μία τῶν ἐπισημοτάτων τῆς Φρυγίας (Ἡρόδ. Ζ, 30.—Ξενοφ. Ἀν. Α· 2, 6). Κ ο λ α σ σ α ὶ ἐπὶ Χριστοῦ (Ἀπόστ. Παῦλ. ἐπιστ. πρὸς Κολασσαεῖς), ἐξέλιπε παντελῶς μετὰ ταῦτα. Ἐρείπια εἰς Κ ο ν ά ς.

Κολοσσὸς, ἄγαλμα διαστάσεων ὑπερφυσικῶν, ὁποῖον ἦν τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Ῥόδῳ. Μετὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀλεξάνδρου 100 κολοσσοὶ τοῦ Ἡλίου εἶχον ἱδρυθῇ ἐν Ῥόδῳ, καὶ ὁ εἷς αὐτῶν, βεβαίως ὁ μέγιστος, ὑπελαμβάνετο ὡς ἔργον τοῦ Λυσίππου (Λουκ. Ἰκαρομένιππ. 12)· ἀλλ' ἦν πιθανῶς ὁ χαλκοῦς τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Χάρητος, ὅστις πρὸς κατασκευὴν αὐτοῦ ἐπωφελήθη καὶ τοῦ χαλκοῦ

τῆς Ἑλεπόλεως, ἣν Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς εἶχε κατασκευάσει διὰ τὴν ἀποτυχοῦσαν αὐτοῦ πολιορκίαν. Ἦν δ' ὁ κολοσσὸς ἑβδομηκοντάπηχυς τὸ ὕψος, καὶ τοὺς δακτύλους αὐτοῦ λέγει ὁ Πλίνιος μείζονας ἀγαλμάτων, καὶ ἡ κατεργασία αὐτοῦ διήρκεσε 12 ἔτη (292 — 280 π. Χ.)· τοσοῦτο δ' ὑπερέβη ἡ δαπάνη τὴν προϋπολογισθεῖσαν, ὥστε λέγεται ὁ Χάρης ἐξ ἀπελπισίας αὐτοκτονήσας. Ἱδρύθη δὲ παρὰ τῷ λιμένι, οὐχὶ ὡς κοινῶς νομίζεται τὴν εἴσοδον αὐτοῦ διασκελίζων. Ἀλλὰ ὑπὸ μεγάλου καταρριφθεὶς σεισμοῦ τῷ 224 π.Χ. (=Ὀλ. 139 2.) ἐχρησίμευεν ἐπὶ πολὺ ὡς πρόφασις τοῖς Ῥοδίοις πρὸς ἀργυρολογίαν, παρ' ἄλλων πόλεων ἐπὶ προθέσει ἀναστηλώσεως αὐτοῦ, ἣν οὐδέποτε ἐπεχείρησαν. Τῷ δὲ 653 μ. Χ. οἱ Σαρακηνοὶ ἀπεκόμισαν τὰ συντρίμματα αὐτοῦ ἐπὶ 900 καμήλων (Κεδρην).

Κόλουθος, ἴδ. Ἔπος.

Κολοφὼν, 1) ἡ ὑπερτάτη κορυφὴ, συγγενὲς τῷ κολωνός, ὅθεν τὸ κολοφῶνα ἐπάγειν ἢ ἐπιτυθέναι, τὸ ἐπιφέρειν τὴν ὑπερτάτην τελειότητα, καὶ οὐχὶ, ὡς τινὲς, ἐκ τοῦ ὅτι ἡ οὕτω καλουμένη πόλις τῆς Ἰωνίας, ΒΔ τῆς Ἐφέσου, εἶχε δῆθεν ἄριστον ναυτικὸν καὶ ἐξαίρετον ἱππικὴν δύναμιν. — 2) Ἡ πόλις αὕτη ἔπειτα παρὰ τὸν ῥύακα Ἄκην, εἰς ἀπόστασιν 2 μιλλίων ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἔνθα εἶχε λιμένα τὸν Νότιον, εἰς τὸν Καΰστριον κόλπον (Ξεν. Ἑλλ. Α, 2, 4). Ἦν δὲ καὶ αὕτη μία τῶν ἀντιποιουμένων τὴν γέννησιν τοῦ Ὁμήρου, καὶ ἦν πατρὶς τοῦ ποιητοῦ Μιμνέρμου, τοῦ Ἑρμησιάνακτος καὶ τοῦ Νικάνδρου. Ἐκυριεύθη δ' ὑπὸ Γύγου, τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας (Ἡρδ. Α, 14), τῶν Περσῶν ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Γ, 24), τοῦ Λυσιμάχου, μεταθέντος τοὺς κατοίκους εἰς Ἔφεσον καὶ τῶν πειρατῶν (Cic. d imp. Pomp. XII)· ἀλλ' οὐχ ἧττον ἔμεινεν ἀνθοῦσα ἡ πόλις, καὶ ἔλαβεν ἀτέλειαν παρὰ τῶν Ῥωμαίων (Liv. XXXVIII, 39). Ἓν τῶν προϊόντων τῆς πόλεως ἦν ἡ πίσσα κολοφωνία.

Οὐ μακρὰν δὲ, πρὸς Δ., εἰς τὴν Κλάρον, ἦν περίφημος ναὸς καὶ μαντεῖον τοῦ Κλαρίου Ἀπόλλωνος (τὸ Κλάριον) (Στρβ. ΙΔ, 642).

Κολοφωνέα, θυγάτηρ Ἐρεχθέως, τοῦ βασιλέως τῆς Ἀττικῆς, θυσιασθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἐξιλέωσιν τῶν θεῶν (Hygin). Κατ' ἄλλους Χθονία.

Κολοφωνέων λιμὴν, ἐπὶ τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου ἐν Μακεδονίᾳ, πλησίον τῆς πόλεως Τορώνης (Θουκ. Ε, 2), πιθανῶς ἀποικία Κολοφωνίων.

Κόλπος, ἐν γένει πᾶν κοίλωμα· πρὸ πάντων τῆς ξηρᾶς εἰς ὃν εἰσχωρεῖ ἡ θάλασσα· μεταφορικῶς ἡ ἀγκάλη· ὡς πρὸς τὸ ἔν-

Ἀγ. ἐν Βενετίᾳ. Ἀγ. ἐν Ῥώμῃ.

δυμα δὲ ἡ βαθεῖα πτυχὴ ἣν σχηματίζει τὸ ἱμάτιον ῥιπτόμενον ὑπὲρ τὸν ὦμον, καὶ δι' ἧς διέρχεται ἡ χεὶρ, ἢ ἡ ἄλλη, ἡ πίπτουσα ὑπὲρ τὴν ζώνην.

Κολυμβὰς, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Πειραίου, ἥτις φιλονικήσασα πρὸς τὰς Μούσας, μετεμορφώθη εἰς πτηνὸν, ὡς καὶ αἱ ἀδελφαί της (Αὐτ. Λιβ.).

Κολυττὸς, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, τῆς Αἰγηΐδος φυλῆς, μέρος τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν.

Κολχὶς, χώρα πρὸς Δ. τοῦ Εὐξείνου Πόντου, μεταξὺ Καυκάσου, Ἀρμενίας καὶ Ἰβηρίας, ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ ἱστορίᾳ ὁ σκοπὸς τοῦ πλοῦ τῶν Ἀργοναυτῶν. Ποταμοὶ αὐτῆς ἐπίσημοι ἦσαν ὁ Φᾶσις καὶ ὁ Ἄκαμψις, πόλεις δ' ἡ παρὰ τὸν Φᾶσιν ὁμώνυμος, μετὰ ναοῦ

τῆς Φασιανίδος Κυβέλης, ὀχυρὰ καὶ βορειότερον ἡ Διοσκουριάς, ἀμφότεραι Μιλησίων ἀποικίαι. Οἱ Κόλχοι ἦσαν κατά τινας λείψανα τοῦ στρατοῦ τοῦ Σεσώστριδος, ἄρα αἰγυπτιακῆς καταγωγῆς, γνωστότατοι ὡς ἐπιδέξιοι ὑφανταί. Διῃροῦντο δ' εἰς διάφορα γένη, καλούμενα Κοραξοί, Μόσχοι, Ἡνίοχοι, κτλ. καὶ ἐξετείνοντο ἐν τοῖς ἔπειτα μέχρι Τραπεζοῦντος, ἔνθα οἱ Μύριοι διῆλθον διὰ τῆς χώρας αὐτῶν (Ξνφ. Ἀν. Δ, 3. Ε, 2). Μετὰ τοῦ περσικοῦ κράτους εἶχον σχέσεις, οὐχὶ ὅμως λίαν στενὰς (Ἡρδ. Γ, 97). Ὑπετάγησαν δ' εἰς τὸν Μιθριδάτην, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τοὺς Ῥωμαίους (Στρβ. ΙΑ, 497).

Κολωναὶ αἱ Κ., 1) πόλις τρωϊκή, Α. τῆς Ἀλεξανδρείας Τρωάδος (Θουκ. Α, 131.—Ξεν. Ἀν. Γ, Ι, 13). — 2) Πόλις ἐν Μυσίᾳ, ἄνωθεν τῆς Λαμψάκου (Ἀρρ. Α. 12, 6. Στρβ. ΙΓ, 589).

Κολωνάτας, ἐπίθετον τοῦ Βάκχου, ναὸν ἔχοντος εἰς μέρος τι τῆς Λακωνίας Κολώνην καλούμενον (Παυσ. Γ, 13).

Κολώνη, καὶ Κολωνίδες, 1) πολίχνη τῆς Μεσσηνίας ἐν Πελοποννήσῳ, Ἀθηναίων ἀποικία, μεταξὺ Μεθώνης καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀκρίτα, ἔχουσα λιμένα ὅστις ἐκαλεῖτο Φοίνικος (Παυσ. Β.—Πτλμ.).—2) Ἀκρωτήριον τῆς Βιθυνίας εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον (Ἀπλν. Ῥόδ. Β, 650).

Κολωνὶς, νησίδιον ἀπέναντι τῆς ἐν Ἀργολίδι Ἑρμιόνης. Νῦν Σπετσόπουλον.

Κολωνὸς ἀγοραῖος, ἢ **ἵππιος,** ἴδ. Ἀττική.

Κομαιθὼ, θυγάτηρ τοῦ Πετρελάου, βασιλέως τῶν Τηλεβοῶν. Ὅτε ὁ Ἀμφιτρύων ἐπῆλθεν ἐχθρικῶς, ἐρασθεῖσα αὐτοῦ, ἔκοψε πρὸς χάριν του τὴν χρυσῆν τρίχα ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ πατρός της, ἐξ ἧς ἐξηρτᾶτο ἡ δύναμις καὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ, καὶ οὕτως ὁ Ἀμφιτρύων ἐκυρίευσε τὴν χώραν. Ἀλλ' εἶτα ἐφόνευσε καὶ τὴν προδότιν Κομαιθὼ (Ἀπλλδ. Β, 4, 5).

Κόμανα, ἴδ. Καππαδοκία καὶ Πόντος.

Κομανία, φρούριον ἐν Μυσίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πρὸς τῇ Περγάμῳ (Ξνφ. Ἀνβ. Ζ, 6, 15).

Κόμαροι, λαὸς Σκυθικὸς ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Σάκων, παρὰ τῷ ποταμῷ Ἰαξάρτῃ (Πτλμ.).

Κόμαρος, λιμὴν τῆς Μολοσσίδος ἐν Ἠπείρῳ, πρὸς τῷ Ἀκτίῳ ἀκρωτηρίῳ (Στρβ.).

Κομήτης, Λαπίθης ἐκ τῶν φονευθέντων ὑπὸ τῶν Κενταύρων εἰς τὸν γάμον τοῦ Πειριθόου (Ον. Met.).

Κομμαγηνὴ, τὸ Β. τῆς Συρίας (ἴδ.).

Κομμενάσης, ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς, εἰσβάλλων εἰς τὸν Γάγγην. Νῦν Γάγρα.

Κόμμωσις. Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἐνηβρύνοντο οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τῷ κάλλει τῆς κόμης, καὶ καρηκομόωντες εὐφημοῦνται ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου, καὶ οἱ Ἀκαρνᾶνες ἔφερον τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην ἴσως πρὸς ἀντίθεσιν τῶν γειτόνων αὐτῶν τραχυτέρων λαῶν. Ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις οἱ Σπαρτιᾶται ἔτρεφον κόμην ὑποχρεωτικῶς, ἐν ᾧ οἱ παῖδες παρ' αὐτοῖς ὤφειλον νὰ κείρωσιν αὐτήν· καὶ πανταχοῦ ὑπῆρχον κουρεῖα, ἐν οἷς οἱ κουρεῖς ἐπεμελοῦντο τῆς κομμώσεως, ἔκοπτον τοὺς ὄνυχας, κτλ. διότι τὸ εὐσχημονεῖν ἐπεβάλλετο εἰς τὸν καλῶς ἀνατεθραμμένον Ἕλληνα. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀρχαιότατα συνῆγον τὴν κόμην ὑπὲρ τὸ μέτωπον εἰς κρώβυλον, οἷος πολλάκις φαίνεται εἰς ἀγάλματα τοῦ Ἀπόλλωνος· ἡ δὲ ἀποτομὴ κόμης ἦν πολλάκις σημεῖον πένθους. Ἐν Ἑλλάδι ἦν ἡ ξανθὴ κόμη (ὡς τοῦ Ἀπόλλωνος, τοῦ Μενελάου) σπανία, καὶ διὰ τοῦτο λίαν ἀγαπητή, ὥστε καὶ τεχνητῶς πολλάκις παρήγετο· ὁ βαθὺς ἢ δασὺς πώγων ἀνῆκεν εἰς τῆς ὡρίμου ἀνδρικῆς ἡλικίας τὸ κάλλος καὶ τὴν ἀξιοπρέπειαν, καὶ ἐτρέφετο οὕτω κατά τε τὰς γνάθους, ὁ πώγων, περὶ τὰ χείλη, ἡ ὑπήνη (μύσταξ), καὶ κατωτέρω τὸ γένειον. Ὁ Σπαρτιατικὸς νόμος ἀπῄτει παρὰ τῶν περιοίκων νὰ κείρωσι τὸν μύστακα· ὁ Ἀλέξανδρος δὲ εἰσήγαγε τὸ γενικὸν ἔθος τοῦ απο-

κείρεσθαι. Αἱ δὲ γυναῖκες οὐδ' ἔπλεκον τὴν μακρὰν κόμην των, οὐδὲ τὴν συνέστρεφον εἰς τεχνητοὺς ἰούλους, ἀλλὰ τὴν συνῆγον, τὴν συνεσπείρουν ἢ τὴν συνέδεον διαφόρως ὀπίσω τῆς κεφαλῆς ἢ ὑπὲρ τὸ μέτωπον, καὶ συνήθως ἱκανῶς βαθέως ὑπὲρ αὐτὸ, διότι τὸ μακρὸν μέτωπον, ἐθεωρεῖτο ὡς καλλονὴ (tenuis

frons. Hor. Od. I, 33, 5), καὶ πολλάκις συνεκράτουν διὰ ταινίας αὐτὴν ὡς διαδήματος (μίτρας), ἢ ὀπίσω διὰ σάκκου ἐξ ὑφάσματος, ἢ διὰ πλέγματος (κεκρυφάλου). Εἰς Ῥώμην δ' ἡ κουρὰ εἰσήχθη ἐκ Σικελίας ἀπὸ τοῦ 300 π.Χ. Αἱ κυρίαι ἔστρεφον τοὺς ἰούλους των διὰ πεπυρακτωμένου σιδήρου, ἔφερον πολύτιμα κοσμήματα εἰς τὴν κόμην, καὶ ἐπὶ τῶν Αὐτοκρατόρων ἐγίνετο συνεχέστατα χρῆσις ὑψηλῶν κομμώσεων, ψευδοῦς κόμης καὶ φενάκης.

Κόμψατος, ποταμὸς τῆς Θράκης, ῥέων μεταξὺ Νέστου καὶ Τράβου πρὸς τὴν Βιστωνίδα λίμνην. Νῦν Σόπαρις.

Κονδοχάτης, ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς, ἐκβάλλων εἰς τὸν Γάγγην (Ἀρρν. Α, 4.— Πτολ. ΣΤ, 18). Νῦν Γουνδούκ.

Κονδυλέα, κώμη τῆς Ἀρκαδίας, μετὰ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος (Παυσ. Δ).

Κονθύλη, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Πανδιονίδα φυλὴν (Ἀρστφ.Σφ.233).

Κονίαμα, πηλὸς δι' οὗ ἐπεχρίοντο οἱ τοῖχοι· φαίνεται δ' ὅτι ἦν ἐν χρήσει ἤδη ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, διότι τοιοῦτος, περὶ τοὺς 3″ παχὺς εὑρέθη οὐ μόνον εἰς τὸ ἀργολικὸν Ἡραῖον, κίτρινος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ θησαυροῦ τοῦ Ἀτρέως, ἐρυθρὸς, καὶ ἐν Τύρινθι λευκὸς εἰς στρῶσιν τοῦ ἐδάφους ἐντὸς τῶν οἰκοδομῶν.

Ἐν Πομπηΐᾳ.

Κόνιον, πόλις τῆς Φρυγίας ἐν Μικρᾷ

Ἀσίᾳ, καὶ Κονιούπολις καὶ Κόννα (Ἡρδ. Ε, 53.—Πτλμ.).

Κόνιος, ἐπίθετον τοῦ ἐν Μεγάροις, ἐν ὑπαίθρῳ ἱερῷ λατρευομένου Διὸς (Παυσ. Α. 90).

Κονίστρα (ἢ κονιστήριον), ἐν τοῖς γυμνασίοις τὸ μέρος ἔνθα ἐγίνοντο οἱ ἀγῶνες τῆς πάλης, διότι ἀλείφοντες δι' ἐλαίου τὰ μέλη των οἱ παλαισταὶ, ἐπέπασσον κόνιν. Ἐν δὲ τοῖς θεάτροις (ἴδ.) ταὐτόσημον τῇ ὀρχήστρᾳ, ἔνθα ἵστατο καὶ ἐκινεῖτο ὁ χορός.

Κοννᾶς, αὐλητὴς Ἀθηναῖος, ἀριστεύσας εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας. οὐχ ἧττον μείνας, ἢ λέγων ὅτι ἔμεινε πένης, ἐξ οὗ καὶ παροιμιακῶς ἔλεγον «Κόννου ψῆφον ἡγεῖσθαι,» δηλαδὴ ψῆφον εἰς οὐδὲν ὠφελοῦσαν (Ἀρστφ. Ἱππ. 534. Σφ. 695).

Κοννίδας, παιδαγωγὸς τοῦ Θησέως, εἰς ὃν οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς εἰς ἥρωα, ἔθυον κριὸν, μίαν ἡμέραν πρὸ τῆς ἑορτῆς τοῦ Θησέως (Πλούτ. Θησ. Β).

Κόννος, Μητροβίου, κιθαρῳδὸς Ἀθηναῖος, διδάξας τὸν Σωκράτην τὴν μουσικὴν (Πλάτ. Εὐθύδ. Σ. 272).

Κοντάδεσδος, ποταμὸς τῆς Θράκης, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀγριάνην (Ἡρδ. Δ, 90).

Κόντος, μακρὸν ξύλον ἔχον σίδηρον εἰς τὸ πέρας, πρὸς παντοίας χρήσεις οἷον πρὸς ὦσιν τῶν ἀκατίων, κλπ. ἰδίως δὲ μακρὸν

Ψηφόθ. ἐν τῷ ναῷ τῆς Πρενέστης.

ἀκόντιον τῶν ἱππέων, ὡς τὸ ὃ παρίσταται φέρων ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην.

Κόνων, 1) Ἀθηναῖος στρατηγὸς, διακριθεὶς εἰς τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, καὶ ναυαρχήσας τῷ 413 π. Χ. (Θουκ. Ζ, 31). Τῷ δὲ 400 ἐξελέγη αὐτὸς στρατηγὸς ἀντὶ τοῦ Ἀλκιβιάδου (Just. V, 5, 4), ἀλλ' ἡττήθη ὑπὸ τοῦ Καλλικρατίδου πρὸ τῆς Μιτυλήνης, ἐνεκλείσθη ἐκεῖ, καὶ ἠλευθερώθη μόνον διὰ τῆς ἐν Ἀργινούσαις νίκης τῶν Ἀθηναίων. Ἐπὶ δὲ τῆς ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς καταστροφῆς, μόνος κατώρθωσε, μετὰ 8 πλοίων διαφυγὼν, νὰ σωθῇ εἰς Κύπρον (Ξεν. Ἑλλ. Α, 5, 10. Β, 1, 28.—Πλούτ. Λυσ. ΙΑ), ἔνθα καὶ ἐπὶ 8 ὅλα ἔτη διαμείνας μετὰ τὴν ἅλωσιν τῶν Ἀθηνῶν, συνέδεσε σχέσεις μετὰ τῆς Περσικῆς αὐλῆς, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτῆς στόλον ὅτε ὁ Ἀγησίλαος εἰσήλασεν εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, τῷ 396. Ἀλλὰ μὴ δεόντως ὑποστηριχθεὶς ὑπὸ τῶν σατραπῶν, ἀπῆλθε τῷ 395 ὁ ἴδιος πρὸς τὸν βασιλέα, οὗ ἐκέρδησε τὴν ὑπόληψιν, καὶ ἐπικουρίαν λαβὼν, προσέβαλε καὶ ἐνίκησε τὸν Σπαρτιατικὸν στόλον τὸν ὑπὸ τὸν Λύσανδρον παρὰ τῇ Κνίδῳ ἐπὶ τῆς Καρικῆς παραλίας (Ξεν. Ἑλλ. Α, 3, 7.—Πλούτ. Ἀγησ. ΙΖ), καὶ ἀνέτρεψε τὴν ἀπὸ τῆς ἥττης τῶν Ἀθηνῶν ἱδρυθεῖσαν ἡγεμονίαν τῆς Σπάρτης. Ἀπαλλάξας δὲ τοῦ Σπαρτιατικοῦ ζυγοῦ τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (393), ἐλεηλάτησε τὰς παραλίας τῆς Μακεδονίας, καὶ ἐπιστρέψαντα εἰς Ἀθήνας τὸν ὑπεδέχθησαν οἱ συμπατριῶταί του θριαμβευτικῶς. Διὰ χρημάτων δ' ἃ ἔλαβε παρὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν, ἀνῳκοδόμησε τὰ Μακρὰ τείχη (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 8, 6. — Rang. Ant. Hell. II σ. 388). Διεπραγματεύθησαν δὲ τότε οἱ Σπαρτιᾶται μετὰ τοῦ Πέρσου σατράπου Τιριβάζου, ὅστις, σταλέντα πρὸς αὐτὸν εἰς πρεσβείαν τὸν Κόνωνα, συνέλαβε καὶ ᾐχμαλώτευσεν εἰς τὰς Σάρδεις (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 8, 16). Φαίνεται ὅμως ὅτι διέφυγεν ἔπειτα ὁ Κ. καὶ ἀπέθανεν ἐν Κύπρῳ παρὰ τῷ Εὐαγόρᾳ (Ἰσοκρ. Πανηγ. ΜΑ. — Nep. Con. IV). — 2) Σάμιος, ἀστρονόμος καὶ μαθηματικὸς περὶ τὰ 280 π.Χ., φίλος τοῦ Ἀρχιμήδου. Οὗτος κατέταξε τὴν κόμην τῆς Βερενίκης μεταξὺ τῶν ἀστερισμῶν (Catull. LXVI, 1). — 3) Γραμματικὸς ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Καίσαρος καὶ Ὀκταβίου, ἔγραψεν εἰς καθαρὰν ἀττικὴν διάλεκτον «διηγήσεις,» πραγματευομένας ἀρχαίας ὑποθέσεις, ἰδίως περὶ ἀποικιῶν. Σώζονται δ' αὐτοῦ ἀποσπάσματα παρὰ Φωτίῳ.

Κόορτις, «Τρεῖς σπεῖρας· τοῦτο δὲ καλεῖται τὸ σύνταγμα τῶν πεζῶν παρὰ Ῥωμαίοις Κόορτις» (Πολϐ. ΙΑ, 23).

Κόπανον, τὸ χρησιμεῦον εἰς κοπάνισμα εἰς μεγάλα ἰγδία, καὶ κρατούμενον διὰ δύο χειρῶν.

Κοπὶς, λεπὶς κυρτὴ, ἡ τῶν ἀσιανῶν

ὅπλων (Ξεν. Κύρ. παιδ. Β, 1, 9. Στ.2, 10).

Κοπρεὺς, υἱὸς τοῦ Πέλοπος, πατὴρ τοῦ Περιφήτου, φυγὼν ἐξ Ἤλιδος ὡς φονεὺς τοῦ Ἰφίτου· ὑπὸ τοῦ Εὐρυσθέως δ' ἐν Μυκήναις ἐξαγνισθεὶς, ἐπέμφθη ὑπ' αὐτοῦ ὡς κῆρυξ παρὰ τῷ Ἡρακλεῖ ἵνα τῷ ἀναγγείλῃ τοὺς ἄθλους οὓς ὤφειλε ν' ἀναλάϐῃ (Ὁμ. Ἰλ. Ο, 639).

Κοπρία, παραλία παρὰ τὴν πόλιν Ταυρομένιον τῆς Σικελίας, μνημονευομένη διότι εἰς αὐτὴν ἐξεβράζοντο τὰ παρὰ τὴν Χάρυϐδιν ναυάγια (Στρϐ.).

Κοπτὸς ἢ **Κοπτὶς,** ἐπίσημος ἐμπορικὴ πόλις τῆς Θηϐαΐδος ἐπὶ τοῦ Νείλου, συνδέουσα ἐμπορικῶς τὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Ἀραϐίαν μετὰ τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ, Ἰουστινιανούπολις. Νῦν Κούφτ. (Στρϐ. ΙΖ, 815).

Κόρα, ἀρχαιοτάτη πόλις τῶν Οὐόλσκων, ἣν, ὡς ἐλέγετο, ἔκτισεν ὁ Ἀργεῖος Κόρας. Ὑπέστη καταστροφὰς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων· σώζονται δ' αὐτῆς κυκλώπεια ἐρείπια (Liv. II, 16. VIII, 19).

Κορακήσιον, ἴδ. Κιλικία.

Κόραξ, 1) Σικελὸς, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἱέρωνος, πιθανῶς τῷ 467 π. Χ. ἄρξας ἐν Συρακούσαις, εἶτα δ' εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον καὶ εἰς καλλιέργειαν τῶν ἐπιστημῶν ἀποσυρθείς. Λέγεται πρῶτος διδάξας τὴν ῥητορικὴν καθ' ὡρισμένους κανόνας, καθ' οὓς ἔγραψε καὶ τέχνην (τὴν θεωρίαν) αὐτῆς. Μαθητὴς αὐτοῦ ἦν ὁ Τισίας (Cic. de Or. I, 20.—2) Ἴδ. Αἰτωλία.

Κόραξ, μηχανὴ πολιορκητικὴ καὶ ναυτικῶν προσϐολῶν (Πολϐ. Α, 22. — Vitr. X, 13, 8).

Κοραξοὶ, ἔθνος τῆς Κολχίδος, κατοικοῦν παρὰ τὸν ἐκεῖ Κόρακα ποταμὸν (Στέφ. Βυζ.)

Κορασσίαι, ἐρημόνησος τοῦ Αἰγαίου, κατὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Καρίας (Στρϐ.)

Κορϐάσαι. πόλις τῆς Πισίας ἐν Ἀσίᾳ (Πολύϐ. ΛΒ. — Πτολ. Ε). Νῦν ἴσως ἡ Κουρνάρ.

Κορϐίλων, πόλις τῆς ἐν Γαλλίᾳ Ἀκουϊτανίας, πιθανῶς ἐπὶ τῶν ἐκϐολῶν τοῦ Λιγύρου, ἐμπόριον ἀσκοῦσα (Στρϐ.)

Κορδάκα, ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος εἰς τὸν ἐν Ἤλιδι ἀρχαῖον αὐτῆς ναὸν, ἐκ τοῦ ὑπὸ τῶν ἑταίρων τοῦ Πέλοπος ἐκεῖ πρῶτον ἐφευρεθέντος καὶ χορευθέντος κόρδακος (Παυσ. ΣΤ, 22).

Κόρδαξ, παρ' Ἀττικοῖς ἡ ὄρχησις τοῦ κωμικοῦ χοροῦ, ἡ παριστῶσα τὴν μέθην, ἐξ οὗ εἶτα πᾶσα ὄρχησις μετ' ἀσέμνων κινημάτων. Ἐλέγετο δὲ πρῶτον ἐξευρεθεῖσα ἐν Ἤλιδι.

Κόρδυϐα, ἀρχαία πρωτεύουσα τῆς Βαιτικῆς Ἱσπανίας, πόλις μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος, κειμένη βορείως τοῦ Βαίτιος ποταμοῦ. Ἐπὶ Καίσαρος Ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Στρϐ.), καὶ νῦν Κορδούβα.

Κορδύλη, λιμὴν ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ Πόντου εἰς τὴν Ἀσίαν (Ἀρρ. Περίπλ.).

Κορέθων, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος, ἐν Ἀρκαδίᾳ (Ἀπολλόδ.).

Κόρη, 1) ἴδ. Περσεφόνη.—2) Πήλινον, ἢ καὶ ἐκ πολυτελεστέρας ὕλης μικρὸν

ὁμοίωμα ἀνθρώπου, παίγνιον μάλιστα τῶν παιδίων (κοῦκλα), ὧν πλεῖσται καὶ ἐνίοτε ὡραῖαι εὑρίσκονται ἐν τάφοις (ἴδ. Τανάγρα). —3) Ἡ μακρὰ χειρὶς τοῦ Περσικοῦ ἱματίου (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 1, 8).

Κορησία, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς (Στφ. Βυζ. λ. Κόριον).

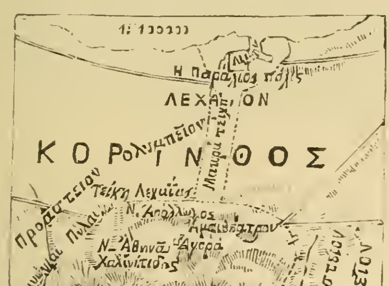
Κορησσία, πόλις εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς νήσου Κῶ, ἧς οἱ κάτοικοι μετῳκίσθησαν ἔπειτα εἰς τὴν Ἰουλίδα.

Κορησσὸς, ὄρος ἐν Ἰωνίᾳ, εἰς 40 σταδίων ἀπόστασιν τῆς Ἐφέσου. Ἐπ' αὐτοῦ ἦν κώμη θεωρουμένη ὡς τῆς πόλεως ἐκείνης προάστειον (Ἡρδ. Ε, 100.—Ξνφ. Ἑλλ.—Στφ. Βυζ.).

Κορία, 1) ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, διότι ἔσωσε τὰς κόρας τοῦ Προίτου (Καλλίμχ. Ἄρτμ. 234). Ὁμοίως καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, εἰς τὸν ναὸν αὐτῆς τὸν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Κλειτορίου ὄρους ἐν Ἀρκαδίᾳ (Παυσ. Η, 21).—2) Πόλις τῆς Βρεττανίας, ἐν τῇ νῦν Σκωτίᾳ, παρὰ τῷ ν. ποταμῷ Ἁμιλτῶνι (Πτολεμ. Β, 3).

Κοριδαργὸς, πόλις, τῆς χώρας Κολδαύων ἐν Γερμανίᾳ, ν. Βροὺνν ἐν Μοραβίᾳ (Πτοτεμ.).

Κορινθία, ἡ ΒΑ χώρα τῆς Πελοποννήσου, 12 □ μιλίων, ἔκτασιν ἔχουσα,

περιλαμβάνουσα δὲ καὶ τὸν Ἰσθμὸν, καὶ συνορεύουσα ΒΑ πρὸς τὴν Μεγαρίδα, ἀφ' ἧς τὴν διῄρουν τὰ 1370^{μ} ὑψ. Γεράνεια ὄρη, ἔχοντα εἰς τὴν κρημνώδη Ν αὐτῶν πλευρὰν τὴν περίφημον καὶ ἐπικίνδυνον Σκιρωνίαν ὁδὸν (ν. Κακὴν Σκάλαν)· Β πρὸς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, Δ, πρὸς τὴν Σικυωνίαν, Ν, πρὸς τὴν Ἀργολίδα, καὶ Α, πρὸς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον. Τοῦ Γερανείου τὴν πρὸς Δ παρέκτασιν ἀποτελεῖ ὁ Αἰγίπλαγκτος, ἀπολήγων εἰς τ' ἀκρωτήρια Ὀλμιὰς καὶ Ἡραῖον (ἅγ. Νικόλαος). Τὸν δ' ἰσθμὸν,

18200′ τὸ ἐλάχιστον πλάτος ἔχοντα, ὕψος δὲ τὸ μέγιστον 90^{μ}, οἱ ἐπιχειρήσαντες νὰ τάμωσιν, ὡς ὁ Νέρων ἐν ἄλλοις, ἀπεθαρρύνθησαν πάντοτε ἐκ τῆς δυσκολίας τοῦ ἔργου, καὶ κατὰ δημώδεις παραδόσεις, αἷμα ἐκ τῆς γῆς ἀναβρύσαν καὶ ἄλλα θαυμάσια φαινόμενα παρεκώλυσαν τὴν ἐκτέλεσιν, ἐπιφυλαχθεῖσαν εἰς τὰς παρούσας ἡμέρας. Ἀπὸ τῆς μιᾶς ὅμως εἰς τὴν ἄλλην θάλασσαν ἔφερεν ὁ Δίολκος, ὁδὸς δι' ἧς μετεφέροντο κατὰ ξηρὰν τὰ πλοιάρια. Νοτίως δ' αὐτοῦ σώζονται λείψανα τειχῶν τὸν ἰσθμὸν τεμνόντων, καὶ ὧν ἡ ἀνέγερσις ἤρξατο ἀπὸ τῶν Περσικῶν, καὶ ἐπανελήφθη πολλάκις ἔκτοτε, καὶ ὑπὸ τῶν Βενετῶν ἔτι τῷ 1663 καὶ 1699. Ν τῆς πόλεως Κορίνθου ὑψοῦται κωνοειδὴς λόφος εἰς 575^{μ} ὑπὲρ τὴν θάλασσαν, 500^{μ} δὲ ὑπὲρ τὴν πόλιν, φέρων τὴν ὀχυρὰν ἀκρόπολιν, τὸν Ἀκροκόρινθον· Α δ' αὐτοῦ τὰ 685^{μ} ὑψηλὰ Ὄνεια ὄρη, μετὰ τῶν ἀκρωτηρίων Βουκεφάλου καὶ Σπειραίου, ἀποκλείοντα τὴν ἐκ Ν πρόσοδον. Δύο δὲ μόναι ὁδοὶ ἔφερον ὑπὲρ αὐτὰ, Δ ἐκ Κλεωνῶν, καὶ Α τοῦ Ἄργους ὑπὲρ τὴν Τενέαν. Τὸ πλεῖστον τῆς ἐπαρχίας σύγκειται ἐξ ὑψωμάτων καὶ κοιλάδων («ὀφρυᾶ τε καὶ κοιλαίνεται» Ἡρδ. Ε, 92. —Στρβ. Η, 382), εὔφορον δὲ μέρος ἦν καὶ

τὸ πάλαι ὡς καὶ νῦν ἡ βοτρυοφόρος ΒΔ παραλία. Ποταμὸς πρὸς Δ τὴν ἐχώριζεν ἀπὸ τῆς Σικυωνίας ἡ Νεμέα. Ἦν δὲ τὸ ἀρχαῖον τῆς Κορίνθου ὄνομα τὸ Πελασγικὸν Ἔφυρα (Γέφυρα;)· μετὰ τῶν παναρχαίων δὲ κατοίκων συνανεμίγησαν ἔπειτα Αἰολεῖς, καὶ κατόπιν Δωριεῖς, ἐπὶ τῆς καθόδου των· καὶ ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς χώρας συνεποσοῦντο οἱ κάτοικοι εἰς 600,000 περίπου, τὸ ἐμπόριον ἰδίως μετερχόμενοι, καὶ ὠφελούμενοι θος, ὥστε διὰ τοῦτο, καὶ διὰ τὴν ἐπίκαιρον θέσιν του, αὐτὸς καὶ ἡ Χαλκὶς καὶ ἡ Μαγνησία ἐλέγοντο αἱ τρεῖς πέδαι τῆς Ἑλλάδος. Τῷ 146 π. Χ., κυριεύσας κατέστρεψε τὴν ὡραίαν πόλιν ὁ Μούμμιος, μείνασαν ἐπὶ ἕνα αἰῶνα εἰς σωρὸν ἐρειπίων. Ἀνοικοδομηθεῖσα δ' ὑπὸ Καίσαρος ὡς Ῥωμαϊκὴ ἀποικία, ἀνέθαλεν αὖθις, εἰ καὶ οὐχὶ πλέον εἰς τὴν ἀρχαίαν περιωπὴν, πρωτεύουσα γενομένη τῆς ἐπαρχίας Ἀχαίας. Ἡ πόλις ἦν κατάκοσμος διὰ

Ὁ ναὸς τοῦ Ποσειδῶνος ἐν Κορινθίᾳ.

ἐκ τῆς διαμετακομίσεως. Ἡ δὲ πόλις, ἡ πολυανθρωποτέρα πασῶν τῶν Ἑλληνικῶν, εἶχε 300,000 κατοίκους, καὶ πολυαρίθμους ἐξέπεμψεν ἀποικίας. Ἐποτίζετο δ' ὑπὸ τῆς ὡραίας πηγῆς Πειρήνης, ἥτις προέρρεεν ἐξ ὕψους 575μ ὑπὲρ τὴν θάλασσαν, καὶ παρ' ᾗ ὁ Βελλεροφόντης ἐλέγετο δαμάσας τὸν Πήγασον. Καὶ ὁ Ἀδριανὸς δὲ μετωχέτευσεν εἰς τὴν Κόρινθον τὸ ὕδωρ τῆς Στυμφαλίδος λίμνης. Ἦν δὲ τοσοῦτον ὀχυρὸς ὁ Ἀκροκόρινλαμπρῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν οἰκοδομῶν· καὶ ὁ ἐκ τῆς ἐμπορίας πλοῦτος ἐπέφερε τὴν πολυτέλειαν καὶ ἠθικὸν ἐκτραχηλισμόν. Ὁ ναὸς τῆς Ἀφροδίτης εἶχε χιλίας νέας ἱεροδούλους, καὶ διὰ τὰς δαπάνας καὶ ἄλλους κινδύνους ἐπεκράτει τὸ λόγιον ὅτι «οὐ παντὸς ἦν πλεῖν εἰς Κόρινθον.» Τοῦ δὲ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος σώζονται ἔτι ἐπίσημα λείψανα, τὸ μόνον σχεδὸν λείψανον τῆς ἀρχαίας Κορίνθου. Ἐν Κορίνθῳ ἠσκεῖτο ἐξό-

χως ἥ τε γλυπτικὴ καὶ ἡ ζωγραφικὴ καὶ ἡ χαλκουργία, καὶ ὑπὲρ πάντα τὰ ἄλλα πλουσιώτερα ἦσαν τὰ διὰ φύλλων ἀκάνθου κοσμούμενα ὑπὸ τοῦ Καλλιμάχου δ' ἐφευρεθέντα κορινθιακὰ κιονόκρανα· καὶ ἡ κεραμογραφία ὡραῖα παρῆγεν ἐκεῖ προϊόντα. Ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις ὁ κορινθιακὸς χαλκὸς ἐξελαμβάνετο ὡς μέταλλον προελθὸν ἐκ τῆς μίξεως παντοίων μετάλλων ἐπὶ τοῦ ἐμπρησμοῦ τῆς Κορίνθου ὑπὸ Μουμμίου. Βορείως δὲ τῆς πόλεως, εἰς 12 σταδίων ἀπόστασιν ἔκειτο, διὰ δύο μακρῶν τειχῶν μετὰ τῆς πόλεως συνδεόμενος, ὁ λιμὴν τὸ Λέχαιον, ἐπὶ τοῦ κορινθιακοῦ κόλπου, ἔνθα ἀπὸ τοῦ σεισμοῦ τοῦ 1868 ἐκτίσθη ἡ νέα Κόρινθος. Ἐπὶ τῆς πρὸς αὐτὴν δ' ἀγούσης ἔκειτο τὸ μνημεῖον τοῦ Διογένους. Εἰς τὸν Σαρωνικὸν δὲ κόλπον ἔκειτο ὁ Α. λιμὴν τῶν Κεγχρεῶν, καὶ ὀλίγον Β. αὐτοῦ αἱ Θερμαὶ (ν. Λουτράκι), μετὰ θερμῆς πηγῆς, αἵτινες καὶ Ῥεῖτοι καὶ λουτρὸν τῆς Ἑλένης ἐλέγοντο· καὶ πλησιέστατα τὸ χωρίον Σολύγεια. Ν τῆς Κορίνθου ἡ Τενέα, πατρὶς τοῦ Κυψέλου. Πλησίον τοῦ λιμένος Σχοινοῦντος (ν. Καλαμάκι), ἐτελοῦντο ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ τὰ Ἴσθμια παρὰ τῷ Ποσειδωνίῳ, οὗ λείψανα σώζονται, ὡς καὶ τοῦ θεάτρου καὶ τοῦ σταδίου τῶν ἀγώνων. Πέραν δὲ τοῦ Ἰσθμοῦ ἔκειντο ἡ Σιδοῦς καὶ ἡ Κρομμυών, ἔνθα ὁ Θησεὺς λέγεται φονεύσας τὴν Κρομμυωνίαν σῦν, μητέρα τοῦ Καλυδωνίου κάπρου. Εἰς δὲ τὴν δυτικὴν παραλίαν ἦν ἡ Οἰνόη (Πέρα χώρα) (Στρβ. Η, 378.—Παυσ. Β). Πρὸ τῆς Δωρικῆς εἰσβολῆς ἦρχον ἐν Κορίνθῳ οἱ Σισυφίδαι. Ὁ Ὅμηρος λέγει τὴν (ἢ τὸν) Κόρινθον ἀφνειὸν καὶ ἐξαρτωμένην ἐκ τῶν Μυκηνῶν (Ἰλ. Β. 570). Ἐπὶ τῆς δωρικῆς δὲ διανομῆς ἔλαβεν αὐτὴν ὁ Ἀλήτης, τοῦ Ἡρακλέους δισέγγονος, καὶ ἀπὸ τοῦ 955 π. Χ. προΐσταντο τῆς ὀλιγαρχίας οἱ Βακχιάδαι, μέχρις οὗ, τῷ 659 (Ὀλ. 30, δ') ὁ μητρόθεν Βακχιάδης Κύψελος, ὁ τῶν τεχνῶν ἐραστὴς καὶ προστάτης, ἀνεδείχθη τύραννος. Ἀλλὰ μετὰ τὸν υἱὸν καὶ διάδοχον αὐτοῦ Περίανδρον (627—585), ἐξεβλήθη ὁ τούτου υἱὸς Ψαμμήτιχος, καὶ ἐγκατέστη ἡ δημοκρατία. Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐξέπεσε καὶ ἡ ναυτικὴ δύναμις τῆς Κορίνθου. Συνησπίσθη δ' ἔπειτα ἡ πόλις μετὰ τῶν Μακεδόνων, καὶ τέλος, ὡς σύμμαχος τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ, ἐκυριεύθη καὶ κατεστράφη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων.

Κορινθιακὸς πόλεμος. Ὅτε οἱ Λακεδαιμόνιοι στρατηγοὶ Θίμβρων καὶ Δερκυλλίδας ἤρξαντο ἀπὸ τοῦ 400 π. Χ. τὰς ἐπιχειρήσεις αὐτῶν κατὰ τῶν σατραπῶν τῶν παραλίων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ αὐτὰς ἐπέτεινεν ἔτι μᾶλλον ὁ Ἀγησίλαος, πεμφθεὶς ὑπὸ τῶν Περσῶν ὁ Ῥόδιος Τιμοκράτης, ἐκέρδησεν ὑπὲρ αὐτῶν διὰ δωροδοκίας τὰς Θήβας, τὴν Κόρινθον καὶ τὸ Ἄργος, αἷς προσετέθησαν καὶ αἱ Ἀθῆναι καὶ ἄλλαι μικραὶ πόλεις. Τότε ἤρξατο ὁ Κορινθιακὸς ἢ Κορινθοβοιωτικὸς πόλεμος, (Ξεν. Ἑλλ. Γ, 5.—Πλούτ. Λυσ. ΚΘ), καὶ οἱ Σπαρτιᾶται προσέβαλον ἐν Βοιωτίᾳ τὴν πόλιν Ἁλίαρτον, τῷ 395. Φονευθέντος δ' ἐκεῖ τοῦ βασιλέως αὐτῶν Λυσάνδρου, μετεκαλέσαντο ἐξ Ἀσίας τὸν ἐκεῖ θριαμβεύοντα Ἀγησίλαον. Οἱ σύμμαχοι διενοήθησαν κατ' ἀρχὰς νὰ προσβάλωσι τὴν Σπάρτην, διότι ὁ Κορίνθιος Τιμόλαος ἔλεγεν ὅτι πρέπει νὰ καταστρέψωσι τὴν κυψέλην πρὶν ἢ αἱ σφῆκες ἐξέλθωσιν ἐκεῖθεν καὶ κεντήσωσιν· ἀλλ' ἠναγκάσθησαν ν' ἀποσυρθῶσιν εἰς τὸ κέντρον τοῦ δεσμοῦ, τὴν Κόρινθον, ἔνθα εἶχεν ἀνατραπῆ ἡ ἀριστοκρατικὴ μερίς, καὶ ἡττήθησαν ἐν Νεμέᾳ (394). Ἐν Κορωνείᾳ τῆς Βοιωτίας ὅμως προσέβαλον προσερχόμενον τὸν Ἀγησίλαον, μικρὸν μετὰ τὴν ἐν Κνίδῳ νίκην τοῦ Κόνωνος, καὶ μετὰ τὴν αἱματηρὰν μάχην, ἧς τὴν ἔκβασιν ὁ Διόδωρος (ΙΔ, 84.—Ξεν. Ἑλλ. Δ, 2.—Πλουτ. Ἀγσ. ΙΗ) λέγει ἀμφίβολον, ἀπεσύρθη εἰς Σπάρτην ὁ Ἀγησίλαος. Ἔκτοτε δὲ προσετέθησαν καὶ πολλαὶ ἄλλαι πόλεις εἰς τὸν δεσμόν, καὶ ὁ τὴν Σπάρτην μισῶν σατράπης Φαρνάβα-

ζος, ἔφερε στόλον κατ' αὐτῆς, ἀπολεσάσης τὴν θαλασσοκρατίαν ὅτε αὐταὶ ἐκεῖναι αἱ πόλεις, αἱ καταβαλοῦσαι τῷ 404 τὴν κατὰ θάλασσαν ἰσχὺν τῶν Ἀθηναίων, συνετέλεσαν ἤδη εἰς τὴν παλινόρθωσιν αὐτῆς. Μικρὸν μετὰ τοῦτο (τῷ 392) ὁ Ἀθηναῖος Ἰφικράτης, σῶμα μισθωτῶν εἰς πελταστὰς ὀργανώσας, κατέστρεψεν ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ, κατὰ τὸ Λέχαιον, μόραν Σπαρτιατῶν (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 4. 8.—Nep. Jph. I), καὶ ἐξηκολούθει ὁ κορινθιακὸς πόλεμος διὰ δηώσεων καὶ ἐμφυλίων καταστροφῶν, καὶ διὰ λεηλασίας τῶν ἀκτῶν ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ στόλου, μέχρι τοῦ 387, ὅτε ὁ Ἀνταλκίδας, πρὸς δυσαρέσκειαν τῶν ἐχθρῶν τῆς Σπάρτης, συνωμολόγησε μετὰ τοῦ μεγάλου Βασιλέως συνθήκην τοῖς Πέρσαις ὠφέλιμον (Διόδ. ΙΔ, 110.—Ξεν. Ἑλλ. Ε, 1).

Κόρινθος, υἱὸς τοῦ Διὸς κατὰ τοὺς Κορινθίους, ἀνάγοντας εἰς αὐτὸν τὸ ὄνομα τῆς πόλεώς των (Πινδ. Νέμ. Γ, 155.-Παυσ. Β, 1).

Κόριννα, ποιήτρια ἐκ Τανάγρας τῆς Βοιωτίας, καὶ Θηβαία λεγομένη, ἐπελέγετο καὶ Μυία. Ἀκμάσασα δὲ περὶ τὸ 509 π.Χ., ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ διδάσκαλος τοῦ Πινδάρου εἰς τὴν Λυρικήν, μετὰ ταῦτα πεντάκις αὐτὸν νικήσασα ἐν διαγωνισμοῖς. Ἔγραψεν εἰς βοιωτικὴν διάλεκτον ποιήματα περὶ ἐγχωρίων ἡρώων καὶ ἄλλα μυθολογικά, ἀποτελέσαντα πέντε βιβλία· ἐξ αὐτῶν δ' ὀλίγιστα ἀποσπάσματα σώζονται (Bergk. Poet. lyr. grec.).

Κορέολα (ἡ), καὶ Κόριλα, μητρόπολις τῶν Οὐόλσκων, ἐν Ἰταλίᾳ, ἀνατολικῶς τοῦ Ἀντίου (Διονυσ. Ἁλικ. ΣΤ.—Πλούτ.—Στέφ. Βυζ.). Ὡς ταύτην κυριεύσας, ὠνομάσθη κατ' αὐτὴν ὁ περίφημος Ῥωμαῖος στρατηγὸς Μάρκιος ὁ Κοριολάνος.

Κόρκυρα, 1) καὶ **Κέρκυρα,** ὡς νομίζεται, ἡ Ὁμηρικὴ Σχερία, ἡ νῆσος τῶν Φαιάκων, ἀπέναντι Δ. τῆς Ἠπειρωτικῆς στερεᾶς, εἰς 50 μιλίων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Ἀκροκεραυνίου ἀκρωτηρίου. Ἐπιφάνειαν ἔχουσα 10 □ μ., διατέμνεται ὑπὸ δύο ὀρέων, τοῦ Β, Μελίτης, χωροῦντος ἐκ Δ. πρὸς Α, ἔνθα ὑψοῦται εἰς 946μ, καὶ τοῦ Ν' πρὸς τὰ ΝΔ βαθμηδὸν ταπεινουμένου. Ἀκρωτήρια ἔχει ΒΑ. τὸν Λευκίμμην, ΝΔ. τὸ Ἀμφίπαγον (ν. Ἀσπρόκαρο), ΒΔ. τὸ Φάλακρον (ν. Καραλῆ), καὶ ΝΑ. τὴν Κασσιόπην. Ἐπὶ Ὁμήρου ἤδη περιγράφονται οἱ κάτοικοι ὡς ναυτικοὶ καὶ παντοίως μεμορφωμένοι, ἀλλὰ δόλιοι καὶ ἀπότομοι. Κατὰ τὸ 734 π. Χ. ἐξέπεμψεν ἐνταῦθα ἀποικίαν ἡ Κόρινθος, ταχέως εἰς ἀκμὴν ἀναπτυχθεῖσαν καὶ ἐπὶ τῶν Περσικῶν πολέμων τὰ πλεῖστα πλοῖα μετὰ τοὺς Ἀθηναίους εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στόλον παρασχοῦσαν. Ἀλλ' ἡ δύναμις αὐτὴ ἐπέφερε συγκρούσεις καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν μητρόπολιν Κόρινθον, ἥτις καὶ ἡττήθη ἐν ναυμαχίᾳ (Θουκ. Α, Β). Εἶτα δ' ἐγένετο ἡ Κέρκυρα μία τῶν ἀφορμῶν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, εἰς ὃν καὶ αὐτὴ περιεπλάκη· ἐν δὲ τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις, καὶ μάλιστα μετ' Ἀλέξανδρον, ἐξασθενήσασα καὶ αὐτή, ἐτέθη (229) ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ῥώμης. Ἡ πρωτεύουσα, κειμένη εἰς τὸ μέσον τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς, ἔνθα καὶ νῦν, εἶχε δύο ἀκροπόλεις (κορυφὰς ἐπὶ τοῦ μεσαίωνος καλουμένας, ὅθεν τῆς νήσου τὸ νέον ὄνομα), καὶ δύο λιμένας, τὸν ἐμπορικὸν καὶ τὸν πολεμικόν, Ὑλαϊκὸν καλούμενον (Θουκ. Γ, 72. 81), (ν. Πέραμα κατὰ τὸ κανόνι). Τὸ δ' ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ νησίδιον, Ποντικονήσι, ἐστὶ πιθανώτατα τὸ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου (Ὀδ. Ν, 152) μνημονευόμενον ὡς ἡ ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος ἀπολιθωθεῖσα ναῦς τοῦ Ὀδυσσέως. Ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων δὲ μνημονεύεται καὶ πόλις Κασσιόπη ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου. Ὠνομάζετο δὲ καὶ Δρεπάνη ἡ νῆσος διὰ τὸ σχῆμά της, κατὰ δὲ τὸν μῦθον, διότι ἐνταῦθα δῆθεν ἔρριψεν ὁ Κρόνος εἰς τὴν θάλασσαν τὴν δρεπάνην δι' ἧς ἠκρωτηρίασε τὸν πατέρα του.—2) Ἴδ. Ἰλλυρικόν.

Κόρνικλος, πόλις τῶν Σαβίνων ἐν ἐν Ἰταλίᾳ (Στ. Βυζ.) Ν. Μοντικάλλι.

Κόροιβος, 1) ὁ πρῶτος Ὀλυμπιονίκης, ἀφ' οὗ μετὰ 86 ἐτῶν διακοπὴν ἐπανελή-

φθησαν τὰ Ὀλύμπια τῷ 777 π. Χ.—2) Ἴδ. Κασσάνδρα.

Κοροκονδάμη, κώμη τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου, εἰς τὸ νότιον τῆς εἰσόδου τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου, νῦν Ταμάν. Παρ' αὐτῇ ἦν ἡ μεγάλη Κοροκονδαμῆτις λίμνη, ὑπὸ πόλεων περιοικουμένη, καὶ ἐκβάλλουσα εἰς τὴν θάλασσαν (Στρβ.).

Κορόντα, πόλις τῆς Αἰτωλίας, παρὰ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Ἀχελώου (Θουκ. Β, 102). Ἴσως τὸ νῦν Ἄσπρον.

Κόρος, ποταμὸς τῆς Περσίδος (Διονύσ. Περιηγητ. 1073). Ἴσως αὐτὸς ὁ Κῦρος.

Κόρραγον, φρούριον τῆς Μακεδονίας, (Αἰσχ. κ. Κτησ. σ. 454).

Κορσέαι, νησίδιον τοῦ Αἰγαίου παρὰ τῇ Σάμῳ (Στφ. Βυζ.). Τουρκιστὶ Σουσὰν Ἀδασί.

Κορσεία καὶ **Κορσιαί,** μικρὰ πόλις τῆς Βοιωτίας ἐπὶ τοῦ ὄρους Πτώου, κατὰ τὰ σύνορα τῆς Λοκρίδος (Δμσθ. π. Πρπρσβ. σ. 385.—Παυσ.).

Κορσική, ἴδ. Κύρνος.

Κορσωτή, πόλις μεγάλη τῆς Μεσοποταμίας, ἐπὶ νήσου τοῦ ποταμοῦ Μασκᾶ, ἔρημος ἐπὶ Ξενοφῶντος (Ἀνβ. Α, 5, 4).

Κόρτωνα, ἴδ. Κρότων.

Κορύβαντες, ἴδ. Ῥέα.

Κορυδαλλὸς, ἴδ. Ἀττική.

Κορύδαλλος, Φωκεὺς ἐξ Ἀντικύρρας, προδοὺς τῷ Ξέρξῃ τὴν ὑπὲρ τὰς Θερμοπύλας τῆς Οἴτης διάβασιν. (Ἡρδ. Ζ, 124).

Κορύδων, βουκόλος τις παρὰ Θεοκρίτῳ (Εἰδ. Δ. 1).

Κόρυθος, 1) Υἱὸς τοῦ Διὸς, ἔσχεν ἐξ Ἠλέκτρας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἄτλαντος, τὸν Ἰάσιον καὶ τὸν Δάρδανον ἱδρυτὰς τῆς Κορύθου (Κρότωνος) ἐν τῇ Τοσκίᾳ τῆς Ἰταλίας (Virg. Æ, III, 167. VII, 209. X, 719). —2) Λαπίθης ἐπὶ τὸν γάμον τοῦ Πειρίθου (Or. Met. XII, 290).

Κορύλας, Πέρσης, σατράπης τῆς Παφλαγονίας (Ξενφ. Ἀνβ.).

Κόρυμβος, ἐν γένει ἡ κορυφὴ, ἰδίως ἡ κροσσωτὴ ἄκρα τῶν ἀνθέων, καὶ ἐκεῖθεν ἡ ἐπὶ τὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς συστρεφομένη κόμη, ἥτις κόμμωσις ἦν ἰδίως χαρακτηριστικὴ τῶν Ἀθηναίων, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν ἐπὶ Θουκυδίδου τὸ πρῶτον ἐγκαταλειφθεῖσα (Α, 6. καὶ Σχλ.—Ἀθην. ΙΒ. 5). Ὁ αὐτὸς καὶ Κρώβυλος.

Κορύνη, ἡ ποιμαντικὴ κυρτὴ ῥάβδος ἣν παρίσταται ἔχων ὁ Πὰν, οἱ Σάτυροι, κτλ.

Κορυνήτης, ἴδ. Ἀρηίθοος. Θησεύς.

Κορυνηφόροι, οἱ ἐν Σικυῶνι ἀρχαῖοι ὑποδουλωθέντες κάτοικοι, οἷοι οἱ Εἵλωτες ἐν Σπάρτῃ. Οὕτω δ' ἐλέγοντο, ἕνεκα τοῦ ὁπλισμοῦ των καὶ οἱ δορυφόροι τοῦ Πεισιστράτου (Ἡρδ. Α, 59.—Πλούτ. Σόλ. Λ).

Κόρυς, ποταμὸς τῆς Ἀραβίας, ἐκβάλλων εἰς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν (Ἡρδ. Γ, 9).

Κόρυς, ἴδ. Κράνος.

Κορυφαῖος, ἴδ. Χορός.

Κορυφάσιον, ἀκρωτήριον τῆς Μεσσηνίας, τὸ Β. τοῦ Πυλίου κόλπου, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, ἣν κατέλαβεν ὁ Ἀθηναῖος Δημοσθένης ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τῷ 425 π. Χ. (Θουκ. Δ. 3.—Στρβ. Η, 359). Ν. Παλαιὸν Ναβαρῖνον.

Κορυφή, κατὰ Κικέρωνα (Nat. 204. XXIII), θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ, ἐκ τοῦ Διὸς μήτηρ τῆς Ἀθηνᾶς, καλουμένης Κορίας ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων.

Κορφένιον, πόλις Ἰταλικὴ τῶν Σαμνίων (Στρβ.). Ν. Σὰν Περίνο.

Κορώβιος, Κρὴς, ὁδηγήσας ἐν Λιβύᾳ εἰς τὴν νῆσον Πλάταιαν τοὺς κατασκόπους τῶν Θηραίων (Ἡρδ. Δ, 151).

Κορώνεια, 1) πόλις Βοιωτικὴ, ΝΔ. τῆς Κωπαΐδος, ἐπὶ τῆς Δ. πλευρᾶς τοῦ Τιλ-

φωσσίου ὄρους (Ὁμ. Ἰλ. Β, 503). Παρ' αὐτῇ ἦν ὁ ναὸς τῆς Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς, ἔνθα ἐτελοῦντο τὰ Παμβοιώτια. Ἐνταῦθα δὲ πολεμήσαντες οἱ Βοιωτοὶ τῷ 447 π. Χ. ἀπέσεισαν τὸν ζυγὸν τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. Α, 113.—Παυσ. Α, 27, 6)· ἐνταῦθα ἐπίσης τῷ 394 ἐνίκησεν ὁ Ἀγησίλαος τοὺς Βοιωτοὺς (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 3, 15.—Πλάτ. Ἀγησ. ΙΗ). —2) Πόλις μεσόγαιος τῆς Φθιώτιδος (Στρ. Β).

Κορώνη, πόλις τῆς Μεσσηνίας, κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Βοιωτοῦ Ἐπιμελίδου, μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν Μεσσηνίων, τῷ 371 π. Χ. Ἔκειτο καὶ κεῖται ἐπὶ τοῦ ὄρους Τεμαθίας, ἔνθα πρὶν ἦν ἡ ἐπὶ Ὁμήρου Ἄνθεια ἢ Αἴπεια (Στρβ. Παυσ.).

Κορωνὶς, 1) Θυγ. τοῦ Φλεγύου. Ἴδ. Ἀσκληπιός.—2) Κατ' Ὀβίδιον (Met. II 551), θυγάτηρ Κορωνέως, βασιλέως τῆς Φωκίδος, ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς εἰς τὴν ὄρνιν κορώνην μεταμορφωθεῖσα ὅτε κατεδιώκετο ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος.—3) Ἴδ. Στέφανος.

Κόρωνος, καὶ **Κοριονὸς,** 1) Υἱὸς Θερσάνδρου, ἔγγονος τοῦ Σισύφου, ἱδρυτὴς τῆς Κορωνείας (Παυσ. Θ. 34, 7).—2) Υἱὸς Καινέως, ἢ Φορωνέως, βασιλέως τῶν Λαπίθων (Ὁμ. Ἰλ. Β, 745), ἐπολέμησεν Αἰγιμιὸν, τὸν βασιλέα τῶν Δωριέων, καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπολλδ. Α, 9. 16. 557.—Διόδ. Δ, 27). — 3) Υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Χρυσόρθης, πατὴρ τοῦ ἐν Σικυῶνι βασιλεύσαντος Κόρακος (Παυσ. Β, 5).

Κόσας ἢ **Κώσας,** ποταμὸς τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ, εἰς τῆς Καμπανίας τὰ ὅρια (Στρβ.—Αἰλιαν.).

Κοσμητὴς, 1) ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Ζεὺς εἶχε βωμὸν ἐν Λακωνίᾳ (Παυσ. Γ, ιγ.).—2) Ἐπιμελητὴς δευτερεύων ἐν τοῖς γυμνασίοις.

Κόσμος, ἴδ. Κρήτη.

Κόσσα καὶ **Κόσσαι,** πόλις μετὰ λιμένος ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Ἀλβινία εἰς τὴν Τυρρηνίαν τῆς Ἰταλίας. Ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων μετεκλήθη ἔπειτα Ἰουλία (Στρβ.).

Κοσσαῖοι, ἔθνος τῆς Σουσιανῆς, συνορεῦον τῇ Περσίᾳ, ληστρικὸν καὶ ἄγριον, μὴ ὑποταγὲν τοῖς Πέρσαις, κυριευθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀλλ' ἀποσεῖσαν τὸν ζυγὸν τῶν διαδόχων (Ἀρρ. Ἀνβ. Γ, 19).

Κόσσουρα καὶ **Κόσσυρος,** νησίδιον χέρσον, πρὸς νότον τῆς Σικελίας (Στρβ.—Πολύβ.).

Κόταινα, πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀρμενίας (Πτολμ. Ε, 7).

Κοτάμβη, πόλις τῆς Περσικῆς (Πτλμ. ΣΤ, 4).

Κοτίλιον, ἴδ. Φιγάλια.

Κοτινοῦσα, νῆσος παρὰ τῇ Ἱσπανίᾳ, ἐφ' ἧς ἔκειντο τὰ Γάδειρα (Διον. Περιηγ. 456).

Κότταβος, παίγνιον σύνηθες μετὰ τὸ γεῦμα, ἴδ. Ἑστίασις.

Κοττίαρις, ποταμὸς τῆς χώρας τῶν Σινῶν, ὃν ὁ Πτολεμαῖος θεωρεῖ ὡς τὸ ὅριον τοῦ τότε γνωστοῦ κόσμου. Νῦν Σιχιάγγ.

Κόττος, ἴδ. Ἑκατόγχειρες.

Κόττυφος, στρατηγὸς ἐξ Ἀρκαδίας, ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ πολέμου (Δμσθ.).

Κοτυάειον, πόλις τῆς ἐπικτήτου Φρυγίας ἐπὶ τοῦ Θύμβριος ποταμοῦ (Στρβ.). Νῦν Κιουτάϊα.

Κοτύλαιον, ὄρος τῆς νήσου Εὐβοίας, πλησίον τῆς πόλεως Ταμυῶν (Αἰσχλ.).

Κοτυλεὺς, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Ἀσκληπιὸς ἐλατρεύετο ἐν Λακεδαίμονι εἰς ναὸν, ὃν ὁ Ἡρακλῆς ἐλέγετο ἱδρύσας ἐπὶ τοῦ Εὐρώτα (Παυσ. Γ, 19).

Κοτύλη, 1) μικρὸν ἀγγεῖον, ὀλίγην ποσότητα ὑγροῦ περικλεῖον, χρησιμεῦον δὲ καὶ ὡς μέτρον διὰ τὰ ῥευστά, τὸ καὶ ἡμίνα ἢ ἡμίμνα λεγόμενον, χωρητικότητος $1/2$ ξέστου, ἢ 6 κυάθων. Ἰδίως χρήσιμον τοῖς ἰατροῖς, εἶχε παρ' αὐτοῖς ἐντὸς κεχαραγμένην διαίρεσιν εἰς 12 ἴσα μέρη χωρητικότητος 5 $1/2$ οὐγγιῶν. —2) Τὸ κοῖλον μέρος τοῦ ὀστοῦ, εἰς ὃ ἐναρμόζεται τὸ προέχον τοῦ ἄλλου.

Κοτύλιον, ὄρος τῆς Ἀρκαδίας, κατὰ τὴν Φιγάλιαν καὶ τὰς πηγὰς τοῦ Νέδα. Ἐπ' αὐτοῦ ἦν ὁ περίφημος ναὸς τοῦ Ἐπικουρίου Ἀπόλλωνος (Παυσ. Η, 41). Ἴδ. Φιγάλια.

Κότυρτα, χωρίον τῆς Λακωνίας, οὐ μακρὰν τοῦ ἀκρωτηρίου Ταινάρου (Θουκ. Δ, 56.—Στφ. Βυζ.).

Κότυς, 1) βασιλεὺς τῆς Θράκης κατὰ τὸ 380 π. Χ., πενθερὸς τοῦ Ἀθηναίου στρατηγοῦ Ἰφικράτους, πολίτης Ἀθηναῖος, πολεμήσας ὅμως τῷ 361 κατὰ τῶν Ἀθηνῶν διότι ὑπεστήριζον τοὺς ἀντιπάλους του ἐν Θράκῃ. Ὠμότατος δὲ τὴν φύσιν, ἐδολοφονήθη τῷ 358.—2) Ἡγεμὼν Θρᾷξ, υἱὸς τοῦ Σεύθου, ὑπεστήριζε τοὺς Ῥωμαίους κατὰ Περσέως, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐβοηθήθη ὑπὸ τούτου ὅτε ὁ ἐκ Περγάμου Εὐμένης ἐκινήθη κατὰ τῆς Σπάρτης. (Liv. XLII, 29. 51).—3) Ὁμ. Θρᾷξ, πείσας τῷ 57 π. Χ. τὸν ἀνθύπατον Πείσωνα νὰ δολοφονήσῃ τοὺς πρέσβεις πολλῶν Θρακικῶν φυλῶν, καὶ εἶτα μετὰ τοῦ Πομπηίου ταχθεὶς κατὰ τοῦ Καίσαρος (Cic. Pis. XXXIV.—Cæs. B. C. III, 4).—4) Ὁμ. τῷ 19 π.Χ. Ὁ ἐξάδελφός του Ῥεσκούπορης, θέλων νὰ καταλάβῃ μόνος τὸ κράτος ὃ ὁ Αὔγουστος εἶχε διανείμει μεταξὺ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ θείου αὐτοῦ, συνέλαβεν αὐτὸν δολίως, καὶ ἀψηφήσας τοῦ Τιβερίου τὰς ἀπειλάς, τὸν ἐθανάτωσε (Δ. Κάσσ. ΝΔ, 34.—Tac. Ann. II, 64.—Ov. ex Pont. II. 9).—5) Υἱὸς αὐτοῦ, λαβὼν παρὰ τοῦ Καλιγούλα τὴν μικρὰν Ἀρμενίαν, διότι ἡ Θρᾴκη, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων διοικουμένη ἐπὶ τῆς ἀνηλικιότητος αὐτοῦ, ἐγένετο τέλος Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία (Suet. Vesp. VIII).

Κότυς, Κοτυττὼ, θεότης Θρᾳκική, ὁμοία τῇ Κυβέλῃ, καὶ ὡς ἐκείνη ἐν ἀχαλινώτῳ ἐκδιαιτήσει λατρευομένη. Εἰσεχώρησε δὲ καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἡ λατρεία αὐτή, καλουμένη Κ ο τ ύ τ τ ι ς ἢ Κ ο τ ύ τ τ ι α (τά)· οἱ δ' αὐτὴν τελοῦντες ἐλέγοντο Β ά π τ α ι, ἕνεκα τῶν καθαρμῶν οὓς μετήρχοντο (Hor. Epod. XVII 56.—Just. II, 92).

Κοτυτταρὶς, μάγισσά τις παρὰ Θεοκρίτῳ (Εἰδ. ΣΤ, 40).

Κοτύωρα, Πόλις τῆς ἐπαρχίας τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, ἐντὸς μεγάλου κόλπου, ἀποικία Σινωπέων (Ξενφ. Ἀνβ. Ε, 5.—Διόδ. ΙΔ, 32.—Στρβ. ΙΒ). Νῦν Τουρκ. Βουγιοὺκ-Καλέ.

Κουάδοι καὶ **Κολδαῦοι,** ἔθνος Γερμανικὸν ἐν Βοημίᾳ καὶ Αὐστρίᾳ, τὸ πρῶτον φίλοι τῶν Ῥωμαίων, εἶτα, ἐπὶ Μ. Αὐρηλίου (174 μ. Χ.) ἀνδρείως κατ' αὐτῶν ὑπερμαχήσαντες τῆς ἐλευθερίας των (Ἀρριαν. Δ. Κάσσ. ΟΑ, 8).

Κουΐρῖνος, εἷς τῶν 7 λόφων ἐφ' ὧν ἦν ἐπῳκοδομημένη ἡ Ῥώμη. Τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα ἀπεδόθη τῷ Ῥωμύλῳ μετὰ τὴν ἀποθέωσίν του.

Κουκούδα, πολίχνη τῆς Κολχικῆς, ἐπὶ τῶν βορείων παραλίων τοῦ Εὐξείνου πόντου (Πτολ.).

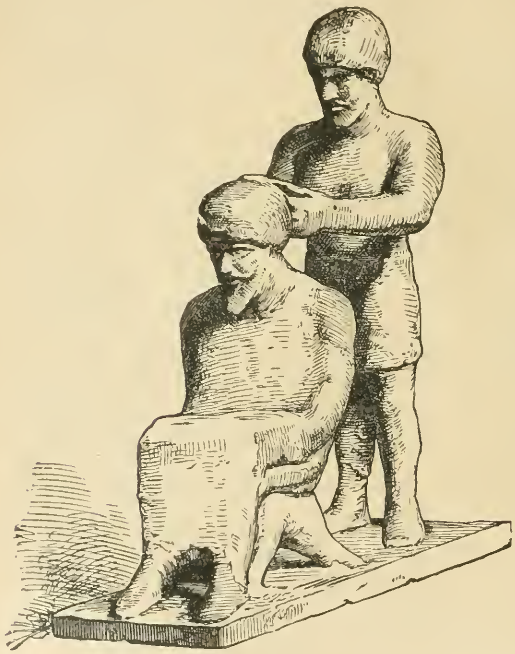
Κουκοῦσος (ἡ), πόλις τῆς Κατανίας ἐν Καππαδοκίᾳ (Εὐστθ. ἐν Διον. Περιηγ. 694).

Κουνάξα (ἡ), χωρίον παρὰ τῷ Εὐφράτῃ, 500 στάδια Β. τῆς Βαβυλῶνος. Ἐκεῖ τῷ 401 π. Χ. ἔπεσεν ὁ νεώτερος Κῦρος ἐν μάχῃ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀρταξέρξου, καὶ τότε ἤρχισεν ἡ ἐπάνοδος τῶν μυρίων μισθωτῶν αὐτοῦ Ἑλλήνων ὑπὸ τὸν Ξενοφῶντα, ὅστις ὅμως ἀποσιωπᾷ τοῦ χωρίου τὸ ὄνομα (Ἀν. Α, 10, 11.—Πλούτ. Ἀρταξ. Η).

Κούνεος, ἐπαρχία τῆς Λυσιτανίας ἐν Ἱσπανίᾳ, μεταξὺ τοῦ Ἄνα ποταμοῦ καὶ τοῦ ἱεροῦ ἀκρωτηρίου (Στρβ.).

Κουράλιος (αἰολ. Κ ω ρ ά λ ι ο ς), 1) ποταμὸς τῆς Θεσσαλίας παραρρέων τὴν πόλιν Ἴτωνα, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Πηνειὸν (Στρβ.).—2) Ποταμὸς τῆς Βοιωτίας, ὁ καὶ Φάλαρος, ῥέων παρὰ τῇ Κορωνείᾳ, καὶ τὸ θεσσαλικὸν ὄνομα λαβὼν παρὰ τῶν Βοιωτῶν ὅσοι ἐπέστρεψαν ἐκ τῆς Θεσσαλίας, (Καλλίμ. Παλλ. 64.—Στρβ.).

Κούρειον, 1) ἴδ. Ἀπατούρια.— 2) Κουρεῖον, τὸ ἐργαστήριον τοῦ κουρέως (ἴδ. Κόμμωσις). Εἰς αὐτὸ μεγάλη ὑπῆρχε συνήθως συρροὴ, καὶ συνήρχοντο οἱ ἄεργοι καὶ μωρολογοῦντες περὶ πολιτικῆς καὶ τῶν εἰδήσεων τῆς ἡμέρας(Δημσθ. Ἀριστγ. σ. 786. — Λουκ. Ἄδων. σ.754). Πρὸς τὸ κείρειν εἶχεν ὁ κουρεὺς διάφορα μαχαιρίδια (ὧν ἓν ἐλέγετο καὶ κουρὶς) καὶ ψαλλίδια (Λουκ. πρ. ἀπαίδ. 29. Ἀλ. ἢ Ἀνάδ. 46. — Ἀριστφ. Ἀχαρν. 848.—Πολδ. Β, 32). Ἐπὶ τῶν ὤμων δὲ

Κέραμος ἐκ Τανάγρας

τοῦ κειρομένου ἐτίθετο πρῶτον, ὡς καὶ νῦν, ὠμόλινον. Εἶχον δὲ καὶ ξυροὺς (ξυράφια) ἐν ξυροθήκαις, καὶ τριχολάβην (τσιμπίδα) πρὸς ἀφαίρεσιν τῶν μόνων τριχῶν καὶ ὀνυχιστήρια, μαχαιρίδια πρὸς τὸ ὀνυχίζειν ἢ ἀπονυχίζειν, ἀποκοπὴν τῶν ὀνύχων (Ἀρστφ. Θεσφ. 220. Ἱππ. 706.—Σχλ. Θεοφρ. Χαρ. 26.—Πολδ. Β, 32. 146).

Κουρῆτες, ἴδ. Ῥέα. Ζεύς.

Κούριον, 1) πόλις τῆς Αἰτωλίας παρὰ τῇ Πλευρῶνι.—2) Πόλις τῆς νοτίας παραλίας τῆς Κύπρου, ἐπὶ τοῦ Κουρίου ἀκρωτηρίου (Plin.).

Κόφινος, κοφίνιον πλεκτὸν ἐκ λύγου

Τοιχογραφία ἐν Ῥώμῃ

Δακτυλιολίθου

διαφόρων σχημάτων διὰ καρποὺς, ἄνθη, κτλ. (Ἀρριαν. Ἀν. Ε, 7, 8. κτλ.). Ἐν Βοιωτίᾳ δὲ καὶ μέτρον ξηρῶν καὶ ὑγρῶν=3 χόας ἢ 36 κοτύλας.

Κοχλιάριον, τὸ χουλιάριον, ἰδίως

Ἐκ Πομπηίας

πρὸς ἐξαγωγὴν τῶν κοχλιῶν καὶ ὀστράκων.

Κοχλίας, τὸ ὄστρακον· ἐξ αὐτοῦ καὶ πᾶν τὸ συνεστραμμένον, ἰδίως ἀναβάθρα κυκλοτερὴς, καὶ ἐν ταῖς μηχαναῖς ἡ ἕλιξ.

Κόων, Τρὼς, υἱὸς Ἀντήνορος, πολεμιστὴς ἀνδρειότατος, πολεμήσας πλὴν ἄλλων καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα, καὶ φονευθεὶς ὑπ' αὐτοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Τ, 53).

Κράββατος, τὸ ξυλοκράββατον. Ἴδ. Κλίνη.

Κραγαλεὺς, υἱὸς τοῦ Δρύοπος, τιμώμενος διὰ θυσιῶν ὑπὸ τῶν Ἀμβρακιωτῶν, διότι ἐκλεχθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ Ἡρακλέους ἵνα δικάσῃ τίνι τῶν τριῶν ἀνῆκεν ἡ προστασία τῆς πόλεως, ἀπεφήνατο ὑπὲρ τοῦ Ἡρακλέους, ὁ δ' Ἀπόλλων, ὀργισθεὶς, μετέβαλεν αὐτὸν εἰς βράχον (Ἀντ. Λιβ.).

Κράγος, ἴδ. Κιλικία. Λυκία.

Κρᾶθις, 1) ποταμὸς τῆς Κάτω Ἰταλίας πρὸς τῇ Συβάριδι, ὅριον μεταξὺ Λυκαονίας καὶ Βρουτίων. Εἰς τὸ ὕδωρ αὐτοῦ ἀπεδίδοντο ἰαματικαὶ ἰδιότητες (Στρβ. Ι, 449). —2) Ποταμὸς παρ' Αἰγαῖς τῆς Ἀχαΐας, εἰς

ὃν εἰσρέει ἡ Στὺξ (Ἡρδ. Α, 145. Στρβ. Η, 386), ν. Ἀκράτα.—3) Ὄρος ΒΑ τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ. Ζ, 25, 11. Η, 15, 8).

Κράμβις, υἱὸς Φινέως καὶ Κλεοπάτρας, τυφλωθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του, ὅστις ἐπείσθη εἰς τὰς διαβολὰς τῆς μητρυιᾶς του Ἰδαίας. Ἴδ. Φινεύς.

Κράμβουσα, νῆσος πρὸ τῶν παραλίων τῆς Κιλικίας (Στρβ.).

Κρανάα καὶ **Κρανααί,** ἀρχαῖον ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν, ἀπὸ τοῦ Κραναοῦ (Ἀρστφ. Λυσιστρ. 471. Ὀρν. 123), πιθανῶς δὲ μᾶλλον, ἀπὸ τοῦ Κραναὸς (πετρώδης). Κραναοὶ δὲ καὶ Κραναῖοι ἐλέγοντο οἱ Πελασγοὶ κάτοικοι τῆς Ἀττικῆς (Ἡρδ. Η, 44. —Βακχυλ. 19).

Κρανάη, θυγάτηρ Κραναοῦ, τοῦ βασιλέως τῆς Ἀττικῆς καὶ Πεδιάδος, θυγατρὸς τοῦ Μίνωος (Ἀπλδ. Γ, 14, 5).

Κρανάη, νῆσος πρὸ τοῦ Γυθείου ἐν Λακωνίᾳ (ν. Μαραθωνήσι), ἔνθα ὁ Πάρις ἔφερεν ἁρπάσας τὴν Ἑλένην (Ὁμ. Ἰλ. 5, 445)· κατ' ἄλλας παραδόσεις τὴν ἔφερεν εἰς τὴν Μακρὰν νῆσον, παρὰ τῇ Εὐβοίᾳ.

Κραναὸς, βασιλεὺς αὐτόχθων τῆς Ἀττικῆς ἐπὶ Δευκαλίωνος, πατὴρ τῆς Κρανάης, Κραναίχμης καὶ Ἀτθίδος, ἐξώσθη ὑπὸ τοῦ Ἀμφικτύονος.

Κρανάπης, υἱὸς τοῦ Μιτροβάτου, ἡγεμὼν τοῦ Δασκυλίου ἐν Ἀσίᾳ (Ἡρδ. Γ, 126).

Κράνειον, χωρίον ἐπίσημον πρὸ τῆς Α. πύλης τῆς Κορίνθου, ἔνθα ἦν γυμνάσιον, κυπαρισσὼν, πολλαὶ ἀγροικίαι, τὸ ἐντευκτήριον τῆς νεολαίας καὶ ἡ κατοικία τοῦ Διογένους, ὡς καὶ ὁ τάφος αὐτοῦ. Εἶχε δὲ καὶ ναοὺς τῆς Μελανίδος Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Βελλεροφόντου (Παυσ. Β. 2, 4).

Κράνιοι, μία τῶν τεσσάρων πόλεων τῆς Κεφαλληνίας (Θουκ. Β, 23.—Στρβ.—Σουΐδ.—Στφ. Βυζ.).

Κραννὼν, ἐπίσημος πόλις ἐν τῇ Πελασγιώτιδι τῆς Θεσσαλίας, εἰς 5 ὡρῶν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Λαρίσης, ἕδρα τῆς κραταιᾶς φυλῆς τῶν Σκοπαδῶν (Στρβ. ΣΤ, 441). Ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου, τῷ 322 π. Χ. ὁ Κρατερὸς ἐνίκησε τοὺς Ἀθηναίους μετὰ τῶν Αἰτωλῶν (Διόδ. ΙΗ, 16.—Πλούτ. Φωκ. ΚΣΤ.—Παυσ. Ι, 3, 3).

Κράνος, κόρυς, πήληξ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τῶν μαχητῶν, περικεφαλαία, δερματίνη (κυνέη, ταυρείη Ὁμ. Ἰλ. Ε, 845) ἢ, κοινότερον, μεταλλίνη, κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους ἡρωϊκοὺς χρόνους καὶ καταῖτυξ ὅτε ἦν ἁπλῆ καὶ ἀκόσμητος (Ὁμ.

α

Ἰλ. Κ, 258) (α). Ἀλλὰ τὸ ἐντελὲς κράνος εἶχε τὸ γεῖσον (β), προέχον πρὸ τοῦ με-

β

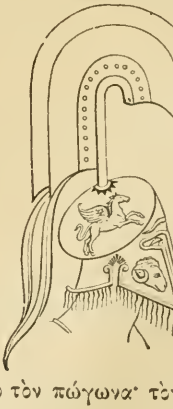

ε

τώπου· τὰς δύο κινητὰς παραγναθίδας (φάλαρα) (γ) ἑκατέρωθεν, συνδεομένας

δ

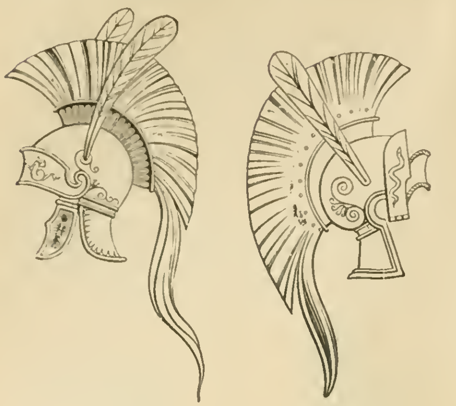

γ

ὑπὸ τὸν πώγωνα· τὸν φάλον ἴσως καὶ κύμβαχον (Ἰλ. Ο, 536) ἐπὶ τῆς κορυφῆς, φέροντα τὸν λόφον (ε), συνήθως ἐξ ἱππείων τριχῶν, (ἵππουριν) εἶτα καὶ ἐκ πτερῶν. Αἱ πλου-

σιώτεραι περικεφαλαῖαι εἶχον ἐνίοτε καὶ δύο ἢ καὶ πλείονας φάλους μετὰ γλυπτικῶν κο-

σμημάτων ἀμφίφαλοι, τετράφαλοι (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 132. 614. Π, 216), ὡς ἦν τὸ κράνος τῆς Ἀθηνᾶς τοῦ Παρθενῶνος, εἰς ὃ ὁ Φειδίας ἐπειργάσθη σφίγγα μετὰ δύο γρυπῶν ἑκατέρωθεν. Περικεφαλαία δὲ, τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων πᾶν τὸ πρόσωπον καλύπτουσα, ἐκαλεῖτο αὐλῶπις (δ).

Κράντωρ, γεννηθεὶς ἐν Σόλοις τῆς Κιλικίας, μαθητὴς τῶν ἀκαδημαϊκῶν Ξενοκράτους καὶ Πολέμωνος, ἔγραψε περὶ τὰ 320 π. Χ. ὑπομνήματα, ἰδίως ἠθικὰ, καὶ τὰ πρῶτα σχόλια εἰς Πλάτωνα· ἀλλ᾽ οὐδὲν ἐξ αὐτῶν διεσώθη. Παραμυθητικὴν αὐτοῦ πραγματείαν «περὶ πένθους» ἐπωφελήθη ὁ Κικέρων (Tusc. 48, 115) γράψας τὸ βιβλίον του «de consolatione».

Κραταιὶς, νύμφη, μήτηρ τῆς Σκύλλης (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 124), ἢ, κατ᾽ ἄλλους, ἐπίθετον τῆς Ἑκάτης, ἥτις ἦν τῆς Σκύλλης ἡ μήτηρ (Ἀπολλώνιος Ῥόδ. Δ, 828).

Κραταιμένης, Χαλκιδεὺς ἐξ Εὐβοίας, ὁδηγήσας ἀποικίαν εἰς τὴν Ζάγκλην τῆς Σικελίας (Θουκ. ΣΤ, 4).

Κράτεια, μεσογεία πόλις τῆς Βιθυνίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ· εἶτα Φλαβιόπολις (Πτολ.).

Κρατέρεια (τὰ), νῆσος μικρὰ μετὰ λιμένος, πλησίον τῆς Σμύρνης (Θουκ. Η, 101).

Κρατερὸς, 1) ἀδελφὸς Ἀμφοτέρου, ὀπαδὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου, διῴκει τὸ πρῶτον πεζὸν τάγμα τῆς σωματοφυλακῆς, εἶτα δ᾽ ἐν Ἰνδίαις ἴλην ἱππέων, καὶ ἠγαπᾶτο ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὡς ἱκανὸς στρατηγός. Ἐπὶ δὲ τῆς ἐξ Ἰνδιῶν ἐπιστροφῆς ἐστρατήγει τοῦ διὰ ξηρᾶς ἐπιστρέφοντος μέρους τῆς στρατιᾶς (Ἀρρ. Α, 14. ΣΤ, 27. Ζ, 4). Ἀσθενήσας δ᾽ ἐκ τῶν κακουχιῶν, ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὴν ἐντολὴν (324 π. Χ,), νὰ ἐπαναγάγῃ τοὺς ἀπομάχους εἰς Μακεδονίαν καὶ ἀντικαταστήσῃ ἐκεῖ τὸν Ἀντίπατρον εἰς τοῦ κράτους τὴν ἐπιτροπείαν. Ἀλλ᾽ ἀποθανόντος τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἔμεινεν εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀσίας, καὶ μετέπειτα ἐξεστράτευσεν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ εἰς δεύτερον γάμον τὴν Φίλαν νυμφευθεὶς, θυγατέρα τοῦ Ἀντιπάτρου, ἀφοῦ ἐπολέμησε μετ᾽ αὐτοῦ τοὺς Ἀθηναίους, οὓς καὶ ἐνίκησεν ἐν Λαμίᾳ, καὶ τὸν Περδίκκαν (τῷ 321) καὶ μετὰ ταῦτα ἐν Ἀσίᾳ καὶ τὸν Εὐμένην. Ἀλλ᾽ ἐκεῖ ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ, καὶ ἐτιμήθη διὰ λαμπρᾶς κηδείας ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ του, ἐνθυμηθέντος ὅτι ἦν ἀρχαῖός του φίλος (Διόδ. 10, 5).—Nep. Eum.).—2) Φιλίστωρ συλλέξας «ψηφισμάτων συναγωγὴν» ἐκ τῶν ἐν τῷ μητρῴῳ τῶν Ἀθηνῶν διατηρουμένων. Σώζονται δ᾽ αὐτοῦ ἀποσπάσματα (Συλλ. Cobet, Mnemosyna, nova series.) —3) Ἰατρὸς ἐν Ῥώμῃ εὐϋπόληπτος (Hor. Sat. II 3, 161).

Κρατεύας, Μακεδὼν, ὁ φονεύσας τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας Ἀρχέλαον (Αἰλ. Π. Ἱ. 19 Πλούτ.). Παρὰ Διοδ. Σικ. Κράτερος.

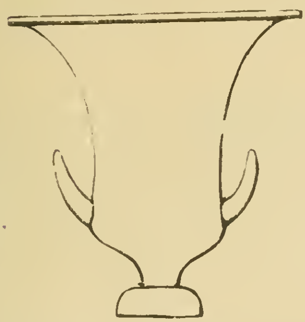
Κρατὴρ, κόλπος τῆς Ἰταλίας, μεταξὺ Μισηνοῦ καὶ Ἀθηναίου ἀκρωτηρίων ἐν Καμπανίᾳ (Στρβ.).

Κρατὴρ, ἀγγεῖον ἢ κεράμινον ἢ ἐκ πολυτίμου μετάλλου, εὐρὺ ἔχον τὸ στόμιον, ἐν ᾧ ἐπὶ τῶν ἑστιάσεων ὁ οἰνοχόος συνεκίρνα μεθ᾽ ὕδατος τὸν σπανίως ἄκρατον πινόμενον

οἶνον, πρὶν ἢ ἐγχύσῃ αὐτὸν εἰς τῆς φιάλας (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 269. Ὀδ. Η, 182. Φ, 271).

Ἐνίοτε ἦσαν μέγιστοι (300 ἀμφορέων. Ἡρδ. Α, 70), καὶ πολλάκις κατάγλυφοι ὡς ὁ χρυ-

σοῦς καὶ ὁ ἀργυροῦς οἱ ὑπὸ Κροίσου τοῖς Δελφοῖς πεμφθέντες, ἔργα τοῦ τορευτοῦ Θεοδώρου τοῦ Σαμίου (Ἡρδ. Α, 51). Ἐπεκάθηντο

δ' οἱ κρατῆρες εἰς τρίποδας (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 219.—Ἡρδ. Δ, 152). Τινὲς τῶν κρατήρων εἶχον λαβὰς (ὦ τ α) κάτω, ἄλλοι δὲ ἄνω πρὸς τὸ χεῖλος, ἑλικοειδεῖς, καὶ οἱ πολυτελέστεροι ἦσαν καὶ καλλιτεχνικῶς κατάγραφοι.

Κράτης, 1) Ἀθηναῖος, ὁ πρὸ τῆς 80 Ὀλυμπ. πρῶτος τὴν κωμῳδίαν ἐπινοήσας. Μνημονεύονται αὐτοῦ 14 κωμῳδίαι, καὶ σώζονται ἀποσπάσματα 9 ἐξ αὐτῶν (Συλλ. Meinecke, Com. grec. Fragm.), ἐν οἷς διαφαίνεται ζωηρότης τῆς ἀντιλήψεως καὶ ὕφους χάρις καὶ δεξιότης.—2) Ὁ ἐκ Μαλλοῦ, σύγχρονος, ἀλλὰ νεώτερος τοῦ Ἀριστάρχου, ἀρχηγὸς δὲ τῆς περγαμηνῆς σχολῆς τῶν γραμματικῶν, δι' ὃ καὶ Περγαμηνὸς ἐνίοτε λέγεται. Μετέβη δὲ παρὰ τῷ Ἀττάλῳ, ἀφοῦ ἐν Ταρσῷ ἐδιδάχθη, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τῷ 167 εἰς Ῥώμην πεμφθεὶς, ἐκεῖ δὲ ἕνεκα ἀσθενείας ἐπὶ χρόνον τινὰ διαμείνας, ἐξήγειρε καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις τὸν ζῆλον τῶν γραμματικῶν σπουδῶν (Suet. gram. I), καὶ φαίνεται ὅτι ἀπέθανε περὶ τὸ 145 π. Χ. Τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ διατηροῦνται τινὲς τῶν τίτλων, ὡς ἡ «δ ι ό ρ θ ω σ ι ς Ἰ λ ι ά δ ο ς κ α ὶ Ὀ δ υ σ σ ε ί α ς», εἰς 9 βιβλία, ἀντιταττομένη ταῖς θεωρίαις τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἀριστάρχου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Μνημονεύονται δὲ καὶ «Π ί ν α κ ε ς» αὐτοῦ, καὶ σχόλια εἰς Ἡσίοδον, Εὐριπίδην, Ἀριστοφάνην.—3) Κυνικὸς φιλόσοφος ἐκ Θηβῶν, ζήσας περὶ τὰ 330 π. Χ. Ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ σώζονται 36 ἐπιστολαὶ, μεταγενεστέρων ῥητορικὰ γυμνάσματα πιθανῶς.

Κρατησικλῆς, πατὴρ Θρασυμηλίδα τοῦ Σπαρτιάτου (Θουκ. Δ, 11).

Κρατησιππίδας, ναύαρχος Σπαρτιάτης ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ (Ξενφ. Ἑλλ. Α. 1, 32).

Κρατιεὺς, πατὴρ τῆς Ἀναξιβίας, πενθερὸς τοῦ Νέστορος (Ἀπλλδ. Α, 9, 9).

Κρατῖνος, 1) ποιητὴς τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς κωμῳδίας, υἱὸς Καλλιμήδου, ζήσας 522 — 423 π. Χ. Μνημονεύεται δὲ ὡς τίτλος τῆς πρώτης αὐτοῦ κωμῳδίας «Ἀ ρ χ ί λ ο χ ο ς», τῆς τελευταίας δὲ «Π υ τ ί ν η» (οἴνου φιάλη) γραφεῖσα ὀλίγον πρὸ τοῦ θανά-

του του, ἐν ᾗ ἐχλεύαζεν αὐτὸς ἑαυτὸν, ὡς φίλον τοῦ οἴνου, ἥτις δὲ γενικῶς ἐπεκροτήθη, καὶ ἐνίκησε τὰς Νεφέλας τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ τὸν Κόννον τοῦ Ἀμειψίου. Λέγεται γράψας 21 δράματα, καὶ δι' αὐτῶν ἐννεάκις νικήσας. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται ἡ ἐπὶ τὸ τεχνικώτερον καλλιέργεια τῆς μέχρις αὐτοῦ ἀμόρφωτου ἔτι κωμῳδίας. Ἐπαινεῖται δ' αὐτοῦ ἡ εὐφυΐα τῶν ἐφευρέσεων, ἡ ὀξύτης τῆς ἀστειότητος καὶ τῆς γλώσσης ἡ εἰκονικὴ δύναμις· καὶ διεσώθησαν σπάνιά τινα τῶν ἔργων του ἀποσπάσματα. (Συλ. Meinecke, Com. grec. fragm.). — 2) Μεταγενέστερος κωμικὸς ποιητὴς καὶ αὐτὸς, μνημονευόμενος ὡς ζῶν ἔτι περὶ τὸ 324 π. Χ. Ἀποδίδονται δ' αὐτῷ 8 κωμῳδίαι, ὧν σώζονται καὶ οἱ τίτλοι· ἀλλὰ τὰ πάντα περὶ αὐτοῦ εἰσὶν ἀμφίβολα.

Κράτιππος, Λέσβιος, φιλόσοφος περιπατητικὸς, ἐν Ἀθήναις περὶ τὰ 50 π. Χ.. πολὺ ἐπαινούμενος ὑπὸ Κικέρωνος (Off. I, 1. Div. I, 3), οὗ ἐδίδαξε τὸν υἱόν. Ἔγραψεν Ὀ ν ε ι ρ ο κ ρ ι τ ι κ ὰ, ἀπολεσθέντα.

Κράτος, (τὸ), τέκνον τῆς Στυγὸς καὶ τοῦ Πάλλαντος, ἀδελφὸς τῆς Νίκης, Βίας καὶ τοῦ Φόβου, μεθ' ὧν συνεπολέμησεν ὑπὲρ τοῦ Διὸς κατὰ τῶν Τιτάνων (Ἡσδ. Θεογ. 774. — Αἰσχλ. Προμ. — Ἀπλδρ. Α, 2, 4.)

Κρατύλος, μαθητὴς τοῦ Ἡρακλείτου καὶ τοῦ Πρωταγόρου, καὶ διδάσκαλος τοῦ Πλάτωνος ὅστις κατ' αὐτὸν ὠνόμασεν ἕνα τῶν διαλόγων του, ἐν ᾧ συζητεῖται ἡ ἀρχὴ καὶ φύσις τῆς γλώσσης, καὶ ὁ Κρατύλος ὑποστηρίζει τὸ σύστημα τοῦ Ἡρακλείτου κατὰ τῆς Ἐλεατικῆς φιλοσοφίας τοῦ Ἑρμογένους.

Κρεάγρα, ἡ ἁρπάγη (ἴδ.), δι' ἧς εἰς τὰ μαγειρεῖα ἐλαμβάνετο τὸ κρέας ἐκ τῶν λεβήτων.

Κρεῖον, ὄρος πλησίον τῆς πόλεως Ἄργους (Καλλίμ. Παλλ. 41). Παρὰ Στράβωνι Κ ρ ε ώ π ο λ ο ν.

Κρεμαστὴ, 1) ἐπίθετον τῆς Λαρίσης ἐν Θεσσαλίᾳ. — 2) Χωρίον παρὰ τῷ Ἑλλησπόντῳ, πλησίον τῆς Ἀβύδου (Ξενφ. Ἑλ. Δ, 8, 37).

Κρεμώνη, ἡ Κ ρ ε μ ὼ ν, πόλις ἐπίσημος τῆς ἄνω Ἰταλίας, νοτίως τοῦ Πάδου. Καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν στρατευμάτων τοῦ Οὐεσπασιανοῦ, ἀνεκαινίσθη ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος (Πολύβ. — Στρβ.).

Κρεοντιάδης, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Μεγάρας, θυγατρὸς τοῦ Κρέοντος (Ἀπολλδ. Β. 3, 11).

Κρέουσα, 1) Θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ἐκ τοῦ Πηνειοῦ τεκοῦσα τὸν Ὑψέα βασιλέα τῶν Λαπίθων. — 2) Ἴδ. Ξ ο ῦ θ ο ς. — 3) Ἴδ. Α ἰ ν ε ί α ς. — 4) Ἴδ. Ἀ ρ γ ο ν α ῦ τ α ι.

Κρεσφόντης, ἴδ. Ἡ ρ α κ λ ῆ ς. Α ἴ π υ τ ο ς.

Κρεῦσις, ἴδ. Β ο ι ω τ ί α.

Κρέων, 1) Υἱὸς Λυκαίθου, βασιλεὺς τῆς Κορίνθου. Ἴδ. Ἀ ρ γ ο ν α ῦ τ α ι. — 2) Υἱὸς Μενοικέως, ἡγεμὼν τῶν Θηβῶν. Ἴδ. Ο ἰ δ ί π ο υ ς. — 3) Βασιλεὺς τῶν Θηβῶν. Ἴδ. Ἡ ρ α κ λ ῆ ς.

Κρεώφυλος, ἀρχαιότατος ποιητὴς, ὅστις ἐλέγετο γαμβρὸς ἢ φίλος τοῦ Ὁμήρου κληροδοτήσαντος αὐτῷ τὰ ἔπη του. Ἐκ τῶν ἀπογόνων αὐτοῦ ἔλαβε, κατὰ τὴν παράδοσιν, αὐτὰ ὁ Λυκοῦργος. Μετατίθεται δ' ὑπ' ἄλλων ἀλλαχοῦ ἡ πατρίς του, εἰς Σάμον, Χίον, Ἴον, ἔνθα αἱ Ὁμηρικαὶ ποιήσεις ἦσαν μᾶλλον διαδεδομέναι, καὶ τῷ ἀποδίδοται ἐποποιΐα, ἐπιγραφομένη «Ο ἰ χ α λ ί α ς ἅ λ ω σ ι ς.» (Πλάτ. Πολ. 1, 600. — Πλούτ. Λυκ. 8).

Κρήδεμνον, (ἤτοι κ ε φ α λ ό δ ε σ μ ο ς), κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τῶν γυναικῶν παρὰ τοῖς Ἕλλησι (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 184), παρ' Αἰγυπτίοις δ' ἀμφοτέρων τῶν φύλων, κατιὸν ἢ δυνάμενον κατὰ βούλησιν νὰ σύρηται κάτω, ὄπισθεν καὶ εἰς τὰ δύο πλάγια (Εὐστάθ. εἰς Ὁμ. αὐτ.).

Κρηθεὺς, ἴδ. Α ἴ ο λ ο ς.

Κρήθων, υἱὸς Διοκλέους, τοῦ ἡγεμόνος

τῶν Φερῶν ἐν Μεσσηνίᾳ, ἀδελφὸς δὲ τοῦ Ὀρσιλόχου, ἐφονεύθη πρὸ τῆς Τροίας ὑπὸ τοῦ Αἰνείου (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 542).

Κρημνοί, πόλις ἐμπορικὴ τῆς Σκυθίας, παρὰ τῇ Μαιώτιδι λίμνῃ, ἀνατολικῶς τῆς Ὀλβιοπόλεως κειμένη, καὶ κληθεῖσα ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους της (Ἡρδ. Δ, 20). Νῦν Ταϊγάνι.

Κρῆναι, χωρίον γειτονεῦον εἰς τὸ Ἄργος τῆς Ἀκαρνανίας (Θουκ. Ζ, 105. 106).

Κρήνη, ἡ βρύσις, κατεσκευασμένη πρὸς ἄντλησιν τοῦ ὕδατος· διεκοσμεῖτο πολλάκις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον πολυτελῶς διὰ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἢ τῆς γλυπτικῆς. Οὕτως ἡ ὄπισθεν, Β. τῶν Μεγάρων ὡς τὸ πάλαι ἔτι καὶ νῦν ῥέουσα πλουσία πηγὴ εἶχε διακοσμηθῇ λαμπρῶς διὰ περιστυλίων ὑπὸ τοῦ Θεαγένους (Παυσ. **Α**, 40, 1). — Ἡ ἐν Κορίνθῳ, ἐπίσης ὑπάρχουσα Πειρήνη πηγή, διεσκευάσθη ὥστε νὰ ἐκρέῃ ἐκ μαρμαρίνων κτιστῶν σπηλαίων εἰς τὸ ὕπαιθρον (Παυσ. Β, 3, 3). — Αὐτόθι ἦν ἄλλη ἐπικοσμουμένη δι' ἀγάλματος Βελλεροφόντου μετὰ τοῦ Πηγάσου, καὶ ἐκ τῆς ὁπλῆς αὐτοῦ ἐξέρρει τὸ ὕδωρ· ὑπὲρ ἑτέραν ἦν τὸ ᾠδεῖον ᾠκοδομημένον (Αὐτ. 5. 6). Ἄλλη ἐξέρρει ἐκ στόματος δελφῖνος, ἐφ' οὗ ἵστατο Ποσειδῶν (Αὐτ. Ζ, 8) καὶ αὐτόθι ἦν ἐπίσης ἡκαλουμένη τῆς Λ έ ρ ν η ς, περίστυλος μετὰ καθεδρῶν, ἔνθα οἱ τὸ θέρος καθήμενοι, ἐδροσίζοντο (Αὐτ. 4, 5. 5, 1). — Εἰς τὴν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ποσειδῶνος ἐν Μαντινείᾳ, ἔρρει θαλάσσιον ὕδωρ (Παυσ. Η, 10, 4). Τὸ αὐτὸ λέγεται καὶ περὶ τῆς ἐν τῷ Ἐρεχθείῳ (Αὐτ. Α, 26, 5), ἥτις ὅμως δὲν ἀνευρέθη μέχρι τοῦδε ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς. Ἐν Ἁλικαρνασσῷ μνήμης ἀξία ἦν ἡ Σ α λ μ α κ ὶ ς κρήνη (Vitr II. 8. 12).

Κρηνίδες, 1) Πόλις τῆς Θρᾴκης ἐπὶ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ, εἶτα Φίλιπποι κληθεῖσα (Στρβ.). — 2) Πόλις τῆς Βιθυνίας (Ἀρρ.).

Κρηπὶς, 1) ἐν γένει πᾶσα βάσις, κρηπίδωμα. — 2) τὸ ὑπόδημα, δι' ἀμφότερα τὰ φῦλα, τὸ εἰς τὸν πόδα περιδεόμενον δι' ἱμάντων διειρομένων δι' ὀπῶν τοῦ πέλματος ἢ τῶν

Ἐξ Ἑλληνικῶν ἀγαλμάτων

ἑκατέρωθεν αὐτοῦ προσερραμμένων δερμάτων (τὸ ν. τ σ α ρ ο ύ χ ι ο ν). Οἱ κωμῳδοὶ ἔφερον κρηπῖδας, καθ' ἀντίθεσιν τῶν κοθόρνων τῶν τραγικῶν.

Κρὴς, 1) προσωποποίησις τοῦ λαοῦ τῆς Κρήτης· υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς νύμφης Ἰδαίας (Στφ. Βυζ.), πρῶτος βασιλεὺς τῆς Κρήτης, ἀναφυείς, κατ' ἄλλους, ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ τῶν αὐτοχθόνων Ἐτεοκρητῶν, τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα δοὺς εἰς τὴν νῆσον, καὶ πολλὰ ἐπινοήσας τῶν εἰς τὸν βίον χρησίμων (Διόδ. Ε, 64.—Παυσ. Η, 53). — 2) Εἷς τῶν Γιγάντων, καθ' ὃν ἡ νῆσος ἐπωνομάσθη (Στ. Βυζ.).

Κρήσιος, ἐπίθετον τοῦ Διονύσου εἰς τὸν ἐν Ἄργει ναόν, ἔνθα ἐλέγετο ἐνταφιάσας τὴν ἐκ Κρήτης Ἀριάδνην (Παυσ. Β, 23).

Κρῆσος, Ἴων τις ὅστις ἐπιστεύετο πρῶτος μετὰ τοῦ Ἐφέσου ἱδρύσας τὸν ναὸν τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος (Παυσ. Ζ, 2).

Κρηστών, πόλις τῆς Θρᾴκης, ἱδρυθεῖσα, ὡς ἐπιστεύετο, ὑπὸ Πελασγῶν ἢ Τυρρηνῶν (Ἡρδ. Α, 57. — Θουκ. Δ. 109). Ἡ αὐτὴ καὶ Κ ρ η σ τ ώ ν η (Ἡρόδ. — Στέφ. Βυζ.).

Κρηστωνία, ἡ θρᾳκικὴ ἐπαρχία, ἧς πρωτεύουσα ἦν ἡ Κρηστὼν μεταξὺ τῶν ποταμῶν Στρυμόνος καὶ Ἀξιοῦ (Θουκ. Β, 99). Νῦν Χριστιανία.

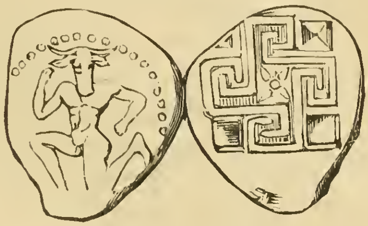
Κρήτη, ἡ μεγίστη τῶν Ἑλληνικῶν νήσων, Ν. τῶν Κυκλάδων ἐξ Α. πρὸς δυσμὰς εἰς 35 μίλια ἐκτεινομένη, πλάτος δὲ ἐνιαχοῦ μὲν 7, ἀλλαχοῦ δὲ μόλις 2 μιλίων, καὶ ἐπιφάνειαν 190 τετραγ. μιλίων ἔχουσα.

Διὰ πάσης τῆς νήσου παρατείνεται ὄρος ὑψηλὸν, τεμνόμενον εἰς τέσσαρα μέρη διὰ κοιλάδων δι' ὧν κοινωνοῦσι τὰ βόρεια μέρη μετὰ τῶν νοτίων, καὶ διαιρεῖται οὕτως ἡ νῆσος εἰς ἀνατολικὴν, δυτικὴν καὶ μέσην. Ἐν τῇ δυτικῇ ὑψοῦνται τὰ Λευκὰ ὄρη εἰς 2460 μ. πρὸς Β. παρέκτασιν ἔχοντα τὸν Βερέκυνθον, μετὰ ταπεινοτέρων ὑψωμάτων καὶ ἀκρωτηρίου τοῦ Κορύκου (Γραβόζης), Τιτύρου ἢ Δικτυνναίου, μετ' ἀκρωτηρίου Ψακῶνος (ν. Ψάθας), μετὰ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος Δικτύννης ἢ Βριτομάρτιδος, ῥιφθείσης ἐντεῦθεν εἰς τὴν θάλασσαν ἵνα ἀποφύγῃ τὴν ἐρωτικὴν καταδίωξιν τοῦ Μίνωος. Ἄλλα δ' ἀκρωτήρια ἦσαν τὸ Κύαμον καὶ τὸ Δρέπανον. Ἐν τῇ μέσῃ Κρήτῃ ἐγείρεται τὸ ὑψηλότατον τῶν ὀρέων τῆς νήσου, τὸ Ἰδαῖον ἢ Ἴδη (ν. Ψηλορίτης) εἰς 2460μ., συνήθως χιονοσκεπὲς, ἐκτεῖνον πρὸς Β. τὸ ἀκρωτήριον Δῖον, πρὸς ΝΔ. τὸ ὄρος Κίνδριον ἢ Κέδριον. Πρὸς Α τὸ ὄρος Δίκτη καλούμενον (ν. Λαπίθι), ὑψοῦται εἰς 2160μ. καὶ ἦν ἡ κυρίως ἕδρα τῆς λατρείας τοῦ Διός. Πρὸς Β. ἀπολήγει εἰς τὸ ἀκρωτήριον Σαμώνιον (ν. Σίδερον). Εἰς δὲ τὴν Ν. ἀκτὴν κεῖνται ἐξ Α. πρὸς Δ. τ' ἀκρωτήρια Ἄμπελος, Γρυθραῖον (ν. Γουθερὸν), Λισπὴν, Ματάλα, Ψύχιον, Ἑρμαία (ν. Πλάκα), Κριοῦ μέτωπον (ν. Κριὸς), τὸ ΝΔ.—Ῥύακας ἔχει πολλοὺς ἡ νῆσος, ἀλλὰ μικροὺς, πρὸς Β. ἀπὸ Δ. τὸν Ἰάρδαινον (ν. Πλατανιὸν), Δ. τῆς Κυδωνίας· τὸν Ὄαξον (ν. Μυλοπόταμον) ἐκ τῆς Ἴδης πηγάζοντα· τὸν Ἄμνισον καὶ Κάτρατον ἐν τῇ Κνωσσίᾳ. Πρὸς Ν. δὲ, ἐξ Α. τὸν Καταρράκτην (ν. Ἀναποδιάρην)· τὸν Ληθαῖον (ν. Μητρόπολιν), καὶ τὸν Ἠλέκτραν ἐν τῇ Γορτυνίᾳ.—Τὸ ἕνεκα τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ὀρεινοῦ καὶ τοῦ θαλασσίου ἀέρος ἄριστον κλῖμα τῆς νήσου συνιστᾶτο ἤδη ὑπὸ τοῦ Ἱπποκράτους εἰς τοὺς ἀσθενεῖς. Ἡ εὐφορωτάτη δὲ τῶν χωρῶν τῆς νήσου ἦν ἡ περὶ τὴν Γόρτυνα, πεδίον λεγομένη. Οἱ ἀρχαιότατοι Πελασγοὶ κάτοικοι ἐλέγοντο Ἐτεόκρητες· τὸ δὲ Δ. τῆς νήσου κατεῖχον οἱ Κύδωνες (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 192. Τ, 176), ἴσως καροφρυγικῆς καταγωγῆς. Ἔπειτα δὲ προσεπῆλθον καὶ Δωριεῖς, Ἀχαιοὶ καὶ Αἰολεῖς, πάντες ὅμως Κρῆτες καλούμενοι. Ἡ ἀρίστη θέσις τῆς Κρήτης μεταξὺ τῶν τριῶν τοῦ ἀρχαίου

Τὸ ὄρος Ἴδη ἐν Κρήτῃ

κόσμου μερῶν, καὶ τὸ πλῆθος τῶν καλῶν λιμένων αὐτῆς, ἀνέπτυξαν ἐν αὐτῇ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν εὐημερίαν, ὥστε καὶ νῆσος μακάρων ἐλέγετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, καὶ ἡ Ἑλλὰς μεγάλην ἀπέδιδε σημασίαν εἰς τὰς θρησκευτικὰς αὐτῆς παραδόσεις, ὡς καὶ εἰς τὴν ἀρχαιοτάτην αὐτῆς νομοθεσίαν, ἀποδιδομένην εἰς τὸν Μίνωα, τὸν Ῥαδάμανθυν, τὸν Ἰδομενέα καὶ τὸν Μηριόνην. Καὶ ὁ πληθυσμὸς δ' αὐτῆς ἐλέγετο μέγας ἀρχαιότατα ἤδη, ὥστε καὶ ὁ Ὅμηρος τὴν καλεῖ ἑκατόμπολιν (Ἰλ. Β, 649), τὸ πλῆθος τῶν πόλεων αἰνιττόμενος, διότι ἀλλαχοῦ (Ὀδ. Τ, 174) μνημονεύει μόνον 90. Συνέκειτο δ' ἐκ πολλῶν ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξαρτήτων πολιτειῶν· ἀλλ' ἐπειδή τινες τῶν πόλεων μετέσχον τῆς πειρατείας, οἱ Ῥωμαῖοι, ὑπὸ Μέτελλον τὸν Κρητικὸν, ὑπέταξαν τὴν νῆσον, καὶ ἥνωσαν αὐτὴν μετὰ τῆς Κυρηναϊκῆς εἰς μίαν ἐπαρχίαν, τοὺς κατοίκους ὡς ψεύστας ὀνειδίζοντες (Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαὶ), καὶ ἔλεγον δι' αὐτοὺς καὶ τοὺς Καππαδόκας (ἴδ.) καὶ τοὺς Κίλικας «τρία κάππα κακά». Ἐπισημότεραι τῶν πόλεων τῆς Κρήτης πρὸς Β., ἀπὸ Δ. πρὸς Α. ἦσαν ἡ (καὶ τὰ) Φαλάσαρνα, μετὰ ναοῦ τῆς Δικτύννης Ἀρτέμιδος· ἡ Κίσαμος, μετὰ τῶν ἀκρωτηρίων Καρύας καὶ Ψάκωνος, λιμὴν τῆς μεσογειοτέρας Πολυρρηνίας, κατοικουμένης ὑπὸ Δωριέων καὶ Αἰολέων, καὶ προεχούσης πασῶν τῶν τοῦ βορειοδυτικοῦ μέρους τῆς νήσου· τὸ Πέργαμον, ἔνθα ἐδείκνυτο τοῦ Λυκούργου ὁ τάφος, καὶ Α. ἡ ἰσχυρὰ Κυδωνία (ν. Χανία), εἰς ἀπόστασιν 40 σταδίων ἀπὸ τοῦ Ἰαρδάνου κειμένη, ἵδρυμα τοῦ Μίνωος, κατὰ τὴν παράδοσιν, φερώνυμος υἱοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, δι' ὃ καὶ Ἀπολλωνία ἐλέγετο. Εἶχε δ' ἄριστον λιμένα μετὰ ναοῦ τῆς Βριτομάρτιδος, καὶ περίφημοι ἦσαν οἱ τοξόται αὐτῆς. Αὐτῆς ἐπώνυμος ἐστὶν ὁ καρπὸς τὸ κυδώνιον (Ἡρδ. Δ, 44. 49). Μεταξὺ δὲ τῆς Κυδωνίας καὶ τοῦ Δρεπάνου ἔκειτο ἡ Ἀπτέρα, καὶ μεσογειότερον ἡ Λάπα, ἣν ὁ Μέτελλος ἐκυρίευσεν ἐξ ἐφόδου· ἡ Ἀμφιμάλλα, ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου κόλπου· ἡ Ῥίτυμνα καὶ Ν. ἡ Ἐλευθέρνα, ἣν διὰ προδοσίας ὁ Μέτελλος ἐκυρίευσε, καὶ τὸ ἐπίνειον αὐτῆς Παντομάτριον· ἡ Ὄαξος ἢ Κνωσὸς (ἢ Κνωσσὸς), μετὰ

τῶν ἐπινείων Ματίου ἢ Ἡρακλείου καὶ Ἀμνισοῦ, ἕδρα τοῦ Μίνωος, καὶ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου ὡς σπουδαία πόλις μνημονευομένη (Ἰλ. Β, 646. Ὀδ. Τ, 175). Ἐν αὐτῇ ἐδείκνυτο μνημεῖον τοῦ Διὸς, καὶ οἱ τάφοι τοῦ Ἰδομενέως καὶ τοῦ Μηριόνου, καὶ παρ' αὐτῇ ἐξελαμβάνετο κείμενος ὁ Λαβύρινθος (Διόδ. Α, 61)· ἡ Μίλητος, ἧς καὶ ὁ Ὅμηρος μνημονεύει (Β, 84)· ἡ Λύττος ἢ Λύκτος, πρὸς τὰ μεσόγεια, ἡ ἐπισημοτάτη τῶν πόλεων πρὸς Α., ἀρίστους πολίτας τρέφουσα, τῷ 220 δὲ π. Χ. ὑπὸ τῶν Κνωσσίων καταστραφεῖσα· ἡ Ἀρκαδία· ἡ Μινώα, εἰς τὸ στενώτατον τῆς νήσου· ἡ Ὄλερος, γνωστὴ δι' ὃ εἶχε ξόανον τῆς Βριτομάρτιδος, ἔργον λεγόμενον τοῦ Δαιδάλου· ἡ Πραῖσος· ὁ Ἀανὸς εἰς τὴν Α. ἀκτήν· εἰς δὲ τὴν Ν. ἐξ ἀνατολῶν πρὸς Δ. ἡ Ἱεράπυτνα (ν. Ἱερὰ Πέτρα)· ἡ Λεβὴν, μετὰ περιφήμου ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἐπίνειον τῆς Γόρτυνος, ὡς καὶ ἡ Ματάλα· ἡ Φαιστὸς, πατρὶς τοῦ Ἐπιμενίδου· ἡ Γόρτυς ἢ Γόρτυνα (ν. Ἅγιοι Δέκα μετ' ἐρειπίων), παρὰ τῷ Ληθαίῳ ποταμῷ, πόλις διάσημος, καὶ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου τειχιόεσσα λεγομένη (Ἰλ. Β, 646. Ὀδ. Γ, 293), εἶτα δ' ἀτείχιστος μείνασα, ἔχουσα 50 σταδίων ἐπιφάνειαν ἐν εὐφόρῳ πεδίῳ, καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων πρωτεύουσα τῆς νήσου· Βήνη, πατρὶς τοῦ ποιητοῦ Ῥιανοῦ. Πρὸ τῆς βορείας παραλίας τῆς Κρήτης, ἀ-

πέναντι τοῦ ἀκρωτηρίου Δίου, ἔκειτο ἡ μικρὰ νῆσος Δία (ν. Δία), ὡς φαίνεται ἡ ἀρχικὴ ἕδρα νοῦ μύθου τοῦ Διονύσου καὶ Ἀριάδνης (Στρβ. I, 474). — Ἡ νομοθεσία τῶν Κρητῶν ἦν συγγενὴς πρὸς τὴν τῶν Σπαρτιατῶν, καθ' ὅσον ἀμφότεραι ἦσαν δωρικαί· κατὰ τὴν παράδοσιν μάλιστα ἐκ Κρήτης ἐδανείσθη τοὺς νόμους του ὁ Λυκοῦργος. Ὡς ἐν Σπάρτῃ, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ὑπὸ τὴν ἄρχουσαν φυλὴν τῶν ἐλευθέρων πολιτῶν, οἵτινες ἦσαν οἱ κατακτήσαντες Δωριεῖς, ὑπῆρχον οἱ τοῖς περιοίκοις τῆς Λακωνίας ἀντιστοιχοῦντες Μνῶται ἢ Μνωῖται, οἱ ἀρχαῖοι ὑποταγέντες ἐγχώριοι κάτοικοι· καὶ κατωτέρω αὐτῶν, ὡς ἐκεῖ οἱ Εἵλωτες, οὕτως ἐνταῦθα οἱ κλαρῶται καὶ ἀφαμιῶται, πιθανῶς οἱ κατ' ἀρχὰς ἀντιστάντες καὶ αἰχμαλωτισθέντες, τῶν ἐλευθέρων δὲ ἢ τοῦ δημοσίου τὰς γαίας ἐπὶ βαρυτάτοις φόροις καλλιεργοῦντες. Καὶ ἐν Κρήτῃ ὡς καὶ ἐν Σπάρτῃ δημοσία ἦν τῶν παίδων ἡ ἀγωγὴ καὶ ἡ γύμνασις εἰς μουσικὴν καὶ εἰς ὁπλασκίαν, καὶ ἐκυβερνῶντο ὑπὸ Γερουσίας, ἴσως ἐκ 30 μελῶν, καὶ ὑπὸ 10 κόσμων, ἐτησίως ἐκλεγομένων, ὧν ὁ πρόεδρος, πρωτόκοσμος, ἦν τοῦ ἔτους ὁ ἐπώνυμος. Προσέτι, ὡς οἱ Σπαρτιᾶται, εἱστιῶντο καὶ οἱ Κρῆτες εἰς κοινὰ συσσίτια, ἀνδρεῖα καλούμενα, καὶ οἱ νέοι ἦσαν εἰς ἀγέλας κατατεταγμένοι, καὶ ἕκαστος νεανίας διετέλει ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἑνὸς ἀνδρὸς, κλεινὸς ἐκείνου λεγόμενος, ὡς καὶ ἐκεῖνος τούτου φιλήτωρ, καὶ ἄτιμον ἐθεωρεῖτο τὸ νὰ στερῆταί τις φιλήτορος. Ὁ γάμος ἦν ἱερὸς, καὶ ἡ συζυγικὴ ἀπιστία ἐτιμωρεῖτο αὐστηρότατα (Στρβ. I. 480).

Κρήτη, 1) θυγάτηρ τοῦ Ἀστερίωνος, βασιλέως τῆς Κρήνης, καὶ γυνὴ τοῦ Ἡλίου ἐξ οὗ ἔσχε θυγατέρα τὴν Πασιφάην, σύζυγον τοῦ Μίνωος (Διόδ. Δ, 63)· ἢ γυνὴ τοῦ Μίνωος καὶ μήτηρ τοῦ Κιτρέως, Δευκαλίωνος, Γλαύκου, Ἀνδρόγεω, Ἀκάλλης, Ξενοδίκης, Ἀριάδνης καὶ Φαίδρας. — 2) Θυγάτηρ ἑνὸς τῶν Κουρήτων. Ὁ Ἄμμων ἐλθὼν ἐκ Λιβύης εἰς τὴν νῆσον Ἰδαίαν, ἐνυμφεύθη αὐτὴν, καὶ ἔδωκε τὸ ὄνομα αὐτῆς εἰς τὴν νῆσον (Διόδ. Γ. 71). — 3) Θυγάτηρ τοῦ Δευκαλίωνος (Ἀπλλδ. Γ, 3, 1).

Κρητηνία, χώρα τῆς νήσου Ῥόδου, κληθεῖσα, ὡς ἐλέγετο, κατὰ Ἀνθημένην τὸν υἱὸν Κατρέως, τοῦ βασιλέως τῆς Κρήτης, ἐγκαταστάντα αὐτόθι, ἵνα ἀποφύγῃ τὸν εἰς τὸν βασιλέα δοθέντα χρησμὸν, ὅτι θὰ ἐφονεύετο ὑφ' ἑνὸς τῶν υἱῶν του. Ἀλλ' ὅτε μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Κατρεὺς εἰς ἀναζήτησιν αὐτοῦ, ἵνα τῷ παραδώσῃ τὴν βασιλείαν, παραγνωρίσας αὐτὸν ὁ υἱός του εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτὸς, καὶ ἐκλαβὼν αὐτὸν ὡς κακοῦργον τινὰ, τὸν ἐφόνευσε (Ἀπλλδ. Γ, 2. — Στέφ. Βυζ.).

Κρητίνης, πατὴρ τοῦ τυράννου Ἀναξιλάου ἐν Ῥηγίῳ τῆς Ἰταλίας (Ἡρδτ.).

Κρέασος, υἱὸς τοῦ Ἄργου καὶ τῆς Εὐάδνης, βασιλεὺς τοῦ Ἄργους (Ἀπολλδ. Β, 1, 2).

Κριθωτὴ, 1) ἀκρωτήριον τῆς Ἀκαρνανίας παρὰ τὴν πόλιν Ἀλυζίαν. — 2) Πόλις παρὰ τῇ Μαδύτῳ ἐπὶ τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου (Δμσθ. Ἀρστρ.—Στρβ.—Στφ. Βυζ.).

Κρέμισσα, ἀκρωτήριον τῆς Βρεττίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως (Στρβ.).

Κριμισσὸς, ἢ Κρίμισος (Πλούτ. Τιμολ. ΚΕ), ποταμὸς εἰς τὰ Δ. τῆς Σικελίας, παρ' ᾧ ὁ Τιμολέων ἐνίκησε τοὺς Καρχηδονίους τῷ 339 π. Χ. Αὐτοῦ ὁμόρρους θεωρεῖται συνήθως ὁ Σελινούντιος Ὕψας.

Κριναγόρας, ἐπιγραμματογράφος ἐκ Μιτυλήνης (Ἀνθολ.).

Κρίνακος, υἱὸς τοῦ Διὸς, πατὴρ τοῦ Μακαρέως, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι πρῶτος κυριεύσας συνῴκισε τὴν νῆσον Λέσβον (Διόδ. Ε, 62).

Κρινὼ, μία τῶν γυναικῶν τοῦ Δαναοῦ, μήτηρ τεσσάρων Δαναΐδων (Ἀπολλδ. Β. 1).

Κρίος ἢ **Κρεῖος,** 1) εἷς τῶν Τι-

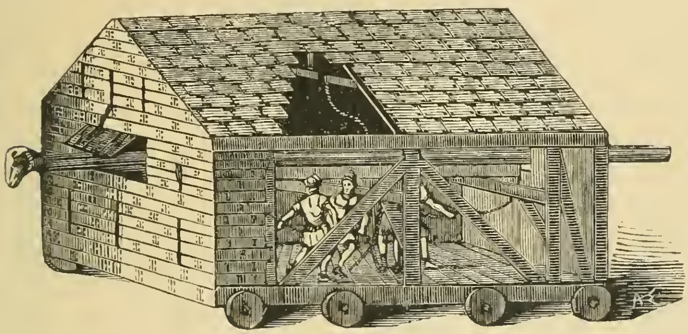
τάνων (Ἀπολλδ.). — 2) Εἷς Αἰγινήτης (Ἡρδτ.).

Κριὸς, πολιορκητικὴ μηχανὴ ἧς ἡ χρῆσις ἦν ξένη εἰς τοὺς παναρχαίους χρό-

Δάκες τῆς στήλης τοῦ Τραϊανοῦ

νους. Κατ' ἀρχὰς ἦν μόνον ἰσχυρὰ δοκὸς ἔχουσα μετάλλινον τὸ ἐμπρόσθιον μέρος, ἐν σχήματι κεφαλῆς κριοῦ, καὶ δι' ἧς πολλοὶ

στρατιῶται φέροντες διὰ τῶν χειρῶν, ἔπληττον τὸ πολιορκούμενον τεῖχος. Μετὰ ταῦτα δ' ἐτελειοποιήθη, κρεμασθεῖσα ἐξ ἱμάντων ἢ ἀλύσσεων ἐντὸς ἢ τοῦ κατωτέρου δώματος τῶν πολιορκητικῶν πύργων (ἴδ. πολιορκία), ἢ ὑποστέγου τροχηλάτου δωματίου σφενδονιζομένη οὕτω κατὰ τοῦ τείχους ὑπὸ πλήθους στρατιωτῶν, ἐνίοτε μέχρι 1500. Οἱ πολιορκούμενοι ἐπροσπάθουν νὰ ἐνδύωσι διὰ ταπήτων ἢ σάκκων τὰ προσβαλλόμενα ἢ ἀπειλούμενα τείχη, καὶ νὰ ῥίπτωσι δοκοὺς βαρείας ἐπὶ τοῦ κριοῦ, ἢ νὰ συλλαμβάνωσιν αὐτὸν διὰ σχοινίων, καὶ ἐξουδετερῶσι τὴν προσβολήν του. Πόλις δὲν ἐδύνατο νὰ ἐλπίσῃ εἰς τὴν ἐπιείκειαν τῶν κατακτητῶν ἂν δὲν παρεδίδετο πρὶν ἢ κριοβοληθῇ.

Κριοῦ μέτωπον, 1) ἀκρωτήριον εἰς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς Κρήτης (Διονσ. Περ. 90. —Στρβ.). Ν. Κρίο. — 2) Ἀκρωτήριον μεσημβρινὸν τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, ἀπέναντι τοῦ ἐν Ἀσίᾳ ἀκρωτηρίου Κεραμβίδος (Διον. Περ. 311.—Στρβ.).

Κριοφόρος, ἐπίθετον τοῦ Ἑρμοῦ, ὅστις πολλάκις ἐν τῷ ἀρχαϊκῇ τέχνῃ παρίσταται φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων κριόν. Ἐν Τανάγρᾳ τῆς Βοιωτίας ἐλατρεύετο ὑπὸ τὸ ἐπίθετον τοῦτο, καὶ εἰς τὴν ἑορτήν του περιέφερε τὸν κριὸν εἷς νέος ἐπὶ τῶν ὤμων του (Παυσ. Θ, 13).

Κρισαῖος κόλπος, ὁ εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον ἀνοιγόμενος, νοτιοδυτικῶς τῶν Δελφῶν, ὑπὸ τὴν Κρίσσαν. Νῦν Γαλαξεῖδι.—Τὸ δὲ Κρισσαῖον πεδίον, μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Κρίσσης, ἐγένετο ἱερὸν τοῦ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος.

Κρισέη, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσίοδ. Θεογ. 339).

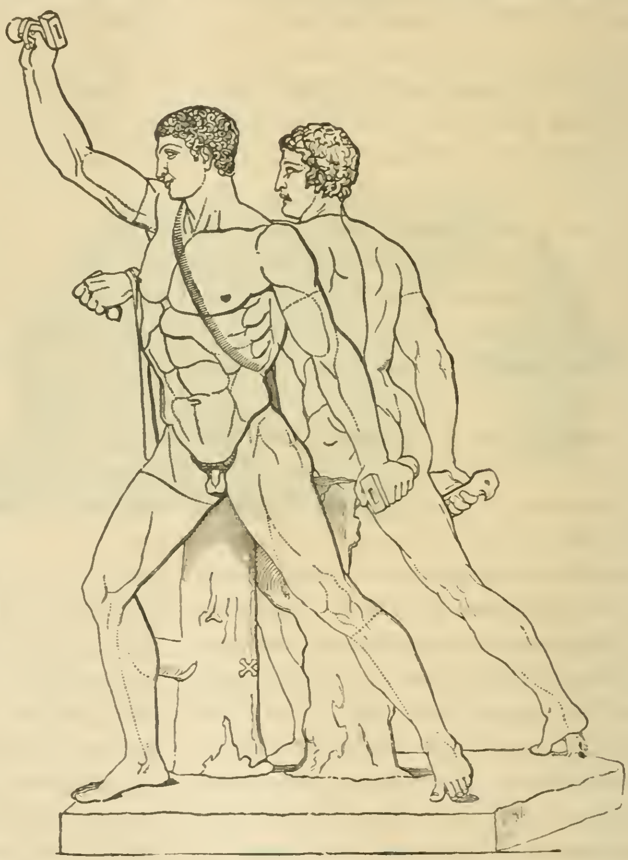
Κρέσος ἢ **Κρέσσος,** υἱὸς τοῦ Φώκου, πατὴρ τοῦ Στροφίου καὶ πάππος τοῦ Πυλάδου (Παυσ. Β, 29.—Σχόλ. εἰς Εὐριπ. Ὀρστ. 33).

Κρέσσα ἢ **Κρῖσα,** πόλις τῆς Φωκίδος, ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου ἤδη ὡς ζαθέη μνημονευομένη, ἔκειτο 1 1)2 ὥραν ἀπὸ τοῦ Κρισαϊκοῦ κόλπου ἐν τῇ μεσογείῳ, Δ. τῶν Δελφῶν, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Πλείστου. Κατεστράφη δ' ἐπὶ τοῦ α' ἱεροῦ πολέμου ἀποφάσει τῶν Ἀμφικτυόνων, διότι ἀσεβῶς ἐφορολόγει τοὺς προσερχομένους εἰς τῶν Δελφῶν τὸ μαντεῖον (Στρβ. Θ, 418). Καὶ ὁ μὲν ὅρος τῶν ἀγρῶν αὐτῆς ἀνετέθη τῷ ναῷ, οἱ δὲ κάτοικοι μετῳκίσθησαν εἰς Ἄμφισσαν ἢ εἰς Κίρραν τὸν λιμένα τῶν Δελφῶν (Αἰσχν. Κτησ. 119). Ν. Χρυσόν.

Κριταὶ, οἱ τῶν δραμάτων, ἐτησίως κληρούμενοι, πέντε διὰ τὴν κωμῳδίαν (Σουΐδ. λ. «Πέντε κριτῶν γένεσι») καὶ πιθανῶς πέντε διὰ τὴν τραγῳδίαν, ἴσως εἷς ἐκ φυλῆς ἑκάστης.

Κρέταλλα (τὰ), ἢ **Κρέταλλος,** πόλις τῆς Καππαδοκίας, ἐπὶ τοῦ Ἅλυος ποταμοῦ (Ἡρδ. Ζ, 26).

Κριτήριον, χώρα τῆς Ἀργολίδος, ἔνθα ἐλέγετο ὅτι ὁ Δαναὸς ἔκρινε τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ὑπερμνήστραν, ὡς παρακούσασαν τὴν ἐντολήν του, καὶ μὴ φονεύσασαν τὸν μνηστῆρά της Λυγκέα.

Κριτίας, 1) Υἱὸς Δρωπίδα, συγγενὴς τοῦ Σόλωνος, ἐκ τοῦ υἱοῦ του Καλλαίσχρου πάππος τοῦ νεωτέρου Κριτίου, ἐκ δὲ τῆς θυγατρὸς τοῦ ἄλλου υἱοῦ του Γλαύκωνος, πρόπαππος τοῦ Πλάτωνος.—2) Ὁ νεώτερος, μαθητὴς Γοργίου τοῦ Μοντίνου καὶ Σωκράτους, κατ' ἀρχὰς τῇ δημοκρατικῇ μερίδι ἀνήκων. Ὅτε, τῷ 411 π. Χ. ἐσυζητεῖτο ἡ θανάτωσις τοῦ Φρυνίχου, ἀπήτησε τὴν ἐν πρώτοις δίκην καὶ ἀπόδειξιν τῆς ἐνοχῆς αὐτοῦ. Ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις ἐξωρίσθη εἰς Θράκην καὶ εἶτα εἰς Θεσσαλίαν· μετὰ δὲ τὴν ἅλωσιν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου, καὶ τὴν πτῶσιν τῆς δημοκρατίας, τῷ 404, ἐξελέγη εἷς τῶν τριάκοντα μετὰ τοῦ Θηραμένους (ἴδ.), πρὸς ὃν ὅμως μετ' οὐ πολὺ διεφώνησε, καὶ διενήργησεν αὐτοῦ τὴν καταδίκην εἰς θάνατον. Πανίσχυρος δὲ γενόμενος, ἐμισήθη διὰ τὴν ὠμότητα καὶ τὴν αὐθαιρεσίαν του, καὶ ἐφονεύθη τῷ 403 ἀντιστὰς εἰς τοῦ Θρασυβούλου τὴν εἰσβολὴν (Ξεν. Ἀπ. Α, 2, 12. Ἑλλ. Β, 4, 8. 19). Ἦν δ' οὐ μόνον πεπαιδευμένος ὁ Κριτίας, ἀλλὰ καὶ ποιητής, γράψας ἐλεγεῖα, ὧν ὀλίγα μόνον διεσώθησαν ἀποσπάσματα· ἐκ δὲ τῶν ῥητορικῶν αὐτοῦ λόγων οὐδέν. Ἐξετίμα δὲ τὴν διανοητικὴν αὐτοῦ ἱκανότητα ὁ συγγενὴς αὐτοῦ Πλάτων, δι' ὃ καὶ συνεχῶς ποιεῖται μνείαν αὐτοῦ, ὡς ἐν τῷ ὁμωνύμῳ διαλόγῳ καὶ ἐν τῷ Τιμαίῳ (Συλλ. Bach καὶ Berge poet. lyr. grec. fragm).

Κρίτιος, γλύπτης Ἀθηναῖος, περὶ Ὀλ. 75, δ', (407 π. Χ.), μετὰ Νησιώτου, τοὺς τυραννοκτόνους ἐξεργασθείς. Τοῦ ἔργου αὐτῶν τὸ ἀντίγραφον σώζεται ἐν ἀναγλύφῳ ἐπὶ Ἀττικοῦ θρόνου, καὶ ὅμοιον καὶ ἐπὶ ἀττικῶν τετραδράχμων.

Κριτόβουλος, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Κρίτωνος, μαθητὴς καὶ φίλος τοῦ Σώκρατους (Πλάτ. Φαιδ.—Ξενφ. Ἀπμν. — 2) Ἰατρὸς καὶ χειρουργὸς Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, οὗ

ἐθεράπευσε τὸν ὀφθαλμὸν, πληγωθέντα εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀμφιπόλεως.

Κριτόδημος, ἰατρὸς ἐκ τῆς νήσου Κῶ (Ἀρριαν.).

Κριτόλαος, 1) ἐκ Φασηλίδος τῆς Λυκίας, περιπατητικὸς, διάδοχος τοῦ Κείου Ἀρίστωνος, ἐπέμφθη τῷ 155 π. Χ. μετὰ τοῦ Καρνεάδου καὶ τοῦ Διογένους ὡς πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος εἰς Ῥώμην. Ἐκεῖ δ' ἐνέκυψεν εἰς τὴν καλλιέργειαν ἰδίως τῆς ῥητορικῆς τέχνης, καὶ ἀπέθανεν εἰς γῆρας βαθύ. Ὁ Κικέρων ἐν τῷ ζητήματι περὶ τοῦ ὑπερτάτου ἀγαθοῦ ἠρύσθη πολλὰ ἐκ τῶν θεωριῶν του. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων ὅμως αὐτοῦ οὐδὲν ὑπολείπεται (Cic. d. Or. II, 37, 155. 38, 160. fin. 5, 5, 14).—2) Στρατηγὸς Ἀχαιὸς, προκαλέσας τὴν ἐσχάτην προσβολὴν τῶν Ῥωμαίων κατὰ τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ, καὶ τὴν ἅλωσιν τῆς Κορίνθου. Ἀφ' ὅτου δ' ἡττήθη ἐν Σκάρφῃ, δὲν ἐφάνη πλέον (Πολϐ. ΛΗ, 2.—Cic. N. D. III, 38, 91).

Κριτομήδη, μία τῶν Δαναΐδων (Ὑγίν.).

Κριτύλλα, γυνὴ Ἀθηναία, κατ' Ἀριστοφάνην (Λυσ. 323).

Κρίτων, 1) μαθητὴς τοῦ Σωκράτους ἐγκαρδίως αὐτῷ ἀφωσιωμένος, θελήσας νὰ τὸν σώσῃ ἐκ τῆς φυλακῆς διὰ θυσίας πάσης τῆς περιουσίας του. Ὁ Πλάτων ἔγραψε διάλογον φέροντα αὐτοῦ τὸ ὄνομα καὶ παριστῶντα αὐτὸν συνδιαλεγόμενον μετὰ τοῦ Σωκράτους ἐν τῇ εἱρκτῇ. Καὶ ὁ υἱὸς δ' αὐτοῦ Κριτόϐουλος μνημονεύεται μεταξὺ τῶν μαθητῶν τοῦ Σωκράτους.—2) Φιλόσοφος Πυθαγορικὸς ἐξ Αἰγῶν. Ὁ Στοβαῖος διετήρησεν αὐτοῦ ἀπόσπασμα «περὶ προνοίας καὶ ἀγαθῆς τύχης».—3) Ποιητὴς τῆς νέας ἀττικῆς κωμῳδίας. Σώζονται δὲ τρεῖς ἐπιγραφαὶ ἐκ τῶν κωμῳδιῶν αὐτοῦ.—4) Ὁ Σουΐδας μνημονεύει δύο ἱστορικῶν φερόντων τοῦτο τὸ ὄνομα, τοῦ μὲν Ναξίου, τοῦ δὲ ἐκ Πιερίας.—5) Ἕλλην ἰατρὸς ἐπὶ Τραϊανοῦ, ἔγραψε 4 βιβλία ὑπὸ τὸν τίτλον «κοσμητικά», καὶ ἴσως ἐστὶν ὁ αὐτὸς ὁ ὑπὸ τὸν τίτλον «Γετικά» τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Τραϊανοῦ κατὰ τῶν Δακῶν διηγηθείς.

Κριῶα (ἡ), δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Ἀντιοχίδα φυλὴν (Στφ. Βυζ.). Ὁ δημότης Κριωεύς.

Κρόϐυζοι ἔθνος Θρᾳκικὸν, οἰκοῦν μεσημβρινῶς τοῦ Ἴστρου ποταμοῦ, εἰς τὴν κάτω Μοισίαν (Ἡρδ. Δ, 49.—Στρϐ.).

Κρόεσσα, θυγάτηρ τῆς Ἰνοῦς, μήτηρ τοῦ Βύζαντος ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος (Στφ. Βυζ.).

Κροῖσμος, ἐπίσημος Τρὼς, ὃν ἐν τῇ μάχῃ ἐφόνευσεν ὁ Μέγης (Ὁμ. Ἰλ. Ο, 52).

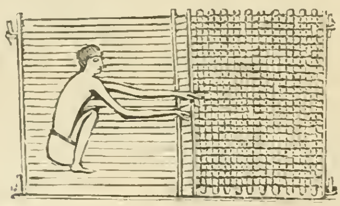
Κροῖσος, υἱὸς Ἀλυάττου, βασιλεὺς τῆς Λυδίας, ἐκ τοῦ γένους τῶν Μερμναδῶν, κατέλαβε τὸν θρόνον τῇ Ὀλ. 55, α (560 π. Χ.), κατ' ἄλλους δὲ τῷ 571 ἢ τῷ 557, εἶχε δὲ καὶ πρὶν συμβασιλεύσει μετὰ τοῦ πατρός του, ἢ καὶ ἦν σατράπης αὐτοῦ ἐν Ἀδραμυττίῳ. Πρὸς αὐτὸν, ἤδη βασιλεύοντα, ἦλθε καθ' Ἡρόδοτον (Α, 29) ὁ Σόλων (ἴδ.), καὶ εἶπεν αὐτῷ τὸ «μηδένα πρὸ τοῦ τέλους μακάριζε». Τοὺς ἐν Ἀσίᾳ Ἕλληνας φόρου ὑποτελεῖς καταστήσας ὁ Κροῖσος, ἀφῆκεν ἄλλως ἐλευθέρους, μετὰ δὲ τῶν ἐν τοῖς νήσοις συνεμάχησε. Τὸ κράτος αὐτοῦ ἐξετείνετο πρὸς Α. μέχρι τοῦ Ἅλυος ποταμοῦ (Ἡρδ. Α. 26). Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἄτυς ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀδράστου (ἴδ.) (Ἡρδ. Α, 35—45], ὁ δ' ἐναπολειφθεὶς αὐτῷ ἦν κωφάλαλος, ἀλλ' ὅτε εἶδε τὸν πατέρα του ἀπειλούμενον ὑπ' ἐσχάτου κινδύνου, ἀνέλαβε τὴν φωνὴν (Ἡρδ. Α, 85). Προτιθέμενος νὰ πολεμήσῃ κατὰ τοῦ Κύρου, ὅστις εἶχεν ἐκθρονίσει τὸν κηδεστὴν αὐτοῦ Ἀστυάγην, ἠρώτησε τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον, πέμψας αὐτῷ πλουσιώτατα δῶρα· ἀπεκρίθη δ' ὁ χρησμός· «Κροῖσος Ἅλυν διαβὰς, μεγάλην ἀρχὴν καταλύσει». Καὶ τῷ ὄντι ἐκστρατεύσας, μετὰ μάχην ἀμφιβόλου ἐκβάσεως παρὰ τῇ Σινώπῃ, κατεκλείσθη ὑπὸ τοῦ Κύρου, ἐπελθόντος ἐκ τῶν Σάρδεων, εἰς τὴν πόλιν, καὶ μετὰ δύο ἑβδομάδων πολιορκίαν

ᾐχμαλωτεύθη, τῷ 546 π. Χ. Καθ' Ἡρόδοτον δὲ (Α, 88), ἐπειδὴ ὅτε ἀπήγετο δέσμιος, ἀναμνησθεὶς τοῦ λόγου τοῦ Σόλωνος, ἀνέκραξε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀκούσας παρ' αὐτοῦ ὁ Κῦρος τὴν ἀφορμὴν τῆς ἐκφωνήσεως, ἐκάμφθη καὶ προσηνέχθη προσηνέστατα πρὸς αὐτὸν, καὶ τῷ προσέφερε τὴν φιλίαν του. Κατὰ δὲ Κτησίαν, ἀφῆκεν αὐτὸν ἐλεύθερον, διότι τοῦ Κροίσου καταφυγόντος εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἔπεσαν δῆθεν τετράκις ἐκ θαύματος αἱ ἀλύσεις ἀπὸ τῶν χειρῶν του. Ἐπέβαλε δ' ὁ Κῦρος καὶ εἰς τὸν Καμβύσην εὐμενῆ τὴν πρὸς αὐτὸν συμπεριφορὰν, ἀλλ' οὐχ ἧττον διέτρεξε δι' αὐτοῦ ἅπαξ ὁ Κροῖσος κίνδυνον θανάτου (Ἡρδ. Α, 53. 73. 75. 84. 88. 155. 207. 208. Γ, 36).

Κροκάλη, 1) νύμφη, ὀπαδὸς τῆς Ἀρτέμιδος (Ovid.).—2) Ἑταίρα παρὰ Λουκιανῷ.

Κροκέαι, πολίχνη τῆς Λακωνίας. (Στφ. Βυζ.).

Κρόκη, ἡ εἰς τὸν στήμονα ἐνυφαινομένη κλωστὴ, ὡς αἱ κάθετοι γραμμαὶ τοῦ ὑφάσματος τῆς εἰκόνος, ληφθείσης ἐξ αἰγυ-

πτίας γραφῆς, καὶ παριστώσης μὲν ἴσως ψιαθοπλόκον, ἀλλ' ἐπίσης καὶ τὰς κρόκας πρὶν ἢ συνενωθῶσι διὰ τῆς σπάθης.

Κρόκιον πεδίον, εὔφορος πεδιὰς τῆς Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, εἰς ἣν ἐπιστεύετο ὅτι ὁ Ἀπόλλων ἐποίμανε τὰς ἀγέλας τοῦ βασιλέως Ἀδμήτου (Στρβ.).

Κροκοδείλων πόλις, 1) πόλις τῆς μέσης Αἰγύπτου παρὰ τῇ λίμνῃ τοῦ Μοίριδος καὶ τῷ Λαβυρίνθῳ. Εἰς αὐτὴν ἐπεκράτει ἡ λατρεία τῶν κροκοδείλων. Εἶτα μετεκλήθη Ἀ ρ σ ι ν ό η (Ἡρδ. Β, 148.—Στρβ.). Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται ἐν Ἐλ-Φεϊούμ.—2) Πόλις τῆς ἄνω Αἰγύπτου, ἐν τῷ νομῷ τῆς Ἀφροδιταπόλεως, κατὰ τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Νείλου (Πτολ.).

Κροκύλεια, (τὰ), χώρα τις ἐπὶ τῆς νήσου Ἰθάκης (Ὁμ. Ἰλ. Β, 633)· ἀλλὰ κατὰ Στράβωνα ἐν Ἀκαρνανίᾳ.

Κροκύλιον, πόλις τῆς Αἰτωλίας, μεταξὺ Τειχίου καὶ Ποτιδανείας (Θουκ. Γ, 96).

Κροκύλος, ποιμήν τις παρὰ Θεοκρίτῳ (Εἰδ. Ε, 11).

Κρόκων, πατὴρ τῆς Μεγανείρας, γυναικὸς τοῦ Ἀρκάδος, (Ἀπολλδ. Γ, 9, 1.—Παυσ. Α, 37).

Κροκωτὸς, πολυτελὴς γυναικεῖος χιτὼν, ὃν παριστᾶτο φέρων καὶ ὁ Διόνυσος, τὴν ἐπωνυμίαν ἔχων ἢ ἐκ τοῦ χρώματος, ἢ ἐκ τῆς λεπτότητος τῆς κρόκης αὐτοῦ.

Κρομυὼν ἢ **Κρωμυὼν,** χωρίον ὀχυρὸν ἐν Μεγαρίδι, πρὸς τῇ Κορινθίᾳ, καθ' υἱόν τινα δῆθεν τοῦ Ποσειδῶνος, Κρόμον καλούμενον. Εἰς τὸ παρ' αὐτὸ πεδίον διῃτᾶτο ἡ φοβερὰ Κ ρ ο μ μ υ ω ν ί α, ἡ καὶ Φ α ι ὰ λεγομένη Ὗς, ἣν ἐφόνευσεν ὁ Θησεὺς (Στρβ. Η, 380. 392.—Παυσ. Β, 1, 3).

Κρόνιον, 1) ὁ βορείως τῆς Ὀλυμπίας αἰρόμενος λόφος, καὶ Κ ρ ό ν ο υ Π ά γ ο ς λεγόμενος, διότι ἐπ' αὐτοῦ ἵδρυτο ναὸς τοῦ Κρόνου (Πίνδ. Ὀλ. Γ, 179. — Ξενφ. Ἑλλ.). — 2) Κρόνιος Ὠκεανὸς, μέρος τῆς βορείας πεπηγμένης θαλάσσης (Διον. Περιηγ. 32).—3) Κ ρ ο ν ί η ἅ λ ς, ἡ Ἀδριατικὴ θάλασσα (Ἀπλλδ. Ῥόδ. Ε, 509).

Κρόνιππος, πεπλασμένον ὄνομα παρ' Ἀριστοφάνει (Νεφ. 1067) δηλοῦν τὸν ἀνόητον, τὸν Κ ρ ο ν ό λ η ρ ο ν.

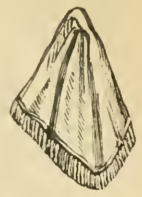
Κρονίων, υἱὸς τοῦ Κρόνου, ὁ Ζεὺς παρὰ ποιηταῖς.

Κρόνος, υἱὸς Οὐρανοῦ καὶ Γῆς, ὁ νεώτατος τῶν Τιτάνων (Ἡσίοδ. Θεογ. 137), ἀκρωτηριάσας καὶ ἐκβαλὼν τὸν πατέρα του, ἦρξε μετὰ τῶν Τιτάνων ἐπὶ τοῦ παντός· νυμφευθεὶς δὲ τὴν ἀδελφήν του Ῥέαν, ἔσχεν ἐξ αὐτῆς τὴν Ἑστίαν, τὴν Δήμητραν, τὴν Ἥ-

ραν, τὸν Πλούτωνα (Ἅδην), τὸν Ποσειδῶνα καὶ τὸν Δία (Αὐτ. 452). Ἐπειδὴ δὲ τῷ προεῖπεν ἡ Γῆ ὅτι θὰ ἐξεθρονίζετο ὑφ' ἑνὸς τῶν υἱῶν του, κατέπινεν αὐτοὺς ἅμα γεννωμένους, πλὴν τοῦ Διός, ἀνθ' οὗ, ἀπατήσασα αὐτὸν ἡ Ῥέα, τῷ ἔδωκε λίθον ἐσπαργανωμένον. Τὸν ἐξέβαλεν ἑπομένως ὁ Ζεύς, καὶ βοηθὸν ἔχων τὴν Γῆν ἢ τὴν Μῆτιν, τὸν ἐβίασε νὰ ἐξεμέσῃ τοὺς καταβροχθισθέντας· ὁ δὲ λίθος ἐδείκνυτο παρὰ τοῖς Δελφοῖς, ὡς ἐκεῖ τότε καταπεσών. Ὁ Κρόνος δὲ, κατὰ τοὺς μὲν ἐρρίφθη εἰς τὸν Τάρταρον μετὰ τῶν Τιτάνων, κατὰ τοὺς δὲ, τοῦ Διὸς ἐξιλεωθέντος, ἦρχε μετὰ τοῦ Ῥαδαμάνθυος εἰς τῶν Μακάρων τὰς νήσους (Ἡσδ. Ἔργ. κ. Ἡμ. 160. Πινδ. Ὀλ. Β, 76). Ὁ Κρόνος, τοῦ ἀνάρχου χρόνου ἡ προσωποποίησις, ἐκαλεῖτο Saturnus παρὰ τοῖς Λατίνοις, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐλέγετο ὑπάρξας ὁ χρυσοῦς αἰών. Κατ' αὐτὸν δ' ἐκαλεῖτο παρ' αὐτοῖς καὶ Σατουρνία ἡ Ἰταλία, καὶ Σατουρνία φυλὴ ἡ Ἰταλικὴ (Ov. Fast. V, 625, I, 237), καὶ ἐπὶ 5 ἡμερῶν, τῶν βραχυτάτων τοῦ ἔτους, ἑώρταζον τὰ Saturnalia, καθ' ἃ οἱ ἐλεύθεροι ὑπηρέτουν τοὺς δούλους εἰς τὴν τράπεζαν· ἐν δὲ τῇ Ἑλλάδι ἐπανηγυρίζοντο, εἰ καὶ ἧττον ἐπισήμως, τὰ Κρόνια τῇ ιβ' ἑκατομβαιῶνος. Ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Κρόνου ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν, ἐν Ὀλυμπίᾳ δὲ Β τῆς Ἄλτεως ὑψοῦτο ὁ λόφος ὁ καλούμενος Κρόνιον, ἐφ' οὗ ἐτελοῦντο θυσίαι εἰς τὸν θεόν. Ἐν Κρήτῃ προσεφέροντο αὐτῷ θυσίαι παιδίων, διότι συνεχέετο μετὰ τοῦ Φοινικικοῦ Μολόχ. Παριστᾶτο δὲ ὡς γέρων ἔχων ἅρπην ἢ δρέπανον εἰς τὰς χεῖρας, τὸ δι' οὗ ἠκρωτηρίασε τὸν πατέρα του, καὶ ἐν γένει δι' οὗ ὁ χρόνος καταστρέφει πάντα τὰ προγεγεννημένα.

Κροσσαία χώρα, τὸ κατὰ τὰ ἀνατολικὰ παράλια τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου ἐν Μακεδονίᾳ ἐκτεινόμενον μέρος τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου (Ἡρόδ. Ζ, 123), Κρουσὶς γῆ παρὰ Θουκυδίδῃ (Β, 79. — Στφ. Βυζ.).

Κροσσοί, οἱ εἰς τὸ πέρας ὑφάσματος πρὸς κόσμησιν προσραπτόμενοι, ἢ ἀνύφαντοι ἀφιέμενοι μῖτοι, ὡς ὁ Καῖσαρ λέγεται ὅτι εἶχεν εἰς τὸ ἄκρον τῶν μακρῶν του χειρίδων (Suet. Ces. 125), ἐνίοτε εἰς πολλοὺς θυσσάνους συνδεόμενοι (Ὁμ. Ἰλ. Β, 448. Ε, 738. Ξ, 131. Ρ, 593).

Ἐκ τοιχογρ. Πομπ.

Κροτάλιον, ἐνώτιον ἔχον κρεμαμένους μαργαρίτας ἢ ἄλλα κοσμήματα πλείονα τοῦ ἑνός, ὥστε ἐκρότουν κινουμένης τῆς κεφαλῆς.

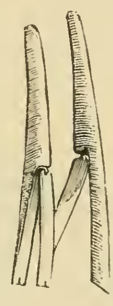

Ἐνώτιον ἐκ Πομπηΐας

Κρόταλον, ὄργανον κροτοῦν καὶ τὰ μουσικὰ συνοδεῦον εἰς τὰς ὀρχήσεις καὶ εἰς τὰς τελετὰς τῆς Κυβέλης. Ἀπεδίδετο δ' εἰς τοὺς Σικελοὺς ἡ εὕρεσις αὐτοῦ, συγκειμένου ἐκ δύο κοίλων τεμαχίων ξύ-

Ἀρχαῖον ἀνάγλ. ἐν Ῥώμῃ

Ψηφιδωτὸν τάφου ἐν Β. Κορσίνῃ

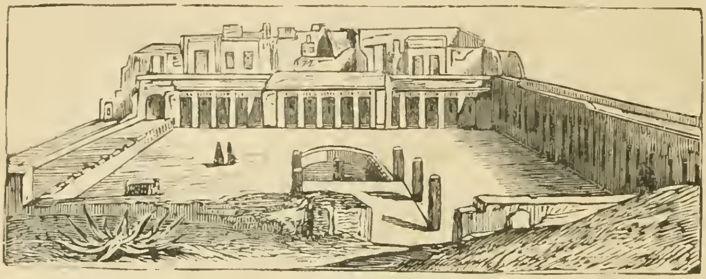
λου ἢ μετάλλου, ἅτινα κινούμενα διὰ τῶν δακτύλων, ἀπετέλουν κρότον ὀξύν. Συνήθως δ' ὑπῆρχεν ἀνὰ ἓν κρόταλον δι' ἑκάστην χεῖρα.

Κρόταλος, εἷς τῶν ὑπὸ τοῦ Οἰνομάου φονευθέντων μνηστήρων τῆς θυγατρός του Ἱπποδαμείας (Παυσ. Ε, 12).

Κρότων, ἢ Κόρτωνα, πόλις εἰς Α τῆς Τυρρηνίας, Β. τῆς Τρασιμενίας λίμνης, ἐπὶ τοῦ Κλάνιδος ποταμοῦ, μία τῶν πρωτίστων πόλεων τῆς ἀρχαίας δωδεκαπόλεως, ἴσως ἡ πρωτεύουσα τῆς βορείας Τυρρηνίας, ὡς ἡ Ταρκυνία ἦν τῆς νοτίας (Διόδ. Κ, 25). Ἦν ἡ πατρὶς τοῦ ἀθλητοῦ Μίλωνος. Διατηροῦνται ἐκεῖ πελασγικὰ ἐρείπια.

Ἐπώνυμος ἥρωός τινος Κρότωνος, φονευθέντος ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Διόδ. Δ, 25).

Κρότυπος, υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος, ἔγγονος τοῦ Ἰνάχου, βασιλεὺς τοῦ Ἄργους, ὃ μετὰ ταῦτα ἐγκαταλείψας ἕνεκα ἐνσκηψάσης ἐπιδημίας, μετέβη εἰς Μέγαρα. Ἦν δὲ πατὴρ τῆς Ψαμάθης, μητρὸς τοῦ Λίνου (Παυσ. Α, 34. Β, 16).

Οἰκία Διομήδους ἐν Πομπηΐᾳ

Κρούματα ἢ **Κρούσματα,** ὄργανα, ὡς τὰ κρόταλα συγκρουόμενα καὶ συνοδεύοντα τὴν μουσικὴν ἢ τὴν ὄρχησιν (castagnettes), κυρίως ἴδια τοῖς Ἱσπανοῖς, ἀλλὰ

Ἐξ ἀρχαίου κεράμου

καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὴν Ῥώμην γνωστὰ καὶ ἐν χρήσει.

Κρούπεζα, ὑπόδησις τῶν δούλων, ἔχουσα ξύλινον τὸ πέλμα. Μετεχειρίσθησαν δ' ἔπειτα τὰ ὑποδήματα ταῦτα καὶ εἰς ὄργανα μουσικά, εἰς τὸ ξύλινον πέλμα παρεμβάλλοντες μικρόν τι μετάλλινον μέρος, ἠχοῦν ὅταν ἐπιέζετο ὑπὸ τοῦ ποδός, ὥστε δι' αὐτοῦ συνώδευον τὸ ᾆσμα, ἢ κατὰ τὸν ῥυθμόν, ἢ ἐδίδον τὸ σημεῖον κατὰ τὰς συνουλίας (Πολυδ. 1, 153. —August. de Music, III, 1).

Ἐκ γαλ. ἀγαλ.

Κρύα, πόλις κειμένη εἰς τὰ μεσημβρινὰ παράλια τῆς Καρίας (Πτολ. Ε.).

Κρυπτεία, μία τῶν ἀσκήσεων τῶν νέων Σπαρτιατῶν, καθ' ἥν, ἵνα προγυμνάζωνται εἰς τὰ τοῦ πολέμου, ἐξεπέμποντο διὰ τῆς χώρας, εἰς μυστικὴν ἐπιτήρησιν τῶν εἱλώτων, τρεφόμενοι ἐκ προϊόντων ἅτινα δῆθεν ἔκλεπτον ἐξ ἀποθηκῶν πρὸς τοῦτο ἀφυλάκτων καταλειπομένων. Φαίνεται ὅμως ὅτι ὑπῆρξαν καὶ περιστάσεις καθ' ἃς ἐκακοποίησαν τοὺς Εἵλωτας διὰ τῆς κρυπτείας (Θουκ. Δ, 80. — Πλάτ. Λυκ. ΚΗ. — Πλάτ. Νομ. Α, 633. Β. ΣΤ, 713 Β).

Κρύπτη, πρόσγαιος ἀποθήκη ἢ αἴθουσα, παράθυρα ἔχουσα πρὸς τὴν αὐλήν, εἰς τὰς διωρόφους οἰκίας ὑπὸ τὸν ἄνω ὄροφον κειμένη πρὸς δροσερὰν δίαιταν ἢ διατήρησιν τῶν καρπῶν, ὡς ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Διομήδους.

Κρυπτοί, κατάσκοποι οὓς ἔπεμπον ἐνίοτε οἱ Ἀθηναῖοι ἀγνώστους εἰς τὰς πόλεις τῶν συμμάχων ἵνα ἐξιχνιάσωσι τὰ κατ' αὐτούς.

Κρυπτὸς λιμήν, πόλις τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας λιμένα ἔχουσα ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Περσικοῦ κόλπου (Πτολ. Ε, 17).

Κρυτίδας, ἀρχηγὸς τῶν Σικελῶν, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους διαβαίνοντος μετὰ τῶν βοῶν τοῦ Γηρυόνου, καὶ εἶτα ὡς ἥρως τιμηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων (Διόδ. ΣΤ, 23).

Κρωβίαλος (ἡ), πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, κειμένη ἐν Παφλαγονίᾳ παρὰ τῇ Κρώμνῃ (Ἀπλλν. Ῥδ. Β, 94. — Στφ. Βυζ.).

Κρωβύλη, χωρίον τῆς Θράκης (Δημσθ. Φιλιπ.), ἴσως τὸ αὐτὸ τῇ Καβύλῃ.

Κρώβυλος, 1) ἴδ. Κόρυμβος. — 2) Ἀθηναῖος ὀψοποιὸς (Αἰσχν. Κτησφ. — Αἰλ. Β. Γ. Δ, 16).

Κρῶμνα (ἡ), φρούριον τῆς Παφλαγονίας παρὰ τὸν Ἄμαστριν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 855. — Στρβ. --).

Κρῶμνοι, ὀχυρὸν χωρίον τῆς Ἀρ-

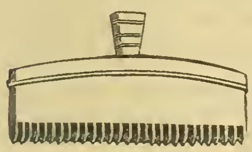
καδίας (Ξενφ. Ἑλλ. Ζ, 4, 21)· καὶ Κρῶμοι (Παυσ. Η, 34).

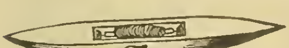
Κρωπιὰ καὶ **Κρωπία,** δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων τῇ Λεοντίδι φυλῇ.

Κρῶφι (τὸ), ὄρος τῆς Θηβαΐδος ἐν Αἰγύπτῳ, μεταξὺ Συήνης καὶ Ἐλεφαντίνης. Ἀπέναντι τούτου ἦν τὸ ὄρος Μῶφι, καὶ μεταξὺ τῶν δύο ὑπέθετον οἱ Αἰγύπτιοι ἱερεῖς τὰς πηγὰς τοῦ Νείλου.

Κτέατος, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἢ τοῦ Ἄκτορος, καὶ τῆς Μολιόνης. Μετὰ τοῦ διδύμου ἀδελφοῦ του Εὐρύτου ἐβοήθησε τὸν Νηλέα κατὰ τοῦ Νέστορος· εἶτα δὲ μετὰ τούτου συμμαχήσας, καὶ μετὰ τοῦ Αὐγείου, ἀντετάχθη κατὰ τοῦ Ἡρακλέους, ὅστις τέλος ἐφόνευσεν ἀμφοτέρους τοὺς ἀδελφοὺς εἰς τὰ Ἴσθμια. Ὁ δ' υἱός του Ἀμφίμαχος μετέσχε τῶν Τρωϊκῶν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 855. Λ, 708. Ν. 181.—Ἀπολλδ. Β, 7).

Κτεὶς, 1) κτένιον διὰ τὴν κόμην ἣν ἀκτένιστον ἄφινον μόνον εἰς ἔνδειξιν πένθους ἢ θλίψεως. Πολλὰ εὑρέθησαν ἢ ἐλεφάντινα, ἢ τὸ συνηθέστερον ξύλινα καὶ πολλάκις μετὰ κοσμημάτων χρυσελεφαντίνων, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος, ἧς τὸ μέσον ἐστὶν ἐξ ἐλέφαντος. Ἔχει δὲ τὸ πρωτότυπον καὶ κόσμημα χρυσοῦν. — 2) Τὸ ὑφαντικὸν κτένιον διὰ τὴν κρόκην, ὅμοιον καὶ πρὸς τὰ σήμερον ἔτι συνήθως ἐν χρήσει.—3) Δύο μέρη τῆς λύρας, ἴσως δύο πάσσαλοι αὐτῆς διὰ τὰς χορδὰς (Ἐρατοσθ. Καταστρ. 24).

Κτενοῦς(ἡ), πόλις τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου.

Κτερίσματα, τὰ τοῖς νεκροῖς ὡς δῶρα προσαγόμενα, ὧν τινὰ, οἷον ἀγαλμάτια, ἀγγεῖα, ταινίαι, εἰς τοὺς τάφους ἠρτῶντο καὶ εἰς αὐτοὺς ἐναπετίθεντο·

Ὑπῆρχε δὲ καὶ ἴδιος ὁ ταῦτα πωλῶν ἔμπορος.

Κτησίας, ἰατρὸς ἐκ Κνίδου τῆς Καρίας, μετέβη πιθανῶς περὶ τὰ 416 π. Χ. εἰς τὴν Περσικὴν αὐλὴν, συνώδευσεν Ἀρταξέρξην τὸν Μνήμονα εἰς τὴν κατὰ τοῦ Κύρου τοῦ νεωτέρου ἐκστρατείαν του, τὸν ἐθεράπευσε πληγωθέντα ἐν Κουνάξοις, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του τῷ 399. Ἐμβαθύνας δ' εἰς τὰς περιστάσεις καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς τε Περσίας καὶ τῆς Ἀσσυρίας, καὶ τῶν τοῖς ἄλλοις ἀπροσίτων ἀρχείων αὐτῶν χρῆσιν ποιησάμενος, συνέταξεν ἀξιόλογον σύγγραμμα ἐκ 22 βιβλίων, ὧν ἀποσπάσματα μόνον σώζονται. Καὶ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς ἠρύοντο πολλάκις ἐξ αὐτοῦ, τὸ ὕφος αὐτοῦ ὡς χάριεν καὶ ἀφελὲς ἐπαινοῦντες· ἀλλ' οὐ σπανίως τῷ προσάπτουσιν ἔλλειψιν ἀκριβείας, ἴσως ἐκ τούτου προερχομένην, ὅτι αἱ πηγαὶ αὐτοῦ ἦσαν αἱ Περσικαὶ, τὰ πράγματα καὶ μάλιστα τὰ περὶ τοὺς ἑλληνοπερσικοὺς πολέμους ἄλλως παριστῶσαι ἢ οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς. Σώζονται δὲ τεμάχια καὶ ἄλλου συγγράμματος αὐτοῦ, ἐπιγραφομένου «Ἰνδικὰ», καὶ ἰδίως εἰς φυσικοϊστορικὰς πληροφορίας περιστρεφομένου. Οὐδὲν δὲ ἕτερον αὐτοῦ διετηρήθη (Συλλ. Didot, ἔκδ. Ἡροδ.).

Κτησίβιος, ζῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ περὶ τὰ 150 π. Χ. ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου, ἤσκει τὴν μηχανικὴν, καὶ ἰδίως ἐπεδόθη εἰς τὴν μελέτην τῆς πιέσεως τοῦ ἀέρος καὶ τῶν δι' αὐτοῦ ἐνεργουσῶν μηχανῶν. Μετὰ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ Ἥρωνος ἐ-

φεῦρε τὴν ἀντλίαν, τὸν ἕλικα καὶ τὴν διὰ πιέσεως ἀναβρύουσαν πηγὴν, ἥτις διετήρησε τὸ ὄνομα τοῦ Ἥρωνος.

Κτήσιος, 1) Ἐπίθετον τοῦ Διὸς ἐν Φλιοῦντι (Παυσ. Α, 43). — 2) Υἱὸς Ὀρμένου, πατὴρ Εὐμαίου, τοῦ χοιροβοσκοῦ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ὀδ. Ο, 414).

Κτήσιππος, 1) υἱὸς Πολυθέρσου ἐκ Σάμης, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης, φονευθεὶς ὑπὸ Φιλοινίου (Ὁμ. Ὀδ. Υ, 285 κτλ.—2) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἀστυδαμείας (Ἀπλδ. Β, 7, 5).— 3) Παιανιεὺς μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, πολλάκις παρεισαγόμενος ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰς τοὺς διαλόγους (Φαίδ. σ. 59 κλ.) — 4) Ἀθηναῖος υἱὸς τοῦ στρατηγοῦ Χαβρίου, πολυδάπανος, κατήγορος τοῦ Λεπτίνου (Πλούτ. — Ἀθήν. 113, σ. 552).

Κτησιφῶν, 1) Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Ἀναφλύστιος, υἱὸς Λεωσθένους, προτείνας μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην νὰ στεφανώσῃ ὁ δῆμος τὸν Δημοσθένην, διὰ τὰς πατριωτικὰς θυσίας καὶ ὑπηρεσίας του, εἰς ὃ ἀντεῖπεν ὁ μακεδονίζων Αἰσχίνης. Σώζεται δὲ καὶ τούτου ἡ δημηγορία καὶ τοῦ Δημοσθένους ἡ νικήσασα ἀπάντησις (Πλούτ. Δημσθ. ΚΔ). —2) Κτ. (ἡ), πόλις ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Τίγρητος, ἀπέναντι τῆς Σελευκείας, ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις ἡ ἐπισημοτέρα πόλις τῆς Ἀσσυρίας, καὶ χειμερινὴ ἕδρα τῶν Πάρθων βασιλέων. Τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς ἐκυριεύθησαν ἀλληλοδιαδόχως ὑπὸ τοῦ Τραϊανοῦ, τοῦ Σεπτ. Σεβήρου, τοῦ Πρόβου. Διετηρήθησαν δ' ἐπίσημα ἐρείπια τῶν ἀνακτόρων τῶν Σασσανιδῶν βασιλέων (Στρβ. ΙΣΤ, 143).

Κτήσυλλα, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἐλατρεύετο ἡ Ἀφροδίτη ἐν Ἰουλίδι τῆς νήσου Κέω, ἀποδιδόμενον εἰς τὸν μῦθον ὅτι ἀποθανοῦσα ἐν Ἀθήναις Κτήσυλλά τις, νεᾶνις ἐξ Ἰουλίδος ἣν ὁ Ἀθηναῖος Ἑρμοχάρης εἶχε νυμφευθῆ παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ πατρός της, ἀπέπτη ὀπίσω εἰς τὴν πατρίδα της ὡς περιστερὰ, καὶ ὁ Ἑρμοχάρης, κατὰ χρησμὸν, ἵδρυσεν ἐκεῖ τὸν ναὸν τῆς Ἀφροδίτης (Νικάνδρ. παρ' Ἀντ. Ὀβ. Μεταμ. Α).

Κτιμένη, 1) ἀδελφὴ τοῦ Ὀδυσσέως, νυμφευθεῖσα ἐν Σάμῳ (Ὁμ. Ὀδ. Ο, 363). – 2) Πόλις ἐν τῇ Δολοπίᾳ τῆς Θεσσαλίας (Ἀπλδ. Ῥόδ. Α, 68).

Κύαθος, ποτήριον ἔχον λαβὴν, δι' οὗ

ἠρύοντο ἐκ τοῦ ἀμφορέως, περιεκτικὸν δὲ ἑνὸς ἕκτου τῆς κοτύλης.

Κύαμοι, κουκκία δύο διαφόρων χρωμάτων ὡς ψῆφοι ῥιπτόμενα ἐν Ἀθήναις εἰς τὰς ἐκλογικὰς κάλπας, ἐξ οὗ καὶ αἱ ἐκφράσεις κυαμεύειν, ἀντὶ διὰ κλήρου ἐκλέγειν, ἀπὸ κυάμου λαχεῖν, ἢ ἀπὸ κυάμου (διὰ κλήρου ἐκλεγομένη) βουλὴ, κυαμευτὸς ὁ κληρωτὸς, καὶ ὑπ' Ἀριστοφάνους χλευάζεται ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων ὡς κυαμοτρώξ.

Κυαμόσωρος, ποταμὸς ἐν Σικελίᾳ, ῥέων πρὸ τῆς πόλεως Κεντορίας (Πολύβ.).

Κυάνεαι νῆσοι, αἱ καὶ Συμπληγάδες, δύο σκόπελοι εἰς τὴν ἔξοδον τοῦ Θρᾳκικοῦ Βοσπόρου πρὸς τὸν Εὔξεινον Πόντον, καὶ καθ' ὃ ἐπικίνδυνοι εἰς τοὺς ναυτιλλομένους, ἐλέγετο ὅτι μέχρι τῶν Ἀργοναυτῶν ἦσαν κινηταὶ καὶ συνεκρούοντο (Ἡρδ. Δ, 85. — Εὐριπ. Μήδ. 2. — Στρβ. Α, 21. Γ, 149).

Κυανή, 1) κρήνη τις ἐν Συρακούσαις εἰς ἣν ἐμυθεύετο ὅτι ὁμώνυμός τις Νύμφη μετεμορφώθη ἐκ τῆς θλίψεώς της, ὅτε ἡ Περσεφόνη, ἣν συνώδευεν, ἡρπάγη ὑπὸ τοῦ Πλού-

τωνος (Αἰλ. Π. Ι. Β, 33). Τῇ προσεφέροντο δὲ θυσίαι ταύρων (Διόδ. Ε). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Λιπάρου, γυνὴ τοῦ Αἰόλου (Πλάτ. Θεαγ. σ. 155).

Κυάνιππος, ἔγγονος τοῦ Ἀδράστου, υἱὸς τοῦ Αἰγιαλέως, ὑπὸ τοῦ Διομήδους τὴν κηδεμονίαν διατελέσας (Παυσ. Β, 18, 30. —Ἀπολλδ. Α, 3, 13).

Κυαξάρης, υἱὸς Φραόρτου, τοῦ βασιλέως τῆς Μηδίας, πενθερὸς δὲ τοῦ Ναβουχοδονόσορος, ἐβασίλευσε τῷ 634 π. Χ. Ἐν συμμαχίᾳ μετὰ Ναβοπολασσὰρ, τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων, ἐπολέμησε τοὺς Ἀσσυρίους, ὅτε οἱ Σκύθαι εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἀσίαν (Ἡρδ. Α, 103). Ἐπολέμησε δὲ καὶ πρὸς Ἀλυάττην, τὸν βασιλέα τῆς Λυδίας, ἀλλ' ἀμφότεροι ἀπέστησαν τοῦ πολέμου, τρομάξαντες ἐξ ἐπελθούσης ἐκλείψεως (Ἡρδ. Α, 73), αὐτῆς ἐκείνης ἣν εἶχε προειπεῖ ὁ Θαλῆς, ἥτις ὅμως, κατὰ τοὺς νεωτέρους ὑπολογισμοὺς, συνέβη τῷ 610 π. Χ. τῇ 30 σεπτεμβρίου, ἢ τῷ 585, 28 Μαΐου, ὅτε ὁ διάδοχος τοῦ Κυαξάρου, ὁ Ἀστυάγης ἐπολέμει μετ' Ἀλυάττου, τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας. Μετ' ὀλίγον δὲ ἐξέβαλε διὰ δόλου ὁ Κυαξάρης τοὺς Σκύθας, δῃώσαντας ἐπὶ 28 ἔτη τὴν Ἀσίαν, καὶ τῷ 604 ἐπόρθησε τὴν Νινευὶ, καὶ κατέστρεψε τὸ Ἀσσυριακὸν κράτος (Ἡρδ. Α, 106).

Κύβελα, (τὰ), ὄρος τῆς Φρυγίας παρὰ τῇ πόλει Κελαινῶν. Κατ' αὐτὸ ἐλέγετο ὀνομασθεῖσα ἡ Κυβέλη (Ἀπολδ. Γ, 51.—Ὀρφ. Ἀργ. 23.—Στρβ.—Στφ. Βυζ.).

Κυβέλεια, κώμη τῆς Ἰωνίας ἐπὶ τοῦ ὄρους Μίμαντος (Στρβ).

Κυβέλη, ἴδ. Ῥέα.

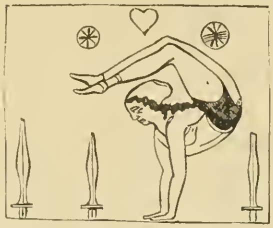
Κυβέρνισκος, Λύδιος στρατηγὸς τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Ζ. 98).

Κυβιοσάκτης, ἰχθυοπώλης, ταριχέμπορος, ἐπίθετον χλευαστικῶς διδόμενον εἰς Πτολεμαῖον ΙΓ (Στρβ. ΙΖ, 1, 11) καὶ εἰς τὸν αὐτοκράτορα Οὐεσπασιανόν (Sust. Vesp. XIX).

Κυβιστᾷν, τὸ περιστρέφεσθαι καὶ πηδᾷν κατακέφαλα, μία τῶν μετὰ τὰ συμπό-

σια συνήθων διασκεδάσεων, εἰς ἃς διέπρεπον

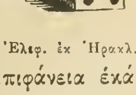

κυρίως μισθωταὶ γυναῖκες, πηδῶσαι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μετὰ μεγίστης ἐπιδεξιότητος ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ὑπὲρ ὀρθὰ ἐγχειρίδια, ὅπερ «εἰς μαχαίρας κυβιστᾷν» ἐλέγετο (Πλάτ. Συμπ. σ. 100 Α. —Ξεν. Συμπ. Β, 11), τοξεύουσαι διὰ τῶν ποδῶν, κτλ.

Κύβιστρα, (τὰ), πόλις τῆς Καππαδοκίας (Στρτβ.).

Κύβοι, διὰ τὰ τυχηρὰ παιγνίδια, ὡς οἱ νῦν ἐν χρήσει. Ἐλέγετο δὲ κύβος καὶ ἡ πλευρὰ ἡ ἔχουσα ἓν μόνον σημεῖον, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἡ ἄνω. Συνήθως ἔπαιζον διὰ τριῶν τοιούτων κύβων, καὶ ἡ ἐπιτυχεστάτη βολὴ ἦν ὅτε ἡ ἄνω ἐπιφάνεια ἑκάστου εἶχεν ἄλλον ἀριθμὸν, ἡ ἀτυχεστάτη δὲ ὅταν εἶχε τὸν ἴδιον «ἢ τρεῖς ἓξ ἢ τρεῖς κύβους». Ἐγίνετο δὲ χρῆσις τῶν κύβων καὶ εἰς τὴν πεττείαν. (ἴδ.).

Ἐλεφ. ἐκ Ἡρακλ.

Κυδαθήναιον, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων τῇ Πανδιονίδι φυλῇ, καὶ κείμενος

ἐντὸς τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν, νοτιανατολικῶς τῆς Ἀκροπόλεως.

Κυδίας, ζωγράφος ἐκ Κύθνου, σύγχρονος τοῦ Εὐφράνορος.

Κυδίππη, 1) ἴδ. Ἀκόντιος. — 2) Ἱέρεια τῆς Ἥρας ἐν Ἄργει, ἥν, ζευχθέντες εἰς τὴν ἅμαξαν, ἔφερον εἰς τὸ Ἡραῖον οἱ υἱοί της Κλέοβις καὶ Βίτων (ἴδ.).

Κύδνος, ἴδ. Κιλικία.

Κυδραγόρα ἢ Κυνδραγόρα, ἀδελφὴ τοῦ Ἀγαμέμνονος, γυνὴ τοῦ Στροφίου, μήτηρ τοῦ Πυλάδου (Σχολ. Εὐριπ.).

Κύδραι, πόλις τῆς Χαονίας ἐν Ἠπείρῳ, πρὸς τοῖς μεθορίοις τῆς Μακεδονίας (Στρβ.).

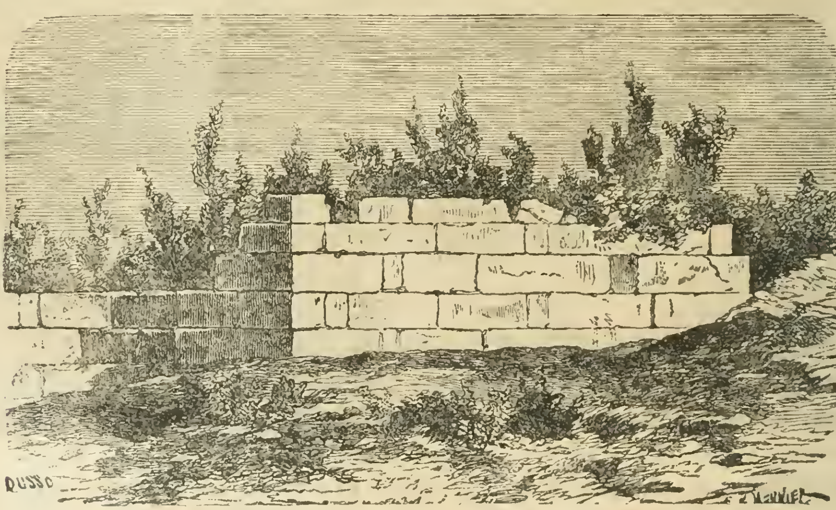
Κύδραρα, πόλις τῆς Φρυγίας, πρὸς τῇ Λυδίᾳ καὶ τῷ Μαιάνδρῳ ποταμῷ, ἴσως ἡ ἔπειτα Λαοδίκεια ἐπὶ Λύκῳ (Ἡρδ. Ζ', 30).

Κύδων, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος ἢ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς νύμφης Ἀκακκαλίδος, καθ' ὃν ὠνομάσθη ἡ ἐν Κρήτῃ πόλις.

Κυδωνέα, ἴδ. Κρήτη.

Κύζικος, υἱὸς Αἴνου καὶ Αἰνίτης, βασιλεὺς τῶν Δολιόνων ἐπὶ τῆς Προποντίδος, φιλικῶς ὑποδεχθεὶς τοὺς Ἀργοναύτας. Εἶτα δὲ, ἐπανελθόντας αὖθις ἕνεκα τρικυμίας διὰ νυκτὸς, τοὺς προσέβαλε παραγνωρίσας αὐτοὺς, καὶ ἐθανατώθη ὑπ' αὐτῶν κατὰ λάθος, πρὸς κοινὴν θλῖψιν. Τῷ ἀπεδόθησαν δὲ μεγάλαι τιμαὶ, καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσαν αὐτοῦ ἐδόθη τὸ ὄνομά του.

Κύζικος, 1) πόλις ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Μιλησίων εἰς Φρυγίαν, ἐπὶ Ἰσθμοῦ χερσονήσου τῆς Προποντίδος, μετὰ δύο ὀχυρῶν λιμένων, τοῦ Πανόρμου πρὸς Α. καὶ τοῦ Χυτοῦ πρὸς Δ, κατὰ τοὺς πρόποδας τῶν ὀρέων Δινδύμου καὶ Ἄρκτου. Τῆς πόλεως ταύτης ἡ σπουδαιότης ηὔξησεν ἀφ' ὅτου μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον ἐξέπεσεν ἡ Μίλητος μετὰ τῶν Ἀθηνῶν. Τῷ δὲ 365 π. Χ. ἐξεβλήθη ἡ περσικὴ φρουρὰ, καὶ ἰσχυρῶς ὀχυρωθεῖσα ἡ Κύζικος, κατέλαβε καὶ τὴν παρακειμένην Προκόννησον, καὶ ἠδύνατο εἰς πᾶσαν προσβολὴν ν' ἀντιστῇ, ὑποστηριζομένη καὶ ὑπὸ τῶν βασιλέων τῆς Περγάμου, καὶ, τούτου ἕνεκα, καὶ ὑπὸ τῆς Ῥώμης. Ἐπὶ

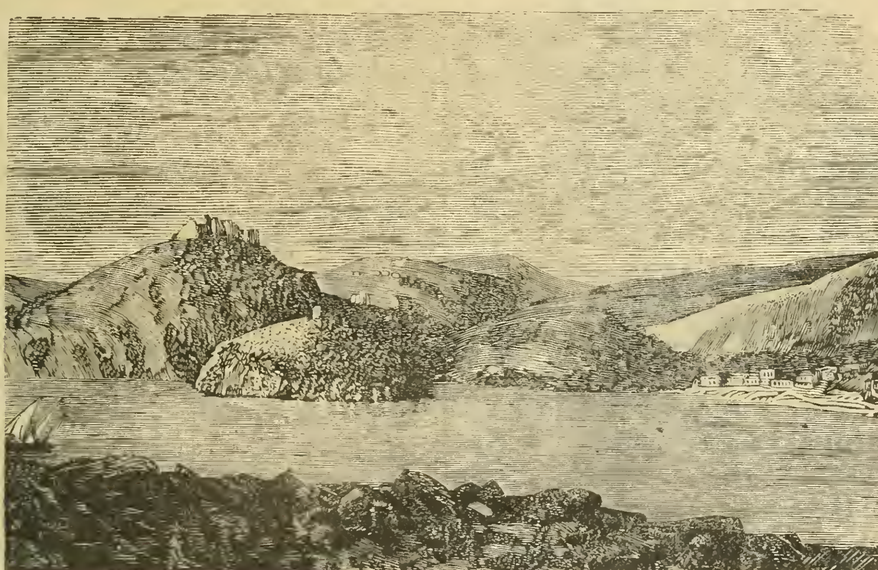
τοῦ γ' Μιθριδατικοῦ πολέμου, βοηθήσασα τῷ 74 π. Χ. τὸν Λούκουλλον πολιορκούμενον, ἀντημείφθη δι' αὐξήσεως τοπικῆς, καὶ προσκτήσεως πολιτικῆς ἐλευθερίας, ἣν ὅμως ἀπώλεσε προσωρινῶς τῷ 70, καὶ εἶτα ὁριστικῶς ἐπὶ Τιβερίου, πρὸς τιμωρίαν διότι εἶχε κακοποιήσει Ῥωμαίους πολίτας. Διέμεινεν ὅμως ὅπως δήποτε πόλις ἐπίσημος μέχρι τοῦ 675,

ότε έκυριεύθη ύπό τών Άράβων, καί σώζονται έτι έρείπια τών τειχών, ώς καί τού μεγάλου θεάτρου καί άμφιθεάτρου αύτής, προσέτι δέ καί τού τῷ Άδριανῷ καθιερωμένου ναού, περί ού πραγματεύεται είς λόγος τού Άριστείδου. Ένεκα δέ τής έμπορικής αύτής κινήσεως, κοινώς διαδεδομένα ήσαν τά χρυσά αύτής νομίσματα, οί κυζικηνοί (στατήρες)=28 δραχμάς. Προσέτι δέ μνημονεύεται καί τό Κυζικινόν μύρον, έξαγόμενον έκ τού φυτού τής Ίριδος (Στραβ. ΙΒ, 575.—Πλούτ. Λουκ. Θ. —ΙΒ.— Cic. de imp. Cn. Pomp. VIII, 20. Arch. IX, 21.—Suet. Tib. XXXVII.— Tac. Ann. IV, 36.—2) Ίδ. Άργοναύται.

Κύθηρα, (τά), νήσος παρά τῷ άκρωτηρίῳ Μαλέᾳ, κατά τήν είσοδον τού Λακωνικού κόλπου, 4μίλια μακρά, κατά τό εύρύτερον δ' αύτής μέρος 10 μίλ. εύρεία, λίαν πετρώδης, καί άλλοτε άφθόνους κογχύλας πορφύρας παράγουσα. Ύπέκειτο δ' είς τήν Σπάρτην, ήτις έπεμπεν έκεί έτήσιον άρχοντα, Κυθηροδίκην λεγόμενον. Οί Άθηναίοι τήν θέσιν αύτής ώς λίαν έπίκαιρον κατά τής Σπάρτης θεωρούντες, τήν κατέλαβον τό πρώτον τῷ 458 π. Χ. καί αύθις έπί τού Πελοποννησιακού πολέμου τῷ 424, καί ή άπόδοσις αύτής ήν πρώτος όρος είρηνικής συνθηκολογίας (Ήρδ. Ζ, 235.—Θουκ. Δ, 53. 118. Ε, 18). Οί Φοίνικες είσήγαγον, ώς φαίνεται, ένταύθα τήν λατρείαν τής Άφροδίτης. Άρχαιότατα όμως κατῴκησαν αύτήν Άργείοι (Ήρδ. Α, 82). Καί ή μέν πόλις έκειτο έν τῷ έσωτερικῷ τής νήσου· είχε δέ λιμένα άριστον καί όχυρόν τήν Σκάνδειαν (Θουκ. Δ, 54), καί ή πόλις αύτής ήν ίερά τῇ Ούρανίᾳ Άφροδίτῃ, ήτις διά τούτο Κυθήρεια καί Κυθήρη έπελέγετο.

Κυθήριος, ποταμός τής Ήλιδος έν Πελοποννήσῳ, παρά τῇ Ήρακλείᾳ (Στρβ.).

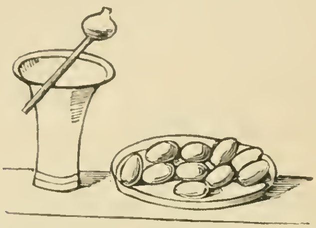
Κύθηρος, μία τών άρχαιοτάτων 12 πόλεων τής Άττικής άς ίδρυσεν ό Κέκρωψ, μετά ταύτα δέ δήμος τής Πανδιονίδος φυλής (Στρβ.—Στφ. Βυζ.).

Κύθνος, μία τών Κυκλάδων, Ν τής Κῶ, έχουσα θερμάς πηγάς, έξ ού νύν Θερμιά. Διασχίζεται ύπό όρους έχοντος 2 1)2 μιλίων μήκος, άφ' ού πολλαί στεναί φάραγγες χωρούσι πρός τήν Α. καί Δ. άκτήν. Είχε δέ καί όμώνυμον πόλιν μετά καλού λιμένος. Είς τήν ναυμαχίαν τής Σαλαμίνος συνεπολέμησαν οί Κύθνιοι μετά τών Έλλήνων καί είτα συνετάχθησαν μετά τών Άθηναίων (Ήρδ. Η, 46. —Στρβ. Ι, 385).

Κυκεὼν, κρᾶμα ἐξ οἴνου, κρομμύων, τυροῦ καὶ κριθῆς, ἐνίοτε καὶ μετὰ μέλιτος, ἅλατος, ἀνθέων καὶ χόρτων (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 624, 641. Ὀδ. Κ. 234)· ἐθεωρεῖτο ὡς θρεπτικὸν καὶ δροσιστικόν, ἐνίοτε δὲ καὶ ὡς ἰαματικὸν ποτόν. Ἐχρησίμευε δὲ καὶ εἰς τὰ μυστήρια. Ἴδ. Ἐλευσίνια.

Κύκηθρον, ξύλον ἢ κουτάλιον μαγειρικὸν δι' ἀνακάτωμα τῶν εἰς τὸν λέβητα

Τοιχογραφία Πομπηίας

βραζόντων ἀντικειμένων· ἐξ οὗ καὶ μεταφορικῶς, ἄνθρωπος σκανδαλοποιός.

Κυκήσιον, πόλις τῆς Πισάτιδος ἐν Ἤλιδι, ἐν ᾗ μνημονεύεται ἡ Κρήνη Βίσσα (Στρβ.).

Κυκλάδες, αἱ περὶ τὴν Δῆλον νῆσοι τοῦ Αἰγαίου (Στρβ. I, 485), κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς Σποράδας, τὰς παρὰ τῇ Ἀσιανῇ παραλίᾳ, εἰσὶν ἡφαιστείας καταγωγῆς, 12 κατὰ τοὺς ἀρχαίους, ὅθεν καὶ 12 νῆσοι ὠνομάζοντο μετὰ ταῦτα, καὶ ἦσαν ἡ Ἄνδρος, ἡ Τῆνος, ἡ Μύκονος, ἡ Δῆλος, ἡ Κέως, ἡ Κύθνος, ἡ Πάρος, ἡ Νάξος, ἡ Μῆλος, ἡ Ἴος, ἡ Θήρα, ἡ Σίφνος.

Κυκλὰς, ἐπίβλημα γυναικεῖον λεπτὸν, περὶ τὸ σῶμα ῥιπτόμενον, ἔχον δὲ καὶ κύκλω στικτὴν ἢ χρυσῆν παρυφήν.

Κυκλεὺς, πατὴρ τοῦ Ἀρύονος, ἐκ Μεθύμνης (Ἀνθολ.).

Κυκλικοί, ἴδ. Ἔπος.

Κύκλιος, χορὸς, καθ' ὃν ἐκ τῶν χειρῶν κρατούμενοι ὠρχοῦντο κύκλω μάλιστα περὶ τὸν βωμὸν, ὁ παρ' ἡμῖν ὡς συρτὸς παραμείνας.

Κύκλος, 1) τὸ στρογγύλον σχῆμα, τὸ ἴσας ἔχον πάσας τὰς ἡμιδιαμέτρους. — 2) Ἴδ. Ἀγορά.

Κυκλοβάρος, ὁρμητικὸς χείμαρρος, ἐξελείφθη ἐσφαλμένως ὡς τὸ ὄνομα ποταμίου τινὸς περὶ τὰς Ἀθήνας (Ἀρστφ. Ἱππ. 137).

Κύκλωψ, (ὁ στρογγυλόφθαλμος). Καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 130) ἦσαν οἱ Κύκλωπες τρεῖς υἱοὶ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ὁ Βρόντης, ὁ Στερόπης καὶ ὁ Ἄργης, ἰσχυροὶ γίγαντες, μονόφθαλμοι, τὸν ὀφθαλμὸν εἰς τὸ μέτωπον ἔχοντες, τέκτονες τοῦ κεραυνοῦ τῷ Διΐ. Τοὺς εἶχε δὲ δεσμεύσει ὁ Οὐρανὸς, ὡς πάντα τὰ τέκνα του ὑπὸ τὴν γῆν, καὶ ἐπίσης καὶ ὁ Κρόνος, καίτοι βοηθήσαντας αὐτὸν νὰ ἐξώσῃ τὸν πατέρα του. Ὁ Ζεὺς ὅμως τοὺς ἀπηλευθέρωσε καὶ τοὺς εἶχε προθύμους θεράποντας (Θεογ. 503), Εἶτα δ' ἐφόνευσεν αὐτοὺς ὁ Ἀπόλλων, ὅτε ὁ Ζεὺς διὰ τοῦ κεραυνοῦ ὃν αὐτοὶ κατεσκεύασαν, ἐθανάτωσε τὸν Ἀσκληπιόν. Παρ' Ὁμήρῳ εἰσὶν ὅλος λαὸς γιγάντων, ἀγροῖκος, ποιμενικὸς, οὐδ' ἤθη ἔχοντες οὐδὲ νόμους, χωρὶς ἐν σπηλαίοις οἰκοῦντες, καὶ περὶ τῶν θεῶν ἐν ὑπεροψίᾳ ἀμεριμνοῦντες. Οἱ Φαίακες, παρ' αὐτοῖς οἰκοῦντες, κατώρθωσαν νὰ τοὺς ἀποδιώξωσι τῆς γειτονίας των. Εἷς αὐτῶν, ὁ Πολύφημος, ἐτυφλώθη ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (ἴδ. —Ὁμ. Ὀδ. I, 106. 231). Ὅτε δ' ἔπειτα ἐγνώρισαν οἱ Ἕλληνες τὴν Σικελίαν μετὰ τῆς Αἴτνης, μετέθεσαν, οἱ Ῥωμαῖοι μάλιστα, ἐκεῖ τοὺς Κύκλωπας, ὡς ὑπ' αὐτὴν, ἢ ἐν τῇ παρακειμένῃ ἡφαιστείᾳ νήσῳ Λιπάρα, μετὰ του Ἡφαίστου σφυρηλατοῦντας τὸν κεραυνὸν καὶ τὰ ὅπλα τῶν θεῶν καὶ ἡρώων (Virg. Æ. VIII, 416. G. IV, 170). Ὀνόματα δὲ τοῖς ἀπεδίδοντο τότε Βρόντης, Στερόπης, Πυράκμων καὶ Ἀκάμας. Εἰς τοὺς Κύκλωπας δ' ἀπεδίδοντο, καὶ κυκλώπεια ἐπελέγοντο, τὰ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὡς πανάρχαια θεωρούμενα ὀγκώδη τείχη ἐξ ἀργῶν λίθων. Ἀλλὰ τοὺς Κύκλωπας ἐκείνους ἔλεγόν τινες ἐκ Λυκίας μετὰ Προίτου, ἐλ-

θόντας καὶ τειχίσαντας τὴν Τίρυνθον καὶ τὰς Μυκήνας, δι' ὃ καὶ ὁ Εὐριπίδης (Ὀρεστ. 965) Κυκλωπείαν γῆν λέγει τὴν Ἀργολίδα. Καὶ ἀλλαχοῦ δέ, ὡς ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἐν Ἠπείρῳ καὶ ἐν Λατίῳ τῆς Ἰταλίας σώζονται τοιαῦτα τείχη (ἴδ. τειχοδομία).

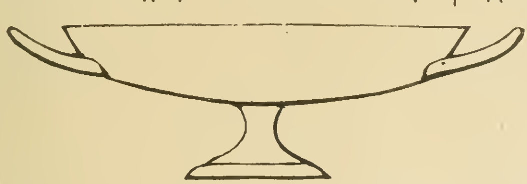
Κύκνος, 1) τὸ πτηνὸν τὸ φίλον τῷ Ἀπόλλωνι, τό, κατά τινας τῶν ἀρχαίων, μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου του, θρηνώδη ᾄσματα ἐκπέμπον, ὅπερ ὅμως ἄλλοι διαφιλονεικοῦσι (Ἡσίοδ. — Cic. Tusc. I. 30, 73. — Hygin fab. 154). Ὑπ' αὐτοῦ τὸ σχῆμα προσῆλθεν ὁ Ζεὺς εἰς τὴν Λήδαν. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Πυρήνης ἢ τῆς Πελοπίας, ἐν μονομαχίᾳ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ εἰς κύκνον μεταμορφωθείς. Ὅτε δ' ὁ Ἄρης ἠθέλησε νὰ ἐκδικήσῃ τὸν θάνατόν του, ἐκώλυσεν ὁ Ζεὺς τῶν υἱῶν του τὴν ἀλληλομαχίαν (Ἡσίοδ. Ἀσπ. Ἡρακλ. — Ἀπολλόδ. Β, 5, 11). — 3) Διάφοροι οὓς ὁ Ὀβίδιος εἰς τὰ μυθεύματά του (Met. II, 367. VII. XII), πλάττει μεταμορφωθέντας εἰς Κύκνους.

Κυλάβαρος, υἱὸς Σθενέλου, ἀρχαῖος βασιλεὺς τοῦ Ἄργους, οὗ ἐπώνυμον ἦν ἐν τῆς πόλεως γυμνάσιον (Παυσ. Β, 21).

Κυλικεῖον, θέσις ποτηρίου, καὶ ἡ τράπεζα ἐφ' ἧς τὰ ποτήρια ἵσταντο.

Κύλινδρος, κυλινδροειδὲς ἐργαλεῖον δι' οὗ καὶ οἱ ἀρχαῖοι ὡς καὶ σήμερον, ἰσοπέδουν τὴν γῆν.

Κύλιξ (ἡ), πλατὺ ἔκπωμα κεραμοῦν, πολλάκις κατάγραφον. Τουτου τὸ ὑποκορι-

στικὸν κυλίχνη (ἡ κυλίκνη) καὶ κυλιχνίς.

Κυλλήνη, 1) τὸ ὑψηλότατον ὄρος τῆς Ἀρκαδίας εἰς ὃ οἱ ἀρχαῖοι ἀπέδιδον 15 σταδίων ὕψος, κείμενον βορείως αὐτῆς κατὰ τὰ σύνορα τῆς Ἀχαΐας καὶ πρὸς δυσμὰς προεκβολὰς ἔχον τὴν Λάμπην, τὴν Ἐρύμανθον καὶ τὴν Φολόην. Ἦν ἱερὸν τῷ Ἑρμῇ, ὅστις ἐλέγετο ἐκεῖ γεννηθείς, καὶ εἶχεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀρχαῖον ναὸν αὐτοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 603. Ὕμν. εἰς Ἑρμ. 2. — Θουκ.). — 2) Πόλις παραθαλασσία τῆς Ἤλιδος, μετ' ἐπισήμου λιμένος (Θουκ. Α, 30. — Ξενφ.) Ν. Κλαρέντζα. — 3) Πόλις τῆς Αἰολίδος ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ παρὰ τῇ Κύμῃ (Ξνφ. Κυρ. Π. Ζ, 1, 44).

Κυλλήνη, νύμφη, σύζυγος τοῦ Πελασγοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ, μήτηρ τοῦ Λυκάονος (Ἀπλδ. Γ, 18).

Κύλων, Ἀθηναῖος εὐπατρίδης, γαμβρὸς Θεαγένους, τοῦ τυράννου τῶν Μεγαρέων, Ὀλυμπιονίκης τῇ 35, α', Ὀλ. (640). Συνομώσας δὲ μετὰ τῶν λοιπῶν εὐπατριδῶν τῷ 612, ἢ κατ' ἄλλους τῷ 520, καὶ ἐπὶ χρησμοῦ στηριζόμενος, κατέλαβε τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ παρὰ τὰς παραδόσεις τῆς πόλεως ἐπανηγύρισεν ἐκεῖ τὰ Ὀλύμπια. Ἀλλὰ πολιορκηθεὶς ὑπὸ Μεγακλέους, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀλκμαίωνος, καὶ ὑπὸ σιτοδείας πιεσθείς, ἔφυγε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του· οἱ δ' ἐναπολειφθέντες κατέφυγον εἰς τοὺς βωμούς, καὶ εἰς αὐτοὺς ταινίας προσδέσαντες, καὶ ταύτας διὰ χειρὸς ἔχοντες, κατῆλθον τῆς Ἀκροπόλεως· ἀλλ' οἱ περὶ τὸν Μεγακλέα ἀπέκοψαν τὰς ταινίας καὶ ἐθανάτωσαν τοὺς ἱκέτας πρὸ αὐτοῦ τοῦ ἱεροῦ τῶν Ἐριννύων, ὅπερ, ὡς ἐσχάτη ἀσέβεια, ἐπέφερεν ἀρὰν κατὰ τῆς πόλεως, τὸ κληθὲν Κυλώνειον ἄγος· καὶ προσεκλήθη μὲν ἵνα ἁγνίσῃ αὐτὴν ἐκ Κρήτης ὁ Ἐπιμενίης· ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐξηκολούθησαν ὡς ἐναγεῖς καὶ ἀλιτήριοι τῆς θεοῦ θεωρούμενοι οἱ παραβάται τῶν θείων νόμων (Θουκ. Α, 126. — Ἡρδ. Ε, 71. — Πλούτ. Σόλ. ΙΒ. — Παυσ. 15, 1).

Κυμαίθης, ὄνομα ποιμένος παρὰ Θεοκρίτῳ (Δ, 46).

Κυμάτιον, κόσμημα ἀρχιτεκτονικόν, ἔχον ἄνω προέχουσαν ἐπίπεδον ταινίαν, ὑπ' αὐτὴν δὲ κοίλως εἰσέχον (Ῥαγκ. Ἰστ. Καλλιτ. σ. 171. Ant. Hell. I, 57).

Κυματολήγη, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ἡσδ. Θεογ. 253).

Κύμβαλον, μουσικὸν ὄργανον, συνιστάμενον εἰς δύο κοῖλα ἠχηρὰ μετάλλινα ἡμισφαίρια, μετὰ δακτυλίου εἰς τὴν κορυφὴν διὰ τοὺς ἱμάντας

Τειχογρ. Πομπηίας

Τειχογραφία Πομπηίας

δι' ὧν προσεδένοντο εἰς τὰς χεῖρας, ἐν χρήσει πρὸ πάντων εἰς τὰς ἑορτὰς τοῦ Βάκχου καὶ τῆς Κυβέλης, καὶ ὑπὸ γυναικῶν πολλάκις κρουόμενα (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπλλ. 161—164).

Κύμβη, μικρὸν σκεῦος ὀξυδοῦχον ἢ ἁλατοῦχον ἐπιτραπέζιον καί, διὰ τὸ σχῆμα, μικρὸν ἀκάτιον μονῆρες. Τὸ ὑποκοριστικὸν κυμβίον ἦν πρὸ πάντων ἔκπωμα κατά τι ὅμοιον πρὸς τοῦ ἀκατίου τὸ σχῆμα.

Τειχογραφία Ῥωμαϊκὴ

Χαλκοῦν ἐκ Πομπηίας

Κύμη, 1) πόλις ἐπίσημος ἐν τῇ Αἰολίδι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐπὶ τοῦ Κυμαίου ἢ Ἐλαϊτικοῦ κόλπου, ὠνομάσθη κατ' ἀρχὰς Φρικωνὶς ὑπὸ τῶν οἰκιστῶν αὐτῆς Λοκρῶν ἐκ τοῦ Φρικίου ὄρους. Εἶχε λιμένα ἀσφαλῆ εἰς ὃν κατέφυγεν ὁ στόλος τοῦ Ξέρξου ἀφ' οὗ ἡττήθη ἐν Σαλαμῖνι (Ἡρδ. Η, 130). Τινὲς εἶπον αὐτὴν πατρίδα τοῦ Ἡσιόδου· ἐγεννήθη δ' ἐν αὐτῇ Ἔφορος ὁ ἱστορικός. Ἄλλως ὀλίγα εἰσὶ τὰ περὶ αὐτῆς γνωστά. Ἐπὶ Τιβερίου (17 μ. Χ.) ὑπέφερεν ἐκ σεισμοῦ (Στρβ. ΙΓ, 622)· ἀποικίαι δ' αὐτῆς ἦσαν ἡ Σίδη ἐν Παμφυλίᾳ καὶ Κύμη ἐν τῇ ἰταλικῇ Καμπανίᾳ. — 2) Αὕτη, Β. τοῦ Μισηνοῦ ἀκρωτηρίου, ἐπὶ κλιτύος ἀποτόμου τοῦ ὄρους Γαύρου, ἱδρύθη περὶ τὰ 1050 π. Χ., καὶ ἦν, μετὰ τῆς Χαλκίδος καὶ Ἐρετρίας, ἡ ἀρχαιοτάτη, προσέτι δὲ κατ' ἀρχὰς ἡ μᾶλλον ἀνθοῦσα τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνικῶν ἀποικιῶν. Διὰ τοῦ ἐμπορίου δὲ ταχέως ἀναπτυχθεῖσα ἵδρυσεν οὐ μακρὰν τὴν Δικαιαρχίαν (εἶτα Ποτεόλην), καὶ τὴν Παλαιόπολιν καὶ Νεάπολιν, καὶ τὴν Ζάγκλην (εἶτα Μεσσήνην) ἐν Σικελίᾳ. Περὶ τὸ 525 ἐπολέμησε κατὰ τῶν Τυρρηνῶν καὶ τῶν Ἴμβρων, καὶ τότε ὁ Ταρκύνιος κατέφυγε παρὰ τῷ ἡγεμόνι αὐτῆς Ἀριστοδήμῳ. Τῷ δὲ 475, βοηθείᾳ τοῦ ἐν Συρακούσαις Ἱέρωνος, ἀντέστησαν πάλιν οἱ κάτοικοι αὐτῆς εἰς τοὺς Τυρρηνούς· τῷ δὲ 420 προσελήφθη ἡ πόλις εἰς τὴν Καμπανίαν (Liv. II, 21. IV, 44). Ἐπὶ δὲ Αὐγούστου (215) ἐγένετο Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία. Περίφημος ἦν ἐκεῖ ἡ Κυμαία Σιβύλλη. Κατεστράφη δὲ τέλος ἡ Κύμη ὑπὸ τῶν Γότθων.

Κυμοδόκη καὶ **Κυμοθόη,** θυγατέρες τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 39. 407.—Ἡσδ. Θεογ. 252, 245).

Κυμοπόλεια, θυγάτηρ τοῦ Ποσειδῶνος, γυνὴ τοῦ Ἑκατόγχειρος Βριάρεω (Ἡσίοδ. Θεογ. 819).

Κυμώ, θυγάτηρ Νηρέως καὶ Δωρίδος (Ἡσίοδ. Θεογ. 255.—Ἀπολλ.).

Κύνα, θυγάτηρ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος καὶ γυνὴ τοῦ Ἀμύντου (Ἀρρ.).

Κυναί(έ)γειρος, υἱὸς Εὐφορίωνος, ἀδελφὸς, κατὰ τοὺς πλείστους, Αἰσχύλου τοῦ ποιητοῦ, ἔπεσεν ἐν Μαραθῶνι, συλλαβὼν διὰ τῆς χειρὸς ἓν τῶν ἀποπλεόντων Περσικῶν πλοίων (Ἡρδ. ΣΤ, 114)· ὅτε τῷ ἐκόπη αὐτή, συνέλαβε τὴν ναῦν διὰ τῆς ἑτέρας, καὶ ταύτης κοπείσης, διὰ τῶν ὀδόντων (Justin II, 9).

Κύναιθα, ἴδ. Ἀρκαδία.

Κύναιθος, 1) Εἷς τῶν ὑπὸ τοῦ Διὸς κεραυνωθέντων υἱῶν τοῦ Λυκάονος.—2) Εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων Ὁμηριδῶν ἐκ Χίου, ἐθεωρεῖτο καὶ παρ' αὐτῶν τῶν ἀρχαίων ὡς ὁ ποι-

ήσας τὸν ὕμνον εἰς τὸν Δέλφιον Ἀπόλλωνα. Φαίνεται δ' ὅτι ἔζη περὶ τὰ 750 π. Χ.

Κυνέα (**Κυνῆ**), ἀρχικῶς κάλυμμα κεφαλῆς ἐκ δέρματος κυνὸς, εἶτα δὲ καὶ παντὸς ἄλλου τριχωτοῦ, ὥστε καὶ «Ἰ κ τ ι δ έ η ν κ υ ν έ η ν» (Ὁμ. Ἰλ, Ε), «α ἰ γ ί η ν κτλ.», (Ὀδ. Ω). Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐν γένει ἡ περικεφαλαία, ὥστε καὶ «Χ α λ κ ἡ κ υ ν έ η» (Ἡρδ.). Ἡ τοῦ Ἅδου καθίστα τὸν φέροντα αὐτὴν ἀόρατον (Ἰλ. Ε).

Κυνέας, διάσημος στρατηγὸς καὶ σύμβουλος Πύρρου τοῦ βασιλέως τῆς Ἠπείρου, διδαχθεὶς τὴν ῥητορικὴν παρὰ τῷ Δημοσθένει, τὴν δὲ πολεμικὴν τέχνην παρὰ τοῖς στρατηγοῖς τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἀποτυχὼν ν' ἀποτρέψῃ τὸν Πύρρον τῆς εἰς Ἰταλίαν ἐκστρατείας του, τὸν συνώδευσεν ἐκεῖ καὶ εἶτα, πρέσβυς πεμφθεὶς εἰς Ῥώμην ἵνα διαπραγματευθῇ τὴν εἰρήνην, ἔπεισε τοὺς πλείστους καὶ ἐπισημοτάτους Ῥωμαίους ὑπὲρ τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐλευθερίας εἰς τὰς ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνικὰς πόλεις, ἀλλὰ τέλος ἀπέτυχεν ἕνεκα τῆς ἀντιστάσεως τοῦ Ἀππίου Κλαυδίου.

Κυνηγέτης, ἴδ. Θ ή ρ α.

Κύνης, υἱὸς Θεολύτου ἐξ Ἀκαρνανίας (Θουκ. Β. 102).

Κύνητες ἢ **Κενήσιοι,** ἔθνος κατοικοῦν περὶ τὸν Ἄννην ποταμὸν ἐν τῇ Κουνίᾳ χώρᾳ τῆς Ἱσπανίας (Ἡρδ. Δ, 49).

Κύνθος, ὄρος ἐν Δήλῳ, ἐφ' οὗ ἐπιστεύετο ὅτι ἐγεννήθησαν ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἐπίθετον Κ ύ ν θ ι ο ς (Ὁμ. Ὕμν. εἰς Ἀπλ. 141. — Στρβ. — Στφ. Βυζ.).

Κυνέα, ἡ μεγαλετέρα λίμνη τῆς Αἰτωλίας κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελῴου καὶ πλησίον τῶν Οἰνιάδων (Στρβ.).

Κυνικοὶ, φιλόσοφοι ἐν Ἀθήναις, αἵρεσις ἧς ἱδρυτὴς ἦν ὁ μαθητὴς τοῦ Σωκράτους Ἀντισθένης. Καὶ ἐν γένει μὲν ἦσαν ὀπαδοὶ τῶν Σωκρατικῶν θεωρειῶν· ἀλλὰ τὴν αὐστηρότητα καὶ λιτότητα τῆς διαίτης καὶ τὴν περιφρόνησιν τῶν ὑλικῶν ἀπολαύσεων ἤσκουν εἰς μεγάλην ὑπερβολήν, καὶ ὡς ἐκ τούτου, προσέτι δὲ καὶ διότι τόπον τῆς συνελεύσεως αὐτῶν εἶχον τὸ παρὰ τῇ πόλει Κυνόσαργες, ἐδόθη αὐτοῖς τὸ περιφρονητικὸν ἐπίθετον τῶν κ υ ν ι κ ῶ ν. Οἱ ἐπισημότεροι αὐτῶν ἦσαν Διογένης ὁ Σινωπεὺς, ὁ Μόνιμος, ὁ Κράτης, ὁ Μένιππος (Λουκιαν.—Διογ. Λαέρτ.).

Κυνίσκα, 1) θυγάτηρ Ἀρχιδάμου, βασιλέως τῆς Σπάρτης, πρώτη γυνὴ νικήσασα εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας (Παυσ. Γ, 8). — 2) Σικελίς τις παρὰ Θεοκρίτῳ (ΙΔ, 8).

Κυνίσκος, ἐπώνυμον Ζευξιδάμου, τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Λεωτυχίδου (Ἡρδ. ΣΤ, 7, 1).

Κύννα, διαβόητος ἑταίρα ἐν Ἀθήναις (Ἀριστφ. Ἱππ. 761).

Κύννειος, ἓν τῶν ἐπιθέτων τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Ἀθήναις, προελθὸν ἐκ τοῦ ὅτι οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ ἐλαμβάνοντο ἐκ γένους τινὸς καλουμένου τῶν Κυννιδῶν (Ἡσύχ.).

Κυνάρτης, υἱὸς τοῦ Ἀμύκλα καὶ τῆς Διομήδης, βασιλεὺς τῆς Λακεδαίμονος.

Κυνόρτιον, ὄρος τῆς Ἀργολίδος παρὰ τῇ Ἐπιδαύρῳ, ἐφ' οὗ ἦν ἱδρυμένος ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος (Παυσ.).

Κῦνος (ἡ), πόλις καὶ λιμὴν τῶν Ὀπουντίων Λοκρῶν, ἐπὶ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 521.—Στρβ.).

Κυνόσαργες, γυμνάσιον τῶν νόθων ἐν Ἀθήναις (ἴδ.), παρὰ τῷ ναῷ τοῦ Ἡρακλέους (ν. Ἀσωμάτων).

Κυνὸς κεφαλαὶ, λόφοι ἕνεκα τοῦ σχήματός των οὕτω κληθέντες ἐν Θεσσαλίᾳ, παρὰ τῇ πόλει Σκοτούσσῃ. Ἐκεῖ ἐφονεύθη τῷ 365 π. Χ. ὁ Πελοπίδας ὑπὸ μισθωτῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ Φεραίου (Πλούτ. Πελ. ΛΒ), καὶ ὁ Φλαμινῖνος ἐνίκησε τῷ 197 Φίλιππον τὸν Μακεδόνα. (Πολβ. ΙΗ, 3.—Στρβ. Θ, 441.—Παυσ. Ζ, 8, 7.—Liv. XXXIII. 7).

Κυνόσουρα, 1) ἴδ. Ἀ τ τ ι κ ή. Λ α κ ω ν ί α.—2) Νύμφη ἀναθρέψασα ἐπὶ τῆς Ἴδης.

τὸν Δία, ὅστις ἔπειτα τὴν κατέταξε μεταξὺ τῶν ἀστέρων, εἰς τὴν Ἄρκτον.

Κυνὸς σῆμα, 1) ἀκρωτήριον τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου κατὰ τὴν Μάδυτον, ἕνεκα τῆς ἐνταῦθα εἰς κύνα μεταμορφώσεως τῆς Ἑκάβης (Εὐρ. Ἑκ. 1275. — Θουκ. Η, 104.—Στρβ. ΙΓ, 595). — 2) Ἀκρωτήριον τῆς Καρίας, ἀπέναντι τῆς νήσου Κύμης, ν. Ἄλυπον. — 3) Τὸ ἐν Καλυδῶνι ἢ παρ' αὐτῇ δεικνύμενον μνημεῖον τοῦ κυνὸς δῆθεν τῆς Ἀταλάντης, φονευθέντος ὑπὸ τοῦ Καλυδωνίου κάπρου.

Κυνουρία, ἴδ. Ἄργος.

Κυνῶν πόλις, 1) πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, ἐπὶ τοῦ Δέλτα (Στρβ.).—2) Μητρόπολις νομοῦ ἐν τῇ Ἑπτανομίδι τῆς Αἰγύπτου, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Νείλου. Ἐκεῖ ἐλατρεύετο ἡ κυνοκέφαλος θεότης Ἄνουβις (Στρβ.).

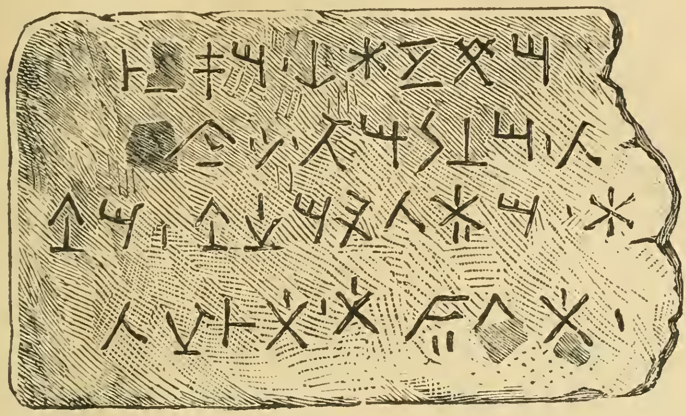
Κυπαρισσία, 1) πόλις Μεσσηνιακή, Β τοῦ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου ἐπὶ τῆς Ἰονικῆς θαλάσσης (ν. Ἀρκαδία)· εἶχε ναοὺς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, μνημονευομένη καὶ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ. Β, 293). — 2) Ἑτέρα ἐν Λακωνίᾳ ἐπὶ τοῦ Ἀσωποῦ.

Κυπάρισσος, 1) ἡ πόλις ἐν Φωκίδι παρὰ τοῖς Δελφοῖς (Ὁμ. Ἰλ. Β, 593).—2) Υἱὸς Μινύοντος, ἀδελφὸς Ὀρχομενοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 519). — 3) Εἷς ἐκ τῶν μυθευομένων ἡρώων τοῦ Ὀβιδίου (Met. X. 120), ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς κυπάρισσον μεταμορφωθείς.

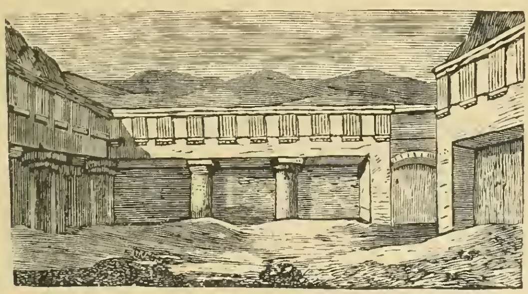
Κυπρόθεμις, τοπάρχης τοῦ σατράπου Τιγράνου ἐν Ῥόδῳ (Δμσθ.).

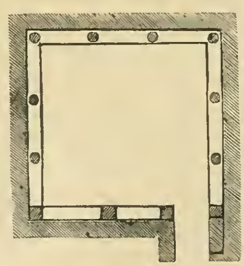
Κύπρος, μεγάλη νῆσος τῆς Μεσογείου, ἐν τῇ γωνίᾳ τῇ μεταξὺ Κιλικίας καὶ Συρίας, ἀφ' ἧς διαιρεῖται διὰ τοῦ πορθμοῦ τοῦ καλουμένου Αὐλών. Οἱ ἀρχαῖοι παρέβαλλον τὸ σχῆμα τῆς νήσου πρὸς τεταμένον δέρμα βοός, δι' ὃ καὶ τὸ ΒΑ αὐτῆς ἀκρωτήριον, τὸ Δεινάρητον (ν. Ἀνδρέαν), ἐκάλουν καὶ βοὸς οὐράν. Πρὸς Β. προκύπτει τὸ ἀκρωτήριον Κρόμμυον (ν. Κορμαχύτη), πρὸς Δ. ὁ Ἀκάμας (ν. Ἅγ. Ἐπιφάνιος), πρὸς Ν. ὁ Κουρίας (ν. Ἀκρωτήριον), πρὸς ΝΑ τὸ Πηδάλιον (ν. Γραῖκον). Ἡ νῆσος πᾶσα ἐστὶν ὀρεινή, ἔχουσα ὄρη τὸν Ὄλυμπον (ν. Σταυρόν). Ὁ δ' Ἀῷσις καὶ τὸ Ἰδάλιον δάσος, προσφιλὲς τῇ Ἀφροδίτῃ, διασχίζουσι τὴν νῆσον ἐκ Δ. πρὸς Α. ἔνθα μόνη πεδιὰς ἐστὶν ἡ Σαλαμινία, διαρρεομένη ὑπὸ τοῦ Πεδανίου ποταμοῦ. Οἱ ἀρχαιότατοι κάτοικοι λέγονται ὄντες Φοίνικες, οἷς προσετέθησαν Ἕλληνες μετὰ τὰ τρωϊκὰ (Ἡρδ. Ζ, 90)· καὶ περὶ τὰ 560, ὁ Ἄμασις, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, κυριεύσας τὴν νῆσον, ἐνῴκισε καὶ Αἰγυπτίους ἐκεῖ· εἶτα δ' ὑπέκυψε τοῖς Πέρσαις, ἀφ' ὧν μάτην ἠγωνίσθησαν νὰ τὴν ἐλευθερώσωσιν ὁ Σπαρτιάτης Παυσανίας καὶ ὁ Ἀθηναῖος Κίμων. Ἀπὸ δὲ τοῦ 410 π. Χ. ὁ βασιλεὺς τῆς Σαλαμῖνος Εὐαγόρας ἥνωσεν ὑπὸ τὸ σκῆπτρόν του πᾶσαν τὴν νῆσον (Ἡρδ. Ε, 104 — 116). — Θουκ. Α, 94. 112). Μετὰ τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην ὑπέκυψεν ἡ Κύπρος εἰς τὸν Ἀλέξανδρον καὶ ἔμεινεν ὑπὸ τοὺς Πτολεμαίους, μέχρις οὗ τῷ 57 π. Χ. ὁ Κάτων κατέστησεν αὐτὴν Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν, εἰς τέσσαρα διῃρημένην τμήματα, τὴν Παφίαν πρὸ Δ, τὴν Λαπηθίαν πρὸς Β, τὴν Σαλαμινίαν πρὸς Α, καὶ τὴν Ἀμαθουσίαν πρὸς Ν. Εἶχε δὲ 9 μεγάλας πόλεις, ὧν ἑκάστη ἔσχε κατ' ἀρχὰς τὸν ἴδιον βασιλέα, καὶ ἦσαν αὗται, κατὰ μὲν τὴν Ν. ἀκτὴν ἡ Ἀρσινόη ἢ Μάριον (ν. Πολυκρούσολο), οἱ Σόλοι μετὰ λιμένος παρὰ μικρῷ ποταμῷ (ν. Ἀλιγόρα)· ἡ Λάπιθος, ἡ Κερύνεια, οἱ Χύτροι, ἡ Καρπασία· παρὰ τῇ ΒΑ ἄκρᾳ πρὸς Δ. 4, ἡ Σαλαμίς, ἡ μεγίστη καὶ ἐπισημοτάτη τῶν πόλεων ἐπὶ τοῦ Πεδιαίου μετὰ καλοῦ λιμένος, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Τεύκρου, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἀπὸ δὲ τοῦ Μεγ. Κωνσταντίνου Κωνσταντινιὰς ἐπονομασθεῖσα· Γολγοί. Εἰς τὴν Ν. δὲ παραλίαν τὸ Κίττιον (ν. Λάρναχα), ἔχον ἁλικάς, πατρὶς Ζήνωνος τοῦ στωϊκοῦ καὶ τοῦ ἰατροῦ Ἀπολλωνίου. Ἀπέθανε δ' ἐνταῦθα ὁ Κίμων· ἡ Ἀμαθοῦς· τὸ Κού-

ριον. Εἰς δὲ τὴν Δ. ἡ Πάφος, μετὰ περιφήμου ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης, ἧ πᾶσα ἡ νῆσος ἦν ἱερά. Πλὴν δ' ἄλλων παντοίων προϊόντων παρῆγε καὶ χαλκὸν ἡ Κύπρος (τὸν κύπριον χαλκὸν), καὶ οὐδὲν τῇ ἔλειπε πρὸς ναυπηγίαν καὶ στόλου καταρτισμόν. Περίεργος

δ' ἀνακάλυψις τῶν τελευταίων ἐτῶν ἔδειξεν ὅτι εἶχε, καὶ ἐπὶ χρόνων οὐχὶ τῶν ἀρχαιοτάτων, ἀλφάβητον καὶ τρόπον γραφῆς ὅλως διάφορον τοῦ Ἑλληνικοῦ, ἐκ τοῦ Φοινικικοῦ κατ' εὐθεῖαν πηγάζον, καὶ ἐγχώριον διάλεκτον ἐλέγχον ἰδιότροπον, ἀλλὰ συγγενῆ τῇ Δωρικῇ. Διὰ τὴν ἐξήγησιν τῶν γραμμάτων τού-

των, ἐξ ὧν τὸ ἀνωτέρω δεῖγμα, ἴδ. Ῥαγκ. Ἐπιγραφικὴν Ἅπαντα, Τ, ΙΖ, μέρος Β, Κεφ. ΙΖ, σ. 138. Καὶ λόγου ἄξια ἀρχαιολογικὰ λείψανα, ἐν μέρει σχέσιν πρὸς τὴν Ἀσιανὴν τέχνην ἐλέγχοντα, ἀνεσκάφησαν ἐν τῇ νήσῳ ὑπὸ Cesnola, τοῦ ἀμερικανοῦ προξένου, καὶ ἐπέμφθησαν εἰς Ἀμερικὴν τῷ 1870. Μεταξὺ δ' ἄλλων καὶ τάφοι ἀρχαῖοι περιεργότατοι ἀπαντῶνται ἐν Κύπρῳ, ὡς ὁ ὑπὸ τοῦ Λ. Ῥόος εὑρεθεὶς καὶ περιγραφεὶς κατὰ τὴν δευτέραν εἰκόνα.

Κυρβία, ἡ πρὶν Κυδίππη καλουμένη (ἴδ.).

Κυρέσχατα ἢ **Κύρου πόλις,** ἡ Κύρα, φρούριον, τὸ ἔσχατον μεθόριον τοῦ Κύρου ἐπὶ τοῦ Ἰαξάρτου, καταστραφὲν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ. Δ, 2, 2. 3, 1. — Marc. XXVIII, 6. — Curt. VII, 6, 16).

Κύρη, ἱερὰ κρήνη τοῦ Ἀπόλλωνος, ἔνθα εἶτα ἐκτίσθη ἡ Κυρήνη (Καλλμχ. Ἀπλλ. — Ἡρδ. Δ, 158).

Κυρηβίων, ὄνομα ἀποδιδόμενον εἰς τὸν ἀδελφὸν τοῦ Αἰσχίνου, ὅστις Ἐπικράτης ὠνομάζετο (Δμσθ. Πρπρσβ. σ. 433).

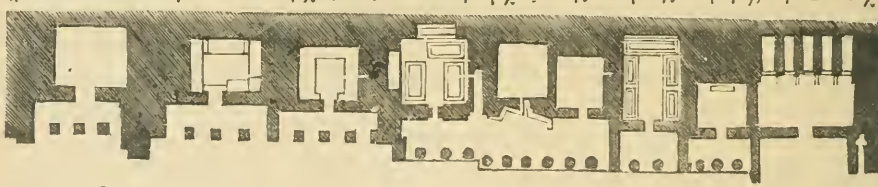
Κυρήνη. Ἡ Κυρηναϊκή, ὀροπέδιον 500—700μ ὑψηλὸν εἰς τὴν Β. παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς (ν. Βάρκα), ἐκαλεῖτο ἐπὶ τῶν Πτολεμαίων καὶ Πεντάπολις, καὶ ἐξετείνετο ἀπὸ τῶν Φιλοίνων βωμῶν, τοῦ Καρχηδονίου ὁρίου κατὰ τὴν μεγάλην Σύρτιν, μέχρι τοῦ Πολιούρου ποταμοῦ (πρὸς τῇ Μαρμαρικῇ), πρὸς Ν. δὲ μέχρι τῆς Φουζανίας ἐρήμου. Πάντη δὲ διάφορος τῶν παρακειμένων ἐρήμων, ἦν εὐφορωτάτη, ἀφθόνως διαρ-

ρεσμένη, καὶ παντοίων προϊόντων παραγωγὸς, ἃ ὅμως πολλάκις ἀναφέρονται καταστρέφοντα πυκνὰ σμήνη ἀκρίδων. Τῇ ζ' ἑκατονταετηρίδι π. Χ. (631) ᾤκησαν τὴν χώραν Θηραῖοι (ἴδ. Βάττος καὶ Βάρκας), ἱδρύσαντες κράτος διαπρέψαν διὰ τοῦ ἐμπορίου, τῆς ναυτιλίας, τῆς τέχνης καὶ τῆς βιομηχανίας. Ὁ Καμβύσης κατακτήσας ἥνωσεν αὐτὸ μετὰ τῆς Περσίας· τῷ δὲ 321 π. Χ. ἀπηλευθερώθη διὰ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, καὶ ἔκτοτε διετέλει ἐν ἐξαρτήσει μέχρι τινὸς ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου (Just. XIII 16.—Liv. XXIII, 10), βασιλεύοντος ἐπ' αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ 117, πλαγίου κλάδου τῶν Πτολεμαίων. Ὁ ἔσχατος δὲ τῆς οἰκογενείας ταύτης, Ἀπίων, ἐγκατέστησε (τῷ 96 π. Χ.) κληρονόμους του τοὺς Ῥωμαίους, κηρύξαντας ἐλευθέραν κατ' ἀρχὰς τὴν Πεντάπολιν, εἶτα δὲ (τῷ 76 π. Χ.) μετὰ τῆς Κρήτης συνδέσαντας αὐτὴν εἰς μίαν Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. Ἐπὶ Τραϊανοῦ δ' ἐπαναστάντες οἱ πολυαριθμότατοι ἐκεῖ ἐποικήσαντες Ἰουδαῖοι, ἔσφαξαν 220,000 Κυρηναίους καὶ Ῥωμαίους, μόλις μέχρι τέλους κατατροπωθέντες. Ἔκτοτε δ' ἔμεινεν ἡ χώρα σχεδὸν ἔρημος. Παρὰ τὴν Σύρτιν παρετείνοντο οἱ Θῖνες (ἀμμώδης παραλία) τοῦ Ἡρακλέους, ὧν δυτικῶς πηγάζει ὁ ποταμὸς Λάθων, συνδεόμενος μετὰ λίμνης τῆς Τριτωνίδος κατὰ Πτολεμαῖον, ἡ τῶν Ἑσπερίδων, κατὰ Στράβωνα. Κάτοικοι μνημονεύονται ἐν τῇ μεσογείῳ οἱ Βαρκῖται, οἱ Ἀραραυκελεῖς, οἱ Ἀσβύται, οἱ Μακατοῦται, οἱ Ψυλλεῖς, οἱ Ἀνοχίδαι καὶ οἱ Νασαμόνες. Ἦσαν δ' αἱ τὴν

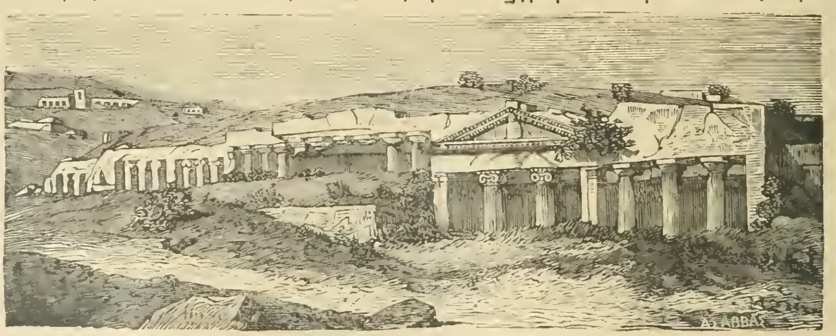

Κυρήνης νόμισμα.

Πεντάπολιν ἀποτελοῦσαι πόλεις ἐξ Α. πρὸς Δ. ἡ Ἀπολλωνία, (ν. Μαρσασοῦσα), ἐπίνειον τῆς Κυρήνης, ἡ Πτολεμαΐς (κατ' ἀρχὰς τῆς Βάρκης λιμὴν), ἡ Ταυχείρα,

εἶτα Ἀρσινόη, ἡ Ἑσπερίς, εἶτα Βερενίκη, καὶ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἡ Κυρήνη, ἧς ἐρείπια σώζονται, καὶ ἀξιόλογοι εἰσὶν αἱ μακραὶ καὶ γραφικαὶ σειραὶ τῶν εἰς τὴν πλευ-

Τάφοι Κυρήνης.

ρὰν τοῦ ὄρους ἐσκαμμένων καὶ περιστύλων τάφων, πρωτεύουσα τῆς ὅλης χώρας, ὑπὸ Θήρα ἱδρυθεῖσα τῷ 631, εἰς ἀπόστασιν 80 σταδίων ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, ἐπὶ ὡραίου ὀροπεδίου, παρὰ τὴν πηγὴν Κύρην. Εἶχε δὲ λαμπροὺς ναοὺς, πρὸ πάντων τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, πρὸς ὃν ὁ Βάττος ἔφερεν ὁδὸν λιθόστρωτον. Εἶχε

δὲ καὶ ἀκρόπολιν ὀχυρὰν (Ἡρδ. Δ, 158. 164. — Στρβ. ΙΖ, 847). Ἐπηνοῦντο δὲ καὶ οἱ ἰατροὶ τῆς Κυρήνης (Ἡρδ. Γ, 131), καὶ ἐκεῖ ἐγεννήθησαν οἱ φιλόσοφοι Ἀρίστιππος, Ἀννίκερις καὶ Καρνεάδης, ὁ ποιητὴς Καλλίμαχος καὶ ὁ Ἐρατοσθένης.—Μνειας δὲ ἀξία ἐστὶ καὶ ἡ πόλις Βάρκα, Ν. τῆς Πτολεμαΐδος, εἰς 100 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης κειμένη. Ἀνατολικῶς δὲ πρὸς τῇ παραλίᾳ ἦν ἡ νῆσος Πλατεῖα (ν. Βόμβα), ἔνθα ἀποκατέστησαν οἱ Θηραῖοι πρὶν ἢ κτίσωσι τὴν Κυρήνην.

Κυρήνη, θυγάτηρ Ὑψέως, ἔγγονος τοῦ Πηνειοῦ, κατ' ἄλλους τούτου θυγάτηρ, ἧς ἐρασθεὶς ὁ Ἀπόλλων μετέφερεν αὐτὴν ἀπὸ Θεσσαλίας εἰς Λιβύην, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς τὸν Ἀρισταῖον. Ταύτης ἐπώνυμος ἐλέγετο ἡ πόλις Κυρήνη (Πινδ. Πυθ. Β, 5. — Ἀπλ. Ῥόδ. Β, 500).

Κύριος, ἐν τῷ ἀττικῷ δικαίῳ ὁ ἐξ οὗ τις ἐξηρτᾶτο εἰς τὰς κληρονομικὰς αὐτοῦ σχέσεις, οἷον ὁ πατὴρ, καὶ ἐπὶ ὀρφανῶν ὁ ἐπίτροπος, ἤτοι ὁ προσεχέστατος πατρικὸς συγγενὴς, ἢ, τούτου μὴ ὑπάρχοντος, ὁ ὡς ἐπίτροπος ἐγκαθιστάμενος· διὰ δὲ τὴν ἔγγαμον γυναῖκα ὁ σύζυγος, καὶ μετὰ τούτου τὸν θάνατον, ἂν ἔμενεν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, ὁ κληρονόμος ἢ ὁ ἐπίτροπος αὐτοῦ, ἀνηλίκου· ἂν δ' ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πατρικὴν, ἦν εἰς οἵαν σχέσιν καὶ πρὸ τοῦ γάμου. Εἶχε δὲ τὸ δικαίωμα γραφῆς κακώσεως ἂν ἠδικεῖτο ὑπὸ τοῦ κυρίου·

Κύρνος, 1) μεγάλη νῆσος, δυτικῶς τῆς βορείας Ἰταλίας κειμένη ἐν τῇ Τυρρηνικῇ θαλάσσῃ, ἡ Κορσική. Ἀνέκαθεν ᾠκεῖτο ὑπὸ Τυρρηνῶν καὶ Καρχηδονίων. Ἕλληνες Φωκαεῖς ἐξ Ἀσίας, τὸν Περσικὸν ζυγὸν φεύγοντες, μετῴκησαν εἰς αὐτὴν, καὶ ἔκτισαν τὴν παραθαλάσσιον πόλιν Ἀλαλίαν ἢ Ἀλερίαν, μείνασαν πρωτεύουσαν καὶ ἀφ' οὗ κατὰ τὸν πρῶτον Καρχηδονικὸν πόλεμον οἱ Ῥωμαῖοι ἐκυρίευσαν τὴν νῆσον, καὶ ἔπεμψαν εἰς αὐτὴν ἀποικίας. Εἰς τὰ ὄρη δ' ἔζων καὶ ἰθαγενεῖς ἡμιάγριοι, οἵτινες ἁλισκόμενοι, ἐπωλοῦντο ὡς δοῦλοι (Ἡρδ. Α, 165.—2) Χωρίον τῆς νήσου Εὐβοίας, παρὰ τὴν Κάρυστον (Ἡρδ. Θ, 105).

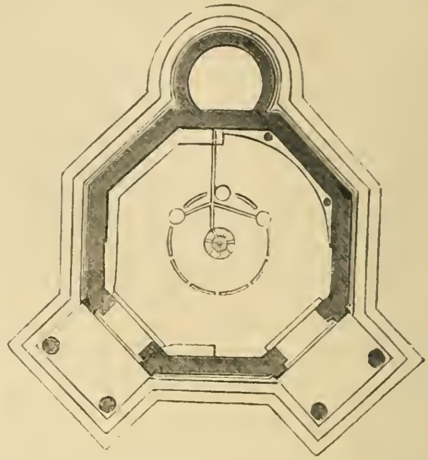
Κύρνος, 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους, καθ' ὃν ὠνομάσθη ἡ νῆσος (Ἡρδ. Α, 167). — 2) Φίλος τοῦ ποιητοῦ Θεόγνιδος (Θεογ. ΙΘ).

Κῦρος, (τὸ ὄνομα Περσιστὶ ἐσήμαινε τὸν Ἥλιον. Πλούτ. Ἀλέξ. Α). 1) Ἡγεμονίσκος Πέρσης, ἐπαναστὰς κατ' Ἀστυάγους, τοῦ βασιλέως τῶν Μήδων, ὃν ὁ Ἡρόδοτος (Α, 95. 107. 130) καὶ πάππον τοῦ Κύρου λέγει, καὶ ὅστις εἰς τὴν τῶν Μήδων κυριαρχίαν τὴν τῶν Περσῶν ἀντικατέστησε (559 π.Χ.) μεθ' ὃ ἐκυρίευσε τὴν Λυδίαν ἐπὶ τοῦ Κροίσου καὶ τὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, προσέτι δὲ καὶ τὴν Βαβυλῶνα, καὶ ἐφονεύθη ἐν ἐκστρατείᾳ κατὰ τῶν Σκυθῶν κατὰ τὸ 30ον ἔτος τῆς βασιλείας του. — 2) Κῦρος ὁ νεώτερος, υἱὸς τοῦ βασιλέως Δαρείου τοῦ νόθου, τοπάρχης τῆς Λυδίας, Φρυγίας, Καππαδοκίας, καὶ ὡς στρατάρχης ἐν τῇ κάτω χώρᾳ τὸν Τισσαφέρνην ἀντικαταστήσας (Ξεν. Ἑλλ. Α, 4, 1. Ἀν. Α, 1, 2. 9, 7). Ἡ ἱκανότης αὐτοῦ ἀνεπόλει τὴν τοῦ ἀρχαίου Κύρου (Ξεν. Ἀν. Γ, 9, 1), καὶ εἰς αὐτὸν, ὡς γεννηθέντα μετὰ τὸν ἐνθρονισμὸν τοῦ Δαρείου (πορφυρογέννητον), ἠθέλησεν ἡ μήτηρ του Παρύσατις νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν τοῦ θρόνου διαδοχὴν, ἀλλ' ἀπέτυχε, καὶ ὁ πρεσβύτερος αὐτοῦ ἀδελφὸς Ἀρταξέρξης, ἅμα βασιλεύσας τὸν ἐφυλάκισε συμβουλῇ τοῦ Τισσαφέρνους, καὶ τὸν κατεδίκασεν εἰς θάνατον· ἀπέστη δ' ἔπειτα τῆς αὐστηρᾶς ἀποφάσεως μεσιτείᾳ τῆς Παρυσάτιδος (Ξεν. Ἀν. Α. 1—3.—Πλούτ. Ἀρταξ. Γ). Ἐπανελθὼν δ' εἰς τὴν διοίκησίν του ὁ Κῦρος, ὡπλίσθη ὡς κατὰ τοῦ Τισσαφέρνους, συνεδέθη μετὰ τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ ἐμίσθωσεν Ἕλληνας, ἰδίως ἐκ Πελοποννήσου (Ξεν. Ἀν. Α, 1, 6)· κατὰ τὸ ἔαρ δὲ τοῦ ἔτους 401 μετέβη ἐκ Σάρδεων εἰς Ταρσὸν, ἐπὶ προφάσει τοῦ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Πισιδεῖς· ἐκεῖθεν δὲ ὑπὲρ τὰ στενὰ τῆς Κιλικίας καὶ τὸν Εὐφράτην προέβη εἰς Κούναξα τῆς Μεσοποταμίας, 500 στάδια ἀπὸ τῆς Βαβυλῶνος,

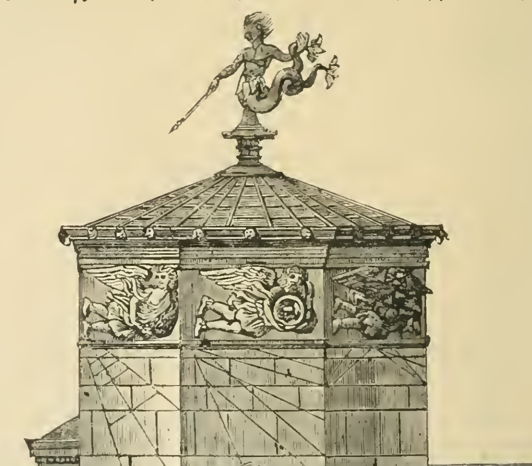
καὶ εὗρεν ἐκεῖ τὸν Ἀρταξέρξην, ὅστις τὸν περιέμενε μετὰ 400,000 ἀνδρῶν (Ξεν. Ἀν. Α, 7, 19), ὁδηγῶν ὁ ἴδιος μόνον 100,000 Ἀσιανοὺς καὶ 13,000 Ἕλληνας (Ξεν. Ἀν. Α, 2, 9. 7, 10. — Πλούτ. Ἀρ. Ι). Καὶ ἐνίκησαν μὲν οἱ Ἕλληνες κατὰ τὸ δεξιὸν, καὶ ὁ Κῦρος κατὰ τὸ κέντρον· ἀλλ' ὅτε ὥρμησε κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου καὶ τὸν ἐπλήγωσεν, ἐφονεύθη ὑφ' ἑνὸς ὀπαδοῦ αὐτοῦ, καὶ τοῦ πτώματος αὐτοῦ ἀπεκόπη ἡ κεφαλὴ καὶ ἡ δεξιὰ χεὶρ (Ξεν. Ἀν. Α, 10, 1.—Πλούτ. Ἀρταξ. Ι, ΙΑ). Τότε δ' ἀνεχώρησαν οἱ Ἕλληνες, οἵτινες τὸ *κύριον στράτευμα*, οἱ *κύριοι* ἐλέγοντο, εἰς τὴν πλήρη περιπετειῶν ἐπάνοδον ἣν ὁ Ξενοφῶν περιέγραψε.

Κῦρος, 1) ποταμὸς τῆς Ἰβηρίας (ν. Κοὺρ) ἐκ τοῦ ὄρους Κόρακος πηγάζων, Ν. τοῦ Καυκάσου, καὶ ῥέων πρὸς Α. εἰς τὴν Κασπίαν. Αἱ ἐκβολαὶ αὐτοῦ ἀποτελοῦσι τῆς Ἀλβανίας τὸ ὅριον. Ἔχει δ' ὁμόρρους ἀριστερῶς τὸν Καμβύσην (ν. Γύρι) μετὰ τοῦ Ἀλαζονίου (ν. Ἀλασὰν), δεξιῶς τὸν οὐχὶ ἐλάσσονα αὐτοῦ Ἀράξην (ν. Ἀρὰς) (Στρβ. ΙΑ, 500).—2) Ποταμὸς τῆς Περσίδος, καὶ Κόριος λεγόμενος.—3) Ποταμὸς τῆς Μηδίας.

Κυρρήστης, *Ἀνδρόνικος*, ἐκ τῆς Κυρρηστικῆς τῆς παλαιᾶς Συρίας, γνωστὸς γενόμενος διὰ τοῦ ἀξιολόγου καὶ πολυτελοῦς πύργου ὃν ἀνήγειρε παρὰ τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀθηνῶν, ὡς ἀνεμοδείκτην, ὀκτάγωνον, ἔχοντα ἐπὶ τῆς ζωφόρου ἑκάστης τῶν πλευρῶν ἀνὰ ἕνα τῶν ὀκτὼ ἐπισήμων ἀνέμων ἐπιγεγλυμμένον, μετὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ προσγεγραμμένου, ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς χαλκοῦν Τρίτωνα κατὰ τοὺς ἀνέμους στρεφόμενον καὶ τὸν πνέοντα διὰ ῥάβδου δεικνύοντα. Συγχρόνως δ' ἦν ὁ πύργος καὶ ὡρολόγιον, ἔχον εἰς τὰς πλευρὰς γραμμὰς κεχαραγμένας, καὶ εἰς τὰς γωνίας χαλκᾶς προεχούσας ῥάβδους, ὧν ἡ σκιὰ ἐπὶ τῶν γραμμῶν ἐκείνων ἐνέφαινε τὰς ὥρας

κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχὰς τοῦ ἔτους· συγχρόνως δ' ἦν ὁ πύργος καὶ κλεψύδρα, ἐγκλείων μικρὰν δεξαμενὴν, εἰς ἣν προέρρει ἐκ τῆς Ἀ-

κροπόλεως δι' ὑδραγωγείου κατὰ μέρος σωζομένου τὸ ὕδωρ τῆς πηγῆς τῆς καὶ αὐτῆς Κλε-

ψύδρας καλουμένης, καὶ ἔστρεφεν ἐν τῇ δεξαμενῇ ἐργαλεῖόν τι, πιθανῶς ἄλλον Τρίτωνα χαλκοῦν, δεικνύοντα διὰ τῆς ῥάβδου του τὰς εἰς τὸ χεῖλος κεχαραγμένας ὥρας, ὅπερ ἦν χρησιμώτατον τὴν νύκτα καὶ κατὰ τὰς συννεφώδεις ἡμέρας.

Κυρρηστικὴ, ἴδ. Συρία.

Κυρσίλος, 1) Ἀθηναῖος ἀντικρούσας τοῦ Θεμιστοκλέους τὰς προτάσεις περὶ ἀντιστάσεως κατὰ τῶν Περσῶν, καὶ ἀντιπροτείνας ὑποταγὴν εἰς τὸν Ξέρξην, δι' ὃ ἐλιθοβολήθη ὑπὸ τῶν πολιτῶν (Δμσθ. π. στεφ. σ. 296.—Ἁρποκρ.).— 2) Εἷς τῶν στρατηγῶν τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου (Στρβ.).

Κύρτος, ἴδ. Κημός.

Κύρτωνες (αἱ), πολίχνη τῆς Βοιωτίας, ἐπὶ τῆς Κωπαΐδος λίμνης.

Κυστὶς, φοῦσκα τοῦ σώματος, ἐκ τούτου καὶ μικρὸς σάκκος χρησιμεύων ἢ ὡς βαλάντιον ἢ καὶ ὡς περικάλυμμα τῆς κεφαλῆς τῶν γυναικῶν, εἰς προφύλαξιν τῆς κόμης.

Κυταία, πόλις τῆς Κολχίδος, ἐπὶ τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ. Ἐλέγετο πατρὶς τῆς Μηδείας (Σουΐδ.—Στέφ. Βυζ.). Πιθανῶς ἡ νῦν Κουτάϊα.

Κύταιον, πόλις παραθαλασσία τῆς Κρήτης, μεσημβρινῶς τοῦ Δίου ἀκρωτηρίου (Στ. Βυζ.).

Κυτένιον, ἴδ. Δωρίς.

Κυτίσσωρος, ἴδ. Ἀθάμας.

Κύτωρος (ἡ), πόλις παραθαλασσία τῆς Παφλαγονίας, μετὰ λιμένος, ἐπώνυμος τοῦ Κύτωρος, υἱοῦ τοῦ Φρίξου καὶ τῆς Χαλκιόπης (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 833.—Ἀπολλν. Ῥόδ. Β, 342.—Στρβ.—Στέφ. Βυζ.). Νῦν Κύτρο.

Κύφαντα, πόλις τῆς Λακωνίας παραθαλασσία καὶ λιμένα ἔχουσα, πλησίον τῶν Πρασιῶν, ἠρειπωμένη ἐπὶ Παυσανίου (Πολύβ. Δ, 36).

Κύφαρα καὶ **Κυπαίρα,** πόλις ἐν Θεσσαλιώτιδι τῆς Θεσσαλίας.

Κύφος, πόλις καὶ ὄρος τῆς Περραιβίας ἐν Θεσσαλίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 748. — Στρβ.).

Κυχρεία, ἐπωνυμία τῆς νήσου Σαλαμῖνος, κατὰ τὸν ἀρχαῖον αὐτῆς βασιλέα Κυχρέα (Στρβ.—Στφ. Βυζ.).

Κυχρεὺς, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Σαλαμῖνος, θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ. Ἐξελέγη δὲ βασιλεὺς τῆς Σαλαμῖνος, διότι ἐφόνευσε φοβερὸν δράκοντα ὅστις τὴν ἐξερήμου. Ἄτεκνος δ' ἀποθανὼν, ἀφῆκε τὸν θρόνον εἰς Τελαμῶνα, τὸν υἱὸν τοῦ Αἰακοῦ (Ἀπολλδ. Γ, 12, 7.—Στφ. Βυζ.).

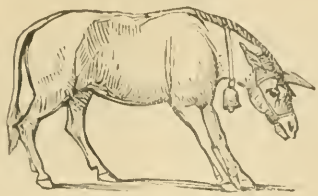
Κύψελα (τὰ), 1) πόλις ὀχυρὰ τῆς Ἀρκαδίας, πρὸς τὰ σύνορα τῆς Λακωνικῆς.—2) Πόλις ὀχυρὰ τῆς Θράκης ἐπὶ τοῦ Ἕβρου ποταμοῦ (Στρβ.— Στέφ. Βυζ.).

Κύψελος, 1) υἱὸς τοῦ Αἰπύτου, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας. Ἴδ. Μερόπη.—2) Κορίνθιος, πρὸς μητρὸς συγγενὴς τῶν Βακχιαδῶν, ἦν υἱὸς τοῦ Ἠετίωνος. Ἐπειδὴ, κατὰ χρησμὸν, ἔμελλε ν' ἀποβῇ ἐπιβλαβὴς εἰς τοὺς συγγενεῖς του, καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἐπεβουλεύοντο οἱ Βακχιάδαι, τὸν ἐνέκλεισεν ἡ μήτηρ του ἐντὸς κίστης (κυψέλης), ὅθεν ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα. Ἐνηλικιωθεὶς ὅμως, ἐξέβαλε τοὺς Βακχιάδας, κατέλαβε τὴν ἀρχὴν, καὶ ἐκυβέρνησε πράως καὶ συνετῶς, κατεκόσμησε τὴν Κόρινθον διὰ λαμπρῶν οἰκοδομῶν, καὶ μετὰ 39 ἔτη, τῷ 658 π. Χ. ἀφῆκε τὸν θρόνον εἰς τὸν υἱόν του Περίανδρον (Ἡρδ. Ε, 92). Ἡ δὲ κυψέλη δι' ἧς εἶχεν ὡς βρέφος σωθῇ, ἐκ κέδρου κατεσκευασμένη, καὶ πλουσιώτατα περικεκοσμημένη, ἀφιερώθη εἰς τὴν Ἥραν ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ διετηρεῖτο ἔτι ἐν τῷ ναῷ της μέχρι τῆς β' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδας (Παυσ. Ε, 17—19).

Κώδηξ, ἐπὶ Ῥωμαίων βιβλίον συγκείμενον ἐκ κηροχρίστων πινακιδίων, εἶτα δὲ πᾶν βιβλίον, καὶ ἐκ χάρτου ἢ περγαμηνοῦ συνιστάμενον, καὶ τέλος σημαῖνον μάλιστα τὰ περιέχοντα συλλογὰς νόμων πολιτικῶν διατάξεων, κτλ. Κωδίκελλος ἦν τὸ ὑπο-

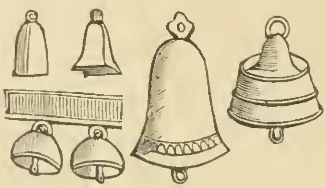
κοριστικὸν, δηλοῦν προσαρτήματα ἢ προσθήκας εἰς διαθήκας, συμβόλαια, κλπ.

Κώδων, 1) ὡς καὶ σήμερον, τὸ αὐτὸ σχῆμα ἔχων, καὶ τὰς αὐτὰς χρείας ὑπηρετῶν, εἰς τὰς οἰκίας, εἰς τοὺς τραχήλους τῶν ζῴων.

Χαλκοῦν ἀγαλμάτιον

Καὶ βασιλεῖς καὶ μεγιστᾶνες εἰς ἐπισήμους ἐξόδους εἶχον κωδωνοφόρους προπορευομένους.

Ἀρχαῖα πρωτότυπα

Ἐχρησίμευον δ' οἱ κώδωνες καὶ εἰς τὸν στρατὸν, καὶ μάλιστα εἰς τὰς πολιορκίας, ἔνθα ὁ περίπολος ἑκάστου μεταπυργίου ἔκρουε τὴν νύκτα τὸν κώδωνα μέχρις οὗ, φθὰς εἰς τὸν πύργον, τὸν ἔδιδεν εἰς τὸν φρουρὸν αὐτοῦ, καὶ οὗτος εἰς τὸν ἑπόμενον περίπολον, καὶ καθεξῆς. —2) Τὸ εὐρὺ τῆς σάλπιγγος στόμιον.

Ἀνάγλ. ἀφ. Κωνστ.

Κώης, υἱὸς Ἐρξάνδρου, τύραννος τῶν Μιτυληναίων ἐπὶ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου (Ἡρδ. Δ, 97).

Κώθων, ἀγγεῖον πήλινον, μόνωτον (μίαν ἔχον λαβὴν) ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ναύταις καὶ στρατιώταις, οἵτινες ἔφερον αὐτὸ εἰς τὰ νῶτά των, δι' ὕδωρ καὶ οἶνον, ἄλλως καὶ *κύαθος* καὶ *ἐρυσκὸς πλυντάριος* καλούμενον (Ἀθήν. Β, 12.—Πλούτ. Λυκ. Θ. —Ξεν. Κρ. π. Α, 2, 8.—Ἀρσφ. Ἱππ. 601, —Σχολ. Ἀρστφ. Εἰρ. 1004.—Πολυδ. ΣΤ, 96).

Κώθων, 1) Ἐρημονήσιον τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου, παρὰ τοῖς Κυθήροις (Στφ. Βυζ. —Plin.). — 2) Νησίδιον πρὸ τῆς Καρχηδόνος, ἀποτελοῦν αὐτῆς τὸν λιμένα.

Κώκαλος, βασιλεὺς τῆς Καμίκου ἐν Σικελίᾳ, ὅστις ὑπεδέχθη φιλοφρόνως τὸν Δαίδαλον, φεύγοντα τὸν Μίνωα, καὶ ἐφόνευσε τοῦτον, ἐπελθόντα μετὰ στόλου (Παυσ. Η, κ. — Διόδ. Δ, 81). Ἐξ εὐγνωμοσύνης δὲ τῷ ἔκτισεν ὁ Δαίδαλος ἀκρόπολιν ὀχυρωτάτην.

Κώκυτος, 1) ὑποχθόνιος ποταμὸς, τέκνον τῆς Στυγὸς, καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Κ, 514) ῥέων ἐκ τοῦ Πυριφλεγέθοντος καὶ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἀχέροντα, καθ' Ἡσίοδον δὲ (Θεογ. 740. 807), ἀπέναντι τοῦ Πυριφλεγέθοντος, εἰς τὸν Τάρταρον. Εἶτα ὁ αὐτὸς τῷ Ἀχέροντι (Εὐρπ. Ἀλκστ. 445. Ἡρ. Μαιν. 770. 838. Φοιν. 1322. Θεόκ. ΙΣΤ, 41).—2) Ποταμὸς τῆς Θεσπρωτίας, ἐν Ἠπείρῳ, βορείως τοῦ Ἀχέροντος, εἰς ὃν εἰσβάλλει (Παυσ. Α, 17). Νῦν Γλυκύ.

Κωκυτὸς, ἰατρὸς, μαθητὴς τοῦ Κενταύρου Χείρωνος, ἐπισκεφθεὶς τὸν τρωθέντα Ἄδωνιν (Πτολ.—Ἡφαιν. Α).

Κωλιὰς, ἀκρωτήριον τῆς Ἀττικῆς πρὸς ἀνατολὰς, ἀπέναντι τοῦ Πειραιῶς. Εἰς αὐτὸ παρεσύρθησαν τὰ ναυάγια τοῦ Περσικοῦ στόλου μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι μάχην. Εἶχε ναὸν τῆς Ἀφροδίτης (Ἀρστφ. Νεφ. 52 — Σχλ. Λυσ. 2. — Ἡρδτ. Η, 96.—Παυσ. Α, 1).

Κωλακρέται, ἀρχὴ οἰκονομικὴ ἐν Ἀθήναις, ἀντικαταστήσασα ἀπὸ Κλεισθένους τοὺς *ἀποδέκτας*. Δεχόμενοι τὰς ἰδιωτικὰς καὶ δικαστικὰς καταβολὰς, τὰ *πρυτανεῖα*, ἐξ αὐτῶν κατέθετον τὸν μισθὸν τῶν δικαστῶν καὶ ἐδαπάνων ὑπὲρ τῆς ἐν τῷ πρυτανείῳ ἑστιάσεως. Φαίνεται δ' ὅτι ἀρχικῶς ὠνομάζοντο *κωλαγρέται*, καὶ ἦσαν οἱ ἐπὶ τῶν θυσιῶν τὰ *κῶλα* τῶν ἱερείων ἀγείροντες καὶ δι' αὐτῶν ἐν τῇ ἀφελείᾳ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων εἴς τινας τῶν δημοσίων ἀναγκῶν ἐπαρκοῦντες.

Κώμβρεια (ἡ), πόλις τῆς Κρεσσαίας ἐν Μακεδονίᾳ, πρὶν τῇ Θράκῃ ἀνήκουσα (Ἡρδ. Ζ, 123).

Κωμισηνή, ἐπαρχία τῆς Παρθικῆς πρὸς τῇ Ὑρκανίᾳ.

Κῶμον (τὸ), πόλις τῆς βορείας Ἰταλίας, πέραν τοῦ Πάδου, ἐπὶ λίμνης, Ῥωμαϊκὴ ἀποικία ἐπὶ Καίσαρος. Διατηρεῖ δὲ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Κῶμος, θορυβώδης βακχικὴ διασκέδασις μετὰ συμποσίου καὶ χορῶν καὶ ᾀσμάτων. Ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις καὶ ὁ θεὸς τῶν τοιούτων διασκεδάσεων, παριστώμενος ὡς πτερωτὸς νεανίας ἐν μέσῳ ἐρώτων, παροινούντων δαιτυμόνων καὶ μετὰ τοῦ Σιληνοῦ.

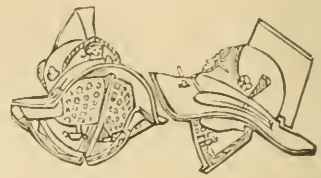
Κωμῳδία. Εἰς τὰς μεγάλας τοῦ Διονύσου τελετὰς συνήρχετο ὁ λαὸς ἔκ τε τῆς πόλεως καὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν, καὶ ἔψαλλεν εἰς τιμὴν τοῦ θεοῦ ᾄσματα ὁτὲ μὲν σεμνὰ βεβαίως καὶ θρησκευτικὸν ἔχοντα τὸν χαρακτῆρα, ὁτὲ δὲ φαιδρά, κωμαστικά, φαλλικὰ καὶ ἀνάλογα τῆς πανηγυριζομένης θεότητος. Βαθμηδὸν δ' ἐκανονίσθησαν ταῦτα οὕτως, ὥστε ἦσαν ὡρισμένα τὰ ψάλλοντα πρόσωπα, καὶ δὴ κατὰ διαγωνισμόν, τοῦ ἄθλου ὄντος ἀσκοῦ τραγείου πλήρους οἴνου, ἐξ οὗ ἡ λέξις τραγῳδία, καὶ παρὰ τῷ λαῷ ἴσως τὰ μέχρις ἡμῶν μείναντα τραγῴδια (τραγούδια). Τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἤκουε μόνον. Ἀλλ' ἐν τῇ φαιδρᾷ καί πως παροινούσῃ ὁμηγύρει πολλοὶ πολλάκις εὐθύμως διέκοπτον παρεμβαίνοντες, καὶ μάλιστα οἱ ἐκ τῆς χώρας ἀγροῖκοι, σκώμματα τοῖς χοροῖς καὶ ἀλλήλοις ἐκτοξεύοντες ἀπὸ τῶν ἁμαξῶν ἐφ' ὧν περιΐσταντο, τὰ ἐξ ἁμάξης, ὡς παροιμιακῶς ἐπεκλήθησαν. Ταύτας δὲ τὰς τοιαύτας διακοπὰς ἐπωφεληθέντες κατὰ τὴν 6ην π. Χ. ἑκατονταετηρίδα εὐφυεῖς ποιηταί, παρενέβαλον ἓν πρόσωπον ἐμμέτρως ὁμιλοῦν μεταξὺ τῶν χορῶν, ὁ μὲν Θέσπις τῶν σοβαρῶν, ὁ δὲ Σουσαρίων (580 π. Χ.) ἐκ Τριποδίσκου τῶν Μεγάρων, τῶν εὐθύμων, καὶ οὕτω παρήχθη διὰ τοῦ μὲν ἡ τραγῳδία, διὰ τοῦ δὲ ἡ κωμῳδία (ᾠδὴ τῶν κώμων), ἥτις καὶ τρυγῳδία ἐρρέθη, εἰς ἀντίθεσιν τῇ τραγῳδίᾳ. Νομίζεται ὅμως ὅτι καὶ πρὸ αὐτοῦ εἶχεν ἀρχίσει καλλιεργουμένη αὕτη παρὰ Μεγαρεῦσιν, οἵτινες γνωστοὶ ἦσαν ὡς φιλοσκώμμονες. Καὶ ἐν Σικελίᾳ δ' ἐξειργάσθησαν αὐτὴν ὁ Ἐπίχαρμος μετὰ ταῦτα, μυθολογικὰ ἀντικείμενα κυρίως πραγματευθείς, καὶ ὁ Φόρμις καὶ ὁ Δεινόλοχος. Ἐν Ἀθήναις δ' ὡς πρῶτος τῆς ῥυθμίσεως τῆς κωμῳδίας πειραθεὶς λέγεναι ὁ Χιωνίδης. Μετ' αὐτὸν δέ, ἀπὸ τῶν Περσικῶν μέχρι τῆς ὑπὸ τοὺς Τριάκοντα ὑποδουλώσεως, μνημονεύονται περὶ τοὺς τεσσαράκοντα κωμικοὺς ποιητάς, ὧν ἐπισημότατοι ἦσαν ὁ Κρατῖνος, ὁ Κράτης, ὁ Εὔπολις, ὁ Φερεκράτης, ὁ Φρύνιχος, καὶ πρὸ πάντων ὁ Ἀριστοφάνης, τοῦ καὶ μόνου σώζονται 11 πλήρεις κωμῳδίαι, δηκτικώτατα χλευάζουσαι πᾶν ἠθικὸν ἐλάττωμα, πᾶν πολιτικὸν παράπτωμα, καὶ οὐδὲ τῶν μεγίστων καὶ ἐπισημοτάτων ἀνδρῶν φειδόμεναι, οὐδὲ κἂν αὐτῶν τῶν θεῶν δι' εἴ τι εἶχον ἐν τῷ μύθῳ ἐπίμομφον.

Ἀριστοφάνης.

Στρατηγῶν ἀνικανότης, δημαγωγῶν ἀγυρτεία, σοφιστῶν κόμπος καὶ δοκησισοφία, ἐν γένει πᾶν τὸ ἐπιλήψιμον ἢ ὅ,τι ὁ ποιητὴς ἐν τῇ ἀνεξαρτησίᾳ ἢ ἐν τῇ προλήψει του ὡς τοιοῦτον ἐξετίμα, κατεμαστίζετο διὰ τοῦ γελοίου, καὶ οὐχ ἧττον ποιηταὶ καὶ ῥήτορες ἐξετίθεντο εἰς τὴν κοινὴν χλεύην, καὶ προσωπίδες ἐπίτηδες κατεσκευασμέναι, παρίστων ἐν φυσικῇ ὁμοιότητι ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὰ διακωμῳδούμενα πρόσωπα. Ἡ ποίησις τοῦ Ἀριστοφάνους ἐστὶ πλήρης ὕψους καὶ χάριτος· οὐσπανίως ὅμως καταβιβάζεται καὶ εἰς χυδαίαν καὶ ἀκόλαστον βωμολοχίαν, ἐνίοτε τῷ ὄχλῳ χαριζομένη εἰς ὃν ἀποτείνεται, καὶ εἰς τὴν εἰς τὸ θέατρον σπανίαν παρουσίαν τῶν γυ-

ναικῶν ἀποβλέπουσα. Ὁ χορὸς τῶν κωμῳδιῶν συνίστατο ἐκ δύο ἡμιχόρων 24 ἐν ὅλοις προσώπων, ἐνίοτε ὀρχουμένων καὶ τὸν οὐχὶ λίαν σεμνὸν κόρδακα. Δὶς δ' ἢ τρὶς τὴν κυρίως παράστασιν ὁ χορὸς διακόπτων, ὡς εἰς τῶν σημερινῶν δραμάτων τὰς πράξεις, παρενέβαινεν εἰς τὸ ἀκροατήριον ἐν ὀνόματι τοῦ ποιητοῦ διὰ τοῦ χορηγοῦ ὁμιλῶν, καὶ ἐν ὑψηλῇ γλώσσῃ τὰ τῷ δράματι σχετιζόμενα καλὰ καὶ συμφέροντα τῇ πόλει διδάσκων. Τὰ μέρη ταῦτα, οὐχὶ ᾀδόμενα ὡς τὰ λοιπὰ χορικά, ἀλλ' ἀπαγγελλόμενα, ἐλέγοντο παραβάσεις. Ἐδιδάσκοντο δὲ (δηλαδὴ παριστῶντο) αἱ κωμῳδίαι ἐν Ἀθήναις συνήθως κατὰ τὰ Λήναια, καὶ διηγωνίζοντο ἀνὰ τρεῖς ποιηταί, εἶτα δὲ ἀνὰ 5. Περὶ τῆς ἐνδύσεως δὲ τῶν κωμῳδῶν ἴδ. Θέατρον. Ἡ τοιαύτη κωμῳδία ἐκλήθη ἡ ἀρχαία ἀφ' ὅτου, κατὰ τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, διὰ τοῦ Λαμάχου τῇ ἐπεβλήθησαν περιορισμοί τινες, ὡς τὸ μὴ ὀνομαστὶ κωμῳδεῖν τοὺς πράττοντας τὰ τῆς πολιτείας. Ἔκτοτε τὰ βέλη τῶν κωμῳδοποιῶν ἐστράφησαν κατὰ ποιητῶν (ἰδίως τραγικῶν), φιλοσόφων, εταιρῶν, ἀσώτων, ἰδιωτῶν πάσης τάξεως ἐπιμόμφου διαγωγῆς καὶ τῇ κοινωνίᾳ ἐπιβλαβῶν ὑποτιθεμένων· καί, πιθανῶς διὰ λόγους οἰκονομίας, ἀφῃρέθη ἀπὸ τῆς κωμῳδίας καὶ ὁ πολυδάπανος χορός, καὶ ὡς μέση κωμῳδία χαρακτηρίζεται ἡ οὕτω συντεταγμένη. Κατ' αὐτὴν ἔγραψεν ἔτι καὶ αὐτὸς ὁ Ἀριστοφάνης τὸν Πλοῦτόν του· οἱ δ' ἄλλοι ἐπισημότεροι τῶν αὐτῇ καταλογιζομένων ποιητῶν ἦσαν ὁ Εὔβουλος, ὁ Ἀναξανδρίδης, ὁ Ἀντιφάνης, ὁ Ἄλεξις. Ἐξ αὐτῆς δὲ καὶ μετ' αὐτὴν παρήχθη ἡ νέα κληθεῖσα κωμῳδία, καθ' ἣν ὁ ἐπὶ τῆς πολιτικῆς παρακμῆς ἧττον ἐνδιαφέρων δημόσιος βίος ἐντελῶς παρηγκωνίσθη, καὶ τὸ κυρίως ἐπιδιωκόμενον ἦν τοὐντεῦθεν ἔντεχνος πλοκὴ μετὰ δέσεως καὶ λύσεως μύθου ἐπιδεξίως ἐπινοουμένου. Ἐξ Ἑλλάδος δὲ μετέβη μετὰ ταῦτα ἡ τακτικὴ κωμῳδία καὶ εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἐξηκολούθησεν ἀποτελοῦσα ἐκεῖ τότε τῆς δραματουργίας τὴν βάσιν. Ὡς μᾶλλον διακεκριμένος ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας φημίζεται ὁ Μένανδρος, καὶ κατόπιν αὐτοῦ ὁ Φιλιππίδης, ὁ Ποσείδιππος, ὁ Φιλήμων, ὁ Δίφιλος, ὁ Ἀπολλόδωρος.

Κῶνος, διὰ τὸ κατ' ἀρχὰς κωνοειδὲς σχῆμα ὑπὲρ τὸ κράνος ἐπικαθήμενον μετάλ-

λινον μέρος, ἐφ' οὗ προσηλοῦτο ὁ τριχωτὸς λόφος.

Κωνσταντῖνος, 1) ὁ μέγας, υἱὸς τοῦ καίσαρος Κωνσταντίνου, γεννηθεὶς ἐν Μοισίᾳ ἢ ἐν Νικομηδείᾳ τῷ 274 μ. Χ. διῴκησε τὸν στρατὸν ὑπὸ τὸν Διοκλητιανὸν καὶ μετ' αὐτόν, καὶ ἐπολέμησε νικηφόρως ἐν Βρεττανίᾳ καὶ Γερμανίᾳ. Τῇ 25 Ἰουλίου 306 ὁ στρατὸς τὸν ἀνηγόρευσεν αὐτοκράτορα. Πολεμῶν δ' ἐν Ταυρεντίῳ τῆς ἄνω Ἰταλίας τὸν ἐν Ῥώμῃ τὴν αὐτοκρατορικὴν ἀξίαν ἀντιποιηθέντα Μαξέντιον, κατενίκησεν αὐτόν, ἔχων στρατὸν τὸ πλεῖστον συγκείμενον ἐκ Χριστιανῶν, εἰς οὓς ἐδήλωσεν ὅτι εἶδεν ἐν οὐρανῷ χρυσοῦν σταυρόν, καὶ περὶ αὐτὸν τὰς λέξεις «ἐν τούτῳ νίκα», καὶ τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπεκόσμησεν ἔκτοτε τὸ αὐτοκρατορικὸν λάβαρον, τὴν στρατιωτικὴν σημαίαν. Τῷ 313 ἐνύμφευσε τὴν ἀδελφήν του μετὰ τοῦ ποτὲ ἀντιπάλου του Λικινίου· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐπολέμησε καὶ ἐνίκησεν αὐτὸν κατὰ κράτος ἐν Ἀδριανουπόλει καὶ ἐν Χρυσοπόλει τοῦ Βυζαντίου, καὶ τὸν ἐθανάτωσε παρασπόνδως, ὡς ἐκατηγορήθη ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν του καὶ ἰδίως ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τοῦ χριστιανισμοῦ, διότι ὁ Κωνσταντῖνος ἐκηρύχθη ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ παρευρέθη αὐτοπροσώπως εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ σύνοδον. Ὅ,τι δὲ πρὸ πάντων τῷ προσήφθη, ἦν ὅτι ἐθανάτωσε τὸν ἐνάρετον υἱόν του

Κρίσπον, συκοφαντηθέντα ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς αὐτοῦ Φαύστης· ἀλλὰ φωραθεῖσαν ἐν τέλει ἐφόνευσεν ἔπειτα καὶ αὐτήν. Ἦν δὲ μεγαλεπήβολος ἡγεμών, μεγάλην μεταβολὴν ἐπενεγκὼν εἰς τοῦ ἐξηυγενισμένου κόσμου τὴν τύχην, ὅτε μετέθεσε τὴν πρωτεύουσαν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Ῥώμης εἰς τὸ Βυζάντιον, κληθὲν κατ' αὐτὸν Κωνσταντινούπολιν. Ἐκανόνισε δὲ τὴν νομοθεσίαν, ἔσωσε τοὺς πολίτας ἀπ' αὐθαιρέτων πιέσεων, ἐπροστάτευσε τὴν τέχνην καὶ τὴν ἐπιστήμην, ἵδρυσε νομικὰς σχολάς, ἐν ἄλλοις καὶ ἐν Βηρυττῷ τῆς Φοινίκης, καὶ νέαν ἐπέφερε τάξιν εἰς τὰ στρατιωτικά, κατήργησε τοὺς πραιτοριανούς, οἵτινες εἶχον ἀπό τινος ἐπικίνδυνον δύναμιν ἐν τῷ κράτει, καὶ δίχα τὸν στρατὸν διῄρεσεν, ἵνα τὸ ἥμισυ ἐξέρχηται εἰς τὰς ἐπαρχίας, τὸ δ' ἕτερον μένῃ πρὸς φρούρησιν τῆς χώρας. Μετερρύθμισε δὲ καὶ τὴν αὐλήν, καὶ ἐκανόνισε καὶ τὴν φορολογίαν, καὶ πᾶσαν τὴν διοίκησιν τῆς χώρας, ἧς διετήρησε τὴν ἐπὶ Διοκλητιανοῦ εἰσαχθεῖσαν τετραχῆ διαίρεσιν, εἰς α'. τὴν Ἀνατολὴν μετὰ τῆς Αἰγύπτου· β'. τὴν Ἰλλυρίαν μέχρι τοῦ Αἰγαίου· γ'. τὴν Ἰταλίαν μετὰ τῶν χωρῶν μέχρι τοῦ Δουνάβεως καὶ τῆς δυτικῆς Ἀφρικῆς, καὶ δ'. τὴν Γαλλίαν, Βρεττανίαν καὶ Ἱσπανίαν. Τῷ 312 ἤδη ἐξέδωκε ψήφισμα γενικῆς ἀνεξιθρησκείας, τῷ δὲ 313 ἄλλο ἐπιτρέπον τῷ βουλομένῳ νὰ προσέλθῃ εἰς τὸν Χριστιανισμόν· καὶ τῇ 22 Μαΐου 337 ἀπέθανεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, βαπτισθεὶς πρὶν ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Εὐσεβίου, καὶ ταφεὶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. Ἀνεγνωρίσθη δὲ παρὰ τοῖς Χριστιανοῖς ὡς ἅγιος μετὰ τῆς μητρός του Ἑλένης.—2) Ὁ Παλαιολόγος, τελευταῖος αὐτοκράτωρ τῆς Κωνσταντιννυπόλεως, τελευταῖον θῦμα τοῦ δουλωθέντος Ἑλληνισμοῦ (1453 μ. Χ), μὴ ἀνήκων πλέον εἰς τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν, ἀλλ' ὁ πρωτομάρτυς καὶ πρῶτος ἥρως ὢν τῆς νέας Ἑλλάδος.

Κωνώπα (ἡ), κώμη τῆς Αἰτωλίας, εἰς πόλιν αὐξηθεῖσα, καὶ Ἀρσινόη μετονομασθεῖσα κατὰ τὴν σύζυγον Πτολεμαίου Β' (Στρβ.—Στφ. Βυζ.).

Κωνωπεῖον καὶ Κωνωπιών, τὸ περὶ τὴν κλίνην κάλυμμα κατὰ τῶν κωνώπων.

Κωπαΐς, ἴδ. Βοιωτία.

Κώπη, 1) ἴδ. Ναῦς. — 2) Ἡ λαβὴ

τοῦ ξίφους, πολλάκις τορρευτὴ καὶ κατάγλυφος.

Κωρυκία, νύμφη, θυγάτηρ τοῦ ποταμοῦ Πλείστου καὶ ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος μήτηρ τοῦ Λυκωρέως (Ἀπολδ. Ῥόδ. Β, 713. —Παυσ. Ι, 6).

Κωρύκιον, 1) ἄντρον κατὰ τοὺς νοτίους πρόποδας τοῦ Παρνασσοῦ, ἐπώνυμον τῆς Κωρυκίας νύμφης, ἱερὸν τῷ Πανὶ καὶ ταῖς νύμφαις, εἰς ὃ κατέφυγον οἱ Δελφοὶ ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Η, 36.—Στρβ. —Παυσ. Ι, 32).—2) Ἐν Κιλικίᾳ, μέγα ἄντρον εἰς ὃ εἰσρέει καὶ βυθίζεται χείμαρρος, ἐντὸς ὁμωνύμου βαθείας κοιλάδος, ἥτις παρῆγεν ἐξαίρετον κρόκον (Ἀπολλ. Ῥόδ. Γ, 355.—Ἀπλδ. Α, 6, 3.—Στρβ.).

Κώρυκος, 1) Ἀκρωτήριον μετὰ πόλεως καὶ λιμένος ἐν Κιλικίᾳ, παρὰ τῷ Κωρυκίῳ ἄντρῳ (Στρβ. Στφ. Βυζ.).—2) Πόλις τῆς Παμφυλίας (Στρβ. — Διον. Περιηγ.).— 3) Ἀκρωτήριον τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς Κρήτης (Στρβ.).

Κώρυκος, ἀκρωτήριον ὀρεινὸν παρὰ ταῖς Ἐρυθραῖς ἐν Ἰωνίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπλλ. 30.—Θουκ. Η, 14).

Κῶς (ἡ), νῆσος τοῦ Μυρτῴου πελάγους, εἰς τὸν δώριον δεσμὸν ἀνήκουσα, μεταξὺ Κνίδου καὶ Ἁλικαρνασσοῦ ἀπὸ ΒΑ πρὸς ΝΔ ἐκτεινομένη, ἀκρωτήρια ἔχουσα τὸν Λακετῆρα καὶ τὸ Σκανδάλιον ἢ Σκουνδάριον, διασχιζομένη δὲ ὑπὸ τοῦ ὄρους Πρίωνος. Ἡ πρωτεύουσα Κῶς, ἧς καὶ ὁ Ὅμηρος μνημονεύει (Ἰλ. Β, 677), ἔκειτο εἰς τὴν ΒΑ ἄκραν, 40 μόνον στάδια ἀπέχου-

σα τῆς ἀπέναντι στερεᾶς. Περιεῖχε δὲ περίφημον ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, οὗ πᾶσα ἡ νῆσος ἦν ἱερὰ, καὶ μεταξὺ τῶν ἀναθημάτων αὐτοῦ μνημονεύονται ἡ Ἀναδυομένη Ἀφροδίτη τοῦ Πραξιτέλους καὶ τοῦ Ἀντιγόνου τὸ ἄγαλμα. Εἷς τῶν ἐν αὐτῇ Ἀσκληπιαδῶν ἦν καὶ ὁ Ἱπποκράτης. Κῷοι δ' ἦσαν καὶ ὁ Ἀπελλῆς καὶ ὁ ποιητὴς Φιλώτας. Ἐλάσσονα δὲ πολίσματα ἐν τῇ νήσῳ ἦσαν ἡ Στομαλίμνη καὶ ἡ Ἁλιφέρνα. Περίφημα δ' ἦσαν καὶ τὰ λεπτὰ κῷα ὑφάσματα ἐκ μετάξης τῆς νήσου, καὶ αἱ κέραμοι αὐτῆς καὶ τὰ μῦρα (Στρβ. 10, 657). Σώζονται δὲ περίεργοι τάφοι ἐν αὐτῇ, ὡς ὁ τῆς εἰκόνος, ἐν σχεδιάσει καὶ κατατομῇ, ἐν βράχῳ λελαξευμένος, κατάγλυφον ἔχων τὴν εἴσοδον, θολω-

τὴν ὑπόγειον πάροδον (Α), καὶ ἑκατέρωθεν παραλλήλους τὰς θήκας.

Κωφὴν καὶ Κώφης. Ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς, εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἰνδὸν (Ἀρρ. Ἀνβ. Δ, 22.—Διον. Περιηγ. 1140).

Κωφὸς λιμὴν, 1) λιμενίσκος ἐντὸς τοῦ Πειραιῶς (ἴδ.).—2) Λιμὴν ἐν τῷ Τορωναίῳ κόλπῳ τῆς Μακεδονίας (Στρβ.).

Λ

Λάβδα, θυγάτηρ Ἀμφίονος, γυνὴ Ἠετίωνος, μήτηρ Κυψέλου, τοῦ τυράννου τῆς Κορίνθου (Ἡρδ. Ε, 50).

Λάβδακος, ἴδ. Οἰδίπους.

Λάβδαλον, φρούριον ὀχυρὸν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῶν Ἐπιπολῶν, ἀκροπόλεως τῶν Συρακουσῶν (Θουκ. ΣΤ, 97).

Λαβὴ (καὶ λαβὶς), ὅθεν τι λαμβάνεται, κρατεῖται, ὡς τοῦ ξίφους ἡ κώπη, τοῦ ἀγγείου τὰ ὦτα (χεροῦλι).

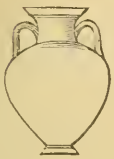
Λάβης, ἀντὶ Λάχης παρ' Ἀριστοφάνει, ἀποδίδοντι τῷ στρατηγῷ τούτῳ δωροληψίαν ἐν Σικελίᾳ (Σφκ. 832).

Λάβρανδα, χωρίον ὀρεινὸν ἐν Καρίᾳ, ἀφ' οὗ ἡ πόλις Μύλασα ἀπεῖχεν 68 στάδια, ἔχον δὲ διάσημον ναὸν τοῦ Διὸς (Ἡρδ. Α, 171. Ε, 119.—Στρβ. ΙΔ, 659). Ἐν δεξαμενῇ παρ' αὐτῷ ἐτρέφοντο ἥμεροι ἰχθῦς, φέροντες χρυσοῦς δακτυλίους περὶ τὸν λαιμὸν (Αἰλ. Π. Ι. ΙΒ, 30).

Λαβύρινθος, κατά τινας παραγόμενον ἐκ τοῦ Λαύρα, κατ' ἄλλους, ἴσως ὀρθότερον, ἐκ λέξεως Αἰγυπτιακῆς· οἰκοδόμημα πολυπλόκου σχεδίου, μετὰ μακρῶν συρίγγων, αἵτινες κατὰ παντοίας διευθύνσεις ἐχώρουν. Τοιοῦτος ἦν ὁ ἐν τῇ μέσῃ Αἰγύπτῳ, πλησίον τῆς Ἀρσινόης ἢ Κροκοδειλοπόλεως, λιθόκτιστος ἅπας, ὑπὸ μίαν στέγην 12 περιέχων αὐλὰς, μετὰ 3000 δωματίων, εἰς 2 θόλους, ὧν ὁ εἷς ἦν ὑπόγειος τοῖς ξένοις δὲ μόνον ὁ ἕτερος ἦν προσιτὸς (Ἡρδ. Β, 148.—Στρβ. ΙΖ, 811. — Pl. XXXVI. 15. 19). Ἀνεῦρε δὲ καὶ ἀνέσκαψεν αὐτὸν ὁ Λέψιος, ἀλλὰ δὲν διευκρινίσθη ἂν ἦν κοινοταφεῖον ἢ ἄλλον εἶχε προορισμόν. Περίφημος ἦν ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ ὁ παρὰ τῇ Κνωσσῷ τῆς Κρήτης, οὗ ὅμως πρῶτος ὁ Διόδωρος μνημονεύει (Α, 61. 97. Δ. 60, 77), ὡς κατοικίας τοῦ Μινωταύρου, οὐδ' ἀνευρέθη ποτὲ, ὥστε δύναται ἴσως νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἦν μῦθος μᾶλλον αἰγυπτιακῆς καταγωγῆς, συνδυαζομένης ἴσως καὶ μετὰ τῆς ἐνιαχοῦ τῆς Κρήτης, ὡς παρὰ τῇ Γόρτυνι, ὑπάρξεως λαβυρινθοειδῶν λατομείων. Μνημονεύεται δὲ καὶ ἐν Σάμῳ Λαβύρινθος, ἐν τῶν ἐπὶ Πολυκράτους ἔργων, οὗ ὁ Πλίνιος (XXXV, 19, 82) εἶδε λείψανα, ἀλλαχοῦ

δὲ (19, 3) μετατίθησιν αὐτὸν κατὰ παραδρομὴν εἰς Λῆμνον. Λ α β ύ ρ ι ν θ ο ν δ' ὀνομάζει ὁ αὐτὸς (Αὐτ. 13) τὸν ἐν Κλουσίῳ τάφον τοῦ βασιλέως Πορσένου, διότι ὑπὸ τὴν βάσιν του εἶχε πολύπλοκον σύστημα δωματίων· ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του δὲν ὑπῆρχε πλέον.

Λάγανον, τὸ φύλλον τοῦ ζυμαρικοῦ. «λ. ἑλκύειν» (Ἀθήν.), καὶ εἶδος ζυμαρικοῦ, ὁ λαλαγγίτης.

Λάγηνος, ὀγκώδης ὑδρία, τὸ λαγήνιον.

Λάγος, Μακεδὼν πατὴρ Πτολεμαίου Α', βασιλέως τῆς Αἰγύπτου (Ἀρριαν.).

Λάγοσα, νησίδιον τῶν Σποράδων, ἀπέναντι τῆς Λυκίας (Στρβ.). Ν. Κανδιάνα.

Λαγωβόλον, τὸ ῥαβδίον τῶν ποιμένων, ὃ ἔρριπτον καὶ κατὰ τῶν λαγῶν (ν. λαγγοῦσα).

Ζωγραφία Πομπηίας

Λάδη, νησίδιον παρὰ τῇ Καρίᾳ, πρὸ τοῦ λιμένος τῆς Μιλήτου (Ἡρδ. ΣΤ, 7.—Ἀρρ. Α, 18, 4. ΙΘ, 3, 9. Στρβ. ΙΔ, 635), νῦν διὰ προσχώσεως τῇ ξηρᾷ προσηρτημένος λόφος. Ἐκεῖ ἐνικήθη τῷ 492 π. Χ. ὁ στόλος τῶν Ἑλλήνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ, μεθ' ὃ καὶ κατεστράφη ἡ Μίλητος.

Λάδων, 1) δεξιὸς ὁμόρρους τοῦ Ἀλφειοῦ, πηγάζων ὑπὸ τὰ Ἀροάνια ὄρη ἐν Ἀρκαδίᾳ Ν. τοῦ Φενεοῦ, διὰ καταβοθρῶν, ὡς φαίνεται, μετὰ τῆς λίμνης αὐτοῦ συνδεόμενος· ἐκβάλλει δὲ Α τῆς Ἡραίας παρὰ τῷ ὁρίῳ τῆς Ἤλιδος.—2) Ἀριστερὸς ὁμόρρους τοῦ Πηνειοῦ ἐν Ἤλιδι, τὰς πηγὰς ἔχων ἐν Ἐρυμάνθῳ.—3) Ἴδ. Ἡ ρ α κ λ ῆ ς.

Λαέρκης, 1) ἡγεμὼν τῶν Μυρμιδόνων ὑπὸ τὸν Ἀχιλλέα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 197).—2) Τεχνίτης τις Ἰθακήσιος (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 425).

Λαέρτη, φρούριον τῆς Κιλικίας, πατρὶς Διογένους τοῦ Λαερτίου.

Λαέρτης, ἴδ. Ὀ δ υ σ σ ε ύ ς.

Λᾶζαι ἢ **Λαζοί,** λαὸς ἐπίσημος τῆς Κολχίδος, οὗ ἡ μητρόπολις, Ἀ ρ χ α ι ό π ο λ ι ς, ἔκειτο μεταξὺ τῶν ποταμῶν Βάθυος καὶ Φάσιος, πλησίον τούτου εἰς θέσιν ἀπόκρημνον.

Λαιαῖοι, λαὸς τῆς Μακεδονίας, παρὰ τὸν Στρυμόνα ποταμὸν (Θουκ. Β, 96.—Στφ. Βυζ.).

Λάϊος, ἴδ. Οἰ δ ί π ο υ ς.

Λαΐς, 1) Κορινθία ἑταίρα, ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, περίφημος ἐπὶ κάλλει καὶ ἀπληστίᾳ· ἠγαπᾶτο δ' ὑπὸ τῶν φιλοσόφων Διογένους καὶ Ἀριστίππου, καὶ τὸ τέλος αὐτῆς ἄλλοι ἄλλως περιγράφουσι (Παυσ. Β. 2, 4).—2) Ἡ ν ε ω τ έ ρ α, θυγάτηρ Τιμάνδρας, τῆς φίλης τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἐν Ὑκκάρᾳ γεννηθεῖσα τῇ Σικελικῇ, διετέλεσεν ἐν σχέσει μετὰ τοῦ Ὑπερίδου καὶ τοῦ Ἀπελλοῦ. Μετὰ ταῦτα ἠκολούθησεν εἰς Θεσσαλίαν Ἱππόλοχόν τινα ἢ Ἱππόστρατον, καὶ ἐρρέθη ὅτι ἐκεῖ αἱ ἄλλαι ἱερόδουλοι τοῦ ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης τὴν ἐδολοφόνησαν, φθονήσασαι τὴν καλλονήν της.

Λαισήϊον, εἶδος ἐλαφροτάτης ἀσπίδος δερματίνης, πιθανῶς τεμάχιον δέρματος ἀντ' ἀσπίδος χ ρ η σ ι μ ε ῦ ο ν, ὡς παρὰ τοῖς Κίλιξι (Ἡρδ. Ζ, 91.—Ὁμ. Ἰλ. Ε, 453. Δ, 426.—Εὐστθ.).

Λαισποδίας, στρατηγὸς Ἀθηναῖος (Θουκ. ΣΤ, 105.—Ἀρστφ. Ὀρν. 1568).

Λαιστρυγόνες, λαὸς γιγάντων, ἀγρίων, ἀνθρωποφάγων, καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Κ. 81) ἐπὶ τὴν ἀπωτάτην δύσιν οἰκούντων, ἔνθα τοσοῦτον βραχεῖα ἦν ἡ νύξ, ὥστε ὁ ἐκ τῆς βοσκῆς ἐπανερχόμενος ποιμὴν ἀπήντα τὸν εἰς αὐτὴν ἐξερχόμενον, ὅπερ φαίνεται ἀποδεικνύον ὅτι ὁ Ὅμηρος εἶχε γνῶσιν τῆς μακρότητος τῶν ἡμερῶν καὶ νυκτῶν τῶν βορείων κλιμάτων. Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἔθετον οἱ Ἕλληνες τοὺς Λαιστρυγόνας ἐν Σικελίᾳ παρὰ τοῖς Λεοντίνοις, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι εἰς τὰ νότια τοῦ Λατίου, παρὰ τῇ πό-

λει Φορμία, ἣν ἐκάλουν πόλιν τοῦ Λάμου καθ' Ὁράτιον (Od. III, 17, 1. 6), ὅστις καὶ ἀμφορέα οἴνου τῆς Φορμίας καλεῖ laestrygoniam amphoram. Ἐν τῷ Ὁμηρικῷ χωρίῳ ἀμφιβάλλεται ἂν Λάμος ἦν ὁ μυθικὸς βασιλεὺς καὶ ἱδρυτής, ἢ αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, ὃ κατά τινας ἦν Τηλέπολις ἢ Λαιστρυγονίη, ἴδ. Ὀδ. Ψ, 318, εἰ καὶ τὸ χωρίον ὑπό τινων ἐκλαμβάνεται ὡς οὐχὶ γνήσιον. Κατ' αὐτὸ δ' ὅτε ἀφίχθη ἐκεῖ ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ἀπώλεσε πάντα τὰ πλοῖά του πλὴν ἑνός, βασιλεὺς τῆς χώρας ἦν ὁ Ἀντιφάτης.

Λακεδαίμων, ἴδ. Λακωνική.

Λακέρεια, πόλις τῆς Μαγνησίας ἐν Θεσσαλίᾳ, παρὰ τῇ Βοιβηίδι λίμνῃ (Πινδ. Πυν Γ, 60.—Στφ. Βυζ.).

Λακιάδας, δῆμος τῆς Ἀττικῆς τῆς Οἰνηίδος φυλῆς (Στφ. Βυζ.).

Λακίνιον, ἀκρωτήριον τῆς Βρεττίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, μετὰ ναοῦ τῆς Λακωνίας Ἥρας (Θεόκρ. Δ, 33).

Λακίνιος, διαβόητος λῃστὴς ἐν τῇ νοτίᾳ Ἰταλίᾳ, ὃν ἐφόνευσεν ὁ Ἡρακλῆς ὅτε ἀπήγαγε τὰς βοῦς τοῦ Γηρυόνου (Διόδ. Δ, 25.—Σχλ. Λυκόφρ. 856).

Λάκιος, ἀρχαῖος ἥρως τῆς Ἀττικῆς (Παυσ. Α, 37).

Λάκιππον, πόλις τῆς Βαιτικῆς ἐν Ἱσπανίᾳ (Θτλμ. Β, 4).

Λάκκος, ὑπόγειος δεξαμενὴ ὕδατος, ἐπίσης δὲ χρησιμεύουσα καὶ εἰς διατήρησιν οἴνου ἢ ἐλαίου (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 154. Σχλ.—Ξεν. Ἀν. Δ, 2, 22).

Λάκμων ἢ Λάκμος, ὄρος 2200^{μ} ὑψηλόν, τραχύ, δασῶδες καὶ δύσβατον μεταξὺ Θεσσαλίας καὶ Ἠπείρου. Ἡ τὰς δύο χώρας δι' αὐτοῦ συνδέουσα στενωπὸς καλεῖται ν. Ζυγὸς (Ἡρδ. Θ, 92.—Στρβ. ΣΤ, 271. Ζ, 316). Ἐξ αὐτοῦ πηγάζουσιν ὁ Ἀῷος, ὁ Ἀλιάκμων, ὁ Ἴναχος, ὁ Ἄραχθος καὶ ὁ Πηνειός.

Λακράτης, Σπαρτιάτης Ὀλυμπιονίκης (Ξνφ.).

Λακρατίδης, Ἀθηναῖός τις ἐπὶ Δαρείου (Ἀρστ. Ἀχρν. 220).

Λακρίνης, Φωκαεὺς ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, πεμφθεὶς εἰς Σάρδεις ὡς πρέσβυς πρὸς τὸν μέγαν Κῦρον (Ἡρδ. Δ, 152).

Λάκριτος, σοφιστὴς ἐκ Φασιλίδος τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Σώζεται ὁ κατ' αὐτοῦ λόγος τοῦ Δημοσθένους.

Λακύδης, ἐκ Κυρήνης, νεοακαδημαϊκός, διαδεχθεὶς τῷ 141 π. Χ. τὸν ἱδρυτὴν τῆς νέας Ἀκαδημίας Ἀρκεσίλαν, καὶ ἐπὶ 26 ἔτη διδάξας κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ διδασκάλου του ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἀττάλου ἱδρυθείσῃ Ἀκαδημίᾳ, ἥτις ἀπ' αὐτοῦ Λακύδειον ἐπωνομάσθη, ἀποθανὼν δ' ἐκ πολυποσίας, καὶ τὴν καθέδραν του ἀφεὶς εἰς τὸν Τήλεκλον καὶ τὸν Εὔανδρον (Διογ. Λαέρτ. Δ, 60.— Cic. Acad. II, 6. Tusc. V, 37).

Λακωνική, εἶτα Λακωνία, τὸ ΝΑ τῆς Πελοποννήσου, ὅρια ἔχουσα πρὸς Β. τὴν Ἀρκαδίαν καὶ Ἀργολίδα· πρὸς Α. τὸ Μυρτῷον πέλαγος· πρὸς Ν. τὴν θάλασσαν τοῦ εὐρέος Λακωνικοῦ ἢ Γυθειατικοῦ κόλπου· πρὸς Δ. τὴν Μεσσηνίαν καὶ τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον· ἐπὶ ἐπιφανείας 87 □^{μ} καὶ ταύτης λίαν ὀρεινῆς, κατῴκουν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀκμῆς αὐτῆς περὶ τὰς 200,000 ἀνθρώπων. Ὄρος εὐρύ, κρημνῶδες καὶ δυσδιάβατον, ἐκτεινόμενον ἀπὸ τῆς Θυρεάτιδος χώρας, ἢ τῆς Κυνουρίας ΝΑ. μέχρις Ἐπιδαύρου τῆς Λιμηρᾶς, καὶ εἰς ταπεινότερον ὕψος μέχρι τοῦ Ἀκρωτηρίου Μαλέου, διαιρεῖ τὴν εὔφορον, 20 □^{μ} ἔχουσαν κοιλάδα τῆς Σπάρτης ἀπὸ τῆς Α. παραλίας, ἣν ἐπὶ τῆς δωρικῆς εἰσβολῆς εἶχον καταλάβει οἱ Ἴωνες, ἀνεξάρτητοι μείναντες, καὶ διὰ τοῦτο ἐλευθερολάκωνες ὀνομαζόμενοι. Ἐθεωροῦντο δὲ μᾶλλον ἀνήκοντες εἰς τὴν Ἀργολίδα, ἧς δι' αὐτῶν τὰ ὅρια ἐξετείνοντο μέχρι τοῦ Μαλέα (Ἡρδ, Α, 82. ΣΤ, 92). Τὸ Β. μέρος τοῦ ὄρους τούτου ὠνομάζετο Πάρνων (ν. Μαλεβόν)· αἱ δὲ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Σπάρτης κορυφαὶ Βαρβοσθένης (ν. Βρέσθενα), Εὔας καὶ Ὄ-

λυμπος (ν. Βασάρα) κατὰ τὴν Σελλασίαν· πλησιέστερον δὲ τῆς Σπάρτης ὁ Θώρναξ (ν. Παυλέϊκα), καὶ τὸ Μενελάϊον ὄρος. Μεσημβρινῶς δὲ, ὑπὲρ Ἐπίδαυρον τὴν Λιμηρὰν, ὁ Ζάρηξ (ν. Καλικέρα) 1300μ. ὑψηλός. Νοτιώτερον δ' ἀπέληγε τὸ ὄρος εἰς τὸ περιώνυμον ὄρος τὸν Μαλέαν, οὗ ἀπέναντι ἦν ἡ νῆσος Ὀνουγνάθος (ν. Ἐλαφονήσι), ἧς παρέκτασις, ὑποθαλασσίως συνδεομένη, ἦν ἡ νῆσος Κύθηρα. Πρὸς Ν δ' ἐκτείνεται κατὰ τὴν Μεσσηνίαν ὁ Ταΰγετος, ἢ τὸ Ταΰγετον ὄρος (ν. Πενταδάκτυλος), τὸ ὑψηλότερον τῆς Πελοποννήσου, ἀλλὰ, πλὴν τῶν κορυφῶν, κατάφυτον, ἀφθόνως διαρρεόμενον καὶ πλούσιον εἰς νομάς. Περὶ τὸ μέσον αὐτοῦ, κατὰ τὸ Δέρριον, διὰ τῆς κοιλάδος

ἣν διαρρέει ὁ ποταμὸς Τίασα, ὁδὸς φέρει ἀπὸ Σπάρτης εἰς Μεσσηνίαν. Πρὸς Ν ἡ κορυφὴ τὸ Ταλετὸν ἀνέρχεται μέχρι 2410μ. Πολλαχοῦ δ' ἔχει ἐκ σεισμοῦ τὸ ὄρος βαθέα σχίσματα, ὡς Δ τῆς Σπάρτης τὸν 600μ. βαθὺν κάθετον κρημνὸν τὸν Κεάδαν, εἰς ὃν ἐκρήμνιζον τοὺς εἰς θάνατον καταδικαζομένους. Ἕτερον βαθὺ χάσμα κατὰ τὸ ἀκρωτήριον Ταίναρον (Ἰταλ. Ματαπὰν), ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ κάθοδος εἰς τὸν Ἅδην, δι' ἧς ὁ Ἡρακλῆς ἀνήγαγε τὸν Κέρβερον. Καὶ πρὸς Β δ' ἐχώριζον ἀπὸ τῆς Ἀρκαδίας ὄρη τὴν Λακωνικὴν, ὥστε ἐν γένει ἦν δυσπρόσιτος καὶ ἀσφαλὴς κατ' ἐχθρικῶν ἐπιδρομῶν. Τρεῖς δὲ μόνον ὁδοὶ ἔφερον πρὸς αὐτὴν, ἡ ἐκ Μεσσηνίας ὑπὲρ τὸν Ταΰγετον ἤδη μνημονευθεῖσα, οὐχὶ ἁμαξιτὴ, ἀλλὰ στενωπὸς ἐνιαχοῦ ἐπικίνδυνος, καὶ ἐκ Φαρῶν εἰς τὴν Σπάρτην ἄγουσα· ἡ ἐκ Μεγαλοπόλεως διὰ τῆς Σκιρίτιδος χώρας καὶ τῆς κοιλάδος τοῦ Εὐρώτα, καὶ δύο ἄλλαι ὀρειναὶ στενωποὶ ἐκ Τεγέας καὶ Θυρεάτιδος, ὑπὲρ τὴν Σελλασίαν εἰς μίαν ἑνούμεναι, δύσβατον καὶ αὐτὴν, ἀλλὰ σπουδαῖαι ὑπὸ στρατηγικὴν ἔποψιν Liv. XXIV, 26. 28. XXXV, 27). Τὸ εὔφορον μέρος τῆς Λακωνικῆς ἦν ἡ τοῦ Ὁμήρου κοίλη Λακεδαίμων, ἡ πεδιὰς Λεύκη Δ τῆς Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς. Εἰς τὴν παραλίαν δὲ πλημμυρῶν ὁ Εὐρώτας ἀπετέλει ἕλος, Ἑλία καλούμενον. Αἱ δὲ Θυρίδες ἦσαν μέγας σκόπελος πρὸ τοῦ Ταινάρου ἀποτόμως εἰς τὰ κύματα βυθιζόμενος (Ἰτ. Κάπο-Γρόσσο). Τὸ Ἐπιδήλιον ἦν ἀκρωτήριον Β τοῦ Μαλέα, ἡ δὲ Μινώα Ν τῆς Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, ἔνθα νῦν ἡ πόλις Μονεμβασία. —Ὁ κυριώτερος ποταμὸς τῆς Λακωνικῆς ἦν ὁ Εὐρώτας (Βασιλοπόταμο), πηγάζων ἐκ τῆς Ν κλιτύος τοῦ Βορείου ὄρους, βυθίζεται εἰς χάσμα καὶ ἀναφαίνεται πάλιν εἰς τὴν Σκιρίτιν, καὶ ῥέων πρὸς νότον διὰ συνεχῶν καταρρακτῶν, ἐκβάλλει εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου. Ὁμόρρους αὐτοῦ πρὸς τ' ἀριστερὰ ἦν ὁ Οἰνοῦς (ν. Καλεφίνα), ἄνω τῆς Σπάρτης εἰς αὐτὸν ἐκρέων, ἀφ' οὗ παρὰ τῇ Σελλασίᾳ δεχθῇ τὸν Γοργύλον· δεξιῶς δὲ ἡ Τίασα (ν. Μιστρὰς), καὶ ὁ Φελλίας παρὰ ταῖς Ἀμύκλαις. Ὁ Σμῆνος καὶ ὁ Σκύρας ῥέουσιν Α τοῦ Ταϋγέτου εἰς τὸν Λακωνικὸν κόλπον, ὁ δὲ Πάμισος ἦν κατ' ἀρχὰς τὸ ὅριον πρὸς τὴν Μεσσηνίαν· μετὰ ταῦτα δ' ὅριον ἐγένετο ὁ Χοίριος, ἀμφότεροι εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον ἐκβάλλοντες. Κόλπον δ' εἶχε τὸν Λακωνικὸν, μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Μαλέα καὶ Ται-

νάρου, μετὰ τοῦ Βοιατιῶν (ν. Βάτικα) πρὸς Α. Ὁ Ταΰγετος παρῆγε σίδηρον, ὅστις εἰς σκεύη κατειργάζετο, καὶ πράσινον ὡραῖον λίθον, τὸν κροκεάτην. Παρὰ τῇ Ὄνου Γνάθῳ ἐλατομοῦντο οἰκοδομικοὶ τιτανόλιθοι, καὶ αἱ παραλίαι εἶχον ἀφθόνους κογχύλας πορφύρας. Ἦσαν δὲ γνωστοὶ ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ οἱ λακωνικοὶ (λαγωνικοὶ) κύνες. Πολλάκις ὑπέφερεν ἡ χώρα ὑπὸ σεισμῶν· οὕτως ὅτε τῷ 464 π. Χ. ἐφονεύθησαν 20,000 ἄνθρωποι ἐν Σπάρτῃ, καὶ κατέπεσε μία τῶν κορυφῶν τοῦ Ταϋγέτου. Οἱ ἀρχαιότατοι κάτοικοι ἦσαν Λέλεγες καὶ Κυνούριοι, οἷς προσετέθησαν ἔπειτα Ἀχαιοί. Ὅτε δ' εἰσέβαλον οἱ Δωριεῖς, ἐγένοντο αὐτοὶ ἡ προύχουσα φυλή, οἱ δ' ἀρχαῖοι κάτοικοι ἔμειναν ἐν σχέσει περιοίκων ἢ Εἱλώτων πρὸς αὐτούς, καὶ ἐν γένει ἐλέγοντο πάντες ὁμοῦ Λάκωνες, Λακεδαιμόνιοι, Σπαρτιᾶται (ἴδ. Σπάρτη). Ἦσαν δ' αἱ πόλεις, 1) εἰς τὴν ἀκτὴν τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου, ἡ Γερήνια (ν. Ζαρνάτα), ἴσως ἡ αὐτὴ τῇ Ἐνόπῃ τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ. Β, 150), ἐξ ἧς πιθανῶς καὶ ὁ Νέστωρ, ὡς αὐτόθι γεννηθεὶς ἢ τραφεὶς. Γερήνιος ἐπελέγετο· ἡ Καρδαμύλη· τὰ Λεῦκτρα, μετ' ἀκροπόλεως, ἱδρυθέντα ὑπὸ Μινυῶν ἐκ Λεύκτρων τῶν Βοιωτικῶν· ἡ Πέφνος· αἱ Θαλάμαι· ὁ Οἴτυλος· ἡ Μέσση· τὸ Ταίναρον, εἶτα Καινήπολις (ν. μοναστήριον Κυπάρισσος). Εἰς δὲ τὸν Λακωνικὸν κόλπον, ἡ Ψαμαθοῦς (ν. Πορτοκάλιο), μετ' ἀρίστου λιμένος· Ἀχίλλειος λιμήν, ἔχων ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος, περιέχοντα τὰ χαλᾶ ἀγάλματα τοῦ Ἀρίωνος καὶ τοῦ σώσαντος αὐτὸν εἰς τὴν γῆν δελφῖνος (Ἡρδ. Α, 24). Τευθρώνη (ν. Κολοκυθία)· Ἀπίνη· ἡ Λάς· Γύθειον, τῆς Σπάρτης ἐπίνειον καὶ ναύσταθμος· ἡ Τρίνασος· τὸ Ἕλος, ἐν ἑλώδει πεδίῳ, ἀρχαιότατα καταστραφέν· αἱ Ἀκρίαι (-αὶ), μετὰ λιμένος· ἡ Ἀσωπὸς (ν. Ῥάπανον)· ἡ Κυπαρισσία· αἱ Βοιαὶ ἐν ὁμωνύμῳ κόλπῳ. Ἐν δὲ τῇ Μυρτῴᾳ θαλάσσῃ, ἡ Μινώα (Μονεμβασία)· Ἐπίδαυρος ἡ Λιμηρά, μετὰ καλοῦ λιμένος καὶ ἀκροπόλεως, ἧς σώζονται κυκλώπεια λείψανα· ὁ Ζάραξ, μετὰ καλοῦ λιμένος (ν. Γέρακα), καταστραφεὶς ὑπὸ Κλεωνύμου τῷ 272 π. Χ· αἱ Πρασιαί. Μεσογείως δ' ἔκειντο, πρὸς ΒΔ τῆς Σπάρτης ἡ Βέλμινα, κυριωτέρα πόλις τῆς τραχείας Σκιρίτιδος χώρας πρὸς τῇ Ἀρκαδίᾳ, ἐπὶ τῆς κυριωτέρας ὁδοῦ, ἣν ὠχύρουν διάφορα φρούρια, ὡς τὸ Οἶον· Α αὐτῆς αἱ Καρύαι (ν. Ἀράχοβα) ἐπὶ τοῦ Οἰνοῦντος, μετὰ περιφήμου ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ἔνθα αἱ κόραι τῆς Λακωνίας ἐτησίως ἑορτασίμους ἐτέλουν ὀρχήσεις (ἴδ. Καρυάτιδες). Οὐ μακρὰν τὸ δασῶδες χωρίον Σκοτίτης, οὗ αἱ μέλαιναι δρῦς ἐφύοντο ἐπὶ λευκοῦ τιτανώδους ἐδάφους· ἡ Σελλασία ἐπὶ τοῦ Οἰνοῦντος, ἕως 60 στάδια ἀπὸ τῆς Σπάρτης, ὑπὸ τὰ ὄρη Εὔαντα καὶ Ὄλυμπον, ἔνθα τῷ 222 π. Χ. Ἀντίγονος ὁ Δώσων ἐνίκησε τὸν Κλεομένην· ἡ Πελλάνη ἐπὶ τοῦ Εὐρώτα· αἱ Θεράπναι (ἡ Θεράπνη), ἕδρα τῶν Διοσκούρων, ἐπὶ τοῦ Μενελαΐου ὄρους, ἔνθα ἦν μνημεῖον τοῦ Μενελάου. Πρωτεύουσα τῆς Λακωνικῆς, ἡ Σπάρτη, ἔκειτο ἐπὶ πολλῶν ταπεινῶν λόφων μεταξὺ τῶν ποταμῶν Εὐρώτα, εἰς τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ὄχθην, καὶ Κνακίωνος, καὶ εἶχε περιφέρειαν 48 σταδίων, κατοίκους δὲ περὶ τὰς 60,000. Ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου λόφου ΒΔ, ὅστις ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ ἀκρόπολις, ἵδρυτο ὁ περίφημος ναὸς τῆς Χαλκιοίκου Ἀθηνᾶς, οὕτω κληθείσης διότι ἔνδον οἱ τοῖχοι ἦσαν κατὰ τὸν ἀρχαϊκὸν τρόπον διὰ χαλκῶν ἐπικεκαλυμμένοι πλακῶν. Ἦν δὲ τὸ ἄγαλμα ἔργον τοῦ Λακεδαιμονίου Γιτιάδου. Ἐντὸς τοῦ ναοῦ τούτου ἐντειχισθεὶς ἀπέθανεν ὁ τὴν πατρίδα προδοὺς Παυσανίας. Ἐκεῖ δ' ἦν καὶ ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς Ἐργάνης, καὶ ἕτερος τῶν Μουσῶν, ἃς οἱ Σπαρτιᾶται ἐλάτρευον, διότι εἰς τὰς στρατείας αὐτῶν μετεχειρίζοντο οὐχὶ σάλπιγγας, ἀλλ' αὐλούς, κιθάρας καὶ λύρας (Cic. Tusc. II, 16). Νοτίως δ' ὑπὸ τὸν λόφον ἦν τὸ θέατρον, οὗ λείψανα ἔτι σώζονται.

Ἡ πόλις ἦν ἀτείχιστος, τῶν Σπαρτιατῶν πρεσβευόντων ὅτι τὰ στήθη τῶν πολιτῶν εἰσὶν ὁ ἄριστος τειχισμός· ὠχύρωσε δ' αὐτὴν, ἀλλ' ἀτελῶς, πρῶτος ὁ τύραννος Νάβις (190 π. Χ.). Περιελαμβάνοντο δ' ἐν τῇ πόλει τέσσαρες κῶμαι· αἱ Λίμναι Α, ἡ Μεσώα Ν, ἡ Κυνοσουρὶς ΝΔ, καὶ ἡ Πιτάνα Β, τὸ ἐπισημότερον μέρος, ἐξ οὗ καὶ ὅλος λόχος ἐστρατολογεῖτο (Ἡρδ. Θ, 53). Ν ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν ἦν ἡ ἀγορὰ, περιέχουσα τὴν Περσικὴν στοὰν, τὴν οἰκοδομηθεῖσαν ἐκ τῶν Περσικῶν λαφύρων, τὸ Ἐφορεῖον, γενικὸν ἀρχεῖον τῆς πόλεως, καὶ πολλὰ ἱερὰ, προσέτι δὲ καὶ ὁ χορὸς, θέσις ὡρισμένη διὰ τῶν νέων τὰς γυμνοπαιδιάς. Ἐκεῖ πλησίον ἦσαν καὶ οἱ τάφοι τῶν Αἰγιδῶν· οἱ δὲ τῶν Εὐρυποντιδῶν ἦσαν πρὸς Ν τῆς πόλεως. Ἐκ τῆς ἀγορᾶς δ' ἡ Ἀφεταῒς ὁδὸς, εἰς ἣν ἐσταδιοδρόμουν οἱ μνηστῆρες τῆς Πηνελόπης (ἴδ. Ὀδυσσεύς), ἔφερε πρὸς Ν. μετὰ τῆς Ὑακυνθίας, ἥτις ἦγεν εἰς Ἀμύκλας. Μεταξὺ τῆς Ἀκροπόλεως καὶ τοῦ Εὐρώτα ἦν τὸ Ἰσσώριον, λόφος ὀχυρὸς, ἔχων ναὸν τῆς Λιμναίας Ἀρτέμιδος· Ν δ' αὐτοῦ ἐξετείνετο ὁ Δρόμος διὰ τὰς ἱπποδρομίας, καὶ ἀμέσως πρὸ τῆς πόλεως ΝΑ, ὁ Πλατανίστας, γυμνάσιον πλατανόφυτον μετὰ μνημείων ἡρώων· Β δ' ὑπὲρ τὸν Εὐρώταν ἔφερεν ἡ γέφυρα Βαβύκη, καὶ ἀπέναντι τῆς πόλεως, Α τοῦ Εὐρώτα, ἦν ὁ Μενελάϊος λόφος. Τῆς ἀρχαίας Σπάρτης, ἥτις ἐπὶ μικρὸν εἶχε μείνει καὶ ἔρημος, ὀλίγα σώζονται λείψανα ὑπὸ τὴν νέαν (Παυσ. Γ, 13—18)· εἰς μιᾶς ὥρας δ' ἀπόστασιν Δ αὐτῆς, ἐπὶ τοῦ μεσαίωνος ᾠκοδομήθη ἡ πόλις Μιστρᾶς.—20 στάδ. Ν τῆς Σπάρτης ἔκειντο αἱ Ἀμύκλαι. Α δὲ τῆς Σπάρτης μνημονεύονται καὶ ἡ Ὀλυμπία ἢ Ὀλυμπηῒς, χωρίον ὀχυρὸν ἐπὶ τοῦ Πάρνωνος, καὶ αἱ Γερόνθραι (ν. Γεράκι) μετ' ἀκροπόλεως, πόλις ἀρχαία Ἀχαϊκὴ ἐκδωρισθεῖσα (ἴδ. Στρβ. Η, 363. — Παυσ. Α, 3.— Plin. IV, 5, 8).

Λακωνισταί, ὅσοι εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος, καὶ μάλιστα ἐν Ἀθήναις, τὴν ἐπικρατήσασαν ἡδυπάθειαν καὶ τρυφηλότητα ἀποδοκιμάζοντες, ἐπεδίωκον τὴν σπαρτιατικὴν ἀφελῆ καὶ αὐστηρὰν δίαιταν, φιλοτιμούμενοι λακωνίζειν, ὡς ἐλέγετο. Ἐνεδύοντο δὲ οὗτοι ἁπλῶς, ἔφερον ἄκαρτον καὶ μακρὸν τὸν πώγωνα, διὰ χειρὸς εἶχον τὴν λακεδαιμονίαν ῥάβδον, ἐπεδίδοντο εἰς τὴν γυμναστικὴν, καὶ εἶχον ἢ πολλάκις ἰδιαρέσκως καὶ ἐπιτετηδευμένως ἐπεδείκνυον τραχέα τὰ ἤθη, δι' ὃ καὶ συνεχῶς ἐνεπαίζοντο διὰ τοῦτο καὶ διεκωμῳδοῦντο (Πλάτ. Πρωταγ. πρ. 342, Β, 1.—Δμσθ. σ. 1267.—Ἀρστφ. Σφ. 1317. Πλούτ. Φωκ. Ι). Ἀλλὰ καὶ πολιτικὴ ἐδίδετο εἰς τὴν λέξιν σημασία. Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ. 3, 14. «Ἐν ἑκάστῃ πόλει οἱ μὲν λακωνίζουσι οἱ δὲ ἀττικίζουσι».

Λάλασεις, μία τῶν ἐπὶ Ῥωμαίων τοπαρχιῶν τῆς Κιλικίας (Πτολμ.).

Λάμαχος, Ἀθηναῖος, υἱὸς Ξενοφάνους, στρατηγὸς, ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐπ' ἀνιδιοτελείᾳ καὶ ὡς ἐν κινδύνοις ἀτρόμητος ἐπαινούμενος. Χλευάζει ὅμως τὸ φιλοπόλεμον αὐτοῦ ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς Ἱππεῦσι καὶ ἐν τῇ Εἰρήνῃ (ἴδ. καὶ Ἀχαρν. 566, 1071). Ἐντολῇ τοῦ Περικλέους ἀπηλευθέρωσε τῷ 453 τὴν Σινώπην ἀπὸ τοῦ τυράννου αὐτῆς Τιμασιλάου (Πλούτ. Περ. Κ)· τῷ δὲ 424 ἐναυάγησε μετὰ τοῦ στόλου του παρὰ τῇ Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ (Θουκ. Δ, 75). Τῷ 421 συνυπέγραψε μετὰ τοῦ Νικίου τὴν εἰρήνην (Θουκ. Ε, 19, 24), τῷ δὲ 415 μετ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἀλκιβιάδου συναπεστάλη στρατηγὸς εἰς Σικελίαν (Θουκ. ΣΤ, 8.— Πλούτ. Νικ. ΙΒ. Ἀλκ. ΙΗ)· ἀλλὰ τὸ ἔμφρον αὐτοῦ σχέδιον τοῦ νὰ πλεύσωσιν ἀμέσως κατὰ Συρακουσῶν δὲν εἰσηκούσθη, καὶ ὑπερίσχυσε τὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου (Θουκ. ΣΤ. 49.—Πλούτ. Νικ. ΙΔ). Ἔπεσε δὲ πολεμῶν πρὸ τῶν Συρακουσῶν τῷ 414 (Θουκ. ΣΤ, 101.—Πλούτ. Νικ. ΙΗ).

Λαμία, 1) Ἴδ. Ἔμπουσα.—2) Ἀθηναία αὐλητρὶς, θυγάτηρ Κλεάνορος, ἐρωμέ-

νη Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ (Πλούτ. Δημ. ΙΣΤ.—'Αλκίφρ. 'Επ. Β. 1).

Λαμία, 'Εν τῇ Θεσσαλικῇ Φθιώτιδι παρὰ τοῖς Μαλιεῦσιν, εἰς 50 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Λαμιακοῦ κόλπου. Πόλις ὀχυρά, ἐγένετο θέατρον διαφόρων πολέμων, πρὸ πάντων τοῦ αὐτῆς ἐπωνύμου τῶν 'Αθηναίων κατὰ τῶν Μακεδόνων τῷ 323 π. Χ. (Διόδ. ΙΖ, 111. ΙΗ, 9.—Στρβ. Θ, 433.— Liv. XXVII, 30. XXXII, 4). 'Επὶ Τούρκων Ζητούνι.

Λαμιακὸς πόλεμος. 'Ο 'Αθηναῖος στρατηγὸς Λεωσθένης, τοῦ 'Αλεξάνδρου ὀπαδός, ἔπεισε μετὰ τούτου τὸν θάνατον (323 π. Χ.) τοὺς 'Αθηναίους, παρὰ τὰς προσπαθείας τοῦ Φωκίωνος, ὅπως ἀποσείσωσι τὸν Μακεδονικὸν ζυγόν, πρὸς ὃ συνησπίσθησαν μετὰ τῶν Αἰτωλῶν, 'Ακαρνάνων, Δωριέων, Λοκρῶν, Φωκέων, Θεσσαλῶν, Αἰνιάνων καὶ Δολόπων, ἔτι δ' ἐν Πελοποννήσῳ τῶν 'Αργείων, Σικυωνίων, 'Ηλείων, Φλιουντίων, Μεσσηνίων, 'Αρκάδων, προσλαβόντες καὶ 8000 μισθωτούς, ὡς 7000 προσέλαβον οἱ Αἰτωλοί, καὶ διὰ τῆς δυνάμεως ταύτης κατέλαβεν ὁ Λεωσθένης τὰς Θερμοπύλας. 'Ο Μακεδὼν 'Αντίπατρος κατώρθωσε μόλις ἐν βίᾳ νὰ στρατολογήσῃ 13,000 πεζῶν καὶ 600 ἱππεῖς, τοῦ Κρατεροῦ μένοντος ἔτι ἐν Κιλικίᾳ μετὰ 10,000 ἀρχαίων στρατιωτῶν. Διατάξας δὲ τὸν Κλεῖτον νὰ περιπλέῃ μετὰ 110 τριήρεων, εἰσήλασε κατὰ τὸ θέρος τοῦ 323 εἰς Θεσσαλίαν, ἀλλ' ἡττήθη ἐν 'Ηρακλείᾳ τῇ ἐν Τραχῖνι, δι' ὃ καὶ οἱ αὐτὸν τὸ πρῶτον παρακολουθήσαντες Θεσσαλοὶ ἰδίως 2,000 ἱππεῖς, ηὐτομόλησαν πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Τότε δ' ἐπολιορκήθη στενῶς ἐν τῷ φρουρίῳ τῆς Λαμίας ὑπὸ τοῦ Λεωσθένους. Τοῦτον φονευθέντα κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ 323, διεδέχθη ὁ 'Α ν τ ί φ ι λ ο ς, ὅστις ἠναγκάσθη νὰ λύσῃ τὴν πολιορκίαν, ἵνα βαδίσῃ κατὰ τοῦ Λ ε ο ν ν ά τ ο υ, ἐπελθόντος ἐκ Φρυγίας μετὰ 20,000 πεζῶν καὶ 2,500 ἱππέων· ἐφονεύθη δὲ τότε καὶ ὁ Λεάννατος ἐν ἱππομαχίᾳ συγκροτηθείσῃ εἰς ἀπόστασίν τινα Β τῆς Λαμίας. 'Ο 'Αντίπατρος ὅμως, τὰς πεδιάδας ἀποφεύγων φόβῳ τοῦ ἱππικοῦ, κατώρθωσε διὰ τῶν ὀρέων ν' ἀποσυρθῇ μέχρι τῶν ὀρεινῶν τῆς Μακεδονίας, καὶ ἐκεῖ ὀχυρωθεὶς νὰ περιμείνῃ τὸν Κρατερὸν μετὰ τῶν ἀρχαίων στρατιωτῶν του. 'Εν τούτῳ τῷ μεταξὺ δὲ (ἀρχ. 322) εἶχε νικήσει καὶ ὁ Κλεῖτος κατὰ θάλασσαν, περὶ τὰς 'Εχινάδας νήσους (Διόδ. ΙΗ, 16). Ηὔξησε δέ, μετὰ τὴν ἄφιξιν καὶ τοῦ Κρατεροῦ, ὁ Μακεδονικὸς στρατὸς εἰς 48,000, ἐνῷ ὁ 'Ελληνικὸς εἶχεν ἐλαττωθῇ εἰς 28,000, καὶ ἐμπείρων ἀρχηγῶν ἐστερεῖτο. Μακρὸν χρόνον ἔμειναν οἱ δύο στρατοὶ παρὰ τὸν Πηνειὸν ἀντιπαρατεταγμένοι. Τέλος ἐπετέθησαν πρῶτοι οἱ Ἕλληνες, τῇ 7 Μεταγειτνιῶνος (24 'Ιουλ.) 322, καὶ ἐνίκησε κατ' ἀρχὰς τὸ θεσσαλικὸν ἱππικόν, ἀλλ' ἀλλαχοῦ οἱ Ἕλληνες ἡττήθησαν, καὶ ἀποθαρρυνθέντες ἤρξαντο διαπραγματεύσεων. 'Ο 'Αντίπατρος ὅμως ἀπέκρουσεν αὐτάς, κηρύξας ὅτι θέλει διαπραγματευθῇ μεθ' ἑκάστης τῶν πόλεων ἰδίως, καὶ οὕτω διελύθη ὁ συμμαχικὸς στρατὸς καὶ ἐκυριεύθησαν αἱ Θεσσαλικαὶ πόλεις, ὑπετάγησαν δὲ ταχέως καὶ αἱ ἄλλαι 'Ελληνικαί, αἱ δ' 'Αθῆναι καὶ ἡ Αἰτωλία ἐμονώθησαν. Οἱ 'Αθηναῖοι ἔπεμψαν τότε τὸν Φωκίωνα καὶ τὸν Δημάδην πρὸς τὸν 'Αντίπατρον, ἵνα τὸν ἀποτρέψωσι τοῦ νὰ καταλάβῃ τὴν πόλιν· ἀλλ' ἐκεῖνος ἐπέμεινε νὰ τῷ παραδοθῶσιν ὁ Δημοσθένης, ὁ 'Υπερίδης (οἵτινες ὅμως φυγόντες ἐσώθησαν) καὶ ἄλλοι, καὶ κατέλαβε τὸ φρούριον τῆς Μουνυχίας, ἐπέβαλε φόρον εἰς ποινὴν καὶ ἀπότισιν τῶν δαπανῶν τοῦ πολέμου, περιώρισε τὴν δημοκρατίαν ἐλαττώσας εἰς 6000 τὸν ἀριθμὸν τῶν πολιτῶν δι' ἀποκλεισμοῦ τῶν κεκτημένων περιουσίαν ἐλάσσονα τῶν 20 μνῶν, καὶ εἰς θάνατον κατεδίκασε τοὺς ἀντιπολιτευομένους τῶν ῥητόρων ὅσους συνέλαβεν. Οἱ Αἰτωλοὶ ὅμως ἔτυχον εὐνουστέρων ὅρων εἰρήνης, τοῦ 'Αντιπάτρου καὶ τοῦ Κρατεροῦ ἀναγκασθέντων κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 321 νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν 'Ασίαν (Διόδ. ΙΗ.—Just. XIII).

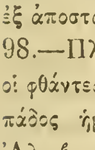
Λάμιος, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους, κτίστης τῆς πόλεως Λαμίας (Στφ. Βυζ.).

Λάμις, Μεγαρεύς, ἀρχηγὸς ἀποικίας εἰς Σικελίαν (Θουκ. ΣΤ, 4).

Λαμίσκος, Σάμιος Πυθαγόρειος φιλόσοφος (Στφ. Βυζ.).

Λάμος, 1) ἴδ. Λαιστρυγόνες.— 2) Ποταμὸς τῆς Βοιωτίας, πηγάζων ἐκ τοῦ Ἑλικῶνος, καὶ χυνόμενος εἰς τὸν Φάλαρον (Παυσ.). — 3) Πόλις τῆς Κιλικίας ἐπὶ ποταμοῦ ὁμωνύμου, χωρίζοντος τὴν κυρίως Κιλικίαν ἀπὸ τῆς τραχείας.

Λαμπὰς, λαμπαδηδρομία ἢ λαμπαδοῦχος ἀγὼν, ἑορτὴ διὰ νυκτὸς τελουμένη πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀθήναις δὲ, ἐν τῷ ἔξω Κεραμεικῷ, ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας, εἰς πέντε ἑορτὰς, τὰ Προμήθεια, (τὰ μεγάλα) Παναθήναια, τὰ Ἡφαίστεια, τὰ Πάνια, καὶ, ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Σωκράτους, τὰ Βενδίδεια, ἐφ' ὧν καὶ κατὰ πρῶτον εἰσήχθη νὰ τελῶσιν αὐτὴν ἀντὶ πεζῶν ἔφιπποι (Ἡρδ. ΣΤ, 105. Η, 9. — Πλάτ. Πολιτ. 328.— Ἁρπκρ. λ. λαμπάς.—Σχλ. Ἀρστφ. Βάτρ.135). Ἦν δὲ μία τῶν λειτουργιῶν, καὶ, ὡς φαίνεται, οὐκ ὀλίγον δαπανηρὰ (Ἰσ. Φιλοκτμ. κλ. σ. 62, 20. — Ἀρστφ. Σφ. 1203. Βάτρ. 1085). Ἐξετελεῖτο δὲ πιθανῶς οὕτως· οἱ λαμπαδοῦχοι ταττόμενοι κατ' ἀποστάσεις εἰς 3 σειρὰς, ἔτρεχον ἀρχόμενοι ἀπὸ τῶν προτεταγμένων, καὶ ἐκεῖνος οὗ ἡ λαμπὰς ἐσβεῖτο, παρέδιδεν αὐτὴν εἰς τὸν ἐπερχόμενον ἐξ ἀποστάσεώς τινος ὀπίσω αὐτοῦ (Ἡρδ. Η, 98.—Πλάτ. Νομ. 176). Ἴσως δὲ πάντες οἱ φθάντες εἰς τὸ τέρμα μετὰ καιομένης λαμπάδος ἡμιλλῶντο ἔπειτα δρόμῳ (Ἀνδοκ. Ἀλκιβ.—Σχλ. Ἀρστ. Βατρ. 1033), καὶ ἐνίκα ἐξ αὐτῶν ὁ πρῶτος εἰς τὸ τέρμα ἀφικόμενος χωρὶς ἡ λαμπὰς νὰ σβεσθῇ. Οὗτος δ' ἀνέθετε συνήθως αὐτὴν τοῖς θεοῖς. Εἶχον δ' αἱ λαμπάδες αὗται σχῆμα ἴδιον, ὡς φαίνεται ἐπὶ νομίσματος τῆς Ἀμφιπόλεως.

Λάμπεια (ἡ), ὄρος τῆς Ἀρκαδίας, μέρος τοῦ Ἐρυμάνθου, κατὰ τὰ σύνορα τῆς Ἀχαΐας (Ἀπλλδ. Ῥόδ. Α, 127).

Λαμπετία, ἴδ. Ἥλιος.

Λαμπεὺς, ἐπίθετον τοῦ Πανὸς ἔχοντος ναὸν ἐπὶ τοῦ ὄρους Λαμπείας (Παυσ. ΣΤ, 24).

Λαμπιδὼ, γυνὴ Ἀρχιδάμου, τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης, μήτηρ τοῦ Ἄγιδος (Πλούτ. Ἀλκ. Α', σ. 124).

Λαμπιτὼ, ὄνομα Σπαρτιάτιδος (Ἀρσ.).

Λάμπος, 1) υἱὸς Λαομέδοντος τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας (Ὁμ. Ἰλ. Ο, 527). Παρ' Ἀπολλοδώρῳ Λάππος (Γ, 12, 3). — 2) Υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου καὶ τῆς Γοργόνος (Ἀπολλδ. Β, 1, 5).—3) Ὄνομα ἑνὸς τῶν ἵππων τοῦ Ἡλίου (Ὁμ. Ὀδ. Ψ, 246), καὶ ἑνὸς τῶν τοῦ Ἕκτορος (Ἰλ. Θ, 185).

Λαμπροκλῆς, ὁ πρεσβύτερος υἱὸς τοῦ Σωκράτους (Ξενφ. Ἀπομν.).

Λάμπρος, διδάσκαλος τῆς μουσικῆς ἐν Ἀθήναις, σύγχρονος τοῦ Σωκράτους (Πλάτ.).

Λαμπτὴρ, 1) κατὰ τοὺς ὁμηρικοὺς χρόνους (Ὀδ. Ε, 306) ἐσχάρα ἐφ' ἧς ἐκαίοντο ξηρὰ ξύλα, δᾷδες, πίσσα, ῥητίνη, πρὸς φωτισμόν. Μεταγενεστέρως ἐτίθετο ἐπὶ στήλης λιθίνης ἢ μεταλλίνης, ἥτις ἐκαλεῖτο χυτρόπους ἢ λυχνοῦχος καὶ ἱδρύετο εἰς ὑπαίθρια χωρία, ἢ εἰς στοὰς, ναοὺς καὶ πολυτελεῖς οἰκοδομὰς, ἧς ἡ στέγη ἦν διὰ τοῦτο διάτρητος. Εἰς ῥάβδον δὲ (καυλὸν) πηγνύμενος ὁ λαμπτὴρ, ἐφέρετο διὰ τῶν χειρῶν ἢ εἰς τὸν ὦμον καὶ ἐλέγετο χυτρόπους.—2) Ὑπὸ τὸ ἐπίθετον Λαμπτὴρ ἐλατρεύετο ὁ Βάκχος ἐν Πελλήνῃ τῆς Ἀχαΐας (Παυσ. Ζ, 27).

Λάμπτρα, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, τῆς Ἐρεχθηΐδος φυλῆς, κατὰ τὴν Δακτὴν μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Ζωστῆρος καὶ Ἀστυπαλαίας, διῃρεῖτο εἰς Κάτω, παρὰ τὴν ἀκτὴν, καὶ Ἄνω μίαν ὥραν ἀπέχοντα (Παυσ. Α. 31, 3), πρὸς τὸ νῦν Βάρι.

Λάμπων, 1) ἴδ. Λ ά μ π ο ς, — 2) Εἷς τῶν ἐπισήμων Αἰγινητῶν, πατὴρ τοῦ Πυθέα (Πινδ. Νέμ. Ε. Ἡρδ. Θ, 77). — 3) Ἱερεὺς τῆς Ἀθηνᾶς καὶ μάντις (Θουκ. Ε, 19. — Ἀριστφ. Σφ. 83). — 4) Σάμιός τις (Ἡρδ.).

Λαμπώνειον ἢ **Λαμπωνεία,** πόλις Τρωϊκὴ παρὰ τῇ Αὐτάνδρῳ (Ἡρδ. Ε, 26).

Λάμψακος, ἐπίσημος πόλις τῆς Μυσίας, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τῶν Φωκαέων εἰς τὰ ΒΑ τοῦ Ἑλλησπόντου. Ἐκεῖ ἐλέγετο γεννηθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης καὶ ἐλατρεύετο ὁ Πρίαπος. Ὁ Ξέρξης ἔδωκε τὴν πόλιν δῶρον εἰς τὸν Θεμιστοκλῆν εἰς προμήθειαν οἴνου (Θουκ. Α, 138. — Πλούτ. Θεμ. Κ). Ἦν δὲ πατρὶς τοῦ λογογράφου Χάρωνος, τοῦ Περιπατητικοῦ Ἀδειμάντου, τοῦ ἐπικουρίου Μητροδώρου καὶ τοῦ ἱστορικοῦ Ἀναξιμένους (Στρβ. ΙΓ, 589).

Λαμῶτις, χώρα ἐν Κιλικίᾳ, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Κύδνου καὶ Καλυκάδνου (Πτλμ.).

Λαόγονος, 1) Τρὼς ἐκ τῶν ἐπισήμων, υἱὸς τοῦ Ὀνήτορος (Ὁμ. Ἰλ. Π, 64). — 2) Τρώς, υἱὸς τοῦ Βίαντος (Ἰλ. Τ. 459).

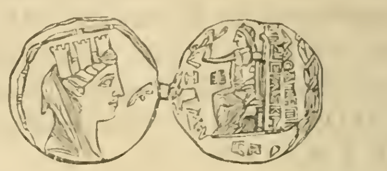
Λαογόρας, βασιλεὺς τῶν Δρυόπων. Βοηθῶν τοὺς Λαπίθας κατὰ τοῦ Αἰγιμιοῦ, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7, 7).

Λαογόρα, θυγάτηρ τοῦ Κινύρα.

Λαοδάμας, 1) Υἱὸς Ἐτεοκλέους, βασιλέως τῶν Θηβῶν. Ἴδ. Ἄ δ ρ α σ τ ο ς. — 2) Υἱὸς Ἀλκινόου, βασιλέως τῶν Φαιάκων (Ὁμ. Ὀδ. Η, 170. Θ, 116). — 3) Υἱὸς Ἀντήνορος, ἐφονεύθη ὑπὸ Αἴαντος τοῦ Τελαμῶνος (Ὁμ. Ἰλ. Ο, 516).

Λαοδάμεια, 1) Θυγάτηρ Βελλεροφόντου, ἐκ τοῦ Διός, μήτηρ τοῦ Σαρπηδόνος (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 197), φονευθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος. — 2) Θυγάτηρ Ἀκάστου. Ἴδ. Π ρ ω τ ε σ ί λ α ο ς. — 3) Θυγάτηρ Ἀμύκλα, γυνὴ τοῦ Ἀρκάδος, μήτηρ τοῦ Τριφύλου (Παυσ. Ι, 9).

Λαοδίκεια, ὄνομα διαφόρων πόλεων ἐν Συρίᾳ, ἃς ὁ Σέλευκος Α΄ οὕτως ὠνόμασεν εἰς τιμὴν τῆς μητρός του. Ἦσαν δὲ 1) ἡ ἐ π ὶ τῇ θ α λ ά σ σ ῃ (ν. Λατακία), ἐπίσημος πόλις ἐπὶ τῆς χερσονήσου Λ ε υ κ ῆ ς Ἀ κ τ ῆ ς ΝΔ τῆς Ἀντιοχείας. Εὐηργετήθη ὑπὸ τοῦ Καίσαρος, καὶ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ἀνεγνωρίσθη ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Στρβ. ΙΣΤ, 749. 761). — 2) ἡ π ρ ὸ ς Λ ι β ά ν ῳ, παρὰ τῇ Β ὑπωρείᾳ, πρὸς τῷ Ὀρόντῃ ἐν τῷ εὐρεῖ πεδίῳ Μαρ-

σύᾳ (Στρβ. ΙΣΤ, 755). — 3) Π ρ ὸ ς τ ῷ Λ ύ κ ῳ, ἔνθα εἰς τὸν ποταμὸν τοῦτον ἐκβάλλουσιν ὁ Ἀσωπὸς καὶ ὁ Κάπρος, τῆς Φρυγίας πόλις ἐμπορικὴ (Στρβ. ΙΒ, 578). — 4) ἡ Κ α τ α κ ε κ α υ μ έ ν η ἐν Λυκαονίᾳ, ἐπὶ τῆς πρὸς τὸν Εὐφράτην ἀγούσης ὁδοῦ (Στρβ. ΙΔ, 663).

Λαοδίκη, 1) κόρη ὑπερβορεία, εἰς τὸν ναὸν τοῦ Δηλίου Ἀπόλλωνος μετ' ἀναθημάτων πεμφθεῖσα (Ἡρδ. Δ, 33). — 2) Θυγ. Πριάμου καὶ Ἑκάβης, γυνὴ Ἑλικάωνος τοῦ υἱοῦ Ἀντήνορος (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 122. — Παυσ. Ι, 26, 2), ἡ ἐρωμένη Ἀκάμαντος, τοῦ υἱοῦ τοῦ Θησέως, ὅστις πεμφθεὶς μετὰ Διομήδους εἰς Τρωάδα ἵν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τῆς Ἑλένης, ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Μούνυτον ἢ Μούνυχον (Πλούτ. Θησ. ΛΔ). Ἀπέθανε δ' αὕτη ἐκ θλίψεως διὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ της, δηχθέντος ὑπὸ ὄφεως, ἢ κατευθύνθη εἰς χάσμα γῆς. — 3) Ἴδ. Ἀγαμέμνων. — 4) Θυγ. Ἀγαπήνορος (Παυσ. 5, 2. 53, 3). — 5) Μήτηρ Σελεύκου Α΄, κατ' αὐτὴν ὀνομάσαντος 5 πόλεις. Ἔκτοτε δὲ τὸ ὄνομα τοῦτο ἦν συνεχὲς παρὰ τοῖς Σελευκίδαις, καὶ μάλιστα — 6) ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀχαιοῦ, γυνὴ τοῦ Ἀντιόχου Β΄, ὅστις τὴν ἀπέβαλε, νυμφευθεὶς τὴν Αἰγυπτίαν Βερενίκην, εἶτα δὲ πάλιν τὴν ἀνέλαβε, καὶ τότε αὕτη σκληρότατα ἐξεδικήθη κατὰ Βερενίκης καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς, τῷ 318 π. Χ.

Λαοδόκιον, πεδίον τῆς Ἀρκαδίας

μεταξὺ Μεγαλοπόλεως καὶ Τεγέας (Θουκ. Δ, 134.—Πολϐ. Β, 51. 55.—Παυσ. Η,44).

Λαόδοκος, 1) Τρὼς, υἱὸς τοῦ Ἀντήνορος (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 87).—2) Ἕλλην πρὸ τῆς Τροίας, ἑταῖρος τοῦ Ἀντιόχου (Ἰλ. Ρ, 699). —3) Υἱὸς τοῦ Πριάμου (Ἀπλλδ Δ, 11, 5). —4) Υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Φθίας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Αἰτωλοῦ (Ἀπολλδ. Α, 7, 6).—5) Ἡγεμὼν ἐκ τῶν συνεκστρατευσάντων κατὰ τῶν Θηϐῶν, πρῶτος Νεμεοδίκης (Ἀπλλδ. Γ, 6, 4). — 6) Κιθαρῳδὸς (Αἰλ. Π, Ι. Δ, 2).

Λαοθόη, 1) μία τῶν 50 θυγατέρων τοῦ Θεσπίου (Ἀπολλδ.).—2) Θυγάτηρ Ἄλτου, τοῦ βασιλέως τῶν Λελέγων, μήτηρ τοῦ Λυκάονος ἐκ τοῦ Πριάμου (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 85). — 3) Μήτηρ Ἐχίονος καὶ Ἐρύτου (Ὀρφ. Ἀργον. 13).

Λαοθόης, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Θεσπιάδος Ἄντιδος (Ἀπλδ. Β, 7, 8).

Λαοκόων, υἱὸς Ἀντήνορος ἢ Ἀκυήτου, ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Ἰλίῳ, ὑπὸ

τῶν μετὰ τὸν Ὅμηρον μνημονευόμενος. Κατὰ τὴν Ἰλίου πέρσιν τοῦ Ἀρκτίνα, ἧς περίληψιν περιέχει τοῦ Πρόκλου ἡ χρηστομάθεια, ὅτε οἱ Ἕλληνες ἀπῆλθον ἀφέντες τὸν Δούρειον ἵππον, καὶ οἱ Τρῶες ἐπανηγύριζον δι' εὐωχιῶν τὴν ἀπαλλαγήν των ἀπὸ τῶν δεινῶν τοῦ πολέμου, δύο ὄφεις, ἐπελθόντες, περιέϐαλον καὶ ἔπνιξαν τὸν Λαοκόοντα μεθ' ἑνὸς τῶν υἱῶν του ἐν ᾧ ὡς ἱερεὺς ἔθυε τότε εἰς τὸν Ποσειδῶνα, καὶ τοῦτο εἰς τιμωρίαν διότι προηγουμένως εἶχεν ἀσεϐήσει εἰς τὸν Ἀπόλλωνα. Τοῦτο δὲ ἰδὼν ὁ **Αἰνείας**, ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Τροίαν, καὶ ν' ἀποσυρθῇ εἰς τὴν Ἴδην. Λαοκόντα ἐποίησε καὶ ὁ Σοφοκλῆς, ὄντα παρ' αὐτῷ ἀδελφὸν τοῦ Ἀγχίσου, καὶ φονευθέντα ὑπὸ δύο ὄφεων ὅτε ἔθυε παρὰ τὴν ἀκτὴν, διότι, ἱερεὺς ὢν τοῦ Ἀπόλλωνος, εἶχε νυμφευθῇ παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ θεοῦ. Αὐτὸ τοῦτο διηγεῖται καὶ ὁ Βιργίλιος (Æ, II, 40), μικρὸν τῆς Ἑλληνικῆς διηγήσεως μακρυνόμενος. Οὐδὲ τῆς πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα οὐδὲ τῆς πρὸς τὸν Αἰνείαν σχέσεως αὐτοῦ μνημονεύων, τὸν παριστᾷ ὡς ὑπὲρ πάντας ἐξαναστάντα κατὰ τοῦ ἵππου τοῦ καθιερωθέντος τῇ Ἀθηνᾷ, καὶ τὸ ἀκόντιόν του εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ ἐμπήξαντα. Ἐν ᾧ δ' εὐθὺς μετὰ ταῦτα θύει ταῦρον εἰς τὸν Ποσειδῶνα ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, δύο τερατώδεις ὄφεις προσπλέουσιν ἐκ Τενέδου, τὸν περιελίσσουσι καὶ τὸν πνίγουσιν ὁμοῦ μετὰ τῶν υἱῶν του, καὶ ἀνέρπουσιν ἔπειτα εἰς τὴν ἀκρόπολιν καὶ κρύπονται ὑπὸ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς. Τοῦτο πείθει τοὺς Τρῶας περὶ τῆς ἀληθείας τῆς διηγήσεως τοῦ Σίνωνος, τῆς ἀφορώσης τὸν προορισμὸν τοῦ δουρείου ἵππου, καὶ διὰ τοῦτο ἀποφασίζουσι νὰ εἰσαγάγωσιν αὐτὸν εἰς τὸν πόλιν των, πρὸς ὄλεθρον αὐτῆς. Ἀριστούργημα γλυπτικῆς τὸν θάνατον τοῦ Λαοκόοντος παριστῶν, ἔργον δὲ τῶν Ῥοδίων γλυπτῶν Ἀγησάνδρου, Πολυδώρου καὶ Ἀθηνοδώρου (Pl. XXXVI, **4**, 11) ἀνευρέθη ἐν Ῥώμῃ τῷ 1506 καὶ διατηρεῖται ἐν τῷ Βατικανῷ μουσείῳ, πάθους πλῆρες καὶ δραματικῆς ἐκφράσεως, καὶ σχεδὸν βεβαίως τῆς πρώτης ἐποχῆς τῶν διαδόχων, εἰς ἣν ἀνή-

κουσι καὶ τὰ συγγενέστατα αὐτῷ ἔργα τῆς Περγαμηνῆς σχολῆς. Μικρὰ μόνον μέρη, ὁ δεξιὸς βραχίων τοῦ Λαοκόοντος, καὶ ὁ τοῦ νέου υἱοῦ, ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ ἑτέρου, καί τινα μικρὰ μέρη τῶν ὄφεων, εἰσὶ νέα, οὐχὶ ὡς φαίνεται, λίαν ἐπιδεξίως συμπληρωθέντα.

Λαοκόωσα, γυνὴ τοῦ Ἀφαρέως, καὶ μήτηρ τοῦ Ἴδα καὶ Λυγκέως (Θεόκρ. ΚΒ. 206. — Ἄλλως παρ' Ἀπολλδ. Γ, 10, 3).

Λαομέδεια, θυγάτηρ Νηρέως καὶ Δωρίδος (Ἡσδ. Θεογ. 257).

Λαομέδων, 1) υἱὸς Ἴλου καὶ Εὐρυδίκης, πατὴρ τοῦ Πριάμου, Τιθωνοῦ, Ἡσιόνης καὶ ἄλλων, βασιλεὺς τοῦ Ἰλίου (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 236). Ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Ποσειδῶν τῷ ὑπηρέτησαν ἐπὶ μισθῷ, ὁ μὲν βόσκων τοὺς βόας του ἐπὶ τῆς Ἴδης, ὁ δὲ μόνος ἢ μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος κτίσας τοῦ Ἰλίου τὰ τείχη (Ἰλ. Η, 452. Φ, 441). Κατὰ μεταγενεστέρους μύθους εἰς τὴν τειχοδομίαν τοὺς ἐβοήθησε καὶ ὁ Αἰακός· καὶ ὅπου ἔκτισεν ὁ θνητὸς, ἦσαν τὰ τείχη προσβλητὰ, δι' ὃ καὶ δὶς ἐκεῖ τὰ προσέβαλον μετὰ ταῦτα οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ Τελαμὼν καὶ Νεοπτόλεμος (Πίνδ. Ὀλ. Η, 30). Ἐπειδὴ δ' ὁ Λαομέδων ἠρνήθη τοῖς θεοῖς τὸν ὀφειλόμενον μισθὸν, ἔπεμψεν ὁ Ποσειδῶν τέρας θαλάσσιον, εἰς ὃ ἐξετέθη πρὸς βορὰν Ἡσιόνη ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως· ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς (ἴδ.) ἐφόνευσεν αὐτό.—2) Ἐκ Μυτιλήνης ἐπὶ Φιλίππου ἐξορισθεὶς, ἐπανέκαμψεν ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος ἐνεθρονίσθη, καὶ ὑπηρέτησεν εἰς τὰς ἐκστρατείας ὡς διερμηνεὺς, καὶ ὡς ἐπιστάτης τῶν αἰχμαλώτων. Ἐπὶ τῆς διανομῆς τῶν σατραπειῶν τῷ ἐδόθη ἡ Συρία, καὶ τῷ ἐπεκυρώθη τῷ 321 π.Χ. ἐπὶ τῆς διανομῆς τοῦ Τρισπαραδείσου. Ἀλλὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος τὸν ἐξέβαλεν ὁ Νικάνωρ, καὶ τότε κατέφυγεν εἰς Καρίαν παρὰ τῷ Ἀλκέτᾳ (Ἀρρ. Γ, 6.—Διόδ. ΙΘ, 3, 43.—Just. XIII, 4).

Λαομένης, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ μιᾶς τῶν Θεσπιάδων (Ἀπλλ. Β. 7, 7).

Λαομήδης, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ὀμφάλης (Παλαίφ.).

Λαονόμη, θυγάτηρ Γουνέως, γυνὴ Ἀλκαίου, μήτηρ Ἀμφιτρύωνος (Παυσ. Η,14).

Λᾶος (ὁ), 1) ποταμὸς τῆς κάτω Ἰταλίας μεταξὺ Λευκανίας καὶ Βρεττίας (Στρβ.). — 2) Πόλις τῆς Λευκανίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, ἀποικία τῶν Συβαριτῶν.—3) Πόλις ἐπίσημος τῆς ἄνω Ἰταλίας, Ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Plin.) νῦν Lodi.

Λαουϊνία, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Λατίνου, ἣν νυμφευθεὶς ὁ Αἰνείας ἐν Ἰταλίᾳ, ἔσχεν υἱὸν τὸν Αἰνείαν Σίλβιον. Κατ' αὐτὴν ὠνόμασε καὶ Λαουΐνιον τὴν πόλιν ἣν ἔκτισε, καταθεὶς εἰς τὸν ἐκεῖ ναὸν τῆς Ἀφροδίτης τὰ ἱερὰ ὅσα ἔσωσεν ἐκ Τρῳάδος (Διον. Ἀλικ. Α, 6. 67.—Στρβ.—Στφ. Βυζ.).

Λαοφόντη, θυγάτηρ τοῦ Πλευρῶνος, γυνὴ τοῦ Θέσπιος, μήτηρ τῆς Λήδας καὶ Ἀλθαίας (Ἀπλλδ. Α, 8, 7.—Σχλ. Ἀπολλων. Ῥοδ. Α, 146).

Λάπαθος, ἀρχαία παραθαλασσία πόλις τῆς Κρήτης μετ' εὐρυχώρου λιμένος (Διόδ. ΙΘ, 59.—Στρβ.).

Λαπαθοῦς καὶ **Χάραξ** ἐπιλεγόμενος ὀχύρωμα εἰς τὰ Τέμπη, Β τοῦ Γόννου (Liv. XLIV, 2, 6).

Λαπέρσαι, ἴδ. Λᾶς.

Λάπαθος, ἐπίσημος πόλις τῆς Β παραλίας τῆς Κύπρου, Δ τοῦ ἀκρωτηρίου Κρομμυῶνος, πρὶν πρωτεύουσα μικροῦ βασιλείου, ἐπὶ Ῥωμαίων πρωτεύουσα τῆς βορείου ἐπαρχίας.

Λαπίθαι, ἴδ. Κένταυροι. Πειρίθους.

Λαπίθαιον, κώμη τῆς Λακωνίας ἐπὶ τοῦ Ταϋγέτου (Παυσ. Γ, 20).

Λάπιθος, ὄρος ἐν Τριφυλίᾳ, 1200μ, ὕψους, πρὸς Β, παρέκτασις ΒΔ τοῦ ὄρους Μένθη. Ἀπ' αὐτοῦ πηγάζει ὁ Ἄνιγρος (Παυσ. Ε, 5, 8.—Στρβ. Η, 346).

Λάρανδα, ἴδ. Λυκαονία.

Λάριος (ἡ), λίμνη χαριεστάτη ἐν Γαλλίᾳ τῇ Τρανσπαδάνῃ (ν. Como) (Στρβ. Δ, 192. 204).

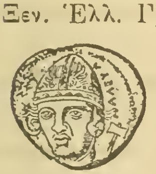
Λάρισος, ποτάμιον διαιροῦν τὴν Ἤλιδα τῆς Ἀχαΐας, καὶ τὰς ἐκβολὰς ἔχον εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ἄραξον (Παυσ. Ζ, 17, 5).

Λάρισσα, θυγάτηρ τοῦ Πελασγοῦ, ἧς ἐπώνυμοι ἡ ἐν Θεσσαλίᾳ πόλις καὶ τοῦ Ἄργους ἡ Ἀκρόπολις (Παυσ. Ζ, 17).

Λάρισσα, (καὶ Λ ά ρ ι σ α), ὄνομα διαφόρων ἀρχαίων πελασγικῶν πόλεων, ἴσως ἐκ τοῦ λ ά σ α, λ ά α ς. Αὐτῶν αἱ γνωστότε-

ραι· 1) ἐν τῇ Θεσσαλικῇ Πελασγιώτιδι, παρὰ τῷ Πηνειῷ, πρωτεύουσά ποτε τῶν Πελασγῶν καὶ ἕδρα τοῦ γένους τῶν Ἀλευαδῶν (Στρβ. Θ, 440). — 2) ἡ Κ ρ ε μ α σ τ ὴ, ὡς ἐπὶ τῆς κλιτύος ὄρους κειμένη ἐν τῇ Φθιώτιδι, εἰς 20 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου (ν. Γαρδίκι, μετ' ἐρειπίων)· ὀχυρὸν φρούριον ἐπὶ τῶν Μακεδονορρωμαϊκῶν πολέμων (Στρβ. Θ, 435. 440. — Liv. XXXI, 46, XXXII, 33). — 3) Ἡ ἀκρόπολις τοῦ Ἄργους (ἴδ.). — 4) Πόλις Τρωϊκὴ, ἐρημωθεῖσα ἀπὸ τῶν Περσικῶν (Θουκ. Η, 101.— Ξεν. Ἑλλ. Δ, 1, 13). — 5) Λ. Φ ρ ι κ ω ν ὶ ς ἢ Α ἰ γ υ π τ ί α, παρὰ τῇ Κύμῃ τῆς Αἰολίδος (Ὀμ. Ἰλ. Β, 841. — Ἡρδ. Α, 149.— Ξεν. Ἑλλ. Γ, 1, 7. — Στρβ. Θ, 440. ΙΓ, 620. — 6) Ἐν τῷ Καΰστρῳ πεδίῳ τῆς Λυδίας. — 7) Ἐν Ἀσσυρίᾳ ἐπὶ τοῦ Τίγρητος, ἀνωτέρω τῶν εἰς αὐτὸν ἐκβολῶν τοῦ Λύκου ἢ Ζαβάτου. Εἶχε τεῖχος 100' ὑψηλὸν καὶ 25' παχύ. Ἐπὶ Ξενοφῶντος (Ἀν. Γ, 4, 7) ἤδη ἐγκαταλελειμμένη. Ἴσως ἡ Ῥεσὲν τῆς Γραφῆς, καὶ τὰ νῦν λεγόμενα «ἐρείπια τῆς Νιμρόδ».

Ἡ Θεσσαλική.

Λάρισσος, ποταμὸς τῆς Ἠλείας ἐν Πελοποννήσῳ, ὁρίζων αὐτὴν ἀπὸ τὴν Ἀχαΐαν, καὶ ἐκβάλλων παρὰ τῷ ἀκρωτηρίῳ Ἀράξῳ (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 2, 23).

Λάρναξ, ἴδ. τ ά φ ο ς.

Λάρυμνα, ἡ ἄνω καὶ κάτω, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Βοιωτικοῦ Κηφισσοῦ εἰς τὴν Εὐβοϊκὴν θάλασσαν. Ἡ κάτω, καλὸς λιμὴν, ἀνῆκε τοῖς Ὀπουντίοις Λοκροῖς, ἡ δὲ ἄ ν ω προσετέθη τῷ Βοιωτικῷ δεσμῷ (Στρβ. Θ, 406. — Παυσ. Θ, 23, 7).

Λᾶς (Λᾶ, Λάα), πόλις παραλία τῆς Λακωνίας Ν. τοῦ Γυθείου, τῷ Ὁμήρῳ γνωστὴ (Ἰλ. Β, 585), πρὸ τῆς ἀκμῆς τοῦ Γυθείου ὁ ἐπισημότερος λιμὴν τῆς Λακωνίας. Οἱ Διόσκουροι, ὡς καταστρέψαντες δῆθεν αὐτὴν, ἐλέγοντο καὶ Λ α π έ ρ σ α ι. Ἐσώζετο δὲ καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων ἀτείχιστος (Θουκ. Η, 91.—Στρβ. Η, 364.—Παυσ. Γ, 21, 7.— Liv. XXXVIII, 30, 31).

Λάσανον, ἀγγεῖον εἰς νυκτερινὴν χρῆσιν.

Λασθένης, Ὀλύνθιος, ἐπρόδωκε μετὰ τοῦ Εὐθυκράτους τὴν πατρίδα του εἰς τὸν Φίλιππον τῷ 347 π. Χ. (Δμσθ. Φιλ. Γ, 125. 128). Ἔμειναν δ' ἔκτοτε ἀμφότεροι παρὰ τῷ Φιλίππῳ μέχρι κἂν τῆς μάχης τῆς Χαιρωνείας (Διόδ. ΙΣΤ, 53).

Λασίων (ὁ), ὀχυρὰ πολίχνη ἐν Ἤλιδι ἐπὶ ὁμωνύμου ὄρους κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Ἀρκαδίας (ν. Λάλα)· συνεχῶς ἀμφισβητουμένη ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων καὶ τῶν Ἠλείων (Ξεν. Ἑλλ. Ζ, 4, 12. — Πολβ. Δ, 72. Ε, 102).

Λασόνιοι, ἔθνος κατοικοῦν παρὰ τὸν Ἅλυν ποταμὸν, μεταξὺ Μαρυανδινῶν καὶ Ἀμαζόνων (Ἡρδ. Γ, 90). Οἱ αὐτοὶ, φαίνεται, καὶ Κ α β η λ έ ε ς Μ η ΐ ό ν ι ο ι (Ἡρδ. Ζ, 77).

Λάσος, ἐξ Ἑρμιόνης τῆς Ἀργολικῆς, λυρικὸς ποιητὴς περὶ τὰ 508 π. Χ., παρέμεινεν ἐπὶ πολὺ ἐν Ἀθήναις, πιθανῶς κληθεὶς ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ Ἱππάρχου ὅτε καὶ ὁ ἀντίζηλος αὐτοῦ Σιμωνίδης, καὶ ὁ Ἀνακρέων. Ἐνταῦθα εἰσήγαγε τοὺς διθυραμβικοὺς ἀγῶνας, ἐν οἷς διεκρίνετο. Ἐδίδαξε δὲ καὶ τὸν Πίνδαρον εἰς τὴν θεωρίαν τῆς ποιήσεως καὶ

τῆς μουσικῆς, περὶ ἧς καὶ πρῶτος λέγεται γράψας. Ὀλίγοι μόνον στίχοι αὐτοῦ διεσώθησαν. (Συλλ. Bergk, Poet. lyr. grec.).

Λατίνη (λατ. Λ ά τ ι ο ν), τῆς Δ μέσης Ἰταλίας ἡ μέση ἐπίπεδος (πλατεῖα) χώρα περὶ τὸν Τίβεριν, ἔνθα ἱδρύθη ἡ Ῥώμη.

Λατῖνος, υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τῆς Κίρκης(Ἡσίοδ. Θεογ. 1013), ἤ, κατ' ἄλλους καὶ ἄλλους μύθους, Τηλεμάχου καὶ Κίρκης, Ἡρακλέους καί τινος Ὑπερβορείας, κτλ., κατὰ δὲ τοὺς Λατίνους, τοῦ Φαύνου καὶ τῆς νύμφης Μαρίκας, πρῶτος καὶ ἐπώνυμος βασιλεὺς τῆς Λατίνης.

Λάτμος, ὄρος ἐν Καρίᾳ, Α τῆς Μιλήτου. Ἐκεῖ, κατὰ τὸν μῦθον, ἐκοιμήθη ὁ Ἐνδυμίων (ἴδ.). Κατ' αὐτὸν ὠνομάζετο Λ ά τ μ ο ς κόλπος ὁ κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Μαιάνδρου, ἤδη συγκεχωσμένος (Στρβ. ΙΔ, 635).

Λάτραμις, υἱὸς τοῦ Βάκχου καὶ τῆς Ἀριάδνης (Σχλ. Ἀπλλδ. Ῥοδ. Γ, 996).

Λάτυμνος, ὄρος τῆς Βρεττίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, παρὰ τῇ Κρότωνι (Θεόκρ. Δ. 19).

Λατομίαι ἢ λ ι θ ο τ ο μ ί α ι, ἐν γένει τὰ μέρη ἔνθα ἐτέμνοντο λίθοι. Ἐν Σικελίᾳ δὲ τὸ ἀχανὲς δεσμωτήριον ὃ Διονύσιος ὁ τύραννος ἔσκαψε πρὸς ταῖς Ἐπιπολαῖς, σταδιαῖον τὸ μῆκος, δύο πλέθρων τὸ πλάτος, ὕπαιθρον μὲν ἄνω, ὥστε ἦν ἐκτεθειμένον τῷ ἡλίῳ καὶ τῇ βροχῇ, ἀλλ' ἀσφαλέστατον διὰ τὸ βάθος, ὥστε οἱ καθειργμένοι δὲν ἠδύναντο νὰ διαφύγωσι (Θουκ. Ζ, 87.—Διόδ. ΙΑ, 25. —Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ, 44.—Cic. c. Ver. V, 55).

Λάτρις, ὁ μισθωτὸς δοῦλος καὶ ὁ μισθοφόρος στρατιώτης.

Λαύρειον ἢ Λ α ύ ρ ι ο ν, χώρα λαυρεωτική, ἐν τῇ Ἀττικῇ, ΝΑ, μεταξὺ Θορικοῦ καὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Σουνίου. Περιεῖχε πλούσια ἀργυρωρυχεῖα ὧν (λαῦρα) ἦτο ἐπώνυμος, ἐκμεταλλευόμενα ἀρχαιότατα ἤδη (Ξεν. Π. Προσόδ. Α, 5) καὶ κατὰ Πλίνιον, ἀπὸ τοῦ Ἐρεχθέως (VII, 57). Ἐκ τοῦ ἀργύρου δ' αὐτῶν ἤρξατο πρῶτος νόμισμα κόπτων ὁ Θησεὺς κατὰ Πλούταρχον (Β, Θησ. ΚΕ. — Πολδ. Θ, 60.—Σχλ. Ἀρστφ. Ὄρν. 1106). Βέβαιον δ' ὅτι ἡ δραχμὴ ὑπῆρχεν ἐπὶ Σόλωνος, ὅστις ἠλάττωσεν αὐτῆς τὸν σταθμὸν (Πλούτ. Σόλ. ΙΕ), καὶ διὰ τὸν Πεισίστρατον ἦν τὸ Λαύριον μία τῶν πηγῶν τῶν δημοσίων εἰσοδημάτων (Ἡρδ. Γ, 64, Ζ, 144), καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τῶν Μηδικῶν (Αἰσχλ. Πέρσ. 237), ὅτε ὁ Θεμιστοκλῆς ἔπεισε τὴν πόλιν ἐκ τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν νὰ ναυπηγήσῃ 200 τριήρεις, ἀντὶ τῶν 10 δρ. ἃς ἕκαστος πολίτης Ἀθηναῖος ἐλάμβανε πρὶν ἐτησίως ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τοῦ Λαυρείου ἄρα $60{,}000 \times 10 = 600{,}000$ δρ. $=100$ τάλ. (Ἡρδ. Ζ, 144). Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἀπεπειράθησαν οἱ Σπαρτιᾶται, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσαν, νὰ στερήσωσι τοὺς Ἀθηναίους τῆς πηγῆς ταύτης τοῦ πλούτου των, εἰσβαλόντες εἰς τὴν Λαυρεωτικὴν, ἀλλὰ καὶ ἀποκρουσθέντες, πρὸς ὃ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὠχύρωσαν τὸ Σούνειον καὶ τὸ Θορικὸν (Ξεν. Ἑλλ. Α, 2). Ἐγίνετο δὲ τότε δραστηριωτάτη ἡ ἐκμετάλλευσις (Ἀρστ. Σφ. 659.—Ἱπ. 362.—Ὄρν. 1106. — Ξεν. Π. προσ. ΣΤ, 252.—Πλούτ. Σύγκρ. Νικ. καὶ Κράσσ. Β. Γ' ῥητ. ΣΤ, 252). Τὰ ἀργυρωρυχεῖα, κτῆμα τῆς πόλεως, παρεχωροῦντο εἰς ἰδιώτας ἐπὶ τῇ ὑποχρεώσει τοῦ νὰ παραχωρῶσιν εἰς τὸ δημόσιον τὸ $1/_{24}$ τοῦ ἐξορυττομένου μετάλλου (Σουΐδ. καὶ Ζωναρᾶς Ἀγορᾶς μετάλλου δίκης.—Αὐτ. καὶ Ἀπκρ. λ. Ἀπονομή), καὶ ὁ φόρος οὗτος ἐξεμισθοῦτο εἰς ἰδιώτας, εἰσπράττοντας αὐτὸν, καὶ ὡρισμένον ποσὸν ἀποτίνοντας εἰς τὸ δημόσιον (Ἁρπκρ. λ. πωληταί). Μετὰ τοὺς Λ', διὰ τὴν ἐπελθοῦσαν πτωχείαν τῶν ἰδιωτῶν, ἠλαττώθησαν αἱ ἐργασίαι τῆς ἐκμεταλλεύσεως, εἰ καὶ ὁ Ξενοφῶν νομίζει αὐτὴν ἀνεξάντλητον (Ξεν. Ἀπομν. Γ, 6, 12. Δ, 28, 29. π. Προσδ. Δ. 4, 10. 25 —27). Ἐπὶ τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐξηκολούθουν μετὰ ζήλου αἱ ἐργασίαι, ἀλλ' ἦσαν ἧττον προσοδοφόροι (Στρβ. Γ, 101). Ἐπὶ

τῆς α΄. ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. ὁ Στράβων λέγει (Θ, 275) τὴν ἐκμετάλλευσιν ἐντελῶς παρακμάσασαν καὶ περιοριζομένην κυρίως εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν ἐκβολάδων καὶ σκωριῶν· μετὰ δ' ἔτι 50 ἔτη ὁ Παυσανίας ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Λαυρίου, «ἔνθα ποτὲ ἦν ἀργύρου μεταλλεῖον». Ἡ ἐξόρυξις ἐγίνετο διὰ δούλων ἢ καταδίκων (Πλούτ. Σύγκρ. Νικ. καὶ Κράσσ.) Οὕτως ὁ Νικίας εἶχε χιλίους δούλους εἰς αὐτὴν ἀσχολουμένους (Ξεν. π. Προσ. Δ, 14. —Πλούτ. Αὐτ. 1), καὶ πολλάκις οἱ δούλους κεκτημένοι ἐνοικίαζον αὐτοὺς εἰς τοὺς ἔχοντας ἀργυρεῖα. Ὁ Πολύβιος (ΛΔ, Ἀποσπ. 9) περιγράφει τὴν ἐργασίαν τῶν μεταλλείων τῆς Ἱσπανίας, ἥτις φαίνεται ὅτι ἦν ἡ αὐτὴ τῇ τῶν Λαυριακῶν, διότι καὶ τούτων εὑρέθησαν ἀρχαῖα πλυντήρια διατεθειμένα κατὰ τὸ αὐτὸ σύστημα, ἐντελῶς ὅμοιον καὶ πρὸς τὸ νῦν ἔτι ἐπικρατοῦν. (Ἴδ. A. R. Rangabé, Laurium).

Λαύρεντον, ἀρχαία πόλις τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ, ἔνθα ἦρχεν ὁ Λατῖνος ὅτε ἦλθεν ὁ Αἰνείας ἐκ Τροίας (Στρβ.—Πολύβ.).

Λαφάνης, 1), υἱὸς Εὐφορίωνος ἐκ Παίου τῆς Ἀρκαδίας, εἷς τῶν μνηστήρων Ἀγαρίστης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Κλεισθένους (Ἡρδ. ΣΤ, 127).—2) Υἱὸς τοῦ Λασθένους (Ἀνθλ.).

Λάφρια, ἑορτὴ ἐν Πάτραις ἐτησίως ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Αὐγούστου τῇ Λαφρίᾳ Ἀρτέμιδι τελουμένη, καθ' ἣν ἡ ἱέρεια προσήρχετο ὑπ' ἐλάφων συρομένη, ὁ βωμὸς δὲ περιεβάλλετο ὑπὸ ξυλίνης εὐπρήστου φραγῆς, καὶ εἰς αὐτὴν ῥιπτόμενα ἐπυρπολοῦντο ζῶντα παντοῖα ζῷα ἥμερά τε καὶ ἄγρια (Παυσ. Δ, 31, 6.—Σχολ. Εὐριπ. Ὀρέστ. 1087). Ἦν δ' ἡ λατρεία τῆς Λαφρίας Ἀρτέμιδος κυρίως Αἰτωλική, καὶ ἐξ Αἰτωλίας μετέβη εἰς Πάτρας, καὶ ἐν ἀρχαιοτέροις χρόνοις καὶ εἰς Μεσσηνίαν.

Λαφύστιον, ὄρος τῆς Βοιωτίας 800^{μ} ὕψος ἔχον, Δ τῆς Κωπαΐδος, μεταξὺ Λεβαδείας καὶ Κορωνείας (ν. Γρανίτσα). Ἐπ' αὐτοῦ ἦν ὁ ναὸς τῆς Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς, καὶ παρ' αὐτῷ ὁ τοῦ Λαφυστίου Διὸς (ἴδ. Ἀθάμας), ᾧ ἀρχαιότατα προσήγοντο ἀνθρωποθυσίαι (Παυσ. Θ, 34, 5).

Λαχάρης, δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις, μετὰ τὴν ἐν Ἰψῷ μάχην ἀνεδείχθη, βοηθείᾳ τοῦ Κασσάνδρου, τύραννος τῶν Ἀθηνῶν, ἀσεβὴς πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ ὠμὸς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ὅτε δὲ μετὰ μακρὰν πολιορκίαν, ἐκυρίευσε τὰς Ἀθήνας τῷ 299 π. Χ. ὁ Δημήτριος ὁ πολιορκητής, ἔφυγεν ὁ Λαχάρης εἰς Βοιωτίαν, καὶ νομίζεται ὅτι ἐφονεύθη ἐν Κορωνείᾳ, διότι ἐπιστεύετο ὅτι ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ πολλοὺς θησαυροὺς (Πλούτ. Δημ. ΛΣ.—Παυσ. Α, 25, 7. 29, 15).

Λάχεσις, ἴδ. Μοῖραι.

Λάχης, υἱὸς Μελανίππου, Ἀθηναῖος, ἐπέμφθη τῷ 427 π. Χ. μετὰ τοῦ Χαροιάδου καὶ μετὰ στόλου εἰς βοήθειαν τῶν Λεοντίνων εἰς Σικελίαν (Θουκ. Γ, 86). Ἀνεκλήθη δὲ τῷ 426 μετ' ἀμφιρρόπους μάχας (Αὐτ. 115), καὶ κατηγορήθη ὑπὸ τοῦ Κλέωνος ἐπὶ καταχρήσει. Ἐν Βοιωτίᾳ ὑπηρέτησεν ἔπειτα ὡς ὁπλίτης (Πλάτ. Συμπ. 221 Α). Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Κλέωνος συνέπραξε μετὰ τοῦ Νικίου, τῷ 426, εἰς τῆς εἰρήνης τὰς διαπραγματεύσεις (Θουκ. Ε, 19. 24). Τῷ 418 δ' ὡδήγησε μετὰ τοῦ Νικοστράτου στρατὸν εἰς βοήθειαν τῶν Ἀργείων, ἀλλ' ἀμφότεροι ἔπεσαν εἰς τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην (Αὐτ. Ε, 74). Εἷς τῶν διαλόγων τοῦ Πλάτωνος φέρει αὐτοῦ τὸ ὄνομα.

Λέαγρος, Γλαύκωνος, Ἀθηναῖος, ὡδήγησε τῷ 465 π. Χ. μετὰ τοῦ Δεκελιέως Σωφάνους μυρίους Ἀθηναίους ἀποίκους εἰς Θρᾴκην, ἵνα οἰκίσωσι τὰς Ἐννέα Ὁδούς, τὴν εἶτα Ἀμφίπολιν· ἀλλ' ἀπέτυχον, προσβληθέντες ὑπὸ τῶν Θρᾳκῶν ὅτε προέβησαν εἰς τὰ ἐνδότερα, καὶ φονευθέντες (Θουκ. Α, 100.—Ἡρδ. Θ, 75).

Λεάδης ἢ Λειάδης, Θηβαῖος, γενναίως πολεμήσας κατὰ τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας (Ἀπολλδ. Γ, 6, 8).

Λέαινα, νέα Ἀθηναία, φίλη τῶν τυ-

ραννοκτόνων, ἥτις βασανιζομένη, ἵνα μὴ βιασθῇ νὰ καταθέσῃ κατ' αὐτῶν, ἔκοψε τὴν γλῶσσαν διὰ τῶν ὀδόντων της καὶ τὴν ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ τυράννου. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἤγειραν εἰς τιμήν της ἄγαλμα χαλκοῦν λεαίνης ἐχούσης κεκομμένην τὴν γλῶσσαν (Παυσ. Α, 23, 1).

Λέανδρος, νεανίας ἐξ Ἀβύδου, τῆς ἐπὶ τῆς Ἀσιανῆς παραλίας τοῦ Ἑλλησπόντου, ἠγάπα Ἡρώ, τὴν ἐν Σηστῷ, ἐπὶ τῆς ἀντιπέραν παραλίας, ἱέρειαν τῆς Ἀφροδίτης. Ὁδηγούμενος δ' ὑπὸ λύχνου ὃν αὐτὴ ἀνῆπτε πᾶσαν νύκτα, διέπλεε νηχόμενος τὸν πορθμόν. Ἀλλ' ἐν τρικυμιώδει νυκτί, σβεσθέντος τοῦ λύχνου ποτέ, παρεσύρθη αὐτὸς ὑπὸ τοῦ ῥεύματος καὶ ἐπνίγη. Ἰδοῦσα δὲ τὸ πρωῒ τὸ πτῶμά του ἡ Ἡρώ, ἐρρίφθη καὶ αὐτὴ εἰς τὰ κύματα. Τοιαύτη ἦν ἡ ὑπόθεσις μικροῦ ἔπους τοῦ Μουσαίου (Ἴδ.), ὃ ἐμιμήθη καὶ ὁ Ὀβίδιος (Her. XVIII, 19).

Λεάνειρα, θυγάτηρ τοῦ Ἀμύκλα, γυνὴ τοῦ Ἀρκάδος, μήτηρ τοῦ Ἐλάτου καὶ Ἀρείδαντος (Ἀπλλδ. Γ, 9, 1).

Λέαρχος, ἴδ. Ἀθάμας.

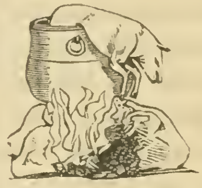
Λεβάδεια, πόλις τῆς Βοιωτίας, Δ τῆς Κωπαΐδος, ὑπὸ μέγαν βράχον ἐξ οὗ πηγάζει ἡ Ἑρκύνη. Κατὰ Παυσανίαν ἦν ἡ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ. Β, 507) καλουμένη Μίδεια, κειμένη κατ' ἀρχὰς ἐπ' αὐτοῦ τοῦ βράχου. Ἀνέδειξε δ' αὐτὴν μετὰ ταῦτα πρὸ πάντων τὸ περίφημον μαντεῖον τοῦ Τροφωνίου (Ἡρδ. Α, 46. Η, 134), ὃ ἤδη ὁ Κροῖσος ἐσυμβουλεύθη ἐν τῇ στ' ἑκατονταετηρίδι. Ἔκειτο δὲ παρὰ τῇ πόλει· καὶ ὑπὸ τὸν ναὸν τοῦ Τροφωνίου, ὃν ἐκόσμει καὶ ἄγαλμα τοῦ Πραξιτέλους, ὑπῆρχε θόλος ἐν σχήματι θησαυροῦ (ἴδ.), καὶ τοῦ Τροφωνίου τὸ σπήλαιον (Παυσ. Θ, 39, 5).

Λεβαίη, ἐν τῇ ἄνω Μακεδονίᾳ, ἕδρα βασιλέως, μόνον διὰ τοῦ Ἡροδότου (Η, 137) γνωστή.

Λέβεδος, ἰωνικὴ πόλις τῆς Λυδίας, εἰς 4 μίλια ΒΔ τῆς Κολοφῶνος, ἤνθει τὸ πάλαι· ὅτε δ' ὁ Λυσίμαχος μετῴκισε μέρος τῶν κατοίκων αὐτῆς εἰς Ἔφεσον, ἐξέπεσε, καὶ ἐπὶ Ὁρατίου (Ep. I, 11, 7) ἦν ἄσημος. Ὑπεβοήθησαν ὅμως πως αὐτὴν οἱ ἐνταῦθα ἐκ Μυονήσου μετατεθέντες διονυσιακοὶ θεατρικοὶ ἀγῶνες (Ἡρδ. Α, 142. — Θουκ. Η, 19. Στρβ. ΙΔ, 643).

Λεβὴν, Λεβῆνα, τὸ ἐπίνειον τῆς Γόρτυνος ἐν Κρήτῃ, φοινικικὸν κτίσμα, ὡς εἰκάζεται, εἶχε περίφημον ναὸν Ἀσκληπιοῦ (Στρβ. Δ, 478).

Λέβης, εὐρὺ χαλκοῦν ἀγγεῖον, μαγειρικὸν (ν. λεβέτι, τρχ. καζάνι) (Ὁμ. Ἰλ. Φ,)

καὶ λεκάνη ποδονίπτις (Ὁμ. Ὀδ. Α, 13, Ι, 386) μετὰ τοῦ ἀναγκαίου προχόου. Ἐχρησίμευε καὶ ὡς κάλπη εἰς ἐναπόθεσιν τῶν λειψάνων τῶν νεκρῶν (Σοφοκλ. παρ' Ἀθην.). Ἐδίδετο δὲ καὶ ὡς ἆθλον εἰς ἀγῶνας, ὅτε καὶ ἐνεφύτευον τὸν ἐπινίκειον κλάδον (Virg. Æn. V, 266).

Λέβινθος, μικρὰ νῆσος τῶν Σποράδων, μεταξὺ Ἀμοργοῦ, Ἀστυπαλαίας καὶ Καλύμνου (Στρβ. Ι, 487).

Λέδων, χωρίον ἐν τῇ Β. Φωκίδι, παρὰ ῥύακι εἰσβάλλοντι εἰς τὸν Κηφισόν, πατρὶς Φιλομήλου τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φωκέων εἰς τὸν ἱερὸν πόλεμον, ἐφ' οὗ τὸ πολύχνιον κατεστράφη, οἱ δὲ πολῖται μετῳκίσθησαν 8 στάδια Β παρὰ τῷ Κηφισῷ (Παυσ. Ι, 38, 1).

Λειαγόρα, θυγάτηρ Νηρέως καὶ Δωρίδος (Ἡσδ. Θεογ. 257).

Λήβηθρα (τά), ἢ **Λείβηθρον,** 1) ὀρεινὸς τόπος τῆς Πιερίας, μεταξὺ Θεσσαλίας καὶ Μακεδονίας, πλησίον τοῦ Δίου. Ἐκεῖ ἐλέγετο διαιτώμενος ὁ Ὀρφεὺς (Στρβ. — Παυσ. — Ὀρφ. Ἀργον. 50). — 2) Ὄρος

τῆς Βοιωτίας, παρέκτασις τοῦ Ἑλικῶνος παρὰ τῇ Κορωνείᾳ, μετὰ σπηλαίου καὶ ἀγαλμάτων τῶν Μουσῶν.

Λειπεφίλη, θυγάτηρ τοῦ Ἰολάου, γυνὴ τοῦ Φύλαντος, μήτηρ τῆς Θηροῦς (Παυσ. Θ, 40).

Λεῖρις, ποταμὸς τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ, πηγάζων ἐκ τῶν Ἀπεννίνων, καὶ ῥέων εἰς τὰ σύνορα τῆς Καμπανίας (Στρβ.).

Λειτουργίαι, θρησκευτικαὶ ἢ πολιτικαὶ ὑπηρεσίαι, εἰς ἃς ὑπέκειντο οἱ εὔποροι τῶν πολιτῶν ἐν Ἀθήναις· τινὲς δὲ καὶ ἀνελάμβανον, ἢ ἐξεπλήρουν αὐτὰς πολυδαπανώτερον ἐκ φιλοτιμίας, ἢ ἵνα περιποιήσωσιν ἑαυτοῖς τοῦ δήμου τὴν εὔνοιαν. Ἀπετέλουν ἑπομένως αἱ λειτουργίαι μέρος τῆς δημοσίας προσόδου. Ἦσαν δὲ δύο κατηγοριῶν, τακτικαὶ (ἐγκύκλιοι), ἢ ἔκτακτοι, ὡς αἱ εἰσφοραὶ καὶ προσφοραί, καὶ ἕκαστος πολίτης εἰς μίαν μόνον ὑπέκειτο, ὁσάκις ἤρχετο ἡ σειρά του. Μία τῶν τακτικῶν λειτουργιῶν, εἰς ἣν ὑπέκειτο ἐν ἑκάστῃ φυλῇ πᾶς ὁ ὑπὲρ τὰ 3 τάλαντα κεκτημένος, ἦν ἡ ἀρχιθεωρία, ἤτοι ἡ ἐπιμέλεια τῆς ἀποστολῆς θεωρῶν εἰς τὰς 4 μεγάλας ἐθνικὰς ἑορτάς, ὡς τὴν τῆς Δήλου. Εἰς ταύτην ὅμως συνεισέφερε καὶ τὸ δημόσιον. Ἡ χορηγία ἦν ἡ ἀφορῶσα τὸν καταρτισμὸν τῶν χορῶν εἰς τοὺς δημοσίους θεατρικοὺς καὶ μουσικοὺς ἀγῶνας. Ὁ ἄρχων διένεμε τοὺς ὑπὸ τῶν φυλῶν ὁριζομένους χορηγοὺς εἰς τοὺς διαφόρους ποιητάς, ὅπερ ἐλέγετο χορὸν διδόναι, καὶ οἱ χορηγοὶ ἐφρόντιζον περὶ τροφῆς, μισθοῦ, τῆς δαπανηρᾶς ἐνδύσεως καὶ ἐνίοτε καὶ στεφάνων, καὶ τῆς διδασκαλίας (διὰ χοροδιδασκάλου) τῶν χορευτῶν. Ὁ δαπανηρότερος τῶν χορῶν ἦν ὁ τῶν αὐλητῶν, ὁ εὐθυνώτερος ὁ τῶν κωμῳδῶν, διότι ἡ ἔνδυσις αὐτῶν δὲν ἦτο πολυτελὴς ὡς ἡ τῶν τραγικῶν. Τινὲς ἐνίοτε προέβαινον ἐκ φιλοδοξίας εἰς μεγίστας δαπάνας. Οὕτως ὁ εἰπὼν τὸν λόγον τοῦ Λυσίου τὸν ἐπιγραφόμενον «ἀπολογία δωροδοκίας», λέγει ὅτι ἔδωκε δι' ἕνα τραγικὸν χορὸν 3000 δρ. καὶ εἶτα ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει 2000 δρ. διὰ χορὸν ἀνδρῶν, τὸ δ' ἐπιὸν ἔτος 800 δρ. διὰ χορὸν πυρριχιστῶν, καὶ 5000 διὰ χορὸν ἀνδρῶν. Τακτικὴ λειτουργία ἦν καὶ ἡ γυμνασιαρχία, δι' ἧς ἐτρέφοντο, ἐγυμνάζοντο καὶ παρεσκευάζοντο οἱ εἰς ἐπισήμους γυμνικοὺς ἀγῶνας ὀφείλοντες νὰ ἐμφανισθῶσιν. Ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων δ' αὐτοκρατόρων ἄλλο ἦσαν οἱ γυμνασιάρχαι, οἱ προϊστάμενοι τῶν σχολείων τῆς γυμναστικῆς. Ἡ ἐπισημοτάτη τοῦ εἴδους τούτου τῶν λειτουργιῶν ἦν ἡ λαμπαδαρχία πρὸς διαρρύθμισιν τῆς λαμπαδηδρομίας, λαμπαδηφορίας ἢ λαμπάδος, τελουμένης ἐν Ἀθήναις ὑπὸ νεανιῶν εἰς πέντε ἑορτάς, ἰδίως τῶν θεοτήτων τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ φωτός, ἤτοι κατὰ τὰ Ἡφαίστεια (Ἡρδ. Η, 48), τὰ Προμήθεια, τὰ Παναθήναια, τὰ Βενδίδια (τῆς Ἀρτέμιδος) καὶ τὰ Πάνια, καὶ τοῦ Πανὸς θεωρουμένου ὡς θεοῦ τοῦ πυρὸς (Ἡρδ. ΣΤ, 105). Ὁ δρόμος οὗτος ἐτελεῖτο ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Σωκράτους «ἀφ' ἵππου» (Πλάτ. Δημ. ἀρχ.), πρὶν ὅμως πεζῶς, καὶ ἐχώρει ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ Προμηθέως ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ μέχρι τῆς πόλεως. Ἐνίκα δ' ὁ πρῶτος ἀφικνούμενος εἰς τὸ τέρμα χωρὶς νὰ σβύσῃ ἡ λαμπὰς αὐτοῦ (ἴδ.). Μετὰ ταῦτα δ' ἐγένετο μᾶλλον πολύπλοκος ὁ ἀγών, διότι οἱ λαμπαδηδρομοῦντες ὤφειλον νὰ μεταβιβάζωσι τὰς λαμπάδας ἀφ' ἑνὸς εἰς ἄλλον. Τὴν δαπάνην δ' ηὔξανε καὶ ἡ νυκτερινὴ ὥρα τοῦ γυμνάσματος, διότι ἔπρεπε τὸ στάδιον νὰ φωτίζηται. Κατὰ τὸν Λυσίαν, διὰ τὴν γυμνασιαρχίαν τῶν Προμηθείων ἀπῃτοῦντο 1200 δρ. Ὁ νικῶν δὲ γυμνασιάρχης, ὡς καὶ ὁ χορηγὸς ἀνέθετε τοῖς θεοῖς μνημεῖον τῆς νίκης του. Λειτουργία ἦν ἐπίσης καὶ ἡ ἑστίασις, καθ' ἣν εἰς ὡρισμένον χρόνον εἷς τῶν φυλετῶν ὤφειλεν, ὡς ἑστιάτωρ, ἑστιᾶν τὴν φυλήν. Τὰ φυλετικὰ δὲ ταῦτα δεῖπνα ἦσαν ἄλλα ἢ τὰ ἐνίοτε εἰς πάντα τὸν δῆμον διδόμενα ἐκ τῶν περισσευμάτων τοῦ ταμείου τῶν θεωρικῶν. Μία δὲ τῶν δαπανη-

ροτέρων λειτουργιῶν ἦν ἡ τριηραρχία. Ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις ἑκάστη τῶν 14 φυλῶν διῃρεῖτο εἰς 4 ναυκραρίας, ὧν ἑκάστη ἐχορήγει ἀνὰ 1 τριήρη, ἄρα ἐν ὅλοις 48. Καὶ ὁ Κλεισθένης δὲ, τὴν εἰς δήμους διαίρεσιν εἰσαγαγὼν, διετήρησε, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ ἄλλους φορολογικοὺς, καὶ τὰς ναυκραρίας, αὐξήσας τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν εἰς 50, ἀνὰ 5 εἰς φυλὴν ἑκάστην. Δέκα δὲ (ἀνὰ εἷς ἐκ φυλῆς ἑκάστης) ἐπιμεληταὶ τῶν νεωρίων ἐπέβλεπον τὴν ἐν τοῖς νεωρίοις διατήρησιν καὶ τὸν καταρτισμὸν τῶν πλοίων τούτων, καὶ εἶχον κατ' ἀρχὰς δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῶν τριηράρχων, μεταβᾶσαν εἶτα εἰς τοὺς ἀποστολεῖς. Ὅτε δὲ, ἰδίως ἐπὶ Θεμιστοκλέους, ηὔξησεν ἡ ναυτικὴ δύναμις τῶν Ἀθηνῶν, ἔπαυσεν ἡ σημασία τῶν ναυκραριῶν, καὶ ταύτας ἀντικατέστησε τὸ σύστημα τῶν τριηραρχιῶν. Οἱ στρατηγοὶ προσδιώριζον ἑκάστοτε μεταξὺ τῶν κεκτημένων τὸ ὡρισμένον φορολογητὸν περιουσίας κεφάλαιον τὸν ἀριθμὸν τῶν τριηραρχῶν, ὧν ἕκαστος, κατὰ τὴν σειρὰν αὐτοῦ, ὤφειλε νὰ καταρτίζῃ καὶ ὁπλίζῃ ἀνὰ μίαν τριήρη. Κατ' ἀρχὰς ἐλάμβανον οἱ τριήραρχοι πρὸς τοῦτο ἀνὰ ἓν τάλαντον ἕκαστος, μετὰ ταῦτα ὅμως μόνον τὸ κενὸν σκάφος καὶ τὸν μισθὸν τοῦ πληρώματος καὶ τὰ πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ. Εἶχε δ' ὁ τριήραρχος αὐτὸς καὶ νὰ διοικῇ τὴν τριήρη, καὶ ἐκ τῶν καθηκόντων αὐτοῦ ἦν νὰ ἐπιμελῆται αὐτῆς καὶ διατηρῇ αὐτὴν ἐν καλῇ καταστάσει δι' ὅλου τοῦ ἔτους, νὰ ἐπισκευάζῃ αὐτὴν ὁσάκις ἀπῃτεῖτο καὶ τ' ἀναγκαῖα σκεύη εἰς καλὴν κατάστασιν νὰ διατηρῇ, τ' ἀπηρχαιωμένα διὰ νέων ἀντικαθιστῶν· προσέτι δὲ νὰ προμηθεύῃ ἐρέτας καὶ ναύτας, ἀποτίνων αὐτοῖς τὸν μισθὸν καὶ τὰ ἐφόδια προμηθεύων, πρὸς ἃ πολλάκις ἠναγκάζετο καὶ ἐκ τῶν ἰδίων νὰ προκαταβάλλῃ. Πολλάκις δὲ, ὅτε ἤκμαζεν ἐν Ἀθήναις τὸ αἴσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ, τριήραρχοι παρεῖχον τὰ ἐφόδια, καὶ αὐτὸν τὸν μισθὸν, ἐξ ἰδίων· ἡ συνήθης δὲ δαπάνη τῆς τριηραρχίας ἦν 40 μνῶν μέχρις ἑνὸς ταλάντου (4000—6000 δραχμῶν). Ἀπὸ τοῦ 411 π. Χ. ἐπετράπησαν αἱ συντριηραρχίαι, δηλαδὴ δύο πολῖται νὰ καταβάλλωσιν ὁμοῦ ἐξ ἡμισείας τὴν δαπάνην μιᾶς τριηραρχίας· τῷ δὲ 358 μετερρυθμίσθη πᾶς ὁ ὀργανισμός. Τότε ὡρίσθησαν 1200, οἱ πλουσιώτατοι πάντων τῶν πολιτῶν, καὶ διῃρέθησαν εἰς 20 συμμορίας, ὧν ἑκάστη διῃρεῖτο εἰς συντελείας ἀορίστου ἀριθμοῦ· ἀλλ' οὐδεμία συντέλεια περιεῖχε πλείονα τῶν 16 μελῶν, καὶ ἑκάστη ὤφειλε νὰ μεριμνᾷ περὶ μιᾶς τριήρεως, ἧς τὸν ὁπλισμὸν τὸ δημόσιον ἐπρομήθευεν. Οἱ πλουσιώτατοι ἦσαν οἱ ἡγεμόνες (ἀρχηγοὶ) τῶν συμμοριῶν, προκαταβάλλοντες διὰ τὴν συμμορίαν, καὶ τὸν ὁπλισμὸν διὰ πλειστηριασμοῦ τοῖς ἧττον αἰτοῦσιν ἐπαφιέντες, καὶ εἶτα εἰσέπραττον τὰ δαπανηθέντα παρὰ τῶν λοιπῶν μελῶν, πολλάκις ὅμως οὕτως, ὥστε δι' ἐκείνων πᾶσαν τὴν δαπάνην ἐκάλυπτον, ἐξ οὗ προέκυπτεν ἡ ἀσυγχώρητος ἀνωμαλία ὅτι ἀκριβῶς οἱ πλουσιώτεροι ἔμενον ἀφορολόγητοι, καὶ συγχρόνως ἔμενον ἀπηλλαγμένοι τῆς μετοχῆς εἰς ἄλλας λειτουργίας. Πρὸς θεραπείαν τούτου ἐκανονίσθη τῷ 340 π. Χ. ἐπὶ προτάσει τοῦ Δημοσθένους, ἕκαστος κεκτημένος φορολογητὸν κεφάλαιον 10 ταλάντων καὶ ἐπέκεινα, νὰ καταρτίζῃ μίαν ἢ ἀναλόγως πλείονας τριήρεις, οἱ δ' ἧττον εὔποροι νὰ συνεισφέρωσι κατὰ συντελείας, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἓν ἔτος, μεθ' ὃ ἐδίδετο ἀπολογισμὸς παρὰ τοῖς λογισταῖς. Ἐπιτήρησιν δ' ἐκ μέρους τοῦ δημοσίου περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεων τούτων εἶχον οἱ ἀποστολεῖς (ἴδ.), δέκα τὸν ἀριθμὸν, δικαιούμενοι καὶ νὰ δένωσι τὸν καθυστεροῦντα καὶ βιάζωσιν αὐτὸν οὕτως εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του. Ὁ διϊσχυριζόμενος ὅτι ἠδικήθη δι' ἐπιβολῆς λειτουργίας εἰς ἣν πλουσιώτερος αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ ὑποβληθῇ, ἐδικαιοῦτο νὰ ζητήσῃ παρ' ἐκείνου ἀντίδοσιν, ἤτοι τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν περιουσιῶν των, μεθ' ἣν ν' ἀποδεχθῇ αὐτὸς τὴν λειτουργίαν. Ὁ ἀρνούμενος ἀντί-

δικος ὑπέκυπτεν αὐτὸς εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἐξῃροῦντο δὲ τῆς ἀντιδόσεως αἱ κτήσεις μεταλλείων, καὶ αἱ τῶν κληρουχιῶν εἰς ἀποικίας, διότι αὗται δὲν συμπεριελαμβάνοντο εἰς τὰς ἐπὶ λειτουργίαις φορολογητάς· ἀπηλλαγμένοι δὲ τῶν λειτουργιῶν ἦσαν καὶ οἱ ἐνεργείᾳ ἄρχοντες, αἱ ἐπίκληροι κόραι μέχρι τῆς νυμφεύσεως, οἱ ἀνήλικοι μέχρι τῆς ἐκπνεύσεως τοῦ πρώτου ἔτους τῆς ἐνηλικιότητος αὐτῶν. Ὑπέκειντο δ' εἰς τὰς λειτουργίας καὶ οἱ μέτοικοι. Περὶ δὲ τῶν εἰσφορῶν ἴδ. Οἰκονομικά.

Λειψύδριον, τόπος ἄνυδρος ἐν τῇ Ἀττικῇ, πλησίον τοῦ Πάρνηθος (Ἡρδ. Ε, 62).

Λειώδης, υἱὸς τοῦ Οἴνοπος, μάντις, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ὀδ. Φ, 144).

Λειώκριτος, 1) υἱὸς τοῦ Ἀρίσβα, συνοδεύσας τὸν Διομήδην εἰς τὴν Τρῳάδα, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Αἰνείου (Ὁμ. Ἰλ. Ρ, 344).—2) Υἱὸς τοῦ Εὐήνορος, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης (Ὀδ. Β, 242).

Λεκανομαντεία, εἶδος μαντείας (ἴδ.), καθ' ἣν οἱ ἀγύρται ἐσυμβουλεύοντο τὸ ὕδωρ ἢ ἄλλο ὑγρὸν ὃ ἐνέχεον εἰς λεκάνην (Τσέτσ. εἰς Λυκόφ. Ε, 813).

Λέκτον, ἀκρωτήριον ἐν Μυσίᾳ, ἡ Δ προεκβολὴ τῆς Ἴδης, ἀπέναντι τῆς Β ἀκτῆς τῆς Λέσβου. Φαίνεται δὲ προκύψαν τὸ ὄνομα ἐκ τῆς παρ' Ὁμήρῳ παραδόσεως (Ἰλ. Ξ, 284). Καὶ ἐπὶ Στράβωνος ἔτι ἐδείκνυτο ἐκεῖ βωμὸς ἱδρυθεὶς ὑπὸ Ἀγαμέμνονος εἰς τοὺς 12 θεοὺς (Ἡρδ. Θ. 114. — Θουκ. Η, 181.— Στρβ. ΙΓ, 583. 605).

Λέκτρον, ἴδ. κλίνη.

Λέλεγες, πανάρχαιος φυλὴ ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ Πελασγῶν. Ὁ Παυσανίας συγχέει αὐτοὺς μετὰ τῶν Καρῶν, ἀλλ' ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Κ, 428) τοὺς διακρίνει, καθὼς καὶ ἄλλοι. Κατὰ Στράβωνα (Ζ, 321) ἦν ἀρχαιότατος βασιλεὺς αὐτῶν ὁ Λέλεξ ἐκ Λευκαδίας, ἢ Μεγάρων ἢ Λακεδαίμονος· ἐτυμολογεῖ δ' αὐτὸς τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ λέγειν, συλλέγειν, ἐμφαῖνον φυλὴν λογάδων. Ἦσαν δὲ λαὸς πλανώμενος, ἐπιχειρηματίας, ἰδίως διὰ θαλάσσης, συγγενεῖς τῶν Ταφίων καὶ Τηλεβοῶν, καὶ ἀπαντῶνται ἐν Ἀκαρνανίᾳ, Λευκάδι, Αἰτωλίᾳ, Λοκρίδι, Φωκίδι, τῇ Β Βοιωτίᾳ, Εὐβοίᾳ, Λακωνικῇ, Ἤλιδι, Μεσσηνίᾳ, διαφόροις νήσοις τοῦ Αἰγαίου, Κρήτῃ, καὶ εἰς τὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ὅτε δ' ἐπεκράτησε τὸ ὄνομα τῶν Ἑλλήνων, ἔπαυσαν ἐκείνων διακρινόμενοι.

Λέμανος λίμνη, ἡ ὑπὸ τοῦ Ῥοδανοῦ μεταξὺ Γαλλίας Ναρβωνικῆς, Γαλλίας Βελγικῆς καὶ Ἑλβετίας ἀποτελουμένη (Στρβ. Δ, 186).

Λέμβος, (ἡ, ἐνίοτε καὶ ὁ, εἶτα τὸ), πλοιάριον ἔχον ὀξεῖαν πρῴραν, ἴδ. Ναῦς.

Λεόννατος, ἐκ Πέλλης τῆς Μακεδονίας, βασιλικὸς συγγενής, ἐκ τῶν σωματοφυλάκων τοῦ Φιλίππου, μετὰ τὸν φόνον αὐτοῦ τὸν δολοφόνον του Παυσανίαν καταδιώξας. Εἶτα δὲ μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου διεκρίθη ἰδίως ἐν Ἰνδίαις κατὰ τῶν φιλοπολέμων Μαλλῶν (Ἀρρ. Β, 12. Ζ, 5.—Πλούτ. Ἀλξ. ΚΑ. — Διόδ. ΙΗ, 16)), ἔνθα καὶ βαρέως ἐπληγώθη (Ἀρρ. ΣΤ, 10). Μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον εἰς αὐτὸν ἀπέβλεπεν ὁ στρατός· διῴκει δὲ τοὺς ἱππεῖς, καὶ ἐπὶ τῆς διανομῆς τῷ ἐδόθη ἡ μικρὰ Φρυγία. Ὅτε δ' οἱ Ἕλληνες ἐπαναστάντες, ἐκίνησαν κατὰ τοῦ Ἀντιπάτρου τὸν Λαμιακὸν πόλεμον (ἴδ.), ἦλθεν εἰς ἐπικουρίαν τούτου μετ' ἰσχυρᾶς δυνάμεως ἐξ Ἀσίας ὁ Λεόννατος, καὶ γενναίως ἀγωνισθείς, ἐφονεύθη ἐν τῇ πρὸς τῇ Λαμίᾳ μάχῃ (Διόδ. ΙΗ, 13—15).

Λεοντεύς, υἱὸς Κορωνοῦ, ἡγεμὼν τῆς Γυρτώνης ἐν Θεσσαλίᾳ, συνεξέπλευσε μετὰ τοῦ Πολυποίτου, υἱοῦ τοῦ Πειριθόου καὶ τῆς Ἱπποδαμείας, ἐπὶ 40 νηῶν εἰς Τροίαν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 738. 745. Ζ, 29. Μ, 130. Ψ, 837). Μετὰ δὲ τὴν ἅλωσιν τῆς Τρῳάδος ᾤκησαν ἀμφότεροι ὁμοῦ τὴν Ἄσπενδον.

Λεοντιάδης, 1) Εὐρυμάχου, στρατη-

γὸς τῶν Θηβαίων ἐν Θερμοπύλαις (Ἡρδ. Ζ, 205. 233).—2) Ἴσως ἐκείνου ἀπόγονος, ἀρχηγὸς τῶν ὀλιγαρχῶν ἐν Θήβαις, πολέμαρχος τῷ 383 π. Χ., παρέδωκε τὴν Καδμείαν τῷ Φοιβίδᾳ πρὸς συμφέρον τῆς μερίδος του. Ἐπὶ τῆς ἐλευθερώσεως δὲ τῶν Θηβῶν ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Πελοπίδου (ἴδ.).

Λεοντῖνοι, πόλις τῆς Σικελίας, ΒΔ τῶν Συρακουσῶν παρὰ τὸν μικρὸν ποταμὸν Λίσσον κειμένη, πατρὶς τοῦ σοφιστοῦ Γοργίου. Χαλκιδεῖς ἐκ Νάξου ἵδρυσαν αὐτὴν 6 ἔτη μετὰ τὰς Συρακούσας, ὧν ἡ ἀνάπτυξις παρεκώλυσεν αὐτῆς τὴν πρόοδον. Τῇ 88ῃ Ὀλυμπιάδι ἐκδιώξαντες οἱ ἀριστοκράται τοὺς δημοκρατικούς, παρέδωκαν τὴν πόλιν τοῖς Συρακουσίοις. Οἱ ἀντίπαλοι ὅμως, μετὰ πρώτην ἀποτυχοῦσαν ἀπόπειραν (Θουκ. Ε, 4),

ἐπέτυχον τέλος· ἀλλ' ὁ Διονύσιος ἐκ νέου τοὺς κατέβαλε, καὶ ἐγκατέστησε παρ' αὐτοῖς μυρίους Ἕλληνας μισθωτοὺς (Διόδ. ΙΔ, 14, 38). Ἐπὶ τῶν Καρχηδονικῶν πολέμων οἱ Ῥωμαῖοι ἐκυρίευσαν τὴν πόλιν, συμμαχοῦσαν μετὰ τῶν Φοινίκων καὶ τὴν ἐλεηλάτησαν (Liv. XXIV. XXIX. L). Φρούρια περὶ τὴν πόλιν ἦσαν αἱ Φ ω κ έ α ι καὶ οἱ Β ρ ι κ ι ν ν ί α ι (Θουκ. αὐτ.). Ἦν δὲ σιτοφόρον τὸ πρὸς Β τῆς πόλεως πεδίον (Διόδ. Ε, 2. — Στρβ. ΣΤ, 272).

Λεόντιον, ἴδ. Ἑ ρ μ η σ ι ά ν α ξ.

Λεοντὶς, ἴδ. Φ υ λ ή.

Λεοντόπολις, 1) μητρόπολις νομοῦ τῆς κάτω Αἰγύπτου, ἔνθα ἰδίως ἐλατρεύετο ὁ λέων (Στρβ.). Ν. Τελ-Ἐσαβέ.—2) Πόλις τῆς Φοινίκης, μεταξὺ Σιδῶνος καὶ Βηρυττοῦ, ἡ εἶτα μετονομασθεῖσα Πορφύριον (Στρβ.—Σκύλ.—Plin V. 20).

Λέπαδνον, ἡ λωρὶς δι' ἧς ὁ ρυμὸς τῆς ἁμάξης δένεται εἰς τῶν ἵππων τὸν τράχηλον.

Λεπαστὴ, ἀγγεῖον πλατύ, ἔχον τὸ σχῆμα μεγάλου μονοθύρου ὀστράκου (ληπάδος).

Λεπιδωτῶν πόλις, ἐν Αἰγύπτῳ, εἰς τὴν Α ὄχθην τοῦ Νείλου, ἔνθα ἠλιεύοντο καὶ ἐλατρεύοντο οἱ λ ε π ι δ ω τ ο ὶ λεγόμενοι ἰχθεῖς (Ἡρδ. Β, 72.—Πτολ. Δ, 5, 72) (ν. Βέρδις).

Λεπιδωτὸς θώραξ, ἴδ. ὅ π λ α.

Λέπρεον καὶ **Λέπρεος** (ὁ) πόλις ἐν Τριφυλίᾳ τῆς Ἤλιδος, ἱδρυθεῖσα, κατὰ τὴν παράδοσιν, ὑπὸ Μινυῶν ἐκ Λήμνου, καὶ κειμένη 40 στάδια ἀπὸ τῆς θαλάσσης, νοτίως τῆς Πύλου (ν. Στροβίτσι), ἐπὶ ἀκρωτηρίου τοῦ ὄρους Μίνθης, μετὰ φρουρίου. Οἱ Λεπρεᾶται μετέσχον καθ' ἑαυτοὺς τῆς ἐν Πλαταιαῖς μάχης (Ἡρδ. Θ, 28), καὶ ἠγωνίζοντο πολλάκις ἐπιτυχῶς ν' ἀποσπασθῶσι τῆς Ἤλιδος· ἐκυρώθη δ' ἡ ἀνεξαρτησία των ἐπὶ τῆς συνομολογήσεως τῆς εἰρήνης, τῷ 399 π. Χ., δι' ὃ καί τινες λέγουσι τὴν Λεπρεῶτιδα χώραν αὐτοτελῆ, ἄλλοι τῇ Ἀρκαδίᾳ ἀνήκουσαν (Θουκ. Ε, 31.—Στρβ. Η, 342. 344. —Παυσ. Ε, 4, 4).

Λέπρεος ἢ **Λεπρίας,** υἱὸς Πυργέως ἢ Καύκωνος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους εἰς μονομαχίαν. Κατ' αὐτὸν ἐλέγετο ὀνομασθὲν τὸ Λέπρεον (Αἰλ. Π. Ι. Α, 24. —Παυσ. Ε, 5.—Σχλ. Κολλμ. εἰς Δία, 39).

Λεπρίνα, (ἡ), (ἴσως Λετρῖνοι), πόλις τῆς Ἤλιδος (Ξενφ. Ἑλλ. Γ, 2, 30).

Λεπτὴ ἄκρα, ἀκρωτήριον τῆς Παφλαγονίας.

Λεπτίνης, 1) ἀδελφὸς Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου, ναυαρχῶν κατὰ τῶν Καρχηδονίων· δυσαρεστήσας δὲ τὸν ἀδελφόν του, ἐπαύθη καὶ ἐξωρίσθη τῷ 390 π. Χ· ἀλλ' εἶτα αὖθις ἀνακληθεὶς, ἔπεσεν ἐντίμως ἐν τῇ ἐν Κρονίῳ μάχῃ, τῷ 383 (Πλούτ. Δίων, Θ.—Διόδ. ΙΕ, 7, 17). — 2) ὁ φονεύσας Κάλιππον, τὸν τύραννον τῶν Συρακουσῶν, τὸν φονέα τοῦ Δίωνος (Πλούτ. Δίων, ΝΗ). — 3) Τύραννος Ἀπολλωνίας καὶ Ἐγγυίου ἐν Σι-

κελίᾳ, ἐξεβλήθη ὑπὸ τοῦ Τιμολέοντος καὶ ἀπεστάλη εἰς Κόρινθον (Πλούτ. Τιμ. ΚΔ). —4) Ἀθηναῖος ῥήτωρ λαοφιλής, οὗ τὴν δημηγορίαν περὶ περιορισμοῦ τῆς ἀπὸ τῶν δημοσίων φόρων ἀπαλλαγῆς ἐπολέμησεν ὁ Δημοσθένης τῷ 356 π. Χ.

Λέπτις, 1) ἡ μ ε γ ά λ η, πόλις παραλία ἐν Ἀφρικῇ μεταξὺ τῶν δύο Σύρτεων, Δ τοῦ Κίνωπος ποταμοῦ, Α τοῦ Ἀβροτόνα, ὑπὸ φυγάδων Φοινίκων ἱδρυθεῖσα (Sall. Jug. LXXVIII). Διὰ τοῦ ἐμπορίου ἀναπτυχθεῖσα, ἔγεινεν ἔπειτα ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Liv. XXXVI 62)· τῷ 366 δὲ ὑπὸ τῶν Λιβύων καταστραφεῖσα, δὲν ἔφθασε πλέον εἰς ἀκμήν. Ἦν δὲ πατρὶς τοῦ Σεπτ. Σεβήρου (ν. Λέβδα μετ' ἐρειπίων). — 2) ἡ μ ι κ ρ ὰ (ν. Λάμτα μετ' ἐρειπίων), ἐν Βυζακίῳ τῆς Αἰγύπτου, τῇ ἐπὶ Ῥωμαίων ἐπαρχίᾳ Ἀφρικῇ, ΝΑ τοῦ Ἀδρουμέτου, ἐπίσης φοινικικὸν κτίσμα (Sall. Jug. XIX). Ἦν τόσον πλουσία, ὥστε ἀπέφερε τοῖς Καρχηδονίοις φόρον 1 τάλαντον καθ' ἑκάστην (Cæs. B. C. II, 28. — Tac. Hist. IV, 50. Ann. III, 74).

Λέρνη, ἕλος εἰς τὴν Ἀργολικὴν ἀκτήν, παρ' ᾧ καὶ ὁμώνυμος πόλις μνημονεύεται, ΝΑ τοῦ Ἄργους. Ἐνταῦθα ἐφόνευσεν ὁ Ἡρακλῆς τὴν πολυκέφαλον Λερναίαν Ὕδραν, ὅπερ τινὲς ἐξήγησαν ὅτι, κανονίσας τοῦ ἕλους τὴν ἐκροήν, ἔπαυσε τὴν θανατηφόρον αὐτοῦ ἐπήρειαν. Κατὰ δὲ Παυσανίαν (Β, 36, 67), ὑπῆρχεν ἐκεῖ, 40 στάδ. Ν τοῦ Ἄργους, τέμενος πλατάνων μετὰ ναῶν καὶ ἱερῶν, καὶ τῆς πηγῆς Ἀμφιαράου, καὶ ἐκεῖ ἐτέλουν οἱ Ἀργεῖοι ἐτησίως τὰ Λ ε ρ ν α ῖ α, φέροντες πῦρ ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους Κράθιδος ἱεροῦ τῆς Πυρωνίας Ἀρτέμιδος (Παυσ. Β, 37, 3. Η, 15, 4).

Λέρος, μικρὰ νῆσος παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Καρίας, ἀπέναντι τοῦ Ἰασίου ἢ Βαργυλίου κόλπου, μεταξὺ Καλύμνου καὶ Πάτμου. Ὑπὸ Μιλησίων οἰκισθεῖσα, ἦν πατρὶς τοῦ ἱστορικοῦ Φερεκύδου. Εἶχε ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος· οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς δὲν ἐφημίζοντο ἐπ' ἀγαθότητι (Ἡρδ. Ε, 125. — Θουκ. Η, 27.—Στρβ. Ι, 184).

Λέσβιος, ἀ σ τ ρ ά γ α λ ο ς (ἴδ.).

Λέσβος, νῆσος τοῦ Αἰγαίου πρὸς τῇ ἀκτῇ τῆς Μυσίας, καὶ Μυτιλήνη εἶτα ὀνομασθεῖσα κατὰ τὴν ὁμώνυμον αὐτῆς πρωτεύουσαν, ἔφερε κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους καὶ τὰ ὀνόματα Ἴσπα, Πελασγία, Ἠετωνίς, Μακαρία· τὸ δ' ὄνομα Λ έ σ β ο ς ἐλέγετο λαβοῦσα ἀπὸ τοῦ ἐποικήσαντος αὐτὴν Λέσβου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Λαπίθου, ὅστις ἐνυμφεύθη Μεθύμνην τὴν θυγατέρα τοῦ Μακαρέως(Διόδ. Ε, 82). Εἰς 60 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς παραλίας τῆς Ἄσσου, κεῖται ἀπέναντι τοῦ Ἰδαίου ἢ Ἀδραμυττίου κόλπου, ἐν σχήματι ἡμικυκλίου, ἀνοικτοῦ πρὸς τὰ ΝΔ, καὶ καλουμένου Εὔ ρ ι π ο ς Π υ ρ ρ α ῖ ο ς (ν. κόλπος Καλόνι). Ἡ ΒΑ ἄκρα ἦν τὸ ἀκρωτήριον Ἄ ρ γ ι ν ν ο ν, ΝΑ ὁ Μ α λ έ α ς (ν. Ζειτοῦνι), καὶ Δ τὸ Σ ί γ ρ ι ο ν καὶ ἡ Β ρ ί σ α πρὸς τῷ Εὐρίπῳ. Ὀρεινὸν ἦν κυρίως τὸ ΒΔ μέρος τῆς νήσου, μάρμαρον παράγον· εἰς δὲ τὰ ΝΑ ἦσαν τὰ κυριώτερα ὄρη ὁ Ὄ ρ δ υ μ ν ο ς, ὁ Λ ε π έ θ υ μ ν ο ς, ὁ Κ ρ ί ω ν, ὁ Ὄ λ υ μ π ο ς. Ῥύακες διέρρεον τὴν νῆσον, οὖσαν λίαν οἰνοφόρον. Οἱ ἀρχαιότατοι κάτοικοι ἦσαν Πελασγοί. Προσετέθησαν δ' αὐτοῖς Ἴωνες πρὸ τῶν Τρωϊκῶν. Ἤρξατο δ' ἀνθοῦσα ἡ νῆσος ὅτε, 130 ἔτη μετὰ τὰ Τρωϊκά, ὑπὸ τῶν ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ Αἰολέων ἐποικισθεῖσα, κατέστη τὸ κυριώτερον αὐτῶν κέντρον, καὶ ἐπὶ τῶν παρακειμένων πόλεων τῆς στερεᾶς τὴν ἐπιρροὴν αὐτῆς ἐξασκοῦσα (Ἡρδ. ΣΤ, 21). Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου κατεῖχον αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι (Θουκ. Γ, 8.—Διόδ. ΙΒ, 35). Εἶτα δὲ τὴν ἐκυρίευσεν ὁ Μιθριδάτης, καὶ μετ' αὐτὸν οἱ Ῥωμαῖοι. Ἔξοχος ἦν παρὰ τοῖς Λεσβίοις ἡ τοῦ πνεύματος καλλιέργεια, καὶ πολλοὶ μνημονεύονται σοφοὶ καὶ συγγραφεῖς ἐν αὐτοῖς, ὡς οἱ φιλόσοφοι Πιττακός, Θεόφραστος, Φανίας, ὁ ἱστορικὸς Θεοφάνης, ὁ λογογράφος Ἑλλάνικος, οἱ ποιηταὶ Ἀρίων, Τέρπανδρος, Ἀλ-

καῖος, αἱ ποιήτριαι Σαπφὼ καὶ Ἤριννα· προσήπτετο ὅμως αὐτοῖς καὶ τρυφηλότης καὶ ἐκδιαίτησις. Αἱ κυριώτεραι πέντε αὐτῆς πόλεις ἀπετέλουν πεντάπολιν, καὶ ἦσαν, πρὸς Α ἡ Μυτιλήνη, μετὰ λιμένος, πρωτεύουσα τῆς νήσου, καὶ περίφημος διὰ τοὺς ποιητικοὺς αὐτῆς διαγωνισμούς, καὶ ὡς πατρὶς τοῦ Ἀλκαίου, τῆς Σαπφοῦς καὶ τοῦ Πιττακοῦ. Β αὐτῆς ἔκειτο τὸ χωρίον Αἴγειρος. Εἰς τὴν Β παραλίαν ἦν ἡ Μήθυμνα (ἢ Μέθυμνα), εὐρὺν ἔχουσα λιμένα, λεηλατηθεῖσα ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τῷ 406 π. Χ. (Ξεν. Ἑλλ. Α, 2, 11.—Διόδ. ΙΓ, 76), πατρὶς τοῦ Ἑλλανίκου καὶ τοῦ Ἀρίωνος, καὶ περίφημος προσέτι διὰ τὸν οἶνόν της. Ἧττον ἐπίσημοι ἦσαν αἱ 3 ἄλλαι πρὸς Δ, ἡ Ἄντισσα καὶ ἡ Ἐρεσ(σ)ὸς, πατρὶς τοῦ Θεοφράστου καὶ τοῦ Φανίου, ἐπὶ παραλίου λόφου κειμένη, εἰς 28 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Σιγρίου ἀκρωτηρίου· ἡ Πύρρα, κατὰ τὸ στενώτατον τῆς νήσου ἐπὶ τοῦ Εὐρίπου, πρὸ τοῦ Στράβωνος ἤδη καταποντισθεῖσα ἐπὶ σεισμοῦ. Ἡ Ἀρίσβη (Ἡρδ. Α, 151), κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καταστραφεῖσα (Στρβ. ΙΕ 616.—Mela. II, 7, 4).

Λεσβῶναξ, 1) Ἕλλην ῥήτωρ ἐπὶ Τιβερίου. Αὐτοῦ σώζονται δύο ἐλαχίστου λόγου ἄξια ῥητορικὰ γυμνάσματα, δημηγορίαι, πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, προτρέπουσαι αὐτοὺς ἀνδρείως νὰ πολεμήσωσι κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν καὶ τῶν Θηβαίων ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (ἐν Dobson καὶ Bekker Orat. Aft.).—2), Μεταγενέστερος γραμματικὸς ἐν Ῥώμῃ, γράψας «περὶ σχημάτων» (γραμματικῆς) (Valckenaer ἐν ἐκδ. Ἀμμωνίου).

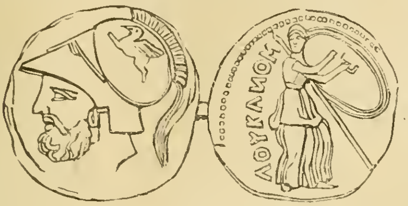
Λέσχη, (ἐκ τοῦ λέγειν ἢ λαὸν ἔχειν) τόπος συνελεύσεως πρὸς συνδιαλέξεις, καὶ πρὸς θερμασμὸν ἐν χειμῶνι. Συνεχῶς τοιαῦται ὑπῆρχον εἰς τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις, εἰς Ἀθήνας, κατ' Εὐστάθιον (εἰς Ὁμηρ. Ὀδ. Σ, 327, 360. Ἰδ. καὶ Ἡσίοδ. Ἔργ. κ. Ἡμ. 491. 499. — Ἡσύχ. λ. Λέσχη. — Ἐτ. Μ). Ἐν Σπάρτῃ δὲ, ἡ συνεδρίασις τῶν μελῶν ἑκάστης φυλῆς πρὸς συζητήσεις πολιτικὰς καὶ ἄλλας. Ἐκεῖ προσήγοντο καὶ τὰ νεογνὰ, ἵν' ἀποφασίζηται τὸ περὶ ἐκθέσεως ἢ περὶ ἀνατροφῆς αὐτῶν (Πλουτ. Λυκ. ΙΣΤ. ΚΕ). Ἦν δ' ἡ διάταξις αὕτη ἀναγκαία, ἵνα συναποφασίζωσι καὶ οἱ νέοι Σπαρτιᾶται μὴ συνερχόμενοι, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι, εἰς τὴν ἀγορὰν, ἀλλ' ἀποκλειόμενοι αὐτῆς μέχρι τοῦ 30 ἔτους. Ἠσχολοῦντο δ' ἐν τοιαύταις συναναστροφαῖς ἢ εἰς σπουδαῖα, ὡς εἰς πανηγυρισμὸν καλῶν πράξεων ἢ ἔλεγχον τῶν ἐπιληψίμων, ἢ καὶ εἰς φαιδρά. Ἐν Βοιωτίᾳ Λέσχαι ἐλέγοντο οἱ οἶκοι τῶν κοινῶν ἑστιάσεων. Καὶ παρ' Ὁμήρῳ δὲ μνημονεύεται (Ὀδ. Σ, 329.—Ἰδ. καὶ Ἡσίοδ. Ἔργ. κ. Ἡμ. 391. 499) λέσχη, ἐν ᾗ ἐπαῖται διενυκτέρευον. Ὑπῆρχον δὲ λέσχαι συνήθως παρὰ τοῖς μεγάλοις ναοῖς τοῦ Ἀπόλλωνος, ὡς ἡ ὡραιοτάτη πασῶν, ἡ τῶν Κνιδίων ἐν Δελφοῖς, περιέχουσα τὰς μεγαλογραφίας τοῦ Πολυγνώτου (Παυσ. Α, 25), ἐξ οὗ καὶ ὁ θεὸς λεσχηνόριος ἐπωνομάζετο (Ἁρποκρ. λ. —Πλούτ. π. τ. εἰ κτλ.).

Λέσχης, ἴδ. Ἔπος.

Λετρῖνοι, πόλις ἐν Πελοποννήσῳ, κειμένη εἰς τὰ ἀρκτικὰ τῆς Ἤλιδος, εἰς 140 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Ὀλυμπίας, ἐπώνυμος Λετρέως, υἱοῦ τοῦ Πέλοπος (Ξενφ. Ἑλλ. Γ, 2, 251. — Παυσ. Ε, 22). Ὁ νῦν Πύργος.

Λεῦκαι, 1) πόλις τῆς Ἰωνικῆς παραλίας, ἐπὶ λόφου ἀποτόμου παρὰ τῇ Φωκαίᾳ, ἱδρυθεῖσα τῷ 352 π. Χ. ὑπὸ τοῦ Πέρσου στρατηγοῦ Τάχου, καὶ πολλάκις διαμφισβητηθεῖσα μεταξὺ τῶν Σμυρναίων καὶ Κλαζομενίων. Τῷ 131 μάχη συνεκροτήθη ἐνταῦθα μεταξὺ τοῦ Ἀριστονίκου, καὶ τοῦ ὑπάτου Λικ. Κράσσου (Στρβ. ΙΔ, 646.—(Just. XXXVI, 4].—2) Πόλις Λακωνικὴ καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν (Πολβ. Δ, 36. Ε, 19.—Στρβ. Η, 363).—3) Τρία νησίδια πρὸς τῇ Κρήτῃ.

Λευκανέα, χώρα τῆς κάτω Ἰταλίας παρὰ τῷ Ταραντίνῳ κόλπῳ, ἐκ τῶν λευκῶν λίθων τῶν εἰς αὐτὴν ἐκτεινομένων Ἀπενίνων κληθεῖσα. Μέγα ἀκρωτήριον εἶχε τὸ Παλίνουρον, ποταμοὺς τὸν Σίλαρον, Ἄλην, Δάσιν, πρὸς Δ. Ἀν. Κράθιν,

Σύβαριν, Σέμνον, Βράδανον. Οἱ πρῶτοι κάτοικοι, Οἰνωτροί, ἐνικήθησαν ὑπὸ Σαμνιτῶν. Ἐξενίκησαν δὲ τέλος αἱ παράλιοι Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι (Ἴδ. Μεγ. Ἑλλάς.).

Λευκὰς, ἢ Λευκαδία (ἁγ. Μαῦρα)· κατ' ἀρχὰς χερσόνησος τῆς Ἠπείρου (Ἀκτὴ Ἠπείροιο (Ὁμ. Ὀδ. Ω, 378), 4μ

μῆκος καὶ ½μ πλάτος ἔχουσα, μετὰ πόλεως Νηρίκου (ἢ Νηρίτου). Ἐλέγετο δ' ἐπώνυμος Λευκαδίου, τοῦ υἱοῦ Καρίου (Στρϐ.). Οἱ πρῶτοι αὐτῆς κάτοικοι ἦσαν Τηλεϐόαι καὶ Λέλεγες, οἷς προσετέθησαν τῷ 640 π.Χ. 1000 Κορίνθιοι ὑπὸ τὸν Γόργον, ὁμοῦ μετ' ἐκείνων ἄλλην πόλιν κτίσαντες, τὴν Λευκάδα, παρὰ τὸν ἰσθμὸν, τὸν διόρυκτον, ὃν ἔσκαψαν καὶ ἐγεφύρωσαν. Ἔμεινε δὲ τὸ ὄρυγμα τοσοῦτον ἀϐαθὲς, ὥστε καὶ Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι συγγραφεῖς λέγουσι τὴν Λευκάδα ἄλλοτε νῆσον ἄλλοτε χερσόνησον (Θουκ. Γ, 81, 4. — Liv. XXXIII, 17). Τόρευμα σπανίας ὡραιότητος ἐπὶ κατόπτρου παρίστησι τὴν Λευκάδα, ὡς νέαν γυναῖκα, στεφανοῦσαν τὴν Κόρινθον ὡς ἔνθρονον ἄνδρα. Εὑρέθη δ' ἐν Κορίνθῳ ὑπὸ τοῦ κ. Ῥέντη. Πρὸς Ν προέχει τὸ ἀκρωτήριον Λευκάτας μετὰ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος· καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐλέγετο κρημνισθεῖσα εἰς τὴν θάλασσαν ἡ Σαπφὼ, ἣν καὶ ἄλλοι δυσέρωτες ἐμιμοῦντο (Στρϐ. Ι, 452). Ἦν δ' ἐπὶ τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ ἡ ἐπὶ τοῦ Διορύκτου Λευκὰς ἡ πρωτίστη πόλις τῆς Ἀκαρνανίας.

Λευκάτας, τὸ νοτιοδυτικὸν ἀκρωτήριον τῆς Λευκάδος, ἔχον ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἀπὸ τῶν βράχων τούτου ἐλέγετο κρημνισθεῖσα ἡ Σαπφὼ εἰς τὴν θάλασσαν (Στρϐ. σ. 461).

Λευκὴ, 1) Νησίδιον Ν τῆς Κρήτης (ν. Κουφονήσι). — 2) Νῆσος ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, κατὰ τὰς ἐκϐολὰς τοῦ Ἴστρου, ἱερὰ τῷ Ἀχιλλεῖ (δι' ὃ καὶ Ἀχίλλεια προσέτι ἐλέγετο, διότι ἐνταῦθα ἐπιστεύετο συζῶν ὁ Ἀχιλλεὺς ἀθάνατος μετ' ἄλλων ἡρώων (Στρϐ. Β, 125). — 3) Λευκὴ ἀκτὴ, χωρίον ἐν Προποντίδι τῆς Θράκης (Ἡρδ. Ζ, 25). Ὁμοίως ἡ Ν ἄκρα τῆς Εὐϐοίας (ν. Παξιμάδι). — 4) Λευκὴ κώμη, ἐμπορεῖον τῶν Ναϐαταίων εἰς τὸν Ἀραϐικὸν κόλπον, ἔχον φρουρὰν Ῥωμαϊκὴν (Στρϐ. ΙΣΤ, 781).

Λευκέμμη καὶ **Λευκέμνη,** τὸ νο-

τιανατολικὸν ἀκρωτήριον τῆς Κερκύρας (Θουκ. Α, 30). Ἰταλ. Capo bianco.

Λευκίππη, 1) θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ὅμ. Ὕμν. Δημτρ. 418. Παυσ.). — 2) Γυνὴ τοῦ Ὕλλου καὶ μήτηρ τοῦ Λαομέδοντος, ἢ γυνὴ τοῦ Λαομέδοντος καὶ μήτηρ τοῦ Πριάμου (Ὑγῖν.-Σχλ. Λυκφρ. 18). — 3) Θυγάτηρ τοῦ Μινύα ἐξ Ὀρχομενοῦ, μεταμορφωθεῖσα εἰς πτηνὸν, ὡς καὶ δύο ἀδελφαί της (Αἰλ. Π., σ. ΙΓ, 42). — 4) Γυνὴ τοῦ Εὐήνορος εἰς τὴν νῆσον Ἀτλαντίδα (Πλάτ Κριτ. σ. 113).

Λευκιππίδες, ἴδ. Ἴδας. Διόσκουροι.

Λεύκιππος 1) Οἰνομάου, ὡς κόρη μεταμφιεσθεὶς, παρεμόνευσε τὴν νύμφην Δάφνην, δι' ὃ καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν αὐτῆς (Παυσ. Η, 20, 2). — 2) Υἱὸς Περιήρους, ἀδελφὸς τοῦ Ἀφαρέως καὶ τοῦ Τυνδάρεω, πατὴρ τῆς Ἀρσινόης, Ἱλαείρας καὶ Φοίβης, αἵτινες ἐξ αὐτοῦ Λευκιππίδες ἐλέγοντο, βασιλεὺς τῆς Μεσσήνης (ἴδ. Ἴδας, Διόσκουροι). — 3) Εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων Ἑλλήνων φιλοσόφων, πρῶτος ἐπινοητὴς τῆς ἀτομιστικῆς θεωρίας, πιθανῶς περὶ 500 π. Χ. Πατρὶς αὐτοῦ λέγονται ὑπ' ἄλλων τὰ Ἄβδηρα, ἡ Ἐλέα, ἡ Μῆλος, ἡ Μίλητος· διδάσκαλοι δ' αὐτοῦ μνημονεύονται ὁ Παρμενίδης καὶ ὁ Ζήνων, μαθητὴς δ' ὁ Δημόκριτος, τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ ἔτι μᾶλλον ἀναπτύξας εἰς ὃν καί τινες ἀποδίδουσι τὰ συνήθως ὡς τοῦ Λευκίππου θεωρούμενα συγγράμματα. Λέγεται δ' ὅτι καὶ πρακτικὰ ζητήματα τῆς φιλοσοφίας ἐπραγματεύθη ὁ Λεύκιππος.

Λευκοθέα, ἴδ. Ἀθάμας.

Λεύκολλα, λιμὴν εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Κύπρου (Στρβ.).

Λευκολοφίδης, πατὴρ τοῦ Ἀθηναίου στρατηγοῦ Ἀδειμάντου (Πλάτ. Πρωταγ. 315).

Λευκὸν τεῖχος, φρούριον τῆς Μέμφιδος ἐν Αἰγύπτῳ (Ἡρδ. Γ, 91. — Θουκ. Α, 104).

Λευκονόη, 1) ἀττικὸς δῆμος τῆς Λεοντίδος φυλῆς (Σουίδ.). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Μινύα (Ovid.).

Λευκόπετρα, ἀκρωτήριον ἐν Βρουτίοις, εἰς τὸν Σικελικὸν πορθμὸν, 12 μίλ. Ν. τοῦ Ῥηγίου (Στρβ. Ε, 211. ΣΤ, 259).

Λεῦκος, ἑταῖρος τοῦ Ὀδυσσέως πρὸ τῆς Τροίας (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 491).

Λεύκοφρυς, πόλις Καρικὴ ἐπὶ τοῦ Μαιάνδρου, μετ' ἐπισημοτάτου ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ μετὰ λίμνης, ἧς τὸ θερμὸν ἀλλὰ πόσιμον ὕδωρ διετέλει ἐν ἀδιαλείπτῳ κινήσει (Ξεν. Ἑλλ. Γ, 2, 19. Δ, 8, 17). Ἐκεῖθεν ἐπωνομάζετο ἡ θεὰ Λευκοφρύνη (Στρβ. Α, 14).

Λευκόσυροι, οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς Καππαδοκίας, συριακῆς φυλῆς, ἀλλὰ τῶν Συρίων λευκότεροι (Ἡρδ. Α, 72. — Ε, 45. Ζ, 72). Παρέμεινε δὲ τὸ ὄνομα παρὰ τοῖς κατοίκοις τοῦ παραλίας, μεταξὺ τοῦ Ἅλυος καὶ τοῦ Ἴριδος, καὶ ἀφ' οὗ τὸ τῶν Καππαδόκων ἐπεκράτησεν ἀνὰ πᾶσαν τὴν χώραν (Ξεν. Ἀνβ. Ε, 6. 11, 9. — Στρβ. ΙΒ, 542).

Λεῦκτρα, 1) πεδίον δασῶδες τῆς Βοιωτίας, μεταξὺ Πλαταιῶν καὶ Θεσπιῶν, περίφημον διὰ τὴν νίκην τοῦ Ἐπαμεινώνδου τῷ 371 π. Χ. (Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ, 4, 4, 9. — Πλούτ. Πελοπ. ΚΑ). — 2) πόλις πρὸς Δ. τῆς Λακωνικῆς, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Παμίσου, ἔχουσα ἀκρόπολιν καὶ ναοὺς τῆς Ἀθηνᾶς, τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ τοῦ Ἔρωτος (Παυσ. Γ, 21, 7. 26, 4. — Πλούτ. Πελοπ. Κ). — 3) Φρούριον ἐν Ἀρκαδίᾳ κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Λακωνικῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Μεγαλοπόλεως (Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ, 5, 24. — Θουκ. Ε, 54. — Πλούτ. Κλεομ. ΣΤ, Πελοπ. Κ).

Λεύκωμα, σανὶς ἢ μέρος τοίχου λευκῶς κεχρισμένον ἵνα δέχηται ἐπιγραφάς.

Λεύκων, 1) ἡγεμὼν τῆς Παντικαπείας ἐν τῇ Ταυρικῇ, ζῶν περὶ τὴν 100ὴν Ὀλυμπιάδα, ἐπαινούμενος δὲ ἐπὶ φρονήσει καὶ εὐγενείᾳ αἰσθημάτων (Δμσθ. π. Λεπτ. — Πολύαιν.). — 2) Υἱὸς Ἀθάμαντος καὶ Θεμιστοῦς

(᾽Απλλδ. Α, 9, 2).—3) Χωρίον τῆς Κυρηναϊκῆς ἐν τῇ ᾽Αφρικῇ (῾Ηρδ. Δ. 160),

Λευκώνης, υἱὸς ῾Ηρακλέους καὶ Αἰσχρηΐδος, κόρης τοῦ Θεσπίου (᾽Απλλδ. Β, 2).

Λευκώνιον καὶ Λευκωνία, πόλις τῆς Χίου (Θουκ. Η, 24. Πολύαιν.).

Λευκωπεύς, υἱὸς Πορθάωνος καὶ Εὐρυδίκης, ἀδελφὸς Οἰνέως (᾽Απλλδ. Α, 7, 10).

Λευκωσία, νῆσος τῆς Τυρρηνικῆς θαλάσσης πρὸς τῇ ᾽Ιταλίᾳ, ἐπώνυμος μιᾶς τῶν Σειρήνων (Στρβ. Ε.—Λκφρ.). Ν. Λικόσα.

Λεχεάτης, ἐπίθετον τοῦ Διὸς ἐν ᾽Αλιφήρᾳ τῆς ᾽Αρκαδίας, ἔνθα ἐλέγετο γεννήσας τὴν ᾽Αθηνᾶν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς.

Λέχαιον, χωρίον εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, 12 στάδ. Β τῆς Κορίνθου, μεθ᾽ ἧς ἡνοῦτο διὰ μακρῶν τειχῶν, ὀχυρὸς λιμὴν διὰ τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν τῶν Κορινθίων καὶ τὰ ἐκ δυσμῶν προσπλέοντα πλοῖα (Ξεν. ῾Ελλ. Δ, 4, 17, ᾽Αγησ. Ε, 17). ᾽Ωνομάσθη κατὰ Λέχην, υἱὸν Ποσειδῶνος καὶ Πειρήνης.

Λεωβώτης, ἀνεψιὸς τοῦ Λυκούργου, ὁ κατ᾽ ἄλλους Χαρίλαος (ἴδ.). (῾Ηρδ. Α, 62).

Λεωγόρας, ὁ πρόπαππος ὡς καὶ ὁ πατὴρ τοῦ ᾽Ανδοκίδου· ἐκεῖνος μὲν συνέπραξεν εἰς τὴν ἔξωσιν τῶν Πεισιστρατιδῶν, οὗτος δ᾽ εὑρέθη περιπεπλεγμένος εἰς τὴν δίκην τῶν ῾Ερμοκοπιδῶν (Πλούτ. Β, Ι, ῾Ρητ. σ. 134).

Λεωδάμας, ῥήτωρ διάσημος τῆς σχολῆς τοῦ ᾽Ισοκράτους 400 — 355 π. Χ· (Αἰσχ. κ. Κτησ. 531. —Δμσθ. Λεπτ. 501). Κατηγορήθη ὑπὸ τοῦ Θρασυβούλου, ἐνεκάλεσε δὲ τὸν Χαβρίαν καὶ τὸν Καλλίστρατον.

Λεώδοκος, υἱὸς Βίαντος καὶ Πηροῦς, ᾽Αργοναύτης (᾽Απλλδ. ῾Ροδ. Α, 119).

Λεωκίδης, υἱὸς τοῦ τυράννου τοῦ ῎Αργους Φείδωνος (῾Ηρδ. ΣΤ', 127).

Λεωκόριον, ἱερὸν τῶν 3 κορῶν τοῦ Λέω, ἥρωος ἐπωνύμου τῶν ᾽Αθηναίων, θυσιάσαντος αὐτὰς εἰς ἐξιλέωσιν τῶν θεῶν ἐπὶ μεγάλου λοιμοῦ (Θουκ. Α, 20. ΣΤ, 57).

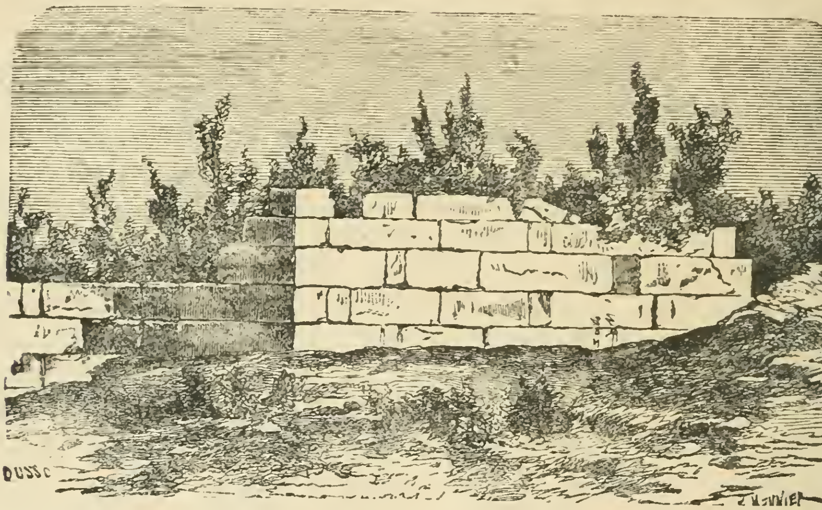
Λεωκράτης, 1) εἷς τῶν ᾽Αθηναίων στρατηγῶν εἰς τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην (τῷ 479 π. Χ.)· τῷ δὲ 456 πολιορκήσας ὑπέταξε τὴν Αἴγιναν εἰς τὰς ᾽Αθήνας (Πλούτ. ᾽Αριστ. Κ.—Θουκ. Α, 105. 108).—2) ᾽Επίσημος ᾽Αθηναῖος, φυγὼν ἐξ ᾽Αθηνῶν μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, καὶ μετὰ 8 ἔτη διὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ Λυκούργου κατηγορηθεὶς, ἀλλὰ δι᾽ ἰσοψηφίας ἀθωωθείς.

Λέων, 1) υἱὸς Εὐκρατίδα, ἔγγονος τοῦ ᾽Αναξανδρίδου, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, περὶ τὸ 600 π. Χ. (῾Ηρδ. Α, 65. Ζ, 240). — 2) Ναύαρχος ᾽Αθηναῖος, μετὰ τοῦ Νικίου συνυπογράψας τὴν μετὰ τῆς Σπάρτης εἰρήνην (Θουκ. Ε. 19, 24), εἷς τῶν τεθέντων ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ἐν Σάμῳ στόλου κατὰ τῶν Υ' (Θουκ. Η, 24, 73). Μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ᾽Αλκιβιάδου συνεναυάρχησε μετὰ 9 ἄλλων ἐν ᾽Αργινούσαις (406 π. Χ.)· ἐπὶ δὲ τῶν Λ' ἀπεσύρθη εἰς Σαλαμῖνα, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἐφονεύθη ὑπ᾽ αὐτῶν (Ξεν. ῾Ελλ. Α, 5, 18. Β, 3, 31).—3) Βυζάντιος, μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος, διοικητὴς τῆς πατρίδος του ὅτε ἐπολιορκεῖτο ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (340). Φίλος του δὲ ἦν ὁ Φωκίων, ὃν ὑπεδέχθη τότε ἐκεῖ, τὸν Χάρητα δ᾽ ὡς ὕποπτον ἀπέκλεισεν. ᾽Απέθανε δι᾽ ἑκουσίου θανάτου ὅτε ὁ Φίλιππος ἐξήγειρε κατ᾽ αὐτοῦ ὑπονοίας παρὰ τοῖς Βυζαντίοις (Πλούτ. Φωκ. ΙΔ. Νικ. ΚΑ).

Λέων, 1) ᾽Ακρωτήριον τῆς Εὐβοίας Ν τῆς ᾽Ερετρίας (ν. Στρογγυλόν). — 2) ᾽Ακρ. εἰς τὰ Ν τῆς Κρήτης (ν. Λεῖον).— 3) Χωρίον εἰς τ' Α τῆς Σικελίας, 5 μίλ. ἀπὸ τῶν Συρακουσῶν (Θουκ. ΣΤ, 15.— Liv. XXIV, 39), ἡ θέσις ἐξ ἧς οἱ ᾽Αθηναῖοι, καὶ εἶτα οἱ ῾Ρωμαῖοι, ἐπολιόρκησαν τὴν πόλιν.—4) Ποταμὸς τῆς Φοινίκης παρὰ τῇ Σιδόνι πρὸς τῇ Βηρυττῷ.

Λεωνίδας, 1) Υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης ᾽Αναξανδρίδου, διεδέχθη τῷ 491 τὸν ἄτεκνον ἀδελφόν του Κλεομένην Α'. ῞Οτε δ᾽ οἱ Πέρσαι εἰσέβαλον διὰ τῆς Θεσ-

σαλίας εἰς τὴν Ἑλλάδα, τῷ 480 π. Χ. ἐν μέσῳ θέρει, ἐπεχείρησε τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ στενοῦ τῶν Θερμοπυλῶν μετὰ 300 Σπαρτιατῶν (Ἡρδ. Ζ, 205. 225. — Ἰσοκρ. Πανηγ. 25), συνοδευομένων ὑπὸ 2100 εἱλώτων, οἷς προσετέθησαν καὶ 4000 σύμμαχοι. Μετὰ τετραήμερον δισταγμὸν προσβαλὼν ἀπεκρούσθη ἐπὶ δύο ἡμέρας ὁ Ξέρξης, μέχρις οὗ, ὑπὸ τοῦ Ἐφιάλτου προδοθέντες οἱ Ἕλληνες περιεκυκλώθησαν. Τότε ἀπέπεμψεν ὁ Λεωνίδας τοὺς συμμάχους (Πελοποννησίους, Φωκεῖς, Λοκρούς), ὧν ματαία θὰ ἦν ἡ θυσία,

καὶ διετήρησε παρ' ἑαυτῷ μόνον 400 Θηβαίους, οἵτινες ὅμως μετὰ ταῦτα διέφυγον, καὶ 1000 Θεσπιεῖς, πεσόντας πάντας μετὰ τῶν 300 Σπαρτιατῶν, πλὴν ἑνὸς ἐκ τούτων (Ἡρδ. Ζ, 249). Ὀργισθεὶς διὰ τὴν γενναίαν ταύτην ἀντίστασιν, ἀπέκοψεν ὁ Ξέρξης τοῦ Λεωνίδου τὴν κεφαλὴν καὶ ἐσταύρωσεν αὐτὴν (Ἡρδ. Ζ, 238. Η, 114. Θ, 78). Ἀλλ' οἱ Ἕλληνες ἐτίμησαν διὰ μνημείων καὶ δι' ᾀσμάτων τοὺς ἥρωας (Λυκ. κ. Λεωκρ. ΚΗ). Ἐν Σπάρτῃ δείκνυται ἔτι μνημεῖον ὃ ὑποτίθεται καὶ λέγεται, ἀλλ' ἀναποδείκτως, «Λεωνίδου τάφος». Υἱὸν δ' ἀνήλικα, ἐκ τῆς Γοργοῦς, θυγατρὸς τοῦ ἀδελφοῦ του Κλεομένους, ἀφῆκεν ὁ Λεωνίδας τὸν Πλείσταρχον. — 2) Λεωνίδας Β, υἱὸς Κλεωνύμου, πατὴρ τοῦ περιφήμου Κλεομένους Γ'. — 3) Στρατηγὸς τοῦ Ἀντιγόνου, διὰ δόλου τῷ 320 π. Χ. εἰς ὑποταγὴν ἐπαναγαγὼν 3000 μισθωτούς, οὓς ὁ Ἀντίγονος εἶχε πέμψει εἰς Λυκαονίαν, καὶ οἵτινες εἶχον ἐπαναστῆ (Πολύαιν. Δ, 66). — 4) Περίπυστος Ῥόδιος Ὀλυμπιονίκης τῆς 154—157 Ὀλ. — 5) Ἕτερος Ῥόδιος, φιλόσοφος Στωϊκὸς (Στρβ. ΙΔ). — 6) Ἕλλην ἐπιγραμματογράφος ἐξ Αἰγύπτου, ἐπὶ Νέρωνος ζῶν ἐν Ῥώμῃ. — 7) Ἄλλος ἐπιγραμματογράφος ἐκ Τάραντος. Ἀμφοτέρων σώζονταί τινα ἐπιγράμματα. — 8) Στρατηγὸς Βυζάντιος (Αἰλιαν.).

Λεωνίδεια, ἑορτὴ εἰς τιμὴν τοῦ ἐν Θερμοπύλαις μετὰ τῶν 300 ἡρωϊκῶς πεσόντος, τελουμένη ἐτησίως ἐν Σπάρτῃ, πρὸ τοῦ κενοταφίου τοῦ Λεωνίδου, ἀπέναντι τοῦ θεάτρου, μετὰ πανηγυρικῶν ἀγορεύσεων καὶ ἀγώνων, ὧν Σπαρτιᾶται μόνον ἐπετρέπετο νὰ μετέχωσι (Παυσ. Γ, 143, 1).

Λεωνίδης, 1) ζωγράφος ἐξ Ἀνθηδόνος τῆς Βοιωτίας, μαθητὴς τοῦ Εὐφράνορος. — 2) Ἀρχιτέκτων γράψας περὶ συμμετρίας. — 3) Ἰατρὸς ἐξ Ἀλεξανδρείας, πιθανῶς μετὰ τὸν Γαληνόν. — 4) Γραμματικὸς ἐξ Ἤλιδος. — 5) Διδάσκαλος τοῦ νέου Κικέρωνος

ἐν Ἀθήναις τῷ 44 π. Χ.). (Cic. aïam. XVI, 21, 5).

Λεωνόκη, κώμη τῆς Ταρρακονικῆς Ἱσπανίας (Πτολ. Β, 6).

Λεωπρέπης, ἢ Λεωπρεπεὺς, ἐκ Κέω, πατὴρ τοῦ ποιητοῦ Σιμωνίδου (Ἡρδ. Ζ, 228).

Λέως, ἥρως Ἀθηναῖος, ἐπώ-

νυμος τῆς Λεοντίδος φυλῆς. Εἰς τὰς τρεῖς θυγατέρας του, ἡρωϊκῶς θανούσας ὑπὲρ τῆς πατρίδος, οἱ Ἀθηναῖοι ἤγειραν ἱερὸν, τὸ Λεωκόριον (Παυσ. Α, 5.— Αἰλ. Π. Ι. ΙΒ, 26).

Λεωσθένης, ἴδ. Λαμιακὸς πόλεμος.

Λεωτυχίδης, 1) Σπαρτιάτης ἐκ τοῦ οἴκου τῶν Εὐρυποντιδῶν, διάδοχος τοῦ Δημαράτου, ὃν ἐξέβαλε τῷ 491 π. Χ. συνεργείᾳ τοῦ Κλεομένους (Ἡρδ. ΣΤ, 85. Η, 131). Τῷ δὲ 479 ἦν ὁ ἐν Μυκάλῃ πάντα διοικῶν τὸν Ἑλληνικὸν στόλον (Ἡρδ. Θ, 90). Πεμφθεὶς δ' εἰς Θεσσαλίαν κατὰ τῶν Ἀλευαδῶν (τῷ 470), ἐδωροδοκήθη, καὶ ἵνα ἀποφύγῃ τὴν δικαστικὴν καταδίωξιν, ἀπῆλθεν εἰς Τεγέαν, ἔνθα καὶ ἀπέθανεν (Ἡρδ. ΣΤ, 72,—Διόδ. ΙΑ, 34, 48). —2) Υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Ἄγιδος. Ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ, κατηγορηθέντος ὡς μὴ γνησίου, ἐβασίλευσεν ὁ Ἀγησίλαος (Ξενφ. Ἀγησίλ Α, 5).

Λεωχάρης, Ἀθηναῖος (Bœckh, C. J. 6161), γλύπτης διάσημος, περὶ τὴν 100ην Ὀλυμπιάδα ἀκμάζων. Ἓν τῶν ἀριστουργημάτων αὐτοῦ ἦν ὁ χαλκοῦς, ὑπὸ τοῦ ἀετοῦ ἀρπαζόμενος Γανυμήδης, ὑπὸ τῶν ἀρχαίων θαυμαζόμενος (Pl. XXXIV, 19. 17). — Νόνν. Διονυσ. ΙΕ, 281.—Ἀνθολ. ΙΒ, 221), καὶ οὗ θαυμασία λιθίνη ἀπομίμησις σώζεται ἐν τῷ Βατικανῷ Μουσείῳ τῆς Ῥώμης. Μετ' ἄλλων προσέτι μεγάλων συγχρόνων καλλιτεχνῶν συνειργάσθη εἰς τὴν ζωοφόρον τοῦ Μαυσωλείου τῆς Ἁλικαρνασσοῦ, ἧς λείψανα διατηροῦνται ἐν τῷ Βρεττανικῷ μουσείῳ, σύμπλεγμα παραστήσας ἱππέων (Λουκ. Νεκρ. Διάλ. ΚΔ, 2)· καὶ πλεῖστα ἄλλα ἔργα αὐτοῦ μνημονεύονται (ἴδ. Rang. Ant. Hell. II, n. 1002).

Λήδα ἢ **Λήδη,** θυγάτηρ Θεστίου, γυνὴ Τυνδάρεω, ἐξ οὗ ἔσχε τὴν Τιμάνδραν καὶ Φιλονόην, τὸν Κάστορα καὶ τὴν Κλυταιμνήστραν, καὶ συγχρόνως ἐκ τοῦ Διὸς τὸν Πολυδεύκην καὶ τὴν Ἑλένην. Κατὰ δὲ τὸν Ὅμηρον, τοῦ Τυνδάρεω υἱοὶ ἦσαν ὁ Κάστωρ καὶ ὁ Πολυδεύκης, τοῦ Διὸς δὲ θυγάτηρ ἡ

Ἑλένη (Ἰλ. Γ. 426. Ὀδ. Λ, 298), κατ' ἄλλους δὲ μύθους τ' ἀνάπαλιν (Εὐριπ. Ἑλ. 254. 1680). Κατὰ μεταγενεστέραν δὲ παράδοσιν (Ov. H, 24, XVII, 55. — Hor. A, p. 347. Sat. II. 1, 26), ἡ Λήδα ἔτεκεν ἐκ τοῦ Διὸς, μεταμορφωθέντος εἰς κύκνον, δύο ᾠὰ, ἐξ ὧν τὸ ἓν ἐνέκλειε τὸν Κάστορα καὶ τὸν Πολυδεύκην τὸ δὲ ἄλλο τὴν Ἑλένην.

Ληθαῖος, 1) ποταμὸς ἐν Κρήτῃ παρὰ τῇ Γόρτυνι, ἐκβάλλων νοτίως εἰς τὴν θάλασσαν (Στρβ.). — 2) Ποταμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ῥέων διὰ τῆς Μαγνησίας καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Μαίανδρον (Ἀνακρ. 54.—Στρβ.).

Λήθη, ἴδ. Ἅδης.

Λῆθος, υἱὸς Τευτάμου, βασιλεὺς τῶν Πελασγῶν ἐν Λαρίσσῃ (Ὁμ. Ἰλ. 843).

Λήϊτος, υἱὸς Ἀλέκτορος (ἢ Ἀλεκτρυόνος), Ἀργοναύτης, ἀρχηγὸς τῶν Βοιωτῶν πρὸ τῆς Τροίας, τρωθεὶς ὑπὸ Ἕκτορος, ταφεὶς δ' ἐν Πλαταιαῖς (Ἡμ. Ἰλ. Β, 444. Ρ. 601.—Εὐριπ. Ἰφιγ. Α, 256).

Λήκυθος, μικρὸν φρούριον ἐπὶ τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου Σιθωνίας Δ ἐπὶ ἀκρωτηρίου. Ὁ Βρασίδας, καταχτήσας αὐτὸ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων, κατέσκαψε τὰ τείχη του (Θουκ. Δ. 113).

Λήκυθος, φιάλη στενὸν ἔχουσα τὸν

Λήκυθος ἀρβυλική.

Λήκυθος

λαιμὸν, ἰδίως δι' ἔλαιον ἢ μῦρα, κεραμίνη, πολλάκις δὲ καὶ ἀλαβαστρίνη· ὁ δὲ Ὅμηρος (Ὀδ. Ζ, 39) μνημονεύει καὶ χρυσῆς. Αἱ τῶν Ἀθηνῶν ἀπαντῶνται λευκαὶ, ἐπιγεγραμμέναι δι' ἐλευθέρας χειρός. Λήκυθος δὲ ἀρυβαληνὴ ἐλέγετο ἡ ἔχουσα ὀγκωδεστέραν τὴν κοιλίαν, κατὰ τὸν ἀρύβαλον, ὅστις ἦν ἀγ-

Ἀρύβαλος

Λήκυθος

γεῖον στρογγύλην τὴν κοιλίαν ἔχον καὶ στενὸν τὸν λαιμόν.

Ληλάντιον πεδίον, ἴδ. Εὔβοια.

Λημνίσκος, ταινία ἐξ ἐρίου, ἐν τοῖς νικητηρίοις στεφάνοις προσδεομένη καὶ ὄπισθεν αὐτῶν κρεμαμένη ἰδίως παρὰ Συρακουσίοις. Ἐπὶ Ῥωμαίων δ' ἐδίδετο καὶ αὐτὴ μό-

Ἀνάγλυφον πυραμίδος Κεστίου

νη ἐπὶ τιμῇ, καὶ ἦν τότε συνήθως κατάστικτος, ἢ ἀργυροῖς ἢ χρυσοῖς ἐλάσμασι κεκοσμημένη. Προσέτι δ' ἐφέρετο καὶ ὑπὸ τῶν γυναικῶν ὡς κόσμημα τῆς κεφαλῆς (Ἀθήν. —Ἡσύχ. λ.—Virg.—Plin.).

Λῆμνος, νῆσος τοῦ Αἰγαίου, ἀρχαιότατα καὶ Αἰθαλία καὶ Ὑψιπύλια καλουμένη, Ν τῆς Θάσου, 87 μίλ. Α τοῦ Ἄθω, ῥίπτοντος, ὡς ἐλέγετο, τὴν σκιάν του μέχρις αὐτῆς, ἡφαιστεία, πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ σεισμῶν, καὶ θερμὰς πηγὰς κεκτημένη, δι' ὃ καὶ ἦν ἱερὰ τῷ Ἡφαίστῳ (Ὁμ. Ἰλ. Α, 590.—Ἀνακρ. ΛΣΤ, 2). Ἡ ἔκτασις αὐτῆς 6 ⌈⌉ μίλ. Ὑψηλὸν αὐτῆς ὄρος πρὸς Α ἐκαλεῖτο Μόσυχλος. Παρῆγε δ' ἐν ἄλλοις μίλτον, χρησιμεύουσαν εἰς χρωματισμὸν καὶ εἰς ἀντιφάρμακον, ἰατρικὸν κατὰ δηγμάτων ὄφεων, κτλ. Ἐνταῦθα εἶχε μείνει ὁ Φι-

λοκτήτης ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Οἱ ἀρχαιότατοι αὐτῆς κάτοικοι καλοῦνται ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ. Α, 594. Ὀδ. Θ, 294) Σίντιες ἄνδρες, ἦσαν πειραταὶ, καὶ εἶχον δεχθῆ τὸν ἐν τοῦ οὐρανοῦ σφενδονισθέντα Ἥφαιστον. Κατ' αὐτοὺς δὲ Λήμνιος, λημνία χεὶρ, ἐδήλου ὀλέθριος. Οἱ μετὰ ταῦτα δὲ κάτοικοι, Μινύαι, ἦσαν υἱοὶ τῶν Ἀργοναυτῶν καὶ τῶν γυναικῶν τῆς νήσου, ἃς οἱ ἄνδρες των εἶχον ἐγκαταλείψει. Καὶ τούτους δ' ἐδίωξαν οἱ Πελασγοὶ μετὰ ταῦτα. Ὁ Δαρεῖος ὑπεδούλωσε τὴν νῆσον, ἠλευθέρωσε δ' αὐτὴν πάλιν ὁ Μιλτιάδης· εἶτα δ' ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων μετέβη αὕτη εἰς τοὺς Μακεδόνας, καὶ τέλος εἰς τοὺς Ῥωμαίους (Ἡρδ. ΣΤ, 136.—Θουκ. Δ, 109. Ζ, 57.—Πολδ. Λ. 18). Ἐλέγετο δὲ καὶ δίπολις ἡ νῆσος, καθ' ὃ ἔχουσα δύο πόλεις, τὴν Ἡφαιστίαν πρὸς Α, τὴν Μυρίναν (ν. Κάστρον) εἰς τὴν παραλίαν.

Ληναῖα· Ληναῖος, ἴδ. Διόνυσος.

Ληναῖον, ἴδ. Ἀττική.

Ληνὸς, τὸ μέρος ἔνθα πατοῦνται αἱ σταφυλαὶ πρὸς οἰνοποιίαν. Οἱ εἰς τὸν ληνὸν ἐργαζόμενοι ἐλέγοντο ληνοβάται, οἷοι δύο παρίστανται εἰς τὴν ἀπέναντι εἰκόνα, ἐξ ὧν

καταφαίνεται καὶ ἡ πρώτη ἀφορμὴ τῆς εἰς τοὺς σατύρους ἀποδοθείσης μορφῆς. Εἰς ἄλλα ἔργα τέχνης πολλάκις πολλοὶ παριστῶνται οἱ πατοῦντες, καὶ ἔχουσιν ἢ τὰς ῥάβδους ἀνὰ χεῖρας, ὡς οὗτοι, ἢ σχοινίον ὑπὲρ αὐτοὺς ἐξ οὗ κρατοῦνται. Ληνεὼν δ' ἦν ὁ τόπος ἢ οἶκος ὁ περιέχων τὸν ληνόν· καὶ ἐκ τοῦ ληνοῦ ἦν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Βάκχου Ληναῖος. Ἐν γένει δὲ ληνὸς ἐλέγετο πᾶν κοῖλον δοχεῖον, καὶ αὐτὴ ἡ λάρναξ τῶν τάφων, ἢ σαρκοφάγος· προσέτι δὲ καὶ ἡ ὀπὴ τοῦ καταστρώματος τοῦ πλοίου, εἰς ἣν ἐμπήγνυται ὁ ἱστός. Ἀκόμη καὶ εἰς τὰς ἁμάξας ἡ ἕδρα ἐφ' ἧς ἐκάθητο ὁ ἡνίοχος.

Ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, ἴδ. Δῆμος.

Ληξίαρχοι, ἐν Ἀθήναις 6 ἄρχοντες, μετὰ 30 βοηθῶν, ἐπιτηροῦντες ὅπως οὐδεὶς μὴ δικαιούμενος εἰσέρχηται εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, πᾶς πολίτης δὲ προσέρχηται ἐγκαίρως, καὶ οὐδεὶς πρὸ ὥρας ἀναχωρῇ.

Ληξόβιος, λαὸς ἐν τῇ Λουγδουνίᾳ Γαλλίᾳ, πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Σηκουάνα, κατὰ τὴν νῦν Νορμανδίαν.

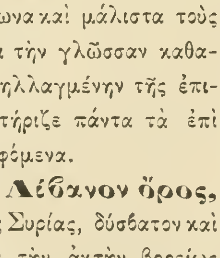
Λητὼ, θυγάτηρ τοῦ Κοίου καὶ τῆς Φοίβης, Τιτανὶς, σύζυγος τοῦ Διὸς πρὸ τῆς Ἥρας, σχοῦσα ἐξ αὐτοῦ τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἄρτεμιν (Ἡσίοδ. Θωγ. 406. 921), δι' ὃ καὶ παρῴκει τοῖς θεοῖς ἐν Ὀλύμπῳ. Ἦν μελανείμων (Ἡσίοδ.), προσηνὴς θεά. Ἐν τῷ Τρωϊκῷ πολέμῳ καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Υ, 40. 72. Δ, 497) παρίσταται μετὰ τῶν τέκνων της εἰς τὴν μάχην ὑπὲρ τῶν Τρώων. Ὁ Ὅμηρος μνημονεύει (Ἰλ. Ω, 602) καὶ τοῦ μύθου τῆς Νιόβης (ἴδ.), ἐν χωρίῳ δὲ ὃ κρίνεται μὴ γνήσιον (Ὀδ. Λ, 51. 513) μνημονεύεται ὁ μύθος καθ' ὃν ὁ Τιτυὸς, προσβαλὼν τὴν Λητὼ ὅτε διὰ τοῦ Πανοπέως μετέβαινεν εἰς τὴν Πυθὼ, ἐτιμωρήθη διὰ τοῦτο ἐν τῷ Ἅδῃ. Ἐν τῷ Ὁμηρικῷ ὕμνῳ τοῦ Δηλίου Ἀπόλλωνος, ἀγαπᾶται ὑπὸ τοῦ Διὸς, ἤδη μετὰ τῆς Ἥρας νενυμφευμένου, καὶ ὑπὸ ταύτης ζηλοτυπούσης καταδιώκεται διὰ πάσης τῆς γῆς, ὅθεν καί τινες τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐκ τοῦ ἀλᾶσθαι (πλανᾶσθαι) παράγουσιν. Ἐν Δήλῳ δὲ, ἐπὶ τοῦ ὄρους Κύνθου, ἐγέννησε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἄρτεμιν· ἀλλὰ ταύτην ἰδίως κατὰ στ. 16 ἐν Ὀρτυγείᾳ, δηλ. τῇ Ῥηνείᾳ, ἢ ἐν τεμένει τῆς Ἐφέσου. Ἐλατρεύετο δὲ κυρίως μετὰ τῶν δύο τέκνων της.

Λιβάνιος, Ἕλλην σοφιστὴς, ἐξ Ἀντιοχείας τῆς Συρίας, γενν. τῷ 315 μ. Χ., ἐσπούδασεν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐδίδαξεν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἀλλ' ὑπὸ φθονερῶν ἀντιζήλων συκοφαντηθεὶς, ἐξεβλήθη ὑπὸ τῆς κυ-

βερνήσεως τῷ 316, ἐδίδαξεν ἐπὶ 5 ἔτη ἐν Νικομηδείᾳ, καὶ μετεκλήθη μὲν αὖθις εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἀλλὰ κατὰ τῶν ἐκεῖ ῥᾳδιουργιῶν δυσανασχετῶν, ἐπέστρεψεν εἰς Ἀντιόχειαν, ἐν προβεβηκυίᾳ ἡλικίᾳ, ἴσως τῷ 391. Εἰδωλολάτρης, καὶ τούτου ἕνεκα ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ προστατευόμενος, ἦν ὅμως πρὸς τοὺς χριστιανοὺς ἀνεκτικός, καὶ μεταξὺ τῶν μαθητῶν του ἦσαν ὁ Βασίλειος, ὁ Χρυσόστομος, καὶ πιθανῶς καὶ ὁ ἱστορικὸς Ἀμμιανός. Ἐπὶ τοῦ Ἰουλιανοῦ δὲ κατεῖχε καὶ δημοσίαν θέσιν ὡς ταμίας. Πολλὰ ἔγραψε, τὰ πλεῖστα διατηρηθέντα. Τὰ κυριώτερα εἰσὶ ῥητορικά, ὡς τὰ «προγυμνασμάτων παραδείγματα», ὑπὲρ τὰ 60, ἄλλα, μ ε λ έ τ α ι, ἤτοι ἀγορεύσεις ἐπὶ πλαστῶν ὑποθέσεων, περὶ τὰς 50, ὧν τινες, ὡς ἡ πρὸς τὸν Ἰουλιανόν, οἱ πανηγυρικοὶ Κωνσταντίου καὶ Κώνσταντος, ἔχουσι σπουδαιότητα διὰ τὴν σύγχρονον αὐτοῦ ἱστορίαν. Προσοχῆς ἄξιαι εἰσὶν αὐτοῦ καὶ ἡ βιογραφία τοῦ Δημοσθένους καὶ αἱ ὑποθέσεις τῶν λόγων τοῦ ῥήτορος. Σώζονται δὲ καὶ ὑπὲρ τὰς 4000 ἐπιστολαὶ αὐτοῦ εἰς ἐπισήμους συγχρόνους, πιστὴ εἰκὼν τῶν τότε περιστάσεων· ἀλλὰ τὸ ἓν τέταρτον αὐτῶν διατηροῦνται μόνον ἐν λατινικῇ μεταφράσει. Βαθέως τὸν Ὅμηρον, τὸν Πλάτωνα καὶ μάλιστα τοὺς ῥήτορας σπουδάσας, ἔχει τὴν γλῶσσαν καθαράν, ἀλλ' οὐχὶ ὅλως ἀπηλλαγμένην τῆς ἐπιτηδεύσεως ἥτις ἐχαρακτήριζε πάντα τὰ ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ γραφόμενα.

Λίβανος (ὁ), ἢ Λίβανον ὄρος, τῆς Φοινίκης καὶ Κοίλης Συρίας, δύσβατον καὶ χιονοσκεπές, παρατείνει τὴν ἀκτὴν βορείως τῆς Σιδόνος, (Πολύβ. Ζ, 45.—Διόδ. ΙΔ, 22.—Στρβ. ΙΣΤ, 754).

Λιβανωτρὶς, κιβώτιον τετράγωνον περιέχον τὸ λίβανον (θυμίαμα) τῶν θυσιῶν. Εἷς ἢ μία τῶν ὀπαδῶν τοῦ θύτου ἔφερε συνήθως τὴν λιβανωτρίν, ὡς καὶ τὴν προχοΐδα τῶν σπονδῶν, πρὸς χρῆσιν τοῦ ἱερέως.

Ἀνάγλ. Μουσ. Καπιτωλίου

Λίβηθρα, Λείβηθρα ἢ Λείβηθρον, ἀρχαία πόλις τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Πιερίας πρὸς τῷ Ὀλύμπῳ, ΝΔ τοῦ Δίου. Ὁ ποταμὸς Σὺς πλημμυρήσας κατέστρεψεν αὐτὴν (Στρβ. Θ, 410.—Παυσ. Θ, 35).

Λι(ει)βήθριον ὄρος, τὸ Δ μέρος τοῦ Ἑλικῶνος, πρὸς τῇ Κορωνείᾳ, μετὰ σπηλαίου καὶ ἀγαλμάτων τῶν Λιβηθρίδων Μουσῶν καὶ Νυμφῶν, καὶ δύο πηγῶν, αἵτινες ὡμοίαζον στήθη γυναικῶν, τὸ δὲ ὕδωρ αὐτῶν ἦν γαλακτῶδες (Παυσ. Θ, 34, 4.—Στρβ. Η, 410).

Λίβιος (Τ), ὁ ἐπίσημος Ῥωμαῖος ἱστοριογράφος, γεννηθεὶς τῷ 58 π. Χ., γράψας εἰς 140 ἢ 144 βιβλία τὴν ἱστορίαν τῆς Ῥώμης ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦ 744 ἀπὸ κτίσεως αὐτῆς. Ἐκ τούτων 35 μόνον (1-10. 21-45) σώζονται.

Λιβουρνία ἢ Λ ι β ω ρ ν ί α, χώρα Ἰλλυρικὴ παραλία. Ὁ ποταμὸς Ἀρπίας ὥριζεν αὐτὴν Β πρὸς τὴν Ἰστρίαν, ὁ Τίτιος Ν πρὸς τὴν Δαλματίαν. Ἦν δὲ τὸ Δ μέρος τῆς νῦν Κροατίας καὶ τὸ Β τῆς Δαλματίας, ὀρεινὸν καὶ τραχύ, οὗ οἱ κάτοικοι, Λιβοῦρνοι, ἦσαν ἔμπειροι ναυτικοί.

Λιβύα καὶ Ἀφρική, τὸ τρίτον μέρος τῆς Γῆς. Μέχρις Ἡροδότου οἱ ἀρχαῖοι παρεδέχοντο τῆς γῆς δύο μόνον μέρη, τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν, αἷς προσελόγιζον καὶ εἴ τι τῆς Ἀφρικῆς ἐγνώριζον. Ἀφρικὴ δ' ἐλέγετο μόνον χώρα δυτικῶς τῆς Αἰγύπτου κειμένη, καὶ βαθμηδὸν ἐξετάθη ἐκεῖθεν τὸ ὄνομα. Παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐπεκράτησε τὸ τῆς Λιβύης, τὸ δὲ τῆς Ἀφρικῆς μᾶλλον παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις. Ὥριζε δ' αὐτὴν πρὸς Α ὁ Ἰνδικὸς Ὠκεανὸς καὶ ὁ ἀρκτικὸς κόλπος (ἀρχαιότερον δ' ἐθεωρεῖτο ὁ Νεῖλος ὡς ὅριον) καὶ ὁ ἰσθμὸς τῆς Ἀρσινόης (Σουέζ)· πρὸς Β ἡ ἔνδον, ἡ μεσόγειος θάλασσα, παρὰ τὴν ἀκτὴν Λιβυκὸν λεγομένη πέλαγος· πρὸς Δ τὸ Ἀτλαντικὸν πέλαγος, καὶ πρὸς Ν τὸ Αἰθιοπικόν. Κυρίως δ' ἐγνώριζον οἱ ἀρχαῖοι τ' ἀνατολικὰ καὶ βόρεια αὐτῆς μέρη, ἔνθα ὑπῆρχον Φοινικικαὶ καὶ Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι, ἡ

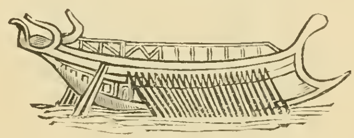
Καρχηδὼν, ἡ Κυρήνη κτλ. Τῶν δὲ δυτικῶν αὐτῆς καὶ τῆς ἔνδον ἐρήμου ὀλίγιστα μόνον ἦσαν γνωστά. Ὁ Ἡρόδοτος διηγεῖται περὶ περίπλου ὃν διενήργησεν ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου Νεχὼ, ἀπὸ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου καὶ διὰ τῶν Ἡρακλείων στηλῶν ὀπίσω· καὶ τὸ ἀξιόπιστον αὐτοῦ οὐδόλως ἠμφισβητήθη. Τοῦ δ' ὃν περὶ τὰ 510, κατ' ἄλλους περὶ τὰ 470 ἐπεχείρησεν ὁ Καρχηδόνιος Ἄννων, σώζεται γνησία ἔκθεσις ἐν Ἑλληνικῇ μεταφράσει, καθ' ἣν, ἀποπλεύσας μετὰ 60 πλοίων καὶ τρισμυρίων ἀνδρῶν πρὸς ἵδρυσιν ἀποικιῶν, ἔφθασεν εἰς τὸ ἑσπέρου κέρας (ν. πράσινον ἀκρωτήριον), καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ νότιον κέρας (ν. ἐρυθρὸν ἀκρωτήριον) μέχρι Σενεγαλίας καὶ Γαμβίας. Μεταγενεστέρως, καὶ ταῦτα ἐλησμονήθησαν, καὶ ὁ Πτολεμαῖος πιστεύει εἰς συνάφειαν τῶν νοτίων τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας. Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον (Β, 32. Δ, 181) περιβάλλει τὸ Ἀτλαντικὸν πέλαγος πρὸς Δ καὶ Ν τὴν Λιβύην, διαιρουμένην εἰς Αἴγυπτον, Αἰθιοπίαν καὶ τὴν κυρίως Λιβύαν, τὴν οἰκουμένην πρὸς τῇ Μεσογείῳ, τὴν θηριώδη, Ν τοῦ Ἄτλαντος, τῶν Ῥωμαίων τὴν Γαιτουλίαν, καὶ τὴν Ψάμμον (τὴν ἔρημον Σαχάραν), ἐγκλείουσάν τινας ὀάσεις· τὰ δ' ἐπέκεινα τῆς ἐρήμου εἰσὶ σκοτεινὰ καὶ ἀμφίβολα, καὶ περὶ τῶν ἐγκατοίκων μνημονεύει ἐν Δ, 168—199. Χῶραι αὐτῆς πρὸς Β μνημονεύονται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἡ Μαρμαρική, ἡ Κυρηναϊκή, ἡ κυρίως Ἀφρική, ἡ Νουμιδία, ἡ Μαυριτανία. Ὄρη δὲ, ὁ χιονοσκεπὴς Ἄτλας, ὁ μείζων Δ, καὶ ὁ ἐλάττων, ἐκείνου Β. Εἰς δὲ τὰ Ν τῆς Δ ἀκτῆς τὸ θεῶν ὄχημα (ἴσως τὰ ὄρη τοῦ Κόγγου ἢ ὁ Σάγρης)· εἰς δὲ τὸ Ν. ὅριον τῆς Αἰθιοπίας τὸ ὄρος τῆς Σελήνης. Ὁ κυριώτατος δὲ ποταμὸς ἦν ὁ Νεῖλος, μετὰ τῶν πηγῶν αὐτοῦ. Εἰς τὴν Δ ἔρημον ἦν ὁ Νίας, πιθανῶς εἷς καὶ ὁ αὐτὸς, μετὰ τοῦ ὃν ὁ Πλίνιος ὀνομάζει Βαμβόταν (ὁ ν. Σενεγάλιος), καὶ ὁ Μασίθολος (ἴσως ὁ ν. Γαμβίας). Ὁ Νίγειρ καὶ ὁ Γεὶρ ἔρρεον εἰς τὸ Β χεῖλος τῆς μεγάλης ἐρήμου. Μετὰ τὴν πτῶσιν δὲ τῆς Καρχηδόνος κυρίως Ἀφρικὴ ἐλέγετο ἡ Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία ἡ ἔχουσα πρὸς Δ ὅριον τὴν Νουμιδίαν, πρὸς Α τὴν Κυρηναϊκήν, πρὸς Β τὴν θάλασσαν, διαιρουμένη εἰς Ζευγιτάναν πρὸς Β καὶ Βυζάκιον πρὸς Ν.

Λιβυκὸν, ὄρος, τὸ Δ ὅριον τῆς Αἰγύπτου (Ἡρδ. Β, 8), (ν. Δζεβέλ).

Λιβυκὸν πέλαγος, τοῦ Αἰγαίου τὸ μεταξὺ τῶν δύο Σύρτεων τῆς Ἀφρικῆς καὶ μεταξὺ τῆς Κρήτης (Πολβ. Α, 42. — Διόδ. Ε, 39. Στρβ. Β, 122, Ι, 488).

Λιβοφοίνικες ἢ Λιβυφοίνικες, κάτοικοι τῆς Β παραλίας τῆς Ἀφρικῆς, μικτὸς πληθυσμὸς ἐκ Φοινίκων καὶ Ἀφρικανῶν, (Πολβ. Γ, 33.—Διόδ. Κ, 55).

Λιβυρνὶς, πλοῖον πειρατικὸν ὃ παρὰ των Ἰλλυριῶν ἐδέχθησαν οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὸν στόλον των ἀπὸ τῆς ἐν Ἀκτίῳ μάχης. Εἶχε

Νόμισμα Δομετιανοῦ

τὴν πρῷραν καὶ τὴν πρύμνην ἐπίσης ὀξεῖαν, ἵνα πλέῃ κατὰ τὰς δύο διευθύνσεις.

Λέβυσσα, παράλιος πόλις τῆς Βιθυνίας, μεταξὺ Νικομηδείας καὶ Χαλκηδόνος, ἔνθα λέγεται δηλητηριασθεὶς ὁ Ἀννίβας (Πλούτ. Φλαμ. Κ.—Εὐτρ. Δ, 14).

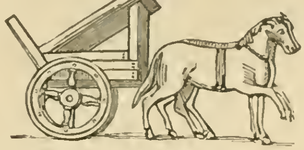
Λέγεια, μία τῶν Σειρήνων (Εὐστθ. εἰς Ὅμ.).

Λέγηρ, Λείγηρ ἢ Λίγρος, ποταμὸς τῆς Γαλλίας (ν. Loire) (Στρβ. Δ, 189).

Λέγυες εἶτα καὶ **Λιγυστινοὶ,** λαὸς ἀρχαῖος καὶ πολυάνθρωπος· κατὰ τὴν Ν παραλίαν τῆς Γαλλίας μέχρις Ἰταλίας, ἐκ Μασσαλίας μέχρι Πίσης. Ὁ Ἐρατοσθένης Λιγυστινὴν ἔλεγε πᾶσαν τὴν Δ χερσόνησον τῆς Εὐρώπης, ὁ δὲ Τάκιτος (Germ. XLIII). τοῦ λαοῦ τούτου ἴχνη ἔλεγεν ὑπάρχοντα καὶ ἐν Γερμανίᾳ, ἃ ὁ Ἡρόδοτος (Ζ, 72) τάττει ἐν Ἀσίᾳ. Ἐπ' Αὐγούστου δ' ἦν ἡ Λιγυστική

ἡ μεταξὺ τῶν παραθαλασσίων Ἄλπεων ἐν Γαλλίᾳ καὶ τοῦ Πάδου ἐν Ἰταλίᾳ.

Λιθοβόλος, πολεμικὴ μηχανὴ δι' ἧς ἐξετόξευον λίθους. Ὁ μηχανισμὸς αὐτῆς ἄγνω-

Ἀνάγλυφον στήλης Μ. Αὐρηλίου

στος. Αἱ ἐλάσσονες μετεφέροντο ἐφ' ἁμαξῶν.

Λιθοτομίαι, παρὰ ταῖς Συρακούσαις, χρησιμεύουσαι εἰς φυλακὰς (Θουκ. Ζ, 86).

Λιθοξόος, λιθοτόμος, λιθουρ-

Ἐκ χειρογράφου τοῦ Βιργιλίου

γός. Οἱ τὸν λίθον τέμνοντες καὶ ἐργαζόμενοι εἶχον τὰς αὐτὰς μεθόδους καὶ τὰ αὐτὰ ἐργαλεῖα ὡς σήμερον.

Λίκνον, κόσκινον τοῦ σίτου, ἴσως **ταὐτὸ** τῷ λικμὸς, πλατὺς κάλαθος δι' οὗ ἐλίκνιζον ἢ καθαίροντες διήρουν τὸν σῖτον ἀπὸ τῶν ἀχύρων. Εἰς τοιαῦτα δὲ πλεκτὰ πανέ-

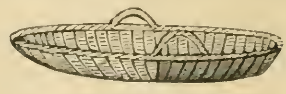

Ἐξ ἀρχαίου ἀναγλύφου

Ἐκ κεραμίου ἀναγλύφου

ρια ἔφερον καὶ τὰ ταῖς θυσίαις χρήσιμα σκεύη καὶ τὰς δι' αὐτὴν ὀπώρας οἱ λικνοφόροι (Πλούτ.—Ἡσύχ.), δι' ὃ ὁ Διόνυσος καὶ λικνίτης ἐλέγετο. Τοιοῦτοι δὲ κάλαθοι ἐχρησίμευον ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων (Ὁμ. Ὕμν. εἰς Ἑρμ. κτλ.) καὶ εἰς κοιτίδα τῶν βρε-

Κεράμινον ἀνάγλυφον

φῶν, ὥστε καὶ εἰς αὐτὴν καθιερώθη τὸ ὄνομα. Πιθανῶς δ' ἐκρεμῶντο εἰς σχοινίον, καὶ οὕτως εὐκολώτερον ἐκινοῦντο, ὥστε καὶ ὁ Θεόκριτος (ΚΔ, 10), λέγει καὶ τὴν ἀσπίδα εἰς τοῦτο ἐνίοτε χρησιμεύουσαν. Αἱ τροφοὶ ὅμως ἐπροτίμων νὰ κοιμίζωσι τὰ βρέφη διὰ βαυκαλημάτων (νανουρισμάτων) κινοῦσαι αὐτὰ εἰς τὰς ἀγκάλας των.

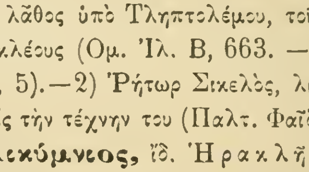
Λικύμνιον, φρούριον ὑπὲρ τὴν Τίρυνθα, κτιθὲν ὑπὸ Λικυμνίου (Στρβ.).

Λικύμνιος, 1) υἱὸς Ἠλεκτρύονος καὶ Μηδείας, θεῖος τοῦ Ἡρακλέους, μόνος τῶν ἀδελφῶν του σωθεὶς εἰς τὴν κατὰ τῶν παίδων τοῦ Πτερελάου μάχην, φονευθεὶς δὲ κατὰ λάθος ὑπὸ Τληπτολέμου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἡρακλέους (Ομ. Ἰλ. Β, 663. — Ἀπλλδ. Β, 4, 5).—2) Ῥήτωρ Σικελὸς, λίαν ἐντριβὴς εἰς τὴν τέχνην του (Πλατ. Φαῖδρ. 276).

Λικύμνιος, ἴδ. Ἡρακλῆς.

Λίλαια, 1) πόλις τῆς Φωκίδος προσμηρικὴ, πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Κηφισοῦ, λεηλατηθεῖσα ὑπὸ τῶν Μακεδόνων ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ πολέμου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 522. — 2) θυγάτηρ τοῦ Κηφισοῦ, μία τῶν Ναϊάδων καθ' ἣν ἐκλήθη ἡ πόλις (Παυσ. Ι, 33).

Λιλύβαιον, Δ ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας, 1000 στάδ. ἀπέχον τῆς Ἀφρικῆς. Ἐπ' αὐτοῦ ἵδρυσαν οἱ Καρχηδόνιοι τῷ 397 π.Χ. τὴν ὀχυρὰν πόλιν Μοτύην, ὁμώνυμον τῇ ὑπὸ

τοῦ Διονυσίου καταστραφείσῃ, καὶ περιβαλόντες αὐτὴν διὰ τάφρου 66' εὐρείας καὶ 40' βαθείας, ἐνέθηκαν φρουρὰν 20,000 ἀνδρῶν (ν.

Μαρσάλα). Οἱ Ῥωμαῖοι τὴν προσέβαλον τῷ 250 ἀνεπιτυχῶς (Πολβ. Α, 42. 47.—Στρβ. ΣΤ, 265).

Λειμενήϊον, τόπος παρὰ τῇ Μιλήτῳ (Ἡρδ. Α, 18).

Λειμὴν, κόλπος θαλάσσιος ἢ καὶ μεγάλων ποταμῶν, κατάλληλος εἰς ἀγκυροβόλησιν καὶ καταφυγὴν, φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν πλοίων, συνεπληροῦτο πολλάκις διὰ τῆς τέχνης, σκαπτομένου εἰς τὸ βάθος αὐτοῦ ἑτέρου ἐλάσσονος, μυχοῦ ἢ ὅρμου, διὰ τὰ ἐκεῖ ἐναπομένοντα πλοῖα. Προκυμαῖαι δὲ ἐξέτεινον καὶ ἐξησφάλιζον κατὰ τρικυμιῶν τοὺς μείζονας τῶν λιμένων, καὶ εἰς τὴν ἄκραν αὐτῶν ᾠκοδομοῦντο πύργοι πρὸς ἄμυναν ἢ φάροι πρὸς φωτισμὸν, καὶ ἁλύσσεις ἐνταῦθα ἔκλειον τὸν λιμένα (Κλειστὸς λιμήν). Κατὰ πᾶσαν δὲ τὴν ἀκτὴν ἐτίθεντο κίονες ἢ σιδηροῖ κρίκοι πρὸς πρόσδεσιν τῶν πλοίων. Ἐπὶ τῶν λιμένων ἵστατο συνήθως ναὸς τῆς Ἀφροδίτης, εἰς μνήμην τῆς ἐκ τῶν κυμάτων γεννήσεως αὐτῆς.

Λέμναι, 1) πόλις μεθόριος τῆς Λακωνίας καὶ Μεσσηνίας, ἔχουσα ναὸν τῆς Λιμνάτιδος Ἀρτέμιδος. Ἐνταῦθα νέοι Μεσσήνιοι, προσβαλόντες τὰς πανηγυριζούσας Σπαρτιατίδας παρθένους, προὐκάλεσαν τὴν ἔκρηξιν τοῦ πρώτου Μεσσηνιακοῦ πολέμου (Παυσ. Γ, 2, 6, 16, 6, 31, 3.—Στρβ. Ζ, 362). (ν. εἰς τὴν θέσιν αὐτῆς τὸ παρεκκλήσιον «Παναγία τῆς Βολιμνοῦ).—2) Μέρος τῆς πόλεως Σπάρτης. Ἴδ. Λακωνική. — 3) Μέρος περὶ τὰς Ἀθήνας ΝΔ, ἔνθα ἔκειτο τὸ Ληναῖον, λεγόμενον καὶ ἱερὸν τοῦ ἐν Λίμναις Διονύσου.—4) Πόλις εἰς τὴν Δ ἀκτὴν τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου, Δ τῆς Σηστοῦ (Στρβ. ΙΔ, 635).

Λεμναία, κώμη τῆς Ἀκαρνανίας ἐπὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου (Θουκ. Β, 80).

Λεμνώρεια, θυγάτηρ Νηρέως καὶ Δωρίδος (Ἀπλλδ. Α, 2, 7).

Λεμὸς, ἡ πεῖνα, ἐξ ἐλλείψεως τροφίμων ἐν προσωποποιήσει παρ' Ἡσιόδῳ (Θεογ. 207), καὶ κατὰ μίμησιν αὐτοῦ παρὰ τοῖς Λατίνοις (Βιργ. Æ, VI, 276.— Ov. Met. VIII, 798), τέρας ἄγριον, δασεῖαν ἔχον τὴν κόμην καὶ κοίλους τοὺς ὀφθαλμοὺς, τέκνον τῆς Ἔριδος κατοικοῦν εἰς τοῦ Ἅδου τὴν εἴσοδον. Γνωστὸν ὅτι ἀπὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ὁ χρησμὸς ἔπαιξεν ἐπὶ τῆς ταὐτότητος ἢ κἂν τῆς ἐγγυτάτης ὁμοιότητος τῆς προφορᾶς τοῦ λιμοῦ καὶ λοιμοῦ.

Λέμυρα, πόλις τῆς Λυκίας ἐπὶ λίμνης (Στρβ.).

Λέμυρος, ποταμὸς πρὸς τ' ἀνατολικὰ τῆς Λυκίας (Στρβ. ΙΔ).

Λένδιος, χωρίον τῆς Σικελίας, ἔνθα ἐκτίσθη ἡ Γέλα (Θουκ. Ε, 4).

Λένδος, 1) ἴδ. Ῥόδος. — 2) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Κερκάφου καὶ τῆς Κυδίππης, κτίστης τῆς Λίνδου (Πινδ.—Διόδ. Ε, 57).

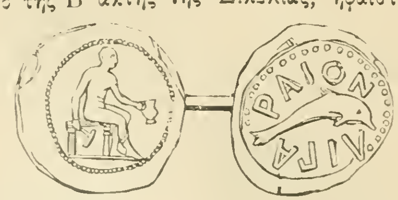
Λένος, ἀρχαιότατα (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 570), καὶ μετὰ ταῦτα, μάλιστα ἐν Ἄργει, προσωποποίησις τοῦ, ὡς φυτὸν πρωΐμως μαραινόμενον τὸν θάνατον ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ ὑποστάντος, καθὼς ὁ Νάρκισσος ἐν Βοιωτίᾳ, ὁ Ὑάκινθος ἐν Λακωνίᾳ· δι' ὃ καὶ πένθιμον ᾆσμα ἐψάλλετο εἰς τὸν Λίνον, Αἴλινος λεγόμενον, ἐκ τοῦ αἴ Λίνε, ὡς παρὰ τοῖς τραγικοῖς (Αἰσχ. Ἀγαμ. 115, 131. 148. — Σοφ. Αἴ. 627. — Εὐριπ. Φοιν. 1535). Κατὰ τοὺς Ἀργείους υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ Ψαμάθης, τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως, ἐκτεθεὶς ὑπὸ τῆς μητρός του, ἀνετράφη ὑπὸ ποιμένος καὶ ἐσπαράχθη ὑπὸ κυνῶν. Τὸ ἁμάρτημα δὲ τῆς θυγατρός του γνωρίσας ὁ βασιλεὺς, ἐθανάτωσεν αὐτήν· ἀλλ' ὁ Ἀπόλλων ἔπεμψε τὴν Ποινὴν κατὰ τῶν Ἀργείων, ἁρπάζουσαν τὰ παιδία ἀπὸ τῶν μητέρων των, μέχρις οὗ ὁ χρησμὸς τοῖς διέταξε νὰ ἐξιλεώσωσι τὸν Λίνον καὶ τὴν Ψαμάθην. Διὰ τοῦτο κατ' ἔτος, ἐπὶ τῶν κυνικῶν καυμάτων, ἐν τῷ παρ' αὐτοῖς καλουμένῳ ἀρνείῳ μηνὶ, ἑώρταζον τὴν ἀρνηΐδα ἢ κυνοφοντίδα ἑορτὴν, καθ' ἣν ἔθυον ἀρνία καὶ ἐφόνευον κύνας, αἱ δὲ γυναῖκες καὶ κόραι ἔψαλλον τὸν αἴλινον ἐν πομπῇ. Ἠνίττοντο

δὲ ταῦτα τὰς ἀσθενείας ἃς τὰ κυνικὰ καύματα ἐπέφερον εἰς τὰ φυτά, τοὺς κύνας καὶ τοὺς ἀνθρώπους, μάλιστα εἰς τὰ παιδία. Ἐν Βοιωτίᾳ δ' ἐλατρεύετο ὁ Λίνος ὡς ποιητὴς αὐτός, υἱὸς τοῦ Ἀμφιμάρου ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ τῆς Μούσης Οὐρανίας, ἔχων εἰκόνα ἐντὸς σπηλαίου τοῦ Ἑλικῶνος, ᾗ προσεφέρετο κατ' ἔτος θυσία, ὅτε καὶ εἰς τὰς Μούσας. Παλαίσας ποτὲ πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα, ἐφονεύθη ὑπ' αὐτοῦ. Συγχρόνως δ' ἐθεωρεῖτο οὐ μόνον ὡς ποιητής, ἀλλὰ καὶ ὡς σοφὸς καὶ πεπαιδευμένος ὡς διδάσκαλος τοῦ Ἡρακλέους καὶ τοῦ Ὀρφέως, καὶ πρῶτος τοῖς γράμμασι χρησάμενος (Διόδ. Γ, 62). Διδάσκων τὸν Ἡρακλέα τὸ κιθαρίζειν καὶ θελήσας ποτὲ νὰ τὸν τιμωρήσῃ ὡς δυσμαθῆ, ἐφονεύθη ὑπ' αὐτοῦ διὰ τῆς κιθάρας (Ἀπολλδ. Β, 4, 9.—Παυσ. Α, 43, 7. Θ, 49, 6). Οἱ Ἀλεξανδρινοὶ τῷ ἀπέδωκαν καὶ συγγράμματα, ὡς τῷ Ὀρφεῖ καὶ τῷ Μουσαίῳ, μεθ' ὧν τὸν σχετίζουσιν. Ἐλέγετο δὲ ταφεὶς ἐν Θήβαις, ἢ ἐν Ἄργει, ἢ ἐν Χαλκίδι τῆς Εὐβοίας.

Λέξος, υἱὸς Αἰγύπτου καὶ Καλιάνδης (Ἀπλδ. Β, 1, 4).

Λέπαξος, πόλις τῆς Κροσσαίας ἐν Μακεδονίᾳ, Α τῆς Ὀλύνθου (Ἡρδ. Ζ, 123)

Λιπάρα, ἡ μείζων τῶν αἰολικῶν νήσων πρὸ τῆς Β ἀκτῆς τῆς Σικελίας, ἡφαιστείας

φύσεως. Πόλιν ὁμώνυμον ἔκτισαν ἐπ' αὐτῆς Αὔσωνες, οἷς προσετέθησαν Κνίδιοι μετὰ ταῦτα. Τῷ δὲ 251 π. Χ. ἐκυρίευσαν οἱ Ῥωμαῖοι τὴν νῆσον (Στρβ. ΣΤ, 275. Πολύβ. Α, 25, 4. — Διόδ — Ε, 7, 10).

Λέσαι, πόλις τῆς Κροσσαίας ἐν τῇ Χαλκιδικῇ Χερσονήσῳ.

Λέσσος, 1) ποταμὸς ἐν Θράκῃ, μεταξὺ Νέστου καὶ Ἕβρου, ἐκβάλλει Δ τῆς Στρυμης (Ἡρδ. Ζ, 108, 109). — 2) Ὀμόρρους τοῦ Τηρίου πρὸς τῷ Λεοντίνῳ ἐν Σικελίᾳ (Πολύβ Ζ, 6).— 3) Πόλις τῆς κάτω Δαλματίας παρὰ τῇ ἐκβολῇ τοῦ Δρίλωνος, μετ' ἀκροπόλεως λίαν δυσβάτου, ὑπὸ Διονυσίου, τοῦ τυράννου Συρακουσῶν, τῷ 385 π. Χ. ἱδρυθεῖσα (Πολύβ. Γ, 16. Η, 10, 15. — Διόδ. ΙΕ, 13).

Λεταί, ἴδ. Ἄτη.

Λέτρα, σταθμὸς ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ἐν Σικελίᾳ Ἕλλησιν, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων Libra μετονομασθείς, περιέχει 12 οὐγγίας, ὧν αἱ 6 ἐλέγοντο ἡμίλιτρα, αἱ 5, 4, 3, πεντόλιτρον, τετράς, τριάς, αἱ δὲ 2 ἑξάς. Ὡς νόμισμα ἦν ἴσον τῷ Αἰγινητικῷ ὀβολῷ, δι' ὃ καὶ δεκάλιτρον ἐλέγετο ἐν Συρακούσοις ὁ 10 αἰγιν. ὀβολοῖς ἴσος κορινθιακὸς στατήρ. Καὶ ἡ κοτύλη ἐλαίου λέγεται παρὰ Γαληνῷ λίτρα.

Λεχάδες, τρία νησίδια εἰς τὰ βόρεια τῆς Εὐβοίας, ἡ Σκάρφεια, Κάρησα καὶ Φωκαρία (Στρβ.)

Λέχας, 1) Ὑπηρέτης τοῦ Ἡρακλέους ὁ ἀναθρέψας τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ὕλλον. Δι' αὐτοῦ ἡ Δηϊάνειρα ἔπεμψεν εἰς τὸν Ἡρακλέα τὸν χιτῶνα βεβαμμένον εἰς τὸ δηλητηριῶδες αἷμα τοῦ Κενταύρου Νέσου ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἰδιοτήτων αὐτοῦ· ὁ δ' Ἡρακλῆς, ὡς τὸν ἐφόρεσε, κατεκάη, καὶ ἐξ ἀλγηδόνων ἐκμανείς, ἐσφενδόνισεν ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τὸν Λίχαν εἰς τὴν θάλασσαν, ἔνθα αἱ Λιχάδες. (Σφκλ. — Ἀπολλδ. Β, 3, 7). — 2) Σπαρτιάτης ὅστις ἐλέγετο εὑρὼν τὰ ὀστᾶ τοῦ Ὀρέστου (Α, 67). — 3) Σπαρτιάτης ἐπαινούμενος ἐπὶ φιλοξενίᾳ (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 2, 21. Ἀπομν. Α, 2, 61).

Λέψ, ὁ ἐξ Ἀφρικῆς πνέων ΝΔ ἢ ΔΝ ἄνεμος, λίαν θυελλώδης καὶ ἐπαισθητὸς εἰς τὴν Μεσόγειον.

Λογγανός, ποταμὸς εἰς τὰ Β τῆς

Σικελίας ἐκβάλλων μεταξὺ Μυλῶν καὶ Τυνδάριος, ἔνθα ὁ Ἱέρων ἐνίκησε τοὺς Μαμερτίνους (Διόδ. ΚΒ, 15. — Πολϐ. Α, 9, 7).

Λογγῖνος (Διονύσιος Κάσσιος), Ἀθηναῖος, γεν. περὶ 213 μ. Χ. Ἐν μακραῖς περιηγήσεσιν ἐσχετίσθη μετὰ τῶν ἐπισημοτάτων τῶν τότε φιλοσόφων, ἀλλ' ἰδίως εἵλκυσεν αὐτὸν ἡ Πλατωνικὴ φιλοσοφία, καὶ ἡ παιδεία, ἰδίως ἡ γραμματική του παιδεία, μεγάλως ἐξετιμήθη ἐν Ἀθήναις. Ἐπὶ μιᾶς δὲ τῶν ὁδοιποριῶν του γνωρίσασα αὐτὸν ἡ βασίλισσα τῆς Παλμύρας, ἡ εὐφυὴς Ζηνοβία, τὸν προσέλαβεν ὡς σύμβουλον αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲ παρεκίνησεν αὐτὴν εἰς ἀντίστασιν κατὰ τῶν Ῥωμαίων, συλλαβὼν αὐτὸν ὅτε ἐνίκησεν ὁ Αὐρηλιανὸς, τῷ 273, τὸν ἐθανάτωσεν.—Ἔγραψε δὲ πολλὰ ἱστορικὰ, φιλοσοφικὰ, γραμματικὰ καὶ κριτικὰ, ὧν οἱ τίτλοι μόνον καὶ μικρὰ ἀποσπάσματα διεσώθησαν. Ὁ δὲ περὶ ὕψους λόγος, πραγματευόμενος περὶ τῶν πλεονεκτημάτων τοῦ ὀρθοῦ καὶ ἀκριβοῦς ὕφους, καὶ ἐπιγραφόμενος «Διονυσίου ἢ Λογγίνου», ἀπεδόθη ὑπό τινων εἰς Διονύσιον τὸν Ἁλικαρνασσέα, ἢ εἰς ἄλλον τινὰ Διονύσιον, ὡς καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Πλούταρχον, καὶ σχεδὸν γενικῶς κρίνεται ὡς ἔργον συγγραφέως οὐχὶ νεωτέρου τοῦ Τιβερίου.

Λογγόβαρδοι, Λογγίβαρδοι, Λαγγόβαρδοι, γερμανικὴ φυλὴ περὶ τὸ Μεκλεμβοῦργον, κατά τινας ἐπώνυμοι τῆς μακρᾶς αὐτῶν γενειάδος, ἢ τῶν μακρῶν πελέκεων (parta), ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ τῆς χώρας ἣν ᾤκουν, τῆς μακρᾶς Βάρδης παρὰ τὴν Ἔλϐαν· ἐμφανίζονται τὸ πρῶτον ἐπὶ Τιβερίου, καὶ συνεδέθησαν μετὰ τῶν Μαρκομάννων καὶ τῶν Χαρούσκων. Ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ὑποστηριχθέντες, ἐκλήθησαν εἶτα, τῷ 568, ὑπὸ τοῦ Ναρσῆ εἰς Ἰταλίαν, καὶ ἐκεῖ ἀποκατέστησαν εἰς τὴν ὑπ' αὐτῶν κληθεῖσαν Λομβαρδίαν.

Λόγγος, ἔγραψε, πιθανῶς ἐν τῇ Ε' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ. μυθιστόρημα ὑπὸ τὸν τίτλον «ποιμενικὰ, τὰ κατὰ Δάφνιν καὶ Χλόην», εἰς 4 βιβλία, ἐν γλώσσῃ ἱκανῶς καθαρᾷ, ἐνδιαφερούσας περιέχον παραστάσεις, τὸ ἄριστον τῶν ἀρχαίων μυθιστορημάτων.

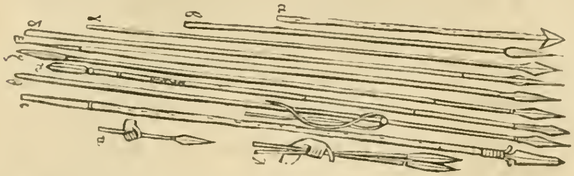
Λογεῖον, τὸ ἔδαφος τῆς τῶν θεάτρων σκηνῆς, ὅ, διὰ λόγους ἀκουστικούς, ἦν ξύλινον. Ἴδ. Θέατρον.

Λογισταὶ, ἀρχὴ ἐν Ἀθήναις, δεχομένη καὶ ἐλέγχουσα τὴν λογοδοσίαν πάντων τῶν χρηματικῶν ὑπολόγων (Ἀρστт. Πολ. ΣΤ, 5, 10). Ἦσαν δὲ 10 τὸν ἀριθμόν. Κληρούμενοι ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ ἐκλέγοντες εἶτα αὐτοὶ 10 εὐθύνους καὶ 10 παρέδρους, ἐντὸς 30 ἡμερῶν δικαιουμένου ἑκάστου πολίτου νὰ ἐγείρῃ ἔνστασιν κατὰ τῆς ἐκλογῆς, ἀπετέλουν οὕτω τὴν ἀρχὴν τῶν τριάκοντα ἢ Λ' λογιστῶν (Beck. Anecd. 138.—Πολδ. Η, 100). Ὅταν ἔκρινον ὀρθοὺς τοὺς ἀπολογισμοὺς, ἐπεσημαίνοντο αὐτοὺς, δηλαδὴ τοὺς ἐκύρουν. Ὅσας δ' εἶχον ἢ ἐλάμβανον κατ αὐτῶν ἐνστάσεις ἐδίκαζον πρὸ ἡλιαστικοῦ δικαστηρίου οὗ προήδρευον.

Λογογράφοι. Οὕτως ἀποκαλεῖ ὁ Θουκυδίδης (Α, 21) τοὺς ἀρχαίους πεζοὺς συγγραφεῖς ὅσοι συνέγραψαν ἀφελῶς συλλέξαντες τὰς ἐκ στόματος παραδόσεις περὶ ἐγχωρίων μύθων, κτίσεων καὶ διατάξεων τῶν πολεων, χρονολογιῶν ἱερῶν καὶ βασιλικῶν γενῶν. Ἐξ αὐτῶν ἠρύσαντο οἱ ἱστοριογράφοι, ὧν πρῶτος ἦν ὁ Ἡρόδοτος. Πλὴν τοῦ Ἀργείου Ἀκουσιλάου ἦσαν Ἴωνες οἱ λοιποὶ, οἷοι ἐκ Μυτιλήνης ὁ Ἑλλάνικος, ἐκ Μιλήτου ὁ Κάδμος, ὁ Διονύσιος, καὶ ὁ Ἑκαταῖος, πρῶτος τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν ἀνερευνήσας, ὁ Χάρων ἐκ Λαμψάκου. Τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν πολλὰ διεσώθησαν ἀποσπάσματα. Ἀλλ' ἡ λέξις ἐνέφαινε παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ τοὺς γράφοντας λόγους ῥητορικοὺς, καὶ ἐν γένει τοὺς πεζογράφους.

Λόγχη, κυρίως ἡ αἰχμὴ τοῦ δόρατος ἢ ἀκοντίου (Ἡρδ. Α, 52. Ζ, 69. 78. — Διοσκορ. Γ), ἀλλὰ καὶ τὸ ἀκόντιον αὐτὸ (Πίνδ. Νεμ. Η, 51. Ι, 113), μάλιστα δὲ τὸ μακρό-

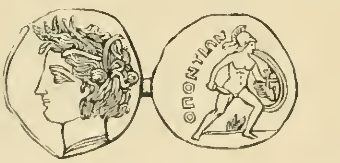
τερον (μέχρι μέτρ. 2,20) χρησιμεῦον πρὸς διάτρησιν μᾶλλον ἢ πρὸς ῥίψιν (Ἴδ. Ἀ κ ό ν τ ι ο ν).

ἥτις ἐλέγετο οὕτω κληθεῖσα διότι ἐκεῖ δῆθεν ἐναυπήγησαν οἱ Ἡρακλεῖδαι τὸν στόλον ἐφ' οὗ ἐπεραιώθησαν εἰς τὴν Πελοπόννησον (Στρβ. Θ, 426. — Παυσ. Ι, 38, 10). Μέρος τῶν ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων κατατροπωθέντων Μεσσηνίων ἀποκατέστησαν ἐνταῦθα οἱ Ἀθηναῖοι τῷ 455 π.Χ. καὶ ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐκεῖ ἐστάθμευε πολλάκις ὁ στόλος τῶν Ἀθηνῶν (Θουκ. Β, 69. 91). Εἶτα δ' ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν καταληφθεῖσα, ἀπεδόθη αὖθις τοῖς Λοκροῖς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. Ἀξιομνημόνευτοι εἰσὶ καὶ ἡ πόλις Μ ο λ ύ κ ρ ε ι α, παρὰ τὸ Ἀντίρριον ἀκρωτήριον κατ' αὐτὴν καὶ Ῥ ί ο ν Μ ο λ υ κ ρ ι η ν ὸ ν ἐπικαλούμενον, καὶ ἔχον ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος· ἡ Ἀ ν τ ί κ υ ρ α, ἡ Ο ἰ ά ν θ ε ι α, (ν. Γαλαξεῖδι), καὶ μεσογείως τὸ Α ἰ γ ύ τ ι ο ν, ἡ Μ υ ω ν ί α, καὶ πρὸ πάντων ἡ Ἄ μ φ ι σ σ α (ν. Σάλωνα), τῆς χώρας πρωτεύουσα.

Λύκρα, ποταμὸς τῆς νήσου Κύρνου (Κορσικῆς), ἐκβάλλων εἰς τὰ δυτικὰ αὐτῆς (Πτολ. Γ, 2). Ν. Ταλάρο.

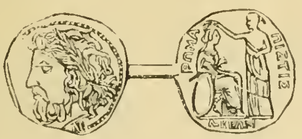
Λοκρὶς, χώρα ἐπώνυμος, ὡς καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς Λ ο κ ρ ο ί, τοῦ δισεγγόνου τοῦ Ἀμφικτύονος Λοκροῦ, ἀρχηγοῦ ἀποίκων Λελέγων. Ἡ φυλὴ αὕτη δὲν διετήρησεν ἑνότητα ἀδιάσπαστον, καὶ οἱ μὲν ἐν Ἑλλάδι (Ἑ σ π έ ρ ι ο ι) ἐπελέγοντο Λ ο κ ρ ο ὶ Ὀ ζ ό λ α ι, ἔχοντες τὴν Αἰτωλίαν πρὸς τὰ ΒΔ τὴν Δωρίδα πρὸς Β, τὴν Φωκίδα πρὸς Α, καὶ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον πρὸς Ν. Ὁ Παρνασσὸς, ἡ Φωκὶς καὶ ἡ Δωρὶς ἐχώριζον ἀπ' αὐτῶν τοὺς

Ὀ π ο υ ν τ ί ο υ ς Λ ο κ ρ ο ὺ ς, οἱ δ' Ἐ π ι κ ν η μ ί δ ι ο ι Λ ο κ ρ ο ὶ ἦσαν κατὰ τὴν ἀκτὴν ἀπέναντι τῆς Εὐβοίας, πρὸς τὸν Μαλιακὸν κόλπον καὶ τὰς Θερμοπύλας, ἀνηκούσας εἰς τὴν Θεσσαλικὴν Μαλαΐδα, καὶ συνωρευούσας πρὸς τὰ ἐσωτερικὰ μετὰ τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Φωκίδος. Πλὴν τούτων δὲ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, πρὸς τῇ ΝΑ ἄκρᾳ ᾤκουν οἱ Ἐπιζεφύριοι Λοκροί. Τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν ἡ χώρα, 15□μ ἔκτασιν ἔχουσα, ἦν τραχεῖα, μεταξὺ Π α ρ ν α σ σ ο ῦ ἐκ Φωκίδος καὶ Κ ό ρ α κ ο ς ἐξ Αἰτωλίας. Διέρρει δ' αὐτὴν ὁ χείμαρρος Ὕλαιθος. Αὐτοὶ παρῆγον τὴν ἐπωνυμίαν αὐτῶν ἐκ τῶν ὄ ζ ω ν (βλαστῶν) τῆς ἀμπέλου, οἱ δ' ἄλλοι ἐκ τοῦ ὄ ζ ε ι ν, διὰ τὴν ἐκ δερμάτων ποιμενικὴν των ἐνδυμασίαν. Ἡ ἐπισημοτέρα πόλις αὐτῶν ἦν ἡ Ν α ύ π α κ τ ο ς,

Οἱ δὲ πρὸς Ἀνατολὰς Λοκροί, οἱ Ἠ ο ῖ ο ι, ἀπετέλουν κατ' ἀρχὰς ἕνα λαὸν συναφῆ, διοικούμενον ὑπὸ 100 ἀριστοκρατικῶν οἴκων ἐν Ὀποῦντι, μητρόθεν ἑλκόντων τὴν εὐγενῆ καταγωγὴν αὐτῶν. Ἀμφότερα δὲ τὰ ὀνόματα, τό τε τῶν Ὀπουντίων καὶ τὸ τῶν Ἐπικνημιδίων (ἢ Ὑποκνημιδίων) ἀνῆκον κατ' ἀρχὰς εἰς τὸν αὐτὸν λαὸν, μεταγενεστέρως μόνον, ἴσως ἐπὶ Ῥωμαίων, διαιρεθέντα, καὶ ἐχρησίμευον ἐπίσης εἰς ἀντίθεσιν τῷ τῶν Ὀζολῶν, οἵτινες ὅμως καὶ αὐτοὶ ἀπ' αὐτῶν κατήγοντο. Τῶν Ἐπικνημιδίων ἡ ἔκτασις ἐπὶ τῆς ΒΑ κλιτύος τοῦ Καλλιδρόμου καὶ τῆς Κ ν η μ ν ῖ δ ο ς δὲν ἦν πολὺ πλείων τῶν 4 τετραγ. μιλίων, μὴ ἐμπεριλαμβανομένης τῆς πόλεως Δ α φ ν ο ῦ ν τ ο ς, ἥτις πολλάκις προσηρτᾶτο εἰς τὴν Φωκίδα. Ὁ ποταμὸς Β ο ά γ ρ ι ο ς ἢ Μ ά ν η ς ὁτὲ μὲν ἦν ξηρὸς, ὁτὲ δὲ πλημμυρῶν εἰς πλάτος 200'. Ἐκ τῶν πόλεων τῶν Λοκρῶν τούτων μνημονεύονται πολλάκις ἡ Σ κ ά ρ φ ε ι α, μικρὰ μὲν, ἀλλὰ γνωστὴ ὡς προσεχὴς ταῖς Θερμοπύλαις, καὶ τὰ παρ' αὐτῇ χωρία Ἀ λ-

πῆνος καὶ Βῆσσα, αὕτη ἴσως μόνον δάσος. Ἡ δὲ σπουδαιοτάτη τῶν πόλεων ἦν τὸ Θρόνιον παρὰ τῷ Βοαγρίῳ. Ἡ δ' Ὀπουντία Λοκρὶς ἔκειτο Ν τῆς Ἐπικνημιδίας, ἐκτεινομένη ἐπὶ 5 τετραγ. μίλ. καὶ περιλαμβάνουσα τὰς κλιτύας τῆς Κνημίδος καὶ τῶν Φωκικῶν ὀρέων, καὶ προσέτι τὸ καλούμενον πεδίον εὔδαιμον. Τὸ σπουδαιότερον ποτάμιον αὐτῆς ἦν ὁ Πλατάνιος, καὶ ἡ εὔφορος αὐτῆς χώρα ἔπεμψε κατὰ τῶν Περσῶν 7 πλοῖα καὶ 6,000 ἄνδρας (Ἡρδ. Ζ, 203. Η, 1). Πρωτεύουσα αὐτῆς ἦν ὁ Ὀποῦς, πατρὶς τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 531. Σ, 326). Ἀργυρᾶ νομίσματα ὑπάρχουσιν αὐτῆς, πολλάκις ἐν πολέμοις καταστραφείσης. Ὁ κυριώτερος αὐτῆς λιμὴν ἦν ἡ Κῦνος, ἔνθα ἐλέγοντο μετὰ τὸν μέγαν κατακλυσμὸν κατοικήσαντες ὁ Δευκαλίων καὶ ἡ Πύρρα, καὶ ἦν αὐτοῖς ἱδρυμένον μνημεῖον.— Οἱ δ' Ἐπιζεφύριοι Λοκροὶ ἦσαν ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ ἀρχαιότατοι Ἕλληνες ἄποικοι τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν (Στρβ.),

καὶ οὐχὶ τῶν Ὀπουντίων, ὡς ὁ Βιργίλιος διατείνεται (Æ, III, 399). Ἡ πόλις αὐτῶν, ὀργανωθεῖσα ὑπὸ τοῦ νομοθέτου Ζαλεύκου, ἐκτίσθη τῷ 683 π. Χ., καὶ ἔκειτο παρὰ τῷ Ζεφυρίῳ ἀκρωτηρίῳ, εἰς τὰ Ν τῆς Βρουττίας χερσονήσου. Ἦν δὲ πόλις ἐμπορική, ἣν ὑπεστήριζε Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος, μεγάλως δ' ἔβλαψαν Διονύσιος ὁ νεώτερος, καὶ ὁ Πύρρος καὶ οἱ Ῥωμαῖοι (Liv. XXIX, 8), εἰ καὶ οὗτοι οὐδὲ τῆς ἐλευθερίας οὐδὲ τῶν νόμων τοῦ Ζαλεύκου τὴν ἐστέρησαν (Πολβ. ΙΘ. 46.—Στρβ. ΣΤ, 259). Εἶχε δὲ καὶ ὡραῖον ναὸν τῆς Περσεφόνης. Ἐρείπιά τινα αὐτῆς σώζονται εἰς Gerace.

Λοξίας, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος (Ἡρδ. Α, 91), ὡς λοξὰ τοξεύοντος βέλη, τὰς ἀκτῖνας, ἢ λοξὰ χρησμοδοτοῦντος, ἤ, κατά τινα ἐτυμολογίαν, ὡς λέγοντος χρησμούς

Λουκερία, ἴδ. Νουκερία.

Λοξὼ, θυγάτηρ τοῦ Βορέως (Καλλιμ. εἰς Ἀπλ. 292).

Λουκιανὸς, ἐκ Σαμοσάτων τῆς Κομμαγηνῆς Συρίας, γεννηθεὶς τῷ 120 μ. Χ. ἐκ πενομένης οἰκογενείας, ἥτις προώριζεν αὐτὸν ὡς λιθουργόν. Ἀλλ' ἐπιδοθεὶς αὐτὸς εἰς τὴν ῥητορικήν, ἐπηγγέλθη κατ' ἀρχὰς τὸν δικηγόρον, μετ' οὐ πολὺ ὅμως ἐπεδίωξε τὴν δόξαν τοῦ σοφιστοῦ, τὸ πρῶτον ἐν Γαλλίᾳ, εἶτα ἐπ' ὀλίγον ἐν Ῥώμῃ, καὶ τέλος, μεταβὰς εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φιλοσοφίας. Ἐν Ἀθήναις, ἔνθα, ὡς φαίνεται, κυρίως ἀποκατέστη, συνεδέθη μάλιστα μετὰ τοῦ κυνικοῦ Δημώνακτος. Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἐδέχθη καὶ πολιτικὴν ὑπηρεσίαν ἐν Αἰγύπτῳ, ζήσας πιθανῶς μέχρι τοῦ Κομμόδου. Ὑπὲρ τὰ 80 συγγράμματα σώζονται ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν κρίνονται πάντα ὡς γνήσια. Τὸ ὕφος αὐτοῦ, τὰ παραδείγματα τῶν ἀρίστων συγγραφέων ἀπομιμούμενον, ἐστὶν ὡς πρὸς τὴν φιλοκαλίαν, τὴν σαφήνειαν, τὴν λεπτότητα καὶ τὴν εὐφυΐαν, θαυμαστὸν διὰ τοὺς χρόνους καθ' οὓς ἔγραφε, παριστῶν μετ' ἐξαισίου τέχνης τοὺς χρόνους τῶν Ἀντωνίνων, καθ' οὓς ἐκαλλιεργεῖτο μὲν αὖθις τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχαιότητος, ἀλλ' ἤδη ἐν νοθεύσει ὂν καὶ ἐν διαλύσει, δι' ὃ καὶ χλεύη καὶ σάτυρα ἐστὶ τοῦ συγγραφέως ὁ γενικὸς χαρακτήρ. Οὐδ' αὐτῶν τῶν θεῶν, καὶ τῆς ἤδη λίαν κλονουμένης δημοτικῆς θρησκείας φείδεται (θεῶν διάλ.), καὶ μετ' αὐστηρότητος καὶ πικρίας καταφέρεται κατὰ τῶν δεισιδαιμονιῶν, αἵτινες ἐκ τῆς ξένης παρεισφρήσασαι, συνετέλεσαν εἰς τὴν παρακμὴν τῆς Ἑλλάδος (Ἀλέξανδρος, Ψευδόμαντις, Περεγρῖνος, Πρωτεὺς, Φιλοψευδής). Καὶ τὸν Χριστιανισμὸν κρίνει ὡς μίαν τῶν δεισιδαιμονιῶν, ὀλίγην ἔχων γνῶσιν αὐτοῦ· ἀλλὰ καὶ ὀλίγην δίδωσιν εἰς αὐτὸν προσοχὴν (Πρωτ. Φιλοψ. ΙΣΤ). Τὴν ἀρχαίαν φιλοσοφίαν τιμῶν, καὶ ἰδίως τῆς ἐπικουρείας σχολῆς ὀπαδὸς, κατεφέρετο ὅμως κατὰ παντὸς ἀνενδό-

του δογματισμοῦ, καὶ μάλιστα κατὰ τῆς χυδαιότητος τοῦ βίου τῶν Στωϊκῶν καὶ τῶν κυνικῶν (Ἑρμότιμος, Συμπόσιον, Φυγάδες, Χάρων, Ζεὺς τραγῳδὸς, Ἁλιεὺς κτλ). Καί τοι δὲ τῇ ῥητορικῇ τὰ πρῶτά του κέρδη καὶ τὰ πρῶτά του βήματα πρὸς τὴν φήμην ὀφείλων, οὐδ' αὐτῆς ὅμως ἐφείσθη ὡς εἶχεν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του, εἰς λέξεων πάταγον καὶ εἰς θρασυστομίαν μᾶλλον συνισταμένη (Ῥητ. διδ.), καὶ τὰς παρεκτροπὰς ἤλεγξε τῆς φιλολογίας (Ψευδοσοφιστὴς, Πῶς δεῖ ἱστορίαν γράφειν), καὶ τῆς ἀγωγῆς τὴν διαστροφὴν (Ἀνάχαρσις), ὡς καὶ τῆς ὅλης διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς διαμορφώσεως (Νιγρῖνος ἢ περὶ φιλοσόφου ἤθους).

Λουσέα, 1) ἐν Ἀττικῇ δῆμος τῆς Οἰνηΐδος φυλῆς. Ἴσως τὰ ν. Λιόσια.—2) Ἐπίθετον τῆς Δήμητρος (Παυσ. Η, 25).

Λουσοὶ, πόλις τῆς Ἀρκαδίας, παρὰ τῇ Κλείτορι μετὰ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος (Παυσ.).

Λόχος, ἀρχικῶς μὲν ἡ ἐνέδρα, εἶτα δὲ σῶμα πεζῶν στρατιωτῶν, συνήθως 100. Ἐν Σπάρτῃ τὸ ¹/₄ ἢ ¹/₅ τῆς μόρας. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ λόχου λοχαγὸς, λόχαρχος ἢ λοχηγέτης.

Λύγδαμις, 1) ἀρχηγὸς Θρᾳκῶν, θελήσας νὰ λεηλατήσῃ τὴν Ἔφεσον ἐνικήθη, καὶ ἐφονεύθη ἐν Κιλικίᾳ (Πλούτ. Μαρ.).—2) Τύραννος τῆς Νάξου, ἀριστοκρατικῆς καταγωγῆς, ἀλλὰ τῆς δημοτικῆς μερίδος προστάς. Συνδραμὼν τὸν Πεισίστρατον, τῷ 540 π. Χ., ὑπεστηρίχθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν κατάληψιν τῆς τυραννίδος. Ἀνέτρεψαν δ' αὐτὸν εἶτα πάλιν οἱ Σπαρτιᾶται τῷ 525 (Ἡρδ. Α, 61. 64.—Ἀρστ. πολ. Ε, 5.—Πολύαιν. Α, 23. 2).

Λυγκεὺς, ἴδ. Δαναός. Ἴδας.

Λυγκησταὶ, λαὸς αὐτόνομος, τὴν Λυγκηστίδα οἰκῶν, χώραν ΝΔ τῆς Μακεδονίας κειμένην. Κατ' ἀρχὰς μὲν εἶχον ἰδίους βασιλεῖς ἐκ τοῦ γένους τῶν Βακχιαδῶν· εἶτα δ' ἡνώθησαν μετὰ τῆς Μακεδονίας. Πρωτεύουσα αὐτῶν ἦν ὁ Λύγκος (Θουκ. Β, 93. Δ, 8), ἢ Λύκος (Πλούτ. Φλαμ. 4).

Λύδδα (τὰ) ἢ **Λύδδη** (ἡ), πόλις τῆς Παλαιστίνης, ΒΔ τῆς Ἱερουσαλὴμ, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων καταστραφεῖσα ἐν τῷ Ἰουδαϊκῷ πολέμῳ, εἶτα δὲ πάλιν ἀνοικοδομηθεῖσα ὑπὸ τὸ ὄνομα Διόσπολις (Ἰώσπ. Ἰουδ. πολ. Β, 19. Γ, 3. Δ, 8).

Λυδία, ἡ μέση χώρα τῆς Δ παραλίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καλουμένη πρὶν Μαιονία (Ἰων. Μῃωνίη), ὃ ὄνομα περιωρίσθη μετὰ ταῦτα εἰς τ' Α. αὐτῆς, Ν. τοῦ Τμώλου, καὶ κατὰ τὸ ἀνώτατον μέρος τοῦ Ἕρμου ποταμοῦ. Ἐπὶ τῶν Μερμναδῶν (715 π. Χ.), καὶ ἰδίως ἐπὶ τοῦ Ἀλυάττου (560), ἔφθανεν ἡ Λυδία πρὸς Α μέχρι τῆς Μηδείας, ἀφ' ἧς ὁ Ἅλυς ποταμὸς τὴν ἐχώριζεν, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα περιωρίσθη μέχρι τῆς Φρυγίας πρὸς Ν, μέχρι τοῦ Μαιάνδρου, μετὰ ταῦτα μόνον μέχρι τοῦ ἄνω ῥοῦ τοῦ Ἕρμου καὶ μέχρι Καρίας· πρὸς Δ, μέχρι τοῦ Αἰγαίου, ἔχουσα ἐνταῦθα ἀνθούσας Ἑλληνικὰς πόλεις ὑπὸ τὸ κοινὸν ὄνομα Ἰωνία, μὴ ἐμφαῖνον ὅμως ἰδίαν ἐπαρχίαν. Πρὸς Ν ἔχει τὸ ἀκρωτήριον Μυκάλην ἢ Τρωγίλιον, ἀπέναντι τῆς Σάμου· ΒΔ δ' ὑψοῦται εἰς 2000^{μ} ὁ χρυσοῦχος Τμῶλος, πρὸς Δ ἐκτεινόμενος ὑπὸ τὰ ὀνόματα Ὄλυμπος, Σίπυλος, Πάγος, Κόραξ, μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Μυονήσου. Τῆς Χίου δ' ἀπέναντι ὑψοῦται ὁ Μίμας, οὗ τὸ ἀκρωτήριον Μέλαινα, καὶ ὁ Κόρυκος, μετὰ τῶν ἀκρωτηρίων Ἀργέννου καὶ Κορυκείου. Εὔφοροι κοιλάδες ἦσαν ἑκατέρωθεν τοῦ Καΰστρου τὸ Καΰστρου πεδίον καὶ τὸ Κιλβιανὸν, ὡς καὶ ὁ Ἄσιος λειμὼν τοῦ Ὁμήρου (Κλ. Α, 461)· τὸ Ὑρκανικὸν πεδίον καὶ τὸ τοῦ Ἕρμου παρὰ τοῦτον τὸν ποταμὸν, καὶ ἡ Κατακεκαυμένη πεδιὰς, ΒΑ, κατὰ τὴν γωνίαν μεταξὺ Μυσίας καὶ Φρυγίας, δεικνύουσα ἴχνη ἡφαίστεια. Οἱ κυριώτεροι ποταμοὶ δ' εἰσὶν ὁ Ἕρμος, πηγάζων ἐκ τοῦ Διδυ-

μαίου ὄρους ἐν Φρυγίᾳ, προσλαμβάνων δὲ δεξιῶς τὸν Ὕ λ λ ο ν καὶ Λ ύ κ ο ν, ἀριστερῶς τὸν Κ ό γ α μ ο ν καὶ τὸν Π α κ τ ω λ ὸ ν, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἑ ρ μ α ῖ ο ν κόλπον. Ὁ Μ έ λ η ς ἦν μικρὸν ποτάμιον παρὰ τὴν Σμύρνην, ἐξ οὗ ὁ Ὅμηρος ἐλέγετο μ ε λ η σ ι γ ε ν ή ς. Ὁ Ἄ λ η ς ἢ Ἀ λ η σ ὸ ς ἐξέβαλλε παρὰ τῷ Κολοφῶνι· ὁ Κ ά ϋ σ τ ρ ο ς ἐπήγαζεν ἐκ τοῦ Τμώλου, καὶ μετὰ πολλὰς καμπὰς ἐξέρρει παρὰ τῇ Ἐφέσῳ εἰς τὸν Καΰστριον κόλπον. Β τῶν Σάρδεων ἦν ἡ λίμνη Γ ι γ α ί α ἢ Κ ο λ ό η, ἡ δὲ Σ ά λ η ἢ Σ α λ ό η πρὸς τῷ Σιπύλῳ ὄρει, ἔνθα ἐλέγετο κειμένη πρὶν ἡ ἐκ σεισμοῦ τινος καταστραφεῖσα ἀρχαία τῆς χώρας πρωτεύουσα Τάνταλος ἢ Σίπυλος· ἡ Π η γ α σ α ί α λίμνη παρὰ τῇ Ἐφέσῳ, καὶ παρὰ τῷ ἐκεῖσε ναῷ τῆς Ἀρτέμιδος αἱ δύο Σ ε λ η ν ο ύ σ ι α ι λίμναι. Οἱ ἐγχώριοι Μ ή ο ν ε ς, εἶτα Λ υ δ ο ί, ἦσαν συγγενεῖς τῶν Καρῶν καὶ Φρυγῶν, Σιμιτικῆς καταγωγῆς κατά τινας καὶ εἶχον ἰδίους βασιλεῖς τοῦ γένους τῶν Μερμναδῶν, γνωστοὶ ἐπ' ἀνδρείᾳ, καὶ μάλιστα ὡς ἱππεῖς ἔξοχοι· ἀλλ' ἐπὶ Κροίσου παρηκολούθησαν τῆς Περσίας τὴν τύχην, καὶ ἐξεθηλύνθησαν ἐνεργείαις τοῦ Κύρου· συμπράξει δὲ τῶν παροικούντων Ἑλλήνων ἐπεδόθησαν δραστηρίως εἰς τὸ ἐμπόριον (Ἡρδ. Α, 14, 25. 51). — Πλὴν δὲ τῶν Ἑλληνικῶν Ἰωνικῶν πόλεων, κυρίως Λυδικαὶ ἦσαν, αἱ ἐπισημότεραι, ἀπὸ Β, τὰ Θ υ ά τ ε ι ρ α, πρὶν Πελοπία· ἡ Ἀ π ο λ λ ω ν ί α, Μ α γ ν η σ ί α ἡ ἐπὶ Σ ι π ύ λ ῳ· αἱ Σ ά ρ δ ε ι ς ἐπὶ τοῦ Πακτωλοῦ, βασιλικὴ πρωτεύουσα· τὰ Ὕ π α ι π α, ἐπὶ τοῦ Καΰστρου, ἀπέναντι τῶν Σάρδεων, ἔνθα ἠσκεῖτο καὶ ἡ Περσικὴ λατρεία τοῦ πυρός· ἡ Φ ι λ α δ έ λ φ ε ι α ἐπὶ τῆς ΒΑ κλιτύος τοῦ Τμώλου, ὑπὸ Ἀττάλου Α' ἱδρυθεῖσα (Στρβ. ΙΕ, 625).

Λυδιάδας, τύραννος Μεγαλοπόλεως τῷ 244 π. Χ. ἦν δραστήριος καὶ ἀνδρεῖος, φίλαρχος ὅμως ἐνταυτῷ καὶ φιλόδοξος. Ὅτε ὅμως εἶδεν ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ Ἄρατος ἤθελε ν' ἀνατρέψῃ πάντας τοὺς τυράννους ἐν Πελοποννήσῳ, παρῃτήθη οἰκειοθελῶς· τῷ 233 δὲ στρατηγὸς αἱρεθεὶς, ἀντικατέστη, τῷ 226, καὶ εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἀντιπάλου αὐτοῦ Ἀράτου· ὅτε δ' ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης Κλεομένης εἰσέβαλεν εἰς Μεγαλόπολιν, πρὶν ἢ ὁ Ἄρατος δυνηθῇ ν' ἀντιστῇ, ὥρμησεν ὁ Λυδιάδας μετὰ τοῦ ἱππικοῦ καὶ ἀπέκρουσεν αὐτόν· ἀλλ' εἶτα περικυκλωθεὶς, ἐνικήθη καὶ ἐθανατώθη, ὅτε ὁ εὐγενὴς νικητὴς ἐτίμησε τὴν ταφήν του, στεφανώσας καὶ διὰ χλαμύδος καλύψας αὐτὸν (Πλούτ. Ἄρατ. ΛΕ. Κλεομ. ΣΤ. Πολβ. Β, 41).

Λυδίας ἢ Λουδίας, ποταμὸς τῆς Μακεδονίας· Δ τοῦ Ἀξιοῦ, ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἡνοῦτο παρὰ ταῖς ἐκβολαῖς του μετὰ τοῦ Ἀλιάκμονος (Ἡρδ. Ζ, 127). Ἤδη δ' ἔχουσι διῃρημένας τὰς ἐκβολὰς (Στρβ. Ζ, 350).

Λυδίων, (Διονύσ. ἀρχ. Β. 75) ἢ Λ υ δ ὸ ς (Ἀππιαν. Λιβ. 66), ὑποκριτὴς καὶ σχοινοβάτης τῶν ἀγυιῶν, τὸ Λατ. Ludio.

Λυδὸς (Ἰωάννης Λαυρε τι[illegible], γεννηθεὶς ἐν Φιλαδελφείᾳ τῆς Λυ[illegible] τῷ 490 μ. Χ. Ἐλθὼν κατὰ τὸ εἰκοστὸν ἕκτον ἔτος τῆς ἡλικίας του εἰς Κωνσταντινούπολιν, κατέλαβεν ὑψηλὰς θέσεις ὑπὸ διαφόρους αὐτοκράτορας, καὶ ὑπὸ τὸν Ἰουστινιανὸν, ὑφ' οὗ ὅμως τέλος ἀπεβλήθη, καὶ ἔκτοτε ἰδίως ἐπεδόθη εἰς συγγραφὴν, γράψας ἐν ἄλλοις τὸ διατηρηθὲν ἔργον «π ε ρ ὶ ἀ ρ χ ῶ ν τ ῆ ς Ῥ ω μ α ϊ κ ῆ ς π ο λ ι τ ε ί α ς», κατ' ἀξιολόγους ἀπολεσθείσας πηγάς· ὁμοίως δὲ κατὰ τοιαύτας καὶ τὸ περὶ Δ ι ο σ η μ ε ι ῶ ν (τῶν Ῥωμαίων μάντεων), καὶ τὸ π ε ρ ὶ μ η ν ῶ ν, οὗ σώζονται ἀποσπάσματα.

Λυκαβηττὸς, ἴδ. Ἀ τ τ ι κ ή.

Λύκαια (τὰ), ἑορτὴ μετ' ἀγώνων ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων τῷ Λυκαίῳ Διῒ προσαγομένη, μετ' ἀνθρωποθυσιῶν, ὡς ἐπιστεύετο, ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις, τοῦ βωμοῦ ῥαντιζομένου δι' αἵματος παιδίου (Πορφύρ. π. ἀπομ. ἐμψ. Β, 27).

Λύκαιον, ἴδ. Ἀ ρ κ α δ ί α.

Λυκαῖος, ἴδ. Ζ ε ύ ς.

Λυκάμβης, ἴδ. Ἰ α μ β ο γ ρ ά φ ο ι.

Λυκαονία, χώρα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (ν. Καρμανία), μεταξὺ Γαλατίας, Καππαδοκίας, Κιλικίας, Πισιδίας καὶ Φρυγίας, εἶχεν ἄλλοτε ἄλλα ὅρια. Πρὸς Ν εἶχε τὸ ὄρος Ταῦρον, πρὸς ΒΔ τὸν Πορφύριον. Τὸ πρὸς ΒΔ μέρος, μέχρι τοῦ Ἅλυος ποταμοῦ ἦν ἔρημος ἄδενδρος, ἄ ξ υ λ ο ς χ ώ ρ α, περικλείουσα τὴν ἁλμυρὰν λίμνην Τ ά τ τ α ν. Οἱ Λυκάονες, ἀγαθοὶ τοξόται, ἐπιστεύοντο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καταγόμενοι ἀπὸ τοῦ Ἕλληνος Λυκάονος. Πρωτεύουσα τῆς χώρας, ἐν τῷ κέντρῳ αὐτῆς κειμένη, ἦν τὸ Ἰ κ ό ν ι ο ν· ἄλλαι δ' ἐπίσημοι πόλεις ἡ Λ α ο δ ί κ ε ι α, ἱδρυθεῖσα ἐπὶ Σελεύκου, τὸ Τ υ ρ ι ά ε ι ο ν, ἡ Λ ύ σ τ ρ α, ἡ Δ έ ρ β η, τὰ Λ ά ρ α ν δ α, δι' ὧν πασῶν διέβησαν τοῦ Ξενοφῶντος οἱ μύριοι (Ἀνβ. Α, 2, 19. Γ, 2, 23.—Στρβ. ΙΒ, 568).

Λυκάρητος, Σάμιος, ἀδελφὸς τοῦ τυράννου Μαιανδρίου (Ἡρδ. Δ, 143).

Λυκάριος, ἔφορος ἐν Σπάρτῃ (Ξνφ.).

Λυκάστης, ἢ Λ ύ κ α σ τ ο ς, υἱὸς τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Ἰτάνης, σύζυγος Ἴδης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Κορύβαντος, πατὴρ Μίνωος τοῦ δευτέρου (Διόδ. Δ, 62. — Εὐστ. εἰς Ὅμ. Ἰλ. Β, 647).

Λυκαστία, πόλις τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, πλησίον τῆς Θεμισκύρας (Ἀπολν. Ῥόδ. 999).

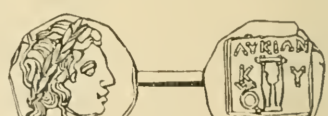
Λύκαστος, πόλις κατὰ τὰ μεσημβρινὰ τῆς Κρήτης, κτίσμα τοῦ Λυκάστου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 647.—Εὐστθ. Λύτ.).

Λυκάων, 1) Υἱὸς τοῦ Πελασγοῦ καὶ τῆς Ὠκεανίδος Μελινοίας, ἢ τῆς Κυλλήνης, βασιλεὺς τῶν Ἀρκάδων, ἔσχεν ἐκ διαφόρων γυναικῶν 50 υἱοὺς (τὰς προσωποποιήσεις ἀρκαδικῶν πόλεων), αὐθάδεις πάντας καὶ ἀνοσίους, οἵτινες σφάξαντες παιδίον, ἀνέμιξαν τὰ ἐντόσθια αὐτοῦ μετὰ τῶν τοῦ ἱερείου, καὶ προσέφεραν αὐτὰ εἰς βρῶσιν τῷ ἐπισκεφθέντι αὐτοὺς Διΐ, δι' ὃ καὶ ὁ Ζεὺς τοὺς ἐθανάτωσε πάντας, καὶ τὸν Λυκάονα, μεταμορφώσας αὐτὸν, κατ' Ὀβίδιον (Met. I, 198) εἰς λύκον· μόνον δὲ τὸν νεώτατον, Νύκτιμον, ἔσωσεν ἡ Γῆ, καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἐπῆλθεν ὁ κατακλυσμὸς τοῦ Δευκαλίωνος. Ὑποτίθεται δ' αἰνιττόμενος ὁ μῦθος τὰς ἀρχαιότατα ἐν Ἀρκαδίᾳ εἰς Δία τὸν Λ υ κ α ῖ ο ν προσφερομένας ἀνθρωποθυσίας. — 2) Υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Λαοθόης, ἀδελφὸς τοῦ Πολυδώρου, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ. Ἰλ. Φ, 35. Χ. 46).— 3) Υἱὸς Πανδάρου, ἡγεμὼν τῆς Λυκίας (Ἰλ. Β, 826).

Λύκειον, ἴδ. Ἀ ρ ι σ τ ο τ έ λ η ς. Ἀ τ τ ι κ ή.

Λύκειος, ἴδ. Ἀ π ό λ λ ω ν.

Λυκία, χώρα καὶ χερσόνησος τοῦ Ν μέρους τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Αὐτὴν ὥριζε πρὸς Β ὁ Τ α ῦ ρ ο ς πρὸς τὴν Φρυγίαν καὶ τὴν Πισιδίαν· πρὸς ΒΑ τὸ ὄρος Σ ό λ υ μ α, ὃ διέσχιζεν ἡ στενωπὸς Κ λ ί μ α ξ, πρὸς τὴν Παμφυλίαν· πρὸς Δ τὸ ὄρος Δ α ί δ α λ α καὶ ὁ ποταμὸς Γ λ α ῦ κ ο ς πρὸς τὴν Καρίαν· τὰ δὲ νότια, καὶ τὰ νοτιώτερα τῶν Α καὶ Δ μερῶν, ἔβρεχε τὸ Λυκικὸν πέλαγος. Τὰ ὄρη ἐν μέρει ἡφαιστείας φύσεως, εἰσὶ, πρὸς Δ ὁ

Κ ρ ά γ ο ς, 3000μ ὑψηλὸς, καὶ ὁ Ἀντίκραγος, 1800μ, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ταλμισσοῦ καὶ Ξάνθου, καὶ προέχοντα εἰς τὴν θάλασσαν, ἀποτελοῦσι τὰ ἀκρωτήρια Τ α λ μ ι σ ί δ α καὶ Ἱ έ ρ ω ν α, μετὰ 8 τοῦ Κράγου προεξοχῶν. Μεταξὺ τοῦ Ξάνθου καὶ τοῦ Λιμύρου παρατείνεται τὸ ὄρος Μ α σ υ κ ί τ η ς, ἔχον πρὸς Α τὴν 3000μ ὑψηλὴν κορυφὴν Σ ό λ υ μ α, καὶ τὸν Ὄ λ υ μ π ο ν ἢ Φ ο ι ν ι κ ο ῦ ν τ α, καὶ ἀπολῆγον εἰς τ' ἀκρωτήρια Ἱ ε ρ ὸ ν καὶ Χ ε λ ι δ ώ ν ι ο ν. Ἡ θάλασσα πρὸς Δ ἀποτελεῖ τὸν κόλπον Γ λ α ῦ-

κον καὶ τὸν Τελμίσιον, μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Τελμισσίδος καὶ Ἱεροῦ, καὶ Α τοῦ Παμφυλιακοῦ κόλπου. Εἰς δὲ τὰ ἐνδότερα, καὶ τὴν πεδιάδα ἥτις καὶ μετὰ ταῦτα Μηλιὰς ἐκαλεῖτο, κατῴκουν οἱ ἀρχαιότατα Μηλιεῖς καλούμενοι· εἰς δὲ τ' Α τοῦ Ταύρου οἱ Σόλυμοι (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 180. Ὀδ, Ε, 282), ἴσως Φοίνικες τὴν καταγωγήν. Ἡ παραλία δὲ κατῳκεῖτο ὑφ' Ἑλλήνων, καὶ ἄλλων ἰνδογερμανικῶν φυλῶν, τῶν Τηρμίλων ἢ Τρεμίλων (εἰς τὴν ἐγχώριον γλῶσσαν), Λυκίων δὲ κατὰ τοὺς Ἕλληνας, ἤδη καὶ παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Ζ, 184. 430. Μ, 330), λεγομένων ὅτι κατήγοντο ἀπὸ Λύκου τοῦ Ἀθηναίου, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Αἰγέως. Οἱ Λύκιοι, ἀντιστάντες τῷ Κροίσῳ, ὑπέκυψαν εἶτα τοῖς Πέρσαις (Ἡρδ. Α. 28. 176)· μετὰ ταῦτα δ' ἐπὶ μικρὸν ὑπήκουσαν τοῖς Ῥοδίοις, καὶ ἐπὶ τῶν Μακεδονικῶν πολέμων ἀνεκτήσαντο τὴν ἐλευθερίαν των (Πολβ. Λ, 5, 12), καὶ κατέστησαν συμπολιτείαν ἐξ 23 πόλεων, ἐξ ὧν 6 ἦσαν λίαν ἐπιφανεῖς, ἔχουσαν Λυκίαρχον ἐπὶ κεφαλῆς. Ἐπὶ Ῥωμαίων δὲ, ἐπὶ Κλαυδίου ἢ Βεσπασιανοῦ, ἐγένετο καὶ ἡ Λυκία ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία. Αἱ μᾶλλον μνείας ἄξιαι τῶν πόλεων, ἀπὸ Δ, ἦσαν ἡ Τελμισσὸς, τὰ Πάταρα, μετὰ περιφήμου ναοῦ καὶ μαντείου τοῦ Ἀπόλλωνος, ἡ Ἀντίφιλος, γνωστὴ διὰ τοὺς σπόγγους της· ἡ Ὄλυμπος ἢ Φοινικοῦς, ἣν ὁ Σερβίλιος κατέστρεψεν ὡς ἕδραν πειρατῶν, ὡς καὶ ἡ Κόρυκος καὶ ἡ Φασηλὶς, ἧς τὰ ἐλαφρὰ πλοῖα ἐλέγοντο φάσηλοι, ἦσαν διαβόητοι διὰ τοὺς πειρατάς των. Εἰς τὰ ἐνδότερα δ' ἦσαν τὰ Πίσαρα εἰς τοῦ Κράγου τοὺς πρόποδας, ἡ Τλῶς, εἰς τοῦ Μασυκίτου τοὺς πρόποδας, ἡ Ξάνθος (Ἄρνα παρὰ τοῖς Λυκίοις), ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, ἡ μεγίστη καὶ ἐπισημοτάτη πόλις πάσης τῆς χώρας, καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Περσῶν, καὶ εἶτα πάλιν ἐπὶ Ῥωμαίων ὑπὸ τοῦ Βρούτου· εἶχε ναὸν τοῦ Σαρπηδόνος καὶ τοῦ Λυκίου Ἀπόλλωνος, καὶ σώζονται αὐτῆς λείψανα ἀξιόλογα, ἃ πρῶτος εὗρεν ὁ Ἄγγλος Ch. Fellows, καὶ πολλὰ ἐξ αὐτῶν μετεκόμισεν εἰς Λονδῖνον· ἡ Μύρα, εἰς 20 σταδ. ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, ἐπὶ ἀποτόμου βράχου (Στρβ. ΙΔ, 664).

Λυκίδης, 1) εἷς τῶν Κενταύρων, φονευθεὶς ὑπὸ Δρύαντος εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου (Ov. Met. XII, 310).—2) Βουκολικὸς ποιητὴς (Μόσχ. Γ, 96). — 3) Ἀθηναῖος λιθοβοληθεὶς διότι ὡμίλησεν εἰς τὴν βουλὴν ὑπὲρ τοῦ Μαρδονίου καὶ τῶν Περσῶν (Ἡρδ.)

Λύκιον, ἴδ. Λύκειον (Πλούτ. Θησ. 27).

Λύκιος, 1) εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος (Ἀπλδ. Γ, 8. 1).—2) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους ἐκ μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου (Ἀπλδ. Β, 7, 8). — 3) Ἀθηναῖος ἀρχηγὸς τοῦ ἱππικοῦ κατὰ τὴν μετὰ τοῦ Κύρου ἀνάβασιν (Ξενφ. Ἀνβ. Δ, 3).

Λυκόα, 1) Πόλις ἐν Μαιναλίᾳ τῆς Ἀρκαδίας ΒΔ τῆς Τεγέας, μετὰ ναοῦ τῆς Λυκοάτιδος Ἀρτέμιδος (Παυσ. Η, 3, 4, 36, 7).—2) Λυκόα ἢ Λυκαία, ἀρκαδικὴ χώρα εἰς τὴν Β κλιτὺν τοῦ Λυκαίου ὄρους παρὰ τῇ Μεγαλοπόλει (Πολβ. ΙΣΤ, 17.—Παυσ. Η, 27, 4. ΛΗ, 3, 9).

Λυκολέων, ῥήτωρ Ἀθηναῖος, μαθητὴς τοῦ Ἰσοκράτους, περὶ τὸ 376 π. Χ. Γνωστὸς ἐστὶν εἷς μόνος λόγος αὐτοῦ «περὶ Χαβρίου.»

Λυκομήδης, 1) βασιλεὺς τῶν Δολόπων ἐν Σκύρῳ, πατὴρ τῆς Δηϊδαμείας, πάππος τοῦ Νεοπτολέμου (ἴδ. Ἀχιλλεὺς, Νεοπτόλεμος, Θησεύς).—2) Ἐκ Μαντινείας, ἀνὴρ εὔπορος καὶ ἐπιχειρηματίας (Ξεν. Ἑλλ. Ζ, 1,23, 65), διενήργησε μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην τὴν συνένωσιν τῶν Ἀρκάδων καὶ ἵδρυσιν τῆς Μεγαλοπόλεως, ἀγωνισθεὶς νὰ διατηρήσῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἀρκαδίας ἀπὸ τῆς Σπάρτης καὶ εἶτα καὶ ἀπὸ τῶν Θηβῶν, καὶ ἐπιδιώξας τὴν ἡγεμονίαν τῆς Πελοποννήσου. Πρὸς τοῦτο ἐπορεύθη τῷ 366 εἰς Ἀθήνας καὶ συνωμολόγησε συνθήκην, ἀλλ'

ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του, συλληφθεὶς ὑπὸ φυγάδων Ἀρκάδων, ἐθανατώθη (Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ, 5. Ζ, 1, 4.—Διόδ. ΙΕ, 59).

Λυκόρμας, ἀρχαιότερον ὄνομα τοῦ Εὐήνου ποταμοῦ ἐν Αἰτωλίᾳ (Ἀπλδ. Α, 7, 8).

Λυκόρτας, Ἀρκὰς ἐκ Μεγαλοπόλεως, στρατηγὸς τῶν Ἀχαιῶν αἱρεθεὶς τῷ 183 π. Χ. μετὰ τὸν Φιλοποίμενα, τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐκδικήσας, καὶ τὴν Σπάρτην καὶ τὴν Μεσσηνίαν βιάσας νὰ προσέλθωσιν ἐκ νέου εἰς τὸν δεσμόν. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 179 ὁ Καλλικράτης καὶ ἄλλοι μηχανορράφοι διὰ τῶν ῥαδιουργιῶν των διήρεσαν τὸν δεσμὸν εἰς φατρίας, ἠλάττωσαν τὴν ἐπιρροὴν τῶν γνησίων πατριωτῶν, καὶ ἐπέφεραν τὴν παρέμβασιν τῶν Ῥωμαίων. Ὁ Λυκόρτας ἦν πατὴρ τοῦ ἱστοριογράφου Πολυβίου.

Λύκος, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Κελαινοῦς, εἰς τὰς νήσους τῶν Μακάρων ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετατεθείς.—2) Υἱὸς Ὑριέως. Ἴδ. Ἀ μ φ ί ω ν. — 3) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος ἢ τοῦ Λύκου, τύραννος τῶν Θηβῶν (Εὐρπ. Ἡρκλ. μαιν. 31), φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, διότι ἐπὶ τῆς ἀπουσίας αὐτοῦ ἐθανάτωσε τὸν πενθερόν του Κρέοντα, καὶ ἐπεβουλεύθη τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Μεγάραν καὶ τὰ παιδία της.—4) Υἱὸς τοῦ Πανδίωνος, καὶ ἀδελφὸς τοῦ Αἰγέως, Νίσου καὶ Πάλλαντος, ἥρως Ἀθηναῖος, γενάρχης τῶν Λυκομηδῶν ἢ Λυκομιδῶν, γένους ἱερατικοῦ τῶν ἐπὶ τῶν ἀττικῶν μυστηρίων. Ἐλέγετο τὰ μυστήρια ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Ἀνδάνιαν τῆς Μεσσηνίας κομίσας, ἤ, ὅτι ὑπὸ τοῦ Αἰγέως διωχθείς, ἔφυγε πρὸς Σαρπηδόνα, κατὰ τὴν χώραν τῶν Τερμίλων, Λυκίαν κατ' αὐτὸν κληθεῖσαν (Ἡρδ. Α, 173). Καὶ τὸ ἐν Ἀθήναις Λύκειον τούτου ἐπώνυμον ἐνομίζετο (Παυσ. Α, 19, 5).

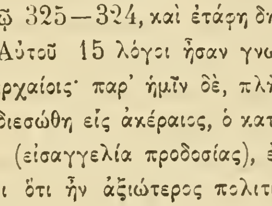
Λύκος, πολλοὶ ποταμοὶ ἔφερον τοῦτο τὸ ὄνομα· οἷον, 1) ὁ ἐν Ἀσσυρίᾳ, ὃν ἐγεφύρωσεν ὁ Δαρεῖος, ὁ ἄλλως Ζάβατος καλούμενος (Ξεν. Ἀν. Β, 5, 1.—Curt. IV, 9, 9. 16, 8), εἰς τὸν Τίγριν ἐκρέων. — 2) Ἐν Φοινίκῃ, ἐκβάλλων μεταξὺ Βύβλου καὶ Βηρυττοῦ (Στρβ. ΙΣΤ, 755).—3) Ἐν Πόντῳ, Α παραποτάμιον τοῦ Ἴριδος (Στρβ. ΙΑ, 529. ΙΒ, 547. —Πλούτ. Λούκουλλ. ΙΗ).—4) Ποταμὸς ἐν Φρυγίᾳ, πηγάζων ἐκ τοῦ Κάδμου, παρὰ δὲ ταῖς Κολοσσαῖς εἰς καταβόθραν βυθιζόμενος, εἶτα δ' ἀναφαινόμενος πάλιν, παρὰ τῇ Λαοδικείᾳ ῥέων, καὶ εἰς τὸν Μαίανδρον ἐκβάλλων (Ἡρδ. Ζ, 30.—Στρβ. ΙΒ, 578).

Λυκοσούρα, πόλις κατὰ τὰ Ν τῆς Ἀρκαδίας, ἐν τῇ Παρρασίᾳ, ἡ ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Ἑλλάδος κατὰ Παυσανίαν (Η, 39), ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Λυκάονος τοῦ υἱοῦ τοῦ Πηγάσου. Ἔκειτο δ' ἐπὶ τῆς Ν κλιτύος τοῦ Λυκαίου ὄρους, ἐπὶ τοῦ ποταμίου Πλατανιστοῦ. Μετὰ ταῦτα δ' ἐξηρημώθη, τῶν κατοίκων αὐτῆς μετατεθέντων εἰς Μεγαλόπολιν (Παυσ. Η, 2, 1).

Λυκοῦργος, 1) Ὁ νομοθέτης τῆς Σπάρτης, οὗ ἡ βιογραφία ἔχει πολλάκις χαρακτῆρα συμβολικῶν παραδόσεων. Οὕτως ὁ πατήρ του λέγεται **Εὔνομος**, Εὔκοσμος δὲ ὁ υἱός του. Κατὰ Θουκυδίδην (Α, 18) ἔζη ὁ Λυκοῦργος περὶ τὰ 400 ἔτη πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἄρα κατὰ τὰ 817 π. Χ., κατὰ Πλούταρχον (Λυκ. Ζ. ΚΘ. Σύγκρ. Λυκ. καὶ Νουμ. Δ. Ἀγησ. ΛΑ), μεταξὺ 900 καὶ 870· κατ' ἄλλους δὲ περὶ τὰ 884 ἢ 854. Κατήγετο ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους τῶν Προκλειδῶν (Πλούτ. Λυκ. Β.—Παυσ. Γ, 7.—Ἡρδ Η, 131), καὶ ἦν ὁ θεῖος καὶ ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως Χαριλάου ἢ Χαρίλλου, ὅτε καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἵδρυσιν τῶν Ὀλυμπίων καὶ τῆς Ἠλιακῆς ἐκεχειρίας μετὰ τοῦ Ἰφίτου. Ὑπὸ πολλῶν ὅμως κατατρεχόμενος, καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς μητρὸς τοῦ ἐπιτροπευομένου του, ἀπεδήμησεν ἐπὶ προθέσει νὰ ἐπιστρέψῃ μόνον μετὰ τὴν ἐνηλικίωσιν τοῦ Χαριλάου, ἀποκτήσαντος κληρονόμον. Ἦλθε δ' εἰς Κρήτην, καὶ ἐκεῖ συνέλαβε τὴν ἀπόφασιν τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ Σπαρτιατικοῦ πολιτεύματος, δι' ὃ καὶ ἔπεμ-

ψεν εἰς Σπάρτην τὸν ἀοιδὸν Θαλήταν, ἵνα διὰ τῆς μουσικῆς καὶ τοῦ ᾄσματος διαλλάξῃ τὰς διχονοίας (Πλούτ. Λυκ. Δ). Ἐν Ἰωνίᾳ λέγεται πρῶτος λαβὼν πλῆρες ἀντίγραφον τῶν ἐν Ἑλλάδι ὀλίγων γνωστῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν. Ἐπιμόνῳ δὲ προσκλήσει ἐπέστρεψεν εἰς Σπάρτην, καὶ ἐπινεύσει καὶ τοῦ χρησμοῦ ἤρξατο τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ πολιτεύματος καὶ ἐπέτυχεν ἄνευ σπαραγμῶν καὶ πολλῆς ἀντιστάσεως, ἰδίως ἀποβλέψας εἰς τοῦ Δωρισμοῦ τὴν ἐνίσχυσιν καὶ ἀναδιοργάνωσιν. Ἵνα δ' ἐξασφαλίσῃ τὴν διάρκειαν τῆς νομοθεσίας του, ἀπήτησε καὶ ἔλαβε παρὰ τῶν Σπαρτιατῶν τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θέλουσι τηρήσει αὐτὴν μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς του ἐκ τῶν Δελφῶν, ἔνθα εἶπεν ὅτι ἀπήρχετο ἵνα συμβουλευθῇ τὸ μαντεῖον. Λαβὼν δὲ χρησμὸν ὅτι ἡ Σπάρτη θὰ ἔμενεν ἰσχυρὰ καὶ εὐδαίμων ἐν ὅσῳ ἐτήρει τὸ πολίτευμα ὃ αὐτὸς τῇ ἔδωκε, καὶ ἀποφυγὼν νὰ ἐπιστρέψῃ, ἀπέθανεν ἑκουσίως ἐν Κίρρᾳ, ἢ ἐν Ἤλιδι, ἢ ἐν Κρήτῃ (Πλούτ. Λυκ. ΛΔ), διατάξας νὰ ῥιφθῇ ἡ κόνις του εἰς τὴν θάλασσαν, ἵνα μὴ κομίσαντες αὐτὴν εἰς Σπάρτην θεωρήσωσιν ἑαυτοὺς οἱ Σπαρτιᾶται ἀπηλλαγμένους τοῦ ὅρκου των (Πλούτ. Λυκ. ΛΑ). Περὶ τῶν νόμων ἴδ. Σπάρτη.—2) Ἐν Ἀθήναις ἀντίπαλος τοῦ Πεισιστράτου, ἀρχηγὸς τῶν Πεδιέων (Ἡρόδ. Α, 59). — 3) Εἷς τῶν ι' ῥητόρων ἐν Ἀθήναις, υἱὸς Λυκόφρονος, πιθανῶς περὶ τὸ 396 γεννηθείς, μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἰσοκράτους. Ὅτε Φίλιππος ὁ Μακεδὼν ἐπέφερε τὴν διχόνοιαν μεταξὺ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ἀντεπολιτεύθη αὐτῷ ἐν πατριωτικῷ ζήλῳ ὡς ὁ Δημοσθένης, καὶ ὁ Ὑπερίδης, καὶ ἰδίως ἐπεμελήθη τοῦ ἐσωτερικοῦ ὀργανισμοῦ, ἵνα ἀναδείξῃ τὴν πατρίδα του ἱκανὴν εἰς ἀντίστασιν. Ἐπὶ 4 ἔτη (πιθανῶς 341—338) ταμίας ἐπὶ τῇ διοικήσει ἢ τῆς κοινῆς προσόδου ἐκλεγείς, καὶ ἐπὶ ἕτερα 8 ἔτη (ἐπειδὴ ἡ ἀρχὴ ἦν τετραετὴς μόνον), ὑπὸ ἄλλων ὄνομα αὐτὴν διευθύνας, ἐπανέφερε τάξιν εἰς αὐτήν, κατήρτισεν αὖθις τὸν στόλον προσθεὶς τριήρεις καὶ πεντήρεις, ἀνώρθωσε τοὺς νεωσοίκους κατὰ τοὺς λιμένας, ἐπεσκεύασε τὸ νεώριον καὶ τὰ μακρὰ τείχη (ἴδ. Rang. Ant. hell. II, ἀρ. 771), κατεκόσμησε τὸ Διονυσιακὸν θέατρον, ἔκτισε πρῶτος τὸ Παναθηναϊκὸν στάδιον, καὶ καθωράϊσε τὸ ἐν τῷ Λυκείῳ γυμνάσιον, πλὴν ἄλλων οἰκοδομῶν δι' ὧν ηὐπρέπισε τὴν πόλιν· καὶ προτάσει τοῦ Στρατοκλέους (307) ἐξέδωκεν ὁ δῆμος ὑπὲρ αὐτοῦ τιμητικὸν ψήφισμα (Πλούτ. Β. Ι' Ῥητ. σ. 851), ἀνευρεθὲν ἐν ἐπιγραφῇ, τὸν ἐστεφάνωσε καὶ τῷ ἀνήγειρεν ἀνδριάντα. Φαίνεται δ' ὅτι ἀπέθανε τῷ 325—324, καὶ ἐτάφη δημοσίᾳ δαπάνῃ. Αὐτοῦ 15 λόγοι ἦσαν γνωστοὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις· παρ' ἡμῖν δέ, πλὴν ἀποσπασμάτων, διεσώθη εἰς ἀκέραιος, ὁ κατὰ Λεωκράτους (εἰσαγγελία προδοσίας), ἐξ οὗ συμπεραίνεται ὅτι ἦν ἀξιώτερος πολιτικὸς ἀνὴρ ἢ ῥήτωρ, καὶ τὴν εὐγλωττίαν του χαρακτηρίζει ἰσχὺς ἰδεῶν μᾶλλον ἢ κάλλος τῆς αὐτῶν διατυπώσεως, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἔχει τι τὸ τραχὺ καὶ ἀπότομον.—Καὶ πολλοὶ δ' ἄλλοι ἔφερον τοῦτο τὸ ὄνομα ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων μέχρι τῶν ἐσχάτων χρόνων, ὡς 4) ὁ υἱὸς τοῦ Δρύαντος (ἴδ. Διόνυσος).—5) ὁ υἱὸς Ἀλέου καὶ Νεαίρας, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας, φονεύσας τὸν Ἀρηίθοον (Ὁμ. Ἰλ. Η, 142).—6) Βασιλεὺς τῆς Θρᾴκης, τὴν λατρείαν τοῦ Βάκχου ἀπαγορεύσας, καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τῶν Μαινάδων καταδιωχθείς, καὶ ὑπὸ τῶν ὑ-

Ἀρχαῖον ἀνάγλυφον

πηκόων του, ἐπαναστάντων, σταυρωθεὶς, ἢ σπαραχθεὶς ὑπ' ἀγρίων ἵππων. — 7) Τύραννος τῆς Σπάρτης, τῷ 219 π. Χ. τὸν θρόνον καταλαβὼν διὰ δωροδοκίας τῶν ἐφόρων, μετ' οὐ πολὺ ὅμως ἀποβληθείς.

Λυκοφόντης, ἴδ. Π ο λ υ φ ό ν τ η ς.

Λυκόφρων, 1) Υἱὸς τοῦ τυράννου Περιάνδρου (ἴδ.) (Ἡρδ. Γ, 50). — 2) Τύραννος τῶν Φερῶν περὶ τὰ 404 π. Χ., ἤθελε νὰ καταλάβῃ τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ πάσης τῆς Θεσσαλίας, καὶ ἐνίκησε τὸν δυνάστην τῆς Λαρίσης, ὑποβοηθούμενος καὶ ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν (Ξνφ. Ἑλ. Β, 3, 4. — Διόδ. ΙΕ, 82). — 3) Εἷς τῶν συγγενῶν καὶ φονέων Ἀλεξάνδρου τοῦ Φεραίου, ἀναλαβὼν τὴν τυραννίδα τῷ 359 π. Χ., μέχρις οὗ ἐξεβλήθη ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος. — 4) Ἐκ Χαλκίδος τῆς Εὐβοίας, υἱὸς Λύκου, ποιητὴς καὶ γραμματικὸς, ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐργαζόμενος, καὶ ένταλθεὶς νὰ κατατάξῃ καὶ ῥυθμίσῃ τὰ ἐν τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ συγγράμματα τῶν κωμικῶν ποιητῶν. Ἔγραψε δ' ἓν βιβλίον «Π ε ρ ὶ κ ω μ ῳ δ ί α ς», πολλὰς τραγῳδίας, καὶ ἓν ποίημα «Ἀ λ ε ξ ά ν δ ρ α» ἢ «Κ α σ σ ά ν δ ρ α» ἐπιγραφόμενον, ἐκ 1474 ἐξαμέτρων ἰαμβικῶν, διατηρηθέν. Ἦν δὲ γνωστὸς ὑπὸ τὸ ὄνομα σ κ ο τ ε ι ν ὸ ς, καὶ τῷ ὄντι τοιοῦτο ἔχει τὸ ὕφος· πολλὴ δὲ ποικίλλει τὴν ἔκθεσίν του ἀφθονία μυθολογικῶν, ἱστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν εἰδήσεων, ποιητικὴν ὅμως ἀξίαν δὲν ἔχει μεγάλην, καὶ συνίσταται εἰς ἀλλεπαλλήλους μαντείας τῆς Κασσάνδρας περὶ τῆς τύχης τῆς Τρωάδος καὶ τῶν τρωϊκῶν ἡρώων, καὶ τῶν διαδόχων αὐτῶν μέχρι τοῦ Ἀλεξάνδρου, μετά τινων καὶ ξένων παρεμβολῶν. Σχόλια εἰς τὸ ποίημα τοῦτο ἔγραψεν ὁ Τζέτζης.

Λύκτιος, Κρὴς, οὗ ἡ θυγάτηρ Ἰτώνη ἔσχεν ἐκ τοῦ Μίνωος υἱὸν τὸν Λύκαστον (Διόδ. Δ, 62).

Λύκτος ἢ **Λύττος,** ἀρχαία πόλις τῆς Κρήτης (Ὁμ. Ἰλ. Β, 647. Ρ, 611), ἡ ἐπισημοτέρα τοῦ Α τμήματος τῆς νήσου· κειμένη ΝΑ τῆς Κνωσσοῦ, ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἀργαίου εἰς 40 σταδ. ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Β καὶ εἰς 30 ἀπὸ τῆς Ν παραλίας. Ἐθεωρεῖτο ὡς ἀποικία τῆς Σπάρτης, καὶ οἱ κάτοι-

κοι αὐτῆς ἐπῃνοῦντο (Πολβ. Δ. 54. — Στρβ. Σ, 476). Τὸ ὄνομα αὐτῆς ἀπεδίδετο εἰς Λ ύ κ τ ο ν, υἱὸν Λυκάονος (Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Β, 647).

Λύκων, 1) Υἱὸς τοῦ Ἱπποκόοντος, βασιλέως τῆς Σπάρτης, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλδ. Γ, 10, 5). — 2) Τρὼς φονεύσας τὸν Πηνέλεων (Ὁμ. Ἰλ. Π, 335). — 3) Εἷς τῶν κατηγόρων τοῦ Σωκράτους ἐν Ἀθήναις. — 4) Ἀχαιὸς ἐξεγείρων τὸν στρατὸν εἰς βιαιοπραγίας καὶ λεηλασίας, καὶ ἐκ τούτου αἴτιος διχοστασίας γενόμενος. — 5) Υἱὸς Ἀστυάνακτος ἐκ Τρωάδος, σύγχρονος καὶ εὐνοούμενος τοῦ Ἀντιγόνου, Εὐμένους καὶ Ἀττάλου, διετέλεσεν ἐπὶ 40 ἔτη ἀρχηγὸς τῆς σχολῆς τῶν Περιπατητικῶν, καὶ διεκρίνετο ἐπὶ εὐφυΐᾳ καὶ χαριτολογίᾳ, δι' ὃ καὶ Γ λ ύ κ ω ν ἐπωνομάζετο. Λέγεται γράψας χ α ρ α κ τ ῆ ρ α ς, καὶ ἓν βιβλίον περὶ τοῦ ὑπερτάτου ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ. Ἀπεβίωσε δὲ εἰς ἡλικίαν 74 ἐτῶν (Cic. Fin. V, 5, 13).

Λύκων πόλις, καὶ Λ υ κ ό π ο λ ι ς, 1) ἐν Θηβαΐδι τῆς Αἰγύπτου, νομοῦ πρωτεύουσα, ὀλίγον ἀπέχουσα τῆς δυτικῆς ὄχθης τοῦ Νείλου. Ἐν αὐτῇ ἐλατρεύοντο ἰδίως οἱ λύκοι ὡς ἱεροὶ (Στρβ.). Νῦν Συούτ. — 2) Πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου παρὰ τῇ Μένδῃ (Στρβ.).

Λυκωπεὺς, υἱὸς Ἀγρίου, θεῖος τοῦ Τυδέως, ἐξελὼν τὸν Οἰνέα ἐκ τοῦ θρόνου, καὶ ὑπὸ τοῦ Τυδέως φονευθεὶς (Ἀπλδ. Α, 8, 6).

Λυκώπη, πόλις τῆς Αἰτωλίας (Θεόκρ. ΣΤ, 72).

Λυκώπης, Σάμιος συμπολεμήσας μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων κατὰ τῶν συμπατριωτῶν του (Ἡρδ. Γ, 55).

Λυκώρεια, ἡ μεσημβρινὴ ἄκρα τοῦ Παρνασσοῦ (νῦν Λιάσπρα), ἔχουσα ἀρχαιότατα πόλιν εἰς ἣν ἐβασίλευσεν ὁ Δευκαλίων (Στρβ.—Παυσ.).

Λυκωρεύς, 1) ταὐτὸ τῷ Λυκώρεια (Λουκ. Τιμ. 3). — 2) Ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐκ τῆς Λυκωρείας.— 3) Υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς νύμφης Κωρυκείας. Καὶ Λύκωρος (Παυσ. I, 2).

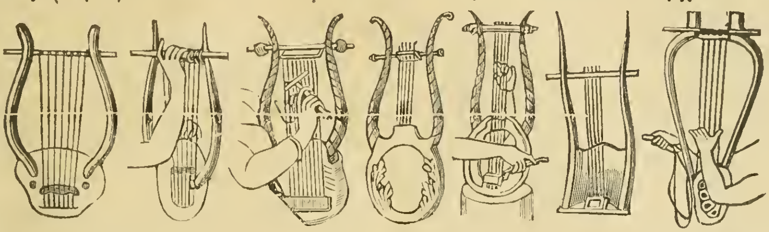
Λυκωριάς, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ὑμν.).

συμβόλων τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἐλέγετο καὶ κιθάρα.

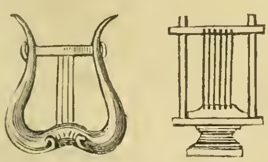
Λύρα, πολίχνη τῆς Βιθυνίας, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Παρθενίου, ἔνθα ἐλέγετο ὅτι ὁ Ὀρφεὺς ἐκρέμασε τὴν λύραν του (Ἀπλδ. Ῥόδ. Β, 929).

Λύρβη, πόλις τῆς Πισιδίας παρὰ τῇ Τερμησσῷ (Διον. Περιηγ. 859).

Λυρικὴ ποίησις, ἡ γραφομένη ἵνα ψάλλῃ τις πρὸς τῇ λύρᾳ ἢ ἄλλοις μουσικοῖς ὀργάνοις, ἢ ἵνα συνοδεύηται ὑπ' ὀρχήσεως, ἡ μέν, ἡ μελική, ὑπὸ τῶν Αἰολέων, ἡ δέ, ἡ χορική, ὑπὸ τῶν Δωριέων κυρίως ἀσκουμένη, ἐν ᾧ οἱ Ἴωνες κατ' ἀρχὰς ἤσκησαν τὴν

Λύρα, μουσικὸν ὄργανον ἐντατὸν (ἔχον χορδάς), οὗ ἡ ἐπινόησις ἀπεδίδετο κυρίως τῷ Ἑρμῇ, χορδὰς ἁρμόσαντι εἰς χελώνιον. Ἦν δ' ἔπειτα ἀνοικτὸν ἑκατέρωθεν, χορδὰς ἔχον

3—9. Σχήματα εἶχε διάφορα, καὶ ἐπαίζετο διὰ τῶν δύο χειρῶν, ὧν ἡ δεξιὰ ἐκράτει πολλάκις καὶ πλῆκτρον. Ὁ λυριστὴς ἐξῆρτα τὴν λύραν συνήθως δι' ἱμάντος ἐκ τοῦ δεξιοῦ ὤ-

Ἄγαλμα Ἀπόλλωνος

μου, ἤ, ἂν ἐκάθητο, τὴν ἐστήριζεν εἰς τὰ γόνατά του. Ἦν δ' ἡ λύρα ἓν τῶν κυριωτέρων

διηγηματικὴν ποίησιν ἢ τὴν ἐποποιίαν. Ἡ λυρικὴ ἐν γένει ἦν ταύτης μᾶλλον ὑποκειμενική, καθ' ὃ οὐχὶ περὶ συμβάντα ἀσχολουμένη, ἀλλὰ τοῦ ποιητοῦ τὰς ἐμπνεύσεις καὶ τὰ αἰσθήματα κύριον ἀντικείμενον ἔχουσα. Τὰ ᾄσματα, ἐπειδὴ καὶ ὁ ᾄδων, καὶ ὁ ὑπ' αὐτοῦ συνοδευόμενος χορευτὴς δέονται διαλείψεων πρὸς ἀνάπαυσιν, διῃροῦντο εἰς στροφάς, αἵτινες, ὁσάκις ἦσαν δύο οἱ ἀλληλοδιαδόχως ᾄδοντες, ἢ δύο ἡμίχοροι, ὡς εἰς τὰ δράματα, εἶχον καὶ τὰς μετρικῶς ἀντιστοίχους στροφὰς διὰ τὴν ἐπανάληψιν τοῦ αὐτοῦ μέλους ὑπὸ τοῦ ἄλλου ψάλτου ἢ ἡμιχόρου, καὶ τὴν ἐπῳδόν, ἣν ἔψαλλον ὁμοῦ ἀμφότεροι. Ἡ χώρα ἔνθα τὸ πρῶτον ἡ ἁπλουστέρα μελικὴ ποίησις ἀνεπτύχθη ἦν ἡ νῆσος Λέσβος, ἧς οἱ Αἰολεῖς ἦσαν μεγάλοι φίλοι τῆς μουσικῆς, καὶ ὁ πρῶτος ἐν τῷ εἴδει τούτῳ διαπρέψας ποιητὴς ἦν ὁ καὶ ἐν ταῖς πολιτικαῖς ἀνωμαλίαις τῆς πατρίδος του λίαν περιπεπλεγμένος διατελέσας Ἀλκαῖος, περὶ τὰ 612 ἐν Μιτυλήνῃ γεννηθείς. Σύγχρονος δὲ ἀλλὰ νεωτέρα αὐτοῦ ἦν ἡ συμπατριῶτίς του Σαπ-

φώ, ἧς μαθήτρια ἦν ἡ Ἤριννα, καὶ τὸ αὐτὸ εἶδος τῆς ποιήσεως ἤσκησε καὶ ὁ Ἴων Ἀνακρέων. Τὰ δ' ἐμβριθέστερα χορικὰ ᾄσματα ἦσαν κυρίως θρησκευτικά, πρὸς δοξασμὸν ἢ ἐπίκλησιν τῶν θεῶν, οἱ παιᾶνες, οἱ εἰς Ἀπόλλωνα, εἰς Ἄρτεμιν καὶ ἄλλους προστάτας θεοὺς ψαλλόμενοι, ἐν τοῖς ναοῖς, εἰς τὰς θυσίας, πρὸ τῶν μαχῶν, εἰς τὰ δεῖπνα καὶ τὰ συμπόσια, ὅτε καὶ συνώδευον αὐτοὺς παντόμιμοι καὶ φαιδρὰ κινήματα, λεγόμενα ὑπορχήματα. Τὰ καθαρῶς θρησκευτικὰ ᾄσματα ἐλέγοντο καὶ Ὕμνοι, καὶ ἀρχαιότατοι ποιηταὶ τοιούτων λέγονται ὁ Ὠλήν, ὁ Φιλάμμων καὶ ἄλλοι. Ἐπικὸν δὲ μᾶλλον εἶχον τὸν χαρακτῆρα, τὰ κατὰ τοὺς θεοὺς ἀφηγούμενοι, οἱ ἐπίσης Ὕμνοι καλούμενοι τοῦ Ὁμήρου (ἴδ.) τῶν μεταγενεστέρων μιμητῶν αὐτοῦ Καλλιμάχου, Μεσυμήδους καὶ τῶν Ὀρφικῶν. Εἰς τὴν λυρικὴν ποίησιν ὑπήγοντο καὶ οἱ διθύραμβοι (ἴδ.). Τὰ προσῴδια δὲ ἦσαν ᾠδαὶ ψαλλόμεναι πρὸς αὐλῷ ὑπὸ τοῦ χοροῦ ἐν ᾧ πανηγυρικῶς πρὸς τὸν ναὸν ἐπορεύετο· ἐλέγοντο δὲ Παρθένια, ὅτε ὑπὸ παρθένων ἐψάλλοντο. Τὸ ἐγκώμιον ἦν ὕμνος πρὸς δοξασμὸν ἡγεμόνων, ἐπισήμων ἀνδρῶν ἢ συμβάντων, τὸ δ' ἐπινίκιον ἀπέβλεπε τοὺς νικητὰς κατὰ τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας (ἴδ. Πίνδαρος). Εἰς τὰ συμπόσια ἀνῆκον ἰδίως τὰ παροίνια, διὰ τὴν οἰνοποσίαν, καὶ εἶδος αὐτῶν ἦσαν τὰ εὔθυμα καὶ ἀτάκτως ᾀδόμενα σκολιὰ (ἴδ.). Χοροὶ νέων ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἔψαλλον ὑμεναίους, πολλάκις μετ' ὀρχήσεων, εἰς τὴν πομπὴν τοῦ γάμου, καὶ ἐπιθαλαμίους πρὸ τοῦ νυμφικοῦ θαλάμου· εἰς τὸ νυμφικὸν δὲ δεῖπνον ἐψάλλοντο καὶ ἀστεῖα ᾄσματα. Ἐτελοῦντο δὲ ταῦτα ἤδη καὶ ἐπὶ τῶν Ὁμηρικῶν χρόνων (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 492. — Ἡσίοδ. Ἀσπ. 274). Τὰς κηδείας δ' ἀφ' ἑτέρου καὶ τὰ ἐπικήδεια δεῖπνα συνώδευον θρῆνοι πρὸς αὐλοῖς. Τὴν θρησκευτικὴν δὲ ποίησιν καὶ μουσικήν, ἥτις τὸ πρῶτον μάλιστα ὑπὸ τῶν Δωριέων ἐκαλλιεργεῖτο, ἤσκησαν μάλιστα ἀπὸ τῆς ἀνωτέρας τελειοποιήσεως τῆς μουσικῆς περὶ τὴν 30ην Ὀλυμπ. (660 π. Χ.) ποιηταὶ ὡς ὁ Ἀλκμὰν ἐκ Λυδίας (Ὀλ. 27 — 42), ὁ Στησίχορος, ἐξ Ἱμέρας (Ὀλ. 33 — 55 = 635 — 560 π.Χ.), ὁ Ἀρίων ἐκ Μηθύμνης (Ὀλ. 38 — 48 = 628 585). Διὰ τούτων ὁ ὕμνος ἐξειργάσθη ἐπὶ τὸ τεχνικώτερον καὶ ἐλευθερώτερον, εἰς ποιητικὸν δὲ καλλιτέχνημα ἀνεπτύχθη μάλιστα ὀλίγον πρὸ τῶν Περσικῶν, κατὰ τὸ πρῶτον ἥμισυ τῆς ε' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, διὰ τοῦ Ἰβύκου ἐκ Ῥηγίου (530), Σιμωνίδου ἐκ Κέω (556 — 469), Βακχυλίδου, τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ (473), καὶ μάλιστα Πινδάρου τοῦ Θηβαίου (521 — 441), μεθ' ὧν μνείας ἄξιαι εἰσὶ καὶ αἱ τρεῖς ποιήτριαι Τελέσιλλα ἐξ Ἄργους (500), Πράξιλλα ἐκ Σικυῶνος (450), Κόριννα ἐκ Τανάγρας· προσέτι δ' ὁ Τιμοκρέων ἐκ Ῥόδου, ἐπὶ τῶν Περσικῶν, ἰδίως γνωστὸς διὰ τὴν σατυρικήν του ὀξύτητα· Διαγόρας ὁ Μήλιος (470)· Κερκίδας ἐκ Μεγαλοπόλεως (350), καὶ οἱ διθυραμβοποιοὶ Φιλόξενος ἐκ Κυθήρων (400), Τιμόθεος ἐκ Μιλήτου (γεν. 357), Πολύϊδος καὶ Τελέστης ἐκ Σελινοῦντος (350). Ἀλλὰ τῶν ἐξαισίων τούτων μελῶν σχεδὸν οὐδὲν διεσώθη πλῆρες, πλὴν τῶν ἐγκωμίων τοῦ Πινδάρου. (Ἀποσπασμάτων συλλογὴ Bergk. Poet. Lyr. Graec.),

Λυρκεία (ἡ), χωρίον τῆς Ἀργολίδος, εἰς ὃ ἐλέγετο καταφυγὼν ὁ Λυγκεύς, ὅτε κατεδιώκετο ὑπὸ τοῦ πενθεροῦ του Δαναοῦ (Παυσ. Β, 25). Κατὰ Στράβωνα, Λυκούργιον. Ἐκεῖ, πρὸς τῇ Ἀρκαδίᾳ, καὶ τὸ Λύρκειον ὄρος, ὅθεν πηγάζει ὁ Ἴναχος.

Λυρνησσός, πόλις μεσόγειος τῆς Μυσίας οὐ μακρὰν τοῦ Ἀδραμυττίου, ἐπὶ Ὁμήρου γνωστή, εἶτα δ' ἐκλιποῦσα (Ὁμ. Ἰλ, Β, 690. Τ, 60. Υ, 92). Βασιλεὺς ἐν αὐτῇ ἦν Μύνης, ὁ ἀνὴρ τῆς Βρυσηΐδος (Στρβ. ΙΓ, 583).

Λύρνος, υἱὸς Ἀγχίσου καὶ Ἀφροδίτης, ἀδελφὸς τοῦ Αἰνείου, ἀποθανὼν ἔτι παῖς (Ἀπλλδ. Γ, 12. 2).

Λυσάνδρα. θυγάτηρ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, βασιλέως τῆς Αἰγύπτου (Παυσ.).

Λύσανδρος, στρατηγὸς Λακεδαιμόνιος ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐξ Ἡρακλειδῶν, ἀλλὰ κατά τινας μ ώ θ α ξ, ἤτοι ἐξ οἰκοτρόφων εἱλώτων (Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ, 43.—Διόδ. ΙΔ, 13). Ἦν ἀληθὴς Σπαρτιάτης τὴν ἀγωγήν, καὶ πᾶσαι τοῦ βίου του αἱ προσπάθειαι ἀπέβλεπον εἰς τὸ νὰ περιποιήσῃ εἰς τὴν Σπάρτην τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, εἰς ἑαυτὸν δὲ τότε τὴν ἐπὶ τῆς Σπάρτης ἀρχήν. Καὶ στρατιωτικὴν καὶ πολιτικὴν ἱκανότητα κεκτημένος, ἐξετίμα τῶν Ἀθηναίων τὴν δύναμιν, καὶ ἐνόει ὅτι μόνον δι' ἑαυτῶν ἐδύναντο νὰ καταβληθῶσι. Ναύαρχος τῆς Σπάρτης τῷ 407 π. Χ. ἐκλεχθείς, ὅτε αἱ Ἀθῆναι εἶχον ἐξαρθῆ ἐκ τῶν νικῶν τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἐπροσπάθησε πρὸ πάντων, ἐν Ἐφέσῳ σταθμεύων, ν' αὐξήσῃ τὴν ναυτικὴν δύναμιν τῆς πατρίδος του, ἐπωφελούμενος τὴν μεγάλην εὔνοιαν Κύρου τοῦ νεωτέρου, ἥν, καίτοι οὐδόλως παρεκκλίνων τῆς αὐστηρότητος καὶ ἀφελείας τῶν ἠθῶν τῆς πατρίδος του, εἶχεν ὅμως μετὰ πανουργίας καὶ δεξιότητος περιποιήσει εἰς ἑαυτὸν (Πλούτ. Λύσ. Γ).«Κύβοι, ἔλεγεν, ἀπατῶσι τὰ παιδία καὶ ὅρκοι τοὺς ἄνδρας, καὶ ἔνθα δὲν ἐπαρκεῖ ἡ λεοντῆ, ἀνάγκη νὰ προστίθηται ἡ ἀλωπεκῆ». Παρὰ τὸ Νότιον ἐνίκησε, τῷ 407, τὸν στόλον τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ (Διόδ. ΙΓ, 70), δι' ὃ ὀργισθέντες οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέβαλον τὸν Ἀλκιβιάδην τῆς στρατηγίας· ἀλλ' ἔκτοτε ἠθέλησε φρονίμως ν' ἀποφύγῃ ἄλλην σύγκρουσιν· καὶ ἐπροσπάθησε νὰ ἐπιφέρῃ συγκρούσεις καὶ ὀλιγαρχικὰς ἀνατροπὰς εἰς τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ νὰ παρεμβάλῃ δυσχερείας εἰς τὸν διάδοχόν του Καλλικρατίδαν (Πλούτ. Η. — Διόδ. ΙΓ, 104). Ὅτε δ' οὗτος ἔπεσεν εἰς τὴν ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχίαν, ἐπανῆλθεν ὁ Λύσανδρος ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στόλου, ἀλλ' ὑπὸ τὸν τίτλον Ἐπιστολέως (βοηθοῦ), οὐχὶ ναυάρχου, διότι ὁ νόμος δὲν ἐπέτρεπε νὰ ναυαρχήσῃ δὶς ὁ αὐτός. Ναύαρχος δὲ διωρίσθη κατ' ὄνομα μόνον ὁ Ἄρακος (Πλούτ. Ζ.—Ξεν. Ἑλλ. Β, 1, 7). Ἐπιδεξίως δὲ παραμονεύων, κατώρθωσε κατὰ τὸ θέρος τοῦ 405 νὰ ἐπιπέσῃ ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς κατὰ τῶν 180 ἀττικῶν τριήρεων, καὶ νὰ τὰς κυριεύσῃ σχεδὸν πάσας ἀπροφυλάκτους· ἐθανάτωσε δὲ 3000 αἰχμαλώτους, καὶ οὐδὲ νὰ ἐνταφιασθῶσιν ἐπέτρεψε (Πλούτ. ΙΑ.—Ξεν. Β, 1, 29). Εἶτα δὲ ἐπελθὼν εἰς τὰς τοῖς Ἀθηναίοις ὑποκειμένας πόλεις καὶ νήσους τῆς Θρᾴκης καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐπέφερεν εἰς πάσας, συνεπῶς πρὸς τὰς ἀρχαίας του ἐνεργείας, ὀλιγαρχικὴν μεταπολίτευσιν, ἐγκαταστήσας δεκανδρίας ὑπὸ σπαρτιάτας ἁρμοστάς, ἀπέπλευσεν εἰς Ἀθήνας, ἐπολιόρκησεν αὐτάς, καὶ τῇ 16 Μουνυχιῶνος (ἐν Ἀπριλ.) τοῦ 404, τὰς ἠνάγκασε διὰ λιμοῦ νὰ παραδοθῶσι, καὶ κατηδάφισε τὰ τείχη αὐτῶν (Ξεν. Β, 2, 3. — Πλούτ. ΙΕ.—Διόδ. ΙΔ, 3). Εἶτα δὲ μεταβὰς εἰς Σάμον, ἐγκατέστησε καὶ ἐκεῖ δεκαρχίαν, καὶ περισυλλέξας διὰ τοῦ Γυλίππου εἴ τι ἐναπελείπετο ἐκ τῶν ὑπὸ Κύρου δοθέντων αὐτῷ χρημάτων, καὶ ἄλλας δωρεάς, ἔφερεν εἰς τὴν Σπάρτην καὶ παρέδωκεν εἰς τὴν πόλιν 470, κατά τινας 1000, τάλαντα, εἰς Δελφοὺς δ' ἤγειρεν ἑαυτῷ καὶ ἑκάστῳ τῶν ἄλλων ἀρχηγῶν τοῦ στόλου, χαλκοῦς ἀνδριάντας (Παυσ. Θ, 32, 10). Πανταχοῦ ἐτιμᾶτο, οἱ ποιηταὶ τὸν ἔψαλλον, καὶ τότε ἦν ὁ μόνος μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων εἰς ὃν αἱ πόλεις ὡς εἰς θεὸν ἵδρυον βωμούς (Πλούτ. ΙΗ). Μετὰ δὲ τὸν πόλεμον ἀπέφευγε νὰ διατρίβῃ ἐν Σπάρτῃ, ἔνθα τὸν ἐστενοχώρει ἡ αὐστηρότης τοῦ πολιτεύματος. Ἔπεισε δὲ τοὺς Σπαρτιάτας νὰ πέμψωσιν εἰς Ἀθήνας τὴν φρουρὰν ἣν ἐζήτησαν οἱ Λ' (Ξεν. Β, 3, 13), καὶ ἐν Ἀσίᾳ συνετέλεσεν εἰς τὸν θάνατον τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὃν οἱ Λ' ἐφοβοῦντο. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ σκληρότης του ἐν Ἀσίᾳ ἤγειρε παράπονα, καὶ ἐν ἄλλοις καὶ τοῦ Φαρναβάζου, οὗ ἐλεηλάτησε τὴν σατραπείαν, ἀνεκλήθη ὑπὸ τῶν βουλομένων νὰ καταβάλωσι τὴν ὀφρύν

του (Πλούτ. Κ). Ἀλλὰ προφασισθεὶς ὅτι ὤφειλε, κατ' εὐχήν, νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἄμμωνος ἐν Λιβύῃ, ἀπέφυγε νὰ ἐπιστρέψῃ ἀμέσως. Ὅτε δὲ ὁ Θρασύβουλος ἐθριάμβευσεν ἐν Ἀθήναις, ἠθέλησεν ἐκ νέου νὰ ἐπιτεθῇ κατ' αὐτῶν, ἐκωλύθη ὅμως ὑπὸ τοῦ Παυσανίου παρεμβάντος. Ἐπί τινα ἔτη ἔκτοτε διετέλεσεν ἐν ἀργίᾳ. Τῷ δὲ 397, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βασιλέως Ἄγιδος, ἐπὶ τῆς περὶ τοῦ θρόνου ἀμφισβητήσεως ἐβοήθησε τὸν Ἀγησίλαον, καὶ παρηκολρύθησεν αὐτὸν εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἀλλὰ τοῦ Ἀγησιλάου ἀποδοκιμάζοντος τὰς ἐπὶ τῶν Ἀσιατικῶν πόλεων ἐνεργείας του, ἀπεσύρθη εἰς τὸν Ἑλλήσποντον εἰς δευτερεύουσαν θέσιν, καὶ ἐκεῖθεν ἐπανῆλθεν εἰς Σπάρτην πλήρης ὀργῆς κατὰ τοῦ Ἀγησιλάου, καὶ ἀπόφασιν ἔχων ν' ἀνατρέψῃ τὴν κληρονομικὴν βασιλείαν καὶ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν αἱρετὴν μεταξὺ πάντων τῶν Ἡρακλειδῶν (Πλούτ. Λυκ. ΚΔ. Ἀγησ. Η). Ἀλλ' αἱ προθέσεις του δὲν ἐπέτυχον. Ἐκραγέντος τοῦ πολέμου μεταξὺ Θηβῶν καὶ Φωκίδος κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 395, οἱ ἔφοροι ἐκηρύχθησαν κατὰ τῶν Θηβῶν, καὶ ὁ μὲν Λύσανδρος διετάχθη νὰ εἰσβάλῃ εἰς Βοιωτίαν ἐκ δυσμῶν, ὁ δὲ Παυσανίας ἐκ νότου, καὶ ἀμφότεροι νὰ συναντηθῶσι πρὸ τῆς Ἁλιάρτου· ἀλλὰ πρὸ τῆς πόλεως ταύτης ἔπεσεν ὁ Λύσανδρος ἐπὶ προώρου προσβολῆς, καὶ ἐτάφη ἐν Φωκίδι, εἰς τὴν πόλιν Πανοπέα. Ἀπέθανε δὲ πτωχὸς καθὼς ἔζησε (Πλούτ. Λυσ. Λ.—Ξεν. Ἑλλ. Γ, 5. 15.—Παυσ. Θ, 32, 5).

Λυσανίας, πατὴρ τοῦ Αἰσχίνου, φίλος τοῦ Σωκράτους (Πλάτ.).

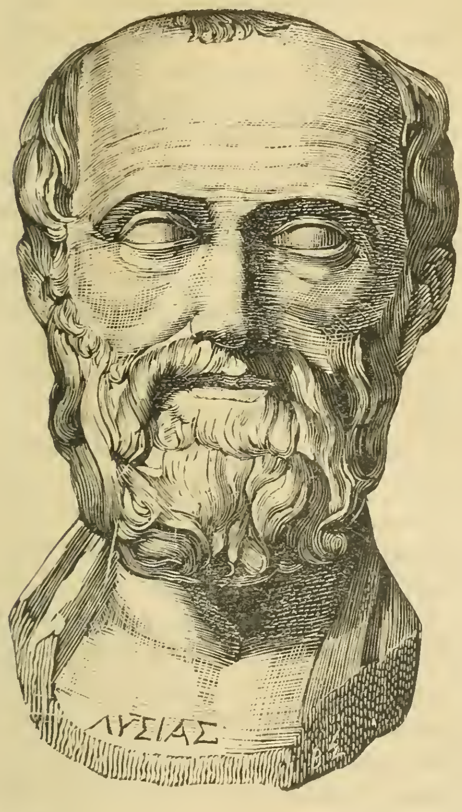
Λυσανορίδας, εἷς τῶν τριῶν ἁρμοστῶν τῆς Σπάρτης, οἵτινες τῷ 379 π. Χ. παρέδωκαν τὴν Καδμείαν. Ἐπειδὴ ὅμως κατὰ τὴν νύκτα τῆς εἰσβολῆς ἔτυχεν ἀπών, κατεδικάσθη ἐν Σπάρτῃ εἰς βαρὺ πρόστιμον, ὃ ἀπέφυγε δι' ἑκουσίας φυγῆς (Ξεν. Ἑλλ. Ε, 4, 13.—Πλούτ. Πελοπ. ΙΓ.—Διόδ. ΙΕ, 29).

Λύση, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου (Ἀπλδ. Β, 7, 8).

Λυσιάνασσα, 1) θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ἡσδ. Θεογ. 58.—Ἀπλδ.). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Ἐπάφου, μήτηρ τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ τυράννου Βουσίριδος (Ἀπλδ. Β, 5, 11).

Λυσίας, υἱὸς Κεφάλου, πλουσίου Συρακουσίου, ξένου τοῦ Περικλέους, ὅστις τὸν ἔπεισεν ἕνεκα τῶν δυσκόλων περιστάσεων τῆς πατρίδος του ν' ἀποκαταστῇ ὡς μέτοικος εἰς Ἀθήνας, περὶ τὰ 447 π. Χ. Ὁ Πλάτων ἐν τοῖς περὶ πολιτείας βιβλίοις του ποιεῖται ἐξαίρετον μνείαν αὐτοῦ. Ἔδωκε δὲ ἀρίστην ἀγωγὴν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ Πολεμάρχῳ, Εὐθυδήμῳ καὶ Λυσίᾳ, ὅστις κοινῶς ἐκλαμβάνεται γεννηθεὶς ἐν Ἀθήναις κατ' Ὀλ. 80, 6' (459 π. Χ.). Μόλις 16έτης, ἀπῆλθε μετὰ τοῦ πρωτοτόκου ἀδελφοῦ του εἰς Θουρίους τῆς κάτω Ἰταλίας, ἔνθα λέγεται διαμείνας 18 ἔτη, πολιτικὰς θέσεις λαβών, καὶ ἐν ὑπολήψει διατελῶν ἐν ἄλλοις καὶ διὰ τὸν πλοῦτόν του. Ἐνταῦθα ὑπὸ τὸν Συρακούσιον Τισίαν, μαθητὴν τοῦ Κόρακος, ἐνησκήθη εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν ῥητορείαν, κατὰ σχολὴν ἧς ὁ χαρακτὴρ ἦν ἡ περὶ τὰς ἀντιθέσεις ἀγχίνοια, τῶν περιόδων ὁ παραλληλισμός, ἡ ὁμοηχία τῶν λέξεων καὶ ἰδίως τῶν καταλήξεων· ὅτε δὲ μετὰ τὴν ἐν Σικελίᾳ ἧτταν τῶν Ἀθηναίων ὑπερίσχυσε καὶ ἐν Θουρίοις τῶν Λακεδαιμονίων ἡ ἐπιρροή, στάσεως ἐπελθούσης, ἔφυγε καὶ ὁ Λυσίας μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ 300 πολιτῶν, καὶ τῷ 412 ἐπέστρεψεν εἰς Ἀθήνας. Ἐκεῖ εἶχε πέσει ἡ ἀρχαία δημοκρατία, καὶ ἡ ὀλιγαρχικὴ δὲ κυβέρνησις τῶν 400 πολὺ δὲν διήρκεσε, ἡ δὲ μετ' αὐτοὺς ἐλθοῦσα μετρία δημοκρατία, ἥτις ἐπαινεῖται ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου (Η, 97), ἐξετράπη καὶ αὐτὴ μετ' οὐ πολύ, ὡς ἀποδεικνύει ἡ καταδίκη τῶν ἐν Ἀργινούσαις στρατηγῶν. Ἐπὶ τῶν χρόνων τούτων ἔζων ὁ Λυσίας καὶ ὁ ἀδελφός του Πολέμαρχος ὡς ἰσοτελεῖς ἐν Ἀθήναις, κτηματίαι, ἀσπιδοποιεῖον διευθύνοντες μετὰ 120 δούλων. Οἱ Λ' ὅμως τοῖς ἀφήρεσαν τὴν περιουσίαν των, καὶ ἐθανάτω-

σαν διὰ κωνείου ἄκριτον τὸν Πολέμαρχον. Ὁ δὲ Λυσίας, εἰς Μέγαρα φυγὼν, συνήργησεν ἐκεῖθεν διὰ τῶν λειψάνων τῆς περιουσίας του εἰς τὴν παλινόρθωσιν τῆς δημοκρατίας. Ὁ Θρασύβουλος ἐπρότεινε τὴν πολιτογράφησιν τοῦ Λυσίου εἰς ἀμοιβὴν τῶν πρὸς τὴν πόλιν ὑπηρεσιῶν του, ἀλλ' ἡ πρότασις ἀπέτυχεν ἕνεκα παρατυπίας τινός. Μετὰ ταῦτα κατηγόρησεν ὁ Λυσίας τὸν Ἐρατοσθένην ὡς αἴτιον τοῦ φόνου τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ ἡ δημηγορία αὐτὴ, πιστὴ εἰκὼν πάσης τῆς τότε πολιτικῆς καταστάσεως, ὕψωσε μεγάλως τὴν φήμην του. Ἦν

δ' οὗτος ὁ μόνος λόγος ὃν αὐτὸς αὐτοπροσώπως ἀπήγγειλε, πλήρης διατηρηθεὶς, ὡς καὶ 30 ἕτεροι, δικανικοὶ, οὓς ὡς λ ο γ ο γ ρ ά φ ο ς δι' ἄλλους συνέταττεν, εἰς ὕφος ἀφελὲς καὶ ἀνεπιτήδευτον, ὡς ἀπῄτει καὶ τὸ ἀντικείμενον. Ἦν δ' ἀνεξάντλητος, καὶ 425 λόγοι ἦσαν ἐν τῇ ἀρχαιότητι γνωστοὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἐξ ὧν 230 ἐθεωροῦντο ὡς γνησιότητος ἀναμφισβητήτου. Οἱ ἀρχαῖοι, καὶ μάλιστα Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασεὺς ἐπαινοῦσιν αὐτοῦ τὴν ἐ ν έ ρ γ ε ι α ν τοῦ ὕφους, τὴν δ ι α τ ύ π ω σ ι ν τῶν παραστάσεων καὶ τὴν ἠ θ ο π ο ι ΐ α ν τῶν χαρακτήρων. Λέγεται δ' ἀποθανὼν ὁ Λυσίας τῷ 378. Καίτοι δὲ μὴ πολίτης Ἀθηναῖος, καταριθμεῖται μεταξὺ τῶν 10 ἀττικῶν ῥητόρων, ὡς εἷς τῶν πρωτίστων.

Λυσιὰς, 1) πόλις ὀχυρὰ τῆς Ἀπαμηνῆς ἐν Συρίᾳ (Στρβ).—2) πόλις τῆς Μεγάλης Φρυγίας.

Λυσιδίκη, 1) θυγάτηρ τοῦ Πέλοπος, γυνὴ Μήστορος, μήτηρ Ἱπποθόης (Ἀπλδ. Β, 4, 5). Κατ' ἄλλους, γυνὴ Ἠλεκτρύονος, μήτηρ Ἀλκμήνης (Διόδ. Δ, 9). — 2) Μία τῶν 50 θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Τέλου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλδ. Β, 7, 8).

Λυσίθεος, ἐπώνυμος ἄρχων ἐν Ἀθήναις, κατ' Ὀλυμπ. 78, γ'.

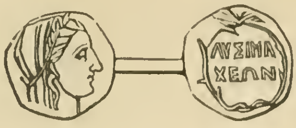
Λυσίθοος, νόθος υἱὸς τοῦ Πριάμου (Ἀπλδ. Γ, 12, 5).

Λυσικλῆς, 1) Ἀθηναῖος, νυμφευθεὶς τὴν Ἀσπασίαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Περικλέους, ῥήτωρ καὶ στρατηγὸς, κατ' ἀρχὰς δὲ, κατὰ τὸν Αἰσχίνην, προβατοκάπηλος(Πλούτ. Περ. ΚΔ. — Θουκ. Γ, 19. — 2) Ἀθηναῖος στρατηγὸς ἐν Χαιρωνείᾳ, δι' ὃ ὑπὸ τοῦ Λυκούργου κατηγορηθεὶς, κατεδικάσθη εἰς θάνατον (Διόδ. ΙΣΤ, 85).

Λυσικράτης, Ἀθηναῖος, οὗ σώζεται ἐν Ἀθήναις μνημεῖον χ ο ρ η γ ι κ ὸ ν (ἴδ.) ἐξ Ὀλ. 111, γ'. (ἴδ. Λ ε ι τ ο υ ρ γ ί α. Τ ρ ί π ο υ ς), καλούμενον ὑπὸ τοῦ ὄχλου «Φανάρι τοῦ Δημοσθένους», ἴσως ἐνταῦθα που ὄντων τῶν σιδηρουργείων τοῦ ῥήτορος, διότι εἰς μικρὰν ἀπόστασιν εὑρέθησαν ὑπὸ γῆν ἄφθονα ἴχνη μεταλλουργείων (ἴδ. Δημοσθένης).

Λυσιμάχεια ἢ Λ υ σ ι μ α χ ί α, 1) ὀχυρὰ πόλις τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου, ΒΑ τοῦ Μέλανος κόλπου, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Λυσιμάχου, μετοικίσαντος ἐνταῦθα τοὺς κατοίκους τῶν πόλεων Καρδίας καὶ Πακτύης ἃς κατέ-

στρεψεν. Ὑπὸ τῶν Θρᾳκῶν δὲ κατεδαφισθεῖσα, ἀνηγέρθη αὖθις ὑπὸ Ἀντιόχου, τῷ 196

ἀλλ' ἔμεινεν ἄσημος (Πολϐ. Ε, 54.—Στρϐ. π.Χ. Β, 134).—2) Πόλις εἰς τὰ Ν τῆς Αἰτωλίας, ἐπὶ ὁμωνύμου μεγάλης λίμνης, ἥτις καὶ Ὑρία ἐλέγετο. Ὑπὸ Λυσιμάχου ἱδρυθεῖσα περὶ 287—281 π. Χ., ἐπὶ Στράϐωνος δὲν ὑπῆρχε πλέον (Πολϐ. Ε, 7. — Στρϐ. Ι, 460).

Λυσιμάχη, 1) θυγάτηρ τοῦ Πριάμου (Ἀπλδ. Γ, 12, 5). —2) θυγάτηρ τοῦ Ἄβαντος, γυνὴ τοῦ Ταλαοῦ (Ἀπλδ. ΙΙ, 13).

Λυσίμαχος, 1) Ἀγαθοκλέους, Θεσσαλὸς, γενν. ἐν Πέλλᾳ τῆς Μακεδονίας (Ἀρρ. ΣΤ, 28) τῷ 361 π. Χ., παρηκολούθησε τὸν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἐν τῇ Ἰνδικῇ ἐγένετο εἷς τῶν 11 σωματοφυλάκων τοῦ βασιλέως. Ἐπληγώθη δ' ἐν Σαγγάλᾳ (Ἀρρ. Ε, 13, 24), καὶ ἐτιμᾶτο ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἕνεκα τῆς γενναιότητος καὶ τῆς ἀφοσιώσεώς του. Ὡς ἄριστος δὲ στρα-

τηγὸς θεωρούμενος, ἔλαβε, μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον (323), παρὰ τοῦ Περδίκκου τὴν διοίκησιν τῆς Θρᾴκης καὶ τῶν πέριξ χωρῶν (Διόδ. ΙΗ, 3), ἐνίκησε μετὰ μακροχρόνιον πόλεμον Σεύθην, τὸν βασιλέα τῶν Ὀδρυσῶν (Αὐτ.), καὶ μέχρις ἐκείνου ἀμέτοχος μείνας τῶν διχονοιῶν τῶν διαδόχων, ἡνώθη τότε μετὰ τοῦ Πτολεμαίου καὶ τοῦ Σελεύκου κατὰ τοῦ φιλοδόξου Ἀντιγόνου, ὅστις ὅμως ἐξήγειρε κατ' αὐτοῦ Θρᾷκας καὶ Σκύθας. Ὁ Λυσίμαχος δὲ καθησύχασε τούτους περὶ τὸ 311, καὶ μετά τινα ἔτη ἵδρυσεν ἐν Θρᾴκῃ τὴν πόλιν Λυσιμάχειαν. Ἀνέλαβε δὲ καὶ αὐτὸς, ὡς καὶ ἄλλοι στρατηγοὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὸν τίτλον βασιλέως. Τῷ δὲ 302 ἐξεστράτευσεν εἰς Ἀσίαν κατὰ τοῦ Ἀντιγόνου, προέβη εἰς τὴν Φρυγίαν, ἀλλ' ὀπισθοδρομήσας πρὸ τῆς ὑπερεχούσης δυνάμεως τοῦ ἀντιπάλου του, ἀπῆλθεν εἰς Πόντον, ἔνθα ἐκυρίευσε τὴν Ἡράκλειαν καὶ ἐνυμφεύθη τὴν κυριάρχιν αὐτῆς Ἄμαστριν. Ἐν Λαμψάκῳ δ' ἐνικήθη ὑπὸ Δημητρίου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀντιγόνου, ἀλλ' αὐτὸν τὸν Ἀντίγονον ἐνίκησε τῷ 301 ἐν Ἰψῷ, σύμμαχον ἔχων τὸν Σέλευκον, καὶ οὕτω προσεκτήσατο μέρος τῆς ἐμπρὸς Ἀσίας (Πολυϐ. Ε, 67.—Πλούτ. Δημ. ΚΑ). Διαζευχθεὶς δὲ μετὰ ταῦτα τὴν Ἄμαστριν, ἐνυμφεύθη Ἀρσινόην, τὴν θυγατέρα τοῦ Πτολεμαίου. Ὅτε δ' ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς ἐπανέλαβε τὰς ἐχθροπραξίας, τῷ ἀφήρεσεν ὁ Λυσίμαχος τὰς ἀσιανὰς κτήσεις του, ἀλλὰ κατὰ τὴν εἰρήνην τοῦ 294 τὸν ἀνεγνώρισεν ὡς βασιλέα τῆς Μακεδονίας. Τῷ 292 ἐπροσπάθησε ν' ἀποζημιωθῇ προσϐαλὼν τοὺς παρὰ τὸν Δούναβιν Γέτας, ἀλλ' ἐνικήθη ὑπ' αὐτῶν καὶ ᾐχμαλωτεύθη (Πλούτ. Δημ. ΝΒ). Τὸν ἀπέλυσε δὲ μεγαλοφρόνως ὁ βασιλεὺς τῶν Γετῶν καὶ εἶτα συνεδέθη αὖθις μετὰ τοῦ Σελεύκου καὶ Πτολεμαίου κατὰ τοῦ ἀεὶ φιλοταράχου Δημητρίου, ἀπεδίωξεν αὐτὸν, μετὰ πεισματώδη πόλεμον, τῆς Μακεδονίας, καὶ μέρος αὐτῆς παρεχώρησεν εἰς Πύρρον τὸν βασιλέα τῆς Ἠπείρου, ἀλλ' ἔλαβεν αὐτὸ αὖθις ὅτε ἔπαυσε φοβούμενος τὸν Δημήτριον (Πλούτ. Πυρρ. ΙΒ), αἰχμαλωτευθέντα ὑπὸ Σελεύκου, καὶ ἀποθανόντα τῷ 283. Ἀπεξενώθη ὅμως τὸν Πτολεμαῖον, δεχθεὶς παρ' ἑαυτῷ τὸν φυγάδα υἱὸν αὐτοῦ Πτολεμαῖον τὸν Κ ε ρ α υ ν ὸ ν (Παυσ. Α, 16, 2). Ὅτε δ' ἐνεργείαις τῆς γυναικός του Ἀρσινόης ἐξερεθισθεὶς κατὰ τοῦ ἰδίου υἱοῦ ἐκ τῆς πρώτης γυναικὸς, Ἀγαθοκλέους, ἐθανάτωσεν αὐτὸν, τότε ἐγκατελείφθη ὑπὸ πολλῶν τῶν συγγενῶν καὶ ὀπαδῶν του, φυγόντων εἰς Ἀσίαν πρὸς τὸν Σέλευκον, καὶ τῷ 281 κινηθεὶς κατὰ τοῦ

Σελεύκου, καὶ ὑπερβὰς τὸν Ἑλλήσποντον, ἡττήθη εἰς Κορουπέδιον, καὶ ἐφονεύθη. Ἐπανέφερε δὲ πιστὸς δοῦλος τὸ πτῶμα ἤδη σηπόμενον εἰς Λυσιμάχειαν καὶ ἐκήδευσεν αὐτὸ (Just. XVII, 1.—Ἀππ. Συρ. ΞΒ).—Εἶχε δὲ καὶ ὁμώνυμον υἱὸν, φονευθέντα ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Κεραυνοῦ.

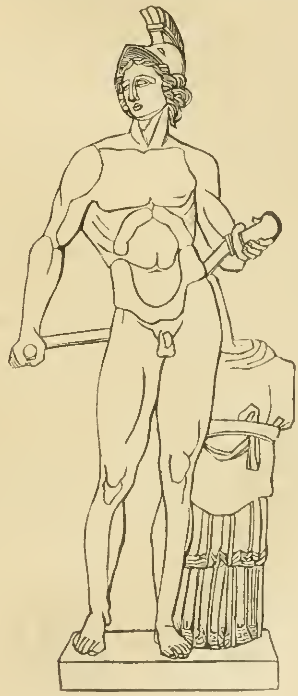
Λυσίκομος, υἱὸς Ἠλεκτρύονος καὶ Ἀναξοῦς (Ἀπλδ. Β, 4, 5).

Λύσιος, ἐπίθετον τοῦ Βάκχου, ὡς λύοντος τὰς μερίμνας, ἰδίως παρὰ Θηβαίοις, οὓς ἔλυσέ ποτε τοῦ ζυγοῦ τῶν Θρᾳκῶν. Τούτους μεθυσθέντας, ἀπέσφαξαν οἱ Θηβαῖοι (Παυσ. Θ, 36).

Λυσίππη, 1) θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, ἐξ ἧς ὁ Ἡρακλῆς ἔσχε τὸν Ἐράσιππον (Ἀπολδ. Β, 7, 8).—2) Θυγάτηρ τοῦ Προίτου (Ἀπλδ.).

Λύσιππος, ἔνδοξος γλύπτης Σικυώνιος, σύγχρονος τοῦ Πραξιτέλους, ἀκμάσας κατ' Ὀλ. 102—114 (361 — 321 π. Χ.) (Παυσ. ΣΤ, 1.—Pl. XX—XIV, 19), αὐτοδίδακτος μὲν, ἀλλ' ἐπὶ τὰ ἴχνη βαδίσας τοῦ Πολυκλείτου, τῆς σπουδῆς τῆς φύσεως πρὸ πάντων ἐπιμεληθεὶς, ἀλλὰ τὸν δουλικὸν πραγματισμὸν διὰ μεγαλοφυΐας ἀποφυγὼν, καὶ ἐγκύψας εἰς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος τὰς ἀναλογίας. Εἰργάζετο δὲ πρὸ πάντων τὸν χαλκὸν, καὶ ἕξιν ἔχων δι' ἕκαστον ἔργον ὃ ἐπεράτου ν' ἀποθέτῃ ἀνὰ ἕνα στατῆρα εἰς ἰδιαίτερον κιβώτιον, εὑρέθη, ὅτε ἀπέθανεν, ἔχων ἀποτεταμιευμένους ἐκεῖ 1500 στατῆρας. Τὸ χαρακτηριστικώτατον τῶν ἔργων αὐτοῦ ἦν ὁ Ἡ ρ α κ λ ῆ ς, ἑστὼς ἐν τῇ λεοντῇ (Λιβαν.), οὗ ἀπεικόνισμα σώζεται ὁ λίθινος λεγόμενος Φαρνέσιος Ἡρακλῆς ἐν Ῥώμῃ, ἐπὶ Ῥωμαϊκῶν χρόνων ποιηθὲν ὑπὸ Γλύκωνος. Ἔτι δὲ περιφημότερος ἦν ὁ ἐπὶ κοφίνου καθήμενος κολοσσιαῖος Ἡρακλῆς αὐτοῦ, ὃν ὁ Φαβ. Μάξιμος ἀπεκόμισεν εἰς Καπιτώλιον, ὁ Κωνσταντῖνος εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ κατέστρεψαν οἱ σταυροφόροι τῷ 1202 μ. Χ. Καὶ εἰς ἀνθρώπων δὲ παράστασιν ἔξοχος ἀνεδείχθη,

ὡς ἦν ἑπόμενον, ὁ μεγαλοφυὴς οὗτος τῆς φύσεως μαθητὴς, καὶ εἰς αὐτὸν κρίνεται ἀποδοτέον τὸ πρωτότυπον ἀ π ο ξ υ ο μ έ ν ω ν ἀθλητῶν. Ὁ Ἀλέξανδρος δὲ δὲν ἐδέχετο ὑπὸ ἄλλου γλύπτου νὰ πλάττηται ἢ ὑπὸ μόνου τοῦ Λυσίππου, καὶ τὸ περιφημότατον αὐτοῦ ἄγαλμα Ἀλεξάνδρου παρίστα αὐτὸν ὄρθιον, λογχοφόρον, καὶ τὸ βλέμμα ὑπερήφανον στηρίζοντα εἰς τὸν οὐρανόν. Τούτου ἀντίγραφον εἰς μικρὰς διαστάσεις κρίνεται τὸ ἐν Γαβιαῖς εὑρεθὲν λίθινον.

Λύσεις, 1) Ἀθηναῖος, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους. Κατὰ τοῦτον ὠνόμασεν ὁ Πλάτων

ἕνα τῶν διαλόγων του.—2) Ἐκ Τάραντος, μαθητὴς τοῦ Πυθαγόρου, μεταβάς, μετὰ τὴν διάλυσιν τοῦ Πυθαγορείου δεσμοῦ, εἰς Θήβας παρὰ τῷ Ἐπαμεινώνδᾳ. Ἀπεδίδοντο δ' αὐτῷ τινὲς συγγραφαὶ περὶ τοῦ διδασκάλου του (C. Nep. Span. II.—Cic. d. Or. III, 34, 39. Off. I, 44, 155).

Λυσίστρατος, 1) γλύπτης Σικυώνιος ἀδελφὸς τοῦ Λυσίππου, ἰδίως ἀσχοληθεὶς καὶ ἐπιτυχὼν περὶ τὴν ὁμοιογραφίαν. — 2) Ἀθηναῖος, οὗ τὴν πενίαν χλευάζει ὁ Ἀριστοφάνης (Ἱππ. 855. Λυστρ. 1105), εἰς θάνατον καταδικασθεὶς ὡς συνένοχος τῶν Ἑρμοκοπιδῶν, ἀλλ' ἀποφυγὼν τὴν ποινὴν (Ἀνδοκ. Μυστ. 26. 28).

Λυσιτανία, ἐπαρχία τῆς ἀρχαίας Ἱσπανίας, τὸ πλεῖστον τῆς Πορτογαλλίας.

Λύσων, Ἕλλην γλύπτης (Παυσ.).

Λυταία, θυγάτηρ Ὑακίνθου, θυσιασθεῖσα μετὰ τῶν ἀδελφῶν της ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων εἰς τὸν τάφον τοῦ Κύκλωπος Γεραίστου (Ἀπλδ. Γ, 15, 18).

Λυτιέρσας, υἱὸς τοῦ Μίδα ἐν Φρυγίᾳ, πολυφάγος καὶ γεωπόνος, φονευθεὶς ὑπὸ Ἡρακλέους. Εἰς τιμήν του ἐψάλλοντο ὕμνοι φέροντες τὸ ὄνομά του (Θεκρ. Τ, 41).

Λυτικοί, ἐν ἀρχαίοις ἤδη χρόνοις, ἔτι δὲ μᾶλλον ἐπὶ τῶν Ἀλεξανδρινῶν, ἐπεκράτει τὸ ἔθος μεταξὺ τῶν πεπαιδευμένων καὶ τῶν λογίων νὰ προτείνωνται προβλήματα ἢ ζητήματα φιλολογικά, ἐπιστημονικά, γλωσσικά, ἰδίως περὶ τῶν ἀρχαίων ποιητικῶν κειμένων, εἰς ὧν τὴν ἑρμηνείαν ἐξήσκησαν μεγάλην ἐπιρροήν, εἰ καὶ βαθμηδὸν ἐξέπεσαν εἰς κοῦφα λογοπαίγνια. Οἱ εἰς τὴν ἐπίλυσιν τοιούτων ζητημάτων ἔργον ποιούμενοι νὰ ἐπιδίδωνται, ἐλέγοντο λυτικοί, καὶ τοιοῦτοι ἦσαν ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων ὁ Ἐρατοσθένης, ὁ Σωσίβιος, ὁ Καλλίστρατος.

Λύτρα, ἡ δι' ἐξαγορὰν αἰχμαλώτων ἐν πολέμῳ καταβαλλομένη ποσότης κατὰ θέλησιν ὑπὸ τοῦ νικητοῦ ἐπιβαλλομένη, διὰ κοινοὺς πολεμιστὰς συνήθως 2—3 μναῖ (200—300 δρ.), ἐν μετέπειτα χρόνοις 3—5 μναῖ δι' ἄτομον, πολὺ δ' ἀνωτέρα δι' ἐπισημοτέρους· διὰ τὸν Πλάτωνα φερ' εἰπεῖν 20 ἢ 30 μναῖ. Ἐπρομηθεύοντο δὲ πολλάκις ἐκ συνεισφορῶν συγγενῶν καὶ φίλων. Ἱερὸν δὲ καθῆκον ἐθεωρεῖτο, ἐν Ἀθήναις κἂν, ἡ ἀπόδοσις τῆς προκαταβολῆς, ἂν ὁ ἀπελευθερωθεὶς δὲν ἤθελε νὰ γίνῃ δοῦλος τοῦ καταβαλόντος.

Λυχνιδός (ἡ), ἀρχαία ὀχυρὰ πόλις τῶν Δεσσαρατῶν ἐν Ἰλλυρίᾳ, ἐπὶ ὑψώματος κειμένη κατὰ τὴν Ἐγνατίαν στρατιωτικὴν ὁδὸν (ν. Ὀχρίδα), πλησίον ἔχουσα λίμνας ἰχθυοφόρους (Στρβ. Ζ, 313.—Liv. XLIII. 9. XLIV, 21).

Λύχνος, τὸ σκεῦος τὸ χρησιμεῦον πρὸς φωτισμὸν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Ἐν τοῖς ὁμηρικοῖς χρόνοις μετεχειρίζοντο καὶ λαμπτῆρας (ἴδ.)· εἶτα ὅμως ἐπεκράτησαν οἱ δι' ἐλαίου φωτίζοντες πήλινοι καὶ μετάλλινοι λύχνοι, κυκλικοί, ἢ ἐνίοτε καὶ ᾠοειδεῖς, ἔχοντες ἄνωθεν ὀπὴν πρὸς ἔγχυσιν τοῦ ἐλαίου,

καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν ὀπὰς προεχούσας (μυκτῆρας ἢ μύξας) διὰ τὰς θρυαλλίδας, ἐλλύχνια ἢ φλόμους (φτίλια), μίαν, δύο ἢ πολλάς, (μονόμυξοι, δίμυξοι, πολύμυξοι), καὶ προσέτι εἴτε λαβήν, ἵνα κρατῶνται εἰς τὴν χεῖρα, ἢ ἄλλην τινὰ διασκευὴν διὰ τοὺς πρὸς ἐξάρτησιν ὡρισμένους. Πολλοὶ δ' ἦσαν κατάγλυφοι ἰδίως ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας, καὶ εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν οὐ σπανίως εἶχον ἐγκεχαραγμένον τὸ ὄνομα τοῦ λυχνοποιοῦ. Ἄλλοι δ' εἶχον ποικιλώτατα καλλιτεχνικὰ σχήματα, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος παιδίον ἐπὶ κλίνης, πήλινον κεχρωματισμένον.

Λυχνοῦχος, τὸ βάθρον ἐφ' οὗ ἐτίθετο

ὁ λαμπτὴρ ἢ ὁ λύχνος, ἐν τοῖς μεταγενεστέροις χρόνοις πολλάκις στήλη πολυτελὴς καὶ διὰ ποικίλων γλυφῶν κοσμουμένη.

Λώπη, ἀρχαία λέξις. Δερμάτινον ἔνδυμα παρὰ ποιηταῖς (Φρν. Ἐκκλ. σ. 461.— Ὁμ. Ὀδ. Ν, 224.—Ἀπολλ. Ῥόδ. Β, 32 καὶ Σχλ.— Θεόκρ. ΙΔ, 66). Ὅθεν εἰς τὴν γλῶσσαν παρέμεινε τὸ λωποδύτης, ὁ κλέπτων ἐνδύματα, καὶ γενικῶς ὁ κλέπτης.

Λώρυμα, πόλις παραλία τῆς Καρίας, εἰς 20 μίλ. ἀπὸ τῆς Ῥόδου, ἐπὶ βραχώδους ἐδάφους κειμένη, καλὸν δὲ λιμένα ἔχουσα (Θουκ. Η, 43.—Στρβ. ΙΔ, 652).

Λωτὸς, 1) φυτὸν ἐπὶ Ὁμήρου ἄγριον φυόμενον εἰς ὑγρὰ ἐδάφη, μετὰ τοῦ κρόκου καὶ τοῦ ὑακίνθου, ἐν Τροίᾳ καὶ παρὰ τῇ Σπάρτῃ, ὡραῖον δὲ ἄνθος παράγον (Ἰλ. Β, 776. Ξ, 342, Ὀδ. Δ, 603).— 2) Ἐν Κυρήνῃ δένδρον, τῶν ζιζύφων, μάλιστα δὲ παρὰ τὰς Σύρτεις φυόμενον, καὶ ἐν Ἰταλίᾳ ἐπίσης, ἀλλ' ἠλλοιωμένον. Ὁ καρπὸς ὡμοίαζεν ἐλαίαν ἢ κύαμον, κίτρινος ἢ ἐρυθρὸς ὅτε ἦτο ὥριμος, γλυκὺς ὡσσῦκον, εὔοσμος, καὶ μικρὸν ἔχων πυρῆνα. Ἦν δ' ἡ τῶν λωτοφάγων τροφὴ (Ἡρδ. Β, 96. Δ, 177), ἴσως ὁ Δαδαΐμ τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς.— 3) Ὁ αἰγύπτιος, φυτὸν ἔνυδρον, ὅμοιον τῷ κρίνῳ τῶν ὑδάτων (Ἡρδ. Β, 92), ἔχων λευκὰ ἢ ἐρυθρὰ ἄνθη. Ἡ ῥίζα αὐτοῦ ἦν τὸ κολοκάσιον, τὸ ἄνθος ἐλέγετο κυρίως λωτὸς, καὶ ὁ καρπὸς ἦν κύαμος, ἐγκεκλεισμένος εἰς τὸ κιβώριον. Ἔτρωγον δὲ τὸν καρπὸν οἱ ἱερεῖς, καὶ ἐκ τοῦ κελύφους αὐτοῦ κατεσκευάζετο ἄρτος· ἐτρώγετο δὲ καὶ ἡ ῥίζα. Συμβολικῶς ἐδήλου τὸ φυτὸν τοῦτο τὴν πλάσιν προελθοῦσαν ἐκ τοῦ ὕδατος· δι' ὃ καὶ ἡ γλυπτικὴ καὶ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ πολλάκις ἐμιμοῦντο αὐτό.

Λωτοφάγοι, λαὸς τὴν Β παραλίαν τῆς Λιβύης οἰκῶν (Ὁμ. Ὀδ. Ι, 80. Ψ, 311), παρὰ τὴν μικρὰν νῆσον Σύρτιν καὶ ἐπὶ τῆς νήσου Μήνιγκος. Ἐκεῖθεν δ' ἔφερε φυσικὴ ὁδὸς, ἧς ἔτι καὶ νῦν χρῆσις γίνεται, εἰς τὴν Αἴγυπτον (Ἡρδ. Δ, 174). Ἴδ. Ὀδυσσεύς.

Μ

Μᾶ, ἐπίθετον τῆς Ῥέας παρὰ τοῖς Λυδοῖς· ἐν Καρίᾳ δὲ θεράπαινα τῆς Ῥέας. εἰς ἣν ὁ Ζεὺς ἐνεπιστεύθη τὸν Βάκχον ὅτε ἐγεννήθη, αὐτὴ δὲ, ἵνα ἀπατήσῃ τὴν ζηλοτυπίαν τῆς Ἥρας, τὸν παρέστησεν ὡς υἱὸν τοῦ Ἄρεως, δι' ὃ καὶ οἱ Κᾶρες Μάσαριν τὸν ἔλεγον (Στρβ. Βυζ.).

Μάγαρσα, κώμη μετὰ λιμένος ἐν Κιλικίᾳ, μετ' ἐπισήμου ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς (Ἀρριαν.).

Μάγας, ἀδελφὸς Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, ἡγεμὼν τῆς Κυρήνης (Παυσ.)

Μάγγανον, 1) πολιορκητικὴ μηχανὴ, σφενδονῶσα λίθους. — 2) Δίκτυον δι' ἄγραν θηρίων.

Μαγεία, ἴδ. γοητεία.

Μαγέα, ἀκρωτήριον τῆς νήσου Λέσβου.

Μάγνης, 1) υἱὸς Αἰόλου καὶ Ἐναρέτης, σύζυγος τῆς Ναϊάδος (Ἀπολλδ.).— 2) Υἱὸς Ἄργου καὶ Περιμήδης, ἔγγονος τοῦ Φρίξου. Ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάσθη μέρος τῆς Θεσσαλίας Μαγνησία (Αὐτ. Λιβ. 23).—3) Ποιητὴς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ἐν Ἀθήναις, σύγχρονος τοῦ Ἐπιχάρμου, συγγράψας 9 κωμῳδίας, καὶ δὶς νικήσας (Ἀρστφ. Ἱππ. 520).

Μαγνησία, 1) ἡ Α Χερσόνησος τῆς Θεσσαλίας, ἣν οἱ ἀρχαιότεροι Ἕλληνες γεωγράφοι δὲν κατηρίθμουν εἰς αὐτήν.—2) Μ. πρὸς Σιπύλῳ, πόλις τῆς Λυδίας, εἰς τὴν ΒΔ κλιτὺν τοῦ Σιπύλου ὄρους, παρὰ τῷ Ἕρμῳ ποταμῷ. Πρὸς Α αὐτῆς κεῖται ὁ βρά-

χος τῆς Νιόβης. Ὁ Σκιπίων νικήσας ἐνταῦθα τὸν Ἀντίοχον (τῷ 190 π. Χ.) ὑπέταξε τὴν πόλιν εἰς τὴν Ῥώμην. Ἐβλάβη δὲ πολὺ ἐπὶ Τιβερίου ὑπὸ σεισμοῦ (Στρβ. ΙΓ, 621).—3) Μ. ἡ ἐπὶ (ἢ πρὸς) Μαιάνδρῳ, ἐν Καρίᾳ· ὡς ὑπετίθετο, ὑπὸ Μαγνησίων Θεσσαλῶν καὶ ὑπὸ Κρητῶν ἱδρυθεῖσα πόλις, κατεστράφη ὑπὸ τῶν Κιμμερίων (126 π. Χ.) καὶ ἀνῳκοδομήθη αὖθις ὑπὸ τῶν Μιλησίων, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Θώρακος, κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Μαιάνδρου καὶ τοῦ Ληθαίου. Ὁ Ἀρταξέρξης ἐδωρήσατο αὐτὴν μετὰ τῆς Μυοῦντος καὶ τῆς Λαμψάκου εἰς τὸν Θεμιστοκλῆν, ὅστις ἐνταῦθα κατὰ προτίμησιν διῃτᾶτο. Εἶχε δὲ ἐπίσημον ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, οὗ ἐρείπια σῴζονται (Ἡρδ. Α, 161.—Στρβ. ΙΔ, 636. 647).

Μαγνῆτες, λίθος (ἡ), ἀπὸ ποιμένος τινὸς τῆς Ἴδης, Μάγνητος καλουμένου, ὅστις διὰ τοῦ σιδήρου ὃν εἶχεν εἰς τὴν ἄκραν τῆς ῥάβδου του, ἀνεκάλυψε τὴν εἴς τινας λίθους ἐγκειμένην μαγνητικὴν δύναμιν (Πλάτ.). Κατ' ἄλλους ἐκ τῆς ἐπαρχίας Μαγνησίας.

Μάγοι, παρὰ Μήδοις καὶ Πέρσαις, οἱ ἱερεῖς, ἀποτελοῦντες πιθανῶς ἰδίαν φυλήν, ἢ κλάσιν, ὡς ἦν ἔθος πολλαχοῦ ἐν τῇ ἀρχαιότητι (Ἡρδ. Α, 131). Τὰ τῆς θρησκείας ἰδίως ἐπιτετραμμένοι, ἦσαν καὶ οἱ ταμίαι τῆς ἐπιστήμης, ὥστε καὶ ὁ Κικέρων «γένος σοφῶν» τοὺς καλεῖ (Div. I, 23). Παρακμάσαντας ἔπειτα, τοὺς ὠργάνωσεν ἐκ νέου ὁ Ζωροάστρης, διαιρέσας αὐτοὺς εἰς τρεῖς τάξεις κατὰ τὸν βαθμὸν τῶν γνώσεών των. Ἐξήσκουν δὲ καὶ οὐ μικρὰν πολιτικὴν ἐπιρροὴν (Ἡρδ. Γ, 30), ἔζων ἀφελῶς, καὶ ἐθεωροῦντο καὶ ὡς προφῆται. Ὁ Πυθαγόρας, ὁ Πλάτων, ὁ Ἐμπεδοκλῆς, λέγονται ἐνίοτε καὶ μαθηταὶ αὐτῶν. Καὶ παρὰ Χαλδαίοις καὶ Βαβυλωνίοις μνημονεύει Μάγων ὁ προφήτης Ἱερεμίας, οἵτινες ἐμάντευον, τοὺς ἀστέρας σπουδάζοντες, τοὺς οἰωνοὺς καὶ τὰ ἱερεῖα (Ξεν. Κ. Π. Η, 3, 6.—Curt. III, 7, 9. V, 3, 22). Ἴδ. Χαλδαῖοι.

Μάγων, 1) Καρχηδόνιος στρατηγὸς, πολεμήσας κατὰ Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου, τυράννου τῶν Συρακουσῶν, καὶ ὑπ' αὐτοῦ νικηθεὶς καὶ φονευθεὶς ἐν Ὀλ. 99.—2) Ἕτερος στρατηγὸς Καρχηδόνιος, ἀδελφὸς τοῦ Ἀννίβα, τοὺς Ῥωμαίους πολεμήσας ἐν τῷ δευτέρῳ Καρχηδονικῷ πολέμῳ (Πολύβ.— Liv XXI).

Μαδία, μεσόγειος πόλις τῆς Κολχίδος (Στρβ).

Μάδυτος (ἡ), πόλις τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου, εἰς ἣν ἐδείκνυτο ὁ τάφος τῆς Ἑκάβης (Ἡρδ. Ζ, 39.—Ξενφ.—Παυσ. 985, Στφ. Βυζ.). Ν. Μαδυτός.

Μαζαία, θυγάτηρ Λευκάνορος, τοῦ βασιλέως τοῦ Βοσπόρου.

Μαζαῖος, Πέρσης, διοικητὴς τῆς Κιλικίας ἐπὶ Ἀρταξέρξου τοῦ Ὤχου, διαταχθεὶς, δὲν ἠδυνήθη νὰ κωλύσῃ τῷ 331 π. Χ. τοὺς Μακεδόνας νὰ ὑπερβῶσι τὸν Εὐφράτην, ἐπολέμησεν ἀνδρείως ἐν Ἀρβήλοις, ἀποσυρθεὶς ὅμως εἰς Βαβυλῶνα, παρέδωκε τὴν πόλιν ἄνευ ἀντιστάσεως, δι' ὃ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος τὸν διώρισε διοικητὴν τῆς Βαβυλωνίας. Ἀπέθανε δὲ τῷ 328 (Ἀρρ. III, 7, 16. — Διόδ. ΙΣΤ, 42.—Πλούτ. Ἀλέξ. ΛΒ. ΑΘ).

Μάζακα, πρωτεύουσα τῆς Καππαδοκίας, ἐπὶ τοῦ Ἀργαίου ὄρους, καὶ Εὐσέβεια καλουμένη.

Μάζαρον, πόλις εἰς τὰ Δ τῆς Σικελίας ἐπὶ ποταμοῦ ὁμωνύμου, εἰς 12 μιλ. ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Λιλυβαίου, ἐμπόριον τῶν Σε-

λινουντίων, καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ τοῦ Α' φοινικικοῦ πολέμου, εἶτα δὲ πάλιν ἀνοικοδομηθεῖσα (Διόδ. ΙΑ, 86. ΙΓ, 9. 54).

Μαζονόμος, Μαζονόμιον ἢ **μαζοβόλιον,** εὐρὺ πινάκιον, ξύλινον ἢ καὶ μετάλλινον, ἐφ' οὗ περιέφερον εἰς τὰς τραπέζας τὴν μᾶζαν καὶ τὸν ἄρτον (Πολυδ. ΣΤ. 26). Ἐνίοτε χρήσιμον καὶ εἰς τὰς θυσίας (Ἀθήν. Ε, 27).

Ἐξ ἀναγλύφου ἐκ Ῥώμης

Ἀνάγλυφον ἐκ Ῥώμης

Μαθηματικά, (ἢ καὶ μαθήματα), διότι ἦσαν ἡ πρώτη ἐπιστημονικὸν χαρακτῆρα λαβοῦσα ἀνθρωπίνη μάθησις. Ἐκαλλιεργήθησαν δὲ κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τῶν Ἰώνων φιλοσόφων, καὶ μάλιστα τῶν Πυθαγορείων, ἂν καὶ θεωρήματά τινα καὶ ἐξ Αἰγύπτου ἦλθον καὶ ἐκ Βαβυλῶνος. Εἰς τὴν ἀριθμητικὴν ἐνέκυψεν ἰδίως ὁ Πυθαγόρας, καὶ μετ' ἐκεῖνον ὁ Ἀρχύτας καὶ ὁ Φιλόλαος. Ὁ αὐτὸς Πυθαγόρας ἐπλούτισε τὴν γεωμετρίαν διὰ τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ θεωρήματος περὶ τῆς ὑποτεινούσης. Καὶ ὁ Ἀναξαγόρας δὲ καὶ ὁ Χῖος Ἱπποκράτης (450 π. Χ.) ἐνέκυψαν εἰς αὐτήν, καὶ οὗτοι, πλὴν ἄλλων, καὶ εἰς τὸ πολλοὺς τῶν ἀρχαίων ἀσχολῆσαν Δήλιον κληθὲν πρόβλημα τοῦ διπλασιασμοῦ τοῦ κύβου. Ἤδη δὲ ὁ Ἀρχύτας ἠσχολήθη περὶ τὴν στερεομετρίαν, καὶ ἐζήτησε νὰ προσδιορίσῃ τὴν πρώτην διπλόστροφον καμπύλην· ὁ δὲ Πλάτων εἰσήγαγε τὴν ἀναλυτικὴν μέθοδον εἰς τὴν γεωμετρίαν, ὡς καὶ τὴν θεωρίαν τῶν κωνικῶν τομῶν καὶ γεωμετρικῶν τόπων, ὥστε οἱ μαθηταί του τὴν γεωμετρίαν του ὠνόμαζον ἤδη ὑψηλήν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν συνήθως διδασκομένην. Σύγχρονοι σχεδὸν τοῦ Ἀρχύτου καὶ Πλάτωνος ἦσαν καὶ ὁ Κνίδιος Εὔδοξος, ὁ Ἀρισταῖος, ὁ Μέναιχμος καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Δεινόστρατος, ἀναπτύξαντες περαιτέρω τὰς κωνικὰς τομάς. Τούτου ὁ τετραγωνισμός, εὑρεθεὶς συγχρόνως καὶ ὑπὸ τοῦ Ἱππίου, ἐζήτει τοῦ κύκλου τὸν τετραγωνισμὸν καὶ τῆς γωνίας τὴν τριχοτομίαν. Τὴν δ' οὕτω παρεσκευασμένην ὕλην ἀνέπτυξεν ἔτι μᾶλλον εἰς ἔκτασιν καὶ βάθος, καὶ πρὸς ἐφαρμογὴν εἰς τὴν μηχανικήν, ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ συνεπλήρωσαν τέλος αὐτήν, ὅσον ἐνῆν τῇ ἀρχαιότητι, οἱ Ἀλεξανδρινοί. Ἰδίως ὁ Εὐκλείδης ἐξειργάσθη μεθοδικῶς καὶ συστηματικῶς τὴν ἀριθμητικήν, πλουτισθεῖσαν διὰ τοῦ Ἀρχιμήδους καὶ Ἐρατοσθένους, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐπεκλήθη «πατὴρ τῆς Γεωμετρίας», δι' ἃ ἔγραψε στοιχεῖα αὐτῆς, καὶ ἀνεδείχθη μετὰ τοῦ Ἀρχιμήδους καὶ Ἀπολλωνίου τοῦ ἐκ Πάργας, οἷς προσθετέος καὶ ὁ μεταγενέστερος Διόφαντος, ἱδρυτὴς τῆς ἀρχαίας μαθηματικῆς. Ὁ Ἀρχιμήδης ἔλυσε τὸν τετραγωνισμὸν τῆς παραβολῆς, εὗρε τὴν ἀναλογίαν τῆς διαμέτρου πρὸς τὴν περιφέρειαν τοῦ κύκλου, τῆς σφαίρας πρὸς τὸν ἐγκλείοντα αὐτὴν κύλινδρον, προσδιώρισε τοὺς ὄγκους τῶν σφαιροειδῶν, καὶ ἐξέτεινε σπουδαίως τὴν γεωμετρικὴν ἀνάλυσιν. Ὁ Ἀπολλώνιος ἠσχολήθη περὶ τὰς κωνικὰς τομάς, τὴν θεωρίαν αὐτῶν τελειοποιήσας· καὶ ἦν τῶν δύο τούτων σοφῶν ἡ ἐποχὴ ἡ τῆς ἀκμῆς τῆς μαθηματικῆς. Τοῦ Δηλίου προβλήματος λύσιν ἐπέτυχον ὁ Μέναιχμος καὶ ὁ Ἀπολλώνιος διὰ τῶν κωνικῶν τομῶν, εἶτα δὲ (ἴσως περὶ τὰ 150 π. Χ.) ὁ Νικομήδης διὰ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐφευρεθείσης «Κογχοειδοῦς, καὶ ὁ Διοκλῆς, πιθανῶς τῇ στ' ἑκατονταετηρίδι μ.Χ. διὰ τῆς ἐφευρέσεως ἣν ὠνόμασε «Κισσοειδῆ». Ὁ Ἵππαρχος, ὁ μέγιστος ἀστρονόμος τῆς ἀρχαιότητος, ἐξειργάσθη τὴν διὰ τὰς ἀστρονομικὰς αὐτοῦ παρατηρήσεις ἀναγκαίαν ἐπίπεδον καὶ σφαιρικὴν τριγωνομετρίαν, ἣν ἔτι μᾶλ-

λον ἀνέπτυξεν ὁ Γέμινος, ὁ Θεοδόσιος (ἴσως 50 π. Χ.), καὶ ὁ ἀστρονόμος Μενέλαος (ἴσως 100 μ. Χ.)· ἡ μόνη δ' ἐκ τῆς ἀρχαιότητος σωζομένη τριγωνομετρικὴ πραγματεία ἐστὶν ἡ τοῦ μεγάλου ἀστρονόμου Κλαυδίου Πτολεμαίου (190 μ. Χ.) ἐν τῇ μαθηματικῇ αὐτοῦ συντάξει. Ἐκ μεταγενεστέρων δὲ μαθηματικῶν τῆς ἀρχαιότητος ἄξιοι μνείας εἰσὶν ὁ Διόφαντος μεταξὺ 160 καὶ 360 μ. Χ.), ἀσχοληθεὶς ἰδίως περὶ τὴν κληθεῖσαν ἀόριστον ἀνάλυσιν, καὶ ὁ Πάππος περὶ τὰ τέλη τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος, οὗ αἱ «μαθηματικαὶ συναγωγαὶ», περιέχουσι τὰς σπουδαιοτέρας ἀνακαλύψεις τῶν προγενεστέρων. Ἡ μηχανικὴ ἐπὶ μακρὸν ἠσκεῖτο πρακτικῶς μόνον· μετὰ πολλὰς δ' ἀτελεσφορήτους ἄλλων προσπαθείας, ὁ Ἀρχιμήδης ἔθηκε τέλος τὰς θεωρητικὰς αὐτῆς βάσεις, καὶ διὰ τῶν μηχανικῶν δυνάμεων (τοῦ μοχλοῦ, τοῦ ἕλικος κτλ.) καὶ τοῦ σημείου τῆς βαρύτητος, κατήρτισε τὴν μηχανικὴν τῶν στερεῶν, διὰ δὲ τῆς ὑδροστατικῆς ἀρχῆς τὴν τῶν ὑγρῶν. Προσέτι δὲ μνείας ἄξιος ἐστὶ καὶ Ἥρων ὁ Ἀλεξανδρεὺς (περὶ τὰ 250 π. Χ.), ὁ ἐφευρὼν τὰ ἐπώνυμα αὐτοῦ ὄργανα, τὴν Ἥρωνος πηγήν, Ἥρωνος σφαῖραν, Αἰόλου στήλην. Καὶ ἐν Ῥόδῳ δὲ καὶ ἐν Περγάμῳ, καὶ μάλιστα ἐν Συρακούσαις ἤνθει ἡ ἐφηρμοσμένη μηχανική. Περὶ ὀπτικῆς ὀλίγα γνωρίζομεν, διότι τὰ περὶ αὐτῆς γραφέντα ἀπωλέσθησαν, τῶν δὲ σωζομένων ἀμφιβάλλεται ἡ γνησιότης. Περὶ τὴν ἀκουστικὴν εἰργάσθη πρῶτος ὁ Πυθαγόρας, καὶ ἔπειτα ὁ Ἀριστοτέλης. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ὀλίγον ἐκαλλιέργησαν τὴν μαθηματικὴν ὡς ἐπιστήμην.

Μαθηματικὴ γεωγραφία. Αἱ περὶ τοῦ κόσμου καὶ τῶν σχέσεων τῆς γῆς πρὸς τὰ οὐράνια σώματα ἰδέαι τῶν ἀρχαίων ἦσαν σκοτειναὶ καὶ τὸ πλεῖστον ἐσφαλμέναι. Καθ' Ἕλληνας καὶ Ῥωμαίους ἡ γῆ προῆλθεν ἐξ ἀρχικῆς ὕλης ἤδη προϋπαρχούσης, εἴτε τῇ ἐνεργείᾳ θεότητός τινος, εἴτε τυχαίως. Ὡς τοιαύτην ἀρχικὴν ὕλην ἢ στοιχεῖον ἐξελάμβανεν ὁ Θαλῆς τὸ ὕδωρ, ὁ Ἀναξιμένης τὸν ἀέρα, ὁ Ἡράκλειτος τὸ πῦρ, ὁ δ' Ἐμπεδοκλῆς, καθ' ὃν καὶ ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, μῖξιν τῶν τριῶν τούτων στοιχείων· ὁ Ἀναξίμανδρος ἔλεγεν ἀρχὴν τὸ ἄπειρον, ἄλλοι ἔλεγον ἄτομα, κτλ., καὶ ἀνάλογον πρὸς τὴν ἀρχὴν ἐφαντάζοντο καὶ τὸ ἐπιφυλαττόμενον τέλος τῷ κόσμῳ. Αἰωνίαν δ' ὕπαρξιν παντὶ τῷ ὄντι ἀπέδωκαν οἱ Ἐλεᾶται φιλόσοφοι, Ξενοφάνης, Παρμενίδης κλπ. καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ Στωϊκοὶ Χρύσιππος, Ποσειδώνιος κτλ. τὸν κόσμον ὡς ζῶν καὶ λογικόν τι ὂν ἐκλαμβάνοντες. Παρεδέχοντο δὲ καὶ ἄλλοι μὲν ἕνα κόσμον, ἄλλοι δὲ πολλούς. Τὸ σχῆμα δὲ τοῦ κόσμου ἐκείνου εἰς ὃν ἡ γῆ ἀνῆκεν ἦν κατὰ τοὺς πλείστους σφαιρικόν, κατ' ἄλλους ᾠοειδὲς (Ἐμπεδοκλῆς) ἢ κωνοειδές, καὶ πάντες ἐξελάμβανον αὐτὸν ὡρισμένον καὶ περικεκλεισμένον, οἱ μὲν ὑπὸ τείχους ἢ χώματος (Παρμενίδης, Ἀναξιμένης), οἱ δὲ ὑπὸ δέρματος (Λεύκιππος, Δημόκριτος). Γενικῶς ἐθεωρεῖτο ἡ γῆ τὸ ἀκίνητον κέντρον τοῦ κόσμου, περὶ ὃ ἐστρέφετο ὁ ἥλιος μετὰ τῆς σελήνης καὶ πάντων τῶν πλανητῶν. Κατὰ τοὺς Ἑλληνικοὺς δὲ μύθους, παραδοθέντας καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων ποιητῶν, ἦν ἡ γῆ δίσκος κυκλοτερής, περιβαλλόμενος κατὰ τὸν Θαλῆν, ὑπὸ τοῦ ἀρχικοῦ ὕδατος, κατὰ τὴν κοινὴν δὲ πίστιν ὑπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ, μεγάλου ποταμοῦ, ἀπὸ δὲ τοῦ Ἡροδότου ὡς μεγάλου πελάγους ἐκλαμβανομένου. Κατ' Ἀναξίμανδρον, ὁ δίσκος τῆς γῆς, ἔχων πλάτος τριπλάσιον τοῦ βάθους αὐτοῦ, ἔπλεεν ἐντὸς τῆς κοίλης σφαίρας τοῦ κόσμου· κατ' Ἀναξιμένην δὲ φέρεται ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ ἐνὶ κοσμικῷ ἡμισφαιρίῳ συμπεπηγμένου ἀέρος· κατὰ Ξενοφάνην ἔχει ῥίζας ἐκτεινομένας ἐπ' ἄπειρον· κατὰ δὲ Παρμενίδην, ἐπικάθηται, βεβαίως δισκοειδής, ἐπὶ συστήματος σφαιρῶν παρ' ἀλλήλαις διατεταγμένων. Καὶ οἱ λοιποὶ φιλόσοφοι παραδέχονται συνήθως τὸ δισκοειδὲς σχῆμα· ὁ δὲ Λεύκιππος ἔλεγεν αὐτὸ «τυμπανοειδὲς», ἤτοι κυλινδρικόν. Τὴν «οἰκουμένην» (τὸ κατοικούμενον μέ-

ρος τῆς γῆς) λέγει ὁ Ἡρόδοτος ἔχουσαν 37—40,000 σταδίων μῆκος. Καὶ ὁ Πυθαγόρας ἐξελάμβανε τὴν γῆν ὡς δισκοειδῆ, ἐν τῷ κέντρῳ κειμένην. Ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ βαθμηδὸν παρεδέχθησαν τὸ σφαιροειδὲς σχῆμα, τὴν θέσιν αὐτῆς ἐκτὸς τοῦ κέντρου, καὶ τὴν κυκλικὴν αὐτῆς κίνησιν περὶ κεντρικὸν πῦρ, καὶ συγχρόνως τὴν περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα στροφὴν αὐτῆς. Γενικῶς δὲ διέδωκε τὴν θεωρίαν ταύτην ὁ Φιλόλαος, καθ' ὃν καὶ ὁ ἥλιος, καὶ ἡ σελήνη, καὶ οἱ πλανῆται στρέφονται κυκλικῶς περὶ τὸ κεντρικὸν πῦρ, τὴν ἑστίαν τοῦ κόσμου. Βραδύτερον ὁ Ἱκέτας, ὁ Ἔκφαντος, Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς παρεδέχθησαν τὴν ὑπόθεσιν ὅτι ὁ οὐρανὸς, ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη, οἱ ἀστέρες, ἀκινητοῦσιν, ἡ δὲ γῆ ὅτι μετὰ μεγίστης ταχύτητος στρέφεται περὶ τὸν ἄξονά της. Καὶ ὁ Σωκράτης ὡς δίσκον ἐκλαμβάνει τὴν γῆν, οὐδ' ὁ Πλάτων τὴν λέγει σφαιροειδῆ, καὶ θεωρεῖ αὐτὴν ὡς ἀκίνητον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κόσμου, κινουμένων περὶ αὐτὴν τῆς σελήνης καὶ τοῦ ἡλίου, καὶ ἀπώτερον 5 πλανητῶν, τῆς Ἀφροδίτης πλησιέστερον, εἰς μείζονα δὲ βαθμηδὸν ἀπόστασιν τοῦ Ἑρμοῦ, τοῦ Ἄρεως, τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Κρόνου. Πρῶτοι δ' οἱ μαθηταὶ τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Πλάτωνος, παραιτούμενοι ἀβασίμων ὑποθέσεων, ἐπεδόθησαν εἰς ἀστρονομικὰς παρατηρήσεις, καὶ ἦσαν οὗτοι οἱ μαθηματικοὶ Εὔδοξος ὁ Κνίδιος, Ἑλίκων καὶ Κάλιππος οἱ Κυζικηνοὶ, Φίλιππος ὁ Ὀπούντιος, Ἡράκλειτος ἐκ τῆς ἐν Πόντῳ Ἡρακλείας, κτλ., ἀποδείξαντες τὸ σφαιροειδὲς σχῆμα τῆς γῆς, τὴν περιφέρειαν αὐτῆς εἰς 400,000 στάδια ἐκτιμῶντες, κατ' Ἀριστοτέλην, ὅστις περισυλλέξας τῶν μαθηματικῶν τὰς ἐρεύνας καὶ μελέτας, συνηρμολόγησε καὶ συνεπλήρωσεν αὐτὰς εἰς γενικὸν σύστημα μαθηματικῆς γεωγραφίας. Οὗτος, τὴν σφαιρικὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων τῶν τὰ κοιλώματα πληρούντων ἀποδείξας, ἔθηκε τὴν γῆν ἐν τῷ κέντρῳ, μὴ παραδεχθεὶς τὴν περὶ τὸν ἄξονα κίνησιν αὐτῆς, 56 δὲ σφαίρας εἶπε κινουμένας περὶ αὐτὴν, τὰς μὲν πρὸς τὰ δεξιὰ, τὰς δὲ πρὸς τ' ἀριστερὰ, πρὸς ἐξήγησιν τῶν διαφόρων οὐρανίων φαινομένων. Πρῶτος ἐχάραξεν ὁ Ἀναξίμανδρος γεωγραφικὸν πίνακα τῆς γῆς, βελτιωθέντα ὑπὸ Ἑκαταίου τοῦ Μιλησίου, διέγραψεν ὁ μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους Δικαίαρχος πίνακα κοσμικὸν, ἐν ᾧ παραδέχεται τὸ μῆκος τῆς γῆς 1 ½ μεῖζον τοῦ πλάτους αὐτῆς, καὶ διήρεσεν αὐτὴν δίχα διὰ γραμμῆς ἣν ἔφερε διὰ τῆς Ῥόδου, πρῶτος οὕτω τῶν παραλλήλων ἐφευρέτης γενόμενος. Ὁ Εὔδημος εὗρε καὶ ὥρισε τὴν κλίσιν τῆς ἐκλειπτικῆς εἰς 24°· ὁ Πυθέας διὰ τοῦ γνώμονος πρῶτος κατεμέτρησε τὴν ἀπόστασιν τοῦ ἡλίου· Ἀρίσταρχος ὁ Σάμιος ὥρισε τὴν φαινομένην διάμετρον τοῦ ἡλίου, ἐπροσπάθησε ν' ἀνεύρῃ τὴν ἀναλογίαν τῆς ἀπὸ τῆς γῆς ἀποστάσεως τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης, καὶ ἀπεφήνατο ὁριστικῶς ὅτι ἡ γῆ στρέφεται περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα καὶ λοξῶς περὶ τὸν ἥλιον. Τὴν περὶ τὸν ἄξονα δὲ στροφὴν λέγεται πρεσβεύσας καὶ Σέλευκος ὁ ἐκ Σελευκείας ἐπὶ τῷ Τίγρητι, περὶ τὰ 150 π.Χ. Ἐλλείψει ὅμως ἀποδείξεων, ἔμενε κοινῶς ἰσχύουσα ἡ θεωρία τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ ὁ Ἀρχιμήδης κατεσκεύασεν ἐντὸς μεγάλης ὑαλίνης σφαίρας μικρὰν σφαῖραν γῆς, μετὰ τῶν πλανητῶν εἰς διαφόρους ἀποστάσεις καὶ διάφορον ἐχόντων τὴν ταχύτητα. Ὁ δ' Ἐρατοσθένης ἐπενόησε τὴν κατασκευὴν σφαιρῶν κρικωτῶν. Κατὰ τὸν Ἀρχιμήδην, οἱ ὑπολογισμοὶ ὥρισαν τὴν περιφέρειαν τῆς γῆς εἰς 300,000 στάδια· πρῶτος δὲ ὁ Ἐρατοσθένης (276 — 196 π. Χ.) ἐπεδόθη εἰς ἐμβριθῆ καταμέτρησιν τοῦ ὄγκου τῆς γῆς, τὴν μόνην ἀληθῆ καὶ σπουδαίαν ἐν τῇ ἀρχαιότητι, καὶ διὰ τῆς τῶν μοιρῶν καταμετρήσεως συνεπέρανεν ὅτι ἡ περίμετρος αὐτῆς ἦν 250,000 σταδίων. Μεταγενέστεροι δ' ηὔξησαν αὐθαιρέτως τὸν ἀριθμὸν τοῦτον εἰς 252 χιλιάδας στάδια, μόνον ἵνα καταριθμῶσιν ἀνὰ 700 στάδια εἰς ἑκάστην τῶν 360 μοιρῶν

Διὰ τῆς καταμετρήσεως ταύτης, διὰ τοῦ ἐντελεστέρου πίνακος τῆς γῆς ἣν διέγραψεν, ἐγχαράξας πολλοὺς μεσημβρινοὺς καὶ παραλλήλους κύκλους, καὶ διὰ τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ τοῦ ἐπιγραφομένου «Γεωγραφικὰ», ἐν ᾧ κατὰ πρῶτον ἐκτίθενται συστηματικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς αἱ περὶ γῆς θεωρίαι, ἀνεδείχθη ὁ Ἐρατοσθένης ὁ ἱδρυτὴς τῆς γεωγραφίας ὡς ἐπιστήμης. Ὁ διάσημος ἀστρονόμος Ἵππαρχος, πρὸς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν τῶν γραμμῶν τοῦ γεωγραφικοῦ μήκους, συνέταξε πίνακα ἐκλείψεων, καὶ ἕτερον γεωγραφικοῦ πλάτους, ὅστις ἐκ μοίρας εἰς μοῖραν χωρῶν, δι' ἕκαστον τῶν παραλλήλων κύκλων τοῦ βορείου ἡμισφαιρίου περιεῖχε πάντα τὰ οὐράνια φαινόμενα καὶ τὸ μῆκος τῶν ἡμερῶν. Ἐντεῦθεν ὡδηγήθη νὰ διαιρέσῃ τὸ βόρειον ἡμισφαίριον εἰς Κλίματα (21 ἐν τῇ γεωγραφίᾳ τοῦ Πτολεμαίου, 38 ἐν τῇ «μαθηματικῇ συντάξει» αὐτοῦ), διακρινόμενα καθ' ὡρισμένον μῆκος τῶν ἡμερῶν. Ἡ κλίσις τῆς ἐκλειπτικῆς κατεμετρήθη ἀκριβέστερον, συμφώνως πρὸς τὸν Ἐρατοσθένην· ἀκριβεῖς δὲ παρατηρήσεις τῷ ἀπεκάλυψαν καὶ τὴν μετακίνησιν τῆς ἰσημερίας, καὶ τὴν ἀνισότητα τῆς ταχύτητος τῆς ἡλιακῆς πορείας, ἐξ ἧς ἐσυμπέρανε τὴν ἔκκεντρον θέσιν τῆς γῆς ἐν τῷ κύκλῳ τοῦ ἡλίου, καὶ ἀνεκάλυψε τὴν ἀλήθειαν ὅτι ὁ ἥλιος κατὰ τὸ θέρος ἀφίσταται μᾶλλον τῆς γῆς ἢ κατὰ τὸν χειμῶνα. Μετὰ δὲ τοῦ Ἀρχιμήδους τὴν σφαῖραν τῶν πλανητῶν, ἥτις ἐνέκλειε καὶ τὴν γῆν ἐν μικρῷ, πρῶτος κατεσκεύασε μεγάλην ὑδρόγειον σφαῖραν Κράτης ὁ Μαλλώτης, ὁ δὲ Ποσειδώνιος ὁ ἐξ Ἀπαμείας, φίλος τοῦ Κικέρωνος, συνετέλεσε διὰ διδασκαλίας καὶ συγγραμμάτων εἰς διάδοσιν τῶν σπουδαίων τούτων ἀνακαλύψεων. Διὰ τὴν περιφέρειαν τῆς γῆς παρεδέχετο μόνον 180,000 στάδ. (Στρβ. Β, 95), καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον, τὸν τῆς ἀληθείας ἐλαττούμενον, ἐπρέσβευον καὶ οἱ μετέπειτα γεωγράφοι, ὁ Μαρῖνος, ὁ Πτολεμαῖος, ὡς καὶ αὐτὸς ἔτι ὁ Κολόμβος. Ὁ Κλαύδιος Πτολεμαῖος ἐν τῇ «μαθηματικῇ συντάξει» αὐτοῦ (Ἀλμαγέστ) περιέλαβεν ὅσα οἱ προγενέστεροι αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς Μαρῖνος ὁ Τύριος συνεισέφερον εἰς τὴν πρόοδον τῆς μαθηματικῆς γεωγραφίας καὶ ἔγραψε καὶ «γεωγραφικὴν ὑφήγησιν», χαράξας καὶ κοσμικὸν πίνακα, ὅστις ἔμεινε μόνος ἐν χρήσει ἐπὶ πλείονα τῶν χιλίων ἐτῶν. Ἡ ἐπιστημονικὴ λοιπὸν γεωγραφία παρὰ τοῖς ἀρχαίοις παρεδέχετο τὴν γῆν ὡς σφαῖραν ἐν τῷ κέντρῳ τῆς σφαίρας τοῦ παντὸς, ἐχάραξεν ἀπὸ τοῦ Εὐδόξου τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ φανταστοὺς κύκλους, τὸν ἰσημερινὸν, τὸν θερινὸν καὶ χειμερινὸν τροπικὸν, τὸν ἀρκτικὸν, κατὰ τοῦτο διαφέροντα τοῦ ἡμετέρου πολικοῦ, ὅτι ἦν διάφορος δι' ἕκαστον σημεῖον, περιέχων τοὺς δι' αὐτὸ μὴ δύοντας ἀστέρας, διὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα περίπου ὁ 36° ἀπὸ τοῦ πόλου ἀπέχων παράλληλος. Τούτῳ δ' ἀντεστοίχει ὁ «ἀνταρκτικός»· καὶ ἄλλοι ἦσαν οἱ «μεσημβρινοὶ», οἱ «κόλουροι» τῶν ἰσημερινῶν καὶ τροπῶν, ὁ «ζῳδιακός». Ἀπὸ τοῦ Ἱππάρχου διῃρέθησαν οἱ κύκλοι εἰς 360°, καὶ εἰς ἑκάστην μοῖραν ἠριθμοῦντο ἀνὰ 700 στάδια, εἶτα δὲ ἀπὸ Ποσειδωνίου, ἀνὰ 500. Ἐγίνωσκε δ' ἡ ἐπιστήμη καὶ τὴν λόξευσιν τοῦ ζῳδιακοῦ καὶ τὴν μετάστασιν τῶν σημείων τοῦ ἰσημερινοῦ, κτλ. καὶ ὀρθῶς ἐξήγει τὰς ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης, καὶ ὀρθότατα ὥριζε τὸ μῆκος τοῦ ἔτους.

Μαθηματικοὶ, ἐν Ἀριστοτέλει (σλ. 291^{6}, 9. 297α'3. 298α' 15) καὶ παρ' ἄλλοις (Πλούτ. Ἀρ. φιλ. Β, 15. 19. 31) οἱ σοφοὶ, μάλιστα οἱ τῆς Πλατωνικῆς σχολῆς, οἱ ἐπιδιδόμενοι εἰς ἐπιστημονικὰς ἐρεύνας μαθηματικὰς καὶ ἀστρονομικάς. Ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις (Σῆξτ. ἐμπ. κ. Ματ. Ε, ἀρχ.), ὅτε ἡ «ἀστρολογία», διακριθεῖσα τῆς «ἀστρονομίας,» ἐνέφαινε τὴν διὰ τῶν ἀστέρων μαντικὴν, ἔκτοτε καὶ ἡ λέξις μαθηματικοὶ ἤρξατο τοὺς ἀστρολόγους ἐμφαίνουσα (ἴδ. Χαλδαῖοι).

Μαία (καὶ Μαιὰς), θυγάτηρ τοῦ Ἄ-

τλαντος καὶ τῆς Πλειόνης, ἡ πρεσβυτέρα τῶν Πλειάδων, μήτηρ τοῦ Ἑρμοῦ ἐκ τοῦ Διός. Ἐν γένει δὲ καὶ ἡ εἰς τὰς τροφοὺς καὶ ἐν γένει εἰς τὰς γραίας (Ὁμ. Ὀδ. Τ. 5. 120. 482) διδομένη προσωνυμία. Παρὰ Λατίνοις θεὰ τῆς γῆς, ἐπώνυμος τοῦ μαΐου, ὅτε καὶ ἔθυον εἰς αὐτήν· σύζυγος τοῦ Ἡφαίστου (Vulcanus).

Μαιάνδριος, 1) Ἰδιαίτερος γραμματεὺς τοῦ Σαμίου Πολυκράτους, μετὰ τοῦτου τὸν φόνον ἐγκαταστὰς τύραννος τῆς Σάμου παρὰ τὴν θέλησιν τῶν πολιτῶν· ἀλλὰ μετά τινα ἔτη, ἡττηθεὶς ὑπὸ Συλοσῶντος, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Πολυκράτους, ἐπανελθόντος μετὰ Περσικῆς ἐπικουρίας, ἔφυγεν εἰς Σπάρτην μετὰ τῶν θησαυρῶν, καὶ ἐκεῖθεν ὅμως ἐξεβλήθη ὑπὸ Κλεομένους Α' (Ἡρδ. Γ, 142). — 2) Ἱστορικὸς, πιθανῶς Μιλήσιος.

Μαίανδρος, περίφημος ποταμὸς τῆς μικρᾶς Ἀσίας, πηγάζων παρὰ Κελαιναῖς τῆς Φρυγίας ἐκ λίμνης, ἐξ ἧς καὶ ὁ Μαρσύας ἐκρέει. Ἀμφότεροι ὅμως ἀναφαίνονται κατωτέρω, ἐκ δύο ἀντιθέτων μερῶν τοῦ ὄρους Αὐλοκρήνης (Ξεν. Ἀν. Α, 2, 7. — Στρβ. ΙΒ, 577). Ῥέει δ' ὁ Μαίανδρος πρὸς Δ διὰ καμπῶν ἑλικοειδῶν, αἵτινες παροιμιώδεις κατέστησαν, ὥστε καὶ ἓν ἑλικοειδὲς ἀρχιτεκτονικὸν κόσμημα κατ' αὐτὸν ὠνομάσθη (Στρβ. ΙΒ, 577)· ὑπὸ τὴν Λαοδίκειαν δὲ τὸν Λύκον δεχθεὶς, διέρχεται διὰ τῆς Καρίας Ν τοῦ ὄρους Μεσογίδος, καὶ δεχθεὶς ἀριστερῶς τὸν Ἅ ρ π α σ ο ν, καὶ τὸν Καρικὸν Μ α ρ σ ύ α ν, ἐκβάλλει εἰς τὸ Καρικὸν πέλαγος μεταξὺ Μυοῦντος καὶ Πριήνης. Ὢν δὲ στενὸς μὲν, ἀλλὰ βαθὺς, καὶ πολλὴν παρασύρων ἰλὺν, ἐπέφερε πολλὰς πλημμύρας, καὶ μετέβαλε πολὺ τῶν ἐκβολῶν του τὴν κοίτην (Ὁμ. Ἰλ. Β, 869. — Ἡρδ. Ζ, 20. 30. — Θουκ. Η, 51).

Μαιανδρούπολις, πόλις τῆς Ἰωνίας (Στεφ. Βυζ.).

Μαιδοί, λαὸς Θρὰξ εἰς τὴν Δ ὄχθην τοῦ Στρυμόνος, ἐπὶ τῆς Ν πλευρᾶς τοῦ Σκωμίου ὄρους, πολλάκις ἐνοχλῶν τὴν γείτονα Μακεδονίαν, εἶτα δ' ὑπ' αὐτῆς νικηθεὶς καὶ ὑποταγεὶς (Θουκ. Β, 98. — Πλούτ. Ἀλέξ. Θ).

Μαικήνας, εὐγενὴς Ῥωμαῖος, φίλος τοῦ Καίσαρος, προστάτης τῶν γραμμάτων καὶ ἰδίως τοῦ Βιργιλίου καὶ Ὁρατίου.

Μαιμάκτης, ἐν Ἀθήναις ἐπίθετον τοῦ Διὸς, συνώνυμον τῷ Μειλίχιος (Ἁρποκρ). Κατ' αὐτὸν καὶ ὁ μὴν Μ α ι μ α κ τ η ρ ι ὼ ν (ἐν μέρει Ὀκτώβριος), ἐφ' οὗ ἐτελοῦντο τῷ Διῒ τὰ Μ α ι μ α κ τ ή ρ ι α (Πλούτρχ. — Ἡσύχ.).

Μαινάδες, ἴδ. Δ ι ό ν υ σ ο ς.

Μαίναλον (ὄρος), 1) ἐν Ἀρκαδίᾳ, μεταξὺ Τεγέας καὶ Μεγαλοπόλεως, προσφιλὴς κατοικία τοῦ Πανός. Καὶ πόλεως ὁμωνύμου μνημονεύονται ἴχνη ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις (Στρβ.). Μ α ι ν ά λ ι ο ν δὲ πεδίον ἐλέγετο τὸ διαρρεόμενον ὑπὸ τοῦ Ἑλισσῶνος (Στρβ. Η, 388). — Θεόκρ. Α, 124. — Virg. E, VIII, 8, 22. X, 55) — 2) Μ α ί ν α λ ο ς, ἴδ. Λ υ κ ά ω ν.

Μαιονία, ἴδ. Λ υ δ ί α.

Μαῖρα, 1) ἴδ. Ἰ κ ά ρ ι ο ς. — 2) Θυγάτηρ τοῦ Προίτου, ὀπαδὸς τῆς Ἀρτέμιδος, ὑπὸ τῆς θεᾶς φονευθεῖσα, διότι ἐκ τοῦ Διὸς ἔτεκε τὸν Λοκρὸν, τὸν μετὰ τοῦ Ζήθου καὶ Ἀμφίωνος τὰς Θήβας ἱδρύσαντα (Ὁμ. Ὀδ. Λ. 326). — 3) Θυγάτηρ τοῦ Ἄτλαντος, γυνὴ τοῦ Τεγεάτου, υἱοῦ τοῦ Λυκάονος. Ὁ τάφος αὐτῆς ἐδείκνυτο ἐν Τεγέᾳ καὶ ἐν Μαντινείᾳ. Ὁ δὲ Παυσανίας θεωρεῖ αὐτὴν ὡς τὴν αὐτὴν μετὰ τῆς ἀνωτέρω. — 4) Νηρηῒς (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 48).

Μαίων, ἴδ. Τ υ δ ε ύ ς.

Μαιῶτες (ἡ Μ α ι ῆ τ ι ς) λ ί μ ν η, οὕτω κληθεῖσα κατὰ τοὺς περικοιοῦντας αὐτὴν Μ α ι ῶ τ α ς, ταπεινὸν μέρος τοῦ Εὐξείνου Πόντου, μετ' αὐτοῦ διὰ τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου συνδεόμενον. Εἰς τὴν Β αὐτῆς γωνίαν ἐκβάλλει ὁ Τάναϊς (ν. Ἀζοφικὴ θάλασσα). Οἱ ἀρχαῖοι εἶχον ἐσφαλμένας ἰδέας περὶ τῆς χώρας ταύτης, θεωροῦντες αὐτὴν ὡς μέ-

ρος τοῦ Βορείου Ὠκεανοῦ, μέχρις οὗ ἐπὶ τῶν ἐκστρατειῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐγνώσθη ἡ ἀλήθεια. Καὶ περὶ τοῦ μεγέθους αὐτῆς ὑπῆρχον ποικίλαι καὶ ἀντίθετοι πληροφορίαι(Αἰσχλ. Προμ. 417.—Στρβ. Ζ, 310.—Πολβ. Δ,39).

Μάκαι, 1) λαὸς Ἀραβικὸς ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, μέχρι τοῦ περατοῦντος αὐτὸν ἀκρωτηρίου Μακέτα (Στρβ. ΙΣΤ, 765). — 2) Λιβυκὸς λαὸς μεταξὺ τῶν δύο Σύρτεων (Ἡρδ. Δ, 175.— Διόδ. Γ, 49).

Μάκαρ ἢ **Μακαρεὺς,** 1) υἱὸς τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Ῥόδου, ὅστις, φονεύσας τὸν Ῥόδιον Τενάγην, ἔφυγεν εἰς Λέσβον (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 544). — 2) Υἱὸς Αἰόλου, ἀδελφὸς τῆς Κανάκης, πρὸς ἣν τρέφων ἔνοχον ἔρωτα, συνεφονεύθη μετ' αὐτῆς ἢ ἐκείνη ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ πατρός της (Πλάτ. Νομ. Η, σ. 838).

Μακαρέα, ἀρχαῖον ὄνομα διαφόρων εὐφόρων νήσων, ὡς τῆς Λέσβου, Ῥόδου, Κύπρου, ἐφ' ἧς καὶ ὁμώνυμος πόλις ὑπῆρχε. Μακάριον ἐκαλεῖτο ἐν Μεσσηνίᾳ πεδίον παρὰ τῷ Παμίσῳ (Στρβ. Η, 364)· καὶ ἐν Μαραθῶνι ὑπῆρχε πηγὴ Μακαρία, εἰς τιμὴν τῆς ὁμωνύμου θυγατρὸς τοῦ Ἡρακλέους (ἴδ.—ἴδ. καὶ Μαραθών, Παυσ. Α, 34. 6. —Στρβ. Η, 377).

Μακάρων νῆσοι (ν. Κανάριαι), ἀπέναντι τῶν ΒΔ τῆς Ἀφρικῆς, χαριέσταται καὶ ὀπωροφόροι. Ἐκ Β πρὸς Ν μνείας ἄξιαί εἰσι· α') ἡ Ἀπρόσιτος· β') ἡ Ἥρας νῆσος· γ') ἡ Πλουϊτάλα· δ') ἡ Κασπειρία· ε') ἡ Καναρία· στ') ἡ Νιγγαρία(ν. Τενερίφα).—Εἰς ἀπόστασιν 625 σταδ. πρὸς Β ἦσαν καὶ ἄλλαι, αἱ Πορφύρας νῆσοι, ὧν μία φαίνεται ὅτι ἦν ἡ Αὐτολάλα ἢ Ἥρας νῆσος (ν. Madeira) (Pl. VI, 36).

Μάκεδνον, γένος δώριον, ἐν Φθιώτιδι ὑπὸ τὸν Δευκαλίωνα οἰκοῦν, ἐκδιωχθὲν δ' ὑπὸ τῶν Καδμείων εἰς τὸν Πίνδον (Ἡρδ. Α, 56 Η, 43).

Μάκεδνος, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος ἐν Ἀρκαδίᾳ (Ἀπλδ. Γ, 8, 1).

Μακεδονία, ἡ ἀπὸ τοῦ Ἡροδότου κατὰ πρῶτον οὕτω καλουμένη χώρα Β τῆς Θεσσαλίας, κατὰ καιροὺς διαφόρους λαβοῦσα ἐκτάσεις. Ἐπὶ Φιλίππου Ν μέχρι τοῦ Ὀλύμπου, Α μέχρι τοῦ ἀπὸ τῆς Θράκης χωρίζοντος αὐτὴν Στρυμόνος ποταμοῦ (Θουκ. Β, 99)· τὰ δὲ πρὸς Δ καὶ τὴν Ἰλλυρίαν, καὶ τὰ πρὸς Β καὶ τὴν Παιονίαν ὅρια ἦσαν ἀόριστα, τῆς Παιονίας πάσης περιληφθείσης ἐν αὐτῇ ἐπὶ Φιλίππου (τὴν δ'. ἑκατονταετηρίδα π. Χ), ὅτε πρὸς Β τὰ ὄρη Σκάρδος καὶ Ὄρβηλον τὴν ἐχώριζον ἀπὸ τῆς Μοισίας, ἦσαν ὅμως οἱ παρὰ τὰ μεθόρια οἰκοῦντες Ἀγριᾶνες καὶ Δάρδανοι σχεδὸν ἀνεξάρτητοι. Πρὸς Α δ' ἐξετείνετο τότε μέχρι τοῦ Νέστου ποταμοῦ, πρὸς Ν συμπεριέλαβε καὶ τὴν Χαλκιδικὴν Χερσόνησον καὶ πρὸς Δ μέρος τῆς Ἰλλυρίας, ἔχουσα τότε ἐπιφάνειαν 1200 τετραγ. μιλίων. Ἦν δ' ἡ χώρα εὔφορος πεδιάς, ὑπὸ λόφων διασχιζομένη, καὶ κατὰ τὰς 3 πλευρὰς αὐτῆς πέριξ ἔχουσα ὑψηλὰς ὀρέων σειράς, πλουσίας εἰς ὀρυκτά, ἐν οἷς καὶ ἄργυρον καὶ χρυσὸν καὶ πολυτίμους λίθους, ἰδίως τὸ Παγγαῖον(Ἡρδ. Ζ, 112).Περιεῖχον δὲ καὶ ἄγρια θηρία, καὶ λέοντας (Αὐτ. 125). Ἦσαν δὲ τὰ ὄρη αὐτῆς ὁ Σκάρδος (ἢ Σκόρδος) εἰς τὰ ΒΔ πρὸς τὴν Μοισίαν καὶ Ἰλλυρίαν· τὸ Σκόμιον (ἢ Σκόμβρον) πρὸς τὰ ΒΑ καὶ τὴν Θράκην. Ἐξ αὐτῶν δὲ προὐχώρουν πρὸς τὰ ἐντὸς τῆς χώρας ὁ Βαρνοῦς, πρὸς τοῖς Β ὁρίοις, μεταξὺ τῆς Λυχνίτιδος λίμνης καὶ τοῦ ποταμοῦ Ἐριγῶνος· πρὸς Ν ὁ Βέρμιος, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Λυδίου καὶ Ἁλιάκμονος πρὸς τῷ Ὀλύμπῳ. Ἡ Κέρκινα ὑψοῦτο μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἀξιοῦ καὶ Στρυμόνος, και ἡ ΝΑ παρέκτασις αὐτῆς, τὸ χρυσοφόρον Δύσωρον· ἔτι δὲ νοτιώτερον, εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ἀκτήν, ἣν ὁ Ἄθως (τὸ Ἅγιον ὄρος). Μεταξὺ δὲ τοῦ Στρυμόνος καὶ τοῦ Νέσσου παρετείνοντο ὁ Ὄρβηλος καὶ τὸ Παγγαῖον, μετὰ πλουσίων ἀργυρωρυχείων καὶ χρυσωρυχείων, Α τῆς λίμνης Πρεσιάδος, μεταξὺ τῶν Φιλίππων καὶ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου. Πρὸς

Ν τέλος ἠγείρετο εἰς τὰ ὅρια τῆς χώρας ὁ Ὄλυμπος. Ἀκρωτήρια δ' εἶχεν ἡ Μακεδονία, ἐκ Δ πρὸς Α, τὸ Αἴνιον, τὸ δυτικώτερον τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου· τὴν Γιγωνίδα ἄκραν, αὐτόθι· τὸ Ποσειδώνιον (ν. Κασσάνδραν), εἰς τὸ Δ τῆς Παλληνικῆς Χερσονήσου, ἧς ἡ Α ἄκρα Καναστραῖον ἐκαλεῖτο· τῆς δὲ χερσονήσου Σιθωνίας ἡ ΝΑ ἄκρα ἐλέγετο Δέρρις (ν. Δρέπανον), καὶ ἄλλη αὐτόθι, Ἄμπελος· τῆς Ἀκτῆς δὲ καὶ τοῦ Ἄθωνος τὸ τελευταῖον ἀκρωτήριον ἐλέγετο Νυμφαῖον. Ἀπετελοῦντο δὲ δι' αὐτῶν κόλποι ὁ Θερμαϊκὸς ἢ Μακεδονικός, ὁ βαθέως εἰσχωρῶν Δ τῆς Παλλήνης καὶ τῆς Χαλκιδικῆς, μέχρι τῆς Θεσσαλονίκης· ὁ Τορωναῖος, μεταξὺ Παλλήνης καὶ Σιθωνίας (ν. κόλπος τῆς Κασσάνδρας)· ὁ Σιγγιτικός, μεταξὺ Σιθωνίας καὶ

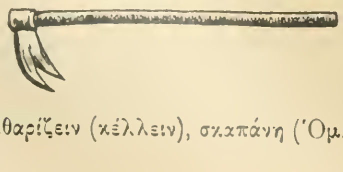
Ἀκτῆς (ν. κόλπ. τοῦ Ἁγ. Ὄρους)· ὁ Στρυμώνιος εἰς ὃν ὁ Στρυμὼν ἔχει τὰς ἐκβολάς του, μεταξὺ τῆς νήσου Θάσου καὶ τῆς Α ἀκτῆς τῆς Χαλκιδικῆς (ν. κόλπος Κοντέσσα). Ποταμοὶ δ' ἐκ Δ πρὸς Α εἰσί· πρὸς τῇ ἀκτῇ ὁ Ἀπίλας (ν. Πλαταμίνα) πρὸς τῷ Ἡρακλείῳ, καὶ ὁ Ἐνιπεὺς (ν. Λιτόμορος) πρὸς τῷ Δίῳ, ὁ Ἁλιάκμων (ν. Βιστρίτσα), πηγάζων ἐκ Τύμφης, τοῦ μεθορίου ὄρους τῆς Ἰλλυρίας, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον· ὁμοίως ὁ Λυδίας ἢ Ῥοιδίας· ὁ Ἀξιὸς (ν. Βαρδάρι), δεχόμενος τὸν Ἐρίγωνα, ὁ κυριώτερος ποταμὸς τῆς χώρας, πηγάζων ἐκ τοῦ Σκάρδου κατὰ τὴν Δαρδανίαν, ῥέων ΝΑ καὶ ἐκβάλλων Δ τῆς Θεσσαλονίκης εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον· ὁ Ἐχέδωρος (ν. Γαλλικός), ἐκβάλων Α τοῦ Ἀξιοῦ· ὁ Στρυμών, ἐκ τοῦ ἐν Θρᾴκῃ Σκομίου πηγάζων, διαρρέων τὴν Πρασιάδα λίμνην καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Σρυμονικὸν κόλπον· ὁ Νέστος, τὸ ἀνατολικώτατον ὅριον τῆς Μακεδονίας ὅτε εἶχε τὴν μεγίστην αὐτῆς ἔκτασιν, πηγάζει ἐκ τῆς Ῥοδόπης, καὶ ἐκρέει εἰς τὸ θρᾳκικὸν πέλαγος ἀπέναντι τῆς Θάσου. Λίμναι ἐπίσημοι ἦσαν ἡ Πρασιὰς ἢ Κερκινῖτις (ν. Ταχίνο)· ταύτης Δ ἡ Βόλβη, ἡ Βεγορρῖτις (ν. Ὄστροβον), ἐν τῇ Γορδαίᾳ.—Οἱ Μακεδόνες Ἕλληνες εἰς τὰ νότια καὶ τὴν παραλίαν (Θουκ. Γ, 94. Πολύβ. ΙΖ, 15), ἦσαν εἰς τὰ ἐνδότερα μικτοὶ ἐκ φυλῶν θρᾳκικῶν, αἵτινες ἔφερον ὀνόματα Παίονες, Βρύγοι, Πιέριοι, Βοττιαῖοι, Ἤδωνες (ἢ Ἠδωνοί), Μαῖδοι, καὶ ἐξ Ἰλλυριῶν. Ὅτε μετὰ τὴν ἐν Πύδνᾳ μάχην (168 π. Χ.) οἱ Ῥωμαῖοι ἐκυρίευσαν τὴν χώραν, διῄρεσαν αὐτὴν εἰς τέσσαρας ἐπαρχίας, ὧν πρωτεύουσαι ἦσαν ἡ Ἀμφίπολις, Θεσσαλονίκη, Πέλλα καὶ Πελαγωνία· ὅτε δὲ περιέλαβον αὐτὴν εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος, τὴν ἥνωσαν εἰς μίαν ἐπαρχίαν μετὰ τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Ἰλλυρίας. Ἰδιαίτεραι δὲ μακεδονικαὶ χῶραι ἦσαν, ἡ Παιονία, ΒΔ, ἀπὸ τῶν Ἰλλυρικῶν ὁρίων μέχρι τοῦ Στρυμόνος, κατὰ τὸν ἄνω ῥοῦν τοῦ Ἀξιοῦ. Τὸ Α αὐτῆς μέρος ἐλέγετο Ἀστραία, τὸ δὲ Δ Πελαγονία, καὶ πρωτεύουσαν εἶχε τοὺς Στόβους (ν. Ἰσελίβ) ἐπὶ τοῦ Ἐριγῶνος· ἡ Λυγκιστὶς, Ν τῆς Πελαγονίας, πρωτεύουσαν ἔχουσα τὴν Λύγκον ΝΔ τῆς Γορδαίας καὶ εἶτα τὴν Ἡράκλειαν (ν. Βιτώλια)· ΝΔ, ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ Ἁλιάκμονος μέχρι τῆς Ἠπείρου, ἡ Ὀρεστὶς, ἧς ἡ πρώτη πόλις ἐλέγετο Κέλετρον (ν. Καστορία)· Ν δ' αὐτῆς ἦν ἡ Ἐλιμαία. Αἱ τρεῖς τελευταῖαι αὗται χῶραι, καίτοι ἀπὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἤδη τῇ Μακεδονίᾳ ὑποκείμεναι, διετήρουν ὅμως, καὶ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ἔτι, ἰδίους ἡγεμόνας. Α τῆς Λυγκιστίδος ἦν ἡ Ἠμαθία, διαρρεομένη ὑπὸ τοῦ Λυδίου, ἡ ἀρχαιο-

τάτη ἕδρα τῶν βασιλέων τῆς Μακεδονίας, πόλεις ἔχουσα τὴν Βέροιαν, τὰς Αἰγὰς (ἢ Αἰγαιάς)· Ν αὐτῆς ἦν ἡ Βοττιαία, εἰς ἧς τὴν πόλιν Πέλλαν ἥδρευον μεταγενεστέρως οἱ βασιλεῖς, καὶ ἐγεννήθησαν ὁ Φίλιππος Β' καὶ ὁ Ἀλέξανδρος (ἐρειπ. εἰς Ἰάνιτσαν)· ἡ Πιερία, πρὸς τῷ Ὀλύμπῳ, κατὰ τὴν Δ ἀκτὴν τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου, ἕδρα τῶν Θρᾳκικῶν Μουσῶν καὶ τῆς λατρείας τοῦ Βάκχου, μετὰ πόλεων τῆς Μεθώνης (ν. Ἐλευθεροχῶρι), Πύδνας (ν. Κίτρος) καὶ Δίου. Ἡ Χαλκιδικὴ χερσόνησος πέραν τοῦ Ἀξιοῦ, μετὰ τῶν τριῶν ἀκρωτηρίων Παλλήνης, Σιθωνίας καὶ Ἀκτῆς, ἔχουσα πόλεις ἐν ἄλλαις καὶ τὴν Ὄλυνθον καὶ Ποτίδαιαν· ΒΔ αὐτῆς ἦν ἡ Μυγδία, ἧς ἡ πόλις Θέρμη μετωνομάσθη Θεσσαλονίκη· Α δὲ ἡ Βισαλτία, ἧς πόλεις ἦσαν ἡ Ἄργιλος καὶ ἡ Βρωμίσκος, μετὰ τὰ 479 προσαρτηθεῖσαι. Ἡ Κρηστονία, μόνην πόλιν ἔχουσα τὴν Κρηστῶνα ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἐχεδώρου. Α αὐτῆς, Β δὲ τῆς Βισαλτίας ἐξετείνετο ἡ Σιντική, μέχρι τοῦ Στρυμόνος· ταύτης Α ἡ Ἠδωνίς, πόλεις ἔχουσα τὴν Ἀμφίπολιν, καὶ τοὺς Φιλίππους (ν. Φιλισὸχ), πρὶν Κρηνίδες καλουμένην· Β ἦν ἡ Ὀδομαντική. Ἡ δὲ ΒΑ αὐτῆς κειμένη Δενθελητική, καὶ ἡ ἐν αὐτῇ Μαιδική, μετὰ τῆς πρωτευούσης Ἰαμφορίνης, ἀπεδόθησαν ἔπειτα εἰς τὴν Θρᾴκην (Στρβ. Ζ, 329.—Met. II 3, 1).

Μακεδών, 1) υἱὸς καὶ στρατηγὸς τοῦ Ὀσίριδος, ἀφ' οὗ ἔθεν, ἐγκαταστάντος ἐν Εὐρώπῃ, ἐκλήθη ἡ Μακεδονία (Διόδ. Α, 18). —2 Στρατηγὸς τῶν Ὀσροηνῶν (Ἡρδ. Ζ, 2).

Μακέλλα, πόλις ὀχυρὰ τῆς Σικελίας, Ν τῆς Ἐγέστης (Πολβ. Α, 24.

Μακέλλα, ἐργαλεῖον πρὸς τὸ σκάπτειν

καὶ καθαρίζειν (κέλλειν), σκαπάνη (Ὁμ. Ἰλ. Φ, 250. — Ἀπολλδ, Ῥοδ. Δ, 1038), ὅθεν καὶ «Διὸς μακέλλα» ὁ κεραυνός. Ὅταν εἶχε δύο ὀδόντας ἐλέγετο δίκελλα.

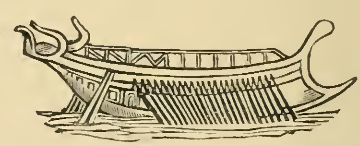
Μάκελον, πρόχειρον περιτείχισμα ἐκ ξηρολίθων ἢ χώματος (Varr. d. ling. las. IV σ.), ὅθεν καὶ ἐνιαχοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ τὸ λαχανοπωλεῖον (Δ. Κάσσ. ΞΑ, 18) καὶ μακελεῖον (Πλούτ. Θ, σ. 14) τὸ σφαγεῖον.

Μάκεστος, ποταμὸς τῆς Μυσίας, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Τήμνου ἐν Συννάφῳ, ΒΑ ῥέων, καὶ παρὰ τῇ Μιλητοπόλει ἐκρέων ἐκ Δ εἰς τὸν Ῥύνδακον (Στρβ. ΙΒ, 576).

Μάκιστος, υἱὸς τοῦ Ἀθάμαντος, ἀδελφὸς τοῦ Φρίξου, καθ' ὃν ὑπετίθετο ὀνομασθεῖσα ἡ ἐν Ἤλιδι πόλις (Στεφ. Βυζ.).

Μάκιστος (ἡ—ον), 1) πόλις ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τῶν Καυκόνων ἐν τῇ Τριφυλίᾳ τῆς Ἤλιδος, ΝΔ τοῦ ὄρους Κοτύλου, ἐπὶ Στράβωνος ἤδη ἔρημος (Ἡρδ. Δ, 148. — Ξεν. Ἑλλ. Γ, 2, 30.—Στρβ. Η, 349). Πιθανῶς δ' ἦν κατ' ἀρχὰς ὄνομα τοῦ τῇ πόλει Σάμῳ ὑπερκειμένου ὄρους, εἰς αὐτὴν εἶτα μεταδοθέν. — 2) Μακίστου σκοπαὶ (Αἰσχλ. Ἀγαμ. 289), κορυφή τις εἰς τὰ βόρεια τῆς Εὐβοίας· κατὰ δὲ Πλίνιον (V, 31, 39) ἐκαλεῖτο οὕτω καὶ ὄρος τῆς Λέσβου.

Μακρὰ ναῦς, ἡ ἔχουσα μίαν σειρὰν πολλῶν κωπῶν, περίπου 50 (Ἡρδ. ΣΤ, 138),

καὶ διὰ τοῦτο συνήθως ἡ πολεμική, κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὴν στρογγύλην, τὴν φορταγωγόν.

Μακραὶ πέτραι, αἱ ὑπὲρ τὴν βόρειον κλιτὺν τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν.

Μακρὰ τείχη, πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ συνδέσμου τῶν Ἀθηνῶν μετὰ τῆς θαλάσσης, ὁ Κίμων, ἐν Ὀλ. 80, δ' (456 π. Χ.), ᾠκοδόμησε δύο τείχη ἀρχόμενα ἀπὸ τῶν ὀχυρωμάτων τῆς πόλεως, καὶ λήγοντα, τὸ μὲν εἰς τὸν Πειραιᾶ, τὸ δὲ εἰς τὸ Φάληρον. Ταῦ-

τα ὠνομάσθησαν, ὡς καὶ ἦσαν, μακρά. Εἶτα δ' ὁ Περικλῆς, κρίνας πολὺ μεγάλην καὶ δυσοχείρωτον τὴν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν αὐτῶν, ἀνήγειρε μεταξὺ αὐτῶν ἄλλο τρίτον, τὸ διὰ μέσου τεῖχος κληθέν, ἀπολῆγον εἰς τ' ἀνατολικὰ τοῦ Πειραιῶς, καὶ ἔκτοτε παρημελήθη καὶ ἐγκατελείφθη τὸ Φαληρικὸν (Θουκ. Α, 107. Β, 13. — Πλούτ. Κίμ. ΙΓ. Περ. ΙΓ. — Αἰσχν. π. Πρ.πρεσβ. —'Ανδοκ. π. Εἰρ.).—Καὶ εἰς ἄλλας δὲ πόλεις, κατὰ μίμησιν τῶν 'Αθηνῶν, ᾠκοδομήθησαν μακρὰ τείχη, ὡς εἰς τὰ Μέγαρα.

Μάκρις, 1) θυγάτηρ τοῦ 'Αρισταίου. Τὸν Διόνυσον βρέφος διὰ μέλιτος θρέψασα ἐν Εὐβοίᾳ, ἐδιώχθη ἐκεῖθεν ὑπὸ τῆς ζηλοτύπου Ἥρας, καὶ κατέφυγεν εἰς τὴν νῆσον τῶν Φαιάκων ('Απλν. Ῥόδ. Δ. 1131).— 2) Τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Εὐβοίας (Καλλμ. εἰς Δηλ. 20). — 3) Τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Κερκύρας ('Απλν. Ῥόδ. Δ, 520).

Μακρόβιοι, 1) οἱ ὑπερβόρειοι, ἡ καθ' Ὅμηρον Ἄβιοι, οἱ τὰς βορείας ἐσχατιὰς τῆς γῆς κατοικοῦντες, καὶ ζῶντες βίον ἁπλοῦν καὶ μήκιστον, κατὰ Στράβωνα μέχρι 1000 ἐτῶν.— 2) Ἔθνος Αἰθιοπικὸν, ἀφελῶς διάγον, καὶ ἐπὶ πολὺ, ὡς ἐνομίζετο, ζῶν, καθ' οὗ ἐξεστράτευσεν ὁ Καμβύσης ('Ηρδ. Β. 17. 25— Διον. Περ. 560).

Μακρόβιος, συγγραφεὺς ἀγνώστου πατρίδος, τοῦ τέλους τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Τούτου σώζονται 7 βιβλία Κρονικὰ ἐπιγραφόμενα, καὶ ἓν ὑπόμνημα εἰς τὸ ἐνύπνιον τοῦ Κικέρωνος.

Μακροὶ Κάμποι, χωρίον τῆς βορείου 'Ιταλίας, ἐντεῦθεν τοῦ Πάδου, κατὰ τὴν Πάρμαν (Στρβ).

Μακροκέφαλοι καὶ **Μάκρωνες,** λαὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν Ν ἀκτὴν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ΒΑ τοῦ Πόντου, γείτονες τῶν Κολχῶν καὶ τῶν Μοσυνοίκων. Ὁ Στράβων (ΙΒ, 548) πρεσβεύει ὅτι εἰσὶν οἱ εἶτα κληθέντες Σαννοί, οἵτινες ὅμως μετ' αὐτῶν μνημονεύονται. Ἦσαν ἀγροῖκοι, ἀλλὰ μάχιμοι, ἔχοντες ξύλινα κράνα, πλεκτὰς ἀσπίδας καὶ βραχέα ἀκόντια μετὰ μακρᾶς τῆς αἰχμῆς ('Ηρδ. Ζ, 78.—Ξεν. 'Αν. Δ. 8, 3. Ε, 5, 18. Ζ, 8, 25).

Μάκρωνες, λαὸς ἐν τῷ Πόντῳ τῆς 'Ασίας οἰκῶν, μεταξὺ Κολχίδος καὶ τοῦ ὄρους Θήχους ('Ηρδ. Β, 104 Στρβ.)

Μακτώριον, πόλις εἰς τὰ Ν τῆς Σικελίας, ἄνω τῆς Γέλας, ἧς κάτοικοι κατέφυγον ἐκεῖ ἐπὶ στάσεως ('Ηρδ. Ζ, 153).

Μακυνία, πόλις τῆς Αἰτωλίας, μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν Ἡρακλειδῶν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ταφιάσσου ὄρους, πρὸς Ν κτισθεῖσα καὶ πολλάκις τῇ Λοκρίδι ἀποδιδομένη (Στρβ. Ι, 450. 460). Ὁ Πλίνιος (IV, 2, 6) μνημονεύει καὶ ὄρους Μακυνίου, ἴσως ὄντος τοῦ αὐτοῦ τῷ Ταφιάσσῳ.

Μαλάκα, ἐμπορικὴ πόλις τῆς Βαιτικῆς ἐν Ἱσπανίᾳ (ν. Μαλάγα). (Στρβ. Γ, 156).

Μαλέα (ἄκρα), 1) ἡ Μαλέας, τὸ ΝΑ ἀκρωτήριον τῆς Πελοποννήσου, πρὸς Α τοῦ Λακωνικοῦ κόλπου. 'Επειδὴ ὁ πλοῦς ὑπὲρ αὐτὸ ἔφερεν εἰς τὴν ξένην, διὰ τὰς πνεούσας ἐνταῦθα θυέλλας, προσέτι καὶ διὰ τοὺς ἐπιφοιτῶντας πειρατάς, ἐπεκράτει ἡ παροιμία «Μαλέαν δὲ κάμψας, ἐπιλάθου τῶν οἴκαδε» (Θουκ. Δ, 54.—'Ηρδ. Α, 82. — Στρβ. Β, 108. Η, 335. 378).—2) Τὸ Ν ἀκρωτήριον τῆς Λέσβου (ν. Ζητοὺν) (Θουκ. Γ, 4, 6.—Ξεν. 'Ελλ. Α, 6, 27).—3) Κώμη τῆς 'Αρκαδίας πρὸς τῇ Μεγαλοπόλει, ἐξ ἧς καὶ ἡ χώρα Μαλεᾶτις (Ξεν. 'Ελλ. ΣΤ, 4, 24).

Μαλῆνος, πολίχνη τῆς χώρας 'Αταρνέως ἐν τῇ Μικρᾷ 'Ασίᾳ ('Ηρδ. ΣΤ, 29).

Μαλία, 1) 'Ακρωτήριον τῆς Λέσβου. — 2) Πόλις τῆς Φθιώτιδος ἐπὶ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου (Σχλ. Σοφ. Τραχ. 179).

Μαλιακὸς (ἡ Μηλιακὸς) κόλπος, εἰς τὴν Ν παραλίαν τῆς Θεσσαλίας, τὴν ΒΔ γωνίαν τῶν Θερμοπυλῶν, ἔνθα ἐκβάλλει ὁ Σπερχειός. 'Ενίοτε ὠνομάζετο καὶ Λαμιακὸς, κατὰ τὴν μικρὸν ἀπέχουσαν πόλιν Λαμίαν (Θουκ. Η, 3.—Στρβ. Ζ, 330).

Μαλιεῖς ἢ Μηλιεῖς, λαὸς τῆς Ν Θεσσαλίας, παρὰ τῷ ἐπωνύμῳ αὐτοῦ κόλπῳ, ἀνδρεῖος καὶ πολεμικὸς, ἔχων ἐμπείρους ἀκοντιστὰς καὶ σφενδονήτας. Διῃροῦντο δὲ ὡς καὶ οἱ ἐν Δωρίδι γείτονες αὐτῶν, εἰς Παραλίους, Ἱερῆς καὶ Τραχινίους (Ἡρδ. Ζ, 198.—Θουκ. Γ, 92).

Μαλλοὶ, ἀνδρεῖος Ἰνδικὸς λαὸς, περὶ τὰς ὄχθας τοῦ Ὑδραώτου, ὁμόρρου τοῦ Ἰνδοῦ. Ἡ πρωτεύουσα αὐτῶν πιθανῶς ἡ νῦν Μουλτάν. (Ἀρρ. Ε, 22, 2. ΣΤ, 4, 3. 5.—Στρβ. ΙΕ, 701).

Μαλλὸς, πόλις τῆς Κιλικίας, ἀνατολικῶς τῆς Ταρσοῦ, ἐπὶ τοῦ Πυράμου ποταμοῦ, κτίσμα τῶν υἱῶν τῆς Μαντοῦς Μόψου καὶ Ἀμφιλόχου, ἐπίσημος καὶ μαντεῖον ἔχουσα (Στρβ).

Μάλχος, δηλοῖ ἑβραϊστὶ τὸν βασιλέα καὶ κύριον (Μαλέκ). 1) Καρχηδόνιος στρατηγὸς περὶ τὰ 600—550 π. Χ., ἐπολέμησεν ἐπιτυχῶς κατὰ τῶν Λιβύων· ἀλλ' ἔπειτα ἡττήθη ἐν Σαρδηνίᾳ, καὶ τούτου ἕνεκα ἐξωρίσθη. Αἰτησάμενος δὲ, ἀλλὰ μὴ ἐπιτυχὼν τὴν μετάκλησίν του, ἐπολιόρκησε καὶ ἐκυρίευσε τὴν πατρίδα του, ὅτε καὶ ἐθανάτωσε δέκα ἐκ τῶν ἐχθρικῶς αὐτῷ διακειμένων. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ, ὡς ἐπιδιώκων τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν, κατεδικάσθη εἰς θάνατον καὶ αὐτὸς (Just. XVIII, 7).—2) Βασιλεὺς τῶν Ναβαταίων ἐν Ἀραβίᾳ, σύμμαχος τοῦ Καίσαρος ἐν τῷ Αἰγυπτιακῷ πολέμῳ (Πλούτ. Ἀλέξ. ΞΑ). —3) ἐκ Φιλαδελφείας της Συρίας, ἔγραψε «Βυζαντιακὰ», εἰς βιβλία Ζ, ἱστορίαν τῶν συμβάντων κατὰ τὰ ἔτη 470 — 480 μ. Χ., ἧς ἀπόσπασμα ὁ Φώτιος διετήρησε (Συλλ. Müller, fragm. histor. graec.).

Μάμερκος, τύραννος τῆς Κατάνης ἐν Σικελίᾳ, μετὰ τῶν Καρχηδονίων κατὰ Τιμολέοντος πολεμήσας, ἡττηθεὶς καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τῶν Συρακουσίων.

Μαμέρτιον, πόλις ἐν Βρεττίᾳ τῆς κάτω Ἰταλίας (Στρβ.).

Μαμμαία, μήτηρ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξ. Σεβήρου.

Μανδάνη, θυγάτηρ τοῦ Ἀστυάγους, γυνὴ τοῦ Καμβύσου, μήτηρ Κύρου τοῦ μεγάλου (Ἡρδ. Α, 107).

Μανδροκλῆς, ἀρχιτέκτων Σάμιος, ἐγεφύρωσε τὸν Βόσπορον τῆς Θράκης διὰ τὸν Δαρεῖον ἐκστρατεύοντα κατὰ τῶν Σκυθῶν, καὶ εἰς τὸ ἐν Σάμῳ Ἡραῖον ἀνέθηκεν εἰκόνα παριστῶσαν τὴν δίοδον τοῦ στρατοῦ ἐπὶ τῆς γεφύρας (Ἡρδ. Δ, 88).

Μανδύας, ἴδ. Ἐσθής.

Μανδύριον ἢ Μανδόνιον, πόλις τῆς Καλαβρίας, μεταξὺ Τάραντος καὶ Ὑδροῦντος παρὰ μικρᾷ λίμνῃ (ν. Ἀνδορία), ἔνθα Ἀρχίδαμος, ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, ἐνικήθη ὑπὸ τῶν Μεσσαπίων (Πλουτ. Ἄγ. Γ).

Μανέθων ἢ Μανεθῶς, Αἰγύπτιος, ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου (283—246 π. Χ.) ἱερογραμματεὺς ἐν Ἡλιουπόλει, ἔγραψεν ἑλληνιστὶ πολλὰ ἱστορικὰ, ἀστρονομικὰ, περὶ φυσικῆς συγγράμματα («τῶν φυσικῶν ἐπιτομὴ»), πάντα ἀπολεσθέντα· περιέσωσε δ' ὁ Γεώργιος Σύγκελος ἐκ τῶν Αἰγυπτιακῶν αὐτοῦ, χωρούντων ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρις Ἀλεξάνδρου, χρονολογικὴν μόνον ἀπαρίθμησιν τῶν δυναστειῶν καὶ βασιλέων τῆς Αἰγύπτου, ἧς ἡ ἀκρίβεια, ἐπὶ πολὺ ἀμφισβητηθεῖσα ὑπὸ τῶν πεπαιδευμένων, ἀπεδείχθη ὅμως ὡς ἀλάνθαστος ἀφ' ὅτου ἤρχισαν ἀναγινωσκόμενα τὰ ἱερογλυφικά. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται καὶ ποίημα εἰς 6 βιβλία, ἐπιγραφόμενον «Ἀποτελέσματα», καὶ περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῶν ἀστέρων ἐπὶ τῆς τύχης τῶν ἀνθρώπων πραγματευόμενον, ἀλλ' ἀναγνωρισθὲν ὡς πολὺ μεταγενέστερον, πιθανῶς τῆς ε' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Καὶ κρίνεται μάλιστα ὡς πολλοὺς ἔχον τοὺς συντάκτας.

Μανέρως, υἱὸς τοῦ πρώτου Αἰγυπτίου βασιλέως, νεώτατος ἀποθανὼν, δι' ὃ καὶ θρῆνοι ἐπ' αὐτῷ ἐψάλλοντο (Ἡρδ. Β, 79)· προσωποποίησις, ὡς ὁ Λῖνος, ὁ Ἄδωνις, ὁ Ὑάκινθος, τοῦ πρωΐμου θανάτου.

Μάνης, 1) ποταμὸς τῆς Λοκρίδος (Στρβ.).—2) Ὄνομα δούλων, μάλιστα Πα-

φλαγόνων (Ἀριστφ. Λυσιστρ. 907. — Στρβ.).

Μανέαι, 1) αἱ Ἐριννύες (Παυσ. Η, 24).—2) Παρὰ Λατίνοις ἦν ἡ Μ α ν ί α ὑποχθόνιος θεότης εἰς ἣν προσεφέροντο θυσίαι παίδων, κατὰ χρησμὸν εἰπόντα «ὅτι ὤφειλε νὰ προσφέρηται κεφαλὴ ἀντὶ κεφαλῆς», δηλ. πρὸς σωτηρίαν τοῦ ὑπὲρ οὗ ἡ θυσία ἐγίνετο. Ἀλλ' ὁ Ἰούν. Βροῦτος ἀντικατέστησεν ἀντὶ κεφαλῶν παιδίων κεφαλὰς μηκώνων καὶ σκορόδων.—3) Μ α ν ί α, ἡ χήρα τοῦ Ζήνιος, σατράπου τῆς Αἰολίδος, ἣν ὁ Φαρνάβαζος ἐγκατέστησε διάδοχον τοῦ πατρός της, ἣν δ' ἐφόνευσεν ὁ υἱός αὐτῆς Μειδίας (Ξεν. Ἑλλ. Γ, 1, 10).—Συνεχὲς ὄνομα δούλων γυναικῶν ἐκ Φρυγίας (Ἀρστ. Βάτρ. 1345).

Μάννες, ἴδ. Π ε ρ ι δ έ ρ α ι ο ν.

Μαντεῖον. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους, τὰς θείας βουλὰς διεμήνυον τοῖς ἀνθρώποις μάλιστα ὁ Ἀπόλλων, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Ζεύς, καὶ ἐνίοτε καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν θεῶν, καὶ μ α ν τ ε ῖ ο ν ἢ χ ρ η σ τ ή ρ ι ο ν ἦν ὁ ναὸς ἢ ὁ τόπος ἔνθα αἱ τοιαῦται ἀποκαλύψεις ἐγίνοντο ἢ ἐδίδοντο οἱ χρησμοί. Ὑπῆρχον δ' ἐν Ἑλλάδι μαντεῖα ἐπίσημα· Α', τοῦ Ἀ π ό λ λ ω ν ο ς, 1) τὸ ἐν Δ ε λ φ ο ῖ ς, κατ' ἀρχὰς Π ύ θ ω ν καλούμενον, ἐκ τοῦ π ύ θ ε σ θ α ι (τὸ μέρος ἔνθα ἠρώτων), μυθολογικῶς δ' ἐκ τοῦ ὅτι ὁ θεὸς κατετόξευσεν ἐκεῖ τὸν ὄφιν Πύθωνα, κληθέντα οὕτω δῆθεν ἐκ τοῦ ὅτι ἐσάπη ἐκεῖ (πύθεσθαι=σήπεσθαι) (Ὁμ. Ὕμν. εἰς Ἀπ. 185) ἐντὸς χάσματός τινος, καὶ ἐκ τῆς σήψεως ἀνέθρωσκον ἀτμοί, ἐξ ὧν παρετηρήθη ὅτι τὰ πέριξ βόσκοντα ποίμνια κατελαμβάνοντο ὑπὸ σπασμῶν, ὡς καὶ οἱ πλησιάζοντες ἄνθρωποι, μαντικὴν κτώμενοι δύναμιν (Διόδ. ΙΖ, 26.—Πλούτ. Ἐκλελ. Χρηστήρ. 42). Καὶ πρῶτον μὲν ἐχρησμοδότουν ἐκεῖ ἀλληλοδιαδόχως ἡ Γῆ, ἡ Θέμις, ἡ Φοίβη, ὁ Ποσειδῶν, ἡ Νύξ, ὁ Χρόνος· εἶτα δ' ἐδωρήθη ὁ χῶρος τῷ Ἀπόλλωνι (Αἰσχλ. Εὐμ. 3. — Ἴδ. Παυσ. Α, 5.—Ὑπόθ. Πινδ. Πυθ.—Τζέτζ. εἰς Λυκόφρ. 292). Παρὰ τῇ ἐκ τῶν βράχων τοῦ Παρνασσοῦ καταρρεούσῃ Κασταλίᾳ ἀνηγέρθη ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ, ὅλως δάφνῃ κατάστεπτος, καὶ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ ἀγάλματος ἐκαίοντο μόνον ξύλα ἐλάτης, καὶ ἀντὶ θυμιάματος δάφνη (Αἰσχ. Χοηφ. 1036. Εὐμ. 39.—Πλούτ. π. τ. ἐν Δελφ. ΕΙ). Ἐδίδοντο δ' οἱ χρησμοὶ ὑπὸ ἱερείας, ἥτις ἐκαλεῖτο Π υ θ ί α, καὶ ἦν παρθένος ἐξ ἐγχωρίων πτωχῶν ἀγροτῶν, ὑποχρεουμένη, ἀφ' οὗ ἅπαξ ἐξελέγετο, νὰ μένῃ μέχρι θανάτου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της καὶ ἄγαμος, ὡς νέα κόρη πάντοτε ἐνδυομένη (Διόδ.), εἰ καὶ ἀφ' ὅτου Θεσσαλός τις, Ἐχεκράτης καλούμενος, ἐδελέασε μίαν ἐξ αὐτῶν, ἐθεσπίσθη νὰ ἐκλέγηται πάντοτε ὑπερπεντηκοντοῦτις. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐξελέγετο μία ἅπαξ τοῦ ἔτους, μαντεύουσα κατὰ τὸν Δελφικὸν μῆνα Β ύ σ ι ο ν (ἴσως Πύθιον) (Πλούτ. Ἑλλ. κεφ. κατ. 9), εἶτα δέ, ὅτε ἤρχισε τοῦ χρηστηρίου ἡ φήμη, ἐξελέγοντο δύο ἐναλλὰξ χρησμοδοτοῦσαι, καὶ τρίτη πρὸς ἀντικατάστασιν τῆς τυχὸν κωλυομένης, καὶ ἐμάντευον καθ' ὡρισμένας ἡμέρας ἑκάστου μηνὸς (Πλούτ. Ἀλέξ. 14). Πάλιν δ' ὅτε ἐξέπεσε τὸ μαντεῖον, ὡς ἐπὶ Πλουτάρχου, περιωρίσθη ἐκ νέου ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν εἰς μίαν. Πρὶν ἢ χρησμοδοτήσῃ ἡ Πυθία, παρεσκευάζετο ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. Οἱ χρησμὸν ζητοῦντες, προσήρχοντο κατὰ τάξιν κληρώσεως (Αἰσχλ. Εὐμεν. 32. — Εὐριπ. Ἴων, 422)· ἀλλ' οἱ Δελφοὶ ἐνίοτε ἐχορήγουν π ρ ο μ α ν τ ε ί α ν εἰς ἐπισήμους ξένους ἢ εὐεργέτας· ἔδιδον δ' ἐνίοτε καὶ ἀ τ έ λ ε ι α ν, ἐξ οὗ συμπεραίνεται ὅτι καὶ τέλος τι ἀπητεῖτο παρὰ τῶν τὸν χρησμὸν συμβουλευομένων (Ἡρδ. Α, 54). Ὁ προσερχόμενος, προσάγων θῦμα ὃ ἐλέγετο ὁ σ ι ω τ ὴ ρ (Πλούτ. Ἐκλ. χρ. 49), οὕτως ἠρώτα τὸν χρησμόν. Ἡ δὲ Πυθία, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας παρασκευασθεῖσα διὰ νηστείας καὶ λουτρῶν ἐν τῇ Κασταλίᾳ, ὡδηγεῖτο ὑπὸ ἱερέως τινός, ὅστις π ρ ο φ ή τ η ς ἐλέγετο, καὶ ἀνεβιβάζετο εἰς τρίπουν ἱστάμενον ἐπὶ χάσματος γῆς (ἴσως τὴν σχισμάδα δι' ἧς ἡ Κασταλία κατέρχεται), ἐξ οὗ ἐνομίζετο ὅτι ἀτμοὶ ἐκπεμπόμενοι τὴν ἐνέπνεον (Παυσ. Α,

24, 5), εἰς λύσσαν ὡς ἐπιστεύετο καὶ ἐνίοτε μέχρι θανάτου (Διόδ. ΙΣΤ, 26.—Στρβ. Θ, 419.—Πλούτ. π. ἐκλ. χρηστ.) αὐτὴν ἐρεθίζοντες, καὶ ἐξέπεμπεν ἀνάρθρους φωνάς, ἐξ ὧν ὁ προφήτης ἐξήγει τὸν χρησμὸν, συνήθως αἰνιγματώδους καὶ διφορουμένης ἐννοίας, ἐπὶ τῆς ἀκμῆς δὲ τοῦ χρηστηρίου, καὶ ὅτε περὶ δημοσίων καὶ μεγάλων συμφερόντων ἐπρόκειτο, συντεταγμένον εἰς στίχους, καὶ μάλιστα ἑξαμέτρους, τοὺς ἐπινοηθέντας κατὰ τὴν ἐκεῖ πίστιν ὑπὸ μιᾶς τῶν ἀρχαιοτάτων Πυθιῶν, Φ η μ ο ν ό η ς (Πλούτ. Χρ. ἔμμ. Πυθ. 19). Εἶχε δὲ τὸ μαντεῖον καὶ πέντε ἱερεῖς ἰσοβίους, ὡς καὶ τὸν προφήτην ὁ σ ί ο υ ς λεγομένους (Εὐριπ. Ἴων, 411,—Πλούτ. Κεφ. κατ. 9), ἐκ πέντε οἴκων, τῶν Κλεομαντιδῶν, τῶν Θρακιδῶν, τῶν Λαφριαδῶν, καὶ δύο ἄλλων, πάντων ἀμέσων ἀπογόνων τοῦ Δευκαλίωνος (Λυκ. κ. Λεωκρ. σ. 150. — Διόδ. ΙΣΤ, 24. — Ἡσύχ, λ. Λαφρ.). Ἀπὸ τῶν Πελοποννησιακῶν ἤδη ἤρξατο παραμελούμενον τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν, τοὐλάχιστον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, θεωρούντων αὐτὸ ὡς τοὺς Δωριεῖς προστατεῦον (Πλούτ. Δημοσθ. Κ)· ἐπὶ Πλουτάρχου ἐθεωρεῖτο ὡς ἀπολέσαν τὴν θείαν ἔμπνευσιν· καὶ διετηρήθη μὲν μέχρις Ἰουστινιανοῦ, ἀλλ' οὐδεμιᾶς ἀπολαῦον ὑπολήψεως.— 2) Τὸ ἐν Ἄ β α ι ς τῆς Φωκίδος, καὶ ὑπὸ τοῦ Κροίσου ἐρωτηθὲν (Ἡρδ. Α, 46), ὑπὸ τοῦ Ξέρξου κατεδαφισθὲν, οὐχ ἧττον διετήρει ἔτι τὴν μαντικὴν αὐτοῦ δύναμιν καὶ ἀφοῦ οἱ Βοιωτοὶ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ πολέμου ἐντελῶς τὸ κατέστρεψαν (Παυσ. Α, 35), ὁ δ' Ἀδριανὸς ἀνῳκοδόμησεν ἐκεῖ ναόν.—3) Ἐπὶ τοῦ ὄρους Π τ ώ ο υ παρὰ ταῖς Θήβαις, οὐ πρῶτος π ρ ό μ α ν τ ι ς ὑπῆρξε Τήνερος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Μαλίας νύμφης. Ἐχρησμοδότει δ' Αἰολιστί, ἅπαξ δ' ὑπὸ Καρῶν ἐρωτηθὲν, ἀπήντησε Καριστί. Κατεστράφη δ' ὅτε καὶ αἱ Θῆβαι, ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου (Ἡρδ. Η, 135.—Στρβ. Θ, 413, 7. — Παυσ. Θ, 33. — Πλούτ. π. ἐκλ. χρηστ. 8). — 4) Ἐν Ἰ σ μ η ν ί ῳ τῆς Βοιωτίας, χρησμοδοτοῦν διὰ σημείων καὶ τῆς ἐξετάσεως τῶν θυμάτων (Ἡρδ. Η, 134.—Διόδ. ΙΖ. 10.—Παυσ. Θ, 10, 2). — 5) Ἐν Ὑ σ ι α ῖ ς πρὸς τῇ Ἀττικῇ. Οἱ πίνοντες ἐξ ἱεροῦ φρέατος ἐμαντεύοντο (Παυσ. Θ, 2, 1). — 6) Παρὰ τοῖς Λεύκτροις, ἐν Ε ὐ τ ρ ή σ ε ι, ἐκλιπὸν ἐπὶ τῶν Μακεδόνων (Πλούτ. π. ἐκλ. χρηστ. 5. —Στεφ. Βυζ. λ. Εὔτρησις.—Εὐστ. Ἰλ. Β, 502).—7) Ἐν Τ ε γ ύ ρ ᾳ, ἣν ἡ Πυθία ἐκήρυξε τὸν γενέθλιον τοῦ Ἀπόλλωνος τόπον. Ἐχρησμοδότουν δὲ καὶ ἐκεῖ προφῆται (Πλούτ. Πελοπ. 16, Ἐκλπ. Χρστ. 8. — Στ. Β. λ. Τεγν.—8) Ἐν Ὀ ρ ο β ί α ι ς τῆς Εὐβοίας, ἔνθα ὁ Ἀπόλλων ἐλέγετο Σελινούντιος (Στρβ. Ι, 445).—9) Ἐν Ἄ ρ γ ε ι, εἰς τὸ Λύκαιον, ἐχρησμοδότει γυνὴ προφῆτις (Πλούτ. Πύρρος, ΛΑ).—10) Ἐν Λ α ρ ί σ ῃ, τῇ Ἀκροπόλει τοῦ Ἄργους, εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Δειραδιώτου Ἀπόλλωνος, ἐχρησμοδότει παρθένος, ἐμπνεομένη διὰ τῆς γεύσεως αἵματος ἀρνίου, θυομένου διὰ νυκτός. Ἐσώζετο μέχρι Παυσανίου (Β, 24. 1).—11) Τὸ ἐπίσημον ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἐν Δ ι δ ύ μ ο ι ς πρὸς τῇ Μιλήτῳ, εἰς ναὸν ὑφιστάμενον πρὸ τῆς ἐποικήσεως τῶν Ἰώνων (Παυσ. Ζ, 2, 4), καὶ οἰκοδομηθέντα, ὡς ἐνομίζετο, ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος Βράγχου, ὅστις, ἐκ Δελφῶν ἐλθὼν ὡς κ α θ α ρ ι σ τ ή ς, συνεκόμισε καὶ τὸ μαντεῖον· τὸν δὲ βωμὸν ἤγειρεν ὁ Ἡρακλῆς (Παυσ. Ε. 13, 6. — Στρβ. ΙΣΤ, 634). Ἐκ τοῦ Βράγχου ὠνομάζοντο οἱ ἱερεῖς τοῦ ναοῦ Β ρ α γ χ ί δ α ι· ἐξ αὐτῶν δ' ἓν γένος, οἱ Εὐ α γ γ ε λ ί δ α ι, εἶχον κυρίως τὸ δῶρον τοῦ μαντεύειν (Κόνων ΜΔ)· πᾶσα δ' ἡ λοιπὴ διάταξις ἦν ὡς ἐν Δελφοῖς. Εἰς τὸ μαντεῖον τοῦτο ὡς καὶ εἰς τὸ ἐν Δελφοῖς ἔδωκε λαμπρὰ δῶρα ὁ Κροῖσος· ἐσύλησαν δ' αὐτὰ οἱ Πέρσαι (Ἡρδ. ΣΤ, 19), καὶ τὸ χαλκοῦν ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος ἀπεκόμισεν ὁ Ξέρξης εἰς Ἐκβάτανα μετὰ τῶν θησαυρῶν τοῦ ναοῦ, παραδοθέντων ὑπό τινων ἐκ τῶν Βραγχιδῶν, οἵτινες ἀπῳκίσθησαν εἰς Βακτριανὴν, καὶ ὧν τοὺς ἀπογόνους ἐτιμώρησεν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος. Ἀπέδωκε δὲ τὸ

ἄγαλμα εἰς τοὺς Μιλησίους ὁ Σέλευκος, διότι ὁ Διδυμαῖος χρησμὸς τὸν προσηγόρευσε βασιλέα (Παυσ. Α. 16, 3.— Διόδ. Θ, 90).— 12) Ἐν Κλάρῳ τῆς Κολοφῶνος, ἱδρυθὲν ἐπὶ Κρητῶν πρὸ τῆς εἰς Ἀσίαν μεταβάσεως τῶν Ἰώνων, καὶ τοῦτο ἀφίδρυμα τοῦ Δελφικοῦ. Ἡ ἐκ Δελφῶν θυγάτηρ τοῦ Τειρεσίου Μαντὼ ἔσχεν υἱὸν τὸν Μόσπον, οὗ οἱ ἀπόγονοι ἦσαν ἡ μαντικὴ φυλὴ (Παυσ. Ζ, 3, 1). Ὁ μάντις, ἀπαίδευτος, ἐλάμβανε μόνον τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐρωτώντων τὸν χρησμὸν, κατέβαινεν εἰς εὐρὺ φρέαρ, ἔπινεν ἐξ αὐτοῦ, καὶ ἐχρησμοδότει ἐμμέτρως (Tac. Ann. II 54). —13) Ἐν Γρυνείᾳ παρὰ τῇ Μυρίνῃ (Ἑκατ. Ἀποσπ. 201). — 14) Ἐν Λέσβῳ τοῦ Ἀπόλ. Ναπαίου ἢ Γονναπαίου (Ἀρστφ. Νεφ. 145).—15) Ἐν Ἀβδήροις (Τζέτζ. εἰς Λυκόφρ. 445).— 16) Ἐν Δήλῳ, μόνον ἐν ὥρᾳ θέρους (Καλλίμ. Ὕμν. εἰς Δῆλος Α.—Serv. Virg. Æ. IV, 143).--17) Ἐν Πατάροις τῆς Λυκίας, μόνον ἐν χειμῶνι, ὅτε ἡ πρόμαντις παρέμενεν ὅλην νύκτα εἰς τὸν ναὸν, περιμένουσα τὴν ἔμπνευσιν (Ἡρδ. Α. 132). — 18) Ἐν Τελμησσῷ τῆς Λυκίας, ἔνθα οἱ μάντεις ἦσαν ἰδίως ἐξηγηταὶ ὀνείρων καὶ τεράτων (Ἡρδ. Α, 78.—Ἀρριαν. Β, 3). — 19) Ἐν Κυανέαις πρὸς τῇ Τελμησσῷ, ἔνθα εἰς τὴν πηγὴν τοῦ ὕδατος ἀντανεκλῶντο τὰ ἀπόντα ἢ μέλλοντα (Παυσ. Ζ, 21, 6).—20) Ἐν Μαλλῷ τῆς Κιλικίας (Στρβ. ΙΔ, 675. — Ἀρρ. Β, 5).—21) Ἐν Κιλικίᾳ (ἴσως τὸ αὐτὸ) Σαρπηδονίου Ἀπόλλωνος (Διόδ. ΛΒ, 11) — 22) Ἐν Ὕβλῃ τῆς Καρίας (Ἀθήν. ΙΕ, 672). — 23) Ἐν Ἱερᾷ κώμῃ παρὰ τῷ Μαιάνδρῳ, ἐμμέτρως χρησμοδοτοῦν (Στ. Βυζ. λ. Μαντεῖον. — Liv. XXXVIII, 13). =Β, τοῦ Διός· 1) Ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἐπίσημον ἀρχαιότατα (Σοφκλ. Οἰδ. τύρ. 901), εἶτα ἐκπεσόν. Ἦσαν δ' οἱ προφῆται αὐτοῦ μόνον ἱερομάντεις.—2) Ἐν Δωδώνῃ τῆς Ἠπείρου, ἐπίσημον ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων (Ὁμ. Ἰλ. Β, 233). Οἱ χρησμοὶ ἐξηρτῶντο ἐκ τῶν ἤχων οὓς παρῆγον τὰ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου κινούμενα φύλλα τῶν δρυῶν καὶ φηγῶν τοῦ ἱεροῦ ἄλσους καὶ οἱ ἐκ τῶν κλάδων αὐτῶν ἐξαρτώμενοι λέβητες. Προσέτι δὲ καὶ δύο κίονες πλησίον ἀλλήλοις ἱδρυμένοι ἔφερον ὁ μὲν μέγαν χαλκοῦν λέβητα (τὸ Δωδωναῖον χαλκεῖον Σουίδ. ἐν λ. —Στρβ. Θ, ἀποσπ.), ὁ δὲ χαλκοῦν παῖδα, ἔχοντα διὰ χειρῶν μάστιγα, ἐξ ἧς ἐκρέματο τριπλῆ ἅλυσις μετ' ἀστραγάλων, οἵτινες, κινούμενοι ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, ἐκτύπων τὸ χαλκεῖον καὶ παρῆγον παντοίους ἤχους. Τῶν ἤχων τούτων τὴν ἑρμηνείαν ἔδιδον κατ' ἀρχὰς ἱερεῖς, εἶτα δὲ ἱέρειαι λεγόμεναι πέλειαι ἢ πελειάδες, διότι ἐπεκράτει ἡ πίστις ὅτι περιστεραὶ (πέλειαι) προσπτᾶσαι ἐκ Θηβῶν τῆς Αἰγύπτου, ἐκόμισαν τὴν ἐντολὴν τῆς ἱδρύσεως τοῦ μαντείου (Ἡρδ. Β, 55.—Σοφκλ. Τραχ. 169. — Παυσ. Α, 12, 10), ἐξ οὗ καὶ ἦν ὁ Ζεὺς ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ἱεροῖς κριοπρόσωπος (Ἡρδ. Δ, 181). Ἐλέγετο δ' ὅτι καὶ περιστερὰ, καθημένη ἐπὶ ἱερᾶς δρυὸς, ἐπίσης ἐχρησμοδότει (Δ. Ἁλικ. Α, 14). Ἐλαμβάνοντο δ' αἱ πέλειαι ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων οἴκων τῆς Δωδώνης, καὶ τριῶν ἐξ αὐτῶν τὰ ὀνόματα ἐπὶ Ἡροδότου ἦσαν Προμένεια, Τιμαρέτη, Νικάνδρα. Καὶ ἄνδρες ὅμως ὑποφῆται ἡρμήνευον ἐπίσης τοὺς χρησμοὺς καὶ ἐλέγοντο Τόμουροι (Στρβ.). Οἱ χρησμοὶ ἐδίδοντο πολλάκις δι' ἑξαμέτρων. Ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν δὲ χρόνων ἦν ἡ σπουδαιότης τοῦ μαντείου μικροτέρα ἢ ἐν τοῖς πρὶν χρόνοις. Καὶ κατεστράφη μὲν ὁ ναὸς ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν τῷ 219 π. Χ., καὶ ἀπεκόπησαν αἱ ἱεραὶ δρῦς (Πολβ. Δ, 67), ἀλλὰ τὸ μαντεῖον ὑπῆρχεν ἔτι μέχρι τοῦ γ' αἰῶνος μ. Χ., καὶ ὁ Στράβων (Ζ, 3, 2, 9) μνημονεύει ἔτι τῶν ἱερειῶν αὐτοῦ. — 3) Τὸ τοῦ Διὸς Ἄμμωνος ἐν Ὀάσει τῆς Λιβύης, οὗ ἐφίδρυμα ἐλέγετο τὸ ἐν Δωδώνῃ, τὸ πρῶτον διὰ τῶν Κυρηναίων γνωσθὲν τοῖς Λακεδαιμονίοις. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀπὸ τῆς 94 Ὀλυμπιάδος ἔπεμπον ἐκεῖ, καὶ πρὶν ἔτι, θεωρίαν διὰ τριήρεως ἥτις Ἀμμωνιεὺς ὠνομάσθη (Ἡσύχ.— Σουίδ. λ. Ἄμμων.— Ἁρπκρ. λ. Ἀμμωνίς).

Τὸ ἱερεῖον ὑπηρετεῖτο ὑπὸ ἱερέων πολυαρίθμων (Διόδ. Γ, 50. ΙΖ, 59). Ἐπὶ Στράβωνος (ΙΖ, 813) ἦν ἤδη ἐν παρακμῇ, πολλαχοῦ ὅμως τῆς Ἑλλάδος εἶχον ἱδρυθῇ ναοὶ αὐτοῦ ἐπώνυμοι. Τοῦ Διὸς δὲ χρηστήρια μνημονεύονται πολλαχοῦ τῆς Ἀσίας (Ἡρδ. Β, 29. — Διόδ. Γ, 6) διότι οἱ Ἕλληνες τὸν Δία ὠνόμαζον τὸν ὑπέρτατον θεὸν παντὸς ξένου λαοῦ. =Γ', ἄλλων θεῶν μαντεῖα, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ εἰδικῶν περιστάσεων χρησμοδοτοῦντα. Τοιαῦτα ἦσαν 1) ἐν Πέτραις τῆς Ἀχαΐας τὸ τῆς Δήμητρος, ἔνθα εἰς ἱερὰν πηγὴν βυθιζόμενον κάτοπτρον, ἐπιστεύετο ὅτι προέλεγε τὴν ἔκβασιν βαρείας ἀσθενείας, τὸν ἀσθενῆ δεικνύον ὡς ζῶντα ἢ ὡς νεκρὸν (Παυσ. Ζ, 21, 5).—2) Τὰ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ καὶ πολλαχοῦ. Οἱ ἀσθενεῖς μίαν νύκτα εἰς τὸν ναὸν ἐγκοιμώμενοι, ἔβλεπον κατ' ὄναρ τὴν θεραπείαν των, ὡς ἐκ σωζομένων ἀναθηματικῶν ἐπιγραφῶν μαρτυρεῖται. — 3) Πλούτωνος καὶ Κόρης (Ἀμφιτρίτης) παρὰ τῇ πόλει Νύσῃ τῆς Καρίας, ἔνθα οἱ ἀσθενεῖς ἢ οἱ ἱερεῖς εἰς τὸ Χαρώνιον ἄντρον τὸ παρὰ τῷ ἱερῷ ἐγκοιμώμενοι, ἅπαξ μάλιστα κατ' ἔτος, ἐπὶ τῆς πανηγύρεως, ἔβλεπον κατ' ὄναρ τὰ πρὸς θεραπείαν Παντὶ δ' ἑτέρῳ ἦν τὸ σπήλαιον ἄδυτον καὶ ὀλέθριον (Στρβ. ΙΔ, 649. Ἴδ. καὶ ΙΒ, 579).—4) Ἑρμοῦ ἐν Φαραῖς τῆς Ἀχαΐας. Εἰς τὸ ἐν τῇ ἀγορᾷ κείμενον ἄγαλμα τοῦ θεοῦ κατέθετεν ὁ προσερχόμενος, περὶ τὴν ἑσπέραν, ἕνα χαλκοῦν ($^1/_8$ ὀβολοῦ), ἀνῆπτεν ἕνα τῶν περικρεμαμένων λύχνων, ἠρώτα ὃ ἐβούλετο κρυφίως, εἰς τὸ οὖς τοῦ θεοῦ, ἔκλειε διὰ τῶν χειρῶν τὰ ὦτά του μέχρις οὗ ἐξήρχετο τῆς ἀγορᾶς, καὶ τὴν πρώτην φωνὴν ἧς ἤκουεν ἐξελθὼν αὐτῆς ἐξελάμβανεν ὡς μάντευμα (Παυσ. Ζ, 22, 2).— 5) Ἰνοῦς ἐν Ἐπιδαύρῳ Λιμηρᾷ καὶ ἐν Οἰτύλῳ, ὀνειρομαντεῖον (Παυσ. Η, 26, 1). — 6) Ἀκραίας Ἥρας, τὸ πάλαι μεταξὺ Λεχαίου καὶ Παγῶν (Στρβ. Η, 380). = Δ', Ἡρώων, 1) Ἀμφιαράου, παρὰ ταῖς Θήβαις πρὸς ταῖς Ποτνιαῖς, ἔνθα σχισθεῖσα ἡ γῆ κατέπιε τὸν Ἀμφιάραον. Ἐκεῖ οὐδὲν ζῷον ἔβοσκε τὴν χλόην, οὐδὲν πτηνὸν ἐκάθητο εἰς τοὺς κίονας τοῦ ἱεροῦ. Οἱ μετὰ νηστείαν καὶ ἀποχὴν οἴνου ἐγκοιμώμενοι ἐλάμβανον τὰ μαντεύματα καθ' ὕπνον. Οἱ Θηβαῖοι ὅμως ἀπεκλείοντο τοῦ μαντείου, διότι τὸν Ἀμφιάραον εἶχον δεχθῆ ὡς σύμμαχον καὶ οὐχὶ ὡς μάντιν (Ἡρδ. Η, 134. — Παυσ. Θ, 8, 2. — Φιλόστρ. Β. Ἀπλλ. Β, 37). — 2) Τοῦ αὐτοῦ ἐν Ὠρωπῷ, ἱδρυθὲν ὑπὸ τῶν Θηβαίων (Στρβ. Θ, 395), ἐπίσης τοῖς ἐγκοιμωμένοις χρησμοδοτοῦν. Οἱ μαντευόμενοι ἔρριπτον νομίσματα εἰς τὴν παραρρέουσαν πηγὴν (Παυσ. Α, 34, 2).—3) Ἀμφιλόχου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀμφιαράου, ἐν Μαλλῷ τῆς Κιλικίας, τὸ, κατὰ Παυσανίαν (Αὐτ.), πάντων ἀψευδέστατον ἐπ' αὐτοῦ (Ἴδ. Δ, Κάσσ. ΟΒ, 7).—4) Τροφωνίου ἐν Λεβαδείᾳ τῆς Βοιωτίας. Τὸ χρηστήριον ἦν ἐντὸς στενωτάτης ὀπῆς εἰς σπηλαίου μυχόν. Ὁ δὲ θέλων νὰ συμβουλευθῇ αὐτὸ, ἀφ' οὗ πλεῖστα ἔθυεν εἰς τοὺς θεοὺς, εἰς τὸν Τροφώνιον καὶ τοὺς παῖδάς του, ἐνήστευεν ἐφ' ἡμέρας τινὰς ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀγαθοῦ Δαίμονος καὶ τῆς Τύχης, ἐλούετο εἰς τὸν ποταμὸν τὴν Ἕρκυναν, ἔπινεν ἐκ τῶν πηγῶν τῆς Λήθης καὶ τῆς Μνημοσύνης, ἡγνίζετο ὑπὸ δύο παιδίων καλουμένων Ἑρμῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἱερέων, καὶ προσηύχετο εἰς ἄγαλμα πανάρχαιον, ἔργον τοῦ Δαιδάλου, παντὶ ἄλλῳ ἀπρόσιτον, ἐνδυθεὶς τέλος ἰδίαν ἐνδυμασίαν, ὠθεῖτο κάτω διὰ τῆς ὀπῆς εἰς ἄγνωστον πυθμένα, ἀνεβιβάζετο δὲ εἶτα ὀπίσω τοὺς πόδας ἔμπρός· ὥστε καὶ ὡς θαῦμα ἐθεωρεῖτο ὅτι εἷς ταύτην τὴν φοβερὰν δοκιμασίαν εἷς μόνος ἐμνημονεύετο ἀποθανὼν, εἷς δορυφόρος τοῦ Δημητρίου, καταβὰς οὐχὶ ἐκ πίστεως, ἀλλ' ἵνα κλέψῃ. Ὁ ἀναβὰς ἦν κατ' ἀρχὰς περίτρομος καὶ ἐπὶ πολὺ γέλως αὐτῷ δὲν ἐπήρχετο, ὤφειλε δὲ ν' ἀναθέσῃ εἰς τὸ ἱερὸν πίνακα, ἐφ' οὗ νὰ ἐγγράψῃ ὅ,τι κάτω εἶδεν ἢ ἤκουσεν (Παυσ. Θ, 39, 4—14). Ὁ στρατὸς τοῦ Σύλλα ἐλεηλάτησε τὸν ναὸν, ἀλλὰ τὸ μαντεῖον ἐσώζετο ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ ἔτι ἐπὶ

τοῦ Πλουτάρχου (π. Ἐκλελ. Χρηστ. 5.—Ἴδ. Φιλοστρ. 8. Ἀπολλ. Η, 19). — 5) Ἡρακλέους ἐν Βούροις τῆς Ἀχαΐας. Οἱ χρώμενοι τῷ μαντείῳ ἐλάμβανον καὶ ἔρριπτον 4 ἐκ πολλῶν ἐκεῖ κειμένων ἀστραγάλων, καὶ πίνακες περιεῖχον τὰς ἐξηγήσεις πάντων τῶν ῥιπτομένων σχημάτων (Παυσ. Ζ, 25, 6). Τοῦτο ἀνευρέθη ἐκεῖ, σπήλαιον ὂν ἐντὸς βράχου ἐν μέρει λελαξευμένον.—6) Πασιφάης ἐν Θαλάμοις τῆς Λακωνικῆς, ἔνθα ἠσκεῖτο ὀνειρομαντεία (Πλούτ. Κλεομ. Ζ. Ἆγις, Θ').—7) Κάλχαντος ἐν Δαυνίᾳ τῆς Ν Ἰταλίας ὁμοίως ὀνειρομαντεῖον. Ὁ ἐρωτῶν τὸν χρησμὸν ἐκοιμᾶτο ἐνειλιγμένος εἰς τὴν δορὰν μέλανος κριοῦ ὃν ἔθυε (Στρβ. ΣΤ, 284).—8) Φρίξου ἐν Ἰβηρίᾳ, πρὸς τῷ Καυκάσῳ (Στρβ. Θ, 492).=Ε', Νεκυομαντεῖα ἢ ψυχοπομπεῖα, ἔνθα οἱ μαντευόμενοι, θύοντες τοῖς ὑποχθονίοις θεοῖς, ἐπεκαλοῦντο τὰς ψυχὰς τῶν νεκρῶν, καὶ 1) τὸ ἀρχαιότατον καὶ περιφημότατον, ἐν Θεσπρωτίᾳ, παρὰ τῇ Ἀόρνῳ λίμνῃ (Ἡρδ. Ε, 92, 7. — Διόδ. Δ, 22.—Παυσ. Θ, 30, 3).—2) Ἐν Ἡρακλείᾳ τῆς Προποντίδος (Πλούτ. Κίμ. ΣΤ).

Μαντική. Γενικὴ ἦν ἡ πίστις τῶν ἀρχαίων, ἰδίως τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων, εἰς τὴν ὑπὸ τῶν θεῶν δωρουμένην εἴς τινας δύναμιν τοῦ διορᾶν τὰς θείας βουλὰς καὶ μαντεύειν τὰ μέλλοντα. Διῄρουν δὲ τὴν μαντικὴν εἰς ἄτεχνον καὶ εἰς ἔντεχνον. Ἡ πρώτη συνίστατο εἰς ἐνδόμυχον ἔμπνευσιν ἢ «θεόπνευστον ὁρμήν», δι' ἧς ὁ ἄνθρωπος ἐγίνετο ὄργανον πνεύματος, ὡς παρὰ τοῖς προφήταις τῶν Ἑβραίων. Οὕτω καὶ ὁ Ἕλλην Κάλχας παρ' Ὁμήρῳ γνωρίζει «τά τ' ἐόντα τά τ' ἐσσόμενα πρό τ' ἐόντα». Ἀλλὰ συνήθως ἐχορηγεῖτο ἡ ἐξάσκησις τῆς μαντικῆς δυνάμεως εἰς ὡρισμένους καιροὺς καὶ περιστάσεις, καὶ τοιαῦται ἦσαν α', αἱ ἐκστάσεις, καθ' ἃς ἡ ψυχή, μάλιστα ἐπὶ ἀσθενειῶν, ἢ κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου (Πλάτ. Ἀπλ. 39, C.— Ὁμ. Ὀδ. Σ, 153. Ἰλ. Ζ, 447, 843. Χ, 358), ἀπολυομένη τῶν δεσμῶν τοῦ σώματος, ἀνακτᾷ πρὸς στιγμὴν τὰς ὑψηλοτέρας αὐτῆς δυνάμεις· καὶ τοιούτων ἐκστάσεων δεκτικώτεραι ἐθεωροῦντο αἱ γυναῖκες, ὡς ἡ Κασσάνδρα, ἡ Πυθία, αἱ Σιβύλλαι παρὰ Ῥωμαίοις. — β'. Τὰ ὄνειρα, διότι καὶ ὁ ὕπνος ἐθεωρεῖτο ὡς χαλαρῶν τὰ σωματικὰ δεσμὰ τῆς ψυχῆς, καὶ αἴρων αὐτὴν πλησιέστερον εἰς τὴν θείαν αὐτῆς καταγωγήν. Τούτου ἕνεκα ὡς θεία ἔμπνευσις ἐθεωρεῖτο τὸ ὄνειρον. «Καὶ γὰρ τ' ὄναρ ἐκ Διός ἐστι» (Ὁμ. Ἰλ. Α, 63), καὶ ὑπῆρχε καὶ θεὸς τῶν ὀνείρων (Ἰλ. Β, 6. — Παυσ. Β, 10, 2). Πολλάκις δὲ παρίστανται ἐν ὀνείρῳ καὶ ἄλλαι θεότητες (Ὀδ. Ζ, 13,) ἢ θανόντων σκιαὶ (Ἰλ. Ψ, 65). Ἐξηρτῶντο δὲ τὰ φαντάσματα τοῦ ὀνείρου ἐκ τοῦ πέμποντος αὐτὰ θεοῦ, καὶ ἴσχυον μόνον ἐφ' ὅσον τὸ ὄναρ, εἴτε ἐναργῶς δεικνύοντα, εἴτε συμβολικῶς ὑπεμφαίνοντα (Ὀδ. Τ, 535) τὴν θέλησιν τῶν θεῶν, ὅτε ἀπῃτοῦντο ἐξηγήσεις τοῦ ὀνειροκρίτου ἢ ὀνειροπόλου. Ἀλλ' ὑπῆρχον καὶ ἀπατηλὰ ὄνειρα (Ὀδ. Τ, 560), καὶ πολλάκις καὶ οἱ θεοὶ δι' αὐτῶν ἠπάτων (Ἰλ. Β, 1), ὥστε ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ εἰς αὐτὰ ὁ ἄνθρωπος. Οὐδ' εἶχε δὲ πᾶν ὄνειρον σημασίαν καὶ σπουδαιότητα. Ἀλλὰ πλὴν τῶν ἀπροκλήτως ἐπιφοιτώντων ὀνείρων, ἐζήτουν οἱ Ἕλληνες τοιαῦτα παρὰ τῶν θεῶν καὶ δι' ἐγκοιμήσεως. — γ'. Οἱ χρησμοὶ ἢ μαντεύματα, προσέτι καὶ θεοπρόπια, φῆμαι, θέσφατα, λόγια λεγόμενοι. Ἦν δὲ τὸ μέρος ἔνθα ὁ χρησμὸς ἠρωτᾶτο (χρῆσθαι), τὸ μαντεῖον ἢ χρηστήριον, καὶ ὁ μάντις ὁ μεταδίδων τοὺς χρησμοὺς ἐλέγετο χρησμῳδὸς ἢ χρησμολόγος, ὅπερ ὅμως ἐνέφαινε καὶ τὸν ἑρμηνεύοντα τοὺς χρησμούς, ὡς καὶ τὸν συλλογὴν αὐτῶν ποιούμενον. Ἦσαν δὲ τὰ χρηστήρια προσηρτημένα εἰς ὡρισμένους τόπους καὶ εἰς ναοὺς θεῶν, καὶ εἶχον ἰδίους ἱερεῖς, ἀπολαμβάνοντα γενικῆς πίστεως, τινὰ καὶ γενικῆς φήμης παρὰ τοῖς Ἕλλησι, προσέτι καὶ παρὰ βαρβάροις. Εἶδος δ' ἰδιαίτερον τῶν χρη-

στηρίων ἦσαν τὰ σκευομαντεῖα, νεκρομαντεῖα ἢ ψυχοπομπεῖα, συνδεόμενα μετὰ λατρείας ἡρώων ἢ χθονίων θεοτήτων, ὡς τὸ τοῦ Ἀμφιαράου ἐν Ὠρωπῷ, τοῦ Ἀμφιλόχου καὶ Μόψου ἐν Κιλικίᾳ, τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ, τοῦ Κάλχαντος καὶ Ποδαλειρίου ἐν Γαργάνῳ τῆς Ἀπουλίας. Εἰς τούτων τοὺς ναοὺς, οἱ χρησμὸν ἐπικαλούμενοι καὶ μάλιστα πρὸς ἀσθενειῶν θεραπείαν, κατεκλίνοντο ἐπὶ τῆς δορᾶς τοῦ θυσιασθέντος ἱερείου· ἐπιστεύετο δὲ ὑπὸ τῆς κοινῆς προλήψεως καὶ ὅτι εἰς τοὺς τοῖς νεκροῖς θύοντας, ἐπικαλουμένους αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ τῶν τάφων κατακλινομένους ἢ ἀγρυπνοῦντας, ἐπεφαίνοντο πολλάκις τὰ εἴδωλα τῶν τεθαμμένων καὶ ἔδιδον τὰς ζητουμένας μαντείας. Ὡς πολὺ σπουδαιότερα δ' ἐθεωροῦντο τὰ κυρίως καὶ διὰ λόγου μαντεύματα, ἃ ἐχρησμοδότουν εἰς ἔκστασιν περιερχόμενοι, ἢ ὑποτιθέμενοι ὅτι περιήρχοντο, μάντεις ἢ μάντιδες, ὧν τὰς ἀσυναρτήτους φωνὰς οἱ λεγόμενοι προφῆται συνηρμολόγουν εἰς ἀπαντήσεις, τὸ πλεῖστον δυσνοήτους, διφορουμένας, καὶ πολλῶν ἑρμηνειῶν δεκτικάς. Ὁ πρώτιστος χρησμοδότης θεὸς ἦν ὁ Ἀπόλλων, καὶ τὸ περιφημότατον μαντεῖον (ἴδ.) τὸ τῶν Δελφῶν, οὗ καὶ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν πολιτικὴν ἐπιρροὴν ψάλλει ἤδη ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Ι, 404. Ὀδ. Θ, 80), καὶ οὗ ἡ σπουδαιότης πολὺ ηὔξησε μετὰ τῶν Δωριέων τὴν εἰσβολήν. — Ἑτέρα μαντειῶν κατηγορία ἦν ἡ διὰ σημείων, ὡς ἐν Ὀλυμπίᾳ, οἱ ἐκεῖ ἱερεῖς Ἰαμίδαι ἐμάντευον παρατηροῦντες τὰ ἱερεῖα καὶ τὰ φαινόμενα ἐπὶ τῶν θυσιῶν (Ἡρδ. Η, 134.— Στρβ. Η, 542.— Ξεν. Ἑλλ. Δ, 7, 2). Ὁμοίως ἐν τῷ Ἰσμηνίῳ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Θήβαις· καὶ ἐν τῷ παναρχαίῳ τοῦ Διὸς ἐν Δωδώνῃ (Ὁμ. Ἰλ. Π, 235. Ὀδ. Ξ, 327). Οἱ χρησμοὶ, ἰδίως οἱ ἐπισημότεροι, μεγάλην ἐξήσκουν ἐπιρροὴν καὶ ἐπὶ τῆς πολιτικῆς πορείας καὶ ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἑλλάδος, ἐν ὅσῳ ὑπηρετοῦντο ὑφ' ἱερέων τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν σοφίαν θεραπευόντων· ἀλλ' ἐξέπεσαν εἰς τὴν κοινὴν ὑπόληψιν καὶ πίστιν ἀφ' ὅτου, ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς παρακμῆς, ἤρξαντο καὶ αὐτοὶ δεισιδαιμονίας «καὶ πρὸς κερδοσκοπίαν» ἰδιωτικὰ ὑπηρετοῦντες συμφέροντα. Ἡ δ' ἔντεχνος μαντεία ἦν ἡ ἐξαρτωμένη ἐκ σημείων τινῶν, ὧν ἀπῃτεῖτο ἡ σπουδὴ καὶ γνῶσις, ἡ δ' ἑρμηνεία ἐστηρίζετο ὡς ἦν ἑπόμενον ἐπὶ δεισιδαιμονιῶν. Παρ' Ὁμήρῳ (Ὀδ. Ρ, 383. Ι, 135) οἱ ἀσκοῦντες αὐτὴν ἀπετέλουν ἰδίαν τάξιν, ὡς ἦν ἡ τῶν ἰατρῶν, τῶν κηρύκων, κτλ. Ἐν γένει δὲ καὶ πᾶν ἀπροσδόκητον φαινόμενον ἐξελαμβάνετο ὡς τέρας καὶ θεῖον μήνυμα. Τοιαῦτα τέρατα ἢ σήματα παρ' Ὁμήρῳ εἰσὶν οὐράνια, ἐκ τοῦ Διὸς προερχόμενα φαινόμενα (Διοσημίαι) ὡς ἀστραπαὶ βρονταὶ, κεραυνοὶ, ἶρις, οἰωνοὶ, ἤτοι μεγάλα ὄρνεα, ὡς τὰ ἐξ Ὀλύμπου ὑπὸ τῶν θεῶν ἐκπεμπόμενα, προσέτι δὲ καὶ ὁ πταρμὸς, καὶ φωνὴ ἀνθρωπίνη ἀντηχοῦσα (κληδὼν, φήμη), ἐνίοτε δὲ, ἀλλὰ σπανίως, καὶ ἔκτακτα φαινόμενα, ὡς βροχὴ αἵματος (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 53. Π, 459. Ὀδ. Υ, 345. Μ, 394). Καὶ συνήθως μὲν ταῦτα ἐδήλουν ἁπλῶς εὐτυχίαν ἢ ἀποτυχίαν. Ἀλλ' ἐνίοτε ἦν ἀναγκαία καὶ ἑρμηνεία αὐτῶν, καὶ αὕτη ἦν τὸ ἔργον τοῦ μάντεως, προφήτου, θεοπρόπου, οἰωνοσκόπου ἢ οἰωνιστοῦ, θυοσκόπου (Ὀδ. Α, 202. Ἰλ. Ω, 221). Ἦσαν δ' οἱ μάντεις ἄλλοι ἢ οἱ ἱερεῖς, καὶ ἐνίοτε μὲν καὶ ἡγεμόνες, ὡς ὁ Ἀμφιάραος, ὁ Ἕλενος, ἡ Κασσάνδρα, ἄλλοτε δημιουργοὶ (Ὁμ. Ὀδ. Α, 416. Ο, 255. Π, 383). Ἐνίοτε ἐπιρροὴν εἶχον ἐπὶ τῆς ἑρμηνείας τοῦ τέρατος αἱ περιστάσεις ὑφ' ἃς αὐτὸ ἐπεφάνη (Ἰλ. Θ, 245. Β, 301)· ἄλλοτε δὲ τὸ μέλλον παριστᾶτο συμβολικῶς ὑπ' αὐτοῦ (Ὀδ. Ο, 525. Β, 146. Ἰλ. Μ, 200). Βαθμηδὸν διὰ τὰς πολιτικὰς καὶ ἄλλας ἐπισήμους περιστάσεις ὑπερίσχυσαν οἱ χρησμοί· ἀλλ' ἰδίως διὰ τὰς πολιτικὰς περιπετείας ἔμενε πάντοτε ἔγκυρος ἡ τοιαύτη μαντεία, εἰς ἣν καὶ παντοῖα ἄλλα προσετέθησαν στοιχεῖα, ὡς αἱ ἐκλείψεις, οἱ διάττοντες ἀστέρες, τρικυμίαι, πλημμύραι, ἡ καπνομαντεία (ἐκ τῆς κινήσεως τοῦ ἀνα-

θρώσκοντος καπνοῦ, καὶ διάφορα εἴδη ἐντόμων καὶ ζώων, ὡς λαγωοί, ὄφεις, ἀράχναι, πρὸ πάντων δὲ ὄρνεα (οἰωνοί), καὶ τὸ οἰωνοὺς ἢ ὄρνιθας γνῶναι ἦν τὸ ἔργον τῶν οἰωνιστῶν ἢ οἰωνοπόλων. Ἄλλος δὲ τρόπος μαντείας ἦν ὁ διὰ τῶν οὐχὶ ἀφ' ἑαυτῶν παρουσιαζομένων, ἀλλὰ ζητουμένων σημείων, οἷον ἐν τοῖς ἐντοσθίοις τῶν ἱερείων, ἡ ἱεροσκοπία ἢ ἱερομαντεία διὰ τῶν ἱεροσκόπων (ἢ βωμοσκόπων, θυοσκόπων σπλαγχνοσκόπων, ἡπατοσκόπων),

Ἡ ἐμπυρομαντεία, ἣν ἐπέβλεπον οἱ πυρκόοι, ἦν ἡ ἐκ τῆς παρατηρήσεως τῆς φλογὸς τῆς θυσίας, ἀποδιδομένη τὸ πρῶτον εἰς τὸν Ἀμφιάραον. Ἡ πηγομαντεία ἠρύετο τὰς ἐξηγήσεις της ἐκ τοῦ ἂν ἢ ἐπὶ πόσον ἀντικείμενόν τι ῥιπτόμενον εἰς πηγήν, ἐπέπλεεν ἢ ἐβυθίζετο, ἢ ἐκ τῆς παρατηρήσεως τῶν κύκλων οὓς παρῆγε λίθος βυθιζόμενος. Ἡ κοσκινομαντεία συνίστατο εἰς τοῦτο, ὅτι ζητουμένου τινός, ἐνόχου φέρ' εἰπεῖν, κλέπτου κτλ., ἐκρεμᾶτο κόσκινον ἐκ κλωστῆς καὶ ἐστρέφετο, προφερομένων διαφόρων ὀνομάτων. Ἐκεῖνος δέ, εἰς οὗ τὸ ὄνομα ἔπαυε στρεφόμενον, ἦν ὁ ζητούμενος. Ἡ χειρομαντεία, ἡ τέχνη τοῦ μαντεύειν ἐκ τῆς παρατηρήσεως τῶν γραμμῶν τῆς ἀνοικτῆς χειρός, μνημονεύεται καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ ὁ Ἀρτεμίδωρος, τῇ β' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ., ἔγραψε θεωρίαν περὶ αὐτῆς. Εἰς ταύτην τὴν κατηγορίαν ὑπάγεται καὶ ἡ ἀξινομαντεία (ἴδ.). Ἐπὶ Ῥωμαίων δ' ἡ ἐπίτασις τῆς δεισιδαιμονίας, ἥτις προοδοποιεῖ τὴν πτῶσιν τῶν θρησκευμάτων, ἐξετάθη καὶ εἰς τὴν μαντικήν, ἐξοκείλασαν τέλος εἰς ἀγυρτικὴν γοητείαν.

Μαντίνεια, χώρα ἐπὶ Ὁμήρου ἤδη γνωστὴ (Ἰλ. Β, 207), ἐπὶ τοῦ Ἀ τῆς Ἀρκαδίας, ἐν πεδιάδι ἣν διαρρέει τὸ ποτάμιον Ὄφις, Ν τοῦ ὄρους Ἀγχουσίας καὶ τοῦ Ὀρχομενοῦ, Β τῆς Τεγέας. Μέχρι τῶν Περσικῶν συνίστατο ἐκ 5 κωμῶν εἰς διάφορα μέρη τῆς πεδιάδος κειμένων, καὶ πολιτικῶς συνδεδεμένων. Τότε ὅμως, προτροπῇ τῶν Ἀργείων, οἱ κάτοικοι αὐτῶν συνῴκησαν καὶ ὠχύρωσαν μίαν πόλιν εἰς τῆς κοιλάδος τὸ βάθος. Τῷ 420 π. Χ. οἱ Σπαρτιᾶται ἐνίκησαν τοὺς Ἀργείους καὶ τοὺς αὐτοῖς συμμαχοῦντας Μαντινεῖς (Θουκ. Ε, 72). Τῷ 385 ἡ πόλις κατεστράφη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Ἀγησιλάου, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην ἀνῳκοδομήθη ἐκ νέου. Ἐκεῖ δ' ἐνίκησε καὶ ἀπέθανεν ὁ Ἐπαμεινώνδας τῷ 362, καὶ μνημεῖον ἠγέρθη αὐτῷ οὐ μακρὰν τῆς πόλεως. Τὴν κυριαρχίαν δ' ἐπ' ἄλλων πελοποννησιακῶν πόλεων ἀφήρεσαν τῇ Μαντινείᾳ οἱ Σπαρτιᾶται (Θουκ. Ε, 29.—Ξεν. Ἑλλ. Ε, 2). Ἐπὶ τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ ὁ Ἄρατος ἐτιμώρησεν ἀπηνῶς τοὺς Μαντινεῖς ὡς τὰ τῆς Σπάρτης φρονοῦντας, καὶ πολλοὺς τῶν ἐπισημοτέρων ἐξ αὐτῶν ἐθανάτωσεν ἢ ἐπώλησε (Πολ. Β, 57. 62.—Πλούτ. Ἄρ. ΜΕ). Ἐπὶ Μακεδόνων ἡ πόλις μετωνομάσθη Ἀντιγόνεια, ἀλλὰ τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα τῇ ἀπέδωκεν ὁ Ἀδριανός, ἀνεγείρας ἐν αὐτῇ καὶ λαμπρὸν ναὸν τῷ Ἀντινόῳ. Ἴχνη αὐτῆς σῴζονται ὁρατά.

Μάντιος, ἴδ. Μελάμπους.

Μάντουα, τουσκικὴ πόλις ἐπὶ νήσου, ἔνδοξος ὡς πατρὶς τοῦ Βιργιλίου, γεννηθέντος παρ' αὐτῇ εἰς χωρίον καλούμενον Ἄνδης (Virg. G. III, 12).

Μαντώ, ἴδ. Τειρεσίας καὶ Πολύιδος.

Μαξέλεια (ἡ) ποταμὸς τῆς Ὑρκανίας, ἐκβάλλων εἰς τὴν Κασπίαν (Πτλμ.)

Μάξιμος, 1) **Τύριος,** νεοπλατω-

νικὸς τῆς β' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., ἐδίδαξεν ἐπὶ τῶν δύο Ἀντωνίνων καὶ ἐπὶ Κομμόδου, ἐν Ἑλλάδι καὶ Ῥώμῃ φιλοσοφίαν καὶ ῥητορείαν, δι' ὃ καὶ σοφιστὴς ἐλέγετο. Σώζονται αὐτοῦ 41 διαλέξεις ἢ λόγοι περὶ διαφόρων ἀντικειμένων, ἐξ ὧν καταφαίνεται ὅτι, εἰ καὶ ὀπαδὸς τοῦ Πλάτωνος, εἶχεν ὅμως ἀνεξάρτητον κρίσιν ὁ Μάξιμος. Παρεδέχετο κλίμακα ἧς ἀνωτάτη βαθμὶς ἦν ἡ θεότης, κατωτάτη ὁ φυτικὸς κόσμος, καὶ μετογενέστεροι φιλόσοφοι παρεδέχθησαν καὶ ἐπανέλαβον ταύτην αὐτοῦ τὴν ἰδέαν. Τὸ ὕφος του δὲ, οὐχὶ ἄμεμπτον, ἔχει τι τὸ ἐπιτετηδευμένον. — 2) Μ. Ἐφέσιος, νεοπλατωνικὸς, τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος, ἐδίδαξεν ἐν Ἐφέσῳ, καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει, κληθεὶς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ. Ἐλέγετο αὐτὸς προκαλέσας τὴν ἀποστασίαν τοῦ αὐτοκράτορος ἀπὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ, καὶ διὰ τοῦτο εἰς θάνατον καταδικασθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀνθυπάτου Φέστου. Ἔγραψε περὶ ἀστρολογίας καὶ μαγείας, ἀλλ' οὐδὲν αὐτοῦ διεσώθη. Οὐδὲ τὰ φιλοσοφικὰ αὐτοῦ ἔργα φαίνεται ὅτι ἦσαν σπουδαῖα.

Μάξυες, λαὸς τῆς Λιβύης παρὰ τῷ Τρίτωνι ποταμῷ, ἀξιῶν ὅτι κατήγετο ἀπὸ τῶν Τρώων (Ἡρδ. Δ, 191). Τὸ σῶμά των ἔβαφον διὰ μίλτου, τῆς δὲ κόμης ἔτρεφον μόνον τὸ δεξιὸν ἥμισυ.

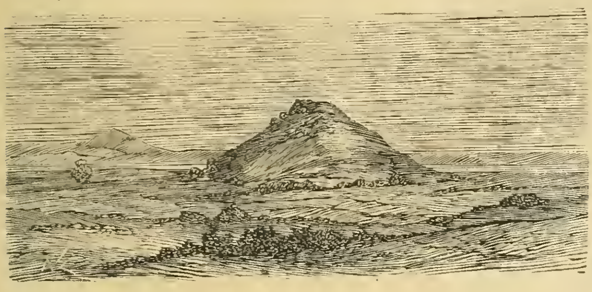
Μάραθος, πόλις τῆς Φοινίκης, ἥτις ποτὲ ἔκειτο ἀπέναντι τῆς Ἀράδου (Ἀρρ. Β, 13, 8. 14, 1. 15, 6. — Στρβ. ΙΣΤ, 753).

Μαράθουσα, μικρὰ νῆσος τοῦ Αἰγαίου παρὰ ταῖς Κλαζομεναῖς (Θουκ. Η, 81).

Μαραθὼν, πεδιὰς παραλία τῆς Ἀττικῆς, ΒΑ τῶν Ἀθηνῶν, ὀπίσω τοῦ Βριλισσοῦ (Πεντελικοῦ), 2 ὡρῶν μῆκος καὶ 1-1 ½ ὥρας πλάτος ἔχουσα, ἀπετέλει τετράπολιν, συγκειμένην ἐκ τῶν δήμων Μαραθῶνος, Τρικορύθου, Οἰνόης καὶ Προβαλίνθου, καὶ ὑπῆρξε τὸ περίφημον πεδίον τῆς ἐνδόξου μάχης (τῷ 490 π. Χ.), καθ' ἣν οἱ Ἀθηναῖοι ὑπὸ τὸν Μιλτιάδην ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας (Ἡρδ.

ΣΤ, 107. 108. 10. 117). Πρὸς τὰ Ν τῆς πεδιάδος τεχνητὸς σωρὸς, 200 βημάτων περιφέρειαν καὶ 30′ ὕψος ἔχων, ἐφ' οὗ δὲ πολλάκις αἰχμαὶ βελῶν εὑρίσκονται, ἐστὶ βεβαίως τὸ κενοτάφιον τῶν εἰς τὴν μάχην πεσόντων Ἀθηναίων, λείψανα δέ τινα μαρμαροκτίστου περιοχῆς εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ΒΔ, ἡ θέσις τοῦ τροπαίου καὶ τοῦ τῷ Μιλτιάδῃ ἀνεγερθέντος μνημείου (Παυσ. Α, 32, 3). Ὑπῆρχε δὲ καὶ ἕτερος μικρότερος σωρὸς, πιθανῶς ὁ τῶν Πλαταιέων, μὴ σωζόμενος πλέον. Ὁ Μαραθὼν διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον αὑτοῦ ὄνομα, ὃ ἐμυθεύετο λαβὼν ἀπὸ υἱοῦ τινος τοῦ Σικυωνίου Ἐποπέως, μετοικήσαντος εἰς τὴν Ἀττικὴν (Παυσ. Α, 32).

Μαράκανδα (τὰ), πρωτεύουσα τῆς Σογδιανῆς (ν. Σαμαρκάνδα) (Ἀρρ. Γ, 30, 6. Δ, 3, 6).

Μαρακοί, λαὸς Αἰτωλικὸς, πλησίον τῶν Δολόπων (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 1, 7).

Μάργανα (τὰ), ἡ Μαργάλα (ἡ), πόλις τῆς Πισάτιδος ἐν Ἤλιδι, ἀγνώστου θέσεως. Οἱ κάτοικοι Μαργανεῖς (Ξεν. Ἑλλ. Γ, 2, 25. Δ, 2, 16.—Στρβ. Η, 349.—Διόδ. ΙΕ, 77).

Μαργαρῖται, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις λίαν ἐκτιμώμενοι, εἰς πολύτιμα ἐνώτια καὶ ἄλλα κοσμήματα χρησιμεύοντες, καὶ πολλάκις καὶ τοῖς νικηταῖς ἐν ἀγῶσιν ὡς βραβεῖον διδόμενοι. Περίφημος μνημονεύεται ὁ μέγιστος, ὃν ἐλέγετο εἰς ὄξος ἀναλύσασα ἡ Κλεοπάτρα καὶ πιοῦσα εἰς ὑγείαν τοῦ Ἀντωνίου. Οἱ πλεῖστοι καὶ ὡραῖοι τῶν μαργαριτῶν ἡλιεύοντο περὶ τὰς νήσους τοῦ Περσικοῦ κόλπου. Εὑρίσκοντο δὲ μετέπειτα καὶ παρὰ ταῖς Βρεττανικαῖς νήσοις, ἀλλ' οὐχὶ καθαροὶ, καὶ μᾶλλον μολυβδόχροες.

Μαργιανή, περσικὴ ἐπαρχία, μεταξὺ τοῦ Ὤξου πρὸς Β, Σογδιανῆς καὶ Βακτριανῆς πρὸς Α, Ἀρείας πρὸς Ν, καὶ Ὑρκανίας πρὸς Δ. Ἡ πρωτεύουσα αὐτῆς, ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἱδρυθεῖσα, ἐκλήθη Ἀλεξάνδρεια. Ἀντίοχος δ' ὁ πρῶτος τὴν μετωνόμασεν Ἀντιόχειαν Μαργιανὴν (Στρβ. ΙΑ, 516).

Μαργίτης, ἢ Μαργείτης, ἐσήμαινε τὸν μωρὸν καὶ δοκησίσοφον. Ἡ λέξις λέγεται προελθοῦσα ἐκ κυρίου ὀνόματος τοῦ ἥρωος κωμικοῦ τινος ποιηματίου, ὃ ἐσφαλμένως ἀπεδίδετο εἰς τὸν Ὅμηρον, ἢ τ' ἀνάπαλιν τὸ ὄνομα προῆλθεν ἐκ τοῦ ἐπιθέτου. Ὁ Ἀριστοτέλης (Ποιητ. Δ.), λέγει τὴν κωμῳδίαν προκύψασαν ἐκ τοῦ ποιήματος ἐκείνου, ὡς τὴν τραγῳδίαν ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν ῥαψῳδιῶν. Εἰς τοὺς ἑξαμέτρους δὲ τοῦ ἔπους τούτου λέγεται παρεισαγαγὼν ἰάμβους Πίγρης, ὁ υἱὸς ἢ ἀδελφὸς τῆς ἐπὶ Ξέρξου βασιλίσσης τῆς Καρίας Ἀρτεμισίας, εἰς ὃν ἀποδίδεται καὶ ἡ παρεισαγωγὴ πενταμέτρων εἰς τὴν Ἰλιάδα, καὶ ὑπό τινων καὶ ἡ συγγραφὴ τῆς Βατραχομυομαχίας.

Μάργος, 1) ποταμὸς τῆς ἐν Ἀσίᾳ Μαργιανῆς ἐκβάλλων εἰς τὸν Ὦξον (Στραβ.). — 2) Ποταμὸς τῆς ἄνω Μοισίας ἐν Εὐρώπῃ, ἐκβάλλων εἰς τὸν Δούναβιν (Στρβ.). Ὁ ν. Μοράβας.

Μάρδοι, ἔθνος νομαδικὸν καὶ λῃστρικὸν τῆς Μηδίας περὶ τὴν Κασπίαν (Ἡρδ. Α, 125.—Στρβ. Πτολμ.—Plin.).

Μαρδόνιος, υἱὸς Γωβρύου, νυμφευθεὶς Ἀρταξώστραν, τὴν θυγατέρα Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου. Ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ φιλοδόξως τῷ Ἀρταφέρνει ἀντιπολιτευόμενος, ἐγκατέστησε πανταχοῦ τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα. Τῷ δὲ 493, διαταγῇ τοῦ Δαρείου, ἐξεστράτευσεν ἅμα ἔαρι εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἧς ἤλπισε νὰ

καταστῇ Πέρσης ἡγεμών. Ἀλλ' ὅτε ὁ μὲν στόλος του κατεστράφη εἰς τὸν Ἄθω, ὁ δὲ στρατὸς ἀπεκρούσθη ὑπὸ τῶν Βρυγῶν τῆς Μακεδονίας, τότε ἐπαύθη τῆς ἀρχηγίας (Ἡρδ. ΣΤ, 45). Ἀλλ' ὁ Ξέρξης τὸν παρεδέχθη αὖθις (τῷ 480) ὡς ἕνα τῶν ἀρχιστρατήγων του (Ἡρδ. Η, 82), καὶ μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ἧτταν ἔμεινεν ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ παρακλήσει καὶ διεχείμασεν ἐν Θεσσαλίᾳ μετὰ 30,000 ἀνδρῶν (Ἡρδ. Η, 113. — Διόδ. ΙΑ. 19), Πέμψας δ' ἐπὶ ματαίῳ τὸν Μακεδόνα Ἀλέξανδρον πρὸς διαπραγμάτευσιν εἰς Ἀθήνας, προὐχώρησεν αὖθις τὸ ἑπόμενον ἔαρ, καὶ κατέστρεψεν ἐκ νέου τὰς Ἀθήνας, 10 μῆνας μετὰ τὴν πρώτην εἰσβολὴν (Ἡρδ. Θ, 3). Εἰς Βοιωτίαν δ' ἀποσυρθεὶς, ἐστρατοπέδευσε παρὰ τὸν Ἀσωπὸν, καὶ συνεκρότησε τῷ 479 τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν. Ἀνδρείως δὲ μαχόμενος, ἔπεσε φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Σπαρτιάτου Ἀειμνήστου (Ἡρδ. Θ, 63), καὶ ἐτάφη κρυφίως (Ἡρδ. Θ, 85). — Πλούτ. Ἀριστ. 1Θ).

Μαρεῶτις, λίμνη, ἐν τῇ κάτω Αἰγύπτῳ, Δ τοῦ Νείλου, προελθοῦσα ἐκ τοῦ Κανωπικοῦ στομίου καὶ ἄλλων διορύγων. Εἶχε 300 σταδίων μῆκος καὶ 150 πλάτος, καὶ ἐχρησίμευε καὶ ὡς λιμὴν τῆς Ἀλεξανδρείας διὰ τοῦ Νείλου τὸν πλοῦν (Ἀρ. Γ, 1, 5). Ὠνομάζετο δὲ κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ νοτίου αὐτῆς χείλους κειμένην πόλιν Μ α ρ έ α ν (ἢ Μάρειαν) (Ἡρδ. Β, 18. 30. — Θουκ. Α, 104), πρωτεύουσαν τοῦ Μ α ρ ε ώ τ ο υ ν ο μ ο ῦ (Στρβ. ΙΖ, 799).

Μαριάμμη, πόλις τῆς Κοίλης Συριας, ἣν ὁ Ἀλέξανδρος ἀπένειμε τῇ Ἀράδῳ (Ἀρρ. Β. 13, 8).

Μαριανὴ, πόλις εἰς τὰ Β τῆς Κορσικῆς, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Μαρίου. Μ α ρ ι α ν ὸ ν δὲ ἦν ἑτέρα πόλις, εἰς τὰ Ν τῆς αὐτῆς νήσου.

Μαριανδυνοὶ, λαὸς οἰκῶν εἰς τὰ ΒΔ τῆς Βιθυνίας (Ἡρδ. Γ, 90), ἐν τῷ περσικῷ στρατῷ μαχόμενοι παρὰ τοῖς Παφλαγονίοις (Ἡρδ. Ζ. 72, 75. — Ξεν. Ἀν. ΣΤ. 2, 1. — Στρβ. Ζ, 295). Ἐλέγοντο κληθέντες κατὰ Μ α ρ ι α ν δ υ ν ὸ ν, τὸν υἱὸν τοῦ Φινέως ἢ τοῦ Φρίξου (Ἀπλ. Ῥοδ. Β, 725. 785).

Μαρικᾶς, ἴδ. Ε ὔ π ο λ ι ς.

Μαρῖνος, 1) γεωγράφος τοῦ β' αἰῶνος μ. Χ., μικρὸν τοῦ Πτολεμαίου ἀρχαιότερος, ἐκ Τύρου. Πρῶτος ὥρισε τὴν κατὰ πλάτος καὶ μῆκος θέσιν τῶν χωρῶν, καὶ σαφέστερον πάντων τῶν προκατόχων του περιέγραψε τὴν Β ἀκτὴν τῆς Εὐρώπης. Ἐξ αὐτοῦ κυρίως ἠρύσθη ὁ Πτολεμαῖος. — 2) Περίφημος ἀνατόμος, περὶ τὰ 90 π. Χ., ὑπὸ τοῦ Γαληνοῦ ὁ «ἐπανορθωτὴς τῆς ἀνατομίας» λεγόμενος. Ἀλλ' οὐδὲν ἐσώθη ἐκ τῶν συγγραμμάτων του.

Μάριον, ἡ εἶτα Ἀ ρ σ ι ν ό η κληθεῖσα πόλις ἐν Κύπρῳ (Στφ. Βυζ.).

Μάρισος, ποταμὸς τῆς Δακίας, ἐκβάλλων εἰς τὸν Δούναβιν (Στρβ.) ν. Μαρίτσα.

Μαρκιανὸς, ἐξ Ἡρακλείας τῆς Βιθυνίας, γεωγράφος ζῶν περὶ τὰ 410 μ. Χ. συντάξας εἰς 2 βιβλία «περίπλουν τῆς ἔξω θαλάσσης», ἐκ πηγῶν τοῦ Ἄννωνος καὶ Σκύλακος μέχρι τοῦ Πτολεμαίου, καὶ ὁρίζων ἐν αὐτῷ κατὰ στάδια τὰς ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσεις τῶν τόπων. Ἕτερον δ' ἔργον αὐτοῦ, ἡ περιγραφὴ τῶν ἀκτῶν τῆς Μεσογείου, ἐρανισθὲν ἐκ τοῦ Ἀρτεμιδώρου, ἀπωλέσθη πλὴν μικρῶν ἀποσπασμάτων, πολυτίμων διὰ τὸν ὁρισμὸν τῶν ἀποστάσεων, καὶ μαρτυρούντων περὶ τῆς ἐμβριθοῦς ἐπιμελείας τοῦ συγγραφέως.

Μαρκόμανοι, ἰσχυρὸν Γερμανικὸν ἔθνος μεταξὺ τοῦ Δουνάβεως, Ῥήνου καὶ Μοίνου, ἐχθροὶ τῶν Ῥωμαίων, πολεμήσαντες καὶ κατὰ τοῦ Καίσαρος (Cæs. I, 31. — Tac. XXVIII).

Μάρμαξ, εἷς τῶν ὑπὸ τοῦ Οἰνομάου φονευθέντων μνηστήρων τῆς Ἱπποδαμείας (Παυσ. ΣΤ, 21).

Μαρμαρικὴ, ἡ Α τῆς Αἰγύπτου Β παραθαλασσία χώρα, συνήθως ταττομένη μετὰ τῆς Κυρηναϊκῆς, ἐξετείνετο πρὸς Ν μέχρι τῆς Ὀάσεως τοῦ Ἄμμωνος, καὶ περιελάμ-

βανε, πλὴν τῆς κυρίας Μαρμαρικῆς, Α αὐτῆς καὶ τὸν Λιβυκὸν νομόν. Ἤδη ἔρημος ἡ χώρα αὕτη, φαίνεται ὅτι ἦν εὔφορος ἐν τῇ ἀρχαιότητι. Οἱ κάτοικοι Μ α ρ μ α ρ ί δ α ι, ἦσαν νομάδες, καὶ αἱ κυριώτεραι αὐτῶν φυλαὶ ἦσαν οἱ Ἀδυρμαχίδαι καὶ Γιλιγάμμαι παρὰ τὴν ἀκτήν, οἱ Νασαμόναι καὶ Αὐγίλαι ἐν τῷ ἐσωτερικῷ (Στρβ. ΙΖ, 789).

Μαρμαρικὴ, χώρα τῶν βορείων παραλίων τῆς Ἀφρικῆς, μεταξὺ Κυρήνης καὶ Λιβύης (Πτλμ.), νῦν Βάρκα.

Μαρμάριον, πόλις τῆς Εὐβοίας, πλησίον τῆς Καρύστου, μετ' ἀξιολόγων λατομείων (Στρβ..)

Μάρμαρος (ὁ), σκληρὸς καὶ λάμπων λίθος παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Μ, 380. Π, 735. Ὀδ. Ι, 499). Εἶτα (καὶ ἡ μ., καὶ τὸ μ ά ρ μ α ρ ο ν), ὁ κατάλευκος τιτανόλιθος, οὗ ἰδίως χρῆσιν ἐποιοῦντο ἐπὶ τῆς ἀκμῆς αὐτῶν ἡ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ἡ γλυπτική. Καὶ ἐν Ῥώμῃ δὲ, ὑπὸ τοῦ παραδείγματος τῶν Ἑλλήνων διδαχθεὶς πρῶτος Μέτελλος ὁ Μακεδονικὸς ἀνήγειρε ναὸν μαρμάρινον. Ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις τοῖχοι λιθόκτιστοι ἐκαλύπτοντο ὑπὸ πλακῶν μαρμαρίνων, ὅπερ ἐκαλεῖτο ὀ ρ θ ο μ α ρ μ ά ρ ω σ ι ς. Τὰ περιφημότερα μάρμαρα ἦσαν τὰ τῆς Π ά ρ ο υ, κατάλευκα καὶ στίλβοντα ἔχοντα μόρια· προσέτι τὸ τοῦ Πεντελικοῦ ὄρους τῆς Ἀττικῆς, μᾶλλον γαλακτῶδες· τὸ τοῦ Ταϋγέτου, λευκότατον καὶ αὐτὸ καὶ στερεόν. Τὸ δὲ τοῦ Ὑμηττοῦ ἦν μᾶλλον ὑπόφαιος τιτανόλιθος· τὸ κορινθιακὸν, ποικίλον, μάλιστα κίτρινον· τὸ φρύγιον (συνναδινὸν), λευκὸν ἐρυθρόστικτον· τὸ θεσσαλικὸν, φλέβας ἔχον ἀναμὶξ λευκὰς, μελαίνας καὶ πρασίνας· τὸ Καρύστιον τῆς Εὐβοίας, πράσινον ἢ μικτόν· τὸ Θάσιον, λευκόν· τὸ Λέσβιον, κιτρινόλευκον· τὸ ἐκ Προκοννήσου παρὰ τῷ Σιγείῳ ἀκρωτηρίῳ, κατάλευκον μετὰ μελαίνων φλεβῶν· ὁμοίως δὲ μετὰ ποικίλων φλεβῶν τὸ ἐκ τῆς Νίσης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Καὶ ἡ Ἀσία δὲ καὶ ἡ Ἀφρικὴ παρεῖχον ὡραῖα μάρμαρα, ὡς ἡ Νουμιδία κίτρινα πορφυρόστικτα· ἡ Ἀραβία, ὅμοια τοῖς Ἰωνικοῖς καὶ οὐχὶ ἐκείνων κατώτερα. Βραδύτερον εὑρέθησαν καὶ ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ Εὐρώπῃ, ἰδίως ἐν τῷ ὄρει Λούνᾳ τῆς Τυρρηνίας (ν. Καράρα).

Μαρουκῖνοι, ἀρχαῖον ἔθνος τῆς μέσης Ἰταλίας, συμμιχθὲν μετὰ τῶν Σαβίνων (Πολύβ.).

Μάρπησσα, ἴδ. Ἴ δ α ς.

Μάρσοι, 1) λαὸς μάχιμος τῆς μέσης Ἰταλίας, ἄποικος τῶν Σαβίνων, εἰς ἄσκησιν τῆς μαγείας ἐπιδιδόμενος, καὶ τὸ ὄνομα ὑποτιθέμενος ὅτι εἵλκεν ἀπὸ Μάρσου τοῦ υἱοῦ τῆς Κίρκης (Στρβ.).—2) Λαὸς Γερμανικὸς παρὰ τῷ Ῥήνῳ (Στρβ.).

Μαρσύας, 1) Υἱὸς Ὀλύμπου, Ὑάγνιδος, ἢ Οἰάγρου, ὁ Φρύγιος αὐλητὴς τῆς Κυβέλης. Ἐμυθεύετο ὅτι εὑρὼν αὐλὸν ὃν εἶχε ῥίψει ἡ Ἀθηνᾶ, προὐκάλεσε τὸν Ἀπόλλωνα μετὰ τῆς λύρας αὐτοῦ εἰς διαγωνισμὸν, εἰς ὃν ἡττηθεὶς, ἐξεδάρη ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, κρεμάσαντος τὸ δέρμα του εἰς τὸ σπήλαιον ἐξ οὗ πηγάζει ὁ ποταμὸς Μαρσύας· ἐκεῖ δὲ τὸ δέρμα χαρμοσύνως ἐκινεῖτο ὁσάκις ἤκουεν ἀντηχοῦσαν αὐλοῦ μουσικὴν (Ἡρδ. Ζ, 26.—Ξεν. Ἀν. Α. 2, 8). Συνεχῶς ἀπαντῶνται ἀρχαῖαι καλλιτεχνικαὶ παραστάσεις τοῦ διαγωνισμοῦ τούτου.—2) Ἱστορικὸς ἐκ Πέλλης, ἀδελφὸς τοῦ Ἀντιγόνου, μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τραφεὶς, εἶτα στρατηγὸς Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ. Ἔγραψεν εἰς 10 βιβλία «Μακεδονικὰ», ἀπὸ τοῦ πρώτου τῆς Μακεδονίας βασιλέως, μέχρι τῆς ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου εἰς Συρίαν ἐκστρατείας τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἄλλο, ὡς ἐλέγετο, σύγγραμμα περὶ τῆς ἀγωγῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου. Τῷ ἀπεδίδοντο δὲ καὶ «Ἀττικὰ» ἐν 12 βιβλίοις· ἀλλὰ ταῦτα φαίνεται ὅτι ἦσαν μεταγενεστέρου τινὸς, καὶ ἄλλα γράψαντος, Μαρσύου, υἱοῦ Ἀριστοφάνους, γεννηθέντος ἐν Φιλίπποις, οὗ ἀποσπάσματα σώζονται.

Μαρσύας, 1) Μικρὸς ποταμὸς ἐν Φρυ-

γίᾳ πηγάζων κατὰ τοὺς μὲν (Ἡρόδ. Ε, 26. —Ξενφ. Ἀν. Α, 2, 8) ἐκ βράχου κειμένου ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Κελαινῶν, κατὰ τοὺς δὲ (Στρβ. Plin.), ἐκ τῆς Αὐλοκρήνης, κειμένης ἐν κοιλάδι, εἰς ἀπόστασιν 10 μιλίων ἀπὸ τῆς Ἀπαμείας· ὥστε πιθανῶς εἶχε πηγὰς εἰς αὐτὸν ἑνουμένας. Ἐν Ἀπαμείᾳ δὲ ἡνοῦτο καὶ μετὰ τοῦ Μαιάνδρου.—2) Ὁμόρρους τοῦ Μαιάνδρου ἐν Καρίᾳ, παραρρέων τὰ Ἀλάβανδα, καὶ κατὰ τὰς Τράλλεις εἰσβάλλων εἰς τὸν ποταμὸν (Ἡρδ. Ε, 118).

Ἐκ τοιχογρ. Πομπ.

Μαρσύπιον, εἶδος βαλαντίου. αὐτὸ ὁ συνήθως παρίσταται εἰς τὰς χεῖρας ἔχων ὁ Ἑρμῆς.

Μάρτυρες. Εἰς τὰ δικαστήρια ἐν Ἀθήναις ὡς μάρτυς ἦν δεκτὸς πᾶς ἀνὴρ ἐνῆλιξ, ἐλεύθερος καὶ ἐπίτιμος, πολίτης ἢ ξένος· ὁ δὲ δοῦλος μόνον διὰ βασάνου, καὶ πολλάκις ἀπητεῖτο ἡ μαρτυρία καὶ βάσανος αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου τοῦ κυρίου του διὰ προκλήσεως. Εἰς καταμαρτυρίαν καθ' ἑαυτοῦ οὐδεὶς ὑπεχρεοῦτο. Ὤφειλον δ' οἱ μάρτυρες νὰ καταθέτωσι μόνον ἐκεῖνα ὅσων ἦσαν αὐτόπται, καὶ οὐχὶ «ἀκοὴν μαρτυρεῖν», πλὴν ἂν ὁ παρ' οὗ ἤκουσαν εἶχεν ἀποθάνει. Ἂν ἐπὶ τῆς ἀνακρίσεως ἐπροσκαλοῦντο εἰς μαρτυρίαν, ἔγραφον αὐτὴν ἐπὶ πίνακος μάλθῃ κεχρισμένου (Ἁρποκρ.), ἵνα ἐπιφέρωνται αἱ ἀναγκαῖαι μεταρρυθμίσεις· ἄλλως ἐγράφοντο ἐπὶ λευκοῦ γραμματείου, ῥιπτομένου καὶ ἐγκλειομένου εἰς ἐχῖνον. Καὶ ἐν τῇ δικασίμῳ ἡμέρᾳ καλούμενοι ἀνέβαινον εἰς τὸ βῆμα τῆς μερίδος ὑπὲρ ἧς ἐμαρτύρουν, καὶ ἐκύρουν ἃ ἐγγράφως κατέθεσαν. Ὁ δ' ἀρνούμενος ὑπεβάλλετο εἰς πρόστιμον 1000 δρ., ἢ ὤφειλε δι' ἐξωμοσίας νὰ ὁρκισθῇ ὅτι δὲν ἐμαρτύρησε τὰ αὐτῷ ἀποδιδόμενα. Παρὰ τοῦ κωλυομένου νὰ προσέλθῃ ἵνα μαρτυρήσῃ, ἐζητεῖτο ἐ κ μ α ρ τ υ ρ ί α, ἤτοι ἔγγραφος μαρτυρία, ἧς ἡ γνησιότης ἐκυροῦτο ὑπὸ μαρτύρων, καὶ δίκη ψ ε υ δ ο μ α ρ τ υ ρ ί α ς ἐδύνατο νὰ κινηθῇ κατ' αὐτοῦ, ἢ, τούτου ἀρνουμένου, κατὰ τῶν μαρτύρων τῆς ἐκμαρτυρίας.

Μαρτυρούπολις, πόλις τῆς μεγ. Ἀρμενίας, κτισθεῖσα ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ (Προκ.).

Μαρψίας, φιλοτάραχος δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις (Ἀριστφ. Ἀχαρν. 702).

Μάρων, 1) ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος ἢ τοῦ Βάκχου ἐν Ἰσμάρῳ τῆς Θρᾴκης, οὗ ἐφείσθη ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπὶ λύτροις, ὅτε ἐκυρίευσε τὴν πόλιν. Κατ' αὐτὸν ὠνομάσθη ἡ Μαρώνεια (Ὁμ. Ὀδ. Α, 191.—Νόνν. Διον. ΙΘ, 179). — 2) Εἷς τῶν ἐν Θερμοπύλαις πεσόντων Σπαρτιατῶν, ᾧ ἠγέρθη ἡρῷον ἐν Σπάρτῃ (Ἡρδ. Ζ, 227.— Παυσ. 12).

Μαρώνεια, πόλις τῶν Κικόνων ἐν Θρᾴκῃ, ἐπὶ τῆς Ἰσμαρίδος λίμνης (Ἴδ. Μάρων) (Στρβ.)—

Μαρωνειάς, πόλις τῆς ἐν Συρίᾳ Χαλκιδικῆς (Πλμ. Ε, 13).

Μάσης (ὁ), ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Ἀργολίδος, ἔνθα ἦν ἔπειτα ἡ Ἑρμιόνη (Ὁμ. Ἰλ. Β, 562.—Στρβ.).

Μασίστης, υἱὸς Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, εἷς τῶν ἀρχιστρατήγων τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Ζ, 82.)

Μασίστιος, ἵππαρχος ἐν τῷ Περσικῷ στρατῷ, φονευθεὶς ἐν ἀψιμαχίᾳ ὀλίγον πρὸ τῆς ἐν Πλαταιαῖς μάχης τῷ 479 π. Χ. (Ἡρδ. Θ, 20.—Πλούτ. Ἀρστδ. ΙΔ).

Μασσαγέται, λαὸς νομάδων ἰσχυρὸς καὶ μάχιμος, κατὰ τὴν βόρειον ἀκτὴν τῆς Κασπίας πέραν τοῦ Ἀράξου (Ἡρδ. Α, 201), ἢ Ἰαξάρτου, πιθανῶς δὲ πρὶν ἐγγύτερον τῶν Οὐραλίων οἰκῶν. Ἦσαν τὰ ἤθη τραχεῖς καὶ ἄγριοι, καὶ ἐπιστεύετο περὶ αὐτῶν ὅτι δὲν εἶχον τὸν γάμον, ὅτι ἐφόνευον τοὺς γέροντας. Ἐλάτρευον δὲ τὸν ἥλιον καὶ ἔθυον αὐτῷ ἵππους (Ἡρδ. Α, 216). Ἡ χώρα αὐτῶν παρῆγε χαλκὸν καὶ χρυσὸν, ἐστερεῖτο δὲ σιδήρου καὶ ἀργύρου (Στρβ. ΙΑ, 512). Παρ' αὐτοῖς ἐπιστεύετο φονευθεὶς ὁ Κῦρος (Ἡρδ. Α, 208).

Μασσαλία, πόλις τῷ 600 π. Χ. ὑπὸ

φυγάδων Φωκαέων ἐν τῷ Γαλλικῷ κόλπῳ εἰς τὴν Λιγουρίαν ἐν Γαλλίᾳ ἱδρυθεῖσα, ἀνατολικῶς τῶν 3 ἐκβολῶν τοῦ Ῥοδανοῦ, ὧν ἡ μᾶλλον πρὸς Α Μασσαλιωτικὴ ἐπεκλήθη. Ἐκτίσθη δ' ἐπὶ χερσονήσου, ἣν ἰσθμὸς 1500 βημάτων μῆκος ἔχων συνέδεε μετὰ τῆς στερεᾶς, καὶ εἶχεν ὀχυρὰν ἀκρόπολιν, καὶ ὁ ἄριστος λιμὴν αὐτῆς ἐκαλεῖτο Λακυδών. Ἐμπορικῶς ἀναπτυχθεῖσα, ἔγεινε πόλις σπουδαιοτάτη, ἐκπέμψασα καὶ αὐτὴ ἀποικίας τὸ Ἐμπόριον, τὴν Ῥόδην, τὴν Ὀλβίαν, τὴν Ἀντίπολιν, καὶ πολλὴν ἐξ αὐτῆς ὡς κέντρου ἐξήσκει ἐπιρροὴν ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ ἡ Ἑλληνικὴ τέχνη καὶ ἐπιστήμη, δι' ὃ καὶ οἱ ἐπίσημοι ἐξόριστοι Ῥωμαῖοι αὐτὴν πρὸ πάντων ἐξέλεγον ὡς τόπον διαμονῆς. Ἐπὶ Καίσαρος, ἐπίσης εὐεργετηθεῖσα καὶ ὑπὸ τοῦ Καίσαρος καὶ ὑπὸ τοῦ Πομπηίου, ἔμεινε κατ' ἀρχὰς οὐδετέρα μεταξὺ αὐτῶν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀριστοκρατικὴ μερὶς ἐδέχθη ἐν τῷ λιμένι στόλον τοῦ Πομπηίου, ὁ Τριβώνιος καὶ ὁ Βροῦτος ἐκυρίευσαν αὐτήν, πεισματωδῶς ἀντιστᾶσαν, μετὰ δύο ναυμαχίας, τῷ 49 π. Χ., καὶ πολλὰ τῇ ἐπεβλήθησαν βάρη. εἰ καὶ δὲν τῇ ἀφῃρέθη ἡ ἐλευθερία. Ἔκτοτε ἔπαυσεν ἡ πολιτικὴ αὐτῆς σημασία, ἐξηκολούθησεν ὅμως ἕδρα οὖσα τῆς ἐπιστήμης. Ναοὶ αὐτῆς μνημονεύονται ὁ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ὁ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος (Στρβ. Δ, 179).

Μασσίκυτος, ὄρος τῆς Λυκίας (Κουίντ. Ἐμπρ. Γ, 234).

Μασσυλία, ἴδ. Νουμιδία.

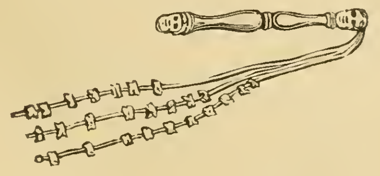
Μάσταυρα, πόλις τῆς Καρίας, πρὸς τῷ Μαιάνδρῳ (Στρβ. ΙΔ).

Μάστειρα, 1) γυνὴ Λευκάνορος, βασιλέως ἐν τῷ Κιμμερίῳ Βοσπόρῳ (Λουκ. Τοξ. 53).—2) χωρίον τῆς Θρᾴκης.

Ἐπὶ χαλκοῦ ἀγγείου ἐν Πομπηΐᾳ.

Μάστιξ, ῥάβδος ἔχουσα σχοινίον ἢ σχοινία εἰς τὸ ἐν ἄκρον, πρὸς μαστίγωσιν καὶ ὁδηγίαν τῶν ἵππων, ἢ πρὸς τιμωρίαν παίδων, δούλων κλπ, ἐξ οὗ καὶ μαστιγοφόρος ὁ μάστιγα φέρων καὶ τὴν τήρησιν τῆς τάξεως ἐπιτετραμμένος. Ἀστραγαλωτὴ δὲ μάστιξ ἐλέγετο ἡ ἧς τὰ σχοινία ἦσαν

Ἐξ ἀναγλύφου Κυβέλης

δεδεμμένα εἰς κόμβους ὡς ἀστραγάλους διὰ νὰ καθιστῶσι τὸ κτύπημα ἐπαισθητότερον. Διὰ τοιούτων ἐμαστίγουν ἑαυτοὺς οἱ ἱερεῖς τῆς Κυβέλης, ὡς ἐξ εὐσεβείας, καὶ ἵνα διεγείρωσι τὸν οἶκτον. Μαστιγίας δ' ἦν ὁ μαστιγώσεως ἄξιος.

Μαστουσία (ἄκρα), 1) ἡ ΝΔ τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου, ἀπέναντι τοῦ Σιγείου (Plin. IV, 11, 50.—Mela, II, 2). — 2) Τὸ ὑπὲρ τὴν Σμύρνην ὄρος (Pl. V, 29, 31).

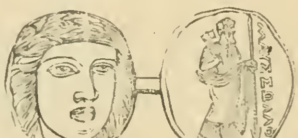
Ματιανή, ἡ ΒΔ ἐπαρχία τῆς Μηδίας, πρωτεύουσαν ἔχουσα τὴν Γάζαν. Ἐκλήθη δὲ Ἀτροπατηνή, ἀφ' ὅτου ὁ Ἀλέξανδρος ἐγκατέστησεν εἰς αὐτὴν σατράπην τὸν Ἀτροπάτην. Ἡ ἁλμυρὰ λίμνη Ματιανὴ ἔκειτο πρὸς τῷ Ματιανῷ ὄρει, τῷ πρὸς τὴν Ἀρμενίαν ὁρίῳ (Ἡρδ. Α, 189. 202. Γ, 99. Ε, 5. 49.—Στρβ. Β, 70. ΙΑ. 569. 531).

Ματτύα, μακεδονικὸν ἔδεσμα ἐκ κρέατος ἀγρίων πτηνῶν μετ' ἀρωματικῶν λαχάνων, εἰσαχθὲν καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας (Ἀθήν. ΣΤ, 245.—Μένανδρ. Maineke σ. 361). Ἐντεῦθεν καὶ πᾶν πολυτελὲς ἔδεσμα (Ἀθήν. ΙΔ, 663).

Μαυριτανέα καὶ **Μαυρουσία,** ἀφρικανικὴ χώρα, μεταξὺ τοῦ Ἀτλαντικοῦ πρὸς Δ καὶ τῆς Μεσογείου πρὸς Β, τῆς Νουμιδίας πρὸς Α, καὶ τῆς Γετουλίας πρὸς Ν. Ἡ Νουμιδία ἐχωρίζετο τῆς Μαυριτανίας διὰ τοῦ ποταμοῦ Μάλβας, και οἱ κάτοικοι αὐτῆς, Νομάδες κατὰ τοὺς Ἕλληνας ὠνομάσθησαν, παραφθορᾷ τῆς λέξεως Νουμιδοί,

ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, καὶ μέρος αὐτῶν περιελήφθη μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Μαυριτανίαν. Ἐπὶ Ἰουγούρθα τὸ πρῶτον (160 π. Χ.) ἐκοινώνησαν οἱ Ῥωμαῖοι μετὰ τῶν χωρῶν τούτων, καὶ κατέστησαν αὐτὰς Ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας ἐπὶ Κλαυδίου, τὴν Δ τῆς Μάλδας κειμένην χώραν καλέσαντες Τιγγιτανήν, διότι Τίγγις (ν. Ταγγάριον) ἦν αὐτῆς ἡ πρωτεύουσα, τὴν δὲ Α Καισαριανήν, ἐκ τῆς πρωτευούσης Ἰουλίας Καισαρίας.

Μαύσωλος, 1) Τύραννος, βασιλεὺς τῆς

Καρίας, κατὰ τῶν Περσῶν ἐπὶ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου ἐπαναστὰς (Ἡρδ. Ε, 118). — 2) Τοῦ πρώτου δισέγγονος (υἱὸς Ἑκατόμνου, υἱοῦ Πιξωδάρου, υἱοῦ Μαυσώλου). Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπολέμησε, τῇ διαταγῇ τῶν Περσῶν, τῷ 390 π. Χ. κατὰ τοῦ Εὐαγόρου καὶ τῶν Κυπρίων. Τὴν ἀδελφήν του δ' Ἀρτεμισίαν ὁ Μαύσωλος νυμφευθείς, διετέλεσε τύραννος ἀπὸ 377 — 353, ὅτε διεδέχθη αὐτὸν ἡ γυνή του καὶ εἶτα ὁ ἀδελφός του Ἰδριεύς, νυμφευθεὶς τὴν ἑτέραν ἀδελφὴν Ἄδαν, καὶ τοῦτον ὁ τρίτος ἀδελφὸς Πιξώδαρος. Ἔμφρων κυβερνήτης ὁ Μαύσωλος, ἀπέσεισε, συνδρομῇ καὶ τῶν Αἰγυπτίων, τὸν ζυγὸν τῶν Περσῶν (362 π. Χ.), ὑπεστήριξεν, ὡς καὶ μετ' αὐτὸν ἡ Ἀρτεμισία, τὴν ὀλιγαρχικὴν μερίδα ἐν Ῥόδῳ, τοὺς ἀντιπάλους τῶν Ἀθηνῶν ἐν Χίῳ καὶ ἀλλαχοῦ, καὶ συνέδραμεν αὐτοὺς ἐν τῷ συμμαχικῷ πολέμῳ (Διόδ. ΙΣΤ, 36). Τὴν ἕδραν δὲ τῆς τυραννίδος μετέθεσεν ἐκ Μυλάσων εἰς Ἁλικαρνασσόν. Εἰς τοῦτον, θανόντα, ἡ θερμῶς ἀγαπῶσα αὐτὸν ἀδελφὴ καὶ σύζυγός του Ἀρτεμισία, ἥτις τὸν διεδέχθη ἀλλ' ἐπὶ δύο μόνον ἔτη τῷ ἀπέζησεν, ἵδρυσε τάφον τὸ ὡς ἓν τῶν ἑπτὰ θαυμάτων τοῦ κόσμου φημισθὲν Μαυσώλειον ἔργον τῶν ἀρχιτεκτόνων Πυθέου καὶ Σατύρου (Vitr. VII, Praef. 12), περίστυλον κάτω, ἔχον περίμετρον 411', καὶ ἐπὶ τοῦ πτεροῦ πυραμίδα 140' ὑψηλήν, ἣν ἐπέστεφε μαρμάρινον τέθριππον· τὴν ὑπὲρ τὸ περιστύλιον δὲ ζωοφόρον, μῆκος ἔχουσαν τὰ 2)3 τῆς τοῦ Παρθενῶνος, ἐξειργάσθησαν οἱ πρῶτοι τῶν τότε καλλιτεχνῶν, ὁ Βρύαξις, ὁ Σκόπας, ὁ Τιμόθεος, καὶ κατά τινας καὶ ὁ Πραξιτέλης (Pl. XXXVI, 4, 9). Τὸ περίφη-

μον τοῦτο μνημεῖον μνημονεύεται ἔτι ὡς ὑφιστάμενον περὶ τὰ τέλη τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. (Γρ. Ναζιανζ. Ἐπιγρ. 110), καὶ κατεστράφη μόνον ἓξ ἑκατονταετηρίδας μετὰ ταῦτα μετὰ τῆς Ἁλικαρνασσοῦ. Οἱ ἱππόται δὲ τῆς Ῥόδου, ὅτε ἐτείχισαν τὴν Ἀκρόπολιν τῆς Ἁλικαρνασσοῦ, τῷ ιδ' αἰῶνι, ἢ ἴσως μᾶλλον τῷ 1522, ὅτε καὶ ἠσχολήθησαν περὶ τὴν ὀχύρωσιν τῆς πόλεως ἐνετείχισαν εἰς τὸ φρούριον καὶ πολλοὺς τῶν λίθων τῆς ζωοφόρου. Ὁ ἐν Κωνσταντινοοπόλει πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας Λ. Ῥεδκλὴφ ἔπεμψε τῷ 1846 εἰς τὸ βρετανικὸν μουσεῖον 13 τοιούτους λίθους, ὧν αἱ γλυφαί, 2' 5 1)2'' ὕψος ἔχουσαι, παριστῶσιν Ἀμαζονομαχίαν. Ἐπ' ἐσχάτων δ' ὁ Ἄγγλος πρόξενος Νεύτων (Newton) ἀνεῦρε δι' ἀνασκαφῆς ἀξιόλογα τοῦ Μαυσωλείου ἐρείπια, καὶ αὐτὸν τοῦ Μαυσώλου τὸν ἀνδριάντα.

Μάχαιρα, διαφόρων σχημάτων, ἀφ' ἑνὸς μόνον κοπτερά, ἢ πρὸς οἰκιακὴν χρῆσιν, οὐχὶ δὲ στρατιωτικήν, οἷον ἡ μαγειρικὴ (α)·

α

Πρωτοτ. ἐν Πομπηΐᾳ.

β

Ἐξ ἀναγλύφου ἐν Ῥώμῃ.

ἡ κρεουργικὴ καὶ τῶν θυσιῶν (β)· ἡ τῶν θηρευτῶν καὶ θηριομάχων· (γ) ἡ ἅ ρ π η (διπλῆ)· ἡ μάχαιρα διπλῆ ἢ ἡ ψαλὶς (δ) κατὰ τὸ ἀρχικὸν αὐτῆς σχῆμα, ἢ κουρικὴ μάχαιρα ἤτοι τὸ ξυράφιον.

γ

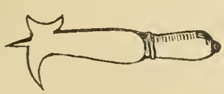
Ἐκ τάφου γλυπτῆς

δ

Οἱ Ἕλληνες ἐπὶ Ὁμήρου ἔφερον μάχαιραν πρὸς τῷ ξίφει πρὸς κατατομὴν τῶν κρεῶν (Ἰλ. Γ, 271. Τ, 252. Σ, 547). Ὡς ὅπλον δ' εἶχον αὐτὴν οἱ Ἀσιανοὶ (Αἰσχλ. Πέρσ. 56), καὶ οἱ βάρβαροι δι' ὃ καὶ ἀπεδίδετο αὐτοῖς τὸ ἐπίθετον μαχαιροφόροι (Ἡρδ. Θ, 32. — Θουκ. Β. 96).

ε

Καὶ ἡ ἅρπη δὲ (ε) ἢ τὸ δρέπανον, ἐχρησίμευεν ἐπίσης ὡς μάχαιρα, οἷον πρὸς ἀκρωτηριασμὸν τοῦ Κρόνου.

Μαχαιροῦς, φρούριον τῆς Παλαιστίνης παρὰ τῷ Ἄρνωνι, Α τῆς Νεκρᾶς Θαλάσσης. Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς ἦν ἐκεῖ αἰχμάλωτος· παρεδόθη δ' αὕτη ἐξώρας τοῖς Ῥωμαίοις.

Μαχαιρεύς, Δελφός τις, φονεύσας κατά τινας Νεοπτόλεμον τὸν υἱὸν τοῦ Ἀχιλλέως (Στρβ.).

Μάχαιρος, πόλις τῆς Παλαιστίνης, πρὸς τῇ Νεκρᾷ Θαλάσσῃ, ἔνθα ὁ Ἡρώδης Ἀντίπας ἀπεκεφάλισεν Ἰωάννην τὸν βαπτιστὴν (Ἰώσηπ.).

Μαχανίδας, Σπαρτιάτης, τύραννος ἀναδειχθεὶς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κλεομένους Γ, ὠμῶς κυβερνήσας, καὶ τῷ 206 π.Χ. ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἡττηθεὶς καὶ φονευθεὶς (Παυσ. Δ, 29, 10. — Πολβ. ΙΑ, 11. — Πλούτ. Φιλοπ. 1).

Μαχάρης, υἱὸς τοῦ Μιθριδάτου (ἴδ.).

Μαχάων, υἱὸς Ἀσκληπιοῦ καὶ Ἠπιόνης, ἀδελφὸς τοῦ Ποδαλειρίου. Ἀμφότεροι ἦσαν ἰατροὶ τῶν Ἑλλήνων πρὸ τῆς Τροίας, καὶ ἔφερον ἐκεῖ ἐπὶ 30 πλοίων Θεσσαλοὺς ἐκ Τρίκκης, Ἰθώμης καὶ Οἰχαλίας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 729. — Δ, 193. Λ, 512. 833). Πληγωθεὶς ὑπὸ βέλους τοῦ Πάριδος ὁ Μ. ἀπεκομίσθη τῆς μάχης ὑπὸ τοῦ Νέστορος (Ἰλ. Λ. 505. 558). Ὁ Βιργίλιος (Æ, ΙΙ, 263), τὸν ἐγκλείει καὶ εἰς τὸν δούριον ἵππον. Κατὰ τὰς μεθ' Ὅμηρον παραδόσεις ἐφονεύθη ὑπὸ Εὐρυπύλου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Τηλέφου, καὶ ὁ νεκρὸς αὐτοῦ ἐκομίσθη ὑπὸ τοῦ Νέστορος εἰς Μεσσηνίαν, ἔνθα ἐδείκνυτο ὁ τάφος, καὶ ὑπῆρχε καὶ ἱερὸν τοῦ Μαχάωνος, θεραπευτικὴν ἔχον δύναμιν. Ἔθυσε δὲ τὸ πρῶτον αὐτῷ ὡς ἥρωϊ Γλαῦκος ὁ υἱὸς τοῦ Αἰπύτου. Ὁ δ' ἀδελφὸς αὐτοῦ Ποδαλείριος ἐλέγετο ἐπὶ τῆς ἐκ Τροίας ἐπιστροφῆς ἐγκαταστὰς εἰς Σῦρον τῆς Καρίας.

Μάχων, Κορίνθιος ἢ Σικυώνιος, κωμικὸς ποιητὴς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου. Αὐτοῦ σώζονται ὀλίγα ἀποσπάσματα μόνον (Ἀθήν. Β. — Σουΐδ.).

Μεγάβαζος, 1) Πέρσης, ὅστις ὑπὸ

τοῦ Δαρείου, ἐπιστρέφοντος ἐκ Σκυθίας, ὀπίσω καταλειφθεὶς, ὑπέταξε τὴν Θράκην (Ἡρδ. Δ, 143. Ε, 1). — 2) Υἱὸς τοῦ Μεγαβάτου, ναύαρχος ἐπὶ Ξέρξου (Ἡρδ. Ζ, 97). — 3) Εἰς Σπάρτην ὡς πρέσβυς πεμφθεὶς ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι ὑπεστήριξαν τὸν Ἴναρον ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ διὰ χρημάτων ζητήσας τοὺς Σπαρτιάτας νὰ πείσῃ νὰ ἐπιτεθῶσι κατὰ τῶν Ἀθηνῶν (Θουκ. Α, 109.—Διόδ. ΙΑ, 74).—Τὸ Περσικὸν τοῦτο ὄνομα σημαίνει κυρίως «Μέγας ἱερεὺς» εἰς τὰς ἀσιατικὰς γλώσσας, ὅθεν ὑπετέθη ὅτι καὶ ὁ ἐξ οὗ ὠνομάσθη κατ' ἀρχὰς τὸ Βυζάντιον, ὁ Βύζας, ἦν οὐχὶ Μεγαρεὺς, ὡς κοινῶς ἐκλαμβάνεται, ἀλλ' ἀσιατικῆς προελεύσεως.

Μεγαβάτης, συγγενὴς καὶ στρατηγὸς τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, διαταχθεὶς νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῆς Νάξου ὑπὸ τὸν Ἀρισταγόραν, δι' ὃ δυσαρεστηθεὶς, ἐπρόδωκε τὴν ἐπιβουλὴν εἰς τοὺς Ναξίους, καὶ ἐκώλυσε τὴν κατάκτησιν (Ἡρδ Ε, 32).

Μεγάβυζος, 1) Πέρσης συμπράξας εἰς τὸν φόνον τοῦ Ψευδοσμέρδιος.—2) Υἱὸς Ζωπύρου, ἔγγονος τοῦ πρώτου Μεγαβύζου, εἷς τῶν τοῦ Ξέρξου στρατηγῶν (Ἡρδ. Ζ, 82). Εἶτα, σατράπης ὢν τῆς Συρίας, ἐξεστράτευσεν εἰς Αἴγυπτον κατὰ τοῦ Ἰνάρου (Θουκ. Α, 109), καὶ νικήσας αὐτὸν καὶ τοὺς συμμάχους αὐτοῦ Ἀθηναίους, αὐτὸν δὲ ἐπὶ μακρὸν ἐγκλείσας εἰς τὴν νῆσον τοῦ Νείλου Προσωπῖτιδα, ὑπέταξε τὴν Αἴγυπτον τῷ 453 π. Χ. Δυσαρεστηθεὶς δὲ διότι ὁ Ἀρταξέρξης παρέβη οὓς αὐτὸς συνωμολόγησεν ὅρους ὑποταγῆς, ἐπανέστη τῷ 447, καὶ ὑπετάγη μόνον διὰ συνθηκολογίας. Ὕποπτος ἔμεινεν ὅμως πάντοτε τῷ βασιλεῖ, καὶ μόνον αἱ παρακλήσεις τῆς βασιλίσσης, ἀδελφῆς τοῦ Μεγαβύζου, τὸν ἔσωσαν τοῦ θανάτου. Ἔφυγε δ' ἐξόριστος εἰς Κρήτην. Κρυφίως δ' εἰς Σοῦσα ἐπανελθὼν, ἐπέτυχε τῆς συγχωρήσεως, καὶ ἀπέθανε λίαν προβεβηκώς. Συγχέονται δὲ συνεχῶς τὰ ὀνόματα Μεγάβυζος καὶ Μεγάβαζος.—3) Περσικὴ ἐπωνυμία τοῦ ἀρχιερέως τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος, ὅστις ἄλλως ἐλέγετο Ἐ σ σ ὴ ν (βασιλεὺς τῶν μελισσῶν, διότι πολλαὶ τῶν ἱερειῶν τῆς θεᾶς ἐλέγοντο μ έ λ ι σ σ α ι).

Μέγαιρα, ἴδ. Ἐ ρ ι ν ν ύ ε ς.

Μεγακλῆς, Ἀθηναῖος 1) ὁ γενάρχης τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν, υἱὸς Ἀλκμαίωνος, ἄρχων ἐπὶ τῆς στάσεως τοῦ Κ ύ λ ω ν ο ς (ἴδ.) ἣν κατέβαλε τῷ 612 π. Χ. — 2) Ἔγγονος ἐκείνου, νυμφευθεὶς Ἀγαρίστην, τὴν θυγατέρα Κλεισθένους, τοῦ τυράννου τῶν Μεγάρων, ἀρχηγὸς τῆς μετρίας φατρίας ἐπὶ τῆς ἀπουσίας τοῦ Σόλωνος (Ἡρδ. Α, 59.—Πλούτ. Σόλ. ΙΓ, ΚΘ), ἔφυγε τῷ 560, διωχθεὶς ὑπὸ Πεισιστράτου, ἀλλὰ μετὰ τῆς μερίδος τοῦ Λυκούργου συνδεθεὶς, ἠνάγκασε δὶς καὶ ἐκεῖνον εἰς φυγήν· ἐγκατέλιπε δ' ἐντελῶς τὰς Ἀθήνας ὅτε ὁ Πεισίστρατος κατέλαβεν ὁριστικῶς τὴν ἀρχήν. — 3) Ἔγγονος τούτου, υἱὸς τοῦ Κλεισθένους, πάππος πρὸς μητρὸς τοῦ Ἀλκιβιάδου, Πυθιονίκης, δὶς ἐξοστρακισθεὶς (Ἡρδ. ΣΤ, 131). — 4) Ἕτερος ἔγγονος τοῦ 2), πρὸς μητρὸς θεῖος τοῦ Περικλέους, πάππος τῆς γυναικὸς τοῦ Κίμωνος (Πλούτ. Κίμ. Δ) — 5) Φίλος τοῦ βασιλέως Πύρρου, ὑπὸ τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐν Ἡρακλείᾳ (280 π.Χ.) μάχην πολεμήσας καὶ φονευθεὶς (Πλούτ. Πύρ. ΙΣΤ.).

Μεγακρέων, Ἀβδηρίτης, συμβουλεύσας τοὺς συμπολίτας του νὰ παρουσιασθῶσιν ὡς ἱκέται πρὸς τὸν Ξέρξην, ἵνα μὴ τοῖς ἐπιβάλῃ ὃν προὐτίθετο διπλοῦν φόρον τροφῶν διὰ τὸν στρατὸν (Ἡρδ. Ζ, 120).

Μεγάλη Ἑλλάς. Οὕτως ἐκλήθη κατὰ πρῶτον ὑπὸ Πολυβίου ἡ κάτω Ἰταλία, ἤτοι ἡ Ἀπουλία, Καλαυρία, Λευκανία, Βρεττία, διὰ τὰς πολλὰς αὐτῆς Ἑλληνικὰς ἀποικίας, ἰδίως περὶ τὸν κόλπον τοῦ Τάραντος. Ὁ Στράβων καλεῖ κατοίκους τῆς μεγ. Ἑλλ. τοὺς Ἕλληνας τῆς κάτω Ἰταλίας καὶ Σικελίας.

Μεγάλαρτις, ἐπίθετον τῆς Δήμητρος (ἐκ τοῦ Μέγας ἄρτος) ἐν Σκώλῳ τῆς Βοιωτίας (Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Β, 497).

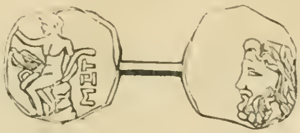
Μεγαλησία, ἴδ. Ῥ έ α. Κ υ β έ λ η.

Μεγαλόπολις ἡ Μ ε γ ά λ η π ό λ ι ς, πρωτεύουσα τῆς Ἀρκαδίας, τῷ 317 π. Χ. ὑπὸ τοῦ Ἐπαμεινώνδου ἱδρυθεῖσα καὶ ὑπὸ τῶν κατοίκων 39 (ἢ 44) περικειμένων 70,000, ἐξ ὧν 15,000 μάχιμοι. Τὸ θέατρον αὐτῆς, οὗ σώζονται λείψανα, ἦν τὸ μέγιστον ἐν Ἑλλάδι. Εἰς τιμὴν δὲ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος ἀνηγέρθη λαμπρὰ στοὰ ἐν αὐτῇ, οἰκειοθελῶς συμμαχούσῃ μετὰ τῶν Μακεδόνων.

κωμῶν συνοικισθεῖσα, ἐν Μαιναλίᾳ, ἐπὶ τοῦ χειμάρρου Ἑλισσῶνος, διαρρέοντος αὐτὴν ἐκ Δ πρὸς Α. Ἔκειτο δ' ἐν πεδιάδι προσιτῇ ἐκ μέσους τῆς Λακωνίας, δι' ὃ καὶ μικρὸν μετὰ τὴν ἵδρυσίν της εἰς συμφορὰς ἐξετέθη ἐπὶ Κλεομένους. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς συνεπεσοῦντο εἰς Μετὰ δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον, ἀνεδείχθησαν ἐν αὐτῇ διάφοροι τύραννοι, καὶ ὁ ἔσχατος αὐτῶν, ὁ Λυδιάδης, προσήρτησεν αὐτὴν εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμὸν, καὶ τότε ἐπελθὼν ἐκ Σπάρτης ὁ Κλεομένης, τὴν κατέστρεψε σχεδὸν ἐντελῶς (Πολϐ. Β, 55.—Παυσ.

Η, 27, 15.—Πλούτ. Κλεομ. ΚΕ. Φιλοπ. Ε). Ὁ Φιλοποίμην, ἐν τῇ πόλει ταύτῃ γεννηθείς, ὡς καὶ ὁ Πολύβιος, ἐπανέφερε μὲν εἰς

αὐτὴν τοὺς κατοίκους μετὰ τὴν ἐν Σελλασίᾳ μάχην, ἀλλ᾽ ἡ κατάπτωσις αὐτῆς ἐξηκολούθησεν, ὥστε ἐπὶ Στράβωνος καὶ Παυσανίου ἦν σχεδὸν ἐντελῶς ἔρημος (Στρβ. Η, 388. —Παυσ. Η, 27, 30).

Μεγαμήδη, θυγάτηρ Ἀρνέου, γυνὴ Θεστίου, μήτηρ 50 θυγατέρων (Ἀπλλδ. Β, 4, 10).

Μεγάνειρα (ἢ καὶ Μετάνειρα) θυγάτηρ Κρόκωνος, γυνὴ Ἀρκάδος (Ἀπλδ. Γ, 9, 1).

Μεγάπανος, ἡγεμὼν τῶν Ὑρκανῶν ἐπὶ τῆς καθ᾽ Ἑλλήνων ἐκστρατείας τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Ζ, 62).

Μεγαπένθης, ἴδ. 1) Περσεύς.—2) Μενέλαος.

Μέγαρα, ἴδ. 1) Μεγαρίς.—2) Ὕβλα.—3) Ἡρακλῆς.

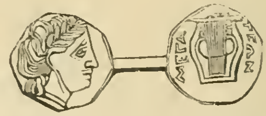
Μεγαρεύς, ἴδ. Μενοικεύς.

Μεγαρικὴ, σχολὴ φιλοσοφική, κληθεῖσα κατὰ τὴν πατρίδα τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτῆς Εὐκλείδου (Cic. d. Or. III, 17, 62. Ac. II, 42, 129).

Μεγαρὶς, χώρα ἐκτὸς καὶ ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ ἰσθμοῦ, 8, ἢ, κατ᾽ ἄλλους 4 □μ. ἔκτασιν ἔχουσα, ὁριζομένη δὲ πρὸς Β ὑπὸ τῆς Βοιωτίας καὶ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, πρὸς τὰ ΒΑ ὑπὸ τῆς Ἀττικῆς, πρὸς Ν ὑπὸ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, πρὸς τὰ ΝΔ ὑπὸ τῆς Κορινθίας καὶ πρὸς τὰ Δ ὑπὸ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου. Ἐκ τοῦ Β εἰσέρχονται εἰς τὴν χώραν αἱ προβολαὶ τοῦ Κιθαιρῶνος, διασχιζομένου διὰ δυσβάτου στενωποῦ. Κατέχεται δὲ τὸ πλεῖστον αὐτῆς ὑπὸ τοῦ 1370μ. ὑψηλοῦ Γερανείου ὄρους, ἢ Γερανείας, ἧς, κατὰ τὰ ἀττικὰ ὅρια, δύο πλησίον ἀλλήλων κείμεναι κορυφαὶ καλοῦνται Κέρατα, καὶ ἴσως ἕνεκα τοῦ ὀνόματος, ὡς περιφρονητικοῦ, ἐρρέθη τὸ ἀπίθανον, ὅτι ἐκεῖθεν ἐπεσκόπει ὁ Ξέρξης τὴν ναυμαχίαν τῆς Σαλαμῖνος,

ἐν ᾧ γνωστὸν ἐστὶν ὅτι ἐκάθητο εἰς τὰ ΒΑ τοῦ πορθμοῦ τῆς Σαλαμῖνος, ἐπὶ τοῦ παραθαλασσίου λόφου ὅστις ἐπίσης ἐλέγετο ἢ ἔκτοτε ἐπεκλήθη Κέρατα, διότι μέχρι τοῦδε ὀνομάζεται Κερατσίνι. Εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον τὸ ὄρος τοῦτο καταπίπτει διὰ κρημνῶν καθέτων, καὶ ἐκεῖ, εἰς τὸν βράχον (τὰς Σκιρωνίδας πέτρας) τετμημένη διήρχετο ἡ δύσβατος καὶ κακὴν φήμην ἔχουσα Σκιρωνὶς ὁδὸς (ν. Κακὴ Σκάλα) (Ἡρδ. Η, 71), ἐπώνυμος τοῦ ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ Θη-

σέως φονευθέντος λῃστοῦ Σκίρωνος. Μία ἰδίως τῶν πετρῶν τούτων ἐλέγετο Μαλουρίς, καὶ ἐξ αὐτῆς ἡ Ἰνὼ διωκομένη ὑπὸ τοῦ ἀνδρός της Ἀθάμαντος, ἐκρημνίσθη μετὰ τοῦ υἱοῦ της τοῦ Μελικέρτου (Παυσ. Α, 44, 7). Μετὰ τὴν ἐν Θερμοπύλαις μάχην συνέχωσαν τὴν ὁδὸν ταύτην οἱ Λακεδαιμόνιοι (Ἡρδ. Η, 71). Τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Γερανείας ἐκαλεῖτο Αἰγίπλαγκτος, καὶ ἀπέληγεν εἰς τὸ Ἡραῖον ἀκρωτήριον (ν. Πέρα Χώραν), ἐπώνυμον τοῦ ναοῦ ὃν ἔφερεν. Ἄλλο

ἀκρωτήριον, ἡ Μινώα, ἀπετέλει μεθ' ὁμωνύμου πεδίου, τὸν λιμένα τῆς πόλεως τῶν Μεγάρων. Εἰς τὰ ΒΔ δὲ ἀπετελεῖτο κόλπος, ἡ Ἀλκυωνὶς θάλασσα (ν. Λιβαδόστρον), οὗ ὁ μυχὸς ἐλέγετο λίμνη Γοργῶπις. Οἱ κωμικοὶ ὡς προϊὸν τῆς Μεγαρίδος ἐφήμιζον τὰ σκόροδα. Παρῆγε δὲ καὶ λευκὸν ὀστράκων μάρμαρον. Ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων κατοίκων τῶν Μεγάρων λέγονται καὶ οἱ Κᾶρες, καταπλεύσαντες ἐξ Ἀργολίδος ἐκεῖ, καὶ καταλαβόντες πρῶτον πιθανῶς τὴν νῆσον Μινώαν, καὶ ἐκ τῶν δύο λόφων τῶν ὑπερκειμένων τῆς πόλεως, τὸν ἀνατολικόν. Εἶτα δ' ἐπῆλθον Ἴωνες. Ἡ χώρα τότε συνεδέετο μετὰ τῆς Ἀττικῆς, καὶ ἐξετείνετο μέχρι πλησίον τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου, διότι ἐν Κρομμυῶνι ἵστατο στήλη φέρουσα πρὸς νότον μὲν «Τάδ' ἐστὶ Πελοπόννησος, οὐκ Ἰωνία», πρὸς Β δὲ «Τάδ' οὐχὶ Πελοπόννησος, ἀλλ' Ἰωνία», (Στρβ. Θ, 392.—Πλούτ. Θησ. ΚΕ). Ἡ Μεγαρὶς περιελάμβανε τότε πέντε κώμας, τοὺς Ἡραιεῖς, τοὺς Πειραιεῖς, τοὺς Μεγαρεῖς, τοὺς Τριποδισκαίους καὶ τοὺς Κυνοσουρεῖς. Ἐπὶ Κόδρου (1068 π.Χ.) ἦν ἡ χώρα δωρική, καὶ ἐξήρτᾶτο ἐκ τῆς Κορίνθου. Εἶτα δὲ, τὸ ἀνατολικὸν αὐτῆς μέρος ἀποσπασθὲν, ἀπετέλεσεν ἀνεξάρτητον μικρὰν πολιτείαν, τὴν μόνην καθαρῶς δωρικὴν ἐκτὸς τῆς Πελοποννήσου, κεκτημένην ἐπί τινα χρόνον καὶ τὴν Σαλαμῖνα, καὶ πέμψασαν εἰς τὸν Βόσπορον τῆς Θράκης, τὸν Εὔξεινον Πόντον, κτλ. ἀποικίας, ὡς τὸ Βυζάντιον, τὴν Ἡράκλειαν, τὰ ἐν Σικελίᾳ Μέγαρα. Μετὰ ταῦτα δ' ἐξέπεσαν τὰ Μέγαρα, καὶ τὸ ὅτι ἔκειντο ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς διαβάσεως πάντων τῶν στρατῶν, ἴσως συνετέλεσεν εἰς τὴν διαφθορὰν τοῦ χαρακτῆρος τῶν Μεγαρέων, ὥστε ἐν παροιμίᾳ ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι δι' οὓς περιεφρόνουν «Μεγαρέων ἄξιοι μερίδος». Ἡ πόλις δὲ τῶν Μεγάρων ἔκειτο ἔνθα καὶ νῦν, εἰς ἀπόστασιν 8 σταδίων ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἐντὸς πεδιάδος πρὸς Ν δύο λόφων, οἵτινες ἔφερον δύο ἀκροπόλεις, τὴν Καρίαν καὶ τὴν Ἀλκάθουν (Παυσ. Α, 40), καὶ ἡνοῦτο διὰ δύο μακρῶν τειχῶν μετὰ τοῦ λιμένος Νισαίας. Ἔκτισαν δ' αὐτὰ οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ μίμησιν τῶν ἰδίων ἑαυτῶν, καὶ ἔθηκαν φρουρὰν εἰς αὐτὰ ὅτε μετὰ τὰ Περσικὰ (461 π. Χ.), οἱ Μεγαρεῖς, ἀποσπασθέντες τῆς Σπάρτης, ἡνώθησαν μετὰ τῶν Ἀθηνῶν. Διὰ γεφύρας δ' ἥνωσαν μετὰ τῆς στερεᾶς καὶ τὴν νῆσον Μινώαν, φέρουσαν μικρὸν πύργον. Κατὰ δὲ τὸ η' ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἀπέβαλον οἱ Μεγαρεῖς τὴν φρουρὰν, καὶ κατηδάφισαν τὰ σκέλη τῶν τειχῶν. Ἀλλὰ μετὰ 84 ἔτη, ὅτε ἐπεζήτησαν αὖθις τὴν τῶν Ἀθηνῶν συμμαχίαν, ἀνήγειρεν αὐτὰ ἐκ νέου ὁ Φωκίων, ὑφιστάμενα καὶ ἐπὶ Στράβωνος· ἀλλ' ὁ Παυσανίας οὐδεμίαν ποιεῖται μνείαν αὐτῶν (Ἡρδ. Α, 59.—Θουκ. Α, 103.— Στρβ. Θ, 390). Ἄλλαι πόλεις τῆς Μεγαρίδος ἦσαν ὁ Τριποδίσκος, ὁ λιμὴν Παγαὶ, τὰ Αἰγόσθενα, τὸ Πειραῖον, ἡ Αἴγειρος.

Μέγαρος, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ μιᾶς τῶν Σιθνίδων, ἐπὶ τοῦ κατακλυσμοῦ τοῦ Δευκαλίωνος τοὺς γερανοὺς ἀκολουθήσας, καὶ σωθεὶς εἰς τὸ ἐξ αὐτῶν ὀνομασθὲν Γεράνειον ὄρος (Παυσ. Α, 40).

Μεγασθένης, 1) φίλος καὶ σύμβουλος Σελεύκου, τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας, ὑπ' αὐτοῦ ὡς πρέσβυς εἰς Σανδρόκοττον, τὸν Ἰνδὸν βασιλέα, πεμφθεὶς (Ἀρρ. Ε, 6, 3). Συλλέξας δὲ τότε ὕλην, ἔγραψε μετὰ ταῦτα ἱστορίαν τῶν Ἰνδιῶν, ἧς σώζονται ἀποσπάσματα.—2) Ἐκ Χαλκίδος, ἔφερεν ἀποίκους καὶ ἵδρυσε τὴν πόλιν Κύμην ἐν Καμπανίᾳ (Στρβ. Ε, 243).

Μέγης, υἱὸς Φυλέως, βασιλεὺς τῶν Ἐπειῶν ἐν Ἤλιδι, εἷς τῶν στρατευσάντων κατὰ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 692. Ο, 519). Ἀλλ' ἐν τῷ «νηῶν καταλόγῳ» (Ἰλ. Β, 625) λέγεται ἀρχηγὸς τῶν ἐκ Δουλιχίου καὶ τῶν Ἐχινάδων, συμφώνως πρὸς τὴν παράδοσιν, καθ' ἣν ὁ πατὴρ τοῦ Μεγασθένους, Φυλεὺς, ἐξεδιώχθη ὑπὸ τοῦ πατρός του Αὐγέου, ὡς μαρτυρήσας κατ' αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Δουλίχιον.

Μεγιστεὺς, νέος ἀγαπητὸς τοῦ Ἀνακρέοντος (Σιμων. Ἐπ. 55).

Μεγίστη, νῆσος πρὸς τῇ ἀκτῇ τῆς Λυκίας μεταξὺ Ῥόδου καὶ τῶν Χελιδονίων νήσων, ἔχουσα πόλιν ὁμώνυμον (Κισθένην δὲ κατὰ Στράβωνα, ΙΔ, 666) καὶ μέγαν λιμένα (v. Καστὲλ Ῥόσσο).

Μεγιστέας, οἰωνοσκόπος ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ Μελάμποδος, συνοδεύων τὸν Λεωνίδαν ἐν Θερμοπύλαις (Ἡρδ. Ζ, 121.—Σιμων. Ἐπιγρ.).

Μεδεὼν, ἢ Μεδίων 1) Ὀχυρὰ πόλις τῆς Ἀκαρνανίας, Ν τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὴν Στράτον κατὰ τὰ ὅρια τῆς Αἰτωλίας (παρὰ τῇ νῦν Κατάνῃ), (Θουκ. Γ, 106.—Πολϐ. Β, 3). — 2) Ἀρχαία πόλις τῆς Βοιωτίας, κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Φοινικοῦντος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 501).—3) Πόλις παρὰ τῇ Ἀντικύρᾳ, εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Φωκίδος, ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ πολέμου κατεδαφισθεῖσα(Στρϐ. Θ, 410. 423.—Παυσ. Ι, 3, 2. 36, 6),

Μέδιμνος, ἴδ. Μέτρα.

Μεδιόλανον, 1) Πόλις ἐν τῇ Ν. τῶν Ἄλπεων Γαλλίᾳ, παρὰ τῷ ποταμίῳ Ὀλόννᾳ, πέραν τοῦ Πάδου, κτισθεῖσα ὑπὸ τῶν Γαλατῶν μετὰ τοῦ Βελλουέσου, ἐκπολιορκηθεῖσα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων τῷ 222 π. Χ., εἶτα δ' ὡς ὀχυρὰ Ῥωμαϊκὴ ἀποικία Αἰλία Αὐγοῦστα μετονομασθεῖσα, τῷ πάλαι ὡς ἀνθοῦσα ἕδρα τῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης «νέαι Ἀθῆναι» ἐπονομασθεῖσα (v. Milano). Εἶτα ἕδρα τοῦ Ὀδοάκρου καὶ τῶν Ὀστρογότθων βασιλέων (Πολϐ. Β. 17, 34.—Στρϐ. Ε, 213). —2) Πόλις ἐν Ἀκουϊτανίᾳ ΒΑ τῶν ἐκϐολῶν τῆς Γαρούμνης (v. Saintes), (Στρϐ. Δ, 190).—Καὶ ἄλλαι τοῦ ὀνόματος τούτου πόλεις, 4 ἐν Γαλλίᾳ, 1 ἐν Γερμανίᾳ, 1 ἐν Βρετανίᾳ.

Μεδύακος, ποταμὸς τῆς Ἐνετίας, δεχόμενος τὸν Μ. μείζονα καὶ Μ. ἐλάσσονα, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Ἀδριατικὴν κατὰ τὸν κόλπον τοῦ Παταβίου (Στρϐ. Ε, 213).

Μέδουσα, ἴδ. Γοργὼ καὶ Περσεύς.

Μέδων, 1) Κῆρυξ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 677).—2) Υἱὸς τοῦ Ὀϊλέως, ἀδελφὸς τοῦ Αἴαντος, ἀρχηγὸς πρὸ τῆς Τροίας τῶν Φθιωτῶν τῶν ἐκ Φυλάκης, εἰς ἣν εἶχε καταφύγει φονεύσας συγγενῆ τινα τῆς μητρυιᾶς του Ἐριώπιδος. Ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Αἰνείου (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 693. Ο, 332). Ἐν δὲ τῷ καταλόγῳ (Ἰλ. ΙΒ, 727) φέρει τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Φιλοκτήτου.—3) Υἱὸς τοῦ Κόδρου, πρῶτος ἄρχων τῶν Ἀθηνῶν. — 4) Γλύπτης Λακεδαιμόνιος, ποιήσας (περὶ 550 π. Χ.) ἔνοπλον χρυσελεφαντίνην Ἀθηνᾶν ἐν Ὀλυμπίᾳ (Παυσ. Ε, 17, 2).—5) Υἱὸς τοῦ Πυλάδου.

Μέθανα (καὶ Μεθήνη), πόλις τῆς Ἀργολίδος, ἐπὶ μικρᾶς Χερσονήσου τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου Β τῆς Τροιζῆνος, ἀπέναντι τῆς Αἰγίνης, μετ' ἀκροπόλεως ἐπὶ ὑπερκειμένου ὄρους (Θουκ. Δ, 45.—Στρϐ. Η, 374). Ἔχει θερμὰ ἰαματικὰ ὕδατα.

Μεθάρμη, θυγάτηρ Πυγμαλίωνος, γυνὴ Κινύρα, μήτηρ Ἀδώνιδος καὶ Ὀξυπόρου (Ἀπλδ. Γ, 14, 3).

Μεθουριάδες ἢ Μεθουρίδες, 4 μικραὶ νῆσοι ἔρημοι πρὸ τοῦ Μεγαρικοῦ κόλπου (Ἀνθλ.).

Μεθύδριον, πόλις Ἀρκαδικὴ ἐπὶ ἀποτόμου ὄρους κατὰ τὴν ὁδὸν μεταξὺ Ὀρχομενοῦ καὶ Ὀλυμπίας, καὶ μεταξὺ τῶν ποταμῶν Μαλοίτα καὶ Μυλάωνος (Θουκ. Ε, 58.—Στρϐ. Η. 388).

Μέθυμνα, ἴδ. Μήθυμνα.

Μεθώνη, 1) Κατὰ τὴν ΝΔ ἄκραν τῆς Μεσσηνίας. Μετὰ τὸν β' μεσσηνιακὸν πόλεμον οἱ Σπαρτιᾶται μετῴκισαν ἐκεῖ Ναυπλιεῖς (Στρϐ. Η, 350. — Παυσ. Δ, 3, 10, 24, 4, 35, 1).—2) Εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον ἐν Μακεδονίᾳ ἀποικία τῶν Ἐρετριέων (v. Ἐλευθεροχώρι). Ταύτην πολιορκῶν, ἀπώλεσεν ὁ Φίλιππος τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν (Θουκ. ΣΤ. 7.—Στρϐ. Ζ, 330).

Μειδίας, 1) πλούσιος Ἀθηναῖος, καθ'

οὗ σώζεται λόγος τοῦ Δημοσθένους. — 2) Ἀθηναῖος, ὀρτυγοτρόφος ἐπιλεγόμενος, διότι ἠρέσκετο εἰς παίγνια ὀρτύγων (Πλτ. Ἀλκ. ά, σ. 120. — Ἀριστφ. Ὀρν. 1297).

Μεικιάδης, ναύαρχος ἐκ Κερκύρας (Θουκ. Α, 47).

Μειλανέων, υἱὸς Ἀμφιδάμαντος, σύζυγος τῆς Ἀταλάντης, μεταμορφωθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης εἰς λέοντα (Ἀπλλδ. Γ, 9).

Μειλίχιος, (ὁ γλυκύς, προσηνής), 1) ἐπώνυμον τοῦ Διός. Ἐν Ἀθήναις τῷ προσήγοντο εἰς θυσίαν χοῖροι, ὁλόκληροι καιόμενοι, ὡς καὶ τῷ Ἅδῃ, ἢ ὑποχθονίῳ Διΐ, μεθ' οὗ ἐταυτίζετο. Εἰς δὲ τὰ Διάσια τῷ προσεφέρετο πλακοῦς (Θουκ. Α, 126). — 2) Ἐπίθετον τοῦ Διονύσου. — 3) Ὀμ. τῆς Τύχης. — 4) Θεοὶ μειλίχιοι, ἐν γένει οἱ ὑποχθόνιοι. Αἱ θυσίαι αὐτῶν ἐτελοῦντο διὰ νυκτός.

Μελάγγεα, πόλις τῆς Ἀρκαδίας, Α τῆς Τεγέας, ἔνθα ἐλατρεύετο ἡ Μελαινὶς Ἀφροδίτη (Π. Η. 6).

Μελάγχλαινος, λαὸς σκυθικὸς τῆς ἀσιανῆς Σαρματίας, τραχέων ἠθῶν καὶ ἀνθρωποφάγος, οἰκῶν πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Ταναΐδος, Β τῶν βασιλικῶν Σκυθῶν, μεγάλα δ' ἕλη ἔχων πρὸς Β (Ἡρδ. Δ, 20. 21. 107). Καὶ μεταγενέστεροι συγγραφεῖς ποιοῦνται μνείαν τοῦ λαοῦ τούτου, ἰδίως κατὰ τὴν Κολχίδα καὶ τὴν εὐρωπαϊκὴν Σαρματίαν.

Μέλαγχρος, τύραννος τῆς Μυτιλήνης, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Πιττακοῦ, εἰς ὃ συνέπραξαν καὶ τοῦ ποιητοῦ Ἀλκαίου οἱ ἀδελφοὶ Κίρις καὶ Ἀντιμανίδης.

Μέλαινα, ἀκρωτήριον εἰς τὰ ΒΔ τῆς Λυδικῆς Χερσονήσου τῆς Ἰωνίας, ἔνθα κατέρχεται τὸ ὄρος Μίμας ἐν τῷ Ἑρμαϊκῷ κόλπῳ. Ἐκόπτοντο ἐκεῖθεν μυλόπετραι (Στρβ. ΙΔ, 645).

Μελαιναί, δῆμος τῆς Ἀντιοχίδος φυλῆς ἐν Ἀττικῇ.

Μελάμποδες, ἴδ. Ἡσίοδος.

Μελάμπους, υἱὸς τοῦ Ἀμυθάωνος, ἀδελφὸς τοῦ Βίαντος, ὁ ἀρχαιότατος τῶν μάντεων ὅσοι διὰ μυστικῶν θυσιῶν ἐξήσκουν τὴν ἰατρικήν. Ἐθεωρεῖτο δὲ καὶ ὡς ὁ ἱδρυτὴς ἐν Ἑλλάδι τῆς λατρείας τοῦ Διονύσου (Ἡρδ. Β, 49). Ἐν Πύλῳ, ἔνθα κατῴκει, ἐν τοῖς ἀγροῖς, ἦλθον ὄφεις πρὸς αὐτὸν κοιμώμενον, καὶ τῷ ἐκαθάρισαν τὰ ὦτα οὕτως, ὥστε ἐνόει, τὰς φωνὰς τῶν πτηνῶν, καὶ ἠδύνατο νὰ προλέγῃ τὰ μέλλοντα. Ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Βίας ἠγάπα Πηρὼ, τὴν θυγατέρα τοῦ Νηλέως (Ὀμ. Ὀδ. Λ, 287), ὅστις ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ αὐτὴν εἰς γάμον εἰς ἐκεῖνον ὅστις θὰ τῷ ἔφερε τὰς βοῦς τοῦ Ἰφίκλου ἐκ Φυλάκης τῆς Θεσσαλίας, αὐστηρῶς φυλαττομένας ὑπ' ἀγρύπνου κυνός. Κατώρθωσε δὲ τοῦτο ὁ Μελάμπους ὑπὲρ τοῦ Βίαντος· συλληφθεὶς ὅμως, ἐκρατήθη δέσμιος εἰς οἰκίαν. Ἀλλὰ προϊδὼν μετά τινα χρόνον ὅτι ἡ οἰκία, σκωληκόβρωτος, θὰ κατέπιπτε, παρεκάλεσε τὸν Ἴφικλον νὰ τὸν μεταβιβάσῃ εἰς ἄλλην, καὶ ἅμα ἐξῆλθεν, αὕτη κατέρρευσεν. Οὕτω γνωρίσας ὁ Ἴφικλος τὴν μαντικὴν αὐτοῦ δύναμιν, ὅτε καὶ τῷ εἶπε πῶς, ἄπαις ὤν, ἠδύνατο ν' ἀποκτήσῃ παῖδας, τὸν ἀπέλυσε, δὸς αὐτῷ καὶ τὰς βοῦς. Ἀφ' οὗ δ' ἐνύμφευσε τὸν ἀδελφόν του, ἐλθὼν μετ' αὐτοῦ εἰς Ἄργος, ἔλαβεν, ὡς καὶ ἐκεῖνος, μερίδα τοῦ κράτους παρὰ τοῦ βασιλέως Ἀναξαγόρου διότι ἐθεράπευσε τὰς Ἀργείας γυναῖκας ἐξ ἐπελθούσης αὐταῖς μανίας· ἢ κατ' ἄλλους ἔλαβε τὸ τρίτον τῆς ἐν Τύρινθι Ἐπικρατείας τοῦ Προίτου καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἰφιάνασσαν εἰς γυναῖκα, διότι αὐτὴν καὶ τὰς ἀδελφὰς αὐτῆς ἐθεράπευσεν ἐκ μανίας ἣν ἔπεμψε κατ' αὐτῶν ὁ Διόνυσος, διότι εἶχον ἀντιστῇ εἰς αὐτόν. Υἱοὺς δὲ ἔσχε τὸν Μάντιον καὶ τὸν Ἀντιφάτην (Ὀμ. Ὀδ. Ο, 225. — Ἡρδ. Θ, 34. — Ἀπολλδ. Α, 9, 11). Τοῦ Ἀντιφάτου δ' υἱὸς ἦν ὁ Οἰκλῆς καὶ ὁ Ἀμφιάραος· τοῦ Μαντίου δ' εἰσὶν ὁ ὑπὸ τῆς Ἠοῦς ἁρπαγεὶς Κλεῖτος καὶ ὁ Πολυφρείδης, ὃν ὁ Ἀπόλλων, μετὰ τοῦ Ἀμφιαράου τὸν θάνατον, ἀνέδειξεν ἄριστον τῶν μάντεων.

Μελάμπυγος λίθος, ἀπότομος βρά-

χος τοῦ ὄρους Ἀνοπίας εἰς τὰ σύνορα τῆς Λοκρίδος (Ἡρδ. Ζ, 216).

Μέλαν, γραφικὸν χρῶμα ῥευστὸν, ἐκ σκωρίας καὶ κόμμεως κατασκευαζόμενον, δι' οὗ ἔγραφον ἐπὶ τῆς βίβλου. Περιείχετο δὲ εἰς μ ε λ α ν ο δ ο χ ε ῖ ο ν (καὶ μ ε λ α ν δ ό χ η ν ἢ μ ε λ α ν δ ό χ ο ν) ἢ π υ ξ ί δ α· καὶ ἔγραφον διὰ κ α λ ά μ ο υ ἢ γ ρ α φ έ ω ς (κονδυλίου), ἐπὶ δὲ τῶν ἐπικεχρισμένων πινάκων διὰ γ ρ α φ ί ο υ, ὀξέος ἐργαλείου.

Ζωγραφία Πομπηΐας

Μελάμφυλλος, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς νήσου Σάμου (Στρβ.).

Μελαναιγὶς (ὁ), ἐπίθετον τοῦ Βάκχου εἰς τὴν κατὰ τὰ Ἀπατούρια ἐν Ἀθήναις ἑορτὴν αὐτοῦ, ἐκ τοῦ ὅτι ὡς μέλαινα αἴξ παρουσιάσθη εἰς τὸν Μέλανθον καὶ τὸν προέτρεψε νὰ φονεύσῃ τὸν Ξάνθον (Παυσ. Β. 35).

Μελανδία, μέρος τῆς Σιθωνίας ἐν Θρᾴκῃ. Οἱ κάτοικοι Μ ε λ α ν δ ῖ τ α ι ἢ Μ ε λ α ν δ έ π τ α ι (Ξνφ. Ανβ. Ζ, 2, 32.— Στφ. Βυζ.)

Μελανεὺς, 1) υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, βασιλεὺς τῶν Δρυόπων, κατὰ τὴν σύζυγόν του Οἰχαλίαν καλέσας πόλιν τῆς Μεσσηνίας (Παυσ. Β, 2).—2) Πατὴρ τοῦ Ἀμφιμέδοντος ἐν Ἰθάκῃ (Ὁμ. Ὀδ. Ω, 103.)— 3) Εἷς τῶν Κενταύρων.

Μελάνθιος ἢ Μ ε λ α ν θ ε ὺ ς, 1) υἱὸς Δουλίου, ἀρχαίου δούλου τῆς Πηνελόπης (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 735), αἰπόλος τοῦ Ὀδυσσέως, ὅστις τὸν ἐφόνευσε διότι εἶχε συνταχθῆ μετὰ τῶν μνηστήρων (Ὀδ. Γ, 212. Φ, 176. Χ, 474).— 2) Τραγικὸς ποιητὴς Ἀθηνῶν, φίλος τοῦ Κίμωνος, πολλάκις κωμῳδούμενος ὑπὸ τοῦ συγχρόνου του Ἀριστοφάνους ὡς λίχνος καὶ φιλήδονος. Μνημονεύεται δ' αὐτοῦ μία τραγῳδία, ἡ «Μήδεια», ἧς εἷς μόνος στίχος διεσώθη.—3) Ἀθηναῖος στρατηγὸς, πεμφθεὶς εἰς βοήθειαν Ἀρισταγόρου τοῦ Μιλησίου (Ἡρδ. Ε, 97).—4) Ἱστορικὸς ἀγνώστων χρόνων, ᾧ ἀποδίδοται ἡ σύνταξις «Ἀτθίδος», καὶ συγγράμματος «περὶ τῶν ἐν Ἐλευσῖν μυστηρίων.»— 5) Ῥόδιος ἀκαδημαϊκὸς φιλόσοφος, μαθητὴς τοῦ Καρνεάδου, μετὰ πολλῆς χάριτος ἀπαγγέλλων. — 6) ἢ Μ έ λ α σ θ ο ς, Σικυώνιος ζωγράφος, μαθητὴς τοῦ Παμφύλου, διδάσκαλος τοῦ Ἀπελλοῦ, διεκρίνετο περὶ τὴν συμμετρίαν, τὴν διάταξιν καὶ τὴν τόλμην τῆς γραφίδος. Ἐζωγράφησεν ἐν ἄλλοις θαυμαζομένην εἰκόνα Ἀριστράτου, τοῦ τυράννου τῆς Σικυῶνος, παρὰ τὸ ἅρμα τῆς νίκης, καὶ συνέγραψε περὶ τέχνης (Πλούτ. Αριστ. ΙΒ. 15.— Διογ. Λ. Δ, 14. — Pl. XXXV, 36, 10).

Μέλανθος, ἐκ τοῦ γένους τῶν Νηλειδῶν, υἱὸς Ἀνδροπόμπου, πατὴρ τοῦ Κόδρου, βασιλεὺς τῆς Μεσσήνης. Ἐξωσθεὶς δ' ἐκεῖθεν ὑπὸ τῶν Ἡρακλειδῶν, ἦλθεν εἰς Ἐλευσῖνα τῆς Ἀττικῆς. Ἐν Ἀθήναις δ' ἀρνηθέντος τότε τοῦ βασιλέως Θωμοίτου, τοῦ Θησείδου, νὰ μονομαχήσῃ μετὰ Ξάνθου, τοῦ βασιλέως τῆς Βοιωτίας, περὶ κτήσεως τῆς Οἰνόης, ἀνέλαβε τὸν ἀγῶνα ὁ Μέλανθος. Ἐπ' αὐτοῦ δ' ἀνεφάνη ὁ Διόνυσος, μελανηφόρος, ὀπίσω τοῦ Ξάνθου· καὶ ὅτε ὁ Μέλανθος ἐπέπληξε τοῦτον ὅτι δὲν ἦλθε μόνος εἰς τὴν πάλην, στραφέντα νὰ ἴδῃ, τὸν ἐφόνευσε, καὶ ἀνεδείχθη βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς. Εἰς μνημόσυνον δὲ τῆς ἐμφανίσεως ταύτης τοῦ θεοῦ, ἀνηγέρθη αὐτῷ ἱερὸν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Μελαναιγίδος ἢ Μελανθίδου, καὶ τῷ ἀπατουρίῳ Διὶ καθιερώθη ἡ ἑορτὴ τὰ Ἀπατούρια.

Μελανθὼ, ἀδελφὴ τοῦ Μελάνθου, ἑνωθεῖσα μετὰ τῶν μνηστήρων, καὶ φονευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ὀδ. Σ, 321).

Μελανίππη, 1) θυγάτηρ τοῦ Χείρωνος, ἥν, ἀτιμασθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Αἰόλου, οἱ θεοὶ παρακλήσει τοῦ πατρὸς, μετεμόρφωσαν εἰς ἵππον (Ἀριστφ. Θεσμ. 549.—Ἐρτσθ.—Ὑγῖν). — ἢ 2) θυγάτηρ τοῦ Αἰόλου ἢ τοῦ Δησμόντου, ἥν, ὡς ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος τεκοῦσαν τὸν Βοιωτὸν, ἐτύφλωσεν ὁ πατήρ της, καὶ κατέκλεισεν εἰς φυλακήν, ἕως ὅτου τὴν ἠλευθέ-

ρωσαν οἱ υἱοί της (Πλάτ.—Παυσ.—Ὑγῖν).—3) Βασιλὶς τῶν Ἀμαζόνων, ἧς τὸν ζωστῆρα ἁρπάσας, ἔφερεν ὁ Ἡρακλῆς εἰς τὸν Εὐρυσθέα (Δίδ. Δ, 6.—Ἀπλ. Ῥόδ.).—4) Νύμφη τις, μήτηρ τοῦ Βοιωτοῦ ἐκ τοῦ Ἰτώνου (Παυσ. Θ, 1).

Μελανιππίδης, ἴδ. Διθύραμβος.

Μελάνιππος, 1) Θηβαῖος, υἱὸς Ἀστακοῦ, ἀνδρείως τῶν Θηβῶν ὑπερμαχήσας κατὰ τῶν Ἑπτά, τῶν συμμάχων τοῦ Πολυνείκους, ἔτρωσε τὸν Τυδέα θανατηφόρως καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀμφιαράου (Αἰσχλ. Ἑπτ. 409).—2) Ὡραῖος νέος ἐν Πάτραις τῆς Ἀχαΐας, ἀγαπῶν τὴν Κομαιθώ, ἱέρειαν τῆς Τρικλαρίας Ἀρτέμιδος. Ἀλλ' ἡ θεὰ πρὸς τιμωρίαν ἐθανάτωσεν αὐτόν, ἔπεμψε δ' ἐπὶ τὴν χώραν ἀφορίαν καὶ λοιμόν, καὶ διέταξεν ὁ χρησμὸς νὰ θύωσι κατ' ἔτος, πρὸς ἱλασμόν, καλὸν νέον καὶ καλὴν νέαν (Παυσ. Ζ, 19, 2).—3) Υἱὸς τοῦ Θησέως, νικήσας εἰς τὰ Νέμεα πάλην (Πλούτ. Θησ. Η).—4) Δύο Τρῶες, φονευθέντες, ὁ μὲν ὑπὸ Ἀντιλόχου, ὁ δὲ ὑπὸ Τεύκρου (Ὁμ. Ἰλ. Ο, 549. 576. Θ, 270.—5) Ἴδ. Χαρίτων.

Μελάντιοι πέτραι, ἢ δειραί, σκόπελοι τοῦ Αἰγαίου, μικρὸν τῆς Θήρας ἀπέχοντες (Ἀπλ. Ῥόδ.—Ἀπλδ. Α, 9, 26).

Μελάνωπος, 1) πατὴρ τοῦ Ἀθηναίου Λάχητος, ἐχθρὸς τοῦ ῥήτορος Καλλιστράτου (Θουκ.).—2) Υἱὸς τοῦ Λάχητος, δημαγωγός, οὗ ψέγεται ὁ χαρακτὴρ (Δμσθ.).

Μέλας, 1) Ποταμὸς τῆς Βοιωτίας, μεταξὺ Ὀρχομενοῦ καὶ Ἀσπληδόνος. Πηγάζει ΒΔ τοῦ Ἀκοντίου ὄρους, ῥέει παραλλήλως μετὰ τοῦ Κηφισοῦ, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὰ ἕλη τῆς Κωπαΐδος (ν. Μαυροπόταμον).—2) Ποταμὸς ἐν Μαλίδι τῆς Θεσσαλίας κατὰ τὴν Ἡράκλειαν, ἔρρεεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι παραλλήλως μετὰ τοῦ Σπερχειοῦ καὶ ἐξέβαλλεν εἰς τὸν Μαλικὸν κόλπον· νῦν δὲ (Μαυροπόταμος), ἑνούμενος μετὰ τοῦ Δύραντος (Γοργοποτάμου) χύνεται εἰς τὸν Σπερχειὸν (Ἡρδ. Ζ, 198).—3) Ποταμὸς τῆς Θρᾴκης, ἐκβάλλων εἰς τὸν Μέλανα κόλπον Β τῆς Καρδίας (Ἡρδ. ΣΤ, 41. Ζ, 198) (ν. Σάρος).—4) Ποταμὸς τῆς Σικελίας, μεταξὺ Μυλῶν καὶ Μεσσάνας. Παρὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ ἔκειντο αἱ ὑποτιθέμεναι βοσκαὶ τῶν βοῶν τοῦ Ἡλίου.—5) Πλωτὸς ποταμός, ὁρίζων τὴν Παμφυλίαν καὶ Κιλικίαν. Ὁ δὲ Μέλας κόλπος ἐν τῷ Αἰγαίῳ ἦν κατὰ τὰ ΒΔ τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου (ν. Σάρος) (Ἡρδ. Ζ, 58. — Στρβ. Α, 28, Β, 92 κτλ.).

Μελέαγρος, 1) Υἱὸς τοῦ Οἰνέως καὶ τῆς Ἀλθαίας, θυγατρὸς τοῦ Θεστίου, σύζυγος Κλεοπάτρας (ἢ Ἀλκυόνης), θυγατρὸς τοῦ Ἴδα καὶ τῆς Μαρπίσσης, διάσημος ἥρως ἐκ Καλυδόνος ἐν Αἰτωλίᾳ, συνεκστρατεύσας μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν, καὶ εἰς τὴν θήραν κατὰ τοῦ Καλυδονίου κάπρου, ὃν ἡ Ἄρτεμις εἶχε πέμψει ἵνα κατερημώσῃ τὴν χώραν, διότι ὁ Οἰνεὺς εἶχε λησμονήσει τὴν εἰς αὐτὴν ὀφειλομένην θυσίαν· ὁ δὲ Μελέαγρος ἐφόνευσε τὸ θηρίον μετὰ τῶν ἐπισημοτέρων ἡρώων τῆς

ἐποχῆς του, ἐν οἷς μάλιστα μνημονεύονται ὁ Ἄδμητος, ὁ Ἀμφιάραος, ὁ Ἀσκληπιός, ὁ Θησεύς, ὁ Ἰάσων, ὁ Ἴδας, ὁ Εὔρυτος, ὁ Λυγκεύς, ὁ Κτέατος, ὁ Καινεύς, ὁ Νέστωρ, ὁ Φοίνιξ, ὁ Πηλεύς, ὁ Πειρίθους, ὁ Κάστωρ, ὁ Πολυδεύκης κτλ. Τότε δὲ διήγειρεν ἡ Ἄρτεμις μεταξὺ Αἰτωλῶν καὶ Κουρητῶν ἔριν αἱματηρὰν περὶ τῆς δορᾶς τοῦ κάπρου, ὡς ἄθλου τῆς νίκης, καὶ μετὰ τοῦ Μελεάγρου ἐνίκων οἱ Αἰτωλοί· ὅτε ὅμως αὐτὸς ἐφόνευσε τῆς μητρός του τὸν ἀδελφόν, τότε τὸν κατηράσθη ἐκείνη, καὶ ἐν ὀργῇ ἀπεσύρθη ὁ Μελέαγρος τῆς μάχης, καὶ οἱ Αἰτωλοὶ κατεστρέφοντο, μέχρις οὗ, καμφθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικός του, ἐπανῆλθε, καὶ ἔφερε νίκην εἰς τοὺς Αἰτωλούς, ἀλλὰ συγχρόνως ἔπεσε καὶ αὐτός, θῦμα τῆς Ἐριννύος ἥτις εἶχεν ἀκούσει

τὴν ἀρὰν τῆς μητρός (Ὀμ. Ἰλ. Ι, 529. Β, 641. Ξ, 115). Ἄλλος μῦθος μεταγενέστερος ἦν ὅτι 7 ἡμέρας μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Μελεάγρου ἦλθον αἱ Μοῖραι πρὸς αὐτὸν, καὶ ἀπεφήναντο ὅτι θ' ἀπέθνησκε τὸ παιδίον ὅτε θ' ἀπετεφροῦτο τὸ στέλεχος τὸ καῖον ἐν τῇ ἑστίᾳ. Τότε ἡ μήτηρ του, ἀποσπάσασα αὐτὸ ἐκ τῆς ἑστίας, τὸ ἐνέκλεισεν εἰς κιβώτιον. Ὅτε δ' ἐπὶ τῆς θήρας πρώτη ἔτρωσε τὸ θηρίον ἡ Ἀταλάντη, καὶ ὁ Μελέαγρος φονεύσας αὐτὸ τῇ ἔδωκεν ὡς βραβεῖον τὴν δορὰν, τότε ἥρπασαν τὴν δορὰν ἀπὸ τῶν χειρῶν της οἱ υἱοὶ τοῦ Θεστίου, δι' ὃ ὁ Μελέαγρος τοὺς ἐφόνευσεν· ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ Ἀλθαία, ἐξ ὀργῆς διὰ τοῦτο, ἀνῆψε τὸ στέλεχος, καὶ ὁ Μελέαγρος ἀμέσως ἀπέθανε, μεθ' ὃ ἀπήγξαντο ἡ μήτηρ του Ἀλθαία καὶ ἡ γυνή του Κλεοπάτρα, καὶ τοσοῦτον ἔκλαυσαν αἱ ἀδελφαί του, ὥστε ἡ Ἄρτεμις, εὐσπλαγχνισθεῖσα, μετεμόρφωσεν αὐτὰς εἰς τὰ πτηνὰ τὰς Μελεαγρίδας, ἀποπτάσας εἰς Λέρνον (Ov. Met. VIII 267). Ἐν Ἅδου δ' ὅτε κατῆλθεν ὁ Ἡρακλῆς, ἔφυγον ἐκ φόβου πρὸ αὐτοῦ πᾶσαι αἱ σκιαὶ πλὴν τοῦ Μελεάγρου καὶ τῆς Μεδούσης. — 2) Εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῆς φάλαγγος τοῦ Ἀλεξάνδρου κατώρθωσεν, ἐπὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ν' ἀνακηρυχθῇ βασιλεὺς, πλὴν τοῦ νεογεννήτου υἱοῦ του, προσέτι ὁ ἀσθενὴς τὸ πνεῦμα ἀδελφός του Φίλιππος Ἀρριδαῖος, ἐπίτροπος δὲ ὁ Περδίκκας καὶ αὐτός. Ἀλλ' ὁ Περδίκκας, λαβὼν τὸν Ἀρριδαῖον εἰς τὴν ἐξουσίαν του, ἔπεισεν αὐτὸν νὰ συγκατανεύσῃ εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ Μελεάγρου, ὅστις παραδοθεὶς ὑπὸ τῆς φάλαγγος, ἐφονεύθη (Διόδ. ΙΖ, 57). — 3) Υἱὸς τοῦ Πτολεμαίου Λάγου, ἦρξεν ἐν Μακεδονίᾳ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του Πτολεμαίου τοῦ Κεραυνοῦ (τῷ 274 π. Χ.), ἀλλὰ μετὰ δύο μῆνας, ἕνεκα ἀνικανότητος, ἐξεβλήθη. — 4) Ἐκ Γαδάρων ἐν Παλαιστίνῃ, ποιητὴς εὐφυὴς ἐρωτικῶν ἐπιγραμμάτων, ζήσας περὶ τὰ 60 π.Χ. Κατ' ἀρχὰς συνέλεξε «στέφανον ἐπιγραμμάτων» τῆς Ἀλεξανδρινῆς καὶ τῆς ἀρχαιοτέρας ἐποχῆς. Ἴδια αὐτοῦ ἐπιγράμματα σώζονται 128, εἰς τὸν αὐτὸν σχεδὸν πάντοτε κύκλον περιστρεφόμενα, ἀλλὰ φαντασίαν καὶ εὐφυΐαν ἐλέγχοντα. Τὸ δὲ ὕφος του ἐστὶν ἐνίοτε σκοτεινόν.

Ἀνάγλυφον ἐν Ῥώμῃ. Θάνατος Μελεάγρου.

Μελήτη, ἴδ. Μοῦσαι.

Μέλης, ῥύαξ ἐν Σμύρνῃ, εἰς οὗ τὰς πηγὰς, ἐντὸς σπηλαίου, ἐλέγετο ὁ Ὅμηρος ποιήσας τὰ ἔπη του, ὅθεν καὶ ἔφερε τὸ ἐπίθετον «Μελησιγενής». Ἐκαλεῖτο δὲ Μελήτου κόλπος ὁ εἰς ὃν ὁ ῥύαξ οὗτος ἐξέβαλλε.

Μελήσανδρος, στρατηγὸς Ἀθηναῖος ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ (Θουκ. Β, 29).

Μελησίας, 1) διδάσκαλος τῆς γυμνα-

στικῆς, καὶ νικητὴς εἰς τοὺς ἀγῶνας ἐν Αἰγίνῃ (Πίνδ. Ὀλ. Η, 71. Νέμ. Δ, 15). — 2) Πατὴρ Θουκυδίδου τοῦ ἀντιπάλου τοῦ Περικλέους. — 3) Υἱὸς τοῦ Θουκυδίδου τούτου.

Μέλητος, 1) Ἀθηναῖος ἐκ τῶν ὀλιγαρχικῶν, συγκατηγορηθεὶς μετὰ τῶν Ἑρμοκοπιδῶν. Τῷ 403 π. Χ. ἐπέμφθη εἰς Σπάρτην εἷς τῶν πρέσβεων πρὸς ἐπίτευξιν τῆς εἰρήνης (Ξεν. Ἑλ. Β, 4, 36). — 2) Εἷς τῶν κατηγόρων τοῦ Σωκράτους, ὡς κακὸς ποιητὴς χλευαζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους. Ἐλέγετο γράψας τραγῳδίας, σκολιὰ καὶ ἐρωτικὰ ποιήματα. Ὀλίγον δὲ μετὰ τοῦ Σωκράτους τὸν θάνατον κατεδικάσθη εἰς θάνατον καὶ αὐτὸς (Διογ. Λαέρτ. Β, 39, 43).

Μελία, νύμφη, 1) θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ, ἐκ τοῦ Ἰνάχου υἱὸν σχοῦσα τὸν Φορωνέα καὶ τὸν Αἰγιαλέα (ἢ Φηγέα). — 2) Ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος μήτηρ τοῦ Ἀμύκου. — 3) Ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἁρπαγεῖσα καὶ μήτηρ τοῦ Ἰσμηνίου καὶ τοῦ μάντεως Τενάρου. Ἐτιμᾶτο δ' ἐν τῷ Ἰσμηνίῳ ἐν Θήβαις. — 4) Μελίαι ἢ Μελιάδες, νύμφαι γεννηθεῖσαι ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ ἀκρωτηριασθέντος Οὐρανοῦ, ὃ ἐδέξατο ἡ γῆ (Ἡσ. Θεογ. 187). Ἐλέγοντο τροφοὶ τοῦ Διός.

Μελίβοια, μικρὰ παραλία τῆς Θετταλικῆς Μαγνησίας, εἰς τῆς Ὄσσης τοὺς πρόποδας (Ὁμ. Ἰλ. Β. 717. — Ἡρδ. Ζ, 188. — Στρβ. Θ, 443). Παρῆγεν ἰδίως τὴν μελιβοίαν πορφύραν. Οἱ Ῥωμαῖοι τὴν ἐλεηλάτησαν ὑπὸ τὸν Ὀκτάβιον.

Μελιγουνὶς, 1) θυγάτηρ τῆς Ἀφροδίτης (Ἡσύχ.). — 2) Ἀρχαῖον ὄνομα τῆς νήσου Λιπάρας (Καλμ. εἰς Ἀντ. 48).

Μελίη, θυγάτηρ Νηρέως καὶ Δωρίδος (Ἀπλλδ. Α, 2, 7).

Μελικέρτης, ἴδ. Ἀθάμας.

Μελίνη, θυγάτηρ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Λαομέδοντος ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλδ. Β, 7, 8).

Μελιννὼ, ἴδ. Ἤριννα.

Μελίσανδρος, ἀρχαῖος ποιητὴς ἐκ Μιλήτου, ποιήσας Κενταυρομαχίαν (Αἰλ. π. ἱ. ΙΑ, 2).

Μέλισσα, νύμφη ἐφευροῦσα δῆθεν τὴν χρῆσιν τοῦ μέλιτος. Αὐτῆς ἐπώνυμοι ἐλέγοντο αἱ μέλισσαι. Μέλισσαι ἐλέγοντο καὶ αἱ τροφοὶ τοῦ Διὸς Μελίαι (ἴδ.)· ὁμοίως δὲ καὶ ἱέρειαι τῆς Δήμητρος, ὡς τροφοδότου θεᾶς καὶ ὡς προεστώσης τῆς πολιτικῆς κοινωνίας, ἧς φυσικὸν σύμβολον ἐστὶν ἡ κυψέλη. Ὁμοίως δ' ἐκαλοῦντο καὶ αἱ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος, ὧν ὁ ἀρχιερεὺς ἐλέγετο ἐσσὴν (ὁ βασιλεὺς τῶν μελισσῶν), δι' ὃ καὶ μέλισσα ἐστὶν ἀποτετυπωμένη ἐπὶ τῶν νομισμάτων τῆς Ἐφέσου. Ἦσαν δὲ καὶ τοῦ ἀποικισμοῦ φυσικὰ σύμβολα τὰ σμήνη τῶν μελισσῶν, καὶ προσέτι αὗται, ὡς ἐξ ἄνθους εἰς ἄνθος πετῶσαι, καὶ διὰ τὴν ἡδεῖαν γεῦσιν καὶ τὴν μεθυστικὴν δύναμιν τοῦ μέλιτος, σύμβολα τῆς ἐμπνεύσεως, δι' ὃ καὶ τὴν Πυθίαν «δελφίαν μέλισσαν» λέγει ὁ Πίνδαρος (Πυθ. Δ, 106).

Μέλισσα, χωρίον εἰς τὰ Α τῆς Μεγάλης Φρυγίας, μεταξὺ Συννάδων καὶ Μητροπόλεως, ἔχον μνημεῖον τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ ἀνδριάντα αὐτοῦ ἐκ περσικοῦ μαρμάρου (Ἀθν. ΙΓ, 574).

Μελισσήνη, ἴδ. Ἀδράστεια.

Μέλισσος, 1) Θεστιάδου ἐκ Θηβῶν, Νεμεονίκης. — 2) Σάμιος πολιτικὸς ἀνὴρ, πολεμικὸς καὶ φιλόσοφος, μαθητὴς τοῦ Παρμενίδου, ὀπαδὸς τῆς ἐλεατικῆς σχολῆς, ἔζη περὶ τὰ μέσα τοῦ ε' αἰῶνος π. Χ. Ναυαρχῶν τῷ 441 τῶν Σαμίων, κατεναυμάχησε τὸν ἀττικὸν στόλον ὑπὸ τὸν Περικλέα (Πλούτ. Περ. ΚΣΤ). Ἔγραψε «περὶ τοῦ ὄντος» καὶ «περὶ φύσεως», συγγράμματα ἀπολεσθέντα, πλὴν τῶν ἐν Ἀριστοτέλει καὶ ἄλλοις μνημονευομένων, ἐν οἷς ἐξηγεῖ τὴν παραγωγὴν καὶ καταστροφὴν τῶν ὄντων, ὡς καὶ τὴν ποικιλίαν αὐτῶν ἀπέναντι τῶν αἰσθήσεων, παραδεχόμενος ἓν ὂν ἑνιαῖον, ἀκίνητον, ἀμετάβολον, αἰώνιον καὶ ἀόριστον, ὅπερ ἐστὶν ἐνταυτῷ ἡ ἀνάγκη. Φαίνεται ὅμως ἐγκύψας καὶ εἰς τὴν

ἔρευναν τῶν στοιχείων ἰδίως, κυρίως τὸ σύστημα τοῦ διδασκάλου του ἀκολουθῶν.

Μελίταια, ἡ Μ ε λ ί τ ε ι α, εὐρύχωρος καὶ ὀχυρὰ πόλις τῆς Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ κατὰ τὴν Β πλευρὰν τῆς Ὄθρυος, ὅλην ἡμέραν Ν τῆς Λαρίσης. Ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς αὐτῆς ἵστατο τὸ μνημεῖον τοῦ Ἕλληνος. Ὁ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν προσβαλὼν αὐτὴν, δὲν ἠδυνήθη νὰ τὴν κυριεύσῃ (Θουκ. Δ, 78.—Πολβ. Ε, 97).

Μελιτεὺς, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς νύμφης Ὀρθρηΐδος, ἐκτεθεὶς ὑπὸ τῆς μητρός του, ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του ἀνατραφεὶς, καὶ τὴν πόλιν Μελίταιαν κτίσας ἐν Φθιώτιδι, ἧς μέγα μέρος κατέκτησε (Αντ. Λιβ. 13).

Μελίτη, 1) νῆσος τῆς Μεσογείου, περὶ τὸ μέσον μεταξὺ Σικελίας καὶ Ἀφρικῆς. Στενὸς πορθμὸς τὴν χωρίζει ἀπὸ τῆς νήσου Γ α ύ λ ο υ ἢ Γ α ύ δ ο υ. Πρῶτος δὲ μνημονεύει αὐτὴν ὁ Σκύλαξ. Κατ' ἀρχὰς ᾠκεῖτο ὑπὸ Φοινίκων, οἷς ἔπειτα προσετέθησαν Ἕλληνες·

ὑπέκυψε δὲ τέλος εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς Καρχηδόνος, ἀναγκασθείσης ἐπὶ τῶν φοινικικῶν πολέμων νὰ τὴν παραχωρήσῃ εἰς τὴν Ῥώμην. Τὴν βραχώδη νῆσον ἐπιμελῶς καλλιεργήσαντες καὶ οἰκοδομήσαντες οἱ Φοίνικες, τὴν εἶχον ὡς σταθμὸν τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ των. Ἡ ὁμώνυμος πρωτεύουσα ἱδρύθη ἐπὶ τῶν Καρχηδονίων, καὶ ἐρείπια αὐτῆς σώζονται. Τὰ κυριώτερα αὐτῆς προϊόντα ἦσαν μέλι καὶ βαμβακερὰ ὑφάσματα. Ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀμεληθεῖσα, κατέστη πειρατῶν ὁρμητήριον.— 2) Μικρὰ νῆσος κατὰ τὴν Ἰλλυρικὴν παραλίαν (ν. Μελέδα), ἀνέτρεφε κυνάρια, τὰ ἀγαπητὰ εἰς τὰς ῥωμαίας γυναῖκας. Ὁ Στράβων ὅμως (ΣΤ, 277) ἀποδίδει τοῦτο εἰς τὴν ἄλλην Μελίτην.— 3) Δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀποτελῶν μέρος τῆς πόλεως, Δ τῆς ἀγορᾶς, ἔχων ἐπίσημον ναὸν τοῦ Ἡρακλέους. Ἐκεῖ ἔκειτο καὶ ἡ οἰκία τοῦ Θεμιστοκλέους.— 4) Θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 42).

Μελιτηνὴ, χώρα τῆς Μικρᾶς Ἀρμενίας, μεταξὺ τοῦ Ἀντιταύρου καὶ τοῦ Εὐφράτου. Ἡ παρὰ τῷ Εὐφράτῃ ἐπὶ Στράβωνος (ΙΑ, 521. ΙΒ, 535) ἀνεγερθεῖσα ὁμώνυμος πόλις κατέστη ἐπίσημος ἀπὸ Τραϊανοῦ.

Μέλιτος, Ἀθηναῖος Πυθεεὺς τὸν δῆμον, τραγικὸς ποιητὴς, μετὰ τοῦ Ἀνύτου κατηγορήσας τὸν Σωκράτην (Ἀρστφ.).

Μελλείρηνες, οἱ νεανίαι (μέλλοντες εἴρηνες) ἐν Σπάρτῃ, ἀπὸ τοῦ 18 μέχρι τοῦ 20 ἔτους τῆς ἡλικίας των, μὴ κατατεταγμένοι εἰσέτι εἰς τὸν στρατὸν, ἀλλ' ἤδη ἐκτὸς τῶν βουῶν τῶν παιδίων.

Μέλλων, ἢ Μέλων (Πλούτ), πλούσιος Θηβαῖος, φυγαδευθεὶς ὅτε (τῷ 382 π. Χ.) οἱ Λακεδαιμόνιοι κατέλαβον τὴν Καδμείαν, εἶτα δὲ μετὰ Πελοπίδου καὶ Χάρωνος συντελέσας εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος του, καὶ ἐκλεχθεὶς Βοιωτάρχης (Ξεν. Ἑλλ. Ε, 4, 2.—Πλούτ. Πελπ. Η. ΙΑ. ΙΒ).

Μέλος, ἴδ. Λ υ ρ ι κ ὴ π ο ί η σ ι ς.

Μελπομένη, ἴδ. Μ ο ῦ σ α ι.

Μεμβλίαρος, Φοῖνιξ, ἑταῖρος τοῦ Κάδμου, παρὰ τῇ Καλλίστῃ (Θήρᾳ) εἰς μικρὰν νῆσον Φοίνικας ἐγκαταστήσας, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ δοὺς αὐτῇ (Ἡρδ. Δ. 147).

Μεμβράνα, ἴδ. Περγαμινόν.

Μέμνων, 1) Ἥρως μὴ μνημονευόμενος ἐν τῇ Ἰλιάδι, ἀλλ' ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ (Μ, 522. Δ, 187), ἔνθα λέγεται υἱὸς τῆς Ἠοῦς, ὁ ὡραιότερος τῶν μαχητῶν, φονεύσας τὸν Ἀντίλοχον. Καθ' Ἡσίοδον δὲ (Θεογ. 404) ἦν υἱὸς τοῦ Τιθωνοῦ (ἀδελφοῦ τοῦ Πριάμου) καὶ τῆς Ἠοῦς, καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ἠμαθίωνος, βασιλέως τῶν Αἰθιόπων. Ἐν τῇ Αἰθιοπίδι τοῦ Μιλησίου Ἀρκτίνου, ὁ Μέμνων, πανοπλίαν ἐνδυθεὶς ἣν κατεσκεύασεν αὐτῷ ὁ Ἥφαιστος, ἀπῆλθεν εἰς βοήθειαν τοῦ Πριάμου, ἐφόνευσε, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατρόκλου καὶ τοῦ Ἕ-

κτορος, τὸν Ἀντίλοχον, φίλτατον τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, ἀλλά, κατὰ παράκλησιν τῆς Ἠοῦς ἔλαβε παρὰ τοῦ Διὸς τὴν ἀθανασίαν. Τὸν μῦθον τοῦτον πολλάκις διεπραγματεύθη ἡ ποίησις καὶ ἡ τέχνη. Υἱὸν τῆς Ἠοῦς τὸν εἶπον οἱ Ἕλληνες, τὴν Αἰθιοπίαν καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Α, 24) φανταζόμενοι εἰς τὸ ἄκρον ἀνατολικὸν πέρας τῆς γῆς. Κατὰ Διόδωρον δ' ἔκτισεν ὁ Μέμνων τὴν ἀκρόπολιν εἰς τὰ Σοῦσα, ἥτις κατ' αὐτὸν ἐκλήθη Μ ε μ ν ό ν ε ι α (Ἡρδ. Ε, 53. Ζ. 151)· ἐπέμφθη δ' ὑπὸ τοῦ Ἀσσυρίου Τευτάμου εἰς βοήθειαν τοῦ ὑποτελοῦς αὐτῷ Πριάμου, καί, κατὰ Παυσανίαν, ὑπέταξε πάντας τοὺς μεταξὺ Σούσων καὶ Ἰλίου λαούς. Εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐκόμισαν τὸν μῦθον τοῦ Μέμνονος οἱ Ἕλληνες τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸ πρῶτον, καὶ ἐφήρμοσαν αὐτὸν εἰς τοῦ βασιλέως Ἀμενὸφ τὸ κατὰ τὰς Θήβας (εἰς Μεδινετ—Ἀβοὺ) εἰσέτι σωζόμενον κολοσσιαῖον καθήμενον σύμπουν ἄγαλμα ἐκ λίθου φαιοῦ. Σεισμὸς ἔσχισεν αὐτό, ἴσως τῷ 27 π. Χ., καὶ ἔπεσε τὸ ἄνω αὐτοῦ ἥμισυ, ἀφ' ὅτου περίεργον παρετηρήθη φαινόμενον, ὅτι, προσβαλλόμενον ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου, ἐξέπεμπεν ἦχον ὡς θραυομένης χορδῆς, καὶ ἐρρέθη ὅτι ὁ Μέμνων ἀπήντα εἰς τὸν χαιρετισμὸν τῆς μητρός του Ἠοῦς. Ὁ Στράβων, ὅστις πρῶτος μνημονεύει τοῦ φαινομένου τούτου (ΙΖ, 813, 816), δὲν λέγει τὸν κολοσσὸν εἰσέτι ἄγαλμα τοῦ Μέμνονος· καὶ ἀμέσως μεταγενεστέρα αὐτοῦ ἐστὶ τοῦ μύθου ἡ ἐφαρμογή, ὅτε καὶ ὡς Αἰθιοπία ἐξελήφθη ἡ Αἰγυπτιακὴ ἀκτή, καὶ ἐξ αὐτῆς ἐρρέθη ὅτι μετέβη αὐτὸς εἰς Αἴγυπτον, ἐκ δ' Αἰγύπτου εἰς Σοῦσα. Προήρχετο δέ, ὡς ὑποτίθεται, ὁ ἦχος ἐκεῖνος, ὃν καὶ πολλαὶ μεταγενέστεραι ἐπιγραφαὶ ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος μαρτυροῦσιν, ἐκ διαβάσεως τοῦ ἀέρος διὰ τῶν πόρων καὶ χαραγῶν τοῦ σχισθέντος λίθου ὅτε ἐπήρχετο μεταβολὴ τῆς θερμοκρασίας· καὶ τοῦτο φαίνεται τόσῳ πιθανώτερον, καθ' ὅσον, ἀφ' οὗ τὸ ἄγαλμα συνεπληρώθη ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων, κτισθέντος τοῦ ἄνω μέρους, πᾶς ἦχος ἔπαυσεν ἀκουόμενος. Τάφοι τοῦ Μέμνονος πολλαχοῦ ἐδείκνυντο, εἰς τὴν Ἄβυδον ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, εἰς Πτολεμαΐδα ἐν τῇ Φοινίκῃ, εἰς τὴν Αἰθιοπίαν. Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Μέμνονος, οἱ κηδεύσαντες αὐτὸν εἰς τὴν Τρωάδα, μετεμορφώθησαν, ἕνεκα τοῦ βαθέος αὐτῶν πένθους, εἰς πτηνὰ καλούμενα Μέμνονας ἢ Μεμνονίδας, ἅτινα συνερχόμενα ἐπὶ τοῦ τάφου του κατ' ἔτος ὀδύρονται, μέχρις οὗ τινὰ ἀποθνήσκουσιν ἢ μάχονται εἰς τιμὴν αὐτοῦ.— 2) Ῥόδιος ἀδελφὸς τοῦ Μέντορος, μετασχὼν τῆς στάσεως τοῦ Ἀρταβάζου. Ὅτε δ' αὐτὴ κατεστάλη ἔφυγεν εἰς Μακεδονίαν, ἀλλ' εἶτα ἐπέστρεψε, καὶ ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου ἦν στρατηγὸς τῶν Περσῶν ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Ἀνὴρ νουνεχής, συνεβούλευσε τοὺς Πέρσας ν' ἀποσυρθῶσι, νὰ διακόψωσι διὰ στόλου τὴν μετὰ τῆς Εὐρώπης κοινωνίαν τοῦ κατακτητοῦ, καὶ νὰ ἐξεγείρωσι κατ' αὐτοῦ τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλ' ἡ συμβουλή του δὲν εἰσηκούσθη. Μετὰ τὴν ἐν Γρανικῷ ἧτταν, ἔνθα ἐστρατήγει μυρίων Ἑλλήνων μισθωτῶν, ὑπερεμάχησεν ὑπὲρ τῆς Μιλήτου καὶ τῆς Ἁλικαρνασσοῦ, ἐκυρίευσε μετὰ τοῦ Περσικοῦ στόλου τὴν Λέσβον, τὴν Χίον, καί τινας τῶν Κυκλάδων, καὶ συνεννοηθεὶς μετὰ τοῦ Ἄγιδος ἐν Σπάρτῃ, προὐτίθετο νὰ πλεύσῃ εἰς τὴν Εὐρώπην· ἀλλὰ πολιορκῶν τὴν Μιτυλήνην, ἀπέθανε τῷ 333 π. Χ., καὶ τὸ ἐπιὸν ἔτος ὑπετάγησαν οἱ διάδοχοί του. Γυνή του ἦν ἡ Βαρσίνη, ἣν παρέλαβεν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς τὸν Ἡρακλῆν (Διόδ. ΙΖ, 7, 22.—Ἀρρ. Α, 12, 17).

Μέμφις, ἡ μεγίστη ἀρχαία πρωτεύουσα τῆς Αἰγύπτου, ἕδρα τῶν βασιλέων ἀπὸ Ψαμμητίχου, ἐπὶ τοῦ Νείλου πρὸς Ν τοῦ Καΐρου καὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Δέλτα. Ἐν αὐτῇ ἦν ὁ μέγας ναὸς τοῦ Φθᾶ (Ἡφαίστου), οὗ τὸ κάλλιστον πρόπυλον ἐλέγετο κτίσας ὁ Δαίδαλος (Διόδ. — Σκύλαξ), ἐσφαλμένως ἐν τῇ λέξει Δ α ί δ α λ ο ς (Σελ. 204) γραφέντος ἐν Σάμφ, ἀντὶ ἐν Μέμφιδι. Ἐκεῖ ἦν καὶ τὸ κυριώτερον τῶν Νειλομέτρων, καὶ σώζονται πλησίον αἱ 3 με-

γάλαι πυραμίδες τοῦ Γιζὲ καὶ ἄλλαι μικρότεραι (Ἡρδ. Β, 99. 114. 136. Ε. — Διόδ. Α, 50. — Στρβ. ΙΖ, 807).

Μένας, ἢ Μέναινον, πόλις ὀρεινὴ ἐν Σικελίᾳ Ν τῆς Ὕβλης, πλησίον πηγῆς Μεναΐδος, εἰς ἣν οἱ κάτοικοι ὤμνυον (Διόδ. ΙΑ, 8, 78).

Μέναιχμος, 1) γλύπτης Ναυπάκτιος, περὶ τὸ 490 π. Χ., κατασκευάσας χρυσελεφαντίνην Ἀθηνᾶν εἰς Πάτρας.—2) Γλύπτης Σικυώνιος, ποιήσας χαλκοῦν βοῦν (Pl. XXXIV 80), ἔγραψε καὶ ἱστορίαν τῆς Σικυῶνος καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου. — 3) Μαθηματικός, οὗ μέρος τῆς περὶ κωνικῶν τομῶν συγγραφῆς σώζεται.

Μενάλιππος, ἐκ Μιτυλήνης, φίλος τοῦ ποιητοῦ Ἀλκαίου (Ἡρδ. Ε, 95).

Μενάλκης, εἷς τῶν ὑπὸ τῶν Δαναΐδων φονευθέντων υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου (Ἀπλδ. Β, 1, 4).

Μένανδρος, 1) Ἀθηναῖος στρατηγὸς ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, συνεκπλεύσας εἰς Σικελίαν. Ἴσως διαφυγὼν ἐκεῖ τὴν καταστροφήν, ἣν ὁ αὐτὸς ὅστις ἐναυάρχει μετὰ ταῦτα ἐπὶ Ἀλκιβιάδου εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ πάλιν κατὰ τὴν ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς ναυμαχίαν (Πλούτ. Ἀλκ. ΛΣΤ. — Θουκ. Ζ, 16. 48. 69. — Ξεν. Ἑλλ. Α, 2, 16. Β. 1, 26). — 2) Υἱὸς τοῦ στρατηγοῦ Διοπείθους, γεννηθεὶς τῷ 347, π. Χ., ὁ ἐπισημότατος ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας, ἤκμαζεν εὐθὺς μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον. Ἡ πρώτη αὐτοῦ κωμῳδία, οἱ Ἔφηβοι, ἐγράφη τῷ 322. Εἰς ἄπορον οἰκογένειαν ἀνήκων, ἀνετράφη καλῶς ὑπὸ τοῦ θείου του Ἀλέξιδος, καὶ διῆγεν ἐν φιλικαῖς σχέσεσι μετὰ τοῦ Ἐπικούρου καὶ τοῦ Θεοφράστου καὶ μετὰ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως. Πτολεμαῖος δ' ὁ Λάγου, ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, τὸν προσεκάλεσεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν· ἀλλ' ἔμεινεν εἰς Ἀθήνας, καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 52 ἐτῶν, πνιγεὶς εἰς λουτρόν. Λέγεται γράψας ὑπὲρ τὰς 100 κωμῳδίας, νικήσας δὲ ὀκτάκις. Τὰ ἔργα του μεγάλως ἐξετιμῶντο ἀναγινωσκόμενα, διὰ τὴν εὐφυΐαν αὐτοῦ καὶ τῆς γλώσσης του τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν χάριν, ὥστε

καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ ἄριστος τῶν ποιητῶν τῆς νέας κωμῳδίας. Ἐκ τῶν δραμάτων του οὐδὲν δυστυχῶς διετηρήθη ἀκέραιον, ἀλλ' ἀποσπάσματα μόνον, καί τινες τῶν τίτλων. Οἱ Ἀδελφοί, Ἀνδρία, Ἑαυτὸν τιμωρούμενος, Εὐνοῦχος, εἰσὶ τῶν ἔργων του

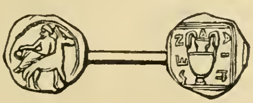
τὰ μᾶλλον γνωστά, διότι ὑπάρχει ἡ ὑπὸ Τερεντίου μετάπλασις αὐτῶν εἰς τὸ Λατινικὸν, στερουμένη βεβαίως τῆς φυσικῆς χάριτος καὶ λεπτότητος, ὡς καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ πρωτοτύπου, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἀποδεικνύουσα τὴν ἐξαίρετον τάσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς νέας κωμῳδίας ἐν Ἑλλάδι. Γενικὴ δ' ἦν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡ ἐκτίμησις τοῦ Μενάνδρου διὰ τὴν ὀξύτητα τῶν παρατηρήσεων, τὴν ἐφευρετικότητα αὐτοῦ, τὴν ἀκρίβειαν περὶ τὴν τῶν χαρακτήρων διάπλασιν, τὴν εὐγένειαν τῆς ἐκφράσεως, καὶ τῶν γνωμικῶν του οὐχὶ μὲν πάντοτε τὴν κομψότητα, ἀλλὰ τὴν πρακτικὴν ἀλήθειαν, ὥστε καὶ πλεῖσται ἀνθολογίαι διετήρησαν πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἀλφαβητικῶς μετ' ἄλλων διατεταγμένα, ὡς αἱ γνῶμαι μονόστιχοι (Συλλ. Meineke Com. Grec.—3) Ῥήτωρ ἐκ Λαοδικείας ἐν τῇ γ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδι. — 4) Ἐφέσιος ἱστορικὸς, γράψας περὶ βασιλέων Ἑλλήνων τε καὶ μὴ, οὗ τεμάχια διετήρησεν ὁ Ἰώσηπος (Müller, Fragm. hist. Græc).—5) Κυνικὸς φιλόσοφος, μαθητὴς τοῦ Διογένους, θαυμαστὴς τοῦ Ὁμήρου. —6) Σοφιστὴς ἐκ τῆς Μεγάλης Φρυγίας, γράψας σχόλια εἰς τὸν Δημοσθένην.

Μεναπία, πόλις τῆς Βακτριανῆς ἐν Ἀσίᾳ (Πλμ. ΣΤ, 11).

Μενάπιον, ἔθνος Βελγικὸν, μεταξὺ Ῥήνου καὶ Μόσου, πόλεις μὴ ἔχον (Διον. Κασσ. Γ, 28. Στρβ. Καῖσ.).

Μέναχος, εἷς τῶν Λ' υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου (Ἀπλδ. Β, 1, 4).

Μένδη, 1) Ἀποικία Ἐρετριέων εἰς τὴν μακεδονικὴν χερσόνησον Παλλήνην κατὰ τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον, ἐπίσημον ἐμπορεῖον, πολλάκις μνημονεύεται ὑπὸ Θουκυδίδου σχε-

τικῶς πρὸς τοῦ Βρασίδα τὰς ἐπιχειρήσεις (Δ, 121, 123, 124.—Ἡρδ. Ζ, 123).—2) Ἰωνικὴ ἀποικία εἰς Θράκην, πρὸς τῷ Ἕβρῳ, πατρὶς τοῦ γλύπτου Παιωνίου.

Μένδης, 1) θεὸς Αἰγύπτιος ἐν σχήματι τράγου, δι' ὃ καὶ ἐταυτίζετο μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανὸς (Ἡρδ. Β, 46). Κατ' ἀρχὰς ἦν ἡ λατρεία αὐτοῦ τοπικὴ παρὰ τοῖς Μενδησίοις· ἀλλ' ἔπειτα ἐξετάθη ἐπὶ πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον, καὶ μάλιστα εἰς τὴν Χέμιν (Πανόπολιν) τῆς Θηβαΐδος. Ἔμβλημα τῆς παραγωγικῆς δυνάμεως τῆς φύσεως, προσέλαβε βαθμηδὸν πολλὰ σύμβολα καὶ ἐκ Φοινίκης. — 2) Ἀρχαιότατα μεγάλη καὶ ἐπίσημος πόλις εἰς τὸ Δέλτα τοῦ Νείλου, κατὰ τὸ Ν χεῖλος τῆς Τάνιδος λίμνης, εἰς τὸ Μενδήσιον στόμιον τοῦ Νείλου (Ἡρδ. Β, 42. 46. — Θουκ. Α, 110. — Στρβ.ΙΖ,802).

Μενέδημος, 1) ἐξ Ἐρετρίας τῆς Εὐβοίας, υἱὸς Κλεισθένους, φιλόσοφος καὶ ἱδρυτὴς τῆς σχολῆς τῶν Ἐρετριακῶν. Ἀπελθὼν τὸ πρῶτον ὡς στρατιώτης εἰς Μέγαρα, ἐπεδόθη εἶτα εἰς τὴν φιλοσοφίαν, καὶ εἰς Ἀθήνας ἀπελθὼν, ἠκροάσθη τοῦ Πλάτωνος, πρὸ πάντων δὲ τοῦ Στίλπωνος. Ἐπανελθὼν δ' εἰς Ἐρέτριαν, ἐδίδαξε, καὶ συγχρόνως κατέλαβε διαφόρους πολιτικὰς θέσεις. Ἀλλ' ὑπονοίας γεννηθείσης ὅτι ἠθέλησε νὰ προδώσῃ τὴν πατρίδα του εἰς Ἀντίγονον τὸν Γονατᾶν, ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ πρὸς αὐτὸν, καὶ ἀπέθανεν 74έτης. Συγγράμματα δὲν κατέλιπε, δι' ὃ καὶ αἱ φιλοσοφικαὶ θεωρίαι του ὀλίγον εἰσὶ γνωσταί. Ἔζη δ' ἀφελῶς, καὶ ἐδείκνυε σταθερότητα καὶ ἠπιότητα χαρακτῆρος, καὶ πρὸς τοὺς φίλους πίστιν καὶ εἰλικρίνειαν. Ἠσχολεῖτο δὲ πολὺ περὶ τὸν Ὅμηρον, τὸν Αἰσχύλον καὶ Σοφοκλῆν, καὶ ἀνεγίνωσκε τὸν Ἄρατον καὶ τὸν Λυκόφρονα, τὸν ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου Ἀλεξανδρινὸν ποιητὴν καὶ γραμματικόν. Φιλικαὶ δὲ σχέσεις τὸν συνέδεον καὶ μετ' Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ.— 2) Ἐκ Λαμψάκου, κυνικὸς φιλόσοφος, ὑπερακοντίσας τὰς ἀρχὰς τοῦ Διογένους καὶ Ἀντισθένους, καὶ λυσσωδῶς ἐλέγχων τῶν ἄλλων τὰ σφάλματα. — 3) Στρατηγὸς τοῦ Ἀ-

λεξάνδρου (Ἀρρ. Δ, 3, 7). — 4) Ῥήτωρ ἐν Ἀθήναις, περὶ τὰ 94 π. Χ. (Cic. d. Or. I, 19). — 5) Μακεδών, ξένος τοῦ Καίσαρος, ὃς ἐπολιτογράφησεν αὐτὸν Ῥωμαῖον.

Μένεκλα, θυγάτηρ τοῦ Ὕλλου, γυνὴ τοῦ Ἱππότου, μήτηρ τοῦ Αἰόλου (Εὐθυδ.).

Μενεκλείδης, Θηβαῖος, ῥήτωρ φιλόδοξος καὶ ῥᾳδιοῦργος, τὸν Ἐπαμινώνδαν κατηγορήσας ὡς μὴ καταθέντα τὴν στρατηγίαν ἐντὸς τοῦ νομίμου χρόνου, ἀλλ' ἀποτυχὼν (Nep. Ep. V). Καὶ τὸν Πελοπίδαν κατεδίωξεν, ἀλλ' ἀποδοκιμασθεὶς, κατεδικάσθη εἰς πρόστιμον. Φαίνεται δ' ὅτι ἐφονεύθη ἐν στάσει ἣν ὑπεκίνησε (Πλούτ. Πελοπδ. ΚΕ).

Μενεκλῆς, 1) Ῥήτωρ ἐν Ἀθήναις (Ξεν. Α, 8, 38). — 2) Ἐν Ἀλαβάνδοις τῆς Καρίας, ῥήτωρ ἐπίσημος, ὡς καὶ ὁ ἀδελφός του Ἱεροκλῆς. Ὁ Κικέρων (Or. LXIX. D, Or. II, 23. Brut. XCV).

Μενεκράτης, 1) Ἄρχων Ἀθηναῖος. — 2) Ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας, οὗ οὐδὲν σώζεται. — 3) Ἀθηναῖός τις, καθ' οὗ ἐγράφη μὴ σωζόμενος λόγος τοῦ Ἰσαίου. — 4) Γεωγράφος καὶ φιλόσοφος τῆς Ἐλεατικῆς σχολῆς, ἀκροατὴς ὑπάρξας τοῦ Ξενοκράτους. — 5) Ἐφέσιος, γράψας ποίημα περὶ γεωργίας. — 6) Συρακούσιος ἰατρὸς, ζήσας ἐπὶ Φιλίππου ἐν Ἑλλάδι καὶ Μακεδονίᾳ, καὶ πολλαχῶς γελοῖος γενόμενος διὰ τῆς κενοδοξίας καὶ φιλαρεσκείας του, διότι ἐνεδύετο πορφύραν, ἔφερε χρυσοῦν στέφανον εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ σκῆπτρον εἰς τὰς χεῖρας, καὶ οὕτως ἐφαντάζετο ὅτι ὡμοίαζε τὸν Δία. Καὶ ἄλλα περὶ αὐτοῦ ἀνάλογα ἀνέκδοτα διηγεῖται ὁ Πλούταρχος (Ἀγησ. ΚΑ). Ὁ Γαληνὸς ὅμως τῷ ἀποδίδει σπουδαίας ἰατρικὰς γνώσεις. — 7) Ἕτερος ἰατρὸς ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Τιβερίου, διαφόρων ἰατρικῶν ἐφευρέτης. — 8) Ἀπελεύθερος τοῦ Πομπηίου, ὃν ὁ τούτου υἱὸς Σῆξτος Πομπήϊος ἔπεμψε μετὰ στόλου νὰ περιπλέῃ τὰ μεσημβρινὰ τῆς Ἰταλίας. Ἕτερος τοῦ Πομπηίου ἀπελεύθερος, ὁ Μηνόδωρος ἐπίσης ἀνυπόμονος, ὑποσκελισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, προσέφυγεν εἰς τὸν Ὀκταβιανὸν, παρ' οὗ ἔλαβε καὶ αὐτὸς ναυτικὴν διοίκησιν, καὶ οἱ δύο στόλοι συνεκρούσθησαν ἐν Κύμῃ. Τότε δὲ, ἁλούσης τῆς νηὸς τοῦ Μενεκράτους, οὗτος ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν. — 9) Κιθαρῳδὸς ὑπὸ τοῦ Νέρωνος διὰ λαμπρῶν δώρων ἀνταμειφθείς. — 10) Γλύπτης, διδάσκαλος τοῦ Ἀπολλωνίου καὶ Ταυρίσκου, τῶν ποιησάντων τὸν Φαρνέσιον Ταῦρον. — 11) Μνημονεύονται καὶ ἱστοριογράφοι τινὲς φέροντες τὸ ὄνομα τοῦτο.

Μένεκλος, Συρακούσιος, κτίστης τῆς πόλεως Καμαρίνης (Θουκ. ΣΤ, 5).

Μενελάϊον, ὄρος ἐν Λακωνίᾳ, ΝΑ τῆς Σπάρτης, κατὰ τὰς Θεράπνας, ἔχον ἡρῷον τοῦ Μενελάου καὶ τῆς Ἑλένης, οὗ σώζονται τὰ ἐρείπια (Πολϐ. Ε, 18. — Παυσ. Γ, 19, 9). Ἐκεῖ ἐτελοῦντο εἰς τιμὴν αὐτῶν τὰ Μ ε ν ε λ ά ϊ α ἢ Ἑ λ έ ν ε ι α (Ἰσοκρ. Ἑλέν. Ἐγκώμ. 218).

Μενελάϊος λιμὴν, ἐν τῇ Κυρηναϊκῇ, ἐκ τοῦ αὐτόθι ῥιφθέντος Μενελάου, ὅτε ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς Τροίας (Ἡρδ. Δ, 169).

Μενέλαος, 1) υἱὸς Ἀτρέως (Ἀτρείδης), νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Ἀγαμέμνονος, μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ πατρός του ὑπὸ τοῦ Αἰγίσθου φυγὼν μετὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος εἰς Σπάρτην, ἔνθα ἐνυμφεύθη Ἑλένην, τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Τυνδάρεω, καὶ δι' αὐτῆς ἐκληρονόμησε τὸν θρόνον τῆς Σπάρτης. Τῷ ἥρπασε δὲ τὴν σύζυγον Πάρις, ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως τῶν Τρώων, καὶ τότε μετὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος προσεκάλεσεν ὁ Μ. πάντας τοὺς Ἕλληνας ἡγεμόνας κατὰ τῆς Τρῳάδος, καὶ συνεξεστράτευσεν ἐπὶ 60 πλοίων, ὁδηγῶν τοὺς ἐκ Σπάρτης, Λακεδαίμονος, Ἀμυκλῶν, Ἕλους κτλ. (Ὁμ. Ἰλ. Β, 581). Ἀφ' οὗ δ' ἐστρατοπέδευσαν πρὸ τῆς Τροίας, μετέβη μετὰ τοῦ Ὀδυσσέως εἰς τὴν πόλιν τῆς Τρῳάδος ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τῆς Ἑλένης, ἀλλὰ μάτην· ὁ Ἀντίμαχος μάλιστα ἐπρότεινε τὴν θανάτωσίν των (Ἰλ. Λ, 139. Γ, 205). Ἦν δ' εἷς τῶν ἀνδρειοτάτων πρὸ τῆς Τροίας, καὶ διετέλει ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἥρας καὶ τῆς Ἀθηνᾶς (Ἰλ. Δ, 129. Ε, 715). Ὅτε ὁ

Πάρις προὐκάλεσε τοὺς Ἀργείους (Ἰλ. Γ, 19), ἐδέχθη περιχαρῶς τὴν πρόκλησιν, καὶ θὰ τὸν ἐφόνευεν, ἂν ἡ Ἀφροδίτη δὲν τὸν ἀφήρει ἀπὸ τῶν χειρῶν του. Θὰ ἔπρεπε δὲ, ὡς νικήσαντι, νὰ τῷ ἀποδοθῶσι κατὰ τὰ προσυμφωνηθέντα ἡ Ἑλένη καὶ οἱ μετ' αὐτῆς ἁρπαγέντες θησαυροί· ἀλλ' ὁ Πάνδαρος, διὰ βέλους ἐλαφρῶς τὸν Μενέλαον τραυματίσας, ἔλυσε τὴν συνθήκην (Ἰλ. Δ, 105), καὶ ἤρχισαν νέοι ἀγῶνες, ἐν οἷς πολλαχῶς διέπρεψεν ὁ Μενέλαος, πολλοὺς θανατώσας ἐχθροὺς (Ἰλ. Ε, 50, 576. Ν, 614. Ο, 541. Π, 311. Ρ, 45, 575), προμαχήσας τοῦ νεκροῦ τοῦ Πατρόκλου, καὶ ἀποκομίσας αὐτὸν μετὰ τοῦ Μηρυόνου ἀπὸ τῆς μάχης(Ἰλ. Ρ, 1). Ἦν δὲ καὶ εἷς τῶν εἰσελθόντων εἰς τὸν Δούρειον ἵππον (Ὀδ. Δ, 280). Μετὰ τὴν ἅλωσιν δὲ τῆς Τρωάδος καὶ τὴν ἀνάληψιν τῆς Ἑλένης, συνεβούλευσε τὸν ἄμεσον ἀπόπλουν, καὶ διαφωνήσας κατὰ τοῦτο μετὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος (Ὀδ. Γ, 141), ἀπῆλθε τὴν ἐπιοῦσαν μετὰ τοῦ Νέστορος. Ὅτε δ' ἔμελλε νὰ κάμψῃ τὸν Μαλέαν, τρικυμία διεσκόρπισε μέρος τῶν νηῶν του πρὸς τὴν Κρήτην, αὐτὸς δὲ μετὰ πέντε πλοίων ἐρρίφθη πρὸς τὴν Αἴγυπτον (Ὀδ. Γ, 276. Δ, 81). Ἐπὶ ὀκτὼ δὲ ὅλα ἔτη πλανηθεὶς εἰς τὰς ἀνατολικὰς χώρας, ὡς ὁ Ὀδυσσεὺς εἰς τὰς δυτικὰς, καὶ δῶρα παντοῖα λαβὼν πανταχοῦ, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του μετὰ τῆς Ἑλένης κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ Ὀρέστης ἐκήδευε τὴν Κλυταιμνήστραν καὶ τὸν Αἴγισθον (Ὀδ. Γ, 311), καὶ ἐξηκολούθησεν ἄρχων ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ. Εἰς τὴν Σπάρτην τὸν ἐπεσκέφθη ὁ Τηλέμαχος, καὶ τὸν εὗρε πανηγυρίζοντα τοὺς γάμους τῆς θυγατρός του Ἑρμιόνης μετὰ τοῦ Νεοπτολέμου, καὶ τοὺς τοῦ νόθου υἱοῦ του Μεγαπένθους μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἄκτορος (Ὀδ. Δ. 60. 1). Ὅτε ἦν ἐν Αἰγύπτῳ, ἐβίασε τὸν Πρωτέα ἐπὶ τῆς νήσου Φάρου νὰ τῷ μαντεύσῃ τὸ μέλλον, καὶ οὗτος τῷ εἶπεν ὅτι θεν' ἀπέλθῃ ζῶν εἰς τὰ Ἠλύσια, διότι ἦν γαμβρὸς τοῦ Διὸς (Ὀδ. Δ, 561). Ὁ Ὅμηρος παριστᾷ τὸν Μενέλαον χαρακτῆρος ἠπιωτέρου τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀγαμέμνονος, εἰς ὃν προθύμως ὑπακούει (Ἰλ. Ζ, 51. Κ, 123. Ρ, 30). Τὸν λέγει δὲ μέγαν τὸ ἀνάστημα, κατὰ τοὺς εὐρεῖς ὤμους ὑπερέχοντα τοῦ Ὀδυσσέως, ὁμιλοῦντα δὲ ὀλίγον, ἀλλὰ καλῶς καὶ βροντώδει φωνῇ (Ἰλ. Γ, 210). Ἐν Θεραπναῖς ὑπῆρχε ναὸς, ἔνθα ἐτελοῦντο πρὸς τιμήν του ἀγῶνες. Ἐκεῖ δὲ ἐδεικνύετο καὶ αὐτοῦ καὶ τῆς Ἑλένης ὁ τάφος, τὸ Μ ε ν ε λ ά ϊ ο ν (Παυσ. Γ, 19, 9).—2) Νόθος υἱὸς τοῦ Ἀμύντα Β' ἐκ τῆς Γυγαίας, ἀδελφὸς Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (Just. VII, 4).—3) Ἀδελφὸς Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, διοικητὴς τῆς Κύπρου ὅτε Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς προσέβαλεν αὐτήν· ἡττηθεὶς δὲ, ἐνεκλείσθη εἰς τὴν Σαλαμῖνα. Ἐπὶ μακρὸν δὲ πολιορκηθεὶς, καὶ πολλὰς προσβολὰς ἀποκρούσας ἀνδρείως, ὅτε καὶ ὁ εἰς βοήθειάν του ἐλθὼν Πτολεμαῖος ᾐχμαλωτίσθη μεθ' ὅλου του τοῦ στρατοῦ, παρεδόθη καὶ αὐτὸς καὶ παρέδωκε τὴν νῆσον, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἀπελύθη πάλιν ἐλεύθερος.—4) Ἐκ Μαράθου τῆς Φοινίκης, διδάξας τὴν ῥητορικὴν εἰς τοὺς δύο Γράκχους (Cic. Brut. XXVI).

Μενέξενος, 1) μαθητὴς τοῦ Σωκράτους. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἔδωκεν ὁ Πλάτων εἰς ἕνα τῶν διαλόγων του.—2) Υἱὸς τοῦ Δημοφῶντος, μαθητὴς τοῦ σοφιστοῦ Κτησίππου, προσῆλθε τὴν τελευταίαν ἡμέραν εἰς τοῦ Σωκράτους τὴν φυλακήν.—3) Υἱὸς τοῦ Σωκράτους.—4) Υἱὸς τοῦ Δικαιογένους, ἐφονεύθη ἐν Σπαρτώλῳ τῷ 429 π. Χ. ὡς φίλαρχος (Θουκ. Β, 79).

Μενεπτόλεμος, υἱὸς Ἰφίκλου, βασιλέως τῆς Φυλάκης ἐν Θεσσαλίᾳ, εἰς τὴν Τροίαν συνεκστρατεύσας (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 693).

Μενέσαιχμος, ῥήτωρ Ἀθηναῖος, σφοδρὸς ἀντίπαλος τοῦ ῥήτορος Λυκούργου, καταδιώξας καὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ Δημοσθένους τὰ παιδία μετὰ τὸν θάνατον τῶν πατέρων των.

Μενεσθεὺς, 1) υἱὸς τοῦ Πετεοῦ ἐν Ἀθήναις, ἀπέβαλε τῆς ἀρχῆς τὸν Θησέα συμπράξει τῶν Τυνδαριδῶν, καὶ ἔφερε τοὺς Ἀθηναίους εἰς Τροίαν, ἔνθα φαίνεται ὅτι ἐφο-

νεύθη (Ὁμ. Ἰλ. Β, 546. Ε, 327). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἰφικράτους, γαμβρὸς τοῦ Τιμοθέου, στρατηγὸς Ἀθηναῖος (Δημοσθ. ΙΖ 20). — 3) Κατὰ Βιργίλιον (Æ, V, 129), υἱὸς Κλυτίου, ὀπαδὸς τοῦ Αἰνείου.

Μενεσθέως λιμὴν, εἰς τὴν Βαιτικὴν τῆς Ἱσπανίας, πλησίον τῶν Γαδείρων (Στρβ.).

Μενέσθιος, 1) Ἴδ. Ἀ ρ η ΐ θ ο ο ς. — 2) Υἱὸς τοῦ Σπερχειοῦ καὶ τῆς Πολυδώρας, ἀδελφῆς τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ. Ἰλ. Π, 173).

Μενεσθώ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσδ. Θεογ. 357).

Μενέσται, οἱ ἐν Θεσσαλίᾳ ὑπὸ τῶν Δωριέων εἰς δουλείαν, ὡς οἱ Εἵλωτες ἐν Σπάρτῃ, ὑποβληθέντες ἰθαγενεῖς, οἱ καὶ Π ε ν έ σ τ α ι λεγόμενοι (Θουκ. ΣΤ, 22. — Διον. Ἀλικ. Β, 8. Σελ. 255).

Μενέστρατος, 1) Ἀθηναῖος κατηγορηθεὶς ἐπὶ συνωμοσίᾳ κατὰ τῶν ὀλιγαρχῶν, τῷ 404 π. Χ. κατήγγειλε τοὺς συστασιαστάς του καὶ ἀπελύθη τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ Κριτίου καὶ Ἀγνοδώρου. Ὅτε ὅμως ἀπεβλήθησαν οἱ ὀλιγάρχαι, κατεδικάσθη εἰς θάνατον (Λυσ. Ἀγορ. 129). — 2) Τύραννος τῆς Ἐρετρίας (Δμσθ. ΚΓ, 124). — 3) Συγγράψας περὶ ἀγρονομίας. — 4) Γλύπτης, πιθανῶς ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, ποιήσας λαμπρὰ ἀγάλματα Ἡρακλέους καὶ Ἑκάβης διὰ τὸν ἐν Ἐφέσῳ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος (Pl. XXXVI, 5, 4).

Μένης, εἷς τῶν στρατηγῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ.).

Μενίππη, 1) Νηρηῒς (Ἡσίοδ. Θεογ. 260). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Ὠρίωνος, ἀδελφὴ τῆς Μητιόχης. Ἐπροικίσθησαν ἀμφότεραι διὰ καλλονῆς ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης καὶ ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς τὴν ὑφαντικήν. Ὅτε θανατηφόρος λοιμὸς ἐπῆλθεν ἐπὶ τὴν πατρίδα των Ἀονίαν, τὸ τῇ Φωκίδι ὅμορον μέρος τῆς Βοιωτίας, προσέφεραν ἑαυτὰς εἰς ἱλασμὸν θύματα εἰς τὰς καταχθονίους θεότητας, καὶ ηὐτοκτόνησαν διὰ τῶν ἰδίων κερκίδων, δι' ὃ ὁ Πλούτων καὶ ἡ Περσεφόνη μετεμόρφωσαν αὐτὰς εἰς κομήτας, καὶ οἱ Ἄονες ἤγειραν αὐταῖς ἱερὸν ἐν Ὀρχομενῷ, ἔνθα ἐτησίως ταῖς προσέφερον θυσίας. Ὁ δ' Ὀβίδιος λέγει τόπον τοῦ μύθου τὰς Θήβας (Met. XIII, 685), καὶ ἄλλοι τὴν Τανάγραν.

Μενιππίδης, υἱὸς Ἡρακλέους καὶ μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου (Ἀπλδ. Β, 7, 8).

Μένιππος, 1) Ἀθηναῖος, πατὴρ Ἱπποκλέους (Θουκ. Η, 13). — 2) Τύραννος Ὠρεοῦ τῆς Εὐβοίας, συνέπραξε μετὰ τοῦ Φιλίππου κατὰ τῶν Ἀθηνῶν (Δμσθ. Φιλ. Γ, 125). — 3) Ἐκ Γαδάρων, δοῦλος περὶ τὸ 270 π. Χ., ἐπεδόθη εἶτα εἰς τὴν κυνικὴν φιλοσοφίαν, ἀλλὰ μόνον κυρίως ὡς πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν δίαιταν, διότι ἦν φιλοχρήματος καὶ κερδοσκόπος, καὶ ηὐτοκτόνησεν ὅτε ἔχασε μεγάλην ποσότητα. Κυρίως εἵλκυσε τὴν προσοχὴν διὰ τῶν σατυρικῶν, πεζῶν συγγραμμάτων του, ἐν οἷς καὶ στίχοι ἦσαν ἐνεσπαρμένοι, φαιδρῶς καὶ εἰρωνικῶς γράψας περὶ ἀντικειμένων τῆς πρακτικῆς φιλοσοφίας, δι' ἃ καὶ σ π ο υ δ ο γ έ λ ο ι ο ς ἐπελέγετο. Ἐμιμήθη δ' αὐτὸν παρὰ τοῖς Λατίνοις ὁ Τερέντιος, γράψας Σ α τ ύ ρ α ς Μ ε ν ι π π ε ί α ς. — 4) Στρατηγὸς τοῦ βασιλέως Φιλίππου Γ, πολεμήσας κατὰ τῶν Ῥωμαίων (Liv. XXVIII, 5). — 5) Πρέσβυς τοῦ βασιλέως Ἀντιόχου εἰς Ῥώμην, εἶτα τοὺς Αἰτωλοὺς κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἐξεγείρας. — 6) Ῥήτωρ ἐκ Στρατονικείας, τοῦ Κικέρωνος διδάσκαλος καὶ συνοδοιπόρος ἐν Ἀσίᾳ (Cic. Brut. XCI, 315). — 7) Γεωγράφος ἐκ Περγάμου ἐπὶ Αὐγούστου, ἔγραψε «π ε ρ ί π λ ο υ ν τ ῆ ς ἐ ν τ ὸ ς θ α λ ά σ σ η ς» εἰς βιβλία 3, ἀπολεσθεῖσαν, πλὴν ἑνὸς ἀποσπάσματος ἐν Μαρκιανῷ.

Μενοικεύς, 1) πατὴρ τοῦ Κρέοντος ἐν Θήβαις καὶ τῆς Ἰοκάστης (Σφκλ. — Εὐρπ. Φοιν. 10). — 2) Υἱὸς τοῦ Κρέοντος, ἑκουσίως θυσιασθεὶς, ἵνα ἐξασφαλίσῃ τὴν πατρίδα του κατὰ τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας (Εὐριπ. Φοίν. 778. — Ἀπλδ. Γ, 6, 7).

Μενοίτιος, 1) Ἴδ. Ἰ α π ε τ ό ς. — 2) Ἐξ Ὀπoῦντος υἱὸς Ἄκτορος καὶ Αἰγίνης, ἐ-

τεροθαλὴς ἀδελφὸς τοῦ Αἰακοῦ, πατὴρ τοῦ Πατρόκλου, ἀργοναύτης, Ἴδ. Ἀ χ ι λ λ ε ύ ς. —3) Ἴδ. Ἡ ρ α κ λ ῆ ς.

Μέντης, 1) Εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον ἀρχηγὸς τῶν ἐκ Θράκης Κικόνων (Ὁμ. Ἰλ. Ρ, 73).—2) Υἱὸς Ἀγχιάλου, βασιλεὺς τῶν Ταφίων, φίλος τοῦ Ὀδυσσέως. Ὑπ' αὐτοῦ τὴν μορφὴν ἐνεφανίσθη ἡ Ἀθηνᾶ εἰς τὸν Τηλέμαχον (Ὁμ. Ὀδ. Α, 105. 181).

Μέντωρ, 1) Ἰθακήσιος, υἱὸς τοῦ Ἀλκίμου, εἰς ὃν ὁ Ὀδυσσεύς, ἀπερχόμενος τῆς Ἰθάκης, ἐνεπιστευθη τὴν μέριμναν περὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, δι' ὃ καὶ ἀντετάττετο οὗτος εἰς τῶν μνηστήρων τὰς ἐνεργείας (Ὁμ. Ὀδ. Β, 225). Ἡ Ἀθηνᾶ ἔλαβε πολλάκις τὴν μορφὴν αὐτοῦ, καὶ ὅτε συνώδευσε τὸν Τηλέμαχον εἰς Πύλον, ὅτε ἐπροστάτευσε τὸν Ὀδυσσέα μαχόμενον κατὰ τῶν μνηστήρων, ὅτε ἐπέφερε συμβιβασμὸν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ὑπηκόων του (Ὀδ. Β, 267. Χ, 205. Ω, 546).—2) Πατὴρ τοῦ Ἰμβρίου ἐν Πηδαίῳ τῆς Τρῳάδος (Ἰλ. Ν, 171).—3) Ῥόδιος, ἀδελφὸς τοῦ Μέμνονος, ἐπέμφθη τῷ 361 π. Χ, ὑπὸ Νεκτανέβου, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Ἑλλήνων συμμάχων, εἰς βοήθειαν τῶν κατὰ τῶν Περσῶν ἐπαναστάντων Σιδωνίων. Ἀλλ' ἕνεκα προδοσίας αὐτοῦ καὶ τοῦ βασιλέως Τέννου, ἠναγκάσθη, τῷ 351, ἡ πόλις νὰ παραδοθῇ. Μετέπειτα διετέλεσεν ἐπίσημος σατράπης τῶν Περσῶν ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐκ νέου ὑποταγὴν τῆς Αἰγύπτου· ἀπέθανε δὲ ἀμέσως πρὸ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ἀλεξάνδρου (Διόδ. ΙΣΤ, 43).

Μένυλλος, μετὰ τὸν λαμιακὸν πόλεμον φρούραρχος ἐγκαταστὰς ὑπὸ τῶν Μακεδόνων εἰς Μουνυχίαν, ἀνὴρ ἥμερος καὶ φίλος τοῦ Φωκίωνος (Πλούτ. Φωκ. ΚΗ, 30. — Διόδ. ΙΗ, 18).

Μένων, 1) Δυνάστης τῆς Φαρσάλου, καὶ πολλοὺς μετοίκους ἔχων ὑπὸ τὸ κράτος του. Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ὑπεστήριξεν αὐτοὺς ἐν Θρᾴκῃ (Θουκ. Β, 22.—Δμσθ. Συμμορ. 173).—2) Θεσσαλὸς ἀρχηγὸς τῶν Ἑλλήνων μισθοφόρων Κύρου τοῦ Β' κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου. Μετὰ τὴν ἐν Κουνάξοις μάχην ἐβουλεύθη νὰ προδώσῃ τοὺς συστρατήγους του, ἀλλὰ πρὸ τούτου συνελήφθη καὶ ἐφονεύθη μετ' αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Τισσαφέρνους (Ξεν. Ἀν. Α, 2, 6. Β, 6, 28). Εἷς τῶν διαλόγων τοῦ Πλάτωνος κατ' αὐτὸν ἐπεγράφη. —3) Ἐκ Φαρσάλων, οὗ ἡ θυγάτηρ Φθία ἦν μήτηρ τοῦ Πύρρου, ἵππαρχος τῶν Θετταλῶν ἐν τῷ Λαμιακῷ πολέμῳ (Διόδ. 111, 5, 15.—Πλούτ. Φωκ. ΚΕ).

Μερὶς, ἴδ. Συσσίτιον.

Μέρμερος, 1) ἢ Μακαρεύς, υἱὸς τοῦ Ἰάσωνος καὶ τῆς Μηδείας, φονευθεὶς ὑπὸ ταύτης ἐν Κορίνθῳ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Φέρητος. Ἴδ. Ἀ ρ γ ο ν α ῦ τ α ι.—2) Υἱὸς τοῦ Φέρητος, ἔγγονος τοῦ Ἰάσωνος καὶ τῆς Μηδείας, πατὴρ τοῦ Ἴλου, ἐν Ἐφύρᾳ τῆς Θεσπρωτίας οἰκῶν, ἐπιδέξιος εἰς παρασκευὴν φαρμάκων (Ὁμ. Ὀδ. Α, 259).

Μερμησσός (ἡ), κώμη τῆς Φρυγίας, ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἴδης, ὑποτιθεμένη ἕδρα τῆς Ἐρυθραίας Σιβύλλης (Στεφ, Βυζ.).

Μερμνάδαι, ἴδ. Γ ύ γ η ς καὶ Κ ρ ο ῖ σ ο ς.

Μερόη, νῆσος εὐφορωτάτη, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Νείλου, Ἀστάπου καὶ Ἀσταβόρα, χώρα ἐμπορική, μεθ' ὁμωνύμου πρωτευούσης, ἕδρας τοῦ ἄρχοντος αὐτῆς Μεγάλου ἱερέως. Ἐπὶ Νέρωνος ἦν ἡ πόλις ἤδη κατεστραμμένη. Ἦν δ' ὁ πολιτισμὸς αὐτῆς ὅμοιος τῷ Αἰγυπτιακῷ, ὅστις ἐκεῖθεν φαίνεται πηγάσας (Ἡρδ. Β, 30).

Μέροπες, οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς νήσου Κῶ (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπλ. 42.—Πίνδ.—Στφ. Βυζ.).

Μερόπη, 1) Ὠκεανὶς, κατά τινας μήτηρ τοῦ Φαέθοντος ἐκ τοῦ Κλυμένου. Ἴδ. Ἥλιος.—2) Μία τῶν Ἡλιαδῶν, ἀδελφῶν τοῦ Φαέθοντος.—3) Θυγάτηρ τοῦ Ἄτλαντος, σύζυγος τοῦ Σισύφου ἐν Κορίνθῳ, καὶ μήτηρ τοῦ Γλαύκου. Ἐγένετο δ' αὐτὴ ἡ 7η σκοτεινὴ

Πλειάς, συγκαλυπτομένη ὑπ' αἰσχύνης διότι ἐνυμφεύθη θνητόν. — 4) Θυγάτηρ Κυψέλου, τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας, γυνὴ τοῦ Κρεσφόντου, εἶτα τοῦ Πολυφόντου, καὶ μήτηρ τοῦ Αἰπύτου. — 5) Σύζυγος Πολύβου, τοῦ βασιλέως τῆς Κορίνθου, ἀναθρέψασα τὸν Οἰδίπουν (Σοφλ. Οἰδ. Τ. 775).

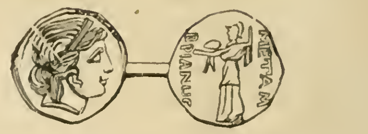
Μέρος, «Ἐν τοῖς μέρεσι στρατεία» ἐλέγετο παρ' Ἀθηναίοις ἡ εἰς ἣν ὑπεχρεοῦντο οἱ νέοι ἀπὸ τοῦ 18ου μέχρι τοῦ 20ου ἔτους τῆς ἡλικίας των, μένοντες ἐντὸς τῆς Ἀττικῆς καὶ περιπολοῦντες καὶ φρουροῦντες «ἐν τοῖς φυλακτηρίοις» (Πλούτ. Νομ. ΣΤ, 760. — Ξνφ. Γ, 5, 7), ἅτινα ἦσαν τὰ ὀχυρὰ καὶ δι' αὐτοὺς ὡρισμένα μέρη (Αἰσχν. Πρπρσβ. 330),

Μέροψ, 1) βασιλεὺς τῆς Κῶ, πατὴρ τοῦ Εὐμήλου. Ὅτε ἡ Ἄρτεμις ἐφόνευσε τὴν σύζυγόν του, τὴν νύμφην Ἐχέμειαν, ἠθέλησε καὶ αὐτὸς νὰ φονευθῇ· ἀλλ' ἡ Ἥρα τὸν κατέταξεν ὡς ἀετὸν ἐν τοῖς ἀστερισμοῖς. — 2) Βασιλεὺς τῶν Αἰθιόπων, σύζυγος τῆς Κλυμένης, ἐξ ἧς ὁ Ἥλιος ἔσχε τὸν Φαέθοντα (Ov. Met. I, 963). — 3) Βασιλεὺς ἐν Ῥυνδάκῳ, ἐκ Περκότης τῆς Μυσίας, μάντις, πατὴρ τῆς Κλείτης, τῆς Ἀρίσβης, τοῦ Ἀμφίου καὶ τοῦ Ἀδράστου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 830, Β, 339). — 4) Κατὰ Βιργίλιον (Æn. IX, 702), εἷς τῶν ὀπαδῶν τοῦ Αἰνείου, φονευθεὶς ὑπὸ Τούρνου.

Μέσαβον, ὁ μέσος δεσμὸς ὁ προσδέων τὸν ῥυμὸν εἰς τὸν ζυγὸν (Πολύβ.). Ἐνίοτε ὅμως ἦσαν τὰ μέσαβα ξύλινα εἰς τὰ δύο πέρατα τοῦ ζυγοῦ, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐκ χειρογράφου τοῦ Ἡσιόδου· ὥστε καὶ «μέσαβα βοῦς ὑποδύς» (Καλλίμχ. ἐν Πρόκλ. 1).

Μεσαμβρία, 1) πόλις τῶν Κικόνων ἐν Θρᾴκῃ κατὰ τὴν Μεσόγειον, οὐ μακρὰν τοῦ ποταμοῦ Λίσσου (Ἡρδ. Ζ, 108). — 2) Ἐπίσημος πόλις τῆς Θρᾴκης κατὰ τὸν Εὔξεινον πόντον, πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Μοισίας, ἀποικία δωρικὴ φυγάδων Βυζαντίων καὶ Χαλκιδέων, ἱδρυθεῖσα τῷ 493 π. Χ. καὶ μάλιστα

Μεσημβρία προφερομένη (Ἡρδ. Δ. 93. — Στρβ. Ζ, 319).

Μέσαυλος (ἡ), ἢ Μέσαυλον (τὸ), ἡ δίοδος ἡ ἄγουσα ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ ἀνδρῶνος εἰς τὴν τοῦ γυναικωνίτου, καὶ ἡ θύρα ἡ τὰ δύο μέρη χωρίζουσα (ἴδ. οἶκος).

Μεσήνη, χώρα παρὰ τῷ Τίγριδι (Στρβ.), νῆσον ἀποτελοῦσα μεταξὺ τῶν δύο βραχιόνων τοῦ Τίγριδος καὶ τῆς θαλάσσης.

Μεσίδιος ἄρχων, ἐν Θεσσαλίᾳ, ὁ μεταξὺ δύο ἀντιπάλων φατριῶν πρὸς συμβιβασμὸν ἐκλεγόμενος (Ἀρισττ. Πολιτ. Ε, 63).

Μεσόα, ἓν τῶν πέντε τμημάτων τῆς Σπάρτης (Θουκ. Α, 10. — Ἡρδτ. Γ, 55. — Στρβ. Η, 5, 3. — Παυσ. Γ, 16.

Μεσογαία, τὸ πεδίον τῆς Ἀττικῆς Α τοῦ Ὑμηττοῦ (Καὶ ν. Μεσόγαια).

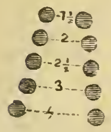
Μεσοδάμα, ἐν Σπάρτῃ ἡ οἰκοδέσποινα (Ἡσύχ.).

Μεσομήδης, Κρής, λυρικὸς ποιητής, ἀπελεύθερος εὐνοούμενος τοῦ Ἀδριανοῦ. Σώζονται αὐτοῦ τινὰ ἐπιγράμματα καὶ ὕμνος εἰς Νέμεσιν, μετὰ μουσικῶν σημείων (περὶ ὧν ἴδ. Bellermann, 1840).

Μεσοποταμία, χώρα ἐν Ἀσίᾳ, μεταξὺ Εὐφράτου καὶ Τίγριδος, χωροῦσα πρὸς Β μέχρι τοῦ Ταύρου καὶ τῆς Ἀρμενίας, πρὸς Ν μέχρι Μηδείας. Πρὸ τῶν Σελευκιδῶν δὲ κατετάττετο ὁτὲ μὲν μετὰ τῆς Συρίας (Ξεν. Ἀνάβ. Α, 4, 6. 19), ὁτὲ δὲ μετὰ τῆς Ἀσσυρίας (Ἀρρ. Ζ, 7). Τὰ βορειότερα αὐτῆς μέρη ἦσαν πολὺ εὐφορώτερα τῶν νοτίων (Ξεν. Ἀν. Δ, 5, 1). Τὰ ὄρη αὐτῆς ἦσαν ὁ Μάσιος, παρέκτασις τοῦ Ταύρου, καὶ ὁ Σύγγαρις, ἐξακολούθησις τοῦ Μασίου παρὰ τὸν Τίγριν. Ποταμοὶ δ' εἰς τὸν Εὐφράτην εἰσρέοντες ἦσαν ὁ Χαβόρας, ὁ Σκίρτος καὶ ὁ

Βελίχας. Διῃρεῖτο δ' ἡ χώρα εἰς τὴν Ουρσηνὴν πρὸς Δ, μετὰ τῶν πόλεων Ἐδέσσης καὶ Καρρῶν, καὶ ἡ Μυγδονία, πρὸς Ν, ἧς πόλεις ἐν ἄλλαις ἡ Νίσιβις, αἱ Καιναὶ, τὸ Κιρκάσιον.

Μεσοστύλιον, ἡ ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασις τῶν κιόνων εἰς τὰς στοὰς καὶ τὰ περιστύλια. Διέκρινον δ' οἱ ἀρχαῖοι πέντε τοιαῦτα, καθ' ἃς τὸ δι' αὐτῶν κοσμούμενον οἰκοδόμημα ἐλέγετο α) ἀρεόστυλον, ὅτε οἱ κίονες αὐτοῦ ἀπεῖχον ἀπ' ἀλλήλων κατὰ 4 τῶν κατωτέρων αὐτῶν διαμέτρων· β) διάστυλον ὅταν κατὰ 3· γ) εὔστυλον ὅταν κατὰ 2 ½· δ) δίστυλον, ὅταν κατὰ 2· ε) πυκνόστυλον, ὅταν κατὰ 1 ½. Ὁ Εὔστυλος ἦν ὁ συνηθέστερος καὶ κομψότερος τρόπος. Ἴδ. Ναῦς.

Μεσόχορος, ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ὅ,τι πρὶν ὁ κορυφαῖος, ὁ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ χοροῦ ἱστάμενος, καὶ τὸν ῥυθμὸν τῆς μελῳδίας ὑποδεικνύων. Ἐντεῦθεν, παρὰ Ῥωμαίοις, οἱ ἐπὶ μισθῷ προεξάρχοντες τῶν χειροκροτήσεων ἐν τοῖς θεάτροις καὶ εἰς τὰς ἀγορεύσεις.

Μέσπιλα, κατὰ Ξενοφῶντα (Ἀν. Γ, 4, 10) ἀρχαία, παρὰ τῷ Τίγριτι κειμένη, πόλις τῆς Ἀσσυρίας, τότε μὴ ὑφισταμένη πλέον, ἥτις δ' ἐπεριτειχίζετο ὑπὸ τείχους 50' ὑψηλοῦ καὶ ἐπίσης πλατέος ἐκ λευκοῦ λίθου λελαξευμένου· πιθανῶς οὐδεμία ἄλλη ἢ τὰ ἐρείπια (Ἀσσυριαστὶ Μαπέλα) τῆς Νινευὶ τὰ καὶ νῦν Μοσοὺλ καλούμενα.

Μέσσα, πολίχνη τῆς Λακωνίας, εἰς τὰ δυτικὰ τοῦ Ταινάρου (Παυσ. Γ, 25).

Μεσσάνα, ἴδ. Μεσσήνη.

Μεσσαπία, ἡ Καλαυρία, Ἰαπυγία, Σαλεντινή, τὸ ἀπὸ Τάραντος ΝΔ τῆς Ἰταλίας. Κατῳκεῖτο κατὰ μέγα μέρος ὑπὸ Ἑλλήνων καὶ Ἰλλυριῶν. Ἐπὶ Βυζαντινῶν τὸ ὄνομα Καλαβρία ἐδόθη τῇ ΝΔ Ἰταλίᾳ.

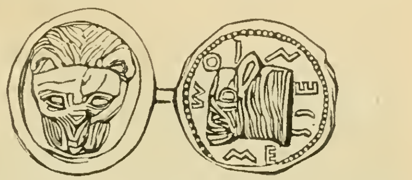
Μεσσάπιον, ἴδ. Βοιωτία.

Μέσσαπος, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, βασιλεὺς τῆς Τυρρηνίας (Virg. Æ, VII, 691).

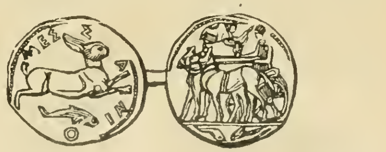
Μέσσατις, πολίχνη τῆς Ἀχαΐας, βορείως τῶν Πατρῶν (Παυσ. ΣΤ).

Μεσηΐς, κρήνη πλησίον τῆς πόλεως Ἑλλάδος ἐν Θεσσαλίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 458).

Μεσσήνη, 1) ἡ καὶ Μεσσηνία (ἀφ' ὅτου ἐκτίσθη πόλις ὑπὸ τὸ ὄνομα Μεσήνη) ἡ ΝΔ τῆς Πελοποννήσου ἄκρα, ἔχουσα πρὸς Β τὴν Ἀρκαδίαν καὶ Ἤλιδα, πρὸς Α τὴν Λακωνίαν, πρὸς Ν τὴν Μεσόγειον θάλασ-

σαν, καὶ πρὸς Δ τὴν Ἰονικήν. (Ὅρα χάρτην Μεσσήνης ἐν σελίδι 637). Ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις ὥριζον αὐτὴν πρὸς Α ὁ ποταμὸς Πάμισος ὁ ἐλάσσων, αἱ κορυφαὶ τοῦ Ταϋγέτου καὶ ἡ βαθεῖα κοιλὰς Χοίριος νάπη, ἐπιφάνειαν δ' εἶχε 49 τετραγ. μίλια. Ὄρη δ' αὐτῆς ἦσαν ὁ ἐκ τῆς Λακωνίας εἰσχωρῶν Ταΰγετος· αἱ εἰς Β παρεκτάσεις τοῦ Ἀρκαδικοῦ Λυκαίου· τὰ Νόμια, μετὰ τοῦ κεντρικοῦ αὐτῶν σημείου, τῆς Εἴρας (ν. Ἀγ. Ἠλία)· εἰς τὴν ΒΔ γωνίαν τὸ νῦν Κούτρα καλούμενον ὄρος· ΝΔ δὲ τὰ ν. Κοντοβούνια, ἔχοντα δύο κορυφὰς, τὴν Ἰθώμην

καὶ τὴν Εὔαν (Ἅγ. Βασίλειον). Ἐνταῦθα ἐκτείνεται τὸ βόρειον Στενικλάρειον πεδίον, καὶ διὰ στενωποῦ συνδέεται μετ' ἄλλης νοτίας πεδιάδος, τῆς Μακαρίας διαρρεομένης ὑπὸ τοῦ Παμίσου. Δ χωρεῖ ἡ Μακαρία μέχρι τῆς Χερσονήσου τῆς ληγούσης εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ἀκρίταν, καὶ περιεχούσης τα καλλιεργούμενα ὄρη, τὸν 950^{μ} ὑψηλὸν Μαθίαν, καὶ δυτικώτερον τὸν τρικόρυφον Αἰγάλεων. Τῆς δυτικῆς ἐπιπέδου παραλίας μέρος ἦν ἀμμῶδες, δι' ὃ καὶ ὁ Ὅμηρος

λέγει (Ἰλ. Β, 71) «Πύλος ἠμαθόεις». Τὰ κυριώτερα ἀκρωτήρια ἦσαν ὁ Πλαταμώδης καὶ τὸ Κορυφάσιον παρὰ τῇ Πύλῳ, εἰς τὴν Ἰονικὴν θάλασσαν, ὁ Ἀκρίτας πρὸς Ν. Ἐκ δὲ τῶν πολλῶν ποταμῶν δύο μόνοι ἔρρεον δι' ὅλου τοῦ ἔτους, ἡ Νέδα, ὅριον τῆς Τριφυλίας ἐν Ἤλιδι, καὶ ὁ μέγας Πάμισος, ἐξ ἕλους πηγάζων, μόνον 2 1/2μ μῆκος ἔχων, ἀλλ' οὐχ ἧττον ὁ εὐρύτερος ποταμὸς τῆς Πελοποννήσου, διότι δέχεται καὶ τὴν Βαλύραν μετὰ τῶν εἰς αὐτὴν εἰσρεόντων Κώσου, Ἠλέκτρας, Χαράδρου. Ἀμφίτου, Λευκασίας, καὶ τοῦ Ἄριδος παρὰ τὰς ἐκβολάς του. Πρὸς Ν ἡ θάλασσα ἀποτελεῖ τὸν Μεσσηνι(α)κὸν, Κορωνικὸν ἢ Ἀσιναϊκὸν καλούμενον κόλπον, πρὸς Δ δὲ τὸν τῆς Πύλου (Ναυαρίνου), εἰς οὗ τὰ Β ἐκτείνεται πρὸ τῆς στερεᾶς ἡ νῆσος Σφακτηρία. Μικρὸς δὲ κόλπος μᾶλλον πρὸς Β ἐκαλεῖτο Βουφρὰς (Θουκ. Δ, 118). Οἱ πρῶτοι κάτοικοι ἦσαν ἐκ τοῦ γένους τῶν Λελέγων, μικτοὶ μετ' Ἀργείων. Εἶτα δ' ἐπῆλθον καὶ Αἰολεῖς, καὶ τέλος καὶ Δωριεῖς. Ἐπὶ Ὁμήρου τὸ Α αὐτῆς ἀνῆκε τῇ Λακωνίᾳ, τὸ δὲ Δ ἀπετέλει τὸ κράτος τοῦ Νέστορος. Μετὰ ταῦτα δ' οἱ κατὰ τῆς Σπάρτης πόλεμοι, καὶ ἰδίως ὁ β' (685—663 π. Χ. ἐξησθένησαν τὴν χώραν καὶ ὑπέταξαν αὐτὴν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἀφ' ὧν τὸ πρῶτον ἡ ἐν Λεύκτροις μάχη ἐπὶ Ἐπαμεινώνδου (371) τὴν ἠλευθέρωσε, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τῇ ἀποδώσῃ μεγάλην πολιτικὴν σπουδαιότητα. Πόλεις δὲ τῆς ὅλης χώρας ἦσαν, α) εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον, ἡ Ἀβία, ἡ τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ. Ι, 150) ὑποτιθεμένη Ἰρὴ ἢ Ἱρή· αἱ Φαραὶ εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Νέδωνος· αἱ Καλάμαι· ἡ Κορώνη εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Μαθία, κτισθεῖσα συγχρόνως μετὰ τῆς Μεσσήνης· ἡ Ἀσίνη, αἱ Κολωνίδες· β) Εἰς τὴν Ἰονικὴν θάλασσαν, ἡ Φοινικοῦς μετὰ λιμένος· ἡ Με(ο)θώνη· ἡ Πύλος (ν. Ναυαρῖνον) ἐπὶ ὑψηλῆς χερσονήσου, πόλις τοῦ Νέστορος, ὀχυρωθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (τῷ 425), μετ' ἀρίστου λιμένος, καλυπτομένου ὑπὸ τῆς πρὸ αὐτοῦ παρατεινομένης νήσου Σφακτηρίας ἢ Σφαγίας· ἡ Κυπαρισσία, κατὰ τὸν ὁμώνυμον κόλπον, ἔχουσα τὴν ὡραίαν πηγὴν Διονυσιάδα· ἡ Αὐλὼν μεθ' ὁμωνύμου φάραγγος κατὰ τὰ σύνορα τῆς Ἤλιδος· γ) Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἡ Ἀνδάνια (ν. ἐρείπια εἰς Τρίφων), ἕδρα τῶν Δωριέων βασιλέων, πατρὶς τοῦ Ἀριστομένους· ἡ Στενύκλαρος ἐν τῇ ὁμωνύμῳ κοιλάδι, ἕδρα τῶν Δωριέων βασιλέων, καταστραφεῖσα ἐπὶ τοῦ πρώτου Μεσσηνιακοῦ πολέμου· ἡ Μεσσήνη, πρωτεύουσα ἱδρυθεῖσα τῷ 365, προτροπῇ τοῦ Ἐπαμεινώνδου, ἐπὶ τῆς Ν κλιτύος τοῦ ὄρους Ἰθώμης, ἔνθα πολλὰ σώζονται καὶ ἀξιόλογα αὐτῆς ἐρείπια εἰς περιφέρειαν 47 σταδίων καὶ εἰς ἱκανὸν ὕψος τῶν τει-

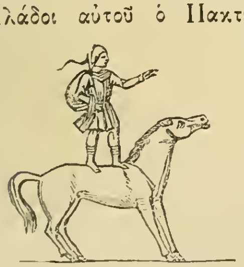
χῶν καὶ τῶν πύργων. Ὑπὲρ αὐτὴν δ' ἦν τὸ φρούριον Ἰθώμη, ὡς ὁ Ἀκροκόρινθος «κύριος τῆς Πελοποννήσου» καὶ αὐτὴ λεγομένη, τῷ δὲ 743 — 724 πολιορκηθεῖσα ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν. Ἄμφεια ἐπὶ τοῦ Ἀμφίτου, ἔνθα ἡ αρπαγὴ νέων Σπαρτιατίδων ὑπὸ νέων Μεσσηνίων ἐπέφερε τὸν πρῶτον Μεσσηνιακὸν πόλεμον. Αἱ Λίμναι, εἰς τὰ ἕλη τῶν πηγῶν τοῦ Παμίσου, καὶ Δευθέλευτις καλουμεναι, μετ' ἐπισήμου ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος· Α Εἶρα, ἄλλη τῆς ὁμηρικῆς Ἴρας, ἐν τῇ ΒΑ γωνίᾳ, εἰς τὸν β' Μεσσηνιακὸν πόλεμον, ἐπὶ 10 ἔτη ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν πολιορκηθεῖσα· ἡ Οἰχαλία, θέσεως ἀβεβαίου (Στρβ. Η, 358.—Παυσ. Δ). — 2) Ἡ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ τὸ δωρικώτερον Μεσσάνα λεγομένη, ἐπισημοτάτη πόλις τῆς Σικελίας ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ τοῦ διαιροῦντος αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ἰταλίας. Ἐνταῦθα ἔκειτο κατ' ἀρχὰς ἡ σικελικὴ πόλις Ζάγκλη, ἐπώνυμος τοῦ ζάγκλου, σικελιστὶ τὸ ἄροτρον σημαίνοντος. Εἰς αὐτὴν μετῴκησαν τῷ 729 π. Χ. Εὐβοεῖς ἐκ Χαλκίδος καὶ Κύμης, καὶ τῷ 648 ἐξέπεμψαν ἤδη ἐκεῖθεν καὶ ἀποικίαν εἰς Ἱμέραν. Ὅτε δὲ, τῷ 494, κατεστράφη ἡ Μίλητος, τότε, προσκλήσει τῶν κατοίκων τῆς Ζάγκλης (Ἡρδ. ΣΤ, 23) ἦλθον εἰς αὐτὴν οἱ φυγάδες Μιλήσιοι μετὰ Σαμίων· ἀλλὰ τῇ προτροπῇ Ἀναξίλα, τοῦ τυράννου τοῦ Ῥηγίου, ἐκυρίευσαν οὗτοι παρασπόνδως τὴν πόλιν, καὶ τὴν παρέδωκαν εἰς αὐτὸν, ὅστις, Μεσσήνιος ὢν τὴν καταγωγὴν, τὴν μετωνόμασε Μεσσήνην (Θουκ. ΣΤ, 5). Τῷ 461 ἡ πόλις ἐξέβαλε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ ἦν εἰς ἀκμὴν τότε· ἀλλὰ τῷ 396 κατεστράφη ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων· τὴν ἀνῳκοδόμησε δὲ Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος, κατοίκους αὖθις εἰς αὐτὴν συναγαγών. Τῷ δὲ 312 περιῆλθεν ὑπὸ τὸν Ἀγαθοκλῆν καὶ τῷ 282 κατελήφθη ὑπὸ Σικελῶν μισθωτῶν, τῶν Μαμερτίνων, οἵτινες ἐφόνευσαν τοὺς ἄνδρας, καὶ συνδρομῇ τῶν Ῥωμαίων ἔμειναν κύριοι αὐτῆς ταύτης δοθείσης τῆς πρώτης ἀφορμῆς εἰς τὸν πρῶτον καρχηδονικὸν πόλεμον. Ἔμειναν δ' ἔκτοτε οἱ Μαμερτῖνοι πιστοὶ εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἡ Μεσσήνη ἐχρησίμευεν ὡς ὁρμητήριον τῶν λῃστειῶν τοῦ Οὐήρρου (Cic. Verr. 4). Ἐπὶ Στράβωνος (ΣΤ, 263) ἦν ἔτι πόλις διάσημος. Ὁ δρεπανοειδὴς λιμὴν αὐτῆς ἠδύνατο νὰ περιλάβῃ ἑξακόσια πλοῖα.

Μεσσηνιακοὶ πόλεμοι. Τὰς περὶ τῶν ἀρχαιοτέρων ἐξ αὐτῶν εἰδήσεις διετήρησεν ἡμῖν ὁ Παυσανίας (Δ), ἀρυσθεὶς ἰδίως, ὡς φαίνεται, ἐκ τῶν ποιημάτων τοῦ Ῥιανοῦ, ὅστις κατὰ τὴν γ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδα περισυνάξας ἐξέθηκεν εἰς ἔπη τὰς περὶ αὐτῶν σωζομένας ἐπ' αὐτοῦ παραδόσεις. Πρῶτος Μεσσηνιακὸς πόλεμος (743 — 726 π. Χ.). Κατὰ τὴν παράδοσιν, νέαι Σπαρτιάτιδες, ἐν ναῷ τῆς Ἀρτέμιδος, ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Σπάρτης καὶ τῆς Μεσσήνης πανηγυρίζουσαι, ἡρπάγησαν ὑπὸ νέων Μεσσηνίων, οἵτινες καὶ τὸν ἀπαιτήσαντα τὴν ἀπόδοσίν των Τήλεκλον, βασιλέα τῆς Σπάρτης, ἐφόνευσαν. Ἦν δ' ὁ βασιλεὺς οὗτος ὁ τὰς Ἀμύκλας τοῖς Ἀχαιοῖς ἀφαιρέσας καὶ ἔριδας περὶ ὁρίων διεγείρας. Ὀλίγον μετὰ ταῦτα ἡρπάγησαν τὰ ποίμνια τοῦ Μεσσηνίου Πολυχάρους, καὶ τὸν φυλάττοντα αὐτὰ υἱόν του ἐφόνευσεν ὁ Λακεδαιμόνιος Εὐαίφνος, ἡ δὲ γερουσία τῆς Σπάρτης ἠρνήθη νὰ ἱκανοποιήσῃ τοὺς παθόντας. Τότε ὁ Πολυχάρης ἐξεδικήθη φονεύων ὅσους Σπαρτιάτας ἀπήντα, καὶ οἱ Μεσσήνιοι ἐπίσης ἠρνήθησαν νὰ τὸν παραδώσωσιν, ὡς οἱ Σπαρτιᾶται ἀπῄτουν, δι' ὃ οὗτοι ἤρξαντο τοῦ πολέμου, εἰσβαλόντες διὰ νυκτὸς εἰς τὴν πόλιν Ἄμφειαν, καὶ φονεύσαντες τοὺς πλείστους τῶν κατοίκων αὐτῆς. Τότε δὲ καὶ οἱ Μεσσήνιοι, εἰς τὰ ὅπλα ἐνασκηθέντες, ἐλεηλάτουν τὴν Λακωνικὴν, καὶ παρετάχθησαν τέλος εἰς μάχην, ἧς ἀμφίρροπον ἔμεινε τὸ ἀποτέλεσμα. Ἀλλ' οἱ Μεσσήνιοι, ἐν γένει ἀσθενέστεροι, κατέλιπον τὰς ἀτειχίστους πόλεις των καὶ ἐκλείσθησαν εἰς τὴν Ἰθώμην· τὸ δὲ μαντεῖον τῶν Δελφῶν, ἐρωτηθὲν περὶ τῆς ἐκβάσεως τοῦ πολέμου, ὑπεσχέθη τὴν

νίκην ἂν ἐθυσιάζετο παρθένος ἐκ βασιλικῆς οἰκογενείας. Τότε ὁ Ἀ ρ ι σ τ ό δ η μ ο ς προσέφερεν αὐθορμήτως τὴν ἰδίαν θυγατέρα, καὶ ὅτε ὁ μνηστὴρ αὐτῆς ἠθέλησε ν' ἀντιστῇ, τὴν ἐθανάτωσεν ἰδίᾳ χειρί. Βασιλεὺς δ' εἶτα γενόμενος, ἐνίκησε βοηθείᾳ καὶ τῶν Ἀργείων, Ἀρκάδων καὶ Σικυωνίων. Οἱ Σπαρτιᾶται ἀπεθαρρύνθησαν κατ' ἀρχάς, ἀλλὰ κατόπιν ἔλαβον διὰ δόλου ἕτερον εὔνουν αὐτοῖς χρησμόν, καὶ τότε ὁ Ἀριστόδημος ηὐτοκτόνησε, καὶ ἐκυρίευσαν αὐτοὶ τὴν Ἰθώμην, τινῶν μὲν τῶν Μεσσηνίων φυγόντων εἰς Ἄργος καὶ Ἀρκαδίαν, τῶν δὲ ἐναπομεινάντων ὑπηκόων γενομένων ἐν μέρει περιοίκων, ὑποχρεουμένων νὰ παρέχωσιν εἰς τὴν Σπάρτην τὸ ἥμισυ τῶν ἐτησίων αὐτῶν προσόδων. Ὑπάρχει δὲ καὶ διήγησις, κρινομένη ὅμως ὡς μυθική, καθ' ἣν ἐπὶ τῆς πολιορκίας τῆς Ἰθώμης νεανίαι ἐστάλησαν εἰς Σπάρτην ἵνα νυμφευθοῦν τὰς ἐκεῖ ἐναπομεινάσας παρθένους καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν, π α ρ θ ε ν ί α ι λεγόμενοι, ὡς περιφρονούμενοι ὑπὸ τῶν πολιτῶν, συνώμοσαν μετὰ τῶν εἱλώτων, ἀλλά, προδοθέντες, ἀπῆλθον εἰς Ῥήγιον καὶ εἰς Τάραντα. Μετὰ τὸ τέλος δὲ τοῦ πολέμου τούτου ἐπεκράτησεν εἰρήνη ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, πλὴν ὅτε οἱ Σπαρτιᾶται ἐξηκολούθησαν πολεμοῦντες κατὰ τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Κυνουρίας.—Ὁ δ ε ύ τ ε ρ ο ς ὅμως Μ ε σ σ η ν ι α κ ὸ ς π ό λ ε μ ο ς ἐξερράγη μετὰ 39 ἔτη, τῷ 685 π. Χ. (κατ' ἄλλους 660, διαρκέσας μέχρι 643), τῆς νέας γενεᾶς μὴ ἀνεχομένης τοὺς ὅρους ὑφ' οὓς εἶχον ὑποκύψει οἱ γονεῖς αὐτῆς. Πλὴν δὲ τῶν ἀρχαίων συμμάχων, συνέπραττεν ἤδη αὐτοῖς καὶ ὁ ἐκ Πίσης Πανταλέων, οἱ δὲ Σπαρτιᾶται εἶχον μεθ' ἑαυτῶν τοὺς Ἠλείους, Λεπρεάτας καὶ Κορινθίους. Εἰς τὰ ΒΔ τῆς χώρας πρὸς τῇ Ἀρκαδίᾳ, στρατὸς Μεσσηνιακὸς κατεῖχε τὴν Ἀνδάνιαν καὶ τὴν Οἰχαλίαν· τὴν ἀρχηγίαν δὲ τῶν Μεσσηνίων εἶχεν ὁ νέος Ἡρακλείδης καὶ Αἰπυτίδης Ἀριστομένης, ὅστις διὰ νυκτὸς ἐλθὼν εἰς ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῇ Λακωνικῇ, καὶ τὴν ἀσπίδα του ἐκεῖ ὡς ἀφιέρωμα ἀναρτήσας, ὠχυρώθη εἰς τὴν Εἶραν, καὶ ἐκεῖθεν εἰσέβαλλε συνεχῶς εἰς τὴν Λακωνικήν. Οἱ δὲ Σπαρτιᾶται, καὶ διὰ τοῦ πολέμου καὶ δι' ἐσωτερικῶν ῥήξεων ἐξησθενημένοι, ἀπετάθησαν ἀμέσως πρὸς τὴν πόλιν ἥτις τότε ἦν ἰσχυρὰ καὶ ἀκλόνητος, τὰς Ἀθήνας. Ὁ πεμφθεὶς δ' αὐτοῖς ποιητὴς Τυρταῖος ἐνεθουσίασεν αὐτοὺς διὰ τῶν ᾀσμάτων του περὶ πολεμικῆς τιμῆς καὶ πίστεως εἰς τοὺς ἡγεμόνας, τοῖς ἐπέβαλε τάξιν καὶ πειθαρχίαν, καί, παρὰ τὰ συμφέροντα τῶν ἀριστοκρατῶν, τὴν παραδοχὴν νέων πολιτῶν, δι' ὧν ηὔξησεν ὁ ἀριθμὸς τῶν πολεμιστῶν. Τῶν Μεσσηνίων οἱ σύμμαχοι, διεσπαρμένοι ὄντες, ὀλίγην εἶχον ἑνότητα, οὐδὲ λίαν τελεσφόρον παρεῖχον βοήθειαν· ὁ δὲ τῶν Ἀρκάδων βασιλεὺς Ἀριστοκράτης καί, ἐπρόδωκεν αὐτοὺς δωροδοκηθείς, καί, προκειμένης μάχης, ἀπέσχεν αὐτῆς μετὰ τοῦ στρατοῦ του ἀποτελοῦντος τὰ δύο τρίτα τῶν δυνάμεων τῆς Μεσσηνίας, καὶ οὕτω κατετροπώθησαν οἱ Μεσσήνιοι, καὶ πᾶσα ἡ δυτικὴ ἐπίπεδος χώρα, πλὴν τῶν φρουρίων τῆς Πύλου καὶ τῆς Μεθώνης, ἐκυριεύθη ὑπὸ τῆς Σπάρτης. Καὶ εἰς τὰ ὀρεινὰ δὲ φρούρια δὲν ἠδυνήθησαν πλέον ἐπὶ μακρὸν ν' ἀντιστῶσι, καὶ μετῴκησαν εἰς τὴν Ἀρκαδίαν. Κατὰ τὰς παραδόσεις δέ, εἰς μίαν τῶν ἐκδρομῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς Εἴρας συνελήφθη ὁ Ἀριστομένης μετὰ 50 ὀπαδῶν καὶ ἐρρίφθη εἰς τὸν Κεάδαν. Ἀλλ' εἰς τὸν πυθμένα αὐτοῦ τὰ ἴχνη ἀλώπεκος ἀκολουθήσας, κατώρθωσε νὰ ἐξέλθῃ καὶ νὰ σωθῇ. Ὅτε δ' ἐκ τραύματος μετὰ ταῦτα ἐκωλύετο νὰ ἐπαγρυπνῇ πανταχοῦ, εἷς δραπέτης αἰχμάλωτος κατέδειξε τὴν εἴσοδον εἰς τὸ φρούριον τῆς Εἴρας, ὅπερ οὕτως ἐκυριεύθη, ἐν ᾧ εἰς τὴν κάτω πόλιν ἡ μάχη ἐξηκολούθησεν ἔτι ἐπὶ τρία ἡμερονύκτια. Ὁ Ἀριστομένης ἔφυγεν εἰς Ῥόδον, οἱ δ' ἐξ Ἰθώμης καὶ Πύλου Μεσσήνιοι ἀπέπλευσαν εἰς Σικελίαν, καὶ ἐκεῖ κατέλαβον τὴν ἀρχὴν εἰς Ῥήγιον καὶ ἔπειτα καὶ εἰς Ζάγκλην. Οἱ Σπαρτιᾶται δ' ἐξηκολούθησαν τὸν πόλεμον κατὰ τῶν συμμάχων τῶν Μεσσηνίων, καὶ ὑπὸ τὸν

φίλαρχον αὐτῶν βασιλέα Κλεομένην Α΄ προσέβαλον τοὺς Ἀρκάδας, ὧν αἱ πόλεις ἀντέστησαν, ἐπέπεσαν αἰφνιδίως καὶ ἐκυρίευσαν τὸ Ἄργος, ἐξεδίωξαν ἐκ Σικυῶνος τὸν ἐμπειροπόλεμον Κλεισθένην (Ἡρδ. Ε, 67. ΑΤ, 126), καὶ ἐπέπεσαν κατὰ τῆς Αἰγίνης, ἥτις ἠρνεῖτο νὰ τοῖς πέμψῃ στρατόν.—Τ ρ ί τ ο ς Μ ε σ σ η ν ι α κ ὸ ς π ό λ ε μ ο ς (464—455 π. Χ.). Τὸ φιλέκδικον μῖσος τῶν Μεσσηνίων, μὴ ἀποσβεσθὲν, εὗρεν ἀφορμὴν νὰ ἐκραγῇ αὖθις, ὅτε τῷ 464, ἐκ καταστρεπτικοῦ ὠφεληθέντες σεισμοῦ, οἱ Εἵλωτες ἐπανέστησαν. Τότε κατέλαβον καὶ οἱ Μεσσήνιοι τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν πόλιν Ἰθώμην, ἣν καὶ ἐπολιόρκησαν οἱ Σπαρτιᾶται. Οὗτοι δὲ καίτοι ἐχθρικῶς μᾶλλον διακείμενοι κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, κατέφυγον ὅμως οὐχ ἧττον εἰς αὐτὰς, καὶ ἐζήτησαν τὴν βοήθειάν των. Τοῖς ἐπέμφθη δ' αὕτη μετὰ τοῦ Κίμωνος ἐπὶ κεφαλῆς. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ πολιορκία δὲν ἐπερατοῦτο, ὑπονοίας συλλαβόντες οἱ Σπαρτιᾶται, ἀπέπεμψαν τοὺς Ἀθηναίους, εἰπόντες ὅτι δὲν εἶχον πλέον ἀνάγκην αὐτῶν, εἰ καὶ διετήρησαν παρ' ἑαυτοῖς πάντας τοὺς ἄλλους συμμάχους. Μετὰ μακρὰν δ' ἀντίστασιν ὑπετάγησαν τέλος οἱ ἀνδρεῖοι φρουροὶ τῆς Ἰθώμης, κατ' ἐντίμους συνθήκας, καὶ μετέβησαν μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των εἰς τὴν πόλιν Ναύπακτον, ἣν τοῖς ἔδωκαν οἱ Ἀθηναῖοι, πρὸ μικροῦ αὐτὴν ἀποκτήσαντες (Θουκ. Α, 101.—Πλούτ. Κίμ. ΙΣΤ—Διόδ. ΙΑ, 63).

Μεσωγὶς ἢ Μ ε σ ο γ ὶ ς (ἡ), τὸ κυριώτερον ὄρος τῆς Λυδίας, Β τοῦ Μαιάνδρου. Κλάδοι αὐτοῦ ὁ Πακτύης καὶ ὁ Θώραξ (Στρβ. ΙΔ, 636).

Ἐξ ἀρχαίου λύχνου

Μεταβάτης, εἰς τὰ ἱπποδρόμια, ὁ, ἐνῷ ἔτρεχον οἱ ἵπποι, ἄνευ ἐφιππίου καὶ χαλινοῦ ἐντέχνως ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄλλον μεταπηδῶν.

Μεταβλητική, τὸ μεταβάλλειν τὰς ἀξίας εἰς ἀλλήλας, περιελάμβανε τὴν ἐμπορίαν, τὸν τοκισμὸν, τὸ ἐπάγγελμα τῶν ἀργυραμοιβῶν, τὴν μισθαρνίαν.

Μεταγειτνιὼν, ἴδ. ἔ τ ο ς.

Μεταγένης, 1) Ποιητὴς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ἐν Ἀθήναις, ταπεινῆς καταγωγῆς, σύγχρονος τοῦ Ἀριστοφάνους. Σώζονται μόνον τίτλοι τινὲς κωμῳδιῶν του. — 2) Ἀρχιτέκτων ἐκ Κνωσσοῦ τῆς Κρήτης, υἱὸς Χερσίφρονος, συνειργάσθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ἐν Ἐφέσῳ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος (Στρβ. ΙΔ, 640. — Pl. XXXVI, 14, 21.—Vitr. VII, Præf. 16). — 3) Ἀρχιτέκτων Ἀθηναῖος, εἷς τῶν οἰκοδομησάντων τὸν ἐν Ἐλευσῖνι ναὸν τῆς Δήμητρος, περατωθέντα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Περικλέους (Πλούτ, Περ. Γ).

Μετάλκης, υἱὸς τοῦ Αἰγύπτ. (Ἀπλλδ.).

Μέταλλα, ὀρύγματα πρὸς ἐξαγωγὴν λίθων ἢ οἵας δήποτε ὕλης, ὅθεν κυρίως τὰ μεταλλεῖα, καὶ ἐκ ταύτης τῆς σημασίας τὰ ὀρυκτὰ τὰ κυρίως μ έ τ α λ λ α καλούμενα. Καθ' Ὅμηρον (Ὀδυσσ. Α, 184) τὸν χ α λ κ ὸ ν καὶ τὸν σ ί δ η ρ ο ν ἐπορίζοντο οἱ Ἕλληνες διὰ τοῦ ἐμπορίου. Ἦν δὲ τότε ὁ χ α λ κ ὸ ς πολὺ κοινότερος τοῦ σιδήρου, ὅστις ἐθεωρεῖτο ὡς δυσκατέργαστος, «πολύκμητος» (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 48), καὶ ὁ Ἡσίοδος (Ἔργ. κ. Ἡμ. 150) μνημονεύει ἐποχῆς καθ' ἣν οὗτος ἦν ἄγνωστος. Ὁ κ α σ σ ί τ ε ρ ο ς, ὅστις ἐσκλήρυνε τὸν χαλκὸν καὶ καθίστα αὐτὸν χρήσιμον τῇ ὁπλοποιΐᾳ, ἦν ἐπίσης γνωστὸς τῷ Ὁμήρῳ (Ἰλ. Σ, 474). Μνημονεύει δ' ὁ αὐτὸς ποιητὴς καὶ τοῦ κυάνου (Ἰλ. Α, 24. Ὀδ. Η, 87. — Ἡσίοδ. Ἀσπ. Ἡράκλ. 143), ὅστις ἐξελήφθη ὡς σημαίνων τὸν χάλυβα. Πιθανώτερον ὅμως ἐνομίσθη ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ παρ' Ἡσιόδῳ ἀ δ ά μ α ς (Ἀσπ. 231. Θεογν. 161), προερχόμενος, ὡς ὑπό τινων ὑπετέθη, μετὰ τοῦ σιδήρου, ἐκ τῶν ὑπερβορείων Χαλύβων (Αἰσχλ. Προμ. 720. — Ἀπλλδ. Ῥόδ. Β, 1000.—Ξενοφ. Ἀνβ. Ε, 5). Τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, εἰ καὶ μετὰ ποιητικῶν ὑπερβολῶν,

ἀλλ' ἀναμφισβήτητος ἀποδείκνυται ἡ ὕπαρξις ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ τῶν ὁμηρικῶν χρόνων. Ἡ χώνευσις τῶν μετάλλων ἦν τοῖς Ἕλλησιν ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων γνωστή. Αὐτὴν ὁ Ἥφαιστος ἀντεπροσώπευεν ἐν τῇ μυθολογίᾳ, καὶ ἄκμων καὶ σφύρα, ῥαστὴρ, πυράγρα καὶ φῦσαι, ἢ ἐν γένει κάμινοι, ἀπαντῶνται παρὰ τοῖς πρώτοις ποιηταῖς (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 369 κτλ. Ὀδ. Γ, 433.—Ἡσίοδ. Θεογ. 863), καὶ τὰ χαλκεῖα ἦσαν κοινὰ ἐντευκτήρια, ὡς τὰ κουρεῖα παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις (Ὀδ. Ε, 328. — Ἡσ. Ἔργ. 191), καὶ πλεῖστα μετάλλινα καὶ τορευτὰ μνημονεύονται σκεύη, ἐν οἷς καὶ αἱ βεβαίως τὸ ἀληθὲς ὅριον τῆς τότε τέχνης ὑπερακοντίζουσαι ἀσπίδες τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τοῦ Ἡρακλέους (Ἰλ. Σ. — Ἡσίοδ.).— Τὰ μεγαλείτερα χαλκουργήματα, καὶ αὐτὰ τὰ μεγάλα ἀγάλματα ἐν τοῖς ἀπωτάτοις χρόνοις, σωζόμενά τινα καὶ ἐπὶ Παυσανίου (Γ, 17, 6), ἐκ πλακῶν συγκείμενα, συνεδέοντο δι' ἥλων, περονῶν ἢ κέντρων (Ἰλ. Α. 624. — Σ. 379) καὶ ἦσαν σφυρήλατα (ἴδ. καὶ Διόδ. Β, 9). Καὶ ἡ ἐμπαιστική, τέχνη τοῦ προσκολλᾷν εἰς μέταλλα ἕτερα τεμάχια μετάλλου, ἦν ἐφ' Ὁμήρου γνωστὴ (Ἰλ. Α, 24, 35)· καὶ τῆς χρυσώσεως μνεία γίνεται ἐν Ὁμήρῳ (Ἰλ. Γ, 425),παρ' ᾧ καὶ χαλκεὺς λέγεται ὁ χρυσοχόος (432). Ἐν μετέπειτα χρόνοις κατεσκεύαζον καὶ ὁλόχαλκα ἀγάλματα (Παυσ. Θ, 12, 3)· ἀλλὰ συνηθέστερον ἔγλυφον ξύλινον κέντρον (κάναβον), καὶ τοῦτο ἐκάλυπτον διὰ χαλκοῦ. Καὶ ἡ χώνευσις δὲ τῶν μετάλλων ἦν ἀρχαιότατα γνωστὴ (Βιβλ. Ἰώβ. ΚΗ, 1. 2)· ἀλλ' ἡ εἰς τὴν ἀγαλματοποιΐαν χρῆσις αὐτῆς ἐν Ἑλλάδι, τοῦ μετάλλου χεομένου μεταξὺ τύπου καὶ κανάβου, ἀποδίδοται εἰς πρώτους τοὺς Σαμίους Ῥοῖκον καὶ Θεόδωρον τῆς ς' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος (Παυσ. Γ, 12, 8. Η, 14, 5.—Pl. XXXV, 12). Γλαῦκος δ' ὁ Χῖος εὗρε τὴν κόλλησιν τῶν μετάλλων (Παυσ. Ι, 16, 4.—Ἡρδ. Α, 25.—Πλούτ. π. ἐκλελοιπ. χρηστ. 47). Ὁ σίδηρος εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰσήγετο πρὸ πάντων ἐκ Σινώπης, ἀλλὰ παρήγετο καὶ ἐν τῇ Λακωνικῇ· ὁ δ' ἄργυρος ἄφθονος εὑρίσκετο εἰς τὸ Λαύριον (ἴδ.), καὶ χρυσωρυχεῖα ἐπίσης ὑπῆρχον εἴς τινας ἑλληνικὰς νήσους οἷον τὴν Θάσον κτλ. Ἦν δὲ γνωστὸς καὶ ὁ ψευδάργυρος ἢ ὀρείχαλκος (Στρβ. ΙΓ, 610). Φαίνεται ὅμως μᾶλλον ὅτι ὑπῆρχε διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο, καὶ ὁ μὲν ἦν ὁ ζίγκος, ὁ δὲ ὁ λεγόμενος βρόνζος. Ἐν Ἀθήναις εἷς τῶν κυριωτέρων δημοσίων πόρων ἦσαν τὰ μέταλλα, ὡς ἐλέγοντο τὰ ἐν Λαυρίῳ ἀργυρωρυχεῖα. Οἱ ἰδιοκτῆται αὐτῶν, ἢ ὑπὸ τοῦ δημοσίου τὴν ἄδειαν τῆς ἐκμεταλλεύσεως αὐτῶν λαμβάνοντες, ἀνώρυττον αὐτὰ διὰ δούλων, καὶ ἀπέφερον εἰς τὴν πόλιν τὸ $1/_{24}$ τοῦ ὑπ' αὐτῶν ἐξορυττομένου ἀργύρου, καὶ τὸν φόρον τοῦτον ἐξεμίσθου ἡ πόλις εἰς ἰδιώτας εἰσπράκτορας· ἡ δὲ πρόσοδος αὕτη διενέμετο μεταξὺ πάντων τῶν πολιτῶν. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Αἰγινητικοῦ πολέμου (457 π. Χ.) ὡρίσθη, κατὰ πρότασιν τοῦ Θεμιστοκλέους, εἰς στόλου ναυπήγησιν (Πλούτ. Θεμστ. Δ. — Ἴδ. Rang. Laurium. Rec. d. Sav. Etr. Paris, 1872)

Μεταλλικαὶ δίκαι, αἱ ἀμφισβητήσεις περὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ἐν Λαυρείῳ ἀργυρείων ἦσαν ἔμμηνοι, ἤτοι κατεπείγουσαι, δικαζόμεναι ἐντὸς τοῦ μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀγωγῆς, ἵνα μὴ παρακωλύωνται αἱ μεταλλικαὶ ἐργασίαι πρὸς ζημίαν τῶν τε διαδίκων καὶ τοῦ δημοσίου. Διεξήγοντο δ' ἐνώπιον ἰδίου δικαστηρίου, μεταλλικοῦ λεγομένου, ἐξ εἰδικῶν ἀνδρῶν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα συγκειμένου (Δμσθ. πρ. Πανταίν. 277).

Μέταλλον, λιμὴν τῆς πόλεως Γορτύνης ἐν Κρήτῃ (Στρβ.). Νῦν Μέταλλα.

Μετάνειρα, ἴδ Δήμητρα.

Μέταπα, πόλις Αἰτωλική, εἰς τὴν Β ἀκτὴν τῆς Τριχωνίδος λίμνης, Ν τῶν Θέρμων, καταστραφεῖσα ὑπὸ Φιλίππου Γ τῆς Μακεδονίας (Πολβ. Ε, 7).

Μεταπόντιον, καὶ **Μεταποῦς,** ἑλληνικὴ πόλις εἰς τὴν Α παραλίαν τῆς Λου-

κανίας εἰς τὸν κόλπον τοῦ Τάραντος. Κατὰ τοὺς μὲν ἐκτίσθη ὑπὸ Νέστορος, κατὰ τοὺς δὲ ὑπὸ Ἐπειοῦ, τοῦ κατασκευάσαντος τὸν Δούρειον ἵππον. Μετὰ ταῦτα κατεστράφη ἡ πό-

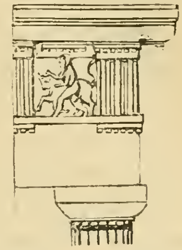
λις ὑπὸ τῶν Λουκανῶν, καὶ ἀνῳκοδομήθη προτροπῇ τῶν Συβαριτῶν. Ἐπὶ Πύρρου ὑπετάγη τοῖς Ῥωμαίοις· εἰς τὸν β' καρχηδονικὸν πόλεμον συνεμάχησε μετὰ τῶν Καρχηδονίων, καὶ ἔκτοτε δὲν ἀναφέρεται πλέον ἐν τῇ ἱστορίᾳ (Στρβ. ΣΤ, 264).

Μέταυρος, 1) ποταμὸς τῆς Οὐμβρικῆς ἐκβάλλων εἰς τὴν Ἀδριατικήν, παρ' ᾧ ἐφονεύθη ὁ Ἀσδρούβας (Στρβ. Δ, 227).—2) Ποταμὸς εἰς τὴν Δ παραλίαν τῶν Βρουττίων (Στρβ. ΣΤ, 256).

Μετοίκιον, 1) ὁ φόρος ὃν κατέβαλλον οἱ ἐν Ἀθήναις ἐγκατεστημένοι ξένοι (μέτοικοι), ὧν 12 δραχμῶν ἐτησίως διὰ τὸν ἄνδρα, 6 διὰ τὴν χήραν γυναῖκα. Γυνὴ ἔχουσα υἱὸν κατέβαλλεν ἢ αὐτή, ἢ ὁ υἱὸς, οὐχὶ δ' ἀμφότεροι. Εἰς τὸ μετοίκιον ὑπεβάλλοντο καὶ οἱ ἀπελεύθεροι, καταβάλλοντες καὶ 3 ὀβολοὺς ὑπὲρ τοὺς ἐλευθέρους. Οἱ κατηγορούμενοι ὡς μὴ ἀποτίσαντες τὸ μετοίκιον εἰσήγοντο εἰς δίκην, καὶ ἂν ἐφωρῶντο, ἐπωλοῦντο ὡς δοῦλοι (Ἰσαῖ. κ. Ἐλπωρ. κ. Δαμορ.— Δημσθ. κ. Εὐβουλ. 1309).—2) Μετοίκια, ἑορτὴ τελουμένη ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸν βοηδρομιῶνα ἑκάστου ἔτους, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἐκ τῶν διαφόρων χωρίων εἰς τὰς Ἀθήνας συνοικισμοῦ τῶν κατοίκων (Πλούτ. Θησ. ΚΓ.). Κατὰ Θουκυδίδην (Β, 15) Συνοίκια· κατὰ δὲ Σχολιαστὴν Ἀριστοφάνους (Εἰρ. 1019) Συνοικέσια.

Μέτοικος, ἴδ. Ξένος.

Μετόπη. Ὁ θριγκὸς ὑπὲρ τὸ περιστύλιον τῶν δωρίων ναῶν ἐκοσμεῖτο διὰ Τριγλύφων (ἴδ.), αἵτινες παρίστων τὰ ἄκρα τῶν διασταυρουμένων δοκῶν τῆς ξυλοδμήτου ὀροφῆς. Τὰ μεταξὺ αὐτῶν διαστήματα, ἔμενον κενὰ εἰς τὴν ἀρχικὴν νεωδομίαν, ὥστε καὶ ὁ Ὀρέστης (Εὐριπ. Ἰφιγ. Ταυρ. 113) εἰσέδυ δι' αὐτῶν εἰς τὸν ἐν Ταυρίδι ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος. Ἀλλ' ἐν τῇ μεταγενεστέρᾳ λιθοδομίᾳ ἐξεκαλύφθησαν διὰ πλακῶν τετραγώνων, αἵτινες ἐκαλοῦντο μετόπαι, καὶ εἰς τοὺς πολυτιμοτέ-

ρους ναοὺς πολλάκις ἐκοσμοῦντο δι' ὡραίων γλυφῶν, ὡς αἱ τοῦ Παρθενῶνος, καὶ τοῦ

Θησείου ἡ Α βραχεῖα πλευρά, καὶ ἀνὰ 4 ἐξ ἑκάστης τῶν δύο μακρῶν (ἴδ. Ναός, Ῥυθμός). Αἱ ἀρχαιότεραι δὲ καὶ ἀτεχνότεραι

τῶν σωζομένων ἐπιγλύφων μετοπῶν εἰσὶν αἱ τῆς Ἀκροπόλεως τῆς Σελινοῦντος, πιθανῶς τῆς ἀρχῆς τῆς στ´ ἑκατονταετηρίδος π. Χ.

Μετρητής, ἴδ. Μέτρον.

Μέτρον. Ὑπῆρχον μέτρα μήκους, ἐπιφανείας καὶ ὄγκου, καὶ τούτου στερεῶν ἢ ῥευστῶν· οὐδὲ διεκρίνοντο ταῦτα ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις ἀκριβῶς, εἴτε ἐν τῇ πράξει εἴτε ἐν τῇ θεωρίᾳ, ἀπὸ τῶν σταθμῶν, ὧν τὸ σύστημα, ὡς καὶ τὸ τῆς χρονολογίας, προῆλθε φαίνεται, κατ' ἀρχὰς ἐκ Βαβυλῶνος. Οἱ Βαβυλώνιοι πρὸς καταμέτρησιν, ἰδίως τῶν 12 νυκτίων ὡρῶν, μετεχειρίζοντο τὸ ὕδωρ, τοῦ γενικοῦ μέτρου διαιρουμένου εἰς 12 μέρη, καὶ ἀγγείων κατασκευαζομένων ἅτινα περιελάμβανον ἕκαστον τὸ $^1/_{12}$ μέρος. Μετέβη δὲ τὸ δωδεκαδικὸν σύστημα καὶ εἰς τοὺς Αἰγυπτίους, καὶ πιθανῶς διὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους. Κατὰ πρῶτον βεβαίως ἤρξαντο καταμετρούμεναι αἱ ἐκτάσεις, καὶ τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ὑπῆρξεν ἡ πρώτη βάσις τῆς καταμετρήσεως. Ἡ σπιθαμὴ τῆς χειρός, ὁ πῆχυς, οἱ τεταμένοι βραχίονες (ὀργυιά), ὁ πούς, τὸ βῆμα, εἰσὶ τὰ πρῶτα φυσικὰ μέτρα μήκους, ἐπαρκῆ διὰ τὴν πρώτην κατάστασιν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἐπὶ ἑκατὸν πόδας ἤλαυνεν ὁ γεωργὸς τοὺς ἀροτῆράς του βόας, καὶ ἐπανελάμβανε τοὺς αὔλακάς του παρ' ἀλλήλοις μέχρις οὗ ὀργώσῃ πλάτος ἴσον πρὸς τὸ μῆκος· καὶ τὸ τετράγωνον τοῦτο τοῦ ἑκατόμποδος αὔλακος ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἀρχὴ τῆς ἐπιπέδου καταμετρήσεως καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. Ἀρχιτεκτονικὴ ἄνευ ὡρισμένων μέτρων ἐστὶν ἀνέφικτος, δι' ὃ καὶ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις, οἵτινες ὑπῆρξαν οἱ ἀρχαιότατοι τῆς γῆς ἀρχιτέκτονες, ἀπαντῶνται τὰ πρῶτα ἀκριβῆ μέτρα μήκους, ὁ Αἰγυπτιακὸς βασιλικὸς πῆχυς περιέχων τὸ μῆκος 28 δακτύλων, ἀντιστοιχούντων πρὸς 525 — 527 ὑποχιλιόμετρα. Τοῦτον αἰνίττεται καὶ ὁ Ἡρόδοτος (Β, 168). Τὰ ἀρχικὰ Βαβυλώνια μέτρα διὰ τῆς ἐπισυγκοινωνίας, ἣν ἐν ἀρχῇ διενήργουν οἱ Φοίνικες, καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ κοινοῦ ἐμπορίου, ἐξετάσθησαν ἐπὶ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, ἀνεξαρτήτως τῶν πολιτικῶν αὐτῆς φυλετικῶν διαιρέσεων· α´. Μέτρα μήκους. Τὸ Ὀλυμπιακὸν στάδιον (πληθ. τὰ στάδια καὶ οἱ στάδιοι), τὸ αὐτὸ καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα, περιεῖχεν 600 πόδας (=625' ῥωμ. ὡς 24 : 25)=$^1/_{40}$ τοῦ γεωγρ. μιλλίου ἢ $^1/_8$ τοῦ ἀρχαίου Ῥωμαϊκοῦ, ἢ=569' παρισινούς,=184, 97 μέτρ. Διῃρεῖτο δὲ τὸ στάδιον εἰς 6 πλέθρα ἐξ 100' ἕκαστον, ἢ εἰς 100 ὀργυιὸς ἐξ 6' ἑκάστην. Ὁ δὲ πούς διῃρεῖτο εἰς 5 παλαιστὰς (πλάτος χειρός), ἢ δοχμάς, ἢ εἰς 16 δακτύλους· ὁ δὲ πῆχυς διῃρεῖτο εἰς 6 παλαιστὰς ἢ δύο σπιθαμάς, πρὸς 12 δακτύλους ἑκάστην. Ἦν δ' ὁ δάκτυλος=19, 3 ὑποχιλιόμετρα, ὁ δὲ πούς=308, 3 ὑπχ. ἢ 11.79 γερμ. δακτύλους. Ἀλλ' ἡ καταμέτρησις, προκειμένου περὶ ἀποστάσεως, σπανίως ἐγίνετο μετὰ μαθηματικῆς ἀκριβείας, καὶ τὸ πλεῖστον διὰ βημάτων, ἢ καθ' ἡμέρας ὁδοιπορικάς, εἰς στάδια ἐν στρογγύλῳ ἀριθμῷ μεταφραζομένη. Ἐκ τούτου προκύπτουσιν ἀνωμαλίαι, καὶ τὸ στάδιον τοῦ Ἡροδότου ἐστὶν ἔλασσον τῶν 400 μετρίων αὐτοῦ πήχεων, ὡς καὶ τὸ τοῦ Ξενοφῶντος ἔλασσον τῶν 600 ἀττικῶν ποδῶν. Τὸ ὁδοιπορικὸν στάδιον ἦν πιθανῶς=200 βήματα=500 γερμ. πόδας. Τὰ ἐπίπεδα ἐμετροῦντο κατὰ τετραγωνικὸν πλέθρον, ὧν ἕκαστον ἦν=950 τετραγ. μέτρ. Τῶν κυβικῶν δὲ μέτρων ὡς μονὰς δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ κοτύλη, ἐν χρήσει οὖσα εἴς τε ῥευστὰ καὶ εἰς στερεά. Ἦσαν δὲ διὰ τὰ ὑγρὰ 12 μὲν κοτύλαι = 1 χοῦς, 144 δὲ = 1 μετρητὴς (39, 39 τῆς λίτρας)· διὰ τὰ ξηρὰ δέ, 4 κοτύλαι ἦσαν = 1 χοῖνιξ, 32 δὲ=1 ἑκτεύς, 192—1 Μέδιμνος (= 52, 53 λίτρ.). Ὁ δ' ἀμφορεὺς μετρητὴς ἐπὶ ὑγρῶν περιελάμβανεν 864 κυάθους· ὁ δὲ μέδιμνος, ἐπὶ στερεῶν, 1152 κυάθους.—Παρὰ Ῥωμαίοις εἰσήγαγε τὰ μέτρα καὶ σταθμὰ πρῶτος ὁ Σέρβιος Τούλλιος. Digitus ἦν τὸ πλάτος δακτύ-

λου· pollex, ὁ ἀ ν τ ί χ ε ι ρ, ἀντεστοίχει πρὸς τὸν ἑλλ. δάκτυλον (=4/3 τοῦ digitus). Ἡ σπιθαμὴ (palmus) ἦν=3 δακτύλ. Ποῦς (pes)=12 δακτ. (pollex ἢ 16 digitus, ἢ 4 παλάμας, palmi)· π ῆ χ υ ς (cubitus)=1 ½ πόδ.· β ῆ μ α (passus)=5 πόδ. (τὸ διπλοῦν τοῦ συνήθους βήματος, (gradus ἢ gressus). Ῥάβδος δ ε κ ά π ο υ ς ἐλέγετο pertica. 625 πόδες ἢ 125 β ή μ α τ α (passus) ἀπετέλουν ἓν στάδιον, καὶ 8 στάδια ἓν μ ί λ λ ι ο ν (Mille ἢ Milliarium).—Ἡ περσικὴ παρασάγγη εἶχε 30 στάδια, ὁ δὲ σ χ ο ῖ ν ο ς δὶς τόσα. Μέτρον ἐ π ι φ α ν ε ί α ς ὁ actus quadratus, ἦν τετράγωνον ἔχον 120′ ἑκάστην πλευρὰν, τὸ δὲ jugerum, τετράπλευρον, ἐκείνου διπλάσιον.—Μέτρα δὲ ῥευστῶν ἦσαν ὁ culeus=527,27 λίτρας, περιλαμβάνων 20 ἀ μ φ ο ρ ε ῖ ς (ἢ quadrantal ἢ cadus), ὧν αἱ ὑποδιαιρέσεις 2 κ ά λ π α ι (urnae), 8 congii, 58 sextarti καὶ 96 heminæ ἢ κ ο τ ύ λ α ι (cotylæ), 576 κύαθοι (cyathi). Διὰ τὰ ξ η ρ ὰ δ' ἦν τὸ μέγιστον μέτρον ὁ μ ό δ ι ο ς (modius=8, 75 λίτρ.). 6 μόδιοι ἀπετέλουν ἕνα μ έ δ ι μ ν ο ν (medimnum). — Μ έ τ ρ α προσέτι ἐλέγοντο καὶ ἐκ τῶν συλλαβῶν συνδυασμοὶ, πρὸς καταρτισμὸν τῆς στιχουργικῆς ἁρμονίας (ἴδ. Σ τ ι χ ο υ ρ γ ί α).

Μετρονόμοι, ἀρχὴ κληρωτὴ ἐν Ἀθήναις, ἐκ 10 ἢ 15 ἀνδρῶν, (5 ἐν τῇ πόλει καὶ 5 ἢ 10 ἐν Πειραιεῖ), τὴν ἐπιτήρησιν ἐχόντων τῆς ἀκριβείας τῶν μέτρων καὶ σταθμῶν.

Μέτων, 1) υἱὸς Παυσανίου, Ἀθηναῖος γεωμέτρης, ἀρχιτέκτων καὶ πρὸ πάντων ἀστρονόμος. Εἰς τὴν Πνύκα ἔστησεν ἡ λ ι ο τ ρ ό π ι ο ν τῆς ἐφευρέσεώς του, πρὸς ὁρισμὸν τῆς ἐτησίας ἡλιακῆς πορείας, καὶ συντάξας κύκλον 19 ἐτῶν=235 μηνῶν=6940 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς 13 σκιροφοριῶνος 432 π. Χ., ἠθέλησε νὰ συμβιβάσῃ τὸ ἡλιακὸν μετὰ τοῦ σεληνιακοῦ ἔτους. Καὶ ἐθεωρήθη μὲν ἡ ἐ ν ν ε α κ α ι δ ε κ α ε τ η ρ ὶ ς αὕτη ὡς πρόοδος διὰ τὴν ἐπιστήμην, ἀλλ' εἰς κοινὴν χρῆσιν ἔμεινεν ἡ ἀρχαία ὀκταετηρὶς (Διόδ. ΙΒ, 36), καὶ παροιμία εἶχεν ἀποβῇ τὸ ἀ ν α β ά λ λ ε σ θ α ί τ ι ἐ ς τ ὸ ν Μ έ τ ω ν ο ς ἐ ν ι α υ τ ὸ ν», ἀνάλογον πρὸς τὸ λατινικὸν «ad calendas græcas», διά τι ἐπὶ μήκιστον ἀναβαλλόμενον (ἴδ. Cic. ad. Adlts. XII, 3, 2).—2) Πάριος Πυθαγόρειος φιλόσοφος.—3) Πατὴρ τοῦ φιλοσόφου Ἐμπεδοκλέους. — 4) ἴδ. Ἀ ρ χ ι τ έ κ τ ο ν ε ς.

Μετώπη, 1) ποταμὸς τῆς Ἀρκαδίας, πρὸς τῇ Στυμφαλίᾳ λίμνῃ (Καλλ. Ὕμν. εἰς Δία, 26.—Αἰλ. π. ἱ. Β, 33).—2) Θυγάτηρ τοῦ ποταμοῦ Λάδωνος, γυνὴ τοῦ Ἀσωποῦ, μήτηρ τοῦ Ἰσμηνοῦ, τῆς Θήβης κτλ. (Πινδ. —Ἀπλλδ. Γ. 12, 6).

Μήδεια, ἴδ. Ἀ ρ γ ο ν α ῦ τ α ι.

Μήδειος, υἱὸς Ἰάσονος καὶ Μηδείας, ἀνατραφεὶς ὑπὸ τοῦ Κενταύρου Χείρωνος, παρακολουθήσας τὴν μητέρα του ὅτε ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἐκεῖ δῆθεν τὸ ὄνομά του δοὺς εἰς τοὺς Μήδους (Ἡσδ. Θεογ. 1001. —Παυσ. Β, 3.—Διόδ. Δ, 56).

Μηδεσικάστη, νόθος θυγάτηρ τοῦ Πριάμου, γυνὴ Ἰμβρίου (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 173).

Μηδία, (περσιστὶ «ἡ μέση χώρα»), μέρος τῆς μεσογείου Ἀσίας, οὗ ὅρια πρὸς Α ἡ Παρθία καὶ Ὑρκανία, πρὸς Ν ἡ Περσὶς καὶ Σουσιανὴ, πρὸς Δ ἡ Ἀσσυρία καὶ Ἀρμενία, πρὸς Β ἡ Κασπία θάλασσα. Ἐν γένει καρποφόρος, παρῆγεν ἰδίως καὶ τὰ ἐπώνυμα αὐτῆς μ η δ ι κ ὰ μ ῆ λ α (τὰ κ ί τ ρ α), καὶ ὡς ἔξοχοι ἐφημίζοντο οἱ μηδικοὶ Ν ι σ α ῖ ο ι ἵ π π ο ι (Ἡρδ. Γ, 106). Πᾶσα ἡ χώρα ἦν ὀρεινὴ, κατεχομένη ὑπὸ τῶν διαφόρων κλάδων τοῦ Ταύρου. Πρὸς Δ εἶχε τὸ Κ ά σ π ι ο ν ὄ ρ ο ς, πρὸς Ν τὸν Χ ο ά τ ρ α ν, οὗ πρὸς Α τὸν Ζ ά γ ρ ο ν· πρὸς τὴν Παρθίαν δὲ τὸν Π α ρ α χ ο ά θ ρ α ν. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῆς χώρας πρὸς τὸ ΒΔ παρατείνεται τὸ Ἰ α σ ω ν ι κ ὸ ν ὄρος μετὰ τῶν Κ α σ π ί ω ν στενωπῶν. Ποταμοὶ δ' ἦσαν ὁ Κ α μ β ύ σ η ς, ὁ Κ ῦ ρ ο ς, ὁ Ἄ μ α ρ δ ο ς· πρὸς Δ δὲ εἰς τὴν Μ α τ ι α ν ὴ ν λεγομένην ἐπαρχίαν ἐξετείνετο ἡ ἁλμυρὰ λίμνη Μ α τ ι α ν ή.—Οἱ κάτοικοι,

Ἄριοι τὸ γένος, ὠνομάσθησαν Μῆδοι ἐκ τῆς χώρας. Ἦσαν ἄλλοτε φιλοπόλεμοι, εἶτα δ' ἐξεθηλύνθησαν. Οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ἐλέγοντο Μάγοι, καὶ εἶχον τὴν λατρείαν τῶν ἀστέρων. Ἐν τῇ μεγάλῃ Μηδίᾳ, ΝΑ, ἔκειτο, εἰς 12 στάδια Ν τοῦ Ὀρόντου, ἡ πόλις Ἐκβάτανα, πρωτεύουσα τῆς ὅλης Μηδίας, καὶ εἶτα ἕδρα θερινὴ ἀλληλοδιαδόχως τῶν Περσῶν καὶ Πάρθων βασιλέων. Αἱ Ῥαγαί, εἶτα πρωτεύουσα τῶν Πάρθων, καὶ Εὔρωπος καὶ Ἀρσακία ὀνομασθεῖσαι, ἡ μεγίστη τῶν μηδικῶν πόλεων. Ἡ Ἀτροπατηνὴ ἥτις ἐδήλου περσιστὶ χώρα πυρὸς, καὶ οὕτως ἐκαλεῖτο διότι εἶχε φλεγούσης νάφθης πηγάς, εἶχε πόλιν τὴν Γάζαν, θερινὴν ἕδραν τῶν Μήδων βασιλέων εἰς τ' Α τῆς λίμνης Σπαούτας. Τὸ δὲ πρὸς τὴν Κασπίαν Β μέρος κατῴκουν φυλαὶ ἄγριαι (Στρβ. ΙΑ, 522. ΙΕ, 732).

Μηδίας τεῖχος, κατὰ Στράβωνα ἐπὶ Σεμιράμιδος κτισθὲν ἐκ πλίνθων ὀπτῶν, εἰς 6 μιλίων ἀπόστασιν πρὸς Β τοῦ νῦν Βαγδατίου, 20' παχὺ, 100' ὑψηλὸν, εἰς 20 παρασαγγῶν (=600 σταδίων) μῆκος, ἐχώρει ἀπὸ τοῦ Εὐφράτου μέχρι τοῦ Τίγριδος, ἔνθα οἱ δύο ποταμοὶ μᾶλλον πλησιάζουσιν ἀλλήλοις, χωρίζον τὴν Μεσοποταμίαν τῆς Βαβυλωνίας, καὶ ἐξασφαλίζον ταύτην κατὰ τῶν μηδικῶν προσβολῶν (Ξεν. Ἀν. Α, 2, 15. Β, 4, 12). Ἴχνη αὐτοῦ δὲν σώζονται.

Μήδοκος (ἢ καὶ Ἀράδοκος), βασιλεὺς τῶν Ὀδρυσῶν ἐν Θράκῃ (Ξεν. Ἀνδ. Ζ, 2, 32.—Ἑλλ. Δ, 8, 26).

Μῆδος (ὁ), ποτάμιον τῆς Περσίδος, ῥέον εἰς τὸν Ἀράξην (Στρβ.).

Μήδων, υἱὸς Κείσου, ἔγγονος Τημένου, βασιλεὺς τοῦ Ἄργους.

Μήθυμνα καὶ Μέθυμνα (Σκύλαξ),

πόλις τῆς νήσου Λέσβου, ἡ βορειοτάτη καὶ ἡ μετὰ τὴν Μιτυλήνην ἐπισημοτάτη, εὐρὺν ἔχουσα λιμένα, ἐλεηλατήθη τῷ 407 π. Χ. ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν, καὶ ἔκτοτε πολὺ ἐξέπεσεν. Αὕτη παρῆγε τὸν ἄριστον λέσβιον οἶνον (Hor. Sat. II, 8, 40). Ἦν δὲ πατρὶς τοῦ ἀοιδοῦ Ἀρίωνος καὶ τοῦ ἱστορικοῦ Ἑλλανίκου (Θουκ. Γ, 2, 18. 6, 85. 7, 57.—Ξεν. Ἑλλ. Α, 2, 12).

Μηθώνη, πόλις Θεσσαλικὴ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 76), ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μὴ μνημονευομένη. Ἴσως ἡ Μαγνησία (Στρβ. Θ, 436).

Μηκιστεὺς, 1) ἀδελφὸς τοῦ Ἀδράστου, συνεκστρατεύσας μετὰ τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας καὶ φονευθεὶς ὑπὸ Μελανίππου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 566.—Ἀπλδ. Γ, 6, 3).—2) Υἱὸς Ἐχίνου, ἑταῖρος τοῦ Τεύκρου (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 333).—3) Υἱὸς Λυκάονος (Ἀπλδ. Ζ. 8, 1).

Μηκύβερνα, πόλις εἰς τὰ Α τῆς Σιθωνίας, κατὰ τὸν Τορωναῖον κόλπον, οὗ μέρος καὶ Μηνυβερναῖος ἐλέγετο κατ' αὐτὴν, καίτοι ἐν ἀρχαίοις χρόνοις καταστραφεῖσαν (Ἡρδ. Ζ, 122.— Θουκ. Ε, 39.—Στρβ. Ζ, 330).

Μηκώνη, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Σικυῶνος (Ἡσδ. Θεογ. 536. Ἴδ. Στρβ. Η, 6, 25).

Μήλη, χειρουργικὸν ἐργαλεῖον πρὸς ἐξέτασιν πληγῶν, οἰδημάτων ἢ ὀργάνων τινῶν.

Ἐκ Πομπηΐας

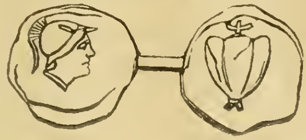
Ἐν Πομπηΐᾳ εὑρεθεῖσα σιδηρᾶ ἐντὸς οἴκου χειρουργοῦ τινος, ἔχει μῆκος 0, 152μ.

Μηλόβιος, εἷς τῶν Λ' ἐν Ἀθήναις (Ξνφ.).

Μηλόβοσις, νύμφη, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ, σύντροφος τῆς Περσεφόνης (Ὁμ. Ὕμν. Δμτρ. 420.—Ἡσδ. Θεογ. 354).

Μῆλος, νῆσος τοῦ Αἰγαίου, 3 □μ ἐπιφάνειαν ἔχουσα, καὶ πόλιν ὁμώνυμον πρὸς τὰ ΝΔ. Ἔστι δὲ βράχος πορώδης, ὃν διαβρέχει τὸ θαλάσσιον ὕδωρ, εἰς οὗ δὲ τὰ κοιλώματα καίει ἡφαίστειον πῦρ, δι' ὃ καὶ τὸ ἔδαφος ἐστὶν εὐφορώτατον, καὶ διάφορα παράγει

ὀρυκτολογικὰ προϊόντα, ὡς στίψιν, ἅλας, θεῖον, πηλόν, γύψον, κίσσηριν κτλ. Καίτοι βαθεῖαν ἔχουσα ἐντομὴν πρὸς Α, ἐστὶν ἡ νῆσος πρὸς

Δ στρογγύλη, καὶ τοιαύτη ἐξελαμβάνετο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων (rotundissima, Pl. IV, 12, 23)· ἐκεῖθεν δὲ καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς. Τῆς ἀρχαίας πόλεως σώζονται ἐρείπια· τῶν δὲ παρ' αὐτῇ θερμῶν ὑδάτων ὡς ἰαματικῶν μνημονεύει καὶ ὁ Ἱπποκράτης. Οἱ κάτοικοι, ἐκ Κρήτης προελθόντες, ἦσαν Δωριεῖς, καὶ, ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, σύμμαχοι τῆς Σπάρτης, δι' ὃ καὶ τῷ 416 π. Χ. οἱ Ἀθηναῖοι ἐλεηλάτησαν καὶ κατεκληρούχησαν τὴν νῆσον, σφάξαντες τοὺς ἄνδρας καὶ πωλήσαντες τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία (Ἡρδ. Η, 46. 48. — Θουκ. Γ, 91. Ε, 84—115.—Ξεν. Ἑλλ. Β, 2, 9.—Πλούτ. Λυσ. ΙΔ).

Μὴν ἢ Μήνιος, πρῶτος ὑποτιθέμενος βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, περὶ 2100 π. Χ. κτίστης τῆς Μέμφιδος, καὶ τὸν πολιτισμὸν εἰς τὴν χώραν εἰσαγαγὼν (Ἡρδ. Β, 4.—Διόδ. Ε, 45).

Μήνη, ἴδ. Σελήνη.

Μήνιγξ, μικρὰ νῆσος τῆς Ἀφρικῆς, πρὸ τῶν ἀνατολικῶν παραλίων τῆς Συρτικῆς, κατοικουμένη ὑπὸ τῶν Λωτοφάγων. Εἶτα Γίρθα (Πολύβ. Α, 39.—Στρβ.). Νῦν Ζέρβι.

Μήνιος, ποταμὸς τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ (Θκρτ. ΚΕ, 15.—Παυσ. ΣΤ, 26).

Μηνόδωρος, 1) ἀπελεύθερος τοῦ Πομπηίου ἢ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Σήξτου, ὑπὸ τοῦτον ναυαρχήσας, μετὰ δὲ τὴν συνομολόγησιν τῆς συνθήκης μεταξὺ Ὀκταβίου καὶ Ἀντωνίου, τῷ 40 π. Χ., λεηλατήσας τὰς ἀκτὰς τῆς ἄνω Ἰταλίας, καὶ τὴν Σαρδηνίαν καταλαβών. Ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων του δὲ τῷ Πομπηίῳ κατηγορηθεὶς, καὶ ὕποπτος καταστὰς, παρέδωκεν εἰς τὸν Ὀκτάβιον τὸν στρατὸν, τὸν στόλον καὶ τὰς χώρας ἃς κατεῖχε (τῷ 38), καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐπίσης ἀξίωμα ναυάρχου λαβὼν, ἡττήθη ἐν Κύμῃ. Ὁ Πομπήϊος ἐζήτησε τὴν παράδοσίν του· ἀλλὰ ταύτης ἀποτυχὼν, ἐγκατέστησε ναύαρχον τὸν ἔχθιστον αὐτῷ Μενεκράτην. Οἱ δύο στόλοι συνεκρούσθησαν αὖθις ἐν Κύμῃ, καὶ ὁ μὲν Μενεκράτης, βαρέως πληγωθεὶς, ἵνα μὴ περιπέσῃ εἰς αἰχμαλωσίαν ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν· ὁ δ' ἄστατος καὶ κενόδοξος Μηνόδωρος ἦλθε πρὸς τὸν Πομπήϊον, ἐλπίσας νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ ἀντιπάλου του· ἀλλ' ἀποτυχὼν, ἐπέστρεψε πάλιν πρὸς τὸν Ὀκτάβιον, ὅστις τὸν ἐσυγχώρησε μὲν, ἀλλ' ἔκτοτε τὸν περιεφρόνει. Ἐπνίγη δὲ κατόπιν, τῷ 35, ἐν τῷ ποταμῷ Σαύῳ ἐπὶ τῆς πολιορκίας τῆς Σισκίας ἐν Πανονίᾳ (Δ. Κάσσ. ΜΑ, 45.—Ἀππιαν. Ε, 70. 96.—Suet. Oct. LXXIV).—2) Γλύπτης Ἀθηναῖος τῆς α'. μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, τὸν Ἔρωτα τοῦ Πραξιτέλους ἀντιγράψας (Παυσ. Θ, 27, 3).

Μηνοφάνης, 1) στρατηγὸς τοῦ Μιθριδάτου, ἐν τῷ πρώτῳ Μιθριδατικῷ πολέμῳ (88—84 π. Χ.) τὴν Δῆλον λεηλατήσας, τὴν πόλιν καὶ τοὺς ναοὺς αὐτῆς ἀνασκάψας, τοὺς ἄνδρας φονεύσας, τὰς οἰκογενείας αἰχμαλωτεύσας (Ἀππ. Μιθρ. 110).—2) Ἰατρός τις (Ἀνθλγ.).

Μήνυτρα (τὰ), ἡ χορηγουμένη ἀμοιβὴ δι' ἀνεύρεσιν δούλου δραπέτου, ἢ καταγγελίαν σπουδαίου ἐγκλήματος, ὡς φέρ' εἰπεῖν τοῦ τῶν Ἑρμοκοπιδῶν.

Μηριόνης, υἱὸς Μόλου (Ὅμ. Ἰλ. Ν, 249. Κ, 270), ἑταῖρος τοῦ Ἰδομενέως, μεθ' οὗ ὡδήγησεν εἰς Τροίαν τὸ σῶμα τῶν Κρητῶν, ἀναδειχθεὶς εἷς τῶν ἀνδρειοτέρων πολεμιστῶν (Ἰλ. Β, 645. Δ, 254. Θ, 263), διακρινόμενος ὡς τοξότης καὶ ἀκοντιστὴς (Ἰλ. Ψ, 860. 888). Κατὰ μεταγενεστέρας παραδόσεις, ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του ἐπλανήθη εἰς Σικελίαν, εἰς τὸ Ἔγγυον, κτίσμα Κρητῶν, ἢ ἐπανῆλθεν εἰς Κρήτην, ἔνθα ὑπῆρχε μνημεῖον αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦ Ἰδομενέως ἐτιμᾶτο ὡς ἥρως.

Μηρός, ἱερὸν ὄρος τῶν Ἰνδιῶν, ὑψίστη χιονοσκεπὴς κορυφὴ κατὰ τὴν διασταύρωσιν τοῦ Ἰμάου μετὰ τοῦ Παροπαμίσου. Ἐπ' αὐτοῦ ἐδοξάζετο γεννηθεὶς ὁ Διόνυσος (Στρβ. ΙΕ, 687.—Ἀρρ. Ε, 1, 6. 2, 2).

Μήστρα ἢ Μ ή τ ρ α, θυγάτηρ τοῦ Ἐρυσίχθονος, ὅστις ὑπὸ τῆς Δήμητρος εἰς βουλιμίαν καταδικασθείς, ἐπώλησε καὶ αὐτήν, ἵνα εὐχαριστήσῃ τὴν πεῖνάν του· ἀλλ' ὁ Ποσειδῶν τῇ ἐχάρισε τότε τὴν δύναμιν, ὁσάκις ἐπωλεῖτο νὰ μεταμορφοῦται εἰς δάμαλιν, ἵππον, πτηνόν, καὶ οὕτω νὰ διαφεύγῃ τὴν δουλείαν (Λιβν. ΙΣΤ.—Λυκόφρ.).

Μήστωρ, 1) υἱὸς Περσέως καὶ Ἀνδρομέδης, σύζυγος Λυσιδίκης, θυγατρὸς τοῦ Πέλοπος, πατὴρ τῆς Ἱπποθόης (Ἀπλδ. Β, 4, 5). — 2) Νόθος τοῦ Πριάμου, φονευθεὶς εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 257.—Ἀπλδ. Γ, 12, 5).—3) Υἱὸς Ποσειδῶνος καὶ Κλειτοῦς (Πλτ Κρατύλ.).

Μήτα, θυγάτηρ τοῦ Ὅπλητος, γυνὴ τοῦ Αἰγέως, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν (Ἀπλδ. Γ, 15, 6).

Μητιάδουσα, θυγάτηρ τοῦ Εὐπαλάμου, γυνὴ Κέκροπος Β', βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, μήτηρ Πανδίονος (Ἀπλλδ. Γ, 15, 6).

Μητίοχος, υἱὸς τοῦ Ἀθηναίου Μιλτιάδου (Ἡρδ. ΣΤ, 41).

Μῆτις, ἡ φρόνησις ἐν προσωποποιήσει, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσ. Θεογ. 358), ἡ διὰ ποτοῦ τὸν Κρόνον βιάσασα νὰ ἐξεμέσῃ τὰ παιδία του ἃ εἶχε καταπίει. Ὑπῆρξεν ἡ πρώτη σύζυγος τοῦ Διός. Ἐπειδὴ ὅμως αὐτή, ἢ ὁ Οὐρανὸς καὶ ἡ Γῆ, προεῖπον τῷ Διῒ ὅτι ἐξ αὐτῆς θὰ ἔχῃ τὸ πρῶτον θυγατέρα καὶ εἶτα υἱόν, ὅστις θὰ τὸν ἐκθρονίσῃ, τὴν κατέπιε, καὶ οὕτως ἐγέννησεν ἐκ τὴν κεφαλῆς τὴν Ἀθηνᾶν. Ἐν αὐτῷ δ' ἔκτοτε οὖσα, τῷ ἀγγέλλει εἴ τι χρηστὸν ἢ κακόν (Ἡσιοδ. Θεογ. 886).

Μητίων, υἱὸς τοῦ Ἐρεχθέως καὶ τῆς Πραξιθέας, πατὴρ τοῦ Εὐπαλάμου καὶ τοῦ Δαιδάλου, ἢ τοῦ Εὐπαλάμου, πατρὸς τοῦ Δαιδάλου. Οἱ Σικυώνιοι ἔλεγον τὸν Σικυῶνα υἱὸν αὐτοῦ. Οἱ υἱοί του Μ η τ ι ω ν ί δ α ι ἐξέβαλον τοῦ θρόνου τῶν Ἀθηνῶν τὸν Πανδίονα, ἐξεβλήθησαν δ' ἔπειτα καὶ ἐκεῖνοι ὑπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν.

Μητρίς, οὕτως ἔλεγον τὴν πατρίδα οἱ Κρῆτες (Πλάτ. Πολιτ. Θ).

Μητρόδωρος, 1) ἐπίσημος ῥαψῳδός, οὗ μνημονεύει ὁ Πλάτων.—2) Φιλόσοφος Χῖος περὶ τὰ 330 π. Χ., ὀπαδὸς τοῦ συστήματος τοῦ Δημοκρίτου, διδάσκαλος τῶν Ἀβδηριτῶν Ἀναξάρχου καὶ Ἱπποκράτους (Δ ογ. Λαέρτ. Θ, 58).—3) Ἀθηναῖος φιλόσοφος Ἐπικουρικός, ὀλίγον πρὸ τοῦ διδασκάλου του ἀποθανών. Ὁ Κικέρων μνημονεύει πολλάκις αὐτοῦ, τὰς ἀρχάς του ἀποδοκιμάζων.—4) Ἀκαδημαϊκὸς ἐκ Σκήψιδος τῆς Μυσίας, ῥήτωρ καὶ πολιτευόμενος, ὑπὸ Μιθριδάτην τὸν Εὐπάτορα, ἔζη περὶ τὰ 100 π. Χ. καὶ ἐθαυμάζετο διὰ τὴν μνήμην του. Εἰς τὸν Τιγράνην ὑπὸ τοῦ Μιθριδάτου πεμφθείς, ἠπίστησε πρὸς τοῦτον, ἀπεπέμφθη ὑπὸ τοῦ Τιγράνου, καὶ ἀπέθανε καθ' ὁδόν. Ἐλέγετο δέ, ἕνεκα τῶν πολιτικῶν του ἀρχῶν, «μ ι σ ο ρ ρ ώ μ α ι ο ς». Τὸ δὲ ὕφος τῶν συγγραφῶν του ἦν ῥητορικὸν καὶ πρωτότυπον (Στρβ. ΙΓ, 609. — Cic. d. Or. II, 88. 90. III 20. Tusc. I, 24, 59.—Plin. XXVIII, 7. XXXIV, 7).

Μητροκλῆς, φιλόσοφος κυνικὸς ἐπὶ Στίλπωνος (Πλούτρχ.).

Μητρόπολις, 1) ἡ πόλις ἐξ ἧς ἀπέρχονται ἀποικίαι, ὡς πρὸς αὐτάς. —2) Ἡ ἀρχαιοτάτη πρωτεύουσα τῆς Φρυγίας, εἰς τὰ Β αὐτῆς.—3) Ἑτέρα πόλις τῆς Φρυγίας μεταξὺ Ἀπαμείας, Κιβωτοῦ καὶ Σιννάδων (Liv. XXXVIII, 15). — 4) Πόλις Λυδίας, εἰς τὸ Καύστριον πεδίον, μεταξὺ Ἐφέσου καὶ Σμύρνης (Στρβ. ΙΔ, 632).—5) Πόλις τῆς Θεσσαλίας, ἀριστερῶς τοῦ Πηνειοῦ, μεταξὺ Φαρσάλου καὶ Γόμφων (Στρβ. Θ, 437).—6) Πόλις τῆς Ἠπείρου, παρὰ τῇ Α ἀκτῇ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, μετ' Ἀκροπόλεως (ν. Λυκοβίτσα) (Θουκ. Γ, 107).

Μητρῷον, ὁ ναὸς τῆς μητρὸς θεῶν

(Ῥέας—Κυβέλης) ἐν Ἀθήναις, κείμενος ἐν τῇ ἀγορᾷ, παρὰ τῷ Βουλευτηρίῳ, καὶ οὐ μακρὰν τοῦ πατρῴου Ἀπόλλωνος. Ἦσαν δ' ἐκεῖ κατατεθειμένα τὰ ἀρχεῖα τῆς πόλεως (δ η μ ό σ ι α γ ρ ά μ μ α τ α), ὧν τὴν κλεῖδα εἶχεν ὁ ἑκάστοτε ἐ π ι σ τ ά τ η ς (Λυκ. κ. Λεωκρ. ΞΣΤ.—Δημσθ. κ. Ἀρισταγ. 1. 98.—Παυσ. Α, 3).

Μηχανική, ἴδ. Μ α θ η μ α τ ι κ ά.

Μέγδων, Σπαρτιάτης στρατηγὸς (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 4).

Μέγκιος, ὁ Α ἀριστερὸς ὁμόρρους τοῦ Πάδου, εἰς ὃν ἐκβάλλει ὑπὸ τὴν Μαντύην (Στρβ. Δ, 209).

Μιγώνιον, μέρος ἐν Λακωνίᾳ, ἀπέναντι τῆς νήσου Κρανάης, μετὰ ναοῦ Ἀφροδίτης Μ ι γ ω ν ί τ ι δ ο ς, ἱδρυθέντος, ὡς ἐπιστεύετο, ὑπὸ τοῦ Πάριδος ὅτε ἥρπασε τὴν Ἑλένην (Παυσ. Γ, 22).

Μίδαμος, εἷς τῶν 50 υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς μνηστῆς του Ἀμυμώνης (Ὑγῖ. 170).

Μίδας, υἱὸς Γορδίου, ἀρχαῖος βασιλεὺς τῶν Βρι(υ)γῶν ἐν Μακεδονίᾳ, ὅστις ἐλέγετο μετοικήσας τὸν λαόν του εἰς τὴν χώραν τῆς Ἀσίας, τὴν ὑπ' αὐτῶν Φρυγίαν κληθεῖσαν (Ἡρδ. Ζ 72. Η, 138). Ὅτε ἦν βρέφος, μύρμηκες ἔφερον εἰς τὸ στόμα του σπόρους σίτου, ὅπερ ἐξηγήθη ὡς ἔνδειξις μέλλοντος πλούτου αὐτοῦ (Cic. Div. I, 36). Ἐν τῇ πόλει Ἀγκύρᾳ ἣν ἵδρυσεν (Παυσ. Α, 4, 5), ἢ ἐν Θυμβρίῳ καὶ Τυριαίῳ (Ξεν. Ἀν. Α, 2, 13), ἢ κατ' ἄλλους, ἐν Παννονίᾳ (Βίων, ἐν Ἀθην. Β, σ. 45), ἐντυχὼν πλανηθέντι τῷ Σειληνῷ ἢ τῷ Σατύρῳ, καὶ κοιμωμένῳ παρὰ κρήνῃ (τῇ τοῦ Μ ί δ α λεγομένῃ παρ' Ἀγκύρᾳ), τὸν ἐμέθυσεν, οἶνον μίξας εἰς τῆς κρήνης τὸ ὕδωρ, καὶ τὸν συνέλαβεν, ἤ, κατὰ Κικέρωνα (Div. I. 36), συλληφθέντα ὑπὸ τῶν χωρικῶν ἐν τοῖς κήποις του (πρὸς τῷ Βερμίῳ ὄρει τῆς Μακεδονίας), καὶ διὰ ῥόδων δεθέντα, τὸν ἀπέδωκε μετά τινας ἡμέρας εἰς τὸν Διόνυσον, καὶ ἔλαβεν ὡς ἀμοιβήν, κατ' αἴτησίν του, ὅ,τι ἐλάμβανεν εἰς χεῖράς του, νὰ μεταβάλληται εἰς χρυσόν. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ ἡ τροφή του εἰς αὐτὸν μετεβάλλετο, ἐζήτησε παρὰ τοῦ θεοῦ νὰ τῷ ἀφαιρέσῃ τὴν ὀλεθρίαν ταύτην χάριν, καὶ κατὰ διαταγήν του ἐλούσθη πρὸς τοῦτο εἰς τὸν Πακτωλόν, ὅστις ἔκτοτε ἐγένετο χρυσόρρους. Διηγοῦντο προσέτι περὶ αὐτοῦ ὅτι ἄλλοτε, κληθεὶς ποτε ὡς ἀγωνοδίκης μεταξὺ τοῦ Ἀπόλλωνος, κιθάραν παίζοντος καὶ τοῦ Πανὸς αὐλοῦντος, ἢ παρευρεθεὶς εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον, οὗ δικαστὴς ἦν ὁ Τμῶλος, ἀπεφάνθη ὑπὲρ τοῦ Πανός, τοῦ παίζοντος τὸ φρυγικὸν ὄργανον, καὶ ὁ Ἀπόλλων εἰς τιμωρίαν τῷ ἔδωκεν ὦτα ὄνου. Ὁ Μίδας, ἄπελπις, ἔκρυπτεν αὐτὰ ἐπιμελῶς ὑπὸ τὸν πῖλόν του. Ὁ κουρεὺς ὅμως τὰ εἶδε, καί, ὑποσχεθεὶς εἰς οὐδένα νὰ εἴπῃ τὸ μυστήριον ὃ τὸν ἐπίεζεν, ἔσκαψε λάκκον, καὶ εἰς αὐτὸν τὸ ἐφώναξεν. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον κάλαμοι ἀνέφυσαν ἐκ τοῦ λάκκου, καὶ αὐτοί, ὑπὸ τοῦ ἀνέμου πνεόμενοι, ἐψιθύριζον «Ὁ βασιλεὺς Μίδας ἔχει ὦτα ὄνου». Ὁ μῦθος οὗτος ἴσως ἐμφαίνει συνάντησιν καὶ συγχώνευσιν ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ τῆς ἑλληνικῆς μετὰ τῆς ἐγχωρίου μουσικῆς.

Μίδεα, 1) πόλις Βοιωτική, καταποντισθεῖσα ὑπὸ τῆς Κωπαΐδος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 507.—Στρβ.). — 2) Πόλις ἀρχαιοτάτη τῆς Ἀργολίδος, παρὰ τῇ Ναυπλίᾳ (Ἀπλλδ. Β, 4, 4.—Στρβ. Η, 6, 11).

Μιδέα, 1) Νύμφη, μήτηρ τοῦ Ἀσπληδόνος ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος, ἧς ἐπώνυμος ἦν ἡ Βοιωτικὴ πόλις (Παυσ. Θ, 38. 39).—2) Κόρη ἐκ Φρυγίας, μήτηρ τοῦ Λικυμνίου ἐκ τοῦ Ἠλεκτρύωνος (Ἀπλδ. Β, 4, 5).

Μίδεια, θυγάτηρ τοῦ Φύλαντος, μήτηρ τοῦ Ἀντιόχου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Παυσ. Ι. 10).

Μίδου κρήνη, ἐν Φρυγίᾳ κρήνη παρὰ τὴν πόλιν Θύμβριον, ἧς τὸ ὕδωρ κεράσας ὁ Μίδας δι' οἴνου, συνέλαβεν οὕτω τὸν Σάτυρον ἢ Σειληνὸν (Ξνφ. Ἀνβ. Α, 2, 13).

Μιδυλίδαι, ἐπίσημος οἰκογένεια τῆς Αἰγίνης (Πινδ. Πυθ. Η, 53).

Μέθαικος, γράψας περὶ τῆς ἐν Σικελίᾳ μαγειρικῆς (Πλάτ.—Ἀθήν.).

Μέθρας, θεὸς Περσικὸς, κατ' ἀρχὰς προσωποποίησις τοῦ φωτὸς τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ αἰθέρος, εἶτα ὁ ἥλιος, ὃν ἐπεκαλοῦντο κατὰ τὴν ἀνατολὴν καὶ τὴν δύσιν αὐτοῦ, ὡς καὶ κατὰ τὴν μεσημβρίαν. Ἦν δὲ συγχρόνως καὶ θεὸς παντὸς τοῦ ἀγαθοῦ, ὁ τῆς παγκοσμίου τάξεως συντηρητής, καὶ μετὰ τῶν νυκτερινῶν καὶ πονηρῶν πνευμάτων ἀνταγωνιζόμενος. Ὡς πρώτιστος ὅμως θεὸς τῶν Περσῶν ἤρξατο τὸ πρῶτον θεωρούμενος ἀπὸ Ξέρξου Α, ἐν τοῖς μετέπειτα δὲ χρόνοις, καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων, ἡ λατρεία αὐτοῦ ἐξετάθη, μετα παντοίων στοιχείων τῆς Μικρᾶς Ἀσιας συνδυασθεῖσα, καὶ ἐπὶ πᾶν τὸ ῥωμαϊκὸν κράτος, διὰ τῶν πειρατῶν τὸ πρῶτον γνωστὴ γενομένη, οὓς συνέλαβεν ὁ Πομπήϊος, εἰς τὴν Ῥώμην δ' ἐπισήμως διὰ Τραϊανοῦ καὶ τοῦ Δομιτιανοῦ εἰσαχθεῖσα, συνδεδεμένη καὶ μετὰ μυστηρίων. Ἡ τέχνη παρίστα αὐτὸν ἀπὸ τῶν χρόνων ἐκείνων ὡς νεανίαν, φρυγικὸν πῖλον φέροντα, τὸ γόνυ εἰς ταῦρον στηρίζοντα, καὶ σφάττοντα αὐτὸν εἰς θυσίαν. Πολλὰ τοιαῦτα μνημεῖα ἀνευρέθησαν ἐν χώραις Ῥωμαϊκαῖς.

Μιθριδάτης (καὶ Μ ι τ ρ α δ ά τ η ς), ὄνομα Περσικὸν, 1) ὁ ποιμὴν ὁ ἀνχθρέψας τὸν Κῦρον (Ἡρδ. Α. 110).—2) Ὁ Πέρσης ὁ εἰς τὴν ἐν Κουνάξοις μάχην τὸν νεώτερον Κῦρον φονεύσας (Πλούτ. Ἀρταξ. ΙΑ).—3) Εἷς τῶν μᾶλλον ἐπιστηθίων φίλων τοῦ νεωτέρου Κύρου (Ξεν. Ἀν. Β, 5, 35), σατράπης τῆς Λυκαονίας καὶ τῆς Καππαδοκίας, φιλιωθεὶς εἶτα μετὰ τοῦ Ἀρταξέρξου, καὶ εἰς τὴν σατραπείαν του αὖθις ἐγκαταστηθείς.—4) Εἷς τῶν πρώτων βασιλέων τοῦ Πόντου, υἱὸς Ἀριοβαρζάνου, ὅστις ἵδρυσε τὸ κράτος τοῦτο (363—337 π. Χ), τὸ γένος του ἀνάγων εἰς ἕνα τῶν 7 Περσῶν τῶν φονευσάντων τὸν Ψευδοσμέρδιν. Ὁ Μιθριδάτης Α' καὶ κ τ ί σ τ η ς ἐπιλεγόμενος, ἐβασίλευσε κατὰ τὰ ἔτη 337—302, ἡγεμὼν ἀνδρεῖος, εἰς τὸν Ἀλέξανδρον τέλος ὑποταγεὶς, καὶ μετὰ ταῦτα φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀντιγόνου.—5) Μ ι θ ρ. Β'. ἐβασίλευσεν ἀνθιστάμενος κατὰ τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξάνδρου (302—266), καὶ ηὔξησε τὸ κράτος του διὰ κατακτήσεων ἐπὶ τῆς Καππαδοκίας. Τούτου ὁ υἱὸς καὶ διάδοχος φαίνεται ὅτι ἐκαλεῖτο Ἀριοβαρζάνης.— 6 καὶ 7) Τοῦ Ἀριοβαρζάνου οἱ τρεῖς ἀλλεπάλληλοι διάδοχοι ἦσαν ὁ Μ ι θ ρ. Γ', Μ ι θ ρ. Δ', πολεμήσαντες πρὸς τοὺς Γαλάτας καὶ τὰς παρακειμένας χώρας. Τοῦ τελευταίου δ' ὁ υἱὸς Φαρνάκης ἐκυρίευσε τῷ 183 τὴν Σινώπην, καὶ μετέφερεν ἐκεῖ τὴν πρωτεύουσαν.— 8) Μ ι θ ρ. Ε', υἱὸς τοῦ Φαρνάκου, Ε ὐ ε ρ γ έ τ η ς ἐπικληθεὶς (156—121), ἐβοήθησε τοὺς Ῥωμαίους κατὰ τὸν γ' καρχηδονικὸν πόλεμον, ὡς καὶ κατὰ τοῦ ἐν Περγάμῳ Ἀρ στονίκου, καὶ ἔλαβε, τούτου ἕνεκα, παρ' αὐτῶν τὴν μεγάλην Φρυγίαν(Just. XXXVII,I. XXXVIII, 5). Ἔπεσε δ' ἐν Σινώπῃ.—9) Μ ι θ ρ. ΣΤ, υἱὸς ἐκείνου, ὁ μ έ γ α ς, ἐπικληθεὶς Εὐπάτωρ, ἢ καὶ Διόνυσος (121—64 π. Χ), ἄσπονδος ἐχθρὸς τῶν Ῥωμαίων. Κατ' ἐπιβουλῶν τῆς μη-

τρὸς καὶ δολίων συγγενῶν του σώσαντες αὐτὸν πιστοὶ ὑπηρέται, ὅτε ἦτο δεκατετραετής, τὸν ἔφεραν καὶ ἀνέθρεψαν εἰς τὰ ὄρη, ἐπιρρώσαντες καὶ ἀναπτύξαντες τάς τε σωματικὰς καὶ τὰς διανοητικὰς αὐτοῦ δυνάμεις. Ἔξοχος ἦν ἡ μνήμη αὐτοῦ, ὡς καὶ ἡ κριτικὴ αὐτοῦ δύναμις· ὡμίλει 22 γλώσσας τῶν ὑποκειμένων αὐτῷ λαῶν, ἦν εὐγλωττότατος, καὶ συγγραφεὺς προσέτι γράψας περὶ φύσεως καὶ ἰατρικῆς. Προσέτι δ' εἶχε δραστηριότητα οἵα ἐστὶ σπανιωτάτη παρὰ τοῖς Ἀσιανοῖς· ἀλλ' ὡς ἀσιανὸς δεσπότης ἦν φιλήδονος, προληπτικὸς, δόλιος καὶ ὠμὸς, καὶ φιλύποπτος δ' ἕνεκα τῶν πρώτων συμβάντων τοῦ βίου του, πανταχοῦ διορῶν προδοσίαν καὶ δολοφονίαν. Τοῦτο ὅμως προὐκάλει αὐτῶν τῶν ἐγγυτέρων του φίλων

τὴν ἀπιστίαν (Just. XXXVII, 2). Ὅτε μετὰ ἑπταετῆ διαμονὴν εἰς τὰ ὄρη ἐπέστρεψεν, ἐτιμώρησε δι' ἐσχάτης ὠμότητος καὶ δι' αἵματος τοὺς ἐπιτρόπους, τοὺς συγγενεῖς καὶ αὐτὴν τὴν μητέρα του, καὶ ὅλος ἐπεδόθη εἰς φιλοδόξους ἐπιχειρήσεις, ἃς τῷ ἐνέπνεε τὸ κατὰ τῆς Ῥώμης μῖσος, οὐδένα λόγον ποιούμενος οὔτε τῆς ἠθικῆς τῶν μέσων ἃ μετεχειρίζετο, οὔτε τῆς τῶν ἄλλων ζωῆς. Στρατὸν καὶ στόλον δημιουργήσας, κατέβαλε (112—110) τοὺς τέως ἀνυποτάκτους Σκύθας, συνεμάχησε μετὰ Τιγράνου τοῦ βασιλέως τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, δοὺς αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του, καὶ ἐν δεσμῷ μετὰ Νικομήδους Β, τοῦ βασιλέως τῆς Βιθυνίας, ἐκυρίευσε τὴν Παφλαγονίαν καὶ εἶτα καὶ τὴν Καππαδοκίαν, καὶ τέλος, μετὰ τοῦ Νικομήδους τὸν θάνατον (τῷ 92), καὶ αὐτὴν τὴν Βιθυνίαν. Οἱ Ῥωμαῖοι, ἤθελον μὲν ν' ἀποφύγωσι τὸν πόλεμον, καὶ ἔπεμψαν μόνον εἰς Ἀσίαν τὸν ὑπατικὸν Μ. Ἀκύλιον ἵνα παρεμβῇ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν ἐκβληθέντων ἡγεμόνων, οἵτινες ἐπεκαλοῦντο τὴν βοήθειαν τῶν Ῥωμαίων. Ἀλλὰ τῷ 89, ὅτε ὁ Ἀκύλιος καὶ ὁ Ὄππιος ἠθέλησαν νὰ ἐγκαταστήσωσιν αὖθις τοὺς ἐκβληθέντας βασιλεῖς τῆς Καππαδοκίας καὶ τῆς Βιθυνίας, τότε ἀπέκρουσεν αὐτούς, ἐκυρίευσεν εὐκόλως πᾶσαν τὴν ῥωμαϊκὴν μικρὰν Ἀσίαν, τοὺς αἰχμαλώτους πάντας θανατώσας, καὶ διὰ δόλου καὶ μετ' ἀπαραδειγματίστου ὠμότητος ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ πάντας φονεύσας τοὺς ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ Ῥωμαίους, τὸν ἀριθμὸν 80,000 ἢ 150,000. Μεγάλους δὲ συγκομισάμενος θησαυρούς, ἐκυρίευσε καὶ πάσας τὰς πέριξ νήσους, πλὴν τῆς Ῥόδου, καὶ διὰ τοῦ στρατηγοῦ του Ἀρχελάου προὐκάλεσε πάντας τοὺς Ἕλληνας εἰς πόλεμον ὑπὲρ ἐλευθερίας. Ἀμέσως δὲ συνετάχθησαν μετ' αὐτοῦ αἱ Ἀθῆναι, ἡ Σπάρτη, ἡ Ἀχαΐα, ἡ Βοιωτία· οἱ δὲ λοιποὶ Ἕλληνες ἔμειναν ἀμφιρρέποντες. Τότε δ' οἱ Ῥωμαῖοι, μετὰ τὸ τέλος τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου, ἀπεδύθησαν εἰς τοῦτον σπουδαίως, τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ ἀναθέντες εἰς τὸν Σύλλαν, ὅστις ἀμέσως ἐπολιόρκησε τὰς Ἀθήνας, καὶ κυριεύσας τέλος αὐτὰς τῇ 1 Μαρτίου, 86, καταπροπώσας δὲ καὶ τοὺς στρατηγοὺς τοῦ Μιθριδάτου Ἀρχέλαον καὶ Δορύλαον ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ Ὀρχομενῷ, ἐστράφη κατὰ τῆς Ἀσίας (Πλούτ. Σύλλ. ΚΓ). Καὶ ἐν Ἀσίᾳ δ' ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἡττώμενος, ὑπέβαλε προτάσεις εἰρήνης διὰ τοῦ Ἀρχελάου, καὶ τέλος, τῷ 84, συνωμολόγησεν αὐτήν, συναντηθεὶς ἐν Δαρδάνῳ μετὰ τοῦ Σύλλα, ἐπὶ τοῖς ὅροις τοῦ νὰ περιορισθῇ εἰς τὸν Πόντον, νὰ παραδώσῃ τὸν στόλον καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, καὶ ν' ἀποτίσῃ 3000 τάλαντα πρόστιμον (Πλούτ. Σύλλ. ΚΓ). Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Μιθριδάτης ἤρχισε παρασπονδῶν πάλιν, ἐπανέλαβε τὸν πόλεμον ὁ Μυρένας ὃν ὁ Σύλλας εἶχεν ἀφήσει μετὰ δύο λεγεώνων ἐν Ἀσίᾳ (β' Μιθριδατικὸς πόλεμος, 82—80). Ὑπὸ Σύλλα δ' ἐκπεμφθεὶς ὁ Αὖλος Γαβίνιος, ἀποκατέστησεν αὖθις τὴν εἰρήνην ἐπὶ τοῖς ὅροις τῆς πρώτης συνθήκης. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν τῆς Ῥώμης περισπασμῶν ἤρξατο καὶ πάλιν ὁ Μιθριδάτης εἰς πόλεμον παρασκευαζόμενος, καὶ ὀχυρώσας τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις τοῦ Βοσπόρου, αἵτινες ὡς σχεδὸν Ἕλληνα αὐτὸν θεωροῦσαι, προθύμως τὸν ἐδέχοντο, ἀνέθετο τὴν διοίκησιν αὐτῶν εἰς τὸν υἱόν του Μάχαρην, καὶ συμμαχήσας μετὰ τοῦ γαμβροῦ του Τιγράνου καὶ ἐν Ἱσπανίᾳ μετὰ τοῦ Σερτορίου, ἐξήγειρεν ἐν Ἀσίᾳ τοὺς Χάλυβας, Σκύθας, Ταυρίους, ἐν Εὐρώπῃ τοὺς Σαρμάτας, Ἰάζυγας, τοὺς ἐπὶ τοῦ Ἴστρου Θρᾷκας, καὶ τοὺς Γερμανοὺς Βαστάρνας. Οὕτως ἀπεδύθη εἰς τὸν τρίτον Μιθριδατικὸν πόλεμον (74—64), καταλαβὼν ἀμέσως τὴν Παφλαγονίαν καὶ τὴν Βιθυνίαν, ἣν ὁ βασιλεὺς αὐτῆς, Νικομήδης Γ', ἀποθνήσκων, εἶχε κληροδοτήσει τοῖς Ῥωμαίοις. Ἡ Μικρὰ Ἀσία ἀνεγνώρισεν αὐτὸν ὡς ἐλευθερωτήν της, καὶ ἐν Χαλκηδόνι ἐνίκησεν αὐτὸς τὸν Αὐρήλιον Κότταν· ἀλλ' ἐν Κυζίκῳ (73) περιεκλείσθη ὑπὸ τοῦ Λουκούλλου, καὶ βαρεῖαν ἧτταν ὑποστάς, ἀπεκρούσθη. Μετὰ πολλὰς δὲ μάχας, ἰδίως τὴν ἐν Καβείροις, ἐξεβλη-

θῆ καὶ ἐκ τοῦ Πόντου, καὶ κατέφυγε (72) πρὸς τὸν Τιγράνην, δοὺς ἐντολὴν νὰ θανατωθῶσι πᾶσαι αἱ γυναῖκές του καὶ αἱ ἀδελφαί του ἐν Φαρνακίᾳ. Παρῆλθον δὲ δύο ἔτη μέχρι τῆς ἁλώσεως τῶν ὀχυρῶν χωρίων, ἰδίως τῆς Ἀμισοῦ καὶ τῆς Ἡρακλείας. Ὁ δὲ Τιγράνης, κατ' ἀρχὰς μὴ λίαν πρόθυμος νὰ τὸν ὑποστηρίξῃ, κατέστη ἔπειτα ἐνθερμότερος ἕνεκα τῶν προσβολῶν ἃς ὑπέστη ὑπὸ τοῦ Ἀππίου Κλαυδίου. Εἰσεχώρησε δ' ὁ Λούκουλλος καὶ εἰς τὴν Ἀρμενίαν, ἐνίκησεν εἰς Τιγρανόκερτα καὶ Ἀρτάξατα, καὶ ἐκυρίευσε (τῷ 69—68) τὴν Νίσιβιν. Ἐν Ζέλᾳ ὅμως ἐνίκησεν αὖθις ὁ Μιθριδάτης, ὅτε ὁ Ρωμαϊκὸς στρατὸς, δυσαρεστούμενος κατὰ τῶν μεταρρυθμίσεων ἃς εἰσήγαγεν ὁ Λούκουλλος, ἐξανέστη· μετὰ τὴν νίκην δ' ἐπανέλαβε (67) τὸν Πόντον καὶ τὴν Καππαδοκίαν. Τὸν Λούκουλλον ἀντικατέστησε τότε ὁ Ἀκίλιος Γλαβρίων, πολὺ τοῦ Μιθριδάτου κατώτερος. Τῷ δὲ 66 ἐπέμφθη ἀντ' αὐτοῦ ὁ Πομπήϊος, καὶ ἐνίκησε τὸν Μιθριδάτην ἔνθα ἔπειτα, εἰς μνήμην τῆς μάχης ταύτης, ἵδρυσε τὴν Νικόπολιν παρὰ τῷ Λύκῳ. Τότε δ' ἔφυγεν ὁ Μιθριδάτης, μετὰ τῆς πιστῆς του συζύγου, τῆς Ὑψικρατείας, εἰς τὴν Κολχίδα, καὶ τοῦ Πομπηίου, νικήσαντος καὶ τὸν Τιγράνην, καὶ εἰσελάσαντος εἰς τὰς Καυκασίας χώρας, μετέβη εἰς τὴν Ταυρικὴν Χερσόνησον. Καὶ ἐκεῖ δὲ μεγάλα ἐβουλεύετο, μετὰ τὴν μετὰ τοῦ Τιγράνου εἰρήνην, νὰ συνελάσῃ μετὰ τῶν Γαλατῶν εἰς Ἰταλίαν· ἀλλ' ἡ ἀπανθρωπία του τῷ ἀπεξένωσε τοὺς ἐγγυτάτους του, ὡς καὶ τὸν υἱόν του Φαρνάκην· καὶ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν του ἐγκαταλειφθεὶς, ηὐτοκτόνησεν ἐν Παντικαπαίῳ τῷ 64· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀπεπειράθη δηλητηρίου, ἀλλὰ ματαίως, διότι δι' ἐπανειλημμένης χρήσεως μικρῶν αὐτοῦ δόσεων εἶχε κατορθώσει νὰ μὴ βλάπτηται ὑπ' αὐτοῦ· εἶτα δὲ, βοηθείᾳ ἑνὸς τῶν ὀπαδῶν του, ἐρρίφθη εἰς τὸ ἴδιον ξίφος του. Εἰς τὸν Φαρνάκην δ' ἀφέθη τὸ βασίλειον τοῦ Βοσπόρου. Ἀλλὰ τῷ 47 ἔλαβε καὶ αὐτὸ ὁ Καῖσαρ καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν πιστὸν τῇ Ῥώμῃ μείναντα Μιθριδάτην τὸν ἐκ Περγάμου (Ἀππιαν. Μιθρ. πόλ. — Πλούτ. Σύλλ.).

Μιθριδάτου χώρα, ἡ ἐντεῦθεν τοῦ Ῥᾶ (Βόλγα) ἐν τῇ Ἀσιατικῇ Σαρματίᾳ, ἔνθα ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Κλαυδίου κατέφυγε Μιθριδάτης, ὁ ἡγεμὼν τοῦ Βοσπόρου (Δ. Κάσσ. Ξ, 8. — Tac. Ann. XII, 15),

Μιθρίνης ἢ Μιθρήνης, Πέρσης, διοικητὴς τῶν Σάρδεων, ὁ μετὰ τὴν ἐν Γρανικῷ μάχην (334 π. Χ.) παραδοὺς εἰς τὸν Ἀλέξανδρον τὴν πόλιν καὶ τὸν βασιλικὸν θησαυρὸν, δι' ὃ τῷ ἐδόθη ἡ διοίκησις τῆς Ἀρμενίας (Ἀρρ. Α, 17, 3. Γ, 16, 5).

Μεκκιάδης, υἱὸς Μέλανος, Χῖος, εἷς ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων λιθογλύφων, τῆς 35ης Ὀλυμπιάδος περίπου (Plin. XXXVI, 5).

Μεκκίων, Ἀθηναῖος ζωγράφος, μαθητὴς τοῦ Ζεύξιδος (Λουκ. Ζεῦξ. 8).

Μέκκος, σοφιστὴς Ἀθηναῖος ἐπὶ Σωκράτους (Πλάτ. Λυσ. 204).

Μέκυθος, 1) ἴδ. Ἀναξίλαος. — 2) Νέος Θηβαῖος, εἰς ὃν ὁ πρέσβυς τῆς Περσίας Διομέδων προσέφερε πέντε τάλαντα ἵνα κερδήσῃ τὸν Ἐπαμεινώνδαν ὑπὲρ τῶν σχεδίων του (Nep. Ep. 1).

Μέκυλος, ἀρχαῖος ποιητὴς (Καλλ. Ἐπ. ΚΗ, 3).

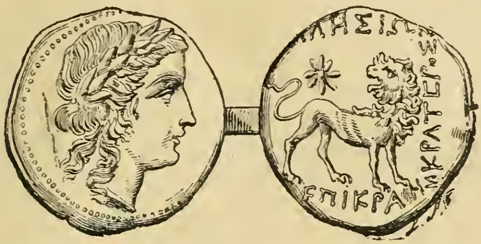
Μέκων, 1) Φανομάχου, Ἀθηναῖος ζωγράφος, σύγχρονος καὶ συνεργάτης τοῦ Πολυγνώτου, ζωγραφήσας εἰς ἕνα τοῖχον τῆς Ποικίλης Στοᾶς Ἀμαζονομαχίαν. Ἐπειδὴ δ' εἰς αὐτὴν παρέστησε τοὺς βαρβάρους μείζονας τῶν Ἑλλήνων, κατεδικάσθη εἰς τριάκοντα μνῶν (3000 δρ.) πρόστιμον. — 2) Γλύπτης ἐν Συρακούσαις, κατεσκεύασεν ἐντολῇ τῶν υἱῶν τοῦ Ἱέρωνος, τῷ 215 π. Χ., δύο ἀνδριάντας αὐτοῦ, τὸν μὲν πεζὸν, τὸν δ' ἔφιππον (Παυσ. ΣΤ, 12, 4).

Μεκητόπολις, ἴδ. Μυσία.

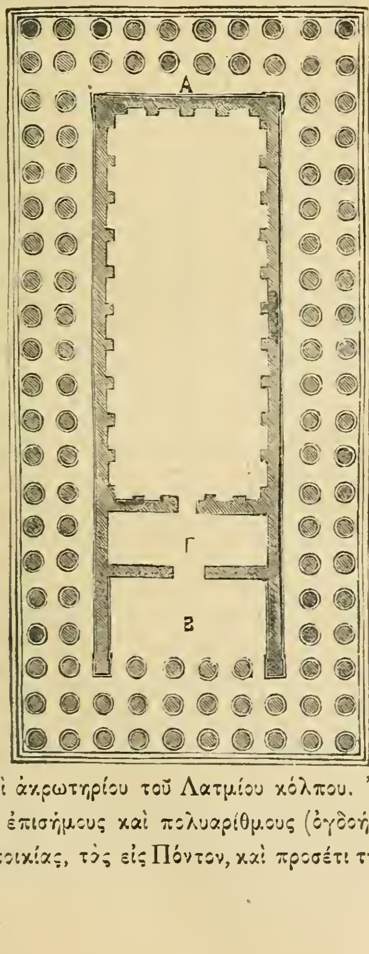
Μέλητος, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρείας (ἢ Δηϊόνης) ἐκ Κρήτης. Ἀγαπητὸς τοῦ Μίνωος, τοῦ Σαρπηδόνος καὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος, ἔφυγε μετὰ τοῦ δευτέρου εἰς

Καρίαν, τοῦ Μίνωος ὑποπτεύσαντος ὅτι ἐπωφθαλμία εἰς τὸν θρόνον του, καὶ ἔκτισεν ἐκεῖ τὴν ὁμώνυμον αὐτῷ πόλιν. Ἔσχε δ' ἐκ Κυανέας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Μενάνδρου, τέκνα τὸν Καῦνον καὶ τὴν Βύβλιν.

Μέλητος, 1) πόλις, ἡ ὑπὸ τοῦ προμνησθέντος ἱδρυθεῖσα καὶ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου μὲν (Ἰλ. Β, 868) Καρικὴ, ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων

δὲ ὡς κυρίως Ἰωνικὴ ἀποικία μνημονευομένη. Ἔκειτο ἀπέναντι τῶν ἐκροῶν τοῦ Μαιάνδρου,

ἐπὶ ἀκρωτηρίου τοῦ Λατμίου κόλπου. Ὤκισε δ' ἐπισήμους καὶ πολυαρίθμους (ὀγδοήκοντα) ἀποικίας, τὸς εἰς Πόντον, καὶ προσέτι τὴν Κύζικον, τὴν Σινώπην, τὴν Ἄβυδον, τοὺς Τόμους, τὴν Ὀλβίαν κτλ. ὡς καὶ τὴν Ναύκρατιν ἐν Αἰγύπτῳ. Ἦν δὲ πατρὶς τοῦ Θάλητος, ἑνὸς τῶν ἑπτὰ σοφῶν, τῶν φιλοσόφων Ἀναξιμάνδρου καὶ Ἀναξιμένους, τῶν λογογράφων Κάδμου, Ἑκαταίου καὶ Διονυσίου. Τῷ 494 π. Χ., κυριευθεῖσα, ἐλεηλατήθη ὑπὸ τῶν Περσῶν ἐπὶ τοῦ Ἰωνικοῦ πολέμου (Ἡρδ. Ε, 30. 35. ΣΤ, 18), καὶ ὁμοίως ἔπειτα ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἔκτοτε ἤρξατο παρακμάζουσα (Ἀρρ. Α, 19). Συνίστατο δ' ἐπὶ τῆς ἀκμῆς της ἐκ τῆς ἔξω καὶ ἔσω πόλεως, περιτετειχισμένων ἀμφοτέρων· ἡ δ' ἔσω εἶχε καὶ φρούριον. Εἶχε δὲ τέσσαρας λιμένας, οὓς ἐκάλυπτον αἱ Τραγασαῖαι λεγόμεναι νῆσοι (Λάδη, Δρομίσκος, Πέρνη). Ἤδη δὲ, συγχωσθεῖσα ἡ παραλία, ἔχει ὅλως ἀλλοῖον σχῆμα. Περίφημον ἦν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸ Μιλήσιον ἔριον (Virg. Geor. III, 306. IV, 334), προσέτι καὶ τὸ σήπιον καὶ τὰ ῥόδα. Εἰς ἀπόστασιν δὲ 180 σταδίων Ν τῆς Μιλήτου, εἰς τὴν θέσιν Δίδυμα, ἵδρυτο, ἔτι πρὸ τῆς κτίσεως τῆς πόλεως, ὁ πανάρχαιος ναὸς τοῦ Διδυμαίου Ἀπόλλωνος, μετὰ χρηστηρίου, οὗ τὴν ἐπιμέλειαν εἶχε κληρονομικῶς ἡ ἱερατικὴ οἰκογένεια τῶν Βραγχιδῶν. Καταστραφεὶς δ' ὑπὸ Ξέρξου, ἀνῳκοδομήθη εἶτα πάλιν λαμπρῶς (Στρβ. ΙΔ, 634) ὑπὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων Παννονίου καὶ Δάφνιδος, ἰώνιος, δεκάστυλος, δίπτερος, κατὰ 2)3 τοῦ Παρθενῶνος μακρότερος. Σῴζονται δ' αὐτοῦ λείψανα τὰ μελανώτερον ἐν τῷ σχεδίῳ κεχρωματισμένα, ἐπαρκῆ ἵνα ἀποδείξωσι τὸ σχῆμα καὶ τὰς διαστάσεις αὐτοῦ. — 2) Ἀρχαία πόλις ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου μνημονευομένη (Ἰλ. Β, 647) κατὰ τὴν Β παραλίαν τῆς Κρήτης. Ἐπὶ Στράβωνος ἦν ἤδη κατεστραμμένη. Φαίνεται δ' ὅτι ταύτης τὸ ὄνομα μετεδόθη εἰς τὴν Ἰωνικήν.

Μιλτιάδης, 1) ὁ πρεσβύτερος, Ἀθηναῖος, Φιλαΐδης τὸν δῆμον, υἱὸς Κυψέλου, σύγχρονος καὶ ἀντίπαλος τοῦ ὁμοδήμου του Πεισιστράτου, προσκληθεὶς ὑπὸ τῶν Δολόγ-

κων, λαοῦ τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου, πιεζομένων ὑπὸ γειτόνων των, ἵνα ἀναλάβῃ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν μετέβη ἐκεῖ τῷ 559 π. Χ. καὶ ἦρξε παρ' αὐτοῖς (Ἡρδ. ΣΤ, 34). Μετέβησαν δὲ μετὰ ταῦτα ἐκεῖσε καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ ὑπὸ τῶν Πεισιστρατιδῶν θανατωθέντος ἑτεροθαλοῦς ἀδελφοῦ του Κίμωνος τοῦ Στησαγόρου, πρῶτον ὁ Στησαγόρας, ἐξακολουθήσας τὸν ἐν Λαμψάκῳ πόλεμον, καὶ εἶτα ὁ 2) Μιλτιάδης, ὅστις τῷ 524 διετέλεσεν ἄρχων ἐν Ἀθήναις, τῷ δὲ 518, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του Στησαγόρου, ἐπέμφθη εἰς Θράκην ὑπὸ τῶν Πεισιστρατιδῶν, καὶ, νυμφευθεὶς τὴν θυγατέρα τοῦ Θρᾳκὸς βασιλέως Ὀλόρου, ἐκυρίευσε τὴν Λῆμνον, ἐκδιώξας ἐκεῖθεν τοὺς Πελασγοὺς (Ἡρδ. ΣΤ, 140), ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ παρακολουθήσῃ τὸν Δαρεῖον κατὰ τῶν Σκυθῶν. Ἐπρότεινε δὲ τότε νὰ κατεδαφίσωσι τὴν ἐπὶ τοῦ Ἴστρου γέφυραν, καὶ διὰ τῆς καταστροφῆς τοῦ Δαρείου ν' ἀπελευθερώσωσι τοὺς ἐν Ἰωνίᾳ Ἕλληνας· ἀλλ' ὁ Ἱστιαῖος, καταγγείλας ἐματαίωσε τὸ σχέδιόν του. Ὅτε δὲ, καταπιεσθείσης τῆς Ἰωνικῆς στάσεως, οἱ φοινικικοὶ στόλοι καθυπέταξαν τὰς νήσους,

ὁ Μιλτιάδης μετὰ κινδύνων ἐπέστρεψε τῷ 494 εἰς Ἀθήνας, αἰχμαλωτευθέντος τοῦ υἱοῦ του Μητιόχου (Ἡρδ. ΣΤ, 41). Κατηγορηθεὶς δ' ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων τοῦ οἴκου του ὅτι ἐτυράννησεν ἐν Θράκῃ, ἀπελογήθη ἐκθεὶς τὰς ἐκεῖ περιστάσεις καὶ ἀνακαλέσας τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας του, ἃς ἀναγνωρίσας ὁ δῆμος, ἐξελέξατο αὐτὸν τῷ 490 ἕνα τῶν δέκα στρατηγῶν κατὰ τοῦ εἰσβάλλοντος Δαρείου. Πείσας δ' ὑπὲρ τοῦ σχεδίου τῆς μάχης ἐκ παρατάξεως τὸν ἀρχιστράτηγον Καλλίμαχον, καὶ ἐν Μαραθῶνι τῶν συστρατήγων του αὐτῷ, ὡς τῷ ἐμπειροτάτῳ τὴν διαρκῆ ἀρχὴν ἀναθέντων, ἐκέρδησε, τῷ σεπτεμβρίῳ 490, τὸν ἐπώνυμον τοῦ πεδίου ἐκείνου περίφημον θρίαμβον (Ἡρδ. ΣΤ, 43. — Πλάτ. Ἀριστ. Ε)· δι' ὃ καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ εἰκόνι, τῇ ἀνατεθείσῃ ἐν τῇ Ποικίλῃ Στοᾷ πρὸς ἀπομνημόνευσιν τοῦ κατορθώματος ἐκείνου, αὐτὸς προεῖχε μεταξὺ πάντων τῶν πολεμιστῶν. Εἶτα δὲ καὶ ἄλλα μνημεῖα ἀνηγέρθησαν εἰς τιμήν του. Καὶ μετ' ἄλλας δὲ στρατιωτικὰς ἐπιτυχίας, ἀπήτησεν, ἴσως καὶ ἰδίους ἐκδικήσεως λόγους ὑπηρετῶν, νὰ τῷ ἀνατεθῇ νὰ τιμωρήσῃ τὰς νήσους αἵτινες εἶχον κηρυχθῇ ὑπὲρ τῶν Περσῶν, ἰδίως τὴν Πάρον· ἀλλ' ἡ ἐκστρατεία ἀπέτυχεν. Ἐκ πτώσεως δὲ τυχαίας δεινῶς τραυματισθείς, ἠναγκάσθη μετὰ 26 ἡμέρας νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἀθήνας. Τότε ἐξηγέρθησαν κατ' αὐτοῦ οἱ ἀρχαῖοι ἀντίπαλοί του, ἰδίως οἱ Ἀλκμαιωνίδαι, καὶ ὁ Ξάνθιππος τὸν κατηγόρησαν ὅτι ἐξηπάτα τὸν δῆμον, τῇ ἐμπιστοσύνῃ αὐτοῦ καταχρώμενος, καὶ ἐπέτυχε τὴν καταδίκην αὐτοῦ εἰς πρόστιμον 50 ταλάντων (300,000 τῶν τότε δραχμῶν). Ἀδυνατῶν δ' ὁ Μιλτιάδης ν' ἀποτίσῃ τὴν ποσότητα ταύτην, ἐφυλακίσθη καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ εἱρκτῇ, ἢ κατ' ἄλλους, ἀπέθανεν ἐκ τῶν πληγῶν του πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς (Πλάτ. Γοργ. 516.— Ἡρδ. ΣΤ, 40. 104. 132.— Πλούτ. Κίμ.).

Μιλτώ, (καὶ Ἀσπασία) ἐρωμένη Κύρου τοῦ νεωτέρου (Αἰλ. Π. Ἰ. ΙΒ. 1).

Μιλυὰς, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Λυκίας (Ἡρδ. Α, 173), εἶτα δὲ περιορισθὲν εἰς ἐπωνυμίαν τῆς ὀρεινῆς χώρας μεταξὺ Λυκίας, Παμφυλίας καὶ Φρυγίας, καὶ ἐπὶ τῶν Σελευκιδῶν εἰς τὴν τῆς ἐκτάσεως μεταξὺ τῶν πόλεων Τερμησσοῦ καὶ Σαγαλασσοῦ, ἧς τὸ ΒΔ μέρος ἐλέγετο Καβαλία, πρωτεύουσαν ἔχον τὴν Κίβυραν. Ἡ χώρα ἦν μὲν ἀγρία, ἀλλ' οὐχὶ ἄφορος, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, ἀφ' οὗ ἐ-

νίκησαν τὸν Ἀντίοχον, ἐδωρήσαντο αὐτὴν τῷ Εὐμένει. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐλέγοντο Μιλύαι (Ἡρδ. Ζ, 77).

Μέλων, ἀθλητὴς ἐκ Κρότωνος, ῥωμαλεώτατος καὶ περίφημος διὰ τὴν πολυφαγίαν του. Εἰς τὰ Ὀλύμπια ἐσταδιοδρόμησέ ποτε φέρων τετραετῆ ταῦρον ἐπὶ τῶν ὤμων του, καὶ ἔφαγεν αὐτὸν ἔπειτα ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας. Διηγοῦντο ὅτι εἰς τὴν κατὰ τῶν Συβαριτῶν μάχην, τῷ 510 π. Χ., προηγεῖτο τοῦ στρατοῦ τῶν συμπατριωτῶν του, ῥόπαλον φέρων καὶ λεοντῆν. Ἠθέλησε δέ ποτε νὰ σχίσῃ διὰ τῶν χειρῶν του κορμὸν δένδρον, ἀλλ' αἱ χεῖρές του συνελήφθησαν χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ τὰς ἀποσπάσῃ, καὶ ἀπέθανε, κατασπαραχθεὶς ἐκεῖ ὑπὸ θηρίων (Στρβ. 263).

Μεμάλλονες, Διονυσιακὸς θίασος γυναικῶν ὡς αἱ Βάκχαι (Στρβ. Ι, 3, 10). Ἴδ. Διόνυσος.

Μέμας, 1) Γίγας φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς ἢ τοῦ Ἄρεως, καὶ ταφεὶς ὑπὸ τὴν νῆσον Προχύτην παρὰ τῇ Σικελίᾳ. — 2) Εἷς τῶν Κενταύρων. — 3) Υἱὸς τοῦ Αἰόλου, βασιλέως τῆς Αἰολίδος. — 4) Υἱὸς τοῦ Ἀμύκου καὶ τῆς Θεανοῦς, κατὰ Βιργίλιον (Æ, X, 720) τὴν αὐτὴν νύκτα μετὰ τοῦ Πάριδος γεννηθείς, τὸν Αἰνείαν παρακολουθήσας, καὶ ὑπὸ τοῦ Μεζεντίου φονευθείς. — 5) Ἐκ Βεβρύκων τῆς Βιθυνίας, φονευθεὶς ὑπὸ Κάστορος ἐπὶ τοῦ πλοῦ τῶν Ἀργοναυτῶν.

Μέμας, προέκτασις τοῦ Τμώλου, ἔτι καὶ νῦν τοῦτο τὸ ὄνομα φέρουσα, παρατεινομένη δὲ Δ μεταξὺ Σμύρνης καὶ Κολοφῶνος, καὶ ἀποτελοῦσα τὴν ἀπέναντι τῆς νήσου Χίου Ἰωνικὴν Χερσόνησον, ἀφ' ἧς προεκτείνονται τὰ 3 ἀκρωτήρια, τὸ Κορύκειον (ν. Κόρικα), τὸ Ἄργεννον (ν. Ἄσπρον) καὶ ἡ Μέλαινα ἄκρα. Ὁ Ἀλέξανδρος διέταξε τὴν διατομὴν τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου, ὅστις εἶχε πλάτος 7 μιλίων (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 172. — Θουκ. Η, 34. — Στρβ. ΙΔ, 645).

Μεμίαμβοι, ἴδ. Ἰαμβικὴ ποίησις.

Μίμνερμος, Κολοφώνιος, ἐλεγειακὸς ποιητής, ἀκμάσας μεταξὺ 630 καὶ 600 π. Χ., σύγχρονος ἀλλὰ πρεσβύτερος τοῦ Σόλωνος. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του ἡ πατρίς του, ὑπὸ τῶν βασιλέων τῆς Λυδίας ὑποδουλωθεῖσα, εἶχεν ἐκτραπῆ εἰς βίον ἡδυπαθῆ καὶ ἐκδεδιῃτημένον, ὅστις ἐπενήργησεν ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν ἐλεγείων του. Ἐντελῶς ἀφιστάμενος τῶν πολιτικῶν σχέσεων, περὶ ἃς περιεστρέφοντο συνήθως τῶν προκατόχων του τὰ ποιήματα, περιωρίζετο οὗτος ψάλλων τὰ ἀτομικὰ αὐτοῦ αἰσθήματα καὶ τὰς φιληδόνους καὶ θηλυπρεπεῖς ἐντυπώσεις. Πρὸ πάντων καὶ πρῶτος ἐξειργάσθη τὴν ἐρωτικὴν ἐλεγείαν. Ἀγαπῶν (ἢ ἴσως πλάττων ὅτι ἠγάπα) νέαν τινὰ αὐλήτριαν Ναννώ, καὶ ἤδη προβεβηκὼς αὐτός, ἔψαλλεν εἰς στίχους συμπαθεῖς καὶ θρηνώδεις τὸ βραχὺ τῆς νεότητος, καὶ τὴν δυστυχίαν τοῦ δυσειδοῦς καὶ περιφρονουμένου γήρατος. Ἀπεκάλεσε δὲ διὰ τοῦ ὀνόματος τῆς ἐρωμένης ἣν ᾖδε, συλλογὴν ἐρωτικῶν ποιημάτων εἰς 2 βιβλία. Δὲν παρέβλεπεν ὅμως καὶ τὴν ἀνδρείαν, καὶ ἔγραψεν ἐλεγεῖον περὶ τῆς μάχης τῶν Σμυρναίων κατὰ Γύγου τοῦ βασιλέως τῶν Λυδῶν. Ὁ Στράβων λέγει (ΙΔ, 643) ὅτι ἦν «αὐλητὴς ἅμα καὶ ποιητὴς ἐλεγείας», δι' οὗ φαίνεται αἰνιττόμενος, ὅτι τῶν ἐλεγείων του αὐτὸς καὶ τὴν μουσικὴν συνέταττε καὶ ηὔλει. Σώζονται δ' αὐτοῦ ὀλίγα λείψανα μόνον, πολλὴν καὶ ἀνεπιτήδευτον ὕφους χάριν ἐλέγχοντα (Συλλ. Bergk. poet. lyr. Græc).

Μῖμος, ὁ ὑποκριτὴς ὁ κύριον ἔργον ἔχων τὴν ἐπὶ τὸ κωμικώτερον μίμησιν τρόπων ἢ φωνῶν ἀνθρώπων, ἢ καὶ ζῴων (Phædr. V, 5. — Auson. Epigr. LXXVI), εἰς πλατείας ἢ ὁδοὺς πρὸς διασκέδασιν τοῦ ὄχλου, ἢ καὶ εἰς τραπέζας πλουσίων (Πλούτ. Σύλλ. Β. ΛΣΤ). Μετηνέχθη δὲ κατόπιν τὸ εἶδος τοῦτο καὶ εἰς τὴν σκηνήν, καὶ ἐκεῖ ἐξ ἁπλοῦ διαλόγου ἀνεπτύχθη καὶ ὅλον δρᾶμα, τὸ πρῶτον ἐν Σικελίᾳ, ἔνθα εἰς τὰς κατ' ἔτος τελουμένας πανηγύρεις τῆς Δήμητρος καὶ ἄλλων θεοτήτων, μετὰ τῆς τοὺς Ἕλληνας, καὶ μάλιστα τοὺς τῆς Σικελίας, χαρακτηριζούσης εὐθυμίας, ἀκά-

κου εὐτραπελίας καὶ ἀστειότητος, ὡς καὶ εὐφυΐας περὶ τὴν παρατήρησιν, οὐ μόνον διεκωμῳδοῦντο αἱ πολιτικαὶ σχέσεις καὶ περιστάσεις, ἀλλὰ καὶ ἐν ἀστείαις μιμήσεσι παριστῶντο οἱ τρόποι καὶ τὰ ἤθη πασῶν τῶν διαφόρων κοινωνικῶν τάξεων. Διεκρίνοντο δ' οἱ μῖμοι εἰς δύο κατηγορίας, τοὺς σπουδαίους, τοὺς εἰς ἠθικὸν σκοπὸν ἀφορῶντας, καὶ τοὺς γελοίους, τείνοντας εἰς τὸ νὰ παραστήσωσιν ἐπὶ τὸ γελοιωδέστερον ἑκάστης κοινωνικῆς τάξεως τὰ ἰδιάζοντα ἔθιμα. Μνημονεύεται δὲ καὶ ἡ διάκρισις μεταξὺ ἀνδρείων καὶ γυναικείων, ἤτοι τῶν χαρακτῆρας καὶ τρόπους ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν κυρίως ἀπομιμουμένων. Ὡς εἷς ἐκ τῶν μεγαλειτέρων μιμογράφων μνημονεύεται ὁ Σώφρων, πεζῶς μὲν γράφων, καὶ τὸν τρόπον τῶν δημωδῶν μίμων ἀκολουθῶν, ἀλλὰ διὰ τὴν πρωτοτυπίαν καὶ τὴν ἔντεχνον διασκευὴν τῶν παραστάσεών του ἐν τοῖς ποιηταῖς καταλογιζόμενος (Ἀριστ. ποιητ. Α, Β). Γράφων διὰ τὰς ὁδοὺς καὶ τὸν ὄχλον, οὐχὶ διὰ τὸ θέατρον, μετεχειρίζετο, ὡς ἦν ἑπόμενον, γλῶσσαν μᾶλλον δημώδη, ἀστειότητας εὐφυεῖς μέν, ἀλλ' ὁπωσοῦν τραχείας, καὶ πολλὰς κοινὰς παροιμίας. Ἀποσπάσματα αὐτοῦ τινὰ διεσώθησαν (Bolzon 1867). Τοὺς μίμους τούτους μετέφερεν ὁ Πλάτων ἐκ Σικελίας εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐποιήσατο αὐτῶν χρῆσιν καὶ εἰς τοὺς διαλόγους του· ὁ δὲ Θεόκριτος, τὸ ὕφος καὶ τῶν χαρακτήρων τὴν διαγραφὴν αὐτῶν ἀκολουθῶν, τοῖς ἔδωκεν ὡραίαν ποιητικὴν περιβολήν, ἐξ ἧς ἐπήγασε τὸ εἰδύλλιον· καὶ τοῦ Σώφρονος ἡ ἐπιρροὴ διαφαίνεται καὶ εἰς τὰς σατύρας τοῦ Ῥωμαίου Περσίου. Ἐκ Σικελίας δὲ μετέβησαν οἱ μῖμοι καὶ εἰς τὴν κάτω Ἰταλίαν, καὶ ἐκεῖθεν καὶ εἰς τῆς Ῥώμης τὰς τριόδους καί, ἕνεκα τῆς ἧττον ποιητικῆς τάσεως τοῦ Ῥωμαϊκοῦ πνεύματος, εἰς αὐτὰ τὰ θέατρα, καταλαβόντες τὴν θέσιν τῶν σατυρικῶν δραμάτων εἰς τὰς Ἑλληνικὰς τραγῳδίας, μετ' ἐπιτάσεως χυδαίων καὶ πολλάκις αὐτοσχεδίων βωμολοχιῶν εἰς τὴν τραχεῖαν καὶ ἀτημέλητον γλῶσσαν τοῦ ὄχλου, καὶ ἄνευ μεγάλων ἀξιώσεων δραματικῆς πλοκῆς. Μετὰ τῶν ἀνδρῶν δ' ἀνήρχοντο εἰς τὴν σκηνὴν καὶ γυναῖκες. ὀρχήστριαι, τῆς ἐσχάτης κατηγορίας ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν ἠθῶν. Ἡ προσωπὶς εἶχεν ἐγκαταλειφθῆ, καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἔφερον λεπτήν, βραχεῖαν, μᾶλλον ἄσεμνον ἀναβολήν, καὶ ἦσαν γυμνόποδες. Ἔνθα δ' ἐκράτουν οἱ Ῥωμαῖοι, ἄρα καὶ ἐν Ἑλλάδι, ἐπὶ τῶν χρόνων μάλιστα τῶν αὐτοκρατόρων, δὲν ἔμειναν τὰ τοιαῦτα θεάματα ὅλως ξένα, καὶ οἱ ὑποκριταί, οἱ τὸ ἦθος ἀτόμων ἢ τάξεων ἀπομιμούμενοι, ἐλέγοντο ἠθοποιοὶ ἢ ἠθολόγοι· ὁ πρῶτος δ' ἐν αὐτοῖς ἐκαλεῖτο πρωτόμιμος.

Μενάγρα, πρωτεύουσα τῶν Ἰνδοσκυθῶν, ἐντεῦθεν τοῦ Γάγγου κατὰ τὴν Δ Ἰνδικὴν παραλίαν, ἐν τῇ ἰσχυρᾷ καὶ ἐμπορικῇ ἐπικρατείᾳ τῆς Λαρικῆς, παράγουσα ἰδίως βαμβακερὰ ὑφάσματα. Κατ' Ἀρριανόν, ἐν τῷ κόλπῳ τῆς νῦν Καμβαίης, κατὰ νεωτέρους παρὰ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Ἰνδοῦ, ἡ ν. Τάττα.

Μιναῖος, ἰσχυρὸς λαὸς τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας, κατὰ τὴν Δ ἀκτήν, λίβανον καὶ μῦρα ἐμπορευόμενος. Ἡ πρωτεύουσα αὐτῶν Καρῆνα ἢ Κάρνα (Στρβ. ΙΣΤ, 768).

Μίνδαρος, Σπαρτιάτης ἀναλαβὼν τῷ 411 π. Χ., μετὰ τὸν Ἀστύοχον, τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Πελοποννησιακοῦ στόλου ἐν Μιλήτῳ. Ἐκεῖθεν μετὰ 75 πλοίων ἔπλευσεν εἰς Ἑλλήσποντον, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ συνενωθῇ μετὰ τοῦ Φαρναβάζου, ἀλλὰ παρακολουθήσαντες αὐτὸν ὁ Θρασύβουλος καὶ ὁ Θράσυλλος μετὰ μέρους τοῦ ἐν Σάμῳ σταθμεύοντος ἀττικοῦ στόλου, τὸν ἐνίκησαν ἐν Ἀβύδῳ (Θουκ. Η, 85. 104). Ὅτε δέ, μικρὸν μετὰ ταῦτα, ἀνέλαβεν ὁ Ἀλκιβιάδης τὴν στρατηγίαν τῶν Ἀθηναίων, κατετροπώθη κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ θέρους τοῦ 410, κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν ὁ Μίνδαρος ἐν Κυζίκῳ, καὶ ἔπεσε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν μάχην. Τότε οἱ ἐναπομείναντες ἀρχηγοὶ ἔπεμψαν εἰς τὴν Ἐφορείαν τῆς Σπάρτης τὴν περίφημον ἐκείνην λακωνικὴν ἔκθεσιν· «Μίνδαρος ἀπεσούα (ἀπέθανε). Πεινῶντι τ'

ὦνδρες. Ἀπορέομες τί χρὴ δρᾶν» (Ξεν. Ἑλλ. Α, 1, 16.—Πλούτ. Ἀλκ. ΚΖ. —Διόδ. ΙΓ, 38).

Μένθη ἢ Μ έ ν θ η, νύμφη τοῦ Κωκυτοῦ, ἐρωμένη τοῦ Πλούτωνος, ὑπὸ τῆς Δήμητρος ἢ τῆς Περσεφόνης μεταμορφωθεῖσα εἰς τὸ ὁμώνυμον φυτόν. Αὐτῆς ἐπώνυμον ἦν τὸ ὄρος Μίνθη (ν. Ἀλβένα), Α τῆς Πύλου, ἔχον εἰς τοὺς πρόποδας ναὸν τοῦ Ἅδου καὶ ἄλσος τῆς Δήμητρος (Στρβ. Η, 344.—Ον. Met. X, 728).

Μενναῖοι, ἔθνος οἰκοῦν παρὰ τῇ Ἐρυθρᾷ Θαλάσσῃ (Διον. περιηγ. 459).

Μενύαι, ἴδ. Ὀ ρ χ ο μ ε ν ό ς.

Μενύας, ὁ ὑποτιθέμενος γενάρχης τῶν Μινυῶν ἐν Ὀρχομενῷ, πλούσιος βασιλεύς, κατ' ἄλλους ἄλλης καταγωγῆς, υἱὸς Χρύσου, Ὀρχομενοῦ, Ἐτεοκλέους, Ποσειδῶνος, Ἄρεως, ἢ ἄλλων. Νυμφευθεὶς δὲ τὴν Τριτογένειαν (θυγατέρα τοῦ Αἰόλου) ἢ τὴν Κλυτοδώραν, ἔσχεν υἱοὺς τὸν Ὀρχομενὸν, Πρέσβωνα, Ἀθάμαντα, Διοχθόνδαν, καὶ πολλὰς θυγατέρας. Κατὰ τὰς Μεταμορφώσεις τοῦ Ὀβιδίου (IV, 1, 390), ἑορταζομένων τῶν Διονυσίων, ὅτε αἱ ἄλλαι γυναῖκες μετέβησαν εἰς τὰ ὄρη πανηγυρίζουσαι, αἱ θυγατέρες αὐτοῦ, Ἀλκαθόη (ἢ Ἀλκιθόη), Λευκίππη καὶ Ἀρσίππη (αἱ Μινυάδες λεγόμεναι) ἔμειναν κατ' οἶκον, τὸν ἱστὸν αὐτῶν ἐργαζόμεναι. Τότε παρέστη αὐταῖς ὁ Διόνυσος ὑπὸ μορφὴν νεανίου, καὶ τὰς παρήνεσε νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν πανήγυριν καὶ μετάσχωσι τῶν μυστηρίων. Ἐπειδὴ δ' ἠρνήθησαν, μετεμορφώθη αὐτὸς ἀλληλοδιαδόχως εἰς ταῦρον, λέοντα, πάνθηρα, καὶ ἐνήργησε γάλα καὶ νέκταρ νὰ ἐκρεύσῃ ἐκ τοῦ ἱστοῦ. Τότε, ἔντρομοι, ἔθεντο κλῆρον τίς ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἑορτήν, καὶ ὁ κλῆρος ἔπεσεν ἐπὶ τὴν Λευκίππην, ἥτις καὶ ἐν Βακχικῇ μανίᾳ ἐσπάραξε τὸν υἱόν της Ἵππασον. Καὶ αἱ ἄλλαι δ' ἐξεμάνησαν· ὁ δ' Ἑρμῆς μετεμόρφωσεν αὐτὰς εἰς νυκτερίδα καὶ εἰς γλαῦκα. Εἰς τὸν Μινύαν ἀπεδίδετο ἡ οἰκοδομὴ τοῦ πρώτου ὑπογείου θ η σ α υ ρ ο ῦ, τοῦ εἰσέτι σωζομένου ἐν Ὀρχομενῷ· ἐν τῇ αὐτῇ δὲ πόλει ἐδείκνυτο καὶ ὁ τάφος του.

Μινυεῖος ἢ Μ ι ν υ ή ϊ ο ς, 1) ποταμὸς τῆς Ἤλιδος, εἶτα Ἄνυγρος κληθεὶς (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 722).—2) Ποταμὸς ἐν Θεσσαλίᾳ, ὁ εἶτα Ὀρχομενὸς (Διόδ.).

Μένυτος, εἷς τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος κατατοξευθέντων Νιοβιδῶν (Ἀπλδ. Γ, 5. 6).

Μινώα, 1) Μικρὰ νῆσος τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου πρὸ τῆς Μεγαρικῆς ἀκτῆς, μεθ' ἧς διὰ γεφύρας συνδεομένη, ἀπετέλει τὸν λιμένα τῆς Νισαίας (Θουκ. Γ, 50. Δ, 67), ἴδ. Μ ε γ α ρ ί ς. — 2) Πόλις ὀχυρὰ τῆς Λακωνίας ἐν τῷ Ἀργολικῷ κόλπῳ, ΒΑ τῆς Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς, ἐπὶ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου (ν. Μονεμβασία) (Στρβ. Η, 368).—3) Πόλις τῆς Κρήτης κατὰ τὴν ΒΔ παραλίαν, μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Δρεπάνου καὶ Φακοῦ (ν. Κ α ν έ α).—4) Ἑτέρα πόλις αὐτόθι ἀνατολικώτερον, κατὰ τὸ στενώτερον μέρος τῆς νήσου. — 5) Πόλις τῆς Σικελίας. Ἴδ. Ἡ ρ ά κ λ ε ι α, 10.

Μινωΐδες νῆσοι, τινὲς τῶν Κυκλάδων, ὑπὸ τοῦ Μίνωος κυριευθεῖσαι (Ἀπλν. Ῥόδ. Β, 519).

Μένως, ὁ φημιζόμενος ὡς πανάρχαιος βασιλεὺς τῆς νήσου Κρήτης, προγενέστερος τῶν Τρωϊκῶν, ἱδρυτὴς τῆς τῶν Κρητῶν θαλασσοκρατίας, καὶ τῆς πολιτείας αὐτῶν ὀργανωτής. Καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Ν, 450. Ξ. 322. Ὀδ. Λ, 321. 568. Ρ. 523. Τ. 178) ἦν υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης, θυγατρὸς τοῦ Φοίνικος, ἀδελφὸς τοῦ Ῥαδαμάνθυος, πατὴρ τοῦ Δευκαλίωνος καὶ τῆς Ἀριάδνης, καὶ πάππος Ἰδομενέως, τοῦ βασιλέως τῆς Κνωσσοῦ, ὑπὸ τοῦ πατρός του Διὸς ἰδίως εὐνοούμενος καὶ προστατευόμενος. Τὴν ἔκφρασιν (ἐν Ὀδυσ. Τ, 179) «ἐ ν ν έ ω ρ ο ς β α σ ί λ ε υ ε» (ἐπὶ ἐννέα ἔτη ἐβασίλευεν) ἐξήγησαν οἱ μετὰ ταῦτα οὕτως, ὅτι ἐπὶ ἐννέα ἔτη, ἢ ἀνὰ πᾶσαν ἐννεαετίαν, μεταβαίνων εἰς τὸ ἱερὸν σπήλαιον τοῦ Διὸς, συνεβουλεύετο τὸν θεὸν περὶ τῆς

νομοθεσίας ἣν συνέταττεν, ὥστε πᾶσαι αὐτῆς αἱ διατάξεις ἦσαν θεῖαι ἐπιταγαί. Οἱ λογογράφοι τῷ ἀπέδιδον ἀδελφὸν καὶ τὸν Σαρπηδόνα, καὶ ἐκ τῆς Πασιφάης τέκνα τὸν Κατρέα, Δευκαλίωνα, Γλαῦκον, Ἀνδρόγεων, τὴν Ἀκάλλην, Ξενοδίκην, Ἀριάδνην καὶ Φαίδραν, καὶ πολλὰ ἄλλα ἐξ ἄλλων γυναικῶν. Μεταγενέστεροι δέ, τὸν μῦθον χρονολογικῶς θέλοντες νὰ διαρρυθμίσωσι, παρεδέχοντο ἕνα Μίνωα Α καὶ ἕνα Μίνωα Β, τὸν μὲν υἱὸν τοῦ Διός, υἱοθετηθέντα ὑπὸ Ἀστερίωνος, υἱοῦ τοῦ ἐκ Θεσσαλίας εἰς Κρήτην μετοικήσαντος Τευτάμου, υἱοῦ τοῦ Δώρου, τὸν δὲ ἔγγονον τοῦ πρώτου, σύζυγον δὲ Πασιφάης, θυγατρὸς τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Περσηΐδος, πατέρα τοῦ Δευκαλίωνος καὶ τῶν λοιπῶν. Ἀποθανόντος δ' ἄπαιδος τοῦ Ἀστερίωνος (ἢ Ἀστερίου), ὁ Μίνως, θέλων νὰ καταλάβῃ τὴν ἐξουσίαν τῆς χώρας, διϊσχυρίσθη ὅτι οἱ θεοὶ εἶχον τοῦτο ἀποφασίσει, καὶ εἰς ἀπόδειξιν τούτου ὅτι εἰσήκουον πάσας του τὰς εὐχάς. Ἐδεήθη ἐπομένως τοῦ Ποσειδῶνος νὰ τῷ πέμψῃ ταῦρον ἐκ τῶν κυμάτων, ὃν αὐτὸς θὰ ἔθυε τῷ θεῷ· ἔπεμψε δ' ὁ Ποσειδῶν τῷ ὄντι λαμπρὸν ταῦρον, ὃν ἰδόντες οἱ Κρῆτες, τῷ ἔδωκαν τὴν ἀρχήν· ἀλλ' ὁ Μίνως εἰς τὸν θεὸν ἔθυσεν ἄλλον ταῦρον κατώτερον, τοῦτον πέμψας εἰς τὴν ἀγέλην του. Ἐπὶ τούτῳ ὀργισθεὶς ὁ Ποσειδῶν, ἐνέβαλε λύσσαν εἰς τὸ ζῷον, καὶ εἰς τὴν Πασιφάην ἔρωτα πρὸς αὐτό. Καρπὸς δὲ τοῦ ἔρωτος τούτου ὑπῆρξεν ὁ Ἀστερίων, ὁ κληθεὶς Μινώταυρος. Ὅτε δ' ὁ Ἀνδρόγεως (ἴδ.) υἱὸς τοῦ Μίνωος, ἐθανατώθη ἐν Ἀθήναις, ἐξεστράτευσεν ὁ Μίνως κατὰ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐβίασεν αὐτούς, πρὸς ἐκδίκησιν, ἀνὰ πᾶσαν ἐννεαετίαν νὰ πέμπωσιν ὡς φόρον εἰς Κρήτην 7 παῖδας καὶ 7 κοράσια ὡς τροφὴν τῷ Μινωταύρῳ (ἴδ. Θ η σ ε ύ ς). Ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας δὲ ταύτης ἐκυρίευσε καὶ τὰ Μέγαρα (ἴδ. Ν ί σ ο ς), θαλασσοκρατῶν ἐν τῷ Αἰγαίῳ (Ἡρδ. Γ, 122. — Θουκ. Α, 4, 8). Οἱ ἀρχαῖοι μῦθοι παριστῶσιν αὐτὸν ὡς ἔμφρονα καὶ δίκαιον ἡγεμόνα· ἄλλαι διάφοροι ὅμως ἐκείνων μεταγενέστεραι παραδόσεις τὸν λέγουσι τύραννον ἄδικον καὶ σκληρόν, πιθανῶς ἐξ Ἀθηνῶν πηγάζουσαι καὶ μετὰ τῶν περὶ Θησέως διηγήσεων συνδεόμεναι. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ χωρίον τοῦ Ὁμήρου (Ὀδ. Λ, 322), ἐν ᾧ λέγεται ὀ λ ο ό φ ρ ω ν, ἀποδίδουσί τινες εἰς τὴν αὐτὴν πηγήν, καὶ θεωροῦσιν ἐπομένως ὡς ἐν ἔπειτα χρόνοις ἐπίτηδες παρεισαχθέν. Ἀπέθανε δ' ὁ Μίνως ἐν Σικελίᾳ (Ἡρδ. Ζ, 170) διώκων τὸν Δαίδαλον (ἴδ.), ὑπὸ τῶν θυγατέρων τοῦ βασιλέως Κωκάλου, ἢ ὑπ' αὐτοῦ κατακλεισθεὶς εἰς λουτρὸν πνιγηρόν. Μετὰ ταῦτα ἐλέγετο ὅτι κατεστράφη ὁ τάφος αὐτοῦ, καὶ τὰ ὀστᾶ ἐκομίσθησαν εἰς Κρήτην, καὶ ἀνηγέρθη ἐκεῖ μνημεῖον αὐτῷ· ἐν δὲ τῷ Ἅδῃ ἐγκατέστη μετὰ τοῦ Αἰακοῦ καὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος δικαστὴς τῶν νεκρῶν, ὡς περιγράφεται καὶ ἐν Ὀδυσσείας Λ, 567. Ἀλλὰ τινὲς τῶν κριτικῶν θέλουσι τὸ χωρίον ἐκεῖνο μεταγενεστέρως παρείσακτον, καὶ παριστῶν αὐτὸν οὐχὶ ὡς τῶν ψυχῶν δικαστήν, ἀλλ' ὡς διατηροῦντα καὶ ἐν τῷ κάτω κόσμῳ τὸ ἀξίωμα τοῦ δ ι κ α σ π ό λ ο υ β α σ ι λ έ ω ς.

Μινώταυρος, θηρίον συνήθως παριστώμενον ὡς ἔχον σῶμα ἀνδρὸς καὶ κεφαλὴν ταύρου, ἐνίοτε ὅμως καὶ τὸ ἐναντίον, σῶμα ταύρου μετὰ κεφαλῆς ἀνθρωπίνης. Ἦν υἱὸς τῆς Πασιφάης καὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος τῷ Μίνωϊ (ἴδ.) πεμφθέντος ταύρου. Ὁ Μίνως κατέκλεισεν αὐτὸν εἰς τὸν ἐν Κνωσσῷ λαβύρινθον, καὶ τῷ ἔδιδε νὰ κατατρώγῃ καταδεδικασμένους κακούργους, καὶ τὰ ἐξ Ἀθηνῶν εἰς φόρον πεμπόμενα παιδία καὶ κοράσια, μέχρις οὗ ὁ Θησεὺς (ἴδ.) τὸν ἐφόνευσε. Καὶ οἱ Φοίνικες ἐπίστευον εἰς ἀνθρωποκέφαλον ταῦρον, τὸν Μολόχ, ἀνθρωποθυσίας δεχόμενον, ὥστε πιθανῶς ἡ περὶ Μινωταύρου δόξα ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Κρήτην, καὶ ἴσως τὴν ἐξάλειψιν τοῦ ξενικοῦ τούτου θρησκεύματος αἰνίττεται ὁ διὰ τοῦ Ἀθηναίου ἥρωος φόνος τοῦ Μινωταύρου.

Μισαγένης, 1) νόθος υἱὸς τοῦ Μασσυνίσσα, ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τοῦ Περσέως πεμφθεὶς

εἰς βοήθειαν τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες τὸν ἐπεριποιήθησαν ἀσθενήσαντα κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του (Liv. XLII, 29. 62. XLIV, 4. XLV, 14. —Val. Max. V, 3, 1).—2) Υἱὸς τοῦ Χερσίφρονος (ἴδ.).

Μισηνὸν, ἀκρωτήριον τῆς Καμπανίας Ν τῆς Κύμης, κληθὲν, ὡς ἐλέγετο, ἐκ τοῦ ἐνταῦθα ἐνταφιασθέντος ὀπαδοῦ τοῦ Αἰνείου (ἴδ. Μισηνὸς καὶ Στρβ. Ε, 245.—Virg. Æ, IV, 234). Ὁμώνυμος πόλις ἀνηγέρθη ἐκεῖ ἀφ' ὅτου ὁ Αὔγουστος ὥρισε τὸ μέρος τοῦτο ὡς σταθμὸν τῆς ναυτικῆς μοίρας διὰ τὴν Τυρρηνικὴν θάλασσαν. Καὶ ἡ μὲν πόλις ἐξηφανίσθη, τὸ δ' ὄνομα παρέμεινεν εἰς τὸ ἀκρωτήριον.

Μισηνὸς, ὀπαδὸς τοῦ Ὀδυσσέως (Στρβ. Α, 26), ἢ τοῦ Ἕκτορος, καὶ εἶτα ὀπαδὸς, σαλπιγκτὴς ἢ ναύκληρος τοῦ Αἰνείου, καθ' ὃν ἐπωνομάσθη καὶ τὸ Μισηνὸν ἀκρωτήριον (Δ. Ἁλικ. Α, 53.—Virg. Æ, V, 162. 234).

Μισθὸς ἢ τιμὴ, ἡ χορηγουμένη ἀμοιβὴ δι' οἵαν δήποτε ὑλικὴν ἢ πνευματικὴν ὑπηρεσίαν. Κατὰ τῶν ἀρνουμένων ταύτην, ἐγγράφως ἢ προφορικῶς συνομολογηθεῖσαν, ἢ τὴν ὀφειλομένην ἐργασίαν διὰ χορηγηθέντα μισθὸν, ἐδύνατο νὰ κινηθῇ ἐν Ἀθήναις μισθοῦ δίκη. Τοῦ Πρωταγόρου μνημονεύεται βιβλίον ἐπιγραφόμενον «δίκη ὑπὲρ μισθοῦ», ἴσως τοῦ ὃν ἀπήτει παρ' ἑνὸς τῶν μαθητῶν του (Διογ. Λαέρτ. Θ, 8, 8). Μισθὸς ἐδίδετο καὶ εἰς τοὺς διδασκάλους τῶν τε τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν. Ἐπίσης εἰς τοὺς ἰατροὺς (ἴδ.), οὐ μόνον τοὺς ἰδιωτεύοντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς δημοσιεύοντας λεγομένους, ἤτοι τοὺς ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἐγκατεστημένους, καὶ ἐλέγετο σῶστρον. Ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων αἱ ἐπαρχίαι τῆς Ῥώμης ἀπέτινον τοῖς ὑπὸ τῆς Ῥώμης ἐγκαθισταμένοις λειτουργοῖς μισθόν τινα, ὅστις ἦν μᾶλλον φόρος εἰς κοινὸν ταμεῖον κατατιθέμενος, ἐξ οὗ ἐλάμβανον τὴν μερίδα αὐτῶν ἐκεῖνοι οἱ λειτουργοί.—Εἰς τὸν στρατὸν ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Περικλέους ἤρξαντο διδοντες μισθὸν οἱ Ἀθηναῖοι, ἀνὰ 4 ὀβολοὺς εἰς τὸν πεζὸν, ἀνὰ 2 δὲ δραχμὰς εἰς τὸν ἱππέα καθ' ἑκάστην, καθ' ὅσον εἶχε νὰ προβλέπῃ καὶ περὶ τῆς τροφῆς τοῦ ἵππου του. Ἀλλὰ καὶ εἰς ὁπλίτας, ὅταν ἐπέμποντο εἰς μεμακρυσμένας ἐκστρατείας ἐκτὸς τῆς χώρας, οἷον εἰς Μακεδονίαν κλπ. καθ' ὅλον τὸ διάστημα παρατεταμένων πολιορκιῶν, ἐλάμβανον ἐπίσης ἀνὰ 2 δραχμὰς ἕκαστος καθ' ἡμέραν (ἴδ. Μισθωτοί). Μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ἐπειδὴ πολλοὶ ἔμενον ἄστεγοι καὶ ἀπάτριδες, ἐσχηματίσθησαν πολλὰ καὶ μεγάλα στρατιωτικὰ σώματα, ἐπὶ μισθῷ μόνον ὑπηρετοῦντα.

Μίσθωσις, ἡ ἐνοικίασις (κτήματος). Ἐν Ἀθήναις ὁ ἐπίτροπος ὀρφανῶν ὤφειλε νὰ ἐνοικιάζῃ ἢ τοκίζῃ τὴν περιουσίαν τοῦ ἐπιτροπευομένου, ἀναλόγως τῆς φύσεως αὐτῆς· ὁ δὲ τοῦτο μὴ δυνάμενος ἢ μὴ θέλων, ἐδικαιοῦτο, πλὴν ἂν ἀπηγόρευε τοῦτο ἡ διαθήκη δυνάμει ἧς ἐπετρόπευε, νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἄρχοντος μισθοῦν τὸν οἶκον, ἤτοι αὐτὸς νὰ ἐνοικιάζῃ ἢ διαθέτῃ τὰ ὀρφανικά. Κατὰ δὲ τοῦ παρανόμως, παρατύπως ἢ δολίως διαθέντος τὴν περιουσίαν ταύτην ἠδύνατο νὰ κινηθῇ δίκη μισθώσεως ὑπὸ τοῦ ἐπιτροπευομένου, γενομένου ἐνήλικος, ἢ ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος, ἐπὶ τῆς ἀνηλικότητος αὐτοῦ. Ὁ δ' ἐνοικιαστὴς παρεῖχεν ἀσφάλειαν (ἀποτίμημα) διὰ κτημάτων ἃ ἐξετίμων οἱ ἀποτιμηταί.

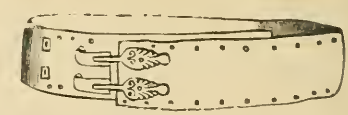
Μισθωτοὶ ἢ μισθοφόροι, πάντες οἱ ἐπὶ μισθῷ ἐργαζόμενοι, ὅτε καὶ ἔνθα δὲν ὑπῆρχον δοῦλοι. Ὅτε δ' ηὔξησε τούτων ὁ ἀριθμὸς, οἱ ἄλλοτε ἐλεύθεροι μισθοφόροι ἔμενον ἄνευ ἐργασίας· δι' ὃ καὶ ἐπὶ Καίσαρος νόμοι ἐξεδόθησαν, ἀλλ' οὐχὶ ἀκριβῶς ἐκτελούμενοι, περὶ προσλήψεως καὶ τούτων εἰς τὰ ἀγροτικὰ ἔργα, ὡς φερ' εἰπεῖν εἰς τὸ τρίτον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ποιμένων (Suet. Cæs. XLII). Μισθωτοὶ δ' ἀπέβησαν, ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις, καὶ οἱ στρατιῶται, οἵτινες κατ' ἀρχὰς ἦσαν ἄμισθοι, διότι ἕκαστος πολίτης ὤφειλεν ἐπὶ ὡρισμένον χρόνον τῆς ἡλικίας του, νὰ ὑπηρετῇ, πρὸς ὑπεράσπισιν, καὶ εἰς τοὺς πολέ-

μους τῆς πατρίδος του, ὁ εὔπορος ὡς ἱππεὺς ἢ ὁπλίτης, ὁ ἄπορος πρὸ πάντων ὡς ψιλός. Κατ' ἐξαίρεσιν δὲ προσελαμβάνοντο ἐνίοτε Κρῆτες, Ἀρκάδες, Κᾶρες, ὡς μισθοφόροι (Ἡρδ. Α, 171.—Παυσ. Δ, 8, 3. 10, 1. 19, 4.—Ξεν. Ἑλλ. Ζ, 1. 23). Ἀρκάδες μάλιστα τινὲς ἐπὶ τῶν Περσικῶν ἐζήτησαν νὰ ὑπηρετήσωσιν ὡς μισθωτοὶ καὶ ὑπὸ τὸν Ξέρξην (Ἡρδ. Η, 26). Στρατιώτας ἐμίσθουν πρῶτοι οἱ τύραννοι, ἵνα ἔχωσιν αὐτοὺς ὄργανα ἀνεξάρτητα τῆς κοινῆς γνώμης (Θουκ. ΣΤ, 55.—Διόδ. ΙΑ, 67, 72.—Ξενφ. Ἱέρ. Ε, 3, 3). Πρῶτον δ' ἐπὶ Περικλέους ἤρξαντο οἱ Ἀθηναῖοι ξένων μισθοφόρων, οἵτινες καὶ ἁπλῶς ξένοι ἔκτοτε ἐλέγοντο, τακτικὴν χρῆσιν εἰς τὸν στρατόν των ποιούμενοι, καὶ τοὺς στρατιωτικῶς ὑπηρετοῦντας πολίτας μισθοδοτοῦντες, καὶ εἰς τοῦτο ἐδαπάνων τοὺς φόρους εἰς οὓς ὑπεχρέουν τοὺς συμμάχους αὐτῶν. Ἔδιδον δὲ μισθὸν 4 ὀβολῶν κατ' ἄνδρα καὶ καθ' ἡμέραν, εἰς δὲ τὸν ἱππέα τὸ τριπλάσιον (2 δρ.). Διὰ τριήρη δὲ κατέβαλλον μηνιαίως 4—6000 δραχμάς. Ταῦτα αἰνιττόμενος λέγει παρὰ Θουκυδίδῃ (Α, 121) ὁ Κορίνθιος πρεσβευτὴς ἐν Σπάρτῃ «ὠνητὴ ἡ Ἀθηναίων δύναμις». Ἐπὶ τῆς πολιορκίας τῆς Ποτιδαίας ἐλάμβανεν ἕκαστος ὁπλίτης 2 δρ. καθ' ἑκάστην, ἤτοι μίαν δι' ἑαυτὸν καὶ μίαν διὰ τὸν ὑπηρέτην του. Ἐπειδὴ δ' ἦν ἡ δύναμις τῶν πολιορκητῶν 6000, καὶ διήρκεσεν ἡ πολιορκία 29 μῆνας, ἡ ὅλη μισθοδοσία συνεποσώθη εἰς 810 τάλαντα (= 4,860,000 τῶν τότε). Μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον συνέστησαν πολυάριθμα σώματα ἀνθρώπων οἵτινες ἄεργοι, ἐξόριστοι καὶ ἀπάτριδες, κατετάττοντο καὶ ἐπολέμουν ἐπὶ μισθῷ. Τοιοῦτοι ἦσαν τοῦ Ξενοφῶντος οἱ Μύριοι, μισθωθέντες πρῶτον τοῖς Πέρσαις καὶ ἔπειτα τοῖς Σπαρτιάταις· τοιοῦτοι τοῦ Χαβρίου οἱ πελτασταὶ (Ἀρστφ. Πλοῦτ. 173), οἱ ἐκ τῶν χρημάτων τῶν Δελφῶν μισθοδοτούμενοι εἰς τὸν ἱερὸν πόλεμον (Διόδ. ΙΣΤ, 30), καὶ Ἕλληνες μισθοφόροι ὑπηρέτουν ὑπὸ τὸν Δαρεῖον κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου. Πολλάκις ὡς ἐκ τῆς σχέσεως ταύτης ἠναγκάσθησαν οἱ στρατηγοὶ εἰς ἐπιχειρήσεις ξένας τῇ ἐντολῇ των, ὡς καὶ εἰς πιέσεις καὶ λεηλασίας συμμαχίδων ἔτι πόλεων, ἵνα ἐπαρκῶσιν εἰς τῶν ξένων αὐτῶν στρατιωτῶν τὴν μισθοδοσίαν (Δμσθ. Φιλιππ. Α, 46. Ἀριστκρ. 666. 671. π. στεφ. τῆς τριηρ. 1202.—Ἀθήν. ΙΒ, 43. 532). Παρὰ δὲ Ῥωμαίοις ἐψηφίσθη στρατιωτικὸς μισθὸς τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ κατὰ Βείων πολέμου τῷ 406 π. Χ., ὡρισμένη ποσότης διὰ πᾶσαν τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου. Εἶτα ὡρίσθη καθ' ἡμέραν καὶ ἄνδρα.

Μίτος (ὁ), ἐν γένει κλωστή, ἰδίως δὲ ὁ στήμων, τὸ ὑφάδιον τοῦ ὑφαντικοῦ ἱστοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 762.—Πολδ. Γ, 32).

Μίτρα, 1) ἡ ζώνη τῆς γυναικὸς περὶ τὴν ὀσφὺν, δι' ὃ καὶ ἡ νέα κόρη ἡ τοιαύτης μὴ χρῆσιν ποιουμένη ἄμιτρος λέγεται ὑπὸ τοῦ Καλλιμάχου (Ὕμ. εἰς Ἄρτ. 14. Ἀπλλ. Ῥόδ. Α, 388. Δ, 1024). — 2) Ζώνη τοῦ στρατιώτου ὑπὸ τὸν θώρακα, πολλάκις ἐπίχαλκος, λεπιδωτὴ

ἢ ἁλυσσιδωτὴ πρὸς προφύλαξιν τῆς γαστρὸς (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 157. 187. 216. Ε, 867). — 3) Δεσμὸς ἢ ταινία πλουσία, ὡς ἡ περιδεομένη ἐν πανηγύρεσιν εἰς τὸν θύρσον τοῦ Διονύσου (Ἀθήν. Ε, 28). — 4) Παράδεσμος ἢ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, πᾶσαν τὴν κόμην καλύπτουσα, καὶ ὑπὸ τὴν σιαγόνα δενομένη, ἣν ἔφερον κυρίως οἱ Πέρσαι καὶ ἄλλοι βάρβαροι ἄνδρες ἢ γυναῖκες (Ἡρδ. Α, 195. Ζ, 62.—Εὐριπ. Ἑκ. 914.—Θεόκρ. ΙΖ, 19), ἐκεῖθεν δ' ἐγένετο δεκτὸς καὶ παρ'

Ἀνάγ. Μουσ. Νεαπ.

Ἕλλησι. Μ ι τ ρ ί ο ν δ' ἦν μικροτέρα μίτρα,

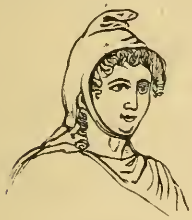

Μωσαϊκὸν Πομπηΐας

Τοιχογραφία ἐν Πομπηΐᾳ

μὴ δεδεμένη ὑπὸ τὴν κεφαλήν. — 5) Ἐπίθε-

Προτομὴ ἐν Δρέσδῃ

Προτομὴ Βρετ. Μουσείου

τον τῆς Οὐρανίας Ἀφροδίτης παρὰ τοῖς Πέρσαις (Ἡρδ. Α, 131).

Μιτραδάτης, Μῆδος, ὁ ποιμὴν εἰς ὃν ὁ Ἅρπαγος, διαταγῇ τοῦ Ἀστυάγους, ἔδωκε τὸν Κῦρον βρέφος ἵνα τὸν ἐκθέσῃ εἰς τὰ θηρία (Ἡρδ. Α, 110).

Μιτροβάτης, σατράπης τῆς ἐν Βιθυνίᾳ Δασκυλίτιδος (Ἡρδ. Α, 120).

Μνασάλκας, ἴδ. Ἀ ν θ ο λ ο γ ί α.

Μνασέας, ἐκ Πατρῶν, μαθητὴς τοῦ Ἐρατοσθένους, ἔγραψε περὶ τὰ 150 π. Χ. γεωγραφικὴν «π ε ρ ι ή γ η σ ι ν» ἢ «π ε ρ ί π λ ο υ ν» εἰς 8 βιβλία τοὐλάχιστον, πραγματευόμενα περὶ ἰδιαιτέρων τινῶν μερῶν τῆς γῆς. Ἐκ τῶν περισωθέντων ἀποσπασμάτων αὐτοῦ δὲν φαίνεται ὅτι ἦτο βαθὺς ἐπιστήμων (Συλλ. Müller, fragm. histor. græc.).

Μνάσιππος, Σπαρτιάτης, πεμφθεὶς τῷ 373 π. Χ. μετὰ στόλου εἰς Κέρκυραν, ἵνα τοὺς ὀλιγάρχας ὑποστηρίζων, ἀποσπάσῃ τὴν νῆσον ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων. Δῃώσας δὲ τὴν χώραν, ἐπολιόρκησε τὴν πόλιν, ἥτις καὶ ὑπὸ λιμοῦ πιεζομένη, ἐπεκαλέσαντο τὴν βοήθειαν τῶν Ἀθηναίων. Ἔπεμψαν δ' αἱ Ἀθῆναι αὐτῇ εἰς ἐπικουρίαν πελταστάς, καὶ ὥπλισαν στόλον. Πρὶν δ' ἢ οὗτος ἐκπλεύσῃ, οἱ στρατιῶται τοῦ Μνασίππου, νομίζοντες ὅτι ἔμελλε τάχιστα νὰ κυριεύσῃ τὴν πόλιν, ἐπαναστάντες διότι δὲν τοῖς ἔδιδε τὸν ὀφειλόμενον αὐτοῖς μισθόν, τὸν ἐφόνευσαν (Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ, 2, 4. — Δμσθ. Τιμκρ. 1186).

Μνᾶ, 1) σταθμὸς 100 δραχμῶν (= 436, 6 γραμμ.). — 2) Νόμισμα 100 δρ. Ἓν τάλαντον ἦν=60 μναῖς.

Μνάσων, ἡγεμὼν τῆς Ἐλατείας ἐν Φωκίδι, μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους (Αἰλ. Π. Ἱ. Γ, 19).

Μναῦες, ἱερὸς ταῦρος τῶν Αἰγυπτίων, λατρευόμενος εἰς Ὂν ὑπὲρ τὴν Ἡλιούπολιν, ὡς ὁ Ἆπις ἐν Μέμφιδι. Διέμενεν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἡλίου, ᾧ ἦν καθιερωμένος. Ἐξέλιπε δ' ἡ λατρεία αὐτοῦ καὶ ὑπερίσχυσεν ἡ τοῦ Ἄπιος ὅτε ὁ Καμβύσης κατηδάφισε τὸν ναὸν τῆς Ἡλιουπόλεως (Διόδ. Α, 34. — Στρβ. ΙΖ, 552).

Μνῆμα, μνημεῖον, ἴδ. τ ά φ ο ς.

Μνήμη, ἴδ. Μ ο ῦ σ α ι.

Μνημονική, ἴδ. Σ ι μ ω ν ί δ η ς.

Μνημοσύνη, ἴδ. Μ ο ῦ σ α ι.

Μνήμων, ἐν Κρήτῃ πιθανῶς γραμματεὺς δικαστηρίου (Ἀρστ. Πολιτ. Ζ, 8. — Ἴδ. Ῥαγκ. Ἅπαντ. Τ. ΙΣΤ, σ. 135).

Μνησαγόρας ἢ Μ ι λ η σ α γ ό ρ ο ς, Ἕλλην τις συγγραφεὺς (Ἀπλλδ. Γ, 10, 3).

Μνησαρέτη, τὸ ἀληθὲς ὄνομα τῆς ἑταίρας Φρύνης (Πλούτ.).

Μνήσαρχος, 1) Σάμιος, πατὴρ τοῦ Πυθαγόρου (Ἡρδ. Δ, 95). — 2) Υἱὸς τοῦ Πυθαγόρου, διάδοχος τοῦ Ἀρισταίου εἰς τὴν Πυθαγόρειον σχολήν. — 3) ἢ Μ ν η σ α ρ χ ί δ η ς, πατὴρ τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ Εὐριπίδου. — 4) Τύραννος ἐν Χαλκίδι τῆς Εὐβοίας. — 5) Μαθητὴς τοῦ Παναιτίου, ἀρχηγὸς τῶν Στωϊκῶν περὶ τὰ 119 π. Χ., ἀντίπαλος τῶν ῥητόρων (Cic. de Or. I, 11, 45, 18, 83. Acad II, 32, 69. Fin. I, 2, 6).

Μνησιθείδης, εἷς τῶν Τριάκοντα ἐν Ἀθήναις (Ξενφ Ἑλλ.).

Μνησίθεος, Ἀθηναῖος ἰατρὸς καὶ ποιητής (Ἀθήν. Β, Γ).

Μνησιθεὺς, Τρῶς, ἀπόγονος τοῦ Ἀσσαράκου, μετὰ τοῦ Αἰνείου ἀπελθὼν εἰς Ἰταλίαν (Ὑγν. μυθ. 273).

Μνησικακεῖν, ἴδ. ἀ μ ν η σ τ ε ί α.

Μνησικλῆς, 1) Συκοφάντης ἐν Ἀθήναις (Δμσθ. Βοιωτ. 1010. — 2) Ἀθηναῖος, ἀρχιτέκτων ἐπὶ Περικλέους, οἰκοδομήσας τὰ Προπύλαια, τ' ἀντικαταστήσαντα τὸ ἀρχαῖον ἐννεάπυλον, ἐν 5 ἔτεσιν, ἀπὸ τοῦ 437 μέχρι τοῦ 432 π. Χ., ἐπὶ δαπάνῃ 2012 ταλάντων (=12,072,000 τῶν τότε δραχμῶν).

Μνησίλεως, υἱὸς τοῦ Πολυδεύκους καὶ τῆς Φοίβης, ἔχων ἄγαλμα εἰς τὸν ναὸν τῶν Διοσκούρων ἐν Κορίνθῳ (Ἀπλδ. Γ, 11, 1.— Παυσ. Β, 22).

Μνησίλοχος, 1) εἷς τῶν Λ' τυράννων ἐν Ἀθήναις (Ξεν. Ἑλλ. Β, 3, 2).—2) Υἱὸς Εὐριπίδου τοῦ τραγικοῦ, ὑποκριτὴς, βοηθῶν τὸν πατέρα του εἰς τὴν ποίησιν τῶν δραμάτων του.

Μνησιμάχη, θυγάτηρ τοῦ Δεξαμένου ἐν Ὠλένῳ τῆς Ἀχαίας, ἣν ὁ Ἡρακλῆς ἠλευθέρωσεν ἀπὸ τῆς βίας τοῦ μνηστῆρος αὐτῆς Εὐρυτίωνος (Ἀπλδ. Β, 5, 5).

Μνησίμαχος, ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας ἐν Ἀθήναις, οὗ ἑπτὰ δράματα μνημονεύονται. Σώζονται δέ τινα λείψανα αὐτοῦ, μαρτυροῦντα τὴν εὐφυίαν του.

Μνήστρα, μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Αἴγιον (Ἀπλδ. Β, 1, 5).

Μνωῖται ἢ μ ν ῶ τ α ι, οἱ ἐπίσημοι δοῦλοι ἐν Κρήτῃ, ἀναλογοῦντες πρὸς τοὺς Εἵλωτας τῆς Σπάρτης (Στρβ. ΙΒ, 817.—Ἀθήν. ΣΤ, 93). Ἡ τάξις αὐτῶν ἐλέγετο μ ν ο ί α, καὶ ἦσαν ἴσως ἐπώνυμοι τοῦ Μίνωος, ὡς τοῦ ἥρωος τοῦ ἐγχωρίου στοιχείου, τοῦ εἰς τοὺς Δωριεῖς ὑποδουλωθέντος. Συνήρχοντο δὲ καὶ εἰς σύνοδον (Ἀρστ. Πολδ. Β, 7), λείψανον τῆς ἀρχαίας αὐτῶν ἀνεξαρτησίας καὶ ἐκαλλιέργουν οὐχὶ ἴδια, ἀλλὰ τὰ δημόσια κτήματα.

Μοδάκαι, μέγας λαὸς τῆς Ἀσιατικῆς Σαρματίας (Πτολμ.).

Μόδιος, ἴδ. Μ έ τ ρ α.

Μόθακες, Μόθωνες. Οἱ Εἵλωτες οἱ ἐν τοῖς οἴκοις τῶν Σπαρτιατῶν μετὰ τῶν παιδίων ἀνατρεφόμενοι, καὶ εἶτα συνήθως ἀπελευθερούμενοι, οἱ ἀ φ έ τ α ι (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ,43.—Ἀθήν.ΣΤ, 271.—Ἡσύχ. —Ἁρπ.)

Μοθώνη, ἴδ. Μ ε θ ώ ν η.

Μοῖρα, δηλοῖ ἀρχικῶς μ έ ρ ο ς (Ὁμ. Ὀδ. Υ, 171), ἐξ οὗ καὶ ἡ ἑκάστῳ ἀπονεμηθεῖσα μερὶς ἢ διάρκεια τοῦ βίου, «μ ο ῖ ρ α β ι ό τ ο ι ο» (Ἰλ. Δ, 170), ὡς καὶ τὸ μέρος εὐωχίας τὸ ἑκάστῳ δεδομένον, καὶ ὁ θάνατος αὐτὸς (Ἰλ. Γ, 101. Ὀδ. Β, 100). Ἐντεῦθεν ἐπροσωποποίησεν ἡ ποίησις τὴν ἰδέαν ταύτην εἰς θεότητά τινα, ἧς τὰς ἀποφάσεις ἐδύναντο, καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Π. 434. Υ. 115), νὰ μετατρέψωσιν ὁ Ζεὺς καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ, καὶ ἐφ' ἧς καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ἐλευθερία ἐξήσκει ἐπιρροὴν (Ὀδ. Λ, 34). Ἐντελῶς ὡρισμένη ὅμως δὲν φαίνεται παρ' Ὁμήρῳ ἡ σχέσις τοῦ Διὸς πρὸς τὴν μοῖραν, διότι ἐν ᾧ παρ' αὐτῷ κεῖται τὸ ἀγαθὸν καὶ κακὸν (Ὀδ. Δ, 234. Ἰλ. Ω, 527), ἀφ' ἑτέρου εἶχε σταθμὴν εἰς τὰς χεῖρας (Ἰλ. Θ, 19. Χ, 209), εἰς ἧς τὴν ῥοπὴν ὑπῆκει ἡ θέλησις αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων θεῶν, ἐνίοτε δυσφοροῦσα καὶ κατεξανισταμένη· ὥστε, καθ' Ὅμηρον, ὁτὲ μὲν ἦσαν οἱ θεοὶ ἴσοι τῇ μοίρᾳ, ὁτὲ δ' ὑπέκυπτον εἰς αὐτήν. Ἡ πολλῶν θεῶν ὕπαρξις περιώριζε παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὴν δύναμιν ἑκάστου ἐξ αὐτῶν διὰ τῆς τῶν ἄλλων δυνάμεως, δι' ὃ καὶ λογικῶς ἠναγκάζοντο οἱ τότε νὰ παραδέχωνται ἀνωτέραν τινὰ ἰσχὺν, ἣν ὅμως δὲν ἐτόλμων ἐντελῶς νὰ προσωποποιήσωσι, χορηγοῦντες αὐτῇ ὡρισμένως ἐπιρροὴν ἀνωτέραν τῆς τῶν θεῶν, ἀλλ' ἀπέδιδον αὐτῇ χαρακτῆρα σκοτεινόν τινα καὶ ἀβέβαιον, καθ' ὃν, ὁτὲ μὲν ἀπεριορίστως ἦρχεν ἐπὶ θεῶν καὶ ἀνθρώπων, ὡς τῆς ἀνάρχου καὶ αἰωνίας τάξεως μέρος ἀναγκαῖον καὶ ἀναπόσπαστον, ὁτὲ δὲ ἦν εἱμαρμένη σιδηρᾶ, ἀμετάβολος, φθονερὰ καὶ ὠμὴ, καὶ ἀλ-

λοτε ἐξελαμβάνετο ὡς τῇ θελήσει τῶν θεῶν ὑποτασσομένη. Ἐν Ὁμήρῳ μνημονεύεται ἡ Μοῖρα ἐνίοτε ἑνικῶς, ἐνίοτε δ' αἱ Μοῖραι, πληθυντικῶς (Ἰλ. Ω, 49), ὡς μυθικὴ προσωποποίησις, ὡς κλώθουσαι τῶν ἀνθρώπων τὰς τύχας, δι' ὃ καὶ τὸ ἐπίθετον καταχλῶθες λαμβάνουσι (Ὀδ. Η, 147). Ὁ δ' Ἡσίοδος λέγει αὐτὰς τρεῖς (Θεογ. 217. 904), καὶ τὰς ὀνομάζει Κλωθώ, τὴν κλώθουσαν (τὰς ἀνθρωπίνας τύχας), Λάχεσιν, τὴν τὸν λαχνὸν διανέμουσαν, καὶ Ἄτροπον, ἥτις δυὸόλως ἀποτρέπεται, θυγατέρας τῆς Νυκτός, ἢ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος. Καὶ ἐνίοτε μὲν ἐν τοῖς μετέπειτα παρίστανται ὡς αἱ ἀνώταται καὶ αὐστηραὶ θεαὶ τῆς τύχης, αἱ τὴν ἀνάγκην ἐπιβάλλουσαι, καὶ σκῆπτρα εἰς τὰς χεῖρας ἔχουσαι, τῶν Ἐριννύων τὸ ἔργον παρασκευάζουσαι, νῦν δὲ ὡς τοῖς ἀνθρώποις τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐπιμετροῦσαι, τὴν γέννησιν αὐτῶν ἀποφασίζουσαι, δι' ὃ καὶ ταὐτίζονται μετὰ τῶν Εἰλειθυιῶν, καὶ τῆς ζωῆς τὰς τύχας ἐπικλώθουσαι, ὥστε καὶ ἐγνώριζον καὶ προέλεγον αὐτάς. καὶ τὸ τέλος ἐπέφερον, δι' ὃ καὶ Κῆρες ἐλέγοντο (Πλάτ. δημ. Ι, 616. — Ov. Met. VIII, 452. Trist. V, 3, 25.—Hos. C. S. 25). Ἐνίοτε ἔλεγον αὐτὰς οἱ ποιηταί, μάλιστα οἱ Ῥωμαῖοι (Ov. Met. XV, 781. Catull, LXIV, 306), γραίας ἀσχήμους· ἀλλ' ἡ τέχνη παρίστα αὐτὰς ὡς νέας γυναῖκας ἐμβριθεῖς, ὧν ἡ μὲν Κλωθὼ εἶχε τολύπην, ἢ ἄτρακτον εἰς τὰς χεῖρας, ἡ δὲ Λάχεσις τὸν μῖτον τοῦ βίου, ἢ σφαῖραν αἰνιττομένην τὰς ἀγχιστρόφους περιπετείας αὐτοῦ, καὶ ἡ Ἄτροπος τὴν τέμνουσαν αὐτὸν ψαλλίδα, ἢ καὶ στάθμην ἐκτιμῶσαν τῶν ἀνθρώπων τὰς πράξεις, ἢ ὡρολόγιον δεικνύον τοῦ θανάτου τὴν ὥραν. Ἱερὰ τῶν Μοιρῶν ὑπῆρχον ἐν Κορίνθῳ, ἐν Σπάρτῃ, ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ. Ταὐτόσημος σχεδὸν τῇ Μοίρᾳ ἦν ἡ Αἶσα, ὁμοίως τὸ μέρος ἀρχικῶς δηλοῦσα, εἶτα δὲ καὶ αὐτῇ ταὐτιζομένη ἐν τῇ τοῦ ἀνθρώπου εἱμαρμένῃ ἢ τῷ πεπρωμένῳ (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 127. Ὀδ. Η, 197), μὴ οὖσα ὅμως ὡρισμένον τι πρόσωπον ὡς θεότης.

Μοῖρις, 1) Ἕλλην γραμματικός, ἀττικιστὴς ἐπιλεγόμενος ἐπὶ Ἀδριανοῦ, τῷ 130 π. Χ. Αἱ Ἀττικαὶ αὐτοῦ λέξεις εἰσὶ λεξικὸν μετρίας ἐκτάσεως τῶν ἰδίως παρὰ συγγραφεῦσιν ἐν χρήσει ἀττικῶν ἐκφράσεων, ἐλαττούμενον τῶν ἔργων τοῦ Ἁρποκρατίωνος, Φρυνίχου καὶ Πολυδεύκους. — 2) Λίμνη μεγίστη τῆς μέσης Αἰγύπτου Δ τοῦ Νείλου, παρὰ τῇ πόλει Ἀρσινόῃ· ἐλέγετο σκαφεῖσα ὑπὸ τοῦ βασιλέως Μοίριδος (Ἡρδ. Β, 13, 148), ἀλλὰ ἀκριβέστερον ὑπὸ τοῦ Ἀμενεφοῦς Γ, τῆς 12 δυναστείας (2905 — 2863 π. Χ.), τὸ αἰγυπτιακὸν ὄνομα Μέρι, τὸ σημαῖνον λίμνην ἔχουσα, καὶ δεχομένη τοῦ Νείλου τὰ ὕδατα ἐν περιφερείᾳ 3600 σταδίων καὶ εἰς βάθος 50 ὀργυιῶν. Ἐν τῷ μέσῳ δ' εἶχε δύο 400' ὑψηλὰς πυραμίδας μετὰ λιθίνων κολοσσῶν ἑκατέρωθεν (Διόδ. Α, 52. Στρβ. ΙΖ, 810).

Μοιροκλῆς, ῥήτωρ καὶ δημαγωγὸς Ἀθηναῖος, εἷς ἐκ τῶν ζητηθέντων ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου νὰ τῷ παραδοθῶσι (Δμσθ. Ἀρριαν.).

Μοιρὼ ἢ Μυρώ, ποιήτρια ἐκ Βυζαντίου, μήτηρ ἢ κατά τινας θυγάτηρ τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ Ὁμήρου, καὶ σύζυγος τοῦ φιλολόγου Ἀνδρομάχου, περὶ τὸ 312 π. Χ. Ἑνὸς τῶν ποιημάτων αὐτῆς, ἐπιγραφομένου Μνημοσύνη, διετήρησε στίχους καὶ ὁ Ἀθήναιος (ΙΑ). Καὶ δύο δ' αὐτῆς ἐπιγράμματα περιλαμβάνονται ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ.

Μοισία, ἴδ. Θρᾴκη.

Μοιχεία, ἐν Ἀθήναις καὶ τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι ὁ τὴν νόμιμον σύζυγόν του εἰς παρανόμους σχέσεις ἐπ' αὐτοφώρῳ συλλαβών, ἐδικαιοῦτο νὰ φονεύσῃ αὐτοχειρὶ τὸν μοιχόν, ἢ νὰ καταδιώξῃ αὐτὸν διὰ γραφῆς μοιχείας πρὸ τῶν θεσμοθετῶν, καταδικαζόμενον εἰς πρόστιμον, ἂν τὸ ἔγκλημα ἀπεδεικνύετο. Ἡ δὲ γυνὴ περιέπιπτε τότε εἰς ἀτιμίαν, ὤφειλε νὰ καταλείψῃ τὴν οἰκίαν τοῦ συζύγου, ἐφ' ὃν

ἄλλως ἡ ἀτιμία ἐξετείνετο, καὶ τῇ ἀπηγορεύετο ἡ εἴσοδος εἰς τοὺς ναοὺς (Δμσθ. κ. Νεαίρ. 1367. 1373.—Αἰσχν. κ. Τιμάρχ.36).

Μολίονες ἢ Μολιονίδαι, ὁ Εὔρυτος καὶ ὁ Κτέατος, δίδυμοι υἱοὶ τοῦ Ἄκτορος (δι' ὃ καὶ Ἀκτορίδαι καὶ Ἀκτορίωνες προσέτι ἐλέγοντο) ἢ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Μολιόνης, ἀδελφῆς Αὐγείου, τοῦ βασιλέως τῶν Ἐπειῶν, συνεξεστράτευσαν παῖδες ἔτι μετὰ τῶν Ἐπειῶν κατὰ τῆς Πύλου ἐν Ἤλιδι (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 709. 756)· ἐφονεύθησαν δ' ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (ἴδ.), καὶ ὁ τάφος αὐτῶν ἐδείκνυτο ἐν Κλεωναῖς τῆς Ἀργολίδος. Ἐπὶ τῶν ἐπικηδείων ἀγώνων τοῦ Ἀμαρυγκέως ἐνίκησαν τὸν Νέστορα εἰς τὴν ἁμαξοδρομίαν (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 638). Ἦσαν δὲ ὁ μὲν Κτέατος πατὴρ τοῦ Ἀμφιμάχου, ὁ δ' Εὔρυτος τοῦ Θαλπίου, τῶν δύο ἀρχηγῶν τῶν Ἐπειῶν πρὸ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 620). Ὁ Ἡσύχιος καὶ οἱ μετ' αὐτὸν εἶπον τοὺς διδύμους ἀδελφοὺς διφυεῖς, ἤτοι εἰς ἓν σῶμα συνηνωμένους.

Μολόεις, ποταμὸς τῆς Βοιωτίας πρὸς ταῖς Πλαταιαῖς (Ἡρδ. Θ, 57).

Μόλορχος ἢ Μόλορκος, πένης τις ἐν Κλεωναῖς, ξενίσας τὸν Ἡρακλέα ὅτε ἐφόνευσε τὸν λέοντα τῆς Νεμέας (Ἀπλδ. Β, 5, 1).

Μόλος καὶ Μῶλος, υἱὸς τοῦ Δευκαλίωνος, πατὴρ τοῦ Μηριόνου (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 249.—Ἀπλδ. Γ, 3, 1).

Μολοσσοί, Ἑλληνικὴ φυλή, κατὰ τὴν παράδοσιν ὑπὸ Πύρρου τοῦ Ἀχιλλέως ἐκ Θεσσαλίας εἰς Ἤπειρον ὁδηγηθεῖσα, καὶ κυριεύσασα ἐκεῖ τὴν Δωδωναίαν χώραν Β τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου (Πλούτ. Πύρ. Α.—(Just. XVII. 3. — Liv. VIII. 34. XV, 26). Καταλαβόντες δὲ μετ' οὐ πολὺ τὸ Δωδωναῖον μαντεῖον, ἀνεδείχθησαν ὁ ἰσχυρότατος τῆς χώρας λαὸς (Ἡρδ. ΣΤ, 127). Μέρος αὐτῶν εἶχε παρακολουθήσει εἰς Ἀσίαν τοὺς Ἴωνας (Ἡρδ. Α, 146). Παντοίως δὲ μετὰ βαρβάρων συναναμιγέντες, ἐθεωροῦντο ὡς ἡμιβάρβαροι (Θουκ. Β, 80). Οἱ βασιλεῖς αὐτῶν, Αἰακίδαι τὸ γένος, ἀνηγορεύθησαν βασιλεῖς πάσης τῆς Ἠπείρου, ἦσαν ἰσχυροὶ καὶ πρωτεύουσαν εἶχον τὸ Πάσσαρον (Πλούτ. Πύρρ. Ε.—Liv. XLV, 26). Μετὰ δὲ τὸν πελοποννησιακὸν πόλεμον ἐκυρίευσαν τὴν Ἀμβρακίαν, καὶ ἐκεῖ μετήγαγον τὴν πρωτεύουσαν. Μετὰ τὸν θάνατον δὲ Πύρρου τοῦ Γ', διεσπάσθη τὸ κράτος των, καὶ περιῆλθε μετ' οὐ πολὺ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Μακεδόνων, καὶ εἶτα τὴν τῶν Ῥωμαίων. Γνωστοὶ ἦσαν ἐν τῇ ἀρχαιότητι οἱ μολοσσοί, ἤτοι οἱ μολοσσαῖοι θηρευτικοὶ κύνες (Virg. G. III, 405. — Hor. Sat. II, 6, 114).

Μολοσσός, Υἱὸς τοῦ Πύρρου καὶ τῆς Ἀνδρομάχης, τὸν Ἕλενον διαδεχθεὶς εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἠπείρου, ἥτις ἀπ' αὐτοῦ ἐκλήθη Μολοσσία (Παυσ. Α, 11.—Στφ. Βυζ.).

Μολουρὶς πέτρα, κρημνὸς ἐν Μεγαρίδι, ἀφ' οὗ ἡ Ἰνὼ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν μετὰ τοῦ Μελικέρτου (Παυσ.).

Μολπαδία, μία τῶν τριῶν θυγατέρων τοῦ Σταφύλου καὶ τῆς Χρυσοθέμιδος, αἵτινες ἐρρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν διότι, ἐν ᾧ ἐκοιμῶντο, χοῖροι ἀνέτρεψαν τοὺς πίθους οἴνου οὓς ὁ πατήρ των ταῖς εἶχεν ἐμπιστευθῆ νὰ φυλάξωσι (Διόδ. Ε, 63).

Μολυβδίς, τὸ διὰ τῆς σφενδόνης ῥιπτόμενον τεμάχιον μολύβδου, τὸ σχῆμα μάλιστα ἀμυγδαλωτὸν ἔχον, καὶ συνήθως μετ' ἐπιγραφῆς, ΔΕΞΑΙ, ἢ ἄλλης τινὸς ὁμοίας. Ἴδ. Σφενδόνη.

Μολύκρεια ἢ Μολύκρειον, πόλις Αἰτωλικὴ κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ΝΔ τῆς Ναυπάκτου, ἔχουσα λιμένα καὶ ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος. Ἱδρύθη ὑπὸ τῶν Κορινθίων μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Ἡρακλειδῶν (Θουκ. Γ, 102)· πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ δὲ πολέμου ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ μετέπειτα ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν. Τὸ παρακείμενον ἀκρωτήριον Ἀντίρριον ἐπωνομάσθη κατ' αὐτὴν καὶ Ῥίον Μολυκρικὸν ἢ Μολύκριον.

Μόλων, ἴδ. Ἀ π ο λ λ ώ ν ι ο ς.

Μοναρχία, ἴδ. Π ο λ ι τ ε ύ μ α τ α.

Μόναυλος, ὁ μονός, οὐχὶ διπλοῦς, καὶ οὐχὶ ποικίλος αὐλὸς, καὶ ὁ τοιοῦτον ἢ μόνος ἢ ἄνευ συνοδίας ἄλλων ὀργάνων αὐλῶν.

Μονάχη, πόλις Ἰνδικὴ ἐντὸς τοῦ Γάγγου, παρὰ τῇ νήσῳ Ταπροβάνῃ (Πτολ. Ζ, 4).

Μονήττιον, πόλις τῶν Ἰαπόδων ἐπὶ τῆς Λιβουρνίας (Στρβ.).

Μονοίκου λιμὴν, πόλις τῆς Λιγυστικῆς ἐν τῇ ἄνω Ἰταλίᾳ, μετὰ ναοῦ τοῦ Ἡρακλέους, ὡς προστάτου τῶν ναυτιλλομένων (Στρβ. — Στεφ. Βυζ.). Νῦν Monaco.

Μονόκροτος ἢ μ ο ν ή ρ η ς, ναῦς (ἴδ.) ἔχουσα μίαν μόνην σειρὰν κωπῶν.

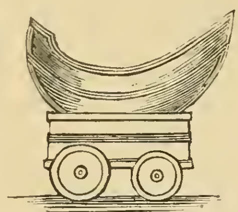
Μονόλιθος, κίων, ἀνδριὰς κτλ. ἐξ ἑνὸς μόνου λίθου κατεσκευασμένος.

Μονομάχ. ἐπὶ Καραχάλ. ἀνάγ.

Μονομάχοι, ἐκαλοῦντο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων οἱ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις Gladiotores, οἱ εἰς δημόσια θέατρα μαχόμενοι καὶ ἀλληλοκτονούμενοι δοῦλοι, ἐνίοτε καὶ ἐλεύθεροι πρὸς τέρψιν τοῦ παρακαθημένου λαοῦ. Τὸ ἀποτρόπαιον τοῦτο ἔθος ἀπέκρουσαν πανταχοῦ καὶ πάντοτε τὰ ἥμερα ἤθη τῶν Ἑλλήνων, εἰ καὶ ἐδέχθησαν τὰς θηριομαχίας παρὰ τῶν κατακτητῶν εἰς τὰ γυμνάσιά των. Καὶ ὑπῆρχον ἐν Ῥώμῃ καὶ μ ο ν ο μ α χ ο τ ρ ό φ ο ι, οἱ τοιούτους δυστυχεῖς μονομάχους εἰς τὴν τέχνην τῆς ἀλληλοκτονίας διδάσκοντες, ἢ ἄλλους τοιούτους τρέφοντες καὶ εἰς τὰ δημόσια θεάματα ἐνοικιάζοντες. Ὁ εἰς τὰς μονομαχίας ταύτας δὶς νικήσας καὶ τὸν ἀντίπαλον αὐτοῦ φονεύσας ἀπηλλάττετο τῆς περαιτέρω ἐξασκήσεως τῆς βδελυρᾶς ταύτης τέχνης, ὁ δὲ βαρέως τρωθεὶς ἐδύνατο δι' ἀνατάσεως τῆς χειρὸς νὰ ζητήσῃ ἔλεος παρὰ τοῦ κοινοῦ τῶν θεατῶν, ἀφ' οὗ ἐξήρτᾶτο, ἂν ἤθελε, νὰ ἐπιτρέψῃ τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνος καὶ χαρίσῃ αὐτῷ τὴν ζωὴν, ἢ νὰ ἐπιμείνῃ μέχρι τῆς ἐντελοῦς αὐτοῦ σφαγῆς, ὅπερ ἐγίνετο πάντοτε ὅτε ὁ μονομάχος ἦν ἐγκληματίας καταδεδικασμένος εἰς θάνατον.

Μονόξυλον, ὡς καὶ νῦν, πλοιάριον ἐξ ἑνὸς μόνου ξύλου κατεσκευασμένον. Εἰς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους τοιαῦτα ἐφέροντο ἐφ' ἁμαξῶν κ α τ ό π ι ν τῶν στρατευμάτων πρὸς διάβασιν τῶν ποταμῶν ἔνθα ἔλειπον γέφυραι.

Ἐκ τοῦ κίονος τοῦ Ἀντωνίνου ἐν Ῥώμῃ.

Μονόπτερος, ναΐσκος συγκείμενος ἐξ ἑνὸς μόνου στρογγύλου περιστυλίου, ἄνευ σηκοῦ, οἷον ἦν, κατὰ Βιτρούβιον (VII.Plæf. 12), τὸ ἐν Τέῳ ἱερὸν τοῦ Βάκχου, καὶ πιθανῶς ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν ὁ ναὸς τοῦ Αὐγούστου καὶ τῆς Ῥώμης, ἴσως καὶ ὁ ἔτι ἐν Πουζόλῃ ὑφιστάμενος ναὸς τοῦ Σεράπιδος.

Ναὸς Σεράπιδος

Μονοχίτων, καὶ ο ἰ ο χ ί τ ω ν παρ' Ὁμήρῳ (Ὀδ. Ξ. 488), ὁ τὸν χιτῶνα μόνον φέρων, καὶ ἐπ' αὐτοῦ οὐδὲν περιβόλαιον. Οὕτως ἐλέγοντο καὶ αἱ Σπαρτιάτιδες. Ἴδ. Χ ι τ ώ ν.

Μονοχρώματα, ζωγραφίαι εἰς ἃς γίνεται χρῆσις ἑνὸς μόνου χρώματος, ὡς ἐπὶ τῶν ἀγγείων, ὅτε αἱ γραφαὶ εἰσὶν ἐρυθραὶ ἐπὶ μελαίνης ἐπιφανείας, ἢ τὸ ἐναντίον.

Μόνυχος, εἷς τῶν Κενταύρων, ὃν ὁ Νέστωρ ἐφόνευσεν εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου (Ov. Met. XII, 499).

Μόρα, τὸ πέμπτον μέρος τῆς ὅλης πεζικῆς δυνάμεως τῶν Σπαρτιατῶν. Ἴδ. Στρατός.

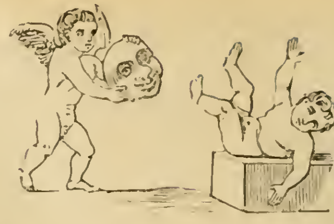
Μοργαντίνη ἢ Μοργάντιον, πόλις ἐν τοῖς ἐνδοτέροις τῆς Σικελίας, παρὰ τῷ ποταμῷ Συμαίθῳ, πιθανῶς ΝΑ τοῦ Ἀγυρίου, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐξ Ἰταλίας ἐκδληθέντων Μοργητῶν(Θουκ. Δ, 65.—Liv. XXVI, 21.—Cic. Verr. III, 18). Κατὰ Λίβιον (XXVI 27), ἴσως λελανθασμένως, παραλία μετὰ λιμένος δεχομένου στόλον Ῥωμαϊκόν. Κατὰ Στράβωνα (ΣΤ, 257), παρῆγεν οἶνον καλόν.

Μόργητες, λαὸς τῆς κάτω Ἰταλίας παρὰ τῷ Ῥηγίῳ. Ἐκδιωχθεὶς ὑπὸ τῶν Οἰνωτρῶν εἰς Ἰταλίαν, ἔκτισεν ἐκεῖ τὸ Μοργήστιον. Κατ' ἄλλους οἰνωτρικῆς φυλῆς καὶ αὐτὸς (Στρβ. ΣΤ, 257).

Μορίαι, ἐλαῖαι ἐν Ἀθήναις, αἵτινες, ὑποτιθέμεναι ὅτι κατήγοντο ἐκ τῆς ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἱερᾶς ἐλαίας τῆς Ἀθηνᾶς, ἦσαν καὶ αὐταὶ ἱεραὶ τῇ θεᾷ, καὶ ἂν ἐν ἰδιωτικῷ ἔθαλλον κτήματι, ὁ καρπὸς αὐτῶν ἐξεμισθοῦτο ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ὑπὲρ τοῦ ναοῦ, ὁ δ' ἐκριζῶν μίαν ἐξ αὐτῶν ἐτιμωρεῖτο δι' ἐξορίας καὶ δημεύσεως. Ἐν γένει δ' οὐδεὶς Ἀθηναῖος ἐπετρέπετο νὰ ἐκριζώσῃ πλείονας τῶν δύο ἰδιοκτήτων αὐτοῦ ἐλαιῶν ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ἢ κατεδικάζετο εἰς πρόστιμον 200 δραχμῶν δι' ἑκάστην. Κλάδον ἐλαίας εἶχον διὰ χειρῶν οἱ ἱκέται.

Μοριμηνή, ἐπαρχία τῆς Καππαδοκίας, κατὰ τὰ σύνορα τῆς Γαλατίας (Στρβ.).

Μορμολύκειον, προσωπεῖον κατεσκευασμένον εἰς ἐκφόβησιν τῶν παιδίων(Στρβ. Α.—Πορφύρ.) ὡς τὸ ἐν τῇ εἰκόνι, ἔκ τινος τοιχογραφίας ἐν Ῥεσίνῃ τῆς Ἰταλίας.

Μορμὼ ἢ Μορμῶ, μυθικόν τι δαιμόνιον, ἐπινοηθὲν ὡς φόβητρον τῶν παιδίων (Ἀριστφ. Ἀχαρν. 582. Εἰρ. 474. Ἱππ.693. —Ξεν. Ἑλλ. Δ. 4, 17). Τὸ αὐτὸ παριστῶν προσωπεῖόν ἦν τὸ μορμολύκειον.

Μόρσιμος, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ τραγῳδοποιοῦ Φιλοκλέους, ἀδελφὸς τοῦ Μελανθίου (ἴδ.), ἰατρὸς καὶ ποιητὴς τραγῳδιῶν καὶ αὐτὸς, κωμῳδούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους διὰ τὴν πεζὴν ποίησίν του καὶ τὸν ἐκδεδιῃτημένον του βίον (Εἰρ. 707. Βάτρ. 151. Ἱππ 408). Οὐδὲν αὐτοῦ διεσώθη.

Μόρυχος, Ἀθηναῖος, ἀδόκιμος τραγῳδοποιὸς ἐπὶ Ἀριστοφάνους (Ἀχρν. 885. Σφ. 502), χλευάζοντος αὐτοῦ τὴν ποίησιν καὶ τὰ ἤθη.

Μορφεὺς, υἱὸς τοῦ Ὕπνου, θεὸς τῶν ὀνείρων μετὰ τοῦ Εἰκέλου, Φοβήτορος καὶ Φαντάνου, παριστώμενος ἐπὶ γλυφῶν ὑπόπτερος (Ov. Met. XI, 733).

Μορφώ, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἐλατρεύετο ἡ Ἀφροδίτη ἐν ναῷ ὃν εἶχεν ἐν Σπάρτῃ, καὶ εἰς ὃν τὸ ἄγαλμα αὐτῆς παρίστατο φέρον εἰς τοὺς πόδας δεσμὰ (Παυσ. Γ, 15).

Μοσύνοικοι, οἱ κατοικοῦντες ἐν μοσύνοις, ξυλίναις κωνικαῖς καλύβαις, λαὸς τοῦ Πόντου παράλιος, πολεμικὸς καὶ τραχέων ἠθῶν. Τῶν ἐχθρῶν ἀποκόπτοντες τὰς κεφαλὰς, περιέφερον αὐτὰς μετὰ μουσικῆς καὶ χορῶν· τοῦ γάμου δὲν εἶχον τὰς διατάξεις· τὸ τρώγειν ἦτο ἡ μεγαλητέρα των ἀπόλαυσις, δι' ὃ καὶ διὰ πολλῆς τροφῆς ἐπάχυνον τῶν πλουσίων τὰ παιδία. Ὁ βασιλεὺς ἐτρέφετο δημοσίᾳ δαπάνῃ· ἀλλ' ἂν ποτε δυσηρεστοῦντο κατ' αὐτοῦ, τὸν ἄφινον ν' ἀποθάνῃ τῆς πείνης (Ἡρδ. Γ, 94. Ζ, 78.—Ξεν. Ἀν. Ε, 1. 4).

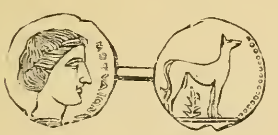
Μόσυχλος, ἴδ. Λ ῆ μ ν ο ς.

Μοσχίων, 1) Ἀθηναῖος τραγικὸς ποιητής, ὀλίγον νεώτερος τοῦ Εὐριπίδου, ὡς φιλήδονος καὶ τρυφηλὸς ὑπὸ τῶν κωμικῶν χλευαζόμενος. Ὀλίγοι στίχοι αὐτοῦ σωζόμενοι εἰσὶν εὐφραδεῖς καὶ ἁρμονικοί, κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Εὐριπίδου, ὃν φαίνεται μιμηθείς. — 2) Ἰατρὸς ἀβεβαίου ἐποχῆς, οὗ ὁ Γαληνὸς συνεχῶς μνημονεύει. Ἔγραψε «π ε ρ ὶ τ ῶ ν γ υ ν α ι κ ε ί ω ν π α θ ῶ ν». — 3) Κατὰ σωζομένην ἐπιγραφὴν γλύπτης Ἀθηναῖος, συνεργασθείς, πιθανῶς ἐπὶ τῆς ἁλώσεως τῆς Κορίνθου ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, μετὰ δύο ἄλλων, τοῦ Διονυσοδώρου καὶ τοῦ Ἀδάμαντος, ἄγαλμα Ἴσιδος.

Μόσχοι, κάτοικοι τῆς Ν. Κολχίδος περὶ τὸν Φᾶσιν (Ἡρδ. Γ, 94. Δ, 72. — Στρϐ. ΙΑ, 497). Κατ' αὐτοὺς δ' ἐκαλεῖτο μέρος τοῦ Καυκάσου «Τ ὰ Μ ο σ χ ι κ ὰ ὄρη» (Πλούτ. Πομπ. ΛΔ. — Στρϐ. Α, 61 ΙΑ, 192).

Μόσχος, ἴδ. Θ ε ό κ ρ ι τ ο ς.

Μοτύη, ἀρχαία πόλις Σικελική, ἐπὶ νησιδίου, 6 στάδια ἀπέχοντος τῆς ΒΔ ἀκτῆς, καὶ μετ' αὐτῆς διὰ γεφύρας συνδεομένου.

Κατὰ Θουκυδίδην (ΣΤ, 2) ἵδρυσαν αὐτὴν Φοίνικες παρὰ τοῖς Ἐλύμοις, κατὰ δὲ τὸν μῦθον (Στφ. Βυζ.), ὁ Ἡρακλῆς, δοὺς αὐτῇ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς ἥτις τῷ κατήγγειλε τὸν ἐν Ἰταλίᾳ κλέπτην τῶν βοῶν του. Κατ' ἀρχὰς ἦν ἐπίσημος πόλις· ἀφήρεσε δ' αὐτὴν ἀπὸ τῶν Καρχηδονίων ὁ Διονύσιος, τῷ 397 π. Χ. Εἶτα δέ, κατακτήσας πάλιν αὐτὴν ὁ Ἱμίλκων, μετέθετο τοὺς κατοίκους εἰς Λιλύβαιον (Διόδ. ΙΓ, 54. ΙΔ, 48. 52, ΚΒ, 14).

Μούλιος, 1) Σύζυγος Ἀγαμήδης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Αὐγείου, φονευθεὶς ὑπὸ Νέστορος (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 739. — 2) Δύο Τρῶες, φονευθέντες ὁ μὲν ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, ὁ δὲ ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Π, 696. Υ, 472). — 3) Κῆρυξ τοῦ μνηστῆρος Ἀμφινόμου ἐκ Δουλιχίου (Ὁμ. Ὀδ. Σ, 423).

Μούμμιος (Λ), ὡς ὕπατος τῷ 146 π. Χ. πεμφθεὶς εἰς Ἀχαΐαν, ἣν εἶχεν ἤδη σχεδὸν ἐντελῶς καθυποτάξει ὁ προκάτοχος αὐτοῦ Μέτελλος· καίτοι μὴ διαπρέπων διὰ πολεμικῆς ἱκανότητος ἐνίκησεν ὅμως ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ τοὺς Ἀχαιούς, ἕνεκα τῆς ἔτι μείζονος ἀνικανότητος τοῦ στρατηγοῦ αὐτῶν Διαίου, ἐπῆλθε κατὰ τῆς Κορίνθου, ἣν εὗρε κατὰ μέγα μέρος ἐγκαταλελειμμένην ὑπὸ τῶν κατοίκων καὶ τὰς πύλας ἠνεῳγμένας. Οὐχ ἧττον δ' ἐδίστασε κατ' ἀρχὰς νὰ εἰσελάσῃ· ἀλλὰ τέλος εἰσελθών, κατέσφαξε βαρβάρως καὶ ἔσυρεν εἰς αἰχμαλωσίαν ὅσους εὗρεν ἐκ τῶν κατοίκων, καὶ ἐλεηλάτησε καὶ κατέστρεψεν ὅ,τι εὗρεν ἐν αὐτῇ. Τόσον δ' ἦν ἀμαθὴς καὶ βάναυσος, ὥστε τοὺς στρατιώτας, οἷς παρέδωκε τὰς εἰκόνας καὶ ἄλλα ἔργα μεγάλων καλλιτεχνῶν ἵνα τὰ φέρωσιν εἰς Ῥώμην, ἠπείλησεν ὅτι, ἂν τ' ἀπολέσωσι, θὰ τοὺς κατεδίκαζε νὰ κατασκευάσωσιν ἄλλα ὡς αὐτὰ (Vell. Paterc. I. 13, 14). Εἰς τὴν Ῥώμην δ' ἐτέλεσε θρίαμβον, καὶ τῷ ἐδόθη τὸ ἐπωνύμιον ὁ «Ἀ χ α ϊ κ ό ς».

Μουνυχία ἢ Μ ο υ ν ι χ ί α, 1) ἴδ. Π ε ι ρ α ι ε ύ ς. — 2) Τὰ Μ ο υ ν ύ χ ι α, ἑορτὴ τῆς Ἀρτέμιδος Μουνυχίας, καθιερωθεῖσα εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας, καὶ τελουμένη ἐν Ἀθήναις τῇ 16ῃ Μουνυχιῶνος. Προσεφέροντο δ' ἐπ' αὐτῆς τῇ θεᾷ τυρόπλαστοι πλακοῦντες, λεγόμενοι Ἀ μ φ ι φ ῶ τ ε ς, διότι περιεκυκλοῦντο ὑπὸ ἀνημμένων κηρίων (Πλάτ. Πολιτ. Ἀθ. — Ἀθήν. ΙΔ, 645. — Σουίδ. λ. Ἀνάστ. — Ἡσύχ. Ἐτυμολ. Μ. λ. Ἀμφ. — Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Σ).

Μούνυχος, 1) υἱὸς Παντακλέους, Ἀθηναῖος, οὗ ἐπώνυμος ἦν ὁ λόφος τῆς Μουνυχίας (ἴδ. Ἀ τ τ ι κ ή), ἀρχηγὸς τῶν Μινυῶν, οἵτινες ὑπὸ τῶν Θρᾳκῶν ἐξ Ὀρχομε-

νοῦ ἐκβληθέντες, μετῴκησαν εἰς τὸν Πειραιᾶ. Κατ' ἄλλους ἐγχώριος βασιλεύς, ἐκχωρήσας τὸν λιμένα ἐκεῖνον εἰς τοὺς Μινυεῖς. — 2) Υἱὸς τοῦ υἱοῦ τοῦ Θησέως Ἀκάμαντος καὶ Λαοδίκης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Πριάμου, ἐν Τρῳάδι ὑπὸ Αἴθρας τῆς μητρὸς τοῦ Θησέως ἀνατραφείς (Ἴδ. Λαοδίκη). — 3) Υἱὸς Δρύαντος, τοῦ βασιλέως τῶν Μολοσσῶν, σύζυγος τῆς Δηλάντης, εὐσεβὴς μάντις, ὅστις πολιορκηθείς ποτε εἰς πύργον μετὰ τῶν παιδίων του, μετεμορφώθη μετ' αὐτῶν εἰς πτηνὰ (Ant. Lib. XIV).

Μουρυχίδης, Ἑλλησπόντιός τις, πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ Μαρδονίου ἵνα παρακινήσῃ τοὺς ἐν Σαλαμῖνι Ἕλληνας νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸν Ξέρξην (Ἡρδ. Θ, 4).

Μουσαγέτης, ἴδ. Μοῦσαι. Ἀπόλλων.

Μοῦσαι, αἱ θεαὶ κατ' ἀρχὰς τοῦ ᾄσματος, εἶτα δὲ καὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς ποιήσεως, καὶ τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν. Ὁ Ὅμηρος μνημονεύει ἐνίοτε μὲν ἑνικῶς τῆς Μούσης, ἐνίοτε δὲ καὶ πληθυντικῶς, τῶν Μουσῶν. Ὁ δ' ἀριθμὸς αὐτῶν ἐννέα ἀπαντᾶται εἰς ἓν μόνον χωρίον (Ὀδ. Ω, 60), ὅ τινες τῶν κριτικῶν λέγουσι μεταγενεστέρως παρεμβληθέν. Πρῶτος ὁ Ἡσίοδος ἀπαριθμεῖ τὰς ἐννέα Μούσας ὀνομαστὶ (Θεογ. 79), καὶ ἐκαλοῦντο κατ' αὐτόν· Κλειώ, ἡ τὸ κλέος διαφημίζουσα· Εὐτέρπη, ἡ τῆς τέρψεως χορηγός· Θάλεια ἢ Θαλία, ἡ θάλλουσα· Μελπομένη, ἡ ψάλτρια· Τερψιχόρη, ἡ ἐπὶ χοροῖς, ὀρχήσει, τερπομένη· Ἐρατώ, ἡ ἐρασμία· Πολύμνια, ἡ ὑμνοῦσα· Οὐρανία· Καλλιόπη, ἡ καλλίφωνος. Τὰς λέγει δὲ θυγατέρας τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μνημοσύνης, ἐν Πιερίᾳ τοῦ Ὀλύμπου γεννηθείσας. Ὑπ' ἄλλων δὲ λέγονται καὶ θυγατέρες τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς· ἢ καὶ τοῦ Πιέρου καὶ Πιμπληίδος τινὸς νύμφης. Ὑπῆρχον καὶ οἱ λέγοντες αὐτὰς ἀρχαιότατα τρεῖς (Παυσ. Η, 37), καλουμένας Μελέτην, Μνήμην καὶ Ἀοιδήν· ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐννέα, τὰ περὶ καταγωγῆς αὐτῶν παρ' Ἡσιόδῳ, ὡς καὶ τὰ παρ' αὐτῷ ὀνόματα γενικῶς ἐπεκράτουν. Παρ' Ὁμήρῳ εἰσὶν αἱ θεότητες τοῦ ᾄσματος, αἱ τὸν ποιητὴν ἐμπνέουσαι, καὶ εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τὴν ποίησιν καλλιεργοῦσαι, κατοικοῦσαι δὲ τὸν Ὄλυμπον, καὶ τὰς ἑστιάσεις τῶν θεῶν δι' ᾀσμάτων τέρπουσαι (Ἰλ. Β, 484. Α, 604). Καὶ ἀγαπῶσι μὲν καὶ προστατεύουσι τὸν ἀοιδὸν τὸν ἀναγνωρίζοντα τὴν δύναμιν αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἐμπνεύσεώς του, τιμωροῦσι δὲ τὸν αὐθάδη τὸν τολμῶντα νὰ διϊσχυρισθῇ ὅτι θὰ τὰς ὑπερέξῃ.

Καλλιόπη

Εὐτέρπη

Οὕτως ἐτύφλωσαν τὸν Θρᾷκα ψάλτην Θάμυριν, υἱὸν τοῦ Φιλάμονος καὶ τῆς νύμφης Ἀργιόπης, καὶ τῷ ἀφήρεσαν τὸ ᾆσμα, διότι ἐτόλμησε νὰ θελήσῃ νὰ διαγωνισθῇ πρὸς αὐτὰς (Ἰλ. Β, 594). Ἐν Ἡσιόδῳ προΐστανται καὶ τοῦ χοροῦ, ὡς ἀποδεικνύει καὶ τὸ ὄνομα μιᾶς ἐξ αὐτῶν. Μεταγενεστέρα δ' ἐστὶν ἡ ἐπέκτασις τῆς δικαιοδοσίας των καὶ ἐπὶ πάντων τῶν κλάδων τῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης, ὧν οἱ διάφοροι κλάδοι διενεμήθησαν αὐταῖς. Τότε ἡ Καλλιόπη ἐγένετο ἡ Μοῦσα τῆς ἐπικῆς ποιήσεως, καὶ παρίστατο ἔχουσα εἰς τὰς χεῖρας πίνακα ἢ βιβλίον καὶ γραφίδα· ἡ Εὐτέρπη προΐστατο τῆς λυρικῆς ποιήσεως καὶ ἔμβλημα αὐτῆς ἦν ὁ αὐλός· ἡ Μελπομένη ἦν ἡ Μοῦσα τῆς τραγῳδίας, καὶ εἶχε τραγικὸν προσωπεῖον εἰς τὰς χεῖρας, κισσὸν περὶ τὴν κόμην, κτλ. Ἡ Ἐρατὼ προΐστατο τῆς ἐρωτικῆς ποιήσεως καὶ τῆς μιμητικῆς, πολλάκις κιθάραν κρατοῦσα· ἡ Πολύμνια ἢ Πολυύμνια, τῶν ὕμνων· ἡ Θάλεια, τῆς

κωμῳδίας καὶ τῆς φαιδρᾶς εἰδυλλιακῆς ποιήσεως, ἔφερεν εἰς τὴν χεῖρα προσωπεῖον κω-

Ἐρατώ

Μελπομένη

μικὸν, κάτοπτρον, ἢ ποιμαντικὴν ῥάβδον, καὶ στέμμα κισσοῦ εἰς τὴν κεφαλήν· ἡ Τερψι-

Πολύμνια

Θάλεια

χόρη, τοῦ χοροῦ, λύραν φέρουσα· ἡ Κλειὼ, τῆς ἱστορίας, ἔχουσα ἀνὰ χεῖρας χάρτην εἰλιγμένον· ἡ Οὐρανία τῆς ἀστρονομίας, σφαῖ-

Κλειώ

Οὐρανία

ραν οὐρανίαν κρατοῦσα πᾶσαι νέαι εὐειδεῖς ὑπὸ τῆς τέχνης παριστώμεναι. Ἡ λατρεία τῶν Μουσῶν ἐλέγετο προερχομένη ἐκ τῶν φίλων τῆς μουσικῆς Θρακῶν, τῶν κατοικούντων ἐν Πιερίᾳ πρὸς τῷ Ὀλύμπῳ, καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸν Ἑλικῶνα ἐν Βοιωτίᾳ μεταβάντων· ὥστε τὸ ὄρος τοῦτο, ὡς καὶ ὁ παρακείμενος Παρνασσὸς καὶ τὸ Λείβηθρον, ἐθεωροῦντο οἱ κυριώτεροι καὶ ἀγαπητότεροι τόποι διαμονῆς τῶν Μουσῶν, ἰδίως τὰ σπήλαια, τὰ ἄλση καὶ αἱ κρῆναι αὐτῶν. Πρὸ πάντων δ' ἠγάπων τὰς πηγὰς Ἀγανίππην καὶ Ἱπποκρήνην ὑπὸ τὸν Ἑλικῶνα, καὶ τὴν Κασταλίαν εἰς τὸν Παρνασσὸν παρὰ τοῖς Δελφοῖς· ἐπὶ δὲ τοῦ Λειβήθρου εἶχον ἱερὸν σπήλαιον. Εἶχον δὲ ναὸν παρὰ τῇ Κασταλίᾳ, καὶ ἄλλον μετ' ἀγαλμάτων εἰς τὸν Ἑλικῶνα, ἔνθα οἱ Θεσπιεῖς ἐτέλουν μεγάλην ἑορτὴν, τὰ Μουσεῖα. Τούτου ἐρείπια ἀνεσκάφησαν περὶ ¼ τῆς ὥρας νοτιως τῆς ἀρχαιας Ἄσκρης, τῆς πατρίδος τοῦ Ἡσιόδου· εἰς ἀποστασιν δὲ πέντε λεπτῶν ἀπ' αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ Ἑλικῶνος, ἀνευρέθη ἐσχάτως τὸ θέατρον τῶν Μουσῶν. Ἱερὰ δὲ καὶ βωμοὺς εἶχον καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, εἰς Ἀθήνας, εἰς Ὀλυμπίαν, εἰς Τροιζῆνα, εἰς Κόρινθον, κτλ. Κατὰ δὲ τὰ μέρη ἔνθα ἐπιστεύοντο διαμένουσαι, ἢ τὰ τῆς ἐπισημοτέρας αὐτῶν λατρείας, ταῖς ἀπέδιδον οἱ ποιηταὶ διάφορα ἐπιθετα, ὡς Πιερίδες, Πιμπλεΐδες, Ἑλικωνιάδες, Θεσπιάδες, Παρνασσίδες, Κασταλίδες, Ἀκωνίδες, Λειβηθριάδες, Ἱπποκρηνίδες, κτλ. Καθ' ὃ φίλος τῆς μουσικῆς ὁ Ἀπόλλων ἐθεωρεῖτο ὡς ὁδηγὸς τῶν Μουσῶν, παριστᾶτο πολλάκις μετ' αὐτῶν, καὶ ἐπωνομάζετο Μουσαγέτης. Ἕνεκα δὲ τῆς σχέσεως αὐτῶν ταύτης μετὰ τοῦ μαντικοῦ θεοῦ, καὶ ἕνεκα τῆς δυνάμεως ἣν εἶχον τοῦ ἐμπνέειν, ἐθεωροῦντο κεκτημέναι καὶ αὐταὶ τὸ δῶρον τῆς μαντικῆς. Καὶ μετὰ τοῦ Διονύσου δὲ, τοῦ τὴν μουσικὴν καὶ τὸν χορὸν ἀγαπῶντος, καὶ τῆς δραματικῆς ποιήσεως προστατοῦντος, διετέλουν ἐν συνδέσμῳ, καὶ ἐθεωροῦντο καὶ αὐτοῦ ὡς συνοδοὶ καὶ προσέτι καὶ ὡς τροφοί.

Μουσαῖος, 1) μυθικὸς ἐποποιὸς, μάν-

τις καὶ ἱερεὺς ἐν Ἀθήναις, πρὸ τοῦ Ὁμήρου εἰς τὴν Ἀττικὴν τὴν θρησκευτικὴν ποίησιν εἰσαγαγὼν καὶ καλλιεργήσας. Ἐλέγετο μαθητὴς ἢ υἱὸς τοῦ Ὀρφέως, ἢ τοῦ Λίνου υἱὸς ἢ τοῦ Ἀντιφήμου (κατ' ἄλλους τοῦ Εὐμόλπου) καὶ τῆς Σελήνης. Ἀπεδίδοντο δ' αὐτῷ ᾄσματα καθιερώσεως καὶ ἁγνισμοῦ, ὕμνοι, χρησμοί, καὶ προσέτι πραγματεῖαι περὶ καθιερώσεως καὶ περὶ ἁγνισμοῦ (Ἡρδ. Ζ, 6. Η, 96. Θ, 13.—Πλτ. Πολτ. Β, 7. Ἀπολ. σ. 41. Ἴων. σ. 536, Β). Διέταξε δὲ καὶ ἠλλοίωσεν ἐν ἑπομένοις χρόνοις τοὺς χρησμοὺς τούτους ὁ Ὀνομάκριτος, οὗ, ὡς καὶ ἄλλων ἔργα ἦσαν τὰ μετὰ ταῦτα τῷ Μουσαίῳ ἀποδιδόμενα. Μνημονεύονται δ' ὡς τοιαῦτα τοῦ Μουσαίου ποιήματα ἡ Εὐμολπία, αἱ ἐξακέσεις νόσων, θεογονία, τιτανογραφία, κτλ. (Συλλ. Kinekel, fragm. ep. Græce).—2) Υἱὸς Θαμύριδος, ἔγγονος Φιλάμμονος, ἀρχαιότατος Θηβαῖος (ἢ Ἀθηναῖος) μελοποιός. — 3) Ἐποποιὸς Ἐφέσιος ἐπὶ τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνων, γράψας Περσηίδα εἰς 10 βιβλία καὶ ποιήματα περὶ Εὐμένους καὶ Ἀττάλου τοῦ ἐν Περγάμῳ. — 4) Ὁ ἐπικαλούμενος Γραμματικός, οὐχὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν τῆς στ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., γράψας τὸ μικρὸν ἔπος «τὰ καθ' Ἡρὼ καὶ Λέανδρον» εἰς 340 στίχους, τὸ ἐκ τῆς ἐποχῆς τῶν αὐτοκρατόρων ἐντελέστερον καὶ θελκτικώτερον ποίημα διά τε τῆς γλώσσης τὴν εὐφράδειαν, διὰ τὸ βάθος τοῦ αἰσθήματος καὶ διὰ τῆς μορφῆς τὴν χάριν, εἰ καὶ κατ' ἴχνος μιμεῖται τὸν Νόννον.

Μούσεια, ἑορτὴ τῶν Μουσῶν ἐν Βοιωτίᾳ πενταετηρικῶς τελουμένη (Παυσ. Θ, 31, 3.— Πλούτ. Ἐρωτ.). Ἐπανηγυρίζοντο δὲ καὶ εἰς τὰ σχολεῖα (Αἰσχν. κ. Τιμάρχ.).

Μουσεῖον, 1) ἴδ. Ἀλεξάνδρεια.—2) Λόφος Ν τῶν Ἀθηνῶν, οὕτω κληθεὶς, διότι ἐκεῖ ἐνομίζετο ζήσας καὶ ταφεὶς ὁ ἀρχαῖος ποιητὴς Μουσαῖος (ἴδ. 1) (Παυσ. Α, 25. 8).

Μουσική (τέχνη) ἢ τὰ μουσικά, ἦν κυρίως πᾶσα τέχνη ταῖς Μούσαις ὑποκειμένη, ἄρα πᾶσα τῆς διανοίας διάπλασις, εἴτε τὴν ἐπιστήμην ἀφορῶσα, εἴτε τὴν τέχνην, οἷον ἡ φιλοσοφία, ἡ ποίησις, ἡ μιμική, ἡ ὀρχηστική, καὶ αὐτὴ ἡ μαντική. Ἕνεκα δὲ ταύτης τῆς ταὐτότητος τῆς σοφίας καὶ τῆς μουσικῆς, ἐθεωροῦντο καὶ ὁ θεὸς καὶ ὁ ἥρως τῆς μουσικῆς, ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Ὀρφεύς, ὡς σοφώτατοι, καὶ ἡ μουσικὴ ὡς ἐπίσης ἀναγκαιότατον μέρος τῆς παιδείας καὶ ἀγωγῆς, καθ' ὃ μόρφωσις τοῦ πνεύματος, ὅσον ἦτο ἡ γυμναστική, ἡ μορφοῦσα τὸ σῶμα. Ἡ ποίησις ἐχωρίσθη ἀπ' αὐτῆς ἐπὶ Πλάτωνος μόνον, ὅστις ἀποδοκιμάζει τὴν διάκρισιν ταύτην· ἀλλ' ἐξηκολούθησε θεωρουμένη ὡς τὰ ἤθη διαμορφοῦσα. Ὁ Πυθαγόρας ἐξετίμα αὐτὴν ὡς ἁγνίζουσαν καὶ πραΰνουσαν τὴν ψυχήν, καὶ ὡς τῶν σωματικῶν νοσημάτων θεραπευτικήν. Ὡς εὐγενὴς δ' ἀγωγῆς κλάδος ἐθεωρεῖτο καὶ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους. Ἀλλὰ κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους κατεκρίνετο ἤδη καὶ ὡς ἐκλύουσα καὶ ὡς ἐπιβλαβῆ ἐξασκοῦσα ἐπὶ τὰ ἤθη ἐπιρροήν. Καὶ ἂν μὲν τῆς ἀπωτάτης ἀνατολῆς τὰ πρῶτα μουσικὰ ψελίσματα ἐπενήργησαν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, δὲν δύναται ν' ἀποδειχθῇ· ἀλλὰ βεβαίως ἡ ἐκ τῆς ἐνδομύχου αἰσθητικῆς δυνάμεως ἀπορρέουσα αὕτη τέχνη, τὸ πρῶτον παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐρρυθμίσθη εἰς ἐπιστήμην. Ὡς εὑρέτας αὐτῆς ἐθεώρουν οἱ μῦθοι τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὸν Ἑρμῆν, τοῦτον ἐφευρόντα παρὰ τῷ Νείλῳ τὴν τρίχορδον ἢ ἑπτάχορδον λύραν, ἢ τὴν Ἀθηνᾶν, εὑρέτριαν τοῦ μοναύλου, ἢ τὸν Πᾶνα, ὅστις εὗρε τὴν ἐξ ἑπτὰ καλάμων συνισταμένην ποιμαντικὴν σύριγγα. Κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον δὲ μουσικαὶ θεότητες ἐξελαμβάνοντο καὶ ὁ Διόνυσος, αἱ Μοῦσαι, οἱ Σάτυροι, ὁ Σιληνὸς, καὶ θεία καταγωγὴ ἀπεδίδετο ἐν γένει εἰς τὴν μουσικὴν τέχνην ἕνεκα τῆς σχέσεως αὐτῆς πρὸς τὰ ἐνδόμυχα τοῦ ἀνθρώπου αἰσθήματα. Ἡ περὶ τούτου πίστις ἀπαντᾶται καὶ εἰς τοὺς μύθους τῶν ἀδελφῶν Ἀμφίονος καὶ Ζήθου, τοῦ Ὀρφέως, τοῦ Λίνου, τοῦ κενταύρου Χείρωνος, κτλ. Διὰ τὴν

πίστιν δὲ ταύτην εἰς τὴν θείαν αὐτῆς φύσιν καὶ εἰς τὴν ἐπιρροὴν ἣν ἐξήσκει ἐπὶ τῆς ἐνδομύχου διαθέσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἐγίνετο ἐν ἀρχαιοτάτοις ἤδη χρόνοις γενικὴ χρῆσις αὐτῆς εἰς πάσας τὰς σπουδαίας ἀνθρωπίνους πράξεις εἴτε τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου εἴτε τοῦ δημοσίου, καὶ ἔκτοτε πολλὰ διετηρήθησαν ὀνόματα ἀ ο ι δ ῶ ν, οἵτινες ποιήματα συνέταττον, καὶ συγχρόνως τὴν μουσικὴν καθ' ἣν ταῦτα ἔψαλλον, ἢ δι' ἧς ὑπεστήριζον τὴν ῥυθμικὴν αὐτῶν ἀπαγγελίαν, ἐνίοτε καὶ δι' ὀρχήσεως αὐτὰ συνοδεύοντες. Τοιοῦτοι ἦσαν ὁ Θάμυρις, ὁ Δημόδοκος, ὁ Φήμιος, ὁ Ὕαγνις, ὁ Ὠλὴν, ὁ Φιλάμμων, ὁ Πίερος, ὁ Χρυσόθεμις κ. ἄ. Ἡ πρώτη πατρὶς τῆς διαμορφώσεως τῆς τέχνης φαίνεται ὅτι ἦν ἡ Ἀ ρ κ α δ ί α καὶ ἡ Λ υ δ ί α. Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ὁ ποιμενικὸς βίος εὗρε καὶ ἀνέπτυξε τὴν αὐλητικὴν, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ἐδίδαξε τὴν τέχνην τῆς λύρας ὁ Ἀμφίων. Ἐκ τῶν διαφόρων διακρινομένων ν ό μ ω ν ἢ ἁ ρ μ ο ν ι ῶ ν τῶν τόνων τινὲς ἀνῆκον εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν· καὶ ὁ μὲν λ ύ δ ι ο ς ἦν ὁ ὕψιστος ἢ ὀξύτατος, ὁ δὲ δ ώ ρ ι ο ς, εἰς τὸν Θρᾷκα Θάμυριν ἀποδιδόμενος, ὁ βαθύτατος ἢ βαρύτατος· μεταξὺ δὲ τῶν δύο ἦν ὁ Φ ρ ύ γ ι ο ς, ὅστις ἐλέγετο εὑρεθεὶς ὑπὸ Μαρσύου, τοῦ εἰσαγαγόντος τὸν δίαυλον. Μετὰ ταῦτα δὲ προσετέθησαν εἰς τούτους καὶ ὁ α ἰ ο λ ι κ ὸ ς καὶ ὁ ἰ ω ν ι κ ὸ ς νόμος. Προϊούσης δὲ τῆς τέχνης, διηρέθησαν αἱ ἀποστάσεις καὶ δι' ἡμιτόνων, ὅθεν προέκυψαν καὶ δύο νέαι ἁρμονίαι ἐκ συνδυασμοῦ τῶν ὀνομάτων ἐκείνων τὴν ἐπωνυμίαν λαβοῦσαι. Πρὸ πάντων δ' ἀνεπτύχθη ἡ μουσικὴ ὅτε ἐρρυθμίσθη καὶ ἡ λυρικὴ ποίησις ἡ ἀπαιτοῦσα ᾆσμα συνοδευόμενον ὑπ' ὀργανικῆς μουσικῆς ὀργάνων ἐμπνευστῶν (αὐλῶν) καὶ ἐντατῶν (κιθαρας καὶ λύρας)· καὶ ἦσαν ἐν Ἑλλάδι οἱ λυρικοὶ ποιηταὶ συγχρόνως καὶ μουσικοὶ, ὁμοῦ τὸν ποιητικὸν καὶ τὸν μουσικὸν ῥυθμὸν ἐπινοοῦντες. Πολὺ δὲ συνέτεινον εἰς ἀνάπτυξιν τῆς μουσικῆς οἱ μ ο υ σ ι κ ο ὶ ἀ γ ῶ ν ε ς κατὰ τὰς δημοσίας πανηγύρεις, ἰδίως τὰ Πύθια ἐν Δελφοῖς καὶ τὰ Παναθήναια ἐν Ἀθήναις. Ὡς κυρίως δὲ διαπλάσαντες τὴν ἑλληνικὴν μουσικὴν ἐθεωροῦντο ὁ Λέσβιος Τ έ ρ π α ν δ ρ ο ς (650 π. Χ.), καὶ οἱ μετ' αὐτὸν Ὄ λ υ μ π ο ς ἐκ Φρυγίας, Θ α λ ή τ α ς ὁ Κρὴς (620), Κ λ ώ ν α ς ἐκ Θηβῶν ἢ Τεγέας, Ἱ έ ρ α ξ ὁ Ἀργεῖος, Ξ ε ν ό κ ρ ι τ ο ς ἐκ τῶν Ἐπιζεφυρίων Λοκρῶν, ὁ αὐλητὴς Σ α ν ό δ α ς ὁ Ἀργεῖος (590), πάντες ὄντες καὶ ποιηταί. Ὡς μουσικοὶ δὲ μόνον μνημονεύονται ὁ Ἀ γ ά θ ω ν, ὁ Ἀ ρ ι σ τ ό ν ι κ ο ς, ὁ Ἀ ρ ι σ τ ώ ν υ μ ο ς, ὁ Τ ε λ ε φ ά ν η ς κλπ. Τὸ πρῶτον θεωρητικὸν σύγγραμμα περὶ μουσικῆς λέγεται συντάξας ὁ Ἑρμιόνιος Λ ά σ ο ς, διδάσκαλος τοῦ Πινδάρου (546). Ὁ Π υ θ α γ ό ρ α ς, ὁ Φ ι λ ό λ α ο ς καὶ ἄλλοι ἐνεβάθυνον εἰς τὰς μαθηματικὰς τῶν τόνων ἀναλογίας, πρὸς ὃ ἐφευρέθη τὸ μ ο ν ό χ ο ρ δ ο ν, τὸ μετὰ ταῦτα Π υ θ α γ ό ρ ε ι ο ς κ α ν ὼ ν κληθέν. Ἦν δὲ σανὶς ἠχοῦσα, ἐφ' ἧς χορδὴ ἦν τεταμένη, διὰ κινητοῦ ζυγοῦ, διάφορα μήκη λαμβάνουσα, καὶ ἑπομένως τόνους μᾶλλον ἢ ἧττον ὀξεῖς ἐκπέμπουσα. Ἐπὶ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους ηὐξήθη πολὺ ἡ διατονικὴ κλῖμαξ. Πρῶτος δ' ὁ Εὐκλείδης (τῷ 277 π. Χ.) διεπραγματεύθη ἐπιστημονικῶς τῶν τόνων τὴν θεωρίαν· μετ' αὐτὸν δὲ ὁ Ἀ ρ ι σ τ ό ξ ε ν ο ς, ὁ Π λ ο ύ τ α ρ χ ο ς, ὁ Ν ι κ ό μ α χ ο ς, ὁ Κ λ α ύ δ ι ο ς Π τ ο λ ε μ α ῖ ο ς καὶ ἄλλοι, καὶ εἰς θριάμβους, κηδείας, τελετὰς καὶ δεῖπνα. Φ ω ν ὴ παρὰ τοῖς μουσικοῖς ἦν ὁ ψ ό φ ο ς, θεωρουμένου ἀορίστως τοῦ ὑ-

Τοιχογραφία ἐξ Ἡρακλείου

ψους καὶ τοῦ βάθους αὐτοῦ· φθόγγος δ' ἐλέγετο ἡ ὡρισμένη φωνή. Τὸ σύστημα, ἤτοι ἡ ἀλληλουχία τῶν καθ' ὕψος διαφερόντων τόνων, ἡ κλῖμαξ, ἦν τὸ πρῶτον μικρὸν, καὶ ἐξετάθη μόνον μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Τερπάνδρου εὕρεσιν τῆς ἑπταχόρδου λύρας, εἰς ἣν ὁ Πυθαγόρας ἐνομίζετο καὶ ὀγδόην χορδὴν προσθείς. Κατὰ μικρὸν δ' ἔτι ἐκταθὲν, συνέστη τέλος τὸ πλῆρες σύστημα ἐκ 18 τόνων, διαιρεθέντων εἰς 5 τετράχορδα. Ἡ μουσικὴ διῃρεῖτο ἐν γένει εἰς (ᾠδικὴν) φωνητικὴν καὶ ὀργανικὴν, ἧ προσετέθη μετὰ ταῦτα καὶ ἡ ὑποκριτικὴ (παντόμιμος καὶ ὀρχηστική). Περιελάμβανε δὲ τὴν μελοποιίαν, ἤτοι τὴν ᾠδικὴν διάθεσιν τῶν τόνων καθ' ὕψος καὶ βάθος, καὶ τὴν ῥυθμοποιίαν, τὴν κατὰ μεῖζον ἢ ἔλαττον μῆκος διάταξιν αὐτῶν, συμπίπτουσαν ταύτην μετὰ τῆς στιχουργικῆς μετρικῆς, καθ' ἣν ἡ μακρὰ συλλαβὴ παρατείνεται εἰς διάρκειαν διπλασίαν τῆς βραχείας. Εἰς τὸ θέατρον ἵστατο εἰς τὸ μέσον τῆς ὀρχήστρας ὁ ποδοψόφος ἢ ποδοκτύπος, ὅστις κρούπελα ἢ κρούπεζα εἰς τοὺς πόδας φέρων, διὰ τῶν σιδηρῶν πελμάτων αὐτῶν ἐκτύπα τὸν ῥυθμὸν, καὶ ὡδήγει τοὺς μουσικοὺς καὶ τοὺς ψάλτας, ὡς σήμερον ὁ ἀρχηγὸς τῆς ὀρχήστρας διὰ τῶν σχημάτων καὶ τῶν κτύπων τῆς ῥάβδου του. Οὐ μόνον δ' ὁ χορὸς τῶν δραμάτων, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ τοῦ διαλόγου ἡ ἀπαγγελία εἶχε σχέσιν τινὰ μετὰ τῆς μουσικῆς, ὑποστηριζομένη ὑπ' αὐλοῦ ἢ κιθάρας ἐνίοτε. Καὶ σήματα δ' εἶχον ἀπὸ Τερπάνδρου ἢ ἀπὸ Πυθαγόρου γραπτὰ οἱ ἀρχαῖοι, διακρίνοντα τῶν τόνων τὴν διαφοράν. Ἦσαν δὲ ταῦτα τ' ἀλφαβητικὰ γράμματα· ἀλλ' ἡ μέθοδος αὕτη εἶχε πλείστας δυσχερείας, καὶ τοσοῦτον ἀπήτει ἀριθμὸν σημείων, ὥστε ὁ Πλάτων ἔγραφεν, ὅτι πρὸς ἐκμάθησιν τῶν ἁπλῶν ἀρχῶν τῆς μουσικῆς ἀπητοῦντο τρία τοὐλάχιστον

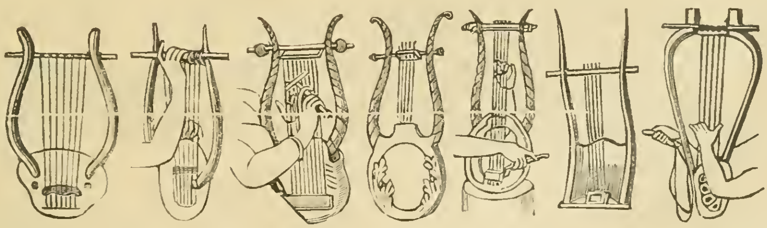
ἔτη. Παρίστων δὲ καὶ μόνην τὴν ὀξύτητα καὶ βαρύτητα τῶν τόνων· τὸ δὲ μῆκος αὐτῶν ἐξελαμβάνετο ἄλλως γνωστὸν, ἢ ἀπήτει ἄλλα σημεῖα πρὸς διάκρισιν. Ἀπητοῦντο δὲ προσέτι καὶ τρόποι πρὸς ἔνδειξιν τῆς ἐ κ β ο λ ῆ ς, ἤτοι τῆς ἐπιτάσεως τῆς φωνῆς, καὶ τοῦ σ π ο υ δ α ι α σ μ ο ῦ, ἤτοι τῆς ἐλαττώσεως

σθεῖσα λ ύ ρ α (ἴδ.), ἑπτάχορδος ἐξ ἀρχῆς, ἢ κατ' ἄλλους ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀμφίωνος ἢ τοῦ Λίνου ἐφευρεθείσης κ ι θ ά ρ ι ο ς ἢ κ ι θ ά ρ α ς βαθμηδὸν τελειοποιηθεῖσα διὰ προσθήκης τριῶν χορδῶν εἰς ἐκείνης τὰς τέσσαρας. Μεταγενεστέρως δὲ προσέθηκεν ὁ Σιμωνίδης καὶ 8ην, ὁ δὲ Τιμόθεος καὶ 9ην, ἐκτὸς ἂν, ὅπερ πιθα-

αὐτῆς. Τὰ μουσικὰ δὲ ὄργανα ἦσαν, α') τὰ ἐ μ π ν ε υ σ τ ά, ὡς ὁ α ὐ λ ὸ ς (ἴδ.) καὶ ὁ π λ α γ ί α υ λ ο ς, ὁ πρῶτος ἔχων τὸ στόμιον ἄνω (ν. ζουρνᾶς, κλαρινέττα), ὁ δεύτερος, ἧττον ἀγαπητὸς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ἔχων αὐτὸ πλαγίως (ν. φλάουτον)· ἡ σ ά λ-

νώτερον, ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα δὲν περιελαμβάνοντο διάφορα ὄργανα, τῆς λύρας στερουμένης, τῆς δὲ κιθάρας ἐχούσης ἠχητικὴν σανίδα. Αἱ δύο πλευραὶ τῆς λύρας ὠνομάζοντο π ή χ ε ι ς, διὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ ἀρχαίου αὐτῶν σχήματος, καὶ τὰ κάτω ἑπόμενα αὐτῶν μέρη ἦσαν

π ι γ ξ, καὶ τὸ παρὰ τοῖς βαρβάροις μᾶλλον σύνηθες κ έ ρ α ς· ἡ σ ύ ρ ι γ ξ τοῦ Πανὸς, ἰδίως ὄργανον τῶν ποιμένων. Ὁ μηχανικὸς Κτησίβιος ἐφεῦρε τὴν ὕ δ ρ α υ λ ο ν ἢ ὑ δ ρ α υ λ ί δ α σύριγγα, διὰ τοῦ ὕδατος ἠχοῦσαν, καὶ εἶτα τελειοποιηθεῖσαν. β') Ἐ ν τ α τ ά· ἡ χ έ λ υ ς, ἡ πρώτη ἐκ χελωνίου κατασκευα-

οἱ ἀ γ κ ῶ ν ε ς, ἀπολήγοντες εἰς τὸ ὑ π ο λ ύ ρ ι ο ν· τὰ δ' ἄνω ἦσαν τὰ κ έ ρ α τ α, καὶ μεταξὺ τῶν πήχεων παρετείνετο πρὸς τὰ ἄνω τὸ ζ υ γ ὸ ν, εἰς ὃ προσηλοῦντο αἱ νευραὶ ἢ χορδαὶ διὰ τῶν στροφίγγων τῶν καλουμένων κ ο λ λ ά β ω ν, αἵτινες ἐνετείνοντο διὰ κλειδὸς λεγομένης χ ο ρ δ ο τ ό ν ο υ. Ὑπὸ δὲ τὰς χορ-

δὰς ἐξετείνετο ἡ λεπτὴ ἀντηχοῦσα σανίς, ἥτις ἠχεῖον ἢ μαγὰς ὠνομάζετο. Αἱ χορδαί, ἐξ ἐντέρων ζῴων τὸ πλεῖστον κατασκευαζόμεναι, ἐπλήττοντο τὸ πλεῖστον διὰ τῆς δεξιᾶς χειρός, καὶ μικροῦ πλήκτρου ξυλίνου, χρυσοῦ ἢ ἐλεφαντίνου. Πρῶτος ἐλέγετο τὴν κιθάραν ἄνευ ᾄσματος μεταχειρισθεὶς ὁ Θρᾷξ Θάμυρις· πρῶτος δὲ μετ' ᾄσματος ὁ Ἀμφίων ἢ ὁ Λίνος. Ἐκαλεῖτο δὲ κιθαριστὴς ὁ παίζων αὐτήν, καὶ κιθαρῳδὸς ὁ πρὸς αὐτὴν ᾄδων. Εἶδος μεγάλης ἑπταχόρδου λύρας ἦν καὶ ἡ (ὁ) βάρβιτος ἢ τὸ βάρβιτον. Ἐκαλεῖτο δ' ἀρχαιότατα φόρμιγξ εἶδος κιθάρας ἄνευ ἠχείου, ἀναλόγου ἑπομένως πρὸς τὴν νῦν ἅρπαν, τῷ Ἀπόλλωνι ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου καὶ ἄλλων ποιητῶν ἀποδιδομένη, πολλάκις ὡς περικαλλής, κατάκοσμος (δαιδαλέη) διὰ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος περιγραφομένη, καὶ διὰ δεσμοῦ ἐκ τοῦ ὤμου ἐξαρτωμένη. Ὡς πρὸς τὴν φωνὴν δ' ἐλέγετο λιγεῖα, πιθανῶς διὰ τῆς μαγάδος τὴν ἔλλειψιν. Ἡ δὲ Σαμβύκη (ἡ ἅρπα) ὁτὲ μὲν μικρὰ ὁτὲ δὲ μεγάλη, εἶχε σχῆμα κυρίως τριγωνικόν, περιέχουσα χορδὰς διαφόρου μήκους, ἑπομένως καὶ διαφόρων τόνων, γνωστὴ καὶ τοῖς Αἰγυπτίοις. Πλὴν δὲ τούτων τὸ τύμπανον ἦν κύκλος ξύλινος ἢ μετάλλινος, ἔχων ἐκτεταμένην μεμβράναν, ἣν ὁ τυμπανιστὴς ἔκρουε διὰ τῆς δεξιᾶς χειρός, κρατῶν τὸ ὄργανον διὰ τῆς ἀριστερᾶς.

Πολλὴ δ' ἦν αὐτοῦ ἡ χρῆσις ἐν ταῖς Διονυσιακαῖς ἑορταῖς, καὶ πολλάκις εἶχε καὶ ἠχηρὰ μετάλλια εἰς τὴν περιφέρειαν, ἅτινα κινούμενα παρῆγον κρότους ὀξεῖς. Ὁμοίως ἐχρησίμευον καὶ τὰ κρόταλα (ἴδ.) καὶ τὰ κρούματα. Τὰ αὐτὰ ὄργανα ἦσαν ἐν χρήσει καὶ κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους, ὅτε τινὰ ἐξ αὐτῶν, ὡς ὁ αὐλὸς καὶ ἡ σάλπιγξ, ἀνεπτύχθησαν εἰς μείζονα ποικιλίαν καὶ τελειοποίησιν, ἰδίως αἱ τελευταῖαι παρὰ τῷ στρατῷ· διότι ὑπὸ καλλιτεχνικὴν καὶ τὴν τῆς ἀγωγῆς ἔποψιν ἡ μουσικὴ ὀλιγώτερον ἐξετιμᾶτο παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἢ παρὰ τοῖς Ἕλλησι, καὶ ἠσκεῖτο παρ' αὐτοῖς τὸ πλεῖστον ὑπὸ ξένων ἢ δούλων, πλὴν τῆς στρατιω-

τικῆς, εἰς θυσίας, θριάμβους, δεῖπνα καὶ τελετάς, καὶ εἰς τὸ θέατρον· ἀλλ' ἐκεῖ πολὺ ὀλιγώτερον ἢ ἐν Ἑλλάδι, διότι τὰ ῥωμαϊκὰ δράματα δὲν εἶχον χορούς, καὶ μόνη ἡ τῶν στί-

χων ἀπαγγελία ὑπεστηρίζετο καὶ ἐνταῦθα ὑπ' αὐλοῦ. Τὰ ἐντατὰ ὄργανα λέγονται μό-

νον τῷ 186 π. Χ. εἰσαχθέντα παρὰ Ῥωμαίοις· οἱ δ' αὐλοὶ ἦσαν συνήθως διπλοῖ, ὁ δεξιὸς καὶ ὁ ἀριστερός. Αἱ δ' εἰς τὰ

δεῖπνα προσερχόμεναι ψάλτριαι καὶ σαμβυκίστριαι ἦσαν τὸ πλεῖστον Ἑλληνίδες,

οὐχὶ ἐκ τῶν αὐστηροτέρων τὰ ἤθη. Ὁ Τιβέριος ἀπέβαλε τῆς Ῥώμης πάντας τοὺς μου-

σικοὺς καὶ τοὺς ὑποκριτάς· ἀλλ' οἱ λοιποὶ αὐτοκράτορες ἐπροστάτευον αὐτούς, μάλιστα δ' ὁ Νέρων, μεθ' οὗ τὸν θάνατον 500 μουσικοὶ ἀπεπέμφθησαν.

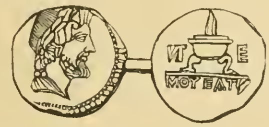
Μουσώνιος 'Ροῦφος, ἐκ Τυρρηνίας τῆς Ἰταλίας, στωϊκὸς φιλόσοφος ἐπὶ Νέρωνος καὶ Οὐεσπασιανοῦ, ὑφ' οὗ καὶ πολὺ ἠὐνοεῖτο, διδάσκαλος τοῦ Ἐπικτήτου. Ἔγραψεν ἐν ἄλλοις περὶ ἀσκήσεως τῆς ἀρετῆς, σύγγραμμα ἀξιόλογον, οὗ ὡραῖον ἀπόσπασμα, ὡς καὶ πολλὰ ἐκ τῶν φιλοσοφικῶν γνωμικῶν του, διεσώθησαν παρὰ Στοβαίῳ.

Μόψιον, πόλις τῆς Πελασγιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐπὶ λόφου βορείως τῆς Λαρίσης (Στρβ.).

Μοψοπία, κατὰ Στράβωνα (Θ, 397). ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Ἀττικῆς, κατὰ βασιλέα τινὰ Μόψοπον.

Μόψος, 1) Εἷς τῶν Λαπιθῶν, ἐξ Οἰχαλίας ἢ Τιτάρου, υἱὸς τοῦ Ἄμπυκος ἢ Ἀμπύκου καὶ τῆς νύμφης Χλωρίδος, ἤ, ὡς μάντις, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, μετασχὼν τῆς θήρας ἐν Καλυδόνι, παρευρεθεὶς εἰς τοῦ Πειρίθου τοὺς γάμους, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, καὶ μάντις αὐτῶν (Πίνδ. Πύθ. Δ. 190). Ὡς Ἀργοναύτης ἀπέθανε δηχθεὶς ὑπὸ ὄφεως ἐν Λιβύῃ, καὶ τῷ ἀπεδόθησαν ἐκεῖ ἥρωος τιμαὶ καὶ μαντεῖον.—2) Υἱὸς τῆς Μαντοῦς καὶ τοῦ Κρητὸς Ῥακίου, ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὡς ἥρως τιμώμενος, καὶ χρηστήρια ἔχων ἐν Μαλλῷ τῆς Κιλικίας καὶ ἐν Κολοφῶνι, ἔνθα καὶ ἤρισε πρὸς τὸν Κάλχαντα (ἴδ.). Τὴν Μαλλὸν δ' ἵδρυσε μετ' Ἀμφιλόχου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀμφιαράου μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Ἰλίου. Ἀλλ' ἐρίσαντες περὶ τῆς κατοχῆς τῆς πόλεως καὶ μονομαχήσαντες, ἐφονεύθησαν ἀμοιβαίως.

Μόψου ἑστία, ἐπίσημος πόλις τῆς Κιλικίας, διαρρεομένη ὑπὸ τοῦ Πυράμου πο-

ταμοῦ, ἐπὶ τοῦ ὡραίου Ἀλοΐου πεδίου, μεταξὺ Ταρσοῦ καὶ Ἰσσοῦ (Στρβ. ΙΔ, 667). Μόψου κρήνη δέ, ἄλλη πόλις αὐτόθι ἐπὶ τοῦ Κύδνου, βορείως τῆς Ταρσοῦ, ἔνθα ἀπέθανεν ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος Α'. (Amm. Marc. XXI 15).

Μύγδονες, 1) κάτοικοι τῆς Μυγδονίας ἐν Μακεδονίᾳ (Ἡρδ. Ζ, 123.—Θουκ. Β, 99. 100), ἐκ Θράκης καταγόμενοι (ἴδ. Μακεδονία).—2) Λαὸς ἐκ Θράκης εἰς Βιθυνίαν εἰσβαλὼν καὶ οἰκήσας περὶ τὸ ὄρος Ὄλυμπον καὶ τὴν λίμνην Δασκυλῖτιν (Στρβ. Ζ, 295. ΙΒ, 564. 575).

Μύγδων, 1) Βασιλεὺς τῶν Βεβρύκων, ἀδελφὸς τοῦ Ἀμύκου, θανατωθέντος ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους πορευομένου πρὸς τὰς Ἀμαζόνας. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἄκμωνος, πατὴρ τοῦ Κορσίβου, βασιλέως τῶν Φρυγῶν, οἵτινες κατ' αὐτὸν Μύγδονες ὠνομάσθησαν. Μετὰ τοῦ Ὀτρέως καὶ τοῦ Πριάμου ἐπολέμησε κατὰ τῶν Ἀμαζόνων (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 186).

Μύδων, υἱὸς Ἀντυμνίου, Τρώς, ἡνίοχος τοῦ Πυλαιμένους, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀντιλόχου (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 580).

Μυέκφορος, πόλις τῆς Αἰγύπτου ἀπέναντι τῆς Βουβάστιος, εἰς τὸν Μυεκφορίτην νομὸν (Ἡρδ.—Ξνφ.—Στφ. Βυζ.).

Μυθολογία, ἡ θεωρία καὶ ἐξιστόρησις τῶν μύθων τῶν ἀρχαίων πολυθεϊκῶν θρησκευμάτων, καὶ ἰδίως τῶν Ἑλληνικῶν, παρ' ᾧ ἐντελέστερον καὶ συνεπέστερον ἢ παρὰ παντὶ ἄλλῳ ἀνεπτύχθη ὁ μῦθος. Ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις, οἷον παρ' Ὁμήρῳ, μῦθος ἐδήλου κυρίως τὸν λόγον, τὴν διήγησιν.

Εἶτα ὅμως μύθους ἔλεγον τὰς προϊστορικὰς καὶ ἐκ παραδόσεως πιστευομένας διηγήσεις περὶ τῶν ἐνεργειῶν καὶ τῆς τύχης ἀτόμων ἅτινα ὑπετίθεντο ὅτι τότε ἔζων, καὶ οὐ σπανίως εἰσὶν ἁπλῶς ἡ προσωποποίησις τῶν ἰδεῶν καὶ γνώσεων τῶν χρόνων ἐκείνων. Δύνανται δὲ νὰ διακριθῶσιν εἰς τοὺς περὶ θεότητά τινα περιστρεφομένους, καὶ εἰς τοὺς πραγματευομένους περὶ ἀνθρώπου ἢ ἥρωος ζήσαντος, ἢ ὑποτιθεμένου ὅτι ἔζησεν ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς προηγηθείσης τῆς ἱστορίας· καὶ τὴν μὲν πρώτην κατηγορίαν ὀνομάζομεν σήμερον μῦθον, τὴν δὲ δευτέραν μᾶλλον παράδοσιν, ἀμφοτέρας ἀφορώσας συμβάντα καὶ πράξεις ἔστι μὲν ὅτε ἀληθεῖς, ἔστι δ' ὅτε ὑποτιθεμένας ἢ συμβολικάς. Ἐν τοῖς θείοις μύθοις, καὶ μάλιστα τοῖς τῆς κοσμογονίας καὶ θεογονίας, ἐπικρατοῦσι τὸ πλεῖστον ἰδανικαὶ καὶ εἰς ὑποτιθέμενα ἱστορικὰ γεγονότα μεταπεποιημέναι ἀντιλήψεις καὶ ἔννοιαι ἀφηρημέναι περὶ τοῦ φυσικοῦ καὶ ἠθικοῦ κόσμου, περὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς δυνάμεως τῶν διαφόρων θεῶν, τῆς πιστευομένης προσαλλήλου σχέσεως τῶν θεῶν καὶ τῆς τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς θεοὺς κτλ., ὡς ἡ πίστις ὅτι ἡ Γῆ ἐγέννησε τὸν Οὐρανόν· ὅτι ὁ Ζεὺς μετὰ τῆς Θέμιδος ἐγέννησε τὰς Ὥρας· ὅτι ὁ Ζεὺς κατέπιε τὴν Μῆτιν, ἐντὸς αὐτοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν ὑποδεικνύουσαν, κτλ. Αἱ παραδόσεις ἐκ τοῦ ἐναντίου στηρίζονται, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, εἰς ἱστορικὰ μᾶλλον διδόμενα, πολλαχῶς ὅμως μεταποιούμενα, καὶ πολλάκις συνδεόμενα καὶ μετὰ μόνων θεωριῶν. Οὕτως ἀφηγούμεναι περὶ μεταναστεύσεων, ἱδρύσεων πόλεων κλπ., ἐγκαταμιγνύουσι διηγήσεις περὶ διαφόρων συνεργειῶν τῶν θεῶν, αἵτινες ἀντιπροσωπεύουσιν ἰδέας περὶ δικαίου, περὶ συγχρόνων καὶ ἐγχωρίων ἠθῶν, κτλ. Τῆς μυθολογίας ἑπομένως ἐστὶ τὸ κυριώτερον στοιχεῖον θρησκευτικὸν, δι' ὃ καὶ ἡ λέξις μυθολογία ἐμφαίνει κυρίως τὴν ἀρχαίαν θρησκείαν, εἰ καὶ αἱ δύο ἔννοιαι δὲν ἀντιστοιχοῦσι καθ' ἅπαντα. — Οἱ πρῶτοι μῦθοι πηγάζουσιν ἐκ τῆς ἀπωτάτης ἀρχαιότητος τῆς ἐθνικῆς ὑπάρξεως, ἀλλ' ἀναγκαίως προϋποθέτουσι προϋπάρχουσαν ἤδη μέχρι τινὸς τὴν γλῶσσαν, καὶ ἀρχήν τινα θρησκευτικῶν ἀντιλήψεων. Ἰδίως μήτηρ τῆς μυθολογίας ἐστὶ ἡ φυσιολατρεία, ἡ τὰς δυνάμεις τῆς φύσεως ὡς θείας τινὰς προσωποποιοῦσα, καὶ ἵνα αὐτὰς καταληπτοτέρας καταστήσῃ τῇ κοινῇ ἀντιλήψει, ὑποβάλλουσα αὐταῖς ἀνθρωπίνας πράξεις καὶ διαθέσεις. Ἡ ἀνθηρὰ καὶ ποιητικὴ φαντασία οὐ μόνον ἐξόχως πεπροικισμένων ἀτόμων, ἀλλ' ἐν γένει τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος, συνετέλει ἰσχυρῶς εἰς τὰς τοιαύτας ἐνσωματώσεις τῶν ἀφηρημένων ἰδεῶν, τὰς ὅλως αὐτομάτους καὶ ἄνευ ἐπιγνώσεως γινομένας, ἃς τέλος θρησκευτικὴ πίστις ἐπέβαλλε καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἐν ἀγνοίᾳ ἐπινοήσαντα αὐτὰς λαὸν, παραδίδουσα αὐτὰς ἐκ γενεᾶς εἰς γενεὰν, διὰ τῶν αἰώνων ὅμως μεταρρυθμιζομένας κατὰ τόπους καὶ χρόνους. Τὸ εὐφάνταστον καὶ φυσικῶς φιλόκαλον τῶν Ἑλλήνων, θάλλον ἐν πλήρει ἐλευθερίᾳ, ἀνέπτυξε παρ' αὐτοῖς μυθολογίαν πολὺ εὐγενεστέραν καὶ ἐντελεστέραν ἢ ὅτι δυνατὸν ἦν παρὰ τοῖς βαρβάροις λαοῖς, οἷς ἐπέβαλλε δουλικῶς τὰ ἑαυτῆς δόγματα ἡ ἱεροκρατία, καὶ παρὰ τοῖς Ἰταλοῖς, πρακτικὸν ἔχουσι μᾶλλον τὸ πνεῦμα, καὶ παραδεχομένοις ξένας λατρείας λαῶν μᾶλλον αὐτῶν προκεχωρηκότων εἰς τὸν πολιτισμόν. Δὲν ἀπετέλει δ' ἀνέκαθεν ἡ μυθολογία κύκλον ὡρισμένον καὶ ἀνυπέρβλητον, ἀλλ' ἐξετείνετο καὶ μετεποιεῖτο βαθμηδὸν κατὰ χρόνους καὶ περιστάσεις, καὶ ἡ ποίησις οὐ σπανίως μετέτρεπεν αὐτὴν κατὰ τὰς ἰδέας τῆς ἐποχῆς, ὡς, παραδείγματος χάριν, ἐν ταῖς Μεταμορφώσεσι τοῦ Ὀβιδίου πολλὰ φαίνονται εἰς τὴν ἀτομικὴν ἐφεύρεσιν τοῦ ποιητοῦ καὶ εἰς τὸν οὐχὶ λίαν φιλόκαλον χαρακτῆρα τῆς ἐποχῆς ὀφειλόμενα. Τὸν Ὅμηρον καὶ τὸν Ἡσίοδον λέγει ὁ Ἡρόδοτος (Β, 53), δόντας εἰς τοὺς Ἕλληνας τὴν Μυθολογίαν καὶ τὴν Θεογονίαν. Καὶ φέρουσι μὲν καὶ ἐν τοῖς Ὁμηρικοῖς ἔπεσιν οἱ θεοὶ τὸν τύπον τὸν καιρῶν αὐτῶν, ἐνεργοῦντες συνεχέστατα κατὰ τοῦ

ποιητοῦ τὴν ἐπίνοιαν· ἀλλ' ἐν τῷ Ὁμήρῳ περιέχονται ἐν συνδυασμῷ καὶ συστηματοποιήσει πᾶσαι αἱ τῶν πρὶν ῥαψῳδῶν περὶ τῶν θείων προσώπων διηγήσεις, καὶ αἱ τῶν διαφόρων Ἑλληνικῶν φύλων περὶ αὐτῶν πεποιθήσεις, συναπαρτίζουσαι τὴν ἑνότητα μιᾶς καὶ γενικῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας, ἰδίως ἀντιπροσωπευούσης τὰς σχέσεις, ἰδέας καὶ διαθέσεις τῆς ἡρωϊκῆς ἐποχῆς. Ἡ δὲ τοῦ Ἡσιόδου μυθολογία ἐστὶν ἡ θεογονικὴ καὶ κοσμογονική, ἀφηγουμένη τὴν γέννησιν, ἢ διὰ διαφόρων μετατροπῶν καταγωγὴν τοῦ τότε ἐπικρατοῦντος συστήματος τῶν θεῶν ἀπὸ ἀρχαιοτέρου, τοῦ τῶν Τιτάνων, καὶ αὐτοῦ τούτου ἀπὸ ἔτι προγενεστέρου, τοῦ τῶν ἀρχικῶν δυνάμεων τῆς φύσεως. Μετ' ἐκείνους δ' ἔμεινεν ἡ μυθολογία διαρκῶς ἓν τῶν πρωτίστων ἀντικειμένων τῆς ποιήσεως, τῆς τέχνης καὶ τῶν φιλοσοφικῶν τῆς ἐπιστήμης θεωριῶν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. Οὕτως οἱ μεθ' Ὅμηρον ἠθοποιοὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συνέλεγον μυθολογικὰ ἀντικείμενα, καὶ ἐπραγματεύοντο αὐτὰ εἰς ἰδιαιτέρους κύκλους, πολλάκις ταῦτα ὑπὸ ἰδίαν ἔποψιν καὶ κατ' ἰδίαν ἐπίνοιαν διαπλάττοντες. Ἔτι δ' ἐλευθερώτερον ἐξεμεταλλεύοντο τὴν μυθολογικὴν ὕλην οἱ λυρικοί, μεταποιοῦντες τοὺς μύθους δι' ἀλλοιώσεων, προσθηκῶν ἢ ἀφαιρέσεων ὅσαι συνεφώνουν πρὸς τὰς μυθικὰς ἀντιλήψεις ἢ τὰς ἠθικὰς τάσεις τῆς ἐποχῆς των ἢ πρὸς τὸ σύστημα καὶ τὸν σκοπὸν τῶν ποιημάτων αὐτῶν. Οὕτω φερ' εἰπεῖν ὁ Πίνδαρος, καίτοι πεπεισμένος περὶ τῆς ἀληθείας τῶν μύθων, ὅταν ὅμως ἀπαντᾷ τι προσκροῦον πρὸς τὴν ἠθικὴν ἢ τὴν ἀξιοπρέπειαν θεοῦ τινος ἢ ἥρωος, οὐδόλως διστάζει νὰ μεταρρυθμίσῃ τὸν μῦθον (Ὀλ. Α, 47), μὴ ἀμφιβάλλων ὅτι τὸν εἶχε διαφθείρει ἄγνοια ἢ κακία. Καὶ οἱ τραγικοὶ πολλάκις ἀδιστάκτως μεταρρυθμίζουσι τοὺς μύθους ἀναλόγως τῶν χρόνων καὶ τῆς πίστεως τῶν ἀκροατῶν καὶ κατὰ τὰς ἀξιώσεις τῆς τέχνης των, ἐν Ἀττικῇ κολακεύοντες τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐπὶ τὸ δραματικώτερον τὴν ἀνάμιξιν τῶν θεῶν εἰς τὴν δρᾶσιν τῶν τραγικῶν αὐτῶν προσώπων παρασκευάζοντες. Ὁ Αἰσχύλος, ὁ εἰς θεωρητικὰς καὶ θεολογικὰς μᾶλλον ἐπόψεις ἀρεσκόμενος, καὶ ὁ Σοφοκλῆς, οὗ ἡ τάσις ἐστὶ μᾶλλον ἱστορικὴ καὶ πρὸς τὸν πραγματικὸν βίον τετραμμένη, ἐμμένουσιν εἰς τὰς παραδόσεις πιστότερον τοῦ Εὐριπίδου, οὗ ἡ ἐποχή, ἧττον θρησκευτική, ἔκλινεν ἤδη μᾶλλον πρὸς φιλοσοφίαν ἀμφιβολίας καὶ δισταγμοῦ, ἔτι δὲ μᾶλλον ἐκείνων τοῦ Ἀριστοφάνους τοῦ οὐχὶ πάντοτε μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς θεοὺς τῶν προγόνων του προσφερομένου. Οἱ δ' Ἀλεξανδρινοὶ ποιηταί, καὶ οἱ μετ' αὐτῶν συνεχόμενοι Ῥωμαῖοι, ἤθελον νὰ ἐπιβάλλωνται καὶ ἑλκύωσι τὴν προσοχὴν ἀνασκαλεύοντες μύθους ὀλίγον γνωστοὺς καὶ ἐπιχωρίους. Ἡ δὲ καλλιτεχνία διέπλαττε καὶ ὁρατὰς καθίστα τὰς μορφὰς τῶν θεῶν καὶ ἡρώων, ὡς περιέγραφεν αὐτὰς ἡ ποίησις, τὸ πρῶτον δὲ ἡ τοῦ Ὁμήρου, καὶ δι' αὐτῶν πλουσίως διεποίκιλλε τὰ ἱερὰ καὶ πλεῖστα τῆς κοινῆς χρήσεως σκεύη. Μεταξὺ δὲ τῶν λογογράφων οἱ ἱστορικοὶ ἐξηκολούθησαν τὸ ἔργον τῶν ἐποποιῶν, πολλὰ συγγράφοντες καὶ συστηματικῶς ἐκτιθέντες, ὅσα ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων ἐπῶν ἢ ἐκ τῶν ἐγχωρίων θρησκευμάτων συνέλεγον. Τοῦτο δὲ μεθοδικῶς ἐξηκολούθησαν μετὰ ταῦτα οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος μυθογράφοι (ὡς ὁ Ἀπολλόδωρος), οἱ τῶν ποιητῶν σχολιασταί, καὶ οἱ περιηγηταὶ (ὡς ὁ Παυσανίας). Μυθικὰς διηγήσεις περιέχουσιν ἐνίοτε καὶ ὁ Ἡρόδοτος καὶ ὁ Θουκυδίδης, ἱστορικὰ ποριζόμενοι ἐξ αὐτῶν συμπεράσματα, ἀλλ' ἄνευ μεθόδου ὡρισμένης καὶ ἐπιστημονικῆς. Παρὰ μεταγενεστέροις ἱστορικοῖς, οἷον τῷ Ἐφόρῳ, μάλιστα τῷ Εὐημέρῳ καὶ προσέτι καὶ τῷ Διοδώρῳ, ἐπεκράτησεν ὡς πρὸς τοὺς μύθους ὁ πραγματισμός, ἤτοι ἡ καὶ παρ' ἀρχαιοτέροις λογογράφοις ἤδη ἀρξαμένη τάσις τοῦ νὰ δίδωσιν εἰς τοὺς μύθους σημασίαν ἱστορικήν. Ἡ φιλοσοφία δ' ἀνέκαθεν ἐθεώρησε τὸν μῦθον ὑπὸ δύο διαφόρους ἐπόψεις, εἴτε ὡς ἀλληγορίαν αὐτὸν ἐξηγοῦσα, εἴτε τὴν ἀλήθειαν

αὐτοῦ ἄντικρυς ἀρνουμένη. Καὶ ἐξηκολούθουν μὲν ἀμφότεραι αὗται αἱ ἐπόψεις διὰ πάσης τῆς ἀρχαιότητος, ἐκορυφώθησαν ὅμως ἐπὶ τῆς παρακμῆς τοῦ πολυθεϊσμοῦ. Ἰδίως, οἱ μὲν Νεοπλατωνικοὶ καὶ οἱ Γνωστικοὶ ἐπελάβοντο ἐπὶ τὸ αὐθαιρετότερον τῆς ἀλληγορικῆς θεωρίας πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἰδίων αὐτῶν θεολογικῶν δογμάτων· τοῖς φανταστοῖς δὲ καὶ δυσυποστάτοις τούτοις δόγμασιν ἀντετάττετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὑπερνικῶσα ἡ σκέψις. Προσέτι δ' ἐπὶ τῶν χρόνων τῆς παρακμῆς προσελαμβάνοντο καὶ ἔξωθεν ξενικὰ μυθεύματα, ἀλλοιοῦντα τὸ ἐπιχώριον, ἐπιτείνοντα τὴν δεισιδαιμονίαν, καὶ συγχέοντα τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις, ὅπερ καὶ οὐ μικρὸν διηυκόλυνε τὸν θρίαμβον τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς δὲ χρόνοις οἱ κριτικοὶ καὶ ἱστορικοὶ τῆς 17 καὶ 18 ἑκατονταετηρίδος ἐθεώρουν καὶ διηρεύνων τὴν μυθολογίαν ὑπὸ πραγματικὴν ἔποψιν ὡς ἱστορίαν· συγχρόνως δὲ τὸ θρήσκευμα τῶν ἀρχαίων ἔβλεπον ὑπὸ μονομερῆ καὶ αὐτοί, μᾶλλον δεισιδαίμονα, ἔποψιν, ὡς προοδοποίησιν καὶ ὡς διαστροφήν τινα τοῦ μέλλοντος ν' ἀποκαλυφθῇ χριστιανισμοῦ. Ἐπὶ τῆς ἀρχῆς δὲ τῆς παρούσης ἑκατονταετηρίδος, συμφώνως πρὸς τὴν τότε ἐπικρατεστέραν τάσιν τῆς φιλοσοφίας, ἐξενίκα ἡ θεωρία περὶ ὑπάρξεως ἐν τῇ Ἀνατολῇ παναρχαίου τινὸς λαοῦ (Ἰνδῶν, Ἀσιανῶν, Αἰγυπτίων, κλπ.), κεκτημένου καθαρὰν ἐπίγνωσιν τῆς θεότητος, αὐτοῦ δὲ οἱ ἱερεῖς ὅτι μετέφερον βαθμηδὸν τὴν θεμελιώδη ταύτην σοφίαν δι' ἀλληγορικῶν μύθων, ἤτοι διὰ γλώσσης εἰκονικῆς ἐπίτηδες ἐπινοηθείσης, εἰς τοὺς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀδιαμορφώτους λαοὺς τῆς γῆς, καὶ αὐτοὺς τοὺς Ἕλληνας, ἐν τῷ σκότει ἔτι τότε διατελοῦντας· ἡ δὲ καθαρὰ θρησκεία ὅτι ἐν ἀφῃρημένῃ διδασκαλίᾳ καὶ μυστικοῖς τύποις διετηρήθη ἐν τοῖς μυστηρίοις. Μεταγενέστεροι ὅμως κριτικοί, τὸ ἐπισφαλὲς τοιούτων κρίσεων ἐκ τῶν προτέρων ἐνορῶντες, ἀναγνωρίζουσι μὲν ἐπιρροὴν τῶν πρώτων ἐντυπώσεων τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐφαρμογὴν μέχρι τινὸς τῆς ἀλληγορίας εἰς τὴν ἀρχαίαν μυθολογίαν, ἀλλὰ σκόπιμον θεωροῦσι νὰ ἐξετάζωσιν αὐτὴν καὶ ὑπὸ τὴν ἱστορικὴν ἔποψιν, ὡς καὶ ταύτης πολλάκις καὶ σπουδαίως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ μεταρρύθμισιν τῶν μύθων συντελεσάσης.

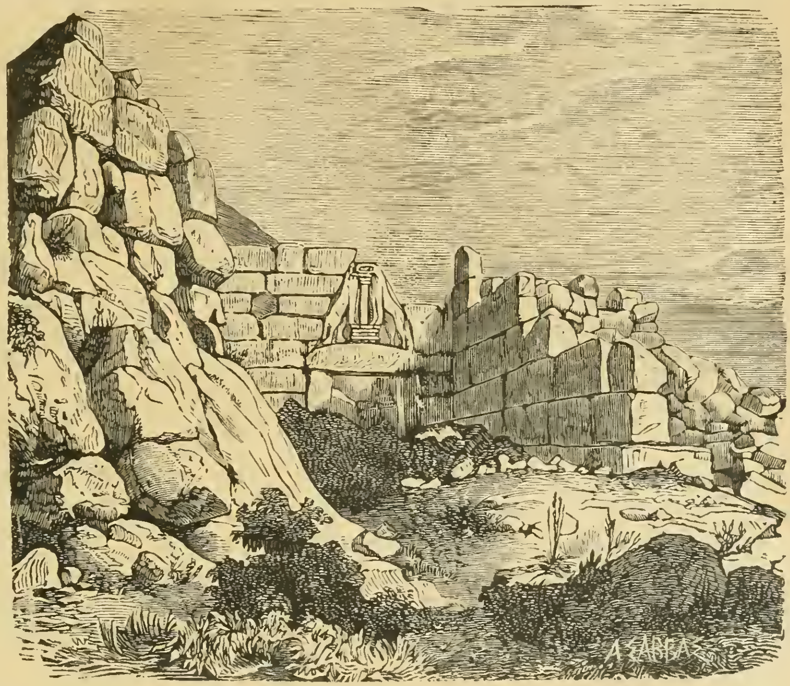
Μύια, 1) θυγάτηρ τοῦ Πυθαγόρου καὶ τῆς Θεανοῦς, σύζυγος τοῦ ἀθλητοῦ Μίλωνος τοῦ Κροτωνιάτου. Εἰς αὐτὴν ἀποδίδοται σωζομένη ἐπιστολὴ πρός τινα Φύλλιδα, ἥτις βεβαίως ἐστὶ χρόνων μεταγενεστέρων. — 2) Ποιήτρια μνημονευομένη μετὰ τῆς Κορίννης καὶ τῆς Σαπφοῦς, ἴσως ὅμως ἐπωνύμιον μόνον τῆς Κορίννης, ὡς ἡ Σαπφὼ ἐπωνομάζετο μέλισσα ἢ Μουσῶν τέττιξ, μεταποιηθὲν ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων εἰς ὄνομα ποιητρίας. — 3) Ἑτέρα ποιήτρια Σπαρτιᾶτις, ἥτις, ὡς μνημονεύεται, ἔγραψεν ὕμνους εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἄρτεμιν.

Μυίαγρος, ἐπίθετον τοῦ Διὸς ἐν Ἤλιδι καὶ Ἀρκαδίᾳ, ἔνθα ἐλέγετο ἀπαλλάξας τοὺς κατοίκους ἐκ νόσου ἣν ἐπέφερε τὸ πλῆθος τῶν μυιῶν (Παυσ. Η, 26. — Plin. X, 28).

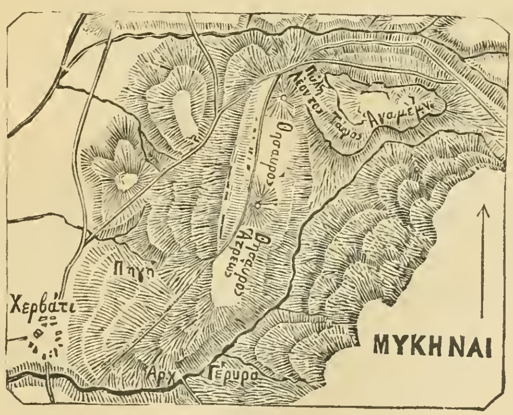
Μυκάλη, ἡ δυτικὴ προβολὴ τοῦ ἐν Ἰωνίᾳ ὄρους Μεσσογίδος, προέχουσα ἀπέναντι τῆς νήσου Σάμου μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Τρωγιλίου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 869), ν. Καναπίτσα. Ὁ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς νήσου πορθμὸς ἔχει πλάτος 7 σταδίων, καὶ ἐκεῖ τῷ 479 π. Χ. λαμπρῶς κατεναυμάχησαν τοὺς Πέρσας ὁ Λεωτυχίδης καὶ ὁ Ξάνθιππος (Ἡρδ. Θ. 96. — Ἴδ. καὶ Α, 148. Ζ 80. — Θουκ. Α. 14. 89. Η, 79. — Στρβ. ΙΓ, 636).

Μυκαλησσὸς, ἀρχαία πόλις Βοιωτικὴ (Ὁμ. Ἰλ, Β, 498), πρὸς τῇ Τανάγρᾳ, μεταξὺ Θηβῶν καὶ Χαλκίδος, δυτικῶς τῆς Αὐλίδος. Ἔλαβε δὲ κατὰ τὴν παράδοσιν, τὴν ἐπωνυμίαν ἐκ τῆς δαμάλεως ἥτις καθωδήγησε τὸν Κάδμον, καὶ ἐνταῦθα ἔστη μυκωμένη. Τῷ 414 π. Χ. Θρᾶκες μισθωτοὶ τῶν Ἀθηναίων ἐπέπεσαν ἐπὶ τὴν τότε ἀνθοῦσαν πόλιν, καὶ ἀπέσφαξαν σχεδὸν πάντας αὐτῆς

τοὺς κατοίκους· ἔκτοτε ἤρξατο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐκπίπτουσα, καὶ ἐπὶ Παυσανίου ἦν ἤδη ἐντελῶς κατεστραμμένη (Θουκ. Ζ, 29.— Παυσ. Α, 23, 3. — Θ, 19, 4). Μένουσι δ' ἔτι ἀφανῆ αὐτῆς ἐρείπια.

Μυκερῖνος (κατὰ τὰς ἐπιγραφὰς Μεγχερά), βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, ὁ διάδοχος τῶν Χέοπος καὶ Χεφρὴν, τῶν ἐγειράντων τὰς δύο μεγίστας τῶν σωζομένων πυραμίδων, ὁ ἱδρύσας τὴν τρίτην ἐν Γιζὲ, πρὸς τῷ Καίρῳ, παρὰ ταῖς δύο ἄλλαις σωζομένην, μικροτέραν μὲν (218′ ὑψηλὴν), ἀλλ' ἐντελέστερον διατηρουμένην, διότι σώζει καὶ μέρος τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῆς ἐπιφανείας. Οὗτος ἠνέωξεν αὖθις τοὺς ὑπὸ τῶν προκατόχων του κλεισθέντας ναοὺς (Ἡρδ. Β, 129—134). Οἱ ἱερεῖς παρ' ὧν ὁ Ἡρόδοτος ἠρύσατο τὰς πληροφορίας ἔταττον τὸν βασιλέα τοῦτον εἰς νεωτέρους χρόνους, τοὺς τῆς παρακμῆς, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιγραφὰς, καὶ κατὰ Μανέθωνα, ὅστις ὀρθῶς τὸν ὀνομάζει Σοῦφιν Β Μεγχερὲς, ἀνῆκε τῇ Δ' δυναστείᾳ, ζῶν περὶ τὸ 4 100 π. Χ.

Μυκῆναι (καὶ Μυκήνη. Ὁμ. Ἰλ. Δ, 52), εὐρυάγεια, ἐϋκτίμενον πτολίεθρον, πολύχρυσος πόλις τῆς Ἀργολίδος, ἕδρα τῶν διαδόχων τοῦ Δαναοῦ, εἶτα δὲ τῶν Πελοπιδῶν ἐφ' ὧν καὶ ἰσχυρὰ καὶ ἐπίσημος ἀνεδείχθη. Ἐν τοῖς μεταγενεστέροις χρόνοις ὅμως ἐξέπεσε· καὶ ἐπὶ τῶν Μηδικῶν, ἐπειδὴ συνεξέπεμψε μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων πολεμιστὰς εἰς Πλαταιάς (Ἡρδ. Ζ, 202. Θ, 27), παροργισθέντες οἱ εἰς αἰσχρὰν οὐδετερότητα ἐμμείναντες Ἀργεῖοι, προσέβαλον αὐτὴν μετέπειτα, τῷ 463 π. Χ., συνεργούντων καὶ τῶν Τεγεατῶν καὶ Κλεωναίων, καὶ στερήσει τροφῶν ἐβιάσθησαν οἱ κάτοικοι, ἐγκαταλιπόντες τὴν ὀχυρὰν αὐτῶν πόλιν, νὰ

μετοικήσωσιν οἱ μὲν εἰς Κηρύνειαν τῆς Ἀχαΐας, οἱ δὲ παρ' Ἀλεξάνδρῳ Α' τῆς Μακεδονίας. Ὁ Παυσανίας εἶδεν αὐτὴν ἔρημον, καὶ περιγράφει (Β, 16, 5) μεγάλα αὐτῆς ἐρείπια, ὡς τὰ κυκλώπεια αὐτῆς τείχη μετὰ τῆς πύλης τῶν λεόντων (ἴδ. πλαστική), τὸν θησαυρὸν τοῦ Ἀτρέως, τοὺς τάφους τοῦ Ἀτρέως καὶ Ἀγαμέμνονος, ἅτινα πάντα εἰς τὴν αὐτὴν σχεδὸν κατάστασιν σώζονται μέχρι τοῦδε. Ὁ Ἐρρ. Σχλείμανν μεγάλην ἀνέδειξεν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν γνῶσιν τῆς ἀρχαιότητος, ἀνασκάψας ἐνταῦθα τῷ 1876, καὶ ἀνευρὼν μετὰ βεβαιότητος μὴ ἐπιδεχομένης ἀμφισβήτησιν τὸν τάφον τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐντὸς τῆς πύλης τῶν λεόντων, εἰς τὴν πρὸς Δ αὐτῆς γωνίαν, μετὰ τῶν σκελετῶν τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ καὶ παντοίων ὅπλων, χρυσῶν διαδημάτων καὶ παντοίων τορευτῶν κοσμημάτων τῆς ὁμηρικῆς ἐποχῆς. Προσέτι δ' ἐκαθάρισεν ἐντελῶς τὸν Θησαυρὸν τοῦ Ἀτρέως καὶ ἄλλους τινὰς ἐκεῖ περικειμένους, οἵτινες γνωστοὶ μὲν ἦσαν, ἀλλὰ μέχρις ἐκείνου δὲν εἶχον ἀνασκαφῇ.

Μυκηνεὺς, υἱὸς τοῦ Σπάρτωνος, ἔγγονος τοῦ Φορωνέως, κατά τινας κτίστης τῶν Μυκήνῶν (Εὐριπ. Ὀρ. 1247).

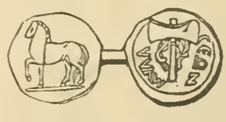
Μυκήνη, θυγάτηρ Ἰνάχου, γυνὴ τοῦ Ἀστέροπος, καθ' ἣν ὠνομάσθησαν αἱ Μυκῆναι (Ὁμήρ. Ὀδ. Β, 120.— Παυσ. Β, 16).

Μυκοί, ἀσιατικὸς λαὸς, καθ' Ἡρόδοτον (Γ, 93. Ζ, 68), τῇ ιδ' σατραπείᾳ ἀνήκων, ἀλλ' ἀγνώστου κατοικίας.

Μύκονος, μία τῶν Κυκλάδων, νῆσος μικρὰ καὶ βραχώδης, ΝΑ τῆς Τήνου καὶ Β τῆς Δήλου κειμένη, ἔκτασιν δ' ἔχουσα περίπου 2 1/10 τετραγωνικῶν μιλίων. Εἰς αὐτὴν ἔθετεν ὁ μῦθος τὴν γιγαντομαχίαν τῶν ἀπωτάτων μυθικῶν χρόνων, καὶ ὑπ' αὐτὴν ἐλέγοντο κείμενοι πάντες οἱ ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους φονευθέντες Γίγαντες, ὅθεν καὶ ἡ παροιμία προῆλθε «Πάντες ὑπὸ μίαν Μύκονον,» δηλοῦσα πολλὰ ἀνόμοια καὶ ἀσυνάρτητα πράγματα ὁμοῦ καὶ ὑπὸ μίαν κατηγορίαν τιθέμενα. Οἱ ὀλίγοι ἀγροὶ τῶν κοιλάδων τῆς νήσου εἰσὶ καρποφόροι, ἀλλ' οἱ κάτοικοι ἐπεδίδοντο μᾶλλον εἰς τὴν ναυτιλίαν. Πολλῆς ὅμως ὑπολήψεως δὲν ἀπελάμβανον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις θεωρούμενοι ὡς ἄπληστοι καὶ φιλοκερδεῖς, ἐξ οὗ καὶ τὸ λόγιον· «Μυκόνιος γείτων». Εἶχε δὲ δύο πόλεις ἡ νῆσος (Ἡρδ. ΣΤ, 118.—Θουκ. Γ. 29.—Στρβ. Ι, 437).

Μυλαὶ, 1) Πόλις εἰς τὴν βόρειον ἀκτὴν τῆς Σικελίας ἐπὶ ἀκρωτηρίου ἀποικισθεῖσα τῷ 716 π. Χ. ὑπὸ τῶν Σικελῶν Ζαγκλαίων, καὶ ἔχουσα καὶ ἀκρόπολιν (Θουκ. Γ, 90), ἐν χώρᾳ εὐφόρῳ. Παρ' αὐτῇ κατεναυμάχησαν οἱ Ῥωμαῖοι ὑπὸ τὸν Δουΐλιον τοὺς Καρχηδονίους τῷ 260 π. Χ, ἐν τῷ πρώτῳ Καρχηδονικῷ πολέμῳ, καὶ τῷ 36 ἐνίκησεν ὁ Ἀγρίππας τὸν στόλον τοῦ Πομπηίου (Πολύβ. Α, 10. — Δ. Κάσσ. ΜΘ, 3. — App. B. C. V, 105).—2) Ὀχυρὰ πόλις τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Ἑστιαιώτιδος, πιθανῶς παρὰ ταῖς Κυρετίαις, ἐπὶ ἀποτόμου λόφου πρὸς τῷ ποταμῷ Εὐρώπῳ (Liv. XLII, 54).

Μύλασα (τὰ), καὶ Μύλασσα (ἐν Ἡροδότῳ καὶ Πολυβίῳ), ἡ μεγίστη καὶ εὐπρεπεστάτη μεσόγειος τῆς Καρίας πόλις, 80 στάδια ἀπέχουσα τῆς θαλάσσης, ἕδρα δὲ τῶν ἀρχαίων βασιλέων, ἔκειτο εἰς τοὺς πρόποδας

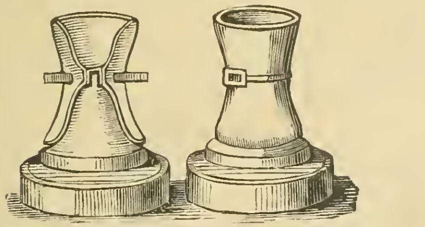
ἀποτόμου βράχου, ἐξ οὗ ἐλατόμει τὸ ὡραῖον λευκὸν μάρμαρον τῶν οἰκοδομῶν της, καὶ ἰδίως τοῦ πολυτελοῦς καὶ περιβλέπτου ναοῦ τοῦ Διὸς Ὀσογῶνος. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται διατηροῦντα τὸ ἀρχαῖον ὄνομα. Ὁ λιμὴν αὐτῆς ἐκαλεῖτο Φύσκος (Ἡρδ. Α, 171.—Πολύβ. ΙΣΤ, 24.—Στρβ. ΙΔ, 658. —Παυσ. Α, 171).

Μύλη, ὁ μύλος πρὸς ἄλεσιν σίτου· ἀρχαιότατα ἡ χειρομύλη, ὑπὸ θεραπαινίδων στρεφομένη (Ὁμ. Ὀδ. Υ, 106, 101), πιθανῶς, ὡς καὶ νῦν, συγκείμενος ἐκ δύο λίθων,

τοῦ κατωτέρου στερεοῦ, τοῦ ἀνωτέρου ἐπ' αὐτοῦ στρεφομένου (Ὀδ. Η, 104). Ὁ κατώτερος λίθος ἐκαλεῖτο κυρίως μύλη, ὁ δ' ἐπ' αὐτοῦ στρεφόμενος, ὄνος. Ἐν ἀρτοποιείοις τῆς Πομπηίας εὑρέθησαν χειρόμυλοι, πάντες καθ' ἕτερον σχῆμα· ὁ κάτω λίθος ἐστὶ κῶνος στερεὸς ἐπὶ κυλινδρικῆς βάσεως 5 ποδῶν διαμέτρου καὶ 1 ποδὸς ὕψους· ἐπ' αὐτοῦ δ' ἐπετίθετο ἕτερος λίθος, οὗ τὸ μὲν κάτω μέρος ἐφηρμόζετο εἰς τὸν κῶνον, τὸ δὲ ἄνω, σχῆμα ἔχον κενοῦ ἀγγείου, ἐδέχετο τὸν σῖτον, διαρρέοντα δι' ὀπῶν. Στρεφόμενος δ' ὁ περίβλητος οὗτος λίθος διὰ δοκοῦ εἰς τὰ πλευρὰ αὐτοῦ ἐμπεπαρμένης καὶ διὰ χειρῶν στρεφομένης, ἤλεθε τὸν σῖτον εἰς ἄλευρον,

κάτωθεν εἰς αὔλακα καταρρέοντα. Ὑπῆρχε δὲ καὶ ποδήλατος μύλη, ὡς τὰς νῦν ὑπαρχούσας, χρησιμεύουσα ὡς ἀκόνη, κατὰ τὴν

σωζομένην γλυφὴν δακτυλιολίθου. Προσέτι δὲ ἡ οὐχὶ διὰ χειρῶν ἀνθρώπων στρεφομένη, ἀλλὰ διὰ τὰς μείζονας διαστάσεις της δι' ὄνων ἢ ἵππων, ὧν ἐκάλυπτον τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς προφύλαξιν αὐτῶν ἐκ σκοτοδίνης, ὡς ἐν τῇ παρακειμένῃ εἰκόνι τῇ ἐξ ἀναγλύφου τοῦ Βατικανοῦ Μουσείου. Αἱ δὲ ὑδρομύλαι ἢ ὑδραλέται εἶχον, ὡς καὶ νῦν, κάθετον τροχὸν, διὰ ῥέοντος ὕδατος στρεφόμενον, καὶ στρέφοντα ἄλλον ὁριζόντιον, οὗ κέντρον ἦν ἡ μετ' αὐτοῦ στρεφομένη μύλη. Μυλὼν δ' ἦν τὸ οἰκοδόμημα τὸ ἐγκλεῖον τοὺς μύλους, καὶ

μυλωθρὸς ὁ αὐτὸ διευθύνων. Ἀνεμόμυλοι δὲ δὲν ὑπῆρχον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις.

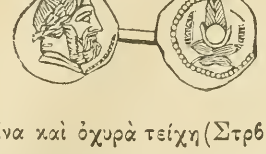
Μύλης, υἱὸς τοῦ Λέλεγος, πρώτου βασιλέως τῆς Σπάρτης, εἰς ὃν ἀποδίδοται ἡ ἐφεύρεσις τῆς κατασκευῆς τῶν μύλων (Παυσ. Γ, 1, 20).

Μυλῖνος, ἀρχαῖος τύραννος τῆς Κρήτης, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς (Διόδ. Ε, 71).

Μύλεττα, θεότης Σημιτική, ἰδίως λατρευομένη ἐν Βαβυλῶνι, ὅθεν μετέβη καὶ παρ' Ἀσσυρίοις καὶ Πέρσαις, καὶ ἐθεωρεῖτο ὅτι ἀντεστοίχει πρὸς τῶν Ἑλλήνων τὴν οὐρανίαν Ἀφροδίτην. Ἦν δ' ἡ πρώτη μήτηρ τοῦ κόσμου, ἡ γενικὴ θήλεια ἀρχὴ τῆς παραγωγῆς, ὡς ὁ Βῆλος ἢ Βαὰλ ἦν ἡ αὐτὴ ἀρχὴ ὑπὸ ἄρρενος μορφὴν ἢ ἀντίληψιν (Ἡρδ. Α, 131, 199).

Μυλλίας, Κροτωνιάτης, μαθητὴς τοῦ Πυθαγόρου. Περὶ αὐτοῦ ἐπρεσβεύετο ὅτι διὰ μετεμψυχώσεως εἶχε τὴν ψυχὴν Μίδου τοῦ Φρυγὸς (Αἰλ. Π. Ἱ. Δ.).

Μύνδος, πόλις ἐν Καρίᾳ, ὑπὸ Τροιζηνίων ἀποικισθεῖσα, εἰς τὸν Ἰάσιον κόλπον, βορειοδυτικῶς τῆς Ἁλικαρνασσοῦ, ἔχουσα καλὸν

λιμένα καὶ ὀχυρὰ τείχη (Στρβ. ΙΔ, 658. —Ἀρρ. Α, 20, 5).

Μύνης, υἱὸς Εὐήνου, ἡγεμόνος τῆς Λυρ-

νήσσου, ἀνὴρ τῆς Βρυσηίδος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ. Ἰλ. Β, 692).

Μύξα, ἡ ὀπὴ ἢ τὸ προέχον μέρος τοῦ

λύχνου δι' οὗ διέρχεται τὸ φωτύλιον· ὅθεν δίμυξος ὁ λύχνος ὁ ἔχων δύο φωτύλια.

Μυονία, πόλις τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν, ΝΔ τῆς Ἀμφίσσης (Θουκ. Γ, 101. — Στφ. Βυζ.).

Μυόννησος, ἀκρωτήριον καὶ πόλις τῆς Ἰωνίας, δυτικῶς τῆς Λεβέδου, εἰς τὸν Ἐφέσιον κόλπον. Αὐτῆς ἀπέναντι ἦν τὸ νησίδιον Ἀσπὶς (Θουκ. Γ, 42—Στρβ. 10, 643). Ἐκεῖ ὁ Ἀντίοχος κατεναυμαχήθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων τῷ 190 π. Χ. (Liv. XXXVI, 27). Ν. Ὑψηλὸν βουνόν.

Μυὸς ὅρμος, ἐπίσημος πόλις μετὰ λιμένος κατὰ τὸν Ἀραβικὸν κόλπον, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου (Στρβ. ΙΣΤ, 769). Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται.

Μυοῦς, πόλις τῆς Καρίας, ἐπὶ τοῦ νοτίου χείλους τοῦ Μαιάνδρου κειμένη. Ἀπετέλει κατ' ἀρχὰς μέρος τοῦ Ἰωνικοῦ δεσμοῦ, ἀλλ' ἐπὶ Στράβωνος εἶχεν ἤδη τοσοῦτον ἐκπέσει, ὥστε οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐθεωροῦντο ὡς τῇ Μιλήτῳ ἀνήκοντες, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκεῖ καὶ μετῴκησαν, πιθανῶς ἕνεκα τῶν συνεχῶν πλημμυρῶν καὶ τῶν ἕνεκα τούτων ἐνοχλούντων αὐτοὺς κωνώπων (Παυσ.). Αὕτη ἦν μία τῶν πόλεων ἃς ὁ Ἀρταξέρξης ἔδωκε τῷ Θεμιστοκλεῖ (Διόδ. ΙΑ, 57. — Nep. Them. X.—Ἴδ. Ἡρδ. ΣΤ, 8. — Θουκ. Γ, 19). Εἶχε δὲ οὕτω μεταβληθῆ ἡ περὶ αὐτὴν ἀκτὴ ἤδη ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ὥστε ἡ πρὶν παραλία αὕτη πόλις, ἐπὶ Στράβωνος (ΙΔ, 636) ἀπεῖχε 30 στάδια τῆς θαλάσσης, ἐκτὸς ἄν, ὅπερ πιθανώτερον, εἶχεν ἐν ἀγνώστοις χρόνοις ἐκεῖ μετοικισθῆ. Ἐρείπια αὐτῆς καλοῦνται σήμερον Π α λ ά τ ι α.

Μύρα, ἐπίσημος πόλις τῆς Λυκίας, μετέπειτα δὲ καὶ πρωτεύουσα τῆς πάσης χώρας ἔκειτο εἰς ἀπόστασιν 20 σταδίων ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ λιμένος Ἀνδριάκης, εἰς ὃν προσωρμίσθη ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (Πρ. Ἀποστ. ΚΕ, 5). Διατηρεῖται δὲ τὸ ὄνομα αὐ-

τῆς, καὶ ἐρείπια ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμένα, ἐν οἷς ὑπάρχουσι περιεργότατοι, τὴν ξυλοδομίαν μάλιστα μιμούμενοι, καὶ δι' ὡραίων ζωγραφιῶν κεκοσμημένοι τάφοι (Στρβ. ΙΣΤ, 666).

Μυρίανδος, πόλις ἐν Συρίᾳ, ἄποικος τῶν Φοινίκων κατὰ τὸν κόλπον τῆς Ἰσσοῦ, ὅστις ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου (Δ, 38) καὶ ὁ Μ υ ρ ι α ν δ ι κ ὸ ς κ ό λ π ο ς καλεῖται. Τῶν διόδων τῆς Κιλικίας ἀπεῖχε μιᾶς ἡμέρας ὁδόν, καὶ ἦν πόλις ἐμπορικωτάτη (Ἀρρ. Β, 6, 1. —Ξεν. Ἀν. Α, 4, 6).

Μυρίνα, πόλις μετὰ λιμένος κατὰ τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Μυσίας (Liv. XXXIII 30), μετεῖχε τοῦ Αἰολικοῦ δεσμοῦ (Ἡρδ. Α,

149. Στρβ. ΙΒ, 550). Ὑπὸ σεισμοῦ κατεστράφη ἐπὶ Τιβερίου καὶ Τραϊανοῦ (Tac. An. II, 47),

ἀλλὰ πάλιν ἀνῳκοδομήθη. Ἦν δὲ πατρὶς τοῦ ἐπιγραμματοποιοῦ Ἀγαθίου. Ἴσως τὸ σήμερον Σανδαρλίκ.

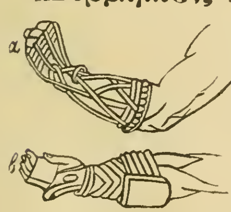
Μυρένη, 1) θυγάτηρ τοῦ Τεύκρου, γυνὴ τοῦ Δαρδάνου, καὶ Βάτεια καλουμένη (Ὁμ. Ἰλ, Β, 814).—2) Μία τῶν Ἀμαζόνων, ἧς ὁ τάφος ἦν εἰς τὴν ἐν Αἰολίδι πόλιν Μυρίναν (Στρб.). — 3) Θυγάτηρ Κρηθέως, γυνὴ Θόαντος, ἐξ ἧς τοὔνομα τῆς πόλεως Μυρίνης ἐν Λήμνῳ (Σχλ. Ἀπλλ. Ῥοδ. Α, 602).

Μύρκινος, πόλις τῆς Θράκης ὀχυρὰ, ὑπὸ Ἱστιαίου ἱδρυθεῖσα παρὰ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ, βορείως τῆς Ἀμφιπόλεως. Κυριεύσαντες αὐτὴν οἱ Ἠδωνοὶ, τὴν ἀνέδειξαν πρωτεύουσάν των (Ἡρδ. Ε, 23. 124. — Θουκ. Δ, 107. Ε, 9)· θελήσας δὲ νὰ τοῖς ἀποσπάσῃ αὐτὴν ὁ Ἀρισταγόρας, ἐφονεύθη ὑπὸ τὰ τείχη της (Ἡρδ. Ε, 97.—Θουκ. Δ, 102). Μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον οὐδεμία πλέον γίνεται μνεία αὐτῆς.

Μύρλεια, πόλις τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἀρχαία ἀποικία τῶν Κολοφωνίων, ἡ μετακληθεῖσα Ἀπάμεια, κατὰ τὴν σύζυγον τοῦ Προυσίου (Στρб.).

Μυρμηκίδης, Ἀθηναῖος ἢ Μιλήσιος, γλύπτης, ἐκ τῶν μετὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς τὴν παρακμὴν τῆς φιλοκαλίας ἀποδεικνύουσαν μικροτεχνίαν, ἥ, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐχαρακτηρίσθη (Αἰλ. Π. Ι. Α, 17) ψευδοτεχνίαν ἐπιδιδομένων, ὡς ὅτε κατεσκεύαζον χρυσᾶ τέθριππα ὑπὸ μυίας ἑλκόμενα, χρυσελεφάντινα ζωΰφια, ὧν τὰ μέρη διεκρίνοντο μόνον ὅταν παρενετίθετο θρὶξ, κτλ. (Αἰλ. Αὐτ.—Θεοδόσ. Γραμμ. 150.—Pl. VII, 21. XNXVI, 4, 15).

Μυρμήκιον, πόλις σκυθικὴ ἐπὶ τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου, εἰς μιᾶς ὥρας ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Παντικαπείας (Στρб.).

Μύρμηξ, ἱμὰς ὃν οἱ πύκται ἐτύλισσον περὶ τὰς χεῖράς των, ἔχων, ἰδίως ἐπὶ Ῥωμαίων, καὶ μεταλλίνους ὄγκους καὶ ἥλους, καθιστῶντας τὴν προσβολὴν κινδυνώδη καὶ βάρβαρον (ἴδ. Πυγμή).

Μύρμηξ, σκόπελος κατὰ τὴν παραλίαν τῆς Θεσσαλίας μεταξὺ Σκιάθου καὶ Μαγνησίας (Ἡρδ. Ζ, 183)· καὶ ἐν γένει πᾶς ὑποβρύχιος σκόπελος (Λυκόφρ. 878, 890).

Μυρμιδόνες, κατὰ τὴν κοινὴν παράδοσιν οἱ μετὰ τοῦ Πηλέως ἐξ Αἰγίνης εἰς τὴν Θεσσαλικὴν Φθιώτιδα, παρὰ τῇ Φθίᾳ καὶ Λαρίσσῃ τῇ Κρεμαστῇ μεταναστεύσαντες, ὅθεν καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Α, 180. Β, 681. Π, 65. Τ, 278) παρηκολούθησαν τὸν Ἀχιλλέα εἰς Τροίαν. Μετὰ ταῦτα δὲ δὲν γίνεται πλέον αὐτῶν μνεία ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Πιθανῶς ἐδήλου τὸ ὄνομα Τρωγλοδύτας (Τζέτζ. εἰς Λυκόφρ. 176), ὅθεν καὶ ὁ μῦθος ὅτι μετεμορφώθησαν εἰς ἀνθρώπους ἐκ μυρμήκων ὑπὸ τοῦ Διὸς, κατὰ παράκλησιν τοῦ Αἰακοῦ, ὅτε λοιμὸς εἶχεν ἐρημώσει τὴν νῆσον (Πίνδ.— Ἀπολλδ. Γ, 12, 6.—Λουκ.—Στρб. Η), ὡς καὶ ὁ τούτου ἀλλοῖος, ὅτι ὁ Μυρμιδὼν ἦν υἱὸς τῆς Εὐρυμεδούσης καὶ τοῦ Διὸς, μεταμορφωθεὶς εἰς μύρμηκα (Ἀπολλδ. Α, 7, 3. —Ἀπολλν. Ῥδ. Α, 56).

Μυρμιδόνη, μία τῶν Δαναΐδων.

Μυρμιδὼν, υἱὸς Διὸς καὶ Εὐρυμεδούσης, ἀνὴρ Πεισιδίκης ἐκ Θεσσαλίας, πατὴρ Ἄκτορος καὶ Ἀντίφου (Ἀπλλν. Ῥοδ. Α, 7, 3).

Μύρρα, Ἴδ, Ἄδωνις. Κινύρας.

Μύρρα (Ἀττ. Σμύρνα), εὐώδης ὀπὸς ἐκσταλάζων ἐκ δένδρου κυρίως φυομένου ἐν Ἀραβίᾳ. Ἦν δὲ τὸ δένδρον συνήθως πεντάπηχυ, ἔχον σκληρὸν τὸν κορμὸν καὶ λεῖον τὸν φλοιὸν, καὶ ὑπῆρχον, κατὰ Πλίνιον, 7 διάφορα εἴδη αὐτοῦ. Ἐξέρρει δ' ὁ ὀπὸς ἢ αὐτομάτως ἢ διὰ κεντήσεως, καὶ ἐξηραίνετο εἰς κόκκους, χρησιμεύων εἰς ἀλοιφὴν, εἰς ἰατρικὰ, καὶ κυρίως εἰς τὴν οἰνοποιίαν, διότι ἀφῄρει ἀπὸ τοῦ οἴνου τὴν μεθυστικὴν αὐτοῦ δύναμιν, καὶ ὁ μυρρίνης οἶνος ἀπέκτα ἧττον δριμεῖαν γεῦσιν.

Μυρρένη, Ἀθηναία, θυγάτηρ τοῦ Καλλίου, γυνὴ τοῦ τυράννου Ἱππίου (Θουκ. ΣΤ, 55).

Μυρρινοῦς, ἀττικὸς δῆμος τῆς Πανδιονίδος φυλῆς (Στρβ.).

Μυρσίλος, καὶ ἀττικῶς Μυρτίλος, 1) τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα τοῦ Λυδοῦ βασιλέως Κανδαύλου (Ἡρδ. Α' 7). — 2) Ἱστοριογράφος ἐκ Μηθύμνης τῆς Λέσβου, ζῶν πιθανῶς ἐπὶ τῶν πρώτων Πτολεμαίων, ἔγραψε Λεσβιακα καὶ Ἱστορικὰ παράδοξα, ὧν σώζονται ἀποσπάσματα. — 3) Εἷς τῶν Ἀθηναίων οἵτινες ὤμοσαν τοῦ Νικίου τὰς σπονδὰς (Θουκ., Ε, 19. 24). — 4) Τύραννος τῆς Μυτιλήνης, πολλάκις προσβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Ἀλκαίου.

Μύρσινος (ἡ), κώμη τῆς Ἤλιδος παρὰ τῇ Δύμῃ, εἶτα κληθεῖσα Μυρτούσιον (Ὁμ. Ἰλ. Β, 6, 6.—Στρβ.).

Μύρσος, 1) Λυδὸς βασιλεύς, πατὴρ τοῦ Κανδαύλου (Ἡρδ. Α, 7). — 2) Υἱὸς τοῦ Γύγου (Ἡρδ. Γ, 122).

Μυρτίλος, ἴδ. Πέλοψ.

Μύρτις, λυρικὴ ποιήτρια ἐξ Ἀνθηδόνος τῆς Βοιωτίας. Ἐλέγετο διδάσκαλος τῆς Κορίννης καὶ τοῦ Πινδάρου, καὶ πρὸς τοῦτον ἀνταγωνισθεῖσα εἰς μουσικὸν ἀγῶνα. Περιλαμβάνεται εἰς τῶν Ἀλεξανδρινῶν τὸν λυρικὸν κανόνα. Ὑποτίθεται δ' ὅτι ἐποίει εἰς διάλεκτον αἰολικὴν μετ' ἰδιωτισμῶν βοιωτικῶν.

Μυρτόεσσα, μία τῶν νυμφῶν αἵτινες, κατὰ τοὺς Ἀρκάδας, ἀνέθρεψαν παρ' αὐτοῖς τὸν Δία (Παυσ. Η, 31).

Μύρτος (ὁ ἡ) καὶ μυρρίνη ἢ μυρσίνη, ὁ εὐώδης, ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα φυόμενος ἀειθαλὴς θάμνος, ἐχρησίμευεν εἰς πλοκὴν στεφάνων διὰ τοὺς νικητὰς ἐν ἀγῶσι καὶ διὰ τοὺς παρακαθημένους εἰς ἑστιάσεις, ἢ εἰς γάμους παρευρισκομένους. Ἦν δὲ κυρίως ἱερὸς τῇ Ἀφροδίτῃ. Ἐκ τῶν φύλλων αὐτοῦ παρεσκευάζετο καὶ ἀλοιφή τις, καὶ ἐκ τῶν καρπῶν ἐστύπτετο ἔλαιον μελανὸν, καὶ προσέτι κατεσκευάζετο ποτόν τι μὴ μεθυστικὸν, μυρτίτης οἶνος καλούμενον. Προσέτι ὡς καθαρτήριος ἐθεωρεῖτο ἡ μυρσίνη, δι' ὃ καὶ χρῆσις ἐγίνετο αὐτῆς ἐπὶ τῶν καθαρτηρίων ἐπισήμων τελετῶν, καὶ ἐπίσης ὡς σύμβολον τοῦ γάμου, καὶ ὡς κόσμος τοῖς μυουμένοις καὶ τοῖς νεκροῖς. Ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχον ἐν τῇ ἀγορᾷ ἴδιοι κύκλοι καλούμενοι αἱ μυρρίναι, διὰ τῶν μυρσινῶν τὴν πώλησιν (Ἀρστφ. Θεσμοφ. 448).

Μύρτος, νησίδιον ἀπέναντι τῆς νοτίας ἀκτῆς τῆς Εὐβοίας (Plin. IV, 11, 18).

Μύρτουσα, ἢ Μυρτώνιον αἶπος, ὄρος τῆς Λιβύης, παρὰ τῇ Κυρήνῃ (Ἀπλλν. Ῥόδ. Β, 505—Στφ Βυζ.).

Μυρτῷον πέλαγος, τὸ μέρος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, τὸ περὶ τὸ νησίδιον Μύρτον, νοτίως τῆς Εὐβοίας· κατ' ἄλλους ἐπώνυμον Μυρτίλου, τοῦ ἱπποκόμου τοῦ Οἰνομάου, ὃν κατεπόντισεν ἐνταῦθα ὁ Πέλοψ (Στρβ.). Ἐξετείνετο μεταξὺ Εὐβοίας καὶ Κρήτης, κατά τινας μέχρι τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς Λακωνικῆς.

Μυρὼ, 1) ἴδ. Μοιρώ. — 2) Ὄνομα ποιητοῦ τινος Βυζαντίου, ἴσως, κατὰ λάθος, τῆς αὐτῆς ποιητρίας (Παυσ. Β).

Μύρων, περίφημος γλύπτης Ἀθηναῖος, ἐκ τοῦ δήμου Ἐλευθερῶν, σύγχρονος τοῦ Φειδίου, ὡς ἐκεῖνος μαθητὴς τοῦ Ἀγελάδα, καὶ τὸ ὑπέρτατον καλὸν ἐν τῇ τέχνῃ ἐπιδιώκων, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς ζωηρὰν ἔκφρασιν καὶ εἰς δραστηρίας τῶν σωμάτων κινήσεις, εἰ καὶ εἰς τὰ καθέκαστα ἀρχαΐζων εἰσέτι. Ὡς τὸ μέγιστον τῆς γλυφίδος αὐτοῦ προτέρημα ἐθεωρεῖτο ἡ συμμετρία (Pl. XXXIV, 19, 3), καὶ προσέτι ἦν εἷς τῶν γονιμωτάτων καλλιτεχνῶν τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἐποχῆς. Μεταξὺ τῶν θεῶν καὶ ἡρώων αὐτοῦ μνημονεύονται συμπλέγματα Διὸς, Ἀθηνᾶς καὶ Ἡρακλέους ἐν Σάμῳ (Στρβ. ΙΔ, 607), Ἀθηνᾶς καὶ Μαρσύου (Παυσ. Α, 24. —P.IXXXIV,12,3), καὶ ἀγάλματα Ἀπόλλωνος, Διονύσου, Νίκης ἐπὶ ταύρου, Περσέως φονεύοντος τὴν Γοργόνα, πρὸ πάντων δὲ Ἐρεχθέως ἐν' Ἀθήναις (Παυσ. Θ, 30), καὶ Ἡρα-

κλέους, εἰς οὗ τὴν παράστασιν ἰδίως διέπρεπεν, ὡς ἑνοῦντος τὸ ὑπέρτατον κάλλος μετὰ τῆς ὑπερτάτης δραστηριότητος. Ὁμοίως δὲ καὶ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐπεδίδετο κατὰ προτίμησιν εἰς παράστασιν ἀθλητῶν, ὡς δολιχοδρόμων, καὶ πρὸ πάντων τοῦ περιπύστου δ ι σ κ ο β ό λ ο υ, ὃν λέγει ὁ Λουκιανὸς «ἐοικότα ξυναναστησόμενον τῇ βολῇ» (Φιλοψ. 18.— Ἴδ. Luinct. II. 13), καὶ οὗ βεβαίως ἀντίγραφα εἰσὶ τὰ ἐν διαφόροις μουσείοις σωζόμενα, μάλιστα τὸ τελειότατον πάντων, τὸ ἐν

τῇ Μαξιμιανῇ ἐπαύλει τῆς Ῥώμης. Καὶ παραστάσεις δὲ ζώων αὐτοῦ φημίζονται, μεταξὺ ἄλλων καὶ πρὸ πάντων ἡ μ υ κ ω μ έ ν η β ο ῦ ς ἐν τῇ Πνυκὶ (Cic. Verr. IV, 60), μετακομισθεῖσα εἶτα εἰς Ῥώμην, περὶ ἧς πλεῖστα ποιήματα (Θεόκρ. Εἰδ. ΣΤ. —Ov. Met. I, κτλ.), καὶ 57 σώζονται ἐπιγράμματα, φημίζοντα αὐτὴν ὡς τόσον φυσικῶς κατειργασμένην, ὥστε οἱ λέοντες ὥρμων νὰ τὴν καταφάγωσιν, οἱ μόσχοι προσήρχοντο νὰ θηλάσωσιν ἐξ αὐτῆς, ὁ βουκόλος τὴν λιθοβολεῖ, καὶ πολλὰ ἄλλα ὅμοια. Καὶ π ρ ί σ τ α ς δὲ ἢ θαλασσίους δράκοντας αὐτοῦ ἐν τῷ κατὰ τὸν Ἰσθμὸν Ποσειδωνίῳ ἐκθειάζει ὁ Πλίνιος. Προσέτι δ' ἦν καὶ τορευτὴς διακεκριμένος ὁ Μύρων.

Μυρωνίδης, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Καλλίου, ἐν Πλαταιαῖς συστράτηγος τοῦ Ἀριστείδου, ἐπὶ ἀνδρείᾳ φημιζόμενος ὑπό τε τῶν συγχρόνων καὶ τῶν μεταγενεστέρων, ἦν, περὶ τὰ 460 π. Χ. μετὰ τοῦ Τολμίδου, ἐπὶ κεφαλῆς τῆς μέσης πολιτικῆς μερίδος, ἥτις ἐν Ἀθήναις τὴν μετρίαν δημοκρατίαν ἐπεδίωκε, καὶ τὴν κατὰ ξηρὰν μᾶλλον ἢ τὴν ατὰ θάλασσαν δύναμιν τῆς πόλεως ἤθελε ν' ἀναπτύξῃ. Κατ' ἀρχὰς εἶχε πεμφθῇ πρέσβυς εἰς Σπάρτην· μετὰ 19 δὲ ἔτη δραστηρίως ἐπολιτεύθη ἐπὶ τῆς ἔριδος πρὸς τὰς δωρικὰς πόλεις, καθ' ἥν, τῷ 458-7 κατελήφθησαν τὰ Μέγαρα καὶ ἡ Αἴγινα. 62 ἡμέρας μετὰ τὴν ἐν Τανάγρᾳ ἧτταν, ἐνίκησε τοὺς Κορινθίους ἐν Μεγάροις, ἐν Οἰνοφύτοις αὖθις ἐθριάμβευσε τῷ 456, ἀποκατέστησεν ἐν Βοιωτίᾳ, πλὴν τῶ Θηβῶν καὶ τοῦ Ὀρχομενοῦ, τὴν δημοκρατίαν, καὶ ἐξησφάλισε τὴν ὑπεροχὴν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὲρ τὴν Βοιωτίαν, τὴν Λοκρίδα καὶ τὴν Φωκίδα (Θουκ. Α, 105. 108). Ἐξεστράτευσε δὲ καὶ κατὰ τῆς Θεσσαλίας, ἀλλ' ἐπέστρεψε χωρὶς νὰ κατορθώσῃ τὴν ἐκπόρθησιν τῆς Φαρσάλου (Διόδ. ΙΑ, 79.—Θουκ. Α, 111). Φαίνεται δ' ὅτι ἀπέθανε μικρὸν μετὰ ταῦτα (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 320).

Μῦς, τορευτὴς Ἀθηναῖος, κατεργασθεὶς ἐπὶ τῆς ἀσπίδος τῆς Προμάχου Ἀθηνᾶς τὴν Κενταυρομαχίαν, κατὰ σχέδιον τοῦ ζωγράφου Παρρασίου (Παυσ. Α, 28).

Μυσία, ἡ βορειοδυτικὴ ἐπαρχία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τὴν ἐπωνυμίαν, κατὰ Στράβωνα, λαβοῦσα ἐκ τῶν φυομένων ἐν αὐτῇ πολλῶν φηγῶν, διότι ὁ φηγὸς (εἶδος δρυὸς) ἐν τῇ Λυδικῇ διαλέκτῳ μ υ σ ὸ ς ἐλέγετο. Εἶχε δ' ὅρια πρὸς Β τὴν Προποντίδα καὶ τὸν Ἑλλήσποντον, πρὸς Δ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, πρὸς Ν τὴν Λυδίαν, καὶ πρὸς Α τὴν Φρυγίαν καὶ Βιθυνίαν, κατὰ τὸν Ῥύνδακον ποταμὸν καὶ τὸ ὄρος Ὄλυμπον. Διῃρεῖτο δ' ἡ Μυσία εἰς πέντε μέρη, 1) Μ υ σ ί α ν τ ὴ ν μ ι κ ρ ά ν, ἥτις ἦν ἡ βορειοτέρα παρὰ τῇ Προποντίδι, μέχρι τοῦ Ὀλύμπου· 2) Μ υ σ ί α ν τ ὴ ν μ ε γ ά λ η ν, τὸ νότιον μέρος τῆς ἔνδον χώ-

ρας· 3) τὴν Τ ρ ω ά δ α, τὸ βορειότερον τῆς δυτικῆς ἀκτῆς ἀπὸ τοῦ Σιγείου ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Λέκτου κατὰ τὸν Ἀδραμύττιον κόλπον· 4) τὴν Α ἰ ο λ ί δ α, τὸ νοτιώτερον τῆς δυτικῆς ἀκτῆς, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Καΐκου καὶ Ἕρμου· 5) τὴν Τευθρανίαν, τὸ τὰ νότια μεθόρια παρατεῖνον μέρος (Στρβ. ΙΓ, 615). Ἐπὶ τῆς περσικῆς κυριαρχίας ἡ Μυσία ἀπετέλει μέρος τῆς δευτέρας σατραπείας (Ἡρδ. Γ. 90), ἀλλὰ περιελάμβανε τότε μόνον τὰ βόρεια τῆς ὅλης χώρας. Ἐκ τῶν ὀρέων αὐτῆς ἐπίσημα ἦσαν ἡ Ἴ δ η, κορυφὰς ἔχουσα τὸ Γ ά ρ γ α ρ ο ν καὶ τὸ Κ ό τ υ λ ο ν· ὁ Τ ῆ μ ν ο ς (ν. Δ ε μ ε ρ ζ ί), ἔχων πρὸς νότον προεκβολὰς τὸν Π ί ν δ α σ ο ν καὶ Σ α ρ δ ή ν η ν. Ἐκ δὲ τῶν ἀκρωτηρίων τὰ γνωστότερα εἰσὶ τὸ Ῥ ο ί ν ε ι ο ν (ν. Ἴντεπε)· τὸ Σ ί γ ε ι ο ν (ν. Γενίσερ)· τὸ Λ ῆ κ τ ο ν (ν. Βαβὰ ἢ ἁγ. Μαρία)· ἡ Κ ά ν η (ν. Κ α ρ α δ ά γ). Εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν ἠνοίγετο ὁ Ἀ δ ρ α μ ύ τ τ ι ο ς κόλπος (ν. ὁμοίως). Ποταμοὺς δ' εἶχε πολλούς, ἀλλ' οὐχὶ μεγάλους. Εἰς τὴν Προποντίδα ἐκβάλλουσιν ὁ Ῥ ύ ν δ α κ ο ς (ν. Ἀδύρνας) μετὰ τοῦ Μακέστου (ν. Σουσουσλῆ)· ὁ Α ἴ σ η π ο ς· ὁ Γ ρ α ν ι κ ὸ ς (ν. Κοδζά). Εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ῥέουσιν ὁ Π α ι σ ὸ ς (ν. Βαϊραμδερέ)· ὁ Περκώτης· ὁ Σ ι μ μ ό ε ι ς (ν. πιθανῶς Δουμβρέκ)· ὁ Σ κ ά μ α ν δ ρ ο ς (ν. Μενδερέ). Εἰς δὲ τὴν νοτίαν παραλίαν χύνονται εἰς τὴν θάλασσαν ὁ Σ α τ ν ι ό ε ι ς (ν. Τούζλα)· Ε ὔ η ν ο ς (ν. Μαδάρα)· Κ ά ϊ κ ο ς (ν. Βακίρτσαϊ) μετὰ τοῦ Μ υ σ ί ο υ (ν. Πέργαμος). Λίμναι δ' εἰσὶν ἡ Ἀ π ο λ λ ω ν ι ᾶ τ ι ς (ν. Οὐλουβὰδ) εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ὀλύμπου· ἡ Ἀ ρ τ υ ν ί α ἢ λίμνη τῆς Μιλητοπόλεως (ν. Ἀπολλωνία)· ὁ Πτελεὸς παρὰ τῷ Ὀφρυνίῳ, κατὰ τὴν παραλίαν τοῦ Ἑλλησπόντου. Οἱ κάτοικοι διῃροῦντο πάντοτε δίχα, ἀρχαιότερον εἰς τοὺς Φρύγας καὶ Τρῶας, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τοὺς Μυσοὺς καὶ Αἰολεῖς. Οἱ Μυσοὶ ἦσαν, κατὰ Στράβωνα, Θρᾷκες τὴν καταγωγήν, οὐχὶ δὲ καὶ καθ' Ἡρόδοτον (Ζ, 74)· περὶ δὲ τῶν Τρώων ἴδ. Τ ρ ω ά ς. Πόλεις δὲ μνείας ἄξιαι ἦσαν 1) ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἡ Τρωὰς (Ἴλιον), ἡ Πλακία, ἡ Κύζικος, ἡ Τρίασος, τὸ Πάριον, ἡ Λάμψακος, ἡ Ἄβυδος εἰς τὴν παραλίαν· ἡ δ' Ἀπολλωνία, ἡ Μιλητόπολις (ν. Μουαλίτις), ἡ Ζέλεια, ἡ Γέργις, ἡ Σκῆψις, ἡ Περκώτη, εἰς τὰ ἐνδότερα. — 2) Ἐν τῇ Τρωϊκῇ, ἡ Δάρδανος, τὸ Ῥοίνειον, τὸ Σίγειον, ἡ Ἀλεξάνδρεια Τρωάς, ἡ Λάρισσα, ἡ Ἀμαξιτός, ἡ Ἀρίσβη, ἡ Θύμβρα. — 3) Ἐν τῇ Αἰολίδι ἰδίως αἱ τὸν δεσμὸν ἀποτελοῦσαι (ἴδ. Αἰολίς)· — 4) καὶ 5) Ἐν δὲ τῇ Μεγάλῃ Μυσίᾳ καὶ Τευθρανίᾳ ἡ Πέργαμος, τὸ Παρθένιον, ἡ Ἀλισάρνη κτλ. (Στρβ. ΙΒ, 563. 571. — Met. I, 18). Πλείονα ἐν τοῖς ἰδιαιτέροις ἄρθροις.

Μύσιος, Ἀργεῖός τις, κατὰ τὴν ἐν Ἄργει παράδοσιν, ὅστις εἰς τὴν οἰκίαν του τὴν Δήμητραν φιλοξενήσας, ἵδρυσεν ἐν Πελλήνῃ τῆς Ἀχαΐας ἱερὸν αὐτῇ Μ υ σ α ῖ ο ν ἐπικληθέν, εἰς ὃ κατ' ἔτος ἐτελεῖτο ἑπταήμερος ἑορτή, τὰ Μ ύ σ ι α καλουμένη, ἀφ' ἧς ἐπὶ μίαν ἡμέραν καὶ νύκτα ἀπεκλείετο πᾶς ἀνὴρ (Παυσ. Β, 18, 3).

Μύσκολος, Ἀργεῖος, υἱὸς Ἄλκμονος. Κατ' ἐντολὴν τοῦ Ἡρακλέους, ἐμφανισθέντος κατ' ὄναρ, ἀπελθὼν εἰς Ἰταλίαν, ἔκτισε τὴν πόλιν Κρότωνα, παρὰ τὸν τάφον τοῦ Κρότωνος (Στρβ. — Ovid.).

Μύσκων, στρατηγὸς Συρακούσιος ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. Η, 85).

Μυσὸς, ἴδ. Μ υ σ ί α.

Μυσταγωγὸς καὶ Μύστης. Ἴδ. Μ υ σ τ ή ρ ι α. Ἐ λ ε υ σ ί ν ι α.

Μύσταξ, ὁ κατ' ἀρχὰς φυόμενος μύσταξ ἐλέγετο ὑπήνη, ὡς ἰδίως καὶ τὸ ἄνω χεῖλος, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἡ τοῦ προσώπου τρίχωσις, ὥστε καὶ π ρ ῶ τ ο ν ὑ π η ν ή τ η ς ὁ μύστακα ἔχων κατ' ἀρχὰς φυόμενον (Ὁμ. Ἰλ. Π, 348. Ὀδ. Κ, 279. — Δ, 66. Ε, 28. — Φιλόστρ. Εἰκ. Α, 30. Β, 7, 9). Πάντες οἱ Ἕλληνες ἔτρεφον τὸν μύστακα καὶ τὸν πώγωνα (Θεόκρ. ΙΔ, 4. — Ἀθήν. Δ, 21. — Πολδ. Β, 80, 1), πλὴν ἐν Σπάρτῃ, ἐν ᾗ οἱ Ἔφο-

ροι ἐγκαθιστάμενοι ἐπροκήρυττον πᾶσι «χ ε ί-ρ ε ι ν τ ὸ ν μ ύ σ τ α κ α, κ α ὶ π ρ ο σ έ χ ε ι ν τ ο ῖ ς ν ό μ ο ι ς», θεωρουμένου τούτου ὡς πειθαρχίας σημείου (Πλούτ. π. τ. ὑπ. θ. βραδ. τιμ. Δ.—Πρόκλ. εἰς Ἡσίοδ. Ἔργ. καὶ ἡμ. 722).

Μυστήρια, ἴδιον εἶδος λατρείας, ἔχον τι τὸ μυστηριῶδες καὶ μόνον τοῖς μυουμένοις γνωστὸν, συνήθως δὲ καὶ τὸ ἐνθουσιαστικὸν, ὅτε καὶ ὄ ρ γ ι α ἐλέγοντο εἰς ἐπίκλησιν τῆς ἀρωγῆς τῶν θεῶν ὑπὲρ αὐτῶν τῶν τελούντων. Προέκυπτον δὲ, μέρος μὲν ἐκ τῆς ἐνδομύχου πίστεως εἰς τὴν μυστηριώδη τῆς θεότητος φύσιν, μέρος δὲ ἐκ ξένων ἐπεισάκτων θρησκευμάτων. Καὶ ἐξετελοῦντο μὲν ἐν τοῖς πλείστοις καὶ ταῦτα ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ θρησκευτικαὶ τελεταὶ, διὰ καθαρμῶν, ἐξιλασμῶν, μετανοίας, θυσιῶν, πομπῶν καὶ ᾀσμάτων, ἀλλὰ πάντοτε μετὰ μυστικοῦ τινος καὶ ὀργιαστικοῦ χαρακτῆρος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ νυκτὸς ἐν δᾳδουχίαις καὶ μουσικῇ ἐξερεθιζούσῃ. Προσέτι δὲ, κατὰ διάκρισιν τῶν συνήθων μύθων, ο ἱ ἱ ε ρ ο ὶ λ ό γ ο ι ἐφ' ὧν τὰ μυστήρια ἐστηρίζοντο ἦσαν συμβολικοῦ μᾶλλον ἢ ἀλληγορικοῦ χαρακτῆρος, οὐχὶ δὲ καθαρῶς ἱστορικοῦ, προσέτι καὶ ἂν περὶ τὴν ἱστορίαν ἢ τὴν γενεαλογίαν τῆς λατρευομένης θεότητος περιεστρέφοντο, ἢ καθιέρουν ξένα μυθεύματα καὶ ἐπείσακτα. Πολλάκις αἱ τῇ θεότητι ἀποδιδόμεναι πράξεις παριστῶντο μιμικῶς μετὰ μεγίστης πομπῆς, μετ' ἐπικλήσεων, κραυγῶν, μουσικῆς καὶ ὀρχήσεως, θαυμασίων ἐμφανίσεων, ἐπιδείξεων ἱερῶν συμβόλων, ὑλικῶν ἀποδείξεων τῆς θείας παρουσίας, ἅτινα ἀ π ό ρ ρ η τ α ἐλέγοντο, καὶ αὐτὰ ἰδίως μ υ σ τ ή ρ ι α καὶ ὄργια, καὶ ἃ οἱ μετέχοντες τῶν μυστηρίων προσεκύνουν, προσέψαυον, ἠσπάζοντο, ἢ ἔτρωγον ἐξ αὐτῶν. Τοιαῦτα σύμβολα ἦσαν ἡ μυστικὴ λάρναξ, ἡ δᾲς, ὁ κ υ κ ε ὼ ν ἐξ οὗ ἔπινον εἰς τῆς Δήμητρος τὰ μυστήρια, οἱ ὄφεις, τῆς ἐλάφου τὸ δέρμα, ὁ ταῦρος εἰς τὰ Διονύσια. Ταῦτα πάντα τὴν ἐξέγερσιν σκοποῦντα τοῦ ἐνδομύχου αἰσθήματος, ἦσαν τὰ εἰς τῶν μυστηρίων τὰς παραστάσεις δ ε ι κ ν ύ μ ε ν α λεγόμενα ἢ θ ε ώ μ ε ν α, οἷα εἰς τὰ Ἐλευσίνια ἦσαν ἡ ἁρπαγὴ τῆς Περσεφόνης εἰς τὸν Ἅδην, ἡ πλάνησις τῆς Δήμητρος εἰς ἀναζήτησιν τῆς θυγατρός της, ὁ γάμος τοῦ Πλούτωνος καὶ τῆς Κόρης, ἡ ἐπιστροφὴ τῆς Δήμητρος εἰς τὸν Ὄλυμπον. Ὁ βουλόμενος εἰς τὰ μυστήρια νὰ προσέλθῃ ὤφειλε πρῶτον νὰ μυηθῇ. Ἦν δ' ἡ μύησις βαθμιαία, ἀπὸ κατωτέρου εἰς ἀνώτερον βαθμὸν προϊοῦσα, ἀπὸ τοῦ κατωτάτου, τοῦ τῆς κ α θ α γ ν ί σ ε ω ς, μέχρι τοῦ ἀνωτάτου, εἰς ὃν ὁ ἀφιχθεὶς μ ύ σ τ η ς ἐλέγετο ἐ π ό π τ η ς καὶ ἄ φ ο ρ ο ς (ἴδ. Ἐ λ ε υ-σ ί ν ι α). Ἡ δ' ἐ π ο π τ ε ί α, ἥτις ἦν τὸ ἐνορᾷν εἰς τὰ ἁγιώτατα, ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ ὑπερτάτη μακαριότης. Ἡ μύησις δὲν περιεῖχε θεωρίας ἀφῃρημένας καὶ δογματικὰς, ἀλλὰ τὰ σύμβολα μόνα ἐδιδάσκοντο ἃ ἕκαστος ἐνόει καὶ ἡρμήνευε κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς ἰδίας αὐτοῦ διανοητικότητος. Ὑπὸ πολλῶν ἐπιστεύθη ἀλλ' οὐχὶ, ὡς φαίνεται, μεθ' ἱκανῆς ὑποστάσεως, ὅτι οἱ ἱερεῖς τῶν μυστηρίων ἐκέκτηντο τὰς ἀρχὰς θρησκείας ἀληθεστέρας καὶ εὐγενεστέρας τῆς τοῦ λαοῦ, ἃς ὑποκεκρυμμένως εἰς ὀλίγους μετέδιδον. Τῷ μυουμένῳ ἐπεβάλλετο ἐπί τε τῆς τελέσεως τῶν μυστηρίων, καὶ οὐχ ἧττον μετ' αὐτὴν, αὐστηρὰ σιωπὴ, ἵνα μὴ ὁ μυστηριώδης καὶ ἱερὸς τῆς τελετῆς χαρακτὴρ βεβηλωθῇ εἰς τὸν συνήθη βίον περιαγόμενος. Εἴς τινα τῶν μυστηρίων ἦσαν πάντες δεκτοὶ, ἀνεξαρτήτως κοινωνικῆς θέσεως, φύλου καὶ ἡλικίας· ἄλλα δ' ἐτελοῦντο ὑπὸ μόνον γυναικῶν, καὶ ἄλλα πάλιν ὑπὸ μόνον εἰδικῶν συλλόγων. Ἀρχαιότατα ἀπαντῶνται μυστήρια ἤδη ἐν προομηρικοῖς χρόνοις παρὰ τοῖς Πελασγοῖς, ἰδίως τ' ἀφορῶντα χθονίας θεότητας. Πηγὴν δ' εἶχον τὸ ἀρχέγονον ἔμφυτον αἴσθημα τοῦ ἀνθρώπου περὶ τῆς μυστηριώδους καὶ τῇ ἀνθρωπίνῃ διανοίᾳ ἀκαταλήπτου φύσεως τῆς θεότητος, εἰς ἣν οὐδεμία ὡρισμένη μορφὴ ἠδύνατο ν' ἀποδοθῇ, ἐν ᾧ ὁ Ἕλλην, ἐν τοῖς χρόνοις τῆς κοινωνικῆς αὐτοῦ ἀναπτύξεως, ἐφαντάζετο τοὺς θεοὺς αὐτοῦ

κατὰ καθαρὰς καὶ συνήθεις αὐτῷ μορφάς. Τότε δὲ καὶ τὰ ἔτι ἐναπομένοντα λείψανα τῆς ἀρχικῆς ἐκείνης φυσιολατρείας διετηρήθησαν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὡς δυσκατάληπτα καὶ μυστηριώδη θρησκεύματα· καὶ ὅτε ἡ ἀναπτυσσομένη φιλοσοφία δὲν ἱκανοποιεῖτο πλέον ἐκ τῶν ὅλως ἀνθρωπομόρφων καὶ ἀνθρωποπαθῶν θεοτήτων τῆς κλασικῆς ἐποχῆς, ἐστράφη αὖθις πρὸς τὰς ἀρχαίας ἐκείνας μυστηριώδεις ἀντιλήψεις, αἵτινες τῇ παρίστων, οὐχὶ μὲν τὴν πρώτην ἀρχὴν ἣν ἐπεζήτει καὶ ἐνόμιζεν ὅτι εὕρισκεν, ἀλλὰ κἂν τὸ μέγα καὶ ἐνδιαφέρον φαινόμενον τῆς πλάσεως, τὸ τῆς παραγωγῆς καὶ ἐξαφανίσεως τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, ἔν τε τῷ φυτικῷ κόσμῳ καὶ ἐν τῷ ζωϊκῷ. Συμπεριελήφθησαν δὲ βαθμηδὸν ὑπ' ἐκείνων τὰ σύμβολα καὶ αἱ μετέπειτα ἀναφυεῖσαι καὶ διαδοθεῖσαι δόξαι περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς καὶ τῆς μετὰ θάνατον ἀνταποδόσεως. Ἰδίως δ' ἀνέπτυξε τὴν φάσιν ταύτην τὸ Ὀρφικὸν δόγμα περὶ τὰ 600 π. Χ., τὰς νέας μετὰ τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ τῶν ἐξ Ἀσίας προερχομένων θεωριῶν ἀναμίξαν. Κυρίως ἐγχώρια τῇ Ἑλλάδι μυστήρια, ἀρχαιοτάτης Πελασγικῆς ἐποχῆς, ἦσαν τὰ τῆς Δήμητρος, ὧν τὰ ἐπισημότατα ἐτελοῦντο ἐν Ἐλευσῖνι τῆς Ἀττικῆς, παραμυθίαν καὶ ὑποσχέσεις εὐτυχίας διὰ τὸν μετὰ ταῦτα βίον ὑποσχόμενα (ἴδ. Ἐλευσίνια)· προσέτι τὰ ἐν Σαμοθράκῃ μυστήρια τῶν Καβείρων, ὧν τὴν καταγωγὴν ὁ Ἡρόδοτος λέγει πελασγικήν. Ταῦτα ἦσαν τὰ ἐπισημότερα ἐν Ἑλλάδι μετὰ τὰ Ἐλευσίνια, καὶ φαίνονται μετ' αὐτῶν πολλὴν ἔχοντα ὁμοιότητα· ἀλλὰ περὶ τῶν λεπτομερειῶν αὐτῶν ὀλίγα εἰσὶ γνωστά, εἰ καὶ ἐν ταῖς ἐσχάτως γενομέναις πρὸς ταῖς Θήβαις ἀνασκαφαῖς τοῦ ἱεροῦ τῶν Καβείρων πλεῖστα εὑρέθησαν ἀρχαῖα λείψανα, ἐν οἷς πολλαὶ ἀνθρωπαρίων παραστάσεις, αἰνιττόμεναι πιθανῶς ὄντα συγγενῆ ὑποχθονίων δαιμόνων. Ἐτελοῦντο δὲ προσέτι παρὰ τοῖς κατοίκοις τῶν παραλίων τῆς Θράκης καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Εἰς τὰ ἐν Κρήτῃ μυστήρια τοῦ Διὸς ἀνεμίγησαν ἴσως καὶ ἐξ Ἀσίας προελθόντα στοιχεῖα τινά. Τὰ περὶ αὐτῶν εἶσιν ὀλίγον γνωστά. Πιθανῶς δ' ἐπανηγυρίζετο κατὰ τὸ ἔαρ ἡ γέννησις τοῦ θεοῦ ἐν τῷ Ἰδαίῳ ἄντρῳ καὶ περὶ αὐτό, κατὰ δὲ τὸ φθινόπωρον ὁ ἐκεῖ πιστευόμενος θάνατος αὐτοῦ, ἐπὶ τοῦ τάφου του. Παρίστων δὲ τὰ κατὰ τὴν παράδοσιν περὶ τῆς γεννήσεως τοῦ Διὸς ἔνοπλοι νεανίαι, οἱ Κουρῆτες δῆθεν, ἐν θορυβώδει μουσικῇ καὶ ὀρχήσεσι. Ὡς ἴδιον δὲ τοῖς μυστηρίοις τούτοις μνημονεύεται, ὅτι ἐτελοῦντο φανερῶς, ἤτοι ἐν ὑπαίθρῳ, οὐχὶ μυστικῶς, ὡς τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν συνήθειαν. Θρακικῆς δὲ καὶ Φρυγικῆς μᾶλλον καταγωγῆς ἦσαν τὰ μυστήρια τοῦ Διονύσου ἢ Βάκχου, τοῦ ἐπιλεγομένου Ζαγρίου καὶ Σαβαζίου, τελούμενα ἐν ἀγρίᾳ παραφορᾷ ἥτις ἤλεγχε τὴν ξένην αὐτῶν καταγωγήν, καὶ ἐξετραχηλίζετο μέχρις ἰδίων ἀκρωτηριασμῶν καὶ πράξεων ἀντικειμένων τῇ ἠθικῇ εὐπρεπείᾳ· ἀλλὰ τὰς τοιαύτας παρεκτροπὰς τῆς θεοβλαβείας ἀπεδοκίμαζον καὶ ἀπέφευγον οἱ κοσμιώτεροι τῶν Ἑλλήνων. Μεθ' ὁμοίων δὲ παρεκτροπῶν ἐπανηγυρίζοντο καὶ τὰ ἐξ Ἀσίας προελθόντα μυστήρια τῆς Κυβέλης, ἐπικρατήσαντα ἐπὶ τῶν μεταγενεστέρων ἑλληνικῶν καὶ τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων. Ὁ Ἡρόδοτος (Δ, 76) μνημονεύει αὐτῶν ὡς ἀρχαιότατα τελουμένων ἐν Ἀσίᾳ· εἶτα δὲ βαθμηδὸν εἰσήχθησαν ἐκεῖθεν εἰς Θήβας, εἰς Ἀθήνας καὶ τέλος εἰς Ῥώμην. Ὑπῆρχον δὲ καὶ τῆς Ἑκάτης, τῆς Ἀφροδίτης, τῆς Ἴσιδος, τοῦ Μίθρα μυστήρια· τὰ δ' Ὀρφικὰ παρήχθησαν ἐκ τῶν τοῦ Θρακικοῦ Διονύσου, συναναμιγέντων μετὰ παντοίων δεισιδαιμονιῶν, καὶ ἐπὶ Πεισιστράτου ἤδη ἦσαν εἰσηγμένα ἐν Ἀθήναις, μετὰ τῶν Ἐλευσινίων πολλά, ὡς φαίνεται, ἔχοντα τὰ κοινά. Οἱ μύσται ἐσπούδαζον τὰ Ὀρφικὰ ποιήματα, ὑπεβάλλοντο εἰς αὐστηρὰν ἀσκητικὴν δίαιταν καὶ τήρησιν μυστικῶν διατάξεων, οἷαι ἦσαν αἱ τῶν Αἰγυπτίων ἱερέων καὶ αἱ τῶν Πυθαγορείων, καὶ ἀπετέλουν ἰδίαν ἀποκλειστικὴν ἑταιρίαν, ἥτις κα

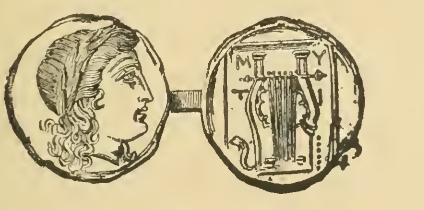
διὰ τοῦτο ἐπὶ μακρὸν διετήρησε τὴν ἐπιρροήν της. Εἰσέφρησαν δὲ τὰ ξενικὰ μυστήρια εἰς τὴν Ἑλλάδα ἰδίως ἐπὶ τῶν τεταραγμένων αὐτῆς ἐποχῶν, ὡς ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου, καὶ ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ τῶν μέσων χρόνων τῶν αὐτοκρατόρων, κατ' ἀρχὰς ὑπὸ ἰδιωτικῶν συλλόγων ἀσκούμενα, καὶ μὴ ἔχοντα δημόσιον χαρακτῆρα, καταδιωκόμενα μάλιστα ἐνίοτε ὑπὸ τοῦ δημοσίου· ἀλλὰ κατ' ὀλίγον · οὕτως ἐρριζοῦντο καὶ ἐξετείνοντο, ὥστε ἠπείλουν νὰ ὑπερισχύσωσι τοῦ ἐγχωρίου θρησκεύματος.

Μύστης, ἴδ. Μυστήρια.

Μύστρον, ἑλληνικὸν μέτρον ὑγρῶν, τὸ τέταρτον τοῦ κυάθου, 2 1/2 κοχλιάρια περιλαμβάνον. Ἀλλ' ὁ Γαληνὸς παραδέχεται μικρὸν καὶ μέγα μύστρον, καὶ τὰ περὶ χωρητικότητος αὐτῶν λέγει ἀντιφατικὰ καὶ συγκεχυμένα (Ἀποσπ. Δ. ΙΓ. ΙΕ).

Μύσων, ἐκ τῆς πόλεως Χηνὸς τῆς Λακωνίας, οὗ ὁ Πλάτων μνημονεύει ὡς ἑνὸς τῶν ἑπτὰ σοφῶν, ἀντὶ τοῦ Περιάνδρου (Πλτ. Πρωταγ. Τμ. Β, 153. Ἔκδ. Δ. Γεφ.).

Μυτιλήνη, κατ' ἄλλους, οὐχὶ ὀρθῶς, Μιτυλήνη, ἡ μεγίστη καὶ ἐπισημοτάτη πόλις τῆς νήσου Λέσβου, κατὰ τὴν νοτιοανατολικὴν αὐτῆς παραλίαν, ἐλέγετο ἐπώνυμος

Μυτιλήνης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Μακαρέως (Διόδ. Ε, 12), ἢ Μύτωνος, υἱοῦ αὐτῆς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος (Στ. Βυζ.). Εἶχεν ἰσχυρὰς ὀχυρώσεις ἐπὶ τοῦ πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Γ. 2). Πατρὶς τοῦ Πιττακοῦ, τοῦ Ἀλκαίου, τῆς Σαπφοῦς, τοῦ Ἑλλανίκου κ. ἄ., διέπρεψεν ἐπὶ μακρὸν ἐν τῇ φιλολογίᾳ καὶ τέχνῃ. Οἱ Μυτιληναῖοι ἐβοήθησαν τὸν Καμβύσην κατὰ τῶν Αἰγυπτίων (Ἡρδ. Γ, 13), κατὰ δὲ τῶν Σκυθῶν (Ἡρδ. Δ, 97) Δαρεῖον τὸν Ὑστάσπου, ὅστις τοὺς ἀντήμειψε δοὺς αὐτοῖς τὸν Κώην ὡς τύραννον· ἀλλ' ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ ὑπῆρξε βραχεῖα ἕνεκα τῆς ἐπελθούσης Ἰωνικῆς ἐπαναστάσεως. Τῷ 493 ὑποκύψασα ἡ Λέσβος εἰς τοὺς Πέρσας, ἠναγκάσθη νὰ παρακολουθήσῃ αὐτοὺς εἰς τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκστρατείαν των· ἀλλὰ μετὰ τὴν ἧτταν αὐτῶν προσηρτήθησαν εἰς τὸν θαλάσσιον τῶν Ἀθηναίων δεσμόν. Μετὰ ταῦτα ὅμως ἀπήλλαξεν ἡ Μυτιλήνη τὴν νῆσον ἀπὸ τοῦ καταθλιπτικοῦ τῶν Ἀθηναίων ζυγοῦ. Μετὰ μακρὰν δὲ πολιορκίαν ἐπόρθησεν αὐτὴν ὁ Πάχης, κατέσκαψε τὰ τείχη της, τῇ ἀφήρεσε τὰς τριήρεις της, καὶ ἡ γῆ της κατεκληρουχήθη εἰς Ἀθηναίους ἀποίκους (Θουκ. Γ, 1—19. 26—39.—Διόδ. ΙΒ, 55). Μετὰ τὴν ἧτταν δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐν Σικελίᾳ, ἀπεσπάσθησαν αὖθις ἡ Μυτιλήνη καὶ αἱ ἄλλαι Λεσβικαὶ πόλεις ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν (Θουκ. Η', 5), καὶ ἡ νῆσος ἐγένετο θέατρον ἀμφιρρόπου πάλης μεταξὺ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων. Ἡ ἐν Ἀργινούσαις ναυμαχία ἔσωσε τὸν ὑπὸ τὸν Κόνωνα ἐν τῷ λιμένι τῆς Μυτιλήνης ὑπὸ τοῦ Καλλικρατίδου πολιορκούμενον στόλον τῶν Ἀθηναίων· ἡ δὲ ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς κατέστρεψε τῶν Ἀθηνῶν τὴν θαλασσοκρατίαν· ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐν Κνίδῳ νίκην ἀνεκτήσαντο οἱ Ἀθηναῖοι τὴν Μυτιλήνην, ἥτις καὶ μετὰ τὴν Ἀνταλκίδειον εἰρήνην ἔμεινε ταῖς Ἀθήναις προσηρτημένη. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ἐβλάβη ἡ πόλις ὑποκύψασα τοῖς Πέρσαις, καὶ μετὰ ταῦτα κατακτηθεῖσα ὑπὸ τῶν Μακεδόνων (Ἀρρ. Β, 1, 1. Γ, 2, 6). Ἀλλ' ἐκ τῶν συμφορῶν πασῶν τούτων, ἕνεκα τῆς προσφόρου αὐτῆς θέσεως, ταχέως ἀνέκυπτεν· εὗρε δὲ προστασίαν καὶ ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους αὐτοκράτορας, ἰδίως τὸν Τιβέριον καὶ τὸν Νέρωνα.

Μύτων, ἴδ. Μυτιλήνη.

Μυχὸς, λιμὴν τῆς Φωκίδος ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἑλικῶνος (Στρβ.). Νῦν Ἰανιτσό.

Μώμεμφες, πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, ἐπὶ τῆς διώρυχος τῆς ἑνούσης τὴν Μαρεῶτιν

λίμνην μετὰ τοῦ Κανωβικοῦ βραχίονος τοῦ Νείλου (Ἡρδ. Β, 162. — Στρβ.). Νῦν Μανούφ.

Μῶμος, υἱὸς τῆς Νυκτὸς, ὁ θεὸς, ἢ ἡ προσωποποίησις, τῆς μομφῆς καὶ κατηγορίας (Ἡσίοδ. Θεογ. 214. — Λουκ. Ἑρμότ. Κ). Διερράγη ἐκ πείσματος διότι δὲν εὗρε τί νὰ ψέξῃ εἰς τὴν Ἀφροδίτην.

Μώριος ἢ Μόλος, μικρὸς ὁμόρρους τοῦ Βοιωτικοῦ Κηφισοῦ ἐκ τοῦ Θουρίου ὄρους παρὰ τῇ Χαιρωνείᾳ πηγάζων (Πλούτ. Σύλλ. ΙΖ. 10).

Μύσας ἢ Μόσας, ποταμὸς ἐν τῇ Βελγικῇ Γαλλίᾳ (ν. Μαὰς), πηγάζων ἐκ τῆς χώρας τῶν Λιγγόνων (Cæs. B. G. IV, 10, 15. Tac. Ann. II, 6).

Μῶφι, ὄρος τῆς ἄνω Αἰγύπτου, ὑπὲρ τὴν πόλιν Ἐλεφαντίνην (Ἡρδ. Β, 28). Ἴδ. Κρῶφι.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΤΟΜΟΥ

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΠΡΩΤΩ ΤΟΜΩ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΤΩΝ

Α

Β

Γ

Δ

Ε

Z

H

Θ

I

K

Λ

Μ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΝ ΤΟΥ 1889

Ἀριθ 1278

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ

ΛΕΞΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΥΠΟ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ

ΜΕΤΑ ΠΟΛΛΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΤΟΜΟΣ Β'.

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΑΝΕΣΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

1891

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ

Ν

Νααρμάλχας, ὁ μέγας ποταμὸς ἢ ἡ βασιλικὴ διῶρυξ, ἡ συνδέουσα τὸν Εὐφράτην καὶ Τίγριν, διατηροῦσα ἔτι τὸ ἐγχώριον ὄνομά της, καὶ γνωστὴ ἤδη τῷ Ἡροδότῳ (Α, 193.—Στρβ. ΙΣΤ, 74. — Πολϐ. Ε, 51, 6).

Ναβαρζάνης, Πέρσης στρατηγὸς εἰς τὴν ἐν Ἀρϐήλοις μάχην, ἑνωθεὶς εἶτα μετὰ τοῦ ἐπαναστάτου Βήσσου κατὰ τοῦ Δαρείου (Ἀρριαν.).

Ναβαταῖοι, ὁ ἐπισημότατος λαὸς τῆς Πετραίας Ἀραβίας, κατέλαβε τὰς ἀρχαιοτέρας ἕδρας τῶν Μαδιανιτῶν, Ἀμαληκιτῶν, Ἐδουμιτῶν, καὶ ἐξετάθη μετὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας. Πρωτεύουσα αὐτῶν ἦν ἡ τῆς Πετραίας Ἀραβίας Πέτρα (ν. Σέλα), πόλις σχεδὸν πᾶσα ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμένη, 2 μιλίων περιφέρειαν ἔχουσα, πλουσία ποτὲ καὶ ἰσχυρὰ, ἧς ἀξιόλογα ἐρείπια διετηρήθησαν εἰς 11 γεωγρ. μιλίων ἀπόστασιν ΝΑ τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης. Ἐπὶ τῶν διαδόχων τοῦ Ἀλεξάνδρου μνημονεύονται οἱ Ναβαταῖοι ὡς λαὸς φιλοπόλεμος καὶ ἰσχυρὸς, καθ᾽ οὗ ἐν ἄλλοις ἐκστρατεύσας τῷ 309 Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς, ἀπέτυχε (Πλούτ. Δημ. Ζ). Πηγὴ τοῦ πλούτου καὶ τῆς εὐημερίας αὐτῶν ἦν ἡ μεγάλη εὐφορία μέρους τῆς γῆς των, ἡ εὐρεῖα κτηνοτροφία των, τὰ πολύτιμα ἀρωματικὰ προϊόντα τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας καὶ τὸ ἐκτεταμένον ἐμπόριόν των. Ἐπεδίωκον δὲ κατακτήσεις πρὸς τὰ μεσημβρινώτερα, καὶ ληστρικῶς πολλάκις ἐνέπιπτον εἰς τὰς περικειμένας χώρας (Just. XI, 126. — Ov. Met. I, 61), μέχρις αὐτοῦ πρὸς Β τοῦ Εὐφράτου. Πολλοὶ λαοὶ ἦσαν αὐτοῖς ὑποτεταγμένοι· δούλους ὅμως εἶχον ὀλίγους. Θρησκεία αὐτῶν ἦν ἡ μέχρι τοῦ μωαμεθανισμοῦ ἐν Ἀραβίᾳ ἐπικρατοῦσα ἀστρολατρεία. Ἐκυϐερνῶντο δ᾽ ὑπὸ βασιλέων, ὧν ὅμως μικρὰ ἦν ἡ ἰσχύς. Ὁ πρῶτος αὐτῶν φαίνεται ὅτι ἦν Ἀρέτας Α΄, ὁ ἐπὶ Ἀντιόχου Δ΄ μετὰ τῶν Μακκαβαίων εἰς φιλικὰς σχέσεις διατελῶν. Εἷς ὅμως τούτων, ὁ Ἰωναθὰν, ἐπεχείρησεν ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Ναβαταίων. Καὶ ἄλλοι δ᾽ ἡγεμόνες μετὰ ταῦτα, τῷ πρώτῳ ὁμώνυμοι, ἐξηκολούθησαν, πολλάκις ἐπιτυχῶς, τὸν κατὰ τῶν Μακκαβαίων πόλεμον. Αἱ συγκρούσεις δ᾽ αὗται προὐκάλεσαν μέχρι τέλους τὴν ἐπέμβασιν τῶν Ῥωμαίων, καὶ τῷ 65 π. Χ. ὁ Πομπήϊος (Πλούτ. Πομπ. ΜΑ) προέϐη κατ᾽ αὐτῶν μέχρι τῆς Πέτρας. Διὰ τοῦτο Μάλχας ὁ Β΄. ἡγεμονεύων τῷ 47 ὑπεστήριξε τὸν Καίσαρα (Cæs. B. Afr. 1). Ἀλλ᾽ ἔπειτα, μετὰ τῶν Πάρθων ἑνωθεὶς, ἐτιμωρήθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, καὶ συνεμάχησε μετὰ τοῦ Ἀντωνίου (Πλούτ. Ἀντ. ΞΑ). Κατὰ τοῦ ἰσχυροῦ δὲ Ὀκταβίου, κατακτητικὰς ἔχοντος διαθέσεις, ἐξηγέρθη· ἀλλ᾽ ὁ διάδοχος αὐτοῦ Ὀϐόδας, ἡγεμὼν ἀσθενοῦς χαρακτῆρος, ἐϐιάσθη νὰ βοηθήσῃ αὖθις τοὺς Ῥωμαίους εἰς τὴν ὑπὸ τὸν Αἴλιον Γάλλον ἐκστρατείαν των εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἀραβίαν. Εἷς τῶν διαδόχων αὐτοῦ, τὴν θυγατέρα του δοὺς εἰς γάμον εἰς τὸν Ἡρώδην, ὅστις περιύβρισεν αὐτὴν, ἐξεδικήθη νικήσας αὐτὸν καὶ τοὺς συμμάχους αὐτοῦ Ῥωμαίους τῷ 37 μ. Χ. καὶ εἰσήλασεν εἰς τὴν Συρίαν. Ἀλλὰ βαθμηδὸν ἠλαττώθη ἡ δύναμις τῶν Ναβαταίων,

καὶ ἐξέλιπεν ἐντελῶς ὅτε Πάλμας, ὁ στρατηγὸς τοῦ Τραϊανοῦ, ἐκυρίευσε τὴν πρωτεύουσαν αὐτῶν Πέτραν, τῷ 100 μ. Χ. (Στρβ. ΙΣΤ, 700, 767, 777, 779.—Δ. Κάσσ. ΞΘ, 14.—Eutr. VIII, 2).

Νάβις, Σπαρτιάτης, κατέλαβε τὴν ἐξουσίαν ἅμα ὁ Μαχανίδας ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Φιλοποίμενος. Ὡς φιλορρωμαῖος δὲ, συμπεριελήφθη εἰς τὴν μεταξὺ τῶν Ῥωμαίων καὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος εἰρήνην (Liv. XXIX, 12). Ὠμὸς καὶ φιλοκερδὴς, ἔτρεφε μισθωτοὺς, καὶ δι' αὐτῶν εἰσέβαλλε διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης εἰς παρακειμένας χώρας καὶ τὰς ἐλεηλάτει· τὴν δ' ἀρχαίαν λακωνικὴν δίαιταν ἐπροσπάθει ν' ἀποσκορακίσῃ. Ὅτε δ' ὁ Φίλιππος ἤρχισε τὸν πόλεμον αὖθις, ἐκέρδισεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸν Νάβιν, παραχωρήσας αὐτῷ τὸ Ἄργος (Liv. XXXVIII). Ὁ Φλαμμινῖνος, ἀφ' οὗ ἐνίκησε τὸν Φίλιππον, ἀνεκήρυξε τῆς Ἑλλάδος τὴν ἀνεξαρτησίαν, ἐκινήθη κατ' αὐτοῦ, τῷ 195 π. Χ., καὶ τὸν ἐβίασε νὰ παραχωρήσῃ πάσας τὰς χώρας ἃς κατεῖχεν ἐκτὸς τῆς Λακωνικῆς καὶ ταύτης τὰς ἐπιθαλασσίους πόλεις, ἀφεὶς αὐτῷ ὅμως τὴν ἐπὶ τῆς Σπάρτης ἐπικυριαρχίαν (Πλούτ. Φλαμ. 15. — Liv. XXXIV, 22). Ὀλίγον μετέπειτα προσέβαλεν ὁ Νάβις τοὺς Ἀχαιοὺς, συμμαχοῦντας τότε μετὰ τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἐνίκησε μὲν κατ' ἀρχὰς διὰ θαλάσσης, ἀλλ' ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ Φιλοποίμενος ἐν Γυθείῳ, καὶ τῷ 192 ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξαμένους, ἀρχηγοῦ τῶν ἐπικούρων οὓς τῷ εἶχον πέμψει οἱ Αἰτωλοὶ (Πολβ. Ζ, 8. ΙΖ. 17.—Liv. XXXVI, 35).

Ναβουχοδονόσωρ (Νεβουκαδνεζάρ). Ἀπὸ τῆς μέσης τοῦ ιγ' αἰῶνος π. Χ. ἦρχον Ἀσσύριοι ἡγεμόνες ἐπὶ τῶν ἐν Βαβυλῶνι Χαλδαίων, Ναβονάσσαρ τις μνημονεύεται ὡς διατελέσας ἡγεμὼν, ὁ ἐπιχειρήσας ν' ἀποσείσῃ τὸν ξένον ζυγὸν περὶ τὸ ἔτος 747 π. Χ., ὅτε ἄρχεται νέα χρονολογικὴ ἀρίθμησις ἐν Βαβυλῶνι, ἡ λεγομένη ἐποχὴ τοῦ Ναβονάσσαρ, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς 14 (26) Φεβρ. 747 π. Χ. καὶ ὑπολογιζομένη οὐχὶ πλέον κατὰ τὸ σταθερὸν σεληνιακὸν ἔτος, ἀλλὰ κατὰ τὸ κινητὸν ἡλιακόν. Ἀφ' οὗ ἡ Μηδία ἀπεσπάσθη τῆς Ἀσσυρίας, ἐπροσπάθησε καὶ ὁ Μεροδὰχ Βαλαδὰν νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν Βαβυλῶνα· ἀλλὰ μετὰ πέντε ἔτη, 704 - 699, κατεστάλη ἡ ἐπανάστασις. Ναβουπολασὰρ ὅμως, ὁ διοικητὴς τῆς Βαβυλῶνος, ἐν 625 -604 συμπράττοντα ἔχων καὶ τὸν υἱόν του Νεβουκαδνεζὰρ (τὸν Ναβουχοδονόσορα), συνενωθεὶς καὶ μετὰ Κυαξάρους καὶ τῶν Μήδων τῷ 606, κατέστρεψε τὴν Νινευΐ, καὶ ἐκυρίευσε τὸ Ἀσσυριακὸν κράτος εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Τίγριδος, καὶ ἔστρεψε πρὸς δυσμὰς τὰς κατακτητικάς του ἐπιχειρήσεις. Ὁ Ναβουχοδονόσορ ἐνίκησε τὸν Νεχὼ, ὅστις, νικήσας τὴν Συρίαν, εἶχε προβῇ μέχρι τοῦ Εὐφράτου, τῷ 604, καὶ ἀναλαβὼν τὰς ἡνίας τῆς κυβερνήσεως, συνεπλήρωσε, 604 - 561, τὴν ὅλην κατάκτησιν τῆς Συρίας. Μετὰ δύο δ' ἐκστρατείας, τῷ 600 καὶ τῷ 597, ἐκυρίευσε τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ κατέστρεψε, τῷ 586, τὸ κράτος τῶν Ἰουδαίων. Συμπίπτει δὲ πιθανῶς ὁ τελευταῖος κατὰ τῶν Ἰουδαίων πόλεμος μετὰ τῆς πολιορκίας τῆς Τύρου, ἣν παρέτεινε 13 ἔτη, χωρὶς νὰ κατορθώσῃ νὰ καταβάλῃ τὸν βασιλέα Ἰθοβὰλ καὶ τοὺς μαχίμους κατοίκους τῆς ὀχυρᾶς πόλεως, καὶ μόνον διὰ συνθήκης ἀνεγνώρισαν οἱ Τύριοι τὴν κυριαρχίαν του. Μνημονεύονται δὲ καὶ ἄλλαι κατακτήσεις αὐτοῦ, τῆς Αἰγύπτου, τῆς Ἰβηρίας καὶ ἑτέρων χωρῶν, ἀλλ' εἰσὶν ἀμφίβολοι καὶ μᾶλλον μυθώδεις τὸν χαρακτῆρα. Καταθεὶς δὲ τὰ τρόπαιά του εἰς τὸν ναὸν τοῦ Βαὰλ ὠχύρωσε τὴν Βαβυλῶνα, ἐκτείνας αὐτὴν, τὴν ἐκαλλώπισε διὰ μεγαλοπρεπῶν οἰκοδομῶν, ὡς ἐν ἄλλοις μνημονεύονται οἱ κρεμαστοὶ κῆποι, καὶ τὴν χώραν ἠγωνίσθη νὰ ὑψώσῃ καὶ ἀναπτύξῃ διὰ πολιτισμοῦ καὶ ἐμπορίου, καὶ διὰ κατασκευῆς διωρύγων καὶ ἄλλων ἔργων ὑδραυλικῶν. Τὴν σύζυγον αὐτοῦ καλεῖ ὁ Ἡρόδοτος Νίτοκριν (Α, 184 - 188), ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἦν αὐτὴ ἡ ὑπ' ἄλλων Ἄνυτις καλουμένη, θυγάτηρ τοῦ Κυαξάρους, βασι-

λέως τῆς Μηδίας, ἥτις καὶ πιθανῶς ἀντικατέστησεν ἐπί τινα ἔτη εἰς τὴν ἀρχὴν τὸν Ναβουχοδονόσορα, παραφρονήσαντα. Οἱ διάδοχοι τοῦ Ναβουχοδονόσορος δὲν ἦσαν ἐφάμιλλοι αὐτοῦ κατὰ τὴν δραστηριότητα. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἔνιλ Μεροδὰχ 561-559, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ κηδεστοῦ του Νεριγλισσὰρ (559-555)· τούτου δὲ τὸν υἱὸν Λαβοσοαρχὰδ, ἐθανάτωσαν συνωμόται, καὶ τοῦτον διεδέχθη εἰς τὸν θρόνον ὁ Λαβονέτος καθ' Ἡρόδοτον, ὀρθῶς δὲ Ναβονέδος κατ' ἐπιγραφὰς, ὑποταγεὶς τῷ 538 εἰς τὸν Κῦρον, ἐξ οὗ τὸ κράτος αὐτοῦ ἐγένετο περσικὴ ἐπαρχία.

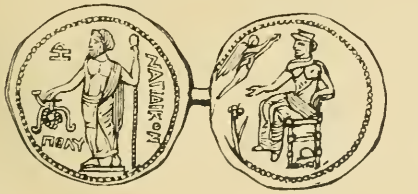
Νάβλα καὶ Ναῦλα, μουσικὸν ὄργανον ἐντατὸν, φοινικικῆς καταγωγῆς κατ' Ἀθήναιον (Δ, 77), βεβαίως τὸ ἐν τοῖς ψαλμοῖς συνεχῶς μνημονευόμενον Νεβέλ. Ἦν δὲ δεκάχορδον, ἤ, κατὰ τὸν Ἰώσηπον (Ἀρχ. Ζ, 10) δωδεκάχορδον καὶ τετράγωνον, παιζόμενον διὰ τῶν δύο χειρῶν ἄνευ πλήκτρου, ὡς ἡ νῦν ἅρπη.

Ἦν ἐν χρήσει εἰς τὰ συμπόσια, καὶ ἐπαίζετο ὑπὸ γυναικῶν (Ov. A. An. III, 327). Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ὑπῆρχε τοιοῦτο ὄργανον καὶ ὑδραυλικὸν (Ἀθήν. Αὐτ.).

Νάγαρα καὶ Διονυσόπολις, πόλις ἰνδικὴ δυτικῶς τοῦ Γάγγου, πιθανῶς ἡ πρὶν Νύσσα.

Νάγιδος, πόλις παράλιος τῆς Κιλικίας, ἀποικία τῶν Σαμίων.

Ναζαρὲτ ἢ Νάζαρα, πόλις τῆς Γαλιλαίας, μεσημβρινῶς τῆς Κανᾶς.

Ναζιανζὸς, πρὶν Διοκαισάρεια, πόλις τῆς Καππαδοκίας, ΝΑ τῆς Ἀρχελαΐδος.

Ναθὼ, ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ Νεούτ (Πτλμ.), νομὸς αἰγυπτιακὸς μεταξὺ τῶν στομίων τοῦ Νείλου, τοῦ Βουσιριτικοῦ καὶ Βουβαστικοῦ (Ἡρδ. Β, 165).

Ναΐὰς ἢ Ναΐς, ἴδ. Νύμφαι.

Ναΐδια ἢ ἡρῷα, τάφοι ἐν σχήματι μικρῶν ναῶν, ἐν παραστάσι, πρόστυλοι ἢ ἀμφιπρόστυλοι. Ἡ δαπάνη αὐτῶν ἦν τοσαύτη, ὥστε ἐν Ἀθήναις διὰ νόμου ἐκανονίζετο ὁ ἀνώτερος ὅρος αὐτῆς. Ἴδ. Τάφος.

Ναϊσὸς, πόλις τῆς Μοισίας, παρ' ἑνὶ τῶν ἀνατολικῶν ὁμόρρων τοῦ Μάργου (ν. Νίσσα, ἐπὶ τῆς Νισσάβας). Εἰς αὐτὴν ἐγεννήθη Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας, διέτριβε πολλάκις ἐν αὐτῇ καὶ τὴν ἐκαλλώπισε. Κατέστρεψε δ' αὐτὴν ὁ Ἀττίλας, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα πάλιν ἀνῳκοδομήθη.

Ναμνῖται, κελτικὸς λαὸς τῆς Γαλλίας, ἐπὶ τοῦ Β χείλους τοῦ Λίγειρος. Ἡ πρωτεύουσα αὐτῶν Κονδιβίνεον ἦν ἡ ν. Νάντη. Ἦσαν δὲ σύμμαχοι τῶν Ἐνετῶν (Στρβ. Δ, 190. 198.—Cæs. B. G. III, 9).

Ναννὼ, ἴδ. Μίμνερμος.

Νάνος ἢ Νάννος, ὁ παρὰ φύσιν βραχὺς τὸ σῶμα. Ἐπὶ Ῥωμαίων ἰδίως ἐπεζητοῦντο οἱ τοιοῦτοι ὑπὸ τῶν πλουσίων ὡς γελωτοποιοὶ καὶ ὡς μῖμοι, καὶ ὑπῆρχε μάλιστα ἡ βάρβαρος ἐφεύρεσις ταπεινῶν κιβωτίων εἰς ἃ ἐνεκλείοντο καὶ ἐτρέφοντο παδία πρὸς παρακώλυσιν τῆς αὐξήσεως καὶ πρὸς παραμόρφωσιν αὐτῶν εἰς νάννους. Τῆς Ἰουλίας ὁ νάννος, Κανώπας καλούμενος, εἶχε μόνον 2 ½ ποδῶν ὕψος· καὶ ὑπῆρχον νάννοι ἀμφοτέρων τῶν φύλων (Suet. T. 6. LXI.—Lamprid. Alrx. Sev. XXXIV). Διεσκέδαζον δὲ τοὺς κυρίους των διὰ τῆς αὐθάδους καὶ πολλάκις δηκτικῆς ἐλευθεροστομίας των, καὶ προσέτι διὰ μου-

Ἀγαλμάτιον Πομπηΐας

σικῶν ἢ ὀρχηστικῶν ἀσκήσεων. Ὁ Δομιτιανὸς τοῖς ἐπέβαλλε νὰ μονομαχῶσιν εἰς τὰ θέατρα κατὰ γυναικῶν. Οἱ πρὸ πάντων δ' ἐκτιμώμενοι ἦσαν οἱ μᾶλλον δύσμορφοι, κυφοί, δολιχοκέφαλοι, μακρὰ τὰ ὦτα, ὀγκώδη τὴν ῥῖνα ἔχοντες, συγχρόνως δὲ καὶ βλακώδεις, εἰς οὓς καὶ ἰδιαίτερον ὄνομα moriones ἐδίδετο (Mars. VI, 39, VIII, 13. XII, 74.—Plin. Ep. IX, 1, 17). Καὶ μικρὰ δὲ νανώδη παιδία ἐτέρποντο οἱ Ῥωμαῖοι ἀφίνοντες γυμνὰ νὰ περιφέρωνται ἐν ταῖς οἰκίαις. Κατὰ Τζέτζην (Λυκφρ. 1224), νάννος ἐλέγετο καὶ ὁ Ὀδυσσεύς, τὸ ὄνομα κατά τινας λαβὼν παρὰ τῶν Τυρρηνῶν, παρ' οἷς δῆθεν διέτριψε περὶ τὰ τέλη τῆς ζωῆς του.

χαλκ. ἀγαλμάτιον

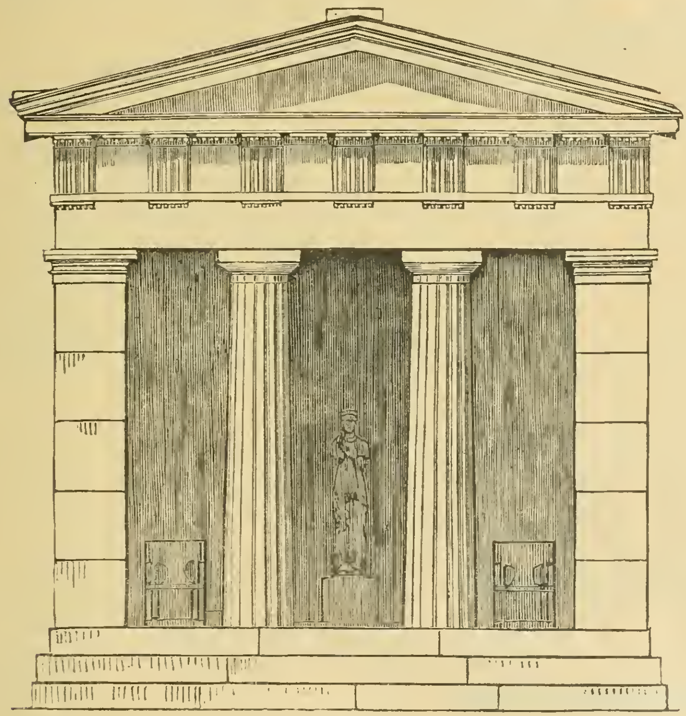
Ναννώ, αὐλήτρια εἰς ἣν ὁ ποιητὴς Μίμνερμος ἔγραψε πολλὰ τῶν ποιημάτων του (Ἀνθλγ.).

Ναντουᾶται, λαὸς Κελτικὸς παρὰ τὰς Ἄλπεις. Κατὰ Καίσαρα (B. G. 3, 1), ἔρρει διὰ τῆς χώρας αὐτῶν ὁ Ῥῆνος (πιθανώτερον ὁ Ῥοδανός). (Στρβ. Δ, 204).

Νάξος, 1) ἡ ἐπισημοτάτη καὶ μεγίστη τῶν Κυκλάδων, 5 □μ ἐπιφάνειαν ἔχουσα, καλουμένη δὲ (παρὰ ποιηταῖς) καὶ Δία καὶ Στρογγύλη, Α δὲ τῆς Πάρου κειμένη, καὶ ὡς αὐτὴ ἐξ ὡραίου λευκοῦ μαρμάρου συνισταμένη. Τὴν ἔλεγον δ' ἐνίοτε οἱ ἀρχαῖοι Μικρὰν Σικελίαν διὰ τὴν εὐφορίαν της· δι' ὃν δὲ παρῆγεν ἐξαίρετον οἶνον εἶχε πολλὰς Διονυσιακὰς παραδόσεις. Ἐνταῦθα εὗρεν ὁ Βάκχος τὴν ὑπὸ τοῦ Θησέως ἐγκαταλειφθεῖσαν Ἀριάδνην, κόρην τοῦ Μίνωος ἐκ Κρήτης, καὶ ἀπήγαγεν αὐτὴν μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὰς περιοδείας του. Κρῆτες δ' ἐλέγοντο οἱ πρῶτοι αὐτῆς κάτοικοι, καὶ Θρᾶκες καὶ Κᾶρες· μετὰ δὲ τούτους Ἴωνες ἐξ Ἀττικῆς (Ἡρδ. Α. 64. Η. 46). Κατὰ τὸ ἔτος 536 ἢ 535, νικήσας ὁ Πεισίστρατος τοὺς Σαμίους, τοῖς ἐπέβαλε τύραννον τὸν Λύγδαμιν, ὑφ' ὃν ἡ νῆσος ἔφθασεν εἰς ἀκμὴν καὶ εἰς δύναμιν (Ἡρδ. Α, 64). «Ἡ Νάξος εὐδαιμονίῃ τῶν νήσων διέφερε» καθ' Ἡρόδοτον (Ε, 28), καὶ ἐκέκτητο ὀκτακισχιλίους ὁπλίτας καὶ πολλὰς τριήρεις. Ἀλλ' οἱ Πέρσαι, ὧν τὴν βοήθειαν ἐπεκαλέσθησαν οἱ ἀριστοκράται, ἀποκρουσθέντες (Ἡρδ. Ε, 30 - 34), παρωργίσθησαν, καὶ τῷ 490 κατηρήμωσαν τὴν νῆσον (Ἡρδ. ΣΤ, 96), καὶ εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς Σαλαμῖνος, τέσσαρα Σαμιακὰ πλοῖα, ὑπὸ τῶν Περσῶν στρατολογηθέντα, ἐπολέμησαν ὅμως ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων (Ἡρδ. Η, 46). Εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀθηναίων μετὰ ταῦτα προσαρτηθεῖσα ἡ Νάξος, ἀντέστη οὐχ ἧττον εἰς αὐτῶν τὰς αὐθαιρέτους βιαιοπραγίας, καὶ ὑπέστη μακρὰν πολιορκίαν, μεθ' ἥν, τῷ 466 ἀπώλεσε τὴν ἐλευθερίαν της, τῷ δὲ 453 κατεκληρουχήθη ὑπ' αὐτῶν (Θουκ. Α, 98. 137. — Πλούτ. Περ ΙΑ. — Διόδ. ΙΑ, 88) καὶ ἔμεινεν ἔκτοτε ἄσημος. Τῷ 376 κατεναυμάχησεν ἐν Νάξῳ ὁ Χαβρίας τὸν σπαρτιατικὸν στόλον, καὶ ἐβίασε τοὺς Ναξίους νὰ προσέλθωσιν εἰς τῶν Ἀθηναίων τὴν συμμαχίαν, ἀφ' ἧς ἀπέσχον τῷ 378. Ἐπὶ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου ὑπετάγη ἡ νῆσος εἰς τοὺς Μακεδόνας, ἐπὶ τῶν διαδόχων δὲ εἰς τὴν αἰγυπτιακὴν βασιλείαν. Ὁ Ἀντώνιος παρέδωκεν αὐτὴν εἰς τὴν Ῥόδον, ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι αὖθις τὴν ἀπήλλαξαν τοῦ βαρέος ἐκείνου ζυγοῦ (Ἀππιαν. Ε, 7). Ἔκτοτε δὲ παύει μνημονευομένη ὑπὸ τῆς ἀρχαίας ἱστορίας. Ἡ πόλις Νάξος κεῖται εἰς τὴν ΒΔ παραλίαν τῆς Νήσου. — 2) Τὸ πρῶτον ἑλληνικὸν ἵδρυμα, ὑπὸ Χαλκιδέων κατοικηθὲν τῷ 735 π. Χ. εἰς Σικελίαν, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν, Ν τοῦ ὄρους Ταύρου (Θουκ. ΣΤ. 3). Ἐκεῖθεν δ' ἐξεπέμφθησαν μικρὸν μετα ταῦτα ἀποικίαι εἰς Λεοντίνους, Κατάνην, καὶ ἴσως συγχρόνως καὶ εἰς Ζάγκλην. Ἐπί τινα χρόνον ὑπέκειτο εἰς Ἱερώνυμον τὸν Γελαῖον, (Ἡρδ. Ζ, 156)· ἐπὶ δὲ τῆς κατὰ τῶν Συρακουσῶν ἐκστρατείας τῶν Ἀθηναίων, συνεμά-

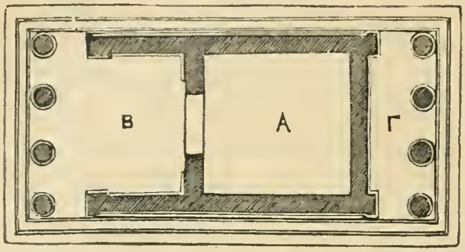
χησε μετ' αὐτῶν (Θουκ. Δ, 25), ἀλλὰ τῷ 403 ἐκυριεύθη ὑπὸ τοῦ Διονυσίου καὶ κατεστράφη· τῷ δὲ 358 συνέλεξεν ὁ Ἀνδρόμαχος τὰ λείψανα τῶν κατοίκων αὐτῆς, καὶ συνῴκισεν αὐτοὺς πλησίον τῆς ἀρχαίας της θέσεως, ἐπὶ τοῦ Ταύρου, καλέσας τὴν νέαν πόλιν Ταυρομένιον (ἴδ.) (Διόδ. ΙΔ, 15, 87)·

Ναὸς, οἰκοδόμημα ἱδρυμένον πρὸς κατοικίαν τῶν θεῶν ἢ μᾶλλον, μετὰ ταῦτα, τῶν ἀγαλμάτων αὐτῶν (ἐκ τοῦ ναίω). Ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις καὶ κοῖλα δένδρα ἁπλῶς ἐχρησίμευον εἰς τοῦτο, ὡς ἡ φηγὸς ἐν ᾗ ὁ Ζεὺς ἐπιστεύετο οἰκῶν εἰς τὴν Δωδώνην (Ἡσίοδ.), ἐν Ἐφέσῳ πρέμνος πτελέας (Διον. περιηγ. Α, 5), ἐν Ὀρχομενῷ κέδρος, ἐξ οὗ ἡ Ἄρτεμις ἐλέγετο Κεδρεᾶτις (Παυσ. Η, 10). Ὠκοδομοῦντο δὲ ξύλινοι κατ' ἀρχὰς οἱ ναοί, ὡς ὁ τοῦ Ἱππείου Ποσειδῶνος ἐν Μαντινείᾳ (Παυσ. Β, 58), καὶ ἄλλα μνημονευόμενα ἱερὰ (Ἡρδ. Δ, 108.—Παυσ. Αὐτ. 55. 56), καὶ ὡς ἀποδεικνύει ἡ ἔλλειψις παντὸς ἐρειπίου ναοῦ ἐκ τῶν πρώτων χρόνων τῆς ἱστορίας, ἐν ᾧ ὁ Ὅμηρος μνείαν ποιεῖται τοῦ Ἐρεχθείου (Ἰλ. Β, 549. Ὀδ. Η. 81), καὶ ὁ Παυσανίας τοῦ ἐν Δελφοῖς, ὃν ἀνῳκοδόμησε λίθινον πρῶτος ὁ Τροφώνιος. Τὸ ἀρχαιότατον λίθινον οἰκοδόμημα, ὃ δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς ναὸς, ἐστὶ τὸ ἐν Ὄχῃ (ἴδ.) τῆς Εὐβοίας, καὶ ἕτερον ἐν Στύροις. Καὶ χαλκοῦς δ' ἐλέγετο ὁ ἀρχαιότατος ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Σπάρτῃ, καὶ αὐτὸς ὁ τῶν Δελφῶν, εἰς τὴν δευτέραν του περίοδον, πιθανῶς ἀμφότεροι ἐπίχαλκοι ἐντὸς, ὡς ἦσαν οἱ θησαυροί. Ὁ δὲ τῶν Δελφῶν ἐλέγετο καὶ πτέρινος (ἴσως ἀντὶ περίπτερος) ἐγερθεὶς μετὰ ταῦτα. Ἡ θέσις εἰς ἣν ὁ ναὸς ἱδρύετο, ἱεροῦτο διὰ τελετῶν· περίβολος ἐμόνου αὐτὴν ἀπὸ ἀνθρωπίνων καὶ βεβήλων οἰκιῶν, καὶ πολλάκις ἔκτασίς τις καθιερωμένη καὶ κατάφυτος (τέμενος) τὴν περιστοίχιζεν. Ὅτε δ' ἡ τέχνη ἐπελήφθη τῆς νεωδομίας, οὐδεμίαν, ὡς ἐν ἄλλαις οἰκοδομαῖς ἔχουσα νὰ θεραπεύσῃ βιωτικὴν ἀνάγκην, ἀπέβλεψε πρὸς τὸ καθαρῶς καλὸν, διατηρήσασα ὅμως καὶ ἐν τῇ λιθοδομίᾳ τὰ πρωτότυπα σχήματα τῆς ξυλοδομίας εἰς τοὺς κίονας (ἴδ.) καὶ εἰς τὸν θριγκὸν (ἴδ.), ἰδίως εἰς τὸν ἀρχαιότατον ῥυθμὸν, τὸν δώριον, καὶ βαθμηδὸν αὐτὰ ἐπὶ τὸ κομψότερον καὶ πολυτελέστερον μεταποιήσασα εἰς τοὺς δύο ἄλλους ῥυθμοὺς, τὸν Ἰώνιον καὶ τὸν Κορίνθιον. Τοῦ ναοῦ τὸ μέρος τὸ περιέχον τὸ ἄγαλμα ἦν ὁ σηκὸς (Α), μὴ ἔχων παράθυρα, καθὼς καὶ αἱ οἰκίαι, καὶ εἰς τοὺς μικροὺς ναοὺς φῶς μόνον λαμβάνων ἐκ τῆς θύρας, ὅταν ἠνοίγετο. Ἠνοί-

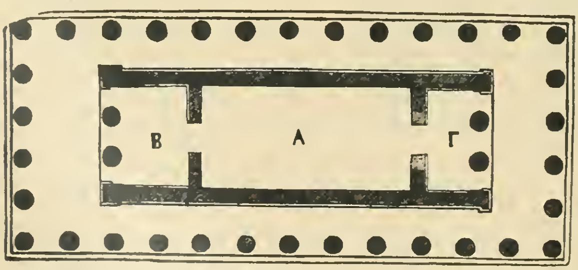
Πρόστυλον.

γετο δ' αὕτη πάντοτε πρὸς ἀνατολάς, πρὸς ἃς ἦν καὶ τὸ ἄγαλμα ἐστραμμένον. Πρὸ τῆς θύρας δὲ καὶ ὁ ἐλάχιστος τῶν ναῶν εἶχε δύο κίονας, καὶ ἐπ' αὐτῶν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν δύο παραστάδων, οἵτινες ἦσαν αἱ παρεκτάσεις τῶν πλευρῶν τῆς οἰκοδομῆς μέχρι τῆς γραμμῆς τῶν κιόνων, ἐπεκάθητο ὁ θριγκός, καὶ ὁ τοιοῦτος ναὸς ἐλέγετο «ἐν παραστᾶσιν». Ἂν δ' ἀντὶ τῶν παραστάδων, ἢ μᾶλ-

Ἀμφιπρόστυλος.

λον πρὸ αὐτῶν, εἶχε καὶ δύο ἄλλους κίονας, τέσσαρας κατὰ πρόσωπον, ὠνομάζετο (τετράστυλος) πρόστυλος· ἂν δ' εἶχεν ἄλλους τόσους καὶ πρὸ τῆς ὀπισθίας (τῆς δυτικῆς) πλευρᾶς, οἷος ὁ τῆς Ἀπτέρου Νίκης εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, ἐλέγετο «ἀμφιπρόστυλος». Ἂν δὲ κίονας εἶχε καὶ περὶ τὰς τέσσαρας πλευράς, ἐλέγετο «περίπτερος» διότι «πτερὸν» ἢ «πτέρωμα» ὠνομάζετο ἡ περὶ ἑκάστην τῶν (μακρῶν) πλευρῶν σειρὰ κιόνων. Οἱ δὲ περίπτεροι εἶχον εἰς τὰς

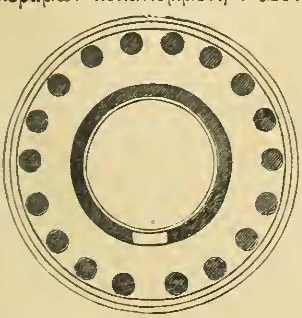
Τὸ Θησεῖον καὶ διάγραμμα.

βραχείας πλευρὰς οὐχὶ ὀλιγωτέρους τῶν ἓξ κιόνων, καὶ τότε ἐλέγοντο «ἑξάστυλοι», ἀλλὰ καὶ ὀκτώ, καλούμενοι «ὀκτάστυλοι», καὶ δέκα, οἱ «δεκάστυλοι»· ὁ ἀριθμὸς δὲ τῶν κιόνων τῶν μακρῶν πλευρῶν ἦν κατὰ κανόνα, οὗ ὅμως ἐξαιρέσεις ὑπάρχουσι, διπλοῦς τοῦ τῆς βραχείας πλευρᾶς, πλέον ἑνὸς (περιλαμβανομένων καὶ τῶν γωνιαίων)· ὥστε ὁ ἑξάστυλος εἶχε 13 κίονας εἰς τὴν μακρὰν πλευράν, ὁ ὀκτάστυλος 17, ὁ δεκάστυλος 21. Προσέτι δ' οἱ περίπτεροι εἶχον καὶ εἰς τὰς δύο μικρὰς πλευρὰς καὶ ἀνὰ δύο κίονας ἐν παραστᾶσι. «Ψευδοπερίπτεροι» δ' ἦσαν οἱ εἰς τὰς μακρὰς πλευρὰς ἀντὶ κιόνων ἡμικίονας ἔχοντες ἐπὶ τῶν τοίχων. Κατὰ τὰς ἀποστάσεις δὲ τῶν κιόνων ἀπ' ἀλλήλων οἱ ναοὶ ἐλέγοντο σύστυλοι, ὅταν οἱ κίονες διΐσταντο κατὰ 2 διαμέτρους τῆς βάσεως, διάστυλοι ὅταν κατὰ τρεῖς, καὶ ἀραιόστυλοι ὅταν κατὰ 4, ὅπερ μόνον εἰς τοὺς Τυρρηνικοὺς ναοὺς ἦν σύνηθες, καὶ τότε τὰ ἐπιστύλια ἦσαν ξύλινα, διότι τοιούτων διαστάσεων λίθινα δυσκόλως ἐπρομηθεύοντο. Ὑπῆρχον δὲ καὶ μέγιστοι ναοί, οἵτινες διπλοῦν εἶχον πτερὸν ἢ σειρὰν κιόνων εἰς τὰς μικρὰς πλευράς, καὶ εἰς τὰς βραχείας πολλάκις καὶ τριπλῆν ἢ καὶ τετραπλῆν, καὶ οἱ τοιοῦτοι ἐλέγοντο «δίπτεροι»· ἂν δ' ἡ ἀπὸ τοῦ τοίχου ἀπόστασις τῶν ἔξω κιόνων ἦν ὅση ἀπῃτεῖτο ἵνα ὑπάρχῃ καὶ δευτέρα σειρά, αὕτη δ' ἔλειπεν, ἐλέγοντο «ψευδοδίπτεροι». Τὸ μεταξὺ τῆς θύρας καὶ τῶν πρὸ αὐτῆς κιόνων μέρος ἐλέγετο «πρόναος» (Β)· εἰς τοὺς μεγάλους δὲ ναοὺς ὑπῆρχεν, ὀπίσω τοῦ σηκοῦ (Α) ἰδιαιτέρα διαίρεσις, ὀπισθόδομος (Γ) καλουμένη, καὶ εἰς ἐναπόθεσιν τῶν ἱερῶν σκευῶν χρησιμεύουσα, συνεχομένη δὲ μετὰ τοῦ σηκοῦ συνήθως διὰ δύο πυλίδων παρὰ τοῖς πλαγίοις τοίχοις αὐτοῦ, ἐνίοτε δὲ καὶ ἔξωθεν, ἐκ δυσμῶν, πύλην ἔχουσα, ἥτις καὶ αὐτὴ τότε κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ ναοῦ, ἦν ἢ ἐν παραστᾶσιν ἢ ἔχουσα διπλῆν κιόνων σειράν. Οἱ μεγάλοι ναοί, ὡς ὁ Παρθενών, ὁ τοῦ Διὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ, εἶχον τὸν σηκὸν ὕπαιθρον. Κατὰ τὰ σωζόμενα δὲ λείψανα καὶ ἴχνη ἐντὸς αὐτοῦ, κατὰ μὲν τὴν ὀπισθίαν, δυτικὴν πλευράν, ἵδρυ-

το τὸ ἄγαλμα, κατὰ δὲ τὰς τρεῖς ἄλλας πλευρὰς ἐπεκράτει περιστύλιον διπλῆς ἐπαλ-

λήλου σειρᾶς κιόνων, ἥτις, ὡς καὶ ὁ ὀπισθόδομος, εἶχεν ὀροφήν, πιθανῶς ξυλίνην, ἐκτεινομένην καὶ ὑπὲρ τὸ ἄγαλμα, καὶ διὰ λιθίνων κεράμων κεκαλυμμένην. Μεταξὺ δὲ τῶν δύο

ἐπαλλήλων σειρῶν εἶχε καὶ πάροδον ὑψηλήν. Τὸ δ' ἀπὸ τῆς στοᾶς ταύτης μέχρι τῆς ἀνατολικῆς πύλης μέρος περιελαμβάνετο καὶ αὐτὸ εἰς τὸν πρόναον. Οἱ Τυρρηνικοὶ δὲ ναοὶ ἦσαν, κατὰ Βιτρούβιον (IV, 7) τετράγωνοι, δίχα διῃρημένοι· καὶ τὸ μὲν ἔμπρόσθιον αὐτῶν ἥμισυ ἦν στοὰ ἀνοικτή, ἐκ σειρῶν κιόνων, τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ ἦν ὁ σηκός, ἔχων τὸ ἄγαλμα ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἑκατέρωθεν αὐτοῦ ἀνὰ μίαν προσέτι κιόνων σειράν, ἢ ἀντ' αὐτῶν ἀνὰ ἕνα τοῖχον, ὥστε διῃρεῖτο ὁ σηκὸς εἰς τρία δωμάτια, ἓν εὐρύχωρον ἐν τῷ μέσῳ διὰ τὴν πρωτίστην θεότητα ἧς ἦν ὁ ναός, καὶ δύο ἄλλα ἐλάσσονα ἑκατέρωθεν διὰ δευτερευούσας θεότητας, ὧν ἡ λατρεία συνείχετο μετὰ τῆς ᾗ ἦν ὁ ναὸς ἀνατεθειμένος. Ἐπὶ Ῥωμαίων δ' ᾠκοδομοῦντο καὶ στρογγύλοι ναοί, μετὰ στρογγύλου περιστυλίου. Συνήθως δ' ἵσταντο πάντες οἱ ναοὶ ἐπὶ ἐδάφους ὑψουμένου ἐπὶ τριῶν βαθμίδων, αἵτινες, ἐν τοῖς μεγάλοις ναοῖς, πρὸ τῶν εἰσόδων διετέμνοντο διὰ δύο ἄλλων, διατηρουμένου πάντοτε τοῦ περιττοῦ ἀριθμοῦ, ἵνα ὁ προσερχόμενος, διὰ τοῦ δεξιοῦ ποδὸς ἐπιβαίνων τῆς κατωτέρας βαθμίδος, φθάνῃ πάλιν διὰ τοῦ δεξιοῦ εἰς τὸ ἱερὸν ἔδαφος. Ἐπειδὴ δ' ὁ ναὸς ἦν κατοικία τοῦ θεοῦ, εἰς αὐτὸν δὲν εἰσεχώρει τὸ πλῆθος, καὶ τὸ μέρος ἔνθα τὸ ἄγαλμα ἵδρυτο ἦν κυρίως ἄδυτον· οἱ δὲ προσκυνηταὶ ἐπλήρουν τὰ περιστύλια καὶ τὸν ἐκτὸς ἱερὸν περίβολον, ἔνθα καὶ ἐτελοῦντο αἱ δι' αὐτοὺς θυσίαι, εἰς βωμὸν πρὸ τῆς εἰσόδου ἱστάμενον.

Ναπαῖαι, ἴδ. Νύμφαι.

Νάπητα, πόλις ἐπὶ τοῦ Νείλου, βορείως τῆς Μερόης, ἡ ἀνθοῦσα μητρόπολις τοῦ βασιλείου τῆς Αἰθιοπίας. Οἱ Ῥωμαῖοι μέχρις αὐτῆς προελθόντες ἐπὶ Πετρωνίου, τὴν ἐλεηλάτησαν (Στρβ. ΙΖ, 820). Ἡ θέσις αὐτῆς σήμερον εἰσέτι ἀμφιβάλλεται.

Νάπης (ἡ), τόπος δασώδης τῆς Λέσβου.

Νὰρ, νότιον παραποτάμιον τοῦ Τιβέριος ἐν Ἰταλίᾳ (ν. Νέρα), θειοῦχον ἔχον τὸ ὕδωρ, πηγάζον δ' ἐκ τοῦ ὄρους Φισκέλλου κατὰ τὰ ὅρια τῆς Οὐβρίας καὶ Πικηνίας, δεχόμενον τοὺς ῥύακας Βελῖνον καὶ Τολένον, διερχόμενον πρὸ τῆς Ἰντεράμνης, καὶ μεταξὺ Ὅρτης

καὶ Ὀκρικούλου εἰς τὸν Τίβεριν ἐκβάλλον (Στρβ. Ε, 227).

Ναράγαρα, ἐπίσημος πόλις τῆς ἔσω Νουμιδίας, μικρὸν τῆς Ζάμας ἀπέχουσα. Εἰς αὐτὴν εἶχον συνέντευξιν, ὀλίγον πρὸ τῆς ἐν Ζάμᾳ μάχης, ὁ Ἀννίβας καὶ ὁ Σκιπίων (Liv. XXX, 29) (v. Κασρ. Τζαβέρ).

Ναρβών, ἐπίσημος μητρόπολις τῶν Τεκτοσάγων εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν Γαλλίαν τὴν Ναρβωνιακήν, παρ' ᾗ ἔρρει ὁ ποταμὸς Ἄταξ. Ἀπὸ τοῦ 118 π. Χ. ἦν Ῥωμαϊκὴ ἀποικία, Μάρτιος ἐπωνομαζομένη· εἶτα δὲ κατέστη τῆς χώρας πρωτεύουσα (Cic. Font. I. Bent. XLVI.—Cæs. B. G. III, 20. VIII, 7].

Νάρδος (ἡ), φυτὸν πολλαχοῦ, κυρίως ὅμως ἐν Ἀραβίᾳ φυόμενον, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Κελτικῇ, ἡ νῦν β α λ ε ρ ι ά ν α. Ἐκ τῶν ἀνθέων αὐτοῦ (τοῦ ναρδοστάχυος) ἐξήγετο εὐῶδες ἔλαιον, τὸ ν ά ρ δ ι ο ν, λίαν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ μάλιστα τοῖς Ῥωμαίοις. Τῆς νάρδου ἐγίνετο χρῆσις καὶ εἰς κατασκευὴν τοῦ οἴνου, ὅστις τότε ἐκαλεῖτο ν α ρ δ ί τ η ς (Διοσκορ. Α, 6. 7. 8.—Plin. XII, 12.—Linn).

Ναρθάκιον, ὄρος ἐν Θεσσαλίᾳ (νῦν Κασιδιάρης), καὶ ὁμώνυμος πόλις εἰς αὐτοῦ τοὺς πρόποδας, νοτίως τῆς Φαρσάλου καὶ τοῦ Ἀπιδανοῦ ποταμοῦ. Μνεία αὐτοῦ γίνεται ἐν τοῖς πολέμοις μεταξὺ τοῦ βασιλέως Ἀγησιλάου, ἐξ Ἀσίας ἐπανελθόντος τῷ 394 π.Χ. καὶ τῶν Θεσσαλῶν, οὓς ἐξήγειραν κατ' αὐτοῦ οἱ Θηβαῖοι (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 3, 9.—Ἴδ. καὶ Ἀγησίλ. Β, 5.—Πλούτ. Ἀγησίλ. ΙΣΤ.—Θ, 431).

Νάρθηξ, 1) φυτὸν καλαμοειδές, ὑψηλόν, γονατῶδες καὶ ἀκανθωτόν, ἐν Ἑλλάδι ἀφθόνως φυόμενον, ἐν Κύπρῳ, ἐν Σικελίᾳ, ἐν Ἀπουλίᾳ, ἐγκλεῖον δ' ἐν τῷ κορμῷ αὐτοῦ ἐντεριώνην (μυελὸν) ὅστις διατηρεῖ τὸ πῦρ ὡς ἡ ὕσκα. Εἰς τοιοῦτον κάλαμον λέγεται ἐγκρύψας ὁ Προμηθεὺς τὸ πῦρ ὃ ἔκλεψεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ (Ἡσίοδ. Θεογ. 567). Τοιούτους καλάμους εἶχον καὶ αἱ Βάκχαι διὰ χειρῶν εἰς τὰς διονυσιακὰς ἑορτάς, καὶ δι' αὐτῶν ἔτυπτον καὶ αὐταί, καὶ εἰς τὰ σχολεῖα οἱ διδάσκαλοι τὰ παιδία· οἱ δὲ χειρουργοὶ μετεχειρίζοντο αὐτοὺς εἰς ἐπιδέσμους τεθραυσμένων μελῶν. —2) Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦ στελέχους τοῦ φυτοῦ τούτου κατεσκευάζετο μικρὸν κυλινδρικὸν κιβώτιον, ν ά ρ θ η ξ ἢ ν α ρ θ ή κ ι ο ν καλούμενον, πρὸς ἐναπόθεσιν κυρίως πολυτίμων κοσμημάτων, οἷον ἓν εὑρέθη ἐλεφάντινον ἐν Πομπηΐᾳ. Τοιοῦτο βαρύτιμον εὑρὼν ὁ Ἀλέξανδρος μεταξὺ τῶν περσικῶν λαφύρων ἐν Ἰσσῷ, ἐνέκλεισεν εἰς

Ἐκ Πομπηΐας.

αὐτὸ τοῦ Ὁμήρου τὸ χειρόγραφον τὸ φέρον τοῦ Ἀριστοτέλους τὰς διορθώσεις, ἐξ οὗ καὶ ἡ κατ' αὐτὸ ἔκδοσις τοῦ ποιητοῦ «ἡ ἐκ τοῦ νάρθηκος» ὠνομάσθη (Πλούτ. Ἀλέξ. Η. — Στρβ. Η, 594).

Ναρκαῖος, υἱὸς τοῦ Βάκχου, πλούσιος, κτίσας ἐν Ἤλιδι ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς Ν α ρ κ α ί α ς (Παυσ. Ε. 6).

Νάρκισσος, 1) ἴδ. Ἠχώ. — 2) Ἀπελεύθερος τοῦ Κλαυδίου περὶ 41—54 μ.Χ. ὅστις μεγάλως ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἀγαπώμενος, ἐξήσκει ἐπ' αὐτοῦ ἀπεριόριστον ἐπιρροήν, καὶ ἐπωφελήθη αὐτὴν ἵνα πλουτήσῃ, καταπιέζων τὴν Ῥώμην. Κατώρθωσε δὲ τῆς Μασσαλίνης τὴν ἀπομάκρυνσιν, ἀλλ' ἐπεσπάσατο τὸ μῖσος τῆς Ἀγριππίνης, διότι ἠθέλησε νὰ μακρύνῃ αὐτῆς τὸν Κλαύδιον (Tusc. Ann. XII, 57), καὶ ὑπ' αὐτῆς, συλλαβούσης τὴν πρόθεσιν νὰ δολοφονήσῃ τὸν Κλαύδιον, ἀπεμακρύνθη τῆς Ῥώμης, καὶ κατόπιν ἐθανατώθη (Ant. XIII, 1). Πρὸ τοῦ θανάτου του δὲ ἐξηφάνισεν αὐτὸς τὴν μετὰ τοῦ Κλαυδίου ἀλληλογραφίαν του, ἵνα μὴ ἐπιφέρῃ βλάβην εἰς ἄλλους (Δ. Κάσσ. Ξ, 31).—3) Εὐνοούμενος τοῦ Κομμόδου, μετέσχε τῆς δολοφονίας αὐτοῦ, καὶ ἐθανατώθη ἐπὶ Σεπτιμίου Σεβήρου (Ἡρωδιαν. Α, 17.— Spar. Sept. Sev XIV).

Ναρκίσσου πηγή, παρὰ Δονάκῳ τῶν Θεσπιῶν ἐν Θεσσαλίᾳ, οὕτω κληθεῖσα κατὰ

τοὺς παραφυομένους πολλοὺς ναρκίσσους (Παυσ.Θ, 31, 7.—Ov. Met. III, 407)

Ναρράγα, μεγάλη διῶρυξ ἀπὸ τοῦ Τίγριδος μέχρι τῆς Μηδίας (Ξενφ.— Plin.).

Ναρύκη, Νᾶρυξ ἢ Ναρύκιον, πόλις τῶν Ὀπουντίων Λοκρῶν, ἔνθα ἐλέγετο γεννηθεὶς ὁ Αἴας ὁ Λοκρός. Μετέπειτα δὲ μετωνομάσθη Φαρύγαι (Διόδ. ΙΔ, 82. ΙΣΤ, 38. —Στρβ. Θ, 425). Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις μνημονεύεται «πίσσα Ναρυκία», ἀλλ' ἀφορᾷ προϊὸν τῶν Βρουττίων Λοκρῶν, οἵτινες καὶ αὐτοὶ ἐθεωροῦντο ὡς ἄποικοι τῆς Λοκρικῆς Ναρύκης.

Ναρῶνα, πόλις ἐμπορικὴ τῆς Δαλματίας, ἐπὶ τοῦ Νάρωνος ποταμοῦ, εἰς 20μ ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ κειμένη τῆς μεταξὺ Σαλόνων καὶ Δυρραχίου (Cic. ad Fam. V, 9, 10).

Νασαμῶνες, ἰσχυρὸς καὶ τραχὺς λαὸς εἰς τῆς Ἀφρικῆς τὰ ἐνδότερα, ΝΔ τῆς Κυρηναϊκῆς, ἐκτεινόμενος μέχρι τῆς μεγάλης σύρτιος, καὶ οὗ γενάρχης ἐλέγετο Νασάμων τις, υἱὸς Ἀμφιθέμιδος (Ἀπλ. Ῥόδ. Δ, 1496). Οἱ Ῥωμαῖοι ἐν μετέπειτα χρόνοις ἀπεδίωξαν καὶ περιώρισαν αὐτοὺς εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Μαρμαρικῆς. Περιγράφονται δὲ τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα αὐτῶν διὰ μακρῶν ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου (Β, 32. Δ, 172)

Νᾶσος ἢ Νῆσος, μικρὰ νῆσος μετ' ὀχυρώματος παρὰ τὰς Οἰνιάδας τῆς Ἀκαρνανίας ἐν τῷ Ἀχελῴῳ (Πολδ. Θ, 34.— Liv. XXVI 24).

Νάστης, Νομίωνος, ἡγεμὼν τῶν Καρῶν, σύμμαχος τῶν Τρώων (Ὁμ. Ἰλ. Β, 867).

Ναυκίδης, Ἀργεῖος, γλύπτης, ἀδελφὸς τοῦ Πολυκλείτου, συνεργασθεὶς μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ Ἡραῖον, καὶ διδάσκαλος Πολυκλείτου τοῦ νεωτέρου (Παυσ. Α, 9. ΣΤ, 6. —Pl. XXXIV, 19, 19).

Ναύαρχος. Ἐν Σπάρτῃ οἱ ναύαρχοι εἰς τὰς κατὰ θάλασσαν ἐκστρατείας ἀντικαθίστων τοὺς βασιλεῖς. Προσεδίδοντο δ' αὐτοῖς καὶ σύμβουλοι καὶ οἱ λεγόμενοι ἐπιστολεῖς (ἴδ.), εἶδος ἐπιτηρητῶν καὶ ἐλεγκτῶν αὐτῶν (Θουκ. Γ, 79. Η, 39). Ναύαρχος ἐν Σπάρτῃ ἐξελέγετό τις ἐφάπαξ μόνον καὶ δι' ἑνὸς ἔτους διάρκειαν. Ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη πολλάκις διαφόρως ὑπεξεφεύγετο. Ἐν Ἀθήναις εἶχον οἱ στρατηγοὶ τῶν ναυάρχων τὴν δικαιοδοσίαν, πιθανῶς ὅμως οὐχὶ καὶ τὸν τίτλον, εἰ καὶ ὁ Πλούταρχος (Θεμ. ΙΗ) καὶ ἄλλοι οὕτω πολλάκις τοὺς ὀνομάζουσι.

Ναύβολος, υἱὸς Ὀρνύτου, βασιλεὺς τῆς Φωκίδος, πατὴρ τοῦ Ἀργοναύτου Ἰφίτου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 518.—Ἀπλλν. Ῥόδ.).

Ναυκλείδας, ἔφορος τῆς Σπάρτης, συνοδεύσας τῷ 403 π, Χ. τὸν Παυσανίαν εἰς Ἀθήνας, καὶ συνδιεξαγαγὼν μετ' αὐτοῦ τὰς διαπραγματεύσεις περὶ τῆς ἐκ νέου ἀποκαταστάσεως τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἀθηνῶν (Ξεν. Ἑλλ. Β, 4, 36). Ὁμώνυμον αὐτῷ, ἴσως τὸν αὐτὸν, κατήγγειλεν ὁ Λύσανδρος ἐπὶ ἀκολασίᾳ.

Ναύκληρος, 1) ὁ οἰκίαν ἐγκεκτημένος (ἐκ τοῦ ναίω) (Πολδ. Ι, 20).—2) Ἰδιοκτήτης πλοίου ἐνοικιάζων αὐτὸ δι' ἐμπορεύματα ἢ εἰς ὁδοιπόρους.

Ναυκλῆς, Λακεδαιμόνιος στρατηγὸς (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 10).

Ναυκραρεία. Ἐπὶ Θησέως ὁ ἀττικὸς λαὸς διηρέθη εἰς φυλὰς 4, ὧν ἑκάστη διῃρεῖτο εἰς 3 τριττύας, καὶ ἑκάστη τριττὺς ὑποδιῃρεῖτο εἰς 4 ναυκραρίας (Πολυδ. Η, 102.— Φώτ), τὰς μετὰ ταῦτα δήμους κληθείσας (Φώτ. λ. Ναύκρ.), τὴν διοικητικὴν καὶ φορολογικὴν μονάδα τῶν ἐγκεκτημένων (ἐκ τοῦ ναίω). Ὁ Πολυδεύκης τὰς λέγει οὕτω κληθείσας ἐκ τοῦ ὅτι ἑκάστη παρεῖχεν εἰς τὴν πόλιν ἀνὰ ναῦν μίαν· ἀλλ' ἐσφαλμένως καὶ ἀναχρονιστικῶς φαίνεται τοῦτο λέγων, διότι ὅτε ἤδη ὑπῆρχον ναυκραρίαι, στόλον, τοὐλάχιστον σπουδαῖον, αἱ Ἀθῆναι δὲν εἶχον. Ἄλλοι δ' ὀρθότερον παράγουσι τὴν λέξιν ἐκ τοῦ ναίω. Καὶ λέγει μὲν ὁ Ἡρόδοτος (Ε, 71) ὅτι ἐπὶ Κύλωνος (Ὀλ. 48) οἱ πρυτάνεις τῶν ναυκράρων ἔνεμον (ἤτοι ἐκυβέρνων) τὰς Ἀθήνας, ἀλλὰ κατὰ Θουκυδίδην (Α, 126) ὑπῆρχον ἤδη πρὸ πολλοῦ,

ἀπὸ Ὀλ. 20, δ' (Παυσ. Δ, 15), ἐγκατεστημένοι, ὥστε φαίνεται ὁ Ἡρόδοτος μόνον τὴν εἰσέτι τότε ὑφισταμένην πολιτικὴν αὐτῶν ἐπιρροὴν αἰνιττόμενος. Ἀπὸ δὲ Σόλωνος, τοῦ δεκαδικοῦ συστήματος ἐπικρατήσαντος ἐν τῇ διοικήσει, ἑκάστη τῶν 10 φυλῶν διῃρέθη εἰς 5 ναυκραρίας, ὥστε ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ποσῶν ηὐξήθη ἀπὸ 48 εἰς 50. Ἀπώλεσαν δ' ἔκτοτε, ὡς φαίνεται, τὸν πολιτικὸν αὐτῶν χαρακτῆρα, καὶ διετήρησαν μόνον τὸν οἰκονομικὸν, μέχρις οὗ καὶ αὐτοῦ ἐστερήθησαν μετὰ τὸν ὀργανισμὸν τῶν λειτουργιῶν (ἴδ. Λειτουργία).

Ναυκράτης, 1) Σικυώνιος, πατὴρ τοῦ Δημοτίμου (ἴδ.) (Θουκ. Δ, 119). — 2) Μαθητὴς τοῦ ῥήτορος Ἰσοκράτους, διαγωνισμὸν ὑποστὰς ῥητορικὸν μετὰ τοῦ Θεοπόμπου καὶ τοῦ Θεοδέκτου, εἰς τιμὴν τοῦ θανόντος Μαυσώλου, τοῦ βασιλέως τῆς Καρίας (Cic. d. Or. II, 23. Or. 51 —Gell. X, 18).

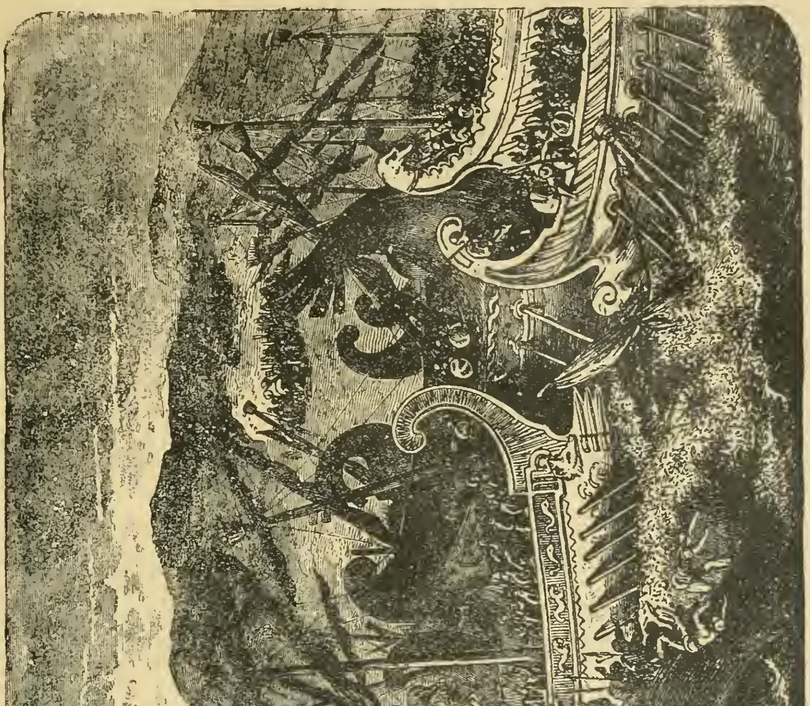
Ναύκρατις, ἐπίσημος ἐμπορικὴ πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, εἰς τὸν Βολβίτιον βραχίονα τοῦ Νείλου, ὅστις κατ' αὐτὴν καὶ Ναυκράτιος ἐκαλεῖτο, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τῶν Μιλησίων περὶ τὸ 550 π. Χ., διότι μόνον ἐνταῦθα ἐπετράπη τοῖς Ἕλλησι νὰ ἐξασκῶσι τὸ ἐμπόριον (Ἡρδ. Β, 179). Ἐνταῦθα ἐγεννήθησαν ὁ Ἀθήναιος, ὁ Φύλαρχος καὶ ὁ Πολυδεύκης (Στρб. ΙΖ, 801.—Ἀθήν. ΙΓ, 596. ΙΕ, 676.—Pl. V, 10, 11).

Ναυκύδης, γλύπτης, πιθανῶς Ἀργεῖος, καὶ ἴσως ἀδελφὸς τοῦ Πολυκλείτου, ἀκμάσας περὶ τὴν 9ην Ὀλ. (Ἴδ. Ῥαγκ. Ἱστ. Καλλ. Α, σ. 362), ἐργασθεὶς δὲ διὰ τὸ Ἡραῖον τοῦ Ἄργους Ἥβην χρυσῆν, Ἑκάτην χαλκῆν, Ἑρμῆν κριοφόρον, δισκοβόλον, καὶ τὴν ποιήτριαν Ἤρινναν (Παυσ. Ι, 9.—Β, 22, ΣΤ, 6. Η, 9.—Pl. XXXIV, 79, 19.—Tac. Gr. LI).

Ναύλοχος, λιμὴν καὶ χωρίον εἰς τὴν ΑΒ παραλίαν τῆς Σικελίας, μεταξὺ Πελούριδος καὶ Μυλῶν (Ἀππ. Ε, 116.— Suet. Oct. XVI).

Ναυμαχία. Πρὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ναυμαχίας ὤφειλεν ὁ ναύαρχος νὰ ἐξετάζῃ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν τὴν φύσιν τῆς θαλάσσης ἐφ' ἧς εἶχε ν' ἀγωνισθῇ, καὶ προσέτι νὰ δύναται ἐκ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν ἐνδείξεων νὰ προβλέπῃ τὴν προσεχῆ κατάστασιν τοῦ καιροῦ. Τὸ εὐκταιότερον ἦν ἡ νηνεμία, διότι τὰ ἱστία οὐδόλως συνετέλουν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν, ἀλλὰ τὸ πᾶν ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τῆς ἐπιδεξιότητος τῶν ἐρετῶν καὶ τῆς ἀνδρείας τῶν ναυμάχων. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐντελὴς ἔλλειψις ἀνέμου ἦν σπανία, ἀπέβλεπεν ἕκαστος τῶν ἀντιπάλων εἰς τὸ νὰ ἔχῃ τὸν ἄνεμον ὑπὲρ ἑαυτοῦ. Ἡ εὐνοουστέρα θέσις ἦν ἡ τῆς ἀνοικτῆς θαλάσσης, δι' ὃ καὶ ἠγωνίζετο νὰ ὤσῃ τὸν ἐχθρὸν πρὸς τὴν παραλίαν, διότι ὁ μὲν ἐκ τοῦ πελάγους μετὰ τῶν κυμάτων ἐφορμῶν προσέθετεν εἰς τὴν δύναμιν τῆς προσβολῆς τοῦ ἐμβόλου, ὁ δὲ παρὰ τῇ ἀκτῇ δὲν εἶχε πᾶσαν τὴν ἐλευθερίαν τῆς κινήσεως τοῦ πλοίου, πλὴν τοῦ ὅτι ἐλαττοῦται καὶ ἡ ἀνδρεία τοῦ στρατιώτου ὅταν ἔχῃ ἀμέσως ὀπίσω του τὸ πάτριον ἔδαφος καὶ δύναται εὐκόλως νὰ καταφύγῃ εἰς αὐτὸ ἐκ τῶν πλοίων. Ἀλλ' εἴς τινας περιστάσεις, ὡς ἐπὶ κινδύνου περικυκλώσεως ὑπ' ἐχθρικοῦ στόλου τὸν ἀριθμὸν ὑπερέχοντος, ἐπεζητοῦντο τὰ κατάστενα μᾶλλον, ὡς ἐν Σαλαμῖνι καὶ ἐν Ἀρτεμισίῳ. Προκειμένης δ' ἀμέσως τῆς ναυμαχίας, πρῶτον ἠλαφροῦντο τὰ πλοῖα παντὸς εἰς τὴν μάχην μὴ ἀναποφεύκτου βάρους, οἷον τῶν φορτίων σίτου, κτλ. Τὰ ἱστία συνεστέλλοντο, διότι μόναι αἱ κῶπαι κατώρθουν ἀκριβῆ καὶ ἀσφαλῆ τὰ κινήματα· καὶ ὁ ἱστὸς συγχρόνως κατεβιβάζετο. Τοῦτο ἐφαίνετο εἰς τὸν ἐχθρὸν βεβαία ἀπόδειξις ὅτι ἔμελλε ν' ἀρχίσῃ ἡ μάχη· ἀλλ' ἐνίοτε ἦν καὶ στρατήγημα, ὅπως καὶ ὁ ἐχθρὸς ὁμοίως συστείλῃ ἱστία καὶ καταβιβάσῃ ἱστοὺς, ὅτε ὁ στόλος εὐθὺς ἀναβιβάζων τοὺς ἰδικούς του, ἔφευγεν ἀκαταδίωκτος. Συγχρόνως δ' ἐκανονίζοντο καὶ αἱ τάξεις τῶν πλοίων. Συνήθως τὰ ἄριστα πλοῖα κατελάμβανον τὴν πρώτην τάξιν. Ἀλλ' ὁ Τιμόθεος ἔπεμψε κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων πρῶτον τὰ ἀσθενέστερα, ἵνα εὕρῃ δι' αὐτῶν

ἀπηυδηκότας τοὺς ἐχθροὺς ὅτε ἐπέπεσε μετὰ τοῦ ἐκλεκτοῦ μέρους τοῦ στόλου του καὶ ἐνί-

Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία.

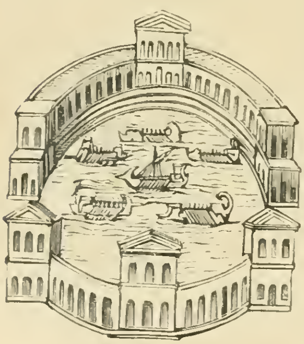
κησεν. Ὁ παρατάττων πάντα τὰ πλοῖά του εἰς μίαν γραμμὴν, διότι ἦσαν ὀλίγα, ἢ διότι ἤθελε νὰ ὑπερκερατώσῃ τὸν ἐχθρὸν, ἔταττε τὰ ἰσχυρότερα εἰς τὰς δύο πτέρυγας, τὰ δ' ἀσθενέστερα ἐν τῷ μέσῳ. Ἐν Σαλαμῖνι κατεῖχον τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα οἱ Ἀθηναῖοι, εἰς τοὺς ἀνδρείους Φοίνικας ἀντιταττόμενοι, τὴν δεξιὰν δὲ οἱ ἰσχυρότεροι τοῦ πελοποννησια-

κοῦ δεσμοῦ οἱ Λακεδαιμόνιοι, οἱ Αἰγινῆται, οἱ Κορίνθιοι, οἱ Μεγαρεῖς, οἱ μετὰ τοὺς Ἀθηναίους ἐμπειρότεροι εἰς τὰ ναυτικά, κατὰ τὸν Διόδωρον, εἰς δὲ τὸ κέντρον ἦσαν παρατεταγμένοι οἱ ἐπίλοιποι Ἕλληνες. Ὄ ρ θ ι α τ ά γ μ α τ α ἐλέγοντο αἱ ἐν εὐθείᾳ γραμμῇ παρατάξεις, καὶ ἦσαν ἁ π λ α ῖ, ὅταν ἡ γραμμὴ ἦν μία, καίτοι ἐκ δύο ἢ τριῶν συγκειμένη, ὡς ὁ Φορμίων, προσβάλλων τὸν ἐχθρὸν ἔχοντα 50 πλοῖα κατὰ πρόσωπον, αὐτὸς δ' ἔχων μόνον 30, τὰ παρέταξεν εἰς μίαν τάξιν, ἔχουσαν 6 πλοῖα κατὰ πρόσωπον καὶ ἀνὰ 5 κατὰ βάθος. Παρὰ Ῥωμαίοις ἡ τοιαύτη παράταξις ἐλέγετο acies simplex. Δ ι π λ α ῖ δὲ ἦσαν ἢ τ ρ ι π λ α ῖ (duplex, triplex παρὰ Ῥωμαίοις), ὅταν ὁ στόλος διῃρεῖτο εἰς δύο ἢ τρεῖς γραμμάς, αἵτινες εἶχον νὰ προσβάλλωσιν ἐκ διαφόρων μερῶν ὑπὸ διαφόρους ἀρχηγούς, ὡς ὁ Πολυξενίδης (Liv. XXXVI, 44) διῄρεσε τὸν στόλον του εἰς δύο πτέρυγας, ὧν ἑκάστη εἶχεν ἴδιον διοικητήν, καὶ ἔμελλεν ἀλλαχόθεν, ἀλλὰ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν νὰ προσβάλῃ. Οὕτω καὶ ὁ Ἀννίβας διηύθυνεν ἓν τμῆμα, ἄλλο δ' ὁ Ἀπολλώνιος (Liv. XXXVII, 23), καὶ ἑκάτερος εἰς ἄλλο σημεῖον ἐπέπεσεν, ἀλλὰ κατὰ τὸ αὐτὸ σχέδιον. Ἐκ τούτου ὅμως ἠδύνατο νὰ συμβῇ νὰ χωρισθῶσι τὰ τμήματα καὶ νὰ γίνωσι δύο ναυμαχίαι εἰς δύο διάφορα μέρη. Ὅταν δ' ἦτο τ ρ ι π λ ῆ ἡ τάξις, τότε ἡ τρίτη ἦν ἡ τοῦ κέντρου, ἔχουσα καὶ αὐτὴ ἴδιον διοικητήν. Ἡ τοιαύτη παράταξις ἦν ἡ συνηθεστέρα, καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἐλέγετο φ ά λ α γ ξ. Ἡ ἡμικυκλικὴ κοίλη παράταξις (lunata παρὰ Ῥωμαίοις), διηυκόλυνε τὴν περικύκλωσιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἐπροφύλαττε τὸ κέντρον ἀπὸ ἀμέσου προσβολῆς. Σπανιώτεραι ἦσαν αἱ κατ' εἰσέχουσαν γωνίαν (Forceps), ἢ αἱ τριγωνικαὶ (Cuneus), ὡς ἡ ἣν μετεχειρίσθησαν ἐν Ἐκνόμῳ οἱ ὕπατοι Ῥήγουλος καὶ Μάνλιος, ὅτε αἱ δύο ναυαρχίδες ἦσαν τεταγμέναι εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ τριγώνου. Ἡ στρογγύλη παράταξις (ovalis) ἦν ἐν χρήσει μόνον ὅταν εἰς τὸ πέλαγος στόλος περιεκυκλοῦτο ὑπὸ μεγαλητέρου. Τότε δὲ τὰ φορτηγὰ πλοῖα ἐτίθεντο ἐν τῷ μέσῳ, τὰ δὲ πολεμικὰ κύκλῳ πέριξ, πάντα ἔχοντα τὴν πρῷραν πρὸς τὰ ἔξω ἐστραμμένην. Ἀλλὰ τοῦτο ἦν ἐφικτὸν μόνον ἐπὶ νηνεμίας· τρικυμιώδης δὲ ἢ κυματοῦσα θάλασσα διέσπα τὸν κύκλον, ἐπέτρεπε τῷ ἐχθρῷ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸ κέντρον καὶ καθίστα αὐτὸν κύριον τοῦ στόλου ὃν περιέκλειε. Σπανία παράταξις ἦν ἡ τῆς κυρτῆς γραμμῆς. τῆς ἀντιθέτου τῇ κοίλῃ (incurva), ἥτις ἐχρησίμευεν εἰς τὴν ἔκτακτον ὑποχώρησιν. Αἱ πλεῖσται λεπτομέρειαι εἰσὶ γνωσταὶ ἐκ περιγραφῶν ναυμαχιῶν τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς. Κατ' αὐτάς, ἐν ᾧ ὁ στόλος παρετάττετο, ὁ ναύαρχος ἐτέλει τὰς θυσίας, καὶ ἂν οἱ οἰωνοὶ ἦσαν αἴσιοι, ἔδιδε τὸ σημεῖον τῆς μάχης ὑψῶν ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος ἐρυθρὰν σημαίαν, ἥτις καὶ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ναυμαχίας ἔμενε κυματοῦσα, καὶ δι' ἀλλαγῆς θέσεων πρὸς τὰ ἄνω ἢ κάτω, τὰ δεξιὰ ἢ τ' ἀριστερὰ διαφόρους διαταγὰς μετέδιδεν εἰς πάντα τὸν στόλον. Συγχρόνως δὲ μετὰ τῆς σημαίας ἦχουν αἱ σάλπιγγες καὶ ἤρετο ἡ κραυγὴ τῶν στρατιωτῶν. Τότε οἱ ἐρέται ἐφιλοτιμοῦντο νὰ δείξωσι πᾶσαν αὐτῶν τὴν ἐπιδεξιότητα, νὰ περιέλθωσι τὸ ἐχθρικὸν πλοῖον καὶ νὰ προσβάλωσιν αὐτὸ κατὰ πλευράν. Διπλοῦν εἶχον συγχρόνως σκοπόν, νὰ ἐπιδείξωσι πᾶσαν τὴν τέχνην των περὶ τὴν εἰρεσίαν, καὶ νὰ περιπλέξωσι τὸν ἐχθρόν. Ὡς ὁ ἵππος ὑπακούει τῷ ἱππεῖ καὶ φαίνεται μίαν ἔχων θέλησιν μετ' αὐτοῦ, οὕτω καὶ τὸ πλοῖον νῦν μὲν ἵστατο, νῦν δ' ἐκινεῖτο ἢ βραδύτερον ἢ ταχύτερον, ἀπειλοῦν τὸν ἐχθρόν, βιάζον αὐτὸν εἰς παντοίας κινήσεις καὶ ἐξαντλοῦν τὰς δυνάμεις του πρὶν ἢ ἔτι ἀρχίσῃ ἡ κυρίως προσβολή. Μετὰ ταῦτα δὲ τὰ προκαταρκτικὰ κινήματα, ἐπεχείρει ὁ ναύαρχος ἢ π ε ρ ί π λ ο υ ν ἢ δ ι ά π λ ο υ ν τοῦ ἐχθροῦ, ἤτοι ἢ νὰ περικυκλώσῃ αὐτόν, ἢ νὰ διασχίσῃ τὰς τάξεις του, καὶ ἕκαστον πλοῖον ἐπροσπάθει νὰ θραύσῃ τὰς κώπας τοῦ ἐχθρικοῦ (κ ώ π α ς ἀ ν α κ ό π τ ε ι ν), καὶ νὰ καταστήσῃ αὐτὸ ἀκατάλληλον εἰς περαιτέρω θαλασσοπλοΐαν

(ἀνάπλουν ποιεῖν (Liv. XXXVI, 44. XXXVII, 24). Ἡ κυρίως προσβολὴ ἐγίνετο κατὰ πρῴραν, κατὰ πρύμνην ἢ κατὰ πλευράν, καὶ ἡ τελευταία αὕτη, ὅταν ἐπετύγχανεν, ἦν ἡ ὀλεθριωτάτη, διότι πολλάκις ἔθραυε καὶ διέλυε τὸ προσβαλλόμενον πλοῖον, καὶ τὸ ἔμβολον τότε μάλιστα ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ. Διὰ τοῦτο τὸ προσβαλλόμενον πλοῖον ἐπροσπάθει καὶ αὐτὸ τὴν πρῴραν του ν' ἀντιτάττῃ. Τὰ πλευρά, ὡς τὸ ἀσθενέστερον μέρος, πολλάκις ἦσαν διὰ μεταλλίνων ἐλασμάτων ἐνδεδυμένα, ἢ εἶχον διπλᾶς τὰς ξυλίνας δοκούς, ὥστε ἂν τὸ ἔμβολον ἔσχιζε τὴν ἐμπροσθίαν, ν' ἀντέχῃ ἡ ὀπισθία εἰς τὴν εἰσροὴν τοῦ ὕδατος, ὡς ἦσαν κατεσκευασμένα τὰ πλοῖα τοῦ Ἀντωνίου εἰς τὸ Ἄκτιον. Ἡ κατὰ πρῴραν προσβολὴ οὐδέποτε ἐπεζητεῖτο· ἀλλ' ἂν ὁ ἀντίπαλος ἦν ἐπίσης ἐπιδέξιος καὶ γεγυμνασμένος, δὲν ἀπεφεύγετο πάντοτε. Τότε δὲ ὥρμων τὰ πλοῖα μετὰ τόσης δυνάμεως κατ' ἀλλήλων, ὥστε τὸ ἀσθενέστερον συνετρίβετο ἢ ἐκλονίζοντο ὅλα τὰ μέλη του, καὶ πολλοὶ στρατιῶται ἐκ τῶν κατὰ τὰς πλευρὰς παρατεταγμένων ἐσφενδονίζοντο εἰς τὴν θάλασσαν. Οἱ Καρχηδόνιοι μάλιστα ἀπέφευγον τὸν τρόπον τοῦτον τῆς προσβολῆς κατὰ τῶν Ῥωμαίων καὶ δι' ἄλλον λόγον, διότι τὰ Ῥωμαϊκὰ πλοῖα εἶχον εἰς τὰς πρῴρας καὶ τὰς σιδηρᾶς χεῖρας, μηχανὰς δι' ὧν ἠδύναντο ν' ἀνατρέπωσι τὸ ἐπερχόμενον πλοῖον. Ἀσφαλεστέρα ἦν ἡ προσβολὴ κατὰ τῆς πρύμνης καὶ τοῦ πηδαλίου· τούτου δὲ τὰ σχοινία προσεπάθουν προσέτι ἔμπειροι καὶ γενναῖοι ναῦται ἢ στρατιῶται, ἐπιπίπτοντες διὰ πλοιαρίων ἐν μέσῳ τοῦ θορύβου τῆς συμπλοκῆς, νὰ κόπτωσι διὰ πελέκεων. Ἂν δὲ κατεστρέφετο τὸ πηδάλιον, τότε τὸ πλοῖον ἦν ἀναξιόμαχον πλέον καὶ λεία τοῦ πολεμίου. Καὶ τῶν στρατιωτῶν δ' ἡ μάχη ἤρχιζε μακρόθεν ἤδη ἐπὶ τῶν πλοίων. Τοξόται καὶ σφενδονῆται προσέβαλλον δραστηρίως τὸ ἀντίπαλον πλήρωμα, καὶ δοκοὺς καὶ ἀκόντια καὶ ὀγκώδεις λίθους κατεσφενδόνιζον κατ' αὐτοῦ καὶ κατὰ τοῦ πλοίου αἱ μηχαναί. Ὅτε δ' ἐπλησίαζον, ἐκ τοῦ ἱστοῦ κατέπιπτεν ἰσχυρὰ ἐπισίδηρος δοκός, τὰ πάντα καταστρέφουσα καὶ συντρίβουσα. Καὶ ἐκ τῶν πύργων ἐπίσης, οἵτινες ὑψοῦντο ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων πολλῶν πλοίων, κατερρίπτοντο δόρατα καὶ λίθοι ὄλεθρον φέροντα εἰς τοῦ ἐχθρικοῦ πλοίου τοὺς ναύτας καὶ στρατιώτας. Φοβερὰ δὲ πρὸ πάντων ἦν ἡ συμπλοκὴ ὅτε οἱ ἐπιβάται ἤρχοντο εἰς χεῖρας, εἰς ὃ συνετέλουν αἱ σιδηραῖ χεῖρες ἢ κόρακες, ἐπίνοια τοῦ Δουϊλίου, δι' ὧν ἡ ἐχθρικὴ ναῦς συνελαμβάνετο καὶ ἐδεσμεύετο, καὶ αἱ παρ' Ἕλλησιν ἤδη πρὸ πολλοῦ ἐν χρήσει φλέγουσαι καὶ τὴν πυρκαϊὰν μεταδίδουσαι ἁ ρ π ά γ α ι ἢ ἁ ρ π α γ ό ν ε ς. Ἅμα δὲ τὸ πλοῖον συλληφθὲν συνεδέετο, τότε οὐχὶ πλέον τῶν ναυτῶν ἡ ἐπιδεξιότης, ἀλλὰ τῶν στρατιωτῶν ἡ ἀνδρεία ἀπεφάσιζε περὶ τῆς νίκης· καὶ ὅσον οἱ Καρχηδόνιοι ὑπερεῖχον τῶν Ῥωμαίων κατὰ τὴν πρώτην, τόσον ἠλαττοῦντο κατὰ τὴν δευτέραν. Εἰς τὴν ἐν Ἀκτίῳ μάχην ὁ Ὀκτάβιος ἤθελε νὰ φεισθῇ τῆς λείας ἣν ἤλπιζεν ἐκ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων· ἀλλὰ βλέπων ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ τὰ κυριεύσῃ, διέταξε νὰ πυρποληθῶσι, καὶ τότε διὰ τῶν λιθοβόλων ἐσφενδονίσθησαν κατ' αὐτῶν διάφλεκτα βέλη, ἀγγεῖα πλήρη ἀνθράκων, καὶ καίουσαι δᾷδες ἐρρίπτοντο διὰ τῶν χειρῶν. Ὁ στόλος ἀνεφλέχθη, καὶ ἐλύσσα τόσον μᾶλλον ἡ πυρκαϊά, καθ' ὅσον οἱ στρατιῶται τοῦ Ἀντωνίου, ἀφ' οὗ ἐξήντλησαν ὅσον εἶχον πόσιμον ὕδωρ, ἐπέχεον εἰς αὐτὴν θαλάσσιον, τρέφον μᾶλλον ἢ ἀποσβέον τὰς φλόγας (Δ. Κάσσ. Ν, 35). Ὁ Ἀννίβας, ἵνα βιάσῃ τὸν στόλον τοῦ Εὐμένους εἰς ὑποχώρησιν, ἐσφενδόνισε κατ' αὐτοῦ ἀγγεῖα πλήρη φαρμακερῶν ὄφεων (Nep. Hann. XI). Ἀλλὰ τοῦτο ἦν ἐξαιρετικὸν μόνον στρατήγημα. Καὶ ἐν γένει νέαι περιστάσεις καὶ ἀσυνήθεις πολλάκις ὑπηγόρευον νέας μεθόδους, ὡς ὁ Καῖσαρ ἐνίκησε τὰ ἀσυνήθως ὑψηλὰ πλοῖα τῶν Βενέτων, ἐπινοήσας μακρὰ δρέπανα, δι' ὧν ἀπέκοπτε τὰ σχοινία τῶν ἱστίων ἐπὶ τῆς ἐπελθούσης νηνεμίας, καὶ οὕτω κατέστησεν ἀκίνητον καὶ ἐκυρίευσε τὸν ἐχθρικὸν στόλον (Cæs. B. G.

III, 14, 15) Τῶν βαρβαρικῶν δὲ πλοίων οὔτε τὰ ἔμβολα οὔτε οἱ πύργοι ποτὲ ὑπερίσχυον.

Ναυμαχίαι, εἰς τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους ἀγῶνες πρὸς τέρψιν τοῦ λαοῦ, εἰς τὴν ξηρὰν ναυμαχίας παράστασις. Πρῶτος ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ διέταξε ν' ἀνασκαφῇ εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως λίμνη ἣν ἐπλήρωσεν ὕδατος ἐκ τοῦ Τιβέριος, καὶ ἀφ' οὗ ἐτελέσθη ἐκεῖ παράστασις ναυμαχίας, τὴν ἐκένωσεν αὖθις, καὶ συγχώσας τὸ χωρίον, ἤγειρεν ἐπ' αὐτοῦ ναὸν τοῦ Ἄρεως (Δ. Κάσσ. ΜΓ, 32.— Suet. Cæs XXIV). Καὶ ὁ Αὔγουστος ἔδωκε τῷ λαῷ θέαμα ναυμαχίας (Tac. Ann. XII, 56.—Suet. Oct. XXIII), ἀνασκάψας λίμνην 1800′ μακρὰν καὶ 1200′ εὐρεῖαν. Ὁ Κλαύδιος ἔδωκε παράστασιν ναυμαχίας εἰς τὴν Φουκίνην λίμνην, περιβαλὼν αὐτὴν δι' ἐδωλίων διὰ τοὺς θεατὰς (Tac. αὐτ.)· ὁ δὲ Νέρων ἐπλήρωσε πρὸς τοῦτο ὕδατος τὸ ἔδαφος τοῦ ἀμφιθεάτρου, καὶ μετὰ τὴν ναυμαχίαν, κενώσας αὐτὸ, ἔδωκεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος θέαμα πεζομαχίας (Δ.Κάσσ. ΞΑ, 9). Ὁ δὲ Δομιτιανὸς ἀνήγειρε πρὸς τοῦτο ἐπίτηδες οἰκοδόμημα, ὡς τὸ εἰκονιζόμενον ἐκ νομίσματος αὐτοῦ, περιστοιχιζόμενον ἀμφιθεατροειδῶς ὑφ' ἐδωλίων ὑπαίθρων καὶ ὑποστέγων (Suet.Dom. IV). Ἦσαν δ' οἱ ναυμάχοι (ν α υ μ α χ ι ά ρ ι ο ι κατὰ τοὺς Ῥωμαίους) συνήθως δοῦλοι, ἢ καταδεδικασμένοι εἰς θάνατον, καὶ κατόπιν μόνον ἤρχισαν καὶ ἐλεύθεροι ἐγκατατασσόμενοι μεταξὺ αὐτῶν ὡς ἐθελονταί. Καὶ ὁ χῶρος δὲ τῶν τοιούτων ναυμαχιῶν ἐλέγετο ν α υ μ α χ ί α.

Ναυμάχιος, 1) Ἕλλην ποιητὴς χρόνων μεταγενεστέρων, οὗ τινα ἀποσπάσματα, ἐν 73 στίχοις, περὶ τῶν καθηκόντων τῆς γυναικὸς, ὑπὸ τὸν τίτλον. «Γ ν ω μ ι κ ὰ π α ρ α γ γ έ λ μ α τ α», σώζονται παρὰ Στοβαίῳ.—2) Ἰατρὸς ἐξ Ἠπείρου, σύγχρονος τοῦ Γαληνοῦ.

Ναυπάκτια, τίτλος ἐπικοῦ ποιήματος ἀγνώστου ἐποχῆς, πραγματευομένου, ὡς αἱ Ἠοῖαι τοῦ Ἡσιόδου, μύθους, καὶ ἰδίως ἔρωτας περιφήμων γυναικῶν. ὡς φέρ' εἰπεῖν τῆς Μηδείας. Ὡς ποιητὴς αὐτοῦ ἐθεωρεῖτο ὁ Μιλήσιος Κέρκωψ, ἢ ὁ Ναυπάκτιος Καρκῖνος (Παυσ. Ι, 38, 6). Σώζονται δ' αὐτοῦ μικρὰ λείψανα.

Ναύπακτος, λιμὴν καὶ πόλις ὀχυρὰ τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν, κατὰ τὴν βορείαν ἀκτὴν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ἀνατολικῶς τοῦ Ἀντιρρίου, ἐπὶ ἀποτόμου βράχου (Θουκ. Α. 103, Γ, 102). Ἐπιστεύετο δ' ὅτι τὴν ἐπωνυμίαν ἔλαβεν ἐκ τοῦ στόλου ὃν ἐνταῦθα δῆθεν ἐναυπήγησαν οἱ Ἡρακλεῖδαι ἵνα διαπλεύσωσιν εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ἀνέκυψε δ' ἡ πόλις αὕτη πρὸ πάντων ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι, οἵτινες ἐνταῦθα ἵδρυσαν νεώριον διὰ τὸν στόλον των, καὶ ὅπλων ἀποθήκην, μετῴκισαν ἐνταῦθα τοὺς μετὰ τὸν τρίτον μεσσηνιακὸν πόλεμον ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ἐκ τῆς πατρίδος των ἐξωσθέντας Μεσσηνίους (Θουκ. Β, 69. 91). Μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς δὲ ναυμαχίαν περιῆλθεν ἡ πόλις ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Λοκρῶν, καὶ μετὰ ταῦτα τῶν Ἀχαιῶν, ἀφ' ὧν ὅμως ἀφῄρεσεν αὐτὴν ὁ Ἐπαμεινώνδας. Φίλιππος ὁ Μακεδὼν τὴν ἔδωκε τοῖς Αἰτωλοῖς, καὶ εἶτα, τοῖς Ῥωμαίοις ὑποταγεῖσα, ἡνώθη μετὰ τῆς Λοκρίδος (Στρβ. Θ, 426. Ι, 450).

Ναυπιδάμη, θυγάτηρ Ἀμφιδάμαντος, μήτηρ τοῦ Αὐγείου ἐκ τοῦ Ἡλίου (Ὑγιν. Μυθ. ΙΔ).

Ναυπλία, ν. Ναύπλιον, πόλις παραθαλάσσια τῆς Ἀργολίδος, νοτίως τῆς Τίρυνθος, βαθὺν κεκτημένη λιμένα, ἀρχαιότατα ἀνεξάρτητος, εἶτα δ' ἐπίνειον τοῦ Ἄργους. Οἱ Σπαρτιᾶται μετῴκισαν τοὺς πλείστους τῶν κατοίκων αὐτῆς εἰς Μεθώνην, ἐξ οὗ ἡ πόλις ἐξέπεσε, καὶ ἐπὶ Παυσανίου (Δ, 24, 4. Β, 38, 2) ἦν ἐντελῶς ἔρημος (Ἡρδ. ΣΤ, 76.

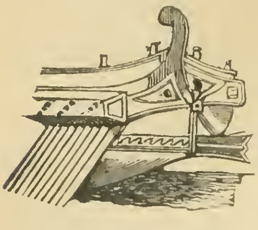
—Στρϐ. Η, 368). Τὸ ὑπερκείμενον αὐτῇ φρούριον ἐπὶ ὑψηλοῦ λόφου ὀνομάζεται σήμερον Παλαμήδιον, ἐπώνυμον Παλαμήδου τοῦ υἱοῦ Ναυπλίου (ἴδ.), ὥστε πιθανῶς οὕτως ἐκαλεῖτο καὶ τὸ πάλαι, εἰ καὶ τὸ ὄνομα δὲν μαρτυρεῖται ὑπὸ τῶν συγγραφέων.

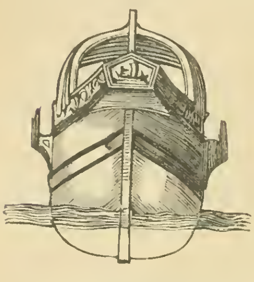
Ναύπλιος, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμυμόνης, ἱδρυτὴς τῆς Ναυπλίας, ἐπίσημος Ἀργεῖος θαλασσοπόρος, πατὴρ τοῦ Προίτου καὶ τοῦ Δαμάστορος (Ἀπλλ. Ῥόδ. Α, 136.—2) Πέμπτος ἐκείνου ἀπόγονος Ἀργοναύτης, καὶ τῆς θαλασσοπλοΐας καὶ ἀστρονομίας ἐμπειρότατος ἥρως (Ἀπλλ. Ῥόδ. Α, 134). —3) Βασιλεὺς τῆς Εὐϐοίας, σύζυγος τῆς Κλυμένης (ἴδ. Κατρεύς), ἢ τῆς Φιλύρας, ἢ τῆς Ἡσιόνης, πατὴρ τοῦ Παλαμήδου, τοῦ Οἴακος καὶ τοῦ Ναυσιμέδοντος (Ἀπολλδ. Β, 1, 5, ὅστις ὅμως τοῦτον καλεῖ υἱὸν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμυμόνης). Ὅτε ὁ υἱὸς αὐτοῦ Παλαμήδης ἀδίκως κατεδικάσθη εἰς θάνατον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων πρὸ τῆς Τρωάδος, ἔπεμψε πρὸς ἐκδίκησιν τοὺς ἄλλους υἱούς του πρὸς τὰς γυναῖκας τῶν κατὰ τῶν Τρώων πολεμούντων, ἵνα τὰς ταράξῃ διὰ ψευδῶν εἰδήσεων, καὶ ὅτε νικηταὶ οἱ Ἕλληνες ἐπέστρεφον ἐξ Ἰλίου, ἐν θυελλώδει νυκτί, καθ' ἣν διήρχοντο πρὸ τῆς Εὐϐοίας, ἀνῆψεν ἐπὶ βράχων τοῦ Εὐϐοϊκοῦ ἀκρωτηρίου Καφηρέως δᾷδας (τὰ Ναυπλίου Εὐϐοϊκὰ πυρπολήματα. Εἰριν. Ἑλ. 769), καὶ τὰ πλοῖα, κακῶς ὁδηγηθέντα, ἐξώκειλαν πολλὰ εἰς βράχους καὶ κατεθραύσθησαν, πολλοὺς δὲ παλαίοντας πρὸς τὰ κύματα, ἐθανάτωσεν ὁ Ναύπλιος.

Ναύπορτος, ποταμὸς ὁμόρρους τοῦ Σάϐου ἐν τῇ ἄνω Πανονίᾳ. Ἐπὶ τοῦ χείλους αὐτοῦ ἦν καὶ πόλις ὁμώνυμος (ν. Λέϋϐαχ). Ἀπεδίδετο δ' ἡ ἐπωνυμία εἰς τὴν παράδοσιν ὅτι οἱ Ἀργοναῦται ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς των μέχρι τοῦ σημείου τούτου φθάντες, διεκόμισαν εἶτα τὴν ναῦν των ἐπὶ τῶν ὤμων των εἰς τὸν Ἀδριατικὸν (Στρϐ. Δ, 207).

Ναῦς. Αἱ ἀρχαιόταται, καὶ αὐταὶ αἱ τῶν μυθικῶν χρόνων παραδόσεις τῶν Ἑλλήνων, γνωρίζουσι τὴν κατασκευὴν πλοίων ἐντέχνως ναυπηγουμένων, ὡς τὴν τῆς Ἀργοῦς, ἥτις, κατ' Ἀπολλόδωρον καὶ ἄλλους, καὶ κατὰ μνημεῖα τῆς τέχνης, κατεσκευάσθη ἐπιστασίᾳ τῆς Ἀθηνᾶς. Ὁ δ' Ὅμηρος καὶ διὰ μακρῶν δίδει λεπτομερείας περὶ τῆς ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ ναυπηγίας (Ὀδ. Ε, 246 κτλ.), ἐξ ὧν τὰ ἑπόμενα κυρίως συμπεραίνονται. Ὑπὸ τὸ πλοῖον κατὰ πᾶν τὸ μῆκος, καὶ ὡς βάσις αὐτοῦ, ἐξετείνετο ἡ τρόπις, ἐφ' ἧς δευτέρα δοκὸς ἐπεκάθητο, ἐμπρὸς πρὸς τὰ ἄνω κυρτουμένη, ἡ στεῖρα. Εἰς ταύτην δ' ἐστηρίζοντο, καὶ ἐξ αὐτῆς ἠγείροντο αἱ δρύοχοι, ἀποτελοῦσαι τὸν σκελετὸν τῶν πλευρῶν, καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον κυρτούμεναι, ἀναλόγως τοῦ ὄγκου ὅστις ἐδίδετο εἰς τὸ πλοῖον. Χωροῦσαι δὲ μέχρι τοῦ ἀνωτάτου χείλους τῆς νηὸς, ἦσαν μακρότεραι εἰς τὰ ἐμπρὸς καὶ εἰς τὰ ὀπίσω αὐτῆς παρὰ κατὰ τὸ μέσον· ἐπ' αὐτῶν δ' ἄνωθεν ἐπεκάθηντο αἱ δοκοὶ αἱ λεγόμεναι ἐπηγκενίδες, καὶ τὸ χεῖλος συνίστατο ἐκ περιφράγματος ἐλαφροῦ πλέγματος ἰτέας. Τὰ δύο πλευρὰ ἐλέγοντο τοῖχοι, καὶ ἀπῃτεῖτο ἀκρίβεια περὶ τὴν ὁμοιότητα τῆς κατασκευῆς καὶ τὴν ἴσην δύναμιν ἀμφοτέρων, ἐξ οὗ καὶ εἰς τὴν καλῶς νεναυπηγημένην νῆα πολλάκις τὸ ἐπίθετον ἀμφιέλισσα ἀποδίδοται. Παρετείνετο δ' ἐγκαρσίως ἀπὸ τοίχου εἰς τοῖχον εὐρεῖα δοκὸς, ἡ ἱστοπέδη λεγομένη, δι' ἧς διήρχετο ὁ ἱστὸς, κατερχόμενος μέχρι τῆς τρόπιδος, ἔνθα ἄλλη ἐγκάρσιος διάτρητος δοκὸς, ἡ μεσόδμη, ἐδέχετο τὸν πόδα αὐτοῦ. Ὑπὸ τὸ κατάστρωμα δὲ συνεῖχε τὰς δρυόχους ἑκατέρωθεν μία δοκὸς, τὰ ζυγὰ, ἔνθα ἦσαν καὶ αἱ ἕδραι τῶν ἐρετῶν. Καὶ αἱ πλάγιαι δὲ δοκοὶ ἐκυρτοῦντο πρὸς τὰ ἄνω κατὰ τὰ δύο ἄκρα τοῦ πλοίου, καὶ ἔφερον τὰς σανίδας τοῦ καταστρώματος, ἢ τὰ ἴκρια. Τὸ ἐμβαδὸν τῆς νηὸς ἐλέγετο ἄντλος, τὸ δ' ἐμπρὸς μέρος πρῷρα, ὀξεῖα προέχουσα, ἵνα τὸ πλοῖον τέμνῃ τὰ κύματα, καὶ συνήθως ἐϐάφετο ἐρυθρὰ, δι' ὃ καὶ αἱ νῆες πολλάκις μιλτοπάρειοι ἐπικαλοῦνται. Τὸ δ' ὀπίσω

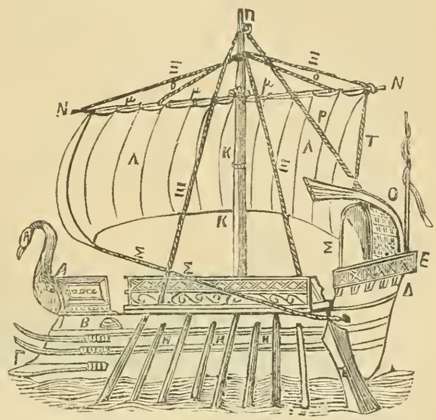
μέρος, ἡ πρύμνη, ἣν στρογγύλον μᾶλλον καὶ ὑψηλότερον, καμπύλην καὶ συνήθως κατάκοσμον ἔχεν τὴν ἄκραν, ἔνθα ἦν τὸ πηδάλιον καὶ ἵστατο ὁ πηδαλιοῦχος. Οὕτως εἶχε τὸ πλοῖον σχῆμα ἡμισεληνοειδὲς, δι' ὃ καὶ κυρταὶ καὶ κορωνίδες (καμπύλαι) αἱ νῆες λέγονται. Τὸ μέσον τοῦ πλοίου ἦν πολλάκις ἄνευ καταστρώματος διὰ τὴν μὴ παρακώλυσιν τῆς κωπηλασίας. Ὁ δὲ πυθμὴν ἐπληροῦτο δι' ὕλης (ἕρματος) ξύλων ἢ λίθων. Πιθανώτατα δ' ἦν πᾶσα ἡ ναῦς ἐπικεχρισμένη διὰ πίσσης, ὅθεν καὶ τὰ ἐπίθετα αὐτῆς μέλαινα καὶ κυανόπρωρος. Τοῦ ἱστοῦ, ὅστις ὡς μέγας καὶ ἰσχυρὸς χαρακτηρίζεται, ἵστατο ἡ βάσις, ἡ ἱστοπέδη, ἐμπεπηγμένη εἰς ὀπὴν τῆς ἐπὶ τῆς τρόπιδος τεθειμένης δοκοῦ, τῆς μεσόδμης, καὶ ὑψοῦτο πρὸς τὴν πρῴραν ὑπὲρ τὸ πλοῖον ὅταν ἐθαλασσοπόρει· ἀλλ' ὅτε προσωρμίζετο, αἰρόμενος ἀπὸ τῆς μεσόδμης, κατεβιβάζετο ὁ ἱστὸς ἐπὶ τὴν ἱστοδόκην, ξύλον εἰς σχῆμα δικράνου, κατὰ τὴν πρύμνην ἱστάμενον. Εἰς τὸ ἄνω δὲ τοῦ ἱστοῦ ἦν προσδεδεμένον τὸ ἐπίκριον (ἡ κεραία), ἐξ οὗ ἐκρέματο τὸ ἱστίον ἢ σπεῖρον, ἐκ λευκῆς ὀθόνης. Εἶχε δὲ προφανῶς ἡ ναῦς ἓν μόνον ἱστίον, ἀναπεταννύμενον πρὸς τὸν οὔριον ἄνεμον, καταβιβαζόμενον δὲ ὅτε ἔπνεεν ἐναντίος. Τὰ διάφορα δὲ σχοινία, τὰ χρησιμεύοντα εἰς δέσιν τοῦ πλοίου καὶ τοῦ ἱστίου, ἐλέγοντο γενικῶς ὅπλα· ἰδίως δὲ τὰ στερεοῦντα τὸ πλοῖον πείσματα· τὰ δὲ τῆς ἀγκύρας, δι' ὧν ἡ ναῦς ἀπὸ τῆς πρύμνης προσεδέετο εἰς τὴν ξηρὰν ἦσαν τὰ πρυμνήσια, ἅτινα ἐλύοντο ἐπὶ τοῦ ἀπόπλου. Πρότονοι δ' ἐκαλοῦντο τὰ δύο μεγάλα σχοινία τὰ ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ἱστοῦ κατερχόμενα, καὶ αὐτὸν ἀναβιβάζοντα, καταβιβάζοντα καὶ στερεοῦντα· ἐπίτονος δὲ τὸ σχοινίον τὸ τὴν κεραίαν εἰς τὸν ἱστὸν προσδέον. Κάλος δὲ ἢ βομὸς ἦν τὸ ἐκ τοῦ ἄκρου τῆς κεραίας κρεμάμενον, διὰ τροχίσκου εἰς τὸν ἱστὸν προσηλωμένου διερχόμενον καὶ εἰς τὸ κατάστρωμα καταβαῖνον σχοινίον, δι' οὗ διηυθύνετο τὸ ἱστίον. Κατήρχετο δ' ἐκ τῶν δύο ἄκρων τῆς κεραίας καὶ ἕτερον σχοινίον κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ κατάστρωμα, ἡ ὑπέρη, δι' ἧς ἡ κεραία ἐστρέφετο κατὰ διαφόρους διευθύνσεις· Πόδες ἦσαν τὰ ἐκ τοῦ κάτω μέρους τοῦ ἱστίου κρεμάμενα σχοινία, δι' ὧν αὐτὸ ἐστρέφετο κατὰ τὸν ἄνεμον. Τὸ πηδάλιον, καὶ οἴαξ λεγόμενον καὶ οἰήϊον, ἐνίοτε καὶ ἐφάλκειον, ἦν κατὰ τὴν πρύμνην, τὸ πρῶτον πλαγίως, εἰς τὸ ἓν πλευρὸν, εἰς δὲ μείζονα πλοῖα δύο, ἀνὰ ἓν ἑκατέρωθεν· μεταγενεστέρως δὲ ἓν ὀπίσω. Ἦν δ' ὁ οἴαξ, κυρίως τὸ ἄνω μέρος αὐτοῦ, προέχον ὀλίγον ὑπὲρ τὸ χεῖλος τοῦ πλοίου, καὶ προσέτι τράφηξ ἢ τράπηξ λεγόμενον, ὡς φαίνεται ὅτι ἐκαλεῖτο καὶ αὐτὸ τὸ χεῖλος· κώπη δ' ἦν τὸ κάτω πλατὺ μέρος, τὸ διασχίζον τὸ ὕδωρ ὡς τὸ πάσης κώπης ἐν γένει. Ἡ θέσις ἔνθα ὁ κυβερνήτης ἵστατο εἰς τὴν πρύμνην, ἦν σανίδωμα. Πρωράτης δ' ἐκαλεῖτο ὁ ἐνίοτε εἰς τὴν πρῴραν ἱστάμενος βοηθὸς αὐτοῦ. Ὁ κυβερνήτης ἦν ὁ ὁδηγῶν διὰ τοῦ πηδαλίου, τῶν κωπῶν καὶ ἱστίων, δι' ὃ καὶ ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ τὰς θαλάσσας, τὰς ἀκτὰς, τοὺς ἀνέμους τοὺς ἀστέρας, κτλ. Εἰς αὐτὸν δ' ὑπέκειτο ὁ κελευστὴς, ὅστις διὰ τῆς φωνῆς διηύθυνε τὸ ταὐτόχρονον τῆς κωπηλασίας, ἐν μετέπειτα δὲ χρόνοις πολλάκις διὰ κρούσματος σφύρας· ἄλλοτε δὲ δι' αὐλήσεως, ἢ καὶ

διὰ ναυτικῶν ᾀσμάτων. Ἡ κώπη ἐλέγετο ὁ ἐρετμὸς ἢ τὸ ἐρετμόν, τὸ δὲ ἄνω μέρος ἐξ οὗ ἐκρατεῖτο, ὁ πηδὸς ἢ τὸ πηδόν. Ἐκ ξύλου δ' ἐλάτης, καὶ σχῆμα σκαπάνης ἔχουσα, ἦν προσδεδεμένη διὰ δερματίνου δεσμοῦ ἢ κύκλου, τρόπου καλουμένου, εἰς πάσσαλον, ὅστις σκαλμὸς ἢ κληῒς ἐλέγετο. Ἀπαντᾶται δὲ παρ' Ὁμήρῳ (Ὀδ. Ι, 322) ἅπαξ καὶ ναῦς εἰκόσορος, εἴκοσι ζεύγη κωπῶν ἔχουσα. Ἀπὸ τῆς ἀκτῆς ἀπεσπᾶτο ἡ ἀποπλέουσα ναῦς ὠθουμένη διὰ κοντοῦ. Ἄγκυραι δὲν ὑπῆρχον ἔτι τότε, ἀλλ' ἐρρίπτοντο ἀντ' αὐτῶν εἰς τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης εἰς σχοινίον δεδεμένοι ὀγκώδεις λίθοι, οἵτινες ἐκαλοῦντο εὐναί. Ἡ ξυλουργικὴ ὕλη τῆς ναυπηγίας ἦν πίτυες (πεῦκαι) ἢ ἐνίοτε καὶ αἴγειροι (λεῦκαι) καὶ κλῆθροι. Ἐργαλεῖα δ' εἰς αὐτὴν χρησιμεύοντα ἦσαν ὁ πέλεκυς, τὸ σκέπαρνον, τὸ τέρετρον (τρύπανον), ἡ στάθμη πρὸς συναρμολογίαν τῶν δοκῶν καὶ οἱ γόμφοι πρὸς σύνδεσμον αὐτῶν (Ὀμ. Ὀδ. Ε, 234). Τοῦ πολεμικοῦ πλοίου ἐν τοῖς κλασικοῖς χρόνοις τὰ μέρη ἦσαν ἡ πρῴρα ἐμπρὸς, ἀφ' ἧς ἦσαν εἶτα ἠρτημέναι αἱ ἄγκυραι. Εἰς αὐτὴν ἐπερατοῦτο ἡ τρόπις, ἀνιοῦσα καὶ ἔχουσα προεξέχον καὶ κατάγλυφον κόσμημα, ὃ ἐκαλεῖτο ἀκροστόλιον ἢ χηνίσκος, διότι συνεχῶς εἶχε τὸ σχῆμα τραχήλου καὶ κεφαλῆς χηνὸς, καὶ ἐν ξύλῳ γεγλυμμένον τὸ σύμβολον τῆς νηός. Ἐνίοτε ὅμως ἐκόσμει χηνίσκος καὶ τὴν πρύμνην, τὸ ὀπίσω τοῦ πλοίου,· ἥτις, ὑψηλοτέρα τῆς πρῴρας, ἐπερατοῦτο εἰς τὸ ἄφλαστον, κατάγλυφον κόσμημα, εἰς ἕλικα στρεφόμενον ἢ εἰς σχῆμα πτεροῦ ἀνοιγόμενον. Ὑπ' αὐτὸ ἐκάθητο ὁ κυβερνήτης καὶ ἐστεγάζετο ξόανον τοῦ θεοῦ ἢ τοῦ ἥρωος, οὗ ἐνίοτε ἐπώνυμος ἦν ἡ ναῦς, μετὰ τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς πόλεως τῆς προελεύσεως τοῦ πλοίου. Δι' ὃ ἦν τὸ ἄφλαστον τὸ κυριώτερον ἔμβλημα τῆς νηός. Συνήθως εἶχον αἱ νῆες θηλυκὰ ὀνόματα (Ναυσικάα, Εὔπλοια, Πρόνοια). Ἀπὸ τῆς πρῴρας εἰς τὴν πρύμνην καὶ ἐπὶ τοῦ κύτους τῆς νηὸς ἐξετείνετο τὸ κατάστρωμα. Προέχον τοῦ κύτους πρὸς τὰ ἐμπρὸς ὑπὸ τὸ ἀκροστόλιον, εἶχεν ἡ ναῦς τὸν (ἢ τὸ) ἔμβολον ἐκ μετάλλου, καὶ ὑπὲρ αὐτὸ δὲ ξυλίνην προεκβολίδα ἢ προεκβόλιον, πρὸς διάτρησιν τῶν πλευρῶν τῶν ἐχθρικῶν πλοίων. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐτίθετο τὸ ἔμβολον ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων, μεταγενεστέρως δ' ὑποβρύχιον, καταστὰν οὕτω κινδυνωδέστερον. Τὰ ἑκατέρωθεν τῆς πρῴρας πλάγια ἐλέγοντο παρειαί, καὶ εἶχον ἐπιγεγραμμένον καὶ ἀνὰ ἕνα ὀφθαλμὸν, ἢ καὶ διηνοιγμένον πρὸς φωτισμὸν τοῦ κύτους ὑπὸ τὸ κατάστρωμα. Ὀφθαλμοὶ δ' ἐκαλοῦντο ἐνίοτε καὶ τὰ τρήματα ἢ

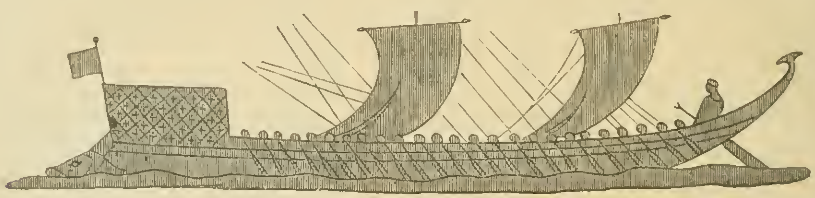

Διήρης

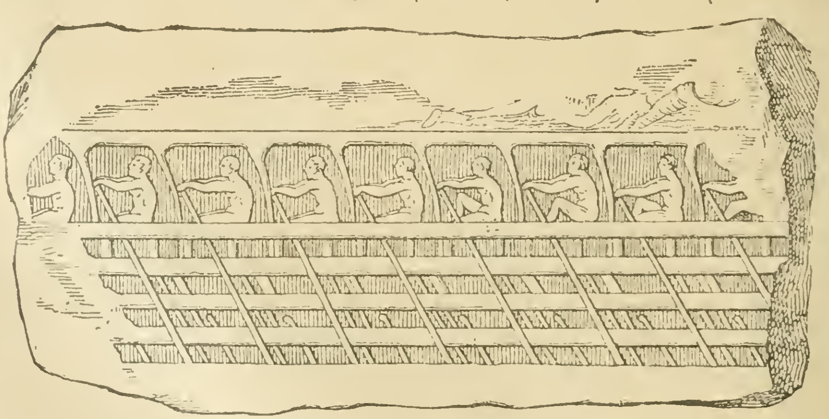
Α	Πρῴρα	Λ	Ἱστίον
Β	Ὀφθαλμὸς	Μ	Κεραία
Γ	Ἔμβολος	Ν	Ἀκροκέραιαι
Δ	Χηνίσκος	Ξ	Πρότονος
Ε	Πρύμνη	Ο	Κεροῦχος
Ζ	Ἄφλαστον	Π	Κάλοι, καλώδια
Η	Κῶπαι	Ρ	Καρχήσιον
Θ	Τράφηξ	Σ	Πόστη
Ι	Πηδάλιον	Τ	Ὑπέραι
Κ	Ἱστὸς		

τρυπώματα, δι' ὧν διήρχονται αἱ κῶπαι. Τὸ χεῖλος τοῦ πλοίου ἐλέγετο τράφηξ, ἕδραι κωπῶν δὲ τὰ καθίσματα τῶν κωπηλατῶν, καὶ ἴκρια αἱ δοκοὶ τοῦ καταστρώματος. Τὰ ἐντελῆ (μόνιμα) ξύλινα σκεύη τῆς νηὸς ἦσαν ὁ ταρσὸς ἢ ταρρὸς, ἤτοι ἡ πᾶσα σειρὰ τῶν κωπῶν ἐκ τοῦ ταρσοῦ, ὅστις ἦν κυρίως τὸ πλατὺ μέρος ἑκά-

στης κώπης. Ἐλέγετο δὲ καὶ *πτερὸν* ἡ ὅλη σειρά. Εἶχον δ' αἱ μακρότεραι ἐν τῷ *ἐγχειριδίῳ*, ἢ τῷ μέρει ὅθεν ἐκρατοῦντο μόλυβδον πρὸς ἰσορροπίαν, καὶ ἕκαστον πλοῖον εἶχε καὶ ἓν πηδάλιον, ἢ πλατεῖαν κώπην, πλαγίως τῆς πρύμνης, ἢ δύο ἀνὰ ἓν ἑκατέρωθεν, συνδεόμενα διὰ τῆς *ζεύγλης* ἢ *ζευκτηρίας*, καὶ προσέτι δύο *κλιμακίδας* ἢ *ἀποβάθρας*, πολλοὺς *κοντοὺς* πρὸς ἄπωσιν τοῦ πλοίου ἀπὸ τῆς ξηρᾶς ἢ πρὸς ἐξέτασιν τοῦ βάθους τῆς θαλάσσης. Ὁ ἱστὸς μετὰ τῶν ἑκατέρωθεν στηριζόντων αὐτὸν *παραστατῶν* ἦν εἷς, ἢ εἰς τὰ μεγάλα πλοῖα δύο ἢ καὶ τρεῖς, ὧν ὁ ἐμπρόσθιος *ἀκάτειος*, ὁ ὀπίσθιος *μέγας* ἐλέγετο. Τὸ ἄνω δ' αὐτοῦ ἦν τὸ καρχήσιον, πιθανῶς εἶδος κοφφίνου διὰ τοὺς ναύτας. Ἡ δὲ ὑπὲρ αὐτὸ ἄκρα τοῦ ἱστοῦ ἦν ἡ *ἠλακάτη*. Αἱ ἐγκάρσιοι καὶ τὸ ἱστίον φέρουσαι ῥάβδοι, ἐλέγοντο *κεραῖαι*. Κρεμάμενα σκεύη ἦσαν τὰ *ὑποζώματα*, σχοινία περὶ τὸ κύτος δεδεμένα ἀπὸ τῆς πρῴρας μέχρι τῆς πρύμνης· τὰ *ἱστία*, τὰ *τοπεῖα* ἢ *σχοινία* τοῦ πλοίου, τὰ τῶν ἱστίων (τοπεῖα) *ἄγκοινα*, οἱ *κεροῦχοι*, ἀφ' ὧν ἐξηρτῶντο αἱ κεραῖαι, τὰ *παραρρύματα*, ἢ δερμάτινα ἐξαρτήματα περὶ τὸ κατάστρωμα πρὸς ἄμυναν κατὰ βολῶν, ἔξωθεν, καὶ ἡ *ἄγκυρα*. *Ἄφρακτοι* δ' ἦσαν αἱ νῆες αἱ ἄνευ καταστρώματος ἢ μὴ ἔχουσαι πλῆρες αὐτό. Αἱ πολεμικαὶ νῆες εἶχον ἄλλαι 10 καὶ ἄλλαι 15 κώπας εἰς ἑκάστην τῶν ἑκατέρωθεν σειρῶν. Κατ' ἀρχὰς αἱ συνηθέστεραι ἦσαν αἱ *πεντηκόντοροι*, ἢ *τριακόντοροι*, πεντήκοντα ἢ τριάκοντα κώπας ἔχουσαι, πιθανῶς ἀνὰ 25 ἢ 15 ἑκατέρωθεν, ἢ καὶ ὀλιγωτέρας καὶ ἦσαν ἐξ αὐτῶν αἱ πολεμικαὶ αἱ *μακραὶ* λεγόμεναι νῆες (Ἡρδ. Α, 163), κατ' ἀντίθεσιν τῶν ἐμπορικῶν, αἵτινες *στρογγύλαι* ἐλέγοντο καὶ ἦσαν διὰ τοῦ κύτους αὐτῶν τὴν χωρητικότητα. Κατὰ Πλίνιον (VII,57), οἱ Ἐρυθραῖοι πρῶτοι ἐναυπήγησαν πλοῖα ἔχοντα δύο ἐπαλλήλους σειρὰς κωπῶν, τὰ *δίκροτα* λεγόμενα (Cic. ad Ath. XVI, 4), ἢ *διήρεις*, εἰ καὶ τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερον καὶ μικρὰ πλοιάρια δίκωπα (Lucan. VIII, 562. X, 56—Horat. III, 29). Πρῶτοι δ' οἱ Κορίνθιοι, ὑπὲρ τὰ 700 ἔτη π. Χ. καὶ ἰδίως ὁ

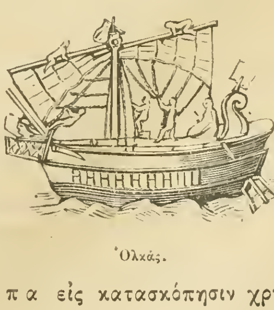

Πεντηκόντορος.

Ἀνάγλυφον ἐν Ἀκροπόλει Ἀθηνῶν.

παρ' αὐτοῖς ναυπηγὸς Ἀμεινοκλῆς· λέγονται ἐφευρόντες καὶ τοῖς Σαμίοις διδάξαντες τὴν κατασκευὴν τριήρεων (Θουκ. Α, 13.—Pl. Αὐτ.), καθ' ἃς τρεῖς ὑπῆρχον ἑκατέρωθεν ἐπάλληλοι στίχοι κωπῶν, ὧν αἱ ἀνώτεραι ἦσαν φυσικῷ τῷ λόγῳ μακρότεραι τῶν κατωτέρων. Οἱ Ἀθηναῖοι σπουδαίαν ναυτικὴν δύναμιν (200 τριήρεις) ἀπέκτησαν μόνον πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι μάχης (Θουκ. Α, 24.—Ἡρόδ. Ζ, 144.—Πλούτ. Θεμιστ. Δ). Αἱ τριήρεις διῃροῦντο εἰς ταχείας, τὰς κυρίως πολεμικάς, καὶ εἰς ὁπλιταγωγούς, στρατιώτιδας, ἱππαγωγοὺς ἢ ἱππαγούς, τὰς χρησιμευούσας κυρίως οὐχὶ εἰς ναυμαχίας, ἀλλ' εἰς μεταφορὰν τοῦ στρατοῦ. Οἱ Καρχηδόνιοι ἐναυπήγουν καὶ τετρήρεις καὶ πεντήρεις, ἐχούσας 4 ἢ 5 σειρὰς ἐπαλλήλων ἑδωλίων. Ἀπὸ τοῦ 330 δὲ εἰσήχθησαν τοιαῦται καὶ εἰς Ἀθήνας. Αἱ τριήρεις εἶχον συνήθως, φαίνεται, ἀνὰ 170 ἐρέτας. Κατὰ Πολύβιον δὲ καὶ Σικελικαὶ πεντήρεις ἐπὶ τοῦ πρώτου φοινικικοῦ πολέμου ἀνὰ 300 ἐρέτας καὶ 120 ἐπιβάτας, ἤτοι στρατιώτας· ἐπὶ τοῦ Καλλιγούλα ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐρετῶν ἦν 400. Ὁ Λυσίμαχος εἶχεν ὀκτήρη μετὰ 1600 ἐρετῶν, ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας δωδεκήρη, ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς δεκαπεντήρη, καὶ Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος τριακοντήρη, ὁ δὲ Φιλοπάτωρ τεσσαρακοντήρη μετὰ 4000 ἐρετῶν, μῆκος ἔχουσαν 280 πηχῶν (Ἀθην. Ε, 204), ὕψος δ' ὑπὲρ τὴν θάλασσαν 48-53 πήχεων. Προφανῶς δ' ἦσαν τὰ τοιαῦτα πλοῖα οὐχὶ πολεμικά, ἀλλὰ πολυτελεῖς θαλαμηγοί. Τὸ πλήρωμα τῶν πολεμικῶν πλοίων περιελάμβανε τοὺς ναύτας, ὑπηρέτας καὶ τοὺς στρατιώτας ἢ ἐπιβάτας. Ἑκάστου στίχου ἐρετῶν προΐστατο εἷς πεντηκόνταρχος· τὸ κέλευσμα διὰ τὸν ῥυθμὸν καὶ τὸ σύγχρονον τῆς κωπηλασίας ἔδιδεν ὁ κελευστὴς διὰ τῆς φωνῆς, ὁ δὲ τριηραύλης διὰ τοῦ αὐλοῦ. Οἱ ἐρέται, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐκάθηντο πυκνοὶ ὑπὲρ ἀλλήλους, καὶ ἴσως, κατὰ μῆκος οὐχὶ εἰς μίαν, ἀλλ' εἰς δύο ἢ τρεῖς σειρὰς ἐμπρὸς οἱ μὲν τῶν δέ. Βεβαίως δύσκολον φαίνεται τοῦτο διὰ πλοῖον ὡς τὴν τεσσαρακοντήρη, ἀλλὰ συμβιβάζεται πρὸς τὸ πεντηκοντάπηχυ ὕψος αὐτῆς ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Ἀκατανόητον ὅμως ἐστὶ τὸ μῆκος τῶν ἀνωτάτων κωπῶν, ὃ ἔπρεπε νὰ ᾖ οὐχὶ ἔλασσον τῶν 70 πήχεων. Ἐκ τῶν ἐρετῶν οἱ εἰς τὴν κατωτάτην σειρὰν καθήμενοι, εἰς τὸν θάλαμον, ὡς ἐλέγετο τὸ κατώτερον μέρος τοῦ πλοίου, ἐκαλοῦντο θαλαμῖται ἢ θαλάμιοι, οἱ εἰς τὰ ζυγὰ ἢ τὸ μέσον, ζυγῖται ἢ ζύγιοι, καὶ οἱ εἰς τὴν ἄνω, τὸν θράνον, θρανῖται. Εἰς τὴν πρύμνην ἦν ἡ ἕδρα τοῦ κυβερνήτου, ὅστις διῴκει τὸ πλοῖον, διευθύνων τὰ δύο ἑκατέρωθεν αὐτοῦ μεγάλα πηδάλια· ὁ δ' ἀμέσως αὐτῷ ὑποκείμενος πρωρεύς, εἰς τὴν πρῴραν καθήμενος ἐπεσκόπει τὸν οὐρανόν, τὰ κύματα καὶ τὰς ἀκτάς, ἄλλοι δ' ἐπετήρουν τοὺς ναύτας, καὶ ὡδήγουν διὰ σημείων τὰς ἐργασίας των. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ στόλου, ναύαρχος ἢ στόλαρχος, ἐλέγετο ἐνίοτε καὶ ἁπλῶς στρατηγός. Οἱ Ῥωμαῖοι τὴν σπουδαιότητα τοῦ ναυτικοῦ ἀνεγνώρισαν τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ δευτέρου Σαμνιτικοῦ πολέμου, ὅτε καὶ κατὰ τὸ 311 π. Χ. ἐγκατέστησαν τὸ πρῶτον ἀρχὴν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ναυτικῆς δυανδρίας. Τὰ πλοῖά των ἦσαν περίπου ὡς τὰ ἑλληνικά. Αἱ μακραὶ νῆές των ἦσαν ὀξεῖαι πρὸς ταχυπλοίαν, καὶ μετεχειρίζοντο κυρίως μὲν ἐρέτας, ἀλλὰ καὶ ἱστία. Τὰ Λιβουρνικὰ πλοῖα ἦσαν τὰ ταχύτερα, καὶ ἰδίως

Ὁλκάς.

τὰ κατάσκοπα εἰς κατασκόπησιν χρησιμώτερα. Αἱ πραιτώριαι νῆες ἦσαν αἱ ναυαρχίδες, φέρουσαι συνήθως πρὸς διάκρι

σιν, ἐρυθρὰν σημαίαν, καὶ τὴν νύκτα φανόν. Φορτηγοὶ δ' ὁλκάδες ἢ φορτικὰ πλοῖα ἦσαν τὰ ἐμπορικὰ, τὰ στρογγύλα, ὀλίγον πρόσφορα εἰς πελαγοδρομίαν, ἔχοντα ἱστίον μικρὸν, ἀπὸ τοῦ ἱστοῦ κατερχόμενον. Τὰ δ' ἀκτοπλοϊκὰ ἦσαν οἱ κέλητες, τὰ ἀκάτια, τὰ σκάφη, εἴτε ἄφρακτα ἢ κατάφρακτα. Ἀμφορικὰ δ' ἦσαν τὰ μονοκώπια, ἔχοντα δύο κώπας ὑφ' ἑνὸς ἐρέτου ἐλαυνομένας. Ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων δὲ χρόνων ῥαπτὰ πλοῖα ἐλέγοντο τὰ κατεσκευασμένα ἐξ ἐλαφρῶν ῥαβδίων, ἐπικεκαλυμμένων διὰ δερμάτων· βάρεις δ' ἐκαλοῦντο παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις ἰδίως σκάφαι τοιούτου εἴδους. Ναυπήγια ἦσαν τὰ μέρη ἔνθα ἐναυπηγοῦντο τὰ πλοῖα, νεώρια δὲ, καὶ ναύσταθμοι, διῃρημένοι εἰς νεωσοίκους, ἔνθα ἐφυλάττοντο.

Ναυσιθόη, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ἀπλδ. 2, 6).

Ναυσίθοος, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Περιβοίας, θυγατρὸς τοῦ Εὐρυμέδοντος, βασιλέως τῶν Γιγάντων. Υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ὁ Ἀλκίνοος καὶ ὁ Ῥηξήνωρ, βασιλεὺς τῶν Φαιάκων, οὓς ἔφερεν εἰς τὴν Σχερίαν ἀπὸ τῆς Ὑπερείας, διότι ἐκεῖ ἐπίεζεν αὐτοὺς τῶν Κυκλώπων ἡ γειτονία (Ὁμ. Ὀδ. Ζ, 4. Η, 56).—2) Υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τῆς Καλυψοῦς, ἀδελφὸς τοῦ Ναυσινόου (Ἡσίοδ. Θεογ. 1017). — 3) Ναύκληρος τοῦ Θησέως (Πλούτ. Θησ. ΙΖ).

Ναυσικάα, καθ' Ὅμηρον (Ὀδυσσ. Ζ, 15. Θ, 457), ὡραία θυγάτηρ Ἀλκινόου τοῦ βασιλέως τῶν Φαιάκων. Κατὰ τὰ προεόρτια τοῦ γάμου της καταβᾶσα μετὰ τῶν θεραπαινίδων της εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ῥύακος παρὰ τὴν θάλασσαν ἵνα πλύνῃ τὰ ἐνδύματά της, εἶδεν αἴφνης ἐμπρός της τὸν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ναυαγήσαντα Ὀδυσσέα, καὶ ἐνδύσασα αὐτὸν τὸν ὡδήγησεν εἰς τοῦ πατρός της τὸ μέγαρον. Τοσοῦτο δ' ἐθέλχθη ὑπὸ τῆς καλλονῆς τοῦ ξένου ἥρωος, ὥστε αὐτὸν ἐπεθύμησεν ὡς σύζυγον, καὶ ἀπερχόμενον τὸν παρεκάλεσεν αἰδημόνως νὰ μὴ τὴν λησμονῇ ἀφ' οὗ τῷ ἔσωσε τὴν ζωήν. Ἡ συνέντευξις αὐτῆς μετὰ τοῦ Ὀδυσσέως ἐστὶν ἓν τῶν χαριεστέρων ἐπεισοδίων τῆς Ὀδυσσείας, καὶ οἱ δραματικοὶ ποιηταὶ ἐπραγματεύθησαν αὐτὸ, ὡς ὁ Σοφοκλῆς, γράψας Ναυσικάαν, καὶ οἱ καλλιτέχναι οὐχ ἧττον.

Ναυσικλῆς, ἰσχύων δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, στρατηγῶν τῷ 352 π. Χ. τῶν ἐπικούρων οὓς οἱ Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν τοῖς Φωκεῦσι. Τὸ πρῶτον ἦν ὀπαδὸς τοῦ Αἰσχίνου, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα προσῆλθεν εἰς τὴν πατριωτικὴν μερίδα, καὶ ἐστεφανώθη ὑπὸ τῆς πόλεως (Δημσθ. π. Στεφ. σ. 265.—Πλούτ. Δμσθ. 21).

Ναυσιμέδων, υἱὸς τοῦ Ναυπλίου καὶ τῆς Ἡσιόνης, ἀδελφὸς τοῦ Παλαμήδου (Ἀπλδ. Β, 1, 4).

Ναυσίνικος, ἐπώνυμος ἄρχων ἐν Ἀθήναις τῇ 100ῃ Ὀλυμπιάδι, ὅτε εἰσήχθη ἡ εἰς συμμορίας τοῦ δήμου διαίρεσις (Δημσθ.).

Ναυσιφάνης, ἐκ Τέω, φιλόσοφος τῆς σχολῆς τοῦ Δημοκρίτου. Διογένης δ' ὁ Λαέρτιος λέγει αὐτὸν μαθητὴν τοῦ Πύρρωνος καὶ τῶν Σκεπτικῶν. Εἷς δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ λέγεται ὁ Ἐπίκουρος. Ἀλλὰ περὶ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ οὐδὲν γινώσκεται ἄλλο (Διογ. Λαερτ. Θ, 69. 102. Ι, 7. 8. 14).

Ναύσταθμος, κώμη καὶ λιμὴν τῆς Κυρηναϊκῆς ἐν Λιβύᾳ (Στρβ.). Ἴδ. καὶ Ναῦς.

Ναῦται, ἴδ. Ναῦς.

Ναυτιλεία. Ἡ Ἑλλὰς πανταχόθεν ὑπὸ τῆς θαλάσσης περικυκλουμένη, καὶ ἀπεράντους ἔχουσα εὐλιμένους ἀκτὰς, ἐστὶν ἐκ φύσεως προωρισμένη εἰς ἐξάσκησιν τῆς ναυτιλίας· δι' ὃ καὶ ἐκ τῶν ἀπωτάτων χρόνων τῆς ἱστορίας αὐτῆς γίνεται μνεία ναυτικῶν ἐκστρατειῶν, ὡς φέρ' εἰπεῖν τῆς τῶν Ἀργοναυτῶν ἀπὸ Θεσσαλίας εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον, καὶ τῆς πολὺ ἱστορικώτερον χαρακτῆρα ἐχούσης καὶ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου μετὰ πλείστων λεπτομερειῶν μαρτυρουμένης εἰς τὴν Τρωάδα.

Κατ' αὐτὸν αἱ Βοιωτικαὶ νῆες (Ἰλ. Β, 510), καὶ βεβαίως καὶ αἱ ἄλλαι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον, εἶχον τόσας διαστάσεις, ὥστε ἑκάστη ἔφερεν ἀνὰ 120 πολεμιστάς. Αἱ νῆες ὅμως προσορμισθεῖσαι, ἀνειλκύοντο εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ ἐξησφαλίζοντο ἐκεῖ διὰ περιτειχίσματος, ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι δὲν ἦσαν ὑπερόγκως μεγάλαι. Τὸ αὐτὸ προφανῶς προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ὅτι οἱ στενοὺς ἰσθμοὺς πολλάκις ὑπερβαίνοντες μετεβίβαζον διὰ μηχανῶν, ὁ λ κ ῶ ν καλουμένων, τὰ πλοῖα ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἀπὸ θαλάσσης εἰς θάλασσαν (Ἡρόδ. Ζ, 24.—Θουκ. Β, 1. Γ, 15.—Πολύβ. Δ, 19 Ε, 101). Καὶ βεβαίως μὲν, διά τε τὴν ὅπως δήποτε ἀσθενῆ τῶν πλοίων κατασκευὴν, καὶ διὰ τὸ οὐκέτι ἐπαρκὲς τῶν ἀστρονομικῶν καὶ ἄλλων ἀναγκαίων γνώσεων, ἐπροτίμων οἱ τότε, καὶ αὐτοὶ οἱ μεταγενέστεροι, νὰ παραπλέωσι τὰς ἀκτὰς, καὶ ἀπέφευγον τοὺς χειμερινοὺς πλοῦς· ἀλλὰ τοῦτο δὲν τοὺς ἐκώλυε ν' ἀνάγωνται ἐνίοτε καὶ εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 40. Ξ, 302). Ὡς τοὺς μείζονας στόλους ἔχοντες κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐφημίζοντο οἱ Φαίακες (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 110 κτλ. — Θουκ. Α, 4), καὶ ὁ Μίνως, βασιλεὺς τῆς Κρήτης. Ἀλλὰ μετεχειρίζοντο τὰ πλοῖα τότε μόνον πρὸς μεταβίβασιν τῶν στρατῶν, οὐχὶ καὶ πρὸς ναυμαχίας. Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις μετὰ τῶν ἀποικιῶν καὶ τοῦ ἐμπορίου ἀνεπτύχθη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον καὶ ἡ ναυτιλία, καὶ ἐγκληματικὴ κατάχρησις αὐτῆς ἦν ἡ πειρατεία, ἰδίως ὑπὸ τῶν Καρῶν ἀσκουμένη. Οἱ πρῶτοι τὴν ναυτικὴν αὐτῶν δύναμιν ἀναπτύξαντες ἐν Ἑλλάδι ὑπῆρξαν οἱ Κορίνθιοι, καὶ μετὰ τούτους οἱ Σάμιοι καὶ οἱ Φωκαεῖς, εἶτα δὲ καὶ οἱ Κερκυραῖοι καὶ οἱ Σικελοὶ, ἐπὶ Κύρου μάλιστα. Ἐν Ἀθήναις ὁ Σόλων κυρίως ἀνεγνώρισε πρῶτος τὴν ἀνάγκην ἀναπτύξεως ναυτικῆς δυνάμεως, ἀλλ' ὁ Θεμιστοκλῆς διεπράξατο αὐτὴν, ὅτε κατὰ προτροπὴν αὐτοῦ οἱ Ἀθηναῖοι εἰς τὸν κατ' Αἰγίνης πόλεμον ἐναυπήγησαν 200 τριήρεις, ψηφίσαντες νὰ οἰκοδομῶσι καὶ 20 νέας κατ' ἔτος ἐκ τῶν προσόδων τοῦ Λαυρίου (Πλούτ. Θεμιστ. Δ.—Πολύαιν. Α, 30), καὶ συνίστατο ἐπὶ τῶν ἀμέσως μετὰ ταῦτα χρόνων ἡ ναυτικὴ τῶν Ἀθηνῶν δύναμις εἰς 300—400 τριήρεις. Εἶχε δὲ τὴν ἐπιμέλειαν ἡ Βουλὴ τοῦ νὰ προσθέτῃ ἐτησίως ἓν νέον πλοῖον εἰς τὸν στόλον, καὶ δὲν ἐστεφανοῦτο ἂν παρέβλεπε τὸ καθῆκον τοῦτο. Ἡ δαπάνη τοῦ διὰ πληρωμάτων καταρτισμοῦ τῶν τριήρεων ἦν λειτουργία τῶν εὐπόρων πολιτῶν, ἡ λεγομένη τ ρ ι η ρ α ρ χ ί α· τῆς κατασκευῆς δ' ἐπεστάτουν οἱ τ ρ ι η ρ ο π ο ι ο ὶ, ἔχοντες καὶ ταμίαν. Εἷς τῶν ταμιῶν τούτων ἐδραπέτευσεν ἐπὶ Δημοσθένους, ἀπαγαγὼν 2 ½ τάλαντα. Τῷ 307 π. Χ. Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς ἐχορήγησεν αὐτὸς τοῖς Ἀθηναίοις ξυλείαν πρὸς ναυπηγίαν ἑκατὸν τριήρεων (Πλούτ. Δημ. 1.—Διόδ. Κ, 16). Οἱ Σπαρτιᾶται ἐπὶ ναυτικῇ δυνάμει ποτὲ δὲν διέπρεψαν, τῶν Ἀθηναίων δὲ τὴν θαλασσοκρατίαν διεδέχθη ἡ τῶν Ῥοδίων. Οἱ δὲ Σπαρτιᾶται, τὴν ἀτομικὴν ἀνδρείαν ἐκτιμῶντες, καὶ φοβούμενοι μὴ οἱ ἐκπλέοντες διαφθείρωνται (Θουκ. Α, 95.—Διόδ. ΙΑ, 50) ὀλίγην εἶχον κλίσιν πρὸς τὰ ναυτικὰ καὶ ἔμειναν πάντοτε ὑποδεέστεροι ἐν αὐτοῖς.

Ναυτοδίκαι, ἐν Ἀθήναις εἰδικοὶ δικασταὶ ἢ ἄρχοντες (Λυσ. π. δημ. ἀδικ. 595) ἐτ[illegible] ἴως αἱρετοὶ κατὰ γαμηλιῶνα, προεδρεύοντες τῶν δικαστηρίων εἰς ἃ παρεπέμποντο αἱ ἐμπορικαὶ δίκαι, καὶ ἰδίως αἱ μετὰ τῆς ναυτιλίας συνεχόμεναι δ ί κ α ι ἐ μ π ό ρ ω ν. προσέτι δὲ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν ὑπήγοντο καὶ αἱ δίκαι ξ ε ν ί α ς, αἱ κατὰ ξένων ἀντιποιουμένων δικαιώματα πολιτῶν Ἀθηναίων, ὡς συνέβαινε πιθανῶς τοῦτο πολλάκις ὑπὸ τῶν ξένων εἰς Ἀθήνας καταπλεόντων ἐμπόρων. Φαίνεται δ' ὅτι μετὰ ταῦτα κατηργήθη αὕτη ἡ ἀρχὴ, ἀντικατασταθεῖσα ὑπὸ τῶν Θεσμοθετῶν, διότι ὁ Δημοσθένης μνημονεύει ἐμπορικῶν δικῶν εἰς τούτους ὑπαγομένων.

Νάφθα (τὸ) ἢ Ν ά φ θ α ς (ὁ), εἶδος ῥευστῆς ῥητίνης, κατὰ Πλίνιον ἐν Βαβυλω-

νίᾳ μάλιστα καὶ ἐν Παρθίᾳ παραγομένη, πρὸ πάντων κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Μέννιν, τέσσαρας ἡμέρας νοτίως τῶν Ἀρβήλων. Ὑπῆρχον δύο εἴδη αὐτῆς, ἡ μέλαινα, καὶ ἡ λευκή, ἥτις ἦν ἡ λεπτοτέρα. Ἐπειδὴ ἅπαξ ἀναφθὲν τὸ νάφθα δυσκόλως ἐσβέννυτο, τὸ μετεχειρίζοντο εἰς τὸν πόλεμον εἰς πυρπόλησιν τῶν ἐχθρικῶν πολιορκητικῶν μηχανῶν.

Νέαιθος, ποταμὸς τῶν Βρουττίων ἐν Ἰταλίᾳ, βορείως τῆς Κρότωνος εἰς τὴν θάλασσαν ἐκβάλλων. Ἐκεῖ λέγονται αἱ Τρῳάδες αἰχμάλωτοι πυρπολήσασαι τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα ἵνα διαφύγωσι τὰ δεσμὰ (Στρβ. ΣΤ, 262. — Ov. Met. XV, 51. — Plin. III, 11, 15).

Νέαιρα, ἴδ. Ἥ λ ι ο ς.

Νεάλης, Σικυώνιος ζωγράφος, περὶ Ὀλ. 133 ἐφευρετικὸς καὶ ὀξύνους (Pl. XXXV, 40, 36), πολλὰ καὶ λόγου ἄξια ἐργασθεὶς παρὰ τοῖς Πτολεμαίοις· πατὴρ τῆς ζωγράφου Ἀλεξάνδρας (Πλούτ. Ἄρατ. 15).

Νεάνδρεια, πόλις μικρὰ τῆς Αἰολίδος ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 1. — Σκυλ. — Στφ. Βυζ.).

Νεάνθης, 1) ἐκ Κυζίκου, ἱστορικὸς τῶν χρόνων Ἀττάλου Α, μαθητὴς Φιλίστου τοῦ Μιλησίου, ἔγραψε πολλὰς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐκτιμωμένας καὶ συνεχῶς μνημονευομένας συγγραφάς, ὡς τὰ Ἑ λ λ η ν ι κ ά, εἰς 6 βιβλία τοὐλάχιστον, ἄλλην π ε ρ ὶ ἐ ν δ ό ξ ω ν ἀ ν δ ρ ῶ ν, ἄλλην π ε ρ ὶ τ ε λ ε τ ῶ ν. Σῴζονται δ' αὐτῆς ἀποσπάσματα [Müller Fragm. hist. Græc. — 2) Κατὰ Λουκιανὸν (πρὸς ἀμαθ. 12), υἱὸς τοῦ ἐν Λέσβῳ τυράννου Πιττακοῦ, λαβὼν διὰ δωροδοκίας παρὰ τῶν ἱερέων τοῦ ἐν τῇ νήσῳ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος τὴν ἐκεῖ φυλαττομένην λύραν τοῦ Ὀρφέως, ἔκρουσεν αὐτὴν ἐλπίζων νὰ συγκινήσῃ ὡς ἐκεῖνος τὰ ἄψυχα ὄντα καὶ τὰ θηρία, ἀλλὰ τὰ θηρία, ἐξαγριωθέντα, τὸν ἐσπάραξαν.

Νεάπολις, ἡ ἐπισημοτάτη πόλις τῆς Καμπανίας ἐν Ἰταλίᾳ, κειμένη ὑπὸ τὴν ΒΔ κλιτὺν τοῦ Βεσουβίου, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Σεβέθου, ἐκτίσθη ὑπὸ Χαλκιδέων ἐκ Κύμης ἔνθα πρὶν ἔκειτο χωρίον καλούμενον Παρθενόπη. Κατὰ Πλίνιον (VIII, 22), περιελάμβανεν ἡ πόλις δύο, διὰ τείχου διαιρούμενα

μέρη, τὴν Π α λ α ι ό π ο λ ι ν καὶ τὴν Ν ε ά π ο λ ι ν, εἰς διοικητικὴν συνδεομένας ἑνότητα. Τῷ 327 π. Χ. κατέλαβον τὴν πόλιν Σαμνῖται ἑξακισχίλιοι (Liv. VIII, 23)· τῷ δὲ 290 ἐκυρίευσαν αὐτὴν οἱ Ῥωμαῖοι, χωρὶς ὅμως νὰ στερήσωσιν αὐτὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐθνισμοῦ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς της νομοθεσίας. Μετὰ ταῦτα ἐχαρακτηρίσθη ὡς δῆμος (municipium) ῥωμαϊκὸς, καὶ ὑπῆρξε μετὰ τοῦ Τάραντος ἡ σπουδαιοτάτη παραθαλάσσιος πόλις τῆς νοτίας Ἰταλίας (Cic. ad fam- XIII, 30.—Balb. XIV). Ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων ἐξέλιπεν ἐντελῶς τὸ ὄνομα Παλαιόπολις, καὶ τὰ δύο τμήματα τῆς πόλεως ἡνώθησαν εἰς ἕν· ὁ δ' ἑλληνικὸς αὐτῆς χαρακτὴρ διετηρήθη καὶ μέχρι τῆς ζ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., ὡς σωζόμεναι ἐπιγραφαὶ ἀποδεικνύουσιν. Ἐπὶ Τίτου σεισμὸς ἀνέτρεψε σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν πόλιν, ἀνοικοδομηθεῖσαν αὖθις ἐπὶ τὸ Ῥωμαϊκώτερον. Εἰς αὐτὴν ἀπέθανεν ὁ αὐτοκράτωρ Αὐγουστύλος· παρ' αὐτῇ δ' ἦσαν θερμὰ λουτρά, ἡ περίφημος ἔπαυλις τοῦ Λουκούλλου, ἐν ᾗ ἀπέθανεν ὁ Τιβέριος (Suet. Tib. LXXIII), καὶ ἡ ἔπαυλις Παυσίλυπος, ἡ τὸ ἀρ-

χαῖον ὄνομα ἔτι διατηροῦσα, καὶ ἔνθα δείκνυται μνημεῖον ὑποτιθέμενον ὅτι ἦν ὁ τάφος τοῦ Βιργιλίου. Ἔκειτο δὲ, φαίνεται, ἡ ἀρχαία Νεάπολις περὶ τὸν σημερινὸν λιμένα, ἀπὸ τῶν ἀνακτόρων μέχρι τοῦ Βεχχίου φρουρίου. —Πολλαὶ δὲ καὶ ἄλλαι πόλεις ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦτο, 9 ἐν Ἀσίᾳ, 3 ἐν Ἀφρικῇ, καὶ μέρος τῶν Συρακουσῶν.

Νέαρχος, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς Σωσινόμου, τῷ 340 π. Χ. πεμφθεὶς πρέσβυς παρὰ τῷ βασιλεῖ Φιλίππῳ (Δημσθ. π. στεφ. 283). —2) Κρὴς, υἱὸς Ἀνδροτίμου, κατοικῶν δ' εἰς Ἀμφίπολιν, καὶ ἐκ παίδων φίλος τοῦ Ἀλεξάνδρου. Καὶ ὁ μὲν Φίλιππος ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς Μακεδονίαν, ἀλλ' ὁ Ἀλέξανδρος, ἅμα τὴν βασιλίαν ἀναλαβὼν, τὸν ἐπανέφερε καὶ τὸν ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς Ἀσίαν (Πλούτ. Ἀλέξ. Ι), ἔνθα τὸν ἐγκατέστησε διοικητὴν τῆς Λυκίας καὶ τῶν πέριξ χωρῶν. Συμπαραλαβὼν δ' αὐτὸν καὶ εἰς τὴν ἐκστρατείαν εἰς Ἰνδίας, τῷ 327 π. Χ., τῷ ἐνεπιστεύθη τὴν διοίκησιν τοῦ στόλου ὃν ἐναυπήγησε διὰ τὸν διάπλουν τοῦ Ἰνδοῦ, καὶ τὸν διέταξε νὰ πλεύσῃ ἐπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ εἰς εὕρεσιν τῶν τοῦ Εὐφράτου (Ἀρρ. ΣΤ, 21), διερευνῶν τὰς χώρας τῆς παραλίας (Ἀρρ. Ζ, 20). Συνέγραψε δ' ὑπὸ τὸν τίτλον Π α ρ ά π λ ο υ ς περιγραφὴν αὐτῶν ὁ Νέαρχος, ἧς περίληψιν περιέλαβεν ὁ Ἀρριανὸς εἰς τὴν ἱστορίαν του, ὡς ἐξεμεταλλεύθη αὐτὴν καὶ ὁ Στράβων· τῶν δὲ νεωτέρων αἱ ἔρευναι ἐκύρωσαν τὸ ἀξιόπιστον αὐτῆς. Ὁ Ἀλέξανδρος πλουσιώτατα καὶ βασιλικώτατα τὸν ἀντήμειψε διὰ τὰς ὑπηρεσίας του ὅτε ὁ ἴδιος ἐτέλεσεν ἐπισημότατα τοὺς γάμους του εἰς Σοῦσα, καὶ μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου του τῷ ἀνέθηκε περίπλουν ἀνακαλύψεων κατὰ τὰς Ἀραβικὰς καὶ Ἀφρικανικὰς ἀκτὰς, ὃν ὅμως ἐματαίωσε τοῦ βασιλέως ὁ θάνατος (Ἀρρ. Ζ, 19, 25.—Πλούτ. Ἀλέξ. ΟΕ). Φαίνεται δ' ὅτι διετήρησε καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Νέαρχος τὴν ἀνωτάτην στολαρχίαν, παραχωρήσας εἰς τὸν Ἀντίγονον ἑκουσίως τὴν διοίκησιν τῆς Λυκίας. Ὑπὸ νεωτέρων ἐμυθεύθη ὅτι, περιπλέων δῆθεν τὴν Ἀφρικὴν, παρερρίφθη εἰς ἀγνώστους ἀκτὰς, τὰς τῆς Ἀμερικῆς, καὶ ὅτι ἐκεῖ ἀπέθανε καὶ ἐτάφη. Ἀλλὰ τὰς ἐπινοήσεις ταύτας ἐλέγχει ἀνυπάρκτους ἡ μαρτυρία τοῦ Πλουτάρχου (Β. Εὐμ. ΙΑ), ὑφ' οὗ μνημονεύεται ὡς συμβουλὰς δίδων εἰς τὸν νέον Δημήτριον.—3) Φιλόσοφος Πυθαγόρειος τῆς γ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, φίλος τοῦ Κάτωνος μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Τάραντος, διδάξας αὐτῷ τὴν φιλοσοφίαν (Πλούτ. Κάτων πρ. Β. —Cic. Cat. m. XII, 41).

Νεβρὶς, δορὰ νέου ἐλαφίου, ἀρχαία περιβολὴ τῶν ἀγριωτέρων λαῶν καὶ χρόνων, ἀπεδίδετο ὑπὸ τῶν ποιητῶν καὶ καλλιτεχνῶν τῆς κλασικῆς ἐποχῆς τῷ Διονύσῳ ἰδίᾳ (Εὐριπ. Βάκχ. 99. 125. 157. 790. — Ἀριστφ. Βάτρ. 1203.—Διονύσ. περιηγ. 702. 946), καὶ παριστῶνται πολλάκις αὐτὴν φέροντες οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ, οἱ σάτυροι, οἱ σιληνοὶ, οἱ τὰ Διονύσια τελοῦντες, καὶ αἱ Μαινάδες καὶ ἄλλαι γυναῖκες μετέχουσαι τῶν Διονυσιακῶν ἑορτῶν.

Ἐξ ἀναγλύφου.

Νεβροφόνη, νύμφη ὀπαδὸς τῆς Ἀρτέμιδος (Κλαυδ.).

Νεβρόφονος, υἱὸς Ἰάσωνος καὶ Ὑψιπύλης (Ἀπλδ. Α, 9, 17).

Νέδα, ποταμὸς χωρίζων τὴν Ἀρκαδίαν καὶ Ἤλιδα ἀπὸ τῆς Μεσσηνίας, πηγάζων δὲ ἐκ τοῦ Κεραυσίου ὄρους, προεκβολῆς τοῦ Λυκαίου, πρὸς δυσμὰς δὲ ῥέων κατὰ παντοίους ἑλιγμούς. Ν. Βουτσὶ (Στρβ. Ζ, 348). Ἐλέγετο ἐπώνυμος νύμφης Νέδας, θρεψάσης τὸν Δία (Παυσ. Η, 47. — Σχλ. Κλμν. Φ.

Νέδων, μικρὸς ποταμὸς μεθ' ὁμωνύμου πολίχνης εἰς Μεσσηνίαν, ἐκβάλλων εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον. Βωμὸς ἐπ' αὐτοῦ ὑπῆρχε τῆς Ν ε δ ο υ σ ί α ς Ἀρτέμιδος οὗ ἡ ἵδρυσις ἀπεδίδετο εἰς τὸν Νέστορα (Στρβ. Ι).

Νειλόμετρον, στήλη λιθίνη εἰς σημεῖά τινα τῆς ὄχθης τοῦ Νείλου ἱδρυμένη, μετ' ἐπικεχαραγμένων διαιρέσεων, καθ' ἃς ἐμετρεῖτο τὸ ἑκάστοτε ὕψος τῆς ἐτησίας πλημμύρας. Ἓν τοιοῦτο σώζεται ἐν Ἐλεφαντίνῃ ἐκ τῶν χρόνων τῶν Φαραώ. Ἕτερον δὲ ἐν Ῥόδᾳ, τῷ ἀρχαίῳ Καίρῳ, ἱδρύθη τῇ 8ῃ ἑκατονταετηρίδι, ὑπὸ τοῦ Καλίφου Οὐαλίδ.

Νειλόπολις, πόλις τῆς Μέσης Αἰγύπτου εἰς τὴν Δ ὄχθην τοῦ Νείλου. Εἰς αὐτὴν ἐτρέφετο ἐπὶ 50 ἡμέρας ὁ μόσχος ὁ διαδεχόμενος ἐν Μέμφιδι τὸν ἀποθανόντα Ἆπιν (Στρ. Βυζ.).

Νεῖλος, ποταμὸς τῆς Αἰγύπτου, εἷς τῶν μεγαλητέρων τῆς γῆς, παρ' Ὁμήρῳ Α ἴ γ υ π τ ο ς καὶ αὐτὸς καλούμενος (Ὀδ. Γ, 300. Δ, 477. 581). Ὑποτίθεται ὅτι τὸ ὄνομα Νεῖλος παρήχθη ἐκ τοῦ Ἰνδικοῦ Ν ί λ α ς, δηλοῦντος τὸ μ έ λ α ν, ἕνεκα τοῦ ὅλως θολοῦ αὐτοῦ ὕδατος. Οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον κατ' ἀρχὰς ὅτι πηγάζει μακρόθεν ἐκ δυσμῶν, διότι συνέχεον αὐτὸν μετά τοῦ Νίγρου· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἀνεγνώρισαν ὅτι προέρχεται ἐκ δύο πηγῶν τῆς νοτίας Αἰθιοπίας, ἔνθα ἀπετέλει δύο μεγάλας λίμνας (Πτολεμ. Δ, 9, 3), ἃς καὶ ἀληθῶς ἀνεῦρον οἱ ὑπὸ τοῦ Νέρωνος ἐκεῖ πρὸς τοῦτο πεμφθέντες. Ἀλλ' ἀμφίβολον πάντοτε μένει ἂν αἱ δύο αὗται λίμναι ἀνταποκρίνωνται ὅπως δήποτε εἰς τὴν Νυάνζαν ἢ Οὐκάραν λίμνην, ἐξ ἧς πηγάζει ὁ Β ά ρ ἐ λ ἀ β ι ὰ δ ἢ Λευκὸς ποταμός, καὶ εἰς τὴν λίμνην Λ ο ύ τ α Ν ζ ὶ γ κ, ἣν διαρρέει. Ἡ δὲ δευτέρα τοῖς ἀρχαίοις γνωστὴ πηγὴ ἦν πιθανῶς ὁ ἐξ Ἀνατολῶν προρρέων βραχίων Σ ο β ά τ. Καὶ ὁ Ὁράτιος λέγει (Od. IV, 14, 65) fontium qui celet origines Nilus. Ἀφ' οὗ δ' ἑνωθῶσιν αἱ δύο πηγαί, ῥέει διὰ διαφόρων ἑλιγμῶν ὁ Νεῖλος πρὸς βορρᾶν, δέχεται ἐν Αἰθιοπίᾳ τοὺς ὁμόρρους, Ἄ σ τ α π ο ν (ν. Βὰρ ἐλ Ἀζρὲκ, ἤτοι κυανοῦς Νεῖλος), καὶ τὸν Ἀ σ τ α β ό ρ α ν (ν. Τακάζε ἢ Ἀτβάρα), τοὺς περιρρέοντας τὴν Μερόην, ἀποτελεῖ εἶτα «καταρράκτην, τὸν μέγαν», ὅστις καὶ «τὰ Κατάδουπα» ἐκαλεῖτο (Cic. Rp. VI, 18) (ν. Βαδὶ Ἅλφα), καὶ εἶτα, ἅμα τῇ εἰσόδῳ του εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀμέσως μετὰ τὴν Συήνην νοτίως, «καταρράκτην τὸν ἐλάσσονα», ὅστις πολλαχοῦ ἔχει 10 σταδίων (ἡμισείας ὥρας) πλάτος· εἰς δὲ τὸ Κ ε ρ κ ά σ ο ρ ο ν, 15 μίλια ὑπὲρ τὰς ἐκβολάς του, διαιρεῖται εἰς δύο κυρίους βραχίονας, τοὺς ἀποτελοῦντας τὸ καλούμενον Δέλτα. Ἀπὸ τῆς ἐν τῇ ἄνω Αἰγύπτῳ Διοπόλεως ῥέει, παραλλήλως μετ' αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ, εἷς δευτερεύων βραχίων, ὁ ν. «Βαχὰρ ἐλ Ἰουσὴφ», ἤτοι διῶρυξ τοῦ Ἰωσήφ, μέχρι τῆς ἐν Κερκασόρῳ ἑνώσεως. Αἱ δὲ δύο κύριαι ἐκβολαὶ διαιροῦνται πάλιν εἰς πολλοὺς βραχίονας δευτερεύοντας, ὥστε ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς ὑπάρχουσι τὰ ἑπόμενα 7 στόμια· τὸ Π η λ ο υ σ ι α κ ὸ ν (Πολύβ. Ξ, 62. — Liv. XLIV, 19), τὸ Τ α ν ι τ ι κ ὸ ν, τὸ Μ ε ν δ ή σ ι ο ν, τὸ Φ α τ ν ι τ ι κ ὸ ν (ἢ Β ο υ κ ο λ ι κ ὸ ν, καθ' Ἡρδ. Β, 19), τὸ Σ ε β ε ν ν υ τ ι κ ὸ ν, τὸ Β ο λ β ι τ ι κ ὸ ν, τὸ Κ α ν ω β ι κ ὸ ν ἢ Ἡ ρ α κ λ ε ι ω τ ι κ ὸ ν, ὅπερ καὶ ν α υ κ ρ α τ ι κ ὸ ν ἢ ὁ ἀ γ α θ ὸ ς δ α ί μ ω ν ἐκαλεῖτο. Πλὴν δὲ τούτων τῶν στομίων συντελοῦσιν εἰς τὴν καταπλημμύρησιν καὶ ἄρδευσιν τῆς χώρας, καὶ προσέτι ὡς ἐμπορικαὶ ὁδοί, καὶ πολλαὶ διώρυγες ἀπὸ τοῦ Νείλου ἐκβάλλουσαι, καὶ μία τῶν ἐπισημοτέρων ἐστὶν ἡ προμνημονευθεῖσα τοῦ Ἰωσήφ. Ἀπὸ τοῦ νῦν Καΐρου δὲ διῶρυξ, λεγομένη τοῦ Π τ ο λ ε μ α ί ο υ, συνέδεε τὸν Νεῖλον μετὰ τῆς Ἐρυθρᾶς, ἐκβάλλουσα εἰς Ἀρσινόην, κατὰ τὸν Ἡρωοπολιτικὸν κόλπον. Εἶχεν ἀρχίσει δ' αὐτὴν Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπης (Ἡρδτ. Β, 158), καὶ τὴν ἀπεπεράτωσε Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος Μεταγενεστέρως δ' ὠνομάζετο καὶ διῶρυξ τοῦ Τραϊανοῦ. Τὸ δὲ Κ α ν ω β ι κ ὸ ν στόμιον συνέδεε τὴν πόλιν Κάνωβον μετὰ τῆς Μαρεώτιδος λίμνης καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας. Ὁ Νεῖλος ἦν ἰχθυοτρόφος, εἶχε πολλοὺς κροκοδείλους, καὶ εἰς τὰς ὄχθας αὐτοῦ ἐφύοντο κάλαμοι καὶ πάπυροι· τὸ δὲ ὕδωρ

αὐτοῦ ἐξετιμᾶτο ὡς ἔχον εὐάρεστον γεῦσιν. Τὸ ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων περιεργότατον σύμπτωμα τοῦ Νείλου ἦν ἡ ἐτησία καὶ περιοδικὴ ἐξόγκωσις καὶ πλήμμυρα αὐτοῦ, ἰδίως ἀπὸ Αὐγούστου μέχρις Ὀκτωβρίου, ἥτις τοσοῦτον καρπόφορον καθίστα τὴν ἄλλως σπανιώτατατα ὑπὸ βροχῶν ἀρδευομένην γῆν τῆς κάτω Αἰγύπτου (Ἡρδ. Γ, 10). Τούτου ἕνεκα καὶ ἐλέγετο «δῶρον τοῦ Νείλου» ἡ Αἴγυπτος (Ἡρδ. Β, 5). Ἀνεγνώριζον δ' ὀρθῶς καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἤδη, ὅτι τὸ φαινόμενον τοῦτο προήρχετο ἐκ τῶν πολλῶν ῥαγδαίων βροχῶν κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν (Στρβ. ΙΖ, 786. 788).

Νέητον, πόλις Σικελικὴ, ταῖς Συρακούσαις ἀνήκουσα, καὶ νοτιοδυτικῶς αὐτῶν κειμένη. Παρὰ Ῥωμαίοις Netium (Cic. Varr. IV, 26. V, 31).

Νεκρομαντεία, ἴδ. Μ α ν τ ι κ ή.

Νεκρὸς, ἴδ. Κ η δ ε ί α.

Νεκτάναβις, ἢ Ν ε κ τ α ν ε β ὼ ς Α', βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, διαδεχθεὶς, βοηθείᾳ τοῦ Χαβρίου, τὸν ὑπὸ τοῦ Εὐαγόρου ὑποστηριζόμενον Ἄκοριν, ἱδρυτὴς νέας δυναστείας, καὶ ἀποκρούσας τὰς προσβολὰς τοῦ Φαρναβάζου καὶ τοῦ Ἰφικράτους κατὰ τὰ ἔτη 378—360 π. Χ. (Διόδ. ΙΕ, 8). Κατὰ τοῦ υἱοῦ καὶ διαδόχου αὐτοῦ Νεχὼ ἐξανέστη συγγενής τού τις, Ν ε κ τ ά ν α β ι ς Β', καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀγησιλάου ὑποστηριχθεὶς, ἐξεθρόνισεν αὐτὸν, καὶ κατατροπώσας καὶ τρίτον τινὰ τὴν ἀρχὴν ἀντιποιούμενον, ἐβασίλευσε τῷ 358, καὶ ἐνίκησεν εἰς δύο πολέμους Ἀρταξέρξην τὸν Γ', ἀλλ' ἀρνηθεὶς τὴν ὑπηρεσίαν Ἑλλήνων μισθοφόρων, ἐνικήθη εἰς τρίτον πόλεμον, καὶ ἔφυγεν εἰς Αἰθιοπίαν, πιθανῶς τῷ 341 π. Χ. (Πλούτ. Ἀγησ. ΛΖ. — Διόδ. ΙΣΤ, 40).

Νέκταρ, ἴδ. Ἀ μ β ρο σ ί α.

Νεκυΐα, ἡ νεκρικὴ τελετὴ, μετὰ θυσιῶν καὶ μαντικῶν ἐπερωτήσεων τοῦ νεκροῦ, ὡς ἐν τῇ ῥαψῳδίᾳ Λ τῆς Ὀδυσσείας, ἥτις διὰ τοῦτο Ν ε κ υ ί α ἐπιγράφεται.

Νεκυομαντεία, ἴδ. Μ α ν τ ε ί α.

Νεκύσια καὶ Ν ε μ έ σ ι α, προσέτι καὶ Γ ε ν έ σ ι α λεγόμενα, ἑορτὴ μνημοσύνου τῶν ἀποθανόντων, ἐν Ἀθήναις τῇ 5ῃ Βοηδρομιῶνος τελουμένη.

Νεκὼς, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου περὶ τὰ 616 - 600 π. Χ., ἡγεμὼν μεγαλοφυής. Διανοηθεὶς νὰ συνδέσῃ, πρὸς ὄφελος τοῦ μεγάλου ἐμπορίου, τὴν Μεσόγειον θάλασσσαν μετὰ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου, ἐχάραξε διώρυχα ἀπὸ ταύτης μέχρι τοῦ Νείλου, ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασε νὰ περατώσῃ τὸ ἔργον. Ἔπεμψε δὲ καὶ Φοίνικας νὰ περιπλεύσωσι πᾶσαν τὴν Ἀφρικὴν (Ἡρδ. Β, 158. 159. Δ, 42). Ἐκστρατεύσας κατὰ τῆς Συρίας, ἐξηκολούθησε τοῦ πατρός του τὰς κατακτήσεις, ἐνίκησε τῷ 608 τὸν Ἰωσίαν, βασιλέα τῶν Ἑβραίων εἰς Μάγδαλα, καὶ κυριεύσας τὴν Κάδυτιν (Ἡρδ. Β, 159), ἣν τινες ἐκλαμβάνουσιν ὡς τὴν Ἱερουσαλὴμ, κατέκτησε τὴν Ἰουδαίαν, πολλὰς πόλεις τῆς Φοινίκης, καὶ μετὰ μακρὸν πόλεμον, πᾶσαν τὴν Συρίαν. Προέβη δὲ καὶ πρὸς τὴν Μεσοποταμίαν, ἀλλ' ἐκεῖ τῷ 604 ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορος, καὶ τότε ἀπώλεσε πάσας τὰς κατακτήσεις του, πλὴν τῆς χώρας τῶν Φιλισταίων.

Νέμαυσος, ἐπίσημος πόλις ἐν τῇ Ναρβωνικῇ Γαλλίᾳ, κατὰ τὴν νοτίαν κλιτὺν

Νόμισμα Νεμαύσου.

τοῦ ὄρους Κεβέννης, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐξ Ἰταλίας εἰς Ἱσπανίαν ἀγούσης, ἀποικία ῥωμαϊκὴ, δι' ὃ μετὰ 24 αὐτῇ ἀνηκόντων χωρίων ἦν ἀνεξάρτητος, καὶ δὲν ὑπέκειτο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ῥωμαίου διοικητοῦ. Νῦν Nîmes, διατηρεῖ ἀξιόλογα ἀρχαῖα λείψανα, ἐν οἷς ἓν ἀμφιθέατρον σχεδὸν ἄρτιον, ἕνα ναὸν

ἱδρυθέντα ὑπὸ Αὐγούστου τοῖς ἐγγόνοις αὐτοῦ Λουκίῳ, καὶ Γαΐῳ, ἓν ἀβλαβὲς σωζόμενον ὑδραγωγεῖον, κτλ

Ῥωμ. γέφυρα Νεμαύσου.

θέσει μεμονωμένη. Ἐν τῷ περιβόλῳ αὐτοῦ ἐπανηγυρίζετο ἡ ἑορτὴ ἡ λεγομένη Ν έ μ ε α, Ν ε μ α ῖ α ἢ Ν ε μ ε ῖ α, καὶ ἣν ὑμνοῦσι τοῦ Πινδάρου τὰ Ν έ μ ε α, πολλαχοῦ καὶ τῆς θέσεως μνημονεύοντα (Πίνδ. Νέμ. Β. 4. Γ 18, ΣΤ. 54. Ὀλύμπ. Θ,87). Τινὲς τὴν ἵδρυσιν αὐτῶν ἀποδίδουσιν εἰς τὸν Ἡρακλέα, κατὰ δὲ τὰ κοινότερον παραδεδεγμένα (Πινδ.—Παυσ. Β, 15, 2.—Ἀπολλδ. Γ, 6, 4) ἐπανηγυρίσθησαν αὐτόθι οἱ ἀγῶνες τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, ἐπὶ περιστάσει τοιαύτῃ. Διερχόμενοι διὰ τῆς θέσεως ἐκείνης καὶ διψήσαντες, ἐζήτησαν παρὰ γυναικός τινος ἣν ἀπήντησαν, φέρουσαν βρέφος εἰς τὴν

Νεμέα, 1) κοιλὰς μιᾶς ὥρας μῆκος, ἡμισείας δὲ πλάτος ἔχουσα, μεταξὺ Κλεωνῶν καὶ Φλιοῦντος ἐν Ἀργολίδι. Διευθύνεται δὲ πρὸς βορρᾶν, πρὸς δυσμὰς ἔχουσα τὸ Τρικάρανον ὄρος, πρὸς ἀνατολὰς δὲ τὸν Ἀπέσαντα. Ἐνταῦθα ἐφρούρει τὴν Ἰὼ ὁ Ἄργος, καὶ ἐνταῦθα ὁ Ἡρακλῆς (ἴδ.) ἐφόνευσε τὸν Νεμαῖον λέοντα, οὗ τὸ σπήλαιον, δύο ἔχον εἰσόδους δείκνυται ἔτι εἰς 15 σταδίων ἀπόστασιν ὑπὸ τὸ Τρητὸν ὄρος, τὸ μεταξὺ Νεμέας καὶ Μυκηνῶν (Ἡσίοδ. Θεογ. 531.—Παυσ. Β. 15). Ὑπῆρχε δ' ἐνταῦθα καὶ ἐπίσημος ναὸς τοῦ Διός, οὗ γραφικώτατα λείψανα σώζονται ἐν

ἀγκάλην της, νὰ τοῖς δείξῃ ποῦ ὑπῆρχε κρήνη· ἡ δὲ ἀφῆκε τὸ παιδίον κατὰ γῆς καὶ τοὺς ὡδήγησεν· ὅταν δ' ἐπέστρεψαν, εὗρον ὅτι δράκων εἶχε καταφάγει τὸ βρέφος, καλούμενον Ὀφέλτην, ἢ Ἀρχίμορον, τέκνον Λυκούργου, τοῦ ἱερέως τοῦ Διός· καὶ τὸν μὲν δράκοντα ἐφόνευσαν, εἰς μνήμην δὲ τοῦ παιδίου ἔθηκαν

τὴν εἰς τὸν Δία (Πίνδ. Νέμ. Γ, 114) πανήγυριν ταύτην. Ἐθνικῆς δ' ἑορτῆς χαρακτῆρα φαίνεται ὅτι πολὺ μεταγενεστέρως ἔλαβον τὰ Νέμεα, καὶ ἡ κατ' αὐτὰ χρονολογικὴ ἀρίθμησις ἤρξατο μόνον κατὰ τὴν 51ην Ὀλυμπιάδα· ἐπισημότητα δὲ πανελλήνιον δὲν ἔλαβον πρὸ τῆς 70 Ὀλυμπιάδος. Οἱ ἀγῶνες ἐτελοῦντο κατ' ἀρχὰς ὑπὸ στρατιωτῶν μόνον ἢ τῶν ἐξ αὐτῶν· ἀλλὰ μετέπειτα ἐγένοντο τοῖς πᾶσι προσιτοί, καὶ ἦσαν ἱππικοί, γυμνικοὶ καὶ μουσικοί, τελούμενοι κατὰ τριετηρίδα, ἤτοι ἀνὰ πᾶν τρίτον ἔτος, τὸ α' ἢ β' καὶ τὸ γ' ἢ δ' ἔτος ἑκάστης Ὀλυμπιάδος, ἅπαξ μὲν ἐν χειμῶνι, ἅπαξ δ' ἐν ἀρχῇ τοῦ θέρους, τῇ 12η τοῦ Βοιωτικοῦ μηνὸς Πανέμου (Παυσ. Β, 15, 2.—Σχολ. Πινδ. Νεμ. Ὑπόθ.). Τὰ δὲ βραβεῖα ἦσαν στέφανοι τὸ πρῶτον μὲν ἐλαίας, εἶτα δὲ σελίνου. Οἱ δικασταὶ δ' ἔφερον φαιὰς στολάς, εἰς ἔνδειξιν τοῦ πένθους ἐπὶ τῇ ἀφορμῇ τῆς συστάσεως τοῦ ἀγῶνος. Ἡ Νεμεακὴ ἐκεχειρία ἐπεβάλλετο αὐστηρῶς ὡς καὶ ἡ Ὀλυμπιακή· ἀλλ' ἐνίοτε καὶ παρεβιάζετο, ἰδίως ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων. Προΐσταντο δὲ τοῦ ἀγῶνος κυρίως οἱ Κλεωναῖοι, δι' ὃ καὶ Κ λ ε ω ν α ῖ ο ν λέγει αὐτὸν ὁ Πίνδαρος (Νέμ. Δ. 27)· ἐνίοτε δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι, καὶ ἄλλοτε, κατὰ τὰς πολιτικὰς περιπετείας, καὶ οἱ Ἀργεῖοι, οἵτινες καὶ ἐπὶ τιμῇ παρεχώρησαν τῷ 208 π. Χ. τὴν προεδρείαν Φιλίππῳ τῷ Δημητρίου, βασιλεῖ τῆς Μακεδονίας (Πολύβ. Ι, 26. — (T. Liv. XXII, 41). Ἐν τοῖς Νεμέοις Κόϊντος ὁ Φλαμινῖνος ἀνεκήρυξε τῶν Ἀργείων τὴν ἐλευθερίαν (Πολύβ. Αὐτ.—(Liv. XXII, 41). Μεταξὺ τῶν ἀγώνων ἦν καὶ ὁ τῶν παίδων ἱππικός, ὅν, πεσόντα εἰς ἀχρηστίαν, ἀποκατέστησε πάλιν ὁ Ἀδριανός, μεθ' ὃν ὅμως οὐδεμία πλέον μνεία τῶν Νεμέων γίνεται.—2) Ποταμὸς μεθόριος μεταξὺ Κορινθίας καὶ Σικυωνίας, πηγάζων ἐκ τῶν μεσημβρινῶν τῆς ὁμωνύμου κοιλάδος, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Λεχαίου (ν. Κουτσομύλι). (Ξενοφ. Ἑλλ. Δ, 2, 15.—Στρβ. Η, 382.—Liv. XXXIII, 15).

Νεμέσιος, ἐπίσκοπος τῆς Ἐμέσης, γράψας πραγματείαν π ε ρ ὶ φ ύ σ ε ω ς τ ο ῦ ἀ ν θ ρ ώ π ο υ.

Νέμεσις, εἰς τὰ ὁμηρικὰ ἔπη ἡ λέξις, παράγωγος τοῦ ῥήματος ν έ μ ε ι ν, δηλαδὴ ἀποδίδειν ἑκάστῳ τὸ αὐτῷ ὀφειλόμενον, ἐδήλου, συνήθως ἐν τῇ συνθέσει «ο ὐ ν έ μ ε σ ι ς», ἁπλῶς τὸ οὐχὶ πρὸς κατάκρισιν, οὐχὶ ἐπιλήψιμον. Παρ' Ἡσιόδῳ ὅμως (Θεογ. 223) προσωποποιεῖται εἰς θεάν, θυγατέρα τῆς Νυκτός, ἀπονέμουσαν ἑκάστῳ τὴν εἰς τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ἀντιστοιχοῦσαν μερίδα εὐτυχίας ἢ δυστυχίας. Ὡς τοιαύτη ἑπομένως συγγενεύει μετὰ τῶν Μοιρῶν, κατὰ τοῦτο ὅμως αὐτῶν διαφέρουσα, ὅτι ἐκεῖναι μὲν ἐπικλώθουσι τοῖς ἀνθρώποις τὸ εἱμαρμένον, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀξίας αὐτῶν καὶ πρὶν ἢ ἔτι γεννηθῶσιν, ἐν ᾧ ἡ Νέμεσις, συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, ἐπικρεμᾷ αὐτοῖς ἀμοιβὴν ἢ ποινήν. Παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις, τῷ Πινδάρῳ, τῷ Ἡροδότῳ, τοῖς τραγικοῖς, παρίσταται κυρίως ὡς θεά, τὸν ὑπερόπτην ταπεινοῦσα, εἰς τὸν ἐν μεγάλῃ εὐτυχίᾳ τρυφῶντα ζημίας πέμπουσα ἢ συμφοράς, τὴν ἰσορροπίαν τῆς τύχης τῶν ἀνθρώπων ἐπιδιώκουσα (Σοφ. Φιλοκλ. 518. Ἠλ. 792.—Εὐριπ. Φοιν. 183. Ὀρ. 1362). Ἡ Νέμεσις ἐλατρεύετο ἐνιαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἰδίως ἐν Ῥαμνουσίᾳ τῆς Ἀττικῆς, δι' ὃ καὶ Ῥαμνουσία ἐπελέγετο (Catull. LXVIII, 77). Κατὰ Παυσανίαν (Α, 33, 2) ἐπιστεύετο ὅτι τὸ ἄγαλμα αὐτῆς ἐποίησεν ὁ Φειδίας ἐκ τοῦ τμήματος Παρίου λίθου ὃ οἱ Πέρσαι εἶχον κομίσει εἰς Μαραθῶνα ἵνα κατασκευάσωσιν ἐξ αὐτοῦ τὸ τρόπαιον ὃ ἦσαν

Νέμεσις καὶ Ἐλπὶς ἐξ ἀρχαίου ἀγγείου.

βέβαιοι ν' ἀνεγείρωσιν. Ἐταυτίζετο δ' ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἡ Ῥαμνουσία αὕτη Νέμεσις μετὰ τῆς ἀπ' αὐτῆς ἄλλως διαφόρου Ἀ δ ρ α σ τ ε ί α ς (ἴδ.) (τῆς ἀναποδράστου). Παριστᾶτο δ' ὡς θεότης παρθενική, ἐν τοῖς ἀρ-

χαιοτέροις μὲν τεχνουργήμασιν, ὡς φαίνεται, ὁμοία τῇ Ἀφροδίτῃ (Plin. XXXVI, 4, 4), ἐν τοῖς μετέπειτα δὲ, ἰδίως ἐπὶ Ῥωμαίων, αὐστηρὰ τὴν ἔκφρασιν, τὴν χεῖρα μετὰ τοῦ ἐνδύματος εἰς τὸ στῆθος ἔχουσα, ὡς εἰς ἔρευναν ἑαυτῆς, καὶ ξίφος, χαλινὸν καὶ μάστιγα διὰ χειρῶν φέρουσα.

Νέμητες, φυλὴ ἐν τῇ Βελγικῇ ἐκ Γερμανίας, ὡς φαίνεται, προελθοῦσα μετ' Ἀριοβίστου, καὶ πρωτεύουσαν ἔχουσα τὸ Νοβιόμαγον (Cæs. B. G. I, VI, 25. — Tac. Germ. XXVIII, Ann. XII, 27).

Νεμωσσὸς, πόλις τῶν Ἀρβέρνων ἐν Ἀκουϊτανίᾳ (Στρβ. Δ, 191).

Νεοβούλη, ἴδ. Ἰαμβογράφοι (Ἀρχίλοχος).

Νεοδαμώδεις, ἐν Λακεδαίμονι, δοῦλοι ἀπελευθερούμενοι ὑπὸ τῆς πόλεως, ἀλλ', ὡς μαρτυρεῖται (Ἀθήν. ΣΓ, 102), οὐχὶ ἐκ τῶν Εἱλώτων, καὶ μετά τινα χρόνον τῆς ἀπελευθερώσεως αὐτῶν τὸ δικαίωμα λαμβάνοντες νὰ οἰκῶσιν «ὅπου ἂν βούλωνται» (Θουκ. Ε, 34).

Νεοκαισάρεια, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Λύκου, μεγάλη καὶ ὡραία πρωτεύουσα Πόντου τοῦ Πολεμονιακοῦ, ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἱδρυθεῖσα, δι' ὃ καὶ πρῶτος ὁ Πλίνιος μνημονεύει αὐτῆς (VI, 3, 3). Ἐκεῖ συνῆλθεν ἡ ἐκκλησιαστικὴ σύνοδος, τῷ 314 μ. Χ.

Νεοκλείδης, ῥήτωρ Ἀθηναῖος, κατηγορούμενος ὡς καταγραστὴς (Ἀριστφ. Πλοῦτ. 665. Ἐκκλ. 255)

Νεοκλῆς, 1) ὁ πατὴρ τοῦ Θεμιστοκλέους. — 2) Υἱὸς τοῦ φιλοσόφου Ἐπικούρου, εἰς Σάμον ἀπελθὼν ὡς ἄποικος, καὶ σχολὴν ἱδρύσας ἐκεῖ (Cic. N. D. I, 26, 72).

Νεόμηρις, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ἀπλδ. Α, 237).

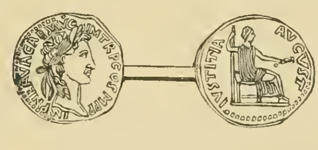
Νέον τεῖχος, 1) πόλις Αἰολικὴ, εἰς τὴν παραλίαν τῆς Μυσίας κειμένη, κατὰ τὸ βόρειον χεῖλος τοῦ ποταμοῦ Ἕρμου (Ἡρδ. Α, 149). — 2) Θρακικὸν παράλιον φρούριον παρὰ τὴν Χερσόνησον (Ξενοφ. Ἀνάβ. Ζ, 5, 8).

Νεοπτόλεμος, 1) υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως καὶ Δηϊδαμείας θυγατρὸς τοῦ Λυκομήδους, βασιλέως τῶν Δολόπων ἐν Σκύρῳ (Ὀμ. Ὀδ. Β, 492), καὶ Πύρρος λεγόμενος, «ὁ ξανθὸς», ἀνετράφη ἐν Σκύρῳ ὑπὸ τοῦ Λυκομήδους (Ὀμ. Ἰλ. Τ, 326), καὶ μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως τὸν θάνατον, ἐκομίσθη ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως εἰς τὴν Τρῳάδα, διότι ὁ χρησμὸς ἀπεφήνατο ὅτι ἄνευ αὐτοῦ ἡ πόλις δὲν θὰ ἐκυριεύετο. Διηγεῖται δ' ὁ Ὀδυσσεὺς ἐν τῷ Ἅδῃ εἰς τὸν Ἀχιλλέα (Ὀδ. Λ, 508), ὅτι ὁ υἱός του διέπρεπε πάντοτε μετὰ τῶν πρώτων καὶ ἐν ταῖς μάχαις καὶ ἐν ταῖς βουλαῖς, ὅτι πολλοὺς ἐχθροὺς ἐφόνευσεν, ἐν ἄλλοις καὶ τὸν Τηλεφίδην Εὐρύπυλον, καὶ ὅτι ἐν τῷ Δουρείῳ ἵππῳ διεκρίθη ὑπὲρ πάντας ἐπ' ἀνδρείᾳ. Κατὰ Σοφοκλέα (Φιλοκτ.) ἐπέμφθη μετὰ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ εἰς τὴν Λῆμνον ἵνα φέρῃ τὸν Φιλοκτήτην ἢ τὰ βέλη αὐτοῦ εἰς τὸ Ἴλιον. Ἐπὶ τῆς ἁλώσεως τῆς Τρῳάδος ἐφόνευσε κατὰ τὸν Βιργίλιον (Æ, II. 547) τὸν Πρίαμον εἰς τὴν ἑστίασιν τοῦ Διὸς τοῦ Ἑρκείου, σφάξας πρῶτον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του τὸν υἱὸν αὐτοῦ Πολίτην. Ἀστυάνακτα, τὸν παῖδα τοῦ Ἕκτορος καὶ τῆς Ἀνδρομάχης, κατεκρήμνισεν ἀπὸ τοῦ πύργου, καὶ ἐν γένει παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ποιηταῖς παρίσταται ὡς ἀγροῖκος, σκληροκάρδιος μαχητής. Καὶ τὴν Πολυξένην δ' ἐθυσίασεν εἰς τοῦ πατρός του τὸν τάφον (Εὐριπ. Ἑκ. 523). Ἐπὶ τῆς διανομῆς τῶν λαφύρων ἔλαχεν αὐτῷ ἡ Ἀνδρομάχη, ἐξ ἧς ἔσχε τὸν Μολοσσὸν, τὸν Πίελον, τὸν Πέργαμον καὶ τὸν Ἀμφίαλον. Διάφοροι δ' εἰσὶν αἱ διηγήσεις περὶ τῆς ἐπανόδου του. Καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Γ, 189) ἐπέστρεψεν εὐτυχῶς μετὰ τῶν Μυρμιδόνων εἰς Φθίαν, ἔνθα ὁ Μενέλαος τῷ ἔπεμψεν ὡς σύζυγον τὴν θυγατέρα του Ἑρμιόνην, ἣν τῷ εἶχεν ὑποσχεθῆ ἐν Τρῳάδι (Ὀδ. Δ, 5). Κατ' ἄλλους δ' ἦλθεν αὐτὸς ἐκ Σκύρου καὶ ἐνυμφεύθη ἐν Σπάρτῃ. Μεταγενέστεροι, κατ' ἄλλας παραδόσεις ἢ τὰς Ὁμηρικὰς, διατείνονται ὅτι ἐπλανήθη καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του, ἢ ὅτι, μὴ θε-

λήσας νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Θεσσαλίαν, ἀπῆλθε καὶ ἀποκατέστη εἰς Ἤπειρον, ἔνθα ἔσχεν ἐξ Ἀνδρομάχης τὸν Μολοσσὸν, καὶ κατ' αὐτὸν ἐκλήθη ἡ Μολοσσία· ἡ δὲ Λάνασσα, ἔγγονος τοῦ Ἡρακλέους, ἱέρεια ἣν ἥρπασεν ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς Δωδώνης, ἔτεκεν αὐτῷ ὀκτὼ τέκνα, ἐν οἷς καὶ θυγατέρος, νυμφευθείσας γείτονας βασιλεῖς. Εἶτα δὲ παρέδωκε τὴν Ἀνδρομάχην καὶ τὴν χώραν τῆς Ἠπείρου εἰς τὸν Ἕλενον, υἱὸν τοῦ Πριάμου, καὶ ἀπῆλθε διὰ ξηρᾶς εἰς Φθίαν, ἔνθα ἀνεκτήσατο τὸν θρόνον ὃν ὁ Ἄκαστος εἶχεν αρπάσει ἀπὸ τοῦ πάππου αὐτοῦ, Πηλέως. Μικρὸν δ' ἀφ' οὗ ἐνυμφεύθη τὴν Ἑρμιόνην, λέγεται ἀπελθὼν εἰς Δελφοὺς, κατὰ τοὺς μὲν δῶρα τῷ θεῷ προσάγων, κατὰ τοὺς δὲ, ἵνα λεηλατήσῃ τὸν ναὸν, ἐκδικούμενος κατὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὡς αἰτίου γενομένου τοῦ θανάτου τοῦ πατρός του, καὶ ἐσφάγη εἰς τὸν βωμὸν, κατά τινας διαταγῇ τῆς Πυθίας, κατ' ἄλλους ἐνεργείᾳ τοῦ Ὀρέστου, ᾧ εἶχεν ἀφαιρέσει τὴν Ἑρμιόνην, ἢ, ἐρίζων περὶ τοῦ κρέατος τῶν ἱερείων, ὑπὸ τῶν ἱερέων τοῦ ναοῦ, ἢ ὑπὸ τοῦ Μαχαιρέως. Καὶ ὁ φόνος οὗτος ἐθεωρήθη ὡς ἡ ἀνταπόδοσις τῆς ἀσεβοῦς αὐτοῦ πράξεως, φονεύσαντος τὸν Πρίαμον ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἑρκείου θεοῦ. Κατ' ἀρχὰς ἐτάφη ὑπὸ τὸν οὐδὸν τοῦ ναοῦ· ἔπειτα δ' ἐκήδευσεν ὁ Μενέλαος τὰ ὀστᾶ του ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ. Οἱ Δελφοὶ ἀπέδιδον αὐτῷ ἥρωος τιμὰς καὶ ἐτησίας θυσίας, διότι, προστατεῦον αὐτοὺς τὸ πνεῦμά του ἀντετάχθη τοῖς ἐπιδραμοῦσι Γαλάταις.—2) Βασιλεὺς ἐν Ἠπείρῳ, τὴν θέσιν τοῦ Πύρρου καταλαβὼν ὅτε οὗτος ἐξεβλήθη ὑπὸ τοῦ Κασσάνδρου τῷ 301 π. Χ. Πιθανῶς ἦν υἱὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ ἐξ Ἠπείρου, τοῦ τῷ 326 ἐν Ἰταλίᾳ φονευθέντος, διότι καὶ τούτου ὁ πατὴρ ἐλέγετο Νεοπτόλεμος. Ὅτε δ' ὁ Πύρρος ἐπανῆλθε, βοηθείᾳ Πτολεμαίου τοῦ Λάγου, ὁ Νεοπτόλεμος συνεμάχησε μετ' αὐτοῦ (τῷ 296), διότι ὑπὸ τῶν ὑπηκόων του ἐμισεῖτο καὶ εἶχεν ἐγκαταλειφθῇ διὰ τὴν σκληρότητά του. Ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐπεβουλεύθη τὴν ζωὴν τοῦ Πύρρου, καὶ οὗτος, προλαβὼν αὐτὸν, τὸν ἐφόνευσε (Πλούτ. Πύρρ. Δ, 1).—3) Ἀδελφὸς τοῦ Ἀμύντου, ἔφυγε, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φιλίππου, εἰς ὃν καὶ αὐτὸς συνέπραξεν, εἰς τὴν Περσίαν, καὶ ἐφονεύθη ἀντιταχθεὶς ἐν Ἀλικαρνασσῷ κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ. Α, 20).

Νεόφρων, Σικυώνιος, τραγικὸς ποιητὴς, γράψας 120 δράματα, ὧν ὀλίγα μόνον ἀποσπάσματα διεσώθησαν. Ὑπάρχει δὲ παράδοσις, οὐχὶ λίαν πιθανὴ, ὅτι τοῦ Εὐριπίδου ἡ Μήδεια ἐστὶν ἀπομίμησις ὁμωνύμου δράματος αὐτοῦ.

Νερούας, Μ. Κ., ἐκ τῆς Οὐμβρικῆς, γεννηθεὶς τῷ 32 μ. Χ., μετέβη λίαν νέος εἰς Ῥώμην, καὶ ὑπὸ τοῦ Νέρωνος εὐνοηθεὶς, ἀνῆλθε πολλάκις εἰς τὴν ὑπατικὴν ἐξουσίαν. Κατὰ τοῦ Δομιτιανοῦ ἐρριψοκινδύνευσε, διότι μάντις προεῖπεν ὅτι ἔμελλε νὰ καταλάβῃ τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον, ὅπερ καὶ ἐπηλήθευσε μετὰ τοῦ Δομιτιανοῦ τὴν δολοφονίαν, τῷ 96 μ. Χ. Ἠγαπήθη δὲ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων διὰ πολλὰς αὐτῷ ὀφειλομένας νομοθετικὰς διατά-

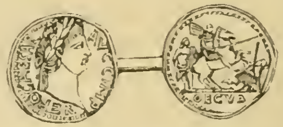
Νόμισμα Νερούα.

ξεις, καὶ ἰδίως διὰ τὴν ἐλάφρυνσιν πολλῶν φόρων οἵτινες τοὺς ἐπίεζον. Ἀλλὰ φιλάσθενος ὢν, καὶ ἐξ ἠπιότητος τοῦ χαρακτῆρός του εἰς πολλὰς δυσχερείας προσκρούων, υἱοθέτησε τὸν Τραϊανὸν, καὶ τὸν κατέστησε συνάρχοντα. Μικρὸν δὲ μετὰ ταῦτα ἀπέθανε, τῇ 27 Ἰανουαρίου τοῦ 98 μ. Χ., οὐδὲ δύο ὅλα ἔτη βασιλεύσας (Δ. Κάσσ. ΞΗ, 1).

Νερούϊοι, μάχιμος φυλὴ τῶν Βέλγων ἐν Γαλλίᾳ, δυτικῶς τῶν Μεναπίων οἰκοῦσα, ἀπὸ τῆς παραλίας, μέχρι τοῦ Ἀρδουέννου δάσους πρὸς νότον, πρωτεύουσαν ἔχουσα τὸ Βάγακον (Πλούτ. Καίσ. Κ.—Cæs. B. G. II, 4. 15. V, 39. 42. 51. VI, 2). Ἦσαν περίπου 50,000 μαχηταί· μετὰ μακρὸν δὲ

καὶ πεισματώδη πόλεμον, κατεστράφησαν ἐντελῶς ὑπὸ τοῦ Καίσαρος (Στρβ. Δ, 191. — Πλούτ. Καῖσ. Κ).

Νέρων (Τιβ. Κλαύδ.), υἱὸς τοῦ Γν. Δομιτίου Αἰνοβάρτου καὶ τῆς Ἀγριππίνης, ἔγγονος τοῦ Γερμανικοῦ, γεννηθεὶς τῇ 15 Δεκ., 37 μ. Χ. ἐν Ἀντίῳ. Μείνας ὀρφανὸς πατρὸς, βρέφος ἔτι περιῆλθεν εἰς χεῖρας ἀναξίων παιδαγωγῶν, μέχρις οὗ ἡ μήτηρ του ἐνυμφεύθη, τῷ 49 μ. Χ. τὸν αὐτοκράτορα Κλαύδιον, ὅστις υἱοθετήσας αὐτὸν, τὸν ἀνεβίβασε βαθμηδὸν εἰς τὰς ὑψίστας ἀξίας (Suet. Ner. V, 6.—Tac. Ann. XI, 12. XII, 58) καὶ τὸν ἐνύμφευσε μετὰ τῆς ἰδίας θυγατρὸς Ὀκταβίας. Ὁ λαὸς, ἀναγνωρίζων ἐν αὐτῷ τὸν μέλλοντα ἡγεμόνα του, τῷ ἐπιδαψίλευε δείγματα τῆς ἀγάπης του, εἰς ὃ οὐκ ὀλίγον συνετέλουν καὶ αἱ ἀγορεύσεις τοῦ Νέρωνος ἐν τῇ Γερουσίᾳ, καὶ αἱ προσπάθειαι τῆς μητρός του. Ὅτε δὲ, τῷ 54, ἐθανατώθη ὁ Κλαύδιος, κατέλαβε τὸν θρόνον ὁ Νέρων, βοηθείᾳ τῶν Πραιτωριανῶν, καὶ ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς γερουσίας. Κατὰ τὸν πρῶτον χρόνον τῆς ἐξουσίας του, συμβούλους ἔχων παρ' ἑαυτῷ τὸν σοφὸν διδάσκαλόν του Σενέκαν καὶ τὸν Βοῦρρον, οἵτινες παρεκώλυον τὴν ἄμεσον ἐπ' αὐτοῦ ἐπιρροὴν τῆς φιλάρχου μητρός του, πολλὰς ἀξιολόγους ἐφήρμοσε διατάξεις (Tac. Ann. XIII, 12.—Suet. Ner. X), δοὺς δείγματα πρᾴου χαρακτῆρος καὶ ἀρίστων διαθέσεων. Ἀλλὰ παραπεισθεὶς ὑπὸ τῶν ἀπειλῶν τῆς μητρός του, ἥτις ἐδυσανασχέτει διότι παρεωρᾶτο, ἐθανάτωσε, τῷ 55, τὸν θετὸν ἀδελφόν του Βρεταννικὸν (Tac. αὐτ. 15). Ἔκτοτε ὑπερίσχυσε καὶ ἀνεφάνη καὶ αὐτοῦ ἡ ἀγρία φύσις, καὶ ἡ τάσις αὐτοῦ πρὸς πᾶσαν ἐκδιαίτησιν, ὥστε τὰς νύκτας διέτρεχε τὰς ὁδοὺς εἰς αἰσχρὰς ἀσωτίας, ἐνετρύφα εἰς θέατρα, καὶ ὑπὸ τῆς ἑταίρας Ποππαίας Σαβίνης πεισθεὶς, ἐθανάτωσε καὶ τὴν μητέρα του, τῷ 59 (Tac. Ann. XIV, 3.—Suet. Ner. XXXIV, 39). Ὅτε δ' ἐκ Νεαπόλεως ἐπανῆλθε τότε εἰς Ῥώμην φοβούμενος τὴν ἐντύπωσιν ἣν τὸ κακούργημα ἤθελε προξενήσει εἰς τὸν λαὸν, τὸ δουλοπρεπὲς πλῆθος τὸν ἐδέχθη μετ' ἀλαλαγμῶν. Ἔκτοτε δ' ἀφόβως καὶ ἀμερίμνως παρεδόθη εἰς πάσας τὰς αἰσχρὰς κλίσεις του, καὶ ἐπεζήτει τοῦ λαοῦ τὰς ἐπευφημίας, νῦν μὲν εἰς ἁρματοδρομίας, νῦν δ' ὡς ὑποκριτὴς εἰς τὰ θέατρα, καὶ ἄλλοτε ἀνεγίνωσκεν ἢ ἔψαλλεν εἰς κοινὸν ἐπήκοον τὰς ἰδίας αὐτοῦ ποιήσεις, ὧν καὶ πολλαὶ κατ' ὄνομα μνημονεύονται (Tac. Ann. XIII, 3. XV, 34.—Suet. Ner. XXI, —Senec. Quest. nat. I, 15). Παρεκίνει δὲ καὶ ἐπισήμους ἄνδρας καὶ γυναῖκας ν' ἀναβαίνωσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν σκηνὴν (Tac. An. XV, 33.—Suet. Ner. XI, 25), καὶ ὡς ἀοιδὸς ἐπεζήτησε καὶ ἔλαβε τὸ βραβεῖον παρὰ τοῦ λαοῦ (Tac. Ann. XVI, 4, 16)· τὴν Ῥώμην ὅμως

Νόμισμα Νέρωνος.

ἐκόσμησε διὰ λαμπρῶν οἰκοδομῶν. Μετὰ τοῦ Βούρρου τὸν θάνατον ἠλαττώθη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τοῦ Σενέκκα ἡ ἐπιρροὴ, καὶ ὁ Νέρων, ἀποβαλὼν τὴν σύζυγόν του Ὀκταβίαν, ἐνυμφεύθη τὴν ἐπὶ κακοηθείᾳ διαβόηταν Σαβίναν. Ἐπεχείρησε δὲ πόλεμον κατὰ τῆς Ἀρμενίας, ὅστις ἀδόξως δι' αὐτὸν ἀπέληξε, καὶ εἶτα ἐπεδόθη ὅλως εἰς τὰς τρυφὰς καὶ τὰ τῶν μονομάχων θεάματα. Ἐν τῇ παραφορᾷ δὲ τῶν εὐωχιῶν του, ἐνέβαλέ ποτε πῦρ εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ ἵνα ἀποστρέψῃ ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ὀργὴν τοῦ λαοῦ, προσῆψε τὸ ἔγκλημα εἰς τοὺς χριστιανοὺς (Tac. Ann. XIV, 60. XV, 18. 38. 44.—Suet. Ner. XX, 38), καθ' ὧν φοβερὰ τότε ἤρξατο καταδρομή. Ἐπὶ τῇ ἀνακαλύψει τῆς συνωμοσίας τοῦ Πίσωνος, κατεδίκασεν εἰς θάνατον τοὺς εὐγενεστέρους ἄνδρας τῆς Ῥώμης, ἐν ἄλλοις τὸν ποιητὴν Λουκάνον, καὶ τὸν ἴδιον διδάσκαλόν του Σενέκαν (Tac. Ann. XV, 48-74. — Suet. Ner. XXXVI), καὶ ἐξηκολούθησε τὰς ὠμότητας αὐτοῦ καὶ κατὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη (Tac. XVI,

21). Αἱ συνωμοσίαι ἤρξαντο πολλαπλασιαζόμεναι, ἀλλ' ὁ Νέρων διέμενεν ἄφροντις πάντοτε καὶ εἰς τὰς ἡδονὰς παραδεδομένος. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς Σαβίνης ἐνυμφεύθη τὴν Μεσσαλίναν, καὶ ἐδαπάνα μεγίστας ποσότητας εἰς ἑορτὰς καὶ εἰς τέρψεις. Μετέβη δὲ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ παρέστη καὶ ἐκεῖ δημοσίᾳ ὡς ὑποκριτὴς (Suet. Ner. XXII). Ἀφ' οὗ δ' ἐπέβαλεν εἰς τοὺς Ἕλληνας βαρυτάτους φόρους, συνεκάλεσεν εἶτα αὐτοὺς εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Ἰσθμίων, καὶ τῇ πρὸ τεσσάρων Καλανδῶν Δεκεμβρίων, προσεφώνησεν αὐτοὺς ὡς ἕπεται: «Ἀπροσδόκητον ὑμῖν, ἄνδρες Ἕλληνες, δωρεάν, εἰ καὶ μηδὲν παρὰ τῆς ἐμῆς μεγαλοφροσύνης ἀνέλπιστον, χαρίζομαι, τοσαύτην ὅσην οὐκ ἐχωρήσατε αἰτεῖσθαι. Πάντες οἱ τὴν Ἀχαΐαν καὶ τὴν ἕως νῦν Πελοπόννησον κατοικοῦντες Ἕλληνες λάβετ' ἐλευθερίαν, ἀνεισφορίαν, ἣν οὐδ' ἐν τοῖς εὐτυχεστάτοις ὑμῶν πάντως χρόνοις ἔσχετε, ἢ γὰρ ἀλλοτρίοις ἢ ἀλλήλοις ἐδουλεύσατε. Εἴθε μὲν οὖν ἀκμαζούσης τῆς Ἑλλάδος παρειχόμην ταύτην τὴν δωρεάν, ἵνα μου πλείονες ἀπολαύωσι τῆς χάριτος, δι' ὃ καὶ μέμφομαι τὸν αἰῶνα, προδαπανήσαντά μου τὸ μέγεθος τῆς χάριτος. Καὶ νῦν δὲ οὐ δι' ἔλεον ὑμᾶς, ἀλλὰ δι' εὔνοιαν εὐεργετῶ. Ἀμείβομαι δὲ τοὺς θεοὺς ὑμῶν ὧν καὶ διὰ γῆς καὶ διὰ θαλάττης ἀεί μου προνοουμένων πεπείραμαι, ὅτι μοι τηλικαῦτα εὐεργετεῖν παρέσχον. Πόλεις μὲν γὰρ καὶ ἄλλας ἠλευθέρωσαν ἡγεμόνες, (Νέρων δὲ πρῶτος;) ἐπαρχίαν». (ἐπιγρ. νεωστὶ εὑρεθεῖσα ἐν ἐκκλ. ἁγ. Γεωργίου, ἐπὶ τοῦ ὄρους Πτώου τῆς Βοιωτίας). Οἱ δ' Ἕλληνες τῷ ἀνήγειραν ἀνδριάντας, καὶ ἐν ταπεινῇ κολακείᾳ ἐν ἐπιγραφαῖς (αὐτ.) τὸν ὠνόμαζον »Ἥλιον ἐπιλάμψαντα τοῖς Ἕλλησι», «Δία ἐλευθέριον», κτλ. Ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του δὲ εἰς Ἰταλίαν, γενικὴ ἦν καθ' ἅπαν τὸ κράτος ἡ δυσαρέσκεια, αἱ ἐπαρχίαι ἐπανέστησαν, καὶ ὁ Γάλβας, αὐτοκράτωρ ἀναγορευθείς, προέβη κατὰ τῆς Ῥώμης. Ὁ δὲ Νέρων, οὐδεμίαν βλέπων σωτηρίας ἐλπίδα, ηὐτοκτόνησε τῷ 68. Ἀνεφάνησαν δὲ πολλοὶ ψευδονέρωνες, ἐπὶ μακρὸν διατηρήσαντες τὴν πίστιν ὅτι δὲν ἀπέθανε (Πλούτ. Γαλβ. Β. — Suet. Ner. XL). Ἀλλ' ἡ ἀρὰ τῶν λαῶν παρηκολούθησε τὸ ὄνομα καὶ τὴν μνήμην του.

Νέσσος, ἴδ. Ἡρακλῆς.

Νέσσων, υἱὸς τοῦ Θετταλοῦ (Στρβ.).

Νεσσωνὶς, ἴδ. Θεσσαλία.

Νέστος ἢ Νέσσος, ποταμὸς τὰς πηγὰς ἔχων ἐπὶ τοῦ ὄρους Ῥοδόπης ἐν Θρᾴκῃ (Θουκ. Β, 96), ἦν, ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Φιλίππου, τὸ νότιον ὅριον τῆς Μακεδονίας, εἰς τὴν θάλασσαν ἐκβάλλων ἀπέναντι τῆς νήσου Θάσου (ν. Μίστα) (Ἡρδ. Ζ, 409. — Στρβ. Ζ, 323. 331).

Νέστωρ, υἱὸς τοῦ Νηλέως καὶ τῆς Χλωρίδος (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 281), ἡγεμὼν τῆς Μεσσηνιακῆς ἢ τῆς Τριφυλλιακῆς Πύλου. Συνώρευε δὲ τὸ κράτος αὐτοῦ ἀφ' ἑνὸς μετὰ τῆς Λακωνίας, ἀφ' ἑτέρου μετὰ τῆς Ἤλιδος κατὰ τὸν Ἀλφειόν, ὅπου οἱ Ἐπειοὶ ἐγειτνίαζον. Ἐκ τῆς γυναικός του Εὐρυδίκης ἢ Ἀναξιβίας ἔσχε θυγατέρας τὴν Πεισιδίκην καὶ τὴν Πολυκάστην, καὶ υἱοὺς τὸν Περσέα, τὸν Στράτιον, τὸν Ἄγητον, τὸν Ἐχέφρονα, τὸν Πεισίστρατον, τὸν Ἀντίλοχον καὶ τὸν Θρασυμέδην (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 413. 451. 464). Ὅτε ὁ Ἡρακλῆς ἐφόνευσε τοὺς υἱοὺς τοῦ Νηλέως, ὁ Νέστωρ ἀπῆν παρὰ τοῖς Γερηνίοις, δι' ὃ καὶ δὲν ἐφονεύθη (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 692). Ὅτε ἦν ἔτι νέος, ἐπολέμησε νικηφόρως κατὰ τῶν Ἐπειῶν (ἴδ. Νηλεύς), καὶ κατὰ τῶν Ἀρκάδων (Ἰλ. Δ, 319. Η, 133). Συνεπολέμησε δὲ καὶ μετὰ τῶν Λαπίθων κατὰ τῶν Κενταύρων (Ἰλ. Α, 260), καὶ μετέσχε τῆς θήρας τοῦ Καλυδωνίου κάπρου καὶ τοῦ πλοῦ τῶν Ἀργοναυτῶν. Γέρων δέ, ὅτε ἤδη ἦρχεν ἐπὶ τῆς τρίτης γενεᾶς (Ἰλ. Α, 25. Ὀδ. Γ, 245), ἐξέπλευσε μετὰ 50 πλοίων εἰς τὴν Τρωάδα (Ἰλ. Β, 591), ἀφ' οὗ, μετὰ τοῦ Ὀδυσσέως, παρεκίνησε τὸν Ἀχιλλέα καὶ τὸν Πάτροκλον νὰ μετάσχωσι τῆς ἐκστρατείας (Ἰλ. Λ, 767). Πρὸ τῆς Τροίας διακρίνεται ὁ

γέρων μεταξὺ τῶν ἡρώων ἐπὶ συνέσει καὶ δικαιοσύνῃ (Ὀδ. Γ, 244), «τοῦ καὶ ἀπὸ γλώττης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή» (Ἰλ. Α, 238)· συγχρόνως ὅμως διακρίνεται καὶ ὡς ἐμπειροπόλεμος καὶ ἀνδρεῖος (Ἰλ. Α, 553). Τοῖς νεωτέροις διηγεῖται τὰ τῶν ἀρχαιοτέρων ἡρωϊκῶν χρόνων, καὶ μεταδίδει ἐκ τοῦ πλούτου τῶν γνώσεων καὶ τῆς πείρας του· πάντες δ' ἀκροῶνται προθύμως αὐτοῦ καὶ ὠφελοῦνται ἐκ τῶν φρονίμων του συμβουλῶν καὶ τιμῶσιν αὐτόν. Τόσον ἐνθουσιωδῶς περιγράφει ὁ Ὅμηρος τὸν γέροντα τῆς Πύλου καὶ ὡς εὔρωστον ἁρματηλάτην, καὶ ὡς ἔμπειρον ῥήτορα, καὶ ὡς μὴ ἀμβλὺν πρὸς τὰς ἀπολαύσεις τῆς οἰνοποσίας (Ἰλ. Λ, 632. Ξ, 1), ὥστε ὑπέθεσάν τινες ὅτι Πύλιος ἦν καὶ ὁ Ὅμηρος. Μετὰ τῆς Τρωάδος τὴν ἅλωσιν ἐπέστρεψεν εὐτυχῶς εἰς τὴν πατρίδα του (Ὀδ Γ, 165), ἔνθα ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐξηκολούθησε ζῶν ἐν βαθεῖ γήρᾳ, περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τῶν ἐμφρόνων υἱῶν του (Ὀδ. Δ, 209), ὡς εὗρεν αὐτὸν ὁ Τηλέμαχος ὅτε τὸν ἐπεσκέφθη (Ὀδ. Γ, 68). Ἐν Πύλῳ τῇ Μεσσηνιακῇ ἐδείχθη εἰς τὸν Παυσανίαν ὁ οἶκός του (Παυσ. Δ, 3, 4. 36, 2.). Εἰκόνες αὐτοῦ ὑπῆρχον ἐν Μεσσήνῃ καὶ ἐν Δελφοῖς, ἔργα τοῦ Πολυγνώτου.

Νευροβάται, σχοινοβάται, συνήθως δοῦλοι, τῶν σχοινοβατῶν κατὰ τοῦτο διαφέροντες, ὅτι ἔβαινον ἐπὶ λεπτοτάτου σχοινίου ἐν εἴδει χορδῆς (Suet. Ner. XI. Galb. VI).

Νευροί, λαὸς τῆς εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, καταγωγῆς οὐχὶ σκυθικῆς (Ἡρδ. Δ, 17. 105), ἐγκαταστὰς μίαν πρὸ τοῦ Δαρείου γενεὰν εἰς τὴν χώραν τῶν Βουδίνων (τὴν νῦν Γαλικίαν καὶ Λοδομηρίαν). Ἐφημίζοντο ὡς μάγοι, καὶ ἐπιστεύετο ὅτι ἠδύναντο νὰ μεταμορφῶνται εἰς λύκους (Ἡρδ. Δ, 105).

Νευρόσπαστον, πλαγγών, ἧς τὰ μέλη ἐκινοῦντο διὰ κλωστῶν. Τὸ εἶδος τοῦτο ἦν γνωστὸν ἤδη τοῖς Αἰγυπτίοις (Ἡρδ. Β, 7, 82), καὶ ἐν Ἑλλάδι ὑπῆρχον οἱ περιάγοντες καὶ ἐπὶ πληρωμῇ δεικνύοντες τὰ παίγνια ταῦτα (Ξενφ. Συμπ. Δ, 55.—Horat. Sat. II, 7, 82).

Νευρώδη ὄρη, ἡ ἐξ Α πρὸς Δ ἐξακολούθησις τῶν Ἀπεννίνων διὰ πάσης τῆς νήσου Σικελίας. Ἡ Αἴτνα δὲν συνέχεται μετ' αὐτῶν· μία δὲ κορυφή των εἰς Ἀνατολάς, κατὰ τὴν Μεσσήνην, ἐστὶ τὸ Ποσειδώνιον ὄρος (Naptunius mons), καὶ μία πρὸς δυσμάς, ὁ Κράτας (Στρβ. ΣΤ, 237).

Νεφαλίων, υἱὸς Μίνωος καὶ Παρίας, κυριεύσας τὴν Πάρον, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλδ. Γ, 1, 2).

Νεφέλη, ἴδ. Ἀθάμας.

Νεφελοκοκκυγία, ἡ πόλις ἣν αἱ Ὄρνιθες τοῦ Ἀριστοφάνους ἐπιχειροῦσι νὰ κτίσωσιν εἰς τὸν ἀέρα.

Νεωδομία, ἴδ. Ναός.

Νεωκόρος, κατὰ τὴν ἐτυμολογίαν, «ὁ τὸν ναὸν κοσμῶν καὶ σαρῶν» (Ἐτυμ. Μ. — Ἡσύχ. Σουίδ. ἐν λ.), ἑκατέρου φύλου. Καίτοι δὲ κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν τῶν ναῶν ἀνήκοντες οἱ νεωκόροι, λέγονται ὅμως ἐνίοτε ἱερεῖς καὶ ἱέρειαι, καὶ ἀπαντῶνται καὶ θυσίας τελοῦντες, καὶ ὑπηρετοῦντες ὡς τῶν ναῶν ξεναγοί. Ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις ἀπεδόθη τὸ ὄνομα καὶ εἰς τοὺς ἀνωτέρους ἐπιτρόπους καὶ ἐπιστάτας τῶν ναῶν καὶ τῶν ἱερῶν θησαυρῶν (Πλούτ. Νόμ. ΣΤ, 759. — Ξενφ. Ἀνάβ. Ε, 2, 6)· ἐπὶ τῆς παρακμῆς δέ, κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων, ἰδίως ἀπὸ Ἀδριανοῦ καὶ τῶν Ἀντωνίνων, ὅλαι πόλεις, Ἀσιαναὶ μάλιστα, ἐλάμβανον ὡς ἰδιαιτέραν τιμήν, ἐγκαυχώμεναι, τὸν τίτλον νεωκόρου, ὡς ἐκ τῶν ναῶν οὓς ἀνήγειρον εἰς τοὺς αὐτοκράτορας, καὶ πολλάκις ἐν ἐπιγραφαῖς καὶ ἐπὶ νομισμάτων ἀπαντῶνται οὕτω τιτλοφορούμεναι. Ἡ εἰκὼν ἐξ ἀναγλύφου ἑλληνικοῦ ληφθεῖσα, παρίστησι νεωκόρον τῶν Δελφῶν,

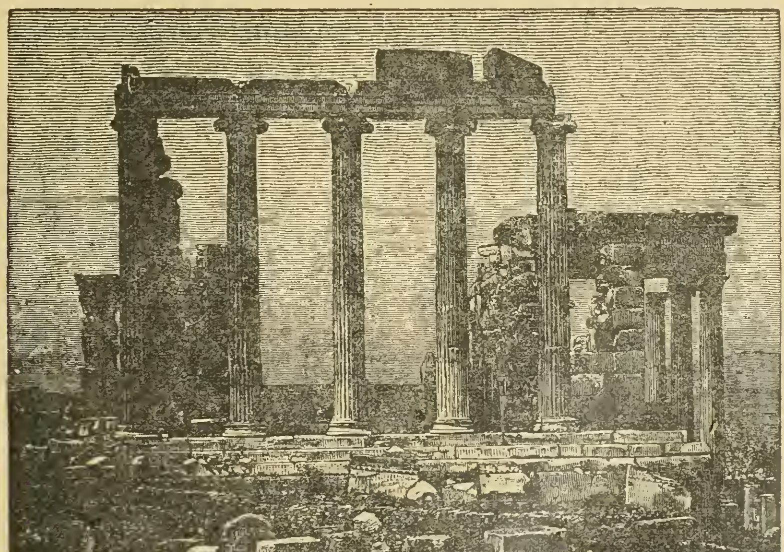
διότι ἔχει εἰς τὴν χεῖρα ῥάβδον λήγουσαν εἰς σάρωθρον δάφνης, κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Εὐριπίδου (Ἴων, 80—150).

Νέων, ἀρχαία πόλις τῆς Φωκίδος, κατὰ τοὺς ἀνατολικοὺς πρόποδας τοῦ μετὰ τοῦ Παρνασσοῦ συνεχομένου ὄρους Τιθορέας, κατεστράφη ὑπὸ τῶν Περσῶν ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Η, 32), καὶ ἀνῳκοδομήθη ἔπειτα, οὐχὶ ἐντελῶς εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, ὑπὸ τὸ ὄνομα Τιθορέας, ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ πολέμου ἐκ δευτέρου καταστραφεῖσα. Ὁ Πλούταρχος ὅμως τὴν λέγει ἔτι «φρούριον» (Β. Σύλλ. ΙΕ). Οὐκ ὀλίγα ἐρείπια αὐτῆς σώζονται εἰς τὴν θέσιν Βελίτσαν.

Νεώριον, τὸ μέρος ἔνθα ἐναυπηγοῦντο τὰ πολεμικὰ πλοῖα, καὶ ἐφυλάττοντο τὰ σκεύη αὐτῶν. Ἐν Ἀθήναις ἦτο ἐντὸς τοῦ Πειραιῶς ὑπὲρ τὸν λιμένα Κάνθαρον, ὅπου νῦν ἐστὶ τὸ κατάστημα τοῦ τελωνείου, κατ' ἐπιγραφὰς ἐκεῖ εὑρεθείσας.

λάττηται ἀνὰ μία τριήρης. Ἐν Ἀθήναις ὁ λιμὴν Κάνθαρος εἶχεν 94 νεωσοίκους, ἡ Ζέα 196 καὶ ἡ Μουνυχία 82 (Ἐπιγραφὴ ἐν Bœckh, Seewesen d. Athener).

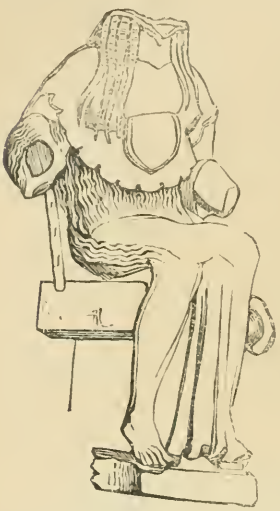
Νηΐθ, Νηΐθη, Νηΰθ, αἰγυπτιακὴ θεότης, κυρίως ἐν Σάϊδι λατρευομένη. Τὰ σύμβολα αὐτῆς ἦσαν γὺψ καὶ κάνθαρος, δηλοῦντα ὅτι ἡ θεὰ ἐθεωρεῖτο ὡς ἀνδρογυνή. Τὸ ἄγαλμα αὐτῆς ἔφερεν ὡς ἐπιγραφήν: «Ἐγώ εἰμι πᾶν ὅ,τι ἦν, ἐστὶ καὶ ἔσται. Οὐδεὶς θνητὸς ἠνέωξέ ποτε τὸ ἔνδυμά μου» (Πλούτ. Ἶσ. 9). Ὁ Ἡρόδοτος περιγράφει (Β, 175) τὸν ἐν Σάϊδι ναὸν αὐτῆς, ἐν ᾧ ὑπῆρχον οἱ τάφοι τοῦ Ὀσίριδος καὶ τῶν ἐκ τοῦ Φθᾶ καταγομένων βασιλέων (Β, 169. 170). Τὰ ἀγάλματα αὐτῆς εἶχον κεφαλὴν ἀνθρώπου ἢ γυπὸς ἢ λέοντος. Ἐν πάσῃ τῇ Αἰγύπτῳ ἐτελεῖτο αὐτῇ λυχνοκαία, καθ' ἣν διὰ πάσης τῆς νυκτὸς ἐκαίοντο περὶ τοὺς οἴκους λύχνοι πλήρεις ἐλαίου καὶ ἅλατος (Ἡρδ. Β, 62)· ὥστε φαίνεται ὅτι

Νεώσοικοι, θέσεις εἰς τὰς ἀκτὰς τῶν στρατιωτικῶν λιμένων, κατεσκευασμέναι οὕτως ὥστε εἰς ἑκάστην νὰ ἀνέλκηται καὶ φυ-

ἡ λατρεία αὐτῆς εἶχέ τι τὸ κοινὸν μετὰ τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ πυρός· ἀλλ' ἄλλοι ἄλλας αὐτῇ δίδουσιν ἐξηγήσεις, καί τινες, κατὰ τὴν

προμνημονευθεῖσαν ἐπιγραφὴν, θεωροῦσιν αὐτὴν ὡς τὴν πλάττουσαν δύναμιν τῆς φύσεως, ὡς τὴν βάσιν καὶ πηγὴν τοῦ παντός. Ἡ θεότης αὐτὴ ὑποτίθεται ἡ αὐτὴ οὖσα τῇ Ἀθηνᾷ, ἐξελληνισθέντος οὕτω τοῦ ὀνόματος ὅτε ἡ λατρεία αὐτῆς μετεδόθη καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἰδίως εἰς Ἀθήνας. Τῷ ὄντι τὸ πρῶτον ἐν Ἀθήναις λατρευόμενον ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς ἦν ξόανον (ξύλινον), ἐλέγετο διοπετὲς (οὐρανόθεν καταπεσόν), βεβαίως ἐκ ξένης καταγωγῆς καὶ ξενικοῦ γλυπτικοῦ χαρακτῆρος, ὡς ἀποδεικνύουσι καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ γλύπτου Ἐνδοίου ἔπειτα γενόμενον αὐτοῦ λίθινον ἀντίγραφον καὶ αἱ σωζόμεναι τούτου ἀντιγραφαί. Καὶ ὁ ναὸς δ' εἰς ὃν τὸ ἄγαλμα τοῦτο κατετέθη, ὁ ἀρχαῖος τῆς Πολιάδος, εἶχε καὶ αὐτὸς σχῆμα καὶ διάταξιν ἀρχιτεκτονικὴν, παρεμφερῆ τοῖς αἰγυπτιακοῖς, ὡς δεικνύει καὶ τὸ διαδεχθὲν αὐτὸν Ἐρέχθειον ἐν τῇ στοᾷ τῶν Καρυατίδων καὶ τῷ πρὸς τὸ βορειοδυτικὸν μεγαλοπρεπεῖ αὐτοῦ προπύλῳ.

Νήϊον, ὄρος τῆς Ἰθάκης, παρέκτασις πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ὄρους Νηρίτου (Ὁμ. Ὀδ. Α, 186.—Στρβ.).

Νήϊτος, μία τῶν ἑπτὰ πυλῶν τῶν Θηβῶν πρὸς δυσμὰς (Εὐρπ. Φοίν. 1103).

Νηλεὺς, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Τυροῦς, θυγατρὸς τοῦ Σαλμωνέως, ἀδελφὸς δὲ τοῦ Πελίου (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 235). Ἡ Τυρὼ ἐκθεῖσα τὰ δύο τέκνα της, ἐνυμφεύθη τὸν Κρηθέα, βασιλέα τῆς Ἰωλκοῦ. Ἐκεῖνα δ' εὑρόντες ἀνέλαβον καὶ ἀνέθρεψαν ἱπποφορβοί. Μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ Κρηθέως ἤρισαν οἱ δύο ἀδελφοὶ περὶ τῆς διαδοχῆς, καὶ ὁ Νηλεὺς τότε, μετὰ τοῦ Μελάμποδος, τοῦ Βίαντος, καί τινων ἄλλων Ἀχαιῶν, Φθιωτῶν καὶ Αἰολέων, μετέβη εἰς Μεσσηνίαν, ἔνθα ὁ θεῖός του Ἀφαρεὺς τῷ ἔδωκε τὴν Πύλον. Ἐκεῖ δ' ἐνυμφεύθη Χλωρίδα, τὴν θυγατέρα Ἀμφίωνος, τοῦ ἐκ τοῦ Μινυείου Ὀρχομενοῦ, ἢ ἐκ Θηβῶν, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς δώδεκα υἱοὺς, ἐξ ὧν ἦσαν καὶ ὁ Νέστωρ, ὁ Χρώμιος καὶ ὁ Περικλύμενος, καὶ θυγάτηρ ἡ Πηρὼ (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 282. Ἰλ. Λ, 692), ἡ νυμφευθεῖσα τὸν Βίαντα (Ἴδ. Μελάμπους). Εἰς τὸν Ἡρακλέα, ἐλθόντα ποτὲ καὶ ζητήσαντα παρὰ τοῦ Νηλέως νὰ τὸν καθάρῃ διὰ τὸν φόνον τοῦ Ἰφίτου, ἠρνήθη οὗτος, διότι ἦν φίλος Εὐρύτου, τοῦ πατρὸς τοῦ Ἰφίτου. Διὰ τοῦτο ἐπῆλθε μετὰ ταῦτα ὁ Ἡρακλῆς κατὰ τῆς Πύλου, καὶ ἐθανάτωσε τοὺς υἱοὺς τοῦ Νηλέως, ἐξαιρέσει τοῦ Νέστορος, ἀπόντος. Ἐκ τῆς ἥττης δὲ ταύτης ἐξασθενήσας, πολλὰ ὑπέστη ὁ Νηλεὺς ὑπὸ τῶν Ἐπειῶν καὶ τοῦ βασιλέως αὐτῶν. Ἐν ἄλλοις τῷ ἀφήρεσεν ὁ Αὐγείας τέθριππον, ὃ εἶχε πέμψει οὗτος εἰς Ἤλιδα πρὸς ἁρματοδρομίαν, ἐξ οὗ ὁρμηθεὶς, ἥρπασεν ὁ Νέστωρ ποίμνια τῶν Ἐπειῶν. Εἰσήλασαν τούτου ἕνεκα αὐτοὶ εἰς τὴν Πυλίαν, καὶ ἐπολιόρκησαν τὴν Θρυόεσσαν ἐπὶ τοῦ Ἀλφειοῦ, ἀλλ' ἐνικήθησαν ὑπὸ τοῦ Νέστορος (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 670). Κατὰ Παυσανίαν (Ε, 8, 1. Β, 2, 2), ἀνενέωσεν ὁ Νηλεὺς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας, καὶ ἀπέθανεν ἐν Κορίνθῳ, ταφεὶς εἰς τὸν Ἰσθμόν. Κατ' ἄλλους ἐθανατώθη μετὰ τῶν υἱῶν του ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους. — 2) Νηλεὺς, ἢ Νειλεὺς, υἱὸς τοῦ Κόδρου, τοῦ τελευταίου βασιλέως τῶν Ἀθηναίων, ἀπόγονος τοῦ πρώτου Νηλέως, διότι οἱ Νηλεῖδαι, ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἐκ Μεσσηνίας ἐκδληθέντες, μετῴκησαν οἱ πλεῖστοι εἰς Ἀθήνας. Ἐκδιωχθεὶς δὲ οὗτος ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Μέδοντος, μετέβη εἰς Ἰωνίαν, καὶ ἐκεῖ ἵδρυσε τὴν Μίλητον καὶ ἄλλας πόλεις (Παυσ. Ζ, 2. — Στρβ.)— 3) Φιλόσοφος περιπατητικὸς, υἱὸς Κορίσκου, ἐκ

Σκήψιδος, μαθητὴς Ἀριστοτέλους, εἰς ὃν ὁ Θεόφραστος ἐκληροδότησε πάντα του τὰ βιβλία. Πρῶτος δοὺς τοῖς Πτολεμαίοις συμβουλὰς περὶ συστάσεως βιβλιοθήκης (Διογ. Λαέρτ. Ε, 20. — Στρβ. —4) Ποταμὸς τῆς Εὐβοίας, περὶ οὗ ἐπιστεύετο ὅτι καθίστα μέλαν τὸ ἔριον τῶν εἰς αὐτὸν λουομένων προβάτων (Στρβ.).

Νηλέα, πόλις Θεσσαλικὴ ἐπὶ τοῦ Παγασαίου κόλπου (Στρβ.).

Νηλώ, μία τῶν Δαναΐδων (Ἀπλδ.).

Νημερτὴς, θυγάτηρ Νηρέως καὶ Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 46. — Ἡσδ. Θεογ. 262).

Νηρεὺς, «γέρων ἅλιος» (θαλάσσιος θεὸς) (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 141), καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 233), υἱὸς τοῦ Πόντου καὶ τῆς Γαίας, ἐκ τῆς Δωρίδος πατὴρ τῶν Νηρηίδων, μεθ' ὧν ἦν ἡ προσωποποίησις τῆς εὐαρέστου ἀπόψεως τῆς θαλάσσης. Ἦν δὲ κυρίως θεὸς ἐν τῇ Μεσογείῳ, ἔνθα εἶχε καὶ τὴν κατοικίαν του. Ὡς δὲ πολλαὶ ἄλλαι θαλάσσιαι θεότητες, εἶχε καὶ αὐτὸς τὸ μαντικὸν δῶρον, (Hor. Od. I, 15), καὶ ἀνελάμβανε κατὰ θέλησιν διαφόρους μορφάς. Οὕτως ἐν τοῖς περὶ Ἡρακλέους μύθοις ἐμφανίζεται ὡς Πρωτεὺς ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ, ὡς Γλαῦκος ἐν ταῖς περὶ Ἀργοναυτῶν διηγήσεσιν. Ὅτε ὁ Ἡρακλῆς ἀπῆλθε ν' ἁρπάσῃ τὰ χρυσᾶ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων, ἐπέπεσε κατὰ τοῦ Νηρέως, τὸν ἐδέσμευσε, καὶ τὸν ἐβίασε, καίτοι παντοίως μεταμορφωθέντα, νὰ τῷ εἴπῃ πῶς ἐδύνατο νὰ φθάσῃ εἰς τὰς Ἑσπερίδας, (Ἀπολλδ. Β, 5, 11). Ἴδ. Π ρ ω τ ε ύ ς. Ὡς καὶ εἰς ἄλλους θαλασσίους θεοὺς, οὕτω καὶ εἰς αὐτὸν οἱ καλλιτέχναι ἀντικαθίστων πολλάκις φύκη ἀντὶ τῶν τριχῶν εἰς τὸν πώγωνα, τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ στῆθος.

Νηρηΐδες, θυγατέρες τοῦ Νηρέως (ἴδ.), ἦσαν ὡραῖαι θαλάσσιαι νύμφαι. Ὁ Ἡσίοδος μνημονεύει πεντήκοντα, ὁ δὲ Ὅμηρος (Ἰλ. Σ, 37) τριάκοντα καὶ τεσσάρων, ἀλλὰ προσθέτει ὅτι ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι πολλαί. Ὤκουν δ' ἐν τῷ πυθμένι τῆς θαλάσσης, παρὰ τῷ γέροντι πατρί των, ἐν σπηλαίῳ στίλβοντι ἐξ ἀργύρου, χρυσοστόλιστοι καὶ χρυσᾶς φέρουσαι εἰς τὰς χεῖρας ἀτράκτους (Πίνδ. Νέμ. Ε. 36. — Ἴδ. καὶ Ov. Met. XVI, 264). Βοηθοῦσαι συνώδευον τὰ πλοῖα διὰ τῶν κυμάτων, ὡς τὴν Ἀργὼ διὰ τῆς Σκύλλης καὶ Χαρύβδιος, τὸν Ἑλληνικὸν στόλον εἰς Τροίαν (Εὐριπ. Ἠλέκτρ. 434), δι' ὃ καὶ ἰδίας ἐτύγχανον λατρείας εἰς πόλεις παραθαλασσίους. Οἱ καλλιτέχναι παρίστων αὐτὰς ὡς ὡραίας, εὐσώμους νεάνιδας, ὁτὲ μὲν γυμνὰς, ὁτὲ δ' ἐνδεδυμένας, ὑπὸ θαλασσίων τεράτων συνοδευομένας, καὶ μάλιστα ὑπὸ δελφίνων, ἐφ' ὧν ἐπέβαινον εἰς χαρίεντα συμπλέγματα, ἄλλαι δ' εἰς ἅρματα ὑπὸ Τριτώνων συρόμενα, ὡς ἐν χοροῖς βακχικοῖς. Αἱ ἐπισημότεραι τῶν Νηρηίδων ἦσαν ἡ Ἀμφιτρίτη καὶ ἡ Θέτις (ἴδ.).

Νήρικον (Ὁμ. Ὀδ. Ω. 377), ἢ Ν ή ρ ι κ ο ς (Θουκ. Γ, 7, Στρβ. Ι, 452. 454), πόλις τῆς νήσου Λευκάδος, ἥτις ἀρχαιότατα συνείχετο μετὰ τῆς στερεᾶς τῆς Ἀκαρνανίας. Ἔμεινε δ' ἔρημος ὅτε οἱ κάτοικοι αὐτῆς μετῴκισαν εἰς τὴν ἀνατολικώτερον ἱδρυθεῖσαν πόλιν Λευκάδα.

Νηρὶς, πόλις μεσόγειος τῆς Ἀργολίδος (Παυσ.).

Νήριτος, ἴδ. Ἰ θ ά κ η.

Νησαία, θυγάτηρ Νηρέως καὶ Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ. 40. — Ἡσδ. Θεογ. 249).

Νησίμαχος, σύζυγος τῆς Μυθιδίκης, θυγατρὸς τοῦ Ταλαοῦ, πατὴρ τοῦ Ἱππομέδοντος (Ὑγιν. Μυθ. 90).

Νῆσις, νησίδιον ἀπέναντι τοῦ Ποτεολανίου κόλπου ἐν Ἰταλίᾳ, χαριέστατον καὶ εὐφορώτατον (Cic. ad. Att. I, 2, 16).

Νησιώτης, γλύπτης Ἀθηναῖος, ἀρχαιότερος τοῦ Φειδίου, συνεργάτης, ἐν Ὀλ. 70—80, ἄλλου γλύπτου, ὅστις Κρίτιος ἐκαλεῖτο. Ὁ Λουκιανὸς λέγει τὰ ἔργα αὐτοῦ «σκληρὰ καὶ νευρώδη». Ἦν δ' ἓν τῶν ἐπισημοτέρων τὸ σύμπλεγμα τῶν τυραννοκτόνων, δι' οὗ οἱ Ἀθηναῖοι ἀντικατέστησαν τὸ ὑπὸ τοῦ Ξέρξου ἀπαχθέν. Τοῦτο, ἐπὶ τῶν Ἀττικῶν νομισμάτων κεχαραγμένον, καὶ ἐν ἀναγλύφῳ ἀπομιμήσει ἀνευρεθὲν (ἴδ. Ἁρμό-

διος), ἀποδεικνύει ὅτι ἡ τέχνη τοῦ Κριτίου καὶ Νησιώτου ἦν ἤδη ἀπηλλαγμένη τῶν ἀρχαϊκῶν δεσμῶν, καὶ προωδοποίει τὴν τοῦ Φειδίου. Αὐτοῦ ἔργον ἦν καὶ ὁ χαλκοῦς ἀνδριὰς τοῦ ὁπλιτοδρόμου Ἐπιχαρίνου, οὗ σώζεται ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἡ βάσις (Παυσ. Α, 8. 23. ΣΤ, 3.—Λουκ. Φιλοψ. ΙΗ. Ῥητ. διδ. Β, 4. —Pl. XXXIV, B.—Ῥαγκ. Ἱστ. Καλλιτ. Α [Ἀπ. ΙΓ], σ. 198)

Νησώ, θυγάτηρ Νηρέως καὶ Δωρίδος.

Νιγρῖται ἢ Νίγρητες, οἱ βορειότεροι τῶν Αἰθιόπων ἐν τῇ Μεσογείῳ Ἀφρικῇ, πρωτεύουσαν ἔχοντες τὴν Νίγιραν ἐπὶ τοῦ Νίγερος ἢ Νίγιρος ποταμοῦ, ὃν ἐγνώριζον ἤδη καὶ οἱ ἀρχαῖοι, ἀλλὰ περὶ τοῦ ῥοῦ αὐτοῦ εἶχον συγκεχυμένας ἰδέας (Στρβ. Β, 131. ΙΖ, 826.—Mela. I, 43. IX, 10,4.—Plin. V,8,8).

Νικαγόρας, 1) Μεσσήνιος, προδοὺς τὸν Κλεομένην Γ', βασιλέα τῆς Σπάρτης (Πολύβ. Ε, 37).—2) Υἱὸς τοῦ Ἀθηναίου ῥήτορος Μουσαίου, σοφιστὴς καὶ φίλος τοῦ Φιλοστράτου καὶ τοῦ Λογγίνου, ἔζη ἐν τῇ τρίτῃ ἑκατονταετηρίδι μ. Χ.

Νίκαια. Πολλαὶ πόλεις ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦτο. 1) Ἐν Βιθυνίᾳ κατὰ τὴν ἀνατολικὴν γωνίαν τῆς λίμνης Ἀσκανίας, εἶχεν ἱδρυθῇ ὑπὸ Ἀντιγόνου ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀντιγονείας εἰς τὴν θέσιν τοῦ πολυχνίου Ἀγκοίρας. Ὁ Λυσίμαχος δὲ μετονομάσας αὐτὴν Νίκαιαν, κατὰ τὴν σύζυγόν του, τὴν ηὔξησε καὶ ἀνέπτυξεν, ὥστε ἐγένετο πόλις ἐμπορική, καὶ ἐπί τινα χρόνον καὶ καθέδρα τῶν βασιλέων. Τῷ δὲ 325 καὶ 787 δύο οἰκουμενικαὶ σύνοδοι συνῆλθον ἐνταῦθα (Στρβ. ΙΒ, 565).—2) Πόλις Ἰνδικὴ παρὰ τῇ χώρᾳ ταῖς Παροπαμισάδαις, δυτικῶς τοῦ ποταμοῦ Κωφῆνος (Ἀρρ. Γ, 22, 6).—3) Πόλις ἣν ὁ Ἀλέξανδρος ἵδρυσεν ἐπὶ τοῦ Ὑδάσπου εἰς μνήμην τῆς κατὰ τοῦ Πώρου νίκης του (Ἀρρ. Ε, 19, 4.— Curt. IX, 1, 3, 24. —Just. XIII, 8.—4) Φρούριον τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν κατὰ τοὺς πρόποδας τῆς Οἴτης, πρὸς τῷ στενῷ τῶν Θερμοπυλῶν. Εἰς τῆς σπουδαίας ταύτης θέσεως τὴν ὀχύρωσιν συντελοῦν, μνημονεύεται συνεχῶς· καὶ ὁ Φίλιππος, καταλαβὼν αὐτό, ἐνίκησεν εἰς τὸν ἱερὸν πόλεμον (Δημσθ. Φιλ. Β, 7). Μνεία δ' αὐτοῦ γίνεται ἔτι καὶ ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς πολέμοις (Στρβ. Θ, 426. 428.—Liv. XXVIII, 5. XXXII, 32).—5) Ἀποικία τῶν Μασσαλιωτῶν εἰς Λιγουρίαν (ν. Νίτσα).

Νίκανδρος, ἰδ. Ἔπος.

Νικάνωρ, 1) υἱὸς τοῦ Μακεδόνος Παρμενίωνος, στρατηγὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς τὰς κατὰ τὸν Γρανικὸν καὶ τὰ Γαυγάμηλα μάχας, ὁ τὸν Βῆσσον καταδιώξας· ἀπέθανε τῷ 330 π.Χ. (Ἀρρ. Γ, 25, 4.—Curt. IV, 13).—2) Ἕτερος στρατηγὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐγκατέστη, μετὰ τὴν Ἰνδικὴν ἐκστρατείαν, διοικητὴς τῶν ἐν τῇ Ἰνδικῇ κατακτήσεων· ἐτάχθη δὲ καὶ ἐπολέμησεν ὑπὸ τὸν Ἀντίγονον μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον (Πλούτ. Εὐμ. ΙΖ), καὶ τῷ 312 ἐξεδιώχθη ἐκ Βαβυλῶνος ὑπὸ τοῦ Σελεύκου (Διόδ. ΙΘ, 92).—3) Ἐκ Σταγείρων, ναύαρχος τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἀναμιγεὶς εἰς τοὺς πολέμους τῶν διαδόχων, κατεδικάσθη τῷ 318 προδοτικῶς, διαταγῇ τοῦ Κασσάνδρου, εἰς θάνατον (Διόδ. ΙΘ, 63. 75).—4) Γραμματικὸς ἐκ Κυρήνης, ἐπὶ Ἀδριανοῦ, ἠσχολήθη ἰδίως εἰς τὰ περὶ τῶν σημείων τῆς στίξεως, γράψας περὶ «στιγμῆς τῆς καθόλου», «περὶ στιγμῆς τῆς παρ' Ὁμήρῳ», δι' ὃ καὶ εὐτραπέλως «ὁ στιγματίας» ἐπελέγετο. Ἐκ τοῦ τελευταίου δὲ τούτου συγγράμματος πολλὰ διετηρήθησαν ἀποσπάσματα ἐν τοῖς ἐνετικοῖς καὶ ἄλλοις σχολίοις εἰς Ὅμηρον.

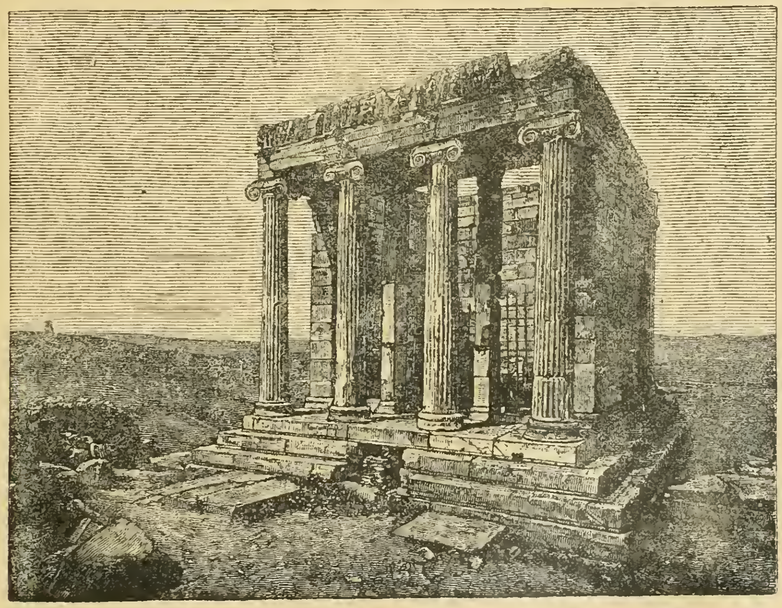
Νίκαρχος, 1) Ἐπιγραμματογράφος τῆς α' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος. Ὀξὺ πνεῦμα εἰρωνείας ἀποδίδεται εἰς αὐτόν, καὶ 38 σωζόμενα ἐπιγράμματα θεωροῦνται ὡς προϊόντα

τῆς μούσης του. — 2) Εἷς τῶν στρατηγῶν Ἀντιόχου τοῦ Μεγάλου (Πολδ. Ε, 68).

Νίκη, καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 383) θυγάτηρ τῆς Στυγὸς καὶ τοῦ Πάλλαντος, ἀδελφὴ τοῦ Ζήλου, τοῦ Κράτους καὶ τῆς Βίας, εἰς τὴν τιτανομαχίαν ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὸν Ὄλυμπον κληθέντων καὶ ἐκεῖ ἔκτοτε διαμεινάντων. Ἡ τέχνη παρίστα αὐτὴν ὡς νεάνιδα πτερωτὴν, στέφανον ἢ κλάδον ἐπινίκειον εἰς τὰς χεῖρας ἔχουσαν· καὶ ἵσταται πολλάκις, ὡς τῆς νικώσης δυνάμεως ἔμβλημα, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοῦ Διὸς ἢ τῆς Ἀθηνᾶς, εἰς τὰ μεγάλα αὐτῶν ἀγάλματα. Ἀλλ' ἐνίοτε καὶ ὡς αὐτὴ ἡ Ἀθηνᾶ, ὡς ἐπίθετον τῆς θεᾶς (Ἀθηνᾶ Νίκη) ἐθεωρεῖτο, καὶ εἶχεν ὡς τοιαύτη ναοὺς εἰς Μέγαρα καὶ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, ἔνθα καὶ Ἄπτερος ἐπελέγετο, ὡς καταθεῖσα τὰ πτερά της μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην· καὶ ἐν ἀναγλύφῳ παρίσταται ὑπολυομένη διότι μετὰ τὸν θρίαμβον ἐκεῖνον δὲν εἶχε δῆθεν ποῦ νὰ πορευθῇ ἀλλαχοῦ. Ὁ ναὸς αὐτῆς πρὸ τῶν προπυλαίων ἐν ἐρειπίοις, ἀνασκαφεὶς μετὰ τὴν ἐλευθέρωσιν τῶν Ἀθηνῶν, ἀνῳκοδομήθη, ἰωνικοῦ ὢν ῥυθμοῦ, τετράστυλος, ἀμφιπρόστυλος. Καὶ ἐν Ῥώμῃ εἶχε ναὸν ὑπὸ τὴν ἐπίκλησιν Victoria, ἔνθα ἤγετο αὐτῇ πανήγυρις τῇ 12η Ἀπριλίου, ἡμέρᾳ τῶν νέων ἐκστρατειῶν.

Ἐκ ψήφου γλυπτῆς.

Ναὸς τῆς Νίκης ἐν Ἀκροπόλει.

Νικήρατος, ἴδ. Νικίας.

Νικηφόριον, πόλις ὀχυρὰ ἐν Μεσοποταμίᾳ, ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου, ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καὶ συνεπληρώθη ὑπὸ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος. Ὁ δ' αὐτοκράτωρ Λέων (446 μ. Χ.), αὐξήσας καὶ κατακοσμήσας αὐτὴν, τὴν μετωνόμασε Λεοντόπολιν (ν. Ῥάκκα) (Στρδ. ΙΣΤ. 747).

Νικίας, 1) Υἱὸς Νικηράτου, Ἀθηναῖος, ἐπὶ Περικλέους ἤδη ἐπίσημος, καὶ ἐπὶ πολεμικῇ ἐμπειρίᾳ ἐκτιμώμενος, ἀντετάχθη, μετὰ

τὸν θάνατον αὐτοῦ, ὑπὸ τῶν πλουσίων καὶ ὀρθῶς φρονούντων πολιτῶν, εἰς τὴν πολιτικὴν μερίδα τοῦ Κλέωνος (Πλούτ. Νικ. Β). Ἀλλ' ὡς δημαγωγὸς δὲν ἠδύνατο ν' ἀντικρούσῃ αὐτὸν, εἰ καὶ ὁ δῆμος τῷ ἔδωκε δείγματα ἐμπιστοσύνης δὶς ἐκλέξας αὐτὸν στρατηγόν. Πλούσιος ὢν, ἐποιεῖτο εὐγενῆ καὶ ἐλευθερίαν χρῆσιν τῆς περιουσίας του, τὴν ἀπληστίαν τῶν φιλοχρημάτων ἱκανοποιῶν χωρὶς νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸ δημόσιον ταμεῖον. Εἰς τὰς ἀποφάσεις του ἦν διστακτικὸς καὶ οὐχὶ ὀξὺς, οὐδ' ἤξευρε νὰ ἐπωφελῆται τὴν κατάλληλον τῆς ἐνεργείας στιγμήν· τοῦ λαοῦ δὲ δὲν ἐδέσποζεν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐφοβεῖτο αὐτόν. Πεποίθησιν δὲ μὴ ἔχων εἰς ἑαυτὸν, κατέφευγε πολλάκις εἰς τοὺς μάντεις, καὶ αὐτοὺς ἐσυμβουλεύετο (Ἀριστοφ. Ἱππ. Ι.—Θουκ. Ζ, 30. — Πλούτ. Νικ. Ε). Ἐπεθύμει τὴν εἰρήνην μετὰ τῆς Σπάρτης· ἀλλὰ τοῦτο δὲν προήρχετο ἐξ ἀνανδρίας, οὐδ' ἐξήσκει τινὰ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν στρατηγικῶν καθηκόντων του. Ὅτε μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Μιτυλήνης ὑπερίσχυσεν ἡ μετρία μερὶς, σταλεὶς ὑπ' αὐτῆς, ηὐδοκίμησεν εἰς τὴν νῆσον Μινώαν (τῷ 427 π. Χ), καὶ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἐξεστράτευσεν εἰς Μῆλον. Μὴ κατορθώσας ὅμως νὰ βιάσῃ τὴν νῆσον ταύτην νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀθηνῶν, ἀπῆλθεν εἰς Ὠρωπὸν, καὶ ἐνίκησε τοὺς Ταναγραίους (Θουκ. Γ, 51· 91). Ἔβλαψεν ὅμως οὐκ ὀλίγον τὴν στρατιωτικὴν αὐτοῦ ὑπόληψιν ὅτε συγκατετέθη νὰ πεμφθῇ ὁ Κλέων στρατηγὸς εἰς Σφακτηρίαν, τῷ 425, ὅπου καὶ παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἐπέτυχε (Πλούτ. Νικ. Ζ. Η). Μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ Κλέωνος ἔκλεισε, κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 423, τὴν εἰρήνην, ἥτις καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ φέρει· ἀλλ' ἡ ἀντιπολίτευσις τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ ἡ ἀντίπραξις τῶν πόλεων ὅσαι ζηλοτύπως πρὸς τὰς Ἀθήνας διέκειντο, παρεκώλυσαν τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν πολλῶν ὅρων αὐτῆς. Εἰς τὴν Σικελικὴν ἐκστρατείαν ἀντέστη πάσῃ δυνάμει (Θουκ. ΣΤ, 9)· οὐχ ἧττον ὅμως συναπεστάλη στρατηγὸς αὐτῆς μετὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ τοῦ Λαμάχου, τῷ 415· ἀλλ' ἡ διχογνωμία τῶν ἀρχηγῶν ἔβλαψε τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως (Πλούτ. Ἀλκ. ΙΗ). Ἀνακληθέντος τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἐνίκησε μὲν ὁ Νικίας τοὺς Συρακουσίους, ἀλλ' ὡς ἐκ τοῦ ἀναποφασίστου τοῦ χαρακτῆρός του ὀλίγον ὠφελήθη ἐκ ταύτης τῆς νίκης. Κατὰ τὸν χειμῶνα διεπραγματεύθη μετὰ διαφόρων πόλεων τῆς Σικελίας καὶ Ἰταλίας ὅπως ἑλκύσῃ αὐτὰς ἐπὶ τὸ μέρος τῶν Ἀθηναίων· τὸ δ' ἑπόμενον ἔαρ, τοῦ Λαμάχου πεσόντος, ἐκινήθη κατὰ τῶν Συρακουσῶν, ὠχύρωσε τὸν ὑπερκείμενον λόφον τῶν Ἐπισκοπῶν, καὶ ἡ πόλις, στενοχωρηθεῖσα, ἤρξατο διαπραγματεύσων (Θουκ. Ζ, 2), ὅτε ἔφθασαν οἱ Σπαρτιᾶται ὑπὸ τὸν Γύλιππον, καὶ τότε μετεβλήθη τῶν πραγμάτων ἡ θέσις. Ὑπὸ τῶν συμμάχων ἐγκαταλειφθεὶς, νοσῶν τὸ σῶμα ἐκ τῶν ἀγώνων καὶ μεριμνῶν, ἀπεθαρρύνθη ὁ Νικίας, καὶ ἀναγγείλας εἰς Ἀθήνας τὴν δεινὴν τῶν πραγμάτων θέσιν, ἐζήτησε τὴν ἀνάκλησίν του καὶ τὴν ἀποστολὴν νέου στρατοῦ (Πλούτ. Νικ. ΙΘ). Τότε ἐπέμφθησαν μετ' ἐπικουρίας ὁ Εὐρυμέδων, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Δημοσθένης, τῷ 413, καθ' ὃν καιρὸν οἱ Συρακούσιοι προὐτίθεντο νὰ ἐξολοθρεύσωσι πᾶσαν τῶν Ἀθηναίων τὴν δύναμιν (Θουκ. Ζ, 42). Οἱ νεωστὶ ἐλθόντες ἐπρότειναν τὴν ἐγκατάλειψιν τῶν πόλεων ὅσαι μέχρις ἐκείνου εἶχον κατακτηθῆ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. Εἰς τὴν πρότασιν ταύτην ἀντέστη ὁ Νικίας, καὶ ὅτε ἐν ναυμαχίᾳ ἐφονεύθη ὁ Εὐρυμέδων, ἡττήθη ὁ Ἀττικὸς στόλος, καὶ ἐν δευτέρᾳ ἄλλῃ σχεδὸν κατεστράφη (Θουκ. Ζ, 52), μέγας δειχθεὶς ἐν τῇ συμφορᾷ καὶ ἀτρόμητος ὁ Νικίας, ἐνεθάρρυνε καὶ ἔπεισε τὸν ἐκ 40,000 ὁπλιτῶν ἔτι συγκείμενον στρατὸν νὰ ὑποχωρήσῃ διὰ ξηρᾶς πρὸς τὰς χώρας τῶν Σικελῶν. Ἀλλ' ἐκ δεισιδαιμονίας διαλαθὼν τῆς καταλλήλου στιγμῆς διὰ τὴν ἀναχώρησιν, ἐγένετο παραίτιος τῆς ἐσχάτης καταστροφῆς. Τοῦ στρατοῦ ἐν οἰκτρᾷ καταστάσει διατελοῦντος, μέρος συναπῆλθε μετὰ τοῦ Δημοσθένους, ὅστις ὅμως ἠναγκάσθη νὰ παρα-

δοθῇ, μέρος δὲ μετὰ τοῦ Νικίου, ὅστις καὶ αὐτὸς συνελήφθη αἰχμάλωτος περὶ τὸν Ἀσίναρον ποταμὸν, κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ ἔτους 413 (Θουκ. Ζ, 85). Καὶ οἱ μὲν δύο στρατηγοὶ κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου ἐν Συρακούσαις, οἱ δ' αἰχμαλωτισθέντες στρατιῶται κατεκλείσθησαν εἰς τὰς ὑπογείους φυλακὰς τῶν Λατομιῶν (Θουκ. Ζ, 86. — Πλούτ. Νικ. ΚΗ). Υἱὸν δὲ κατέλιπεν ὁ Νικίας τὸν Νικήρατον, πλούσιον καὶ ἔνδοξον ὡς ἐκ τῆς καταγωγῆς του, γενικῶς δ' ἀγαπώμενον διὰ τοῦ ἤθους του τὴν προσήνειαν καὶ τὰς φιλανθρώπους του διαθέσεις. Τοῦτον ἐθανάτωσαν οἱ τριάκοντα (Ξεν. Ἑλλ. Β, 3. 39). —2) Υἱὸς Νικομάχου, Ἀθηναῖος ζωγράφος, κατὰ τοὺς χρόνους μεταξὺ Περικλέους καὶ Ἀλεξάνδρου. Ἦν ἐπιμελέστατος εἰς τὴν τέχνην του (Αἰλ. Π. Ἱ. Γ, 31), καὶ ἄριστος καλλιτέχνης (Παυσ. Α, 29),ἰδίως ἐγκύψας εἰς τὴν διὰ τῆς σκιᾶς παράστασιν τοῦ ἐξέχοντος (Plin. XXXV, 40, 28). Συνειργάζετο δὲ καὶ μετὰ τοῦ Πραξιτέλους, πιθανῶς διὰ προσθήκης σκιῶν εἰς πτυχὰς καὶ εἰς ἄλλα τοῦ ἀγάλματος, τὰ ἐξέχοντα αὐτοῦ μέρη ἐξαίρων (Pl. Αὐτ. — Vitr. VIII, 8, 26). Τὰ ἔργα αὐτοῦ ἦσαν μεγαλογραφίαι ἱστορικαὶ καὶ μυθολογικαὶ καὶ συνεχέστατα γυναικῶν παραστάσεις (Παυσ. Γ, 19). Ἓν τῶν ἔργων του, τὴν «Νεκυίαν», ἠρνήθη νὰ πωλήσῃ ἀντὶ 60 ταλάντων (360,000 δρ.) τῷ Πτολεμαίῳ (Πλούτ.). Ὁ τάφος αὐτοῦ ἦν κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς Ἀκαδημίας.—3) Ἰατρὸς τοῦ Πύρρου, ζητήσας παρὰ τοῦ Φαβρικίου χρηματικήν τινα ποσότητα ἵνα δηλητηριάσῃ τὸν βασιλέα του. —4) Ῥήτωρ ἐν τῇ μεγάλῃ Ἑλλάδι, διδάσκαλος τοῦ Λυσίου. — 5) Νικίας Κούρτιος, ἐκ τῆς νήσου Κῶ, γραμματικὸς ἐν Ῥώμῃ, φίλος τοῦ Πομπηίου καὶ τοῦ Κικέρωνος, ὃν καὶ συνώδευσεν εἰς Κιλικίαν (Cic. ad Att. VII, 9, 10. XIV, 9, 3). — 6) Ἰατρὸς πεπαιδευμένος ἐκ Νικοπόλεως, σύγχρονος τοῦ Πλουτάρχου.

Νικίππη, 1) θυγάτηρ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Ἀντιμάχου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλδ. Β, 7, 8). —2) Θυγάτηρ τοῦ Πέλοπος, γυνὴ τοῦ Σθενέλου, μήτηρ τοῦ Εὐρυσθέως (Ἀπλδ. Β, 4, 5). Κατ' ἄλλους Ἀρχίππη, Λευκίππη ἢ Ἀστυδάμεια.

Νίκιππος, τύραννος τῆς νήσου Κῶ (Αἰλ. Π. Ἱ. Α, 29).

Νικόδρομος, 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ Νίκης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπλδ. Β, 7, 8). — 2) Αἰγινήτης θελήσας νὰ παραδώσῃ τὴν πατρίδα του εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλ' ἀποτυχὼν καὶ φυγὼν εἰς τὸ Σούνιον (Ἡρδ. ΣΤ, 86).

Νικόδωρος, Μαντινεύς, περὶ τὰ 400 π. Χ., τὸ πρῶτον πύκτης εὐδόκιμος, εἰς δὲ τὸ τέλος τῆς ζωῆς του νομοθέτης, παρὰ Διαγόρου τοῦ Μηλίου διδαχθεὶς (Αἰλ. Π. Ἱ. Β, 23).

Νικόθοης, μία τῶν Ἁρπυιῶν, διωχθεῖσα μέχρι τῶν Ἰνδιῶν ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Βορέου (Ἀπλδ. Α. 9, 28).

Νικοκλῆς, 1) Υἱὸς καὶ διάδοχος Εὐαγόρου Α', ἐβασίλευσε τῆς Κύπρου τῷ 374 π. Χ. Πρὸς τοῦτον ἀπηύθυνε δύο λόγους ὁ Ἰσοκράτης, τὸν «πρὸς Νικοκλέα» περὶ τῆς τέχνης τοῦ διοικεῖν, καὶ τὸν ἐπιγραφόμενον «Νικοκλῆς ἢ Κύπριος», περὶ τῶν πρὸς τοὺς ἡγεμόνας καθηκόντων. — 2) Ἡγεμὼν τῆς Πάφου ἐν Κύπρῳ, ὀπαδὸς τοῦ Ἀντιγόνου γενόμενος, ἐξηπάτησε τὸν Πτολεμαῖον Λάγου, ὅστις πέμψας στρατὸν κατ' αὐτοῦ τὸν ἐθανάτωσε μετὰ πάσης τῆς οἰκογενείας του (Διόδ. Κ, 21)· πιθανῶς ἄλλος τοῦ Νικοκλέους,ὅστις καὶ Νικοκλέων ἐκαλεῖτο, καὶ μετὰ λαμπρῶν ἑορτῶν ὑπεδέξατο τὸν Ἀλέξανδρον ἐν Σαλαμῖνι (Πλούτ. Ἀλεξ. ΚΘ).

Νικοκρέων, τύραννος τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος, ὠμῶς βασανίσας τὸν φιλόσοφον Ἀνάξαρχον (Πλούτ. — Διογ. Λαέρτ. Θ. 10).

Νικολάδας, Κορίνθιος Πυθιονίκης (Συμ. 75, 2).

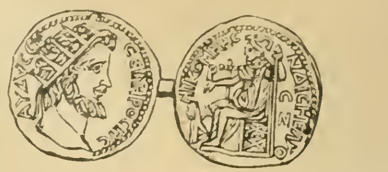
Νικόλαος, 1) Σπαρτιάτης, οὗ υἱὸς ἦν ὁ Βοῦτις. — 2) Υἱὸς τοῦ Βούτιδος, ὡς πρέ-

σδυ: πεμφθεὶς εἰς Δαρεῖον Α' πρὸ τοῦ πρώτου Περσικοῦ πολέμου (Ἡρόδ. Λ, 157). — 3) Ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας. — 4) Φιλόσοφος τῆς περιπατητικῆς σχολῆς. — 5) Ἱστοριογράφος ἐκ Δαμασκοῦ ἐπὶ Αὐγούστου, γνώριμος Ἡρώδου, τοῦ βασιλέως τῶν Ἰουδαίων Τὸ κυριώτερον τῶν ἔργων του ἦν παγκόσμιος ἱστορία, εἰς 146 βιβλία, ὡς φαίνεται, ὧν πολυάριθμα σώζονται ἀποσπάσματα (Συλ. Müller. Fragm. Hist. gr.-Dindorf).

Νικόλοχος, ναύαρχος τῆς Σπάρτης (Ξεν. Ἑλλ Ε, 1).

Νικόμαχος, 1) Υἱὸς Μαχάωνος καὶ Διοκλείας, τῆς θυγατρὸς Διοκλέους, τοῦ βασιλέως τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ Φερῶν ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις. Διεδέχθη δὲ τὸν Διοκλέα ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Γοργάσου. Ἦσαν δ' ἀμφότεροι ἰατροὶ, καὶ διετήρησαν καὶ μετὰ θάνατον ἔτι τὴν θεραπευτικὴν δύναμίν των, δι' ὃ καὶ ἐλατρεύθησαν ὡς θεοὶ, καὶ ναὸς ἀνηγέρθη αὐτοῖς. — 2) Ὁ πατὴρ τοῦ Ἀριστοτέλους. — 3) Εἷς τῶν τοῦ Ἀριστοτέλους υἱῶν. — 4) Τραγικὸς ποιητὴς σύγχρονος τοῦ Εὐριπίδου, ὃν καὶ λέγεται ἅπαξ νικήσας εἰς τραγικὸν διαγωνισμόν. — 5) Ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας. — 6) Γλύπτης ἐπὶ Πραξιτέλους ἐν Ἀθήναις ἐργαζόμενος (Rang. Ant. Hell. II, Ἀρ. 1178). — 7) Ζωγράφος Θηβαῖος, καὶ ἐν Σικυῶνι ἐργασθεὶς ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, φημιζόμενος διὰ τὴν ταχυγραφίαν του, τὴν χάριν καὶ τὴν δύναμιν τῆς γραφίδος του. Πολλὰ δ' ἔργα αὐτοῦ μνημονεύονται μετ' ἐπαίνων (Πλούτ. π. γυν. πρωτ. Προοίμ. — Cic. Brut. XVIII. — Plin. XXXV, 21, 32. 36. 22. 40, 41. — Vitr. III, Præf. II, 2. — Πλούτ. Τιμολ. ΛΣΤ). — 8) Μαθηματικὸς, ὀπαδὸς τῆς νεοπυθαγορικῆς φιλοσοφίας, ἐκ Γεράσων τῆς Ἀραβίας, ἀκμάσας περὶ τὰ 147 μ. Χ. Αὐτοῦ σώζεται «Ἀριθμητικὴ εἰσαγωγὴ» εἰς βιβλία δύο, καὶ «ἐγχειρίδιον ἁρμονικῆς», ἐπίσης εἰς δύο βιβλία (Meibon, Antiq. mar. script.).

Νικομήδεια, πόλις ἐν Βιθυνίᾳ, ἣν ἵδρυσε Νικομήδης Α', ὀλίγον βορειότερον τῆς ὑπὸ τοῦ Λυσιμάχου κατεδαφισθείσης Ἀστακοῦ, κατὰ τὴν βορειανατολικὴν γωνίαν τοῦ κόλπου Ὀλβίας ἢ Ἀστακοῦ, καὶ κατέστησεν αὐτ πρωτεύουσα τοῦ κράτους, ὡς καὶ

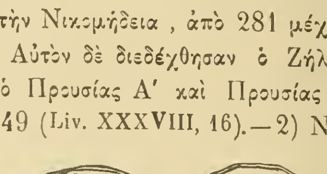

μετὰ ταῦτα ἦν πρωτεύουσα τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπαρχίας. Καὶ αὐτοκράτορες δὲ Ῥωμαῖοι, ὡς ὁ Διοκλητιανὸς καὶ Κωνσταντῖνος ὁ μέγας ἐξελέξαντο τὴν εὐρύχωρον καὶ ὡραίαν ταύτην πόλιν πρὸς διαμονήν των. Πολλάκις ὑπὸ σεισμῶν καταστραφεῖσα, ἀνῳκοδομήθη πάντοτε. Εἰς αὐτὴν ἐγεννήθη ὁ ἱστοριογράφος Ἀρριανός, καὶ ἐν αὐτῇ δηλητηριασθεὶς ἀπέθανεν ὁ Ἀννίβας.

Νικομήδης. Τοῦτο τὸ ὄνομα ἔφερον πολλοὶ βασιλεῖς τῆς Βιθυνίας· 1) ὁ Α', υἱὸς ὁπλαρχηγοῦ τινος ὅστις ἐκαλεῖτο Ζιποίτης, ἐπεκαλέσατο τὴν βοήθειαν Γαλατῶν, οἷς παρε-

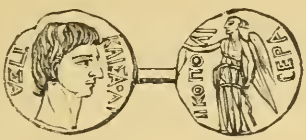
χώρησε τὴν ἐπαρχίαν τῆς Γαλατίας, καὶ δι' αὐτῶν ἐκυρίευσε πᾶσαν τὴν Βιθυνίαν καὶ ἔκτισε τὴν Νικομήδεια, ἀπὸ 281 μέχρι 246 π. Χ. Αὐτὸν δὲ διεδέχθησαν ὁ Ζήλας τῷ 240, ὁ Προυσίας Α' καὶ Προυσίας Β' τῷ 228-149 (Liv. XXXVIII, 16). — 2) Νικομή-

δης Β', ὁ Ἐπιφανής, τύραννος ὠμὸς, ὑποκύψας, ὡς καὶ ὁ πατὴρ του Προυσίας, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς Ῥώμης, συνεμάχησεν ἐπ' ὀλίγον μετὰ τοῦ Μιθριδάτου, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα

διεφώνησε πρὸς αὐτὸν ἕνεκα τῆς κτήσεως τῆς Παφλαγονίας. Ἀπεβίωσε δὲ τῷ 91 π. Χ. (Ἀππ. Μιθρ. 70).—3) Νικομήδης Γ', Φιλοπάτωρ, ἀπεδιώχθη ὑπὸ τοῦ Μιθριδάτου καθ' ὃ ὑποκείμενος τοῖς Ῥωμαίοις, οἷς καί, ἀποθνήσκων, ἐκληροδότησε τὴν χώραν του τῷ 74 π. Χ. (Ἀππ. Μιθρ. Ζ.— Just. XXXVII, 4. XXXVIII 1-5).

Νικόπολις, ἐπωνυμία πόλεων συνεχῶς ἀπαντωμένη. 1) Πόλις κατὰ τὸ στόμιον τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, καὶ Ἀκτία Νικόπολις καλουμένη, εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν ἄκραν τῆς Ἠπείρου. Ἔκειτο δ' ἀπέναντι τοῦ Ἀκτίου, καὶ ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου εἰς μνή-

μην τῆς νίκης αὐτοῦ κατὰ τοῦ Ἀντωνίου, κατακοσμηθεῖσα διὰ λαμπρῶν οἰκοδομῶν, ὧν μία τῶν ἐπισημοτάτων ἦν ναὸς Ἀπόλλωνος, εἰς ὃν ἐπανηγυρίζοντο τετραετηρικαὶ ἑορταί. Ἐν μετέπειτα χρόνοις ἡ Νικομήδεια ἐγένετο ἡ πρωτεύουσα τῆς νοτίας Ἠπείρου καὶ τῆς Ἀκαρνανίας καὶ πόλις ἐλευθέρα. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται κατὰ τὴν παλαιὰν Πρέβεζαν (Στρβ. Ζ, 32).—2) Πόλις τῆς Θράκης πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Νέστου. — 3) Πόλις τῆς κάτω Μοισίας, ὑπ' Ἀδριανοῦ ἱδρυθεῖσα νοτίως τοῦ Δανουβίου.—4) Πόλις τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας κατὰ τὰ μεθόρια τοῦ Πόντου, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Λύκου, ὅστις ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἶριν. Ἐκτίσθη δ' ὑπὸ Πομπηΐου, εἰς μνήμην τῆς νίκης αὐτοῦ κατὰ τοῦ Μιθριδάτου (Στρβ. ΙΒ, 555. — Ἀππ. Μιθρ. 101. 105). — 5) Πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, δυτικῶς τοῦ Δέλτα, ἐπὶ τῆς διώρυχος ἥτις ἀπὸ τοῦ Κανώβου χωρεῖ πρὸς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἐκτίσθη δ' ὑπὸ Αὐγούστου, εἰς μνήμην τῆς τελευταίας νίκης αὐτοῦ κατὰ τοῦ Ἀντωνίου (Στρβ. ΙΖ, 795).

Νικοστράτη, μήτηρ τοῦ Εὐάνδρου (Στρβ.).

Νικόστρατος, 1) Ἀθηναῖος στρατηγὸς ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἦλθεν ἐκ Ναυπάκτου εἰς Κέρκυραν, εἰς βοήθειαν τῆς δημοτικῆς μερίδος, καὶ προλαβὼν ἐματαίωσε τὴν μελετωμένην συγχώνευσιν τῶν φατριῶν (Θουκ. Γ, 75). Μετὰ δὲ τὴν εἰρήνην τοῦ Νικίου, προσβληθέντων τῶν Ἀργείων ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν, ἔσπευσαν, αὐτὸς καὶ ὁ Λάχης, μετ' ἐπικουρικοῦ στρατοῦ εἰς βοήθειάν των (Θουκ. Δ, 19.Ε. 61).—2) Ἀρχηγὸς σώματος Ἀργείων μισθωτῶν Ἀρταξέρξου τοῦ Ὤχου (Διόδ. ΙΣΤ, 44, 47).

Νικόφημος, Ἀθηναῖος, φίλος καὶ συστρατιώτης τοῦ Κόνωνος, ὅστις ἀπελθὼν πρὸς τὸν μέγαν βασιλέα τῆς Περσίας, ἀφῆκεν αὐτόν, μετὰ τοῦ Ἱερωνύμου, ναύαρχον τοῦ ὅλου στόλου. Μετὰ δ ἔτη δὲ τὸν ἐγκατέστησεν ἁρμοστὴν εἰς τὴν νῆσον τῶν Κυθήρων. Τῷ δὲ 389 π. Χ. ὁ Νικόφημος μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ἀριστοφάνους κατεδικάσθησαν εἰς θάνατον, χωρὶς κἂν νὰ τοῖς ἐπιτραπῇ ἀπολογία, πιθανῶς κατηγορηθέντες ἐπὶ προδοσίᾳ, (ἴδ. Λυσίαν ὑπὲρ Ἀριστοφ.).

Νικοχάρης, Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Κυδαθηναιεύς, υἱὸς τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Φιλωνίδου, ποιητὴς καὶ αὐτὸς τῆς μέσης ἀττικῆς κωμῳδίας, ἀντηγωνίσθη κατὰ τοῦ «Πλούτου» τοῦ Ἀριστοφάνους διὰ κωμῳδίας ἐπιγραφομένης «Λάκωνες». Εἰσὶ δὲ γνωστοὶ οἱ τίτλοι ὀκτὼ κωμῳδιῶν αὐτοῦ.

Νίκων, 1) ποιητὴς τῆς μέσης καὶ νέας κωμῳδίας. — 2) Γεωμέτρης καὶ ἀρχιτέκτων, πατὴρ τοῦ Γαληνοῦ, κατὰ τὴν δευτέραν μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα.—3) Συγγραφεὺς βιβλίου «περὶ πολυφαγίας», διδάσκαλος τοῦ Σήξτου Φαβίου.—4) Νεανίας ἐκ Τάραντος, μετ' ἄλλων ὁμηλίκων παραδοὺς τὴν πόλιν εἰς τὸν Ἀννίβαν, εἶτα δ' ὅτε πάλιν ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, γενναίως ἐν τῇ μάχῃ πεσὼν (Liv. XXV, 8. 3. XXVI, 39. XXVII, 16).

Νικωνέα καὶ Νικώνιον, πόλις τῆς εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, ἐπὶ τοῦ Τύρου ποταμοῦ, παρὰ τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ (Ἀρριαν. Περ.).

Νελεύς, κατ' Ὀβίδιον (Met. V, 187) ἀντεραστὴς τοῦ Περσέως εἰς τοὺς γάμους τῆς Ἀνδρομέδας, ἀπολιθωθεὶς ὑπ' αὐτοῦ διὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης.

Νενευΐ, ἴδ. Νῖνος.

Νῖνος, 1) θεωρεῖται ὡς ὁ μετὰ τῆς Σεμιράμιδος ἱδρύσας τὴν Ἀσσυριακὴν μοναρχίαν κατὰ μὲν Κτησίαν περὶ τὰ 2000 π. Χ., ὀρθότερον ὅμως κατὰ τὰ 1273 (Ἡρόδ. Α, 95), ὑφισταμένου ὅμως καὶ ἐκ πολὺ ἀρχαιοτέρων χρόνων κράτους Ἀσσυριακοῦ, ἐκ τῆς παναρχαίου Βαβυλῶνος ἐξαρτωμένου. Ὁ Νῖνος προῆλθε μετὰ τοῦ λαοῦ του ἐκ τῶν στενωμάτων τῆς Ἀσσυρίας, κατέκτησε τὴν Βαβυλωνίαν, τὴν Μηδίαν, τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ τὰς χώρας μέχρι τοῦ Ταναΐδος, ἵδρυσε τὴν πόλιν Νινευῒ εἰς τὸν Τίγριν, καὶ στραφεὶς εἶτα κατὰ τῶν Βακτρίων, κατέβαλε καὶ αὐτοὺς διὰ τῶν ἐμφρόνων συμβουλῶν τῆς Σεμιράμιδος, γυναικὸς τοῦ Μένωνος, ἣν εἶτα αὐτὸς ἐνυμφεύθη, καὶ μικρὸν μετὰ τοῦτο ἀπέθανε μετὰ 52 ἐτῶν βασιλείαν. Ἐβασίλευσε δὲ μετ' αὐτὸν ἡ Σεμίραμις, εἴτε ἐπιτροπεύουσα τὸν υἱόν της Νινύαν, εἴτε ἀποβαλοῦσα αὐτόν. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὑπέταξε τὴν Λιβύαν καὶ τὴν Αἰθιοπίαν, ἔκτισε τὴν Βαβυλῶνα καὶ ἄλλας πόλεις, εἶτα δ' ἐπεχείρησε μεγάλην ἐκστρατείαν κατὰ τῶν Ἰνδιῶν, ἀλλ' ἀπέτυχεν. Ἀπέθανε δὲ, ἤ, κατὰ τοὺς Ἀσιανοὺς μύθους, ἀνελήφθη ἀπὸ τῆς γῆς, ἀφ' οὗ 42 ἐβασίλευσεν ἔτη, καὶ τὴν διεδέχθη ὁ υἱὸς αὐτῆς Νινύας. Κατὰ τὴν παράδοσιν ἡ Σεμίραμις ἐστὶν εὐκλεεστέρα τοῦ Νίνου· ἀλλὰ δυσκόλως δύναται νὰ ἐξευρεθῇ μέχρι τίνος βαθμοῦ ἡ ἔποψις αὕτη, ἥτις ἐν γένει φαίνεται ἱστορικῶς παραδεδεγμένη, ἐστὶν ὅμως καὶ ἀκριβής. Φαίνεται δὲ καὶ αὐτὴ ἡ εἰς Ἰνδίας ἐκστρατεία μὴ οὖσα ἀνυπόστατος. Ὁ Νῖνος ἐλέγετο υἱὸς τοῦ Βήλου (τοῦ Διὸς τῶν Ἀσσυρίων), ἡ δὲ Σεμίραμις θυγάτηρ τῆς Δερκετοῦς, συνδέουσα ἐν ἑαυτῇ πάσας τὰς εἰς τὴν Δερκετὼ καὶ τὴν Ἀστάρτην ἀποδιδομένας ἰδιότητας, πᾶν τὸ ἀγάπην καὶ ἔρωτα ἐξεγεῖρον, ὡς καὶ θάνατον ἐπιφέρον καὶ καταστροφήν. Πάσας τὰς ἡρωϊκὰς πράξεις δι' ὧν ἱδρύθη ἢ ἐξετάθη τὸ Ἀσσυριακὸν κράτος ἀποδίδωσιν ἡ παράδοσις εἰς τοὺς δύο θεωρουμένους θεμελιωτὰς αὐτοῦ, ὥστε εἰς τοὺς διαδόχους αὐτῶν, τοὺς Δερκετίδας, οὐδὲν λόγου ἄξιον ἔργον ἀπεδίδετο πλέον (Just. I, 2). Τῆς Σεμιράμιδος ἐν ἄλλοις ἔργα ἐθεωροῦντο καὶ πᾶσαι αἱ μεγάλαι οἰκοδομαὶ τῆς δυτικῆς Ἀσίας, αἵ τε τῶν Χαλδαίων καὶ αἱ τῶν ἀρχαιοτάτων Περσῶν βασιλέων. Τὸ πλῆθος καὶ μέγεθος τῶν ἡρωϊκῶν πράξεων ἃς ἡ παράδοσις διηγεῖτο περὶ αὐτῆς, ἀνωτέρων ἢ πᾶσαι ὅσαι ἐδόξασαν ἄνδρας ποτὲ, κατέστησεν αὐτὴν ὡς εἰκόνα ἀντίθετον τοῦ Σαρδαναπάλου, τελευταίου βασιλέως τῆς Ἀσσυρίας, ὅστις ἐξελαμβάνετο ὡς θηλυπρεπέστερος πάσης γυναικός. — 2) Νῖνος (ἡ), ἢ Νινευΐ, κατὰ τὴν Ἑβραϊκὴν, ἐν δὲ τῇ Ἀσσυριακῇ γλώσσῃ Νίννα, μία τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ περιφημοτάτων πόλεων τῆς παλαιᾶς Ἀσσυρίας, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τοῦ Τίγρητος, ἀπέναντι τῆς νῦν πόλεως Μοσούλ, οἰκοδομηθείσης ἐξ ἐρειπίων τῆς Νινευΐ. Κατὰ τὴν παράδοσιν ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ Νίνου καὶ τῆς Σεμιράμιδος, καὶ ἦν ἡ καθέδρα τῶν βασιλέων τῆς Ἀσσυρίας ἀπὸ τοῦ 900 π. Χ. Ὁ τελευταῖος αὐτῆς βασιλεὺς Σαρδανάπαλος ὑπέκυψεν ὑπὸ τὸν ἀνδρεῖον Ἀρβάκην, τὸν Μῆδον, καὶ ὑπὸ τὸν διοικητὴν τῆς Βαβυλῶνος Βέλεσυν. Ἐπὶ τῆς πολιορκίας ὑπέστη πιθανῶς ζημίας ἡ πόλις, ἀλλὰ δὲν κατεστράφη ἐντελῶς. Μόνον δὲ κατὰ τὸ 605 π. Χ. ὁ Κυαξάρης κατηδάφισε τὴν μεγάλην καὶ ἰσχυρὰν, εἰ καὶ τῆς Βαβυλῶνος ἐλαττουμένην ταύτην πόλιν, ἀνατρέψας τὴν ἀσσυριακὴν μοναρχίαν (Ἡρόδ. Α, 106). Ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις λόγος πλέον δὲν γίνεται περὶ τῆς Νινευΐ, καὶ ὁ Στράβων μνημονεύει αὐτῆς ὡς πόλεως ἐξαφανισθείσης (Η, 372. 377. ΙΣΤ, 737). Ὡς ἀρχαίαν πόλιν ἀναφέρουσιν αὐτὴν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι συγγραφεῖς (Pl. VI, 13, 16. — Tac. Ann. XII, 13. — Amm. Marc. XVIII, 7, 1. XXII, 6), καὶ οἱ Ἄραβες γεωγράφοι τοῦ μεσαιῶνος ὁμιλοῦσι περὶ τῶν

ἐρειπίων αὐτῆς. Ἀνευρέθησαν δὲ, ἀνηρευνήθησαν καὶ ἐγνώσθησαν ταῦτα δι' ἐπιμελείας νέων περιηγητῶν, ἰδίως τὸ πρῶτον τοῦ ἐν Μοσοὺλ Γάλλου προξένου Βόττα, ἀπὸ τοῦ 1843, τοῦ Ἄγγλου Λαϋάρδου κατὰ τὰ ἔτη 1845 - 1850, τοῦ Γάλλου ἀρχιτέκτονος Πλὰς, τῷ 1852, καὶ τοῦ ἑτέρου Ἄγγλου Σμὶθ, ἐν ἔτεσι 1866-1876, οἵτινες μεγάλας ἐνήργησαν ἀνασκαφὰς περὶ τὴν Νινευί. Ὁ Βόττας ἀνεκάλυψε παρὰ τῷ χωρίῳ Καρσαβὰδ, βορειανατολικῶς τοῦ Μοσοὺλ, τὸ μεγαλοπρεπέστατον μέγαρον τοῦ βασιλέως Σάργωνος ἐκ τοῦ ἔτους 722 π. Χ., εὐρυχωρότατον τετράγωνον, οὗ τὸ ἔδαφος σύγκειται ἐκ μεγάλων πλίνθων ὀπτῶν, ἐφ' ὧν ἀναρίθμητοι εἰσὶν ἐπιτετυπωμέναι σφηνοειδεῖς ἐπιγραφαί. Ὑπ' αὐτὰς δ' ἐστὶν ἐστιβαγμένη λεπτὴ ἄμμος, 6 δακτύλων βάθος ἔχουσα, καὶ ὑπὸ ταύτην ἄλλαι πάλιν πλίνθοι εἰσὶν ἐστρωμέναι. Οἱ δὲ τοῖχοι εἰσὶν ἐπικεκαλυμμένοι ὑπὸ μεγάλων λεπτῶν μαρμαρίνων πλακῶν, ἃς καλύπτουσι γλυφαὶ καὶ ἐπίσης σφηνοειδεῖς ἐπιγραφαί· αὐτοὶ δὲ σύγκεινται ἐξ εἴδους πηλοῦ, προφαινομένου ὑπεράνω ἑκάστης σειρᾶς τῶν πλακῶν. Εἰς ἑκάστην πλευρὰν τοῦ τετραγώνου ὑπῆρχεν ἀνὰ μία ἐπίσημος εἴσοδος, φρουρουμένη ὑπὸ κολοσσιαίου ταύρου ἀνθρωποκεφάλου· αἱ δ' ἐπὶ τῶν τοίχων γλυφαὶ εἰσὶν αἱ μὲν θρησκευτικαί, αἱ δὲ ἱστορικαί, παριστῶσαι πομπὰς, στρατιωτικὰς παρελάσεις, μάχας, πολιορκίας, κτλ. Διακρίνονται δ' οἱ νικηταὶ τῶν ἡττημένων καὶ διὰ τῶν χαρακτήρων τῶν προσώπων καὶ διὰ τῆς ἐνδυμασίας. Ἐν δὲ Νιμρὸδ, εἰς ὀκτὼ ὡρῶν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Μοσοὺλ, ἀνεκάλυψεν ὁ Λαϋάρδος τὰ ἀνάκτορα τοῦ βασιλέως Σενναχερὶβ καὶ τὰ τοῦ Ἐσσαραδῶνος, ὅλως ὅμοια πρὸς τὸ ἐν Κορσαβάδ. Τὸ δεύτερον ὅμως ἀποδείκνυται ἀρχαιότερον τοῦ πρώτου, καὶ πολλοὶ λίθοι ἐξ αὐτοῦ ἀφαιρεθέντες ἐχρησίμευσαν εἰς ἐκείνου τὴν οἰκοδομὴν, τῆς ἔξω ἐνεπιγράφου αὐτῶν ἐπιφανείας στραφείσης πρὸς τὰ ἐντὸς καὶ τὸν πηλὸν, τῆς δ' ἑτέρας διὰ νέων γλυφῶν καὶ ἐπιγραφῶν καλυφθείσης. Οὐδὲ φαίνεται δὲ τὸ ἀρχαιότερον μέγαρον καταστραφὲν συνεπείᾳ κατακτήσεως, διότι οὐδὲν φέρει ἴχνος πυρκαϊᾶς. Εὑρέθησαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πολυπληθέστατα ὅπλα, ἀγγεῖα καὶ παντοῖα σκεύη χαλκᾶ καὶ ἐλεφάντινα· προσέτι δ' ἐν τῷ μεγάρῳ τούτῳ καὶ περιεργότατος ὀβελίσκος ἐκ βασάλτου, ἑπτὰ ποδῶν ὕψος ἔχων καὶ ἐπιγεγλυμμένος διὰ 20 ἀναγλύφων, παριστώντων μάχας, πολιορκίας, ζῷα, ἰδίως ἐλέφαντας, ῥινοκέρους, καμήλους, πιθήκας, καὶ ἀναμιμνήσκοντας τὴν εἰς Ἰνδίας ἐκστρατείαν τῆς Σεμιράμιδος. Αἱ γλυφαὶ αὗται, ὡς καὶ ἄλλαι εὑρεθεῖσαι εἰς τὰ ὄρη τοῦ Κουρδιστὰν, παραβαλλόμεναι μετὰ τῶν περιγραφῶν τοῦ Βηρωσσοῦ (σ. 49), ἀποδεικνύουσι τὴν ταυτότητα τῆς Ἀσσυριακῆς καὶ Βαβυλωνικῆς τέχνης, μὴ καταγομένης ἐξ Ἰνδιῶν ἢ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ δυναμένης νὰ θεωρηθῇ ὡς μητρὸς τῆς Περσικῆς καλλιτεχνίας, ἧς μέχρις ἐσχάτων ἠγνοεῖτο ἡ καταγωγή. Ἴσως δ' ἐπενήργησε κατά τι καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτῆς τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης. Πολλοὶ δὲ, ἰδίως ὁ Ῥόλινσων, ὁ Ἴγξ, ὁ Ὀπὲρτ, ὁ Γροτενφὲνδ, ὁ Ταλβὸτ καὶ ἄλλοι κατέγιναν περὶ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν σφηνοειδῶν ἐπιγραφῶν, καὶ εὗρον τὰς μὲν ἀρχαιοτάτας ἰδεογραφικὰς καὶ δυσαναγνώστους, παμπόλλους ὅμως καὶ φωνητικὰς, ἃς ἀναγινώσκουσιν ἤδη, καὶ αἵτινες ἀποδείκνυνται μὴ οὖσαι ἀρχαιοτέρων χρόνων τοῦ ἡμίσεως τῆς β' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἐξ οὗ πρέπει νὰ ἐξαχθῇ τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἐκ τῶν ἀρχαιότατα καταστραφεισῶν ἀσσυριακῶν πόλεων τινὲς ἀνῳκοδομήθησαν ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις μετὰ τὰς κατακτήσεις τοῦ Ἀλεξάνδρου.

Νενύας, ἴδ. Νῖνος.

Νιόβη, 1) Θυγάτηρ τοῦ Φορωνέως καὶ τῆς νύμφης Λαοδίκης, ἡ σύζυγος τοῦ Ἰνάχου καὶ μήτηρ τοῦ Φορωνέως.—2) Θυγάτηρ τοῦ Ταντάλου καὶ τῆς Πληϊάδος Ταϋγέτης, ἢ τῆς Ὑάδος Διώνης, ἀδελφὴ τοῦ Πέλοπος καὶ σύζυγος τοῦ Ἀμφίωνος, βασιλέως τῶν Θηβῶν. Μήτηρ τέκνων πολυαρίθμων, 6 υἱῶν καὶ 6

θυγατέρων κατά τινας, ἐν ᾧ ἄλλοι ἄλλους λέγουσιν ἀριθμούς, καὶ κομπάζουσα ἐπ' αὐτοῖς,

Νιόβη μετὰ τῆς θυγατρός της.

διότι εἶχε τοῦ πατρός της τὸν ὑπεροπτικὸν χαρακτῆρα, ἐτόλμησε νὰ καυχηθῇ ὅτι ἦν ἀνωτέρα τῆς Λητοῦς, ἐχούσης δύο μόνα τέκνα. Ἐπὶ τούτῳ δ' ὠργίσθησαν ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις, καὶ κατετόξευσαν πάντα αὐτῆς τὰ παιδία. Ἐπὶ ἐννέα ἡμέρας ἔμειναν ἄταφα, διότι ὁ Ζεὺς εἶχεν ἀπολιθώσει τοὺς λαούς· τὴν δεκάτην δ' ἡμέραν τοὺς ἔθαψαν οἱ θεοί. Ἡ δὲ Νιόβη, περὶ τὸ Σίπυλον, εἰ καὶ εἰς βράχον μεταβληθεῖσα καὶ αὐτή, ἐξηκολούθει ὅμως τὴν θλῖψιν ἐντός της αἰσθανομένη (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 602). Καθ' Ὅμηρον ἐφονεύθησαν οἱ Νιοβίδαι εἰς τὸν μητρικὸν οἶκον, κατ' Ἀπολλόδωρον, οἱ μὲν υἱοὶ εἰς τὴν θήραν ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος, αἱ δὲ θυγατέρες ἐν τῷ βασιλικῷ τῶν Θηβῶν μεγάρῳ· κατ' Ὀβίδιον δὲ (Met. VI, 152), οἱ υἱοὶ εἰς τὸ στάδιον τῶν Θηβῶν, αἱ θυγατέρες ἐπὶ τῆς κηδείας τῶν ἀδελφῶν των, καὶ κατ' ἄλλους ἐν Λυδίᾳ. Ἡ δὲ Νιόβη, καθ' ἑτέρους μύθους, μετὰ τὸν θάνατον τῶν τέκνων της, ἔφυγεν ἐκ Θηβῶν πρὸς τὸν πατέρα της Τάνταλον εἰς Σίπυλον, καὶ ἐκεῖ, ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς παρακλήσει, ἀπελιθώθη ὑπὸ τοῦ Διός, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ λίθου ἐξέρρεον πάντοτε δάκρυα (Σοφ. Ἀντ. 823). Καὶ βράχος τῷ ὄντι δείκνυται παρὰ τῇ Σιπύλῳ, ἀνατολικῶς τῆς Μαγνησίας (Τὰς Σουρὲτ τουρκιστὶ λεγομένας), ὅστις ἐξελαμβάνετο ὡς ἡ ἀπολελιθωμένη Νιόβη. Ὁ τάφος δ' αὐτῆς ἐδείκνυτο ἐν Θήβαις. Τῆς τραγικῆς ταύτης παραδόσεως ἐπελήφθη πολλάκις ἡ ποίησις, καὶ ὁ Αἰσχύλος καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἔγραψαν αὐτῆς ἐπώνυμα δράματα. Καὶ ἡ καλλιτεχνία δὲ συνεχῶς ἔλαβεν αὐτὴν ὡς ὑπόθεσιν. Ὁ Φειδίας ἐπειργάσθη αὐτὴν ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Διός, ὁ Πραξιτέλης δὲ ἢ ὁ Σκόπας κατεσκεύασε περίφημον σύμπλεγμα, τὴν αὐτὴν

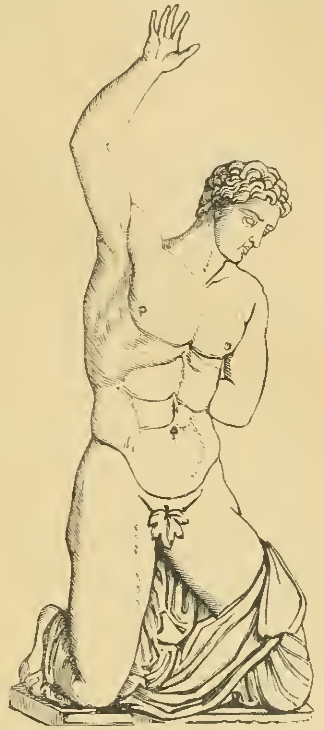
Θυγάτηρ τῆς Νιόβης

καταστροφὴν παριστῶν, μετενεχθὲν δὲ μετὰ ταῦτα εἰς Ῥώμην, καὶ ἐπὶ Πλινίου (XXXVI, 4,8) κατατεθειμένον εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σωσιανοῦ

Νιοβίδης

Ἀπόλλωνος. Τοῦτο, ἂν οὐχὶ αὐτοῦ ἀντίγραφον, ἀνευρέθη ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ τοῦ Ἐσκυλίνου τῷ 1583, καὶ κοσμεῖ σήμερον τὸ μουσεῖον τῆς Φλωρεντίας. Πάντα ὁμοῦ τὰ ἀγάλματα ἦσαν, φαίνεται, δεκατέσσαρα. Ἐκ τῶν ἐνταῦθα παριστωμένων τὰ δύο πρῶτα εἰσὶν ἡ Νιόβη, ζητοῦσα νὰ σώσῃ εἰς τὰς ἀγκάλας της μικρὰν κόρην, τὴν νεωτέραν τῶν θυγατέρων της. Τὸ δεύτερον, μίαν τῶν θυγατέρων, τραπεῖσαν εἰς φυγήν· τὸ τρίτον φεύγων Νιοβίδης, καὶ στραφεὶς καὶ βλέπων πρὸς τὸν καταδιώκοντα αὐτὸν θεόν· τὸ τέταρτον δὲ Νιοβίδης εἰς τὴν ῥάχιν τρωθεὶς, καὶ πεσὼν εἰς τὰ γόνατα. Τὰ διάφορα ὕψη τῶν ἀγαλμάτων φαίνονται ὑποδεικνύοντα ἀετοῦ διακόσμησιν. Ἂν εἰς τὴν σύνθεσιν περιελαμβάνοντο καὶ ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις, ἴσως ἐκεῖνος μὲν ἦν ὁ Βελβεδέριος λεγόμενος, αὕτη δὲ ἡ τῶν Γαβιῶν (Ἴδ. Ἀπόλ-

Νιοβίδης.

λων. Ἄρτεμις). Σύμπλεγμα Νιοβιδῶν εἶδεν ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ὁ Παυσανίας (Α, 21) κατατεθειμένον ἐντὸς τοῦ σπηλαίου τοῦ ὑπερκειμένου τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου ἐν Ἀθήναις, ἴσως ἀντίγραφον ἢ ἐπιτομὴν τοῦ περιφήμου ἐκείνου, οὗ πολλαὶ μιμήσεις ἐγένοντο, ὡς ἀποδεικνύουσιν ἀνευρεθέντα ἀγάλματα.

Νιρεὺς, υἱὸς Χαρόπου καὶ Ἀγλαΐας, ὁ μετὰ τὸν Ἀχιλλέα ὡραιότατος τῶν Ἑλλήνων πρὸ τοῦ Ἰλίου, κατήγετο ἐκ τῆς νήσου Σύμης, τῆς μεταξὺ Κνίδου καὶ Ῥόδου, καὶ εἶχε τρία μόνον πλοῖα ὑπὸ τὰς διαταγάς του. Κατὰ Διόδωρον (Ε, 53) ἦν βασιλεὺς καὶ τῆς Κνίδου. Ἐφονεύθη δὲ ὑπὸ τοῦ Εὐρυπύλου ἢ ὑπὸ τοῦ Αἰνείου.

Νέσαια, ἴδ. Μ ε γ α ρ ί ς.

Νέσαιον πεδίον, ἢ Ν ή σ α ι ο ν. Ἐν

Περαίᾳ, κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Ῥαγιάναν, ἀξιόλογον ἱπποφορβεῖον τοῦ μεγάλου βασιλέως (Ἡρδ. Γ, 106. Ζ, 40. Θ, 10), ἐν ᾧ ἐλεύθεροι περιεφέροντο ὑπὲρ τοὺς 150,000 ἵππους. Καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ἔτι εὗρε μέγαν ἀριθμὸν ἐκεῖ τρεφόμενον (Διόδ. ΙΖ, 40. — Στρβ. ΙΑ, 525).

Νέσυβις, πρωτεύουσα τῆς Μυγδονίας ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, ἐπὶ τοῦ Μυγδονίου ποταμοῦ, 37 μίλια τῆς Τιγρανοκέρτης ἀπέχουσα νοτιανατολικῶς (Tac. Ann. XV, 5), πόλις μεγάλη καὶ πολυάνθρωπος, καὶ ἐπίσημος ἀποθήκη τῶν τῆς Ἀσίας ἐμπορευμάτων. Ἐπὶ τῶν Μακεδόνων ἦν γνωστὴ καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀντιόχεια ἡ Μυγδονικὴ (Πλούτ. Λουκ. ΛΒ). Ὁ Λούκουλλος κατακτήσας αὐτήν, τὴν παρεχώρησε τῷ Τιγράνῃ. Ἐκυριεύθη δ' ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Τραϊανοῦ, καὶ ἐκ τρίτου ὑπὸ τοῦ Λ. Βήρου. Ὁ Σεβῆρος ὠχύρωσεν αὐτὴν εἰς προτείχισμα τοῦ κράτους πρὸς ἀνατολάς· ὑπὸ δὲ τὸν Ἰοβιανὸν ἐπανῆλθεν εἰς τοὺς Πέρσας. Διατηρεῖ δὲ μέχρι τοῦδε ἡ θέσις τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα.

Νῖσος, 1) υἱὸς τοῦ Πανδίωνος (ἢ τοῦ Δηΐωνος, ἢ τοῦ Ἄρεως), ἀδελφὸς δὲ τοῦ Αἰγέως, τοῦ Πάλλαντος καὶ τοῦ Λύκου, βασιλεὺς τῶν Μεγάρων. Εἰς αὐτὸν ἀπεδίδετο ἡ οἰκοδομὴ τῆς εἰς τὸν λιμένα τῶν Μεγάρων πόλεως, ἥτις ἀπ' αὐτοῦ ὠνομάζετο Νίσαια. Ὁ Μίνως κατὰ τῶν Ἀθηνῶν ἐκστρατεύσας, εἶχε καταλάβει τὰ Μέγαρα, καὶ ὁ Νῖσος κατέφυγεν εἰς τὴν Νίσαιαν. Ἀλλ' ἡ θυγάτηρ του Σκύλλα, διηγεῖτο ὁ μῦθος, ὑπ' ἔρωτος πρὸς τὸν Μίνωα καταληφθεῖσα, ἀπέσπασεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ πατρός της μίαν χρυσῆν ἢ πορφυρᾶν τρίχα, ἐξ ἧς ἐξήρτατο ἡ ζωή του, καὶ οὕτως ὁ Νῖσος ἀπέθανε, καὶ ἐκυριεύθη ἡ πόλις. Ὁ τάφος ἐδείκνυτο ἐν Ἀθήναις ὀπίσω τοῦ Λυκείου (Παυσ. Α, 19, 4). Ἀλλ' ὁ Μίνως, τιμωρήσας τὴν Σκύλλαν, τὴν ἔδεσεν εἰς τὴν πρῴραν τοῦ πλοίου του, καὶ τὴν ἔπνιξεν εἰς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον, ἤ, κατ' ἄλλας διηγήσεις, ὑπὸ τοῦ Μίνωος ἐγκαταλειφθεῖσα, ἐπήδησεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐν ᾧ ὁ εἰς ἀετὸν μεταμορφωθεὶς πατήρ της ὥρμα κατ' αὐτῆς, μετεμορφώθη καὶ αὐτὴ εἰς πτηνὸν ἢ ἰχθύν, ὅστις Κιρρὶς ἐλέγετο (Ov. Met. VIII, 8. — Virg. Geor. I, 405. E, VI, 74. Ciris). — 2) Υἱὸς, κατὰ Βιργίλιον (Æ, IX, 176), Ὑρτάκου, ὀπαδοῦ τοῦ Αἰνείου, φίλος τοῦ Εὐρυάλου, μεθ' οὗ συνεφονεύθη ἐπὶ νυκτερινῆς εἰσβολῆς εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Ῥουτούλων.—3) Νέος ἐκ Δουλιχίου, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης (Ὁμ. Ὀδ. ΙΙ, 397. Σ, 126. 412).

Νίσυρος, ἐν τῷ Καρπαθίῳ πελάγει νῆσος ὑψηλή, στρογγύλη καὶ βραχώδης, μεταξὺ Τήλου καὶ Κῶ. Ἡ πρωτεύουσα αὐτῆς, τὸ αὐτὸ ὄνομα φέρουσα, ἔκειτο εἰς τὰ βορειοδυτικά, καὶ τῆς ἀκροπόλεως αὐτῆς ἐρείπια σώζονται. Οἱ κάτοικοι ἦσαν Δωριεῖς τὴν καταγωγήν, ἀλλὰ σύμμαχοι τῶν Ἀθηνῶν, εἰσφέροντες ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου 100 δραχμῶν μηνιαῖον φόρον (Στρβ. Ι, 488).

Νίτητις, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Ἀπρίου (Ἡρδ. Γ. 1).

Νιτιόβρι(ο)γες, λαὸς ἐν Ἀκουϊτανίᾳ, παρὰ τὸν Ὄλτιν, εἰς τὰς δύο ὄχθας αὐτοῦ. Πρωτεύουσα αὐτῶν ἦν τὸ Ἄγινον, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Γαρούμνας. Ἐδύναντο νὰ παρατάξωσι μέχρι πεντακισχιλίων ὁπλιτῶν (Cæs. B. G. VII, 7. 31. 46.—Liv. Ep. LXV).

Νιτρία καὶ Νιτρίας, πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, μεσημβρινῶς τῆς Μαρεώτιδος λίμνης. Εἰς αὐτὴν πρὸ πάντων ἐλατρεύετο ὁ Σέραπις (Στρβ. ΙΖ).

Νίτωκρις, ἴδ. Ναβουχοδονόσωρ.

Νιφάτης, ὑψηλὸν ὄρος τῆς Ἀρμενίας, συνέχεια τοῦ Ταύρου, ἐκτεινομένη μέχρι τῆς Μηδίας (Στρβ.).

Νιψαῖοι, λαὸς θρᾳκικὸς, οἰκῶν ὑπὲρ τὴν Ἀπολλωνίαν καὶ τὴν Μεσημβρίαν, πρωτεύουσαν ἔχων τὴν Νίψαν (Ἡρδ. Δ, 90. — Στφ. Βυζ.).

Νοήμων, υἱὸς Φρονίου, Ἰθακήσιος, ὁ δοὺς τῷ Τηλεμάχῳ τὸ πλοῖον ἐφ' οὗ ἔπλευ-

σεν εἰς Πύλον πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ πατρός του (Ὁμ. Ὀδ. Β. 386. Δ, 630).

Νόθος, ἐν Ἀθήναις ὡς καὶ ἐν Σπάρτῃ νόθοι ἐλέγοντο οὐ μόνον οἱ μὴ ἐκ νομίμου γάμου γεννηθέντες, ἀλλὰ καὶ οἱ μὴ ἐκ πολίτου ὁμοῦ καὶ πολίτιδος. Εἰς τοὺς νόθους, ἀλλὰ πιθανῶς τοὺς ἐκ παρανόμου γάμου, δὲν ἐδίδετο κληρονομία, ἀλλ' ἐπετρέπετο μόνον δῶρόν τι, τὰ νοθεῖα, μὴ ὑπερβαῖνον τὰς 1000 δρ. Οἱ ἐξ Ἀθηναίας καὶ ξένου γεννηθέντες ἦσαν ξένοι· οἱ δ' ἐξ Ἀθηναίου καὶ ξένης, οἷος ὁ Θεμιστοκλῆς, ἦσαν τελειοπολῖται, ἔχοντες κατ' ἀρχὰς καὶ ἴδιον γυμνάσιον, τὸ Κυνόσαργες, εἶτα δ' εἰς πάντα τὰ γυμνάσια εἰσαχθέντες. Ὁ Περικλῆς ἠθέλησε ν' ἀποκλείσῃ αὐτούς· ἀλλ' ὁ νόμος αὐτοῦ περιέπεσεν εἰς ἀχρηστίαν· καὶ ὁ Ἀριστοφῶν τὸν ἀνενέωσε μόνον διὰ τοὺς μετ' Εὐκλείδην (Δμσθ. κ. Νεαίρ. 1350).

Νομάδες, πάντες μὲν ἐν γένει οἱ λαοὶ οἱ μονίμους κατοικίας μὴ ἔχοντες (Πινδ. Πύθ. Θ, 216), ἐν τοῖς μετέπειτα δὲ χρόνοις καὶ ἰδίως οἱ κάτοικοι τῆς Νουμιδίας ἐν τῇ Ἀφρικῇ (Πολύβ.).

Νόμια ὄρη, τὰ μεταξὺ Ἀρκαδίας καὶ Λακωνίας, ἐλέγοντο ὀνομασθέντα κατ' Ἀρκαδικήν τινα νύμφην Νομίαν (Παυσ. Η, 38).

Νόμιος, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος ὡς ἐκτελέσαντος ἔργα ποιμένος (νομῆς) παρ' Ἀδμήτῳ τῷ βασιλεῖ τῶν Φερῶν (Καλλιμ. εἰς Ἀπλ. 47). Προσέτι καὶ τοῦ Ἑρμοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ (Ἀρστφ. Θεσμοφ. 983).

Νομισματική. Τὰ νομίσματα ἦσαν ἐν Ἑλλάδι ἀργυρᾶ, ἢ χρυσᾶ τὰ πολυτιμότερα, ἢ χαλκᾶ τὰ κατωτάτης ἀξίας, δι' ὃ καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον συνήθως ἐλέγετο ἡ ποσότης νομισμάτων, ὡς ἐπίσης καὶ χρήματα. Νομίσματα δ' ὠνομάσθησαν διότι ἡ ἀξία αὐτῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὡρίζετο. Ἐν Σπάρτῃ καὶ εἰς ἄλλα τινὰ μέρη, ἀντὶ τοῦ χαλκοῦ μετεχειρίζοντο καὶ σίδηρον (Ἀρστт. Οἰκον. Β, 2. —Πολυβ. Ζ, 106). Ἔφερον δὲ τὰ νομίσματα τύπον διακρίνοντα αὐτά, καὶ πολλάκις σημεῖον ἐμφαῖνον τὴν ἀξίαν των. Πλὴν τῶν παντοίων μύθων περὶ τῆς τῶν νομισμάτων ἐφευρέσεως (Πολυβ. Θ, 83), ἀπέδιδεν αὐτὴν ἡ παράδοσις (Ἡροδ. Δ, 94. — Ξενοφ. π Πολυβ.) τοῖς Λυδοῖς, ἀλλ' ἔτι κοινοτέρα Φείδωνι, τῷ βασιλεῖ τοῦ Ἄργους, ὅστις ἐλέγετο πρῶτος ἐν Αἰγίνῃ ἀργυρᾶ καὶ χαλκᾶ νομίσματα κόψας, ἐξ οὗ, ἢ ἀληθῶς διότι ἡ Αἴγινα ἦν ἀρχαιότατα κέντρον ἐμπορικὸν, καὶ αἰγιναῖον ἐλέγετο τὸ εἰς αὐτὸν ἀποδιδόμενον σύστημα. Ὁ αὐτὸς δ' ὑπελαμβάνετο καὶ πρῶτος εἰσαγαγὼν τὰ μέτρα καὶ σταθμά. Ἡ ἐποχὴ δὲ καθ' ἣν ἔζησε θεωρεῖται τὸ μέσον τῆς 8ης ἑκατονταετηρίδος π. Χ. (Ἡρδ. ΣΤ, 127.—Ἔφορ. παρὰ Στρβ. Η, 376. — Αἰλ. Π. Ἱ, ΙΒ, 10.—Πολυδ. Ἀνδ.—Παρ. μάρμ. 45. 46). Τὸ δ' ἐν Ἀθήναις κατ' ἀρχὰς ἐπικρατῆσαν σύστημα ἐλέγετο Εὐβοϊκὸν, ἴσως διότι ἐν ἄλλῃ ἐποχῇ ἄλλο ἐμπορικὸν κέντρον ἦτο ἡ Εὔβοια. Ἡ ἀναλογία τοῦ Αἰγιναίου πρὸς τὸ Εὐβοϊκὸν (ἢ ἀρχαῖον ἀττικὸν) νόμισμα ἦν ὡς 6 : 5. Κατέστησε δὲ μετέπειτα ὁ Σόλων τὸ νόμισμα ἔτι μικρότερον, ὥστε ἡ ἀναλογία τοῦ ἀρχαίου (Εὐβοϊκοῦ) πρὸς τὸ νέον ἦν περίπου καὶ 4:3, καὶ 73 δρ. ἐκείνου ἀπετέλουν τὴν νέαν μνᾶν. Ἡ συνήθης νομισματικὴ μονὰς ἦν ἡ ἀργυρᾶ δραχμή· 2 δὲ δραχμαὶ ὠνομάζοντο δίδραχμον ἢ στατὴρ (ἀργυροῦς), καὶ τοιαῦτα ἀπαντῶνται πολλὰ ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων· διπλοῦν δὲ τοῦ διδράχμου ἦν τὸ τετράδραχμον, οἷα μᾶλλον ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις ἐκόπτοντο. Ἑκατὸν δὲ δραχμαὶ ὠνομάζοντο μνᾶ, καὶ ἑξήκοντα μναῖ, ἢ 6000 δραχμαί, τάλαντον. Ὥστε, κατὰ τὴν προσημειωθεῖσαν ἀναλογίαν (4 : 3), «τὸ αἰγιναῖον τάλαντον ἐδύνατο δραχμὰς ἀττικὰς μυρίας» (Πολυδ. Θ, 86). Ὑποδιῃρεῖτο δ' ἡ δραχμὴ εἰς 6 ὀβολοὺς (ἴδ.), οἵτινες, ὡς καὶ τὰ πολλαπλάσια καὶ αἱ ὑποδιαιρέσεις αὐτῶν, ἦσαν, ἐν Ἀθήναις κἂν, κέρματα ἀργυρᾶ, πλὴν τοῦ ἐλάσσονος πάντων, τοῦ 1)8 τοῦ ὀβολοῦ, ὅπερ χαλκοῦς ὠνο-

μάζετο, καὶ ἦν ἐκ χαλκοῦ. Χρυσᾶ δὲ νομίσματα ἦσαν οἱ στατῆρες (ἴδ.), ἔχοντες σταθμὸν ἢ ὁλκὴν δύο δραχμῶν περίπου, καὶ ἀξίαν εἴκοσι ἀργυρῶν. Τὰ ἀρχαιότατα αἰγινητικὰ νομίσματα, ὀγκώδη καὶ οὐχὶ τεχνικῶς ἐξειργασμένα, ἔχουσιν ἐπὶ τῆς μιᾶς ἐπιφανείας χελώνην, ἐπὶ δὲ τῆς ὀπισθίας τὰ ἴχνη τῆς λαβίδος ἐφ' ἧς ἵσταντο ὅτε ἐτυποῦντο· τὰ δ' ἀρχαιότατα ἀττικὰ εἶχον ἔμβλημα βοῦν (Σχολ. Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 236. — Ἐτ. Μ.λ. Ἑκατόμβη.— Πολυδ. 60), ἴσως κατὰ μίμησιν τῶν πρώτων Εὐβοϊκῶν ἐξ οὗ προέκυψε καὶ ἡ παροιμία «βοῦς ἐπὶ γλώττῃ» (Ἡσυχ. Σουίδ.). Ὑπετίθετο δὲ (Πλούτ. Θησ. 25), ὅτι ἔκοψεν αὐτὰ ὁ Θησεὺς, ἐπιχαράξας τὸν Μαραθώνιον ταῦρον ἢ τὸν Μινώταυρον· τὰ δὲ μετέπειτα εἶχον κεφαλὴν Ἀθηνᾶς, καὶ εἰς τὸ ἔμπαλιν, κατ' ἀρχὰς μὲν τῆς λαβίδος τὰ ἴχνη, εἶτα δὲ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀρχαϊκὴν κεφαλὴν Ἀθηνᾶς (τῆς Πολιούχου). Τὰ ἀττικὰ ἐθεωροῦντο ὡς καθαρώτατα καὶ ἀκριβέστατα (Ἀρστφ. Βάτρ. 722.—Ξενοφ. π. Πρσ. Γ, 2), καὶ ἐν τῇ ἀττικῇ νομοθεσίᾳ ὑπῆρχε «γραφὴ διαφθορᾶς νομίσματος», εἴτε ὡς πρὸς τὴν ὁλκὴν, εἴτε ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τοῦ μετάλλου. Ὁ δ' ἁλοὺς κατεδικάζετο εἰς θάνατον (Δημσθ. κ. Τιμόκρ. 765). Μέχρι τοῦδε ἐν τοῖς ἀνευρισκομένοις νομίσμασι τὰ ἀττικὰ σταθμιζόμενα εὑρίσκονται ἔχοντα τὴν ὁλκὴν πολὺ ἀκριβεστέραν ἢ τὰ τῶν ἄλλων πόλεων, καὶ μόνον τόσην ὥστε ἡ ἐκ τῆς ἀρχαιότητος φθορὰ ἀρκεῖ ὅπως ἐξηγήσῃ τὴν διαφοράν. Εἰς τὰς διαφόρους ἑλληνικὰς πόλεις ἐπεκράτει τὸ ἓν ἢ τὸ ἕτερον ἐκ τῶν προμνημονευθέντων νομισματικῶν συστημάτων. Τὸ Αἰγινητικὸν ἦν παραδεδεγμένον ἐν πάσῃ τῇ Πελοποννήσῳ, πλὴν ἴσως τῆς Ἀχαΐας, ἐν τῇ βορείῳ Ἑλλάδι μέχρι Θεσσαλίας, ἐν Μακεδονίᾳ, ἐν Κρήτῃ, καὶ πάσαις ταῖς κατὰ τὸ Αἰγαῖον καὶ ταῖς ἀκταῖς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας δωρικαῖς ἀποικίαις· ὁμοίως δὲ καὶ ἐν Σικελίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ, ἔνθα συνεδυάσθη μετὰ τοῦ ἐγχωρίου, καὶ ἐν Αἰγύπτῳ ἐπὶ τῶν Πτολεμαίων. Ἐν Κορίνθῳ δὲ, καθ' ὃ ἐμπορείῳ πανελληνίῳ, φαίνεται ὅτι ἦσαν παραδεκτὰ καὶ εἰσηγμένα καὶ τὰ τρία συστήματα, διότι εὑρίσκονται δίδραχμα κορινθιακὰ ἔχοντα τὴν αἰγιναίαν ὁλκὴν, ἄλλα τὴν εὐβοϊκὴν, καὶ τὴν μετὰ τὸν Σόλωνα ἀττικήν. Τὸ εὐβοϊκὸν δὲ, ἢ ἀρχαῖον ἀττικὸν σύστημα ἐπεκράτει ἐν Εὐβοίᾳ καὶ ταῖς ἀποικίαις αὐτῆς.

Νομέων, πατὴρ τοῦ Ἀμφιμάχου, ἡγεμόνος τῶν Καρῶν ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 871).

Νομογράφοι, δύο ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν ἐκλεχθέντες ἐπὶ Ῥωμαίων, τῷ 205 π. Χ. ὡς νομοθέται, ἀλλ' ἐντελῶς ἀποτυχόντε (Πολύβ. ΙΓ, 1).

Νομοθεσία, ὁ κατ' ἀρχὰς τὰς ἑλληνικὰς πολιτείας διέπων νόμος ἦν ὁ φυσικὸς, κατ' Εὐριπίδην (Βάκχ. 803) «νόμιμον ἀεὶ φύσει πεφυκὸς», καὶ οἱ ἐκ τῆς ἀγωγῆς καὶ τῶν ἐθίμων πηγάζοντες «ἄγραφοι νόμοι». Καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς θεοὺς ὑπῆρχεν ὑπέρτατος νόμος, ἡ «ἀνάγκη». Ὁ τὴν δικαστικὴν δ' ἐξουσίαν ἐξασκῶν, καὶ ἐπομένως τοὺς νόμους ἐκείνους ἑρμηνεύων καὶ ἐφαρμόζων, ἦν ὁ βασιλεὺς, φυσικῷ τῷ λόγῳ αὐθαιρέτως, καὶ τοὺς «ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας» περὶ ἑαυτὸν συγκαλῶν μόνον ἵνα ἀκούσῃ τὰς συμβουλάς των, τὸν δὲ λαὸν ἵνα τῷ γνωστοποιῇ τὰς ἀποφάσεις του. Κατ ὀλίγον δ' ὑπὸ τὴν σύγκρουσιν τῶν ἀλληλομάχων παθῶν καὶ συμφερόντων ἀνετράπη τὸ πρῶτον τοῦτο πατριαρχικὸν σύστημα, καὶ ἀπῃτήθησαν ὡρισμένοι νόμοι, οἵτινες νὰ συνέχωσι καὶ συναρμολογῶσι τ' ἀντίθετα στοιχεῖα, νὰ διαγράφωσι τὰ πρὸς ἀλλήλους καθήκοντα, καὶ ν' ἀπονέμωσι τοῖς πᾶσι τὰ ἴσα, πλὴν τῶν τάξεων ὅσαι (ὡς οἱ δοῦλοι καὶ οἱ περίοικοι) δὲν ἐδικαιοῦντο εἰς ἰσονομίαν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐξελέγετο συνήθως ἓν ἄτομον, ἀπολαῦον τῆς κοινῆς ἐμπιστοσύνης, εἷς ἐκ τῶν λεγομένων «σοφῶν», («συνετοί τινες καὶ νομοθετικοὶ», Διογ. Λαέρτ. Α, 40), καὶ εἰς αὐτὸν ἀνετίθετο τῶν νόμων ἡ σύνταξις. Τοιοῦτοι ἦσαν Πιττακὸς ὁ Λέσβιος, Φείδων ὁ Ἀργεῖος, Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, Βίας ὁ Πριηνεὺς, Λυκοῦρ-

γος ἐν Σπάρτῃ, καὶ ὁ τοὺς νόμους αὐτοῦ μεταρρυθμίσας Χείλων, ὁ Μίνως ἐν Κρήτῃ, Δράκων καὶ Σόλων ἐν Ἀθήναις, παρὰ τοῖς Ἐπιζεφυρίοις δὲ Λοκροῖς ὁ Ζάλευκος, ἐν Κατάνῃ ὁ Χαρώνδας, εἰς οὓς πάντες οἱ συμπολῖται αὐτῶν ἐνεπιστεύθησαν τὴν σύνταξιν πολιτεύματος καὶ νομοθεσίας, ἢ τὴν μεταρρύθμισιν τῆς ὑφισταμένης (ἴδ. καὶ Αἰσυμνήτης). Τινὲς αὐτῶν συνέταττον τοὺς νόμους των διὰ στίχων, ὡς ὁ Χαρώνδας τὰ «Σκόλια», ἵνα εὐχερῶς ἀπομνημονεύωνται. Ὁριστικὴ δὲ νομοθεσία ἅπαξ εἰσαχθεῖσα δυσκόλως μετεβάλλετο δι' εἰσαγωγῆς νόμων νέων, θεωρουμένη πολλάκις ὡς θεόδοτος, ὡς ἡ τοῦ Μίνωος (Παυσ. Γ, 4, 4), ἡ τοῦ Λυκούργου, κυρωθεῖσα ὑπὸ χρησμοῦ· μόνον δ' ἐπὶ τῆς ἠθικῆς παρακμῆς ἐν Ἀθήναις ἤρξατο τῆς ἐκκλησίας ἡ αὐθαιρεσία ἀνατρέπουσα δι' ἰδίων ψηφισμάτων τοὺς ὑφισταμένους νόμους, ἐν ᾧ, κατὰ τὴν Σολώνιον νομοθεσίαν τὰ ψηφίσματα τῆς ἐκκλησίας ἴσχυον ἐπὶ ἓν μόνον ἔτος, κατὰ τὴν πρώτην δ' ἐτησίαν συνεδρίασιν αὐτῆς ἐπετρέπετο μόνον νὰ καταδεικνύηται εἴ τις ὑπῆρχεν ἔλλειψις καὶ ἀναγκαία διόρθωσις εἰς τοὺς νόμους, καὶ ἡ πρότασις παρεπέμπετο τότε εἰς τοὺς νομοθέτας, οἵτινες διὰ κλήρου ἐξελέγοντο ἐκ τῶν Ἡλιαστῶν εἰς ἀριθμὸν ἄλλοτε ἄλλον κατὰ τὴν ἀνάγκην, προεδρευόμενοι ὑπὸ πέντε συνδίκων, οὓς ἐξέλεγεν ἡ ἐκκλησία εἰς ὑπεράσπισιν τοῦ νόμου, καὶ διεξῆγον τὴν ὑπόθεσιν κατὰ τοὺς τύπους τῆς συνήθους διαδικασίας (ἴδ. Ἐκκλησία). Ὁσάκις περὶ ἀντικειμένου τινὸς ἔλειπε νόμος, οἱ ἡλιασταὶ ὤμνυον νὰ δικάζωσι «γνώμῃ τῇ δικαιοτάτῃ» (Πολυδ. Η, 122). Σολώνιοι δ' ἐξηκολούθουν λεγόμενοι οἱ νόμοι ἐν Ἀθήναις καὶ ὅσοι ἔτι κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον μεταγενεστέρως μετερρυθμίσθησαν, διότι ὁ Σόλων δὲν ἠξίωσε νὰ καταστήσῃ τοὺς νόμους αὐτοῦ ὁριστικοὺς καὶ ἀμεταρρυθμίστους, ἀλλ' ἐζήτησε τὴν ἐπὶ δεκαετίαν μόνον ἀμετάβολον τήρησιν αὐτῶν, ἐν ᾧ ὁ Λυκοῦργος λέγεται ἐπιβαλὼν αὐτὴν μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς του, καὶ ἀναχωρήσας ἵνα μὴ ἐπιστρέψῃ, εἰς δὲ τοὺς νέους ἐπ' αὐστηρᾷ ποινῇ ἀπαγορεύσας αὐτῶν τὴν κατάργησιν. Περὶ δὲ τοῦ Χαρώνδα καὶ τοῦ Ζαλεύκου μνημονεύεται ὅτι καὶ θάνατον ὥρισαν κατὰ τοῦ πειρασομένου νὰ εἰσαγάγῃ καὶ νόμους καινούς. Ἐν Ἀθήναις δὲ, κατὰ τῶν ὑποβαλλόντων εἰς τὸν δῆμον πρότασιν ἀντιβαίνουσαν εἰς τοὺς κειμένους νόμους ὑπῆρχεν ἡ «Γραφὴ παρανόμων». Ἐν γένει δὲ, αἱ νομοθετικαὶ προτάσεις πρὶν ἢ κριθῶσι καὶ κυρωθῶσιν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, ἔπρεπε πρῶτον ν' ἀποφασισθῶσιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς διὰ προβουλεύματος. Ὁ Λυκοῦργος ἤθελε τοὺς νόμους του ἀγράφους, καὶ μόνον ἐγγεγραμμένους εἰς τὰς καρδίας τῶν πολιτῶν. Συνήθως ὅμως οἱ νόμοι ἐπεγράφοντο, εἰς γνῶσιν πάντων, ἐπὶ μαρμαρίνων στηλῶν, ἐν Ἀθήναις δ' ἦσαν γεγραμμένοι ἐπὶ τριγωνικῶν καὶ στρεφομένων ἀξόνων, ἐν τῇ Ἀκροπόλει, ὅθεν μετηνέχθησαν ἔπειτα εἰς τὸ πρυτανεῖον· τὰ δὲ πρωτότυπα ἐτηροῦντο μετὰ τῶν λοιπῶν ἀρχείων ἐν τῷ Μητρῴῳ τῷ ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν. Μετὰ δὲ τοὺς Τριάκοντα, ἐπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος, μετερρυθμίσθη ἡ ἐπὶ τῶν δεινῶν περιπετειῶν πολλαχῶς ἀνατραπεῖσα ἀττικὴ νομοθεσία, καὶ οἱ νέοι νόμοι ἀνεγράφησαν εἰς τὴν Ποικίλην Στοάν. Εἰς τὰς δίκας οἱ διάδικοι ἔφερον καὶ παρουσίαζον εἰς τοὺς δικαστὰς τοὺς νόμους ἢ τὰ μέρη αὐτῶν ὅσα ἐνόμιζον αὐτοῖς συμφέροντα· ὁ παρουσιάζων δὲ «νόμον οὐκ ὄντα» ἐτιμωρεῖτο διὰ θανάτου (Δμσθ. Κ. Ἀριστογ. 807). — Ἐν Ῥώμῃ μνημονεύονται νόμοι ἤδη καὶ τοῦ Ῥωμύλου· ἀλλ' ὡς πρῶτος νομοθέτης κυρίως θεωρεῖται ὁ Σέρβιος Τούλλιος. Μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν βασιλέων συνέταξε, τῷ 450 π. Χ. ἡ Δεκανδρία τοὺς δώδεκα πίνακας τῶν νέων νόμων. Οἱ Λικίνιοι νόμοι (366 π. Χ.) ἐξησφάλισαν εἰς τὸν λαὸν τὴν ἰσοπολιτείαν. Οἱ Γράκχοι (134-121 π. Χ.) ἀπεπειράθησαν περαιτέρω φιλελευθέρων μεταρρυθμίσεων. Μετά τινας δὲ διατάξεις ὑπὸ τοῦ Σύλλα εἰσαχθείσας ὑπὲρ τῆς ἀριστοκρατίας, ἀνετέθη, τῷ 52 π. Χ., εἰς τὸν Πομπήϊον ἡ σύνταξις νέων νόμων,

καὶ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων τέλος εἰσήχθησαν οἱ νέοι τῷ μοναρχικῷ συστήματι ἀνταποκρινόμενοι, ἢ μᾶλλον ἐκ τῆς αὐθαιρεσίας τοῦ αὐτοκράτορος ἐξαρτώμενοι νόμοι, μέχρις οὗ ὁ Ἰουστινιανὸς συνηρμολόγησε καὶ συνέταξε τέλος νομοθεσίαν κανονικήν, ἥτις κατέστη ἡ βάσις τῶν μεταγενεστέρων νομοθεσιῶν.

Νόμος, 1) Ἴδ. Νομοθεσία. — 2) ἴδ. Μουσική. — 3) Ἀρχαιότατος μουσικὸς τρόπος ἢ μελῳδία παρὰ Δωριεῦσιν, ᾠδὴ εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, μάλιστα ὑπὸ κιθάρας ἢ αὐλοῦ συνοδευομένη, ἄνευ δ' ἀντιστροφῶν ἀλλὰ πᾶσα συνεχῶς ᾀδομένη. Αὕτη ἀπετέλει τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ Πυθίου μουσικοῦ ἀγῶνος.

Νομὸς, ἡ χωρογραφικὴ διάκρισις ἐν Αἰγύπτῳ, ἐλέγετο εἰσαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σεσώστριος, ὅστις τὰς 3 ἐπαρχίας διήρεσεν εἰς 36 νομούς, ἐξ ὧν 10 ἀπετέλουν τὴν Ἄνω Αἴγυπτον, ἄλλοι τόσοι τὴν Κάτω, καὶ 16 τὴν Μέσην. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἠλλοιώθη ὁ ἀριθμός. Ἐκαλοῦντο δὲ Νομάρχαι οἱ διοικηταὶ αὐτῶν καὶ οἱ τῶν φόρων εἰσπράκτορες.

Νομοφύλακες, ἀρχὴ τὸ αὐτὸ ὄνομα, ἀλλὰ διάφορον δικαιοδοσίαν ἔχουσα εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Ἑλλάδος. 1) Ἐν Σπάρτῃ καὶ ἄλλαις Δωρικαῖς χώραις, πολλαχοῦ παρὰ Λοκροῖς, ἐν Βυζαντίῳ, κτλ. οἱ ἐν ταῖς συνελεύσεσιν ἐπαγρυπνοῦντες εἰς τὴν τήρησιν τῶν νόμων, οἵτινες ἦσαν ἄγραφοι, καὶ εἰς τὴν κατ' αὐτοὺς συμπεριφορὰν τῶν μελῶν αὐτῶν. —2) Ἐν Ἀθήναις ἀρχὴ ἑπταμελής, τὸ πρῶτον δ' ὡς φαίνεται ἐγκατασταθεῖσα ἐπὶ Ἐφιάλτου, ὅστις ἀφαιρέσας ἀπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἣν ἕως τότε ἐξήσκει ὑπερτάτην ἐπιτήρησιν τῆς κυβερνήσεως, ἀνέθετο εἰς τοὺς Νομοφύλακας τὴν ἐπαγρύπνησιν καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς Βουλῆς, τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου καὶ τῶν δημοσίων λειτουργῶν, πρὸς ἀκριβῆ τῶν νόμων τήρησιν. Πιστεύεται δ' ὅτι, ἐπὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως, Νομοφύλακες ὠνομάσθησαν οἱ Ἕνδεκα, ἢ ὅτι ὁ Δημήτριος συνέστησεν ἐκ νέου τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἥτις πρὸ αὐτοῦ ἐπ' ὀλίγον μόνον χρόνον εἶχε διατηρηθῇ. —3) Ἐν Κερκύρᾳ ἐδίδετο αὐτοῖς λόγος τῶν δημοσίων δαπανῶν, ὡς ἀλλαχοῦ τοῖς εὐθύνοις καὶ λογισταῖς.

Νόννος, ἴδ. Ἔπος.

Νόστις, ποιήτρια ἐκ Λοκρῶν, περὶ τὰ 320-300 π. Χ. εἰς τὸν κανόνα τῶν ἐννέα λυρικῶν ποιητριῶν (τῶν ἐννέα Μουσῶν) περιληφθεῖσα. Δώδεκα ἐπιγράμματα αὐτῆς σώζονται.

Νόστος, ἴδ. Ἔπος.

Νότιον, παράλιος πόλις τῆς ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ Αἰολίδος, ἐπὶ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου· εἶτα ἐπίνειον τῆς Κολοφῶνος (Θουκ. Γ, 34. —Ξεν. Ἑλλ. Α, 3, 4).

Νότος, υἱὸς Ἀστραίου καὶ Ἠοῦς, εἷς τῶν τεσσάρων πρώτων ἀνέμων (Ἡσίοδ. Θεογ. 378).

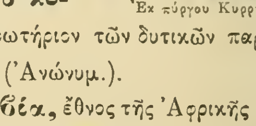
Ἐκ πύργου Κυρρήστου.

Νότου κέρας, ἀκρωτήριον τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς Ἀφρικῆς (Ἀνώνυμ.).

Νουβία, ἔθνος τῆς Ἀφρικῆς ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ, πρὸς τῇ νήσῳ Μερόῃ, πολλὰ περιλαμβάνον βασίλεια. Ναῦβαι δὲ ἦν ἔθνος ἐκείνου συγγενές, ἡ παρέκτασις ἀνατολικῶς τοῦ Νείλου, μέχρι τοῦ Ἀραβίου κόλπου (Πτολεμ.).

Νούδιον, πόλις τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, γνωστὴ μόνον ἐκ τοῦ Ἡροδότου (Δ, 148).

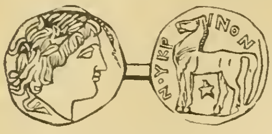
Νουκερία, 1) πόλις τῆς κάτω Ἰταλίας, ἐν τοῖς νοτίοις τῆς Καμπανίας, καὶ Ἀλφατέρνα καλουμένη, ἐπὶ τῆς Ἀππίας ὁδοῦ

Τῆς Καμπανίας.

καὶ τοῦ Σάρνου ποταμοῦ. Καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων, εἶτα πάλιν ἀνῳκοδομήθη καὶ ἀνέθαλε (ν. Nocera). Λιμὴν αὐτῆς ἦν ἡ

Πομπηΐα (Liv. VII, 3. IX, 41. — Tac. Ann. XIII, 31). — 2) Πόλις τῆς Ὀμβρικῆς, Κουμελλαρία ἐπικαλουμένη, ἐπὶ τῆς Φλαμινίας

Τῆς Οὐμβρικῆς.

ὁδοῦ (ν. ἐπίσης Nocera) (Στρβ.). — 3) ἢ ἴσως μᾶλλον Λουκερία, πόλις ἐπίσημος τῆς Ἀπουλίας ἐν Ἰταλίᾳ, κτισθεῖσα 400 ἔτη πρὸ τῆς Ῥώμης (Στρβ.), κατεδαφισθεῖσα δ' ὑπὸ σεισμοῦ ἐπὶ Νέρωνος (ν. Lucera). — 4) Πόλις βορείως τῆς Ἰταλίας, ἐν τῇ ἐντὸς τοῦ Πάδου Γαλλίᾳ, τῇ Ἑλβετίᾳ (ν. Lucerne).

Νουμαντία, ἡ περιφημοτάτη τῶν πόλεων τῆς Κελτιβηρίας ἐν Ἱσπανίᾳ, πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Δουρίου ἐπὶ ὑψηλῶν καὶ τοσοῦτον δυσπροσπελάστων κρημνῶν ἐκτισμένη, ὥστε εἰ καὶ εἶχε περιφέρειαν 24 σταδίων, ἐδύνατο νὰ μένῃ ἀτείχιστος. Ἐκυρίευσε δ' αὐτὴν ὁ Σκιπίων μετὰ πολιορκίαν 15 μηνῶν (Στρβ. Γ. 162. ΣΤ. 287. — Ἀππιαν. Ἱππ. π. ΣΤ, 48-98. - Cic. Off. I, 11). Λείψανα αὐτῆς ὑποτίθενται σωζόμενα παρὰ τῇ πόλει Σορίᾳ.

Νουμᾶς Πομπήλιος, Σαβῖνος, δεύτερος βασιλεὺς τῆς Ῥώμης, τὸν Ῥωμύλον διαδεχθείς, εὐσεβής, σοφὸς καὶ δίκαιος, νόμους θεὶς εἰς τὴν Ῥώμην (ὅθεν ἴσως καὶ τὸ ὄνομα), ναοὺς ἐγείρας τοῖς θεοῖς καὶ τὰ τῆς λατρείας κανονίσας, συνετέλεσε πρῶτος εἰς τὸν ἐξευγενισμὸν τῶν Ῥωμαίων. Περὶ αὐτοῦ ἐμυθεύετο ὅτι ἐν σπηλαίῳ τῷ ἔδιδε τὰς συμβουλάς της καὶ τὸν ἐνέπνεεν ἡ νύμφη Ἐγερία, καὶ ὅτι ἦν ἔμπειρος τῆς Πυθαγορείου φιλοσοφίας. Προσέτι ἐπιστεύθη ὅτι τῷ 181 π. Χ. ἀνεσκάφη ὁ τάφος του, καὶ εὑρέθησαν ἐν αὐτῷ συγγράμματα τοῦ Νουμᾶ, ἀφορῶντα τὰ τῆς θρησκείας (Πλουτ. Νουμ. — Διον. Ἁλικ. Β, 57. — Liv. I, 17. XL, 29).

Νουμήνιος, 1) Φιλόσοφος τῆς νεοπλατωνικῆς σχολῆς ἐξ Ἀπαμείας τῆς Συρίας, ἀκμάσας περὶ τὰ 150 μ. Χ. Ὁ Πλωτῖνος ἐξετίμα καὶ ἐπωφελήθη τὰ ἔργα αὐτοῦ, ὁ δ' Εὐσέβιος διετήρησε πολλὰ αὐτοῦ ἀποσπάσματα περὶ Πλάτωνος καὶ τῶν αὐτοῦ δογμάτων. — 2) Ἀλέξανδρος Ν., σύγχρονος τοῦ προμνησθέντος. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται σύγγραμμα «περὶ τῶν τῆς διανοίας σχημάτων». — 3) Μαθητὴς τοῦ ἰατροῦ Διευχοῦς, ἐξ Ἡρακλείας, ἔγραψεν «Ἁλιευτικὸν», περὶ ἰχθύων, καὶ ἴσως καὶ «Θηριακά». — 4) Στρατηγὸς Ἀντιόχου τοῦ Μεγάλου, ἐνίκησε τῷ 220 π. Χ. τοὺς Πέρσας κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν. — 5) Πρέσβυς τῶν Πτολεμαίων Φιλομήτορος καὶ Φύσκωνος εἰς Ῥώμην, τῷ 167 π. Χ. (Πολβ. Λ, Η). — 6) Δύο Σικελοὶ κατὰ τοῦ Οὐήρρου μαρτυρήσαντες (Cic. Verr. III, 23, 57. IN, 51, 113).

Νουμήτωρ, υἱὸς Πρόκα τοῦ βασιλέως τῆς Ἄλβης, ἐξωσθεὶς τῆς ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ νεωτέρου του ἀδελφοῦ Ἀμουλίου, ἀλλ' ἐγκαταστὰς αὖθις εἰς αὐτὴν ὑπὸ τῶν ἐγγόνων του Ῥωμύλου καὶ Ῥέμου (Πλούτ. Ῥωμ. Γ, Ζ-Θ. — Διον. Ἁλικ. Α, 71. 78. — Liv. I, 3. 5. 6). Νομήτωρ καὶ Νεμήτωρ παρὰ Στράβωνι καὶ Ἀππιανῷ.

Νουμιδία, παρ' Ἕλλησι πολλάκις Νομαδία ἢ Νομαδικὴ καλουμένη (ἡ ν. Ἀλγερία), ὡρίζετο πρὸς ἀνατολὰς ὑπὸ τῆς Καρχηδονίας, μέχρι τοῦ ποταμοῦ Τούσκα· πρὸς νότον ὑπὸ τῆς Γαιτουλίας καὶ τῆς μεσογείου Λιβύας· πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῆς Μαυριτανίας, μέχρι τοῦ ποταμοῦ Ἀμψάγα, ἢ, ἀρχαιότερον, τοῦ Μουλούχα· πρὸς βορρᾶν ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης. Διέσχιζον δὲ τὴν χώραν αἱ παρεκτάσεις τοῦ Ἄτλαντος, ἐγκλείουσαι κοιλάδας εὐφορωτάτας. Μνημονεύονται δ' αὐτῆς ἀκρωτήρια ἡ Ἵππου ἄκρα (ν. Γάρδα), τὸ Τρέτον (ν. Σεββά)· ποταμοὶ δὲ ὁ Ἀρμονιακὸς, ὁ Ῥουβρικάτος, ὁ Ἀμψάγας. Ὁ λαὸς, διαιρούμενος εἰς τοὺς Μασσυλίους, ἀνατολικῶς τοῦ Ἀμψάγα, καὶ τοὺς Μασσαισυλίους, δυτικῶς αὐτοῦ, ἴσως ἀσιατικῆς καταγωγῆς, συνέκειτο κυρίως ἐκ νομάδων

ποιμαντικῆς τάξεως, ἀρίστων ἱππέων. Εἰς πόλεις δ' ἐξώρας συνῳκίσθη, καὶ ἐξ αὐτῶν διάφοροι μνημονεύονται ἐπὶ Ῥωμαίων, τῆς χώρας καταστάσης ἐπαρχίας Ῥωμαϊκῆς ἐπὶ Ἰουλίου Καίσαρος.

Νουραγοί. Οὕτω λέγονται (Nuraghes) ἐν Σαρδηνίᾳ οἰκοδομήματά τινα πανάρχαια ἐκεῖ ἀνευρεθέντα, στρογγύλα ἐκ λίθων ἀκατεργάστων, μὴ διὰ πηλοῦ συγκεκολλημένων, προεχόντων δ' ἐπαλλήλως ὡς οἱ τῶν θησαυρῶν ἐν Μηκύναις καὶ ἀλλαχοῦ. Ἔχουσι δὲ καὶ ὕψος 30-50', ἀλλὰ κατὰ τοῦτο διαφέρουσι τῶν θησαυρῶν, ὅτι σύγκεινται ἐκ δύο ἢ τριῶν ἐπαλλήλων ᾠοειδῶν δωματίων, κοινωνούντων δι' ἐσωτερικῆς μικρᾶς ἀναβάθρας πρὸς τῷ τοίχῳ. Καὶ ἐνίοτε μὲν εἰσὶ μεμονωμένοι, ἐνίοτε δὲ ἐγκλείονται πολλοὶ ὁμοῦ ἐντὸς ἑνὸς περιτειχίσματος. Ἀγνοεῖται ἂν ἦσαν πανάρχαιοι κατοικίαι, ἢ ἄν, ὥς τινες ὑπέθεσαν, τάφοι. Πιθανώτατα δ' ἦσαν οὗτοι οἱ κατὰ τὴν παράδοσιν (Ψ. Ἀρσττλ. π. Θαυμ. Ἀκ. 104) ὑπὸ τοῦ Δαιδάλου ἐνταῦθα ἀνεγερθέντες θόλοι κατὰ τὸν ἀρχαῖον ἑλληνικὸν τρόπον.

Νουρσία, πόλις τῆς Ἰταλίας, ἐπὶ τῶν Σαμνιτικῶν ὀρέων, πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ ποταμοῦ Νάρ. Ἐν αὐτῇ ἐγεννήθη ὁ Σερτώριος (Πλούτ. Σερτ. Β), καὶ ἡ μήτηρ τοῦ αὐτοκράτορος Βεσπασιανοῦ (Suet. Vesp. I). (v. Norcia).

Νυκτεύς, 1) υἱὸς τοῦ Χθονίου καὶ πατὴρ τῆς Ἀντιόπης (Ἀπολλόδ. Γ, 5), ἄρξας ἐν Θήβαις ὡς ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως Λαβδάκου (Παυσ.) ἢ ἄλλως, κατ' αὐτὸν πάλιν τὸν Ἀπολλόδωρον (Γ, 10), υἱὸς Ὑριέως, ἔγγονος τοῦ Ποσειδῶνος, ἀδελφὸς τοῦ Λύκου καὶ πατὴρ τῆς Ἀντιόπης (ἴδ. Ἀμφίων). — 2) Πατὴρ τῆς Καλλιστοῦς (Ἀπολλόδ. Γ, 8, 2).

Νυκτηΐς, θυγάτηρ τοῦ Νυκτέως (ἴδ.), ὡς ἡ τοῦ Πολυδώρου γυνὴ καὶ μήτηρ τοῦ Λαβδάκου (Ἀπολλόδ. Γ, 5, 5).

Νύκτιμος, ὁ νεώτατος τῶν υἱῶν Λυκάονος τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας, ὃν μόνον τῶν ἄλλων, μεσιτείᾳ τῆς Γῆς, δὲν ἐκεραύνωσεν ὁ Ζεύς. Διεδέχθη δὲ τὸν πατέρα του εἰς τὸν θρόνον ἐπὶ τοῦ κατακλυσμοῦ τοῦ Δευκαλίωνος (Ἀπολλόδ. Γ, 8, 1). Ἴδ. Λυκάων.

Νυμφαγωγός, ἴδ. γάμος.

Νύμφαι, παρθενικαὶ θεότητες κατωτέρας τάξεως, προσωποποιήσεις τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως αἵτινες τὰ πάντα ῥυθμίζουσι καὶ συνέχουσιν. Ὑπετίθεντο δ' οἰκοῦσαι οὐχὶ ἐν οὐρανῷ, ἀλλ' ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς τὰ αὐταῖς καταγενεμημένα ὄρη καὶ δάση, πεδία, κοιλάδας καὶ σπήλαια, κρήνας καὶ ποταμούς. Ἐνίοτε ὅμως ἀνέβαινον καὶ εἰς τὸν Ὄλυμπον, ἵνα παρευρεθῶσιν εἰς τῶν θεῶν τὰς συνελεύσεις (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 8). Καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Ζ, 120. Υ, 8. Ὀδ. Ζ, 123. Ρ, 240)· αἱ Νύμφαι, θυγατέρες τοῦ Διός, τὰ ἄλση, τὰ πεδία, τὰς πηγὰς οἰκοῦσαι, ἐνήργουν ὡς πνεύματα ἀγαθοεργά, εἰ καὶ οὐχὶ ἀμέσως μετὰ τῶν μερῶν ἐκείνων συνεχόμενα. Ἔζων δ' ἀνεξάρτητοι καὶ ἐλεύθεραι, ἐθήρευον, εὐθύμως ἐχόρευον, ὕφαινον ἐντὸς τῶν σπηλαίων των, ἐφύτευον δένδρα καὶ ἐβοήθουν τοὺς ἀνθρώπους παντοίως. Πολλάκις συνοδεύουσι τινὰ τῶν μεγάλων θεοτήτων, ὡς συνεχῶς τὴν θηρευτὴν Ἄρτεμιν (Ὁμ. Ὀδ. Ζ, 105. Ι, 154. Μ, 318. Ν, 107). Εἰς χωρίον τι τοῦ Ὁμήρου (Ὀδ. Κ, 350), ὃ ὅμως ὑπό τινων ὡς νεώτερον θεωρεῖται, λέγεται ὅτι αἱ Νύμφαι γεννῶνται ἐκ πηγῶν, ποταμῶν καὶ δασῶν, ἐν ᾧ συνήθως λέγονται τοῦ Διὸς θυγατέρες. Ὥστε κατὰ τοῦτο ἡ ὕπαρξις αὐτῶν θὰ συνεδέετο μετὰ τῶν φθαρτῶν τούτων ἀντικειμένων, καὶ μετ' αὐτῶν θὰ παρήρχετο. Καὶ τῷ ὄντι αὕτη ἦν μεταγενεστέρως ἡ ἀντίληψις περὶ τῶν Δρυάδων, αἵτινες οὔτε μετὰ τῶν θνητῶν οὔτε μετὰ τῶν ἀθανάτων κατηριθμοῦντο. Ἔζων ἐπὶ μακρόν, ἔτρωγον ἀμβροσίαν· ἐκ τῆς σχέσεως αὐτῶν μετὰ τῶν θεῶν, τοῦ Ἑρμοῦ, τῶν Σιληνῶν, παρήγοντο ὑψικάρηνα δένδρα, ἐπὶ πολὺ θάλλοντα· ἀλλὰ τέλος ἐπέρχεται αὐτοῖς ὁ θάνατος, καὶ μετ' αὐτῶν καὶ ταῖς συνδεδεμέναις αὐτοῖς θεαῖς (Ὁμ. Ὕμν. εἰς Ἀφρ. 259). —

Κατὰ τὰ φυσικὰ ὅρια τῆς ἐνεργείας αὐτῶν διῃροῦντο αἱ Νύμφαι εἰς διαφόρους κλάσεις, καὶ ἦσαν 1) τῶν θαλασσίων ὑδάτων αἱ Ὠ κ ε α ν ί δ ε ς καὶ αἱ Ν η ρ η ί δ ε ς (παραμείνασαι τοιαῦται καὶ εἰς τὰς σημερινὰς τοῦ λαοῦ προλήψεις)· αἱ δὲ τῶν ὑδάτων τῆς στερεᾶς ἦσαν αἱ Ν α ϊ ά δ ε ς (Ν η ϊ ά δ ε ς ἢ Ν α ί δ ε ς), περιλαμβάνουσαι τὰς Π ο τ α μ η ί δ α ς, ἢ νύμφας τῶν ποταμῶν, αἵτινες καὶ τῶν ποταμῶν εἰς οὓς ἀνῆκον τὰ ὀνόματα ἔφερον, ὡς Ἀ χ ε λ ῳ ί δ ε ς, Ἰ σ μ η ν ί δ ε ς, κτλ. Αἱ τῶν κρηνῶν ἦσαν αἱ Κ ρ η ν α ῖ α ι, Π η γ α ῖ α ι· αἱ τῶν λιμνῶν καὶ ἑλῶν Λ ι μ ν ά δ ε ς, Λ ι μ ν α κ ί δ ε ς, Ἑ λ ε ι ο ν ό μ ο ι. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ὕδωρ τρέφει καὶ ζωογονεῖ φυτά, καρπούς, ποίμνια καὶ ἀνθρώπους, ἐπιλέγονται «καρποφόροι, νόμιαι, αἰπολικαί, μηλίδες, κουροτρόφοι». Τούτου ἕνεκεν ἐξελαμβάνοντο κα ὡς τροφοὶ καὶ παιδαγωγοὶ τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Διονύσου, καὶ τοῦτον παρακολουθοῦσι συνεχῶς μετὰ τοῦ Πανός, τοῦ Σιληνοῦ καὶ μετὰ τῶν Σατύρων. Ἐπειδὴ δὲ προσέτι τὸ ὕδωρ ἐθεωρεῖτο ὡς κεκτημένον δύναμιν θεραπευτικὴν καὶ ἐμπνέουσαν, διὰ τοῦτο προσηρτήθησαν ἰδίως αἱ μεγάλαι πηγαῖαι Νύμφαι εἰς τὰς θεραπευούσας θεότητας, καὶ ταῖς ἀπεδόθη ἡ μαντική, καὶ ἐθεωρήθησαν καὶ ὡς θεότητες τῆς μουσικῆς καὶ ποιήσεως. Ὡς τοιαῦται δ' ἦσαν παιδαγωγοὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ μητέρες τῶν ἀοιδῶν καὶ τῶν μάντεων· ἐξ οὗ καὶ μάντεις παραφρονοῦντες ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ των ἐλέγοντο ν υ μ φ ό λ η π τ ο ι. — 2) Αἱ δὲ τῶν ὀρέων νύμφαι ἦσαν αἱ Ὀ ρ ε ι ά δ ε ς, Ὀ ρ ε σ τ ε ι ά δ ε ς, Ὀ ρ ο δ ε μ ν ι ά δ ε ς, ἐπώνυμοι καὶ τῶν ὀρέων εἰς ἃ ἀνῆκον, ὡς Π η λ ά δ ε ς, Κ ι θ α ι ρ ω ν ί δ ε ς, Δ ι κ τ α ι ί δ ε ς, κτλ. Μία αὐτῶν ἦν καὶ ἡ Ἠ χ ώ. Ταύταις συγγενεῖς ἦσαν — 3) αἱ τῶν κοιλάδων καὶ δασῶν, αἱ Ν α π α ῖ α ι, αἱ Ἀ λ σ η ί δ ε ς· — 4) Αἱ τῶν δένδρων ἦσαν αἱ Δ ρ υ ά δ ε ς, πολλάκις καὶ κατὰ τὸ εἶδος τοῦ δένδρου καλούμεναι. Ὁ Ὅμηρος τῆς κατηγορίας αὐτῶν ταύτης δὲν μνημονεύει· ἀλλ' ὁ Ἡσίοδος λόγον ποιεῖται (Θεογ. 167) τῶν Μ ε λ ί δ ω ν, αἵτινες ἐγεννήθησαν ἐκ τῶν σταγόνων τοῦ αἵματος τοῦ Οὐρανοῦ (διότι ἐκ μελίας κατεσκευάζετο τὸ αἱματηρὸν δόρυ. Ἡ ζωὴ Δρυάδος εἰς δένδρον προσηρτημένης ἐστὶν ἴση τῇ ζωῇ αὐτοῦ (Ὁμ. Ὕμ. εἰς Ἀφρ.). Αἱ τοιαῦται δὲ Δρυάδες καλοῦνται κυρίως Ἀ μ α δ ρ υ ά δ ε ς. — 5) Ὑπῆρχον δὲ καὶ νύμφαι ἰδίων χωρῶν, ἐν αἷς ἀνέκαθεν ἀπελάμβανον ἰδίας λατρείας, ὡς αἱ τῆς Δωδώνης, τῆς Νύσης, τῆς Λήμνου. — 6) Ἄλλαι δέ τινες νύμφαι ἦσαν ἰδίαν ἔχουσαι προσωπικότητα, καὶ ὑπ' ἰδίους χαρακτηρισμοὺς καὶ ὀνόματα μνημονευόμεναι. Τοιαύτη ἦν ἡ νύμφη Καλυψώ, θυγάτηρ τοῦ Ἄτλαντος, προσέτι ἡ Κίρκη, ἡ Φαέθουσα, ἡ Λαμπετία, θυγατέρες τοῦ Ἡλίου.

Νυμφαίη, ἡ νῆσος τῆς Καλυψοῦς (Ἀπλ. Ῥοδ. Δ. 514).

Νυμφαῖον, ὄνομα συνεχῶς ἀπαντώμενον ἐν τῇ γεωγραφίᾳ, καὶ προερχόμενον ἐκ τοῦ ὅτι ἡ θέσις ἦν ἱερὰ ταῖς νύμφαις, ἢ εἶχον αὐτῶν ἱερόν. Οὕτω φερ' εἰπεῖν ἐκαλεῖτο 1) Ἀκρωτήριον εἰς τὴν Χαλκιδικὴν (Στρβ' Ζ, 330). — 2) Ἀκρωτήριον καὶ λιμὴν ἐν τῷ Ἰλλυρικῷ, εἰς 3 μιλίων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Λίσσου (Cæs. B. C. III, 26). — 3) Ὄρος καὶ χωρίον ἐν τῷ Ἰλλυρικῷ παρὰ τῇ Ἀπολλωνίᾳ (Πλούτ. Σύλλ. ΚΖ. — Liv. XLII, 36).

Νυμφαῖος, μουσικός τις ἐκ Κυδωνίας τῆς Κρήτης (Αἰλ. Π. Ἰ. ΙΒ, 50).

Νυμφεῖον, ἐν τοῖς μεταγενεστέροις χρόνοις ἐπὶ Ῥωμαίων, ἀναβρυτήριον κατάκοσμον, ἐκ πολλῶν σωλήνων τὸ ὕδωρ ἐκφυσῶν, περίστυλον καὶ περίεδρον, τῶν Νυμφῶν ἐπώνυμον καὶ αὐταῖς ἱερόν, ἀλλὰ καὶ ὡς θέσις συναθροίσεως καὶ ἀναπαύσεως χρησιμεῦον. Ἐν Ῥώμῃ ὑπῆρχον δεκατρία τοιαῦτα.

Νυμφεύτρια. ἡ γυνὴ ἐν Σπάρτῃ, εἰς ἣν ὁ νυμφίος παρέδιδε τὴν δῆθεν ἁρπαγεῖσαν νύμφην, καὶ ἥτις, κείρασα καὶ ἐνδύσασα ὡς ἄνδρα αὐτήν, ὡς ἵνα μὴ ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ τῶν γονέων της, τὴν παρέδιδεν εἰς τὸν ἄνδρα.

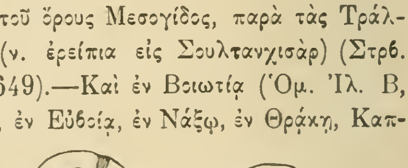
Νύμφις, ἐξ Ἡρακλείας τῆς Ποντι-

κῆς, ἱστορικὸς ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου, γράψας «περὶ Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν Διαδόχων καὶ Ἐπιγόνων» εἰς 24 βιβλία, καὶ «περὶ Ἡρακλείας» εἰς 13 βιβλία, καὶ προσέτι «Περίπλουν Ἀσίας». Ὀλίγα μόνον ἀποσπάσματα αὐτοῦ σώζονται.

Νυμφόδωρος, 1) Ἐξ Ἀμφιπόλεως, ἐποχῆς ἀγνώστου, λέγεται γράψας «νόμιμα βαρβαρικά». — 2) Συρακούσιος, ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, ἔγραψε «Περίπλουν», καὶ «περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων». Ἀποσπάσματά τινα αὐτοῦ σώζονται (Συλ. Müller Fragm. hist. Græc.).

Νὺξ, παρ' Ὁμήρῳ παριστᾶται ὡς θεὰ ἰσχυρὰ, ἣν τιμᾷ καὶ αὐτὸς ὁ Ζεὺς (Ἰλ. Ξ, 259), καὶ λέγεται, ἕνεκα τοῦ ὕπνου, «δμήτειρα θεῶν καὶ ἀνδρῶν». Ὁ θεὸς Ὄνειρος, ὅτε ὁ Ζεὺς ὀργίζεται κατ' αὐτοῦ, φεύγει πρὸς τὴν Νύκτα, ἀλλὰ φοβεῖται νὰ ταράξῃ τὴν σεβασμίαν θεάν. Παρὰ τῷ Ἡσιόδῳ (Θεογ. 123) μνημονεύεται ὡς ἓν τῶν πρώτων τῆς κοσμογονίας προσώπων, θυγάτηρ τοῦ Χάους καὶ ἀδελφὴ τοῦ Ἐρέβου, ἐξ οὗ ἔτεκε τὸν καθαρὸν αἰθέρα καὶ τὴν ἡμέραν, διότι ἐπρέσβευον οἱ ἀρχαῖοι ὅτι τὸ φῶς παρήχθη ἐκ τοῦ σκότους, ἡ νὺξ ἐκ τῆς ἡμέρας. Ὡς δὲ «νὺξ ὀλοὴ» (φθοροποιὸς), ἔτεκε πλὴν τούτων (Ἡσίοδ. αὐτ. 216), ἀφ' ἑαυτῆς τὰ ὀλέθρια ὄντα, τὸν «στυγερὸν μόρον» (τὸν βίαιον καὶ ἀπροσδόκητον θάνατον), προσέτι αὐτὸν τὸν Θάνατον, τὴν «μέλαιναν» Κῆρα (μαύρην μοῖραν), τὴν «ἀλγινόεσσαν» Ὀϊζὺν (θλῖψιν), τὴν Νέμεσιν, «πῆμα» (ὄλεθρον, τιμωρίαν) «θνητοῖσι βροτοῖσι», τὸν Μῶμον (μομφὴν, μεμψιμοιρίαν), τὴν Ἀπάτην, τὴν Ἔριν, τὴν Φιλότητα (ἐρωτικὰς ἐπιθυμίας), τὸ Γῆρας· ὡς εὔνους δὲ θεότης ἐγένετο μήτηρ καὶ τοῦ Ὕπνου καὶ τῆς φυλῆς τῶν Ὀνείρων. Καὶ τὰς καθ' ἕσπερον δὲ, εἰς τὰ ἄκρα τῆς γῆς οἰκούσας Ἑσπερίδας, τὰς φυλασσούσας τὰ χρυσᾶ μῆλα, λέγει ὁ ποιητὴς θυγατέρας αὐτῆς. Κατὰ τὰς ἀπωτάτας δυσμὰς ὑπῆρχεν ἡ «χαλκοῦν οὐδὸν ἔχουσα πύλη», δι' ἧς μετὰ τὴν Ἡμέραν εἰσήρχετο, ἐκ τοῦ Ἅδου ἀνιοῦσα, ἡ «ἐρεμνὴ» (σκοτεινὴ) Νὺξ, «νεφέλῃ κεκαλυμμένη», καὶ τὸν Ὕπνον καὶ τὸν Θάνατον εἰς τὰς ἀγκάλας της φέρουσα (Ἡσίοδ. Αὐτ. 748 κλ.). Οἱ Ὀρφικοὶ ἐθεώρουν αὐτὴν ὡς πρώτην πηγὴν καὶ αἰτίαν τῶν πάντων. Οἱ δὲ τραγικοὶ καὶ οἱ μεταγενέστεροι, ὡς προσωποποίησιν τῶν νυκτερινῶν ὡρῶν παριστῶσιν αὐτὴν ὁτὲ μὲν ὑπόπτερον, ὁτὲ δ' ἐν ἅρματι συρομένῳ ἀπὸ 2 ἢ τεσσάρων μελανῶν ἵππων, μέλανα καὶ αὐτὴν ἐνδύματα φέρουσαν, ἐφ' ὧν εἰσὶ χρυσοῖ ἐγκατεσπαρμένοι ἀστέρες (Εὐριπ. Ἴων, 1150. Ὀρέστ. 176. — Θεόκρ. Β.— (Virg. Æ, V, 721. VIII, 369). Ἐν τῷ τεμένει τοῦ ἐν Ἐφέσῳ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ἵστατο ἄγαλμα τῆς Νυκτὸς, ἔργον τοῦ Ῥοίκου. Καὶ ἐπὶ τῆς λάρνακος τοῦ Κυψέλου ἦν ἐπίσης ἀπεικονισμένη, τὸν Ὕπνον καὶ τὸν Θάνατον εἰς τὸν κόλπον φέρουσα.

Νῦσα ἢ Νύσσα, κατὰ τὸν μῦθον τὸ μέρος ἔνθα ὁ Διόνυσος ἀνετράφη, ἐξ οὗ δῆθεν καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὡς καὶ τὰ ἐπίθετα Νυσαῖος, Νύσιος, κλπ. Τούτου ἕνεκα ἐπεκράτησεν ἡ ἐπωνυμία πολλαχοῦ εἰς τὰς χώρας τὰς διακρινομένας διὰ τὸν πλοῦτον τῶν ἀμπέλων των. Οὕτω Νῦσα ἐλέγετο, 1) ὄρος καὶ πόλις τῆς Ἰνδικῆς, εἰς τὰ βορειανατολικὰ τοῦ Πενταποτάμου (Ἀρρ. Ε, Ι, Ι. 2, κλ. ΣΤ, 2, 3).—2) Πόλις ἐν Αἰθιοπίᾳ ὑπὲρ τὴν Αἴγυπτον (Ἡρδ. Β, 146. Γ, 97). —3) Πόλις ἐν Καρίᾳ, ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος τοῦ ὄρους Μεσογίδος, παρὰ τὰς Τράλλεις (ν. ἐρείπια εἰς Σουλτανχισὰρ) (Στρβ. ΙΔ, 649).—Καὶ ἐν Βοιωτίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 508), ἐν Εὐβοίᾳ, ἐν Νάξῳ, ἐν Θρᾴκῃ, Καππαδοκίᾳ, Πισιδίᾳ, Αἰγύπτῳ, καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Καυκάσου μνημονεύονται πόλεις τὸ ὄνομα τοῦτο φέρουσαι.

Νύσος, ὁ πρῶτος ἀναθρέψας τὸν Διόνυσον, ὅστις καὶ τῷ ἐνεπιστεύθη τὴν βασιλείαν τῶν Θηβῶν ὅτε ἐξεστράτευσεν εἰς Ἰνδίας·

Νύσσα, εἰς τὰ στάδια καὶ ἱπποδρόμια ἡ κατὰ τὸ τέρμα κωνικὴ ἢ πυραμιδοειδὴς στήλη, περὶ ἣν οἱ ἵπποι ἐστρέφοντο πρὸς τ' ἀριστερὰ, καὶ ἐπροσπάθουν οἱ ἱππεῖς ἢ ἁρματοδρόμοι νὰ διέρχωνται ὅσον ἐνῆν πλησιέστερον αὐτῆς, «ἐν νύσσῃ ἐγχριμφθῆναι» (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 338), διότι οὕτως εἶχον βραχύτερον δρόμον. Ὁμοίως δ' ἐλέγετο καὶ ἄφεσις ἢ βαλβὶς ἀφ' ἧς ὡρμῶντο οἱ σταδιοδρομοῦντες (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 578. Ὀδ. Θ, 121).

Νυχεία, νύμφη τις παρὰ Θεοκρίτῳ (15, 451).

Νῶλα, ἀρχαία καὶ ἐπίσημος πόλις τῆς Καμπανίας ὑπὸ τῶν Αὐσόνων κτισθεῖσα. Ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κυριευθεῖσα, παρέμεινε πιστὴ αὐτοῖς ἐπὶ Ἀννίβα, καὶ διετήρησε διὰ τοῦτο τὴν ἐλευθερίαν της. Ὁ Αὔγουστος ἀπέθανεν ἐν αὐτῇ· ἀπὸ δὲ τοῦ Οὐεσπασιανοῦ ἐγένετο Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία (Liv. VIII, 23. IX, 28, XXIII, 14, 16).

Νώμεντον, πόλις Λατινικὴ, εἶτα Σαβινικὴ, βορειανατολικῶς τῆς Ῥώμης, εἰς 14 μιλίων ἀπόστασιν κειμένη, ἧς ἐπώνυμος ἦν καὶ μία τῶν πυλῶν τῆς Ῥώμης καὶ ἡ εἰς αὐτὴν φέρουσα ὁδὸς (Στρβ. Ε, 228. 238. — Virg. Æ, VI, 773.—Liv. I, 38. IV, 22. 32 32. VIII, 14) (N. La Mentana).

Νώνακρις, ἀρχαιοτάτη πόλις κατὰ τὰ βόρεια τῆς Ἀρκαδίας. Βορειοδυτικῶς κειμένη τοῦ Φενεοῦ, ἀπετέλει τρίπολιν μετὰ τῆς Καλλίας καὶ τῆς Διποίνης. Ἐπὶ Παυσανίου δὲν εἶχεν ἐντελῶς ἐξαφανισθῆ (Ἡρδ. ΣΤ, 74. — Παυσ. Η, 17, 6). Παρ' αὐτῇ κατελείβετο ἐκ τοῦ Ἀροανίου ὄρους ἡ Στύξ· ὁ δ' Ὀβίδιος (Met. VIII, 426) καλεῖ κατ' αὐτὴν τὴν ἐξ Ἀρκαδίας Ἀταλάντην «Νωνακρίαν», καὶ τὸν Εὔανδρον «Νωνάκριον ἥρωα» (Fart V, 97).

Νώνακρις, γυνὴ τοῦ Λυκάονος, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας, καθ' ἣν ἐλέγετο κληθεῖσα ἡ πόλις (Παυσ. Η, 17).

Νῶρα, 1) ἡ ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Σαρδηνίας, κατὰ τὸ νότιον αὐτῆς ὑπὸ Ἰβήρων ἐποίκων κτισθεῖσα, δυτικῶς τοῦ Καραλιτίου λιμένος (Παυσ. Ι, 17, 5).—2) Φρούριον ὀχυρὸν κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ταύρου ἐν Λυκαονίᾳ, ἔνθα ὁ Ἀντίγονος ἐπὶ ὅλον χειμῶνα ἐπολιόρκησε τὸν Εὐμένην ἄνευ ἀποτελέσματος (Πλούτ. Εὐμ. Ι.— Nep. Eum. V.).

Νώραξ, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Ἐρυθείας, θυγατρὸς τοῦ Γηρυόνου, ἐξ Ἱσπανίας ἐλθὼν εἰς Σαρδηνίαν καὶ κτίσας τὴν πόλιν Νώραν (Παυσ. Ι, 17).

Νώρβα, πόλις τοῦ Λατίου ἐπὶ τῶν ὀρέων, μεταξὺ Σούλμου καὶ Κόρας, ἔνθα ἐφυλάττοντο οἱ Καρχηδόνιοι ὅμηροι (Liv. II, 34. XXXII, 34). Ἐπὶ τῶν ἐμφυλίων πολέμων, τῶν ἐπὶ Σύλλα, κατεστράφη· ἐρείπια δὲ καὶ τῶν τειχῶν καὶ τῶν ναῶν αὐτῆς σώζονται ἐν τῷ χωρίῳ Νόρμα.

Νωρεία, πρωτεύουσα τῶν Ταυρίσκων ἐν τῇ Νωρικῇ, κατὰ τὴν Γερμανίαν, κατεδαφισθεῖσα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων πρὸ τοῦ Πλινίου.

Νωρικὸν, χώρα νοτίως τοῦ Δουνάβεως ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων γνωστὴ, καὶ πιθανῶς ἐπώνυμος τῆς πόλεως Νωρηΐας, συνώρευε πρὸς δυσμὰς μετὰ τῆς Γαιτίας καὶ τῆς Βινδελικίας, κατὰ τὸν Αἶνον ποταμόν· πρὸς βορρᾶν μετὰ τῆς Γερμανίας, κατὰ τὸν Δανούβιον· πρὸς ἀνατολὰς μετα τῆς Παννονίας, κατὰ τὸ Κήτιον ὄρος, καὶ πρὸς νότον ἐπίσης μετὰ τῆς Παννονίας καὶ τῆς Ἰταλίας, κατὰ τὸν Σαῦον ποταμὸν καὶ τὰς Καρνίας Ἄλπεις. Ἦν ἑπομένως ἡ νῦν ἄνω καὶ κάτω Αὐστρία, τὸ πλεῖστον τῆς Σταϋερμαρκίας, Καρνιθείας, Κραινίας, τὸ κατὰ τὸν Ἴννον μέρος τῆς Βαυαρίας μέχρι Σαλσβούργης. Πᾶσα σχεδὸν ἡ χώρα ἐστὶν ὀρεινὴ, διασχιζομένη ὑπὸ τῶν Νωρικῶν Ἄλπεων, καὶ κατὰ τὰ βορειανατολικὰ κεῖται τὸ ὄρος ὃ Κήτιος ὠνομάζετο, τὸ νῦν Καλεμβὲργ καὶ Βείνερβελδ· κατὰ δὲ τὰ νότια αἱ Καρνικαὶ καὶ Βενετικαὶ Ἄλπεις. Ἦν δὲ γῆ μεταλλοῦχος, πλουσία εἰς σίδηρον καὶ χαλκόν. Τὸ Νωρικὸν ἐβασιλεύετο· μετὰ τῆς

Ῥώμης δ' εἶχε σχέσεις ἐμπορικάς. Κατὰ δὲ τὸ 150 π. Χ. ὑπετάγη εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία ἐγένετο ἐπὶ Μάρκου Αὐρηλίου (161—180 μ. Χ.).

Ξ

Ξάθροι, φυλὴ ἀνεξάρτητος, ἧς ἀγνοεῖται ἡ θέσις τῆς διαμονῆς (Ἀρριαν. ΣΤ, 15,1).

Ξάνθη. θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσίοδ. Θεογ. 356).

Ξάνθης, στρατηγὸς τῶν Μίρδων, παρ' Αἰσχλ. Πέρσ. 990.

Ξανθίας, 1) διδάσκαλος τῆς ἀθλητικῆς (Πλάτ. Μεν.)—2) Ὄνομα δούλου παρ' Ἀριστοφάνει (Νεφ. 1477. Βάτ. 541).

Ξανθίζεσθαι, ἐν Σπάρτῃ τὸ στεφανοῦσθαι τῶν στρατιωτῶν ὅτε, πρὸ τῆς μάχης, ἔθυον τῷ Ἔρωτι καὶ τῇ Ἀρτέμιδι (Bekk Anecd. I, I. Σ. 234).

Ξανθικλῆς, ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀχαιῶν ἐν τοῖς Μυρίοις (Ξενφ. Ἀνάβ.).

Ξάνθιοι, φυλὴ τῶν Νομάδων Δάων ἐν Ὑρκανίᾳ τῆς μεγάλης Ἀσίας (Στρβ.).

Ξανθίππη, ἴδ. Σωκράτης.

Ξάνθιππος, 1) Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Περικλέους, συγγενὴς τῶν Ἀλκμαιονιδῶν, ὑπεστήριξε τοῦ Κλεισθένους τὰς μεταρρυθμίσεις, καὶ ἀνέλαβε μετὰ τοῦ Ἀριστείδου τὴν διεύθυνσιν τῶν δημοσίων. Μνημονεύεται δὲ κατὰ πρῶτον μεταξὺ τῶν κατηγορησάντων τὸν Μιλτιάδην διὰ τὴν κατὰ τῆς Πάρου ἐκστρατείαν, καὶ μετὰ τὸν Θεμιστοκλέα τὴν διοίκησιν τοῦ στόλου ἀναλαβών, ἐνίκησε μετὰ τοῦ Λεωτυχίδου ἐν Μυκάλῃ, καὶ ἐξέπλευσεν ἔπειτα εἰς τὴν Θρᾳκικὴν Χερσόνησον, ὅθεν ἐν βραχεῖ ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας (Ἡρδ. ΣΤ, 136, Η, 131 Θ, 120).—2) Λακεδαιμόνιος ἐπὶ τῶν μακεδονικῶν πολέμων ἐν Ἀσίᾳ ἐκγυμνασθείς, μετέβη ὡς ἀρχηγὸς μισθωτῶν πρὸς τοὺς Καρχηδονίους, καταδείξας ὅτι ἡ ἀνικανότης τῶν στρατηγῶν αὐτῶν ἦν ἡ αἰτία τῆς τοῦ Ῥηγούλου ὑπεροχῆς, ἐτέθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ, ἐδίδαξε τὴν χρῆσιν τῶν ἐλεφάντων, καὶ ἐνέπλησε νέου θάρρους τὸ πλῆθος. Λαμπρὰν δὲ νίκην νικήσας, ἀπῆλθε μικρὸν μετὰ ταῦτα τῆς Καρχηδόνος, φεύγων τὸν φθόνον τῶν ὑποβλεπόντων αὐτόν, καὶ πιστεύεται ὅτι ἐπὶ τῆς ἐπανόδου του εἰς Σπάρτην ἐθανατώθη ὑπὸ τῶν ναυτῶν κατ' εἰσήγησιν τῶν Καρχηδονίων (Πολβ. Α, 32).

Ξανθὶς, θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Ὁμολίππου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπολλόδ. Β, 7, 8).

Ξάνθος, 1) Υἱὸς τοῦ Φαίνοπος, εἷς τῶν Τρώων (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 152). — 2) Υἱὸς τοῦ Τριόπα, βασιλεὺς τῶν Τροιζηνίων, ἐκδημήσας εἰς Λέσβον (Διόδ. Ε, 81).—3) Υἱὸς τοῦ Ἐρυμάνθου, πατὴρ τῆς Ψωφίδος (Παυσ. Η, 24, 1).—4) Ὁ τελευταῖος βασιλεὺς τῶν Θηβῶν, φονευθεὶς ἐν μονομαχίᾳ ὑπὸ τοῦ Νεστορίδου Μελάνθου (Στρβ. Θ, 393.—Παυσ. Θ, 5, 16).—5) Οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ ἵππος τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ. Ἰλ. Π, 149), καθ' ὃ ξανθός· ὁμοίως καὶ ὁ τοῦ Ἕκτορος (Ἰλ. Θ. 185. Ἀλλ' ὁ στίχος νομίζεται οὐχὶ γνήσιος).—6) Ἕλλην «μελοποιός», ἀρχαιότερος τοῦ Στησιχόρου, συντάξας καὶ αὐτὸς μελῳδίας ἐπὶ ἐπικῶν ἀντικειμένων, τῶν πλείστων τῶν αὐτῶν μετ' ἐκείνου. — 7) Λυδός, λογογράφος, γεννηθεὶς περὶ τὸ 500 π. Χ., καὶ γράψας ἐπὶ Ἀρταξέρξου Α (465) τὰ «Λυδιακὰ» εἰς 4 βιβλία, ἀλλ' ὧν ἡ γνησιότης ἠμφισβητεῖτο, τοῦ Ἀρτέμωνος (Ἀθήν. Σ. 515) διϊσχυριζομένου ὅτι ταῦτα συνέγραψεν ὁ Σκυτοβραχίων ἐν ἔτος π. Χ. Οὐχ ἧττον ὅμως καὶ ὁ Λυδὸς εἶχε γράψει βιβλίον, ἐξ οὗ ἐλήφθησαν τὰ

παρὰ Στράβωνι (ἐκ τοῦ Ἐρατοσθένους) καὶ τὰ παρ' Ἀθηναίῳ (ἐκ τοῦ Μνασέου) ἀποσπάσματα (Συλλ. Müller, fragm. hist. græc.) καὶ ὃ ἦν γνωστὸν καὶ τῷ Ἡροδότῳ.

Ξάνθος, 1) ἐπώνυμον τοῦ Σκαμάνδρου, ἴδ. — 2) Μικρὸς ποταμὸς ἐν Ἠπείρῳ, ὑπὸ Ἑλένου λαβὼν τὸ ὄνομα (Virg. Æ. III, 350). —3) Ἡ ἐπισημοτάτη τῶν πόλεων τῆς Λυκίας, 60 στάδια ἀπέχουσα τῶν ἐκβολῶν τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, κατεστράφη τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Α, 176), εἶτα δ' ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὑπὸ τὸν Βροῦτον (Πλούτ. Βροῦτ. Λ), ὅτε οἱ κάτοικοι, μεθ' ἡρωϊκὴν ἀντίστασιν οἱ πλεῖστοι ηὐτοκτόνησαν. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Λυκινίου Ἀπόλλωνος, ἱερὸν τῆς Λητοῦς, καὶ ἕτερος ναὸς περίφημος τοῦ Σαρπηδόνος (Στρβ. ΙΔ, 666). Ἀξιολογώτατα λείψανα ἀρχιτεκτονικά τε καὶ γλυπτικὰ τῆς πόλεως ταύτης, ἑλληνικὸν τέχνης ἔχοντα χαρακτῆρα, ἀνεῦρε πρό τινων ἐτῶν ὁ Ἄγγλος Sir Charles Fellows, καὶ τὰ ἄριστα αὐτῶν μετεκομίσθησαν εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον. — 4) Ποταμὸς τῆς Μικρασίας, μνημονευόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ. Β, 877. Ε, 479), ἐκ τοῦ Ταύρου πηγάζων κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Λυκίας καὶ τῆς Πισιδίας, καὶ διαρρέων ἐν Λυκίᾳ διὰ τοῦ εὐρέος «Ξανθίου πεδίου», ἔνθα ὁ Ἅρπαγος ἐνίκησε τοὺς Λυκίους (Ἡρδ. Α, 176. — Hor. Od. IV, 6, 26).

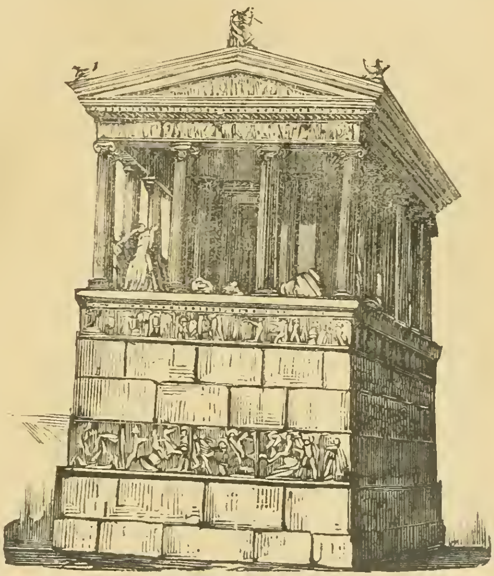
Ξανθώ, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Hygin).

Ξάνιον, 1) τὸ κτένιον τὸ χρησιμεῦον εἰς τὰς γυναῖκας κατὰ τὴν κόμμωσιν, καὶ, ἐξ αὐτοῦ, χρυσοῦν κτένιον, ὃ ἔφερον ὡς κόσμημα εἰς τὴν κεφαλήν. — 2) Ξ. καὶ Ἐ π ί ξ η ν ο ν, τὸ ξύλον ἐφ' οὗ ἐκόπτετο τὸ κρέας ἐν τοῖς μαγειρείοις, καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν καταδίκων (Αἰσχλ. Ἀγαμ. 1288).

Ξεναγόρας, ἔγραψε σύγγραμμα ἱστορικὸν, ἐπιγραφὴν φέρον «Χρόνος», καὶ ἕτερον «περὶ νήσων», ἐξ ὧν πολλὰ ἠρύσατο ὁ Πλίνιος καὶ μεταγενέστεροι γραμματικοὶ (Plin. V, 31. — Διον. Ἁλικ. Α. 72). Ἡ ἐποχὴ αὐτοῦ ἀγνοεῖται· σώζονται δ' αὐτοῦ ἀποσπάσματα (Συλλ. Müller hist. gr.).

Ξεναγὸς, 1) ὁ τοὺς ξένους ὁδηγῶν εἰς τὰς πόλεις, εἰς τὰ μνημεῖα αὐτῶν, κτλ. — 2) Ὁ ἀρχηγὸς τῶν ξένων, ἐπικουρικῶν ἢ μισθωτῶν στρατευμάτων (Εὐριπ. Ὀρέστ. 26).

Ξεναῖος, ἀρχιτέκτων δοὺς τὸ σχέδιον

Μνημεῖον Ξάνθου.

τῆς οἰκοδομῆς τῆς Ἀντιοχείας ἐπὶ Σελεύκου, (300 π. Χ.).

Ξενάρης, στρατηγὸς τῶν Ἡρακλεωτῶν ἐν Τραχινίᾳ, φονευθεὶς, τῷ 420 π. Χ. ἐν μάχῃ κατὰ τῶν Αἰνιάνων. Κατὰ Θουκυδίδην (Ε, 51) ἦν «Κνίδιος Λακεδαιμόνιος», ὃ πιθανῶς δηλοῖ ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Κνίδης, ἡ καταγωγὴ του δ' ἦν ἐκ Λακεδαίμονος. Τινὲς τῶν ἑρμηνευτῶν ἐνόμισαν ἀναγκαῖον ν' ἀφαιρέσωσι τὸ Κ ν ί δ ι ο ς, ὡς κατὰ λάθος παρεισφρῆσαν εἰς τὸ κείμενον. Ἦν δ' ὁ Ξενάρης καὶ ἔφορος ἐν Σπάρτῃ τῷ 421 (Αὐτ. 36. 37).

Ξενάρκης, πατὴρ τοῦ Ἀριστομένους ἐξ Αἰγίνης (Πίνδ. Πύθ. Η, 26).

Ξέναρχος, 1) ποιητὴς τῆς μέσης ἀττικῆς κωμῳδίας, σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους. Τὰ σωζόμενα αὐτοῦ ἀποσπάσματα (Συλλ.

Meineke Com. Græc. fragm.) ἐλέγχουσι φιλοκαλίαν καὶ εὐγένειαν ὕφους.—2) Υἱὸς τοῦ Σώφρονος, «μίμους» γράψας, ὡς καὶ ὁ πατήρ του. Ἔζη δ' ἐπὶ Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου.—3) Ἐκ Σελευκείας, φιλόσοφος περιπατητικὸς, διδάσκαλος τοῦ Στράβωνος. — 4) Στρατηγὸς τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ καὶ πρέσβυς αὐτοῦ εἰς Ῥώμην (Πολβ. ΚΔ, 4, 11.—Liv. XLI, 23).

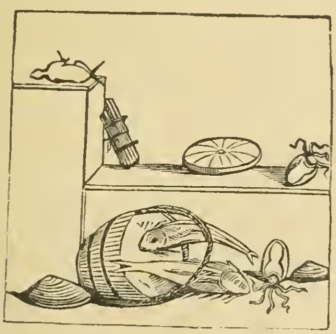
Ξενηλασία, ἡ ἐκ τῶν πόλεων ἔξωσις τῶν ξένων, ὡς οἱ Λυκούργειοι νόμοι ἐπέβαλλον αὐτὴν τοῖς Ἐφόροις διὰ πάντα ξένον μὴ συμφώνως τοῖς κειμένοις διάγοντα καὶ τὰ ἐγχώρια ἤθη διὰ τοῦ παραδείγματος αὐτοῦ διαστρέφοντα (Ἡρδ. Α. 65). Δι' αὐτῆς δ' ἤθελον οἱ Σπαρτιᾶται νὰ μὴ μυῶνται οἱ ξένοι εἰς τὰ μυστήρια καὶ τὰς πηγὰς τῆς δυνάμεώς των (Θουκ. Β, 39), καὶ νὰ μὴ ἐπενεργῶσιν ἐπὶ τῶν πολιτῶν διὰ τῶν ῥᾳδιουργιῶν των (Ξενοφ. Λακεδ. Πολ. ΙΔ, 1). Ἐπίσης δ' ἀπηγορεύετο καὶ τοῖς Σπαρτιάταις ν' ἀποδημῶσιν ἄνευ ἀδείας. Ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐλάτρευον καὶ «Δία ξένιον» καὶ «Ἀθηνᾶν ξενίαν» (Παυσ. Γ, 1, 111), καὶ πρὸς ξένους πρέσβεις καὶ εἰς μεγάλας τελετὰς δὲν παρεβίαζον τοὺς νόμους τῆς φιλοξενίας. Μνημονεύονται δὲ οὐκ ὀλίγοι ἐπίσημοι ἄνδρες διατρίψαντες ἐν Σπάρτῃ, ὡς ὁ Θέογνις, ὁ Τέρπανδρος, καὶ φιλικὰς σχέσεις διετήρουν οἱ Σπαρτιᾶται πρὸς τοὺς Πεισιστρατίδας, καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην εὐμενῶς ἐδέξαντο (Ἡρόδ. Ε, 91. — Θουκυδ. Ε, 43. ΣΤ, 8), καὶ «προξένους» ἑαυτῶν ἀνεγνώριζον ἐν ξέναις πόλεσιν, ὡς τὸν Ξενοφῶντα.

Ξενέα, ἐν Θεοκρίτῳ (Ζ, 73) ποιμενὶς, ἐρωμένη τοῦ Δάφνιδος.

Ξενία, ἡ φιλοξενία, ἀναγκαιοτάτη πρὸ πάντων ἐν τόποις καὶ χρόνοις ἔνθα καὶ ὅτε ἔλειπον τὰ τοῖς ξένοις τὴν διαμονὴν ἐν τῇ χώρᾳ διευκολύνοντα, ἐθεωρεῖτο παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ὡς καθῆκον ὑπὸ τῆς θρησκείας ἐπιβαλλόμενον. Ἐν τῇ πρώτῃ ἀρχαιότητι ὁ ξένος τῇ πόλει, καὶ μάλιστα ὁ μὴ Ἕλλην, ἐθεωρεῖτο ὡς ἐχθρὸς, καὶ παρὰ Λατίνοις ἡ λέξις hostis εἶχε τὴν διπλῆν σημασίαν. Ἐπομένως ὁ πρὸς ξένους ἀναγκαζόμενος νὰ προσέλθῃ ἤρχετο μᾶλλον ὡς ἱκέτης, καὶ ἐτίθετο ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Διὸς «Ἱκετησίου» καὶ «ξενίου», καὶ βαθμηδὸν ἐπεκράτησε τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα, καθ' ὃ οἱ θεοὶ ἐπιστεύοντο ὄντες ἐν γένει ἐχθροὶ τῆς ὕβρεως καὶ φίλοι τῆς εὐνομίας (Ὁμ. Ὀδ. Ρ. 484). Ἡ συναίσθησις δὲ τοῦ καθήκοντος τούτου προέβη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε, ἐπὶ τῶν Ὁμηρικῶν ἤδη χρόνων ὁ φιλοξενῶν οὐδὲ κἂν ἠρώτα τὸν ξένον τίς ἦν καὶ πόθεν ἔρχεται, καὶ εἰς ἐχθρικὴν ἔτι ἂν ἀνῆκε φυλὴν τῷ ἔδιδεν ἄσυλον καὶ εἴ τι αὐτῷ ἦν ἀναγκαῖον (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 37). Κατὰ τὸν σχολιαστὴν δὲ τοῦ Εὐριπίδου (Μήδ. 613) τῷ ἀπερχομένῳ ξένῳ ἔδιδεν ὁ δεξάμενος αὐτὸν τμῆμα ἀστραγάλου, οὗ αὐτὸς ἐτήρει τὸ ἕτερον ἥμισυ, καὶ δι' αὐτῶν ἀνεγνωρίζοντο ὅτε ποτὲ πάλιν συνηντῶντο αὐτοὶ ἢ οἱ ἀπόγονοί των. Ἡ παραβίασις τῆς ξενίας ἐθεωρεῖτο ὡς ἔγκλημα ἀσεβὲς, καὶ ὑπῆρχον καὶ «δίκαι κακοξενίας» (Αἰλιαν. Π. Ι, Δ, 1.—Παυσ. Ζ, 25). Τινὲς δὲ πόλεις, ὡς αἱ Ἀθῆναι, ἡ Κόρινθος, τὸ Βυζάντιον, διεκρίνοντο ἐν τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις διὰ τὴν φιλοξενίαν αὐτῶν. Ἐν μεταγενεστέραις δ' ἐποχαῖς πολλαχοῦ, εἰς τὰς ἐμπορικωτέρας μάλιστα τῶν πόλεων, ἱδρύθησαν καὶ π α ν δ ο χ ε ῖ α, κ α τ α γ ώ γ ι α ἢ κ α τ α λ ύ σ ε ι ς πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ξένων, καὶ πρόσκαιρα τοιαῦτα, τὰ σ κ η ν ώ μ α τ α, ἀνηγείροντο περὶ τὸν ναὸν, ὁσάκις ἐπὶ πανηγύρεων πολλοὶ συνέρρεον ξένοι (Αἰλ. Αὐτ. 9. — Σχολ. Πινδ. Ὀλ. ΙΑ, 51, 55.—Ἴδ. Πλάτ. Νομ. ΙΒ, 952.—Θουκ. Γ, 68.—Λουκ. Ἑρμ. 12). Αἱ πλούσιαι οἰκίαι εἶχον τὸν λεγόμενον ξ ε ν ῶ ν α· ὁ δὲ ξένος, ἀφ' οὗ τὴν πρώτην ἑσπέραν παρεκάθητο εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ οἰκοδεσπότου, κατὰ τὰς λοιπὰς ἢ ἐδέχετο τὰ σιτία εἰς αὐτὸν πεμπόμενα, ἢ ὁ ἴδιος τὰ ἐπρομηθεύετο (Apul. Metam. II, 19.—Vitr. VI, 7, 4). Πολλάκις δ' αἱ πόλεις ἀνηγόρευον π ρ ό ξ ε ν ο ν κάτοικόν τινα ἄλλης πόλεως, ὅπερ ἦν τιμὴ

ἐξαιρετική, καὶ ἐπέβαλλεν αὐτῷ τὸ καθῆκον νὰ προστατεύῃ ἐν τῇ πατρίδι του τοὺς ξένους, τοὺς προερχομένους ἐκ τῆς πόλεως ἥτις τῷ ἀπένειμε τοῦτον τὸν τίτλον. Ἦσαν δὲ καὶ οἱ ἑκουσίως καὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἀναδεχόμενοι τὴν εἰς τὰς ἰδίας πατρίδας προστασίαν τῶν ἐκ ξένης τινὸς πόλεως προερχομένων, καὶ οἱ τοιοῦτοι ἐκαλοῦντο ἐθελοπρόξενοι (Πολυβ. Γ, 59.—Ἴδ. Θουκ. Β, 29). Μετέβαινε δ' ἐνίοτε ἡ προξενία διαδοχικῶς, ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱόν. Οἱ Σπαρτιᾶται τὸ πρῶτον ἔπεμπον ἐξ ἑαυτῶν προξένους εἰς ἄλλας πόλεις, οἵτινες νὰ ὑπερασπίζωσι τοὺς ἐξ αὐτῶν ἐκεῖ ἀποδημοῦντας (Ἡρόδ. ΣΤ, 7)· ἀλλ' ἔπειτα παρεδέχθησαν καὶ αὐτοὶ τὴν γενικὴν τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων διάταξιν (Θουκ. Ε, 59. — Ξεν. Ἑλλ. 22. ΣΤ. 3, 4).

Ξένια, τὰ δῶρα ἃ ὁ φιλοξενῶν προσέφερεν ἢ ἔπεμπε τῷ ξένῳ αὐτοῦ, συνιστάμενα τὸ πλεῖστον εἰς διάφορα εἴδη ὄψων καὶ ἐδεσμάτων, ὥστε καὶ xenia ἐπιγράφει ὁ Μαρτιάλης ἓν τῶν βιβλίων τῶν ποιημάτων του (Mart. XIII), οὗ ἕκαστον σχεδὸν ποίημα ἐστὶ περιγραφὴ ἑνὸς τοιούτου μαγειρικοῦ ἀντικειμένου. Ἐπὶ τῆς παρακμῆς δὲ τῆς τέχνης Ξένια

ὠνομάζοντο ἐπίσης καὶ αἱ ἄλλως κληθεῖσαι ῥωπογραφίαι, εἰκονικαὶ παραστάσεις, κατὰ Φιλόστρατον (Εἰκ. Α, 13. Β, 26. — Ἴδ. καὶ Vitr. VII, 7. 4), ὄψων, ἀγρευμάτων, ὀπωρῶν, τρωγαλίων, ἐδεσμάτων. Πολλαὶ τοιαῦται τοιχογραφίαι εὑρέθησαν ἐν Πομπηΐᾳ.

Ξενιάδης, 1) φιλόσοφος ἐκ Κορίνθου, σύγχρονος τοῦ Δημοκρίτου, διϊσχυριζόμενος ὅτι ἀπατηλαὶ πᾶσαι αἱ τῶν αἰσθήσεων ἀντιλήψεις, καὶ ὅτι ἀνέφικτος ἡ γνῶσις τῆς ἀληθείας (Φαβρ. Ἑλλ. Βιβλ. II, 674). — 2) Πλούσιος Κορίνθιος, ἀγοράσας τὸν ἐκ Σινώπης Διογένην, τὸν κυνικὸν φιλόσοφον, εἶτα δ' ἀπελευθερώσας αὐτὸν, καὶ ἐμπιστευθεὶς αὐτῷ τὴν διεύθυνσιν τοῦ οἴκου του καὶ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ υἱοῦ του (Διογ. Λαερτ. ΣΤ. 30).

Ξενίας, 1) στρατηγὸς τῶν Ἀρκάδων τῶν ἐν τοῖς μυρίοις συνεκστρατευσάντων μετὰ Κύρου τοῦ νεωτέρου κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου (Ξενοφ. Ἀνάβ. Α, 1). — 2) Πλούσιός τις ἐξ Ἤλιδος τῆς Πελοποννήσου (Ξενοφ.).

Ξενίας δίκη, κατὰ ξένου παρανόμως ἀντιποιουμένου δικαιώματα πολίτου ἐν Ἀθήναις, ἢ ὡς πολίτου ἐγγραφέντος εἰς τοὺς ληξιαρχικοὺς καταλόγους τινὸς τῶν δήμων (Δημσθ. πρ. Εὐβολίδην). Ταύτας εἰσῆγον, φαίνεται, ἀρχαιότερον οἱ Ναυτοδίκαι (Λυσ. Π. δημ. ἀδικ. 595.—Πολυδ. 40. 126. — Ἡσύχ. καὶ Σουΐδ. λ. ξενίας δίκη. Ναυτοδίκαι. — Ἁρποκρ. λ. ναυτοδίκης)· ἐπὶ Δημοσθένους ὅμως εἰσαγωγεῖς αὐτῶν ἦσαν οἱ Θεσμοθέται. Ὁ εἰς τὴν δίκην ἁλοὺς ἢ ἡττηθεὶς εναγόμενος ξένος ὑπέκειτο εἰς τὴν ποινὴν τοῦ νὰ πωληθῇ ὡς δοῦλος. Τῆς αὐτῆς κατηγορίας ἦν καὶ ἡ δίκη δωροξενίας, κατὰ τῶν διὰ δωροδοκίας ἐγγραφέντων πολιτῶν, βεβαίως δὲ καὶ κατὰ τῶν δεξαμένων τὰ δῶρα.

Ξενικὰ, ἴδ. Ξένος.

Ξενικαὶ τράπεζαι, ἐν Κρήτῃ δύο παρατιθέμεναι ἐπὶ κεφαλῆς τῶν τραπεζῶν τοῦ σισσιτίου διὰ τοὺς ξένους, πρὸς τῇ τραπέζῃ τοῦ ξενίου Διὸς, ἴσως κυρίως διὰ τὰς θυσίας (Ἡρκλ. Ποντ. Ζ).

Ξενικὸν τέλος, τὸ καταβαλλόμενον ὑπὸ τῶν ξένων καὶ τῶν μετοίκων ἵνα ἔχωσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐκθέτωσιν ὤνια εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν Ἀθηνῶν (Ἀρστφ. Ἀχαρν. 861.— Σχολ. Ἀρστφ. αὐτ. καὶ 689. 917.—Λιβάν. Μελ. ΜΣΤ. —Φώτ. λ. Κατὰ τὴν ἀγοράν).

Ξένιος, ἐπίθετον τοῦ Διὸς, ὡς προστάτου τῶν ξένων. Ἐν Σπάρτῃ δ' ὑπῆρχε

καὶ ἄγαλμα αὐτοῦ ἔνθα ἦσαν τὰ συσσίτια (Θουκ. Γ, 11).

Ξενίππα, χωρίον εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Σογδιανῆς (Curt. VII, 2, 14).

Ξενόδαμος. 1) υἱὸς τοῦ Μενελάου καὶ τῆς νύμφης Κνωσσίας (Ἀπολλόδ. Γ, 2, 1). —2) Λυρικὸς ποιητὴς ἐκ Κυθήρων, γράψας Ὑπορχήματα, ἢ, κατ' ἄλλους, Παιᾶνας (Fabr. Ἑλλ. Βιβλ.).

Ξενοδίκη, 1) θυγάτηρ τοῦ Συλέως, βιάζουσα τοὺς ξένους νὰ ἐργάζωνται εἰς τὰς ἀμπέλους αὐτῆς δι' ὃ ὁ Ἡρακλῆς τὴν ἐφόνευσεν ὁμοῦ μετὰ τοῦ πατρός της (Ἀπολλδ. Β, 6, 3). —2) Θυγάτηρ τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Πασιφάης (Ἀπολλδ. Γ, 1, 2). — 3) Γυνὴ ἐκ Τροίας, μετ' ἄλλων αἰχμαλωτισθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων (Παυσ. Φωκ. 26).

Ξενοδοκεῖον ἢ Ξενοδοχεῖον, κατάλυμα τῶν ξένων, ἰδίως τῶν ὁδοιπόρων, ἐπὶ μισθῷ, ἦν ἄγνωστον ἐν τοῖς Ὁμηρικοῖς χρόνοις, διότι οἱ σχετικῶς τότε ὀλίγοι ὁδοιποροῦντες κατέλυον εἰς ἰδιωτικὰς οἰκίας φιλοξενούμενοι (ἴδ. Ἡρόδ. ΣΤ, 35). Ἀλλὰ μετὰ τὴν αὔξησιν τῆς τε ἐπιχωρίου καὶ τῆς ξένης συγκοινωνίας, ὅτε πόλεις ὡς αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Κόρινθος ἦσαν συνήθως πλήρεις ξένων, ἐπαισθητὴ κατέστη ἡ ἀνάγκη καταστημάτων πρὸς κατάλυσιν αὐτῶν, κ α τ α γ ω γ ί ω ν ἢ π α ν δ ο κ ε ί ω ν καὶ διὰ τοὺς τῆς ἀνωτέρας τάξεως ξένους. Ὡς τοιαῦτα καταγώγια ἱδρύοντο δημοσίᾳ δαπάνῃ προσωριναὶ σκηναὶ εἰς τόπους δημοσίων πανηγύρεων ἢ πλησίον ἐπισήμων ἑορταζόντων ναῶν, ὡς εἰς τὴν Ὀλυμπίαν, εἰς Κνίδον παρὰ τὸν ναὸν τῆς Ἀφροδίτης, παρὰ τῷ Ἡραίῳ τῶν Πλαταιῶν (Θουκ. Η, 68). Τροφὴ δὲ δὲν προσεφέρετο ἐν αὐτοῖς εἰς τοὺς ξένους, καὶ ὤφειλον αὐτοὶ περὶ ἑαυτῶν νὰ φροντίζωσιν. Ὑπῆρχον δέ, πλὴν τῶν δημοσίων τούτων, καὶ ἰδιωτικὰ ξενοδοχεῖα. Ὅτι δὲ πᾶσα τάξις ἀνθρώπων, καὶ οἱ ἐπισημότεροι εἰς τοιαῦτα κατέλυον, ἀποδείκνυται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι οἱ πρὸς τὸν Φίλιππον τῆς Μακεδονίας πεμφθέντες πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων «ἐν πανδοκείοις» κατῴκησαν (Αἰσχν. Πρπρσβ. σ. 272. — Ἴδ. εἰς Ἀρστφ. Βάτρ. 112). Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ξενοδόχου δὲν ἐτιμᾶτο ἐν Ἑλλάδι. Μόνον δ' ἐπὶ πολέμου εἶχον οἱ ξένοι ἀνάγκην, ἵνα γίνωσι δεκτοὶ εἰς τὴν χώραν καὶ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, διαβατηρίου, ὅπερ ἐλέγετο σ ύ γ γ ρ α φ ο ι ἢ σ ύ γ γ ρ α φ ο ς, ἢ καὶ σ φ ρ α γ ῖ δ ε ς, διότι ἔφερον τὴν δημόσιον σφραγῖδα τῆς πόλεως· ἀλλ' ἐδύναντο ν' ἀρκέσωσι καὶ τὰ σ ύ μ β ο λ α, ἢ αἱ ἰδιαίτεραι σφραγῖδες τῶν οἰκογενειῶν.

Ξενοίτας, ἐξ Ἀχαίας, στρατηγὸς Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου, βασιλέως τῆς Συρίας, ἐξεπέμφθη τῷ 221 π. Χ. κατὰ Μόλωνος, τοῦ ἐπαναστατήσαντος σατράπου τῆς Μηδίας, ὅστις ἐπιπεσὼν κατ' αὐτοῦ παρὰ τῷ Τίγριδι, ἐφόνευσεν αὐτὸν καὶ κατέστρεψε τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ του (Πολβ. Ε, 45).

Ξενόκλεια, ἱέρεια καὶ μάντις τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Δελφοῖς, ἣν ὁ Ἡρακλῆς, ὅτε ἐφόνευσε τὸν Ἴφιτον, ἠνάγκασε διὰ βίας ν' ἀποκριθῇ εἰς τὰς ἐρωτήσεις του (Παυσ. Φωκ. 13).

Ξενοκλείδης, 1) ναύαρχος τῶν Κορινθίων (Θουκ. Α, 46). — 2) Ἕλλην ποιητὴς (Δμσθ.).

Ξενοκλῆς, 1) Ὁ υἱὸς τοῦ Σοφοκλέους. —2) Ἀθηναῖος, ποιητὴς τραγικός, πατὴρ τοῦ Κρατίνου, νικήσας τὸν Εὐριπίδην εἰς δραματικὸν ἀγῶνα ἐν Ὀλ. 91 (Αἰλ. Π. Ἰ. Β, 8. — 3) Ὁ νεώτατος τῶν υἱῶν τοῦ Κρατίνου, τραγικὸς ποιητὴς καὶ αὐτὸς, πολλάκις χλευαζόμενος ὑπὸ τῶν κωμικῶν (Ἀριστφ. Βάτρ. 86. Θεσμ. 175) ὡς ἀδηφάγος, καὶ ὡς μικροῦ λόγου ἄξιος ποιητής. — 4) Στρατηγὸς Λακεδαιμόνιος, ὃν μεγάλως ἐξετίμα ὁ Ἀγησίλαος (Ξενφ. Ἑλλ. Γ, 4.20. — Πλούτ. Ἀγησ. ΙΣΤ). —5) Ἀθηναῖος, Χολαργεὺς τὸν δῆμον, ἀρχιτέκτων, συμπληρώσας τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ἐν Ἐλευσῖνι Ἀνακτόρου ἢ ναοῦ τῆς Δήμητρος, ἐπὶ Περικλέους (Πλούτ. Περκλ. 18). —6) Ταμίας Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου, παρ' οὗ ἔλαβεν ὁ Πατροκλῆς (ἴδ.) τὴν περιγρα-

φὴν τῶν χωρῶν δι' ὧν διῆλθεν ὁ 'Αλέξανδρος (Στρβ. Β, 69). — 7) 'Αξιόλογος γραμματικὸς, μεθ' οὗ ὁ Κικέρων εἰς συνεχεῖς διετέλει σχέσεις ὅτε διέμενεν ἐν 'Ασίᾳ, τῷ 78 π. Χ. (Πλούτ. Κικ. Δ. — Cis. Brut. XCI, 316).

Ξενοκράτης, 1) γεννηθεὶς ἐν Χαλκηδόνι τῷ 396 π. Χ., περίφημος φιλόσοφος τῆς ἀρχαίας 'Ακαδημίας, ἧς ἐπὶ 25 ἔτη (339 -314) ἐξηκολούθησε προϊστάμενος, τὴν θέσιν ταύτην ἀντὶ τοῦ ἀσθενοῦντος Στευσίππου, καὶ κατὰ παράκλησιν αὐτοῦ ἀναδεχθείς. 'Ανέκαθεν προσηλώθη τῷ Πλάτωνι, καὶ παρηκολούθησε μετὰ ταῦτα αὐτὸν καὶ εἰς τὴν Σικελίαν· μετὰ τὸν θάνατον δ' αὐτοῦ ἐγκατέλιπεν ἐπί τινα χρόνον τὰς 'Αθήνας. Κατὰ τὴν μεγαλοφυΐαν ἐλαττούμενος τοῦ 'Αριστοτέλους, ἀνεπλήρου δι' ἐπιμελείας εἴ τι τῷ ἔλειπεν ὡς πρὸς τῆς ἀντιλήψεως τὴν ὀξύτητα. Εἰς τὴν ἔκφρασιν καὶ τοὺς τρόπους του εἶχέ τι τὸ ἀπότομον καὶ μεμψίμοιρον, δι' ὃ ὁ Πλάτων λέγεται συμβουλεύσας ποτὲ αὐτῷ: «Θύε ταῖς Χάρισιν». 'Αλλ' ἡ εὐθύτης, τὸ ἀνιδιοτελὲς καὶ ἀδωροδόκητον τοῦ χαρακτῆρός του τῷ περιεποίησαν τὴν γενικὴν τῶν 'Αθηναίων ὑπόληψιν (Διογ. Λαέρτ. Δ. 7. — Πλούτ. 'Αλέξ. Η. — Cic. ad. Att. I, 16, 1. Tusc. V, 32. — Val. Max. II, 10, 2. IV. 3. ext. 3). Καίτοι μὴ πολίτης 'Αθηναῖος, ἐπέμφθη ὅμως πολλάκις ὡς πρέσβυς, ἐπὶ λίαν δυσχερῶν περιστάσεων, εἰς Φίλιππον τὸν Μακεδόνα, καὶ εἰς τὸν 'Αντί .ατρον ἐπὶ τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου, καὶ ἐπέτυχεν εἰς τὰς διαπραγματεύσεις τον. 'Αλλ' ἀγνωμοσύνη ἀντήμειψε τὰς ἐκδουλεύσεις του ταύτας (Διογ. Λαέρτ. Δ, 14. — Πλούτ. Φλαμ. ΙΒ. Φωκ. ΚΘ). 'Απέθανε δ' εἰς ἡλικίαν 82 ἐτῶν τῷ 344 π. Χ. 'Εκ τῶν πολυπληθῶν δὲ καὶ ποιητικῶν καὶ πεζῶν συγγραμμάτων του διεσώθησαν ἐλάχιστα ἀποσπάσματα μόνον. 'Ο Κικέρων τάττει αὐτὸν μετὰ τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ 'Αριστοτέλους ἕνεκα τῶν αὐστηρῶν ἠθικῶν του ἀρχῶν, αἵτινες ἐν γένει ταὐτίζονται μετὰ τοῦ τύπου ὃν μεταγενεστέρως ἔλαβεν ἡ Πλατωνικὴ φιλοσοφία, προσλαβοῦσαι ὅμως καὶ ξένα τινὰ στοιχεῖα, καὶ κατὰ τὴν μέθοδον οὕτω διαφέρουσαι, ὥστε τινὲς τὰς ἐξέλαβον ὡς παραφθορὰν τῆς Πλατωνικῆς θεωρίας. 'Ο Ξενοκράτης παρεισήγαγε τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ εἰς τὸν Πυθαγόρειον μυστικισμὸν, τὸν συμπλέκοντα τὴν ἰδεολογίαν μετὰ τῆς μαθηματικῆς, καὶ συμφύρων ἰδέας καὶ ἀριθμούς, παρεδέχθη ὡς μέσην βαθμίδα μεταξὺ τῆς καθαρᾶς θεότητος καὶ τῶν ἀνθρώπων τοὺς δαίμονας, οὓς λέγει ἀριθμοὺς συμπεπλεγμένους μετ' ἰδεῶν, καὶ οἷς ἀποδίδωσι καὶ ἐνέργειάν τινα πλαστικήν. Πλὴν τούτων δὲ εἰσήγαγε καὶ τὴν αὐστηρὰν διαίρεσιν τῆς φιλοσοφίας εἰς λογικὴν, φυσικὴν καὶ ἠθικὴν, ὡς καὶ αὐστηρὰν διάκρισιν μεταξὺ τῶν ἀντιλήψεων τῶν αἰσθήσεων, τῆς γνώμης καὶ τῆς σκέψεως. — 2) Υἱὸς τοῦ Αἰνησιδώρου, ἀδελφὸς Θήρωνος, τοῦ τυράννου τῶν 'Ακραγαντίνων, υἱὸν ἔχων Θρασύβουλον, πολλάκις εἰς τὰ Ἴσθμια νικήσας καὶ ὑπὸ τοῦ φίλου του Πινδάρου ἐν τῇ ΣΤ' ᾠδῇ τῶν Πυθίων καὶ τῇ Β' τῶν 'Ισθμίων ὑμνηθείς. — 3) 'Ιατρὸς ἐξ 'Αφροδισίας, τῆς τελευταίας π. Χ. ἑκατονταετηρίδος. 'Εκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ διεσώθη ἓν μόνον ἀπόσπασμα «περὶ τῆς ἀπὸ ἐνύδρων τροφῆς» (Fabric. 'Ελλ. Βιβλ. III).

Ξενόκριτος, λυρικὸς ποιητὴς ἐκ Λοκρῶν ἐν 'Ιταλίᾳ, σύγχρονος τοῦ Στησιχόρου, ἐπενόησε τὴν «Λόκριον ἁρμονίαν» (Διογ. Λαέρτ. — Πλούταρχ.).

Ξένος. Διαφορος ἦν κατὰ πόλεις ἡ πρὸς τοὺς πολίτας σχέσις τῶν ξένων, ἤτοι τῶν ἐλευθέρων μὴ πολιτῶν. Οὕτως ἐν Σπάρτῃ δὲν ἐπετρέπετο ἡ ἐπὶ μακρὸν διαμονὴ, ἢ κἂν ἡ ἐγκατάστασις τῶν ξένων (ἴδ. Ξενηλασία), ἐν ᾧ ἀλλαχοῦ, οἷον ἐν 'Αθήναις, παρεχωροῦντο αὐτοῖς οὐ μικρὰ δικαιώματα τῆς ἐλευθερίας. Πᾶς ξένος παρεπίδημος, οὐχὶ «πρὸς ὀλίγον», ἀλλ' ἐφ' ὡρισμένον χρόνον ('Αρπκρ. λ. μέτοικος) ἐν 'Αθήναις διαμένων, ἐθεωρεῖτο ὡς μ έ τ ο ι κ ο ς, καὶ ἡ ἰδιότης αὐτὴ ἦν τοσοῦτον ἐπιζήτητος διὰ τοὺς ξένους ἐν 'Αθήναις, τῷ κέντρῳ

ἐκείνῳ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ὥστε τῷ 309 π. Χ. εἰς 10,000 ἠριθμοῦντο ἐκεῖ οἱ μέτοικοι, ἐν δὲ πάσῃ τῇ Ἀττικῇ εἰς 45,000. Ὤφειλε δ' ἕκαστος αὐτῶν νὰ ἐκλέγῃ ἕνα τῶν πολιτῶν ὡς προστάτην, ὑφ' οὗ ν' ἀντιπροσωπεύηται εἰς πάσας τὰς δημοσίας ἢ ἰδιωτικὰς αὐτοῦ ὑποθέσεις, οἷον ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων· κατὰ δὲ τοῦ παραμελήσαντος τὸ καθῆκον τοῦτο ἐκινεῖτο γραφὴ ἀποστασίου. Διὰ τὴν προστασίαν δὲ ταύτην ἣν ἐχορήγει αὐτοῖς ἡ πόλις ὤφειλεν ἕκαστος μέτοικος, πλὴν τῶν λειτουργιῶν, νὰ πληρώνῃ διὰ τοῦ προστάτου καὶ μικρόν τινα φόρον, τὸ μετοίκιον, συνιστάμενον εἰς 12 δραχμὰς κατ' ἔτος, διὰ δὲ τὰς χήρας εἰς μόνας 6. Ὁ δὲ τοῦτο παραμελήσας ὑπήγετο εἰς μετοικίου ἀπαγωγὴν (φυλάκισιν ἕνεκα μετοικίου). Πολίτης δ' Ἀθηναῖος δὲν ἠδύνατο νὰ καταστῇ εἰμὴ ὁ ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι εἰς ἀειφυγίαν καταδεδικασμένος, ἢ ὁ πανεστίως εἰς Ἀθήνας μετοικήσας (Πλούτ. Σόλ. ΚΔ). Ὁ δικαιώματα πολίτου παρανόμως ἀντιποιηθείς, κατεδιώκετο διὰ γραφῆς ξενίας καὶ ἠδύνατο ὡς δοῦλος νὰ πωληθῇ. Εἰς δημοσίας πομπὰς ὤφειλον νὰ ὑπηρετῶσιν οἱ μέτοικοι ὡς ὑδροφόροι, σκαφηφόροι καὶ σκιαδοφόροι. Ἔγκτησις, ἤτοι ἀπόκτησις κτήματος ἀκινήτου, δὲν τοῖς ἐπετρέπετο. Ὑπεχρεοῦντο ὅμως εἰς στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ εἰς τὰς ἐκτάκτους συνεισφορὰς, τὰς λειτουργίας, κτλ. Πᾶσα βιομηχανία τοῖς ἦτο ἐπιτετραμμένη, καθ' ὅτι ἡ πόλις ἐκέρδιζε δι' αὐτῶν κεφάλαια καὶ παραγωγικὰς δυνάμεις. Ἀπέτινον ὅμως πρὸς τοῦτο φόρον τινά, οὗ ὁ πολίτης ἦν ἀπηλλαγμένος. Τινὲς, δι' ὑπηρεσίας ἃς προσέφερον εἰς τὴν πόλιν, ἀνεδείκνυντο ἰσοτελεῖς, ἤτοι ἀπηλλαγμένοι τοῦ μετοικίου· πολιτικῶν ὅμως δικαιωμάτων, ἤτοι τῶν τῆς μετοχῆς εἰς τὰς ἀρχὰς, τὰς ἐκλογὰς, τὰ δικαστήρια, ἔμενον καὶ οὗτοι ἐστερημένοι· ἀλλ' ἡ ἔγκτησις τοῖς ἐπετρέπετο, καὶ δι' αὐτοὺς δὲν ἀπητεῖτο προστάτης. Ὁ ξένος ἀπεκλείετο καὶ τῆς ἐπιγαμίας, δηλαδὴ τοῦ δικαιώματος, ἂν ἐνυμφεύετο ἀστὴν, νὰ μεταδιβάζῃ τὸ ἀστικὸν δικαίωμα εἰς τὰ τέκνα του, ἐκτὸς ἄν, δι' ἐκδουλεύσεις ὁμοίως, ἐλάμβανε τοῦτο ὡς δωρεὰν παρὰ τῆς πόλεως. Ἡ ἰσοπολιτεία ἦν διπλωματικὴ σύμβασις μεταξὺ δύο πόλεων, καθ' ἣν οἱ πολῖται ἑκατέρας ἐθεωροῦντο συγχρόνως ὡς καὶ τῆς ἑτέρας πολῖται. Οἱ ἐπὶ τῶν πόλεων ἐγκαθιστάμενοι Πρόξενοι ἦσαν πολῖται ἑτέρας πόλεως, οἷς ἀνετίθετο ἡ προστασία τῶν ἐκεῖ ἐπιδημούντων πολιτῶν τῆς πόλεως ἥτις ἐχορήγει αὐτοῖς τὸν τίτλον τοῦτον, θεωρούμενον ὡς τιμὴν ἔκτακτον. Οὕτω φερ' εἰπεῖν αἱ Ἀθῆναι ἐψήφιζον Κορίνθιόν τινα ὡς ἴδιον πρόξενον ἐν Κορίνθῳ, οἱ Κορίνθιοι ἐναλλὰξ ἔδιδον εἰς Ἀθηναῖον τινὰ ἐν Ἀθήναις τὴν προξενίαν. Τῷ προξένῳ δὲ προσεχορηγοῦντο καὶ ἕτερα δικαιώματα, ὁριζόμενα ὅμως εἰδικῶς ἑκάστοτε διὰ ψηφίσματος· συνήθως ὅμως τὸ τῆς ἐγκτήσεως, τῆς (ἄνευ προστάτου) προσόδου (παρουσιάσεως δι' ὑποθέσεις) εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰς τὸν δῆμον, καὶ σπανίως καὶ κατ' ἐξαίρεσιν τὸ πλῆρες τῆς πολιτείας δικαίωμα. Ἦν δ' ἡ ἱερότης τοῦ τῆς ξενίας δικαιώματος οὕτω βαθέως ἐγκεχαραγμένη εἰς τὰ ἑλληνικὰ ἤθη, ὥστε αὐτὸς ὁ αἰχμάλωτος, ὅταν ἐξηγόραζε τὴν ἐλευθερίαν του, ἦν δορύξενος.

Ξενοφάνης, 1) ἐκ Κολοφῶνος, υἱὸς Δεξίου, ζήσας περὶ τὰ 90 ἔτη μεταξὺ τῶν 580 καὶ 480 π. Χ. Ἐν τῇ πρώτῃ νεότητι ἐκβληθεὶς τῆς πατρίδος του, περιεφέρετο ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν Σικελίαν καὶ μάλιστα τὴν κάτω Ἰταλίαν, ἔνθα συνέπραξεν εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς ἀποικίας Ἐλέας, καὶ φαίνεται ὅτι καὶ κατῴκησε καὶ ἐδίδαξε μικρὸν χρόνον. Δι' ὅλου τοῦ μακροῦ βίου του ἠσχολήθη ὁ Ξενοφάνης εἰς τὸ νὰ πολεμήσῃ τὰς δημώδεις δοξασίας καὶ νὰ εἰσαγάγῃ πίστιν καθαρωτέραν. Πρὸς τοῦτο δ' ἔγραψε ποιήματα κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἐπικῶν, καὶ ὁμοίως ὡς οἱ ἀρχαῖοι ῥαψῳδοὶ ἀπήγγελλεν αὐτὰ ὁ ἴδιος. Ἐπροσπάθει δὲ δι' αὐτῶν ν' ἀνατρέψῃ

τοῦ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου τὴν θεολογίαν, καὶ ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ. Ἦσαν δ' αἱ ἴδιαι ἑαυτοῦ θεωρίαι, κυρίως πανθεϊστικαί. Καί τι δὲ τῆς πρακτικῆς τάσεως εἶχε κληρονομήσει παρὰ τῶν προηγηθέντων αὐτοῦ ἑπτὰ σοφῶν. Ἡ εὐφυΐα του, αἱ ποικίλαι γνώσεις, ἡ ποικίλη του μόρφωσις ὕψουν αὐτὸν ὑπεράνω τῶν ξηρῶν σχολαστικῶν διδαγμάτων. Τὰ σωζόμενα λείψανα τῶν ποιημάτων του εἰσὶ καὶ ὡς πρὸς τὸν ἐξωτερικὸν αὐτῶν τύπον περιεργότατα· διότι, καίτοι τὴν ἐπικὴν γλῶσσαν διατηροῦντα, ἀλλὰ προφανῶς πλησιάζουσιν εἰς τὸν πεζὸν λόγον. Ἡ διάλεκτος αὐτῶν ἐστὶν ὡς κεκαλλιεργημένη Ἰωνική, δωρισμοὺς ἔχουσα ἐγκατεσπαρμένους. Ἵδρυσε δ' ἰδιαιτέραν σχολήν, τὴν Ἐλεατικήν. Τὸ σύστημα δ' αὐτοῦ, ἐπιδιῶκον τὴν ἐν τοῖς ἀλλοιουμένοις φαινομένοις εὕρεσιν τοῦ σταθεροῦ καὶ μονίμου, τὸν περιέστησεν εἰς τὸ ἀπαράδεκτον τοῦ γίνεσθαι ὡς ἀποδείξεως τοῦ εἶναι, διότι ἐξ οὐδενὸς οὐδὲν προέρχεται. Τὴν ἄναρχον λοιπὸν καὶ ἀτελεύτητον ὕπαρξιν ὡς ἴσην παραδεχόμενος τῇ θείᾳ φύσει, ἀπέδιδε ταύτῃ, ὡς ἐντελεστάτῳ καὶ ὅλως ἑαυτῷ ἴσῳ καὶ ἑνιαίῳ ὄντι, νοῦν καὶ δρᾶσιν τὰ πάντα ὑπερνικῶσαν, ἀποκλείων αὐτοῦ τὰς ἀντιθέτους ἐνταυτῷ ἰδιότητας τοῦ πεπερασμένου καὶ τοῦ ἀπεράντου, τοῦ κινητοῦ καὶ τοῦ ἀκινήτου. Περὶ τοῦ πῶς ὅμως συνέχεται ἡ ποικιλία τῶν μεταβλητῶν ὄντων πρὸς τὴν ἑνότητα ταύτην τοῦ θείου ὄντος, περὶ τούτου οὐχὶ βέβαιαι ἀναπτύξεις, ἀλλὰ σκεπτικαί τινες ἐκφράσεις ἀπαντῶνται ἐν τοῖς σωζομένοις ἀποσπάσμασι τοῦ «περὶ φύσεως» συγγράμματός του (Συλλ. Mullach, Fragm. phil. Græc. I). Περὶ τῆς θείας ἑνότητος λέγει ὅτι ἡ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ὅρασις, ἀκοὴ καὶ σκέψις, ἔνεισι τῷ Θεῷ, ὡς ἓν σύνολον, καὶ ἀπόνως διοικεῖ τὸ πᾶν ὁ Θεός. Ἡ ἰδεολογικὴ αὕτη τάσις πρὸς μίαν καὶ ὑπερτάτην ἑνότητα καθίστησι τὸν Ξενοφάνην πολέμιον τῇ Ἑλληνικῇ θεολογίᾳ καὶ τῇ μυθολογίᾳ τῆς ὁμηρικῆς ποιήσεως, ἀποστρεφόμενον τὴν ἐν αὐτῇ ἐξανθρώπισιν τῆς θεότητος καὶ τὰς συμφώνως πρὸς τὰ ἀνθρώπινα πάθη τοῖς θεοῖς ἀποδιδομένας ὑπ' αὐτῆς ποικίλας ἐνεργείας. Ὁ Κικέρων (Acad. IV, 23) κρίνει αὐτὸν ὡς μέτριον ποιητήν, τὰ ἔπη αὐτοῦ πιθανῶς αἰνιττόμενος. Σώζονται δ' αὐτοῦ δύο ἐλεγεῖα, εἰς ἃ ἡ κρίσις ἐκείνη οὐδαμῶς ἐφαρμόζεται, διότι δύνανται νὰ συγκαταριθμηθῶσι μετὰ τῶν ἀρίστων ἔργων τῶν ἐλεγειακῶν ποιητῶν. — 2) Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Λαμάχου (Θουκ.). — 3) Υἱὸς τοῦ Ἀθηναίου Κλειτομάχου, ὡς πρέσβυς Φιλίππου Γ', συνωμολόγησε συμμαχίαν μετὰ τοῦ Ἀννίβα (Liv. XXIII, 33, 38).

Ξενοφαντίδας, Λακεδαιμόνιος, παρὰ Θουκυδίδῃ (Η, 55).

Ξενόφαντος, 1) Ἀθηναῖος, ποιητὴς διθυραμβοποιός, πατὴρ τοῦ τραγικοῦ Ἱερωνύμου (Ἀριστ. Νεφ. 344). — 2) Διάσημος αὐλητής, τὸν Ἀλέξανδρον ἔτι μᾶλλον ἐνθουσιάσας εἰς τὴν κατὰ τῶν Περσῶν ἐκστρατείαν (Πλούτ. Δημήτηρ Sen. de ira, II, 7). — 3) Υἱὸς Χάρητος ἐκ Θάσου, καλλιτέχνης, κατασκευάσας χαλκοῦν ἄγαλμα τοῦ Ἀδριανοῦ διὰ τοὺς Ἀθηναίους.

Ξενόφιλος, 1) φιλόσοφος Πυθαγορικός, διδάσκαλος τοῦ Ἀριστοξένους, πιθανῶς ὁ κατὰ Λουκιανὸν (Μακροβ. ΙΗ) ἐκ Χαλκίδος τῆς Θρᾴκης καταγόμενος, σύγχρονος Διονυσίου τοῦ τυράννου. τὴν μουσικὴν συγχρόνως ἀσκῶν, καὶ ἔτη ζήσας 105. — 2) Συγγραφεὺς βιβλίου ἐπιγραφομένου «Λυδικαὶ ἱστορίαι». — 3) Φρούραρχος τοῦ φρουρίου τῶν Σούσων, μετὰ μακρὰν καὶ ἀνδρείαν ἀντίστασιν παραδοὺς τῷ Σελεύκῳ, διοικητῇ τῆς Σουσιανῆς, τοὺς ἐκεῖ ἐγκατατεθειμένους θησαυρούς, τῷ 316 π. Χ., καὶ μετ' αὐτοῦ ἑνωθεὶς (Διοδ. ΙΘ, 17, 48).

Ξενόφρων, υἱὸς Φαιδίμου, Ἀθηναῖος (Δημοσθ.).

Ξενοφῶν, 1) Κορίνθιος, υἱὸς Θεσσαλοῦ, ὀλυμπιονίκης τῷ 464 π. Χ., ὃν ὁ Πίνδαρος ἐξυμνεῖ (Ὀλ. ΙΓ). — 2) Υἱὸς τοῦ ποιητοῦ

Εὐριπίδου, ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τῷ 429 π. Χ., εἷς τῶν ἐν Ποτιδαίᾳ Ἀθηναίων στρατηγῶν (Θουκ. Β, 70. 79). — 3) Υἱὸς Γρύλλου, ἐκ τοῦ Ἀττικοῦ δήμου τῶν Ἐρχιέων τῆς Αἰγηίδος φυλῆς, γεννηθεὶς, ὡς κοινῶς ἐκλαμβάνεται, τῷ 445 π. Χ., ἴσως ὅμως ὀρθότερον οὐχὶ πρὸ τοῦ 431, διότι ἐν τῇ Ἀναβάσει τάττει ἑαυτὸν μετὰ τῶν νεωτέρων. Συγκατηριθμεῖτο δὲ μετὰ τῶν πιστοτάτων μαθητῶν καὶ φίλων τοῦ Σωκράτους, σύγχρονος ὢν τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀλκιβιάδου. Ἡ δὲ μετὰ τοῦ Σωκράτους γνωριμία του συνέβη ὅλως τυχαίως· ἀπήντησε δηλαδὴ αὐτόν ποτε ὁ Σωκράτης εἰς στενὴν ὁδὸν, καὶ διὰ τῆς ῥάβδου του φράξας αὐτὴν, τὸν ἠρώτησε ποῦ πωλοῦνται ζωοτροφίαι τινές. Ἀποκριθέντος δὲ τοῦ Ξενοφῶντος, τὸν ἠρώτησε πάλιν ποῦ μορφοῦνται δίκαιοι ἄνθρωποι. Εἰς τοῦτο ὅμως δὲν ἤξευρε τί ν' ἀπαντήσῃ ἐκεῖνος. «Ἀκολούθησόν με λοιπόν, τῷ εἶπεν ὁ Σωκράτης, ἵνα τὸ μάθῃς. «Ἀπ' ἐκείνης δὲ τῆς ἡμέρας ἔμεινεν ὁ Ξενοφῶν πιστῶς πρὸς τὸν Σωκράτην προσηρτημένος. Καὶ ἐῤῥέθη μὲν ὅτι παρευρέθη εἰς τὴν ἐν Δηλίῳ μάχην, ἀλλὰ φαίνεται μᾶλλον ὅτι τοῦτο πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς μεταγενεστέραν ἐπίνοιαν, καὶ ἐν γένει οὐδεμία μνεία γίνεται περὶ συμμετοχῆς του εἰς τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον. Κατὰ πάντα τοῦτον τὸν χρόνον ἐπεδόθη πιθανώτερον ὁ Ξενοφῶν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν μόρφωσίν του. Καὶ τὴν ῥητορικὴν δ' ἐσπούδασε παρὰ τῷ σοφιστῇ Προδίκῳ, καὶ εἰς τὴν ἱστοριογραφίαν ἐνεψύχωσεν αὐτὸν ὁ Σωκράτης. Μετὰ δὲ τὸν πελοπον. πόλεμον προσεκάλεσεν αὐτὸν ὁ φίλος του Πρόξενος εἰς Σάρδεις, ἵνα τὸν εἰσαγάγῃ παρὰ Κύρῳ τῷ νεωτέρῳ· καὶ ἐπειδὴ ἡ ἐν Ἀθήναις τότε κατάστασις τῶν πραγμάτων τῷ ἀπήρεσκε, δραστήριον βίον ἐπιδιώκων, ἐδέχθη τὴν πρότασιν (Ἀνβ. Γ, 1, 4), καὶ ταχέως ἐσχετίσθη μετὰ τοῦ Κύρου, παρακολουθήσας αὐτὸν εἰς τὴν κατ' Ἀρταξέρξου τοῦ Μνήμονος ἐκστρατείαν, ἄνευ βαθμοῦ στρατιωτικοῦ. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Κουνάξοις μάχην ἐξελέγη μετ' ἄλλων τεσσάρων ἀρχηγὸς διὰ τὴν ἐπάνοδον, καὶ τοιαύτης φρονήσεως, ἀνδρείας καὶ καρτερίας ἔδωκε τότε δείγματα, τοσοῦτον ἐφάνη συγκαταβατικὸς πρὸς τοὺς συστρατήγους του καὶ μεγαλοφρόνως ἀνιδιοτελὴς ὅτε τῷ ἐπροτάθη ν' ἀναλάβῃ τὴν ὑπερτάτην ἀρχηγίαν, ὥστε, εἰ καὶ θριάμβων δὲν τῷ ἐδόθησαν περιστάσεις, τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὅμως κατέστη ἔνδοξον μεταξὺ τῶν ἐν πολέμοις διαπρεψάντων. Ὅτε δ' ὁ στρατὸς ἀφίκετο ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του εἰς Βυζάντιον, εἰσῆλθε μετ' αὐτοῦ ὁ Ξενοφῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ βασιλέως τῆς Θρᾴκης Σεύθου, ὅστις ἤθελε ν' ἀνακτήσῃ τοῦ πατρός του τὸν θρόνον. Καὶ τούτου δ' ἐπιτυχόντος, τὸν προσεκάλεσαν οἱ Σπαρτιᾶται μετὰ τοῦ στρατοῦ του νὰ συνασπισθῇ μετ' αὐτῶν, τοῦ στρατηγοῦ των Θίβρωνος προτιθεμένου νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῶν Περσῶν σατραπῶν, τοῦ Τισσαφέρνους καὶ τοῦ Φαρναβάζου. Τότε ὡδηγήσας τὸ σῶμα οὗ ἐστρατήγει εἰς Πέργαμον, παρέδωκε τὴν ἀρχηγίαν αὐτῷ τῷ Θίβρωνι. Ἀλλὰ τοῦτο, ὡς καὶ τὸ ὅτι συνέπραξε μετὰ τοῦ Κύρου, δυσηρέστησαν τοὺς Ἀθηναίους, οἵτινες καὶ τὸν ἐξώρισαν. Ἐξηκολούθησε δ' ὑπηρετῶν εἰς τὸν στρατὸν, οὗ τὴν ἀρχηγίαν εἶχεν ὁ Σπαρτιάτης Δερκυλλίδας, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν Ἀσίᾳ, ὑπὸ τὸν Ἀγησίλαον, μεθ' οὗ καὶ διὰ φιλικωτάτων συνεδέθη σχέσεων. Καὶ ὅτε οὗτος ἐκλήθη εἰς βοήθειαν τῆς ἀπειλουμένης πατρίδος του, τὸν συνώδευσεν ὁ Ξενοφῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ συνεπολέμησε μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἐν Κορωνείᾳ μάχην (394 π. Χ.) κατὰ τῶν Θηβαίων καὶ Ἀθηναίων. Εἶτα δ' εἰς Σπάρτην ἀπελθὼν, ἔλαβε παρὰ τῶν Σπαρτιατῶν ὡς δῶρον ἔπαυλίν τινα ἐν Σκυλλοῦντι, παρὰ τῇ Ὀλυμπίᾳ, ἐν τῇ χώρᾳ ἣν εἶχον κατακτήσει ἐπὶ τῶν Ἠλείων, καὶ ἐκεῖ ἐπεδόθη εἰς τὰς ἀσχολίας ἃς ἠγάπα, τὴν γεωργίαν, τὴν θήραν, τὴν ἱπποτροφίαν. Ἐκεῖ συνέταξε καὶ τὰ πλεῖστα τῶν συγγραμμάτων του. Ὅτε δ' οἱ Ἀθηναῖοι ἀπεσπάσθησαν τῆς μετὰ τῶν Θηβαίων συμμα-

γίας, καὶ μετ' οὐ πολὺ καὶ συνεμάχησαν μετὰ τῆς Σπάρτης, ἔπεμψεν ὁ Ξενοφῶν τοὺς δύο υἱούς του, Διόδωρον καὶ Γρύλλον εἰς Ἀθήνας, ἵνα καταταχθῶσιν εἰς τὸν ἀττικὸν στρατὸν, τὸν τῇ Σπάρτῃ ἐπικουρικόν. Καὶ ὁ μὲν Διόδωρος ἐπέστρεψε μετὰ τὴν ἐκστρατείαν, ὁ δὲ Γρύλλος ἔπεσεν ἐν Μαντινείᾳ. Τὴν θλιβερὰν ἀγγελίαν ἔλαβεν ὁ Ξενοφῶν καθ' ἣν στιγμὴν ἔτυχε θύων, καὶ εὐθὺς ἀφήρεσεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς του ὃ ἔφερε στέμμα· ἀλλ' ὅτε τῷ εἶπον ὅτι ὁ υἱός του ἀνδρείως ἐπολέμησεν, ἐπέθηκε πάλιν τὸ στέμμα, εἰπὼν τοὺς ἐν πάσῃ τῇ ἀρχαιότητι περιφήμους μείναντας λόγους: «Ἤξευρον ὅτι εἶχον υἱὸν θνητόν». Φαίνεται δ' ὅτι τότε (τῷ 369 π. Χ.), ἐνεργείᾳ τοῦ Εὐβούλου, ἀνεκλήθη καὶ τὸ ψήφισμα τῆς ἐξορίας αὐτοῦ· ἀγνοεῖται ὅμως ἂν, ὅτε ἐξεβλήθη ἐκ Σκυλλοῦντος ὑπὸ τῶν Ἠλείων, ἐπανῆλθεν ἔτι τινα χρόνον εἰς Ἀθήνας. Ἀπεβίωσε δ' ἐν Κορίνθῳ τῷ 354 ἢ 353 π.Χ. — Ὁ Ξενοφῶν, εἰ καὶ μὴ καταριθμούμενος μεταξὺ τῶν ἐπὶ δημοσίᾳ ἐνεργείᾳ καὶ εὐφυΐᾳ μᾶλλον διακεκριμένων ἀνδρῶν, διεκρίνετο ὅμως ὡς εἷς τῶν ἐν τῇ ἀρχαιότητι διασημοτάτων διὰ τὴν τοῦ χαρακτῆρος εὐθύτητα, καὶ ἐντελεστάτην ἔχων τήν τε τῆς ψυχῆς καὶ τὴν τοῦ σώματος μόρφωσιν, ὅπερ ἦν παρ' Ἕλλησι τὸ πρότυπον τῆς ἀνθρωπίνης ἐντελείας. Τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ, τοῦ Σωκράτους, εἶχεν ἐντελῶς οἰκειοποιηθῇ τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι καὶ τοῦ πράττειν, καὶ ἐκείνου πολλάκις τὰς λέξεις καὶ φράσεις ἐπανελάμβανεν. Ἐκ τῆς διδασκαλίας δ' ἐκείνου ἐπήγασε καὶ ἡ ἔμφρων καὶ πρακτικὴ τάσις ἥτις ἐπικρατεῖ εἰς πάντα του τὰ συγγράμματα, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ εὐσέβεια, ἡ διηνεκὴς προσπάθειά του πρὸς ἐξιχνίασιν τῶν θείων βουλῶν, καὶ ἡ εὐσυνείδητός του προσήλωσις εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἱερῶν καθηκόντων. Διέφερεν ἑπομένως σπουδαίως ἡ πρακτικὴ αὐτοῦ τάσις τῆς ἰδεολογικῆς τοῦ Πλάτωνος· ἀλλ' ὅτι, ὡς μεταγενεστέρως ἐρρέθη, διέκειντο ἐχθρικῶς πρὸς ἀλλήλους, ἐστὶν ἐντελῶς ἀνυπόστατον. Φιλολογικὰ ἔργα αὐτοῦ ἦσαν α) «τὰ ἀπομνημονεύματα Σωκράτους» εἰς 4 βιβλία, ἀφορῶντα κυρίως εἰς τὸ νὰ ὑπερασπίσωσι τὸν διδάσκαλόν του κατὰ τῆς μομφῆς ἐπ' ἀσεβείᾳ καὶ ἐπὶ διαφθορᾷ τῆς νεολαίας. Δίδωσι δ' ἐν αὐτοῖς εἰκόνα πιστοτέραν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Σωκράτους ἢ οἱ διάλογοι τοῦ Πλάτωνος, καθ' ὅσον οὗτος μὲν αἴρεται ὑπὲρ τὴν ἀφελῆ θεωρίαν τοῦ διδασκάλου του εἰς τὰ ὕψη τῶν ἰδεῶν, ὁ δὲ Ξενοφῶν ἐνδιατρίβει εἰς τὴν πραγματικότητα ἐντόνως, μετ' εὐθύτητος καὶ εὐθυκρισίας. Διαφόρου δ' οὔσης τῆς διευθύνσεως ἑκατέρου, ἑπόμενον ἐστὶν ὅτι καὶ διαφόρως εἰκονίζουσι τὸν διδάσκαλον αὐτῶν, ὅπερ ὅμως οὐδόλως χαρακτηρίζει ἐχθρότητα μεταξὺ αὐτῶν (Ἔκδ. Κοραῆ, 182 μ). — β') «Ἀπολογία Σωκράτους», ἧττον σπουδαία καθ' ἑαυτὴν, καὶ κατά τινας, οὐχὶ γνησία. Ἀναπτύσσει δὲ τοὺς λόγους δι' οὓς ὁ Σωκράτης προτιμᾷ ν' ἀποθάνῃ μᾶλλον ἢ νὰ παρακαλέσῃ ὑπὲρ τῆς ζωῆς του· — γ') τὸ «συμπόσιον φιλοσόφων», καθ' ὃ ὁ Σωκράτης, ἐν τῇ εὐωχίᾳ, χαριεστάτους ἐκφέρει λόγους περὶ κάλλους καὶ ἔρωτος·— δ') ὁ «οἰκονομικὸς λόγος», ἢ «περὶ οἰκονομίας», διάλογος περὶ τῆς τοῦ οἴκου διαχειρίσεως καὶ τῆς γεωργίας. Καὶ ἐνταῦθα δ' ὁ Σωκράτης ἐστὶ τὸ πρώτιστον διαλεγόμενον πρόσωπον. Καὶ ἐπὶ τοῦ πολιτικοῦ δὲ χαρακτῆρος τοῦ Ξενοφῶντος ἐπενήργησε καὶ διεμόρφωσεν αὐτὸν ἡ μετὰ τοῦ Σωκράτους σχέσις· ὧν δ' ὁ Σωκράτης φρονήματος κοσμοπολιτικοῦ, δὲν συνεβιβάζετο μετὰ τῆς πολιτείας τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων· παρὰ τοῦ διδασκάλου του δ' ἐκληρονόμησε καὶ ὁ Ξενοφῶν τὴν μὴ μεγάλην συμπάθειαν πρὸς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ὄχλου. Ἐπὶ τῆς ἐν Ἀσίᾳ διατριβῆς του εἶδε παρὰ τῷ Κύρῳ καὶ τῷ Ἀγησιλάῳ, μεθ' ὧν συνεδέθη διὰ φιλίας στενῆς, τί δύναται ἀνὴρ ὀρθῶς φρονῶν καὶ τὰ ὠφέλιμα ἐπιδιώκων, ἂν ἔχῃ ἀπεριόριστον ἐξουσίαν. Διὰ τοῦτο τὴν μοναρχίαν ἐθεώρει ὡς τῶν πολιτευμάτων τὸ ἄριστον, διακρίνων ὅμως αὐτὴν ἀπὸ τῆς τυραννίας· ε') ὁ «Ἱέρων» αὐτοῦ ἐστι

διάλογος μεταξὺ τοῦ Ἱέρωνος καὶ τοῦ Σιμωνίδου, ἐν ᾧ ἐκτίθενται αἱ στερήσεις καὶ τὰ βάσανα οἷς ἐστὶν ἐκτεθειμένη ἡ τυραννίς, καὶ οἱ τρόποι δι' ὧν εἷς ἡγεμὼν δύναται νὰ προαγάγῃ τὴν εὐημερίαν τῶν διοικουμένων. Πῶς δ' ὀφείλει νὰ ἄρχῃ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ προορισμοῦ του, καὶ τῶν ἡττωμένων λαῶν ν'ἀναδείκνυται πατὴρ καὶ οὐχὶ κατακτητής, διδάσκει τὸ πολιτικὸν αὐτοῦ μυθιστόρημα, στ') «ἡ Κύρου παιδεία», εἰς βιβλία 8. Παρίστησι δ' αὕτη τὴν ἀγωγὴν καὶ τὸν χαρακτῆρα ἐντελοῦς ἡγεμόνος κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Σωκράτους, τὴν ὑπόθεσιν ἀρυομένη ἐκ τῆς ἱστορίας Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου, ἐπὶ τὸ ἰδανικώτερον διαπεπλασμένην. Ἡ δ' ἱστοριογραφία τοῦ Ξενοφῶντος ἔχει κυρίως χρονογραφικὸν τὸν χαρακτῆρα, καὶ ἀφορᾷ εἰς τὰ πρακτικῶς περίεργα, χωρὶς νὰ ἐπικρατῇ αὐτῆς ἀνωτέρα τις ἰδανικὴ ἰδέα. Καὶ παραδέχεται μὲν τὴν ἀνωτάτην ἐπιρροὴν τῆς τῶν θεῶν βουλῆς εἰς τὰ ἀνθρώπινα, ἀλλὰ δὲν στηρίζει τὰς παραστάσεις του ἐπ' αὐτῆς ὡς πηγῆς καὶ αἰτίας, ἢ καὶ ὅπου εἰς αὐτὴν ἀναφέρεται, συνταράττει μᾶλλον ἢ ὅτι δικαιολογεῖ δι' αὐτῆς τὰς ἐκθέσεις του. Ἡ ἑλληνικὴ αὐτοῦ ἱστορία, ζ') «τὰ Ἑλληνικά», διαιροῦνται εἰς δύο μέρη· τὸ πρῶτον, συγκείμενον ἐκ δύο βιβλίων, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐξακολούθησις τῆς ἱστορίας τοῦ Θουκυδίδου, μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου· τὰ δ' ἕτερα πέντε βιβλία πραγματεύονται περὶ τῶν ἐπ' αὐτοῦ χρόνων μέχρι τῆς μάχης τῆς Μαντινείας. Τὰ δύο ταῦτα μέρη ἐξέλαβόν τινες (ὡς ὁ Niebuhr), ὡς ἀποτελοῦντα δύο διάφορα συγγράμματα, ἀλλ' ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου. Ἴσως μόνον δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἐγράφησαν κατὰ διαφόρους χρόνους. Κατὰ προτίμησιν δ' ἐξιστορεῖ ὁ Ξενοφῶν ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ τὰ περὶ Σπάρτης καὶ Δωριέων, οὕτως ὥστε περὶ Ἀλκιβιάδου, Κόνωνος, Τιμοθέου, Ἰφικράτους, Πελοπίδα, Ἐπαμινώνδα, ἢ οὐδεμίαν ἢ ψυχρὰν μόνον μνείαν ποιεῖται. — η') Ἡ «Κύρου Ἀνάβασις», εἰς βιβλία 7, πληροῖ μέχρι τινὸς τὸ μεταίχμιον μεταξὺ τῶν δύο μερῶν τῶν Ἑλληνικῶν, περιγράφουσα τὴν ἐκ τῆς ἔνδον Ἀσίας ἐπάνοδον τῶν μυρίων Ἑλλήνων λεπτομερέστατα, καὶ συνετάχθη μὲν 18 ἢ 20 ἔτη μετὰ ταῦτα, ἀλλὰ βεβαίως κατὰ σημειώσεις συγχρόνους τῶν συμβάντων. Ὁ Ξενοφῶν μνημονεύει ἑαυτοῦ ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ πάντοτε εἰς τρίτον πρόσωπον, δι' ὃ καί τινες ἐνόμισαν ὅτι, κατὰ Ἑλλην. Γ, 1, 2, ἔπρεπε νὰ τὸ ἀποδώσωσιν εἰς τὸν Θεμιστογένην. Ἀλλὰ λόγος ἀποχρῶν πρὸς τοῦτο δὲν ὑπάρχει, οὐδ'ὑπόκειται εἰς τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν· ἡ γνησιότης τῆς Ἀναβάσεως. Ὡς παράρτημα τῶν Ἑλληνικῶν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ θ') «πανηγυρικὸς τοῦ Ἀγησιλάου», ὅστις χαρακτηριστικωτέρας ἐστὶν ὕφης, ἀλλ' οὐ ἡ γνησιότης ἐπίσης ἠμφισβητήθη. — Ἐπίσης ἀμφιβάλλεται ὑπό τινων ἡ γνησιότης δύο ἄλλων συγγραμμάτων, ὧν τὸ μέν, ι') ἡ «Λακεδαιμονίων πολιτεία», τὸ δὲ ια') ἡ «Ἀθηναίων πολιτεία». Τοῦτο ὑπό τινων, ἴσως ὑπὲρ τὸ δέον ἀκριβολόγων, νέων κριτικῶν, ἐξελήφθη ὡς τὸ ἀρχαιότατον ἴσως εἰς ἀττικὸν πεζὸν λόγον καὶ οὐχὶ μετὰ τὸ 424, γραφέν. — ιβ') Τὸ ἐπιγραφόμενον «Πόροι» ἢ «περὶ προσόδων», πραγματεύεται περὶ αὐξήσεως τῶν δημοσίων πόρων· — ιγ') ὁ «ἱππαρχικός», ιδ') ὁ «περὶ ἱππικῆς», καὶ ιε') ὁ «κυνηγετικός», εἰσὶν ἔργα ἀνδρὸς ἐμπείρου περὶ τὰς τέχνας περὶ ὧν πραγματεύεται. Καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἤδη ἐξετιμᾶτο ἡ φιλολογικὴ δραστηριότης τοῦ Ξενοφῶντος. Τῆς γλώσσης αὐτοῦ τὸ εὔηχον, τὸ καθαρὸν καὶ τὸ εὔχαρι, τοῦ γραφικοῦ χαρακτῆρός του ἡ ἀφέλεια καὶ τὸ εὔληπτον, ἀπηλλαγμένον στόμφου ῥητορικοῦ, ἀνεγνωρίζετο ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τῷ ἀπεδίδετο κοινῶς τὸ ἐπωνύμιον ἀττικῆς μελίσσης καὶ μούσης. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἦν τὸ ὕφος αὐτοῦ ἰσχνόν πως παραβαλλόμενον πρὸς ἄλλων, τῶν ἐπισημοτέρων ἀρχαίων συγγραφέων, καὶ μὴ ἱκανῶς ἔντεχνον καὶ περιγραφικόν, ἱκανὸν ὅμως ὅπως δήποτε ἵνα θέλγῃ καὶ πείθῃ (Quinet. X, I, 82). Τὰ ἐπι-

μελέστερον ἐξειργασμένα ἔργα αὐτοῦ εἰσὶν ἡ Κύρου Παιδεία, τὸ Συμπόσιον καὶ ὁ Οἰκονομικός. Ἐνίοτε δὲ βλάπτουσι τῆς γλώσσης τὴν καθαρότητα παρενειρόμεναι ἐκφράσεις ποιητικαὶ ἢ ἀρχαϊκαὶ, ἢ καί τινες διαλεκτικαί.— 4) Γλύπτης, μετὰ Κηφισοδότου, τοῦ γυναικαδέλφου τοῦ Φωκίωνος διὰ τοὺς Μεγαλοπολίτας τρία χαλκᾶ ἀγαλμάτια ἐργασθεὶς, Διὸς εὐθρόνου, Ἀρτέμιδος Σωτείρας καὶ Μεγάλης Πόλεως (προσωποποιήσεως τῆς πόλεως (Παυσ. Α, 30, 5). — 5) Κῷος, ἰατρὸς τοῦ αὐτοκράτορος Κλαυδίου, δηλητηριάσας αὐτὸν τῇ προτροπῇ τῆς Ἀγριππίνης (Tac. Ann. XII, 61, 67).—6) Ἐφέσιος, γράψας, πιθανῶς τῇ ε' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ., μυθιστόρημα ἐρωτικὸν, ἐπιγραφόμενον «Ἐφεσιακά· τὰ κατ' Ἀνθίαν καὶ Ἁβροκόμην». Τὸ ὕφος αὐτοῦ ἐστὶν ἀφελὲς καὶ σαφές.

Ξένων, 1) Θηβαῖος στρατηγὸς ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τῷ 413 π. Χ. μετὰ τοῦ Νίκωνος ἐπὶ κεφαλῆς 300 ὁπλιτῶ εἰς Σικελίαν πεμφθεὶς (Θουκ. Ζ, 19). — 2) Ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας. — 3) Τύραννος τῆς ἐν Ἀργολίδι Ἑρμιόνης, ὅστις, προτροπῇ τοῦ Ἀράτου, τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ καταθεὶς, προσῆλθεν εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμόν.— —4) Ἐπίσημος Ἀχαιὸς, εἷς ἐκ τῶν τῷ 167 π. Χ. εἰς Ῥώμην ὡς ὁμήρων σταλέντων (Πλούτ. Ἄρατ. ΛΔ).—5) Ἕτερος Ἀχαιὸς μεσιτεύσας ἐν Ῥώμῃ ὑπὲρ τῆς ἀπολύσεως τῶν ὁμήρων τούτων.—6) Ἐπικούρειος φιλόσοφος Ἀθηναῖος, οὗ εὐφήμως μνημονεύει ὁ Κικέρων (Ad. Att. V, 10, 5. 30, 6. VII, I, 1. XIII, 37. XIV, 16, 4).

Ξενὼν, τὸ ξενοδοχεῖον, καὶ τὸ δωμάτιον τοῦ οἴκου τὸ προσδιωρισμένον εἰς ὑποδοχὴν τῶν ξένων.

Ξένυλλα, ὄνομα γυναικὸς παρ' Ἀριστοφάνει (Θεσμοφ. 631).

Ξέρξης, ἑλληνιστὶ τὸ περσικὸν ὄνομα Κ σ χ α ϊ ά ρ σ α (Khskhajarscha). 1) Βασιλεὺς τῆς Περσίας, υἱὸς τοῦ Δαρείου καὶ τῆς Ἀτόσσης, θυγατρὸς Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου, ἤρισεν, ἐπὶ ζωῆς ἔτι τοῦ πατρός του, πρὸς τὸν ἐκ προγενεστέρας γυναικὸς ἀδελφόν του Ἀρταβαζάνην, περὶ τοῦ θρόνου, καὶ, διὰ τῆς ἐπιρροῆς, ὡς λέγεται, καὶ τοῦ Δημαράτου, καθ' ὃ πορφυρογέννητος ὑπερισχύσας, διεδέχθη ἀκωλύτως τὸν Δαρεῖον, τῷ 485 π. Χ. (Ἡρδτ. Ζ, 2). Ὑποτάξας τὰς ἀποστάσας ἐπαρχίας, τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Βαβυλωνίαν, ἤρξατο ὁπλιζόμενος κατὰ τῆς Ἑλλάδος, τῇ προτροπῇ τοῦ κηδεστοῦ αὐτοῦ Μαρδονίου, ἐπικλήσει καὶ διαφόρων οἰκογενειῶν ἐξωσθέντων τυράννων, καὶ προσέτι καὶ ὑπὸ χρησμῶν καὶ ὀνείρων παρακινούμενος, ἐναντίον δὲ τῶν συμβουλῶν τοῦ θείου του Ἀρταβάνου. Αἱ προπαρασκευαὶ αὗται διήρκεσαν πολλὰ ἔτη (Ἡρδ. Ζ, 11, κλ.). Πανταχόθεν τοῦ κράτους συνελέγοντο στρατεύματα, καὶ κατὰ τὸν Κτησίαν, συνίστατο ὁ ἐν Ἀσίᾳ συνελθὼν κατὰ ξηρὰν στρατὸς ἐξ 800,000 ἀνδρῶν, ὁ δὲ στόλος συνέκειτο ἐκ 1200 πλοίων πολεμικῶν· ὁ δ' Ἡρόδοτος, καθ' ὑπολογισμοὺς οὐχὶ ἀκριβεῖς, λέγει τοῦ στρατοῦ ὁμοῦ καὶ τοῦ στόλου τὴν δύναμιν περὶ τὰ τρία ἑκατομμύρια, ἐκτὸς τῶν σκευοφόρων. Καὶ τόπος μὲν συναγωγῆς ὡρίσθη ἡ πόλις Κρίταλλα τῆς Καππαδοκίας· ἐκεῖθεν δὲ μετέβη ὁ στρατὸς εἰς Σάρδεις, ὅθεν, κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ ἔτους 480, ἡ κατὰ ξηρὰν δύναμις μετέβη εἰς Εὐρώπην ἐπὶ τῶν γεφυρῶν αἵτινες πρὸς τοῦτο εἶχον παρασκευασθῇ (Ἡρδ. Ζ, 34). Συνώδευε δὲ τὸ στράτευμα καὶ ὁ Ξέρξης, καὶ παρέστη εἰς τὴν ἐν Σαλαμῖνι καταστροφὴν τοῦ στόλου του, ἐπὶ θρόνου καθήμενος εἰς παράλιόν τι ὕψωμα, τὸ καλούμενον ἢ τότε κληθὲν Κέρατα. Φυγὼν δ' ἐκεῖθεν, ἔφθασε μετὰ 45 ἡμέρας εἰς Ἄβυδον, καὶ ἐκεῖθεν ἐπανέκαμψεν εἰς Σάρδεις. Ὅτε δὲ, μετὰ τὴν διπλῆν ἧτταν ἐν Πλαταιαῖς καὶ ἐν Μυκάλῃ σύνοιδεν ὅτι ὤφειλε νὰ ἐγκαταλείψῃ πᾶσαν ἐλπίδα κατακτήσεως τῆς Ἑλλάδος, φαίνεται ὅτι ἐπέστρεψεν εἰς Σοῦσα (Αἰσχλ. Πέρσ.), καὶ ἐκεῖ πιθανόν ἐστιν ὅτι εἰς τὰ μέγαρα αὐτοῦ ἀποσυρθεὶς, παρεδόθη εἰς πλήρη ἀδράνειαν, καὶ μόνον πλέον τῆς τρυ-

φυλῆς καὶ ἐκδεδιῃτημένης αὐτοῦ διαίτης καὶ τῶν ὠμοτήτων ἃς ἤσκει γίνεται μνεία. Ἐδολοφονήθη δὲ τῷ 465 ὑπὸ τοῦ Ὑρκανίου Ἀρταβάνου, συμπράξαντος τῷ εὐνούχῳ Μιθριδάτῃ πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ βασιλικοῦ οἴκου. Ἐφόνευσε δ' ὁ Ἀρτάβανος καὶ ἐκ τῶν τριῶν υἱῶν του, τοῦ Δαρείου, τοῦ Ἀρταξέρξου καὶ τοῦ Ὑστάσπου, τὸν πρεσβύτερον. Ἀλλ' ὁ Ἀρταξέρξης, καταβαλὼν αὐτὸν, διεδέχθη τὸν θρόνον (Διόδ. ΙΑ, 69). — 2) Ξέρξης Β', ὁ μόνος γνήσιος υἱὸς Ἀρταξέρξου τοῦ Α', ἐβασίλευσε τῷ 424, ἀλλὰ μετὰ 45 ἡμέρας ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Σογδιανοῦ (Διόδ. ΙΒ, 64).

Ξέστης, μέτρον χωρητικότητος διά τε στερεὰ καὶ ὑγρὰ, 2 κοτύλας ἢ 12 κυάθους περιλαμβάνον, τὸ $^1/_2$ τοῦ χοίνικος καὶ $^1/_{96}$ τοῦ μεδίμνου διὰ τὰ στερεὰ, διὰ δὲ τὰ ὑγρὰ 1 $^1/_6$ τοῦ χοὸς καὶ 1 $^1/_{72}$ τοῦ ἀττικοῦ ἀμφορέως· ἐν δὲ Ῥώμῃ ἴσον 20 οὐγγίαις.

Ξήριον, ἦν τὸ ξηρὸν φάρμακον, ἡ κόνις πρὸς ἐπίπασιν (Παῦλ. Αἰγιν. Ζ, 13).

Ἀνάγλυφον στ. Ἀντών.

Ξίφη (ἡ), τὸ σίδηρον τοῦ ῥοκάνου (Ἡσχ. λ. Ῥυκάνη ἣν ἴδ.).

Ξιφομάχαιρα, ὅπλον, εἶδος ξίφους ἔχοντος σχῆμα μαχαίρας, ἤτοι καμπύλον (Θεόπ. παρ. Πολ.). ξίφος ἐπικαμπὲς (Φιλόξ. γλωσσ.), ἐν χρήσει ἰδίως παρὰ τοῖς

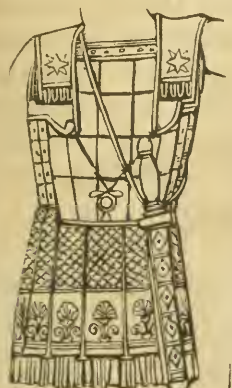
Θραξὶ καὶ τοῖς βαρβάροις (Αἰσχ. Πέρσ. 56) ἐν Ῥώμῃ δὲ μᾶλλον ὡς τοῖς λησταῖς ἴδιον θεωρούμενον.

Ξίφος, παρὰ τοῖς ποιηταῖς καὶ φάσγανον καλούμενον ὅπλον, χαλκοῦν ἐφ' Ὁμήρου, εἶτα σιδηροῦν, εὐθυτενὲς, ἄμφηκες, ἤτοι ἑκατέρωθεν τέμνον, εἰς ὀξεῖαν δὲ λῆγον αἰχ-

μὴν, ἐνίοτε τορευτὸν, ὅτε ἦτο πολυτελὲς, ὡς τὰ εὑρεθέντα ἐν τοῖς τάφοις τῶν Μυκηνῶν. Ἡ λαβὴ αὐτοῦ, ἡ κώπη, ἔχουσα βραχεῖαν

ἐγκάρσιον μεταλλίνην ῥάβδον ὑπὲρ τὴν λεπίδα ἢ *σπάθην*, ἐκοσμεῖτο πολλάκις δι' ἐλέφαντος, ἢ ἦν ἀργυρόηλος (Ὁμ. Ἰλ. Α, 219)· καὶ ἡ λεπὶς δὲ, ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις, ὡς αἱ τῶν ἐν Μυκήναις εὑρεθέντων, μάλιστα αἱ τῶν ἐγχειριδίων, τῶν βραχέων ξιφῶν, εἶχε πολλάκις ἐνειργασμένα κοσμήματα ἀργυρᾶ.

Τὸ ἑλληνικὸν ξίφος κατ' ἀρχὰς δὲν ἦν μακρότερον τοῦ ἡμίσεως μέτρου·

τῷ δὲ 400 π. Χ. ὁ Ἰφικράτης τὸ ἐδιπλασίασε (Διόδ. ΙΕ, 41), καὶ ἐν ἀττικῷ τάφῳ εὑρέθη ξίφος ἔχον, μετὰ τῆς κώπης, μῆκος 12' 5». Οἱ Ῥωμαῖοι δ' ἐπ' Ἀννίβα ἐδέχθησαν τὸ κελτιβηρικὸν ξίφος, μακρότερον καὶ βαρύτερον τοῦ Ἑλληνικοῦ, καὶ κοπτερὸν μόνον κατὰ τὴν μίαν πλευράν.

Τὸ ξίφος ἐνετίθετο εἰς *κολεὸν*, θήκην, ἢ μεταλλίνην, ἢ δερματίνην μετὰ μεταλλίνων πετάλων, εἰς ἣν πολλάκις προσετίθετο καὶ μικρὰ μάχαιρα, οὐχὶ ὡς ὅπλον, ἀλλὰ δι' ἄλλας ἀνάγκας τοῦ στρατιώτου, πλὴν παρὰ Λακεδαιμονίοις, παρ' οἷς ὅπλον ἦν καὶ ἡ μάχαιρα (ἴδ. *Ξυήλη*).

Ὁ κολεὸς δ' ἐκρέματο ἐκ τελαμῶνος ἢ ἀορτῆρος, φερομένου ἐκ τοῦ δεξιοῦ ὤμου πρὸς τὴν ἀριστερὰν ὀσφὺν, ἐνίοτε καὶ τ' ἀνάπαλιν, καὶ πολλάκις μόνον ἐκ τῆς ζώνης.

Ξεφωνέα, πόλις κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Σικελίας, ἐπὶ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου, λιμένα ἔχουσα (Στρβ. ΣΤ.—Σκύλ.). Νῦν Cavo Ste Croce.

Ξόανον, ξύλινον ἄγαλμα, οἷα κατεσκευάζοντο εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς τέχνης, μετ' εὐλαβείας διατηρούμενα καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις, ὡς φέρ' εἰπεῖν ξύλινον «ἐξ ἀχράδος» ἦν τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀργείας Ἥρας (Παυσ. Β, 17). Τοιαῦτα ἀνευρέθησαν καλῶς διατηρούμενα ἐν Αἰγύπτῳ. Κατ' ὀλίγον ἤρξαντο τὰ ἄκρα αὐτῶν μετὰ ταῦτα ἐκ λίθων κατασκευαζόμενα, καὶ τὰ ἀκρόλιθα ταῦτα ξόανα προωδοποίησαν τὴν τέχνην τῶν λιθίνων ἀγαλμάτων, ἡ δ' ἐπ' αὐτῶν ἐπικόλλησις ἐλέφαντος καὶ μεταλλίνων ἐλασμάτων, τὴν τῶν χρυσελεφαντίνων.

Ξοῖς, ἐργαλεῖον πρὸς γλυφὴν τοῦ λίθου, ἡ ἄλλως σμίλη.

Ξόϊς, πόλις ἐν τῷ Δέλτα τῆς Αἰγύπτου, ἐπὶ τοῦ Σαβηννυτικοῦ στομίου τοῦ Νείλου (Στρβ.). Νῦν Μεχαλλετὲλ Κοβούρ.

Ξοῦθος, υἱὸς τοῦ Ἕλληνος καὶ τῆς νύμφης Ὀρσηΐδος ἀδελφὸς τοῦ Αἰόλου καὶ τοῦ Δώρου, ὑφ' ὧν ἐξωσθεὶς ἐκ Θεσσαλίας, ἦλθεν εἰς Ἀττικὴν, καὶ ἐνυμφεύθη Κρέουσαν, τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Ἐρεχθέως· ἔσχε δ' ἐξ αὐτῆς υἱοὺς τὸν *Ἀχαιὸν* καὶ τὸν *Ἴωνα*, τοὺς γενάρχας τῶν Ἀχαιῶν καὶ Ἰώνων (Ἀπολλδ. Α, 1, 3). Τούτου ἕνεκα κατῴκει, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἐν Αἰγιάλῳ, τῇ ἕδρᾳ τῶν Ἰώνων, καὶ εἶτα τῶν Ἀχαιῶν. Ἐλέγετο δ' ὅτι ἔφυγεν ἐκεῖ, διωχθεὶς ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Ἐρεχθέως, διότι τὸν διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Ἐρεχθέως κενωθέντα θρόνον τῶν Ἀθηνῶν ἀπένειμεν εἰς τὸν Κέκροπα (Ἴδ. Ἡρδ. Ζ, 94). Καὶ ὁ μὲν Ἀχαιὸς ἐξ Αἰγιάλου ἐπέστρεψεν εἰς Θεσσαλίαν, καὶ ἦρξεν ἐκεῖ μετὰ τοῦ Αἰόλου τὸν θάνατον, ὥστε ἐξ αὐτοῦ ἐλέγετο ἐπονομασθεῖσα φυλή τις τῆς ἀνατολικῆς Φθιώτιδος. Τὰ δὲ κατὰ τὸν Ἴωνα ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τραγῳδίας ὕλην. Κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Εὐριπίδου γραφεῖσαν, ἦν ὁ Ἴων υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς νύμφης Κρεούσης.

ἐκτεθέντα δ' ὑπὸ τῆς μητρός του, τὸν ἔφερεν ὁ Ἑρμῆς εἰς Δελφούς, ἔνθα αἱ ἱέρειαι ὥρισαν αὐτὸν εἰς νεωκόρον. Ὅτε δ' ηὐξήθη εἰς νεανίαν, ἦλθον ὁ Ξοῦθος καὶ ἡ Κρέουσα εἰς Δελφοὺς νὰ συμβουλευθῶσι τὸν χρησμὸν περὶ τῆς ἀτεκνίας των, καὶ ἐδόθη ὑπὸ τοῦ χρησμοῦ τῷ Ξούθῳ ἡ ἐντολὴ νὰ υἱοθετήσῃ ἐκεῖνον ὃν ἤθελε πρῶτον ἀπαντήσει ἐξερχόμενος τοῦ ναοῦ. Οὕτως υἱοθέτησεν ὁ Ξοῦθος τὸν Ἴωνα· ἀλλ' ἡ Κρέουσα δὲν τὸν ἐδέχετο, καὶ ἤθελε νὰ τὸν δηλητηριάσῃ. Φωραθεῖσα ὅμως, καταφεύγει εἰς τὸν βωμὸν τοῦ θεοῦ, ὅθεν ὁ Ἴων θέλει νὰ τὴν ἀποσπάσῃ καὶ νὰ τὴν φονεύσῃ. Τότε δὲ τῇ φέρει ἡ ἱέρεια τὴν κίστην εἰς ἣν εἶχεν εὑρεθῇ ὁ Ἴων ἐκτεθειμένος, καὶ ἰδοῦσα αὐτὴν, ἀναγνωρίζει ἡ Κρέουσα τὸν υἱόν της. Κατ' ἄλλην δὲ παράδοσιν ἐνυμφεύθη ὁ Ἴων τὴν Ἑλίκην, θυγατέρα τοῦ Σελινοῦ, βασιλέως τῆς Αἰγιαλείας, καὶ μετὰ τούτου τὸν θάνατον ἐβασίλευσεν ἐκεῖ, καὶ εἰς τοὺς Αἰγιαλεῖς ἔδωκε τὴν ἐπωνυμίαν Ἰώνων. Εἶτα δὲ, τῶν Ἀθηναίων ἐπικαλεσαμένων τὴν ἐπικουρίαν του κατὰ τῶν Ἐλευσινίων, ἐνίκησε τὸν Εὔμολπον, καὶ βασιλεύσας ἐν Ἀθήναις, ἔσχεν υἱοὺς τὸν Ὅπλην, Γελεῶνα, Αἰγικόρην, καὶ Ἀργάδην, τοὺς γενάρχας τῶν τεσσάρων Ἰωνικῶν φυλῶν. Ἦν δ' ὁ τάφος του ἐν τῷ δήμῳ Ποταμοῖς τοῖς Ἀττικῆς (Ἡρδ. Ε, 66).

Ξυήλη, ξυλουργικὴ γλυφὶς, ἐργαλεῖον πρὸς κατεργασίαν τοῦ ξύλου καὶ κ ν ῆ σ τ ι ς λεγομένη (Ξενφ. Κυρουπ. ΣΤ, 2, 32). Οὕτω δ' ὠνομάζετο καὶ ἡ κυρτὴ καὶ δρεπανοειδὴς μάχαιρα ἣν ἀντὶ ξίφους εἶχον οἱ Λακεδαιμόνιοι (Ξενφ. Ἀνάβ. Δ, 6, 16, 8, 25).

Ξυλένη, χωρίον ἐν Πισιδίᾳ, μεταξὺ Τερμισσοῦ καὶ Κορβασῶν (Liv. XXXVIII, 15).

Ξυλοκοπία, παρὰ Ῥωμαίοις ποινὴ τῶν δραπετῶν, ἡ ὑπὸ τῶν ἄλλων στρατιωτῶν μέχρι θανάτου διὰ ξύλων καταμαστίγωσις αὐτῶν.

Ξύλον, 1) ὄργανον ποινῆς τῶν δούλων, ἡ ποδοκάκη, εἰς ἣν ἔδενον τοὺς πόδας ἢ τὸν τράχηλον αὐτῶν (Ἀρστφ. Λυσ. 680. Ἱππ. 367). Εἰς τοιοῦτο δ' ἔδενον καὶ τοὺς φρενητιῶντας (Ἡρδ. ΣΤ, 75).—2) Ἡ σειρὰ τῶν ἑδρῶν εἰς τὸ Θέατρον. Π ρ ῶ τ ο ν ξ ύ λ ο ν ἐλέγετο ἡ πρώτη παρὰ τὴν σκηνὴν ἕδρα τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν πρυτάνεων, εἰ καὶ μόνον κατ' ἀρχὰς (ἐπὶ Θέσπιδος), ἦν ξυλίνη, εἶτα δὲ πᾶσαι αἱ ἕδραι ἦσαν λίθιναι (Ἀρστ. Πολ. 90). —3) Μέτρον μήκους ἴσον πρὸς τρεῖς πήχεις,

Ξυλοπέδη, ταὐτὸ τῷ ξ ύ λ ο ν.

Ξυνία, πόλις τῆς Θεσσαλίας, ἀνατολικῶς τῆς Ξ υ ν ι ά δ ο ς λ ί μ ν η ς (ν. Νεζερὸ), παρὰ τῇ Ὑπάτῃ (Πολϐ. Θ, 3. —Liv. XXXII, 13, XXXIII, 3. XXXIX, 26).

Ξυνοίκια, πανήγυρις ἐν Ἀθήναις, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ συνοικισμοῦ τοῦ πρὶν εἰς χωρία καὶ κώμας διεσπαρμένου λαοῦ (Θουκ. Β, 15).

Ξυπέτη, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων τῇ Κεκροπίδι φυλῇ.

Ξυρὸν, τὸ ξυράφιον ὃ μετεχειρίζοντο οἱ κουρεῖς.

Ξυστὶς (ἀττ. Ξ ύ σ τ ι ς), ἐπίβλημα γυναικεῖον ποδήρες, ἄνωθεν μέχρι τῆς μέσης πρὸς τὰ ἔξω διπλούμενον, ὑπὲρ τοὺς ὤμους πορπούμενον, πᾶν τὸ σῶμα περιβάλλον καὶ

πρὸς τὴν μίαν πλευρὰν, τὴν δεξιὰν, ἀνοικτὸν, σύνηθες δ' εἰς τὰ δράματα (Πλάτ. Πολ. Ζ, 2).

Ξυστὸν, 1) τὸ ξύλον τοῦ δόρατος (Ἰλ. Δ, 469,—Λ, 260. — Ἡρδ. Α, 52). — 2) Καὶ ἄλλα ἐργαλεῖα οὕτως ἐκαλοῦντο, ἰδίως τὸ τῶν τοιχοδόμων, δι' οὗ ἀπέξεον ἢ ἐπήλειφον τὸν πηλὸν (Ἡσύχ.—Σουίδ.—Πολυδ. Ζ, 125).

Ξυστὸς, ἐν τοῖς γυμνασίοις στοὰ ἐστε-

γασμένη, ἔνθα ἠσκοῦντο οἱ ἀθληταὶ ἢ οἱ νέοι τὸν χειμῶνα, ἄλλως δ' ἐχρησίμευε καὶ εἰς περίπατον (Ξενοφ. Οἰκον. ΙΑ, 15.—Παυσ. ΣΤ, 23).—Παρὰ Ῥωμαίοις ἄστεγος καὶ ἀνθοστόλιστος διάδρομος ἐν ταῖς οἰκίαις (Cic. Acad. II, 8.—Plin. Ep.).

Ξύστρα, Ξυστρὶς καὶ Ξύστρον, τὸ αὐτὸ τῇ ξυστίδι, ὡς τεκτονικὸν ἐργαλεῖον.

Ο

Ὄα ἢ Ὄη, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Πανδιονίδα φυλὴν (Στ. Βυζ.). Ὁ δημότης Ὄαθεν καὶ Ὀαεύς. Πιθανῶς ν. Βαλανιδέζα, κατ' ἐκεῖ εὑρεθείσας ἐπιγραφάς.

Ὀανοί, λαὸς οἰκῶν ἐν τῇ μεσογείῳ τῆς Ἰνδικῆς νήσου Ταπροβάνης (Πτολ.).

Ὄαξος καὶ Οἴαξος (Ἀπολλ. Ῥόδ.), παρὰ δὲ Ἡροδότῳ Ἀξὸς, ἀρχαία πόλις τῆς Κρήτης, κτίσμα τοῦ υἱοῦ τοῦ Μίνωος Ὀάξου, καὶ τῆς νύμφης Ἀκακαλλίδος (Στφ. Βυζ.).

Ὄαρος, ποταμὸς, καθ' Ἡρόδοτον (Δ, 123), τῆς εὐρωπαϊκῆς Σκυθίας, παρὰ τοῖς Θυσσογέταις πηγάζων, ῥέων ἀνατολικῶς τοῦ Τανάϊδος, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην. Πιθανῶς ἦν οὗτος εἷς τῶν ἀνατολικῶν ὁμόρρων τοῦ Τανάϊδος, ἴσως ὁ παρὰ Πλινίῳ (VI, 7, 7) καλούμενος Ὄφαρος.

Ὄασις, καθ' Ἡρόδοτον, ἢ Αὔασις, ἐν μέσῳ τῶν ἀμμωδῶν τῆς Λιβύας ἐρήμων ὡς νῆσος κείμενον χωρίον εὔφορον, ἔχον πηγὴν ὕδατος, κατάφυτον καὶ ἀμπελοτρόφον. Τρεῖς τοιαῦται Ὀάσεις μνημονεύονται ὑπὸ Στράβωνος (Β. 130. ΙΖ, 791, 813). Ἡ μεγάλη Ὄασις, ἣν καὶ μόνην ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος (Γ, 36) ὡς «πόλιν Ὄασιν» ἢ «νῆσον Μακάρων», ἔκειτο ἐν τῇ ἄνω Αἰγύπτῳ εἰς ἑπτὰ ἡμερῶν ἀπόστασιν πρὸς νότον ἀπὸ τῶν Αἰγυπτιακῶν Θηβῶν. Ἡ δευτέρα Ὄασις ἦν, κατὰ Στράβωνα, οὐ μακρὰν τῆς Μοίριδος λίμνης, ἐν τῇ μέσῃ Αἰγύπτῳ, μίαν ἡμέραν πρὸς δυσμὰς ἀπέχουσα τῆς πόλεως Ὀξυρρίγχου (ν. Βανασα ἐλ Κασσάρ)· τρίτη δ' Ὄασις, ἡ μικρὰ, ἦν ἡ τοῦ Διὸς Ἄμμωνος (ν. Ἐλ Βαχίρ). Ὑπῆρχον δὲ καὶ ἄλλα ἐπίσης καρποφόρα χωρία ἐν τῇ Λιβυκῇ ἐρήμῳ γνωστὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὡς ἡ Ἀγγίλα, ἡ Φαζανία, ἀλλὰ δὲν μνημονεύονται ὑπὸ τὸ ὄνομα Ὀάσεων. Ἐχρησίμευον δ' αἱ Ὀάσεις εἰς τοὺς Ῥωμαίους αὐτοκράτορας ὡς τόπος ἐξορίας.

Ὀβόνα, πόλις ἐν τῇ μεσογείῳ τῆς Ἀσσυρίας (Πτολεμ. ΣΤ, 1).

Ὀβελίας, ἄρτος ἐπιμήκης ψηνόμενος περὶ ὀβελὸν (Πολύδ. Α, 248), ἴσως ὅμως οὕτω καλούμενος καὶ διότι ἐπωλεῖτο ἀντὶ ὀβολοῦ.

Ὀβελισκόλυχνος, λύχνος φερόμενος εἰς τὸ ἄκρον ὀβελοῦ (Ἀρσττ. π. Μορ. Ζῴ. Δ, 6.—Θεόπ. Κωμ. Ἀθ. σ. 700).

Ὀβελίσκος, κυρίως μικρὸς ὀβελὸς, καὶ ἐντεῦθεν 1) ἡ ὀξεῖα αἰχμὴ ἀκοντίου. Οὕτω δὲ κυρίως ἐλέγετο παρὰ Ῥωμαίοις τὸ μικρότερον τῶν δύο ἀκοντίων ἃ ἔφερον οἱ πεζοὶ στρατιῶται παρ' αὐτοῖς. Εἶχε δὲ μῆκος ἡ αἰχμὴ αὐτοῦ 5 δακτύλων, τὸ δὲ ξύλον τριῶν ποδῶν καὶ ἡμίσεως.—

2) Αἰγυπτιακὴ μνημονευτικὴ στήλη, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Αἰγυπτίοις Μάειν καλουμένη, ὅπερ αὐτὸ τοῦτο δηλοῖ, ἑλληνιστὶ δὲ κληθεῖσα δι' ἀντιφράσεως, ὡς κολοσσιαίου ὀβελοῦ σχῆμα ἔχουσα. Ἦν δὲ μονόλιθος, τετράπλευρος, ἱδρυμένη ἐπὶ τετραγώνου βάσεως ταπεινῆς, ἐν τῷ μέσῳ κοίλης, καὶ πόδας τινὰς προεχούσης περὶ τὴν στήλην· αὐτὴ δ' ἦν εἰς «μείουρον ἀνιοῦσα», ἤτοι πρὸς τὰ ἄνω πυραμιδοειδῶς μειουμένη, κατὰ τὸ ἓν τρίτον τῆς

βάσεως, καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς εἰς πυραμίδιον ἀπολήγουσα. Κυρίως ἱδρύοντο τοιοῦτοι ὀβελίσκοι ἐν τῇ μέσῃ Αἰγύπτῳ μέχρι τῆς Νουβίας, καὶ οἱ ἀρχαιότεροι ἀνέρχονται μέχρι τῆς ιε'

ἑκατονταετηρίδος π. Χ. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰσὶ κατεσκευασμένοι ἐκ γρανίτου πυρροποικίλου «αἰθιοπικοῦ ποικίλου» (Ἡρδ. Β, 127) ἢ Συηνίτου λίθου (Plin. XXXVI, 14) σπανιώτερον δ' ἐκ τιτανολίθου καὶ μαρμάρου λευκοῦ. Λατομεῖα ἀνευρέθησαν πρῶτα ἐν Συήνῃ. Τὸ ὕψος τῶν ὀβελίσκων, συνήθως δεκαπλάσιον τοῦ πλάτους, ἐστὶ διάφορον. ἀπὸ 50 μέχρι 150', ἔχουσι δὲ τὴν ἐπιφάνειαν εἴτε ὅλως λείαν, εἴτε δι' ἱερογλύφων ἐπικεχαραγμένην, εἴτε ἐν μέρει, εἴτε πανταχοῦ καὶ ἐπὶ τῶν τεσσάρων πλευρῶν. Τὰ γράμματα εἰσὶ συνήθως μέχρι βάθους δύο δακτύλων ἐγκεχαραγμένα, ἐνίοτε διὰ διαφόρων βαφῶν ἐπικεχρισμένα καὶ κατὰ τμήματα διῃρημένα. Ὑπῆρχον δὲ, πολυαριθμότατοι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, καὶ πολλῶν μνημονεύουσιν ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Διόδωρος καὶ ὁ Πλίνιος. Κυρίως ἀνηγείροντο πρὸ τῶν ναῶν, πολλάκις εἰς μνημεῖα τῆς αὐτῶν ἀναθέσεως· κατὰ Πλίνιον δὲ (XXXIV, 14), ἦσαν τῷ Ἡλίῳ ἀφιερωμένοι, ἔχοντες δῆθεν καὶ τὸ σχῆμα τῶν ἀκτίνων αὐτοῦ. Οἱ μέγιστοι ὄγκοι τῶν λίθων αὐτῶν μετεφέροντο διὰ τοῦ Νείλου, καὶ ἐν μέρει δι' ἑλκήθρων, ὧν παράστασις ἀπαντᾶται ἐνίοτε εἰς ἀνάγλυφα. Μετὰ δὲ τὴν ἐπικράτησιν τῶν Περσῶν δὲν κατεσκευάσθησαν πλέον ὀβελίσκοι, καὶ οἱ Πτολεμαῖοι ἐκόσμησαν τὴν Ἀλεξάνδρειαν δι' ἀρχαίων, οὓς μετέφερον ἐκ τῶν ἔνδον χωρῶν. Ἐκ τῶν σωζομένων οὐδεὶς ἐστὶν ἀρχαιότερος τῆς δεκάτης ὀγδόης δυναστείας, κατὰ τὰ 1800 π. Χ. Οἱ Αἰγύπτιοι τοσοῦτον περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο τοὺς ὀβελίσκους, ὥστε διηγοῦντο καὶ ἐπίστευον τὸν μῦθον ὅτι ὁ Ῥαμσῆς, ὅτε ἀνήγειρεν ἕνα ἐξ αὐτῶν, ἔδεσεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τὸν ἴδιον υἱόν του, ἵνα καταστήσῃ προσεκτικοὺς τοὺς ἐργάτας του εἰς τοῦ ἔργου των τὴν ἐκτέλεσιν· καὶ προσέτι ὅτι ὁ Καμβύσης, κατακτήσας καὶ λεηλατῶν καὶ πυρπολῶν τὰς πόλεις τῆς Αἰγύπτου, διέταξε νὰ σβύσωσι τὴν πυρκαϊὰν ἵνα μὴ καταστραφῇ τὸ ἀριστοτέχνημα τοῦτο ὃ ἐθαύμασεν. Ἴσως αὐτοῦ τούτου τὴν ἱερογλυφικὴν ἐπιγραφὴν μετέφρασεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὁ Ἑρμαπίων, καὶ τῆς μεταφράσεως μέρος διετήρησεν ὁ Ἀμμιανὸς Μαρκελῖνος. Φαίνεται δ' ὅτι αὐτὸς οὗτος ἐστὶν ὁ ἐπὶ Αὐγούστου εἰς Ῥώμην μετακομισθεὶς ἐξ Ἡλιουπόλεως, ἔνθα εἶχεν ἀνεγερθῇ περὶ τὰ 1500 π. Χ. ὑπὸ Σεσώστριδος, ἢ Ῥαμέσου τοῦ μεγάλου, ἴσως ὁ οὗ μνημονεύει καὶ ὁ Διόδωρος (Α, 57) ὡς ἔχοντος ὕψος 125 πήχεων. Τῷ 1589 κατερριμμένος εὑρεθεὶς, καὶ ἀνασκαφεὶς, ἀνηγέρθη καὶ ἵσταται παρὰ τὴν «Πύλην τοῦ λαοῦ»· ἀλλὰ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἐστὶ μόνον 110 ποδῶν. Οἱ δ' ἄλλοι σωζόμενοι εἰσὶν, α', ὁ ἐκ Θηβῶν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐκεῖθεν ὑπὸ Κωνσταντίου Β' εἰς Ῥώμην μετενεχθεὶς, εἰς τὴν πλατεῖαν ἱστάμενος τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Λατεριανοῦ, 143 σπιθαμῶν (30') ὕψος καὶ ἐπιγεγραμμένον ἔχων τὸ ὄνομα τοῦ Θουτμόσιος (1783 π. Χ.). 6', Ὁ κατὰ Πλίνιον (XVII, 4), ὑπὸ Ψαμμητίχου στηθεὶς ἀνωτέρω τῆς Μέμφιδος κατὰ τὴν Ἡλιούπολιν, εἰς τοῦ Δέλτα τὴν κορυφὴν, ὑπ' Αὐγούστου δ' εἰς Ῥώμην μετακομισθεὶς, καὶ ὡς γνώμων ἢ ἡλιακὸν ὡρολόγιον εἰς τὸ Πεδίον τοῦ Ἄρεως, ὑπὸ δὲ τοῦ Πάππα Πίου ΣΤ', εἰς τὸ Κιτόριον λεγόμενον ὄρος ἀνεγερθεὶς, ὕψος δ' ἔχων 94 ½ σπιθαμῶν. γ', Ὁ ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἄνω ἠκρωτηριασμένος, ἐπὶ βάσεως δ' ἱδρυμένος δηλούσης δι' ἀναγλύφων καὶ ἐπιγραφῶν ὅτι ἐστήθη ὑπὸ Θεοδοσίου. δ', Πρὸ τοῦ πυλῶνος λομπρᾶς οἰκοδομῆς τοῦ Λουξὸρ ἐν Θήβαις ταῖς Αἰγυπτιακαῖς ἵσταντο δύο ἀνισοϋψεῖς, ἐξαισίου δὲ καλλονῆς, ὀβελίσκοι, ἔχοντες ἀμφότεροι τριπλῆν κάθετον ἄνωθεν ἕως κάτω γραμμὴν ἱερογλύφων, ὧν τὰ μὲν τῆς μέσης γραμμῆς, βαθύτερον κεχαραγμένα, λέγουσι· Ῥάμεσιν τὸν Β' ἱδρύσαντα, αἱ δὲ δύο ἄλλαι, τὸν υἱὸν ἐκείνου, Ῥάμεσιν Γ' περατώσαντα τὴν

οἰκοδομήν. Τὸν ἕτερον τούτων, 70′ ὑψηλὸν, ἀπεκόμισαν οἱ Γάλλοι εἰς Παρισίους καὶ ἔστησαν εἰς τὴν Πλατεῖαν τῆς Ὁμονοίας. ε′, Δύο ἕτεροι ἔκειντο κατὰ γῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Τὸν ἕνα αὐτῶν, γνωστὸν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ὀβελίσκος τῆς Κλεοπάτρας», καὶ αὐτὸν ἔχοντα τριπλῆν ἱερογλύφων σειρὰν, ἀπεκόμισαν οἱ Ἄγγλοι εἰς τὸ Λονδῖνον· ὁ δ᾽ ἕτερος πρὸ μικροῦ μετεκομίσθη εἰς Ἀμερικὴν (Ἡρδ. Α, 111. 170. — Plin. XXXVI, 8, 14).

’Οβελὸς, ῥάβδος μεταλλίνη εἰς ὀξὺ ἀπολήγουσα (σούβλα), εἴτε ὅπλον, εἴτε σκεῦος μαγειρικὸν (Ἡρδ. Β, 535), ὡς παρ᾽ Ὁμήρῳ οἱ Ὀ β ε λ ο ί. Παρ᾽ Ἡροδότῳ δὲ καὶ ταὐτὸ τῷ Ὀβελίσκῳ (ἴδ.). — Οἱ δὲ γραμματικοὶ ὀ β ε λ ὸ ν ἐκάλουν τὴν γραμμὴν δι᾽ ἧς ἐσημείουν τῶν ἀρχαίων κειμένων τὰ ἀμφίβολα μέρη καὶ τὰ, ὡς νόθα, κατ᾽ αὐτοὺς ἀφαιρετέα, «ἐξοβελιστέα», καὶ μάλιστα ὀ β ε λ ὸ ν π ε ρ ι ε σ τ ι γ μ έ ν ο ν τὸν ἔλεγον, διότι ἄνωθεν καὶ κάτωθεν προσέθετον στιγμὴν οὕτω ÷ (Διογ. Λαέρτ. 5. 66).

’Οβιγενὴ, χώρα τῆς Λυκαονίας (Pl.V, 32), ὅθεν καὶ ἡ λέξις Ὑ γ ε ν ν έ ω ν ἐν Ἡροδότῳ (Γ, 90) διωρθώθη ὑπό τινων (Wesseling) εἰς Ὀβιγενέων.

’Οβίδιος, (Πούβλιος Νάσων), Ῥωμαῖος ποιητὴς, εἷς τῶν παραγωγικωτέρων, γεννηθεὶς τῷ 13 π. Χ. εἰς φιλικὰς καὶ συγγενικὰς σχέσεις διατελέσας μετὰ τοῦ Αὐγούστου, καὶ ὑπ᾽ αὐτοῦ, ἀγνοεῖται ἐπὶ τίνι αἰτίᾳ, ἐξορισθεὶς τῷ 9 μ. Χ. εἰς Τόμους (Κουστεντζὲ) τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἔνθα ἀπεβίωσε τριακοντούτης τῷ 17 μ. Χ. Ἐν Ῥώμῃ ἰδίως εἰς τὴν ῥητορικὴν τέχνην ἐκπαιδευθεὶς, ἀλλὰ πρὸς τὴν ποίησιν ἀκατάσχετον ἔχων κλίσιν, ἠρύσθη εἰς τὰς γνησίας αὐτῆς πηγὰς, ἐπιδημήσας εἰς Ἀθήνας καὶ εἰς Σικελίαν. Ζωηροτάτην ἔχων τὴν φαντασίαν, καὶ ἀριστοτέχνης περὶ τὴν λατινικὴν γλῶσσαν καὶ τὴν στιχουργίαν, ἔγραψε πολυπληθέστατα ποιήματα ἕνδεκα διαφόρων κατηγοριῶν. Ἐξ αὐτῶν αἱ «Μ ε τ α μ ο ρ φ ώ σ ε ι ς», ἐν πεντεκαίδεκα βιβλίοις, καὶ ἐν ἑξαμέτροις γεγραμμέναι, εἰσὶν αἱ μᾶλλον τὴν προσοχὴν ἑλκύουσαι, καθ᾽ ὃ μέχρι καὶ σήμερον ἔτι πλούσιαι οὖσαι πηγαὶ μυθολογικῶν πληροφοριῶν. Ἀφηγοῦνται δὲ πᾶσαι τὰς μυθευομένας μεταμορφώσεις ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, μέχρις αὐτοῦ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος τῆς εἰς ἀστέρα μεταμορφώσεως καὶ ἀρύονται μὲν κατὰ πρῶτον λόγον ἐξ Ἑλληνικῶν παραδόσεων, ὧν πολλαὶ ἄλλως δὲν διεσώθησαν, ἀλλὰ καὶ οὐκ ὀλίγαι φαίνονται διαπλαττόμεναι καί πως ἐπιτετηδευμέναι κατ᾽ ἐπίνοιαν αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ.

’Οβόκα, ποταμὸς διαρρέων τὰ ἀνατολικὰ τῆς νήσου Ἰέρνης (τῆς Ἰρλανδίας) (Πτολ. Β, 2).

’Οβολὸς, παρ᾽ Ἀττικοῖς τὸ Ἰωνικὸν Ὀ β ε λ ὸ ς (Ἀρστт. ἐν Πολυδ. Θ, 77. — Πλούτ. Λυσ. ΙΖ. — Ἐτυμ. Μ.). Κατ᾽ Εὐστάθιον «Ὀβολὸν, σιδήρου τι ἔλασμα ἔλεγον, σχῆμα μέν πως ἔχον ὀβελοῦ, οὐ μὴν καὶ εἰς πάντη ὀξὺ λῆγον. Οὕτω μὲν ἀδρὸν ἦν τῇ παλαιότητι ἐκεῖνο τὸ ἔλασμα τοῦ ὀβολοῦ, ὥστε ὀβελοὶ ἐξ τὴν δράκα ἐπλήρουν, καὶ τοῦτο ἐλέγετο δραχμὴ, ὀβολῶν τοιούτων ἑξὰς, ὅσον ἐπιδεδράχθαι δύναται χείρ». Ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ὅμως ὁ ὀβολὸς ἔλαβε τὸ σχῆμα τῶν νομισμάτων, καὶ ἦν ἢ χαλκοῦς, ἢ μικρότατος ἀργυροῦς, τὴν ἀξίαν ἔχων τοῦ ἕκτου τῆς δραχμῆς, ἑπομένως μείζονα ὁ Αἰγιναῖος τοῦ Ἀττικοῦ. Ἐσημειοῦντο δ᾽ ἐν τῇ γραφῇ ὁ ὀβελὸς διὰ Ο, τὸ δ᾽ ἡμιόβολον διὰ) ἢ (. Εἰς τὰ χείλη τοῦ κηδευομένου νεκροῦ ἔθετον οἱ ἀρχαῖοι ἕνα ὀβολὸν, ὡς μέλλοντα νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πορθμεῖα τῷ Χάρωνι. Σήμερον Ὀ β ο λ ὸ ς παρ᾽ ἡμῖν ἐκλήθη ἡ πεντάρα (πεντάλεπτον), δ ι ώ β ο λ ο ν ἡ δεκάρα.

’Οβολύκων, ἢ Ὀ β ο ύ λ κ ω ν χωρίον τῆς Βαιτικῆς Ἱσπανίας, 300 στάδια ἀπέχον τῆς Κορδούης, εἰς ἧς τὴν δικαιοδοσίαν ὑπήγετο (Στσб. Γ, 141. 160),

’Οβούκολα, πόλις Ἱσπανικὴ ἐν τῇ Βαιτικῇ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἀπὸ Ἱσπάλιδος εἰς Ἐμερίταν ἢ Κορδούην (Cæs. B. Alex. LVII).

Ὀβριμοπάτρη, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, ὡς ἐχούσης πατέρα τὸν ἰσχυρότατον τῶν θεῶν (Ὁμ. Ἰλ. — Ἡσίοδ. Θεογ.).

Ὄβριμος, 1) εἷς τῶν πεντήκοντα υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου (Hyg. Fab. CLXX). — 2) Ἕλλην ῥήτωρ, πιθανώτατα χρόνων μεταγενεστέρων, οὗ τινος τεμάχια διετήρησεν ὁ Στοβαῖος.

Ὀγδοήκοντα, ἐν Ἄργει ἀρχή τις παρὰ τῇ βουλῇ, πιθανῶς ὡς οἱ ἐν Ἀθήναις πρυτάνεις (Θουκ. Ε, 47).

Ὄγκα, ἐπωνυμία τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Βοιωτίᾳ, ἐκ χωρίου τινὸς Ὄγκας, ἔνθα εἶχεν ἱερόν. Ἐξ αὐτῆς καὶ αἱ νοτιανατολικαὶ πύλαι τῶν Θηβῶν ἐλέγοντο Ὀγκαῖαι (Αἰσχλ. Ἑπτ. ἐπὶ Θ. 501). Ἐν ἔπειτα χρόνοις ἐπιστεύετο ὅτι τὴν λατρείαν ταύτην ἔφερεν ὁ Κάδμος ἐκ Φοινίκης.

Ὄγκας ἢ Ὀγκεῖον ἢ Ὄγκιον, χώρα τις ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἐπώνυμος ἀρχαίου τινὸς ἐγχωρίου βασιλέως Ὄγκου (Παυσ.), ἄλσος δ' ἔχουσα τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ὀγκῖνοι, σιδηρᾶ ἄγκυστρα, προσηλωμένα εἰς τὰ πλευρὰ τοῦ βαράθρου ἐν Ἀθήναις, καὶ εἰς ἃ ἐσπαράττοντο οἱ εἰς αὐτὸ κρημνιζόμενοι (Σχλ. Ἀρσφ. Πλοῦτ. 431).

Ὄγκος, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, βασιλεὺς τοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ Ὀγκίου, ἔνθα ἔτρεφεν ὡραίους ἵππους. Μεταξὺ δ' αὐτῶν καταφυγοῦσα ἡ Δήμητρα, διωκομένη ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ εἰς ἵππον μεταμορφωθεῖσα, ἔτεκε τὸν Ἀρίονα (Παυσ. Η, 25).

Γραφὴ ἐκ Πομπηΐας.

Ὄγκος ἢ Ὀγκέον, θήκη ἢ κάνιστρον εἰς ἐναπόθεσιν ὀξέων σιδηρῶν ἐργαλείων.

Ὄγκος, οὕτως ἐλέγετο, ὡς ὀγκώδης, μία τῶν τραγικῶν προσωπίδων, ἔχουσα μεγάλην φενάκην, καὶ ἐπ' αὐτῆς πῖλον ὑψηλὸν ὑπὲρ τὸ μέτωπον, Λαβδοειδῆ, ὡς λέγει αὐτὸν ὁ Πολυδεύκης (Δ. 133), καὶ πρὸς τὰ ὀπίσω ἐξέχοντα.

Ὄγμιος, ἐπώνυμον τοῦ Ἡρακλέους παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Γάλλοις (Ἡρδ. Α. — Παυσ.).

Ὄγχησμος, παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις Ἀγχίασμος, πόλις μετὰ λιμένος εἰς τὴν Χαονίαν τῆς Ἠπείρου, κατέναντι τῆς Κερκύρας, ἔχουσα ναὸν τῆς Ἀφροδίτης. Ἐξ αὐτῆς ἔλεγον Ὀγχισμίτην τὸν ἐξ Ἠπείρου πρὸς τὴν Ἰταλίαν πνέοντα ἄνεμον (Cic. ad. Att. VII, 2. — Στρβ. Ζ, 322).

Ὀγχηστὸς, 1) ἀρχαιότατον, τῷ Ὁμήρῳ ἤδη γνωστὸν (Ἰλ. Β, 506), χωρίον τῆς Βοιωτίας πρὸς τῇ Ἁλιάρτῳ, κατὰ τὰ νοτιανατολικὰ τῆς λίμνης Κωπαΐδος, ἔχον ἐπὶ λόφου περίφημον ἄλσος καὶ ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος, ὅστις ἐξ αὐτοῦ καὶ Ὀγχήστιος ἐπελέγετο. Ἐδοξάζετο δ' ὅτι ὑπῆρξεν Ὀγχηστὸς, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, κτίσας τὴν πόλιν καὶ τὸν ναὸν, ἐξ οὗ καὶ ὠνομάσθησαν. Ἦν δ' ἐνταῦθα ἡ ἕδρα ἀρχαίας ἀμφικτυονίας καὶ πανηγυρικῶν ἱππικῶν ἀγώνων (Ὁμ. Ὕμν. εἰς Ἀπόλλ. Πύθ. 52. Ἰλ. Β, 506. — Παυσ. Θ, 26. — Ἀπολλ. Ῥόδ. — Στρβ.). — 2) Ποταμὸς ἐν τῇ Πελασγιώτιδι τῆς Θεσσαλίας, ἐκ τοῦ Πηλίου ὄρους ῥέων εἰς τὴν Βοιβηΐδα λίμνην, διὰ τοῦ πεδίου τῆς μάχης τῶν Κυνὸς Κεφαλῶν (Πολυβ. ΙΗ, 3, 5. — Liv. XXXIII, 6), πιθανῶς ὃν Ὀνόχωνον λέγει ὁ Ἡρόδοτος (Ζ, 129. 196).

Ὀγχηστὸς, 1) Ὁ υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος (ἴδ. ἀνωτέρω). — 2) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Ἀγρίου, ἐλθὼν εἰς Πελοπόννησον, καὶ φονεύσας ἐκεῖ τὸν Οἰνέα (ἴδ.).

Ὀδενάτος. ἴδ. Ζηνοβία.

Ὀδησσὸς, 1) Πόλις Ἑλληνικὴ, ἀποικία τῶν Μιλησίων, ἐν Θρᾴκῃ, ἐπὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τοῦ Εὐξείνου Πόντου, εἰς 300 σταδίων ἀπόστασιν πρὸς βορρᾶν ὑπὲρ τοὺς πρόποδας τοῦ Αἵμου (ν. Βάρνα)· (Στραβ. Ζ, 319. — Ov. Troit. I, 7, 39). — 2) Πόλις παραθαλασσία εἰς τὴν βόρειον ἀκτὴν τοῦ Εὐ-

ξείνου Πόντου, εἰς τὸν Σαγγάρειον κόλπον, δυτικῶς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Βορυσθένους καὶ

τῆς πόλεως 'Ολβίας, εἰς ἀπόστασιν δέ τινα βορειοδυτικῶς τῆς νῦν 'Οδησσοῦ καλουμένης.

'Οδίος, 1) ἀρχηγὸς τῶν 'Αλιζόνων ἐν Τροίᾳ ὑπὸ τοῦ 'Αγαμέμνονος φονευθείς, ('Ομ. 'Ιλ. Ε, 38).— 2) Κῆρυξ ἐν τῷ 'Ελληνικῷ στρατοπέδῳ πρὸ τοῦ 'Ιλίου ('Ομ. 'Ιλ. Ι, 170).

'Οδόακρος, Ἑροῦλος τὸ γένος, μετέβη ἐν τῇ πρώτῃ νεότητί του παρὰ τὸν Δούναβιν, ὅθεν ἐκ προφητείας μαγίσσης, ἥτις μέγα μέλλον τῷ προεῖπε, παρακινηθείς, ἀπῆλθεν εἰς Ῥώμην καὶ κατετάχθη εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν σωματοφυλακήν. 'Αρχηγὸς δ' ἀναδειχθεὶς ἐπαναστάσεως τῶν μισθωτῶν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ, ἐξεθρόνισε (τῷ 476 μ. Χ.) τὸν αὐτοκράτορα Αὐγουστῖνον, φονεύσας τὸν πατέρα αὐτοῦ 'Ορέστην, καὶ ἀνηγορεύθη βασιλεὺς τῆς 'Ιταλίας, τὸ τρίτον τῆς χώρας εἰς τοὺς στρατιώτας του διανείμας, τοὺς δ' ἀρχαίους θεσμοὺς οὐδόλως μετατρέψας. 'Αλλ' εἰς τρεῖς μάχας ἡττηθεὶς ὑπὸ Θεοδωρίχου, τοῦ βασιλέως τῶν 'Οστρογότθων καὶ ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ὑπ' αὐτοῦ ἐν Ῥαβέννᾳ πολιορκηθείς, παρεδόθη τέλος τῷ 493 καὶ μετά τινα χρόνον, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι νέαν ἐπανάστασιν ἐμελέτα, ἐθανατώθη (Προκόπ. Γοτθ. Πόλ. Α, 1).

'Οδόμαντες ἢ **'Οδόμαντοι,** λαὸς Θρᾳκικός, βορειανατολικῶς τῆς Μακεδονίας οἰκῶν, κατὰ τὸ ὄρος Ὄρβηλον, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Στρυμόνος καὶ Νέστου (Ἡρδ. Ζ, 113.—Θουκ. Β, 101. Ε, 6).

'Οδοντογλυφίς, ἐργαλεῖον πρὸς ξέσιν καὶ καθάρισιν τῶν ὀδόντων. Τὰ ἄριστα ἦσαν ἐκ τρυφερῶν κλάδων σχοίνου, τὰ δευτερεύοντα ἐκ πτεροῦ (Mart. XIV, 22. III, 82. VI, 24. VII, 53).

'Οδοποιοί, ἐν 'Αθήναις ἄρχοντες ἐπιμεληταὶ τῶν ὁδῶν (Πλούτ. Πολ. παραγγ. 15. — Φώτ. ἐν λ.).— Μετὰ ταῦτα ἡ ἐπιμέλεια αὕτη ἀνετέθη τοῖς ἐπὶ τὰ θεωρικὰ κεχειροτονημένοις (Αἰσχν. κ. Κτησιφ. 419, 432).

'Οδρύσαι, ὁ ἰσχυρότατος τῶν λαῶν τῆς Θρᾴκης, οὐχὶ Ἑλληνικῆς καταγωγῆς, κατοικῶν, καθ' Ἡρόδοτον (Δ, 92), ἑκατέρωθεν τοῦ ποταμοῦ 'Αρτίσκου, τοῦ ἐκβάλλοντος εἰς τὸν Ἕβρον. 'Αλλ' ἐξετείνοντο καὶ πολὺ μᾶλλον ἐπέκεινα πρὸς δυσμάς. Εἶχον δ' ἀρίστους ἵππους, καὶ ἦσαν ὡς ἱππεῖς λίαν διακεκριμένοι (Θουκ. Β, 96.— Πολβ. ΚΔ, 61.— Liv. XLIV, 42). Ὅτε ὁ Δαρεῖος ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Σκυθῶν, δὲν κατώρθωσε νὰ τοὺς ὑποτάξῃ ὁ Τήρας ὅμως, ὁ τῶν 'Οδρυσῶν βασιλεὺς (Θουκ. Β, 29), ὅστις ἔφθασεν εἰς τὸ 92ον ἔτος τῆς ἡλικίας, κατέβαλε τοὺς τῇ χώρᾳ αὐτοῦ προσεχεστέρους, καὶ ἐξέτεινε τὸ κράτος του μέχρι τοῦ Πόντου. 'Αλλ' ἐκεῖ ἐνίκησαν αὐτὸν οἱ Θύναι (Ξενφ. 'Ανάβ. Ζ, 2. 12), ὁ δ' υἱός του Σιτάλκης ἐξέτεινεν ἔτι περαιτέρω τὴν ἐξουσίαν του (Θουκ. Β, 96. — Ξενφ. 'Ανάβ. Ζ, 2, 18). Τῷ 421 π. Χ. κατώρθωσαν οἱ 'Αθηναῖοι νὰ ἑλκύσωσιν εἰς τὴν συμμαχίαν των τὸν Σιτάλκην, ὅστις διὰ τοῦτο μέγαν ὥπλισε στρατὸν κατὰ τοῦ Περδίκκου τῆς Μακεδονίας. 'Επειδὴ ὅμως οἱ 'Αθηναῖοι δὲν τῷ ἔπεμψαν τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἐπικουρίαν, συνεβιβάσθη μετὰ τοῦ ἀντιπάλου του, καὶ ἔλυσε τὴν μετ' αὐτῶν συμμαχίαν. Τὸν Σιτάλκην διεδέχθη τῷ 424 Σεύθης ὁ Α'· τοῦτον ὁ Μέδοκος, καὶ τοῦτον ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Μεσάδης. Τούτου δὲ τὸν υἱὸν Σεύθην ἐβοήθησεν ὁ Ξενοφῶν, ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του μετὰ τῶν μυρίων, ν' ἀνακτήσῃ τὸν πατρικὸν θρόνον ὃν εἶχεν ἀπολέσει. Ὁ Κότυς ἐσχέτισε τοὺς 'Οδρύσας μᾶλλον μετὰ τῆς Ἑλλάδος· τὸν θάνατον δ' αὐτοῦ (358) παρηκολούθησαν ἔρι-

δες περὶ κληρονομίας, ἃς ἐπωφελήθησαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Φίλιππος ὁ Μακεδών.

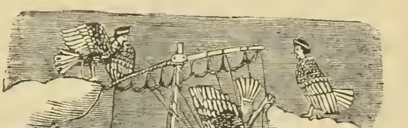
Ὀδυσσεύς, βασιλεὺς τῆς Ἰθάκης. Πατὴρ αὐτοῦ ἦν Λαέρτης ὁ Ἀρκισίου, καὶ μήτηρ Ἀντίκλεια, ἡ θυγάτηρ τοῦ νουνεχοῦς Αὐτολύκου. Ἐνυμφεύθη δὲ Πηνελόπην ἢ Πηνελόπειαν, τὴν θυγατέρα Ἰκαρίου καὶ Περιβοίας ἢ Πολυκάστης (Ἴδ. Ἱ π π ο κ ό ω ν). Οἱ μεθ' Ὅμηρον τὸν εἶπον νόθον υἱὸν τῆς Ἀντικλείας καὶ τοῦ Σισύφου, ὡς συγγενὲς ἐκείνῳ ἔχοντα τὸ πνεῦμα καὶ ὄντα ὡς ἐκεῖνον «πολύτροπον» (Σοφοκλ. Φιλοκτ. 427.—Ov. Met. XIII, 32). Ἐπὶ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ἐλθὼν ὁ Αὐτόλυκος ἐκ Παρνασσοῦ εἰς Ἰθάκην πρὸς ἐπίσκεψιν, ἐκάλεσεν αὐτὸν Ὀ δ υ σ σ έ α, τὸν ὀργίλον, ἐκ τοῦ ὀ δ ύ ω (παροργίζω) «π ο λ λ ο ῖ σ ι ν γ ὰ ρ ἔ γ ω γ ε ὀ δ υ σ σ ά μ ε ν ο ς (λυπήσας) τ ό δ' ἱ κ ά ν ω» (Ὁμ. Ὀδύσσ. Τ, 406), καὶ αἰνιττόμενος πιθανῶς, ὡς πρὸς ἑαυτὸν μὲν ὅτι πολλοὺς παρώργισε τῶν συγγενῶν του ἐν Παρνασσῷ, τὰ κτήματά του ἀποφασίσας νὰ κληροδοτήσῃ εἰς τὸν Ὀδυσσέα, ὡς πρὸς τοῦτον δὲ τὴν ὀργὴν ἣν ἔμελλέ ποτε νὰ αἰσθανθῇ κατὰ τῶν μνηστήρων. Ἐν δὲ Ὀδυσσείας Α, 60, τὸ ὄνομα ἔχει παθητικὴν σημασίαν, καὶ φαίνεται σχετιζόμενον μετὰ τῆς κατὰ τοῦ Ὀδυσσέως ὀργῆς τοῦ Διός. Ἐπὶ τῆς πρώτης νεότητός του μνημονεύει ὁ Ὅμηρος ἐπίσκεψιν αὐτοῦ παρὰ τῷ πάππῳ του Αὐτολύκῳ, ὅτε καὶ εἰς τὴν θήραν ὑπὸ κάπρου ἐτρώθη (Ὀδ. Τ, 413), εἶτα δ' ὅτε ὁ Λαέρτης ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς Μεσσήνην νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν διὰ ποίμνια ἃ εἶχον κλέψει Μεσσήνιοι ἐξ Ἰθάκης (Ὀδ. Φ, 18). Ἐκεῖ δ' ἀπήντησε τὸν Ἴφιτον εἰς ἀναζήτησιν ὄντα τῶν ἵππων του, καὶ παρ' αὐτοῦ ἔλαβεν εἰς ξένια τὸ ἰσχυρὸν τόξον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Εὐρύτου, δοὺς εἰς ἀντίδωρον ξίφος καὶ λόγχην (Ἴδ. καὶ Ὀδ. Α, 268 κλ.). Κατὰ μεταγενεστέρας διηγήσεις ἔλαβε τὴν Πηνελόπην εἰς γυναῖκα ὡς ἆθλον δρομικοῦ ἀγῶνος, ἢ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Τυνδάρεω ζητήσαντος αὐτὴν παρὰ τοῦ Ἰκαρίου ὑπὲρ τοῦ Ὀδυσσέως, διότι τῷ ἔδωκε τὴν φρόνιμον συμβουλὴν ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης τὸν ὅρκον ὅτι θέλουσιν ὑπερασπίσει κατὰ πάσης προσβολῆς τὸν ὃν αὐτὴ ἤθελεν ἐκλέξει. Νήπιον ἦν ἔτι ὁ Τηλέμαχος, υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως, ὅτε μετὰ δυσκολίας ἔπεισε τοῦτον ὁ Ἀγαμέμνων νὰ μετάσχῃ τῆς Τρωϊκῆς ἐκστρατείας (Ὀδ. Λ, 447. Ω, 116). Ἔφερε δὲ τότε τοὺς Κεφαλλῆνας, τοὺς Ἰθακησίους καὶ τοὺς ἐκ Νηρίτου τοῦ πολυδένδρου, ἐκ Κροκυλείας καὶ τῆς τραχείας Αἰγίλοπος, τοὺς Ζακυνθίους καὶ τοὺς οἰκοῦντας περὶ τὸ ὄρος Σάμον καὶ τὴν ἀντιπέραν Ἤπειρον, ἐπὶ δώδεκα πλοίων (Ὁμ. Ἰλ. Β, 631). Διεκρίθη δ' ἐν Τροίᾳ ἐπὶ ἀνδρείᾳ, ἐπιμόνῳ τόλμῃ (Ὁμ. Ἰλ. Η, 168. Λ, 396. Δ, 494. Ε, 677. Β, 173 κλ.), ἐπὶ θάρρει καὶ εὐγλωττίᾳ, πονηρίᾳ καὶ δεξιότητι, δι' ὃ καὶ ἦν ἐπιτήδειος πρὸς κατασκοπεύσεις καὶ διαπραγματεύσεις, ὡς ἐν Ἰλ. Α, 311. Ι, 169. 225. Τ, 154. 238 κλ. Κ, 254 κλ. Ὀδ. Δ, 242 κλ. 262 κλ. Λ, 508. Μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως τὸν θάνατον ἐκέρδησε τὰ ὅπλα αὐτοῦ, διαγωνισθεὶς πρὸς Αἴαντα τὸν Τελαμώνιον (Ὀδ. Λ. 545.—Ov. Met. XIII. 1. κλ.), καὶ διὰ τῶν ἐμφρόνων αὐτοῦ συμβουλῶν καὶ τῆς ἀκαμάτου αὐτοῦ δραστηριότητος ἐπῆλθε τέλος τῆς Τροίας ἡ ἅλωσις. Ὅτε δὲ μετ' αὐτὴν συναπέπλευσε μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων (Ὀδ. Γ, 153), ἐπλανήθη εἰς Ἴσμαρον, τὴν πόλιν τῶν Κικόνων ἐν Θρᾴκῃ, καὶ ἀφ' οὗ ἐλεηλάτησεν αὐτὴν, προσβληθεὶς διὰ νυκτὸς, ἀπώλεσεν 72 τῶν ὀπαδῶν του (Ὀδ. Ι, 39 κλ.). Ὅτε δ' ἐξακολουθήσας τὸν πλοῦν, ἠθέλησε νὰ περιπλεύσῃ τὸν Μαλέαν, παρεσύρθη ὑπὸ τρικυμίας, καὶ μετὰ 9 ἡμέρας ἔφθασεν εἰς τὴν χώραν τῶν Λ ω τ ο φ ά γ ω ν κατὰ τὴν Λιβυκὴν ἀκτὴν (Ι, 82 κλ.). Ἐκεῖ, τρεῖς τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ, ἐκπεμφθέντες ἵνα ἐρευνήσωσι τὰ κατὰ τὴν χώραν, ἔλαβον παρὰ τῶν ἐγχωρίων τὸν γλυκὺν λωτὸν εἰς τροφὴν, καὶ τοσοῦτο κατεθέλχθησαν, ὥστε ἠθέλησαν νὰ ἐγκαταστηθῶσιν ἐκεῖ, καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς διὰ ῥαβδισμῶν τοὺς ἐπανέφερεν εἰς τὰ πλοῖα. Ἐ-

κεῖθεν δ' αἱ πλανήσεις τοῦ Ὀδυσσέως δὲν ἀφορῶσι πλέον χώρας ἱστορικάς, ἀλλὰ φανταστὰς καὶ μυθικάς, πρὸς δυσμὰς δῆθεν κειμένας, καὶ ὧν οὐδὲ σημεῖον δύναται γεωγραφικῶς νὰ ὁρισθῇ. Κατ' ἀρχὰς ἦλθεν εἰς τὴν γῆν τῶν Κυκλώπων, καὶ μετὰ 12 τῶν ὀπαδῶν του εἰσεχώρησεν εἰς τὸ ἄντρον τοῦ Πολυφήμου, υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς νύμφης Θοάσσης. Κλείσας δ' ὁ Πολύφημος διὰ βράχου τὴν ἔξοδον τοῦ σπηλαίου, κατέφαγεν 6 ἐκ τῶν συντρόφων τοῦ Ὀδυσσέως· εἶτα δ' ὁ Ὀδυσσεὺς, μεθύσας αὐτὸν, τὸν ἐτύφλωσε καὶ ἐσώθη μετὰ τῶν λοιπῶν ὀπαδῶν του, δεθεὶς καὶ δέσας αὐτοὺς ὑπὸ τὰ ἐξερχόμενα πρόβατα. Ἐπικαλεσαμένου δὲ τοῦ Κύκλωπος τὴν ἐκδίκησιν τοῦ πατρός του, καταδιώκει ἔκτοτε ὁ Ποσειδῶν τὸν πλανώμενον Ὀδυσσέα, καὶ κωλύει τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφήν του (Ι, 106 κλπ.). Εἶτα δ' ἀφίχθη ὁ Ὀδυσσεὺς εἰς τὴν νῆσον τοῦ Αἰόλου (Ὀδ. Κ, 1), καὶ μετ' αὐτὴν εἰς τὴν χώραν τῶν ἀνθρωποφάγων Λαιστρυγόνων (ἴδ.), ὅθεν μεθ' ἑνὸς μόνου πλοίου ἀπηλλάγη (Κ, 80 κλπ.). Ἐπὶ τῆς νήσου Αἰαίης, ἡ γόησσα Κίρκη, θυγάτηρ τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Πέρσης, ἀδελφὴ δὲ τοῦ Αἰήτου καὶ τῆς Ἑκάτης, μετεμόρφωσέ τινας τῶν ὀπαδῶν του εἰς χοίρους, ἀλλ' ἐπείσθη ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως νὰ τοῖς ἀποδώσῃ πάλιν τὴν ἀνθρωπίνην μορφὴν (Κ, 135 κλπ.). Διέμειναν δ' ὅλον ἔτος ἐκεῖ ἐν χαραῖς καὶ εὐθυμίαις, μέχρις οὗ οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ὀδυσσέως ἀπήτησαν τὴν εἰς τὴν πατρίδα ἐπιστροφήν των (Κ, 466). Ἀλλ' ἡ Κίρκη τῷ παρήγγειλε νὰ πλεύσῃ πρῶτον ὑπὲρ τὸν Ὠκεανὸν πρὸς τὰς ἀπωτάτας δυσμάς, ἵνα εἰς τὴν ἀντιπέραν ἀκτήν, εἰς τὰ τεμένη τῆς Περσεφόνης, εἰς τοῦ Ἅδου τὰ πρόπυλα, εὕρῃ τὴν ψυχὴν τοῦ Τειρεσίου, καὶ ἐρωτήσῃ αὐτὴν πῶς νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Οὕτω δὲ καὶ πράξας ὁ Ὀδυσσεύς, ἔθυσε τὰς παραγγελθείσας θυσίας, καὶ τότε ἀνῆλθον πρὸς αὐτὸν ἐκ τοῦ βαθέος ἐρέβους ἥ τε ψυχὴ τοῦ Τειρεσίου καὶ αἱ σκιαὶ πολλῶν ἡρώων, καὶ αὐτῆς τῆς μητρός της Ἀντικλείας. Τῷ εἶπε δ' ὁ Τειρεσίας ὅτι ἡ ὀργὴ τοῦ Ποσειδῶνος

Παρὰ Τειρεσίᾳ. Ἀρχ. μετάλλιον.

τῷ ἐδυσχέραινε τὸν νόστον, ὅτι ὅμως θὰ ἐπετύγχανεν αὐτὸν ἂν ἐπὶ τῆς νήσου Τρινακρίας ἄφινεν ἀβλαβῆ τὰ ποίμνια καὶ τὰς ἀγέλας τοῦ Ἡλίου ἃ ἤθελεν ἐκεῖ ἀπαντήσει. Ταῦτα μαθών, ἐπέστρεψε πρὸς τὴν Κίρκην, ἥτις τὸν ἐδίδαξε περὶ τοῦ περαιτέρω πλοῦ καὶ τῶν τρόπων τῆς σωτηρίας, καὶ τῷ παρέσχεν οὔριον ἄνεμον (Ὀδ. Μ, 1 κλπ.). Τότε δ' ἔπλευσε πρὸς τὰς νήσους τῶν Σειρήνων (ἴδ.), ἔνθα ἔβυσε διὰ κηροῦ τὰ ὦτα τῶν ἑταίρων του ἵνα μὴ παρασυρθῶσιν ὑπὸ τῶν θελκτικῶν ᾀσμάτων τῶν ἐπικινδύνων τεράτων, καὶ αὐτὸς προσεδέθη εἰς τὸν ἱστὸν τοῦ πλοίου. Περαιτέρω δ' ἔπλευσε πρὸς τὰς πλαγκτὰς νήσους (Μ. 210), αἵτινες ἐκι-

Ἀγγ. Βρεττ. Μουσείου.

νοῦντο καπνὸν ἐκπέμπουσαι καὶ ζέοντα ἀτμόν, ἦσαν δ' ἄλλαι τῶν Συμπληγάδων (Μ, 166)· διαβὰς δὲ μεταξὺ τῆς Σκύλλης (ἴδ.) καὶ τῆς Χαρύβδεως, ἦλθεν εἰς τὴν νῆσον Τρινάκριαν, ἔνθα ἔβοσκον αἱ τοῦ Ἡλίου ἀγέλαι (Μ, 260). Βιασθεὶς δ' ὑπὸ τῶν ἑταίρων του ὁ Ὀδυσσεὺς ν' ἀποβῇ εἰς αὐτήν,

τοῖς ἐπέβαλεν ὅρκον ὅτι οὐδὲ βοῦν οὐδ' ἀρνίον θὰ ἔσφαζον. 'Αλλ' αὐτοί, ὑπὸ τῆς πείνης πιεζόμενοι, ἔσφαξαν, ἐνῷ ἐκοιμᾶτο ὁ 'Οδυσσεύς, τοὺς ὡραιοτέρους βόας. Διὰ τοῦτο, ἐπὶ τῇ παρακλήσει τοῦ Ἡλίου, ὅτε πάλιν ἀπέπλευσε, κατεκεραύνωσε τὸ πλοῖον αὐτῶν ὁ Ζεύς, καὶ ἐπνίγησαν πάντες πλὴν τοῦ 'Οδυσσέως, σωθέντος ἐπὶ τῶν ναυαγίων εἰς 'Ωγυγίαν, τὴν νῆσον τῆς νύμφης Καλυψοῦς, θυγατρὸς τοῦ Ἄτλαντος (Μ, 403 — 453). Ἔμεινε δ' ἑπτὰ ὅλα ἔτη ὁ 'Οδυσσεὺς παρὰ τῇ ὡραίᾳ νύμφῃ, ἥτις ἤθελε νὰ τὸν νυμφευθῇ καὶ νὰ τὸν κρατήσῃ διαρκῶς παρ' ἑαυτῇ, ὑποσχομένη αὐτῷ ἀθανασίαν καὶ αἰωνίαν νεότητα. 'Αλλ' οἱ γλυκεῖς αὐτῆς λόγοι δὲν ἀποσβεννύουσιν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἥρωος τὸν πόθον τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἀγαπητῆς του συζύγου. Τέλος δ' εὐσπλαγχνισθεῖσα αὐτὸν ἡ 'Αθηνᾶ, ἡ θεία προστάτις αὐτοῦ, ἐν ἀγορᾷ τῶν θεῶν, ἀπόντος τοῦ Ποσειδῶνος, πείθει τὸν Δία ν' ἀποφασίσῃ τὴν ἐπάνοδόν του καὶ νὰ πέμψῃ τὸν Ἑρμῆν πρὸς τὴν Καλυψώ, φέροντα αὐτῇ τὴν διαταγὴν νὰ τὸν ἀφήσῃ ἐλεύθερον ('Οδ. Α, 13. 44 κλπ. Δ, 555 κλ. Ε, 1 κλ, Η, 244 κλ.). Τότε ναυπηγήσας πλοῖον δι' ἰδίων χειρῶν, ἔφθασε μετὰ 18 ἡμερῶν πλοῦν πλησίον τῆς τῶν Φαιάκων Σχερίας. Ἐκεῖ δὲ ἰδὼν αὐτὸν ὁ Ποσειδῶν, ἔθραυσε τὴν σχεδίαν του· ἀλλ' ἡ Ἰνὼ Λευκοθέα τὸν ἔσωσεν ἐκ τῶν κυμάτων εἰς τὴν ἀκτὴν τοῦ ναυτικοῦ λαοῦ τῶν Φαιάκων (Ε, 278). 'Απαντήσασα δ' αὐτὸν Ναυσικάα, ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως, τὸν ἔφερεν εἰς τὴν πόλιν πρὸς τοὺς γονεῖς της 'Αλκίνοον καὶ 'Αρήτην, οἵτινες φιλικώτατα ὑποδεχθέντες αὐτὸν ('Οδ. Ζ), καὶ πλούσια δῶρα δόντες αὐτῷ, τὸν ἐξέπεμψαν τέλος εἰς τὴν πατρίδα του ('Οδ. Ν). Ἔφθασε δὲ μετ' εἰκοσαετῆ ἀπουσίαν, καὶ ἀπεβιβάσθη κοιμώμενος εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Φόρκυος κόλπου μετὰ τῶν θησαυρῶν του. Εἶχον δὲ τὰ κατὰ τὸν οἶκόν του κακῶς πρὸ τριῶν ἤδη ἐτῶν· καὶ ὁ μὲν Λαέρτης ἔζη μονήρης θλιβερὰς ἡμέρας εἰς τὴν ἐξοχήν, τὴν δὲ καλήν, ἔμφρονα καὶ πιστὴν σύζυγον τοῦ 'Οδυσσέως, τὴν Πηνελόπην, περιεστοίχιζον ὡς μνηστῆρες περὶ τοὺς τριάκοντα εὐγενεῖς νέοι ἐξ 'Ιθάκης, Σάμης, Δουλυχίου καὶ Ζακύνθου, πιστεύοντες θανόντα τὸν 'Οδυσσέα, καὶ κατεσπατάλων τὴν περιουσίαν του ('Οδ. Α, 245. Ν. 371)· ἐκείνη ὅμως δι' ἔμφρονος δόλου εἶχε κατορθώσει νὰ τοὺς μακρύνῃ ἑαυτῆς, ζητήσασα νὰ μὴ δεχθῇ τὰς προτάσεις των πρὶν ἢ ἐντελῶς ἐξυφάνῃ σάβανον ὃ παρεσκεύαζε διὰ τὸν πενθερόν της· ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ὑφαίνουσα, τὴν νύκτα διέλυε πάλιν τὸ ὑφανθέν. Μόλις δὲ τὸ τέταρτον ἔτος ἐπρόδωκεν αὐτὴν μία τῶν ὑπηρετριῶν εἰς τοὺς μνηστῆρας, οἵτινες τὴν ἐβίασαν νὰ τὸ ἀποπερατώσῃ (Β, 88). Οὕτως ἀναγκασθεῖσα νὰ ἐκλέξῃ τέλος ὁριστικῶς, ὑπεσχέθη νὰ λάβῃ ἐκεῖνον ὅστις θὰ ἐτόξευε μακρότερον διὰ τοῦ ἐν 'Ιθάκῃ μένοντος τόξου τοῦ 'Οδυσσέως, διότι ἤλπιζεν ὅτι οὐδεὶς ἤθελε κατορθώσει νὰ τὸ ἐντείνῃ. Ἔφθασε δ' ὁ 'Οδυσσεὺς εἰς τὸν οἶκόν του τὴν προτεραίαν τοῦ διαγωνισμοῦ. Ὑπὸ τῆς 'Αθηνᾶς εἰς ἐπαίτην μεταμορφωθείς, μετέβη ἀπὸ τοῦ Φόρκυος κόλπου εἰς τὸ ἀγροκήπιον ἔνθα ᾤκει ὁ ἀρχαῖος πιστὸς ὑπηρέτης του Εὔμαιος, ὃν «δῖον ὑφορβὸν», ἤτοι χοιροβοσκὸν λέγει ὁ Ὅμηρος ('Οδ. Ξ). Παρ' αὐτῷ συνηντήθη μετὰ τοῦ υἱοῦ του Τηλεμάχου ἄρτι ἐπιστρέψαντος ἐκ Πύλου καὶ Σπάρτης, ὅπου εἶχεν ἀπέλθει ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ νὰ λάβῃ πληροφορίας περὶ τοῦ πατρός του, καὶ μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του μόλις διαφυγόντος τὰς καταδρομὰς τῶν μνηστήρων. Εἰς ἀνδρικὴν ἡλικίαν ἤδη αὐξήσας, καὶ παρὰ τῆς 'Αθηνᾶς τὰ δῶρα τῆς ἀνδρείας καὶ τοῦ θάρρους λαβών, ἠθέλησε ν' ἀντιταχθῇ εἰς τὴν ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ διαγωγὴν τῶν μνηστήρων, δι' ὃ οὗτοι εἶχον ἀποφασίσει ν' ἀπαλλαγῶσιν αὐτοῦ ('Οδ. Α — Δ). Συνεσκέφθη λοιπὸν ὁ 'Οδυσσεὺς μετὰ τοῦ υἱοῦ του παρὰ τῷ Εὐμαίῳ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκδικήσεως, καὶ ὑπὸ σχῆμα ἐπαίτου ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ

εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ πολλὰ ὑπέφερεν ἐκ τῆς προπετοῦς τῶν μνηστήρων ὑπεροψίας (Ὀδ. Ρ, 18). Τῇ ἐπιούσῃ, ἑορτῇ τοῦ «ἑκηβόλου» Ἀπόλλωνος, ἐτελέσθη ὁ ἀγὼν τοῦ τοξεύματος διὰ τῶν ὀπῶν δώδεκα πελέκεων, ὡς εἶχον προτείνει οἱ μνηστῆρες· οὐδεὶς δ' αὐτῶν ἠδυνήθη νὰ ἐντείνῃ τὸ τόξον τοῦ Ὀδυσσέως, τὸ ἄλλοτε αὐτῷ δωρηθὲν ὑπὸ τοῦ Ἰφίτου, ἐνέτεινε δ' αὐτὸ μόνος ὁ ἐπαίτης, ὁ Ὀδυσσεὺς, καὶ ἀφ' οὗ ἐνίκησεν εἰς τὸν ἀγῶνα, διηύθυνε τὰ βέλη αὐτοῦ κατὰ τῶν μνηστήρων, καὶ, ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς βοηθούμενος, συνεργείᾳ δὲ καὶ τοῦ Τηλεμάχου καί τινων τῶν πιστῶν αὐτοῦ ἀρχαίων ὑπηρετῶν, τοὺς ἐθανάτωσε πάντας (Ὀδ. Φ. Χ.). Εἶτα δ' ἀπεκαλύφθη τῇ γυναικί του καὶ ἀνεζήτησε τὸν πατέρα του. Ἐν τούτοις δὲ, μαθόντες οἱ συγγενεῖς τῶν μνηστήρων τὸν φόνον αὐτῶν, ὡπλίσθησαν· ἀλλ' ἡ Ἀθηνᾶ, τὴν μορφὴν περιβληθεῖσα τοῦ Μέντορος, διήλλαξε τὸν λαὸν μετὰ τοῦ βασιλέως του (Ὀδ. Ψ, Ω). Περὶ τῆς οἰκονομίας τῆς διηγήσεως ταύτης ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ, ἴδ. Ὅ μ η ρ ο ς. Τὸν Ὀδυσσέα παρίστησιν ὁ ποιητὴς ὡς ἄνδρα ἐπιτήδειον, ἔξυπνον καὶ ἐφευρετικὸν, εὔγλωττον δὲ συγχρόνως, ἔμφρονα καὶ σοφὸν, εὔτολμον, γενναῖον ἐν μάχαις, ἐν δυσπραγίαις δὲ καρτερικόν. Παρὰ δὲ τοῖς μεταγενεστέροις, τοῖς Λατίνοις ποιηταῖς μάλιστα (Βιργ. Æ. II, 164.—Ov. Met. XIII. 6 κλ.), μεταποιεῖται εἰς ἄνανδρον, δολοπλόκον καὶ πονηρόν. Ὡς πρὸς τὸ τέλος δ' αὐτοῦ, τῷ εἶχε προειπεῖ ὁ Τειρεσίας (Ὀδ. Λ, 134), ὅτι θέλει τῷ ἐπέλθει θάνατος ἥσυχος (ἀβληχρὸς) «ἐξ ἁλὸς», εἰς τὸ βαθὺ γῆράς του, εὐτυχούντων τῶν λαῶν αὐτοῦ. Οἱ μεταγενέστεροι, μὴ ἐννοήσαντες ὅτι τὸ «ἐξ ἁλὸς» ἦν «ἔξω ἁλὸς«, ἔπλασαν ὅτι ἡ Κίρκη ἐξέπεμψε Τ η λ έ γ ο ν ο ν, τὸν υἱὸν αὐτῆς καὶ τοῦ Ὀδυσσέως, εἰς ἀναζήτησιν τοῦ πατρός του· ναυαγήσας δ' εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Ἰθάκης, καὶ ζωοτροφίας διὰ βίας ἁρπάσας, προσεβλήθη ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τοῦ Τηλεμάχου, καὶ ἐφόνευσε τὸν πατέρα του χωρὶς νὰ τὸν γνωρίζῃ, τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἔφερεν εἰς Αἰαίαν. Τούτου ἕνεκεν ἐπονομάζει «πατροκτόνον» τὸν Τηλέγονον ὁ Ὁράτιος (Od. III, 29, 8). Εἶχε δὲ τὸ ἔγχος, δι' οὗ ἐφονεύθη, ὡς αἰχμὴν τὸ ῥύγχος ξιφίου, ὅθεν καὶ «ἐξ ἁλὸς» ἐφονεύθη. Καὶ τινὲς μὲν διηγοῦντο ὅτι ἀνεζωογόνησε τὸν νεκρὸν ἡ Κίρκη, τινὲς δ' ὅτι κομισθεὶς ἐκάη εἰς τὸ ὄρος Π έ ρ γ η ν τῆς Τυρρηνίας. Προστίθεται δ' ἐπὶ τῶν χρόνων καθ' οὓς οἱ Ἑλληνικοὶ μῦθοι παρεποιοῦντο, μᾶλλον ἀπειροκάλως, καὶ ἰδίως ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ὅτι ἡ Πηνελόπη, συνοδεύσασα τὸ σῶμα τοῦ Ὀδυσσέως εἰς Αἰαίαν, ἐνυμφεύθη ἐκεῖ τὸν Τηλέγονον, ἐξ οὗ ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἰταλὸν, καὶ ὅστις καὶ τὸ Τούσκουλον δῆθεν ἵδρυσεν ἐν Πραινέστῃ (Ov. Fast. III, 92.—Hor. Αὐτ.)· ὁ δὲ Τηλέμαχος ὅτι ἐνυμφεύθη τὴν Κίρκην, ἐξ ἧς ἔσχε τὸν Λατῖνον, ἢ ἐνυμφεύθη Κασσιφόνην, τὴν θυγατέρα τῆς Κίρκης, ὅτι ἐφόνευσε τὴν Κίρκην, δι' ὃ καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τῆς Κασσιφόνης, Πλάττουσι δὲ καὶ ὅτι εἶχε θυγατέρα κληθεῖσαν Ῥώμην καὶ νυμφευθεῖσαν τὸν Αἰνείαν. Ἐκ Πολυκάστης δὲ, τῆς θυγατρὸς τοῦ Νέστορος, ἢ ἐκ Ναυσικάας, τῆς τοῦ Ἀλκινόου, ἔσχε τὸν Περσέπτολιν. Καθ' Ἡσίοδον δὲ (Θεογ. 1011 κλ.), ὁ Ὀδυσσεὺς ἔσχεν ἐκ τῆς Κίρκης πλὴν τοῦ Τηλεγόνου καὶ τὸν Ἄγριον καὶ τὸν Λατῖνον, ἐκ δὲ τῆς Καλυψοῦς τὸν Ναυσίθοον καὶ τὸν Ναυσίνοον.

Ὀζόλαι, Λοκροὶ (ἴδ.), λαὸς μέρους τῆς Λοκρίδος, οὕτω κληθεὶς ἔκ τινος ἐκεῖ κειμένης λίμνης ὕδατος μεταλλούχου (Στρβ).

Ὀή, δῆμος τῆς Οἰνηΐδος φυλῆς ἐν Ἀττικῇ, ἄλλος τοῦ Ὄ α (Σοφκλ. Οἰδ. Κολ. 1061.—Στρβ.).

Ὀθόνη, λευκὸν λεπτὸν ὕφασμα, παρ' Ὁμήρῳ (π. χ. Γ, 141) πάντοτε πληθυντικῶς, τὰ ὑφάσματα σημαῖνον τὰ χρησιμεύοντα εἰς ἔνδυσιν τῶν γυναικῶν, μεταγενεστέρως καὶ τὰ ἱστία τῶν πλοίων (Θουκ. Δ, σ. 297), καὶ τὸ τραπεζομάνδυλον.

Ὄθυννα, φυτόν τι τῆς Συρίας ἢ Ἀραβίας ἔχον ἰαματικὰς ἰδιότητας (Διοσκ. Β, 213).

'Οθραΐς, νύμφη γεννήσασα ἐκ τοῦ 'Απόλλωνος τὸν Φάγρον, ἐκ δὲ τοῦ Διὸς τὸν Μελιτέα ('Αντ. Λιβ. ΙΓ).

'Οθρυάδης ἢ **'Οθριάδης,** γενναῖος Σπαρτιάτης. Καθ' Ἡρόδοτον (Α, 82), ἔριδος προκειμένης μεταξὺ Σπάρτης καὶ Ἄργους (τῷ 669 π. Χ.) περὶ τῶν ὁρίων τῆς Κυνουρικῆς Θυρέας, ὑπῆρξεν εἷς τῶν ὑπὸ τῆς πόλεως ἐκλεγέντων ἵνα ἀνταγωνισθῶσι πρὸς ἰσαρίθμους 'Αργείους, καὶ ὁ μόνος σωθεὶς ἐκ τῶν Σπαρτιατῶν, ἐν ᾧ 'Αργεῖοι ἐσώθησαν δύο, ὁ Χρῶμος καὶ ὁ 'Αλκάλης, οἵτινες καὶ ἔσπευσαν εἰς Ἄργος ν' ἀναγγείλωσι τὴν νίκην των. 'Αλλ' ὅμως ὁ 'Οθρυάδης ἔμεινεν εἰς τὸ πεδίον τῆς μονομαχίας ὡς νικητής, καὶ δὲν ὑπεχώρησε μέχρι τῆς ἐπαύριον, ὅτε ἀνενεώθη ἡ πάλη καὶ ἀπέβη ὑπὲρ τῆς Σπάρτης· διὸ καὶ ὡς ἥρως ὑμνεῖτο ἔκτοτε ἐν τοῖς γυμνοπαιδικοῖς.

'Οθρυονεύς, ἐκ Καβησοῦ, σύμμαχος τοῦ Πριάμου, τὴν Κασσάνδραν ζητήσας εἰς γάμον, φονευθεὶς δ' ὑπὸ 'Ιδομενέως ('Ομ. 'Ιλ. Ο, 363).

Ὄθρυς (ἡ), χώρα ὀρεινή, δασώδης καὶ πεδιάδας περιέχουσα ἐν Φθιώτιδι τῆς Θεσσαλίας, χωρίζουσα τὸν ῥοῦν τοῦ Σπερχειοῦ ἀπὸ τοῦ Πηνειοῦ, ἐκτεινομένη δ' ἀπὸ τοῦ Τυμφρηστοῦ πρὸς ἀνατολάς, μέχρι βορείως τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου παρὰ τὴν παραλίαν, τοὺς βορειοτάτους δὲ λόφους αὐτῆς ἐκτείνουσα μέχρι τῆς πεδιάδος τῶν Φαρσάλων. Τὸ ἀνώτατον αὐτῆς ὕψος πρὸς ἀνατολὰς ἐστὶ 1700 μέτρων (τὰ διάφορα αὐτῆς μέρη νῦν Γέρακα, Γούρα, Βαρυβόβι (Ἡσιόδ. Θεογ. 632.—Ἡρδ. Ζ, 129.—Virg. Æ, VII, 675).

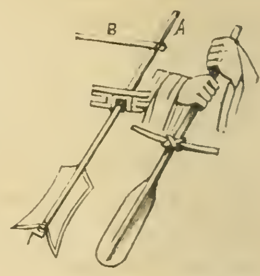
Οἴα, χωρίον ἐν Αἰγίνῃ εἰς 20 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς πόλεως (Ἡρδ. Ε, 83).

Οἴαγρος, 1) βασιλεὺς ἀρχαιότατος τῆς Θράκης, πατὴρ τοῦ 'Ορφέως (ἴδ.) ἐκ τῆς Μούσης Καλλιόπης, ἢ καὶ πατὴρ τοῦ Μαρσυου ('Απολλδ. Α, 3, 2. — 'Ορφ. 'Αργ. 73. —Ὑγιν. Μυθ. 165). Καὶ Ο ἰ α γ ρ ί δ ε ς ἐλέγοντο αἱ ἀδελφαὶ τοῦ 'Ορφέως ἢ καὶ αἱ Μοῦσαι (Μοσχ. Γ, 47).—2) 'Επίσημος τραγικὸς ὑποκριτὴς ἐπὶ 'Αριστοφάνους ('Αρστφ. Σφ. 599).

Οἰάνθεια ἢ Ο ἰ ά ν θ η, πόλις τῆς 'Οζολαίας Λοκρίδος παραθαλασσία, ἐπὶ τοῦ Κρισσαίου κόλπου (Πολύβ.—Στ. Βυζ.). Νῦν Γαλαξίδι.

Οἴαξ, υἱὸς τοῦ Ναυπλίου καὶ τῆς Κλυμένης, ἀδελφὸς τοῦ Παλαμήδου (Εὐριπ. 'Ορστ. 432.—'Απλλ. Γ, 2).

Οἴαξ, τὸ ἄνω μέρος, ἡ λαβὴ τοῦ πηδαλίου, καὶ σήμερον παρὰ τοῖς ναύταις (δ)οιάκιον λεγομένη, ἐκινεῖτο ὑφ' ἑνὸς πηδαλιούχου (Πλάτ. Πολιτ. 16.—'Αριστοτ. Μηχαν. ΣΤ), διὰ τῶν δύο χειρῶν, ὡς ἐπὶ τῆς εἰκόνος, πρὸς δεξιά, ἐκ τῆς στήλης τοῦ Τραϊανοῦ. Εἰς δὲ τὰ μεγάλα πλοῖα προσετίθετο καὶ ἄλλο ἐγκάρσιον ξύλον κατὰ τὸ μέσον τοῦ οἴακος, εἰς τὸν λεγόμενον α ὐ χ έ ν α (Πολύαιν. Γ, 11. Δ, 2), ὥστε ὁ πηδαλιοῦχος ἐκίνει τὸν οἴακα, τὴν μίαν χεῖρα ἔχων ἐπ' αὐτοῦ (ὡς εἰς τὸ Α τοῦ ἀριστεροῦ σχήματος τῆς εἰκόνος, ληφθέντος ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηίας), τὴν δὲ ἄλλην ἐπὶ τοῦ αὐχένος, κατὰ τὸ Β.

Οἰαξίς, ἡ ἐκ τῆς πόλεως 'Οάξου τῆς Κρήτης ('Απολλόδ. Ῥόδ.).

Οἴβαλος, 1) υἱὸς τοῦ Κυνόρτα, ἔσχεν ἐκ τῆς Γοργοφόνης τέκνα τὸν Τυνδάρεων, τὴν Πειρήνην καὶ τὴν 'Αρήνην. Ἦν ἀρχαιότατος βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, ἔνθα καὶ ἡρῷον ἦν αὐτῷ ἱδρυμένον. Κατ' ἄλλους υἱὸς τοῦ Περιήρους καὶ ἔγγονος τοῦ Κυνόρτα, ἔσχεν ἐκ τῆς νύμφης Βατείας υἱοὺς τὸν Τυνδάρεων, 'Ιπποκόοντα καὶ 'Ικάριον· δι' ὃ καὶ οἱ Λατῖνοι ποιηταὶ τοὺς Διοσκούρους Ο ἰ β α λ ί δ α ς, καὶ τὴν 'Ελένην Ο ἰ β α λ ί α ν ἑταίραν λέγουσι (Ovid. Rem. am. 480). — 2) 'Εν

Βιργιλίῳ (Æ, VII, 734), υἱὸς νύμφης τινὸς τοῦ ποταμοῦ Σεβέθου παρὰ τῇ Νεαπόλει, ἐκ Τήλωνος, τοῦ βασιλέως τῶν Τηλεβοῶν, τοῦ ἐκ Τάφου, μιᾶς τῶν Ἐχινάδων εἰς Καπρέαν ἐλθόντος. Ὁ δ' Οἴβαλος ἀποκατέστη εἰς Καμπανίαν.

Οἰβάρης, 1) ὁ ἀρχιϊπποκόμος τοῦ Δαρείου, υἱὸς τοῦ Μεγαβύζου (Ἡρδ. Γ, 83. — Αἰσχλ. Πέρσ. 980).— 2) Σατράπης τῆς ἐν Βιθυνίᾳ Δασκυλίτιδος χώρας (Ἡρδ. ΣΤ, 33).

Οἰβωτὸς, υἱὸς Οἰνίου, ἐκ Δύμης τῆς Ἀχαΐας, πρῶτος Ἀχαιὸς Ὀλυμπιονίκης (753 π. Χ.) ὅστις, μὴ τιμηθεὶς ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν του ἀναλόγως τοῦ κατορθώματός του, κατηράσθη αὐτῶν, οὐδεὶς Ἀχαιὸς νὰ νικήσῃ τοὐντεῦθεν εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας, ὃ καὶ ἐγένετο, μέχρις οὗ κατ' ἐντολὴν τοῦ χρησμοῦ, ἐγείραντες αὐτῷ ἀνδριάντα ἐν Ὀλυμπίᾳ (457 π. Χ.), ἤρχισαν ἔκτοτε πάλιν νὰ διακρίνωνται μεταξὺ τῶν νικητῶν (Παυσ. Ἠλ. Γ).

Οἰδίπους, υἱὸς Λαΐου, τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν καὶ Ἐπικάστης. Καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Λ, 271 κλ.), ἴσως ἀκολουθοῦντα παραδόσεις ἀρχαιοτέρων ἐποποιῶν, ἐφόνευσε τὸν πατέρα καὶ ἐνυμφεύθη τὴν μητέρα του χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ἀμφοτέρους· ὅτε δ' οἱ θεοὶ ἀπεκάλυψαν τὸ κακούργημα, ἀπηγχονίσθη ἡ Ἐπικάστη, ἐκεῖνος δ' ἐξηκολούθησεν ἄρχων ἐν Θήβαις, βαθέως ἐκ θλίψεως καταβεβλημένος, καὶ ὑπὸ τῶν Ἐρινύων τῆς μητρός του καταδιωκόμενος· ἐπὶ δὲ τοῦ τάφου του ἐτέλουν οἱ Θηβαῖοι ἐπιταφίους ἀγῶνας. Λεπτομερέστερον δ' ἀφηγοῦνται τὰ κατὰ τὸν Οἰδίπουν οἱ τραγικοὶ, καὶ ἄλλοι ἄλλως, ἴσως πολλὰ κατ' ἰδίαν ἐπίνοιαν. Κατὰ Σοφοκλῆν, ἐν Οἰδίποδι τυράννῳ, εἰς τὸν Λάϊον, υἱὸν τοῦ Λαβδάκου (ἴδ. Ἀ μ φ ί ω ν), ἔγγονον τοῦ Πολυδώρου, δισέγγονον τοῦ Κάδμου, βασιλέως τῶν Θηβῶν, εἶχε χρημοδοτήσει ὁ Ἀπόλλων ὅτι θὰ ἐφονεύετο ἐξ υἱοῦ ὃν θὰ εἶχεν ἐκ τῆς γυναικός του Ἰοκάστης (Ἐπικάστης, καθ' Ὅμηρον), θυγατρὸς τοῦ Μενοικέως, ἀδελφῆς δὲ τοῦ Κρέοντος. Ὅτε λοιπὸν ἐγεννήθη αὐτῷ υἱὸς, τρυπήσας καὶ δέσας τοὺς πόδας τοῦ βρέφους, τὸ ἔδωκεν εἰς δοῦλον νὰ τὸ ἐκθέσῃ, κρεμῶν αὐτὸ εἰς δένδρον ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος, τοῦ ὄρους τῶν διὰ παντὸς τοῦ βίου καταδιωκουσῶν αὐτὸν Ἐρινύων. Ἀλλ' ὁ δοῦλος τὸ ἔδωκεν εἰς Κορίνθιον ποιμένα ὃν ἀπήντησεν ἐπὶ τοῦ ὄρους, καὶ ὅστις τὸ ἔφερεν εἰς τὸν ἄπαιδα βασιλέα του Πόλυβον καὶ εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ Μερόπην, (ἢ Μέδουσαν, ἢ Περίβοιαν). Οὗτοι δὲ, ἀναθρέψαντες αὐτὸ ὡς υἱόν των, τὸ ὠνόμασαν Ο ἰ δ ί π ο υ ν (πρησκοπόδην). Ὅτε δ' ἔφθασεν εἰς ἐφηβικὴν ἡλικίαν, ἀκούσας ποτὲ Κορινθίου τινὸς προσάπτοντος αὐτῷ ὅτι ἦτο νόθος καὶ ὑποβολιμαῖος υἱὸς, ἀπῆλθεν, ἐν ἀγνοίᾳ τῶν γονέων του, εἰς Δελφοὺς, νὰ ἐρωτήσῃ τὸν θεὸν περὶ τῆς καταγωγῆς του. Τῷ ἀπεκρίθη δ' ὁ χρησμὸς ὅτι θὰ ἐγίνετο πατροκτόνος, θὰ ἐνυμφεύετο τὴν μητέρα του, καὶ θ' ἀπέκτα ἀπογόνους ἀπαισίους καὶ μισητοὺς τοῖς ἀνθρώποις. Διὰ τοῦτο, ἀποφασίσας νὰ μὴ ἐπανέλθῃ πλέον εἰς Κόρινθον, ἐστράφη πρὸς τὰς Θήβας. Καθ' ὃ μέρος δ' ἐκ τῆς ἀπὸ Δελφῶν πρὸς Δαυλίδα ὁδοῦ διακλαδεύεται ἡ πρὸς τὰς Θήβας, ἔνθα καὶ Σ χ ι σ τ ὴ ὁ δ ὸ ς (ἴδ.) καλεῖται, ἀπήντησεν ἅρμα, πρὸς τοὺς Δελφοὺς διευθυνόμενον, ἐν ᾧ ὠχεῖτο ἀνὴρ πρεσβύτης, καὶ οὗ προηγεῖτο κήρυξ. Θυμωθεὶς δ' ὁ Οἰδίπους διότι οὗτος τὸν διέταξε νὰ ἐξέλθῃ τῆς ὁδοῦ, τὸν ἐκτύπησεν· ὅπερ ἰδὼν ὁ γέρων, ὅτε ἤλαυνεν ἔμπρός του τῷ κατέφερε πληγὴν κατὰ κεφαλῆς. Τότε ἐπιπεσὼν, ἐφόνευσεν ὁ Οἰδίπους τὸν γέροντα. χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἦν αὐτὸς ὁ Λάϊος, ὁ πατήρ του, καὶ πάντας τοὺς ὀπαδούς του, σωθέντος μόνον ἑνός. Πλησίον δ' ἐλθὼν τῶν Θηβῶν, εὗρεν ἐκεῖ ἐπὶ βράχου καθημένην τὴν Σφίγγα (ἴδ.), καὶ φονεύουσαν πάντας τοὺς παρερχομένους, οἵτινες δὲν ἔλυον τὸ αἴνιγμα, ὃ τοῖς ἐπρότεινεν. Ἔλυσε δ' αὐτὸ ὁ Οἰδίπους, καὶ τότε τὸ τέρας, κρημνισθὲν ἐκ τοῦ βράχου του, ἐφονεύθη, καὶ ἡ πόλις ἀπηλλάγη αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο ἐν εὐγνωμοσύνῃ, ἥ τε σωθεῖσα πόλις, καὶ ὁ ἡγεμονεύων

αὐτῆς Κρέων τῷ ἔδωκαν τὴν βασιλείαν, καὶ εἰς γάμον τὴν χήραν βασίλισσαν, ἥτις, ἐν ἀγνοίᾳ πάντων, ἦν αὐτὴ ἡ μήτηρ του. Ἔσχε δ' ἐξ αὐτῆς υἱοὺς μὲν τὸν Ἐτεοκλέα καὶ τὸν Πολυνείκην, θυγατέρας δὲ τὴν Ἀντιγόνην καὶ τὴν Ἰσμήνην, ἐν ᾧ ἡ ἀρχαία ἐπικὴ ποίησις ἀπογόνων τοῦ γάμου τούτου δὲν μνημονεύει, τὰ δὲ τέκνα ταῦτα λέγει τοῦ Οἰδίπου καὶ τῆς Εὐρυγανείας, θυγατρὸς τοῦ Ὑπέρφαντος, ἣν ἐνυμφεύθη μετὰ τὴν Ἐπικάστην. Καὶ ἐπὶ μακρὸν μὲν εὐωδοῦντο τὰ κατὰ τὸν Οἰδίπουν. Ἀλλὰ μετὰ πολλὰ ἔτη ἐπῆλθε ξηρασία καὶ λιμός· ὁ δὲ χρησμὸς, ἐρωτηθεὶς, ἀπεφήνατο ὅτι ἵνα ἡ πόλις σωθῇ, ἔπρεπε νὰ ἐξωσθῇ τῆς χώρας ἢ νὰ θανατωθῇ ὁ ἐν αὐτῇ ζῶν υἱὸς τοῦ Λαΐου, ὁ τὸν πατέρα του φονεύσας καὶ τὴν μητέρα του νυμφευθείς. Τότε ἐξ ἀπελπισίας ἀπηγχονίσθη ἡ Ἰοκάστη, ὁ δὲ Οἰδίπους ἐτυφλώθη· καὶ ἐνταῦθα λήγει τοῦ Σοφοκλέους τὸ δρᾶμα. Κατ' ἄλλους ἀνετράφη ὁ Οἰδίπους ὑπὸ ποιμένων, εὑρόντων αὐτὸν ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος, ἢ διῆγεν ἐπὶ τῆς παιδικῆς ἡλικίας του ἐν Σικυῶνι, ἥτις ἦν μία τῶν πρωτίστων ἑδρῶν τῆς λατρείας τῶν Ἐρινύων· καὶ παρὰ τῇ Σχιστῇ ὁδῷ δὲ, ἔνθα ἐφόνευσε τὸν πατέρα του, ἔκειτο τὸ χωρίον Πότνιαι, καὶ αὐτὸ τῶν Ἐρινύων ἐπώνυμον.—Καὶ περὶ τῶν τελευταίων περιπετειῶν τοῦ Οἰδίπου διάφοροι ὑπῆρχον παραδόσεις. Οἱ ἀρχαιότεροι διηγοῦντο ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἀκουσίων ἀθεμιτουργημάτων του ἐξηκολούθησε βασιλεύων ἐν Θήβαις, καὶ ἐκεῖ ἀπέθανε, ταφεὶς ἢ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει ἢ ἐν Ἐτεωνῷ, εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Δήμητρος (Ἐρινύος). Κατὰ δέ τινας τῶν τραγικῶν ἀπεβλήθη ἀμέσως τῆς χώρας ὑπὸ τῶν υἱῶν του καὶ τοῦ Κρέοντος, ἀναλαβόντος τὴν κυβέρνησιν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἐξορίαν μετὰ τῆς Ἀντιγόνης· κατ' ἄλλους δὲ ἐνεκλείσθη καὶ ἐφυλακίσθη ὑπὸ τῶν υἱῶν του, ἵνα μὴ γνωσθῇ τῆς οἰκίας τὸ αἶσχος. Διὰ τοῦτο τοὺς κατηράσθη, καὶ συνεπείᾳ τῆς κατάρας ταύτης ἐδιχονόησαν διὰ τὴν τοῦ θρόνου κατάληψιν καὶ ἐσφάγησαν ἀμοιβαίως. (Ἴδ. Ἄ δ ρ α σ τ ο ς). Ἐν δὲ τῇ Θηβαΐδι λέγεται ὅτι τὴν πατρικὴν κατάραν προὐκάλεσεν ὁ Πολυνείκης, παραθεὶς τῷ Οἰδίποδι ἀργυρᾶν τράπεζαν καὶ χρυσοῦν κύπελον, ἃ ἐγγίσας οὗτος ἐνεθυμήθη τοῦ πατρός του τὸν φόνον. Κατηράσθη δὲ καὶ ἐκ δευτέρου τοὺς υἱούς του ὁ εὐερέθιστος γέρων, ὅτε, μετὰ θυσίαν τελεσθεῖσαν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, τῷ ἔπεμψαν ἀντὶ τῶν ἀρίστων, τὰ χείριστα τῶν κρεῶν τοῦ ἱερείου. Κατὰ δὲ τὸν Οἰδίπουν ἐν Κολωνῷ τοῦ Σοφοκλέους, μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν ἐγκλημάτων του, ἔρχεται ἐξόριστος ὁ Οἰδίπους, ὁδηγούμενος ὑπὸ τῆς Ἀντιγόνης, εἰς τὸν ἐν Ἀττικῇ Κολωνὸν (ν. Σεπόλια), καὶ ἐκεῖ ἐν τῷ ἱερῷ τῶν ἤδη ἐξιλεωθεισῶν Ἐρινύων, εὑρίσκει μυστηριωδῶς τέλος τὸν θάνατον καὶ τὴν ἀνάπαυσιν. Αἱ συμφοραί του τὸν ἐξήγνισαν, καὶ ὁ τάφος του ἐστὶν ἄσυλον ἐν τῇ Ἀττικῇ. Καὶ ἐν Ἀθήναις μεταξὺ τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῆς Ἀκροπόλεως, κατὰ τὸ ἱερὸν τῶν Εὐμενίδων, ὑπῆρχε τάφος τοῦ Οἰδίποδος.

Οἴη, 1) κώμη τῆς νήσου Αἰγίνης (Ἡρδ. Ε, 83).—2) Ἴδ. Ὄη.

Οἰκέτης, ἴδ. Δ ο ῦ λ ο ς.

Οἰκεὺς, ἐν Κρήτῃ ὁ δοῦλος ὁ κατ' οἶκον ὑπηρετῶν (Ἔφορ. ἐν Ἀθην. ΣΤ, 263).

Ὀϊκλῆς ἢ Ὀ ϊ κ λ ε ὺ ς, υἱὸς τοῦ Ἀντιφάτου, ἔγγονος τοῦ μάντεως Μελάμποδος, πατὴρ τοῦ μάντεως Ἀμφιαράου ἐξ Ἄργους (Ὀμ. Ὀδ. Ο, 241). Ἐφονεύθη ἐν τῇ Τρῳάδι ὅτε ὁ Ἡρακλῆς ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ Λαομέδοντος· κατ' ἄλλην δὲ παράδοσιν, ἐπέστρεψεν ἐκ Τροίας καὶ κατῴκει ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἔνθα ἐδείκνυτο καὶ ὁ τάφος του (Παυσ. Η, 36, 6).

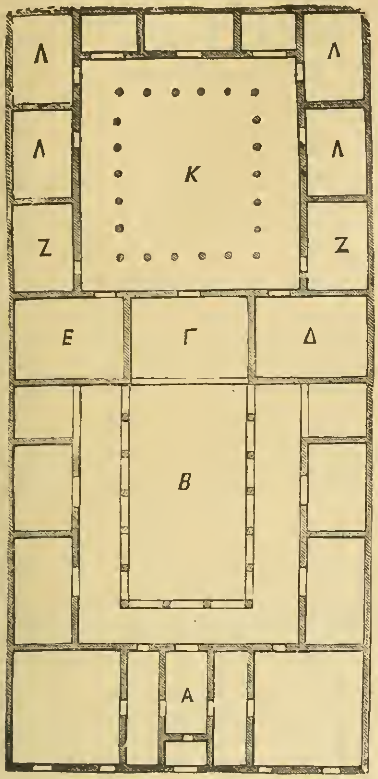
Οἰκονομικὰ, ἴδ. π ο λ ι τ ι κ ὴ ο ἰ κ ο ν ο μ ι κ ά.

Οἶκος. Ὁ καθορισμὸς τοῦ σχεδίου τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς οἰκίας ὑπόκειται εἰς μεγάλας δυσκολίας, διότι ἐρείπια τοιούτων ὁπωσοῦν κἂν ἄρτια δὲν ὑφίστανται· τὰ δὲ σωζόμενα ἀποσπάσματα συγγραφέων τὰ εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἀναφερόμενα εἰσὶν ἀτελῆ

καὶ συγκεχυμένα, μὴ διακρίνοντα τοὺς οἰκοδομικοὺς ῥυθμοὺς κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχάς, καὶ ἕνεκα τούτου πολλάκις ἄσχετα μετ' ἀλλήλων συνδέοντα. Ὁ Βιτρούβιος ἐστὶ τῶν πηγῶν ἡ ἀρίστη· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς δὲν δίδει περιγραφὴν καθαράν. Περὶ τοῦ οἴκου ἐπὶ τῶν Ὁμηρικῶν χρόνων, οὗ ἡ γνῶσις ἐστὶν ἀναγκαιοτάτη διὰ τὴν κατάληψιν τῶν Ὁμηρικῶν, δυνάμεθα ἐξ αὐτῶν τούτων ν' ἀρυσθῶμεν τὰ ἑπόμενα. Περὶ τῆς κατοικίας τοῦ Ὀδυσσέως συνεχῶς γίνεται μνεία ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ, καὶ ἐκ τῶν περὶ αὐτῆς λεπτομερειῶν δύναται ἴσως μέχρι τινὸς νὰ καταρτισθῇ πᾶν αὐτῆς τὸ σχέδιον. Τοῦτο πιθανολογεῖται, ἢ μᾶλλον ἐκ τῶν ἀξιολόγων ἀνασκαφῶν τοῦ κ. Σχλίεμαν ἐν Τύρινθι καὶ Μυκήναις [βέβαιον φαίνεται, ὅτι ὅμοιον ἢ ἀνάλογον ἦν τὸ σχέδιον πάντων τῶν βασιλικῶν μεγάρων, ἂν οὐχὶ καὶ τῶν ἰδιωτικῶν οἴκων, ὧν ἐλάσσονες ἦσαν αἱ διαστάσεις. Ἡ ὅλη οἰκοδομὴ ἐκαλεῖτο Οἶκος ἢ Fοῖκος, ὡς δεικνύουσιν αἱ χασμῳδίαι, οἷον ἐν Ὁμ. Ὀδ. Α, 380, καὶ ὅθεν τὸ λατινικὸν Vicus. Συνέκειτο δὲ κυρίως ἐκ τριῶν μερῶν, τοῦ θαλάμου τῶν γυναικῶν, τοῦ μεγάρου τῶν ἀνδρῶν, καὶ τῆς αὐλῆς. Τὰ δύο πρῶτα μέρη, ὑπόστεγα, ἀπετέλουν τὴν κυρίως κατοικίαν, ἥτις καὶ δόμος ἢ δῶμα, ἢ καὶ πληθυντικῶς δόμοι ἢ δώματα, προσέτι μέγαρα ἢ μέγαρον ἐλέγετο. Ὠκοδομοῦντο δ' ὑψηλά, ἔχοντα ὀλίγας ὀπὰς διὰ τὸν ἀέρα, μόνον δὲ κατὰ τὸ μέσον τῆς ὀροφῆς ὀπαῖον, δι' οὗ ἐξήρχετο ὁ καπνός. Συνείχοντο δὲ τὰ διάφορα μέρη, καὶ περιέβαλλεν αὐτὰ πάντα κοινὸς τοῖχος, τὸ ἕρκος. Πρὸς τὸν τοῖχον δὲ τοῦτον ἔφερεν ἐκ τῆς ὁδοῦ εἰς τὴν αὐλὴν μακρὸς διάδρομος (πρόθυρα), διερχόμενος διὰ πύλης ἢ θυρῶν ὑψηλῶν, ἰσχυρῶν (εὐερκέες), καὶ διπλῶν (δικλίδες). Ἦσαν δ' αὗται ἀνοικταὶ διὰ πάσης τῆς ἡμέρας, ὡς ἐν γένει πᾶσαι αἱ θύραι, πλὴν μόνον τῶν ὅσαι ἔκλειον τοὺς θησαυρούς· καὶ ἠνοίγοντο πρὸς τὰ ἔσω, ἵσταντο ἐπὶ γόμφων, καὶ ἐκλείοντο δι' ὀχέων ἢ συρτῶν. Τὸ μεταξὺ τοῦ ἐξωτερικοῦ, κατὰ τὴν ὁδὸν, περιβόλου, καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ, τοῦ περὶ τὴν αὐλήν, ἐχρησίμευεν εἰς φύλαξιν βοῶν, ἡμιόνων, ἵππων, καὶ εἰς τῆς κόπρου τὴν ἐναπόθεσιν. Ἐνταῦθα ἔμενεν ὁ πιστὸς κύων Ἄργος, ὁ τὸν Ὀδυσσέα μετὰ τοσαῦτα ἔτη ἀναγνωρίσας. Εἰς τὰ πρόθυρα ταῦτα εἰσήλαυνον οἱ ξένοι ἐφ' ἁμάξης, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀπήρχοντο. Ἔμενον δ' ἐκεῖ καὶ αἱ ἀπεζευγμέναι ἅμαξαι. Περὶ τούτων δὲ τῶν θυρῶν πρόκειται ὅτε ὁ Ὀδυσσεὺς διατάττῃ νὰ κλείσωσι τὰς θύρας αὐλῆς (Ὀδ. Φ, 240. 389. Ἴδ. καὶ Ψ, 135), ἢ ὅτε λέγηται ὅτι οἱ φονευθέντες μνηστῆρες ἔκειντο «ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσι», ἤτοι ἐντὸς τούτου τοῦ προαυλίου, πρὸς τῇ θύρᾳ, ἔνθα ὁ Ὀδυσσεὺς εἶχε θέσει τὸν ἡττηθέντα Ἶρον. Ἡ θύρα αὕτη λέγεται, ἐν Ὀδ. Σ, 101, «αἰθούσης θύρα», διότι ἡ αὐλή, ἔμπροσ καὶ παρὰ τῇ θύρᾳ, εἶχε μέρος ὑπόστεγον καὶ περίστυλον, λεγόμενον «αἴθουσα αὐλῆς» καὶ ὁμοίαν «αἴθουσαν δώματος» εἰς τὸν ἀπέναντι τοῖχον τῆς οἰκίας, πρὸς ὑπεράσπισιν κατὰ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου. Τὸ δὲ μεταξὺ αὐτῶν ἦν ὕπαιθρον, καὶ ὠνομάζετο ἕρκος, περιέχον βωμὸν τοῦ Διὸς Ἑρκείου (Ὀδ. Χ, 333). Ἐνταῦθα συνήρχοντο συνήθως οἱ μνηστῆρες, ἐκτὸς ὅτε διὰ γεύματα καὶ ἑορτὰς κατελάμβανον τὰ ἐντὸς δωμάτια. Εἰς τοὺς πλαγίους τοίχους πρέπει νὰ ἦσαν ἀνοικταὶ θυρίδες, διότι οἱ μνηστῆρες εἶδον ἐκεῖθεν τὸ πλοῖον τοῦ Ἀντινόου (Ὀδ. Π, 343. Ἴδ. καὶ 105). Εἰς τὴν αἴθουσαν δώματος ἠσχολοῦντο αἱ ὑπηρέτριαι καθαίρουσαι, πρὶν ἢ ἔλθωσιν οἱ μνηστῆρες, ὅσα ἀντικείμενα εἶχον χρησιμεύσει τὴν προτεραίαν, καὶ ἐλάμβανον πρὸς τοῦτο τὰ ἐργαλεῖα τὰ κατατεθειμένα ἐν τῇ θόλῳ, τῇ θολωτῇ ἀποθήκῃ, κειμένῃ ἑπομένως ἐπίσης ἐν τῇ αὐλῇ· διότι ἡ αὐλή, μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ, ἦν ὁ πρόδομος, τὸ ἀντίθετον τοῦ ἔντοσθι δόμου (Ὀδυσ. Α, 126. Σ, 237. Ἴδ. Χ, 203). Τὸ ἔδαφος ἦτο τεχνητὸν (δάπεδον τυκτὸν), ἴσως λιθόστρωτον. Εἰς τὴν αὐλήν,

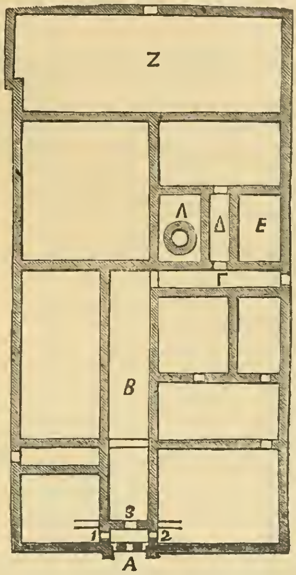
παρὰ τῇ αἰθούσῃ δώματος, ἑπομένως ἐκτὸς ἔτι τῆς κυρίας οἰκίας, ἔκειτο ἀφ' ἑνὸς μὲν ὁ οἶκος (δωμάτιον), ἐν ᾧ δώδεκα θεράπαιναι, ἑκάστη δι' ἑνὸς χειρομύλου, ἤλεθον τὸν σῖτον διὰ τὴν οἰκιακὴν κατανάλωσιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ θόλος, μαγειρεῖον ἐν ᾧ διετηροῦντο καὶ πάντα τὰ τραπεζικὰ σκεύη. Ἀμφότερα δὲ τὰ δωμάτια ταῦτα ἠνοίγοντο πρὸς τὴν αὐλήν. Ἀπὸ τῆς αὐλῆς διπλοῦν κατώφλιον, εἰς τὴν ἀρχὴν, ἐμπρὸς, καὶ εἰς τὸ τέλος (μέγας οὐδὸς) τοσοῦτον εὐρὺ, ὥστε ἐπ' αὐτοῦ συγχρόνως ἐκάθησαν καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Ἶρος, καὶ πλάγιαι θύραι (σανίδες κολληταὶ, εὖ ἀραρυῖαι) ἐπὶ τῶν ἑκατέρωθεν λευκῶν τοίχων (ἐνώπια παμφανόεντα. Ὀδ. Χ, 120), ἔφερον εἰς ὑπόστεγον μεγάλην αἴθουσαν, τὸ κυρίως μέγαρον (εὐσταθέος μεγάροιο). Ἐκ τῶν δύο κατωφλίων τὸ πρὸς τὴν αὐλὴν ἦν ἐκ ξύλου δρυὸς (οὐδὸς μέλινος), μετὰ παραστάδων, ἢ «σταθμῶν κυπαρισσίνων» (Ὀδ. Ρ, 340 κλ.)· ὁ δ' ἐνδότερος οὐδὸς ἦν λίθινος (λάϊνος). Ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ, εἷς τῶν ὑψηλῶν στύλων (κίονες μακραὶ) τῶν στηριζόντων τὴν ὀροφὴν ἐχρησίμευεν ὡς δουροδόκη, μέρος ἔνθα ἀπέθετον τὰ δόρατα καὶ ἄλλα ὅπλα οἱ εἰσερχόμενοι πρὶν ἢ ἐμβῶσιν εἰς τὸ ἑστιατόριον. Καὶ ἐντὸς δὲ τοῦ μεγάρου ἐκρέμαντο εἰς τοὺς «ἐϋδμήτους τοίχους», ἢ ἔμενον ἐναποτεθειμένα παρ' αὐτοῖς μεταξὺ τῶν κιόνων, ὅπλα τοῦ οἰκοδεσπότου (τοῦ Ὀδυσσέως), δι' ὃ καὶ, ὅτε ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπανῆλθεν, ἦσαν ἤδη ἐκ τοῦ καπνοῦ κατάμαυρα. Παράθυρα εἰς τὰ μέγαρα δὲν μνημονεύονται, δι' ὃ καὶ σκιόεντα αὐτὰ λέγονται (Ἴδ. καὶ Ὀπότ' ἂν σε δόμοι κεκύθωσι [κρύπτωσι], Ὀδ. Ζ, 302), φωτιζόμενα πιθανῶς μόνον διὰ τῶν δᾳδίων καὶ τῆς πυρᾶς τῆς ἑστίας, δι' ὃ καὶ ὡς αἰθαλόεντα ἐνίοτε χαρακτηρίζονται. Ὅταν τὸ ἔδαφος ἦν οὐχὶ λιθόστρωτον, ἀλλὰ συνέκειτο ἐκ συμπεπιλημένης γῆς (κραταίπεδον οὖδας), ἐδύναντο νὰ σκάπτωνται τρύπαι εἰς αὐτὸ, ὡς αἱ ἀνοιγεῖσαι διὰ τὴν ἔμπηξιν τῶν πελέκεων ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος διὰ τοῦ τόξου τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ τὸ αἷμα τῶν τότε φονευθέντων, μετὰ τῆς κόνεως συμμιγὲν, ἀπεκομίσθη ἀποσαρωθέν. Ἡ ἑστία (ἐσχάρα) ἥν τινες ἐκλαμβάνουσιν ὡς οὐχὶ στερεῶς ᾠκοδομημένην, ἀλλ' ὡς μετακινητὴν, ἦν συγχρόνως καὶ βωμὸς θυσιῶν, ὅθεν ἡ κνίσσα διεχεῖτο δι' ὅλου τοῦ οἴκου. Ὀπίσω αὐτῆς, εἰς τὸν μυχὸν μεγάρου, κάθηται ἐπὶ ἕδρας ἡ Ἀρήτη, καὶ ὁμοίως καὶ ἡ Πηνελόπη, ὅτε θέλει νὰ δοκιμάσῃ τὸν Ὀδυσσέα, αὐτῇ δ' ἀπέναντι, εἰς τὸν ἄλλον τοῖχον, χωριζόμενος αὐτῆς διὰ τῆς θύρας ἥτις ἔφερεν εἰς τὸν θάλαμον, ἵσταται ὁ Ὀδυσσεὺς πλησίον κίονος. Ἡ ἑστία δὲν ἦν ἑπομένως μεμακρυσμένη τῆς θύρας τῆς ἀγούσης εἰς τὸν γυναικωνίτην. Ἐνταῦθα, παρὰ τὴν ἑστίαν, ἀπελάμβανον οἱ ξένοι τοῦ δικαιώματος τῆς φιλοξενίας (Ὀδ. Η, 153). Παραλλήλως δὲ μετὰ τοῦ ὀπίσω τῆς ἑστίας ἐκτεινομένου τοίχου ἔθεε κιόνων στοὰ (Ὀδ. Ζ, 307. Ψ, 90), ἐφ' ἧς ἐπεκάθητο προέχων ἐξώστης (μέλαθρον. Ὀδ. Σ, 150. Προῦχον, Υ, 544), φέρων μὲν τὰς δοκοὺς τῆς στέγης, συγχρόνως δ' αὐτὸς ὢν ὑψηλὸς κατάκοσμος διάδρομος (καλὴ μεσόδμη), ἀπὸ τοῦ ὀπισθίου τοίχου μέχρι τῶν κιόνων χωρῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐπιστυλίου αὐτῶν ἐπικαθήμενος. Ἦτο δ' ἡ μεσόδμη κυρίως ἡ ἀπὸ τοίχου εἰς τοῖχον χωροῦσα δοκὸς, ὥστε καὶ ἐν τοῖς πλοίοις ἡ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς πλευροῦ εἰς τὸ ἀπέναντι παρατεινομένη, εἰς ἣν ἐνεπήγνυτο ὁ ἱστὸς (Ὀδ. Ι, 37. Υ, 354. Ο, 289). Καὶ ὁ κρατὴρ δ' ἐνταῦθα ἦν κατετεθειμένος, εἰς τὸ βάθος τοῦ δωματίου, παρὰ τῇ ἑστίᾳ (Ὀδ. Φ, 146). Ἐκλαμβάνεται δὲ συνήθως ὅτι ἔκειτο πρὸς τῇ δεξιᾷ γωνίᾳ. Ἐκ τοῦ μεγάρου δὲ τούτου διπλῆ θύρα κατὰ τὰς πλευρὰς, λίθινον ἔχουσα τὸν οὐδὸν, ἔφερεν ὀπίσω εἰς τὸν διώροφον θάλαμον, κατοικίαν τῶν γυναικῶν, ἥτις καὶ αὐτὴ πολλάκις μέγαρον λέγεται. Δι' ὑψηλῆς δέ τινος θύρας (ὀρσοθύρη, Ὀδ. Χ, 106. 132. 333) εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ δωματίου, εἰς ἣν ἔφερε κλῖμαξ, ἐδύνατό

τις ν' ἀναβῇ μέχρι τοῦ ὀρόφου, καὶ εἶτα διὰ διαδρόμου (λαύρας) νὰ καταβῇ πάλιν ἐκτὸς τοῦ οἴκου, εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ ἀνδρῶνος μέχρι

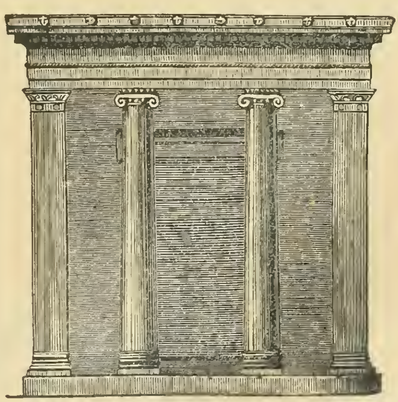
Μικρὰ οἰκία

τῆς στοᾶς τῆς πρὸ τῆς εἰσόδου, καὶ τῆς θύρας τῆς ὑπ' αὐτήν· ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὴν ἀντικειμένην πλευρὰν, παρὰ τὸν τοῖχον τοῦ ὀπίσω τοῦ ἀνδρῶνος κειμένου γυναικωνίτου, μέχρι τῶν ὀπισθίων δωματίων τῆς οἰκίας, ἔνθα ὑπῆρχε καὶ ἡ ἀποθήκη τῶν ὅπλων. Διὰ τῆς ὀρσοθύρας διέβη ὁ αἰπόλος Μελάνθιος, ἵνα ἐκ τῆς ὁπλοθήκης φέρῃ ὅπλα εἰς τοὺς μνηστῆρας. Ὁ γυναικωνίτης εἶχε δύο ὀρόφους. Εἰς τὸ πρόσγαιον αὐτοῦ δωμάτιον διέμενε μετὰ τῶν ὑπηρετίδων αὐτῆς ἐργαζομένη ἡ οἰκοδέσποινα· ἀλλ' ἡ Πηνελόπη ἀπεσύρετο πολλάκις μετὰ τῶν πιστοτέρων θεραπαινίδων εἰς τὸ ὑπερῷον, ἵνα μένῃ μακρὰν τοῦ θορύβου τῶν μνηστήρων, καὶ ἐκεῖ ὕφαινε καὶ τὸν περίφημον ἱστὸν, ὃν διέλυεν εἶτα τὴν νύκτα. Ἐκεῖ δὲ ἄνω, ἐπὶ τῆς ἀπουσίας τοῦ συζύγου της, ἐκοιμᾶτο καὶ αὐτὴ καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες τοῦ οἴκου. Τὸ τακτικὸν ὅμως δωμάτιον καὶ αὐτῆς καὶ τοῦ οἰκοδεσπότου ἦν κάτω εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ οἴκου, ὅπου ὁ Ὀδυσσεὺς ἔστησε τὴν

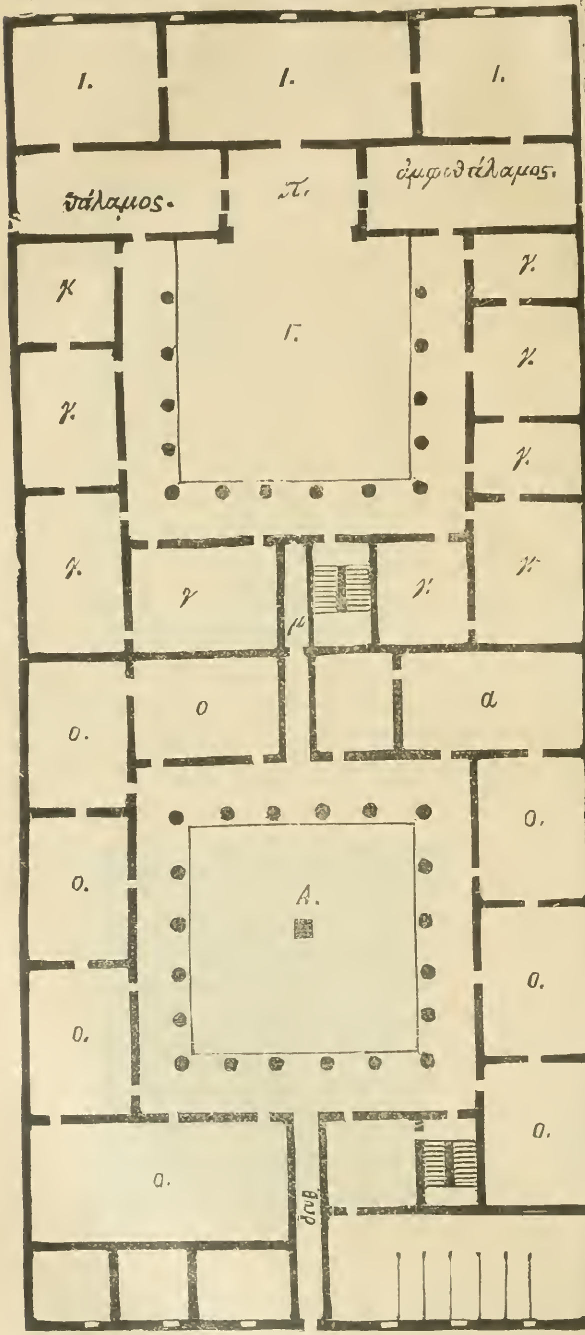
Ὑπερῷον.

κλίνην του ἐπὶ κορμοῦ χλωρᾶς ἐλαίας (Ὀδ. Χ, 192 κλ.). Ὅλως ὀπίσω τῆς οἰκίας, εἰς τὸν πρόσγαιον ὄροφον καὶ βαθύτερον τοῦ ἐπιπέδου αὐτοῦ, ἦν ἡ καλῶς κεκλεισμένη ἀπο-

Πρόθυρος.

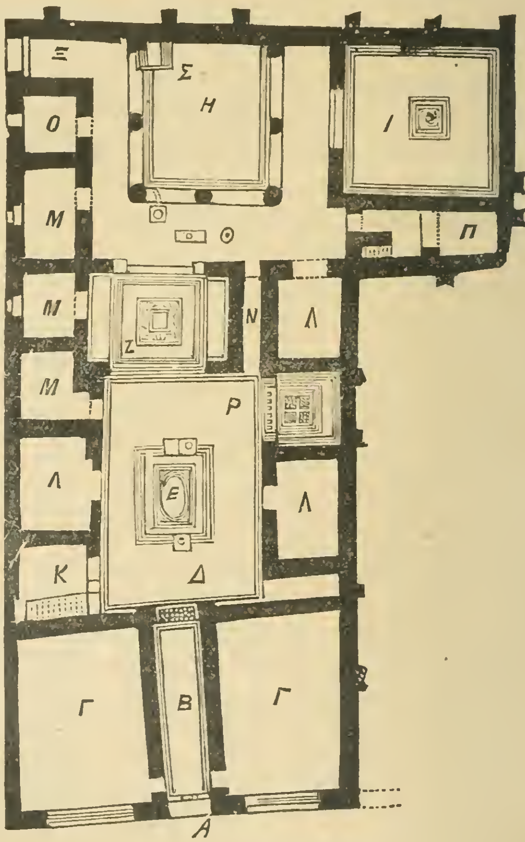
θήκη (ὁ θησαυρὸς), ἐν ᾗ μετὰ πλείστων σκευῶν καὶ πολυτίμων ἀντικειμένων ἦν ἐναποτεθειμένον καὶ τὸ περίφημον τόξον τοῦ Ὀδυσσέως. Ἂν ἡ αὐτὴ ἦν καὶ ὁπλοθήκη, ἥτις ἐπίσης εἰς τὰ ὀπίσθια τοῦ οἴκου ἔκειτο, ἀγνοεῖ-

ται, ἀλλὰ δὲν φαίνεται πιθανόν. Ὁ Τηλέμαχος εἶχε τὸν κοιτῶνά του παρὰ τῇ αὐλῇ, πιθανῶς κατὰ τὸν πλάγιον τοῖχον, ὥστε ἐντεῦθεν, διὰ τὴν ὑψηλὴν θέσιν τοῦ μεγάρου, ἠδύνατο νὰ ἐπιβλέπῃ μακρὰν τὴν νῆσον διὰ τῶν ὀπῶν τῶν ἐν τῷ περιτειχίσματι, ἢ ὑπὲρ αὐτό. Ξένοι ἐκοιμῶντο εἰς τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τοῦ οἴκου, εἰς τὴν αἴθουσαν δώματος, πιθανῶς δ' οὐχὶ εἰς ἰδιαίτερα δωμάτια οἷον ἦν τὸ τοῦ Τηλεμάχου, εἰ καὶ τοιαῦτα πιθανῶς ὑπῆρχον καὶ ἄλλα εἰς τοὺς πλαγίους τοίχους. Τὸ δεῖπνον παρετίθετο εἰς τὸ μέγαρον τῶν ἀνδρῶν. καὶ ἑκάστην πρωΐαν αἱ θεραπαινίδες ὤφειλον νὰ καθαρίζωσιν ἐκεῖ τὰς τραπέζας καὶ τὰ καθίσματα, τὰ δὲ λοιπὰ σκεύη νὰ μεταφέρωσι καὶ ἀποθέτωσιν εἰς τὴν θόλον. Διὰ τὴν δισκοβολίαν δὲ καὶ τὰς λοιπὰς διασκεδάσεις, πρὸ τοῦ δείπνου καὶ μετ' αὐτὸν, ἦν ὡρισμένη ἡ αὐλὴ καὶ ὁ πρὸ τοῦ οἴκου χῶρος. — Ἐν δὲ τοῖς μετέπειτα χρόνοις, ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ μέχρις Ἀλεξάνδρου, ἰδίως ἐν Ἀθήναις, διετηρεῖτο ἔτι ἀμιγὴς, καὶ μὴ ὑποστᾶσα ξένας ἐπιρροὰς ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ τῶν οἴκων ἀρχιτεκτονικὴ, καὶ τῶν ἰδιωτῶν, καὶ αὐτῶν τῶν εὐπορωτέρων, αἱ κατοικίαι ἦσαν εὐτελεῖς, καὶ ἀπετέλουν ἀντίθεσιν πρὸς τὴν πολυτέλειαν καὶ μεγαλοπρέπειαν τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων. Εἰς τὴν χώραν ὅμως φαίνεται ὅτι εἶχον οἱ Ἀθηναῖοι, κατὰ τὰς ἀγροικίας των, πολυτελεστέρας οἰκοδομὰς, ὡς ἐξάγεται καὶ ἐκ τῆς δυσαρεσκείας μεθ' ἧς κατὰ Θουκυδίδην (Β, 16. Ἴδ. Β, 65) ἐδέχθησαν νὰ συνοικισθῶσιν ἐν τῇ πόλει. Συνήθως ἦσαν αἱ οἰκίαι τῆς πόλεως μονώροφοι, διαιρούμεναι δίχα, εἰς τὸν πρὸς τὴν ὁδὸν ἀνδρωνῖτιν ἢ ἀνδρῶνα, (Σελ. 606) καὶ τὸν πρὸς τὰ ἔνδον «γυναικωνίτην» γυναικωνῖτιν ἢ γυναικεῖον, Κ, ὂν τοῦτο ἐνίοτε καὶ διήρες, ἤτοι ἔχον ὑπε-

ρῷον (Σελ. 805). Ἐκεῖ ἦσαν καὶ δωμάτια διὰ δούλους καὶ διὰ ξένους. Ἐν τῇ ὁδῷ καὶ πρὸ τῆς οἰκίας, εἰς αὐτὴν δ' ἀνήκων, ἵδρυτο συνήθως βωμὸς τοῦ Ἀγυιέως Ἀπόλλωνος, ἢ τοῦτον παριστῶν κίων, Ἀγυιεὺς λεγόμενος κιονοειδής. Εἰς τὴν αὔλειον, αὔλιον, αὐλείαν ἢ αὐλίαν θύραν ἔφερον, ὡς φαίνεται, ἐνίοτε ἀναβαθμοί. Ἡ θύρα ἠνοίγετο ἢ ἐπὶ τοῦ τοίχου αὐτοῦ τοῦ μετώπου, ἢ ὀλίγον ἐσωτέρω, ὥστε ἔμπρὸς αὐτῆς ἔμενε χῶρός τις πρόθυρον ἢ προπύλαιον λεγόμενον, (Σελ. 805) ἂν τοῦτο δὲν ἦν μᾶλλον χῶρός τις, ἴσως ὑπόστυλος, ἐκτὸς τοῦ τοίχου καὶ πρὸ τῆς θύρας. Ὁ ἔνδον δὲ διάδρομος, ὁ μετὰ τὴν θύραν, ἐλέγετο θυρὼν ἢ θυρωρεῖον (ἴδ. τὸ ἐν σελ. 806 σχέδιον), ἔχων ἀφ' ἑνὸς (ἐν τῷ σχεδίῳ ἀριστερῶς) τὴν κατοικίαν τοῦ θυρωροῦ, ἀφ' ἑτέρου τὰ ἱπποστάσια καὶ ἄλλα καταστήματα τῆς οἰκονομίας. Ἔφερε δὲ τὸ θυρωρεῖον εἰς τὴν (ἐσωτερικὴν) αὐλὴν τοῦ ἀνδρῶνος (Α), ἢ περιστύλιον, διότι κατὰ τὰς τέσσαρας πλευρὰς εἶχε στύλους, ἀποτελοῦντας στοὰν ὑπόστεγον, ἥτις, ὡς φαίνεται, καὶ πρόστοα ἐλέγετο, πλὴν ἂν τὸ ὄνομα τοῦτο δὲν ἀνῆκε μᾶλλον εἰς τὴν ἐκτὸς τῆς θύρας στοάν, ὅταν ὑπῆρχε τοιαύτη. Περὶ τὴν ὕπαιθρον δ' αὐλὴν ἔκειντο οἱ ἀνδρῶνες, ὁ κυρίως οἶκος καὶ ἐν αὐτοῖς καὶ ἓν δωμάτιον ἐπισκέψεως, ἔχον ἐξέδρας, προσέτι δὲ καὶ ἄλλα μικρὰ δωμάτια ἢ οἰκήματα, ἐνίοτε καὶ ἀποθῆκαι. Ἐντὸς δὲ τῆς αὐλῆς ἦν συνήθως ἱδρυμένος ὁ βωμὸς τοῦ Ἑρκείου Διός. Ἀπέναντι δὲ τοῦ διαδρόμου τοῦ θυρῶνος, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κατάντικρὺ προστόου, ἦν ἡ μέταυλος ἢ μέσαυλος θύρα, δι' ἧς μετέβαινον εἰς τήν, ἐν ταῖς μικραῖς οἰκίαις ἐλλείπουσαν, αὐλὴν τῆς γυναικωνίτιδος (Γ). Ἐλέγετο δὲ μέταυλος διότι ἦν εἰς τὰ ὀπίσθια τῆς κυρίως αὐλῆς (τοῦ ἀνδρῶνος), μέσαυλος δὲ εἰς τὰς οἰκίας ἔνθα ὑπῆρχον δύο αὐλαί, καὶ τῆς γυναικωνίτιδος οὔσης ἐπίσης προσγαίου. Ὁ δὲ διάδρομος, ὁ φέρων ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην αὐλήν, καὶ εἰς οὗ τὸ μέσον ἔκειτο ἡ μέσαυλος θύρα, ἐλέγετο μέσαυλος καὶ αὐτός. Ἡ δ' ὀπισθία αὐλὴ ἦν ὑπόστυλος κατὰ τὰς τρεῖς αὐτῆς πλευράς· ἡ δὲ τῇ μεσαύλῳ ἀντικειμένη ἦν ἄστυλος, καὶ ἐν τῷ τοίχῳ δύο παραστάδες (antae, Vitr.) ὥριζον χῶρον πρὸς τὴν αὐλὴν ἀνοικτόν, βάθος δ' ἔχοντα τὰ δύο τρίτα τοῦ πλάτους ἢ τῆς τῶν παραστάδων ἀπ' ἀλλήλων ἀποστάσεως, ὅστις δὲ καὶ αὐτὸς ἐκαλεῖτο παραστὰς ἢ μᾶλλον προστὰς (Π). Εἰς τὴν μίαν δὲ πλευρὰν αὐτοῦ ἔκειτο ὁ συζυγικὸς θάλαμος, εἰς δὲ τὴν ἑτέραν ὁ ἀμφιθάλαμος, ὅστις ὑποτίθεται ὅτι ἦν ὁ κοιτὼν τῶν θυγατέρων. Εἰς δὲ τὰς τρεῖς ἄλλας πλευρὰς τοῦ περιστυλίου τούτου ἦσαν τὰ τῇ οἰκονομίᾳ ἀναγκαῖα δωμάτια (γ), καὶ τὰ οἰκιακὰ ἑστιατόρια, πλὴν τῶν συμποσίων, παρ' οἷς ἐκαλοῦντο ξένοι εἰς ἑστίασιν, κειμένων ἐν τῷ ἀνδρωνίτῃ. Εἰς δὲ τὴν τετάρτην πλευράν, ὀπίσω τῆς προστάδος, τοῦ θαλάμου καὶ τοῦ ἀμφιθαλάμου ἦσαν οἱ ἱστῶνες (Ι), διὰ τοὺς ὑφαντικοὺς ἱστοὺς καὶ ἄλλας γυναικείας ἐργασίας. Ἀπέναντι δὲ τῆς μεσαύλου θύρας, εἰς τὸ μέσον τοῦ τελευταίου τοίχου τῆς οἰκίας, ἠνοίγετο ἡ κηπαία θύρα (τ), φέρουσα, ὡς φαίνεται, ἐκ τῶν ἱστώνων εἰς τὸν κῆπον, ὅστις ὑπῆρχεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰς οἰκίας. Τὸ ὑπερῷον, ἔνθα ὑπῆρχε, δὲν ἐξετείνετο συνήθως ὑπὲρ πᾶσαν τὴν οἰκίαν, καὶ ἐχρησίμευε τὸ πλεῖστον ὡς κατοικία τῶν δούλων καὶ τῶν ξένων. Σπάνιος δὲ ἦν ἰδιαίτερος προσῳκοδομημένος ξενὼν (Hospitalium, Vitr. ὅθεν τὸ νῦν σπῆτι). Οὕτω παρὰ τῷ πλουσίῳ Καλλίᾳ οἱ πλεῖστοι αὐτοῦ ξένοι δὲν κατέλυον εἰς ἰδιαίτερον οἴκημα, ἀλλὰ παρ' αὐτῷ τῷ οἰκοδεσπότῃ, διευθετοῦντι δωμάτια πρὸς ὑποδοχὴν αὐτῶν (Πλάτ. Πρωταγ. σ. 315 Δ). Ἦν δ' ἡ κόσμησις τῶν οἴκων ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις καιροῖς ἀφελής· τὸ ἔδαφος ἦν ἐκ χώματος συμπεπατημένου, καὶ μεταγενεστέρως μόνον πλακόστρωτον, οἱ δὲ

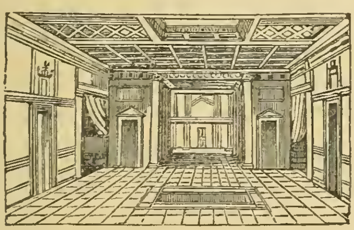
τοῖχοι λευκοί. Αἱ στέγαι ἦσαν ὁριζόντιαι (δώματα) ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ὑπῆρχον ὅμως καὶ ὑψηλαὶ ἢ προσκλινεῖς. Τὰς ἐντὸς τοῦ οἴκου θύρας ἀντικαθίστων ἐνίοτε παραπετάσματα· ἠνοίγοντο δ' αἱ τῆς οἰκίας θύραι πρὸς τὰ ἔξω, ὥστε καὶ ἐνδοῦναι ἐλέγετο ὡς πρὸς τὸν εἰσερχόμενον ὅστις ἤνοιγε τὴν θύραν, ἐπισπάσασθαι δὲ ἢ ἐφελκύσασθαι ὡς πρὸς τὸν ἐξερχόμενον ὅστις τὴν ἔκλειε· φόρον δ' ἐπέβαλλεν ὁ τύραννος Ἱππίας εἰς τὰς πρὸς τὰ ἔξω ἀνοιγομένας. Ὁ θέλων νὰ εἰσέλθῃ ἔκρουε τὴν θύραν, δι' ὃ καὶ ῥῶπτρα ὑπῆρχον εἰς αὐτὰς πολλάκις, καὶ ὁ θυρωρὸς ἤνοιγε καὶ ἀνήγγελλε τὴν ἐπίσκεψιν. Καὶ ὑπῆρχον μὲν καὶ μικραὶ θυρίδες (παράθυρα) πολλάκις βεβαίως· ἀλλὰ τὸ πλεῖστον φῶς ἐλάμβανον τὰ δωμάτια ἐκ τῶν θυρῶν αἵτινες ἠνοίγοντο ἐπὶ τοῦ ἐπιστυλίου. Τὰ δωμάτια ἐθέρμαινον αἱ ἑστίαι (θερμάστραι, καμίνια), ἐνῳκοδομημέναι ἢ κινηταὶ (ἐσχάραι, ἐσχαρίδες), ἢ ἀνθράκια, πύραυνα, (μαγγάλια). Οἰκίαι ἐλέγοντο αἱ ὑπὸ τοῦ οἰκοδεσπότου καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ κατοικούμεναι, συνοικίαι δὲ αἱ μεγάλαι, εἰς ἐνοικίασιν προσδιωρισμέναι. — Καὶ ταῦτα μὲν ἐν γένει κατὰ Βιτρούβιον. ; Ἐννοεῖται δ' ὅτι ἐν τῇ πράξει καὶ πολλαὶ ὑπῆρχον αὐτῶν παρεκβάσεις. Ἐν Δήλῳ εὑρέθησαν ἐρείπια ἰδιωτικῆς οἰκίας ἥτις εἶχε καὶ δεξαμενήν. Αἱ μικρότεραι οἰκίαι, αἱ ἔχουσαι μίαν μόνον αὐλήν, εἶχον πιθανῶς τὸ σχῆμα ἐν Σελ. 805 τοῦ ἡμίσεως (Γ), μετὰ τῆς προστάδος (Π), μετὰ τοῦ βωμοῦ τῆς Ἑστίας, καὶ τοῦ θαλάμου καὶ ἀμφιθαλάμου (Δ. Ε). Ὀπίσω δ' αὐτῶν ὑπῆρχον μεγάλα δωμάτια διὰ τὰς ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς οἰκοδεσποίνης ἐργαζομένας θεραπαινίδας. Ἐπὶ τῶν τριῶν δὲ στοῶν ὑπῆρχον κοιτῶνες τῶν ἀνδρῶν (Ζ), ἄλλοι δι' ὑπηρέτας, διὰ ξένους, ἀποθῆκαι, ἑστιατόρια (Λ). Εἰς δὲ τὴν προστάδα συνήρχετο ἡ οἰκογένεια διὰ τὰς ἑστιάσεις, τὰς θυσίας εἰς τὴν Ἑστίαν, κτλ. Οὐ σπανίως ὅμως καὶ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ᾠκοδομοῦντο κατ' ἐξαίρεσιν οἰκίαι πολυτελεῖς. Οὕτως ὁ Ἀριστοφάνης ἀναφέρει (Νεφ. 843. Τῷ 425 π. Χ.) τοὺς τοῦ πλουσίου Μεγακλέους κίονας, τοὺς τῆς περιστύλου αὐλῆς βεβαίως, καὶ ἀλλαχοῦ (Σφ. 1215) ὁμιλεῖ περὶ ἀξίων θαυμασμοῦ κοσμημάτων τῆς ὀροφῆς· ὁ Ξενοφῶν (Ἀθ. Πολ. Β, 10. — Ἴδ. καὶ Θεόφρ. Χαρ. Ε) μνημονεύει οἰκιῶν ἐν Ἀθήναις αἵτινες εἶχον παλαίστρας, σφαιριστήρια καὶ λουτρά. Μεγάλη ἦν ἡ οἰκία τοῦ Κόνωνος (Ἀθήν. ΙΒ, 548), καὶ ἡ τοῦ ἀστρονόμου Μέτωνος ἦν ὅλη συνοικία (Αἰλ. ΙΓ. 12).

Οἶκος Πομπηΐας.

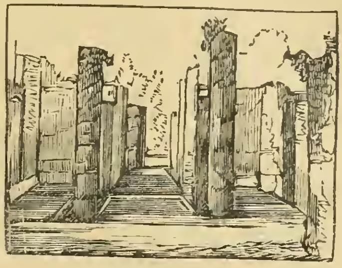
Ὁ δὲ Δημοσθένης λέγει (Ὀλυνθ. Γ, σελ. 35. Π. Ἀρστρ. σ. 689) ὅτι ἐν ᾧ αἱ οἰκίαι τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ τοῦ Μιλτιάδου δὲν ἦσαν ἐπιφανέστεραι τῶν οἰκιῶν τῶν κοινῶν πολιτῶν, ἐπ' αὐτοῦ πολλοὶ τῶν πολιτευομένων

εἶχον πολυτελεστέρας τῶν μεγάλων δημοσίων οἰκοδομημάτων, ὡς ἐν ἄλλοις ὁ Μηδίας (Κ. Μηδ. 68). Ὁ δ' Ἀλκιβιάδης καὶ καθῆρξε παρ' ἑαυτῷ τὸν Ἀγάθαρχον, ἵνα κοσμήσῃ τὴν οἰκίαν του διὰ τοιχογραφιῶν (Πλούτ. Ἀλκ. ΙΣΤ.—Ἀνδοκ. Ἀλκ. 27).—Αἱ Ῥωμαϊκαὶ οἰκίαι, ὧν, ἐπὶ Ῥωμαίων, ὁ ῥυθμὸς ἐπεκράτησε καὶ ἐν Ἑλλάδι, κατήγοντο ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν κυρίως ἐκ τῶν τυρρηνικῶν, αἵτινες καὶ αὐταὶ ἦσαν ἄλλως τε μετάπλασις μόνον τῶν Ἑλληνικῶν. Εἰς παράδειγμα παρατίθεται ἐνταῦθα τὸ σχέδιον μιᾶς ἐξ αὐτῶν, ἐν Πομπηΐᾳ τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ, ἀνασκαφείσης τῷ 1824 1825. Καὶ ὡς ἐκ ταύτης (Σελ.808) φαίνεται, καὶ ὡς ἐν γένει ἐστὶ γνωστὸν, πολύπλοκοι καὶ ἐκτεταμέναι καὶ αἱ Ῥωμαϊκαὶ οἰκίαι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον κατὰ τὴν θέλησιν καὶ τὴν περιουσίαν τοῦ ἰδιοκτήτου, εἶχον ὅμως τὴν γενικὴν διάταξιν, ὅτι περιεκύκλουν καὶ αὐταὶ τὴν ἐσωτερικὴν αὐλὴν, τὸ Atrium λεγόμενον (Δ), ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ α ἴ θ ρ ι ο ν (τὸ ὕπαιθρον), ἔχον ἐν τῷ μέσῳ τὸ compluvium (Ε), δεξαμενὴν εἰς ἣν ὑδρορρόαι ἔφερον τὰ ἐκ τῶν στεγῶν ὕδατα. Τινὲς δὲ θέλουσιν ὅτι ἡ λέξις Atrium ἐστὶν ἡ λατινικὴ, δηλοῦσα τὸ μ ε λ α ν ὸ ν ἢ σ κ ο τ ε ι ν ὸ ν (μέλαθρον), διότι τὸ ἀφελέ-

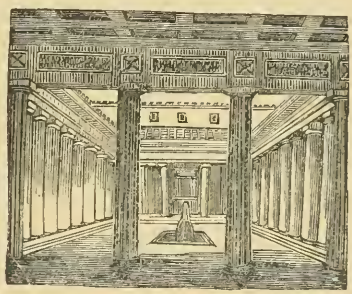
Ἄτριον Τουσκανικόν.

στερον Atrium τὸ Tusculanum λεγόμενον, ὡς ἐκ Τυρρηνίας προελθὸν, ἦν δῆθεν ὑπόστεγον, καὶ ἔχον ὀπαῖον μόνον ἐν τῷ μέσῳ· εἶτα, τὴν Ἑλληνικὴν μιμηθέντες διάταξιν, παρεδέχθησαν οἱ Ῥωμαῖοι τὸ κληθὲν Tetrastylum, οὕτω κληθὲν διότι τέσσαρες κίονες ἐν τῷ μέσῳ ἔφερον τὴν ὑπὲρ τὴν δεξαμενὴν (Impluvium) ἀνοικτὴν στέγην, ὡς δεικνύει τὸ ἐν τῇ εἰκόνι ἐρείπιον οἰκίας ἀνασκαφείσης ἐν Πομπηΐᾳ. Εἶτα δὲ, τελειοποιηθεῖσα ἡ ἐσωτερικὴ αὕτη αὐλὴ διὰ πλήρους περιστυλίου εἰς τὰς τέσσαρας αὐτῆς πλευρὰς, κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν ῥυθ-

Ἄτριον τετράστυλον.

μὸν τῶν μεγάλων ναῶν, μετωνομάσθη atrium Corinthiacum. Ὅταν ἡ οἰκία συνέκειτο ἐκ τριῶν πλευρῶν, ὧν ἡ μέση εἰσέχουσα αἱ δὲ πλάγιαι προέχουσαι, τὸ μεταξὺ κενὸν διάστημα ἐλέγετο Vestibulum (πρόθυρον), ὡς καὶ ἂν εἶχε μίαν μὲν πλευρὰν, ἀλλ' ἡ θύρα εἰσεῖχε, τὸ πρὸ αὐτῆς μέρος τὸ ἔξω τοῦ τοί-

Ἄτριον Κορινθιακόν.

χου (Α). Ἐπὶ δὲ τῶν αὐτοκρατόρων ἔταττον καὶ κιόνων στοὰν πρὸ αὐτῆς. Ἡ θύρα, ξυλίνη ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων, ἐποικίλλετο πολλάκις διὰ χρυσελεφαντίνων κοσμημάτων. Καὶ ἡ μὲν τῶν ἰδιωτικῶν οἰκοδομημάτων ἠνοίγετο πάντοτε, ὡς ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἐποχῆς, πρὸς τὰ ἔσω, ἐπὶ τῶν δημοσίων ὅμως ἠνοίγετο πρὸς τὰ ἔξω. Δὲν ἐστηρίζετο δ' εἰς στρόφιγγας, ἀλλὰ διὰ σφηνοειδῶν σιδήρων εἰσήρχετο εἰς τὸ ἀνώφλιον καὶ τὸ κατώφλιον. Ἐκλείετο δὲ διὰ ξυλίνου ὁριζοντίου μοχλοῦ, ἢ διὰ σιδηρῶν ῥάβδων, αἵτινες ἀπαντώμεναι συνεδέοντο, ἢ ὠθοῦντο ἔμπροσθ ἢ ὀπίσω διὰ κλειδίου. Διὰ τῶν δύο πρώτων τρόπων ἔκλειον ἔνδοθεν,

διὰ δὲ τοῦ τρίτου ἠδύναντο νὰ κλείωσιν ἐπίσης καὶ ἔξωθεν. Προσέτι δὲ εἰς τὰ θυρώματα καὶ τὰς καταπακτὰς εἶχον καὶ ὀχεῖς ἢ βαλάνους οἵτινες ὠθοῦντο πρὸς τὰ ἄνω καὶ κάτω, ἢ εἰς τὴν μέσην τοῦ θυρώματος. Ὀπίσω δὲ τῆς θύρας ἦν ὁ διάδρομος τῆς εἰσόδου, τὸ Ostium (B), ἥτις λέξις ὅμως καὶ πᾶσαν τὴν εἴσοδον ἐσήμαινε, καὶ αὐτῆς τῆς θύρας ἐμπεριλαμβανομένης· Ἐνταῦθα, ἐντὸς τῆς θύρας μετὰ τὸν διάδρομον, εἶχε μικρὸν δωμάτιον (cellan) ὁ θυρωρὸς (K), ἔνθα συνηθέστατα ὑπῆρχε καὶ κύων οἰκοφύλαξ. Ἔφερε δ' ὁ διάδρομος εἰς τὴν ἔνδον αὐλήν, τὸ atrium, τὸ κεντρικὸν μέρος τῆς οἰκιακῆς διαίτης, ἔνθα ὑπῆρχε καὶ ἑστία πρὸς χρῆσιν τῆς οἰκίας διὰ θρησκευτικοὺς σκοπούς. Ἐνταῦθα ἤρχοντο καὶ οἱ ἐπισκεπτόμενοι ξένοι, καὶ διέτριβεν ἡ οἰκοδέσποινα μετὰ τῶν ἐργατικῶν της θεραπαινίδων, καὶ περὶ αὐτὸ ἦν ὁ νυμφικὸς θάλαμος καὶ τὸ ταμεῖον τοῦ οἰκοδεσπότου· ἐνταῦθα ἐξετίθεντο ἐπὶ κλίνης οἱ νεκροί, καὶ ἀνηρτῶντο τὰ αὐτῶν ἐνθυμήματα, ὡς αἱ προτομαὶ ἢ εἰκόνες τῶν προγόνων. Ὅτε δὲ τὰ ἤθη ἀπώλεσαν τὴν πρώτην αὐτῶν ἀφέλειαν, καὶ ἤρξαντο παρατιθέμενα μεγάλα συμπόσια, καὶ καθ' ἑκάστην συνήρχοντο πολυάριθμοι ξένοι εἰς ἐπισκέψεις, τότε ἡ οἰκογενειακὴ ἑστία, οἱ ἐφέστιοι θεοί, αἱ θεραπαινίδες, ὁ θάλαμος, ἐμακρύνθησαν τοῦ ἀτρίου εὐρυνθέντος καὶ κοσμηθέντος εἰς κορινθιακὴν στοὰν μετὰ τῆς δεξαμενῆς, παρ' ᾗ συνήθως ὑπῆρχε καὶ ἀναβρυτήριον. Μετὰ δὲ τὸ ἄτριον, ἀπέναντι τῆς εἰσόδου, εἵπετο τότε ἀνοικτὴ αἴθουσα, τὸ Tablinum (I), γραφεῖον τοῦ οἰκοδεσπότου καὶ ἀρχεῖον τῆς οἰκογενείας, ἐξ οὗ εἷς ἢ δύο διάδρομοι (faucri) (N) ἔφερον εἰς τὴν ὀπίσω περίστυλον μεγάλην, τοῦ ἀτρίου μεγαλητέραν, αὐλὴν (Θ), ἔχουσαν ὑποστύλους ἐστεγασμένας στοάς, δι' ὃ καὶ peristylium ἢ lavaedium ἐλέγετο, καὶ εἰς οὐδεμίαν οἰκίαν ἔλειπεν. Ἐνέκλειε δὲ καὶ αὐτὴ δεξαμενὴν ἔχουσαν πέριξ ἀνθοφύτους ἐκτάσεις (Viridarium, H), καὶ προσέτι καὶ βρύσιν. Περὶ ἑκατέραν δὲ τῶν δύο αὐλῶν διέθετεν ὁ οἰκοδεσπότης κατὰ θέλησιν ἢ κατὰ δύναμιν, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον πολλὰ δωμάτια τῆς οἰκιακῆς ἀνάγκης ἢ τῆς πολυτελείας, οἷον πρὸς ἐνοίκησιν, εἰς κοιτῶνας (Λ.Μ.) εἰς ἑστιατόρια (τρικλίνια), πολυτελεῖς αἰθούσας διὰ συμπόσια, ἐξέδρας πρὸς συναναστροφάς, εἰκονοστάσιον (sacrarium ἢ lararium) διὰ τὴν λατρείαν, πινακοθήκην, βιβλιοθήκην, σπουδαστήριον (O), λουτρῶνα (balineum), δούλων οἰκήματα, εἴτε ἐν τῷ ὑπερῴῳ εἴτε εἰς τὰ πρὸς τὰ ὀπίσω μέρη τὰ μᾶλλον μεμακρυσμένα, τὸ μαγειρεῖον (Π), τὰς ἀποθήκας τῶν ζῳοτροφιῶν (cellae penariae) μετὰ τοῦ μυλῶνος, τὰ ἐργαστήρια δι' ἔκθεσιν καὶ πώλησιν ὠνίων (Tabernae) (C), καὶ ἐκεῖ ὑπῆρχε καὶ ὀπισθία θύρα τῆς οἰκίας (Ξ). Ὁ πρόσγαιως ὄροφος ἦν ἡ κυρίως κατοικία, καὶ μόνον μέρη τινὰ τῆς οἰκίας εἶχον καὶ ὑπερῷον (cenaculum), πρὸς ὃ ἔφερον στεναὶ καὶ ἀνάντεις κλίμακες. Αἱ δὲ στέγαι ἦσαν συνήθως ἔτι ἐπίπεδοι, καὶ κοσμούμεναι ὑπὸ κλημάτων καὶ ἀνθέων, ἀπετέλουν ὑπερῴους κήπους, οἵτινες ἐλέγοντο solaria. Εἶχον δὲ πολλαχοῦ ἐξώστας (pergulae) τὰ ἄνω δώματα, ἐπίσης ἀνθοστολίστους. Τὸ ἔδαφος ἐν ταῖς οἰκίαις δὲν ἦτο σανιδωτόν, ἀλλ' εἴτε ἐκ πεπατημένου χώματος (pavimentum, ruderatio), πολλάκις μετὰ τεμαχίων κεράμων (opus tastaceum), ἢ ψηφιδωτὸν διὰ τμημάτων μαρμάρου (pav. marmoreum) ἢ διὰ ψήφων μικρῶν, ποικίλης ὕλης καὶ ποικίλων χρωμάτων (pav. texellatum ἢ musivum), δι' ὧν ζωγραφικὰ ἐξετελοῦντο καλλιτεχνήματα. Οἱ τοῖχοι καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ὡς καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι κατ' ἀρχὰς λευκοὶ (dealbati), ἐπεκαλύπτοντο ἐν μετὰ ταῦτα χρόνοις διὰ πλακῶν μαρμάρου, ἢ διὰ τεχνιτῆς μαρμαρώσεως, καὶ συνεχέστατα ἐκαλύπτοντο γραφαῖς, ὑδρογραφίαις ἐκτελουμέναις ἐπὶ ὑγροῦ μᾶλλον ἀσβέστου (fresco) ἢ ἐπὶ ξηροῦ (a tempera). Συνήθως ἐχώριζον ἀπὸ τοῦ θριγκοῦ καὶ τοῦ βάθρου τὸν λοιπὸν τοῖχον, καὶ ἐπ' αὐτοῦ κατώρθουν ἰσχυρὰς ἐντυπώσεις δι' ἀντιθέσεως τῶν φωτεινοτέρων χρω-

μάτων πρὸς τὰ σκοτεινότερα, παριστῶντες ἢ ἀρχιτεκτονικὰ κοσμήματα, ἢ ὑποθέσεις μυθολογικάς, ἱστορικάς, ἢ τοπιογραφίας, καὶ οὐχ ἧττον ἐνίοτε καὶ ῥωπογραφίας (genre). Τὰς ὀροφὰς ᾠκοδόμουν τὸ πλεῖστον διὰ διασταυρουμένων δοκῶν, καταλειπουσῶν μεταξύ των τετράγωνα φατνώματα, ὡς ἐν τῇ ἑλληνικῇ νεωδομίᾳ, κοσμούμενα διὰ γραφῶν καὶ πολλάκις δι' ἐπιχρυσώσεως. Παράθυρα (Fenestrae, ἐκ τοῦ φαίνω) ἦσαν σπάνια καὶ μικρὰ εἰς τὸν πρόσγαιων ὄροφον, καὶ ἐφωτίζοντο τὰ δώματα αὐτοῦ μόνον ἐκ τῶν θυρῶν αἵτινες ἠνοίγοντο εὐρεῖαι εἰς τὰς ἐξωτερικὰς αὐλάς. Οἱ δ' ἄλλοι ὄροφοι εἶχον πάντοτε παράθυρα, ἀλλὰ μικρά, πολλάκις πρὸς τὴν ὁδόν. Ἐκλείοντο δὲ ταῦτα ἐν τῇ ἀπωτέρᾳ ἀρχαιότητι διὰ ξυλίνων παραθυροφύλλων ἢ διὰ παραπετασμάτων· ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις διὰ φεγγίτου (ἢ μαγνήτου) λίθου, τοῦ διαφανοῦς (lapis specularis), ἢ καὶ δι' ὑελίου. — Διὰ τὴν θέρμασιν ὑπῆρχον ὡς καὶ πρὶν ἑστίαι ἢ κάμινοι, ἢ κινηταὶ ἐσχάραι καὶ πύραυνα κατάκοσμα, ὧν πολλὰ εὑρέθησαν ἐν Πομπηΐᾳ. Εἰς τὰ βορειότερα κλίματα, ὡς ἐν τῇ ἄνω Ἰταλίᾳ, τῇ Γαλλίᾳ, τῇ Γερμανίᾳ, μετεχειρίζοντο οἱ Ῥωμαῖοι ὑπόκαυστα, ἤτοι ὑπόγεια δωμάτια θερμαινόμενα ὡς κλιβάνους καὶ θερμαίνοντα τὸ ἔδαφος, ἢ ἐξ ὧν σωλῆνες ἐξήρχοντο, καὶ διὰ τῶν τοίχων διαβαίνοντες ἐθέρμαινον διὰ τοῦ ἀτμοῦ τὰ κατοικούμενα δωμάτια. Καπνοδόχοι δὲν ὑπῆρχον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ἀλλ' ἐξήρχετο ὁ καπνὸς διὰ τῶν θυρῶν, τῶν παραθυρων ἢ τῶν ὀπαίων ἔνθα τοιαῦτα εἶχεν ἡ στέγη. Ἐπὶ τῶν χρόνων ὅμως τῆς πολυτελείας εἰσήχθησαν καὶ αὐταί, ἀλλ' ὀλίγαι εἰς τὴν κάτω Ἰταλίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα, διότι ἐκεῖ πολλῆς θερμάνσεως δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη. Οἱ κυριώτεροι χαρακτῆρες τῶν οἰκιῶν ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων ἦσαν, ὅτι ἔξωθεν ὀλίγον ἐπιφανεῖς καὶ κατάκοσμοι, δὲν ἠγείροντο εἰς ὕψος. Κατ' ἀρχὰς πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν συνίστατο εἰς πλίνθους ἐρυθροὺς καὶ κιτρίνους ἐναλλάξ, ἢ κατὰ γραμμὰς ἐντειχιζομένας. Κίονες δὲ καὶ ἀγάλματα προσετέθησαν μόνον ἐν τοῖς χρόνοις τῆς ἀσωτίας ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων. Τὰ δὲ δωμάτια, τὰ εἰς χρῆσιν τῶν ἐνοίκων προσδιωρισμένα, ἦσαν μικρὰ καὶ ἀφανῆ, εἰς τὰς ἐσωτερικὰς αὐλὰς ἀνοιγόμενα, δι' ὃ καὶ δὲν προσεβάλλοντο ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ ἀνέμου. Αἱ ἐσωτερικαὶ δὲ αἴθουσαι, τὸ ἄτριον, τὸ περιστύλιον, ἦσαν μεγάλαι, καὶ δι' αὐτῶν ἦν ἡ κοινωνία τῶν δωματίων, καὶ μεγάλη ἦν βεβαίως ἡ ἐντύπωσις ἣν προὐξένει ἡ θέα τοῦ ἐντὸς μέρους τῶν πλουσίων ῥωμαϊκῶν οἰκιῶν.

Οἰκοτριβής, Οἰκότροφος (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 43), ἴδ. δοῦλος.

Ὀϊλεύς, 1) υἱὸς τοῦ Ὀδοιδόκου ἢ Λεωδάκου, ἔγγονος τοῦ Κύνου, δισέγγονος τοῦ Ὀποῦντος, βασιλέως τῶν Λοκρῶν, ἀργοναύτης. Ἔσχεν ἐκ τῆς Εὐρυώπιδος υἱὸν τὸν Αἴαντα τὸν Λοκρόν, ἐκ δὲ τῆς Ῥήνης τὸν Μέδοντα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 527. 728. Ν, 693. 712. — Ὀρφ. Ἀργον. 191). — 2) Τρώς, ἡνίοχος τοῦ Βιάνορος, ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος φονευθεὶς (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 93).

Οἴμη, μία τῶν πεντήκοντα θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ (Ἀπολλόδ. Β, 1).

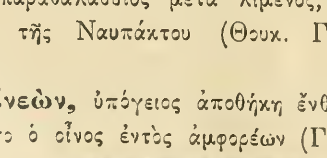
Οἰνεάδαι (αἱ), πόλις τῆς Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ (Στρβ.).

Οἰνεύς, 1) υἱὸς τοῦ Πορθέως ἢ Πορθάονος καὶ τῆς Εὐρύτης, θυγατρὸς τοῦ Ἱπποδάμαντος, βασιλεὺς τῆς Καλυδῶνος ἐν Αἰτωλίᾳ (Ἀπολλόδ, Α, 8, 1), πρῶτος διδαχθεὶς ὑπὸ τοῦ Βάκχου τὴν οἰνοποιΐαν καὶ καλλιεργήσας τὴν ἄμπελον (Ὑγίν. Μυθ. 129). Ἐξ Ἀλθαίας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Θεστίου, ἔσχεν υἱοὺς τὸν Μελέαγρον, Μελάνιππον, Κλύμενον, καὶ θυγατέρα τὴν Γόργην, συζευχθεῖσαν τὸν Ἀνδραίμονα· ἐκ δὲ τῆς Περιβοίας, θυγατρὸς τοῦ Ἱππονόου, τὸν Τυδέα (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 813, Ι. 529. κλ. Ξ, 145). Καὶ ἕτερα δὲ τέκνα αὐτοῦ μνημονεύονται, ὁ Θυρεύς, ὁ Περίφας, ὁ Ἀγέλαος, ἡ Εὐρυμέδη, ἡ Μελανίππη, ἡ Μοθώνη καὶ ἡ Δηϊάνειρα (Ἀπολλόδ. Α, 8, 1). Τελῶν ποτε θυ-

σίαν εἰς τοὺς θεούς, ἐπειδὴ παρέλιπε τὴν Ἄρτεμιν, ὀργισθεῖσα ἡ θεά, ἔπεμψεν εἰς τὴν χώραν, ὡς φοβερὰν πληγὴν τὸν Καλυδόνιον Κάπρον, εἰς οὗ τὴν θήραν ὁ υἱός του Μελέαγρος (ἴδ.) συνεκάλεσε πάντας τοὺς τότε νέους ἥρωας (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 115. — Ἀπολλόδ. Αὐτ.). Εἶχε δ' ὁ Οἰνεὺς δύο ἀδελφούς, τὸν Ἄγριον καὶ τὸν Μέλανα, ὧν ὁ πρῶτος, συλλαβὼν καὶ καθείρξας αὐτὸν μετὰ τῶν υἱῶν του, κατέλαβεν αὐτὸς τὴν ἐξουσίαν. Ἀλλὰ Διομήδης (ἴδ.), ὁ ἔγγονος τοῦ Οἰνέως, ἐφόνευσε τὸν Ἄγριον καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ἐνθρονίσας τὸν Ἀνδραίμονα, γαμβρὸν τοῦ πάππου του. Τοῦτον δέ, ὡς ὑπέργηρων ἤδη ὄντα, συμπαρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ἐκεῖ ὅμως τὸν ἐφόνευσαν δύο ἄλλοι τῶν υἱῶν τοῦ Ἀγρίου, οἱ διαφυγόντες τὴν τιμωρίαν. Κατὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον ἔφερε τοὺς Αἰτωλοὺς κατὰ τῆς Τρωάδος Θόας, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀνδραίμονος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 638 κλ.). — 2) Υἱὸς Πανδίωνος, ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὡς εἷς τῶν ἀρχαίων αὐτῶν ἡρώων ἀναγνωριζόμενος, ἐπώνυμος τῆς Οἰνηΐδος φυλῆς (Παυσ.). — 3) Εἷς τῶν πεντήκοντα υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου καὶ τῆς Γοργόνης (Ἀπολλόδ. Β, 1, 4).

Οἰνεών, πόλις τῶν Ὀζόλων Λοκρῶν παραθαλάσσιος μετὰ λιμένος, ἀνατολικῶς τῆς Ναυπάκτου (Θουκ. Γ, 96. 102).

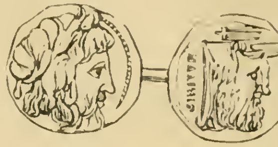
Οἰνεών, ὑπόγειος ἀποθήκη ἔνθα ἐφυλάττετο ὁ οἶνος ἐντὸς ἀμφορέων (Γεωπον.

Ζ, 7, 6), ὡς ἐν τῷ ἀναγλύφῳ εὑρεθέντι τῷ 1601 ἐν Αὐγούστῃ τῆς Γερμανίας. Ὠνομάζετο δὲ οἰνεὼν ἢ οἰνὼν (Ξενοφ.) καὶ τὸ καπηλεῖον ἢ οἰνοπωλεῖον.

Οἴνη (ἴδ. Ὄνος 4).

Οἰνιάδαι (οἱ), πόλις παραθαλασσία τῆς Ἀκαρνανίας, κειμένη δεξιῶς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἀχελῴου, πλημμυροῦντος πέριξ αὐτῆς τὸν χειμῶνα καὶ καθιστῶντος τότε τὴν πολιορκίαν αὐτῆς ἀδύνατον (Θουκ. Β, 102). Ἐκαλεῖτο πρὶν Ἐρυσίνη (Σοφ. Τραχ. 509) ν. Ἀνατολικόν. Ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ ἀνῆκε κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν Σπαρτιατικὸν συμμαχίαν (Θουκ. Β, 82. 114), ἐβιάσθη

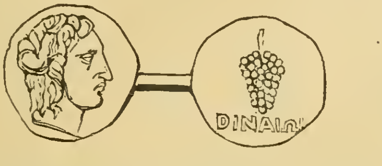

ὅμως μετὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων νὰ συνταχθῇ μετ' αὐτῶν (Θουκ. Δ, 77), καὶ ἀνῆκεν αὐτοῖς μέχρις οὗ ἐπὶ τῶν Μακεδονικῶν χρόνων κατέλαβον αὐτὴν οἱ Αἰτωλοὶ (Διόδ. ΙΗ, 8. — Πλούτ. Ἀλέξ. ΜΘ). Φίλιππος ὁ Γ' ὠχύρωσεν αὐτὴν ἰσχυρῶς. Ἔκτοτε δὲ μνεία αὐτῆς δὲν γίνεται, διότι δὲν ἔκειτο ἐπὶ τῆς μεγάλης στρατιωτικῆς ὁδοῦ τῶν Ῥωμαίων. Παρ' αὐτῇ δ' ἔκειτο τὸ φρούριον Νῆσος ἢ Νάσος (Πολύβ. Θ, 39. — **Liv.** XXVI, 25). Διατηροῦνται δ' ἐρείπια τῶν τειχῶν καὶ τοῦ θεάτρου αὐτῆς.

Οἰνιστήρια, ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις, καθ' ἣν οἱ πατέρες, πρὶν ἢ ἐγγράψωσι τοὺς υἱούς των εἰς τοὺς ἐφήβους καὶ κείρωσι τὴν κόμην αὐτῶν, προσέφερον τῷ Ἡρακλεῖ ἕνα μετρητὴν οἴνου, καὶ προέπινον ἐξ αὐτοῦ διὰ τῆς οἰνιστηρίας κύλικος εἰς ὑγείαν τῶν φρατόρων (Πολυδ. Γ, 52. — Ἀθήν. Η, σ. 404. — Ἡσύχ.).

Οἰνόη, 1) δῆμος τῆς Ἀττικῆς, τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς, φρούριον ὀχυρὸν παρὰ ταῖς Ἐλευθεραῖς, εἰς τὰ μεθόρια τῆς Βοιωτίας, μνημονευομένη ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Β, 18. Η, 98. — Ἡρδ. Ε, 74). — 2) Ἕτερος δῆμος ἀττικὸς τῆς Αἰαντίδος φυλῆς, πρὸς τῷ Μαραθῶνι (Λουκ. Ἰκαρομένιπ. — Στρβ. — 3) Πόλις ὀχυρὰ τῆς Κορινθίας ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου παρὰ ταῖς Πηγαῖς (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 5, 5. 19). — 4) Χωρίον ἐν Ἀργολίδι καὶ Οἴνη λεγόμενον

(Στεφ. Βυζ.), πρὸς τῇ Ἀρκαδίᾳ, εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ Ἀρτεμισίου καὶ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἰνάχου, ν. Κάτω Δήλισι. Τὴν ἐπωνυμίαν ἐλέγετο ἔχουσα ἐξ Οἰνέως, τοῦ βασιλέως τῆς Καλυδῶνος. Εἶχε δὲ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ ἐκεῖθεν λέγεται ὁρμηθεὶς ὁ Ἡρακλῆς εἰς τὴν θήραν τῆς χρυσοκέρου ἐλάφου τῆς θεᾶς (Ἀπολλόδ. Α. 8, 6. — Παυσ. Β, 28). — 5) Χωρίον ἐν

Ἤλιδι, 2 ὥρας ἀπὸ τῆς Πύλου πρὸς νότον, κατὰ τὸ δυτικὸν χεῖλος τοῦ Λάδωνος (Στρβ. Η, 338).

Οἰνόη, νύμφη περὶ ἧς ἐπρέσβευον οἱ Ἀρκάδες ὅτι ἔθρεψε παρ' αὐτῇ τὸν Δία (Παυσ. Η, 47).

Οἰνόμαος, 1) ἀρχαιότατος βασιλεὺς τῆς Ἤλιδος, υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Στερόπης (ἢ Ἀστερόπης), μιᾶς τῶν Πλειάδων (Ἀπολλόδ. Γ, 10, 1). Νυμφευθεὶς Εὐαρέτην, τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀκρισίου, ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Λεύκιππον, θυγατέρα δὲ τὴν Ἱπποδάμειαν. Προειπόντος δὲ τοῦ χρησμοῦ ὅτι θὰ τὸν ἐφόνευεν ὁ γαμβρός του, ἐκήρυξεν ὅτι θὰ τὴν ἔδιδεν εἰς γάμον μόνον εἰς τὸν ὅστις θὰ τὸν ἐνίκα εἰς τὴν διφρηλασίαν, καὶ θὰ ἐφόνευε τοὺς ἡττωμένους. Μόνος δ' ὁ Πέλοψ, δωροδοκήσας τὸν ἡνίοχον αὐτοῦ Μυρτίλλον, ὅστις παρέλυσε τοὺς τροχοὺς τοῦ ἅρματος, ἐνίκησε τὸν Οἰνόμαον, πεσόντα καὶ φονευθέντα (Πίνδ. — Ἀπολλόδ. Γ, 10, 1. — 2) Ἕλλην πρὸ τῆς Τρωάδος φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 706). — 3) Φιλόσοφος κυνικὸς ἐκ Γαδάρων τῆς Συρίας, ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ οὐδὲν διεσώθη (Σουΐδ.). — 4) Οἰνόμαον Κοθωκίδην λέγει ὁ Δημοσθένης (π. Στεφ. σ. 268) ἐπονομαζόμενον τὸν Αἰσχίνην ἀφ' ὅτου ἀπὸ σκηνῆς παρέστησε τοῦ Οἰνομάου (1) τὸ πρόσωπον.

Οἰνόπη, θυγάτηρ τοῦ Ἐποπέως, μήτηρ τοῦ Μεγάρου ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος (Ὑγίν. Μυθ. 157).

Οἰνοπία, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς νήσου Αἰγίνης (Πίνδ. Ἴσθμ. Η, 43).

Οἰνοπίδης, μαθηματικὸς ἐκ Χίου, σύγχρονος τοῦ Ἀναξαγόρου. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται ἡ εὕρεσις τῆς ἐκλειπτικῆς γραμμῆς (Πλάτ.—Αἰλ. Π. Ἱ. Κ, 7).

Οἰνοπίων, υἱὸς τοῦ Διονύσου (ἢ τοῦ Ῥαδαμάνθυος), καὶ τῆς Ἀριάδνης, εἶχε τέκνα ἐκ τῆς νύμφης Ἑλίκης τὸν Τάλων, Εὐάνθην, Μέλανα, Σέλαγον, Ἀθάμαντα, καὶ τὴν Μερόπην, ἢ Αἰρώ, ἢ Ἀερόπην. Παρὰ τοῦ Ῥαδαμάνθυος τὴν νῆσον Χίον εἰς δῶρον λαβών, μετῴκησεν ἐκεῖ ἐκ Κρήτης, καὶ διέδωκε τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου καὶ τὴν οἰνοποιΐαν, ἣν ἐδιδάχθη παρὰ τοῦ Διονύσου (Διόδ. Ε, 80). Τὸν γίγαντα Ὠρίωνα, ὅστις ἐπέφερε βίαν κατὰ τῆς θυγατρός του Μερόπης, ἐτύφλωσεν (Ἀπολλδ. Ῥόδ. Α, 4, 2). Ὅτε δ' οὗτος, ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων θεραπευθείς, ἀνέβλεψεν ἐκδίκησιν πνέων, ἔκρυψαν τὸν Οἰνοπίωνα οἱ συγγενεῖς του εἰς δεξαμενήν, καὶ ὁ τάφος του ἐδείκνυτο ἐν Χίῳ (Διόδ. Ζ, 4, 8. 5, 13. — Ἀπολλόδ. Α, 4, 5).

Οἰνοπώλιον, τὸ αὐτὸ τῷ οἰνεῶνι ἢ οἰνῶνι, καπηλεῖον ἔνθα ἐπωλεῖτο ὁ οἶνος, οὕτω καλούμενον καὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων (Plaut. As. I. 3, 48).

Οἶνος. Ἡ ἄμπελος φαίνεται αὐτοφυὴς οὖσα καὶ ἐν Ἑλλάδι, ἔνθα καὶ νῦν ἔτι ἄγρια κλήματα ἐντὸς τῶν δασῶν ἀπαντῶνται. Ἡ καλλιέργεια ὅμως αὐτῆς καὶ ἡ ἀπ' αὐτῆς οἰνοποιΐα ἐπιστεύετο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων προελθοῦσα ἐξ Ἀσίας, ὅθεν οἱ μῦθοι ἔφερον τὸν Διόνυσον· τοῦτο δὲ ἐν χρόνοις παναρχαίοις καὶ προομηρικοῖς, διότι ὁ Ὅμηρος συνεχεστάτην ποιεῖται μνείαν τῆς χρήσεως τοῦ οἴνου. Οὐδέποτε δ' ἐπίνετο ὁ οἶνος ἄκρατος ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, καὶ ἂν τοῦτό ποτε συνέβαινε θὰ ἐθεωρεῖτο ὡς ἀσωτία. Ἦν δὲ πάντοτε συγκεκερασμένος μετὰ πλείονος τοῦ ἡμίσεως,

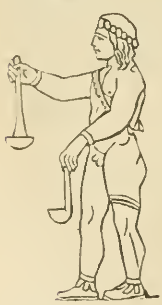
μετὰ δύο τρίτων ὕδατος, ἐξ οὗ καὶ μέχρι τοῦδε ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ παρ' ἡμῖν παρέμει-

νεν ἡ λέξις κρασί. Τὸν ἔπινον δ' ἄλλοτε μὲν θερμὸν, τὸν χειμῶνα, ἄλλοτε δὲ, τὸ θέρος, ψυχραινόμενον εἰς χιόνα καὶ πάγον, πρὸς ὃ εἶχον καὶ πάγου ἀποθήκας, ἤ, ἐπὶ Ῥωμαίων κἂν, περιέχεον δι' αὐτοῦ σάκκον ἢ ἀσκὸν πλήρη χιόνος (sacus nivarius). Τὰ περὶ τῆς οἰνοποιίας μνημονεύονται συνεχέστερον καὶ ἐκτενέστερον ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων συγγραφέων, ἀλλ' ἐφαρμόζονται ἐπίσης καὶ εἰς

Ἐν Σταδιαῖς.

τὴν Ἑλλάδα, διότι ἐξ αὐτῆς μετεβιβάσθη καὶ διεδόθη εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ τῆς ἀμπέλου ἡ καλλιέργεια καὶ τοῦ οἴνου ἡ κατασκευή· καὶ μνημονεύεται μὲν ὁ οἶνος ἐν τοῖς ΙΒ νόμοις ἀλλ' ἦν κατ' ἀρχὰς λίαν σπάνιος εἰς τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἀπηγορευμένος ταῖς γυναιξί· καὶ ἐν ᾧ ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ Δημοσθένους ὁ μετρητὴς οἴνου (40 λίτραι) ἐπωλεῖτο 4 δραχμῶν καὶ ἐν ἄλλοις χρόνοις πολὺ ὀλιγώτερον (Δημοσθ. π. λίαν Λαέρτ. σ. 926), ἐν Ῥώμῃ πολὺ μεταγενεστέρως ἦν ἔτι βαρύτιμος, μάλιστα ὁ Ἑλληνικὸς, καθ' ὃ ἀνώτερος τοῦ Ἰταλικοῦ. Ἡ μέθοδος τῆς οἰνοποιίας ἦν ἡ αὐτὴ καὶ ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐν Ἑλλάδι. Αἱ σταφυλαὶ, ὥριμοι τρυγώμεναι, ἀπετίθεντο εἰς τὸν ληνὸν (ἴδ.), καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν προχεόμενον γλεῦκος (μοῦστος) ἐλέγετο πρόχυμα (Γεωπ. ΣΤ, 16) ἢ πρόδρομος ἢ πρότροπον, ἐξ οὗ κατεσκευάζετο εἶδος παχέος τινὸς οἴνου τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος (Ἀθήν. Α, 30. Β, 45. — Pl. XIV, 11). Εἶτα δ' ἐπατοῦντο διὰ γυμνῶν τῶν ποδῶν, καὶ ἐκ τοῦ τότε ἐκρέοντος γλεύκευς κατεσκευάζετο ὁ συνήθης οἶνος, μεθ' ὃ τὰ στέμφυλα ἐτίθετο ὑπὸ πιεστήριον, καὶ τὸ γλεῦκος αὐτῶν παρῆγεν οἶνον κατωτέρας ποιότητος. Τὸ γλεῦκος ἐνίοτε καὶ ἐπίνετο, ἀφ' οὗ ἐνεχεῖτο εἰς αὐτὸ ὀξύδιον ὑπόγλυκυ (Γεωπ. ΣΤ, 15). Ὅταν δ' ἤθελον νὰ διατηρήσωσι τὸ γλεῦκος, τὸ ἐνέκλειον στερεῶς εἰς ἀγγεῖον ἐντὸς καὶ ἐκτὸς πεπισσωμένον, ὃ ἐνέβαπτον εἰς ὕδωρ ψυχρὸν ἢ ἔθαπτον μέχρι τοῦ χείλους εἰς ἄμμον ὑγρὰν ἐπὶ δυο μῆνας περίπου, καὶ οὕτω τὸ περιεχόμενον διετηρεῖτο ἄφθαρτον ἐπὶ ὅλον ἔτος, δι' ὃ καὶ ἐκαλεῖτο «ἀεὶγλευκος» (Πλούτ. Αἰτ. Φυσ. 23.—Γεωπον. Αὐτ.) Μέρος τοῦ γλεύκους ἐβράζετο δι' ἐλαφροῦ πυρὸς φρυγάνων εἰς μολύβδινον λέβητα, πρὸς ἀποφυγὴν δυσαρέστου γεύσεως ἣν θὰ ἐλάμβανεν ἐκ σιδήρου ἢ χαλκοῦ, ἐν ἀσελήνῳ νυκτὶ (Plin. XVIII, 14), καὶ διὰ φύλλων ἐξαφριζόμενον, καὶ διαρκῶς ἀναδευόμενον (Plin. XVIII. 2.—Cato R. R. 2), ἀπετέλει τὴν λεγομένην γλύξιν ἢ ἕψημα (Ἀθήν. Α, 31), χρησιμεῦον εἰς μίξιν μετὰ διαφόρων ποτῶν, καὶ ἰδίως εἰς πάχυνσιν οἴνων ἀσθενῶν καὶ λεπτῶν. Τὸ πλεῖστον δὲ γλεῦκος μετεκομίζετο εἰς τὸν οἰνῶνα ἢ πυθεῶνα (Γεωπον. ΣΤ, 2. 12), κείμενον ὀλίγον τι βαθύτερον τοῦ ἐδάφους, εἰς θέσιν εὐκραῶς διαπνεομένην, πρὸς βορρᾶν κειμένην, ἀπέχουσαν δ' ἱπποστασίων καὶ παντὸς δυσώδους μέρους (Varro R. R. I. 13. —Γεωπον. ΣΤ, 2. 3. 4), καὶ ἐκεῖ ἐνεχεῖτο

εἰς κεραμίους πίθους πεπαλαιωμένους, οἵτινες, ἂν μὲν ὁ οἶνος ἦν παχὺς καὶ ἰσχυρὸς, ἐνεθάπτοντο κατὰ τὸ ἥμισυ, ἂν δ' ἀσθενὴς καὶ ἰσχνὸς κατὰ τὰ δύο τρίτα. Ἔθετον δὲ προσέτι ὑπ' αὐτοὺς ἄμμον ξηρὰν, τοὺς κατέβρεχον καὶ ἐσπόγγιζον δι' ἅλμης, τοὺς ἐθυμίαζον διὰ λιβάνου καὶ ἄλλων ἀρωματικῶν φυτῶν, καὶ τοὺς ἔτριβον διὰ τῆς τέφρας αὐτῶν. Τοὺς πίθους δὲν ἐπλήρουν μέχρι τοῦ χείλους, ἵνα ἐπὶ τῆς ζυμώσεως, ἥτις διήρκει περὶ τὰς 9 ἡμέρας, ἐπιπλέῃ ὁ ἀφρὸς ὃν ἀφήρουν. Ἅμα δὲ γενομένου τοῦ οἴνου, ἐπέθετον τὰ πώματα, σφραγίζοντες αὐτὰ διὰ συνθέσεως ἑψήματος κρόκου, πίσσης, μαστίχης καὶ κώνων πεύκης (Γεωπον. ΣΤ, 12. — Varro I,65. — Cato R. R. 107). Ἀφῃρεῖτο δὲ τὸ πῶμα κατὰ 36 ἡμέρας, ἢ ἐν θερμῷ καιρῷ καὶ συχνότερον, ἵνα ἀερίζηται ὁ οἶνος, καθαρίζηται καὶ προστίθηται εἴ τι ἦν ἀναγκαῖον πρὸς διατήρησιν αὐτοῦ. Παρετήρουν δὲ τότε ἐπιμελῶς καὶ τὸν πολλάκις ἐπιπλέοντα ὀλίγον ἀφρόν, ὃν ἔλεγον ἄ ν θ ο ς ο ἴ ν ο υ, καὶ ἐκ τοῦ χρώματος καὶ τῆς φύσεως αὐτοῦ ἐσυμπέραινον ἂν καὶ κατὰ πόσον ὁ οἶνος ἐπέτυχεν. Ὅτε δὲ πάλιν ἐπέθετον τὰ πώματα, ἔτριβον αὐτὰ διὰ κώνων πίτυος (Γεωπ. Ζ, 15. — Colum. XIII, 38), ὥστε ὁ οἶνος ἀπέβαινεν οὕτως ἐλαφρῶς ῥητινίτης. Ο ἶ ν ο ς ἐ κ π ί θ ο υ (vinum de cupa) ἐλέγετο παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις τὸ πινόμενον ἀμέσως ὅπως κατεσκευάσθη (Varro ap. non c. II. 118.—Dig. XVLII.—T. L. VI. 1, § 4), ὅπερ συνέβαινε μόνον διὰ τὸν κοινότερον οἶνον· οἱ δ' ἐκλεκτότεροι μετηγγίζοντο εἰς λαγήνους διαφόρων διαστάσεων μετὰ πολλῶν προφυλάξεων (Γεωπον. Ζ, 5, 6. — Pl. XIV, 27), ἢ εἰς ἀμφορεῖς κεραμίνους, ἢ, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ μετακομισθῶσι δι' ἵππων ἢ ἁμαξῶν, εἰς ἀσκοὺς ἐπιπεπισσωμένους. Ἐπωματίζοντο δὲ στεγανῶς τὰ ἀγγεῖα καὶ εἰς τὰς λαβίδας αὐτῶν ἐνετυποῦτο τὸ ὄνομα τοῦ οἰνοποιοῦ, καὶ πολλάκις καὶ τοῦ τόπου τῆς παραγωγῆς, ἢ καὶ τοῦ ἄρχοντος· ἐν Ῥώμῃ δὲ προσέτι καὶ τίς ὁ χρόνος τοῦ τρυγητοῦ, ἐνίοτε καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ὑπατεύοντος. Ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις ἐτίθετο ὁ οἶνος καὶ εἰς ὑάλινα ἀγγεῖα, καὶ τότε ἡ ἐπιγραφὴ ἐχαράττετο εἰς μικρὰ ἐπικρεμάμενα πινάκια (pittacia). Πρὸς καθαρισμὸν δὲ τοῦ οἴνου ἀπὸ εἰς τῆς τρυγὸς ἀνεκύκων ἐνίοτε λεκύθους (κρόκκους) ὠῶν, ἢ λεύκωμα αὐτῶν μεθ' ἅλατος, καὶ εἶτα ἐπέρων αὐτὸν διὰ σ ά κ κ ο υ, ὅτε καὶ σ α κ κ ί α ς ἐλέγετο (Πολυδ. ΣΤ. 19, 1. 75. — Martial. VIII, 45). Ἀλλὰ διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ ἀρώματος ἐπροτιμᾶτο ἡ διήθησις διὰ χαλκοῦ ἢ ἀργυροῦ κατατρύτου ἀγγείου, ὅπερ ἐλέγετο ὑ λ ι σ τ ή ρ, τ ρ ύ γ ο ι π ο ν ἢ ἡ θ μ ὸ ς (Γεωπον. Ζ, 37). Τὰ στέμφυλα, ἀφ' οὗ ἐξεπιέζοντο ἐντελῶς, ἐτίθεντο καὶ ἔμενον ἐπί τινα χρόνον ἐντὸς ὕδατος, μεθ' ὃ, ἐκ νέου θλιβόμενα παρῆγον τὸν δ ε υ τ ε ρ ί α ν ἢ θ ά μ ν α ν λεγόμενον οἶνον, ἀσθενῆ καὶ δευτέρας ποιότητος. Κατεσκευάζετο δ' οἶνος καὶ ἐκ σταφίδων, πολλάκις ἐμβαπτομένων καὶ εἰς ζέον ἔλαιον, καὶ τὸ προϊὸν τοῦτο οἱ Ῥωμαῖοι ὠνόμαζον π ά σ σ ο ν (Ἀθήν. I, 440). Οὐδὲ τὴν τρύγα δὲ, ἢ ὑποστάθμην τοῦ γλεύκους, παρημέλουν, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν ἐγχέοντες ἓν τρίτον ὕδατος, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἓν δέκατον, μετὰ τῶν ἀπαφρισμάτων τοῦ ἑψήματος, κατεσκεύαζον τὸν τ ρ υ γ ί α ν λεγόμενον οἶνον, ποιότητος ἐντελῶς ὑποδεεστέρας. Ὁ δ' ὀ μ φ α κ ί α ς ἦν ὁ ἐξ ἡμιωρίμων σταφυλῶν κατασκευαζόμενος, ποιότητος εὐτελοῦς, εἰς χρῆσιν τῶν τρυγητῶν (Γεωπον. ΣΤ, 13). Γλυκὺν κατεσκεύαζον τὸν οἶνον ἡλιάζοντες τὰς σταφυλὰς ἐπί τινας ἡμέρας, καὶ ἀφίνοντες νὰ εἰσπνέῃ ὁ ἀὴρ κατὰ χρόνον ἐπὶ μᾶλλον ἢ ἧττον μακρὸν εἰς τὸ ζυμούμενον γλεῦκος (Γεωπ. Ζ, 19). Κατὰ τὰ χρώματα οἱ Ἕλληνες διέκρινον τὸν οἶνον εἰς τέσσαρα, τὸν λ ε υ κ ὸ ν, τὸν κ ι ρ ρ ὸ ν, τὸν ἐ ρ υ θ ρ ὸ ν καὶ τὸν μ έ λ α ν α (Ἀθήν. Α, 3), καὶ τὸν τρίτον τοῦτον ἐννοεῖ ὁ Ὅμηρος ὅταν λέγῃ τὸν πόντον ο ἴ ν ο π α. Πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ ὀξυδώσεως, καὶ ἵνα εἰς τὸν οἶνον δοθῇ εὐωδία, ἐνέβαλλον οἱ ἀρχαῖοι εἰς τοὺς πίθους

διαφόρους προφυλακτικὰς οὐσίας, ἢ τὴν γεῦσιν ἀλλοιούσας ἢ ἀρωματικὰς, οἷον θαλάσσιον ὕδωρ, ἅλας τηγανιτὸν, ῥητίνην, τερέβινθον, γύψον, γλεῦκος ἑψημένον, χόρτα εὐώδη, κτλ. Ἡ ῥητίνη ἢ ἡ πίσσα, εἰς τὸ γλεῦκος μιγνυμένη, παρεκώλυεν, ὡς ἐπιστεύετο, τὴν σφοδρὰν αὐτοῦ ζύμωσιν· ἀλλ' ὁ τοιοῦτος ῥητινίτης οἶνος, ὅτε ἦν νέος, ἐνομίζετο κεφαλαλγίας πρόξενος καὶ ἐπίνετο μόνον ὑπὸ τῶν οἰνοφλύγων, δι' ὃ καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίων ἐλέγετο crapula (κραιπάλη). Δι'εὐωδίαν δ' ἐνέθετον τὸ λεγόμενον τ ρ ί μ μ α, κατασκευαζόμενον ἐξ ἀρωμάτων (Ἀθήν. Α, 34. — Πολυδ. ΣΤ, 12). Καὶ ὑγιεινοὶ δ' οἶνοι παρεσκευάζοντο, ἐμβαπτομένων αὐτοῖς διαφόρων φαρμάκων, ὡς ὁ π ρ ά σ ι ο ς λεγόμενος διὰ τὸν βῆχα, ὁ σ κ ι λ λ ι τ ι κ ὸ ς, διὰ τὸν στόμαχον, ὁ ἀ ψ ι ν θ ί τ η ς, ὁ μ υ ρ τ ί τ η ς καὶ πλεῖστα ἄλλα εἴδη π ο ι η τ ῶ ν οἴνων. Ἀλλ' οἱ μὲν Ἕλληνες οἰνοποιοὶ ἐνεκρέμων μόνον εἰς τὸν οἶνον ἐπί τινα χρόνον ἐντὸς δέματος τὴν ξένην οὐσίαν, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐμίγνυον αὐτὴν, βράσαντες μετὰ γλεύκους (Γεωπ. Η, 1. 34.—Plin. H. N. XIV, 19). Καὶ ὅτε δ' ἔπινον τὸν οἶνον, ἐμίγνυον μετ' αὐτοῦ διάφορα, ὡς τυρὸν, ἄλευρον (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 630. — Ἀθήν. Α, 432). Ἴδ. καὶ Πλάτ. Συμπ. Λ, 4). Ἐκ τῆς μετὰ μέλιτος μίξεως κατεσκευάζετο τὸ ο ἰ ν ό μ ε λ ι, ἐφευρεθὲν, ὡς ἐπιστεύετο, ὑπὸ τοῦ μελισσουργοῦ Ἀρισταίου (Pl. XIV, 4), καὶ περιέχον ἓν μέρος μέλιτος ἐπὶ τεσσάρων οἴνου, ἢ γλεῦκος κατὰ τὸ ἥμισυ ἐξατμισθὲν διὰ ζέσεως, μεθ' ἑνὸς δεκάτου μέλιτος (Διοσκρ. Ε, 16. — Γεωπον. Η, 26.—Hor. Sat. II, 4, 24.—Macrob. Sat. VII, 12.—Senec. Ep. 122). Ὁ παλαιὸς οἶνος ἐξετιμᾶτο καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὡς ἡδύτερος καὶ τονικώτερος (Ἀθήν. Α, 26. Β, 36.—Plin. VJI, 3). Ὁ Νέστωρ ἔπινεν οἶνον ἑνδεκαετῆ (Ὁμ. Οδ. Γ, 391), καὶ ὁ Ἀθήναιος (ΙΓ, 584) μνημονεύει οἴνου 16 ἐτῶν. Ἐπὶ δὲ τῶν Ῥωμαίων ὑπῆρχον οἶνοι μὴ θεωρούμενοι πόσιμοι πρὸ τῆς ἡλικίας τοῦ εἰκοστοῦ ἢ εἰκοστοῦ πέμπτου ἔτους (Ἀθην. Α, 27.— Hor. Carm. I, 9, 7), καὶ τούτους ἵνα ταχύτερον φέρωσιν εἰς ὡρίμανσιν, ἐθέρμαινον τὸ γλεῦκος (Πλούτ. Συμπ. Ε. 3), ἐκτιθέντες αὐτὸ εἰς τὸν ἥλιον ἢ τὸν καπνὸν τῶν ὑποκαύστων (Colum. I, 6.—Hos. Carm. III, 3, 9.—Tibuf. II, 1), ἢ ἐβύθιζον τὸ περιέχον αὐτὸ ἀγγεῖον εἰς τὴν θάλασσαν, ὅτε καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ οἶνος ἐλέγετο θ α λ α σ σ ί τ η ς. Ὁ δὲ Πλίνιος μνημονεύει καὶ οἴνου ὑπερδιακοσίων ἐτῶν, ὃν καλεῖ Ὀ π ι μ ι α ν ὸ ν, κατὰ τὸν ὕπατον τοῦ ἔτους 121 π. Χ., ὅστις εἶχε γίνει πηκτὸς, καὶ μόνον εἰς ὕδωρ ἢ εἰς νέον οἶνον ἀραιούμενος ἐπίνετο.—Ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Ι, 303) ἐκθειάζει τὸν ἐρυθρὸν οἶνον ὃν ὁ Μάρων, ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Ἰσμάρᾳ τῆς Θρᾴκης προσέφερεν εἰς τὸν Ὀδυσσέα. Καὶ π ρ α μ ν ί ο υ οἴνου μνημονεύει ὁ ποιητὴς (Ἰλ. Δ, 638. Ὀδ. Κ. 234), παραγομένου καὶ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ἐν τῇ νήσῳ Ἰκορίᾳ, περὶ τὴν Ἔφεσον, τὴν Σμύρνην, ἐν Λέσβῳ καὶ ἀλλαχοῦ. Ὁ αὐτὸς δὲ καὶ ψ ί θ ι ο ς ἐλέγετο, καὶ ἦν σκληρὸς κατ' ἐπαρχίδα (Ἀθήν. Α, 28 κλ.), καὶ οὐχὶ ἡδύς. Ὁ κ α π ν ί α ς εἶχε τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ καπνώδους χρώματος τῆς σταφυλῆς αὐτοῦ (Ἀθήν. Α, 31. — Ἀρστт. Ζ. γενν. Δ, 4. — Θεόφρ. Φ. Ἱστ. Β, 3, 2). Ὁ δὲ σ α π ρ ί α ς λέγεται ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Ἀρμιπισοῦ ἴσος τῷ Νέκταρι (Ἀθήν. Α, 29). Ὁ ἀ ν θ ο σ μ ί α ς δὲ κατεσκευάζετο ἐξ ὀμφάκων (Ἀθήν. Α, 32. ΙΑ, 462), ἢ ἐκ σταφυλῶν νέων ἀμπέλων (Σουΐδ.—Ἡσύχ. ἐν λ.). Οἱ δὲ μᾶλλον ἐπιζήτητοι ἐν Ἑλλάδι οἶνοι ἦσαν ὑπὲρ πάντας οἱ τῆς Χίου, οἵτινες καὶ ἐπωλοῦντο μνᾶς (100 δραχμῶν) ὁ μετρητὴς (Πλούτ. π. Εὐθυμ. 10), καὶ τῆς Θάσου, Λέσβου, Κῶ, τῆς ἀντιπέραν μικρασιανῆς παραλίας (Στρβ. ΙΔ, 651) κατὰ τὸ ὄρος Τμῶλον, τὰ μεταξὺ Ἕρμου καὶ Καΰστρου (Στρβ. ΙΔ, 650) πρὸς τῷ Μαιάνδρῳ εἰς τὴν Κατακεκαυμένην χώραν, εἰς τὴν Ἔφεσον (Διοσκρ. Ε, 12), τὴν Κνίδον, τὴν Μίλητον (Ἀθήν. Α, 29), τὰς Κλα-

ζομενὰς (Plin. XIV, 9). Ἐξαιρέτους δ'οἴνους παρῆγον πλὴν τούτων καὶ ἡ Λάμψακος ἐν Ἑλλησπόντῳ, διάφορα μέρη τοῦ Πόντου, τῆς Βιθυνίας, τῆς Παφλαγονίας, ἡ Κύπρος, ἡ Τελμησσὸς τῆς Καρίας, ἡ Τρίπολις, ἡ Βηρυττὸς καὶ ἡ Τύρος. Ὁ δὲ Μέγας βασιλεὺς προέκρινε καὶ ἔπινε μόνον τὸν Χαλυβώνιον οἶνον τῆς Βεροίας, ὅστις ὕστερον παρήγετο καὶ ἐν Δαμασκῷ (Ἀθήν. Α, 28.—Γεωπον. Ε, 2.—Plin. XIV, 9). Ἐξετιμᾶτο δὲ πολὺ καὶ ὁ Βαβυλώνιος, καὶ ὁ βίβλινος τῆς Φοινίκης (Ἀθήν. Α, 29). Καὶ ἐν Αἰγύπτῳ δέ, ἔνθα καὶ τὴν πρώτην καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου παραδέχεται ὁ Ἑλλάνικος, παρήγοντο παντοῖοι οἶνοι, ἐξ ὧν ἐπαινοῦνται ὁ μαρινίτης προϊὸν τῆς περὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν χώρας, ὁ ταινιωτικὸς, οὕτω κληθεὶς ἀπὸ τῆς παραγούσης αὐτὸν ταινίας γῆς κατὰ τὰ αὐτὰ μέρη (Ἀθήν. Α, 33), ὁ Ἀντύλλης, ἐκ πόλεως ὀλίγον ἀπεχούσης τῆς Ἀλεξανδρείας, ὁ σεβεννυτικός· προσέτι ὁ τῆς Κοπτοῦ ἐν Θηβαΐδι, ὁ τῆς Μερόης (Lucan. X, 161.—Γαλην. Α, 9. ΙΒ, 4. — Πολυδ. ΣΤ, κλ.— Ἀθήν. Α. Ι. — Γεωπον. Γ - Ζ. — Virg. Georg. II—Plin. H. N. XIV. XXIII, 1-30.— Columella XII).

Οἰνοτρόπαι, αἱ τρεῖς θυγατέρες Ἀνίου, τοῦ βασιλέως τῆς Δήλου, οὕτω κληθεῖσαι διότι ἠδύναντο νὰ μεταβάλλωσι τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον, ὡς καὶ παντοῖα ἄλλα ἀντικείμενα εἰς σῖτον, ἐλαίας κτλ. (Τζέτζ. εἰς Λυκόφρ. —Δύκτις, Γ, 29). Κατ' Ὀβίδιον (Met. XIII, 650) ἠθέλησεν ὁ Ἀγαμέμνων νὰ τὰς ἁρπάσῃ ἀπὸ τοῦ πατρός των, καὶ τότε ὁ Διόνυσος τὰς μετεμόρφωσεν εἰς περιστεράς.

Οἰνοῦς, 1) Ποταμὸς ἐν Λακωνίᾳ, πηγάζων βορειανατολικῶς ἐκ τῶν ὀρέων τῆς Ἀργολίδος, ῥέει πρὸς τὰ νοτιανατολικὰ πρὸ τῆς Σελλασίας, μεταξὺ τῶν ὀρέων Ὀλύμπου καὶ Εὔαντος, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Εὐρώταν ὑπεράνω τῆς Σπάρτης. Ν. Κελεφίνα (Πολύβ. Β, 65, 66.—Liv. XXXIV, 28).— 2) Χωρίον ἐν τῇ Λακωνικῇ ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ (Στέφ. Βυζ.).

Οἰνοῦσ(σ)αι, 1) πέντε νῆσοι μεταξὺ Χίου καὶ τῆς ἀντιπέραν ξηρᾶς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (Ἡρδ. Α, 105.—Θουκ. Η, 24), διατηροῦσαι τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.—2) Τρία νησίδια πρὸ τῆς Πελοποννήσου, πρὸς τῷ νοτίῳ ἀκρωτηρίῳ τῆς Μεσσηνίας, ἀπέναντι τοῦ κόλπου Φοινικοῦντος (Παυσ. Δ, 34). Ν. ἡ μείζων Σακιότσα· ἡ δευτέρα Καβρέρα.

Οἰνοῦττα, πλακοῦς ζυμούμενος μετ' οἴνου καὶ μέλιτος. Τὸ αὐτὸ ὄνομα ἀπεδίδετο καὶ εἴς τι φυτόν (Αἰλ. π. ἱ. Β, 40. — Ἀθήν. ι', σ. 429).

Οἰνοφορεῖον, οἰνοφόριον, κάλαθος ἐν ᾧ ἔφερον μικρὰ ἀγγεῖα οἴνου, ἰδίως εἰς ὁδοιπορίας.

Οἰνοφόρος, ὁ δοῦλος ὁ φέρων τὸ οἰνοφορεῖον. Ὁ Πραξιτέλης ἔγλυψε περίφημον ἄγαλμα τοιούτου οἰνοφόρου (Plin. 16, N. XXXV, 19, 10).

Οἰνόφυτα, χωρίον ἐν τοῖς νοτίοις τῆς Βοιωτίας, πιθανῶς ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἀσωποῦ, πρὸς ἀνατολὰς τῆς Τανάγρας, περίφημον διὰ τὴν κατὰ τὰ 456 π. Χ. νίκην τῶν Ἀθηναίων κατὰ τῶν Βοιωτῶν (Θουκ. Α. 108. Δ, 95. — Πλάτ. Μενέξ. 242 Β).

Οἰνοχόη.

Οἰνοχόη, τὸ ἀγγεῖον ὃ ἐπληροῦτο ἐκ τῶν ἀμφορέων, καὶ ἐξ οὗ ἔχυνον εἰς τὰ κύπελλα (Ἡσίοδ. Ἔργ. κ. Ἡμ. 746). Μεταγενεστέρως δ' ἐλέγετο οὕτω πᾶν τὸ κυλικεῖον μετὰ τῶν ἐπ' αὐτοῦ ἀγγείων.

Οἰνοχόος, νέος, ἐκ τῶν εὐειδεστέρων καὶ καλῶς ἐσταλμένος, τὸ καθῆκον δ' ἔχων εἰς τὰ συμπόσια νὰ ἐγχέῃ τὸν οἶνον εἰς τὰ ποτήρια τῶν συνδαιτυμόνων. Ἐν Ὀλύμπῳ, τοῦ Διὸς οἰ-

νοχόος ἦν ὁ Γανυμήδης καὶ τῶν θεῶν ἐν γένει ἡ Ἥβη.

Οἴνοψ, 1) πατὴρ τοῦ Λειώδους, ἑνὸς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης (Ὁμ. Ὀδ. Φ, 144). — 2) πατὴρ τοῦ Θηβαίου ἥρωος Ὑπερβίου (Αἰσχλ. Ἑπτ. ἐπ. Θ. 505). — 3) Ἐπίθετον ὃ ὁ Ὅμηρος ἀποδίδει εἰς τὴν θάλασσαν, ἐννοῶν τὴν μελανὴν αὐτῆς ὄψιν (Ἰλ. Ψ, 316. Ὀδ. Β, 421. Ε, 132 κλ.).

Οἰνώνη, 1) τὸ ἀρχαιότερον ὄνομα τῆς νήσου Αἰγίνης (Πίνδ. Ἴσθμ. Δ. — Ἡρδ. Η, 48). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Κεβρῆνος, θεοῦ ποταμίου, γυνὴ τοῦ Πάριδος, ἐξ οὗ, πρὶν ἢ οὗτος ἁρπάσῃ τὴν Ἑλένην, ἔσχεν υἱὸν τὸν Κόρυθον. Ὅτε δ' ὁ Πάρις ἐπληγώθη ὑπὸ τοῦ ἰοβόλου βέλους τοῦ Φιλοκτήτου, ἠρνήθη κατ' ἀρχὰς νὰ τὸν θεραπεύσῃ· εἶτα δὲ, ὅτε εἶδεν αὐτὸν νεκρὸν, μετενόησε, καὶ ηὐτοκτόνησε κρεμασθεῖσα (Ἀπολλόδ. Γ, 12, 6. — Παρθ. Ἐρωτ. 4. 34).

Οἰνωτρία, κατ' ἀρχὰς τὸ νοτιοδυτικὸν πέρας τῆς Ἰταλίας, κατὰ τὸν οἰκιστὴν αὐτῆς, τὸν ἐξ Ἀρκαδίας Οἰνωτρὸν, ἢ ὡς οἴνου παραγωγική· εἶτα δ' ἐξετάθη ἡ ἐπωνυμία καὶ εἰς πᾶσαν τὴν Ἰταλίαν (Ἡρδ. Α. 167. — Στρβ.).

Οἰνωτροὶ, Πελασγοὶ μετὰ τοῦ Οἰνωτροῦ ἐξ Ἀρκαδίας ἐλθόντες κατὰ τὴν δεκάτην ἑκατονταετηρίδα π. Χ. καὶ τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς Ἰταλίας οἰκήσαντες (Διον. Ἁλικ.).

Οἰνωτρὸς, ὁ νεώτατος υἱὸς τοῦ Λυκάονος, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας, μεταβὰς μετ' ἀποικίας Πελασγῶν Ἀρκάδων εἰς Ἰταλίαν, ἧς τὸ νοτιοδυτικὸν κατ' αὐτὸν ὠνομάσθη Οἰνωτρία· μέρος δ' αὐτῆς ἐκλήθη Π ε υ κ ε τ ί α κατὰ τὸν συνοδεύοντα αὐτὸν ἀδελφόν του Πευκέτιον (Διον. Ἁλικ. Α, 11. Β, 1).

Οἰόβαζος, ὄνομα Πέρσου παρ' Ἡροδότῳ (Δ, 83).

Οἴοκλος, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἄσκρης, κτίστης τῆς ὁμωνύμου τῇ μητρὶ αὐτοῦ Βοιωτικῆς πόλεως (Παυσ. Θ, 29).

Οἰόλυκος, υἱὸς τοῦ Θήρα, ἐγκαταλειφθεὶς ἔκθετος εἰς τοὺς λύκους ἐν Σπάρτῃ, ὅτε ὁ πατήρ του ἦλθεν ἐκ Σπάρτης μετ' ἀποίκων εἰς τὴν ὁμώνυμον αὐτῷ νῆσον.

Οἶον. Δύο δῆμοι τῆς Ἀττικῆς ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦτο, διακρινόμενοι διὰ τῶν τοπικῶν αὐτῶν ἐπιθέτων. Ὁ μὲν ἐλέγετο Οἶον τὸ Κεραμεικὸν, ἀνήκων τῇ Λεοντίδι φυλῇ, καὶ κείμενος πιθανώτατα βορείως τοῦ ἔξω Κεραμεικοῦ, ὡς ὑπό τινων ὑπετέθη περὶ τὴν «Κάτω Βάθεια»· ὁ δὲ ἐκαλεῖτο Οἶον τὸ Δεκελικὸν, ἀνήκων εἰς τὴν Ἱπποθοωντίδα φυλὴν, καὶ ἔκειτο νοτίως τῆς Δεκελείας (Τατοΐου), διότι τὰ βορειότερα χωρίζονται αὐτῆς δι' ὀρέων, ἴσως κατὰ τὸ «Λιόπεσι». Ἡ δημοτικὴ δ' ἐπίκλησις τῶν κατοίκων ἦν ἐξ Οἴου.

Οἰοπόλος, ποιμὴν πρόβατα βόσκων

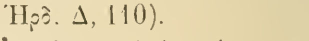
Ἐκ χειρογ. Βιργιλ.

εἰς μεμονωμένα καὶ ἀκατοίκητα μέρη (Ὁμ. Ὕμν. εἰς Ἑρμ. 314. — Πίνδ.).

Οἰόρπατα, παρὰ Σκύθαις αἱ Ἀμαζόνες, τοῦ ὀνόματος δηλοῦντος τὰς ἀνδροκτόνους (Ἡρδ. Δ, 110).

Οἰοχίτων, ὁ ἕνα μόνον, ἢ ὁ ἐκ προβατίνου δέρματος χιτῶνα φορῶν. Οὕτω καλεῖ τοὺς μοναχοὺς Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς (Τόμ. Β. 218 Β).

Ὀϊστὸς (ὁ καὶ ἡ), βέλος, ἔχον ὀπίσω πτερὸν (Ὁμ. Ἰλ. Ε. 171 κλ.), ἔμπροσθεν δὲ μεταλλίνην αἰχμὴν (Ἰλ. Ν, 650), ὠοειδῆ,

ἐνίοτε δὲ τριγλώχιν (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 393), ἤτοι τρεῖς ἔχουσα γλυφὰς ἢ ἀκίδας. Τῶν δὲ

Ἀσιανῶν καὶ τῶν ὑπερβορείων βαρβάρων ἦν συνήθως ἡ αἰχμὴ τοῦ οἰστοῦ ἀγκιστροειδής.

Οἰστράβλης, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἡσυχίας, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπολλ. Β, 7, 8).

Οἰσύμη, παρ' Ὁμήρῳ δὲ (Ἰλ. 8, 304) Αἰσύμη, πόλις ἐν Θράκῃ, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Στρυμόνος καὶ Νέστου, ἀποικία τῶν Θασίων (Θουκ. Δ, 107. — Plin. IV, N, 18).

Οἴτη, σειρὰ ὀρέων ἀπὸ τοῦ Πίνδου ἢ τῆς νοτίας ἄκρας αὐτοῦ, τοῦ Τυμφρηστοῦ, ἀρχομένη, καὶ πρὸς ἀνατολὰς ἐκτεινομένη, παραλλήλως τῇ Ὄθρυϊ, ἀφ' ἧς χωρίζει αὐτὴν ὁ Σπερχειός, μέχρι τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, παρ' ᾧ ἀποτελεῖ τὸ στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν, καὶ νοτιανατολικῶς παρεκτάσεις ἔχει παρὰ τὴν ἀκτὴν τὸν Καλλίδρομον, τὴν Κνημίδα κλ. Ὄρος ἐν γένει τραχύ, ἐγείρεται παρὰ τὰ βορειανατολικὰ εἰς κορυφὴν ἀπότομον 2150 μέτρων, ἐφ' ἧς ἐπιστεύετο ὅτι ἐκάη ὁ Ἡρακλῆς, δι' ὃ καὶ Πυρὰ καὶ Φρυγία ἐλέγετο (Liv. XXXVI, 30), ἔχουσα καὶ τειχίου λείψανα. Διήρει δ' ἡ σειρὰ αὕτη τὴν Θεσσαλίαν ἀπὸ τῆς νοτιωτέρας Ἑλλάδος, καὶ ἡ ὑπὲρ αὐτὴν θεσσαλικὴ χώρα ἐκαλεῖτο ἀπ' αὐτῆς Οἰταία, οἱ δὲ κάτοικοι Οἰταῖοι ἢ Οἰταιεῖς (Ἡρδ. Ζ, 117. — Θουκ. Γ, 92. Η, 3. — Στρβ. Θ, 130).

Οἰτόλινος, ᾆσμα πένθιμον, ψαλλόμενον εἰς ἀνάμνησιν τοῦ θανάτου τοῦ Λίνου (Παυσ.).

Οἰτόσυρος, παρὰ τοῖς Σκύθαις ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος (Ἡρδ. Δ, 59).

Οἴτυλος (ὁ), πόλις Λακωνική, ἧς μνημονεύει ἤδη ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Β, 585), ἐπὶ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου, ἔχουσα λιμένα καὶ ναὸν τοῦ Σεράπιδος (Παυσ. Γ, 21. Ζ, 25. Ι). (Ν. Μαραθονήσι).

Οἰχαλία. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερον διάφοροι ἀρχαιόταται πόλεις τῆς Ἑλλάδος, αἵτινες πᾶσαι ἠξίουν ὅτι ἦσαν ἡ ἀρχικὴ καθέδρα τοῦ Εὐρύτου. 1) Πόλις ἐν Θεσσαλίᾳ, κειμένη ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ, κατεδαφισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους διότι ὁ Εὔρυτος δὲν ἠθέλησε νὰ τῷ δώσῃ τὴν θυγατέρα του Ἰόλην εἰς γάμον (Ὁμ. Ἰλ. Β, 596. 730. Ὀδ. Φ, 13. — Στρβ. Η). — 2) Ἐν τῇ νήσῳ Εὐβοίᾳ παρὰ τῇ Ἐρετρίᾳ, ἣ ἣν οἱ μεταγενέστεροι ποιηταὶ μνημονεύουσιν ὡς τὴν παρὰ τοῦ Ἡρακλέους καταστραφεῖσαν (Σοφκλ. Τραχ. 75.—Εὐρπ. Ἡρ. μαιν. — Ἀπολλν. Ῥόδ.-Ἀπολλδ.).—3) Ἀρχαιοτάτη καὶ ἐπίσημος πόλις τῆς Μεσσηνίας πρὸς τὰ μεθόρια τῆς Ἀρκαδίας, κτίσμα Μελανέως, εἶτα δὲ Ἀνδανία κληθεῖσα, καὶ ἣν ὁ Στράβων ἐκλαμβάνει ὡς τὴν ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου μνημονευομένην.—4) Πόλις ἐν Τραχῖνι.—5) Πόλις ἐν Αἰτωλίᾳ (Στρβ. Θ, 438).

Οἰχόρδας, ποταμὸς τῆς Σηρικῆς ἐν Ἀσίᾳ (Πτολ. ΣΤ, 16). Ν. Σελέγγας.

Οἰώνιχος, Ἀθηναῖός τις ἄσωτος καὶ ἐκδεδιῃτημένος (Ἀρστφ. Ἱππ. 1281).

Οἰωνὸς, υἱὸς Λεκυμνίου, ἀδελφὸς τῆς Ἀλκμήνης, ἐκ Μιδέας, πόλεως τῆς Ἀργολίδος, σύντροφος τοῦ Ἡρακλέους, πρῶτος Ὀλυμπιονίκης εἰς τὸ στάδιον (Πινδ. Ὀλ. ΙΑ, 64), συνεξεστράτευσε μετὰ τοῦ Ἡρακλέους εἰς Σπάρτην, καὶ ἐφονεύθη ἐκεῖ ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Ἱπποκόοντος (Πινδ. Ὀλ. ΙΑ, 86. — Ἀπολλδ. Β, 7, 3), δι' ὃ τῷ ἀνηγέρθη ἐκεῖ μετὰ ταῦτα μνημεῖον σὺν τῷ τοῦ Ἡρακλέους.

Οἰωνὸς, τὸ πτηνόν, ἰδίως τὸ σαρκοφάγον, τὸ μόνον ἐκ τῶν ἱπταμένων, εἰς οὗ τὴν πτῆσιν καὶ τὴν φωνὴν ἀπέβλεπον οἱ ἀρχαῖοι ὡς τὸ μέλλον προλέγουσαν· ἐξ οὗ οἰωνὸς καὶ αὐτὴν τὴν τοῦ μέλλοντος προδήλωσιν ἐσήμαινε, καὶ οἰωνοσκόποι ἦσαν οἱ ἱερεῖς καὶ μάντεις οἱ τοὺς οἰωνοὺς παρατηροῦντες, καὶ κατ' αὐτοὺς τὸ μέλλον προλέγοντες. Παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἀπετέλουν ὅλην συντεχνίαν, καὶ διεκρίνοντο ἔχοντες ὡς σύμβολον εἰς τὰς χεῖρας ῥάβδον κυρτὴν (ἴδ. Μαντική).

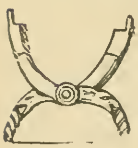
Οἰωτὸς, χιτὼν ἐξ ἐρίων κατεσκευασμένος, καθ' Ἡσύχιον.

Ὄκελλος ὁ Λευκανὸς, φιλόσοφος Πυθαγόρειος ἐποχῆς ἀμφιβαλλομένης. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται σύγγραμμα «περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως», πραγματευόμενον ἰδίως περὶ τῆς τοῦ κόσμου αἰωνιότητος. Ἀλλ' ὑπὸ πολλῶν ἀμφισβητεῖται ἡ γνησιότης αὐτοῦ, καὶ ὑποτίθεται γραφὲν κατὰ τὴν πρώτην π. Χ. ἑκατονταετηρίδα.

Ὀκητὶς καὶ Σεύτλις, νῆσος Βρεττανικὴ, κειμένη ἀπέναντι τῆς βορείας ἄκρας τῆς Σκωτίας (Πτολ. Δ, 30) Ν. Soutli-Ronaldsha.

Ὄκκαβος, κύκλος ἐν γένει, καὶ ἰδίως τὸ ψέλλιον, βραχιόλιον (Ἡσύχ. — Ἐτυμολ. Μέγ.).

Ὀκλαδίας, δίφρος συμπτυσσόμενος καὶ ὃν ἔφερον οἱ δοῦλοι ἀκολουθοῦντες τοὺς κυρίους των εἰς τὴν ἀγορὰν, εἰς τὰς πομπὰς κλ. Τοῦτον ἐλέγετο ἐφευρὼν ὁ Δαίδαλος (ἴδ.).

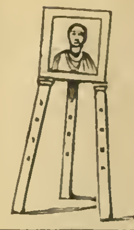

Ὄκρικλος, καὶ **Ὀκρίκολα,** πόλις τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Ὀμβρικῆς, ἣν διέρρει ὁ Τίβερις (Στρβ. — Στεφ. Βυζ.). Ν. Otricoli.

Ὄκνος, υἱὸς τοῦ Τιβέριος καὶ τῆς Μαντοῦς, θυγατρὸς τοῦ Τειρεσίου, ἢ μάντιδός τινος, θυγατρὸς τοῦ Ἡρακλέους, κτίστης τῆς Μαντύης, ἣν ὠνόμασε κατὰ τὴν μητέρα του (Virg. Æn. 168). Ὑπό τινων δὲ λέγεται καὶ υἱὸς ἢ ἀδελφὸς τοῦ Αὐλήτου, κτίστου τῆς Περουσίας, οἰκίσας καὶ αὐτὸς τὴν Φελσίναν, τὴν εἶτα Βονωνίαν μετονομασθεῖσαν.

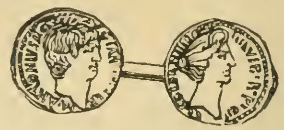
Ὄκνος, συμβολικὸν πρόσωπον τῆς ὀκνηρίας, παριστᾶτο ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλυπτικῇ καὶ ζωγραφικῇ ὡς ἄνθρωπος πλέκων ἀχύρινον σχοινίον, οὗ ὅμως τὴν ἄκραν παρορᾷ ὑπὸ ὄνου τρωγομένην. Τοιαύτη ὑπῆρχε περίφημος εἰκὼν τοῦ Νικοφάνους, μαθητοῦ τοῦ Παυσίου (Παυσ. Ι, 29. — Plin. XXXV, 13, 7).

Ὀκρίβας, 1) Τρίπους βάσις ἐφ' ἧς οἱ ζωγράφοι εἰργάζοντο τὰς εἰκόνας των. — 2) Τὸ λογεῖον τοῦ θεάτρου, ἀφ' οὗ ἀπήγγελλον οἱ ὑποκριταὶ (Φιλόστρ. Β. Σοφ. Α, 7, 9. — Θεμιστ. Λογ. 26).

Ῥωμ. ἀνάγλυφ.

Ὀκταβία, 1) ἀδελφὴ τοῦ αὐτοκράτορος Ὀκταβιανοῦ (τοῦ Αὐγούστου), γυνὴ τοῦ Γ. Μαρκέλλου, ὑπάτου τῷ 50 π. Χ. εἶτα δὲ τοῦ Ἀντωνίου, ὅστις τὴν ἐγκατέλιπε διὰ τὴν Κλεοπάτραν. Ἀπέθανε δὲ τῷ 11 π. Χ.

Τὸν ἐκ τοῦ Μαρκέλλου υἱὸν αὐτῆς υἱοθέτησεν ὁ Αὔγουστος. Εἰς δὲ τοὺς ἀπογόνους τῶν δύο ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς θυγατέρων περιῆλθεν εἶτα ὁ θρόνος τῆς Ῥώμης. — 2) Θυγάτηρ τοῦ αὐτοκράτορος Κλαυδίου καὶ τῆς Μεσ-

σαλίνης, σύζυγος τοῦ Νέρωνος, ὅστις ἀποπέμψας αὐτὴν, ἐνυμφεύθη τὴν ἐρωμένην του Ποππαίαν, καὶ μετὰ ταῦτα (τῷ 62 μ. Χ.) τὴν ἐθανάτωσε.

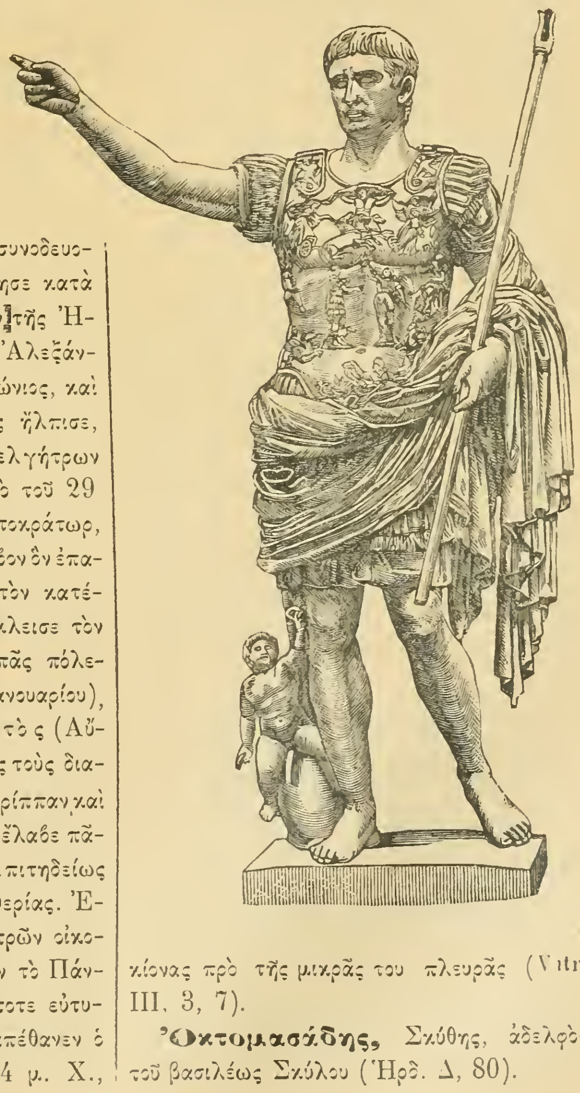
Ὀκταβιανὸς ἢ **Ὀκτάβιος,** ἐκ τοῦ ἐν Ῥώμῃ γένους τῶν Ὀκταβίων, γεννηθεὶς τῇ 23 Σεπτεμβρίου, 63 π. Χ., ἔγγονος ἀδελφῆς τοῦ Καίσαρος, ὑφ' οὗ καὶ υἱοθετήθη ἐν ἀγνοίᾳ του. Μετὰ δὲ τὴν δολοφονίαν τοῦ Καίσαρος, ἔσπευσεν εἰς Ῥώμην, καὶ ὡς διάδοχος τοῦ θρόνου ἀνηγορεύθη Καῖσαρ, ὑπὸ τὰ ὀνόματα Γάϊος Ἰούλιος Ὀκταβιανός. Εἰς τὴν τριανδρίαν μετὰ τοῦ Ἀντωνίου καὶ Λεπίδου ἐκλεχθεὶς, ἦρξε μετ' αὐτῶν τυραννικῶς, καὶ ὁ Κικέρων ἔπεσεν ἐν τῶν θυμάτων των. Εἶτα δ' ἐξεστράτευσε μετὰ τοῦ Ἀντωνίου εἰς Φιλίππους τῆς Μακεδονίας κατὰ τῶν φονέων τοῦ Καίσαρος, καὶ ἐκεῖ ἡτ-

τηθέντες ηὐτοκτόνησαν ὅ τε Κάσσιος καὶ ὁ Βροῦτος. Κατὰ τὰ 40 π. Χ. ἐνυμφεύθη ὁ 'Αντώνιος τὴν ἀδελφὴν τοῦ 'Οκταβίου, 'Οκταβίαν, καὶ διενεμήθησαν οἱ δύο τὸ κράτος, ἔχοντες τὴν μὲν 'Ιταλίαν ἀπὸ κοινοῦ, ἄλλως δὲ ὁ μὲν 'Αντώνιος ἐν 'Ιλλυρίᾳ τὰ πρὸς ἀνατολάς, ὁ δ' 'Οκτάβιος τὰ πρὸς δυσμὰς τῆς Σκόδρας. Τὸν Πομπήϊον δὲ, ἀξιοῦντα νὰ τῷ δοθῇ ἡ Κορσικὴ καὶ ἡ Σαρδινία, ἐνίκησε ναυμαχῶν ἐν Μύλαις, πρὸς τὰ βόρεια τῆς Σικελίας, καὶ φυγὼν αὐτὸς εἰς Μικρὰν 'Ασίαν, ἐδολοφονήθη ἐν Μιλήτῳ. Πολεμήσας δὲ καὶ νικήσας καὶ τὸν Λέπιδον, ἐξέβαλεν αὐτὸν τῆς τριανδρίας. Ὅτε δ' ὁ 'Αντώνιος διεζεύχθη τὴν 'Οκταβίαν τῷ 32 π. Χ., συζῶν μετὰ τῆς Κλεοπάτρας, ἐκήρυξεν ὁ 'Οκτάβιος κατ' αὐτῆς τὸν πόλεμον, καὶ συνοδευομένην ὑπὸ τοῦ 'Αντωνίου τὴν ἐνίκησε κατὰ κράτος ἐν ναυμαχίᾳ εἰς τὸ Ἄκτιον τῆς 'Ηπείρου, μεθ' ὃ ἐξεστράτευσεν εἰς 'Αλεξάνδρειαν. Τότε ηὐτοκτόνησεν ὁ 'Αντώνιος, καὶ ἡ Κλεοπάτρα, μὴ ἐπιτυχοῦσα, ὡς ἤλπισε, νὰ κερδίσῃ τὸν 'Οκτάβιον διὰ τῶν θελγήτρων της, ἔπραξε τὸ αὐτό. Ἔκτοτε, ἀπὸ τοῦ 29 π. Χ., ἀνεκηρύχθη ὁ 'Οκτάβιος αὐτοκράτωρ, καὶ μετὰ μεγαλοπρεπέστατον θρίαμβον ὃν ἐπανηγύρισεν, ἡ Βουλὴ τῆς Ῥώμης τὸν κατέταξε μεταξὺ τῶν θεῶν, αὐτὸς δ' ἔκλεισε τὸν ναὸν τοῦ 'Ιανοῦ, ὡς δεῖγμα ὅτι πᾶς πόλεμος ἔπαυσε. Τῷ δ' ἔτει 27 (17 'Ιανουαρίου), τῷ ἀπενεμήθη ὁ τίτλος Σεβαστὸς (Αὔγουστος), ὅστις μετεβιβάσθη καὶ εἰς τοὺς διαδόχους του. Συμβούλους εἶχε τὸν 'Αγρίππαν καὶ τὸν Μαικήναν, καὶ εἰς χεῖράς του ἔλαβε πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν, εἰ καὶ διετήρει ἐπιτηδείως τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους τῆς ἐλευθερίας. 'Εκόσμησε δὲ τὴν Ῥώμην διὰ λαμπρῶν οἰκοδομημάτων, ὧν τὸ ἐπισημότατον ἦν τὸ Πάνθεον. Μετὰ πολλάς, οὐχὶ δὲ πάντοτε εὐτυχεῖς ἐπιχειρήσεις εἰς Γερμανίαν, ἀπέθανεν ὁ 'Οκτάβιος τῇ 19ῃ Αὐγούστου, 14 μ. Χ., εἰς ἡλικίαν 66 ἐτῶν, βασιλεύσας 44 ἔτη. Μετὰ μεγίστων δὲ πομπῶν ἐκάη τὸ σῶμά του ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἡ δουλόφρων βουλὴ τὸν ἐκήρυξεν αὖθις θεὸν καὶ τῷ ἔδωκεν ἱερεῖς. Ναοὺς αὐτοῦ καὶ συγχρόνως τῆς θεᾶς Ῥώμης, ἤγειραν καὶ οἱ 'Αθηναῖοι ἐπὶ τῆς 'Ακροπόλεως, ἀπέναντι τῆς εἰσόδου τοῦ Παρθενῶνος.

'Οκταετηρίς, ἴδ. Ἐννεαετηρίς.

'Οκτάπους, παρὰ Σκύθαις ὁ κεκτημένος δύο βόας καὶ ἅμαξαν (Λουκ. Σκύθ. 1).

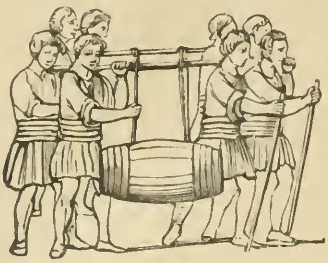
'Οκτάστυλος, ὁ ναὸς ὁ ἔχων ὀκτὼ

κίονας πρὸ τῆς μικρᾶς του πλευρᾶς (Vitr. III, 3, 7).

'Οκτομασάδης, Σκύθης, ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως Σκύλου (Ἡρδ. Δ, 80).

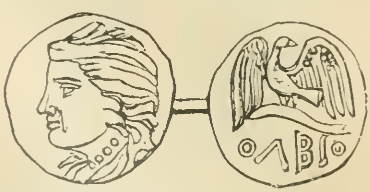
'Οκτάφορον ἢ **'Οκτώφορον**. διασκευὴ δι' ἧς ὀκτὼ ἄνδρες ὁμοῦ ἔφερον

μέγα τι βάρος, ὡς τὸ βαρέλιον οἴνου ἐπὶ τῆς εἰκόνος, ληφθείσης ἐξ ἀρχαίου λύχνου (Cic. Suet.—Mar.).

'Ολαὶ, κριθαὶ ἡμιαλεσμέναι καὶ μεθ' ἅλατος μεμιγμέναι, αἵτινες ἐχύνοντο ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἱερείου πρὶν ἢ σφαγῇ.

'Ολβία, 1) φρούριον ὀχυρὸν εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Παμφυλιακοῦ κόλπου, οὐ μακρὰν τοῦ ποταμοῦ Καταρράκτου (Στρβ. ΙΔ, 666). — 2) Πόλις ἀνθοῦσα καὶ ἐμπορικὴ μετὰ ναῶν μεγαλοπρεπῶν, κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ Βορυσθένους καὶ τοῦ Ὑπάνιος, εἰς ἀπόστασιν 240 σταδίων ἀπὸ τῆς ἐκβολῆς αὐτῶν, τῷ 650 π.Χ. ὑπὸ Μιλησίων ἱδρυθεῖσα· ἐκαλεῖτο καὶ Ὀλβιόπολις καὶ Βορυσθένης, οἱ δὲ πολῖται Ὀλβιοπολῖται καὶ Βορυσθενεῖται. Τῷ 56 π.Χ. ἠρημώθη ὑπὸ τῶν Γετῶν· εἶτα δ' ἀνοικοδομηθεῖσα, ἀνεκηρύχθη ἐλευθέρα ὑπὸ τοῦ Τραϊανοῦ· τῷ δὲ 250 μ. Χ. ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Γότθων, καὶ τότε κατηδαφίσθη ἐξ ὁλοκλήρου. Ἐρείπια δ' αὐτῆς σώζονται ἐν Νικο-

λάϊεφ (Ἡρδ. Δ, 18). —3) Ὀ λ β ί α, πρὶν Ἀ σ τ α ν ὸ ς, πόλις τῆς Βιθυνίας, εἰς τὸν Ὀλβιακὸν κόλπον, νῦν κόλπον Ἰσμίδ.—4) Ἀποικία Μασσαλιωτικὴ ἐν τῇ Ναρβωνίτιδι Γαλλίᾳ κατὰ τὸ Ὀλβιανὸν ὄρος, πλησίον τῆς Ἀθηνοπόλεως, ἄλλης ἀποικίας Μασσαλιωτικῆς, πρὸς τῇ ν. Τουλῶνι (Στρβ. Δ, 160. 184. Στεφ. Βυζ.). — 5) Πόλις Ἑλλήνων ἄποικος ἐν τῇ ἀνατολικῇ παραλίᾳ τῆς Σαρδινίας, μετὰ καλοῦ λιμένος, οὗ πολλὴ ἐγίνετο χρῆσις παρὰ Ῥωμαίοις· νῦν Τερρανόβα (Παυσ. Ι, 17. | Πτολ. Γ, 3. — Cic ad fam 6, 8).

'Ολβιάδης, ζωγράφος ἐν Ἀθήναις (Παυσ.).

'Ολίατος, υἱὸς τοῦ Ἰβανώλιος, ἡγεμὼν εἰς Μύλασσα τῆς Καρίας (Ἡρδ. Ε, 37).

'Ολίγαιθος, Κορίνθιος ἐπίσημος, οὗ ἐπὶ πολὺ ἐσώζετο ἡ γενεὰ, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ὀλιγαιθίδαι γνωστὴ (Πίνδ. Ὀλ. ΙΓ, 137).

'Ολιγαρχία, ἴδ. Π ο λ ι τ ε ύ μ α τ α.

'Ολίγυρτος, ὄρος μετὰ φρουρίου εἰς τὰ βορειανατολικὰ τῆς Ἀρκαδίας, μεταξὺ Καρυῶν καὶ τῆς Στυμφαλίδος λίμνης (Πολβ. Δ, 11.—Πλούτ. Κλεομ. ΚΣΤ).

'Ολιζὼν, πόλις παραλία τῆς Μαγνησίας ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐπὶ τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου, ἀπέναντι τοῦ Εὐβοϊκοῦ ἀκρωτηρίου Ἀρτεμισίου, ἐπὶ Στράβωνος χωρίον τῆς Δημητριάδος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 717. — Στρβ. Θ, 436).

'Ολισίπων ἢ Ὀ λ ί σ ι π ο ν, πόλις τῆς Λυσιτανίας ἐν Ἱσπανίᾳ, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Τάγου ποταμοῦ. Ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων Felicitas Julia μετακληθεῖσα, διετήρησεν ὅμως διὰ τῶν αἰώνων τὸ ἀρχαῖόν της ὄνομα ὑπὸ τὸν τύπον Λ ι σ α β ὼ ν, πρωτεύουσα τῆς Πορτογαλλίας. (Στρβ. Γ, 151.—Πτολεμ.—Στ. Βυζ.).

'Ολκάδες, λαὸς μάχιμος ἐν τῇ Ταρρακωνικῇ τῆς Ἱσπανίας, ἔχων πόλεις Ἀ λ θ α ί α ν (Πολβ. Γ, 14, 23) καὶ Καρτεΐαν (Liv. XXV, 1), ἢ ἀμφοτέρας μίαν καὶ τὴν αὐτήν. Μέρος αὐτῶν μετ' ἄλλων Ἱσπανῶν μετῴκισεν ὁ Ἀννίβας εἰς Ἀφρικὴν (Στέφ. Βυζ.).

'Ολκὰς, πλοῖον φορτηγὸν, οὐχὶ μέγα, ὥστε εὐκόλως νὰ ῥυμουλκῆται.

Ὀλκίνιον, πόλις Ἰλλυρική, κυριευθεῖσα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων τῷ 167 π. Χ. Νῦν Δουλκίνιον.

Ὀλμειός. ποταμὸς τῆς Βοιωτίας, ἑνούμενος μετὰ τοῦ Περμησσοῦ, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Κωπαΐδα λίμνην (Ἡσίοδ. Θεογ. 6).

Ὀλμιαί, ἀκρωτήριον τῆς Ἀχαΐας ἐν Πελοποννήσῳ, χωρίζον τὸν Κορινθιακὸν κόλπον ἀπὸ τῆς Ἀλκυωνικῆς θαλάσσης (Στρβ.).

Ὅλμος, 1) ἰγδίον (γουδί), ἐν ᾧ ἐκοπάνιζον, καὶ ἦν ξύλινον (Ἡσίοδ. Ἔργ. 425), ἢ λίθινον ἢ μετάλλινον (Ἡρδ. Α, 200).— 2) Ὁ μετὰ τοῦ ἐπικαλύμματος αὐτοῦ σφαιροειδὴς λέβης ὁ ἐπιτιθέμενος εἰς τὸν τρίπουν, καὶ εἰς ὃν παρίσταται ἐνίοτε ἐπικαθημένη ἡ Πυθία, ἢ καὶ αἱ μαντικαὶ θεότητες, αὐτὸς ὁ Ἀπόλλων.

Ὅλμωνες, κώμη τῆς Βοιωτίας παρὰ τῇ Κωπαΐδι λίμνῃ (Παυσ.).

Ὁλότροχος (λίθος), ὁ ὁλοστρόγγυλος, ὡς οἱ οὓς οἱ πολιορκούμενοι ἐσφενδόνιζον κατὰ τῶν μηχανῶν τῶν πολιορκητῶν (Ἡρδ. Θ, 52.—Ξενφ. Ἀνάβ. Δ, 2, 4).

Ὁλοκάρπωμα, θυσία τοῖς θεοῖς, ἡ συνισταμένη ἐκ μόνων καρπῶν.

Ὁλοκαύτωμα, θυσία καθ' ἣν ἐκαίετο πᾶν τὸ ἱερεῖον, καὶ οὐχὶ ὡς συνήθως μέρη μόνον τινὰ αὐτοῦ.

Ὀλοοσσὼν, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Περραιβίας, παραρρεομένη ὑπὸ τοῦ Θεσσαλικοῦ Εὐρώτα ποταμοῦ (Ὅμ. Ἰλ. Θ. 739).

Ὅλορος, 1) βασιλεὺς τῆς Θρᾴκης, πενθερὸς τοῦ Ἀθηναίου στρατηγοῦ Μιλτιάδου (Ἡρδ. ΣΤ, 39).—2) Ἐκ Θρᾴκης, πατὴρ τοῦ ἱστορικοῦ Θουκυδίδου.

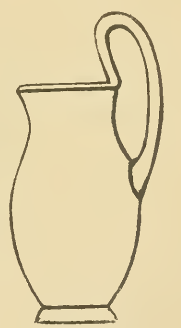
Ὁλόσχοινος, τὸ στυππίον ἐξ οὗ, βεβρεγμένου ἢ ἀβρόχου, κατεσκευάζοντο τὰ διάφορα εἴδη σχοινίου (Αἰσχίν. Νομ. Σ, 206. —Αἰλ. Ζ. ἱστ. ΙΒ, 43).

Ὄλουρος, 1) Ὀρεινὸν φρούριον ἐν Ἀχαΐᾳ, πρὸς τῇ Πελλήνῃ, ἐν τῇ στενῇ κοιλάδι ἣν διαρρέει ὁ Σύθας, χωρίζον τὴν Ἀχαΐαν τῆς Σικυωνίας (Ξεν. Ἑλ. Ζ, 4, 17). Νῦν Ξυλόκαστρον.—2) Ὄ λ ο υ ρ ο ς καὶ Ὀ λ ο υ ρ ὶ ς καὶ Δ ώ ρ ι ο ν (Ὅμ. Ἰλ. Β, 594), ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Μεσσηνίας, νοτίως τοῦ ποταμοῦ Νέδα, ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Ἤλιδος (Στρβ. Η, 350).

Ὀλόφυξος, Θρᾳκικὴ πόλις ἐπὶ τῆς Χερσονήσου τοῦ Ἄθωνος, κατοικουμένη ἐπὶ Θουκυδίδου (Δ, 109) ὑπὸ Θρᾳκῶν, Πελασγῶν καὶ Ἑλλήνων (Ἡρδ. Ζ, 22.—Στρβ. Ζ, 331).

Ὀλπαὶ καὶ **Ὄλπη,** φρούριον ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου ἐν Ἠπείρῳ, εἰς 25 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Ἀμφιλοχικοῦ Ἄργους. Ἐκεῖ ἦν τὸ κοινὸν δικαστήριον τῆς Ἀκαρνανίας (Θουκ. Α, 107. 111. 113. Γ, 105).

Ὀλπαῖοι, κάτοικοι μέρους τινὸς τῆς Λοκρίδος (Θουκ. Γ, 101).

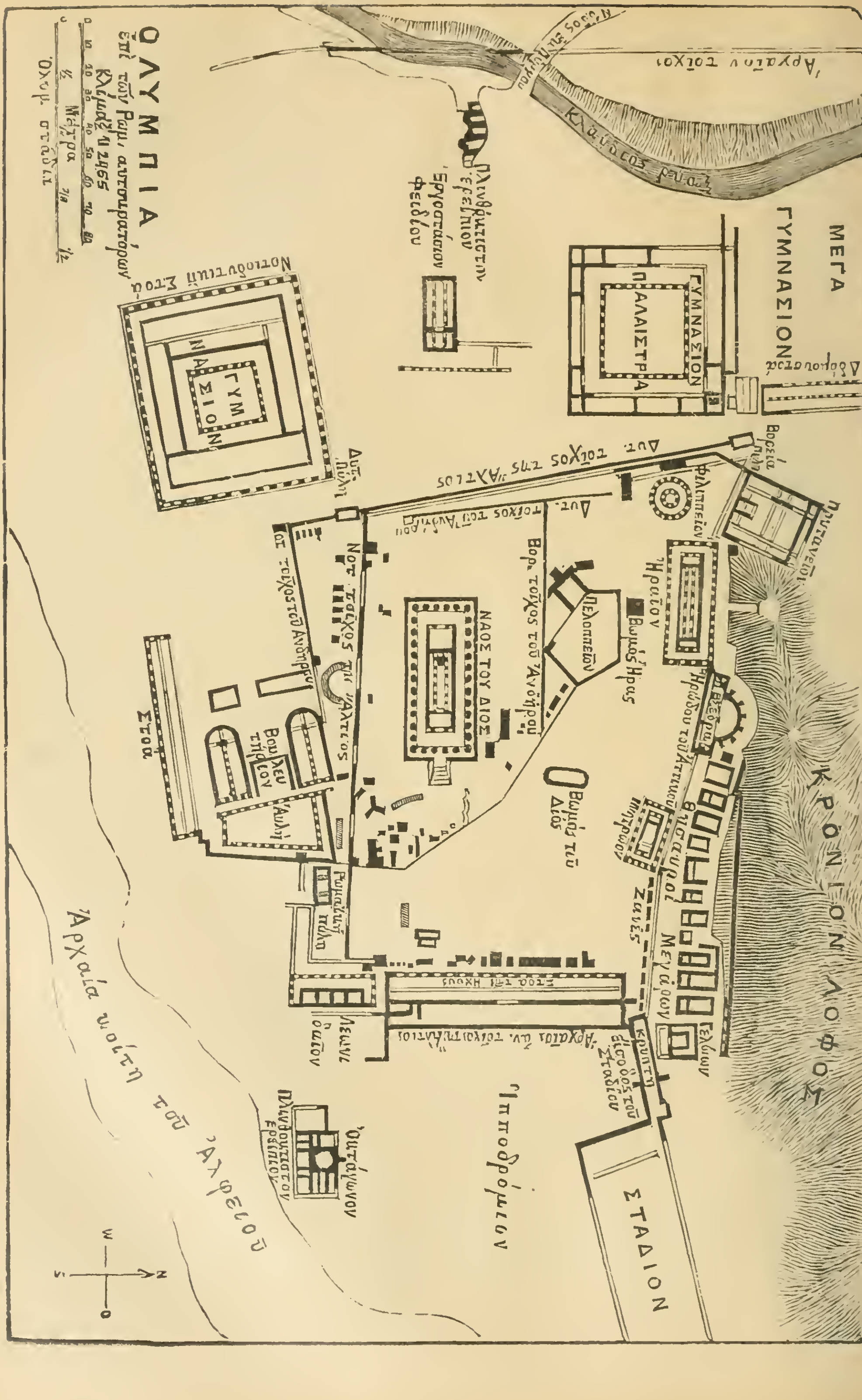
Ὄλπη ἢ Ὀ λ π ὶ ς, λήκυθος ἢ λάγηνος δερματίνη, κυρίως διὰ τὸ ἔλαιον τὸ εἰς τὰ γυμνάσια ἀναγκαῖον (Θεόκρ. Β, 156. — ΙΗ, 45).

Ὄλπια (τὰ), ὄρη τὰ μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἰταλίας, αὐτὰ τὰ καὶ Ἄλπεις καλούμενα.

Ὄλπες, ὄνομα ἁλιέως παρὰ Θεοκρίτῳ.

Ὀλυμπηνὴ, χώρα τῆς Μυσίας, ἡ περὶ τὸν ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ Ὄλυμπον (Στρβ.).

Ὀλυμπία, τέμενος ἱερὸν, ἰδίως τῷ Ὀλυμπίῳ Διῒ καθιερωμένον, πρὸ τῶν πυλῶν τῆς ἐν τῇ Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου πόλεως Πίσης, ἔνθα ὁ Κλάδεος δεξιῶς εἰσβάλλει εἰς τὸν Ἀλφειόν. Ὅτε δὲ, τῷ 641 π. Χ., κατηδαφίσθη ἡ Πίσα, δὲν ἀνῳκοδόμησαν ἄλλην πόλιν ἐκεῖ οἱ Ἠλεῖοι, θελήσαντες νὰ διατηρήσωσιν εἰς τὴν πρωτεύουσαν αὐτῶν τὴν

ΟΛΥΜΠΙΑ
ΜΕΓΑ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ
ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ
ΠΑΛΑΙΣΤΡΑ
ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ
Πελοπεῖον
Ἡραῖον
Βωμὸς Ἥρας
Βωμὸς τοῦ Διός
Φιλιππεῖον
Πρυτανεῖον
Βουλευτήριον
Αὐλή
Στοά
Στοὰ τῆς Ἠχοῦς
Νοτιοδυτικὴ Στοά
Λεωνίδαιον
Θησαυροί
Ζᾶνες
Ἱπποδρόμιον
ΣΤΑΔΙΟΝ
ΚΡΟΝΙΟΝ ΛΟΦΟΣ
Ἀρχαία κοίτη τοῦ Ἀλφειοῦ
Μέτρα

ἐπὶ τοῦ τεμένους κυριαρχίαν, καὶ ἐξησφάλισαν αὐτῷ, ἕνεκα τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ χαρακτῆρος, αἰωνίαν ἐκεχειρίαν, οὐδενὸς ἐνόπλου ἄδειαν ἔχοντος νὰ ἐπιβῇ τῆς χώρας τῆς Ἤλιδος. Ἔκειτο δ' ἡ Ὀλυμπία εἰς ἀπόστασιν 300 σταδίων ἀπὸ τῆς Ἤλιδος, 1485 δὲ σταδίων ἀπ' Ἀθηνῶν (Ἡρδ. Β. 7), εἰς τοὺς νοτίους πρόποδας τῶν λόφων Ὀλύμπου καὶ Κρανίου. Τὸ ἱερὸν ἄλσος τοῦ τεμένους, τὸ κατὰ τὴν ἐπιχώριον διάλεκτον Ἄλτις λεγόμενον, περιεῖχεν ἐν τῷ κέντρῳ τὸν ἐπίσημον ναὸν τοῦ Διὸς, οὗ μικρὰ μέρη εἶχεν ἀνασκάψει ὁ ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος ἐκεῖ σταθμεύων Γαλλικὸς στρατὸς, καί τινας τῶν γλυπτικῶν αὐτοῦ κόσμων ἀποκομίσει εἰς Παρισίους. Μετὰ ταῦτα δὲ, τῷ 1875, ἀδείᾳ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως, ἀνέσκαψαν οἱ Πρῶσσοι, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ε. Κουρτίου, πᾶσαν τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Ὀλυμπίας, καὶ τὰ λαμπρὰ τῆς ἐργασίας ἐκείνης ἀποτελέσματα διέχυσαν φῶς ἐπὶ τὴν τοπογραφίαν τοῦ ἱστορικοῦ ἐκείνου χώρου καὶ ἐπλούτισαν ἐν γένει τὴν ἀρχαιολογίαν. Ὁ περίβολος τῆς Ἄλτιος ἐλέγετο ἱδρυθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους· καὶ πρὸς βορρᾶν ὑποκείμενος τῷ Κρονίῳ, ἐξετείνετο πρὸς δυσμὰς μὲν παρὰ τὸν ὑπὸ πλατάνους ῥέοντα Κλάδεον, πρὸς νότον δὲ παρὰ τὸν Ἀλφειὸν, καὶ πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τοῦ σταδίου, κειμένου ἐντὸς αὐτοῦ. Πύλας εἶχε πολλὰς, μία δὲ πρόστυλος καὶ μεγαλοπρεπὴς ἦν ἡ ἐπίσημος εἴσοδος τῶν πομπῶν. Ἐντὸς δ' αὐτῆς, πρὸς τὰ δεξιὰ, ἔθαλλεν ἱερὰ ἀγριελαία, ἡ καλλιστέφανος ἐλαία καλουμένη, ἐξ ἧς παῖς, οὗ οἱ γονεῖς ἔζων ἀμφότεροι, ἔκοπτε διὰ χρυσῆς μαχαίρας τοὺς κλάδους ἐξ ὧν ἐπλέκοντο οἱ στέφανοι τῶν νικητῶν. Παρ' αὐτῷ δ' ἦν βωμὸς τῶν δροσοφόρων Νυμφῶν, καὶ τὸ μέρος τοῦτο ὑπὸ νεωτέρων, ὡς φαίνεται ἐσφαλμένως, καλεῖται Πανθεῖον. Ἐπέκεινα δὲ τοῦ δένδρου ἠγείρετο ἐπὶ μεγάλου ἀνδήρου, κοσμουμένου πιθανῶς ὑπ' ἀγαλμάτων κατὰ τὰς τέσσαρας αὐτοῦ πλευρὰς, ὁ μέγας καὶ περίφημος ναὸς τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς, οὗ ἤρξατο ἡ οἰκοδομὴ ἐν Ὀλ. 52 ὑπὸ τοῦ Ἠλείου Λίβωνος, ἐπερατώθη δὲ μόνον ἐν Ὀλ. 85-86 ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Φειδίου. Ἀνευρέθησαν δ' ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς καὶ τὸ ἔδαφος αὐτοῦ, καὶ οἱ κίονες, καὶ τὰ γλυπτικὰ κοσμήματα, καὶ κατεδείχθη ὅτι ἦν ναὸς Δωρίου ῥυθμοῦ, περίπτερος, ἑξάστυλος, ἔχων 13 κίονας κατὰ τὰς μακρὰς πλευρὰς, ὕπαιθρος δὲ, 22 μέτρων ὕψος, 27 πλάτος καὶ 64 μῆκος ἔχων, καὶ ᾠκοδομημένος ἐξ ἐπικεχρισμένου πώρου τῶν οὐ μακρὰν κειμένων λατομείων· ἡ δὲ βάσις αὐτοῦ ἐστὶν ἐκ τιτανολίθου, καὶ οἱ κέραμοι ἐκ λίθου πεντελησίου. Ἐνέκλειε δὲ τὸ ἀριστούργημα τῆς ἀρχαίας γλυπτικῆς, τὸν χρυσελεφάντινον Δία τοῦ Φειδίου, παραστήσαντος τὸν θεὸν κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ. Α, 528). Τὸ βάθρον τοῦ ἀγάλματος, ἔχον 6,50 μέτρων πλάτος, 9,50 βάθος, καὶ 4 μέτρων ὕψος, ἐκοσμεῖτο, κατὰ τὸ μέτωπον τοὐλάχιστον, διὰ γλυφῶν αἵτινες παρίστων διαφόρους θεότητας, καὶ κατὰ τὰ ἄλλα, εἰς τὸ μὲν τὸν Ἀπόλλωνα ἐπὶ δίφρου, εἰς τὸ δὲ τὴν Σελήνην ἐφ' ἵππου. Ἐπ' αὐτοῦ δ' ἵδρυτο ὁ θρόνος, ἐκ χρυσοῦ, ἐλέφαντος, ἐβένου καὶ πολυτίμων λίθων, κατάγλυφος καὶ κατάγραφος μετὰ χρυσῶν ἀγαλμάτων. Ἐπὶ τοῦ θρόνου δ' ἐκάθητο ὁ θεὸς, πρᾶος τὴν ἔκφρασιν, ἐμβριθὴς καὶ μεγαλοπρεπὴς, τὸ ἄνω γυμνὸν μέρος τοῦ σώματος ἐξ ἐλέφαντος κατεσκευασμένον, ἐκ χρυσοῦ δὲ τὸν βαθὺν πώγωνα καὶ τὴν χαίτην, ἧς ἕκαστος βόστρυχος εἶχεν ἓξ μνᾶς χρυσοῦ· ἐκ χρυσοῦ δ' ἐπίσης ζῴδια καὶ ἄνθη ἔχων ἐπειργασμένα, ἦν ὁ ἐπὶ τῶν γονάτων ἐρριμμένος μανδύας. Καὶ εἰς μὲν τὴν ἀριστερὰν χεῖρα εἶχε χρυσοῦν πολυποίκιλτον σκῆπτρον, ἐφ' οὗ ἐκάθητο ὁ ἀετὸς, εἰς δὲ τὴν δεξιὰν, τεταμένην, ἵστατο ἡ Νίκη χρυσελεφαντίνη, ταινίαν ἔχουσα εἰς τὰς χεῖρας, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐστραμμένη. Ἦν δὲ τὸ ἄγαλμα τόσον κολοσσιαῖον, ὥστε οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον ὅτι, ἂν ἠγείρετο θὰ ἔθραυε τὴν ὑπὲρ αὐτὸ ἐκτεινομένην ὀροφὴν (Παυσ. Ε,

11, 1. — Στρ6. Η, 171). Τὰ ἀγάλματα τοῦ ἀνατολικοῦ ἀετοῦ, ἔργα τοῦ Παιωνίου (ἴδ.), παρίστων τὴν προπαρασκευὴν τῆς ἁρματοδρομίας ἣν διηγωνίσθησαν ὁ Οἰνόμαος καὶ ὁ Πέλοψ (ἴδ.)· τὰ δὲ τοῦ δυτικοῦ, ἔργα τοῦ Ἀθηναίου Ἀλκαμένους, τὴν πάλην τῶν Λαπίθων καὶ τῶν Κενταύρων· αἱ δὲ μετόπαι ἦσαν παραστάσεις τῶν 12 ἄθλων τοῦ Ἡρακλέους. Ἐκ τούτων μέρη εἶχον ἀποκομισθῇ εἰς Γαλλίαν, αἱ πλεῖσται δ' ἀνευρέθησαν ἐν ταῖς τελευταίαις ἀνασκαφαῖς. — Ἀνατολικῶς τοῦ ναοῦ, ἐπὶ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀνιούσης ὁδοῦ, ἦν εἷς βωμός· δυτικῶς δὲ, τὸ Ἱ π π ο δ ά μ ε ι ο ν, καὶ βορείως τὸ ἱ ε ρ ὸ ν τ ο ῦ Π έ λ ο π ο ς, ἀνευρεθὲν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς, ὡς καὶ ὁ ἔτι βορειότερον ὀλίγον ἀπέχων ναὸς τῆς Ἥ ρ α ς, δώριος περίστυλος, ἐν ᾧ διετηροῦντο πολυτιμότατοι θησαυροὶ καὶ σκεύη. Εἰς 15 δὲ μέτρων ἀπόστασιν δυτικώτερον πρὸς τὸν Κλάδεον ἀνευρέθησαν τὰ θεμέλια τοῦ Φ ι λ ι π π ε ί ο υ, τοῦ ἀνεγερθέντος ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ νίκην. Ἦν δὲ στρογγύλον οἰκοδόμημα, ἐπὶ τριῶν βαθμίδων ἱστάμενον, καὶ ἔχον πέριξ στοὰν 18 ἰωνικῶν κιόνων. Καὶ οὗτοι μὲν ἦσαν μαρμάρινοι, ὁ δὲ στρογγύλος τοῖχος, ἐκ πώρου, ἐνέκλειεν ἀναθήματα τοῦ βασιλέως. Ἔστι προσέτι κατὰ τοῦτο περίεργον τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, ὅτι ἄλλο τοιούτου σχήματος πρὸ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων δὲν ἀπαντᾶται. Ἔτι δὲ δυτικώτερον καὶ βορειότερον ἔκειντο τὸ Π ρ υ τ α ν ε ῖ ο ν καὶ ὁ Ν α ὸ ς τ ῆ ς Ἑ σ τ ί α ς, καὶ προσέτι τὸ ἐπίσημον ἑ σ τ ι α τ ό ρ ι ο ν, οὗ ἐπίσης εὑρέθησαν τὰ ἐρείπια. Ἀνατολικῶς δὲ τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς ἦν ὁ μέγας β ω μ ὸ ς τοῦ θεοῦ, ὅστις ἦν καὶ ὡς ἐκ τῆς τοπικῆς θέσεως καὶ ὡς ἐκ τῆς θρησκευτικῆς αὐτοῦ σημασίας τὸ κέντρον τῆς Ἄλτιος. Ἵστατο δ' ἐπὶ βάσεως λιθίνης 125' περιφέρειαν ἐχούσης, τῆς λεγομένης προθύσεως, ἐφ' ἧς τὰ ἱερεῖα ἐσφάζοντο· αὐτὸς δὲ ἦν ἐκ τέφρας τῶν ἱερείων, συμπηγνυμένης δι' ὕδατος τοῦ Ἀλφειοῦ. Μεταξὺ δ' αὐτοῦ καὶ τοῦ ναοῦ ὀροφὴ ἐπὶ τεσσάρων κιόνων στηριζομένη, ἐστέγαζε ξύλινον κίονα, ὅστις ἐθεωρεῖτο ὡς λείψανον τοῦ οἴκου τοῦ Οἰνομάου. Νοτίως τῆς Ἄλτιος τέλος ἦν τὸ Β ο υ λ ε υ τ ή ρ ι ο ν τῶν Ἠλείων, ὅπερ ἀνασκαφὲν εὑρέθη συγκείμενον ἐξ ἑνὸς τετραγώνου ἐν τῷ μέσῳ, καὶ δύο ὀρθογωνίων πλευρῶν ἑκατέρωθεν. Πρὸς βορρᾶν δὲ, ὑπὸ τὴν προέχουσαν ὑπώρειαν τοῦ Κρανίου, ἐπὶ ἀνδήρου 17 διαφόρων πόλεων θ η σ α υ ρ ο ί, ὧν ἀνευρέθησαν αἱ βάσεις, διασχιζόμεναι ὑπὸ δύο στενῶν ὁδῶν, αἵτινες ἔφερον εἰς τοὺς ἔτι βορειότερον κειμένους ναοὺς τῆς Ε ἰ λ ε ι θ υ ί α ς καὶ τῆς ο ὐ ρ α ν ί α ς Ἀ φ ρ ο δ ί τ η ς. Ὁ περιεργότατος δὲ τῶν θησαυρῶν τούτων ἐστὶν ὁ τῶν Μεγαρέων, σχῆμα ἔχων ἀρχαίου δωρίου ναοῦ ἐν παραστᾶσι, μετ' ἀετώματος οὗ τὸ γλυπτικὸν σύμπλεγμα παρίστησι γιγαντομαχίαν. Τούτων δ' ἀπέναντι ἀνευρέθησαν τὰ βάθρα ἐφ' ὧν ἵσταντο χαλκοῖ Ζ ᾶ ν ε ς (Διὸς ἀγάλματα, ἱδρυθέντα ἐκ χρημάτων τῶν προστίμων τῶν ἀθλητῶν). Μετὰ δὲ τὰς βάσεις ταύτας, δυτικῶς, εὑρέθη τὸ Μ η τ ρ ῷ ο ν, ναὸς περίπτερος δώριος· καὶ μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ Ἡραίου ἡ Ἐ ξ έ δ ρ α Ἡ ρ ώ δ ο υ τ ο ῦ Ἀ τ τ ι κ ο ῦ, πολυτελῶς ᾠκοδομημένη πηγὴ ἐν σχήματι ἡμικυκλικῷ καὶ κατὰ ῥυθμὸν Ῥωμαϊκόν. Ἦν δ' αὕτη κατάγλυφος, καὶ παρὰ τῇ δεξαμενῇ, εἰς ἣν τὸ ὕδωρ ἐξεχεῖτο ἐκ στόματος μαρμαρίνου ταύρου, ὑπῆρχον δύο στρογγύλαι στοαὶ, ὧν ἑκάστη εἶχεν ἀνὰ 8 κορινθιακοὺς κίονας. Ἀνατολικῶς δὲ τῶν θησαυρῶν καὶ τῶν βάθρων ἐφ' ὧν ἵσταντο οἱ Ζᾶνες, ἔκειντο ἀλλήλοις παράλληλα, καὶ ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς χωροῦντα, τὸ Σ τ ά δ ι ο ν, καὶ τὸ σχεδὸν διπλάσιον κατὰ τὸ μῆκος ἱ π π ο δ ρ ό μ ι ο ν· παρ' αὐτοῖς δ' ἦν καὶ ὁ ναὸς τῆς Δήμητρος, οὗ ἡ ἱέρεια ἦν ἡ μόνη νενυμφευμένη γυνὴ ἥτις εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ παρακάθηται εἰς τοὺς ἀγῶνας ἀπέναντι τῶν δικαστῶν. Ἔτι περαιτέρω τὸ θ έ α τ ρ ο ν προσηρείδετο εἰς τὸν λόφον Κρόνιον. Ἐκ τῆς κορυφῆς τούτου ἡ ὅρασις ἐξετεί-

νετο ἐπὶ τῶν ἀπειραρίθμων ἀγαλμάτων καὶ ἀναθημάτων, τῶν ἀνδριάντων τῶν Ὀλυμπιονικῶν, τῶν μνημείων πάντων τῶν ἐπισημοτέρων συμβάντων· διότι ἡ Ἄλτις ἦν ὡς λίθινον καὶ χαλκοῦν ἀρχεῖον τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας. Ὅτε δὲ, τῶν μνημείων πολλαπλασιαζομένων, δὲν ἐπήρκει πλέον αὐτοῖς τὸ ἐμβαδὸν τῆς Ἄλτιος, ἤρξαντο θέτοντες τὰ ἀγάλματα καὶ ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ περιβόλου. —Καὶ ἐκτὸς δὲ τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἄλτιος ὑπῆρχον ἐπίσημά τινα οἰκοδομήματα. Ἐκτὸς τῆς νοτιανατολικῆς αὐτῆς γωνίας εὑρέθη τὸ Λεωνιδαῖον, περιπτέρου ναοῦ σχῆμα ἔχον, καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων εἰς ἀπόθεσιν ἀγαλμάτων ἐπισήμων Ῥωμαίων χρησιμεῦον. Ἐκεῖ που ἦν καὶ ἡ στοὰ τῆς Ἠχοῦς, ἔχουσα μῆκος 100 μέτρων. Πρὸς δυσμὰς δὲ, μεταξὺ τῆς Ἄλτιος καὶ τοῦ Κλαδέου, εἰς ὁδὸν εὑρεῖαν, ἔξωθεν τὸ τεῖχος τοῦ περιβόλου παρακολουθοῦσαν, ἐφ' οὗ δύο πύλαι ἠνοίγοντο, τὸ βορειότερον οἰκοδόμημα ἦν ἡ Παλαίστρα· κατωτέρω δ' εἵπετο τὸ ἐργοστάσιον τοῦ Φειδίου, εἰς οὗ τὰ θεμέλια εὑρέθησαν ἐρείπια βυζαντινῆς ἐκκλησίας, ἐκ τοῦ ὑλικοῦ αὐτοῦ οἰκοδομηθείσης, εἰς 47 μέτρων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ τείχους τῆς Ἄλτιος. Νοτίως δὲ τούτου ἀνεσκάφη οἰκοδόμημα μεγαλοπρεπὲς, τετράγωνον, ἔχον ἑκάστην πλευρὰν 80 μέτρων περίπου, μετ' ἰωνικοῦ περιστυλίου ἔξωθεν, αὐλῆς δ' ἐντὸς περιβαλλομένης ὑπὸ λαμπρᾶς δωρικῆς στοᾶς, καὶ πολυπληθῶν μικρῶν διαιρέσεων. Τὸ ἐρείπιον τοῦτο ὑπετέθη ἀνῆκον εἰς γυμνάσιον.

Ὀλύμπια. Ἐπὶ τῶν πρώτων Πελασγῶν κατοίκων τῆς Ἤλιδος, ἐβασίλευε, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἐν Πίσῃ ὁ Οἰνόμαος. Συνεμίγησαν δὲ μετὰ τῶν Πελασγῶν ἔπειτα καὶ ἄλλαι Ἀχαϊκαὶ φυλαὶ, τὴν καταγωγὴν αὐτῶν ἀναφέρουσαι εἰς τὸν Πέλοπα· δι' ὃ καὶ τῷ Πέλοπι ἐτελοῦντο κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἀλφειοῦ ἐπικήδειοι ἀγῶνες, ἐν ᾧ ἐκεῖ ἐλατρεύετο καὶ ὁ Πελασγικὸς Ζεύς. Ἐξηκολούθησαν δὲ ταῦτα καὶ ἀφ' οὗ παρενέβη ὁ Ἡρακλῆς, οὗ τὸ ὄνομα καὶ οἱ ἆθλοι μυθικῶς ἐξέφραζον τῶν δωρικῶν πολιτειῶν τὴν ἐπιρροήν. Οὗτος διέταξε τὰ κατὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας, ἀνενέωσε τοὺς ἐπὶ Πέλοπος καὶ εἰσήγαγε τοὺς θεσμοὺς ἐκείνους δι' ὧν ἡ Ὀλυμπία κατέστη τῆς Πελοποννήσου καὶ πάσης τῆς Ἑλλάδος τὸ κέντρον. Κατὰ τὴν ἱστορίαν τοὺς ἀγῶνας ἵδρυσαν κυρίως ὁ Λυκοῦργος ἐκ Σπάρτης καὶ ὁ Ἴφιτος ἐξ Ἤλιδος, συνάψαντες ἱερὸν δεσμὸν, οὗ τὸ κείμενον, ἐντὸς χαλκοῦ κύκλου κεχαραγμένον ἐδείκνυτο ἀκόμη 200 ἔτη μ. Χ. Μικρὸν μετὰ ταῦτα, ὅτε ὁ Κόροιβος ἐνίκησε σταδιοδρομῶν, τῷ 776 π. Χ., παρεδέχθησαν ἀπὸ τοῦ 777 ἐν πάσῃ τῇ Ἑλλάδι τὰς ὀλυμπιάδας, ἤτοι ὀλυμπιακὰς τετραετηρίδας, ὡς χρονολογικὴν, τὸ δὲ στάδιον ὡς μήκους μετρικὴν μονάδα. Ἀπὸ τῆς 15ης Ὀλυμπιάδος ἐξετάθη ἡ εἰς τὰ Ὀλύμπια μετοχὴ ἐπέκεινα τῆς Ἠλείας, ἀπὸ τῆς 30 ἐφ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἀπὸ τῆς 40 καὶ ἐπὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀσίας, τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος, τῆς Σικελίας. Οὐδ' αἱ Μακεδονικαὶ εἰσβολαὶ, οὐδ' αἱ περιπλοκαὶ ἐπὶ τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ, οὐδ' ἡ ἐπικράτησις τῶν Ῥωμαίων ἐπέφεραν συντάραξιν εἰς τὴν τῶν Ὀλυμπίων ἐξάσκησιν· ἐξ ἐναντίας μάλιστα καὶ ὁ Τιβέριος καὶ ὁ Νέρων κατηριθμήθησαν μετὰ τῶν Ὀλυμπιονικῶν. Κατὰ τὸ 10ον ὅμως ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Θεοδοσίου, τῷ 394 μ. Χ., ἐπὶ τῆς 293ης Ὀλυμπιάδος ἀπὸ Κοροίβου, κατηργήθησαν διὰ παντὸς τὰ Ὀλύμπια. —Κατὰ τὰς πρώτας Ὀλυμπιάδας ὁ ἀγὼν ἦν μόνον δρόμου. Τῇ 14ῃ Ὀλυμπιάδι προσετέθη ὁ δίαυλος, ἤτοι δρόμος διπλοῦς· τῇ 15ῃ ὁ δόλιχος, ἤτοι μακρὸς δρόμος, ὅν τινες λέγουσιν 7, ἄλλοι ἀναβιβάζουσι μέχρις 24 σταδίων, ἤτοι ὑπὲρ τὴν ὥραν. Τῇ 18ῃ Ὀλ. εἰσήχθη τὸ πένταθλον (περιλαμβάνον τὸ ἅρμα, τὸν δίσκον, τὸν δρόμον, τὴν πάλην καὶ τὴν ἀκόντισιν), καὶ τῇ 23ῃ προσετέθη εἰς ταῦτα καὶ ἡ πυγμή. Τῇ 25ῃ Ὀλυμπιάδι ἤρξατο ἡ ἁρματοδρομία διὰ τεθρίππων,

ΑΓ Ἀγάλματα
ΒΗ Βουλευτήριον Ἠλείων.
Γ Γυμνάσιον.
ΕΒ Ἐκκλησία Βυζαντινή.
Δ Διὸς ναός.
Δα Διὸς ἀγάλματα.
Εξ Ἐξέδρα Ἡρώδου.
Η Ἡραῖον.
Ηχ Ἠχοῦς ναός.
Θ Θησαυρός.
Θλ Θολωτὴ δίοδος.
Λ Λεωνίδιον.
Μ Μητρῷον.
Ν Νίκη.
Ο Ὀκτάγωνον κτίριον.
Πρ Περίβολος.
Πρ Πρυτανεῖον.
Πϐ Πύλη βορεία.
Πν Πύλη νοτία.
Πθ Πύλη θριαμβευτική.
Στ Στάδιον.
Στ Στοά.
Τ Ἄνδηρον.
Φ Φιλίππειον

Τὸ τέμενος τῆς Ἄλτιος ἐν Ὀλυμπίᾳ.

τῇ δὲ 33ῃ ἡ ἱπποδρομία, καθ' ἣν ὁ ἀγωνιζόμενος ἵππος ἐλέγετο κέλης, καὶ τὸ παγκράτιον, ἤτοι πάλη μετὰ πυγμῆς. Τῇ 37ῃ Ὀλυμπιάδι ἤρξαντο καὶ παίδων ἀγῶνες, τῇ δὲ 65ῃ αἱ ὁπλιτοδρομίαι, τῇ 70ῃ ἱπποδρομίαι δι' ἡμιόνων, αἵτινες ὅμως ταχέως ἐγκατελείφθησαν, τῇ 93ῃ ἁρματοδρομίαι δι' ἑνὸς ζεύγους, καὶ μετὰ

ταῦτα καὶ ἄλλοι ἀγῶνες. Ἀφ' ὅτου δ' ηὔξησε τῶν ἀγώνων ὁ ἀριθμὸς, διήρκει ἡ πανήγυρις πέντε ἡμέρας, ἀπὸ τῆς 11 μέχρι τῆς 16 τοῦ ἱεροῦ μηνὸς τῆς θερινῆς τροπῆς, καὶ ἐτελείωνε κατὰ τὴν πανσέληνον. Ἐν γένει δύναται ἡ 19 Ἰουνίου (1 Ἰουλίου ν.) νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ ἀρχὴ τοῦ Ὀλυμπιακοῦ ἔτους. Δεκτοὶ δ' ἦσαν εἰς τοὺς ἀγῶνας μόνον ἐλεύθεροι Ἕλληνες· ἐξῃροῦντο δὲ, ἐννοεῖται, καὶ τούτων οἱ ἄ τ ι μ ο ι, ἀ σ ε β ε ῖ ς, ἐ ν α γ ε ῖ ς. Νόμοι δ' ὑπῆρχον Ὀλυμπιακοὶ πάντα καθορίζοντες τὰ κατὰ τὴν ἑορτήν. Οἱ κριταὶ τῶν ἀγώνων ἐκαλοῦντο Ἑ λ λ α ν ο δ ί κ α ι, καὶ ἦσαν τὸ πρῶτον 1, μετὰ ταῦτα 2, καὶ εἶτα μνημονεύονται 9 (κατ' ἄλλους δὲ 8, 10, 12), ἔφερον πορφυρᾶν ἀναβολὴν, καὶ ἥδρευον παρὰ τῷ Σταδίῳ καὶ τῷ χαλκῷ τοῦ Διὸς ἀγάλματι. Εἰς τὸν νικητὴν ἐδίδετο, ἀμέσως μετὰ τὴν νίκην, κλάδος φοίνικος, κατὰ δὲ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῆς τελετῆς καὶ στέφανος ἐκ κλάδου τῆς ἱερᾶς ἐλαίας, ἀνεκηρύττετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, τοῦ πατρὸς καὶ τῆς πατρίδος του, καὶ πρὸς τούτῳ τῷ ἐχορηγεῖτο τὸ δικαίωμα νὰ στήσῃ εἰς τὴν Ἄλτιν ἴδιον ἑαυτοῦ ἀνδριάντα. Εἰς τὰς ἑστιάσεις δ' ἐψάλλοντο ὕμνοι ποιητῶν ἐπισήμων. Ὅτε δ' ἐπέστρεφεν ὁ νικήσας εἰς τὴν πατρίδα του, εἰσήρχετο ἐν πομπῇ, καὶ αἱ αὐταὶ τιμαὶ καὶ ἐκεῖ τῷ ἐπανελαμβάνοντο. Πανταχοῦ δ' ἦσαν οἱ Ὀλυμπιονῖκαι ἀπηλλαγμένοι δημοσίων λειτουργιῶν, καὶ εἶχον ἐπιτίμους ἕδρας εἰς πάσας τὰς ἑορτάς. Ἀπὸ τῆς 80ης Ὀλυμπιάδος περίπου ἐπεκράτησε προσέτι τὸ ἔθος δημοσίων ἀναγνωσμάτων πρὸ τοῦ λαοῦ, ῥητορικῶν ἐ π ι δ ε ί ξ ε ω ν καὶ ποιητικῶν ἀπαγγελιῶν. Οὕτω μνημονεύεται ὅτι ὁ Ἡρόδοτος ἀνέγνω ἐκεῖ τὴν ἱστορίαν του περὶ τῶν Περσικῶν πολέμων, ἢ κἂν μέρος αὐτῆς. Προσέτι δ' ἀνεγινώσκοντο ὑπὸ κήρυκος εἰς ἐπήκοον πάντων ψηφίσματα χορηγοῦντα τιμὰς, ἐπαίνους κτλ. ὥστε ταχέως ἐγίνοντο γνωστὰ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα· καὶ εἰς στήλας ἐπεχαράττοντο συνθῆκαι καὶ ἄλλαι δημόσιαι πράξεις (Θουκ. Ε. 18). Οἱ θεαταὶ ἦσαν μόνον ἄνδρες, τοὐλάχιστον οὐχὶ ἔγγαμοι γυναῖκες· κατὰ Παυσανίαν δ' ἐπετρέπετο ἡ παρουσία παρθένων, ὡς ὅμως εἰκάζεται, μόνον Σπαρτιατίδων ἢ τῶν ἐξ Ἠλείας. — Ὑπῆρχε δὲ καὶ ἀγορὰ ἐπὶ τῆς ἑορτῆς. Τῶν νικητῶν συνετάττετο κατάλογος, καὶ ἰδίως ὁ σταδιονίκης μνημονεύεται ὑπὸ τῶν συγγραφέων, ἰδίως ὑπὸ τοῦ Διοδώρου, ὡς τῆς Ὀλυμπιάδος ἐπώνυμος. — Τὰ Ὀλύμπια ἀπεμιμήθησαν μετὰ ταῦτα, μάλιστα ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων, καὶ πολλαὶ ἑλληνικαὶ πόλεις, ἰδίως ἐκ τῶν ἐν Ἀσίᾳ, καὶ 27 τοιοῦτοι ἀγῶνες εἰσὶ σήμερον γνωστοὶ δι' ἐπιγραφῶν καὶ διὰ νομισμάτων. Περιγράφει δὲ τὴν Ὀλυμπίαν ἐμπεριστατωμένως ἐκ τῶν ἀρχαίων ὁ Στράβων (Η,353. — Παυσ. Ε, 7, ΣΤ. 21, — Ἰδ. τὸν πίνακα). — Ἰδίως δ' οἱ εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς ἀπαιτοῦντας σωματικὴν δύναμιν, ὡς τὴν πυγμὴν καὶ τὸ παγκράτιον, εἴτε ἐν Ὀλυμπίᾳ, εἴτε ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἐλέγοντο ἀ θ λ η τ α ὶ, καὶ ἕνεκα τῶν χορηγουμένων αὐτοῖς ἀμοιβῶν καὶ τιμῶν, πολλοὶ ἀφιέρουν πάντα τὸν βίον αὐτῶν εἰς τὴν ἀθλητικὴν ἀναπτυχθεῖσαν ὡς τέχνην ἰδίαν. Ἀ θ λ ο θ έ τ α ι δὲ, ἢ καὶ ἀ γ ω ν ο θ έ τ α ι, ἀρχαιότατα μὲν ἦσαν οἱ ἀγῶνας ἐπ' ἄθλοις ὁρίζοντες, ὡς ὁ Ἀχιλλεὺς κατὰ τὴν κηδείαν τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ψ, 258). Ἀλλ' ἀφ' ὅτου ἐπεκράτησαν καὶ ἐκανονίσθησαν τὰ Ὀλύμπια καὶ μετὰ ταῦτα οἱ τέσσαρες μεγάλοι ἀγῶνες, ἦσαν οἱ ἀθλοθέται οἱ ἐπ' αὐτῶν δικασταὶ, μετονομασθέντες ὅμως εἰς τὰ Ὀλύμπια Ἑ λ λ α ν ο δ ί κ α ι ἢ Ἑ λ λ η ν ο δ ί κ α ι, καὶ διὰ τοὺς τρεῖς ἄλλους, τὰ Ἴσθμια, Πύθια καὶ Νέμεα Ἀ γ ω ν ο θ έ τ α ι, καὶ διωρίζοντο ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς χώρας ἐν ᾗ οἱ ἀγῶνες ἐτελοῦντο, ἑπομένως διὰ τὰ Ἴσθμια ὑπὸ τῶν Κορινθίων, ἀλλὰ διὰ τὰ Νέμεα ὑπὸ τούτων μετὰ τῶν Ἀργείων καὶ τῶν Κλεωναίων, καὶ διὰ τὰ Πύθια ὑπὸ τῶν Ἀμφικτυόνων. Ἐλέγοντο δὲ καὶ ῥ α β δ ο ῦ χ ο ι ἢ ῥ α β δ ο ν ό μ ο ι, διότι ὡς σύμβολον τῆς

ἐξουσίας των εἶχον ῥάβδον εἰς τὰς χεῖρας, ὡς ῥαβδοῦχοι ἐλέγοντο καὶ οἱ ὑπηρέται αὐτῶν οἱ ἐντολὴν ἔχοντες νὰ τιμωρῶσι διὰ ῥάβδου τοὺς ἀτακτοῦντας. Ἐν Ὀλυμπίᾳ δ' εἶχε τὴν προεδρείαν καὶ τὸν διορισμὸν τῶν ἀθλοθετῶν ἢ Ἑλληνοδικῶν ἡ πόλις Ἦλις. Καὶ ἀρχαιότατα μὲν ἦν εἷς ὁ δικαστής, βαθμηδὸν δ' ηὔξησεν ὁ ἀριθμὸς εἰς 2, 8, 9, 10, 12. Στολὴν δ' ἔφερον πορφυρᾶν καὶ στέφανον εἰς τὴν κεφαλήν. Ἐξελέγοντο δὲ 10 μῆνας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀγῶνος, καὶ μέχρις αὐτῆς ἐδιδάσκοντο τὰ διάφορα καθήκοντά των καὶ ἐνησκοῦντο εἰς αὐτά, δι' ἐπισήμου ὅρκου εἰς ἐντελῆ ἀμεροληψίαν ὑποχρεούμενοι. Αὐτοῖς δ' ἐναπέκειτο τὰ πάντα νὰ διατάξωσι καὶ ῥυθμίσωσι διὰ τῆς ἑορτῆς τὴν ἀξιοπρέπειαν, καὶ ἐπὶ τῆς τελέσεως τῶν ἀγώνων αὐτοὶ ἦσαν ἡ ἐπὶ τούτων ἀνωτάτη ἀρχή. Αὐτοῖς ἐναπέκειτο νὰ ἐξακριβῶσιν ἂν οἱ παρουσιαζόμενοι ἵνα ἀγωνισθῶσιν εἰς τὰ Ὀλύμπια ἢ ἀλλαχοῦ ἦσαν ἀληθῶς Ἕλληνες καὶ εἰς οὐδεμίαν ἀτιμίαν ὑποκείμενοι. Τριάκοντα ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀγώνων ἐκλείοντο ἐν Ἤλιδι οἱ κατάλογοι τῶν ἐγγραφομένων, καὶ μετὰ τοῦτο ἐτελοῦντο ἐκεῖ προγυμνάσεις αὐτῶν, καθ' ἃς εἴ τις ἀπεδείκνυτο μὴ κατάλληλος ἢ ἱκανῶς παρεσκευασμένος, διεγράφετο τοῦ καταλόγου. Τότε δ' οἱ Ἑλλανοδίκαι ἐκήρυττον τὴν ἔναρξιν τοῦ ἀγῶνος, διὰ τοῦ κήρυκος δηλοῦντες πρὸ παντὸς τοῦ λαοῦ τὰ ὀνόματα τῶν ἀγωνισθησομένων καὶ τὴν καταγωγὴν αὐτῶν· καὶ ἂν οὐδεμία οὐδαμόθεν ἠγείρετο ἔνστασις, ἀπεφάσιζε τότε ὁ κλῆρος τὴν σειρὰν τῶν ἀγώνων καὶ τὰς θέσεις τῶν ἀγωνιστῶν. Εἶτα δὲ ἀνεμίμνησκον τοῖς ἀθληταῖς τοὺς ὅρους καὶ τὰς ὑποχρεώσεις, καὶ ἔδιδον τὸ σημεῖον εἰς τῶν ἀγώνων τὴν ἔναρξιν. Ἐπὶ τῆς διαρκείας δ' αὐτῶν ἐπηγρύπνουν ἐπὶ τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τῶν κειμένων νόμων, καὶ δικάσαντες τίνι ἀνῆκεν ἡ νίκη, ἔδιδον αὐτῷ τὸν στέφανον ἐν τῷ ναῷ τοῦ Διός. Μετὰ τοῦτο συνέταττον καὶ ὑπέγραφον ἐπίσημον πρᾶξιν μνημονεύουσαν τῶν ὀνομάτων τῶν νικητῶν, καὶ τούτου γενομένου ἔληγεν ἡ χή των. Ὡς αὐτοὶ δὲ, ἦσαν καὶ ἐν Ἀθήναις 10, ἀνὰ εἷς ἐκ φυλῆς ἑκάστης, οἱ ἀθλοθέται, ἐπὶ 4 ἔτη ἐκλεγόμενοι, καὶ προϊστάμενοι τῶν Παναθηναίων.

Ὀλυμπιάς, ἡ πρὶν Μύρταλις καλουμένη (Just. IX, 7), θυγάτηρ Νεοπτολέμου, τοῦ βασιλέως τῆς Ἠπείρου, ἀνετράφη ὑπὸ τοῦ θείου αὐτῆς Ἀρύβα, καὶ ἐν ἔτει 358 ἢ 357 π. Χ. ἐνυμφεύθη Φίλιππον, τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας, ὅστις κατά τινας (Πλούτ. Ἀλέξ. Α. Β) τὴν ἐγνώρισεν ἐν Σαμοθράκῃ. Τῷ δὲ 356 ἔτεκε τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ μεταγενεστέρως τὴν Κλεοπάτραν. Καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν ἦσαν, ἂν οὐχὶ περιπαθεῖς, ἀλλ' εἰρηνικαὶ τῶν δύο συζύγων αἱ σχέσεις. Τῆς Ὀλυμπιάδος ὅμως ἦν βίαιος ὁ χαρακτήρ, καὶ περὶ τὸ ἔτος 340 ἐπῆλθε διάστασις μεταξὺ αὐτῶν. Καὶ ὁ μὲν Φίλιππος ἐνυμφεύθη εἰς δεύτερον γάμον Κλεοπάτραν τὴν ἐκ Μακεδονίας, ἡ δ' Ὀλυμπιὰς ἀπῆλθεν εἰς τὴν Ἤπειρον, συμπαραλαβοῦσα καὶ τὸν Ἀλέξανδρον, ὅστις ὅμως ταχέως ἐπανῆλθεν εἰς τὸν πατέρα του. Ὅτε δ' ἐδολοφονήθη ὁ Φίλιππος, σπουδαῖαι ὑπόνοιαι ἠγέρθησαν κατ' αὐτῆς ὅτι συνήργησεν εἰς τὸ ἔγκλημα, τόσῳ μᾶλλον καθ' ὅσον αὐτὴ τιμὰς ἀπέδωκεν εἰς τοὺς φονεῖς, καὶ ὠμῶς ἐξεδικήθη κατὰ τῆς Κλεοπάτρας (Πλούτ. Ἀλέξ. Ι.—Just. IX, 7). Ὁ Ἀλέξανδρος ἠγάπα περιπαθῶς τὴν μητέρα του, ἀλλ' οὐχ ἧττον τῇ ἠρνήθη ἐπιμόνως ἣν ἐπεζήτει ἀντιβασιλείαν ἐπὶ τῆς ἀπουσίας του. Ἐκείνη ὅμως ἐπροσπάθει νὰ ἐπεμβαίνῃ εἰς τὰ δημόσια (Πλούτ. Ἀλέξ. Λ. — Ἀρριαν. Ζ, 112). Τούτου ἕνεκα διέστη καὶ πρὸς τὸν Ἀντίπατρον· ἐπιρροὴν δ' ἐν Ἠπείρῳ ἐπιζητοῦσα (Πλούτ. Ἀλέξ. ΞΗ), κατέφυγεν ἐκεῖ ἐπί τινα χρόνον μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον. Τῷ 319 ἀνακαλέσασα τὸν Πολυσπέρχοντα, ἐνεπιστεύθη αὐτῷ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ ἐγγόνου της Ἀλεξάνδρου. Ἐμπαθὴς δὲ καὶ φιλέκδικος, εἰσέβαλεν εἰς τὴν Μακεδονίαν μετὰ στρατοῦ Μολοσσῶν ὑπὸ τὸν Αἰακίδην,

καὶ συλλαβοῦσα τὸν Ἀρρίθεον καὶ τὴν Εὐρυδίκην ἐν ἔτει 317 π.Χ. ἐθανάτωσεν αὐτούς, ὡς καὶ περὶ τοὺς ἑκατὸν ἄλλους ἐπισήμους Μακεδόνας τῆς μερίδος τοῦ Ἀντιπάτρου (Just. XIV, 5). Ἀλλ' ἡ ὠμότης της τῇ ἀπηλλοτρίωσε τοῦ λαοῦ τὴν ἀγάπην. Ἐπελθὼν δ' ὁ Κάσσανδρος ἐκ Πελοποννήσου, τὴν ἐνέκλεισεν ἐν Πύδνᾳ, καὶ μετὰ μακρὰν πολιορκίαν, ἐφ' ἧς ἡ φρουρὰ τὰ πάνδεινα ὑπέστη καὶ σχεδὸν κατεστράφη, παρεδόθη ἡ Ὀλυμπιάς, ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει ἀσφαλείας τῆς ζωῆς αὐτῆς. Ἐπιορκῶν ὅμως ὁ Κάσσανδρος, προὐκάλεσε καταγγελίας τῶν συγγενῶν τῶν ὑπ' αὐτῆς φονευθέντων, καὶ συνέλευσις Μακεδόνων κατεψήφισεν αὐτῆς θάνατον, καὶ ἀπεσταλμένοι τοῦ Κασσάνδρου, καθ' ὧν μόνη ἀντεξανέστη ἀνδρικῶς καὶ γενναίως, τὴν ἐθανάτωσαν τῷ 315 π.Χ.(Just. XIV, 6).

Ὀλυμπιάς, χρονολογικὴ μονὰς ἐκ τεσσάρων ἐτῶν, τὸ ὄνομα λαβοῦσα ἐκ τῶν κατὰ τὸ πρῶτον ἑκάστης τελουμένων καὶ πανελλήνιον ἐχόντων ἐπισημότητα Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων. Ἤρξαντο δ' ἀπὸ τῆς εἰς τὸ στάδιον νίκης τοῦ Κοροίβου, ἣν ὁ Πετοΐτος τίθησιν εἰς τὸ ἔτος 777 π. Χ. Μεταγενέστεροι ὅμως παραδέχονται ὡς ἀκριβέστερον τὸ ἔτος 776. Ἵνα τις ἀναγάγῃ ἑπομένως π.Χ. τινὰ ἡμερομηνίαν εἰς Ὀλυμπιακήν, ἂν παραδέχηται τὴν ἔναρξιν τῶν Ὀλυμπιάδων ἀπὸ τοῦ ἔτους 777 πρέπει, ἀφαιρέσας αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 777, νὰ διαιρέσῃ τὴν διαφορὰν διὰ 4, καὶ τὸ ὑπόλοιπον ἔσται ὁ ἀριθμὸς τῶν Ὀλυμπιάδων· οἷον διὰ τὸ ἔτος 750 π. Χ. ἔσται (777—750=) $^{27}/_{4}$=6,3. ἤτοι Ὀλ. 6+1, γ=7, γ· διὰ τὸ ἔτος 685. ἔσται (777—685)=$^{92}/_{4}$=23, δ' (διότι δὲν ὑπάρχει κλάσμα. Πρὸς ἀναγωγὴν δ' ἐξ ἐναντίας ὀλυμπιακῆς χρονολογίας εἰς τὴν κοινήν, πολλαπλασιάζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν Ὀλυμπιάδων διὰ 4, καὶ προστιθεμένων τῶν ἐτῶν τῆς τελευταίας Ὀλυμπιάδος, ἀφαιρουμένων δὲ 4, τὸ ὑπόλοιπον ἀφαιρεῖται ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 777· οἷον Ὀλ. 31, β=(31×4+2—4) 655. Εἰς τὰ δημόσια ἀρχεῖα διετηροῦντο ἐπίσημοι πίνακες τῶν ἁπανταχοῦ Ὀλυμπιονικῶν μετ' ἀναγραφῆς, ἐν μὲν Ἀθήναις τοῦ ἐπωνύμου ἄρχοντος, ἐν Σπάρτῃ τοῦ Ἐφόρου, ἐν Ἄργει τῆς ἱερείας τῆς Ἥρας, ἐν Δελφοῖς τῆς Πυθίας τοῦ ἔτους καθ' ὃ ἡ νίκη ἐγένετο. Οἱ ἀρχαιότεροι τῶν ἱστορικῶν δὲν μετεχειρίζοντο τὰς Ὀλυμπιάδας ὡς μέτρον χρονολογικόν· πρῶτος δ' ὁ Σικελὸς Τίμαινος ἐποιήσατο τῷ 264 π. Χ. (Ὀλ. 130, α) τακτικὴν αὐτῆς χρῆσιν, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Πολύβιος, Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς κλ. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἐτελοῦντο ἐν μέσῳ τῷ θέρει, ὅτε περίπου ἐνήρχετο καὶ τὸ ἀττικὸν ἔτος, τὰ συμβάντα τοῦ φθινοπώρου καὶ τοῦ πρώτου ἡμίσεως τοῦ χειμῶνος κατηριθμοῦντο ἀναγκαίως εἰς τὸ ἑπόμενον ἔτος. Οὕτως ὁ Σωκράτης, καταδικασθεὶς ἐν Ὀλ. 55, α', ἔπιε τὸ κώνειον κατὰ τὸν 11ον μῆνα τοῦ ἔτους κατὰ τὴν κοινὴν χρονολογίαν, ἄρα ἐν ἔτει 399.

Ὀλυμπιεῖον ἢ Ὀ λ υ μ π ί ε ι ο ν, ἢ Ὀ λ ύ μ π ι ο ν. 1) ναὸς τοῦ Ὀλυμπίου ἢ Πανελληνίου Διός, ὁ μέγιστος καὶ πολυτελέστατος ἐν Ἀθήναις, οὗ ἡ ἵδρυσις ἤρξατο ἐπὶ Πεισιστρατιδῶν, ἡ οἰκοδομὴ δ' ἐπερατώθη καὶ ἀνετέθη ἐπὶ Ἀδριανοῦ. Ἡ περιοχὴ αὐτοῦ ἦν 4 σταδίων. Ἦν δὲ ῥυθμοῦ Κορινθιακοῦ, ὀκτάστυλος (οὐχὶ ὡς πρὶν ὑπετίθετο δεκάστυλος) καὶ ἐντὸς εἶχε κίονας 120 ἐκ πολυτίμου Φρυγίου μαρμάρου. Ἐκ τοῦ περιστυλίου σώζονται σήμερον τινὲς κολοσσιαῖοι κίονες ὄρθιοι, καὶ εἷς πρό τινων ἐτῶν ὑπὸ καταιγίδος καταρριφθεὶς (Παυσ. ΙΗ,60.—Πλάτ. Φαῖδρ. 227. — Στρβ.). — 2) Πολίχνη εἰς 1500 βημάτων ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν Συρακουσῶν, νοτίως, παρὰ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Ἀνάπου (Θουκ. ΣΤ, 76. Ζ, 5. — Διόδ. ΙΓ, 6. — Liv. XXIV, 33).

Ὀλυμπιόδωρος, 1) υἱὸς τοῦ Λάμπωνος. Ἀθηναῖος στρατηγὸς ἐπὶ τῶν Περσικῶν (Ἡρδ. Θ, 21).—2) Αὐλητής, τὸ αὐλεῖν διδάξας τῷ Ἐπαμεινώνδᾳ (Nep Epam

Π). — 3) Ἀθηναῖος στρατηγὸς πεμφθεὶς κατὰ Κασσάνδρου, τῷ 304 π.Χ. καὶ κατὰ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, τῷ 287. Ἐχρημάτισε καὶ ἐπώνυμος ἄρχων τῶν Ἀθηνῶν. — 4) Φιλόσοφος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ. Πάντα τὰ σωζόμενα ἢ γνωστὰ αὐτοῦ συγγράμματα εἰσὶν ἑρμηνεῖαι τοῦ Πλάτωνος, ἀλλ' ἄγνωστον ἂν ἐσχολίασε πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ὑπάρχουσι δ' αὐτοῦ σχόλια εἰς τὸν Γοργίαν, τὸν Φίληβον, τὸν Φαίδωνα καὶ Ἀλκιβιάδην τὸν πρῶτον· προσέτι δὲ καὶ βιογραφία τοῦ Πλάτωνος, ἥτις ὅμως ἐστὶν ὡς εἰσαγωγὴ τῶν σχολίων τοῦ πρώτου Ἀλκιβιάδου. Πάντα τὰ χειρόγραφα αὐτοῦ δὲν ἐξετυπώθησαν· φαίνεται δ' ὅτι εἰσὶ μᾶλλον σημειώσεις τῶν μαθητῶν του κατὰ τὰς προφορικὰς αὐτοῦ παραδόσεις. Εἰσὶ δ' ἐκθέσεις αὐτοτελεῖς θεωριῶν νεοπλατωνικῶν, καὶ ἔχουσι πολλὴν τὴν διαλεκτικὴν ὀξύτητα, πολλὰς δ' ἀποδεικνύουσι γνώσεις τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς φιλολογίας, καὶ ἀξιόλογον τάσιν εἰς καθαρότητα καὶ ἀκρίβειαν τῆς ἐκφράσεως. — 5) Ἀλεξανδρινὸς γραμματικὸς καὶ ἑρμηνευτὴς τοῦ Ἀριστοτέλους, ζῶν κατὰ τὴν ἕκτην μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα. Αὐτοῦ σώζεται σχόλιον εἰς τοῦ Ἀριστοτέλους τὰ μ ε τ ε ω ρ ο λ ο γ ι κ ά, διαιρούμενον εἰς 51 π ρ ά ξ ε ι ς. — 6) Θηβαῖος ἱστοριογράφος ἐκ Θηβῶν τῆς Αἰγύπτου. Διατρίβων ἐν Βυζαντίῳ, καὶ συντάξας σύγγραμμα εἰς 22 βιβλία, ἱ σ τ ο ρ ι κ ο ὶ λ ό γ ο ι ἐπιγραφόμενον, ἱστορίαν τοῦ δυτικοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους ἀπὸ 407 - 425 μ. Χ., ἀλλὰ μᾶλλον ὕλης συλλογὴν ἢ ἱστοριογραφίαν. Ὁ Φώτιος διετήρησεν αὐτοῦ περίληψιν. Τῷ 412 ἐπέμφθη εἰς Οὐγγαρίαν ὡς πρέσβυς τῶν Οὔννων (Ἐκδ. Ἀποσπ. Müller, fragm. Hist. Gr.).

Ὀλύμπιος, ἐπίθετον διαφόρων θεῶν καὶ θεαινῶν, τοῦ Διὸς (Ὁμ. Ἰλ. Α, 358), τοῦ Ἡρακλέους (Ἡρδ. Β, 44), τῆς Ἥρας, τῆς Εἰλειθυίας ἐν Ὀλυμπίᾳ, τῆς Γῆς ἐν Ἀθήναις, τῶν Μουσῶν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 484), κτλ., καὶ προσέτι πάντων τῶν τὸν Ὄλυμπον οἰκούντων θεῶν (Ὁμ. Ἰλ, Α, 399). Ὀ λ ύ μ π ι α δ ώ μ α τ α, ὁ οὐρανός.

Ὄλυμπος, 1) ὁ νότιος κλάδος τοῦ ὄρους τοῦ διαιροῦντος τὴν Μακεδονίαν ἀπὸ τῆς Θεσσαλίας (Ἡρδ. Ζ. 129. 172). Συνήθως δ' ἐδίδετο τὸ ὄνομα εἰς τὸ μέρος τοῦ ὄρους τὸ παραλλήλως κείμενον τῇ ἀκτῇ τῆς Πιερίας, ἀπὸ τῆς πόλεως Δίου μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Πηνειοῦ, ἔνθα ἡ κοιλὰς τῶν Τεμπῶν χωρίζει αὐτὸν ἀπὸ τῆς Ὄσσης (Ἡρδ. Α, 56. Ζ, 129. — Θουκ. Δ. 78). Ἡ κορυφὴ αὐτοῦ, πάντοτε χιονοσκεπής, αἴρεται εἰς ὕψος 2986 μέτρων· ὥστε ὁ Ξέρξης τὸν ἔβλεπε καθαρώτατα ἐκ Θέρμης, 15 γεωγραφικὰ μίλια ἀπεχούσης. Τὴν κορυφὴν ἐζώνυον κάτωθεν σκοτεινὰ δάση ἐλάτων, καὶ ἔτι κατωτέρω πυκνὰ ἄλλα πλατυφύλλων δένδρων, διασχιζόμενα ἐνίοτε ὑπὸ βράχων καὶ κρημνῶν ἀποτόμων. Ἐθεωρεῖτο δ' αὕτη ὡς τὸ κέντρον τῆς Ἑλλάδος καὶ πάσης τῆς οἰκουμένης, καὶ ἡ κατοικία τοῦ Διὸς καὶ πάντων τῶν ἐπουρανίων θεῶν, καὶ ὑπελαμβάνετο ὑπὸ τῶν ποιητῶν ὡς στηριζομένη ἄνωθεν ὑπὸ θόλου χαλκοῦ ἐκτεινομένου ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν καὶ βαίνοντος ἐπὶ κιόνων οἵτινες ἦσαν τοῦ ὄρους αἱ κατώτεραι κορυφαί. Εἰς αὐτὰς κατῴκουν οἱ ἄλλοι θεοὶ (Ὁμ. Ὀδ. Ζ, 448. Λ, 76. Τ. 5) καὶ συνήρχοντο παρὰ τῷ Διῒ εἰς συμβούλιον ἢ εἰς ἑστιάσεις. Τῆς οὐρανίας δὲ ταύτης κατοικίας ἡ πύλη ἦν νεφέλη πυκνὴ (Ὁμ. Ἰλ. Α, 494, Ε, 751). Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ὅτε ἐπεκράτησεν ἡ πίστις ὅτι οἱ θεοὶ κατῴκουν τὸν οὐρανόν, τοῦτον ἐνέφαινε τὸ ὄνομα Ὄλυμπος. — 2) Ὄ λ υ μ π ο ς ὁ Μ υ σ ὸ ς (Ἡρδ. Α, 36), ἐν τῇ Μικρᾷ Μυσίᾳ τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἐκτεινόμενος ἀπὸ τοῦ Ἕρμου ποταμοῦ μέχρι τῆς Βιθυνίας, ἄνω τῆς Προύσης, συνήθως τὸ πάλαι κατοικία λῃστῶν. — 3) Ὄρος ἡφαίστειον ἐν Λυκίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, νοτίως τῆς Φασηλίδος, μετὰ πόλεως ὁμωνύμου (Στρβ. ΙΒ, 574. — Στ. Βυζ. — 4) Ὄρος τῆς Λακωνίας, κατὰ τὰ σύνορα τῆς Ἀρκαδίας, πλησίον τῆς

Σελασίας (Πολϐ. Β, 65).—5) Ὄρος πλησίον τῆς Ὀλυμπίας.—6) Ὄρος, τὸ ὑψηλότερον, τῆς νήσου Κύπρου, πρὸς τὰ νότια αὐτῆς, νῦν Σταυρὸς, καὶ ἀκρωτήριον αὐτόθι κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν, ἐφ' οὗ ἦν ναὸς τῆς Ἀφροδίτης (Στρϐ.).

Ὄλυμπος, 1) μυθολογούμενος ψάλτης καὶ μουσικὸς, κατά τινας φίλος καὶ μαθητὴς τοῦ Μαρσύου, κατ' ἄλλους (Ἀπολλόδ. Α, 4, 2) τούτου πατὴρ, ἀνήκων ὡς ὁ Μαρσύας καὶ ὁ Ὕαγνις, εἰς τὴν λατρείαν τῆς μητρὸς τῶν θεῶν καὶ τῶν Κορυϐάντων, καὶ ἰδίως τὴν τέχνην τοῦ αὐλεῖν τελειοποιήσας. Ὑπῆρχε δ' ἐν Φρυγίᾳ φυλὴ, πιθανῶς τῇ λατρείᾳ τῆς Μητρὸς τῶν θεῶν ἀφωσιωμένη, καὶ εἰς αὐτὴν ἀνάγουσα τὴν καταγωγήν της. Κατὰ Πλούταρχον αὐτὸς πρῶτος εἰσήγαγε παρὰ τοῖς Ἕλλησι τοὺς ὕμνους πρὸς τοὺς θεοὺς, κατὰ δὲ Κλήμεντα ἐφεῦρε τὸν Λύδιον ῥυθμόν. Ἐπιστεύετο δ' ὑπ' ἄλλων ὅτι εἰς αὐτὸν ἔδωκεν ὁ Ἀπόλλων τὸν Μαρσύαν, ἀφ' οὗ τὸν ἐξέδειρεν, ἵνα τὸν ἐνταφιάσῃ (Ἀριςφ. Ἱππ. 9, — Πλάτ. Συμπ. Σ. 215). — 2) Ὄλυμπος ὁ νεώτερος, πρόσωπον ἱστορικὸν, διδάξας ἐν Ἑλλάδι τὴν μουσικὴν, ἰδίως τὸν αὐλὸν, ὃν, πρὶν περιφρονούμενον, κατέστησεν ἰσότιμον τῇ λύρᾳ, καὶ οὕτως ἐτελειοποίησε τὴν Ἑλληνικὴν μουσικήν. — 3) Ὁ πρῶτος τροφὸς τοῦ Διονύσου, καὶ διδάσκαλος αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ἐπιστήμην καὶ ἀρετὴν (Διόδ. Γ, 75).—4) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Εὐϐοίας, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπολλόδ. Β, 7, 8).—5) Εἷς φιλόσοφος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ (Φαϐρ, Ἑλλ. Βιϐλ. Ι, σ. 134).

Ὀλύμπουσα, θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, ἐκ τοῦ Ἡρακλέους μήτηρ τοῦ Ἀλοκράτους (Ἀπολλόδ. Β. 7, 3).

Ὄλυνθος, πόλις Ἑλληνικὴ ἐπίσημος κατὰ τὸν μυχὸν τοῦ Τορωναίου κόλπου, μεταξὺ τῶν χερσονήσων Πελλήνης καὶ Σιθωνίας, 60 στάδια τῆς Ποτιδαίας ἀπέχουσα πρὸς βορρᾶν (Ἡρδ. Ζ, 122.—Θουκ. Α, 63. —Ξεν. Ἑλλ. Ε, 2, 12.—Στραϐ. Ζ, 330). Κυριευθεῖσα ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τοῦ Ξέρξου, συνῳκίσθη ἔπειτα πάλιν ὑπὸ Χαλκιδέων ἐκ Τορώνης (Ἡρδ. Ζ, 127.—Θουκ. Δ, 122). Κατηριθμεῖτο εἰς τὴν Μακεδονίαν, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς τὴν Θράκην, καὶ ἰδίως ηὔξησεν ὅτε, ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, κάτοικοι πολλῶν ἄλλων μικροτέρων πολιχνίων ἐλθόντες προσετέθησαν εἰς αὐτήν. Οὕτως ἀπέκτησε δύναμιν αὐτοτελῆ, καὶ ἠδυνήθη ἐπὶ μακρὸν ν' ἀντιστῇ καὶ εἰς τοὺς Ἀθηναίους καὶ εἰς τοὺς Μακεδόνας (Θουκ. Α. 72. Β, 70. 89. Ε, 18. 39. — Ξενφ. Ἑλλ. Ε, 2, 11). Συμπεριέλαϐε δὲ βαθμηδὸν καὶ πολλὰς ἄλλας Χαλκιδικὰς καὶ Μακεδονικὰς πόλεις εἰς τὸν δεσμόν της, καὶ τότε οἱ Σπαρτιᾶται, συνεννοηθέντες μετ' Ἀμύντου, τοῦ βασιλέως, τῆς Μακεδονίας, ἔπεμψαν στρατὸν, καὶ τὴν ἐϐίασαν, τῷ 379 π. Χ., νὰ προστεθῇ εἰς τῆς Σπάρτης τὴν συμμαχίαν (Ξενφ. Ἑλλ. Ε, 3, 26). Ἔμενε δ' οὐχ ἧττον πάντοτε ἡ ἰσχυροτάτη πόλις τῆς Χαλκιδικῆς χερσονήσου, καὶ ἐνισχύθη ἔτι μᾶλλον ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, προσθέντος αὐτῇ τὴν Ποτίδαιαν. Μετὰ ταῦτα ὅμως ὁ αὐτὸς βασιλεὺς, ἀποφασίσας νὰ ἱδρύσῃ ἰδίαν ναυτικὴν δύναμιν, ἠθέλησε νὰ κυριεύσῃ πάσας τὰς παραλίους πόλεις τῆς Θράκης καὶ Μακεδονίας· ἡ δ' Ὄλυνθος ἀντέστη πεισματωδῶς, καὶ ὁ Δημοσθένης μετ' ἐνθουσιώδους εὐγλωττίας προέτρεπε τοὺς Ἀθηναίους νὰ σπεύσωσιν εἰς βοήθειάν της. Ἀλλ' ὁ δῆμος ἔμενεν ἀναποφάσιστος καὶ ἐϐράδυνε, μέχρις οὗ, προδοθεῖσα ὑπὸ τοῦ Λασθένους καὶ τοῦ Εὐθυκράτους, ἐκυριεύθη ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, κατεστράφη πυρποληθεῖσα, οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐπωλήθησαν δοῦλοι, καὶ ποτὲ δὲν ἀνέκυψε πλέον. Ἡ θέσις αὐτῆς εἰκάζεται οὖσα εἰς τὸν νῦν Ἅγιον Μάμαντα.

Ὄλυνθος, 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Βολίας, καθ' ὃν Ὄλυνθος ἐκλήθη καὶ εἷς ποταμὸς τῆς Χαλκιδικῆς (Ἀθήν. Η 3).—2) Ἕτερος υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους, οὗ ἐπώνυμος ἦν ἡ πόλις Ὄλυνθος (Στφ. Βυζ.).— 3) Υἱὸς

Στρυμόνος,⁷ βασιλέως τῆς Θράκης, σπαραχθεὶς εἰς τὴν θήραν ὑπὸ λέοντος (Ἀθήν. Η! 3).

'Ομανῖται, λαὸς τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας, πρὸς τῷ Περσικῷ κόλπῳ, ἔχων μεσογείως πόλιν Ὀ μ α ν ὸ ν ἐ μ π ό ρ ι ο ν καλουμένην (Πτολεμ.).

'Ομαγύριος ἢ Ὁ μ ά ρ ι ο ς, ἐπίθετον τοῦ Διὸς, ὡς προϊσταμένου τῆς τῶν Ἀχαιῶν ὁμηγύρεως. Εἶχεν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ναὸν ἐν Αἰγίῳ τῆς Ἀχαΐας, ὅστις ἐλέγετο ἱδρυθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος (Παυσ. Ζ, 24.—Πολύβ. Γ. 93). Παρὰ Στράβωνι δὲ (Η, 7, 3, 5), ἡ θέσις τῶν συνελεύσεων ἦν ἄλσος τι ἐκεῖ καλούμενον Ἀ ρ μ ά ρ ι ο ν ἢ Ἀ ν ν ά ρ ι ο ν, πιθανῶς Ὁ μ ά ρ ι ο ν.

'Ομαλιστήρ, ξύλον ἢ σανὶς δι' ἧς ὡμάλυνον τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν τοῦ σίτου ἢ ἄλλων ὀσπρίων τῶν περιεχομένων ἐντὸς μεδίμνου ἢ ἄλλου μέτρου, ἵνα μὴ ὑπερέχῃ αὐτοῦ.

'Ομάριος, ἴδ. Ὁ μ α γ ύ ρ ι ο ς.

Ὄμβος, ἡ τελευταία μεγάλη πόλις τῆς Ἄνω Αἰγύπτου, εἰς τὸ ἀνατολικὸν χεῖλος τοῦ Νείλου. Ὁ νομὸς ἐν ᾧ ἔκειτο ἐκαλεῖτο Ὀμβίτης, καὶ ἐκεῖ ἐπεκράτει ἡ λατρεία τοῦ Κροκοδείλου (Juv. Sat. XV).

Ὄμβρεα, πόλις τῆς Μεσοποταμίας, πλησίον καὶ ἀνατολικῶς τῆς Ἐδέσσης (Πτολεμ.).

'Ομβρική, μέρος τῆς Ἰταλίας, χωριζόμενον πρὸς ἄρκτον διὰ τοῦ ποταμοῦ Ῥουβίκωνος ἀπὸ τῆς ἐντεῦθεν τῶν Ἄλπεων Γαλλίας, πρὸς δυσμὰς διὰ τοῦ Τιβέριος ἀπὸ τῆς Τυρρηνίας, πρὸς ἀνατολὰς δὲ καὶ νότον διὰ τοῦ Αἴσιδος ἀπὸ τοῦ Πικήνου, πρὸς νότον διὰ τοῦ Νάρου ἀπὸ τῆς χώρας τῶν Σαβίνων. Βορειανατολικῶς δὲ κατήρχετο μέχρι τῆς Ἀδριατικῆς. Τὰ Ἀπέννινα ὄρη ἐδιχοτόμουν τὴν Ὀμβρικὴν ἀπὸ ἄρκτου πρὸς μεσημβρίαν· τὸ δὲ παραθαλάσσιον αὐτῆς μέρος ὠνομάζετο καὶ Ἀ γ ρ ὸ ς Γ α λ λ ι κ ὸ ς (Cic. Brut. XIV.—Suet. IV. — Liv. XXXIX, 44). Πρὸς δυσμὰς ἡ χώρα ἦν ἐν μέρει ὀρεινή· ἀλλὰ τὰ ἐπίπεδα αὐτῆς μέρη ἦσαν εὔφορα καὶ πρόσφορα εἰς βοσκὴν ἀγελῶν. Οἱ κάτοικοι, Ὀ μ β ρ ι κ ο ὶ (Ἡρδ. Α, 94. Δ, 49), ἢ Ὄ μ β ρ ο ι (Πολύβ.) ἦσαν ἀρχαιότατοι ἐν τῇ χώρᾳ, τὴν καταγωγὴν τοῖς Ἕλλησι συγγενεῖς, καὶ ἐπὶ πολὺ διετέλεσαν ἰσχυροὶ ἐν Ἰταλίᾳ, μέχρις οὗ ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποχωρήσωσι τοῖς Τυρρηνοῖς. Ἐπιγραφαὶ εἰς τὴν ἐπιχώριον γλῶσσαν κεχαραγμέναι ἀνευρέθησαν (Anfrecht, Kirchof, Huschke). Μεταξὺ τῶν πόλεων αὐτῶν ἦν τὸ Ἀ ρ ί μ ι ν ο ν (ν. Ῥίμινι), Σ έ ν α ἡ Γ α λ λ ι κ ὴ (ν. Σινιγάλια) κτλ. (Στρβ. Ε, 217. 227).

'Ομβρικοί, πλὴν τῶν κατοίκων τῆς Ὀμβρίας καὶ ἕτερος λαὸς κατοικῶν παρὰ τῇ Ἰλλυρίᾳ (Ἡρδ. Δ, 49).

Ὄμβριος, ὁ φέρων τὴν βροχὴν, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Ζεὺς εἶχε ναὸν ἐπὶ τοῦ Ὑμηττοῦ (Παυσ. Α, 32).

'Ομβρέονες, ἔθνος τῆς ἐν Εὐρώπῃ Σαρματίας, κατοικοῦν νοτιανατολικῶς τοῦ ποταμοῦ Οὐϊστούλα (Πτολ.).

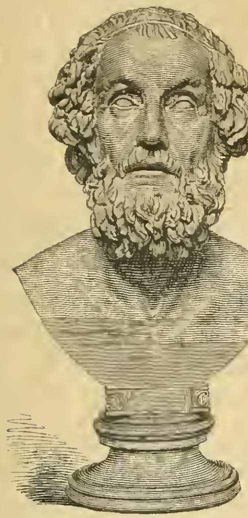
'Ομήρειον, ἐν Σμύρνῃ ναὸς τοῦ Ὁμήρου (Στρβ.).

'Ομηρίδαι, σωματεῖον ἐν Χίῳ, ἀξιοῦν ὅτι κατήγετο γενεαλογικῶς ἐκ τοῦ Ὁμήρου, καὶ ἰδίως ποιήματα ἐκείνου περισυνάγον, διατηροῦν καὶ κατὰ τεμάχια ψάλλον.

'Ομηρόκεντρα ἢ Ὁ μ η ρ ο κ έ ν τ ρ ω ν ε ς, ποιήματα ἅ τινες τῶν ἀρχαίων Ἀλεξανδρινῶν ἐτεχνάζοντο διὰ συρραφῆς διαφόρων στίχων ὁμηρικῶν.

Ὅμηρος. Αἱ περὶ τῆς ἐποχῆς, τοῦ βίου τοῦ Ὁμήρου, καὶ τὰς λοιπὰς περιστάσεις τοῦ μεγάλου ποιητοῦ ἀφορῶσαι διηγήσεις τῶν ἀρχαίων εἰσὶν αἱ πλεῖσται ἁπλαῖ ὑποθέσεις καὶ ἀναπόδεικτοι παραδόσεις, ἢ καὶ μεταγενέστερα πλάσματα, ἐξ ὧν ἡ ἱστορία ὀλίγα δύναται ν' ἀρυσθῇ διδόμενα βέβαια. Καὶ αὐτὸ αὐτοῦ τὸ κύριον ὄνομα πολὺ ἠσχόλησε τοὺς ἀρχαίους. Ὁ Ἔφορος ἡρμήνευσεν αὐτὸ, συμφώνως τῇ παραδόσει, ὡς δηλοῦν τὸν

τυφλὸν (Ὅμηρος = ὁ μ ὴ ὁ ρ ῶ ν δῆθεν). Ἐκ τῶν μεταγενεστέρων οἱ μὲν ἑρμηνεύουσιν αὐτὸ ὡς ἐμφαῖνον τὸν συναρμολογήσαντα τὰς ἐπικὰς ὑποθέσεις ἢ ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξάρτητα ᾄσματα (ὁ μ ο ῦ ἄ ρ ω)· ἄλλοι τὸ

Ὅμηρος.

ἀναφέρουσιν εἰς στενὴν ὁμήγυριν ποιητικῆς συντεχνίας, τὸ Ὅμηρος ἐξηγοῦντες ὡς ὁ μ ό τ ε χ ν ο ς, καὶ τὸ ὄνομα ἀποδίδοντες εἰς τὸν ἀρχαιότατον καὶ πρῶτον αὐτῆς ἱδρυτήν. Ἕτεροι πάλιν ταὐτίζουσιν αὐτὸ μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀρχαιοτάτου Θρᾳκὸς ἀοιδοῦ, ὅστις ἐκαλεῖτο Θ ά μ υ ρ ι ς, καὶ ἐκλαμβάνουσιν αὐτὸ ὡς ἐν γένει ἐμφαῖνον τὸν ποιητήν. Καὶ περὶ τῆς ἡλικίας δ' αὐτοῦ διαφωνοῦσιν ἐπίσης. Κατὰ Κράτην τὸν Περγαμηνὸν ἔζη πρὸ τῆς εἰσβολῆς τῶν Ἡρακλειδῶν, κατὰ Θεόπομπον δὲ καὶ Εὐφορίωνα 300 ὅλα ἔτη μετὰ τὰ Τρωϊκά, ὥστε κατὰ 460 ἔτη ἀφίστανται αἱ δύο αὐτῷ ἀποδιδόμεναι ἐποχαὶ ἀπ' ἀλλήλων. Ἡ πιθανωτέρα ὅμως ὑπόθεσις φαίνεται ἡ τοῦ Ἡροδότου (Β, 53), ὅτι ὁ Ὅμηρος ἤκμαζε 400 ἔτη πρὸ αὐτοῦ, ἤτοι περὶ τὰ 854 π. Χ. Οὐχ ἧττον παντοῖαι ὑπάρχουσιν ὑποθέσεις καὶ περὶ τῆς πατρίδος αὐτοῦ, καὶ συνήθως 7 μνημονεύονται διάφοροι πόλεις ἀντιποιούμεναι τὴν τιμὴν τῆς γεννήσεώς του. Ἐν ἐπίγραμμα (Gell. III, 11), ὀνομάζει ὡς τοιαύτας τὴν Σμύρνην, τὴν Ῥόδον, τὴν Κολοφῶνα, τὴν Σαλαμῖνα τῆν Κύπρου, τὴν Ἴον, τὸ Ἄργος καὶ τὰς Ἀθήνας. Ἄλλαι δὲ γραφαὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπιγράμματος μνημονεύουσι τῆς Κύμης, τῆς Χίου, τῆς Πύλου καὶ τῆς Ἰθάκης. Τινὲς τῶν πόλεων τούτων ἠξίουν ὅτι ἦσαν πατρίδες τοῦ Ὁμήρου ἕνεκα λόγων ἀποικιακῶν, ἄλλαι, διότι τὰ ὁμηρικὰ ἔπη ἰδίως ἐν αὐταῖς ἐδιδάσκοντο· αἱ ἀρχαιότεραι δὲ μαρτυρίαι ἀναφέρονται εἰς τῆς Μικρασίας τὰς Ἰωνικὰς παραλίας καὶ τὰς παρακειμένας νήσους, τὴν Σμύρνην, τὴν Ἴον, τὴν Χίον, τὴν Κολοφῶνα. Ἡ Σμύρνη ἰδίως ἐφαίνετο χώρα καταλληλοτάτη διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπικῆς ποιήσεως, καὶ ἐκρίνετο ὅτι πιθανώτατα ἠδύνατο νὰ ἀνθήσῃ ὁ Ὅμηρος ἐν αὐτῇ, τόσῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ ποίησις αὐτοῦ πολλὰ ἔχει τὰ φέροντα τὸν ἰωνικὸν χαρακτῆρα (Περὶ τῆς πρὸ τοῦ Ὁμήρου ἐπικῆς ποιήσεως ἴδ. Ἔ π ο ς). Κατὰ ταῦτο δὲ ὑπερέβη ὁ Ὅμηρος πάντας τοὺς πρὸ αὐτοῦ ποιητάς, ὅτι, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι εἰς βραχέα ποιήματα συνέταττον ἀποσπάσματα μόνον καὶ εἰδικὰς περιστάσεις τῶν μεγάλων ἱστορικῶν ἢ ἠθικῶν περιστάσεων, ὁ Ὅμηρος συνηρμολόγει ταῦτα εἰς πλήρεις καὶ ἐντέχνους διηγήσεις συμπλεκομένας κατὰ τοὺς νόμους τῆς ποιητικῆς ἑνότητος. Ἦν δ' ὁ ἱστορικὸς κύκλος ἐξ οὗ ἠρύσατο τὰς ὑποθέσεις τῶν δύο μεγάλων ἐπῶν του, τῆς Ἰ λ ι ά δ ο ς καὶ τῆς Ὀ δ υ σ σ ε ί α ς, ὁ τῶν Τρωϊκῶν. — Ἡ Ἰλιὰς πραγματεύεται μικρὸν χρονικὸν διάστημα 51 ἡμερῶν ἐπὶ τοῦ δεκαετοῦς τρωϊκοῦ πολέμου, καὶ περιστρέφεται εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ τὰς συνεπείας αὐτῆς μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἕκτορος. Ὁ Ἀχιλλεύς, κατὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀγανακτῶν διότι τῷ ἥρπασε τὴν Βρησιΐδα, καὶ ἕνεκα τούτου κεχολωμένος κατὰ πάντων τῶν Ἑλλήνων, ἀπέσχε τῶν μαχῶν. Ἀλλ' ἐν μέρει καμφθεὶς ἐκ τῶν συμφορῶν τῶν Ἑλλήνων, ἐπέτρεψεν εἰς τὸν φίλτατον ἑταῖρόν του Πάτροκλον νὰ ἐνδυθῇ τὴν πανοπλίαν του καὶ κατέλθῃ εἰς

τὴν μάχην ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Μυρμιδόνων. Ἐφονεύθη δ' ὁ Πάτροκλος ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος, καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ κεντρικὸν σημεῖον καὶ ἡ κυρίως δέσις τοῦ ὅλου ἔπους, ἣν ἐντεχνότατα φέρει ὁ ποιητής. Ἀμέσως κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ποιήματος ἐκτίθησι τὴν ἀφορμὴν τῆς ὀργῆς, μεθ' ἣν διηγεῖται τὰς μάχας, καὶ ἐπ' αὐτῶν, ἐν ᾧ ὁ Ἀχιλλεὺς μένει κοτῶν ὑπὸ τὴν σκηνήν του, εὑρίσκει ἀφορμὴν νὰ παραστήσῃ τοὺς πρωτίστους τῶν Ἑλλήνων ἡρώων, πρὸ πάντων δ' ἐν τῇ πέμπτῃ ῥαψῳδίᾳ τὸν Διομήδην. Ἀλλὰ ματαία πᾶσα ἀνδρεία καὶ πᾶσα ἡρωϊκὴ ἀφοσίωσις, καὶ ἀνυπομόνως ὁ ἀναγνώστης περιμένει τὴν εἰς τὸν πόλεμον ἐκ νέου τοῦ Ἀχιλλέως ἐμφάνισιν. Οὕτως ἐκθειαζόμενος ὁ ἥρως καὶ ἐπὶ τῆς ἀποχῆς του, τέλος παρεμβαίνει, καὶ ὁ παρωργισμένος ἐχθρὸς τῶν Ἑλλήνων ἐξιλεωθεὶς, ἀναδείκνυται φοβερὸς τῶν Τρώων πολέμιος, καὶ μετ' ἀκαταμαχήτου ἀνδρείας ἐπιφέρει τὴν ποθουμένην τροπὴν τῆς τύχης τῶν μαχῶν, καὶ ἐκδικεῖ τὸν θάνατον τοῦ φίλου του, φονεύων τὸν Ἕκτορα. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος τῆς Ἰλιάδος χωρεῖ βραδέως καὶ ὡς διστακτικῶς· τὸ δεύτερον ὅμως σπεύδει πρὸς τὴν λύσιν ταχέως. Αὕτη δ' ἐστὶν οὐχὶ ὁ φόνος τοῦ Ἕκτορος, ἀλλ' ἡ ἀπόδοσις καὶ ὁ ἐνταφιασμὸς τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ, καὶ ἡ μετατροπὴ τοῦ ἀγρίου θυμοῦ τοῦ Ἀχιλλέως εἰς πραεῖαν καὶ ἥμερον δυσθυμίαν. — Ἡ δ' Ὀδύσσεια πραγματεύεται τὰ συμβάντα τεσσαράκοντα μόνον ἡμερῶν ἐκ τῆς ἀπὸ τῆς Τροίας εἰς τὴν Ἰθάκην παλινοστίας τοῦ Ὀδυσσέως, περιέχουσα ὅμως, ὡς καὶ ἡ Ἰλιὰς, ἐν τῷ βραχυτάτῳ τούτῳ διαστήματι, τὴν περιγραφὴν πλείστων περιπετειῶν· ὥστε αἱ δύο ῥαψῳδίαι ὁμοῦ περιλαμβάνουσι πλήρη παράστασιν πασῶν τῶν ἀρχαίων παραδόσεων περὶ τῶν Τρωϊκῶν συμβάντων καὶ χρόνων. Ἡ Ὀδύσσεια διαιρεῖται εἰς τέσσαρα κυρίως μέρη. Τὸ πρῶτον, τὸ κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Ὀδυσσέως, περιέχον τὰς ῥαψῳδίας Α-Δ, ἀφηγεῖται πῶς, ἐν ᾧ ὁ Ὀδυσσεὺς, ἐν ἀπωτάταις χώραις διέμενεν εἰς τὴν νῆσον Ὠγυγίαν παρὰ τῇ νύμφῃ Καλυψοῖ, οἱ μνηστῆρες τῆς γυναικός του Πηνελόπης, ἐν τῷ οἴκῳ του' ἠπείλουν νὰ καταστρέψωσιν ἐν ἐκδιαιτήσει πᾶσάν του τὴν περιουσίαν· ὁ δ' υἱός του Τηλέμαχος, ἤδη εἰς ὥριμον ἡλικίαν προβαίνων, ἀνέλαβε ν' ἀποκρούσῃ αὐτοὺς, καὶ συμβουλαῖς τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς, ἀπῆλθεν εἰς Πύλον καὶ Σπάρτην, ἵνα ζητήσῃ πληροφορίας περὶ τοῦ πατρός του. Τὸ δεύτερον μέρος, περιέχον τὰς ῥαψῳδίας Ε-Ν, στ. 92, περιστρέφεται εἰς τὰ περὶ τῆς ἐπανόδου τοῦ Ὀδυσσέως, ὅστις ἐξ Ὠγυγίας ἀφιχθεὶς εἰς τὴν γῆν τῶν Φαιάκων, διηγεῖται αὐτοῖς τὰς μέχρις ἐκείνου πλανήσεις καὶ τὰ παντοῖα συμβάντα, καὶ ἐκεῖθεν μεταβαίνει εἰς τὴν Ἰθάκην. Ἐν τῷ τρίτῳ μέρει, ταῖς ῥαψῳδίαις Ν, στ. 93—Τ, περιγράφονται τὰ περὶ ἐκδικήσεως κατὰ τῶν μνηστήρων σχέδια ἃ μελετᾷ ὁ Ὀδυσσεὺς μετὰ τοῦ ἐπιστρέψαντος υἱοῦ του παρὰ τῷ πιστῷ αὐτοῦ ἀρχαίῳ ὑπηρέτῃ, τῷ συβώτῃ Εὐμαίῳ, καὶ ἃ ἐκτελεῖ ἐν τῷ τετάρτῳ μέρει, τῷ περιλαμβάνοντι τὰς ῥαψῳδίας Υ-Ω. Ἐστὶ δὲ καὶ ἡ Ὀδύσσεια, ὡς καὶ ἡ Ἰλιὰς, σύνολον κατ' ἔντεχνον σχέδιον συνειρμολογημένον, οὗ πάντα τὰ μέρη πρὸς ἕνα κοινὸν σκοπὸν ἀποβλέπουσι, τὴν παλινοστίαν καὶ τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ πρὸς ταύτην τὴν λύσιν τείνει πᾶν τὸ ἐνδιαφέρον. Ἡ δ' οἰκονομία πᾶσα ἐστὶ τόσῳ μᾶλλον ἔντεχνος, καθ' ὅσον εἰς τὴν ἀρχικὴν ὑπόθεσιν, τὴν τῆς ἐπανόδου τοῦ Ὀδυσσέως, ἐμπλέκεται, χωρὶς οὐδαμῶς αὐτὴν νὰ ἐξασθενῇ, ἐκ τοῦ ἐναντίου μάλιστα ἐκτείνουσα τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς, ἄλλη δευτερεύουσα, ἡ τῆς ὁδοιπορίας τοῦ Τηλεμάχου καὶ ἡ τῆς ἐπεμβάσεως καὶ αὐτοῦ κατὰ τῶν μνηστήρων. Οὕτως ἐπὶ διαφόρων σκηνῶν διάφορα συμβάντα συνδέονται μετ' ἀλλήλων, καὶ ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς περιγράφει ὁ ποιητὴς χώρας ἀπωτάτας καὶ μυθώδεις, ἀφ' ἑτέρου ἐκτίθησι τὴν ἐσωτερικὴν κοινωνικὴν ἀποσύνθεσιν τῆς Ἰθάκης, συγχρόνως δὲ καὶ τὰς εἰρηνικὰς καὶ ὁμαλὰς περιστάσεις ἄλλων

χωρῶν, ὧν οἱ ἡγεμόνες νικηφόρως ἐπέστρεψαν ἐκ Τρωάδος.—Κατά τε τὴν γλῶσσαν, τὸ ὕφος καὶ τὴν στιχουργίαν ὑφίσταται ἀπόλυτος ἑνότης μεταξὺ Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας. Ἀλλ᾽ἐπειδὴ ἡ Ὀδύσσεια ἀπεικονίζει κοινωνικὴν, θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν κατάστασιν ὁμαλωτέραν ἢ ἡ Ἰλιὰς, διὰ τοῦτο ὑπῆρξαν καὶ μεταξὺ τῶν ἀρχαίων γραμματικῶν οἱ λεγόμενοι Χ ω ρ ί ζ ο ν τ ε ς, ὡς ὁ Ξένων, ὁ Ἑλλάνικος καὶ ἄλλοι, καὶ μεταξὺ τῶν νεωτέρων κριτικῶν τινες ἐκείνων τὴν γνώμην παραδεχόμενοι, καὶ πρεσβεύοντες ὅτι τὰ δύο ἔπη ἐγράφησαν ὑπὸ δύο διαφόρων ποιητῶν, κατὰ πολλὰ ἔτη, καθ᾽ ὅλην ἑκατονταετηρίδα ἀπ᾽ ἀλλήλων ἀφεστώτων. Ἀλλ᾽ ἡ οὐχὶ λίαν μεγάλη ἐκείνη διαφορὰ δύναται πολὺ μᾶλλον ν᾽ ἀποδοθῇ εἰς τὴν τῆς ὑποθέσεως τῶν δύο ἐπῶν, τοῦ μὲν περιγράφοντος τὴν πολεμικὴν τῆς Ἑλλάδος κατάστασιν, τοῦ δὲ τὰ κατ᾽ αὐτὴν μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς εἰρήνης· προσέτι δὲ καὶ εἰς τὴν διαφορὰν τῶν διαθέσεων καὶ ἐπόψεων τοῦ ποιητοῦ, γράψαντος τὰ δύο αὐτοῦ ποιήματα εἰς διαφόρους ἡλικίας. Ἐκ τῶν τὴν ὕπαρξιν τοῦ Ὁμήρου μὴ θελόντων νὰ παραδεχθῶσι, τινὲς διατείνονται ὅτι ὑπῆρχε σχολὴ ἢ ἑταιρία ἀοιδῶν, Ὁ μ η ρ ί δ α ι λεγομένη, καὶ πλάττουσιν ὑποτιθέμενόν τινα ἀρχηγὸν ἐξ οὗ οὗτοι ἠξίουν ὅτι κατήγοντο, καὶ ὃν Ὅμηρον ἐκάλουν ὡς τῆς ὁμηγύρεως αὐτῶν ἐπώνυμον. Τούτων δ᾽ ἄλλοι ἄλλα δῆθεν ἐποίουν, ἃ μετὰ ταῦτα συνέδεσεν εἰς ἓν ὅλον. Ἄλλοι διατείνονται ὅτι παντοῖα ᾀσμάτια, ἄλλα ὑπ᾽ ἄλλων καὶ κατὰ διαφόρους χρόνους ποιηθέντα, συνεδέθησαν καὶ συνηρμολογήθησαν ἔπειτα, ἰδίως ἐπὶ Πεισιστράτου, καὶ ἀπήρτισαν τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσσειαν. Ἀλλ᾽ ἀμφοτέρας τὰς ὑποθέσεις ταύτας ἀναιροῦσιν αὐτὰ τὰ Ὁμηρικὰ ἔπη, ὄντα ἀριστοτεχνήματα ἐπικῆς οἰκονομίας καὶ ἑνότητος. Ἡ ἀπροκατάληπτος αὐτῶν ἀνάγνωσις τίθησιν ὑπεράνω πάσης ἀντιλογίας, ὅτι ἀμφότερα εἰσὶν ἀπαράμιλλα ἀριστουργήματα ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ μουσοπνεύστου ποιητοῦ. Ἂν ἐπὶ Ὁμήρου ἡ γραφὴ ἦν ἄγνωστος ἔτι, ὡς τινὲς τῶν φιλολόγων ἐξέλαβον, θὰ ἦν βεβαίως δύσκολον νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι δύο ποιητικὰ ἔργα τοιαύτης ἐκτάσεως ἠδυνήθησαν νὰ διατηρηθῶσιν, εἰ καὶ ἐπὶ Σωκράτους μνημονεύονται ἄνδρες ἠξεύροντες ἐκ στήθους πᾶσαν τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδύσσειαν. Εἰς αὐτὸν τὸν ποιητὴν θὰ ἦν σχεδὸν ἀδύνατον οὐ μόνον εἰς ἄλλων, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ εἰς τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ μνήμην νὰ ἐγχαράττῃ ἀπ᾽ ἀρχῆς μέχρι τέλους ὅσα ἐποίει. Ἀλλ᾽ ἡ βάσις ἐφ᾽ ἧς ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις στηρίζεται ἐστὶν ὅλως σφαλερά. Ἡ γραφὴ, ἡ ἐν ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι ἤδη ὑπάρχουσα ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐν Ἀσίᾳ, ἀδύνατον ἐστὶ νὰ ἔμενεν ἄγνωστος ἐν Ἑλλάδι. Ἐπ᾽ ἐσχάτων ἐκ διαφόρων ὑλικῶν ἀποδείξεων προέκυψεν ὅτι ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῶν Ὀλυμπιάδων ἦν ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ Ὁμήρῳ (Ἰλ.Ζ,169) ὁ Προῖτος δίδει εἰς τὸν Βελλεροφόντην ἐπιστολὴν περιέχουσαν συμβολικὰ, ἢ ἄλλα, ἀδιάφορον τίνος εἴδους, γράμματα (σ ή μ α τ α λ υ γ ρ ά). Κοινὴ δὲ, ὡς μετέπειτα, δὲν ἦν ἀναμφιβόλως ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις· διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ἔγραψε μὲν ὁ ποιητὴς τὰ ἔπη του, ἀλλὰ διέδιδεν αὐτὰ ψάλλων, καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἄλλοι ἄλλα τεμάχια ἐμάνθανον καὶ διέδιδον. Ὅτι ὑπῆρξεν ἀρχικῶς σύλλογος Ὁ μ η ρ ι δ ῶ ν ἐστὶ νεωτέρων ὑπόθεσις ἐσφαλμένη. Ὁ μ η ρ ί δ α ι μνημονεύονται μόνον ἐν Χίῳ, ὡς γένος ἀξιοῦν ὅτι κατήγετο ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ὁμήρου, διότι ἡ Χίος ἀντεποιεῖτο τὴν τιμὴν τῆς ἐκεῖ γεννήσεως τοῦ ποιητοῦ. Ἐνέφαινε δὲ γενικῶς ἡ λέξις πάντας τοὺς περὶ τὰ ὁμηρικὰ ἔπη ἀσχολουμένους καὶ τεμάχια ἐξ αὐτῶν ψάλλοντας ῥ α ψ ῳ δ ο ύ ς, ὡς ἐκαλοῦντο οἱ εἰς πανηγύρεις καὶ τελετὰς ἐπικὰ ἐν γένει ᾄσματα, εἴτε ἴδια, εἴτε ἄλλων ποιητῶν, καὶ ἀναμφιβόλως συνεχέστατα καὶ κατὰ προτίμησιν τὰ ὁμηρικὰ, ἀπαγγέλλοντες κατὰ τεμάχια ἐκ μνήμης ἀπεσπασμένα καὶ ἀσυνάρτητα (σ π ο ρ ά δ η ν ἀ ε ί δ ε ι ν μετ᾽ αὐθαιρέτων μεταρ-

ρυθμίσεων πρὸς συμπλήρωσιν ἢ συνδυασμὸν τῶν ἀποσπασμάτων, ἢ καὶ γλωσσικῶν προσέτι, κατὰ τὰς ἐπιχωρίους ἑκασταχοῦ διαλέκτους τοῦ ῥαψῳδοῦ ἢ τῶν ἀκροατῶν του, ὅθεν δύνανται νὰ ἐξηγηθῶσι καὶ αἱ πολλάκις πολλαχοῦ τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας ἀπαντώμεναι ποικίλαι διαφοραὶ καὶ ἀντιφάσεις ἐνίοτε. Ἐκεῖθεν δὲ βεβαίως διετηρήθησαν καὶ αἱ διάφοροι ἐπωνυμίαι διαφόρων μερῶν τῶν δύο ἐπῶν, αἱ ἀπαντώμεναι παρ' Ἡροδότῳ, Πλάτωνι καὶ ἄλλοις ἐκ τῶν ἀρχαίων. Πρὸς ἀποφυγὴν λοιπὸν τῶν τοιούτων καταστροφῶν τῶν ἀθανάτων ᾀσμάτων, διέταξεν ὁ Σόλων τὰ ὁμηρικὰ ἔπη ν' ἀπαγγέλλωνται (ἢ ᾄδωνται) ἐν Ἀθήναις οὐχὶ ἄλλως ἢ ἐ ξ ὑ π ο β ο λ ῆ ς, ἤτοι κατὰ γραπτά, καὶ ἑπομένως ἀσφαλῆ καὶ οὐχὶ αὐθαιρέτως μεταβαλλόμενα κείμενα. Πρῶτος δ' ὁ Πεισίστρατος ἐπεχείρησε μετὰ τοῦ Ὀρφικοῦ Ἀθηναίου Ὀνομακρίτου καὶ τριῶν ἄλλων ποιητῶν, τὸ εὐγενές, οὐχὶ δὲ εὐχερὲς ἔργον τοῦ νὰ περισυνάξῃ, καὶ καθαρίσας, καὶ εἰς ὀργανικὸν σύνολον συνδέσας τὰ διεσπαρμένα τεμάχια, ἴσως, καὶ ὡς πιστεύεται, μετὰ μικρῶν τινων μεταρρυθμίσεων πρὸς ἔπαινον καὶ δόξαν τῶν Ἀθηνῶν, ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν ἀρχικὴν ἑνότητα τῆς Ἰλιάδος καὶ τῆς Ὀδυσσείας. Τούτου δὲ κατορθωθέντος, διέταξεν, ἢ αὐτός, ἢ κατά τινας, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἵππαρχος, ν' ἀπαγγελθῶσιν εἰς τὰ Παναθήναια ὑπὸ ῥαψῳδῶν ἐ ξ ὑ π ο λ ή ψ ε ω ς, ἤτοι ἀντικαθιστώντων ἀλλήλους, τὰ δύο οὕτως εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν ἑνότητα ἀποδοθέντα ποιήματα (Πλάτ. Ἵππαρχ. σ. 228 Β). Πιθανῶς ἐχρησίμευσεν ἡ ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου σύνταξις αὕτη τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν ὡς βάσις πασῶν τῶν ἔκτοτε πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος γενομένων ἄλλων, αἵτινες ἐν πρωτοτύποις ἢ ἀντιγράφοις κατετέθησαν μετὰ ταῦτα εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Ἀλεξανδρείας. Ἀπὸ Πεισιστράτου ὅμως μέχρι τῶν χρόνων ἐκείνων οὐκ ὀλίγαι ἐγένοντο ὑπ' ἀκρίτων ἀντιγραφέων καὶ ἄλλων δ ι α σ κ ε υ ά σ ε ι ς, μεταγραφαὶ καὶ παρεμβολαὶ εἰς τὰ ὁμηρικὰ κείμενα, ἃ οἱ πεπαιδευμένοι Ἀλεξανδρινοὶ κριτικοὶ ἐπεμελήθησαν ν' ἀπαλλάξωσι τῶν τοιούτων νόθων μεταρρυθμίσεων, καὶ νὰ ἐπαναγάγωσιν εἰς τὴν γνησιότητα τῆς ἐπὶ Πεισιστράτου συντάξεως, μετ' ἐξόχου πολυμαθείας ἐγκύψαντες εἰς τῶν ὁμηρικῶν κειμένων τὴν διασάφησιν καὶ ἐξέλεγξιν. Μεταξὺ δὲ τῶν ἐπιφανεστάτων ἐξ αὐτῶν ἦν ὁ Ἐφέσιος Ζ η ν ό δ ο τ ο ς, εἰς ὃν ἀποδίδοται ἡ εἰς 24 ῥαψῳδίας διαίρεσις ἑκάστου τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Βυζάντιος Ἀ ρ ι σ τ ο φ ά ν η ς, ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Κ α λ λ ί σ τ ρ α τ ο ς· ὁ ἐκ Σαμοθράκης Ἀ ρ ί σ τ α ρ χ ο ς (περὶ τὰ 160 π. Χ.), καὶ οὗτος μαθητὴς τοῦ Ἀριστοφάνους, ὁ μᾶλλον πεπαιδευμένος τῶν περὶ τὸν Ὅμηρον ἀσχοληθέντων γραμματικῶν τῶν χρόνων ἐκείνων. Εἰς τούτων καὶ ἄλλων ἀξιολόγους σημειώσεις καὶ ἑρμηνείας στηρίζονται τὰ σωζόμενα σχόλια εἰς Ὅμηρον (ἔκδ. Villoison, 1788. Dindorf, 1875).—Τὰ ὁμηρικὰ ἔπη ἐχρησίμευον ὡς ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἦσαν τὸ πρῶτον βιβλίον ὃ ἐδίδετο εἰς τὰ διδασκόμενα παιδία, καὶ ἐξ οὗ ἡ νεολαία ἐμυεῖτο εἰς τὰ τῆς τέχνης καὶ ἐπιστήμης. Καθ' Ἡρόδοτον (Β, 53) ἦσαν ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Ἡσίοδος οἱ «ποιήσαντες θεογονίαν τοῖς Ἕλλησιν», ἤτοι αἱ θρησκευτικαὶ ἀντιλήψεις ἃς οὗτοι διετύπωσαν ἦσαν καὶ αἱ μετὰ ταῦτα ἐπικρατοῦσαι καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα. Προσέτι δ' ἐπέδρασε καὶ δι' αὐτῶν τῶν ἧττον ποιητικῶν μερῶν τῶν ἐπῶν του, ὡς διὰ τοῦ τῶν «νηῶν καταλόγου» τῆς Ἰλιάδος, εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ κοινωνικὴν τοῦ ἔθνους διαρρύθμισιν. Τούτου ἕνεκα εὐνόητον ἐστὶν ὅτι ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ὡς ἥ ρ ω ς πολλαχοῦ ἐθεωρεῖτο, καὶ διὰ βωμῶν καὶ ναῶν ἐτιμᾶτο, καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἔτι ἐπιβάλλεται ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ ἐξόχου ποιητοῦ, καὶ τ' ἀθάνατα αὐτοῦ ἔργα θεωροῦνται ὡς ὁ ἐν τῇ ποιήσει ὑπέρτατος τύπος τοῦ ὑψηλοῦ καὶ καλοῦ. Ὁ πλοῦτος τῶν παραστάσεων αὐτοῦ ἐστὶν ἀνεξάντλητος. Ἀ-

φελής, φυσικὸς, ἀληθὴς, δὲν ἐπιδιώκει ὁ Ὅμηρος ἐντυπώσεις ἐξ ἐκπληττόντων καὶ ἀπροσδοκήτων συμβάντων, ἀλλὰ παρίστησι πάντοτε ζωηρῶς τὸν περὶ αὐτὸν πράττοντα κόσμον, ὀπίσω αὐτοῦ ὁ ἴδιος μετριοφρόνως κρυπτόμενος. Θαυμασία ἐστὶν ἡ ποικιλία τῶν χαρακτήρων τῶν ἡρώων αὐτοῦ· καὶ ἐν ᾧ πάντες ἔχουσι κοινὸν τὸν ἡρωϊσμὸν, διακρίνονται ὅμως ἄλλοι δι' ἄλλων ἠθικῶν ἰδιοτήτων, τῆς μεγαλοψυχίας, τῆς φρονήσεως, τῆς ὑπούλου δεξιότητος, τῆς ὑπερηφανείας, τοῦ ἀγερώχου ἤθους, τῆς μετριοφροσύνης, κτλ. Τὴν αὐτὴν δὲ ποικιλίαν τῶν ἠθῶν καὶ τρόπων περιγράφει καὶ παρὰ τοῖς θεοῖς ἐν Ὀλύμπῳ. Καὶ αἱ ὑλικώτεραι δ' αὐτοῦ περιγραφαὶ, αἱ ἐνίοτε εἰς τὸ τραχύτερον παρεκκλίνουσαι, κοσμοῦνται καὶ μετριάζονται πάντοτε δι' ἠθικοῦ ἡμέρου πνεύματος ἐπικεχυμένου ἐπὶ πασῶν αὐτοῦ τῶν συνθέσεων. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἐστὶ πάντοτε ἀβίαστος, ὁμαλῶς ῥέουσα, ἀφελὴς, εὔφωνος καὶ χάριτος πλήρης, εἰς ὑπόδειγμα μείνασα πᾶσι τοῖς μεταγενεστέροις ἐποποιοῖς, καὶ προσέτι ὡς βάσις καὶ αὐτῆς τῆς γλώσσης τῆς λυρικῆς καὶ τῆς δραματικῆς ποιήσεως, ὡς προσέτι καὶ τοῦ πεζοῦ λόγου. — Πλὴν δὲ τῆς Ἰλιάδος καὶ τῆς Ὀδυσσείας ἀπεδίδοντο εἰς τὸν Ὅμηρον ὑπὸ τῶν ἀρχαίων προσέτι οἱ λεγόμενοι ὁ μ η ρ ι κ ο ὶ ὕ μ ν ο ι, οἵτινες ὅμως, διάφοροι ἀλλήλων κατά τε τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ποιητικὴν ἀξίαν, εἰσὶ προφανῶς χρόνων μεταγενεστέρων καὶ ἐποχῶν διαφόρων, ἔργα ἐν μέρει ῥαψῳδῶν, γεγραμμένα εἰς προοίμια τῶν ὧν ἀπήγγελλον ποιημάτων. Οἱ δ' ἐκτενέστεροι, ὡς ὁ εἰς τὸν Δήλιον Ἀπόλλωνα, εἰς τὸν Πύθιον Ἀπόλλωνα, εἰς Ἑρμῆν, εἰς Δήμητραν, εἰς Ἀφροδίτην, οἱ καὶ εἰς παραδόσεις ἐπιτοπίου χαρακτῆρος μετὰ πλείστης χάριτος καὶ ἀρχαϊκῆς ἐπικῆς ἀφελείας περιστρεφόμενοι, ὑπετέθη μετὰ πιθανότητος ὅτι ἦσαν εἰσαγωγικοὶ ποιητικῶν ἀγώνων κατὰ τὰς πανηγύρεις τῶν θεῶν ὧν εἰσὶν ἐπώνυμοι. Σώζονται δὲ προσέτι καὶ 16 μικρὰ ἐ π ι γ ρ ά μ μ α τ α, ἀτόπως ἀποδιδόμενα εἰς τὸν Ὅμηρον, ὡς καί τινα ποιημάτια, ὧν τὰ ὡραιότερά εἰσιν ἡ κ ά μ ι ν ο ς καὶ ἡ Ε ἰ ρ ε σ ι ώ ν η. Ὁμηρικὸν δ' ἔργον ἐλέγετο καὶ ἡ β α τ ρ α χ ο μ υ ο μ α χ ί α, ἐπίτομος παρῳδία τῆς Ἰλιάδος, ἣν οἱ πιθανώτερα λέγοντες ἀποδίδουσιν εἰς τὴν ε'. π. Χ. ἑκατονταετηρίδα, καὶ ὡς ποιητὴν αὐτῆς ἐκλαμβάνουσι Πίγρην τὸν Ἁλικαρνασσέα. Ταύτην πρῶτος ἐξέδωκε Δημήτριος ὁ Χαλκοκονδύλης, τῷ 1488 μ.Χ. Ἀλλ' ἔκτοτε αἱ θεωρίαι περὶ τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν πολὺ ἀπέχουσι τοῦ ν' ἀναγνωρίζωνται ὡς ὀρθαὶ ὑπὸ πάντων τῶν πανταχοῦ φιλολόγων. Πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα ὑφίσταται ἐξ ἐναντίας διαφωνία μεταξὺ αὐτῶν, οὐδὲ φαίνεται προσεχὴς τῶν διαφωνούντων ὁ συμβιβασμός. Τῆς γνώμης ὅτι, κατὰ τοὺς χρόνους εἰς οὓς ἀποδίδονται τὰ ὁμηρικὰ ἔπη ἡ γραφὴ δὲν ἦν εἰσηγμένη εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ὅτι ἑπομένως αὐτά εἰσι δημώδη ᾄσματα μακρῶν περιόδων, συναρμολογηθέντα τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου, ὑπερεμάχησε πρὸ πάντων ὁ Βόλφιος. Ὁ Ἑρμᾶννος ἐπρέσβευσεν ὅτι τὴν μῆνιν τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Ὀδυσσέως ἔψαλλε ποιητής τις διὰ βραχέων, καὶ μετὰ ταῦτα ὅτι ἄλλοι βαθμηδὸν προσέθηκαν τὰ λοιπὰ ἐπεισόδια. Κατὰ Λαχμάννον συνέστη ἡ Ἰλιὰς ἐκ διαφόρων δημοτικῶν αὐτοτελῶν ᾀσμάτων ἄλλων καὶ ἄλλων ποιητῶν, ἅτινα ἔπειτα συνερράφησαν. Τὰ αὐτὰ καὶ ὁ Κοίχλυς παραδεχόμενος, ἠθέλησε ν' ἀποκόψῃ τῆς Ἰλιάδος ὅσα ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἐξελάμβανεν ὡς ξένα εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς συναρμολογίαν καὶ μεταγενέστερα, καὶ παρεδέχετο μόνον 16 ῥαψῳδίας γνησίας. Ὁ Ἑρμᾶννος καὶ ἄλλοι ἤθελον ἐκ γλωσσικῶν καὶ στιχουργικῶν δῆθεν διαφορῶν νὰ διακρίνωσι μεταξὺ τῆς καταγωγῆς διαφόρων μερῶν. Ὁ δὲ Κιρχὸφ προσέβαλε τὴν Ὀδύσσειαν, κηρύττων ὡς μεταπλασθεῖσαν τὴν ἀρχικὴν αὐτῆς σύνθεσιν· ἄλλοι δὲ κατὰ διαφόρους βαθμοὺς καὶ περιορισμοὺς παραδέχονται τὴν ἑνότητα, καὶ αὐτὸς ὁ περίφημος Ἄγγλος

ἱστοριογράφος Γρόττε θέλει ὅτι ἡ Ἰλιὰς συνέκειτο ἐκ δύο ποιημάτων, μιᾶς Ἰλιάδος καὶ μιᾶς Ἀχιλληΐδος! Ὑπάρχουσιν ὅμως πολλοί, οἵτινες εἰς τὸ πνεῦμα τῶν δύο ποιητικῶν ἀριστουργημάτων ἐμβριθῶς ἐμβλέποντες, ἀναγνωρίζουσιν αὐτῶν τὴν ἔντεχνον καὶ ἀμφισβητήσεως ἀνωτέραν ἑνότητα.

Ὅμοιοι, καὶ Ὁ μ ό τ ι μ ο ι κατὰ Ξενοφῶντα (Κύρ. Παιδ. Β, 1, 2), τάξις πολιτῶν ἐν Σπάρτῃ προνομιοῦχος. Οἱ δ' εἰς αὐτὴν μὴ ὑπαγόμενοι πολῖται ἐλέγοντο Ὑ π ο μ ε ί ο ν ε ς. Ἐπειδὴ ὁ Ξενοφῶν πρῶτος μνημονεύει αὐτῆς (Λακ. Πολ. Ι. 3, 5, 6. 7. 11. ΙΓ, 1), ὑποτίθεται ὅτι συνέστη αὕτη μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ἀφ' ὅτου, ἐπιτραπείσης τῆς πωλήσεως ἢ ἄλλως ἀποξενώσεως τῶν ἀκινήτων κτημάτων, ἐπεκράτησε διαφορὰ περιουσιῶν παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις, δι' ὃ καὶ εἰς τὸν Ἀριστοτέλην (Πολιτ. Ε, 6, 1), λέγοντα ὅτι οἱ Παρθενίαι ἦσαν «ἐκ τῶν Ὁ μ ο ί ω ν», ἀποδίδουσιν ἀνακρίβειαν καὶ ἀναχρονισμόν. Ὅπως δήποτε, Ὅ μ ο ι ο ι ἦσαν οἱ πάντων τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων ἀπολαμβάνοντες Δωριεῖς πολῖται· ὑ π ο μ ε ί ο ν ε ς δὲ πιθανῶς οἱ εἴτε δι' ἀπελευθερώσεως πολῖται γενόμενοι, καὶ τούτου ἕνεκα τῶν ἄλλων ἐλαττούμενοι, εἴτε διὰ παραμέλησιν τῶν δημοσίων καθηκόντων ἢ δι' οἷον δήποτε λόγον τινὰ τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων αὐτῶν ἀπολέσαντες. Οἱ βασιλεῖς τῆς Σπάρτης εἶχον ἐν ταῖς ἐκστρατείαις, πλὴν τῶν πολεμάρχων, καὶ τρεῖς Ὁμοίους συσκήνους. Καὶ οἱ εἰς τὴν Γερουσίαν δὲ μόνον ἐκ τῶν Ὁμοίων ἐξελέγοντο (Δμσθ. π. Λεπτ. 47).

Ὁμόκαποι, ἐν Κρήτῃ οἱ νεώτεροι ἀδελφοί, οἵτινες ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου, ὡς μόνου κληρονομοῦντος, ἐτρέφοντο (Ἀρστт. Πολιτ. Α, 1, 6). Οἱ αὐτοὶ καὶ Ὁ μ ο σ ί π υ ο ι.

Ὁμόλη ἢ Ὁ μ ό λ ι ο ν, τὸ βορειότατον μέρος τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ χερσονήσου Μαγνησίας. προβολὴ τοῦ ὄρους Ὄσσης ὑπὸ ῥυάκων διαβρεχομένη καὶ εὔκαρπος, πρὸς ταῖς Θερμοπύλαις, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως. Ἐπὶ τοῦ ὄρους τούτου ἐτιμᾶτο ἰδίως ὁ Πάν, (Εὐριπ. Ἡρκλ. μαιν. 363.—Θεόκρ. Εἰδ. Ζ, 103.—Ἀπολλόδ. Ῥόδ.—Στρб. Θ, 413.—Παυσ. Θ, 8, 6.—Liv. XLII, 38).

Ὁμόλιππος, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ Ξανθίδος, τῆς θυγατρὸς τοῦ Θησέως (Ἀπλλδ. Β, 7. 8).

Ὁμολωΐδες πύλαι, μία τῶν πυλῶν τῶν Θηβῶν, οὕτω κληθεῖσα εἴτε καθ' Ὁ μ ο λ ω ί δ α, μίαν τῶν θυγατέρων τῆς Νιόβης, εἴτε κατὰ τὸ ὄρος Ὁμόλην, ἐξ οὗ ἐλέγοντο ὁρμηθέντες οἱ Καδμεῖοι καὶ εἰσελάσαντες εἰς τὴν πόλιν διὰ τῆς πύλης ἐκείνης (Εὐριπ. Φοίν. 1125 καὶ Σχολ.).

Ὅμπνια, ἐπίθετον τῆς Δήμητρος ὡς θεᾶς τῶν καρπῶν καὶ τῆς εὐφορίας (Νοίσ. Δ, 488).

Ὁμοσίπυοι, ἴδ. Ὁ μ ό κ α π ο ι.

Ὁμότιμοι, ἴδ. Ὅ μ ο ι ο ι.

Ὀμφάλη, θυγάτηρ Ἰαρδάνου, τοῦ βασιλέως τῶν Λυδῶν. καὶ γυνὴ τοῦ Τμώλου, μεθ' οὗ τὸν θάνατον μόνη ἐβασίλευσεν ἐν Λυδίᾳ. Εἰς αὐτὴν ὁ Ἡρακλῆς μετὰ τὸν φόνον τοῦ Εὐρύτου (ἴδ.) ἐπωλήθη ὡς δοῦλος, καὶ ἐπὶ μακρὸν παρέμεινεν, εἰς τὰ νεύματα αὐτῆς εὐπειθής, πολλάκις γυναικείαν ἐσθῆτα ἐνδεδυμένος, οἰκιακὰς ὑπηρεσίας ἐκτελῶν, καὶ νήθων ὡς γυνὴ (Σοφκλ. Τραχ. 253). Ἐξ αὐτῆς ἔσχεν ὁ Ἡρακλῆς υἱὸν τὸν Ἀγέλαον (Ἀπολλόδ. Β, 7, 3). ἢ τὸν Λάμον (Διόδ. Δ, 31), ἐξ οὗ κατήγοντο οἱ μετέπειτα βασιλεῖς τῆς Λυδίας μέχρι τοῦ Κανδαύλου (Ἡρόδт.—Ἀπολλόδ.).

Σύμπλεγμα ἐκ μουσ. Νεαπόλεως.

Ὀμφάλιον πεδίον, ἐν Κρήτῃ, μεθ' ὁμωνύμου πολίχνης, τὸ ὄνομα ἔχον, ὡς ἐπι-

στεύετο ἐκ τοῦ ὅτι πρῶτον ἐκεῖ ἔκοψαν τὸν ὀμφαλὸν τοῦ Διὸς (Καλλίμ. εἰς Δία, 45. Στεφ. Βυζ.).

'Ομφαλὸς, 1) κατὰ μετωνυμίαν ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, τὸ προεξέχον κέντρον τῆς στρογγύλης ἀσπίδος, ἀποκρούον τὰ ἐκεῖ προσβάλλοντα βέλη, ἤ, ὅτε ἦτο ὀξὺ, ὡς εἰς τὰς μεταγενεστέρας καὶ μάλιστα τὰς Ῥωμαϊκὰς ἀσπίδας, χρησιμεῦον προσέτι καὶ εἰς προσβολήν. — 2) Ὀ μ φ α λ ὸ ς ἤτοι κέντρον τῆς γῆς ἐλέγοντο ὑπὸ τῶν ποιητῶν οἱ Δελφοὶ, κατὰ τὸν μῦθον ὅτι ὁ Ζεὺς ἐξέπεμψε συγχρόνως δύο ἀετοὺς, ἕνα πρὸς ἀνατολὰς, ἄλλον πρὸς δυσμὰς, καὶ ἀμφότεροι συνηντήθησαν ἐν Δελφοῖς, ὅπερ ἀποδεικνύει τὴν πεποίθησιν περὶ τοῦ σφαιροειδοῦς τῆς γῆς. Τούτου ἕνεκα ἵστατο ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος λιθίνη στήλη, τὸν ὀμφαλὸν τῆς γῆς ἐμφαίνουσα, καὶ παρ' αὐτῇ δύο χρυσοῖ ἀετοί. οὓς μετὰ ταῦτα ἀπεκόμισεν ὁ Φωκεὺς στρατηγὸς Φιλόμηλος. Μεταγενεστέρως δὲ καὶ ἄλλα μέρη ἐθεωρήθησαν ὡς ὀμφαλοὶ τῆς γῆς, οἷον ἡ Ἔννη ἐν Σικελίᾳ (Cic. Verr. IV, 48, 106). — 3) Ἧλος προέχων ἐπὶ τῆς ῥάβδου ἐφ' ἧς βιβλία ἐτυλίσσοντο.

'Ομωμοκότες, ἐν Ἀθήναις 6000 πολῖται ἐκλεγόμενοι καὶ ὀμνύοντες, ἐξ ὧν ἐλαμβάνοντο οἱ νομοθέται, ἄλλοτε κατ' ἄλλον ἀριθμὸν ἐκλεγόμενοι. Ἴδ. Ν ο μ ο θ ε σ ί α.

Ὄναγρος, 1) ζώων γένος, ἄγριος ὄνος (Δίων. Κάσσ. ΟΣΤ, 1. — Cic. an Att. VI, 1, 25. — Mart. XIII, 100). — 2) Μηχανή τις πρὸς ἐκσφενδόνισιν βαρέων σωμάτων.

Ὄναρος, ἱερεὺς τοῦ Διονύσου ἐν Νάξῳ, νυμφευθεὶς Ἀριάδνην τὴν θυγατέρα τοῦ Μίνωος, ὅτε ὁ Θησεὺς ἐγκατέλιπεν αὐτὴν ἐν τῇ νήσῳ (Πλούτ. Θησ.).

'Ονατᾶς, Μίκωνος, Αἰγινήτης, διάσημος καλλιτέχνης, ἀκμάσας ἐπὶ τῆς ἀνεξαρτησίας ἔτι τῆς Αἰγίνης, ἣν οἱ Ἀθηναῖοι ὑπέταξαν ἐν Ὀλ, 80, γ΄. Ὁ Παυσανίας λέγει αὐτὸν ἐργαζόμενον κατὰ τὸν ἀρχαϊκὸν ἀττικὸν ῥυθμὸν, καὶ «οὐδενὸς ὕστερον τῶν ἀπὸ Δαιδάλου καὶ ἐργαστηρίου τοῦ Ἀττικοῦ» (Ε, 25). Πλεῖστα αὐτοῦ ἀγάλματα, μάλιστα χαλκᾶ, μνημονεύονται ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνατεθειμένα, ὡς τὸ ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἀφιερωθὲν σύμπλεγμα, τὸ δέκα ἥρωας ὁμηρικοὺς παριστῶν «δόρασί τε καὶ ἀσπίσιν ὡπλισμένους», καὶ κλήρους ῥίπτοντας τίς νὰ μονομαχήσῃ μετὰ τοῦ Ἕκτορος· ἕτερον τῆς νίκης τῶν Ταραντίνων κατὰ τῶν Πευκετίων (Παυσ.). Ἡρακλῆς κολοσσιαῖος, δεκάπηχυς, ἀνάθημα τῶν Θασίων· κρανοφόρος καὶ κριοφόρος Ἑρμῆς, ἀνάθημα τῶν Φενέστων. Ἱέρων ἐν τεθρίππῳ (Ὀλ. 78, 6). Ἐν Φιγαλίᾳ πυρποληθέντος τοῦ ἀρχαίου τερατώδους ξοάνου τῆς Μελαίνης Δήμητρος, τοῦ ἔχοντος ἵππου κεφαλὴν καὶ χαίτην, καὶ ὄφεις καὶ θηρία ἐκ τῆς κεφαλῆς προερχόμενα, κατεσκεύασεν αὐτὸς χαλκοῦν κατὰ διατηρηθὲν ἀπ' αὐτοῦ ἰχνογράφημα, καὶ κατ' ὀπτασίαν ἐν ὀνείρῳ (Παυσ. Η, 42). Πιθανῶς κατ' αὐτοῦ σχέδια ἐγλύφησαν καὶ τὰ σωζόμενα ἀγάλματα τῶν ἀετωμάτων τοῦ ἐν Αἰγίνῃ ναοῦ. Καὶ ὡς ζωγράφος δὲ λέγεται διαπρέψας ὁ Ὀνατᾶς, καὶ εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται τοιχογραφία ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀρείας Ἀθηνᾶς ἐν Πλαταιαῖς, παριστῶσα τὴν ἀλληλοκτονίαν τῶν υἱῶν τοῦ Οἰδίπου.

'Ονεᾶται, μία τῶν ἐν Σικυῶνι γενεῶν, πιθανῶς ἡ εὐτελεστέρα, οὕτω κληθεῖσα περιφρονητικῶς ὑπὸ τοῦ Κλεισθένους, ἐκ τοῦ ὄ ν ο ς (Ἡρδ. Ε, 68).

Ὄνεια ὄρη καὶ Ὄ ν ε ι α, τὰ βορειοδυτικῶς ἐκ τῶν Μεγάρων μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ Ἰσθμοῦ, καὶ ὑπὲρ αὐτὸν ἐκ Κεγχρεῶν μέχρις ἀνατολικῶς τῆς Κορίνθου ἐκτεινόμενα, καὶ ἐκεῖ ὕψος ὡς 600 μέτρων ἔχοντα. Καθ' ὃ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν Πελοπόννησον κλείοντα, ἦσαν στρατηγικῶς μεγάλης σημασίας, καὶ διὰ τοῦτο ἔδιδον ἀφορμὴν εἰς συχνὰς διαμάχας (Θουκ. Δ, 42. 44. — Ξενοφ. Ἑλλ. ΣΤ, 5, 51. Ε, 1, 15. 41. — Πολβ. Β, 52. — Πλούτ. Κλεομ. Κ.).

"Ονειρος. Ἐν τῇ ἑλληνικῇ μυθολογίᾳ θεὸς ἰδίως τῶν ὀνείρων δὲν ὑπῆρχεν· οὐχ ἧττον ὅμως ἐπροσωποποίει τὰ ὄνειρα διαφόρως ἡ ποίησις, ὡς ὅτε παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Β, 8) ὁ Ζεὺς πέμπει τὸν «οὖλον ὄνειρον» πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, καὶ ὅτε θέτῃ τὴν κατοικίαν τῶν ὀνείρων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ "Ἀδου (Ὀδ. Ω, 12), ἐπίσης δὲ καὶ ὅτε πλάττῃ ὅτι τὰ μὲν ψευδῆ ὄνειρα προσέρχονται ἡμῖν δι' ἐλεφαντίνης, τὰ δ' ἀληθῆ διὰ κερατίνης πύλης. Καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 212) ἦσαν οἱ ὄνειροι τέκνα τῆς Νυκτὸς, κατ' Εὐριπίδην (Ἑκάβ. 21), τῆς Γῆς, μελανόπτερα πνεύματα. Ὁ δ' Ὀβίδιος λέγει αὐτοὺς (Met. XI, 633) υἱοὺς τοῦ Ὕπνου, καὶ ἐκ τοῦ ἀπείρου ἀριθμοῦ αὐτῶν μνημονεύει τριῶν, τῶν ἐπισημοτάτων, τοῦ Μορφέως, τοῦ Εἰκέλου καὶ τοῦ Φοβήτορος.

'Ονείτης, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Δηϊανείρας, ἀδελφὸς τοῦ Ὕλλου (Ἀπολλόδ. Β, 7, 8).

'Ονηλάτης, χωρικὸς ἐλαύνων ὄνον,

ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ταύτῃ ἐξ ἀναγλύφου ἐπὶ ἀρχαίου λύχνου.

'Ονήσανδρος ἢ **'Ονόσανδρος,** πλατωνικὸς φιλόσοφος, ζήσας περὶ τὰ 40 μ. Χ., ἔγραψε σχόλια εἰς τὴν πολιτείαν τοῦ Πλάτωνος, καὶ τὸν σωζόμενον «στρατηγικὸν», ἢ, κατὰ Σουίδαν, «τακτικὰ περὶ στρατηγημάτων», πραγματευόμενον περὶ τῆς πολεμικῆς τέχνης, πρὸ πάντων ὡς ἠσκεῖτο ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, καὶ προσπαθῶν, ἀλλὰ μὴ πάντοτε κατορθῶν, νὰ βαδίζῃ ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ Ξενοφῶντος.

'Ονησίκριτος, ἢ καὶ Ὀνησικράτης, 1) ἐξ Ἀστυπαλαίας ἢ Αἰγίνης, μαθητὴς τοῦ κυνικοῦ Διογένους, ὅτε ἦν ἤδη ἡλικίας ὡρίμου. Μετὰ ταῦτα συνώδευσε τὸν Ἀλέξανδρον εἰς Ἀσίαν ὡς κυβερνήτης τῆς θαλαμηγοῦ αὐτοῦ, καὶ ἐπέμφθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς πρεσβείαν πρὸς τοὺς ἐν Ἰνδίᾳ γυμνοσοφιστὰς (Στρ. ΙΕ, 714). Εἶτα δ' ὡς ἀνώτατος κυβερνήτης τοῦ στόλου, συνώδευσε τὸν Νέαρχον περιπλεύσαντα τὰς δυτικὰς παραλίας τῆς Ἀσίας (Ἀρρ. ΣΤ, 2, 3. Ζ, 5, 6). Ἔγραψε δ' ἱστορίαν, ἢ μᾶλλον πανηγυρικὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις ὅμως, ὡς καὶ ὁ Λυσίμαχος καὶ ἄλλοι τῶν τότε συγχρόνων, δὲν ἀνεγνώριζεν ὡς πιστὰς καὶ τῇ ἀληθείᾳ συμφώνους πάσας αὐτοῦ τὰς ἐκθέσεις, πολλὰ διαλαμβανούσας καὶ περὶ Ἰνδιῶν (Πλούτ. Ἀλεξ. ΜΣΤ. — Gell. IX, 4). Καὶ ὁ Στράβων δὲ, εἰ καί τινας τῶν περὶ Ἰνδιῶν εἰδήσεις παρ' αὐτοῦ δανεισθεὶς, τὸν κατέκρινεν ὅμως ἐπ' ἐλλείψει ἀκριβείας (ΙΕ, 689). Ὀλίγα δὲ διεσώθησαν αὐτοῦ ἀποσπάσματα, συλλεγέντα ὑπὸ Müller, script. hist. Alex.— 2) Ἑλληνοδιδάσκαλος τοῦ Κομμόδου (Lamprid. Comm. I).

'Ονήσιλος, υἱὸς Χέρτιος, ἀδελφὸς Γόργου, τοῦ βασιλέως τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος, (Ἡρδ Ε. 104).

'Ονήσιππος, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Χρυσηΐδος, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπολλόδ. Β, 7, 8).

'Ονήτης, Καρύστιος, εἰς ὃν ἀπεδίδετο ὅτι ἐπρόδωκεν εἰς τὸν Ξέρξην τὴν πρὸς τὰς Θερμοπύλας διὰ τῶν ὀρέων διάβασιν (Ἡρδ. Ζ, 214).

'Ονήτωρ, 1) ἱερεὺς τοῦ Διὸς ἐπὶ τῆς τρωϊκῆς Ἴδης, καὶ αὐτὸς θείων ἀπολαμβάνων τιμῶν. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Λαόγονος ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Μηριόνου (Ὁμ. Ἰλ. Π, 605.— 2) Ἀθηναῖός τις παρὰ Δημοσθένει.

"Ονομα. Οἱ Ἕλληνες δὲν εἶχον πολλὰ ὀνόματα, ὡς οἱ Ῥωμαῖοι, ἀλλὰ μόνον ἓν, ὃ ὁ πατὴρ ἔδιδεν, ἢ ἐνίοτε καὶ ἡ μήτηρ (Εὐριπ. Φοίνισ. 58), καὶ κατ' Ἀριστοφάνην (Νεφ.

60) συνέβαινε νὰ ἐπέρχωνται ὡς πρὸς τοῦτο καὶ διαφωνίαι μεταξὺ τῶν γονέων. Ἐδίδετο δὲ τὸ ὄνομα τὴν πέμπτην ἢ ἑβδόμην ἡμέραν μετὰ τὴν γέννησιν· ἀλλὰ τὴν δεκάτην ἐκυροῦτο ἡ ὀνοματοθεσία πανηγυρικῶς διὰ θυσίας καὶ ἑστιάσεως, ὅπερ ἐλέγετο «δεκάτην θύειν» ἢ «ἑστιᾶν» (Ἀρστφ. Ὄρν. 922. — Δμσθ. πρ. Βοιωτ. π. τοῦ ὀνόμ. 1001, Πρ. Βοιωτ. π. προικ. 1017. — Ἰσαῖ. π. Πύρ. κλ. Σ. 60). Ἡ δὲ κατάθεσις πρὸ δικαστηρίου ὅτι ἐτελέσθη ἡ τοιαύτη τελετὴ ἰσοδυνάμει πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι ἡ γνησιότης τοῦ τέκνου ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τοῦ πατρός. Εἰς τὸν πρωτότοκον υἱὸν συνηθέστατα ἐδίδετο τὸ ὄνομα τοῦ πρὸς πατρὸς πάππου, εἰς τοὺς δὲ μετ' ἐκεῖνον τὸ τοῦ πρὸς μητρὸς καὶ ἄλλων πλησίον συγγενῶν, μάλιστα ἀνιόντων (Δμσθ. πρ. Λαέρτ. 1075. — Εὐστθ. καὶ Ἰλ. Ε, 546). Ἔστιν ὅτε ὅμως ἐδίδετο εἰς τὸν υἱὸν αὐτὸ τοῦ πατρὸς τὸ ὄνομα, («πατρόθεν ὀνομάζεσθαι» Ξνφ. Οἰκον. Ζ, 3. — Παυσ. Ζ. 7, 4), ὅπερ ἐν μεταγενεστέραις ἐπιγραφαῖς δηλοῦται διὰ τοῦ γράμματος Β. οἷον Δημοσθένης Β=Δημοσθένης Δημοσθένους. Ἂν δ' ἀπὸ τοῦ πάππου μετεδίδετο εἰς τὸν πατέρα καὶ τὸν ἔγγονον, τότε προσεγράφετο τὸ γράμμα Γ. Οἷον Διόδοτος Γ δηλοῖ Διόδοτος Διοδότου τοῦ Διοδότου, ἄλλοτε δὲ ὠνομάζετο ὁ υἱὸς οὐχὶ ἀκριβῶς ὡς ὁ πατήρ, ἀλλὰ κατὰ συγγενὲς τῷ ἐκείνου ὄνομα, οἷον «Καλλίστρατος Καλλικράτους». Πρὸς διάκρισιν δὲ τῶν ταὐτωνύμων προσετίθετο συνήθως τῷ ὀνόματι καὶ τὸ πατρωνυμικόν, τὸ δημοτικὸν ἢ τὸ ἐθνικόν, ἢ τὸ τοῦ ἐπαγγέλματος, ἢ εἴ τι ἰδιαίτερον ὑπῆρχέ τινι ἐπίθετον (Ἀθήν. ΣΤ, 242).

Ὀνομακλῆς, 1) στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Η, 25). Ἴσως ὁ αὐτὸς καὶ εἷς τῶν Τριάκοντα (Ξενοφ.). — 2) Ἐν Σπάρτῃ εἷς τῶν Ἐφόρων (Ξενφ.).

Ὀνομάκριτος, Ἀθηναῖος σύγχρονος τοῦ Πεισιστράτου, ὅστις μεταξὺ ἄλλων καὶ εἰς αὐτὸν ἐνεπιστεύθη τὴν σύνταξιν καὶ συναρμολόγησιν τῶν Ὁμηρικῶν ποιημάτων. Τῷ προσάπτεται ὅμως ὅτι παρεποίει πολλάκις αὐτά, παρεμβάλλων καὶ ξένας προσθήκας. Καθ' Ἡρόδοτον δὲ (Ζ, 6) ἦν «χρησμολόγος» καὶ «διαθέτης χρησμῶν τοῦ Μουσαίου». Ἀλλὰ κατηγορηθεὶς ὅτι καὶ τούτους παρεποίησεν, ἐξεβλήθη ἐξ Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ Ἱππάρχου, οὗ ἦν πρότερον εἷς τῶν ἐμπεπιστευμένων. Εἶτα δέ, πάλιν συνδιαλλαγεὶς μετὰ τῶν Πεισιστρατιδῶν, συναπῆλθεν εἰς Σοῦσα, καὶ δι' ἐπιδείξεως καὶ ἑρμηνείας χρησμῶν, ἔπεισε τὸν Ξέρξην εἰς τὴν κατὰ τῶν Ἀθηνῶν ἐκστρατείαν. Καὶ τὰς Ὀρφικὰς δὲ προφητείας ἐλέγετο παραποιήσας καὶ αὐξήσας διὰ προσθηκῶν αὐθαιρέτων.

Ὀνομάντιος, εἷς τῶν Ἐφόρων ἐν Σπάρτῃ (Ξενοφ.).

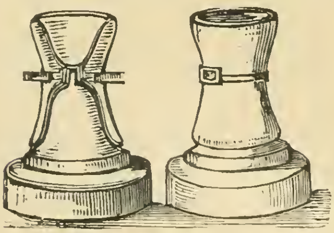
Ὀνόμαρχος, υἱὸς Εὐθυκράτους (Ἀριστοτ. Πολιτ. Ε, 3, 4), ἀδελφὸς Φιλομήλου (Διόδ. ΙΣΤ, 61), μεθ' οὗ τὸν θάνατον διαδεχθεὶς αὐτὸν ὡς στρατηγὸς τῶν Φωκέων τῷ 354 π. Χ., συνεσωμάτωσε τὸν διασπαρέντα στρατόν, καὶ ἐλεηλάτησε τοὺς ἐναπομείναντας θησαυροὺς τῶν Δελφῶν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν στρατιωτικῶν του παρασκευῶν. Εἰσβαλὼν δ' εἰς Λοκρίδα, Δωρίδα καὶ Βοιωτίαν, καὶ τὸν ἐκ Φερῶν Λυκόφρονα ὡς σύμμαχον προσλαβών, ἐνίκησε τὸν Φίλιππον εἰς δύο μάχας ἐν Θεσσαλίᾳ, καὶ ἐκυρίευσε τὴν Βοιωτικὴν Κορώνειαν. Εἰσβαλὼν ὅμως καὶ αὖθις εἰς Θεσσαλίαν, ἡττήθη ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, τῷ 352 π. Χ., καὶ ἢ ἔπεσεν εἰς τὴν μάχην, ἢ ἐθανατώθη ἐπὶ τῆς φυγῆς ὑπὸ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν (Διόδ. ΙΣΤ, 31), ἢ κατ' ἄλλους συλληφθεὶς ἐσταυρώθη.

Ὀνομαστός, υἱὸς Αἰγαίου, Ἠλεῖος, εἷς τῶν εἰς Σικυῶνα ἐλθόντων ὡς μνηστήρων τῆς θυγατρὸς τοῦ Κλεισθένους (Ἡρδ. ΣΤ, 127).

Ὀνόριος (Φλαΰϊος), υἱὸς Θεοδοσίου Α, γεννηθεὶς τῷ 384 μ. Χ., τῷ 395 δὲ Αὐ-

γουστος ἀνακηρυχθεὶς, καὶ μετὰ δύο ἔτη τὸν πατέρα του εἰς τὸ δυτικὸν Ῥωμαϊκὸν κράτος διαδεχθεὶς, ἐπιτροπεύοντος τοῦ Βανδάλου Στελίχωνος, νυμφεύσαντος τὴν θυγατέρα του μετ' αὐτοῦ. Ἀλλὰ τῷ 408 ἐθανάτωσεν ὁ Ὀνόριος τὸν ἱκανὸν καὶ ῥέκτην Στελίχωνα, καὶ ἔκτοτε τὸ κράτος του ἐγένετο ἕρμαιον Γερμανικῶν εἰσβολῶν, μέχρις οὗ ἠναγκάσθη νὰ συμμερισθῇ τὴν ἀρχὴν μετὰ τοῦ στρατηγοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου, τῷ 421, καὶ ἀπέθανε τὸν Αὔγουστον τοῦ 423 (Ζωσ. Ε, 26, ΣΤ, 2).

Ὄνος. Κατὰ τὸ ζῷον, ὡς ἀχθοφόρον, ὠνομάζετο οὕτω 1) καὶ ἡ ξυλίνη μηχανὴ ἡ βαρέα σώματα ἕλκουσα, ὁ ἐ ρ γ ά τ η ς, ὡς ἡ δι' ἧς ἀνείλκετο ἡ ἄγκυρα κτλ. (Ἡρδ. Η, 36).—2) Ἀ λ έ τ η ς ὄ ν ο ς ἐλέγετο ἡ ἀνωτέρα τῶν δύο πετρῶν τοῦ χειρομύλου (Ξενφ.

Ἐν Πομπηΐᾳ σωζόμενος.

Ἀνάβ. Α, 5, 5.—Ἀρστ. Προβλ. ΛΕ, 3.—Πολλ. Ζ, 19. — Ἡσύχ. Β, σ. 763). Μεταγενεστέρως καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων, ὑπῆρχον μύλοι, ὧν ὁ ὄ ν ο ς ἦν ἐντὸς κοῖλος, στρεφόμενος περὶ λίθινον κῶνον.— 3) Ἀγγεῖον δι' οἶνον (Ἀρστφ.).—4) Εἰς τοὺς κύβους ἡ πλευρὰ ἐφ' ἧς ἦν μία μονὰς ἐπιγεγραμμένη. Ἐκαλεῖτο δ' αὕτη καὶ Οἴ ν η.

Ὀνουγνάθος, ἀκρωτήριον τῆς Λακωνίας παρὰ τὸν Μαλέαν, μεθ' οὗ ἀποτελεῖ μακρὸν κόλπον πλήρη σκοπέλων (Στρβ.).

Ὄνουφις, πόλις τῆς Κάτω Αἰγύπτου πρὸς νότον τῆς Βουσίριδος, πρωτεύουσα τοῦ Ὀνουφίτου νομοῦ, πιθανῶς περὶ τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Σεβεννυτικοῦ στόματος τοῦ Νείλου. Ὠνομάζετο δὲ καθ' ἕνα τῶν τριῶν ἱερῶν ταύρων (τὸν Ὄνουφιν), οἵτινες ἐν τῇ λατρείᾳ τῶν Αἰγυπτίων παρίστων εἰκονικῶς τὸν ἥλιον ἐν τῷ ναῷ τῷ κατὰ τὴν πόλιν Ἑρμουνθιν (Ἡρόδ. Β, 116. — Αἰλαν. Ζ. ἱστ. ΙΒ, 11).

Ὀνόχωνος, ποταμὸς τῆς Θεσσαλίας ὁμόρρους τῷ Πηνειῷ (Ἡρόδ. Ζ, 129).

Ὄνυξ, λίθος πολύτιμος καὶ στιλπνὸς, τὸ ὄνομα ἔχων ἐκ τοῦ τῷ ὄνυχι ὁμοίου χρώματος, ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπέρυθρος ἢ ὑπομέλας μετὰ λευκῶν φλεβῶν, ἐχρησίμευε τοῖς ἀρχαίοις εἰς γλυφὴν ὡραίων δακτυλιολίθων, ὧν πλεῖστοι σώζονται τὴν ἐργασίαν ἐξαίρετοι. Κατεσκευάζοντο δ' ἐξ αὐτοῦ καὶ μικραὶ πυξίδες μυροφόροι, ἐνίοτε κατάγλυφοι εἰς ἃς ἐπίσης τὸ ὄνομα δίδεται. Τὴν τούτων περιφημοτέραν, εὑρεθεῖσαν ἐν Μαντούῃ, κέκτηται τὸ μουσεῖον τοῦ Δουκὸς τῆς Βρυνσβίκης.

Ὀξάθρης, ἀδελφὸς Δαρείου τοῦ Κοδομάνου, ἐν Ἰσσῷ ἀνδρείως κατὰ τῶν Μακεδόνων ἀγωνισθεὶς, εἶτα ὅμως τῷ Ἀλεξάνδρῳ ὑποταγείς. Ἐν Ἀρριανῷ δὲ (Ζ, 4) λέγεται, ἴσως κατὰ σύγχυσιν γραφῆς, Ὀ ξ υ ά ρ τ η ς (Curt. VII, 5).

Ὀξεῖαι, βράχοι θαλάσσιοι πρὸ τῆς παραλίας τῆς Ἀκαρνανίας (Στρβ.). Παρ' Ὁμήρῳ λέγονται Θ ο α ὶ, καὶ τίθενται μεταξὺ τῶν ἐκεῖ κειμένων Ἐχινάδων νήσων.

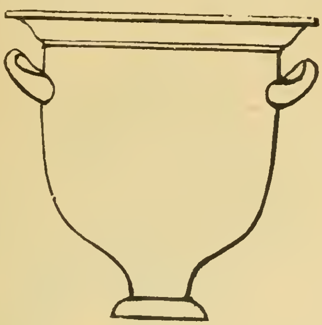
Ὄξος καὶ Ὦ ξ ο ς, ποταμὸς ἐπίσημος τῆς ἔνδον Ἀσίας, πηγάζων ἐκ τοῦ Ἰνδικοῦ Καυκάσου ἢ Παραπαμισοῦ, ἀριστερῶς τοῦ Ἰαξάρτου, καὶ εἰς ἀπόστασιν 6 - 7 σταδίων παραλλήλως αὐτῷ κατ' ἀρχὰς πρὸς βορρᾶν ῥέων, εἶτα δὲ βορείως τὴν Βακτριανὴν καὶ Μαργιανὴν ἀπὸ τῆς Σογδιανῆς διαιρῶν, καὶ πολλοὺς, ἀριστερῶς μάλιστα, ὁμόρρους δεχόμενος, ἐκβάλλει εἰς τὴν Κασπίαν (Ἀρρ. Γ, 25, 2. — Curt. VII, 10, 13). Νῦν Γιχὼν ἢ Ἀμοὺ, εἰσρέων εἰς τὴν λίμνην Ἀρὰλ, τοῦ πρὸς τὴν Κασπίαν βραχίονος συγχωσθέντος.

Ὀξυάθρης, ὄνομα Πέρσου τινὸς παρ' Ἀρριανῷ.

Ὀξυάρτης, 1) μεγιστὰν ἐκ Βακ-

τρίας, ἀνδρείως ἀντιστὰς ἐν τῷ ὀρεινῷ αὐτοῦ φρουρίῳ εἰς τὸν Ἀλέξανδρον, ὅστις μετὰ ταῦτα ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα του Ῥωξάνην (Ἀρρ. Δ, 20), καὶ αὐτὸν ἐγκατέστησε σατράπην τῆς Παραπαμισίας χώρας (Ἀρρ. ΣΤ, 15). Ἐκεῖ δὲ, μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον, διέμεινεν ὡς ἀνεξάρτητος ἡγεμὼν (Curt. VIII, 4).—2) Ἴδ. Ὀ ξ ά θ ρ η ς.

Ὀξύβαφον, 1) ἀγγεῖον ἐκ γῆς ὀπτῆς ἢ καὶ μετάλλου, χρησιμεῦον, ὡς ἐκ τοῦ ὀνόματος φαίνεται, διὰ τὸ εἰς τὰς τραπέζας παρατιθέμενον ὄξος, εἰς ὃ ἐνέβαπτον τὰ τοῦτο

ἐπιδεχόμενα ἐδέσματα. Πρὸς τοῦτο δ' εἶχεν εὐρὺ τὸ στόμιον, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, τῇ ἐξ ἀγγείου ἐν τῷ μουσείῳ τῆς Νεαπόλεως κατατεθειμένου, πηλίνου, καὶ εἰς τὴν βάσιν φέροντος τὴν ἐπιγραφὴν ΟΞΥΒΑΦΟΝ.—2) Μέτρον ῥευστῶν τὸ 1/4 τῆς κοτύλης, ἤτοι 24 δραχμὰς περιλαμβάνον (Ἀρστφ. Ὀρν. 361,—Ἀθήν. ΣΤ, 230. ΙΑ, 491.—Quinct. VIII, 6).

Ὀξύβιοι, λαὸς κατὰ τὴν ἄνω Ἰταλίαν ἐν τῇ Λυγιστικῇ, εἰς τῶν Ἄλπεων τὴν δυτικὴν πλευρὰν οἰκῶν (Πολύβ.).

Ὀξυδερκὼ, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἐλέγετο ὁ Διομήδης ἐγείρας ἐν Κορίνθῳ ναὸν τῇ Ἀθηνᾷ, διότι ὡδήγησεν αὐτὸν ἐν βαθείᾳ νυκτὶ πρὸ τῶν τειχῶν τοῦ Ἰλίου (Παυσ. Β, 24).

Ὀξυδράκαι, ἔθνος ἰνδικὸν, μάχιμον, μεταξὺ τοῦ Ὑφάσιος καὶ τοῦ Γάγγου οἰκοῦν (Ἀρριαν.—Στρβ.).

Ὄξυλος, 1) Υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Πρωτογενείας, θυγατρὸς τοῦ Καλυδῶνος (Ἀπολλόδ. Α, 7, 7).—2) Υἱὸς τοῦ Ἀμμωνος, ἔγγονος τοῦ Ἀνδραίμονος, ἀπόγονος τοῦ Θόαντος, ἔφυγεν ἐκ τῆς πατρίδος του Αἰτωλίας, καὶ τοὺς Ἡρακλείδας εἰς τὴν Πελοπόννησον ὁδηγήσας, ἔλαβε παρ' αὐτῶν ὡς ἀμοιβὴν τὸ βασίλειον τῆς Ἠλείας (Ἀπολλόδ. Β, 8, 3).

Ὀξυνεία, πόλις θεσσαλικὴ, ἐν τῇ Ἑστιαιώτιδι, παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Τιτάρου (Στρβ. Θ).

Ὀξύνιος, υἱὸς τοῦ Ἕκτορος· ἐλθὼν μετὰ τῆς Τροίας τὴν ἅλωσιν εἰς Λυδίαν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Σκαμάνδρου, ἀνεκτήσατο πάλιν ἐκεῖθεν τὸ τρωϊκὸν βασίλειον (Κον. 46).

Ὀξύπορος, υἱὸς τοῦ Κινύρα καὶ τῆς Μεθάρμης, ἀδελφὸς τοῦ Ἀδώνιδος (Ἀπολλδ. Γ, 14. 3).

Ὀξύρυγχος, πόλις τῆς μέσης Αἰγύπτου, ἔνθα ἐπεκράτει ἡ λατρεία τοῦ ὁμωνύμου ἰχθύος τοῦ Νείλου, εἴδους ξιφίου (Πλούταρχ.).

Ὀπαῖον, τὸ εἰς οἰκοδομὰς, εἰς μὴ ὑπαίθρους ναοὺς ἐν τῷ μέσῳ τῆς στέγης ἄνοιγμα ἢ φεγγίτης, δι' οὗ εἰσήρχετο τὸ φῶς (Πλούτ. Περικλ. ΙΓ). «Τὸ ὀπαῖον ἐκορύφωσεν ὁ δεῖνα» (Ἐπιγρ. Ἐρεχθείου, Ant. Dul. Hell. I...).

Ὄπεας (τὸ), ἡ βελόνη τῶν ὑποδηματοποιῶν (Πολυδ. Ι, 141), ὡς ἡ παρατιθεμένη εἰκὼν ἐξ ἀναγλύφου ἐπικηδείου, εὑρεθέντος παρὰ τῇ Ῥώμῃ, καὶ οὗ ἡ ἐπιγραφὴ μνημονεύει ὅτι ἡ τεθαμμένη ἦν γυνὴ ὑποδηματοποιοῦ.

Ὀπικοὶ, λαὸς ἀρχαῖος τῆς κάτω Ἰταλίας ἐν Καμπανίᾳ, οἱ καὶ Ὄ σ κ ο ι λεγόμενοι, κατά τινας οἱ αὐτοὶ καὶ Α ὔ σ ω ν ε ς, οὓς ὅμως ὁ Πολύβιος διακρίνει τῶν Ὀπικῶν (Θουκ. ΣΤ, 4.—Στρβ. Β).

Ὀπισθόγραφον, τὸ εἰς τὸ ὀπίσθιον τῆς σελίδος γεγραμμένον, ὅπερ ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις σπανίως ἀπηντᾶτο, πλὴν ἐξ οἰκονομίας τόπου, ἐπὶ σχεδίων ἃ ἐπρόκει-

το νὰ μεταγραφῶσιν ἀκολούθως εἰς τὸ καθαρὸν (Plin. Epist. III 5, 7).

Ὀπισθόδομος, ἡ ὀπίσω (συνήθως πρὸς δυσμὰς) πρόστασις τοῦ ναοῦ, ἀντίστοιχος τοῦ κατὰ τὸ ἐμπρόσθιον μέρος προνάου. Εἰς τοὺς μεγάλους ναοὺς ἦν διπλῆ, ἡ πρὸ τοῦ ὀπισθοδόμου ἐξωτερικὴ τῶν κιόνων σειρὰ, καὶ τότε ἡ πρὸς τῷ τοίχῳ ἐνδοτέρα πολλάκις ἐκλείετο διὰ κιγκλίδων. Εἴς τινας ὅμως τῶν ἐπισημοτέρων ναῶν ὁ ὀπισθόδομος, πλὴν τῆς προστάσεως, περιεῖχε καὶ εὐρὺ δωμάτιον, ο ἶ κ ο ν (Ἁρποκρ. Λ, Ὀπισθόδ.), τὴν ὀπισθίαν διαίρεσιν τοῦ ναοῦ, διὰ τοίχου ἀπὸ τοῦ σηκοῦ χωριζομένην. Εἰς τὸν Παρθενῶνα, κατὰ τὰ σωζόμενα λείψανα, ὁ τοιοῦτος ὀπισθόδομος εἶχε βάθος σχεδὸν ἴσον πρὸς τὸ πλάτος τοῦ ναοῦ, ἠνοίγετο διὰ μεγάλης θύρας ἐπὶ τῆς ὀπισθίας στοᾶς (Μέγ. ἐτυμολ.), καὶ ὡς ἐξ ἀμυδρῶν σωζομένων ἰχνῶν φαίνεται, ἐκοινώνει μετὰ τοῦ σηκοῦ διὰ δύο θυρίδων πρὸς ταῖς ἑκατέρωθεν πλευραῖς τοῦ ναοῦ. Ἐν ᾧ δ' ὁ σηκὸς ἦν ὕπαιθρος, ὁ ὀπισθόδομος εἶχε στέγην, ἐπὶ τεσσάρων στηριζομένην μεγάλων κιόνων, ὧν τὰ ἴχνη εἰσὶν ὁρατὰ, καὶ δὴ ξυλίνην, ὡς ἀποδείκνυται ἐκ τοῦ ὅτι ἐπυρπολήθη (Δημσθ. κ. Τιμοκρ. 136). Ἐχρησίμευε δὲ τὸ δωμάτιον τοῦτο εἰς ταμεῖον καὶ ἀποθήκην τῶν χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν κοσμημάτων, καὶ ἐν γένει τῶν θησαυρῶν τοῦ ναοῦ, καὶ ἦν τοσοῦτον εὐρύχωρον καὶ μεγαλοπρεπὲς, ὥστε οἱ Ἀθηναῖοι ἐξένισαν ἐν αὐτῷ Δημήτριον τὸν Πολιορκητὴν, ὅτε μετὰ δουλοπρεποῦς κολακείας ἔλεγον αὐτὸν ἀδελφὸν τῆς Ἀθηνᾶς.

Ὀπιτέργιον, πόλις ἐν τῇ Βενετικῇ χώρᾳ, ῥωμαϊκὴ ἀποικία, πρὸς τῷ ποταμῷ Λικουεντίᾳ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς μεταξὺ Βερόνης καὶ Ἀκουϊλίας (ν. Ὀδέρσον). Βορείως αὐτῆς ἦσαν τὰ Ὀστέργια ὄρη (Tac. Hist. III 6).

Ὅπλα. Καθ' ἅπασαν τὴν ἑλληνικὴν ἐποχὴν ὁ ὁπλισμὸς ἐξηκολούθησεν ὤν, εἰ οὐχὶ πάντοτε ἐντελῶς ὁ αὐτὸς, ἀλλ' ὁ τῶν ὁπλιτῶν προσόμοιος τῷ ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν εἰς τὰ ὁμηρικὰ ἔπη περιγραφομένῳ (Ἰλ. Γ, 228, 339. Δ, 132 κλ. Λ, 95 κλ. Π, 130 κλ. Τ, 361 κλ.) καὶ εἰς τὸ αὐτὸ σύστημα στηριζόμενος. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ βάρος τοῦ ὅπλου καθίστα τὸν στρατιώτην δυσκίνητον, διὰ τοῦτο, ἀπὸ τῶν Περσικῶν μάλιστα, ἐπεδιώχθησαν μεταρρυθμίσεις, ἰδίως τῶν τῆς βολῆς. Εἰς τοῦτο δ' ἐβοήθησεν ἡ πρόοδος τῆς μεταλλουργίας, καὶ προσέτι ἤρχισαν ἀντὶ μετάλλου πολλάκις ἐλαφρότερον μεταχειριζόμενοι τὸ ὑλικὸν, οἷον δέρματα, ἐξ οὗ προέκυψεν ὁ εἰς τὸν Ἰφικράτην ἀποδιδόμενος (C. Nep. epist. I), ὀργανισμὸς τῶν π ε λ τ α σ τ ῶ ν,

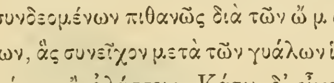
Ὁπλίτης.

ὅστις ὅμως οὐδὲν κατήργησε τοὺς ὁπλίτας, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐξηκολούθει ἐξαρτωμένη κυρίως πάντοτε τῆς μάχης ἡ ἔκβασις. Ἦσαν δ' οἱ πελτασταὶ τῶν ὁπλιτῶν μὲν ἐλαφρότεροι, ἀλλὰ διεκρίνοντο τῶν ψιλῶν ταγμάτων κατὰ τοῦτο, ὅτι εἶχον ἀσπίδας (τὰς πέλτας), καὶ ὅτι πολλάκις ἐχρησίμευον καὶ εἰς τὰς ἀψιμαχίας. Ἡ π α ν ο π λ ί α ἦν τὸ σύνολον τῶν ὅπλων ἃ ἔφερεν εἷς μαχητής. Καὶ παντοῖα μὲν ἀπαντῶνται αὐτῶν σχήματα, ὧν ἀγνο-

οῦνται τὰ ὀνόματα, πολλὰ δ' ὀνόματα παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις, ὧν ἄγνωστος ἡ ἐφαρμογή. Τὰ πρώτιστα δὲ, παριστώμενα εἰς τὸ ἐν ἀναγλύφῳ ἐργοστάσιον τοῦ Ἡφαίστου ἐκ τοῦ ἐν Παρισίοις Μουσείου εἰσὶ τὰ ἀκόλουθα: Ἀ μ υ ν τ ή ρ ι α ἦσαν ἡ περικεφαλαία, ὁ θώραξ, αἱ κνημῖδες καὶ ἡ ἀσπίς. Ἡ π ε ρ ι κ ε φ α λ α ί α, ἀρχαιότατα χαλκῆ, ἐλέγετο παρ' Ὁμήρῳ κ ό ρ υ ς, π ή λ η ξ, καὶ καταχρηστικῶς κ υ ν έ η (Ἰλ. Ε, 845). Οὕτω δὲ, καὶ προσέτι κ α τ α ῖ τ υ ξ ἐκαλεῖτο, ὅτε ἦν ἁπλῶς δερματίνη καὶ ὅλως ἀκόσμητος (Ἴδ Σελ. 848), (β), διαδε-

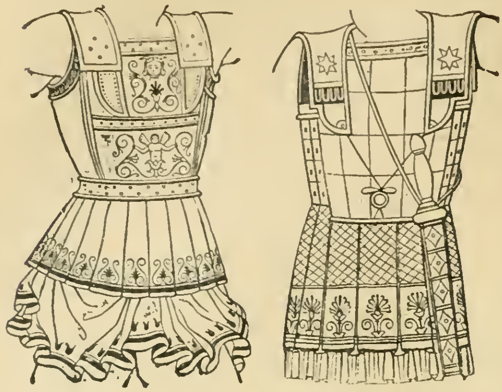

χθεῖσα τὴν τῶν ζῴων κεφαλὴν (α) ὡς τὴν τοῦ Ἡρακλέους, χρήσιμος δὲ ἰδ ως εἰς ἐνέδρας καὶ νυκτερινὰς ἐπιδρομὰς, ἵνα μὴ προδίδηται λάμπουσα (Ὀδ. Ω, 231. Ἰλ. Κ, 257). Ἡ δὲ χαλκῆ (κ υ ν έ η, π ά γ χ α λ κ ο ς, καὶ κ ό ρ υ ς) εἶχε μέρη κυριώτερα, τὸ καλύπτον τὴν κεφαλὴν κ ρ ά ν ο ς. Τούτῳ βαθμηδὸν προσετέθη τὸ προμετώπιον, χωροῦν ἔπειτα καὶ ὑπὲρ τὴν ῥίνα (ε), αἱ παραγναθίδες (ς) ἐκ κινητῶν φαλάρων (Ἰλ. Π. 106), καὶ τὸ ὀπίσθιον, τὸν τράχηλον καλύπτον μέρος (δ), μετὰ βοείων ἱ μ ά ν τ ω ν ὑπὸ τὸν πώγωνα (Ἰλ. Γ, 371). Τινὲς εὑρέθησαν καλύπτουσαι ὁμοῦ κεφαλὴν, πρόσωπον, καὶ τράχηλον, πλὴν τῶν ὀφθαλμῶν, τοῦ στόματος καὶ τοῦ πώγωνος (ζ). καὶ ἄλλας ὧν ἡ προσωπὶς ἠγείρετο, ἡ α ὐ λ ῶ π ι ς (η). Πολλάκις τὸ ἐμπρόσθιον μέρος εἶχε μόνον σ τ ε φ ά ν η ν εἰς τὸ μέτωπον (θ). Ὑπὲρ τὸ κράνος, πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς κεφαλῆς, ἐτέθη ὁ λόφος, ἤτοι ὁ φ ά λ ο ς εἰς τὴν κορυφὴν τῆς κ υ ν έ η ς, ἥτις καθ' ἑαυτὴν ἦν ἄ φ α λ ο ς (θ, καὶ ὁ λόφος ἐν ι), ἐνίοτε καὶ πολλοὶ μέχρι 4, (τ ε τ ρ ά φ α λ ο ς, τ ε τ ρ α φ ά λ α ρ ο ς), ἢ ἐξοχή τις ὀξεῖα, ὁ κ ύ μ β α χ ο ς (Ἰλ. Ο, 536), καὶ ἐκεῖ προσηρτᾶτο συνήθως ἵ π π ο υ ρ ι ς (κ, λ), ἢ γλυπτικόν τι κόσμημα (μ). Ἐνίοτε ἡ κ ό ρ υ ς λέγεται παρ' Ὁμήρῳ καὶ Τ ρ υ φ ά λ ε ι α, ἴσως διὰ τὴν τρύπαν εἰς ἣν ὁ λόφος ἐνεπήγνυτο. Εἰς μεταγενεστέρους δὲ χρόνους μόνον ἀντικαθίστων αὐτὸν ἐνίοτε πτερὰ (λ). Τοῦ Ἀχιλλέως τὴν περικεφαλαίαν ἐκόσμει χρυσοῦς λόφος, ἔργον τοῦ Ἡφαίστου (Ἰλ. Σ, 612. Τ, 383. Ἵνα δὲ μὴ πιέζῃ τὴν κεφαλὴν, ἣν τὸ κράνος ἐντὸς ἐνδεδυμένον διὰ δέρματος ἢ ὑφάσματος, καὶ τὸ βάρος αὐτοῦ ἦν περίπου 2 χιλιογράμμων. — Ὁ θ ώ ρ α ξ δὲ, μετάλλινος, 8-9 χιλιογράμμων βάρος ἔχων, συνέκειτο ἐκ δύο γ υ ά λ ω ν (πλακῶν), τῆς ἐμπροσθίας καὶ τῆς ὀπισθίας (Ἰλ. Ε, 99. Ο, 530), συνδεομένων πιθανῶς διὰ τῶν ὤ μ ω ν ἢ ἐπωμίδων, ἃς συνεῖχον μετὰ τῶν γυάλων ἱμάντες, περόναι ἢ ἀλύσσεις. Κάτω δ' εἶχε ζωστῆρα ἢ ζ ώ ν η ν (Ἰλ. Ε, 539, 615). Ὑπὸ τὸν θώρακα δ' ἐξήρχετο τὸ ζ ῶ μ α (Ἰλ. Δ, 187), χιτὼν δερμάτινος ἢ ἐξ ὑφάσματος, κατερχόμενος μέχρι μέσου τοῦ σκέλους, καὶ ἀπ' αὐτὸ κατήρχοντο αἱ πτέρυγες, ταινιοειδεῖς παρεκτάσεις τοῦ θώρακος ἐμπρὸς καὶ κατὰ τὰ πλάγια, ὑπὸ μὴ συνεχῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων καλυπτόμεναι. Ἐνίοτε δὲ, πρὸς μείζονα ἐξασφάλισιν, καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς εἰς τὸ σῶμα προστριβῆς τοῦ θώρακος, περιεδεῖτο ὁ ὁπλίτης, ὑπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τοῦ

γυμνοῦ σώματος, τὴν μ ί τ ρ α ν, ζώνην μεταλλίνην δι' ἐρίων ἢ ὑφάσματος περικεκαλυμμένην («ἔρυμα χροὸς, ἕρκος ἀκόντων». Ἰλ. Δ, 135. 187. Ε, 857). Ἐνίοτε ὅμως (Ἰλ. Γ, 251) λέγονται οἱ μαχηταὶ «χ α λ κ ο χ ί-

τωνες», ὅταν ἐπὶ τοῦ χιτῶνος δὲν ἔφερον θώρακα (Ἰλ. Λ, 100, Φ, 31), ἀλλὰ μόνον χαλκοῦν τι ἔλασμα ἐπὶ τῆς καρδίας, τὸ καρδιοφύλαξ καλούμενον, Ἐλέγετο δὲ

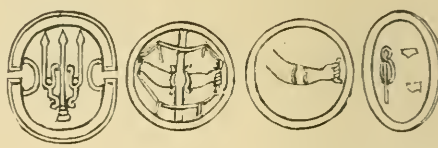

καὶ στολὰς ὁ τοιοῦτος χιτὼν (Ξενφ, Ἀνδ. Γ, 3, 20. Δ, 1, 18), καὶ πιθανῶς ἦν αὐτὸς ὁ καὶ λινοθώραξ, οἷον ἔφερεν Αἴας

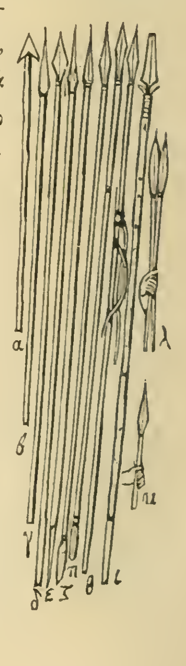

ὁ Λοκρὸς (Ἰλ. Β, 529. 830). Ὑπῆρχε δὲ καὶ ἐξ ἁλύσσεων συγκείμενος, ὁ ἁλυσιδωτός.—Αἱ κνημῖδες ἦσαν ἐλάσματα χαλκοῦ, καλύπτοντα τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τῆς κνήμης, ἀπὸ τοῦ ἀστραγάλου μέχρις ἄνω τοῦ γόνατος, εἶχον πόρπας αἵτινες τὰς ἐστερέουν ἢ ἐπισφύρια, ἐκτὸς ἂν ταῦτα ἦσαν πρὸς κάλυψιν καὶ ὑπεράσπισιν τῆς πτέρνης.—Ἡ ἀσπὶς ἦν συνήθως ᾠοειδής, καὶ ἐλέγετο παρ' Ὁμήρῳ καὶ σάκος (Ἰλ. Ε, 612), ἢ καὶ βοείη, ὡς ἐκ δέρματος βοὸς κατεσκευασμένη. Ἀπεδίδοντο δ' αὐτῇ καὶ τὰ ἐπίθετα ἀμφιβρότη (Ἰλ. Υ, 281), ὡς τὸν ἄνθρωπον (βροτὸν) ἑκατέρωθεν καλύπτουσα, καὶ ποδηνεκής, καὶ ἦν περὶ 0,7 μέτρου εὐρεῖα καὶ 1,4 μ. μακρά, ὥστε ἐκάλυπτε τὸν ὁπλίτην μέχρι τῶν ποδῶν. Ἐκρεμᾶτο δ' ἐκ τοῦ τραχήλου καὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου δι' ἱμάντος (η) τελαμῶνος (Ἰλ. Ε. 796), καὶ εἶχεν ἐντὸς πόρπακα ἢ λαβὴν διὰ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα. Ἦν δὲ τὸ ὅλον βάρος αὐτῆς 14-15 χιλιογράμμων.

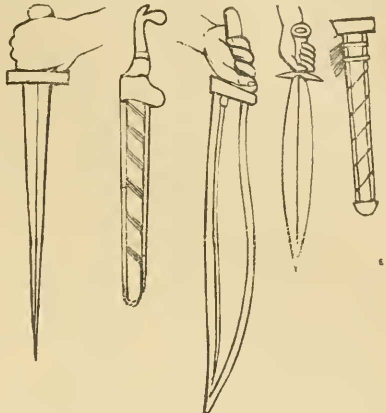

Ἄλλη ἀσπὶς ἦν στρογγύλη, εὔκυκλος, πάντοσ' ἐίση (Ἰλ. Μ, 294). Αὕτη δὲ (α. β, ε, ζ) μετέπειτα καὶ Ἀργεία ἢ Δωρία ἐλέγετο, ὡς Βοιώτιαι ἐλέγοντο αἱ ᾠοειδεῖς, αἱ ἔχουσαι ἐντομὰς εἰς τὰ πλάγια (γδ). Δὲν ἐκρεμᾶτο δ' αὕτη ἀλλ' εἶχεν ἐσωτερικῶς λαβὴν (πόρπακα), μεταγενεστέρως δύο λαβάς, ὄχανα, δι' ὧν διήρχετο ὁ βραχίων, ἢ ἕνα κινητὸν κανόνα (ε), χωροῦντα διὰ πάσης τῆς διαμέτρου τῆς ἀσπίδος, καὶ στερεοῦντα αὐτὴν εἰς τὸν βραχίονα, ἐν ᾧ ἡ χεὶρ ἀντείχετο μιᾶς τῶν κατὰ τὴν ἔσω περιφέρειαν λαβίδων, καὶ ὅταν ἤλλασσεν αὐτάς, ἔστρεφε τὴν ἀσπίδα κατὰ βούλησιν. Ἦν δ' ἡ

στρογγύλη ἀσπὶς κυρτὴ πρὸς τὰ ἔξω, πολλάκις ἀπ' αὐτῆς ἐκρέματο δέρμα ἢ πλεκτὸν ὕφασμα (β) πρὸς κάλυψιν τοῦ κάτω μέρους τοῦ σώματος (λ α ι π ή ϊ α, π τ ε ρ ό ε ν τ α). Τὸ ὅπλον τῶν Ἀμαζόνων οὗ μνημονεύει καὶ ὁ Ξενοφῶν (Ἀνβ. Δ. 4, 16), ἦν ἡ καλουμένη π έ λ τ η μηνοειδὴς (θ), ἧς χρῆσις ἐγίνετο μετὰ ταῦτα παρὰ τοῖς πελτασταῖς. Τὸ κέντρον τῆς ἀσπίδος ἐλέγετο Ὀ μ φ α λ ὸ ς, καὶ οἱ Κᾶρες πρῶτοι ἐπεχάραττον σύμβολα εἰς αὐτὸν (Ἡρδ. Α, 171), παρ' αὐτῶν δ' ἐμιμήθησαν τὸ ἔθος τοῦτο καὶ οἱ Ἕλληνες, καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι ἐπειργάζοντο ὡς σύμβολον τὸ Λ, οἱ δὲ Σικυώνιοι τὸ Σ, οἱ Θηβαῖοι ῥόπαλον ἢ Σφίγγα, οἱ Ἀθηναῖοι γλαῦκα, καὶ ἄλλοι ἄλλα. (δ) Εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς ἀσπίδος ἦν μετάγλυφος κύκλος, ἄ ν τ υ ξ, (α), δι' ἥλων προσηλωμένος.—Τὰ δ' ἐπιθετικὰ ὅπλα ἦσαν διὰ τοὺς ὁπλίτας τὸ εἶτα δ ό ρ υ λεγόμενον, παρ' Ὁμήρῳ δ' ἔ γ χ ο ς, ἐ γ χ ε ί η, ξ υ σ τ ὸ ν, οὗ μέρη ἦσαν τὸ ξύλον, σ τ ύ ρ α ξ, συνήθως ἐκ μελίας, μ ε ί λ ι ν ο ν· ἡ μεταλλίνη ὀξεῖα α ἰ χ μ ὴ ἢ ἀ κ ω κ ὴ, ἐφηρμόζετο διὰ τοῦ κοίλου αὐτῆς μέρους, (α ὐ λ ο ῦ ἢ ο ὐ ρ ι ά χ ο υ Ἰλ. Π, 612) καὶ προσηλοῦτο διὰ πόρπης εἰς τὸ δόρυ διάφορα ἔχουσα σχήματα, καὶ τέμνουσα ἑκατέρωθεν ἔτι καὶ κάτωθεν (α). Ἦν δ' αὕτη ἀρχαιότατα χαλκῆ, εἶτα δὲ σιδηρᾶ. Τὸ κάτω μέρος τοῦ στύρακος, ὁ σ α υ ρ ω τ ὴ ρ (Ἰλ. Κ, 153), ἦν καὶ αὐτὸ ἐνίοτε ὀξὺ ἐκ μετάλλου, ἵνα τὸ δόρυ ἐμπήγνυται εἰς τὴν γῆν ἐπὶ ἀναπαύσεως (ζ. η). Διὰ τοῦτο τὸ ἔγχος ἐλέγετο ἀ μ φ ί γ υ ο ν τότε, καὶ ὅτε ἐθραύετο ἡ κυρίως αἰχμὴ, ἠδύνατο νὰ γίνηται προσωρινὴ χρῆσις καὶ τοῦ ὀξέος τούτου πέρατος. Ἐχρησίμευε δὲ τὸ ὅπλον τοῦτο πρὸς κέντησιν μόνον, καὶ τὸ βάρος αὐτοῦ ἦν 2 χιλιογράμμων. Τὸ μακεδονικὸν δόρυ ἐκαλεῖτο σ ά ρ ι σ σ α, διακρινόμενον τοῦ Ἑλληνικοῦ διὰ τοῦ μήκους αὐτοῦ, ὄντος πιθανῶς 15—16 ποδῶν, οὐχὶ δὲ 24, ὡς πολλάκις μαρτυρεῖται. —Ἄλλο ὅπλον ἦν τὸ εὐθὺ ξ ί φ ο ς, λεγόμενον δ' ἐ γ χ ε ι ρ ί δ ι ο ν τὸ μικρὸν, καὶ ἀ μ φ ί γ υ ο ν, ἀ μ φ ή κ ε ς ὅτε ἦν ἑκατέρωθεν κοπτερόν (α. δ.). Ἡ δὲ θήκη (κ ο λ ε ὸ ς (β.ε.) μεταλλίνη, ἢ ἐκ δέρματος διὰ μεταλλικῶν ἐλασμάτων κεκαλυμμένη. εἰς ἀορτῆρα ἐφαρ-

α β γ δ

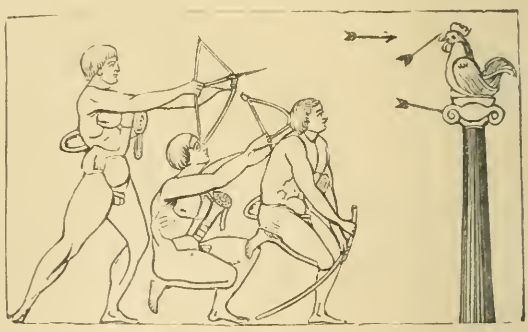
μοζομένη (α), ἐκρέματο εἰς τ ε λ α μ ῶ ν α ἐκ τοῦ δεξιοῦ ὤμου (Ἰλ. Η. 304). συνήθως εἰς τὴν ἀριστερὰν, ἐνίοτε ὅμως καὶ εἰς τὴν δεξιὰν πλευράν. Ἐπὶ τοῦ κολεοῦ δ' ὑπῆρχε πολλάκις καὶ μικρά τις μ ά χ α ι ρ α (Ἰλ. Γ. 272), ἥτις ὅμως δὲν ἦν ὅπλον, ἀλλ' ἐχρησίμευεν εἰς ἄλλας ἐργασίας. Τὸ δὲ κυρτὸν ξίφος, τὸ καὶ ἄορ, ξ υ ή λ η καὶ ἐπίσης μ ά χ α ι ρ α λεγόμενον (γ), ἦν ἐν χρήσει ἰδίως παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις. — Τὸ μῆκος τοῦ ξίφους ἦν 0.47-0.52μ αὐξηθὲν ὑπ' Ἰφικράτους εἰς σχεδὸν 0.[illegible]8. Τὸ δὲ πλάτος 0,05 -0,07.—Οἱ δ' ἐλαφρῶς ὡπλισμένοι, οἱ ψ ι λ ο ὶ, γ υ μ ν ῆ τ ε ς, γ υ μ ν ο ὶ, μετὰ τὰ Περσικὰ τὸ πρῶτον προκύψαντες, καὶ ἀπὸ τῆς ἀναβάσεως τοῦ Ξενοφῶντος ἀναγκαῖον μέρος τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καταστάντες, δὲν εἶχον οὐδ' ἀσπίδα οὐδ' ἄλλο τι ὅπλον ἀμυντικὸν, καὶ ὁ προσδιορισμὸς αὐτῶν ἦν ἄπωθεν νὰ προσβάλλωσι. Τὴν κεφαλὴν ἐκάλυπτον διὰ δερματίνου πίλου, κατὰ δὲ τὰ ὅπλα ἃ ἔφερον ἐπὶ σκοπῷ προσβολῆς, διεκρίνοντο εἰς ἀ κ ο ν τ ι σ τ ὰ ς, τ ο ξ ό τ α ς καὶ σ φ ε ν δ ο ν ή τ α ς. Τῶν πρώτων τὸ ὅπλον ἦν κατὰ μῆκος καὶ βάρος διάφορον. Τὸ βαρύτερον. ὁ ἄ κ ω ν ἢ ἀ κ ό ν-

τιον, 5-6 πόδας μακρὸν, εἶχεν 1 $^1/_2$ χιλιογράμμων βάρος, καὶ ἐμπρὸς ὀξεῖαν ἀ κ ω κ ή ν· τὸ δ' ἐλαφρότερον, γ ρ ό σ φ ο ς (λ), δίπηχυ τὸ μῆκος, α ἰ χ μ ὴ ν ὀξυτάτην, λεπτὴν καὶ σπιθαμιαίαν. Ἀκόντια μέσων διαστάσεων, 3-4 ποδῶν τὸ μῆκος καὶ ἑνὸς δακτύλου τὸ πάχος, ἠδύνατο νὰ φέρῃ ἕως ἓξ ἕκαστος στρατιώτης.—Οἱ τοξόται ἔφερον τ ό ξ ο ν (Ἰλ. Δ, 105) ἔχον 1 $^1/_2$ χιλιογράμμων βάρος. Αὐτοῦ τὰ δύο ἄκρα, κ έ ρ α τ α, εἶχον μετάλλινον περικάλυμμα. κ ο ρ ώ ν η ν (Ἰλ. Δ, 111)· κατὰ δὲ τὸ μέσον τοῦ τόξου ἦν ὁ π ῆ χ υ ς (Ἰλ. Λ, 375), μετάλλινον πέταλον διὰ τὸ βέλος. Ἀπὸ κέρατος δ' εἰς κέρας, ἢ ἀπὸ κορώνης εἰς κορώνην ἐτείνετο ἡ χορδὴ, ν ε υ ρ ὴ (Ἰλ. Δ, 118). Τὸ βέλος, ὀ ϊ σ τ ὸ ς, ἢ, ποιητικῶς, ἰ ὸ ς, $^1/_4$ χιλιογράμμου βαρὺς, οὗ μέρη ἦσαν ὁ κάλαμος δ ό ν α ξ διποδιαῖος τὸ μῆκος· ἡ μεταλλίνη ἀκὶς, ἥτις πολλάκις ἦν διπλῆ ἢ τριπλῆ, εἶχε δύο ἢ πλείονας ὄ γ κ ο υ ς (Ἰλ. Δ, 151), ὥστε ὑπῆρχον «ὀ ϊ σ τ ο ὶ τ ρ ι γ λ ώ χ ι ν ο ι» ((Ἰλ. Ε, 393), καὶ τὴν ἀκίδα ταύτην προσέδει καὶ ἐστερέου εἰς τὸν κάλαμον χορδὴ, ν ε ῦ ρ ο ν (Ἰλ. Δ, 151). Εἰς τὸ ἄλλο δ' ἄκρον τοῦ καλάμου ἦν ἡ ἐντομὴ, γλυφὶς (Ἰλ. Δ, 122), ἥτις ἐφηρμόζετο εἰς τὴν χορδήν. Δώδεκα δὲ ὡς εἴκοσι βέλη ἐνετίθεντο εἰς μίαν φ α ρ έ τ ρ α ν ἢ τ ο ξ ο θ ή κ η ν, ἐγκλείουσαν καὶ τὸ τόξον. Ἦν δ' αὕτη ἐκ δέρματος ἢ πλεκτῶν καλάμων κατεσκευασμένη, καὶ εἶχεν ἐν π ῶ μ α (Ἰλ. Δ, 116) καὶ τοὺς πρὸς ἀνάρτησιν εἰς τὸν ἀριστερὸν ὦμον ἱμάντας. Ἦν δὲ τὸ βάρος αὐτῆς ἐν ὅλοις 5-6 χιλιογράμμων. Οἱ περιφημότεροι τῶν τοξοτῶν ἦσαν οἱ Κρῆτες· ἀλλὰ τῶν Περσῶν τὰ βέλη ἦσαν ἐντελέστερα (Ξενοφ. Ἀνάβ. Γ, 3, 1. 15. Δ, 2, 28). Ὁ τοξότης πολλάκις ἐγονάτιζεν ἵνα

ὀρθότερον σκοπεύσῃ, καὶ πρὸς μείζονα ἀσφάλειαν. Ἐγυμνάζοντο δ' οὐ σπανίως πρὸς δεδεμένον ἀλέκτορα σκοπεύοντες. (Ὅρα σχ. κατωτέρω).—Σφενδόνης ἅπαξ μόνον ποιεῖται μνείαν ὁ Ὅμηρος, ὡς ἐχούσης σχοινία ἐκ συνεστραμμένου ἐρίου («ἐ ὐ σ τ ρ ό φ ῳ ο ἰ ὸ ς ἀ ώ τ ῳ». Ἰλ. Ν, 599). Ἐν δερματίνῳ δὲ σάκκῳ, δ ι φ θ έ ρ ᾳ, ἐνεκλείοντο 10-12 χειροπληθεῖς λίθοι, ἢ σφαῖραι μολύβδιναι, πρὸς σφενδόνισιν. Ἐκ μεταγενεστέρων χρόνων, τῶν τῆς Περσικῆς εἰσβολῆς, εὑρέθησαν καὶ εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Μαραθῶνος καὶ ἐν Σικελίᾳ πολλαὶ τοιαῦται μολύβδιναι σφαῖραι ᾠοειδεῖς, ὡς μεγάλα ἀμύγδαλα, μεθ' Ἑλληνικῶν ἐπιτετυπωμένων ἐπιγραφῶν. Εἰς τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους διεκρίνοντο πρὸ πάντων οἱ Ῥόδιοι ὡς ἐπιδέξιοι σφενδονῆται καὶ ὡς μακρότατα ῥίπτοντες, εἰς ἀπόστασιν μέχρις 100 βημάτων.—Εἰς τὰς ὁπλασκίας ἐγυμνάζοντο εἰς τὸ νὰ φέρωσιν εὐκόλως καὶ ἀβιάστως τὸ ἀκόντιον κατὰ τὰς πορείας εἰς τὸν δεξιὸν ὦμον, νὰ

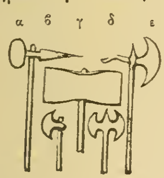

αἴρωσιν αὐτὸ εἰς τὴν μάχην, νὰ προσβάλλωσι δι' αὐτοῦ μεθ' ὁρμῆς καὶ εὐστόχως, καὶ ὅτε ἔπαυεν ἡ προσβολὴ ἢ ὁ δρόμος νὰ καταθέτωσιν αὐτὸ παρὰ τὸν δεξιὸν πόδα. Ἐπίσης ἠσκοῦντο καὶ οἱ ψιλοί. Οἱ σφενδονῆται ἠσκοῦντο κατὰ τὸν ἑπόμενον τρόπον· τὴν σφενδόνην στρέφοντες ὑπὲρ τὴν κεφαλήν των, ἀφοῦ καλῶς ἐσκόπευον, ὤφειλον ν' ἀφίνωσι τὸ ἓν σχοινίον τῆς σφενδόνης ἵνα διὰ τοῦ διαλείμματος φθάσῃ ἡ σφαῖρα κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν σκοπόν. Οἱ δὲ π ε λ τ α σ τ α ὶ, καὶ ἀ κ ο ν τ ι σ τ α ὶ λεγόμενοι (Ξενοφ. Ἀνάβ.

Γ, 3, 7) ἕνεκα τοῦ ὅπλου δι' οὗ πρὸ πάντων προσέβαλλον, ἔφερον τὴν μηνοειδῆ μικρὰν ἀσπίδα ὡς τὴν τῶν Ἀμαζόνων, τὴν πέλτην λεγομένην, περὶ ἧς ἀνωτέρω. Ἦν δ' αὕτη ξυλίνη, ὡς εἰκάζεται, δέρματι κεκαλυμμένη, λίαν ἐλαφρὰ, μόλις 3 χιλιογράμμων. Ὡς ὅπλα δὲ προσβολῆς ἔφερον τὰ ἀκόντια καὶ μακρὸν ξίφος, προσέτι καὶ λόγχην 12′ μακρὰν, ἥτις τοῖς ἐχρησίμευε καὶ εἰς τὰς ἐκ τοῦ σύνεγγυς συμπλοκάς, καὶ εἶχεν ἐν τῷ μέσῳ, κατὰ τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος, ἐπὶ Ξενοφῶντος, δερματίνην τὴν λαβὴν, ἀγκύλην λεγομένην,

εἰς ἣν ἔθετον τοὺς δακτύλους πιθανῶς τῆς ἀριστερᾶς (ἦσαν διηγκυλωμένοι) ὅτε παρετάττοντο. Περὶ τὸν τράχηλον δ' εἶχον περίδεσμόν τινα ἐξ ὑφάσματος (C. Nep. Iphicr. I), καὶ ἀντὶ κνημνίδων ἔφερον τὰς λεγομένας Ἰφικρατίδας ἐκ δέρματος, αἵτινες μᾶλλον ὡμοίαζον τὰ ὑποδήματα, καὶ εἰς ἃς μετ' οὐ πολὺ προσετέθησαν πέλματα. Ἐπὶ Ὁμήρου ἦν καὶ ἡ ἀξίνη ἢ βουπλὴξ ἐν χρήσει (Ὁμ. Ἰλ. Ν. 611).

Αὕτη ἀπαντᾶται διπλῆ ὑπὸ τὸ σχῆμα εἰς τὰ νομίσματα τῆς Τενέδου, καὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸ καὶ ἄλλα τινὰ (α-4) εἰς τὰς γλυπτικὰς παραστάσεις τῶν Ἀμαζόνων. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ἐποιοῦντο χρῆσιν τοῦ ὅπλου τούτου οἱ Βερκανοὶ ἱππεῖς τοῦ Περσικοῦ στρατοῦ. — Ἐπὶ Ῥωμαίων δ' ὁ ὁπλισμὸς ἐκανονίσθη τὸ πρῶτον ἐπὶ Σερβίου Τουλλίου κατὰ τὴν ἀρχὴν ὅτι, ὁ μείζονα ἔχων περιουσίαν καὶ πλείονα ν' ἀπολέσῃ ὤφειλε καὶ ἀνωτέρας καταβολὰς πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πατρίδος, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἐδικαιοῦτο νὰ φέρῃ περισσότερα ὅπλα ἀμυντικά. Ἑπομένως ἡ μὲν πρώτη τῶν πέντε μαχίμων κλάσεων εἶχε μικρὰν στρογγύλην ἀσπίδα, θώρακα, κνημίδας, περικεφαλαίαν ἢ μεταλλίνην (cassis), ἢ δερματίνην, ἐκ δέρματος λύκου (galea), διὰ μετάλλου κεκαλυμμένην, πρὸς τὰ ἐμπρὸς παρεκτεινομένην, ἀλλὰ κατὰ τὸ τέλος ὀλίγον στρεφομένην πρὸς τὰ ἔσω ἵνα μὴ κωλύῃ τὴν ὅρασιν· τὸ λοιπὸν πρόσωπον ἔμενεν ἀνοικτὸν, πλὴν ὅτε δερμάτιναι ὑπὸ μεταλλίνων πετάλων κεκαλυμμέναι παραγναθίδες, ὑπερασπίζουσαι τὰς γνάθους, ἔδενον καὶ τὸ κράνος ὑπὸ τὸν πώγωνα. Ὁ δὲ λόφος (crista) συνέκειτο ἐκ τριῶν πηχυαίων καὶ ὀρθῶν πτερῶν, ἐρυθρῶν ἢ μελανῶν (Πολυβ. ΣΤ, 23)· ἐνίοτε ὅμως εἶχον καὶ τὴν ἵππουριν. Ἑκάστη δὲ τῶν ἑπομένων κλάσεων εἶχεν ἀνὰ ἓν ὀλιγώτερον ἐκ τῶν ἀμυντικῶν ὅπλων, καὶ ἡ πέμπτη εἶχε μόνον τὴν ἀσπίδα καὶ τὴν σφενδόνην. Ἐπὶ τῆς δημοκρατίας εἰσήχθη ὡς ἀσπὶς clypeus τὸ sentium, δερματίνη ὑπόξυλος, μετὰ μεταλλίνου ὀμφαλοῦ (umbo) εἰς τὸ κέντρον. Μεταγενεστέρως ὁ ὁπλισμὸς ἔπαυσεν ὢν κατὰ περιουσίας, καὶ ἐπρομηθεύετο ἐκ κρατήσεων ἐπὶ τοῦ μισθοῦ, διαιρούμενος, ὁ τῶν πεζῶν, εἰς τὸν τῶν ὁπλιτῶν καὶ τῶν ψιλῶν. Τῶν πρώτων ὁ θώραξ, χαλκοῦς, ἐκάλυπτε μόνον τὸ στῆθος· κνημίδα δ' ἐπεκράτησε κατόπιν νὰ φέρωσι μόνον εἰς τὴν δεξιὰν κνήμην, ἥτις προὐτίθετο, καὶ ἦν ἐκτεθειμένη εἰς τὰς παρατάξεις. Οἱ πλουσιώτεροι ἐπροτίμων λεπιδωτοὺς θώρακας ὡς ἐλαφροτέρους καὶ εὐχρηστοτέρους εἰς τὰς κινήσεις. Ἔτι μεταγενεστέρως ἐγίνετο χρῆσις καὶ δερματίνων μόνον θωράκων, προσδεομένων καὶ ἐνδυναμουμένων δι' ἱμάντων καὶ πορπῶν. Τὸ ξίφος ἔφερον οἱ στρατιῶται δεξιῶς, ἵνα μὴ παρακωλύῃ τὴν διὰ τῆς ἀριστερᾶς χρῆσιν τῆς ἀσπίδος· οἱ λοχαγοὶ ὅμως καὶ σωματάρχαι, καθ' ὃ μικρὰν ἔχοντες ἀσπίδα, ἔφερον αὐτὸ ἀριστερῶς, κρεμάμενον, ὡς καὶ παρ' Ἕλλησιν ἢ ἐκ τελαμῶνος ὑπὲρ τὸν ὦμον, ἢ ἐκ ζώνης. Τὴν δὲ

μακρὰν λόγχην (ὑσσὸν, pilum), ἧς ἡ αἰχμὴ ἦν δι' ἥλων προσηλωμένη καὶ εἶχεν ἀκίδας πρὸς τὰ ὀπίσω ἐστραμμένας, ὥστε δυσκόλως ἐξήρχετο τῆς πληγῆς. ἔφερον τὸ πρῶτον οἱ τοῦ τρίτου ὀπισθίου στίχου στρατιῶται. Μεταγενεστέρως δ' ἔφερον αὐτὴν οἱ τῶν δύο ἐμπροσθίων στίχων, ὁ δὲ τοῦ τρίτου τὴν Hastam, τὸ μακρὸν δόρυ τῶν Ἑλλήνων. Τὰ ἀκόντια εἶχον τὴν αἰχμὴν ὀξεῖαν καὶ τοσοῦτον λεπτὴν, ὥστε προσβάλλουσα ἐλυγίζετο, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ μεταχειρισθῇ καὶ ῥίψῃ ὀπίσω τὸ ἀκόντιον ὁ ἐχθρὸς καθ' οὗ ἐτοξεύθη. Τῶν φαρετρῶν αἱ βολίδες εἶχον καὶ αὗται πολλάκις αἰχμὴν (glandas). Τὸ πεζικὸν μετεχειρίζετο καὶ μηχανὰς πρὸς ἐκτόξευσιν, ἃς ὑπηρέτουν οἱ tragulanii καὶ balistarii (βαλισταί). Οἱ ἱππεῖς ἐπέβαινον κατ' ἀρχὰς ἄνευ ἀμυντικῶν ὅπλων ἐπὶ γυμνῶν τῶν ἵππων. Βαθμηδὸν ὅμως παρεδέχθησαν τὰ ἐφίππια, καὶ οἱ στρατιῶται εἶχον τὸν αὐτὸν ὁπλισμὸν ὡς οἱ πεζοὶ, τὰ ξίφη ὅμως μακρότερα. Πολλάκις, ὡς ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων, ἔφερον λεπιδωτοὺς τοὺς θώρακας, καὶ διὰ τοιούτων ὥπλιζον καὶ τῶν ἵππων τὸ στῆθος καὶ τὴν κεφαλήν.

Ὁπλεύς, 1) Εἷς τῶν Λαπιθῶν, διακριθεὶς εἰς τὸν κατὰ τῶν Κενταύρων ἀγῶνα (Ἡσίοδ. Ἀσπ. 298).—2) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Κανάκης (Ἀπολλόδ. Α, 7, 4).—3) Υἱὸς Λυκάονος, τοῦ παναρχαίου βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Αὐτ. Γ, 8, 1).

Ὅπλης, εἷς τῶν τεσσάρων υἱῶν τοῦ Ἴωνος, πενθερὸς τοῦ Αἰγέως, καθ' ὃν λέγεται ὅτι ὠνομάσθησαν οἱ Ὅ π λ η τ ε ς, μία τῶν ὑποδιαιρέσεων τοῦ ἀττικοῦ λαοῦ (Ἡρδ. — Ἀπολλόδ. Γ, 15, 6).

Ὅπλητες, μία τῶν ἀρχαιοτάτων τεσσάρων Ἰωνικῶν φυλῶν ἐν Ἀττικῇ, ἐπώνυμος δῆθεν τοῦ Ὅπλητος (ἴδ.) (Ἡρδ. Ε, 60. —Πολυδ. Ὀνομ. Η, 109)· ἀλλὰ προφανῶς, καὶ κατὰ Πλούταρχον (Σόλ. ΚΓ), ἦν ἡ τάξις τῶν Ὁπλιτῶν· αἱ δὲ τρεῖς ἄλλαι ἦσαν οἱ Γεδέοντες, ἢ Γελέοντες (ἄριστοι), οἱ αἰγικορεῖς (ποιμένες) καὶ οἱ ἀργάδεις (ἐργατικοί).

Ὁπλιτοδρόμος, εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας ὁ τρέχων τὸν ὁ π λ ί τ η ν

δ ρ ό μ ο ν, καθ' ὃν οἱ σταδιοδρόμοι ἔφερον περικεφαλαίαν, ἀσπίδα καὶ περικνημίδας, μετὰ ταῦτα δὲ μόνον ἀσπίδα.

Ὁπλόδαμος, εἷς τῶν Γιγάντων, βοηθήσας τὴν Ῥέαν ὅτε ἔτεκε τὸν Δία ἐπὶ τοῦ Λυκαίου ὄρους τῆς Ἀρκαδίας, κατὰ τοῦ Κρόνου ὅπως μὴ τὸν καταβροχθίσῃ (Παυσ. Η, 36).

Ὁπλομάχος, ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις ἀγωνιστὴς μονομάχος πλήρη φέρων πανοπλίαν, ἰδίως τὴν τῶν Σαμνιτῶν, ἤτοι κράνος πτερὰ ἑκατέρωθεν ἔχον, θώρακα πρὸ τοῦ στήθους, μικρὰν ἀσπίδα εἰς τὴν ἀριστερὰν, τὸν δεξιὸν βραχίονα περιτετυλιγμένον πρὸς ἄμυναν, ὁμοίως καὶ εἰς τὸν δεξιὸν πόδα ἔχων κνημίδα. Ἡ εἰκὼν ἐξ ἀναγλύφου τῆς Πομπηίας, ἀπωλέσθη, καὶ πιθανῶς ἀνακριβὴς ἐστὶν ἡ εἰς τὸ ἀριστερὸν σκέλος παράστασις κνημῖδος.

Ὀπόεις, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Πρωτογενείας, θυγατρὸς τοῦ Δευκαλίωνος, βασιλεὺς τῶν Ἐπειῶν ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοπον-

νήσου, φημιζόμενος ἐπὶ φιλοξενίᾳ καὶ φιλανθρωπίᾳ (Πίνδ. 'Ολ. Θ, 8).

'Οποίη, γυνὴ Σκύλου, τοῦ βασιλέως τῶν Σκυθῶν ('Ηρδτ.).

'Οποῦς, 1) πρωτεύουσα τῶν κατ' αὐτὴν καλουμένων 'Οπουντίων Λοκρῶν, 60 σταδίους ἀπέχουσα τοῦ 'Οπουντίου κόλπου, ἐφ' οὗ εἶχε λιμένα τὴν Κῦνον, παρ' εὔφορον πεδιάδα. Εἶχε φρούριον (Liv. XXXII 32), οὗ σώζονται τὰ ἐρείπια ἐπὶ βράχου, κατὰ τὸ νῦν χωρίον Γαρδινίτσα. Εἰς αὐτὴν ἐλέγετο γεννηθεὶς ὁ Πάτροκλος. Ὑπῆρχε δ' ἐν αὐτῇ βωμὸς Αἴαντος, τοῦ υἱοῦ 'Οϊλέως, ἔνθα ἐπανηγυρίζοντο ἀγῶνες, τὰ Αἰάντεια. Μνημονεύονται δ' ἐν τῇ αὐτῇ πόλει καὶ τέμενος Αἰάνειον καὶ κρήνη Αἰανὶς, βεβαίως κατὰ τὸν αὐτὸν ἥρωα ('Ομ. 'Ιλ. Β, 532. Σ, 326. Ψ, 85. — Θουκ. Β, 32. Γ, 89. — Στρβ. Θ, 425). — 2) Μικρὰ πόλις τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, βορείως τῆς 'Ολυμπίας (Στρβ.).

'Οππιανὸς, ἐκ Κιλικίας, ποιητὴς Ἕλλην ἐπὶ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ Κομμόδου. ἔγραψεν εἰς 5 βιβλία ἔπος διδακτικὸν σωζόμενον, ὃ ἐπέγραψεν ἁλιευτικὰ, πραγματευόμενον περὶ τῶν ἰχθύων, τῶν μερῶν τῆς διαμονῆς, τῶν ἰδιοτήτων, τοῦ τρόπου τοῦ ζῆν, καὶ τῆς ἁλιείας αὐτῶν. Τὸ ὕφος αὐτοῦ ἐστὶν εὐγενὲς καὶ ἡ στιχουργία εὔηχος καὶ ἐπιμεμελημένη· ἀλλ' ὑπερβολικὴ μᾶλλον ἡ τῶν λέξεων ἐπισώρευσις. Μετ' αὐτοῦ πολλάκις συγχέεται, εἰ καὶ βεβαίως ἄλλος αὐτοῦ, ἕτερος 'Οππιανὸς, γράψας εἰς 4 βιβλία ποίημα διδακτικὸν καὶ ἐκεῖνο, τὰ Κυνηγετικά. Αὐτὸς γράφει περὶ ἑαυτοῦ ὅτι ἦν Σύρος, ζῶν ἐπὶ Καρακάλλα· τὸ δὲ ποίημα αὐτοῦ ἐστὶν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν πολὺ κατώτερον τῶν 'Αλιευτικῶν. Εἰς 'Αππιανὸν δ' ἀπεδίδετο καὶ ἕτερον ποίημα, τὰ 'Ιξευτικὰ, περὶ τῆς δι' ἰξῶν θήρας τῶν πτηνῶν, οὗ πεζὴ μόνον παράφρασις σώζεται, ἔργον Εὐτεκνίου τινός.

'Οπτήρια, τὰ δῶρα ἃ ἔδιδεν ὁ νυμφίος τῇ νύμφῃ ὅτε πρῶτον τὴν ἔβλεπεν ἄνευ καλύμματος· τὰ αὐτὰ καὶ ἀποκαλυπτήρια καὶ θεώρητρα λεγόμενα (Εὐριπ. Ἴων, 1127. — Καλλίμ. εἰς 'Αρτεμ. 74).

'Οπτιλέτις, ἐπίθετον τῆς 'Αθηνᾶς ἐν Σπάρτῃ, ἀποδοθὲν αὐτῇ ὅτε, ἐν στάσει, ὁ Ἄλκανδρος ἀπέκοψε τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ Λυκούργου (Πλούτ. Λυκ. ΙΑ').

'Οπώρα, θεότης παρ' 'Αριστοφ. (Εἰρ. 522), προσωποποίησις τῆς εὐφορίας.

'Οπωροθήκη, παρὰ Ῥωμαίοις ἀποθήκη πρὸς διατήρησιν ὀπωρῶν (Varro, R, R, I, 2, 10. 59. 2).

'Οράτιος Φλάκκος, Ῥωμαῖος, υἱὸς ἀπελευθέρου, γεννηθεὶς τῷ 65 π. Χ. ἐν Βενουσίᾳ, μεταξὺ 'Απουλίας καὶ Λουκανίας. Εἰς 'Αθήνας φοιτήσας, ἐσπούδασεν ἐκεῖ ὑπὸ τὸν 'Ακαδημαϊκὸν Θεόμνηστον, τὸν Περιπατητικὸν Κράτιππον καὶ τὸν 'Επικούρειον Φιλόδημον. 'Εν Φιλίπποις ἐπολέμησεν ὑπὸ τὸν Βροῦτον· εἶτα δὲ προσηλώθη εἰς τὸν Αὔγουστον ὡς ὀπαδὸς αὐτοῦ, καὶ ὡς εἷς τῶν ἐξοχωτέρων Λατίνων ποιητῶν ἀναγνωρισθεὶς, κατηριθμήθη μετὰ τῶν φίλων τοῦ Μαικήνα. Αἱ ποιήσεις αὐτοῦ, σωζόμεναι καὶ θαυμαζόμεναι δι' ὅλων τῶν αἰώνων, εἰσὶν ᾠδαὶ, ἐπιστολαὶ, σάτυραι, καὶ ἓν διδακτικὸν ποίημα περὶ ποιητικῆς τέχνης.

'Ορβαλισηνὴ, τὸ βόρειον τῆς μικρᾶς 'Αρμενίας ἐν 'Ασίᾳ (Πτολεμ. Α, 7).

'Ορβηλὸς, ὄρος διαιροῦν πρὸς βορρᾶν τὴν Μακεδονίαν ἀπὸ τῆς Θράκης.

Ὄργανον, 1) πᾶν τὸ συντελοῦν ὡς βοηθητικὸν τῶν ἀνθρωπίνων δυνάμεων πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων βιομηχανικῶν. Τὰ μᾶλλον πολύπλοκα ἦσαν αἱ μηχαναί. — 2) 'Ιδίως μουσικόν τι κατασκεύασμα δι' ὕδατος ἐνεργοῦν. Ἴδ. Ὑδραύλης.

Ὄργαποι, ἔθνος σκυθικὸν ἐν 'Ασίᾳ κατοικοῦν τὸ 'Ιμαῖον ὄρος (Πτολ. ΣΤ, 14).

'Οργεῶνες, οἱ καὶ Γεννῆται καλούμενοι ἐν 'Αθήναις, ἑταιρίαι, πιθανῶς ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἀρχικῶς καταγόμεναι καὶ κοινὴν λατρείαν καὶ ἐπιμέλειαν ἱεροῦ τινος ἔχουσαι (Πολδ. Η, 107).

Ὄργης, Θάσιος, πατὴρ τοῦ Ἀντιπάτρου (Ἡρδ. Ζ, 118).

Ὄργια, πιθανῶς ἐκ τοῦ ὀ ρ γ ά ω. τέλεσις μετ' ἐνθουσιώδους παραφορᾶς θρησκευτικῶν τινων μυστηρίων ὧν μόνοι οἱ μεμυημένοι μετεῖχον, ἢ ἐνίοτε καὶ ἀμύητοι, χωρὶς ὅμως εἰς τούτους νὰ ἐξηγῆται ἡ σημασία τῆς τελετῆς. Ἤδη ἀρχαιότατα ἐν χρήσει διὰ τὰς ἑορτὰς τῆς Δήμητρος (Ὁμ. Ὕμν. εἰς Δήμ. 274. 476. — Ἡρδ. Β, 51. Ε,61)· μετὰ ταῦτα δὲ, καὶ κυρίως, εἰς τὰς βακχικὰς ἑορτάς. Ἴδ. Μ υ σ τ ή ρ ι α.

Ὀργυιὰ, ἡ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τῶν τεταμένων χειρῶν ἔντασις (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 327. Ὀδ. Ι. 325. Κ, 167). Ὡς μέτρον δὲ περιελάμβανε 4 πήχεις ἢ 6 πόδας, καὶ 100 ὀργυιαὶ ἀπετέλουν ἓν στάδιον.

Ὀρδησσός, ποταμὸς τῆς Σκυθίας, ῥέων βορειοδυτικῶς τοῦ Εὐξείνου πόντου καὶ εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἴστρον. Νῦν Σαρέτης ἐν Ῥωμανίᾳ (Ἡρδ. Δ, 48).

Ὀρδούϊκες, λαὸς τῆς Βρεττανίας ἐπὶ Ῥωμαίων, κατὰ τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς νήσου, ἀπέναντι τῆς νήσου Μόνας (Anglesea), ἔχων πόλιν καλουμένην Μεδιολάνιον (Πτολ. Β, 3.—Tac.Ann,XII.33.Agr,XVIII).

Ὀρειάδες, αἱ νύμφαι τῶν ὀρέων καὶ τῶν κοιλάδων.

Ὀρειβάσιος, ἰατρὸς περίφημος καὶ πολυμαθὴς ἐκ Περγάμου ἢ ἐκ Σάρδεων, μαθητὴς τοῦ Κυπρίου Ζήνωνος, ἐμπεπιστευμένος Ἰουλιανοῦ τοῦ Ἀποστάτου, δι' ὃ οἱ τούτου διάδοχοι Οὐάλης καὶ Οὐαλεντινιανὸς τὸν ἐξώρισαν. Ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν βαρβάρων, πρὸς οὓς ἀπῆλθεν, ἀπέκτησε μεγάλην φήμην, ἧς ἕνεκα, πεισθέντες οἱ αὐτοκράτορες, τὸν ἀνεκάλεσαν καὶ τὸν ἀπεζημίωσαν. Ἔκτοτε δὲ διέμεινεν ἐν τῇ πατρίδι του ὑπὸ πάντων τιμώμενος. Φαίνεται ὅτι ἔφθασεν εἰς γῆρας βαθὺ, καὶ ἀπέθανε μόνον κατὰ τὸν ε' αἰῶνα μ. Χ. Ἐντολῇ τοῦ Ἰουλιανοῦ εἶχε συντάξει εἰς 72 βιβλία εἶδος ἰατρικῆς ἐγκυκλοπαιδείας ἐξ ἀποσπασμάτων τοῦ Γαληνοῦ καὶ ἄλλων σοφῶν ἰατρῶν. Αὐτῆς δὲ συνήρμοσε μετὰ ταῦτα Σ ύ ν ο ψ ι ν εἰς βιβλία 9 διὰ τὸν υἱόν του Εὐστάθιον. Ἐκ τοῦ μεγάλου συγγράμματος σώζονται ἔτι 17 βιβλία εἰς λατινικὴν μετάφρασιν τοῦ Ῥασαρίου, ἐξ ὧν καταφαίνεται ὅτι ὁ Ὀρειβάσιος δὲν ἦν ἁπλοῦς καὶ ξηρὸς ἀντιγραφεύς.

Ὀρείη, θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Λαομένους ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7. 8).

Ὀρείχαλκος, ἴδ. Ὀ ρ ί χ α λ κ ο ς.

Ὀρεοκόμος, ὁ περιποιούμενος καὶ ἐνοικιάζων ἡμιόνους.

Ὀρεὸς, ἴδ. Ὠ ρ ε ό ς.

Ὀρέσβιος, πλούσιός τις ἐκ τῆς πόλεως Ὕλης τῆς Βοιωτίας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος ἐν τῇ μάχῃ (Ὁμ. Ἰλ.Ε,707).

Ὀρεσθάσιον, πόλις ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, εἰς τὰ μεσημβρινὰ τῆς Ἀρκαδίας κειμένη (Παυσ. Ε, 44.—Θουκ. Ε, 64). Κατά τινας ἡ αὐτὴ καὶ Ὀ ρ έ σ τ ε ι ο ν ἢ Ὀ ρ έ σ θ ε ι ο ν.

Ὀρεσθεὺς, 1) υἱὸς Λυκάονος, ὁ κτίστης τῆς Ἀρκαδικῆς πόλεως Ὀρεσθασίου (Στεφ. Βυζ.—Παυσ.). — 2) Υἱὸς τοῦ Δευκαλίωνος, βασιλεὺς τῶν Ὀζόλων Λοκρῶν (Παυσ. Ι, 36.—Ἀθήν.).

Ὀρεσθὶς, χώρα τῆς Ἀρκαδίας περὶ τὴν πόλιν Ὀρεσθάσιον (Θουκ. Δ, 134).

Ὀρέσται, λαὸς Ἠπειρωτικὸς ἐν τῇ Μολοσσίδι, ἐν τῇ μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἄφου καὶ Ἀλιάκμονος χώρᾳ, ἥτις κατ' αὐτὴν ἐκαλεῖτο Ὀρεστὶς ἢ Ὀρεστιάς. Ἀνεξάρτητοι τὸ πρὶν, ὑπετάγησαν ἔπειτα εἰς τοὺς Μακεδόνας· ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι τοῖς ἀπέδωκαν τὴν ἐλευθερίαν. Ἐλέγοντο δὲ τὴν ἐπωνυμίαν λαβόντες ἐκ τοῦ Ὀρέστου, καταφυγόντος παρ' αὐτοῖς ἀφ' οὗ ἐφόνευσε τὴν μητέρα του (Θουκ. Β, 80.—Στρβ. Ζ, 326.— Liv. XXVII, 33. XXXIII, 34.—Curt. IV, 13, 28).

Ὀρέστειον, πόλις ἀρχαιοτάτη τῆς Ἀρκαδίας, ἣν τινες ταὐτίζουσι μετὰ τοῦ Ὀρεσθασίου. Ἐπώνυμος Ὀρέστου τοῦ Ἀγαμέ-

μνονος, ἔκειτο ἔνθα μεταγενεστέρως ἐκτίσθη ἡ Μεγαλόπολις (Εὐριπ. Ὀρεστ. 1643. — Ἡρδ. Θ 11.—Θουκ. Ε, 64). Εἶχε ναὸν τῆς ἱερείας Ἀρτέμιδος, οὗ ἴσως ἐρείπια εἰσὶ τὰ μεταξὺ Μεγαλοπόλεως καὶ Τεγέας σωζόμενα.

'Ορέστης. 1) ὁ μόνος υἱὸς τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας, τῶν τέκνων αὐτῶν τὸ νεώτερον (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 142). Μετὰ τὸν φόνον τοῦ πατρός του, ἡ ἀδελφή του Ἠλέκτρα, φοβουμένη μὴ καὶ αὐτὸν θανατώσωσιν ἡ μήτηρ των καὶ ὁ Αἴγισθος, τὸν ἐξαπέστειλεν εἰς τὴν πόλιν Φανότην τῆς Φωκίδος ὑπὸ τὸν Παρνασσὸν, πρὸς τὸν βασιλέα Στρόφιον, ὅστις, υἱὸς τοῦ Κρίσσου καὶ τῆς Ἀντιφατείας, εἶχε νυμφευθῆ Ἀναξιβίαν, τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἀγαμέμνονος. Ἐκεῖ, μετὰ Πυλάδου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Στροφίου συνανατραφεὶς καὶ διὰ τρυφερᾶς φιλίας συνδεθεὶς, ἐπέστρεψε μετ' αὐτοῦ, ὀκτὼ ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, εἰς Μυκήνας, καὶ τὸν πατέρα του ἐκδικῶν εἰσηγήσει αὐτοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐφόνευσε τὸν Αἴγισθον, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὴν μητέρα του Κλυταιμνήστραν (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 306 κλ. Λ, 30. 298. Δ, 546.—Αἰσχλ. Χοηφ.—Σοφ. Ἠλκτρ. — Εὐριπ. Ἠλκτρ.). Μετὰ τὸ φοβερὸν δὲ τοῦτο ἔγκλημα τῆς μητροκτονίας κατελήφθη ὑπὸ μανίας, καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν Ἐριννύων. Μετὰ μακρὰς δὲ πλανήσεις, συμβουλῇ τοῦ Ἀπόλλωνος, κατέφυγεν ἐν Ἀθήναις εἰς τὴν Ἀθηνᾶν, ἥτις συνεκάλεσεν, ἵνα τὸν δικάσῃ, τὸν Ἄρειον Πάγον, καὶ πρὸ αὐτοῦ ὁ Ἀπόλλων τὸν ὑπερήσπισεν. Ἐπὶ δὲ τῆς ψηφοφορίας ἔρριψε καὶ ἡ Ἀθηνᾶ λευκὴν ψῆφον, ἥτις, εἰ καὶ ἦν ἰσοψηφία, ἐθεωρήθη ὡς ἐκνικήσασα (Αἰσχλ. Εὐμεν.), καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις εἰς ἐγκληματικὰς δίκας ἡ ἰσοψηφία ἦν ἀθωωτικὴ, διότι ἐλέγετο ὅτι προσετίθετο ἡ ψῆφος τῆς Ἀθηνᾶς. Κατὰ τοὺς Πελοποννησίους, ἐπὶ τῆς φυγῆς καὶ πλανήσεώς του εἶχε μεταβῆ ὁ Ὀρέστης εἰς Ἀρκαδίαν, καὶ ἐκεῖ παρὰ τῇ Μεγαλοπόλει ἐδείκνυτο ἱερὸν ἱδρυμένον εἰς τὰς Μανίας, ἡ Ἐριννύας, τὰς εἰς τοιαύτην παραφροσύνην τὸν Ὀρέστην ἐμβαλούσας, ὥστε διὰ τῶν ὀδόντων ἀπέκοψεν ἕνα τῶν δακτύλων του. Οὐ μακρὰν δ' αὐτοῦ ἦν ἕτερος τόπος Ἄκη καλούμενος, ἤτοι θεραπεία, ἔνθα ἐλέγετο ὅτι ἐνεφανίσθησαν αὐταὶ λευκαὶ εἰς τὸν Ὀρέστην (Παυσ. Η, 34. 1). Κατ' Εὐριπίδην (Ἰφγ. Ταύρ.), ἐνετείλατο ὁ Ἀπόλλων τῷ Ὀρέστῃ, ἵνα ἀπαλλαγῇ τῆς παραφροσύνης του, ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν Ταυρικὴν Χερσόνησον, καὶ λαβὼν ἐκεῖθεν φέρῃ τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος. Ὅτε δ' ἔφθασεν εἰς τὴν Ταυρικὴν, ἔνθα ἐβασίλευε Θόας ὁ Βορυσθένους,

Ἀνάγλυφον ἐκ Ῥώμης.

συνελήφθη, καὶ ἔμελλε, κατὰ τὸ ἐπιχώριον ἔθιμον, νὰ θυσιασθῇ εἰς τὴν Ἄρτεμιν. Ἀλλ' ἡ ἀδελφή του Ἰφιγένεια, ἱέρεια οὖσα ἐκεῖ τῆς θεᾶς, ὅτε ἔμελλε νὰ τὸν θυσιάσῃ, τὸν ἀνεγνώρισε, καὶ σώσασα αὐτὸν, ἐδραπέτευσε μετ' αὐτοῦ, ἁρπάσαντος καὶ τὸ ἄγαλμα. Ἐπανελθὼν δ' εἰς τὴν Ἑλλάδα, διεδέχθη ὁ Ὀρέστης τοῦ πατρός του τὴν βασιλείαν ἐν Μυκήναις, φονεύσας Ἀλήτην, τὸν υἱὸν τοῦ Αἰγίσθου, καὶ εἰς αὐτὴν προσέθηκεν ἔτι καὶ τὴν τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Σπάρτης. Νυμφευθεὶς δὲ Ἑρμιόνην, τὴν θυγατέρα τοῦ Μενελάου, ἔσχεν ἐξ αὐτῆς τὸν Τισσαμενόν· ἐκ δὲ Ἠριγόνης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Αἰγίσθου καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας, τὸν Πάνθιλον, ὅστις ἐλέγετο ἀποικίαν ἀγαγὼν εἰς τὴν Λέσβον. Τὴν δ' ἀδελφὴν αὐτοῦ Ἠλέκτραν ἐνυμφεύθη ὁ Πυλάδης, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Στρόφιον. Ἐκ Σπάρτης ὁ Ὀρέστης ἔφερεν ἀποικίας εἰς Αἰολίδα· καὶ κατά τινας ἐπ' αὐτοῦ εἰσήλασαν μετὰ τοῦ Ὕλλου οἱ Δωριεῖς εἰς τὴν Πελοπόννησον. Ἀπέθανε δ' ἐν Ἀρκαδίᾳ, δηχθεὶς ὑπὸ ὄφεως, καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ, κατὰ χρησμὸν, μετηνέχθησαν ἐκ Τεγέας εἰς Σπάρτην, καὶ ἐκεῖ ἐτάφησαν (Ἡρδ. Α, 67).—2) Ἕλλην φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Τρῳάδος (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 705).—3) Τρὼς φονευθεὶς πρὸ τῆς Τρῳάδος ὑπὸ τοῦ Λεοντέως (Ἰλ. Μ. 189. 193). — 4) Υἱὸς τοῦ Ἀχελῴου καὶ τῆς Περιμήδης. — 5) Ἡγεμὼν τῆς Φαρσάλου, ἐξωσθεὶς, καὶ εἰς τὴν ἐξορίαν ἀποθανὼν (Θουκ. Α, 111).

Ὀρεστία, ἐκλαμβανομένη ὡς ἡ αὐτὴ τῇ Ὀ ρ ε σ θ ί δ ι, χώρα τῆς Ἀρκαδίας παρὰ τῇ Μεγαλοπόλει.

Ὀρεστὶς, ἡ μεταξὺ Ἰλλυρίας καὶ Ἠπείρου χώρα, ἣν κατῴκουν οἱ Ὀρέσται (Ἴδ.).

Ὀρέται, ἔθνος Σαρματικὸν ἐν Ἀσίᾳ (Διον. περιηγ. 6, 2), ὑποτίθενται ὄντες οἱ αὐτοὶ τοῖς ὑπ' ἄλλων Τ ο ρ έ τ α ι ς λεγομένοις.

Ὀρθαγόρας, 1) Σικυώνιος, καταγωγῆς εὐτελοῦς, τῷ 670 π. Χ. βοηθείᾳ τοῦ ὄχλου τύραννος τῆς Σικυῶνος ἀναδειχθεὶς, διὰ συνέσεως δὲ καὶ μετριοπαθείας τὴν ἀρχὴν διατηρήσας καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτοῦ διαβιβάσας (Ἀριστ. Πολ. Ε. 9). — 2) Αὐλητὴς Θηβαῖος, ἄλλως ἄγνωστος (Πλατ.).

Ὀρθαγορία, τὸ ἀρχαιότερον ὄνομα τῶν ἐν Μακεδονίᾳ Σταγείρων, ὑφ' ὃ σώζονται τῆς πόλεως ταύτης νομίσματα.

Ὀρθαγορίσκοι, εἰς τὰ Σπαρτιατικὰ συσσίτια τὰ τεμάχια τοῦ παρατιθεμένου χοιρείου κρέατος (Ἡσύχ.).

Ὀρθαία, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Ὑακίνθου, ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Κύκλωπος Γεραίστου θυσιασθεῖσα (Ἀπολλόδ. Γ, 15. 8).

Ὀρθάνης ἢ **Ὀρθάγης,** θεότης ἐν Ἀθήναις, ἀνάλογος τῷ Πριάπῳ, τιμωμένη μετὰ τῆς Ἀφροδίτης (Στρβ. Η. — Ἡσύχ. — Τζέτζ. εἰς Λυκόφρ. 538).

Ὄρθη, πόλις Θεσσαλικὴ, τῆς Περραιβίας, γειτονεύουσα τῇ Φαλάννῃ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 739).

Ὀρθία, ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, ἧς τὸ ἄγαλμα, κομισθὲν, ὡς ἐπιστεύετο, ὑπὸ τοῦ Ὀρέστου ἐκ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, ἔκειτο ἐν Λίμναις τῆς Λακωνικῆς. Εἰς τὸν ναὸν δ' αὐτῆς ἐμαστιγοῦντο, κατὰ τοῦ Λυκούργου τὰς διατάξεις, οἱ παῖδες τῶν Σπαρτιατῶν (Ξενφ. Λακ. Πολ. Β, 10). Καθ' Ἡσύχιον δὲ, τῇ ἐδόθη ἡ ἐπωνυμία ἐξ ὁμωνύμου ὄρους ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἐφ' οὗ ἐπίσης ἐπεκράτει ἡ λατρεία αὐτῆς (Τζέτζ. Λυκιλ. Ι, 332).

Ὀρθιανὴ, πόλις τῆς ἐν Ἀσίᾳ Ἀριανῆς (Πτολ. ΣΤ, 17).

Ὀρθίαξ, τὸ κατώτερον μέρος τοῦ ἱστοῦ (Πολυδ. Ι, 134).

Ὄρθιος, ἴδ. ἱ σ τ ό ς.

'Ορθογραφία, ἡ ἀντοπῶς ἢ κατὰ πρόσωπον ἀντιγραφὴ καὶ σχεδίασις οἰκοδομήματος, κατ' ἀντίθεσιν τῆς ἰχνογραφίας.

'Ορθοκορυβάντιοι, λαὸς Μηδικὸς, πρὸς τὰ σύνορα τῆς Περσίας, ἢ καὶ ὑπέκειντο (Ἡρδ. Γ, 92).

'Ορθοσταδίας, ἡ **ὀρθοστάδιος**, ταὐτὸν τῷ σ τ ά δ ι ο ς καὶ σ τ α τ ὸ ς, χιτὼν

ἄνωθεν ἕως κάτω συνεχῶς ὑφασμένος, κατὰ τρόπον ὥστε ζώνης ἀνάγκην δὲν εἶχε, καὶ ἔπιπτε κατὰ πτυχὰς, ὡς ἔφερον αὐτὸν πολλάκις οἱ κιθαρισταὶ (Δίων.Κάσσ.ΞΓ.17. 22. σ. 998.—Πολδ.Ζ,48), καὶ ἐνίοτε καὶ ἡ Δήμητρα (Plin. H, N. VIII, 74.—Isid. Orig. XX, 22, 18. — Festus λ.).

'Ορθοστάτης, 1) τοῖχος εἰς σχῆμα ὀρθογωνίου κίονος ὑψούμενος (Εὐριπ. Ἴων, 1234.—Vitr. II, 8). 'Ορθοστάτις δὲ κλῖμαξ ἐλέγετο ἡ κατ' εὐθεῖαν, οὐχὶ ἑλικοειδῶς πρὸς τὰ ἄνω αἰρομένη (Εὐριπ. Ἱκέτ. 497).—2) ἡ ὀ ρ θ ο σ τ ὰ ς, εἶδος πλακοῦντος εἰς τὰς θυσίας παρατιθεμένου (Εὐριπ. Ἑλ. 554).

Ὄρθουρα, πόλις κατὰ τὴν παραλίαν τῆς Ἰνδικῆς, τὴν ἐντὸς τοῦ Γάγγου (Πτολμ.).

Ὄρθρος, κύων δικέφαλος, τέκνον τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Ἐχίδνης, φρουρῶν τὰς ἀγέλας τοῦ Γηρυόνου, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, ἐλθόντος ν' ἁρπάσῃ αὐτὰς (Ἡσιοδ. Θεογ. 293. — Ἀπολλόδ. Β, 5, 10).

Ὄρθων, Συρακούσιός τις παρὰ Θεοκρίτῳ.

'Ορθωσία, 1) πόλις τῆς Καρίας, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Μαιάνδρου (ν. 'Ορτώση). (Πολύβ.—Στρβ. ΙΔ).—2) Ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος· ἄλλως 'Ορθία (ἴδ.) (Πίνδ.).

Ὄρθωσις, πόλις τῆς Φοινίκης, ἡ καὶ Ἀντάραδος καλουμένη, κειμένη δὲ νοτίως τοῦ ποταμοῦ Ἐλευθέρου (Πτολεμ. Ε, 25.—Διον. Περ. 914).

'Ορέκαδμος, ἀθλητής τις παρ' Αἰλιανῷ (Π. Ἱστ. ΙΑ, 1).

Ὄρικος, υἱὸς Ἀρειαπείθους, βασιλεὺς τῶν Σκυθῶν (Ἡρδ. Δ, 78).

'Ορείχαλκος ἢ **'Ορείχαλκος**, αὐτοφυές τι μέταλλον, χαλκὸς ὑποχρυσίζων. Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις κατεσκευάζετο τεχνητῶς. Τινὲς δὲ τῶν Ῥωμαίων συγγραφέων, ὡς ὁ Πλαῦτος, λέγουσιν αὐτὸ μέταλλον πολυτελὲς, ἀπατώμενοι πιθανῶς ἐκ τῆς ἐσφαλμένης γραφῆς aurichalcum, δι' ἣν ἐκλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς δῆθεν χρυσόχαλκον.

'Ορκάδες νῆσοι, σύμπλεγμα κατὰ μέρος ἀκατοικήτων νησιδίων, ἀπέναντι τοῦ βορείου ἀκρωτηρίου τῆς βαρβάρου Βρεττανίας, τοῖς Ῥωμαίοις γνωσθεῖσαι τὸ πρῶτον ὅτε ὁ Ἀγρικόλας περιέπλευσε τὴν Βρεττανίαν (Melas. III, 6, 7, 2. — Tac. Agrc. X). Νῦν Ὀ ρ κ ν έ ϋ κλ.

Ὅρκος. Ὁ ὅρκος ἦν ἐπίκλησις ἀνωτάτη, ἢ ἰσχυρᾶς τινος δυνάμεως εἰς μαρτυρίαν τῶν λεγομένων καὶ εἰς τιμωρίαν ἐν περιπτώσει τῆς αὐτῶν ἀθετήσεως, ἢ προσφιλοῦς τινος ὄντος πρὸς ὃ ἀσέβεια ἦν ἡ ἐπιορκία. Ὁ κυριώτατος δὲ τῶν θεῶν εἰς ὃν οἱ ὅρκοι ἐγίνοντο, ἦν ὁ ἰσχυρώτατος πάντων, ὁ Ζεὺς, δι' ὃ καὶ ὅ ρ κ ι ο ς ἐλέγετο, ὡς ὁ ρ κ ί α ἡ Θέμις, καθ' ὃ θεὰ τοῦ δικαίου καὶ ἀληθοῦς, ἥτις ἔπρεπε νὰ προστατεύῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δικαστικῶν ὅρκων. Ὡς προσωποποίησιν λέγει ὁ Ἡσίοδος τὸν ὅρκον (Θεογ. 804) υἱὸν τῆς Ἔριδος, ὁ δὲ Σοφοκλῆς (Οἰδ. Κ. 1767) ὑπηρέτην τοῦ Διὸς αὐτῷ παριστάμενον. Ὤμνυον δ' οἱ θεοὶ εἰς τὴν Στύγα, καὶ εἰς τὴν ἰσχὺν τοῦ θανάτου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 765. Ὀδ. Ε, 184). Ἐν Ὁμήρῳ ὀμνύει ὁ Ἀχιλλεὺς εἰς τὸ σκῆπτρόν του, ὁ Ὀδυσσεὺς εἰς τῆς οἰκίας του τὴν ἑστίαν. Οἱ ἡλιασταὶ (δικασταὶ) ἐν Ἀθήναις ὤμνυον εἰς τὸν πατρῷον Ἀπόλλωνα (ἢ Ποσειδῶνα), τὴν Δήμητραν καὶ τὸν Δία. Ἐν τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ, εἰς τὰς φονικὰς δίκας ἀπετείνετο ὁ ὅρκος καὶ εἰς τὰς ὑπὸ τὸν λόφον τοῦ φοβεροῦ δικαστη-

ρίου λατρευομένας Ἐριννύας. Οἱ ἔφηβοι ἐπὶ τῆς ἐγγραφῆς αὐτῶν εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον ὤμνυον ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Ἀγραύλου τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων τοῦ πολίτου, ἐπικαλούμενοι τοὐλάχιστον ἓξ θεότητας (Στρβ. ΜΑ. 243). Καὶ ἐν τῷ συνήθει βίῳ ἄλλος εἰς ἄλλον ὤμνυε θεὸν ἢ ἥρωα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κατάχρησις διεκινδύνευε τὸν ἱερὸν χαρακτῆρα τοῦ ὅρκου, οἱ μετέπειτα, ἐν οἷς αὐτὸς ὁ Σωκράτης, ἤθελον, ἵνα μὴ ἄνευ ἀνάγκης βεβηλῶνται τῶν θεῶν τὰ ὀνόματα, νὰ ὀμνύωσιν, ἐπὶ τῶν συνήθων περιστάσεων, εἰς τὰ πρῶτα τυχόντα ἀντικείμενα, εἰς τὸν κύνα, εἰς τὸν χῆνα, εἰς τὴν χεῖρα, εἰς τὴν πλατανον, κλ. Ὁ Πυθαγόρας ὤμνυεν εἰς τὸν ἀριθμὸν τέσσαρα. Ὁ ὀμνύων ὅρκον σπουδαῖον, ἦρε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν. Τὸν ὅρκον δὲ πολλάκις συνώδευον σπονδαί, ἐξ οὗ καὶ σπονδαὶ ἐλέγοντο πολλάκις αἱ ἐπίσημοι συνομολογήσεις, καὶ σπένδεσθαι τὸ αὐτὰς ὀμνύειν· καὶ θυσίαι δ' ἐτελοῦντο ἐνίοτε ἐπ' αὐτῶν, ὅτε ὅρκια ἐλέγοντο, καὶ ὅρκια τέμνειν τὸ μετὰ θυσίας ὀμνύειν· καὶ τότε πολλάκις οἱ ὁρκιζόμενοι ἐνέβαφον τὰ ὅπλα ἢ καὶ τὰς χεῖράς των εἰς τὸ αἷμα τῶν θυμάτων, ὡς ἐπικαλούμενοι ἐφ' ἑαυτῶν τὴν ἐκείνων τύχην ἐν περιπτώσει ἐπιορκίας (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 245 κλ. Τ. 250κλ.). Καὶ κατομνύναι μὲν ἢ ἐπομνύναι ἔλεγον τὸ καταφατικῶς ὁρκίζεσθαι διὰ νὴ ἢ ναὶ μά, τὸ δ' ἀποφατικῶς ἀπομνύναι διὰ μόνου τοῦ μά. Ἐξελέγοντο δὲ πολλάκις ὡς τόποι εἰς οὓς ὁ ὅρκος ἐδίδετο ἱεροί τινες, εἰς οὓς ὑπετίθετο ἡ καὶ δι' ἀγάλματος κυρουμένη παρουσία τοῦ ἐπικαλουμένου θεοῦ, καὶ ἀπεδίδετο ἡ δύναμις τιμωρίας ἀναποφεύκτου, καὶ ἐπεβάλλετο αὕτη μόνον διὰ τῆς συνειδήσεως καὶ διὰ θείας δυνάμεως, οὐχὶ δὲ δι' ἀνθρωπίνων νόμων, οὐδὲ μνημονεύεται ἐν αὐτοῖς γραφὴ ἐπιορκίας. Ἡ δὲ δίκη ψευδορκίας ἀπέβλεπε μόνον τὰς ἀποζημιώσεις τοῦ ἀδικηθέντος. Οἱ ὅρκοι ἀπέβλεπον οὐ μόνον τὸ παρελθόν, ἀλλὰ καὶ τὰς διὰ τὸ μέλλον ὑποσχέσεις, ὡς διὰ τὴν τῶν καθηκόντων ἐκπλήρωσιν τῶν ἐφήβων καὶ πάντων τῶν δημόσια ἀναλαμβανόντων καθήκοντα. Οὕτω καὶ οἱ βασιλεῖς ὤμνυον ἐν Σπάρτῃ νὰ σεβασθῶσι τοὺς νόμους, οἱ ἔφοροι (πιθανῶς ἀφ' ὅτου ηὔξησεν αὐτῶν ἡ σημασία καὶ δύναμις) ὅτι δὲν θέλουσιν ἀμφισβητήσει ἐκείνων τὴν ἐξουσίαν. Οὕτως ὡρκίζοντο καὶ οἱ δικασταὶ ἐν Ἀθήναις, ἐξ οὗ καὶ ὀμωμοκότες ἐλέγοντο (Δμσθ. κ. Τιμοκρ. 746), οἱ βουλευταί, οἱ πολῖται, οἱ ἀγωνοδίκαι, οἱ εἰς τὰς φρατρίας τὰ τέκνα αὐτῶν ἐγγράφοντες πατέρες περὶ τῆς γνησιότητος τῆς αὐτῶν καταγωγῆς. Καὶ εἰς τὰ δικαστήρια δ' ὤμνυον οἱ δικασταὶ δικαίως καὶ ἀμεροληπτως νὰ κρίνωσι, καὶ προσέτι καὶ οἱ δικαζόμενοι, ὅ τε ἐνάγων καὶ ὁ ἐναγόμενος, ὅτι διϊσχυρίζονται ὑπὲρ τοῦ δικαίου καὶ ἀληθοῦς, καὶ ὁ διπλοῦς οὗτος ὅρκος ἐλέγετο ἀμφιορκία ἢ αὐτωμοσία. Καὶ ἐπὶ νομοθετικῶν δ' ἐργασιῶν ὁ προτεινόμενον ἢ κυρωθέντα τινὰ νέον νόμον ὡς παράνομον καταγγέλλων, ὤφειλε νὰ ὀμόσῃ ὅτι ἂν ἀπερρίπτετο ἡ καταγγελία του, θὰ ὑπέκυπτεν εἰς τὰς ποινικὰς συνεπείας. Ὁ τοιοῦτος δ' ὅρκος ἐλέγετο ὑπωμοσία, καὶ τότε ἀνεστέλλετο τοῦ νέου νόμου, καὶ ἂν εἶχεν ἐγκριθῆ, ἡ ἐνέργεια (Δμσθ. κ. Εὐεργ. 1149. Πολδ. Η, 56). — Καὶ παρὰ Ῥωμαίοις δέ, εἰ καὶ τὸ ὀμνύειν ἄνευ ἀνάγκης ἐπίμομφον ἐθεωρεῖτο καὶ ἀπεφεύγετο, ἀλλ' ὑπῆρχεν ὁ εἰς ὡρισμένας περιστάσεις ἐπιβαλλόμενος ὅρκος (jus jurandum), εἰς τὰς ἀρχάς, ἀναλαμβανούσας τὴν ἐξουσίαν, ὅτι θέλουσιν ἐξασκήσει αὐτὴν κατὰ τοὺς νόμους, ἢ ἀξιούσας ὅτι τοῦτο ἔπραξαν, εἰς τὰς συμβάσεις καὶ συνθήκας, εἰς τοὺς ἰδιώτας πρὸ τῶν δικαστηρίων, καὶ ὁ στρατιωτικὸς ὅρκος (sacramentum).

Ὁρμένιον ἢ **Ὀρμένιον,** πόλις τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Μαγνησίας, ἐπὶ τοῦ Παγασαίου κόλπου, ἀρχαιότατα ἕδρα Αἰολέων, κτισθεῖσα ὑπὸ ἐγγόνου τινὸς Αἰόλου τοῦ δευτέρου. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς μετὰ ταῦτα, ὁμοῦ

μετ᾽ ἄλλων Θεσσαλῶν, μεταστάντες ἀλλαχοῦ, ἵδρυσαν τὴν πόλιν Δημητριάδα, καὶ τὸ Ὀρμένιον διετηρεῖτο ὡς κώμη (Ὁμ. Ἰλ. Β, 738).

Ὅρμενος, 1) υἱὸς Κερκάφου, ἔκγονος Αἰόλου τοῦ δευτέρου, πατὴρ τοῦ Ἀμύντορος, ὁ κτίστης τοῦ Ὀρμενίου (Στρβ.). — 2) Τρὼς ἐκ τῶν ἐπισήμων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πολυποίτου (Ὁμ. Ἰλ. Μ. 187).

Τειχογρ. Πομπηΐας.

Ὁρμιά, τὸ ἐξ ἱππείων τριχῶν καὶ κανάβεως λεπτὸν σχοινίον τῶν ἁλιέων, ἡ κοινῶς β ό λ τ α.

Ὁρμίαι. ἴδ. Φ ο ρ μ ί α ι.

Ὅρμος, 1) ἀκτὴ κατάλληλος πρὸς καταφυγὴν τῶν πλοίων εἰς τρικυμίαν, προσέτι δὲ καὶ μυχὸς, ἢ μικρὸς ἐσωτερικὸς λιμὴν (ἴδ.), εἰς τὰ ἐνδότερα μεγάλου λιμένος ἀνασκαπτόμενος. — 2) Ἴδ. Π ε ρ ι δ έ ρ α ι ο ν.

Ὀρνεαί, 1) πόλις ἀρχαιοτάτη κατὰ τὸ βορειοδυτικὸν τῆς Ἀργολίδος πρὸς τῇ Φλιοῦντι ὑπὸ τὸ Λύκειον ὄρος, κατ᾽ ἀρχὰς ταῖς Μυκήναις ὑποκειμένη, κτισθεῖσα δὲ, ὡς ἐπιστεύετο, ὑπὸ Ὀρνέως τοῦ Ἐρεχθέως, καὶ τὸ πρῶτον ὑπὸ Κυνουρίων κατοικουμένη. Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (465 π. Χ.) εἶχε ναὸν τοῦ Πριάπου, καὶ ἐπὶ Στράβωνος ἔκειτο ἐν ἐρειπίοις (Ὁμ. Ἰλ. Β, 571. — Ἡρδ. Η, 72. — Ἀριστφ. Ὀρ. 399. — Θουκ. Ε, 72. 74. ΣΤ, 7. — Στράβ.). Ἐρείπια δ᾽ αὐτῆς σώζονται ἔτι κατὰ τὴν θέσιν Παλαιὸ Λεόντι. — 2) Κατὰ Στράβωνα (Η, 376. 382. ΙΓ. 587) ὑπῆρχε καὶ ἄλλη ὁμώνυμος πόλις μεταξὺ Κορίνθου καὶ Σικυῶνος ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ὀρνεάτου.

Ὀρνεᾶται, οἱ κάτοικοι τῶν Ὀρνεῶν, κατὰ Θουκυδίδην (Ε, 67) «σύμμαχοι» τῶν Ἀργείων· ὁ δ᾽ Ἡρόδοτος (Η, 73) μνημονεύει αὐτῶν μετὰ τῶν περιοίκων «Ὀ ρ ν ε ᾶ τ α ι καὶ π ε ρ ί ο ι κ ο ι», ὡς ἂν ἤθελε νὰ ἐμφάνῃ δι᾽ αὐτῶν τοὺς συμμάχους.

Ὄρνεος, εἷς τῶν Κενταύρων (Ον. Met. XII, 302).

Ὀρνεύς, υἱὸς τοῦ Ἐρεχθέως, καθ᾽ ὃν ἐπιστεύοντο ὀνομασθεῖσαι αἱ Ὀρνεαὶ (Παυσ. Β, 25, 5). Υἱὸς αὐτοῦ ἦν ὁ Πετεὸς, πατὴρ τοῦ Μενεσθέως, ὁ συναπελθὼν εἰς τὴν κατὰ τῆς Τρωάδος ἐκστρατείαν.

Ὀρνέων ἄκρα, ἀκρωτήριον τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς Ταπροβάνης νήσου ἐν τῇ Ἰνδικῇ θαλάσσῃ. Νῦν Καρατίβα. Ὀ ρ ν έ ω ν δὲ ν ῆ σ ο ς ἐλέγετο νησίον ἀπέναντι τοῦ ἀκρωτηρίου ἐκείνου κείμενον (Πτολ. Ζ, 4).

Ἄγαλμα ἐν Νεαπόλει.

Ὀρνιθευτὴς ἢ **ὀρνιθοθήρας,** παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἰδίως δοῦλος ἐντολὴν ἔχων νὰ θηρεύῃ καὶ πωλῇ τὸ προϊὸν τῆς θήρας εἰς ὄφελος τοῦ κυρίου του (Λατιν. Auceps).

Ὀρνιθών, εἰς τὰς ἐπαύλεις ὁ οἰκίσκος ἔνθα διῃτῶντο τὰ κατοικίδια καὶ τὰ ἐξημερούμενα πτηνὰ, ἐπὶ Ῥωμαίων πολυτελῶς διεσκευασμένος (Varro R. R. III 3. — Colum. VIII, 3).

Ὀρνυτέων, υἱὸς τοῦ Σισύφου, πατὴρ τοῦ Φώκου (Παυσ. Β. 4).

Ὄρνυτος, 1) πατὴρ τοῦ Ναυβόλου (Ἀπλδ. Ῥόδ.). — 2) Ἐκ Τευθίδος, δι᾽ ὃ καὶ Τευθὶς, κατά τινας ἐπεκαλεῖτο. Ἐρίσας ἐν Αὐλίδι πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, ἠρνήθη ν᾽ ἀκολουθήσῃ αὐτὸν εἰς τὴν Τροίαν, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του. Ἀλλὰ τότε κατελήφθη ὑπὸ βαρείας ἀσθενείας, ἧς ἀπηλλάγη μόνον ἀναθεὶς, κατ᾽ ἐντολὴν τοῦ μαντείου, εἰς Ἀθήνας ἄγαλμα παριστῶν αὐτὸν ἔχοντα τὸν μηρὸν τετρωμένον (Παυσ. Η, 28). — 3) Εἷς τῶν ἐν Βιθυνίᾳ Βερβύκων (Ἀπολλδ. Ῥόδ. Β, 65).

Ὀροάτης, ποταμὸς τῆς ἐν Περσίᾳ

Σουσιανῆς, τὸ ὅριον αὐτῆς ἀποτελῶν, ἐκ τῶν Οὐξίων ὀρέων πηγάζων, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον (Στρβ. ΙΕ. — Πτολ. ΣΤ. 3), ὁ νῦν Τ ά β.

'Ορόβα πόλις τῆς Ἀσσυρίας ἐπὶ τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ (Πτολ.).

'Ορόβατις, πόλις τῆς Ἰνδικῆς (Ἀρριαν. Ἀναβ.).

'Οροβίας, μικρὰ πόλις τῆς Εὐβοίας παρὰ ταῖς Αἰγαῖς, ἔχουσα ἀρχαῖον μαντεῖον (Θουκ. Γ. 89. — Στρβ.).

"Οροβις(Πτολ.) καὶ "Ο β ρ ι ς(Στρβ.) ποταμὸς τῆς Ναρβωνίτιδος Γαλλίας, πηγάζων ἐκ τῶν Σαβέννων ὀρέων, καὶ ῥέων παραλλήλως τῇ θαλάσσῃ. Νῦν Orba.

'Οροιβάντιος, ἀρχαῖος ποιητὴς ἐκ Τροιζῆνος, ὅστις ἐλέγετο ἀρχαιότερος τοῦ Ὁμήρου (Αἰλ. Π. Ι. ΙΑ, 2).

"Οροιδος, βασιλεὺς τῶν ἐν Ἠπείρῳ Παραυαίων (Θουκ. Β, 80).

'Οροίτης, Πέρσης, σατράπης τῶν Σάρδεων ἐν Λυδίᾳ. Οὗτος συλλαβὼν Πολυκράτην, τὸν τύραννον τῆς Σάμου, ἐθανάτωσεν ἀπανθρώπως βασανίσας αὐτὸν (Ἡρδ. Γ, 120. — Λουκ. Ἐπισκ. ΙΔ). Ὁ αὐτὸς ὑπ' ἄλλων λέγεται Ὀρόντης.

'Ορόντας ἢ Ὀ ρ ό ν τ η ς, 1) Πέρσης ἡγεμὼν ἐκ βασιλικῆς οἰκογενείας, ἠκολούθησε Κῦρον τὸν νεώτερον εἰς τὴν κατ' Ἀρταξέρξου ἐκστρατείαν, ἀλλ' ἐπὶ προδοσίᾳ καὶ ἐπιβουλῇ φωραθεὶς, ἐθανατώθη ὑπὸ Κύρου (Ξενφ. Κ. Ἀνάβ. Α, 6). — 2) Γαμβρὸς Ἀρταξέρξου Β, τοῦ Μνήμονος, ἦν ἀρχηγὸς στρατιωτικοῦ σώματος εἰς τὴν κατ' Εὐαγόρου τοῦ βασιλέως τῆς Κύπρου ἐκστρατείαν· ἀλλὰ διὰ τῆς πολυπράγμονος καὶ δολίας διαγωγῆς του τὴν πρόοδον τοῦ πολέμου συνταράξας, ὑπέπεσεν εἰς δυσμένειαν τοῦ βασιλέως (Διόδ. ΙΕ, 11). — 3) Σατράπης τῆς Ἀρμενίας (Ξενφ. Ἀνβ. Γ, 5, 17. — Δμοσθ.),

'Ορόντης, 1) ὁ κυριώτερος ποταμὸς τῆς Συρίας, πηγάζων ἐκ τοῦ Ἀντιλιβάνου, οὐ μακρὰν τῆς Ἡλιουπόλεως, καὶ ἐπί τι διάστημα ὑπογείως ῥέων, εἶτα δ' ἀναφαινόμενος παρὰ τῇ Ἀπαμείᾳ, καὶ τὸν Μερσύαν δεχόμενος ἐξ ἀνατολῶν, ἀποτελεῖ μετ' αὐτοῦ λίμνην. Μέχρι δ' Ἀντιοχείας πρὸς βορρᾶν διευθυνθεὶς, ῥέει ἔκτοτε νοτιοδυτικῶς, καὶ εἰς πλευστὸν εὐρυνόμενος βορείως τοῦ Κασίου ὄρους, ἐκβάλλει εἰς τὸ Φοινικικὸν πέλαγος. Ἀρχαιότερον ἐκαλεῖτο Τυφὼν (Στρβ. ΣΤ, 275, ΙΣΤ, 750). Νῦν Νὰρ-ἐλ-Ἀσίν. — 2) Ὄρος κατὰ τὴν νοτίαν παραλίαν τῆς Κασπίας θαλάσσης, ἐκτεινόμενον νοτιανατολικῶς μεταξὺ Ὑρκανίας, Παρθίας καὶ Μηδίας, νότιος κλάδος τοῦ ὄρους τοῦ νῦν καλουμένου Ἐ λ β ο ὺ ρ ἢ Περσιστὶ Ἐ λ β ὲ ν δ ἢ Ἐ ρ β έ ν δ.

'Οροντοβάτης, ἡγεμὼν τῆς Καρίας, ἀντέστη ἐπὶ μακρὸν καὶ ἐπιμόνως, κατὰ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καὶ ὑπετάγη τέλος ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ αὐτοῦ Πτολεμαίου τῷ 333 π. Χ. (Ἀρρ. Β, 5).

"Ορος, υἱὸς τοῦ Λυκάονος (Ἀπολλόδ. Γ. 8. 1).

"Ορος, τὸ σύνορον δύο ἀγρῶν κλ. καὶ ἡ ἐμφαίνουσα αὐτὸ στήλη, ἥτις καὶ τὴν περὶ τούτου ἐπιγραφὴν συνήθως ἔφερεν. Ἐτίθεντο δὲ τοιοῦτοι ὅ ρ ο ι καὶ εἰς τὰ πέρατα ἐνυποθήκων γαιῶν, καὶ ἐμνημονεύετο ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ ποσὸν δι' ὃ ἦν ἡ ὑποθήκη, καὶ ὁ ἐπώνυμος ἄρχων ἐφ' οὗ ὁ ὅρος ἐτέθη.

'Ορὸς στρογγύλον ξύλον ὃ ἐτίθετο ἐπὶ τῶν ἐλαιῶν, καὶ τῶν πεπατημένων σταφυλῶν, ἵνα καθιστᾷ ἴσην τὴν ἐπ' αὐτῶν πίεσιν τοῦ πιεστηρίου.

'Οροφέρνης καὶ Ὀ ρ ρ ο φ έ ρ ν η ς, κατ' Ἀππιανὸν δὲ Ὀ λ ο φ έ ρ ν η ς, νόθος υἱὸς τοῦ Ἀριαράθου, πέμπτου βασιλέως τῆς Καππαδοκίας. Βοηθείᾳ Δημητρίου τοῦ Σωτῆρος ἐξέβαλε τὸν ἀδελφόν του, Ἀριαράθην τὸν ἕκτον· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐξεδιώχθη ὑπὸ Ἀττάλου, τοῦ βασιλέως τῆς Περγάμου (Πολύβ. — Αἰλ. Π. Ι. Ε. 41).

'Ορσεδίκη, θυγάτηρ τοῦ Κινύρα καὶ τῆς Μεθάρμης (Ἀπολλδ. Γ, 14).

'Ορσηΐς, νύμφη, ἐξ ἧς ὁ Ἕλλην ἔσχεν

υἱοὺς τὸν Δῶρον, Ξοῦθον καὶ Αἴολον ('Απολλόδ. Α. 7, 2).

'Ορσηνή, χώρα τῆς μικρᾶς 'Αρμενίας ἐν 'Ασίᾳ, πρὸς νότον κειμένη τῆς 'Ορβαλισηνῆς (Πτολ. Ε. 7).

'Ορσίλοχος, 1) υἱὸς τοῦ 'Αλφειοῦ, πατὴρ τοῦ Διοκλέους. Παρ' αὐτῷ ξενισθεὶς ὁ 'Οδυσσεύς, ἐγνωρίσθη μετὰ τοῦ 'Ιφίτου ('Ομ. 'Ιλ, Ε, 547. 'Οδ Φ, 15).—2) Υἱὸς τοῦ Διοκλέους, ἐστρατήγει τῶν Μεσσηνίων πρὸ τῆς Τρωάδος, καὶ ἐθανατώθη ἐκεῖ, μετὰ τοῦ Κρήθωνος, ὑπὸ τοῦ Αἰνείου ('Ιλ. Ε,542). —3) Υἱὸς τοῦ 'Ιδομενέως, περίφημος διὰ τὴν ὠκυποδίαν αὐτοῦ ('Ομ. 'Οδ. Ν, 260).—4) 'Αθηναΐὸς τις μαστρωπὸς ('Αρστφ. Λυκ. 726).

'Ορσινόμη, θυγάτηρ τοῦ Εὐρυνόμου, γυνὴ τοῦ Λαπίθου, καὶ μήτηρ τοῦ Φόρβαντος καὶ Περίφαντος (Διόδ. Δ, 71).

"Ορσιππος, Λακεδαιμόνιός τις (Ξενοφ. Ἑλλην.). Καὶ "Ο ρ τ ι π π ο ς (Παυσ.).

'Ορτόσπανα, πόλις ἐν Παροπαμισάδαις τῆς Περσίας, ἡ παρὰ Πτολεμαίῳ καὶ Κ ά φ ο υ ρ α 'Ο ρ τ ά π α ν α καλουμένη (Στράβ.).

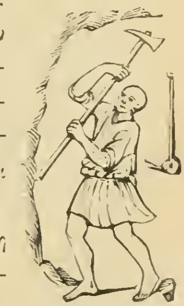
'Ορτυγία, 1) ἀρχαῖον ὄνομα τῆς νήσου Δήλου, ἢ κατ' ἄλλους τοῦ παρ' αὐτῇ νησιδίου Ῥηνείας. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐδίδετο καὶ ὡς ἐπίθετον τῇ 'Αρτέμιδι, καθ' ὃ ἐπὶ τῆς Δήλου γεννηθείσης, καὶ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὀρτύγιοι βόες ἐλέγοντο ὑπὸ τῶν ποιητῶν οἱ τοῦ 'Απόλλωνος ('Ομ. 'Οδ. Ε, 123. "Υμν. εἰς 'Απόλλ. Ν. — 'Απολλ. Α, 4, 3, — Καλλίμ. εἰς Δῆλ. 57). — 2) Μικρὰ νῆσος (καὶ Νᾶσος λεγομένη) παρὰ Σικελίᾳ πρὸ τῶν Συρακουσῶν, ἐφ' ἧς καὶ μέρος τῆς πόλεως ἐξετείνετο (Πίνδ. Νεμ. Α, 11 κλ.). — 3) "Αλσος παρὰ τὴν "Εφεσον, εἰς ὃ οἱ 'Εφέσιοι ἠξίουν ὅτι ἐγεννήθησαν ὁ 'Απόλλων καὶ ἡ "Αρτεμις. 'Εξ αὐτοῦ καὶ ὁ παραρρέων ποταμὸς Κάϋστρος ἐπελέγετο 'Ο ρ τ ύ γ ι ο ς (Θουκ. Ζ. 22).

'Ορτυγοκοπία ἢ ὀ ρ τ υ γ ο μ α ν ί α, εἶδος παιγνίου, εἰς ὃ ὄρτυγες ἢ ἀλέκτορες ἀνετρέφοντο ὑπὸ ὀ ρ τ υ γ ο θ η ρ ῶ ν καὶ ὀ ρ τ υ γ ο τ ρ ό φ ω ν, καὶ ἐξετίθεντο εἰς συμπλοκάς. 'Εν 'Αθήναις μάλιστα αἱ τοιαῦται πτηνομαχίαι ἐξετελοῦντο ἅπαξ κατ' ἔτος καὶ δημοσίᾳ ἐν τῷ θεάτρῳ, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Περσικῶν, ὅτε ὁ Θεμιστοκλῆς, δείξας τοῖς συμπολίταις του ἀλέκτορας ἀνδρείως μαχομένους, τοῖς παρέστησε πόσον ἀνδρειότερον ὤφειλον νὰ πολεμήσωσιν αὐτοί, ἔχοντες νὰ ὑπερασπίσωσι τὰς ἑστίας καὶ τὴν πατρίδα των (Αἰλ. Π. Ἱ. Β, 28).

"Ορτων, πόλις παραθαλασσία ἐν 'Ιταλίᾳ, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Φρεντανῶν (Στρβ.).

"Ορυγμα, τὸ καὶ β ά ρ α θ ρ ο ν ἐν 'Αθήναις, εἰς ὃ ἐρρίπτοντο οἱ εἰς τὴν φοβερὰν ταύτην ποινὴν καταδικαζόμενοι. Ὁ ἐκτελεστὴς αὐτῆς ἐλέγετο «Ὁ ἐπ' ὀρύγματι» καὶ ἦν ὑπηρέτης τῶν "Ενδεκα. 'Ελέγετο δὲ καὶ δ ή μ ι ο ς, δ η μ ό κ ο ι ν ο ς, ἄ ν δ ρ α γ χ ο ς, καὶ ἦν ἄτιμος (Στρβ. ΣΤ. 397 Α.—Αἰσχ. Πρπρσβ. 35. — 'Αντιφ. π. Φαρμ. 20. — Ἡσύχ.).

'Ορύκτης, ὁ δι' ὀξείας σκαπάνης ἐν λατομείοις, χρυσωρυχείοις κτλ. τὴν γῆν ἐξορύττων. ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, ληφθείσῃ ἐκ τοιχογραφίας ἐν Ῥώμῃ καὶ παριστώσῃς ἐξόρυξιν κατακόμβῃς τῶν χριστιανικῶν χρόνων. Ὁ παρακρεμάμενος λύχνος ἐμφαίνει τὴν ὑπόγειον ἐργασίαν.

"Ορυξ, πόλις κειμένη κατὰ τὰ βόρεια τῆς 'Αρκαδίας (Παυσ. Η. 25).

'Ορφανοί. Τὰ πατρὸς ὀρφανὰ τέκνα ἐν 'Αθήναις ἐπετροπεύοντο ὑφ' ἑνὸς ἢ πλειόνων ἐπιτρόπων, ἐγκαθισταμένων ἢ ὑπὸ τοῦ πατρός, ἤ, μετὰ θάνατον αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ 'Επωνύμου ἄρχοντος, ἀποκλειομένων τῶν εἰς οὓς ἡ περιουσία θὰ περιήρχετο ἐν περιπτώσει θανάτου τῶν ἐπιτροπευομένων, καὶ ἀποκλειομένου καὶ τοῦ δευτέρου συζύγου τῆς μητρὸς

(Διογ. Λ.Α, 56)· ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη περιέπεσεν εἰς ἀχρηστίαν, ὡς δεικνύει τὸ παράδειγμα τοῦ Δημοσθένους αὐτοῦ (Ὑπθ. Δημσ. κ. Ἀφόβ.) Ἡ κακὴ διαχείρισις τῶν ἐπιτρόπων ἔδιδε πολλάκις ἀφορμὴν εἰς ὀρφανικὰς δίκας.

Ὀρφεύς, ἀρχαιότατος καὶ μυθικὸς ἀοιδὸς τῶν Ἑλλήνων, ἢ μᾶλλον, ὡς ἐπιστεύετο, τῶν Θρακῶν τῶν οἰκούντων εἰς τὴν νότιον παραλίαν τῆς Θράκης, ἢ εἰς τὴν Πιερίαν πρὸς τῷ Ὀλύμπῳ, εἰς τὴν Φωκίδα κατὰ τὸν Παρνασσὸν καὶ τὴν Βοιωτίαν κατὰ τὸν Ἑλικῶνα, ἥρως πανάρχαιος, τῶν Μουσῶν τὴν λατρείαν προσωποποιῶν· ἐξελαμβάνετο υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος ἢ τοῦ βασιλέως τῆς Θράκης Οἰάγρου καὶ τῆς Μούσης Καλλιόπης, σύζυγος δὲ τῆς νύμφης Εὐρυδίκης· καὶ ἦσαν τὰ κυριώτερα κέντρα τῶν περὶ αὐτοῦ παραδόσεων ἡ Πιερία καὶ ἡ ἐν Θράκῃ κοιλὰς τοῦ Ἕβρου, ὥστε προσέτι καὶ ὡς υἱὸς μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Πιέρου ἐξελαμβάνετο (Παυσ. Θ, 30). Ἐλέγετο πολλὰ μέρη τοῦ ἀρχαίου κόσμου περιελθών, καὶ συνεκπλεύσας μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν. Τοσαύτη δ' ἦν ἡ δύναμις καὶ τὸ θέλγητρον τῆς λύρας καὶ τῶν μελῶν αὐτοῦ, ὥστε δι' αὐτῶν ἀπεκοίμισε τὸν φρουροῦντα τὸ χρυσοῦν δέρας φοβερὸν δράκοντα. Ὅτε δ' ὑπ' ὄφεως δηχθεῖσα ἡ Εὐρυδίκη ἀπέθανε, καταβὰς εἰς τὸν Ἅδην, ἔθελξε διὰ τῆς ἁρμονίας του τὴν Περσεφόνην, καὶ τὴν ἔπεισε νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν γῆν τὴν φίλην του σύζυγον, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι δὲν θέλει στραφῇ νὰ ἰδῇ αὐτήν, ἥτις τὸν ἠκολούθει. Καὶ ὑπεσχέθη μὲν τοῦτο, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ τηρήσῃ τὴν ὑπόσχεσιν, καὶ ἡ Εὐρυδίκη ἐπανέκαμψεν εἰς τὸν Ἅδην (Virg. G, IV, 5, 4.—Ov. Met. X, 1). Τῆς παραδόσεως ταύτης παράστασις ἐστὶν ἡ ἀπέναντι εἰκών, ἀνάγλυφον ἐκ Ῥώμης (Ἀγροκ. Ἀλσάνη), παριστῶν τὸν Ὀρφέα στραφέντα πρὸς τὴν Εὐρυδίκην, καὶ τὸν Ἑρμῆν ἀπάγοντα τότε αὐτήν. Ἐφημίζετο δ' ὅτι ἀπέθανε σπαραχθεὶς ὑπὸ γυναικῶν τῆς Σπάρτης, εἴτε διότι ἀντέστη εἰς τὰ ἐκεῖ τελούμενα ὄργια, εἴτε διότι μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου του ἐμίσει πάσας τὰς γυναῖκας. Τὴν λύραν καὶ τὴν κεφαλήν του, μετέφερεν ἡ θάλασσα εἰς τὴν νῆσον Λέσβον, ἔνθα ἐτάφησαν, ἢ ἡ λύρα μετετέθη εἰς τὸν οὐρανὸν ὡς ἀστερισμός. Προσέτι δ' ὑπετίθετο ὢν ὁ τάφος αὐτοῦ εἰς τὸ Δῖον ἐν Πιερίᾳ, ἢ εἰς Λείβιθρον τῆς Μακεδονίας (Παυσ. Ζ, 9. Θ, 30). Ὁ Ὅμηρος, εἰ καὶ γνωρίζων τὸν ἀρχαῖον Θρᾶκα ἀοιδὸν Θάμυριν (Ἰλ. Β, 595), τοῦ Ὀρφέως οὐδεμίαν ποιεῖται μνείαν.

Αἱ περὶ Ὀρφέως εἰδήσεις μεγάλην ἔχουσι σχέσιν μετὰ τῶν περὶ Λίνου (ἴδ.). Ἀμφότεροι εἰσὶ νεανίαι ὡραῖοι, προώρως σπαραχθέντες καὶ ἀποθανόντες, δι' οὓς θρῆνοι ἐψάλλοντο· ἐξ ᾀδομένων δὲ παρέστησαν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι καὶ περίφημοι ἀοιδοὶ εἰς τὴν ἀντίληψιν τῶν μεταγενεστέρων, — Μετὰ ταῦτα

δέ, ἰδίως ἀπὸ Πεισιστράτου, ἐθεωρεῖτο ὁ Ὀρφεὺς ὡς λειτουργός τις ἱλαστήριος. ἄλλος τοῦ ἀοιδοῦ, ὡς ὁ αἱρεσιάρχης μυστηριώδους τινὸς δόγματος, ὃ εἶχεν ἱδρύσει πρὸ 600 περίπου ἐτῶν (ἴδ. Μυστήρια), Διόνυσον τὸν Ζαγρέα ὡς κέντρον ἔχοντος, ἀσκητικόν, τὸν λεγόμενον ὀρφικὸν, βίον ἐπιδιώκοντος, καὶ εἰς τὴν Ὁμηρικὴν καὶ δημώδη μονοθεϊστικὴν (ἐν τῷ Διΐ) πίστιν πανθεϊστικὰς, καὶ περὶ τῆς μετὰ θάνατον θέσεως τῆς ψυχῆς ἀντικειμένας θεωρίας ἀντιτάττοντος. Ἡ θρησκευτικὴ αὕτη αἵρεσις ἀπέδιδεν εἰς τὸν Ὀρφέα πλεῖστα ἱλαστήρια ἔθιμα πρὸς κάθαρσιν καὶ ἐξαγνισμὸν, χρησμοὺς, μυστηριώδεις γραφὰς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τὰ πλεῖστα προϊόντα μεταγενέστερα τῶν ὀπαδῶν τῆς τοιαύτης αἱρέσεως. Περὶ τούτου τοῦ Ὀρφέως διετείνετο ὁ Ἀριστοτέλης ὅτι οὐδέποτε εἶχεν ὑπάρξει (Cic. N. D I, 38, 107).

Ὀρφικὰ, ἑλληνικὰ ποιήματα, εἰς ἑξαμέτρους, ἄνευ λόγου εἰς τὸν Ὀρφέα ἀποδιδόμενα, ὑπὸ τῶν σπουδαιοτέρων δὲ κριτικῶν ὡς μεταγενέστερα τῆς χριστιανικῆς ἐποχῆς ἐκτιμώμενα. Ταῦτα δ' εἰσὶ ά) τὰ Ἀργοναυτικὰ, ἐκ 1384 ἑξαμέτων συγκείμενα, τὸν ἀργοναυτικὸν πλοῦν ἀφηγούμενα, μικρᾶς ἀξίας καί, ὡς φαίνεται, προϊὸν τῆς 2 μέχρι τῆς 4ης ἑκατονταετηρίδος μ.Χ. β') Ὕμνοι (τελεταὶ) 87 τῶν ἀριθμὸν, ἄνευ ἀξίας οὔτε κατὰ τὴν μορφὴν οὔτε κατὰ τὴν ἔννοιαν, καί, ὡς φαίνεται, βυζαντινῶν χρόνων, καὶ ἴσως ὑπὸ διαφόρων ποιηθέντες· γ') Λιθικὰ, περὶ τῆς μαγικῆς τῶν λίθων δυνάμεως, ἐκ τῶν χρόνων, ὡς φαίνεται, τῶν αὐτοκρατόρων Κωνσταντίου καὶ Οὐάλεντος, μετά τινος ἐπιτηδειότητος καὶ φιλοκαλίας γεγραμμένα.

Ὄρφνη, κατ' Ὀβίδιον (Mrt. V, 539) ὑποχθόνιος Νύμφη, ἐκ τοῦ Ἀχέροντος τεκοῦσα τὸν Ἀσκάλαφον.

Ὄρχαμος, βασιλεὺς Ἀχαιμενίδης, (κατ' Ὀβίδιον, Met. IV, 208) σύζυγος τῆς Εὐρυνόμης, καὶ πατὴρ τῆς ὡραίας Λευκοθέας, ἣν ἠγάπησεν ὁ Ἀπόλλων. καὶ ὁ μὲν πατὴρ αὐτῆς τὴν ἐνεταφίασε ζῶσαν, ὁ δὲ Ἀπόλλων τὴν μετεμόρφωσεν εἰς θυμίαμα.

Ὄρχησις, ὀρχηστική, καὶ Ὀρχηστὺς καθ' Ὅμηρον, ὅστις συνδέει αὐτὴν πάντοτε μετὰ τῆς κιθάρας καὶ τοῦ ᾄσματος, τὸ ὅλον λέγων μολπήν. Καὶ συνήθως μὲν οἱ ὀρχούμενοι ἦσαν οἱ αὐτοὶ καὶ ᾄδοντες, ἡ δὲ κιθάρα ἢ ὁ αὐλὸς συνώδευε τὴν ὄρχησιν. Περιεῖχε δ' αὕτη συνήθως καὶ μιμικὰς παραστάσεις, ἢ μᾶλλον κατ' ἀρχὰς ἦν μιμικὴ κυρίως τέχνη, ἀντιλήψεις τὸ πρῶτον ἢ αἰσθήματα ἐκφράζουσα, καὶ συντελέσασα εἰς ἐξαγνισμὸν καὶ τὴν ἁρμονίαν τῆς σωματικῆς ἀναπτύξεως παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. Ἦν ἑπομένως μόνον ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς παραστάσεως τέχνη διάφορος τῆς ποιήσεως καὶ τῆς μουσικῆς, συναπαρτίζουσα μετ' ἀμφοτέρων τὴν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐξόχως καλλιεργηθεῖσαν τέχνην τῶν Μουσῶν, συγγενεστάτη τῇ γυμναστικῇ, διεκρίνετο ὅμως αὐτῆς κατὰ τοῦτο, ὅτι οὐ μόνον τὴν ἐνίσχυσιν καὶ ἐξάσκησιν τῶν σωματικῶν δυνάμεων ἐπεδίωκεν, ἀλλὰ ταύτην προϋποθέτουσα, ὑπέταττεν αὐτὴν ἐντέχνως εἰς τοῦ κάλλους καὶ τῆς χάριτος τὴν ἀνάπτυξιν. Αἱ κινήσεις τοῦ σώματος, ἰδίως τῶν ποδῶν καὶ χειρῶν, ὁδηγούμεναι, ἀπετέλουν τὴν βάσιν τῆς ὀρχηστικῆς. Ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων δὲ χρόνων ἐκαλλιεργεῖτο ἐν Ἑλλάδι, καὶ συνεχέστατα μνημονεύεται ὑπὸ το

Ὁμήρου ἡ ὄρχησις (Ὀδ. Λ, 153. Ζ, 65. Θ, 261. Ρ, 605. Ἰλ. Ν, 637. Σ, 569, 590). Βαθμηδὸν δ' ἀνεπτύχθη μετὰ ταῦτα ὡς τέχνη, καὶ τοῦτο ῥητῶς μαρτυρεῖ καὶ ἐκτίθησιν ὁ Λουκιανὸς (π. Ὀρχ. 25. 34). Αἱ ὑποθέσεις τῶν παραστάσεων ἦσαν τὸ πλεῖστον μυθολογικαὶ (Αὐτ. 37 – 61. 63. 67. 80. 83), ἀναρίθμητοι δ' οἱ παντοῖοι τῆς ὀρχήσεως τρόποι, οὓς ἐν μέρει ἀπαριθμεῖ ὁ Πολυδεύκης (Δ, 99-105). Ἐν γένει δὲ διεκρίνοντο εἰς ἀνδρείους ἢ γυναικείους, πολεμικοὺς ἢ εἰρηνικούς, καὶ μεγίστη ἦν ἡ κατὰ τόπους καὶ κατὰ τὰς θέσεις ποικιλία αὐτῶν. Ὁ Ἀριστόμενος ἐν Ἀθηναίῳ (Α, σελ. 23 Β) ἀπαριθμεῖ λακωνικάς, τροιζηνικάς, ἐπιζεφυρίους, κρητικάς, ἰωνικάς, μαντινειακὰς ὀρχήσεις· καὶ τούτων πασῶν ὑπῆρχον φυσικῷ τῷ λόγῳ διάφορα εἴδη. Εἰς τὴν νεολαίαν ἐδιδάσκετο ἡ ὄρχησις ὡς ἀναγκαῖον γύμνασμα, ὥστε ὁ Λουκιανὸς λέγει (π. Ὄρχ. 40) ὅτι οἱ νέοι «οὐ μεῖον ὀρχεῖσθαι ἢ ὁπλομαχεῖν μανθάνουσιν». Εἰς τὰς ἑστιάσεις ἦν συνήθης ἡ ὄρχησις, ἀλλ' ἐχόρευον ἐκεῖ μισθωτοὶ ὀρχισταὶ καὶ ὀρχήστριαι, οὐχὶ δ' οἱ συνδαιτημόνες αὐτοί· ἐξ ἐναντίας

ὑπῆρχε προκατάληψις κατὰ τούτου, οὐδ' ἦν ἡ ὄρχησις ἐκ τῶν συνήθων διασκεδάσεων τοῦ λαοῦ, καὶ ἐν γένει ὁ τὴν ὄρχησιν ἐπιδιώκων ἐθεωρεῖτο ὡς μὴ ἐντελῶς νήφων (Ἡρδ. ΣΤ, 129.—Ξενφ. Ἑλλ. ΣΤ, 2). Ἄνδρες συνεχόρευον μετὰ γυναικῶν ἄνω τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Τοῦτο ἀπεκρούετο ὑπὸ τῶν ἠθῶν, καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς ἀνάξιον τῶν ἀνδρῶν. Ἀλλὰ τελεταὶ καὶ ἑορταὶ συνωδεύοντο σχεδὸν πάντοτε ὑπ' ὀρχήσεων, αἵτινες εἶχόν τι τὸ ἐπίσημον καὶ τὸ ἀξιοπρεπές, καὶ πλὴν τῶν ἱερῶν προσώπων, καὶ οἱ ἐπισημότεροι εἴτε ἄνδρες εἴτε γυναῖκες, δὲν ἀπηξίουν, ἱερὸν καθῆκον μάλιστα ἐθεώρουν, νὰ μετέχωσιν αὐτῶν. Ἐκ τῶν χειρῶν κρατούμενοι ἔβαινον εὐρύθμῳ τῷ βήματι κύκλῳ περὶ τὸν βωμὸν ὡς ἐν τῇ ἐξ ἀναγλύφου παρατιθεμένῃ εἰκόνι. Ὁ τοιοῦτος ἔγκυκλος χορὸς ἐκαλεῖτο ἐν Δήλῳ γέρανος, καὶ ἐπιστεύετο ὅτι πρῶτος ὁ Θησεὺς ἐκεῖ τὸν ἐχόρευσε περὶ τὸν κεράτινον βωμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἴσως μετὰ ποικίλων στροφῶν, διότι ἐπρόκειτο δῆθεν δι' αὐτοῦ νὰ παραστήσῃ τοῦ Λαβυρίνθου τοὺς ἑλιγμοὺς (Πλουτ. Θησ. ΚΘ). Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἱερᾶς ὀρχήσεως διέμεινεν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐκκλησίᾳ κατὰ τὴν ἱεροτελεστίαν τοῦ γάμου, καὶ διηωνίσθη, ὡς ὁ ἐθνικὸς χορὸς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὁ συρτὸς λεγόμενος. Εἴς τινα δὲ τοιχογραφίαν τῆς Πομπηίας αἱ ὀρχούμεναι παρίστανται τὰς χεῖρας ἔχουσαι ἐναλλὰξ συμπεπλεγμένας, ἀκριβῶς ὡς εἰς τὴν ἐν Μεγάροις καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος λεγομένην τράταν. Ἐν Σπάρτῃ εἰς κυκλικὰς τοιαύτας ὀρχήσεις μετὰ τῶν ἐφήβων ὠρχοῦντο καὶ νεάνιδες ἐκαλοῦντο

Ὅ ρ μ ο ς (Λουκ. π. Ὀρχ. 12). Ἄλλο δὲ εἶδος Σπαρτιατικῆς ὀρχήσεως, ἣν ἡ β ί-β α σ ο ς, ἧς ἐπίσης μετεῖχον παῖδες καὶ κόραι, καὶ ἐπήδων οὕτως, ὥστε νὰ ψαύωσι τὰ ὀπίσθια διὰ τῶν ποδῶν, οἱ δὲ θεαταὶ ἠρίθμουν τὰ πηδήματα (Πολυδ. Δ, 102). Τὰς εἰρηνικὰς ταύτας ὀρχήσεις καλεῖ ὁ Πλάτων (Νομ. Ζ, 816. Β. C) ἐν γένει ἐ μ μ έ-λ ε ι α ν, καὶ ὁ Πολυδεύκης (Δ, 99. 105) καὶ ὁ Ἀθήναιος (Α, 20 Ε. ΙΔ, 631 Α) ἀπαριθμοῦσι τὰ διάφορα εἴδη αὐτῆς (ἴδ. καὶ Ἡρδ. ΣΤ, 128, — Λουκ. π. Ὀρχ. 22. 26 — Ἀθήν. ΙΔ, 629 Δ). Ὁ δ' ἐ π ι λ ή ν ι ο ς ἦτο ὄρχησις Διονυσιακὴ ἐπὶ τῆς οἰνοποιίας, καὶ ἄλλαι ὑπῆρχον ἀγροτικαὶ διαφόρων εἰδῶν. — Αἱ δὲ γυμναστικαὶ ὀρχήσεις, πρὸ πάντων παρὰ τοῖς Δωριεῦσιν ἐν χρήσει, ἐν Σπάρτῃ ἰδίως κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Γ υ μ ν ο π α ι-δ ι ῶ ν, ἦσαν ζωηρότεραι τὰς κινήσεις, καὶ ἡ δι' ὅπλων ἐκτελουμένη ἐκαλεῖτο π υ ρ ρ ί-

Ἐκ ζωφόρου ἐν Ῥώμῃ.

χ η (ἴδ.). Εἰς ταύτην δὲ τὴν κατηγορίαν ὑπήγετο καὶ ἡ ἰδίως ἐν Κρήτῃ καὶ ἐν Φρυγίᾳ συνήθης ὄ ρ χ η σ ι ς τ ῶ ν Κ ο ρ υ β ά ν τ ω ν, καθ' ἣν οἱ ὀρχησταὶ διὰ τῶν ξιφῶν ἐκτύπων ἃς ἔφερον ἀσπίδας (ὡς ἐν τῇ εἰκόνι), εἰς παράστασιν τῶν Κορυβάντων, οἵτινες διὰ τοῦ κρότου τούτου ἐκώλυον ν' ἀκούωνται οἱ κλαυθμοὶ τοῦ Διὸς βρέφους. — Μιμικαὶ δ' ὀρχήσεις ἐξετελοῦντο μετ' ἐντέχνων βημάτων καὶ μετὰ μιμικῆς τέχνης εἰς συμπόσια καὶ εἰς πανηγύρεις ὑπὸ ὀρχηστῶν καὶ ὀρχηστρίδων ἐξ ἐπαγγέλματος, καὶ ὁμοίως ἀπὸ σκηνῆς, σοβαρώτεραι μὲν καὶ παθητικώτεραι διὰ τὴν τραγῳδίαν, τολμηρότεραι δὲ διὰ τὴν κωμῳδίαν, ὡς διὰ μὲν τὸ πρῶτον εἶδος ἐπὶ Αὐγούστου ἐφημίζετο ὁ Πυλάδης, ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου ὁ Βαθύλλος. — Ἀπὸ Ἀλεξάνδρου ἡ

Τοιχογραφίαι Πομπηΐας.

Ἑλληνικὴ ὀρχηστικὴ ἐξετάθη καὶ ἐπὶ τὴν Ἀσίαν καὶ Αἴγυπτον. Ἐν δὲ Ῥώμῃ οἱ ἑαυτοὺς σεβόμενοι ἰδιῶται ἀπεῖχον τῆς ὀρχήσεως ἔτι μᾶλλον ἢ ἐν Ἑλλάδι· ἀλλ' οἱ αὐτὴν ἐξ ἐπαγγέλματος ἀσκοῦντες ἀμφοτέρων τῶν φύλων πολὺ ὀλιγώτερον ἐσέβοντο τῆς εὐπρεπείας τὰ ὅρια.

Ὀρχήστρα, ἴδ. Θ έ α τ ρ ο ν.

Ὀρχόη, πόλις τῆς Βαβυλωνίας, δυτικῶς τοῦ Τίγριδος, ὑπὸ Χαλδαίων κατοικουμένη (Πτλμ. Ε. 20).

Ὀρχομενὸς, 1) υἱὸς τοῦ Λυκάονος, ὁ ἐν Ἀρκαδίᾳ κτίστης τοῦ Ὀρχομενοῦ καὶ τοῦ Μεθυδρίου. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀθάμαντος καὶ τῆς Θεμιστοῦς (ἴδ. Θεμιστώ). — 3) Υἱὸς τοῦ Διὸς, ἢ τοῦ Ἐτεοκλέους καὶ τῆς Ἡσιόνης, θυγατρὸς τοῦ Δαναοῦ, πατὴρ τοῦ Μινύου, καὶ κτίστης τοῦ Βοιωτικοῦ Ὀρχομενοῦ. — 4) Υἱὸς τοῦ Μινύου, πατὴρ τοῦ Ἀθάμαντος καὶ τοῦ Διοχθόνδα.

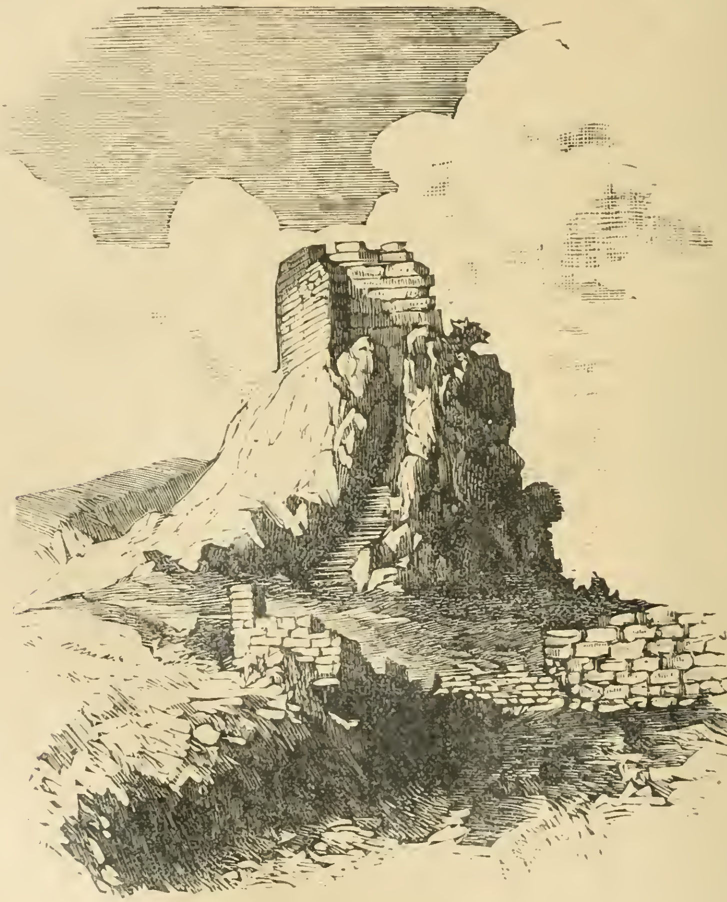
Ὀρχομενὸς, (Αἰολιστὶ Ἐ ρ χ ο μ ε-νός). 1) Πόλις εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Ἀρκαδίας κειμένη, βορείως τῆς Μαντινείας, ὁ Ἀ ρ κ α δ ι κ ὸ ς ἐπιλεγόμενος ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου (Ε, 61), ὡς π ο λ ύ μ η λ ο ς δὲ (δηλαδὴ εἰς πρόβατα πλούσιος) χαρακτηριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ. Β, 605). Ἐπὶ κλιτύος ὄρους κειμένη, ἐδέσποζε τῆς ὑπ' αὐτὴν κοιλάδος, καὶ εἶχε κατακτήσει καὶ μέρος τῆς λοιπῆς Ἀρκαδίας. Ἐν Θερμοπύλαις

καὶ Πλαταιαῖς οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἠγωνίσθησαν ἀνδρείως κατὰ τῶν Περσῶν (Παυσ. Η.

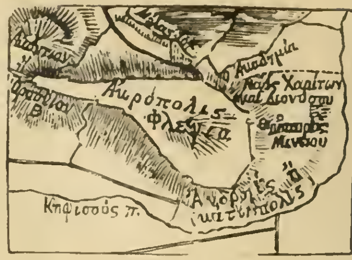

'Ορχομ. Μινύειος.

12.—Ἡρδ. Ζ, 202. Θ, 28). Ἐπὶ δὲ τῶν μακεδονικῶν πολέμων, μετὰ παντοίας περι-

πετείας, προσεχώρησεν ὁ Ὀρχομενὸς εἰς τὸν ἀχαϊκὸν δεσμὸν (Γίν. XXXII, 5)· ἀλλ' ἔκτοτε ἤρξατο, ὡς φαίνεται, παρακμάζων. Κατωτέρω δὲ τῆς ἀρχαίας πόλεως ἐκτίσθη νέα, ἔχουσα ἀξιόλογα ἱερὰ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀφροδίτης (Παυσ. Η. 13, 6).

'Ορχομ. Μινύειος.

—2) Μία τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ ἐπισημοτάτων πόλεων τῆς Βοιωτίας, κατὰ τοὺς κατοίκους αὐτῆς Μινύας, ἢ κατὰ τὸν βασιλέα Μινύαν καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ὀρχομενὸν, Ὀ ρ χ ο μ ε ν ὸ ς Μ ι ν ύ ε ι ο ς καλουμένη (Ὁμ.

Ἰλ. Β, 511.—Θουκ. Δ, 76. — Στρϐ. Θ, 415), πρωτεύουσα κράτους ἰσχυροῦ, ἴδιον ἔχοντος βασιλέα, πρὸ τῶν τρωϊκῶν ἤδη χρόνων πᾶσαν τὴν δυτικὴν Βοιωτίαν, ἤτοι τὴν Κορώνειαν. Χαιρώνειαν, Ἁλίαρτον. Λεϐάδειαν περιλαμϐάνον, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ὑπὸ τῶν Θηϐαίων ἡττηθὲν, καὶ ἐπὶ τῶν τρωϊκῶν ἤδη ἐν παρακμῇ διατελοῦν. Οὐχ ἧττον ὅμως ἐξέπεμψεν ὁ Ὀρχομενὸς τριάκοντα νῆας κατὰ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 511). Ἔκειτο δὲ ἐν καρποφόρῳ κοιλάδι, κατὰ τὰς ἐκϐολὰς τοῦ Κηφισοῦ εἰς τὴν Κωπαΐδα· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, διὰ τὸ ἑλῶδες τοῦ τόπου, μετηνέχθη βορειοδυτικώτερον, εἰς τὴν κλιτὺν τοῦ Ἀκοντίου ὄρους, οὗ ἡ κορυφὴ ὠχυρώθη εἰς ἀκρόπολιν. Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ἦν μία τῶν πόλεων τοῦ βοιωτικοῦ δεσμοῦ (Θουκ. Γ, 93)· τῷ δὲ 367 ἢ 364 π. Χ. κατέστρεψαν αὐτὴν ἐντελῶς οἱ Θηϐαῖοι, τοὺς ἄνδρας θανατώσαντες, καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία ἐξανδραποδίσαντες. Καὶ ἀνήγειρε μὲν αὐτὴν αὖθις ὁ Φίλιππος Β, ἢ ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλ' εἰς ἀκμὴν ἔκτοτε πλέον δὲν ἔφθασεν. Ἐκεῖ διετηρήθη περιεργότατον ἐρείπιον οἰκοδομήματος παναρχαίου, τοῦ τοῖς ἀρχαίοις γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα Θησαυρὸς τοῦ Μινύου (Παυσ. Θ, 35), ὃ ἐπ' ἐσχάτων ἀνέσκαψεν ὁ κ. Σχλίεμαν. Ἐπίσης δὲ σώζονται καὶ λείψανα τῆς Ἀκροπόλεως, παρὰ τῷ χωρίῳ Σκριποῦ. Περὶ τοῦ Ὀρχομενοῦ τούτου καὶ τῶν Μινυῶν ἔγραψε περίφημον μονογραφίαν ὁ σοφὸς Γερμανὸς Ὀ. Μύλλερ.

Ὀρώδης, ἴδ. Παρθία.

Ὄσικα, πόλις τῆς ἐν Ἀσίᾳ Ἀλϐανίας, ἐπὶ τοῦ Ἀλιζῶνος ποταμοῦ (Πτλμ.).

Ὄσιρις (ὁ), θεός τις Αἰγύπτιος, ὁ ἐν Αἰγύπτῳ γενικωτέρας ἀπολαύων λατρείας (Ἡρδ. Β. 42) μετὰ τῆς ἀδελφῆς ἢ γυναικὸς αὐτοῦ Ἴσιδος, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱὸν τὸν Ὧρον. Ὁ Ὄσιρις ἐδίδαξε τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἄλλοις λαοῖς τῆς γῆς, τὴν καλλιέργειαν, τὸν πολιτισμὸν, τὴν ἠθικὴν ἀνάπτυξιν, τὴν θρησκευτικὴν εὐλάϐειαν. Κατὰ τοὺς αἰγυπτιακοὺς μύθους, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Τυφὼν, δολίως συλλαϐὼν αὐτὸν, τὸν ἐνέκλεισεν εἰς κύστιν, βύσας διὰ μολύϐδου πάσας αὐτῆς τὰς ὀπὰς, καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς τὸν Νεῖλον. Ἡ Ἶσις δ' ἀναζητήσασα καὶ εὑροῦσα τὴν κύστιν ἐν Βύϐλῳ, ἔνθα τὸ ὕδωρ τὴν ἐξέϐρασε, τὴν ἀπέκρυψεν· ἀλλ' ὁ Τυφὼν εὗρε τὸ σῶμα διὰ νυκτὸς, καὶ τὸ κατέταμεν εἰς 14 τεμάχια, ἃ ὅμως πάλιν συνέλεξεν ἡ Ἶσις καὶ ἐνεταφίασεν αὐτὰ εἰς Φυλὰς ἢ εἰς Ἄϐυδον. Ἐπεφάνη δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Ὄσιρις εἰς τὸν Ὧρον, καὶ τὸν ὡδήγησε πῶς νὰ καταϐάλῃ τὸν Τυφῶνα, ὃ καὶ οὗτος, μετὰ μακρὰν πάλην κατώρθωσε. Πᾶς οὗτος ὁ μῦθος ἐστὶ προφανῶς ἀλληγορικὸς, καὶ ὁ μὲν Ὄσιρις ἐμφαίνει τὸν τῆς εὐφορίας πάροχον θεὸν τοῦ Νείλου, ἢ καὶ γενικώτερον τὴν ἡλιακὴν θερμότητα ἥτις τὴν γῆν γονιμοποιεῖ, ἡ δὲ Ἶσις ἦν ἡ χώρα τοῦ Νείλου, ἢ ἡ γῆ γενικώτερον· ὁ δὲ κατὰ τοῦ Τυφῶνος ἀγὼν ἐμφαίνει τὴν ἐν τῇ φύσει πάλην μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου, παραγωγῆς καὶ φθίσεως, τῆς πρώτης ἀναφαινομένης αὖθις μετὰ τοῦ Ὥρου, ὅτε τῆς δευτέρας ἄρχουσιν ὁ Ὄσιρις καὶ ἡ Ἶσις ἐν τῷ Ἅδῃ. Τῶν Αἰγυπτίων τούτων θεοτήτων ἡ λατρεία ἐξετάθη καὶ ἐκτὸς τῆς Αἰγύπτου, καὶ εἰσήχθη καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔνθα ὑπελαμϐάνετο ὁ Ὄσιρις υἱὸς τοῦ Κρόνου, ἢ τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Ῥέας (Ἡρδ. Β, 144.—Διόδ. Α, 13.—Πλούτ. Ἴσ. κ. Ὀσ.—Παυσ. Α, 18). Ὁ κυριώτερος δὲ ναὸς τοῦ Ὀσίριδος ἐν Αἰγύπτῳ ἦν ἐν Θήϐαις, ὧν καὶ κτίστης ὑπελαμϐάνετο ὁ θεὸς οὗτος (Διόδ. Α, 14. -5.— Πλούτ. Ἴσ. Ὀσ. 15).

Ὄσκιος, ποταμὸς τῆς Θρᾴκης ἐκ τῆς Ῥοδόπης πηγάζων (Θουκ. Β, 96), ἴσως ὁ Oescus τοῦ Πλινίου· παρὰ Ὀθωμ. Ἰσκρού.

Ὄσκοι, ἀρχαιότατος λαὸς τῆς μέσης Ἰταλίας (ἴδ.), ὅστις εἶτα μετῴκησε νοτίως εἰς τὴν Καμπανίαν, καὶ ἐκεῖ βαθμηδὸν ἐξηφανίσθη συγχωνευθεὶς μετ' ἄλλων ἰταλικῶν λαῶν (Στρϐ. Ε).

'Οσροηνή, χώρα τῆς Μεσοποταμίας, πρὸς δυσμὰς τοῦ Εὐφράτου, ἧς πρωτεύουσα ἦν ἡ Ἔδεσσα (Στεφ. Βυζ.—Προκόπ. Περσ. Α, 17).

'Οσρόης, ἡγεμὼν Ἄραψ, κυριεύσας τὸ δυτικὸν τῆς Μεσοποταμίας, ὃ ἐξ αὐτοῦ ὠνομάσθη Ὀσροηνή. Οἱ Ἕλληνες τὸν ἔγραφον Ὀ ξ υ ρ ό η ς (Λουκιαν.).

Ὄσσα, ὄρος τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Μαγνησίας, διὰ τοῦ βορείως αὐτοῦ ῥέοντος Πηνειοῦ καὶ διὰ τῶν Τεμπῶν ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου χωριζόμενον, πρὸς τὰ νοτιανατολικὰ δὲ συνδεόμενον μετὰ τοῦ Πηλίου, καὶ μετ' αὐτοῦ τὴν ἀνατολικὴν ἀκτὴν τῆς Θεσσαλίας ἀποτελοῦν. Ἡ ὑψηλοτάτη αὐτοῦ κορυφὴ αἴρεται εἰς 1950 μέτρα. Ἐκεῖ δ' ἐτίθετο τῶν Κενταύρων ἡ κατοικία (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 315). Νῦν Κίσσαβος.

Ὄσσα, ἡ ἀόριστος φήμη, ἐλέγετο «Δ ι ὸ ς ἄ γ γ ε λ ο ς» (Ὁμ. Ἰλ. Β, 93. Ὀδ. Ω, 413). Παρὰ Σοφοκλεῖ (Οἰδ. Τ. 158) λέγεται Φ ά μ α, θυγάτηρ τῆς Ἐλπίδος, καὶ ἐν Ἀθήναις εἶχε βωμόν.

'Οσσάδιοι, μικρὸς Ἰνδικὸς λαός, εἰς τὴν βορείαν ὄχθην τοῦ Ἀκευσίνου ποταμοῦ, κυριευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ. Ἀνβ. ΣΤ, 15).

'Οστία, λιμὴν τῆς Ῥώμης, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τιβέριος, συγχωσθεὶς μεταγενεστέρως (Στρβ. Ε.—Juel. Claud. XX).

'Οστράκινα (τά), ὄρος τῆς Ἀρκαδίας, συνέχεια τοῦ Μαινάλου, μεταξὺ ἐκτεινομένη Μαντινείας καὶ Μεγαλοπόλεως (Παυσ. Π. 12).

'Οστρακίνη, πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, ἐπὶ ἀκρωτηρίου, βορειανατολικῶς τῆς Σιρβωνίδος λίμνης (Πασλ, Δ, 12).

'Οστρακισμός, ἐν Ἀθήναις καὶ ἄλλαις δημοκρατουμέναις πόλεσι τῆς Ἑλλάδος, ἡ γενικὴ ψηφοφορία δι' ἧς πολίτης τις ἐξεβάλλετο τῆς πόλεως ἐπὶ ὡρισμένῳ χρόνῳ, οὐχὶ ὡς ἐγκληματίας, ἀλλ' ὡς ἐπικίνδυνος θεωρούμενος, τοὐλάχιστον ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν του. Τὸν ὀστρακισμὸν ἢ ἐ ξ ο σ τ ρ α κ ι σ μ ὸ ν ὃν ὁ Πλούταρχος (Ἀρστδ. Ι) χαρακτηρίζει ὡς «φθόνου παρηγορίαν φιλάνθρωπον», πρῶτος εἰσαγαγὼν λέγεται, ὁ Κλεισθένης μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν Πεισιστρατιδῶν. Εἰς τὴν ἀγορὰν, ἐπίτηδες διὰ τὴν ψηφοφορίαν ταύτην περιφραττομένην, ἀφίνοντο δέκα εἴσοδοι, καὶ δι' ἑκάστης αὐτῶν οἱ φυλέται ἑκάστης φυλῆς εἰσερχόμενοι, ἔφερον ἕκαστος ὄστρακον ἢ κεράμιον ἐφ' οὗ ἐπέγραφε τὸ ὄνομα τοῦ πολίτου οὗ ἐνόμιζε τὴν απομάκρυνσιν ἀναγκαίαν, καὶ, παρουσίᾳ τῆς βουλῆς καὶ τῶν ἐννέα ἀρχόντων συνέρριπτον αὐτὰ εἰς σωρὸν, ὅστις ἔπρεπε τοὐλάχιστον νὰ συμποσωθῇ εἰς 6000 ὄστρακα (Πλουτ. Ἀρστδ. Ε), καὶ τότε ὁ καθ' οὗ ἦσαν αἱ πλείονες ψῆφοι ὑπεχρεοῦτο ν' ἀπέλθῃ τῆς πόλεως ἐντὸς 10 ἡμερῶν, ἐπὶ 10 ἔτη, ἂν πρὶν δὲν ἀνεκαλεῖτο. Περὶ τῆς ἀνάγκης ὀστρακισμοῦ προαπεφαίνετο ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος ἐν τῇ ἕκτῃ πρυτανείᾳ τοῦ ἔτους, καὶ ἀπεφάσιζε τὴν ἡμέραν τῆς ἐκτελέσεως. Ὁ τελευταῖος ἐξοστρακισθεὶς ἐξ Ἀθηνῶν ἦν ὁ Ὑπέρβολος, μεθ' ὃν θεωρηθὲν τὸ μέτρον τοῦτο ὅτι λίαν ἐξέπεσε δὲν ἐφηρμόσθη πλέον (Πλούτ. Νικ. ΙΑ. Ἀλκ. ΙΓ. Ἀρστδ. ΙΖ.—Θουκ. Η, 73). Οἱ Συρακούσιοι ἐκάλουν τὸν παρ' ἑαυτοῖς ὀστρακισμὸν π ε τ α λ ι σ μ ὸ ν, διότι ἔγραφον τὰ ὀνόματα εἰς π έ τ α λ α (φύλλα) ἐλαίας, καὶ διήρκει ἐπὶ μόνον πέντε ἔτη (Διόδ. ΙΚ, 87).

Ὄστρεα, τὰ στρείδια, ἔδεσμα λίαν περιζήτητον, ἰδίως ἐπὶ Ῥωμαίων, ὥστε καὶ ὁ Πλίνιος «τὴν δάφνην τῶν πλουσίων τραπεζῶν» τὰ ὀνομάζει. Τὰ ἐκόμιζον δ' ἐκ Βρινδησίου, ἐκ Τάραντος, ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τὰ ἔτρεφον καὶ τὰ ἐπάχυνον ἐντὸς λιμνῶν, καὶ τὰ ἔτρωγον εἴτε νωπὰ εἴτε παρεσκευασμένα.

'Οσχοφόρια ἢ **ὠσχοφόρια,** ἑορτὴ τοῦ τρυγητοῦ, ἱδρυθεῖσα, ὡς ἐπιστεύετο, ὑπὸ τοῦ Θησέως, εἰς τιμὴν τοῦ Διονύσου, ἢ κατά τινας τῆς Ἀθηνᾶς, κατ' ἄλλους τῆς Ἀριάδνης. Ἐπ' αὐτῆς, δύο νεανίαι ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων οἰκογενειῶν, ζῶντας ἔχοντες

ἀμφοτέρους αὐτῶν τοὺς γονεῖς, καὶ εἰς γυναῖκας μετημφιεσμένοι, ἔφερον ἕκαστος ἀνὰ ἕνα ὄ σ χ ο ν ἢ ὦσχον (κλῆμα φέρον ὡρίμους β ό τ ρ υ α ς), ἀπὸ τοῦ Διονυσίου, τοῦ ὑπὸ τὴν νοτίαν πλευρὰν τῆς Ἀκροπόλεως, εἰς τὸν ἐν Πειραιεῖ ναὸν τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς. Παρηκολούθει δ' αὐτοὺς χορὸς ᾀδων, καὶ πλῆθος κλήματα φέρων, καὶ ἀγὼν δρόμου ἐτελεῖτο ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἕτερον ἱερὸν, τῶν δρομέων φερόντων ἐπίσης κλήματα ἀνὰ χεῖρας· ὁ δὲ νικητὴς ἐλάμβανεν ὡς ἆθλον κύλικα π ε ν τ α π λ ό α ν (πενταπλῆν) καλουμένην, καὶ πεπληρωμένην ποτοῦ συγκειμένου ἐξ οἴνου, μέλιτος, ἀλεύρου, τυροῦ καὶ ὀλίγου ἐλαίου (Ἀθήν. ΙΑ, 495. Ἴδ. καὶ Πλούτ. Θησ. ΣΤ, 23. — Φωτ. Ἀπογραφ. 239.— Ἡσύχ. λ. — Ἐτυμ. Μ. λ. Ὦσχ.— Σουίδ.).

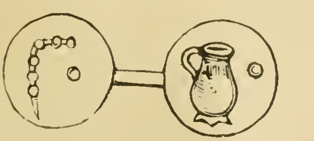
'Οτάσπης, στρατηγὸς τῶν Χαλδαίων ὑπὸ τὸν Ξέρξην ἐπὶ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκστρατείας (Ἡρδ.).

'Οτρεὺς, βασιλεὺς τῶν Φρυγῶν, βοηθήσας τὸν Πρίαμον κατὰ τῶν Ἀμαζόνων. Ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Καλυκοπὶς ἐλέγετο οὖσα ἡ ἀληθὴς μήτηρ τοῦ Αἰνείου (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 186. Ὕμν. Ἀφρδ. 111).

'Οτρύρη, βασίλισσα τῶν Ἀμαζόνων, εἰς ἣν ἀποδίδοται ἡ πρώτη ἵδρυσις τοῦ ἐν Ἐφέσῳ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος. Ἐκ τοῦ Ἄρεως ἔσχε θυγατέρα τὴν Ἱπποδάμειαν, (Ἀπλλν. Ῥόδ. Γ, 387. — Ὑγῖν. Μύθ. 225).

'Οτρυντεὺς, ἀνδρεῖός τις ἐξ Ὕδης τῆς Λυδίας, ἐκ Ναϊάδος πατὴρ τοῦ Ἰφιτίωνος (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 384).

Ὦτυς, βασιλεὺς τῶν Παφλαγόνων (Ξενφ. Ἑλλ. Δ, 1. 3).

Οὐγγία, παρὰ Ῥωμαίοις, τὸ δωδέκατον τοῦ ἄ ς (εἰς· ἡ νομισματικὴ μονὰς), ἔφερεν ἐπὶ τοῦ νομίσματος ὡς γνώρισμα, κατὰ τὴν εἰκόνα, μικρὰν σφαιροειδῆ ἐξοχὴν ἑκατέρωθεν.

Οὐδῶν, εἶδος ὑποδέσεως τριχωτῆς (Πολδ. Ι, 50).

Οὐεσούϊον καὶ Β ε σ ο ύ β ι ο ν, ἡφαίστιον τῆς Καμπανίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ πρὸς τῇ Νεαπόλει νοτιοδυτικῶς, ὕψος ἔχον 4000'. Ἐξ αὐτοῦ ἐπιστεύοντο ἐξορμήσαντες οἱ γίγαντες κατὰ τοῦ Οὐρανοῦ (Διόδ. Δ, 21). Ἡ πρώτη μνημονευομένη αὐτοῦ ἔκρηξις ἐστὶν ἡ ἐπὶ Τίτου, τῷ 79 μ. Χ. ὅτε συνέχωσε τὴν Πομπηΐαν, τὸ Ἡράκλειον καὶ τὰς Σταβίας (Δίων. Κασσ. ΞΣΤ, 22. 23. —Plin. Jun. Epist.).

Οὐεργίλιος (ἢ Β ι ρ γ ί λ ι ο ς, λατ. Vir(Ver)gilius. Πούβλιος Μάρων, γεννηθεὶς εἰς τὴν κώμην Ἄνδες παρὰ τῇ Μαντούῃ, ἐν Ὀκτωβρίῳ 70 π. Χ. καὶ ζήσας μέχρι τοῦ 19 μ. Χ., ἀγαπώμενος καὶ τιμώμενος ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου. Ἔγραψε δὲ λατινιστὶ, κατὰ ζῆλον μὲν τοῦ Θεοκρίτου, β ο υ κ ο λ ι κ ὰ, καὶ προσέτι καὶ Γ ε ω ρ γ ι κ ὰ, κατὰ μίμησιν δὲ καὶ ἔμπνευσιν τοῦ Ὁμήρου, τὸ ἐγκόσμημα τῆς Λατινικῆς ποιήσεως, τὴν ἐποποιίαν Α ἰ ν ε ι ά δ α περὶ τῆς εἰς Ἰταλίαν ἐγκαταστάσεως τοῦ Αἰνείου, εἰς 12 ῥαψῳδίας, ἐν ἑξαμέτροις. Ταύτης ἔχομεν εἰς ἀρχαίαν ὁμηρικὴν γλῶσσαν μετάφρασιν τοῦ ἡμετέρου Θεοτόκη, εἰς δὲ τὴν καθ' ἡμᾶς, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ πρωτοτύπου, τὴν τοῦ Ι. Ῥ. Ῥαγκαβῆ.

Οὐκαλέγων, Τρὼς ἡγεμὼν, ἐπαινούμενος ἐπὶ συνέσει καὶ πείρᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 37).

Οὐλαμὸς, ἴδ. Σ τ ρ α τ ό ς.

Οὐλοχύται (αἱ), αἱ χονδρῶς ἀλεθόμεναι κριθαὶ ἃς ἔχυνον ἐπὶ τοῦ ἱερείου πρὶν ἢ τὸ θυσιάσωσι· καὶ αὐτὴ ἡ πρᾶξις τῆς ἐπιχύσεως. Ο ὐ λ ο χ ό ϊ ο ν δὲ ἦν τὸ ἀγγεῖον δι' οὗ ἡ ἐπίχυσις ἐτελεῖτο.

Οὐλπιανὸς, 1) Δομίτιος Ῥωμαῖος νομομαθὴς, ἐπὶ Ἀλεξάνδρου Σεβήρου πολλὰ

καὶ σπουδαῖα σωζόμενα νομικὰ συγγράμματα ἐκδούς. Ἐφονεύθη τῷ 228 μ. Χ. ὑπὸ τῶν Πραιτοριανῶν, ὧν ἀρχηγὸς εἶχε διορισθῆ, καὶ οὓς δυσηρέστει ἡ αὐστηρότης του. — 2) Ἐξ Ἐμέσης τῆς Συρίας, ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, ἔγραψε λατινιστὶ ῥητορικὰ σχόλια εἰς τὸν Δημοσθένην.

Οὐολατέρραι, πόλις τῆς Τυρρηνίας ἐν Ἰταλίᾳ, εἰς μιλίων τινῶν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς παραλίας, εἰς ἀπότομον ὕψος κειμένη, ἔνθα στενὴ καὶ δύσβατος ἦγεν ὁδός. Εἶχε δύο ὡρῶν περίμετρον καὶ ὀχυρότατα τείχη, κατὰ μέγα μέρος διατηρούμενα, ὡς διατηρεῖται καὶ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα. Ἦν δὲ ἡ μεγίστη τῶν 12 Τυρρηνικῶν πόλεων ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ. Ε, 222).

Οὐόλκαι, ἰσχυρὸς κελτικὸς λαὸς εἰς τὴν Ναρβωνικὴν Γαλλίαν, μέχρι τοῦ Ροδανοῦ καὶ τῆς Ἀκουϊτανίας. Ἐν ἀρχαίοις ἤδη χρόνοις ἐξεστράτευσεν εἰς Γερμανίαν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Οἱ ἀμέσως ὑπὸ τὰ Πυρηναῖα οἰκοῦντες ἐλέγοντο Τεκτόπυγες, καὶ ἦσαν οἱ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν μεταβάντες. Πρωτεύουσα δ' αὐτῶν ἦν ἡ Τολῶσα, διατηροῦσα τὸ ἀρχαῖον ὄνομα. Οἱ δ' ἀνατολικῶς αὐτῶν οἰκοῦντες ἐλέγοντο Ἀρεοκομικοί, καὶ πρωτεύουσα αὐτῶν ἦν ἡ Νεμαυσὶς (νῦν Nismes).

Οὐόλκοι, πόλις τῆς Τυρρηνίας, κατ' ἀρχὰς ἱκανῶς ἐπίσημος, βορείως τῆς Ταρκωνίας. Ἐν τῷ νεκροταφείῳ αὐτῆς (νῦν Vulci) εὑρέθησαν πλεῖσται ἀρχαιότητες.

Οὐόλσκοι ἢ Οὐολοῦσκοι, ἀρχαῖοι Ἰταλιῶται περὶ τὸν Λίριν ποταμὸν μέχρι τοῦ Τυρρηνικοῦ κόλπου. Ἐπὶ μακρὸν πεισματωδῶς πολεμήσαντες κατὰ τῶν Ρωμαίων, ὑπετάγησαν ὑπ' αὐτῶν τῷ 358 π.Χ. καὶ ἔκτοτε πλέον λόγος αὐτῶν δὲν γίνεται (Στρβ. Ε, 228. 231. — Liv. I, 53. II,9, 22. III, 22. IV, 59 κλ.).

Οὐολσένιοι, ἐπίσημος πόλις τοῦ Τυρρηνικοῦ δεσμοῦ, κατὰ τὴν νοτίαν ἀκτὴν τῆς Οὐολσινίας λίμνης, μετὰ δύο νήσων ἐπ' αὐτῆς. Ἡ πόλις ἦν πλουσία· καταστραφεῖσαν δ' ὑπὸ τῶν Ρωμαίων, ἀνῳκοδόμησαν αὐτὴν οἱ κάτοικοι εἰς τῆς λίμνης τὰ βορειανατολικά, ὅπου ἡ νῦν Βολσίνα. Καὶ ἡ δευτέρα αὕτη πόλις ἀνεπτύχθη εἰς ἀκμὴν (Liv. X, 37).

Οὖπις καὶ Ὦπις (ἡ), 1) ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, ὡς προστάτιδος τῶν ἐπιτόκων γυναικῶν (Καλλμ. εἰς Δμτρ. 206). — 2) Ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἡ Νέμεσις ἐλατρεύετο ἐν Ραμνοῦντι τῆς Ἀττικῆς (Ἀνθλγ.). — 3) Μία τῶν Ὑπερβορείων παρθένων ἥτις μετὰ τῆς Ἄργης ἦλθεν εἰς Δῆλον ἵνα προσφέρῃ θυσίας εἰς τὴν Εἰλείθυιαν (Ἡρόδτ. Δ, 35. — Ἀρατ.).

Οὐραγός, ἴδ. Στρατός.

Οὐρανία, 1) μία τῶν Μουσῶν, ἡ τῆς ἀστρονομίας. Αὕτη ἐλέγετο καὶ μήτηρ τοῦ Λίνου, ἐκ τοῦ Διός. — 2) Ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης, διακρῖνον αὐτὴν ἀπὸ τῆς Πανδήμου. Ὑπὸ ταύτην τὴν ἐπίκλησιν εἶχεν ἡ θεὰ ναὸν εἰς τοὺς Κήπους καὶ εἰς τοὺς νοτιοδυτικοὺς πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως ἐν Ἀθήναις. Ὁ δ' ἀρχαιότερος αὐτῆς ναὸς ἦν εἰς τὴν Ἀσκάλωνα τῆς Συρίας (Ἡρδ. Α, 505). Κατὰ δὲ Πλάτωνα (Συμπ. σελ. 180) ἦν ἀμήτωρ θυγάτηρ τοῦ Κρόνου. — 3) Νύμφη, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ὁμ. Ὕμν. Δημτρ. 423. — Ἡσδ. Θεογ. 350). — 4) Εἶδος παιγνίου διὰ τῆς σφαίρας ῥιπτομένης ὑψηλὰ πρὸς τὸν οὐρανὸν (Ἡσύχ. — Φώτ.).

Οὐρανίωνες, οἱ Τιτᾶνες, ὡς υἱοὶ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 898. — Ἡσδ. Θεογ. 461), ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ θεοί, οἱ εἰς τὸν οὐρανὸν κατοικοῦντες (Ὁμ. Ἰλ. Α, 570).

Οὐρανός, υἱὸς τοῦ Ἐρέβου καὶ τῆς Γῆς, ἐξ αὐτῆς τῆς Γῆς πατὴρ τῶν Γιγάντων, τῶν Κυκλώπων καὶ τῶν Τιτάνων (ἴδ.) (Ὁμ. Ὕμν. Λ, 17. — Ἡσδ. Θεογ. 125. — Ἀπλδ. Α, 3). Οἱ δ' ἐπιζητοῦντες ἱστορικὰς τῶν μύθων ἐξηγήσεις, ἔλεγον τὸν Οὐρανὸν ἀρχαιότατον βασιλέα τῶν Ἀτλαντέων

πρῶτον διαπλάσαντα καὶ ἐξημερώσαντα τὰ ἤθη τῶν ὑπηκόων του (Διόδ. Γ, 56).

Οὔρειον, πόλις Ἰταλικὴ ἐν Ἀπουλίᾳ (Στρβ.), νῦν Torre d' oro.

Οὔρειος, κένταυρος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἡσδ. Ἀσπ. 187).

Οὐρανοσκοπία. Οἱ Ἔφοροι ἀνὰ πᾶσαν ἐννεατηρίδα παρετήρουν καθ' ὡρισμένην νύκτα τὸν οὐρανὸν, καὶ ἂν ἔβλεπον ἐν αὐτῷ ἀστέρα διάττοντα, ἐθεώρουν τοὺς βασιλεῖς ὑπόπτους ἁμαρτήματος, καὶ ἠδύναντο νὰ τοὺς παύωσι μέχρις οὗ ἀποφανθῇ ὁ χρησμὸς (Πλούτ. Ἀγ. ΙΑ).

Οὐρία, 1) λίμνη ἐν Αἰτωλίᾳ, πλησίον τῶν Οἰνιάδων νήσων, μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Εὐήνου καὶ τῆς λίμνης Κυνίας (Στρβ.). Νῦν λίμνη τοῦ Μεσολογγίου. — 2) ἢ Υ ρ ί η, ἀρχαία μητρόπολις τῆς Ἰαπυγίας εἰς τὴν κάτω Ἰταλίαν. Νῦν Ὀρία.

Οὐρίαχος, τὸ κάτω, μετάλλῳ κεκαλυμμένον ὀξὺ ἄκρον τῆς λόγχης, τὸ ἐμπηγνύμενον εἰς τὴν γῆν (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 443. Π, 612. Ρ, 528).

Οὖς, 1) τὸ αὐτίον, ἣν προσέτι καὶ ἡ λαβὴ τῶν ἀγγείων, ὅθεν καὶ δ ί ω τ ο ν, τὸ ἔχον δύο λαβάς. — 2) Τὸ προέχον κόσμημα τοῦ ὑπερθύρου (ἐπιγρ.), τὸ καὶ π α ρ ω τ ὶ ς λεγόμενον (Vitr. IV, 6, 4).

Οὖτις, (δηλαδὴ Ο ὔ τ ι ς, οὐδείς), τὸ ὄνομα δι' οὗ ὁ Ὀδυσσεὺς ἠπάτησε καὶ διέφυγε τὸν Κύκλωπα Πολύφημον (Ὁμ. Ὀδ. Ι, 369 κλ.).

Ὀφελέστης, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Τεύκρου (Ὁμήρου Ἰλ. Θ, 274).

Ὀφέλλας, στρατηγὸς τοῦ Πτολεμαίου Α, ἐκυρίευσε τὴν Κυρήνην τῷ 322 π. Χ. καὶ ἐγκατέστη αὐτόθι διοικητής. Καταβαλὼν ἐπανάστασιν κατ' αὐτοῦ ἐξεγερθεῖσαν, ἀνεκηρύχθη ἀνεξάρτητος καὶ συνεμάχησε μετὰ τοῦ ἐν Συρακούσαις Ἀγαθοκλέους ἵνα πολεμήσῃ κατὰ τῶν Καρχηδονίων· ἀλλὰ πρὸ τούτου ἀπέθανε, τῷ 308 π. Χ.

Ὀφέλτης, ἴδ. Ἄ δ ρ α σ τ ο ς.

Ὀφέλτιος, 1) ἐπίσημος Τρὼς, φονευθεὶς ὑπὸ Εὐρυάλου (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 20). —2) Ἕλλην ἀρχηγὸς, φονευθεὶς πρὸ τῆς Τροίας ὑπὸ Ἕκτορος (Ὁλ. Ἰλ. Λ, 302).

Ὀφθαλμῖτις, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Λυκοῦργος, ὅτε ἀπεκόπη τὸν ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν του, ἤγειρεν ἐν Σπάρτῃ ναὸν εἰς τὴν Ἀθηνᾶν (Παυσ. Γ, 18).

Ὀφιονεῖς, Αἰτωλοὶ οἰκοῦντες ἐπὶ τοῦ ὄρους Κόρακος μέχρι τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, καὶ περιλαμβάνοντες προσέτι τοὺς παρὰ τὴν Οἴτην Καλλιεῖς καὶ τοὺς περὶ τὸν Εὔηνον ποταμὸν Βωμιεῖς (Θουκ. Γ, 94).

Ὀφιοῦσα, 1) νῆσος ἐν τῇ Μεσογείῳ, μία τῶν Πιτυουσῶν (Στρβ.). Νῦν Φορμαντέρα. — 2) Πόλις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σκυθίας ἐπὶ τοῦ Τύρα (Νίστρου) ποταμοῦ (Στρβ.).

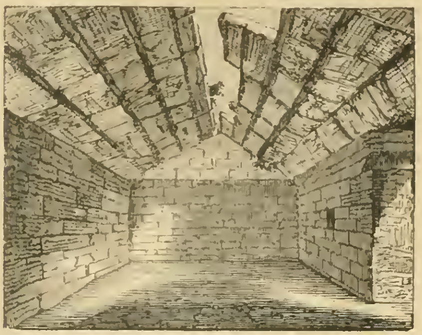
Ὄφις, ποταμὸς τῆς Ἀρκαδίας, ῥέων παρὰ τῇ Μαντινείᾳ καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀλφειὸν (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 2, 4.—Παυσ. Η, 8, 4, 7).

Ὀφίων, 1) Εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων Τιτάνων, σύζυγον ἔχων Εὐρυνόμην, τὴν θυγατέρα τοῦ Ὠκεανοῦ, ἦρχεν ἐν τῷ οὐρανῷ πρὸ τοῦ Κρόνου, ἐξεδιώχθη δ' ὑπὸ τούτου καὶ ἐβυθίσθη εἰς τὸν Τάρταρον ἢ εἰς τὸν Ὠκεανὸν (Ἀπλλδ. Ῥόδ. Α, 503).—2) Εἷς τῶν Γιγάντων. — 3) Πατὴρ τοῦ Γίγαντος Ἀμύκου (Ov. Met. XII, 245).

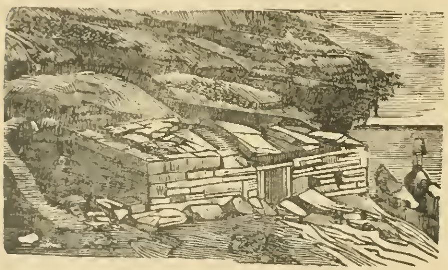
Ὀφρύνιον, ἢ Ὀ φ ρ ύ ν ε ι ο ν (Ἡρδ. Ζ, 43), πόλις τῆς Τρωάδος ἐν τῇ λίμνῃ Πτελεῷ, μεταξὺ Δαρδάνου καὶ Ῥοιτείου. Ὑπῆρχε δ' ἐκεῖ ἱερὸν τοῦ Ἕκτορος (Ἡρδ. Ζ, 42. 43.—Ξνφ. Ἀνβ. Ζ, 8, 5. —Στρβ. ΙΓ, 595). Νῦν Φρὲν-κιοΐ.

Ὄχη, ὄρος εἰς τὰ νότια τῆς νήσου Εὐβοίας, 1404 μέτρα ὑψηλὸν, ἔχον λατομεῖα σχιστολίθου. Εἰς μίαν τῶν κοιλάδων αὐτοῦ σώζεται σχεδὸν ἀκέραιον πανάρχαιον

ἐρείπιον, ἀποδιδόμενον εἰς ναὸν τῆς Ἥρας, λίαν περίεργον διὰ τὴν κυρτὴν αὐτοῦ στέγην ἐκ

λίθων ἐπαλλήλων προεχόντων.—Καὶ πᾶσα

ἡ νῆσος ὠνομάζετο κατ' ἀρχὰς Ὄχη (Στρβ. Ι, 445).

Ὀχάνη, λαβὴ ἐντὸς τῆς ἀσπίδος, εἰς ἣν ἐνείρετο ἡ ἀριστερὰ χείρ, ἐν χρήσει ἐν Καρίᾳ καὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, εἰς Σπάρτην δ' εἰσαχθεῖσα ὑπὸ Κλεομένους Γ' ἀντὶ τοῦ τελαμῶνος (Πλούτ. Λυκ. ΚΒ).

Ὄχιμος, υἱὸς τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Ῥόδου, πατὴρ Κυδίππης καὶ Ἡγητορίας (Διόδ. Ε, 56).

Ὀχλοκρατία, ἴδ. Πολιτεύματα.

Ὄχνη, θυγάτηρ Κολωνοῦ καὶ Τανάγρας, ψευδῶς διαβαλοῦσα τὸν Εὔνοστον ὅτι προσέβαλε τὴν τιμήν της, δι' ὃ οἱ ἀδελφοί αὐτῆς τὸν ἐφόνευσαν. Εἶτα δὲ μετανοήσασα, ἐρρίφθη ἐκ βράχου καὶ ηὐτοκτόνησε (Πλούτ. Ἑλλ. Ζητ. 40).

Ὦχος, ποταμὸς τῆς μεγάλης Ἀσίας πηγάζων, κατὰ Στράβωνα (ΙΑ, 509), ἐκ τοῦ Παροπαμισοῦ, ῥέει διὰ τῆς Ὑρκανίας εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν· κατὰ Πτολεμαῖον δὲ ὁρίζει δυτικῶς τὴν Βακτρίαν, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Ὦξον. Ἴσως δ' ἐν τῇ ἀρχαιότητι συνέπιπτον οἱ δύο οὗτοι ὁμώνυμοι ποταμοί, καὶ ἔρρεον ὁμοῦ εἰς τὴν Κασπίαν.

Ὀψιγαμίου δίκη ἐκινεῖτο ἐν Σπάρτῃ κατὰ τῶν νυμφευομένων πολὺ μετὰ τὴν ὡρισμένην ἡλικίαν, ἥτις ἦν ἡ τῶν 30 ἐτῶν (διὰ τὰς νέας 16—20). Οὐχ ἧττον ὅμως τοῦτο πολλάκις συνέβαινε (Πλούτ. Λύσ. Λ. Λυκ. ΙΕ.—Κλημ. Στρμ. Β, 423.—Ξνφ. Λκδ. Πολ. Α. 7).

Ὄψον, πᾶν τὸ, πλὴν τοῦ ἄρτου, ὅστις ἦν ἡ κυριωτέρα τροφή, εἰς ἄρτυσιν αὐτοῦ χρησιμεῦον ἐδώδιμον, οἷον τὰ φυτικὰ, ὡς αἱ ἐλαῖαι, εἴτε νωπαὶ εἴτε εἰς ἅλας παρεσκευασμέναι (ἁλμάδες, Ἀθήν.), τὰ ῥαδίκια, τὸ σήσαμον, κτλ. (Πλάτ. Πολιτ. Β, 85. — Ξενφ. Οἰκον. Α. 9), ἢ τὰ ζωϊκὰ, ὡς οἱ ἰχθῦς, οἵτινες λίαν ἠγαπῶντο ὑπὸ τῶν λίχνων καὶ τῇ γαστρὶ χαριζομένων (Ἀθήν. Θ. 24—37). καὶ βαθμηδὸν κατήντησαν ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις αὐτοὶ κυρίως νὰ καλῶνται ὀψάρια, μάλιστα οἱ ταριχευτοί. Τῆς ἰχθυοπώλιδος ἐν Ἀθήναις ἀγορᾶς ἡ ἄνοιξις ἠγγέλλετο τοῖς φίλοις τοῦ ὄψου τούτου διὰ κωδωνοκρουσίας (Στρβ. ΙΔ, 1, 21.—Πλούτ. Συμπ. Προβλ. Σλ. 1187). Προσφιλέστατον ὄψον ἦσαν ἰδίως καὶ τὰ ταριχευτὰ ὠὰ τῶν ἰχθύων (αὐγοτάριχον), ἐξόχως παρασκευαζόμενα πρὸ πάντων ἐν Μυοῦντι τῆς Ἰωνίας, τῆς πόλεως ἣν ὁ βασιλεὺς τῆς Περσίας ἐδώρησε τῷ Θεμιστοκλεῖ (Θουκ. Α. 138. — Διόδ, ΙΑ, 57. — C Nep. Them. X, 3). Ἐν Πομπηίᾳ δ' εὑρέθη λάγηνος περιέχουσα ταριχευτὰ θύννου ὠὰ (χαβιάριον). Κυρίως δ' ἐπρομηθεύοντο οἱ Ἕλληνες τὰ ταρίχη ἐξ Ἑλλησπόντου (Ἀθν. Α, 49, Σλ. 27), Βυζαντίου καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, μάλιστα τῆς Σινώπης καὶ τοῦ Παντικαπαίου. Καὶ ὠῶν δ' ὀρνίθων ἀλατιζομένων μνημονεύει ὁ Πλάτων (Συμπσ. 404). Εἰς τὴν ἀγορὰν, ἔνθα καὶ διάφορα ὑπῆρχον ὀψοπωλεῖα, ἐπορεύοντο οἱ Ἀθηναῖοι ἀστοὶ ἵνα προμηθεύωνται ὄψα, «εἰς

τοῦψον», ἢ «ὀψωνεῖν» (Θφρ. Χαρ. 28). Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι εἶχον δούλους ὀψῶνας (Opronator), οἷς ἦν ἀνατεθειμένη ἡ φροντὶς τοῦ ἀγοράζειν τὰ ὄψα.

'Οψονόμος, ὑπὸ τῆς βουλῆς ἐν Ἀθήναις ἐξελέγοντο ἐτησίως δύο τὸ ὄνομα τοῦτο φέροντες ἐπιμεληταί, οἷς ἦν ἐπιτετραμμένη ἡ ἐπιτήρησις τῆς ποσότητος τῶν ὄψων καὶ τῶν κατὰ τὴν πώλησιν αὐτῶν ('Αθ. ΣΤ, 238).

Π

Πάδιοι, λαὸς Ἀσιανός, οἰκῶν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Παροπαμισάδων.

Παγαὶ καὶ Π η γ α ί, πόλις ἐμπορικὴ καὶ σπουδαία τῆς Μεγαρίδος, ἐπὶ τοῦ Ἀλκυονίου κόλπου κειμένη, ἀνατολικῶς τοῦ ἀκρωτηρίου τῶν Ὀλμιῶν, εἰς 120 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν Μεγάρων (Θουκ. Α, 103. 107. 111. 115. Δ, 21. 26. — Πλούτ. Ἄρατ. ΜΔ.—Στρβ. Η, 380).

Παγασαί, παράλιος πόλις τῆς Θεσσαλικῆς Μαγνησίας, ἐπὶ τοῦ Π α γ α σ α ί ο υ κόλπου (νῦν κόλπου τοῦ Βόλου). Ἐκεῖθεν ἐλέγοντο ἐκπλεύσαντες οἱ Ἀργοναῦται, δι' ὃ καί, κατὰ Στράβωνα (Θ. 436), τὸ ὄνομα ἐλέγετο δοθὲν αὐτῇ ἐκ τῆς ναυπηγίας τῆς Ἀργοῦς. Οἱ κάτοικοι δ' αὐτῆς μετὰ ταῦτα μετῴκησαν οὐ μακρὰν καὶ ἔκτισαν ἄλλην πόλιν, τὴν Δημητριάδα (Ἡρδ. Ζ, 193.—Πλούτ. Θεμστ. Κ).

Παγγαῖος ἢ **Παγγαῖον ὄρος,** ἐν Μακεδονίᾳ κατὰ τὰ σύνορα τῆς Θρᾴκης, ὑπὲρ τὸν Νέστον ποταμόν, ἔχον μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἐν τῇ ἀρχαιότητι (Πίνδ. —Ἡρδ. Ε, 16).

Πάγη καὶ **παγίς,** μηχανὴ ἥτις ἐστήνετο πρὸς σύλληψιν ζῴων ἢ πτηνῶν (Ἡρδ. Β, 121, 5. Ξενφ. Κυρπ. Α, 6. 39).

Παγκάστη ἢ **Πακάτη,** Θεσσαλὶς ἑταίρα, φίλη τοῦ Ἀλεξάνδρου, καθ' ἣν ἐλέγετο ὅτι ὁ Ἀπελλῆς ἐζωγράφησε μίαν Ἀφροδίτην του (Λουκ. Εἰκ. Ζ. — Αἰολ. π. ἱ. ΙΕ, 34).

Παγκράτης, 1) ἐπιγραμματογράφος ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ.—2) Ποιητής τις Ἁλιευτικῶν καὶ ἐλεγειακοῦ τινος ποιήματος, ἐπιγραφομένου «Θ α λ ά σ σ ι α ἔ ρ γ α». — 3) Ποιητὴς Ἀλεξανδρινὸς ἐπὶ Ἀδριανοῦ, δεκτὸς γενόμενος εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀλεξανδρείας, διότι συνέγραψε ποίημα εἰς τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὸν Ἀντίνοον.—4) Κυνικός τις φιλόσοφος. — 5) Αἰγύπτιος μάγος (Λουκ. Φιλοψ. 36).

Παγκράτιον, ἦν ἀγὼν σύνθετος ἐκ πάλης καὶ πυγμῆς, ἄνευ ἱμάντων (ἴδ.). Ὁ Ὅμηρος οὐδαμοῦ ἀναφέρει αὐτόν, εἰ καὶ μυθογράφοι λέγουσι τὸν Ἡρακλῆν νικήσαντα παγκράτιον (Παυσ. Η, 8, 1.—Hygin, Fab.

273), καὶ τὸν Θησέα διὰ παγκρατίου καταβαλόντα τὸν Μινώταυρον (Πινδ. Νεμ. Ε, 89). Ἀλλ' εἰς τὰ Ὀλύμπια εἰσήχθη μόνον τῇ 33ῃ Ὀλυμπιάδι (Παυσ. Ε, 8, 3), καὶ ἔκτοτε βαθμηδὸν εἰς πάντας τοὺς ἀγῶνας.

Τῇ δὲ 145ῃ Ὀλυμπιάδι καθιερώθη τὸ πρῶτον καὶ παγκράτιον παίδων. Οἱ Σπαρτιᾶται ὅμως ἀπέκλειον αὐτὸ τῶν γυμνασμάτων των, διότι τὸ ἐθεώρουν ὑπερβαῖνον τὸν σκοπὸν τῆς ἀναπτύξεως τῶν δυνάμεων τῆς νεολαίας, καθ' ὅσον τὸ ἀποτέλεσμα ἦν ἐνίοτε καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος τοῦ ἑνὸς τῶν ἀντιπάλων (Παυσ. Η. 40, 1). Καὶ ἂν ἐρρίπτετο ὁ εἷς κατὰ γῆς, ἠδύνατο νὰ ἐξακολουθῇ τὴν πάλην, ἥτις τότε ἐλέγετο ἀνακλινοπάλη, μέχρις οὗ ὁ ἀναγνωρίζων ἑαυτὸν ἡττημένον ἀνέτεινε τὸν δάκτυλον.

Πάγραι, πόλις τῆς ἐν Συρίᾳ Πιερίας, πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Κιλικίας, βορείως δὲ ταύτης (Πτολ. Ε, 15).

Πάγρασα, πόλις Ἰνδική, πέραν τοῦ Γάγγου, ἐπὶ τῆς χώρας τῆς λεγομένης τῶν λῃστῶν (Πτολ. Ζ, 2).

Παγχαία, νῆσος περιγραφομένη ὡς κειμένη ἐν τῷ νοτίῳ Ὠκεανῷ, ἀπέναντι τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας, καὶ ἔχουσα λαμπρὸν κλῖμα καὶ ἔξοχον εὐφορίαν. Ὁ Διόδωρος (Ε, 41 - 46) ἐκθέτει αὐτὴν λεπτομερῶς κατὰ τὸν Εὐήμερον. Ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας αὐτοῦ καὶ τῶν ποιητῶν, τινὲς τῶν ἀρχαίων, ὡς καὶ πολλοὶ τῶν νεωτέρων ἐκλαμβάνουσιν ὡς μυθώδη τὴν περιγραφήν, ἐν ᾧ ἐξ ἐναντίας ἄλλοι τὴν παραδέχονται ὡς γνησίαν (Virg. G. III, 139 IV, 379.—Ov. Met. X, 309).

Παδαῖοι, φυλὴ Ἰνδική, νομάδες οἰκοῦντες εἰς τὰ ὄρη κατὰ τὰ βορειοδυτικὰ τοῦ Ἰνδοῦ, τραχεῖς καὶ ὠμοφάγοι, τρώγοντες καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς γέροντάς των (Ἡρδ. Γ, 98. 102).

Παδάρμης, ποταμὸς τῆς Περσίδος (Νεαρχ. Α. 33).

Παδόης, βραχίων τοῦ Πάδου ποταμοῦ ἐν Ἰταλίᾳ, ῥέων πρὸς βορρᾶν (Πολδ. Β. 16).

Πάδος, ὁ μέγιστος τῶν ποταμῶν τῆς Ἰταλίας, τὸ ὄνομα πιθανῶς ὀφείλων εἰς τὰς περὶ τὰς ὄχθας αὐτοῦ πολλὰς φυομένας πίτυς, αἵτινες πάδοι ἐλέγοντο κελτιστί. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐγνώρισαν αὐτὸν ἀπὸ τῶν Γαλατικῶν πολέμων· πρὶν δὲ, ἐκαλεῖτο Ἠριδανὸς (ἴδ.) καὶ ἐξελαμβάνετο ὡς ὁ τὸ ἤλεκτρον παράγων ποταμὸς, ὃν ὅμως ὁ Ἡρόδοτος (Γ, 115) θεωρεῖ ὡς ἐπίνοιαν ποιητῶν. Προῆλθε δὲ τοῦτο πιθανῶς ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τοὺς κατὰ τὸ στόμιον αὐτοῦ λιμένας τὰ Φοινικικὰ πλοῖα ἐπρομηθεύοντο τὸ ἐκ τῶν ὑπερβορείων μερῶν ἐκεῖ διὰ τοῦ ἐμπορίου κομιζόμενον ἤλεκτρον. Πηγάζει δ' αὐτὸς ἐκ τῶν Ἄλπεων, καὶ ῥέει πρὸς νότον, εἶτα δὲ πρὸς ἀνατολὰς, δεχόμενος πολλὰ παραποτάμια. Πλευστὸς ἦτο μέχρι τῶν εἰς αὐτὸν ἐκβολῶν τοῦ Τεκίνου, καὶ ἐπὶ τῆς ἀναλύσεως τῶν χιόνων τῶν Ἄλπεων πολλάκις ἐπλημμύρει. Κατὰ Πολύβιον διῃρεῖτο κατὰ τὸ χωρίον Τριγόβολι (τὴν νῦν Φερράραν) εἰς δύο βραχίονας, τὸν τῆς Παδούης πρὸς βορρᾶν, καὶ τὸν τῆς Ὀλάνης ἢ Βολάνου νοτίως. Εἶτα δ' ηὐξήθησαν αὐτοὶ εἰς ἑπτὰ, ὧν τινες τεχνητῶς ἀνεσκάφησαν (Πολβ. Β, 17. 34. ΛΒ. 2. 3. Μ, 5.—Στρβ. Ε. 212.—Cæs. B G. V, 24. —Hor. Epist XVI, 28).

Παδύανθος, πόλις τῆς Καταονίας ἐν Καππαδοκίᾳ (Πτλμ.)· καὶ νῦν Παδάνδον.

Παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι, ἴδ. Δίκη.

Παιάν, Παιέων, Παιήων, 1) τὸ πρῶτον παρ' Ὁμήρῳ μάλιστα κατὰ τοὺς δύο τελευταίους τύπους (Ἰλ. Ε, 401. 445, 899. —Ὀδ. Δ, 232), ὁ ἰατρὸς τῶν θεῶν, ἴσως ἐκ τοῦ πάω (παύω τὰς νόσους. Ἐτμ. Μ. ἢ τρέφω, βοηθῶ). Εἶτα δ' ἐδόθη εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, ὡς ἀλεξιτήριον, καὶ τότε ἐρρέθη ὅτι παράγεται ἐκ τοῦ παίω, διότι ὁ θεὸς ἔπαισε τὸν Πύθωνα, τὸ σύμβολον τοῦ κακοῦ· καὶ μετεβιβάσθη καὶ εἰς ἄλλας ἰαματικὰς ἢ ἀγαθοποιοὺς θεότητας ὡς ἐπίθετον, οἷον εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν, εἰς αὐτὴν τὴν Ἀθηνᾶν, ἐπιλεγομένην ἐνίοτε Παιωνίαν, καὶ ἐν γένει εἰς τοὺς ἰατροὺς (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 401. 899. Ὀδ 232. Ὕμν. Ἀπλλ. 272. — Αἰσχλ. Ἀγμ. 152.—Θκρτ. Ζ, 1. —Καλλ. Ὕμν. εἰς Ἀπλλ. 100).—2) Ὁ εἰς τοὺς σωτῆρας

θεοὺς ψαλλόμενος ὕμνος ἐκλήθη Παιὰν καὶ αὐτός, καὶ ἐπεκράτησε δηλοῦσα ἡ λέξις πάντα ὑπὸ πολλῶν ψαλλόμενον ὕμνον λαμπρόν, ἐξεγερτικόν, εὐχαριστήριον, εὐφημητικὸν ἢ πολεμιστήριον (Ὁμ. Ἰλ. Α, 173. Χ, 391.—Σοφ. Ο. Τ. 187.—Ξνφ. Ἑλλ. Β, 4. 10.) Ἴδ. Λυρικὴ ποίησις.

Παιονέα, δῆμος ἐν Ἀττικῇ, τῆς Πανδιονίδος φυλῆς, διαιρούμενος εἰς καθύπερθεν καὶ ὑπένερθεν, εἰς τὰ Μεσόγαια, ὑπὸ τὸν Ὑμηττόν, πατρὶς τοῦ Δημοσθένους.

Παιάνειον, πόλις τῆς Ἀκαρνανίας ἐπὶ τοῦ Ἀχελῴου ποταμοῦ (Πολϐ.).

Παιάνειος, Ἕλλην σοφιστής, μεταφράσας περὶ τὰ 380 μ. Χ. τὴν Ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν τοῦ Εὐτροπίου.

Παίγνεια, ἀθύρματα τῶν ἀρχαίων ἢ διασκεδάσεις. Κατ' οἶκον μάλιστα ἢ εἰς τὰς ἑστιάσεις, ἦσαν παντοίων εἰδῶν· ὁ Πολυδεύκης ἀπαριθμεῖ ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα, τὸ πλεῖστον παιδίων ἀθύρματα. Αἱ νύμφαι ἢ κόραι (κοῦκλαι), ἐκ πηλοῦ, ὧν οἱ κατασκευασταὶ κοροπλάσται καὶ κοροπλάθοι ἐλέγοντο, καὶ αἵτινες παντοῖα, καὶ πολλάκις καὶ μυθολογικὰ σχήματα εἶχον, ἦσαν κοινόταται, καὶ ἐπωλοῦντο καὶ εἰς τὴν ἀγοράν. Κοινὸς δ' ἦτο καὶ ὁ τροχός, καὶ ὁ ῥόμϐος ἢ στρόϐιλος (τὸ σφιντιρλόνι). Ἔπαιζον δὲ καὶ τὴν χαλκῆν μυῖαν (τὴν παρ' ἡμῖν τυφλομύγαν), καὶ καλάμους ὡς ἵππους διεσκέλιζον (Πλούτ. Ἀγησ. ΚΕ), κτλ. — Τῶν δ' ἀνδρῶν τὰ συνήθη παίγνια ἦσαν 1) Ἡ κυβεία, παίγνιον τυχηρόν. Οἱ κύβοι εἶχον ὡς οἱ σημερινοί, μικροί, ἐξ ἐλέφαντος, ὀστοῦ ἢ ξύλου, ἐπὶ τῶν ἐπιφανειῶν αὐτῶν διὰ

στιγμῶν ἐγκεχαραγμένους τοὺς ἀριθμοὺς 1-6. Τρεῖς τοιοῦτοι κύβοι ἐτίθεντο εἰς τὴν κηθῖδα, τὸ ἀγγεῖον ὃ ἐκαλεῖτο πύργος παρὰ Ῥωμαίοις, καὶ κινούμενοι ἐρρίπτοντο εἰς τὴν τηλίαν (σανίδα). Ὡς ἀτυχεστέρα πασῶν τῶν βολῶν ἐθεωρεῖτο ὅτε καὶ οἱ τρεῖς παρίστων τὸν αὐτὸν ἀριθμόν, μάλιστα τὸν ἀριθμὸν 1 ἐπὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας, ὡς ἡ ἐπιτυχεστέρα δὲ ὅτε καὶ οἱ τρεῖς παρίστων ἀριθμὸν διάφορον. Ἐπαίζοντο δ' οἱ κύβοι συνήθως ἐπὶ κέρδει εἰς καταστήματα καλούμενα κυβεῖα ἢ σκιραφεῖα. — 2) Ὁ ἀστραγαλισμός,

οἱ ἀστράγαλοι, ἦσαν ἄλλο εἶδος κυβείας, καθ' ὃ ἀντὶ κύβων μετεχειρίζοντο ἀστραγάλους, εἴτε φυσικούς, εἴτε χαλκοῦς. Οὗτοι εἶχον ἐπιγεγραμμένους μόνον τοὺς ἀριθμοὺς 1, 3, 4, 6 εἰς τὰς τέσσαρας πλευρὰς αὐτῶν· ἔλειπον δ' οἱ ἀριθμοὶ 2 καὶ 5 ἀπὸ τῶν πλαγίων στρογγύλων πλευρῶν, εἰς ἃς ὁ ἀστράγαλος δὲν ἠδύνατο νὰ σταθῇ. Οὗτοι δ' ἐνε-

τίθεντο εἰς τὴν κηθῖδα ἀνὰ 4. Ὁ ἀστράγαλος δ' ἐχρησίμευε καὶ εἰς ἄλλο ἁπλούστερον παίγνιον, καθ' ὃ ῥιπτόμενος εἰς τὸν ἀέρα, ἔπιπτεν ἔπειτα ἐπὶ τῆς ὑπτίας χειρός. — 3) Παίγνιον ἔντεχνον, τούτοις συγγενές, ἀλλὰ σκέψιν καὶ ἐπιδεξιότητα ἀπαιτοῦν, ἦσαν οἱ πεσσοί (ἴδ.). — 4) Τὸ ἀρτιάζειν ἦν παίγνιον τυχηρόν, καθ' ὃ ἐπρόκειτο νὰ μαντεύσῃ τις ἂν ὁ ἀντίπαλος ἐνέκλειεν εἰς τὴν χεῖρά του ἀριθμὸν ἄρτιον ἢ περιττὸν νομισμάτων ἢ ἄλλων ἀντικειμένων (ζυγὰ ἢ μονά). —5) Ἡ σφαιριστικὴ ἦν ἀρχαιότατα ἐν χρήσει, καὶ ἀπαντᾶται ἤδη ἐν Ὁμήρῳ ἡ Ναυσικάα εἰς αὐτὴν ἐπιδιδομένη. Συνίστων δ' αὐτὴν ὡς ὑγιεινὸν γύμνασμα οἱ ἰατροί, καὶ εἰς τὰ γυμνάσια ὑπῆρχεν ἰδιαίτερον σφαιριστήριον, εἰς ὃ ἐνησκοῦντο παῖδες καὶ νεανίαι, καὶ ἐδίδασκεν ὁ λεγόμενος σφαιριστικός. Ἡ σφαῖρα (ἢ σφαίριον) ἦν δερματίνη πεπληρωμένη δι' ἐρίου ἢ ἄλλης τινὸς ἐλαφρᾶς ὕλης. Ἀπόρραξις ἐλέγετο τὸ παίγνιον, ὅτε δύο ἦσαν οἱ παίζοντες, καὶ

ἐσφενδόνιζε τὴν μικρὰν σφαῖραν ὁ εἷς εἰς τὴν γῆν, ὥστε ἀνεπήδα πάλιν, καὶ ὅσῳ πλείονα ἦσαν τ' ἀναπηδήματα, τόσῳ ἐπιτυχεστέρα ἐθεωρεῖτο ἡ βολή· ὁ δ' ἄλλος ὤφειλε νὰ τὴν συλλάβῃ διὰ τεταμένης τῆς χειρὸς, χωρὶς νὰ μετατοπισθῇ, καὶ νὰ τὴν ῥίψῃ πάλιν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὀπίσω. — Οὐρανία δ' ἐλέγετο ἡ ὅσον τὸ δυνατὸν ὑψηλοτέρα βολὴ τῆς σφαίρας, ἣν εἶχε νὰ συλλάβῃ ὁ συμπαίκτης. — Ἐπίσκυρος ἢ ἐφηβικὴ ἦν εἶδος σφαιριστικῆς ἐν Σπάρτῃ παιζόμενον, καθ' ὃ ὁ ὅμιλος τῶν παιζόντων διῃρεῖτο δίχα, καὶ ἤγετο γραμμὴ, λεγομένη σκῦρον

καὶ χωρίζουσα τὰς δύο μερίδας, ὡς καὶ ἀνὰ μία ὀπίσω ἑκάστης μερίδος, ἐμφαίνουσα μέχρι ποῦ ἐπετρέπετο εἰς τοὺς παίζοντας νὰ ὀπισθοδρομῶσιν ἵνα συλλάβωσιν ὀπίσω τὴν σφενδονισθεῖσαν σφαῖραν. Ἐπερατοῦτο δὲ τὸ παίγνιον ἅμα ἡ μία μερὶς ἠναγκάζετο νὰ ὑπερβῇ τὸ διαγεγραμμένον ὅριον. — Φαινίνδα δ' ἐπαίζετο, φαίνεται, διὰ κοίλων σφαιρῶν,

καὶ ὁ παίζων, ἐν ᾧ ἐφαίνετο ὅτι ῥίπτει τὴν σφαῖραν πρὸς ἕνα τῶν ἀντιπάλων, τὴν ἐσφενδόνιζε πρὸς ἄλλον. — Εἰς δὲ τὴν Κορυκωβολίαν ἐκρέματο, ἀπὸ τῆς ὀροφῆς τοῦ δωματίου, μέχρι τῆς ὀσφύος τῶν παιζόντων, σφαῖρα πλήρης ἐλαφρῶν ὑλῶν, καὶ ἐπρόκειτο διὰ τοῦ στήθους ἢ καὶ διὰ τῶν χειρῶν νὰ τῇ δοθῇ ὅσον οἷόν τε μείζων κίνησις. — Παρὰ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις ὑπῆρχον καὶ σφαιρισταὶ οἵτινες εἶχον τὴν δεξιότητα πολλὰς σφαίρας νὰ ῥίπτωσιν ἐνταυτῷ διὰ πολλῶν τοῦ σώματος μελῶν (Pilarius Quinch, V, 7, 11)· ἄλλο δὲ παρ' αὐτοῖς ἐν χρήσει ἦν μεγάλη τις σφαῖρα (pfollis, Mart, XV, 47) ἢ κύστις (φοῦσκα), πλήρης ἀέρος, ἣν ἐκτύπων διὰ τοῦ βραχίονος, φέροντες εἶδος χειρίδος, καὶ οὕτω τὴν ἐσφενδόνιζον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄλλον. — Ὁ κότταβος ἐπαίζετο συνήθως μετὰ τὰς ἑστιάσεις (ἴδ.).

Παιδαγωγία. Ὡς πρὸς πᾶσαν τὴν ἠθικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν, οὕτω καὶ ὡς πρὸς τὴν μόρφωσιν τῆς νεολαίας ὑφίστατο σπουδαία διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο κυριωτέρων φυλῶν τῆς Ἑλλάδος, τῶν Δωριέων, οὓς ὑπερτάτως ἀντεπροσώπευεν ἡ Σπάρτη, καὶ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, ὧν, ὡς πρὸς τὸν πολιτισμὸν, προΐσταντο αἱ Ἀθῆναι. Καὶ ἀπέβλεπον μὲν πᾶσαι αἱ Ἑλληνικαὶ πολιτεῖαι εἰς τὴν διάπλασιν ἀγαθῶν πολιτῶν· ἀλλ' ὑπὸ μὲν τὸν αὐστηρὸν τῆς Σπάρτης ὀργανισμὸν ἀνελάμβανε τοῦτο αὐτὴ ἡ πόλις, ὑπὸ δὲ τὸν ἀνετώτερον τῶν Ἀθηναίων παρεχωρεῖτο πλείων ἐλευθερία εἰς τὴν παιδαγωγίαν, τοῖς πολίταις ἐπαφιεμένων νὰ διαμορφῶσι τὰ τέκνα των ἀξίως ἀνδρῶν ἐλευθέρων καὶ ὀφειλόντων νὰ καταστῶσί ποτε εἰς τὴν πατρίδα των χρήσιμοι (Ἴδ. Λόγου Περικλέους παρὰ Θουκ. Β, 35). — Α. Περὶ τῆς παιδαγωγίας κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους, τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους, μόναι μαρτυρίαι ὑπάρχουσιν αἱ τοῦ Ὁμήρου, καὶ αὗται περὶ μόνων τῶν ἐπισήμων τάξεων, τῶν ἀνάκτων καὶ ἀμέσων συγγενῶν αὐτῶν, διότι ὁ λοιπὸς λαὸς τότε, εἰ καὶ μὴ στερούμενος πολιτικῶν δικαιωμάτων, ἐστερεῖτο ὅμως μορφώσεως καὶ πολιτισμοῦ. Τὴν πρώτην ἀγωγὴν ἐλάμβανε τὸ παιδίον παρὰ τῆς τροφοῦ καὶ παρὰ τῆς μητρός. Ἂν εἷς μόνος ὑπῆρχεν υἱὸς, ἢ μία μόνη θυγάτηρ, τοῖς ἐδίδετο συνήθως καὶ σύντροφος, ὡς ὁ Φοῖνιξ καὶ ὁ Πάτροκλος εἰς

τὸν Ἀχιλλέα, ὁ Εὔμαιος εἰς τὴν Κτημένην. Ἀνάγνωσις καὶ γραφὴ, καὶ ἂν ὑπῆρχε τότε, δὲν ἐδιδάσκετο γενικῶς· ἀλλ' αἱ νεάνιδες ἐμάνθανον νὰ ὑφαίνωσι καὶ νὰ νήθωσιν, οἱ δὲ νέοι βεβαίως ἐμορφοῦντο εἰς ἀγώνων γυμνάσια (Ἴδ. Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 206). Ὁ τοῦ παιδαγωγοῦ ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων κυριώτερος παραστάτης ἐστὶν ὁ Χείρων, ὁ τὸν Ἰάσωνα ἀναθρέψας καὶ τὸν Ἀχιλλέα καὶ ἄλλους νέους ἥρωας. Τοῖς ἐδίδασκε δὲ τὴν θήραν, τὴν ὁπλασκίαν, τὴν ἰατρικὴν, τὴν φαρμακευτικὴν, τὴν μουσικὴν, ὀργανικὴν καὶ φωνητικὴν, τὴν μαντικὴν, τὴν δικαιοσύνην, καὶ τοὺς ἀνέτρεφεν εἰς σέβας πρὸς τοῦ ὅρκου τὴν ἱερότητα, εἰς εὐλάβειαν πρὸς τοὺς θεοὺς, καὶ εἰς φόβον τῆς ὀργῆς αὐτῶν. — Ἐπὶ δὲ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ἡ παιδαγωγία, εἰ καὶ πανταχοῦ ἐκ τούτων τῶν ἀρχῶν ὁρμηθεῖσα, ἀνεπτύχθη ὅμως διαφόρως κατὰ φυλὰς, οὕτως ὥστε, ἐν ᾧ ἐν Σπάρτῃ συνανετρέφοντο ὑπὸ τῆς πόλεως παῖδες καὶ κοράσια, ἐν Ἀθήναις ταῦτα ἔμενον κατ' οἶκον ὑπὸ τὴν ἀποκλειστικὴν τῆς μητρὸς ἐπαγρύπνησιν, καὶ ἐδιδάσκοντο σχεδὸν ἀνεξαιρέτως μόνον τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας· καὶ τῶν παίδων δ' ἡ ἀγωγὴ ἦν ὅλως ἰδιωτικὴ, ἡ δὲ πόλις οὐδὲ σχολεῖα τοῖς ἵδρυεν, οὐδὲ διδασκάλους τοῖς ἔδιδεν, οὐδ' ἦσαν αἱ παλαῖστραι καὶ τὰ γυμνάσια καταστήματα προσδιωρισμένα διὰ τὰ παιδία καὶ μόνα. Ἰδιωτικὴ δ' οὖσα ἡ διδασκαλία, περιελάμβανε τὴν γυμναστικὴν, τὴν μουσικὴν καὶ τὴν γραμματικήν. Οἱ ἄποροι ἔπεμπον πρωΐμως τὰ τέκνα των εἰς βιοποριστικὰς ἐργασίας, οἱ δὲ λοιποὶ ἐξηκολούθουν διδασκόμενοι μέχρι τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας· ὅτε δὲ μετὰ ταῦτα ἀνεπτύχθησαν καὶ ἐπιστημονικαὶ γνώσεις, πολλοὶ ἠκολούθουν τῶν σοφιστῶν καὶ τῶν ῥητόρων τὰς διδαχὰς καὶ εἰς πολὺ μᾶλλον προβεβηκυίαν ἡλικίαν, διότι ἐπρέσβευον ὅτι παρὰ τοῦ ἀξιοῦντος νὰ πράξῃ καὶ διευθύνῃ τὰ τῆς πολιτείας, ἀπῃτεῖτο ἐπιμελὴς προπαρασκευὴ καὶ πνεύματος ὡριμότης, ἀπεδοκιμάζετο δ' ἡ εἰς τὰ δημόσια πρόωρος ἀνάμιξις τῶν πείρας ἐστερημένων, καὶ καλῶς ἀνατεθραμμένοι νεανίαι δὲν ἐνεφανίζοντο εἰς τὰς ἀγορὰς καὶ εἰς τὰ δικαστήρια. —B) Ἐν Ἀθήναις τὸ νεογνὸν βρέφος ἀφ' οὗ τὸ πρῶτον ἐλούετο, ἐνειλίσσετο ἔπειτα εἰς σπάργανα, τῇ δὲ πέμπτῃ, ἑβδόμῃ ἢ δεκάτῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του εἰσήγετο ἐπισήμως εἰς τὴν οἰκογένειαν διὰ τῆς πανηγύρεως τῶν Ἀ μ φ ι δ ρ ο μ ί ω ν (ἴδ.). Αἱ εὔποροι μητέρες σπανίως ἐγαλακτούχουν αἱ ἴδιαι τὰ παιδία των. Αἱ τ ι τ θ α ὶ ἢ τ ι θ ῆ ν α ι (παραμάναι) ἦσαν τὸ πλεῖστον δοῦλαι, ἐνίοτε ὅμως καὶ πτωχαὶ Ἀθηναῖαι, ἢ καὶ Λακεδαιμόνιαι, αἵτινες μάλιστα ἐπροτιμῶντο. Μετὰ ταῦτα δὲ παρεδίδετο τὸ παιδίον εἰς τὴν τ ρ ο φ ὸ ν, ἥτις τὸ ἔφερεν εἰς τὰς ἀγκάλας της καὶ τὸ ἀπεκοίμιζε, διότι τὰ ε ὐ κ ί ν η τ α κ λ ι ν ί δ ι α, τὰ λ ί κ ν α (αἱ κούνιαι) ἐξώρας μόνον ἐφευρέθησαν. Αὗται δὲ εἶχον καὶ κ ό ρ α ς καὶ ἄλλα παιγνίδια πρὸς διασκέδασίν του, καὶ πολλάκις ἔδιδον συμβουλὰς, ἄλλοτε δὲ καὶ ἔδαιρον ἢ ἐφόβιζον τὰ βρέφη διὰ παντοίων μ ο ρ μ ο λ υ κ ε ί ω ν καὶ β ρ ε κ ί λ ω ν (βουρκολάκων), (ἴδ. Ἔ μ π ο υ σ α), ἢ καὶ διὰ διηγήσεων μύθων ἤρχιζον τὴν πρώτην πνευματικὴν αὐτῶν μόρφωσιν. — Ἀπὸ δὲ τοῦ ἕκτου ἔτους μέχρι τῆς ἥβης ἐνεπιστεύοντο τὰ παιδία εἰς τὸν π α ι δ α γ ω γ ὸ ν, ὅστις ἦν τὸ πλεῖστον δοῦλος, καὶ συνεχέστατα οὐχὶ ἐκ τῶν λίαν μεμορφωμένων. Ἦν δὲ κυρίως τὸ ἔργον του νὰ συνοδεύῃ πανταχοῦ τὸ παιδίον, καὶ μάλιστα εἰς τὸ σχολεῖον καὶ τὴν παλαίστραν, ὧν αὐτὸς οὐχὶ διδάσκαλος, ἀλλὰ μόνον τὴν ἠθικὴν ἀνατροφὴν ἐπιτηρῶν καὶ καθοδηγῶν. Τὸ γ ρ ά μ μ α τ α δ ι δ ά σ κ ε ι ν ἦν ἔργον τοῦ γ ρ α μ μ α τ ι σ τ ο ῦ, διδάσκοντες τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν γραφὴν, καὶ τὴν τῆς προφορᾶς καθαρότητα. Τὰ σχολεῖα ἦσαν καταστήματα ἰδιωτικὰ, καὶ ὑπὸ τῆς πόλεως ἡ ἐκπαίδευσις οὐδόλως ἢ κατ' ἐλάχιστον ἐπετηρεῖτο, ἐξ οὗ καὶ, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἐ λ ε υ θ έ ρ ω ς π ε π α ι δ ε υ μ έ ν ο υ ς, οἱ πενέστεροι ἐπεδίδοντο ἐνωρὶς εἰς βιομηχανι-

κὰς ἐργασίας, καὶ ἐνίοτε, εἰ καὶ τοῦτο σπανίως, ἀπηντῶντο καὶ παιδία οὐδεμιᾶς μετασχόντα ἐκπαιδεύσεως· μόνον δὲ τὴν ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν ἐπὶ τῶν παιδαγωγείων ἐπεφυλάττετο ἡ πολιτεία. Μικρᾶς δ' ὑπολήψεως ἀπελάμβανον συνήθως οἱ γραμματοδιδάσκαλοι, διότι, ἐκτὸς σπανίων ἐξαιρέσεων, οἱ πλεῖστοι, ἄνευ πολλῶν γνώσεων ἐπεδίδοντο εἰς τὸ ἔργον των μόνον χάριν τοῦ μισθοῦ, ὅστις ἐλάχιστος ἦν καὶ αὐτὸς, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀνάλογος πρὸς τὴν πεποίθησιν ἣν ἕκαστος ἐνέπνεε περὶ τῆς ἱκανότητός του. Ἡ διδασκαλία διήρκει ἀπὸ τῆς αὐγῆς μέχρι τῆς δείλης· νόμος δὲ (Αἰσχ. κ. Τιμρχ. σ. 35) ὥριζεν ὅτι οὐδὲν γραμματοδιδασκαλεῖον ἢ γυμνάσιον ἔπρεπε ν' ἀνοίγηται πρὸ τῆς ἀνατολῆς, ἢ νὰ μένῃ ἀνοικτὸν μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Μετὰ τῆς ἀναγνώσεως δὲ καὶ τῆς γραφῆς συνεδιδάσκετο ἐν τοῖς διδασκαλείοις καὶ ἡ ἀριθμητική. — Μετὰ δὲ τὴν στοιχειώδη ταύτην διδασκαλίαν προέβαινεν ὁ γραμματικὸς εἰς ἄλλην ἀνωτέραν, τὴν τῆς ἀναγνώσεως, ἀπαγγελίας καὶ ἀποστηθίσεως ποιητῶν, εἴτε ἠθικολόγων, εἴτε μυθολόγων, ἀλλὰ πρὸ πάντων τοῦ Ὁμήρου, ὃν ματαίως ἠθέλησαν ν' ἀποβάλωσι τῶν σχολείων, οἱ προσάπτοντες αὐτῷ θεωρίας ἀνευλαβεῖς πρὸς τοὺς θεούς. Ἔμεινε δ' ὁ Ὅμηρος διαρκῶς ἡ πηγὴ καὶ τὸ κέντρον τῆς διανοητικῆς μορφώσεως τῶν Ἑλλήνων. Ὅσα τῶν παιδίων δὲν ἠδύναντο νὰ προμηθευθῶσι βιβλία, τούτου ἐμάνθανον ἐκ στήθους ἐκτεταμένα χωρία, καὶ ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου μετέπειτα μετέβαινον εἰς τοὺς ἄλλους ποιητάς. — Περὶ δὲ τὸ 13ον ἔτος τῆς ἡλικίας, εἰς τὴν γραμματικὴν προσετίθετο ἡ μουσικὴ ἐκπαίδευσις, οὐ μόνον πρὸς τέρψιν, ἀλλ' ὡς ἔλεγεν ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ «π ρ ὸ ς τ ὸ κ α λ ῶ ς σ χ ο λ ά ζ ε ι ν», ἤτοι ὅπως κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀργίας καὶ ἰδίως τὰς τῶν ἑορτῶν, ἔχωσι καὶ τότε εὐγενῆ τινα καὶ ὠφέλιμον ἐνασχόλησιν· καὶ ἡ ἠθικὴ τῆς μουσικῆς σπουδαιότης ἐξετιμᾶτο παρὰ τοῖς Ἕλλησι πολὺ μᾶλλον ἢ παρὰ τοῖς νεωτέροις. Τὰ κυριώτερα τῶν μουσικῶν ὀργάνων ἦσαν ἐν Ἀθήναις ἡ κ ι θ ά ρ α καὶ ἡ λ ύ ρ α· ὁ δ' αὐλὸς ὀλιγώτερον ἐξετιμᾶτο, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ συνοδεύηται ὑπὸ ᾄσματος, καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς συνταράττων πως τὴν ψυχικὴν ἠρεμίαν. Ἡ δὲ ζ ω γ ρ α φ ι κ ὴ μόνον ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ δ' αἰῶνος π. Χ. εἰσήχθη εἰς τὰ σχολεῖα ὡς ἀντικείμενον γενικῆς διδασκαλίας. Τὰ μ α θ η μ α τ ι κ ὰ δ' ἐδιδάσκοντο εἰς τοὺς νεανίας καὶ εἰς τοὺς ἄνδρας ὑπὸ τῶν φιλοσόφων καὶ τῶν σοφιστῶν, καὶ ὡς γενικὸν παιδαγωγίας ἀντικείμενον ἤρξαντο θεωρούμενα ἤδη ἀπὸ τοῦ ε' αἰῶνος π. Χ. — Σπουδαῖον μέρος τῆς ἐκπαιδεύσεως ἦν καὶ ἡ γυμναστική, ἣν ἐδιδάσκοντο ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ ταῖς παλαίστραις οἱ παῖδες βεβαίως οὐχὶ πρὸ τοῦ ἑβδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν τὰς ἐλαφροτέρας, τὰς ταῖς παιδικαῖς γυμνάσεσι μᾶλλον ἀναλογούσας, ἀσκήσεις τοῦ σφαιρίζειν, τοῦ δρόμου, τοῦ ἅλματος, καὶ εἶτα βαθμηδὸν καὶ τὰς δυσχερεστέρας, τὰς τῆς πάλης, τῆς πυγμῆς καὶ τοῦ παγκρατίου. Μετὰ τούτων δὲ συνείχοντο καὶ ἡ κολυμβητικὴ καὶ ἡ ὀρχηστική. Οἱ ἔφηβοι, εἰς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν παρασκευαζόμενοι, ἐδιδάσκοντο τὴν ὁπλασκίαν καὶ τὴν ἱππευτικήν. Τῆς γυμναστικῆς τὴν διδασκαλίαν διηύθυνον οἱ π α ι δ ο τ ρ ί β α ι· οἱ ἀ λ ε ῖ π τ α ι ἦσαν οἱ δι' ἐλαίου ἀλείφοντες τοὺς παλαιστὰς καὶ τὴν ὑγιεινὴν δίαιταν ἐπιτηροῦντες, καὶ οἱ σ ω φ ρ ο ν ι σ τ α ὶ οἱ ἐπιμελούμενοι τῆς εὐταξίας, τῆς κοσμιότητος καὶ αἰδοῦς, εἰς ἣν μεγάλη ἐδίδετο προσοχή. — Συνεπλήρουν δὲ τὴν πνευματικὴν παιδαγωγίαν οἱ σοφισταί, οἷοι ἦσαν ὁ Γοργίας, ὁ Πρωταγόρας καὶ ἄλλοι, καὶ οἱ ῥήτορες, ὡς ὁ Ἰσοκράτης, διδάσκοντες ἰδίως τὴν φιλοσοφίαν, τὴν πολιτικὴν τέχνην καὶ τὴν ῥητορικήν. Ἀλλ' ἡ ἀνωτάτη αὕτη διδασκαλία εἰς πλουσίους μόνον ἦν προσιτή, διότι τὰ δι' αὐτὴν δίδακτρα ὑπερέβαινον τὰς δυνάμεις τῶν ἄλλων. Οὕτως ὁ Ἰσοκράτης καὶ ὁ Ἀρίστιππος ἐλάμβανον ἀνὰ 1000 δραχμὰς παρ' ἑκά-

στου μαθητοῦ, ὁ δὲ Πρωταγόρας ὡς καὶ 100 μνᾶς (10,000 δραχμάς), καὶ ἀπητοῦντο αὐστηρῶς τὰ δίδακτρα ταῦτα, καὶ ἐλαμβάνοντο ἄνευ συγκαταβάσεως. Ἀλλὰ τῶν σοφιστῶν τὰ σχολεῖα ἤνθουν κυρίως μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὅτε, χαλαρωθέντων τῶν ἀρχαίων ἠθῶν, ἠλαττώθη καὶ ἡ αὐστηρότης περὶ τὴν παιδαγωγίαν, καὶ ἐκδιαίτησις, καὶ προπέτεια ἀντικατέστησαν τὴν ἀρχαίαν μετριοφροσύνην καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν ἡλικίαν. Τὴν ἠθικὴν ταύτην κατάπτωσιν πικρῶς κατακρίνει ὁ Ἀριστοφάνης. Ἀλλὰ τῆς ὑψηλοτέρας ταύτης παιδεύσεως ἡ ἀνάγκη παρέστη ἀφ' ὅτου παραλυθεῖσα ἐξέλιπεν ἡ ἀτέλεια τῶν παλαιῶν σχέσεων, ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις εἰς πολλὰ διεκλαδώθη, καὶ ἡ ἱκανότης καὶ ἐμπειρία ἣν ὁ πολίτης ἠρύετο ἐκ τῶν ἰδιωτικῶν περιπετειῶν τοῦ πρακτικοῦ βίου καὶ ἐκ τῆς μετοχῆς εἰς τὴν τῶν δημοσίων διευθέτησιν δὲν ἐξήρκει πλέον, ἄνευ καὶ θεωρητικῆς ἀναπτύξεως, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν εὐρυνθέντων καὶ περιπλεχθέντων συμφερόντων τῆς ἀνωτέρας πολιτικῆς. — Τῶν δὲ γυναικῶν ἡ ἐκπαίδευσις ἦν οἰκιακή, καὶ ταύτης κυρίως ἐπεμελοῦντο αἱ μητέρες καὶ αἱ τροφοί, ἐξ οὗ τὸ σπουδαῖον ἐλάττωμα τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας, ὅτι ἡ διανοητικὴ τῶν γυναικῶν ἀνάπτυξις σχεδὸν πάντοτε συνέχεται μετ' ἠθικῆς ἐκδιαιτήσεως, καὶ ἀπαντᾶται μάλιστα παρὰ μόναις ἑταίραις. Ἡ οἰκογένεια ἦν ἡ ἕδρα τῆς κοσμιότητος καὶ σωφροσύνης, οὐχὶ ὅμως καὶ τῆς διανοητικῆς καλλιεργείας, ἥτις, τούτου ἕνεκεν, οὐχὶ πάντοτε ὅπου ἔδει καλοὺς ἔφερε τοὺς καρπούς. — Ἐν Σπάρτῃ δέ, τῷ κυριωτέρῳ κέντρῳ τῆς δωρικῆς διαίτης, ἡ παιδαγωγία ἔτεινε πρὸ πάντων εἰς τὸ νὰ διαπλάττῃ τὸν ἰδιώτην εἰς μέλος καὶ ὑπηρέτην τοῦ δημοσίου· οἰκογενειακὸς δὲ βίος δὲν ὑπῆρχε σχεδὸν παντάπασιν. Ἀμέσως μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ βρέφους ἀπεφάσιζον οἱ προεστῶτες τῆς φυλῆς περὶ τῆς ζωῆς αὐτοῦ, καὶ ἂν μὲν ἦν ἀσθενικὸν ἢ δύσμορφον, ἐρρίπτετο εἰς τοὺς Ἀποθέτας, τοῦ Ταϋγέτου τὸ βάραθρον· ἂν δ' ἐκρίνετο ζωῆς ἄξιον, ἔμενε μέχρι τοῦ ἑβδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας εἰς τὴν οἰκογένειαν. Ἔκτοτε δ' ἀνῆκεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀνετρέφετο δημοσίως. Ἀντικείμενα δὲ τῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτοῦ ἦσαν ἡ γυμναστική, πρὸς σκληραγωγίαν καὶ αὔξησιν τῶν σωματικῶν δυνάμεων, καὶ κατὰ δεύτερον λόγον μόνον τ' ἀφορῶντα τὴν πνευματικὴν καλλιέργειαν, ὡς ἡ ἀνάγνωσις, ἡ γραφὴ (διὰ πολλούς, οὐχὶ δι' ὅλους), ἡ γνῶσις τοῦ Ὁμήρου, ἥτις καὶ ἐν Σπάρτῃ ἐπεδιώκετο, καὶ ἡ μουσική· ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἀφελῶς, καὶ μετ' ἀποφυγῆς παντὸς νεωτερισμοῦ. Ἡ πλήρης αὕτη ἀγωγὴ ἐδίδετο εἰς τοὺς πολίτας, εἰς τοὺς Μ ώ θ α κ α ς (ἴδ. Εἵλωτες), καὶ ἴσως μετά τινων περιορισμῶν καὶ εἰς τοὺς ν ό θ ο υ ς (πολίτας). — Ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου δ' ἔτους ἐλέγοντο τὰ παιδία μ έ τ υ λ λ α, καὶ ἀπὸ τοῦ δωδεκάτου ἤρχιζεν αὐστηροτέρα καὶ σκληροτέρα δίαιτα. Τὰ παιδία ἔφερον ἔκτοτε ἓν ἐπίβλημα μόνον, ἄνευ χιτῶνος καὶ ἄνευ πεδίλων, καὶ ἐστεροῦντο πασῶν τῶν τοῦ βίου ἀνέσεων. Κατετάττοντο δ' ἕκαστον εἰς μίαν β ο ύ α ν παίδων, ἥτις ὑποδιῃρεῖτο εἰς ἴλας. Περὶ τὸ 16ον ἔτος ἐκαλοῦντο σ ι δ ε ῦ ν α ι, καὶ οἱ πρεσβύτεροι τούτων μ ε λ λ ε ί ρ ι ν ε ς. Οἱ δὲ πρὸ δύο ἐτῶν τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ὑπερβάντες, ἐλέγοντο ε ἴ ρ ι ν ε ς, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐξελέγοντο οἱ ἐπιστάται τῶν ἰλῶν τῶν παίδων. Τὴν ὑπερτάτην διεύθυνσιν τῆς παιδαγωγίας εἶχον ὁ π α ι δ ο ν ό μ ο ς, ἔχων καὶ μ α σ τ ι γ ο φ ό ρ ο υ ς πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἐπιβαλλομένων ποινῶν, καὶ 5 β ί δ υ ο ι, ἐπιβλέποντες καὶ διευθύνοντες τὰς γυμναστικὰς ἀσκήσεις καὶ τὰς σταδιοδρομίας. Μέρος δ' ἐπίσημον τῶν γυμνοπαιδιῶν ἦν καὶ ἡ ὀρχηστική. Πρὸς ἐνάσκησιν δὲ τῆς ἐπιδεξιότητος καὶ πρὸς ἐπίτασιν τῆς σκληραγωγίας ἦν καθιερωμένη καὶ ἡ κ ρ υ π τ ε ί α (ἴδ.), ὡς καὶ ἡ ἄδεια τοῦ κλέπτειν τὰς ζωοτροφίας ἐκ μερῶν ἔνθα πρὸς τοῦτο ἐναπετίθεντο ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν πορειῶν. Ὡς δ' οἱ παῖ-

δες, οὕτως, ὅλως ἀντιθέτως ἢ εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐνησκοῦντο καὶ τὰ κοράσια εἰς τὴν γυμναστικὴν, ἀλλ' εἰς μέρη ἰδιαίτερα· ὅθεν προήρχετο καὶ ὁ σχεδὸν ἀνδρικὸς χαρακτὴρ καί τις τραχύτης περὶ τοὺς τρόπους τῶν Σπαρτιατίδων. Πρὸς τῇ γυμναστικῇ δ' ἐδιδάσκετο ταῖς παρθένοις καὶ ἡ μουσικὴ, ἀλλὰ πάντοτε κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον τῆς ἀφελείας καὶ τῆς ἀποφυγῆς τῶν καινοτομιῶν. Ἡ τετράχορδος φόρμιγξ ἦν καὶ ἔμενε τὸ κύριον αὐτῶν ὄργανον, τὸ συνοδεῦον τοὺς χοροὺς καὶ τοὺς παιᾶνάς των. Εἰ δὲ καὶ ἡ παίδευσις εἰς τὰ γράμματα κυρίως περιωρίζετο, ἀλλ' ὅμως ἀμόρφωτοι δὲν ἦσαν οἱ Σπαρτιᾶται· διότι ἡ συνδιαίτησις πρὸς σκοπὸν μεγαλεπήβολον συμπράξεως πολιτικῆς ἀνέπτυσσε παρ' αὐτοῖς πνεύματος ὀξύτητα καὶ ἐπιτηδειότητα, ἥτις ἐπεφαίνετο ἐν τῇ περιφήμῳ αὐτῶν βραχυλογίᾳ, τῇ ἐν ὀλίγαις λέξεσι πολλὴν ἐγκλειούσῃ ἔννοιαν. Ὅτι δ' ἐπίσημοι ἄνδρες ἤξευρον μετ' ὀξυδερκείας καὶ ἀγχινοίας νὰ διαβλέπωσι τὰς πολιτικὰς περιπετείας, ἀποδεικνύουσι καὶ αὐτὴ ἡ ἱστορία καὶ αἱ δημηγορίαι ἃς ὁ Θουκυδίδης ἀποδίδωσιν εἰς τῆς Σπάρτης τοὺς πολιτικοὺς ἄνδρας καὶ τοὺς στρατηγούς. — Ἡ πολιτικὴ παρακμὴ τῶν Ἑλλήνων δὲν ἐπέφερε πανταχοῦ τὰ αὐτὰ ὡς πρὸς τὴν παιδαγωγίαν ἀποτελέσματα. Καὶ ἐν γένει μὲν ἠλαττώθη αὐτῆς ἡ πρωτοτυπία καὶ ζωηρότης, ἀλλ' ἐκταθεῖσα αὕτη, ἐγένετο συστηματικωτέρα. Αἱ ἐπιστῆμαι διεκρίθησαν, συμφώνως πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν· καὶ εἰς τὰ κέντρα τῆς παιδείας, τὰς Ἀθήνας, τὴν Ἀλεξάνδρειαν, τὴν Ῥόδον, τὴν Ταρσὸν, ἀνεπτύχθη ἡ ἐγκύκλιος παιδεία, περιλαμβάνουσα τὴν γραμματικὴν, τὴν ῥητορικὴν, τὴν φιλοσοφίαν ἢ διαλεκτικὴν, τὴν ἀριθμητικὴν, τὴν μουσικὴν, τὴν γεωμετρίαν μετὰ τῆς γεωγραφίας, καὶ τὴν ἀστρονομίαν. Οὕτως ἡ Ἑλληνικὴ παίδευσις ἐξηκολούθησεν ἐπικρατοῦσα καὶ ἐπιβαλλομένη καὶ πολὺ ἀφ' οὗ ἀπεσβέσθη ὁ Ἑλληνικὸς πολιτικὸς βίος, καὶ αὐτοὶ οἱ νικηταὶ Ῥωμαῖοι ἐβιάζοντο, καίτοι δυσανασχετοῦντες πρὸς τοῦτο, νὰ δανείζωνται παρὰ τοῦ ἡττηθέντος καὶ παντοίως συντριβέντος λαοῦ πᾶσαν τήν τε ἐξωτερικὴν καὶ ἐσωτερικὴν αὐτοῦ μόρφωσιν. — Τῶν Ῥωμαίων τὸ πνεῦμα ἔτεινε πρὸς τὸ πρακτικώτερον. Γεωπόνοι μάλιστα ὄντες, ἀπέβλεπον πρὸς τὴν κτῆσιν, ἄρα καὶ πρὸς τὴν κατάκτησιν, καὶ πρὸς τὸ δίκαιον τὸ ἐξασφαλίζον αὐτήν. Προσέτι δὲ καὶ ἡ γυνὴ ἐπεῖχε παρ' αὐτοῖς σπουδαιοτέραν θέσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, ἐν ᾗ ὑπερτάτου σεβασμοῦ ἀπελάμβανεν ἡ mater familiae, καὶ ἦν ἐκείνη ἡ πρώτη παιδαγωγοῦσα καὶ υἱοὺς καὶ θυγατέρας. Τὸ νεογνὸν ἐφέρετο ἀμέσως πρὸ τοῦ πατρὸς, ὅστις εἰς σύμβολον ἀναγνωρίσεως τὸ ἐκράτει οὕτως, ὥστε νὰ ἐγγίσῃ τὴν γῆν διὰ τῶν ποδῶν· καὶ διὰ μὲν τὸν υἱὸν τῇ 9ῃ, διὰ δὲ τὴν θυγατέρα τῇ 8ῃ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν γέννησιν, ἐτελεῖτο καθάρσιον θυσία κατ' οἶκον, καὶ τοῖς ἐδίδετο τὸ ὄνομα. Εἶτα δ' ἐνεγράφετο τὸ παιδίον εἰς τὸ ληξιαρχικὸν βιβλίον ἐν τῷ ναῷ τῆς Λουκίνας, κατατιθεμένου καὶ ἑνὸς νομίσματος. Μέχρι τῆς ἐνηλικιότητος τῶν υἱῶν ὁ πατὴρ εἶχε πᾶσαν ἐξουσίαν ἐπ' αὐτῶν, καὶ τὴν τῆς ζωῆς καὶ θανάτου, καὶ μετὰ ταῦτα ἔτι, καὶ δημοσίαν λειτουργίαν ἂν ὁ υἱὸς ἐξήσκει, ἡ πατρικὴ ἐξουσία ὑπερίσχυεν ἐπ' αὐτοῦ τῆς τοῦ δημοσίου. Βρέφη ἐξετίθεντο ἐν Ῥώμῃ πολλάκις, τὰ δύσμορφα, εἰς τὴν ἀγορὰν, παρὰ τῇ λεγομένῃ στήλῃ τοῦ γάλατος (lactaria), διότι εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν τῶν παρερχομένων ἐναπέκειτο νὰ δίδωσιν αὐτοῖς γάλα. Ἐπὶ τῆς δημοκρατίας ἡ πρώτη ἀγωγὴ ἐναπέκειτο τῇ ἐπαγρυπνήσει τῆς μητρὸς ἥτις ἐμερίμνα κακαὶ καὶ ἀπρεπεῖς ἐκφράσεις τῶν δούλων νὰ μὴ διαφθείρωσι τὰ παιδία, καὶ ὅπως ταῦτα ἀνατρέφωνται εἰς ἠθῶν αὐστηρότητα. Κατὰ τὸ τέλος δὲ τοῦ 15, ἢ ἴσως πρὶν τοῦ 16 ἔτους, ἐνεδύοντο (τῇ 17ῃ Μαρτίου) τὸν ἀνδρικὸν χιτῶνα (toga virilis), κείροντες καὶ τὴν κόμην των, καὶ ἐνεγράφοντο εἰς τὰ βιβλία τῶν

νεανιῶν (libros juniorum). Εἶτα δ' εἵπετο ἓν ἔτος δοκιμασίας, μεθ' ὃ, κατὰ τὸ 17ον ἔτος, ὁ νέος Ῥωμαῖος κατετάττετο εἰς τὸν στρατόν. Τότε δ' ἔπαυε καὶ ἡ ὑπηρεσία τῶν παιδαγωγῶν, οἵτινες ἦσαν δοῦλοι, καὶ μόνον αἱ πλούσιαι οἰκογένειαι εἶχον τοιούτους κατὰ ζῆλον τῶν Ἑλλήνων, μικρὰν τρέφουσαι πρὸς αὐτοὺς ἐμπιστοσύνην. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων τὸ ἔθος ἐξετάθη, καὶ οἱ παιδαγωγοὶ οὐ μόνον συνώδευον τὰ παιδία εἰς τὰ σχολεῖα, εἰς δημόσια μέρη, εἰς τὰ θέατρα, ἔνθα ὁ Αὔγουστος καὶ θέσεις δι' αὐτοὺς προσδιώρισε πλησίον τῶν τροφίμων των, ἀλλὰ καὶ μέρος τῆς διδασκαλίας ἀνελάμβανον. Τὸ πρῶτον σχολεῖον ἱδρύθη ὑπό τινος Σπ. Καρβιλίου μεταξὺ τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου Καρχηδονικοῦ πολέμου. Τὰ δίδακτρα κατεβάλλοντο μηνιαίως, πλὴν ἀπὸ Ἰουλίου μέχρις Ὀκτωβρίου, ὅτε διεκόπτοντο, ὡς καὶ ἡ διδασκαλία· ἡ δὲ στοιχειώδης διδασκαλία περιελάμβανε τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν γραφὴν καὶ ἀριθμητικήν, δι' ἣν κατόπιν προσετέθη εἷς ἴδιος ἀριθμητικὸς (calculator) διὰ τοὺς μείζονας παῖδας. Ἀπὸ δὲ τοῦ δευτέρου Καρχηδονικοῦ πολέμου προσετέθη εἷς γραμματικὸς (grammaticus), ἐξηγῶν τοὺς Ἕλληνας καὶ Λατίνους ποιητὰς καὶ λογογράφους. Κατὰ τὸν τελευταῖον δ' αἰῶνα τῆς δημοκρατίας συνέστησαν τὰ ῥητορικὰ σχολεῖα, δι' ὧν βαθμηδὸν ἡ παιδαγωγία ὑπεχώρησεν εἰς τὴν καθαρὰν διδασκαλίαν. Κράτης ὁ ἐκ Μαλλοῦ τῆς Κιλικίας ἦν ὁ πρῶτος Ἑλληνιστὶ ὁμιλῶν γραμματοδιδάσκαλος ἐν Ῥώμῃ· τὴν ῥητορικὴν δ' ἐδίδαξε μετ' αὐτὸν λατινιστὶ ὁ Πλόττος, Γάλλος, καὶ εἶχε πολλοὺς ἀκροατάς, εἰ καὶ πλείονες ἐπροτίμων τὴν ἑλληνικὴν διδασκαλίαν. Μετὰ τῆς ῥητορικῆς δὲ συνείχετο καὶ ἡ φιλοσοφία. Τὰ σχολεῖα ὅμως ταῦτα ἐξώκειλαν εἰς καταγώγια κακοηθείας, καὶ τῷ 161 π. Χ. ἀπηγορεύθη εἰς τοὺς φιλοσόφους καὶ ῥήτορας ἡ ἐν τῇ χώρᾳ διαμονή. Ἀλλ' ὀλίγον μετὰ ταῦτα ἀπαντῶνται ὁ Καρνεάδης, ὁ Κριτόλαος, ὁ Διογένης, διδάσκοντες ἐν Ῥώμῃ ἐπιτυχῶς κατὰ διάφορα συστήματα φιλοσοφικά, ὥστε φαίνεται ὅτι οὐχὶ τὴν χρῆσιν ἀλλὰ τὴν κατάχρησιν κατεδίωξεν ἐκείνη ἡ ἀπαγόρευσις, καὶ οὐχὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς φιλοσοφίας, ἀλλὰ τὴν ἐνδιαίτησιν εἰς ἣν αὕτη ὡς πρόφασις μόνον ἐχρησίμευεν. Ἕλληνες ῥήτορες ἐπρέσβευον καὶ διέδιδον προπετῶς παντοίας ἀρχὰς ἀνατρεπτικάς, καθ' ὧν αὐστηρῶς ἐξανίστατο ὁ Κάτων, ὡς κινδυνωδεστάτων, καὶ ἐπέμεινε ν' ἀπαγορευθῇ ἡ εἰς αὐτοὺς προσέλευσις τῶν νέων Ῥωμαίων, οἵτινες μόνον εἰς τὸν νόμον ὤφειλον νὰ ὑπακούωσι καὶ εἰς τὰς ἀρχάς. Τῷ 92 π.Χ. ἐξεδόθη ψήφισμα αὐστηρᾶς αὐτῶν ἀποδοκιμασίας ὑπὸ τῶν Κηνσόρων Αἰνοβάρβου καὶ Κράσσου. Ἀλλ ὁ Καῖσαρ ἔδειξεν ἀνοχὴν πρὸς αὐτούς, καὶ παρέσχεν αὐτοῖς, ὡς καὶ εἰς τοὺς ἰατρούς, οἵτινες ἦσαν τέως δοῦλοι, καὶ εἰς τῶν ἐλευθερίων τεχνῶν τοὺς διδασκάλους, τὴν πολιτογράφησιν, καὶ οὕτως ἔπαυσε πᾶσα κατ' αὐτῶν καταδίωξις, ἐν ᾧ κατὰ τῶν φιλοσόφων ἐξηκολούθησεν αὕτη πολλάκις, καὶ ἐπὶ Οὐεσπασιανοῦ (τῷ 74 μ. Χ.), καὶ ἐπὶ Δομιτιανοῦ (τῷ 94) κτλ. Ὁ Αὔγουστος ἔδωκεν εἰς τοὺς ἐγγόνους του διδάσκαλον τὸν Γραμματικὸν Οὐέρριον Φλάκκον, ὅστις ἐπροκάλει διαγωνισμοὺς μεταξὺ τῶν μαθητῶν του, καὶ τοὺς μᾶλλον ἐπιτυγχάνοντας ἐβράβευε διὰ δώρων σπανίων βιβλίων. Ὁ Αὔγουστος τῷ ἔδωκεν ὡς κατάστημα σχολείου τὴν οἰκίαν τοῦ Κατιλίνα ἐπὶ τοῦ Παλατίνου λόφου, καὶ ἐτήσιον μισθὸν 100,000 σεστερτίων (περίπου 22,000 δραχμῶν). Μεγάλη δὲ πρόοδος ὑπῆρξε διὰ τοὺς Ῥωμαίους, ὅτε ὁ Κικέρων πρῶτος ἐπεχείρησε λατινιστὶ νὰ διαπραγματευθῇ ζητήματα φιλοσοφικά· διότι αἱ ἔντεχνοι καὶ ἀξιόλογοι ἐκθέσεις του περὶ τῶν ὑψηλοτάτων τὴν ἀνθρωπίνην ὕπαρξιν ἀφορώντων ἀντικειμένων εἰ καὶ μὴ ἐντελῶς λύουσαι τὰς περὶ αὐτῶν ἀπορίας, ἀλλ' εἵλκυον ἰσχυρῶς τὴν προσοχὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον πάντων τῶν διὰ παιδαγωγίας μεμορφωμένων καὶ τὸν νοῦν ἠσκη-

μένον ἐχόντων Ῥωμαίων (ἴδ. καὶ Σ χ ο λ ε ῖ α).

Παιδαγωγὸς, ἴδ. Π α ι δ α γ ω γ ί α.

Παιδάρετος, υἱὸς Λέοντος, στρατηγοῦ Λακεδαιμονίου (Θουκ. Η. 33). Καὶ Παιδάρητος (Πλούτ. Λυκ.).

Παιδεραστία, ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς παῖδας, ἐπικρατοῦσα εἰς τὰ δωρικὰ ἤθη, καὶ ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τῶν νόμων τῆς Κρήτης καὶ τῶν τοῦ Λυκούργου, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς διὰ τῶν ἀνδρῶν παιδεύσεως καὶ μορφώσεως τῶν παιδίων. Πᾶν παιδίον ἀμέμπτου διαγωγῆς ὤφειλε νὰ τρέφῃ ἀγάπην πρὸς ἕνα ἄνδρα ἔντιμον, ἵνα ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν αὐτοῦ ἀνατρέφηται εἰς ἀρετὴν καὶ εἰς τῶν καθηκόντων του τὴν ἐκτέλεσιν· ὡς καὶ ἕκαστος ἀνὴρ εἶχε καθῆκον νὰ ἐκλέγῃ ἐν παιδίον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Καὶ ὁ μὲν ἀνὴρ ὁ θεωρούμενος ὡς ἐραστὴς ἐλέγετο ε ἰ σ π ν ή λ α ς (δηλαδὴ ὁ ἐμπνέων εἰς τὸ παιδίον τὰ ὀρθὰ φρονήματα), ὁ δὲ παῖς, ὁ ἐρώμενος ἐλέγετο ἀ ΐ τ α ς, πιθανῶς ὁ ἐννοῶν, παραδεχόμενος τὰ διδόμενα αὐτῷ διδάγματα. Κατὰ κανόνα ἐξέλεγεν ὁ εἰσπνήλας τὸν ἀΐταν· ἐνίοτε ὅμως συνέβαινε καὶ τὸ ἐναντίον, ὁ παῖς νὰ ἐκλέγῃ τὸν ἄνδρα εἰς ὃν ἀφωσιοῦτο. Ἦν δ' ἡ σχέσις αὕτη συμπαθὴς δεσμὸς ἐγκάρδιος, ὑπὸ τῆς κοινωνίας ἐντελῶς ἀναγνωριζόμενος. Ἐν πᾶσιν ἦν ὁ ἀνὴρ τὸ πρότυπον καὶ ὁ ὑπογραμμὸς διὰ τὸν νεανίαν, εἰς τὴν μάχην τὸν εἶχε παρὰ τὸ πλευρὸν αὐτοῦ, εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ λαοῦ τὸν ἀντεπροσώπευε, καὶ ἡ ἀμοιβαία πίστις καὶ ἀγάπη ἐδείκνυτο πολλάκις μέχρι θανάτου. Ἐν Κρήτῃ, ἥτις ἐνίοτε λέγεται ἡ μήτηρ τῆς παιδεραστίας, ἦν ὕβρις διὰ τὸν παῖδα τὸ νὰ στερῆται φ ι λ ή τ ο ρ ο ς, ὡς ἐκεῖ ἐλέγετο ὁ ἐραστής· ὁ δ' ἐρώμενος παῖς ἐλέγετο κ λ ε ι ν ὸ ς (ὁ ἐπαινετὸς). Ὡς δ' αἱ νύμφαι ἐν Σπάρτῃ, οὕτως ἐν Κρήτῃ οἱ παῖδες ἡρπάζοντο. Τοῦτο προηγγέλλετο εἰς τοὺς οἰκείους τοῦ παιδὸς πρὸ τριῶν ἡμερῶν· οὗτοι δὲ τότε μόνον σπουδαίως ἀνθίσταντο, ὅτε ὁ φιλήτωρ ἐκρίνετο ἀνὴρ ἀνάξιος τῆς ἐμπιστοσύνης των. Μετὰ δύο δὲ μῆνας, οὓς συνήθως κατέτριβον εἰς τὴν θήραν, ὁ παῖς, πλούσια λαβὼν δῶρα, ἀπεδίδετο εἰς τὴν ἐλευθερίαν. Ἂν δὲ τότε ᾐσθάνετο κλίσιν πρὸς τὸν ἁρπάσαντα αὐτὸν, ἐγίνετο συμπολεμιστὴς αὐτοῦ, καὶ ἐν ταῖς μάχαις παρετάττετο παραπλεύρως αὐτῷ. Ἐντεῦθεν δὲ προέκυπτε σχέσις εὐγενὴς καὶ συμπαθεστάτη, ἧς πολλαὶ καὶ συγκινητικώταται ἐδίδοντο ἀποδείξεις. Ἀλλὰ, πλὴν τῶν διανοητικῶν πλεονεκτημάτων, ἡ ἀγάπη αὕτη ἐστηρίζετο καὶ εἰς φυσικὰ προτερήματα, τὴν νεότητα, τὸ κάλλος, τὴν ἀρτίαν τοῦ σώματος μόρφωσιν. Πᾶσαν δ' οἵαν δήποτε κατάχρησιν τῆς φιλικῆς ταύτης σχέσεως ἠδύνατο ὁ ἐρώμενος νὰ καταδιώξῃ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, καὶ ὁ ἔνοχος ἐτιμωρεῖτο δι' ἀτιμίας, ἐξορίας ἢ καὶ θανάτου. Ἐπὶ τῶν λαμπρῶν ἡμερῶν τῆς τῶν Θηβῶν ἱστορίας ὑπῆρχε φαίνεται καὶ ἐκεῖ ἀνάλογός τις δεσμὸς, ὅστις ἦν ἡ βάσις τῶν πολιτικῶν ἑταιρειῶν, καὶ οὐ ἔνδοξον ἀπόδειξιν δίδωσιν ὁ ἡρωϊκὸς ὑπὲρ ἀλλήλων θάνατος τῶν 300 τοῦ ἱεροῦ λόχου ἐν Χαιρωνείᾳ. Παρ' Ὁμήρῳ δ' ἴχνη μόνον καὶ ἀσθενῆ προανακρούσματα τοιούτων φιλικῶν δεσμῶν καὶ τοιαύτης ἀδελφώσεως ἐν τοῖς ὅπλοις διαφαίνονται μεταξὺ τῶν Ἀχαιῶν. Πρωϊμώτατα ὅμως οἱ λυρικοὶ ποιηταὶ ἐνετέρποντο ψάλλοντες ἐν π α ι δ ι κ ο ῖ ς ὕ μ ν ο ι ς τὸν τοιοῦτον ἁγνὸν ἔρωτα πρὸς τοὺς νέους. — Οἱ Λυδοὶ δὲ, φαίνεται, πρῶτοι ἐξηχρείωσαν τὴν τοιαύτην ἁγνὴν σχέσιν εἰς ἔγκλημα, ὃ κατ' ἀρχὰς αὐστηρῶς ἀπέκρουον καὶ ἀπηνῶς ἐτιμώρουν οἱ Ἕλληνες. Παρ' αὐτοῖς ὁ τοιοῦτον αἶσχος ἐξυπηρετῶν ἀπεκλείετο δημοσίων τιμῶν καὶ ἀρχῶν καὶ τῆς προσόδου εἰς τοὺς ναοὺς καὶ τὰς τελετάς. Καὶ ἐν τῇ πρώτῃ μὲν ἀρχαιότητι τοιοῦτον ἔγκλημα ἦν σπανιωτάτη ἐξαίρεσις· ἀλλὰ μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν μακεδονικῶν χρόνων, εἰσέφρησεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡ μυσαρὰ ἐξαχρείωσις (τ ὰ π α ι δ ι κ ά). Ἡ αἰσχρότης δ' αὕτη ἐπεκράτει καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων, μάλιστα ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων. Ὁ δ' ἁγνὸς

καὶ εὐγενὴς ἐκεῖνος ἔρως τῶν Δωριέων ἦν αὐτοῖς ἐντελῶς ξένος.

Παιδονόμοι, οἱ ἡγούμενοι τῶν βουῶν (ἴδ.) ἐν Σπάρτῃ, ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων ἀνδρῶν· οἱ προϊστάμενοι δὲ τῶν συσσιτίων ἐν Κρήτῃ, πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν παρακαθημένων παιδίων (Ἡσύχ.—Στρβ. I, 403.—Ἡρκλ. Ποντιθ. —Νικ. Δμλκ. 158.—Cic. Tusc. II 14).

Παιδοτρίβης, ἴδ. Γυμνάσιον. Παιδαγωγία.

Παιήων, ἴδ. Παιάν.

Παιονία, Παίονες, ἴδ. Μακεδονία. Θρᾴκη.

Παιονική, εὐρὺ πεδίον ἐν Ἀνθεμοῦντι πλησίον τῶν Σταγείρων. (Ἡρδ. Ζ, 125).

Παιώνιος, 1) ἀρχιτέκτων Μιλήσιος, κατὰ Ὀλ. 80, συνῳκοδόμησε μετὰ τοῦ Δάφνιδος τὸ ἐν Μιλήτῳ Διδυμαῖον, ἀρχαιότατον ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, κατασκαφέντα ἐν Ὀλ. 71 (496 π. Χ.).—2) Γλύπτης ἐκ Μένδης τῆς Θρᾴκης, τῆς ἐπὶ τοῦ Ἕβρου ἰωνικῆς ἀποικίας, συνεργάτης τοῦ Ἀλκαμένους, κατεσκεύασεν, ἐν Ὀλ. 86 (435 π. Χ.), τὸ σύμπλεγμα τοῦ ἐμπροσθίου (ἀνατολικοῦ) ἀετοῦ τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ ναοῦ τοῦ Διὸς, παριστῶν τὰ πρόσωπα τῆς πάλης τοῦ Πέλοπος πρὸς τὸν Οἰνόμαον (Παυσ. Ε, 20, 6), ἥτις ἐν ταῖς προσφάτοις ἀνασκαφαῖς ἀνευρέθη σχεδὸν ὁλόκληρος. Καὶ Νίκης ἄγαλμα εἰργάσθη ὁ αὐτὸς, ὃ οἱ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων εἰς Ναύπακτον μετοικισθέντες Μεσσήνιοι εἰς Ὀλυμπίαν ἀνέθηκαν (Παυσ. Αὐτ. 1), ἐπίσης καὶ αὐτὸ ἐκεῖ ἀνευρεθὲν, καὶ ἐξόχου ὂν ὡραιότητος.

Παιόπλαι, λαός τις Παιόνων, κατοικῶν ἐπὶ τοῦ Παγγαίου ὄρους, τοῦ μεταξὺ Μακεδονίας καὶ Θρᾴκης (Ἡρδ. Ζ, 113).

Παῖος (ἡ), πόλις τῆς Ἀρκαδίας παρὰ τὸν ποταμὸν Λάδωνα, πλησίον τῆς Κονδυλίας (Ἡρδ. 6, 127). Κατὰ Παυσανίαν (Η, 23), Πάος.

Παισίκαι, λαὸς Περσικὸς, μεταξὺ Ὤξου καὶ Ἰαξάρτου (Ἡρδ. Γ, 92).

Παισὸς, καὶ Ἀπαισὸς παρ' Ὁμήρῳ, πόλις τῆς Μυσίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, μεταξὺ Λαμψάκου καὶ Παρίου, ἔρημος ἐπὶ Στράβωνος (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 612. — Ἡρδ.).

Παῖτοι, λαὸς οἰκῶν ἐν τῇ Παιτικῇ τῆς Θρᾴκης παρὰ τῷ Ἕβρῳ (Ἡρδ. Ζ, 110. — Ἀρστφ. Ἐκκλ. 979. — Ἀρρ. Α, 11, 1).

Παίων, 1) υἱὸς τοῦ Ἐνδυμίωνος, ἐξ Ἤλιδος ἐλθὼν εἰς Μακεδονίαν. Ἐπώνυμος αὐτοῦ ἦν ἡ Παιονία (Παυσ. Ε. 1). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀντιλόχου, καθ' ὃν ἐκλήθησαν οἱ ἐν Ἀθήναις Παιονίδαι (Παυσ. Β, 18).

Πακάτη, ἴδ. Παγκάστη.

Πάκορος, 1) βασιλεὺς τῶν Πάρθων ἐκ τῶν Ἀρσακιδῶν, υἱὸς τοῦ Ὀρόδου, πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Φραάτου, γεννηθεὶς τῷ 98 π. Χ., ἀρίστης τυχὼν ἀγωγῆς, ἔμπειρος τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας, καὶ διὰ παντοίων προτερημάτων πεπροικισμένος. Ἦν ἐπικίνδυνος ἐχθρὸς τῶν Ῥωμαίων. Ζῶντος ἔτι τοῦ πατρός του, εἶχεν ἀνακηρυχθῇ τοῦ θρόνου διάδοχος. Ὅτε δ' ὁ πατήρ του συνεμάχησε μετὰ τοῦ Ὀκταβίου κατὰ τοῦ Ἀντωνίου, προέβη αὐτὸς διὰ τῆς Συρίας μέχρι τῆς Ἰωνίας· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ὁ Π. Οὐεντίδιος Βάσσος τῷ ἀφήρεσε πάλιν πάσας τὰς κατακτήσεις του. Ἐν νέᾳ ἐκστρατείᾳ προέβη, τῷ 39 π. Χ. μέχρι τῆς Μεσογείου· τὸ ἑπόμενον ἔτος ὅμως διὰ δόλου ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ Βάσσου, καὶ μετ' ὀλίγον ἀπέθανε (Πλούτ. Ἀντ. Λ). Καθ' Ὁράτιον (ΙΙΙ, 6, 9), οἱ Ῥωμαῖοι ἦσαν ἀτυχεῖς εἰς τοὺς κατ' αὐτοῦ πολέμους, διότι τοὺς ἐπεχείρησαν μὴ συμβουλευθέντες τοὺς θεούς.—2) Υἱὸς τοῦ Πάρθου βασιλέως Βονάκου, ἀποθανόντος τῷ 50 μ. Χ.· ὁ μέσος ἐκ τριῶν ἀδελφῶν. Εἰς αὐτὸν ἐδόθη ἡ Μηδία. Καίτοι δὲ διαφωνήσας πρὸς τὸν νεώτερον ἀδελφόν του Τιριδάτην, βασιλέα τῆς Ἀρμενίας, ὑπεστήριξεν ὅμως αὐτὸν ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι προσέβαλον καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν τοῦ κράτους του (Tac. Ann. XIV, 26).

Μετὰ ταῦτα δὲ, προσβληθεὶς ὑπὸ τῶν Σκυθῶν Ἀλάνων, ἔφυγεν εἰς τὰ ὄρη.

Πάκτυες, λαὸς Ἰνδικὸς, οἰκῶν τὴν Πακτυϊκὴν εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Ἰνδικῆς, ἐπὶ τοῦ Ἰνδοῦ, πρὸς τ' ἀνατολικὰ τοῦ Ἀφγανιστὰν (Ἡρδ. Γ, 93. 102. Δ, 44. Ζ, 75) καὶ νῦν ἔτι Πουκτοὺν καλούμενος. Μνημονεύεται ὡς ἐνδεδυμένος αἰγῶν δέρματα, καὶ ἔχων ἰδιόσχημα τόξα καὶ ἐγχειρίδια.

Πακτύη, πόλις τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου κατὰ τὴν Προποντίδα, ἔνθα ἀπῆλθεν ὁ Ἀλκιβιάδης τῷ 408 π. Χ., ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι τῷ ἀφήρεσαν ἐκ νέου τὴν ἀρχηγίαν (Ἡρδ. ΣΤ, 36. — Διόδ. ΙΓ, 74. — C. Nep. Alc. VII). Νῦν Ἅγιος Γεώργιος.

Πακτύης, 1) Λυδὸς εἰς ὃν ὁ Κῦρος, ὅτε ἐνίκησε τὸν Κροῖσον, ἐνεπιστεύθη τὴν φύλαξιν τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ· ἀλλ' ὅτε ὁ Κῦρος ἀπῆλθε, διήγειρεν ὁ Πακτύης στάσιν κατὰ τοῦ διοικητοῦ Ταβάλου, καὶ ὅτε Περσικὸς στρατὸς ἐστάλη κατ' αὐτοῦ, ἔφυγεν εἰς Κύμην, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Λέσβον, καὶ ἔπειτα εἰς Χίον, εἰς τὸ ἱερὸν τῆς πολιούχου Ἀθηνᾶς. Ἀλλ' οἱ Χῖοι, δωροδοκηθέντες, τὸν ἀπέσπασαν ἐκεῖθεν ἱεροσύλως καὶ τὸν παρέδωσαν εἰς τοὺς Πέρσας (Ἡρδ. Α, 153).— 2) Ὄρος τῆς Ἰωνίας ὑπὲρ τὴν Μαγνησίαν (Στρβ.).

Πακτωλὸς, μικρὸς ποταμὸς πηγάζων ἐκ τοῦ Τμώλου τῆς Λυδίας, ῥέων πρὸ τῶν Σάρδεων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἕρμον. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους περιεῖχε πολὺν χρυσὸν εἰς τὴν ἄμμον του, δι' ὃ καὶ χρυσορρόας ἐλέγετο, καὶ ὑπετίθετο ὅτι ἐκεῖθεν ἦσαν καὶ τὰ μεγάλα πλούτη τοῦ Κροίσου (Ἡρδ. Ε. 103. — Ξνφ. Κυρπ. ΣΤ, 2, 11. - Στρβ. ΙΒ, 554. — Virg. Æ, X, 142.—Hor. Epd. XV 20. — Ov. Met. VI, XI, 85). Μεταγενεστέρως ὅμως ὀλίγα ἔσωζεν ἴχνη χρυσοῦ· καὶ νῦν Σαραβὰτ καλούμενος, μόλις ἔχει 10 ποδῶν πλάτος καὶ ἑνὸς βάθος.

Πάκτων, πλοιάριον οὗ τὰ μέρη ἐχωρίζοντο πρὸς τὴν διὰ ξηρᾶς διαμετακόμισιν (Στρβ. ΙΣΤ, Σελ. 1173).

Παλαιάπολις, ἴδ. Νεάπολις.

Παλαιγάμβριον, πόλις τῆς Αἰολίδος ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 1, 6).

Παλαιμόνιος, υἱὸς τοῦ Ἡφαίστου, ἢ Λέρνου, ἐξ Ὠλένου τῆς Αἰτωλίας, Ἀργοναύτης, χωλὸς τοὺς δύο πόδας (Ἀπολδ. Ῥόδ. Α, 202).

Παλαίμων, ἤτοι ὁ παλαιστής, 1) ὁ πρὶν Μελικέρτης, υἱὸς τοῦ Ἀθάμαντος (ἴδ.) καὶ τῆς Ἰνοῦς, εἰς τὴν θάλασσαν κρημνισθεὶς μετὰ τῆς μητρός του. Τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐκβρασθὲν εἰς τὸν ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου, ἐτάφη ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ Σισύφου, καὶ εἰς τιμὴν αὐτοῦ ἱδρύθησαν τὰ Ἴσθμια, ὅτε καὶ ἐπωνομάσθη Παλαίμων, λατρευόμενος ὡς θαλάσσιος θεὸς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τὸν ἐταύτιζον μετὰ τοῦ παρ' αὐτοῖς Πορτούμνου (Εὐρπ. Ἰφ. Ταυρ. 261.—Παυσ, Α. Β, 2). — 2) Ἀργοναύτης, υἱὸς τοῦ Ἡφαίστου, τοῦ Αἰτωλοῦ ἢ τοῦ Λέρνου.—3) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Αὐτονόης.—4) Υἱὸς τοῦ Πριάμου. — 5) Ἐπωνύμιον τοῦ Ἡρακλέους.

Παλαίπαφος, πόλις τῆς Πάφου (ἴδ.).

Πάλαιρος, ἐπὶ νομισμάτων δὲ Πάλειρος, πόλις παραθαλασσία τῆς Ἀκαρνανίας παρὰ τῇ Λευκάδι. Ὁ Θουκυδίδης (Β. 30) μνημονεύει τῶν κατοίκων αὐτῆς, ἧς καὶ ἱκανὰ ἐρείπια σῴζονται (Στρβ. Ι, 450, 459).

Παλαιστὴ, ἡ βορειοτάτη παραθαλάσσιος πόλις τῆς Χαονίας ἐν Ἠπείρῳ (Caes. B. G. III, 6. App. B G. II, 54).

Παλαιστένη, ἦν κατ' ἀρχὰς ὁ τόπος τῶν Φιλισταίων, τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος τῆς Χαναὰν, ἥτις ἐν τῇ Παλαιᾷ γραφῇ ἦν ἡ μεταξὺ τοῦ Ἰορδάνου καὶ τῆς Μεσογείου χώρα· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ὠνομάσθη οὕτω πᾶσα ἡ ἔκτασις ἡ ἀπὸ τοῦ Λιβάνου μέχρι τῆς Χερσονήσου τοῦ Σιναί. Ἰουδαία δ' ἐκλήθη μόνον

μετὰ τὴν ἐν Βαβυλῶνι αἰχμαλωσίαν, διότι τῶν φυλῶν προῆρχεν ἡ τοῦ Ἰούδα. Ὁ δὲ Πτολεμαῖος τὴν ὀνομάζει Π α λ α ι σ τ ί ν η ν Ἰ ο υ δ α ί α ν. Τὰ ὅρια αὐτῆς ἦσαν πρὸς δυσμὰς ἡ Μεσόγειος, καὶ μᾶλλον πρὸς βορρᾶν ἡ Φοινίκη. βορείως δ' ἐπίσης ἡ Φοινίκη μετὰ τῆς Συρίας (ὁ Λίβανος καὶ ὁ Ἀντιλίβανος)· πρὸς ἀνατολὰς ἡ συρικὴ ἔρημος, ἰδίως ἡ χώρα τῶν Ἀμμωνιτῶν· καὶ πρὸς νότον ἡ Ἀραβία, ἰδίως ἡ χώρα τῶν Ἀμαληκιτῶν, τῶν Ἐδομιτῶν καὶ τῶν Μωαβιτῶν. Ὁ Δαυῒδ ὑπέταξε καὶ τὴν Συρίαν· τοῦ Σολομῶντος τὸ κράτος ἐξετείνετο ἐκ Θαψάκου ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου μέχρι τῆς Γάζης καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Τὸ μεῖζον μῆκος ἐκ βορρᾶ πρὸς νότον ἦν 35-40 μιλίων, τὸ δὲ μεῖζον πλάτος περὶ τὰ 20, ἡ δ' ἐπιφάνεια περίπου 500 τετραγ. μιλίων. Ἐκ τῶν δύο σειρῶν τοῦ Λιβάνου εἰς τὰ βόρεια τῆς χώρας ἐξετείνοντο διὰ τῆς χώρας διακλαδώσεις ὑπὸ παντοῖα ὀνόματα, Ναφθαλί, Κάρμηλος, Γιλβοὰ, Θαβὸρ, Εὐφραΐμ, Ἐβὰλ, Γαριζίμ, Ἰούδα, μετὰ τῶν λόφων τῆς Ἱερουσαλὴμ, Σιὼν, κτλ. Πέραν δὲ τοῦ Ἰορδάνου ὑψοῦντο ὁ Ἕρμων καὶ τὸ Ἀβαρίμ. Ὁ πρώτιστος ποταμὸς τῆς χώρας ἦν ὁ Ἰορδάνης (νῦν παρ' Ὀθωμανοῖς Σ χ ε ρ ι ὰ τ ὲ λ Κ ε β ὲ ρ), προρρέων διὰ διαφόρων πηγῶν ἐκ τοῦ Ἀντιλιβάνου καὶ ἐκ τοῦ Ἕρμωνος. Διαρρέει δὲ διὰ πολλῶν λιμνῶν, τῆς Μερὸμ ἢ Σαμαχωνίτιδος (Τουρκ. ἒ λ Χ ο υ λ ὲ), τῆς Γ ε ν η ζ α ρ ὲ θ ἢ Τ ι β ε ρ ι ά δ ο ς, ἥτις καὶ Γ α λ ι λ α ί α θ ά λ α σ σ α ἐλέγετο (Τουρκ. Β ὰ ρ ὲ λ Τ α β α ρ ι έ)· ἐκρέει δ' εἰς τὴν ν ε κ ρ ὰ ν θ ά λ α σ σ α ν ἢ Ἀ σ φ α λ τ ί τ ι δ α λ ί μ ν η ν, ἥτις, 11 μίλια μακρὰ, 3 μίλια εὐρεῖα, κεῖται εἰς ὕψος 394 μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Μεσογείου, καὶ ἀντικατέστησε τὴν ποτὲ κοιλά-

Σιττίμ. Οἱ ἐκ δυσμῶν ὁμόρροες τοῦ Ἰορδάνου εἰσὶν ὁ Κερίθ· ὁ Κέδρων (Τουρκ. Β α δ ὶ ἒ λ Ῥ α ὲ β), ῥέων εἰς τὴν νεκρὰν θάλασσαν· ἐξ ἀνατολῶν δ' ὁ Ἱερομίαξ (τουρκ. Σ χ ε ρ ι ά θ ὲ λ Μ α ν δ ο ύ ρ)· ὁ Ἰαβὸκ (τουρκ. Ζ έ ρ κ α)· ὁ Ἄρνων (τουκρ. Β α ϊ δ ὶ Μ ο δ σ χ ὲ β), ἐκβάλλων εἰς τὴν Νεκρὰν θάλασσαν. Ἐν τῇ περιωρισμένῃ αὐτῆς ἐκτάσει ἐγκλείει ἡ Παλαιστίνη ἐν μικροῖς σχεδὸν πάσας τὰς μορφώσεις τῆς γῆς, καὶ ὁμοίως καὶ πάντα τὰ κλίματα, ἀπὸ τῆς τροπικῆς θερμότητος εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ἰορδάνου καὶ τὴν λίμνην Γενιζαρὲθ, μέχρι τοῦ δριμέος ψύχους εἰς τὰς κορυφὰς τοῦ Λιβάνου. Καὶ τὰ προϊόντα ἐπίσης εἰσὶν ἀνάλογα, ἀπὸ τῶν φυομένων εἰς τὰ ὑπερβόρεια, μέχρι τῶν φοινίκων καὶ ἄλλων καρπῶν οὓς αἱ νότιαι ζῶναι παράγουσιν. Εὔφοροι πεδιάδες, ἄμπελοι, ἐλαιῶνες, μεταξουργεῖα, εἰσὶ πηγαὶ πλούτου διὰ τὸν τόπον· τὰ δάση παράγουσι κέδρους, κυπαρίσσους, δρῦς καὶ φοίνικας, καὶ ἡ Νεκρὰ Θάλασσα ἅλας. Αἱ ἀκρίδες ὅμως ἦσαν μία τῶν ἐπιτοπίων πληγῶν. Κατ' ἀρχὰς ᾤκουν τὴν χώραν οἱ Χαναανῖται, οἵτινες, κατὰ τὴν Γραφὴν, ἐξωλοθρεύθησαν ἢ κατὰ μέρος ὑπετάγησαν ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐπελθόντων Ἰσραηλιτῶν. Ἐκ τῶν δώδεκα φυλῶν, τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Ἰορδάνου κατεῖχον ἐκ βορρᾶ πρὸς νότον ἡ Ναφθαλί, Ἀσχὲρ, Ζαβουλὼν, Ἰσαοχὰρ, ἡ ἡμίσεια Μανασσῆ, Ἐφραΐμ, Βενιαμὶν, Δὰν, Ἰούδα, Σιμεών. Ἡ δὲ Γὰδ, καὶ ἡ ἡμίσεια Μανασσῆ, ἦσαν εἰς τοῦ ποταμοῦ τ' ἀνατολικά. Μετὰ τὸν Σολομῶντα ἡ χώρα διῃρέθη εἰς τὰ δύο κράτη, τὸ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τὸ τοῦ Ἰούδα. Ἐπὶ Χριστοῦ ἦσαν ἐντεῦθεν τοῦ Ἰορδάνου ἡ Ἰουδαία, ἡ Σαμάρεια, ἡ Γαλιλαία· ἐκεῖθεν δὲ, ἡ Περαία. Αἱ ἐπισημόταται πόλεις τῆς Ἰ ο υ δ α ί α ς ἦσαν, ἡ πρωτεύουσα τὰ Ἱεροσόλυμα, ἡ Ἱεριχὼ, ἡ Ἕβρων, ὁ Ἔμμαος, ἡ Λύδδα, ἡ Καισάρεια, ἕδρα τοῦ Ῥωμαίου διοικητοῦ, ἡ Βερσέβα, ἡ Βηθλεέμ, ἡ Ἀριμάθεια· εἰς τὴν παραλίαν δὲ, ἡ Ἰόππη, ἡ Ἄζωτος, ἡ Ἀσκαλὼν, ἡ Γάζα. Ἐν Σ α μ α ρ ε ί ᾳ δ' ἦσαν ἡ Σαμάρεια (Σχομερὸν), ἡ Ἰσραὴλ, ἡ Σιχὲμ, ἡ Σιλών. Ἐν Γ α λ ι λ α ί ᾳ δὲ, ἡ Δὰν, ἡ Καπερναοὺμ, ἡ Τιβεριὰς, ἡ Ναζαρὲθ, ἡ Μεγίδδων, ἡ Κανά. Εἰς τὴν Π ε-

ραίαν τέλος. ἡ Καισάρεια Πανεάς, τὰ Γάδαρα, ἡ Βόσρα, τὰ Γέρασα, ἡ Ῥαββὰθ Ἀμμὼν, ἡ Ἔσβων κλ. — Τὰ σπουδαιότερα δ' ὑπὸ τῆς ἱστορίας ἐκεῖ μνημονευόμενα συμβάντα εἰσὶν, ἡ ἔλευσις τοῦ Ἀβραὰμ εἰς τὴν Χαναὰν περὶ τὰ 2000 π. Χ.· ἡ ἐκδρομὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς Αἴγυπτον, 1800· ἡ ἐπάνοδος ὑπὸ τὸν Μωϋσέα καὶ ἡ νομοθεσία αὐτοῦ, 1500· ἡ κατακυρίευσις τῆς Χαναὰν ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ (τοῦ Ναυῆ), 1460· Θεοκρατικὸς ὀργανισμός· Βασιλεία ἐπὶ Σαοὺλ, 1100· ἀκμὴ αὐτῆς ἐπὶ Δαβὶδ καὶ Σολομῶντος· χωρισμὸς εἰς δύο βασίλεια, τὸ τοῦ Ἰούδα καὶ τὸ τοῦ Ἰσραὴλ, 975. Ἐξ αὐτῶν τὸ δεύτερος κατεστράφη ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων τῷ 722, τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων τῷ 586· ἀποκατάστασις τοῦ Ἰουδαϊκοῦ κράτους ὑπὸ περσικὴν κυριαρχίαν, 536· ἐπικράτησις τῶν ἐξ Αἰγύπτου Πτολεμαίων, 238-176· ἀπελευθέρωσις διὰ τῶν Μακκαβαίων, 167· κατάκτησις τῶν Ῥωμαίων, 63, ὑφ' οὓς ἐξηκολούθουν κυβερνῶντες βασιλεῖς τῆς δυναστείας τῶν Ἰδουμαίων μέχρις 70 μ. Χ.· καταστροφὴ τῆς Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ Τίτου, 70, ὅτε ἡ Ἰουδαία μετὰ τῆς Συρίας γίνεται Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία (Στρβ. ΙΣΤ, 760. — Plin. V, 13).

Παλαιστινὸς, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, βασιλεὺς τῶν Θρακῶν, ὅστις ἡττηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν του, ἐρρίφθη εἰς τὸν Στρυμόνα ποταμὸν καὶ ἐπνίγη, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἔφερε πρὶν οὗτος ὁ ποταμὸς (Πλούτρχ.).

Παλαίστρα, ἴδ. Πάλη. Γυμνάσιον.

Παλαίτυρος, ἴδ. Τύρος.

Παλαίφατος, 1) ἐξ Ἀβύδου, φίλος τοῦ Ἀριστοτέλους, ἱστοριογράφος, ἔγραψε Κυπριακὰ, Δηλιακὰ, Ἀττικὰ, Ἀραβικὰ, ἴσως καὶ Τρωϊκὰ, εἰς 9 βιβλία τοὐλάχιστον (Συλλογὴ ἀποσπασμ. Müller, Fragm. Istr. Grec. II, σελ. 338). — 2) Αἰγύπτιος ἢ Ἀθηναῖος γραμματικός. Ὁ τίτλος τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ ἦν «Αἰγυπτιακὴ θεολογία, μυθικῶν βιβλίων α'. λύσεις τῶν μυθικῶς εἰρημένων· ὑποθέσεις εἰς Σιμωνίδην». Καὶ ἑτέρου δὲ, «ἱστορία ἰδία». Τούτου, ἢ τοῦ προμνημονευθέντος ὁμωνύμου αὐτοῦ σύγγραμμα ἦν καὶ τὸ ἐπιγραφόμενον «περὶ ἀπίστων», περισωθὲν μὲν, ἀλλ' οὐχὶ ὁλόκληρον, οὐδὲ κατὰ τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ σύνταξιν, ἀλλὰ μετὰ πλείστων παρεμβολῶν. Περιέχει δ' αὐτὸ ἀφελῶς, καὶ οὐχὶ δι' ὕφους ἐπιτετηδευμένου, τὰς ἀλληγορικὰς ἢ ἱστορικὰς ἐξηγήσεις πλείστων μύθων, καὶ ἦν ἄλλοτε σύνηθες διδακτικὸν βιβλίον εἰς τὰ σχολεῖα.

Παλαμήδης, υἱὸς τοῦ Ναυπλίου καὶ τῆς Κλυμένης, θυγατρὸς τοῦ Ἀτρέως ἢ τοῦ Κατρέως ἢ τῆς Ἡσιόνης, ἀδελφὸς τοῦ Οἴακος, ἥρως ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν, φημιζόμενος ἐπὶ συνέσει καὶ νοημοσύνῃ. Τὸν Ὀδυσσέα, μὴ θέλοντα νὰ συνεκστρατεύσῃ εἰς Τροίαν, καὶ ἐν Ἰθάκῃ προσποιηθέντα τὸν παράφρονα, ἀπεκάλυψε διὰ πανουργίας, καὶ τὸν ἐβίασε νὰ μετάσχῃ τοῦ κοινοῦ ἐπιχειρήματος. Τούτου ἕνεκα, κατὰ τὰς μεταγενεστέρας παραδόσεις (Hygin. Fab. 105. — Ov. Met. XIII, 56. — Σχλ. Εὐρπ. Ὀρστ 432), μισῶν αὐτὸν ὁ Ὀδυσσεὺς, καὶ κατ' αὐτοῦ μετὰ τῶν φθονούντων αὐτὸν Διομήδους καὶ Ἀγαμέμνονος συμπράξας, ἔκρυψεν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Παλαμήδου χρυσὸν καὶ πλαστὴν ἐπιστολὴν τοῦ Πριάμου, καὶ τὸν ἐσυκοφάντησεν ὡς δωροδοκηθέντα, δι' ὃ καὶ τὸ πλῆθος ἐξαναστὰν τὸν ἐλιθοβόλησεν. Ἀποθνήσκων δ' ὁ Παλαμήδης ἀνεφώνησεν: «Ὦ ἀλήθεια, σὲ ἐλεεινολογῶ, διότι καὶ πρὸ ἐμοῦ σὺ ἀπέθανες». Κατ' ἄλλους μύθους τὸν ἔπνιξαν ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Διομήδης ἐπὶ ἁλιείας, ἢ τὸν κατεβίβασαν εἰς φρέαρ ἐν ᾧ ἔλεγον ὅτι ἐκρύπτετο θησαυρὸς, καὶ ἐκεῖ τὸν κατελιθοβόλησαν. Εἰς αὐτὸν οἱ τραγικοὶ καὶ οἱ σοφισταὶ ἀπέδιδον τὴν εὕρεσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων ζ, π, φ, χ, (Εὐριπ. Ἰφγ. Αὐλ. 195. — Ἀπλλδ. Γ, 243), καὶ προσέτι τῶν μέτρων καὶ σταθμῶν, τῶν πεττῶν καὶ τῶν κύβων, τῶν στρατιωτικῶν παρατάξεων, τῶν

φάρων, κτλ. Καὶ ποιητὴς δὲ, καὶ ἀστρονόμος καὶ ἰατρὸς ἐλέγετο περιφανὴς, τῶν συγγραμμάτων του δῆθεν καταστραφέντων ἐθελοκάκως ὑπὸ τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀγαμέμνονος (Σουίδ.). Εἶχε δ' ἐν Αἰολίᾳ, τῆς Λέσβου ἀπέναντι, ἱερὸν καὶ ἀνδριάντα. Ὡς δ' ἡ Ἀργολικὴ πόλις τοῦ Ναυπλίου ἦν ἐπώνυμος τοῦ πατρός του, εἶχε βεβαίως ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ ἡ ἄκρα αὐτῆς τὸ ὄνομα αὐτοῦ Παλαμήδιον, ὃ διετήρησε μέχρι τοῦδε διὰ τῶν αἰώνων. Κατ' αὐτὸν ὁ φιλόσοφος Ζήνων ὁ Ἐλεάτης (ἴδ.) ἐπωνομάζετο Παλαμήδης ὁ Ἐλεάτης (Πλτ. Φαῖδρ. 261).

Παλάνδας, ἰνδικὸς ποταμὸς πέραν τοῦ Γάγγου (Πτολ.). Νῦν Φάλαο.

Πάλαντα, πόλις μεσόγειος τῆς νήσου Κύρνου (Κορσικῆς) (Πτολ. Ε, 2). Νῦν Βαλάγνη.

Παλάτιον, εἷς τῶν ἑπτὰ λόφων ἐφ' ὧν ἦν ἱδρυμένη ἡ Ῥώμη, ὁ φέρων τὸ ὑπ' Αὐγούστου οἰκοδομηθὲν αὐτοκρατορικὸν ἀνάκτορον, παλάτιον ἐξ αὐτοῦ κληθέν. Κατὰ Στράβωνα Παλλάντιος λόφος. Ἐλέγετο δ' ἐπώνυμος τῆς πόλεως Παλλαντίου, ἣν ὁ Εὔανδρος ἵδρυσεν, ἀποικήσας ἐν τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ πόλεως Παλλαντίου.

Παλευτής, τὸ πτηνὸν ὃ καθειργμένον εἰς τὸν κλωβὸν, εἷλκε διὰ τοῦ κελαδήματός του ἄλλα πτηνὰ εἰς τοὺς ἰξούς. Ὁ νῦν κράκτης.

Πάλη, πάλαισμα, παλαισμοσύνη (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 701.—Ὀδ. Θ. 103. 126), εἷς ἐκ τῶν ἀρχαίων γυμνικῶν ἀγώνων. Τούτων, ἑπομένως καὶ τῆς πάλης, προΐστατο ὁ Ἑρμῆς, καὶ μία τῶν θυγατέρων αὐτοῦ ὀνομάζεται Παλαίστρα (Ἀπλλδ. Β, 4, 9). Ἄλλοι δὲ λέγουσιν εἰσαγαγόντας τὴν πάλην εἰς τοὺς ἀγῶνας τὸν Ἀνταῖον καὶ τὸν Κερκύωνα (Πλάτ. Νομ. Ζ, 796), τὸν Ἀθηναῖον Φόρβαντα ἢ τὸν Θησέα (Παυσ. Α, 44, 1.—Σχλ. Πινδ. Νομ. 49). Ἔξοχος παλαιστὴς ἐλέγετο ὁ Ἡρακλῆς, καὶ ἡ ἄσκησις αὐτὴ ἐπεκράτει ἐπὶ Ὁμηρικῶν χρόνων (Ὁμ. Ἀνωτ.—Ἡσδ. Ἀσπ. 302). Ἐπάλαιον δὲ τότε περίζωμα μόνον φέροντες περὶ τὴν ὀσφὺν (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 700)· ἀπὸ δὲ

Ἀνάγλυφον ἐν Ῥώμῃ.

τῆς 15ης Ὀλυμπιάδος ἐντελῶς γυμνοὶ (Θουκ. Α, 6, καὶ Σχλ.—Διονύσ. Ζ. 72.—Παυσ.), ἀφ' ὅτου καὶ ἐπεκράτησε, κατ' ἀρχὰς παρὰ τοῖς Κρησὶ καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις (Πλάτ. Πολιτ. Ε, 452.—Θουκ. Ἀνωτ.), καὶ εἶτα γενικῶς, νὰ χρίωνται καὶ ἐπιπάσσωνται κόνει τὸ σῶμα. Τὰ τῆς πάλης ἐκανονίζοντο διὰ νόμου (Πλούτ. Νομ. Η, 834.—Λουκ. Ἀναχ. Α, 21. — Αἰλ. π. ἱ. ΙΑ. 1. — Cic. Or. LVXIII). Οὕτως ἀπηγορεύετο μὲν τὸ νὰ κτυπῶσιν, ἀλλ' ἐπετρέπετο τὸ νὰ ὠθῶσιν ἀλλήλους οἱ παλαισταὶ (Πλούτ. Συμπ. Β, 5.—Λουκ. Ἀρχ. Α, 24), καὶ ὁ Πλούταρχος (Συμπ. Β, 4) ἀποκαλεῖ τὴν πάλην «τεχνικώτατον καὶ περιεργότατον τῶν ἀθλημά-

Χειρόγρ. Βιργιλίου.

των». Οὐ μόνον δ' εἰς τὴν μετὰ δυνάμεως, τέχνης καὶ δόλου ὑπερίσχυσιν κατὰ τοῦ ἀντιπάλου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ὅσης οἷόν τε πλείστης σωματικῆς εὐκαμψίας καὶ χάριτος ἀπέβλεπε συγχρόνως ὁ ἀθλητής. Ἐπὶ Ὁμήρου ἡ πάλη φαίνεται ὅτι ἦτο μόνον ὀρθὴ (ὀρθία, ὀρθοστάδην παλαίειν)· ἀλλ' εἶτα ἐπεκράτησε καὶ ἡ ἁλίνδησις ἢ κύλισις, καθ' ἣν ὁ ἀγὼν ἐξηκολούθει καὶ κατὰ γῆς, μέχρις οὗ ὁ καταρ-

ριφθεὶς, καὶ μὴ δυνάμενος πλέον νὰ ἐγερθῇ, ὡμολόγει ἑαυτὸν ἡττημένον, ἢ ἐγερθεὶς ἐξηκολούθει τὸν ἀγῶνα, καὶ τοῦτο μόνον τρὶς (Πλτ. Νμ. Ζ, 296.—Λουκ. Λεξιφ. ε΄. — C. Nep. Epam. II). Ἡ κονίστρα ἔνθα ἐπάλαιον ἐστρώννυτο δι' ἄμμου· τρυφηλοὶ δέ τινες ἐπέθετον καὶ τάπητας (Ξνφ. Ἀνβ. Δ, 8, 26.—Λουκ. Ἀνχ. β΄—Ἀθήν. ΙΒ, 539). Τῇ 37ῃ Ὀλυμπιάδι εἰσήχθη εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις Ἐλευσίνια καὶ Θήσεια, καὶ πάλη παίδων (Παυσ. Γ, 11, 6. Ε, 8, 3.—Πινδ. Ὀλυμπ. Η, 68.—Πλούτ. Συμπ. Β, 5.—Gell. XV, 20). Ἐπισημότατος παλαιστὴς ἦν Μίλων ὁ Κροτωνιάτης (Ἡρδ. Γ, 137. — Στρβ. ΣΤ. 262. — Διόδ. ΙΒ. 9). Πλὴν δὲ τῶν γυμνασίων, ἔνθα ἐτελοῦντο καὶ οἱ ἀγῶνες τῆς πάλης, ὑπῆρχον καὶ ἰδιαίτεραι Παλαῖστραι, ὡς ἐν Ἀθήναις ἡ τοῦ Ταυρέου (Πλτ. Χαρμ. ἀρχῇ), ἐν αἷς φαίνεται ὅτι ἐδιδάσκοντο καὶ ἠσκοῦντο οἱ παλαισταί.

Πάλη, μία τῶν τεσσάρων πόλεων τῆς νήσου Κεφαλληνίας, ἐπώνυμος Παλέως (Πηλέως), υἱοῦ τοῦ Κεφάλου, ἐπὶ ὑψώματος κειμένη ἀπέναντι τῆς Ζακύνθου, εἰς τὸ στενώτατον μέρος τῆς νήσου. Οἱ κάτοικοι Παλεῖς (Ἡρδ. Θ, 28.—Θουκ. Α, 27. 30.—Στρβ. Ι. 455). Τὸ νῦν Ληξοῦρι κεῖται πλησίον αὐτῆς.

Πάλης, ἴδ. Παλίλια.

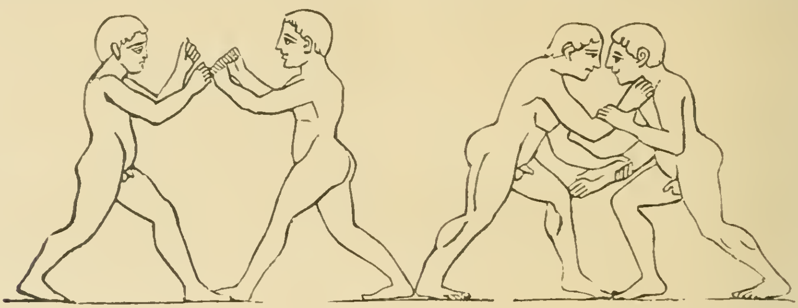
Παλέδοθρα, ἴδ. Παλίμβοθρα.

Παλιγκάπηλος, Παλίμπωλος ὁ μεταπράτης, ὁ ἐκ καπήλου (μεταπράτου) ἀγοράζων πρὸς μεταπώλησιν.

Παλίκη, πόλις τῆς Σικελίας ἐπὶ τῆς θειούχου ἱερᾶς λίμνης τῶν Παλικῶν (Διόδ. —Στφ. Βυζ.).

Παλικοί, ἐγχώριοι δαίμονες τῶν Σικελῶν, παῖδες τοῦ Διὸς καὶ τῆς νύμφης Θαλίας, θυγατρὸς τοῦ Ἡφαίστου καὶ τῆς Αἴτνης. εἶχον ναὸν καὶ μαντεῖον πλησίον τῆς πόλεως Παλίκης

Παλίλια, ποιμενικὴ ἑορτὴ παρὰ Ῥωμαίοις, πανηγυριζομένη τῇ 21 Ἀπριλίου, καθ' ἣν ἐπεκαλεῖτο ἡ θεότης Πάλης εἰς βοήθειαν καὶ κάθαρσιν, ἐπῄδων δὲ τὰ ποίμνια, καὶ τρὶς καὶ αὐτοὶ οἱ ποιμένες ὑπὲρ πυρὰν ἀχύρων. Πάλης δὲ λέγεται ὑπό τινων τῶν Ῥωμαίων συγγραφέων θεά, ἀναλογοῦσα πρὸς τὴν Ἑστίαν, ἢ τὴν θεῶν μητέρα, ὑπ' ἄλλων δὲ λέγεται θεά, συνεχομένη μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Παλατίου λόφου, οἰκουμένου ἐν ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι ὑπὸ ποιμένων (Ovid. Fast. IV. 721.—Tibull. II, 5, 87 —Propert. IV, 4, 73).

Παλίμψηστον, χειρόγραφον ὃ ἐπιμελῶς ἀπέπλυνον, ἵνα γράψωσιν ἐπ' αὐτοῦ νέον κείμενον (Λατινιστὶ codex rescriptus). Τοῦτο ἐγίνετο καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχαιότητος. Κατὰ δὲ τὸν μεσαίωνα ἐπέγραφον πολλάκις κείμενα ἐκκλησιαστικά, ἰδίως τὰ χρήσιμα διὰ τὰ σχολεῖα, ἐπὶ μεμβρανῶν ἐφ' ὧν ὠχριάσασαι εἶχον σχεδὸν ἐξαλειφθῇ αἱ γραφαὶ ἀρχαίων κλασικῶν συγγραμμάτων. Τεχνηταὶ δ' ἔκτοτε ἐφευρέθησαν διασκευαί, δι' ὧν τὰ ἀρχαῖα γράμματα ἀναφαίνονται ζωηρότερα, καὶ οὕτως ἀνευρέθησαν τινὰ ἀπολεσθέντα

κείμενα, ὡς τοῦ Κικέρωνος de re publica τοῦ Φρόντωνος orationes et epistolae, τοῦ Γαΐου institutiones κλ.

Παλενδικία, ἴδ. Δίκη.

Παλένουρον, ἀκρωτήριον τῆς Λευκανίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, ὅπου ἐλέγετο πνιγεὶς Παλίνουρος, ὁ κυβερνήτης τῆς νηὸς τοῦ Αἰνείου (Στρβ.). Νῦν Ἀκρ. Παλέμιδον.

Παλενῳδία. κατ' ἀρχὰς ᾠδή τις ἀναιροῦσα τὰ ἐν ἄλλῃ προγενεστέρᾳ. Ἐλέγετο ὅτι ὁ Στησίχορος (ἴδ.), ποιήσας ᾠδὴν κατὰ τῆς Ἑλένης, ἐτιμωρήθη διὰ τυφλότητος· δι' ὃ γράψας ἑτέραν ὡς ἐκείνης ἀναίρεσιν, παλινῳδίαν, ἀνέβλεψεν αὖθις. Μετὰ ταῦτα ἐπεκράτησεν ἡ λέξις ἐπὶ πάσης ἀναιρέσεως τῶν πρὶν γεγραμμένων.

Παλλαδᾶς, γραμματικὸς καὶ ἐπιγραμματογράφος ἐκ Χαλκίδος ἢ ἐξ Ἀλεξανδρείας, οὗ σώζονται διάφορα ἐπιγράμματα ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ.

Παλλάδιον, 1) πανάρχαιον ξόανον τῆς Ἀθηνᾶς, εἰς ὃ ἀπεδίδετο ἡ ἰδιότης τοῦ νὰ προφυλάττῃ παντὸς κακοῦ τὴν πόλιν ἐν ᾗ ἵδρυτο. Ἵδρυτο δ' ἐν τῇ ἀκροπόλει τῆς Τροίας, τρίπηχυ τὸ ὕψος, ἀρχαϊκῶς κεκλεισμένους ἔχον τοὺς πόδας, καὶ εἶχεν ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ προτεταμένον δόρυ, εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν, ἀσπίδα, ἢ ἠλακάτην καὶ ἄτρακτον, τὰ σύμβολα ἢ τῆς πολεμικῆς ἐπιτυχίας ἢ τῆς ἐν εἰρήνῃ προόδου καὶ εὐημερίας. Ὁ Ζεὺς ἐξ οὐρανοῦ τὸ ἔρριψε πρὸς τὸν Ἶλον, ὅτε ἵδρυσε τὸ Ἴλιον, ὡς ἐχέγγυον τῆς εὐτυχίας τῆς νέας πόλεως· ἐπρέσβευον δέ τινες ὅτι κατεσκεύασεν αὐτὸ ἡ Ἀθηνᾶ, εἰς ἐνθύμησιν τῆς ἀγαπητῆς αὐτῇ Παλλάδος, ἣν λέγουσι θυγατέρα τοῦ Τρίτωνος, καὶ ἣν ἐξ ἀπροσεξίας ἐφόνευσε. Κατ' ἄλλους δὲ, ἔλαβεν αὐτὸ ὁ Δάρδανος παρὰ τοῦ Διὸς, ἢ ἦτο ἀφιέρωμα τῆς Ἠλέκτρας. Τὸ ἥρπασαν δ' ἐκ Τρωάδος ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Διομήδης, διότι ἡ πόλις δὲν ἦν δυνατὸν νὰ ἐκπολιορκηθῇ ἐν ὅσῳ ἐνέκλειεν αὐτὸ, καὶ ὁ Διομήδης τὸ ἔφερεν εἰς τὸ Ἄργος, Κατὰ τὰς ἀττικὰς διηγήσεις, Δημοφῶν, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς, ἐκέρδησε τὸ ἄγαλμα παρὰ τοῦ Διομήδους· κατ' ἄλλας δὲ παραδόσεις ὑπῆρχον ἐν Τρωάδι δύο Παλλάδια, ἃ ἡ Χρύση εἶχε φέρει ὡς προῖκα εἰς τὸν Δάρδανον, καὶ τὸ μὲν ἓν ἥρπασεν ὁ Ὀδυσσεὺς, τὸ δ' ἄλλο ἔφερεν ὁ Αἰνείας εἰς Ἰταλίαν, κατατεθὲν εἰς Ῥώμην, ἢ Λαβίνιον, ἢ Λουκερίαν κτλ. (Ov. Fast VI, 421). Καὶ εἰς ἄλλας δὲ πόλεις ὑπῆρχον Παλλάδια, καὶ τοιαῦτα, ἀρχαϊκὰ ἢ ὄρθια, ἔνοπλα ἀπαντῶνται πολλάκις ἐν ἀναγλύφοις.

Παλλάδιος, ἰατρὸς ἐξ Ἀλεξανδρείας, μεταγενέστερος τοῦ Γαληνοῦ, γράψας ἑρμηνείας εἴς τινα τῶν τοῦ Ἱπποκράτους (Fabr. III, 68).

Παλλακὴ καὶ **παλλακὶς,** γυνὴ μετ' ἀνδρὸς συνοικοῦσα, οὐχὶ ἐν κοινωνίᾳ νομίμου γάμου, ἀλλὰ μᾶλλον ἐν εἴδει θεραπαινίδος· ὥστε καὶ πᾶσα βία ἐπ' αὐτῆς αὐστηρότατα ἐτιμωρεῖτο· ξένον δ' ἐπ' αὐτοφώρῳ μετ' αὐτῆς τυχὸν συλλαμβανόμενον ἐδικαιοῦτο ὁ ἀνὴρ καὶ νὰ θανατώσῃ (Δμσθ. κ. Νεαίρ. 1886.—Λυσ. π. Ἐρατσθ. φ. Σφ. 95).

Παλλακόπας, διῶρυξ τοῦ Εὐφράτου, ἀρχομένη 800 στάδια μεσημβρινῶς τῆς Βαβυλῶνος καὶ λήγουσα εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ σχηματιζόμενα ἕλη πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Ἀραβίας (Ἀρρ. Ε, 21, 1).

Παλλαντία, 1) θυγάτηρ τοῦ Εὐάνδρου ταφεῖσα εἰς τὸν κατ' αὐτὴν ὅθεν κληθέντα Παλλάντιον ἢ Παλάτιον λόφον ἐν Ῥώμῃ.—2) Ἐπίσημος πόλις τῶν Βακκίων ἐν Ἱσπανίᾳ ἐπὶ ὁμόρρου τινὸς τοῦ Δουρίου (Στρβ. Γ, 162.—App Hist. LV, 80).

Παλλάντιον, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Ἀρκαδίας, πρὸς δυσμὰς τῆς Τεγέας, ὅθεν ἐπιστεύετο ὅτι ὁ Εὔανδρος ἐπῴκισε τὴν Ἰταλίαν (Liv. I,5.— Ju t. XLIII, 1). Ἐν μετέπειτα χρόνοις, ὅτε οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἔκτισαν τὴν Μεγαλόπολιν, τότε ἐξέπεσε καὶ ἠρημώθη. Εἰς τὴν θέσιν δ' αὐτῆς ἵδρυται ἡ νῦν Τρίπολις (Ξνφ. Ἑλλ, Ζ. 5, 5.—Παυσ. Η, 3, 1. ΜΓ, 1. —Liv. XLV, 28).

Πάλλας, 1) υἱὸς τοῦ Κρίου καὶ τῆς Εὐρυβίας, εἷς τῶν Τιτάνων, ἀδελφὸς τοῦ Ἀστραίου καὶ τοῦ Πέρσου, ἔσχεν ἐκ τῆς Στυγὸς τέκνα τὸν Ζῆλον, τὴν Νίκην, τὸ Κράτος καὶ τὴν Βίαν (Ἡσίοδ. Θεογ. 375. 383). —2) Υἱὸς τοῦ Μεγαμήδου, πατὴρ τῆς Σελήνης (Ὁμ. Ὕμν. εἰς Ἑρμ. 100. — 3) Εἷς τῶν Γιγάντων. — 4) Ἰδ. Εὔανδρος. — 5) Υἱὸς τοῦ Πανδίωνος, ἀδελφὸς τοῦ Αἰγέως, γενάρχης τῆς ἐπισήμου γενεᾶς τῶν Παλλαντιδῶν ἐν Ἀθήναις, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Θησέως (Ἀπολλδ. Γ, 15, 9). — 6) Δοῦλος καὶ εἶτα ἀπελεύθερος Ἀντωνίας, τῆς μητρὸς τοῦ Κλαυδίου, ὅστις τῷ ἐνεπιστεύθη τὴν διοίκησιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς Ῥώμης, καὶ ἐπείσθη ὑπ' αὐτοῦ μετὰ τὸν θάνατον τῆς Μεσσαλίνης νὰ νυμφευθῇ τὴν Ἀγριππίναν, καὶ παραγκωνίσας τὸν υἱόν του Βρεττανικὸν, νὰ υἱοθετήσῃ τὸν Νέρωνα. Καὶ ἡ δουλικὴ δὲ γερουσία τῷ ἐπεδαψίλευσε τιμὰς καὶ πλούτη. Ἐπὶ Νέρωνος ἀπεβλήθη τῆς ἐπισήμου του θέσεως καὶ ἔζη ἰδιωτεύων· τῷ δὲ 50 μ. Χ. ἐφονεύθη, εἰσηγήσει, ὡς φαίνεται, τοῦ Νέρωνος, ἐποφθαλμιῶντος εἰς τοὺς θησαυρούς του (Tac. Ann. XII, 53, XIII, 14, XIV, 65. — Suet. Vit. II. — Juv. I, 108).

Παλλὰς Ἀθήνη (Ἀθηνᾶ), ἡ ἄνευ μητρὸς θυγάτηρ τοῦ Διὸς, ἐξ οὗ καὶ ὀβριμοπάτρη (κόρη πατρὸς ἰσχυροῦ) ἐπιλέγεται ὑπὸ τῶν ποιητῶν (Ὁμ. Ὀδ. Α, 101)· καθ' Ἡσίοδον δὲ (Θεογ. 886. Ἰδ. καὶ Ὁμ. Ὕμν. εἰς Ἀθην. 58) γεννηθεῖσα ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς, ὅστις κατὰ συμβουλὴν τῆς Γαίας, εἶχε καταπίει τὴν πρώτην του σύζυγον Μῆτιν (τὴν φρόνησιν). Μεταγενεστέρως ἐλέγετο ὅτι ὁ Ἥφαιστος, κατά τινας ὁ Προμηθεὺς, ἔσχισε διὰ τοῦ πελέκεως τὴν κεφαλὴν τοῦ Διὸς καὶ ἐξεπήδησεν ἡ Ἀθηνᾶ ἔνοπλος καὶ ἐν νεαρᾷ ῥώμῃ (Πίνδ. Ὀλ. Ζ, 35). Διὰ τοῦτο ἡ Ἀθηνᾶ ἦν ἡ παράστασις τῆς φρονήσεως τοῦ Διὸς, ἐν γένει θεὰ τῆς φρονήσεως καὶ τῆς δυνάμεως. Καθ' ὃ δὲ ἀμήτωρ καὶ ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς προελθοῦσα, εἶχε τὸν χαρακτῆρα σχεδὸν ἀνδρικῶς ἐμβριθῆ, καὶ ἦν μεταξὺ τῶν θεαινῶν ἡ αὐστηρῶς καὶ κυρίως παρθένος. Ἦν δὲ καὶ τῶν πόλεων καὶ πολιτειῶν, ἔν τε πολέμῳ καὶ ἐν εἰρήνῃ, ἡ συνετὴ καὶ ἰσχυρὰ ἰθύντρια καὶ προστάτις, καὶ ἐπιδέξιος πρὸς πᾶσαν εἴτε ἀνδρικὴν εἴτε γυναικείαν ἐργασίαν. Οὕτως ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ αὐτὴ πρὸ πάντων ἐστὶν ἡ φίλη καὶ βοηθὸς τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τοῦ οἴκου του, τῆς φιλέργου Πηνελόπης, καὶ τοῦ ἔμφρονος Τηλεμάχου. Δι' αὐτῆς ἐπαλινόστησε τέλος ὁ Ὀδυσσεύς· αὐτὴ ἐνεφύσησεν εἰς τὸν Τηλέμαχον θάρρος καὶ ἀνδρείαν, καὶ ἐβοήθησε πατέρα καὶ υἱὸν εἰς τὴν δυσχερῆ πάλην κατὰ τῶν μνηστήρων. Ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ ὁμοφωνεῖ πάντοτε μετὰ τοῦ Διὸς, ὅστις ἀγαπᾷ αὐτὴν ὡς ἰδιότροπον θυγατέρα, οὖσαν τὴν προσωποποίησιν τοῦ ἰδίου του πνεύματος. Ἀλλ' ἀλλαχοῦ, ὡς ἔχουσα ἰδίαν ἀτομικότητα, ἀντιτάττεται ἐνίοτε καὶ πολεμίως αὐτῷ. Οὕτως ἐν τῇ ἀντιθέσει ταύτῃ κατὰ τοῦ Διὸς ἐμφανίζεται οὐ σπανίως ἐν τῇ Ἰλιάδι, καὶ ὁ Ζεὺς ἐν τῇ πρὸς αὐτὴν ἀγάπῃ του, τῇ ἐπιτρέπει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν νίκην (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 29. Χ, 183). — Ὡς πολιοῦχος ἡ Ἀθηνᾶ προστατεύει πᾶν τὸ συντελοῦν εἰς τὴν τοῦ λαοῦ εὐτυχίαν, τὴν γεωργίαν, τὴν βιομηχανίαν. Ὡς γόνιμον ἔχουσα τὴν φρένα, ὠφέλιμα ἐφεῦρε πολλὰ, τὸ ἄροτρον, τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς, τὴν διφρηλασίαν, τὴν ναυτιλίαν, τὸ ἔναυσμα τοῦ πυρὸς κτλ., καὶ ἀσκεῖ καὶ διδάσκει πᾶσαν γυναικείαν ἐργασίαν, ὡς Ἐργάνη, καὶ ἦν ἐν γένει θεὰ πάσης σοφίας καὶ ἐπιστήμης. Προΐσταται δὲ καὶ τοῦ δικαίου καὶ τοῦ νομίμου, τῶν δικαστηρίων, πολιτικῶν ἀγορῶν καὶ βουλευτηρίων, ὡς βουλαία καὶ ἀγοραία. Ὡς τὰ πάντα δὲ διορῶσα καὶ ἐπινοοῦσα, λέγεται ὀξυδερκὴς καὶ παριστᾶται γλαυκῶπις. Ἔστι δὲ τῶν πόλεων προστάτις καὶ κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἡ θεότης οὖσα τῆς ἔμφρονος καὶ τακτικῆς πολεμικῆς τέχνης, ἐν ᾧ ὁ Ἄρης ἦν ὁ τῶν αἱματηρῶν καὶ ἀγρίων πολέμων. Τὰ τείχη, αἱ ἀκροπόλεις, οἱ

λιμένες ἦσαν ὑπὸ τὴν προστασίαν της. Ἐντεῦθεν τὰ ἐπίθετα αὐτῆς *Ἀλαλκομενηΐς* (ἡ βοηθὸς κατὰ τοῦ κινδύνου), *Πολιοῦχος*, *Πολιάς*, *Ἀκραία*, *Ἀκρία*, *Πυλαῖτις*, *Κλειδοῦχος*, *Πρόμαχος*, *Λαοσόος*, *Ἀτρυτώνη* (ἡ ἀδάμαστος), *Νίκη*, *Ἀγελεία* (ἡ τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων), *Ληΐτις* καὶ *Λαφρία* (ἡ τῶν λαφύρων), *Προμαχόρμα* (ἡ προμαχοῦσα τῶν ὅρμων καὶ λιμένων). Ὡς θεὰ πολεμικὴ ἐφεῦρε καὶ τὴν σάλπιγγα καὶ τὸν αὐλόν, δι' ὃ καὶ *Σάλπιγξ* ἐνιαχοῦ προσελέγετο. Τὸ τὰς πόλεις σῶζον ἄγαλμα αὐτῆς ἦν τὸ Παλλάδιον (ἴδ.), ὃ εἰς πολλὰς πόλεις ὑπῆρχεν. Ἐπελέγετο δὲ καὶ *Ὑγίεια* καὶ *Παιωνία*, ὡς θεὰ ἀπὸ νόσων σώζουσα, καὶ ἐν γένει *Σώτειρα*. Οὕτως ἐλατρεύετο ἐπὶ Ὁμήρου καὶ μετ' αὐτὸν ἐν πάσῃ τῇ Ἑλλάδι. Ἐν δὲ τοῖς προομηρικοῖς χρόνοις, ἦν, ὡς αἱ πλεῖσται θεότητες, θεοποίησις φυσικῆς δυνάμεως, καὶ αἱ ἀρχαιόταται ἕδραι τῆς λατρείας αὐτῆς ἦσαν ἡ Θεσσαλία, αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Βοιωτία, ἐνταῦθα δὲ μάλιστα ἡ λίμνη Κωπαΐς, ἔνθα ὁ ποταμὸς Τρίτων εἰσβάλλει εἰς αὐτήν, καὶ ἔνθα ἐλέγετο ὅτι τὸ πάλαι ἔκειτο πόλις τις καταποντισθεῖσα, ἥτις Ἀθῆναι ἐκαλεῖτο. Ἐκεῖθεν δ' εἶχε τὰ ἐπίθετα *τριτώ*, *τριτωνίς*, *τριτογένεια*, *τριτογενής*. Καὶ πανταχοῦ ὅπου ὑπῆρχε τὸ ὄνομα *Τρίτων*, ἦν καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἡ λατρεία, ὡς καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Λιβύῃ κατὰ τὴν Τριτωνίδα λίμνην (Ἡρδ. Δ, 180), ἔνθα Μινύαι ἐκόμισαν αὐτὴν ἐξ Ἑλλάδος, καὶ οὐχὶ τὸ ἐναντίον, ὡς ἐπιστεύθη ὑπό τινων. Εἰς τὴν Τριτωνίδα λίμνην συνείχετο ἡ Ἀθηνᾶ μετὰ τοῦ Ποσειδῶνος, ὅστις ἐκεῖ καὶ πατὴρ αὐτῆς ἐλέγετο, καὶ ἐν γένει εἰς πολλὰ τῆς Ἑλλάδος μέρη ἀπαντᾶται συνηνωμένη ἡ λατρεία τῶν δύο θεῶν, καὶ ἡ σχέσις τῆς Ἀθηνᾶς μετὰ τῶν Τριτώνων. Ἡ ἀττικὴ χώρα κυρίως ἐθεωρεῖτο ὡς κτῆμα τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ πᾶς ὁ ἰδιωτικὸς καὶ δημόσιος βίος, ἡ τῆς γῆς καλλιέργεια, αἱ πολιτικαὶ διατάξεις, ἡ μυθολογία τῆς χώρας πᾶσα, στενὴν εἶχον μετ' αὐτῆς τὴν συνάφειαν. Ἡ πόλις (ἀκρόπολις) ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ κατοικία αὐτῆς· ἦν ἡ προστάτις τῆς γεωργίας καὶ τῆς ἐλαιοτροφίας· πρώτη ἐχαλίνωσεν ἵππους (δι' ὃ καὶ *Ἱππία* προσέτι ἐπεκαλεῖτο), καὶ ἐδίδαξε τὸ βόας ζευγνύειν· εἰσήγαγε νόμους καὶ τάξιν· ἵδρυσε τὸν Ἄρειον Πάγον, καὶ προΐστατο (ὡς *Φρατρία*) ταῖς φρατρίαις καὶ ταῖς φυλαῖς, αἵτινες ἦσαν ὁ πρῶτος καὶ θεμέλιος ὀργανισμὸς τοῦ ἀττικοῦ λαοῦ. Πρὸς τιμὴν αὐτῆς ἐτελοῦντο αἱ ἐπισημότεραι τῶν ἑορτῶν, ὡς τὰ μεγάλα καὶ μικρὰ Παναθήναια, τὰ

Ἐν Ῥώμῃ, εἰς Ἀλβανικὴν ἔπαυλιν.

Ἐρρηφόρια. Ἐξ Ἀθηνῶν δ' ἐξετάθη τῆς Ἀθηνᾶς ἡ λατρεία εἰς τὴν Ἰωνίαν, εἰς δὲ τὴν Αἰολίδα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἦλθε πιθανῶς ἐκ Βοιωτίας. Ἐπεκράτει δὲ καὶ πολλα-

χοῦ τῆς Πελοποννήσου, ἐν Ἀργολίδι, Ἀχαΐᾳ, Λακεδαίμονι, κτλ. Ἀλλὰ παρὰ τοῖς Πελοποννησίοις Δωριεῦσιν ἐπεκράτει πρὸ πάντων ὁ πολεμικὸς τῶν θεῶν χαρακτήρ, καὶ οἱ Σπαρτιᾶται, ὅτε ἐκστρατεύοντες ὑπερέβαινον τῆς χώρας τὰ ὅρια, ἔθυον τὰ διαβατήρια καὶ εἰς αὐτήν, ὁμοῦ μετὰ τοῦ Διὸς τοῦ Ἀγήτορος· καὶ συνεδέετο προσέτι μετὰ τῶν νέων καὶ ἡρωϊκῶν Διοσκούρων. Ὡς πολιοῦχος, εἶχεν ἐν Σπάρτῃ ναὸν οὗ ἐπεστρω-

Ἐν Μουσείῳ τῶν Παρισίων.

μένοι διὰ χαλκῶν ἐλασμάτων ἦσαν οἱ τοῖχοι, κατὰ τὸν ἀρχαιότατον τρόπον τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἐξ οὗ καὶ Χαλκίοικος ἐκεῖ ὠνομάζετο, καὶ χαλκοῦν ἦν αὐτῆς τὸ ἄγαλμα. Ἐν Κορίνθῳ ἐπελέγετο Ἑλλωτὶς ἢ Ἑλλωτία, καὶ ἐτελεῖτο αὐτῇ ἐκεῖ ἑορτὴ τὰ Ἑλλώτια μετ' ἀγῶνος λαμπαδουχίας. Εἶχε δὲ καὶ διάφορα ἄλλα ἐπωνύμια πολλαχοῦ, ὡς Ἀγραύλη ἢ Ἄγραυλος (ἡ ἐν τοῖς ἀγροῖς)· Ἀλέα· Ὄγκα ἐν Θήβαις· Προναία καὶ Πρόνοια ἐν Δελφοῖς, Τελχινία, ἐν Βοιωτίᾳ· Ἀσία, ἐν Λακεδαίμονι, κατὰ τὴν ὁμώνυμον πόλιν· Ἰλιὰς ἐν Ἰλίῳ· Ἰτωνὶς ἢ Ἰτωνία, ἐκ τῆς πόλεως Ἴτωνος τῆς Θεσσαλίας· Ἀχαΐα καὶ Παναχαιῒς ἐν Ἀχαΐᾳ. — Τὸ περιφημότατον τῆς Ἀθηνᾶς ἄγαλμα ἦν τὸ ἐν τῷ Παρθενῶνι ἐν Ἀθήναις τῆς Παλλάδος ἢ τῆς Παρθένου, ἀριστούργημα τοῦ Φειδίου (ἴδ. Ἀττική. Φειδίας). Ὁ κυριώτερος χαρακτηρισμὸς εἰς τὰς καλλιτεχνικὰς τῆς θεᾶς παραστάσεις ἐστὶν ἤρεμος ἐμβρίθεια, πνεύματος διαύγεια καὶ δύναμις. Ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ βλέμμα ἐλαφρῶς κλίνουσι πρὸς τὴν γῆν, ὡς ἐκ σκέψεως, τὸ μέτωπον ἐστὶν αἴθριον καὶ καθαρὸν, τὰ χείλη σοβαρῶς κεκλεισμένα, τὸ πρόσωπον δ' ἀναλόγως μικρὸν, καὶ ἡ κόμη ἀνεπιτηδεύτως χωριζομένη ἐπὶ τοῦ μετώπου, πίπτει ἐλευθέρα ὀπίσω εἰς τὸν τράχηλον καὶ τοὺς ὤμους. Τὸ ὅλον σῶμα ἐν γένει ἔχει τι τὸ ἀνδρικὸν μᾶλλον ἢ τὸ γυναικείως τρυφερόν. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔφερε τὸ κράνος, ἐπὶ τοῦ στήθους τὴν αἰγίδα (ἴδ.), ἔχουσαν ὄφεις πέριξ, καὶ κεφαλὴν Γοργόνος ἐν τῷ μέσῳ. Πλὴν δὲ τούτων ἄλλα σύμβολα αὐτῆς εἰσὶν ἡ στρογγύλη ἀσπὶς, μετὰ κεφαλῆς Μεδούσης, ἢ παραστάσεων γιγαντομαχίας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς, τὸ δόρυ, ἡ γλαὺξ, ἡ ἐλαία, ὁ ὄφις, ὁ ἀλέκτωρ. — Παρὰ Ῥωμαίοις δὲ ἡ Παλλὰς Ἀθηνᾶ ἐκαλεῖτο Minerva, παράγωγον τοῦ minervare ἐκ τοῦ mens (ὁ νοῦς). Συνελατρεύετο δ' ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου μετὰ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας, ὑπὸ τὰς εἰρηνικὰς μᾶλλον αὐτῆς ἰδιότητας, ὥς τις Ἐργάνη, προστάτις τῶν τεχνητῶν, τῶν ἰατρῶν (medica), διδασκάλων, καλλιτεχνῶν, ποιητῶν, μάλιστα τῶν μουσικῶν, καὶ πασῶν τῶν γυναικείων ἐργασιῶν. Ἡ κυριωτέρα αὐτῆς ἑορτὴ, ἀπὸ τῆς 19ης Μαρτίου ἀρχομένη, ἦν πενταήμερος (Quinquatria καλουμένη), καὶ ἐτελεῖτο μάλιστα ὑπὸ τῶν βιομηχάνων καὶ τεχνητῶν, καὶ τῆς νεολαίας τῶν σχολείων, ὅτε καὶ οἱ μαθηταὶ ἀπέτινον τοῖς διδασκάλοις τὰ δίδακτρα. Κατ' αὐτὴν, καὶ εἰς ἄλλην μικρὰν ὁμώνυμον τριήμερον ἑορτὴν τῆς 13 Ἰουνίου, καθιεροῦντο αἱ σάλπιγγες, αἵτινες, ὡς καὶ ἡ συντεχνία τῶν σαλπιγκτῶν, ἦσαν ἐν Ῥώμῃ ἰδίως ὑπὸ τὴν προστασίαν της. Ἀλλὰ καὶ ὡς πολεμικὴ θεὰ προσέτι ἐλατρεύετο, πιθανῶς καθ'

Ἑλληνικὴν ἐπιρροήν, δι' ὃ καὶ οἱ ὁπλομάχοι ἀγωνισταὶ διετέλουν ὑπὸ τὴν προστασίαν αὐτῆς.

Παλλατὶς, ἡ τῇ Παλλάδι ἀνήκουσα. Παλλατίδες πέτραι μέρος τοῦ ὄρους Κρείου πλησίον τοῦ Ἄργους (Καλλμ. εἰς Παλλδ. 42).

Παλλήνη, 1) Χερσόνησος τῆς Μακεδονίας, μεταξὺ τοῦ Θερμαϊκοῦ καὶ τοῦ Τορωναίου κόλπου, ἡ καὶ Φλέγρα λεγομένη. Ἐπ' αὐτῆς ἔθετον οἱ ποιηταὶ τὴν μάχην τῶν Γιγάντων κατὰ τῶν θεῶν (Ἡρδ. Ζ, 123. — Θουκ. Δ, 120). Ὁμώνυμος δ' αὐτῇ ἦν καὶ ὁ ἰσθμὸς δι' οὗ συνείχετο μετὰ τῆς στερεᾶς (Θουκ.).—Εἶχε δὲ καὶ πόλιν τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος (Στφ. Βυζ.), νῦν Κασσάνδραν.— 2) Κώμη καὶ δῆμος τῆς Ἀττικῆς, μεταξὺ Ὑμηττοῦ καὶ Πεντελικοῦ, ἐπὶ τῆς εἰς Μαραθῶνα ἀγούσης ὁδοῦ (Ἡρδ. Α, 62.—Πλούτ. Θησ. ΙΓ.), ἔνθα καὶ νῦν ἔτι ἀπὸ τοῦ Ὑμηττοῦ καταρρέον ῥυάκιον Παλλάνα καλεῖται.

Πάλμυρα, ἡ ἐν τῇ παλαιᾷ Γραφῇ Ταδμὸρ (Α. Βασιλ. 9, 18), ἡ φοινικόπολις, ἐκτίσθη ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις ὑπὸ Σολομῶντος, τοῦ βασιλέως τῶν Ἰουδαίων, ὡς ἐμπορικὸς σταθμὸς ἐν τῇ συρικῇ ἐρήμῳ, ἐπὶ Ὀάσιος, μεταξὺ Ἀντιλιβάνου καὶ τοῦ Εὐφράτου. Ὡς ἐκ τῆς θέσεως δ' αὐτῆς πολλὰ ὑπέστη ἐπὶ Ῥωμαίων, ὑπό τε τούτων καὶ τῶν Πάρθων κατὰ τοὺς μεταξὺ τῶν δύο πολέμους· μέχρι τῶν χρόνων τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων ἔθαλλε διὰ τοῦ ἐμπορίου, καθ' ὃ χρησιμεύουσα εἰς τὴν κοινωνίαν μεταξὺ δύσεως καὶ ἀνατολῆς· ἀλλ' εἰς ἀνωτέραν περιωπὴν ἤχθη μόνον κατὰ τὴν γ' ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. ὅτε, ἐπὶ τῶν τότε περιπλοκῶν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους, ὁ Ὀδενάτος (261 μ. Χ.) κατεκόσμησε τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἤγειρεν αὐτὴν εἰς πρωτεύουσαν τοῦ νέου κράτους, ὃ ἵδρυσε καὶ ὅ, μετὰ θάνατον αὐτοῦ, ἡ χήρα του Ζηνοβία ἐξέτεινε καὶ ἐπὶ τῆς δυτικῆς Ἀσίας καὶ ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου. Ἀλλ' ἐπὶ μακρὸν δὲν διήρκεσε τὸ νεοσύστατον τοῦτο κράτος, καὶ τῷ 273 ἀνέτρεψεν αὐτὸ ὁ αὐτοκράτωρ Αὐρηλιανός. Ἡ πόλις, λεηλατηθεῖσα, σχεδὸν ἐντελῶς κατεστράφη· καὶ ἀνωρθώθη μὲν αὖθις ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἀλλ' εἰ καὶ ἔμεινε σπουδαῖον φρούριον τῶν μεθορίων, δὲν ἀνέλαβεν ὅμως πλέον. Τὴν σήμερον, ὑπ' Ἀράβων κατοικουμένη ἡ θέσις ἐκείνη, διετήρησε τὸ ἀρχικὸν αὐτῆς ὄνομα Τεδμὸρ, καὶ τῷ 1691 ἀνεκαλύφθησαν ἐκεῖ θαυμάσια ἐρείπια ἀρχαίων στοῶν καὶ ναῶν, ἐν ἄλλοις μεγάλου ναοῦ τοῦ Ἡλίου, τοῦ μάλιστα ἐν Παλμύρᾳ λατρευομένου, μαρτυροῦντα περὶ τῆς ἀρχαίας αὐτῆς εὐπορίας καὶ λαμπρότητος.

Πάλμυς, Τρὼς ἐκ τῶν ἐπισήμων, υἱὸς Ἱπποτίωνος (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 792).

Πάλτος, πόλις τῆς Κασιώτιδος ἐν Συρίᾳ (Στρβ. ΙΕ). Σώζονται αὐτῆς τὸ ὄνομα καὶ ἐρείπια.

Παμβοιώτια, πανήγυρις ἐν Βοιωτίᾳ, εἰς τιμὴν τῆς Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς, παρὰ τῇ Κορωνείᾳ, συνδεδεμένη, ὡς οἱ μεγάλοι ἀγῶνες ἐν Ἑλλάδι, μετ' ἐκεχειρίας (Στρβ. Θ, 411.—Παυσ. Θ, 34, 1. — Πολύβ. Δ, 3. Θ. 34).

Παμβῶτις λίμνη, ἐν Ἠπείρῳ. Εἰς τὰς ὄχθας αὐτῆς, παρὰ τῇ Δωδώνῃ, ἐλέγετο οἰκήσας ὁ Νεοπτόλεμος, υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως μετὰ τῶν Θεσσαλῶν ὀπαδῶν του. Νῦν λίμνη τῶν Ἰωαννίνων.

Πάμισος, 1) νότιος ὁμόρρους τοῦ Πηνειοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ (Ἡρδ. Ζ, 129). Ν. Λαπάρδα.—2) Ποταμὸς ἐν Μεσσηνίᾳ, πηγάζων ἐκ τῶν συνόρων τῆς Ἀρκαδίας, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον (Στρβ.). — 3) Μικρὸς ποταμὸς τῆς Λακωνίας, ὁρίζων αὐτὴν πρὸς τὴν Μεσσηνίαν, καὶ ἐκβάλλων παρὰ τοῖς Λεύκτροις (Στρβ. Η, 361).—4) Ποτάμιον τῆς Ἤλιδος πρὸς τῇ Πύλῳ.

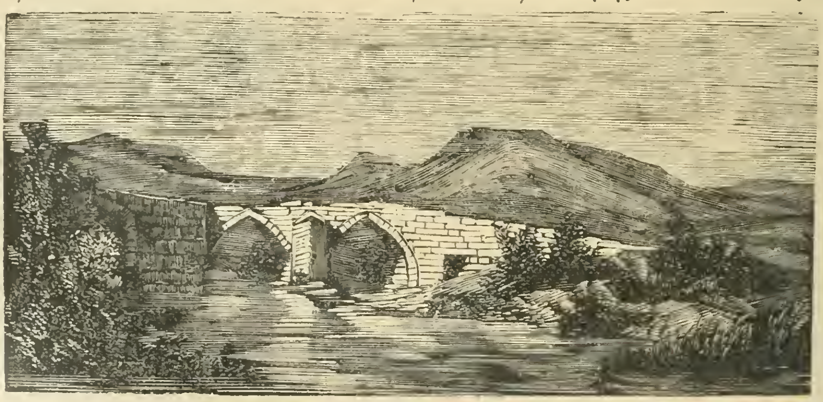
Παμμάχιον, ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις ἄλλη λέξις διὰ τὸ παγκράτιον. Ἴδ. (Hyg. Fab. 273).

Παμμένης, νέος εὐγενὴς Θηβαῖος ἐπὶ Ἐπαμεινώνδου, φαίνεται μετασχὼν εἰς τὴν σύστασιν τοῦ Ἱεροῦ Λόχου (Πλούτ. Πελοπ. ΙΗ), ἐπέμφθη δὲ μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην εἰς Ἀρκαδίαν μετὰ 1000 ἀνδρῶν, ἵνα βοηθήσῃ εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Μεγαλοπόλεως. Εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διέμενεν, ὅτε ἦν νέος, ὁ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν (Πλούτ. Πελπ. ΚΣΤ). Ὅτε δ' ἐκ δευτέρου εἰσέβαλον οἱ Θηβαῖοι εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἐκυρίευσεν ὁ Παμμένης τὸν λιμένα τῆς Σικυῶνος, καὶ μνημονεύεται ὡς εἰσβαλὼν καὶ εἰς τὴν Φωκίδα. Καθ' ὅσον δὲ γνωστὸν, ἦν ὁ μόνος ἐπίσημος Θηβαῖος, ὁ ἐπιζήσας εἰς τὴν μάχην τῆς Μαντινείας. Ἐπέμφθη δὲ καὶ ἐκ δευτέρου εἰς Μεγαλόπολιν, καὶ τῷ 353 π.Χ. ἔφερεν ἐπικουρίαν 5000 ἀνδρῶν εἰς τὸν ἐξωσθέντα σατράπην Ἀρτάβαζον, ἐνίκησε δὶς τοὺς στρατοὺς τοῦ μεγάλου Βασιλέως καὶ ἐκτήσατο μεγάλην φήμην πολεμικὴν (Διόδ. ΙΔ, 34).

Πριήνης ἐν Ἰωνίᾳ, πέμψας δῶρον εἰς τὸν Δαρεῖον ἅμαξαν μεστὴν ἀργύρου (Αἰλ. Π. Ἱ. Δ. 27).

Παμφία, πόλις τῆς Αἰτωλίας, κειμένη κατὰ τὸ ἀνατολικὸν χεῖλος τῆς Τριχωνίδος λίμνης (Πολδ. Ε, 7).

Πάμφιλος, 1) Εἷς τῶν ὑπὸ τῶν Δαναΐδων φονευθέντων υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου (Hygn. Fab. CLXX). — 2) Στρατηγὸς Ἀθηναῖος, σταλεὶς τῷ 389 κατὰ τῆς ἀποστάσης καὶ ὑπὸ τῆς Σπάρτης ὑποστηριζομένης Αἰγίνης, ἐπολιόρκησε τὴν νῆσον, ἀλλ' ὁ στόλος ἀπεδιώχθη, καὶ μόνον μετὰ 5 μῆνας ἐλήφθη ὀπίσω ὁ ἐκεῖ ἀποβὰς στρατὸς (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 1, 1). Ἴσως δ' ἐστὶν αὐτὸς ὁ περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους διὰ κατάχρησιν δημοσίων χρημάτων καταδικασθεὶς Πάμφιλος (Ἀρστφ. Πλοῦτ. 114, καὶ Σχλ.), καθ' ὅσον εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἠδύνατο νὰ προκύψῃ κατ' αὐτοῦ δωροδοκίας ὑπόνοια. — 3) Μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος καὶ δι-

Ἰδ. Πάμισος.

Πάμμιλος, Μεγαρεύς, κτίστης τῆς Σελινοῦντος ἐν Σικελίᾳ (Θουκ. ΣΤ, 4).

Πάμμων, 1) υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 250). — 2) Πολίτης τις τῆς νήσου Σκύρου (Ἡρδ.).

Παμπανὶς, μικρὰ πόλις τῆς ἄνω Αἰγύπτου, δυτικῶς τῆς Τεντύρας κειμένη.

Παμφάης, 1) Ἀργεῖος, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι ὑπεδέξατο εἰς τὴν οἰκίαν του τοὺς Διοσκούρους (Πίνδ.). — 2) Κάτοικος τῆς

δάσκαλος τοῦ Ἐπικούρου. — 4) Ζωγράφος ἐξ Ἀμφιπόλεως, μαθητὴς τοῦ Εὐπόμπου, διδάσκαλος τοῦ Ἀπελλοῦ, περὶ τὸ 360 π. Χ. σχολὴν ζωγραφικῆς ἱδρύσας ἐν Σικυῶνι. Κατὰ τὸν χαρακτῆρα τῆς Πελοποννησιακῆς σχολῆς, ἧς ἀνώτατος ἀντιπρόσωπος ἦν ὁ Πολύκλειτος, ἀπέβλεπε κυρίως εἰς τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἀναλογιῶν, καὶ ἀπῄτει τούτου ἕνεκα παρὰ τῶν μαθητῶν του τὴν σπουδὴν τῆς γεωμετρίας. Ἐνήργησε δὲ καὶ ἐπέτυχε τὴν

εἰσαγωγὴν τῆς ζωγραφικῆς εἰς τὰ σχολεῖα, καὶ ἵνα, ἐξευγενιζομένη, παύσῃ οὖσα βιομηχανία χειρωνακτική, τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἀσκήσεως αὐτῆς εἰς τοὺς δούλους. Ἐδίδασκε δ' αὐτὴν ἐπὶ μισθῷ, ἓν τάλαντον λαμβάνων διὰ διδασκαλίαν δώδεκα ἐτῶν. Μνημονεύονται δ' αὐτοῦ δύο εἰκόνες, ἡ ἐν Φλιοῦντι νίκη τῶν Ἀθηναίων, ἐν Ὀλ. 103, γ', καὶ Ὀδυσσεὺς ἐπὶ σχεδίας (Plin. XXXV, 36, 8). Καὶ συνέγραψε δ' οὗτος περὶ ζωγραφικῆς καὶ περὶ ζωγράφων.

Παμφυλία, ἀρχαιότατα Μόψου ἑστία, ἣν κατ' ἀρχὰς ἡ στενὴ καὶ μᾶλλον ἄκαρπος παράλιος ταινία γῆς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἡ μεταξὺ Κιλικίας καὶ Λυκίας, χωριζομένη ἀπὸ ταύτης μὲν διὰ τοῦ ὄρους Κλίμακος, ἀπ' ἐκείνης δὲ διὰ τοῦ ποταμοῦ Μέλανος. Τὸ βόρειον αὐτῆς ὅριον ἦν ἡ Πισιδία μετὰ τοῦ ὄρους Ταύρου, πρὸς νότον δ' ἐξετείνετο τὸ Παμφύλιον πέλαγος. Τὸ κυριώτερον αὐτῆς ἀκρωτήριον ἐκαλεῖτο Λευκοθεῖον ἢ Λεύκολλα (ἐκτὸς ἂν τοῦτο ἦν τὸ ἀπέναντι ἀκρωτήριον τῆς Κύπρου), παρὰ τῇ πόλει Σίδῃ. Πρὸς ἀνατολὰς ποταμοὶ αὐτῆς ἦσαν ὁ Καταρράκτης, ὅστις δὶς ὑπὸ τὴν γῆν βυθιζόμενος, ἐκβάλλει τέλος ἀνατολικῶς τῆς Ἀτταλείας (Νῦν Δουδενσού). Ὁ Κέστρος (ν. Ἀκσού)· ὁ Εὐρυμέδων (ἴδ.) (ν. Κέπρου σού)· ὁ Μέλας (ν. Μιναυγὰτ σού). Οἱ κάτοικοι Πάμφυλοι ἦσαν μέρος μὲν αὐτόχθονες, μέρος δὲ Κίλικες καὶ Ἕλληνες, καὶ μέχρις Ἀντιόχου εἶχον τὰς αὐτὰς περιπετείας μετὰ τῶν γειτόνων των. Εἶτα δ' ἐξηρτήθη ἡ Παμφυλία ἐκ τοῦ Περγαμηνοῦ κράτους, καὶ βραδύτερον μετ' αὐτοῦ ὑπετάγη εἰς τὴν Ῥώμην. Οἱ κάτοικοι ἦσαν ἐπιδεδομένοι εἰς τὴν ναυτιλίαν, καὶ προσέτι καὶ εἰς τὴν πειρατείαν. Πόλεις δ' ἦσαν αἱ κυριώτεραι, ἡ λιμένα ἔχουσα Κόρυκος, πιθανῶς αὐτὴ ἡ εἶτα κληθεῖσα Ἀττάλεια· ἡ Πέργη ἐπὶ τοῦ Κέστρου μετὰ περιφήμου ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος. Εἰς αὐτὴν ἀπέβη ὁ Ἀπόστολος Παῦλος· ἡ Ἄσπενδος ἐπὶ τοῦ Εὐρυμέδοντος, εἰς ἀπότομον ὄρος, πλουσίους ἔχουσα ἐλαιῶνας· τὸ Σύλλειον ἐπὶ ὄρους εἰς 40 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, καὶ ὀχυρόν· ἡ Σίδη, ἀποικία αἰολική, μετὰ καλοῦ λιμένος. Εἰς αὐτὴν ἐλατρεύετο ἡ Ἀθηνᾶ, καὶ ἐτελοῦντο ἀγῶνες Ὀλυμπιακοί· τὰ Κίβυρα, κ. ἄ. (Στρβ. ΙΔ, 667.—Met. I, 14).

Παμφυλικόν, μέρος τῆς πόλεως τοῦ Ἄργους, κατὰ τὴν Παμφυλίδα φυλὴν κληθὲν (Πλούτ. π. γυν. ἀρ. τμ. Ζ, 11). Ἴδ. Πάμφυλοι.

Παμφύλιον πέλαγος, ὁ μέγας κόλπος νοτίως τῆς Παμφυλίας, Κιλικίας καὶ Λυκίας (Στρβ. Β, 121. 125. — Liv. XXVII. 23.)

Πάμφυλοι, 1) οἱ κάτοικοι τῆς Παμφυλίας. — 2) Φυλή τις δωρικὴ ἐν Πελοποννήσῳ, ἐπώνυμος τοῦ υἱοῦ τοῦ Αἰγιμιοῦ (Ἡρδ. Ε, 68). Ἴδ. Φυλή.

Πάμφυλος, υἱὸς τοῦ Αἰγιμιοῦ, βασιλέως τῶν Δωριέων ἐπὶ τοῦ ὄρους Πίνδου, συνεκστρατεύσας μετὰ τῶν Ἡρακλειδῶν εἰς Πελοπόννησον, καὶ τὸ ὄνομά του δοὺς εἰς μίαν τῶν δωρικῶν φυλῶν (Πίνδ. Πυθ. Α. 12. —Ἀπλλδ. Γ, 8, 3).

Πάμφως, πανάρχαιος λεγόμενος ποιητὴς Ἀθηναῖος, ταττόμενος μετὰ τοῦ Ὀρφέως, τοῦ Λίνου καὶ τοῦ Μουσαίου ὡς γράψας ὕμνους διὰ τὰ Ἐλευσίνια καὶ τὰ Διονύσια. Ὁ Παυσανίας λέγει αὐτὸν νεώτερον τοῦ Ὠλῆνος καὶ ἀρχαιότερον τοῦ Ὁμήρου, καὶ ὅτι τοὺς πλείστους τῶν ὕμνων αὐτοῦ ἔγραψε διὰ τοὺς Ἀθηναίους, εἰς τὴν Δήμητραν, τὴν Ἄρτεμιν, τὸν Ποσειδῶνα, τὰς Χάριτας, καὶ τὸν ἀρχαιότατον Οἰτόλινον (ἴδ.) διὰ τὸν τάφον τοῦ Λίνου. Κατὰ Φιλόστρατον δ' ἔγραψε καὶ ὕμνον εἰς Δία, ὃν ἀπεμιμήθη ὁ Ὅμηρος.

Πάν, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ μιᾶς ἐκ τῶν θυγατέρων τοῦ Δρύοπος (Ὁμ. Ὕμν. ΙΘ, 34), ἢ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀρκαδικῆς νύμφης Καλλιστοῦς, ἢ τοῦ Διὸς (ἢ Ἑρμοῦ) καὶ

τῆς Πηνελόπης (Ἡρδ. Γ. 145), ἐγεννήθη ἐπὶ τοῦ Λυκαίου ὄρους τῆς Ἀρκαδίας, καὶ ἀνετράφη ὑπὸ τῶν Ἀρκαδικῶν νυμφῶν (Παυσ. Η. 30). Θεὸς τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ δρυμῶν καὶ τῶν ποιμένων, οὗ καὶ τὸ ὄνομα ἴσως ἐστὶ παράγωγον τοῦ π ά ω (βόσκω), ὢν ἐκ γενετῆς κεραὸς, τραγόπους, γενειῶν, σιμὸς, δασὺς καὶ ἔχων οὐρὰν, ὥστε καὶ ἡ μήτηρ του ἔντρομος τὸν ἐγκατέλιπεν· ἀλλ' ὁ Ἑρμῆς λαβὼν αὐτὸν, τὸν ἔφερεν εἰς τὸν Ὄλυμπον, ἔνθα πάντες οἱ θεοὶ, ἐξ οὗ δῆθεν καὶ Π ὰ ν ὠνομάσθη, ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ παραδόξου βρέφους (Ὁμ. Ὕμν. ΙΘ, 47). Εἰς ὄρη καὶ εἰς δάση διαιτώμενος ἔκτοτε, περιάγει εἰς τὰς βοσκὰς, περιποιεῖται καὶ εὐλογεῖ τὰ ποίμνια, ὡς ν ό μ ι ο ς, ἐπιμελεῖται τῶν τῆς θήρας ὡς ἄ γ ρ α ῖ ο ς, προστατεύει τὴν μελισσουργίαν καὶ τὴν ἁλιείαν, περιφέρεται μετὰ τῶν νυμφῶν, ἐπιδίδεται μετ' αὐτῶν εἰς εὐθύμους ὀρχήσεις, καὶ παίζει αὐταῖς τὴν σύριγγα, μουσικὸν ὄργανον τῆς ἐφευρέσεώς του. Ὡς θεὸς ὅμως τὴν ἐρημίαν φιλῶν, ἐμβάλλει καὶ φόβον μέγαν (τὸν π α ν ι κ ὸ ν), δι' ὃ καὶ ἡ φοβερά του φωνὴ ἐθεωρεῖτο ὡς στρατοὺς τρέπουσα εἰς φυγὴν, καὶ «ὦ Πάνες!» ἐξεφωνεῖτο ἐπὶ θεάματός τινος φοβεροῦ ἢ ἀπροσδοκήτου (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 1001). Οἱ Ἀθηναῖοι ἐπίστευον ὅτι τοὺς ἐβοήθησεν εἰς τὴν μάχην τοῦ Μαραθῶνος, δι' ὃ καὶ ἔκτοτε ἦν αὐτῷ ἐν Ἀθήναις ἱερὸν ἓν τῶν ὑπὸ τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν τῆς Ἀκροπόλεως σπηλαίων, ὡς καὶ ἕτερον εἰς τὸν Πάρνηθα, ὑπὸ τὴν Φυλὴν, ἔνθα καὶ ἀνάγλυφα εὑρέθησαν ἀναθήματα· καὶ ἐν Μαραθῶνι εἰς σπήλαιον, καὶ ἐν Σαλαμῖνι ἱδρύθησαν αὐτοῦ ἀγάλματα. Ἐλάτρευον δ' αὐτὸν οἱ Ἀθηναῖοι δι' ἐτησίας λαμπαδοφορίας (Ἡρδ. ΣΤ, 105). Ὡς δὲ καὶ ἕτεροι θεοὶ τῶν δασῶν, οὕτως ἦν καὶ ὁ Πὰν ἔμπειρος εἰς τὴν μαντικὴν, καὶ εἰς αὐτὸν ἀπεδίδετο μάλιστα ὅτι ἐδίδαξε τὸν Ἀπόλλωνα. Ὡς πρὸς τὴν σύριγγα δὲ, ἐπλάσθη ὁ μῦθος, ὅτι ἦν νύμφη αὐτὴ, ἣν ὁ Πὰν ἐπεδίωξε μέχρι τοῦ Λάδωνος ποταμοῦ ἐν Μεσσηνίᾳ· ἐκεῖ δ' αὐτὴ ὅτι βοηθείᾳ τῶν θεῶν μετεμορφώθη εἰς καλάμους, ἐξ ὧν ὁ Πὰν κατεσκεύασε τοὺς σωλῆνας τῆς σύριγγος (Ov. Met I, 691). Ἐνίοτε ὅμως παρίσταται καὶ ἄλλο τι παίζων μουσικὸν ὄργανον. Καὶ τὴν Ἠχὼ δ' ἠγάπησε, καὶ ἐξ αὐτῆς ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἴυγκα. Ὡς φίλος δὲ τῆς κωμῳδίας καὶ τοῦ χοροῦ, ἠγάπα καὶ τὴν Χάριν Πειθώ.— Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις, παρεξηγήσει τοῦ ὀνόματος, ἐθεώρησάν τινες τὸν θεὸν τῶν ἀρκαδικῶν δασῶν ὡς σύμβολον τοῦ π α ν τ ὸ ς, καὶ ἡ σύριγξ αὐτοῦ ἠνίττετο δῆθεν τὴν τῶν πάντων ἁρμονίαν. Καθ' ὃ θεὸς τῶν νομῶν, ἐθεωρεῖτο ὡς ὀπαδὸς καὶ τοῦ Διονύσου, εὔθυμος, εἰς ὀρχήσεις ἐπιδιδόμενος, τὰς νύμφας ἐρωτευόμενος. Καὶ πρὸς αὔξησιν τῆς συνοδείας τοῦ Βάκχου ἐπενοήθησαν κατόπιν πολλοὶ Πάνες, καὶ μικροὶ Π α ν ί σ κ ο ι. Ἱεραὶ ἦσαν αὐτῷ ἡ πίτυς, ἡ δρῦς· εἰς θυσίαν δὲ τῷ προσεφέροντο ἀγελάδες, κριοὶ, πρόβατα, γάλα, μέλι, γλεῦκος. Ἐκ τῶν τόπων δὲ ἔνθα κυρίως ἐλατρεύετο, ἐπωνομάζετο Λ υ κ α ῖ ο ς, Τ ε γ α ι ε ὺ ς, Μ α ι ν ά λ ι ο ς. Ἐν Ἀρκαδίᾳ εἶχε τὰ πλεῖστα ἱερὰ, προσέτι δὲ καὶ ἐν Τροιζῆνι, Σικυῶνι, Ὠρωπῷ. Κατὰ δὲ τοὺς Ῥωμαίους ὁ Faunus καὶ ὁ Ianus παρ' αὐτοῖς ἦν ὁ αὐτὸς τῷ Πανί. Ἐν Αἰγύπτῳ δ' ὁ τραγόμορφος Μένδις ἐξελαμβάνετο ὡς ὁ Ἑλληνικὸς Πὰν, δι' ὃ καὶ ἡ πόλις Χέμμις, εἰς ἣν ἐκεῖνος ἐλατρεύετο, μετεφράζετο Πανόπολις (Ἡρδ. Β, 46. 115. Στφ. Βυζ.).

Χαλκοῦν ἀνάγλ. ἐκ Πομπηΐας.

Παναθήναια, ἡ ἐπισημοτάτη τῶν ἐν Ἀθήναις ἑορτῶν εἰς τιμὴν τῆς πολιούχου ἢ πολιάδος Ἀθηνᾶς. Ἡ πρώτη αὐτῆς σύστασις, ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀ θ ή ν α ι α, ἀπεδίδετο εἰς τὸν Ἐριχθόνιον (Ἀρπκρ.—Παρ. Χρον.)· εἶτα δ' ὁ Θησεὺς, ὅτε εἰς ἓν συνέδεσε τοὺς πρὶν ἀπ' ἀλλήλων κεχωρισμένους δήμους τῆς Ἀττικῆς, καὶ τὰς Ἀθήνας συνῴκισεν, ἀπε-

ἀπεκάλεσεν αὐτὰ Παναθήναια, ὡς ὑπὸ πάντων τῶν Ἀθηναίων εἰς ἓν συνημμένων πανηγυριζόμενα (Παυσ. Η, 2, 1. — Πλούτ. Θησ. 24. — Ἀπλλδ. Γ. 14, 6. — Σουΐδ. λ. — Hgin. Astron. II 13). Εἰς τοῦ συνοικισμοῦ δὲ τὴν μνήμην ἐσύστησεν ὁ Πεισίστρατος ἑορτὴν τὰ συνοίκια ἢ συνοικέσια, τελουμένην τὴν 16ην ἑκατομβαιῶνος ἐτησίως. Ἦσαν δὲ τὰ Παναθήναια δύο κατηγοριῶν, τὰ μεγάλα Παναθήναια, ἢ ἁπλῶς Παναθήναια λεγόμενα, καὶ τὰ μικρά. Ταῦτα ἦσαν ἐτήσια, ὡς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μαρτυρεῖται, οὐχὶ τριετηρικά, ὡς λέγει μόνος ὁ Λιβάνιος, πιθανῶς ἀντὶ νὰ εἰπῇ ὅτι ἐπανελαμβάνοντο ἐπὶ τρία ἔτη, καὶ τὸ τέταρτον διεκόπτοντο διότι ἀντικαθίσταντο ὑπὸ τῶν μεγάλων (Ὑπθσ. Δμσθ. κ. Μηδ.). Ἐτελοῦντο δὲ μετὰ τὰ Βενδίδια (20 Θαργηλ. Ἰούν.) (Πρόκλ. εἰς Πλάτ. Τίμ. Σλ. 26), πρὸ τῆς 20ης τοῦ ἑκατομβαιῶνος (Ἰούλ. Αὔγ.) (Δμσθ. κ. Τιμκρ. Σλ. 808). Τὰ δὲ Μεγάλα Παναθήναια ἦσαν τετραετηρικά, τελούμενα κατὰ τὸ τρίτον ἔτος ἑκάστης Ὀλυμπιάδος, τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ Ἑκατομβαιῶνος. Ἡ κυριωτέρα αὐτῶν ἑορτὴ συνίστατο εἰς τὴν πομπὴν μεθ' ἧς νέος πέπλος κροκωτὸς καὶ κατάστικτος, ὃν ὕφαινον ἐπὶ ἐννέα μῆνας παρθένοι ἐκ τῶν ἐπισημοτάτων, δύο ἐρρηφόροι τὸ πρῶτον, καὶ εἶτα αἱ ἐργαστῖναι (ἴδ.), ἀνεβιβάζετο εἰς τὴν ἀκρόπολιν καὶ προσεφέρετο τῇ θεᾷ, ἀντικαθιστῶν τὸν ἀρχαῖον. Ἡ πομπὴ παρεσκευάζετο ἐν τῷ ἔξω Κεραμεικῷ, εἰσήρχετο διὰ τοῦ Διπύλου, ὁ πέπλος ἀνηρτᾶτο, ἵνα τοῖς πᾶσι γίνηται ὁρατὸς, ὡς ἱστίον, εἰς πλοῖον διὰ τροχῶν καὶ μηχανισμοῦ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς διὰ κωπίων δῆθεν (χιλίᾳ κώπῃ. Φιλόστρ. εἰς Ἡρώδ. Ε, 550) κινούμενον, ὃ ἦν δεδεμένον καὶ ὡς ἠγκυροβολημένον εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον. Ἐκεῖθεν τὴν ναῦν παραλαμβάνοντες οἱ ἐπιφανέστεροι τῶν πολιτῶν, θαλλοφόροι, ἤτοι κλάδους ἐλαίας διὰ χειρῶν ἔχοντες, ἄλλοι κανηφόροι, ἐπὶ τῶν κεφαλῶν φέροντες τῶν θυσιῶν τὰ κανᾶ, οἱ νεώτεροι ἔφιπποι, αἱ γυναῖκες καὶ κόραι τῶν ἐλευθέρων φέρουσαι τὰς εἰς τὴν τελετὴν ἀναγκαίας ὑδρίας καὶ σκάφας (ὑδριαφόροι, σκαφηφόροι, καὶ παρακολουθούμεναι ὑπὸ τῶν γυναικῶν τῶν μετοίκων, αἵτινες ἔφερον δι' αὐτὰς τὰ σκιάδια καὶ τοὺς δίφρους (σκιαδηφόροι, διφροφόροι), πᾶς ὁ πομπεύων λαὸς διέτρεχε τὴν πόλιν ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τοῦ Ἐλευσινίου, περὶ τὴν νῦν Μητρόπολιν, ἐστρέφετο εἶτα πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τοὺς βορείους πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως, κατέλειπεν αὖθις τὴν ναῦν εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον ὅθεν τὴν εἶχε λάβει, καὶ ἀνερχόμενος εἰς τὴν ἀκρόπολιν, παρέδιδε τὸν πέπλον εἰς τὸν ἱερέα τῆς Ἀθηνᾶς. Τὴν πομπὴν ταύτην παριστῶσι τὰ ἀνάγλυφα τῆς ζῳοφόρου τοῦ

Παρθενῶνος, ἧς σώζεται μέγα μέρος. Κατὰ δὲ τὰς πρὸ τῆς πομπῆς καὶ μετ' αὐτὴν ἡμέρας ἐτελοῦντο γυμνικοὶ ἀγῶνες, οὓς ἐκανόνισε μάλιστα ὁ Πεισίστρατος ἐπὶ Ἱπποκλείδου ἄρχοντος (565 π. Χ.). Ἐπὶ Σόλωνος προσετέθησαν καὶ ῥαψῳδῶν ἀγῶνες, ψαλλόντων ἔπη ὁμηρικά, καὶ οὗτοι ἀνεπτύχθησαν καὶ ἐξετάθησαν ὑπὸ Περικλέους (446 π. Χ.) εἰς μουσικοὺς ἀγῶνας ᾠδῆς, αὐλοῦ καὶ κιθάρας ἐν τῷ Ὠδείῳ (Πλούτ. Περ. ΙΓ). Καὶ

κύκλιοι δὲ χοροὶ ἐψάλλοντο, καὶ ὀρχήσεις ἐτελοῦντο καὶ λαμπαδηδρομίαι, καὶ ἀγῶνες ναυτικοὶ τῶν τριήρεων. Ἡ δὲ πᾶσα ἑορτὴ διήρκει ἀπὸ τῆς 21 ἢ 24 μέχρι τῆς 29 τοῦ Ἑκατομβαιῶνος. Ἐξελέγοντο δὲ 10 ἀθλοθέται, εἷς ἐκ φυλῆς ἑκάστης. καὶ τὸ ἆθλον ἦν. διὰ τοὺς γυμνικοὺς κἂν ἀγῶνας, στέφανος ἐκ κλάδου τῆς ἱερᾶς ἐλαίας. καὶ πήλινος ἀμφορεὺς ἐλαίου ἐκ τοῦ αὐτοῦ δένδρου (Πινδ. Νεμ. Ι. 34). Μετὰ δὲ τοὺς ἀγῶνας ἐπεράτου τὴν ἑορτὴν θυσία ἑκατόμβης καὶ γενικὴ ἑστίασις.—Καὶ ἀλλαχοῦ δ' ἐτελοῦντο Παναθήναια. οἷον ἐν Μαγνησίᾳ. εἰσαχθέντα ὑπὸ Θεμιστοκλέους, ἐν Τέῳ, ἐν Ῥόδῳ.

Πάναινος, Ἀθηναῖος, ἀδελφὸς τοῦ Φειδίου, ζωγράφος ἐπίσημος, μετὰ τοῦ Πολυγνώτου καὶ Μίκωνος ἐν τῇ Ποικίλῃ Στοᾷ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην παραστήσας. καὶ ἐν τῷ ναῷ τοῦ Διὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ διάφορα ἀξιόλογα ἔργα ἐκτελέσας (Παυσ. Ἑλλ.--Pl.).

Παναῖοι, λαὸς τῆς Θρᾴκης περὶ τὴν Ἀμφίπολιν (Θουκ. Β, 101).

Παναίτιος, 1) Τήνιος, υἱὸς Σωσιμένους, τριήραρχος, αὐτομολήσας πρὸς τοὺς Ἕλληνας κατὰ τὴν ναυμαχίαν τῆς Σαλαμῖνος (Ἡρδ. Η. 82). — 2) υἱὸς Νικαγόρου, Ῥόδιος, γεννηθεὶς περὶ τὰ 180 π. Χ., σπουδάσας ἐν Ἀθήναις τὴν φιλοσοφίαν ὑπὸ Διογένην τον Βαβυλώνιον καὶ τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Ἀντίπατρον τὸν ἐκ Ταρσοῦ. Εἶτα δὲ, μεταβὰς εἰς Ῥώμην, ἐσχετίσθη μετὰ Λαιλίου καὶ τοῦ νεωτέρου Ἀφρικανοῦ, καὶ συνώδευσε τοῦτον εἰς τὴν πρεσβείαν αὐτοῦ διὰ τῆς Ἀσίας εἰς Αἴγυπτον πρὸς Πτολεμαῖον τὸν Φύσκωνα τῷ 143 π. Χ. Ἐδίδαξε δ' ἐν Ῥώμῃ τὴν Στωϊκὴν φιλοσοφίαν, καὶ μεγάλως συνετέλεσεν εἰς αὐτῆς τὴν διάδοσιν, πολλοὺς ἀξίους μαθητὰς ἀναδείξας (Cic. d. Or. III, 21, 23. Tusc. IV, 2. Off. II, 2). Εἶτα δ' ἐπανελθὼν εἰς Ἀθήνας, διεδέχθη τὸν διδάσκαλόν του Ἀντίπατρον εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς Στωϊκῆς σχολῆς, καὶ μαθητὰς ἔσχε τὸν Ἀπολλόδωρον ἐκ Νύσης τῆς Καρίας, τὸν Μνήσαρχον, Ἑκάτωνα τὸν Ῥόδιον. τὸν ἐξ Ἀπαμείας τῆς Συρίας Ποσειδώνιον. Ἀπεβίωσε δ' ἐν βαθεῖ γήρατι εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐκεῖ διετηρήθη εἰς μνήμην του ἑταιρία ὁμοτραπέζων, καλουμένη Παναιτιαστῶν. Ἔγραψε «Περὶ αἱρέσεων, περὶ προνοίας, περὶ εὐθυμίας» (Cic. Fin. IV. 9)· τὸ δὲ κυριώ-

τερον σύγγραμμά του ἦν τὸ «π ε ρ ὶ κ α θ ή κ ο ν τ ο ς» εἰς βιβλία τρία, καὶ τοῦτο, ὡς λίαν δημοτικὸν, ἔλαβεν ὁ Κικέρων ὡς ὑπόδειγμα τῶν δύο πρώτων βιβλίων τοῦ de officiis συγγράμματός του (Cic. Off. II, 17. III, 2. Ad. Att. XVI, 11). Σώζονται δ' ἐλάχιστα τῶν ἔργων αὐτοῦ ἀποσπάσματα. Καὶ εἰς μὲν τὰς γενικὰς ἀρχὰς τῆς σχολῆς ἐνέμεινε πάντοτε· ἀλλ' οὐ σπανίως ἐμετρίαζε τῶν δογμάτων αὐτῆς τὴν αὐστηρότητα, μᾶλλον προσεγγίζων τοῖς περιπατητικοῖς. Καὶ ὡς πρὸς τὴν μαντικὴν ἔτι ἔτρεφε δισταγμούς· τὸ δὲ περὶ καθηκόντων σύγγραμμά του ἦν ὡρισμένον μόνον διὰ τοὺς εἰς σοφίαν προκόπτοντας. Ὡς ἕνα δὲ τῶν ἀξιολογωτέρων διδασκάλων τῆς στωϊκῆς διδασκαλίας θεωρεῖ αὐτὸν ὁ Κικέρων (Διογ. Λ.—Πλούτρ.).—3) Μαθηματικὸς, γράψας «π ε ρ ὶ τ ῶ ν κ α τ ὰ γ ε ω μ ε τ ρ ί α ν κ α ὶ μ ο υ σ ι κ ὴ ν λ ό γ ω ν κ α ὶ δ ι α σ τ η μ ά τ ω ν».—4) Τύραννος τῶν Λεοντίνων ἐν Σικελίᾳ.

Παναιτωλικὸν, ἡ γενικὴ τῶν Αἰτωλῶν συνέλευσις, συνερχομένη ἅπαξ κατ' ἔτος, τὸ φθινόπωρον, ἐν Θέρμαις, ἢ ἐνίοτε καὶ ἐν Ναυπάκτῳ. Σκοπὸς κύριος αὐτῆς ἦν ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις ἡ ἀντίστασις εἰς τὴν Μακεδονίαν. Εἷς τῶν στρατηγῶν τῆς χώρας ἐξελέγετο αὐτῆς πρόεδρος· ἡ δὲ ἔναρξις αὐτῆς ἐτελεῖτο ἐπισήμως καὶ μετ' ἀγώνων (Θουκ. Γ, 94-102.—Πολβ. Β, 2).

Πανάκεια, θυγάτηρ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, συλλατρευομένη μετ' αὐτοῦ ἐν Ὠρωπῷ (Ἀρςφ. Πλοῦτ. 702.—Παυσ. Α, 34).

Πάνακρα, ὄρος τῆς Κρήτης, μετὰ τῆς Ἴδης συνεχόμενον (Καλλιμ. εἰς Δ. 1. 50).

Πάνακτον, φρούριον μεταξὺ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, πολλάκις μεταβὰν ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην, καὶ τέλος μεῖναν εἰς τὴν Ἀττικὴν (Θουκ. Ε, 3. 42). Λείψανον αὐτοῦ ἐστὶ πύργος σωζόμενος ὑπὲρ τὸ χωρίον Σάλεσι.

Πανάρετος, φιλόσοφος Ἀκαδημαϊκὸς, μαθητὴς τοῦ Ἀρκεσιλάου (Αἰλ.).

Παναχαιοὶ, καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Β, 404. Η, 73. 159) πάντες ὁμοῦ οἱ Ἕλληνες, οἱ πανέλληνες.—Μετὰ ταῦτα Π α ν α χ α ι ὶ ς ἦν πᾶσα ἡ Ἀχαΐα, ὅθεν καὶ ἐπίθετον ἐκεῖ τῆς Ἀθηνᾶς (Παυσ. Ζ, 20), ὡς καὶ Π α ν α χ α ί α, τῆς Δήμητρος ἐν Αἰγίῳ τῆς Ἀχαΐας.

Πανδάρεος, 1) Ἐφέσιος, ζῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς, ᾧ ἡ Δήμητρα ἔδωκε τὸ δῶρον νὰ τρώγῃ ὅσον θέλει χωρὶς νὰ ἐνοχλῆται. Θυγάτηρ αὐτοῦ ἦν ἡ Ἀηδὼν, γυνὴ τοῦ Πολυτέχνου (Ἀντ. Λιβ. 11).—2) Μιλήσιος, υἱὸς τοῦ Μέροπος, κλέψας ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς ἐν Κρήτῃ χρυσοῦν κῦνα, καὶ δοὺς αὐτὸν τῷ Ταντάλῳ εἰς φύλαξιν. Ὅτε ὅμως ὁ Ζεὺς ἐζήτησε τὴν ἀπόδοσιν αὐτοῦ, ἔφυγεν εἰς Ἀθήνας καὶ ἐκεῖθεν εἰς Σικελίαν, ἔνθα ἀπέθανε μετὰ τῆς γυναικός του Ἁρμοθέας. Ἡ μία τῶν θυγατέρων του, κατὰ σύγχυσιν μετὰ τῆς προμνημονευθείσης, ὠνομάζετο Ἀηδὼν (ἴδ.). Περὶ δὲ τῶν δύο ἄλλων Μερόπης καὶ Κλεοδώρας, ἢ Καμείρας καὶ Κλυτίας, διηγεῖται ὁ Ὅμηρος, ὅτι ἐν μικρᾷ ἡλικίᾳ μείνασαι ὀρφαναὶ, ἐπροστατεύθησαν ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης, τῆς Ἥρας, τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ ἔλαβον ὡς δωρεὰν τὴν καλλονὴν καὶ τὴν ἱκανότητα εἰς τὰς τέχνας. Ὅτε ὅμως ἡ Ἀφροδίτη, κατ' ἐντολὴν τοῦ Διὸς, ἦλθε νὰ ταῖς ἀναγγείλῃ εὐτυχῆ γάμον, ἀνήρπασαν αὐτὰς αἱ Ἅρπυιαι, καὶ τὰς παρέδωκαν δούλας εἰς τὰς Ἐριννύας (Ὁμ. Ὀδ. Υ, 66).

Πάνδαρος, 1) Υἱὸς τοῦ Λυκάονος, ἀρχηγὸς τῶν ἐν Ζελείᾳ Λυκίων εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, τοξότης ἐπιδεξιώτατος, εἰς ὃν αὐτὸς ὁ Ἀπόλλων εἶχε δωρήσει τὸ τόξον του. Πληγώσας τὸν Μενέλαον, παρεκώλυσε τὴν εἰρήνην ἥτις ἐπρόκειτο νὰ κλεισθῇ. Μετὰ ταῦτα δ' ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Διομήδους (Ὁμ. Ἰλ, Β, 824. Δ, 88. Ε, 290).—2) Υἱὸς τοῦ Ἀλκάνορος, δίδυμος ἀδελφὸς τοῦ Βιτύου, σύντροφος τοῦ Αἰνείου, φονευθεὶς ὑπὸ Τούρνου (Virg. Æ. IX, 672. 755).

Πανδαταρία, νῆσος τοῦ Τυρρηνικοῦ πελάγους, ἀπέναντι τῆς Καμπανίας. Ν. Βανδοτιένα. Εἰς αὐτὴν κυρίως ἐξωρίζοντο αἱ γυναῖκες τῶν αὐτοκρατορικῶν οἰκογενειῶν τῶν Ῥωμαίων (Στρβ. Ε, 233. — Suet. Tib. LIII. — Tac. Ann. I, 53 XIV, 63).

Πανδέλετος, συκοφάντης τις ἐν Ἀθήναις (Ἀρστφ. Νφ. 920).

Πάνδημος, ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης, κατ' ἀντίθεσιν τῆς Οὐρανίας (Πλτ. Συμσ. 185). Ἐν Ἀθήναις εἶχε ναὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ, οὗ ἡ ἵδρυσις ἀπεδίδετο εἰς τὸν Θησέα, ὅτε συνῴκισε τοὺς δήμους τῆς Ἀττικῆς εἰς τὴν πόλιν (Παυσ. Α, 2. 2), Ἐλατρεύθη δ' ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα καὶ ἐν Θήβαις (Παυσ. Ο, 16).

Πάνδεια, ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις ἀρχαιοτάτη, πιθανῶς τῷ Διῒ τελουμένη ὑπὸ πάντων τῶν Ἀθηναίων, ὡς τὰ Παναθήναια τῇ Ἀθηνᾷ. Ἀπεδίδετο δὲ, ἕνεκα τοῦ ὀνόματος, ἡ εἰσαγωγὴ τῆς ἑορτῆς ταύτης εἰς τὸν πανάρχαιον βασιλέα τῶν Ἀθηνῶν Πανδίονα, ἢ κατ' ἄλλους (Μ. Ἐτυμ. λ. — Φωτ. λ.) εἰς τὴν Πανδίην. Ἡ ἐποχὴ τῆς αὐτῶν τελέσεως ἦν εὐθὺς μετὰ τὰ Διονύσια (Δμσθ. κ. Μειδ. Σλ. 517).

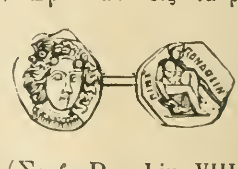
Πανδίη, θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σελήνης (Ὁμ. Ὕμν. ΛΒ, 15).

Πανδιονὶς, φυλὴ, μία τῶν δέκα ἀττικῶν, κληθεῖσα κατὰ τὸν βασιλέα Πανδίονα.

Πανδίων, 1) ὁ π ρ ῶ τ ο ς, ἐν Ἀθήναις, υἱὸς τοῦ Ἐριχθονίου, βασιλεύσας περὶ τὰ 1463 π. Χ. ἐπὶ 40 ἔτη, πατὴρ τοῦ διαδεχθέντος αὐτὸν Ἐρεχθέως, τῆς Πρόκνης καὶ τῆς Φιλομήλης. Ἐπ' αὐτοῦ ἐπιστεύοντο ἐπισκεφθέντες τὴν Ἀττικὴν ὁ Διόνυσος καὶ ἡ Δήμητρα, καὶ εἰσαγαγόντες τὴν ἀμπελουργίαν καὶ τὴν γεωργίαν. Κατὰ τοῦ Λαβδάκου, βασιλέως τῶν Βοιωτῶν, ἐκάλεσεν εἰς ἐπικουρίαν τὸν Θρᾷκα βασιλέα Τηρέα, εἰς ὃν ἔδωκεν εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα του Πρόκνην. — 2) Υἱὸς τοῦ Κέκροπος καὶ τῆς Μητιαδούσης, δεύτερος τοῦ ὀνόματος βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν, ὑπὸ τῶν Μητιονιδῶν ἐκδιωχθεὶς εἰς Μέγαρα, ἔνθα ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Πύλαντος, καὶ διεδέχθη αὐτόν. Ἦν πατὴρ τοῦ Αἰγέως, τοῦ Πάλλαντος, τοῦ Νίσου, τοῦ Λύκου καὶ τοῦ Οἰνέως· καὶ αὐτοῦ ἡρῷον καὶ ὁ τάφος ἐδείκνυντο ἐν Μεγάροις. Ἐν Ἀθήναις δ' ἵδρυτο ἀνδριὰς αὐτῷ πρὸς τοῖς τῶν Ἐπωνύμων, καὶ ἄλλος ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως. Μετὰ θάνατον αὐτοῦ οἱ υἱοί του (Πανδιονίδαι), ἐπανελθόντες εἰς Ἀθήνας, ἐξέβαλον τοὺς Μητιονίδας, καὶ ὁ μὲν Αἰγεὺς ἔλαβε τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν, ὁ Λύκος τὴν ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς, ὁ Πάλλας τὴν ἐπὶ τῆς νοτίας ἀκτῆς τῆς Ἀττικῆς, καὶ ὁ Νίσος τὴν ἐπὶ τῆς Μεγαρίδος (Παυσ. Α, 5, 3. Ι, 10, 1).

Πανδοκεῖον, ξ ε ν ο δ ο χ ε ῖ ο ν , κ α τ α γ ώ γ ι ο ν, τὰ ξενοδοχεῖα πρὸς κατάλυσιν ξένων, τὸ πρῶτον σπάνια ἐν Ἑλλάδι, ὅτε οἱ ἀλλοδαποὶ παρὰ τοῖς φίλοις (ξένοις) αὐτῶν κατέλυον. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα αἱ μεγάλαι πανηγύρεις, ἡ αὔξησις τῆς ἐμπορικῆς συγκοινωνίας, κατέστησαν αὐτὰ ἄφευκτα εἰς τὰ μεγάλα κέντρα τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τὰς εἰς αὐτὰ ἀγούσας ὁδοὺς, καὶ οἱ πρέσβεις εἰς τοιαῦτα πολλάκις κατέλυον, καθ' ὃ μὴ ἔχοντες φίλους παρ' οἷς νὰ γίνωσι δεκτοὶ (Αἰσχν. π. Πρπρσβ. 273). Εἰς τὴν θέσιν τῶν Πλαταιῶν, ἀφ' οὗ τὰς κατέστρεψαν, ἀνήγειραν οἱ Σπαρτιᾶται μέγα τοιοῦτο Πανδοκεῖον ἢ καταγώγιον (Θουκ. Γ, 63).

Πανδοσία. 1) πόλις τῆς Θεσπρωτίας ἐν Ἠπείρῳ ἐπὶ τοῦ Ἀχέροντος, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος εἰς Ἀλέξανδρον, τὸν βασιλέα τῶν Μολοσσῶν (Δημ.'Αλ. Liv. VIII, 28. — Just. XII, 2). — 2) Πόλις ὀχυρὰ τῶν Βρουτίων εἰς τὰ μεθόρια τῆς

Λευκανίας (Στρβ. Β. — Liv. VIII, 24), κειμένη καὶ αὐτὴ παρὰ ποταμῷ ὅστις ἐπίσης

ἐκαλεῖτο Ἀχέρων, ἀποικία τῶν Κροτωνιατῶν. Εἰς ταύτην ἐφονεύθη ὁ βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου Ἀλέξανδρος. Κατὰ Πλούταρχον (Πύρρ.) ἔκειτο μεταξὺ Ἡρακλείας καὶ τοῦ ποταμοῦ Στίριδος. Νῦν Ἀγγλώνα.

Πανδοῦρα, μουσικὸν ὄργανον, κατὰ μὲν Ἡσύχιον, ἡ σύριγξ τοῦ Πανός· ἀλλ' ὀρθότερον, ὡς φαίνεται, κατὰ Πολυδεύκην (Δ, 60), ἐντατὸν ὄργανον τρίχορδον.

Πάνδροσος, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν Κέκροπος, ἀδελφὴ τῆς Ἕρσης καὶ τῆς Ἀγραύλου. Ὁ Ἑρμῆς ἔσχεν ἐξ αὐτῆς τὸν Κήρυκα. Φιλτάτη τῇ Ἀθηνᾷ, συνελατρεύετο μετ' αὐτῆς ἐν τῷ ναῷ τῷ Ἐρεχθείῳ, καὶ Πανδρόσιον ἰδίως ἐλέγετο ἡ δυτικὴ αὐτοῦ διαίρεσις, ἐν ᾗ φαίνεται ὅτι ἔθαλλε καὶ ἡ ἱερὰ ἐλαία. (Πολυδ. Η, 9. — Παυσ. Α, 27. — Rang. üb. d. Erechth.)

Πανδώρα, ἡ πρώτη γυνὴ ἦν, κατά τινας μύθους, διέταξε τὸν Ἥφαιστον νὰ πλάσῃ, καὶ ἔπεμψεν εἰς τὴν γῆν ὁ Ζεὺς, πρὸς τιμωρίαν τῶν ἀνθρώπων δεχθέντων τὸ πῦρ ὃ εἶχε κλέψει ὁ Προμηθεὺς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἡ μὲν Ἀφροδίτη ἔδωκεν αὐτῇ ἐξαίρετον κάλλος, ἡ δ' Ἀθηνᾶ τὴν εἰς τὰς τέχνας ἐπιδεξιότητα, αἱ Ὧραι πᾶν θέλγητρον καὶ πᾶσαν χάριν. Τῇ ἐδόθη ὅμως συγχρόνως νὰ φέρῃ καὶ κιβώτιον πάντων τῶν κακῶν περιεκτικόν. Οὕτως ἐφωδιασμένην τὴν ἔπεμψεν ὁ Ζεὺς διὰ τοῦ Ἑρμοῦ πρὸς τὸν Ἐπιμηθέα, ὅστις, παρὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ ἀδελφοῦ του Προμηθέως, τὴν ἐνυμφεύθη, καὶ τότε, ἐκ τῆς κύστεως ἀνοιχθείσης ἐξώρμησαν πάντα τὰ δεινὰ ὅσα ἔκτοτε βασανίζουσι τὸ ἀνθρώπινον γένος (Ἡσδ. Θεογ. 571. Ἔργ. κ. Ἡμ. 81. — Ἀπλλδ. Α. 7, 2). — Ἄλλως, σύντροφος τῆς Ἑκάτης καὶ τῶν Ἐριννύων, σιδηροῦν τὸ σῶμα ἔχουσα, καὶ βασάνους ἐπιβάλλουσα τοῖς ἀνθρώποις (Ὀρφ. Ἀργ. 973).

Πάνδωρος, υἱὸς τοῦ Ἐρεχθέως, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Διογενείας, ἀδελφὸς Πανδίωνος τοῦ Β (Ἀπλλδ. Γ, 15, 1).

Πανεῖα (δείματα), ἡ π α ν ι κ ο ὶ φ ό β ο ι (ἴδ. Πὰν), οἱ αἰφνιδίως καὶ ἀναιτίως ἐμπίπτοντες εἰς πλήθη, ἐκ τοῦ Πανὸς, ὡς ὀπαδοῦ τοῦ Διονύσου, ἐμβαλόντος εἰς τούτους τοὺς Ἰνδοὺς διὰ τῆς ἠχήσεως τῶν μουσικῶν ὀργάνων ἃ εἶχεν ἐξεύρει (Λουκ. Βακχ. 4), ἢ τοὺς Πέρσας ἐν Μαραθῶνι (Ἡρδ. ΣΤ, 105).

Πανελλήνιος, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Ζεὺς ἀρχαιότατα ἐλατρεύετο ἐν Δωδώνῃ· καὶ ἐν Αἰγίνῃ δ' ὑπῆρχε βωμὸς αὐτοῦ, ἱδρυθεὶς, ὡς ἐλέγετο, ὑπὸ τοῦ Αἰακοῦ τῷ Διὶ, ὡς σώσαντι τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ ἀνομβρίας, ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὑψηλοῦ ὄρους τῆς νήσου, ὅπερ καὶ αὐτὸ ἐξ αὐτοῦ Πανελλήνιον ἐκλήθη (Ἡρδ. Θ, 7. — Πίνδ. Νεμ. Ε, 10. — Παυσ. Β, 30, 4). Καὶ ἐν Ἀθήναις εἰς τὸν Πανελλήνιον Δία ᾠκοδομήθη ὁ ἀνατολικὸς ὑπὸ τὴν Ἀκρόπολιν ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου θεμελιωθεὶς, ὑπὸ Ἀδριανοῦ δὲ περατωθεὶς μέγας ναὸς, οὗ λείψανα ἀξιόλογα σώζονται. Εἰς τὸ ἐν Αἰγίνῃ δ' ἱερὸν ἐτελεῖτο καὶ ἑορτὴ τὰ Π α ν ε λ λ ή ν ι α.

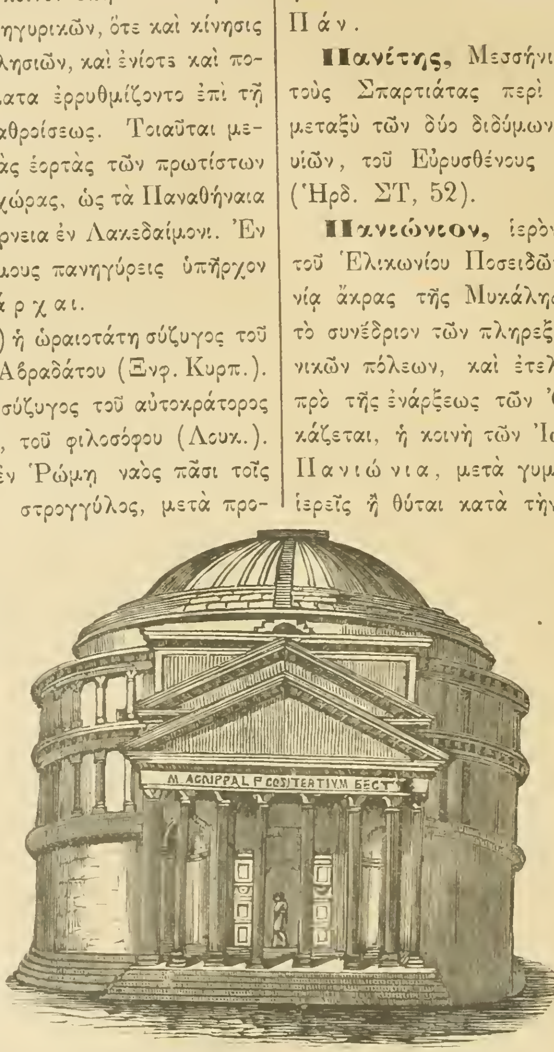
Πανηγυρικὸς, λόγος ὃν εἰς πανηγύρεις ἐπρόφερον ῥήτορες, φιλοτιμούμενοι δι' εὐγλωττίας, ἐντέχνου ἀπαγγελίας καὶ ἐνδιαφερούσης ὑποθέσεως νὰ ἑλκύσωσι τὴν κοινὴν ἐπευφημίαν. Ὡς ἀντικείμενον δὲ τοῦ λόγου των ἐλάμβανον ἢ τὴν ἑορτὴν αὐτὴν, ἢ τὸν τελοῦντα αὐτὴν λαὸν, τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ κατορθώματα αὐτοῦ ἐξαίροντες, καὶ τὸν πατριωτισμόν του ἐκκαίοντες (Quinct. II, 10, 14). Μεταγενεστέρως δ' ἤρξαντο καὶ ὑπὲρ ἀτόμων προφέροντες τὰς αὐτὰς δημηγορίας, ἀποβάσας ὅλως ἐπαινετικάς. Τοιοῦτοι ἦσαν ὁ Ὀ λ υ μ π ι α κ ὸ ς καὶ Π υ θ ι κ ὸ ς τοῦ Γοργίου, ὁ Ὀ λ υ μ π ι α κ ὸ ς καὶ οἱ Π α ν η γ υ ρ ι κ ο ὶ τοῦ Λυσίου, ὁ Π α ν η γ υ ρ ι κ ὸ ς τοῦ Ἰσοκράτους, ὁ Π α ν α θ η ν α ϊ κ ὸ ς τοῦ Ἀριστείδου. — Τοὺς ἑλληνικοὺς πανηγυρικοὺς ἐμιμήθησαν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι. Ὁ ἀξιολογώτερος αὐτῶν ἦν ὁ Πλινίου τοῦ νεωτέρου εἰς τὸν αὐτοκράτορα Τραϊανὸν, ἔχων καὶ οὐ μικρὰν ἱστορικὴν ἀξίαν. Μεταγενεστέρως δ' ἐξέπεσαν εἰς ταπεινὴν κολα-

κείαν καὶ ἐπαίνων ὑπερβολάς, οἷοί εἰσιν οἱ μετὰ 200 περίπου ἔτη ὑπὸ Εὐμηνίου καὶ ἄλλων συνταχθέντες καὶ τοὺς αὐτοκράτορας ἐξυμνοῦντες κατ' ἐντολὴν τῶν Γαλατικῶν πόλεων.

Πανήγυρις, συνάθροισις τοῦ λαοῦ ἰδίως πρὸς τέλεσιν μεγάλων θρησκευτικῶν τελετῶν, ἃς καὶ γυμνικοὶ ἀγῶνες συνήθως συνώδευον, καὶ εἰς κοινὸν ἐπήκοον ἀναγνώσεις λόγων τῶν πανηγυρικῶν, ὅτε καὶ κίνησις ἦν πολλὴ ἀγοραπωλησιῶν, καὶ ἐνίοτε καὶ πολιτικά τινα ζητήματα ἐρρυθμίζοντο ἐπὶ τῇ περιστάσει τῆς συναθροίσεως. Τοιαῦται μεγάλαι συνώδευον τὰς ἑορτὰς τῶν πρωτίστων θεοτήτων ἑκάστης χώρας, ὡς τὰ Παναθήναια ἐν Ἀττικῇ, τὰ Κάρνεια ἐν Λακεδαίμονι. Ἐν Σπάρτῃ εἰς ἐπισήμους πανηγύρεις ὑπῆρχον καὶ Π α ν η γ υ ρ ι ά ρ χ α ι.

Πάνθεια, 1) ἡ ὡραιοτάτη σύζυγος τοῦ Πέρσου ἡγεμόνος Ἀβραδάτου (Ξνφ. Κυρπ.). — 2) Ἡ δευτέρα σύζυγος τοῦ αὐτοκράτορος Μάρκου Ἀντωνίου, τοῦ φιλοσόφου (Λουκ.).

Πάνθεον, ἐν Ῥώμῃ ναὸς πᾶσι τοῖς θεοῖς ἀφιερωμένος, στρογγύλος, μετὰ προστάσεως, καὶ ἐπὶ τοῦ τοίχου ἔξωθεν δύο ἀπαλλήλων σειρῶν ἡμικιόνων ῥωμαϊκοῦ ῥυθμοῦ, σωζόμενος ἔτι, καὶ σήμερον χρησιμεύων ὡς ἐκκλησία.

Πάνθεον.

Πανθήρης, δίκτυον, δι' οὗ ἐθηρεύετο οὐχὶ εἰδικῶς ἕν, ἀλλὰ πᾶν εἶδος ἄγρας.

Πανθιαλαῖοι, ἀρχαία φυλὴ γεωργικὴ ἐν Περσίᾳ (Ἡρδ. Α, 125).

Πάνθοος, (Πάνθους), υἱὸς τοῦ Ὀρθύα, νέος ἱερεὺς τοῦ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνος, καλλονῆς σπανίας, δι' ἣν ἁρπάσας ἐκόμισεν αὐτὸν εἰς Τροίαν ὁ υἱὸς τοῦ Ἀντήνορος. Ὁ δὲ Πρίαμος ἐγκατέστησεν αὐτὸν αὖθις ἱερέα τοῦ ἐκεῖ Ἀπόλλωνος. Υἱοὶ δ' αὐτοῦ ἦσαν ὁ Πολυδάμας, ὁ Ὑπερήνωρ καὶ ὁ Εὔφορβος (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 146. Ξ, 150. Ρ, 9. 24. 40. 81. — Λουκν. Ἀλεκ. 27. — Arg. II, 319).

Πανίσκος, μικρὸς Πάν, εἰς παιδικὴν ἡλικίαν, ἐκ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Διονύσου. Ἴδ. Π ά ν.

Πανίτης, Μεσσήνιος, ὁ συμβουλεύσας τοὺς Σπαρτιάτας περὶ ἐκλογῆς βασιλέως μεταξὺ τῶν δύο διδύμων τοῦ Ἀριστοδήμου υἱῶν, τοῦ Εὐρυσθένους καὶ τοῦ Προκλέους (Ἡρδ. ΣΤ, 52).

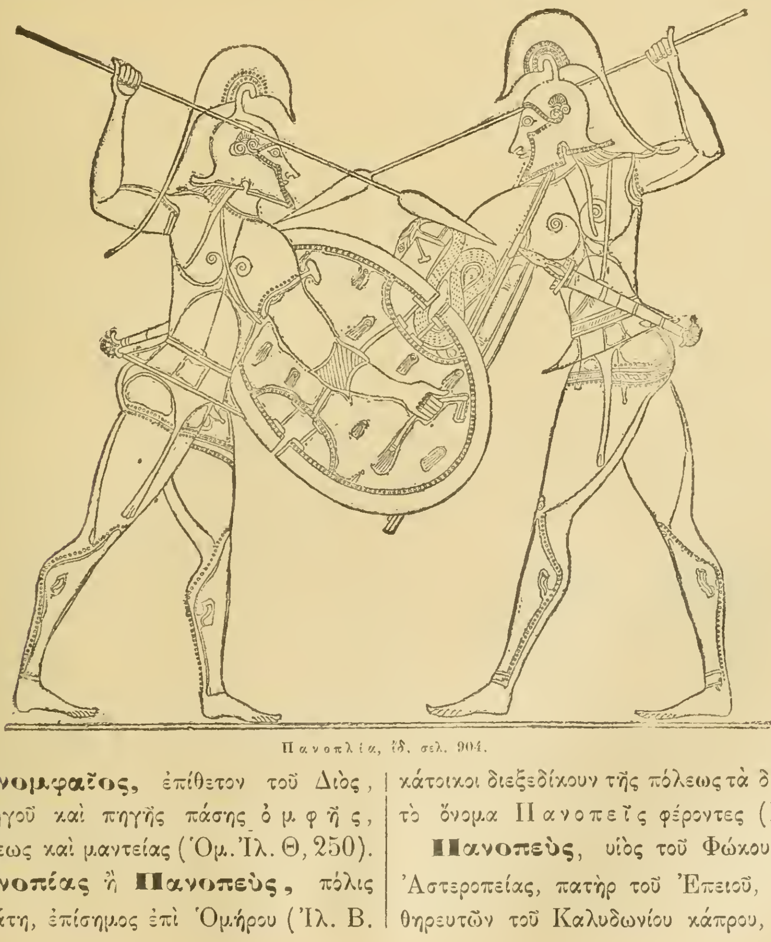
Πανιώνιον, ἱερὸν ἄλσος μετὰ ναοῦ τοῦ Ἑλικωνίου Ποσειδῶνος ἐπὶ τῆς ἐν Ἰωνίᾳ ἄκρας τῆς Μυκάλης, ἔνθα συνήρχετο τὸ συνέδριον τῶν πληρεξουσίων τῶν 12 Ἰωνικῶν πόλεων, καὶ ἐτελεῖτο ἀπὸ τοῦ ἔτους πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν Ὀλυμπιάδων ὡς εἰκάζεται, ἡ κοινὴ τῶν Ἰώνων πανήγυρις, τὰ Π α ν ι ώ ν ι α, μετὰ γυμνικῶν ἀγώνων. Οἱ ἱερεῖς ἢ θύται κατὰ τὴν πανήγυριν ταύτην ἐξελέγοντο ἐκ τῶν πολιτῶν τῆς Πριήνης, εἰς ἧς τὴν περιοχὴν ὁ ναὸς ἀνῆκε, καὶ ἐλέγοντο β α σ ι λ ε ῖ ς (Ἡρδ. Α, 148. — Στρβ. Η, 384. — Διόδ. ΙΕ, 49). — Καὶ ἐν Σμύρνῃ δὲ μνημονεύονται τελούμενα μ ι κ ρ ὰ Π α ν ι ώ ν ι α.

Παννονία, χώρα βορειανατολικῶς τῆς Ἰταλίας ἀπὸ τοῦ Νωρικοῦ μέχρι τοῦ Δουνάβεως ἐκτεινομένη (Πτλμ. Β, 15. 16), ἔνθα νῦν ἡ Στυρία, ἄνω Αὐστρία, κάτω Οὐγ-

γαρία καὶ μέρος τῆς Βοσνίας. Ὁ λαὸς, Ἰλλυρικῆς, ἴσως ἐν μέρει καὶ Κελτικῆς καταγωγῆς, ἦν μάχιμος. Ἐπὶ Αὐγούστου (33π. Χ.) ὑπετάγησαν τοῖς Ῥωμαίοις· ἀλλὰ μετὰ 40 ἔτη συναπεστάτησαν μετὰ τῶν λοιπῶν Ἰλλυριῶν, καὶ μόνον μετὰ τριετῆ γενναίαν ἀντίστασιν κατεκτήθησαν ὑπὸ τοῦ Τιβερίου, καὶ διηρέθησαν εἰς δύο ἐπαρχίας, τὴν ἄ ν ω πρὸς δυσμὰς, καὶ τὴν κ ά τ ω Παννονίαν, πρὸς ἀνατολὰς (Pl. III, 25, 28).

Παννυχὶς, 1) ἡ διανυκτέρευσις (ὁλονυκτία), ἑορτὴ τελουμένη κατὰ πᾶν τὸ διάστημα τῆς νυκτός. « Παννυχίδα στήσων » (Ἡρδ. Δ, 76. 2.—Σφκλ. Ἐλ. 92).— 2) Ὄνομα ἑταίρας (Λουκ.).

520, Ρ, 307. Ὀδ. Μ, 581), τῇ Φωκίδι ἀνήκουσα, ἐπὶ τοῦ Κηφισσοῦ δὲ κειμένη, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Βοιωτίας, 20 μόνον στάδια πρὸς νότον τῆς Χαιρωνείας. Μετωνομάσθη δὲ μετὰ ταῦτα Φ α ν ο τ ε ὺ ς (Στρβ. Θ, 429). Σπουδαία διὰ τὴν γειτνίασιν αὐτῆς εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἐπυρπολήθη ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Η, 35). Ὁ Θουκυδίδης μνημονεύει αὐτῆς μετὰ τῆς ἐξ αὐτῆς ἐξαρτωμένης περιχώρου (Δ, 74, 39). Ἐπὶ τοῦ Φωκικοῦ πολέμου μεγάλας ὑπέστη καταστροφάς· ἀναλαβοῦσα δὲ πάλιν, κατηδαφίσθη τὸ 86 π. Χ. ὑπὸ Ταξίλου, τοῦ στρατηγοῦ τοῦ Μιθριδάτου (Πλούτ. Σύλλ. ΙΣΤ.). Ὁ Παυσανίας δ' εὗρε καλύβας μόνον τινὰς, ὧν οἱ

Π α ν ο π λ ί α, ἴδ. σελ. 904.

Πανομφαῖος, ἐπίθετον τοῦ Διὸς, ὡς ἀρχηγοῦ καὶ πηγῆς πάσης ὀ μ φ ῆ ς, προρρήσεως καὶ μαντείας (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 250).

Πανοπίας ἢ **Πανοπεὺς,** πόλις ἀρχαιοτάτη, ἐπίσημος ἐπὶ Ὁμήρου (Ἰλ. Β. κάτοικοι διεξεδίκουν τῆς πόλεως τὰ δίκαια καὶ τὸ ὄνομα Π α ν ο π ε ῖ ς φέροντες (Ι, 4, 1).

Πανοπεὺς, υἱὸς τοῦ Φώκου καὶ τῆς Ἀστεροπείας, πατὴρ τοῦ Ἐπειοῦ, εἷς τῶν θηρευτῶν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου, καὶ τῶν

ὀπαδῶν τοῦ Ἀμφιτρύωνος κατὰ τῶν Τηλεβόων (Ἀπολλ. Β, 4, 7).

Πανόπη, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 49.— Ἡσίοδ. Θεογ. 250). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τῆς Θρεψίππης ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Πανοπλία, πᾶσα ὁμοῦ ἡ στρατιωτικὴ ἐνδυμασία τοῦ βαρέως ὡπλισμένου μαχητοῦ, ὁ θώραξ, ἡ ἀσπὶς, τὸ κράνος, αἱ περικνημίδες, τὰ ἃ ἔφερεν ὅπλα (ἴδ.) προσβολῆς, οἷον ξίφος, ἀκόντιον κτλ.

Πανόπολις, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς ἄνω Αἰγύπτου κατὰ τὰ βόρεια αὐτῆς ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ χείλους τοῦ Νείλου, πρωτεύουσα νομοῦ, πιθανῶς ἡ ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων Χέμφις λεγομένη. Κατῳκεῖτο ἰδίως ὑπὸ λιθοξόων καὶ ὑφαντῶν, εἶχε λαμπρὸν ναὸν τοῦ Περσέως, καὶ ἦν ἡ πατρὶς Νόννου τοῦ ποιητοῦ. (Ἡρδ. Β, 91. 145. — Στρϐ. ΙΕ, 813). Νῦν Ἀχμύμ.

Πανόπτης, ἐπίθετον τοῦ Ἄργου, ὡς ἔχοντος ἑκατὸν ὀφθαλμούς.

Πάνορμος, 1) ἀρχαιοτάτη καὶ ἐπίσημος πόλις κατὰ τὰ δυτικὰ τῆς βορείας ἀκτῆς τῆς Σικελίας, παρὰ τῷ ποταμῷ Ὀρήθῳ, κατ' ἀρχὰς κτίσμα Φοινίκων (Θουκ. ΣΤ, 2. — Πολϐ. Α, 38). Εἶτα περιῆλθεν εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν Καρχηδονίων, καὶ οἱ Ρωμαῖοι κατακτήσαντες αὐτὴν τῷ 254 π. Χ., τῇ ἔδωκαν ἀτέλειαν, καὶ τὴν ἀνε-

γνώρισαν μετὰ ταῦτα ὡς ἀποικίαν. Νῦν Παλέρμον.—2) Ἐπίσημος λιμὴν κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Ἀττικῆς πρὸς ταῖς Πρασιαῖς. Νῦν Πόρτο-Ῥάφτι. — 3) Λιμὴν εἰς τὸ ἀκρωτήριον Ῥίον ἐν Ἀχαΐᾳ (Θουκ. Β, 86). Νῦν Τεκιέ.— 4) Μέγας λιμὴν ἐν Ἠπείρῳ, νοτίως τοῦ Ὠρικοῦ (Στρϐ. Ζ, 324). Νῦν Παλέριγκο.—5) Πόλις μετὰ λιμένος παρὰ τῇ Ἐφέσῳ (Ἡρδ. Α, 157).— 6) Πόλις ἐν Σάμῳ (Liv. XXXVII, 10).— Καὶ ἄλλαι εὐλίμενοι πόλεις ἐν Κρήτῃ, Χαλκιδικῇ, τῇ ἐν Λιϐύῃ Μαρμαρικῇ.

Πανὸς ὄρος, τῷ ἐν Μαραθῶνι τῆς Ἀττικῆς, ἔχον Πανὸς ἱερὸν (Παυσ.) Ἴδ. Π ά ν.

Πανὸς πόλις, καὶ **Πανῶν πόλις,** (Στρϐ.). Ἡ αὐτὴ καὶ Π α ν ό π ο λις (Ἴδ.).

Πανταγνωτος, ἀδελφὸς τοῦ Πολυκράτους, τυράννου τῶν Σαμίων (Ἡρδ.).

Παντακίας, ποταμὸς τῆς Σικελίας, ῥέων μεταξὺ Συρακουσῶν καὶ Μεγάρων (Θουκ. ΣΤ, 4).

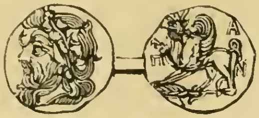
Πανταλέων, 1) ἀνεδείχθη τῷ 644, π. Χ. τύραννος τῆς Πίσης ἐν τῇ Ἠλείᾳ, καὶ ἀφῄρεσεν ἀπὸ τῶν Ἠλείων τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας. Ἦρχε δ' αὐθαιρέτως καὶ βιαίως· οἱ δὲ υἱοί του Δαμοφῶν καὶ Πύρρος ἐξηκολούθησαν τὸν κατὰ τῆς Ἤλιδος πόλεμον, ἀλλ' ἀνεπιτυχῶς. Τῷ 570 δὲ, βοηθείᾳ τῆς Σπάρτης, κατέστρεψαν οἱ Ἠλεῖοι τὴν Πίσαν, καὶ τὴν κατέστησαν ὑποχείριον (Παυσ. ΣΤ, 21, 22).—2) Υἱὸς Ἀλυάττου τοῦ βασιλέως τῶν Λυδῶν καὶ ἀδελφὸς τοῦ Κροίσου (Ἡρδ. Α, 92).

Παντάρης, πατὴρ τοῦ Ἱπποκράτους, τυράννου τῶν Γελώων ἐν Σικελίᾳ. (Ἡρδ.).

Παντεὺς, Σπαρτιάτης, φίλος Κλεομένους τοῦ Γ', διεκρίθη ἐπὶ τῆς ἁλώσεως τῆς Μεγαλοπόλεως, τῷ 221 π. Χ., μετὰ δὲ τὴν ἐν Σελασίᾳ μάχην συνώδευσε τὸν βασιλέα εἰς Αἴγυπτον, καὶ ὅτε ἀπέτυχεν ἡ προσπάθεια τῆς ἐξεγέρσεως τῶν κατοίκων τῆς Ἀλεξανδρείας, ηὐτοκτόνησεν, ὡς τελευταῖος τοῦ Κλεομένους ἑταῖρος. Μετ' ἴσης δὲ γενναιότητος ὑπέστη μικρὸν μετ' αὐτὸν τὸν θάνατον καὶ ἡ νέα καὶ ὡραία του σύζυγος (Πλουτ. Κλεομ. ΚΓ, ΛΖ, ΛΗ).

Παντικάπαιον, πόλις ἐν τῇ Ταυ-

ρικῇ χερσοννήσῳ κατὰ τὴν ἔξοδον τῆς Μαιώτιδος ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Παντικάπου (Ἡρδ. Δ, 54. ΣΤ, 18), εἰς λόφον κειμένη μετ' ἀκροπόλεως ἐπὶ τῆς κορυφῆς καὶ ἀξιολόγου

λιμένος. περὶ τὰ 530 π. Χ. ὑπὸ Μιλησίων ἱδρυθεῖσα, δραστηρίως ἐμπορευομένη μετὰ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἡγεμονίας τοῦ Βοσπόρου πρωτεύουσα μέχρις οὗ ὑπέκυψεν εἰς τὸν Μιθριδάτην (Στρβ. Ζ, 309. 475), Νῦν Κέρτς.

Παντέμαθος, λαὸς τῆς Ἀσίας, ὑποτελὴς τοῖς Πέρσαις, οἰκῶν πρὸς τῷ Ὤξῳ ποταμῷ (Ἡρδ. Γ, 92).

Παντομάντειρα, ἐπίθετον τῶν Μοιρῶν, αἵτινες τὰ πάντα ἐμάντευον (Ὁμ. Ὕμν. Ἑρμ. 549.—Ἡσύχ. λ.

Παντίτης, ὁ μόνος ἐκ τῶν τριακοσίων Σπαρτιατῶν τῶν μετὰ τοῦ Λεωνίδου ἐκ τῆς ἐν Θερμοπύλαις μάχης διασωθεὶς (Ἡρδ. Ζ, 232).

Παντόμιμος. Ἡ παντομιμικὴ παράστασις ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καθ' ἣν ὁ ἠθοποιὸς, οὐχὶ διὰ τῆς φωνῆς ἀλλὰ διὰ τῶν σχημάτων μόνον, παρίστησιν ὅ,τι θέλει νὰ ἐκφράσῃ· ἐστὶ μία τῶν βαθμίδων τῆς ἐκπτώσεως τοῦ ἀρχαίου δράματος. παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις πρώτοις, ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Αὐγούστου εἰσαχθεῖσα, ἀλλὰ μάλιστα ὑφ' Ἑλλήνων, ὡς δεξιωτέρων, ἀσκουμένη. Ὁ ἐξοχώτατος τότε τραγικὸς Παντόμιμος ἦν τις Πυλάδης καλούμενος, ὁ δὲ κωμικὸς Βαθύλλος. Καὶ ὁ μὲν Αὔγουστος καὶ ὁ Τιβέριος, φοβούμενοι τὰς συνεπείας τῆς τοιαύτης ἐξαχρειώσεως τῆς τέχνης, ἠθέλησαν νὰ τὴν περιστείλωσιν· ἀλλ' ὁ Νέρων τόσον δι' αὐτὴν εἶχεν ἐνθουσιασμὸν, ὥστε καὶ αὐτὸς ὡς παντόμιμος ἀνέβη εἰς τὴν σκηνὴν (Juet. Oct. XLV. Ner. XXVI.—Tac. Adn. X. 24, 25.— Plin. Paneg. 46). Ὁ Λουκιανὸς (π. Ὀρχ. 64. 81) περιγράφει σκηνάς τινας παντομιμικάς. Πλὴν τῶν δύο δὲ προμνησθέντων, περίφημοι παντόμιμοι μνημονεύονται καὶ ὁ Ὕλας ἐπὶ Αὐγούστου, ὁ Π. Μνηστὴρ ἐπὶ Καλιγούλα, ὁ Πάρις ἐπὶ Νέρωνος, ὁ Λατῖνος ἐπὶ Δομιτιανοῦ. Ἀναφέρονται δ' ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ὁ Ἀμβρόνιος Σίλων καὶ ὁ Λουκανὸς, γράφοντες ὑποθέσεις διὰ παντομίμας. Τινὲς ἐκλαμβάνουσιν ὅτι οἱ ὀρχησταὶ καὶ αἱ ὀρχηστίδες εἰς τὰς χαριεστάτας τοιχογραφίας τῆς Πομπηΐας παριστῶσι παντομίμους· ἀλλὰ τοῦτο φαίνεται τόσῳ ὀλιγώτερον πιθανὸν, καθ' ὅσον ὁ παντόμιμος εἰκάζεται, κατὰ Ῥωμαϊκὰς μαρτυρίας, ὅτι ἦν κυρίως εἷς, ἐκφράζων διὰ σχημάτων ὅ,τι συγχρόνως ἔψαλλεν εἷς χορός.

Παντοπώλης, ὁ πωλητὴς παντοίων μικρῶν εἰδῶν λειανικῶς, ὁ μεταπράτης, βακάλης (Πλτ. Πολτ. Α.—Δ. Κάσσ. 53.—Αἰν. Τακ. 30).

Πανύασις, ἐπικὸς ποιητὴς ἐξ Ἁλικαρνασσοῦ (κατ' ἄλλους ἐκ Σάμου), ζῶν κατὰ τὸ 468 π. Χ., θεῖος ἢ τοὐλάχιστον συγγενὴς τοῦ Ἡροδότου, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ τυράννου Λυγδάμιδος. Ποιήματα αὐτοῦ μνημονεύονται «ἡ Ἡράκλεια», ἔπος εἰς 14 ῥαψῳδίας, καὶ τὰ Ἰωνικὰ, εἰς μέτρον ἐλεγειακὸν, περιγράφοντα τὰ κατὰ τὴν ἐποικεσίαν τῶν Ἰώνων. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ, εἰς τὴν ἐπικὴν ποίησιν ὀλίγη κλίσις ὑπῆρχε, δι' ὃ καὶ ὀλίγην εὗρε συμπάθειαν παρὰ τοῖς συγχρόνοις του· ἀλλ' οἱ μεταγενέστεροι κριτικοὶ τὸν συμπεριέλαβον εἰς τὸν «ἐπικὸν κανόνα», καὶ τὸν κατέταξαν ἀναλόγως τῆς ἐκτιμήσεως αὐτῶν, ἄλλοτε μὲν ἀμέσως μετὰ τὸν Ὅμηρον, ἄλλοτε δὲ μετὰ τὸν Ἡσίοδον καὶ Ἀντίμαχον. Ἐθεωρεῖτο δ' ὡς συνενῶν ἐν ἑαυτῷ τὰ ποιητικὰ προτερήματα τῶν δύο τούτων, καὶ κατὰ μὲν τὴν ἐκλογὴν καὶ τὴν χρῆσιν τῆς ὕλης ἐλέγετο τὸν Ἡσίοδον, κατὰ δὲ τὴν ἔντεχνον αὐτῆς διαρρύθμισιν τὸν Ἀντίμαχον ὑπερβὰς (Quinct. X, 1, 54). Ἐλάχιστα αὐτοῦ σωζόμενα ἀποσπάσματα (συλλεγέντα ὑπὸ Tzschirmer 1842 καὶ Kinkel. Ep. Gr. Fragm.

I. 1. σ. 253) διαπρέπουσιν ἐπ' εὐφωνίᾳ, χάριτι, καὶ κάλλει τῆς φράσεως, καὶ τῶν λέξεων ἐκλογῇ ('Αθήν. Β. 2.—'Απολλδ. Α. 5, 2.—Παυσ. Ι. 8).

Πάνυσος, ποταμὸς τῆς κάτω Μοισίας ἐν Εὐρώπῃ (Πτλμ.).

Παξαμᾶς, παξαμάδιον, παρὰ Βυζαντινοῖς τὸ παξιμάδιον (ὁ δίπυρος) (Σουίδ.).

Παξοί, δύο μικραὶ νῆσοι τοῦ Ἰονίου πελάγους μεταξὺ Κερκύρας καὶ Λευκάδος, ὁ Παξὸς καὶ Ἀντίπαξος (Πολϐ. Β, 10.—Δ. Κάσσ. Ν, 12.—Plin. IV, 12, 52).

Παπαῖος, ἐπώνυμον τοῦ Διὸς παρὰ Βιθυνοῖς καὶ Σκύθαις (Ἡρδ. Δ, 80).

Παπειρήνη, νῆσος τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου, ἀπέναντι τῆς Αἰγύπτου (Πτλμ. Δ, 6).

Πάππος, φιλόσοφος Ἀλεξανδρινὸς ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ πρεσβυτέρου, 379-393 μ.Χ. γράψας «χωρογραφίαν οἰκουμενικήν», σχόλια εἰς τοῦ Πτολεμαίου τὴν «μεγάλην σύνταξιν», περὶ τῶν ποταμῶν τῆς Λυδίας, ὀνειροκριτικά, καὶ μαθηματικὰς συναγωγάς, ἐξαχθείσας ἐκ διαφόρων μαθηματικῶν συγγραμμάτων, καὶ σπουδαίας διὰ τὴν ἐπιστήμην. Τούτων σώζονται ὀκτὼ βιβλία.

Πάπρημος, πόλις τοῦ Δέλτα τῆς Αἰγύπτου, κατὰ τὰ δυτικὰ αὐτοῦ, πρωτεύουσα τοῦ Παπρημίτου νομοῦ, ἴσως ἡ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις Χοῒς (Ἡρδ. Λ, 59. 63. 71).

Πάπυρος, ἴδ. βίβλος.

Παράβασις, ἴδ. Κωμῳδία.

Παραβάτης, καὶ παραιβάτης, ὁ εἰς τὸ ἅρμα παρὰ τῷ ἡνιόχῳ ἱστάμενος πολεμιστής.

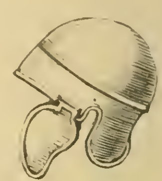
Παράβολον, (Ἀρσττ.). ἢ Παραβόλιον (Πολϐ. ΙΙ, 63), ἡ προκαταβαλλομένη χρηματικὴ ποσότης ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος δικαστικὴν ἀπόφασιν ἐπ' ἐφέσει εἰς ἀνώτερον δικαστήριον.

Παράβυστον, δικαστήριον ἐν Ἀθήναις, «ἐν ἀφανεῖ τῆς πόλεως» (Παυσ. Α, 28), ἔνθα οἱ «ἕνδεκα» ἐδίκαζον.

Παραγγέλλοντες, ἐν Ἀθήναις οἱ ἐπιδιώκοντες ἐκλογὴν εἰς ἀρχήν τινα (Πλούτ. —Διον. Ἁλικ.).

Παραγγέλσεις, ἐν Σπάρτῃ αἱ ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ μεγαλοφώνως διδόμεναι διαταγαί, αἵτινες ὁμοίως διεδιδάζοντο μέχρι τῶν στρατιωτῶν.

Παραγναθίς. τὸ μέρος τῆς περικεφαλαίας τὸ καλύπτον τὴν γνάθον ἢ παρειὰν (Στρϐ. Δ, 326).

Παραγραφή, ἔνστασις προδικαστική, περὶ τοῦ μὴ εἰσαγωγίμου τῆς δίκης, εἴτε ἕνεκα τῆς παρελεύσεως τοῦ νομίμου χρόνου (προθεσμία), εἴτε ἕνεκα τῆς μὴ δικαιοδοσίας τοῦ δικαστηρίου, κτλ. (Πολτ. Η, 59. — Δμσθ. ὑπ' Φορμ. 952. 953. — Ἰσκρ. Ἀρχίδ. 26. — Πλτ. π. Νομ. ΙΒ, 954).

Παραγωγή, ὁ ἐξελιγμὸς ἢ ἡ μεταβολὴ τῆς στρατιωτικῆς παρατάξεως.

Παράδεισος, μεγάλη, κατάφυτος, διαρρεομένη καὶ περιτετειχισμένη ἔκτασις ἢ κῆπος περὶ τὰς ἀγροικίας τῶν Ἀσιανῶν, καὶ ἰδίως τῶν Περσῶν βασιλέων καὶ μεγιστάνων, ἔνθα καὶ ζῷα πρὸς θήραν διῃτῶντο. Κατὰ Πολυδεύκην (Θ, 13.—Φωτ. λ. Φαρδαιθὶ), τὸ ὄνομα ἦν Περσικόν, κατ' ἄλλους Σανσκριτικόν, δηλοῦν τὴν ξένην, πρόσκτητον γῆν (Ξνφ. Κυρ. π. Α, 3, 14. 4, 5. Ἑλλ. Δ, 1, 14. Ἀϐ. Β, 7. Οἰκον. Δ, 13. 21).

Παρὰ δόρυ, στροφὴ τοῦ στρατιώτου, ἡ πρὸς τὰ δεξιά, ὡς παρ' ἀσπίδα ἢ πρὸς τ' ἀριστερά.

Παραζώνιον, ξιφίδιον ἐξαρτώμενον ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους τῆς ζώνης, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις παρὰ τοῖς ἀξιωματικοῖς τοῦ στρατοῦ ἀντικα-

θιστῶν τὸ ξίφος, εἰς ἔνδειξιν μᾶλλον τοῦ ἀξιώματος αὐτῶν ἢ εἰς χρῆσιν.

Παραιβάτης, 1) Ἴδ. Παραβάτης. —2) Ἕλλην φιλόσοφος τῆς νεωτέρας Κυρηναϊκῆς σχολῆς, τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀντιπάτρου ἱδρυθείσης.—3) Σπαρτιάτης ἐλθὼν εἰς Σικελίαν μετὰ τοῦ Δωριέως, καὶ θανατωθεὶς ἐν μάχῃ κατὰ τῶν Ἐγεσταίων (Ἡρδ Ε, 46).

Παραίβιος, Θρᾷξ, κόψας ἱερὰν δρῦν, κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς προστατευούσης αὐτὴν Ἀμαδρυάδος εἰς αἰωνίαν πεῖναν, μέχρις οὗ, κατὰ συμβουλὴν τοῦ φίλου του Φινέως, βασιλέως τῆς Θρᾴκης, ἤγειρεν αὐτῇ βωμὸν (Ἀπλλν. Ῥ. Β, 458 καὶ Σχλ.).

Παραιτακηνή, ἐπαρχία τῆς Μηδίας εὔφορος καὶ χαρίεσσα, πρὸς τὰ βόρεια, συνορεύουσα μετὰ τῆς Περσίας. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς Παραιτακηνοὶ (Παραιτάκαι, παρὰ Ἀρριαν.) ἦσαν τὸ πλεῖστον νομάδες (Ἡρδ. Α, 101 Στρβ.—Πτλμ.).

Παραιτόνιον ἢ Ἀμμωνία, πόλις ἐπίσημος, ὀχυρὰ καὶ εὐλίμενος τῆς Μαρμαρικῆς παρὰ τοῖς Αἰγυπτιακοῖς μεθορίοις, ἔχουσα 40 σταδίων περιφέρειαν, ἕδρα τῆς λατρείας τῆς Ἴσιδος. Ἐκεῖ κατέφυγον ὁ Ἀντώνιος καὶ ἡ Κλεοπάτρα μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ ναυμαχίαν. Ἐκπεσοῦσαν μετὰ ταῦτα, τὴν ἀνήγειρε πάλιν ὁ Ἰουστινιανὸς (Στρβ. ΙΖ, 799). Διετήρησε δὲ πάντοτε τὸ ὄνομά της, καὶ ἐσχάτως, τῷ 1820, κατεστράφη ὑπὸ πλημμύρας.

Παρακαταβολή, ἐν Ἀθήναις ἡ ποσότης ἣν ὤφειλε νὰ καταβάλῃ πρὸ τῆς δίκης ὁ διεκδικῶν κληρονομικὰ ἢ δημευθέντα κτήματα (Δμσθ. κ. Μηρτ. 1051), οὖσα, ἐπὶ κληρονομίας ἴση τῷ δεκάτῳ ἐπὶ δὲ δημευθέντων, τῷ πέμπτῳ τῆς ἀξίας τῶν ἀμφισβητουμένων κτημάτων, πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν κληρονόμων καὶ τοῦ δημοσίου κατὰ παραλόγων ἀξιώσεων, διότι ἡττηθεὶς ὁ ἐνάγων, ἐστερεῖτο τῆς παρακαταβολῆς (Πολδ. Η, 39.—Ἁρπ.232.—Σουΐδ. λ. Ἐνεπίσκημμα).

Παρακαταθήκη. Οἱ πλούσιοι πολλάκις παρακατέθετον τὰ χρήματα αὐτῶν πρὸς φύλαξιν ἢ εἰς θησαυροὺς ναῶν, ὡς τοῦ ἐν Δελφοῖς, τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἢ εἰς τραπεζίτας· καὶ δίκη παρακαταθήκης ἐκινεῖτο κατὰ τοῦ ἀρνουμένου τὴν ἀπόδοσιν τοῦ εἰς αὐτὸν παρακατατεθέντος (Ἰσοκρ. Τραπεζ. —Πολυδ. ΣΤ. 154).

Παρακατάστασις. Ταὐτὸ τῷ παράστασις. Ἴδ.

Παρακυπαρίσσιοι, Ἀχαιοὶ οἱ παρὰ τῇ Κυπαρισσίᾳ (Στρβ. Δ, 3).

Παραλάται, ἔθνος Σκυθικόν, οἱ παρ' Ἡροδότῳ (Δ, 6) βασίλειοι λεγόμενοι Σκύθαι, ὡς ὑποτίθεται.

Παραλία. Ἐπὶ Πεισιστράτου ἡ Ἀττικὴ πᾶσα διῃρεῖτο εἰς τρία μέρη, καὶ ὁ λαὸς αὐτῆς εἰς τρεῖς πολιτικὰς μερίδας, τὴν Διακρίαν (τοὺς Διακρίους), ἤτοι τὴν ὀρεινὴν χώραν, τὸ Πεδίον (τοὺς Πεδιεῖς) δηλ. τὴν περὶ τὰς Ἀθήνας πεδιάδα, καὶ τὴν Παραλίαν (τοὺς Παράλους), δηλ. τὴν νοτίαν ἀκτήν, ἀπὸ τῶν Αἰξωνίδων Ἁλῶν μέχρι τῶν Πρασιῶν (Θουκ. Β, 58. Γ, 92).

Πάραλος, 1) Ἴδ. Παραλία.—2) Χώρα παραθαλασσία τῆς Μελίδος ἐν Θεσσαλίᾳ, ἧς οἱ κάτοικοι Παράλιοι ἐλέγοντο (Θουκ. Γ, 92).—3) Πάραλος, ἐν ἐπιγραφαῖς καὶ Παραλία, τριήρης ὡρισμένη κυρίως εἰς θεωρίας (ἴδ.), καὶ ἄλλας ἱερὰς ἐνίοτε καὶ δημοσίας κατεπειγούσας ἀποστολάς, τὸ ὄνομα δ' ἔχουσα ἐκ τοῦ ὅτι ἦν συνήθως ἠγκυροβολημένη εἰς τὴν Παραλίαν χώραν παρὰ τῷ Σουνίῳ. Εἰς αὐτὴν δ' ἔπειτα προσετέθη καὶ ἄλλη δευτέρα τριήρης, ὁμοίους ὑπηρετοῦσα σκοπούς, καὶ Σαλαμινία λεγομένη, διότι ἐστάθμευεν ἐν Σαλαμῖνι, ἢ Θεωρὶς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας της, ἢ καὶ Δηλιὰς διότι ἔφερε τὰς Θεωρίας εἰς Δῆλον. Εἰς μετὰ ταῦτα δὲ χρόνους προσετέθησαν αὐταῖς καὶ ἄλλαι, ἡ Δηλιάς, καὶ εἶτα ἡ Ἀμμωνίς, ἡ Ἀντιγονίς, ἡ Δημητριάς. Οἱ ἐπιβάται τῆς Παράλου ἐλέγοντο πάραλοι καὶ αὐτοὶ ἢ Παραλῖται. ἦσαν πολῖται Ἀθηναῖοι,

καὶ ὁ Θουκυδίδης (II, 72) τοὺς λέγει λίαν δημοκρατικῶς διατεθειμένους.

Παρανοίας γραφή, ἡ κινουμένη ὑπὸ κληρονόμων ἢ συγγενῶν κατὰ τοῦ, ὡς ἐκ τῆς διανοητικῆς αὐτοῦ καταστάσεως ἀνικάνου θεωρουμένου νὰ διευθύνῃ τὰ τῆς περιουσίας του. Ἀποδειχθείσης τῆς κατηγορίας, παρεδίδετο ἡ περιουσία εἰς τοὺς κληρονόμους, βεβαίως ὑπὸ ἐπιτροπείαν, ἂν οὗτοι ἦσαν ἀνήλικοι (Αἰσχ. κ. Κτησ. 39.—Ἀρστφ. Νεφ. 814.—Ξνφ. Ἀπμν. Α, 2, 49. — Σουΐδ. λ.). Λέγεται ὅτι κατὰ τοῦ Σοφοκλέους ἐκίνησε τοιαύτην δίκην ὁ υἱός του Ἰοφῶν, καθ' ὁ δῆθεν εἰς τὰ τέλη τοῦ βίου του παραφρονήσαντος διότι ἀδιαλείπτως ἐπεδίδετο εἰς τὴν ποίησιν· ἀλλ' ὅτε ὁ Σοφοκλῆς, ἀναγνοὺς ἐνώπιον τῶν δικαστῶν (οὐχὶ τῶν φρατόρων, ὡς ἀνακριβῶς λέγει ὁ ἀνώνυμος βιογράφος του) τὸν ἐν Κολωνῷ Οἰδίπουν του, ἀπέδειξε τοῦ πνεύματός του τὴν ἀκμαιότητα καὶ ἐνίκησε (Ἀρστφ. Βάτρ. 78. Εἰρ. 6. 7.— Cic. de senect, VII.—Πολδ. II, 89).

Παρανόμων γραφή, ἡ κατὰ τοῦ πολίτου τοῦ προτείνοντος τὴν παραδοχὴν νέου νόμου ἢ ψηφίσματος ἀντιβαίνοντος εἰς τὸ δημόσιον συμφέρον ἢ εἰς τὰ περὶ νομοθετήσεως ὡρισμένα· οὕτω φέρ' εἰπεῖν, ἂν ἀντέβαινεν εἰς κείμενον νόμον μὴ προακυρωθέντα, ἂν ἐπροτείνετο διὰ τὸ νέον μέτρον δύναμις ὀπισθενεργός, ἂν ἐστηρίζετο ἐπὶ ψευδῶν διδομένων, ἂν ἐπρότεινε τὴν ἀνάκλησιν ἐξορίστων, ἢ ἄφεσιν ἀτιμίας. ἄνευ ψηφίσεως ἑξακισχιλίων πολιτῶν, ἢ οἷον δήποτε ἐπρότεινε μέτρον ὃ ὁ κατήγορος ἐθεώρει ὡς ἐπιβλαβὲς ἢ ὡς ἄχρηστον. Προσέτι δὲ, ἄν, παρὰ τὰ παραδεδεγμένα, ἐπροτείνετο οὐχὶ εἰς τοὺς νομοθέτας, ἀλλὰ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, ἢ εἰσήγετο ἀπροβούλευτον, ἢ χωρὶς νὰ προαναγραφῇ παρὰ τοῖς ἐπωνύμοις, ἢ οὐχὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους. Ἡ γραφὴ αὕτη ἐθεωρεῖτο σπουδαιοτάτη διὰ τὴν πολιτείαν (Διογ. κ. Τιμοκρ. 348), καθόσον διὰ τῆς τιμωρίας τοῦ προτείνοντος ἐπρολάμβανε καὶ παρεκώλυε τὰς παρανόμους καὶ ἐπιβλαβεῖς προτάσεις πρὶν ἢ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν πανίσχυρον αὐθαιρεσίαν τοῦ δήμου. Ἀλλὰ καὶ μεταξὺ συζητουμένης ἢ καὶ ἤδη κυρωθείσης προτάσεώς τινος, μέχρις ὅλου ἔτους, ἡ γραφὴ παρανόμων διέκοπτεν αὐτῆς τὴν ἐνέργειαν. Ὤμνυε δ' ὁ ἐνάγων τὴν ὑπωμοσίαν, ἤτοι τὴν ὑποχρέωσιν, ἂν ἐνικᾶτο, νὰ ὑποβληθῇ εἰς πάσας τὰς νομικὰς συνεπείας, ὥριζε τὴν ποινὴν ἧς ἐνόμιζε τὸν ἐναγόμενον ἄξιον, χρηματικὸν πρόστιμον (Δμσθ. κ. Μειδ. 573), κάθειρξιν, καὶ ἐνίοτε ὡς καὶ θάνατον. Ἂν ἡ καταγγελία ἐνίκα, ἔπαυεν ἡ συζήτησις τοῦ προταθέντος μέτρου, ἢ καὶ ὡς νόμος ἂν εἶχεν ἤδη κυρωθῇ, κατηργεῖτο. Ὁ δὲ τρὶς παρανόμων ἁλούς, ἤτοι καταδικασθεὶς ὡς παράνομα προτείνας καὶ ἐπιβλαβῆ, περιέπιπτεν εἰς ἀτιμίαν, καὶ οὐδέποτε ἠδύνατο πλέον ἄλλην νὰ ὑποβάλῃ πρότασιν (Αἰσχ. κ. Κτησφ.—Δμσθ. κ. Ἀνδροτ. κ. Ἀρστκρ. κ. Τιμκρ.—Λυσ. κ. Πολιούχου).

Παράνυμφος, ἴδ. Γάμος.

Παραπέτασμα, καταπέτασμα ἢ αὐλαία. Εἰς τὰς ἀρχαίας οἰκίας ὑπῆρχον παραπετάσματα εἴς τε τὴν αὐλαίαν πύλην πρὸς συγκάλυψιν αὐτῆς ὅταν ἠνοίγοντο τὰ θυρώματα, καὶ εἰς τὰς ἐσωτερικὰς θύρας συνεχέστατα, ὡς εἰς τὰς παρ' ἡμῖν οἰκίας καὶ εἰς τὴν εἰκόνα, παριστῶσαν τὴν εἴσοδον τῆς οἰκίας τῆς Διδοῦς, κατὰ τὸ χειρόγραφον τοῦ Βιργιλίου, ἢ καὶ εἰς δίχα διαίρεσιν μεγάλης τινὸς αἰθούσης (Πλτ. Πολτ. 294. — Θφρ. Χρητ. Ε. — Ἀθν. Ε, 1, 6. — Πλδ. Δ, 122.—Συνέσ. Ἐπστ. Δ. — Μτθ. ΚΖ, 51.— Suet. Claud. X.—Juv. IV, 228).

Καὶ ἐν τοῖς ναοῖς δὲ πολλάκις παραπετάσματα ἐκάλυπτον πολύτιμα ἀγάλματα τῶν θεῶν, ἀνασυρόμενα ὅτε ἐπρόκειτο τὸ ἄγαλμα ν' ἀποκαλυφθῇ (allevare vellum. Sen. Ep. LXXX.—Aplj. Med. X. σλ. 127). Οὕτως ἀνείλκετο

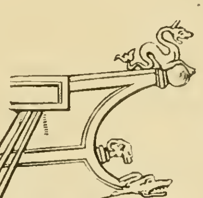
τὸ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος· τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀντιόχου ὅμως τῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ Διῒ προσενεχθὲν πολυτελέστατον παραπέτασμα ἐχαλᾶτο εἰς τὴν γῆν (Παυσ. Ε, 12), ἴσως κατὰ νεωτερισμόν. Ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις καὶ ἁπλοῖ κίονες, ὡς ἡ ἐν Σικυῶνι Ἄρτεμις (Παυσ. Β, 9), ὁ ἐν Θήβαις Διόνυσος (Κλημ. Στρωμ. Α, 348), ὅτε ἵσταντο θεότητας ἀντιπροσωπεύοντες καὶ ὡς ἱεροὶ θεωρούμενοι, ἐκαλύπτοντο βεβαίως ὑπὸ τοιούτων παραπετασμάτων, ἃ ἀνελισσόμενα, καὶ διὰ μιᾶς πόρπης ἢ διὰ περισσοτέρων ἀναδεόμενα, ἔδωσαν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸν πρῶτον τύπον τοῦ Ἰωνικοῦ κιονοκράνου. Ἴδ. Κίων.

Παραποτάμιοι, πόλις ἀρχαία καὶ ὀχυρὰ τῆς Φωκίδος, ἐπὶ τοῦ Κηφισοῦ ποταμοῦ εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τοῦ Ὀρχομενοῦ (Ἡρδ. Η, 33. — Στράβ.).

Παραπρεσβείας γραφή, ἡ ἐναντίον πρέσβεως μὴ ἀκριβῶς ἐκτελέσαντος τὰ καθήκοντά του, ἐξ ἀμελείας, ἀπερισκεψίας, δωροδοκίας ἢ προδοσίας, ὡς εἰς τοιαύτην περιστρέφεται ὁ κατὰ τοῦ Αἰσχίνου περὶ παραπρεσβείας λόγος τοῦ Δημοσθένους, καὶ ἡ ἐκείνου ἀπολογία. Οἱ πρέσβεις συνήθως ἐξελέγοντο ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου, καὶ ὅταν δὲν τοῖς ἐδίδοντο ῥηταὶ ὁδηγίαι, ἐλέγοντο αὐτοκράτορες. Ἐπανιόντες δὲ ὤφειλον νὰ δίδωσιν εἰς τὴν βουλὴν καὶ τὸν δῆμον λόγον τῶν πεπραγμένων (ἀπαγγέλλειν τὴν πρεσβείαν), ἔτι δὲ καὶ παρὰ λογισταῖς, τῶν χρημάτων ἃ τυχὸν διεχειρίσθησαν. Ἦν δ' ὁ ἀγὼν τιμητός, ἤτοι ὁ ἐνάγων ὥριζε τὸ πρόστιμον εἰς ὃ ὁ κατηγορούμενος ἔπρεπε νὰ ἐπιβληθῇ ἂν ἡ ἐνοχὴ του ἀνεγνωρίζετο. Μόνον δὲ δι' ἑκουσίας φυγῆς ἠδύνατο ν' ἀποφύγῃ τὰς ἄλλας ποινάς. (Δμσθ. π. Πρπρσβ. Κ. κ. Κτησφ. 62. — Θουκ. Ε, 45).

Παρασάγγης, λέξις Περσικὴ (περσιστὶ νῦν ἔτι φερσὲγ, ἀραβιστὶ φαρσάκχ), δηλοῦσα, ὡς φαίνεται, λίθον ὁρίου ἢ ὁρόλιθον. Καθ' Ἡρόδοτον (Β, 6, Ε, 53. ΣΤ, 42) ὁ παρασάγγης ἦν ἴσος πρὸς ἥμισυν σχοῖνον, οὗ τὸ μῆκος ἦν 60 σταδίων Ἑλληνικῶν, καὶ τοῦτο περίπου τὸ μῆκος ἀποδίδωσιν αὐτῷ καὶ ὁ Ξενοφῶν, λέγων (Ἀνφ. Β, 2, 6) «παρασάγγαι πέντε καὶ τριάκοντα καὶ πεντακόσιοι, στάδιοι πεντήκοντα καὶ ἑξακισχίλιοι καὶ μύριοι», ὅπερ ὁρίζει εἰς 32 στάδια σχεδὸν ἕκαστον παρασάγγην. Ἀλλ' ὁ Στράβων λέγει (ΙΑ, 518) ἀμφίβολον τὸ μῆκος τοῦ παρασάγγου, κατὰ τοὺς μὲν 60, κατ' ἄλλους 40 ἢ 30 σταδίων, ὁ Πλίνιος (VI, 21), ὅτι καὶ κατ' αὐτοὺς τοὺς Πέρσας ἦν διάφορον, ὁ δὲ Ἀγαθίας (Β, 21) ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του (550 μ. Χ.) εἶχε μειωθῆ εἰς 21 στάδια· ὥστε φαίνεται ὅτι κυρίως ἦν ἡ μεταξὺ δύο ὁδοδεικτικῶν στηλῶν ἀπόστασις, κατὰ καιροὺς μεταβαλλομένη.

Παράσημον, ἢ ἐπίσημον, γλυπτική τις παράστασις τιθεμένη εἰς τὴν πρῶραν τῶν πλοίων, καὶ καθ' ἣν συνήθως καὶ

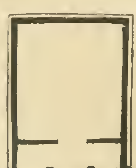
τὸ ὄνομα ἐδίδετο. Τὸ ἐν τῇ εἰκόνι ἐστὶ πρίστις (θαλάσσιον τέρας), καθ' ὃ καὶ ἡ ναῦς ἡ φέρουσα αὐτὸ Πρίστις ἐλέγετο (χειρόγρ. Βιργιλ. Æ, V, 116).

Παράσιτος, ὁ ἐπιζητῶν νὰ σιτῆται παρ' ἄλλοις. Κατ' ἀρχὰς «τὸ ὄνομα πάλαι μὲν ἦν σεμνὸν καὶ ἱερὸν» (Ἀθήν. ΣΤ, 234), δηλοῦν τοὺς αἱρουμένους ὡς βοηθοὺς ἱερέων καὶ τῶν ἀνωτάτων ἀρχόντων εἰς τῶν καθηκόντων αὐτῶν τὴν ἐκτέλεσιν, ἰδίως, ὡς φαίνεται, τοὺς ἐπιμελουμένους τῶν παρασιτίων ἀποθηκῶν, εἰς ἃς κατετίθεντο τὰ τοῖς ναοῖς προσφερόμενα γεννήματα καὶ ἄλλα σιτία, τῶν δημοσίων σιτεύσεων κτλ. ὥστε καὶ «παρασιτεῖν» ἐλέγετο ἐν τοῖς νόμοις τοῦ Σόλωνος τὸ

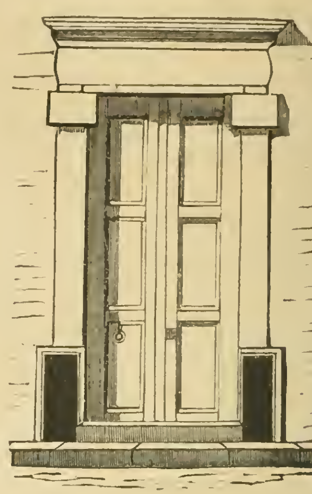
ἑστιᾷν ξένους πρέσβεις (Ἀθν. ΣΤ, 235). Ἐλάμβανον δ' οἱ παράσιτοι οὗτοι τὸ τρίτον τῶν θυομένων ἱερείων, καὶ ἑκτέα κριθῶν. Οὐχ ἧττον ἡ ὑπηρεσία αὕτη ἐθεωρεῖτο ὡς ὀχληρά, οὐδέ τις δὶς εἰς αὐτὴν ὑπεβάλλετο. Διέμενε δ' ἡ διάταξις, ὡς ὁ μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους Κλέαρχος, κατ' Ἀθήναιον μαρτυρεῖ καὶ μέχρι τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ. — Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ὅμως τῆς μέσης καὶ νέας ἀττικῆς κωμῳδίας, τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Ἀλέξιδος ἐν Σικελίᾳ καὶ ὑπὸ τοῦ Διφίλου (ἴδ.), τὸ ὄνομα ἀπεδόθη εἰς τοὺς διὰ χαμερπῶν τρόπων καὶ κολακειῶν ἐπιζητοῦντας νὰ προσκαλῶνται καὶ παρακάθηνται εἰς ξένας τραπέζας, οἷος περιγράφεται ὁ Φίλιππος παρὰ Ξενοφῶντι (Συμπ.), καὶ οἵτινες εἰς παντοίας ταπεινώσεις ὑπεβάλλοντο, ἀντικείμενα σαρκασμῶν προθύμως ἐγίνοντο, καὶ ἔπαιζον τοὺς γελωτοποιούς. Ἰδίως δ' ἐπεκράτησαν οἱ παράσιτοι ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων, ὅτε καὶ ὁ ἰδιωτικὸς πλοῦτος ἦν μείζων, καὶ αἱ ἑστιάσεις πολυτελέστεραι. Τοιούτους περιγράφουσι συνεχῶς οἱ κωμικοὶ ποιηταὶ Πλαῦτος καὶ Τερέντιος. Ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ὁ παράσιτος, ὡς πρόσωπον συντελοῦν εἰς τὴν εὐθυμίαν, σχεδὸν οὐδέποτε ἔλειπεν ἀπὸ τῶν τραπεζῶν τῶν πλουσίων (Λουκ. Παράσ. 58). Οἱ δὲ τῶν αὐτοκρατόρων ἰδίως ἦσαν γελωτοποιοί, πολλάκις ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦτο ἀληθείας λέγοντες, αἵτινες ἐκρίνοντο ἄξιαι καὶ νὰ διατηρῶνται καὶ ἀπομνημονεύωνται ὑπὸ τὰ ὀνόματα ἀ π ο μ ν η μ ο ν ε ύ μ α τ α, ἀ π ο φ θ έ γ μ α τ α, γ ε λ ο ῖ α.

Παρασκήνια, ἴδ. Θ έ α τ ρ ο ν.

Παραστὰς, τὰ ἑκατέρωθεν τῆς θύρας καθέτως προέχοντα ἢ εἰς τὸ τέλος τοῦ τοίχου κατὰ τὰς γωνίας, ἢ τοῦ τοίχου, μέρη. Ὁ δ' ἐν π α ρ α σ τ ᾶ σ ι ναὸς ἦν ὁ μὴ ἔχων πρὸ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ προστύλιον, ἀλλὰ μόνον δύο κίονας μεταξὺ τῶν προεκτεινομένων δύο παραστάδων τοῦ τοίχου.

Παράστασις, ἐν Ἀθήναις, μία δραχμὴ καταβαλλομένη ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος καὶ μία ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου, ὅταν ἐκ κοινῆς συναινέσεως ὑπέβαλλον τὴν δίκην των εἰς τοὺς αἱρετοὺς διαιτητάς. Ὁμοίως καὶ ἡ ἐν τοῖς γραφαῖς ἐνάγοντες μόνον, πιθανῶς ἐπίσης μία δραχμή.

Ἴδ. Παραστάς.

Παραστάται τῶν Ἕνδεκα, ἐλέγοντο ἐν Ἀθήναις οἱ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ποινῶν ὑπηρετοῦντες αὐτοῖς δεσμοφύλακες, δήμιοι. βασανισταὶ κτλ. (Bekk. Ἀνέκδ. σλ. 236, 32).

Παρασωπία, μικρά τις χώρα παρὰ τῇ Ἀσωπῷ τῆς Βοιωτίας καὶ Π α ρ α σ ώ π ι ο ι οἱ κάτοικοι αὐτῆς (Στρβ,).

Παρασωπιὰς, μέρος τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Φθιώτιδος, πρὸς τῷ Ἀσωπῷ ποταμῷ, βορείως τῆς Λιλαίας (Στρβ.).

Παράταξις, ἴδ. Τ ά ξ ι ς.

Παρατίλτρια, δούλη ἔργον ἔχουσα νὰ τίλλῃ (χνουδίζῃ) τὸ σῶμα τῆς κυρίας της. Ὑπῆρχον καὶ ἄνδρες τὸ αὐτὸ ἐπάγγελμα ἔχοντες εἰς τοὺς λουτρῶνας (Φιλόστρ. καὶ Κραεν. παρ' Ἀθην. Σλ. 638).

Παραυαία, χώρα παρὰ τὸν Αὖαν ποταμὸν ἐν Θεσπρωτίᾳ τῆς Ἠπείρου (Ἀρρν. Ἀνβ. Α, 7, 1). Οἱ κάτοικοι Παραυαῖοι (Θουκ. Β, 80).

Παράφερνα, ἴδ. Προίξ.

Παραχελωῖτις, ἴδ. Ἀχελῷος

Παραχύτης, ἴδ. Βαλανεῖον.

Παρέγγραπτοι, ἴδ. Δῆμος.

Πάρεδρος, Ἕκαστος τῶν τριῶν πρώτων ἐκ τῶν ἐννέα ἀρχόντων τῶν Ἀθηνῶν ἠδύνατο νὰ προσλάβῃ, ἵνα τὸν βοηθῶσι, καὶ ἀνὰ δύο παρέδρους τῆς ἐκλογῆς του, πολλάκις συγγενεῖς ἢ οἰκείους του, οἵτινες ὅμως προϋφίσταντο τὴν νενομισμένην δοκιμασίαν πρὸ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δικαστηρίου, καὶ ὑπέκειντο εἰς εὐθύνας ὡς καὶ οἱ ἄρχοντες (Δμσθ. κ. Νεαίρ. 1363. Θεοκ. 1332 Κ. Μενδ. 572). Πολλάκις δὲ ἦσαν καὶ ἱκανώτεροι καὶ ἐμπειρότεροι τῶν ἀρχόντων, ὄντων κληρωτῶν (Δμσθ. κ. Νεαίρ. 1372). Ἐνίοτε προσελάμβανον παρέδρους καὶ οἱ θεσμοθέται (Δμσθ. κ. Θεοκ. 1330), καὶ οἱ 10 εὔθυνοι.

Πάρεια, νύμφη, μήτηρ τοῦ Εὐρυμέδοντος, Νεφαλίωνος, Χρύσου καὶ Φιλολάου, ἐκ τοῦ Μίνωος (Ἀπλλδ. Γ', 1, 2).

Παρεισάδης, Παρισάδης ἢ Παραισάδης, τύραννος τῆς Ταυρικῆς Χερσοννήσου (Δμσθ. Φορμ. 904. — Διόδ. — Στρβ.).

Παρεισγραφή, ἡ διὰ δόλου ἐγγραφὴ ξένου εἰς δῆμον τινά, καθ' ἧς ἐκινεῖτο ἡ ξενίας γραφή. Ἠδύναντο δὲ καὶ διὰ διαψηφίσεως ν' ἀποβάλωσιν οἱ δημόται πάντα ὃν ἐθεώρουν ὡς ξένον, ἀλλ' εἰς αὐτὸν ἐπεφυλάττετο ἡ προσφυγὴ εἰς τὰ δικαστήρια (Αἰσχ. π. Παρπρσβ. 38, 51).

Παήορος, παράσειρος ἢ σειραφόρος ἐλέγετο ὁ ἵππος ὁ πλὴν τῶν δύο ζυγίων ἢ μεσαίων εἰς τὰς ἁμάξας δεξιῶς προσέτι διὰ σχοινίων ζευγνύμενος. Εἰς δὲ τὰ τέθριππα προσετίθεντο ἀνὰ εἷς ἑκατέρωθεν, καὶ ὁ πρὸς δεξιά, δεξιόσειρος καλούμενος, ἦν ὁ ἰσχυρώτερος, διότι εἰς τὰς σταδιοδρομίας οὗτος εἶχε τὸν πλεῖστον δρόμον νὰ διανύσῃ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 471. 474).

Παρθηνοί, λαὸς τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Ἰλλυρίας, πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Δαλματίας (Πολβ. — Στρβ. — Στφ. Βυζ.).

Παρθενία, 1) ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Σάμου, ἐκ Παρθενίας γυναικὸς τοῦ Σάμου (Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 188. — Καλλμ. εἰς Δηλ. 49. — Στρβ.). — 2) Ἐπίθετον τῆς Ἥρας, ἐκ τοῦ Παρθενίου ὄρους τῆς Ἀρκαδίας (Πινδ.).

Παρθένεια, ἴδ. Λυρικὴ ποίησις.

Παρθενίαι. Ἐπὶ τοῦ 19 ἔτη διαρκέσαντος Μεσσηνιακοῦ πολέμου, οἱ Σπαρτιᾶται ἔπεμψαν, μετὰ δεκαετίαν, ὀπίσω τινὰς τῶν συνεκστρατευόντων νέων, καὶ οἱ ἐκ τούτων γεννηθέντες, ὡς μὴ ἐκ νομίμων γάμων, ἐκλήθησαν Παρθενίαι. Οἱ Σπαρτιᾶται δ' ἠρνήθησαν αὐτοῖς ἔπειτα τὰ ἴσα τοῖς πολίταις δικαιώματα, δι' ὃ οὗτοι διενοήθησαν ν' ἀποστατήσωσιν· ἀλλὰ φωραθέντες, ἀπῆλθον εἰς τὴν νοτίαν Ἰταλίαν ὑπὸ τὸν Φάληθον, ἡνώθησαν μετὰ τῶν ἐκεῖ Ἀχαιῶν, καὶ ἔκτισαν τὸν Τάραντα τῷ 707 π.Χ. (Ἔφορ. ἐν Στρβ. ΣΤ, 279). Κατ' ἄλλους (Ἀντίοχ. Αὐτ. 278), ἦσαν υἱοὶ τῶν μὴ εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν πόλεμον συνεκστρατευσάντων Σπαρτιατῶν, οἵτινες ιὰ τοῦτο κατετάχθησαν μετὰ τῶν Εἱλώτων, οἱ γάμοι αὐτῶν ἐθεωρήθησαν ὡς ἄκυροι, καὶ οἱ υἱοί των ὡς ἄτιμοι· ἢ κατ' ἔτι ἄλλους (Ἡσύχ.) ἦσαν υἱοὶ Σπαρτιατῶν καὶ θεραπαινίδων.

Παρθενίας, ποταμὸς τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, παρραρέων τὴν πόλιν Ἀρσίνην (Στρβ.).

Παρθένιον, 1) Πόλις τῆς Μυσίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ νοτίως κειμένη τῆς Περγάμου καὶ πρὸς τῇ Ἀπολλωνίᾳ (Ξνφ. Ἀνβ. Ζ, 8, 15. 21). — 2) Πόλις καὶ ἀκρωτήριον τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, κατὰ τὸ στενώτερον τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου, ναὸν ἔχουσα τῆς Ἀρτέμιδος, εἰς ἣν οἱ ἐγχώριοι προσέφερον εἰς θυσίαν τοὺς ξένους. — 3) Ὄρος μεταξὺ Ἀργολίδος καὶ Ἀρκαδίας, διατηροῦν τὸ ἀρχαῖον του ὄνομα. Ἐνταῦθα ἦν ἱερὸν τοῦ Πανός, ἐπιφανέντος εἰς Φειδιππίδην τὸν Ἀθηναῖον πρὸ τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης (Ἡρδ. ΣΤ, 105).

Παρθένιος, 1) ποταμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Ὀλγάσσυος, χωρίζων τὴν Παφλαγονίαν ἀπὸ τῆς Βιθυνίας, καὶ εἰς τὸν Εὔξεινον ἐκβάλλων δυτικῶς τῆς Ἀμάστρυος. Εἶχε δὲ τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ὅτι εἰς αὐτὸν ἐλέγετο λουομένη ἡ Ἄρτεμις (Ὁμ. Ἰλ. Β, 854. — Ἡσίοδ. Θεογ. 344.—Ἡρδ. Β, 104. — Ξνφ. Ἀνδ. Ε, 6, 9. ΣΤ, 2, 1.—Στρδ. ΙΒ, 542).—2) Υἱὸς Ἡρακλείδου καὶ Εὐδώρας ἐκ Νικαίας τῆς Βιθυνίας. ἐκομίσθη ἐπὶ τοῦ Μιθριδατικοῦ πολέμου ὡς αἰχμάλωτος εἰς Ῥώμην· ἀπελευθερωθεὶς δέ, διέτριψεν ἐπί τινα χρόνον εἰς Νεάπολιν, ἔνθα ἐδίδαξε τῷ Βιργιλίῳ τὰ Ἑλληνικά· ἐν Ῥώμῃ δὲ μετὰ ταῦτα ηὐνοήθη ὑπὸ τοῦ Τιβερίου (Suet. Tib. LXX) καὶ συνέδεσε φιλίαν μετὰ τοῦ ἐλεγειακοῦ ποιητοῦ Κ. Γάλλου. Ὁ Σουίδας τὸν λέγει «ἐλεγειοποιὸν καὶ μέτρων διαφόρων ποιητήν», καὶ ἐλεγεῖα ἐνδεικνύουσιν οἱ τίτλοι τῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ μνημονευομένων συγγραμμάτων, ὡς Ἀρήτης (τῆς συζύγου του) ἐπικήδειον, εἰς 3 βιβλία· ἐπικήδειον εἰς Αὐξίθεμιν καὶ ἄλλο εἰς Ἀρχελαΐδα· Ἀφροδίτη· Βίας· Δῆλος· Κριναγόρας· Λευκάδιοι· Ἀνθίππη· Ἴφικλος· Ἡρακλῆς· Προπεμπτικόν, καὶ ἄλλο τι ποίημα, ὃ λέγεται μιμηθεὶς ὁ Βιργίλιος ἐν τῷ Moretum. Τῷ ἀποδίδονται δὲ καὶ Μεταμορφώσεις, ἀλλ' οὐχὶ μετὰ βεβαιότητος. Περιεσώθη δ' ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἓν σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον ἐρωτικὰ ἢ περὶ ἐρωτικῶν παθημάτων. περιέχον 36 διηγήσεις εἰς τὸ πεζὸν ἐρώτων δυστυχῶς ἀποβάντων, δι' οὗ ἤθελε νὰ χορηγήσῃ τῷ Κορνηλίῳ Γάλλῳ ὕλην δι' ἐπικὰ καὶ ἐλεγειακὰ διηγήματα. Ἐπειδὴ δ' ἀκριβῶς μνημονεύει πάντοτε τῶν πηγῶν ἐξ ὧν ἀρύεται, διὰ τοῦτο τὰ ἔργα αὐτοῦ εἰσὶ πολύτιμος συμβουλὴ διὰ τὴν γνῶσιν τῶν Ἀλεξανδρινῶν ποιητῶν καὶ γραμματικῶν, καὶ περιέχουσι πολλοῦ λόγου ἄξια ἐκείνων ἀποσπάσματα. Μετ' αὐτῶν κατατασσόμενος ὡς εἷς τῶν νεωτάτων, σύμφωνος δὲ πρὸς αὐτῶν τὸ πνεῦμα, ἀναζητεῖ τοὺς ἀπωτάτους τῶν μύθων, παρέχοντας αὐτῷ ἀφορμὴν εἰς πολυμαθείας ἐπίδειξιν.—3) Παρθένιος Γραμματικὸς ἦν, κατὰ Σουίδαν, μαθητὴς τοῦ Διονυσίου τοῦ ἐξ Ἀλεξανδρείας· ἔζη ἑπομένως ἐν τῇ α' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ. Ὁ Ἀθήναιος μνημονεύει πολλάκις συγγράμματος αὐτοῦ ἐπιγραφομένου Περὶ τῶν παρὰ τοῖς ποιηταῖς λέξεων ζητούμενα.—4) Ἐπικὸν ποιητὴν τοῦ ὀνόματος τούτου ἐκ Χίου ἀναφέρει ὁ Σουίδας, λέγων αὐτὸν ἀπόγονον τοῦ Ὁμήρου, καὶ προσθέτει ὅτι ἐπελέγετο Χάος, κατὰ λογοπαίγνιον πάντως, καὶ ἴσως διὰ τὸ συγκεχυμένον καὶ ἀσαφὲς τοῦ ὕφους του.—5) Αὐλικὸς καὶ εὐνοούμενος τοῦ αὐτοκράτορος Δομιτιανοῦ, ἀλλὰ συμμετασχὼν τῆς συνωμοσίας ἥτις ἐπέφερε τὸν θάνατον τοῦ αὐτοκράτορος (Suet. Dom. XVI). Συνετέλεσεν εἰς τοῦ Νέρωνος τὸν ἐνθρονισμόν, ἀλλ' ἐφονεύθη ὑπ' αὐτοῦ ὅτε συνέβη ἐπανάστασις τῶν στρατιωτῶν πρὸς τιμωρίαν τῶν φονέων τοῦ Δομιτιανοῦ (Extn. VIII, 1).

Παρθένοι, αἱ θυγατέρες τοῦ Ἐρεχθέως, αἱ τοῦ Ὑακίνθου καὶ αἱ τοῦ Λέω, αἵτινες, παρθένοι ἔτι, προσέφερον ἑαυτὰς ἑκουσίως εἰς θυσίαν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος (Δημσθ. Ἐπιτάφ.—Σουίδ.).

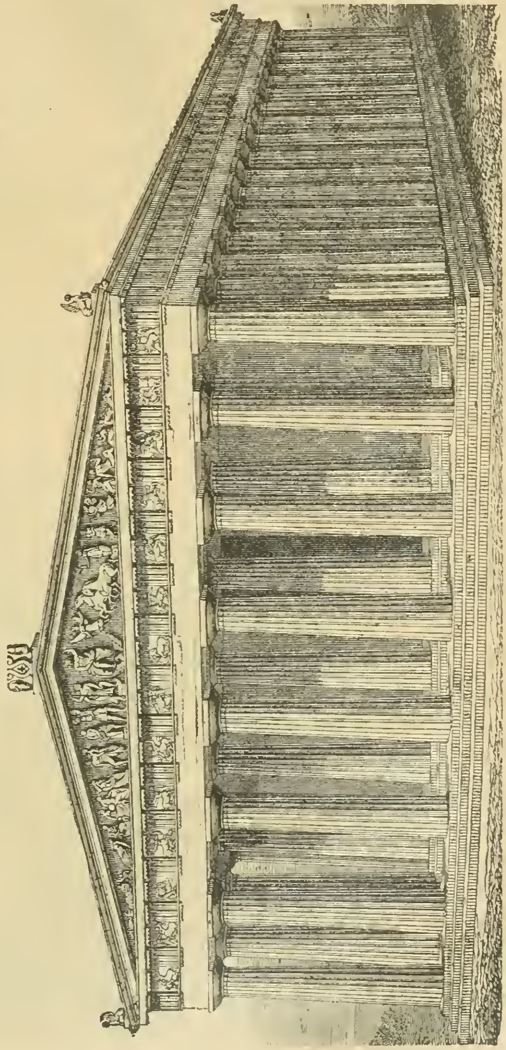
Παρθενοπαῖος, 1) Υἱὸς τοῦ Ἄρεως ἢ τοῦ Μελανίωνος, ἢ τοῦ Μελεάγρου καὶ τῆς Ἀταλάντης, ἐξ Ἀρκαδίας, εἷς τῶν ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, φονευθεὶς ὑπὸ Περικλυμένου (Ἀπλλδ. Γ, 6, 3. 7). Ἐκ τῆς νύμφης Κλυμένης ἔσχεν υἱὸν τὸν μετὰ τῶν Ἐπιγόνων εἰς Θήβας ἐκστρατεύσαντα Πρόμαχον (ἢ Στρατόλαον, Θησιμένην, Τλησιμένην). —2) Υἱὸς τοῦ Ταλαοῦ καὶ τῆς Λυσιμάχης, ἀδελφὸς τοῦ Ἀδράστου, συνεχῶς συγχεόμενος μετὰ τοῦ ἀνωτέρω (Ἀπολλδ. Α, 9, 13).

Παρθενόπη, 1) ἔγγονος τοῦ Ἀρκάδος, θυγάτηρ τοῦ Στυμφάλου, μήτηρ τοῦ Εὐήρους ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Θαυσ. Η, 4. —Ἀπολλδ. Β, 7, 8). — 2) Θυγάτηρ τοῦ

Ἀγκαίου, μήτηρ τοῦ Λυκομήδους ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος (Παυσ. Δ, 7).

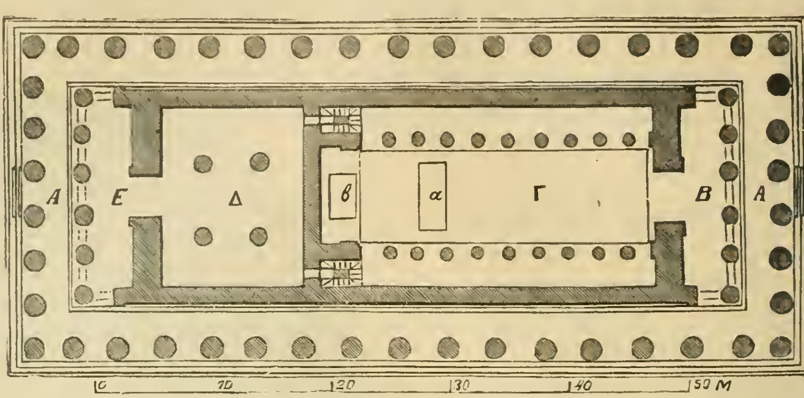
Παρθένος, 1) Ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, ὑπ' αὐτὸ λατρευομένης ἐν τῷ Παρθενῶνι ἐν Ἀθήναις.—2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Χρυσοθέμιδος, ἀπὸ τοῦ πατρός της εἰς τὸν οὐρανὸν μετὰ τῶν ἀστέρων ταχθεῖσα.

Παρθενὼν, ὁ περίφημος, καὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ναοὺς τῆς ἀρχαιότητος ὡραῖος καὶ πολυτελὴς ναὸς τῆς Παρθένου Ἀθηνᾶς, ὁ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Περικλέους εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν μετὰ τὴν πυρπόλησιν ὑπὸ τῶν Περσῶν τοῦ ἀρχαίου ναοῦ τῆς Παλλάδος, ἐπιμελείᾳ τοῦ Φειδίου ἀνεγερθεὶς ὑπὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων Ἰκτίνου καὶ Καλλικράτους κατὰ τὴν 86 Ὀλυμπ. (434 π. Χ.). Κατὰ τὸ μεγαλοπρεπὲς σωζόμενον αὐτοῦ ἐρείπιον, εἶχεν ὁ ναὸς, κατὰ τὸν στερεοβάτην, μῆκος μὲν 228', πλάτος δὲ 101', καὶ ἐπὶ 3 βαθμίδων ὑψούμενος, ἦν ὅλος ἐκ πεντελικοῦ μαρμάρου ᾠκοδομημένος, ὀκτάστυλος περίπτερος, δωρίου ῥυθμοῦ, ἔχων κίονας 5 1/2' διαμέτρου, μετὰ διπλῆς στοᾶς εἰς τὰς μικρὰς πλευρὰς, (Β. Β)· ὕψος δ' εἶχε 66' ἀπὸ τοῦ στερεοβάτου. Ὁ ὅλος σηκὸς διῃρεῖτο εἰς δύο μέρη, ὧν τὸ ἀνατολικὸν τὴν εἴσοδον ἔχον ἐξ ἀνατολῶν, ἐλέγετο ἰδίως Ἑ κ α τ ό μ π ε δ ο ν (Γ), διότι τὸ ἐμβαδὸν αὐτοῦ εἶχε μῆκος περίπου 100'. Ἐνταῦθα, κατὰ τὸ δυτικὸν αὐτοῦ πέρας (α), ἐπὶ μεγίστου βάθρου, 10' ὑψηλοῦ καὶ ἐν γλυφαῖς παριστῶντος τὴν παρὰ τοῖς θεοῖς εἰσαγωγὴν τῆς Πανδώρας (Παυσ. Α, 24. —Θεμιστ, Λογ. ΚΕ. — Pl. XXVI, 4, 4), ἵστατο τὸ ἐξαισιώτατον τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ Φειδίου, τὸ χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τῆς θεᾶς, ἐκ πολυτίμων λίθων ἔχον τοὺς ὀφθαλμοὺς (Πλτ. Ἱππ. Μείζ. σλ. 290), καὶ 39' ὑψηλὸν ὑπὲρ τὴν βάσιν (Pl. XXXVI, 44). Τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ναοῦ, ἐλέγετο κυρίως Π α ρ θ έ ν ω ν, καὶ ἐχωρίζετο διὰ κιγκλίδων ἀπὸ τοῦ ἄλλου Ἑκατομπέδου. Εἶχε δὲ τὸ Ἑκατόμπεδον εἰς ἀπόστασιν 12' ἀπὸ τῶν τοίχων ἐσωτερικὴν στοὰν 16 μι-

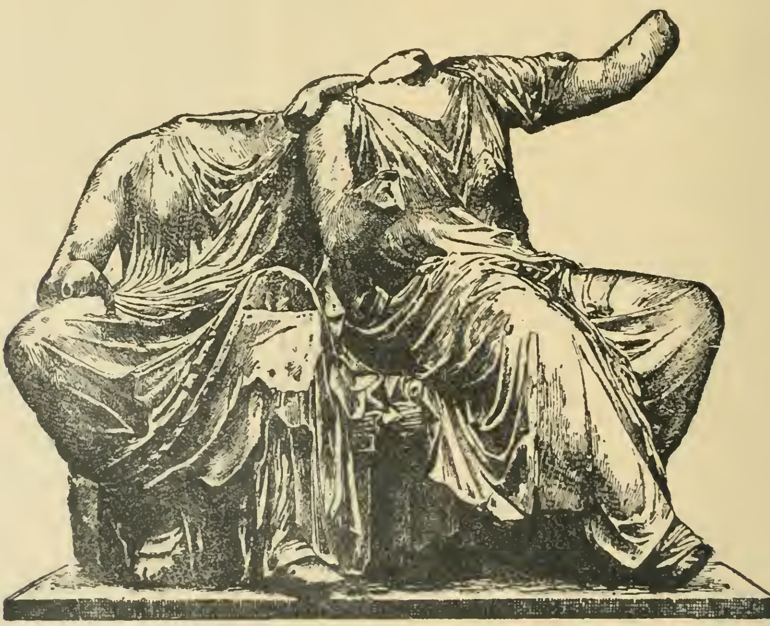

κρῶν δωρίων κιόνων, ἐχόντων μόνον 3' τὴν διάμετρον, ἑπομένως μὴ ἀνιόντων μέχρι τῆς ὀροφῆς, καὶ φερόντων πιθανῶς ὑψηλὴν πάροδον καὶ δευτέραν στοὰν ἴσως κιόνων ἰωνικῶν. Ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ταύτης στοᾶς, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος, παρ' ᾧ ἴσως ἵσταντο δύο

παραστάδες ἢ μεγάλοι κίονες ὡς τοὺς ἐξωτερικοὺς, ἐξετείνετο στέγη, ἡ καὶ τὰ ἔξω περιστύλια καλύπτουσα· τὸ δὲ λοιπὸν ἐμβαδὸν,

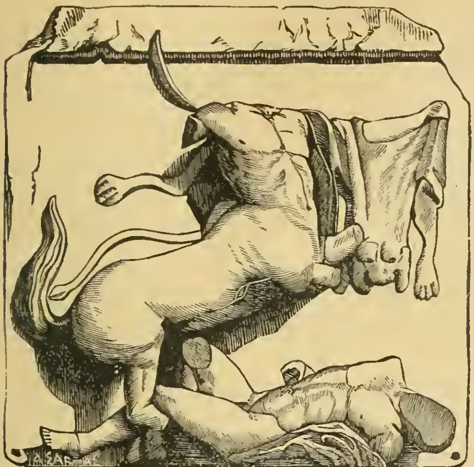
ἀπὸ τοῦ ἀγάλματος μέχρι τοῦ προνάου καὶ τῆς εἰσόδου, ἔμενεν ὕπαιθρον. Ἡ ἀνατολικὴ δὲ διαίρεσις τὴν μεγάλην αὐτῆς εἴσοδον ἔχουσα

πρὸς δυσμὰς (Ε), κοινωνοῦσα δὲ μετὰ τοῦ Παρθενῶνος πιθανῶς διὰ δύο πυλιδίων παρὰ τοὺς τοίχους τοῦ σηκοῦ, ὡς ἔκ τινων ἰχνῶν εἰκάζεται, ἦν ὁ ὀ π ι σ θ ό δ ο μ ο ς (Α), 43′ 10′ μῆκος ἔχων, ὑπόστεγος ὅλος, τῆς στέγης οὔσης ξυλίνης, ὡς ἀποδείκνυται ἐκ τοῦ ὅτι

μετὰ ταῦτα ἐπυρπολήθη. Ἐχρησίμευε δ' ὁ ὀπισθόδομος ὡς θησαυροφυλάκιον τοῦ ναοῦ, καὶ ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἠθικῆς παρακμῆς ἔδωκαν αὐτὸν οἱ Ἀθηναῖοι εἰς κατοικίαν Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, ὃν ἐκήρυττον ἀδελφὸν τῆς Ἀθηνᾶς (Πλουτ. Δμτρ. ΚΓ). Διεκοσμεῖτο δ' ἐξωτερικῶς ὁ ναὸς δι' ἀπαραμίλλων γλυφῶν, αἵτινες κατὰ τὰς μετόπας ἀναγλύφως παρίστων γιγαντομαχίας καὶ ἄλλας μυθολογικὰς σκηνὰς, κατὰ τὴν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ σηκοῦ καὶ τῶν ἑκατέρωθεν προστάσεων τῶν μικρῶν πλευρῶν (ΑΑ) ζωοφόρον,

τὴν πομπὴν τῶν Παναθηναίων, εἰς δὲ τοὺς ἀετούς, διὰ περιαιρετῶν ἀγαλμάτων διαστάσεων ὑπερφυσικῶν, πρὸς ἀνατολὰς τὴν γέννησιν καὶ

Μετόπη.

εἰς τὸν Ὄλυμπον παρουσίασιν τῆς Ἀθηνᾶς, πρὸς δυσμὰς δὲ τὴν περὶ τῆς κυριαρχίας τῆς Ἀττικῆς ἔριν τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος. Πάντα ταῦτα τὰ ἔργα ἦσαν τῆς σχολῆς τοῦ Φειδίου, καί τινα τῶν μεγίστων καὶ τῶν

Τῆς Ζωοφόρου.

ἀρίστων ἴσως τῆς γλυφίδος αὐτοῦ. Πολλὰ ἐξ αὐτῶν κατεστράφησαν, ἐκ δὲ τῶν διασωθέντων τινὰ μὲν διατηροῦνται ἐν Ἀθήναις, ἄλλα δ' εἶχον τῷ 1811 ἀποκομισθῇ εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον ὑπὸ τοῦ Λ. Ἔλγινος, τότε πρέσβεως τῆς Ἀγγλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει. Τῇ ε' ἑκατονταετηρίδι μ.Χ. ὁ ναὸς τῆς Παρθένου Ἀθηνᾶς μετεποιήθη εἰς ἐκκλησίαν τῆς Παρθένου Μαρίας, καὶ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ ἐκαλύφθησαν ἔνδον ὑπὸ χριστιανικῶν γραφῶν, ὧν τινες ἔτι σώζονται· μετεσκευάσθη δὲ καὶ τὸ ἐσωτερικὸν πρὸς τὴν νέαν χρῆσιν αὐτοῦ, τῆς πρὶν

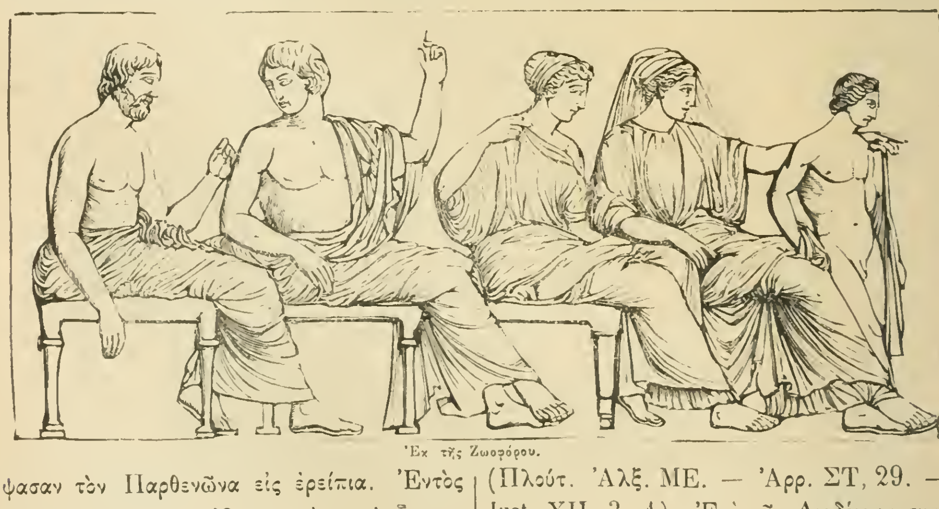
Ἐκ τῶν ἀετῶν.

στοᾶς ἀντικαταστάσης δι' ἄλλης ἐξ 22 κιόνων κορινθιακῶν, μετ' ἄλλης ἀνωτέρας ἐξ 23, καὶ ἀνοιχθείσης μεγάλης μεσαίας πύλης μεταξὺ τοῦ πρὶν ἑκατομπέδου καὶ τοῦ ὀπισθοδόμου. Τῷ δὲ 1019 μ. Χ. ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας ὁ Αὐτοκράτωρ Βασίλειος, προσέθηκε νέα κοσμήματα εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ ἐκκλησίαν (Κεδρ.). Μετὰ τὴν ἐν ἔτει 1456 ἅλωσιν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν, ἡ ἐκκλησία μετεποιήθη εἰς προσκυνητήριον τοῦ Μωάμεθ, καὶ τότε εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν αὐτοῦ γωνίαν προσετέθη ὁ σωζόμενος πύργος μεθ' ἑλικο-

ειδοῦς ἀναβάθρας. Τῷ δὲ 1682 (τῇ 23 Σεπτεμβρίου), ὅτε ὁ Ἐνετὸς Μοροζίνης ἐπολιόρκει τὴν Ἀκρόπολιν, οἱ Τοῦρκοι εἶχον προσωρινῶς προσδιορίσει τὸν ναὸν εἰς πυριταποθήκην· ἐνσκήψασα δ' εἰς αὐτὸν βόμβα ἣν ἐσφενδόνισεν ὁ ἐν τῷ ἐνετικῷ στρατῷ ὑπηρετῶν Σουηδὸς στρατηγὸς Κοινιγσμὰρκ, ἐπέφερε φοβερὰν ἔκρηξιν, καταρρίψασαν τὸν Παρθενῶνα εἰς ἐρείπια. Ἐντὸς δ' αὐτοῦ ἤγειραν οἱ Ὀθωμανοὶ μικρὸν προσκυνητήριον, ἐπ' ἐσχάτων καταρριφθὲν ὑπὸ τρικυμίας.

Ἐκ τῆς Ζωοφόρου.

Ἐκ τῆς Ζωοφόρου.

Παρθέα, καὶ Παρθυαία, Παρθυηνή, χώρα τῆς Ἀσίας νοτιοδυτικῶς τῶν Κασπίων πυλῶν, συνορεύουσα μετὰ τῆς πρὸς βορρᾶν Ὑρκανίας, ἧς κατ' ἀρχὰς ἀπετέλει πιθανῶς μέρος (Ἡρδ. Γ, 93), πρὸς ἀνατολὰς μετὰ τῆς Ἀριανῆς καὶ Μαργιανῆς, πρὸς νότον μετὰ τῆς ἐρήμου τῆς Καραμανίας, πρὸς δυσμὰς μετὰ τῆς Μηδίας· ἦν κατὰ τὸ πλεῖστον τὸ νῦν Κορασάν. Οἱ Πάρθοι, κυρίως λαὸς νομαδικὸς, ὑπέκειντο τὸ πρῶτον τοῖς Ἀσσυρίοις· εἶτα, μετ' αὐτῶν, τοῖς Μήδοις καὶ τοῖς Πέρσαις· εἶτα δ' ὑπετάγησαν τῷ Ἀλεξάνδρῳ (Πλούτ. Ἀλξ. ΜΕ. — Ἀρρ. ΣΤ, 29. — Just. XII, 3, 1). Ἐπὶ τῶν Διαδόχων συνετάχθησαν κατ' ἀρχὰς μετὰ τοῦ Εὐμένους, κατόπιν μετὰ τοῦ Ἀντιγόνου καὶ τέλος ὑπέκυψαν τῷ Σελεύκῳ, ὅστις καὶ πόλεις ἵδρυσε παρ' αὐτοῖς. Τῷ δὲ 256 π. Χ., ὑπὸ ἀρχηγὸν τὸν Ἀρσάκην, ἀπετέλεσαν ἴδιον κράτος, ταχέως αὐξηθὲν ὑπὸ ἡγεμόνας τοὺς

Ἀρσακίδας εἰς δύναμιν καὶ εἰς ἔκτασιν, ἰδίως πρὸς ἀνατολάς, μέχρις αὐτοῦ τοῦ Ἰνδοῦ. Οἱ Πάρθοι ἦσαν φιλοπόλεμοι, ἔξοχοι ἱππεῖς, καὶ ἡ τακτικὴ αὐτῶν συνίστατο εἰς τὸ νὰ ὁρμῶσιν ἔφιπποι, καί, ἅμα τοξεύσαντες, νὰ φεύγωσι δρομαῖοι· ἀλλ' εἶχον τὴν δεξιότητα καὶ φεύγοντες νὰ στρέφωνται καὶ νὰ τοξεύωσι πάλιν ἐπιτυχέστατα, ὥστε καὶ παροιμιακῶς τοῦτο ἐλέγετο. Ἡ θρησκεία αὐτῶν ἦν λατρεία τοῦ Ἡλίου καὶ τῶν ἀστέρων, δι' ὃ καὶ συμπάθειαν καὶ ὑποστήριξιν εὗρον παρὰ τοῖς μάγοις. Ὅτε δ' ηὐξήθησαν, διῃρεῖτο ἡ Παρθία εἰς πέντε μεγάλας ἐπαρχίας, τὴν Κομισηνήν, τὴν Παρθυηνήν, τὴν Χωροανὴν ἢ Χωρηνήν, τὴν Ἀρτικηνὴν καὶ τὴν Ταβιηνήν. Ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων δὲ πόλεων αὐτῶν πρὸς τὰ δυτικὰ ἦσαν αἱ Ῥαγαί, τὰ Ἐκβάτανα, ἡ Σελεύκεια καὶ ἡ παρ' αὐτῇ Κτησιφῶν. Τὸν Ἀρσάκην διεδέχθη τῷ 253 π. Χ, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Τιριδάτης (Ἀρσάκης Β), ἀποθανὼν τῷ 216. Ἐπίσημος δ' ἀνεδείχθη καὶ Μιθριδάτης ὁ Α (Ἀρσάκης Δ, 144—136), ὁ μάλιστα τὸ κράτος αὐτοῦ εὐρύνας, πολεμήσας κατὰ Δημητρίου τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας, ἰσχυρῶς δ' ἀποκλίνων πρὸς τὸν Ἑλληνισμόν. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ, Φραάρτης Β (Ἀρσάκης Ζ) (130 π. Χ.), ἐπολέμησε κατὰ τῶν ἡγεμόνων τῆς Συρίας, Ἀρμενίας καὶ Βακτρίας, ὡς καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ. Ὁ δὲ μέγας Μιθριδάτης Β (Ἀρσάκης Θ), ἐξέτεινε πρὸ πάντων καὶ ὕψωσε τὸ τὸ κράτος του (Just. XXXVIII, 3). Ἐπωφεληθέντες δὲ μετ' ὀλίγον ἐμφυλίους διαιρέσεις ἐπελθούσας εἰς τὴν χώραν, ἀφῄρεσαν Ἰνδοσκυθικοὶ λαοὶ διάφορα τῶν ἀνατολικῶν αὐτῆς μερῶν. Ἤρξαντο δὲ τότε καὶ οἱ μετὰ τῶν Ῥωμαίων πόλεμοι, ὅτε Φραάρτης ὁ Γ (Ἀρσάκης ΙΒ), ἤγειρεν ἀξιώσεις ἐπὶ τῆς μέχρι τοῦ Εὐφράτου χώρας, καὶ ὁ Ὀρώδης (Ἀρσάκης ΙΔ) κατέστρεψε τὸν Ῥωμαϊκὸν στρατὸν ἐν Καρραῖς (Virg. Æ, VII, 606.—Ov. Fast. VI, 480. — Hor. Od. III, 5, 4). εἶτα ὅμως, τῷ 37 π.Χ. ἡττήθη ὑπὸ τοῦ Βεντιδίου (Cic. ad. Fam. II, 10, 17. Caes. B. G. III, 31 —Suet. Cæs. XLIV. — Just. XLII, 4, 5). Ἀλλὰ Φραάρτης ὁ Δ κατενίκησε τὸν Ἀντώνιον (36 π. Χ.), καὶ μόνον 16 ἔτη μετὰ ταῦτα τὸν ἐβίασεν ὁ Αὔγουστος ν' ἀποδώσῃ τὰς κυριευθείσας σημαίας. Ἔκτοτε ἡ Παρθία ἤρξατο παρακμάζουσα καὶ ὑπὸ φατριῶν σπαραττομένη. Ἀρτάβανος ὁ Γ' ἐκινήθη κατὰ τοῦ Τιβερίου, ἀλλ' ἐκδιωχθεὶς τοῦ θρόνου του, κατέφυγεν εἰς τοὺς πρὸς ἀνατολὰς βαρβάρους, καὶ βοηθείᾳ τούτων ἀνεκτήσατο τὴν ἀρχήν, καὶ ἀπέθανε τῷ 44 μ. Χ. Οἱ Ῥωμαῖοι ὑπέθαλπον τὰς διαιρέσεις. Βολογέσης ὁ Α, κατ' ἀρχὰς ἐχθρικῶς, κινηθεὶς κατὰ τοῦ Νέρωνος, συνωμολόγησεν εἶτα εἰρήνην, διαρκέσασαν μέχρι τοῦ Οὐεσπασιανοῦ (Tac. Hist. II, 82. Ann. XVI, 23). Περὶ τὰ 115 δέ, Χοσρόης ὁ Α ἐκηρύχθη, ἕνεκα τῆς Ἀρμενίας, πολέμιος τῷ Τραϊανῷ, καὶ τότε ἡ πρωτεύουσα αὐτοῦ Κτησιφῶν κατελήφθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. Βολογέσης ὁ Γ ἐπολέμησε κατὰ Μάρκου Αὐρηλίου, τὸ πρῶτον ἐπιτυχῶς, ἀλλ' ἔπειτα ἡττήθη ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ αὐτοῦ Κασσίου. Καὶ ὁ Σεπτίμιος Σεβῆρος (τῷ 208) κατετρόπωσε τοὺς Πάρθους, θελήσαντας νὰ ὑποστηρίξωσιν ὡς εἰς τὸν Ῥωμαϊκὸν θρόνον ἤγειρεν ἀξιώσεις ὁ Πεσκήνιος Νίγερ, καὶ ἐκυρίευσε τὸν Κτησιφῶντα. Ἐξηκολούθει δ' ὁ πόλεμος κατ' αὐτῶν καὶ ἐπὶ τοῦ Καρακάλλα, καὶ τῷ 219, ἡττηθέντες ὑπὸ Ἀρταξέρξου Α, τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ κράτους τῆς Νέας Περσίας, ὑπέκυψαν τέλος εἰς αὐτὴν τῷ 226 μ. Χ.

Παρθινοὶ καὶ Π α ρ θ ε ι ν ο ί, λαὸς Ἰλλυρικὸς πρὸς τῷ Δυρραχίῳ (Πολυβ. Β, II, 11.—Liv. XXIX, 12, XXXIII, 34. XLIV, 30.—Cic. Pis. XL.). Ἡ πρωτεύουσα αὐτοῦ Πάρθος, ἀνατολικῶς τῆς Ἐπιδάμνου.

Πάρια μάρμαρα, ἐπιγραφὴ ἐπὶ μαρμάρου ἐν Πάρῳ εὑρεθεῖσα τῷ 1627, ἠγοράσθη ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου Λόρδου Θωμᾶ Ἀρουνδέλου (Arundel.), ὅθεν καὶ Ἀ ρ ο υ ν δ έ λ ι ο ν μ ά ρ μ α ρ ο ν ἐπωνομάσθη, καὶ εἰς

Λονδῖνον μετακομισθεῖσα, κατετέθη εἰς τὸν κῆπον αὐτοῦ, εἶτα ἀπωλέσθη ἐπὶ τῶν ἐμφυλίων ταραχῶν, καὶ τὸ ἥμισυ αὐτῆς εἶχεν ἐντειχισθῇ εἰς ἑστίαν τῆς οἰκίας· τὸ δ' ἕτερον, ὅτε ἀνευρέθη σπουδαίως βεβλαμμένον, προσηνέχθη ὑπὸ τοῦ ἐγγόνου τοῦ Λόρδου Ἀρουνδέλου, τοῦ Ἑρρίκου Ὀβάρδου Ἀρουνδέλου, τῷ 1667, εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ὀξωνίας, ἔνθα εἰσέτι φυλάττεται, γνωστὸν ἤδη ἐπίσης καὶ διὰ τῆς ἐπωνυμίας Ὀ ξ ω ν ί ο υ μ α ρ μ ά ρ ο υ. Ἔχει δ' ὁ λίθος πλάτος μὲν 2' 1'', μῆκος δέ, πρὸς μὲν τὰ δεξιὰ 3' 7'', πρὸς δὲ τ'ἀριστερά, ὡς ὢν τεθλασμένος, 2' 11'', καὶ περιέχει 93 στίχους, οὐχὶ πάντας ἀρτίως διατηρουμένους, εἰς γλῶσσαν ἀττικοϊωνικήν. Ἐστὶ δὲ πίναξ χρονολογικὸς τῶν κυριωτέρων συμβάντων τῆς πολιτικῆς καὶ φιλολογικῆς ἱστορίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ Κέκρωπος μέχρι τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐπωνύμου ἄρχοντος Διογνήτου, (τοῦ ἐν Πάρῳ ἄρχοντος Ἀστυάνακτος ἢ Εὐρυάνακτος), τῷ 264. Τὸ σωζόμενον μέρος φθάνει μόνον μέχρι 354 π. Χ. ἀλλ' εὐτυχῶς τὸ ὅλον εἶχεν ἤδη ἀντιγραφῇ ὑπὸ Ι. Σελδώνου τῷ 1628, πρὶν ἢ ἀκρωτηριασθῇ, δι' ὃ γινώσκεται σχεδὸν πᾶσα ἡ ἐπιγραφή. Πολλὰ σπουδαῖα συμβάντα, ὀνόματα καὶ χρονολογίαι ἐλλείπουσιν, ὡς τοῦ πλοῦ τῶν Ἀργοναυτῶν, τῶν Μεσσηνιακῶν πολέμων, τοῦ Πελοποννησιακοῦ, τὰ ὀνόματα τοῦ Λυκούργου, τοῦ Πινδάρου, ἐξ οὗ ὑπετέθη ὅτι ἡ ἀναγραφὴ αὕτη ἐγένετο ὑπὸ ἰδιώτου εἰς ἰδίαν αὐτοῦ χρῆσιν (ἴδ. Πολδ. Ε, 33), καὶ ἰδίως δι' ἀπομνημονεύσεις φιλολογικάς. Αἱ χρονολογίαι δὲν ὁρίζονται κατ' Ὀλυμπιάδας, ἀλλὰ κατ' Ἀθηναίους βασιλεῖς καὶ ἄρχοντας. Ἡ γνησιότης τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης εἰς οὐδεμίαν ὑπόκειται ἀμφιβολίαν.

Παρικάνιοι, 1) Σκῦθαι κατοικοῦντες πρὸς τῇ Κολχικῇ, καὶ τοῖς Πέρσαις ὑποκείμενοι (Ἡρδ. Ζ, 60). — 2) Κάτοικοι ἐν Περσίᾳ τῆς πόλεως Παρικάνης, ὁμόρου τῇ Μηδίᾳ (Ἡρδ. Γ, 92. Ζ, 88.— Στφ. Βυζ.).

Πάριον, πόλις τῆς Μυσίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ τῆς Προποντίδος, κτίσμα Μιλησίων, μεταξὺ Λαμψάκου καὶ Ἀδραστείλας κειμένη, μετ' ἀρίστου λιμένος· ἐπὶ Αὐγούστου Ῥωμαϊκὴ ἀποικία. Νῦν Καμάραι. Ἐν

αὐτῇ μνημονεύει ὁ Στράβων (ΙΓ, 388) ὅτι ὑπῆρχε γένος τι καλούμενον ὀ φ ι ο γ ε ν ε ῖ ς, οὗ τὰ μέλη εἶχον τὴν ἰδιότητα νὰ θεραπεύωσι διὰ τῆς ἁπλῆς ἀφῆς τὸ δῆγμα τῶν ὄφεων (Ἡρδ. Ε, 117.—Ξνφ. Ἀνδ. Ζ, 2,7).

Πάρις, ὁ καὶ Ἀ λ έ ξ α ν δ ρ ο ς, δεύτερος υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης, ἥτις ἐπὶ τοῦ τοκετοῦ ὠνειρεύθη ὅτι ἔτεκε πυρκαϊάν. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἡρμηνεύθη ὡς δηλοῦν ὅτι τὸ γεννώμενον παιδίον ἔμελλε νὰ ἐπιφέρῃ τῆς πατρίδος του τὴν καταστροφήν, ἔδωκεν αὐτό, ἅμα γεννηθέν, ὁ Πρίαμος εἰς ποιμένα τινά, Ἀγέλων καλούμενον, ἵνα ἐκθέσῃ αὐτὸ εἰς τὸ ὄρος Ἴδην. Ἐκεῖ ἄρκτος τὸ ἀνέλαβε καὶ τὸ ἐγαλακτούχει· ὁ δὲ ποιμήν, εὑρὼν αὐτὸ καλῶς ἔχον μετὰ πέντε ἡμέρας, τὸ ἔφερεν εἰς τὴν καλύβην του, τὸ συνανέθρεψε μετὰ τοῦ υἱοῦ του, καὶ τὸ ἐκάλεσε Πάριν. Ἀνδρεῖος δὲ καὶ ἀτρόμητος γενόμενος νεανίας, ὑπερηγωνίζετο γενναίως τῶν ποιμνίων καὶ τῶν ποιμένων, δι' ὃ ἐπωνομάσθη ὑπ' αὐτῶν Ἀ λ έ ξ α ν δ ρ ο ς (ὁ ἀλέκων, βοηθῶν τοὺς ἄνδρας). Ἐπὶ τῆς Ἴδης ἐνυμφεύθη τὴν νέαν μάντιδα Ο ἰ ν ώ ν η ν, θυγατέρα τοῦ ποταμοῦ Κεβρῆνος. Ἐπὶ τοῦ γάμου τοῦ Πηλέως, αἱ τρεῖς θεαί, Ἥρα, Ἀθηνᾶ καὶ Ἀφροδίτη, ἐρίσασαι πρὸς ἀλλήλας εἰς τίνα ἀνήκε τὸ μῆλον ὃ ἡ Ἔρις κακοδούλως εἶχε ῥίψει μεταξύ των μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς «Ἡ καλὴ λαβέτω», ὡδηγήθησαν, διαταγῇ τοῦ Διός, ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ εἰς τὸν Γάργαρον, μέρος τῆς Ἴδης, καὶ ἐκεῖ ἀνέθηκαν τὴν ἀπόφασιν εἰς τὸν μετὰ τῶν ποιμένων ἔτι διαιτώμενον Πάριν. Ἡ Ἥρα τῷ ὑπεσχέθη ἰσχὺν καὶ πλοῦτον, ἡ Ἀθηνᾶ φρόνησιν καὶ δόξαν,

ἡ δ' Ἀφροδίτη τὴν ὡραιοτάτην τῶν γυναικῶν, καὶ τότε αὐτῇ ἔδωκεν ἐκεῖνος τὸ μῆλον, ἐξοῦ καὶ αἱ δύο ἄλλαι ἔτρεφον ἄσβεστον ὀργὴν κατὰ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 28. —Εὐρπ. Ἰφιγ. Αὐλ. 1289. Τρωάδ. 925. Ἀνδρμ. 284. Ἑλ. 23). Μετ' οὐ πολὺ, ταῦρον ὁδηγῶν εἰς τὸ Ἴλιον πρὸς θυσίαν, ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῶν γονέων του καὶ ἔμεινε παρ' αὐτοῖς. Πεμφθεὶς δ' εἰς τὴν Ἑλλάδα ἵνα ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν Ἡσιόνης, τῆς ἀδελφῆς τοῦ Πριάμου, ἁρπαγείσης ὑπὸ τοῦ Λαομέδοντος, κατέλυσεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Μενελάου, καὶ ἐκεῖθεν, βοηθείᾳ τῆς Ἀφροδίτης, ἥρπασε τὴν θαυμασίως ὡραίαν γυναῖκα αὐτοῦ Ἑλένην, μετὰ καὶ τῶν δούλων καὶ τῶν θησαυρῶν αὐτῆς, καὶ διὰ τῆς Φοινίκης ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Τρωάδα (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 290. Μεταγενέστεροι δὲ μῦθοι ἔλεγον ὅτι ἡ Ἑλένη οὐδ' ἦλθεν εἰς τὴν Τρωάδα ποτὲ, ἀλλ' ἔμεινεν ἐν Αἰγύπτῳ παρὰ τῷ Πρωτεῖ, ὁ δὲ Ζεὺς, ἢ ἡ Ἥρα ὅτι ἔδωκεν εἰς τὸν Πάριν ψευδὲς μόνον ἴνδαλμα αὐτῆς (Εὐρπ. Ἠλκ. 1280. Ἑλ. 33. 243. 584.—Ἡρδ. Β, 118. 120). Ἡ ἁρπαγὴ αὕτη ἐπέφερε τὸν δεκαετῆ τρωϊκὸν πόλεμον καὶ τῆς Τροίας τὴν καταστροφήν. Ἐπὶ τοῦ πολέμου ὁ Πάρις δι' ἐξόχου ἀνδρείας δὲν διακρίνεται· ἐστὶν ὅμως ἔμπειρος τὰ πολεμικὰ καὶ ἀγαθὸς τοξότης, χαρακτῆρος δ' ἀσταθοῦς, ὁτὲ μὲν τολμηρὸς καὶ τὸν ἀντίπαλον προκαλῶν, ὁτὲ δὲ δειλὸς καὶ ἀδρανὴς, προτιμῶν τὰς γυναῖκας καὶ τὰς κιθάρας παρὰ τῆς μάχης τὰ κατορθώματα. Ἐμισεῖτο δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Τρώων ὡς πρωταίτιος τοῦ πολέμου. Ὁ Ὅμηρος ὑμνεῖ τὸ κάλλος του (Ἰλ. Γ, 16. Ζ, 313. 503. Λ, 369. 505. 581). Ἀφ' οὗ δὲ, βοηθείᾳ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐφόνευσε τὸν Ἀχιλλέα, ἐτρώθη καὶ αὐτὸς μικρὸν πρὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Τρωάδος, ὑπὸ τοῦ Φιλοκτήτου διὰ τοῦ δηλητηριώδους βέλους τοῦ Ἡρακλέους (Σφκλ. Φιλκτ. 1476), καὶ ἔσπευσε τότε εἰς τὴν Ἴδην, πρὸς τὴν σύζυγόν του Οἰνώνην, ἥτις μάτην εἶχε προσπαθήσει νὰ τὸν ἀποτρέψῃ ν' ἀπέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἥτις δ' εἶχεν ὑποσχεθῆ, καὶ μόνη ἠδύνατο, νὰ τὸν θεραπεύσῃ. Ἀλλὰ τότε, παρωργισμένη διὰ τὴν ἀπιστίαν του, τῷ ἠρνήθη πᾶσαν βοήθειαν, καὶ οὕτω ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Τρωάδα, καὶ ἀπέθανεν· ἡ δ' Οἰνώνη, μεταμεληθεῖσα, καὶ σπεύσασα κατόπιν του, ἔφθασε μετὰ τὸν θάνατόν του, καὶ ἐν ἀπελπισίᾳ ἀπηγχονίσθη. Ἐκ τῆς Ἑλένης ἔσχεν υἱοὺς τὸν Βούνικον, Κόρυθον, Ἀγαυὸν, Ἰδαῖον, καὶ μίαν θυγατέρα, Ἑλένην. Λέγεται, δ' ὑπ' ἄλλων ὁ Κόρυθος τῆς Οἰνώνης υἱός. Ἐν τῇ τέχνῃ παρίσταται ὁ Πάρις ὡς ὡραῖος, ἀγένειος νεανίας, φρυγικὸν πῖλον φορῶν.

Παρίσιοι, λαὸς μέγας τῆς Λουγδουνικῆς Γαλλίας, παρὰ τῷ Σηκουάνᾳ ποταμῷ οἰκῶν, καὶ μητρόπολιν ἔχων τὴν Λουκοτεκίαν, τὴν κατ' αὐτὸν νῦν Παρίσια καλουμένην.

Πάρμα, ἐν Ἰταλίᾳ, πόλις τῶν Βοιίων,

μεταξὺ Πλακεντίας καὶ Μυτίνης, ἀπὸ τοῦ 183π.Χ. Ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Liv. XXXIX,55).

Παρμενίδης, ἐξ ἐπιφανοῦς καὶ πλουσίας οἰκογενείας τῆς Ἐλαίας, περὶ τὰ 500 π. Χ., μαθητὴς Ξενοφάνους, κατά τινας ἀκροασάμενος καὶ τοῦ Ἀναξιμάνδρου, ἀπῆλθεν, ὡς εἰκάζεται, μετὰ τοῦ νεωτέρου αὐτοῦ ἀδελφοῦ Ζήνωνος εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐγνωρίσθη μετὰ τοῦ Σωκράτους ὅστις ἐν τῷ διαλόγῳ τοῦ Πλάτωνος τῷ ἐπιγραφομένῳ Παρμενίδης εἰσάγεται συνδιαλεγόμενος μετ' αὐτοῦ, καὶ λέγων αὐτὸν καθ' Ὅμηρον «αἰδοῖόν τε ἅμα δεινόν τε». Ἡ εἰς Ἀθήνας ὁδοιπορία του ἐκείνη ἐγένετο πιθανῶς περὶ τὰ 458 π. Χ. Ἀλλ' οὐδὲ περὶ αὐτῆς οὐδὲ περὶ τῶν ἄλλων τοῦ βίου του περιπετειῶν ἐστί τι περαιτέρω βεβαίως γνωστόν. Εἰς τὴν πατρίδα του μεγάλως ἐξετιμᾶτο, καὶ ἔδωκεν αὐτῇ νόμους σοφούς, συντελέσαντας εἰς τὴν εὐημερίαν της, καὶ διὰ τῆς αὐστηρότητος τῶν ἠθῶν του ἐθεωρεῖτο ὡς ζῶν παράδειγμα παρ' αὐτῇ. Τὰς φιλοσοφικὰς αὐτοῦ θεωρίας ἔγραψεν ἐμμέτρως, καὶ ἀποσπάσματα αὐτῶν διετηρήθησαν παρὰ Σήξτῳ τῷ Ἐμπειρικῷ καὶ Σιμπλικίῳ. Τὸ πρῶτον καὶ μέγιστον αὐτῶν ἐστὶν εἰσαγωγὴ ἔπους δακτυλικοῦ «περὶ φύσεως», πολὺ ἔχον τὸ ὕψος· τὸ δ' ἐπίλοιπον φαίνεται ὅτι ἦν ἀφελέστερον καὶ οὐχὶ ἐπίσης ποιητικῶς κεκοσμημένον (Cic. Acad. Pr. XXIII, 74). Διέκρινε δὲ δύο διαφόρους ἐπιστήμας, τὴν τῆς σκέψεως ἢ τῆς ἀληθείας, καὶ τὴν τῆς ἀνθρωπίνης γνώμης. Αἰσθάνεσθαι καὶ νοεῖν ἦν κατ' αὐτὸν τὸ αὐτό, καὶ ἐκ συνδυασμοῦ τούτων ἐπρέσβευεν ὅτι ἐπήγαζεν ἡ μνήμη καὶ ἡ λήθη. Πρὸ πάντων ἐνέκυπτεν εἰς τὴν ἀντίθεσιν τοῦ εἶναι καὶ μὴ εἶναι, καὶ ὡς ἀνάγκην ἀνεγνώριζε ν' ἀνήκῃ τὸ λέγειν καὶ τὸ νοεῖν εἰς τὸ εἶναι, διότι τὸ ὄν, ἦν, τὸ δὲ μηδὲν οὐκ ἦν. Πλὴν δὲ τοῦ ἑνὸς ὄντος οὐδὲν ἦν, καὶ τοῦτο οὐδὲ παρήχθη ποτέ, οὐδὲ παρέρχεται, ἀλλ' ἐστὶν ἀδιαίρετον, αὐτοσυντήρητον καὶ ἄλλου μὴ δεόμενον. Ὁ κόσμος τῶν φαινομένων ἐστὶν ἀνεπίδεκτος ἐπιγνώσεως· μόνον δὲ τὸ περὶ τοῦ ὄντος νοεῖν περιλαμβάνει ἀλήθειαν, τὸ δὲ ὂν τὸ εἰς νόησιν μὴ ὑποπίπτον δὲν δύναται ν' ἀναγνωρισθῇ. «Ταὐτὸν ἐστὶ νοεῖν τε καὶ οὕνεκέν ἐστι νόημα· οὐ γὰρ ἄνευ τοῦ ἐόντος, ἐν ᾧ πεφατισμένον ἐστὶν, εὑρήσεις τὸ νοεῖν· οὐδὲν γὰρ ἢ ἐστὶν ἢ ἔσται ἄλλο παρὰ τὸ τοῦ ἐόντος». Ἠκολούθησαν δὲ καὶ ἀνέπτυξαν τὰς ἀρχὰς ταύτας ὁ Ζήνων καὶ οἱ ἄλλοι Ἐλεᾶται. Αὐτοῦ ὡς καὶ τῶν ἄλλων Ἐλεατῶν τ' ἀποσπάσματα συλλέξας ἐξέδωκεν ὁ Βράνδης (Comment. Eleat. 1813), καὶ μετ' ἐκεῖνον καὶ ἄλλοι.

Παρμενίσκος. 1) φιλόσοφος Πυθαγόρειος ἐκ Μεταποντίου. — 2) Γραμματικὸς, ἐξηγητὴς τοῦ Ὁμήρου, τῶν τραγικῶν καὶ τοῦ Ἀράτου, μνημονευόμενος μετὰ τοῦ γραμματικοῦ Ἀριστοφάνους καὶ τοῦ Ἀριστάρχου, πιθανῶς δὲ τούτου σύγχρονος καὶ μαθητής.

Παρμενίων, 1) Μακεδὼν, ἐξ εὐγενοῦς καταγωγῆς, στρατηγὸς διακεκριμένος ἤδη ἐπὶ Φιλίππου, ὅτε τῷ 356 π. Χ. ἐνίκησε τοὺς Ἰλλυριούς, τῷ 347 ἐπολιόρκησε τὴν Ἅλων ἐν Φθιώτιδι, διεπραγματεύθη περὶ εἰρήνης μετὰ τῶν Ἀθηναίων, καὶ τῷ 342 ἐπέμφθη εἰς Εὔβοιαν, ἵνα ὑπερασπίσῃ ἐκεῖ τὰ μακεδονικὰ συμφέροντα. Τῷ δὲ 337 ἐπέμφθη μετὰ τοῦ Ἀττάλου καὶ τοῦ Ἀμύντου εἰς τὴν Ἀσίαν ἵνα προπαρασκευάσῃ τὴν κατὰ τῶν Περσῶν ἐκστρατείαν, ἀπελευθερῶν τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις (Just. IX, 5). Κατὰ τὴν μετάβασιν δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς τὴν Ἀσίαν, ἦν αὐτὸς ἀρχηγὸς τῆς πεζικῆς τῶν Μακεδόνων δυνάμεως, ὁ δὲ υἱός του Φιλώτας τοῦ ἱππικοῦ. Κατ' ἀρχὰς ἐξέφρασε γνώμην κατὰ τῆς μάχης τῆς ἐν Γρανικῷ· εἶτα δὲ, κατακτήσας τὴν Φρυγίαν, ἦλθεν αὖθις πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον ἐν Γρανικῷ. Εἰς μετριοπάθειαν δὲ πάντοτε καὶ εἰς περίσκεψιν παραινῶν, ἐσυμβούλευσε τὸν Ἀλέξανδρον νὰ δυσπιστῇ πρὸς τὸν ἰατρόν του Φίλιππον, καὶ τὸν προέτρεπε νὰ δεχθῇ τὰς περὶ εἰρήνης προτάσεις τῶν Περσῶν (Πλουτ. Ἀλξ. ΚΘ. ΛΒ). Ἐν Ἀρβήλοις ἐσυμβούλευσε τὴν νυ-

κτερινὴν προςβολὴν, καὶ ἐν τῇ μάχῃ ὁδηγῶν τὸ ἀριστερὸν κέρας, φαίνεται ὅτι δὲν ἀνταπεκρίθη ἐντελῶς εἰς τὰς προσδοκίας τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅστις τῷ προσέφερε μὲν τὴν πλουσίαν οἰκίαν τοῦ Βαγόα, ἀλλὰ δὲν τὸν συμπεριέλαβεν εἰς τὴν περαιτέρω πορείαν του, ἀφεὶς αὐτὸν διοικητὴν τῶν Ἐκβατάνων (Πλούτ. Ἀλξ. ΛΓ). Καίτοι κατακρίνων τὸν υἱόν του Φιλώταν ὡς ὑπεροψίαν καὶ ὀλίγον σεβασμὸν δεικνύοντα πρὸς τὸν βασιλέα, οὐχ ἧττον φαίνεται ὅτι συνεμερίζετο τῶν πλείστων ἐπισήμων Μακεδόνων τὴν δυσαρέσκειαν κατὰ τῆς διαγωγῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου. Θανατώσας ἑπομένως ὁ Ἀλέξανδρος τὸν Φιλώταν, ἐνόμισεν ὅτι δὲν ἠδύνατο ἔκτοτε νὰ ἐμπιστεύηται πλέον εἰς τὸν πατέρα, καὶ διενήργησε καὶ αὐτοῦ τὴν δολοφονίαν (Πλουτ. Ἀλξ. Μ.—Just. XII, 5). —2) Ἕλλην ἐπιγραμματογράφος ἐκ Μακεδονίας, οὗ τινὰ τῶν ἐπιγραμμάτων περιλαμβάνονται εἰς τὴν Ἀνθολογίαν. Ἔζη δὲ πιθανῶς ἐπ' Αὐγούστου.—3) Ἀρχιτέκτων ὑπὸ τὸν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν κτίσιν τῆς Ἀλεξανδρείας ἐργασθεὶς, καὶ ὅστις ἐλέγετο οἰκοδομήσας τὸ Σεράπειον.

Παρμένων, 1) Ἕλλην ἰαμβογράφος. Ἐκ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ σώζεται ἓν ἀπόσπασμα (Ἔκδ. Meinecke, Poet. Choliamb. σ. 145).—2) Ῥόδιος, γράψας «μαγειρικὴν διδασκαλίαν». —3) Γραμματικὸς, συγγράψας «περὶ διαλέκτων».

Πάρμη, μικρὰ στρογγύλη ἐλαφρὰ

ἀσπὶς ἐκ σιδηροῦ ἐλάσματος, διαμέτρου τριῶν περίπου ποδῶν, ἣν ἔφερον πολλάκις οἱ ἱππεῖς, ἐνίοτε δὲ καὶ οἱ ψιλοὶ τῶν πεζῶν, καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις καὶ οἱ ἐν ταῖς παλαίστραις ἀγωνιζόμενοι (Πολδ. — Varro ap. Non.—Liv. II, 20. XXXI. 35).

Πάρμυς, θυγάτηρ τοῦ Σμέρδιος, γυνὴ Δαρείου, τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Δ, 88).

Παρνασσὸς καὶ Π α ρ ν α σ ὸ ς, τὸ ὄρος τὸ ἀπὸ τῆς Οἴτης διὰ τῆς Δωρίδος καὶ Φωκίδος ἐκτεινόμενον, καὶ μεταξὺ Κίρρας καὶ Ἀντικίρρας ὑπὸ τὸ ὄνομα Κ ί ρ φ ι ς (νῦν Σ τ ί β α, πρὸς τῷ Διστόμῳ) εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον ἀπολῆγον. Ἦν καθιερωμένον τῷ Ἀπόλλωνι, ταῖς Μούσαις καὶ τῷ Διονύσῳ, καὶ παρὰ τοῖς ποιηταῖς ἐλέγετο ὁ «γῆς ὀμφαλὸς» (Πινδ. Πυθ. Δ, 74. ΣΤ, 3). Ἰδιαιτέρως ὅμως Παρνασσὸς ἐλέγετο τὸ ὑψηλότερον μέρος τοῦ ὄρους (2460 μέτρα ὑψηλὸν), τὸ ἔχον τὰς δύο κορυφὰς, τὴν Τ ι θ ο ρ έ α ν (Ἡρδ. Η. 32) κατὰ τὰ βορειοδυτικὰ, κατὰ δὲ τὰ νοτιοανατολικὰ τὴν Λ υ κ ώ ρ ε ι α ν, ἧς τὸ ὄνομα διατηρεῖται παρὰ τῷ λαῷ (Λιάκουρα), εἰς πᾶν τὸ ὄρος ἐκτεινόμενον. Ἕνεκα αὐτῶν ἐλέγετο πολλάκις τὸ ὄρος καὶ δικέφαλον, δικόρυφον ἢ δικόρυμβον (Λουκ. — Ov. Met. I, 3, 6. II, 221). Ὑπὸ τὴν τελευταίαν ἦσαν οἱ Δελφοὶ μετὰ τῆς πηγῆς Καστελίας καὶ τοῦ Κωρυκίου ἄντρου. Ὑπὲρ τοὺς Δελφοὺς 228 μέτρα, 572 δὲ ὑπὲρ τὴν θάλασσαν, ὑψοῦντο αἱ Φαιδριάδες πέτραι, ἀφ' ὧν κατεκρημνίζοντο οἱ ἱερόσυλοι καὶ οἱ βλάσφημοι. Ὑπὸ τὰς κορυφὰς τοῦ ὄρους, τὸ πλεῖστον χιονοσκεπεῖς, ἐξετείνοντο δάση ἐλάτων, καὶ πρὸς τοῖς Δελφοῖς δάφναι, μύρτοι καὶ ἐλαῖαι. Ἡ Κασταλία ἐκρέει ἐκ σχάσματος σχιστοῦ ἐν τοῖς κρημνοῖς, πλησιέστατα τῶν Δελφῶν, μεταξὺ δύο κρημνῶν, τῆς Ν α υ-

πλίας καὶ Ὑαμπίας (Ἡρδ. Η, 39), ἅς τινες μετ' αὐτῶν τῶν κορυφῶν τοῦ ὄρους συγχέουσι. Τὸν κυρίως δὲ Παρνασσὸν διαιρεῖ ἀπὸ τοῦ πρὸς νότον Κίρρεως στενὴ καὶ βαθεῖα κοιλάς, δι' ἧς ῥέει ὁ Πλεῖστος, καὶ γαλμα τοῦ Παρθενίου Διός, καὶ εἰς ἑτέραν βορειοτέραν, Ἅρμα καλουμένην, βωμὸς τοῦ Σημαλείου Διός, οὕτω κληθέντος διότι ἡ θέσις ἐκείνη ἐξελαμβάνετο, καθ' ὅσον ἦν συννεφώδης ἢ αἰθρία, ὡς τὰς μετα-

παρ' αὐτὸν ἔφερεν ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν Δαυλίδα καὶ τὴν Στίριδα. Ἀνατολικῶς δὲ ἡ ἐκ Δελφῶν στενωπός, ἔνθα ἐδιχάζετο πρὸς βορρᾶν εἰς τὴν Φωκίδα καὶ πρὸς ἀνατολὰς εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἐλέγετο σχιστὴ ὁδός, καὶ ἐκεῖ ἀπαντήσας ἐφόνευσεν ὁ Οἰδίπους τὸν πατέρα του Λάϊον, χωρὶς νὰ τὸν γνωρίζῃ (Σφκλ. Οἰδ. Τ, 716. 800.—Παυσ. Θ, 3, 3. 1, 5, 2).

Πάρνης (ὁ. Γεν. — ηθος), ὄρος τῆς Ἀττικῆς, πρὸς τὰ βορειοδυτικά, μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Βοιωτίας ἐκτεινόμενον, καὶ συνεχόμενον μετὰ τοῦ Κιθαιρῶνος κατὰ τὴν Ῥαμνοῦντα. Ἡ κορυφὴ αὐτοῦ ἤρετο μέχρι 1410 μέτρ. ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Ἦν δ' ὄρος δασῶδες καὶ πλούσιον εἰς θήραν. Πρὸς δυσμὰς καὶ τὴν Βοιωτίαν ἔφερεν ἐπ' αὐτοῦ στενωπὸς ὠχυρωμένη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις διὰ τειχίων, ὧν λείψανα σώζονται. Εἰς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ ἵστατο χαλκοῦν ἄ-

βολὰς τῆς ἀτμοσφαίρας προμηνύουσα (Νῦν παρὰ τῷ λαῷ Ὀζιάς). (Ἀρστφ. Νφλ. 320. —Στρβ. Θ. 404. — Παυσ, Α, 32, 1. — Λκν. Ἰκαρμνπ. 97. — Στφ. Βυζ. — Μ. Ἐτυμ.).

Παρνησσὸς, ὄρος τῆς Μηδίας, ὑφ' ὃ κατῴκουν οἱ Βάκτριοι (Δνσ. Περιηγ. Ζ, 3, 7).

Παρνόπιος, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ὁ Φειδίας εἰργάσθη χαλκοῦν αὐτοῦ ἄγαλμα (Παυσ. Α, 24).

Πάρνων, ὄρος πρὸς μεσημβρίαν τοῦ Παρθενίου ἐν Πελοποννήσῳ, διαιροῦν τὴν Λακωνικὴν ἀπὸ τῆς Θυρεάτιδος καὶ τῆς Τεγεάτιδος, ὕψος δ' ἔχον περὶ τὰ δισχίλια μέτρα (Νῦν Μαλεβό). Ἐκτείνει δὲ πρὸς νότον εἰς τὴν θάλασσαν τὸ ἀκρωτήριον Μαλέαν.

Πάροδος, ἴδ. Θέατρον. Χορός.

Παροιμίαι. Αἱ παροιμίαι, ἢ σπου-

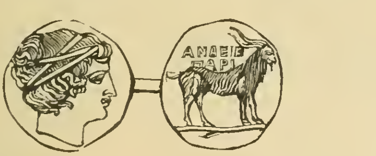
δαῖον ἢ ἀστεῖον ἔχουσαι χαρακτῆρα, εἰσὶν ἡ ἀφελὴς ἔκφρασις τῆς τοῦ λαοῦ σοφίας, εἰς τὸν πρακτικὸν βίον ἐφαρμοζόμεναι. Τοιαῦτα ἦσαν ἐν Ἑλλάδι καὶ τὰ γνωμικὰ τῶν ἑπτὰ σοφῶν. Πρῶτος εἰς ἴδιον σύγγραμμα συλλέξας Ἑλληνικὰς παροιμίας ἦν ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ τοῦτο ἐξηκολούθησαν καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ Θεόφραστος καὶ Κλέαρχος, καὶ ἕτεροι, ὧν ὅμως πάντων τὰ συγγράμματα ἀπωλέσθησαν. Σώζονται ὅμως ἐπιτομαὶ αὐτῶν ὑπὸ μεταγενεστέρων, τοῦ Ζηνοδότου ἢ Ζηνοβίου ἐπὶ Ἀδριανοῦ (555 παροιμίαι), τοῦ Διογενιανοῦ, τῆς αὐτῆς ἐποχῆς (775 παροιμ.), τοῦ Ἀποστολίου τῷ 453, (2027 παροιμ.), καὶ ἐξ αὐτῶν, καὶ πάσης τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας ἠρανίσατο καὶ ἐξέδωκεν ὁ Ἔρασμος 4000 παροιμίας (adagiones), ἢ μᾶλλον γνώμας πιθανῶς ἐκ παροιμιῶν εἰλημμένας. Κατὰ τὴν τάσιν αὐτῶν δύνανται εἰς διαφόρους κατηγορίας νὰ ὑπαχθῶσιν. Οὕτως ὡς ἐν παραδείγματι ἐπὶ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὰς θεότητας· «Θεοῦ δῶρον ἐστὶν εὐτυχεῖν βροτούς». — «Θεῶν ἐν γούνασιν», ὁμηρικόν. — «Θεοῦ θέλοντος κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοις». — «Θεῷ μάχεσθαι δεινόν». — «ἕπου Θεῷ», ἰσοδύναμον, κατὰ Πλούταρχον, τῷ «νῷ πείθου». Ἐπὶ κανόνων τοῦ βίου, «γνῶθι σαυτόν». — «Μηδὲν ἄγαν». — «Πᾶν μέτρον ἄριστον», χαρακτηρίζον ἰδίως τὴν τάσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. — «Τὴν μέσην ναίειν» ἢ «ἡ μέση ὁδὸς ἀρίστη». — «Ἂν μὴ κρέα παρῇ, στερκτέον τῷ ταρίχῳ». — «Ἀνάγκῃ οὐδὲ θεοὶ μάχονται». — «Μὴ παροιχομένοισι κακοῖς τρύχου νέον ἦτορ». — Καὶ τὰ πρακτικώτερα: «Λίαν φιλῶν σεαυτὸν, οὐκ ἄξιος φίλου». — «Δεῖ φιλεῖν ὥσπερ μισήσοντα καὶ μισεῖν ὥσπερ φιλήσοντα». — «Ἄφρον τοῦ πρὸς κρείσσονας ἀντιφέρεσθαι». — «Ἀρχὴν ἰᾶσθαι λῷον ἢ εἰς τελευτήν», ἤτοι θεράπευε εἰς τὴν ἀρχὴν, ὄχι εἰς τὸ τέλος. — «Κύκλος τὰ ἀνθρώπινα». — «Τίκτει κόρος ὕβριν». — «Μοῖραν θεῶν οὔπως ἐστὶν ἀλέασθαι». — «Ὃν τύχη μέλανα γράψῃ, τοῦτον πᾶς ὁ χρόνος οὐ δύναται λευκᾶναι». — «Ὁ πηλὸς ἂν μὴ δαρῇ, κέραμος οὐ γίνεται»· καὶ ταύτῃ συγγενής, «ὁ μὴ δαρεὶς ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται». — «Ὃν οὐ τύπτει λόγος, τύπτει ῥάβδος»· καὶ ταύτης εὐγενεστέρα μετατροπὴ, «Ὃν οὐ τύπτει λόγος, τοῦτον οὐδὲ ῥάβδος». — «Κοινὰ τὰ τῶν φίλων». — «Ἀγαθοὶ ἐριδάκρυες ἄνδρες». — Ὡς πρὸς τὸ ἐρωτικὸν αἴσθημα: «Ὅ,τι καλὸν φίλον ἀεί». — «Γυναικὸς ὄμμα τοῖς ἀκμάζουσι βέλος». — «Οὐδεὶς ἐραστὴς ὅστις οὐκ ἀεὶ φιλεῖ»· καὶ ἐπὶ τὸ χλευαστικώτερον· «Ἀφροδίτης ὅρκος οὐκ ἐμποίνιμος». — «Τοὺς ἐν ἔρωτι ὅρκους μὴ δύνειν οὔατ' εἰς ἀθανάτων». — Περὶ φιλίας ὁμοίων· «Ὅμοιον ὁμοίῳ φίλον». — «Ἀεὶ κολοιὸς ποτὶ κολοιὸν ἰζάνει». — «Τέττιξ τέττιγι φίλος, μύρμακι μύρμαξ». — «Ἔγνω δὲ φὼρ τε φῶρα καὶ λύκος λύκον». — Ἐπὶ ἀνεφίκτων ἐπιχειρήσεων· «Θάλασσαν ἀντλεῖς». — «Δικτύῳ ἄνεμον θηρᾷς». — «Κατὰ πετρῶν σπείρεις». — «Ἀνέμους γεωργεῖς». — «Λίθον ἕψεις». — «Εἰς οὐρανὸν τοξεύεις». — «Ἱματίῳ τὸ πῦρ περιστέλλειν». — «Ἐκ ψάμμου σχοινίον πλέκειν». — «Πρίν κεν λύκος οἶν ὑμεναιοῖ». — «Πρότερον χελώνη παραδραμεῖται δασύποδα». — Παροιμίαι τινὲς ἠρύοντο ἐκ φυσικῶν γνώσεων ἢ προλήψεων, ὡς «Βάτραχος ἐκ Σερίφου», ἐπὶ ἀποστομωθέντος, διότι ὑπετίθετο ὅτι οἱ βάτραχοι ἦσαν ἄφωνοι ἐν Σερίφῳ. — «Γέρανοι λίθους καταπεπωκυῖαι», ἐπ' ἀνθρώπων προνοητικῶν, διότι ἐπιστεύετο ὅτι οἱ γέρανοι, εἰς μακρὰν ἀπερχόμενοι πτῆσιν, κατέπινον λίθους, ἵνα ῥίπτοντες αὐτοὺς ὅταν ἐπέτων ὑψηλὰ, μανθάνωσιν ἂν διήρχοντο θάλασσαν, ἢ ξηρὰν ἐφ' ἧς ν' ἀναπαυθῶσι. — «Πτωχότερος κίγκλου» (ἢ «λεβηρίδος»), διότι ἐνομίζετο ὅτι τὰ πτηνὰ ταῦτα φωλεὰς δὲν εἶχον. — «Ἀντιπελαργεῖν», ἤν ἀγαθὸν ἀντ' ἀγαθοῦ ἀποδιδόναι, ὡς οἱ πελαργοὶ τρέφουσι γέροντας τοὺς πατέρας των». — «Ἐξετρίβετο πεύκης τρόπον» (ἢ πεύκης δίκην), ὁ καταστραφεὶς ἀνεπιστρεπτεὶ, ὡς ἡ πεύκη,

ἥτις κοπεῖσα δὲν ἀνεφύετο. — Ἄλλαι παροιμίαι ἐστηρίζοντο εἰς πιστευομένους μύθους, παραδόσεις ἢ ἱστορικὰ συμβάντα. Οὕτω «Ψάφωνος ὄρνιθες» ἦσαν οἱ ἐπ' ἀμοιβῇ ἐπαίνους τινὸς κηρύττοντες, ὡς ἐπιστεύετο ὅτι Ψάφων τις ἐν Λυδίᾳ ἐδίδασκεν ὄρνιθας (πιθανῶς ψιττακούς), πετῶντες νὰ λέγωσι «Μέγας θεὸς Ψάφων», καὶ οὕτως ἐλατρεύθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ. — «Λευκώνης ζηλοτυπία», ἡ ὑπερβολική, ὡς ἡ τῆς Λευκώνης, ἥτις παραμονεύσασα ἐν τοῖς θάμνοις τὸν ἄνδρα της Κυάνιππον, ὃν ἐζήλευεν, ἐσπαράχθη ὑπὸ τῶν κυνῶν αὐτοῦ. — Περὶ ἀνθρώπου εὐήθους ἐλέγετο «ἠλιθιώτερος Κοροίβου», ἀνθρώπου τοσοῦτον ἠλιθίου κατὰ τοὺς Τρωϊκοὺς χρόνους, ὥστε παρήρχετο τὸν καιρόν του μετρῶν τὰ κύματα τῆς θαλάσσης — Ὁμοίως «Βοῦθος περιφοιτᾷ». Ἦν δὲ ὁ Βοῦθος ἀθλητὴς ἠλίθιος. — «Ἀεί τις ἐν Κύδωνος» ἠνίττετο μεγάλην φιλοξενίαν, διότι ὁ Κύδων ἦν φιλοξενώτατός τις Κορίνθιος. — «Βούνας δικάζει» ἐλέγετο ἐπὶ παρατεινομένης δίκης, διότι ὁ διαφορὰν δικάσας μεταξὺ Ἠλείων καὶ Καλυδονίων Βούνας (ἢ Βουλίας) ἀνέβαλε τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως μέχρι τοῦ θανάτου του. — «Ἀκεσίας ἰάσατο» δηλοῖ τὴν ἐπὶ τὰ χείρω πρόοδον τῆς ἀσθενείας, διότι ὁ Ἀκεσίας ἦν ἀνίκανος ἰατρός, ὃν κωμῳδεῖ καὶ ὁ Ἀριστοφάνης. — Εἰς τὸν χαρακτῆρα τῶν Ἀθηναίων ἀναφέρονται αἱ παροιμίαι «Ἀττικὸν βλέπος», τὸ θρασὺ καὶ ἀναιδές. — «Ἀττικὸς ὑπέχει τὴν χεῖρα κ' ἀποθνήσκων», ἐπὶ φιλοχρηματίᾳ· — ἀλλὰ «ἀττικὴ πίστις»· «ἀττικὸς μάρτυς», πρὸς ἔπαινον καὶ ἀναγνώρισιν τοῦ ἀξιοπίστου· ἐνῷ ἐξ ἐναντίας — «Θρᾷκες ὅρκια οὐκ ἐπίστανται». — «Δεινοὶ πλέκειν τὰς μηχανὰς Αἰγύπτιοι». — «Πρὸς Κρῆτα κρητίζεις», ἤτοι ψεύδεσαι πρὸς ψεύστην, ἐκ τοῦ «Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται», — Περὶ τῶν Βοιωτῶν, ὡς εὐήθων θεωρουμένων, ἐλέγετο «Ὗς Βοιωτία», «Βοιωτικὸν οὖς», «Βοιωτικὸς νοῦς». — Περὶ ἀμούσου ἐλέγετο «Ἀμουσότερος Λειβηθρίων» (ἔθνους θρᾳκικοῦ, φονεύσαντος τὸν Ὀρφέα). — Περὶ ἀγροίκου καὶ ἀνοήτου, «Κέσκον οἰκεῖ» (πόλιν τῆς Κιλικίας). — Ἡ ἀγριότης τῶν ἠθῶν ἐλέγετο «Κιλίκιος ὄλεθρος», καὶ «Κιλικίους» ἔλεγον οἱ Ἀθηναῖοι τὰς ἀπανθρώπους ποινάς. — Κυρίως ἱστορικαὶ εἰσὶ φέρ' εἰπεῖν ὡς ἡ «εἰς τὸ δέον», περὶ ἀναλώσεως μὴ δικαιολογουμένης, ὡς ἐχαρακτήρισεν ὁ Περικλῆς εἰς τὸν ἀπολογισμόν του, τὴν δαπάνην 10 ταλάντων, δεκτὴν γενομένην (Πλούτ. Περικλ.). — «Ἢ τέθνηκεν ἢ διδάσκει γράμματα», ἐπὶ ἀπόντων, ὧν ἠγνοεῖτο ἡ διαμονή, κατὰ τοὺς ἐν Σικελίᾳ αἰχμαλώτους Ἀθηναίους, ὧν οἱ ἐπιζήσαντες ἔζων ἐκ διδασκαλίας. — «Ὁ Καρπάθιος τὸν λαγῶν», διὰ τὸν ἐξ ἰδίου σφάλματος περιελθόντα εἰς δύσκολον θέσιν, ὡς οἱ Καρπάθιοι, οἵτινες κομίσαντες λαγοὺς εἰς τὴν στερουμένην αὐτῶν νῆσόν των, εἶδον μετ' ὀλίγον καταστρεφόμενα ὑπ' αὐτῶν, ὑπερμέτρως αὐξηθέντων, πάντα τὰ προϊόντα των. — «Ἀληθέστερα τῶν ἐπὶ Σάγρας», προῆλθεν ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τὴν Σπάρτην, ἀπαντήσασαν εἰρωνικῶς εἰς τοὺς Λοκρούς, ζητήσαντας βοήθειαν κατὰ Κρότωνος, ὅτι θὰ τοῖς πέμψῃ βοηθοὺς τοὺς Διοσκούρους, διεδόθη, ἄγνωστον πῶς καὶ πόθεν, ἡ φήμη ὅτι ἐνίκησαν οἱ Λοκροί. Καὶ τῷ ὄντι μετ' ὀλίγον ἐλθόντες ἄγγελοι ἐδήλωσαν ὅτι ἀληθῶς ἐνίκησαν ἐν Σάγρᾳ. — «Ἄξιος τῆς ἐν Ἄργει ἀσπίδος» ἦν μέγας ἔπαινος, διότι ἐν Ἄργει εἰς τοὺς εὐγενεστέρους νεανίας ἐδίδετο ἀσπὶς διὰ τὰς ἐτησίας μεγάλας πομπάς. — «Ἀράβιος αὐλητὴς» ἦν ὁ ἀκαταπαύστως ὁμιλῶν. — Περὶ ὀχληροῦ αὐλητοῦ ἐρρέθη «Δραχμῆς μὲν αὐλεῖ, τεττάρων δὲ παύεται». — «Κόθορνος», ἐκλήθη ὁ Θηραμένης διὰ τὸ ἀποδιδόμενον αὐτῷ ἀγχίστροφον τῆς πολιτικῆς ἐνεργείας, ὡς ὁ κόθορνος ἐφηρμόζετο εἰς ἑκάτερον τῶν ποδῶν. — «Τὰ τρία τῶν εἰς θάνατον» ἐδήλου τὸν βέβαιον θάνατον, διότι τοῖς εἰς θανατικὴν ποινὴν καταδεδικασμένοις ἐπετρέπετο τρία τινὰ νὰ εἴπωσι μετὰ πάσης παρρησίας, μεθ' ὃ τοῖς

ἔδενον τὸ στόμα. — «Εὕδοντι κύρτος αἱρεῖ» ἔλεγον διὰ τὸν ἀνελπίστως τι ἐπιτυγχάνοντα (Κύρτος ἦν τὸ μικρὸν ἀγγεῖον δι' οὗ ἐρρίπτοντο οἱ κύβοι). — «Ἢ τρεῖς ἓξ ἢ τρεῖς κύβοι» ἐσήμαινον ἢ ὅλα νὰ κερδήσω ἢ ὅλα νὰ χάσω, διότι «τρεῖς ἓξ» ἦν ἡ μείζων τῶν κύβων βολή, «τρεῖς κύβοι» δὲ ἡ ἐλάσσων. — «Ἀττικὸς εἰς λιμένα» ᾐνίττετο τὸν ἀκινδύνως μεγαλαυχοῦντα.

Παροπάμισος ἢ Π α ρ ο π ά ν ι σ σ ο ς, ὁ καὶ Ἰ ν δ ι κ ὸ ς Κ α ύ κ α σ ο ς λεγόμενος (νῦν Ἰνδοῦ—Κοὺς), τὸ κυριώτερον ὄρος τῆς κεντρικῆς Ἀσίας (Ἀρρ. Ε, 3, 3. 8, 3). Αἱ κορυφαὶ αὐτοῦ ὑψοῦνται μέχρις 7000 μέτρ. καὶ ἐξ αὐτοῦ πηγάζουσιν ὁ Ὦξος καὶ ὁ Ἰνδός. Οἱ περίοικοι αὐτοῦ ἐλέγοντο Π α ρ ο π α μ ι σ ά δ ε ς. Διὰ τῆς χώρας αὐτῶν (τῆς νῦν Καβουλίας) διήρχετο ἡ ἐμπορικὴ ὁδὸς δι' ἧς ἐκοινώνει ἡ Περσία μετὰ τῆς Ἰνδικῆς (Ἀρρ. Δ, 22, 4. Ε, 3, 2. ΣΤ, 26, 1).

Πάρος, νῆσος, μία τῶν μεγαλητέρων ἐκ τῶν Κυκλάδων, κειμένη μεταξὺ Νάξου, Ὠλιάρου, Δήλου καὶ Ἴου, ἐπιφάνειαν ἔχουσα 5 τετραγ. μιλίων περίπου. Ἡ πρωτεύουσα αὐτῆς (νῦν Παροικία) ἦν πατρὶς τοῦ ἰαμβογράφου Ἀρχιλόχου (Hor. Ep. I, 1,7 23). Εἶχε δὲ καὶ ποτάμιον καλούμενον Ἀ σ ω π ὸ ν καὶ πηγάζον ἐκ τοῦ ὄρους Μ α ρ π ί σ σ η ς, οὗ περίφημα ἦσαν τὰ λευκὰ καὶ διὰ τὴν γλυπτικὴν πολύτιμα μάρμαρα (Hor Od. I, 19, 6). Τὸ πρῶτον κατῳκήθη ὑπὸ Κρητῶν καὶ Ἀρκάδων, εἶτα δ' ὑπ' Ἰώνων· ἀνεπτύχθη δὲ

ταχέως ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε αὐτὴ ἔπεμψεν ἀποικίας εἰς Θάσον (Θουκ. Λ, 104), Πάρον, Φάρον ἐν τῇ Προποντίδι (Στρβ. Ι, 487). Ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Ἰώνων διετέλει ἡ Πάρος ὑπὸ τὴν Νάξον (Ἡρδ. ΣΤ. 31)· εἶτα δὲ πάλιν ἀνεξάρτητος μείνασα, ἀντέστη εἰς τὸν Μιλτιάδην, θελήσαντα νὰ τὴν τιμωρήσῃ ὡς συνταχθεῖσαν μετὰ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. ΣΤ, 131. — Nep. Milt. VII)· κατόπιν δ' ἐγένετο φόρου ὑποτελὴς τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ μετὰ Ὀλ. 86 (436 π. Χ.), διότι δὲν μνημονεύεται ἐν τοῖς μέχρι τοῦ ἔτους ἐκείνου καταλόγοις τῶν φορολογουμένων (Rang. Ant. Hell. I. N. 131. — 248. σελ. 310). Κατὰ τὴν διατίμησιν τῶν 425 π. Χ. ὁ ἐπιβληθεὶς αὐτῇ φόρος ἦν 30 ταλάντων (180,000 δραχμῶν) ἐτησίως, ὅπερ ἀποδεικνύει τὴν εὐπορίαν αὐτῆς. Ἀξιόλογον ἐν αὐτῇ εὑρεθὲν μνημεῖον τῆς ἀρχαιότητος ἐστὶ τὸ Π ά ρ ι ο ν ἢ Ἀ ρ ο υ ν δ έ λ ι ο ν μάρμαρον (ἴδ.).

Πάροχος, 1) ἴδ. Γ ά μ ο ς. — 2) Ὁ παρὰ τῷ ἡνιόχῳ ὀχούμενος, ἢ συνεπιβάτης τοῦ δίφρου. — 3) Ὁ ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἐπιτετραμμένος ἵνα παρέχῃ τοῖς ὁδοιπόροις, ἢ τοῖς στρατιώταις, πρὸ πάντων τοῖς πρέσβεσι καὶ ἄλλοις ἐπισήμοις ξένοις, κατάλυμα, τροφήν, κτλ. Ἐπίσημος ξενοδόχος, μάλιστα ἐπὶ Ῥωμαίων.

Παροψίς, μικρὸν πινάκιον ἐφ' οὗ εἰς τὰς τραπέζας παρετίθετο ἔδεσμά τι ἰδίως ἐκ τῶν παρέργων, οὐχὶ πρὸς τροφὴν καὶ χορτασμόν· καὶ αὐτὸ τὸ ἔδεσμα (Ξνφ. Κυρ. π. Α, 3, 4. — Ἀθήν. Θ, 367. — Πολδ. ΣΤ, 56. — Ἡσύχ.).

Παρρασία, ἐπὶ Ὁμήρου (Ἰλ. Β. 608) πόλις ἐν Ἀρκαδίᾳ, εἶτα δὲ χώρα αὐτόθι εἰς τῆς Ἀρκαδίας τὰ νότια, περιλαμβάνουσα 8 πόλεις, ὧν γνωστοτάτη ἦν ἡ Λυκόσουρα (Θουκ. Ε, 33. — Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 1, 28. — Στρβ. Η, 388. — Παυσ. Α, 27, 4). Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Μαντινέων, εἶτα δ' ἀπεδόθη αὐτῇ ἡ ἀνεξαρτησία ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων (Θουκ. Ε, 33).

Παρράσιος, 1) Ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκ τῆς Ἀρκαδικῆς πόλεως (Παυσ. Η, 38). — 2) Υἱὸς τοῦ Λυκάονος, κτίστης τῆς πόλεως ἐκείνης (Αὐτ.). — 3) Εἷς τῶν

περιφημοτάτων ζωγράφων τῆς Ἑλλάδος, υἱὸς Εὐήνορος, Ἐφέσιος, τοῦ Ζεύξιδος σύγχρονος καὶ ἀντίζηλος, κατά τινας καὶ τοῦ Φειδίου σύγχρονος, βεβαίως δ' ἀκμάσας ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, 400 — 380 π.Χ. Καλλιτέχνης παραγωγικώτατος εἰς παραστάσεις θεῶν καὶ ἡρώων, προήγαγε κατὰ Πλίνιον (XXV, 36, 5) εἰς ἐντέλειαν τὸ διάγραμμα τῶν μελῶν, τὴν ἔκφρασιν τοῦ στόματος, τὴν χάριν τῆς κόμης, καὶ τὴν ἐν γένει τῶν παραστάσεων συμμετρίαν, ὥστε καὶ ὡς νομοθέτης τῆς τέχνης ἐξετιμᾶτο. Ἐλέγετο δὲ ὅτι διὰ τὴν περὶ ταῦτα ἐπιμέλειαν καὶ ἀκρίβειαν, ἄριστα ἐπετύγχανεν εἰς τὴν τῆς φύσεως μίμησιν, ὥστε μνημονεύεται ὅτι ἐν διαγωνισμῷ πρὸς τὸν Ζεῦξιν, οὗτος μὲν δι' εἰκόνος παριστώσης κάλαθον σταφυλῶν, ἠπάτησε τὰ πτηνὰ καταπετώμενα νὰ κεντήσωσιν αὐτὰς, ἀλλ' ὁ Παρράσιος, παραπέτασμα γράψας, ἠπάτησεν αὐτὸν τὸν Ζεῦξιν, εἰπόντα αὐτῷ ν' ἀποσύρῃ τὸ παραπέτασμα καὶ δείξῃ καὶ αὐτὸς τὴν εἰκόνα του (Pl. XXXV, 36, 4). Ἐκ τῶν Θεῶν τὸν Ἑρμῆν ἔγραψε κατ' ἴδιον ἑαυτοῦ ὁμοίωμα (Θμστ. ΙΔ), τὸν δ' Ἡρακλῆν ἔλεγεν ὅτι ὡς εἶδεν αὐτὸν κατ' ὄναρ (Ἀθν. ΙΒ, 5, 3. 7.— Πλ. Αὐτ.). Ἦσαν δὲ τὰ ἔργα αὐτοῦ τοσοῦτον περίφημα, ὥστε πολλὰ, ἐνίοτε καὶ φαντασιώδη, περὶ αὐτῶν λέγονται καὶ ἐν ἀνεκδότοις καὶ ἐν ἐπιγράμμασιν. Οὕτως ἐλέγετο ὅτι ἵνα παραστήσῃ τὸν Προμηθέα σπαραττόμενον ὑπὸ τοῦ γυπὸς, ἔλαβε παρὰ τοῦ Φιλίππου αἰχμάλωτον Ὀλύνθιον καὶ τὸν ἐφόνευσεν ἐν βασάνοις (Senec. Controv. V, 10). Ἀλλ' ἐπὶ Φιλίππου καὶ τῆς ἁλώσεως τῆς Ὀλύνθου (Ὀλ. 108, 6) ὁ σύγχρονος τοῦ Φειδίου Παρράσιος δὲν ἦν δυνατὸν νὰ ζῇ. Τὸν περὶ τῶν ὅπλων ἀγῶνα τοῦ Αἴαντος γράψας ἐν διαγωνισμῷ πρὸς τὸν Τιμάνθην, ἡττήθη, ὅτε καὶ εἶπεν ὅτι ἐλυπεῖτο οὐχὶ δι' ἑαυτὸν, ἀλλὰ διὰ τὸν Αἴαντα καὶ δεύτερον ἡττηθέντα (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 11.—Ἀθν. ΙΒ, 513.—Πλ. Αὐτ.). Ἀπόδειξις τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ περὶ τὴν παράστασιν τοῦ ἤθους μνημονεύεται ἡ εἰκὼν τοῦ Δήμου τῶν Ἀθηναίων, ἐκφράζουσα παντοίους καὶ τοὺς ἀλλήλοις μᾶλλον ἀντιθέτους χαρακτῆρας. Ἦν δ' ὁ καλλιτέχνης οὗτος πλήρης κόμπου καὶ στόμφου, ἐκαυχᾶτο, ἕνεκα τοῦ ὀνόματός του, ὅτι κατήγετο ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐπεγράφετο ἐπὶ τῶν εἰκόνων του ἁ β ρ ο δ ί α ι τ ο ς, ὅ τις παρῳδῶν μετέγραψεν εἰς ῥ α β δ ο δ ί α ι τ ο ς, αἰνιττόμενος τὴν ῥάβδον ἧς ὁ ζωγράφος ποιεῖται χρῆσιν· καὶ διϊσχυρίζετο ὅτι εὗρε τῆς τέχνης τὰ «ἔσχατα τέρματα», καὶ ὅτι ἦν ὁ τὰ «πρῶτα φέρων» ἐν αὐτῇ (Παυσ. Θ, 38. — Ἀθήν. ΙΒ, 543. ΙΕ, 687.—Pl. XXXV, 36, 5).

Παρυάδρης, ὄρος τῆς Ἀσίας, ἀπὸ τοῦ Φάσιδος, κατὰ τὰ Μόσχια ὄρη, πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ ἐκτεινόμενον, περιβάλλει τὸν Πόντον πρὸς ἀνατολὰς, καὶ ὁρίζει τὴν Ἀρμενίαν πρὸς τὴν Καππαδοκίαν (Στρβ. ΙΑ, 497. 527.—Pl. V, 27, 27 κλπ.).

Παρύσατις, θυγάτηρ Ἀρταξέρξου τοῦ μακρόχειρος, βασιλέως τῆς Περσίας, νυμφευθεῖσα τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς Δαρεῖον τὸν Ὦχον, ἐξ οὗ ἔσχε δύο υἱοὺς, τὸν Ἀρταξέρξην (τὸν Μνήμονα) καὶ τὸν Κῦρον, ὃν μᾶλλον ἀγαπῶσα, ὑπεστήριξε κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του εἰς τὴν ἐπανάστασιν καθ' ἣν ἐβοήθησαν αὐτὸν, ἀλλ' ἀνεπιτυχῶς, καὶ οἱ Ἕλληνες, ἐν οἷς καὶ ὁ Ξενοφῶν. Ἡ Παρύσατις ἐδηλητηρίασε τὴν Στάτειραν, γυναῖκα τοῦ Ἀρταξέρξου, καὶ ἔπεισε τὸν Ἀρταξέρξην νὰ θανατώσῃ τὸν Ἀρταφέρνην, ὃν αὐτὴ ἐμίσει, διότι ἦν ὁ πρῶτος καταγγείλας τὰς στασιαστικὰς προθέσεις τοῦ Κύρου (Πλούτ. Ἀρτξ.).

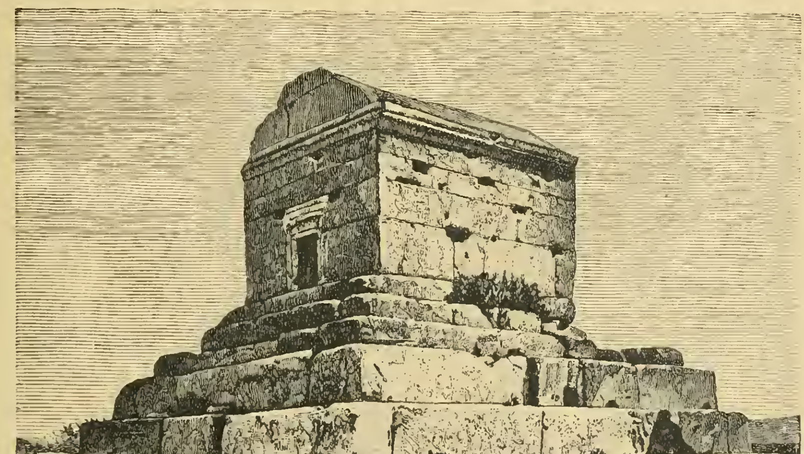
Παρυφὴ, ἡ εἰς τὸ ἄκρον ὑφάσματος ἐνυφαινομένη ἄλλου χρώματος, ἢ ποικιλόχρους ταινία, πρὸς κόσμησιν τῶν ἄκρων τῶν τε γυναικείων καὶ τῶν ἀνδρικῶν ἐνδυμά-

των: Ἐν Ἑλλάδι ἦν λίαν ἐν χρήσει, ὡς δεικνύουσι παμπληθεῖς ἐπὶ τῶν ἀγγείων γραφαί, οἷα καὶ ἡ ἀπέναντι, καὶ προσέτι καὶ τὰ ἴχνη χρωμάτων διατηροῦντα ἀγάλματα, οἷα τὰ ἐν Ἀθήναις εὑρεθέντα ἀρχαϊκά.

Παρῳδία, ἡ μεταποίησις στίχων ἐκ τῶν γνωστοτέρων καὶ διασημοτέρων ποιημάτων, δι' ἀλλαγῶν τινων περὶ τὰς λέξεις, οὕτως ὥστε τὸ ἐπίσημον καὶ ὑψηλὸν τῆς ποιήσεως νὰ μεταβάλληται εἰς ἀστεῖον καὶ κωμικόν. Συνήθως τὰ δημοτικώτερα καὶ ὑψηλότερα χωρία τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν παρῳδοῦντο οὕτως εἰς μικρολόγους καὶ χυδαίας συνθέσεις. Τὸ ἀρχαιότατον γνωστὸν παράδειγμα ποιήσεως τοιαύτης εἰς παρῳδίαν προσεγγιζούσης ἐστὶ τεμάχιον τοῦ Ἀππίου ἐν Ἀθηναίῳ σωζόμενον (Γ, 125), καὶ εἰς ἐλεγειακὸν μέτρον μεταπεποιημένον. Ἀλλ' ὁ κυρίως ποιητὴς παρῳδιῶν ἐστὶν ὁ Ἱππῶναξ, ὅστις φαίνεται ὅτι καὶ ὅλας καὶ αὐτοτελεῖς παρῳδίας ἐποίησεν. Ἡ μετὰ τῶν ὁμηρικῶν ἔργων κατατασσομένη Βατραχομυομαχία, ἐγράφη πιθανώτατα κατὰ τὴν ε' π. Χ. ἑκατονταετηρίδα, οὐδόλως δ' ἔχει τὴν σατυρικὴν τάσιν τοῦ Ἀππίου καὶ τοῦ Ἱππώνακτος. Ἡ ἀττικὴ κωμῳδία ὑπέβαλλε συνεχέστατα τὰ διάφορα εἴδει τῆς ποιήσεως εἰς τὴν παρῳδίαν. Οὕτως ἐν Ἀριστοφάνει πλεῖσται εὐφυέσταται ἀπαντῶνται παρῳδίαι στίχων τοῦ Εὐριπίδου, τοῦ Αἰσχύλου, τῶν Διθυραμβογράφων, κτλ. Ἐν Ῥώμῃ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποιήσεως σπανίως ἀπαντᾶται.

Πάρωπος, πόλις τῆς Σικελίας, νοτίως κειμένη τοῦ Πανόρμου, θέατρον θριάμβου τοῦ Ἀμίλκα κατὰ τῶν Ῥωμαίων (Πολβ. Α, 24, 3).

Παρωρεᾶται, οἱ ἀρχαιότατοι κάτοικοι τῶν νοτίων τῆς Ἤλιδος, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἀλφειοῦ καὶ Νέδας, ἐκ τῶν ἀρκαδικῶν ὀρέων ἐκεῖ μεταβάντες, ἐκδιωχθέντες δ' ὑπὸ τῶν Μινυῶν, ὅτε τούτους οἱ Σπαρτιᾶται ἐξέβαλον (Ἡρδ. Δ, 148.—Στρβ. Η, 336.—Στφ. Βυζ.).

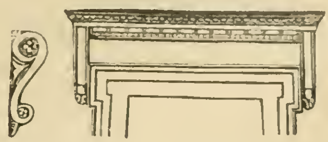

Ὁ ἐν Πασαργάδαις τάφος τοῦ Κύρου (Σελ. 928.)

Παρώρεια, 1) χώρα μικρὰ τῆς Ἠπείρου πρὸς τῇ Μακεδονίᾳ κατὰ τὸ ὄρος Στύμφην· ἴσως ἡ Παραναία ἐν Στράβωνι. Ὁ Λίβιος (XXXIX, 27. XLII, 51) θέτει τὴν αὐτὴν βεβαίως ἐν Θρᾴκῃ πρὸς τῇ Μακεδονίᾳ. Οἱ κάτοικοι Παρωραῖοι. — 2)

Πόλις κατὰ τὰ νότια τῆς Ἀρκαδίας, ἐγκαταλειφθεῖσα ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Μεγαλοπόλεως.

Παρωτὶς, καὶ οὖς τῷ ὑπερθύρῳ, τὸ ἑκατέρωθεν τοῦ ὑπερθύρου προέχον κόσμημα εἰς μεγάλας καὶ πολυτελεῖς οἰκοδομὰς, ὡς εἰς τὴν θύραν τῆς λαμπρᾶς βορειοδυτικῆς προστάσεως τοῦ Ἐρεχθείου.

Πασαργάδαι (αἱ), ἡ Πασαργάδα, δηλοῦν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ τῶν Περσῶν τὸ στρατόπεδον ἢ τὸν θησαυρὸν, ἣν ἡ ἀρχαιοτάτη πρωτεύουσα τῆς Περσίας, ἐκτίσθη, ὡς ἐλέγετο, ὑπὸ τοῦ Κύρου εἰς ἀνάμνησιν τῆς νίκης του κατὰ τῶν Μήδων καὶ τοῦ Ἀστυάγους, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Κύρου, ἐν τῇ Κοίλῃ Περσίᾳ, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Καρμανίας, νοτίως ἢ κατ' ἄλλους βορειονατολικῶς τῆς αὐτὴν διαδεχθείσης Περσεπόλεως, καὶ διετήρει ἐντὸς ὡραίου παραδείσου ἔτι σωζόμενον ἐπίσημον τάφον τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτῆς (Στρϐ. ΙΕ, 730.—Curt. V, 6, 10). Ἴδ.σελ. 927. Κατῳκεῖτο δ'ὑπὸ τῶν εὐγενεστέρων τῆς Περσίας οἰκογενειῶν, αἵτινες τὸ αὐτὸ ἔφερον ὄνομα, καὶ εἰς ἃς ἀνάγονται οἱ Ἀχαιμανίδαι (Ἡρδ.Α, 125. Διον. Περιηγ. 1069).

Πασίας, τοκιστής τις ἐν Ἀθήναις. (Ἀρστφ. Νφλ. 21.

Πασιθέα, 1) μία τῶν Χαρίτων ἐρωμένη τοῦ Ὕπνου (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 268). —2) Θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ἡσδ. Θγν. 247).— 3) Μία τῶν Ναϊάδων, γυνὴ τοῦ Ἐριχθονίου, βασιλέως τῆς Ἀττικῆς, μήτηρ Πανδίωνος τοῦ πρώτου (Ἀπλλδ. Γ. 14, 6). Κατ' ἄλλους Πραξιθέα.

Πασιθόη, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσδ. Θγν. 35, 2).

Πασικλῆς, 1) φίλος καὶ ὀπαδὸς Πινδάρου. τοῦ τυράννου τῆς Ἐφέσου (Αἰλιαν. Π. Ἱ.). — 2) Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Φιλίστου (Ἡρδ. Θ, 11).

Πασικράτης, ἡγεμὼν τῶν Σόλων ἐν Κύπρῳ, ὑπετάγη εἰς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον, καὶ ἀνθημιλλᾶτο πρὸς Νικοκρέοντα, τὸν ἡγεμόνα τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος διὰ τὴν λαμπρότητα τῆς ὑποδοχῆς τοῦ κατακτητοῦ ἐπιστρέφοντος ἐξ Αἰγύπτου (Πλουτ. Ἀλέξ. ΚΘ.).

Πασιππίδας, στρατηγὸς τῶν Λακεδαιμονίων (Ξνφ.).

Πασιτέλης, γλύπτης Ἕλλην, κατὰ τὴν α' ἑκατονταετηρίδα π. Χ. ἐν Ῥώμῃ ἀξιολόγους ἀπομιμήσεις τῶν ἑλληνικῶν γλυφῶν ἐργαζόμενος (ἴδ. Γλυπτική).

Πασιτελίδης, υἱὸς τοῦ Ἡγησάνδρου, στραγηγὸς τῆς Σπάρτης ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐπέμφθη ἁρμοστὴς εἰς Τορώνην, καὶ περιῆλθεν εἰς αἰχμαλωσίαν τῶν Ἀθηναίων ὅτε ἐκυρίευσαν τὴν πόλιν ἐκείνην (Θουκ. Δ, 132. Ε, 3).

Πασιτίγρις, καὶ Πασιτίγρης, ποταμὸς τῆς Σοσιανῆς ἐν Περσίᾳ, εἰσέρρεεν εἰς τὸν Εὔλαιον καὶ μετ'αὐτοῦ εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον (Ἀρριαν. Πτλμ.).

Πασιφάη, θυγάτηρ τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Περσηίδος, γυνὴ τοῦ Μίνωος καὶ μήτηρ τοῦ Ἀνδρόγεω, τῆς Ἀριάδνης, τῆς Φαίδρας, τοῦ Κατρέως, Γλαύκου, Δευκαλίωνος καὶ τοῦ Μινωταύρου (Ἀπλλδ. Γ, Ι, 2, 7, 4. — Διόδ. Δ, 79.).

Πασίων, 1) μέτοικος ἐν Ἀθήναις, ἀργυραμοιβὸς ἐπίσημος καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα διὰ τὰς ἀρετὰς καὶ τὸ ἔντιμον τοῦ χαρακτῆρός του, δι' ὃ καὶ ἐπολιτογραφήθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων· ἀπέθανε δὲ τῷ 370 π. Χ.—2) Μεγαρεὺς, στρατηγὸς, εἷς τῶν μετὰ τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου ἐκστρατευσάντων (Ξνφ. Ἀνϐ.).

Πασσάδαι, Ἰνδοὶ οἰκοῦντες πέραν τοῦ Γάγγου μεταξὺ τῶν ὀρέων Ἰμάρου καὶ Βοσπόρου (Πτλμ.).

Πάσσαλον, μικρὰ πόλις τῆς Θηβαί-

δος ἐν Αἰγύπτῳ, μεταξὺ Ἀνταιουπόλεως καὶ Πανοπόλεως (Πτλμ. Δ, 5.)

Πάσσαλος, ξύλον ἔχον ὀξεῖαν τὴν μίαν ἄκραν ἵνα ἐμπήγνυται ἢ εἰς τὸν τοῖχον πρὸς ἀνάρτησιν ἐνδυμάτων, ὅπλων, μουσικῶν ὀργάνων (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 268), ἢ εἰς τὴν γῆν πρὸς πρόσδεσιν ἵππων (Ἡρδ. Δ, 72).

Πασσαρὼν, μεγάλη πόλις τῆς Ἠπείρου, ἔνθα ἐστέφοντο αὐτῆς οἱ βασιλεῖς, κατὰ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Μολοσσίδος. Εἰς τοὺς Ῥωμαίους ὑπετάγη τῷ 169 π. Χ. (Πλούτ. Πύρρ. Ε.—Liv. XL, 26, 32).

Παστὰς, ἴδ. Γάμος.

Παστοφόροι, ἱερεῖς τινες, μάλιστα Αἰγύπτιοι, οἵτινες περιέφερον θεῶν ἀγαλμάτια ἐντὸς παστῶν, ἤτοι φορητῶν ναΐσκων, ἵσταντο συνεχῶς ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ γονατίζοντες ἀπεκάλυπτον αὐτὰ εἰς κοινὴν προσκύνησιν, καὶ ἐλάμβανον διὰ τοῦτο ἐλέη χρηματικὰ (Διόδ. Α, 29. — Κλημ. Ἀλεξ. Γ.2.2.— Pl. H. N. VIII, 71. —Apul. Met. IX, 250. 260. 262).

Παταγεῖον, ἐν γένει καρφίον ἢ κομβίον, ἰδίως δὲ κόσμημα πορφυροῦν ἢ χρυσοῦν ὃ αἱ πλούσιαι γυναῖκες ἔφερον εἰς τὴν ζώνην κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους.

Πάταικοι ἢ **Παταῖκοὶ,** θεότητες Φοινικικαὶ, ὧν τὸ ὄνομα ἐδήλου, ὡς φαίνεται, «προστάτιδες θεότητες», καὶ ὧν τὰ ἀγάλματα, ναννώδη ἔχοντα τὴν μορφὴν, ἔθετον οἱ Φοίνικες εἰς τὴν πρῶραν ἢ τὴν πρύμνην τῶν πλοίων των (Ἡρδ. Γ, 37).

Παταῖκὸς, Σικελὸς, πατὴρ τοῦ Αἰνησιδήμου (Ἡρδ. Ζ, 154).

Πάτταλα (τὰ), καὶ Παττάλη, ἢ Παττα λικὴ (χώρα), νῆσος σχηματιζομένη ὑπὸ δύο βραχιόνων τοῦ Ἰνδοῦ, ὥστε καὶ Νῆσος καὶ Δέλτα ἐκαλεῖτο, λίαν εὔφορος, καὶ ὁμώνυμον ἔχουσα πόλιν (Ἀρριαν. ΣΤ, 17. — Στρϐ. — Διον. Περ. 1095. — Στφ. Βυζ.).

Παταούϊον, πόλις ἐπίσημος, ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ τῆς ἄνω Ἰταλίας εἰς τὴν χώραν τῶν Βενέτων. Ἐλέγετο κτίσμα τοῦ Ἀντήνορος, ἐλθόντος ἐκ Τροίας. Ἦτο δὲ καὶ στρατιωτικῶς ἰσχυρὰ, δυναμένη νὰ παρατάξῃ περὶ τοὺς 20,000 μαχητάς. Ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων ἦν μετὰ τὴν Ῥώμην ἡ πλουσιωτέρα πόλις τῆς ἄνω Ἰταλίας, καὶ κατέστη Ῥωμαϊκὴ ἀποικία. Οἱ Λογγοβάρδοι τὴν ἐλεηλάτησαν. Ἐν αὐτῇ ἐγεννήθη ὁ ἱστοριογράφος Τ. Λίβιος. Νῦν Πάδουα.

Πάταρα, ἐπίσημος πόλις τῆς Λυκίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ ἀκρωτηρίου εἰς ἀπόστασιν 60 σταδίων ἀνατολικῶς τῶν ἐκϐολῶν τοῦ Ξάνθου. Εἶχε γνωστότατον ναὸν καὶ μαντεῖον Ἀπόλλωνος τοῦ Παταρέως, χρησμοδοτοῦν μόνον κατὰ τοὺς ἓξ μῆνας τοῦ χειμῶνος (Ἀρριαν. Α, 24, 1.—Στρϐ. ΙΔ, 666.— Hor. Od. XIV, 64.—Liv. XXXVII, 15, 17). Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται ἐν θέσει Φουρνάς.

Πάταρος, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Λυκίας, θυγατρὸς τοῦ Ξάνθου, καθ᾽ ὃν δῆθεν ὠνομάσθη ἡ πόλις Πάταρα (Στφ. Βυζ.).

Πατὴρ πατρίδος, τίτλος ὅστις ἐν Ῥώμῃ τὸ πρῶτον τῷ Κικέρωνι ἀπονεμηθεὶς, ἐδίδετο μετὰ ταῦτα ἀνεξαιρέτως εἰς πάντας τοὺς αὐτοκράτορας· ἀλλὰ τινὲς ἠρνοῦντο νὰ τὸν δεχθῶσιν, ὡς ὁ Τιϐέριος (Tac. An. XI, 25).

Πατησιάδης, ἔφορός τις ἐν Σπάρτῃ (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3).

Πατεξάνθης, ἀδελφὸς τοῦ Ψευδοσμέρδιος, Πέρσης μάγος (Ἡρδ. Γ, 61).

Πατεράμφης, Πέρσης, ἡνίοχος τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Ζ, 40).

Πάτμος, μία τῶν Σποράδων, πρὸς

νότον τῆς Σάμου, παρὰ τῇ ἀκτῇ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, μετὰ λιμένος καὶ πόλεως ὁμωνύμου εἰς τὴν ἀνατολικὴν αὐτῆς παραλίαν (Θουκ. Γ, 53.—Στρβ. Ι, 488.— Plin. Δ, 12, 23). Σώζεται δ' ἔτι τὸ σπήλαιον ἐν ᾧ διῃτᾶτο ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὅτε ἔγραψε τὰς ἀποκαλύψεις του.

Πάτουμνος, πόλις τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Ἀραβικοῦ λεγομένου νομοῦ, ἡ κατὰ τοὺς Ἑβδομήκοντα «Ἡ ρ ώ ω ν π ό λ ι ς» (Ἡρδ. Β, 153). Νῦν Βελβεΐς.

Πάτρα, πολλαχοῦ, ὡς ἐν Αἰγίνῃ, ἐν Κορίνθῳ, παρὰ τοῖς Ἴωσι τῆς Ἀσίας, τὸ γένος, ἡ ὑποδιαίρεσις τῆς φρατρίας ἢ ὠβῆς.

Πάτραι, πόλις τῆς Πελοποννήσου, ἐπὶ τῆς εἰσόδου εἰς τὸν πορθμὸν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ ἐπὶ τοῦ Μιλιχίου ποταμίου κειμένη, κατ' ἀρχὰς ὑπὸ Ἰώνων κατοικηθεῖσα καὶ καλουμένη Ἀ ρ ό η, εἶτα δ' ὑπό τινος ἐγχωρίου ἥρωος, Π α τ ρ έ ω ς δῆθεν κα-

λουμένου, ὀχυρωθεῖσα, διὰ περιοίκων εἰς μεγάλην πόλιν συνοικισθεῖσα, καὶ τὸ ὄνομα Πάτραι λαβοῦσα. Ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν χρόνων ἦν μία τῶν πόλεων τῆς Ἀχαϊκῆς δωδεκαπόλεως, ἐμπορικωτάτη ἕνεκα τῆς θέσεώς της, καὶ ἀρχαιότατον ὁρμητήριον τῶν Πελοποννησίων κατὰ τῶν Αἰτωλῶν (Θουκ. Β, 83. Ε, 58.—Πλουτ. Ἀλκ. ΙΕ.). Ὅτε ὁ Πύρρος ἐξεστράτευσεν εἰς Ἰταλίαν, συνεμάχησαν τότε αἱ Πάτραι μετὰ τριῶν ἄλλων Ἀχαϊκῶν πόλεων, τῶν Φερῶν, τῆς Δύμης καὶ τῆς Τριταίας, πρὸς ἀντίστασιν κατὰ τῶν μακεδονικῶν ἐπιχειρήσεων, καὶ αὕτη ἦν ἡ πρώτη ἀφετηρία τοῦ μετέπειτα συγκροτηθέντος ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ. Μετὰ ταῦτα δέ, ὅτε ἐπὶ τῶν πολέμων τοῦ δεσμοῦ τούτου πρὸς τὴν Ῥώμην, φεύγοντες μετὰ τὴν ἐν Σκαρφείᾳ ἧτταν πάντες οἱ Πατραῖοι, ἐξωλοθρεύθησαν ὑπὸ τοῦ Μετέλλου, τότε καὶ οἱ ἐναπομείναντες ἐγκατέλιπον τὴν πόλιν οἱ πλεῖστοι καὶ διεσπάρησαν (Πολβ. Μ, 3, 6). Οὐχ ἧττον ὅμως, ἕνεκα τοῦ λιμένος αὐτῶν καὶ τῆς εἰς αὐτὸν προσορμίσεως τῶν στόλων, ἀνέλαβον μετέπειτα πάλιν αἱ Πάτραι μέχρι τινὸς (Πολβ. Δ, 6. Ε, 2. 3. 28. — Liv. XXXVI, 21). Ὁ δ' Αὔγουστος ἐκήρυξεν αὐτὴν Ῥωμαϊκὴν ἀποικίαν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Colonia Augusta Aroé Patrensis, καὶ πολλὰς τῇ ἐπεδαψίλευσεν εὐεργεσίας, ἐξ ὧν αὖθις ἀνέθαλεν εἰς ὑλικήν τινα ἀκμήν.

Πατροκλεία, παρ' ἀρχαίοις κριτικοῖς ἡ ῥαψῳδία Π τῆς Ἰλιάδος, καθ' ὃ πραγματευομένη τὸν θάνατον τοῦ Πατρόκλου (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΓ, 14).

Πατροκλείδης, δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις, ὃν ὁ Ἀριστοφάνης (Ὄρν. 790) περιγράφει ὡς κακοήθη καὶ φαυλόβιον.

Πατροκλῆς, 1) Ἀθηναῖος πλούσιος ἀλλὰ φιλάργυρος, δι' ὃ ἐπέβαλεν εἰς ἑαυτὸν τὴν δίαιταν τῶν Σπαρτιατῶν (Ἀρστφ. Πλουτ. 84). — 2) Υἱὸς ἀδελφοῦ τοῦ Σωκράτους (Πλάτ. Εὐθυδ.).—3) Φίλος ἐπιστήθιος Σελεύκου, τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας, καὶ ναύαρχος αὐτοῦ κατὰ τὴν Κασπίαν. Ἀνὴρ δ' ὢν συνετὸς καὶ φιλομαθής, ἐσπούδασε τὰ κατὰ τὰς χώρας ὅσαι ὑπείγοντο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του, καὶ ἔγραψε σπουδαῖα περὶ αὐτῶν συγγράμματα (Πλούτ. Δημτρ. ΜΖ.—Στρβ. Β, 63.—Παυσ.).

Πάτροκλος, 1) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ Πυρίππης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπλλδ. Β, 7, 8). — 2) Υἱὸς τοῦ Μενοιτίου καὶ τῆς Φιλομήλης ἢ Σθενέλης, γεννηθεὶς ἐν Ὀποῦντι τῆς Λοκρίδος. Φονεύσας

εἰς ἀγῶνά τινα τὸν υἱὸν τοῦ Ἀμφιδάμαντος, ἔφυγεν εἰς Φθίαν πρὸς τὸν Πηλέα, καὶ διὰ στενῆς φιλίας συνδεθεὶς μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐ-

τοῦ Ἀχιλλέως, παρηκολούθησε τοῦτον εἰς τὴν Τρῳάδα, ἔνθα διεκρίθη ἐν τοῖς πρώτοις δι' ἀνδρείας καὶ γενναιότητος, πολλοὺς φονεύσας τῶν ἐπισήμων Τρώων. Ὅτε δ' ἐπὶ τῆς μήνιος τοῦ Ἀχιλλέως, ἐνδυθεὶς τὰ ὅπλα αὐτοῦ, κατῆλθεν εἰς τὴν μάχην, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος, καὶ εἰς μνήμην αὐτοῦ μεγάλους τελέσας ἀγῶνας ὁ Ἀχιλλεύς, ἀπεφάσισε τότε πρῶτον, ἀποσχὼν τῆς ὀργῆς του κατὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος, νὰ μετάσχῃ καὶ αὐτὸς τῶν μαχῶν (Ὁμ. Ἰλ. Π. Ψ, 84. — Ἀπλλδ. Γ, 13, 8).

Πατρόκλου νῆσος, νησίδιον ἀπέναντι τοῦ Σουνίου, ἀκρωτηρίου τῆς Ἀττικῆς (Παυσ.). Νῦν Γαϊδουρονῆσι.

Πατρονόμος, ἀρχή τις ἐν Σπάρτῃ, τὸ πρῶτον μνημονευομένη ἐπὶ Κλεομένους, ὅστις, ἀντικατέστησεν αὐτὴν ἀντὶ τῶν Ἐφόρων καὶ τῶν Γερουσιαστῶν οὓς κατήργησεν (Παυσ. Γ, 11, 2). Ἐν μετέπειτα δὲ χρόνοις, καὶ μετὰ τὴν ἐκ νέου ἐγκατάστασιν τῶν Ἐφόρων καὶ τῆς Γερουσίας, ἐξηκολούθησεν ἡ τῶν Πατρονόμων ἀρχή, ἰσχυρὰ μάλιστα καὶ ἐπίσημος, διότι κατ' ἐπιγραφήν, πατρονόμος ἦν ὁ τοῦ ἔτους ἐπώνυμος.

Πατροῦχος, ἐν Σπάρτῃ καὶ Κρήτῃ ἡ ἐπίκληρος κόρη, ἡ ἀδελφὸν μὴ ἔχουσα καὶ διὰ τοῦτο τὸν πατέρα κληρονομοῦσα.

Πατρώ, θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Ἀρχεμάχου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπολλδ. Β, 7, 8).

Πατρῷοι θεοί, οἱ τῶν προπατόρων, οἱ ἀνέκαθεν ἔν τινι χώρᾳ λατρευόμενοι, ὡς ὁ Ἀπόλλων ἐν Ἀθήναις, ἡ Ἄρτεμις ἐν Σικυῶνι, κτλ.

Πάτταλα, χώρα Π α τ α λ η ν ή, τὸ διὰ δύο βραχιόνων τοῦ Ἰνδοῦ κατὰ τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ σχηματιζόμενον Δέλτα. Ὑπῆρχεν ἐπ' αὐτοῦ καὶ ὁμώνυμος πόλις· οἱ δὲ κάτοικοι ἐλέγοντο Πατταλεῖς. Τὸ ὄνομα δηλοῖ εἰς τὴν Ἰνδικὴν τὸν κ ά τ ω κ ό σ μ ο ν, τὸν Ἅδην (Ἀρρ. Ε, 4, 1).

Παῦλος. 1) Αἰγινίτης, ἰατρὸς διάσημοθ, συγγράψας περὶ ἰατρικῆς βιβλία ἑπτά. —2) Ὁ Ἀπόστολος. —3) Ἀστρονόμος, ζῶν περὶ τὰ 375 μ. Χ., διάφορα συγγράψας, ἐξ ὧν σώζεται ἡ «ε ἰ σ α γ ω γ ὴ ε ἰ ς τ ὰ ἀ π ο τ ε λ έ σ μ α τ α», ἤτοι πραγματεία περὶ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἐνεργείας τῶν ἀστέρων (Σουΐδ. — Fabric. Bibl. IV, 139). — Πολλοὶ ἐπίσημοι Ῥωμαῖοι ἔφερον τοῦτο τὸ ὄνομα. Ἐξ αὐτῶν οἱ μάλιστα εἰς τὰ Ἑλληνικὰ ἐπιδράσαντες, 4) Αἰμύλιος Π. κατεναυμάχησε τὸν Δημήτριον καὶ τοὺς Ἰλλυριοὺς ἐν τῇ Ἀδριατικῇ· εἶτα δ' ἔπεσεν ἐν τῇ ἐν Καναῖς μάχῃ κατὰ τῶν Καρχηδονίων. —5) Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Αἰμ. Παῦλος, ὁ ἐπικληθεὶς Μ α κ ε δ ο ν ι κ ό ς. Ἀφ' οὗ κατετρόπωσε τοὺς πειρατὰς τῆς Λιγουρίας, ἑξηκοντούτης περίπου ἐξεστράτευσε κατὰ Περσέως, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας, καὶ ἐν αἱματηρᾷ μάχῃ εἰς Πύδναν, τῇ 22 Ἰουνίου 168 π. Χ. (Liv. XLIV, 40), κατετρόπωσεν αὐτόν, βιασθέντα νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Μακεδονίαν· ὁ δὲ Αἰμύλιος Παῦλος διέτρεξε τότε τὴν Ἑλλάδα, ἐτιμώρησεν αὐστηρῶς τοὺς ὀπαδοὺς τῶν ἐχθρῶν του ἐν Ἠπείρῳ, κατὰ διαταγὴν τῆς συγκλήτου, λεηλατήσας 70 πόλεις· ἀλλὰ πλὴν τούτων ὠργάνωσε τὸν τόπον διὰ συνετῶν νόμων καὶ πολιτικῶν διατάξεων, καὶ ἔδωκεν ἑορτὰς πολυτελεστάτας (Liv. XV, 29), ἀπήγαγεν ὅμως καὶ πλουσιώτατα λάφυρα. Ἦν λίαν ἔμπειρος τῆς Ἑλληνικῆς, καὶ διακρινόμενος ἐπὶ εὐγλωττίᾳ (Cic. Brat. XX). Ἀπέθανε δε τῷ 160 π. Χ.

Παυσανέας, 1) Σπαρτιάτης, υἱὸς τοῦ Κλεομβρότου, ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως Λεωνίδου, μεθ' οὗ τὸν ἡρωϊκὸν θάνατον ἐν Θερμοπύλαις, διετέλεσεν ἐπίτροπος τοῦ ἀνηλίκου υἱοῦ αὐτοῦ Πλειστάρχου. Τῷ 479 π. Χ. στρατηγῶν 5000 Σπαρτιατῶν, 5000 Λακεδαιμονίων καὶ 35,000 εἱλώτων, ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν ἐκ νέου εἰσβαλόντων Περσῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ ἰσθμοῦ συμπαραλαβὼν καὶ τοὺς ἄλλους Πελοποννησίους, παρὰ τῇ Σαλαμῖνι

δὲ καὶ τοὺς Ἀθηναίους, ἐστρατοπέδευσεν, ἐπὶ κεφαλῆς 38,700 ὁπλιτῶν καὶ 69,500 ψιλῶν, εἰς τοῦ Κιθαιρῶνος τοὺς πρόποδας (Ἡρδ. Θ. 10.—Πλούτ. Ἀρστδ. ΙΑ).Μετὰ παντοίας δὲ περιπετείας συνεκροτήθη ἡ μάχη εἰς Πλαταιὰς, καθ' ἣν ἔπεσεν ὁ Μαρδόνιος καὶ κατεστράφη ὁ Περσικὸς στρατὸς, κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 479. Οἱ συναγωνισάμενοι ἤρξαντο ἐρίζοντες περὶ τῶν ἀριστείων· ἀλλ' ὁ Παυσανίας ἐπανέφερε τὴν σύμπνοιαν, ἀποδοὺς αὐτὰ εἰς τοὺς Πλαταιεῖς. Διανεμηθέντων δὲ τῶν λαφύρων, καὶ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης συνομολογηθείσης συμμαχίας καὶ ἐπιμαχίας τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων (Θουκ. Β, 71. Γ. 68), ἐστράφη ὁ Παυσανίας κατὰ τῶν Θηβῶν, καὶ ἐβίασεν αὐτὰς νὰ ἐκδῶσι πρὸς τιμωρίαν τοὺς εἰσηγητὰς τῆς μετὰ τῶν Περσῶν συμμαχίας. Τὸ δ' ἑπόμενον ἔτος ἐξέπλευσε μετὰ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων στόλου, ἵνα ἐκδιώξῃ ἐντελῶς τοὺς Πέρσας.ὑπέταξε τὴν Κύπρον (Θουκ. Α, 94), καὶ μετὰ μακρὰν πολιορκίαν τὸ Βυζάντιον, ὃ κατέστησεν ἕδραν ἰδιαιτέρας ἡγεμονίας (Just. IX, 1, 2. 15). Ἀλλ' ἐκεῖ ἐγνώρισε τὴν Περσικὴν πολυτέλειαν καὶ μεγαλοπρέπειαν,καὶ ἔκτοτε, τοῦ πολέμου ἀφιστάμενος, ἤρξατο ζῶν τοσοῦτον ἐπιδεικτικῶς, παρὰ τὰ Ἑλληνικὰ ἤθη, καὶ εἰς βιαιοπραγίας ἐπιδιδόμενος, ὥστε κοινὴν ἐξήγειρε δυσαρέσκειαν, καὶ οἱ σύμμαχοι ἀπέκλιναν πρὸς τῶν Ἀθηναίων τὴν ἡγεμονίαν (Ἡρδ. Η, 3. — Πλουτ. Ἀρστ. ΚΓ). Δι' αἰχμαλώτων ἐκ τοῦ Περσικοῦ στρατοῦ, οἷος ἦν ὁ ἐξόριστος Ἐρετριεὺς Γογγύλος, καὶ διὰ τοῦ Ἀρταβάζου ἦλθεν εἰς σχέσεις μετὰ τοῦ Ξέρξου· ἀνακληθεὶς δὲ, ἵνα ἀπολογηθῇ ἐπὶ διαφόρων κατ' αὐτοῦ κατηγοριῶν, διῆλθε διὰ τῆς Θράκης ὥς τις σατράπης Ἀσιανὸς, καὶ ἔφερε τότε ὀπίσω εἰς Σπάρτην καὶ τὰ ὀστᾶ τοῦ Λεωνίδου, πιθανῶς κατὰ τὸ ἔτος 172 (Παυσ. Γ, 14. 1. — Just. IX, 1.—Θουκ. Α, 128). Καὶ ἐτιμωρήθη μὲν διά τινας προσωπικὰς ὕβρεις,ἀλλ' ἠθωώθη ὡς πρὸς τὴν γενικὴν κατηγορίαν· ἀρχηγία στρατοῦ ὅμως πλέον δὲν τῷ ἐνεπιστεύθη. Οὐχ ἧττον μετά τινα χρόνον ἐπέστρεψεν εἰς Βυζάντιον. ἵνα ἐκεῖθεν ἐξακολουθήσῃ τὰς διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ τῶν Περσῶν βασιλέως. Ἐκβληθεὶς δ' ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων,ἀπῆλθεν εἰς Κλεωνὰς ἐν τῇ Τρωϊκῇ, καὶ ἐκεῖ κήρυξ φέρων τῶν Ἐφόρων σκυτάλην, τὸν ἀνεκάλεσεν αὖθις εἰς Σπάρτην. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν τὸν ἐφυλάκισαν, εἶτα δὲ πάλιν τὸν ἀφῆκαν ἐλεύθερον, εἰ καὶ εἶχον βεβαίας ἐνδείξεις προδοτικῶν σχεδίων αὐτοῦ. καὶ προσπαθειῶν πρὸς ὑποκίνησιν τῶν Εἱλώτων εἰς στάσιν. Ὅτε δὲ τέλος κατώρθωσαν διά τινος πρώην ἐμπεπιστευμένου αὐτοῦ, ἀνθρώπου τινὸς ἐξ Ἀργίλου,νὰ λάβωσιν ἐξ αὐτοῦ τοῦ στόματος τοῦ Παυσανίου ἀποδείξεις τῆς ἐνοχῆς του, καὶ ἠθέλησαν νὰ τὸν συλλάβωσιν, ἔφυγεν ὁ Παυσανίας εἰς τὸν ναὸν τῆς Χαλκιοίκου Ἀθηνᾶς, καὶ τότε οἱ Σπαρτιᾶται ἀποστεγάσαντες τὸν ναὸν, ἵνα μὴ βεβηλωθῇ, καὶ τὰς θύρας τειχίσαντες, τοῦ πρώτου λίθου τεθέντος, ὡς ἐλέγετο, ὑπ' αὐτῆς τῆς μητρὸς τοῦ προδότου, τὸν ἀφῆκαν ἐκεῖ ν' ἀποθάνῃ τῆς πείνης, τῷ 467. Ὁ χρησμὸς ὅμως διέταξε μετὰ ταῦτα ἱλασμοὺς διὰ τὴν βιαιοπραγίαν ταύτην. Τὰ περὶ τῆς συνωμοσίας ταύτης μετὰ τῶν Περσῶν στηρίζονται ἰδίως ἐπὶ τῆς μαρτυρίας τοῦ Θουκυδίδου,καθ' ὃν ἐσχεδίαζεν ὁ Παυσανίας ν' ἀνατρέψῃ δι' αὐτῆς τὴν ἀριστοκρατίαν τῆς Σπάρτης, καὶ νὰ προβῇ εἰς πάσης τῆς Ἑλλάδος τὴν καθυπόταξιν. Ἀλλ' ἄλλοι ἐκ τῶν ἀρχαίων (Ἡρδ. Ε. 32.—Ἀρσττ. Πολ. Ε, 1. ΣΤ. 7, 13) ἀφίνουσι ταῦτα ἐν ἀμφιβόλῳ. ἀμφισβητηθέντα ὑπὸ νεωτέρων ἱστορικῶν (Niebur Kortüm.)οἵτινες ἐθεώρησαν αὐτὰ ὡς τῶν Ἐφόρων ἐφευρέσεις καὶ διαβολάς. — 2) Ἔγγονος τοῦ ἀνωτέρω, ἔτι ἀνήλικος ἐνθρονισθεὶς, ἀντὶ τοῦ ἐξορίστου πατρός του Πλειστοάνακτος (444-426 π. Χ), ὃν καὶ διεδέχθη θανόντα (408-394). Ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος τοῦ Θρασυβούλου κατὰ τῶν Τριάκοντα, ἐπέμφθη εἰς Ἀθήνας πρὸς ὑποστήριξιν τούτων, καὶ ἐνίκησε μὲν

τοὺς περὶ τὸν Θρασύβουλον ἐν Πειραιεῖ,ἀλλὰ συνήνεσεν εἰς τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς δημοκρατίας, εἴτε ἐκ ζηλοτυπίας πρὸς τὸν Λύσανδρον, εἴτε ἐξ ἀρχῶν φιλελευθέρων ὁρμώμενος (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 4, 29). Καὶ τότε κατηγορηθη μὲν ἀλλ' ἀπελύθη (Παυσ. Γ, 5, 2), κατηγορήθη δ' αὖθις τῷ 394, ὡς παραμελήσας τὰ τῆς πατρίδος συμφέροντα καὶ ὡς αἴτιος γενόμενος τῆς ἥττης καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Λυσάνδρου διότι ἐβράδυνε νὰ σπεύσῃ εἰς βοήθειάν του ἐν Ἁλιάρτῳ(Πλουτ. Λυσδρ. ΚΗ. — Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 5, 17. — Just. VI, 4), καὶ ἐσώθη μόνον διὰ φυγῆς εἰς Τεγέαν, ἔνθα καὶ ἀπέθανε τῷ 385. — 3) Εἷς ἀντίπαλος Περδίκκου τοῦ Β ἐν Μακεδονίᾳ, τῷ 450 π. Χ. (Θουκ. Α, 61). — 4) Ὁ προκάτοχος Ἀμύντου τοῦ Β, (αὐτόθι) τῷ 394-393.—5) Ὁ πιθανῶς ἐκ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας τὸν μακεδονικὸν θρόνον καταλαβὼν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀμύντου, καὶ ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ἐκβληθείς.—6) Ὁ φονεὺς Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, οὗ ἦν σωματοφύλαξ. Ὡρμήθη δὲ πιθανῶς εἰς τὴν βασιλοκτονίαν ἐκ λόγων ἀτομικῆς ἐκδικήσεως· ἀλλὰ πιθανὸν φαίνεται ὅτι καὶ ἐπίσημοι Μακεδόνες, ἴσως καὶ αὐτὴ ἡ Ὀλυμπιάς, δὲν ἦσαν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἐγκλήματος. Ἐτράπη δ' εἰς φυγήν,ἀλλὰ συλληφθεὶς ἐσταυρώθη (Πλούτ. Ἀλέξ. Θ. — Just. IX, 6). — 7) Ὁ Π ε ρ ι η γ η τ ή ς, κατά τινας Καππαδόκης, ἀλλὰ πιθανώτερον Λυδὸς τὴν καταγωγήν, ζῶν ἐπὶ Ἀδριανοῦ καὶ τῶν Ἀντωνίνων. Αὐτοῦ σώζεται ἡ «Π ε ρ ι ή γ η σ ι ς τ ῆ ς Ἑ λ λ ά δ ο ς», εἰς βιβλία δέκα, ἐν Ῥώμῃ συγγραφεῖσα, καὶ περιλαμβάνουσα τὰς περιηγήσεις αὐτοῦ εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ Μεγαρίδα, τὴν Κορινθίαν καὶ Σικυωνίαν,τὴν Φλιοῦντα, τὴν Ἀργολίδα, τὴν Αἴγιναν καὶ τὰς περὶ αὐτὴν νήσους, τὴν Λακωνίαν, τὴν Μεσσηνίαν, τὴν Ἦλιδα (εἰς 2 βιβλία), τὴν Ἀχαΐαν, τὴν Ἀρκαδίαν, τὴν Βοιωτίαν, τὴν Φωκίδα μετὰ τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος. Τὰ διάφορα μέρη τοῦ συγγράμματος τούτου ἐγράφησαν εἰς ἀπεχούσας ἀπ' ἀλλήλων ἐποχάς, ὅτε ὁ περιηγητὴς ἐπεσκέπτετο ἕκαστον τῶν μερῶν ἃ περιέγραφεν, οὐχὶ δὲ μετὰ τὸ τέλος τῆς ὅλης περιηγήσεως. Κυρίως δὲ περιστρέφονται αἱ ἀφηγήσεις αὐτοῦ εἰς τὰ θρησκευτικὰ καὶ καλλιτεχνικὰ περίεργα ἑκάστης χώρας, ἀλλὰ καὶ μετά τινων πολλάκις, ἐν δευτέρῳ μέρει τιθεμένων, γεωγραφικῶν, ἱστορικῶν, ἢ καὶ φυσικοϊστορικῶν σημειώσεων. Ἔστιν ὅτε ἀναφέρει καὶ ἄλλων χωρῶν ὅμοια περίεργα, πρὸς ἀντιπαράθεσιν. Ὑπὸ περιηγητοῦ καὶ διὰ περιηγητὰς συντεταγμένον, ἀπαριθμεῖ τὰ κυριώτερα θρησκευτικὰ ἢ ἄλλα μνημεῖα, καὶ αἱ γεωγραφικαὶ καὶ ἱστορικαὶ εἰδήσεις προστίθενται, οὐχὶ καθ' ὡρισμένον τι σχέδιον, ἀλλὰ μόνον πρὸς διασάφησιν ἐκείνων, καὶ ἐνίοτε οὐχὶ λίαν συναφῶς. Καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ δ' ἔποψις τῶν μνημείων ἐστὶ συμπλήρωμα μόνον τῆς θρησκευτικῆς, ἥτις ἐστὶν ὁ πρωτεύων αὐτοῦ σκοπός. Ὡς δὲ πρὸς τὸ ἀξιόπιστον τῶν περιγραφῶν καὶ τῶν μαρτυριῶν του ἀναμφισβήτητος ἐστὶν αὐτοῦ ἡ ἀγαθὴ προαίρεσις καὶ ἡ φιλαλήθεια· ἀλλ' αἱ ἐντυπώσεις ἐπενεργοῦσιν ἰσχυρῶς ἐπ' αὐτοῦ, ὅθεν προκύπτουσιν οὐ σπανίως ἱστορικαὶ ἀντιφάσεις καὶ κρίσεις οὐχὶ πάντοτε ἀσφαλεῖς. Ἐν εὐσεβείᾳ τοῖς μύθοις πιστεύων, ἀφηγεῖται αὐτοὺς ὡς πραγματικὴν ἱστορίαν· ἂν δέ ποτε ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς ἀληθείας τινὸς παραδόσεως, ὑποδεικνύει ὅτι τὰ διηγούμενα κατ' ἄλλους ἐκτίθησιν. Ἡ γλῶσσά του δὲν διακρίνεται δι' ἀκριβείας, οὐδ' ἔστι πάντοτε ἐκφραστική, ζωηρὰ εὐγενὴς καὶ εὐάρεστος. Πολλάκις μεταχειρίζεται δημώδεις ἐκφράσεις, καὶ σπανίως τὰς λέξεις ἢ τὰς εἰκόνας τὰς ἀκριβῶς τὴν ἰδέαν ὁριζούσας. Καὶ ἡ ἐξεργασία δὲ τοῦ ὅλου συγγράμματος στερεῖται ἰσορρύθμου ἑνότητος,μάλιστα ἐν τοῖς πρώτοις βιβλίοις, τοῖς ἀφορῶσι τὴν Ἀττικήν, ἐν ᾧ ἐν τοῖς λοιποῖς παρατηρεῖται μείζων εὐχέρεια καὶ εὐκαμψία περὶ τὴν ἔκθεσιν. — 8) Ἐκ Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας, σοφιστὴς τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., μαθητὴς Ἡρώ-

δου τοῦ Ἀττικοῦ, καὶ διδάξας τὴν ῥητορικὴν πρῶτον ἐν Ἀθήναις, ἔπειτα δ' ἐν Ῥώμῃ. Ἔγραψε Περὶ συντάξεως, καὶ Προβλήματα.—9) Ἐκ Δαμασκοῦ, γράψας σύγγραμμα περὶ Συρίας, συγκείμενον τοὐλάχιστον ἐκ βιβλίων ἕξ, καὶ οὗ ἀποσπάσματα σώζονται (Συλλ. Müller, Frgm. Hist. Gr. IV).—10) Ἐκ Λακεδαίμονος, ἱστορικὸς ἐποχῆς ἀγνώστου, ἔγραψε Περὶ Ἑλλησπόντου, Ἑλληνικά, κλπ. — 11) Ὁ ἐπιλεγόμενος Ἡρακλειτιστής, σχολιαστὴς τοῦ φιλοσόφου Ἡρακλείτου.—12) Χαλκουργὸς ἐξ Ἀπολλωνίας, σύγχρονος τῶν μαθητῶν τοῦ Πολυκλείτου (περὶ 300 π. Χ.), μετ' Ἀντιφάνους τοῦ Ἀργείου, τοῦ Σικυωνίου Δαιδάλου καὶ τοῦ Ἀρκάδος Σαμόλα ποιήσας Ἀπόλλωνα, Νίκην καὶ Ἥρωας Τεγεάτας, πιθανῶς διὰ τὴν νίκην τῶν Τεγεατῶν ἐν Ὀλ. 102, δ'. (Διόδ. ΙΕ, 62.—Παυσ. I, 9,6).—13) Ζωγράφος (Ἀθήν. ΙΓ. Σλ. 567). Ἴσως Παυσίας ἴδ:

Παυσίας, υἱὸς Βριήτου, Σικυώνιος, ζωγράφος ἐπίσημος, μαθητὴς τοῦ Παμφίλου, ἀκμάσας ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, ἰδίως διαπρέψας ἐν τῇ ἐγκαυστικῇ (Pl. XXXV, 40. XL, 24). Ἐζωγράφει κατὰ προτίμησιν εἰκόνας παιδίων, καὶ ἐν γένει μικρὰ πινάκια, καὶ ἔφερεν εἰς ἐντέλειαν τὴν ζωγραφίαν τῶν φατνωμάτων τῶν οἰκοδομῶν. Κατακρινόμενος ὡς βραδυγράφος ἐζωγράφησεν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ παῖδα, ὅστις θαυμασθεὶς ἐπωνομάσθη ἡμερήσιος. Ἐνέκυψε δ' ἐπιμελέστατα καὶ περὶ τὴν δίοψιν, ὥστε καὶ πρῶτος ἐν μεγάλῃ εἰκόνι ἔγραψεν ἀντωπὸν μέγαν ταῦρον λίαν θαυμασθέντα (Plin. XXXV, 40). Μνημονεύονται δὲ καὶ διάφορα παραδείγματα τῆς χάριτος αὐτοῦ περὶ τὴν τέχνην. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἐξέπιπτε καὶ εἰς ἀσέμνους παραστάσεις (Front. Epist. σελ. 170), δι' ὃ καὶ ὑποτίθεται ὅτι ἐστὶν ὁ αὐτὸς τῷ Παυσανίᾳ, οὗ ὡς ἄσεμνα γράφοντος μνημονεύει ὁ Πολέμων ἐν Ἀθηναίῳ (ΙΓ, σ. 567).

Παυσίλυπον, ὡραιοτάτη ἔπαυλις ἐν Καμπανίᾳ παρὰ τῇ Νεαπόλει, ἣν ὁ Πολλίων ἐδωρήσατο τῷ Αὐγούστῳ (Στρβ. Ε. 246.—Senec. Ep. 57). Νῦν μετετέθη τὸ ὄνομα εἰς σπήλαιον ὃ ἠνέωξεν ὁ Ἀγρίππας εἰς λόφον τινὰ παρὰ τῇ Νεαπόλει, καὶ εἰς τὴν εἴσοδον αὐτοῦ δείκνυται ὑποτιθέμενος τάφος τοῦ Βιργιλίου.

Παύσιρις, υἱὸς τοῦ Ἀμυρταίου, βασιλέως τῆς Αἰγύπτου (Ἡρδ. Γ, 15).

Παύσων, Ἀθηναῖος ζωγράφος, ζῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τῆς Σπάρτης, (397-377 π.Χ.), ἀφιστάμενος ἀπὸ τῆς θεωρίας τοῦ καλοῦ, τ' ἀντικείμενα χείρονα ἢ κατὰ φύσιν παριστῶν, καὶ εἰς μικρολόγα τεχνάσματα ἐνδιατρίβων. Ὁ Ἀριστοτέλης ἀποτρέπει τῆς αὐτοῦ μιμήσεως. Ὁ δὲ Ἀριστοφάνης χλευάζει αὐτὸν (Ἀρστ. Ποιητ. Β. Ἀρστφ. Πλτ. 602. Ἀχρν. 854. Θσμφ. 949.—Σχλ.).

Παφλαγονία, χώρα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, εἰς τ' ἀνατολικὰ κειμένη τῆς Βιθυνίας, πρὸς ἣν ὥριζεν αὐτὴν ὁ ποταμὸς Παρθένιος. Πρὸς νότον ἐχώριζεν αὐτὴν τὸ ὄρος Ὀρμίνιον ἀπὸ τῆς Γαλατίας, πρὸς ἀνατολὰς ὁ ποταμὸς Ἅλυς ἀπὸ τοῦ Πόντου, πρὸς βορρᾶν δὲ κατέληγεν εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον, καὶ ἡ παραθαλασσία αὐτῆς ἐξετείνετο ἐπὶ 40 μίλια. Τὰ μεσημβρινὰ αὐτῆς εἰσὶ μᾶλλον ὀρεινά· αἱ δὲ βόρειοι πεδιάδες οὐχ ἧττον εὔκαρποι ἢ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Τὸ ὄρος Ὄλγασσος (ὁ) ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Ἅλυος νοτιοδυτικῶς πρὸς τὸ Ὀρμίνιον, καὶ μετ' αὐτοῦ συνέχονται ὁ Σκορόβας, ὅστις ἐπὶ Μιθριδάτου ἦν τὸ ὅριον τοῦ Ποντικοῦ βασιλείου πρὸς τὴν Βιθυνίαν, καὶ ὁ σύνδενδρος Κίτωρος μετὰ τῆς ὁμωνύμου παραλίας πόλεως. Ἀκρωτήρια δ' αὐτῆς ἦσαν ὁ Κόρομβις καὶ ὁ Σύρτας ἢ Λεπτὴ (ἄκρα), ἡ μᾶλλον εἰς τὸν Εὔξεινον προέχουσα ἄκρα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ποταμίσκοι ῥέοντες διὰ τῆς χώρας, ὁ Σέσαμος ἢ Ἄμαστρις, ὁ Ὀχοπβάνας, ὁ Ζάλεκος, ἄσημοι πάντες, πηγάζοντες οὐ μακρὰν τῆς ἀκτῆς.

Ἐν τῷ ἐσωτερικῷ μεγαλήτερος ἦν ὁ Ἀμνίας, ὁμόρρους τοῦ Ἅλυος, παρ' ᾧ ὁ Μιθριδάτης ἐνίκησε τῷ 89 π. Χ. τὸν Νικομήδην, τὸν ἐκ Βιθυνίας, ὁ δὲ Πομπήϊος ἵδρυσε πόλιν αὐτῷ ὁμώνυμον. — Οἱ Παφλαγόνες ἦσαν ἤδη ἐπὶ Ὁμήρου γνωστοὶ (Ἰλ. Α, 851), συριχῆς δὲ καταγωγῆς (Ἡρδ. Β, 104), καὶ διεκρίνοντο ὡς πολεμισταί, μάλιστα δ' ὡς ἱππεῖς. Κατὰ τὰ ἄλλα ὅμως ἐθεωροῦντο ὡς ἄνθρωποι τραχεῖς, ἀφυεῖς καὶ προληπτικοί. Κατ' ἀρχὰς ἦσαν αὐτόνομοι, ἔπειτα δ' ὑπέταξεν αὐτοὺς ὁ Κροῖσος (Ἡρδ. Α, 28), καὶ ἡ θέσις των αὐτη δὲν μετεβλήθη ἐπὶ τῶν μακεδονικῶν χρόνων, διότι ὁ Ἀλέξανδρος δὲν διῆλθε διὰ τῆς χώρας αὐτῶν. Ἐπὶ μικρὸν μόνον ὑπέκυψαν εἰς τὸν Εὐμένην (Just. XXXVII, 1)· ἀλλὰ τέλος ὁ Μιθριδάτης τοὺς καθυπέταξε, καὶ μέρος τῆς χώρας παρεχώρησεν εἰς τὸν γείτονά του, τὸν Νικομήδην, τὸν ἡγεμόνα τῆς Βιθυνίας. Ἐπὶ Ῥωμαίων εἶχε κατ' ἀρχὰς ἡ Παφλαγονία ἡγεμόνας φόρου ὑποτελεῖς· εἶτα δὲ κατέστη μέρος τῆς ἐπαρχίας Γαλατίας. — Ἐκ τῶν παραθαλασσίων αὐτῆς πόλεων μνείας ἄξιαι εἰσίν, ἐκ δυσμῶν αἱ Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι Σέσαμος ἢ Ἄμαστρις, οἱ Ἐρυθινοί, ἡ Κρόμνα, ἡ Κύτορος, ἡ Αἰγίαλος, ἡ Σινώπη, πλουσία πόλις ἐμπορική, πατρὶς τοῦ Μιθριδάτου ΣΤ, καὶ τοῦ κυνικοῦ φιλοσόφου Διογένους· ἡ Κάρουσα· ἐν δὲ τῷ ἐσωτερικῷ, διαιρουμένῳ εἰς ἐννέα τμήματα, ἡ Πομπηϊόπολις, καὶ ἡ Γάγρα, ἡ μετονομασθεῖσα εἶτα Γερμανικόπολις, διατηροῦσα δ' ἔτι τὸ πρῶτόν της ὄνομα (Στρβ. ΙΒ, 544. 562. κλπ.).

Πάφος, πόλις εἰς τὰ δυτικὰ τῆς νήσου Κύπρου, εἰς 10 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἐπὶ λόφου κειμένη, κατὰ τὸ ἀκρωτήριον Ζεφύριον καὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Βοκάρου (ἔνθα σήμερον τὸ χωρίον Κουκλία), ἦν φοινικικὴ ἀποικία, καὶ ἐκεῖ τῆς θαλάσσης ἀναδῦσα ἡ Ἀφροδίτη, εἶχε τῆς ἐκλογῆς της τὴν διαμονήν, ἐξ οὗ καὶ Παφία ἐπεκαλεῖτο, καὶ ναὸν πλουσιώτατον, οὗ ὁ ἱερεὺς ἐξήσκει ἀνωτέραν ἐξουσίαν ἐπὶ πάσης τῆς νήσου, καὶ ἐν αὐτῷ εἶχε καὶ μαντεῖον (Ὁμ. Ὀδ. Η, 362.—Hor. Od. 1, 30, 1-III, 28, 14. —Tac. Hist. II, 3). Μεταγενεστέρως δ' ἐκτίσθη, εἰς ἀπόστασιν 60 σταδίων, ἢ 3 ὡρῶν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἄλλη νέα Πάφος, ἥτις ἔκτοτε καὶ κυρίως Πάφος ἐλέγετο, ἐνῷ ἡ παλαιὰ ἐκαλεῖτο Παλαίπαφος. Ὑπὸ σεισμῶν δὲ πολλάκις βλαπτομένη αὕτη, ἐπὶ Αὐγούστου κατέπεσεν ἐντελῶς, ἀλλ' ἀνῳκοδομήθη πάλιν, μετονομασθεῖσα Σεβαστή, χωρὶς ὅμως ν' ἀπολέσῃ καὶ τὸ παλαιὸν ὄνομά της. Ἡ δὲ (νέα) Πάφος ἦν πόλις λίαν ἐμπορική, καὶ εἶχε πολλοὺς ναοὺς καὶ αὐτή. Σώζονται δ' ἀμφοτέρων ἐρείπια καὶ μάλιστα τῶν ναῶν αὐτῶν.

Πάχης, στρατηγὸς Ἀθηναῖος, ἐκπεμφθεὶς κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 438 π. Χ. κατὰ τῆς Μιτυλήνης, ἥτις εἶχεν ἀποστατήσει, ἐπολιόρκησε τὴν πόλιν, καὶ τὴν ἐβίασε νὰ παραδοθῇ ἄνευ ὅρων. Εἶτα δὲ περιέπλευσε τὴν παραθαλασσίαν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πρὸς ἀντίκρουσιν τοῦ Σπαρτιατικοῦ στόλου, ἐκυρίευσε τὸ Νότιον διὰ δόλου, καὶ εἰς τὴν Λέσβον ἐπανελθών, ἔπεμψεν εἰς Ἀθήνας πολλοὺς αἰχμαλώτους ἐκεῖθεν, μὴ ἐκτελέσας τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ διαταγὴν τοῦ νὰ φονεύσῃ πάντας τοὺς Μιτυληναίους, ἥτις καὶ ἠκυρώθη (Θουκ. Γ, 27). Κατόπιν δ' εὐθύνας δίδων τῆς στρατηγίας του εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ κινδυνεύων νὰ καταδικασθῇ, ἔσυρε τὸ ξίφος του καὶ ηὐτοκτόνησε πρὸ τῶν δικαστῶν.

Παχναροῦνες (ἡ), πόλις ἐν Αἰγύπτῳ, παραθαλασσία, πρὸς δυσμὰς κειμένη τῆς Μένδητος, πρωτεύουσα τοῦ Σεβεννυτικοῦ νομοῦ (Ἱεροκλ.).

Πάχυνος (ὁ καὶ ἡ), τὸ νοτιανατολικὸν ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας, μία τῶν τριῶν γωνιῶν τῆς τριγώνου νήσου (Τρινακρίας) (Ov. Met. XIII, 725). Νῦν Πάσσαρον. Ἔχει δὲ παρακείμενον καλὸν ὅρμον, ὅστις λιμὴν Παχύνου ἐλέγετο (Cic. Varr. V, 34), νῦν Πάλον.

Παώτης, ἐν Σπάρτῃ ὁ μὴ πρωτότοκος, ἑπομένως μὴ κληρονομῶν, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ κληρονόμου ἀδελφοῦ του τρεφόμενος (Ἡσύχ.).

Πέδη, 1) δεσμὸς τῶν ποδῶν, καὶ ἡ παγὶς ἣν ἐπὶ τῆς θήρας ἔστηνον τοῖς θηρίοις. — 2) Γύμνασμά τι τῶν ἵππων, ἵνα στρέφωνται πρὸς δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ (Ξνφ. Ἱππ. Γ. 5. Ζ, 13. 14).

Πεδιαῖοι, Πεδιάσιοι ἢ Πεδιεῖς, οἱ κάτοικοι τοῦ δυτικοῦ πεδίου τῆς Ἀττικῆς, ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ὅτε ἡ ὅλη χώρα διῃρεῖτο εἰς Πεδίον, μετὰ τῆς Ἀκτῆς, Διακριας καὶ Παραλίας (Θουκ. Β, 55). Ἴδ. Πολιτικὴ διαίρεσις.

Πεδιαῖος, μικρὸς ποταμὸς τῆς Κύπρου, ἐκβάλλων νοτιοδυτικῶς τῆς πόλεως Σαλαμῖνος.

Πεδιάς, κατὰ τοὺς μύθους θυγάτηρ τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Λακεδαίμονος, σύζυγος Κραναοῦ, τοῦ βασιλέως τῆς Ἀττικῆς, καὶ μήτηρ τῆς Κρανάης, Κραναίχμης καὶ Ἀτθίδος, προσωποποίησις, ἐννοεῖται, τῆς ἐν τῇ Ἀττικῇ πεδιάδος, τῆς βορειοδυτικῶς τῶν Ἀθηνῶν ἐκτεινομένης (Ἀπλλδ. Γ, 14, 5).

Πεδιεύς, πόλις ἐν Φωκίδι, ἐπὶ τοῦ Κηφισοῦ, μεταξὺ Νέωνος καὶ Τριτανίας (Ἡρδ. Η, 33).

Πέδιλα (τὰ), πᾶν εἶδος ὑποδημάτων (Ἡρδ. Ζ, 67. 75), ἰδίως ὅμως τὰ ἁπλούστερα συνιστάμενα εἰς πέλμα μόνον προσδεόμενον εἰς τὸν πόδα (τσαρούχι). Τὰ τοῦ Ἑρμοῦ, ὡς ἀγγέλου

καὶ ὑπηρέτου τῶν θεῶν, εἶχον, ὡς καὶ ὁ πῖλος αὐτοῦ, πτερά, φέροντα αὐτὸν διὰ τῶν ἀέρων (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 341. Ὀδ. Α, 97. Ε, 45).

Πεζέταιροι, παρὰ Μακεδόσιν ἐκλεκτὸν σῶμα πεζῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασιλέως (Δμσθ. Ὀλνθ. Β. — Φώτ.). Κατά τινας (Οὔλπ. εἰς Δμσθ. αὐτθ.) οὗτοι ἦσαν πεζοί, ἔχοντες τὸν ἕτερον πόδα μόνον ὡπλισμένον, ὅπερ μόνον ἀποδεικνύει τὴν προφορὰν τοῦ αι ὡς ε ὅτε τοῦτο ἐγράφετο.

Πειθαγόρας, τύραννος τῆς πόλεως Σελινοῦντος ἐν Σικελίᾳ (Ἡρδ. Ε, 46).

Πειθαρχία. Ἡ στρατιωτικὴ πειθαρχία συνείχετο παρὰ τοῖς Ἕλλησι μετὰ τοῦ πολιτεύματος καὶ μετὰ τοῦ χαρακτῆρος ἑκάστου λαοῦ. Ὁ Σπαρτιάτης ἦν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ τὸ πρότυπον τῆς τάξεως καὶ τῆς νομιμότητος, ὥστε ἰδίως ἐπιβαλλομένη πειθαρχία κατὰ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἦν περιττὴ δι' αὐτόν. Οἱ δύο βασιλεῖς ἦσαν πανίσχυροι αὐτοκράτορες (Ἀρισττ. Πολτ. Γ, 9, 2), ἀλλ' ἐξ ἀρχαίων ἤδη χρόνων ἐν τῇ ἐξασκήσει τῆς ἐξουσίας των ὑπὸ τῶν ἐφόρων ἐπιτηρούμενοι (Ξνφ. Λακ. πολ. 13. — Nep. Paus. III)· ἐπὶ ἀνηλικότητος δὲ βασιλέως ἀντικαθίστα αὐτὸν ὁ ἐπίτροπος αὐτοῦ. Ἀφ' ὅτου δέ, μικρὸν πρὸ τῶν Περσικῶν, ὁ Δημάρατος, ἐκστρατεύων κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, ἤρισεν ἐκ ζηλοτυπίας πρὸς τὸν ἕτερον βασιλέα, τὸν Κλεομένην, ἐπεκράτησε νὰ ἐκστρατεύῃ μόνον ὁ εἷς. Ὁ πόλεμος ἦν διὰ τοὺς Σπαρτιάτας ἡ ἔνδειξις τῆς ἀγωγῆς, καὶ ἐξακολούθησις τῆς ἐν τῇ πολιτείᾳ διαίτης αὐτῶν· ἡ μάχη καὶ ὁ ἐν αὐτῇ θάνατος ἦν τιμὴ καὶ χαρά. Διὰ τοῦτο ἐκοσμοῦντο κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς μάχης ὡς πρὸς ἑορτήν, καὶ τὴν νίκην ἐξελάμβανον ὥς τι αὐτοῖς ὀφειλόμενον. — Τούτοις ἀντίθεσιν ἀπετέλει παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις τὸ εὐκίνητον τοῦ ἰωνικοῦ χαρακτῆρος. Τούτων ἡ ἐπιδέξιος ζωηρότης ἐπωφελεῖτο ἐκ πάσης στιγμῆς καὶ παντὸς συμβάντος τῆς μάχης πρὸς ἐπίτευξιν τῆς νίκης διὰ προσβολῶν αἰφνιδίων, ἐν ᾧ οἱ Σπαρτιᾶται, εἰς τὴν ἄκαμπτον τάξιν ἐκ χαρακτῆρος δεδεσμευμένοι, δὲν ἐπετρέπετο οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον ν' ἀποστῶσιν αὐτῆς. Οὕτω φέρ' εἰπεῖν ὁ στρατηγὸς Ἰσάδας, εἰ καὶ νικήσας, κατεδικάσθη ὑπὸ τῶν Ἐφόρων εἰς 1000 δραχμῶν πρόστιμον, διότι κατῆλθεν εἰς τὴν μάχην μὴ φέρων τὴν πλήρη στρατιωτικὴν πανοπλίαν ἣν ἡ

στρατιωτικὴ τάξις ἀπήτει (Πλούτ. Ἀγησ. Λ. — Ξνφ. Λ. Π. Θ, 5). Καὶ παρ' Ἀθηναίοις ὁ ὑπὲρ πατρίδος θάνατος ἐθεωρεῖτο ὡς ἔνδοξος· ἀλλὰ περὶ αὐτοῦ ἐξεφώνουν λόγους ἐπιταφίους καὶ ὕμνους ἐποίουν, ἐν ᾧ οἱ Σπαρτιᾶται ἐθεώρουν αὐτὸν μόνον ὡς ἐκπλήρωσιν καθήκοντος. Αὐστηρὰ πειθαρχία δυσκόλως ἠδύνατο ν' ἀπαιτηθῇ παρὰ τοῦ Ἀθηναίου πολίτου, ἐμπνεομένου ὑπὸ τοῦ αἰσθήματος τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας, καὶ ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἀξίᾳ καὶ τοῖς πολιτικοῖς αὐτοῦ δικαιώμασι μέγα φρονοῦντος· ὥστε καὶ ὁ Θουκυδίδης λέγει αὐτοῖς (Ζ, 14). «Χαλεπαὶ γὰρ αἱ ὑμέτεραι φύσεις ἄρξαι». Τοῦτο δ' ἐφαίνετο πρὸ πάντων μετὰ συμβᾶσαν ἧτταν, ὅτε πᾶσα πειθαρχία παρελύετο. Τὸ στοιχεῖον ὅμως τοῦτο τῆς διαλύσεως πάσης τάξεως στρατιωτικῆς ἠλάττου καὶ ἐξουδετέρου ἀφ' ἑτέρου ἡ γενικὴ συναίσθησις τοῦ καθήκοντος, ὁ πατριωτισμὸς, καὶ ἡ προσδοκία ἄλλων ὠφελημάτων, οἷον λαφύρων, τιμῆς καὶ δόξης, ἀνδριάντων καὶ κληρουχιῶν, ὡς καὶ οἱ ὁρισμοὶ ποινῶν διὰ μὴ ἔντιμον διαγωγὴν ἐπὶ τοῦ πολέμου, ἃς ἠδύναντο νὰ ἐπιβάλλωσι τὰ ὑπὸ τῶν στρατηγῶν προεδρευόμενα δικαστήρια, ἢ καὶ ὁ στρατηγὸς αὐτὸς, ὁσάκις ἦν αὐτοκράτωρ, ἀλλ' αὗται δυνάμεναι νὰ ἐφεσιβληθῶσιν ἐνώπιον τοῦ δήμου ὅτε ἔπαυεν ἡ δικαιοδοσία τοῦ στρατηγοῦ. — Ἐπὶ δὲ Μακεδόνων ἐπεκράτησε τὸ σύστημα τῶν μισθωτῶν, παρ' οἷς ἡ πειθαρχία ἦν κατὰ μέρος μὲν λίαν αὐστηρὰ, κατὰ μέρος δὲ χαλαρά. Οἱ κυρίως Μακεδόνες στρατιῶται, καί τοι λίαν ὑποκείμενοι εἰς τὴν πειθαρχίαν, ἐκέκτηντο ὅμως δικαιώματά τινα καὶ προνόμια, ἃ οὐδ' αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος ἠδύνατο νὰ παραγνωρίσῃ. — Παρὰ δὲ Ῥωμαίοις ἡ αὐστηρὰ πειθαρχία ἦν τὸ θεμέλιον τοῦ μεγαλείου αὐτῶν. Ἂν ἐπὶ χίλια ἔτη ἐδέσποσε τοῦ τότε κόσμου ἡ Ῥώμη, ὤφειλε τοῦτο εἰς τὴν ἀπόλυτον εἰς τοὺς ἀνωτέρους ὑποταγήν. Τοῦτο δ' ἀποδοτέον οὐχὶ εἰς ἠθικήν τινα ἀρχὴν, ἀλλ' εἰς τὸ ὅτι ὁ πατριωτισμὸς καὶ ἡ τάξις ἐνίσχυον τὸ αἴσθημα τῆς τιμῆς τοῦ στρατιώτου, καὶ τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ δυσχερέστεραι ἦσαν αἱ περιστάσεις. Καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις καὶ παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις ὁ ἐν τῷ στρατοπέδῳ βίος ἦν ἐξακολούθησις τοῦ ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐνταῦθα μάλιστα ἐπιβλητικώτερον, καθ' ὅσον ὁ στρατηγὸς εἶχε κατὰ τῶν παραβατῶν ἐξουσίαν ζωῆς ἢ θανάτου (Cic. Leg. III, 3). Παραδείγματα οὐ σπάνια ὑπῆρξαν πατρὸς ὅστις ὡς στρατηγὸς κατεδίκασεν εἰς θάνατον τὸν υἱόν του (Liv. VIII, 7. 30. — Val. Max. II, 17). Μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν παραλυσίαν ἐπὶ τῆς δημοκρατίας, ὁ Αὔγουστος, ἵνα ἐπαναφέρῃ την πειθαρχίαν, καὶ κωλύσῃ τὰς παρεκτροπὰς ἃς εἰς τὸν μόνιμον στρατὸν ἐπέφερεν ἡ ἀργία, ἐπέβαλεν αὐτῷ δημόσια ἔργα ὁδοποιίας, κατασκευῆς ὑδραγωγείων, οἰκοδομῆς ἀμφιθεάτρων κτλ. (Tac. Ann. XI, 18. XV, 35). Προσέτι δ' ἐπέβαλε καὶ τὴν ὁπλασκίαν καὶ τὴν γυμναστικὴν, ἣν ἐδίδασκον οἱ ἀρχαιότεροι στρατιῶται ἐπὶ διπλασίῳ σιτηρεσίῳ (Cic. Tusc II, 16). Τὰ στρατόπεδα ἐτείχιζον ἐμπρὸς καὶ ὀπίσω οἱ στρατιῶται, κατὰ δὲ τὰ πλευρὰ οἱ σύμμαχοι, εἶτα πάντες ὡρκίζοντο ὅτι οὐδὲν θὰ κλέπτωσιν, ὅ,τι δ' εὑρίσκουσι θὰ τὸ ἀποδίδωσι τῷ ἰδιοκτήτῃ αὐτοῦ ἢ τοῖς ἀξιωματικοῖς (Πολ6. ΣΤ, 33). Ἦσαν δὲ, κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Πολυβίου, κανονικῶς ὡρισμένα τὰ σώματα τῆς φρουρᾶς καὶ λοιπῆς ὑπηρεσίας τῶν στρατοπέδων, κατά τε τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα, ὅτε διεδέχοντο ἄλληλα κατὰ τρεῖς ὥρας ὁριζομένας διὰ κλεψύδρας· ἐκτὸς δὲ τοῦ στρατοπέδου ἐφρούρουν διὰ νυκτὸς πρὸ ἑκάστης πύλης ἀνὰ εἷς λόχος πεζῶν, εἷς ἱππέων καὶ προσέτι ψιλοί. Τὸ σύνθημα ἐδίδετο ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ εἰς τοὺς ἀνωτέρους, καὶ ὑπ' αὐτῶν εἰς τοὺς κατωτέρους ἀρχηγοὺς σωμάτων, μετὰ πινακίων περιεχόντων τὰ ἀρχικὰ αὐτοῦ γράμματα, καὶ τὰ πινάκια ταῦτα ὑπὸ πάντων τούτων ὑπογραφέντα, ἐπανήρχοντο εἰς τὸν στρατηγόν. Ἐπὶ Πολυβίου ἀνὰ 4 ἱππεῖς ἐξ ἑκάστης λεγεῶνος ἐπεθεώρουν τοὺς

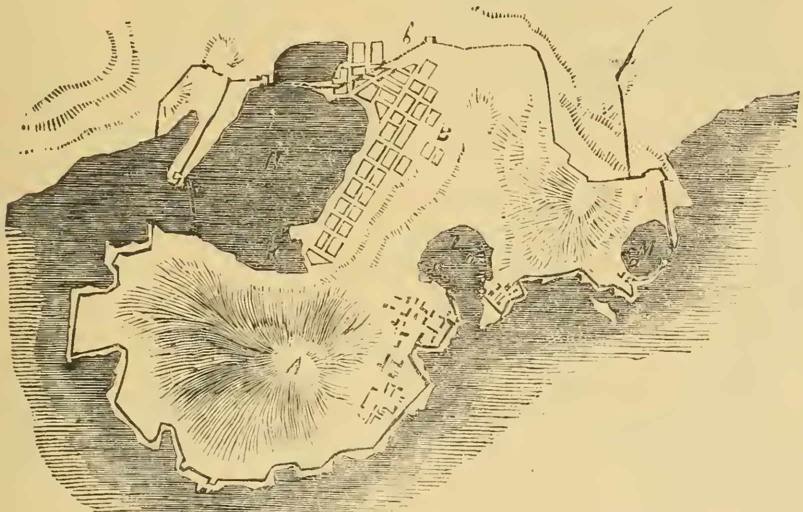
φρουροὺς καὶ λοιποὺς ἐν ὑπηρεσίᾳ. Διὰ τοὺς παραβάτας προσήγοντο μάρτυρες, καὶ αὐστηρόταται ἦσαν αἱ τιμωρίαι. Ἐπὶ Αὐγούστου ὅμως ἀφηρέθη τοῖς στρατηγοῖς τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπιβάλλειν θάνατον εἰς ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς (Δ. Κάσσ. ΝΒ. 22. — Suet. Tib XXX). Κατὰ τὰς δύο πρώτας χριστιανικὰς ἑκατονταετηρίδας ἐδόθη εἰς ἑκάστην λεγεῶνα καὶ εἰς στρτοπεδάρχης (praefectus castrorum), ὁ ἐπιμελούμενος ἐν γένει τῆς σταθμεύσεως αὐτῆς (ἐπικαταλυματίας). Διὰ παράβασιν πειθαρχίας κατεγινώσκετο θάνατος, ἢ ὁ καταρραβδισμὸς, καθ' ὃν ὁ ἀρχηγὸς ἔθιγε διὰ ῥάβδου τὸν καταδικασθέντα, οἱ δὲ στρατιῶται ἐπέπιπτον κατ' αὐτοῦ διὰ ῥάβδων καὶ λίθων μέχρις οὗ πολλάκις ἐξέπνεεν. Αὕτη ἦν ἡ ποινὴ τῶν τὴν φρουρὰν παραμελησάντων, κλεπτῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ, ψευδομαρτύρων, λιποτακτῶν, οἷοι ἦσαν καὶ οἱ ἐξ ἀδείας μὴ ἐγκαίρως ἐπανερχόμενοι, καὶ οἱ ἀπουσιάζοντες ὅταν ἤχει ἡ σάλπιγξ. Παρ' Ἕλλησι δὲ ὁ λιποτάκτης κατεδικάζετο ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, πρὸς ὄνειδος, νὰ κάθηται εἰς τὴν ἀγορὰν γυναικεῖα φορέματα ἐνδεδυμένος. — Ἂν ὅλον σῶμα ὑπέπιπτεν εἰς τοιαύτην ποινὴν, σπανίως ἐπεβάλλετο αὕτη εἰς πάντας, ὡς ἐγένετο εἰς ὁλόκληρον λεγεῶνα κατὰ τὸ Ῥήγιον, εἰς τὸν κατὰ τοῦ Πύρρου πόλεμον (271 π. Χ.)· ἀλλὰ τὸ σῶμα ἐδεκατίζετο μόνον· ἐπὶ δὲ τῶν αὐτοκρατόρων, ἐπὶ τὸ ἠπιώτερον κατεδικάζετο μόνον εἷς στρατιώτης ἐπὶ 20 ἢ καὶ ἐπὶ 100· οἱ ἀξιωματικοὶ ὅμως ἐστιγματίζοντο καὶ ἀπεκεφαλίζοντο. Ἐπεβάλλοντο δὲ καὶ δι' ἐλάσσονας παραβάσεις ἐλαφρότεραι ποιναὶ, ὡς προσωρινὴ στέρησις τῶν ὅπλων, ὑποβιβασμὸς ἀπὸ τοῦ ἱππικοῦ εἰς τὸ πεζικὸν, ἀπὸ τούτου εἰς τοὺς ψιλοὺς, ἐλάττωσις τοῦ μισθοῦ, χορηγία ἄρτου κατωτέρας ποιότητος, ἢ καὶ ἀποβολὴ, πολλάκις καὶ εἰς ὅλα σώματα ἐπιβαλλομένη.

Πειθίας, δημαγωγὸς ἐν Κορίνθῳ (Θουκ. Γ, 70).

Πειθώ, 1) θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσδ. Θεογ. 309). — 2) Προσωποποίησις τῆς πειστικῆς δυνάμεως, ὀπαδὸς τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῶν Χαρίτων, καὶ προσέτι καὶ τοῦ διὰ τῆς εὐγλωττίας του πείθοντος Ἑρμοῦ. Ἐν Σικυῶνι εἶχε ναὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ· προσέτι καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Ἄργει (Αἰσχλ. Ἱκέτ. 539. — Ἡρδ. Η, 111). Ἦν δὲ καὶ ἐπίθετον θεαινῶν τὸ ὄνομα, ὡς τῆς Ἀφροδίτης καὶ τῆς Ἀρτέμιδος. Καὶ μίαν δὲ τῶν Χαρίτων καλεῖ Πειθὼ ὁ Ἑρμιάναξ. Οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον καὶ αὐτοὶ θεὰν, ἥτις κατὰ μετάφρασιν ἐκαλεῖτο Suada, Suadela (Hor. Ep I, 6, 38. — Cic. Brut. XV, 59).

Πειραιεὺς, ὁ λιμὴν τῶν Ἀθηνῶν, 40 στάδια ἀπέχων αὐτῶν, οὕτω δὲ καλούμενος, εἴτε διότι ἔκειτο πέραν τῶν ἑλῶν ἅτινα ἐχώριζον αὐτὸν ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν, εἴτε διότι ἀρχαιότατα, ἕνεκα τῶν ἑλῶν τούτων, εἰς αὐτὸν διὰ θαλάσσης ἐπεραιοῦντο ἐκ τοῦ Φαλήρου, ὅστις ἦν κατ' ἀρχὰς ὁ λιμὴν τῆς πόλεως. Πρὸς τὰ ἔξω, νοτιοδυτικῶς, ἐπερατοῦτο εἰς δύο ἀκρωτήρια τὸν Ἄλκιμον, δεξιῶς τῷ εἰσπλέοντι, καὶ τὴν Ἠετιώνειαν, ἀριστερῶς. Ἐνέκλειε δὲ καὶ δύο μικροὺς κόλπους ἢ λιμενίσκους, τὸν Κάνθαρον πρὸς τὰ δεξιὰ, καὶ τὸν Κωφὸν λιμένα πρὸς τ' ἀριστερὰ ἐν τῷ μυχῷ. Πειραιεὺς δ' ὠνομάζετο καὶ πᾶν τὸ πρὸς νότον καὶ ἀνατολὰς τοῦ λιμένος προέχον ὀρεινὸν ἀκρωτήριον, ἔχον εἰς τὰ νοτιανατολικὰ αὐτοῦ καὶ ἕτερον λιμένα, τὴν Ζέαν, ἔτι δ' ἀνατολικώτερον, ἕτερον λιμενίσκον, τὴν Μουνυχίαν, μεθ' ὑπερκειμένου ὁμωνύμου λόφου. Εἰς τὰ βορειανατολικὰ τοῦ μεγάλου λιμένος ἔκειτο ἡ πόλις, Πειραιεὺς καὶ αὐτὴ καλουμένη, καὶ ῥυμοτομηθεῖσα κατὰ σχέδιον τοῦ ἐπὶ Περικλέους περιφήμου ἀρχιτέκτονος Ἱπποδάμου. Μεταξὺ τῶν ναῶν τῆς πόλεως ἐπισημότερον ἦν τὸ Ἀφροδίσιον, ἀνεγερθὲν ὑπὸ Κόνωνος μετὰ τὴν ἐν Εὐρυμέδοντι ναυμαχίαν. Οἱ Πειραιεῖς ἀπετέλουν δῆμον ἀνήκοντα εἰς τὴν Ἱπποθωοντίδα φυλήν. Ἦν δ' ὁ λιμὴν, ἀφ'

ὅτου ἀντικατέστησε τὸν Φαληρικὸν, εἷς τῶν ἐμπορικωτέρων τῆς Ἑλλάδος, καὶ προσέτι πολεμικὸς, ἔχων νεωσοίκους τῶν τριήρεων εἰς τὸν Κάνθαρον, τὴν Ζέαν καὶ τὴν Μουνυχίαν. Μετὰ τῶν Ἀθηνῶν συνέδεσεν ὀχυρωματικῶς τοὺς λιμένας ὁ Κίμων διὰ δύο μακρῶν τειχῶν, τὸ μὲν περατούμενον εἰς τὸν Πειραιᾶ, τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ πορθμοῦ αὐτοῦ, τὸ δὲ εἰς τὸ Φάληρον. Εἶτα δ' ὁ Περικλῆς ἔκτισε μεταξὺ τῶν δύο τὸ Διὰ μέσου τεῖχος ὀνομασθὲν, καὶ ἀπολῆγον εἰς

τ' ἀνατολικὰ τοῦ Πειραϊκοῦ πορθμοῦ (Θουκ. Β, 13.—Διόδ. ΙΓ.—Παυσ. Α). Ἐπὶ τουρκοκρατίας ὁ Πειραιεὺς ἐλέγετο Δράκος, δι' ἀρχαῖον λίθινον λέοντα ἱδρυμένον κατὰ τὴν εἴσοδον καὶ φέροντα μεταγενεστέραν Ῥουνικὴν ἐπιγραφὴν, ὅστις δὲ μετετέθη εἰς Βενετίαν·

Πειραϊκὴ, 1) ἡ περὶ τὸν Ὠρωπὸν τῆς Βοιωτίας χώρα (Θουκ. Β, 23. Γ, 91), διότι εἰς αὐτὴν ἐπεραιοῦντο ἐκ τῆς ἀντιπέραν. Κατ' ἄλλους δ' ἦν λελανθασμένη γραφὴ ἀντὶ Γραϊκὴ (Στφ. Βυζ.), διότι Γραῖα ἦν τὸ παλαιὸν ὄνομα τῆς Τανάγρας, καὶ χωρίον παρὰ τῷ Ὠρωπῷ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 498.) — 2) Πειραϊκαὶ πύλαι ἐν Ἀθήναις, αἱ εἰς ἃς ἀπέληγεν ἡ ἀπὸ Πειραιῶς ὁδὸς (Ἐπὶ Τούρκων Π. τοῦ Δράκου).

Πειραϊκὸς, ζωγράφος, πιθανῶς ἐπὶ Ἀλεξανδρινῶν, γράφων μικροῦ λόγου ἄξια ἀντικείμενα, ὡς ὄνους, ὀψώνια, κουρεῖον κτλ. καὶ διὰ τοῦτο ῥυπαρογράφος κληθεὶς (Plin. XXXV, 37), ἴσως χλευαστικῶς, ἢ κατὰ λάθος, ἀντὶ ῥωπογράφος.

Πείραιον, λιμὴν τῆς Κορίνθου μετὰ φρουρίου ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 5, 3).

Πειραιὸς, ἔρημος λιμὴν τῆς Κορινθίας ἐν τῷ Σαρωνικῷ κόλπῳ, πρὸς τῇ Ἐπιδαυρίᾳ (Θουκ. Η, 10).

Πείρανθος, υἱὸς τοῦ Ἄργου καὶ τῆς Εὐάδνης, σύζυγος τῆς Καλιρρόης, πατὴρ τοῦ Ἀριστορίδου καὶ Τριόπα (Ἀπλλδ. Β, 1, 2. —Σχλ. Εὐρπ. Ὀρστ. 932).

Πειρασία, πόλις τῆς Μαγνησίας ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐπὶ τοῦ Φιλληίου ὄρους (Στφ. Βυζ.).

Πείρασος, υἱὸς Ἄργου ἐκ Τίρυνθος, γλύπτης, κατασκευάσας τὸ ἀρχαιότατον ξόανον τῆς Ἀργείας Ἥρας «ἐξ ἀχράδος» (Παυσ. Β, 17).

Πειραταί. Ἡ πειρατεία ἠσκεῖτο ἐν τῷ Αἰγαίῳ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων (Ἰώβ, ΚΕ. 3. — Εὐρπ. Ἑκβ. 933). Αἱ δὲ

κατοικίαι τῶν πειρατῶν, οἱ λιμένες ὅθεν ὡρμῶντο, ἐλέγοντο πειρατήρια (Ἡρδ. Η),

Λάπιθος ἐκ δυτ. ἀετώμ. Ὀλυμπίας.

Τὰ κυριώτερα τούτων ἦσαν ἐν Ἰλλυρίᾳ, Κιλικίᾳ, Ἰσαυρίᾳ. Οἱ συλλαμβανόμενοι ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων πειραταὶ ἀπεκεφαλίζοντο ἢ ἐσταυροῦντο (Cic. Verr. V, 27).

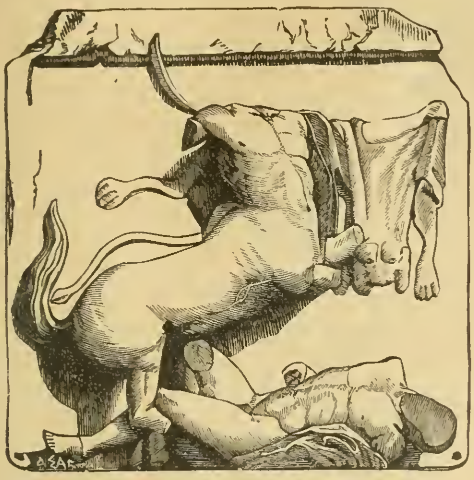
Πειρὴν, 1) πατὴρ τῆς Ἰοῦς (Ἀπλλδ. Β, 1, 2). Κατ' ἄλλους ὁ Ἴναχος. — 2) Υἱὸς τοῦ Γλαύκου, ἀδελφὸς τοῦ Βελλεροφόντου (Ἀπλλδ. Δ, 3, 1).

Πειρήνη, 1) κρήνη πηγάζουσα ἐκ τοῦ Ἀκροκορίνθου, ἐπώνυμος θυγατρὸς τοῦ Ἀχελῴου ἢ Ἀσωποῦ, μεταμορφωθείσης εἰς κρήνην ὅτε ἡ Ἄρτεμις ἐξ ἀπροσεξίας ἐφόνευσε τὸν ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος υἱὸν αὐτῆς Κεγχρίαν. Τὸ ὕδωρ αὐτῆς ἦν διαυγέστατον καὶ ψυχρότατον, καὶ δι' ὑπογείων ὑπονόμων ἐφέρετο εἰς τὴν πόλιν τῆς Κορίνθου (Plin. IV 4, 5). Παρ' αὐτῇ ὁ Βελλεροφόντης εὗρε τὸν ὑπόπτερον ἵππον Πήγασον (Εὐρπ. Μήδ. 69. — Ἡρδ. — Ἀθήν. Β, 6). Κατ' αὐτὴν καὶ ὁ Ἀκροκόρινθος ἐνίοτε Πειρήνη ἐλέγετο (Πινδ. Ὀλ. ΙΓ, 86). — 2) Μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Ἀγαπτόλεμον (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

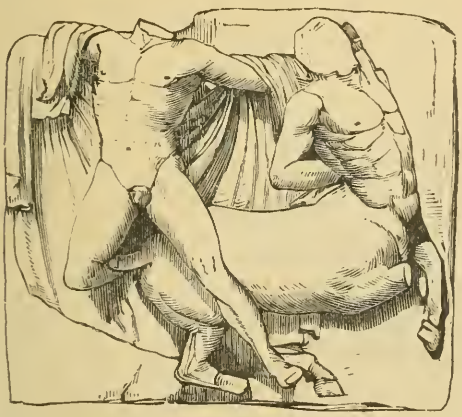
Πειρίθοος ἢ Πειρίθους, υἱὸς τοῦ Διὸς ἢ τοῦ Ἰξίωνος καὶ τῆς Δίας, θυγατρὸς τοῦ Δηϊονέως, βασιλεὺς τῶν Λαπίθων ἐν Λαρίσῃ τῆς Θεσσαλίας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 741. Ρ, 317. — Παυσ. Ε, 10. — Ἀπολλδ. Α, 8. 2). Μετέσχε καὶ αὐτὸς τῆς θήρας τοῦ Καλυδονίου κάπρου. Εἰσβαλὼν δ' εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ συναντηθεὶς μετὰ τοῦ Θησέως,

τοσοῦτον ἐθαύμασεν αὐτόν, ὥστε διὰ στενωτάτης φιλίας μετ' αὐτοῦ συνεδέθη. Νυμφευόμενος Ἱπποδάμειαν, τὴν κόρην τοῦ Λαπίθου

Ἄτρακος, προσεκάλεσεν εἰς τοὺς γάμους του τοὺς ἐπισημοτέρους τῶν τότε νέων ἡρώων. Ἐπειδὴ δ'ἐκεῖ, μεθυσθέντες οἱ Κένταυροι, ἐπέπεσαν κατὰ τῶν παρισταμένων γυναικῶν, καὶ εἷς ἐξ αὐτῶν, ὁ Εὐρυτίων, ἠθέλησε ν' ἁρπάσῃ τὴν νύμφην, προέκυψε φοβερὰ καὶ φονικὴ συμπλοκὴ μεταξὺ Κενταύρων καὶ Λαπίθων, ἡ Κενταυρομαχία, ἥτις κατέστη προσφιλὲς τῆς γλυπτικῆς ἀντικείμενον. Ὁ Πειρίθους μετέπειτα ἐβοήθησε τὸν Θησέα εἰς τὴν ἁρπαγὴν τῆς Ἑλένης. Διανοηθεὶς δὲ καὶ αὐτὸς ν' ἁρπάσῃ τὴν Περσεφόνην, συνωδεύθη εἰς τὸν Ἅδην ὑπὸ τοῦ

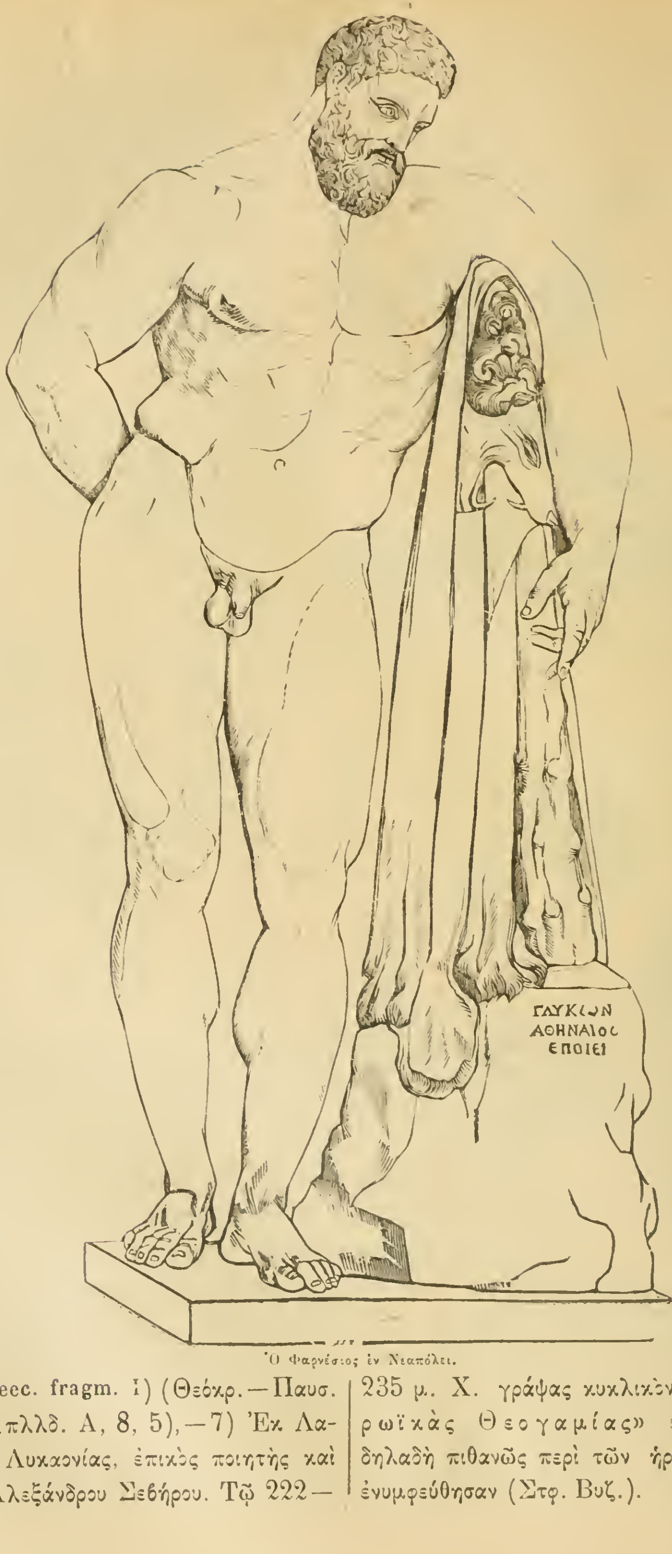
Θησέως· ἀλλ' ἀμφότεροι, συλληφθέντες προσεδέθησαν εἰς βράχον, ὅθεν κατόπιν ὁ Ἡρακλῆς ἠλευθέρωσε τὸν Θησέα. Ἦν δ'ὁ Πειρίθους καὶ πατὴρ τοῦ Πολυποίτου (Ὁμ. Ἰλ. Α,263. Β, 540. Η. 318. Ὀδ.Λ, 640. Φ, 295.—Ov. Met. XII, 210).

Πείροος, υἱὸς τοῦ Ἰμβρίσσου, ἐξ Αἴνου τῆς Θράκης, κομίσας Θρᾷκας ἐπικούρους εἰς τοὺς Τρῶας, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ Θόαντος (Ὁμ, Ἰλ. Β, 844. Υ,484).

Πεῖρος, ὁ μέγιστος τῶν ποταμῶν τῆς Ἀχαΐας ἐν Πελοποννήσῳ, πηγάζων ἐξ Ἀρκαδίας ἐκβάλλων δ' εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς τῇ πόλει Ὠλένῳ (Ἡρδ. Α, 145.—Στρβ. Η).

Πειροῦσται, λαὸς Ἰλλυρικὸς (Στρβ.).

Πείσανδρος, 1) υἱὸς τοῦ Μαιμάλου, ἡγεμὼν τῶν Μυρμιδόνων, ὀπαδὸς τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ. Ἰλ. Π. 293). — 2) Υἱὸς Ἀντιμάχου ἐκ Τροίας, ἐν τῇ μάχῃ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 122).—3) Υἱὸς τοῦ Πολύκτορος, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης (Ὁμ. Ὀδ. Σ, 399. Κ, 268).—4) Ἀθηναῖος ἀρχηγὸς τῆς στάσεως τῶν Υ', τῷ 412 π. Χ. — 5) Δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις, ὑπερόπτης καὶ δωροδόκος κατ' Ἀριστοφάνην (Εἰρ. 204. Ὀρν. 1559). — 6) Ἐκ Καμείρου, πόλεως τῆς Ῥόδου, ἐπικὸς ποιητής, περὶ τὰ 648 π. Χ. ἢ ὀλίγον βραδύτερον ἀκμάσας, καὶ ὑπὸ Ἀλεξανδρινῶν ἐν τῷ κανόνι ἀμέσως μετὰ τὸν Ὅμηρον καὶ τὸν Ἡσίοδον ταττόμενος. Ἔγραψεν «Ἡράκλειαν», πιθανῶς τοὺς ιβ' ἄθλους περιέχουσαν, ἐν ᾗ ὁ Ἡρακλῆς περιεγράφετο κατὰ θηρίων καὶ γιγάντων οὐχὶ διὰ τῶν συνήθων ὅπλων τῶν ἡρώων ἀγωνιζόμενος, ἀλλὰ μόνον διὰ τοῦ ῥοπάλου, καὶ ὡς ἀμυντικὸν ὅπλον ἔχων τὴν λεοντῆν ὡς ἔκτοτε παρίστα αὐτὸν ἡ τέχνη, οἷον ἐστὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ Γλύκωνος, τὸ Φαρνέσιον λεγόμενον. Ἐλάχιστα ἀποσπάσματα αὐτοῦ σώζονται (Συλλ. Kin-

Ὁ Φαρνέσιος ἐν Νεαπόλει.

ket, Ep. Graec. fragm. I) (Θεόκρ.—Παυσ. Ε, 37.—Ἀπλλδ. Α, 8, 5),—7) Ἐκ Λαράνδων τῆς Λυκαονίας, ἐπικὸς ποιητὴς καὶ αὐτὸς ἐπὶ Ἀλεξάνδρου Σεβήρου. Τῷ 222—235 μ. Χ. γράψας κυκλικὸν ποίημα «Ἡρωϊκὰς Θεογαμίας» ἐπιγραφόμενον, δηλαδὴ πιθανῶς περὶ τῶν ἡρώων ὅσοι θεὰς ἐνυμφεύθησαν (Στφ. Βυζ.).

Πεισιάναξ, Ἀθηναῖος, γαμβρὸς τοῦ Κίμωνος, οἰκοδομήσας ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀθηνῶν τὴν κατ' αὐτὸν Πεισιανάκτιον κληθεῖσαν στοάν, ἥτις μετωνομάσθη Ποικίλη ὅτε ὁ Κίμων κατεκόσμησεν αὐτὴν διὰ ζωγραφιῶν.

Πεισίστρατος, 1) ὁ νεώτατος τῶν υἱῶν τοῦ Νέστορος καὶ τῆς Ἀναξιβίας, ὑποδεχθεὶς τὸν Τηλέμαχον ἐν Πύλῳ, καὶ ὁδηγήσας αὐτὸν εἰς Σπάρτην πρὸς τὸν Μενέλαον (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 481. — Ἀπλλδ. Α, 9. 4).—2) Υἱὸς τοῦ Ἱπποκράτους, τύραννος τῶν Ἀθηνῶν, ἐκ τοῦ ἐπισήμου οἴκου τῶν Φιλαϊδῶν καταγόμενος, μητρόθεν δὲ τοῦ Σόλωνος συγγενής, οὗ ἦν κατὰ 30 ἔτη νεώτερος. Πλὴν δὲ τῶν πλεονεκτημάτων τῆς καταγωγῆς καὶ τοῦ πατρικοῦ πλούτου, εἶχε καὶ ἀτομικὰ ἄλλα, τῆς νοημοσύνης, καὶ εὐγλωττίας ἐξόχου. Ταχέως ὅμως ἀνεπτύχθη ἐν αὐτῷ τάσις καὶ διάθεσις φίλαρχος. Ἐπὶ τῆς νεότητός του ἐτάραττον τὰς Ἀθήναις αἱ περιπέτειαι αἵτινες προὐκάλεσαν τὴν νομοθεσίαν τοῦ Σόλωνος. Ὅτε δὲ τῷ 571 π.Χ. ὁ Σόλων ἀπῆλθε τῶν Ἀθηνῶν, λαβὼν τὴν δι' ὅρκου ὑπόσχεσιν τῆς ἐπὶ 10 ἔτη τηρήσεως τῶν νόμων του, τότε πρῶτον προῆλθεν ὁ Πεισίστρατος δημοσίως, καὶ ὅτε ἐξερράγησαν αἱ διχόνοιαι μεταξὺ τῶν φατριῶν, ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Διακρίων, ὅτε ἀρχηγὸς τῶν Πεδιαίων (τῶν εὐγενῶν) ἀνεδείχθη ὁ Λυκοῦργος, υἱὸς τοῦ Ἀριστολαΐδου, τῶν δὲ Παραλίων ὁ Ἀλκμαιονίδης Μεγακλῆς (ἴδ.) Μέχρις ὅμως τῆς τοῦ Σόλωνος ἐπιστροφῆς ἔμειναν τὰ πάντα ἀμετάβολα. Ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀπουσίας του ἐσβέσθη ἡ ἐπιρροή του, καὶ εἰς τὴν εὔνοιαν τοῦ λαοῦ διεδέχθη αὐτὸν ὁ Πεισίστρατος, κατορθώσας διὰ φρονήσεως, ἐλευθεριότητος καὶ εὐπροσηγορίας νὰ ἐξασφαλίσῃ ἑαυτῷ τὴν θέσιν ταύτην. Ἀθορύβως ἰσχυρὰν ἑαυτῷ οἰκειωθεὶς μερίδα, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἀπετράπη ἀπὸ τοῦ σκοποῦ ὃν ἐπεδίωκε, καὶ ἐπιδεξίως ἐξελέξατο τὸν χρόνον τῆς ἐνεργείας, ὅτε αἱ περιστάσεις τῷ ἐφάνησαν εὔνοες, καὶ ἤξευρεν ὅτι ἰσχυρὰ ὑπῆρχεν ἡ εἰς αὐτὸν πεποίθησις. Ὅπως δ' ἐξεγείρῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸ κοινὸν πνεῦμα, παρουσιάσθη εἰς τὴν ἀγορὰν αἱματόφυρτος αὐτὸς καὶ οἱ ἵπποι του, καὶ ὑπὸ τραυμάτων κεκαλυμμένος, ὡς ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων του προσβληθείς, καὶ παρεκάλεσε τὸν λαὸν νὰ τὸν προστατεύσῃ· ὁ δὲ λαός, μὴ προσέχων εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ Σόλωνος, ἐξηπατήθη καὶ τῷ ἔδωκε σωματοφυλακὴν 50 ἀνδρῶν κορυνηφόρων (ἤτοι ῥοπαλοφόρων), καὶ χωρῶν καὶ ὑπὲρ αὐτὰς τὰς ἀξιώσεις του, προσέτι καὶ τὴν ἄδειαν τοῦ ν' αὐξήσῃ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν κατὰ βούλησιν. Οὕτω κατέλαβε τὴν Ἀκρόπολιν, καὶ τότε εὐθὺς καὶ τὴν τυραννίαν, τῷ 560 π. Χ. (Πλούτ. Σολ. ΚΘ. — Ἡρδ. Α, 59). Ὁ Σόλων ἀπεσύρθη τῶν δημοσίων, μὴ δυνηθέντος ἢ μὴ θελήσαντος τοῦ Πεισιστράτου νὰ τὸν ἐμποδίσῃ, οἱ δὲ Ἀλκμαιονίδαι ἐγκατέλιπον τὴν πόλιν, διατηροῦντες ὅμως πάντοτε μυστικὰς σχέσεις μετὰ τῆς φατρίας τοῦ Λυκούργου, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀνατρέψωσι τὸν Πεισίστρατον. Καὶ ὁ σκοπός των τῷ ὄντι ἐπέτυχεν. Ὁ Πεισίστρατος ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ, καὶ νὰ μείνῃ 5 ἔτη ἐξόριστος, δημευθέντων καὶ τῶν κτημάτων του. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον διεφώνησαν αἱ δύο φατρίαι, καὶ ὁ Μεγακλῆς, βλέπων ἑαυτὸν ἐλαττούμενον, προσῆλθεν αὖθις πρὸς τὸν Πεισίστρατον, καὶ τῷ προσέφερε νὰ τὸν βοηθήσῃ ὅπως ἐπαναλάβῃ τὴν τυραννίδα, ἂν συνῄνει νὰ νυμφευθῇ τὴν θυγατέρα του Κοισύραν. Οὕτως εἰσήλασεν αὖθις ὡς τύραννος ὑπερηφάνως καὶ πανηγυρικῶς εἰς τὴν πόλιν, ἔχων παρ' ἑαυτῷ ὡραίαν καὶ νέαν Ἀθηναίαν, τὴν Φύην, παριστῶσαν τὴν Ἀθηνᾶν (Ἡρδ. Α, 60), καὶ νυμφευθεῖσαν μετὰ ταῦτα τὸν υἱόν του Ἵππαρχον. Ἐπὶ τῷ λόγῳ δὲ δῆθεν ὅτι ἡ νέα του σύζυγος, ἥτις ἔμενεν ἄτεκνος, παρεπονεῖτο ὡς περιφρονουμένη ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου, ὅλως ἀφοσιωμένου εἰς τοὺς ἐκ τοῦ πρώτου γάμου υἱούς του, ὁ Μεγακλῆς ἤρξατο αὖθις ἀντιπράττων κατ' αὐτοῦ, καὶ ὁ Πεισίστρατος ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ ἐκ νέου, καὶ ἔμει-

νεν ἐννέα ὅλα ἔτη (μέχρι 552) φυγὰς ἐν Ἐρετρίᾳ. Ἀλλὰ τέλος κατώρθωσε καὶ ἐκ δευτέρου, βοηθείᾳ τῶν Θηβαίων, τῶν Ἀργείων καὶ τοῦ Ναξίου Λυγδάμιδος, νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἀρχὴν, ἀποβὰς εἰς Μαραθῶνα, καὶ νικήσας ἐν Παλλήνῃ τὴν κατ' αὐτοῦ ἐκπεμφθεῖσαν δύναμιν. Οὕτως ἐντὸς 33 ἐτῶν, μέχρι τοῦ θανάτου του, συμβάντος τῷ 527, διετέλεσε 16 μὲν ἔτη ἐξόριστος, 17 δὲ τύραννος. Ἐπὶ τῆς τρίτης ταύτης περιόδου τῆς ἀρχῆς του ἐδείχθη πως αὐστηρότερος ἢ κατὰ τὰς ἄλλας δύο, καὶ μέρος τῶν προσόδων ἃς ἐπορίζετο ἐκ τῶν Λαυριακῶν ἀργυρείων μετεχειρίζετο εἰς αὔξησιν τῆς μισθωτῆς του φρουρᾶς· καὶ παρὰ τῶν ἐπισημοτέρων οἰκογενειῶν ὁμήρους λαβὼν, ἔπεμψεν αὐτοὺς εἰς Νάξον, ἣν κυριεύσας εἶχε παραδώσει εἰς τὸν Λύγδαμιν· ἐνίσχυσε δὲ τὴν ἐξουσίαν του καὶ διὰ κατακτήσεως τοῦ κατὰ τὴν Τρωάδα Σιγείου, τοῦ ἀνήκοντος εἰς τὴν Μιτυλήνην. Οὐχ ἧττον ὅμως εἶχεν ἡ διοίκησις αὐτοῦ χαρακτῆρα πρᾶον καὶ διαλλακτικὸν, προσέτι δὲ φιλόνομον καὶ προνοητικὸν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συμφέροντος. Τὸ Σολώνιον πολίτευμα παρέμεινεν ἐν τοῖς κυριωτέροις ἐν ἰσχύϊ, ἐκτὸς ὅτι ἀπ' αὐτοῦ καὶ μόνου ἐξηρτᾶτο πᾶσα ἡ τῶν δημοσίων διεύθυνσις. Τοῖς πλουσίοις ἐπέβαλε φόρον μόνον τὸ εἰκοστὸν (5 %) τῆς κτηματικῆς αὐτῶν προσόδου· ὑπὲρ δὲ τῶν πτωχῶν ἐξαιρέτως ἐμερίμνα, καὶ παρεῖχεν αὐτοῖς πόρους ὑπάρξεως διὰ τῆς ἀνεγέρσεως λαμπρῶν οἰκοδομημάτων καὶ τῆς καλλιεργείας τῶν σιτοφόρων πεδίων καὶ τῶν ἐλαιώνων. Ἐμερίμνα δὲ μετὰ πλείστου ζήλου καὶ ὑπὲρ τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιστήμης. Πρῶτος ἤρξατο τῆς οἰκοδομῆς τοῦ Ὀλυμπιείου, τοῦ Πυθίου, τοῦ Λυκείου, διεσκεύασε τὴν πηγὴν Καλλιρρόην εἰς τὴν ὡραίαν Ἐννεάκρουνον, συνέστησε βιβλιοθήκην, καὶ ἀθάνατον ἐκτήσατο δόξαν συλλέξας, βοηθείᾳ καὶ τοῦ Ὀνομακρίτου καὶ ἄλλων, καὶ μετὰ τῶν καταλλήλων διορθώσεων συναρμολογήσας τὰ ὁμηρικὰ κείμενα. — Οἱ δ' ἐκ τοῦ πρώτου γάμου υἱοί του ἦσαν ὁ Ἱππίας, ὅστις καὶ ὡς πρεσβύτερος, τὸν διεδέχθη εἰς τὴν ἀρχὴν, ὁ Ἵππαρχος καὶ ὁ Θεσσαλός. Ἐνυμφεύθη δὲ καὶ ἐκ τρίτου, τὴν Ἀργείαν Τιμώνασσαν, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν, Τιμοφῶντα.

Πεῖσος, υἱὸς τοῦ Ἀφαρέως καὶ τῆς Κρήνης, ἀδελφὸς τοῦ Λυγκέως (Ἀπλλδ. Γ, 10, 3).

Πείσων, εἷς τῶν Τριάκοντα τυράννων ἐν Ἀθήναις (Ξνφ. Ἑλλ.).

Πελάνορ, τὸ σπαρτιατικὸν νόμισμα, ἐκ σιδήρου εἰς ὄξος σβεστοῦ, ὥστε εἰς οὐδὲν ἕτερον ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ. Ἦν δὲ κυκλωτερὲς καὶ μέγα, εἰς σχῆμα πλακοῦντος, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα (Ἡσύχ.). Εἶχε δὲ βάρος μὲν μνᾶς (100 δρ.) (αἰγιναίας) ἀξίαν δὲ 4 χαλκῶν ἢ 1)2 ὀβολοῦ (Πλάτ. Λακ. ἀποφθ. σλ. 220). Δέκα μναῖ ἀπήτουν ὅλον ζεῦγος ἵνα τὰς σύρῃ, καὶ ὁλόκληρον ἀποθήκην εἰς ἐναπόθεσιν (Πλούτ. Λυκ. Θ).

Πελαγόνες, λαὸς Πελασγικῆς καταγωγῆς, ἐν Μακεδονίᾳ οἰκῶν, καὶ κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἀξιοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Φ, 154). Μεταγενεστέρως δὲ μετέβησαν δυτικώτερον πρὸς τὸν Ἐριγῶνα, καὶ ἔκτοτε ἡ περὶ αὐτὸν χώρα ἐκλήθη Π ε λ α γ ο ν ί α. Ἐκεῖ δὲ ἐγένοντο γείτονες τῶν Λυγκαστίων. Καὶ ἡ ἐκεῖ δὲ πρωτεύουσα ἐπίσης Π ε λ α γ ο ν ί α ἐκλήθη· τὰ νῦν Βιτώλια, ἢ Μοναστήριον. Μνημονεύει δ' ὁ Λίβιος (XLII, 53. XLIV. 2. XLV, 29.) καὶ Πλαγονικῆς Τριπόλεως, ἣν ἀπετέλουν αἱ πόλεις Ἄζορον, Πύθιον καὶ Δολίχη, κείμεναι νοτιώτερον, δυτικῶς τοῦ Ὀλύμπου, εἰς τὴν ἄνω κοιλάδα τοῦ Τιταρησίου.

Πελάγων, 1) ἐκ Πύλου, ὀπαδὸς τοῦ Νέστορος (Υἱὸς τοῦ Ἀρχιδάμαντος ἐκ Φωκίδος. Ἐκ τῆς ἀγέλης αὐτοῦ ἦν ἡ δάμαλις ἣν ἠκολούθησεν ὁ Κάδμος ἵνα κτίσῃ τὴν πόλιν τῶν Θηβῶν (Παυσ. Θ, 12. — Ἀπλλδ. Γ, 3, 1). — 4) Υἱὸς τοῦ Ἀσωποῦ καὶ τῆς Μερόπης (Ἀπολλδ. Γ, 12. 6).

Πελάργη, θυγάτηρ τοῦ Ποτνέως,

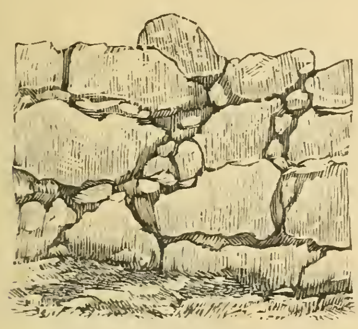
γυνὴ τοῦ Ἰσθμίου, εἰς ἣν ἀπεδίδετο ἡ εἰσαγωγὴ τῶν μυστηρίων τῶν Καβείρων, δι' ὃ καὶ, κατὰ χρησμὸν δελφικὸν, ἐτιμᾶτο διὰ θυσιῶν (Παυσ. Θ, 25).

Πελαργοί. Τοὺς ἀρχαίους Πελασγοὺς οὕτω μετέπλασε κωμικῶς ὁ Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς Ὄρνεσί του (832), καί τινες (Στρβ.) ἐξέλαβον τοῦτο ὡς σπουδαίαν μεταλλαγὴν τοῦ ὀνόματος.

Πελασγία, ἐπίθετον, ὡς ὑπὸ Πελασγῶν οἰκουμένη, 1) πᾶσα ἡ Ἑλλὰς (Ἡρδ. Β. 56).—2) Ἰδίως ἡ Πελοπόννησος (Εὐρπ. Ἰφγ. Αὐλ. 1475), ἢ μόνον ἐξαιρέσει τοῦ Ἄργους (Εὐρπ. Ὀρθ. 958) ἢ προσέτι καὶ τῆς Ἀρκαδίας (Καλλμ.).—3) Ἀρχαιότατα ἡ νῆσος Λέσβος (Στρβ.).

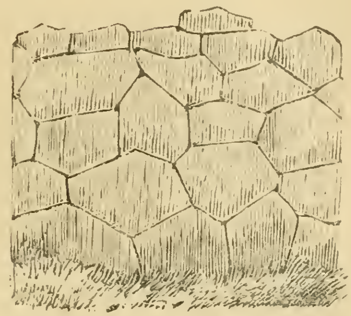
Πελασγικὸν, 1) Μέρος ἀργὸν, ἀκατοίκητον καὶ ἀγεώργητον, ὑπὸ τοὺς βορείους πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν (Θουκ. Β, 17.—Στρβ.).—2) Πελασγι-

1.

κὸν τεῖχος ἢ κυκλώπιον ἐλέγετο τὸ εἶδος τῆς ἀρχαιοτάτης εἰς τοὺς Πελασγοὺς ἢ εἰς τοὺς Κύκλωπας ἀποδιδομένης τειχοδομίας, καθ' ἣν οἱ λίθοι συνηρμολογοῦντο ἐν πολυγωνίῳ σχήματι, οἱ κυκλώπιοι δὲ καὶ διὰ παρενθέσεως μικροτέρων λιθαρίων, ὡς εἰσὶ τὰ ἐν Τίρυνθι (1), τὸ δ' ἕτερον εἶδος (2) ὡς ἐν Μυκήναις.—3) Πελασγικὸν, τεῖχος, ἰδίως τὸ βόρειον τῆς Ἀκροπόλεως, τὸ ὑπὲρ τὸ Πελασγικὸν, ὃ ἐλέγοντο κτίσαντες πρῶτοι οἱ ἐν Ἀθήναις ἀρχαιότατα οἰκοῦντες Πελασγοὶ (Θουκ. αὐτ.). — 4) Πελασγικὰ πεδία, ἐν Θεσσαλίᾳ, τὰ ἐκτεινόμενα ἀπὸ τῆς νοτίου ὑπωρείας τῆς Οἴτης μέχρι τῆς πόλεως Φερῶν (Στρβ.)·

2.

Πελασγιῶτις, ἐπαρχία νοτιανατολικὴ καὶ ὀρεινὴ τῆς Θεσσαλίας, μεταξὺ τοῦ Ὀλύμπου, τοῦ Αἰγαίου πελάγους, τῆς Φθιώτιδος καὶ τῆς Ἑστιαιώτιδος, ἀρχαιότατα κατοικουμένη ὑπὸ Πελασγῶν (Ἀπολλδ. Β, 4.—Στρβ.), ὧν τὸ ὄνομα διετήρησε.

Πελασγοὶ, πανάρχαιος ἐν Ἑλλάδι φυλὴ, ἐνιαχοῦ μὲν, οἷον ἐν Ἀρκαδίᾳ, ὡς αὐτόχθων καὶ γηγενὴς θεωρουμένη (Ἄσιος ἐν Παυσ. Η. 1), ἀλλαχοῦ δὲ ὡς ἐκ βορρᾶ ἢ ὡς ἐκ νότου ἐπιδραμοῦσα, καὶ ὑπό τινων (Ἡρδ. Α. 57. 58. — Ἑκατ. ἐν Στρβ. Ζ, 7, 1. — Σχλ. Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 580) ὡς βαρβάρου ἐκλαμβανομένη καταγωγῆς. Ἀλλὰ κατὰ τὰς γενικωτέρας καὶ μᾶλλον ἀξιοπίστους μαρτυρίας, ἦσαν, φαίνεται, ἀρχαιότατοι Ἕλληνες, ἐν μεταναστεύσεσιν ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, καὶ ἐκεῖθεν ἄλλοτε πάλιν πρὸς βορρᾶν μεταβαίνοντες. Ἕλληνας λέγει αὐτοὺς καὶ ὁ Αἰσχύλος (Ἱκέτ. 90) καὶ ὁ Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς (Α, 19). Ὁ δὲ Στράβων (ΙΔ, 4, 26) λέγει τοὺς Αἰολεῖς καὶ τοὺς Δωριεῖς τῆς αὐτῆς φυλῆς, ἐν ᾧ ὁ Ἡρόδοτος διακρίνει τοὺς Αἰολεῖς ἀπὸ τῶν Δωριέων, ἐκείνους μὲν λέγων Πελασγοὺς, Ἕλληνας δὲ τούτους, τοὺς ὑπὸ πάντων καὶ ὑφ' ἑαυτῶν ὡς κυρίως Πελασγοὺς θεωρουμένους. Καὶ τοὺς Ἴωνας δὲ καλεῖ ὁ Ἡρόδοτος Πελασγικὸν γένος (Α, 56.—Ζ, 94). Οἱ

δ' Ἀχαιοὶ ἦσαν ὑποδιαίρεσις τῶν Αἰτωλῶν, ἄρα Πελασγοὶ καὶ αὐτοί. Ὥστε Πελασγοὶ ἦσαν οἱ πανάρχαιοι Ἕλληνες, ὧν τὰ ἴχνη ἀπαντῶντες πανταχοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ οἱ μεταγενέστεροι, ἐξέλαβον αὐτοὺς ὡς ἐπήλυδας «ἐπιπολάσαντας κατὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα» (Θουκ. Α, 3). Ἀρχαιότατα ἐλέγοντο κατοικοῦντες Πελασγοὶ τὴν Ἤπειρον καὶ Θεσσαλίαν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 681. Π, 234.—Καλλμ. εἰς Δηλ. 284). Παρὰ τῇ Τρῳάδι ᾤκησαν τὴν Λάρισσαν, ὅθεν ἦλθον ἐπίκουροι τῶν Τρώων (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 480. Κ. 429). Μνημονεύονται δὲ καὶ ἐν Κρήτῃ (Ὁμ. Ὀδ. Τ, 177). Ἐν Ἀρκαδίᾳ ἀνεγνωρίζοντο ὡς ἰθαγενεῖς. Καὶ εἰς Ἰταλίαν μετέβησαν (Διον. Ἁλικ. Α.—Σχλ. Ἀπλλν Ῥόδ. Γ, 1089).

Πελασγὸς, ὁ μυθικὸς γενάρχης τῶν Πελασγῶν. 1) Αὐτόχθων Ἀρκάς, ἢ υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Νιόβης, πατὴρ τοῦ Λυκάονος (Ἀπλλδ. Β, 1, 1).—2) Υἱὸς τοῦ Ἀρέστορος, ἔγγονος τοῦ Ἰάσου, κτίστης τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ Παρρασίας, τὴν κατασκευὴν οἴκων καὶ τὸν ἄλλον πολιτισμὸν εἰς τὴν χώραν εἰσαγαγὼν (Στφ. Βυζ.).—3) Υἱὸς τοῦ Τριόπα ἢ τοῦ Ἀγήνορος, ἢ τοῦ Φορονέως, ἱδρυτὴς τοῦ Ἄργους ἐν Πελοποννήσῳ, ἔνθα καὶ ὁ τάφος αὐτοῦ ἐδείκνυτο· ὑπεδέξατο ἐν Ἄργει τὴν πλανωμένην Δήμητραν, καὶ εἰσαγαγὼν προήγαγε τὴν γεωργίαν. — 4) ὁ ἱδρυτὴς τοῦ Θεσσαλικοῦ Ἄργους, τοῦ Πελασγικοῦ, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος ἢ τοῦ Αἵμονος καὶ τῆς Λαρίσσης, ἀδελφὸς δὲ τοῦ Ἀχαιοῦ καὶ τοῦ Φθίου, ἢ κατ' ἄλλους, πατὴρ τοῦ Ἅμμωνος, καὶ πάππος τοῦ Θεσσαλοῦ.—5) ἴδ. Γ ε λ ά ν ω ρ.

Πελάται, οἱ ἕνεκα πενίας ἄλλους δουλεύοντες ἐλεύθεροι, κατὰ διάκρισιν πρὸς τοὺς δούλους π ε ν έ σ τ α ς καὶ ε ἵ λ ω τ α ς (Ἀρσττ. παρὰ Φωτ. ἐν λ. — Τίμ. Λεξ. Πλατ. ἐν λ.). Οἱ Ἰλλυριεῖς Ἀρδιαῖοι εἶχον 300,000 π ρ ο σ π ε λ ά τ α ς (Ἀθν. Ι, 443), οὓς ὁ Θεόπομπος (Αὐτ. ΣΤ, 271) παραβάλλει πρὸς τοὺς Εἵλωτας· καὶ ὁ Πλούταρχος (Ἀγ. ΣΤ) καταχρηστικῶς π ε λ ά τ α ς λέγει τοὺς Εἵλωτας.

Πελεθρόνιον, πόλις Θεσσαλική, κατά τινα Πελεθρόνιον, βασιλέα τῶν Λαπίθων (Hygin. Fab. 274).

Πελειάδες, αἱ περιστεραί. Οὕτως ἐλέγοντο αἱ μάντιδες τοῦ Δωδωναίου μαντείου τοῦ Διός, ὡς βαρβαρόφωνοι δῆθεν (Σφκλ. Τραχ. 172.—Νονν. Διον. Γ, 286.—Ἡρδ. Β, 57).

Πελλεκῖνος, ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ, συναρμογὴ ξύλων τοιαύτη, ὥστε ἡ ὀπὴ τοῦ ἑνὸς καὶ ἡ τομὴ τοῦ εἰς αὐτὸ εἰσβιαζομένου νὰ ἔχωσι σχῆμα πελέκεως, ἤτοι τραπεζοειδῶς εὐρύτερον εἰς τὴν μίαν πλευρὰν ἢ εἰς τὴν ἀντιπέραν (Vitr. IV, 7, 4. X, 11, 8).

Πέλεκυς, τὸ ξυλουργικὸν ἐργαλεῖον, οὗ καὶ ὡς ὅπλου ἐγίνετο χρῆσις, μάλιστα παρὰ Ῥωμαίοις, παρ' οὗ κυρίως αὐτὸ ἔφερον οἱ

εἰς τοὺς ἄρχοντας προπορευόμενοι φρουροί, οἱ π ε λ ε κ η φ ό ρ ο ι ἢ ῥ α β δ ο ῦ χ ο ι λεγόμενοι

(lictores), καὶ πέλεκυν ἔχοντες ἐντὸς τῆς δέσμης ῥάβδων ἣν ἐκράτουν ἐπ' ὤμου.

Πελία ἢ **Πυλία,** θυγάτηρ τοῦ Μεγαρέως Πύλαντος, γυνὴ τοῦ Πανδίωνος, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν (Ἀπλλδ. Γ. 15, 5).

Πελιάδες, (Εὐρπ. Μήδ. 9) ἴδ. Πελίας.

Πελίας, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἢ τοῦ Κρηθέως καὶ τῆς Τυροῦς, θυγατρὸς τοῦ Σαλμονέως, ἐκδιώξας τοὺς ἀδελφούς του Νηλέα, Αἴσονα, Φέρην καὶ Ἀμυθάονα, καὶ καταλαβὼν αὐτὸς τὸν θρόνον τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Ἰωλκοῦ (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 234.—Ἀπλλδ. Α, 9, 9). Νυμφευθεὶς Ἀναξιβίαν, τὴν θυγατέρα τοῦ Βίαντος, ἔσχεν ἐξ αὐτῆς τέκνα τὸν Ἄκαστον, τὴν Πεισιδίκην, τὴν Πελοπίαν, τὴν Ἱπποθόην καὶ τὴν Ἄλκηστιν, τὰς Πελιάδας κληθείσας. Τοῦ ἀδελφοῦ του Αἴσονος τὸν υἱὸν φοβούμενος, ἐξέπεμψεν αὐτὸν εἰς τὴν Κολχίδα ἵνα ἁρπάσῃ τὸ χρυσοῦν δέρας. Παρὰ τὰς προσδοκίας του δ' ἐπιτυχὼν ὁ Ἰάσων καὶ ἐπανελθὼν, ἔπεισε διὰ τῆς Μηδείας τὰς θυγατέρας τοῦ Πελίου αὐταὶ αἱ ἴδιαι νὰ καταμελίσωσι τὸν πατέρα των, ἐπὶ τῇ δοθείσῃ αὐταῖς ἐλπίδι ὅτι οὕτω θ' ἀνεβίου νεώτερος. Μετὰ τὸν θάνατόν του ὅμως τὸν διεδέχθη ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἄκαστος, καὶ ἐξεδίωξε τὸν Ἰάσονα καὶ τὴν Μήδειαν (Διόδ. Δ, 51). Ἴδ. Ἀργοναῦται.

Πελέκη, μεγάλη, βαθεῖα, συνήθως ξυλίνη λεκάνη, ὡς ποδονιπτήρ.

Πελιναῖον ἢ **Πελληναῖον,** ὄρος ὑψηλὸν τῆς Χίου, ἔχον λατομεῖον μαρμάρου καὶ ἐπίσημον ναὸν τοῦ Διὸς (Διον. Περ. 535).

Πέλιννα ἢ **Πελινναῖον,** πόλις ὀχυρὰ ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ, ἐν τῇ Ἑστιαιώτιδι τῆς Θεσσαλίας ἀνατολικῶς τῆς Τρίκκης (Πινδ. Πύθ. Ι, 50.—Ἀρρ. Α, 7. —Στρβ. Θ, 437.—Στφ. Βυζ.).

Πέλλα, 1) ἀρχαία πόλις ἐν τῇ Βοττιαίᾳ τῆς Μακεδονίας, ἐπὶ τοῦ Λουδίου ποταμοῦ, εἰς ἀπόστασιν 120 σταδίων ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ (Ἡρδ. Η, 124). Νῦν ἐρείπια εἰς Πίλαν. Εἰς αὐτὴν γεννηθεὶς Φίλιππος ὁ Μακεδὼν, κατέστησεν αὐτὴν πρωτεύουσαν, καὶ ἔκτοτε ἡ πόλις προώδευεν ἀνθοῦσα καὶ συνεχῶς μνημονεύεται (Liv. XLIV, 46).—2) Ἡ νοτιωτάτη πόλις τῆς Περαίας

ἐν Παλαιστίνῃ, κυριευθεῖσα ὑπ' Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου, καταστραφεῖσα δὲ μετέπειτα ὑπ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἰανναίου, διότι οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἄποικοι ἐκ Μακεδονίας, ἠρνοῦντο νὰ δεχθῶσι τὴν Ἰουδαϊκὴν θρησκείαν, ὑπὸ Πομπηΐου δ' αὖθις παλινορθωθεῖσα, καὶ εἶτα Ἀπάμεια μετονομασθεῖσα (Στρβ.).

Πέλλην, υἱὸς τοῦ Φόρβαντος καὶ ἔγγονος τοῦ Τριόπα, καθ' ὃν ὠνομάσθη ἡ ἐν Ἀχαΐᾳ Πελλήνη (Παυσ. Ζ, 28).

Πελληναῖον, ἴδ. Πελιναῖον.

Πελλήνη (Πελλάνα), ἡ ἀνατολικωτέρα τῶν δώδεκα ἀχαϊκῶν πόλεων, ἐπὶ ὑψηλοῦ λόφου ὠχυρωμένη εἰς 60 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, καὶ λιμένα ἔχουσα ὅστις Ἀριστοναῦται (κατά τινα ὑπόθεσιν Ἀργοναῦται) ἐκαλεῖτο (Ἡρδ. Α, 145). Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου οἱ κάτοικοι αὐτῆς συνεμάχουν μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων (Θουκ. Β, 9. Η, 3). Ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ πολέμου διεκρίθη ἰδίως ὁ Παλληνεὺς Πρόμαχος· ἐπὶ δὲ τῶν ἀχαϊκῶν καὶ αἰτωλικῶν πολέμων παντοίως ἐβλάβη ἡ πόλις προσβληθεῖσα καὶ κυριευθεῖσα (Στρβ. Η, 385). Ἡ θέσις ἔνθα σώζονται ἐρείπια αὐτῆς, καλεῖται νῦν Ζούγρα.

Πέλλης, πατὴρ τοῦ Ὑπηρεσίου, πάππος τοῦ Ἀστερίου καὶ τοῦ Ἀμφίωνος, ὁ κτίστης τῆς Ἀχαϊκῆς πόλεως Πελλήνης (Ἀπλν. Ῥόδ. Α, 177).

Πελλόπεια, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Πελίου, βασιλέως τῆς Ἰωλκοῦ (Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 326).

Πελοπία, 1) μήτηρ τοῦ Κύκνου ἐκ τοῦ Ἄρεως (Ἀπλλδ. Β, 7, 7).—2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀμφίωνος καὶ τῆς Νιόβης, κατατοξευθεῖσα καὶ αὐτὴ μετὰ τῶν ἀδελφῶν της (Ἀπλλδ. Β, 5, 9). — 3) Μήτηρ τοῦ Αἰγίσθου ἐκ τοῦ Θυέστου, αὐτοκτονήσασα ὅτε ἀνεκάλυψεν ὅτι ὁ Θυέστης ἦν πατήρ της (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ. 42).

Πελοπίδας, υἱὸς Ἱπποκλέους, ἐξ ἐπισήμου καὶ πλουσίας οἰκογενείας τῶν Θηβῶν, στενὸς φίλος τοῦ Ἐπαμεινώνδου. Χαρακτῆρος εὐγενοῦς καὶ ὑπὸ αἰσθημάτων πατριωτικῶν ἐμπνεόμενος, ἔφυγε μετὰ περίπου 400 ὁμοφρόνων του εἰς Ἀθήνας, ὅτε, τῷ 382 π. Χ., βοηθείᾳ τῶν Σπαρτιατῶν ἐπεκράτησαν ἐν Θήβαις οἱ ὀλιγάρχαι. Καίτοι εἷς τῶν νεωτέρων, ἀνέλαβεν ὅμως τὴν ἀρχηγίαν τῶν πατριωτῶν ὅτε ὁ Ἀνδροκλείδας ἀπέθανε, καὶ ἀφ' οὗ διενηργήθη καὶ ὡρίμασεν ἐν Θήβαις ἡ συνωμοσία, μετὰ 12 ἐκ τῶν φυγάδων, εἰσῆλθε διὰ τῆς Θρίας κρυφίως εἰς τὴν πόλιν, βοηθείᾳ τῶν ἐκεῖ ὁμοφρόνων του ἐφόνευσε τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ὀλιγαρχῶν, ὅτε καὶ αὐτὸς ἐπληγώθη, ἀλλ' ἀποκατέστησεν αὖθις τὴν δημοκρατίαν, κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 379 (Πλούτ. Πελοπ. Η. — Ξνφ. Ἑλλην. Ε, 4). Μετὰ τοῦ Χάρωνος καὶ τοῦ Μέλλωνος ἐξελέγη τότε Βοιωτάρχης, καὶ ἔκτοτε ἀνὰ πᾶν ἔτος τῷ ἀνετίθετο μία τῶν ἀνωτάτων ἀρχῶν τῆς πόλεως. Ὑποκινήσας τὸν Σπαρτιάτην Σφοδρίαν νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ νὰ καταλάβῃ τὸν Πειραιᾶ, διέθεσε διὰ τούτου τοὺς Ἀθηναίους κατὰ τῆς Σπάρτης καὶ ἐκέρδησεν αὐτοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος του· εἶτα δ' ἐπεχείρησε νὰ συνάψῃ πάσας τὰς Βοιωτικὰς πόλεις εἰς κοινὴν συμπολιτείαν, καὶ μεγάλην ἐκέρδησε νίκην ἐν Τεγύρᾳ κατὰ δύο σπαρτιατικῶν μορῶν, αἵτινες ἐπέστρεφον ἐκ Λοκρίδος κατὰ τὸ ἔτος 376 ἢ 375 (Πλούτ. Πελοπ. ΙΣΤ.). Ὠργάνωσε δὲ καὶ τὸν ἱερὸν λόχον 300 νέων ἀνδρείων, ὀμοσάντων νὰ συναποθάνωσιν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, καὶ μετ' αὐτῶν ἐνίκησεν αὖθις ἐν Λεύκτροις (371)· εἶτα δὲ (370 — 369) εἰσέβαλε μετὰ τοῦ Ἐπαμεινώνδου εἰς τὴν Πελοπόννησον· εἰς τὴν ἐπιστροφήν του δὲ κατηγορήθη ὅτι διέμεινεν εἰς τὴν βοιωταρχίαν τέσσαρας μῆνας ὑπὲρ τὸν νόμιμον χρόνον, ἀλλ' ἠθωώθη ἐντίμως, διότι εἰς τοῦτο εἶχε βιασθῇ ἐκ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἐνδόξων στρατιωτικῶν καθηκόντων του. Μετὰ ταῦτα δὲ (369) ἐστράφη πρὸς τὰ βόρεια, καὶ ὅτε οἱ Θεσσαλοὶ ἐζήτησαν τὴν βοήθειαν τῶν Βοιωτῶν κατ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Φεραίου, εἰσέβαλεν ἐκεῖ μετὰ στρατιᾶς καὶ ἐβίασε τὸν Ἀλέξανδρον εἰς συμβιβασμὸν, ἐξασφαλίζοντα βεβαίως εἰς τὰς πόλεις τὴν αὐτονομίαν. Λαβὼν δὲ τὴν ἐντολὴν νὰ δικάσῃ ἐν Μακεδονίᾳ μεταξὺ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Φιλίππου, ἀπεφάνθη ὑπὲρ τοῦ πρώτου, καὶ παρέλαβε τὸν Φίλιππον ὡς ὅμηρον μεθ' ἑαυτοῦ. Ἀλλ' ἐπὶ πολὺ δὲν ἔμειναν τὰ πράγματα ὡς τὰ ἐκανόνισε, διότι τὸν Μακεδόνα Ἀλέξανδρον ἐφόνευσε Πτολεμαῖος ὁ ἐξ Ἀλόρου, καὶ αἱ Θεσσαλικαὶ πόλεις ἐπιέζοντο αὖθις. Ὁ Πελοπίδας τούτου ἕνεκα ἐπέστρεψεν αὖθις εἰς τὴν Μακεδονίαν· ἀλλ' ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν του, ἠναγκάσθη νὰ συγκατατεθῇ εἰς συμβιβασμὸν καθ' ὃν τὸ κράτος διενεμήθη μεταξὺ τοῦ Πτολεμαίου καὶ τοῦ Περδίκκα (368). Κατόπιν πεμφθεὶς μετὰ τοῦ Ἰσμηνίου πρέσβυς εἰς Θεσσαλίαν, συνελήφθη καὶ ἐφυλακίσθη ὑπὸ τοῦ τυράννου παρὰ τὰ δίκαια τῶν ἐθνῶν· ἀλλ' ἐπελθούσης ἐπικουρίας ἐκ Βοιωτίας, ἀπεδόθη πάλιν εἰς τὴν ἐλευθερίαν. Ἀμέσως δὲ μετὰ ταῦτα ἐπέμφθη πρέσβυς εἰς Σοῦσα, καὶ ἔτυχε λίαν ἐντίμου ὑποδοχῆς· ἀλλ' οἱ ὅροι ἐφ' ὧν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἠξίου νὰ στηρίξῃ τὴν εἰρήνην ἀπέτυχον, εἰ καὶ ἔκτοτε ἔπαυσεν ἡ εἰρήνη τοῦ Ἀνταλκίδου κανονίζουσα τὰς Ἑλληνικὰς σχέσεις (Ξενφ. Ἑλλ. Ζ, 1). Τῷ 364 ἐξεστράτευσεν ἐκ τρίτου εἰς

βοήθειαν τῶν Θεσσαλῶν· ἀλλὰ τότε ἡλιακὴ ἔκλειψις (τῇ 13 Ἰουνίου 364) ἐγένετο αἰτία τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ νὰ μείνῃ ὀπίσω, καὶ μετὰ μόνον 300 ἱππέων προέβη, πεποιθὼς εἰς τὴν σύγχυσιν καὶ ἀνωμαλίαν τῶν τοῦ τυράννου πραγμάτων. Κατὰ τὰς Κυνὸς Κεφαλὰς προσέβαλε τὴν πολὺ ἀνωτέραν ἐκείνου δύναμιν. Ἀλλ' ἐν ᾧ ὥρμα ἀκατασχέτως κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐφονεύθη ὑπὸ τῆς σωματοφυλακῆς αὐτοῦ. Οἱ Θηβαῖοι οὐχ ἧττον ἔτι μᾶλλον εἰς τὴν θέαν ταύτην ἐξερεθισθέντες, ἐνίκησαν κατὰ κράτος (Πλουτ. Πελ. ΛΑ κλ. — Διόδ. ΙΕ, 80). Ἔκτοτε ὅμως ἔπαυσαν πλέον τὰς πρὸς βορρᾶν ἐπιχειρήσεις των.

Πελοπόννησος, ἡ πρὸς μεσημβρίαν προέχουσα μεγάλη Χερσόνησος τῆς Ἑλλάδος, ἡ μετὰ τῆς λοιπῆς χώρας διὰ τοῦ σήμερον τεμνομένου Κορινθιακοῦ Ἰσθμοῦ συνεχομένη, καὶ ὁριζομένη βορείως μὲν ὑπὸ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ἀνατολικῶς δ' ὑπὸ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου καὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, νοτίως ὑπὸ τούτου, καὶ δυτικῶς ὑπὸ τοῦ Αἰγαίου καὶ τοῦ Ἰονίου πελάγους· εἶχε, κατὰ Πολύβιον, περιφέρειαν 4,000 σταδίων. Αἱ ἀρχαῖαι αὐτῆς ἐπωνυμίαι ἦσαν Αἰγιάλεια, Ἀπία, Ἰναχία, Πελασγία, Ἄργος. Πελοπόννησος ἐκλήθη κατὰ Πέλοπα, υἱὸν τοῦ Ταντάλου, ὅστις ἐλέγετο, τρεῖς γενεὰς πρὸ τῶν Τρωϊκῶν, ἐλθὼν ἐνταῦθα μετ' ἀποίκων, καὶ εἰς τῆς χώρας τὴν ἀνάπτυξιν συντελέσας (Ἡρδ. Η, 73. — Θουκ. Ε. — Πολβ.). Ἡ ὅλη Χερσόνησος ἔχει σχῆμα φύλλου πλατάνου, μετὰ βαθέων κόλπων, τοῦ Ἀργολικοῦ πρὸς τὰ νοτιανατολικά, μεταξὺ τῆς Ἑρμιονίδος καὶ τῆς Λακωνίας, τοῦ Λακωνικοῦ, μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Μαλέα καὶ Ταινάρου, τοῦ Μεσσηνιακοῦ ἀπὸ τούτου τοῦ ἀκρωτηρίου μέχρι τοῦ Ἀκρίτα, καὶ πρὸς δυσμὰς τοῦ Κυπαρισσίου, πρὸς βορρᾶν δὲ τοῦ Κορινθιακοῦ, ἀρχομένου ἀπὸ τῶν ἀκρωτηρίων Ῥίου καὶ Ἀντιρρίου τῆς Λοκρίδος καὶ περατουμένου εἰς τὸν ἰσθμόν. Πᾶσα ἡ Πελοπόννησος διηρεῖτο εἰς τὰς ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξαρτήτους πολιτείας, ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις ἐνιαχοῦ ὑποδιαιρουμένας καὶ εἰς μικρὰ βασίλεια, τὴν Κορινθίαν, τὴν Ἀργολίδα, Λακωνίαν, Μεσσηνίαν, Ἀρκαδίαν, Ἦλιδα, Ἀχαΐαν, Σικυωνίαν, καὶ ὡς ἀρχαιότατοι αὐτῆς κάτοικοι ἐθεωροῦντο οἱ αὐτόχθονες (προσέληνοι, ἴσως προέλληνες) Πελασγοὶ Ἀρκάδες, «ἄνδρες βαλανηφάγοι», καὶ οἱ Καύκωνες Λέλεγες (Ἡρδ. Η, 73. — Ἑκατ. ἐν Στρβ.), οἷς προσετέθησαν οἱ Δαναοί, λεγόμενοι ὅτι ἦλθον μετὰ τοῦ Δαναοῦ ἐξ Αἰγύπτου, οἱ Ἀχαιοί, καὶ εἶτα οἱ Δωριεῖς καὶ οἱ Αἰτωλοί, ἐκ τῆς στερεᾶς Ἑλλάδος ἐπιδραμόντες. Ἐν γένει ἐστὶ χώρα ὀρεινή, μάλιστα κατὰ τὸ κέντρον, ἐν Ἀρκαδίᾳ. Ἦσαν δὲ τὰ κυριώτερα αὐτῆς ὄρη ἡ Κυλήνη, τὰ Ἀροάνια, ὅθεν ἐπήγαζεν ἡ Στύξ, τὸ Παναχαϊκόν, ὁ Ἐρύμανθος, τὸ Παρθένιον, ὁ Ταΰγετος, τὰ Νόμια. Ποταμῶν δ' οἱ ἐπισημότατοι ὁ Ἀλφειός, ὁ Εὐρώτας, ὁ Ἴναχος. Εἶχε δὲ καὶ δύο λίμνας, τὴν Στύμφαλον καὶ τὸν Φενεόν, ἐκρεούσας διὰ καταβοθρῶν εἰς τὴν θάλασσαν. Τῶν δὲ παμπληθῶν πόλεων αὐτῆς αἱ ἐνδοξόταται ἦσαν ἡ Κόρινθος, ἀρχαιότατα αἱ Μυκῆναι καὶ ἡ Τύρινς, τὸ Ἄργος, ἡ Ἐπίδαυρος, ἡ Σπάρτη, ἡ Πύλος, αἱ Πάτραι, τὸ Αἴγιον, ἡ Μαντίνεια, ἡ Μεγαλόπολις, κτλ. (ἴδ. Ἑλλάς). — Ἐν τῷ Μεσαίωνι, ὑπὸ τῶν Φράγκων ἰδίως, ἡ Πελοπόννησος ἐκλήθη Μωρέας.

Πελοποννησιακὸς πόλεμος, (431—404 π. Χ.), ὑπῆρξεν οὐχὶ τυχαίων περιπετειῶν προϊόν, ἀλλὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξαρτήτων ἑλληνικῶν φυλῶν καὶ πολιτειῶν· διότι, μετὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους, καθ' οὓς ὁ κοινὸς κίνδυνος εἶχεν εἰς ἓν συνασπίσει σχεδὸν πάντας τοὺς Ἕλληνας, ἀνεφάνη πάλιν ἀντίθεσις μεταξὺ Ἰώνων καὶ Δωριέων, καὶ ἐπέφερε ῥήξεις μεταξὺ τῶν κυριωτέρων αὐτῶν πόλεων, μετα-

ξὺ τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Σπάρτης. Ἐπὶ τῆς διοικήσεως τοῦ Περικλέους ἐπεδίωκον αἱ Ἀθῆναι τὴν ἡγεμονίαν ἐπὶ τῶν ναυτικῶν πόλεων· αἱ δ' ἀνυπότακτοι, ἐν αἷς μάλιστα ἡ Κόρινθος, ἀπέβλεπον ζηλοτύπως καὶ ἀνησύχως εἰς τὴν ὑπέροχον θέσιν τῶν Ἀθηνῶν (Θουκ. Α, 44), καὶ, πρὸς διατήρησιν τῆς ἀνεξαρτησίας των, κατήρτισαν δωρικὴν συμμαχίαν περὶ τὴν Σπάρτην, ἥτις ὅμως δὲν ἦν ἐπιχειρηματικὴ ὅσον ἀπῄτουν τὰ συμφέροντα τοῦ δεσμοῦ. — Ἡ πρώτη δ' ἄμεσος τοῦ πολέμου ἀφορμὴ ἐδόθη μακρόθεν. Ἐν Ἐ π ι δ ά μ ν ῳ ὁ λαὸς, τῷ 436 π. Χ., ἐξεδίωξε τοὺς ἀριστοκράτας, οἵτινες, ἐπικουρίᾳ τῶν γειτόνων Ταυλαντίων, ἐπετέθησαν κατὰ τῆς πόλεως. Τότε οἱ Ἐπιδάμνιοι ἐζήτησαν βοήθειαν παρὰ τῶν Κερκυραίων, ὧν ἦσαν ἄποικοι, καὶ ἀποτυχόντες ἐκεῖ, ἐστράφησαν πρὸς τὴν Κόρινθον, ἥτις καὶ ἐξέπεμψε στόλον· ἀλλ' οἱ Κερκυραῖοι ἀντεξέπλευσαν κατὰ τοῦ στόλου τούτου, κατεναυμάχησαν αὐτὸν πρὸ τοῦ Ἀκτίου, καὶ αὐθημερὸν ἐκυρίευσαν καὶ τὴν Ἐπίδαμνον(435, ἢ κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 434) (Θουκ. Α, 34—31). Τὸ ἐπιὸν δ' ἔτος ἐξωπλίσθη αὖθις ἡ Κόρινθος, μείζονα ἀριθμὸν δωρικῶν πόλεων περὶ αὐτὴν συνασπίσασα, ἡ δὲ Κέρκυρα τότε ἀπετάθη εἰς τοὺς Ἀθηναίους, οἵτινες, μετὰ μακρὰς συζητήσεις, παρεδέχθησαν τὴν μετὰ τῶν Κερκυραίων ἐπιμαχίαν. Ὅτε λοιπὸν ὁ Κορινθιακὸς στόλος ἐκ νέου προσέβαλε τὸν Κερκυραϊκὸν, ἔσπευσεν εἰς βοήθειαν τούτου ἐκπεμφθεὶς ὁ τῶν Ἀθηναίων, καὶ οἱ Κορίνθιοι ἠναγκάσθησαν νὰ μείνωσιν ἄπρακτοι εἰς τὰς νήσους τὰ Σύβοτα (Θουκ. Α, 56 κλ. — Πλούτ. Περ. ΚΘ). Συνεκλήθη δὲ τότε καὶ σύνοδος τοῦ δεσμοῦ ἐν Σπάρτῃ, ἐν ᾗ κατηγορίαι ἀπηγγέλθησαν κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ εἰς ἣν καὶ Μεγαρεῖς παρουσιάσθησαν κατὰ τῶν Ἀθηναίων παραπονούμενοι, καὶ οἱ Αἰγινῆται μυστικοὺς ἔπεμψαν ἀποστόλους (Θουκ. Α, 118). Καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς τῆς Σπάρτης Ἀρχίδαμος ἐσυμβούλευσε περίσκεψιν, καὶ ἀποχὴν ἐπισπεύσεως· ἀλλ' οὐχ ἧττον ἀπεφασίσθη νὰ προταθῶσιν εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ ἑπόμενοι ὅροι· «ἡ ἀπόδοσις τῆς ἀνεξαρτησίας εἰς τὴν Αἴγιναν καὶ εἰς τὴν Ποτίδαιαν καὶ ἡ ἀκύρωσις τῶν ψηφισμάτων κατὰ τῶν Μεγάρων, καὶ προσέτι ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐλευθερίας εἰς πάσας τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις·» ἐν περιπτώσει δὲ μὴ παραδοχῆς τῶν ὅρων τούτων ἡ κήρυξις τοῦ πολέμου. Κατὰ προτροπὴν τοῦ Περικλέους ἀπεπέμφθησαν οἱ τὰς προτάσεις ταύτας φέροντες πρέσβεις, καὶ οὕτως ἀπεφασίσθη ὁ πόλεμος, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 431(Θουκ. Α, 140—145). Π ρ ώ τ η π ε ρ ί ο δ ο ς. Ὁ Ἀ ρ χ ι δ ά μ ε ι ο ς π ό λ ε μ ο ς (431-421). Αἱ Ἀθῆναι εἶχον μεθ' ἑαυτῶν συνησπισμένας πολλὰς πόλεις ὑποτελεῖς, ἃς, κατὰ ποιητικὴν πάντως ὑπερβολὴν, χιλίας λέγει ὁ Ἀριστοφάνης (Σφ. 707), καί τινας πιστὰς συμμάχους ἀνεξαρτήτους, ὡς τὴν Χίον, τὴν Λέσβον, τὰς Πλαταιὰς, τὴν Ναύπακτον· προσέτι καί τινας συμμάχους ἧττον βεβαίους, ὡς τὸν Μακεδόνα Περδίκκαν, τὸν Θρᾷκα Σιτάλκην, τὴν Κέρκυραν, κλ., καὶ ἠδύναντο νὰ παρατάξωσι περίπου 30,000 ὁπλίτας καὶ 300 τριήρεις· εἶχον δ' ἐν τῇ Ἀκροπόλει κατατεθειμένα 6000 τάλαντα, καὶ τὰ ἐτήσια εἰσοδήματα συνεποσοῦντο εἰς 1000 τάλαντα. Οἱ φόρου ὑποτελεῖς ὅμως σύμμαχοι, καθ' ὃ βαρέως πιεζόμενοι, δὲν ἠδύναντο νὰ θεωρῶνται ὡς ἀσφαλεῖς. Περὶ δὲ τὴν Σπάρτην συνηνοῦτο εἰς ἐλευθέραν συμμαχίαν σχεδὸν πᾶσα ἡ Πελοπόννησος, καὶ τὰ Μέγαρα, ἡ Βοιωτία, ἡ Λοκρὶς, ἡ Φωκὶς, καὶ ἡ συμμαχία ἠδύνατο νὰ παρατάξῃ 60,000 ὁπλίτας, οὐχὶ πάντας ἐξ ἴσου ἀξιομάχους, καὶ ἐστερεῖτο ἐπαρκοῦς στόλου καὶ ἐπαρκῶν πόρων χρηματικῶν, ὃ ἐγνώριζε, καὶ ἐφ' οὗ κυρίως ἐστηρίζετο ὁ Περικλῆς. — Τὸ πρῶτον κίνημα τοῦ πολέμου ἐγένετο ὑπὸ τῶν Θηβαίων, ὅτε κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 431 ἐπεχείρησαν διὰ νυκτὸς τὴν ἀνεπιτυχῆ προσβολὴν κατὰ τῶν Πλαταιῶν (Θουκ. Β, 2). Ἔκτοτε ὁ βασιλεὺς Ἀρχίδαμος εἰσέβαλεν εἰς τὴν

Ἀττικήν, λεηλασίας φέρων καὶ καταστροφάς, καὶ ἐπὶ δέκα ἔτη ἐπανελάμβανε τὰς εἰσδρομὰς ταύτας κατ' ἔτος, πλὴν τοῦ γ'. καὶ τοῦ ε'. Τοῦτο ἦν τὸ ἀσθενὲς μέρος τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες, καίτοι ὀχυρώσαντες τινὰ μέρη τῆς χώρας, ἀπεσύρθησαν ὅμως πανταχόθεν εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν· ἀλλὰ διὰ τοῦ στόλου ἐλεηλάτουν καὶ αὐτοὶ τὰς ἀκτὰς τῆς Πελοποννήσου, ἐξεδίωξαν τοὺς Αἰγινήτας, φυγόντας εἰς Θυρέαν τῆς Λακωνίας, καὶ κατεκληρούχησαν τὴν νῆσον εἰς Ἀθηναίους. Ἀπεφάσισαν δὲ συγχρόνως πάντα τὰ δημόσια εἰσοδήματα νὰ δαπανήσωσιν εἰς τὸν πόλεμον, πλὴν μόνον 1000 ταλάντων, ἃ νὰ φυλάξωσι δι' ἐκτάκτους ἀνάγκας. Κατὰ τὸ τέλος δὲ τοῦ πρώτου ἔτους ἀπήγγειλεν ὁ Περικλῆς τὸν ἐπιτάφιον λόγον τῶν ἐπὶ τοῦ πολέμου πεσόντων (Θουκ. Β, 10). Τῷ 430 ἡ μεγάλη συσσώρευσις ἐν Ἀθήναις ἐπέφερε τὸν ὀλέθριον λοιμόν, ὃν φοβηθέντες καὶ αὐτοὶ οἱ Σπαρτιᾶται, ἐπέστρεψαν ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς αὐτῶν. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δ' ἔπεμψαν πρεσβείαν ἵνα προτείνῃ εἰρήνην· ἀλλ' οἱ Σπαρτιᾶται, ἀρξάμενοι διαπραγματεύσεων μετὰ τῶν Περσῶν, ἀπέκρουσαν αὐτήν, καὶ τότε ὁ Περικλῆς διὰ τοῦ λόγου καὶ τοῦ παραδείγματος ἐνεθάρρυνε τὸν λαὸν (Θουκ. Β, 46-70). Ἐν ἀρχῇ τοῦ 429 παρεδόθη ἡ Ποτίδαια, οἱ Σπαρτιᾶται ἐξεστράτευσαν κατὰ τῶν Πλαταιῶν, ὁ Ἀθηναῖος Φορμίων ἐνίκησεν εἰς τὰς δυτικὰς θαλάσσας· ἀλλ' ἡ πληγὴ τοῦ λοιμοῦ ἐξηκολούθει ἐπινεμομένη τὰς Ἀθήνας, τοὺς ἀρίστους τῶν πολιτῶν ἀναρπάζουσα, καὶ τέλος καὶ αὐτὸν τὸν Περικλῆν, ὅστις ἦν τῆς πόλεως ὁ νοῦς καὶ ἡ δύναμις (Θουκ. Δ, 87.—Πλούτ. Περ. ΛΘ.—Διόδ. ΙΒ, 58). Μετ' αὐτὸν ἕπεται γενεὰ παρακμάσασα, ἣν διηύθυνον ἀρχηγοὶ κοῦφοι καὶ ἰδιοτελεῖς, τὸ πρῶτον ὁ Εὐκράτης καὶ Λυσικλῆς, καὶ μετ' αὐτοὺς ὁ δημαγωγὸς Κλέων, καθ' οὗ σπανίως ὑπερίσχυεν ὁ Νικίας, ἀρχηγὸς τῆς μερίδος τῶν μᾶλλον εὐπορούντων καὶ μετριοπαθεστέρων (Θουκ. Β, 70—100). Συμφοραὶ ἐπέρχονται ἐπὶ τῶν Ἀθηνῶν· ἐν ἄλλοις ἀφίσταται αὐτῶν ἡ Λέσβος, πλὴν τῆς πόλεως Μηθύμνης· καὶ πρὸς νέους ὁπλισμούς, ἀναγκάζονται τῷ 428 αἱ Ἀθῆναι ν' αὐξήσωσι τὰς ἀπὸ τῶν κτημάτων ἀποφορὰς καὶ τοὺς συμμαχικοὺς φόρους (Θουκ. Γ, 1-19). Τῷ 427 ἐβίασεν ὁ Πάχης τὴν Μυτιλήνην νὰ παραδοθῇ εἰς τῶν Ἀθηνῶν τὴν διάκρισιν, καὶ ὁ Κλέων προὐκάλεσε ψήφισμα σφαγῆς κατὰ τῶν πολιτῶν αὐτῆς, ὅ, καίτοι μετριασθὲν ὑπὸ τοῦ Διοδότου, ἐπέφερε τὴν εἰς θάνατον καταδίκην 1000 πολιτῶν, τὴν ὑποταγὴν τῶν λοιπῶν ὡς ὑπηκόων ὑποτελῶν, καὶ τῆς αὐτῶν γῆς τὴν κατακληρούχησιν. Οὐχ ἧττον βαρβάρως προσηνέχθησαν καὶ οἱ Θηβαῖοι καὶ Σπαρτιᾶται κατὰ τῆς τέλος κυριευθείσης πόλεως τῶν Πλαταιῶν· ἐν δὲ Κερκύρᾳ ἀγρίως ἀντεμάχοντο (427—424) δημοκράται καὶ ἀριστοκράται. Ἐκ Σικελίας δὲ πρέσβεως ἐλθόντος τοῦ Λεοντίνου Γοργίου ἵνα ζητήσῃ τὴν ὑπὲρ τῶν ἰωνικῶν τῆς νήσου πόλεων καὶ τῶν τῆς νοτίας Ἰταλίας προστασίαν τῶν Ἀθηνῶν, ἔπεμψαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐκεῖ στόλον ὑπὸ ναυάρχους τὸν Λάχην καὶ Χαροιάδην, οἵτινες κατέλαβον τὸ Ῥήγιον, τῷ 427, καὶ κατεῖχον αὐτὸ ἐπὶ πολλὰ ἔτη (Θουκ. Γ. 20-86. — Διόδ. ΙΒ, 48). Σεισμοὶ σφοδρότατοι ἐπελθόντες, παρεκώλυσαν τὰς εἰσβολὰς τῶν Σπαρτιατῶν. Ἐξεπέμφθη δὲ μετὰ στόλου ἐξ Ἀθηνῶν ὁ στρατηγὸς Δημοσθένης πρὸς τὰς δυτικὰς θαλάσσας, καὶ ἡττήθη μὲν ἐν Αἰγιτίῳ ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν, ἀλλ' ἀπήλλαξεν ἀποκλεισμοῦ τὴν ἀπειλουμένην Ναύπακτον, καὶ ἐν Ὄλπαις τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου κατεναυμάχησε τοὺς ὑπὸ τὸν Εὐρύλοχον Ἀμβρακιώτας καὶ Πελοποννησίους, τῷ 426 (Θουκ. Γ, 87-114). Τὸ ἐπιὸν δ' ἔτος ὁ αὐτός, μὴ ἐνδοὺς εἰς τὰς ἀντιπαρατηρήσεις τῶν συστρατήγων του, ἐν ᾧ ἔπλεε πρὸς τὴν Σικελίαν καὶ πρὸς τὴν Κέρκυραν, ὑπὸ νηνεμίας ἀναχαιτισθείς, κατέλαβε τὴν Πύλον καὶ τὴν ὠχύρωσε. Συνορῶντες δ' οἱ Σπαρτιᾶται τὸ δι' αὐτοὺς κιν-

δυνῶδες τῆς θέσεως, προσέβαλον αὐτὴν διὰ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, ἀλλ' ἡττηθέντες, ἐνεκλείσθησαν εἰς τὴν νῆσον Σφακτηρίαν. Καὶ ἐγένοντο μὲν προτάσεις εἰρήνης πρὸς ἀπελευθέρωσιν αὐτῶν, ἀλλὰ ταύτας ἐματαίωσαν αἱ ἐνέργειαι τοῦ Κλέωνος, καὶ μετὰ μακροχρόνιον ἀποκλεισμὸν ᾐχμαλώτευσεν αὐτὸς καὶ ὁ Δημοσθένης τοὺς ἔτι ἐπιζῶντας ἐκεῖ 292 Σπαρτιάτας. Καὶ τότε παρημέλησαν πάλιν αἱ Ἀθῆναι τὴν κατάλληλον πρὸς εἰρήνην στιγμήν. Ἐν Κερκύρᾳ δὲ δι' αἰσχρᾶς προδοσίας συλληφθέντες οἱ ὀλιγάρχαι, ἀπεσφάγησαν, τῷ 424 (Θουκ. Δ, 1-48. — Πλούτ. Νικ. Ζ. Η). Ὁ Νικίας, κυριεύσας τὰ Κύθηρα καὶ τὴν Θυρέαν, ἐπροσπάθησε, διὰ προσβολῆς τῶν Μεγάρων καὶ τῆς Βοιωτίας, νὰ διασπάσῃ τὴν Δωρικὴν συμμαχίαν· ἀλλ' ὁ Βρασίδας ἐματαίωσε τὴν κατὰ τῶν Μεγάρων ἐπιχείρησιν, καὶ ἐν Βοιωτίᾳ ἡττήθησαν οἱ Ἀθηναῖοι εἰς τὸ Δήλιον. Τέλος συνιδόντες οἱ Σπαρτιᾶται ὅτι διὰ τῶν ἐπιδρομῶν τῆς Ἀττικῆς μικρὰ κατορθοῦσι, μετέβαλον σχέδιον, καὶ ἐννοήσαντες τὸ τρωτὸν μέρος τῶν Ἀθηνῶν, ἐξέπεμψαν τὸν ἀνδρεῖον Βρασίδαν μετὰ στρατοῦ εἰς Θρᾴκην, ἵνα ὑποσχεθῇ εἰς τοὺς ἐκεῖ Ἕλληνας τὴν ἐλευθερίαν. Οὕτω κατέλαβεν οὗτος πολλὰς τῶν ἐκεῖ πόλεων· τὸ Ἠϊὸν ὅμως ἔσωσεν ὁ Θουκυδίδης, τῷ 423 (Θουκ. Δ, 54-116). Ἐν τούτοις ἡ Σπάρτη, στάσιν τῶν Εἱλώτων φοβουμένη, καὶ ὑπὲρ τῶν ἐν Ἀθήναις αἰχμαλώτων αὐτῆς μεριμνῶσα, συνωμολόγησεν ἀνακωχήν, καὶ μόνον ἐν Θρᾴκῃ ἐξηκολούθει ὁ πόλεμος (Θουκ. Δ, 122), Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ, πεσόντων ἐν τῇ μάχῃ τῆς Ἀμφιπόλεως (422) ἀφ' ἑνὸς τοῦ Κλέωνος, ἀφ' ἑτέρου τοῦ νικηφόρου Βρασίδα (Θουκ. Ε, 6-10), συνωμολογήθη μεταξὺ Νικίου καὶ Πλειστοάνακτος ἡ κληθεῖσα Νικίειος εἰρήνη (τῇ 91 Ἀπριλίου, 421), ὑπὸ ὅρον ἀποδόσεως πασῶν τῶν ἀμοιβαίων κατακτήσεων καὶ πάντων τῶν αἰχμαλώτων. Περὶ δὲ τῶν Ἀθηναίων συμμάχων ἐπέβαλεν ἡ Σπάρτη τὸν ὅρον τοῦ ν' ἀποτίνωσι μόνον τὸν ὑπὸ τοῦ Ἀριστείδου ἐπιβληθέντα φόρον, ἄλλως δὲ νὰ ὦσιν ἐλεύθεροι (Θουκ. Ε, 18). Δευτέρα περίοδος, ἐπὶ τῆς ὑποτιθεμένης εἰρήνης (421-413). Ἡ εἰρήνη ἐπέφερε τὴν διάλυσιν τῆς δωρικῆς συμμαχίας· προὐκήρυξε δὲ νέαν τοιαύτην τὸ Ἄργος, εἰς ἣν προσῆλθον ἡ Μαντίνεια, ἡ Κόρινθος καὶ ἡ Ἦλις (Θουκ. Ε, 27-29). Ἀλλὰ μεταξὺ Σπάρτης καὶ Ἀθηνῶν ἐξηκολούθει ψυχρότης, καὶ οἱ ὅροι τῆς συνθήκης ἀκριβῶς δὲν ἐξεπληρώθησαν. Ἐν τούτοις ἐπιρροὴν εἶχεν ἀποκτήσει ὁ Ἀλκιβιάδης, καὶ ἐπροσπάθησε νὰ ἑλκύσῃ πρὸς τὰς Ἀθήνας τὸ Ἄργος μετὰ τῆς Ἤλιδος καὶ τῆς Μαντινείας· ἡ Κόρινθος ὅμως ἀπέσχε τοιούτων διαπραγματεύσεων, καὶ ἡ Βοιωτία ἀπέβλεπεν εἰς ἰδίαν ἀνεξαρτησίαν. Τῷ 418, σπουδαία μάχη συνεκροτήθη ἐν Μαντινείᾳ μεταξὺ Σπάρτης καὶ τῶν Ἀρκάδων συμμάχων αὐτῆς ἀφ' ἑνὸς, καὶ Ἄργους, Μαντινείας καὶ Ἀθηνῶν ἀφ' ἑτέρου. Καὶ ἐνίκησαν μὲν οἱ Σπαρτιᾶται, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ κωλύσωσι τὸν δεσμὸν μεταξὺ Ἄργους καὶ Ἀθηνῶν. Συνεῖδον ὅμως ταχέως οἱ Πελοποννήσιοι ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι δὲν ἐπεδίωκον αὐτῶν τὴν ἐλευθερίαν, καὶ ἡ δωρικὴ συμμαχία κατηρτίσθη ἐκ νέου, ματαιωθέντων τῶν ἐπὶ τῆς Πελοποννήσου σχεδίων τῶν Ἀθηνῶν. Τὸ δ' Ἄργος, ἀποκαταστάσης αὖθις τῆς δημοκρατίας, ἐπανέκαμψεν ἐκ νέου πρὸς τὰς Ἀθήνας· αὗται δὲ τῷ 416 κυριεύσασαι διὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου τὴν νῆσον Μῆλον, προσηνέχθησαν ὠμότατα πρὸς αὐτὴν (Θουκ. Ε. 43, κλ. 105). Μικρὸν μετὰ ταῦτα συνέλαβον οἱ ἐν Ἀθήναις πολιτευόμενοι μέγα ἀλλὰ φαντασιῶδες σχέδιον, νὰ καταστρέψωσιν ἐμμέσως τὴν Σπάρτην κατακτῶντες τὴν Σικελίαν καὶ τὴν νότιον Ἰταλίαν. Κληθέντες ὑπὸ τῶν Ἐγεσταίων εἰς βοήθειαν κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν καὶ Συρακουσίων, ἔπεμψαν τῷ 415 εἰς Σικελίαν στόλον 134 τριήρεων καὶ πολυάριθμον στρατὸν ὑπὸ τὸν Ἀλκιβιάδην, τὸν Νικίαν καὶ τὸν Λάμαχον (ἴδ. Ἀλκιβιάδης)· καὶ ἐκυ-

ρίευσαν μὲν τὴν Κατάνην, καὶ ὁ Νικίας ἐνίκησε πρὸ τῶν τειχῶν τῶν Συρακουσῶν, καὶ σχεδὸν ἔφερε τὴν πόλιν εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ παραδοθῇ, ὅτε, ἐκ Σπάρτης πεμπόμενος, ἐνεφανίσθη ὁ Γύλιππος (ἴδ.) μετὰ πλοίων κορινθιακῶν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀπειλουμένης πόλεως, καὶ τότε σχεδὸν πᾶσαι αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις τῆς Σικελίας ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τῶν Συρακουσῶν. Εἰς τὸν Νικίαν ἐπέμφθη ἐπικουρία ὑπὸ τὸν Εὐρυμέδοντα καὶ τὸν Δημοσθένην· ἀλλ' αὐτὴ δὲν ἤρκει πλέον. Ὁ ἀττικὸς στόλος ἡττηθείς, ἐνεκλείσθη εἰς τὸν λιμένα, ἡ δὲ ναυτικὴ δύναμις, ἐπιχειρήσασα ὑποχώρησιν διὰ ξηρᾶς, ᾐχμαλωτίσθη, ὁ Νικίας καὶ ὁ Δημοσθένης ἐθανατώθησαν, οἱ δ' αἰχμάλωτοι ἐρρίφθησαν εἰς τὰ λατομεῖα, ἢ ἀπήχθησαν δοῦλοι. Ἡ ἧττα ἦν ἐντελής· τὸ ἄνθος τῆς ἀττικῆς νεολαίας εἶχε πέσει, καὶ ἡ πόλις ἠναγκάσθη νὰ καταφύγῃ εἰς ἔκνομα μέσα ἵνα πορισθῇ νέους πολίτας. Κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 413 ἔφθασεν ἡ λυπηρὰ ἀγγελία εἰς Ἀθήνας· ἀλλὰ πρὸ τούτου ἤδη, ἀπὸ τοῦ ἔαρος, εἶχεν ἐκραγῇ ἐκ νέου ἐν Ἑλλάδι ὁ πόλεμος (Θουκ. ΣΤ, 8 κλ. Ζ, 1 κλ.). Τῷ 417 ἀττικαὶ τριήρεις εἶχον ἤδη λεηλατήσει λακωνικὰς παραλίας· οἱ δὲ Σπαρτιᾶται, συμβουλῇ τοῦ εἰς αὐτοὺς καταφυγόντος Ἀλκιβιάδου, κατέλαβον, κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 413, καὶ ὠχύρωσαν τὴν Δεκέλειαν (Θουκ. ΣΤ, 93, Ζ, 19), καὶ οὕτως ἤρξατο ἡ τρίτη περίοδος τοῦ πολέμου, ὁ Δεκελικὸς κληθεὶς πόλεμος (413—404). Οἱ Σπαρτιᾶται, ἀποσπάσαντες τοὺς Πέρσας ἀπὸ τῆς συμμαχίας τῶν Ἀθηναίων, ἐσυνθηκολόγησαν μετὰ τοῦ Τισσαφέρνους. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ὕψος φρονήματος δείξαντες κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην, περιώρισαν τοὺς δημοκρατικοὺς θεσμοὺς (ἴδ. Πρόβουλοι), μετεχειρίσθησαν τὰ ἐναπολειπόμενα αὐτοῖς 1000 τάλαντα εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ πολέμου, καὶ ἐνίκησαν τὸν στόλον τῶν Δωριέων. Καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, ἀναγκασθεὶς νὰ μακρυνθῇ τῆς Σπάρτης, ἀπῆλθε πρὸς τὸν Τισσαφέρνην, καὶ ἀπέτρεψεν αὐτὸν ἰσχυρᾶς ὑποστηρίξεως τῶν Σπαρτιατῶν· συνέδεσε δ' ἐνταυτῷ σχέσεις μετὰ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ ἐν Σάμῳ στόλου τῶν Ἀθηναίων, τῷ 411 (Θουκ. Η, 1-58). Ἐν Ἀθήναις, ὑπερισχύσασαι αἱ ὀλιγαρχικαὶ ἑταιρίαι, ἐγκατέστησαν ὀλιγαρχικὴν βουλήν, τοὺς Τετρακοσίους, καταργηθεῖσαν ὅμως μετὰ μικρόν, διότι ὁ ἐν Σάμῳ στόλος ἐκηρύχθη κατ' αὐτῆς. Ἐν τούτοις ἀνεκλήθη ὁ Ἀλκιβιάδης, καὶ αὐτῷ, μετὰ τοῦ Θρασυβούλου καὶ τοῦ Θρασύλλου, ἀνετέθη ἡ ὑπερτάτη ἀρχή. Καὶ τὴν μὲν Εὔβοιαν ἀπώλεσαν οἱ Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἐνίκησαν παρὰ τῇ Ἀβύδῳ (Θουκ. Η 81—109), καὶ τῷ 410 κατέστρεψαν τὸν ὑπὸ τοῦ Μινδάρου ναυαρχούμενον στόλον τῶν Πελοποννησίων, πρῶτον πρὸ τῆς Δαρδάνου, καὶ ἔπειτα πρὸ τῆς Κυζίκου (Ξεν. Ἑλλ. Α, 1, 12. — Πλούτ. Ἀλκ. ΚΗ). Ὁ Ξενοφῶν ἀρνεῖται τὸ ὑπ' ἄλλων πιστευόμενον, ὅτι ἐγένοντο τότε εἰρήνης προτάσεις. Οἱ Σπαρτιᾶται ἀνεκτήσαντο πάλιν τὴν Πύλον· ἀλλὰ κατὰ θάλασσαν μᾶλλον ἐπιτυχὴς ὁ Ἀλκιβιάδης, κατέκτησε τὴν Χαλκηδόνα, τὴν Σηλυβρίαν, τὸ Βυζάντιον, δι' ὃ καὶ τῷ 409—408, ἐγένετο δεκτὸς ἐν Ἀθήναις μετὰ μεγάλων τιμῶν, καὶ διωρίσθη ἀρχιστράτηγος μετ' ἐντελοῦς πληρεξουσιότητος (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 2 — 4). Τῷ δὲ 407 ἔθεντο οἱ Σπαρτιᾶται ἕνα τῶν ἱκανωτέρων ἀνδρῶν, τὸν ναύαρχον αὐτῶν Λύσανδρον, εἰς τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν τῶν στρατιωτικῶν, καὶ τότε ὑπεστηρίχθησαν ἐντονώτερον καὶ ὑπὸ τῶν Περσῶν. Ὁ Ἀλκιβιάδης ἐξέπλευσεν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στόλου, ἀλλ' αἱ φατρίαι ἐν Ἀθήναις ἐνήργουν κατ' αὐτοῦ· καὶ ὅτε ἐν ἀπουσίᾳ του ὁ Ἀντίοχος, ναυμαχήσας παρὰ τὴν διαταγήν του, πρὸ τῆς Ἐφέσου, ἡττήθη, τότε, ἵνα ἀποφύγῃ νέους καταδιωγμοὺς καὶ κατηγορίας, ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς Θρᾴκην (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 5, 1). Οἱ δέκα νεωστὶ ἐκλεχθέντες στρατηγοὶ ἐνίκησαν τῷ 406 κατὰ τὰς Ἀργινούσας νήσους τὸν διάδοχον τοῦ Λυσάνδρου Καλλικρατίδαν,

ἄνδρα σπαρτιατικῶν ἀρετῶν τῶν ἀρχαίων ἡμερῶν, ὀλίγον ὅμως πλέον χρησίμων κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους. Οἱ Σπαρτιᾶται ἐπρότειναν τότε εἰρήνην, ἀλλ' ἡ πρότασις αὐτῶν ἀπεκρούσθη· ἡ δὲ κουφότης καὶ ἡ ὑπεροψία τοῦ ὑπὸ δημαγωγῶν καὶ συκοφαντῶν ἀγομένου τότε καὶ φερομένου δήμου τῶν Ἀθηναίων σαφῶς καταφαίνεται καὶ ἐκ τῆς εἰς θάνατον καταδίκης τῶν νικησάντων στρατηγῶν, διότι δὲν εἶχον κατορθώσει νὰ περισυλλέξωσι καὶ ἐνταφιάσωσι τοὺς ἐν τῇ τρικυμίᾳ ἐπὶ τῆς ναυμαχίας ναυαγήσαντας (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 7, 15). Ὁ Λύσανδρος δὲ, δοθεὶς εἰς τὸν Σπαρτιάτην ναύαρχον Ἄρακον ὡς βοηθὸς (Ἐπιστολεὺς), αὐτὸς δ' ἀληθῶς ναυαρχῶν, ἀναδιωργάνωσε τὸν στόλον, ἐκυρίευσε τὴν Λάμψακον καὶ ἄλλας παραλίους πόλεις, καὶ, τέλος ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς κατώρθωσε, κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 405, νὰ ἐπιπέσῃ εἰς τὸν στόλον τῶν Ἀθηναίων, ἀρνηθέντων ν' ἀκούσωσι τοῦ Ἀλκιβιάδου τὰς συμβουλὰς, καὶ, παρὰ πάσας τὰς προσπαθείας τοῦ Κόνωνος, νὰ καταστρέψῃ αὐτόν. Θανατώσας δὲ τρισχιλίους αἰχμαλώτους, ἔσπευσε μετὰ τοῦ στόλου εἰς Ἀθήνας, ἐν ᾧ ὁ Ἆγις προυχώρει πρὸς τὴν Δεκέλειαν (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 2, 2.—Πλούτ. Λύσ. ΙΔ). Μετὰ τετράμηνον πολιορκίαν ἀνετέθη εἰς τὸν Θηραμένην ἡ περὶ εἰρήνης συνθηκολογία, καὶ τέλος παρεδόθη ἡ πόλις κατὰ Μάρτιον, 404, ὑπὸ ὅρους ἥττον τραχεῖς ἐκείνων οὓς οἱ Κορίνθιοι καὶ οἱ Θηβαῖοι ἤθελον νὰ ἐπιβάλωσι. Τὰ Μακρὰ Τείχη ἔπρεπε νὰ κατεδαφισθῶσιν, αἱ τριήρεις, πλὴν 12, νὰ παραδοθῶσιν, οἱ ἐξόριστοι ὀλιγάρχαι ν' ἀνακληθῶσι, τὸ πολίτευμα νὰ μετατραπῇ, αἱ Ἀθῆναι νὰ στερηθῶσι πασῶν τῶν ἀποικιακῶν κτήσεων, καὶ νὰ ἕπωνται τοῖς Σπαρτιάταις ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3.—Πλούτ. Λυσ. ΙΕ).

Πελοῦς, νῆσος τοῦ Αἰγαίου, παρὰ τῇ Χίῳ.

Πέλοψ, ἔγγονος τοῦ Διὸς, υἱὸς τοῦ Ταντάλου (ἴδ.), βασιλέως τῆς Σιπύλου ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, καὶ τῆς Διώνης, θυγατρὸς τοῦ Ἄτλαντος. Παῖδα ἔτι, ὁ πατήρ του τὸν ἐφόνευσε, τὸν κατέταμεν εἰς τεμάχια, τὸν ἐμαγείρευσε καὶ τὸν παρέθηκεν εἰς ἑστίασιν ἣν ἔδιδε τοῖς θεοῖς. Ἀλλ' οἱ θεοὶ διϊδόντες τὸ ἔγκλημα καὶ τὸν δόλον, δὲν ἤγγισαν τὸ ἀπαίσιον ἔδεσμα, πλὴν μόνης τῆς Δήμητρος, ἥτις, εἰς θλῖψιν βεβυθισμένη διὰ τῆς θυγατρός της τὴν ἁρπαγὴν, ἐν ἀπροσεξίᾳ ἔφαγε τὸν ἕνα ὦμον. Κατὰ παραγγελίαν τῶν θεῶν ὁ Ἑρμῆς ἐνέκλεισε καὶ ἔβρασεν εἰς λέβητα τὰ τετμημένα μέλη, καὶ νέα ζωὴ ἐδόθη εἰς αὐτὰ, ὡς καὶ ἡ ἀρχαία μορφὴ, πλὴν ὅτι εἰς τὸν ἐκλιπόντα ὦμον ἀντικατεστήθη ἄλλος ἐλεφάντινος (Πίνδ. Ὀλ. Α, 25.— Virg. G. III, 7.—Ov. Met. VI, 404). Ὡς νεανίας μετέβη ὁ Πέλοψ εἰς Πίσαν τῆς Ἠλείας, ὡς μνηστὴρ τῆς Ἱπποδαμείας, θυγατρὸς τοῦ ἐκεῖ βασιλέως Οἰνομάου (υἱοῦ τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἀρπίννης, θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ) καὶ τῆς Πλειάδος Στερόπης. Ἐπειδὴ χρησμὸς εἶχε προαγγείλει εἰς τὸν Οἰνόμαον ὅτι θ' ἀπέθνησκεν ὅτε ἡ θυγάτηρ του θὰ ἐνυμφεύετο, διὰ τοῦτο εἶχεν ἐπιβάλει εἰς τοὺς μνηστῆρας τὸν ὅρον διαγωνισμοῦ διφροδρομίας ἀπὸ τῆς Πίσης μέχρι τοῦ βωμοῦ τοῦ Ποσειδῶνος ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ, καὶ ὃν τινα κατέφθανε νὰ τὸν φονεύῃ ἐκ τῶν νώτων διὰ τῆς

λόγχης. Οὕτω πολλοὶ νέοι εἶχον ἤδη θανατωθῆ, ὅτε ὁ Πέλοψ, ἀγαπητὸς τῷ Ἱππίῳ Ποσειδῶνι, δωροδοκήσας Μυρτίλον, τὸν ἱπποκόμον τοῦ Οἰνομάου, υἱὸν τοῦ Ἑρμοῦ, τὸν

ἔπεισε ν' ἀφαιρέσῃ τοὺς ἥλους ἀπὸ τῶν τροχῶν τοῦ δίφρου τοῦ Οἰνομάου, καὶ οὕτω τοῦ δίφρου ἀνατραπέντος, ἔπεσεν οὗτος καὶ ἐφονεύθη· ἤ, κατ' ἄλλους, ἡττηθεὶς ὁ Οἰνόμαος, ηὐτοκτόνησε. Κατὰ Πίνδαρον ('Ολ. Α, 87) ἐνίκησεν ὁ Πέλοψ οὐχὶ διὰ δόλου, ἀλλὰ διὰ τῆς ταχύτητος τῶν ἵππων του, οὓς εἶχε λάβει παρὰ τοῦ Ποσειδῶνος. Εἰς τὸν Μυρτίλον εἶχεν ὑποσχεθῆ ὁ Πέλοψ τὸ ἥμισυ τῆς ἐπικρατείας ἣν ἔλαβε μετὰ τῆς Ἱπποδαμείας, ἀλλ' ἵνα ἀποφύγῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑποσχέσεώς του, ἐκρήμνισεν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ τότε ὁ Μυρτίλος τὸν κατηράσθη, αὐτὸν καὶ τὴν γενεάν του, ἡ δ' ἀρὰ αὕτη καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ Ἑρμοῦ μεγάλας ἐπέφερε βλάβας εἰς τοὺς ἀπογόνους τοῦ Πέλοπος. Εἰς τὴν Πίσαν προσέθηκε καὶ τὴν Ὀλυμπίαν, καὶ ἐκεῖ λαμπρῶς ἀναδιωργάνωσε τοὺς ἀγῶνας. Ἀνεδείχθη δὲ ἡγεμὼν ἰσχυρότατος διὰ πάσης τῆς χώρας, ἥτις κατ' αὐτὸν Πελοπόννησος ὠνομάσθη. Ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐτιμᾶτο, δι' αἱματηρῶν θυσιῶν ἐπὶ τοῦ τάφου του, ὡς ἥρως καὶ ἱδρυτὴς τῶν ἀγώνων (Πίνδ. Ὀλ. Α, 90). Ἐκ τῆς Ἱπποδαμείας ἔσχεν ὁ Πέλοψ τὸν Ἀτρέα, τὸν Θυέστην, τὸν Δῖον, τὸν Κυνόσουρον, τὸν Κορίνθιον, τὸν Ἱππάλημον, τὸν Ἵππασον, τὸν Κλέωνα, τὸν Ἀργεῖον, τὸν Ἀλκάθοον, τὸν Αἴλιον, τὸν Πιτθέα, τὸν Τροιζῆνα, τὴν Νικίππην καὶ τὴν Λυσιδίκην· ἀλλὰ, κατὰ Πίνδαρον, μόνον ἓξ υἱούς. Ἐκ δὲ τῆς Ἀξιόχης, ἢ Δαναΐδος, ἔσχε τὸν Χρύσιππον, ὃν ἠγάπα ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους, δι' ὃ οὗτοι τὸν ἐμίσουν, καὶ ὁ Ἀτρεὺς καὶ ὁ Θυέστης, ὑποκινήσει τῆς Ἱπποδαμείας, τὸν ἐθανάτωσαν. Ὁ Πέλοψ ἐξεδίωξε τότε τοὺς υἱούς του, διασπαρέντας ἀνὰ πᾶσαν τὴν Πελοπόννησον. Ὁ Ἀτρεὺς (ἴδ.) καὶ ὁ Θυέστης ἔφυγον εἰς τὴν Ἀργολίδα. Ὁμοίως καὶ ἡ Ἱπποδάμεια. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτῆς ἔφερεν ὁ Πέλοψ τὰ ὀστᾶ της εἰς τὴν Ὀλυμπίαν.

Πέλται, πόλις ἀρχαία καὶ ἐπίσημος τῆς Φρυγίας, πρὸς τὰ βορειανατολικὰ τῆς Ἀπαμίας. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς Πελτηνοὶ (Ξνφ. Ἀνϐ. Α, 2, 10 — Εὐρπ. Δ, 3. — Σάρϐ. ΙΒ).

Πέλτη, ἀσπὶς μικρὰ καὶ ἐλαφροτάτη, ἐξ αἰγείου δέρματος συνισταμένη (Τιμ. Λξ. Πλατ. — Σχλ. Πλτ. Νμ. Ζ), τὸ πλεῖστον ἡμισεληνοειδὴς, καὶ ἰδίως ἐν χρήσει παρὰ

τοῖς Θρᾳξί. Παρίστα ἡ τέχνη καὶ τὰς Ἀμαζόνας αὐτὴν τὸ πλεῖστον φερούσας. Ὁ δ' Ἀθηναῖος Ἰφικράτης (460 — 350 π. Χ.) εἰσήγαγε τὸ ἀμυντικὸν τοῦτο ὅπλον καὶ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν, ὀργανώσας λόχους τὸν μέσον ἐπέχοντας ὅρον μεταξὺ τῶν ὁπλιτῶν καὶ μεταξὺ τῶν ψιλῶν, καὶ ὧν ὁ ὁπλισμὸς συνέκειτο εἰς ξίφος, ἀκόντιον, καὶ τὴν πέλτην (Ξενφ. Ἑλλ. Δ, Ε, 12).

Πέλωρ, εἷς ἐκ τῶν Σπαρτῶν, τῶν φυέντων ἐκ τῆς γῆς ὅτε ὁ Κάδμος (ἴδ.) ἔσπειρε τοὺς ὀδόντας τοῦ δράκοντος ὃν ἐφόνευσεν ἐν Θήβαις (Ἀπλλδ. Γ, 4, 1).

Πελωρὶς, (Θουκ. Δ, 25. — Cic. Verr. V, 3), ἡ Πελωριὰς τὸ βορειανατολικὸν ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας, βορειανατολικῶς τῆς Μεσσήνης, εἰς τὸν Ἰταλοσικελικὸν πορθμὸν, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι οὕτως ὠνομάσθη κατὰ τὸν ναύκληρον τοῦ Ἀννίβα,

ὃν οὗτος δῆθεν ἐν ὀργῇ ἐνταῦθα ἐφόνευσε καὶ ἐνεταφίασε. Πιθανῶς ἡ λέξις ἦν ἁπλῶς Ἑλληνικὴ «πελωρία ἄκρα». Ἐπὶ τῆς ἄκρας ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ φάρος, ἐξ οὗ καὶ νῦν ἔτι καλεῖται Capo di Faro (Στρβ. Γ, 171.—Διόδ. Δ, 83).

Πέλωρος, ἰδ. Πελωρίς.

καὶ τῆς Ὀτρήρας, βασιλίσσης τῶν Ἀμαζόνων· ἦλθεν ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου εἰς ἐπικουρίαν τῶν Τρώων καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, κατακυριευθέντος ὑπ' ἔρωτος πρὸς τὴν νέαν καὶ ὡραίαν ἡρωΐδα ὅτε εἶδεν αὐτὴν ἐκπνέουσαν (Luint. Smyrn. I. — Iust. II, 4.—Ov. Her. XXI, 118. — Virg. Æ. I,

490). Ἡ εἰκών, παριστῶσα τὸν Ἀχιλλέα θέλοντα ν' ἀνεγείρῃ καὶ ὑποστηρίξῃ τὴν τρωθεῖσαν Πενθεσίλειαν, ἐστὶν ἐξ ἀναγλύφου σαρκοφάγου ἐκ Θεσσαλονίκης, ἤδη ἐν τῷ μουσείῳ τῶν Παρισίων.

Πενέσται, ἐν Θεσσαλίᾳ, οἱ μετὰ τὴν ὑπὸ ξένων κατάκτησιν τῆς χώρας ἐμπαραμείναντες ὑπὸ ὅρους τινάς, ὡς οἱ Εἵλωτες ἐν Λακωνίᾳ, ἀρχαῖοι τῆς χώρας κάτοικοι, ὅθεν λέγεται ὅτι τὸ πρῶτον Μενέσται ἐλέγοντο, καὶ εἶτα ἡ λέξις εἰς Πενέσται μετετράπη (Ἀρχίμχ. ἐν Ἀθην. ΣΤ, 264), ἐκ τοῦ πένεσθαι, ἢ τοῦ πονεῖν (ἐργάζεσθαι), διότι οὗτοι ἦσαν οἱ ἐπὶ φόρῳ τοὺς κλήρους τῶν κατακτητῶν ἐργαζόμενοι, καὶ πολλοὶ ἐγίνοντο καὶ ἐκείνων πλουσιώτεροι (Ἴδ. καὶ Θουκ. Α, 12. — Ἡρδ. Ζ, 132). Ἐνίοτε δὲ, ὡς καὶ οἱ Εἵλωτες, συνώδευον τοὺς κυρίους αὐτῶν καὶ εἰς τὸν πόλεμον, καὶ ἐμάχοντο ἔφιπποι (Δμσθ. κ. Ἀρστγ. 687). Ἐκαλοῦντο δὲ καὶ λάτρεις, καὶ Θεσσαλοικέται.

Πενθεσίλεια, θυγάτηρ τοῦ Ἄρεως

Πενθεύς, υἱὸς τοῦ Ἐχίωνος καὶ τῆς Ἀγαύης, θυγατρὸς τοῦ Κάδμου, διάδοχος τοῦ πενθεροῦ του εἰς τὸν θρόνον τῶν Θηβῶν. Ἠθέλησε ν' ἀπαγορεύσῃ εἰς τὰς γυναῖκας τοῦ κράτους του τὴν λατρείαν τοῦ Διονύσου· ἀλλ' ἀπαντήσαντα ποτὲ εἰς τὰ ὄρη θίασον Μαινάδων, ἡ μήτηρ του Ἀγαύη, μετ' αὐτῶν συγκαταριθμουμένη, καὶ ἐν τῇ ἐκβαχεύσει της ἐκλαβοῦσα αὐτὸν ὡς θηρίον ἢ ἔλαφον, τὸν ἐφόνευσε καὶ τὸν κατεσπάραξε μετὰ τῶν ἄλλων Μαινάδων, ἰδίως τῶν ἀδελφῶν της Ἰνοῦς καὶ Αὐτονόης (Εὐρπ. Βάκχ. 1142.— Ov. Met. III, 513).

Πενθίλος, υἱὸς τοῦ Ὀρέστου καὶ Ἠριγόνης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Αἰγίσθου, ἐγκαταλείψας τὸν πατρικὸν θρόνον ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Δωριέων εἰς Πελοπόννησον, καὶ ὁδηγήσας ἀποικίαν Αἰολέων εἰς Θράκην (Στρβ. ΙΓ.—Παυσ. Γ, 18).

Πενία, προσωποποίησις τῆς πτωχίας. Κατ' Ἀριστοφάνην (Πλοῦτ. 415), ἡ ἀντιπρόσωπος κοινωνικῆς τάξεως μέσης, ἀπόρου, ἀλλ' ἰσχυρᾶς καὶ εὐρώστου· κατὰ μῦθον δέ τινα παρὰ Πλάτωνι (Συμπ. σ. 203), ἔτεκε, κατὰ τὴν γενέθλιον ἡμέραν τῆς Ἀφροδίτης, ἐκ τοῦ Πόρου, θεοῦ τῆς εὐπορίας, καὶ υἱοῦ τῆς Μήτιος, τὸν Ἔρωτα. Ἐλέγετο καὶ ἐφευρέτις τῶν τεχνῶν καὶ τῆς βιομηχανίας (Θεόκρ. ΚΑ, 1. — Plaut. Stich. I, 3, 23).

Πενταετηρὶς, τὸ ἥμισυ τῆς ἐννεαετηρίδος (ἴδ.), ἥτις ἦν ἡ ἀρχαιοτάτη χρονολογικὴ μονάς· ἔκτασις χρονικὴ περιλαμβάνουσα τέσσαρα ἔτη, δι' ὃ καὶ τετραετηρὶς προσέτι ἐλέγετο.

Πένταθλον, ἀγὼν οὗ ἡ ἐπίνοια ἀπεδίδετο εἰς τὸν Πηλέα (Σχλ. Πινδ. Νεμ. Ζ, 9), καὶ εἰς ὃν ὁ Περσεὺς ἐλέγετο φονεύσας τὸν Ἀκρίσιον (Ἀπλλδ. Β, 4, 4)· ἀλλ' ἀληθῶς μεταγενεστέρως προστεθὲν, ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ πληρέστερον τῶν ἀγωνισμάτων (Ἡρδ. Θ, 33. — Παυσ. Γ, 116). Περιελάμβανε δ' ὁμοῦ τὸ ἅλμα, τὸν δρόμον (στάδιον ἢ δίαυλον), τὸν δίσκον, τὸ ἀκόντιον καὶ τὴν πάλην (Σχλ. Πλτ. Ἀντερ. 135. — Σιμνδ. ἐν Ἀνθλ. Τ. Β. Σ. 626), ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἀσκούμενα, καὶ ὁ εἰς πάντα ἀνεξαιρέτως νικήσας ἦν ὁ νικητής. Εἰσήχθη δ' ὁ σύνθετος οὗτος ἀγὼν εἰς τὰ Ὀλύμπια τῇ 18 Ὀλυμπιάδι. Τῇ 38 Ὀλυμπιάδι ἐτελέσθη ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ πένταθλον παίδων, ἀλλὰ μόνον ἅπαξ (Παυσ. Ε, 911).

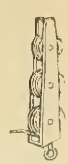
Πένταθλος, ὁ πένταθλον ἀγωνιζόμενος, ἢ ὁ εἰς αὐτὸ νικητής.

Πεντακοσιομέδιμνοι, κατὰ τὴν νομοθεσίαν τοῦ Σόλωνος ἡ ἀνωτάτη τάξις τῶν πολιτῶν ἐν Ἀθήναις, ὑπὸ οἰκονομικὴν καὶ φορολογικὴν ἔποψιν, ἡ τῶν τοὐλάχιστον 500 μεδίμνους ξηρῶν, ἢ 500 μετρητὰς ὑγρῶν προϊόντων ἐκ τῶν κτημάτων αὐτῶν καρπουμένων (Πλούτ. Σόλ. ΚΓ.).

Πεντάλιθοι, τὸ παίγνιον οἱ ἀστράγαλοι, διότι διὰ πέντε ἀστραγάλων ἢ λιθαρίων ἐπαίζετο (Πολδ. Θ, 7), ὡς τὸ παρ' ἡμῖν πεντώβολον, ὃ ἴσως ἦν αὐτὸ τὸ π ε ν τ α λ ι θ ί ζ ε ι ν, καθ' ὅσον εἰς αὐτὰς τὰς βαθμίδας τοῦ Παρθενῶνος εὑρέθησαν κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν αὐτοῦ ἐγγεγλυμμένα τοιαῦτα σχήματα πεντωβόλων, βεβαίως κἂν ἀρχαιότερα τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ὁ ναὸς περιῆλθεν εἰς ξένην κυριαρχίαν.

Πεντάπολις. Διάφοροι ὑπῆρχον ἐν τῇ ἀρχαιότητι πενταπόλεις, ἤτοι συστήματα ἐκ πέντε πόλεων πολιτικῶς ἡνωμένων, ὡς 1) ἡ Κυρηναϊκὴ ἐν Λιβύῃ, περιέχουσα τὴν Κυρήνην, τὴν Βερενίκην, τὴν Ἀρσινόην, τὴν Πτολεμαΐδα καὶ τὴν Ἀπολλωνίαν.—2) Ἡ ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ χώρα τῶν Δωριέων, ἧς αἱ πόλεις ἦσαν ἡ Λίνδος, Ἰάλυσος, Κάμιρος, Κῶς, Κνίδος. Πρὶν Ἑ ξ ά π ο λ ι ς (Ἡρδ. Α, 144).—3) Ἡ τοῦ Ἰορδάνου ἐν Παλαιστίνῃ, περιέχουσα τὰ Σόδομα, τὰ Γόμορα, τὴν Ἀδαΐμ, τὴν Ζεβαΐμ, τὴν Ζοὰρ, ἐξ ὧν αἱ τέσσαρες πρῶται ἀπετεφρώθησαν, ἡ δὲ τελευταία διετηρήθη χάριν τοῦ Λώτ.

Πεντάσπαστος, τροχαλία ἔχουσα πέντε κυλίνδρους πρὸς ὕψωσιν βαρέων σωμάτων, ὡς ὑπῆρχε καὶ μικροτέρα, ἡ τ ρ ί σ π α σ τ ο ς, κατὰ τὴν εἰκόνα.

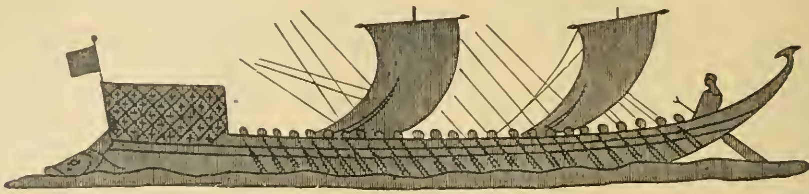
Πεντέλεια, ὄρος ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἡ πρὸς νότον ἐπέκτασις τῶν Ἀροανίων ὀρέων, ἐξ οὗ, πρὸς δυσμὰς, πηγάζει ὁ Λάδων. Πρὸς βορρᾶν, παρὰ τῷ Φενεῷ, εἶχε χωρίον ὀχυρὸν, καλούμενον Π ε ν τ έ λ ε ι ο ν.

Πεντέλη, ἐν Ἀττικῇ δῆμος τῆς Ἀντιοχίδος φυλῆς (Στφ. Βυζ.), ἐπὶ τοῦ ὄρους Βρυλησσοῦ, τοῦ κατ' αὐτὸν μετονομασθέν-

τος (Παυσ. Α, 32) καὶ ἔτι καλουμένου Πεντελικοῦ, εἰς τὴν θέσιν τοῦ νῦν μοναστηρίου, οὐ μακρὰν τῶν πλουσίων λατομείων μαρμάρου.

Πεντηκόνταρχος, ὁ πλοίαρχος πεντηκοντόρου (ἴδ.), καὶ ὁ ἀρχηγὸς σώματος πεντήκοντα στρατιωτῶν (Πολβ. Α, 2. — Πολβ. Α, 119.—Ξνφ.—Ἀθην.).

Πεντηκόντορος, ναῦς μακρὰ φορτηγὸς μάλιστα, ἡ ὁλκὰς ἔχουσα πεντήκοντα ἐρέτας ἢ κωπηλάτας (Εὐρπ. Ἑλ. 1548).

Πεντηκοστὴ, φόρος ἐκ 2 %, ἐπιβαλλόμενος ἐν Ἀθήναις εἰς τὰ εἰσαγόμενα καὶ ἐξαγόμενα ἐμπορεύματα, εἰσπραττόμενος δὲ ὑπὸ τῶν π ε ν τ η κ ο ν τ ο λ ό γ ω ν, οἵτινες καὶ ἀπογραφὴν ἐτήρουν τῶν εἰσπραττομένων. Τὸ καταβάλλειν τὸν φόρον τοῦτον ἐλέγετο π ε ν τ η κ ο σ τ ε ύ ε σ θ α ι. Παρὰ τῶν ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς βουλῆς διατελούντων ὠ ν η τ ῶ ν ἠγόραζον τὴν πεντηκοστὴν οἱ πλειοδοτοῦντες τ ε λ ῶ ν α ι λεγόμενοι, πολλάκις συνεταιριζόμενοι ὑπὸ ἕνα ἀ ρ χ ι τ ε λ ώ ν η ν ἢ ἀ ρ χ ώ ν η ν, ὅστις καὶ ἐγγύησιν ὤφειλε νὰ δίδῃ (Δμσθ. κ. Τιμκρ. 713, Κ. Μηδ. 538. κ. Λακρ. 932. π. Φορμ. 909.—Ἀνδκ. π. Μυστ. ΙΖ). Τοῦ δὲ σίτου ἡ πεντηκοστὴ (διότι ἐξαγωγὴ αὐτοῦ δὲν ἐπετρέπετο) ἐξεμισθοῦτο ἰδιαιτέρως (Δμσθ. κ. Νεαίρ. 1353. π. Λάκρ. 941), ὡς ἴσως καὶ ἄλλα τέλη (Αἰσχ. κ. Τμρχ. 16).

Πεντηκοστὴρ, ἐν Σπάρτῃ ὁ διοικῶν Π ε ν τ η κ ο σ τ ὺ ν, τὸ ἥμισυ τοῦ λόχου, διαιρουμένην εἰς 2 ἐνωμοτίας (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 1, 1).

Πεντήρης, πλοῖον πολεμικὸν, μεῖζον τῆς τριήρους, πέντε ἔχον ἐπαλλήλους σειρὰς κωπῶν, ἐν χρήσει μᾶλλον ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις, καὶ παρὰ Ῥωμαίοις ἰδίως ἐπὶ τοῦ δευτέρου καρχηδονικοῦ πολέμου.

Πεπάρηθος, μία τῶν Κυκλάδων, πρὸς τῇ Θεσσαλίᾳ, ἀνατολικῶς τῆς νήσου Σκιάθου, μετὰ μιᾶς ὁμωνύμου καὶ δύο ἄλλων πόλεων, τῆς Π α ν ό ρ μ ο υ καὶ τῆς Σ ε λ ι ν ο ῦ ν τ ο ς, παράγουσα ἄφθονον καὶ ἄριστον οἶνον. Τῷ 342 π. Χ., οἱ Πεπαρήθειοι, προτροπῇ τῶν Ἀθηναίων, προσέβαλον τὴν Ἀλόνησον· τότε δὲ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν, πρὸς τιμωρίαν αὐτῶν ἐπιπεσὼν, ἐλεηλάτησε τὴν νῆσόν των (Ὁμ. Ὕμν. Α, 39.—Δμσθ. π. Στφ. 248). Νῦν Σκόπελος.

Πέπλος, ὕφασμα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον εὐρὺ, ὃ αἱ γυναῖκες κυρίως ἔφερον ὑπὲρ τὴν λοιπὴν ἐνδυμασίαν, συνήθως ὑπὲρ τὸν ἀριστερὸν ὦμον ἐμπορπῶσαι αὐτὸ οὕτως, ὥστε νὰ μένῃ γυμνὸς ὁ δεξιὸς ὦμος μετὰ τοῦ δεξιοῦ βραχίονος (Εὐστθ. εἰς Ὁμ. Ὀδ. Σ, σελ. 1847), μακρὸς δὲ παρὰ ταῖς ἐπισήμοις καὶ εὐπόροις γυναιξὶν, ἃς ἑ λ κ ε σ ι π έ π λ ο υ ς καὶ τ α ν υ π έ π λ ο υ ς λέγει ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Ζ, 442. Ὀδ. Δ, 305). Πέπλον δ' ἔφερον ἐπίσης καὶ αἱ θεαὶ, παντοίων χρωμάτων καὶ καταποίκιλτον, ὡς κροκόπεπλος ἦν ἡ Ἠὼς (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 1. Ψ, 227), μ ε λ ά μ π ε π λ ο ς ἦν ἡ Νὺξ (Εὐρπ. Ἴων, 1150), καὶ παντοίας εἶχε παραστάσεις ἐμπεποικιλμένας ὁ πέπλος ὃν ἐν Ἀθήναις αἱ Ἐργαστῖναι ἐξειργάζοντο καὶ κατ' ἔτος νέον προσέφερον εἰς τὴν παρθένον Ἀθηνᾶν (ἴδ. καὶ Εὐρπ. Ἴων.

1141.-1162). Ἐν Ἀσίᾳ καὶ οἱ ἄνδρες μνημονεύονται ὡς πέπλον φέροντες (Αἰσχλ. Πέρσ. 182. 474. 1030. 1064)· ἐνίοτε δὲ λόπολιν. Κατὰ Παυσανίαν (Η, 3) Ἀπεραθηίς.

Πέραιθος, υἱὸς τοῦ Λυκάονος, δοὺς τὸ

Ἐκ ζωφόρου τοῦ Παρθενῶνος,

καὶ ἐν Ἑλλάδι (Εὐρπ. Ἴων, 1033. — Θεόκρ. Ζ, 17). Παρ' Ὁμήρῳ δ' ἐν γένει πέπλος ἐστὶ καὶ πᾶν ὕφασμα εὐρὺ χρησιμεῦον εἰς οἵαν δήποτε ἐπικάλυψιν, οἷον θρόνων, ἐπίπλων, κτλ. (Ἰλ. Ε, 194. Ὀδ. Η, 96).

Περαία, χώρα κειμένη πέραν ὕδατος, ὡς ἦν ἡ Περαία τῶν Ῥοδίων, ἀκτὴ τῆς Καρίας, 1500 σταδίων ἔκτασιν ἔχουσα, καὶ ἐν ἀρχαίοις ἤδη χρόνοις ὑπὸ τῶν Ῥοδίων καταληφθεῖσα ἀπέναντι τῆς νήσου των (Στρϐ. ΙΑ, 490).—2) Ἡ Περαία Τενεδίων, ἀκτὴ τῆς Μυσίας, ἀπέναντι τῆς νήσου Τενέδου, μεταξὺ Σιγείου καὶ Ἀλεξανδρείας Τρωάδος (Στρϐ. ΙΓ, 596).—3) Πόλις τῶν Μιτυληναίων, κατὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Μυσίας, παρὰ τῷ Ἀδραμυττίῳ (Liv. XXXVII 22).—4) Ἡ πέραν τοῦ Ἰορδάνου Παλαιστίνη, ἰδίως τὸ μεταξὺ Ἰορδάνου πρὸς δυσμάς, Πήλλας πρὸς βορρᾶν, τῆς Φιλαδελφίας καὶ Πετραίας Ἀραβίας πρὸς ἀνατολάς, καὶ τῶν Μωαβιτῶν πρὸς νότον.

Περαιθεῖς, μία τῶν κωμῶν τῆς Ἀρκαδίας, ὧν οἱ κάτοικοι μετῴκησαν εἰς Μεγα-

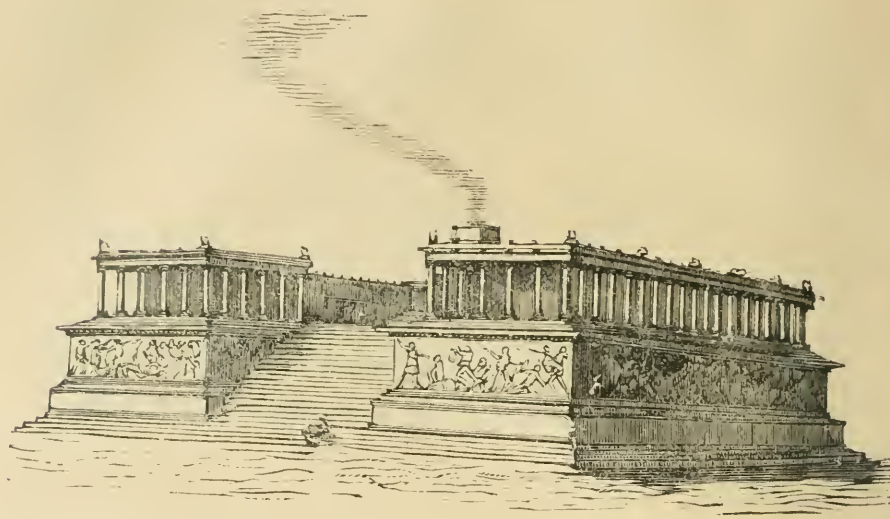
ὄνομα εἰς τὴν κώμην Περαιθηίδα (Παυσ. Η, 3).

Πέρατος, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Καλχινίας, θυγατρὸς τοῦ Λευκίππου, πατὴρ δὲ τοῦ Πλημναίου, διαδεχθεὶς τὸν Λεύκιππον εἰς τὸν θρόνον τῆς Σικυῶνος (Παυσ. Β, 5).

Περγαμηνὴ (μεμϐράνα ἢ διφθέρα), δέρμα προβάτειον, εἰς λεπτὸν ἐξεσμένον, καὶ ἐφ' οὗ ἔγραφον. Καθ' Ἡρόδοτον (Ε) ἡ διφθέρα ἐχρησίμευεν ὡς γραφικὴ ὕλη πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τοῦ χάρτου· ἀλλὰ καὶ μετὰ ταύτην ἐξηκολούθησεν οὖσα ἐν χρήσει, καὶ ἐτελειοποιήθη ἰδίως ἐν Περγάμῳ ὑπὸ τῶν Ἀτταλιδῶν. Ἀποδίδεται δ' ἡ ἐκ νέου εἰσαγωγὴ αὐτῆς εἰς τὸν γραμματικὸν Κράτητα τὸν ἐκ Μαλλοῦ.

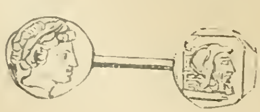
Πέργαμον, 1) ἴδ. Πέργαμος.—2) Πόλις τῆς Μυσίας, ἐν τῇ χώρᾳ Τευθρασίᾳ παρὰ τῷ ποταμῷ Καΐκῳ εἰς 20 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης (Ξνφ. Ἀνϐ. Ζ, 8, 8.—Στρϐ. ΙΓ, 623.—Liv. XXXVII, 18), δεχομένῳ ἐκεῖ καὶ τοὺς ὁμόρρους Σελινοῦντα καὶ Κήτειον, εἰς κλῖμα λαμπρὸν καὶ

θέσιν κατάρρυτον. Ὑπὲρ τὴν πόλιν, εἰς κορυφὴν ἀπότομον, ὑπὲρ τὰ 300 μέτρα ὑψουμένην ὑπὲρ τὴν θάλασσαν, ἔκειτο ἡ Ἀκρόπολις. Οἱ Περγαμηνοὶ ἐθεωροῦντο ἀρκαδικῆς καταγωγῆς. Ἤρξατο δὲ μάλιστα ἀνθοῦσα ἡ πόλις ἐπὶ τῶν διαδόχων τοῦ Λυσιμάχου καὶ τοῦ Φιλεταίρου (283 π. Χ.), τοῦ ἱδρύσαντος ἰδιαίτερον Περγαμηνὸν κράτος,

σπουδαίως εἶτα αὐξηθὲν διὰ τῆς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων εἰς τὸν Εὐμένην δωρεᾶς πολλῶν χωρῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ὁ Εὐμένης ἐξέτεινε τὴν πόλιν, καὶ συνέλεξεν ἐκεῖ σπουδαίαν βιβλιοθήκην, παρ' ᾗ συνέστη καὶ ἰδία γραμματικῶν σχολή, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ περιφήμου γραμματικοῦ Κράτητος τοῦ ἐκ Μαλ-

λοῦ (ἴδ.). Πόλις ἀξιόλογος ἔμεινε τὸ Πέργαμον καὶ ἀφ' οὗ τῷ 133, μετὰ τὸν θάνατον Ἀττάλου τοῦ Γ', μετέβη ὑπὸ τὴν Ῥώμην. Οἱ Ἀτταλίδαι εἶχον κατακοσμήσει αὐτὴν διὰ λαμπρῶν μνημείων. Ἰδίως θαυμάσιον ἔργον ἦν μέγιστος βωμὸς ἀνευρεθεὶς ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, καὶ πέριξ ἔχων εἰς ὑπερανδρομήκη ἐξαίρετα ἀγάλματα περιγεγλυμμένην μεγίστην ζωοφόρον, παριστῶσαν Ἀμαζονομαχίαν, καὶ ἀπὸ τοῦ 1875 μετενεχθεῖσαν εἰς τὸ μουσεῖον τοῦ Βερολίνου. Ὑπῆρχε δ' ἐκεῖ καὶ ναὸς τοῦ Αὐγούστου, ῥυθμοῦ Κορινθιακοῦ, καὶ θέατρον, ἀμφιθέατρον, στάδιον, βασιλικὴ στοά, μεγαλοπρεπεῖς τάφοι κωνοειδεῖς. — Τὸ Πέργαμον ἐστὶ μία τῶν 7 ἐκκλησιῶν τῆς Ἀσίας, εἰς ἃς ἡ Ἀποκάλυψις ἀπευθύνεται. Ἐκεῖ δ' ἐγεννήθησαν ὁ Ἀπολλόδωρος, ὁ Γαληνὸς καὶ ὁ Ὀριβάσιος Pl. V, 30, 33).

Πέργαμος (ἡ), 1) ἀκρόπολις τοῦ Ἰλίου ἐν τῇ Τρωϊκῇ, μετὰ μεγαλοπρεποῦς ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 508. Ε, 446). Μεταγενεστέρως Π έ ρ γ α μ ο ν καὶ Π έ ρ γ α μ α (τὰ) (Ἡρδ. Ζ, 43. — Σφκλ. — Εὐριπ. Ἰφγ. Αὐλ. 552). — 2) Φρούριον τῆς Πιερίας ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπὶ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου (Ἡρδ. Ζ, 112). — 3) Πόλις τῆς Κρήτης πρὸς τὰ δυτικὰ καὶ τὴν Κυδωνίαν, ἔνθα ἀπεβίωσεν ὁ νομοθέτης τῆς Σπάρτης Λυκοῦργος (Πλούτ. Λυκ. ΛΒ). — 4) Υἱὸς

τοῦ Πύρρου, υἱοῦ τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τῆς Ἀνδρομάχης, ἐξ Ἠπείρου μεταβὰς εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, καὶ οἰκοδομήσας ἐκεῖ τὴν πόλιν Πέργαμον (Παυσ. Α, 11).

Περγασή, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων τῇ Ἐρεχθηΐδι φυλῇ. Διῃρεῖτο εἰς καθύπερθεν καὶ ὑπένερθεν, καὶ ἔκειτο οὐ μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν (Ἀρστφ. Ἱππ. 321).

Πέργασος, πατὴρ τοῦ Δημοκόοντος (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 535).

Πέργη, ἐπίσημος πόλις τῆς Παμφυλίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, κατὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Κέστρου ποταμοῦ, εἰς ἀπόστασιν 60 σταδίων ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ, ὄντος μέχρις αὐτῆς πλωΐμου. Τούτου ἕνεκα ἦν καὶ πόλις ἐμπορική. Ἦν πατρὶς τοῦ μεγάλου μαθηματικοῦ Ἀπολλωνίου. Ἐνταῦθα ὁ Ἀπόστολος Πέτρος τὸ πρῶτον ἀπέβη εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἔκειτο δὲ πλησίον τῆς πόλεως περίφημος ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος (Στρβ. ΙΔ, 667). Σώζονται δ' ἐπιφανῆ τοῖς ἀρχαίας πόλεως ἐρείπια εἰς ἀπόστασιν 3 μιλίων βορειοδυτικῶς τῆς Ἀτταλείας.

Περδίκκας. Διάφοροι βασιλεῖς τῆς Μακεδονίας ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦτο. 1) Περδίκκας Α, ὁ ἱδρυτὴς τοῦ κράτους, ἐκ τῆς ἀργείας φυλῆς τῶν Τεμενιδῶν καταγόμενος (Ἡρδ. Η, 137-139), μετὰ δύο δ' εἰς Ἰλλυρίαν καταφυγόντων ἀδελφῶν του ἐλθὼν εἰς Μακεδονίαν, καὶ ἐκεῖ ἀναλαβὼν τὴν ἀρχὴν περὶ τὰ 700 π. Χ. Κατ' ἄλλους δὲ, διεδέχθη μόνον τὸν ἱδρυτὴν τοῦ βασιλείου, ὅστις ἐλέγετο Κόρανος (Just. VII, 2). — 2) Περδίκκας Β, υἱὸς τοῦ Ἑλληνοφίλου Ἀλεξάνδρου, διαδεχθεὶς αὐτὸν ἀποθανόντα, τῷ 454, κατ' ἀρχὰς μὲν πιθανῶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του Ἀλκέτα καὶ Φιλίππου, εἶτα δὲ μόνος (436-413). Πολλοὶ τοῦ θρόνου ἀπαιτηταὶ, καὶ αἱ κατὰ τὴν παραλίαν κατακτήσεις τῶν Ἀθηναίων ἐδυσχέραναν τὴν κυβέρνησίν του· ἀλλὰ δι' ἐπιδεξίου καὶ ἀλλοπροσάλλου πρὸς τὰς τὰς φατρίας συμπεριφορᾶς κατώρθωσε νὰ σώσῃ τὴν ἰσχύν του καὶ ἐξασφαλίσῃ αὐτήν. Καὶ διενήργησε μὲν ν' ἀποσπασθῇ ἡ Ποτίδαια ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἠναγκάσθη νὰ συνομολογήσῃ συμμαχίαν μετὰ τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. Β, 20). Μετ' οὐ πολὺ πάλιν ὅμως κατώρθωσε νὰ τοὺς καταρραδιουργήσῃ, καὶ ν' ἀποσπάσῃ ἀπ' αὐτῶν τὸν Σιτάλκην (Θουκ. Β, 95-100). Τῷ δὲ 424 ἐκηρύχθη ἀναφανδὸν ὑπὲρ τῆς Σπάρτης, καὶ ὑπεστήριξε τὸν Βρασίδαν. Ἀλλὰ καὶ τούτου πιστὸς σύμμαχος δὲν ἐδείχθη, καὶ ἔκτοτε συνεχῶς πάλιν μετέπεσεν ἀπὸ κόμματος εἰς κόμμα (Θουκ. Δ, 78. Ζ, 9). — 3) Περδίκκας Γ', υἱὸς Ἀμύντα Β', πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Φιλίππου, φονεύσας Πτολεμαῖον τὸν Ἀλωρίτην, ἀνέλαβε τὴν κυβέρνησιν 365-360 π. Χ., καὶ ἔπεσε μαχόμενος κατὰ τῶν Ἰλλυριῶν (Just. VII, 5). — 4) Εἷς τῶν διαδοχων, ἐκ τῆς Ὀρεστίδος χώρας καταγόμενος, ἀλλὰ συγγενὴς τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας. Διεκρίθη τὸ πρῶτον εἰς τῶν Θηβῶν τὴν κατάκτησιν, παρηκολούθησεν ἔπειτα Ἀλέξανδρον τὸν Μέγαν ὡς σωματοφύλαξ αὐτοῦ, καὶ συνεπολέμησεν ἐν Γρανικῷ, Ἰσσῷ καὶ Γαυγαμήλοις (Ἀρρ. Α, 14. Β, 8. Γ, 11. ΣΤ, 6)· ἐπὶ δὲ τῆς ἐκστρατείας κατὰ τῶν Ἰνδιῶν διῴκει τμῆμα τῆς φάλαγγος καὶ ἐδείχθη ἀνδρεῖος, ὅλως τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἀφωσιωμένος, καὶ ἐν πᾶσι πιστὸς εἰς αὐτόν. Ἀποθνήσκων δ' ὁ Ἀλέξανδρος, τῷ ἔδωκε τὸν δακτύλιόν του, εἰς δεῖγμα τῆς ἐμπιστοσύνης ἣν ἔτρεφε πρὸς αὐτὸν (Just. ΙΒ, 15.—Curt. Χ, 4). Οἱ διοικηταὶ τοῦ στρατοῦ, συνεννοηθέντες τότε μετὰ τῆς φάλαγγος ἣν ὁ Μελέαγρος καὶ ἄλλοι ἀρχηγοὶ εἶχον ἐξερεθίσει κατὰ τοῦ ἐξ εὐγενῶν συγκειμένου ἱππικοῦ, καὶ ἀποφασίσαντες ν' ἀνακηρυχθῶσι βασιλεῖς ὁ Ἀρριδαῖος, καὶ ὁ εἰσέτι ἀγέννητος υἱὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐκ τῆς Ῥωξάνης, κατέστησαν τὸν Περδίκκαν ἐπιμελητὴν τῆς βασιλείας, καὶ διένειμαν τὰς ἐπαρχίας τοῦ κράτους εἰς τοὺς διαφόρους τοῦ Ἀλεξάνδρου στρατηγοὺς, ὅπως ὑπ' αὐτῶν διοικῶνται. Τότε δ' ὁ Περδίκκας, τὸν Ἀρ-

ριδαῖον συλλαβών, ἐθανάτωσεν αὐτὸν μετὰ τριακοσίων ὀπαδῶν του, καὶ ἐπροσπάθησε νὰ ἐξασφαλίσῃ ἑαυτῷ πάντα τὰ δικαιώματα ἃ τῷ παρεῖχεν ἡ νέα του θέσις, καὶ ἐγκατέστησε τὸν Σέλευκον ὡς χιλίαρχον. Τὰ μεγάλα σχέδια τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐγκαταλείψας, περιωρίσθη εἰς τὸ νὰ καταπνίξῃ διὰ τοῦ Πύθωνος τὴν ἐπανάστασιν τῶν κατὰ τὴν ἄνω Ἀσίαν Ἑλληνικῶν ἀποικιῶν. Νυμφευθεὶς δὲ Νικαίαν, τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀντιπάτρου, πρωτίστην μέριμναν εἶχε νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ὑπερτάτην ἀρχήν του. Ἀλλ' οἱ λοιποὶ ἀρχηγοὶ ἀντέπραττον αὐτῷ, ἀφορῶντες εἰς ἀνεξαρτησίαν. Μόνος ὁ Εὐμένης ἔμεινε πιστὸς εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἀλεξάνδρου, δι' ὃ καὶ ὁ Περδίκκας διέταξε τὸν Ἀντίγονον νὰ κατακτήσῃ ὑπὲρ τοῦ Εὐμένους τὴν Καππαδοκίαν καὶ τὴν Παφλαγονίαν. Ἀλλ' ὁ Ἀντίγονος παρήκουσε, καὶ ὁ Περδίκκας ἐβιάσθη νὰ ἐπιχειρήσῃ ὁ ἴδιος τὴν κατάκτησιν (Πλουτ. Εὐμ. Γ. — Just. XIII 6). — Προσεκλήθη ἑπομένως ὁ Ἀντίγονος πρὸ μακεδονικοῦ δικαστηρίου διὰ τὴν ἀπείθειάν του, δὲν προσῆλθεν ὅμως ἀλλ' ἔφυγεν εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ ἐκεῖ συνεμάχησε κατὰ τοῦ Περδίκκου μετὰ τοῦ Κρατεροῦ καὶ τοῦ Ἀντιπάτρου, οἷς συνέπραξε καὶ ὁ Πτολεμαῖος. Τότε ὁ Περδίκκας, διαζευχθεὶς τὴν Νικαίαν, ἐνυμφεύθη τὴν Κλεοπάτραν, θυγατέρα τοῦ Φιλίππου, ἥτις ὅμως ἔφθασε μόνον μετὰ τὴν ἐν Ἀσίᾳ καταστροφήν του. Ἀναθεὶς δὲ τὸν ἐν Ἀσίᾳ πόλεμον εἰς τὸν Εὐμένην, αὐτὸς ἐστράφη κατὰ τοῦ Πτολεμαίου, ὅστις εἶχε διὰ συνέσεως καὶ πραότητος ἤδη στερεωθῆ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ κερδήσει τὰς συμπαθείας πολλοῦ μέρους τοῦ μακεδονικοῦ στρατοῦ, ἐν ᾧ ἐξ ἐναντίας τοῦ Περδίκκου ἡ ὑπεροψία καὶ ἡ ὑπερβολικὴ αὐστηρότης τὴν δυσαρέσκειαν ἐξήγειρον κατ' αὐτοῦ. Ἐκ Δαμασκοῦ μετέβη μετὰ τῶν δύο συμμάχων του βασιλέων εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐστρατοπέδευσεν εἰς Πηλούσιον. Ἀποτυχὼν δὲ νὰ ἐκβιάσῃ διὰ τῶν ὅπλων τὴν ὑπέρβασιν τοῦ Νείλου, κατώρθωσε μόνον παρὰ τῇ Μέμφιδι νὰ διαβῇ μετὰ μέρους τοῦ στρατοῦ του ἕνα τῶν ἀβαθεστέρων βραχιόνων τοῦ ποταμοῦ· ἀλλ' ἡ ἄμμος μετακινηθεῖσα διὰ τῆς συμπατήσεως, ἐβάθυνε τὴν κοίτην, καὶ ἄνδρες περὶ τοὺς δισχιλίους ἐπνίγησαν. Ἠναγκάσθη ἑπομένως ν' ἀποστῇ τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ν' ἀποσυρθῇ. Τότε στάσις ἐξερράγη ἐν τῷ στρατῷ, δυσηρεστημένῳ ἐκ τῶν τοσούτων κακοπαθειῶν, καὶ πολλοὶ τῶν ἀρχηγῶν, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Πύθωνος, τὸν ἐγκατέλιπον, οἱ δὲ μᾶλλον ἐξηρεθισμένοι εἰσώρμησαν εἰς τὴν σκηνήν του καὶ τὸν ἐφόνευσαν, τῷ 321 (Διόδ. ΙΗ, 36). Ἀφ' οὗ δ' ἐματαιώθησαν καὶ αἱ περὶ κανονισμοῦ τῆς ἀντιβασιλείας διαπραγματεύσεις μετὰ τοῦ Πτολεμαίου, ὁ στρατὸς ἀπεσύρθη ὀπίσω εἰς τὴν Ἀσίαν (Διόδ. ΙΖ, 17. ΙΗ, 4).

Πέρδιξ, ἀδελφὴ τοῦ Δαιδάλου, μήτηρ τοῦ Τάλω (Ἀπλλδ. Γ, 15, 9). — Ὁ Ὀβίδιος (Met. VIII, 241) συγχέων, ἀποδίδει τὸ ὄνομα εἰς τὸν Τάλων.

Περεγρῖνος Πρωτεύς, κυνικὸς φιλόσοφος τῆς β' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἐκ Παρίου τῆς Μυσίας, κατὰ τοῦ Ἑλλησπόντου τὴν εἴσοδον. Πλάνητα βίον ἄγων, μετέβη καὶ εἰς Παλαιστίνην πρὸς τοὺς Χριστιανούς, καὶ εἰς παντοίους διωγμοὺς ἐξετέθη. Τέλος δ' ἀποκατέστη εἰς Ἀθήνας, ἔνθα καὶ τὸν Αὖλον Γέλλιον, τὸν συγγραφέα τῶν Ἀττικῶν νυκτῶν, εἶχε μεταξὺ τῶν ἀκροατῶν του. Ἵνα δ' ἐφελκύσῃ τὴν κοινὴν προσοχήν, ἢ ἴσως ἐκ ζήλου πρὸς τὰς χριστιανικὰς ἀρχὰς ἃς ἐπρέσβευε, καὶ αἵτινες τότε ἔτι δὲν ἐννοοῦντο ἐν Ἀθήναις, κατεφέρετο κατὰ τοῦ τὰς Ἀθήνας εὐεργετοῦντος καὶ ὑπὸ πάντων ἀγαπωμένου Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ (Aul. Gell. XII, 11). Εἰς τὰ Ὀλύμπια, τῷ 163 μ. Χ., εἴτε ἐν ἐπιδείξει γοητειῶν, εἴτε ἀφρόνως ἐπιδιώκων γενικὸν θαυμασμόν, ἢ ἴσως καὶ ἐξ ἀπελπισίας διὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἀποτυχίαν τῶν διδαχῶν του, ἐρρίφθη εἰς τὰς φλόγας καὶ κατεκάη. Ὁ σύγχρονός του Λου-

κιανὸς ἔγραψε διάλογον ἐπιγραφόμενον «περὶ τῆς Περεγρίνου τελευτῆς», ἐν ᾧ παριστᾷ αὐτὸν ὡς ψευδοφιλόσοφον, γόητα καὶ δεισιδαίμονα χριστιανόν. Αὐτοῦ λέγεται ὃν ἓν ἔργον φέρον ἐπιγραφὴν «ἐγκώμιον Πρωτέως τοῦ κυνὸς», ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀτόπως ἀποδιδόμενον εἰς αὐτόν.

Περεύς, υἱὸς τοῦ Ἐλάτου καὶ τῆς Λαοδίκης, θυγατρὸς τοῦ Κινύρα, ἀδελφὸς τοῦ Στυμφάλου (Παυσ. — Ἀπολλδ. Γ, 9, 1).

Περίακτος, μηχανὴ θεατρικὴ, σχῆμα ἔχουσα πρίσματος τριγωνικοῦ, ἐφ' ἑκάστης δὲ πλευρᾶς ἄλλην ἔχουσα ἐπιγεγραμμένην παράστασιν· ὥστε δύο τοιαῦται ἑκατέρωθεν τῆς σκηνῆς ἐστημέναι, ὅταν ἐστρέφοντο, παρίστων μεταβολὴν τῆς σκηνογραφίας (Πολδ. Α, 126. — Vitr. V, 7). Ἴδ. Θέατρον.

Περίανδρος, 1) Ἡρακλείδης, υἱὸς Κυψέλου, γεννηθεὶς τῷ 668 π. Χ. τύραννος τῆς Κορίνθου, διαδεχθεὶς τὸν πατέρα του τῷ 628, καὶ ἀποθανὼν τῷ 584, εἰς ἡλικίαν ἐτῶν 84, ἀφ' οὗ ἐτυράννησεν ἐπὶ 44 ἔτη, εἰ καὶ ὑπάρχουσι χρονολογικαί τινες ἀντιφάσεις ὡς πρὸς αὐτόν. Εἶχεν, ὡς περιγράφεται, εὐρὺ τὸ πνεῦμα καὶ ὑψηλὴν τὴν διάνοιαν, ἦν ἀνδρεῖος ἐν πολέμοις καὶ συνετὸς ἐν τῇ διοικήσει, ἀλλ' ἐνταυτῷ φίλαρχος, ὑπὲρ τὸ συμφέρον τῆς πόλεως τὸ τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ τυραννίδος τιθέμενος, δύσπιστος, καὶ εἰς μέτρα ἐνίοτε ἐκτρεπόμενος οὐχὶ πάντοτε ἴδια ἀνδρὸς μεγαλόφρονος. Φίλος τῶν φώτων καὶ τῶν τεχνῶν, περιγράφεται ὡς πάσης δεισιδαιμονίας ἀπηλλαγμένος, ὀλίγον ὑποκύπτων καὶ οὐχὶ λίαν πειθήνιος εἰς τὸν χαλινὸν τῆς συνειδήσεως, οὐδ' ἐπίσης λίαν εὐαίσθητος εἰς τῆς θρησκείας τὸν χαλινόν. Κατ' ἀρχὰς ἦρξεν ἠπιώτερον τοῦ πατρός του. Εἶτα ὅμως, εἰς τὰς συμβουλὰς Θρασυβούλου τοῦ τυράννου τῆς Μιλήτου πεισθεὶς, ἠθέλησε ν' ἀπαλλαγῇ τῶν πρώτων ἀνδρῶν ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ κατέστη τραχὺς καὶ βίαιος, καὶ ἵνα ἐξαφανίσῃ τὰ ἐπείσακτα δωρικὰ ἤθη καὶ νόμιμα, ἀπηγόρευσε τὰ συσσίτια καὶ ἄλλα τῆς ἀρχαίας ἀγωγῆς. Προσέτι δὲ, παρὰ τὰς δημοκρατικὰς τοῦ πατρός του ἀρχὰς, ἐξέβαλε τὸν λαὸν ἐκ τῆς πόλεως· ἀλλ' ἐνομοθέτησεν ἀφ' ἑτέρου διάφορα κατὰ τῆς ἀσωτίας καὶ τῆς πολυτελείας. Ὁ χαρακτήρ του βαθμηδὸν ἐτραχύνθη μέχρις ἐσχάτης ὠμότητος, καὶ παρεδόθη εἰς μέθην, οὐδ' ἔμεινεν ὑγιὴς τὰς φρένας. Πρὸς τὴν σύζυγόν του Μέλισσαν (ἢ Λυσίδην), θυγατέρα Προκλέους

τοῦ τυράννου τῆς Ἐπιδαύρου, προσηνέχθη τραχύτατα, καὶ ἐγένετο αἴτιος τοῦ θανάτου αὐτῆς. Προσκαλέσας δ' εἶτα εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς Ἥρας τὰς ἐπισημοτέρας γυναῖκας τῆς Κορίνθου, ἐγύμνωσεν αὐτὰς καὶ κατέκαυσε πρὸς ἐξιλέωσιν τὰ ἐνδύματα καὶ εἴ τι πολύτιμον εἶχον. Περιεστοιχίζετο δ' ὑπὸ 600 σωματοφυλάκων, καὶ εἶχε τριήρεις, ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν θαλασσῶν. Καὶ ἠγάπα μὲν τὰς στρατιωτικὰς ἐπιδείξεις, ἀλλὰ πόλεμον φαίνεται ὅτι διεξήγαγε πρὸς μόνον τὸν πενθερόν του Προκλῆν, ὡς γενόμενος αἴτιος τοῦ θανάτου τῆς θυγατρός του. Ἐκ τῆς Μελίσσης εἶχε δύο υἱοὺς, τὸν Κύψελον καὶ τὸν Λυκόφρονα. Τούτους καλέσας παρ' ἑαυτῷ ὁ Προκλῆς, καὶ φιλοφρόνως ὑποδεξάμενος, τοῖς ὑπέδειξεν ὅτι ὁ φονεὺς τῆς μητρός των ἦν ὁ πατήρ των αὐτός. Καὶ ὁ μὲν Κύψελος ἦν ἧττον νοήμων· ἀλλ' ὁ Λυκόφρων ἔδωκεν ὀργῆς ζωηρότατα δείγματα, δι' ὃ ὁ Περίανδρος τὸν ἀπέβαλε τῆς οἰκίας, καὶ ἀνεκήρυξεν

αὐστηροτάτην ποινὴν κατὰ παντὸς ὅστις ἤθελε τὸν ὑποδεχθῆ εἰς τὸν οἶκόν του ἢ τὸν προσομιλήσει. Οὕτως ὑπὸ πάντων ἀπωθούμενος, κατεσκήνου πλάνης ὁ Λυκόφρων καὶ ἐγκαταλελειμμένος εἰς τὰς στοάς. Τοῦτο ἐλύπησε τὸν πατέρα, δι' ὃ, προσελθὼν, τὸν προσεκάλεσε νὰ ἐπανέλθῃ πάλιν πλησίον του, ἀλλ' ἐκεῖνος τῷ ἀπήντησε μόνον ὅτι αὐστηρῶς θὰ τιμωρηθῇ διότι προσωμίλησε τὸν Λυκόφρονα. Ὁ πατὴρ λοιπὸν τὸν ἀπέπεμψεν εἰς Κέρκυραν, ἥτις τότε διετέλει ὑπὸ τὴν Κόρινθον, καὶ ἐκεῖ τὸν ἀφῆκεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη· τὸν δὲ Προκλῆν ἐνίκησε καὶ ἐζώγρησε. Μετὰ ἔτη ὅμως, γέρων ἤδη, καὶ βλέπων ἠρημωμένον τὸν οἶκόν του καὶ ἑαυτὸν διαδόχου ἐστερημένον, ἔπεμψε τὴν θυγατέρα του πρὸς αὐτὸν, ἵνα τὸν πείσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ. Ἀλλ' ὁ Λυκόφρων ἠρνήθη νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Κόρινθον ἐν ὅσῳ ἦν ἐκεῖ ὁ φονεὺς τῆς μητρός του. Τότε ἐκήρυξεν ὁ Περίανδρος ὅτι καταλείπει τὸν θρόνον εἰς τὸν Λυκόφρονα, αὐτὸς δ' ἀποσύρεται εἰς τὴν Κέρκυραν. Οἱ Κερκυραῖοι ὅμως, ἐκ φόβου μὴ ἔλθῃ πρὸς αὐτοὺς, ἐδολοφόνησαν τὸν υἱόν. Ἀντεκδικούμενος δ' ὁ Περίανδρος, ἔπεμψε τριακοσίους παῖδας τῶν ἐπισημοτέρων οἴκων τῆς Κερκύρας εἰς Ἀλυάττην, τὸν βασιλέα τῆς Λυδίας, ἵνα κατὰ τὸ ἀνατολικὸν ἔθος ἀποτμηθῶσι. Καὶ τούτους μὲν ἔσωσαν οἱ Σάμιοι καὶ ἀπέδωκαν εἰς τὴν πατρίδα των· ὁ δὲ βασιλεὺς, ὃν ὡς τὸν πλουσιώτατον, σοφώτατον καὶ εὐδαιμονέστατον τῶν Ἑλλήνων ὕμνουν οἱ τότε σύγχρονοι ποιηταὶ, ἀπέθανε καταβεβλημένος ὑπὸ θλίψεως καὶ τύψεων τοῦ συνειδότος, καὶ μόνον ἐπ' ὀλίγα ἔτη διετήρησε μετ' αὐτὸν τὴν ἀρχὴν ὁ ἀνάξιος ἀνεψιός του Ψαμμήτιχος. Ἐπὶ τῶν τελευταίων ἔτι ἡμερῶν τῆς βασιλείας του οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Μιτυληναῖοι ἐξελέξαντο αὐτὸν ὡς διαιτητὴν ἐπὶ τῆς ἀμφισβητήσεως ἣν εἶχον περὶ τοῦ Σιγείου, καὶ παρεδέχθησαν τὴν ἀπόφασίν του, καθ' ἣν ἑκάτεροι ὤφειλον νὰ διατηρήσωσιν ὅ,τι κατεῖχον. Οἱ Κορίνθιοι ἐπέγραψαν εἰς τὸ μνῆμά του ἐπιτάφιον (Διογ. Λαέρτ. Α, 7), ἐν ᾧ ὕμνουν τὴν σοφίαν αὐτοῦ καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν. — Ὁ Περίανδρος πολλὰ καὶ μεγάλα ἔπραξε πρὸς ἐμψύχωσιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς θαλασσοπλοΐας, ἔπεμψεν ἀποικίας, ἤνοιξε διώρυγας, καὶ τὸν ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου ἐπεχείρησε νὰ διατάμῃ, ἀλλὰ τέλος ἀπέσχε τοῦ ἔργου. Ἐπροστάτευσε δὲ καὶ τὰ ἔργα τῆς διανοίας καὶ τέχνης, καὶ εἰς ἵδρυσιν μεγαλοπρεπῶν μνημείων ἔχαιρε, θεωρῶν αὐτὰ καὶ ὡς τρόπον τοῦ νὰ προμηθεύῃ ἐργασίαν εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ νὰ φορολογῇ δὲ τοὺς πλουσίους. (Ἰδ. Ἀ ρ ί ω ν). Ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μνημονεύεται ὡς εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν, οὐχὶ ὅμως ὑπὸ πάντων. Ὁ Πλάτων (Πρωταγ. 743) οὐδόλως τὸν καταριθμεῖ μετ' αὐτῶν, ἄλλοι δ' ἄλλον ὁμώνυμόν του ἀντ' αὐτοῦ ἐκλαμβάνουσι (Ἰδ. Ἡρόδ. Α, 20. Γ, 48-51. Ε. 92, 6. 7). — 2) Τύραννος τῆς Ἀμβρακίας, πιθανῶς σύγχρονος τοῦ Κορινθίου (Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ, 35).

Περίαπις, θυγάτηρ τοῦ Φέρητος, μήτηρ τοῦ Πατρόκλου (Ἀπλλδ. Γ, 13, 8).

Περίβοια, 1) θυγάτηρ τοῦ Εὐρυμέδοντος, καὶ ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος μήτηρ τοῦ Ναυσιθόου (Ὁμ. Ὀδ. Η, 56. — 2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀκεσσαμενοῦ, σύζυγος τοῦ Ἀξιοῦ, μήτηρ τοῦ Πελάγονος, ἡγεμόνος τῶν Παιόνων (Ὁμ. Ἰλ. Φ, 141). — 3) Θυγάτηρ Ἱππονόου, σύζυγος Οἰνέως, μήτηρ τοῦ Τυδέως (Διόδ. Δ, 35. — Ἀπλλδ. Α, 18, 4). — 4) Θυγάτηρ τοῦ Ἀλκαθόου, ἔγγονος τοῦ Πέλοπος, γυνὴ τοῦ Τελαμῶνος, μήτηρ τοῦ Αἴαντος (Παυσ. — Ἀπλλδ. Γ, 12, 7). Παρὰ δὲ Πινδάρῳ καὶ Σοφοκλεῖ καλεῖται Ἐρίβοια, θυγάτηρ Πορθάονος, — 5) Γυνὴ Πολύβου, τοῦ βασιλέως τῆς Κορίνθου, ἡ ἀναθρέψασα τὸν ἀνευρεθέντα Οἰδίπουν, υἱὸν τοῦ Λαΐου (Ἀπλλδ. Γ, 5, 7). — 6) Μία τῶν Ναϊάδων, γυνὴ τοῦ Ἰκαρίου, μήτηρ τοῦ Θόαντος, Ἀλήτου, Δαμασίππου καὶ τῆς Πηνελόπης (Ἀπλλδ. Γ, 10, 6).

Περίβλημα, τὸ ἔνδυμα τῶν ἀνδρῶν

ὃ ἔφερον ὑπὲρ πάντα τὰ ἄλλα, ὡς αἱ γυναῖκες τὸν πέπλον. Ἦν ἐξ ἐρίου, τετράγωνον

1.

2.

ἢ ἐπίμηκες, ἐπιπορπούμενον κατὰ τὸν τράχηλον ἢ ὑπὲρ τὸν ὦμον, καὶ πτυσσόμενον ὑπὲρ τὸ σῶμα, κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ φέροντος καὶ τὴν κατάστασιν τῆς ἀτμοσφαίρας, εἴτε 1) ἁπλῶς ἀπὸ τοῦ τραχήλου κρεμάμενον ὑφ' ὅλον τὸ σῶμα, εἴτε 2) ὑπὸ τὴν δεξιὰν μάλην, εἴτε 3) ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ ὤμου εἰς τὸν ἀριστερὸν ῥιπτόμενον.

3.

Περιβραχιόνιον, μέρος τοῦ ὁπλισμοῦ, καλύπτον τὸν βραχίονα ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος μέχρι τῆς χειρὸς, ἐν χρήσει μάλιστα παρὰ τοῖς Πέρσαις (Ξενφ. Κρπ. ΣΤ, 4, 2), εἶτα δὲ καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις μονομάχοις. Τὸ εἰκονιζόμενον εὑρέθη ἐν Πομπηΐᾳ, καὶ μετ' αὐτοῦ καὶ κρίκοι πρὸς ἀνάδεσιν αὐτοῦ.

Περιγόνη, θυγάτηρ τοῦ λῃστοῦ Σίνιδος, ὃν ἐφόνευσεν ὁ Θησεὺς, ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Ἴαξον, καὶ τὴν ἐνύμφευσεν ἔπειτα μετὰ Δηϊονέως, τοῦ υἱοῦ τοῦ Εὐρύτου (Πλούτ. Θησ. Δ).

Περίδειπνον, δεῖπνον παρατιθέμενον μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν εἰς τοὺς συγγενεῖς τοῦ ἀποθανόντος ἐντὸς τῆς οἰκίας τοῦ ἐγγυτέρου ἐξ αὐτῶν (Δμσθ. π. στφ. 288). Ἡ εἰκὼν, ἀνάγλυφον ἐπιτύμβιον. Τὴν νεκρὰν ἀντιπροσωπεύει ἡ πρὸς ἀριστερὰ καθημένη.

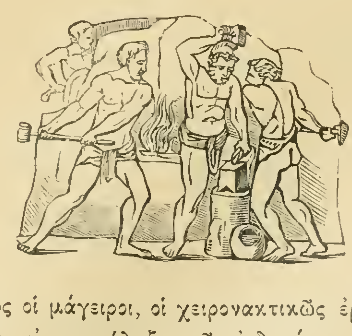

Αἱ ἐπὶ τῆς ἄνω ταινίας γλυφαὶ παριστῶσιν, ὡς κοσμητικὰ αὐτῆς ἀντικείμενα, τὰ συνήθως ἐντιθέμενα εἰς τοὺς τάφους.

Περιδέραιον, τὸ περὶ τὸν λαιμὸν κόσμημα τῶν γυναικῶν.

Περίζωμα, ἡ ὀθόνη ἣν κρεμῶσιν ἀπὸ τῆς ὀσφύος εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ σώ-

ματος οἱ μάγειροι, οἱ χειρονακτικῶς ἐργαζόμενοι, εἰς προφύλαξιν τῶν ἐνδυμάτων, ἡ ἐμ-

προσθέλλα (Ἀθήν. Ζ, σ. 290), ὡς φέρουσιν ἐν τῇ εἰκόνι οἱ σιδηρουργοὶ τοῦ Ἡφαίστου.

Περιηγητὴς, ὁ τοὺς ξένους περιάγων καὶ δεικνύων καὶ ἐξηγῶν αὐτοῖς τόπου τινὸς τὰ ἀξιοθέατα, ὁ παρὰ Σικελοῖς Μυσταγωγὸς λεγόμενος, πρὸ πάντων ὅτε ἡρμήνευε τὰ ἐγχώρια ἱερά. Περιηγητὴς δὲ ἦν καὶ αὐτὸς ὁ περιηγούμενος καὶ τὰς παρατησεις αὐτοῦ καταγράφων, ὡς ἦν ὁ Διονύσιος κλπ.

Περιήρης, 1) υἱὸς τοῦ Αἰόλου καὶ τῆς Ἐναρέτης, ἢ τοῦ Κυνόρτα, βασιλέως τῆς Μεσσηνίας, σύζυγος Γοργοφόνης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Περσέως, καὶ πατὴρ τοῦ Ἀφαρέως καὶ τοῦ Λευκίππου (Ἀπολλδ. Α, 4, 5).—2) Ἡνίοχος τοῦ Μενοικέως, βασιλέως τῶν Θηβῶν, ὁ τραυματίσας Κλύμενον, τὸν βασιλέα τῆς Ὀγχηστοῦ (Ἀπλλδ. Β, 4, 11).—3) Πατὴρ τοῦ Βώρου (Ὁμ. Ἰλ. Π. 177),—4) Ἐκ Κύμης, κτίστης τῆς πόλεως Ζάγκλης ἐν Σικελίᾳ (Θουκ. ΣΤ, 4).

Περιθοῖδαι, δῆμος ἀττικὸς τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς, κληθεὶς κατὰ Πειρίθουν, τὸν φίλον τοῦ Θησέως (Λουκ. — Στεφ. Βυζ.).

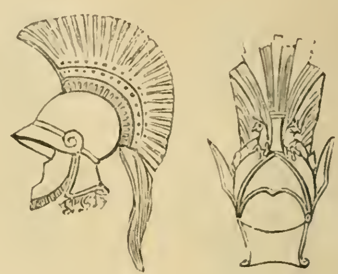
Περιϊόντες, δικασταὶ ἐν Ἀθήναις κατ' ἔτος 30 κληρούμενοι, ἀπὸ δὲ τῶν Λ', «μίσει τοῦ ἀριθμοῦ», 40, περιερχόμενοι εἰς τοὺς δήμους καὶ δικάζοντες τὰς μέχρι 10 δραχμῶν δίκας, καὶ τὰς μικρὰς ποινικὰς (Ἀρστ. Πολιτ. Δ, 13, 2.—Πολυδ.—Δμσθ. Πνταίν. 976).

Περικάρπιον, κόσμημα τῶν γυναικῶν περὶ τὸν καρπὸν τῆς χειρός. Ἴδ. Ψέλλιον.

Περικεφαλαία, ἡ γενικὴ ἐπωνυμία

τοῦ ἀμυντικοῦ ὅπλου τοῦ προστατεύοντος τὴν κεφαλήν. Ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων ἡ λεγομένη αὐλῶπις εἶχεν ὑπὸ τὸ κράνος τὸ καλύπτον τὸ κρανίον προσωπίδα μετὰ δύο ὀπῶν διὰ τοὺς ὀφθαλμούς, ἥτις καταβιβαζομένη ἔκρυπτε πᾶν τὸ πρόσωπον. Ἐπὶ κορυ-

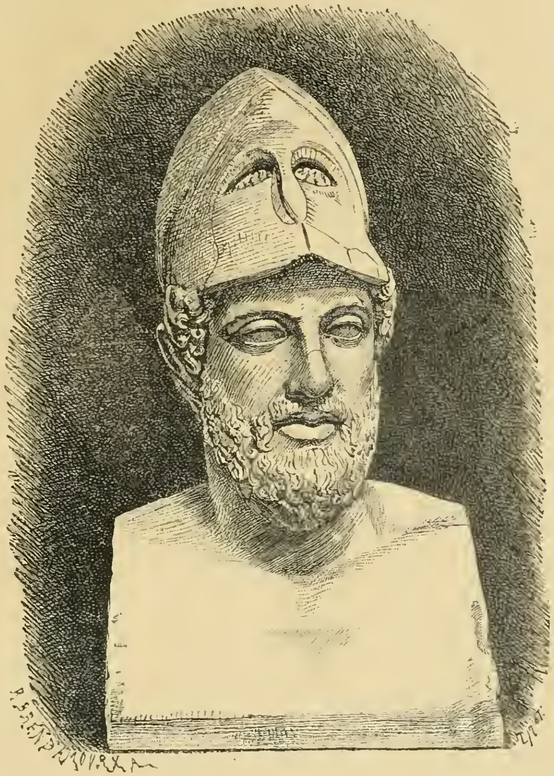

φῆς δὲ τὸ κράνος εἶχε τὸν λεγόμενον κῶνον, εἰς ὃν προσηλοῦτο ὁ λόφος, ὃν ἀπετέλουν ἵππουρις, μία ἢ καὶ πλείονες, μέχρι τριῶν· εἰς τὰ ἐμπρὸς προεῖχε τὸ γεῖσον, καλύπτον τὸ μέτωπον, ἑκατέρωθεν τὰ παραγναθίδια. Τὸ κράνος εἶχε συνήθως γλυπτικόν τι κόσμημα, ὃ ἐκαλεῖτο φαλὸς, καὶ ὅτε εἶχεν ἀνὰ ἓν ἑκατέρωθεν, ἐλέγετο ἀμφίφαλον. Ἀπετέλει δ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ φαλὸς μέρος τοῦ λόφου (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 132. 614. Π, 216).

Περικλείδας, ὁ ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πεμφθεὶς ἵνα ζητήσῃ τὴν ἐπικουρίαν κατὰ τῶν Εἱλώτων (Ἀρστφ. Λυσ. 1140.—Θουκ. Δ, 117).

Περικλῆς, Ἀθηναῖος, υἱὸς Ξανθίππου, τοῦ ἐν Μυκάλῃ νικήσαντος, καὶ Ἀγαρίστης, τῆς ἐκ τοῦ γένους τῶν Ἀλκμαιονιδῶν, ἀνετράφη καὶ ἐδιδάχθη ἐν τῇ νεότητί του ὑπὸ Ζήνωνος τοῦ Ἐλεάτου, ὑπὸ τοῦ μουσικοῦ Δάμωνος, ὅστις ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ ἐγκρατέστερος τῆς μουσικῆς θεωρίας κατὰ τοὺς τότε καιροὺς, καὶ ὑπὸ τοῦ φιλοσόφου Ἀναξαγόρου, φωτίσαντος τὸ πνεῦμα αὐτοῦ κατὰ τῶν τοῦ ὄχλου δεισιδαιμονιῶν καὶ εἰς τὴν ἀληθῆ τῶν πραγμάτων ἐπίγνωσιν. Διακριθεὶς κατ' ἀρχὰς εἰς διαφόρους ἐκστρατείας, ἐν ἡλικίᾳ ὡριμωτέρᾳ, μετὰ τὴν ἐξορίαν τοῦ Θεμιστοκλέους, καὶ ἀφ' οὗ ὁ Ἀριστείδης ἀπεσύρθη τῶν δημοσίων, ἐστράφη πρὸς τὴν

πολιτικὴν, κατὰ τὸ ἔτος 469 π. Χ. Τότε τῶν Ἀθηνῶν προϊστάμενος ὁ Κίμων, ἠγωνίζετο ν' ἀποτρέψῃ τῶν συμπολιτῶν του τὰς φιλοπολέμους διαθέσεις εἰς πόλεμον κατὰ τῶν Περσῶν, σώζων οὕτω τὴν μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ὁμόνοιαν, καὶ προλαμβάνων ἀνατροπὰς ἐσωτερικάς. Εἰς τοῦτον ἀντετάχθη ὁ Περικλῆς. Καί τοι δ' ἐκ γενετῆς καὶ ἐκ διαθέσεως ἀριστοκράτης καὶ ὀλίγον ἐντερπόμενος εἰς συνομιλίας μετὰ τῶν δημοτικῶν τάξεων, οὐχ ἧττον ἀντελήφθη τῆς δημοτικῆς μερίδος, καὶ χρηματικὰς χορηγίας εἰς τοὺς δημότας, ὡς τὴν τῆς διωβελίας εἰς τὰ Διονύσια, προτείνας καὶ ἐπιτυχὼν, καὶ τὴν συμμετοχὴν τῶν ἀπορωτέρων εἰς τὰ δημόσια διενεργήσας, προσεκτήσατο τῶν πολλῶν τὴν ἀγάπην (Πλούτ. Περ. Ζ, κλ.). Συνετάχθη δὲ κατὰ τοῦ Κίμωνος, ὅτε οὗτος, ἐπὶ τῆς κατακτήσεως τῆς Θάσου, κατηγορήθη ὡς δωροδοκηθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας (Πλούτ. Κίμ. ΙΔ)· ἀλλ' ἡ ἐπιρροή του ἱδρύθη πρὸ πάντων ὅτε ἡ προτροπῇ τοῦ Κίμωνος, καὶ παρὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ Περικλέους, τοῖς Σπαρτιάταις κατὰ τῶν Μεσσηνίων πεμφθεῖσα ἐπικουρία ἐπανέκαμψεν ἄπρακτος ἐπὶ προφάσει μηδαμινῇ (τῷ 461), καὶ διὰ τοῦτο ὁ Κίμων ἐξωστρακίσθη, τῷ 459, καὶ μικρὸν μετὰ ταῦτα, προτάσει τοῦ Ἐφιάλτου, κατηργήθη καὶ ἡ ἀντιδημοκρατικὴ ἰσχὺς τοῦ Ἀρείου Πάγου (Θουκ. Α, 102). Ἔκτοτε, καὶ μέχρι τοῦ θανάτου του, ἔμεινε διευθύνων τὰ τῆς πόλεως, ἰσχυρὸς τὸν λόγον καὶ τὴν ἐνέργειαν. Ὁ Κίμων, μετὰ τὴν ἀνάκλησίν του, ἔστρεψε τὴν ροσοχήν του μᾶλλον πρὸς τὸ ἐξωτερικόν. Ἱκανὸν καὶ ἔμπειρον ὁδηγὸν εἶχεν ἔτι ἡ ἀριστοκρατία τὸν Θουκυδίδην· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐξωρίσθη τῷ 443. Ὁ δὲ Περικλῆς, συμφώνως πρὸς τὰς διαθέσεις τοῦ δήμου, ἔτεινεν εἰς τὸ νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὴν πατρίδα του τὴν κυριαρχίαν ἐπὶ πάσης τῆς Ἑλλάδος. Εἷς τῶν ἐτησίων στρατηγῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκλεγόμενος, ἦν συνήθως ἐπὶ κεφαλῆς πασῶν τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων. Κατ' ἀρχὰς, —ὡς τινὲς παραδέχονται,— μετὰ τὴν 30ετῆ εἰρήνην (Πλούτ. Περ. ΙΖ) ἀπεπειράθη νὰ συνενώσῃ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τῶν Ἀθηνῶν τὴν ἡγεμονίαν, ἀλλ' ἀπέτυχε. Τότε ἐνέκυψεν εἰς τὸ νὰ συνδέσῃ διὰ συνθηκῶν καὶ διὰ τῶν δημοκρατικῶν ἀρχῶν ὅ,τι πλείστας Ἑλληνικὰς πόλεις μετὰ τῶν Ἀθηνῶν ἢ εἰς τὸ νὰ ὑποτάξῃ αὐτάς. Ἀλλὰ κατεσπευσμένας καὶ μεμακρυσμένας ἐπιχειρήσεις δὲν ἐνέκρινεν, ὡς τὴν ἐκστρατείαν εἰς Αἴγυπτον (455). Ἅμα ἐπελθούσης τῆς πρὸς τὴν Σπάρτην ῥήξεως, συνωμολογήθη

συμμαχία μετὰ τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Θεσσαλίας (Θουκ. Α, 102), ἐκυριεύθη ἡ Αἴγινα, καὶ τὰ Μέγαρα προσῆλθον εἰς τὰς Ἀθήνας (Θουκ. Α, 105). Ὁ κατὰ τῆς Σπάρτης πόλεμος εἶχεν ἤδη ἐκραγῆ τῷ 457, ὅτε οἱ Σπαρτιᾶται εἶχον ἐκστρατεύσει ὑπὸ τὸν Νικομήδην κατὰ τῶν εἰς τὴν Δωρίδα εἰσβαλόντων Φωκέων, οἱ δ' Ἀθηναῖοι τοῖς ἀπέκοψαν τὴν ἐπιστροφήν. Εἰς τὴν ἐν Τανάγρᾳ μάχην (457) ἐπολέμησεν ὁ Περικλῆς γενναιότατα, ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι ἡττήθησαν διὰ προδοσίας. Μετὰ ταῦτα ὅμως ὁ πόλεμος ἐξηκολούθησεν ἐπιτυχέστερον δι' αὐτούς. Ἡ Βοιωτία, ἡ Φωκὶς καὶ ἡ Λοκρὶς ἠναγκάσθησαν νὰ προσέλθωσιν εἰς τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ὁ Περικλῆς ἐπιτυχῶς ἐξεστράτευσεν εἰς Σικυῶνα, εἰς Ἀκαρνανίαν, καὶ ἴσως κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον τρόπον καὶ εἰς τὸν Πόντον (Πλούτ. Περ. Κ)· τῷ δὲ 451 διεπράξατο ὁ Κίμων πενταετῆ ἀνακωχήν. Διὰ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν συμμάχων των αἱ Ἀθῆναι εἶχον καταστῆ ἡ σπουδαιοτέρα τῶν κατὰ ξηρὰν Ἑλληνικῶν δυνάμεων, ἀλλὰ δὲν διέμειναν εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἐπὶ πολύ. Ἐν Θήβαις ἐξανέστησαν οἱ ἐξόριστοι ὀλιγάρχαι μετὰ τῆς φατρίας των κατὰ τῶν δημοκρατῶν καὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων κυριαρχίας, καὶ τῷ 447 ὁ Τολμίδης ἐνικήθη κατὰ κράτος καὶ ἐφονεύθη εἰς τὴν ἐν Κορωνείᾳ μάχην, τὴν συγκροτηθεῖσαν ἀπροπαρασκεύως, καὶ παρὰ τὴν γνώμην τοῦ Περικλέους. Τότε ἀπεσπάσθησαν καὶ ἡ Φωκὶς καὶ ἡ Λοκρὶς, καὶ προσέτι καὶ τὰ Μέγαρα καὶ ἡ Εὔβοια· οἱ δὲ Σπαρτιᾶται ἐπέδραμον εἰς τὴν Ἀττικήν. Καὶ κατώρθωσε μὲν ὁ Περικλῆς νὰ πείσῃ διὰ δωροδοκίας τὸν Πλειστοάνακτα καὶ τὸν Κλεανδρίδαν ν' ἀποσυρθῶσι, καὶ ὑπέταξεν ἐκ νέου τὴν Εὔβοιαν· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου συνωμολογήθησαν κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους 445 σ π ο ν δ α ὶ τ ρ ι α κ ο ν τ ο ύ τ ε ι ς, καθ' ἃς οἱ Ἀθηναῖοι ὑπεχρεοῦντο ν' ἀποστῶσι πασῶν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ κτήσεων αὐτῶν, καὶ ν' ἀφήσωσι τὰ Μέγαρα, τὴν Βοιωτίαν, τὴν Λοκρίδα καὶ τὴν Φωκίδα ἐκτὸς τοῦ δεσμοῦ (Θουκ. Α, 114.—Πλούτ. Περ. ΙΗ). Οὕτως ἀποτυχοῦσαι αἱ Ἀθῆναι εἰς τὸ σχέδιον τοῦ νὰ καταστῶσι δύναμις τῆς στερεᾶς, ἠναγκάσθησαν νὰ στραφῶσι πάλιν πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ ὁ Περικλῆς δὲ κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως συνδέσῃ μετ' αὐτῶν ὅ,τι στενώτερον τὰς ἐπιθαλασσίους πόλεις. Ὑπὸ τὴν διοίκησιν αὐτοῦ ἡ ἡ γ ε μ ο ν ί α ἀπέβη βαθμηδὸν ἀ ρ χ ὴ (Θουκ. Α, 97), οἱ ἐλεύθεροι σ ύ μ μ α χ ο ι ἐγένοντο ὑ π ή κ ο ο ι, καὶ αἱ πολεμικαὶ συνεισφοραὶ αὐτῶν ἐγένοντο φ ό ρ ο ι, ὁ Περικλῆς δ' ὑπεστήριζε τὴν ἀρχὴν ὅτι αἱ Ἀθῆναι ὤφειλον βοήθειαν τοῖς συμμάχοις καὶ προστασίαν, καὶ οὗτοι ταῖς Ἀθήναις ὑπακοὴν καὶ φόρον. Ἤδη ἐπὶ Κίμωνος ἀπητεῖτο παρ' αὐτῶν νὰ χορηγῶσι μόνον κενὰς τριήρεις καὶ χρήματα, δι' οὗ ἐντελῶς ἀφωπλίσθησαν, πλὴν μόνον τῆς Χίου, τῆς Λέσβου καὶ τῆς Σάμου· τὸ δὲ συμμαχικὸν ταμεῖον, προτάσει τῶν Σαμίων, μετηνέχθη, τῷ 460, ἀπὸ τῆς Δήλου, ἔνθα ἦν κατατεθειμένον, εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἐθεωρεῖτο ἔκτοτε ὡς ἰδιοκτησία τῶν Ἀθηναίων, ἧς ἐποιοῦντο χρῆσιν καὶ κατὰ τῶν συμμάχων αὐτῶν (Πλούτ. Περ. ΙΒ). Μέχρις ἀρχῆς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ὅμως ὁ φόρος δὲν ηὐξήθη πολύ. Ἀπὸ τῶν πλείστων συμμαχίδων πόλεων ἀφῃρέθη ἡ δικαστικὴ ἐξουσία, καὶ ἐβιάζοντο νὰ καταφεύγωσιν εἰς τὰ ἐν Ἀθήναις δικαστήρια. Ἔπεμπον δ' εἰς τὰς πόλεις οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ἐπιτηρητὰς καὶ μυστικοὺς κατασκόπους, τοὺς ἀπειθοῦντας ἠνάγκαζον διὰ βίας εἰς ὑποταγήν, εἰ καὶ οὐχὶ μετὰ τῆς ὠμότητος ἐκείνης μεθ' ἧς προσηνέχθησαν ἐν μετέπειτα χρόνοις. Τοὺς ἀποστάντας Σαμίους, Εὐβοεῖς, Αἰγινήτας καὶ Ναξίους καθυπέταξεν αὖθις ὁ Περικλῆς, καταναυμαχήσας τὸν στόλον τῆς Σάμου πρὸ τῆς Τραγίας, μικρᾶς νήσου παρὰ τῇ Σάμῳ, καὶ ἐπὶ δύο μῆνας τὴν νῆσον πολιορκήσας (Θουκ. Α, 115). Εἰς ἐξασφάλισιν τῶν ἀβεβαίων καὶ ἀποσκιρτώντων συμ-

μάχων συνετέλουν καὶ αἱ κληρουχίαι, ἐξ ὧν ὠφελοῦντο καὶ τῶν πολιτῶν οἱ ἧττον εὔποροι. Οὕτως ἔπεμψεν ὁ Περικλῆς 2000 κληρούχους εἰς Εὔβοιαν, 1000 εἰς τὴν Χερσόνησον, 500 εἰς τὴν Νάξον, 250 εἰς τὴν Ἄνδρον, 1000 εἰς τὴν Θρᾴκην. Ἐπέμφθησαν δὲ καὶ τῷ 443 ἄποικοι εἰς Θουρίους, καὶ τῷ 437 εἰς Ἀμφίπολιν· ἀλλ' οὗτοι ἦσαν ἄλλαι κατηγορίαι, διότι συνέκειντο ἐκ κατοίκων διαφόρων χωρῶν τῆς Ἑλλάδος (Πλούτ. Περ. ΙΑ). Ἐκ τῶν ἐννέα ἀρχόντων οὐδέποτε διετέλεσεν ὁ Περικλῆς, ἀλλ' ὡς στρατηγός, ὡς διευθύνων τὰ τῶν προσόδων καὶ τὰ τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν, ἐξήσκει ὑπερτάτην ἐπιρροὴν εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς πόλεως. Εἰς τὰ καθέκαστα ὅμως σπανίως ὁ ἴδιος ἀνεμιγνύετο, καὶ ἐνεπιστεύετο αὐτὰ εἰς τοὺς πολιτικοὺς φίλους του, τὸν Ἐφιάλτην, τὸν Χαρῖνον, τὸν Μένιππον. Διὰ τὴν βαθεῖάν του σύνεσιν ὅμως καὶ τοῦ χαρακτῆρός του τὴν ἀξιοπρέπειαν ἦν πάντοτε ἡ ψυχὴ καὶ ὁ ἀνώτατος ὁδηγὸς τῆς μερίδος εἰς ἣν ἀνῆκεν. Οὐδέποτε ἀνείχετο νὰ τὸν παρασύρωσι τοῦ ὄχλου τὰ πάθη, ἐξ ἐναντίας διὰ πολιτικῆς φρονήσεως διηύθυνεν αὐτὸν χωρὶς νὰ τὸν κολακεύῃ. Γενικῶς δ' ἀνεγνωρίζετο τὸ ἀδωροδόκητον αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀκρίβεια καὶ εὐθύτης του περὶ τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων χρημάτων (Θουκ. Β, 60-65.—Ἀρστφ. Νεφ. 835). Τὸ σύστημά του ἦν νὰ καταστήσῃ τὰ δημόσια πράγματα προσιτὰ εἰς πάντας τοὺς πολίτας, ζωογονῶν διὰ τούτου καὶ ἐνισχύων τὴν πολιτείαν. Ὑπεκχωρῶν ὅμως τὴν φιλαρχίαν τοῦ πλήθους, καὶ τὰ ὑλικὰ αὐτοῦ συμφέροντα καὶ τὰς ὀρέξεις ἐξυπηρετῶν, δὲν ἠδύνατο ν' ἀγνοῇ ὅτι ἀνέπτυσσε παρ' αὐτῷ δυνάμεις αἵτινες θ' ἀπέβαινον καταστρεπτικαὶ ἅμα ἔπαυον χαλιναγωγούμεναι ὑπ' ἰσχυρᾶς χειρὸς καὶ ὑπὸ φρονήσεως ἐπιβαλλομένης. Πᾶσαι αἱ τοῦ πολιτεύματος διατάξεις μετεβλήθησαν ἐπὶ τὸ δημοκρατικώτερον· τοῦ Ἀρείου Πάγου περιωρίσθη ἡ δικαιοδοσία· ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ἀνετέθη κυρίως εἰς τὰ δημοτικὰ δικαστήρια· τὰ δημόσια βάρη ἐπερρίφθησαν διὰ τῶν λειτουργιῶν σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς τοὺς πλουσίους· ἀγνοεῖται δ' ἄν, ἢ κατὰ πόσον, εἰς τοὺς ἐπ' αὐτοῦ χρόνους πρέπει ν' ἀποδοθῇ ἡ καθιέρωσις τῆς κληρώσεως ἀντὶ τῆς ἐκλογῆς, ἡ διάταξις τῶν νομοθετῶν, τῶν νομοφυλάκων, τῆς παρανόμων γραφῆς καὶ ἄλλων ἀναλόγων. Ἵνα δὲ καταστήσῃ εἰς πάντα τὸν λαὸν ἐφικτὴν τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν, προὐκάλεσε χρηματικὰς ἀμοιβὰς δι' αὐτήν, κατ' ἀρχὰς τὸν δικαστικὸν μισθὸν (τριώβολον ἡλιαστικόν), ἴσως τῷ 459· εἶτα τὸ βουλευτικόν, τὸν στρατιωτικὸν μισθόν, καὶ τέλος τὸ θεωρικόν, διὰ τὴν εἴσοδον εἰς τὸ θέατρον· ἀλλὰ βεβαίως δὲν μαρτυρεῖται ὅτι πάντα ταῦτα εἰσήχθησαν ἐπὶ τῆς διοικήσεως τοῦ Περικλέους. Οὕτω διὰ τῶν μισθῶν καὶ τῶν κληρουχιῶν καὶ τοὺς ἀπορωτέρους εἰς τὸν δημόσιον βίον εἰσαγαγών, ἐφρόντισε δι' ἄλλων ἐπιχειρήσεων νὰ θεραπεύσῃ ἀνάγκας τοῦ λαοῦ καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν πόθον αὐτοῦ πρὸς ἀπολαύσεις, δι' ὧν ἐπροσπάθησε νὰ καλλιεργήσῃ τῶν πολλῶν τὴν φιλοκαλίαν, ὡς καὶ τὴν ἐθνικὴν φιλοτιμίαν αὐτῶν. Καὶ πρῶτον μὲν συνεπλήρωσε τὴν ὑπὸ τοῦ Κίμωνος ἀρξαμένην οἰκοδομὴν τῶν μακρῶν τειχῶν, δι' ὧν ὀχυρῶς συνεδέοντο μετὰ τῶν Ἀθηνῶν ὁ Πειραιεὺς καὶ τὸ Φάληρον (457), εἰς τὰ δύο προσθεὶς εἶτα καὶ ἄλλο τρίτον, τὸ διὰ μέσου, ἀντικαταστῆσαν, ὡς λίαν μεμακρυσμένον, τὸ Φαληρικὸν (Θουκ. Α, 89. Πλούτ. Θεμ. ΙΒ). Εἶτα δ' ἐπεμελήθη τῆς κατακοσμήσεως τῆς πόλεως διὰ λαμπρῶν ναῶν, ἱερῶν ἀναθημάτων, καλλιτεχνημάτων καὶ τελετῶν. Ὁ Παρθενών, συμπράξει τοῦ Φειδίου, ἐπὶ τοῦ κέντρου τῆς Ἀκροπόλεως, καὶ τὸ Ὠδεῖον ὑπὸ τοὺς νοτιανατολικοὺς πρόποδας αὐτῆς ἐνηγέρθησαν ἀπὸ τῶν ἐτῶν 445-437, τὰ Προπύλαια τῷ 437-431. Πᾶσα δ' ἡ πόλις ἀνεδείχθη τότε ἔνδοξον κέντρον τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιστήμης. — Καὶ ῥήτωρ ἦν διακεκριμένος ὁ Περικλῆς, εἰ καὶ σπανίως ἀνήρχετο εἰς τὸν ἄμβωνα, καὶ συγ-

τόμως ὡμίλει. Ὁ Κικέρων (Brut. XII, 28) θεωρεῖ τὴν εὐγλωττίαν του ὡς τὴν πρώτην λόγου ἀξίαν. Μετ' ἀκατασχέτου δυνάμεως ἐχαλιναγώγει τὰ πάθη τοῦ πλήθους· λαμπρὰ δ' αὐτῆς δείγματα ἔχομεν τὰς δύο δημηγορίας αὐτοῦ, τὴν μετὰ τὸν Λαμιακὸν πόλεμον, καὶ τὴν τοῦ πρώτου ἔτους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Α, 140. Β, 35. 60). Πρότυπον ὢν ἀνεπιλήπτου πολιτευομένου, ἐφιλοτιμήθη καὶ ὡς πρὸς τὰ οἰκονομικά, καὶ εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον νὰ διατελέσῃ πάντοτε ἀξιομίμητον παράδειγμα τοῖς συμπατριώταις του, καὶ μόνον τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ ἡ συκοφαντία καὶ ἡ τάσις πρὸς τὴν τῶν εὐγενεστέρων διαστροφὴν ὑπηγόρευσαν εἴς τινας τῶν κωμικῶν καὶ εἰς ἄλλους τὴν εἰς ἰδιοτελεῖς σκοποὺς ἀπόδοσιν τινῶν τῶν μεγαλειτέρων αὐτοῦ ἐπιχειρημάτων. Ἐν τῇ οἰκιακῇ του διαίτῃ ὅμως δὲν ἐδείχθη μομφῆς ἀνώτερος, διότι, ἀποβαλὼν τὴν σύζυγόν του, ἐξ ἧς εἶχε δύο υἱούς, τὸν Ξάνθιππον καὶ τὸν Πάραλον, παρέλαβε παρ' ἑαυτῷ, καὶ εἶτα ἐνυμφεύθη τὴν ἐκ Μιλήτου Ἀσπασίαν, θαμβωθεὶς ἐκ τῶν διανοητικῶν προτερημάτων αὐτῆς. Ἀπὸ τοῦ 444 πολιτικὸν ἀντίζηλον δὲν εἶχεν ἐν Ἀθήναις, καὶ ἠγωνίζετο παντὶ σθένει εἰς ἐξεύρεσιν τῶν τρόπων πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπικειμένου πολέμου, τοῦ μέλλοντος ν' ἀποφασίσῃ τῆς Ἑλλάδος τὴν τύχην, ὃν προέβλεπε μέν, ἠγωνίζετο ὅμως κατὰ δύναμιν ν' ἀναβάλῃ, δι' ὃ καί, ἐφ' ὅσον προΐστατο τῶν οἰκονομικῶν, ἔπεμπε κατ' ἔτος ἀνὰ 10 τάλαντα εἰς Σπάρτην ἵνα ἀντενεργήσῃ κατὰ τῆς φιλοπολέμου φατρίας. Ὅτε δ' ἐξ Ἐπιδάμνου ἐξερράγη τέλος ὁ πόλεμος, θεωρῶν αὐτὸν ἀναπόφευκτον, συνεβούλευσε ν' ἀποδυθῶσιν εἰς αὐτὸν μετὰ θάρρους (Θουκ. Α. 140). Κατ' ἐκεῖνο ὅμως τοῦ χρόνου ἐπετάθη ἡ κατ' αὐτοῦ ἀντίπραξις τῆς φιλολακωνικῆς ὀλιγαρχικῆς μερίδος, ἥτις μὴ δυναμένη αὐτὸν κατ' εὐθεῖαν, προσέβαλε τῷ 433 ἢ 432, διὰ κατηγοριῶν τοὺς περὶ αὐτόν, τὸν Ἀναξαγόραν, τὸν Φειδίαν, τὴν Ἀσπασίαν (Πλούτ. Περ. ΛΒ), ὑπὲρ ἧς αὐτὸς ὁ ἴδιος συνηγόρησε μετὰ δακρύων καὶ ἰσχυρᾶς συγκινήσεως. Οὐχ ἧττον δὲ διετήρησε τὴν ὑπέροχον πολιτικὴν θέσιν του, καὶ διῴκησε συνετῶς τὰ τῆς πόλεως κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ πολέμου, ἡσύχως μὲν ὑπομένων τῶν ἐχθρῶν του τὰς προσβολάς, εἰς τὸν λαὸν δὲ θάρρος ἐμβάλλων κατὰ τῶν ἐπερχομένων κινδύνων καὶ κακουχιῶν. Ὅτε δὲ μόνον ἐκορυφώθησαν τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου μετὰ τοῦ συνεπελθόντος λοιμοῦ, τότε πρῶτον, τῷ 430, ἐτόλμησαν οἱ ἐχθροί του, ὁ Κλέων, ὁ Σιμμίας, ὁ Λακρατίδας, νὰ τὸν προσβάλωσιν ἐπὶ κακῇ διαχειρίσει τῶν δημοσίων χρημάτων, καὶ ἐπέτυχον καταδίκην αὐτοῦ εἰς πρόστιμον (Θουκ. Β, 65). Ἀλλὰ ταχέως πάλιν τῷ ἐπανῆλθε τοῦ λαοῦ ἡ ἐμπιστοσύνη, καὶ ὅτε οἱ δύο γνήσιοι υἱοί του ἀπέθανον, τῷ ἐπετράπη νὰ υἱοθετήσῃ καὶ δεχθῇ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τὴν φατρίαν του τὸν ἐκ τῆς Ἀσπασίας ὁμώνυμον αὐτῷ (Πλούτ. Περ. ΛΖ). Τὸ προσεχὲς ὅμως ἔτος, καταληφθεὶς καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ ὀλετῆρος λοιμοῦ, ἀπεβίωσε.

Περικλυμένη, 1) θυγάτηρ τοῦ Μίνωος, γυνὴ τοῦ Φέρητος, μήτηρ τοῦ Ἀδμήτου (Hyg. Fab. IV). Κατ' ἄλλους Κ λ υ μ έ ν η, θυγάτηρ τοῦ Μινύου.—2) Θυγάτηρ τοῦ Μινύου, γυνὴ τοῦ Φύλακος, μήτηρ τοῦ Ἰφίκλου (Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 230).

Περικλύμενος, 1) υἱὸς τοῦ Νηλέως καὶ τῆς Χλωρίδος, ἀδελφὸς τοῦ Νέστορος, ἀργοναύτης, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἐπὶ τῆς καταστροφῆς τῆς Πύλου, εἰ καὶ εἶχε λάβει παρὰ τοῦ Ποσειδῶνος μεγάλην ῥώμην καὶ τὸ δῶρον τῆς μεταμορφώσεως (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 288.—Ov. Met. XIII, 556).— 2) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Χλωρίδος, θυγατρὸς τοῦ Τειρεσίου. Θηβαῖος, κατὰ τὸν πρῶτον θηβαϊκὸν πόλεμον φονεύσας τὸν Παρθενοπαῖον, καὶ καταδιώξας τὸν Ἀμφιάραον, ὅτε τοῦτον κατέπιεν αἴφνης ἡ γῆ (Εὐρπ. Φοίν. 1157. — Πινδ. Νεμ. Θ, 26).

Περικνημίς, ἔνδυμα πρὸς προφύλαξιν

τῆς κνήμης, σπανίως φερόμενον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, μᾶλλον δ' ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων, ὑπὸ στρατιωτῶν καὶ θηρευτῶν (Διον. Ἁλικρ).

Περικτιόνη, σοφὴ Ἑλληνὶς τῆς Πυθαγορείου σχολῆς, γράψασα, κατ' Ἀριστοτέλην, βιβλίον περὶ σοφίας, οὗ ἀποσπάσματα διετήρησεν ὁ Στοβαῖος.

Περίλαος ἢ Πέριλλος, χαλκοπλάστης ἐξ Ἀκράγαντος. Περὶ αὐτοῦ διηγοῦνται ὅτι ἐπὶ ἀδρᾷ ἀμοιβῇ κατεσκεύασε διὰ τὸν τύραννον Φάλαριν (ἴδ.) ὡς βασανιστήριον, ταῦρον χαλκοῦν, εἰς ὃν ἐγκλειόμενος ἄνθρωπος ἐπυρπολεῖτο διὰ κάτωθεν ἀναπτομένης πυρᾶς, αἱ δὲ κραυγαὶ ἃς ἐξέπεμπεν ἤχουν ὡς τοῦ ταύρου φωνή· ὁ Φάλαρις δὲ αὐτὸν πρῶτον ἐνέκλεισε καὶ ἐφόνευσε κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον (Λουκ. Φαλ. 11. 12.—Plin. XXXIV, 89.—Ov. A. A. I, 653).

Περιμήδη, 1) θυγάτηρ τοῦ Αἰόλου καὶ τῆς Ἐναρέτης, μήτηρ τοῦ Ἱπποδάμαντος καὶ τοῦ Ὀρέστου ἐκ τοῦ Ἀχελῴου (Ἀπλλδ. Α. 7, 3). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Εὐρυσθέως, φονευθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (Ἀπλλδ. Β, 8, 1).—3) Ἀδελφὴ τοῦ Ἀμφιτρύωνος, γυνὴ τοῦ Λικυμνίου, μήτηρ τοῦ Οἰωνοῦ (Ἀπλλδ. Α, 4, 6).—4) Θυγάτηρ τοῦ Οἰνέως, γυνὴ τοῦ Φοίνικος, μήτηρ τῆς Ἀστυπαλαίας καὶ τῆς Εὐρώπης (Παυσ. Η, 4).

Περιμήδης, 1) ἑταῖρος τοῦ Ὀδυσσέως, ἀκολουθήσας αὐτὸν ὅτε κατέβη εἰς τὸν Ἅδην (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 23). — 2) Εἷς τῶν εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πειρίθου παρευρεθέντων κενταύρων (Ἡσδ. Ἀσπ. 187).

Περιμήλη, 1) θυγάτηρ τοῦ Ἀμυθάονος, μήτηρ τοῦ Ἰξίονος ἐκ τοῦ Ἀντίονος (Διόδ. Δ, 71).—2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀδμήτου, γυνὴ τοῦ Ἄργου, μήτηρ τοῦ Μάγνητος, καθ' ὃν ὠνομάσθη ἡ ἐν Θεσσαλίᾳ Μαγνησία (Ἀντ. Λιβ.).

Πέριμος, Τρὼς ἐκ τῶν ἐπισήμων, υἱὸς τοῦ Μέγητος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Π, 695).

Πέρινθος, ἐν Θρᾴκῃ κατὰ τὴν Προποντίδα, Σαμίων εὐποροῦσα ἀποικία, ἔχουσα ὁμώνυμον κόλπον εἰς ὅρους πρόποδας. Ἀντέστη γενναίως τῷ 341 π. Χ. κατὰ Φιλίπ-

που τοῦ Μακεδόνος, ὅστις τὴν σπουδαιότητα αὐτῆς ἀναγνωρίσας, ἠθέλησε νὰ τὴν κυριεύσῃ. Ἀπὸ τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. προσωνομάσθη καὶ Ἡράκλεια (Πλούτ. Φωκ. ΙΔ.—Διόδ. ΙΣΤ, 74).

Περίοικοι, οἱ μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Δωριέων ἀρχαῖοι κάτοικοι τῶν χωρῶν ὅσας οὗτοι κατέλαβον, οἷον οἱ Ἀχαιοὶ ἐν Λακωνίᾳ. Ἦσαν δὲ φαίνεται οἱ ἑκουσίως, ἴσως διὰ συνθήκης, ὑποταγέντες εἰς τοὺς εἰσελάσαντας, καὶ οἷς ἐδόθη ἰσονομία τὸ πρῶτον (Ἔφορ. ἐν Στρβ. 364), ἐν ᾧ οἱ ἀντιστάντες καὶ διὰ τῶν ὅπλων κατατροπωθέντες ἦσαν, ὡς φαίνεται, οἱ εἰς Εἵλωτας (ἴδ.) (ἐν Κρήτῃ Μνῴτας, ἐν Ἄργει Ὀρνεάτας, ἐν Θεσσαλίᾳ Πενέστας) ὑποδουλωθέντες. Μετ' οὐ πολὺ ὅμως, εἴτε ἐκ φιλαρχίας τῶν νικητῶν, εἴτε ἔκ τινος παραβόλου ἐπιχειρήσεως πρὸς ἀνεξαρτησίαν τῶν ἡττηθέντων, ἡ σχέσις αὐτῶν ἠλλοιώθη, καὶ οἱ περίοικοι κατέστησαν ὑπήκοοι, καὶ κατῴκουν μὲν καὶ εἰς πόλεις, ἀλλὰ μικρὰς (Ἰσοκρ. Παναθ. σ. 307), καὶ τὰ κτήματα αὐτῶν δὲν τοῖς ἀφῃρέθησαν, ἀλλ' ὑπεβλήθησαν εἰς φορολογίαν (Ἀρσττ. Πολ. Β, 4. Ζ, 12)· καὶ ἐστεροῦντο τῶν πλείστων δικαιωμάτων τῆς ἰσοπολιτείας, ὡς τοῦ τῆς μετὰ τῶν Δωριέων ἐπιγαμίας, τῆς ἐκλογῆς εἰς τὰς ἀνωτάτας πολιτικὰς ἀρχάς· ἀλλ' οὐχ ἧττον κατετάττοντο εἰς τὸν στρατὸν (Ἡρδ. Θ, 6), καὶ ὡς καὶ ναύαρχος ἀπαντᾶται περίοικος (Θουκ. Η. 22). Τὴν κτῆσιν ὅμως πληρεστέρων δικαιωμάτων ἐπιδιώκοντες,

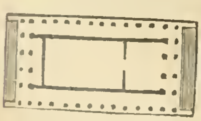
ἀναφέρονται ἐνίοτε συνταττόμενοι μετὰ τῶν ἐπαναστατούντων Εἱλώτων ἢ μετὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Σπάρτης (Θουκ. Α, 104 — Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 3, 6). Εἰς χεῖρας τῶν περιοίκων ἦν σχεδὸν ἀποκλειστικῶς καὶ τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ τέχνη καὶ ἡ βιομηχανία, διότι τὰ ἤθη τῶν Σπαρτιατῶν ἀπέτρεπον αὐτοὺς τοῦ νὰ ἐπιδίδωνται εἰς ἄλλα πλὴν τῶν στρατιωτικῶν. Ὁ Ῥωμαῖος Κουίντιος Φλαμινῖνος, ἀποσπάσας ἀπὸ τῆς Σπάρτης τοὺς κατὰ τὴν παραλίαν τῆς Λακωνίας περιοίκους, ἔθηκεν αὐτοὺς ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀχαϊκῆς συμμαχίας (Liv. XXXIV, 29, 30. XXXVIII, 31). Ὁ δ' Αὔγουστος 24 πόλεων περιοίκους κατὰ τ' ἀνατολικὰ τῆς Λακωνικῆς ἀπελευθερώσας ἀπὸ τῆς Σπάρτης, κατέστησεν αὐτοὺς αὐτονόμους, κληθέντας Ἐλευθερολάκωνας (Παυσ. Γ, 21).

Περιπατητικός, φιλόσοφος τῆς σχολῆς τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου (ἴδ.).

Περιπόλιον, φρούριον τῆς κάτω Ἰταλίας, πλησίον τοῦ Ῥηγίου, ἐπὶ τοῦ Ἄληκος ποταμοῦ (Θουκ. Γ, 99).

Περίπολοι, οἱ νέοι Ἀθηναῖοι, κατὰ τὸ 18 ἔτος τῆς ἡλικίας των εἰς τὸν στρατὸν ταττόμενοι, ὤφειλον μέχρι τοῦ 20 ἔτους νὰ ὑπηρετῶσιν ὡς περίπολοι ἐν τοῖς μέρεσιν, ἤτοι εἰς τὰ ἐντὸς τῆς χώρας, οὐχὶ δ' εἰς ἐκστρατείας εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Περίπτερος ἦν ἡ οἰκοδομὴ ἡ ἔχουσα

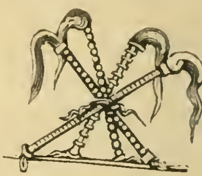

καὶ περὶ τὰς τέσσαρας πλευρὰς ἔξωθεν σειρὰν κιόνων, ὡς ἦν ὁ Παρθενών, τὸ Θησεῖον, κτλ. (ἴδ. Ναός).

Περιρραντήριον, θαλλὸς δι' οὗ, εἰς ὕδωρ ἐμβαπτομένου, ἐρράντιζον πρὸς θρησκευτικὴν κάθαρσιν τοὺς εἰς τὸν ναὸν ἢ εἰς θυσίαν προσερχομένους (Σωκρ. Σωζόμ. Ἐκκλ. ἱστ.). Ἡ εἰκών, κατὰ νόμισμα ῥωμαϊκόν, παριστᾷ γυναῖκα τέμνουσαν πρὸς τοῦτο θαλλὸν ἐκ δένδρου, ἐν ᾧ ἄλλος ἀρύεται τὸ πρὸς ῥάντισιν ὕδωρ. Ἀντὶ θαλλοῦ μετεχειρίζοντο καὶ ῥάβδους πρὸς τοῦτο παρεσκευασμένας, ὡς ἐν τῇ ἑτέρᾳ εἰκόνι, ἐπίσης

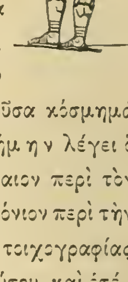

ἐκ νομίσματος. Οὕτω δ' ἐλέγετο καὶ τὸ ἀγγεῖον τὸ περιέχον τὸ πρὸς ῥάντισιν ὕδωρ (Ἡρδ. Α, 51).

Περισθένης, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικός του, τῆς Δαναΐδος Ἠλέκτρας (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Περισκελὶς, περισκέλια (τὰ), κατὰ τοὺς λεξικογράφους (Ἡσύχ. Φώτ. Ἐσιδ.), ἔνδυμα κατάσαρκον τοῦ κάτω μέρους τοῦ σώματος, ἀπὸ τοῦ ὀμφαλοῦ μέχρις ἄνω τῶν γονάτων, ἤτοι βραχὺ βρακίον (ἴδ. καὶ Παλ. Γραφ. Ἐξόδ. ΚΗ. 42. ΛΘ, 28. Λευϊτ. ΙΣΤ, 4. — Hieron. Epist. ad Fabiol.) Τοιαῦτα ἔφερον μάλιστα οἱ Ῥωμαῖοι στρατιῶται οἱ πεμπόμενοι εἰς βορείας χώρας, βαθμηδὸν μακρυνθέντα καὶ κάτω τοῦ γόνατος, κατὰ μίμησιν τῶν βαρβαρικῶν, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐκ τῆς στήλης τοῦ Τραϊανοῦ. Ἀλλὰ καθ' Ὁράτιον (Ep. I, 17, 56),

ἢ μᾶλλον κατὰ τὸν σχολιαστὴν αὐτοῦ, ὑποτίθεται ἡ λέξις δηλοῦσα κόσμημά τι περὶ τὸ σκέλος (περὶ τὴν κνήμην λέγει ὁ σχολιαστής), οἷον ἦν τὸ περιδέραιον περὶ τὸν τράχηλον, τὸ περικάρπιον ἢ βραχιόνιον περὶ τὴν χεῖρα, ἄρα ὡς τὸ τῆς εἰκόνος ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηίας. Ἐκ τοῦ χωρίου τούτου, καὶ ἑτέρου τοῦ Πετρωνίου (Sat. LXVII), ἐν ᾧ γυνή

τις χλευάζεται ὡς φέρουσα τὰς περισκελίδας οὕτως ὥστε νὰ φαίνωνται ὑπὸ τὸ ἔνδυμά της,

ἐξήγαγόν τινες τὸ μὴ ὀρθὸν συμπέρασμα ὅτι ἦσαν αὗται κοσμήματα ὑπὲρ τὴν πτέρναν, περὶ τοὺς ἀστραγάλους. (ἴδ. Περισφύριον).

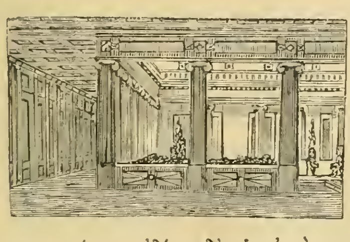
Περιστίαρχοι, ἐν Ἀθήναις δημόσιοι ὑπηρέται οἷς ἦν ἀνατεθειμένον νὰ καθαρίζωσιν, ὡς ἐνομίζετο, τὸν ἀέρα τοῦ θεάτρου, ἐκκλησιῶν καὶ τῶν ἱερῶν, περιφέροντες ὀπτὰ χοιρίδια (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 128. — Ἴστρ. Ἀττ.—Ἴστρ. Λξκ. λ. Κάθαρμα).

Περίστρωμα, πολυτελὴς τάπης, μάλιστα ὁ ἐπιστρωννύμενος καὶ περικρεμάμενος

εἰς τὰς ἐξέδρας τῶν συμποσίων, ἰδίως ἐν Ἀσίᾳ, Αἰγύπτῳ, καὶ Ἰνδίαις (Plaut Pseud. I, 2, 12.—Cic. Plin. II, 27, 67).

Περιστύλιον, ἔκτασις ὑπὸ στύλων (κιόνων) περικυκλουμένη, καὶ οἱ αὐτὴν περι-

βάλλοντες κίονες· ἰδίως δὲ ἡ ἐντὸς περιβόλου τοιαύτη, ἐν ᾧ ἡ ἐξωτερικὴ στοὰ ἐλέγετο μᾶλλον πτερόν, καὶ τὸ τοιοῦτον ἔχον οἰκοδόμημα περίπτερον. Ἐπὶ τῶν χρόνων τῆς ἀκμῆς τῆς Ῥώμης αἱ μεγάλαι καὶ πλούσιαι οἰκίαι εἶχον συνήθως περιστύλια κατὰ τὰς ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ οἴκου ὑπαίθρους καταλειπομένας αὐλάς.

Περισφύριον, κρῖκος μετάλλινος ἢ ἄλλο τι κόσμημα ὃ πολλάκις ἔφερον αἱ γυναῖκες περὶ τὰ σφυρὰ τοῦ ποδὸς (τοὺς ἀστραγά-

λους), ὡς τὰ ψέλια περὶ τὰς χεῖρας. (ἴδ. καὶ Ἡρδ. Δ, 176). Ἡ Ἀριάδνη τῆς εἰκόνος, ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηίας, φέρει καὶ ταῦτα καὶ ἐκεῖνα.

Περίφας, 1) αὐτόχθων ἐξ Ἀττικῆς, πρὸ τοῦ Κέκροπος κτίσας ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἕνεκα δὲ τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ εἰς βασιλέα ἀνακηρυχθεὶς καὶ τιμώμενος ὡς θεός, δι' ὃ ὁ Ζεὺς ἠθέλησε νὰ τὸν καταστρέψῃ, ἀλλ' ἐπὶ τῇ παρακλήσει τοῦ Ἀπόλλωνος τὸν μετεμόρφωσεν εἰς ἀετὸν (Ov. Met. VII. 400).- 2) Εἷς τῶν Λαπίθων (Ov. Met. XII. 449) —3) Αἰτωλός, υἱὸς τοῦ Ὀγχηστοῦ, ὑπὸ τοῦ Ἄρεως φονευθεὶς πρὸ τοῦ Ἰλίου (Ἰλ. Ε, 342).— 4) Υἱὸς τοῦ Αἰπύτου, κήρυξ τοῦ Αἰνείου (Ὀμ. Ἰλ. Ρ, 323).— 5) Υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικός του, τῆς Δαναΐδος Ἀκταίας (Ἀπλλδ, Β, 1, 4).—6) Ἕλλην ἐκ τῶν συμπραξάντων εἰς τὴν ἅλωσιν τῆς Τρωάδος (Virg. Æ. II, 476).

Περιφήτης, 1) ληστὴς περιβόητος, υἱὸς τοῦ Ἡφαίστου καὶ τῆς Ἀντικλείας, διατρίβων περὶ τὴν Ἐπίδαυρον τῆς Πελοποννήσου, καὶ κορυνήτης ἐπικληθείς, διότι διὰ τῆς κορύνης (τοῦ ῥοπάλου) του ἐφόνευε πάντας τοὺς διερχομένους, φονευθεὶς δ' ὑπὸ

τοῦ Θησέως ἀπερχομένου εἰς τὴν Ἀττικὴν πρὸς ζήτησιν τοῦ πατρός του (Παυσ.— Ἀπλλδ. Γ, 16, 1).—2) Ἀπόγονος τοῦ Πέλοπος, υἱὸς τοῦ Κοπρέως ἐκ Μυκηνῶν, πρὸ τῆς Τρωάδος ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος φονευθεὶς (Ὁμ. Ἰλ. Ο, 639).

Πέρκαλος (ἡ), θυγάτηρ τοῦ Χείλωνος, γυνὴ τοῦ Δημαράτου, βασιλέως τῆς Σπάρτης (Ἡρδ. ΣΤ, 65).

Περκώτη, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Μυσίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, μεταξὺ Λαμψάκου καὶ Ἀβύδου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 835. Λ, 229.—Ἡρδ. Ε, 117). Παρὰ μεταγενεστέροις (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 1, 26) γράφεται Περκώπη. Ἐπὶ τοῦ Στράβωνος (ΙΓ, 585. 590) δὲν ἐσώζετο· πλησίον δὲ τοῦ Παρίου μνημονεύεται Παλαιπερκώτη.

Περμησσός, Περμησσὸς ἢ Τερμησσός, ποταμὸς τῆς Βοιωτίας, πηγάζων ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Κωπαΐδα, βορειανατολικῶς τῆς Ἁλιάρτου (Ἡσδ. Θεογ. Γ. 66.—Στρβ. Θ, 407. Παυσ.).

Περόνη, καρφὶς μακρά, ἐκ χρυσοῦ, ἀργύρου, ἐλέφαντος ἢ χαλκοῦ, ἣν ἔπειρων εἰς τὴν κόμην των αἱ γυναῖκες, ἢ πρὸς στερέωσιν τῶν ἐνδυμάτων. Ἴδ. πόρπη.

Περπέρενα, πολίχνη τῆς Μυσίας, πρὸς νότον τοῦ Ἀδραμιτίου.

Περραιβοί, Περαιβοί, ταυτόσημον, ὡς εἰκάζεται, τῷ ΠεWhile ραῖος, ἰσχυρὸς, φιλοπόλεμος, πολεμικὸς λαὸς, οἰκῶν ἐν τῇ Ἑστιαιώτιδι καὶ τῇ Πελασγιώτιδι τῆς Θεσσαλίας, αἵτινες καὶ κατ' αὐτὸν Περραιβία ἐν μέρει ὠνομάσθησαν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 749. — Θουκ. Δ, 78. — Liv. XXXI, 43. XXXIII, 15). Αὐτοῖς ἀνῆκον αἱ πόλεις Κυρέτιαι, Μαλλαία, Φαλάνια, Δολίχη, Ἄζωρος, καὶ τὰ ὀρεινὰ φρούρια Ὀλοοσσὼν, Κόνδυλος, Γόννος ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου κτλ. (Στρβ. Θ, 440). Μεταγενεστέρως ὡρίζετο ἡ Περραιβία ὑπὸ τῆς Μακεδονίας καὶ τῶν Καμβουνίων ὀρέων, τοῦ Πίνδου καὶ τῆς Ὄσσης πρὸς ἀνατολάς. Οἱ Περραιβοὶ ἀπετέλουν μέρος τοῦ Ἀμφικτυονικοῦ δεσμοῦ (Στρβ. Θ).

Περράνθης, ἀπότομος λόφος τοῦ ὄρους Κρανείας ἐν Ἠπείρῳ. Εἰς αὐτοῦ τὴν βόρειον κλιτὺν ἔκειτο ἡ πόλις Ἀμβρακία, ἡ νῦν Ἄρτα (Liv. XXXVIII, 4).

Περσαῖος, 1) Δημητρίου, ἐκ Κιττίου, κατ' ἀρχὰς δοῦλος τοῦ Ζήνωνος, εἶτα διδαχθεὶς παρ' αὐτῷ, καὶ φιλόσοφος γενόμενος, ἔζη ἐπὶ Ἀντιγόνου τοῦ Γονατᾶ, καὶ ἀπέθανε πιθανῶς τῷ 243 π. Χ. Συνδιητᾶτο δὲ μετ' Ἀράτου, Ἀλεξάνδρου τοῦ Αἰτωλοῦ καὶ ἄλλων πεπαιδευμένων εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἀντιγόνου, ὅστις καὶ στρατηγὸν τὸν ἀνέδειξε (Διογ. Λαέρτ. Ζ, 6. 13 κλ. — Πλούτ. Ἄρατ. ΙΗ. ΚΓ.—Cic. N, D, I, 15, 38).—2) Πατὴρ τῆς Ἑκάτης (Ὁμ. Ὕμν. Δήμ. 24).

Περσαίπολις καὶ Περσέπολις, πρωτεύουσα τῆς Περσίας, κειμένη εἰς ἀπόστασιν 20 σταδίων ἀπὸ τοῦ Ἀράξου ποταμοῦ, εἶχεν ἀκρόπολιν τριπλοῦν ἔχουσαν περιτείχισμα, τὸ μὲν 16, τὸ δὲ 48, καὶ τὸ τρίτον 6 πήχεων ὕψος ἔχον. Ἐν αὐτῇ δ' ἦν τῶν βασιλέων τὸ ἀνάκτορον, ὁ θησαυρὸς καὶ οἱ τάφοι. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐλεηλάτησε καὶ ἐπυρπόλησε τὴν πόλιν, οὐχὶ ὅμως ἐντελῶς, διότι ἐπὶ τῆς ἐξ Ἰνδιῶν ἐπιστροφῆς του ἦλθε πάλιν εἰς αὐτὴν, καὶ μεταγενέστεροι συγγραφεῖς τὴν ἀναφέρουσιν. Ἐν τῷ μεσαιῶνι ἐκαλεῖτο Ἰσταχὰρ, νῦν δὲ σώζονται ὑπὸ τὸ ὄνομα Ταχτὶ-Τζεμὰδ μεγαλοπρεπῆ αὐτῆς ἐρείπια (Στρβ. ΙΕ, 729.—Ἀρρ. Γ, 8, 10. Ζ, 1, 1.—Curt. V, 7).

Περσέπτολις, ἔγγονος τοῦ Ὀδυσσέως, υἱὸς τοῦ Τηλεμάχου καὶ τῆς Πολυκάστης, θυγατρὸς τοῦ Νέστορος, ἢ τῆς Ναυσικάας, θυγατρὸς τοῦ Ἀλκινόου (Εὐστθ. εἰς Ὁμ. Ὀδ. Π. 120).

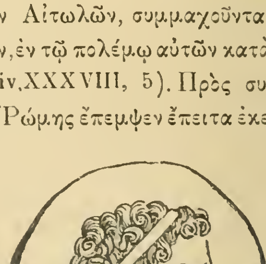
Περσεὺς, 1) υἱὸς τοῦ Διὸς μεταμορ-

θέντος εἰς χρυσῆν βροχὴν, καὶ τῆς Δανάης, ἔγγονος τοῦ Ἀκρισίου καὶ δισέγγονος τοῦ Ἄβαντος, δι' ὃ καὶ Ἀβαντιάδης ἐπιλέγεται (ἴδ. Ἀκρίσιος). Ὅτε τὴν μητέρα αὐτοῦ εἰς κίστην ἐγκλείσας ἔρριψεν ὁ Ἀκρίσιος εἰς τὴν θάλασσαν, ἐκριφθεῖσαν τὴν κίστην εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς νήσου Σερίφου, μιᾶς τῶν Κυκλάδων, περιέσωσεν ἐκ τῶν κυμάτων ὁ Δίκτυς, καὶ ἔφερε πρὸς τὸν ἀδελφόν του Πολυδέκτην, τὸν βασιλέα τῆς νήσου, μετὰ τῆς Δανάης καὶ τοῦ παιδίου της. Ὅτε δ' ἡλικιώθη ὁ Περσεὺς, ὁ Πολυδέκτης, ἵνα μακρύνῃ αὐτὸν τῆς Δανάης, ἣν ἤθελε μόνος νὰ κατέχῃ, ἀνέθετο αὐτῷ νὰ τῷ φέρῃ τὴν κεφαλὴν τῆς Γοργόνος. Τότε δ' ὁ Περσεὺς ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ὑποστηριζόμενος, ἀπῆλθε πρὸς τὰς τρεῖς Γραίας, αἵτινες εἶχον ὁμοῦ ἕνα ὀφθαλμὸν καὶ ἕνα ὀδόντα, καὶ τὸν ὀδόντα ὡς καὶ τὸν ὀφθαλμὸν αὐτῶν ἀφαιρέσας, τὰς ἐβίασε νὰ τὸν ὁδηγήσωσι πρὸς τὰς Νύμφας, αἵτινες τῷ ἔδωκαν πτερωτὰ πέδιλα, πήραν καὶ τὸν πέτασσον τοῦ Ἅδου τὸν καθιστῶντα ἀόρατον· παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ δ' ἔλαβε δρέπανον, καὶ κάτοπτρον παρὰ τῆς Ἀθηνᾶς. Οὕτως ὡπλισμένος, ἀπῆλθεν εἰς Ταρτησὸν κατὰ τὸν Ὠκεανὸν, καὶ εὗρεν ἐκεῖ κοιμωμένας τὰς Γοργόνας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ θέα αὐτῶν ἀπελίθου, εἶδε τὴν Μέδουσαν διὰ τοῦ καθρέπτου τῆς Ἀθηνᾶς, ἵνα μὴ ἀπολιθωθῇ, τὴν ἀπεκεφάλισε διὰ τοῦ δρεπάνου, καὶ τὴν κεφαλὴν ἔθηκεν εἰς τὴν πήραν τῶν Νυμφῶν. Ἐκ τοῦ ἐκρέοντος δ' αἵματος τῆς Μεδούσης ἀνεπήδησεν ὁ ἵππος Πήγασος καὶ ὁ Χρυσάωρ. Καταδιωχθεὶς δ' ὑπὸ τῶν δύο ἄλλων Γοργόνων, ἔφυγεν, ἀφανὴς διὰ τοῦ πετάσσου τοῦ Ἅδου. Ἐλθὼν δ' εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Αἰθιοπίας, ἐσω-

σεν ἐκεῖ ἀπὸ θαλασσίου θηρίου τὴν Ἀνδρομέδαν (ἴδ.), καὶ νυμφευθεὶς αὐτὴν, τὴν ἔφερεν εἰς Σέριφον, ἀφ' οὗ καὶ τὸν Ἄτλαντα εἰς ὄρος μετέβαλεν. Ἐκεῖ δὲ διὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης ἀπελίθωσε τὸν Πολυδέκτην, θέλοντα νὰ βιάσῃ εἰς γάμον τὴν μητέρα του, καὶ ἐγκαταστήσας βασιλέα τὸν Δίκτυν, ἐπέστρεψεν εἰς Ἄργος μετὰ τῆς Δανάης καὶ τῆς Ἀριάδνης (ἴδ. Ἀκρίσιος), δοὺς τὸν θρόνον τοῦ Ἄργους εἰς Μεγαπένθην, τὸν υἱὸν τοῦ Προίτου, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀκρισίου, λαβὼν δ' εἰς ἀντάλλαγμα τὴν Τίρυνθα, καὶ ἵδρυσε τὴν Μίδειαν καὶ τὰς Μυκήνας. Τὴν κεφαλὴν δὲ τῆς Γοργόνος προσέφερεν εἰς τὴν Ἀθηνᾶν, ἥτις τὴν ἔφερεν ἐπὶ τοῦ θώρακος ἢ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος της. Τὸν Ἀκρίσιον δ' ἐφόνευσε κατὰ λᾶθος εἰς ἀγῶνα, διὰ τοῦ δίσκου. Ἐκ τῆς Ἀνδρομέδης ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἀλκαῖον, πατέρα τοῦ Ἀμφιτρύωνος, τὸν Σθένελον, πατέρα τοῦ Εὐρυσθέως, καὶ τὸν Ἠλεῖον, τὸν Μήστορα, τὸν Ἠλεκτρύωνα, πατέρα τῆς Ἀλκμήνης (ἴδ. Ἀμφιτρύων), καὶ θυγατέρα τὴν Γοργοφόνην (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 320. — Ἡσίοδ. Θεογ. 280. — Σοφκλ. Ἀντγ. 944. — Ov. Met. IV, 606). Ὁ Περσεὺς εἶχεν ἡρῷα, ἐν τῷ μεταξὺ Ἄργους καὶ Μυκηνῶν, ἄλλο ἐν Σερίφῳ, ἄλλο ἐν Ἀθήναις, μετὰ βωμοῦ τοῦ Δίκτυος καὶ τῆς Κλυμένης, τῶν σωσάντων αὐτόν. Ὠκειοποιήθησαν δὲ τὸν μῦθον καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ διηγοῦντο ὅτι ἡ Δανάη καὶ ὁ Περσεὺς ἐξεβράσθησαν εἰς τὴν Ἰταλικὴν παραλίαν, καὶ ὅτι ἐκεῖ ὁ βασιλεὺς Πιλοῦμνος ἐνυμφεύθη τὴν Δανάην, καὶ ἵδρυσε τὴν πόλιν Ἀρδέαν. Οὕτως ἔλεγον τὸν ἡγεμόνα τῶν Ῥουτούλων Τοῦρνον, καταγόμενον ἐκ τοῦ Ἀκρισίου (Virg. Æ, VII, 372. 410). — 2) Περσεὺς ἢ Πέρσης, βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας, υἱὸς Φιλίππου Γ' γεννηθεὶς τῷ 212 π. Χ. ἐκ μὴ νομίμου συζύγου, ἢ ἐκ δούλης (Liv. XXXIX, 53. Ἴδ. XL, 4), ὑποβολιμαῖος (Πλούτ. Ἀρατ. ΝΔ). Ἤδη ἐπὶ τῆς πρώτης νεότητός του τὸν ἔπεμψεν ὁ πατήρ του, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἀνδρῶν ἐμπείρων, τῷ 201, κατὰ τῶν Ἰλλυριῶν, οἵτινες συνετάττοντο τότε μετὰ τῶν Ῥωμαίων (Liv. XXXI, 29), ἀλλὰ μετὰ ταῦτα συνώδευσε τὸν πατέρα του κατὰ τῶν Αἰτωλῶν, συμμαχοῦντα μετὰ τῶν Ῥωμαίων, ἐν τῷ πολέμῳ αὐτῶν κατὰ τοῦ Ἀντιόχου (Liv. XXXVIII, 5). Πρὸς συμβιβασμὸν μετὰ τῆς Ῥώμης ἔπεμψεν ἔπειτα ἐκεῖ ὁ Φίλιπ-

Περσεύς.

πος τὸν ἄλλον υἱόν του Δημήτριον (Liv. XXXIX 27). Διατελέσας καὶ πρὶν ὅμηρος ὁ Περσεὺς ἐν Ῥώμῃ καὶ φίλους τότε ἐκεῖ προσκτησάμενος,

κατώρθωσε δι' αὐτῶν νὰ διαθέσῃ τοὺς Ῥωμαίους ὑπὲρ τοῦ πατρός του· ἀλλὰ συγχρόνως διήγειρε διὰ τούτου καὶ διὰ τῆς ἐντίμου ὑποδοχῆς ἧς ἔτυχεν ἐν Ῥώμῃ τὰς ὑπονοίας τοῦ φιλυπόπτου γέροντος καὶ τὸ μῖσος τοῦ Περσέως, βλέποντος ἐν αὐτῷ ἀντίζηλον προτιμώμενον ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, δι' ὃ ἀμφότεροι ἐκ συνεννοήσεως τὸν ἐδολοφόνησαν, τῷ 181 (Liv. XL, 24. Ἴδ. καὶ XXXIX, 35. XL, 5.— Πλάτ. Παῦλ. Αἰμίλ. II). Ἐκ βαθείας δὲ τύψεως συνειδότος, καὶ συνορῶν ἤδη τοῦ Περσέως τὴν φίλαρχον τάσιν, ἀπέθανε καὶ ὁ Φίλιππος τῷ 179, καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ Περσεύς. Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς βασιλείας του ἐφήρμοσε μέτρα συνετὰ καὶ ἤπια, ἐν ἄλλοις τὴν τῶν φόρων ἐλάττωσιν. Τὴν Ῥώμην ἐμίσει καὶ ἐδυσσοδόμει πόλεμον κατ' αὐτῆς, ἀλλ' ἵνα ἀκωλύτως παρασκευασθῇ, ἐπεδίωξε κατ' ἀρχὰς καὶ διετήρησεν ἐπί τινα ἔτη φιλίαν καὶ συμμαχίαν. Εἶχε δ' ἤδη καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ προεργασθῇ εἰς τὸν ἐξοπλισμὸν, αὐξήσας τὸν στρατὸν καὶ τῆς χώρας τὸν πληθυσμὸν, καὶ πλουσίας ἀποθήκας πληρώσας, καὶ θησαυρὸν παρακαταθείς. Συνεμάχησε δ' ὁ Περσεὺς καὶ μετὰ Γεντίου, τοῦ βασιλέως τῆς Ἰλλυρίας, μετὰ Κότυος, τοῦ ἡγεμόνος τῶν Θρᾳκῶν καὶ μετὰ τῶν Βαστάρνων. Ἐν Αἰτωλίᾳ καὶ Βοιωτίᾳ ἐκέρδησεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ μίαν μερίδα, καὶ τὴν Συρίαν ἠθέλησε νὰ προσεταιρισθῇ διὰ συνοικεσίου. Οἱ Ῥωμαῖοι δὲ, ὅτε ἤρχισαν καὶ αὐτοὶ στρατιωτικὰς παρασκευὰς, εἵλκυσαν πρὸς ἑαυτοὺς Εὐμένην, τὸν βασιλέα τῆς Περγάμου, καὶ πολλὰ κράτη τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς ἔπεισαν εἰς οὐδετερότητα. Ἤρξατο δ' ὁ πόλεμος τῷ 191, ὅτε ὁ ἐμπειροπόλεμος μακεδονικὸς στρατὸς ἐνίκησεν εἰς Συκούριον, παρὰ τῇ Ὄσσῃ ἐν Θεσσαλίᾳ, τοὺς τότε ἔτι ἀγυμνάστους ῥωμαϊκοὺς λεγεῶνας· ἀλλ' ἀντὶ τὴν νίκην του νὰ ἐπωφεληθῇ, ἐζήτησεν εἰρήνην, καὶ ἔλαβε τὴν ὑπερήφανον ἀπάντησιν ὅτι ὤφειλε νὰ παραδοθῇ εἰς τῆς Ῥώμης τὴν διάκρισιν (Liv. XLII, 31). Μετὰ δευτέραν δὲ μάχην ἀμφιβόλου ἐκβάσεως, ἀπεσύρθη ὁ Περσεὺς ὀπίσω εἰς τὴν Μακεδονίαν, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἑλλάδα, βαρέως αὐτὴν πιέζοντες. Καὶ κατὰ τὸ προσεχὲς ὅμως ἔτος (170) δὲν ἐπέτυχον οἱ Ῥωμαῖοι, ὅτε καὶ τὸν στόλον αὐτῶν κατενίκησε κατὰ τοὺς Ὠρεοὺς τῆς Εὐβοίας (Liv. XLIII, 3), καὶ διὰ τῶν στρατηγῶν αὐτῶν τὴν ἀνικανότητα πολλάκις καὶ κατὰ ξηρὰν τοὺς κατέβαλεν, εἶτα δ' εἰς Θεσσαλίαν εἰσβαλὼν, κατετρόπωσε καὶ τοὺς συμμάχους αὐτῶν Δαρδάνους (Liv. XLIII, 3. XLIV, 18. XLV, 3), καὶ μείζονες θὰ ἦσαν αἱ ἐπιτυχίαι του ἂν ἀπεφάσιζεν ἐλευθεριώτερον νὰ δαπανήσῃ πρὸς αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μισθωτῶν του στρατιωτῶν. Τῷ 160, ἀπατήσαντες οἱ Ῥωμαῖοι αὐτὸν, εἰσέβαλον εἰς τὴν Μακεδονίαν, δι' ὃ κατεθορυβήθη οὕτως, ὥστε ὁ Ἀππιανὸς (Μακ. ΙΑ) λέγει αὐτὸν ὑπὸ τῶν θεῶν ἀποτυφλωθέντα. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον, ὅτε ἀπεσύρετο ὁ ῥωμαϊκὸς στρατὸς, τὸν παρηκολούθησε, καὶ ἐνίκησεν αὐτὸν ἐπανειλημμένως ἐν Θεσσαλίᾳ (Liv. XLIV, 1— 13). Ὑπὲρ αὐτοῦ ἐν τούτοις ἐμεσίτευον ἐν Ῥώμῃ θερμῶς ὁ Προυσίας, ὁ Εὐμένης καὶ οἱ σύμμαχοι τῶν Ῥωμαίων Ῥόδιοι (Liv. XLIV, 14. XLV, 3), ὁ δὲ Γέντιος ἐν Ἰλλυρίᾳ ἀναφανδὸν συνέπραττεν αὐτῷ, καὶ οἱ Βαστάρνοι τῷ ἔπεμψαν ἐπικουρίαν, ἥτις ὅμως τῷ ἔμεινεν ἄχρηστος, διότι ἐκ φειδωλίας ἠρνήθη τοῖς στρατιώταις αὐτῶν μισθὸν (Liv. XLIII, 11. XLIV, 23). Τῷ 160 ἐπέμφθη κατ' αὐτοῦ ὁ ὕπατος Λ. Αἰμύλιος Παῦλος, ὅστις τὴν πειθαρχίαν καὶ ἐκγύμνασιν εἰς τὸν Ῥωμαϊκὸν στρατὸν ἐπαναγαγὼν, ἀπέκρουσε τὸν Περσέα ὀπίσω εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ τῇ 22 Ἰουνίου (κατὰ τὸ Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον), κατὰ δὲ Λίβιον (XLV, 1), τῇ 4 Σεπτεμβρίου, ἐνίκησεν αὐτὸν ἐν Πύδνᾳ (Just. XXVIII, 1, 1. — Prop. IV, 11, 39). Τότε μετὰ τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν θησαυρῶν του ἔφυγεν ὁ Περσεὺς εἰς Σαμοθράκην, καὶ κατέφυγεν εἰς τὸν ναὸν τῶν Διοσκούρων. Ὅτε δ' ἐπῆλθον οἱ Ῥωμαῖοι,

παρεδόθη αὐτοῖς ἀνάνδρως καὶ ἀναξίως τῆς ὑπερηφανείας ἣν ἐπεδείκνυεν ἐν ταῖς ἐπιτυχίαις, καὶ ἔτυχε μὲν ἐντίμου ὑποδοχῆς ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίου στρατηγοῦ, ἀλλ' ἐβιάσθη νὰ παρακολουθήσῃ καὶ κοσμήσῃ αὐτοῦ τὸν θρίαμβον· εἶτα δ' ἐνεκλείσθη εἰς εἱρκτὴν ἐν Ἄλβᾳ Δουκεντίᾳ, ἔνθα μετὰ δύο ἔτη ἀπέθανεν, ἀφ' οὗ, μεσιτείᾳ τοῦ νικητοῦ του, ἐμετριάσθη ὁπωσοῦν ἡ κατ' αὐτοῦ αὐστηρότης. Ἡ Μακεδονία ὑπετάγη ἔκτοτε εἰς τὴν Ῥώμην. Αὐτῷ δ' ἐπέζησεν ἐπὶ μακρὸν ὁ νεώτερος τῶν υἱῶν του, Ἀλέξανδρος, καταντήσας νὰ μετέρχηται τὸ ἐπάγγελμα ἁπλοῦ γραφέως ἐν Ἄλβῃ, ἵνα ἀποζῇ (XLV, 42). Ὁ Περσεὺς ἦν ἐν ταῖς μάχαις ἀνδρεῖος, ἐγκρατὴς καὶ ἀφελὴς ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ, καὶ εὐσταθὴς καὶ ἐπίμονος εἰς τὰς πολιτικὰς ἀντιλήψεις του. Ὅτε ὅμως ἤρχετο ἡ τῆς ἐνεργείας στιγμή, κατεβάλλοντο αἱ δυνάμεις του, κατελαμβάνετο ὑπὸ δισταγμῶν, καὶ ἦν ἀνίκανος νὰ ἐκτελέσῃ ὅ,τι ἐπὶ ἔτη ὁλόκληρα ἐσχεδίαζεν. Αὕτη ἡ ἔλλειψις τῆς ἐπιμονῆς εἰς τὰς ἀποφάσεις του, καὶ προσέτι ἡ ἀγενής του φιλαργυρία, κατέρριψαν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ θρόνου, καὶ κατεκρήμνισαν τὴν πατρίδα του εἰς δουλείαν, τὴν δ' οἰκογένειάν του εἰς πλήρη ἀφάνειαν (Πολ. ΚΓ. ΚΣΤ. ΚΖ. ΚΘ. Λ).

Περσέφασσα, Περσέφαττα, ἴδ. Περσεφόνη.

Περσεφόνη (καὶ Περσεφόνεια, Περσέφασσα, Φερσέφασσα, Περσέφαττα), θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Δήμητρος (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 326. Ὀδ. Λ, 217), καὶ Κόρη κατ' ἐξοχὴν ἐπικαλουμένη, ἥν, καθ' Ὅμηρον, ἡ σεβαστὴ τοῦ Ἅδου σύζυγος, ἡ φοβερὰ τῶν σκιῶν κυριάρχις, ἡ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν της ἔχουσα τὰς ψυχὰς τῶν ἀποθανόντων (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 213. 226. 385) καὶ τὰ ὑποχθόνια τέρατα (Ὀδ. Λ, 633), καὶ μετὰ τοῦ Ἅδου τὰς ἀρὰς τῶν ἀνθρώπων δεχομένη καὶ ἐκτελοῦσα (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 457. 569). Καὶ κατὰ τοὺς μεθ' Ὅμηρον χρόνους ἄρχει ἐν τῷ ᾅδῃ ἡ Περσεφόνη μετὰ τοῦ αὐστηροῦ αὐτῆς συζύγου, ἀλλ' αἱ πρὸς τὴν μητέρα σχέσεις αὐτῆς ἀναδεικνύουσι τὸν χαρακτῆρά της γλυκύτερον. Ὅτε ποτὲ ἡ νεαρὰ Κόρη Περσεφόνη, μακρὰν τῆς μητρός της Δήμητρος συνέλεγε μετὰ τῶν συμπαικτριῶν της ἄνθη εἰς τὰ πεδία τῆς Νύσης (ἤ, κατὰ μεταγενεστέρους, περὶ τὴν Ἔνναν τῆς Σικελίας), ἡρπάγη, συγκαταθέσει τοῦ Διός,

ὑπὸ τοῦ Πλούτωνος, ὅστις ἐπὶ τοῦ τεθρίππου αὐτοῦ τὴν ἔφερεν εἰς τὸν Ἅδην. Ἀφ' οὗ δ' ἡ μήτηρ ἐπὶ μακρὸν ματαίως τὴν ἐζήτησε διὰ πάσης τῆς γῆς, τέλος ὁ Ἑρμῆς, ἐπιταγῇ τοῦ Διός, ἐκόμισεν αὐτὴν ἐκ τοῦ ᾅδου εἰς τὴν Δήμητραν πάλιν. Πρὶν δ' ἢ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν γῆν, τῇ ἔδωκεν ὁ Πλούτων νὰ φάγῃ ἕνα καρπὸν ῥοιᾶς (τὸ ἔμβλημα τοῦ γάμου), καὶ ὁ Ζεὺς ἀπεφάσισε νὰ μένῃ ἡ Περσεφόνη κατὰ τὰ τρία τέταρτα τοῦ ἔτους ἐπὶ τῆς γῆς παρὰ τῇ μητρί της, κατὰ τὸ ἓν τέταρτον δὲ ὑπὸ τὴν γῆν παρὰ τῷ συζύγῳ της (Ὁμ. Ὕμν. εἰς Δήμ. — Ov Fast, IV, 419. — Met. V, 385). Ἐκαλεῖτο δ' ἡ ἑορτὴ αὐτῆς Κόρεια καὶ Κούρεια. (ἴδ. Πλούτ. Δίων, ΝΣΤ). Τοῦ μύθου τούτου οὐδὲν ὑπάρχει ἴχνος εἰς τοῦ Ὁμήρου τὰ ἔπη. Ἐστὶ δ' ἐν αὐτῷ προφανῶς ἡ Περσεφόνη τὸ σύμβολον τῆς φυτικῆς πλάσεως, καθ' ἣν τὸ σπέρμα ἐνθαπτόμενον, καὶ ἐπὶ τρεῖς μῆνας ὑπὸ γῆν μένον, ἀναφύεται εἶτα θάλλον εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. Ἐντεῦθεν καὶ ἐν τοῖς μυστηρίοις τῆς Δήμητρος θεωρεῖται αὕτη ὡς ἔμβλημα αἰνιττόμενον τῆς ψυχῆς τὴν ἀθανασίαν. Ἡ Περσεφόνη τῶν μυστηρίων ἐτέθη εἰς σχέσιν μετὰ τοῦ αὐτοῖς ἐπίσης ἀνήκοντος Ἰάκχου (τοῦ ὕμνου

τῶν μυστηρίων), λεγομένου καὶ αὐτοῦ υἱοῦ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Δήμητρος, ἑπομένως ἀδελφοῦ αὐτῆς, κατ' ἄλλους δὲ μνηστῆρος, ἢ κατ' ἄλλους υἱοῦ αὐτῆς. Παρὰ τοῖς μετέπειτα Ὀρφικοῖς ἐστὶ πανίσχυρος θεότης τῆς φύσεως, ἡ τὰ πάντα παράγουσα καὶ ἐξολοθρεύουσα, ὥστε καὶ μετ' ἄλλων συγχέεται μυστηριωδῶν θεοτήτων, οἷον τῆς Ἑκάτης, τῆς Γαίας, τῆς Ῥέας, τῆς Ἴσιδος. Ὁμοῦ μετὰ τῆς μητρός της εἶχε καὶ τὴν ἐπωνυμίαν Δέσποινα καὶ Μεγάλη Θεά, καὶ πολλαχοῦ συνελατρεύοντο αἱ δύο θεαί, ὡς ἐν Ἐλευσῖνι, ἐν Βοιωτίᾳ, ἐν Σικελίᾳ. Παριστᾶτο δ' ὑπὸ τῆς τέχνης εἴτε ὡς ἡ αὐστηρὰ τοῦ Ἅδου σύζυγος, ἀναλόγως τῇ Ἥρᾳ, ἢ ὡς ἡ Κόρη τῆς Δήμητρος, ἢ ἡ μνηστὴ τοῦ Ἰάκχου, νέον φέρουσα ἰστέμμα κισσοῦ, δαυλοὺς ἔχουσα εἰς τὰς χεῖρας, κλ.—Ἐν Ῥώμῃ οὐχὶ ἀρχαία Ἰταλικὴ θεότης, ἀλλ' ἐξ Ἑλλάδος ἐκεῖ μεταχθεῖσα, εἶχε τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα εἰς Proserpina παραφθαρέν, ὁ δὲ σύζυγος αὐτῆς Πλούτων ἐλέγετο καὶ Dis. Ἔκοπτε δὲ, κατὰ τοὺς Λατίνους ποιητὰς (Virg. Æn IV, 698), ἴουλον ἐκ τῆς κεφαλῆς τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀφιέρου αὐτὸν εἰς τὸν θάνατον.

Περσέως σκοπιά, μέρος ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν τῷ Βολβινιτικῷ στόματι τοῦ Νείλου (Ἡρδ. Β, 15), κατά τινας εἰς τὸ νῦν ἀκρωτήριον Ἀβουκίρ.

Πέρσης, 1) υἱὸς τοῦ Τιτᾶνος Κρίου καὶ τῆς Εὐρυβοίας, σύζυγος τῆς Ἀστερίας, πατὴρ τῆς Ἑκάτης (Ἡσίοδ. Θεογ. 377. 409). Ἐλέγετο Περσαῖος ὑπό τινων. — 2) Ὁ ἐκ Περσίας (ἴδ.). — 3) Υἱὸς τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδας, ὁ λεγόμενος γενάρχης τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Ζ, 61). — 4) Ἀδελφὸς τοῦ Ἡσιόδου, πρὸς ὃν οὗτος ἔγραψε τὸ ποίημα αὐτοῦ Ἔργα καὶ Ἡμέραι.

Περσία, συνηθέστερον Περσὶς λεγομένη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, καὶ Περσικὴ, παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις Φαρσιστάν, ἦν τὸ κεντρικὸν καὶ κυριώτερον μέρος τοῦ μετὰ ταῦτα εὐρυνθέντος καὶ ἐπὶ πολὺ ἐκταθέντος περσικοῦ κράτους. Ὅρια εἶχε πρὸς ἀνατολὰς τὴν Καρμανίαν, πρὸς βορρᾶν τὴν Καρμανικὴν ἔρημον, τὴν Μηδίαν καὶ τὴν Παρθίαν, πρὸς δυσμὰς τὴν Σουσιανὴν, καὶ πρὸς νότον τὸν Περσικὸν κόλπον. Διὰ τοῦ πρὸς βορρᾶν ὑψουμένου ὄρους Παραχοάθρα ἔφερον πρὸς τὰ βόρεια τῆς Ἀσίας δύο στενωποί, ἡ λεγομένη «Μεγάλη κλῖμαξ», καὶ αἱ «Περσίδες πύλαι.» Παρὰ τῷ κόλπῳ δ' ἐγείρεται μεμονωμένον τὸ ὄρος Ὦχος. Ὁ μέγιστος τῶν ποταμῶν τῆς χώρας ἦν ὁ Ἄραξος, ὅστις, μετὰ τοῦ Μήδου συμβάλλων, ἐκρέει εἰς μεγάλην ἁλικήν. Καὶ παρὰ τὴν ἀκτὴν δὲ ῥέουσι πολλὰ ποτάμια, ἐκβάλλοντα εἰς τὸν κόλπον. Τὸ κλῖμα ἐστὶν ἐν μέρει τραχὺ, ἀλλ' οὐχὶ κακὸν διὰ τὴν κτηνοτροφίαν· καὶ ἡ μὲν παραλία ἐστὶν ἀφορήτως θερμὴ, ἀλλὰ τὸ μέσον τῆς χώρας εὔκαρπον, ἰδίως παραγωγὸν οἴνου λίαν ἐκτιμωμένου παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Οἱ κάτοικοι τῆς χώρας, οἱ Πέρσαι, διῃροῦντο εἰς τρεῖς κατηγορίας. Οἱ εὐγενεῖς ἦσαν οἱ Πασαργάδαι, ἐξ ὧν ἦν καὶ ἡ βασιλικὴ γενεὰ τῶν Ἀχαιμενιδῶν, οἱ Μάσπιοι καὶ οἱ Μαράφιοι· οἱ Γεωργοὶ διῃροῦντο εἰς τοὺς Πανθιαλαίους, τοὺς Δερουσιαίους καὶ τοὺς Γερμανίους· οἱ δὲ Νομάδες εἰς τοὺς Δάους, Μάρδους, Δροπικοὺς καὶ Σαγαρτίους. Προσετέθη δὲ μετὰ ταῦτα τούτοις πᾶσι καὶ ἡ ἐκ Μηδίας φυλὴ τῶν Μάγων (ἴδ.). Ἡ χώρα πᾶσα διῃρεῖτο εἰς νομούς· αἱ κυριώτεραι δὲ πόλεις αὐτῆς ἦσαν αἱ Πασαργάδαι (ἴδ.), ἡ Περσέπολις (ἴδ.), αἱ Γαβαὶ, ἡ Ταύκη, νῦν Βενδὲρ-Βουσὶρ (Ἡρδ. Β, 125.—Στρβ. ΙΕ, 727 —Ἀρρ. Ἰνδ. ΛΗ).

Περσικαί, εἶδος σανδάλων γυναικείων, ἐν χρήσει καὶ ἐν Ἑλλάδι (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 119).

Περσικὸς κόλπος, ὁ ἀπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, μέρους τοῦ Ἰνδικοῦ πελάγους, μεταξὺ Ἀραβίας καὶ Περσίας πρὸς βορρᾶν

εἰσχωρῶν. Ὁ Ἡρόδοτος δὲν μνημονεύει αὐτοῦ παντάπασι· καὶ οἱ μεταγενέστεροι δὲ δὲν εἶχον ἀκριβῆ γνῶσιν τῆς ἐκτάσεως καὶ τοῦ σχήματος αὐτοῦ. Οὕτως ὁ Στράβων τὸν λέγει (ΙΣΤ, 765) σχεδὸν ἐπίσης μέγαν ὡς τὴν Κασπίαν, καὶ εἰς 20.000 στάδια ὁρίζει αὐτοῦ τὴν περίμετρον· ὁ δὲ Πλίνιος λέγει τὸ μῆκος αὐτοῦ 1125 μιλίων, ὂν ἀληθῶς μόνον 140 μιλίων γεωγραφικῶν.

Περσικοὶ πόλεμοι. Ἀφ' οὗ οἱ Πέρσαι, ἐπὶ Κύρου τοῦ μεγάλου, ὑπερίσχυσαν τῶν Μήδων, ἡ ἰσχὺς αὐτῶν ἐξετάθη μεγάλη ἐπὶ πάσης τῆς δυτικῆς Ἀσίας μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ, καὶ προσέτι ὡς καὶ ἐπὶ εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ἀνατολικῶς τῆς Θεσσαλίας, καὶ ἂν οὐχὶ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν, ἀλλὰ κἂν ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν αὐτῶν διετέλουν καὶ αἱ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ πολλαὶ Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι, αἵτινες ἄλλως ηὐτονομοῦντο, καὶ αἱ πλεῖσται εἶχον ἰδίους τυράννους, ἕκαστον ἰδιαιτέραν γραμμὴν ἀκολουθοῦντα πολιτικήν, πολλάκις, εἴτε ἐκ διαθέσεως εἴτε ἐξ ἀνάγκης, φίλην τῇ Περσίᾳ. Ὅτε ὁ Ἱστιαῖος (Ἴδ.), ὁ τῆς Μιλήτου τύραννος, ἐφρούρησε τοῦ Δουνάβεως τὴν γέφυραν, δι' ἧς ὁ Δαρεῖος ἐπέστρεψεν ἐκ Σκυθίας, ὁ βασιλεὺς ἐξ εὐγνωμοσύνης τῷ ἐδώρησε τὴν Μύρκινον, χώραν τῆς Ἠδωνίδος ἐν Θράκῃ, καὶ προσέτι ξυλείαν πρὸς ναυπηγίαν, καὶ πλούσια μεταλλεῖα. Ἀλλ' οἱ Πέρσαι δὲν ἠγνόουν τὴν πρὸς ἀνεξαρτησίαν τάσιν τῶν Ἑλλήνων, καὶ ὅτι ἐπ' αὐτῆς θὰ προσέκοπτον αἱ προσπάθειαι αὐτῶν πρὸς τὴν πανταχοῦ ἐπέκτασιν τῆς δυνάμεώς των, δι' ὃ καὶ ὑπόπτως τοὺς ἐπετήρουν. Συνεπείᾳ τούτου, παρατηρήσας ὁ σατράπης Μεγάβαζος (ἴδ.), ὅτε ἐπέμφθη εἰς Πανονίαν, ὑπόπτους, ὡς τῷ ἐφάνησαν, παρασκευὰς τοῦ Ἱστιαίου, κατήγγειλεν αὐτὰς τῷ Δαρείῳ, καὶ οὗτος μετεκαλέσατο τὸν Ἱστιαῖον εἰς Σάρδεις, ὡς δεόμενος δῆθεν τῶν συμβουλῶν αὐτοῦ, καὶ συμπαρέλαβεν αὐτὸν εἰς τὰ Σοῦσα, εἰς τὴν αὐλήν του. Τοῦ Ἱστιαίου γαμβρὸς καὶ ἐπίδοξος διάδοχος ἦν ὁ Ἀρισταγόρας (ἴδ.), ὅστις ἀποτυχὼν εἰς ἐκστρατείαν ἣν εἶχεν ἐπιχειρήσει κατὰ τῆς Νάξου, ὑπεκίνησε, μυστικῇ συνεννοήσει μετὰ τοῦ πενθεροῦ του, ἐπανάστασιν τῶν Ἰωνικῶν πόλεων τῆς μικρᾶς Ἀσίας κατὰ τῶν Περσῶν. εἰς ἣν ὅμως ἐξ Ἀθηνῶν μόνον καὶ ἐξ Ἐρετρίας ἔλαβε μικρὰν ναυτικὴν ἐπικουρίαν, τῶν Σπαρτιατῶν (ἴδ. Κλεομένης) ἀρνηθέντων πᾶσαν ἀνάμιξιν. Αἱ Σάρδεις κυριευθεῖσαι, ἀνεφλέχθησαν καὶ ἐπυρπολήθησαν. Εὐθὺς ὅμως μετὰ ταῦτα ἡττήθησαν οἱ Ἴωνες καὶ κατὰ ξηράν, καὶ παρὰ τῇ νήσῳ Λάδῃ (ἴδ.), ἀπέναντι τῆς Μιλήτου, κατὰ θάλασσαν. Τότε κατεστράφη ἡ Μίλητος, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς καὶ πολλῶν νήσων μετῳκίσθησαν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀσίας, εἰς τὴν πόλιν Ἄρυσιν κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τίγριδος. Διὰ ταύτην τῶν Ἑλλήνων τὴν μετοχὴν εἰς τὴν στάσιν τῆς Ἰωνίας, ὁ Δαρεῖος, προτραπεὶς καὶ ὑπὸ τῆς γυναικός του Ἀτόσσης, ἣν ἔπεισεν ὁ ἰατρὸς Δημοκήδης (Ἡρδ. Γ. 133), ἀπεφάσισε νὰ πολεμήσῃ τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἡ ἐπιχείρησις ἀνετέθη εἰς Μαρδόνιον (ἴδ.) τὸν σατράπην τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἠναγκάσθη ὅμως οὗτος ταχέως νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἀσίαν, διότι ὁ στόλος του, ἀφ' οὗ ἐκυρίευσε τὴν νῆσον Θάσον, ἐναυάγησεν εἰς τὸν Ἄθω, ὁ δὲ στρατός του, κυριεύσας τὴν Μακεδονίαν, ἡττήθη ἐν Θράκῃ. Ἐνεφύχωσαν ὅμως τὸν Δαρεῖον ὁ πρὸς αὐτὸν ἐξ Ἀθηνῶν καταφυγὼν Ἱππίας, ὁ Πεισιστρατείδης, καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης Δημάρατος (ἴδ.), ὃν εἶχον ἐκθρονίσει ὁ Κλεομένης καὶ ὁ Λεωτυχίδας. Ἀπαιτήσας ἐπομένως παρὰ τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων νὰ ὑποταγῶσι, καὶ ἰδὼν τὸ διάβημα τοῦτο ματαιωθέν, ἔπεμψεν ἐκ δευτέρου κατὰ τῆς Ἑλλάδος τὸν στρατόν του ὑπὸ τὸν Δᾶτιν (ἴδ.) καὶ τὸν Ἀρταφέρνην (ἴδ.). Ὁ μέγας αὐτῶν στόλος, προσπλεύσας εἰς Εὔβοιαν, καὶ τὴν Ἐρέτριαν κυριεύσας διὰ προδοσίας, ἔπλευσεν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἱππίου εἰς τὸν Μαραθῶνα, ἔνθα 100,000 Πέρσαι

ἀφ' ἑνὸς, 9,000 δ' Ἀθηναῖοι καὶ 1000 Πλαταιεῖς ἀφ' ἑτέρου ἀντιπαρετάχθησαν, τῇ 12 Σεπτ. 490 π. Χ. Ἔνδοξος ὑπῆρξεν ὁ θρίαμβος τῶν Ἑλλήνων ὑπὸ τὸν Μιλτιάδην (ἴδ.)· ὁ πατὴρ δὲ τούτου Κίμων διενήργησε τοῦ Ἱππίου τὴν δολοφονίαν. Μετὰ τὴν ἧτταν ταύτην τῶν Περσῶν καθυπέταξαν πάλιν οἱ Ἀθηναῖοι τὰς πλείστας τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, τὰς ἀπ' αὐτῶν ἐπὶ τοῦ πολέμου ἀποσπασθείσας. Ὁ Δαρεῖος διέταξε νέους ἐξοπλισμοὺς, ἀλλ' ἀπέθανε, τῷ 485, πρὶν ἤ τι αὖθις ἐπιχειρήσῃ. Ὁ διάδοχος αὐτοῦ Ξέρξης ἠναγκάσθη ν' ἀσχοληθῇ πρῶτον εἰς τὴν καθυπόταξιν τῆς ἐν τούτοις ἀποστάσης Αἰγύπτου (483), πρὶν ἢ πεισθῇ εἰς τὰς προτροπὰς τοῦ Μαρδονίου καὶ τῶν Ἑλλήνων φυγάδων, τῶν ὀπαδῶν τῶν Πεισιστρατιδῶν καὶ τῶν Θεσσαλῶν Ἀλευαδῶν. Εἰς συμβούλιον τῶν ἐπισημοτάτων Περσῶν, ὃ συνεκάλεσεν ἐπὶ τούτῳ, ὁ Ἀρτάβανος ἀπέτρεψεν ἐπιμόνως ἀπὸ τοῦ πολέμου (Ἡρδ. Ζ, 8—18). Ἀλλ' ὁ Ξέρξης, ἄλλως ἀποφασίσας, συνέλεξε τὰς δυνάμεις παντὸς τοῦ ἀπεράντου του κράτους, καὶ, κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 480, ἐκίνησε στρατὸς οἷον μέχρις ἐκείνων ἡ ἀρχαιότης εἰσέτι δὲν εἶχεν ἰδῇ, ἐξ 800,000 πεζῶν, 20,000 ἱππέων ἐκ Σάρδεων· ὁ δὲ στόλος ἐκ 1200 τριήρεων ἀπέπλευσεν ἐκ τῶν λιμένων τῆς Κύμης καὶ τῆς Φωκαίας, καὶ συνηντήθησαν ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἔνθα ὁ κατὰ ξηρὰν στρατὸς ἐπὶ 7 ἡμέρας καὶ 7 νύκτας διέβη ἐπὶ τῶν δύο γεφυρῶν ἃς εὗρεν ἐκεῖ ἐκ τῶν προτέρων χρόνων ᾠκοδομημένας. Ἐν τούτοις δὲ συνῆλθον εἰς τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου καὶ οἱ Ἕλληνες (οἱ συνωμόται ὡς λέγουσιν οἱ ἱστορικοὶ) εἰς σύσκεψιν, καὶ ἐπ' αὐτῶν τὴν ἀνωτάτην ἤσκουν ἐπιρροὴν ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ Τεγεάτης Χίλεος, τὰ πρὸς σωτηρίαν τῆς πατρίδος προτείνοντες. Συνέστη δ' ἐκεῖ δεσμὸς, τεθεὶς, συναινέσει τῶν Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὴν ἡγεμονίαν τῆς Σπάρτης. Ὁ Σπαρτιάτης Εὐαίνετος καὶ ὁ Ἀθηναῖος Θεμιστοκλῆς ἀνέλαβον, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσαν μετὰ 10,000 ἀνδρῶν νὰ κλείσωσι τὰς τρεῖς κυρίας στενωποὺς τῆς Θεσσαλίας, δι' ὃ οἱ Θεσσαλοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ προσχωρήσωσι τοῖς Πέρσαις. Οἱ Κρῆτες, οἱ Κερκυραῖοι, οἱ Ἀργεῖοι, οἱ Συρακούσιοι ἠρνήθησαν νὰ μετάσχωσι τοῦ συνασπισμοῦ, ἢ δὲν ἐχορήγησαν τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἐπικουρίαν. Εἰς τὰς βορείους ἀκτὰς τῆς Εὐβοίας ἐπέμφθη πρὸς ἐπιτήρησιν, ὑπὸ τὸν Σπαρτιάτην Εὐρυβιάδην, στόλος ἐκ 271 τριήρεων, ὧν αἱ 127 ἦσαν τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐξ 7 ἐλαφρῶν πλοίων· εἰς τὰς Θερμοπύλας δ' ἐτάχθησαν 5500 ὁπλῖται ὑπὸ τὸν Λεωνίδαν (ἴδ.). Ὅτε ὅμως, δωροδοκηθεὶς ὁ Μαλιεὺς Ἐφιάλτης, ἐπρόδωκε τοὺς συμπατριώτας του, καὶ κατέδειξε τοῖς Πέρσαις στενωπὸν δι' ἧς περιεκύκλωσαν τοὺς Ἕλληνας, τότε διετήρησεν ὁ Λεωνίδας παρ' ἑαυτῷ, μόνον οὓς εἶχε τριακοσίους Σπαρτιάτας, καὶ προσέτι 400 Θηβαίους, οὓς ἤθελε νὰ τιμωρήσῃ διὰ τὰ φιλοπερσικὰ φρονήματα τῆς πατρίδος των. Παρέμειναν δὲ παρ' αὐτῷ ἑκουσίως καὶ 700 Θεσπιεῖς, καὶ τὸ μικρὸν τοῦτο σῶμα ἂν δὲν ἔσωσεν, ἐδόξασε τὴν Ἑλλάδα διὰ τοῦ ἡρωϊκοῦ του θανάτου. Ὁ Περσικὸς στόλος, εἰ καὶ 400 πλοῖα αὐτοῦ εἶχον συντριβῇ ὑπὸ τρικυμίας κατὰ τὸ ἀκρωτήριον Σηπιάδα, ἀπέναντι τῆς Εὐβοίας, εἶχεν ὅμως ἔτι 1207 πλοῖα, καὶ δι' αὐτῶν ἀπέκλεισε τὰς Ἀφέτας κατὰ τὸν Παγασαῖον κόλπον, καταπλεύσας ἐκεῖθεν εἰς Φάληρον. Ὁ δ' Ἑλληνικὸς, ἀφ' οὗ προσῆλθε καὶ ὁ τῶν συμμάχων ἐκ Τροιζῆνος, εἰς Σαλαμῖνα συγκεντρωθεὶς, εἶχε μόνον 366, κατ' ἄλλους 378 πλοῖα, ὧν 200 ἦσαν τῶν Ἀθηνῶν διὰ τοῦτο, περίφοβοι οἱ Πελοποννήσιοι, ἠθέλησαν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν θέσιν ἐκείνην καὶ ν' ἀποσυρθῶσιν εἰς τὸν Ἰσθμόν. Πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ σφάλματος τούτου κατέφυγεν εἰς τέχνασμα ὁ Θεμιστοκλῆς, καὶ ἔπεισε τοὺς Πέρσας νὰ προσβάλωσι τὸν Ἑλληνικὸν στόλον πρὶν ἢ διαλυθῇ. Ἐθριάβευσαν δ' οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν ἔνδοξον ναυμαχίαν (τῇ 20 Σεπτ. 480),

καὶ ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἔφυγεν ὅσος δὲν κατεστράφη, τῶν Ἀθηναίων κυρίως προαγωνισαμένων (Ἡρδ. Η, 74.—Αἰσχλ. Περσ. 250 κλ.), καὶ μετὰ πλείστου ζήλου κατεδίωξαν αὐτὸν πρὸ πάντων οἱ Αἰγινῆται. Διὰ νέου δόλου τοῦ Θεμιστοκλέους, πιστεύσας ὁ Ξέρξης ὅτι οἱ Ἕλληνες προὐτίθεντο νὰ διαρρήξωσι τοῦ Ἑλλησπόντου τὴν γέφυραν, ἔσπευσε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Περσίαν, ἀφεὶς στρατὸν 300,000 ἀνδρῶν εἰς Θεσσαλίαν. Τὰ δὲ λείψανα τοῦ στόλου του συνῆλθον πάλιν εἰς Σάμον, περὶ τὰ 300 πλοῖα. Ἡ Ποτίδαια καὶ ἡ Ὄλυνθος ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τῶν Περσῶν, οἵτινες μάτην ἐπροσπάθησαν νὰ κερδήσωσιν αὖθις ὑπὲρ ἑαυτῶν τὴν πρώτην τῶν δύο τούτων πόλεων. Πᾶσα ἡ Ἑλλάς, καὶ ῥητῶς καὶ ἡ Σπάρτη αὐτή, ἀνευφήμησαν τὸν θρίαμβον τοῦ Θεμιστοκλέους ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς κοινῆς πατρίδος· ἐκ δὲ τῶν λαφύρων λαμπρὰ δῶρα ἐπέμφθησαν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα τῶν Δελφῶν. Κατὰ τὸ ἔαρ ὅμως τοῦ 479 προέβη ἐκ νέου ὁ Μαρδόνιος πρὸς τὸ κέντρον τῆς Ἑλλάδος, ὅτε καὶ πάλιν οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν καταλιπόντες, μετέβησαν εἰς Σαλαμῖνα ἐπὶ τῶν πλοίων των. Τὸν δ' Ἑλλησπόντιον Μουρυχίδην, πεμφθέντα ὑπὸ τοῦ Μαρδονίου πρὸς αὐτοὺς ἵνα τοὺς προσκαλέσῃ νὰ ὑποταγῶσιν, ἀπέπεμψαν, καὶ τὸν Λυκίδην, ὅστις προέτρεψε νὰ ἐνδώσωσιν, ἐλιθοβόλησαν. Οἱ Σπαρτιᾶται, εἰ καὶ τὰ Ὑακίνθια πανηγυρίζοντες, δὲν ἀπετράπησαν ὅμως τῶν πολεμικῶν ἐργασιῶν, ὠχύρωσαν τὸν Ἰσθμόν, καὶ ἐκεῖθεν μετὰ τῶν συμμάχων πορευθέντες εἰς Ἐλευσῖνα, ἡνώθησαν μετὰ τῶν Ἀθηναίων. Ἐκεῖθεν δέ, ὑπερβάντες τὸν Κιθαιρῶνα, κατέλαβον τοὺς δυτικοὺς αὐτοῦ πρόποδας, ἀπέναντι τοῦ Μαρδονίου στρατοπεδεύοντος πέραν τοῦ Ἀσωποῦ. Ἐστρατήγει δὲ τῶν Σπαρτιατῶν καὶ τῶν συμμάχων ὁ Π α υ σ α ν ί α ς (ἴδ.). Ὁ Μαρδόνιος δὲ ἀπεσύρθη τότε πρὸς τὰ ἐνδότερα τῆς Βοιωτίας, τὸ Θηβαϊκὸν πεδίον θεωρῶν κατάλληλον διὰ τὸ ἱππικόν. Ἐν Π λ α τ α ι α ῖ ς συνηντήθησαν οἱ δύο στρατοί, οἱ μὲν Πέρσαι εἰς ἀριθμὸν 300,000, μετὰ 50,000 συμμάχων, οἱ δ' Ἕλληνες ἐν ὅλοις ὄντες 110,000, ἐξ ὧν 8,000 ἦσαν Ἀθηναῖοι ὁπλῖται, ὑπὸ τὸν Ἀ ρ ι σ τ ε ί δ η ν, ὅστις εἶχεν ἐπιστρέψει ὀλίγον πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας. Ἐπὶ δέκα ἡμέρας ἔμενον οἱ ἀντίπαλοι ἀντιπαρατεταγμένοι, συνεχῶς ἀλλάσσοντες θέσεις· τῇ δ' ἐνδεκάτῃ (Σεπτ. 479) συνεπλάκησαν. Ὁ Μαρδόνιος ἡττήθη καὶ ἐφονεύθη, ὡς καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ, τὸ πλούσιον Περσικὸν στρατόπεδον ἐλεηλατήθη, καὶ αἱ Θῆβαι ἐπολιορκήθησαν. Πολλοὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἀρχηγῶν τῆς μηδικῆς μερίδος συνελήφθησαν, καί, διαταγῇ τοῦ Παυσανίου, ἐθανατώθησαν ἐν Κορίνθῳ. Μόνον δὲ 40,000 Περσῶν ὑπεχώρησαν ἐν τάξει ὑπὸ τὸν Ἀρτάβαζον πρὸς βορρᾶν (Ἡρδ. Η, 1 κλ. — Πλούτ. Ἀριστδ. ΙΑ, κλ.). Κατὰ τὴν αὐτὴν δ' ἡμέραν συνεκροτήθη ναυμαχία εἰς Μ υ κ ά λ η ν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ὁ Ἑλληνικὸς στόλος, ὑπὸ τὸν βασιλέα τῆς Σπάρτης Λ ε ω τ υ χ ί δ η ν καὶ τὸν Ἀθηναῖον Ξ ά ν θ ι π π ο ν, ἐξ 120 τριήρεων, συνῆλθε πρῶτον εἰς Αἴγιναν, εἶτα εἰς Δῆλον· ἐπέκεινα δὲ δὲν ἐτόλμων νὰ πλεύσωσι, καὶ ἐπολιορκοῦντο ἐκεῖ ὑπὸ τῶν Περσῶν. Πεισθέντες ὅμως ὑπὸ τῶν Σαμίων, ἐπετέθησαν, καὶ τότε ἀμέσως ἔφυγον οἱ Πέρσαι πρὸς τῆς Μυκάλης τὸ ἀκρωτήριον, ὑπὸ τὴν προστασίαν 60,000 ἐκεῖ ἀναμενόντων πεζῶν. Οἱ Ἴωνες δ' ἀπέστησαν ἀπ' αὐτῶν, καὶ οἱ Ἕλληνες μεγάλην ἤραντο νίκην (Ἡρδ. Θ, 90), καταστρέψαντες τὸν στόλον καὶ τὸ στρατόπεδον, καὶ ὁ πόλεμος ἀπὸ ἀμυντικοῦ κατέστη προσβλητικὸς ἔκτοτε (ἴδ. Π α υ σ α ν ί α ς, 1. Κ ί μ ω ν). Τὴν ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου γέφυραν εἶχον ἤδη καταστρέψει αἱ τρικυμίαι· καὶ ὁ μὲν Λεωτυχίδης ἐπέστρεψεν εἰς Σπάρτην μετὰ τῶν ὑπ' αὐτόν· ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι, συμπαραλαβόντες καὶ τοὺς Ἴωνας, ἐπολιόρκησαν τὴν πόλιν Σηστὸν ἐπὶ τῆς Χερσονήσου, καί, ἀποχωρησάντων τῶν Περσῶν, τὴν ἐκυρίευ-

σαν, κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔτους 478. Ἡ Σάμος, ἡ Χίος, ἡ Λέσβος, καὶ αἱ λοιπαὶ νῆσοι, ἐγένοντο πολιτεῖαι ἐλεύθεραι, καὶ ἀπετέλεσαν συμμαχίαν κατὰ τῶν Περσῶν, ἐξ ἧς οἱ Ἀθηναῖοι, τὸν ἀγῶνα ἐξακολουθήσαντες, οὐ μικρὰ ὠφελήθησαν.—Συγχρόνως δὲ μετὰ τῶν Ἑλληνικῶν τούτων πολέμων πρὸς ἀνατολάς, ἐπολέμουν καὶ οἱ ἐν Σικελίᾳ Ἕλληνες κατὰ τῶν Καρχηδονίων. Ὁ Συρακούσιος Γέλων ἐνίκησεν ἰσχυρὸν Καρχηδόνιον στρατὸν ἐν Ἱμέρᾳ, κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς ἐν Σαλαμῖνι μάχης, ὡς κἂν διεδίδετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις (Διόδ. ΙΑ, 20)·—Κέντρον τῆς συμμαχίας ὡρίσθη ἡ Δῆλος, ὡς νῆσος ἰωνική, καὶ εἰς τὸν ἐκεῖ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος κατετέθη τὸ συμμαχικὸν ταμεῖον, περιέχον ἐν ἀρχῇ 460 τάλαντα· πρῶτος δ' Ἑλληνοταμίας ἐξελέγη ὁ Ἀριστείδης, καὶ αἱ Ἀθῆναι ἦσαν ἡ ἡγεμονεύουσα πόλις. Τοῦ Κίμωνος αἱ ἐπιτυχεῖς ἐκστρατεῖαι ἐξέτειναν τὴν συμμαχίαν. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τοῦ Ἠίου ἐπὶ τοῦ Στρυμόνος, οἱ Πέρσαι ἐξεβλήθησαν ἐντελῶς τῆς Εὐρώπης, καὶ ὁ συμμαχικὸς στόλος ἦρχε τοῦ Αἰγαίου καὶ ἐπέβλεπεν αὐτὸ αὐστηρῶς. Μετὰ ταῦτα δὲ κατεδίωξεν ὁ Κίμων τοὺς Πέρσας καὶ εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν θαλάσσας, καὶ τοὺς κατενίκησε διὰ ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης πρὸς τῷ Εὐρυμέδοντι, κατὰ τὴν παραλίαν τῆς Παμφυλίας, τῷ 469 (Θουκ. Α, 100. — Πλούτ. Κίμ. ΙΒ, 13). Ὑπεστήριξαν δ' οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι τὴν κατὰ τῶν Περσῶν ἐπανάστασιν τοῦ Ἰνάρου καὶ ἔπειτα τοῦ Ἀμυρταίου ἐν Αἰγύπτῳ· παρὰ τὴν Μέμφιν ὅμως ὑπέστησαν ἧτταν σπουδαίαν. Ἔληξαν δ' οἱ Περσικοὶ πόλεμοι τῷ 449, ὅτε ὁ Κίμων ἀπέθανεν, ἐκστρατεύων, πρὸ τοῦ Κιτίου ἐν Κύπρῳ. Ἀφ' οὗ δὲ καὶ μετὰ τὸν θάνατόν του ἐνίκησαν οἱ Ἕλληνες εἰς ναυμαχίαν κατὰ τὴν Σαλαμῖνα τῆς Κύπρου (Θουκ. Α, 112. Πλούτ. Κίμ. ΙΗ, 19), ἔπαυσεν ὁ πόλεμος, εἰ καὶ ἀμφισβητεῖται ἂν ὑπεγράφη ὁριστικὴ εἰρήνη, ἡ Κιμώνιος κληθεῖσα (ἴδ. Κίμων). Αἱ Ἀθῆναι ἀπέστησαν πάσης ἀναμίξεως εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν Κύπρον, οὐδὲν περσικὸν πολεμικὸν εἶχεν ἄδειαν νὰ φανῇ εἰς τὸ Αἰγαῖον, καὶ αἱ ἑλληνικαὶ πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἔπαυσαν οὖσαι φόρου ὑποτελεῖς εἰς τὰ Σοῦσα. Οἱ ὅροι οὗτοι, καὶ ῥητῶς ἂν δὲν συνωμολογήθησαν, ἦσαν οἱ οὓς ὁ Κίμων ἐπεδίωξε καὶ ἐπέβαλε, καὶ ἐν γένει ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς ἐξησφαλίσθη κατὰ τῆς ἐπιδράσεως τῆς Ἀσιανῆς βαρβαρότητος.

Περσίς, ἴδ. Περσία.

Περφερεῖς, πέντε θεωροὶ ἐκ τῶν ὑπερβορείων πεμπόμενοι μεθ' ἱερῶν δώρων εἰς τὸν ἐν Δήλῳ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (Ἡρδ. Δ, 33.—Ἡσύχ.).

Πεσσινοῦς, πόλις ἀρχαία καὶ ἐπισημοτάτη ἐν Γαλατίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος τοῦ Δινδυμαίου ὄρους κειμένη, ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Μεγάλης Φρυγίας, ἡ κυριωτάτη ἕδρα τῆς λατρείας τῆς Κυβέλης. Ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς ὑπῆρχε ξόανον, κατὰ δὲ Λίβιον (XXI. 10, 11) λίθινον ἄγαλμα, ἐξ οὐρανοῦ πεσόν. Οἱ Ῥωμαῖοι ἀπήγαγον αὐτὸ εἰς τὴν Ῥώμην, διότι εἰς τοὺς χρησμοὺς τῆς Σιβύλλης εὗρον ὅτι ἐξ αὐτοῦ ἐξηρτᾶτο τῆς Ῥώμης ἡ τύχη (Στρβ. ΙΒ, 567). Νῦν Βαλα-Ἰσσάρ.

Πέσσιον, πόλις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, εἰς τὴν χώραν τῶν Ἰαζύγων (ἐν Οὐγγαρίᾳ) (Πτλμ. Γ, 7).

Πεσσοί, ἴδ. Πεττεία.

Πεταλία, νῆσος (ἤ, κατὰ Πλίνιον, τέσσαρες νῆσοι) ἔρημος καὶ πετρώδης μεταξὺ Εὐβοίας καὶ Μαραθῶνος. Νῦν ἔτι Πεταλιοί.

Πεταλισμός, ὁ ἐξοστρακισμὸς ἐν Συρακούσαις, εἰσαχθεὶς περὶ τὰ μέσα τοῦ ε' αἰῶνος π. Χ., καὶ ἐπ' ὀλίγον μόνον διαρκέσας. Τὰ ὀνόματα τῶν ἐξοριστέων πολιτῶν ἐγράφοντο εἰς πέταλα, φύλλα ἐλαίας, ἐρρίπτοντο εἰς κάλπην καὶ ἠριθμοῦντο. Ἡ δ' ἐξορία ἦν διὰ πολλὰ ἔτη (Διόδ. ΙΑ, 87).

Πετάσματα, ἴδ. Οἶκος.

Πέτασος, κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, ἐκ

πιλήματος, στρογγύλον ἄνω, τὰ δ' ἄκρα πέριξ ἔχον προέχοντα, κατὰ βροχῆς καὶ ἡλίου,

δεόμενον δὲ ἢ ὑπὸ τὸν πώγωνα, ἢ ὀπίσω τῆς κεφαλῆς. Τοιοῦτον ἔφερον πρὸ πάντων οἱ ὁδοι-

πόροι, καὶ προσέτι καὶ αἱ γυναῖκες, ἰδίως ἐν τῇ τέχνῃ, ἡ Περσεφόνη, ὡς κατ' ἐξοχὴν ὁδοιποροῦσα, καὶ διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἀλλὰ πτερωτὸν, ὁ Ἑρμῆς. Ὁ Θεσσαλικὸς πέτασος εἶχε τὸν γύρον ἔτι πλατύτερον, καὶ τοιοῦτον ἔφερον μάλιστα οἱ ἱππεῖς, ὡς παριστῶνται καὶ εἰς τὴν ζωφόρον τοῦ Παρθενῶνος. Τοιούτους ἐπίσης καὶ οἱ Σπαρτιᾶται. Οἱ δὲ ψιλοὶ αὐτῶν καὶ εἰς τὸν πόλεμον (Θουκ. Δ, 34. —Πολδ. Α, 149). Πέτασος ἐρριμμένος εἰς τοὺς ὤμους ἦν ἐν τῇ τέχνῃ τὸ ἔμβλημα τοῦ ὁδοιπόρου.

Πέταυρον, ἡ σανὶς ἐφ' ἧς κοιμῶνται αἱ κατοικίδιοι ὄρνεις. Κατ' αὐτὴν ὠνομάζετο, ἰδίως ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, καὶ τὸ ἰκρίωμα ἐφ' οὗ παρίσταντο καὶ ἤσκουν τὴν τέχνην των οἱ π ε τ α υ ρ ι σ τ α ὶ λεγόμενοι σχοινοβάται, καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι θαυματοποιοὶ (Μανέθ. Δ, 278.—Juv. XIX 265).

Πετεὼν, κώμη τῆς Βοιωτίας παρὰ τῇ Ἁλιάρτῳ, ἀνατολικῶς τῆς λίμνης Ὑλίκης, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς μεταξὺ Θηβῶν καὶ Ἀνθηδόνος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 500.—Στρβ. Θ, 410).

Πετεὼς, υἱὸς τοῦ Ὀρνεοῦ, πατὴρ τοῦ Μενεσθέως· ἐξ Ἀθηνῶν ἐκβληθεὶς ὑπὸ τοῦ Αἰγέως, ἵδρυσε τὴν Στίριν ἐν Φωκίδι (Ὁμ. Ἰλ. Β, 552).

Πετηλία, πόλις ἀρχαιοτάτη τῶν Βρεττίων ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, ἧς ἡ ἵδρυσις ἀπεδίδετο τῷ Φιλοκτήτῃ. Ἔκειτο εἰς 3 μιλίων ἀπόστασιν βορείως τῆς Κρότωνος, ἐπὶ λόφου ἀποτόμου. Τοὺς κατοίκους, γενναίως ἀντιστάντας κατὰ τῶν Καρχηδονίων, καὶ τοὺς μὲν φονευθέντας, τοὺς δὲ φυγόντας, ἀντικατέστησεν ὁ Ἀννίβας διὰ Βρεττίων. Ἐπανήγαγον δ' ἔπειτα οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς περισωθέντας (Στρβ. ΣΤ, 254.—Πολβ. Ζ, 1, 3. — Liv. XXIII, 30. XXVII, 26). Νῦν ἴσως Στράγγολι.

Πέτρα, 1) ἀρχαία πόλις τῆς Κορινθίας πρὸς τῇ Ἀργολίδι, πατρὶς Ἠετίωνος, τοῦ πατρὸς τοῦ Κυψέλου (Ἡρδ. Ε, 92).— 2) Πολίχνη πλησίον τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ (Παυσ. ΣΤ, 25, 4). — 3) Πόλις ἐν Σικελίᾳ, νῦν Πετραλία καὶ Πετραία.

—4) Πόλις τῶν Μαίδων ἐν Θράκῃ (Liv. XL, 22). — 5) Πόλις παραλία τῆς Ἰλλυρίας (Cæs. B. G. III, 42)—6) Πέτρα Σογδιανή, πόλις ἐπὶ βράχου ἐν τῇ Σογδιανῇ, πρὸς τῷ Ὤξῳ ποταμῷ (Curt. VII, 11). — 7) Πρωτεύουσα τῶν Ἰδουμαίων, εἶτα δὲ τῶν Ναβαταίων, ἐν τῇ Πετραίᾳ Ἀραβίᾳ, πρὸς τ' ἀνατολικὰ τῆς ἐπαρχίας. Νῦν Βαδὶ Μουσά. Νοτίως τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης κειμένη ἐν μέσῳ ἀμμώδους ἐρήμου, περιεβάλλετο πέριξ ὑπὸ βραχώδους περιτειχίσματος. Πρὸς αὐτὴν ἔφερε στενωπὸς, ἣν διέρρει ποτάμιον διαυγὲς, διακλαδωθὲν τεχνητῶς εἰς διώρυχας, πρὸς ἄρδευσιν τοῦ πέριξ πεδίου. Ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς ἡ πόλις αὕτη ἦν κέντρον ἐμπορικῆς διαμετακομίσεως μεταξὺ Συρίας καὶ Ἀραβίας, καὶ τῆς μεγάλης αὐτῆς ἀναπτύξεως ἀποδείξεις σώζονται ἀξιόλογα ἐρείπια, ὀπαὶ εἰς τοὺς βράχους ἀνεσκαμμέναι, αἵτινες ἦσαν τάφοι, ναοὶ καὶ πιθανῶς καὶ κατοικίαι, προσέτι θεάτρων λείψανα καὶ ἄλλων οἰκοδομημάτων, κίονες, ἐπιγραφαὶ, ὧν πολλαὶ καὶ Ἑλληνικαὶ καὶ Λατινικαὶ, καὶ γλυπτικὰ κοσμήματα, οὐχὶ τέχνης πάντοτε ἐντελοῦς (Στρϐ. ΙΣΤ, 767. 779).

Πετραία, 1) θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ (Ἡσδ. Θεογ. 357. — 2) Π. Ἀραβία, τὸ μέρος τῆς Ἀραβίας οὗ πρωτεύουσα ἦν ἡ Πέτρα (ἴδ.).

Πετραῖος, 1) Εἷς ἐκ τῶν Κενταύρων, εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου ὑπ' αὐτοῦ φονευθεὶς (Ἡσδ. Ἀσπ. Ἡρ. 185.— 2) Ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἐλατρεύετο ὁ Ποσειδῶν ἐν Θεσσαλίᾳ, ὡς διασχίσας τοὺς βράχους τοὺς κωλύοντας τὸν ῥοῦν τοῦ ποταμοῦ (Πινδ.).

Πετρίγαλα, πόλις Ἰνδικὴ, ἐντεῦθεν τοῦ Γάγγου (Πτολ. Ζ). Νῦν Βεδούρ.

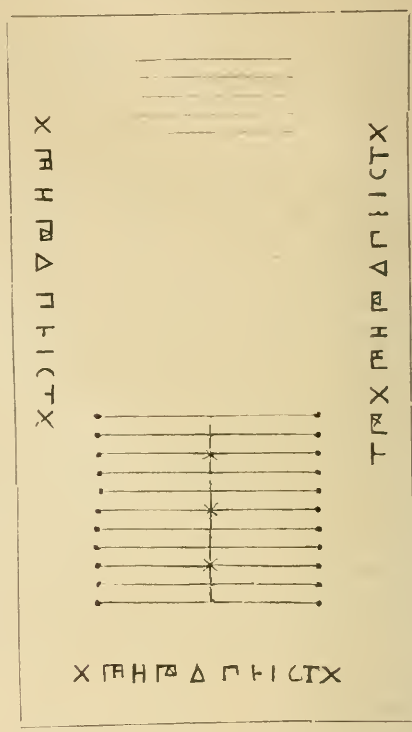
Πετροϐόλος, ὁ καταπέλτης (ἴδ.) ὁ τοξεύων λίθους, καὶ οὐχὶ ἀκόντια ἢ βέλη.

Πετροκούριοι, λαὸς Γαλατικὸς τῆς Ἀκουϊτανίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Λίγηρος καὶ Γαρούμνα (Στρϐ. Δ).

Πετρώνιος. Τὸ ὄνομα ἦν ὅλου γένους Ῥωμαϊκοῦ. 1) Ἐπὶ Νέρωνος ἀνθύπατος ἐν Βιθυνίᾳ, ἐπιλεγόμενος καὶ Arbiter, φιλήδονος, φίλος τοῦ αὐτοκράτορος, αὐτοκτονήσας τῷ 66 μ. Χ., διότι διεϐλήθη ὡς μετασχὼν τῆς συνωμοσίας τοῦ Πίσωνος. Θεωρεῖται ὡς ὁ συγγραφεὺς τῶν Σατυρικῶν (Satyricôn libri), περιλαμβανόντων βιϐλία 20, περισωθέντων ὅμως εἰς περίληψιν μόνον ἐν ἑνὶ βιϐλίῳ, ἔργον ἀγχινούστατον, κατὰ μέρος πεζὸν, κατὰ μέρος ἔμμετρον, περιγράφον πολλοὺς τῶν τότε χαρακτήρων, καὶ κατ' αὐτοὺς τὴν γλῶσσαν μεταχειριζόμενον, ὁτὲ μὲν χυδαίαν, ὁτὲ δὲ ὑψηλὴν, ἐπιτετηδευμένον, ἢ μετὰ λέξεων Ἑλληνικῶν ἀναμεμιγμένον, ὡς ὅταν ὁμιλῶσιν ὁ πεπαιδευμένος Ἕλλην Ἐγκόλπιος, ἢ ὁ πεφυσημένος καὶ δοκησίσοφος ἕλλην ποιητὴς Εὔμολπος. — 2) Π. Πετρ., περὶ 24 π. Χ. διοικητὴς τῆς Αἰγύπτου, ἧς ηὔξησε τὴν εὐφορίαν, πολλοὺς ὀχετοὺς τοῦ Νείλου δι' αὐτῆς διορύξας. Κυριεύσας Νάπατα, τὴν πρωτεύουσαν τῆς Αἰθιοπίας, ἠνάγκασε, τῷ 21 π. Χ. τὴν βασίλισσαν τῆς χώρας Κανδάκην, νὰ δεχθῇ τὴν εἰρήνην (Στρϐ. 12, 819.—Δ. Κασσ. ΝΓ, 57). Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κατέϐαλεν ἐπανάστασιν, καὶ διετέλει εἰς λίαν φιλικὰς σχέσεις μεθ' Ἡρώδου, τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας.—3) Ἐπὶ Τιβερίου, διοικητὴς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, μετέϐη, διαταγῇ τοῦ Καλλιγούλα, εἰς Συρίαν, καὶ ἐκεῖ ἀνεδείχθη προστάτης τῶν Ἰουδαίων, ὡς καὶ μετὰ ταῦτα ἐν Ῥώμῃ, ἔνθα διετέλεσεν ἰδιαίτερος φίλος τοῦ Κλαυδίου.

Πεττεία, πεσσοὶ, εἶδος παιδιᾶς, παιγνιδίου, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Τινὲς συγχέουσιν αὐτὴν μετὰ τῶν κύϐων (Εὐστθ. εἰς Ὀδ. Α, σλ. 1397. — Ἡσύχ. λ. Πεττεία). Ἀλλ' αὐτὸς ὁ Ἡσύχιος διακρίνει τὴν πεττείαν, καθ' ἣν κινοῦνται αἱ ψῆφοι ἐπὶ ἄϐακος (ἴδ.), τῆς κυϐείας, καθ' ἣν ῥίπτονται εἰς αὐτὸν οἱ κύϐοι· καὶ ὁ Ἡρόδοτος λέγει ὅτι τοὺς κύϐους ἐφεῦρον οἱ Λυδοὶ, οὐχὶ δὲ καὶ τοὺς πεσσούς. Ὁ Πλάτων (Φαῖδ. σ. 274) τὴν πεττείαν λέγει ἐφευρε-

θεῖσαν ὑπὸ Θέφθ, τοῦ Αἰγυπτίου θεοῦ. Ἀλλ' ἐκείνη ἦν μᾶλλον πίναξ ἀστρονομικῶν ὑπολογισμῶν (Σχλ. ἀτ.—Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Β). Συνήθως δ' ἀποδίδοται ἡ ἐφεύρεσις αὐτῆς εἰς Παλαμήδην (Εὐρπ. Ἰφγ. Αὐλ. 194. — Ἀλκδμ. εἰς Πλμδ. σ. 74. 77). Ἦτο δὲ γνωστὴ ἐπὶ Ὁμήρου, καὶ δι' αὐτῆς διεσκέδαζον οἱ μνηστῆρες τῆς Πηνελόπης (Ὁμ. Ὀδ. Α, 107). Ὡς εἴδη πεσσῶν ἐθεωροῦντο καὶ ἡ λεγομένη Πηνελόπη (Ἀθήν. Α, 17), ἡ πόλις ἢ πόλεις καὶ ὁ διαγραμμισμὸς ἢ γραμμαὶ (Πλτ. Πολιτ. Δ. σλ. 423. 437.—Ἐρυξσλ. 395. Πολδ. Α. 84. Εὐστθ. Ἰλ. Ζ.—Πολδ. Θ, 98. 99). Τὴν κυρίως πεττείαν ὅμως ἀπετέλουν ἃ ὁ Σοφοκλῆς καλεῖ «πεντάγραμμα πεσσὰ» (Ναυπλίῳ Πυρκαεῖ, ἐν Ἡσυχ.).— Ταύτης, κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Πολυδεύκους (Θ, 97), εὐτυχῶς εὑρέθη τῷ 1845 ἐν Σαλαμῖνι ἡ ἀπέναντι πλὰξ ἢ ἄβαξ ἐντελεστάτης διατηρήσεως (A. R. Rang. Ant. Hell. II, Σλ. 580. 590 Ἀρ. 895). Εἰς τὴν παιδιὰν ταύτην ἔπαιζον ἑκατέρωθεν οἱ ἀνταγωνισταὶ διὰ κινητῶν ψήφων ἐπὶ πέντε γραμμῶν, ὧν ἡ μέση ἐλέγετο ἱερά, καὶ ὁ ἐπ' αὐτῆς πεσσὸς ἐλέγετο βασιλεύς, ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον μετακινούμενος, δι' ὃ καὶ τὸ «κινεῖν τὸν ἀφ' ἱερᾶς» εἶχεν ἀποβῆ εἰς παροιμίαν. Ὁ λίθος τῆς Σαλαμῖνος ἔχει ἕνδεκα γραμμάς, αἵτινες ἦσαν ἢ δύο συστήματα, ἕκαστον δι' ἑκάτερον τῶν παικτῶν, ἔχοντα ἐν τῷ μέσῳ τὴν ἱερὰν ἑκάστου γραμμήν, διακρινομένην διὰ σταυροῦ εἰς τὸ μέσον· ἡ δὲ μέση, ἤτοι ἡ ἑκατέρωθεν ἕκτη γραμμή, ἐπίσης διὰ σταυροῦ διακρινομένη, ἦν ἴσως ἡ χωρίζουσα τὰ δύο ἀντίπαλα συστήματα. Ἢ, κατ' ἄλλην ὑπόθεσιν, αἱ γραμμαὶ ἀπετέλουν 3 συστήματα, ἔχοντα τρεῖς ἱερὰς γραμμάς, διάφορα ἴσως κατὰ τὴν ἀξίαν, καὶ οἱ παίζοντες ἠδύναντο κατὰ βούλησιν ἐν ἐξ αὐτῶν νὰ ἐκλέγωσιν, ἔχοντες κοινὰς τὰς 5 γραμμάς, καὶ ἴσως διὰ τῆς ἐγκαρσίου γραμμῆς διαιρούμενοι. Αἱ ἄνω πέντε ἐλάσσονες γραμμαὶ ἦσαν ἴσως ὡρισμέναι διὰ τρίτον παίκτην διαδεχόμενον τὸν ἡττηθέντα, ἢ δι' ὑπολογισμοὺς τοῦ παιγνίου. Οἱ κατὰ τὰς τρεῖς πλευρὰς χαρακτῆρες ἐνέφαινον πι-

θανῶς τὴν ἀξίαν τοῦ παιγνίου δι' ἑκάστην γραμμήν, ἀπὸ 1000 δραχμῶν, (ἤ, κατὰ τὴν δεξιὰν γραμμὴν καὶ ἀπὸ ταλάντου) μέχρι τριχάλκου καὶ χαλκοῦ (τοῦ ὀγδόου τοῦ ὀβολοῦ). Εἰς τὰς πεττείας πολλάκις οὐ μικραὶ ποσότητες ἐπαίζοντο, ὡς ὁ Ἀρταξέρξης ἔπαιζε μετὰ τῆς μητρός του διὰ 20,000 δαρεικῶν (Πλουτ. Ἀρτξ. ΙΖ). Λίθινοι ἄβακες πεττείας ὑπῆρχον εἰς τὰς πόλεις πολλαχοῦ πρὸς κοινὴν χρῆσιν (Εὐστθ. Ὀδ. Α· Ἰλ. Β), ὡς καὶ ἐν ναοῖς, ὅθεν ὑπετίθετο καὶ τὴν ἐπωνυμίαν λαβοῦσα ἡ Σκιρὰς (ἴδ.) Ἀθηνᾶ, διότι σκιράφια ἐλέγοντο τὰ κυβευτήρια (Εὐστθ. Ὀδ. Α, 107. — Ἀρστλ. — Ἀρπκρ. — Σουίδ. — Ἡσύχ. — Στφ.Βυζ. λ. Σκίρος).

Πευκανεῖς, ἢ Πευκαλεῖς ἔθνος ἰνδικὸν παρὰ τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν (Διον. Περγ. 1143).

Πεύκελα, πόλις ἰνδική, ἐντεῦθεν τοῦ Γάγγου. Νῦν Πεχλελή. Ἡ πέριξ χώρα Πευκελιῶτις (Ἀρρ. Ἀν. Δ. 22), ἢ Πευκολαΐτις (Στρβ.).

Πευκέστης, στρατηγὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου, σώσας τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἐν Ἰνδίαις (Πλούτ. Ἀλξ. ΞΓ.—Curt. IX, 5), δι' ὃ εὐγνωμονῶν ὁ βασιλεὺς τὸν ἐγκατέστησε διοικητὴν τῆς Περσίδος, ἔνθα τὰ ἤθη καὶ τὴν ἐνδυμασίαν τῶν ἐγχωρίων παραδεξάμενος, καὶ τὴν γλῶσσαν αὐτῶν ἐκμαθών, εὐηρέστησε πολὺ τοὺς Πέρσας, τοὺς Μακεδόνας ὅμως καθ' ἑαυτοῦ διέθετο (Ἀρρ. ΣΤ, 30. Ζ, 6). Καὶ μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον διετήρησε τὴν θέσιν του, καὶ συνεπολέμησε μετὰ τοῦ Εὐμένους κατὰ τοῦ Ἀντιγόνου. Εἶχε δ' ἀξιώσεις ἀρχιστρατηγίας, καίτοι μὴ πολὺ διαπρέπων εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην καὶ ἐμπειρίαν, ὥστε καὶ ἐγένετο αἴτιος τῆς ἥττης εἰς Γαδάμαρτα τῆς Μηδίας, τῷ 316 π. Χ. Μετὰ τοῦ Εὐμένους τὴν πτῶσιν προσῆλθεν εἰς τὸν Ἀντίγονον, ὅστις ὅμως τῷ ἀφήρεσε τὴν διοίκησιν (Πλούτ. Εὐμ. ΙΔ. ΙΣΤ).

Πευκετία, μέρος τῆς Ἀπουλίας, εἰς τὴν ἀνατολικὴν τῆς Ἰταλίας ἀκτήν, ἀπὸ Βαρίου μέχρι Βρουνδουσίου, οὗ αἱ γνωστόσταται πόλεις ἦσαν τὸ Βάριον (νῦν Βάρι), ἡ Ἐγνατία, τὸ Σίλβιον, αἱ Ῥουδιαί, τὸ Βουτοῦντον. Οἱ κάτοικοι, Πευκέτιοι, φαίνεται ὅτι κατήγοντο ἐξ Ἠπείρου, ἢ κατ' ἄλλους ἐξ Ἀρκαδίας. Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις δὲν μνημονεύονται πλέον (Στρβ. Ε, 211. ΣΤ, 277. 281 κλ.).

Πευκέτιος, υἱὸς Λυκάονος τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας, μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Οἰνώτρου μετὰ Πελασγῶν κατοικήσας τὴν κάτω Ἰταλίαν (Ἀπλλδ. Γ, 8).

Πεύκη, μεγάλη νῆσος τῆς Κάτω Μοισίας κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δουνάβεως, μεταξὺ τῶν δύο νοτιωτέρων βραχιόνων αὐτοῦ, ἐπώνυμος τῶν καλυπτόντων αὐτὴν δένδρων, τὸ σχῆμα τριγωνική, πιθανῶς ἡ νῦν νῆσος τοῦ Ἁγ. Γεωργίου, μεταξὺ Ἰσμαΐλίου καὶ Βαβᾶ. Καὶ τὸ Ἱερὸν στόμα εἰς μίαν τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ ἔφερε τὸ αὐτὸ ὄνομα. Εἶχε δὲ πόλεις ἐν τῇ ἀρχαιότητι, καὶ οἱ κάτοικοι, Πευκινοί, ἦσαν τῆς γερμανικῆς φυλῆς τῶν Βαστάρνων (Στρβ. Ζ, 306. — Ἀπλλν. Ῥόδ.).

Πευσίνιοι, ἢ Σπευσίνιοι, οἱ ἄλλως Σκύθαι λεγόμενοι, ἀστυνομικοὶ μισθωτοὶ φύλακες ἐν Ἀθήναις.

Πεφρηδώ, μία τῶν Γραιῶν ἢ Φορκίδων, ἀδελφῶν τῶν Γοργόνων (Ἡσδ. Θεογ. 270).

Πηγαί, παραθαλασσία πόλις τῆς Μεγαρίδος μετὰ λιμένος (Θουκ. Α, 108). Ἴδ. Παγαί.

Πήγασος, ἵππος πηγῆς, ἵππος πτερωτός, ὃν ὁ Ποσειδῶν ἔσχεν, ὡς καὶ τὸν Χρυσάορα, ἐκ τῆς Μεδούσης, κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ ὅστις ἀνεπήδησεν ἐκ τοῦ αἵματος τῆς Γοργόνος ταύτης ὅτε ὁ Περσεὺς (ἴδ.) τὴν ἀπεκεφάλισεν. Ἀνέπτη δ' ἀμέσως πρὸς τοὺς ἀθανάτους, καὶ παρέμεινε παρὰ τῷ Διΐ, φέρων αὐτοῦ τὰς ἀστραπὰς καὶ τὸν κεραυνὸν (Ἡσδ. Θεογ. 278 κλ. — Ov. Met. IV, 784. 797. IV, 119), ὥστε ἦν ὁ κεραυνοφόρος ἵππος τοῦ Διός. Παρὰ μεταγενεστέροις ἦν ὁ ἵππος τῆς Ἠοῦς, καὶ κατετάχθη καὶ μεταξὺ τῶν ἀστέρων. Συνέλαβε δ' αὐτὸν ὁ Βελλεροφόντης (ἴδ.) πίνοντα ἐκ τῆς Πειρήνης πηγῆς (Πινδ. Ὀλ. ΙΓ, 63 κλ.), ἢ ἔλαβεν αὐτὸν ἐξημερωθέντα καὶ χαλινθέντα ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, ἢ ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ἐνίκησε δι' αὐτοῦ τὴν Χίμαιραν, τὰς Ἀμαζόνας καὶ τοὺς Σολύμους (Ἡσδ. Θεογ.

Νόμ. Κορίνθου.

Ἀργ. δακτυλίθον.

325. — Πινδ. Ὀλ. ΙΓ, 86). Ἦν δ' ὁ Πήγασος καὶ τῶν Μουσῶν ἵππος καὶ εἰς τὸν Ἑλικῶνα ἐξ ἑνὸς κτυπήματος τοῦ ποδὸς αὐτοῦ ἐπήγασεν ἡ πηγὴ τῶν Μουσῶν Ἱπποκρήνη. Κατ' Ὀβίδιον (Met. V 256) δὲ, ἐκτύπησε,συμβουλῇ τοῦ Ποσειδῶνος, τὸν Ἑλικῶνα, φερόμενον πρὸς οὐρανὸν ἐξ ἐνθουσιασμοῦ διὰ τὰ ᾄσματα τῶν Μουσῶν, ἐμποδίσας οὕτως αὐτὸν νὰ ἀρθῇ ὑψηλότερον. Ὁμοίως ἐλέγετο ἀναβλύσασα καὶ ἡ Πειρήνη ἐν Κορίνθῳ, καὶ ἄλλη Ἱπποκρήνη ἐν Τροιζηνίᾳ. Τῆς ποιητικῆς δ' ἐξάρσεως ἔμβλημα κατέστη ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις, συγχισθέντων τῶν μύθων τοῦ Βελλεροφόντου καὶ τῆς Ἱπποκρήνης. Εἰς τοὺς Ἕλληνας δ' ἦν ξένη ἡ ἔποψις αὕτη.

Πῆγμα, πᾶν σανίδωμα, ἰδίως δὲ καὶ αἱ τῶν θυρῶν παραστάδες, καὶ ξύλιναι μηχαναὶ τοῦ θεάτρου, αὐξανόμεναι ἢ σμικρυνόμεναι κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς παραστάσεως (Ἱερών. — Senec. Ep. LXXXVIII. — Phædr. V, 7, 7).

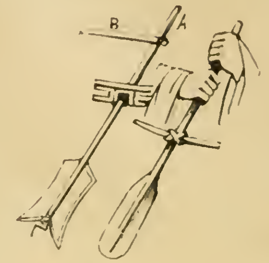
Πηγομαντεία, ἴδ. Μαντεία.

Πήδαιον, μέρος τῆς Τρωάδος, οὗ ἡ θέσις δὲν ὁρίζεται (Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Ν, 172).

Πήδαιος, υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος καὶ δούλης, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Μέλητος πρὸ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 69).

Πηδάλιον. Κατ' ἀρχὰς τὸ πηδάλιον πρὸς διοίκησιν τοῦ πλοίου ἦν εὐρεῖα μόνον κώπη προσδεομένη ἔξωθεν διὰ ζεύγλης (Εὐρπ. Ἑλ. 1536) ἤτοι δεσμοῦ σχοινίου,ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ὑπ' ἀριθ. 1, ληφθείσῃ ἐξ ἀναγλύφου τοῦ κίονος τοῦ Τραϊανοῦ. Εἰς τοῦ πλοίου τὴν πρύμνην ἦσαν, ἀνὰ ἓν ἑκατέρωθεν, ἔχοντα εἰς μὲν τὰ μεγάλα πλοῖα ἕκαστον τὸν πηδαλιοῦχόν του, εἰς δὲ τὰ μικρὰ ἕνα πηδαλιοῦχον ἀμφότερα. Μετὰ ταῦτα δ' ἐβελτιώθη τὸ σύστημα κατὰ τοῦτο, ὅτι τὸ πηδάλιον διήρχετο δι' ὀπῆς τοῦ πλευροῦ τοῦ πλοίου, καὶ τότε εἰς τὴν λαβὴν, Α, (Σχ. 2) τοῦ πηδαλίου προσετέθη καὶ ῥάβδος ἐγκάρσιος, Β,

2. 1.

μέρος τοῦ πηδαλίου, τὸ εἰς τὰ κύματα εἴσδι' ἧς ἐγίνετο ἡ πηδαλιουχία. Τὸ δὲ κάτω

χωροῦν, Γ, ἣν εὐρὺ ἔχον σχῆμα πτεροῦ, καὶ πτερὸν ἐκαλεῖτο.

Πήδασα, πόλις τῶν Λελέγων ἐν Καρίᾳ, μεταξὺ Μιλήτου, Ἁλικαρνασσοῦ, καὶ Στρατονικείας (Ἡρδ. Ε, 121. ΣΤ, 20, Η. 104). Ὑπετάγη ἔπειτα εἰς τοὺς Ἁλικαρνασσεῖς, καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων ἐξέλιπε (Στρβ. ΙΓ, 611), καὶ μόνον τὸ ὄνομα διετήρει ἡ θέσις αὐτῆς.

Πήδασον, πολίχνη τῆς Καρίας, εἰς τὴν θέσιν τῆς Μηλασσοῦ (Ἡρδ. Ε, 151. — Στρβ.).

Πήδασος, 1) πόλις Λελέγων ἐν τῇ Τρωϊκῇ, ἐπὶ τοῦ Σατνιόεντος ποταμοῦ, καθέδρα τοῦ βασιλέως Ἄλτου, κυριευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ. Ἰλ. Ζ. 34. Υ, 92. Φ. 87)· κατὰ Στράβωνα (ΙΓ, 905), θέ-

σεως ἀγνώστου, κατὰ δὲ Πλίνιον ἡ ἔπειτα Ἀδραμύττιον μετονομασθεῖσα. — 2) Πόλις τῆς Μεσσηνίας (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 152), ἡ εἶτα Μεθώνη μετακληθεῖσα (Στρβ.). — 3) Υἱὸς τοῦ Βουκολίωνος, φονευθεὶς εἰς τὴν μάχην ἐν Τρωάδι ὑπὸ Εὐρυάλου (Ὁμ. Ἰλ. Ζ,21).— 4) Εἷς τῶν ἵππων τοῦ Ἀχιλλέως οὓς ἥρπασεν οὗτος παρὰ τοῦ Ἠετίωνος (Ἰλ.Π.152)·

Πηλεγὼν, υἱὸς τοῦ ποταμοῦ Ἀξιοῦ καὶ τῆς νύμφης Περιβοίας, πατὴρ τοῦ Ἀστεροπαίου (Ὁμ. Ἰλ. Φ, 141).

Πηλεὺς, υἱὸς τοῦ Αἰακοῦ καὶ τῆς Ἐνδηΐδος, θυγατρὸς τοῦ Χείρωνος. Μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Τελαμῶνος φονεύσας τὸν νεώτερον ἀδελφόν του Φῶκον, ἔφυγεν ἐκ τῆς πατρίδος του Αἰγίνης εἰς Φθίαν τῆς Θεσσαλίας, καὶ καθαρισθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐκεῖ βασιλέως Εὐρυτίωνος, ἔλαβεν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἀντιγόνην, καὶ τὸ ἓν τρίτον τοῦ βασιλείου, εἰς ὃ ἔφερε καὶ Μυρμιδόνας ἐποίκους ἐξ Αἰγίνης (Διόδ. Δ, 72.—Παυσ. Β, 29). Εἰς τὴν θήραν τοῦ Καλυδονίου κάπρου παρευρεθείς, ἐφόνευσεν ἐξ ἀπροσεξίας τὸν πενθερόν του, ἔφυγεν αὖθις καὶ ἐπλανᾶτο ἄνευ σκοποῦ, μέχρις οὗ τὸν ἐκαθάρισε πάλιν ὁ βασιλεὺς Ἄκαστος. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐκινδύνευσε νὰ φονευθῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Πηλίου ὄρους, συκοφαντηθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀκάστου Ἀστυδαμείας. Ἀπῆλθε καὶ εἰς τὴν Κολχίδα μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν, καὶ εἶτα ἔλαβεν εἰς δευτέραν γυναῖκα τὴν Νηρηΐδα Θέτιν, ἥτις μετεμορφοῦτο συνεχῶς ἵνα ἀποφύγῃ τὴν μετὰ θνητοῦ συζυγίαν της, ἀλλ' ἧς ὑπερίσχυσε διὰ συμβουλῶν τοῦ Χείρωνος καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Ἀχιλλέα, ἀνατραφέντα ὑπὸ τοῦ πάππου του Χείρωνος. Τέλος δ' ἐπανῆλθεν εἰς Φθίαν, καὶ ἐξηκολούθησεν ἐκεῖ εἰρηνικῶς βασιλεύων, καὶ ἐπαινούμενος διὰ τὸ ἐπιεικὲς τοῦ χαρακτῆρός του ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀνδρείαν του (Ὁμ. Ἰλ. Π, 15. 33. Ω, 534.— Ἡσδ. Θεογ. 1006. — Ἀπλλδ. Γ, 12, 6).

Ἀγγειογραφία.

Πήλη, νησίδιον κατὰ τὰ παράλια τῆς Ἰωνίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἀπέναντι τῶν Κλαζομενῶν (Θουκ. Η, 31).

Πήληκες, χωρίον Ἀττικῆς ἀποτελοῦν τρικωμίαν μετὰ τῶν Κρωπιδῶν καὶ τῶν Εὐπυριδῶν, δῆμος ἀνήκων εἰς τὴν Λεοντίδα φυλὴν (Στφ. Βυζ.).

Πήληξ, ταὐτὸ τῷ Κράνος (ἴδ.).

Πήλιον, ὄρος τῆς Μαγνησίας ἐν Θεσσαλίᾳ, νοτίως τῆς Ὄσσης, μεταξὺ τῆς Βοιβηΐδος λίμνης καὶ τοῦ Παγασαίου κόλπου, εἰς ὃν ἐκτείνει τὰ δύο ἀκρωτήρια, Σηπιάδα καὶ Αἰάντιον. Ἦτο δασῶδες μετ' ὀπωροφόρων ὡραίων κήπων. Ἐκ τῶν δύο αὐτοῦ κορυφῶν ἡ ὑψηλοτάτη ἀνήρχετο εἰς 1630 μέτρα, καὶ ἔφερεν ἱερὸν τοῦ Διὸς, ἐπιλεγομένου Ἀκταίου. Τὸ Πήλιον, τὴν Ὄσσαν καὶ τὸν Ὄλυμπον ἐπεσώρευσαν οἱ Γίγαντες ἐπ' ἀλλήλων ἵνα ἀναβῶσιν εἰς τὸν οὐρανὸν, ὅτε ἐπολέμουν κατὰ τῶν θεῶν. Παρὰ τῇ κορυφῇ δὲ τοῦ ὄρους, ἐφ' οὗ πολλὰ φύονται τὰ θεραπευτικὰ φυτά, εἶχε σπήλαιον ἐν ᾧ κατῴκει ὁ τῆς ἰατρικῆς ἔμπειρος Κένταυρος Χείρων (Ὁμ. Ἰλ. Β, 743. Ὀδ. Λ, 311.— Πινδ. Πυθ. Η, 15.—Στρβ. Θ, 428.—Hor. Od. III, 4, 49). Νῦν Βουνὸν τῆς Ζαγορᾶς.

Πηλούσιον, πόλις τῆς Κάτω Αἰγύπτου, ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ, τοῦ κατ' αὐτὴν κληθέντος, νῦν δὲ κατακεχωσμένου στομίου τοῦ Νείλου πρὸς τῇ Ἀραβίᾳ, τῆς θαλάσσης 20 στάδια ἀπέχουσα, μεταξὺ δ' ἑλῶν πηλωδῶν κειμένη, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα ἔλαβε (Στρβ. ΙΖ, 803). Ἐν τῇ Π. Γραφῇ ὀνομάζεται Σίν. Ὡς ἡ κλεὶς τῆς Αἰγύπτου ἐξ Ἀσίας θεωρουμένη, εἶχεν ἰσχυρὰς ὀχυρώσεις (Liv. XLV, 11 —Cæs. B. Afr. XXVII), καὶ ὑπέστη πολλὰς προσβολάς. Ἐνταῦθα ὁ Σεθὼν ἀπέκρουσε τὸν Βαβυλώνιον στρατὸν τοῦ Σαγχερίβου (Ἡρδ, Β, 141), καὶ τῷ 525 π. Χ.

ἐπολέμησεν ὁ Ψαμμήνιτος κατὰ τοῦ Καμβύσου (Ἡρδ. Γ, 10). Τῷ 374 ἐπολιορκήθη ἡ πόλις ὑπὸ τοῦ Φαρναβάζου καὶ τοῦ Ἰφικράτους, καὶ τῷ 309 ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Περσῶν (Διόδ. ΙΕ, 42, ΙΣΤ, 48). Μετὰ την ἐν Φαρσάλοις ἧτταν ὁ Πομπήϊος ἐνταῦθα ἀπέθανε· μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ δὲ ναυμαχίαν ἡ πόλις περιῆλθεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ὀκταβίου (Πλουτ. Ἀντν. ΟΔ).

Πηλώδης λιμὴν, ἐν Ἠπείρῳ, πρὸς τῇ πόλει Βουθρωτῷ (Στρβ.).

Πηνειὸς, 1) Ὁ κυριώτερος ποταμὸς τῆς Θεσσαλίας, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Πίνδου, ῥέει τὸ πρῶτον διὰ στενῆς κοιλάδος, στρέφεται καμπύλως πρὸς νότον, καὶ μετὰ ταῦτα πρὸς τὰ βορειανατολικὰ, καὶ διαφόρους ὁμόρρους δεχόμενος, ὧν οἱ κυριώτεροι ἀριστερῶς ὁ Ληθαῖος καὶ ὁ Τιταρήσιος, δεξιῶς ὁ Ἐνιπεὺς, διέρχεται διὰ τοῦ περιφήμου διὰ τὸ κάλλος του στενώματος τῶν Τεμπῶν, μεταξὺ Ὀλύμπου καὶ Ὄσσης, καὶ ἐκβάλλει εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον. Οἱ ποιηταὶ πολλάκις ἔψαλον τὴν ὡραίαν του θέσιν καὶ τὸ διαυγὲς αὐτοῦ ὕδωρ (Πινδ. Πυθ. Ι, 56. — Virg. G, IV, 317). — 2) Ποταμὸς τῆς Ἤλιδος ἐκ Πελοποννήσῳ, πηγάζει ἐκ τῶν νοτιοδυτικῶν προπόδων τοῦ ὄρους Ἐρυμάνθου, δέχεται, οὐ μακρὰν τῆς Πύλου, τὸν Λάδωνα, διαρρέει τὴν πόλιν Ἦλιν, καὶ ἐξέβαλλεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἀνατολικῶς τοῦ ἀκρωτηρίου. Ἀλλ' αἱ ἐκβολαί του ἐπίπεδοι οὖσαι, προσεχώσθησαν, καὶ μετετέθησαν κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους εἰς τὰ νοτιανατολικὰ τοῦ ἀκρωτηρίου (Στρβ. Η, 338). Νῦν ποταμὸς τῆς Γαστούνης, πρὸς ταῖς πηγαῖς δὲ ποταμὸς τοῦ Δερβενίου.

Πηνέλεως, υἱὸς τοῦ Λείτου, ἢ Ἱππαλαίμου καὶ τῆς Ἀστερόπης, πατὴρ τοῦ Ὀφέλτου. Ἀργοναύτης, μνημονευόμενος καὶ ὡς μνηστὴρ τῆς Ἑλένης, εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῶν Βοιωτῶν εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, εἰς ὃν ἦλθε μετὰ 50 πλοίων, φονευθεὶς, καθ' Ὅμηρον, ὑπὸ Εὐρυπύλου τοῦ υἱοῦ τοῦ Τηλέφου, κατ' ἄλλους ὑπὸ Πολυδάμαντος, κατὰ τοὺς ἐπικηδείους ἀγῶνας τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 494. Ξ, 487. Π, 341. Ρ, 597. — Ἀπλλδ. Α, 9, 16).

Πηνελόπη, θυγάτηρ τοῦ ἐκ Λακεδαίμονος Ἰκαρίου καὶ τῆς Περιβοίας, σύζυγος τοῦ βασιλέως τῆς Ἰθάκης Ὀδυσσέως, καὶ μήτηρ τοῦ Τηλεμάχου. Ἀφ' ὅτου ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπῆλθεν εἰς τὴν Τρῳάδα, ἐπὶ εἴκοσιν ὅλα ἔτη, σώφρων καὶ αὐτῷ ἀφωσιωμένη, ἀπέκρουσε πάσας τὰς προτάσεις πολυπληθῶν

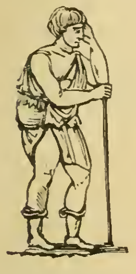

Ἀνάγλ. Βρετ. Μουσείου.

μνηστήρων ἐκ τῆς νήσου καὶ τῶν πέριξ χωρῶν, οἵτινες τὴν περιεστοίχιζον καὶ τὴν ἐζήτουν εἰς γάμον, διϊσχυριζόμενοι ὅτι ὁ Ὀδυσσεὺς δὲν θὰ ἐπέστρεφε πλέον· καὶ ὅτε οὗτοι ἐγένοντο βιαιότεροι, τοὺς ἐξηπάτα ὅτι θέλει ἐκλέξει ἕνα αὐτῶν ἅμα περατώσῃ ὃν ὕφαινεν ἐπιτάφιον ἱστὸν τοῦ γέροντος Λαέρτου, τοῦ πατρὸς τοῦ Ὀδυσσέως· ἀλλ' ὅσον ὕφαινε τὴν ἡμέραν, τοῦτο διέλυε κρυφίως διὰ νυκτὸς, μέχρις οὗ τέλος ἐπροδόθη ὑπὸ μιᾶς τῶν θεραπαινίδων της. Ἀλλὰ τότε μετ' οὐ πολὺ ἐπανῆλθε καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς, παρέστη εἰς τοὺς μνηστῆρας ὑπὸ σχῆμα ἐπαίτου, καὶ μετὰ τοῦ Τηλεμάχου ἐφόνευσεν αὐτοὺς, καὶ ἀπήλλαξεν ἀπ' αὐτῶν τὴν πιστήν του σύζυγον (Ἴδ. Ὀδυσσεύς). Ἐξ αὐτῆς λέγεται ὅτι ἔσχεν ἔπειτα καὶ ἄλλον υἱὸν, τὸν Πτολιπόρθην (Παυσ. Η, 12). Τὴν ἁγνὴν καὶ ὡραίαν ταύτην διήγησιν διέφθειραν ἐν μετέπειτα χρόνοις τινὲς τῶν μυθογράφων, ἰδίως οἱ Ῥωμαῖοι, πλάττοντες ὅτι ἡ Πηνελόπη ἔσχεν ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ, ἢ ἐκ τῶν μνηστήρων, υἱὸν

τὸν Πᾶνα, ὅτι, διωχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως, ἀπῆλθεν εἰς Σπάρτην καὶ εἶτα εἰς Μαντίνειαν, καὶ ὅτι ἐνυμφεύθη τὸν Τηλέγονον, υἱὸν τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τῆς Κίρκης, φονεύσαντα τὸν πατέρα του (Hyg. Fab. CXXVI. — Ov. Her. I — Cic. N. D. III, 22).

Πήρα, δερμάτινον σακκίον, εἰς ὃ, ἐκ τοῦ ὤμου εἰς τὴν πλευρὰν ἀνηρτημένον, οἱ χωρικοὶ καὶ οἱ ὁδοιπόροι ἔφερον τὰ τρόφιμα αὐτῶν· κατὰ μίμησιν δ' ἐκείνων καὶ οἱ κυνικοὶ φιλόσοφοι (Διογ. Λαέρτ. ΣΤ, 13).

Ἐξ Ἀναγλύφου.

Πήρεια, χώρα τῆς Θεσσαλίας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 766. — Εὐστθ. — Στφ. Βυζ.). Κατ' ἄλλους ἡ Πιερία.

Πηρώ, 1) μήτηρ τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος (Ἀπλλδ. Γ, 12, 6). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Νηλέως καὶ τῆς Χλωρίδος, ἐξόχου ὡραιότητος. Ὁ πατὴρ αὐτῆς τὴν ἔδωκεν ὡς ἆθλον εἰς τὸν Μελάμποδα, διότι τῷ ἐκόμισε τὰς βοῦς τοῦ Ἰφίκλου, ἐκεῖνος δὲ τὴν ἐνύμφευσε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Βίαντος (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 267. — Ἀπλλδ. Α, 9, 9).

Πῆχυς, τὸ ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος μέχρι τοῦ καρποῦ τῆς χειρὸς μέρος τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, καθ' ὃ ἐκανονίσθη καὶ τὸ μέτρον μήκους τὸ φέρον τὸ αὐτὸ ὄνομα, ὃν δὲ τὸ τέταρτον τῆς ὀργυιᾶς, ὀλίγον τι μεῖζον 1 $1/2$ ἀγγλικοῦ ποδὸς, καὶ διαιρούμενον εἰς 2 σπιθαμὰς, εἰς 6 παλαιστὰς, ἢ εἰς 24 δακτύλους.

Πίγρης, 1) ἐκ Παιονίας, πείσας μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Μιντύου τὸν Δαρεῖον νὰ μετοικίσῃ τοὺς Παίονας ἐξ Εὐρώπης εἰς Ἀσίαν (Ἡρδ. Ε, 12). — 2) Υἱὸς Σελδόμου, ἡγεμὼν τοῦ Καρικοῦ στόλου εἰς τὴν ἐκστρατείαν τῶν Περσῶν κατὰ τῆς Ἑλλάδος (Ἡρδ. Ζ, 98). — 3) Ἐκ Καρίας, διερμηνεὺς Κύρου τοῦ νεωτέρου (Ξνφ. Ἀνδ.).

Πίδοκος, Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Δημάρχου (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 1, 29).

Πιδύτης, ἐπίσημος Τρὼς ἐκ Περκότης, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 30).

Πιδωρὸς, μεσόγειος πόλις τῆς Χαλκιδικῆς ἐν Μακεδονίᾳ (Ἡρδ. Ζ, 112).

Πίελος, υἱὸς τοῦ Πύρρου καὶ τῆς Ἀνδρομάχης, ὁ γενάρχης τῶν βασιλέων τῆς Ἠπείρου (Παυσ. Α, 11).

Πίερες, ἀρχαῖος λαὸς Θρᾳκικὸς, οἰκῶν ἐν τῇ Πιερίᾳ, εἶτα δὲ ἐπὶ τοῦ Παγγαίου, πλησίον τῶν Ἀβδήρων (Ἡρδ. Ζ, 112. — Θουκ. Β, 99).

Πιερία, χώρα εἰς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς Μακεδονίας, κατὰ τὰ σύνορα τῆς Θεσσαλίας καὶ τὸν Ὄλυμπον, ἀποτελοῦσα τὴν παραλίαν μεταξὺ Ἁλιάκμονος καὶ Ἀξιοῦ, πατρὶς τοῦ Ὀρφέως, καὶ πρώτη λεγομένη τῶν Μουσῶν κατοικία (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 226. — Ἡσδ. — Εὐρπ. Βάκχ. 387). Ἐκεῖθεν ἐξωσθέντες οἱ Πίερες ὑπὸ τῶν Μακεδόνων τῇ ζ' ἑκατονταετηρίδι, μετέβησαν πρὸς ἀνατολὰς, καὶ κατέλαβον τὰ παρὰ τὸ ὄρος Πάγγαιον πέραν τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ, ἔνθα ἵδρυσαν πόλεις ἐν ἄλλαις τὴν Πέργαμον καὶ τὴν Φάγρην (ἴδ. Πίερες). — 2) Χώρα βορεία καὶ παράλιος τῆς Συρίας, κατὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Ὀρόντου. — 3) Πόλις τῆς Θεσσαλίας, ἀγνώστου θέσεως, παρὰ τῇ παλαιᾷ Πιερίᾳ (Liv. XXXII, 15. XXXVI, 14).

Πιερικὸς κόλπος, ὁ ὑπὸ τὸ Πάγγαιον ὄρος, κατὰ τοὺς περὶ αὐτὸν κατοικήσαντας Πίερας (Θουκ. Β, 99).

Πιερές. Αἱ Μοῦσαι ἐπεκαλοῦντο Πιερίδες ἀπὸ τοῦ ὄρους Πιέρου τῆς Μακεδονίας ἔνθα ὑπετίθεντο κατ' ἀρχὰς λατρευόμεναι· ἢ ἀπὸ τοῦ Μακεδόνος Πιέρου, ὅστις ἐλέγετο πρῶτος εἰσαγαγὼν τὴν λατρείαν αὐτῶν εἰς Θεσπιὰς τῆς Βοιωτίας (Ἡσδ. Θεογ. 53. — Πινδ. Πυθ. ΣΤ, 49. — Παυσ. Θ, 29). Ἴδ. καὶ Πίερος, 3).

Πίερος, 1) ἀρχαῖος αὐτόχθων βασιλεὺς

τῆς Ἠμαθίας ἐν Μακεδονίᾳ, οὗ αἱ νέαι θυγατέρες, ἐρίσασαι πρὸς τὰς Μούσας ὡς πρὸς τὴν ψαλτικήν, μετεμορφώθησαν ὑπ' αὐτῶν εἰς πτηνὰ (Ἀστ. Λυδ. 9. — Ον.). — 2) Υἱὸς τοῦ Μάγνητος ἐκ Θρᾴκης, ἀγαπηθεὶς ὑπὸ τῆς Μούσης Κλειοῦς, καὶ ἐξ αὐτῆς ἔχων υἱὸν τὸν Ὑάκινθον (Ἀπλλδ. Α, 3, 3). — 3) Μακεδών, ὁ πρῶτος εἰσαγαγὼν τὴν λατρείαν τῶν Μουσῶν εἰς τὰς Θεσπιὰς τῆς Βοιωτίας (Παυσ. Θ, 29). — 4) Ὄρος τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Πιερίας, πρὸς τῇ βορειοδυτικῇ κλιτύϊ τοῦ Ὀλύμπου, ἱερὸν ταῖς Μούσαις (Θουκ. Ε, 13). Νῦν Φλάμπουρο. — 5) Ποταμὸς ἐν Ἀχαΐᾳ, καὶ Πεῖρος λεγόμενος, ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων τὸ ὅριον τῶν χωρῶν Πατρῶν καὶ Δύμης (Παυσ. Ζ, 22, 1) Νῦν Καμενίτσα.

Πιθάκνη, κεράμινος πίθος, πιθάριον μέγα, οὕτως ὥστε καὶ τὰς ὑπογείους κατοικουμένας τρώγλας πιθάκνας λέγει ὁ Ἀριστοφάνης (Ἱππ. 792).

Πιθαύλης, ταὐτὸ τῷ ἀσκαύλης (ἴδ.).

Πιθηκοῦσαι, δύο νησίδια ἀπέναντι τῆς ἀκτῆς τῆς Καμπανίας ἐν Ἰταλίᾳ, Αἰναρία καὶ Προχύτη καλούμενα, καὶ κατοικούμενα ὑπὸ Τυρρηνῶν Χαλκιδέων καὶ ὑπὸ Συρακουσίων (Στρβ.).

Πιθοίγια (τὰ), ἑορτὴ τοῦ Διονύσου ἐν Ἀθήναις, μέρος τῶν Ληναίων ἀποτελοῦσα, καὶ τῇ 11 ἀνθεστηριῶνος πανηγυριζομένη, ὅτε ἠνοίγοντο οἱ πίθοι τοῦ νέου οἴνου.

Πιθολέων, Ῥόδιος ποιητής, ζῶν ἐν Ῥώμῃ, γράφων ἀναμὶξ Ἑλληνιστὶ καὶ Λατινιστὶ (Hor. Sat. I, 10, 22), ἴσως ὁ κατὰ Σουητόνιον (Cæs. LXXV) Πιθόλαος, ὁ γράψας λιβέλλους κατὰ τοῦ Καίσαρος.

Πίθων ἢ Πείθων, ἴδ. Πύθων.

Πικεντίνη, ἐπαρχία τῆς μέσης Ἰταλίας παρὰ τὴν Ἀδριατικήν, μητρόπολιν ἔχουσα τὴν Πικεντίαν, ἀνατολικῶς τοῦ νῦν Σαλέρνου, καὶ ἄλλην ἐπίσημον πόλιν τὴν Ἀγκῶνα. Τοὺς κατοίκους, Πικεντίνους, μετῴκισαν ἐκεῖ οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ τῆς μέσης Ἰταλίας (Στρβ. Ε).

Πῖλος, τὸ οὐχὶ δι' ὑφάνσεως, ἀλλὰ διὰ συμπυκνώσεως ἐρίων κατασκεύασμα πρὸς ἔνδυσιν. Ἡ τέχνη αὕτη, ἡ πίλησις, πιθανῶς προηγηθεῖσα τὴν ὑφαντικῆς, ἣν καὶ ἐπὶ Ἡσιόδου (Ἔργα κ. Ἡμ. 542, 546) καὶ ἐπὶ Ὁμήρου (Ἰλ. Κ, 265) γνωστή, καὶ τὰ προϊόντα αὐτῆς ἐχρησίμευον κυρίως εἰς κατασκευὴν καλυμμάτων τῆς κεφαλῆς, ἅτινα διὰ τοῦτο μάλιστα πῖλοι ἐλέγοντο, διαφέροντες τοῦ πετάσου (ἴδ.) κατὰ τοῦτο, ὅτι δὲν εἶχον χείλη ἢ γύρον. Οἱ Ἕλληνες σπανίως ἔφερον πῖλον, πλὴν τῶν ἀσθενῶν, τῶν ἐργατῶν, τῶν ἐπαιτῶν, τῶν ναυτῶν, δι' ὃ καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς παρεστήθη, τὸ πρῶτον ὑπὸ Νικομάχου (Plin. HN. XXXVI. 22), καὶ μετὰ ταῦτα σχεδὸν πάντοτε ἐν τῇ τέχνῃ φέρων πῖλον· ἐπίσης δὲ καὶ ὁ Ἥφαιστος καὶ ὁ Δαίδαλος ὡς ἐργάται.

Ἦσαν δὲ διάφορα τοῦ πίλου τὰ σχήματα· ἐν Ἑλλάδι στρογγύλα, ἐφαρμοζόμενα

Α. Γ. Δ.

ἀκριβῶς εἰς τὴν κεφαλὴν (Α), ἢ ᾠοειδῆ, ὡς τοῦ πίλου τοῦ Ὀδυσσέως (Γ)· ὁ Φρύγιος πῖλος ἦν κυρτὸς πρὸς τὰ ἐμπρὸς (Α), ὡς φέρει αὐτὸν ὁ Πάρις· ὁ δὲ Ἀσιανὸς ἦν κυλινδρικῶς ὑψηλὸς (Δ), ἡ Περσικὴ τιάρα. Ὑπῆρχον δὲ καὶ πιλίδια, καλύπτοντα μόνον τὴν κορυφὴν τῆς κεφαλῆς (Ε). Παρὰ Ῥωμαίοις ὁ ἀπελευθερούμενος δοῦλος ἐκείρετο, καὶ ἀντὶ τῆς κόμης ἔφερε πῖλον (Διόδ. Ἐκλ. πρεσβ. Β), ὥστε

Ε,

«εἰς πῖλον τινὰ καλεῖν» ἐδήλου ὑπόσχεσθαι αὐτῷ τὴν ἐλευθερίαν (Liv. XXIV, 32).

Πέμπλεια (ἡ), ἀρχαία κώμη τῆς Πιερίας ἐν Μακεδονίᾳ, λεγομένη κατοικία τοῦ Ὀρφέως καὶ ἕδρα τῆς λατρείας τῶν Μουσῶν, αἵτινες ἐνταῦθα Π ι μ π λ η ΐ δ ε ς ἐπελέγοντο· καὶ ὄρος καὶ κρήνη ὁμώνυμος (Καλλμ. εἰς Δηλ. 7. — Στρβ. — Σχλ. εἰς Ἀπολλν. Ῥόδ. Α, 25). Κατὰ μεταγενεστέρους δὲ (Hor. Od. I, 26, 9.—Mart. XII, 11) ἦσαν ταῦτα πάντα εἰς τὸν Ἑλικῶνα ἐν Βοιωτίᾳ.

Πέναξ, πᾶν σκεῦος ἐντελῶς ἐπίπεδον, οἷον σανίδες ναυτικαὶ (Ὀμ. Ὀδ. Μ. 67), ἢ ἡ μαγειρικὴ σανὶς ἐφ' ἧς ἐτέμνοντο ἢ ἐφέροντο εἰς τὴν τράπεζαν τὰ ὄψα καὶ οἱ

Τοιχογρ. Πομπηίας.

Τοιχογρ. ἐν Ῥώμῃ.

καρποί, ἢ τὸ καὶ πινάκιον, πινακίδιον, πινακίσκος λεγόμενον (Ὀμ. Ὀδ. Α, 141. Π, 49),

ἐφ' οὗ παρετίθεντο ὄψα εἰς τοὺς συνδαιτημόνας, εἰ καὶ οὐχὶ ὅλως ἐπίπεδον, ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις, ἀλλ' ἔχον χείλη, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν τὰ πινάκια, πολλάκις καὶ ἐκ πολυτίμων καὶ διὰ τῆς τέχνης κατακόσμων μετάλλων· ἢ τῶν λύχνων τὰ ἐπίπεδα καὶ πινακίων σχῆμα ἔχοντα μετάλλινα ἐπιθέματα· ἤ, καὶ κατ' αὐτοὺς τοὺς ὁμηρικοὺς χρόνους, σανίδια, ἐφ' ὧν, πιθανῶς παρεσκευασμένων δι' ἐπιχρίσεως κηροῦ, ἔγραφον διὰ βελόνης, καὶ ἅτινα συμπτυσσόμενα καὶ κλειόμενα («πίναξ πτυκτὸς», Ὁμ. Ἰλ. Ζ. 169) ἐχρησίμευον ὡς ἐπιστολαί· ἢ καὶ αἱ σανίδες ἐφ' ὧν ἐζωγράφουν οἱ καλλιτέχναι, καὶ ἐντεῦθεν καὶ αὐτὴ ἡ εἰκών, καὶ ἄν, ὡς μεταγενεστέρως πολλάκις, ἐζωγραφεῖτο ἐπὶ ὑφάσματος. Ἐντεῦθεν π ι ν α κ ο θ ή κ η ἐλέγετο ἐπὶ Ῥωμαίων τὸ μέρος ἔνθα συλλεγόμεναι ἐναπετίθεντο ἐπισήμων ζωγράφων εἰκόνες πρὸς κοινὴν ἐπίσκεψιν, οἵα ἦν ἐν Ἀθήναις ἡ ἐν τοῖς Προπυλαίοις τοῖς Ἀκροπόλεως, κατὰ τὴν βορείαν αὐτῶν πλευρὰν ὑπὸ Παυσανίου (Α, 22, 6) ὡς «οἴκημα ἔχον γραφὰς» μνημονευομένη. Διὰ τὴν χρῆσιν ταύτην ἐξελέγοντο πάντοτε ἡ βορεία τῆς οἰκίας πλευρά, πρὸς προφύλαξιν τῶν χρωμάτων τῶν εἰκόνων κατὰ τοῦ ἡλίου. Οἱ ζωγραφικοὶ πίνακες ἐκρεμῶντο εἰς τοὺς τοίχους τῆς πινακοθήκης, ἢ ἐνετειχίζοντο. Πίνακες ἦσαν καὶ ἐλέγοντο καὶ οἱ ἐφ' ὧν ἐγράφοντο γεωγραφικὰ σχεδιάσματα (Ἡρδ. Ε, 49), ἢ ἀριθμητικοὶ ὑπολογισμοί, ὅθεν ὁ Πυθαγόρειος πίναξ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ. Πινάκιον δὲ προσέτι καὶ ὁ εἰς τὴν ἐκλογικὴν κάλπην ῥιπτόμενος χαλκοῦς κλῆρος (Φώτ. λ.).

Πέναρα, ἀρχαία καὶ ἐπίσημος πόλις τῆς Λυκίας, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Κράγου (Στρβ.—Στφ. Βυζ.).

Πέναρος. μικρὸς ποταμὸς τῆς Κιλικί ς ν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ῥέων παρὰ τῇ πόλει Ἰσσῶν.

Πένδαρος, 1) ὁ μέγιστος καὶ ἐξαισιώτερος λυρικὸς ποιητὴς ἐν τῇ ἀρχαιότητι, εὐπατρίδης ἐξ Αἰγιδῶν, γεννηθεὶς τῇ 65ῃ Ὀλ. (522 π. Χ.) ἐν Κυνὸς Κεφαλαῖς τῶν Θηβῶν, ἐκ πατρὸς μὲν Δαϊφάντου, μητρὸς δὲ Κλεοδίκης. Τὴν μουσικὴν ἐδιδάχθη πιθανῶς τὸ πρῶτον ἐν τῇ πατρικῇ οἰκίᾳ, διότι εἰς αὐτὴν πατροπαράδοτος ἦν ἡ τέχνη τοῦ αὐλεῖν· μετέπειτα δ' ἐγυμνάσθη καὶ ἐξεπαιδεύθη ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ περιφήμου μουσικοῦ καὶ ποιητοῦ Λάσου ἐξ Ἑρμιόνης, καὶ ἐν συναναστροφῇ πρὸς τὰς δύο ἐκ Βοιωτίας ἀοιδούς, τὴν

Μύρτιδα καὶ τὴν Κόρινναν, πρὸς ἃς καὶ ἀνταγωνίσθη ἐν τῇ ποιήσει. Τὸν πρῶτόν του ἐπινίκιον ὕμνον (Πύθ. I) ἐποίησε τῷ 502, εἰκοσαετὴς ὢν, καὶ ἔψαλεν ἐν αὐτῷ τὸν Θεσσαλὸν παῖδα, τὸν Ἀλευάδην Ἱπποκλέα.

Ἔκτοτε δ' ἐξηκολούθησεν ἄνευ διακοπῆς τὴν ποίησιν ἀσκῶν μέχρι τέλους τοῦ βίου του, ἀποθανὼν, τῷ 442, ὀγδοηκοντούτης. Ἐπίσημα συμβάντα δὲν περιέχει ἡ βιογραφία του Ἔζη τὸ πλεῖστον εἰς τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς του, καὶ ἀπήρχετο τῶν Θηβῶν μόνον ἵνα παρευρίσκηται εἰς τοὺς ἀγῶνας ἐν Ὀλυμπίᾳ, Δελφοῖς κτλ. ἢ ἵνα ἐπισκέπτηται ἰδίους του φίλους ἐν Ἑλλάδι ἢ Σικελίᾳ, καθ' ὅσον διὰ τὴν πασίγνωστον αὐτοῦ ἀρετὴν καὶ εὐσέβειαν, διὰ τὴν εὐγένειαν καὶ τὸ ὕψος τῆς διανοίας του, ὑπὸ πάντων ἐτιμᾶτο καὶ ἠγαπᾶτο, οὐ μόνον ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ξένων τυράννων καὶ βασιλέων, καὶ συνεδέετο διὰ φιλίας μετὰ Ἱέρωνος, τοῦ βασιλέως τῶν Συρακουσῶν, καὶ Θήρωνος τοῦ τυράννου τοῦ Ἀκράγαντος, καὶ τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ Ἀλευαδῶν. Ὑπερτάτη δὲ τιμὴ ἀπεδόθη αὐτῷ ἐν Δελφοῖς, ἔνθα, διαταγῇ τῆς Πυθίας, ἦν τακτικῶς κεκλημένος εἰς τὰ Θ ε ο ξ έ ν ι α, ἤτοι τὸν ἱερὸν δεῖπνον ἐπὶ τῶν Πυθίων, καὶ μετ' αὐτὸν, ὡς ἐπιστεύετο, καὶ αὐτοῦ οἱ ἀπόγονοι. Τὰ διασωθέντα ἐκ τῶν ποιημάτων του εἰσὶ, πλὴν ἀποσπασμάτων παντοίων χορικῶν ᾀσμάτων, ἱκανὸς ἀριθμὸς ἐ π ι ν ι κ ί ω ν ᾠδῶν, καὶ δὴ 14 Ὀλυμπιακαὶ, 12 Πυθικαὶ, 14 Νεμεακαὶ καὶ 7 Ἰσθμικαὶ, ὑμνοῦσαι τοὺς νικητὰς εἰς τοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνας, ἰδίως εἰς τοὺς τέσσαρας ἐκείνους, τοὺς μείζονας, καὶ ψαλλόμεναι ὑπὸ χοροῦ εἴτε ἐν τῷ τόπῳ τῆς νίκης καὶ ἀμέσως μετ' αὐτὴν, εἴτε εἰς τὴν πατρίδα τοῦ νικητοῦ, ὅτε ἐτέλει τὰ ἐπινίκια, διὰ θυσίας, διὰ πομπῆς ἢ δι' ἑστιάσεως. Αἱ ᾠδαὶ αὗται οὐδαμῶς περιστρέφονται εἰς μακρὰς τῆς νίκης περιγραφὰς, ἥτις ἐστὶ μὲν ἡ βάσις αὐτῶν, ἀλλ' ἐλαφρῶς μόνον ψαύεται. Γενική τις ἰδέα, ἢ ἐκ τῆς νίκης ἢ ἐκ τῶν περιστάσεων τοῦ νικητοῦ λαμβανομένη, χρησιμεύει ὡς κέντρον τῆς ὅλης συνθέσεως, ἐξ οὗ θεωρεῖται καὶ ἀναπτύσσεται ὁ ὅλος βίος τοῦ νικητοῦ, οὕτως ὥστε ἡ ψαλλομένη νίκη νὰ φαίνηται ὡς τὸ εὐκλεέστατον συμβὰν τοῦ βίου αὐτοῦ, καὶ τὸ λαμπρότατον αὐτοῦ χαρακτηριστικόν. Ἐπὶ πολὺ ἐπεκράτει ἡ θεωρία ὅτι ὁ Πίνδαρος, παρασυρόμενος, ἀφίετο εἰς ἀκανονίστους παρεκτροπὰς τῆς ἐμπνεύσεως. Ἀλλὰ βαθυτέρα μελέτη κατέδειξεν ὅτι τὰ διάφορα μέρη τῶν ᾠδῶν αὐτοῦ μετὰ πλείστης περισκέψεως καὶ τέχνης συναρμολογοῦνται εἰς τὸν τοῦ ὅλου καταρτισμόν. Ἡ δυσχέρεια πρὸς κατάληψιν τῶν ποιημάτων του προέρχεται ἐκ τῆς ἀφθονίας καὶ τῆς ἐντέχνου πλοκῆς τῶν ἰδεῶν, αἵτινες αἰφνιδίως φύονται καὶ μετατρέπονται ἐντὸς τῆς πλουσιωτάτης αὐτοῦ διανοίας, ἀλλ' οὐχ ἧττον μετ' εὐμεθόδου ἀλληλουχίας ἀναπτύσσουσι τὴν θεμελιώδη ἰδέαν, ἀναφερόμεναι καὶ εἰς πολυπληθεστάτας σχέσεις καὶ περιστάσεις αἵτινες εἰσὶν ἡμῖν ἄγνωστοι. Οὐδεὶς λυρικὸς ὑπερέβη τὸν Πίνδαρον ὡς πρὸς τοῦ πνεύματος αὐτοῦ τὴν γονιμότητα καὶ τὴν διαπλαστικὴν δύναμιν, τὸ ἠθικὸν καὶ θρησκευτικὸν βάθος τοῦ αἰσθήματος, τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν καὶ τὴν εὐρύτητα τῶν γενικῶν αὐτοῦ ἀντιλήψεων. Συνετέλει δὲ βεβαίως οὐκ ὀλίγον εἰς τὴν ἐξέγερσιν καὶ τὴν δύναμιν τῆς διανοίας αὐτοῦ καὶ ὁ ἐν γένει μέγας χαρακτὴρ τῶν ἐπ' αὐτοῦ χρόνων·

διότι ἐπὶ τῆς πρώτης νεότητός του ἔζη πρὸ τῶν Περσικῶν, ὅτε ἐπεκράτει ἡ αἰολοδωρικὴ ἀγωγή, εἰς ἣν καὶ αὐτὸς ἐτράφη, καὶ εἰς ἣν τὸ ποιητικὸν αὐτοῦ πνεῦμα ἀνέθαλεν ὡς ἡ ὑπερτάτη αὐτῆς ἔκφρασις· ἐπὶ δὲ τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας του καὶ τῆς ἀκμῆς τῆς ποιητικῆς του δυνάμεως, παρέστη εἰς τὰ ἐνδοξότερα συμβάντα τοῦ ἔθνους του καὶ μετέσχεν αὐτῶν, μάρτυς γενόμενος τοῦ μεγάλου ἱστορικοῦ ἀγῶνος τῆς Ἑλλάδος κατὰ τῶν Περσῶν, τοῦ ἀναπτύξαντος ὅ,τι εὐγενέστερον ὑπῆρχεν ἐν τῷ Ἑλληνισμῷ. Τὸν ποιητὴν τοῦτον καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον «μεγαλοφωνότατον» (Διον. Ἁλκ.), διότι ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἐστὶν ἀνάλογος πρὸς τὸν πλοῦτον καὶ τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν του, κατάκοσμος δι' εἰκόνων αἵτινες καταπλήττουσιν, ὁτὲ μὲν οὖσαι ὑπερήφανοι, σπουδαῖαι καὶ ὑψηλαί, ὁτὲ δὲ φαιδραί, τρυφεραὶ καὶ ἀστεῖαι. Ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ῥυθμὸς αὐτοῦ ἔχει πλείστην τὴν ποικιλίαν. Ἡ διάλεκτος αὐτοῦ στηρίζεται κυρίως ἐπὶ τῆς Ὁμηρικῆς, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς μιγνύουσα αἰολισμούς, καὶ μάλιστα δωρισμούς. — 2) υἱὸς Σκοπελίνου καὶ Μυρτοῦς, πρόγονος, ὡς φαίνεται, τοῦ ποιητοῦ (Σουίδ.).

Πινδένισσος, πόλις τῆς Κιλικίας εἰς τὸ ὄρος Ἀμανόν, ἣν ὁ Κικέρων ὡς ἀνθύπατος ἐξεπολιόρκησε (Cic ad Att. V. 20. ad Fam. II, 10. XV. 4).

Πίνδος (ὁ καὶ ἡ), 1) μέγα ὄρος πρὸς νότον χωροῦν καὶ τὴν Ἤπειρον διαιροῦν ἀπὸ τῆς Θεσσαλίας. Αἱ ὑψηλόταται αὐτοῦ κορυφαὶ ἐγείρονται μέχρι 2500 μέτρων, αἱ δὲ πλευραὶ αὐτοῦ εἰσὶ κατὰ μέρος δασώδεις. Τὸ βορειότερον αὐτοῦ μέρος ἀποτελεῖ ὁ Λάκμων. Ἀπ' αὐτοῦ ἐπήγαζον ὁ Πηνειός, ὁ Ἀχελῷος, ὁ Ἄραχθος, διαρρέων τὴν Ἤπειρον, κτλ. Ἦν δὲ τὸ ὄρος ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῶν Μουσῶν (Πινδ. — Ἡρδ. Α, 50. Ζ, 129. — Στρβ. Ζ, σ. 469 κλ.). — 2) (ὁ) ποταμὸς ἐν τῇ Δωρίδι, τῆς βορείας Ἑλλάδος (Στρβ.). — 3) (ἡ) πόλις τῆς Δωρίδος παρὰ τῷ ὁμωνύμῳ ποταμῷ, καὶ Ἀκύφας καλουμένη (Ἡρδ. Η, 43).

Πίνειν, ἴδ. Ἑστίασις.

Πίννα, πόλις τῶν Σαμνιτῶν ἐν τῇ μέσῃ Ἰταλίᾳ, ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς, εἰς τῶν Ἀπεννίνων τοὺς πρόποδας (Πτολ. Γ, 1).

Πιξώδαρος, βασιλεὺς τῆς Καρίας, ἀδελφὸς τοῦ Ἑκατόμνου καὶ τοῦ Ἰδριέως.

φονεύσας τούτου τὴν χήραν καὶ ἀδελφὴν Ἄδαν, καὶ διαδεχθεὶς αὐτὴν (345-340 π. Χ.) (Διόδ. ΙΣΤ, 74. — Ἀρρ. Ἀν. Α, 23, 10).

Πιρουσται, λαὸς ληστρικὸς τῆς Ἰλλυρίας, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀτελὴς ἀφεθεὶς διότι προσεχώρησεν εἰς αὐτοὺς (Caes. B, G. V, 1. — Liv. XLIII, 30. XLV, 26).

Πίρωμις, λέξις αἰγυπτιακή, δηλοῦσα τὸν «καλὸν κἀγαθὸν» (Ἡρδ. Β, 143).

Πῖσα, 1) ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Πισάτιδος, ἐπαρχίας τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, ὑπὸ τοῦ Πέλοπος κτισθεῖσα. Ἡ πόλις αὕτη ἠμφισβήτει τῇ Ἤλιδι τὴν τιμὴν τῆς προεδρείας τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων, καὶ ἔλαβε ταύτην τῇ 8ῃ Ὀλυμπιάδι, βοηθείᾳ τοῦ Φείδωνος, τυράννου τοῦ Ἄργους, καὶ αὖθις τῇ 34ῃ Ὀλυμπιάδι, ὑπὸ τὸν ἴδιον αὐτῆς βασιλέα Πανταλέοντα. Τῇ δὲ 52ᾳ Ὀλυμπιάδι (572 π. Χ.), οἱ Ἠλεῖοι κυριεύσαντες κατέστρεψαν αὐτήν, κειμένην πιθανῶς παρὰ τῇ Ὀλυμπίᾳ, ἔνθα ὁ Στράβων ἀναφέρει μόνον πηγὴν καλουμένην Βίσαν. — 2) Πῖσα καὶ Πῖσαι, πόλις ἀρχαιοτάτη καὶ ἐπίσημος τῆς Τυρρηνίας, ἐπὶ τοῦ Ἄρνου ποταμοῦ, μία τῶν πόλεων τῆς Τυρρηνικῆς δωδεκαπόλεως. Ἐλέγετο κτισθεῖσα ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Νέστορος, κατοίκων τῆς ἐν Ἤλιδι Πίσης, ἀφικομένων εἰς τὴν Ἰταλικὴν παραλίαν ὅτε ἐπέστρεφον ἐκ Τρωάδος· δι' ὃ καὶ ὑπὸ Ῥωμαίων ποιητῶν Ἀλ-

φεία ἐπικαλεῖται. Τῷ 180 π. Χ. ἐκηρύχθη Ῥωμαϊκὴ ἀποικία. Ὁ λιμὴν αὐτῆς, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἄρνου, ἦτο ἐκ τῶν ἀρίστων. Εἶχε δὲ πρὸς βορρᾶν καὶ μεταλλικὰς πηγὰς (Στρϐ. Ι, 222).

Πισᾶτις, ἐπαρχία τῆς Ἤλιδος, ἧς πρωτεύουσα ἡ Πῖσα (ἴδ.).

Πισαῦρον, ἀρχαία πόλις τῆς Ὀμβρίας ἐν Ἰταλίᾳ, ἐπὶ ὁμωνύμου ποταμοῦ (Cæs. B. C. I, 11.—Liv. XXXIX, 44.—Cic. ad Fam. XVI, 12). Νῦν Πεσάρον.

Πισιδία, εἶτα καὶ Πισιδική, ἐπαρχία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἔχουσα πρὸς νότον τὸ ὄρος Ταῦρον καὶ τὴν Παμφυλίαν, ἧς μέρος ἀπετέλει μέχρι τοῦ δ' αἰῶνος π. Χ., πρὸς ἀνατολὰς τὴν Λυκαονίαν, Ἰσαυρίαν, Κιλικίαν, πρὸς βορρᾶν τὴν Φρυγίαν, καὶ πρὸς δυσμὰς ταύτην καὶ τὴν Λυκίαν. Ἡ χώρα, ὀρεινὴ καὶ ἄδενδρος, διασχίζεται ὑπὸ διακλαδώσεων τοῦ Ταύρου, ἰδίως ὑπὸ τοῦ Σαρδημισοῦ καὶ τῆς Κλίμακος· οἱ τρεῖς δ' αὐτῆς ποταμοί, ὁ Καταρράκτης, ὁ Κέστρος καὶ ὁ Εὐρυμέδων διαρρέουσι καὶ τὴν Παμφυλίαν. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς Πισίδαι, κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος μνημονευόμενοι, ἦσαν λαὸς μάχιμος, λῃστρικός, τοῖς Πέρσαις, καὶ αὐτοῖς τοῖς Ῥωμαίοις μὴ εὐκόλως ὑποτασσόμενος, πιθανῶς δὲ συγγενὴς τῶν Ἰσαύρων καὶ Κιλίκων, πρὶν καὶ Σολύμοι καλούμενοι. Αἱ κυριώτεραι αὐτῶν πόλεις ἦσαν ἡ Σαγαλασσὸς μετὰ φρουρίου, νῦν ἐρείπια Ἀγλασοῦν· ἡ Κρέμνα, νῦν Γίρμη· ἡ Πεδνελισσός, ἡ Σέλγη, ἐπὶ τοῦ Εὐρυμέδοντος, νῦν Σίρα· ἡ Τερμησσός, ἧς ἐρείπια ἐν Ἰστάνῳ, ἐπὶ τοῦ Καταρράκτου (Ξνφ. Ἀπμν. Κυρ. παιδ. — Πολϐ. Ε, 73.—Διόδ. ΙΗ', 5.—Στρϐ. ΙΒ, 570.—Plin. V, 27, 24).

Πισίνδα, πόλις τῆς Πισιδίας (Πτλμ.), πιθανῶς ἡ παρὰ Στεφάνῳ Βυζαντίῳ Ἴσινδα.

Πισσούθνης, Πέρσης, υἱὸς τοῦ Ὑστάσπου, σατράπης τῆς Λυδίας τῷ 440 π. Χ. ὑπεστήριξε τοὺς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐκ Σάμου ἐξωσθέντας ὀλιγάρχας, καὶ ταῖς Ἀθήναις δυσμενῶς διακείμενος, φαίνεται ὅτι τῷ 427 ἐβοήθησε τὴν Σπάρτην ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ. Τῷ 414 δέ, ἐπανέστη κατὰ τοῦ μεγάλου βασιλέως, καὶ συλληφθεὶς ὑπὸ Ἀρταφέρνους, ὅστις τῷ ὑπεσχέθη ἀσφαλῆ τὴν ζωήν, οὐχ ἧττον διαταγῇ Δαρείου Β, ἐθανατώθη (Θουκ. Γ, 31.—Πλούτ. Περ. ΚΕ).

Πίστιος (Ζεύς). Dius Fidius, παρὰ Ῥωμαίοις ὁ τῆς συμμαχικῆς καὶ τῆς συζυγικῆς πίστεως προϊστάμενος. Ὁ αὐτὸς καὶ Sancus, παράστασις τοῦ Οὐρανοῦ. Ἑωρτάζετο ἐν Ἰουνίῳ ἐπὶ τῆς νήσου τοῦ Τιβέριος.

Πίστις θρησκευτική. Ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις, τοῖς Πελασγικοῖς λεγομένοις χρόνοις, ἦν ἡ θρησκευτικὴ πίστις παρὰ τοῖς Ἕλλησι φυσιολατρική τις, οὐχὶ ὡς θεῖα ὄντα ἐκλαμβάνουσα καὶ τιμῶσα τὰ εἰς τὰς αἰσθήσεις ὑποπίπτοντα προϊόντα τῆς φύσεως, ἀλλ' αἱ εἰς τὴν φύσιν ἐνεργοῦσαι ζῶσαι δυνάμεις ἐπιστεύοντο ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ὡς οὖσαι πνευματικαὶ καὶ θεῖαι ἐπιδράσεις, καὶ ἐπροσωποποιοῦντο. Ὁ ἄνθρωπος ἐπίστευε τοὺς θεοὺς πεπλασμένους κατ' εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ σκεπτομένους καὶ πράττοντας ἀνθρωπίνως, καὶ μετὰ τῆς θερμῆς φαντασίας, ἥτις κατὰ τὸ πρῶτον στάδιον τῆς κοινωνικῆς ἀναπτύξεως ζωηρότατα ἀναπτύσσεται καὶ παρὰ τοῖς ἀτόμοις καὶ παρὰ τοῖς λαοῖς, ἐξελάμβανε πάσας τὰς σχέσεις καὶ πάσας τὰς ἐνεργείας τοῦ περὶ αὐτὸν κόσμου ὡς πράξεις τῶν θεῶν αὐτοῦ. Οὕτως ἔλαβον σύστασιν οἱ πολυπληθεῖς εἰς τὸν Ἑλληνικὸν κόσμον πιστευόμενοι μῦθοι. Ἀλλὰ καθ' ὅσον ὁ λαὸς ἀνεπτύσσετο καὶ ὑψοῦτο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς πνευματικώτερον βίον, ἀπεσπῶντο καὶ οἱ τῶν φυσικῶν δυνάμεων παραστάται οὗτοι θεοὶ βαθμηδὸν ἀπὸ τῆς φύσεως, καὶ ἀντεπροσώπευον ἠθικὰς δυνάμεις, ἀπέβαινον ὄντα ἠθικά, πνευματικῶς ἀνεξάρτητα, μὴ μόνον τάξιν καὶ νόμον εἰς τὴν φύσιν πλάττοντα καὶ διατηροῦντα, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀνθρώπινον βίον

διέθετον καὶ διέταττον. Οὕτως ἡ Δήμητρα, ἡ «Γῆ μήτηρ», ἡ τὰ τῆς γῆς προϊόντα παράγουσα καὶ τὸν σῖτον τοῖς ἀνθρώποις χορηγοῦσα, ἀπέβη βαθμηδὸν, καθ' ὃ εὑρέτρια καὶ προστάτις τῆς γεωργίας, ἡ θεὰ τῶν μονίμων οἰκήσεων, τῶν γάμων, τῆς πολιτείας, ἡ τῆς ἠθικῆς τάξεως ἱδρυτής. Ἡ μετατροπὴ αὕτη τῆς θρησκευτικῆς θεωρίας καὶ πίστεως ἐξετελέσθη διὰ μακρῶν αἰώνων βεβαίως, καὶ συμπίπτει μετὰ τῶν χρόνων καθ' οὓς, μετὰ συνεχεῖς μεταναστεύσεις καὶ συγκρούσεις, τὴν ἀρχαίαν πατριαρχικὴν κατάστασιν τῶν πελασγικῶν ἐποχῶν διεδέχθη πνεῦμα ἡρωϊκῶς φιλοπόλεμον, τὸ γνησίως Ἑλληνικόν. Ἐπὶ τῆς Δωρικῆς εἰσβολῆς ἡ μετατροπὴ αὕτη εἶχε συμπληρωθῆ, καὶ δύναται ἡ ἐποχὴ ἐκείνη νὰ θεωρηθῇ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν θρησκείαν, ὡς τὸ μεθόριον μεταξὺ τῆς Πελασγικῆς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς πίστεως. Παρὰ τῷ Ὁμήρῳ, ὅστις ἵσταται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς νέας ταύτης Ἑλληνικῆς περιόδου, καὶ ὅστις βεβαίως ὑπὲρ πάντας τοὺς προκατόχους του ἐπενήργησε διὰ τῆς ποιήσεως ἐπὶ τῶν θρησκευτικῶν ἀντιλήψεων, οἱ θεοὶ παρίστανται ἤδη ὡς προσωπικότητες ἐντελῶς διαμεμορφωμέναι, ἠθικῶς ἐλεύθεραι, καὶ ὀλίγα μόνον ἔτι ὑπολείπονται παρά τισι τῶν θεοτήτων ἴχνη τῆς ἀρχαίας συμβολικῆς τῆς φύσεως. Τὰ ὁμηρικὰ ἔπη εἰσὶν ἡ βάσις τῆς Ἑλληνικῆς μορφώσεως ὡς πρὸς πολλὰ καὶ ὡς πρὸς τὴν πίστιν προσέτι. Αἱ περὶ θεῶν ἀντιλήψεις αὐτοῦ εἰσὶν αἱ αὐταὶ αἵτινες ἐπικρατοῦσι διὰ πάσης τῆς κυρίως Ἑλληνικῆς ἐποχῆς, πλὴν μικρῶν τινων ἐνίοτε μεταβολῶν ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα τινῶν τῶν θεῶν, ἢ ἀρχαίων τινῶν ἰδιαιτέρων δογμάτων, ἅτινα διετηρήθησαν τοπικῶς. Διὰ τοῦ Ὁμήρου καὶ τῶν μετ' αὐτὸν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτωμένων ποιητῶν, ἐν οἷς πρωτίστην θέσιν κατέχει ὁ Ἡσίοδος, διεμορφώθη διὰ πάσης τῆς Ἑλλάδος γενικὴ καὶ ἑνιαία μυθολογικὴ πίστις, κατ' ἀντίθεσιν τῶν κατὰ τόπους εἰδικῶν θρησκευμάτων· διότι, εἰ καὶ ἡ βάσις τῆς Ἑλληνικῆς θρησκείας ἦν μία καὶ ἡ αὐτὴ, ἀλλ' ἐκ τῆς διαφόρου φυλετικῆς καταγωγῆς, καὶ ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν θέσεων καὶ τῶν τύπων εἶχε προκύψει ἀνέκαθεν μεγάλη ποικιλία θεοτήτων ἀπ' ἀλλήλων διακρινομένων, ὥστε ἄλλος ἀλλαχοῦ θεὸς ἐλατρεύετο ὡς προέχων, καὶ δὲν ὑπῆρχε σύνδεσμος καὶ ἑνότης τῆς πίστεως. Τινὲς ἐξέλαβον ὅτι ἑκασταχοῦ μία μόνη θεότης ἐλατρεύετο κατ' ἀρχὰς, καὶ ὅτι μετὰ ταῦτα ἐπεκτεινόμεναι καὶ ἀλλαχοῦ αἱ λατρεῖαι αὗται ἐπολλαπλασιάσθησαν. Ὁ πολυθεϊσμὸς ἐστὶν ἐξ ἐναντίας ἐν τῇ φύσει τῶν θρησκευμάτων ὅσα ἐκ φυσιολατρικῆς προκύπτουσι πίστεως. Κατ' ἄλλας θεωρίας, οἱ Ἕλληνες ἠρύσθησαν τὴν θρησκείαν αὐτῶν ἔξωθεν, ἐκ τῆς Ἀσίας ἢ τῆς Αἰγύπτου. Ἀλλὰ καὶ οὗτος ὁ διϊσχυρισμὸς ἐστὶν ἐσφαλμένος, διότι δὲν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἦν ἀνέκαθεν ἄνευ πίστεως· οὐχ ἧττον βεβαίως σχέσεις ὑπῆρχον ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν γειτόνων αὐτῶν τῆς Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς, καὶ πιθανώτατα καὶ κοινωνία διαφόρων θρησκευτικῶν δοξασιῶν. Τῷ ὄντι τινὲς τῶν θεοτήτων, ὡς ἡ Ἀφροδίτη φερ' εἰπεῖν, γνωστὸν ἐστὶν ὅτι ἐξ Ἀσίας προῆλθον· ἀλλὰ τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ἔδωκεν αὐταῖς τὸν τοπικὸν χαρακτῆρα, ὥστε δύνανται νὰ θεωρῶνται καὶ αὗται ὡς οὐχ ἧττον Ἑλληνικαί. Ἐπὶ τῆς παρακμῆς μόνον τῆς Ἑλλάδος αἱ τοιαῦται ξέναι παρείσακτοι λατρεῖαι ἔμενον ἀμετάβολοι. — Ἡ Τιτανομαχία δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἡ μυθικὴ παράστασις τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν Ἑλληνικῶν θεοτήτων ἀντὶ τῆς ἀρχαίας πίστεως, τῆς φυσιοκρατικῆς. Ἐπίστευον ὅτι πρὸ τῶν θεῶν οὓς ἐπὶ τῆς ἀκμῆς αὐτῶν ἐλάτρευον, ἦρχον ἄλλοι, ὁ Κρόνος μετὰ τῶν ἀγρίων Τιτάνων, ἀντιπροσώπων τῶν ἀγρίων καὶ ἀκανονίστων δυνάμεων τῆς φύσεως, ἀλλ' ὅτι οὗτοι πολεμήσαντες κατεβλήθησαν ὑπὸ τῶν Ὀλυμπίων, τοῦ Διὸς καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ, τῶν θεῶν τῆς τάξεως, τοῦ δικαίου καὶ τοῦ νομίμου. Νικήσας δὲ, διενεί-

ματο ὁ Ζεὺς τὴν παγκόσμιον ἐξουσίαν μετὰ τῶν ἀδελφῶν του, τοῦ Ποσειδῶνος καὶ ῞Αδου ἢ ᾿Αϊδωνέως, οἱ δὲ Τιτᾶνες ἐδεσμεύθησαν καὶ ἐρρίφθησαν εἰς τὸν Τάρταρον, πλὴν τῶν ὑποταγέντων εἰς τὸν Δία καὶ εἰς τὴν νέαν τάξιν τοῦ κόσμου. ᾿Εν ταύτῃ τῇ μεταβολῇ τινὲς τῶν φυσικῶν θεοτήτων, αἱ προσδεδεμέναι ἀναγκαίως εἰς τὴν φύσιν, καὶ μὴ δυνάμεναι νὰ μεταβάλωσι τὸν χαρακτῆρα αὐτῶν, ὡς αἱ τῶν ποταμῶν, τῆς θαλάσσης κτλ. ἐμμένουσιν εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν σχέσιν πρὸς τὴν φύσιν· ἀλλὰ καὶ αὗται ὑπόκεινται εἰς ἀνωτέραν τάξιν, εἰς τοῦ Διὸς τὸν νόμον. Καθ' ῞Ομηρον ἦν τὸ ᾿Ολύμπιον τοῦτο πολίτευμα τῶν θεῶν ὠργανισμένον ἐντελῶς καθ' ὁμοίωσιν τῶν τότε ἀνθρωπίνων πολιτευμάτων· Τῶν ὑπεργείων θεῶν προυκάθητο ὡς βασιλεὺς ὁ Ζεύς, ἔχων περὶ ἑαυτὸν τὴν τῶν ὑψίστων θεῶν βουλήν, ἧς τὰ δίκαια ὁ κυριάρχης ἀναγνωρίζει καὶ σέβεται. Μέλη δ' αὐτῆς, πλὴν τοῦ τὰς θαλάσσας κατοικοῦντος Ποσειδῶνος, εἰσὶν οἱ κυρίως ᾿Ολύμπιοι, οἱ παρὰ τῷ Διῒ ἐν ᾿Ολύμπῳ οἰκοῦντες θεοί, ὁ ᾿Απόλλων, ὁ ῎Αρης, ὁ ῞Ηφαιστος, ὁ ῾Ερμῆς, ἡ ῞Ηρα, ἡ ᾿Αθηνᾶ, ἡ ῎Αρτεμις, ἡ ᾿Αφροδίτη. ᾿Ενίοτε δὲ συγκαλεῖ ὁ Ζεὺς καὶ ἀγορὰν (῾Ομ. ᾿Ιλ. Υ', 4 κλ.), ἧς μετέχουσι πάντες οἱ θεοί, καὶ αὐτοὶ οἱ ποτάμιοι, καὶ αἱ νύμφαι τῶν δασῶν καὶ ὀρέων. Οἱ ᾿Ολύμπιοι θεοὶ μεταγενεστέρως μόνον συνεπληρώθησαν εἰς 12, ἐμπεριληφθείσης καὶ τῆς ῾Εστίας καὶ τῆς Δήμητρος, ὡς ὁ ῎Εννιος ἀπαριθμεῖ αὐτοὺς διὰ τῶν λατινικῶν αὐτῶν ὀνομάτων. Οἱ δύο δ' ἀδελφοὶ τοῦ Διός, ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ ᾿Αϊδωνεὺς ἦσαν ἑκάτερος ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ αὐτοῦ. πιστὰ ἀπεικονίσματα τοῦ Διός, ἄρχοντες ὁ μὲν εἰς τὰς θαλάσσας, ὁ δὲ ἐν τῷ ῞Αδῃ, ὡς ὁ Ζεὺς εἰς τὸν ῎Ολυμπον, ἀναγνωρίζοντες ὅμως τὴν ἀνωτέραν ἐξουσίαν τοῦ ἰσχυροτέρου καί, καθ' ῞Ομηρον, πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ. Μετὰ τὴν τριχῇ διαίρεσιν τοῦ παντὸς εἰς τοὺς τρεῖς ἀδελφούς, δύναται καὶ πᾶσα τῶν θεῶν ἡ ὁμὰς εἰς τρία νὰ διαιρεθῇ, 1) εἰς θεοὺς ᾿Ολυμπίους, τὸ κράτος τοῦ Διός, 2) εἰς θεοὺς θαλασσίους, τὸ κράτος τοῦ Ποσειδῶνος, 3) εἰς θεοὺς καταχθονίους, εἰς οὓς καταριθμητέοι καὶ πάντες οἱ χθόνιοι καὶ τὴν καλλιεργίαν ἐπιμελούμενοι, καθ' ὃ σχέσιν ἔχοντες μετὰ τῶν ὑπὸ τὴν γῆν. Εἰσὶ δ' οὗτοι εἰς ἐντελῆ ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ᾿Ολυμπίους, καθ' ὅσον οὗτοι μὲν εἰσὶν οἱ ἐν τῷ φωτί, τῇ ζωῇ καὶ τῷ οὐρανῷ διαιτώμενοι, ἐκεῖνοι δ' οἱ ἐν τῷ σκότει, τῷ θανάτῳ καὶ τῇ γῇ, καὶ ἡ ἀντίθετος αὕτη περὶ αὐτῶν πίστις καταδείκνυται καὶ εἰς τὸν χαρακτῆρα τῆς λατρείας αὐτῶν. Αἱ τρεῖς δ' ἐκεῖναι τάξεις τῶν θεῶν δύνανται πάλιν νὰ ὑποδιαιρεθῶσιν εἰς πρωτεύοντας καὶ εἰς δευτερεύοντας, τοὺς ἀντιπροσωπεύοντας συνήθως μέρη τινὰ μόνον τῆς εἰς τοὺς πρωτεύοντας πίστεως, ὡς αἱ Μοῖραι, ἡ Τύχη, ἡ Δίκη, αἱ ῟Ωραι, εἰσὶ μέρος μόνον τῆς τοῦ Διὸς δικαιοδοσίας. Τὴν αὐτὴν σχέσιν ἔχει ἡ Νίκη πρὸς τὴν ᾿Αθηνᾶν, ἡ ῞Ηβη πρὸς πάντας τοὺς θεούς. ᾿Ενίοτε ὅμως τινὲς τῶν δευτερευουσῶν τούτων θεοτήτων εἰσὶ καὶ καθ' ἑαυτάς, ἰδίαν δικαιοδοσίαν ἔχουσαι καὶ ἰδίαν λατρείαν, ὡς αἱ Χάριτες καὶ αἱ ῟Ωραι, ἐνίοτε δὲ προσωποποιήσεις μόνον ἄνευ λατρείας. ᾿Εν μεταγενεστέροις χρόνοις ἀπεδόθη ὅμως καὶ εἰς αὐτὰς ἐνιαχοῦ λατρεία τις, κυρίως παρὰ τοῖς ῾Ρωμαίοις. Οἱ ῾Ομηρικοὶ θεοὶ ἦσαν οἱ γενικῶς ἐν ῾Ελλάδι πιστευόμενοι καὶ τιμώμενοι· ἀλλ' ἡ λατρεία ἑκάστου ἦν μείζων ἢ ἐλάσσων κατὰ τόπους καὶ κατὰ φυλάς, ἀναλόγως τῆς ἑκασταχοῦ ἀρχαιότητος αὐτῆς. Συνήθως μία θεότης ἀπελάμβανεν ἑκασταχοῦ ἰδιαιτέρας καὶ ὑπερτέρας τῶν ἄλλων λατρείας, ὡς ἡ ᾿Αθηνᾶ ἐν ᾿Αθήναις, ἡ ῞Ηρα ἐν ῎Αργει, ὁ ᾿Απόλλων ἐν Δελφοῖς. — Προϊόντος τοῦ χρόνου, καταληπτὰ ἐγένοντο βαθμηδὸν τὰ ἐλαττώματα περὶ τὴν ἀντίληψιν τῆς δημοτικῆς τῶν ῾Ελλήνων θρησκείας, ὅτι εἶχε λίαν ἐξανθρωπισθῇ, εἰς τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους περιορισθῇ, καὶ δὲν ἐπήρκει πλέον ἵνα ἐπιβάλλῃ τὴν πίστιν εἰς τὸν ἐρευνῶντα νοῦν καὶ ἵνα

ἐπαρκῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις βαθέος θρησκευτικοῦ αἰσθήματος. Διὰ τοῦτο ἐγένετο ἡ θρησκεία ἀντικείμενον προσβολῶν τῆς φιλοσοφίας, ἥτις ἤδη ἀπὸ τοῦ 600 π. Χ. εἶχεν ἀρχίσει ἀναφυομένη εἰς τὰς ἀποικίας. Ἀλλ' ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι καὶ παρὰ τῷ λαῷ ἐπὶ πολὺ εἰσέτι ἡ φιλοσοφία δὲν ἐκλόνισε τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις, καὶ ἐπὶ τῶν Περσικῶν καὶ ἐπὶ τῆς μετ' αὐτὰ ἀκμῆς τῆς Ἑλλάδος μετ' ἀκλονήτου πίστεως ἐλατρεύοντο οἱ ἐθνικοὶ θεοί, καὶ τὴν πίστιν μάλιστα ηὔξησεν ἔτι ἡ τῇ θαυματουργῷ ἐνεργείᾳ τῶν θεῶν ἀποδοθεῖσα σωτηρία ἀπὸ τοῦ κινδύνου τοῦ ξένου ζυγοῦ. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ὅστις ἐγένετο καὶ ἡ ἀφετηρία τῆς πολιτικῆς καταπτώσεως τῆς Ἑλλάδος, ἤρξατο καὶ ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἡ ἠθικὴ αὐτῆς παρακμή. Οἱ δισταγμοὶ τῶν φιλοσόφων μετεδόθησαν εἰς τὸν λαόν, παρασύραντες αὐτὸν καὶ εἰς ἀπιστίαν καὶ εἰς περιφρόνησιν τῆς θρησκείας· τὴν δ' ἀπιστίαν συνώδευσεν ἡ συνήθης αὐτῆς σύντροφος, ἡ δεισιδαιμονία, ὑποτρεφομένη κυρίως ὑπὸ τῶν μυστηρίων καὶ τῆς εἰς μυστικισμὸν στηριζομένης αἱρέσεως τῶν Ὀρφικῶν (Ἴδ. Μυστήρια. Μυθολογία). — Ἡ δὲ τῶν Ῥωμαίων πίστις ἦν ἀνέκαθεν συγγενὴς πρὸς τὴν Ἑλληνικήν, δι' ὃ καὶ μετὰ ταῦτα εὐκόλως συνεχωνεύθησαν τὰ δύο θρησκεύματα. Ἡ ἀρχικὴ ταυτότης τοῦ θρησκεύματος ὀφείλεται εἰς τὴν Πελασγικὴν καταγωγὴν τῶν Λατίνων· τοὺς δὲ θρησκευτικοὺς τύπους καὶ τὰ ἔθιμα ἐδανείζοντο καὶ παρὰ τῶν πολλῶν ἐν Ἰταλίᾳ ἀποίκων Ἑλλήνων. Ἀλλὰ τὴν φαντασίαν ἧττον πλουσίαν καὶ δραστηρίαν ἔχοντες οἱ Ῥωμαῖοι, ἦσαν ἧττον τῶν Ἑλλήνων εἰς μύθους ἐφευρετικοί, καὶ διὰ τοῦτο ὀλιγώτερον ἐξηνθρώπιζον τοὺς θεούς των. Πρακτικώτεροι τὸ πνεῦμα ἐν γένει, ἐκαλλιέργουν καὶ τὴν θρησκείαν ὑπὸ πρακτικὴν μᾶλλον ἔποψιν, καὶ οἱ σέβας ἐπιβάλλοντες σπουδαῖοι θεοὶ αὐτῶν ἐτιμῶντο ἐπιμελῶς καὶ εὐσυνειδήτως, μετὰ πάσης ἀκριβείας ὡς πρὸς πάντα τὰ ἔθιμα, τάς τε εὐχὰς καὶ τὰς τελετουργίας. Οἱ προπάτορες τῶν Ῥωμαίων, οἱ πρῶτοι Λατῖνοι, ὡς λαὸς ἀγροτικὸς καὶ ἀφελής, ἐλάτρευον τοὺς θεοὺς τῶν ἀγρῶν (κατ' αὐτοὺς Faunus (ὁ Πάν), Vertumnus, Saturnus, Ops) καὶ τοὺς οἰκιακοὺς (Lares, Penates), καὶ ἑορταὶ αὐτῶν ἐπανηγυρίζοντο καὶ μετὰ ταῦτα διὰ παντὸς μετ' ἀρχαϊκῶν ἐθίμων εἰς τὰς οἰκίας καὶ τοὺς ἀγρούς, τὰ Saturnalia, τὰ Lupercalia, κτλ. Πολιούχων θεῶν ἡ λατρεία εἰσεχώρησε μετέπειτα, καὶ ὑπερίσχυσε κατ' ὀλίγον. Ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν ἦν ὁ ἱδρυτὴς τῆς Ῥώμης καὶ ἀνώτατος τῶν Ῥωμαίων προστάτης, ὁ Ζεὺς (Jupiter), παρ' αὐτῷ ὁ ὑπέρτατος πρόμαχος τοῦ κράτους Ἄρης (Mars), πατὴρ τοῦ Ῥωμύλου καὶ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ λαοῦ, καὶ Κουϊρῖνος (Quirinus), ὁ ἀποθεωθεὶς Ῥωμύλος. Συνεπροστάτευε δὲ τὴν Ῥώμην καὶ ἡ τριὰς τοῦ Διός, μετὰ τῆς συζύγου του Ἥρας (Juno), καὶ τῆς θυγατρός του Ἀθηνᾶς (Minerva). Προσέτι δ' ἐτιμᾶτο μεγάλως καὶ ἡ Ἑστία (Vesta), ἡ θεὰ προστάτις τοῦ οἴκου, ἐφ' οὗ ἡ πολιτεία στηρίζεται. Τοῦ θρησκεύματος τούτου, μάλιστα ὅσον ἀπέβλεπε τὴν πολιτικὴν τάξιν, ἱδρυτὴς καὶ ῥυθμιστὴς ἐθεωρεῖτο ὁ βασιλεὺς Νουμᾶς. Ἐπίσης δέ, εἰ καὶ εἰς κατώτερον βαθμόν, ἐλατρεύοντο καὶ αἱ θεότητες ἀφῃρημένων τινῶν, ἰδίως ἠθικῶν ἰδεῶν, ἡ Ἀρετὴ (Virtus), ἡ Πίστις (Fides), ἡ Εὐσέβεια (Pietas), καὶ πολλάκις ὑφ' οἵου δήποτε ἐθεοποιοῦντο, κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ, ἰδέαι, σχέσεις καὶ παντοῖαι περιστάσεις, οἷον ἡ Orbonna, ἡ προφυλάττουσα ἀπὸ ὀρφανείας καὶ ἐν αὐτῇ παραμυθοῦσα· ἡ Fessonia, ἡ βοηθοῦσα ἐν τῷ καμάτῳ· Quias, ἡ Ἡσυχία· Febris, ἡ κατὰ τοῦ πυρετοῦ προστατεύουσα. Μετὰ δὲ τὴν ἀνάμιξιν μετὰ τῶν Ἑλλήνων τῆς κάτω Ἰταλίας, προσέλαβον οἱ Ῥωμαῖοι, πλὴν τῶν τριῶν τούτων κατηγοριῶν τῶν φυσικῶν, πολιτικῶν καὶ ἠθικῶν θεοτήτων, καὶ ἄλλους Ἑλληνικοὺς θεούς. Τὸν μαντικὸν καὶ ἀλεξίκακον Ἀπόλλωνα τῶν Δελφῶν μεταξὺ τῶν πρώ-

των ἀναγνωρίσαντες, ἤγειραν αὐτῷ ἐν Ῥώμῃ ναὸν, τὸ πρῶτον τῷ 432 π. Χ., ὡς τὸν λοιμὸν ἀποτρέποντα· τοῖς Διοσκούροις ἀφιέρωσαν ναὸν τῷ 304 π. Χ.· τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὴν λατρείαν παρεδέχθησαν ἐξ Ἐπιδαύρου τῷ 291. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν αἱ λατρεῖαι αὗται, καίτοι ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἀναγνωριζόμεναι, ἔμενον ὅμως ἀπὸ τοῦ ἐπισήμου θρησκεύματος ἀποκεχωρισμέναι· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ δευτέρου Καρχηδονικοῦ πολέμου ἐπεκράτησεν ἐν Ῥώμῃ, ὡς ἐν τοῖς λοιποῖς, οὕτω καὶ ὡς πρὸς τὸ θρήσκευμα ὁ Ἑλληνισμός. Καὶ παρέμειναν μὲν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ ἀρχαῖα Ῥωμαϊκὰ τῶν θεῶν ὀνόματα καὶ τὰ θρησκευτικὰ ἔθιμα, ἀλλὰ τὰς Ῥωμαϊκὰς διεδέχθησαν Ἑλληνικῆς πίστεως ἀντιλήψεις, καὶ εἰς τὴν φιλολογίαν προσέτι, καθ' ὅσον ἀπέβλεπε θρησκείαν καὶ μύθους, ἐδόθη τύπος Ἑλληνικὸς, δυστυχῶς διὰ τὴν Ῥώμην καθ' ἣν ἐποχὴν θρησκεία καὶ ἤθη ἦσαν ἐν παρακμῇ ἤδη εἰς τὴν Ἑλλάδα. Οὕτως εἰσεχώρησεν ἐκεῖθεν εἰς αὐτὴν ἡ ἔλλειψις ἑδραίας πίστεως, ἡ ἐπιπολαιότης, καὶ προσέτι αἱ ἐξ Ἀσίας καὶ Αἰγύπτου ἀπό τινος εἰσχωρήσασαι ξενικαὶ τελεταὶ, μετὰ τῶν δεισιδαιμονιῶν καὶ τῶν πολλάκις ἥκιστα ἠθικῶν ἐθίμων αὐτῶν. Ἠγωνίζετο δὲ μάτην ν' ἀποβάλῃ αὐτὰ τὸ δημόσιον, ὡς ἄτοπα, καὶ ὡς εἰς τὸ ἀρχαῖον ἐγχώριον σύστημα ἀντιστρατευόμενα. Ὁ Αὔγουστος ἠθέλησε, πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ, νὰ ἐπαναφέρῃ ἀρχαίας τινὰς ἑορτὰς καὶ θρησκευτικὰ ἔθιμα, τὰ ξένα ἀπαγορεύων καὶ πολυτελεῖς ναοὺς ἀνεγείρων εἰς τὰς ἀνέκαθεν ἐγχωρίους θεότητας. Ἀλλ' οὐδ' αὐτοῦ, οὐδ' ἄλλων μεταγενεστέρων αὐτοκρατόρων προσπάθειαι κατώρθωσαν νὰ παλινορθώσωσι τὴν θρησκευτικὴν πίστιν καὶ τὴν ἠθικὴν ἐν Ῥώμῃ, εἰς τὴν ὁδὸν εἰσελθοῦσῃ τῆς παρακμῆς.

Πίστρις, ἴδ. Πρίστις.

Πίστυρος, πόλις τῆς Θράκης μεσόγειος ἐπὶ τοῦ Νέστου ποταμοῦ (Ἡρδ. Ζ, 109). Πίστιρος ἢ Βίστιρον (Στφ. Βυζ.). Πίστειρα (Σουΐδ.).

Πιστωρία, πόλις τῆς Τυρρηνίας, μεταξὺ Φλωρεντίας καὶ Λούκας, ἔνθα ἡττηθεὶς ἐφονεύθη ὁ Κατιλίνας, τῷ 62 π. Χ. (Sall. Cat. LVII).

Πιτάνη, 1) δωριστὶ Πιτάνα, μία τῶν πέντε κωμῶν τῆς Λακωνικῆς, ἐπὶ τοῦ Εὐρώτα ποταμοῦ, παρὰ τῇ Σπάρτῃ, ἔχουσα ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος (Εὐρπ. Τρῳάδ. 1101.—Καλλμ. εἰς Ἄρτμ. 172.—Παυσ. Γ, 16). Κατ' αὐτὴν ὁ Πιτανάτης λόχος, διακρινόμενος ἐπ' ἀνδρείᾳ, καὶ συνιστάμενος ἐκ 400 στρατιωτῶν.—2) Θυγάτηρ τοῦ ποταμοῦ Εὐρώτα, μήτηρ τῆς Εὐάδνης ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος, δοῦσα τὸ ὄνομα εἰς τὴν Λακωνικὴν κώμην (Πινδ. Ὀλ. ΣΤ, 46).—3) Πόλις μετὰ λιμένος ἐν Αἰολίδι κατὰ τὴν Μυσίαν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐπὶ τοῦ Καΐκου ποταμοῦ, πατρὶς τοῦ φιλοσόφου Ἀρκεσίλα (Ἡρδ. Α, 149.—Στρβ. ΙΓ, 581, 607).

Πιτθεὺς, υἱὸς τοῦ Πέλοπος, βασιλεὺς τῆς Τροιζῆνος, θεοσεβὴς καὶ σοφὸς, τῶν χρησμῶν ἑρμηνευτὴς, προσέτι τὴν εὐγλωττίαν διδάσκων, καὶ Ἐπιδαύριός τις σύγγραμμα περὶ αὐτῆς ἐκδοὺς, διϊσχυρίζετο ὅτι ἦν τοῦ Πιτθέως. Ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Αἴθρα ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Θησέως. Τοῦ Πιτθέως τάφος ἐκ λίθου λευκοῦ ἐδείκνυτο ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆς Τροιζῆνος (Παυσ. Β, 31.—Ἀπλλδ. Γ, 15, 7).

Πίτθος, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων τῇ Κεκροπίδι φυλῇ (Δμσθ.). Παρά τισιν (Στφ. Βυζ.) Πίθος, ὡς ἐκεῖ τὸ πρῶτον τοῦ πίθου ἐφευρεθέντος (Σχλ. εἰς Ἡσιοδ. Ἔργ. 2).

Πιθέας, εἷς τῶν ἐφόρων ἐν Σπάρτῃ (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 6).

Πιττάκιον, λωρὶς δέρματος, ἐπιτιθεμένη εἰς πληγὰς, ἢ ἐπιρραπτομένη εἰς παλαιὸν φόρεμα· πρὸ πάντων δὲ, ἐπὶ Ῥωμαίων, ἡ ἐφ' ἧς ἐγράφετό τις σημείωσις, καὶ ἰδίως ἐπικολλωμένη εἰς οἴνου φιάλας, καὶ δηλοῦσα τοῦ οἴνου τὴν καταγωγὴν, τὴν ἡλικίαν, κλ. (Διογ. Λαέρτ. εἰς Κράτ.— Petr. Sat. XXXIV. LVI).

Πιττακός, εἷς τῶν ἑπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐν Μυτιλήνῃ τῆς Λέσβου γεννηθεὶς τῷ 648 π. Χ. Ἠλευθέρωσε τὴν πατρίδα του ἀπὸ τῆς τυραννίας τοῦ Μελάγχρου, βοηθείᾳ τοῦ Ἀλκαίου (ἴδ.). Εἶτα ὅμως διεφώνησε πρὸς αὐτόν, καὶ ὅτε ὁ Ἀλκαῖος ἐπελθὼν ἐπολιόρκησε τὴν Μυτιλήνην, ὁ Πιττακὸς ἐξελέγη αἰσυμνήτης (Πλούτ. Σόλ. ΙΔ). Διεκρίνετο ἐπὶ μετριοπαθείᾳ καὶ ἀνιδιοτελείᾳ, ἔδωκε σοφοὺς νόμους εἰς τὴν πατρίδα του, καὶ διηύθυνε τὰ κατὰ κατ' αὐτὴν μετὰ πάσης συνέσεως· Ἐν τῷ Σιγεϊκῷ πολέμῳ στρατηγήσας, κατέβαλε δι' ἐπιδεξιότητος Φρύνωνα, τὸν ἀρχηγὸν τῶν Ἀθηναίων, ῥίψας ὑπὲρ τὴν κεφαλήν του δίκτυον ὃ ἔκρυπτεν εἰς τὴν ἀσπίδα του. Τῆς διοικήσεως φαίνεται ἑκουσίως παραιτηθεὶς τῷ 580, καὶ ἀπέθανεν ἰδιωτεύων, κατὰ τοὺς μὲν ὑπὲρ τὰ 90, κατὰ τοὺς δὲ περὶ τὰ 100 ἔτη γενόμενος. Τὸ ἀγαπητὸν αὐτοῦ ἀπόφθεγμα ἦν «Καιρὸν γνῶθι.» Ὁ Κροῖσος τῷ ἔπεμψε πλουσιώτατα δῶρα, ἀλλ' ὁ Πιττακὸς τὰ ἐπέστρεψε, μηνύσας ὅτι ἔχει δὶς πλείονα τῶν ὅσα ἐχρειάζετο. Ἔγραψε βιβλία περὶ νόμων ἀπολεσθέν, ὡς καὶ τὰ ἐλεγεῖά του. Διετηρήθη δὲ μόνον ἓν μικρὸν ποίημα, καὶ ἡ πρὸς τὸν Κροῖσον ἐπιστολή του (Ἀρστ. Πολτ. Β, 9, 9.—Πλάτ. Πρωτγ. σλ. 443 Α. — Στρβ. ΙΓ, 600.—Παυσ. Ι, 24, 1).

Πέτταλος, γνωστὸς ἰατρὸς ἐν Ἀθήναις (Ἀρστφ. Ἀχρν. 1032. Σφ. 1432).

Πιτύα, καὶ **Πιτύεια,** 1) πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐπὶ τῆς Προποντίδος, μεταξὺ Πριάμου καὶ Παρίου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 829.—Στρβ. — Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 933.— 2) Νῆσος τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης (Ἀπλλν. Ῥόδ. Δ, 565).

Πιτύνδα, πόλις τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς ἐντεῦθεν τοῦ Γάγγου Ἰνδικῆς (Πτλμ.).

Πιτυοκάμπτης, ὁ λῃστὴς Σίνις, ὅστις ἐπὶ τῶν στενωμάτων μεταξὺ Μεγάρων καὶ Κορίνθου συλλαμβάνων τοὺς ὁδοιπόρους, ἔδενε τοὺς δύο πόδας αὐτῶν εἰς τὰς κορυφὰς δύο δένδρων (π ι τ ύ ω ν), ἃς ἔκαμπτε διὰ τῶν χειρῶν του, καὶ εἶτα τοὺς ἐσπάραττεν ἀφίνων αὐτὰς ν' ἀνατιναχθῶσι. Τοῦτον τὸν φοβερὸν θάνατον ἐπέβαλε καὶ αὐτῷ ὁ Θησεὺς ὅτε τὸν ἐνίκησε (Παυσ. Α, 37.—Ἀπλλδ. Γ, 16, 2).

Πιτυοῦς, (ὁ), πόλις τῆς Κολχίδος, κατὰ τὸν βορειανατολικὸν μυχὸν τοῦ Εὐξείνου Πόντου (Στρβ.—Plin. VI, 5).

Πιτυοῦσσα ἢ **Πιτύσσα,** 1) Νῆσος μικρὰ τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου πρὸ τῆς Ναυπλίας, νῦν Βούρζι.—2) Ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Χίου, τῆς Λαμψάκου καὶ ἄλλων πόλεων (Στρβ.).

Πιτυοῦσαι, δύο νῆσοι πρὸ τῆς νοτιανατολικῆς παραλίας τῆς Ἱσπανίας, εἰς ἀπόστασιν ἡμερησίου πλοῦ ἀπὸ τῆς ξηρᾶς νοτιοδυτικῶς τῶν Βαλεάρων. Ἡ μείζων ἐκαλεῖτο Ἔ β ο υ σ ο ς (νῦν Ἰβίζα), ἡ ἐλάσσων Ὀ φ ι ο ῦ σ σ α ἢ Κ ο λ ο υ β ρ α ρ ί α (νῦν Φορμεντίρα) (Στρβ. Β, 123, Γ, 167.—Διόδ. Ε, 16).

Πίτυς, νύμφη ἣν ὁ Βορέας, ἐκ ζηλοτυπίας διότι ἠγαπήθη ὑπὸ τοῦ Πανός, συνέτριψεν εἰς ἕνα βράχον, ὅτε καὶ μετεμορφώθη εἰς τὸ ὁμώνυμον δένδρον (τὴν πεύκην). (Λουκ.).

Πλαγγών, κηρόπλαστον ἀγαλμάτιον, παίγνιον τῶν παιδίων. Ἐνίοτε ἀνευρίσκονται ἐν τάφοις ἐκ γῆς ὀπτῆς μετὰ προσθέτων ἄκρων καὶ κινητῶν.

Πλαγκταὶ πέτραι, δύο βραχώδεις νῆσοι ἐν τῇ Μεσογείῳ, παρὰ τῷ Σικελικῷ πορθμῷ (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 60. — Ἀπλλ. Δ, 924. — Ἀπλλδ. Α, 9, 25). Ἐκλαμβάνονται ἀντὶ τῶν Λιπάρων.

Πλαγίαυλος, μουσικὸν ὄργανον, κατὰ τοῦτο ὅμοιον πρὸς τὸν σημερινὸν ἡμῶν αὐλὸν (τὸ φλάουτον), ὅτι ἐκρατεῖτο καὶ αὐτὸς πλαγίως, καὶ εἶχε τὴν δι' ἧς ἐφυσᾶτο ὀπὴν εἰς τὴν πλευράν, ἀλλὰ μετὰ μικροῦ σωλῆνος εἰσαγομένου εἰς τὸ στόμα. Ὁ Μίδας ἐλέγετο ἐφευρὼν αὐτόν, καὶ ἡ τέχνη ἀπέδιδεν αὐ-

τὸν μάλιστα εἰς τοὺς σατύρους καὶ τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Βάκχου ἐν γένει (Θεόκρ. Κ, 28.— Αἰλν. Ζ, Ἱστ. Β, 17.—Plin. VII, 57).

Πλακία. 1) πόλις τῆς μικρᾶς Μυσίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ τῆς Προποντίδος, πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κυζίκου, πελασγικὴ ἀποικία (Ἡρδ. Α, 57).—2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀτρέως, ἢ τοῦ Λευκίππου, γυνὴ τοῦ Ἴλου, βασιλέως τῆς Τρωάδος (Ἀπλλδ. Γ, 12, 3).

Πλάκος (ἡ), ὄρος τῆς Μυσίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, εἰς οὗ τοὺς πρόποδας ὁ Ὅμηρος λέγει (Ἰλ. Ζ. 396. 425) κειμένην τὴν πόλιν Θήβην, πατρίδα τῆς Ἀνδρομάχης. Ἐπὶ δὲ Στράβωνος (ΙΕ, 614) δὲν ὑπῆρχε πλέον.

Πλακοῦς, ἔδεσμα ἐκ ζύμης, πολλάκις μετὰ κρέατος, μετὰ λαχάνων ἢ καὶ μετὰ μέλιτος. Ὁ εἰς τοὺς γάμους (ἴδ.) παρατιθέμενος ἦν ἐκ σησάμου. Ἦν δὲ στρογγύλος τὸ σχῆμα καὶ ἐπίπεδος, ὡς καὶ τὸ ὄνομα ἐμφαίνει (εἶδος πίτας).

Πλανησία, μικρὰ νῆσος πρὸς τῇ Ἱσπανίᾳ, ἀντικρὺ τοῦ ἀκρωτηρίου Διανίου. Εἰς αὐτὴν ἐξώρισεν ὁ Αὔγουστος τὸν ἔγγονόν του Ἀγρίππαν (Tac. Ann. 1, 3. 6 II. 39).

Πλανῆται. Ὡς πρὸς τὴν φαινομένην περιοδικὴν κίνησιν τινῶν τῶν οὐρανίων σωμάτων ἀπέναντι τῶν ἑτέρων, τῶν ἀπλανῶν, ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Ἡσίοδος ἀναφέρουσι μόνον τὴν τοῦ Ἑωσφόρου καὶ τὴν τοῦ Ἑσπέρου, ἐκλαμβάνοντες τούτους ὡς δύο διαφόρους ἀστέρας (Ὁμ. Ἰλ. Χ, 317. Ψ, 296. Ὀδ. Ν, 93.— Ἡσδ. Θγ. 381). Κατὰ Φαβορῖνον δὲ, ὁ Παρμενίδης (500 π. Χ.) ἀνεγνώρισε πρῶτος αὐτῶν τὴν ταὐτότητα. Ἀληθῶς ὅμως αὕτη ἦν ἤδη γνωστὴ τῷ ἀρχαιοτέρῳ αὐτοῦ Πυθαγόρᾳ. Ὁ Δημόκριτος, ἐπὶ Σωκράτους, ἐγνώριζεν ἤδη πλείονας πλανήτας, καὶ ὁ Εὔδοξος, μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος, ἔφερεν ἐξ Αἰγύπτου εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν γνῶσιν πέντε πλανητῶν, ὧν διπλᾶ ἦσαν τὰ ὀνόματα ὡς ἕπεται: Ἑρμῆς ἢ Στίλβων· Ἀφροδίτη ἢ Φωσφόρος· Ἄρης ἢ Πυρόεις· Κρόνος ἢ Φαίνων· Ζεὺς ἢ Φαέθων. Κατόπιν δ' ἐκεῖθεν πάλιν προσετέθησαν καὶ ἕτεροι δύο, ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη. Ὅτε δ' ἔπειτα οἱ Ῥωμαῖοι ἔλαβον παρὰ τῶν Αἰγυπτίων καὶ τῆς ἑβδομάδος τὴν διαίρεσιν, τότε εἰς τὰς ἡμέρας αὐτῆς ἔδωκαν τῶν πλανητῶν τὰ ὀνόματα. Τὰ ἐμφαίνοντα δ' αὐτοὺς σημεῖα ἦσαν οὐχὶ τὰ ἀρχικὰ γράμματα τῶν ὀνομάτων αὐτῶν, ἀλλὰ συμβολικά, καὶ τὸ μὲν τοῦ Κρόνου ἐνέφαινε τὴν ἅρπην, ἢ τὸ δρέπανον τοῦ θεοῦ· τὸ δὲ τοῦ Διὸς τὸν κεραυνὸν, τὸ τοῦ Ἄρεως τὴν λόγχην καὶ ἀσπίδα, τὸ τοῦ Ἡλίου τὸν ἡλιακὸν δίσκον, τὸ τῆς σελήνης τὴν ἡμισέληνον, τὸ τῆς Ἀφροδίτης τὸ κάτοπτρον τῆς θεᾶς, καὶ τὸ τοῦ Ἑρμοῦ τὸ κηρύκιον. Μεγάλην ἐπιρροὴν ἀπέδιδον οἱ ἀρχαῖοι εἰς τοὺς πλανήτας ἐπὶ τῆς γηίνης ἀτμοσφαίρας (Plin. XI, 39). Τὰ θεῖα δ' ὀνόματα τῶν πλανητῶν, καὶ αἱ ὑποτιθέμεναι μείζονες ἢ ἐλάσσονες ἀποστάσεις τινῶν ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τῆς πηγῆς τῆς θερμότητος καὶ τῆς ζωῆς, συνετέλεσαν εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἀστρολογικῶν προλήψεων. Ἴδ. Ἀστρονομία. (Πλούτ. π. τ. ἀρεσκ. Φιλοσ. Β, 14—16. — Διογ. Λρτ. Η, 14. Θ, 23.—Στοβ. Ἐκλ. μουσ. Α, 21, 1. 25, 1.— Ἀχ. Τάτ. Εἰσαγ. εἰς Ἀρατ. Φαιν. 17.—Γεμιν. Εἰσαγ. καὶ τὰ φαιν. Α. —Λυδὸς, π. μην. Ε.—Cic. d. N. D. II, 20. - Pl. II, 6, 8.—Tac. V, 4.— Macrob. Somn. Scip. IV).

Πλάστιγξ (ἡ) ἴδ. Σταθμός.

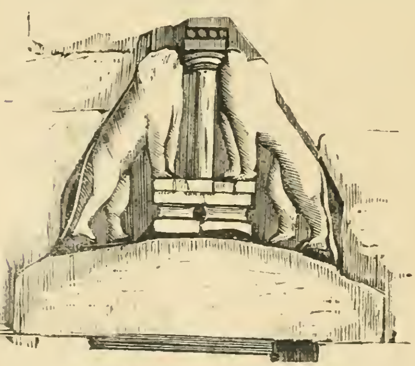
Πλαστική, τῶν εἰς τὰς ἀνθρωπίνας ἀνάγκας ὑπηρετικῶν καὶ πανταχοῦ ἐκ τῶν ἀπωτάτων χρόνων ἀσκουμένων χειρωνακτι-

κῶν τεχνῶν, τῆς ξυλουργίας, τῆς λιθουργίας, τῆς κεραμευτικῆς, συμπλήρωμα ἐστὶν ἡ πλαστική, τὴν εἰς καλλιτεχνίαν ἀνάπτυξιν τῆς βαναυσουργίας ἐπιδιώκουσα. Καὶ ἔστι μὲν πανταχοῦ ἔμφυτος ἡ πρὸς αὐτὴν τάσις, ἀλλ' ἡ ἀνάπτυξις αὐτῆς διαφέρει κατὰ τὸν βαθμὸν τοῦ πολιτισμοῦ τῶν ἐθνῶν καὶ τὴν ἑκάστῳ ἔμφυτον τάσιν πρὸς τὴν φιλοκαλίαν, ὥστε καὶ πολλαχοῦ αἱ πρόοδοι αὐτῆς διὰ μιμήσεως μεταδίδονται. Τὸ πρῶτον, προχειρότερον καὶ εὐεξεργαστότερον ἀντικείμενον τῆς ἀνθρωπίνης βιομηχανίας ἦν φυσικῷ τῷ λόγῳ τὸ ξύλον, καὶ περὶ τῆς ἐξεργασίας αὐτοῦ καὶ τῆς κατασκευῆς σκευῶν ἐξ αὐτοῦ (τοῦ πελεκᾷν καὶ τεκταίνειν) συνεχὴς γίνεται λόγος ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις Ἑλληνικοῖς ποιήμασι (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 247). Τὰ ξυλουργήματα δὲ ταῦτα ἤρξαντο βαρθμηδὸν οἱ τεχνῖται νὰ ποικίλλωσι διὰ μεταλλίνων, ἐλεφαντίνων ἢ ἄλλων κοσμημάτων (δαιδάλων), καὶ τῆς τοιαύτης τέχνης, τοῦ πρώτου βήματος τῆς καλλιτεχνίας, προσωποποίησις ἦν ὁ Δαίδαλος (ἴδ.). Τὸ δεύτερον βῆμα προόδου μετὰ τὴν ξυλουργίαν ἦν ἡ μεταλλουργία, ἧς προσωποποίησις ἦν ὁ Ἥφαιστος, ἥτις καὶ εἰς τοῦ ξύλου τὴν ἐπικόσμησιν διὰ τῆς ἐμπαιστικῆς (Ἀθήν. ΙΑ, 288), καὶ διὰ τῆς ἐργασίας τῶν μετάλλων καθ' ἑαυτά, εἰς μεγάλην πολυτέλειαν ἀνεπτύχθη. Καὶ ἐκ πηλοῦ δὲ ἤρξαντο ἐν τῇ πρώτῃ ἀρχαιότητι παντοῖα κατασκευαζόμενα ἀγγεῖα καὶ σκεύη, διὰ τῆς πηλοπλαστικῆς ἢ κεραμευτικῆς (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 600), ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κοσμουμένης διὰ τῆς γραφικῆς, ἐνίοτε καὶ δι' ἀνεχουσῶν παραστάσεων. — Ἀπὸ τῶν ἁπλῶν κοσμημάτων ἐκ συνδυασμοῦ γραμμῶν, ὡς εἰς τὴν κεραμογραφίαν, ἡ τέχνη προέβη βαθμηδὸν καὶ εἰς παράστασιν διαφόρων ἀντικειμένων, φυτῶν, ζῴων καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς καὶ θεῶν ὑπὸ μορφὴν ἀνθρωπίνην. Κατ' ἀρχάς, πρὶν ἢ προκύψῃ ἡ τέχνη, τοὺς θεοὺς παρίστων φυσικὰ ἀκατέργαστα ἀντικείμενα, οἷον λίθοι καὶ ξύλινοι κίονες (Παυσ. Β, Γ, 22. Ζ, 22. Θ, 24. 27. 32. Ι, 24. — Κλημ. Στρωμ. Α, 348. Εὐσέβ. Πρ. Εὐαγγ. 8. — Πλουτ. π. Φιλδφ.). Αἱ δ' ἀρχαιότατα κατασκευασθεῖσαι ἐκ ξεστοῦ ξύλου (ξόανα) ἢ ἐκ πηλοῦ ἢ καὶ λίθου ἀνθρώπων ὁμοιώσεις πρὸς παράστασιν

θεῶν, ἦσαν, ὡς ἦν ἑπόμενον εἰς ἔργα τέχνης νηπιαζούσης, ἀτελῆ ἔτι καὶ ἄμορφα, οὐδὲ τὰ μέλη δεόντως διαστέλλοντα, οὐδὲ τοῦ προσώπου ἔκφρασιν ἔχοντα (Διόδ. Δ, 16). Ταῦτα, ἐκπλήττοντα τοὺς μετὰ ταῦτα Ἕλληνας, ἐθεωροῦντο ἐνίοτε ὡς Διϊπετῆ, ἐξ οὐρανοῦ πεσόντα, ὡς τὸ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς ἐν Ἀθήναις (Α. 26. — Διόδ. Ἀποσπ. Β, σλ. 640. — Ἀπλλδ. Γ, 12), ἢ ὡς ἐξ Αἰγύπτου προελθόντα (Παυσ. Α, 42. Β, 19. Δ, 22. Ε, 5), ἐν ᾧ ἐξ ἐναντίας οἱ Αἰγύπτιοι αὐτοὶ ἔλεγον τὰ ἴδια αὐτῶν ἀγάλματα κατὰ τὴν τέχνην τοῦ Δαιδάλου κατασκευαζόμενα (Διόδ. Α, 97). — Τὴν ξυλοτεχνίαν παρηκολούθησε ταχέως ἡ λιθοτεχνία, ἧς τὰ ἔργα ἦσαν κατ' ἀρχὰς ἐπίσης καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν ῥυθμὸν ἀτελῆ, ὡς πλεῖστα παραδείγματα διὰ πάσης τῆς Ἑλληνικῆς ἐποχῆς διατηρηθέντα, ἀνευρέθησαν καὶ σώζονται ἔτι μέχρι τοῦδε. Προϊούσης δὲ τῆς τέχνης ἐξελέγοντο διὰ τὰ ἔργα αὐτῆς οἱ ὡραιότεροι λίθοι, ἰδίως οἱ λευκοί, μάρμαρα ἐκ τοῦ μαρμαίρειν, ὧν τὰ κυριώτερα λατομεῖα ἦσαν ἐν Ἑλλάδι τὰ τοῦ Πεντελικοῦ

τῆς Ἀττικῆς καὶ τὰ τῆς Πάρου. Ἐπίσης ἀρχαιότατα ἤρξατο ἐν Ἑλλάδι ἀσκουμένη καὶ ἡ μεταλλουργία ὡς καλλιτεχνία, καὶ ἐπὶ Ὁμήρου ἤδη θεῶν ἀγάλματα κατεσκευάζοντο εἴτε ἐκ ξύλου (Παυσ. Α, 29. Γ, 16), εἴτε ἐκ λίθου ἢ μετάλλου (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 303. — Παυσ. Β, 16. 19. 20. Γ, 12. Ζ, 19). Τὰ τοιαῦτα ξόανα καὶ ἄμορφα ἀγάλματα κατὰ θρησκευτικὸν καθῆκον πλυνόμενα, ἐνεδύοντο (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 303. — Παυσ. Δ. 24. ΣΤ, 25.—Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 4, 29), ἐξ οὗ ἐδόθη ἀφορμὴ εἰς τὴν πλαστικήν, ὅτε ἐτελειοποιήθη, πρὸς παράστασιν τῶν καλλιπτύχων ἐνδυμάτων εἰς τὰ ἀγάλματα. Πλὴν δὲ θείων ἀγαλμάτων κατεσκευάζοντο ἐπὶ Ὁμήρου ἤδη καὶ ἀνθρώπινα, πρὸς κόσμησιν τῶν μεγάρων (Ὁμ. Ὀδ. Η, 100), καὶ ἄλλαι παραστάσεις φυσικῶν ἀντικειμένων, ὡς ἡ τοῦ Δουρίου ἵππου ἐν Τρωάδι, ἡ ἔτι σωζομένη τῶν *λεόντων* εἰς τὴν πύλην τῶν Μυκηνῶν (Παυσ. Β, 16). Καὶ εἰς ἐπικό-

σμησιν δ' ἐπιπέδων ἐπιφανειῶν ἤρξαντο πρωΐμως κατασκευαζόμενα *ἀνάγλυφα*, ἅτινα, κατὰ τὴν ἐξοχὴν αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας δύνανται νὰ διαιρῶνται εἰς τρεῖς κατηγορίας, τὴν τῶν *ἐκτύπων*, τὴν τῶν *ἡμιτύπων* καὶ τῶν *προστύπων*. Ἦν δ' ἡ ἐργασία αὐτῶν γνωστὴ καὶ ἐπὶ Ἡσιόδου, γράψαντος τὴν «ἀσπίδα Ἡρακλέους», καὶ ἐπὶ Ὁμήρου, περιγράψαντος τὴν τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 478 κλ.). Καὶ τὰ μέταλλα δὲ κατεκοσμοῦντο, εἴτε ἀναγλύφως, δι' ἐγχύσεως εἰς τύπους, εἴτε διὰ τῆς *τορευτικῆς*, ἤτοι τῆς ἐγχαράξεως δι' ὀξέος ἐργαλείου.—Οἱ ἀρχαιότατοι μνημονευόμενοι καλλιτέχναι τῆς πλαστικῆς εἰσὶν ὁ τῆς χαλκουργίας προϊστάμενος θεὸς *Ἥφαιστος*, ἡ μεταλλουργικὴ συντεχνία τῶν *Τελχίνων* ἐν Σικυῶνι, Κύπρῳ, Κρήτῃ, Ῥόδῳ (Διόδ. Α, 55.—Διόδ. ΝΕ, 5.—Στρβ. Δ, 653. Ι, 472. — Κλλμ. Ὕμν. εἰς Ἀπόλλ.)· οἱ *Ἰδαῖοι Δάκτυλοι* ἐν Κρήτῃ (Στρβ. Ι, 473)· ὁ ἐπὶ Θησέως δῆθεν ἀκμάσας *Δαίδαλος*, κατά τινας Ἀθηναῖος (Διόδ. Δ, 76-78. — Παυσ. Ζ, 4. Η, 53), κατ' ἄλλους Κρὴς (Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Σ, 592. — Auson. Αὐτ. XII), σύμβολον τῆς τέχνης, μάλιστα τῆς ἀρχαϊκῆς (Παυσ. Θ, 3), εἰς ὃν καὶ πολλὰ τῶν ἀρχαιοτάτων ἔργων ἀποδίδονται (Παυσ. Η, 35, 46. Θ, 40. — Ἀρσττ. Θαυμ. Ἀκ. 81.—Στφ. Βυζ.λ. Ἠλέκτ.)· οἱ *Δαιδαλίδαι*, ἐν οἷς ὁ *Τάλως*, ἀνεψιὸς τοῦ Δαιδάλου (Παυσ. Α, 21). Ὁ δ' *Εὔχειρ*, λεγόμενος συγγενὴς (Pl. VII, 57), ὁ *Ἔνδοιος*, συνοδοιπόρος (Παυσ. Α, 20), ὁ Αἰγινίτης *Σμίλις*, σύγχρονος αὐτοῦ (Παυσ. Ζ, 4), ἦσαν πολλοὺς αἰῶνας μεταγενέστεροι τῆς τῷ Δαιδάλῳ ἀποδιδομένης ἐποχῆς, Δαιδαλίδαι δὲ μόνον διότι εἰργάζοντο κατὰ τὸν ἀρχαϊκὸν ῥυθμόν. *Ἐπειὸς* λέγεται ὁ κατασκευάσας ἐν Τρωάδι τὸν Δούριον ἵππον, καὶ ξόανον Ἑρμοῦ ἐν Ἄργει (Παυσ. Β, 29. Ζ, 19), καὶ ὁ *Πείρασος* εἰργάσθη αὐτόθι ξόανον τῆς Ἥρας ἐξ ἀχράδος (Παυσ. Β, 17).—Ἡ εἰσβολὴ τῶν μαχίμων Δωριέων φαίνεται βλάψασα κατ' ἀρχὰς τῆς τέχνης τὴν ἄσκησιν, ἥτις ἐπὶ βραχὺ μόνον ἀνέκυψεν ἐπὶ τῶν Ἀχαιῶν τυράννων, ὅτε καὶ ἀξιόλογά τινα μνημονεύονται ἔργα. Τοιοῦτο ἦν ἡ περίφημος *λάρναξ τοῦ Κυψέλου* (Ὀλυμ. 20, α'), ἐκ κέδρου κατεσκευασμένη, καὶ διὰ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος κατάκοσμος καὶ παντοίας σκηνὰς παριστῶσα μετ' ἐπιγραφῶν κατὰ τὰς πέντε αὐτῆς πλευρὰς (Ἡρδ. Ε, 92.—Παυσ. Ε, 17). Ἄλλο ἔρ-

γον τῆς αὐτῆς ἐποχῆς ἐξαίσιον ἦν ὁ εἰς Ὀλυμπίαν κατ' Ὀλ. 30-38 ὑπὸ Κυψέλου ἢ Περιάνδρου ἀνατεθεὶς μέγας χρυσοῦς σφυρήλατος ἀνδριὰς (Παυσ. Ε, 214.—Στρβ. Η, 211.—Σχ. Πλτ. Φδρ. σλ. 236.—Σουίδ. λ. Κυψελιδῶν.—Φωτ. Λεξ. σλ. 143). Ὡς πρώτη δὲ πατρὶς τῆς χαλκοχοίας (Παυσ. Η, 14. Θ, 11), ἤ, ὀρθότερον τῆς χωνεύσεως τοῦ σιδήρου (Παυσ. Γ, 12), ἐθεωρεῖτο ἡ Σάμος, ἀφ' ὅτου, 60 ἔτη μετὰ τὴν δωρικὴν εἰσβολήν, ὁ Ἴων Προκλῆς ἔφυγεν ἐκεῖ ἐκ Τροιζῆνος. Ἦσαν δ' οἱ πρώτιστοι καλλιτέχναι τοῦ ἐργαστηρίου τούτου ὁ Ῥοῖκος καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ Θεόδωρος (Παυσ. Ι, 38. — Ἡρδ. Α, 32. — Pl. XXXIV, 8. XXXV, 52) καὶ Τηλεκλῆς. ἐργασθέντες ὁμοῦ τὸ ἄγαλμα τοῦ ἐν Σάμῳ Ἀπόλλωνος, ὁ μὲν τὸ ἥμισυ ἐν Δήλῳ, ὁ δὲ τὸ ἕτερον ἥμισυ ἐν Ἐφέσῳ (Διόδ. Α, 98), ὅπερ χαρακτηρίζει τὴν τότε τέχνην ὡς ἁπλῆν χειρουργίαν, ἐξ ὡρισμένων ἐξαρτωμένην ἀναλογιῶν. Καὶ ἡ ψηφογλυφία δὲ ἢ σφραγιδογλυφία ἠσκεῖτο ἔκτοτε ἤδη, ἐν ᾧ κατ' ἀρχάς, καὶ εἶτα παρὰ τοῖς πένησιν, ὡς σφραγῖδες ἐχρησίμευον ξύλα θριπόβρωτα ἢ θριπήδεστα (Ἀρστφ. Θεσμφ. 427). Ὁ υἱὸς δὲ τοῦ Τηλέκλους, Θεόδωρος Β, ἔγλυψε τὸν σμαράγδινον δακτύλιον τοῦ Πολυκράτους (Ἡρδ. Γ, 41.—Παυσ. Η, 14). Ἀνάλογος δὲ τῇ τέχνῃ ταύτῃ ἦν καὶ ἡ νομισματογλυφία. Καὶ τὰ μὲν ἀρχαιότερα τῶν νομισμάτων ἦσαν ἐπιμήκεις ὀβελοὶ (ἴδ. Ὀβολός). Πρῶτος δὲ λέγεται κόψας νομίσματα ἐπισεσημασμένα, ἀργυρᾶ, ὁ τύραννος τοῦ Ἄργους Φείδων, ἐν Αἰγίνῃ, 119 ἔτη πρὸ τῆς α' Ὀλυμπιάδος (Στρβ. Η. — Πάρ. μάρμ.), ἤ, ὀρθότερον, μετὰ τὴν ἀρχὴν τῶν Ὀλυμπιάδων (Ἡρδ. ΣΤ, 127). Καθ' Ἡρόδοτον ὅμως (Α, 94), πρῶτοι οἱ Λυδοὶ ἔκοψαν ἄργυρον καὶ χρυσόν. Κατ' ἀρχὰς τὰ νομίσματα ἐπὶ μιᾶς μόνον τῶν ὄψεων εἶχον ἔνσημόν τι ἐντετυπωμένον· ἡ δ' ἄλλη ὄψις αὐτῶν, τὸ ἔμπαλιν, ἐδείκνυε τὰ ἴχνη τῶν ἄκρων τῆς λαβίδος ἐφ' ἧς τὸ νόμισμα στηριζόμενον ἐτυποῦτο, τὸ ἔντυπον λεγόμενον τετράγωνον, ὃ ὅμως καὶ εἰς μεταγενεστέρους χρόνους ἐτυποῦτο τεχνητῶς κατὰ μίμησιν. Οἱ Δωριεῖς δέ, φύσει ἔχοντες τὸ αἴσθημα τοῦ καλοῦ, ἀνέπτυξαν αὐτὸ ὑπερτάτως ὅτε ἡ εἰς τὰ νότια τῆς Ἑλλάδος κάθοδος αὐτῶν εἰσήγαγε παρ' αὐτοῖς καὶ τὸν πολιτισμόν, καὶ διέπρεψαν ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ. Τὸ πρῶτον βῆμα ἐπέκεινα τῶν ἀρχαίων ξοάνων ἦσαν τὰ ἀκρόλιθα ἀγάλματα, ξύλινα καὶ αὐτά, ἔχοντα δὲ τὰ ἄκρα, τὰ ἐκτὸς τῶν ἐνδυμάτων, κεφαλήν, χεῖρας, πόδας, λίθινα. Ἤρξαντο δὲ τότε κατασκευαζόμενα χρυσελεφάντινα ἀγάλματα, ὧν ξύλινος ἦν ὁ σκελετὸς ἢ κάναβος. Ἐπ' αὐτοῦ δέ, διὰ τοῦ σώματος τὰ γυμνά, ἐπεκολλᾶτο δι' ἰχθυοκόλλης ὁ ἐλέφας ἐκ πλακῶν, 15-20 ἑκατ., μαλασσομένων καὶ καμπτομένων κατὰ μέθοδον τὴν σήμερον ἄγνωστον, καὶ ὁ χρυσὸς διὰ τὰ ἐνδύματα, ἐξειργάζετο ὡς συνήθως τὰ μέταλλα, εἰς πάχος μιᾶς περίπου γραμμῆς. Ἐπελήφθη δ' ἔκτοτε ἡ τέχνη, πλὴν τῶν θείων, καὶ ἀνθρωπίνων ἀνδριάντων, τιμητικῶν, μάλιστα τῶν ἐν ἀγῶσι νικώντων, καὶ προσέτι πλαστικῶν κοσμημάτων τοῦ ἐξωτερικοῦ τῶν ναῶν, κατὰ τοὺς ἀετοὺς διὰ συμπλεγμάτων ὅλων ἀγαλμάτων, κατὰ τὴν ζωοφόρον, συνήθως διὰ σειρᾶς προστύπων ἀναγλύφων, καὶ κατὰ τὰς μετόπας διὰ μεμονωμένων ἀναγλύφων ἐκτύπων. Καὶ αἱ μὲν θεῖαι παραστάσεις πολλάκις καὶ διὰ θρησκευτικοὺς λόγους ἐνέμενον εἰς τὸν ἀρχαῖον ῥυθμόν, τὸν σκληρὸν μᾶλλον, νευρώδη καὶ ἀποτεταμένον (Λουκ. Φιλοψ. Θ. — Παυσ. Η, 40.—Tac. N, 54. — Cic. Brut. XVIII, 70)· οἱ ἀνδριάντες ὅμως, μάλιστα οἱ τῶν ἀθλητῶν, ταχέως προήγαγον τὴν τέχνην εἰς τὴν παράστασιν τῆς φυσικῆς ἀληθείας, τοῦ ἀνέτου καὶ τοῦ ὑπερτάτου καλοῦ (Α). Τὰ διάφορα κατὰ τὴν πρώτην ταύτην ἐποχὴν ἀναπτυχθέντα τῆς πλαστικῆς ἐργαστήρια ἦσαν 1) τὸ Κρητικόν, ἐν ᾧ διέ-

πρεπον οἱ Δαιδαλίδαι, ὑποτιθέμενοι μαθηταὶ ἢ καὶ υἱοὶ τοῦ Δαιδάλου, Δίποινος καὶ Σκύλλις (Παυσ. Β, 15. 42. Γ, 17), αἰῶνας ὅμως μετ' ἐκεῖνον ζήσαντες (Plin. XXXVI, 41), καὶ ἐκ τῶν πρώτων τὸ μάρμαρον ἐργασθέντες· οἱ μαθηταὶ αὐτῶν Ἀγγελίων καὶ Τεκταῖος, οἱ ἐξεργασθέντες ἐν ἄλλοις τὸν Δήλιον Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν (Παυσ. Β, 32.—Πλούτ. π. μουσ. Γ, σλ. 2081.—Ἀθηγ. προβ. ὑ. Χρ. 114). 2) Τὸ τῆς Χίου, οὗ ἀρχαιότατοι τεχνῖται ἦσαν ὁ ἐν τοῖς πρώτοις τὸν λίθον ἐργασθεὶς Μάλας, περὶ τὰς ἀρχὰς τῶν Ὀλυμπιάδων, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Μικκιάδης, καὶ ὁ ἔγγονος Ἄνθερμος ἢ Ἄρχερμος, πρῶτος κατασκευάσας ἀγάλματα, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ Βούπαλος καὶ Ἄθηνις, ὧν τὰ ἔργα ἀπεκόμισεν ὁ Αὔγουστος εἰς Ῥώμην, ἵνα κοσμήσῃ δι' αὐτῶν τοὺς ναούς του (Plin. XXXVI, 5.—Παυσ. Δ, 30). 3) Τὸ τῆς Σπάρτης, προαχθὲν ἐκ τοῦ Κρητικοῦ, διότι τοῦ Διποίνου μαθητὴς ἦν (Ὀλ. 50—60) ὁ Θεοκλῆς, ἔξοχος τορευτὴς (Παυσ. Ε, 17. ΣΤ, 19). Οἱ ἀδελφοὶ Δωρειαλείδας καὶ Μέδων κατεσκεύασαν χρυσελεφάντινα ἀγάλματα ἐν Ὀλυμπίᾳ· ὁ Σκιάδας καὶ ὁ Χάρτας, κατὰ τὴν 60ην Ὀλυμπιάδα (Παυσ. ΣΤ, 4), ὁ Γιτιάδας, ποιητής, ἀρχιτέκτων καὶ γλύπτης, ὁ κατασκευάσας ἐν ἄλλοις τῆς Χαλκιοίκου Ἀθηνᾶς τὸν ναὸν καὶ τὸ ἄγαλμα (Παυσ. Γ, 17. 18. Δ, 14)· ὁ ἐκ Μαγνησίας, τῆς Κρητικῆς ἀποικίας, ἐλθὼν πιθανῶς ἐπὶ Κροίσου (Ἡρδ. Α) Βαθυκλῆς, ὁ κατασκευάσας θρόνον κατάκοσμον εἰς τὸν Ἀμυκλαῖον Ἀπόλλωνα, οὗ τὸ ἄγαλμα ἦν κατὰ τὸ πλεῖστον ἀρχαῖος κίων χαλκοῦς (Παυσ. Γ, 18, 19). 4). Τὸ τῆς Αἰγίνης, ἐν ᾧ διέπρεπεν ὁ Σμίλις, ὡς φαίνεται (Plin. XXXVI, 19.—Παυσ. Ε, 17), περὶ τὴν 50ην Ὀλυμπιάδα· ὁ Κάλων, περὶ Ὀλ. 65—75 (Παυσ. Η, 18)· ὁ Γλαυκίας, ἔξοχος εἰς παράστασιν τῶν χειρονομιῶν (Παυσ. ΣΤ, 10)· πρὸ πάντων δὲ ὁ, ἀρχαϊκὸς μὲν ἔτι τὸν ῥυθμόν, ἀλλ' ἐξαίρετος τεχνίτης καὶ παραγωγικώτατος Ὀνατᾶς, περὶ Ὀλ. 75, (Παυσ. Ε, 25). Ἀξιόλογα λείψανα τοῦ ἐργαστηρίου τούτου εἰσὶ τὰ τῷ 1811 ἐν Αἰγίνῃ ἀνασκαφέντα ἀγάλματα τῶν ἀετῶν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς, τὰ τὸ Μουσεῖον τοῦ Μονάχου κοσμοῦντα, παριστῶντα δὲ μάχην μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τρώων, περὶ τὸν νεκρὸν ἴσως τοῦ Πατρόκλου. Ἡ ἐργασία αὐτῶν διατηρεῖ ἔτι τὸν ἀρχαϊκὸν ὑπόσκληρον χαρακτῆρα, ἀλλὰ συγχρόνως πολλὴν δεικνύει τὴν ἐπιμέλειαν περὶ τὴν παράστασιν τοῦ γυμνοῦ, ὡς ἦν ἴδιον τοῖς Δωριεῦσιν, καὶ ὑπολαμβάνονται ὄντα ἔργα τοῦ Κάλωνος. 5) Εἰς τὸ ἐν Σικυῶνι ἐργαστήριον ὁ πρῶτος διαπρέψας ἦν Κυδωνιάτης ἐκ Κρήτης, ὁ Ἀριστοκλῆς. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Κλεοίτας, καὶ τούτου οἱ δύο υἱοὶ Ἀριστοκλῆς Β καὶ Κάναχος, ἐξ Ὀλ. 54—80, εἰργάσθησαν καὶ ἐν Ἀθήναις (Παυσ. ΣΤ, 20). Ἀξιόλογον δὲ δεῖγμα τοῦ ῥυθμοῦ τοῦ ἐργοστασίου καὶ τῆς ἐποχῆς αὐτῶν ἐστὶ τὸ ἐν τῇ Ἀττικῇ εὑρεθὲν ἀνάγλυφον τοῦ Ἀριστοκλέους Β (ἴδ.), τὸ παριστῶν Μαραθωνομάχον, ἀρχαϊκόν, ἀλλὰ μὴ στερούμενον ἀνέσεως, καὶ ἐμβριθείας περὶ τὴν ἔκφρασιν. Τοῦ δὲ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Κανάχου ἐπισημότατον ἔργον ἦν ὁ Φιλήσιος Ἀπόλλων τῆς Μιλήτου (Παυσ. Ε, 10. Θ, 10), γνωστὸς ἐκ νομίσματος τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ συγγενέστατος τὴν τέχνην πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἀριστοκλέους. 6) Εἰς τὸ Ἀργολικόν, εἰργάζετο περὶ Ὀλ. 70, μετὰ τοῦ Ἀριστοκλέους καὶ τοῦ Κανάχου ὁ Ἀγελάδας, διδάσκαλος τοῦ Φειδίου, ἐργασθεὶς καὶ ἐν Ἀθήναις ἄγαλμα Ἡρακλέους. Ἄλλοι δὲ γλύπται ἦσαν ὁ Ἀριστομέδων, ὁ Γλαῦκος καὶ ὁ Διονύσιος (Παυσ. Δ, 33. Ε, 6. 27. ΣΤ, 8. 10 — 14. Ζ, 24.— Πρβ. Ἀρστφ. Βατρ. 504). 7) Εἰς τὸ ἐν Κορίνθῳ ἐργαστήριον, ἀρχαιότατος γλύπτης μνημονεύεται ὁ Εὔχειρος (Παυσ. ΣΤ, 4), καὶ ἔργον τοῦ ἐργαστηρίου

τούτου, ἀποδεικνύον τὴν συγγένειαν αὐτοῦ πρὸς τὰ σύγχρονα δωρικά, ἐστὶν ὁ ἐν Μονάχῳ διατηρούμενος Ἀπόλλων τῆς Τενέας. Ὁ Ἀμυκλαῖος καὶ ὁ Χίονις ἐποίησαν τὴν ἔριν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Ἡρακλέους περὶ τοῦ Τρίποδος (Παυσ. I, 19), ἀρχαϊκὴν, ὡς δεικνύουσι πλεῖσται αὐτῆς ἀπομιμήσεις γλυπτικαὶ καὶ ἐπὶ ἀγγείων. 8) Καὶ εἰς Ἰταλίαν δ' ἐκ Κορίνθου μετέβη ἡ πλαστικὴ διὰ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Κυψέλου. Ὁ ἐκ Ῥηγίου Λέαρχος ἢ Κλέαρχος, μαθητὴς τοῦ Διποίνου καὶ Σκύλλιδος, ἀρχαϊκὸς Δαιδαλίδης, εἰργάσθη ἐν Σπάρτῃ Δία χαλκοῦν οὗ τὰ μέρη ἦσαν δι' ἥλων συνηρμοσμένα (Παυσ. Γ, 17, ΣΤ, 4). Μηθητὴς αὐτοῦ ἦν ὁ ἐπίσης Ῥηγῖνος Πυθαγόρας, περὶ Ὀλ. 70, κατὰ Παυσανίαν (ΣΤ, 4) «εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἀγαθὸς τὰ εἰς πλαστικὴν,» καὶ ἰδίως τῆς συμμετρίας ἐπιμεληθεὶς (Διογ. Λρτ. Η. Πυθαγ. 25) καὶ τῆς ἀνατομικῆς ἀκριβείας (Pl. XXXIV, 19, 4), ὡς καὶ τῆς ἐκφράσεως τῶν ψυχικῶν κινήσεων, ἥτις ἦν σπουδαῖον βῆμα προόδου πρὸς τῆς τέχνης τὴν τελειότητα. Μετὰ τὸν Πυθαγόραν δὲ, διακοπείσης τῆς ἀμέσου καλλιτεχνικῆς ἐπιρροῆς τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῆς Ἰταλίας, ἔπαυσεν ἐκεῖ ἡ πρόοδος, καὶ ἐπῆλθεν ἡ παρακμὴ τῆς πλαστικῆς. 9) Πλὴν τῶν δωρικῶν δὲ, καὶ συμφώνως μετ' ἐκείνων, προώδευσε καὶ ἀνεπτύχθη κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους καὶ τὸ ἀττικὸν ἐργαστήριον, εἰς ὃ ἐλέγετο ἀνήκων αὐτὸς ὁ πατὴρ τῆς τέχνης Δαίδαλος, μνημονεύονται δ' ἐν ἄλλοις ὡς τοὺς τυραννοκτόνους καὶ τὴν Λέαιναν ποιήσαντες (Ὀλ. 70—75) Ἀμφικράτης καὶ Ἀντήνωρ· ὁ καθημένην Πολιάδα Ἀθηνῶν ποιήσας Ἔνδοιος (Ὀλ. 75—80), πιθανῶς ἀντίγραφον τοῦ ἀρχαίου ξοάνου (Παυσ. Α, 26. Ζ, 5. Η, 46)· οἱ συνεργαζόμενοι Κρίτιος καὶ Νησιώτης (Ὀλ. 75), κατασκευάσαντες καὶ αὐτοὶ τοὺς τυραννοκτόνους, χαλκοῦς. Μιμήσεις αὐτῶν σώζονται εἰς ἀττικὰ νομίσματα, ἀποδεικνύουσαι ἤδη ἄνεσίν τινα σχετικὴν εἰς τὴν ἐργασίαν, εἰ καὶ ὁ Λουκιανὸς λέγει ἔτι τὰ ἔργα αὐτῶν σκληρὰ καὶ νευρώδη (Φιλοψ. ΙΗ). Πλεῖστα καλλιτεχνήματα τῆς ἀρχαϊκῆς ἐν Ἀθήναις τέχνης ἐσχάτως ἀνευρεθέντα, καὶ ἀνήκοντα, ὡς φαίνεται, εἰς τὸν ὑπὸ τῶν Περσῶν πυρποληθέντα ναὸν τῆς Πολιάδος, ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἡ πλαστικὴ παρ' Ἀθηναίοις ἐπεδίωκεν ὀλιγώτερον ἢ παρὰ Δωριεῦσι τὴν παράστασιν τοῦ γυμνοῦ, πολὺ δὲ μᾶλλον τὴν σεμνότητα καὶ εὐπρέπειαν τῆς ἐκφράσεως, καὶ τὴν ἐπιμέλειαν εἰς τῶν ἐνδυμάτων τὴν πτύξιν.—Β) Ἐπὶ τῶν μεγάλων ἡμερῶν τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας ἀπέβαλεν ἡ πλαστικὴ τὰ ἀρχαϊκὰ αὐτῆς δεσμὰ, καὶ ἀνεπτερώθη εἰς τὴν ἀμίμητον παράστασιν τοῦ ὑπερτάτου καλοῦ. 1) Τὸ κυριώτερον αὐτῆς κέντρον ὑπῆρξεν ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν, καθ' ὃ οὖσα τότε ἡ ἕδρα τῆς Ἑλληνικῆς δόξης. Ὡς τὴν μετάβασιν ἀντιπροσωπεύων ἀπὸ τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης εἰς αὐτῆς τὴν πλήρη ἀνάπτυξιν, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ Κάλαμις, οὗ πλεῖστα μνημονεύονται ἔργα μετ' ἐπαίνων (Λουκ. Εἰκ. 6. Διάλ. ἑταιρ. Γ.—Pl. XXXIV, 19, 11), ἀλλ' ἔτι ὡς οὐχὶ ἀπηλλαγμένα τραχύτητος χαρακτηρίζονται (Quinct. XII, 10). Τούτου σύγχρονος περίπου, ἀλλ' ὀλίγον βεβαίως νεώτερος, ἦν ὁ Φειδίας, ὁ τὴν πλαστικὴν εἰς τὸν ὑπέρτατον αὐτῆς κολοφῶνα ἀναγαγὼν, ὁ προτροπῇ τοῦ ἐπιστηθίου φίλου του Περικλέους τὴν γιγαντιαίαν χρυσελεφαντίνην Ἀθηνᾶν ἐν τῷ Παρθενῶνι ποιήσας «οὐδὲν τῶν Ὁμήρου ἐπῶν φαυλοτέραν» (Μάξ. Τυρ. ΙΔ.—Ὁμ. Ἰλ. Ε, 136), ὡς καὶ τὴν χαλκῆν πρόμαχον ἐκτὸς αὐτοῦ, καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ ἄλλο ἀθάνατον μεγαλούργημα, τὸν χρυσελεφάντινον Δία, ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου ἐμπνευσθεὶς (Ἰλ. Α, 512. — Macrob. Saturn. V, 13), τὴν τέχνην ἀναβιβάσας εἰς τὴν ἔκφρασιν τῆς ὑψίστης ποιήσεως, καὶ ἔργον παραγαγὼν ἀμίμητον θεωρούμενον ὑπὸ τῆς ἀρχαιότητος (Pl. XXXIV, 8). Πλὴν δ' ἄλλων παμπόλλων ἔργων αὐτοῦ, τῶν πλείστων χρυσελεφαντί-

νων, εἰς τὴν ἔμπνευσιν καὶ ἐπιτήρησιν αὐτοῦ πρέπει ν' ἀποδοθῶσι καὶ τὰ γλυπτικὰ κοσμήματα τοῦ Παρθενῶνος, εἰς οὗ ἐπεστάτει τὴν οἰκοδομήν, ἴσως δὲ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν γλυφίδα του τινὰ τῶν ἐξαισίων ἀγαλμάτων τῶν μετοπῶν, ὧν τινα σώζονται, ἀνεκτίμητα δείγματα τῆς ἐντελείας κατά τε τὴν ἔκφρασιν καὶ κατὰ τὴν ἐξεργασίαν, μέχρις ἧς ἤλασε κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ τέχνη. Ὁ συμμαθητὴς αὐτοῦ Μύρων ἦν ἀρχαϊκώτερος μὲν τοῦ Φειδίου, ἀλλ' ἐπίσης τὸ ἀνώτατον κάλλος ἐπιδιώκων καὶ τὴν συμμετρίαν, καὶ προσέτι ἐφευρετικώτατος (Plin. XXXIV, 19, 3), πλάσας θεούς, ἀνθρώπους, ζῷα, παντοῖα τέρατα. Περιφημότατον ἔργον αὐτοῦ ἦν ὁ δισκοβόλος (Quinct II 13. — Λουκ. Φιλψ. 18), οὗ λίθινον ἀντίγραφον σώζεται. Ὁ Ἀλκαμένης, τὰ δευτερεῖα τοῦ Φειδίου θεωρούμενος ὅτι εἶχε (Παυσ. Ε, 10), ἦν ὁ ἐργασθεὶς τὴν ἐν Κήποις Ἀφροδίτην, καὶ τὴν Κενταυρομαχίαν εἰς τὸ ἀέτωμα τοῦ ἐν ἐν Ὀλυμπίᾳ ναοῦ. Ὁ Καλλίμαχος, εἰς τὰ καθέκαστα κατατήκων τὴν τέχνην, δι' ὃ καὶ «κατατηξίτεχνος» ἐπεκλήθη· ὁ Πύρρος, ποιήσας παρὰ τοῖς Προπυλαίοις Ὑγεῖαν Ἀθηνᾶν, ἧς μένει τὸ βάθρον· ὁ Ἀπολλόδωρος, ὁ οὕτω τὴν ἐντέλειαν ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἐπιδιώκων, ὥστε δυσαρεστούμενος πρὸς τὰ ἴδια ἑαυτοῦ ἔργα, τὰ συνέτριβε. Καὶ ὁ Σωκράτης ἤσκει ἐν τῇ νεότητί του τὴν γλυπτικήν, καὶ ἔπλασε τρεῖς Χάριτας ἐνδεδυμένας, στηθείσας εἰς τὰ Προπύλαια. Τοῦ Φειδίου μαθητὴς ἦν ὁ Πάριος Ἀγοράκριτος, οὗ τὰ ἔργα, οἷον ἡ ἐν Ῥαμνοῦντι Νέμεσις, συνεχέοντο μετὰ τῶν τοῦ διδασκάλου του (Παυσ. Α. 3. 33. — Pl. XXXVI, 43). Συνεργάτης τοῦ Φειδείου καὶ Ἀλκαμένους ἦν ὁ τὸν ἕτερον τῶν ἀετῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ κοσμήσας Παιώνιος ὁ Θρᾷξ (Παυσ. Ε, 20). Ὁ Στρογγυλίων κατεσκεύασε τὸν Δούριον ἵππον, οὗ ἡ βάσις ἀνευρέθη εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. Ὁ Κυδωνιάτης Κρησίλας παρέστησεν ἀγωνιῶντα τραυματίαν τὸν Διϊτρεφῆ, καὶ Ἀμαζόνα τετραυματισμένην, εἰς τοῦ ἄλγους τὴν ἔκφρασιν ἀποβλέπων, ἀλλὰ καὶ Περικλῆν, ἐν ᾧ ἐνεφαίνετο τὸ εὐγενὲς ὕψος τοῦ χαρακτῆρός του. Β) Σύγχρονος δὲ καὶ συμμαθητὴς τοῦ Φειδίου ἦν ὁ Ἀργεῖος Πολύκλειτος, ὁ κορυφαῖος τοῦ Δωρικοῦ ἐργαστηρίου ὅτε εἰς ἐντέλειαν ἀνεπτύχθη. Αἱ δωρικαὶ ἀρεταί, γλαφυρότης καὶ συμμετρία, ἦσαν οἱ χαρακτῆρες τῆς τέχνης του (Quinct. XII, 10, 7), ἧς τὸ ἐξοχώτατον ἀριστούργημα ἦν ἡ χρυσελεφαντίνη Ἥρα ἐν τῷ Ἡραίῳ τοῦ Ἄργους. Ὁ Δορυφόρος αὐτοῦ ἐθεωρεῖτο καὶ ἐσπουδάζετο ὡς κανὼν τῶν ἀνθρωπίνων ἀναλογιῶν (Λουκ. π. Ὀρχ. 75. — Γαλν. π. Ἱππκρ. κ. Πλάτ. σλ. 255. — Pl. XXXIV. 19). Γ) Μετὰ τὸν Πελοννησιακὸν δὲ πόλεμον καὶ τὴν πτῶσιν τῶν Ἀθηνῶν, μάλιστα ἐπὶ Μακεδόνων, ἡ ἐκ τῆς ἐμφυλίου διχονοίας ἀρξαμένη παρακμὴ τῆς Ἑλλάδος, ἐπέφερε βαθμηδὸν καὶ τὴν τῆς τέχνης, ἥτις, παύσασα ν' ἀφορᾷ πρὸς τὸ ἰδανικῶς καλόν, ἤρξατο ἐπιδιώκουσα τὴν παράστασιν τῆς φύσεως ὡς εἰς τὰς αἰσθήσεις ὑπέπιπτεν. Ὁ ἀνδριαντοποιὸς Δημήτριος (Ὀλ. 80—90), ὁ παραστήσας τὸν στρατηγὸν Πέλιχον ἐντελῶς οἷος ἦν, «αὐτανθρώπῳ ὅμοιον,» ἦν «ὑπερβολικὸς ἐν τῇ ἐκφράσει τῆς ἀληθείας» (Quinct. XII, 10), «οὐ θεοποιός τις ἀλλ' ἀνθρωποποιὸς» (Λουκ. Φιλψ. 20). Ἐκ τῆς ὑψηλῆς αὐτῆς πτήσεως ἤρξατο κατερχομένη ἡ τέχνη εἰς τὰ πρὸ ποδῶν, εἰς μίμησιν ἀντὶ τῆς ἐμπνεύσεως. Ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐπὶ μακρὸν εἰσέτι ἐξηκολούθησεν ὑπὸ μεγάλων καλλιτεχνῶν ἀσκουμένη. Τοῦ κατ' Ὀλ. 102 ζῶντος Ἀθηναίου Πολυκλέους ἐθαυμάζετο ὁ Ἑρμαφρόδιτος, ὅστις δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔμβλημα τῆς ἐκχαυνώσεως τῶν χρόνων ἐκείνων (Plin. XXXIV, 19, 20). Οὕτω καὶ ὁ Ἀθηναῖος Λεωχάρης ἐποίησε θαυμαζόμενον ἄγαλμα χαλκοῦν τοῦ Γανυμήδους (ἴδ.) ἁρπαζομένου ὑπὸ τοῦ ἀετοῦ, εἰς πολλὰς ἀπομιμήσεις διατηρηθὲν (Νονν. Διονυσ. ΙΕ, 281. — Ἀνθλγ. Παλ·

ΙΒ, 221). Συνειργάσθησαν δὲ μετὰ τοῦ Λεωχάρους εἰς γλυπτικὴν κόσμησιν τοῦ Μαυσωλείου Σκόπας ὁ Πάριος, ὁ Βρύαξις καὶ ὁ Τιμόθεος καὶ ἄλλοι σύμπλεγμα «ἵππων καὶ ἀνδρῶν ἐς τὸ ἀκριβέστατον εἰκασμένων» (Λουκ. Νεκρ. Διάλ. ΚΔ, 2), ἀνευρεθὲν καὶ εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον διατηρούμενον. Καὶ τῶν Μακεδόνων βασιλέων καὶ στρατηγῶν προσέτι ἀνδριάντας εἰργάζοντο. Ὁ δ' ἐπισημότατος τῆς ἐποχῆς γλύπτης ἦν ὁ Ἀθηναῖος Πραξιτέλης, οὗ τὰ ἔργα δύνανται νὰ θεωρηθῶσι τῆς ἀνθρωπίνης καλλονῆς ἡ ἀποθέωσις. Εἷς τῶν θεῶν τὰ ἀγάλ-

ματα παρίστα ὅ,τι ὡραιότερον ἀπήντα παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. Τὰ συγγενέστερα τῇ γλυφίδι του ἦσαν τὰ τοῦ Διονύσου, τὰ τῶν Σατύρων ὧν εἷς ἐλέγετο «περιβόητος» καὶ ὁ Ἔρως «παῖς ἐν ὥρᾳ» (Λουκ. Ἐρωτ. ΙΑ, 17), ὃν ὑπὲρ πάντα τὰ ἔργα του ἐξετίμα (Ἀθήν. ΙΓ, 591. — Παυσ. Α, 20). Αἱ δ' Ἀφροδῖται αὐτοῦ ἦσαν ἡ ἀποθέωσις τοῦ κάλλους τῶν ὡραιοτέρων ἑταιρῶν ἐν Ἀθήναις (Ἀθήν. Αὐτ. Παυσ. Α, 74. Θ, 27). Ἡ ἐπισημοτάτη αὐτῶν ἦν ἡ «Κνιδία», γυμνή, ἀποδυθεῖσα ἵνα λουσθῇ (Λουκ. Ἐρωτ. ΙΓ. Εἰκ. ΣΤ), ὡς δεικνύουσι καὶ τὰ τῶν Κνιδίων νομίσματα, καὶ ὡς καὶ ἐν ἀγάλμασι διατηροῦνται αὐτῆς μιμήματα. Καὶ οἱ Ἀπόλλωνες αὐτοῦ ἦσαν τὰ ἐντελέστατα δείγματα τῆς ἐφηβικῆς καλλονῆς, ὡς ὁ «σαυροκτόνος» (Pl. XXXIV, 19, 10), οὗ ἐπίσης ὡραῖα ἀντίγραφα σώζονται καὶ λίθινα καὶ χαλκᾶ οὐχ ἧττον καὶ ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνασκαφεὶς Ἑρμῆς. Δ) Καὶ ξένων δὲ κέντρον ἦσαν κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον αἱ Ἀθῆναι, κατὰ τὸν ἴδιον ἐργαζομένων ῥυθμόν, οἷος ἦν φέρ' εἰπεῖν ὁ Ὀλύνθιος Ἡρόδοτος, καὶ αὐτὸς ἑταιρῶν ποιήσας ἀγάλματα (Παυσ. Γ, 18). Τοῦ Παρίου Σκόπα ὀνομαστότατον ἔργον

Σαυροκτόνος.

ἦν ἡ «Χίμαιρα Μαινάς», καὶ ἀνάλογοι αὐτῇ αἱ Ἐριννύες, οὐχὶ μὲν ἄγριαι καὶ φοβεραὶ (Παυσ. Α, 28), ἀλλ' οὐδὲ παραστάσεις τοῦ ἀπολύτου κάλλους. Ἡ θαλασσία πομπὴ τῆς Θέτιδος (Pl. XXXVI, 4, 7), ἡ «πάνδημος Ἀφροδίτη», τὰ συμπλέγματα «Ἔρωτος, Ἱμέρου καὶ Πόθου» (Παυσ. Α. 43), ὁ καθήμενος, πιθανῶς ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης ἀφωπλισμένος

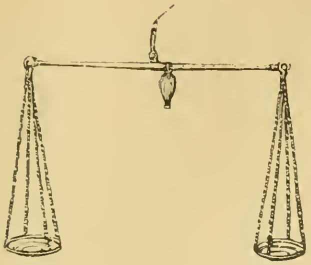
Ἄρης, ἔπνεον ἠδυπάθειαν μᾶλλον ἢ θεῖον ὕψος· ὁ δὲ «κιθαρῳδὸς Ἀπόλλων» αὐτοῦ, σωζόμενος ἐν μιμήσει ἂν οὐχὶ ἐν πρωτοτύπῳ, ἦν πολυτελῶς ἐνδεδυμένος, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον θηλυπρεπῶς. Ἀριστούργημα δ' ἢ αὐτοῦ ἢ τοῦ Πραξιτέλους ἦν τὸ ἐν θαυμασίᾳ μιμήσει σωζόμενον σύμπλεγμα τῶν Νιοβιδῶν (Pl. XXXIV, 4, 8). Ε) Εἰς τὴν Πελοπόννησον, θριαμβεύσασαν τῶν Ἀθηνῶν, ἐξηκολούθει ἀκμάζον τὸ δωρικὸν ἐργαστήριον, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἀπολέσαν τι τῆς ἀρχικῆς αὐστηρότητος καὶ πρὸς τὸ ὑλικώτερον καὶ μᾶλλον ἐπίχαρι ἀποκλίναν. Ὁ Σικυώνιος Λύσιππος περὶ Ὀλ. 110, ἐθεωρεῖτο ὅτι διδάσκαλον ἔλαβε τὴν φύσιν αὐτὴν (Pl. XXXIV, 19, 6), ὁ δ' ἴδιος ἔλεγε, τὸν δ ο ρ υ φ ό ρ ο ν, ἤτοι τὰς αὐστηρὰς ἀναλογίας τοῦ Πολυκλείτου (Cic. Brut. LXXXVI), καὶ ἀπέβλεπεν εἰς εὐάρεστον συμμετρίαν μᾶλλον ἢ εἰς τὴν ἔκφρασιν, ἣν ἡ ἀττικὴ σχολὴ ἐπεδίωκε. Διετείνετο δ' ὅτι ἔπλαττε τοὺς ἀνθρώπους οὐχὶ «οἷοι ἦσαν, ἀλλ' οἷοι δόξειεν ἄν», ὥστε διετήρει εἰσέτι τὴν ἰδανικὴν τάσιν τῆς μεγάλης σχολῆς, κατ' αὐτὴν μεταρρυθμίζων τινὰς τῶν ἀναλογιῶν, τὴν κεφαλὴν φέρ' εἰπεῖν μικρύνων ἵνα αὐξάνῃ τοῦ σώματος τὴν ἐντύπωσιν. Ἐκ τῶν ἐπισημοτάτων αὐτοῦ ἔργων ἦν ὁ Ἡρακλῆς, ὃν πολλαχῶς παρέστησεν, ἀλλὰ πάντοτε οὐχὶ ὡς τὸν ἀκαταμάχητον ἥρωα, ἀλλ' ἀπηυδηκότα, ἀναπαυόμενον, ὑπὸ τοῦ ἔρωτος δαμαζόμενον, ὡς καὶ διάφοροι αὐτοῦ μιμήσεις διατηροῦνται. Μεταξὺ δὲ τῶν ἀνθρωπίνων του ἀνδριάντων, ἀριστουργήματα ἦσαν οἱ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὃν ἀκριβῶς μὲν ὁμοιότατον εἰς ποικίλας δὲ θέσεις πάντοτε ἔπλασε, θέσεις πνεούσας πάσας μεγαλοπρέπειαν (Πλούτ. Ἀλεξ. Ε. ΙΙ. Ἀλξ. ἀρετ. Β, 2). Πολλάκις δὲ τὸν παρέστησε καὶ ἐντὸς μεγάλων στρατιωτικῶν συμπλεγμάτων. Εἰς τὴν εὐγενῆ ταύτην τάσιν τῆς τέχνης, τὴν ἐπιδιώκουσαν μὲν τὴν φυσικὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' οὐχὶ διὰ τῆς τῶν κανόνων τοῦ καλοῦ ἀθετήσεως, ἐνέμειναν ἐφ' ἱκανὸν ἔτι καὶ ἄλλοι τοῦ ἐργαστηρίου τούτου καλλιτέχναι, ὡς ὁ Ε ὐ φ ρ ά ν ω ρ εἰς τὸν Ἰσθμόν, ὁ Ὑ π α τ ό δ ω ρ ο ς ἐξ Ἀργολίδος, ὁ Μεσσήνιος Δ α μ ο φ ῶ ν. ΣΤ) Καὶ ἐπὶ Μακεδόνων ἐξηκολούθησαν ἐπί τινα χρόνον ἔτι τοῦ Πραξιτέλους, Λυσίππου καὶ τῶν ἄλλων μεγάλων καλλιτεχνῶν οἱ μαθηταὶ ἀκολουθοῦντες ὅσον ἐνῆν ἐκείνων τὰ ἴχνη καὶ τὰς διδασκαλίας, ἀλλ' ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πρὸς τὴν ὑλικὴν μίμησιν ἀποκλίνοντες. Οἱ υἱοὶ τοῦ Πραξιτέλους Κ η φ ι σ ό δ ο τ ο ς καὶ Τ ί μ α ρ χ ο ς (Pl. XXXIV, 4, 10, 65) ἦσαν ἐξαίρετοι γλύπται, καὶ τοῦ πρώτου «ἔργον εὐγενὲς» λέγεται ἐν «σύμπλεγμα», ἴσως τὸ σωζόμενον τῶν παλαιστῶν. Πιθανῶς δ' εἰργάσθη καὶ εἰς τὸ πλαστικὸν μεγαλούργημα τῶν Περγαμηνῶν μαρμάρων, τὸ ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Βερολίνου. Τοῦ Λυσίππου ὁ υἱὸς Ε ὐ θ υ κ ρ ά τ η ς ἐπεδίωκε τὴν ἀρχαίαν αὐστηρότητα (Pl. XXXIV, 19, 7). Ἀπὸ Ὀλ. 120 ὅμως ἐφυγαδεύθη ἡ πρωτότυπος τέχνη ἀπὸ τῆς ὑπὸ τῶν κατακτητῶν καταπατουμένης Ἑλλάδος, προσωρινὸν καταφύγιον εὑροῦσα εἰς ἡσυχώτερά τινά σημεῖα ἀπόκεντρα. Οὕτως ἐν Ρ ό δ ῳ κατεσκευάσθησαν, πλὴν ἄλλων, καὶ 100 κολοσσοὶ τοῦ Ἡλίου, ὧν τὸν μέγιστον, ἓν τῶν ἑπτὰ θαυμάτων, ἔπλασεν ὁ ἕτερος υἱὸς τοῦ Λυσίππου Χ ά ρ η ς. Ὁ Ἀ γ ή σ α ν δ ρ ο ς καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ Π ο λ ύ δ ω ρ ο ς καὶ Ἀ θ η ν ό δ ω ρ ο ς ἔπλασαν ἐκ συνεργασίας τὸ ἐν Ῥώμῃ σωζόμενον μονόλιθον μεγαλούργημα τοῦ Λαοκόοντος, ὁ δ' Ἀ π ο λ λ ώ ν ι ο ς καὶ ὁ Τραλλιανὸς Τ α υ ρ ί σ κ ι ο ς, τὸν ἐπίσης ἀνευρεθέντα Φαρνέσιον ταῦρον (Pl. XXXV, 4, 10). Ἐν Περγάμῳ ὁ Π υ ρ ό μ α χ ο ς (Ὀλ. 125-135) ἔπλασε πρωτοτύπως τὸν Ἀσκληπιόν, καὶ μετ' ἄλλων συνεργατῶν σύμπλεγμα παριστῶν τὴν νίκην τοῦ Ἀττάλου καὶ Εὐμένους κατὰ τῶν Γαλατῶν (Παυσ. Α. 25. — Πλούτ. Ἀντών. Ξ), ἐξ οὗ οὐχὶ ἀπιθάνως ἀντεγράφησαν ὁ «θ ν ή σ κ ω ν (ἴδ.) μονομάχος» καὶ τὸ σύμπλεγμα τῶν αὐτοκτονούντων «Ἀρρίας καὶ Παίτου» ἐν Ῥώμῃ. Ὁ Καρχηδό-

νιος ἢ Καλχηδόνιος Βοηθὸς κατεσκεύασε παῖδας χαριεστάτους (Παυσ. Ε, 17), πιθανῶς τὸν σωζόμενον ἐν Ῥώμῃ καὶ τὴν ἄκανθαν ἀποσπῶντα, καὶ τὸν τὸν χῆνα πνίγοντα (Pl. XXXIV, 19, 24), καὶ τὸν Ἀσκληπιὸν παῖδα καὶ αὐτόν. Ὁ Ἀθηναῖος Βρύαξις κατεσκεύασεν ἐν Ἀντιοχείᾳ τὸν «Δαφναῖον Ἀπόλλωνα», κιθαρῳδὸν κατὰ τὸν τοῦ Σκόπα (Λιβάν. Λογ. ΞΑ), οὗ ἀπεικονίσματα σώζονται ἐπὶ νομισμάτων. Ἡ ταπεινὴ κολακεία ἐπολλαπλασίαζεν, ἰδίως ἐπὶ τῶν διαδόχων, ἀπειροκάλους εἰκόνας αὐτῶν ὑπὸ σχῆμα θεῶν, ὅταν ἀρχαιότερα θεῶν ἢ ἄλλα ἀγάλματα δὲν μετέγραφον εἰς τῶν τότε βασιλέων ὀνόματα. Καὶ τὰς δαπανηρὰς τούτων ἑορτὰς ὑπηρέτει ἡ τέχνη τότε μετὰ σπατάλης μᾶλλον ἢ φιλοκαλίας. Τὸν προορισμὸν δ' αὐτῆς λησμονοῦσα ἡ γλυπτικὴ μετέπεσε καὶ εἰς μικρογραφίαν, «χρόνου παρανάλωμα» (Αἰλ π. ἱ. Α, 17), ἐπιδεξιότητα χειρουργικὴν μᾶλλον παρὰ μεγαλοφυίαν δηλοῦσαν, καὶ ὡς εἰς αὐτὴν ἐπιδιδόμενοι μνημονεύονται ὁ Μιλήσιος Μυρμηκίδης, ὁ Λακεδαιμόνιος Καλλικράτης. Εἴς τινας πόλεις ὅμως ἐξηκολούθησαν παραγόμενα ἔργα τινὰ μνήμης ἄξια, τῶν πόλεων αἱ προσωποποιήσεις ἢ Τύχαι, ὡς ἡ τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ Λύσωνος καὶ Λεωχάρους, ἡ τῆς Σπάρτης ὑπὸ Ἀριστάνδρου (Παυσ. Α, 1. Α3. Β, 16. Γ, 18. — Pl. XXXIV, 12), ἡ ἐξαίρετος καὶ σωζομένη τῆς Ἀντιοχείας (ἴδ.) ὑπ' Εὐτυχίδου (Παυσ. ΣΤ, 2), καὶ τοῦ αὐτοῦ ὁ Εὐρώτας (Pl. XXXIV, 16, 6). Ζ) Ἀφ' οὗ δ' ἡ Ἑλλὰς ἔκυψεν ὑπὸ τὴν Ῥώμην, μετὰ τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῆς ἐξέλιπε καὶ ὁ καλλιτεχνικὸς βίος, καὶ ἐξαιρετικῶς μόνον παρήγοντο ἔτι σπάνιά τινα ἀπαυγάσματα τῆς ἀρχαίας φιλοτεχνίας. Οὕτως Ἀγασίου τινὸς ἐξ Ἐφέσου σώζεται εἰς τὸ μουσεῖον τῶν Παρισίων ὁ λεγόμενος «Βοργησιανὸς μονομάχος», ἔργον χρόνων Ῥωμαϊκῶν, ἄριστον διὰ τὴν ἐποχήν του, καὶ εἰς σύμπλεγμα ἀνῆκον, ὡς φαίνεται. Πολλοὶ δ' Ἕλληνες ἤδη ἐνέκυπτον καὶ εἰς πολλαπλασιασμὸν, δι' ἀντιγραφῆς ἢ μιμήσεως, ἀρχαιοτέρων ἀριστουργημάτων, ὡς ἡ «Ἀφροδίτη τῶν Μεδίκων», ὑπὸ Κλεομένους τοῦ Ἀπολλοδώρου, ἐστὶ μετάπλασις, ἐπὶ τῶν τελευταίων Μακεδονικῶν χρόνων, τῆς ἀναδυομένης τοῦ Πραξιτέλους (Ὀλ. 140), καὶ ὁ ῥήτωρ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, Κλεομένους Β, ἔχει ἤδη τὸν χαρακτῆρα Ῥωμαϊκόν. Τοῦ Ἀθηναίου Γλαύκωνος σώζεται ὁ Φαρνέσιος Ἡρακλῆς, ἀντίγραφον τοῦ Λυσιππείου. Ὡραῖον ἔργον, πιθανῶς ὅμως καὶ αὐτὸ ἀντίγραφον, ἐστὶν ὁ Βελδεδέρειος λεγόμενος τοξότης Ἀπόλλων, ἴσως κατὰ τὸν τοῦ μεγάλου συμπλέγματος τῶν Νιοβιδῶν, ἐξ οὗ δυνατὸν νὰ ἐλήφθη καὶ ἡ τῶν Γαβιῶν λεγομένη, οὐχ ἧττον ἀξιόλογος τὴν διάπλασιν, Ἄρτεμις. Η) Ἐξ Ἑλλάδος κατ' ἀρχὰς ἡ πλαστικὴ εἰσήχθη εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ κατὰ τὴν Α ἑκατονταετηρίδα π. Χ. ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἑλλάδι εἰργάζοντο κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν ῥυθμὸν ὁ Πασιτέλης, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Στέφανος καὶ ὁ τούτου υἱὸς Μενέλαος. Πλεῖστα καὶ τὰ ἐξαισιώτατα ἀριστουργήματα μετέφερον οἱ Ῥωμαῖοι παρ' ἑαυτοῖς, συλοῦντες τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις τῆς Ἰταλίας καὶ Σικελίας. Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ἐπεζήτει ἡ τότε δημοσία καὶ ἰδιωτικὴ πολυτέλεια, ἐπολλαπλασιάζοντο διὰ μιμήσεων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐπιτυχῶν, κυρίως ὑφ' Ἑλλήνων ἐξεργαζομένων, δι' ὧν τὸ πρῶτον καὶ μέχρι τῶν αὐτοκρατόρων, κατεσκευάζοντο καὶ εἴ τινα θεῶν ἀγάλματα ἢ νίκης μνημεῖα ἤγειρον οἱ Ῥωμαῖοι. Τῃ 131ῃ Ὀλυμπιάδι ὅμως μνημονεύεται ἐν Ῥώμῃ μόνος ἐγχώριος μεταλλουργὸς, ὁ Νόβιος Πλαύτιος. Ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν δὲ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ πνεύματος κατέστη ἡ τέχνη ὑλικωτέρα ἔτι καὶ πεζοτέρα ἢ πρίν. Τῆς Ῥωμαϊκῆς ταύτης πλαστικῆς, ἤτοι τῆς ἐπὶ Ῥωμαίων ἀσκουμένης, ὑπάρχουσι καὶ ἐν Ἑλλάδι δείγματα, ὡς τὰς ἀναγλύφους εἰκόνας τῶν Ἀνέμων εἰς τὸν Πύργον Ἀνδρο-

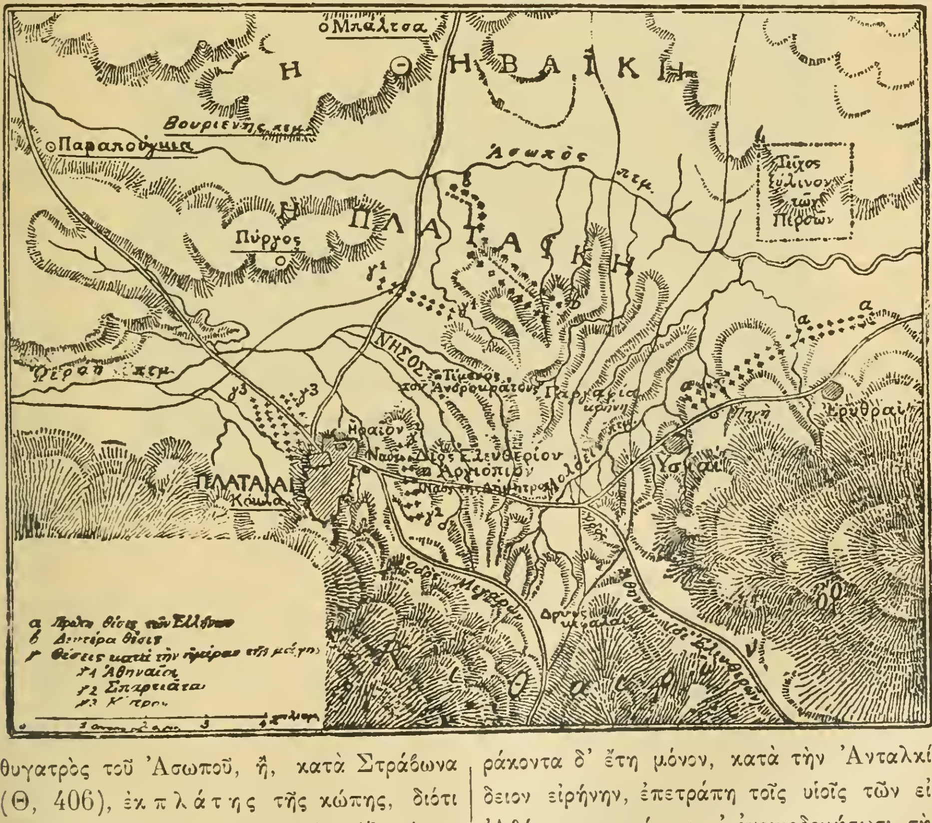
νίκου τοῦ Κυρρήστου ἐν Ἀθήναις, ἀμέσως πρὸ τῶν αὐτοκρατόρων (Varr. d. r rust. II), καὶ αἱ γλυφαὶ στηλῶν ἐπιταφίων. Ἐν Ῥώμῃ δὲ τοιαῦται ὁμοίως, καὶ γλυπτικὰ ἀψίδων καὶ κιόνων κοσμήματα, ὡς τὰ τοῦ κίονος τοῦ Τραϊανοῦ, τὰ τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ τῆς ἀψῖδος τοῦ Τίτου, πάντα μὲν τὸν κοινὸν χαρακτῆρα συνήθως ἔχοντα τῆς ἐπισωρεύσεως καὶ ὀγκώσεως ἀφ' ὅτου ἔπαυσεν ἐπιζητουμένη καὶ κατορθουμένη ἡ ἐντέλεια καὶ χάρις τοῦ διαγράμματος, καθ' ὅσον δ' ὁ χρόνος προέβαινεν ἀτελέστερα πάντοτε ἀποβαίνοντα. Κατεσκευάζοντο δὲ καὶ πλεῖστα αὐτοκρατόρων ἀγάλματα, τὰ μὲν ἁπλῶς εἰκονικὰ (Suet. XXII), εἴτε ἐφίππων, εἴτε ἐνόπλων, εἴτε φερόντων τὴν συνήθη ἀναβολήν, ὅτε καὶ πολλὰ ἐγλύφοντο τὰ αὐτά, καὶ μόνον ἡ κεφαλὴ ἦν περιαιρετὴ καὶ ἠλλάσσετο· τὰ δὲ ἦσαν ἀποθεώσεις, ὡς ὁ Καλιγούλας ἠθέλησε νὰ ἐπιθέσῃ τὴν ἰδίαν του κεφαλὴν εἰς τὸ ἄγαλμα τοῦ Φειδαϊκοῦ Διός· ἢ παραστάσεις ἐν σχήματι ἡρώων, ὡς τὰ γυμνά, δόρυ φέροντα Ἀχίλλεια (Pl. XXXIV, 10). Ὡς καὶ αἱ αὐτοκράτειραι παριστῶντο ὡς θεαί. Ὁ τὸν κολοσσὸν τοῦ Νέρωνος καὶ ἄλλους κολοσσοὺς πλάσας Ζηνόδωρος ἦν Ἕλλην. Συμβολικὰ ὅμως ἀγάλματα 14 ἐθνῶν ἡττηθέντων ὑπὸ Πομπηίου ἔπλασεν ὁ Ῥωμαῖος Κοπώνιος (Πλουτ. Πομπ. ΜΕ). Ὁ μεγαλεπήβολος καὶ φιλόκαλος Ἀδριανός, ἐλπίσας νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν τέχνην εἰς τὸ ἀρχαῖον ὕψος τῆς ἰδανικότητος, προὐκάλεσε τὴν κατασκευὴν συμβολικῶν καὶ ἀθλητικῶν ἀγαλμάτων, καὶ ἰδίαν ἀφορμὴν ἔδωκεν εἰς αὐτὰ ὁ θάνατος καὶ ἡ ὑπὸ τῆς κολακείας ἀποθέωσις τοῦ νεαροῦ φίλου τοῦ Ἀδριανοῦ, τοῦ Ἀντινόου. Ἀλλ' οἱ πλεῖστοι τῶν εἰς τὰ ἔργα ταῦτα ἐπιδιδομένων ἦσαν Ἕλληνες. Εἰ δὲ καί τινες, συμφώνως πρὸς τὰς κλίσεις τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ἀρχαϊκὰς προσέτι ἀπομιμήσεις ἐπετηδεύοντο, ἡ ἀνόρθωσις ὅμως καθαροῦ ῥυθμοῦ τῆς πλαστικῆς δὲν ἐπετεύχθη, οὐδὲ πᾶσα ἡ τεχνουργικὴ ἐπιμέλεια κατώρθου ν' ἀπαλλάξῃ τὴν τέχνην τοῦ χαρακτηρίζοντος αὐτὴν τοὐντεῦθεν κόμπου μετ' ἰσχνότητος συνδυαζομένου. Ἔτι δὲ μᾶλλον ἐξέπνεεν ἡ τέχνη κατὰ τὴν γ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα, ὡς ἀποδεικνύουσιν αἱ γλυφαὶ τοῦ κίονος τοῦ Μ. Αὐρηλίου καὶ τῶν ἀψίδων τοῦ Σεπτ. Σεβήρου. Τῶν αὐτοκρατόρων ἔκτοτε κατεσκευάζοντο ἀντὶ ἀνδριάντων προτομαὶ μᾶλλον, ὁσημέραι τὴν ἐργασίαν ξηρότεραι, καὶ πολλάκις διπλαῖ, πατρὸς καὶ υἱοῦ, ἢ συναρχόντων· καὶ τῶν γυναικῶν ἡ κόμωσις παριστᾶτο ὑπερβολική, καὶ ἐνίοτε ἐκ λίθων διαφόρων χρωμάτων, ἢ καὶ περιαιρετή. Αἱ λάρνακες ἢ σαρκοφάγοι τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων εἰσὶ συνήθως κατάγλυφοι· καὶ ἡ μὲν ἐξεργασία αὐτῶν ἐστὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον μετρία, κατὰ τοὺς καιροὺς εἰς οὓς ἀνήκουσι, τὸ διάγραμμα ὅμως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καλόν, καθ' ὃ συνήθως λαμβανόμενον ἐξ ἀρχαιοτέρων Ἑλληνικῶν συνθέσεων, καὶ οὐ σπανίως παριστῶσιν ἀρχαίους μύθους, εἰς οὓς δίδοται συμβολικὴ σημασία. Καὶ τὰ ἐξ Ἀσίας περὶ τὰ τέλη τοῦ γ' αἰῶνος παρεισαχθέντα θρησκεύματα, ὡς τὰ Μιθραϊκὰ μυστήρια, αἱ τριπλαῖ Ἑκάται, τὰ Πάνθεια ἀγάλματα, ἐγένοντο ἀντικείμενα τῆς τέχνης, χωρὶς ὅμως νὰ συντελέσωσιν εἰς αὐτῆς τὴν ἀνόρθωσιν. Ἐξ ἐναντίας ἡ κατάπτωσις ἦν ἐντελὴς μετὰ τὴν μετάβασιν τῶν αὐτοκρατόρων εἰς Βυζάντιον, ὡς ἀποδεικνύουσιν ὁ ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ κίων τοῦ Θεοδοσίου καὶ ἡ ἐκεῖ βάσις τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Ὀβελίσκου. Ἔκτοτε δ' ἄρχεται ἡ Βυζαντινὴ τέχνη, ὁ ἔσχατος ὅρος τῆς παρακμῆς τῆς Ἑλληνικῆς. — Τῶν δακτυλιολίθων δέ, ἐκτύπων ἢ ἐντύπων, ἐξεργαζομένων καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων, καὶ τῶν τύπων τῶν νομισμάτων ἡ καλλονὴ ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τῆς καταστάσεως τῆς καλλιτεχνίας εἰς τὰς ἐποχὰς τῆς ἐξεργασίας των.

Πλάστιγξ, ἡ γλῶσσα τοῦ ζυγοῦ, τῆς ζυγαρίας, ἡ προσκρεμαμένη ἵνα ἐνδεικνύῃ τὴν ἰσορροπίαν· προσέτι καὶ τὰ πινάκια εἰς ἃ ἐνετίθεντο τὰ σταθμιζόμενα ἀντικείμενα. Ὡς

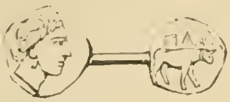
ἐκ τοῦ μέρους δὲ καὶ τὸ ὅλον, πολλάκις ὁλόκληρος ἡ ζυγαρία.

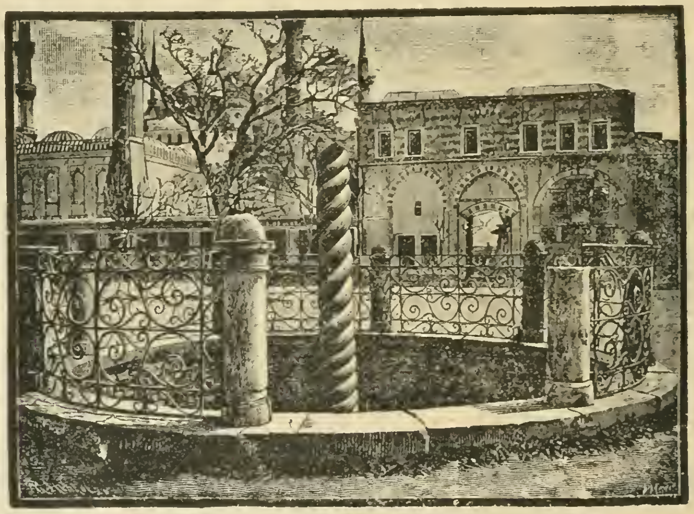
Πλάταια (ἡ)· **Πλαταιαὶ** (αἱ)· παρὰ τοῖς Πεζογράφοις (Ὁμ. Ἰλ. Β, 504. —Ἡρδ. Η, 50 κλ. Θουκ. Α, 5. Γ, 61), πόλις τῆς Βοιωτίας κατὰ τὴν βορείαν κλιτὺν τοῦ Κιθαιρῶνος, οὐ μακρὰν τῶν πηγῶν τοῦ Ἀσωποῦ. Ἐκλήθη δ' ἐκ Πλαταίας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ, ἤ, κατὰ Στράβωνα (Θ, 406), ἐκ π λ ά τ η ς τῆς κώπης, διότι δῆθεν ἡ Κωπαίς ποτε μέχρις ἐκεῖ ἐξετείνετο καὶ οἱ Πλαταιεῖς ἦσαν οἱ ἐκ τῆς κώπης ἀποζῶντες. Καίτοι πόλις Βοιωτική, ἦν ὅμως πάντοτε φίλη τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ εἰς τὸν Μαραθῶνα παρέταξε 1000 ἄνδρας (Ἡρδ. ΣΤ, 108). Εἰς δὲ τὴν ἱστορικὴν μάχην, τὴν πρὸ τῶν τειχῶν αὐτῆς κατὰ τοῦ Μαρδονίου, μετέσχε δι' ὁπλιτῶν 600 (Ἡρδ. Θ. 29). Προκλήσει τῶν Θηβαίων ὁ Ξέρξης κατέστρεψε τὴν πόλιν (Ἡρδ. Α, 50.—Θουκ.Γ, 68). Ἐκ νέου δὲ κατεστράφη ὅτε, κατὰ τὸ πέμπτον ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (403 π.Χ.), μετὰ διετῆ ἐπίμονον πολιορκίαν ἐκυρίευσαν αὐτὴν οἱ Θηβαῖοι μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν, καὶ τῶν πολιτῶν οἱ μὲν ἐθανατώθησαν, ἄλλοι δ' ἔφυγον εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ἄλλοι μετῳκίσθησαν εἰς Σινώπην τῆς Χαλκιδικῆς, ἡ δὲ χώρα αὐτῶν ἐξεμισθώθη ὑπὸ τῶν Θηβαίων (Θουκ. Γ, 68). Μετὰ τεσσαράκοντα δ' ἔτη μόνον, κατὰ τὴν Ἀνταλκίδειον εἰρήνην, ἐπετράπη τοῖς υἱοῖς τῶν εἰς Ἀθήνας προσφύγων ν' ἀνοικοδομήσωσι τὴν πόλιν των, ἥτις ὁ ὡς διετέλει καὶ τότε πιε-

ζομένη ὑπὸ τῆς Σπάρτης. Ὅτε δ' ἐγκατέλιπον οἱ Σπαρτιᾶται τὴν Βοιωτίαν, ἔμεινεν ὑπὸ τὸ κράτος τῶν Θηβῶν, καὶ αὖθις ὑπ' αὐτῶν κατεστράφη, τῷ 576, διότι ἠθέλησε νὰ ἐλευθερωθῇ, βοηθείᾳ τῶν Ἀθηναίων (Διόδ. ΙΕ, 46), ὅτε καὶ ἐκ δευτέρου κατέφυγον εἰς Ἀθήνας οἱ Πλαταιεῖς. Μετὰ τὴν

ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην τοῖς ἀπεδόθη ἡ χώρα των· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα μόνον, βοηθείᾳ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀνῳκοδομήθη ἡ πόλις. Οἱ κάτοικοι, ἐπὶ πατραγαθίαις μεγαλαυχοῦντες, κατηγοροῦντο ὡς οἰηματίαι καὶ καυχηματίαι. Πρὸ τῆς πόλεως ἦν μέγας ναὸς τῆς Ἥρας· ἀλλὰ τὸ κυριώτερον αὐτῆς ἐγκαλλώπισμα ἦν ὁ μετὰ τὴν ἧτταν τῶν Περσῶν ἐν αὐτῇ ἱδρυθεὶς ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, μετὰ τοιχογραφιῶν τοῦ Πολυγνώτου καὶ κολοσσιαίου ἀγάλματος αὐτοῦ τοῦ Φειδίου. Ἐκτὸς τοῦ ἀνατολικοῦ αὐτῆς τείχους ἦσαν οἱ τάφοι τῶν πεσόντων εἰς τὴν μάχην κατὰ τῶν Περσῶν, εἷς μὲν διὰ τοὺς Ἀθηναίους εἷς διὰ τοὺς Πελοποννησίους, καὶ εἷς κοινὸς διὰ πάντας τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, καὶ παρ' αὐτοῖς βωμὸς καὶ ἄγαλμα τοῦ Ἐλευθερίου Διός. Προσέτι δὲ καὶ χαλκῆ στήλη, ἐκ τριῶν ὄφεων συγκειμένη, καὶ φέρουσα τρίπουν, καὶ τὰ ἔτι ἀναγινωσκόμενα ὀνόματα τῶν πόλεων ὅσαι μετέσχον τῆς μάχης, σώζεται νῦν ἐν τῷ ἱπποδρομίῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὡς καὶ μία τῶν ἀποκοπεισῶν κεφαλῶν τῶν ὄφεων. Μέχρι δὲ τῆς δ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος ἐτελοῦντο παρὰ τῷ βωμῷ θυσίαι, τῇ 16ῃ τοῦ ἀττικοῦ μηνὸς Μαιμακτηριῶνος, καὶ ἀγῶνες εἰς μνήμην τῆς ἐνδόξου νίκης κατὰ Μαρδονίου (Στρβ. Θ, 412). Τοῦ ἱστορικοῦ ἐκείνου μέρους σώζονται ἐπίσημα ἔτι ἐρείπια. Ἦν δὲ τὸ πεδίον τῆς μάχης ἐκείνης τὸ ἀνατολικῶς καὶ πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως ἐκτεινόμενον, μέχρι τοῦ Ἀσωποῦ (Ἡρδ. Θ, 13, κλ. — Πλούτ. Ἀρστδ. ΙΑ, κλ.).

Πλαταμώδης, ἀκρωτήριον τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς Μεσσηνίας ἐν Πελοποννήσῳ, τὸ αὐτὸ τῇ Κυπαρισσίᾳ (Στρβ.).

Πλατάνιος, ποταμὸς τῆς Βοιωτίας, ἐκ τοῦ ὄρους Πτώου πηγάζων, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὐβοϊκὸν πορθμὸν (Παυσ. Θ, 23).

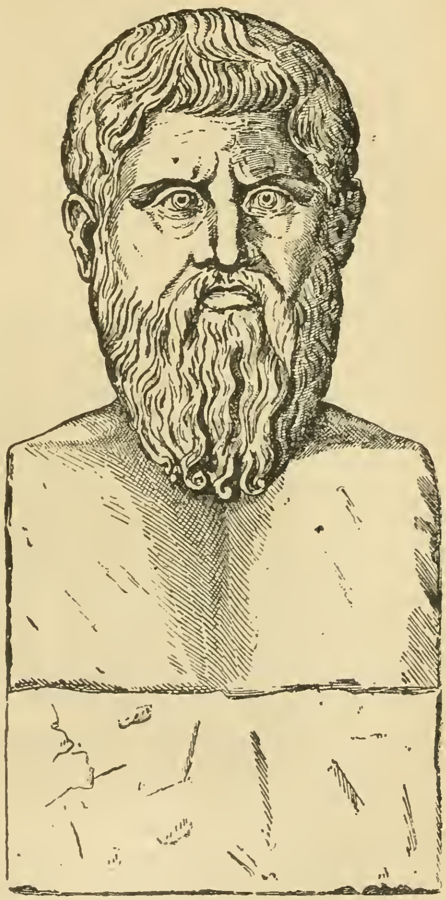
Πλατανιστοῦς (ὁ), χωρίον ἐν Ἤλιδι (Στρβ.).

Πλάτανος, τὸ δένδρον, λίαν ἀγαπητὸν καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις διὰ τοὺς μακροὺς κλάδους του καὶ διὰ τὰ πλατέα του φύλλα, ἐξ ὧν εἶχε τὸ ὄνομα, καὶ διὰ τὰς βαθείας σκιάς του, ὥστε καὶ παρὰ Ῥωμαίοις ἦν ἀφιερωμένος τοῖς δαίμοσι (genius) (Ov. Met. X, 95). Πλατάνοις κατεφύτευσεν ὁ Κίμων τὴν ἀγορὰν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ πλατανὼν ὑπῆρχεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Πλάτωνος. Οἱ Ῥωμαῖοι ποιηταὶ ἔλεγον τὸ δένδρον στεῖρον (Sterilis), καθ' ὃ ἄκαρπον (Virg. G. II, 40), καὶ caelebs, διότι κλήματα σταφυλῆς δὲν ἀναρριχῶνται εἰς αὐτὸ (Hor. Od. II, 15, 4).

Πλάτανος (ἡ), κώμη τῆς Φοινίκης, κειμένη ἐπὶ τοῦ Ταμύρα ποταμοῦ (Πολβ. Ε, 68).

Πλάτεα, νῆσος ἀπέναντι τῆς Κυρηναϊκῆς ἀκτῆς, ἐν Λιβύῃ, παρὰ τῷ Μενελάῳ λιμένι. Ταύτην κατέλαβον πρώτην οἱ εἰς Λιβύαν, πρὸς ἀποικισμὸν μετὰ τοῦ Βάττου πεμφθέντες Θηραῖοι (Ἡρδ. Δ, 153. 165. 169). Νῦν Βόμβα.

Πλάτων, 1) υἱὸς Ἀρίστωνος καὶ Περικτιόνης (ἢ Πρωτόνης), ἐξ εὐπατριδῶν, πατρόθεν ἐκ τοῦ Κόδρου, μητρόθεν ἐκ τοῦ Σόλωνος καταγόμενος, ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις τῷ 429 π. Χ. 4ῃ τοῦ Θαργηλιῶνος, ἤτοι 9 (21) μαΐου, ἡμέραν καθ' ἣν ἐπανηγυρίζοντο τοῦ Ἀπόλλωνος τὰ γενέθλια, δι' ὃ καὶ ἀπ' ἀρχῆς ἤδη ἐθεωρήθη ὡς «υἱὸς τοῦ φωτὸς τοῦ κόσμου», καὶ εἰς «θεῖόν τι» ὡρισμένος. Διηγεῖτο δὲ περὶ αὐτοῦ καὶ ὁ μῦθος διαφόρους ἔκτοτε ἐπινοίας, ὅτι αἱ μέλισσαι ἐπὶ τοῦ Ὑμηττοῦ κατέθηκαν εἰς τὰ χείλη του μέλι, ὅτι κύκνος, ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἔρωτος ἀναπτάς, κατέπεσεν ἀπηυδημένος εἰς τὸν κόλπον τοῦ Πλάτωνος, καὶ ἐκεῖ τὰς πτέρυγας ἃς εἶχεν ἀπολέσει αἴφνης ἀναλαβών, ἀνέβη πρὸς τοὺς οὐρανούς, αὐτοὺς καὶ τὴν γῆν καταθέλγων διὰ τῶν μελῳδιῶν του. Κατ' ἀρχὰς ὠνομάσθη κατὰ τὸν πάππον του Ἀρίστων· ἔπειτα ὅμως μετωνομάσθη Πλάτων ὑπὸ τοῦ Σωκράτους, διὰ τὸ πλατύ του στῆθος ἢ μέτωπον, ἤ, κατὰ τοὺς νεοπλατωνικοὺς διὰ τοῦ λόγου του τὴν εὐρύτητα. Ἡ ἐνδοξοτάτη τῆς πατρίδος του ἐποχὴ καθ' ἣν ἔζη καὶ οἱ ἐν παντὶ κλάδῳ διάσημοι καὶ μεγαλόνοες ἄνδρες ἐφ' ὧν ἀνετράφη, ὁ Θουκυδίδης καὶ Ξενοφῶν, ὁ Σοφοκλῆς καὶ ὁ Εὐριπίδης, ὁ Ἀριστοφάνης καὶ ὁ Μένανδρος, ὁ Φειδίας καὶ ὁ Πολύκλειτος, τοῦ

πνεύματός του ἡ ποιητικὴ τάσις καὶ τὰ ποιητικὰ αὐτοῦ ἀναγνώσματα, καὶ ἡ ἐκπαίδευσις αὐτοῦ ὑπὸ τοὺς σοφωτέρους ἄνδρας τῶν μεγάλων ἐκείνων χρόνων, τῷ παρεσκεύασαν εὐρὺ καὶ εὐκλεὲς τοῦ βίου τὸ στάδιον. Νεώτατος ἔτι ἤρξατο ὑπὸ τοῦ Κρατύλου τὰς φιλοσοφικὰς δόξας τοῦ Ἡρακλείτου διδασκόμενος καὶ εἰς αὐτὰς τὰς τοῦ Σωκράτους μυούμενος. Εἰκοσαετὴς δὲ ἦν ὅτε ἐγνωρίσθη μετὰ

τοῦ Σωκράτους, καὶ ἔκτοτε ἔμεινε πάντοτε, ἐπὶ δέκα ἔτη, μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ διδασκάλου του, πιστὸς παρ' αὐτῷ. Ἀλλὰ τὴν θεμελιώδη ἀρχὴν τῆς αἰωνίας τῶν ὅλων κινήσεως ἀδυνατῶν νὰ συμβιβάσῃ μετὰ τῆς ὑπερτάτης ἐπιγνώσεως, ἐστράφη πρὸς τοὺς Ἐλεάτας καὶ τοὺς Ἰωνίους φιλοσόφους, ὧν ἀρχηγοὶ ἐπ' αὐτοῦ ἦσαν, ἀνωτάτης ἀπολαμβάνοντες ὑπολήψεως, ὁ Παρμενίδης καὶ ὁ Ἀναξαγόρας. Ἰδίως τὸν εἵλκυσε τὸ δόγμα τοῦ πρώτου ἐξ αὐτῶν, ὅτι ὑπάρχει διπλῆ ἐπίγνωσις, ἡ δοξαστική, ἤτοι ἡ ἐκ τῶν αἰσθήσεων ἐξαρτωμένη, καὶ ἡ διανοητική, ὧν ἡ μὲν πρώτη στηρίζεται ἐπὶ μόνων πιθανοτήτων, ἡ δὲ δευτέρα δύναται νὰ ἔχῃ ἀξίωσιν βεβαιότητος, ἐγκλείουσα τὸ ἓν ἐν πᾶσι, καὶ τὸ ἐν ἑνὶ πάντα, ἤτοι τὸν Πανθεϊσμὸν, οὗ ἐκτὸς οὐσία οὐδεμία ὑφίσταται. Τὰς ἀρχὰς ταύτας, τὰς τῆς διαιρέσεως τῆς ἐπιγνώσεως καὶ τῆς διαφόρου ἀξίας τῶν δύο κατηγοριῶν αὐτῆς παραδεχθεὶς, ἀπέκρουσε τοῦ Ἡρακλείτου τὰς θεωρίας καὶ τὸ δόγμα περὶ τῆς τῶν ὄντων οὐσίας. Ἐγκύψας εἰς τὰ διδάγματα τοῦ Ἀναξαγόρου, δὲν παρεδέχθη αὐτὰ, καθ' ὅσον οὗτος, ἀντὶ νὰ ἐπαναφέρῃ τὰ στοιχεῖα εἰς τὰς ἀρχικὰς αὐτῶν αἰτίας, ἀπέδιδεν εἰς αὐτὰ τὴν δύναμιν τοῦ νοός. Τὰς θεωρίας πάσας ταύτας ἀνεπαρκεῖς θεωρῶν, ἐπεδόθη μᾶλλον εἰς τὴν πρακτικὴν φιλοσοφίαν, πρὸς ἣν ἐκ τῆς αὐτῆς ἀφορμῆς εἶχε στραφῇ καὶ ὁ Σωκράτης, διὰ τοῦ βίου του λαμπρότατον αὐτῆς ὑπόδειγμα χορηγῶν. Ἐκ τῆς ἐνδομύχου ἀφοσιώσεως τοῦ μαθητοῦ εἰς τὸν διδάσκαλον, καὶ ἐκ τῆς ἐντυπώσεως ἣν εἰς τὴν καρδίαν ἐκείνου παρήγαγεν ὁ μαρτυρικὸς θάνατος ὃν ὁ Σωκράτης ὑπέστη ἕνεκα τῆς διδασκαλίας του, ἐπήγασαν τὰ παντοῖα αὐτοῦ φιλοσοφικὰ συγγράμματα, ἐν οἷς ἐκτίθενται μεμιγμένα, οὕτως ὥστε δὲν δύνανται νὰ διακριθῶσι τὰ δόγματα αὐτοῦ μετὰ τῶν τοῦ διδασκάλου του. Καὶ ἀφοσιώσεως δὲ πρὸς αὐτὸν μεγάλα ἔδωκε δείγματα, ἐπὶ τῆς δίκης τοῦ Σωκράτους προσενεγκὼν νὰ πληρώσῃ τὸ χρηματικὸν πρόστιμον. Μετὰ τὴν καταδίκην δ' αὐτοῦ ἐγκατέλιπεν ἐν θλίψει βαθείᾳ τὰς Ἀθήνας, ὧν ἡ ἀναρχικὴ δημοκρατία τῷ ἦτο προσέτι λίαν ἀσυμπαθής, καὶ ἀπῆλθε πρὸς τὸν Εὐκλείδην εἰς Μέγαρα· ἀλλ' ἕνεκα τῆς πρὸς ἐκεῖνον διαφορᾶς του ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τοῦ Παρμενίδου, δὲν παρέμεινεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν ἐριστικὴν ἢ Μεγαρικὴν σχολὴν, ἥτις καὶ αὐτὸν τὸν πυρῆνα τοῦ περὶ ἰδεῶν συστήματος αὐτοῦ προσέβαλλεν. Ἐκ πολλοῦ ζήλου πρὸς ἐρεύνας ἐτράπη εἰς ὁδοιπορίας, καὶ εἰς Ἰταλίαν ἀπελθὼν, ἠκροάσθη τοῦ Ταραντίνου Ἀρχύτα καὶ τοῦ Κνιδίου Εὐδόξου, ὧν τὰς Πυθαγορείους διδασκαλίας περὶ μαθηματικῶν, φυσικῆς καὶ ἠθικῆς, ἐντελῶς μετὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἀρχῶν συνδυάζων, ἐξέδωκεν εἰς τὰ μεταγενέστερά του συγγράμματα. Ἐκεῖθεν δὲ μετέβη εἰς Κυρήνην, ἵνα ἀκούσῃ τοῦ Θεοδώρου, διδάσκοντος τὰ μαθηματικὰ, καὶ κατόπιν εἰς τὸν τόπον τῶν θαυμάτων καὶ ἰδιοτύπων θεωριῶν, τὴν Αἴγυπτον, ὅθεν δὲν ἠδυνήθη, ὡς προυτίθετο, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἀθήνας, παρακωλυθεὶς ὑπὸ τῶν ταραχῶν ἃς ἐπέφερον αἱ παρασκευαὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀρταξέρξου κατὰ τῆς Αἰγύπτου ἐκστρατείας. Ἐπέστρεψεν ἑπομένως εἰς τὴν Ἰταλίαν, (τὸν Τάραντα. Cic. Fin. V, 29, 87), καὶ ἐν Σικελίᾳ ἐφιλοξενήθη ὑπὸ τοῦ Δίωνος, καὶ εἶτα ἐγένετο δεκτὸς παρὰ Διονύσῳ τῷ πρεσβυτέρῳ. Ἀλλὰ τούτου ἐφείλκυσε τὴν δυσμένειαν διὰ τῆς εἰλικρινείας τῆς γνώσσης του, ὥστε καὶ διὰ θαλάσσης ἀπεπέμφθη ὑπὸ τοῦ τυράννου, ὑποδείξαντος ὅτι ὁ θάνατός του θὰ τὸν εὐηρέστει. Δὲν ἐφονεύθη ὅμως, ἀλλ' ἐπωλήθη ὡς δοῦλος, καὶ εἶτα ἀπηλευθέρωσεν αὐτὸν ὁ ἐκ Κυρήνης Ἀννίκερις, ἢ ὁ Δίων ἐκ Συρακουσῶν. Ἐπέστρεψε δ' εἰς Ἀθήνας τῷ 388, καὶ ἤρξατο διδάσκων πρὸς κοινὴν εὐαρέσκειαν ἐν τῷ ἐκτὸς τῆς πόλεως, πρὸς τῷ Κηφισσῷ, κατὰ τὰ Σεπόλια, κείμενον γυμνάσιον τοῦ ἥρωος Ἀκαδήμου. Ἐκεῖ ἀρχηγὸς ἰδίας σχολῆς ἀναδειχθεὶς, συνέταξε πλεῖστα συγ-

γράμματα κατὰ τὰ ἑπόμενα εἴκοσιν ἔτη. Ὅτε δ' εἰς τὸν θρόνον τῶν Συρακουσῶν ἀνῆλθε Διονύσιος ὁ νεώτερος, ὁ ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν διατελῶν τοῦ γυναικαδέλφου καὶ συμβούλου του Δίωνος, τότε, τῷ 367, ἐκλήθη ἐκ δευτέρου ὁ Πλάτων εἰς τὴν Σικελίαν. Ἀπῆλθε δὲ παραδοὺς τὴν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ διδασκαλίαν του εἰς Ἡρακλείδην τὸν Ποντικόν, καὶ ἔτυχε λαμπρᾶς ὑποδοχῆς ἐν Σικελίᾳ. Ἀλλ' ὅτε μετ' οὐ πολὺ αὐλικαὶ ῥᾳδιουργίαι ἀνέτρεψαν καὶ ἐμάκρυναν τῆς αὐλῆς τὸν Δίωνα, μετεβλήθη ἡ θέσις τοῦ Πλάτωνος, ἐγκλεισθέντος εἰς στρατῶνα, ἔνθα ἠναγκάζετο νὰ διατρίβῃ μετὰ βαναύσων στρατιωτῶν, καὶ τέλος τῷ ἐπετράπη ν' ἀναχωρήσῃ, ἐπὶ τῇ προθέσει τοῦ νὰ ἐπιστρέψῃ ἅμα ἀνεκαλεῖτο ὁ Δίων Μεταμεληθέντος δὲ τοῦ τυράννου, ἀνεκλήθη ἐκ τρίτου ὑπὸ ψευδεῖς ὑποσχέσεις, τῷ 361· ἀλλ' αἱ ἐλπίδες αὐτοῦ καὶ τῶν φίλων του ταχέως ἐψεύσθησαν, καὶ μόλις διὰ πλείστων θυσιῶν καὶ δυσχερειῶν ἀπέσπασεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν κινδύνων, τῷ 360, τοῦ Ἀρχύτου ἡ μεσιτεία. Ἑβδομηκοντούτης τότε, ἐπεδόθη ὅλως εἰς τὴν διδασκαλίαν. Ἐπιστεύετο δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὅτι τότε ἐξειργάσθη νομοθεσίας καὶ πολιτεύματα διὰ τὴν Κυρήνην, τὴν Μεγαλόπολιν, τὰς Θήβας, τὴν Κρήτην καὶ ἄλλας πολιτείας· ἀλλ' ἡ ἀκρίβεια τῆς εἰδήσεως ταύτης ἀμφιβάλλεται, ὡς καὶ πολλοὶ τῶν ἀρχαίων διστάζουσι περὶ τῆς ἀληθείας τῶν τόσων συνεχῶν ἐπανόδων τοῦ Πλάτωνος εἰς Ἰταλίαν, ἃς μόνος ὁ Πλούταρχος διηγεῖται. Ἐπὶ τῶν τελευταίων τούτων ἐτῶν τοῦ βίου του πολλὰ συνέγραψεν, ἰδίως τὸ περὶ νόμων, καὶ ἄλλα ἐσχεδίασεν, ὡς τὸ περὶ πολιτικῶν μεταρρυθμίσεων ἀναλόγων τοῖς χρόνοις. Αἱ σπουδαῖαι καὶ ἀλλεπάλληλοι πολιτικαὶ περιπέτειαι ὧν διετέλεσε μάρτυς, ἀπὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου διὰ τῆς βραχείας ἀκμῆς τῶν Θηβῶν μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς μακεδονικῆς ἰσχύος, τῷ ἀπέδειξαν βεβαίως τὸ ἀνεπίτευκτον τοῦ πολιτικοῦ του συστήματος, τοῦ ὡς φαίνεται πρὸς τὰς δωρικὰς ἀρχὰς ἀποκλίνοντος μᾶλλον, καὶ τῷ ἐνέπνευσαν τὸν πόθον πρὸς ἐξεύρεσιν νέας καὶ κρείττονος πολιτικῆς διαρρυθμίσεως. Ἐν ᾧ δὲ τὰ νέα ταῦτα συνέταττε καὶ εἰς τὰ πρότερά του συγγράμματα διορθώσεις ἐπέφερεν, ἀπέθανε τῷ 348, εἰς ἡλικίαν 81 ἐτῶν. — Οἱ μαθηταὶ ἐγκαρδίως τὸν ἠγάπων καὶ τὸν ἐθαύμαζον. Ἐξ αὐτῶν ἦν καὶ ὁ Χαβρίας, καὶ ὁ Φωκίων, καὶ ὁ Δημοσθένης, προσέτι δὲ καὶ γυναῖκες, ὡς φαίνεται, καὶ ἐν γένει ὑπερτάτης εὐλαβείας ἀπελάμβανεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι. Ὁ Πάναινος (Cic. Tuss. II, 32) τὸν ἀπεκάλει τὸν Ὅμηρον τῶν φιλοσόφων, ὁ δὲ Κικέρων (N. D. II, 12) «τῶν φιλοσόφων θεόν», καὶ ὁ Λογγῖνος «θεῖον»· καὶ διέδωκαν οἱ ὀπαδοί του τὴν διδασκαλίαν του εἰς εὐρὺν κύκλον, καὶ ἐπὶ πολὺ διετηρήθη ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἱδρυθεῖσα Ἀκαδημία, μετατραπεῖσα μετὰ θάνατόν του εἰς τὴν ἀρχαιοτέραν ἀκαδημίαν τοῦ Σπευσίππου καὶ Ξενοκράτους, τὴν μέσην τοῦ Ἀρκεσιλάου, τὴν νέαν τοῦ Καρνεάδου, αἷς προσετέθησαν καὶ τετάρτη, ἡ τοῦ Λαρισαίου Φίλωνος, καὶ πέμπτη, ἡ τοῦ Ἀντιόχου τοῦ ἐξ Ἀσκάλωνος. Ὁ γλύπτης Σιλανίων ἐποίησεν ἀνδριάντα αὐτοῦ, ὃν ἐν ἔπειτα χρόνοις ἔστησεν ὁ Μιθριδάτης εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ταῖς Μούσαις αὐτὸν ἀναθείς. — Ἡ μέθοδος τοῦ Πλάτωνος ἦν ἡ τοῦ Σωκράτους διαλογική. Διὰ δὲ τοὺς μᾶλλον προκεχωρημένους τῶν μαθητῶν του ἐπροτίμα ἀκροαματικὰς παραδόσεις, ὧν καὶ ἐλαμβάνοντο σημειώσεις, εἰς τὰ ἄγραφα δόγματα, κακῶς ἐκληφθέντα ἐνίοτε ὡς μυστηριώδεις διδασκαλίας τινάς. Ἐξ ἄλλου ὅμως οἱ ὑπ' αὐτοῦ συγγραφέντες διάλογοι εἰσὶν οὐχὶ αἱ ἐν τῇ σχολῇ ἀληθῶς γενόμεναι συνδιαλέξεις, ἀλλὰ δραματικῶς διατεθειμέναι ἐκθέσεις, ἐν αἷς οὕτως ἀντιλαμβάνονται οἱ συνδιαλεγόμενοι τῶν φιλοσοφικῶν ζητημάτων, ὥστε ὁ Πλάτων αὐτὸς οὐδόλως μετέχει τῶν διαλόγων. Ἐν αὐτοῖς αἱ θεωρίαι ἐκτίθενται ἐντέχνως καὶ ἐν ἀλληλουχίᾳ ὀργανικῇ, οὐδὲ κατατέμνεται τὸ φι-

λοσοφικὸν αὐτοῦ σύστημα εἰς βαθμίδας καὶ μέρη ἀπ' ἀλλήλων κεχωρισμένα καὶ ἀνεξάρτητα. Ἐξ ἐναντίας πανταχοῦ ἐν τοῖς διαλόγοις ἐνορᾶται ἡ τάσις πρὸς πλαστικὴν ἑνότητα, οὕτως ὥστε εἰς ἓν σύνολον συναρμολογοῦνται καὶ τὰ μᾶλλον κατὰ τὸ φαινόμενον ἀφεστῶτα καὶ ἀντιφάσκοντα. Οὕτω συμπλέκονται καὶ ἀφηρημέναι θεωρίαι περὶ τῆς τῶν ἰδεῶν ὑπάρξεως, ὡς μόνης ἀληθοῦς, μετὰ τῆς μαθηματικῆς συνθέσεως τῶν τεσσάρων στοιχείων, καὶ τῆς εἰς τὴν πολιτείαν ἐνσωματώσεως τῆς ψυχολογίας καὶ τῆς ἠθικῆς. Ὁ διαλογικὸς τύπος ἐκλείπει σχεδὸν εἰς τὰ τελευταῖά του συγγράμματα ὑπὸ τὸν πλοῦτον τῶν ἐκτιθεμένων ἰδεῶν, καὶ περιορίζεται συνεχῶς εἰς τὸ ἁπλοῦν Ναὶ ἢ Οὔ. Πανταχοῦ δ' ἐν αὐτοῖς ἐπικρατεῖ διαλεκτικὴ ἀκριβῶς διακρίνουσα, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τάσις τις ποιητικὴ καὶ μυθική, ἥτις παρασύρει οὐ σπανίως τὸν Πλάτωνα. — Τὸ φιλοσοφικὸν δὲ δόγμα του, ὁρμώμενον ἐκ τῆς περὶ οὐσίας θεωρίας τοῦ Παρμενίδου, ἣν μόνην παραδέχεται ὡς ἐπ' ἀληθείας στηριζομένην, ἄγει αὐτὸν εἰς τὴν σκέψιν ὅτι, καίτοι ἀδιακόπου οὔσης τῆς τῶν πραγμάτων μεταβολῆς, οὐχ ἧττον ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ ἐνυπάρχουσιν αἰώνιά τινα καὶ ἀμετάβολα «νοήματα»· ἐξ οὗ συμπεραίνει περὶ τῆς ὑπάρξεως αἰωνίων τινῶν, ἁπλῶν καὶ ἑαυτοῖς πάντοτε ὁμοίων τύπων «ὁμοιωμάτων», ἀπεικονιζομένων εἰς τὰ ἐφήμερα ἀντικείμενα. Οὗτοι εἰσὶν αἱ «ἰδέαι», τὰ σχήματα τῆς παγκοσμίου «οὐσίας», οὐδαμῶς συνεχόμεναι μετὰ τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου, οὐδ' ἀφηρημέναι ἀντιλήψεις ὅμως ἀφ' ἑτέρου, ἀλλὰ τὰ «ὄντα, τὰ ὄντως ὄντα», ἐξ ὧν πηγάζουσι πᾶσαι αἱ ἰδέαι τοῦ καλοῦ, τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ ἀληθοῦς. Τὸ πλῆθος αὐτῶν ἐστὶν ἀναρίθμητον, ἡ συνάφεια αὐτῶν ἀκατάληπτος, καὶ συναποτελοῦσιν ἓν ὅλον, ἀλλ' αἱ γενικώτεραι περιλαμβάνουσι πολλὰς μερικωτέρας, ὡς καὶ ἐν τῷ αἰσθητῷ κόσμῳ ὑφίστανται «ἓν καὶ πολλά», τὸ γενικὸν τὸ ἐγκλεῖον τὰ μερικά. Αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων δὲν ἦσαν ἀνέκαθεν καὶ πάντοτε ἐνδεδυμέναι ἐντὸς σώματος ἀσθενοῦς, ἀλλ' ἠδύναντο ν' ἀπολαμβάνωσι τῆς τρυφῆς τῆς αἰωνίας θέας τῶν ἀρχικῶν ἐκείνων εἰκόνων· ἀπ' αὐτῶν ὅμως ἀποστραφεῖσαι, ἐνεκλείσθησαν εἰς τὰ θνητὰ σώματα, ὅθεν ποθοῦσαι στρέφονται πρὸς τὰς εἰκόνας ἐκείνας, καὶ ἡ ἀνάμνησις αὐτῶν ἐστὶ τόσῳ ζωηροτέρα, ὅσῳ ἰσχυρότερός ἐστιν ὁ πνευματικὸς βίος παρ' ἑκάστῳ ἀτόμῳ. Μεταξὺ τῶν ποικίλων («πολλῶν»)καὶ αἰωνίων προτύπων ἢ ἀρχικῶν εἰκόνων ὑφίστανται οἱ ἀριθμοί, αἰώνιοι, ἢ ἐπαναλαμβανόμενοι. Ἡ θεμελιώδης αὕτη θεωρία ἐπικρατεῖ διὰ πάσης τῆς φιλοσοφίας του. Διαίρεσιν δὲ ταύτης εἰς Διαλεκτικήν, Φυσικὴν καὶ Ἠθικὴν φαίνεται διαλογισθείς, εἰ καὶ μὴ ἐντελῶς ἐκτελέσας, καθ' ὅσον διέκρινε τοὺς κλάδους τῆς φυσικῆς καὶ ψυχολογίας, τῆς ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς, ἀπὸ τῆς διαλεκτικῆς, «τῆς ἐν τοῖς λόγοις σκέψεως», ὑποδείξας τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῆς ἀναλυτικῆς μεθόδου καὶ τῆς συνθετικῆς. Ὡς αἰώνια πρεσβεύει τὸ «ἄπειρον», καὶ τὸν «Νοῦν», ἤτοι τὸν Θεὸν καὶ τὴν ὕλην. Αὕτη ῥέπει διηνεκῶς πρὸς τὴν ἀταξίαν καὶ τὸ κακόν· τὸν «κόσμον», ἤτοι τὴν σύμμετρον τάξιν, ἔπλασεν ὁ «νοῦς», εἰς ἓν ὅλον, εἰς μονάδα μίαν, συνδεόμενος μετὰ τοῦ θείου λόγου, τῶν ἰδεῶν καὶ τῆς τοῦ κόσμου ψυχῆς. Τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν ἔπλασεν ὁ Θεὸς ἐξ ἑαυτοῦ, ἐκ μέρους ἑαυτοῦ, ἀθάνατον, διότι ἡ ψυχὴ ἐστὶ τὸ «αὐτὸ ἑαυτὸ κινοῦν». κατ' ἀντίθεσιν τοῦ θνήσκοντος σώματος. Ἔχει δ' ἡ ψυχὴ δύο «μέρη», δι' ὧν συνδέεται μετὰ τοῦ σώματος· «τὸ λογιστικὸν τῆς ψυχῆς» ἢ τὸν «νοῦν», ἐμφωλεύοντα ἐν τῇ κεφαλῇ, καὶ τὸ «ἀλογιστικόν», οὗ τὸ μὲν «ἐπιθυμητικὸν» ἕδραν ἔχει τὸ κάτω σῶμα, τὸ δὲ «θυμοειδὲς» ἢ ὁ «θυμὸς» τὸ στῆθος. — Οἱ ἐκδόται τῶν διαφόρων συγγραμμάτων τοῦ Πλάτωνος κατέταξαν αὐτά, οἱ μὲν κατὰ τὰς βιογραφικὰς αὐτοῦ χρονολογίας καὶ περιστάσεις, οἱ δὲ κατὰ τὴν φιλοσοφικὴν αὐτῶν σχέσιν, καὶ ἄλλοι πάλιν

κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν μορφὴν τῆς συνθέσεως. Ὑπῆρξαν δὲ καὶ οἱ οὐχὶ πάντα, ἀλλὰ μόνον 14 (ὁ Ast) ὡς ἀναμφισβητήτως γνήσια θεωρήσαντες. Ἐν ἀρχαιοτέροις δὲ χρόνοις διῄρουν οἱ ἐκδόντες αὐτὰ εἰς «τετραλογίας», ὡς ὁ Θράσυλλος ἤδη ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ἢ εἰς «συζυγίας». Ἐπ' ἐσχάτων δὲ διῃρέθησαν (ὑπὸ Stallbaum) ἐπὶ τὸ μεθοδικώτερον εἰς τὰς ἑπομένας κατηγορίας: α) Εἰς τὴν πρώτην τάξιν περιέχονται τὰ μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Σωκράτους γραφέντα, καὶ μικρὸν μετ' αὐτόν· ὁ Λῦσις, ὑπ' ὀλίγων τινῶν ὑποτεθεὶς μὴ γνήσιος· ὁ Λάχης· Ἱππίας ὁ πρεσβύτερος καὶ ὁ νεώτερος· ὁ Ἴων· ὁ Χαρμίδης· ὁ Μένων· ὁ Ἀλκιβιάδης· ὁ Κρατύλος· ὁ Εὐθύδημος· ὁ Πρωταγόρας· ὁ Γοργίας· ὁ Εὐθύφρων. γραφεὶς μεταξὺ τῆς κατηγορίας καὶ τοῦ θανάτου τοῦ Σωκράτους· ἡ μετὰ τὸν θάνατον τούτου συνταχθεῖσα ἀπολογία Σωκράτους· ὁ Κρίτων. β) Εἰς τὴν δευτέραν τάξιν ὅσα ἔγραψεν, ἢ καὶ ἐδημοσίευσεν ἀφ' ὅτου ἀπῆλθεν εἰς ὁδοιπορίας, μέχρι τῆς δευτέρας ἐπισκέψεώς του εἰς Σικελίαν, ἑπομένως καὶ ἐπὶ τῆς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ διδασκαλίας του. Εἰσὶ δὲ ταῦτα, ὁ Θεαίτητος· ὁ σοφιστής· ὁ πολιτικός, οὗ μνημονεύει ἀνωνύμως ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ ὅστις καὶ διὰ τοῦτο ὑπό τινων τῶν νεωτέρων ὑπετέθη μὴ γνήσιος· ὁ Παρμενίδης· τὸ συμπόσιον· ὁ Μενέξενος, ἐπίσης ὡς μὴ γνήσιος ἐκληφθείς· ὁ Φαῖδρος· ὁ Φαίδων· ἡ πολιτεία, εἰς 10 βιβλία· ὁ Τίμαιος· ὁ Κριτίας. γ) Εἰς δὲ τὴν τρίτην τάξιν ἐτάχθησαν τὰ κατὰ τὰ ἔσχατα τῆς ζωῆς τοῦ φιλοσόφου συνταχθέντα 12 περὶ νόμων βιβλία, ὧν ἤδη ὁ Ἀριστοτέλης μνημονεύει, ὧν δ' ἡ γνησιότης ἠμφισβητήθη ὑπὸ νεωτέρων. Πλὴν δὲ τούτων, ὡς ἔργα μὴ γνήσια τοῦ Πλάτωνος ἐκλαμβάνονται ὑπὸ τῶν πλείστων κριτικῶν ἡ Ἐπινομίς. Ἀλκιβιάδης Β', ὁ Θεάγης, οἱ Ἐρασταί, ὁ Ἵππαρχος, ὁ Μίνως, ὁ Κλειτοφῶν. Ἀναμφισβητήτως δὲ νόθα ἔργα εἰσὶν ὁ Ἐρυξίας, ἡ Ἀλκυών, ὁ Σίσυφος, ὁ Ἀξίοχος, ὁ Δημόδοκος, οἱ ὅροι, περὶ ἀρετῆς, περὶ τοῦ δικαίου, οὓς ὁ Boeckh ἐνόμισεν ὅτι δύναται νὰ θεωρήσῃ ὡς τοὺς σκυτικοὺς διαλόγους Σίμωνος τοῦ Σωκρατικοῦ. Φαίνεται ὅμως βέβαιον ἀφ' ἑτέρου ὅτι οὐδὲν τῶν γνησίων συγγραμμάτων τοῦ Πλάτωνος ἀπωλέσθη.—2) Ἀθηναῖος κωμικὸς ποιητὴς τῆς ἀρχαίας καὶ μέσης κωμῳδίας, ζῶν ἐπὶ Σωκράτους, ἐχθρὸς τοῦ Ἀριστοφάνους, γράψας δὲ 28 κωμῳδίας, αἵτινες πολὺ ἐξετιμῶντο καὶ ἀνεγινώσκοντο. Καὶ οὐδεμία μὲν αὐτῶν διεσώθη, ἀλλὰ πολλὰ ἀποσπάσματα παρὰ διαφόροις συγγραφεῦσι (Συλλ. Meinecke, Com. Graec. Fragm.),

Πλαῦτος, κωμικὸς ποιητὴς Ῥωμαῖος, ἀποθανὼν ἑβδομηκοντούτης τῷ 184 π. Χ., κατ' ἀρχὰς πένης, καὶ παρ' ἀρτοποιῷ μυλωθρός, ἤρξατο γράφων 30έτης. Εἴκοσι σωζόμεναι αὐτοῦ λατινικαὶ κωμῳδίαι εἰσὶ πᾶσαι κατὰ θέματα Ἑλληνικά, ἀλλ' ἀπομιμήσεις ἧττον ἀκριβεῖς τῶν τοῦ Τερεντίου.

Πλέθρον (πέλεθρον Ὁμ. Ἰλ. Φ. 407, Ὀδ. Δ. 577), μέτρον ἐπιφανείας ἐκ 10,000 τετραγωνικῶν ποδῶν, οὗ ἑκάστη πλευρὰ ἦν ἑπομένως ποδῶν 100. Ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν δὲ χρόνων τὸ ὄνομα ἐφηρμόζετο εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν jugerum, παραλληλεπίπεδον ἔχον 120' μῆκος καὶ 240' πλάτος, ἤτοι ἐπιφάνειαν 28,800 τετραγωνικῶν ποδῶν.

Πλειάδες, Πληϊάδες, Πελειάδες, θυγατέρες τοῦ Ἄτλαντος καὶ τῆς Ὠκεανίδος Πληϊόνης, ἢ τῆς Αἴθρας, ἀδελφαὶ τῶν Ὑάδων, ὁ ἀστερισμὸς τῶν ναυτιλλομένων, διότι κατὰ τὴν ἀνατολὴν αὐτῶν ἄρχεται ἡ καλή, τὴν δὲ δύσιν ἡ κακὴ ἐποχὴ τῆς θαλασσοπλοίας (Σχολ. Ἀπλλν. Ῥόδ. Γ, 226). Σύγκεινται ἐξ ἑπτὰ ἀστέρων, ὧν οἱ ἓξ εἰσὶν εὐδιάγνωστοι, ὁ δ' ἕβδομος σκοτεινὸς μᾶλλον (Ἴδ. Μερόπη). Ἐκ θλίψεως διὰ τὸν θάνατον τῶν ἀδελφῶν τῶν Ὑάδων, ἢ διὰ τὴν συμφορὰν τοῦ πατρός των, ηὐτοκτόνησαν αἱ ἑπτὰ παρθένοι καὶ κατηριθ-

μήθησαν μετὰ τῶν ἀστέρων· ἢ ἄλλως, ἐπὶ πέντε μῆνας ὑπὸ τοῦ γιγαντιαίου κυνηγοῦ, τοῦ Ὠρίωνος, διωκόμεναι, μετεμορφώθησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει των εἰς πελειάδας (περιστερὰς), καὶ ἔπειτα εἰς ἀστέρας, δι' ὃ καὶ ὁ ἀστὴρ Ὠρίων ἐπὶ πέντε μῆνας φαίνεται ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος πλησίον τῶν Πλειάδων. Ὁ ἀστερισμὸς οὗτος δύναται τῷ ὄντι νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁμοιάζων πρὸς σύστημα μακρὰν πετομένων περιστερῶν. Καὶ αἱ κατὰ τὸν Δωδωναῖον μῦθον (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 59) εἰς τὸν Δία τὴν ἀμβροσίαν φέρουσαι πέλειαι, ὧν ἀνὰ μίαν φονεύουσι πάντοτε αἱ Πλαγκταὶ ἢ κινηταὶ νῆσοι, ἀποκαθισταμένην ἑκάστοτε πάλιν ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς αὐτὸν τὸν ἀστερισμὸν ἀναφέρονται· δι' ὃ πέλειαι ἐλέγοντο καὶ αἱ ἐκεῖ ἱέρειαι τοῦ Διὸς, καὶ περιστεραὶ ἦσαν τῆς Δωδώνης αἱ μαντικαὶ ὄρνεις. Τὰ συνηθέστερα ὀνόματα τῶν ἑπτὰ ἀδελφῶν ἢ ἀστέρων ἦσαν Ἠλέκτρα (ἡ λάμπουσα), ἐκ τοῦ Διὸς γεννήσασα τὸν Δάρδανον καὶ τὸν Ἠετίωνα· Μαία, ἡ ἐκ τοῦ Διὸς μήτηρ τοῦ Ἑρμοῦ· Ταϋγέτη, ἐκ τοῦ Διὸς μήτηρ τοῦ Λακεδαίμονος· Ἀλκυόνη (πτηνὸν θαλάσσιον ἐπῳάζον κατὰ τὸ ἔαρ ἐπὶ τῆς τῶν Πλειάδων ἀνατολῆς), ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος μήτηρ τοῦ Ὑριέως· Μερόπη (ἡ ἀνθρωπίνη), ἐκ τοῦ Σισύφου μήτηρ τοῦ Γλαύκου· Κελαινὼ (ἡ σκοτεινὴ) ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος μήτηρ τοῦ Λύκου καὶ Νυκτέως· Στερόπη, ἐξ Ἄρεως μήτηρ τοῦ Οἰνομάου. Παρὰ Ῥωμαίοις ἐλέγοντο Vergiliae.

Πλειάς, οὕτως εἰς τὸν Ἀλεξανδρινὸν κανόνα (ἴδ. Ἀλεξάνδρεια) ἐπικαλεῖται ὁμὰς ἑπτὰ τραγικῶν ποιητῶν, οἵτινες ἔζων ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου. Ἦσαν δὲ οὗτοι ὁ Ὅμηρος, υἱὸς Ἀνδρομάχου καὶ τῆς ποιητρίας Μυροῦς, γράψας 45 τραγῳδίας· ὁ Σωσίθεος· ὁ Λυκόφρων· Ἀλέξανδρος ὁ Αἰτωλός· ὁ Φιλίσκος· ὁ Σωσιφάνης· ὁ Διονυσιάδης.

Πλεισθένης, υἱὸς τοῦ Ἀτρέως, σύζυγος τῆς Μερόπης, καὶ πατὴρ τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ Μενελάου, οὓς, ἐπειδὴ αὐτὸς ἀπέθανε νέος, ἀνέθρεψεν ὁ πάππος των, κληθέντας διὰ τοῦτο Ἀτρεΐδας (Αἰσχλ. Ἀγμ. — Ἀπλλδ. Γ, 2, 2).

Πλειστaίνετος, Ἀθηναῖος, ἀδελφὸς Φειδίου, ζωγράφος διάσημος (Πλούτ.).

Πλείσταρχος, 1) Σπαρτιάτης, υἱὸς τοῦ ἥρωος τῶν Θερμοπυλῶν Λεωνίδου, ἐπιτροπευθεὶς, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, ὑπὸ τοῦ θείου του, τοῦ στρατηγοῦ Παυσανίου (Ἡρδ. Θ, 19). — 2) Πατὴρ Πύρρωνος, τοῦ σκεπτικοῦ φιλοσόφου. — 3) Ἀδελφὸς Κασσάνδρου, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας.

Πλειστοάναξ ἢ Πλειστῶναξ, Σπαρτιάτης, υἱὸς Παυσανίου τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Λεωνίδου, διεδέχθη, ὡς παῖς ἔτι, εἰς τὸν θρόνον τὸν υἱὸν τούτου Πλείσταρχον (458-408 π. Χ.) (Θουκ. Α, 107). Νέος ὢν εἰσέβαλε, τῷ 445, εἰς τὴν Ἀττικήν· ἐπειδὴ ὅμως, πεισθεὶς ὑπὸ τοῦ Περικλέους, κατηγορήθη μετὰ τοῦ συμβούλου αὐτοῦ Κλεανδρίδου ἐπὶ δωροδοκίᾳ, ὁ μὲν Κλεανδρίδας ἐσώθη διὰ φυγῆς, αὐτὸς δὲ, ὑποβληθεὶς εἰς πρόστιμον, ἐξωρίσθη (Θουκ. Β, 21. Γ, 26. — Πλουτ. Περ. ΚΒ), καὶ μόνον μετὰ 19 ἔτη ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Σπάρτην, ἐπροσπάθησε νὰ καταστείλῃ τὸν πρὸς τὰς Ἀθήνας πόλεμον, καὶ τῷ 421 ἔκλεισε τὴν μετὰ τοῦ Νικίου εἰρήνην (Θουκ. Ε, 16). Ἀπέθανε δὲ τῷ 408.

Πλειστὸς, μικρὸς ποταμὸς τῆς Φωκίδος, ῥέων ὑπὸ τοὺς Δελφοὺς διὰ τῆς πρὸς νότον αὐτῶν χαράδρας, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Κρισσαῖον κόλπον (Αἰσχλ. Εὐμν. 27. — Στρβ.)

Πλείστωρος, θεός τις τῶν Θρακῶν εἰς ὃν οὗτοι ἐθυσίασαν τὸν παρ' αὐτοῖς προσφυγόντα Πέρσην Οἰόβαζον (Ἡρδ. Θ, 118).

Πλευρών (ὁ), 1) Υἱὸς τοῦ Αἰτωλοῦ καὶ τῆς Προνόης, ἀδελφὸς τοῦ Καλυδῶνος, ἱδρυτὴς τοῦ βασιλείου τοῦ Πλευρῶνος (Ἀπλδ. Α, 7, 6). — 2) Ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Αἰτωλίας ἐπὶ τοῦ Κύκνου ποταμοῦ, πρωτεύουσα τῶν Κουρήτων, κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πλευρῶνος, υἱοῦ τοῦ Αἰτωλοῦ, καὶ ἔχουσα ναὸν

τῆς Ἀθηνᾶς (Ὁμ. Ἰλ. Β, 639.—Θουκ. Γ, 102).

Πληϊόνη, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ, μήτηρ τῶν Πλειάδων ἐκ τοῦ Ἄτλαντος (Ἀπλλδ.).

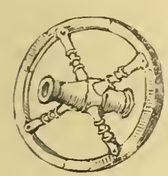
Πλῆκτρον, ῥαβδίον, πολλάκις ἐλεφάντινον ἢ χρυσοῦν, δι' οὗ ἔκρουον τὰς χορ-

δὰς τῆς κιθάρας (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπλλν. 185), ὡς τὸ ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ τῆς εἰκόνος τῆς ἐκ τοιχογραφίας Ῥωμαϊκῆς. Τὸ δὲ πρὸ αὐτῆς ἐστὶν αὐτὸ τὸ πλῆκτρον ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηίας.

Πλημμύριον (ἄκρον), ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας, πρὸ τῶν Συρακουσῶν καὶ νοτίως αὐτῶν, κλεῖον εἰς στενὸν τὸ στόμιον τοῦ λιμένος αὐτῶν, δι' ὃ καὶ ὠχυρώθη ὑπὸ τοῦ Νικίου (Θουκ. Ζ, 4). Ἴδ. Συρακοῦσαι.

Πλημναῖος, ἔγγονος τοῦ Ποσειδῶνος, υἱὸς τοῦ Περάτου ἐκ Κορίνθου, πατὴρ τοῦ Ὀρθοπόλιος, ὃν ἀνέθρεψεν ἡ Δήμητρα (Παυσ. Β, 5).

Πλήμνη (καὶ Χοινικίς), ἡ ὀπὴ ἢ ὁ σωλὴν τοῦ τροχοῦ, δι' οὗ διέρχεται ὁ ἄξων. Ἡ εἰκών, ἀρχαῖος τροχὸς ἐν μουσείῳ τῆς Βιέννης.

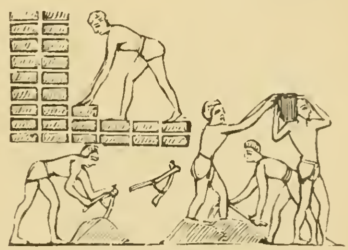
Πλημοχόη, μικρὸν ὑδροχόον ἢ οἰνοχόον ἀγγεῖον, καθ' ὃ ὠνομάζετο ἡ ἐνάτη καὶ τελευταία ἡμέρα τῶν Ἐλευσινίων (ἴδ.), ἕνεκα τῶν διὰ τοῦ ἀγγείου τούτου τελουμένων ἱερῶν σπονδῶν.

Πληξαύρα. 1) Θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσίοδ. Θεογ. 353.—2) Θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος Ἀπλλδ.).

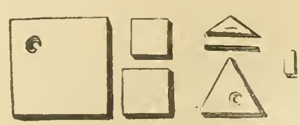
Πλήξιππος, 1) υἱὸς τοῦ Θεστίου καὶ τῆς Εὐρυθέμιδος, ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Μελεάγρου κατὰ τὴν θήραν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου, διότι τὴν δορὰν αὐτοῦ, φονευθέντος, ἠθέλησε ν' ἁρπάσῃ ἀπὸ τῆς Ἀταλάντης (Ἀπλλδ. Α, 6, 10).—2) Υἱὸς τοῦ Φινέως καὶ τῆς Κλεοπάτρας (Ἀπλλδ. Γ, 15, 3). — 3) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου. (Hygn. Fab. CLXX).

Πλενθένη, πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, κατὰ τὴν Μαρεῶτιν λίμνην, μεθ' ὁμωνύμου κόλπου (Ἡρδ. Β, 6.—Στφ. Βυζ.).

Πλένθος, 1) Ἐκ χώματος κατεσκεύαζον πλίνθους πρὸς οἰκοδομὴν οἱ ἀρχαῖοι, καὶ

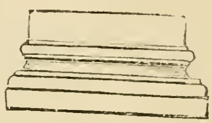

ἰδίως φαίνεται ὅτι ἐπεκράτει ἡ τέχνη καὶ χειρουργία αὕτη ἐν Αἰγύπτῳ (Ἀρστφ. Ὄρν. 1113), ὡς δεικνύει καὶ ἡ εἰκὼν ἐκ τοιχογραφίας τῶν αἰγυπτιακῶν Θηβῶν. Ἐλάμβανον αἱ πλίνθοι ἐντὸς τύπων τὰ κατάλληλα σχήματα καὶ διαστάσεις, τὸ τετράγωνον ἢ τετράπλευρον, ἢ τριγωνικὸν διὰ τὰς γωνίας ὡς τὰ τῆς εἰκόνος ἐκ πρωτοτύπων Ῥωμαϊ-

κῶν, καὶ αἱ μέγισται ἐλέγοντο παρὰ Ῥωμαίοις τετράδωροι, ἔχουσαι 16 δακτύλων μῆκος καὶ πλάτος, καὶ 18-20 γραμμῶν πάχος. Αἱ οἰκοδομικαὶ πλίνθοι ἦσαν ἢ ὠμαὶ

ἢ ὀπταὶ (κέραμοι), καὶ αἱ ὀπταὶ παρὰ Ῥωμαίοις εἶχον συνήθως ἐπιτετυπωμένα ἐμβλήματα καὶ ὀνόματα τοῦ πλινθουργοῦ, τοῦ τόπου τῆς κατασκευῆς, κλπ. Ἐν Βαβυλωνίᾳ αἱ πλίνθοι συνεδέοντο δι' ἀσφάλτου, καὶ εὑρέθησαν μυριάδες τοιούτων, ἔχουσαι ἐντετυπωμένας ἐπιγραφὰς γραμμάτων σφηνοειδῶν, αἵτινες εἰσὶν ὁλόκληροι βιβλιοθῆκαι ἱστορικαὶ καὶ γραμματικαί. — 2) Π λ ί ν θ ο ς ἀπαντᾶται λεγόμενον παρὰ Βιτρουβίῳ (IV, 7, 3), καὶ τὸ κατώτατον τετράγωνον μέλος τῆς βάσεως τοῦ ἰωνικοῦ ἢ κορινθιακοῦ κίονος (π).

Πλίνιος, 1) ὁ ἀ ρ χ α ι ό τ ε ρ ο ς, Ῥωμαῖος γεννηθεὶς τῷ 23 μ. Χ. ἐν Βερόνῃ, ἀνὴρ σοφώτατος, γράψας ἐν ἄλλοις «φυσικὴν ἱστορίαν» (Historia Naturalis) ἐν 37 βιβλίοις, τὸ μόνον περισωθὲν ἔργον του, ὃν ἡ κυριωτέρα καὶ πασῶν πλουσιωτέρα πηγὴ τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς καλλιτεχνίας. Τῷ 79 μ. Χ., διοικῶν τὸν Ῥωμαϊκὸν στόλον, καὶ παρὰ τῷ ἀκρωτηρίῳ Μισηνῷ ἰδὼν τὴν φοβερὰν τοῦ Βεσουβίου ἔκρηξιν, τὴν καταστρέψασαν τὴν Πομπηΐαν καὶ τὸ Ἡράκλειον, ἠθέλησε νὰ τὴν σπουδάσῃ ἐκ τοῦ πλησίον, καὶ ἀπέβη εἰς Σταβιάς, ἔνθα ἀπέθανεν ἀποπνιγεὶς εἰς τὴν τέφραν καὶ εἰς τὴν λάβαν. — 2) Πλ. ὁ ν ε ώ τ ε ρ ο ς, υἱὸς Πλινίας, τῆς ἀδελφῆς τοῦ πρεσβυτέρου Πλινίου, ὑφ' οὗ καὶ υἱοθετήθη, μείνας ὀρφανὸς εἰς τρυφερὰν ἡλικίαν. Ἦν φιλομαθὴς καὶ εἰς τὴν σπουδὴν ἐπιδεδομένος. Δεκατετραετὴς ἔγραψε τραγῳδίαν Ἑλληνιστί. Εἰς ἡλικίαν δὲ δεκαοκτὼ ἐτῶν συνώδευσε τὸν θεῖόν του εἰς Σταβιάς, καὶ παρέστη εἰς τὸν θάνατόν του, ὃν περιγράφει ἐν μιᾷ τῶν σωζομένων ἐπιστολῶν του. Πλὴν αὐτῶν ἔγραψε καὶ πανηγυρικὸν τοῦ Τραϊανοῦ.

Πλοῖον, ἴδ. Ν α ῦ ς. Π ο ρ θ μ ε ῖ ο ν. Φ ο ρ τ ί ς. Προσέτι π λ ο ῖ ο ν κ ο ν τ ω τ ὸ ν ἐλέγετο τὸ πλοιάριον τὸ ἐπὶ ἀβαθοῦς ὕδατος

διὰ κόντων, οὐχὶ διὰ κωπίων εἰς τὰ ἐμπρὸς ἐλαυνόμενον.

Πλούταρχος, 1) Τύραννος τῆς Ἐρετρίας ἐν Εὐβοίᾳ, ἐπὶ Φωκίωνος καὶ Δημοσθένους, ἐπικαλεσθεὶς τὴν βοήθειαν τῶν Ἀθηναίων κατὰ τοῦ Κλειτάρχου. Ὁ Φωκίων, μεταβὰς εἰς Ἐρέτριαν, τὸν ἐβοήθησε καὶ τὸν ἐγκατέστησεν εἰς τὴν ἀρχήν· ἀλλ' αὐτὸς μετ' ὀλίγον ἀπέστη τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες τὸν ἐξέβαλον τότε (Πλούτ. Φωκ. ΙΒ, ἑπ. — Δμσθ. π. Εἰρ. Ε). — 2) Συγγραφεύς, γεννηθεὶς ἐν Χαιρωνείᾳ τῆς Βοιωτίας κατὰ τὴν α' μ. Χ ἑκατονταετηρίδα. Ἐπί τινα χρόνον ἐσπούδασεν ἐν Ἀθήναις, ἔνθα καὶ ἐνεγράφη πολίτης, εἰς τὴν Λεοντίδα φυλὴν καὶ ὁ ἴδιος ὡς διδασκάλου του μνημονεύει τοῦ Ἀμμωνίου, οὗ ἔγραψε καὶ τὴν βιογραφίαν. Ἐν τῇ νεαρᾷ του ἡλικίᾳ περιηγήθη πολλαχοῦ καὶ διέμεινεν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐν Ῥώμῃ, ἔνθα διετέλεσε φίλος τοῦ Κ. Σωσσίου Σενεκίωνος, τοῦ πολλάκις ὑπατεύσαντος ἐπὶ Τραϊανοῦ, καὶ τῷ προσεφώνησε τὰς βιογραφίας καὶ ἄλλα του ἔργα. Καὶ εἰς τὴν αὐλὴν δὲ προσελήφθη, καὶ ἀνέλαβε τὴν διδασκαλίαν τοῦ μέλλοντος αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ. Κατὰ Σουΐδαν τῷ ἀπένειμεν ὁ Τραϊανὸς καὶ τοῦ ὑπάτου τὴν ἀξίαν, καὶ τὰς ἐν Ἰλλυρίᾳ ἀρχὰς διέταξεν αὐτοῦ καὶ ὁδηγίας ν' ἀκολουθῶσιν. Ὁ Ἀδριανὸς εἰς τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς του τὸν ἐγκατέστησεν ἄρχοντα καὶ ἀρχιερέα τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος. Ἀπεβίωσε δὲ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Ἀδριανοῦ, περὶ τὰ 120 μ. Χ. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Λαμπρίας ἔγραψε σωζόμενον κατάλογον πλήρη τῶν συγγραμμάτων του

«Ἀναγραφὴ τῶν Πλουτάρχου βιβλίων». Τούτων τὰ κυριώτερα εἰσὶ Α) «Οἱ παράλληλοι βίοι, συνταχθέντες ἐπὶ Τραϊανοῦ, κα ἐκδοθέντες ἐν Χαιρωνείᾳ, περιέχοντες δὲ τὰς βιογραφίας ἑνὸς ἑκάστοτε τῶν Ἑλλήνων καὶ ἑνὸς συνήθως τῶν Ῥωμαίων μεγάλων ἀνδρῶν κατ' ἀντιπαράθεσιν, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ μετὰ συγκρίσεων. Πάντες οἱ παράλληλοι οὗτοι δὲν σώζονται, ἀλλὰ μόνον οἱ ἑπόμενοι: Τοῦ Θησέως καὶ Ῥωμύλου, τοῦ Λυκούργου καὶ Νουμᾶ Πομπιλίου, τοῦ Σόλωνος καὶ Βαλερίου Πουπλικόλα, τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ Καμίλλου, τοῦ Περικλέους καὶ Φαβίου Μαξίμου, τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ Κοριολάνου, τοῦ Τιμολέοντος καὶ Παύλου Αἰμιλίου, τοῦ Πελοπίδα καὶ Μαρκέλλου, τοῦ Ἀριστείδου καὶ Κάτωνος τοῦ πρεσβυτέρου, τοῦ Φιλοποίμενος καὶ Φλαμινίνου, τοῦ Πύρρου καὶ Μαρίου, τοῦ Λυσάνδρου καὶ Σύλλα, τοῦ Κίμωνος καὶ Λουκούλλου, τοῦ Νικίου καὶ Κράσσου, τοῦ Εὐμένους καὶ τοῦ Σερτωρίου, τοῦ Ἀγησιλάου καὶ τοῦ Πομπηΐου, τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Καίσαρος, τοῦ Φωκίωνος καὶ Κάτωνος τοῦ νεωτέρου, τοῦ Ἄγιδος καὶ Κλεομένους καὶ τῶν δύο Γράκχων, τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Κικέρωνος, Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ καὶ τοῦ Ἀντωνίου, τοῦ Δίωνος καὶ τοῦ Βρούτου, οἷς προσετέθησαν καὶ αἱ μεμονωμέναι καὶ ἐπιμελέστατα ἐξειργασμέναι βιογραφίαι Ἀρταξέρξου τοῦ Μέμνονος, τοῦ Ἀράτου, τοῦ Γάλβα καὶ τοῦ Ὄθωνος. Εἴς τινας τῶν βιογραφιῶν τούτων ἐλλείπει ἡ «σύγκρισις»· ἄλλαι δέ, ὡς ἡ τοῦ Ἀμμωνίου, καὶ προσέτι τοῦ Ἀριστομένους, τοῦ Ἐπαμεινώνδου, ἴσως καὶ τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ τοῦ Μενάνδρου, ἀπωλέσθησαν. Διὰ τῶν βιογραφιῶν τούτων δὲν προὐτίθετο νὰ γράψῃ κυρίως ἱστορίαν, ἀλλὰ μᾶλλον διαγραφὴν τοῦ χαρακτῆρος καὶ τῶν διαθέσεων τῶν ἀνδρῶν περὶ ὧν πραγματεύεται. Καὶ εἰσὶ μὲν ἐπὶ τὸ πανηγυρικώτερον ἐξειργασμέναι, ἀλλ' οὕτως ὥστε νὰ ἐξαίρωσι τῆς νεολαίας τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν διὰ τοῦ θαυμασμοῦ τῶν ἀρετῶν τῶν ἀρχαίων. Διαφαίνεται δὲ πανταχοῦ ἐν αὐτοῖς τοῦ συγγραφέως ἡ ἀρετή, ἡ εὐσέβεια, ἡ ἀγαθότης, ὁ ἐνθουσιασμὸς δι' ὅ,τι μέγα καὶ εὐγενές, καὶ ἡ ἀκριβὴς φιλαλήθεια, ἣν ἀπέδειξαν καὶ αἱ ὑπὸ τῶν νεωτέρων κριτικῶν γενόμεναι ἔρευναι περὶ τῶν πηγῶν αὐτοῦ. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἐστὶν ἡ ἀττική, ἢ μᾶλλον ἡ «κοινή», ἀλλὰ τὸ ὕφος ἀποβαίνει περίπλοκον ἐνίοτε διὰ τὸ μῆκος τῶν περιόδων καὶ διὰ τὴν σώρευσιν τῶν εἰκόνων. Μετάφρασις εἰς τὴν καθομιλουμένην εἶχε γίνει ὑπὸ Γ. Αἰνιᾶνος, ἀλλ' ἀπωλέσθη ἀνέκδοτος. Ἡ ὑπὸ Α. Ῥ. Ῥαγκαβῆ ἐξεδόθη εἰς 10 τόμους.—Β) Τὰ ἠθικὰ ἢ συγγράμματα μικτὰ εἰσὶ συλλογὴ 85 ἀνεξαρτήτων ἀπ' ἀλλήλων πραγματειῶν περὶ παντοίας καὶ ποικιλωτάτης ὕλης, εἰς ἣν δὲν ἐφαρμόζεται πάντοτε ὁ τίτλος τῶν ἠθικῶν. Τινὲς δ' ἐξ αὐτῶν θεωροῦνται ὡς μὴ γνήσιαι. Μεταξὺ τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν συγγραμμάτων τούτων τινὰ εἰσὶν ὕλης ἀρχαιολογικῆς ἢ φιλολογικῆς, ἄλλαι ἀφορῶσι κοινωνικὰ ἢ πολιτικὰ ζητήματα, δημώδη ἔχοντα τάσιν. Ὑπάρχουσι καὶ τὰ θρησκευτικὴν περιέχοντα ὕλην, καὶ ἄλλα ἀφορῶντα εἰς τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν ἱστορίαν αὐτῆς. Εἰς ὅλα τὰ ἔργα του ταῦτα ἐμφαίνεται τοῦ συγγραφέως ὁ πρακτικὸς νοῦς καὶ ἡ ἐπιδίωξις σκοποῦ χρησίμου ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ἡ φράσις ἐκτείνεται ὑπερβολικῶς, καὶ αἱ περίοδοι, πεπληρωμέναι δι' εἰκόνων καὶ παραθέσεων ἐξ ἀρχαιοτέρων συγγραφέων, ἀποβαίνουσι βαρεῖαι καὶ ἄκομψοι ἢ πεπατημέναι πολλάκις.

Πλοῦτος, (κατ' Ἀριστοφάνην δέ, Πλοῦτ. 727, καὶ Πλούτων), ἡ προσωποποίησις τῆς εὐπορίας. Ἡ Δήμητρα ἔτεκεν αὐτὸν ἐκ τοῦ Ἰασίωνος ἐπὶ τρὶς ὀργωθέντος ἀκαλλιεργήτου πρὶν ἐδάφους (Ἡσίοδ. Θεογ. 969. Ἴδ. καὶ Ὅμ. Ὀδ. Ε, 125), ὅπερ αἰνίττεται ὅτι ὁ Πλοῦτος ἐστὶ προϊὸν ἐπιμελοῦς καλλιεργείας, γινομένης εὐφόρου καὶ διὰ τῆς βροχῆς (Ἰασίων). Ἐπειδὴ δὲ ἡ εὐπορία

δὲν παρακολουθεῖ πάντοτε τὴν ἀξίαν, διὰ τοῦτο ἐμυθεύθη ὅτι ὁ Ζεὺς ἐτύφλωσε τὸν Πλοῦτον (Ἀρστφ. Πλοῦτ. 90). Ἐν Ἀθήναις ἵδρυτο ἄγαλμα τῆς Εἰρήνης, φερούσης εἰς τὰς ἀγκάλας τὸν Πλοῦτον ὡς βρέφος, ἔργον Κηφισοδότου, τοῦ γυναικαδέλφου τοῦ Κίμωνος (Παυσ. Γ, 19). Ἐν Θήβαις ὁμοίως τῆς Τύχης, ἔργον συγχρόνου γλύπτου, τοῦ Ξενοφῶντος (Παυσ. Θ. 16) καὶ ἐν Θεσπιαῖς τῆς Ἀθηνᾶς Ἐργάνης, ἐχουσῶν αὐτὸν παρ' ἑαυταῖς ὡς παιδίον· καὶ ἐν γένει φαίνεται ὅτι συνήθως παριστᾶτο ὡς παιδίον ἔχον διὰ χειρῶν τὸ κέρας τῆς Ἀμαλθείας.

Πλουτώ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, σύντροφος τῆς Περσεφόνης (Ἡσδ. Θεογ. 355. — Ὁμ. Ὕμ. Δμτρ. 422).

Πλούτων, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Κρόνου οὓς εἶχε καταπίει ὁ πατήρ των, καὶ εἰς ὃν ὁ Ζεύς, ὅτε ἐπεκράτησεν, ἔδωκε τὸ βασίλειον τοῦ Ἅδου. Ἐν Ὁμήρῳ καὶ Ἡσιόδῳ λέγεται πάντοτε Ἀΐδας ἢ Ἀϊδωνεὺς (ὁ μὴ φαινόμενος). Λέγεται δὲ μετονομασθεὶς ἔπειτα Πλούτων (Εὐριπ. Ἡρκλ. μαιν. 1076), διότι δῆθεν ὑπὸ γῆν κρύπτεται ὁ πλοῦτος (Λουκ. Τιμ. 21). Ἐν Ἐλευσῖνι ἥρπασε τὴν Περσεφόνην τῆς Δήμητρος, καὶ μετ' αὐτῆς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παριστᾶται ὑπὸ τῆς τέχνης καθήμενος ἐπὶ θρόνου, αὐστηρὸς τὴν ὄψιν, ὡς τῶν νεκρῶν δικαστής. Ἐν Κορωνείᾳ τῆς Βοιωτίας εἶχεν ἀρχαῖον ναόν, καὶ ἱερὸν ἐν σπηλαίῳ ἐν Ἐλευσῖνι, καὶ ἄλσος ἱερὸν εἰς Πύλον τῆς Μεσσηνίας.

Πλούτων, ὑποτιθέμενος ποταμὸς κατὰ τὰ ἀπώτατα δυτικὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, ἔνθα κατῴκουν οἱ Ἀριμασποὶ (Αἰσχλ. Προμ. 812).

Πλουτώνειον ἄντρον, 1) ἐν Φρυγίᾳ πρὸς τῇ Ἱεραπόλει, ἀναδίδον θανατηφόρους ἀναθυμιάσεις (Στρβ.). — 2) Ἄντρον ἐν Καμπανίᾳ, παρὰ τῇ λίμνῃ Ἀόρνῳ, ἔνθα ὑπετίθετο ὅτι ὑπῆρχεν ἡ ἐξ Ἰταλίας εἰς Ἅδου κατάβασις (Στρβ.). Νῦν Ἄντρον τοῦ Κυνὸς παρὰ Ἀβέρνῃ.

Πλυνός, λιμὴν ἐν Λιβύᾳ κατὰ τὰ σύνορα τῶν Ἀδυρμαχιδῶν (Ἡρδ. Δ, 168).

Πλυντήρια, ἑορτὴ τελουμένη ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Θαργηλιῶνος (ἀρχὰς Ἰουνίου) (Πλούτ. Ἀλκιβ. ΛΔ. — Φώτ. Ἁρπκρ. Σουΐδ. λ.), μετὰ τὰ Καλλυντήρια, τελούμενα τῇ 19ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς πρὸς καθαρισμὸν τοῦ ναοῦ τῆς Πολιάδος Ἀθηνᾶς. Κατὰ δὲ τὰ Πλυντήρια οἱ ἐκ τοῦ γένους τῶν Πραξιεργιδῶν, παραλαμβά-

νοντες τὸ ἀρχαῖον ξόανον τῆς Ἀθηνᾶς ἐν πέπλῳ ἐνειλιγμένον, ἔφερον αὐτὸ μυστηριωδῶς (Πολδ. Η, 141.—Ξνφ. Ἑλλ. Α, 4, 12) εἰς τὸ Φάληρον, καὶ τὸ ἀπέπλυνον εἰς τὴν θάλασσαν, ἐν ᾧ ἐν τῇ πόλει ἔπαυε πᾶσα ἐργασία (Ξνφ.).

Πλωταὶ νῆσοι, ἀρχαιότατα αἱ Στροφάδες, κατοικία τῶν Ἁρπυιῶν (Ἀπλλδ. Ῥόδ. Β, 285).

Πλωτινούπολις, πόλις τῆς Θράκης, κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ἕβρου ποταμοῦ, παρὰ τοῖς Ὀδρύσαις (Πτλ. Γ, 11).

Πλωτῖνος, ἐκ Λυκοπόλεως τῆς Αἰγύπτου, γεννηθεὶς τῷ 205 μ. Χ., ἐσπούδασεν ἀπὸ τοῦ 30οῦ μέχρι τοῦ 40οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας του παρὰ τῷ Ἀμμωνίῳ Σάκκᾳ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, περιηγήθη ἔπειτα εἰς Περσίαν καὶ εἰς Ἰνδίας, καὶ τέλος ἔζησεν ἐπὶ 26 ἔτη ἐν Ῥώμῃ. Ἐκεῖ ἐδίδαξε τὴν νεοπλατωνικὴν φιλοσοφίαν, μίγμα μυστηριωδῶν ἀλληγοριῶν ἑλληνικῶν συστημάτων καὶ ἀνατολικῶν, ἰουδαϊκῶν καὶ χριστιανικῶν θεωριῶν. Ὀπαδοὺς τῷ προσείλκυσαν τὸ ἐνθουσιῶδες τῶν πεποιθήσεών του, καὶ τῶν ἠθῶν του ἡ αὐστηρότης. Ἡ φύσις αὐτοῦ ἦν ὅλως θεωρητική. Ἐπεζήτει τὸν σκοπὸν διὰ τῆς ἑνώσεως μετὰ τοῦ θείου, τῆς διὰ πνευματικῶν ὀφθαλμῶν ἐμβλέψεως εἰς τοῦ ἀνθρώπου τὰ ἔνδον, πρὸς ὃ ἀναγκαίαν ἐπρέσβευε τὴν ἠθικὴν αὐστηρότητα πρὸς ἀνέγερσιν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τῆς καταπτώσεως αὐτῆς. Ἐνεδύετο ὡς ἀρχαῖος Πυθαγόρειος, καὶ ἤθελε ν' ἀνοικοδομήσῃ μίαν τῶν ἠρημωμένων ἀρχαίων πόλεων τῆς Καμπανίας, ἵνα ἱδρύσῃ ἐκεῖ πολιτείαν κατὰ τὰς πλατωνικὰς θεωρίας· καὶ ὁ μὲν αὐτοκράτωρ Γαλιηνὸς ἔδωκε τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν, ἀλλ' οἱ ὑπουργοὶ ἐξεφράσθησαν κατὰ τῆς προτάσεως, ἥτις διὰ τοῦτο ἀπέτυχεν. Ἀπέθανε δ' ὁ Πλωτῖνος εἰς τὴν ἀγροικίαν φίλου τού τινος ἐν Καμπανίᾳ, τῷ 270. Τὰ μετὰ σκοτεινῆς βαθυνοίας συντεταγμένα συγγράμματά του συνηρμολογήθησαν ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ καὶ βιογράφου του Πορφυρίου (ἴδ.) εἰς 6 ἐννεάδας, καὶ διωρθώθησαν. Διαιροῦνται δὲ εἰς 54 διάφορα κατὰ τὰς ἐπιγραφάς, ὡς «Περὶ ἀρετῶν· π. διαλεκτικῆς· π. τοῦ καλοῦ· τίνα καὶ πόθεν τὰ κακά· περὶ τοῦ κόσμου· π. εἱμαρμένης· π. προνοίας· π. ἔρωτος· π. ψυχῆς· πρὸς τοὺς γνωστικούς» κτλ.

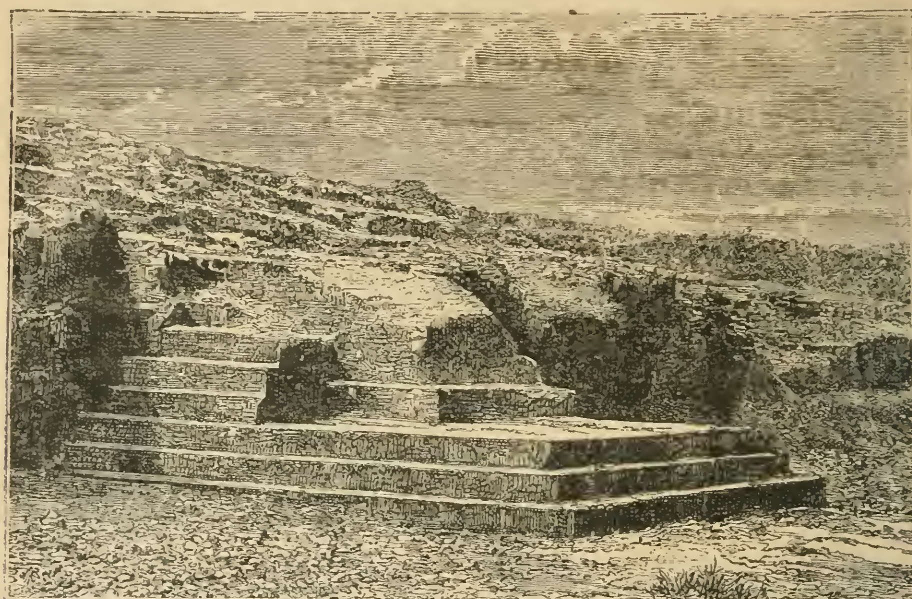
Πνιγεὺς, κλίβανος (φοῦρνος) πανταχόθεν κλειστὸς καὶ ἄνωθεν πῶμα κοῖλον ἔχων εἰς ὃν μετὰ τοῦ ὀπτωμένου κλείονται ὡς πνιγόμενοι καὶ οἱ ἄνθρακες (Ἀρστφ. Νεφλ. 96).

Πνὺξ, χωρίον ἐν Ἀθήναις ἔνθα συνήρχετο ἡ ἐκκλησία τοῦ δήμου. Κατ' ἀρχὰς θέσις τῶν συνελεύσεων τούτων φαίνεται ὅτι ἦν ἡ ἀγορά· ἀλλ' ἀπὸ Σόλωνος κἂν ἢ ἀπὸ Κλεισθένους μετεβιβάσθη εἰς τὸ ὕψωμα τὸ κατὰ τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς πόλεως δυτικῶς μὲν τοῦ Ἀρείου Πάγου, βορείως δὲ τοῦ λόφου τοῦ Μουσείου, τὸ ὄνομα βεβαίως λαβοῦσα ἐκ τοῦ ἐκεῖ συμπυκνουμένου λαοῦ, καθ' ὅσον καὶ ἡ γενικὴ τῆς λέξεως ἐστὶ «Πυκνὸς» καὶ οὐχὶ Πνυκὸς (Θουκ. Η, 97. — Ἡρδν. ἐν Στφ. Βυζ. λ. Πνὺξ κλ.). Τινὲς (Welcker, Πρκτ. Ἀκδ. Βερολ. 1852) ἠμφισβήτησαν τὴν θέσιν ταύτην τῆς Πνυκὸς, ἀλλὰ ματαίως, ἀφ' οὗ μάλιστα ἐπ' αὐτῆς εὑρέθη στήλη φέρουσα «Ὅρος Πυκνὸς» (Rang. Ant. Hell. II, N. 899). Ἐπὶ τῆς κυρυφῆς τοῦ λόφου τούτου ἦν εἰς τὸν αὐτοφυᾶ βράχον τὸ βῆμα, καὶ «λίθος» λεγόμενον, ἀφ' οὗ ὁ ῥήτωρ ἠγόρευε πρὸς τὸ περιϊστάμενον πλῆθος, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἦν πρὸς νότον καὶ ἡ θάλασσα ὁρατή. Ἀλλ', ὡς φαίνεται, ὅτε ὁ Θεμιστοκλῆς ὠχύρωσε τὴν πόλιν, παρέτεινεν ὑπὲρ τὴν κορυφὴν τῆς Πνυκὸς, καὶ ἀκριβῶς ὀπίσω τοῦ βήματος, τὸ ἐκ τοῦ Μουσείου κατερχόμενον τεῖχος, οὗ λείψανα σώζονται ἔτι, ἔχοντα τῆς τειχοδομίας τῶν χρόνων ἐκείνων τὸν χαρακτῆρα, καὶ τότε, ἵνα μὴ στερήσῃ τὸν δῆμον τοῦ τόπου τῶν συνελεύσεων, κατεβίβασεν αὐτὸν ὀλίγον πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς τὴν πόλιν, νέον καὶ πολὺ μεγαλοπρεπέστερον βῆμα λαξεύσας ἐν τοῖς βράχοις, ἐκ δὲ τῶν διὰ τὴν κατασκευὴν αὐτοῦ ἀφαιρεθέντων μεγάλων λί-

θων ᾠκοδόμησε, βορείως τοῦ βήματος, τὴν ἔτι ὑπάρχουσαν ἡμικυκλικὴν βάσιν τοῦ εἰς θεατροειδῆ σχηματισθέντος τόπου τῶν συνελεύσεων. Ἡ διάφορος δ'αὕτη θέσις καὶ διεύθυνσις τῶν δύο βημάτων ἔδωκε τοῖς μεταγενεστέροις ἀφορμὴν νὰ εἴπωσιν ὅτι οἱ Τριάκοντα ἀπέτρεψαν δῆθεν τὸ βῆμα ἀπὸ τῆς ὄψεως τῆς θαλάσσης

Κατὰ μεταγενεστέρους (Παυσ. Δ. — Στφ. Βυζ.), ἐπὶ τῆς ἐπανόδου ἐκ Τροίας εἰς τὴν Καρίαν πλανηθείς, ἔκτισεν ἐκεῖ τὰς πόλεις Σύριον καὶ Λύβασσον.

Ποδάργη, μία τῶν Ἁρπυιῶν, μήτηρ, ἐκ τοῦ Ζεφύρου, τῶν ἀθανάτων ἵππων τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ. Ἰλ. Π. 149).

ἵνα περιστείλωσι τὰς φιλοδόξους τάσεις τοῦ δήμου (Πλούτ. Θεμιστ. ΙΗ). Παρὰ τῷ νεωτέρῳ βήματι ὑπάρχει ἡ ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμένη θέσις, ἐν ᾗ ἦν ἱδρυμένον τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀγοραίου ἢ Ὑπάτου Διός, καὶ πλεῖστα διατηροῦνται ἴχνη τῶν λάκκων (Αἰσχ. κ. Τιμάρχ. § 81.— Ἀρστφ. Ἐκκλ. 244. Ἱππ. 799) καὶ οἰκοδομῶν, τῶν ἐκεῖ ἀναφερομένων, ἴσως λειψάνων τῶν κατοικιῶν τῶν φρουρῶν τοῦ μέρους τούτου τοῦ τείχους τοῦ ἄστεος καὶ τῶν μακρῶν τειχῶν.

Πνυταγόρας. βασιλεὺς τῆς νήσου Κύπρου (Ἀρριαν.).

Ποδαλείριος, υἱὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἀδελφὸς τοῦ Μαχάονος, βασιλεὺς τῆς Τρίκκης ἐν Θεσσαλίᾳ, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης, πρὸ τῆς Τροίας ἀνδρεῖος πολεμιστὴς καὶ ἔμπειρος ἰατρὸς (Ὁμ. Ἰλ. Β, 732).

Πόδαργος, ὄνομα ἑνὸς τῶν ἵππων τοῦ Ἕκτορος. Ὁμοίως τοῦ Μενελάου (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 185).

Ποδάρκη. μία τῶν Δαναΐδων (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Ποδάρκης, 1) τὸ ἀρχαιότερον ὄνομα τοῦ Πριάμου, βασιλέως τῆς Τροίας (Ἀπλλδ. Β, 6, 4). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἰφίκλου, ἡγεμὼν τῶν ἐκ Φυλάκης Θεσσαλῶν πρὸ τῆς Τροίας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 704).

Πόδειον, ποδεῖον ἢ πόδιον, τὸ ἐνδύον τὸν πόδα μέχρι τῆς κνήμης (ἡ κάλτσα).

Ποδήρης χιτών, ὁ κατερχόμενος μέχρι τῶν ποδῶν, δι' ἀμφότερα τὰ φῦλα. Ἰδίως διὰ τοὺς ἄνδρας ἦν ἔνδυμα τῶν Ἀσιανῶν, ὃ παραδεχθέντες ἔφερον καὶ οἱ Ἴωνες τῆς Ἀσίας. Παρ' αὐτῶν εἰσήχθη καὶ παρ' Ἀθηναίοις ἀπὸ Θησέως, καὶ διετηρήθη

μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Περικλέους. Εἶχε δὲ τὰς χειρίδας μακρὰς, καὶ εἴτε εὐρείας καὶ ἠνεῳγμένας, εἴτε κατερχομένας στενὰς μέχρι τοῦ καρποῦ. Οἱ Ῥωμαῖοι οὐδέποτε τὸν παραδέχθησαν, θεωροῦντες αὐτὸν ἀνάξιον ἑαυτῶν.

Ἄγαλμα Εὐτέρπης Ἐξ ἀναγλύφου·

Πόδης, υἱὸς τοῦ Ἠετίωνος, ἀνδρεῖος Τρὼς, φίλος τοῦ Ἕκτορος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Μενελάου εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ νεκροῦ τοῦ Πατρόκλου μάχην (Ὁμ. Ἰλ. Ρ, 575).

Ποδοκάκη, ἴδ. Ποδοστράβη.

Ποδονιπτὴρ ἢ ποδανιπτὴρ, λεκάνη εἰς ἣν ἔπλυνον τοὺς πόδας. Ἡ εἰκὼν ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηίας, παριστώσης

τὸν Ἔρωτα ἑτοιμάζοντα τὸ λουτρὸν τῶν ποδῶν διὰ τὸν Ἄδωνιν. Ἐπὶ ἑλληνικοῦ ἀναγλύφου ἡ γραία τροφὸς πλύνει εἰς ὅμοιον τοὺς πόδας τοῦ Ὀδυσσέως.

Ποδοστράβη, ποδοκάκη ἢ ποδάγρα, τὸ καὶ ἄλλως ξύλον λεγόμενον, μηχάνημα ἐκ ξύλου ἰδίως σμιλακίνου (Πολδ. Ε. 32), ἐν ᾧ ἐνεκλείοντο οἱ πόδες τῶν ἀλυσσοδέτων, ἢ ἐστρεβλοῦντο οἱ τῶν βασανιζομένων, ἢ συνελαμβάνοντο τὰ ἀγρευόμενα ζῷα, προσέτι χρησιμεῦον καὶ ὡς χειρουργικὸν ἐργαλεῖον πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν στρεβλωθέντων ποδῶν (Ἁρπκρ.—Μ. Ἐτυμ.λ.).

Ποδούκη, πόλις μεσόγειος τῆς Ταπροβάνης, νήσου τῆς Ἰνδικῆς (Πτλμ.).

Ποδωκείη. Οὕτω καλεῖ τὸν δρόμον ὁ Σιμωνίδης, χαρακτηρίζων αὐτὸν ὡς μέρος τοῦ Πεντάθλου. Ἴδ. Γυμνάσιον 5.

Ποίας, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, ἔγγονος τοῦ Ἰφίκλου, υἱὸς τοῦ Φυλάκου, ἢ τοῦ Θαυμάκου, πατὴρ τοῦ Φιλοκτήτου (Πινδ.—Ἀπλλδ. Α. 7, 6).

Ποικίλη στοὰ, ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τὴν ἀγορὰν (Αἰσχ. κ. Κτησ. Σ. 136) παρὰ τὸ μέρος ἔνθα ἵστανται οἱ μεγάλοι Ἑρμαῖ ἀνατολικῶς τοῦ λόφου τοῦ Θησείου (Ἴδ. Ῥαγκ. Τοπογρ. Ἀθ. Ἅπαντα ΙΗ, Σλ. 57). Κατ' ἀρχὰς ὠνομάζετο Πεισιανάκτιος, ἐκ τοῦ ἀνεγείραντος αὐτὴν Πεισιάνακτος, τοῦ γαμβροῦ τοῦ Κίμωνος. Τὴν νέαν δ' ἐπωνυμίαν ἔλαβε διότι ἐκοσμήθη διὰ ζωγραφικῶν μεγαλουργημάτων τοῦ Πολυγνώτου, τοῦ Μίκωνος καὶ τοῦ Παναίνου (Παυσ. Α, 15. Ε, 11. — Πλούτ. Κίμ. Δ. —Pl. XXXV, 35). Ἐν αὐτῇ ἐκρέμαντο ἀσπίδες, λάφυρα τῶν ἐπισημοτέρων νικῶν τῶν Ἀθηναίων, καὶ πρὸ τῆς εἰσόδου ἵστατο τὸ ἄγαλμα τοῦ Σόλωνος. Ἐντὸς αὐτῆς ἐδίδασκεν ὁ Ζήνων, ἐξ οὗ καὶ ἡ φιλοσοφία αὐτοῦ Στωϊκὴ ἐπεκλήθη.

Ποιμανδρία, ἡ μετὰ ταῦτα Τάναγρα μετονομασθεῖσα πόλις ἐν Βοιωτίᾳ (Λκφρ.).

Ποινή. Τὰ ποινικὰ δικαστήρια ἐν Ἀθήναις ἦσαν ὁ Ἄρειος Πάγος διὰ τὰ ἐκ προνοίας φονικὰ, καὶ οἱ ἐφέται, διὰ τὰς λοιπὰς περιστάσεις τοῦ φόνου. Ἐπεβάλλοντο δ' αἱ ποιναὶ ἀναλόγως τοῦ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, οὐχὶ ὑπὸ τῶν διαδίκων, γινομένου χαρακτηρισμοῦ τοῦ ἐγκλήματος, καὶ δὲν ἀπεφασίζοντο αὐθαιρέτως ὑπὸ τῶν δικαστῶν, ἀλλ' ἦσαν ῥητῶς ὡρισμέναι ὑπὸ τοῦ νόμου. Ἦσαν δὲ αὗται ὁ θάνατος καὶ ἡ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον μακρὰ φυγὴ, μετὰ ἢ ἄνευ ἀτιμίας καὶ δημεύσεως.

Ποίνηνον, ὄρος, παρέκτασις τῶν Ἄλπεων ἐν τῇ Ἄνω Ἰταλίᾳ (Στρβ.).

Πόλα, πόλις ἀρχαιοτάτη ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, κατὰ τὰ νότια τῆς Ἰστρίας, ἐντὸς κόλπου σχηματιζομένου ὑπὸ ἀκρωτηρίου, δραστηρίας ἐμπορικὰς σχέσεις διατηροῦσα μετὰ τῆς Ἰλλυρίας. Εἰς τὴν

νῦν πόλιν, τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔχουσαν, σώζονται ἐπίσημα ἐρείπια ἀμφιθεάτρου, θριαμβευτικῆς ἀψίδος καὶ πολλῶν ναῶν (Στρ. Ε, 216. —Mel. II. 3, 13).

Πολέμαρχος, 1) ἐν Ἀθήναις εἷς τῶν ἐννέα ἀρχόντων, ὁ τῶν στρατιωτικῶν ἐπιμελητής, καὶ κατ' ἀρχὰς τὰς στρατιωτικὰς δίκας εἰσάγων εἰς τὰ δικαστήρια· ἔπειτα δὲ, ἀφ' οὗ, ἀπὸ τῶν Περσικῶν, ηὔξησε τῶν στρατηγῶν ἡ δικαιοδοσία, ὁ πολέμαρχος περιωρίσθη εἰς τ' ἀφορῶντα τὰς σχέσεις τῶν ξένων καὶ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν δικῶν αὐτῶν, διότι κατὰ τὰς παναρχαίους ἰδέας, οἱ ξένοι ἐταυτίζοντο τοῖς ἐχθροῖς (Πλούτ. Σόλ. ΙΗ.—Ἀνδκ. π. Μυστ. 38). Διετήρησε δὲ, φαίνεται, ὁ πολέμαρχος, ὡς πρὸς τὰ στρατιωτικὰ, μόνον τὸ καθῆκον τοῦ μεριμνᾶν περὶ τῆς ταφῆς τῶν ἐν πολέμῳ πεσόντων (Πολβ. Η, 91,—ΛΞ. Ρτρ. 290) καὶ περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν υἱῶν αὐτῶν (Σχλ. Δημ. II, 172). Τὸ δ' ἀρχεῖον αὐτοῦ ἦν εἰς τὸ Λύκειον.—2) Ἐν Σπάρτῃ ὁ στρατιωτικὸς ἀρχηγὸς τῆς Μόρας, σύμβουλος τοῦ βασιλέως καὶ ὁμόσκηνος αὐτοῦ ἐν ταῖς ἐκστρατείαις (Θουκ. Ε, 12. — Ξνφ. Λακ. Πλτ. ΙΑ, 6.—3) Οἱ ἀνώτατοι στρατιωτικοὶ ἄρχοντες ἐν Βοιωτίᾳ.—4) Ἐν τῷ Αἰτωλικῷ δεσμῷ ὁ ὑπέρτατος στρατιωτικὸς ἄρχων ἑκάστης πόλεως (Πολβ. Δ, 18, 2).

Πολεμοκράτης, υἱὸς τοῦ Μαχάονος, ἐπίσημος ἰατρὸς, εἰς ὃν οἱ Θυρεᾶται ἐν Ἀργολίδι ἤγειραν ναὸν καὶ ἀπέδωκαν θείας τιμὰς, διότι τοὺς ἀπήλλαξεν ἐπιδημίας (Παυσ. Β).

Πολέμων, 1) υἱὸς τοῦ Ἀνδρομένους, ὕποπτος γενόμενος ὅτι μετὰ τριῶν ἀδελφῶν του μετέσχε τῆς κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου συνωμοσίας τοῦ Φιλώτα, ἐσώθη διὰ φυγῆς· ἀλλ' ἐπανῆλθεν ὅτε ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀμύντας ἐδικαιολόγησεν ἑαυτὸν καὶ τοὺς λοιποὺς ἀδελφούς. Μετὰ ταῦτα κατετάχθη εἰς τὴν μερίδα τοῦ Περδίκκα, καὶ συνελήφθη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀττάλου (Ἀρρ. Γ, 27).—2) Υἱὸς Θηραμένους, Μακεδὼν, ναύαρχος τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν Αἰγύπτῳ. — 3) Μακεδὼν, υἱὸς Μεγακλέους, ὑπὸ τὸν Ἀλέξανδρον φρούραρχος τοῦ Πηλουσίου (Ἀρρ. Γ. 5). — 4) Πολέμων ὁ Περιηγητής, ἐν Τρωάδι γεννηθεὶς, ἐπολιτογραφήθη εἰς Ἀθήνας ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Ἐπιφανοῦς (200 π. Χ.). Περιηγήθη δὲ πολλαχοῦ πρὸς ἐπίσκεψιν δημοσίων καταστημάτων καὶ μνημείων, συλλογὴν ἐγχωρίων παραδόσεων, περιγραφὴν καλλιτεχνημάτων, ἑρμηνείαν ἐπιγραφῶν, ἃς ἰδίως μετὰ πλείστου ζήλου συνέλεγεν, ἀντέγραφε καὶ ἐξήγει, δι' ὃ καὶ στηλοσκόπος ἐπωνομάσθη. Ἐν ἄλλοις περιέγραψε τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, τὰ Προπύλαια, τὰ μνημεῖα ἐπὶ τῆς πρὸς Ἐλευσῖνα ὁδοῦ, τοὺς Δελφοὺς, τὴν Ὀλυμπίαν, κτλ. Ἀλλ' ἐκ τούτων σώζονται τεμάχια μόνον, 103 ἐν ὅλοις (Συλλ. Preller). Ἀλλαχοῦ ἐπροσπάθησε νὰ ἐπανορθώσῃ καὶ συμπληρώσῃ τὰς γνώμας ἀνδρῶν ἐπισήμων. Ἔγραψε καὶ πολυμαθεστάτας ἐπιστολὰς πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἀφορώσας. Καὶ ἄλλα του δὲ συγγράμματα εἰς ποικίλα περιεστρέφοντο ἀντικείμενα. Οἱ μεταγενέστεροι αὐτοῦ συγγραφεῖς πολλὰ ἠρύσθησαν ἐξ αὐτοῦ, ἰδίως ὁ Ἀθήναιος.—5) Βασιλεὺς μικροῦ τινος κράτους ἐν τῇ Ποντικῇ, ὁ (Πόντον Πολεμονιακόν) ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἀντωνίου δι' ἃς εἶχεν ἀναδείξει αὐτῷ ὑπηρεσίας. Πολεμήσας δὲ, κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀγρίππα, ἀντίπαλόν τινα ὅτε ἀντεποιεῖτο τὸν θρόνον τοῦ Πόντου, ἔλαβε καὶ τοῦτον, τῷ 37 π. Χ. μετ' οὐ πολὺ καὶ τὴν μικρὰν Ἀρμενίαν, καὶ τέλος, τῷ 14, καὶ τὸ κράτος τοῦ Βοσπόρου· ἀπέθανε δ' ἐν μάχῃ μετὰ ἕτερα 15 ἔτη. Τὸν διεδέχθη δ' ἡ γυνή του Πυθοδωρὶς, μέχρι τοῦ 38 μ. Χ. καὶ ταύτης ὁ υἱὸς Πολέμων Β', ἀνὴρ ἀδρανὴς, ἀναγκασθεὶς ἐπὶ Κλαυδίου ν' ἀποστῇ (τῷ 41 μ. Χ.) πρῶτον τοῦ Βοσπόρου καὶ ἔπειτα καὶ τοῦ Πόντου. Τρία ἐπιγράμματα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ ἦσαν ἔργα ἑνὸς τῶν δύο τούτων

βασιλέων. — 6) Π. ὁ σοφιστής, ἐκ Λαοδικείας, γεννηθεὶς τῷ 97, ἀποθανὼν τῷ 153 μ. Χ. διέμενεν εἰς τὰ γράμματα ἐπιδιδόμενος, ἐν Σμύρνῃ, καὶ ἐτιμᾶτο ὑπὸ τοῦ Τραϊανοῦ καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ, μεταβὰς καὶ εἰς τὴν Ῥώμην πολλάκις. Πάσχων ἐκ ποδαλγίας, ἐνεταφιάσθη ζῶν, εἰς ἡλικίαν 56 ἐτῶν. Ἡ εὐγλωττία του ἦν θερμή, καὶ πρὸ πάντων ἐθαυμάζοντο οἱ αὐτοσχέδιοι λόγοι του. Διετηρήθησαν δ' αὐτοῦ δύο ἐπιτάφιοι δημηγορίαι ἐπὶ Μαραθωνομάχων. — 7) Π. Ὁ φυσιογνωμιστής, οὗ σώζεται τὸ «φυσιογνωμικὸν ἐγχειρίδιον» (Franz, script. physiogn. velt.), πιθανῶς τοῦ ἄλλου μεταγενέστερος. — 8) Π. ὁ φιλόσοφος, Ἀθηναῖος, μαθητὴς τοῦ Ξενοκράτους, διδάσκαλος τοῦ Ζήνωνος, ἀπὸ βίου ἐκδεδιητημένου διὰ μιᾶς μετὰ πλείστου ζήλου πρὸς τὴν φιλοσοφίαν στραφεὶς (Hor. Sat. II, 3, 253). — 9) Ἕτερος ὁμώνυμος φιλόσοφος, ἐκείνου νεώτερος. — 10) Εἷς γραμματικὸς ἐξ Ἀλεξανδρείας. — 11) Εἷς ζωγράφος αὐτόθεν (Pl. XXXV, 40, 43).

Πολεμώνιον, πόλις ἐν τῷ Πόντῳ, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ βασιλέως Πολέμωνος (ἴδ.), μεταξὺ Ἀμίσου καὶ Φαρμακείας, εἰς τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας πόλεως Σίδης. Ἐξ αὐτῆς, διατηρούσης ἔτι τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, ἐκαλεῖτο πᾶς ὁ μεσαῖος Πόντος Π ο λ ε μ ω ν ι α κ ό ς.

Πολέαγρος, Ἀθηναῖος, ὅστις λέγεται αὐτοκτονήσας διότι ἐχλευάσθη ἀπὸ σκηνῆς ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Αἰλ. π. ἱ. Ε, 8).

Πολίαρχος, Ἀθηναῖος διαβόητος ἐπὶ ἁβρότητι βίου καὶ ἡδυπαθείᾳ (Αἰλ. π. ἱ. Η, 4).

Πολιὰς, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, ὡς ἐφόρου τῶν πόλεων. Ὑπ' αὐτὸ ἐλατρεύετο ἐν Ἀθήναις, ἔχουσα ναὸν ἐν τῇ Ἀκροπόλει, τὸ ἄλλως Ἐρεχθεῖον, καὶ ἐν Τροιζῆνι καὶ ἐν Ἐρυθραῖς (Παυσ. Α, 16. Ζ, 5. Η, 47).

Πολιεὺς, ἐπίθετον τοῦ Διὸς ὡς προστάτου τῶν πόλεων, πανηγυριζομένου εἰς τὴν ἑορτὴν τὰ Διϊπόλια ἢ Διπόλια.

Πολιορκητὴς, ἴδ. Δ η μ ή τ ρ ι ο ς.

Πολιορκία. Ἐν τῇ Ἰλιάδι διετηρήθη ἐπὶ τὸ ἀκριβέστατον ἡ παράστασις τῆς ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων πολιορκίας. Οἱ πολιορκοῦντες ἐστρατοπέδευον πρὸ τῆς πόλεως, οἱ δὲ πολιορκούμενοι ἐξήρχοντο ἀπὸ πρωίας καὶ συνῆπτον μεμονωμένας μάχας μετὰ μείζονος ἢ ἐλάσσονος ἐπιτυχίας, τὸ δ' ἑσπέρας ἀπεσύροντο εἰς τὰ τείχη των πάλιν. Δέκα ὅλα ἔτη ἐκάθητο πᾶς ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς πρὸ τῆς Τροίας, καὶ μόνον διὰ τοῦ στρατηγήματος τοῦ Δουρίου ἵππου κατέκτησεν αὐτὴν τέλος πάντων. Πολιορκητικῆς δὲ τέχνης οὐδ' ἴχνος φαίνεται κατὰ πᾶν τὸ διάστημα. Μέχρι τῶν Περσικῶν, αἱ μείζονες πόλεις τῆς Ἑλλάδος εἶχον μόνον ὀχυρὰς ἀκροπόλεις, ὧν ἡ κατάκτησις κατωρθοῦτο διὰ δόλου, προδοσίας ἢ κατατροπώσεως τῆς φρουρᾶς. Ἀπ' ἐκείνων δὲ τῶν χρόνων περιετείχισαν πρῶτοι οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν των (Nep. Them. VI), καὶ ἔκτοτε, κατὰ τὸ παράδειγμα αὐτῶν, καὶ αἱ ἄλλαι Ἑλληνικαὶ πόλεις, πλὴν τῆς Σπάρτης. Ἐν τοῖς ἔκτοτε ἐπελθοῦσιν ἐμφυλίοις πολέμοις ἔπρεπε λοιπὸν ἡ κατάκτησις τῶν ὀχυρῶν τούτων θέσεων νὰ θεωρῆται ὡς τῆς πρώτης σπουδαιότητος. Ἀλλ' οἱ πολιορκηταὶ ἀπήρχοντο συνήθως τὸν χειμῶνα εἰς τὰ ἴδια, ἡ δὲ πολιορκητικὴ τέχνη ἦν ἔτι εἰς τὰ σπάργανά της· διὰ τοῦτο τοιαῦται κατακτήσεις ἦσαν σπανιώταται, καὶ αὐτὰς τὰς Ἀθήνας κατέβαλεν ὁ λοιμὸς κυρίως καὶ ἡ προδοσία, οὐχὶ τῶν ἀντιπάλων αὐτῶν ἡ πολεμικὴ ἐμπειρία. Μόνον μικραὶ πόλεις ἠναγκάζοντο ἐνίοτε ὑπὸ τῶν πολιορκούντων νὰ παραδοθῶσιν, ὡς αἱ Πλαταιαὶ ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Β, 71. Γ, 20 ἑπ.). Ἐκεῖ δὲ ἤδη βλέπομεν διαφόρους μεθόδους προσβολῆς καὶ ἀμύνης ἐφαρμοζομένας (Θουκ. Β, 76, ἑπ.). Ἀπέναντι τοῦ τείχους τῆς πόλεως οἱ πολιορκηταὶ ἐγείρουσιν ἄλλο τεῖχος, ἵνα ἀπ' αὐτοῦ πολεμῶσιν ἐξ ἴσου ὕψους· οἱ δὲ πολιορκούμενοι ὑποσκάπτουσιν αὐτὸ, καὶ προσέτι κτίζουσιν ἕτερον τεῖ-

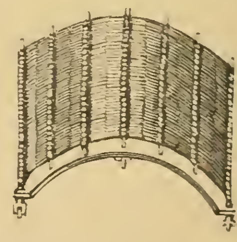
χος ἐνδότερον εἰς τὴν πόλιν των, πρὸς νέαν ἀντίστασιν ἂν τὸ ἔξω ἤθελεν ἁλωθῇ. Προσέτι οἱ Πελοποννήσιοι ἔφερον καὶ μηχανὰς κατὰ τῶν τειχῶν, τοὺς κ ρ ι ο ὺ ς λεγομένους· ἀλλ' οἱ Πλαταιεῖς συνελάμβανον τὰ ἔμβολα τῶν μηχανῶν διὰ σχοινίων, ἢ τὰ ἔθραυον ρίπτοντες δοκοὺς ἐπ' αὐτά. Προσέτι δ' οἱ πολιορκηταὶ καὶ τὰ ὑδραγωγεῖα ἀναζητοῦντες κατέστρεφον, ἵνα στερῶσιν ὕδατος τὴν πολεμουμένην πόλιν (Θουκ. Στ. 100), καὶ τὰ τείχη τοῦ φρουρίου ὑπώρυττον, ἄνωθεν καλυπτόμενοι ὑπὸ τεχνητῆς στέγης, ἥτις χ ε λ ώ ν η δ ι ο ρ υ κ τ ὶ ς ἐκαλεῖτο. Δημήτριος δ' ὁ Πολιορκητὴς ἐποίησε καὶ μετεχειρίσθη ἐντελεστέραν μηχανὴν πολιορκητικήν, τὴν ἣν ἐκάλεσεν ἑ λ έ π ο λ ι ν.—Κυρίως ὅμως τὰ τῆς πολιορκίας προήγαγον καὶ ἐτελειοποίησαν οἱ Ῥωμαῖοι. Καὶ αὐτοὶ κατ' ἀρχὰς εἶχον τὸ αὐτὸ μετὰ τοῦ ἀρχαίου τῶν Ἑλλήνων συστήματος, καὶ τὸ πρῶτον τῷ 404 π. Χ., εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν Βαίων, ἐπείσθησαν, μετὰ μακρὰν ἀντίστασιν, νὰ διαχειμάσωσι πρὸ τῆς ἀποκεκλεισμένης πόλεως (Liv. V, 1—23), ἀλλ' ὀχυρωθέντες καὶ αὐτοὶ διὰ περιτειχίσματος κατ' ἐξωτερικῶν προσβολῶν τῶν συμμάχων τῶν πολιορκουμένων. Ἔκτοτε καθιερώθη διὰ πάντοτε ἡ τοιαύτη πρόνοια, καὶ ὁ Καῖσαρ ἐπιμελέστατα ἐφήρμοζε τὸ σύστημα τοῦτο, ἀφ' ἑνὸς μὲν κατ' ἐξωτερικῶν προσβολῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ κατὰ τῆς πόλεως δι' ἐπάλξεων καὶ πύργων, καὶ, ἔνθα ἐνεδέχετο, δι' ὑγρᾶς τάφρου ἐνδυναμῶν τοῦ στρατοπέδου τὸ περιτείχισμα (Caes. B. G, VII, 69—75, B. G. III, 13). Ἐναντίον δὲ τούτων τῶν τειχῶν ἔκτιζον ἄλλα οἱ πολιορκούμενοι, ὡς οἱ Συρακούσιοι κατὰ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἐξορμῶντες κατηδάφιζον ἢ ἐπυρπόλουν τὰ ἔργα τῶν πολιορκητῶν. Ἐνίοτε οἱ πολιορκούμενοι, τὴν πόλιν των διὰ τροφίμων καὶ πάντων τῶν ἀναγκαίων ἐπαρκῶς ἐφοδιάσαντες, ἐπροσπάθουν τὴν πέριξ χώραν νὰ καταστήσωσιν ἔρημον, καὶ δι' ἐξωτερικῶν συμμάχων νὰ κωλύσωσι τὴν προσέλευσιν πάσης προμηθείας εἰς τοὺς πολιορκητάς. Οὗτοι δέ, ὅταν μάλιστα ἔβλεπον τὰ πολιορκούμενα τείχη ἢ οὐχὶ λίαν ὑψηλά, ἢ πεπαλαιωμένα καὶ οὐχὶ ἱκανῶς στερεά, προσέβαλλον ἢ τὰ ἀδύνατα μέρη αὐτῶν, ἢ τὰς πύλας διὰ μοχλῶν, ἢ προσῆγον κλίμακας ἵνα τὰ προσαναβῶσι. Τότε οἱ στρατιῶται ὕψουν τὰς ἀσπίδας ὑπὲρ τὴν κεφαλήν, ἀποτελοῦντες τὴν λεγομένην χελώνην, ἵνα προφυλαχθῶσι κατὰ τῶν ἄ-

νωθεν ἀκοντίων καὶ βελῶν· ἀλλ' οἱ πολιορκούμενοι κατέρριπτον μεγάλους λίθους καὶ ἄλλα βαρέα σώματα ἵνα τοὺς συντρίψωσι, καὶ κατηκόντιζον τὰς ἀνυπερασπίστους μενούσας πλευράς. Οἱ ἀναβαίνοντες εἰς τὴν ἔφοδον εἵποντο ἀλλήλοις, ἀποτελοῦντες δύο καὶ τρεῖς ἀλλεπαλλήλους χελώνας· ἄνωθεν δ' ἀπωθοῦντο διὰ κόντων καὶ περονῶν καὶ κατεκρημνίζοντο, κάλαθοι πλήρεις λίθων ἐκενοῦντο ἐπ' αὐτῶν, ἢ ἐπεχεῖτο ζέον ὕδωρ ἢ καιομένη πίσσα ἐπ' αὐτούς. Εἰς τὰς μεγάλας καὶ στερεῶς ὀχυρὰς πόλεις ἐζητεῖτο ἡ ῥῆξις τοῦ τείχους διὰ τοῦ κ ρ ι ο ῦ, ἢ ἡ διόρυξις τῶν θεμελίων αὐτοῦ ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς δ ι ο ρ υ κ τ ί δ ο ς χ ε λ ώ ν η ς, ἥτις ἐπὶ τροχῶν προσήγετο πρὸς τὸ τεῖχος, εἶχε δὲ τὴν ὀροφὴν κατιοῦσαν μέχρι τοῦ ἐδάφους, καὶ αὐτήν, ὡς καὶ τὰς πλευράς, κεκαλυμμένας δι' ὑγρῶν δερμάτων, δι' ὧν ἐπροφυλάττετο κατὰ τῶν ἄνωθεν σφενδονιζομένων φλογῶν καὶ βαρέων σωμάτων· ἢ τάφρους (ὑ π ο ρ ύ γ μ α τ α ἢ

μ ε τ α λ λ ε ῖ α ὑπέσκαπτον ἀπὸ τῆς πολιορκητικῆς γραμμῆς μέχρις ὑπὸ τὸ τεῖχος, ὑπεστήριζον αὐτὸ διὰ ξυλίνων κιόνων, καὶ ἀλείψαντες τούτους διὰ πίσσης ἢ ἄλλης εὐφλέκτου ὕλης, τοὺς ἀνῆπτον, καὶ τοὺς ἄφινον νὰ καταπέσωσι μετ᾿ ὀλίγον μόνοι των (Πολβ. Ε, 100). Ἐνίοτε τὰς σύριγγας ταύτας ἔφερον μέχρις αὐτῆς τῆς πόλεως, καὶ διὰ νυκτὸς ἐλθόντες δι᾿ αὐτῶν, ἤνοιγον τὰς πύλας ἔσωθεν. Ἅμα δ᾿ οἱ πολιορκούμενοι διεγίνωσκον τὴν πρόθεσιν τῶν πολιορκητῶν, ἰδίως διὰ τῶν σωρευομένων χωμάτων, ἐπροσπάθουν πρὸ παντὸς νὰ ἐννοήσωσι τὴν διεύθυνσιν τῆς διώρυγος· εἰς πολλὰ μέρη παρὰ τὸ τεῖχος, ἢ εἰς τάφρον ἀνορυττομένην ἐντὸς, καὶ αὐτῷ παραλλήλως, βυθίζοντες μετάλλινα πέταλα, ἀσπίδας, κιβώτια, ἀντελαμβάνοντο διὰ τῆς ἀντηχήσεεως ποῦ εἰργάζετο ὁ ὑπονομεύς· Τότε δ᾿ ἔπραττον καὶ αὐτοὶ ἐναντίαν ὑπόνομον πρὸς τὰ ἔξω, καὶ ἀπεδίωκον τοὺς ἀπερχομένους ἢ δι᾿ ὑπογείου μάχης, ἢ διὰ καπνοῦ ἢ διὰ σμήνους μελισσῶν ἢ σφηκῶν (Liv. XXIII, 18, XXXVIII, 1). Οἱ πολιορκηταὶ, ἐπειδὴ τὸ τεῖχος ὃ περιῳκοδόμουν ἦν εἰς ἀπόστασίν τινα ἕνεκα τῶν ἐκ τῆς πόλεως τοξευμάτων, ἔφερον ἐξ αὐτοῦ πρὸς τὴν πόλιν εὐρέα καὶ ὑψηλὰ χώματα, ἢ ἐνίοτε καὶ ἰκρία, δι᾿ ὧν νὰ φθάνωσιν εἰς ἴσον ὕψος μετὰ τῶν ἀμυνομένων, νὰ ἐκδιώκωσιν αὐτοὺς ἐκ τῶν τειχῶν, νὰ ἐπιβλέπωσι τὰ ἀμυντικὰ ἔργα, καὶ νὰ διευκολύνωσι τὰς προσβολὰς τῶν πλησίον κ ρ ι ῶ ν. Οἱ πολιορκούμενοι ὅμως ἐκρέμων εἰς τὰς ἐπάλξεις ἱστία καὶ δέρματα, παρακωλύοντα τὴν βλέψιν ἐντὸς τῆς πόλεως, καὶ δεχόμενα καὶ ματαιοῦντα τὰ τοξεύματα, ἢ ἔκαιον ἐπὶ τοῦ τείχους πυρὰς ἐξ ὑλῶν αἵτινες παρῆγον πολὺν καπνὸν, ἢ ηὔξανον, διὰ ξύλων ἢ δι᾿ ἐπιτειχίσεως, τοῦ τείχους τὸ ὕψος. Ἀλλ᾿ ὅτε ὁ πολιορκητὴς ἐπετύγχανε νὰ ὑπερνικήσῃ τὰς ἀντιστάσεις ταύτας, ἵδρυεν εἰς τὸ πέρας τοῦ χώματος τῶν π ύ ρ γ ω ν, τὴν ἑ λ έ π ο λ ι ν, πολυώροφον, καὶ ὑπερέκειτο οὕτω τοῦ πέριξ τειχίσματος τοῦ φρουρίου. Οἱ πολιορκούμενοι ἐπροσπάθουν τότε νὰ πυρπολήσωσι τοὺς πύργους, εἴτε στρατιώτας διὰ σχοινίων καταβιβάζοντες μέχρι τῶν βάσεων αὐτῶν, εἴτε π υ ρ φ ό ρ α β έ λ η (Ἀρρ. Β, 18, 6) τοξεύοντες διὰ τῆς χειρὸς ἢ διὰ τόξων καὶ ἄλλων μηχανῶν. Τὰ μικρότερα τῶν βελῶν εἶχον τὸ πῦρ μεταξὺ τῆς ῥάβδου καὶ τῆς αἰχμῆς, ἐντὸς μικρᾶς σιδηρᾶς διατρήτου σφαίρας, καὶ ἡ ἐμπρηστικὴ αὐτῶν ὕλη λέγεται οὖσα τοιαύτη, ὥστε μόνον δι᾿ ἄμμου ἐσβεῖτο (Amm. Marc. XXIII, 4)· τὰ δὲ πολὺ μείζονα εἶχον περὶ τὴν βάσιν τριποδιαίας τὸ μῆκος αἰχμῆς, περιτετυλιγμένα καιόμενα ἔρια, ἐμβεβαμμένα εἰς ἔλαιον, θεῖον, πίσσαν, κτλ., καὶ ἐσφενδονίζοντο δι᾿ ἀσθενῶν μηχανῶν, ἵνα μὴ ὁ ἀὴρ σβῇ τὴν φλόγα ἐπὶ τῆς ῥιπῆς. Τοὺς πύργους ὅμως κατὰ τῶν τοιούτων ἐμπύρων τοξευμάτων ἐνέδυον οἱ προσβάλλοντες δι᾿ ὑγρῶν, εἰς ὄξος ἐμβεβαμμένων δερμάτων, καὶ τότε εἰς τοὺς πολιορκουμένους ἄλλο δὲν ἔμενεν ἢ νὰ ὑπονομεύωσι τὰ χώματα ἵνα μετὰ τῶν πύργων ὁμοῦ καταρρέωσι. — Νέαν ἀνάπτυξιν ἔλαβεν ἡ πολιορκητικὴ ἀπὸ τοῦ 400 π. Χ. Τότε Διονύσιος, ὁ τύραννος τῶν Συρακουσῶν μεγάλας ἐπιχειρήσας παρασκευὰς διὰ τὸν κατὰ τῶν Καρχηδονίων πόλεμον, μετεκαλέσατο πανταχόθεν πάντας τοὺς ἐπισημοτάτους τεχνογνώστας ἵνα νέα ἐφεύρωσι πολεμικὰ μηχανήματα, ἅτινα ἔκτοτε ἤρξαντο βαθμηδὸν ἐφαρμοζόμενα καὶ τελειοποιούμενα, τά τε ἐπιθετικὰ καὶ τὰ ἀμυντικὰ, μάλιστα ἐπὶ τῶν μεγάλων τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐκστρατειῶν, συμπληρωθέντα ἔπειτα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. Τὰ λιθόκτιστα τείχη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀντικατέστησαν τὰ μετὰ παρεντιθεμένου χώματος. Οὕτως ἐκτίζοντο δύο παράλληλοι λίθινοι περίβολοι, εἰς ἀπόστασιν 20′ περίπου ἀπ᾿ ἀλλήλων, καὶ τὸ μεταξὺ ἐπληροῦτο διὰ χώματος. Ἦν δ᾿ ὁ πρὸς τὰ ἔξω ὑψηλότερος τοῦ ἐντὸς, συνήθως 30′ (ὁ τῆς Καρχηδόνος 45′, Ἀππιαν. Η, 95), ὥστε ἡ ἄνω ἐπιφά-

νεια ἦν προσκλινὴς πρὸς τὴν πόλιν καὶ εὔκολος εἰς ἀνάβασιν· εἶχε δὲ πλάτος ἱκανὸν ἵνα παρατάττωνται ἐπ' αὐτῆς οἱ πρόμαχοι καὶ αἱ μηχαναί. Καὶ ἂν δ' ὑπὸ τῶν κριῶν διερρήγνυτο τὸ ἔξω τεῖχος, τὸ ὀπίσω αὐτοῦ χῶμα ἀντεῖχε καὶ παρεκώλυε τὴν ἔφοδον. Τὸ περίγραμμα τοῦ τείχους ἦν γωνιαῖον, πρὸς πολλαχόθεν διασταύρωσιν τῶν τοξευμάτων κατὰ τῶν ἐπιτιθεμένων· εἰς ἀποστάσεις δὲ 150—300', τὰς τῆς συνήθους βολῆς τοῦ τόξου, ᾠκοδομοῦντο, μάλιστα εἰς τὰς προεχούσας γωνίας, πύργοι λιθόκτιστοι ἰσχυροί, ἱκανοὶ ν' ἀντέχωσιν εἰς τὰς προσβολὰς τῶν κριῶν, καὶ νὰ φέρωσι τὰ μέγιστα βάρη τῶν καταπελτικῶν μηχανῶν. Ἐνιαχοῦ ἀπαντῶνται, ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων μάλιστα χρόνων, καὶ κυκλικοὶ πύργοι· ἀλλὰ τούτους, οὐχ ἧττον καταλλήλους διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ πρὸ αὐτῶν πεδίου καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς μετατειχίων, ἀντικατέστησαν ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις οἱ γωνιαῖοι, παρὰ ταῖς πύλαις μάλιστα πεντάγωνοι καὶ ἑξάγωνοι, ὡς κατάλληλοι διὰ τὰς πολλὰς τῶν βελῶν διασταυρώσεις. Εἰς τούτων τὰ πλευρὰ ἠνοίγοντο *θυρίδες* διὰ τοὺς τοξότας, καὶ εἶτα καὶ μείζονες διὰ τὰς μηχανάς, ἔχουσαι ἄνωθεν *καλύμματα* κατὰ τῶν ἔξωθεν βελῶν. Τὰς πύλας ἐνέδυον ἔξωθεν διὰ σιδηρῶν ἐλασμάτων, εἰς προφύλαξιν κατὰ πυρφόρων βολῶν, καὶ προσέτι τὰς κατέβρεχον ἄνωθεν δι' ὀπῶν· Παρ' αὐταῖς δ' ἠγείροντο ἰσχυροὶ πύργοι, παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις εἰς πρὸς τὰ δεξιὰ τῷ εἰσιόντι, διότι ἐκεῖνο ἦν τὸ τρωτὸν μέρος τοῦ προσβάλλοντος, τῆς ἀσπίδος καλυπτούσης τὸ ἀριστερόν. Τοιοῦτος ἦν καὶ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ἡ προέχουσα βάσις τοῦ ναοῦ τῆς Νίκης, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Τύρινθα. Ἐν ἔπειτα δὲ χρόνοις εἶχον πρὸ τῶν πυλῶν πολλάκις καὶ προτειχίσματα, ἵνα, ἂν μετ' ἔξοδον ἀποτυχοῦσαν κατεδίωκον τοὺς ἐκδραμόντας οἱ πολιορκηταί, μὴ δύνωνται νὰ εἰσχωρήσωσιν ὁμοῦ μετ' αὐτῶν εἰς τὴν πόλιν. Διὰ τοῦτο καὶ ὑπὲρ τὴν πύλην ἐκρέματο *καταρράκτης*, ἤτοι σιδηροῦν τι παραπέτασμα κρεμάμενον ἐξ ἁλύσεων, ὃ διὰ μιᾶς κατερρίπτετο ἐπὶ τοὺς προσβάλλοντας, καὶ συγχρόνως παρεκώλυε τὴν ὑποχώρησιν τῶν ἤδη εἰς τὴν πόλιν ἐμπεσόντων. Ἵνα δ' ἀμέσως ἀπ' ἀρχῆς παρακωλύωνται καὶ δυσχεραίνωνται αἱ ἐπιχειρήσεις τῶν πολιορκητῶν, οἱ πολιορκούμενοι προλαμβάνοντες ἤγειρον πρὸ τῆς πόλεως *χαρακώσεις* καὶ *προτειχίσματα*, περιέχοντα μακρᾶς βολῆς μηχανάς, καὶ προσέτι ἡ περὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως ἔκτασις διεσκευάζετο οὕτως, ὥστε παντοίως νὰ κωλύῃ τὴν πρόοδον τῶν πολιορκητῶν, καὶ περιεσκάπτετο τάφρος μετὰ περιφραγμάτων, καὶ, ὁσάκις ἦν δυνατόν, ἐπληροῦτο ὕδατος ἵνα μὴ εὐκόλως ὑπερβαίνηται οὐδ' ὑποσκάπτηται. —Οἱ πολιορκηταὶ ἔπρεπε καὶ αὐτοὶ νὰ ἔχωσι τρόπους πρὸς κάλυψιν ἑαυτῶν καὶ τῶν μηχανῶν των. Τινὰ τῶν καλυμμάτων τούτων ἦσαν ἁπλῶς εὐθεῖς, γωνιαῖοι ἢ ἡμικυκλικοὶ τεῖχοι ξύλινοι μετὰ κλάδων ἐνειργασμένων, ἐπὶ τριῶν τροχίσκων κινούμενοι,

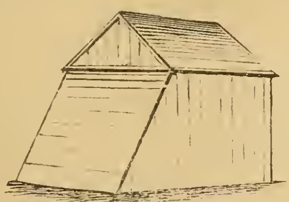

καὶ χρησιμεύοντες εἰς τὸ νὰ προασπίζωσι τοὺς κατατοξεύοντας τοὺς φρουροὺς τῶν ἐπάλξεων. Ἄλλα δ' ἦσαν ὡς ξύλιναι ψιαθόπλεκτοι στοαὶ ἐκ 4-10 στύλων ἐμπηγνυμένων εἰς τὸ ἔδαφος, δι' αὐτὰ παρασκευαζόμενον,

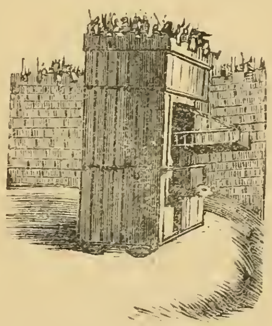

8' ὕψος, 7' πλάτος καὶ 16' μῆκος ἔχοντα, μετὰ ἄλλοτε ἐπιπέδων, ἄλλοτε διπλῶν ὀροφῶν, ἐνίοτε, κατὰ μεταγενεστέρους χρόνους,

μετακινούμενα ἐπὶ κυλίνδρων ἢ καὶ διὰ τροχῶν. Καὶ ταῦτα περιεκαλύπτοντο δι' ὑγρῶν δερμάτων. Τὰ διὰ τὰς ὑπὸ γῆν ἐργασίας, χελῶναι χωστρίδες λεγόμενα, ἦσαν ταπεινὰ καὶ μακρὰ μετ' ὀροφῆς πλινθοκτίστου, πάντοτε διαβρεχομένης καὶ τριγωνικῆς. Ἀπὸ τοῦ ἐμπροσθίου ἀετώματος μέχρι

γῆς ἐξετείνετο γωνιαίως θύρωμα προασπίζον κατὰ πάσης ἔμπροσθεν αἰφνιδίας προσβολῆς, χωρὶς νὰ ἐμποδίζῃ τὴν ἐργασίαν. Προυχώρουν δὲ καὶ ταῦτα ἐπὶ κυλίνδρων. Αἱ δὲ κριοφόροι χελῶναι, προωρισμέναι νὰ σκέπωσι τοὺς τὰ τείχη προσβάλλοντας κριοὺς καὶ τοὺς ὑπηρετοῦντας αὐτούς, εἶχον ἰσχυρὰ τὰ πλευρὰ καὶ τὴν ὀροφήν, ἦσαν πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἀνοικταὶ ἵνα μὴ παρακωλύωνται τοῦ κριοῦ αἱ κινήσεις, ἄνωθεν δ' αὐτοῦ εἶχον προεξοχήν τινα κατὰ τῶν καταρριπτομένων βελῶν. Ἐνίοτε εἰς τὴν ὀροφὴν αὐτῶν ἐπεκάθητο καὶ πύργος πολυώροφος, ἔχων ὕδατος ἀποθήκην εἰς τὸν κατώτατον ὄροφον πρὸς ἀπόσβεσιν πάσης πυρκαϊᾶς, εἰς δὲ τοὺς ἀνωτέρους, τοξότας ἀντιμαχομένους πρὸς τοὺς ἐπὶ τοῦ φρουρίου. Καὶ τοῦτο τὸ μηχάνημα ἐκινεῖτο ἐπὶ κυλίνδρων· ὅταν δ' ἔφθανεν εἰς τὴν θέσιν του, ἐστερεοῦτο ἔπειτα διὰ κάλων, ἵνα μή, ἐπὶ τῶν προσβολῶν, ἡ ὀπισθοχώρησις τοῦ κριοῦ ἐλαττοῖ αὐτοῦ τὴν δύναμιν. Χελῶναι δὲ χωστρίδες ἦσαν αἱ προστατεύουσαι τοὺς πρὸς ἰσοπέδωσιν ἢ πρὸς ὑπόρυξιν σκάπτοντας. — Οἱ πύργοι τῆς προσβολῆς, ἐπειδὴ τὴν οἰκοδομὴν αὐτῶν δὲν ἐπέτρεπον τὰ ὅπλα τῶν πολιορκουμένων, κατεσκευάζοντο ἐντὸς τῶν ὀχυρώσεων τῶν πολιορκητῶν, καὶ προσήγοντο συρόμενοι διὰ σχοινίων (Διόδ. Κ, 48, 91) πολλάκις καὶ διὰ βοῶν, ἐπὶ 4, 6 ἢ καὶ 8 τροχῶν πρὸς τὰ τείχη. Οὗτοι ἦσαν οἱ κινητοὶ πύργοι, καὶ τὸ πρῶτον αὐτῶν πρότυπον ἦν ἡ Ἑλέπολις τοῦ Δημητρίου, ἔργον Ἐπιμάχου (Vitr. X, 16. 4), ἢ Διοκλείδου τοῦ Ἀβδηρίτου (Ἀθήν. Ε, 296)· οἱ δὲ φορητοὶ ἦσαν οἱ εἰς τεμάχια προπαρεσκευασμένα φερόμενοι κατόπιν τῶν στρατῶν, καὶ ἔνθα ἦν ἀνάγκη συντιθέμενοι, καὶ ἕτοιμοι πρὸς προσβολήν. Ἐνίοτε, ἐν ἔπειτα χρόνοις, πρὸς ἐξαπάτησιν τοῦ ἐχθροῦ ὡς πρὸς τὸ ὕψος τοῦ πύργου, ἵδρυον τοιούτους οὐχὶ ὑψηλοὺς ἐπὶ τῶν προχωμάτων, εἶτα δ' αἴφνης προσέθετον καὶ ἄλλους ὀρόφους, ὧν εἶχον τὸ ὑλικὸν ἕτοιμον. Τὸ τῶν κινητῶν πύργων, ἀναλόγως τοῦ ὕψους τοῦ τείχους καθ' οὗ ἐφέροντο ἢ τοῦ ἐδάφους ἐφ' οὗ ἵσταντο, διέφερεν ἀπὸ

90-180', καὶ ἀπὸ 10-20 στεγῶν ἢ ὀρόφων, κοινωνούντων διὰ κλιμάκων, καὶ ἐχόντων πρὸς τὰ ἔξω καὶ πάροδον 3' πλάτους μετὰ πλαγίας κιγκλίδος. Ἀπὸ τῶν ἀνωτέρων δ' ὀρόφων τοῦ πύργου προέκυπτεν εἰς τὸ ὕψος τοῦ πολιορκουμένου τείχους γέφυρα εἰς σχοινίον κρεμαμένη ἢ ἄνωθεν καταβιβαζομένη, ἡ σαμβύκη ἢ ἐπιβάθρα λεγομένη, ἢ ἐκ τοῦ πύργου ὁριζοντίως πρὸς τὰ ἔξω ὠθουμένη, ἡ ἐξώστρα. Ἂν ὅμως τὸ ὕψος δὲν εἶχε καλῶς ἐκτιμηθῆ, καὶ ἡ γέφυρα ἦν χαμηλοτέρα τοῦ τείχους, τότε ἀπετύγχανε τοῦ σκοποῦ του, ἂν δ' ὑψηλοτέρα, ἠδύνατο εὐκόλως κάτωθεν νὰ πυρποληθῇ. Καὶ ἐκ πλοίων πολιορκούντων φρούρια καὶ ἀνὰ 2 συνδεομένων

κατεβιβάζοντο ἐκ τῶν ἱστῶν εἰς τὰ τείχη ὅμοιαι γέφυραι· οἱ δὲ πολιορκούμενοι ἠγωνίζοντο νὰ συντρίβωσιν αὐτὰς διὰ βαρέων λίθων, ἢ δι' ἁρπάγων κατεκρήμνιζον τοὺς ἐξ αὐτῶν ὁρμῶντας, ἢ τοῖς ἀφήρουν τὰς ἀσπίδας ἵνα τοὺς ἐκθέτωσιν εἰς τὰ βέλη των ἄνευ ἀμύνης, ἢ κατέρριπτον δίκτυα κωλύοντα τὰς κινήσεις των (Διόδ. ΙΖ. 42), ἢ ἐσφενδόνιζον κατ' αὐτῶν διέφλεκτον ἄμμον, ἥτις διὰ τῶν ὀπῶν τῶν ὅπλων διερχομένη δριμυτάτους προυξένει πόνους (Διόδ. ΙΕ, 44, — Curt. IV, 3). Ἐκ τῶν πολιορκητικῶν μηχανῶν οἱ καταπέλται λέγονται ἐφευρέσεως συριακῆς. Τῷ 400 π.Χ., Διονύσιος ὁ τύραννος τῶν Συρακουσῶν, πολεμῶν κατὰ τῶν Καρχηδονίων, συνεκάλεσε παρ' ἑαυτῷ πάντας τοὺς ἐπισήμους τεχνίτας, δοὺς αὐτοῖς ἐντολὴν ὅ,τι πλείστας τοιαύτας μηχανὰς νὰ ἐπινοήσωσι. Πρὸ πάντων δ' ἀνεπτύχθη ἡ πολιορκητικὴ μηχανικὴ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν Πτολεμαίων ἐν Αἰγύπτῳ ἐπιστημονικῶς, ὡς ἐφαρμογὴ τῆς μαθηματικῆς ἐξεργασθεῖσα. Κατὰ τῶν πολιορκούντων πλοίων μετεχειρίζοντο οἱ πολιορκούμενοι καὶ τὸν κόρακα ἢ σιδηρᾶν χεῖρα, ἐπίνοιαν τοῦ Ἀρχιμήδου (Πολδ. Η, 8), ἥτις ἦν ἰσχυρὸν ἄγκυστρον κρεμάμενον εἰς σιδηρᾶν ἅλυσσιν, καὶ δι' αὐτοῦ, κινουμένου διὰ μηχανῆς συνελάμβανον καὶ ὑψοῦντες ἀνέτρεπον τὸ ὑπὸ τὸ τεῖχος προσωρμισμένον πλοῖον, καὶ τοῦτο ἔτι εὐκολώτερον ἂν τὸ πλοῖον ἦν καὶ διὰ πύργου ἐπιβεβαρημένον. Καὶ εἶδος δὲ γεράνων μετεχειρίζοντο οἱ πολιορκηταί, ἵνα δι' αὐτῶν ὑψῶσι καλάθους κατεχομένους ὑπὸ στρατιωτῶν, οἵτινες κατεσκόπευον τὰ ἐν τῇ πόλει· ἐπίσης δὲ καὶ οἱ πολιορκούμενοι, ἵνα δι' αὐτῶν σφενδονίζωσι βαρέα σώματα ἐπὶ τοὺς πολιορκητὰς καὶ τὰς μηχανάς των.

Πόλιορ οἶνος, εἶδος οἴνου παρὰ ταῖς Συρακούσαις ἐν Σικελίᾳ, ὑποτιθέμενος ἐπώνυμος ἐπιχωρίου τινὸς ἡγεμόνος (Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ. 13).

Πόλις (ἡ), κώμη τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος, κατοικουμένη ὑπὸ τῶν Ὑαίων (Θουκ. Γ, 101).

Πολιτεία, ἡ πλήρης ἀπόλαυσις τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων. Ἐν Ἀθήναις ἐχορηγεῖτο ἐνίοτε εἰς ξένους ὡς ἀμοιβὴ μεγάλων ὑπηρεσιῶν εἰς τὴν πόλιν (Δμσθ. κ. Νεαίρ. 1349), καὶ ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῶν Ἀθηνῶν κατ' ἐξαίρεσιν καὶ δυσκόλως ἀπενέμετο (Ἀρστ. Γ, 1, 3. — Πλτ. Ἀλκ. ΙΗ). Ἐψηφίζετο δ' ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου εἰς δύο ἐπανειλημμένας συνεδριάσεις διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας καὶ μόνον διὰ ψήφων ὑπὲρ τὰς 6000 κατὰ τὴν δευτέραν συνεδρίασιν, ὑποκειμένη καὶ πάλιν ἐπὶ ὅλον ἔτος εἰς τὴν «Παρανόμων γραφήν». Ὁ λαβὼν τὴν πολιτείαν ἐθεωρεῖτο ὡς θετὸς τοῦ δήμου υἱός, καὶ ἐνεγράφετο εἰς φυλὴν τῆς ἐκλογῆς του, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς γένος, καὶ ἠδύνατο νὰ καταλάβῃ πᾶσαν ἀρχὴν πλὴν τῆς τῶν 9 ἀρχόντων, ἥτις πρῶτον εἰς τὰ τέκνα του ἐπετρέπετο. Ἐν μετέπειτα δὲ χρόνοις ἐδαψίλευον οἱ Ἀθηναῖοι ἀφειδῶς τὴν δωρεὰν ταύτην, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ ἔπαυσεν ἔχουσα τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς ἀξίαν (Δμσθ. κ. Ἁρπκρ. — Ἀνδκ. π. Ἀποδ. ΚΓ. — Ἰσαῖ. Συμμχ. 268).

Πολιτεύματα. Ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ ὑπερτάτου πολιτικοῦ φιλοσόφου τῆς ἀρχαιότητος, ὁρίζεται (Πολτ. Γ, 5, 1-4) ἡ πολιτεία ὡς προγενεστέρα τοῦ ἀτόμου, καθ' ὃ φύσει κοινωνικοῦ. Ἑπομένως τὸν σκοπὸν τῆς ὑπάρξεώς του ἐν τῇ πολιτείᾳ μόνον δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ ὁ ἄνθρωπος, διότι ἡ πολιτεία ἐστὶν ἡ «κοινωνία τῶν ἐλευθέρων», ἡ πολιτεία μόνη ἐστὶν «αὐτάρκης», καὶ παρέχει εἰς τὰ μέλη αὐτῆς αὐτάρκη τὴν ὕπαρξιν. Ὡς ὅμως ἐκ τῆς πολιτείας ἀρύεται ὁ ἄνθρωπος πᾶσαν τὴν νόμιμον καὶ πολιτικὴν αὐτοῦ ὕπαρξιν, οὕτω καὶ εἰς τὴν πολιτείαν ὀφείλει πᾶσαν αὐτῷ ἐπιβαλλομένην θυσίαν, καὶ ἡ πᾶσα αὐτοῦ ἐνέργεια ἀφορᾷ οὐχὶ ἑαυτὸν ὡς σκοπόν, ἀλλὰ τὴν δεομένην αὐτῆς πολιτείαν. Τὴν αὐστηρότητα ὅμως τῆς απολύτου ταύτης κυριαρχίας τῆς πολιτείας ἠλάτ-

του παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἡ ἀρχή, ὅτι ὁ πολίτης ἦν ὄργανον τῆς ἐξουσίας, οὐχὶ τῆς αὐθαιρεσίας αὐτῆς, καὶ ὅτι καὶ αὐτὴ ὑπάγεται εἰς ὅρους μὴ ἐκ τῆς θελήσεως αὐτῆς ἐξαρτωμένους, ἀλλ' αὐτὴν μᾶλλον περιορίζοντας, εἰς τοὺς νόμους (ἴδ. ἄγραφοι νόμοι. Νομοθέτης). Εἰ δὲ καὶ εἰς διαφόρους πολιτείας διάφορος ἐστὶ τῶν νόμων ἡ μονιμότης καὶ τὸ ἀμετάβολον, ἀλλὰ βέβαιον μένει ὅτι ἡ μόνη θέλησις τῆς ἐξουσίας, εἴτε εἰς ἑνὸς μόνου, εἴτε εἰς ὀλίγων, εἴτε εἰς παντὸς τοῦ λαοῦ τὰς χεῖρας ἐναπόκειται αὕτη, δὲν δικαιοῦται ν' ἀνατρέψῃ τὸν νόμον. Εἰ δέ που ἡ ἐξουσία ἀντιποιεῖται τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἐκεῖ, κατὰ τὰς Ἑλληνικὰς ἀντιλήψεις, παύει ἡ ἀληθὴς πολιτεία, καὶ ἡ τοιαύτη κατάστασις, ἀδιάφορον τίς κατέχει τὴν ἐξουσίαν, ἐθεωρεῖτο ὡς ἔκνομος πολιτικὴ κατάστασις. — Ἡ ὑπερτάτη ἐξουσία διακλαδεύεται εἰς τὰς διαφόρους αὐτῆς ἐνεργείας, καὶ αἱ διάφοραι ἕδραι καὶ τὰ ὅρια τῶν κλάδων αὐτῆς παράγουσι τὴν διαφορὰν τῶν πολιτευμάτων. Εἰσὶ δ' αἱ κυριώτεραι αὐτῆς ἐνέργειαι ἡ βουλευτική, ἡ διοικητικὴ καὶ ἡ δικαστική. Ἡ κυβέρνησις καθ' ἣν ἡ ὑπερτάτη ἐξουσία, εἰ καὶ ὑπὸ βουλευτικοῦ σώματος περιοριζομένη, ἔγκειται εἰς τὰς χεῖρας ἑνός, ἐστὶν ἡ βασιλεία. Ἡ καταστολὴ δὲ τῆς βασιλείας ὑπὸ τῶν γενῶν τῶν μετεχόντων τῆς βουλευτικῆς ἐξουσίας, φέρει, καὶ ἔφερεν ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, τὴν ἀριστοκρατίαν· ταύτης δὲ καταπιεθείσης, καὶ τῆς ἐξουσίας μεταπεσούσης εἰς τὸ σύνολον τοῦ λαοῦ, προέκυψεν ἡ δημοκρατία. Εἰς τίνα δὲ σχέσιν αἱ τρεῖς ὑποδιαιρέσεις τῆς ἐξουσίας περιῆλθον πρὸς ἀλλήλας κατὰ τοὺς τρεῖς τούτους τύπους τῆς κυβερνήσεως ὡς καὶ κατὰ τὰς διαφόρους μεταρρυθμίσεις αὐτῶν, ἤτοι τὴν τυραννίδα καὶ βασιλείαν, τὴν ὀλιγαρχίαν καὶ τὴν ἀριστοκρατίαν, τὴν ὀχλοκρατίαν καὶ τὴν δημοκρατίαν, δύναται νὰ ἐξηγηθῇ μόνον κατὰ τὴν ἔρευναν ἑκάστης τῶν κατηγοριῶν τούτων τῶν κυβερνήσεων. Ἐν γένει ὅμως οὐδὲν τῶν πολιτευμάτων τούτων σχεδὸν οὐδέποτε ὑφίστατο καθ' ἑαυτὸ ἀμιγῶς ὅλως καὶ καθαρῶς, πολλάκις δ' ἀπαντῶνται μεταβάσεις ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἕτερον, καθ' ὅσον οἵα δήποτε πολιτικὴ ἐξουσία ἀπόλυτος καὶ ἀπεριόριστος, ἐθεωρεῖτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὡς σφαλερά, καὶ ὡς κυβερνήσεως νομίμου παρεκτροπή.— Κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας ἀπαντᾶται ἐν Ἑλλάδι ἡ βασιλεία· ἡ δὲ κατάχρησις αὐτῆς, ἡ τυραννίς, ἐστὶ χρόνων μεταγενεστέρων, καὶ ἐμφαίνει οὐχὶ τὴν μετάβασιν ἀπὸ τῆς μοναρχίας εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν, ἀλλὰ τὴν τῆς ἀριστοκρατίας εἰς τὴν δημοκρατίαν. — Ἐν τῇ πρώτῃ ἀρχαιότητι ὑπῆρχε πιθανῶς ὁ κατὰ φυλὰς ὀργανισμὸς τοῦ λαοῦ· ἀλλ' οὗτος ἀνήκει εἰς προϊστορικὰς ἐποχάς. Ἡ δ' ἱστορία, ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων, γνωρίζει τὰς πατρικὰς βασιλείας, αἵτινες, ὡς ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν καταφαίνεται, περιελάμβανον τὰ κυριώτερα τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας χαρακτηριστικά, κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἔτι τότε ἀφελοῦς κοινωνίας. Οἱ βασιλεῖς ἢ Ἄνακτες ἐθεωροῦντο ὡς ἐκ θεοῦ καταγόμενοι, «δῖοι, ἐκ Διός, διογενεῖς, διοτρεφεῖς», δι' ὃ καὶ ἐγνώριζον τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, τὰ «ἄγραπτα κἀσφαλῆ θεῶν νόμιμα» (Σφκλ. Ἀντγ. 454). Ταῦτα ἦσαν τὰ ὅρια τῆς δυνάμεώς των, πολὺ ἑπομένως ἤδη τότε ἀπεχούσης ἀπὸ τοῦ ἀσιανοῦ δεσποτισμοῦ, εἰ καὶ κυρίως τὴν δύναμιν αὐτῶν οὐδεμία ἔννομος ἀντίπαλος δύναμις περιώριζεν. Ὁ βασιλεὺς ἦν καὶ δικαστής, τὸ σύμβολον τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, τὸ σκῆπτρον κληρονομήσας παρὰ τοῦ Διός, καὶ στρατηγός, καὶ ἀνώτερος ἱερεύς, ἤτοι ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ λαοῦ παρὰ τοῖς θεοῖς. Αἱ εἰσφοραὶ τοῦ λαοῦ ἦσαν ἢ ὡρισμέναι, «ῥητὰ γέρα» (Θουκ. Α, 13), ἢ ἑκούσιαι προσφοραί, «δωτῖναι, δῶρα·» καὶ προσέτι ὑπῆρχον καὶ βασιλικὰ κτήματα «τεμένη.» Εἶχε δ' ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του «θεράποντας», ὧν κυριώτεροι ἦσαν οἱ «κήρυκες» (ἴδ. Κῆρυξ). Αἱ ἀγοραὶ

ἢ συνελεύσεις τοῦ λαοῦ οὐδεμίαν εἶχον ὡρισμένην δικαιοδοσίαν, καὶ συνήρχοντο κυρίως μόνον ἵνα ἀκούωσι τὰ συζητούμενα καὶ ἀποφασιζόμενα. Συνέπιπτεν ὅμως ἐνίοτε, ἐπὶ ἀδίκων ἢ ὠμῶν ἀποφάσεων τῶν βασιλέων, νὰ ἐκρήγνυται ἡ ἀγανάκτησις τοῦ λαοῦ (Ὁμ. Ὀδ. Π, 424). Μόνον δ' οἱ «γέροντες,» οἱ «ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,» εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ δίδωσι συμβουλὰς εἰς τὸν Ἄνακτα.—Μετὰ τὴν κατάπτωσιν δὲ, ἢ τὴν διὰ τοῦ θανάτου ἀπόσβεσιν τῶν βασιλικῶν γενεῶν, μετέβαινε φυσικῶς ἡ ἐξουσία εἰς τοὺς εὐγενεῖς. Ἡ βασιλικὴ ἐξουσία ἐξασθενεῖται ἔκτοτε, κατατέμνεται, ἀποτρέπεται ἀπὸ τῆς νομίμου κληρονομίας, τὸ ὄνομα βασιλεὺς, κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκλεῖπον, ἀντικαθιστῶσι τὰ ὀνόματα ἄ ρ χ ω ν, π ρ ύ τ α ν ι ς· εἰσαγομένης δὲ καὶ τῆς εὐθύνης, συμπληροῦται ἡ εἰς ἀριστοκρατίαν μετατροπὴ, διότι οἱ ἄρχοντες ἦσαν ἔκτοτε οἱ ἐκ τοῦ ὑπερέχοντος γένους δημόσιοι λειτουργοί. Οὕτως ἐν ἄλλοις φέρ' εἰπεῖν ἐξέλιπε καὶ ἐν Ἀθήναις βαθμηδὸν ἡ βασιλεία, καὶ ἀντικατέστησεν αὐτὴν ἡ ἐξουσία τῶν ἀρχόντων, καὶ αὐτὴ ἐξασθενήσασα βαθμηδὸν (ἴδ. Ἀρχή). Ἐπειδὴ ὅμως οἱ εὐγενεῖς, οἱ ε ὐ π α τ ρ ί δ α ι, ἦσαν συγχρόνως καὶ οἱ εὐπορώτεροι, καὶ οἱ ἐμπειρότεροι εἰς τὰ στρατιωτικὰ, μάλιστα εἰς τὸ ἱππικὸν, διὰ τοῦτο ἀπετέλει καὶ ἐκεῖ, ὡς πανταχοῦ καὶ πάντοτε, ἡ ἀριστοκρατία στοιχεῖον συμπαγὲς καὶ τὸ πάντων διαρκέστατον, καὶ ὁ πλοῦτος καὶ ἡ στρατιωτικὴ αὐτῆς ἱκανότης τῇ ἐλογίζοντο ὡς ἔξοχος ἱκανότης, ὡς ἀ ρ ε τ ή. Οὗτοι ἐθεωροῦντο ὡς οἱ ἄ ρ ι σ τ ο ι, οἱ κ α λ ο ὶ κ ἀ γ α θ ο ί, οἱ γ ν ώ ρ ι μ ο ι, κτλ. «Ἡ γὰρ εὐγένεια,» λέγει ὁ Ἀριστοτέλης (Πλτ. Δ, 675) «ἐστὶν ἀρχαῖος πλοῦτος καὶ ἀρετή», καὶ ὡς ἐξωτερικαὶ ἰδιότητες ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ π α ι δ ε ί α διαδοχικῶς μεταδίδονται ἐν τῇ αὐτῇ γενεᾷ, ἀπὸ προγόνων εἰς ἀπογόνους. Οἱ ἀριστοκράται διετέλουν ἐν ὁμονοίᾳ συνδεδεμένοι, διότι ἀπειλούμενοι κάτωθεν, καὶ ἐνίοτε ὑπό τινων ἄνωθεν προεχόντων, διὰ τῆς ὁμονοίας μόνον ἐσώζοντο, ἀπελάμβανον πάντες ἴσων δικαιωμάτων, καὶ ἀντετάττοντο εἰς τὸ σύνολον τοῦ λαοῦ, ὡς κύριοι τῆς ἀρχῆς, εἴτε ὡς ἴδιον σῶμα, εἴτε ὡς οἱ κορυφαῖοι καὶ ἑπομένως ἀνώτατοι ἄρχοντες τοῦ εἰς ἀρχαίας φυλὰς ὀργανισμοῦ τοῦ λαοῦ, ὡς τοῦτο φαίνεται ὅτι συνέβαινεν ἐν Ἀθήναις (ἴδ. Δ ρ ά κ ω ν, Ν α υ κ ρ α ρ ί α ι). Ἐν τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ περιπτώσει ἡ κατάστασις τοῦ ἀρχαίου ὀργανισμοῦ καὶ ἡ διάπλασις δ ή μ ο υ ὡς λαοῦ αὐτοτελοῦς ἐνδεικνύει τὴν ἀρχὴν ἤδη τῆς ἀντιθέσεως καὶ τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς διαλύσεως. Τότε ἡ ἀριστοκρατία ἀπέβη ἐξουσία βιαία, ὀ λ ι γ α ρ χ ί α, ἔκτοτε ἤρξατο ἡ πάλη πρὸς τὴν δημοκρατίαν, καὶ πολλάκις ἡ φιλοδοξία ἀτόμων τινῶν τῆς ἀριστοκρατίας ἐπέφερε τοῦ δήμου τὸν θρίαμβον. Κινδυνώδης ἦν ἡ θέσις πάντοτε, ὅτε ἡ ἀριστοκρατία δὲν ἦν ἡ ἀπογονία τῶν ἀρχαίων βασιλέων, ἀλλὰ προήρχετο ἐξ ἐπιδρομέων καὶ κατακτητῶν, διότι τότε ἐστηρίζετο μόνον ἐπὶ τῆς πιέσεως τοῦ ἰσχυροτέρου ἐπὶ τοῦ ἀσθενεστέρου. Οἱ νικηταὶ, ὡς ἐν Σπάρτῃ, ἀπετέλουν τὴν κυρίως πόλιν, οἱ ἡττηθέντες, οἱ π ε ρ ί ο ι κ ο ι, ἦσαν φόρου ὑποτελεῖς, τῆς πολιτείας ἀποκλειόμενοι, καὶ κατὰ μέρος δοῦλοι, πιθανῶς ἔνθα οὐχὶ οἰκειοθελῶς παρεδόθησαν, ἀλλ' εἰς τὴν βίαν τῶν ὅπλων ὑπέκυψαν, ὡς οἱ Ε ἵ λ ω τ ε ς ἐν Λακωνίᾳ, οἱ Κ λ α ρ ῶ τ α ι ἢ Ἀ φ α μ ι ῶ τ α ι ἐν Κρήτῃ, κτλ. (ἴδ. Εἵλωτες). Ἦν δ' ἡ πίεσις μάλιστα ἐπαισθητὴ, διότι ἀρχαῖαι παραδόσεις δὲν τὴν ἐδικαιολόγουν παρὰ τῷ κατακτηθέντι λαῷ. Κινδυνώδης δ' ἦν ἡ ἀντιπολίτευσις τῶν οὕτως ὑποτεταγμένων, ἔνθα ἡ γῆ δὲν ἦν πρόσφορος πρὸς γεωργίαν, καὶ ἔνθα τὸ ἐμπόριον, κωλύον τὴν κατὰ μικρὰς κώμας (κ ω μ η δ ὸ ν) ἐγκατάστασιν αὐτῶν, προυκάλει τὸν εἰς μεγάλας, προσφόρως δ' αὐτῷ κειμένας πόλεις σ υ ν ο ι κ ι σ μ ό ν. Καὶ ὁ Ἀριστοτέλης παρατηρεῖ ἐν γένει ὅτι εὔφορος χώρα, ὁπλίτας καὶ ἱππεῖς χορηγοῦσα εἰς τὴν στρατιὰν, ἐστὶν εὐνουστέρα πρὸς τὴν

ἀριστοκρατίαν, δημοκρατικωτέρα δὲ ἡ ψιλοὺς καὶ ναυτικὸν χορηγοῦσα. — Ἐν τῇ πάλῃ ἥτις ἤρετο μεταξὺ ἀριστοκρατίας καὶ ἀριστοκρατίας, παρενέπιπτε πολλάκις ὡς ὅρος μέσος καὶ σπουδαῖος ἡ τυραννὶς, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς σημασίαν, οὐχὶ κατὰ τὴν μεταγενεστέραν, τὴν ἐνιαχοῦ ἐκ τῆς παραφθορᾶς προκύψασαν πάσης ἀρχῆς ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς. Προέκυπτε δ' ἡ ῥῆξις εἴτε ἐξ ἐπαναστάσεως τοῦ λαοῦ, μὴ ἀνεχομένου τὴν κατάχρησιν τῆς τῶν ὀλίγων ἰσχύος, εἴτε ἐκ διχονοίας τούτων, τῆς μιᾶς μερίδος τὸν δῆμον ἐπικαλουμένης κατὰ τῆς ἀντιπάλου ὡς σύμμαχον. Ὅπως δήποτε πάντοτε ἀπαντᾶται εἷς εὐπατρίδης ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ δήμου ὡς κομματάρχης. Τοῦ δήμου ὁ θρίαμβος ἐπέφερεν ἀμέσως ὑλικὰς ὑπὲρ αὐτοῦ βελτιώσεις, ὡς γῆς ἀναδασμὸν καὶ χρεῶν ἀποκοπήν. Οὕτω καὶ ἐν Ἀθήναις τὸ πρῶτον μέτρον τοῦ Σόλωνος πρὸς εἰσαγωγὴν τῆς νέας αὐτοῦ νομοθεσίας ἦν ἡ σεισάχθεια (ἴδ. Φυλή). Εἰς ταῦτα προσετίθετο πολλάκις, διὰ τοὺς περιοίκους, ἐπιγαμία, καὶ ἰσοπολιτεία (ἴδ. κατωτέρω). Τὰ κυρίως πολιτικὰ δικαιώματα ἦσαν, ἐν γεωργικαῖς μάλιστα χώραις, δευτερεύοντα διὰ τὸν λαὸν, καὶ πολλαχοῦ μεταγενεστέρως μόνον προκαλοῦσι δημαγωγοὶ παρ' αὐτῷ τοῦ πολιτεύεσθαι τὴν ἀξίωσιν. Ἄλλως, μετὰ τὴν θεραπείαν τῶν ὑλικῶν ἐκείνων συμφερόντων, ἔμενεν ἡ ἐξάσκησις τῆς ἐξουσίας εἰς τὰς χεῖρας τῆς ὀλιγαρχίας, ἢ κατώρθου τῆς δημοτικῆς μερίδος ὁ ἀρχηγὸς, ἢ ἄλλος τις φιλόδοξος εὐπατρίδης, νὰ καταλάβῃ διὰ τοῦ δήμου τὴν τυραννίδα. Οὕτω κατὰ τὴν στ' καὶ ζ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδα ἀπαντῶνται πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος τύραννοι, συγγενικὰς ἢ παντοίας ἄλλας σχέσεις ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους. Ἐν Σάμῳ ἦρχεν ὁ Πολυκράτης, ἐν Σικυῶνι οἱ Ὀρθαγορίδαι, ἐν Κορίνθῳ οἱ Κυψελίδαι, ἐν Ἀθήναις οἱ Πεισιστρατίδαι, κτλ. Περιφρουρούμενοι ὑπὸ δορυφόρων μισθουμένων ὑπὸ τοῦ δημοσίου, ἦρχον τῆς πόλεως αὐθαιρέτως, ἀνευθύνως, κατεπίεζον καὶ ἐξέβαλλον τοὺς πλουσίους, καὶ οὕτω διὰ τῆς βίας κατέστελλον τὰς διὰ τῶν ἐμφυλίων ῥήξεων καταστροφάς. Πολλοὶ τῶν τυράννων τούτων ἐποιοῦντο εὐγενῆ χρῆσιν τῆς ἰσχύος αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συμφέροντος. Πολλοὶ ἤσκουν καὶ ἐπροστάτευον τὰς ἐπιστήμας, ὡς ὁ Πεισίστρατος, ἢ ἤγειρον πολυτελεῖς οἰκοδομὰς, δι' ὧν ἐχορήγουν ἐργασίαν τοῖς ἀπόροις καὶ ἐπίεζον τοὺς πλουσίους. Ἡ ἀνώμαλος καὶ σχεδὸν ἀγρία κατάστασις ἡ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους διαδεξαμένη ἐξέλιπε, καὶ ὑπὸ τὴν εἰρηνικὴν διοίκησιν αὐτῶν νέα ἤρξατο πνευματικὴ καλλιέργεια. Ἡ πολιτικὴ ἀνάπτυξις ἐπήρχετο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὐχὶ εἰρηνικῶς, ὥστε πολλαχοῦ αἱ πόλεις ἀνέθετον ἐπὶ χρόνον τινὰ τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν εἰς αἰσυμνήτας (ἴδ.), ἵνα ἐπαναφέρωσι καὶ κανονίσωσι τὴν νόμιμον τάξιν. Προσφυέστατον παράδειγμα τῶν τοιούτων μεταπολιτεύσεων παρέχει ἡ ἱστορία τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ κατάπτωσις τοῦ πολιτικοῦ αὐτῶν ὀργανισμοῦ προὐκάλεσε τὴν ἀπόπειραν παλινορθώσεως διὰ τῆς μεγάλης αὐστηρότητος τῆς Δρακοντίου νομοθεσίας. Αἱ φυλετικαὶ σχέσεις ἐφ' ὧν ἐστηρίζετο τὸ πολίτευμα εἶχον ἤδη χαλαρωθῆ, καὶ ἵνα μὴ πᾶς ἐκλίπῃ ὀργανικὸς συνδυασμὸς, ἀντικατεστήθησαν αὐταῖς αἱ ἐξ ἀντιθέτου συστήματος ὁρμώμεναι ναυκραρίαι (ἴδ.). Ὁ λαὸς συνερχόμενος, ἤρξατο ἐπεμβαίνων εἰς τὰ δημόσια, καὶ ὁ Κύλων ἠθέλησε νὰ ἐπωφεληθῇ τὴν περίστασιν πρὸς ἐπίτευξιν σκοπῶν φιλοδόξων, ἀλλ' ἀπέτυχεν, ἀποκρουσθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀλκμαιωνιδῶν, οἵτινες ἦσαν τότε οἱ τὴν ἰσχυρὰν ἀριστοκρατίαν ἀντιπροσωποῦντες. Ἀλλὰ καὶ ταύτην ἐβίασαν μετ' οὐ πολὺ αἱ ἐπικρατοῦσαι ταραχαὶ νὰ κύψῃ πρὸ τῶν ἀξιώσεων τοῦ λαοῦ, καὶ ν' ἀναθέσῃ εἰς λαοφιλῆ τινα ἐκ τῶν μελῶν της τὴν ἐπιμέλειαν τῆς διὰ νέων νόμων ἐκ νέου ἀποκαταστάσεως τῆς εἰρήνης καὶ τάξεως ἐν τῇ πολιτείᾳ. Ἦν δὲ οὗτος ὁ Σόλων, ὅστις, θέσιν σχεδὸν αἰσυμνήτου λαβὼν, ἐπροοιμία-

σεν εἰς τὸ ἔργον τῆς εἰρηνεύσεως καὶ τοῦ συμβιβασμοῦ διὰ τῆς σεισαχθείας. Διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν τιμημάτων ὑπέσκαψε τὴν βάσιν τῶν φυλετικῶν διαιρέσεων, καὶ προελείανε τὴν ὁδὸν τῆς καθαρᾶς δημοκρατίας. Ἐπὶ κεφαλῆς τῆς δημοτικῆς μερίδος τεθεὶς ὁ Πεισίστρατος, κατώρθωσε διὰ τῶν ὅπλων νὰ καταβάλῃ τὰς ἀντιθέτους μερίδας, καὶ νὰ λάβῃ αὐτὸς εἰς χεῖράς του πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν. Ἡ ἐν γένει δὲ μετριοπαθὴς καὶ πραεῖα τυραννὶς αὐτοῦ καὶ τῶν υἱῶν του, καταβαλοῦσα ἐντελῶς τὴν ὀλιγαρχίαν, συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς δημοκρατίας, καὶ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν ὑποθάλψασα, ἀνεδείχθη τοῦ λαοῦ παιδαγωγὸς καὶ διδάσκαλος. Οὕτως ἀνεπτύσσετο βαθμηδὸν τὸ δημοκρατικὸν πνεῦμα. Ἀλλ' οἱ πάντοτε εἰσέτι ἰσχυροὶ Ἀλκμαιωνίδαι, οἱ εἰς τὸν Πεισίστρατον, ὡς ἀρχηγὸν τῆς μέσης μερίδος ἀντιταχθέντες, ὠφελήθησαν τότε τῆς περιστάσεως, καὶ ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν Κλεισθένης, βοηθείᾳ τῆς Σπάρτης, ἐκ τῆς ἐξορίας ἐπανελθών, ἀνέλαβε τοῦ δήμου τὴν ἀρχηγίαν, ἐξέβαλε τὸν Ἱππίαν, καὶ ὑπερίσχυσε τῶν ἀντιπάλων του, καίτοι κτησαμένων ὑπὲρ ἑαυτῶν τὴν προστασίαν τῶν Σπαρτιατῶν. Αἱ ἀρχαῖαι φυλαὶ (ἴδ.) κατηργήθησαν, ἀντικατασταθεῖσαι διὰ δέκα νέων, τοπικῶν, καὶ τοῦτο ἦν ὁ θρίαμβος τῆς δημοκρατίας.—Ἀλλὰ καὶ αὕτη τῆς ἀναπτύξεως ἡ περίοδος διαφόρους διέτρεξε φάσεις. Ἡ ἰσοπολιτεία, ἡ ἰσηγορία, ἡ ἰσονομία ἦσαν ἡ βάσις τῆς δημοκρατίας. Ἡ ἰσότης ὅμως ἐστὶν οὐχὶ ἀπόλυτος πάντοτε, ἀλλὰ μᾶλλον «κατ' ἀξίαν» πολλάκις, ἤτοι τῶν δικαιωμάτων ἀναλογούντων πρὸς τὰς ὑπηρεσίας. Οὕτω μεγάλη περιουσία ἐπέβαλλε μείζονα καθήκοντα καὶ ἐχορήγει διὰ τοῦτο μείζονα δικαιώματα. Αὕτη ἡ συγκεκερασμένη δημοκρατία δι' ἀρχῶν ὀλιγαρχικῶν ἢ τιμοκρατικῶν, ὅτε τὰ δικαιώματα προσεμετροῦντο πρὸς τὴν περιουσίαν, ἐλέγετο ἰδίως πολιτεία, συγχεομένη πολλάκις μετὰ τῆς τιμοκρατίας. Τοιαύτην εἰσήγαγεν ὁ Σόλων διὰ τῆς νομοθετήσεως τῶν τιμημάτων. Ἡ μετάβασις ὅμως ἐκ τοῦ συστήματος τούτου ἦν εὐχερεστάτη εἰς τὴν ἀπόλυτον δημοκρατίαν, ἐν ᾗ ἐπεκράτει τὸ «ἀριθμῷ ἴσον», ἤτοι ἡ ἰσότης τῶν δικαιωμάτων, ἀσχέτως πρὸς καταγωγήν, κτῆσιν, καὶ προσωπικὰς ἀρετάς. Τούτου ἕνεκεν ἡ τιμοκρατία ἐστὶν οὐχὶ τοσοῦτο συγγενὴς τῇ ἐπὶ τοσούτων πλεονεκτημάτων στηριζομένῃ ἀριστοκρατίᾳ, ὅσον τῇ δημοκρατίᾳ, καὶ ἀριστοκρατικοὶ θεσμοὶ δὲν μετετρέποντο εἰς τιμοκρατικοὺς ἄνευ κλονισμῶν καὶ ἀνατροπῶν τοῦ ὅλου πολιτικοῦ ὀργανισμοῦ.—Ἡ κυρίως δημοκρατία, ὡς εἰσήγαγεν αὐτὴν ὁ Κλεισθένης, ἀνέπτυξε δ' ὁ Ἀριστείδης ἐν Ἀθήναις, καὶ ἐξέτεινεν ὁ Περικλῆς, ἀπαλλάξας αὐτὴν καὶ τοῦ ἐσχάτου περιορισμοῦ διὰ τῆς μειώσεως τῆς ἐξουσίας τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἔδιδε μὲν εἰς τὴν πόλιν ἀφορμὴν εἰς ἀνάπτυξιν μεγάλης δυνάμεως, προωδοποίησε δὲ τὴν ἀχαλίνωτον τοῦ λαοῦ κυριαρχίαν, ἄγουσαν πρὸς ταχὺν καὶ ἄφευκτον ὄλεθρον, διότι ὁ λαὸς ταχέως παρεῖδεν ὅτι καὶ ἐν τῇ ἀκρατωτέρᾳ δημοκρατίᾳ πρέπει νὰ ἄρχῃ ὁ νόμος, καὶ διὰ δημοτικῶν ψηφισμάτων ἠκύρου τοὺς νόμους, διὰ τῆς ἰσχύος του ἐπίεζε τοὺς πλουσίους δι' ἐπαχθῶν λειτουργιῶν, ἢ τοὺς ὅπως δήποτε ὑπερέχοντας ἐξέβαλλε διὰ τοῦ ὀστρακισμοῦ, καὶ βαθμηδὸν ἡ δημοκρατία ἀπέβη ὀχλοκρατία, ἡ ἐπικράτησις τῶν πενήτων ἐπὶ τῶν εὐπόρων. Τῶν ἀρχόντων ἡ ἐξουσία περιωρίσθη, διότι ὁ λαὸς ἤθελεν αὐτὸς ὅσον τὸ δυνατὸν νὰ διοικῇ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. Τὴν ἐκλογὴν ἀντικατέστησεν ἡ δημοκρατικὴ κλήρωσις, αἱ ἀρχαὶ ἐπολλαπλασιάσθησαν, ἵνα ὅ,τι πλείονες μετέχωσιν αὐτῶν, ἡ βουλὴ κατεβιβάσθη εἰς δημοτικὴν ἐπιτροπήν, ἡ διεύθυνσις τῶν δημοσίων μετέβη ἀπὸ τῶν ἀρχόντων εἰς τοὺς ῥήτορας, τὸν ὄχλον περιποιουμένους ἵνα κερδίζωσιν αὐτοῦ τὴν εὔνοιαν, καὶ ἐπιτήδειος δημαγωγὸς ὡς ὁ Κλέων, θεραπεύων τοῦ δήμου τὰ πάθη, ἐξῄσκει ἐπὶ τοῦ λαοῦ ἐπιρροὴν οὐχὶ ἐλάσσονα τῆς τοῦ με-

γάλου Περικλέους πρὸ ὀλίγων ἐτῶν. Μὴ ἀρκούσης δὲ τῆς τῶν πλουσίων πιέσεως, προέκυψαν καὶ οἱ συκοφάνται (ἴδ.) εἰς τὰ δικαστήρια, ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ ταῦτα ἐγκαθιστάμενα, καὶ διὰ δωροδοκίας καὶ μεροληψίας ἐματαίουν τὸ ἔργον τῆς δικαιοσύνης. Κατὰ φυσικὸν λόγον ἡ τοιαύτη ὀλεθρία τάσις ἐπέφερε τὴν ἀντίδρασιν. Οἱ πλούσιοι ἀπετέλεσαν συνωμοτικὰς ἑταρίας, αἵτινες ἐπεδίωκον τῆς Σπάρτης τὴν ὑποστήριξιν ἵνα σκληρῶς ἀντεκδικηθῶσιν. Ἔπεσαν ὅμως καὶ οὗτοι, οἷον οἱ Τριάκοντα, θύματα τοῦ μίσους ὃ ἐξήγειραν τῆς κυβερνήσεως αὐτῶν αἱ ἀποτρόπαιοι καταχρήσεις. Καὶ μετὰ τὴν πτῶσιν δ' αὐτῶν ἐξηκολούθησεν ὀλεθρίως ἐνεργοῦσα ἡ διαφθορά, καὶ οὐδ' αὐτοῦ τοῦ μεγάλου πατριώτου, τοῦ Δημοσθένους, ἡ ἐπιρροὴ κατώρθωσε νὰ ἐξεγείρῃ ἐπὶ πολὺ τὸν ἠθικῶς νεναρκωμένον λαὸν εἰς εὐγενῆ ὑπὲρ πατρίδος ἐνέργειαν. Οὕτως ἐξηκολούθησαν αἱ διάφοροι Ἑλληνικαὶ πολιτεῖαι ὁτὲ μὲν θύματα οὖσαι τυράννων ὠμῶν, ὁτὲ δὲ τῆς τότε πλέον νοσώδους αὐτῶν ἐλευθερίας ἀπολαμβάνουσαι, μέχρις οὗ ὑπέκυψαν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Μακεδόνος κατακτητοῦ (Ῥαγκ. Πολιτικαὶ ἀρχαιότητες. Ἅπαντα, Τόμ. ΙΕ, ΙΣΤ).

Πολίτης, 1) υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης, ὠκύπους, σώσας τὸν ἀδελφόν του Δηίφοβον καὶ φονεύσας τὸν Ἐχίον (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 339. 533), φονευθεὶς δ' ἐπὶ τῆς ἁλώσεως τοῦ Ἰλίου πρὸ ὀφθαλμῶν τοῦ πατρός του ὑπὸ Πύρρου τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ, Ἰλ. Β, 791. Ο, 339). — 2) Εἷς τῶν ὑπὸ τῆς Κίρκης εἰς χοίρους μεταμορφωθέντων ἑταίρων τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ὀδ. Κ, 224), ἔχων βωμὸν ἐν Τεμέσῃ τῆς κάτω Ἰταλίας (Στρβ.).

Πολιτικὴ οἰκονομία τῶν Ἀθηναίων. Οἰκονομικὴ κατάστασις τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, ὧν τὰ μὲν τὰ δὲ νὰ καλύπτωσιν, οἷαι ἐκδίδονται σήμερον ὑπὸ τῶν κυβερνήσεων, δὲν συνετάττοντο ποτὲ πιθανῶς οὔτε ἐν Ἀθήναις οὔτε ἐν ἄλλῃ τινὶ Ἑλληνικῇ πολιτείᾳ. Ἀκριβεῖς ὅμως ἀπολογισμοὶ πασῶν τῶν γινομένων δαπανῶν τακτικῶς ἀνεγράφοντο, καὶ ἐκ τῆς ἐρεύνης προέκυπτεν ἡ γνῶσις τῶν δημοσίων ἀναγκῶν ὡς καὶ τῶν πόρων δι' ὧν ἐκαλύπτοντο. Ἂν δὲν ἐξισοῦντο, ἔπρεπεν ἢ αἱ δαπάναι νὰ ἐλαττῶνται, ἢ νέαι πηγαὶ ἐσόδων διὰ τὸ μέλλον νὰ ἐξευρίσκωνται. Διὰ στιγμιαίας ἀνάγκας ἂν ἐξηντλοῦντο τὰ δημόσια ταμιεύματα, ἐπήρχοντο μεγάλαι δυσχέρειαι, παρακωλύουσαι πολλάκις τῆς πόλεως τὴν τακτικὴν λειτουργίαν καὶ τὴν εὐόδωσιν τῶν τὴν τύχην αὐτῆς ἀφορώντων. Τοῦτο οὐ μικρὸν συνετέλεσεν εἰς τῶν Ἀθηνῶν τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν παρακμὴν (Ἴδ. A. Boeckh, Staatshaushaltung der Athener). — Δαπάναι. Α) Τακτικαί. 1) Ὁ καταρτισμὸς καὶ ἡ διατήρησις δημοσίων οἰκοδομῶν. Τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἦν πολλοῦ λόγου ἄξιον, καθ' ὅσον ἄλλα μὲν ἀπέβλεπον εἰς ἱκανοποίησιν μεγάλων καὶ μεγαλεπηβόλων ἀναγκῶν, ἄλλα δ' εἰς παραγωγὴν μεγαλουργημάτων πάντων τῶν κλάδων τῆς καλλιτεχνίας, ἅτινα ἦσαν τῆς δυνάμεως καὶ τῆς δόξης αὐτῆς ἡ λαμπροτέρα παράστασις. Ἐκ τῶν τῆς πρώτης κατηγορίας ἦσαν οἱ λιμένες, ἡ ναυτικὴ σκευοθήκη, τὰ τείχη τῆς πόλεως καὶ τοῦ Πειραιῶς μετὰ τῶν Μακρῶν τειχῶν· ἐκ τῶν τῆς δευτέρας, οἱ πολυπληθεῖς ναοὶ καὶ ἕτερα ἱερά, αἱ στοαί, τὰ ἀγάλματα, καὶ πρὸ πάντων τῆς Ἀκροπόλεως τ' ἀρχιτεκτονικὰ μεγαλουργήματα. Διὰ μόνα τὰ Προπύλαια ἐδαπανήθησαν 2012 τάλαντα, ἤτοι ὑπὲρ τὰ 13 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Τῶν δημοσίων ἔργων ὑπῆρχον ἐγκατεστημένοι ἐπιστάται ἀνατιθέντες τὴν ἐκτέλεσιν τῆς οἰκοδομῆς, ἢ οἵας δήποτε ἐπισκευῆς εἰς ἐργολάβους, ἐργῶνας, ἢ μισθωτὰς λεγομένους. Τοῖς ἐπιστάταις δὲ προσετίθεντο καὶ δημόσιοι ἀρχιτέκτονες, αἱρετοὶ διὰ χειροτονίας· ἡ δὲ κατακύρωσις εἰς τοὺς ἐργολάβους ἐγίνετο διὰ τῶν πωλητῶν. Ἐνίοτε τὸ δημόσιον ἐχορήγει μέρος τοῦ ὑλικοῦ. Αἱ δαπάναι διὰ

τὸ κεφάλαιον τοῦτο ἦσαν φυσικῷ τῷ λόγῳ διάφοροι, κατὰ τὰς ἀνάγκας καὶ τοὺς ὑπάρχοντας πόρους, καί, ὅτε αἱ εἰσπράξεις ἦσαν ἀνεπαρκεῖς, συνέδραμε καὶ τὸ δημόσιον ταμεῖον.—2) Δαπάνας προυκάλει καὶ ἡ ἀ σ τ υ ν ο μ ί α (ἴδ.) τῶν ὁδῶν καὶ τῆς ἀγορᾶς, περιλαμβάνουσα καὶ τῶν ξένων τὴν ἐπιτήρησιν. Εἰς τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν συνετέλει ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις ἡ 200 τ ο ξ ό τ α ς περιλαμβάνουσα φρουρὰ δούλων δ η μ ο σ ί ω ν, οἵτινες καὶ Σκύθαι ἐλέγοντο, καὶ ὧν οἱ ἀρχηγοὶ ἐλέγοντο τ ό ξ α ρ χ ο ι. Ἡ διὰ τὴν φρουρὰν ταύτην δαπάνη ἦν ἐτησίως 36 ταλάντων περίπου. — 3) Αἱ πανηγύρεις κατ' ἀρχὰς τῇ θρησκείᾳ ὑπηρετικαί, εἶτα δὲ καὶ ὡς θεάματα ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐπιδιωκόμεναι, ἐγίνοντο μεγίστων δαπανῶν ἀφορμή. Πρὸς κάλυψιν δ' αὐτῶν ἐχρησίμευε τὸ θ ε ω ρ ι κ ὸ ν, ὅπερ ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν περισσευμάτων τῶν δημοσίων ἐσόδων. καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν διενέμετο εἰς τὰ στρατιωτικὰ ταμεῖα, ἐπὶ δὲ Περικλέους ὡρίσθη ἵνα διανέμηται εἰς τὸν λαὸν δι' εἰσιτήρια εἰς τὸ θέατρον καὶ τοὺς ἀγῶνας, εἰς ἑστιάσεις καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ συνετέλεσεν εἴπερ τι καὶ ἄλλο εἰς τὴν κατάπτωσιν τοῦ κοινοῦ πνεύματος καὶ εἰς τῶν Ἀθηνῶν τὴν ἐντελῆ παρακμήν. Τοῦ θεωρικοῦ τὴν διαχείρισιν εἶχον οἱ ἄ ρ χ ο ν τ ε ς τ ῶ ν θ ε ω ρ ι κ ῶ ν, οἵτινες καὶ ὑπὸ ἄλλας ἀπαντῶνται ἐπωνυμίας. Ὁ δημαγωγὸς Εὔβουλος ἐπρότεινε καὶ ἔλαβε ψήφισμα καθ' ὃ ὅστις ἂν ἐπρότεινε τὴν αὖθις μετατροπὴν τῶν θεωρικῶν εἰς πολεμικὰ νὰ τιμωρῆται διὰ θανάτου. Καὶ τότε μὲν ἔτυχε γενικῆς ἐπιδοκιμασίας· ἀλλὰ τῷ 339 π. Χ. τὸ ψήφισμα ἠκυρώθη προτάσει τοῦ Δημοσθένους. Προσέτι δὲ, εἰς κάλυψιν τῶν δαπανῶν τούτων συνετέλουν καὶ διάφοροι Λ ε ι τ ο υ ρ γ ί α ι (ἴδ.), ἡ γυμνασιαρχία, ἡ χορηγία καὶ ἄλλαι. Εἶχον δὲ τὴν διαχείρισιν αὐτῶν διάφοροι ἀρχαί, ὡς οἱ ἐ π ι μ ε λ η τ α ί, οἱ ἱ ε ρ ο π ο ι ο ί, οἱ β ο ῶ ν α ι, καὶ ἄλλοι.—4) Δαπάνην ἐπέφερον καὶ αἱ διάφοροι εἰς τὸν λαὸν δ ι α ν ο μ α ί, δ ι α δ ό σ ε ι ς, οἵα ἦν καὶ ἡ γαιῶν διανομή, κ λ η ρ ο υ χ ί α (ἴδ.), ἡ σίτου διανομή, εἰς ἣν κατηγορίαν κατήντησαν καὶ τὰ θεωρικά.—5) Τὸ β ο υ λ ε υ τ ι κ ὸ ν, ἤτοι ὁ μισθὸς τῶν βουλευτῶν, συνεποσοῦτο εἰς περίπου 25 τάλαντα ἐτησίως, τὸ δ ι κ α σ τ ι κ ὸ ν, ἤτοι μισθὸς τῶν δικαστῶν εἰς 100 τάλαντα πιθανῶς ἢ καὶ πλείονα, τὸ ἐ κ κ λ η σ ι α σ τ ι κ ὸ ν, ἤτοι τὸ χορηγούμενον τοῖς παροῦσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν πολίταις, εἰς 30-35 τάλαντα. Οἱ δημόσιοι ῥήτορες ἐλάμβανον, ὁσάκις ἠγόρευον ὑπὲρ τοῦ δημοσίου, ἀνὰ μίαν δραχμήν· οἱ πρέσβεις ἐλάμβανον ὁδοιπορικὰ ἔξοδα, ἐ φ ό δ ι ο ν ἢ π ο ρ ε ῖ ο ν, 3 ἢ 4 δραχμῶν καθ' ἑκάστην ἐπὶ Ἀριστοφάνους· ὅτε δ' ἔφθανον εἰς τὸν τόπον εἰς ὃν ἐπέμποντο, ἔζων ἐκεῖ φιλοξενούμενοι ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως πρὸς ἣν ἐπεδήμουν. Μισθὸν προσέτι ἐλάμβανον καὶ οἱ 10 σ ω φ ρ ο ν ι σ τ α ὶ καὶ οἱ ἐ π ί σ κ ο π ο ι, πιθανῶς καὶ οἱ ν ο μ ο θ έ τ α ι· προσέτι δὲ καὶ πάντες οἱ τῶν ἀρχῶν ὑ π η ρ έ τ α ι. Τέλος δ' εἰς ταῦτα πρέπει νὰ συγκαταριθμηθῶσι καὶ τὰ χορηγήματα εἰς τοὺς ἀ δ υ ν ά τ ο υ ς, ἐκ 5-10 ταλάντων.—6) Δαπάνας ἐπέφερον καὶ δημόσιαι ἀμοιβαὶ καὶ διακρίσεις, ὡς ἡ σ ί τ ι σ ι ς ἐ ν τ ῷ Π ρ υ τ α ν ε ί ῳ, ἡ ἀπονομὴ χρυσοῦ στεφάνου εἰς τὴν βουλὴν, εἰς ἄλλας πόλεις, εἰς ἰδιώτας, ἵδρυσις χαλκῶν ἀνδριάντων, κατ' ἤθη νεωτέρων χρόνων, ὡς ὅτε εἰς Δημήτριον τὸν Φαληρέα ἐντὸς ἑνὸς ἔτους 360 ἀνδριάντες ἐστήθησαν· ἐνίοτε δὲ καὶ χρηματικαὶ ἀμοιβαί, οἷαι ἦσαν τὰ μήνυτρα δι' ἀνακάλυψιν κακουργημάτων. —7) Ἡ τακτικὴ δαπάνη διὰ τὸν στρατὸν καὶ τὸν στόλον, περιλαμβάνουσα τὸν ὁπλισμὸν τῶν πτωχῶν καὶ τῶν δούλων, διότι οἱ εὔποροι ὡπλίζοντο ἀφ' ἑαυτῶν· τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς τὸν καταρτισμὸν καὶ τὰς πολυαρίθμους ἀνάγκας τοῦ στόλου. Κατὰ νόμον προκληθέντα ὑπὸ τοῦ Θεμιστοκλέους, 20 τριήρεις ἀπῃτεῖτο νὰ ναυπηγῶνται ἀνὰ πᾶν ἔτος· ὁ δ' ὁπλισμὸς αὐτῶν ἦν ἔργον τῶν λ ε ι τ ο υ ρ γ ι ῶ ν (ἴδ.). Ἐν καιρῷ εἰρήνης ἐμι-

σθοδοτοῦντο περὶ τοὺς 100 ναύτας, τοὺς τῶν δύο πάντοτε ἐν ἐνεργείᾳ διατελουσῶν τριήρεων, τῆς Παράλου καὶ τῆς Σαλαμινίας, ὡς καὶ οἱ ἱππεῖς, ἢ κἂν τινὲς ἐξ αὐτῶν, οἷς ἐδίδετο σῖτος ἵππιος, ἐπὶ δὲ τοῦ πολέμου πλὴν τούτου καὶ ὁ μισθός. Ἦν δ' οὗτος δι' ἕκαστον ἱππέα καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν εἰρήνῃ, ὡς φαίνεται, μία δραχμὴ καθ' ἡμέραν, καὶ διὰ τὸ ὅλον σῶμα ἐτησίως περὶ τὰ 40 τάλαντα. Εἰς ταῦτα δὲ προσετίθετο καὶ ἡ κατάστασις, ἡ πρώτη καταβολὴ διὰ τοῦ ἱππέως τὸν ὁπλισμόν. Ἡ συντήρησις δὲ τῶν πεζῶν καὶ ἐφίππων τοξοτῶν ἀπῄτει καὶ αὐτὴ περὶ τὰ 15 τάλαντα. — Κατὰ τὴν ἐλαχίστην λοιπὸν ἐκτίμησιν, αἱ τακτικαὶ δαπάναι πρέπει νὰ συνεποσοῦντο εἰς 400 τάλαντα, ἤτοι 2,400,000 δραχμὰς, ἢ μᾶλλον τὸ τριπλάσιον τούτου ἕνεκα τῆς τότε ἀξίας τοῦ ἀργύρου. Πολλάκις ὅμως ἡ ποσότης αὕτη θ' ἀνήρχετο καὶ εἰς 1000 τάλαντα, ἤτοι 6,000,000 δραχμὰς (18 ἑκατομμύρια καθ' ἡμᾶς), ποσότητα ἀναλόγως μεγάλην διὰ 500,000 κατοίκων, ἧς ἡ προμήθεια ἐπέφερε τὴν πίεσιν τῶν πλουσίων καὶ τὴν ἐξάντλησιν τοῦ λαοῦ. — Β) Ἐκτάκτους δὲ δαπάνας ἐπέφερον οἱ καιροὶ τῶν πολέμων. Ἦσαν δ' αὗται αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν ἀπόρων πολιτῶν, αἱ διὰ τὸν καταρτισμὸν τοῦ στόλου, αἱ διὰ τὴν μισθοδοσίαν καὶ τὴν λοιπὴν ἐπιμέλειαν τοῦ στρατοῦ. Εἰ καὶ μόνιμος στρατὸς δὲν ὑπῆρχεν, ἐπέκειντο ὅμως αὗται βαρέως καὶ σχεδὸν διαρκῶς ἐπὶ τοῦ λαοῦ, διότι οἱ πόλεμοι ἦσαν σχεδὸν διαρκεῖς. Ἦν δὲ καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατιωτῶν ὑπερβολικὸς ὡς πρὸς τὸν τῶν πολιτῶν, διότι, μετὰ τοῦ ναυτικοῦ, περιλαμβάνοντος ὅμως καὶ μετοίκους καὶ δούλους, ἀνήρχετο ἐνίοτε εἰς 90 χιλιάδας, καὶ μεγάλη ἦν ἡ δαπάνη τῆς μισθοδοσίας αὐτῶν. Οὕτως ἡ τοῦ μισθοῦ τῶν 90,000 στρατιωτῶν, οὓς οἱ Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν εἰς τὸν Σικελικὸν πόλεμον, ὑπελογίσθη εἰς 3600 τάλαντα ἤτοι 21,600,000 δρ. ἢ, κατὰ τὴν νῦν τοῦ ἀργύρου ἀξίαν, περίπου 65,000,000. Πλοῖα δὲ, εἰ καὶ ἐν εἰρήνῃ ἐναυπηγοῦντο, ἀλλὰ βεβαίως πολὺ πλείονα πολέμου ἐπικειμένου, καὶ πολλαὶ ἐπισκευαὶ ἐγίνοντο τότε. Τοῦ ὁπλισμοῦ ὅμως τὰς δαπάνας ἐπρομήθευε κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ λειτουργία τῶν τριηραρχιῶν (ἴδ. Λειτουργία). — Εἰς ταῦτα προσθετέαι καὶ αἱ δαπανηραὶ ὀχυρώσεις καὶ κατασκευαὶ πολιορκητικῶν ἔργων καὶ μηχανῶν. Ἡ διετὴς πολιορκία τῆς Ποτιδαίας ἀπῄτησε δαπάνην 2000, ἢ κατ' ἄλλους 2400 ταλάντων. — Ἔσοδα. Τῷ 422 π. Χ. ἦσαν ἐν ὅλοις 2,000 τάλαντα, ἤτοι 12,000,000 δραχμῶν, ἢ 36,000,000 κατὰ τὴν νῦν τοῦ ἀργύρου ἀξίαν. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ὑπῆρχον 6,000 τάλαντα εἰς τὸ ταμεῖον, μετὰ δὲ τὴν εἰρήνην τοῦ Νικίου 7,000. Ἐπὶ δὲ Λυκούργου ἀνήρχοντο αὖθις τὰ ἔσοδα εἰς 1200 τάλαντα. Ἦσαν δὲ τὰ ἑπόμενα: Α) Τὰ τακτικά. Προσωπικὸς φόρος ἦν ἐναντίος εἰς τὰς τῶν Ἀθηναίων ἀρχάς· καὶ ἡ τῆς περιουσίας φορολογία σπανίως ἀπαντᾶται, καὶ μόνον εἰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις. Εἰς 4 κυρίως κατηγορίας δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν αἱ πηγαὶ τῶν τακτικῶν ἐσόδων, ἤτοι: 1) τὰ τέλη, οἷς ἀνήκουσιν αἱ εἰσπράξεις ἐκ τῶν δημοσίων κτημάτων, ἐκ τῶν τελωνείων, ἐκ τῶν προσωπικῶν τελῶν καὶ τῶν τῶν ἐπιτηδευμάτων, καθ' ὅσον ὑπῆρχον. Τὰ δημόσια κτήματα, οἷα εἶχον καὶ οἱ δῆμοι καὶ οἱ ναοὶ, συνίσταντο ἐκ βοσκῶν, δασῶν, ὧν ἐπεμελοῦντο οἱ ὑλωροὶ, ἀγρῶν, οἰκιῶν, ἁλικῶν, μεταλλείων, κτλ. Αἱ οἰκίαι αὐτῶν ἐνῳκιάζοντο εἰς ἐργολάβους οἵτινες ἐλέγοντο ναύκληροι, καὶ ὑπενοικίαζον αὐτὰς εἰς ἰδιώτας, ἀπέτινον δὲ τὸ ἐνοίκιον κατὰ πρυτανείας. Τὸ αὐτὸ συνέβαινε καὶ ὡς πρὸς ἄλλα ἀκίνητα. Προσέτι ἐνῳκιάζοντο καὶ τὰ θέατρα. — Τὰ ἐγχώρια μέταλλα (μεταλλεῖα) ἦσαν τοῦ Λαυρίου τὰ ἀργυρεῖα. Ταῦτα ἐξεμισθοῦντο εἰς διαρκὲς ἐνοίκιον εἰς ἰδιώτας, οἵτινες ἠδύναντο νὰ μεταβιβάζωσι τὸ δικαίωμα τοῦ

ἐνοικιαστοῦ διὰ κληρονομίας, δι' ὑπενοικιάσεως ἢ πωλήσεως. Τὴν ἐπιμέλειαν πασῶν τῶν δημοσίων ἐκμισθώσεων εἶχον οἱ πωληταὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Βουλῆς. Πρὸς ἀγορὰν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἀπετίνετο κεφάλαιόν τι, καὶ προσέτι ἐτησίως ὡς τέλος τὸ $^{1}/_{24}$ τοῦ εἰσοδήματος. Εἰς κληρονομικὰς ἐκμισθώσεις ἐδικαιοῦντο μόνον πολῖται καὶ ἰσοτελεῖς. Πλὴν δ' αὐτῶν, εἶχον ἀποκτήσει αἱ Ἀθῆναι, διὰ τοῦ Κίμωνος, τῷ 463 π. Χ. μεταλλεῖα καὶ ἐν Θράκῃ, ὧν πλουσιώτατα ἦσαν τὰ ἐν Σκαπτῇ Ὕλῃ χρυσωρυχεῖα, ἐκμεταλλευόμενα πιθανῶς ὡς καὶ τα ἐν τῇ Ἀττικῇ. Διάφοροι τελῶν κατηγορίαι ἦσαν· ἡ τῶν τῆς ἀγορᾶς (ἴδ. Ἀγορά. Ἀγορανόμοι), ἡ δεκάτη, ἡ εἰκοστή, τὸ ἐλλιμένιον (περὶ ὧν ἴδε τὰ διάφορα ἄρθρα). Περὶ δὲ τῶν τελῶν τῶν ἐπιτηδευμάτων δὲν ὑπάρχουσιν ἀκριβεῖς πληροφορίαι. Οἱ ξένοι (ἴδ.) ὑπέκειντο εἰς τέλος, τὸ καλούμενον μετοίκιον. Μνημονεύεται δὲ προσέτι καὶ τριώβολον ὡς τέλος τῶν δούλων· καὶ εἰς αὐτὸ ὑπέκειντο καὶ οἱ ἀπελεύθεροι, πλὴν τοῦ καταβαλλομένου εἰς τοὺς ἀρχαίους κυρίους των διὰ τὴν προστασίαν αὐτῶν. Οἱ ἐνοικιασταὶ πάντων τούτων τῶν τελῶν ἐλέγοντο τελῶναι, καὶ ὤφειλον ἐπὶ τῆς ἐκμισθώσεως νὰ παρουσιάζωσιν ἐγγυητὰς (ἢ ἐγγύους). Ὅσοι δὲ δὲν ἐπεμελοῦντο αὐτοπροσώπως τῶν εἰσπράξεων, ἀνέθετον αὐτὴν εἰς τοὺς λεγομένους ἐκλογεῖς, ἤ, κατὰ τὴν φύσιν τοῦ τέλους, δεκατολόγους, ἐλλιμενιστάς, κτλ. Ἐνίοτε τὴν ἐνοικίασιν ἀνελάμβανον ἑταιρίαι, καὶ τότε ὁ πρόεδρος αὐτῶν ἐλέγετο ἀρχώνης ἢ τελωνάρχης. Ὤφειλον δὲ καταβάλλειν (τὰς καταβολὰς τοῦ τέλους), καταθεῖναι, διαλῦσαι, ἀποδοῦναι, ἤτοι νὰ πληρώνωσι τὰ τέλη, εἰς τὸ Βουλευτήριον, καὶ μάλιστα κατὰ προκαταβολήν. Εἰς τὸν μὴ ἐγκαίρως καταβαλόντα ἐδίδετο προθεσμία μέχρι τῆς ἑπομένης πρυτανείας, καὶ μετ' αὐτὴν ἐδιπλασιάζετο ἡ ὀφειλή. Ἂν δὲ καὶ τότε δὲν ἐγίνετο ἡ ἀπότισις, ἐδημεύετο τοῦ ὀφειλέτου ἡ περιουσία, καὶ προσέτι ἠδύνατο ὁ καθυστερῶν ὀφειλέτης, ἄνευ ἄλλης διαδικασίας, νὰ δεθῇ καὶ φυλακισθῇ. — 2) Τὰ τιμήματα (πρόστιμα), ἅτινα ἦσαν πολλάκις βαρύτατα, καὶ ἐν γένει αἱ δικαστικαὶ καταβολαί, ὡς ἦσαν ἡ παράστασις, τὰ πρυτανεῖα, ἐνίοτε ἡ παρακαταβολὴ (ἴδ. ταῦτα, καὶ Δίκη). — 3) Οἱ φόροι τῶν συμμάχων, εἰσαχθέντες τὸ πρῶτον ὑπὸ Ἀριστείδου τῷ 476 π. Χ., καὶ ὁρισθέντες εἰς 460 τάλαντα, πρὸς σκοπὸν τῆς κοινῆς ἀμύνης, διεχειρίζοντο κατ' ἀρχὰς ὑπὸ πάντων κοινῶς, δι' ἀρχῆς ἥτις ἐκαλεῖτο Ἑλληνοταμίαι, ἑδρευούσης ἐν Δήλῳ. Ἀπὸ δὲ τοῦ 460, ἐνεργείᾳ τοῦ Περικλέους, μετεκομίσθη τὸ συμμαχικὸν ταμεῖον (ἴδ. Συμμαχία) εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ αἱ εἰσπράξεις αὐτοῦ ἐδαπανῶντο εἰς ἀνάγκας τῶν Ἀθηνῶν, ἰδίως εἰς τῆς Ἀκροπόλεως τὸν καλλωπισμόν. Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου αἱ εἰσπράξεις αὐτοῦ εἶχον ἀναβιβασθῆ εἰς 600 τάλαντα. Ἀλλὰ τῶν συμμάχων ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐπιβαρυνομένων, προέβη τὸ ταμίευμα μέχρι 1300 ταλάντων. Εἶτα δὲ ἤρξαντο κανονιζόμενοι οἱ φόροι κατὰ πενταετίαν. Μετὰ δὲ τὴν ἀναρχίαν τοῦ ἔτους 377 π. Χ., ὅτε ἀνενεώθη ἡ συμμαχία, ἵνα ἐκλίπῃ τὸ μισητὸν ὄνομα φόρος, μετωνομάσθησαν συντάξεις. Τὸ δέκατον αὐτῶν ἐδίδετο ὡς ἀπαρχὴ εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἀθηνᾶς. Ἐκομίζοντο δὲ εἰς Ἀθήνας καὶ παρεδίδοντο τοῖς Ἑλλανοταμίαις κατ' ἔτος εἰς τὰ κατὰ τὸ ἔαρ πανηγυριζόμενα Διονύσια. — 4) Αἱ ἐγκύκλιοι (ἤτοι τακτικαὶ) λειτουργίαι (ἃς ἴδε ἐν τῇ λέξει). Εἰσπράξεις εἶχε τὸ δημόσιον καὶ ἐκ τῶν κληρουχιῶν (ἴδ.). — Τὸ ἐκ τῶν περισσευμάτων ταμεῖον τῶν ἱερῶν χρημάτων τῆς Ἀθηνᾶς ἦν κατατεθειμένον ἐν τῷ Ὀπισθοδόμῳ τοῦ Παρθενῶνος. Εἶχον δὲ ναοὶ καὶ ἄλλων θεῶν ταμεῖα, καὶ ταῦτα διεχειρίζοντο 10 ταμίαι, κλη-

ρούμενοι ἐκ τῶν πεντακοσιομεδίμνων. — Β) Ἔκτακτα ἔσοδα ἦσαν αἱ ἔκτακτοι εἰσφοραὶ ἐκ τῶν περιουσιῶν καὶ ἡ ἔκτακτος λειτουργία (ἴδ.), ἡ τριηραρχία. Αἱ πρῶται ἐπεβάλλοντο ἐν ἐξαιρετικαῖς περιστάσεσι πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν δαπανῶν τοῦ πολέμου. Δεν ἦσαν δὲ τέλος προσωπικὸν, ἀλλ' αὔξησις τῶν κτηματικῶν εἰσφορῶν, δι' ὃ καὶ εἰς τὸν καθυστεροῦντα ἐπεβάλλετο δήμευσις, οὐχὶ δὲ καὶ ἀτιμία ὡς εἰς τοὺς ἄλλους ὀφειλέτας τοῦ δημοσίου. Τὸ πρῶτον παράδειγμα τοιαύτης εἰσφορᾶς, ἐκ 200 ταλάντων, ἀπαντᾶται τῷ 428 π. Χ., ὅτε ἡ πολιορκία τῆς Μυτιλήνης εἶχεν ἐξαντλήσει τοὺς πόρους τῆς πόλεως (Θουκ. Γ, 19). Ἀλλ' ἤδη αἱ κλάσεις εἰς ἃς ὁ Σόλων διήρεσε τὸν λαὸν εἰς τοῦτον ἀπέβλεπον τὸν σκοπόν. Μετὰ δὲ τὸ 428 ἐπανελήφθη πολλάκις τῆς τοιαύτης εἰσφορᾶς ἡ ἐπιβολὴ, οὐδ' ἐπετρέπετο ἡ ἀπ' αὐτῆς ἀπαλλαγὴ οἵου δήποτε, οὐδ' αὐτῶν τῶν ὀρφανῶν, ὧν ὅμως αἱ οὐσίαι ἦσαν ἀπηλλαγμέναι τῶν λειτουργιῶν. Ὡς βάσις τῆς ἐπιβολῆς αὐτῶν ἐλαμβάνοντο τὰ Σολώνια τιμήματα τῶν πεντακοσιομεδίμνων, ἱππέων, ζευγιτῶν καὶ θητῶν, τῶν τελευταίων τούτων ὄντων παντάπασιν ἀτελῶν. Ἕκαστος τῶν πρώτων, τὸ εἰσόδημα κεκτημένος ἀνώτερον τῶν 500 μεδίμνων σίτου ἢ 500 δραχμῶν, ἐθεωρεῖτο ἔχων τοὐλάχιστον 6000 δραχμῶν κεφάλαιον· ὁ δ' ἱππεὺς, ἐπὶ εἰσοδήματος 300 δραχμῶν, κεφάλαιον δράχμῶν 3000, καὶ ὁ ζευγίτης, ἀπέναντι εἰσοδήματος 150 δραχ. κεφάλαιον δραχμῶν 1800. Τούτων δὲ τῶν ἐκτιμήσεων διέφερον τὰ τιμήματα. Ὁ σκοπὸς ὃν ὁ Σόλων ἐπεδίωκεν ἦν ὁ τῆς βαθμιαίας φορολογίας, εἰς ἣν αἱ μεγαλείτεραι περιουσίαι νὰ ὑποβάλλωνται βαρύτερον τῶν μικροτέρων, ἀφ' ὧν, μετ' ἀφαίρεσιν τῶν πρὸς ζωὴν ἀναγκαίων, ἔμενε περίσσευμα ὀλιγώτερον. Πρὸς ἐπίτευξιν δὲ τούτου δὲν ὥριζεν ἐξ ἑκάστης κλάσεως διάφορα ποσοστὰ ὡς τέλη, ἀλλ' εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις μόνον εἰς μέρος τοῦ κεφαλαίου ἐπέβαλλε τέλη, ταῦτα ὅμως ἐξ ἴσου ἐπὶ πάντων τῶν τιμημάτων ἢ φορολογητῶν κεφαλαίων καὶ τῶν τριῶν τάξεων. — Ἐξετίμα δ' ἕκαστος ἑαυτόν· ἀλλὰ καὶ ὑποτίμησις, δηλαδὴ ἀναθεώρησις τῆς τιμήσεως, ἐπετρέπετο. Πρὸς διευκόλυνσιν δὲ τῆς φορολογίας ὑπῆρχε κτηματολόγιον, συμπληρωθὲν εἶτα εἰς πλήρη κατάστασιν τῶν οὐσιῶν. — Μεταβολήν τινα ὑπέστη τὸ σύστημα τοῦτο, τηρουμένης ὅμως τῆς βάσεως τοῦ Σολωνίου ὀργανισμοῦ, ἐπὶ Ναυσινίκου ἄρχοντος, τῷ 377 π. Χ., ὅτε ὡρίσθη διὰ τὴν πρώτην τάξιν, τὴν τῶν πεντακοσιομεδίμνων, τὸ πέμπτον τῆς οὐσίας ὡς τίμημα, ἤτοι ὡς κεφάλαιον φορολογητὸν, εἰς δὲ τὰς κατωτέρας μέρη ἐλάσσονα τῆς περιουσίας. Ὡς τίμημα τοῦ ἔτους ἐκείνου μνημονεύεται ἡ ποσότης 5750 ταλάντων. Ἐστὶ δὲ τοῦτο οὔτε ἡ ὅλη περιουσία τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον, οὔτε ἡ ποσότης τῆς εἰσφορᾶς, ἀλλὰ τὸ μέρος τῆς οὐσίας, ἐξ οὗ ἡ εἰσφορὰ ἐλαμβάνετο, ὥστε ἡ ὅλη περιουσία τῶν κατοίκων πρέπει νὰ ἐκτιμηθῇ εἰς ποσότητα μείζονα τῶν 30,000 ταλάντων = 180 ἑκατομ. τῶν τότε δραχμῶν = 540 ἑκατομμυρίοις τῶν νῦν χρυσῶν. — Διὰ τὴν φορολογίαν ταύτην, ὡς μετέπειτα διὰ τὰς λειτουργίας (ἴδ.), ἐγκατέστησαν συμμορίαι, ἤτοι σύνδεσμοι πολιτῶν ἀνίσων οὐσιῶν, αἵτινες ὤφειλον ἴσα ν' ἀποφέρωσι τέλη. Ἦσαν δ' αὗται 20, διότι ἐν ἑκάστῃ φυλῇ 120 τῶν εὐπόρων ἀπετέλουν 2 συμμορίας. Ἐξ ἑκάστης συμμορίας 15, οἱ πλουσιώτεροι, ὑπεχρεοῦντο εἰς προεισφοράν· καὶ οἱ λοιποὶ δὲ πάντες μὴ ἀτελεῖς πολῖται προσετίθεντο εἰς ἑκάστην τῶν συμμοριῶν, αἵτινες ἐφορολόγουν αὐτοὺς κατὰ τὰς περιουσίας των. Προΐσταντο δὲ τῶν συμμοριῶν ἡγεμόνες, ἐπιμεληταὶ καὶ διαγραφεῖς ἢ ἐπιγραφεῖς, οἱ τὰ τέλη ἑκάστου ὁρίζοντες. Ἐπετρέπετο δὲ καὶ ἡ τῶν οὐσιῶν ἀντίδοσις (Δμσθ. κ. Ἀφόβ. Β, 841. κ. Μηδ. 540) ἤτοι ἡ ἀνταλλαγὴ ἣν ἐζήτει ὁ διατεινόμενος ὅτι ἐφο-

ρολογεῖτο περισσότερον ἄλλου οὗ τὴν περιουσίαν ἐξετίμα ὡς μεγαλειτέραν. — Ἡ ἀνωτάτη οἰκονομικὴ διαχείρισις ἀνῆκε τῇ Βουλῇ, ὑπευθύνῳ δι' αὐτὴν οὔσῃ, καὶ πρὸ πάντων ἐπιμελουμένῃ τῆς ἐκμισθώσεως πασῶν τῶν τακτικῶν προσόδων. Ὑπ' αὐτὴν δ' ἦσαν οἱ δέκα πωληταί, ἐπιμελούμενοι τῶν ἐνοικιάσεων καὶ πωλήσεων τῶν δημευομένων κτημάτων. Πρόστιμα δ' εἰσεπράττοντο ὑπὸ τῶν πρακτόρων, ὅτε δὲν διωρίζοντο πρὸς τοῦτο, διὰ τὴν σπουδαιότητα τῆς περιστάσεως, ἔκτακτοι ζητηταὶ ἢ συλλογεῖς. Τὸ δὲ ταμεῖον τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τὸ τῶν ἄλλων θεῶν διεῖπον ἀνὰ δέκα (ἐνίοτε ὁμοῦ δέκα) ταμίαι, κληρούμενοι ἐκ τῶν μᾶλλον φορολογουμένων. — Ὁ ἐπισημότερος τῶν ἀρχόντων τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως ἦν ὁ ταμίας ἢ ἐπιμελητὴς τῆς κοινῆς προσόδου, ἢ ὁ ἐπὶ τῆς διοικήσεως, ἐπὶ τετραετίαν αἱρετὸς διὰ χειροτονίας, ὅστις ὑπερτάτως διηύθυνε τῶν δημοσίων προσόδων τὴν χρῆσιν. Οἱ δὲ πορισταὶ ἐφρόντιζον περὶ προμηθείας ἐκτάκτων πόρων. — Τὴν διαχείρισιν τῶν δικαστικῶν χρημάτων, μισθοδοσίαν τῶν δικαστῶν, ἐπιμέλειαν τῆς κτήσεως ἐν τῷ Πρυτανείῳ, εἶχον ἀπὸ Κλεισθένους οἱ Κωλακρέται, πρὶν κωλαγρέται, ὡς οἱ τὰ κῶλα τῶν ἱερείων κατὰ τὰς θυσίας ἀγείροντες. — Πᾶσαι δ' αἱ λοιπαὶ πρόσοδοι περιήρχοντο εἰς τοὺς ἀποδέκτας, οἵτινες παρέδιδον αὐτὰς εἰς τοὺς διαφόρους ταμίας· Ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι τῶν οἰκονομικῶν λειτουργοί, οἱ ἐπιστάται, ἐπιμεληταί, ἐργολάβοι, οἱ ἐπὶ τῶν θεωρικῶν, κτλ.

Πολιτικὴ χώρα, ἐν Λακεδαιμονίᾳ, τὸ μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Δωριέων αὐτοῖς ἐπιφυλαχθὲν μέρος τῆς χώρας, διαιρεθὲν εἰς 4500 ἢ 6000 κλήρους, μετὰ δὲ τὸν Μεσσηνιακὸν πόλεμον αὐξηθὲν εἰς 9000.

Πολίχνη, 1) πόλις κατὰ τὰ βορειανατολικὰ τῆς Λακωνίας (Πολδ. Δ, 36). — 2) Πόλις εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Μεσσηνίας, δυτικῶς τῆς Ἀνδανίας. — 3) Χωρίον ἐπὶ τῆς νήσου Χίου (Ἡρδ. ΣΤ, 26) — 4) Μικρὰ πόλις εἰς τὴν Κρήτην, παρὰ τῇ Κυδωνίᾳ (Ἡρδ. Ζ, 170. — Θουκ. Β, 85). — 5) Μικρὰ πόλις ἐν Ἰωνίᾳ παρὰ ταῖς Κλαζομεναῖς (Θουκ. Η, 14, 23). — 6) Χωρίον ἐν Μεγαρίδι (Στρβ.).

Πόλιχος, υἱὸς τοῦ Λυκάονος, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).

Πόλλης, βασιλεὺς τῶν Ὀδομάντων ἐν Θράκῃ (Θουκ. Ε, 6).

Πόλλις, 1) Σπαρτιάτης, τῷ 389 π. Χ. πρέσβυς πεμφθεὶς παρὰ Διονυσίῳ εἰς Συρακούσας, καὶ κατὰ τοῦ Πλάτωνος κακουργήσας, διότι, παραλαβὼν αὐτὸν ἐκεῖθεν, τὸν ἐπώλησε δοῦλον εἰς Αἴγιναν. Μετὰ ταῦτα ἐπὶ τοῦ κατ' Ἀθηνῶν καὶ Θηβῶν πολέμου, ἐναυάρχει τῶν Λακεδαιμονίων, καὶ τῷ 376 ἐνικήθη εἰς τὴν Νάξον ὑπὸ τοῦ Χαβρίου. Ἐφονεύθη δ' ἐπὶ τῆς καταστροφῆς τῆς Ἑλίκης ἐν Ἀχαΐᾳ (Ξεν. Ἑλλ. Δ, 8, 11. — Πλούτ. Δίων Ε). — 2) Ἀργεῖος, πρέσβυς εἰς τὴν Περσίαν πεμφθεὶς (Θουκ. Β, 67). — 3) Τύραννος τῶν Συρακουσῶν, ὑποτιθέμενος Ἀργεῖος τὴν καταγωγήν, ἐπὶ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, πρῶτος καλλιεργήσας περὶ τὰς Συρακούσας τὸν κατ' αὐτὸν κληθέντα καὶ περίφημον ἀποβάντα Πόλλιον οἶνον (Ἀθήν. Β, 31. — Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ. 31).

Πῶλος, 1) σοφιστὴς ἐξ Ἀκράγαντος, μαθητὴς τοῦ Γοργίου, οὗ ὁ Πλάτων ψέγει τὸ ὑπὲρ τὸ δέον ἔντεχνον καὶ κατάκοσμον τοῦ λόγου (Φαῖδρ. Σλ. 267). Ἔγραψε «Τέχνην», ἣν φαίνεται ὅτι ὁ Πλάτων ἐγνώριζεν. Ἀλλ' οὐδ' αὐτῆς οὐδ' ἄλλων αὐτῷ ἀποδιδομένων συγγραμμάτων ἐσώθη τι. — 2) Πυθαγόρειος, γράψας περὶ δικαίου, ἐξ οὗ μικρὸν διετηρήθη ἀπόσπασμα (Στοβ. Ἀγ. ΝΑ). — 3) Τραγικὸς ἠθοποιὸς ἐν Ἀθήναις, τῶν χρόνων τοῦ Δημοσθένους (Πλούτ. Δμ. ΚΗ).

Πόλος. Ἀφ' ὅτου ἐπὶ Θάλητος ἐπεκράτησεν ἡ ἰδέα ὅτι ὁ οὐρανὸς ἦν κοίλη σφαῖρα, στρεφομένη περὶ τὴν γῆν, πόλοι ἐρρέθησαν τὰ ἄκρα τοῦ ἄξονος αὐτῆς, καὶ ἐνίοτε

ἐκ τούτου, παρὰ ποιηταῖς, αὐτὸς ὁ οὐρανὸς (Αἰσχλ. Πρμθ. 427.—Εὐρπ. Ὀρστ. 1685-—Ἀρστφ. Ὀρν. 179.—Ψ. Πλάτ. Ἀξίοχ. 371.—Ἀθήν. Ξ), καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τὰ ἐκείνοις ἀντιστοιχοῦντα σημεῖα τῆς γῆς. Κατὰ τὴν κοιλότητα δὲ τοῦ οὐρανοῦ, κοῖλα ἐγένοντο, ἰδίως παρὰ Βαβυλωνίοις (Ἡρδ. Β, 109), καὶ τὰ πρῶτα ἡλιακὰ ὡρολόγια, οἷς ἐπίσης κατ' ἀρχὰς τὸ ὄνομα πόλος διὰ τοῦτο ἐδόθη, καὶ ὁ γνώμων ἐδείκνυε τὰς διαιρέσεις τῆς ἡμέρας διὰ τῆς σκιᾶς του ἐπὶ τῶν γραμμῶν τῶν κεχαραγμένων ἐπὶ τοῦ πόλου.

Πολτυοβρία, ἡ Αἶνος ἐν Θράκῃ (Στρβ.), πόλις τοῦ Πόλτυος, διότι βρία παρὰ Θρᾳξὶν ἐδήλου τὴν πόλιν.

Πόλτυς, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, βασιλεὺς τῆς Αἴνου ἐν Θράκῃ, φιλοξενήσας τὸν Ἡρακλέα ἐπιστρέφοντα ἐκ τῆς Τροίας (Ἀπλλδ. Β, 5, 9).

Πολύαινος, 1) ἐκ Μακεδονίας, ἐν Ῥώμῃ οἰκῶν καὶ εἰς τὰ στρατιωτικὰ ἐπιδοθείς, συνέγραψεν ὀκτὼ βιβλία ἐπιγραφόμενα στρατηγήματα ἢ στρατηγηματικά, καὶ ἀνέθηκεν αὐτὰ εἰς τοὺς αὐτοκράτορας Μ. Αὐρήλιον καὶ Λ. Οὐῆρον, ὅτε ἐξεστράτευον κατὰ τῶν Πάρθων, τῷ 162-165 μ. Χ. Ὁ τίτλος ὅμως δὲν ἀνταποκρίνεται ἐντελῶς εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ συγγράμματος, διότι αὐτό, πλὴν τῶν στρατηγημάτων, περιέχει καὶ πλεῖστα παραδείγματα συνέσεως, ὡς καὶ δόλου καὶ πονηρίας ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ καὶ ἐν τῷ πολιτικῷ, μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας συλλεγέντα ἐκ πλείστων συγγραφέων, δι' ὃ καὶ ἐστὶ πολυτίμως διδακτικόν, εἰ καὶ δὲν ἐλλείπουσι σφάλματα καὶ παραποιήσεις ἐνίοτε. Τὸ ς' βιβλίον καὶ τὸ η' εἰσὶν ἀτελῆ. Ἔγραψε δὲ καὶ τακτικὴν εἰς 3 βιβλία, καὶ ἄλλα περὶ Θηβῶν καὶ περὶ Μακεδονίας· ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἀπωλέσθησαν. (Ἔκδοσις Κοραῆ, 1809).—2) Ἐκ Λαμψάκου μαθηματικός, ἀλλὰ τῇ μαθηματικῇ ἀποταχθεὶς ὡς ψευδεῖ ἐπιστήμῃ, ἀφ' ὅτου ἐγένετο τοῦ Ἐπικούρου φίλος καὶ μαθητὴς (Cic. Acad. II, 33. Fin. I, 6).

Πολυάνθης, Κορίνθιος, διοικῶν τῷ 413 π. Χ. τὸ ναυτικὸν τῆς πατρίδος του, καὶ τοὺς Ἀθηναίους νικήσας ἐν Ἐρινεῷ (Θουκ. Ζ. 34). Μετέπειτα ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῆς δημοκρατικῆς μερίδος ἐν Κορίνθῳ (Ξνφ. Ἑλ. Γ, 5, 1).

Πολυάρχης. ἴσως ὅμως, κατὰ χειρόγραφον, ὀρθότερον Πολυχάρης, εἷς τῶν τριάκοντα τυράννων ἐν Ἀθήναις (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3, 2).

Πολύας, κήρυξ τῶν Ἑλλήνων ἐξ Ἀντικύρας ἐν Θεσσαλίᾳ (Ἡρδ. Η, 21).

Πολυβιάδης, στρατηγὸς Σπαρτιάτης, τῷ 380 π. Χ. κατὰ τῶν Ὀλυνθίων ἐκστρατεύσας, πολλάκις νικήσας, καὶ τέλος βιάσας αὐτοὺς νὰ συνομολογήσωσιν εἰρήνην μετὰ τῆς Σπάρτης (Ξεφ. Ἑλλ. Ε. 3, 20).

Πολύβιος, 1) Ἐκ Μεγαλοπόλεως τῆς Πελοποννήσου, υἱὸς τοῦ στρατηγοῦ Λυκόρτα, τοῦ ἐπιστηθίου φίλου τοῦ Φιλοποίμενος, ἐγεννήθη περὶ τὰ τέλη τῆς γ' π.Χ. ἑκατονταετηρίδος (212-204). Τὰ τῆς νεανικῆς αὐτοῦ ἡλικίας εἰσὶν ὀλίγον γνωστά. Διὰ παντὸς ὅμως τοῦ ἱστορικοῦ αὐτοῦ ἔργου διαφαίνεται ὅτι ἀνεπτύχθη πρακτικῶς, πρὸς ὃ παρεῖχον αὐτῷ πᾶσαν ἀφορμὴν αἱ περιστάσεις ἐφ' ὧν ἔζη, καὶ εἰς ἃς δραστηρίως συνέπραξεν. Εἰς τὴν σχολὴν τοῦ πατρός του καὶ τοῦ Φιλοποίμενος ἐμορφώθη εἰς τὴν στρατηγικὴν καὶ τὴν πολιτικήν, καὶ εἰς ἀμφοτέρους τούτους τοὺς κλάδους ἀσκηθείς, καὶ διὰ τῆς πείρας αὐτῶν πλουτισθείς, ἐπεδόθη εἰς τὴν ἱστοριογραφίαν. Τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ ἐπιδιώκων, συνεβούλευσεν αὐτῷ ἀπόλυτον οὐδετερότητα εἰς τὸν μεταξὺ Ῥώμης καὶ Περσέως πόλεμον, εἰ καὶ μετ' εὐθυκρισίας ἀνεγνώριζεν ὅτι ἐπικίνδυνος θὰ ἦν ἡ ἐξακολούθησις τῆς οὐδετερότητος ἂν ὁ Περσεὺς ἡττᾶτο, καὶ ἡ γνώμη αὕτη ἦν ἡ ὑπερισχύσασα βαθμηδόν. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ἐπροβιβάσθη ὁ Πο-

λύβιος εἰς ἵππαρχον, τὴν ἀνωτάτην στρατιωτικὴν ἀξίαν μετὰ τὴν τοῦ στρατηγοῦ. Ἀλλ᾽ ἐπειδὴ μετὰ τοῦ Περσέως τὴν ἧτταν ὑπερίσχυσε παρὰ τοῖς Ἀχαιοῖς ἡ τὰ τῶν Ῥωμαίων φρονοῦσα μερίς, παρῃτήθη ὁ Πολύβιος, καὶ ὡς ὕποπτος τοῖς Ῥωμαίοις, συμπεριελήφθη μετὰ τῶν 1000 ἐπισήμων Ἀχαιῶν οἵτινες τῷ 160 π. Χ. ἐπέμφθησαν ὡς ὅμηροι εἰς Ῥώμην καὶ ἐκρατήθησαν ἐκεῖ ἐπὶ ὅλα 17 ἔτη. Ἐν Ῥώμῃ ἤρξατο νέα ἐποχὴ τῆς ζωῆς αὐτοῦ, καὶ τὸ ῥωμαϊκὸν πολίτευμα οὗ ἔλαβε πεῖραν, ἡ ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐπιβαλλομένη τάξις ἀντὶ τῶν φατριαστικῶν διχονοιῶν αἵτινες κατέτρυχον τὴν Ἑλλάδα, αἱ φιλικαὶ σχέσεις ἃς συνέδεσε μετὰ τῶν ἀρίστων ἐκ τῶν Ῥωμαίων τῆς ἐποχῆς του, καὶ αὐτὸς ὁ πρακτικὸς χαρακτήρ του, συνᾴδων μετὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ μᾶλλον ἢ μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ, μετέβαλον ἐντελῶς τὰ πρὸς τὴν Ῥώμην αἰσθήματά του, καὶ τὸν εἵλκυσαν πρὸς αὐτήν. Ἀναλαβὼν τὴν ἀγωγὴν τῶν υἱῶν τοῦ Λ. Αἰμυλίου Παύλου, ἔτυχε φιλικωτάτης ὑποδοχῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ κατέστη φίλος καὶ σύμβουλος Σκιπίωνος τοῦ Αἰμυλιανοῦ. Διὰ τῆς μεσιτείας τούτου ἐπέστρεψε τῷ 150 εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῶν ὀλίγων εἰσέτι ἐπιζώντων ἐκ τῶν χιλίων Ἀχαιῶν. Μετὰ ἓν ἔτος ὅμως συνώδευσε τὸν Σκιπίωνα εἰς τὴν Ἀφρικήν, καὶ ἐν ᾧ ἐκεῖνος ἐπολιόρκει τὴν Καρχηδόνα, περιέπλευσεν ὁ Πολύβιος τὴν βόρειον καὶ δυτικὴν Ἀφρικήν, καὶ ἐκ τῆς περιηγήσεως ταύτης ἐπανῆλθε πρὸ τῆς ἁλώσεως ἔτι τῆς Καρχηδόνος, εἰς ἣν λέγεται συντελέσας διὰ τῶν συμβουλῶν του πρὸς τὸν Σκιπίωνα. Ὅτε δ᾽ ἐξερράγη ὁ πόλεμος μεταξὺ Ῥώμης καὶ Ἀχαιῶν, ὁ ἀπολήξας εἰς τὴν ἅλωσιν καὶ καταστροφὴν τῆς Κορίνθου, καὶ εἰς τῆς Ἀχαΐας τὴν ὑποδούλωσιν εἰς Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν, ἔσπευσε νὰ ἐπιστρέψῃ ἐκ τῆς Ἀφρικῆς, ἦλθε πρὸ τῆς Κορίνθου μικρὸν μετὰ τὴν ἐξόντωσιν αὐτῆς, καὶ ἐπροσπάθησε πάσῃ δυνάμει νὰ ἐλαττώσῃ τὰς συμφορὰς τῆς πατρίδος του, εἰς ὃ καὶ κατὰ πολὺ συνετέλεσεν, ἀπὸ πολλῶν πόλεων ἀποτρέψας τὴν λεηλασίαν, ἀπὸ πολλῶν κατοίκων τὴν εἰς δουλείαν ἀπαγωγήν· ἔπεισε δὲ καὶ τὸν Μούμμιον ν᾽ ἀποδώσῃ τοὺς ἀνδριάντας τοῦ Ἀράτου καὶ Φιλοποίμενος, οὓς εἶχεν ἤδη ἀποκομίσει. Οἱ Ῥωμαῖοι, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν ἱκανότητα αὐτοῦ ἐκτιμῶντες, τῷ ἔδωκαν τὴν ἐντολὴν νὰ περιέλθῃ πάσας τὰς πόλεις, νὰ κατευνάσῃ καὶ εἰρηνεύσῃ τὰς ἐν αὐταῖς διαιρέσεις, καὶ νὰ μυήσῃ τοὺς Ἕλληνας εἰς τῶν πραγμάτων τὴν νέαν τάξιν. Ἐξεπλήρωσε δὲ τὸ ἔργον τοῦτο πρὸς εὐχαρίστησιν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, ὥστε καὶ ἑκατέρωθεν τιμαὶ τῷ ἀπεδόθησαν καὶ τῷ ἱδρύθησαν ἀνδριάντες, περὶ ὧν μαρτυρεῖ καὶ ἡ τῷ 1877 ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνασκαφεῖσα βάσις ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, ὑπὸ τῶν Ἠλείων ἀνεγερθέντος. Ἔκτοτε φαίνεται ἐπιδοθεὶς ὁ Πολύβιος εἰς τὴν συγγραφὴν τῆς ἱστορίας του, πρὸς ὃν σκοπὸν καὶ πολλάκις περιηγεῖτο. Ἀφ᾽ οὗ δ᾽ ἐπεράτωσε τὸ ἔργον τοῦτο, ἀπέθανεν ἐν Ἑλλάδι τῷ 122 εἰς ἡλικίαν 82 ἐτῶν, ἐξ ἵππου πεσών. — Τὸ ἱστορικὸν αὐτοῦ ἔργον διῃρεῖτο εἰς 40 βιβλία· ἐξ αὐτῶν δὲ σώζονται τὰ πρῶτα 5 πλήρη, τῶν δὲ λοιπῶν ἀποσπάσματα μόνον. Ὑποτίθεται ὅτι τὸ ὅλον σύγγραμμα ἦν ἱστορία κοινή, καθολική, ἤτοι τῆς Ῥωμαϊκῆς οἰκουμένης, ἀρχόμενον ἐκ τῶν 53 ἐτῶν τῆς αὐξήσεως τῆς Ῥωμαϊκῆς δυνάμεως, 220-168 π. Χ., ἤτοι ἀπὸ τοῦ ἐν Ὀλ. 140 συμμαχικοῦ ἐν Ἑλλάδι πολέμου, τοῦ ἐν Κοίλῃ Συρίᾳ τῆς Ἀσίας, καὶ τοῦ Καρχηδονικοῦ ἐν Ἰταλίᾳ (Α, 3), μέχρι τῆς κατακτήσεως τῆς Μακεδονίας (Γ, 1). Ὡς πρόβλημα κυρίως προτίθεται νὰ ὁρίσῃ πῶς, πότε, καὶ διὰ τίνων τρόπων πάντα τὰ γνωστὰ μέρη τῆς γῆς ὑπέκυψαν εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν κοσμοκρατορίαν, ἣν θεωρεῖ ἀπὸ τοῦ 168 ἤδη ἑδραιωθεῖσαν. Τὸ ὅλον διακρίνεται εἰς τρία μέρη. 1) Βιβλία Α-Β, ἡ προπαρασκευή, ἤτοι αἱ πρῶται ἀρχαὶ τῆς ῥωμαϊκῆς ἐξουσίας. 2) Βιβλ. Γ-Λ, ἡ κατα-

σκευή, ήτοι ή ἀπὸ 220 μέχρι 168 ἵδρυσις αὐτῆς. 3) Βιβλ. ΛΑ - Μ, αἱ θεμελιώδεις ἀρχαὶ καθ' ἃς διεχειρίζετο ἡ Ῥώμη τὴν ἐξουσίαν. αἱ κατ' αὐτῆς ἀντιπράξεις, καὶ τῶν ἀντιπράξεων ἡ καταπολέμησις, 168-146. Τῶν μερῶν τούτων τὰ προγράμματα διαγράφει αὐτὸς ὁ Πολύβιος, τοῦ μὲν πρώτου ἐν Α, 13, τῶν δὲ δύο ἄλλων ἐν Γ, 2. Μέθοδος τῆς διηγήσεώς του ἐστὶν ἡ συγχρονική, ἀλλὰ μετ' ἐκθέσεως τῶν αἰτίων καὶ τῶν συνεπειῶν ἑκάστης πράξεως, ὥστε ἀποβαίνει εἰς πραγματικὴν ἱστοριογραφίαν, δι' ὃ καὶ αὐτὸς χαρακτηρίζει τὸ σύγγραμμά του ὡς πραγματικὴν ἱστορίαν, ἢ πραγματείαν ἁπλῶς, ὁ εἰσηγητὴς γενόμενος νέου τρόπου συγγραφῆς, δι' οὗ εἰς τοὺς θέλοντας νὰ ἐμβαθύνωσιν εἰς τὰ τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς διπλωματίας παρίστησι τὰς «πράξεις τῶν ἐθνῶν καὶ πόλεων καὶ δυναστῶν» καταδεικνύων τὴν αὐτῶν «ἀρχὴν, αἰτίαν καὶ πρόφασιν». Γράφει κυρίως διὰ τοὺς συμπατριώτας του, θέλων νὰ καταστήσῃ αὐτοῖς φορητὴν τὴν λυπηρὰν τύχην των· καταδεικνύει δὲ συγχρόνως καὶ αὐτοῖς τῶν Ῥωμαίων τὸ μεγαλεῖον πάσης ὂν ὑπέροχον ἀντιστάσεως. Παρὰ τοῦ ἱστοριογράφου ἀπαιτεῖ πολιτικὴν πεῖραν καὶ τὴν δι' αὐτοψίας γνῶσιν τῶν ἱστορουμένων· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἀναγνωρίζει καὶ τὴν σπουδαιότητα ἀσφαλῶν πηγῶν, ἀκριβῶς ἐλεγχομένων ὑπ' ἐμβριθοῦς κριτικῆς. Αἱ ἐκθέσεις αὐτοῦ εἰσὶν ἀξιόπιστοι βεβαίως, διότι ὁ Πολύβιος ἦν ἀνὴρ πολύπειρος, φιλαλήθης καὶ ὀρθὴν ἔχων τὴν κρίσιν. Ἀλλὰ δὲν πρέπει καὶ νὰ παραβλέπηται ἡ μεγαλη σχέσις ἣν ὁ ἴδιος εἶχε πρὸς τοὺς Σκιπίωνας, καὶ τὸ ὑπὲρ τῆς Ῥώμης ἐνδιαφέρον αὐτοῦ, ἐξ οὗ ἐπήγαζεν ἡ ἰδιαιτέρα του θέσις μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ῥώμης, ἴσως ἐνίοτε μὴ οὖσα ἄνευ ἐπιρροῆς τινος εἰς τὰς ἐκτιμήσεις του. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ δὲν διακρίνεται ἐπ' εὐφωνίᾳ καὶ ἁρμονίᾳ, οὐδ' ἐπὶ χάριτι καὶ ἐλαφρότητι ἐκφράσεως, διὸ καὶ στρατιωτικὸν ἀπεκάλεσάν τινες ἐνίοτε τὸ τραχὺ καὶ μονότονον ὕφος του. — 2) Ἐπίσης Μεγαλοπολίτης, ἀρχηγὸς τῶν Ἀχαιῶν ὑπὸ τὸν Φιλοποίμενα κατὰ τὴν μάχην τῆς Μαντινείας, τῷ 207 π. Χ. (Πολβ. ΙΑ, 15). — 3) Ἀπελεύθερος τοῦ Αὐγούστου, ὁ ἀναγνοὺς τὴν διαθήκην αὐτοῦ πρὸ τῆς Βουλῆς (Suet. Oct. CI). — 4) Ἀπελεύθερος τοῦ Κλαυδίου, ἐπιδιδόμενος μετ' αὐτοῦ εἰς σοφὰς σπουδὰς, καὶ ἐπιρροὴν ἐξασκῶν (Senec. Consol. ad Polyb.). Ἐθανατώθη διὰ μηχανορραφιῶν τῆς Μεσσαλίνης (Suet. Claud. XXVIII).

Πολύβοια, παρθένος, ἀδελφὴ τοῦ Ὑακίνθου (Παυσ. Γ, 19).

Πόλυβος, 1) ὁ βασιλεὺς τῆς Κορίνθου, οὗ ἡ γυνὴ Περίβοια, ἢ Μερόπη, ἀνέλαβε καὶ ἀνέθρεψε τὸν Οἰδίποδα (ἴδ.) (Σοφ. Οἰδ. Τύρ. 774. — Ἀπλλδ. Β, 5, 7. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀντήνορος ἐκ Τροίας (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 59). — 3) Πατὴρ τοῦ Ἀντήνορος, ἑνὸς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης, φονευθεὶς ὑπὸ Εὐμαίου (Ὁμ. Ὀδ. Χ, 243). — 4) Ἐν Θήβαις τῆς Αἰγύπτου, μετὰ τῆς γυναικός του Ἀλκάνδρας φιλοξενήσας τὸν Μενέλαον (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 128). — 5) Υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Χθονοφίλης, πατὴρ Λυσιανάσσης γυναικὸς τοῦ Ταλαοῦ, ὃν διεδέχθη ὁ Ἄδραστος εἰς τὸν θρόνον τῆς Σικυῶνος (Παυσ. Β, 6).

Πολυβώτης, εἷς τῶν Γιγάντων, ὃν ὁ Ποσειδῶν ἐν τῇ Γιγαντομαχίᾳ κατεπλάκωσεν ὑπὸ ἓν τμῆμα τῆς νήσου Κῶ (Παυσ. Α, 2, — Στρβ. — Ἀπλλδ. Α, 6, 2).

Πολύγνωτος, ἐκ τῆς νήσου Θάσου, υἱὸς τοῦ ζωγράφου Ἀγλαοφῶντος, ἐν Ἀθήναις οἰκῶν ἐπὶ Κίμωνος ἤδη καὶ ἐπὶ Φειδίου (470-440 π.Χ.). Ζωγράφος, ὃν ὁ Ἀριστοτέλης λέγει «ἀγαθὸν ἠθογράφον» (Ποιητ. ΣΤ, 15), ἤτοι δραματικὸν μᾶλλον εἰς τὰς συνθέσεις του, καθ' ὃ παριστῶντα, ἐξ ἐμπνεύσεως τοῦ Ὁμήρου, τ' ἀντικείμενα «κρείττονα ἢ κατὰ φύσιν» (Αὐτ. Γ, 3). Ἦν δ' ἔξοχος καὶ εἰς τὴν παράστασιν τῆς γυναικείας καλλονῆς, καὶ

εἰς τὴν ζωγραφίαν τῶν διαφανῶν ἢ μᾶλλον τῶν τὸ σχῆμα τοῦ σώματος ἐλεγχόντων ἐνδυμάτων (Λουκ. Εἰκ. Η. — Plin. XXXV,35), καὶ ἐν γένει καλλιτέχνης μεγαλοφυὴς καὶ ἐφευρετικός. Ἐκ τῶν πλείστων μνημονευομένων ἔργων αὐτοῦ τὰ ἐπισημότερα ἦσαν 1) μία τῶν τεσσάρων μεγαλογραφιῶν δι' ὧν ἐκοσμήθη ἡ κατ' αὐτὰς Ποικίλη κληθεῖσα στοὰ τῆς ἐν Ἀθήναις ἀγορᾶς. Ἔγραψε δ' αὐτὴν δωρεάν, καὶ παρέστησεν ἐν αὐτῇ τὴν δίκην τοῦ Αἴαντος διὰ τὴν ἁρπαγὴν τῆς Κασσάνδρας, καὶ ἐν αὐτῇ, ὡς Λαοδίκην, τὴν ὡραιοτέραν τῶν θυγατέρων τοῦ Πριάμου (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 124), ἔγραψεν Ἐλπινίκην, τὴν ἀδελφὴν τοῦ Κίμωνος, ἣν ἐλέγετο ὅτι ἠγάπα (Πλούτ. Κίμ. Δ. — Παυσ. Α, 15). 2) Ἐν τῇ Πινακοθήκῃ τῶν Προπυλαίων ἦσαν αὐτοῦ διάφοροι εἰκόνες ἐπὶ Παυσανίου (Α,22), τινὲς αὐτῶν ἤδη κατὰ μέρος ἐξηλειμμέναι, δύο δὲ παριστῶσαι Ὀδυσσέα μετὰ Ναυσικάας, καὶ Ἀχιλλέα ἐν Σκύρῳ. 3) Ἴσως αἱ ἐντὸς τοῦ Θησείου τοιχογραφίαι, παριστῶσαι Κενταυρομαχίαν, Ἀμαζονομαχίαν, ἆθλα Θησέως (Ἁρπκρ. λ. Πολύγν. Walckenaer). 4) Ἐν τῷ προνάῳ τῆς Ἀρείας Ἀθηνᾶς ἐν Πλαταιαῖς, ὁ Ὀδυσσεὺς φονεύων τοὺς μνηστῆρας (Παυσ. Θ, 4), ὡς ἀλληγορία τοῦ κατὰ τῶν Περσῶν θριάμβου. 5) Τὸ πάντων ἀξιολογώτατον καὶ ἐνδοξότατον, δύο μέγισται εἰκόνες ἐν τῇ λέσχῃ τῶν Δελφῶν, ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Νεοπτολέμου, ἀναθήματα τῶν Κνιδίων, παριστῶσαι ἡ μὲν Ἰλίου πέρσιν, ἡ δὲ Νεκυίαν ἢ τὴν εἰς Ἅδου κάθοδον. Εἰς περιγραφὴν καὶ ἐκτίμησιν αὐτῶν ἀφιέρωσεν ὁ Παυσανίας ἑπτὰ ὅλα κεφάλαια (Ε, 25-31). Θαυμάζοντες δὲ τὸν καλλιτέχνην καὶ εὐγνωμονοῦντες αὐτῷ, οἱ Δελφοὶ τῷ ἐδωρήσαντο ξενίαν.

Πολύγονος, υἱὸς τοῦ Πρωτέως υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἐν μονομαχίᾳ (Ἀπλλδ. Β, 5, 9).

Πολυδάμας. 1) υἱὸς τοῦ Πανθόου καὶ τῆς Φρόντιδος, Τρώς, ἀνδρεῖος μαχητὴς καὶ οἰωνοσκόπος, εὔγλωττος καὶ νουνεχής, οὗ τὰς συμβουλὰς περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο ὁ Ἕκτωρ. Ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Αἴαντος (Ὁμ. Ἰλ. Μ, 60. 196. Π, 535. Σ. 249. Χ, 100). — 2) Ἑταῖρος τοῦ Ἀλεξάνδρου ὁ κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ τὸν γέροντα Παρμενίωνα θανατώσας (Curt. VII, 2). — 3) Υἱὸς Νικίου ἐκ Σκοτούσσης τῆς Θεσσαλίας, ἰσχυρὸς ἀθλητὴς καὶ ὀλυμπιονίκης, πνίξας λέοντα ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου. Ἐλέγετο δ' ὅτι ἀπέθανε πλακωθεὶς ἐν σπηλαίῳ ὑπὸ ὄρους καταπεσόντος (Πλατ. — Παυσ. Ε, 5. — Λουκ. Συμπ.).

Πολυδάμνα, Αἰγυπτία, γυνὴ τοῦ Θῶνος, δοῦσα τῇ Ἑλένῃ διάφορα θαυματουργὰ φάρμακα (Ὁμ. Ὀδ. Δ 228).

Πολυδέγμων, ἴδ. Ἅδης.

Πολυδέκτης. 1) Ἐπίθετον τοῦ Ἅδου (ἴδ.). — 2) Υἱὸς τοῦ Μάγνητος καὶ τῆς Ναϊάδος, βασιλεὺς τῆς νήσου Σερίφου, ὅστις ἀγαπήσας τὴν Δανάην ἐκβρασθεῖσαν εἰς τὴν νῆσόν του μετὰ τοῦ βρέφους αὐτῆς Περσέως, ἵνα μακρύνῃ τοῦτον, τὸν ἔπεμψε νὰ φονεύσῃ τὴν Μέδουσαν. Ὁ δὲ Περσεύς, ἵνα ἀπαλλάξῃ τὴν μητέρα του ἀπὸ τοῦ Πολυδέκτου, ἀπελίθωσεν αὐτὸν διὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης καὶ ἀνεβίβασεν εἰς τὸν θρόνον τὸν ἀδελφόν του Δίκτυν (Πίνδ. — Ἀπλλδ. Α, 916). 3) Υἱὸς τοῦ Εὐνόμου, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Λυκούργου, ὅστις μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐπετρόπευσε τὸν ἀνήλικον υἱόν του Χαρίλαον (Παυσ. Θ. 7, 2. — Πλούτ. Λυκ.).

Πολυδεύκης, 1) Ὁ ἕτερος τῶν Διοσκούρων (ἴδ.). — 2) Ἰούλιος Πολυδεύκης, ἐκ Ναυκραρίας τῆς Αἰγύπτου, Ἕλλην ῥήτωρ καὶ λεξικογράφος. Παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Κομμόδου ἔλαβε θέσιν διδασκάλου τῆς ῥητορικῆς ἐν Ἀθήναις, ἔνθα καὶ διέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του. Εἶχε δὲ περισσοτέραν ἐπιμέλειαν ἢ ἱκανότητα, δι' ὃ καὶ ἐνίοτε χλευάζεται ὑπὸ τοῦ Λουκιανοῦ (Λεξιφάνης, ῥητόρων διδάσκαλος). Ἐκ

τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ σώζεται μόνον τὸ Ὀνομαστικὸν, εἰς βιβλία 10, οὐχὶ δ' ἀλφαβητικῶς, ἀλλὰ καθ' ὕλην διατεταγμένον. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἀποδεικνύει μὲν πολλάκις ἔλλειψιν κριτικῆς καὶ ἀκριβείας περὶ τὰς γνώσεις, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐστὶ πολύτιμον διὰ τὴν σπουδὴν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ ἀρχαιολογίας. — 3) Εἷς τῶν δούλων Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ (Λουκ).

Πολυδώρα, 1) μία τῶν Ὠκεανίδων, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσδ. Θεογ. 354). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Πηλέως καὶ τῆς Ἀντιγόνης, γυνὴ τοῦ Βώρου, ἐκ δὲ τοῦ Σπερχειοῦ ποταμοῦ μήτηρ Μενεσθέως (Ὁμ. Ἰλ. Π. 175). — 3) Θυγάτηρ τοῦ Μελεάγρου καὶ τῆς Κλεοπάτρας, γυνὴ τοῦ Πρωτεσιλάου, αὐτοκτονήσασα μετὰ τούτου τὸν θάνατον (Παυσ. Δ, 2).

Πολύδωρος, 1) Υἱὸς τοῦ Κάδμου καὶ τῆς Ἁρμονίας, βασιλεὺς τῶν Θηβῶν, σύζυγος τῆς Νυκτηίδος, θυγατρὸς τοῦ Νυκτέως, καὶ πατὴρ τοῦ Λαβδάκου (Ἀπολλδ. Γ, 5, 5). — 2) Ἔκγονος τοῦ Κάδμου, υἱὸς τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Αὐτονόης καὶ τοῦ Ἀρισταίου (Ἡσδ. Θεογ. 977). 3) Ὁ νεώτατος υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Λαοθόης, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμήρου Ἰλ. Υ, 407. Χ, 46). Οἱ δὲ τραγικοὶ ποιηταὶ λέγουσιν αὐτὸν υἱὸν τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης, ὃν ὁ πατήρ του, προβλέπων τῆς Τρωάδος τὴν πτῶσιν, ἔπεμψε μετὰ πολλῶν θησαυρῶν εἰς τὸν φίλον του, τὸν βασιλέα τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου Πολυμήστορα ἢ Πολυμνήστορα, οὗτος δὲ, μετὰ τοῦ Ἰλίου τὴν πτῶσιν, τὸν ἐφόνευσεν ἵνα κυριεύσῃ τὸν θησαυρόν. Ἡ δ' Ἑκάβη, ἀφ' οὗ ἡ θυγάτηρ της Πολυξένη ἐθυσιάσθη εἰς τὴν σκιὰν τοῦ Ἀχιλλέως, εὑροῦσα εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Χερσονήσου, ἔνθα οἱ Ἕλληνες τὴν εἶχον φέρει αἰχμάλωτον, τὸ πτῶμα τοῦ υἱοῦ της ὑπὸ τῶν κυμάτων ἔξω ῥιφθὲν, πρὸς ἐκδίκησιν ἐφόνευσε μετὰ τῶν συναιχμαλώτων της Τρωάδων τὰ δύο τέκνα τοῦ Πολυμήστορος, καὶ ἐτύφλωσε καὶ αὐτὸν (Εὐρπ. Ἑκάβη. — Virg Æ. III, 49 — Ov. Met XIII, 432). Κατ' ἄλλους, ἰδίως παρὰ Ῥωμαίοις, ἡ Ἰλιόνη, θυγάτηρ τοῦ Πριάμου καὶ σύζυγος τοῦ Πολυμήστορος, ἀναλαβοῦσα τὸν εἰς αὐτὴν πεμφθέντα ἀδελφόν της, ἀνέθρεψεν αὐτὸν, λέγουσα ὅτι ἦν ὁ υἱός της Δηίφιλος ἢ Δηίπυλος, τὸν δ' υἱόν της ἐκεῖνον παριστῶσα ὡς τὸν Πολύδωρον. Θέλοντες δ' οἱ Ἕλληνες νὰ ἐξολοθρεύσωσι τὴν γενεὰν τοῦ Πριάμου, ἐζήτησαν παρὰ τοῦ Πολυμήστορος νὰ θανατώσῃ τὸν Πολύδωρον, ὑποσχεθέντες αὐτῷ πρὸς ἀνταλλαγὴν θησαυροὺς, καὶ τὴν Ἠλέκτραν ὡς σύζυγον. Συγκατανεύσας δ' ὁ Πολυμήστωρ, ἐφόνευσεν ἐξ ἀγνοίας τὸν ἴδιον υἱόν του. Τοῦτο μαθοῦσα ἡ Ἰλιόνη παρὰ τοῦ Πολυδώρου, ἐτύφλωσε καὶ ἐφόνευσε τὸν σύζυγόν της (Hor. Sat II, 3, 61. — Cic. Acad. II 27. — Tusc. I, 44). 4) Υἱὸς τοῦ Ἱππομέδοντος, εἷς τῶν Ἐπιγόνων. — 5) Υἱὸς τοῦ Ἀλκαμένους, ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Ἄγιδος, βασιλεύσας ἐν Σπάρτῃ μετὰ τοῦ Θεοπόμπου ἐπὶ τοῦ πρώτου Μεσσηνιακοῦ πολέμου, τιμώμενος ἐν Σπάρτῃ ἐπὶ ἀρετῇ καὶ ἀνδρίᾳ, φονευθεὶς δ' ὑπὸ Σπαρτιάτου τινὸς ὀνόματι Πολεμάρχου (Ἡρδ. Γ, 204). — 6) Ἀδελφὸς τοῦ Ἰάσονος, τυράννου τῶν Φερῶν ἐν Θεσσαλίᾳ (Ξνφ.).

Πολύευκτος, Ἀθηναῖος, ἐκ τοῦ δήμου Σφηττοῦ, ῥήτωρ πολιτευόμενος, φίλος τοῦ Δημοσθένους, καὶ, ὡς αὐτὸς, τοῖς Μακεδόσιν ἀντιπολιτευόμενος, καὶ περιπλακεὶς καὶ εἰς τοῦ Ἁρπάλου τὴν δίκην. Ἐκ τῶν δημηγοριῶν του σώζονται μόνον μικροῦ λόγου ἄξια λείψανα (Δμσθ. Φιλπ. Γ, 72. — Δεινρχ. ἐν Δμσθ. 100). — 2) Ἐκ τοῦ δήμου τῶν Κυδαντιδῶν ἐν Ἀττικῇ, δημαγωγὸς καὶ συκοφάντης κατὰ Δημοσθένην, ὀπαδὸς τοῦ Εὐβούλου (Δμσθ. Μιδ. σλ. 544)

Πολύζηλος, 1) Ἀδελφὸς Ἱέρωνος, τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν (ἴδ. Ἱέρων). — 2) Ῥόδιος, ἱστοριογράφος τῆς πατρίδος του, ἐποχῆς ἀγνώστου. — 3) Ἀττικὸς ποιη-

τῆς τῆς τελευταίας ἐποχῆς τῆς παλαιᾶς κωμῳδίας.

Πολύϊδος καὶ Π ο λ ύ ε ι δ ο ς, 1) δισέγγονος τοῦ Μελάμποδος, ἔγγονος τοῦ Ἄβαντος, υἱὸς τοῦ Κοιράνου καὶ πατὴρ τοῦ Εὐχήνορος, τῆς Ἀστυκρατείας καὶ τῆς Μαντοῦς, ἐπίσημος οἰωνοσκόπος ἐν Κορίνθῳ ἢ ἐν Ἄργει. Κατὰ τὰς συμβουλὰς αὐτοῦ ὁ Βελλεροφόντης ἠδυνήθη νὰ δαμάσῃ τὸν Πήγασον· τὸν δὲ Γλαῦκον, υἱὸν τοῦ Μίνωος, ἑτοιμοθάνατον ἐκ βαρείας νόσου, ἐπανέφερεν εἰς τὴν ζωὴν (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 663. — Πινδ. Ὀλ. ΙΓ, 105. — Ἀπλλδ. Γ, 3, 1). — 2) Υἱὸς τοῦ Τρωὸς Εὐρυδάμαντος, ὑπὸ Διομήδους φονευθεὶς (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 148). — 3) Εἷς διθυραμβογράφος. Ἴδ. Δ ι θ ύ ρ α μ β ο ς.

Πολυκάστη, θυγάτηρ τοῦ Νέστορος καὶ τῆς Ἀναξιβίας (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 464), γυνὴ τοῦ Τηλεμάχου (Ἡσίοδ.).

Πολυκάων, υἱὸς τοῦ Λέλεγος, ἀφήσας τὴν Λακωνίαν εἰς τὸν ἀδελφόν του Μύλον, καὶ πρῶτος ἱδρύσας τὸ κράτος τῆς Μεσσηνίας (Παυσ. Δ, 1).

Πολύκλειτος, 1) ὁ κορυφαῖος τῶν γλυπτῶν τοῦ Πελοποννησιακοῦ ἐργαστηρίου, Σικυώνιος τὴν πατρίδα (Pl. XXXIV, 19, 19), ὑπ' ἄλλων δὲ (Πλάτ. Πρωτ. σλ. 311) Ἀργεῖος λεγόμενος, διότι ἐν Ἄργει κυρίως εἰργάζετο, μαθητὴς τοῦ Ἀγελάδα, συμμαθητὴς τοῦ Φειδίου, πρὸς οὗ τὸν Δία ἀνάλογος καὶ ἀνθαμιλλωμένη ἦν τοῦ Πολυκλείτου ἡ Ἥρα ἐν τῷ Ἀργολικῷ Ἡραίῳ, χρυσελεφάντινος καὶ αὐτή, μεγαλοπρεπῶς εὔθρονος, γυμνοὺς ἔχουσα ἐξ ἐλέφαντος τοὺς βραχίονας, διάδημα περιδεδεμένη ὃ ἐκόσμουν αἱ Χάριτες καὶ αἱ Μοῖραι, βοῶπις, καὶ ὑπερτάτην, ἐμβριθῆ καὶ ἀκμαίας νεότητος ἔχουσα τοῦ προσώπου τὴν καλλονὴν (Παυσ. Β, 17. — Μαξ. Τυρ. Διατ. ΙΔ, 6). Ταύτης ὡραῖον ἀντίγραφον θεωρεῖται ἡ ἐν τῇ Λουδοβικίᾳ ἐπαύλει τῆς Ῥώμης διατηρουμένη προτομὴ (ἴδ. καὶ Ἥ ρ α), ὡς καὶ ἡ ἐπὶ νομίσματος, εἰς ἃς ὅμως, ἕνεκα τῶν διαστάσεων, αἱ ἐπὶ τοῦ διαδήματος γλυπτικαὶ παραστάσεις ἀντικατεστάθησαν δι' ἁπλῶν κοσμημάτων. Πιθανῶς δέ, ὡς ὁ Φειδίας ἐπεμελήθη τῶν γλυπτι-

κῶν κοσμημάτων τοῦ Παρθενῶνος, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν συνετέλεσε καὶ ὁ Πολύ-

κλειτος εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν τοῦ Ἡραίου, ὧν πολλά, τῷ 1855 ἀνασκαφέντα, εἰσὶ κατατεθειμένα εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Ἄργους. — Καὶ ἐποίησε μὲν καὶ ἄλλα θεῶν ἀγάλματα, οἷον Ἑρμᾶς, Ἡρακλεῖς (Pl. XXXIV, 19, 2. — Cic. d. Or. II, 16)· ἀλλ' ἡ κυρίως εἰδικότης αὐτοῦ ἦν ἡ παράστασις τοῦ νεανικοῦ, οὐχὶ τοῦ θείως ἰδανικοῦ, ἀλλὰ τοῦ ἀπολύτου ἀνθρωπίνου κάλλους, πηγάζοντος ἐκ τῆς ἀκριβεστάτης τῶν μερῶν συμμετρίας· δι' ὃ καὶ ἓν ἔργον αὐτοῦ, ὁ δ ο ρ υ φ ό ρ ο ς, ἐπεκλήθη

κανὼν (Γαλην. π. Ἱποκρ. κ. Πλάτ. Ε, σλ. 255. — Λουκ. π. Ὀρχ. 75.— Quinct. XII, 10, 7), ὡς ὑπογραμμὸς χρησιμεύων τοῖς ἐπισημοτάτοις τῶν τότε καὶ μετέπειτα καλλιτεχνῶν (Cic. Brut. 86). Κατ' αὐτὸν ἐποίησε διάφορα ὑπὸ τῶν ἀρχαίων θαυμαζόμενα ἀγάλματα, ὡς τὸν ἀ π ο π τ ε ρ ν ί ζ ο ν τ α (Pl. αὐτ.), βεβαίως ἀθλητήν· τὸν ἀ π ο ξ υ ό μ ε ν ο ν, ὁμοίως, οὗ ἄριστον ἀντίγραφον

ὑπάρχει ἐν Ῥώμῃ· τοὺς ἀ σ τ ρ α γ α λ ί ζ ο ν τ α ς, πιθανῶς οὓς Ἔρωτα καὶ Γανυμήδην ἀποκαλεῖ ὁ Λουκιανός· τὸν περίφημον χαλκοῦν δ ι α δ ο ύ μ ε ν ο ν, νέον ἀθλητὴν περιδεόμενον τῆς νίκης του τὸ διάδημα, πωληθέντα δὲ, κατὰ Πλίνιον, 100 ταλάντων (= 1,800,000 τῶν νῦν δραχμῶν). Τούτου θαυμάσιον λίθινον ἀντίγραφον εὑρέθη καὶ διατηρεῖται ἐν τῇ Φαρνεσιανῇ ἐπαύλει τῆς Ῥώμης. Εἰς τοῦτο δὲ τὸ εἶδος ἐνίκησε καὶ αὐτὸν τὸν Φειδίαν εἰς διαγωνισμὸν, ἐν Κυζίκῳ, πρὸς διάπλασιν Ἀμαζόνος (Pl. Αὐτ.). —Καὶ ὡς ἀρχιτέκτων δ' ἐφήρμοζε «τὴν ἁρμονίαν καὶ τὸ κάλλος» εἰς ὃ ᾠκοδόμησε θέατρον ἐν Ἐπιδαύρῳ (Παυσ. Β, 27.—Λουκ. Περεγρ. τελ. 9), οὗ σῴζονται ἀξιόλογα λείψανα. — 2) Π ο λ ύ κ λ ε ι τ ο ς ὁ νεώτερος (Παυσ. ΣΤ, 6), μαθητὴς τοῦ Ναυκίδου, πιθανῶς ἀδελφὸς Πολυκλείτου τοῦ πρεσβυτέρου, περὶ τὴν 95ην Ὀλυμπιάδα, ἐργασθεὶς ἀγάλματα καὶ ἀθλητῶν καὶ θεῶν, ἐν ἄλλοις καὶ τὴν παρὰ τῷ Ἀμυκλαίῳ Ἀφροδίτην, ἐκ τῆς δεκάτης τῆς παρ' Αἰγὸς Ποταμοῖς ναυμαχίας (Παυσ. Β, 17).

Πολυκλῆς, 1) Ἀθηναῖος, παρὰ Δημοσθένει ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου κατηγορούμενος, διότι, τῷ 362 π. Χ., ἐγένετο αἴτιος ὅπως τὰ βάρη τῆς τριηραρχίας ἐξακολουθήσωσιν ἐπὶ πέντε μῆνας ὑπὲρ τὸν νομίμως ὡρισμένον χρόνον ἐπιβαλλόμενα τῷ Ἀπολλοδώρῳ. — 2) Μακεδὼν στρατηγὸς, φονευθεὶς τῷ 321 π. Χ. ἐν τῷ κατὰ τῶν Αἰτωλῶν πολέμῳ (Διόδ. ΙΗ, 38). — 3) Μακεδὼν, πιστὸς τῇ Εὐρυδίκῃ, φυγὼν τὴν Ὀλυμπιάδα, ἀλλ' ὑπ' αὐτῆς καταδιωχθεὶς καὶ συλληφθεὶς, τῷ 317 π. Χ. (Διόδ. ΙΘ, 11).— 4) Γλύπτης Ἀθηναῖος, περὶ Ὀλ. 102 (363 π. Χ.) ἐργασθεὶς ὡραῖον ἄγαλμα Ἑρμαφροδίτου (Pl. XXXIV, 19, 20) χαρακτηρίζον τὴν τότε ἤδη ἐπὶ τὸ θηλυπρεπέστερον ἔκπτωσιν τῆς καλλιτεχνικῆς φιλοκαλίας. Ἀντίγραφα εἰσὶν ἴσως τινὰ τῶν σωζομένων. Ἐποίησε δὲ καὶ ἀνδριάντα Ἀλκιβιάδου (Διον. Χρσστ. Λ. ΑΖ, Β, σλ. 122). — 5) Ἕτερος γλύπτης τῆς 156ης Ὀλ. (153 π. Χ.) (Παυσ. ΣΤ. 4.—Pl. XXXIV 19).

Πολυκράτης, 1) Σάμιος, υἱὸς Αἰακοῦ. Περὶ τὰ 530, ἢ κατ' ἄλλους ἤδη τὰ 565 π. Χ. τοὺς ἰσχυροὺς γεωμόρους καταβαλὼν βοηθείᾳ τῶν ἀδελφῶν του Συλοσῶνος καὶ Πανταγνώτου, ἐμάκρυνεν εἶτα αὐτοὺς,

τὸν μὲν ἐξορίσας, τὸν δὲ φονεύσας, καὶ ἀνεδείχθη τύραννος τῆς πατρίδος του, πολυτελῆ καταρτίσας αὐλήν, καὶ κατακοσμήσας αὐτὴν ἐπὶ τὸ λυδικώτερον, φιλοξενῶν δὲ καὶ ποιητὰς εἰς αὐτήν, οἷον τὸν Ἀνακρέοντα. Τὴν νῆσον δὲ πᾶσαν εἰς τὴν ἀπόλυτον θέλησίν του δουλώσας, διὰ σωματοφυλακῆς μισθωτῶν, ναυπηγήσας καὶ στόλον 100 πεντηκοντόρων, κατέστησε τὴν Σάμον δύναμιν ναυτικὴν ἐν τῷ Αἰγαίῳ, ὑπέταξε πολλὰς παρακειμένας νήσους καὶ πόλεις τῆς Ἰωνικῆς παραλίας, καὶ ἐπεζήτησεν ἰσχυρὰς συμμαχίας, ὡς τὴν τοῦ Ἀμάσιδος, βασιλέως τῆς Αἰγύπτου, ὅστις ὅμως τῷ ἠρνήθη, ὡς ἐλέλέγετο, τὴν φιλίαν του, μὴ πιστεύων εἰς τῆς εὐτυχίας του τὴν ἐξακολούθησιν, ὅτε, κατὰ τὰ ἱστορούμενα, ὁ ἴδιος θέλων ν' ἀποφύγῃ τὸν φθόνον τῆς τύχης, ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν πολύτιμόν τινα δακτύλιον ὃν ἠγάπα, ἀλλ' ἁλιεὺς μετ' ὀλίγον τῷ ἔφερεν ἰχθύν, εἰς οὗ τὰ ἐντόσθια ὁ δακτύλιος ἀνευρέθη (Παυσ. Η, 14, 8). Εἶτα δὲ συνεμάχησε μετὰ τοῦ Καμβύσου· ἀλλ' ὁ εἰς βοήθειαν αὐτοῦ πεμφθεὶς στόλος, ἀποστάς, ἐστράφη ἐναντίον αὐτοῦ. Καίτοι δὲ ἡττὰν τὸ πρῶτον ὑποστὰς κατὰ θάλασσαν, ἐνίκησεν ὅμως ἔπειτα καὶ τοὺς ἀποστάντας καὶ τοὺς ὑποστηρίζοντας αὐτοὺς Σπαρτιάτας. Ἀλλ' ἡ θαλασσοκρατορία του κατελύθη διὰ τῶν συμβάντων τούτων. Τῷ δὲ 522, διὰ δόλου, καὶ προφάσει συνεννοήσεως ἐπὶ συμμαχίᾳ εἰς Μαγνησίαν κληθεὶς ὑπὸ τοῦ Πέρσου σατράπου Ὀροίτου, συνελήφθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἀπηγχονίσθη εἰς τὸ ὄρος Μυκάλην, κατέναντι τῆς Σάμου. (Ἡρδ. Γ, 39. 54. 120.—Στρβ. ΙΔ, 638. —Cic. Fin. V, 30, 92).—2) Ῥήτωρ Ἀθηναῖος, διδάσκαλος τοῦ Ζωΐλου, ἐν Κύπρῳ ἐπὶ πολὺ διαιτώμενος, γράψας κατηγορίαν Σωκράτους (Αἰλ. π. ἱ. ΙΑ, 10). — 4) Εἷς τῶν δορυφόρων τοῦ Διονυσίου, τυράννου τῶν Συρακουσῶν, μεθ' οὗ οὗτος ἐνύμφευσε τὴν Ἀρήτην, γυναῖκα τοῦ Δίωνος (Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ, 47).

Πολύκριτος, 1) υἱὸς Κρίου, Αἰγινήτης, ἀριστεύσας κατὰ τῶν Περσῶν εἰς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν (Ἡρδτ. Α, 93). —2) Ἐκ Μένδης τῆς Μακεδονικῆς Χερσονήσου Παλλήνης, ἰατρὸς παρὰ τῷ Ἀρταξέρξῃ (Πλούτ. Ἀρτξ. ΚΑ).—3) Ἴσως ὁ αὐτός, γράψας ἐν πολλοῖς βιβλίοις μακρὰν ἱστορίαν τῆς Σικελίας, ἧς ἀποσπάσματα μόνον σώζονται (Συλλγ. Müller, script. hist. Alex.). — 4) Ἀθηναῖος πεμφθεὶς πρέσβυς εἰς Φίλιππον τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας (Δμσθ.).

Πολύκτωρ, 1) Υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου καὶ τῆς Καλιάνδης (Ἀπλλδ. Β, 1, 4). — 2) Υἱὸς τοῦ Πτερελάου, ὁ μετὰ τοῦ Ἰθάκου καὶ Νηρίτου πρῶτος τὴν Ἰθάκην οἰκίσας, καὶ κρήνην ἐν αὐτῇ ἀνασκάψας (Ὁμ. Ὀδ. Ρ, 207). — 3) Πατὴρ τοῦ Πεισάνδρου, εἷς τῶν ἐν Ἰθάκῃ ἀρίστων (Ὁμ.)

Πολύλαος, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Εὐρυβίας, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Πολυμέδων, νόθος υἱὸς τοῦ Πριάμου (Ἀπλλδ. Γ, 12. 5).

Πολυμήγη, θυγάτηρ τοῦ Αὐτολύκου, γυνὴ τοῦ Αἴσονος, μήτηρ τοῦ Ἰάσονος (Ἀπλλδ. Α, 9, 16). Κατ' ἄλλους (Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 233), Ἀ λ κ ι μ ή δ η.

Πολυμήλη, 1) θυγάτηρ τοῦ Φύλαντος, ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ μήτηρ τοῦ Εὐδώρου, εἶτα δὲ γυνὴ Ἐχεκλέως, υἱοῦ τοῦ Ἄκτορος (Ὁμ. Ἰλ. Π, 179). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Πηλέως, γυνὴ τοῦ Μενοιτίου, μήτηρ τοῦ Πατρόκλου (Ἀπλλδ. Γ. 13, 8). Κατ' ἄλλους Φιλομήλη.—3) Θυγάτηρ τοῦ Αἰόλου, ἀγαπηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως ὅτε ἦλθεν εἰς τὴν νῆσον τοῦ πατρός της, εἶτα δὲ νυμφευθεῖσα Διώρην, τὸν ἀδελφόν της (Παρθ.Β).

Πολυμήστωρ, ὁ βασιλεὺς τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου εἰς ὃν ὁ Πρίαμος ἔπεμψε τὸν υἱόν του Πολύδωρον (ἴδ.).

Πολύμνηστος, 1) ἐκ Θήρας, πατὴρ τοῦ Βάττου, ὁ κτίστης τῆς Κυρήνης ἐν

Λιβύᾳ (Πινδ. Πυθ. Δ, 105. — Ἡρδ. Δ, 155).—2) Ποιητὴς ἐκ Κολοφῶνος τῆς Ἰωνίας, γράψας ἄσεμνα, πρὸς αὐλὸν ψαλλόμενα ᾄσματα, ἐξ ὧν Πολυμνήστεια ποιεῖν ἐδήλου αἰσχρὰ ᾄσματα γράφειν (Ἀρστφ. Ἱππ. 1287).—3) Πυθαγόρειος φιλόσοφος ἐκ Φλιοῦντος.

Πολύμνεια, θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ Μνημοσύνης, μία τῶν ἐννέα Μουσῶν, ἔφορος τῆς λυρικῆς ποιήσεως, μήτηρ τοῦ Ὀρφέως ἐκ τοῦ Οἰάγρου (Ἡσδ. Θεογ. 78. — Σχλ. Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 23.—Ἀπλλδ.).

Πόλυμνις, ἐκ Θηβῶν, ὁ πατὴρ τοῦ Ἐπαμεινώνδα. Παρ᾽ αὐτῷ, καίτοι ἐξ ἀφανοῦς οἰκογενείας, διῃτᾶτο ὡς ὅμηρος ὁ Φίλιππος τῆς Μακεδονίας πρὶν ἢ βασιλεύσῃ (Πλούτ.—Ἐπαμ. Α.—Αἰλ. π. ἱ, Γ, 17).

Πολύμιτος. Πέπλοι ἢ ζῶναι πολύμιτοι (Αἰσχλ. Ἱκέτ. 446. — Ἀρριαν. Περπλ. Ἐρθρ. 28), διότι ὑφαίνοντο διὰ πολλῶν μίτων (ὑφαδίων), οὐχὶ δι᾽ ἑνὸς ἁπλοῦ, ὥστε ἡ δι᾽ αὐτῶν διαφόρως διερχομένη κρόκη νὰ σχηματίζῃ διάφορα ποικίλματα.

Πολύμυξος, ὁ λύχνος ὁ ἔχων πολ-

λὰς μύξας (φωτύλια), οἷοι πολλοὶ ἀρχαῖοι εὑρίσκονται.

Πολυνείκης, υἱὸς τοῦ Οἰδίποδος, ἀδελφὸς τοῦ Ἐτεοκλέους ἐν Θήβαις. Ἀμφότεροι ἐφονεύθησαν δι᾽ ἀλληλοκτονίας. Ἴδ. Οἰδίπους. Ἄδραστος.

Πολύνεικος, Λακεδαιμόνιος, πρέσβυς τοῦ στρατηγοῦ Θίμβρωνος (Ξενοφ. Ἀναβ. Ζ, 6).

Πολυνόη, ἴσως ἡ αὐτὴ καὶ Πολυνόμη, θυγάτηρ το Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ἡσδ. Θεογ. 258. — Ἀπλλδ. Α, 2, 6).

Πολυξένη, 1) θυγάτηρ τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης, ἣν ὁ Ἀχιλλεὺς ἐζήτησεν εἰς γάμον, ὑποσχεθεὶς νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν εἰρήνην μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τρώων. Τελουμένου δὲ τοῦ γάμου εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θιμβραίου Ἀπόλλωνος, ὁ Πάρις προδοτικῶς κατετόξευσε τὸν Ἀχιλλέα. Ὅτε δ᾽ οἱ Ἕλληνες ἀπήρχοντο νικηφόροι, ἀπάγοντες καὶ τὴν Πολυξένην αἰχμάλωτον, εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Θρᾴκης ἡ σκιὰ τοῦ Ἀχιλλέως ἐπιφανεῖσα ἐζήτησε νὰ τῷ τὴν θυσιάσωσι πρὸς ἐξιλέωσιν, καὶ τότε τὴν ἐθανάτωσεν εἰς τὸν τάφον του ὁ υἱός του Νεοπτόλεμος (Εὐρπ. Ἑκβ. 75. — Ἀπλλδ. Γ, 12, 5)· ἢ κατ᾽ ἄλλους (Τζέτζ.), ηὐτοκτόνησεν ἡ ἰδία οἰκειοθελῶς. — 2) Μία τῶν Δαναΐδων (Hygin. Fab. CLXX).

Πολύξενος, 1) Ἡγεμὼν τῆς Ἐλευσῖνος (Ὁμ. Ὕμν. Δημ. 154). — 2) Ἡγεμὼν τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, παρὰ τῶν υἱῶν τοῦ Πτερελάου τὰς βοῦς τοῦ Ἠλεκτρύωνος λαβὼν (Ἀπλλδ. Β, 4, 6).—3) Ἔγγονος τοῦ Αὐγείου, υἱὸς τοῦ Ἀγασθένους, ἡγεμὼν τῶν Ἐπειῶν, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης, μετασχὼν τῆς Τρωϊκῆς ἐκστρατείας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 623. — Παυσ. Β, 3). — 4) Υἱὸς τοῦ Ἰάσονος καὶ τῆς Μηδείας (Παυσ. Β, 3).—5) Συρακούσιος ἐκ τῶν ἐπισήμων, μεθ᾽ οὗ Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος ἐνύμφευσε τὴν ἀδελφήν του ἵνα στηριχθῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν του. Ὅτε ἐξερράγη στάσις, συνεβούλευσε τὸν τύραννον νὰ φύγῃ. Τῷ 387 π. Χ. τὸν ἔπεμψεν ὁ Διονύσιος μετὰ στόλου εἰς ἐπικουρίαν τῶν Σπαρτιατῶν. Μετὰ ταῦτα δὲ πρὸς τὸν τύραννον διενεχθεὶς ὁ Πολύξενος, ἀπῆλθε τῶν Συρακουσῶν (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 4.—Διόδ. ΙΔ, 8. 73.—Πλούτ. Δίων ΚΑ).

Πολυξὼ, 1) Νύμφη, γυνὴ τοῦ Δαναοῦ, μήτηρ δώδεκα θυγατέρων (Ἀπλλδ. Β, 1. 4). — 2) Γυνὴ τοῦ Νυκτέως, μήτηρ τῆς Ἀντιόπης (Ἀπλλδ. Γ, 10, 1). — 3)

Φίλη τῆς βασιλίσσης Ὑψιπύλης ἐν τῇ νήσῳ Λήμνῳ, συμβουλεύσασα αὐτῇ νὰ φιλοξενήσῃ τοὺς ἐκεῖθεν διαβαίνοντας Ἀργοναύτας (Ἀπολλν. Ῥόδ. 688). — 4) Ἐξ Ἄργους, συγγενὴς τῆς Ἑλένης τοῦ Μενελάου, γυνὴ τοῦ Τληπολέμου, υἱοῦ τοῦ Ἡρακλέους, ὃν συνώδευσε μέχρι Ῥόδου, ἀπερχόμενον εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον. Κατά τινα δὲ παράδοσιν ἐκδικοῦσα τὸν ἄνδρα της, φονευθέντα ἐν Τροίᾳ, συνέλαβε τὴν Ἑλένην, προσορμισθεῖσαν εἰς Ῥόδον, καὶ τὴν ἐκρέμασεν εἰς δένδρον (Παυσ. Γ, 19. 10).

Πολυπαίδης ἢ Π ο λ υ π α ί δ η, φίλος ἢ φίλη τοῦ ποιητοῦ Θεόγιδος (Θεογν. 25. 57. 79).

Πολυπήμων, ὁ Προκρούστης (ἴδ.) ἐπιλεγόμενος, διαβόητος λῃστὴς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἀπὸ Κορίνθου εἰς Ἐλευσῖνα (Παυσ. Α, 38, 5), ἤ, κατ' ἄλλους (Ἀπλλδ. Γ, 16, 2), σύζυγος τῆς Συλέας, πατὴρ τοῦ αὐτόθι καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον λῃστοῦ Σίνιδος.

Πολυποίτης, 1) υἱὸς τοῦ Πειριθόου, βασιλέως τῶν Λαπίθων ἐν Θεσσαλίᾳ, καὶ τῆς Ἱπποδαμείας, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης, εἰς Τροίαν συνεκστρατεύσας μετὰ 40 πλοίων, καὶ ἐπ' ἀνδρείᾳ διακριθείς. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου ἀπῆλθεν εἰς Παμφυλίαν, καὶ ἔκτισεν ἐκεῖ τὴν πόλιν Ἄσανδρον (Ὁμ. Ἰλ. Β, 740). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Φθίας, ἐν Αἰτωλίᾳ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Αἰτωλοῦ (Ἀπλλδ. Α, 7, 6).

Πολυπρέπων, αὐλητὴς περίφημος ἐν Ἀθήναις (Λουκ.).

Πολύπτυχα γ ρ α μ μ α τ ε ῖ α, βιβλιάρια ἔχοντα πολλὰς σελίδας διὰ σημειώσεις, ὀγκωδέστερα τῶν δ ι π τ ύ χ ω ν.

Πολυρρηνία, πόλις τῆς Κρήτης ἐπίσημος, ἐπὶ τῶν δυτικῶν παραλίων τῆς νήσου, τὸ ὄνομα ἔχουσα ἐκ τοῦ πλήθους τῶν περὶ αὐτὴν τρεφομένων προβάτων (ῥ ή ν) (Στέφ. Βυζ.).

Πολύσπαστον, μηχανὴ ἔχουσα πολλὰς τροχαλίας, δι' ἧς αἴρονται βαρέα σώματα (Ἀπλλδ. Μαθ. Πολ. Σλ. 48).

Πολυσπέρχων, εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων στρατηγῶν τοῦ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου, ἀνὴρ χαρακτῆρος εὐθέος, παρευρέθη εἰς τὰς μάχας ἐν Ἰσσῷ καὶ ἐν Γαυγαμήλοις (Ἀρρ. Γ, 11), ἐκυβέρνησεν ἐν Βακτρίᾳ, καὶ παρηκολούθησε τὸν Ἀλέξανδρον εἰς Ἰνδίας (Ἀρρ. Ε, 11. ΣΤ, 5). Ἀφ' οὗ δ' ἐπέστρεψεν ὁ Ἀλέξανδρος εἰς Βαβυλῶνα, τῷ 324 π. Χ. καὶ μικρὸν πρὶν ἀποθάνῃ, τὸν διέταξε νὰ ἐπαναφέρῃ τοὺς ἀπομάχους εἰς Μακεδονίαν. Ὅτε δ' ὁ Ἀντίπατρος, μετὰ τοῦ βασιλέως τὸν θάνατον, ἀπεφάσισε νὰ ἐκστρατεύσῃ εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀνέθετο εἰς τὸν Πολυσπέρχοντα ἐπὶ τῆς ἀπουσίας του τὴν διοίκησιν τῆς Μακεδονίας, καὶ πρὶν ἢ ἀποθάνῃ τὸν ἐγκατέστησε (τῷ 319 π. Χ.) ἐπίτροπον τοῦ κράτους, διότι, εἰ καὶ γέρων, ἦν γνωστὸς καὶ γενικῶς ἐκτιμώμενος ἐπὶ ἱκανότητι καὶ στρατιωτικῇ ἐμπειρίᾳ (Διοδ. ΙΗ, 48). Ἀλλὰ τότε δὲν ἐδικαίωσεν ἐντελῶς τὰς ἀπ' αὐτοῦ προσδοκίας, μὴ κατορθώσας νὰ διατηρήσῃ τὴν ἡσυχίαν καὶ ἔχων ν' ἀντιμετωπίσῃ, κατ' αὐτοῦ συνδεθέντας, οὐ μόνον τὸν Ἀντίγονον καὶ τὸν Πτολεμαῖον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν Κάσσανδρον, υἱὸν τοῦ Ἀντιπάτρου, δυσαρεστούμενον κατὰ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ὁ Πολυσπέρχων ἐξεπλήρου τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρός του. Ἐπειδὴ δ' ἐν Ἑλλάδι ἰδίως ἡ συμμαχία ἐκείνη ἐπροσπάθει νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῶν ἑκασταχοῦ ὀλιγαρχῶν, ἐπεζήτησεν ὁ Πολυσπέρχων τὴν ὑποστήριξιν τῶν δημοτικῶν μερίδων, καὶ προσέλαβεν εἰς τὴν μερίδα του καὶ τὴν βασίλισσαν Ὀλυμπιάδα (Διόδ. ΙΙΙ, 57. — Πλούτ. Εὐμ. ΙΓ). Ἐκστρατεύσας εἰς τὴν Ἑλλάδα μεθ' ὑπερβαλλούσης στρατιωτικῆς δυνάμεως, ἀπέτυχεν οὐχ ἧττον, καὶ ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῇ, καὶ οὐδὲ κἂν ἠδυνήθη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Μακεδονίαν, διότι ἐκεῖ ὁ Κάσσανδρος τὴν Ὀ λ υ μ π ι ά δ α ἀποβαλών, κατέλαβεν αὐτὸς τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν ἐπιτρόπου τοῦ κρά-

τους. Τότε, μετά τινας μάχας, ὧν διάφορος ὑπῆρξεν ἡ ἔκβασις, συνεδέθη μετὰ τοῦ πρὶν ἐχθροῦ του, τοῦ Ἀντιγόνου, καὶ νικήσας τὸν Κάσσανδρον, εἰσβαλόντα εἰς τὴν Πελοπόννησον, τὸν ἐβίασε ν᾽ ἀποσυρθῇ (Διόδ. ΙΗ, 69). Ἀλλὰ μόνον τῷ 317 π. Χ. ἠδυνήθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Μακεδονίαν, ὅθεν πάλιν μετὰ ταῦτα ἐφυγαδεύθη, καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐπροσπάθησε νὰ ἱδρύσῃ ἐκεῖ ἀνεξάρτητον κράτος (Διόδ. ΙΘ, 57. 74). Τῷ 310 ὑπερμαχῶν ὑπὲρ Ἡρακλέους, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου, περιεποιήσατο τὴν ὑποστήριξιν τῶν Αἰτωλῶν, καὶ δι᾽ αὐτῶν προὐχώρησε πρὸς τὴν Μακεδονίαν. Ἀλλ᾽ ὁ πονηρὸς Κάσσανδρος, συμβιβασμὸν προτείνων αὐτῷ, τὸν ἔπεισε νὰ θανατώσῃ τὸν Ἡρακλῆν (Διόδ. Κ, 28. — Just. XV, 2). Διὰ τοῦτο ὅμως, τῆς κοινῆς ὑπολήψεως στερηθεὶς, ἐγκατελείφθη ὑπὸ τῶν πλείστων, καὶ ἠναγκάσθη, μέχρι τοῦ 303 τοὐλάχιστον, νὰ μείνῃ εἰς τὴν Λοκρίδα ἀποσυρθεὶς, διότι ὁ Κάσσανδρος μόνον ἐν μέρει ἐξεπλήρωσε τοὺς ὅρους τῆς νέας συνθήκης του. Τοῦ θανάτου του δὲ τὸ ἔτος ἐστὶν ἄγνωστον (Διόδ. Κ, 103).

Πολύστρατος, Ἀθηναῖος, στρατηγῶν μοίρας μισθωτῶν ὑπὸ τὸν Ἰφικράτην (Δμσθ. κ. Φίλπ. — Ἀρστφ. Πλ. 173).

Πολυτίμητος, ποταμὸς ἐν Σογδιανῇ τῆς Ἀσίας, βυθιζόμενος εἰς τὴν ἄμμον (Ἀρρ. — Στρβ.).

Πολύτροπος, στρατηγὸς τῶν Λακεδαιμονίων (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 5, 11).

Πολυφείδης, ἔγγονος τοῦ Μελάμποδος, υἱὸς τοῦ Μαντίου, πατὴρ δὲ τοῦ Θεοκλυμένου, μάντις περίφημος καὶ προσφιλὴς τῷ Ἀπόλλωνι (Ὁμ. Ὀδ. Ο, 249).

Πολύφημος, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς νύμφης Θοώσης (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 69) ἢ Εὐρώπης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Τιτυοῦ (Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 40). Κύκλωψ μονόφθαλμος καὶ γιγαντιαῖος, ζῶν μετὰ τῶν ἄλλων Κυκλώπων εἰς τὴν νῆσον Τρινακρίαν, ἔνθα, ἵνα μὴ καταφαγωθῇ ὑπ᾽ αὐτοῦ τὸν ἐμέθυσε καὶ ἐτύφλωσεν ὁ Ὀδυσσεὺς (ἴδ.). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἐλάτου, ἢ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἱππέας, ἀδελφὸς δὲ τοῦ Καινέως, Λαπίθης ἐκ Λαρίσσης, σύζυγος τῆς Λαονόμης, ἀδελφῆς τοῦ Ἡρακλέους, παρευρέθη εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου, συνεξέπλευσε μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν, καὶ ὅτε ἐξελθόντα εἰς Μυσίαν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ Ὕλα τὸν ἐγκατέλιπον οὗτοι ἐκεῖ, ἔκτισε τὴν πόλιν Κίον, τὴν νῦν Προῦσαν, καὶ ἐφονεύθη ἐν μάχῃ κατὰ τῶν Χαλύβων (Ὁμ. Ἰλ. Α, 264. — Ἀπλλν. Ῥοδ. Α, 1241. — Ἀπλλδ. Α. 9, 16. 19).

Πολυφόντης, 1) Θηβαῖος, υἱὸς τοῦ Αὐτοφόνου, ὑπὸ τοῦ Τηδέως φονευθεὶς ἐν ᾧ ἦν ἐν ἐνέδρᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 395). — 2) Εἷς τῶν Ἡρακλειδῶν, φονεύσας Κρεσφόντην, τὸν βασιλέα τῆς Μεσσηνίας, νυμφευθεὶς τὴν χήραν αὐτοῦ Μερόπην, καὶ κύριος τοῦ κράτους γενόμενος, εἶτα δὲ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Αἰπύτου (Πολβ. Δ, 22. — Ἀπλλδ. Β, 8, 4). — 3) Ἡνίοχος τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν Λαΐου, ὃν πρὸς τοῖς Δελφοῖς ἐφόνευσεν ὁ Οἰδίπους (ἴδ.) ὅτε καὶ τὸν πατέρα του ἐξ ἀγνοίας. Λέγεται δ᾽ ὑπό τινων καὶ Πολυφήτης (Ἀπλλδ. Γ, 5, 7).

Πολύφρων, τύραννος τῶν Φερῶν ἐν Θεσσαλίᾳ, ὃν διεδέχθη ὁ ἀδελφὸς ἢ ἀνεψιός του Ἰάσων (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 11).

Πολύχαρμος, ἵππαρχός τις ἐν Σπάρτῃ (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 2, 41).

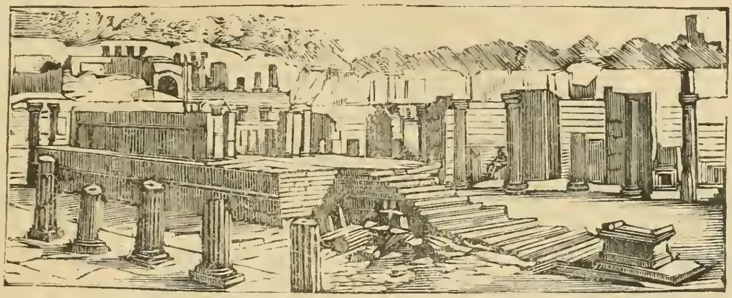
Πομπὴ, ἡ πανηγυρικὴ πορεία, κυρίως πρὸς ναὸν, ἢ πρὸς συνόδευσιν ἱερῶν ἀντικειμένων. Ἐν Ἀθήναις ἡ ἐπισημοτάτη ἦν ἡ τῶν Παναθηναίων, ἧς σκοπὸς ἦν νὰ φέρῃ ἐτησίως, κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Παναθηναίων, νέον πέπλον κατασκευαζόμενον διὰ τὸ πανάρχαιον ξόανον τῆς Παλλάδος. Βορείως τοῦ Ἀρείου Πάγου, μεταξὺ τῆς Πειραϊκῆς πύλης καὶ τοῦ Διπύλου, ὑπῆρχε κατάστημα καλούμενον Πομπεῖον (κατὰ τὴν Ἁγίαν Παρασκευὴν), ἐν ᾧ διετηροῦντο τὰ εἰς τὴν πομπὴν ἀναγκαῖα σκεύη. Μετὰ τούτων οἱ πομπεύοντες πεζοὶ, ἱππεῖς, διφρηλάται

παρελάμβανον εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀρείου Πάγου μηχάνημα ἔχον σχῆμα πλοίου κινουμένου κατὰ τὸ φαινόμενον διὰ κωπίων, ἀλλ' ἀληθῶς διὰ κεκρυμμένων τροχῶν, ἐκρέμων εἰς αὐτὸ τὸν πέπλον ὡς ἱστίον, καὶ ἐκ τοῦ Διπύλου ἢ τῶν Θριασίων Πυλῶν (Ἁγία Τριὰς) ἐχώρουν πρὸς τοὺς Ἑρμᾶς (ὧν τρεῖς σώζονται βορείως τῆς Βλασταροῦς), ἔνθα πλῆθος συνήγετο θεατῶν (Ἀθήν. Δ, 168), καὶ διὰ τῆς Ἀγορᾶς διήρχετο τὴν εὐρεῖαν καὶ εὐθεῖαν ὁδὸν ἥτις Δρόμος ἐκαλεῖτο, μέχρι τοῦ Ἐλευσινίου (περὶ τὴν νῦν μητρόπολιν), περὶ τοῦτο δὲ στραφέντες πρὸς τὰ δεξιὰ, ἐπέστρεφον ὑπὸ τὴν βορείαν πλευρὰν τῆς Ἀκροπόλεως (ὑπὸ τὸ Πελασγικὸν καὶ τὸ Πύθιον, ἢ ἄντρον τοῦ Ἀπόλλωνος), καὶ ἐλθόντες εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, ἀπέθετον πάλιν ἐκεῖ τὴν ναῦν, τὸν δὲ πέπλον ἀνεβίβαζον εἰς τὴν Ἀκρόπολιν διὰ τῶν χειρῶν. Τῆς πομπῆς ταύτης γλυπτικὴ παράστασις ἐστὶν ἡ κοσμοῦσα τὴν ζωφόρον τοῦ Παρθενῶνος (Φιλόστρ. εἰς Ἡρδ. Ε, σλ. 550. — Ἡλιόδ. Αἰθ. Α, 10.—Ἱμέρ. Γ, 12).

Πομπήϊα ἢ Πομπαία, πόλις ἐν Καμπανίᾳ τῆς Ἰταλίας, πρὸς νότον τῆς Νεαπόλεως, ὑπὸ τὸν Βεσούβιον, πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ ποταμοῦ Σάρνου, κατ' ἀρχὰς Ὀσκική, εἶτα Σαμνιτική, τέλος, ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Σύλλα, Ῥωμαϊκὴ ἀποικία ἢ δῆμος, ἔνθα πλουσίας εἶχον ἐπαύλεις πολλοὶ ἐπίσημοι Ῥωμαῖοι, ἐν ἄλλοις ὁ Κικέρων (ad. Att. I, 17. Ad. Fam. VII, 1), καὶ ὁ Κλαύδιος. Τῇ 5 Φεβρ. 63 μ. Χ. ἐβλάβη μεγάλως ὑπὸ σφοδροτάτου σεισμοῦ· τῇ δὲ 24 Αὐγ. 79, ἐπὶ φοβερᾶς ἐκρήξεως, κατεχώσθη ὅλως, αὐτὴ μὲν ὑπὸ τῆς τέφρας εἰς ὕψος 14' τὸ δ' Ἡράκλειον καὶ αἱ Σταβιαὶ ὑπὸ τῆς λάβας τοῦ ἡφαιστείου (Plin. jun. Ep. VI, 16. 20 — Δ. Κάσσ. ΞΣΤ, 21). Τῶν κατοίκων οἱ πλεῖστοι ἐσώθησαν, οὐχ ἧττον ὅμως μέχρι τοῦ 1878 ἀνευρέθησαν ἐν τοῖς ἐρειπίοις 429 σκελετοί, ἀπεπνίγη δὲ καὶ Πλίνιος ὁ πρεσβύτερος, προσελθὼν νὰ σπουδάσῃ τὸ φαινόμενον. Περὶ τὰ τέλη τῆς ιε' ἑκατονταετηρίδος, καὶ εἶτα τῷ 1689, ἀνεκαλύφθη τυχαίως ἡ ὕπαρξις ἐρειπίων εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, καὶ ἀπὸ τοῦ 1748 ἤρξατο ἡ ἀνασκαφὴ αὐτῶν, μὴ κωλυομένη, ὡς διὰ τὸ Ἡράκλειον, ὑπὸ πόλεως ἐποικοδομηθείσης. Τὰ δύο πέμπτα τῆς Πομπηίας ἀνεσκάφησαν ἤδη, καὶ παριστῶσι τὸ καταπληκτικὸν, ἐπαγωγὸν καὶ διδακτικώτατον θέαμα πόλεως ἀρχαίας, εὐπρεποῦς, πλουσίας, μετὰ τῶν ὁδῶν καὶ πλατειῶν, τῶν οἴκων, τῶν ναῶν, τῶν δημοσίων αὐτῆς καταστημάτων, ἀφ' ὧν μόνον αἱ ὀροφαὶ καὶ τὰ ξύλινα μέρη τῶν οἰκοδομῶν ἐλλείπουσι, κεκοσμημένης δὲ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τὸ Ἑλληνικώτερον, κατὰ τὰ ἐπικρατοῦντα παρὰ τοῖς πλουσίοις Ῥωμαίοις ἤθη καὶ ἔθιμα ἐπὶ τῆς ἀκμῆς αὐτῆς. Πάντα δὲ τὰ ἀπειράριθμα ἐν αὐτῇ εὑρεθέντα σκεύη, καὶ ἄλλα κινητὰ ἀντικείμενα, πολυτιμότα-

τον ἀποτελοῦντα ἐπιστημονικὸν θησαυρὸν, μετηνέχθησαν εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Νεαπόλεως. Ἡ πόλις, ᾠοειδὲς ἔχουσα σχῆμα, καὶ περιφέρειαν ὑπὲρ τὰ 3800 βήματα, περιεβάλλετο ὑπὸ Κυκλωπείων τειχῶν, 8 πύλας ἐχόντων, ὧν διατηρεῖται ἡ μία, ἡ ἄγουσα

ἐκ τῆς ἐν τῷ προαστείῳ ὁ δ ο ῦ τ ῶ ν τ ά φ ω ν. Ἀγορὰς εἶχεν ἡ πόλις τέσσαρας, ὧν ἡ μία, ἡ πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ, περιεκλείετο ὑπὸ στενῶν, πολυτελῶν δημοσίων καταστημάτων, καὶ μεγαλοπρεπῶν ναῶν, ὡς τὸν τοῦ Διὸς, τῆς Ἀφροδίτης, κλπ. Πρὸς τὰ βορειανατολικὰ εὑρέθη τὸ Θέατρον καὶ ἓν Ὠδεῖον, καὶ πρὸς ἀνατολὰς τὸ 30,000 θεατῶν πειρλαμβάνον ἀμφιθέατρον. Πολλαὶ τῶν οἰκιῶν κοσμοῦνται ἔτι δι' ὡραίων τοιχογραφιῶν, γνησίων δειγμάτων τῆς ἀρχαίας τέχνης, μάλιστα τῆς Ἑλληνικῆς, ἧς αἱ πλεῖσται εἰσὶν ἀντίγραφα.

Πομπήϊος (Γν.), ὁ μέγας, ἐν Ῥώμῃ, υἱὸς τοῦ Πομπηΐου Στράβωνος, γεννηθεὶς τῷ 106 π. Χ., διακριθεὶς ἐκ πρώτης νεότητος διὰ τῆς ἀνδρείας του. Τὸ ἐπώνυμον μέγας τῷ ἔδωκεν ὁ Σύλλας, ὅτε, εἰκοσιπενταέτης μόλις, διεκρίθη ἐν Αἰγύπτῳ κατὰ τοῦ Μαρίου. Ἐν Ἱσπανίᾳ (τῷ 76) ἐπολέμησε κατὰ τοῦ Σερτορίου. Τῷ 67 κατεπολέμησε καὶ ἐξωλόθρευσε τοὺς πειρατὰς ἐν τῇ Μεσογείῳ· τῷ ἑπομένῳ ἔτει δὲ, ἐκστρατεύσας κατὰ τοῦ Μιθριδάτου, τὸν ἐδίωξεν εἰς τὸν Κιμμέριον Βόσπορον, ὑπέταξε τὸν Τιγράνην, βασιλέα τῆς Ἀρμενίας, ἐκυρίευσε τὴν Ἱερουσαλὴμ, καὶ κατέστησε τὴν Συρίαν ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. Ἐν Ἰταλίᾳ, τῷ 60 π. Χ., ἀπετέλεσε μετὰ τοῦ Καίσαρος, οὗ ἐνυμφεύθη τὴν ἀδελφὴν Ἰουλίαν, καὶ μετὰ τοῦ πλουσίου Κράσσου, τὴν Τριανδρίαν. Ἀλλ' εἶτα, ἀφ' οὗ τῷ 54, ἡ Ἰουλία ἀπέθανεν, ὁ Πομπήϊος ὑποβλέπων τὸν Καίσαρα, ὅστις ἀπὸ τοῦ 58 ἀνέπτυσσε διὰ θριάμβων ἐν Γαλλίᾳ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐπιρροήν του, διεσπάσθη πρὸς αὐτὸν, καὶ ἐξερράγη ὁ ἐμφύλιος πόλεμος, ὁ καταλήξας εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν Φαρσάλων (47). Τότε ὁ Πομπήϊος ἔφυγεν εἰς Αἴγυπτον, ὅπου ἀποβιβαζόμενον, ὁ Πτολεμαῖος τὸν ἐδολοφόνασε τῇ 29 Σεπτ. 48, τῷ 58 ἔτει τῆς ἡλικίας του, καὶ τὴν κεφαλήν του ἔφερεν εἰς τὸν Καίσαρα ὅτε μετ' ὀλίγον ἦλθεν εἰς Αἴγυπτον. Ἀλλ' ὁ Καῖσαρ ἀπέστρεψεν ἔνδακρυ βλέμμα, καὶ ἐτιμώρησε τοὺς δολοφόνους διὰ θανάτου (Πλούτ. Πομπ. — — Δ. Κάσσ.).

Πομπηϊούπολις, 1) πόλις μεσόγειος τῆς Παφλαγονίας, κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πομπηΐου, εἰς ἀνάμνησιν τῶν κατὰ τοῦ Μιθριδάτου νικῶν του (Λουκ.). Νῦν Τόκια.— 2) Ἡ ἄλλως Σ ό λ ο ι, πόλις τῆς Κιλικίας (Στρβ.).—3) Ἡ ἄλλως Πομπεῖον, ἐν Ἱσπανίᾳ, τὸ ὄνομα λαβοῦσα ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Πομπηΐου.

Ποντία, 1) Ἐπίθετον τῆς Θέτιδος, τῶν Νηρηΐδων, καὶ ἐν Ἑρμιόνῃ τῆς Ἀφροδίτης, ἐχούσης ὑπ' αὐτὸ ναὸν καὶ κολοσσιαῖον ἄγαλμα (Παυσ. Β, 24, 11). — 2) Ἓν, τὸ μέγιστον, νησιδίων τινῶν, ἅτινα Π ο ν τ ί ν ι α ι ν ῆ σ ο ι ἐλέγοντο, καὶ ἔκειντο εἰς 250 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τοῦ Λατίου. Ἦν πετρῶδες, ἀλλὰ καλῶς καλ-

λιεργούμενον, καὶ ἐχρησίμευεν ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ὡς τόπος ἐξορίας (Suet. Tib. LIV. Calig. XVI). Νῦν Πόνζα.

Ποντῖνα (ἢ Πομπτῖνα) ἄλς ἢ ποντῖναι λίμναι, χώρα ἑλώδης κατὰ τὸ Λάτιον, 7 μιλίων μῆκος. καὶ τὸ ὀλιγώτερον 2 μ. πλάτος ἔχουσα, πρὶν διαρρεομένη ὑπὸ τριῶν ποταμῶν, εὐφορωτάτη, καὶ 23 περιέχουσα πόλεις, ὧν ἡ μία Πομπτία ἢ Ποματία ἐλέγετο. Πᾶσαι αἱ τῶν ἀρχαίων προσπάθειαι πρὸς ἀποξήρανσιν αὐτῶν ἀπέτυχον, καὶ μόνον ὁ Καῖσαρ κατώρθωσε νὰ διελάσῃ δι' αὐτῶν ὁδὸν καὶ μίαν κἂν τάφρον, ἔργα καταστραφέντα ἔπειτα καὶ ἀνανεωθέντα μόνον πρὸ μιᾶς ἑκατονταετηρίδος.

Ποντομέδουσα, μία τῶν Νηρηίδων (Ἀπλλδ. Α, 2, 6).

Ποντόνοος, κήρυξ τοῦ βασιλέως τῶν Φαιάκων Ἀλκινόου (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 179).

Ποντοπόρεια, μία τῶν Νηρηίδων (Ἡσδ. Θεογ. 256).

Πόντος, ἡ προσωποποίησις τῆς θαλάσσης, υἱὸς τῆς Γῆς ἀφ' ἑαυτῆς (Ἡσδ. Θεογ. 132, 233), ἢ αὐτῆς καὶ τοῦ Αἰθέρος (Hygin.), καὶ ἐξ αὐτῆς πατὴρ τοῦ Νηρέως, τοῦ Φόρκυνος, τῆς Κητοῦς καὶ τῆς Εὐρυβίας.

Πόντος, ἡ βορειανατολικὴ χώρα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, συνορεύουσα δυτικῶς πρὸς τὴν Παφλαγονίαν καὶ τὸν ποταμὸν Ἅλυν, βορείως πρὸς τὸν Εὔξεινον Πόντον, ἀνατολικῶς πρὸς τὴν Μεγάλην καὶ τὴν Μικρὰν Ἀρμενίαν καὶ τὴν Κολχίδα, κατὰ τὸν Ἄκαμψιν ποταμὸν, νοτίως πρὸς τὴν Μικρὰν Ἀρμενίαν, τὴν Καππαδοκίαν καὶ τὴν Γαλατίαν, κατὰ τὰ ὄρη Ἀντίταυρον καὶ Παρνάδρην. Ἔχει δὲ πλάτος, τὸ ἐλάχιστον μὲν 5, τὸ μέγιστον δὲ 25 μιλίων. Πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς νότον ἐστὶ τραχεῖα καὶ ὀρεινή, κατὰ δὲ τὰ παράλια καὶ τὰ πρὸς δυσμὰς πεδινὰ αὐτῆς μέρη σιτοφόρος, εὔκαρπος, ἐλαίου παραγωγὸς, πλουσία εἰς θήραν, εἰς ξυλικὴν καὶ ὀρυκτὰ, ἰδίως σίδηρον καὶ χάλυβα ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Χαλύβων, ἔνθα καὶ νῦν ἔτι εἰσὶν ὀρυχεῖα ἐν ἐνεργείᾳ. Τὰ κυριώτερα ὄρη τοῦ Πόντου ἦσαν ὁ Παρεάδρης καὶ ὁ Σκοιδίσης ἢ Σκορδίσκος, συνδέοντα τὸν Ταῦρον μετὰ τοῦ Καυκάσου. Πρὸς βορρᾶν δὲ διεκλαδεύοντο ἐξ αὐτῶν ὁ Λίβρας καὶ ὁ Ὄφλιμος, περιβάλλοντες βορειοδυτικῶς τῆς Ἀμασείας τὴν εὔφορον πεδιάδα Φανάροιαν· κατὰ τὴν παραλίαν δ' ὑψοῦται τὸ ἱερὸν ὄρος, προέχον εἰς τὴν θάλασσαν δυτικῶς τῆς Κορδύλης. Ὁ δὲ Θήχης ἐστὶν ὑψηλὴ κορυφὴ κατὰ τὰ μεθόρια τῶν Μακρόνων, τῆς Τραπεζοῦντος νοτιανατολικῶς. Ἀκρωτήρια δ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ δυτικοῦ πέρατος, ἦσαν τὸ Ἡράκλειον (ν. Κάλτα), τὸ Ἰασώνιον, ἡ Βοῶν ἄκρα, τὸ Ζεφύριον, τὰ Κόραλλα, πάντα διατηροῦντα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον τὰς ἀρχαίας ἐπωνυμίας των. Μεταξὺ δ' αὐτῶν ἔκειντο ὁ κόλπος τῆς Ἀμισοῦ (ν. Σαμποὺν), ἀνατολικῶς μέχρι τοῦ Ἰασωνίου, καὶ ὁ τῶν Κοτυώρων (ν. Βουρλοῦ ἢ Βουισοῦ Καλὲ) μέχρι Κυράλλων. Ποταμοὶ δὲ, ἐκ τῶν ἀνατολικῶν ὁ Ἄκαμψις, πιθανῶς ὁ αὐτὸς τῷ Ἁρπάσῳ τοῦ Ξενοφῶντος (Ἀνβ. Δ, 8, 2) (νῦν Ταρούα)· ὁ Ἄψαρος (νῦν Μακρύαλος)· ὁ Ἄρχαβις (ν. Ἀρκάβα)· ὁ Ῥίζος· ὁ Ὕσσος· Τρίπολις· Μελάνθιος· Θερμόδων (ν. Τερμαί)· Ἶρις (ν. Ἰρμὰν), δεχόμενος ἐξ Ἀνατολῶν τὸν Λύκον (νῦν Κελκὲτ ἢ Γερμεῖλ)· ὁ Λύκαντος· ὁ Ἅλυς (νῦν Κισίλ). Οἱ κάτοικοι συνέκειντο ἐκ πολλῶν λαῶν, οἵτινες ἔφερον διάφορα ὀνόματα, οἷον, ἀπὸ τῆς δυτικῆς παραλίας ἀρχόμενοι, Τιβαρηνοὶ, Μοσύνοικοι, Μάκρωνες, Βάχιρες· ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ, Χάλυβες, Σάννοι, Σάσπειρες. Οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ἐθνῶν τούτων ὑπέκειντο ὀνόματι μᾶλλον ἢ πράγματι εἰς τοὺς βασιλεῖς τῆς Περσίας, ἐπί τινα δὲ χρόνον καὶ εἰς τοὺς τῆς Παφλαγονίας. Ἐπὶ Ἀρταξέρξου Ε' κατώρθωσεν ὁ σατράπης αὐτοῦ Ἀριοβαρζάνης νὰ καταρτίσῃ κράτος Ποντικὸν ὁπωσοῦν μέγα, καταστὰν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἰσχυρὸν ἀπὸ τοῦ 185 π. Χ.,

ἰδίως δὲ ἐπὶ Μιθριδάτου ΣΤ, τοῦ Εὐπάτορος, ὑπερβὰν καὶ τὰ ἀρχαῖα κοινὰ τῆς χώρας ὅρια. Ὅτε δὲ, τῷ 65 π. Χ., ἡττήθη οὗτος ὑπὸ τοῦ Πομπηίου, ἥνωσαν οἱ Ῥωμαῖοι τὸ μέσον μέρος τοῦ κράτους αὐτοῦ μετὰ τῆς Βιθυνίας εἰς μίαν ἐπαρχίαν· τὸ δὲ λοιπὸν αὐτοῦ ἐδωρήσαντο εἰς διαφόρους Ἀσιανοὺς ἡγεμόνας. Τὸ δυτικὸν μέρος, τὸ μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἅλυος καὶ Ἴριδος, ἔλαβεν ὁ τῆς Γαλατίας ἡγεμὼν Δηϊόταρος, δι᾽ ὃ καὶ ὠνομάσθη αὐτὸ Πόντος Γαλατικός· τὸ ἀπὸ Ἴριδος μέχρι Φαρνακίας ἔδωκεν ὁ Ἀντώνιος εἰς τὸν ἔγγονον τοῦ Μιθριδάτου Πολέμωνα, καθ᾽ ὃν καὶ ἡ πρωτεύουσα πόλις Πολεμώνιον ἐκλήθη, καὶ ἡ μικρὰ ἐπικράτεια Πόντος Πολεμωνιακός· τὸ δ᾽ ἀνατολικὸν μέρος, μέχρις Ὑσσοῦ, προσέλαβεν ὁ Ἀρχέλαος ἐκ Καππαδοκίας, κληθὲν Πόντος Καππαδόκιος. Ὁ Νέρων δὲ, τῷ 62 ἢ 63 μ. Χ., κατέστησε τὸν Πόντον Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. Κατὰ τὴν παραλίαν πλεῖσται πόλεις ἦσαν Ἑλληνικαὶ, μάλιστα Μιλήσιαι ἀποικίαι, οἷον ἡ Ἀμισὸς (νῦν Σαμπούν)· ἡ Θερμίκυρα (νῦν Τέρμη)· τὸ Πολεμώνιον (νῦν Βούλεμαν)· ἡ Βοών· τὰ Κοτύωρα (ν. Ὀρδού)· τὸ Ζεφύριον· τὰ Κόραλλα· δύο φέρουσαι τὸ ὄνομα Κερασοῦς, ὧν ἡ δυτικὴ εἶτα ἐκλήθη Φαρνάκεια (νῦν Κερασοῦντα)· ἡ Τραπεζοῦς· Ὑσσός· Ὀφιοῦς· Ἀθῆναι. Ἐν δὲ τῷ ἐσωτερικῷ ἡ Γαζελών· Φαζερών· Ἀμάσεια, πρωτεύουσα τοῦ κράτους ἀναδειχθεῖσα ὑπὸ Μιθριδάτου ΣΤ, ἡ Ζῆλα, διατηροῦσα τὸ ὄνομα· ἡ Γαζιούρα· Κόμανα τὰ Ποντικὰ, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν Καππαδοκικῶν, ἔχουσα ἐπίσημον ναὸν τῆς Ἀναΐτιδος (Σελήνης) (Στρβ. ΙΒ, 557) (Νῦν Γυμενέα)· Κάβειρα ἢ Νεοκαισάρεια (ν. Νιξσὰρ) (Στρβ. ΙΒ 540.—Mela I, 19.—Plin. VI, 3, 4).

Πόντος Εὔξεινος, (ἡ νῦν Μαύρη Θάλασσα), μεταξὺ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τῆς Κολχίδος, Σαρματίας, Σκυθίας, Μοισίας, Θρᾴκης, περιῳκεῖτο τὸ πρῶτον ὑπὸ λῃστρικῶν φυλῶν, δι᾽ ὃ, καὶ διὰ τὸ τρικυμιῶδες αὐτοῦ, ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ἄξεινος (Πινδ. Πυθ. Δ. 362), καὶ κατ᾽ εὐφημισμὸν Εὔξεινος λέγετο· καὶ ταύτης τῆς ἐπωνυμίας ἀξιώτερος ἐγένετο ὅτε πολυάριθμοι Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι, μάλιστα ἐκ Μιλησίων, ἐξημέρωσαν πολλὰς τῶν περιοικουμένων χωρῶν. Αἱ ἀντιλήψεις τῶν ἀρχαίων περὶ τῆς ἐκτάσεως καὶ τοῦ σχήματος τοῦ πελάγους τούτου ἦσαν λίαν ἀνακριβεῖς. Πρὸ τοῦ Πτολεμαίου τὸν ἔλεγον τὸ σχῆμα ἔχοντα τόξου Σκυθικοῦ, οὗ χορδὴ ἦν ἡ Μικρὰ Ἀσία, ἡ δὲ Ταυρικὴ Χερσόνησος τὸ προέχον μέσον τοῦ τόξου. Ἐφαντάζοντο δ᾽ αὐτὸ διαιρούμενον εἰς δύο μεγάλας λεκάνας διὰ δύο ἀκρωτηρίων, 1500 στάδια ἀπ᾽ ἀλλήλων ἀφισταμένων, ὧν ἓν ἦν τὸ Κριοῦ Μέτωπον ἐν Εὐρώπῃ, ἄλλο ὁ Κάραμβις ἐν Ἀσίᾳ. Πρῶτος δ᾽ ὁ Πτολεμαῖος ἀνεγνώρισεν ὅτι τὰ δυτικὰ τοῦ Πόντου ἐκτείνονται μᾶλλον πρὸς βορρᾶν. Ἐξελαμβάνετο ὅτι κατ᾽ ἀρχὰς ἦν θάλασσα ἐντελῶς κεκλεισμένη, διασχίσασα εἶτα τὸν Βόσπορον καὶ Ἑλλήσποντον καὶ ἐκρεύσασα δι᾽ αὐτῶν, δι᾽ ὃ καὶ ὑπετίθετο ὅτι εἶχε ῥεῦμα μόνον πρὸς δυσμὰς ῥέον, οὐχὶ δὲ καὶ πρὸς ἀνατολάς. Μητέρα δὲ τοῦ Πόντου λέγει ὁ Ἡρόδοτος (Δ, 86), τὴν Μαιῶτιν, λίμνην κατ᾽ αὐτὸν, ἴσην τῷ Πόντῳ, καὶ ῥέουσαν εἰς αὐτόν.

Πόπανον, ἄρτος ἢ πλακοῦς, πλατὺς, λεπτὸς καὶ περιφερὴς (Σχλ, Πλάτ.), εἰς τὰς θυσίας ἰδίως προσφερόμενος (Ἀρσφ. Θσμφ. 235.—Σουΐδ.).

Πορθάων καὶ Πορθεὺς (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 115), υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος καὶ τῆς Ἐπικάστης, πατὴρ τοῦ Οἰνέως, Ἀγρίου, Ἀλκαθίου, Μέλανος, βασιλεὺς τῆς Καλυδόνος (Ἀπλλδ. Δ, 7, 7).

Πορθμεῖον, τὸ πλοιάριον πρὸς διάπλουν στενοῦ πορθμοῦ ἢ ποταμοῦ, καὶ τὸ μέρος ἔνθα ἡ διαπόρθμευσις ἐστὶν ἡ εὐκολωτέρα (νῦν πέραμα εἰς ἀμφοτέρας τὰς σημασίας). Τὰ πορθμεῖα δὲ, ὁ διὰ τὴν διαπόρθμευσιν διδόμενος μισθός.

Πορθμὸς, ὡς κύριον ὄνομα τοπικὸν, 1) λιμὴν νοτίως τοῦ Εὐβοϊκοῦ πορθμοῦ, παρὰ τῇ Ἐρετρίᾳ, ἀποτειχισθεὶς ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος τῷ 342 π. Χ. (Δμσθ. Φλπ. Γ. 119. 125.—Στρϐ. Ι. 447).—2) Ὁ Σικελικὸς, ὁ κατὰ τὴν Μεσσήνην, μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Σικελίας (Θουκ. Δ. 25).

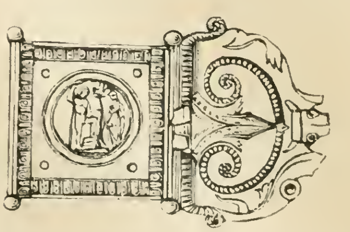
Πορισταί, ἐν Ἀθήναις ἄρχοντες πιθανῶς ἐν δυσκόλοις καιροῖς ἐκτάκτως ἐγκαθιστάμενοι ἵνα σκεφθῶσι περὶ ἐξευρέσεως πόρων (Ἀντφ. π. Χορ. 791. — Λξκ. Ῥητ. 294).

Πόρπαξ (ὁ), ἄλλως καὶ ὀ χ ά ν η, λαϐὴ ἢ κρίκος εἰς τὸ ἔνδον τῆς ἀσπίδος, ὃν ἐκράτει ὁ ἀσπιδοφόρος διὰ τῆς χειρὸς ἵνα τὴν διευθύνῃ.

Πόρπη, ἡ περόνη ἢ τὸ θηλυκωτήριον δι' οὗ, συνισταμένου ἐκ κ α ρ φ ί δ ο ς καὶ κ λ ε ι δ ὸ ς (Ὁμ. Ὀδ. Σ. 293) συνεδέοντο καὶ ἐστερεοῦντο ἐπὶ τοῦ σώματος τὰ ἄκρα τῶν ἐνδυμάτων, μάλιστα τῶν γυναικείων (Ὁμ. Ἰλ. Σ. 401. Ὕμν. Ἀφρ.

164), ἢ τῶν χλαμύδων ἐπὶ τοῦ ὤμου ἢ τοῦ στήθους, ἢ εἰς σύνδεσμον τῆς ζώνης. Αἱ συνή-

θεις ἦσαν χαλκαῖ, παρὰ δὲ τοῖς πλουσίοις πολλάκις πολυτελεῖς. χρυσαῖ ἢ ἀργυραῖ ὡς ἡ εἰκονιζομένη, εὑρεθεῖσα ἐν Ἡρακλείῳ. Παρὰ Ῥωμαίοις ἐχαρίζοντο τοιαῦται καὶ τοῖς στρατιώταις ὡς ἀμοιϐὴ (Liv. XXXIX,31).

Πορφύρα, ὄστρακον ἐξ οὗ οἱ ἀρχαῖοι ἐξῆγον τὸ πορφυροῦν χρῶμα δι' οὗ ἔϐαφον τὰς χλαμύδας τῶν βασιλέων καὶ ἄλλων ἐπισήμων μεγιστάνων. Τὴν τέχνην ταύτην ἤσκουν τὸ πρῶτον οἱ Φοίνικες, δι' ὃ καὶ διέπλεον τὰς Ἑλληνικὰς θαλάσσας, ἔνθα ἄφθονα εὑρίσκοντο τὰ ὄστρακα ταῦτα. Ἀλλὰ μετέπειτα ἐξετάθη ἡ τεχνουργία καὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, καὶ προσέτι καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, ὡς ἀποδεικνύουσι μέγιστοι σωροὶ τοιούτων ὀστράκων καλύπτοντες ἐπὶ τῶν πρώτων ἀνασκαφῶν πολὺ μέρος τῆς νοτιανατολικῆς πλευρᾶς τῆς Ἀκροπόλεως πρὸς τῷ Ἀσκληπιείῳ, ἀποκομισθέντες δ' ἔπειτα ἐκεῖθεν μέχρις ἴχνους.

Πορφύριος, γεννηθεὶς ἐν Τύρῳ τῷ 233 μ. Χ. Τὸ φοινικικὸν αὐτοῦ ὄνομα ἦν Μ ά λ χ ο ς (βασιλεύς). Ὅτε δὲ μετέϐη εἰς Ἀθήνας, ὁ Λογγῖνος, ὅστις τῷ ἐδίδαξε τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν ῥητορικὴν, μετέφρασεν αὐτὸ εἰς Π ο ρ φ ύ ρ ι ο ς (ὁ τὴν πορφύραν φέρων), καὶ τοῦτο τῷ ἔμεινεν ἔκτοτε. Εἶτα δὲ, τριακοντούτης, μετέϐη εἰς Ῥώμην, καὶ μετὰ μεγίστου ζήλου ἐμαθήτευσεν ἐπὶ 6 ἔτη παρὰ τῷ Πλωτίνῳ. Εἰς μελαγχολίαν δ' ἐμπεσὼν, ἴσως ἕνεκα τοῦ ὅτι πολὺ ἐνέκυψεν εἰς τὰς σπουδὰς, ἀπῆλθεν εἰς Σικελίαν πρὸς ἀνακούφισιν, καὶ μετὰ 5 ἔτη ἐπέστρεψεν ἐν πλήρει ὑγείᾳ καὶ τὰς δυνάμεις ἀναλαϐὼν, εἰς τὴν Ῥώμην. Ἐκεῖ, μετὰ τοῦ Πλωτίνου τὸν θάνατον, ἐδίδαξε, κατ' αὐτοῦ τὸ πνεῦμα καὶ σύστημα, τὴν πλατωνικὴν φιλοσοφίαν, ἐξηγῶν τὰ συγγράμματα τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ ἔγραψε καὶ βιογραφίαν τοῦ Πλωτίνου. Τῶν μαθητῶν του ὁ ἐπισημότερος ἦν ὁ Ἰάμϐλιχος. Ἐν προϐεϐηκυίᾳ ἡλικίᾳ ἐνυμφεύθη ἄπορον χήραν, τὴν Μαρκέλλαν, ἑπτὰ τέκνα ἔχουσαν, ἀγαπήσας τὴν ἰσχυρὰν αὐτῆς κλίσιν πρὸς τὴν φιλοσοφίαν· ἀπέθανε δ' ἐν Ῥώμῃ ἑϐδομηκοντούτης περί-

που. Ἦν ἀντίπαλος τοῦ Χριστιανισμοῦ· ἀλλ' οὐχ ἧττον ἡ εὐρεῖα παιδεία του εἰς πάντας τοὺς κλάδους, καὶ εἰς τὴν γραμματικὴν, τὴν ῥητορικὴν, τὴν ἀριθμητικὴν, τὴν γεωμετρίαν, τὴν μουσικὴν, ἡ φιλοσοφική του βαθύνοια, τῆς γλώσσης του ἡ ἀκρίβεια καὶ τὸ ἔντιμον τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ ἀναγνωρίζονται καὶ ἐκτιμῶνται καὶ ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ, τῶν χριστιανῶν συγγραφέων· ἀφ' ἑτέρου ὅμως πρωτοτυπία δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸ φιλοσοφικὸν αὐτοῦ σύστημα, διότι ἦν αὐτὸ τὸ τοῦ Πλάτωνος, οὐδὲ τὸ ὕφος αὐτοῦ ἐξισοῦτο κατὰ τὴν δύναμιν πρὸς τὸ τοῦ Πλωτίνου. Ἐκ τῶν πολλῶν συγγραμμάτων του τὰ πλεῖστα καὶ σπουδαιότατα ἀπωλέσθησαν· διατηροῦνται δὲ, 1) Πυθαγόρου βίος, οὐχὶ ἐντελῶς διασωθείς· 2) Περὶ Πλωτίνου βίου καὶ τῆς τάξεως τῶν βιβλίων αὐτοῦ· 3) Πρὸς τὰ νοητὰ ἀφορισμός· 4) Περὶ ἀποχῆς τῶν ἐμψύχων (κατὰ τῆς κρεωφαγίας)· 5) Εἰσαγωγὴ, καὶ κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν, δύο ἔργα περὶ τῶν κατηγοριῶν τοῦ Ἀριστοτέλους· 6) Πρὸς Μαρκέλλαν γυναῖκα, τὴν σύζυγόν του· 7) Ζητήματα Ὁμηρικὰ, καὶ περὶ τοῦ ἐν Ὀδυσσείᾳ τῶν Νυμφῶν ἄντρου, ἐξήγησις ἀλληγορικὴ τοῦ Ὁμηρικοῦ χωρίου Ὀδυσ. Ν. 103-112.

Πορφυρὶς, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς πρὸς τῇ Κῷ νήσου τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἥτις ἔπειτα μετωνομάσθη Νίσυρος (Στεφ. Βυζ).

Πορφυρίων, 1) εἷς τῶν Γιγάντων, ὁ διώξας τοὺς ἵππους τοῦ Ἡλίου ἐκ τῆς Ἐρυθείας, φονευθεὶς δ' ὑπὸ Ἡρακλέους ἐν τῇ Γιγαντομαχίᾳ (Πινδ. Πυθ. Η. 15. — Ἀπλλδ. Α, 6, 2). — 2) Πανάρχαιος βασιλεὺς τῆς Ἀττικῆς, πρὸ τοῦ Ἀκταίου, εἰς ὃν ἀπεδίδετο ἡ ἵδρυσις τοῦ ἐν Ἀθήναις ναοῦ τῆς Οὐρανίας Ἀφροδίτης (Παυσ. Α, 14).

Ποσείδεον, 1) πόλις μικρὰ τῆς Ἀσίας, ἐπὶ τῶν συνόρων μεταξὺ Συρίας καὶ Κιλικίας, ἀπέναντι τῆς Κύπρου, κτίσμα τοῦ Ἀμφιλόχου (Ἡρδ. Γ, 91. — Στραβ.). Νῦν Πάσεδα. — 2) Ἀκρωτήριον τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τῆς Προποντίδος (Πτολ.).

Ποσείδιον, ὄνομα διαφόρων ἀκρωτηρίων, ὡς καθιερωμένων τῷ Ποσειδῶνι, οἷον, 1) τῆς Ἠπείρου, ἀπέναντι τῆς Κερκύρας, πλησίον τοῦ Πηλώδους λιμένος (Στρβ. Ζ, 324). — 2) Ἐν Φθιώτιδι τῆς Θεσσαλίας, ἡ δυτικὴ ἄκρα τοῦ Παγασαίου κόλπου (Στρβ. Ζ, 330). Νῦν Σταυρός. — 3) Ἐν Λευκανίᾳ, ἡ νοτιανατολικὴ ἄκρα τοῦ κόλπου τῆς Ποσειδωνίας (Στρβ. ΣΤ, 252) Τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἀκρωτήρια ὑπῆρχον καὶ εἰς Σάμον, Χίον, Καρίαν, Κιλικίαν.

Ποσειδῶν, (δωριστὶ καὶ Ποτειδᾶν, Ποτιδάων) υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας, ἀδελφὸς τοῦ Διὸς (Ἡσδ. Θεογ. 455), καθ' Ὅμηρον μὲν ὁ νεώτερος, καθ' Ἡσίοδον δ' ὁ πρεσβύτερος, λαβὼν, μετὰ τῶν Τιτάνων τὴν ἧτταν, ἐπὶ τῆς διανομῆς τῆς παγκοσμίου ἐξουσίας, τὴν τῶν θαλασσῶν (Ὁμ. Ἰλ. Ο, 187), ἦν κυανοχαίτης, διὰ τὸ χρῶμα τῶν κυμάτων, γαιήοχος, ὁ περιέχων καὶ συνέχων τὴν γῆν, εὐρυκρείων, πανίσχυρος, ἄναξ, ἐνάλιος, θαλάσσιος, εὐρυθάλασσος, κύριος πασῶν τῶν θαλασσίων θεοτήτων, τὰ δώματα αὐτοῦ ἔχων εἰς τὰ βάθη τῶν θαλασσῶν, ἐν Αἰγαῖς (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 21. Ὀδ. Δ. 381). Ἀνεγνωρίζετο δὲ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Διὸς ὡς ὁ «πρεσβύτατος καὶ ἄριστος θεῶν» (Ὁμ. Ὀδ. Ν, 142). Πάντα τὰ θαλάσσια φαινόμενα ἐξ αὐτοῦ ἐκπορεύονται· αὐτὸς πέμπει τὰς τρικυμίας, καὶ φέρει τὴν γαλήνην ὀπίσω. Ὅταν μετὰ τῶν θυμοειδῶν χαλκοπόδων του ἵππων διατρέχῃ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, ταπεινοῦται αὕτη εἰς ἤρεμον πεδιάδα· ὅταν ὅμως κτυπᾷ ὀργίλως αὐτὴν διὰ τοῦ φοβεροῦ ὅπλου του, τῆς τριαίνης, ἀναπηδῶσι τὰ κύματα μετ' ἀφρῶν, καταποντίζουσι πλοῖα, πλημμυροῦσι γαίας, κατακλύζουσι πόλεις. Ὁ ἐνοσίγαιος, ἐνοσίχθων, κινάκτωρ γαίας, ὁ ἀνατινάσσων τὴν γῆν, σείει αὐτὴν καὶ συντρίβει τοὺς βράχους διὰ τῆς τριαίνης

του. Οὕτως ἐν Θεσσαλίᾳ, ὅτε ὁ Πηνειὸς κατεπλημμύρισε τὴν χώραν, διέσχισεν ὁ θεὸς διὰ τῆς τριαίνης τῶν Τεμπῶν τὴν χαράδραν, καὶ παρέσχεν ἐκροὴν εἰς τὰ ὕδατα· δι' ὃ καὶ

Ἐπ' ἀρχαίου Κορινθιακοῦ πινακίου

παρὰ Θεσσαλοῖς Πετραῖος ἐλέγετο. Ὁρμητικὴ καὶ ἀκάθεκτος, ὡς τὸ στοιχεῖον ἐφ' οὗ ἦρχεν, ἦν καὶ ἡ διάθεσις τοῦ θεοῦ, καὶ ὀργίλως κατεδίωκε τοὺς εἰς αὐτὸν ἀσε-

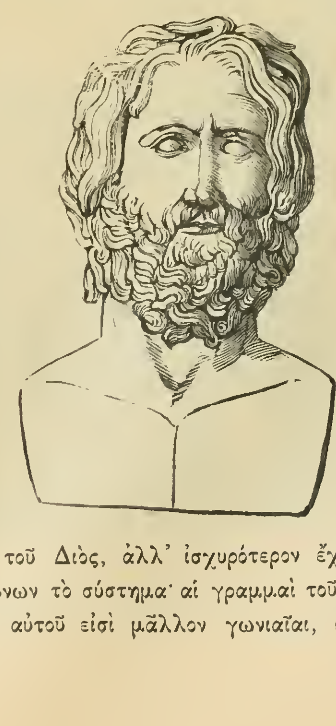
Ἐκ νομίσμ. Δημ. Πολιορκητοῦ.

Ἐκ νομίσμ. Ἀδριανοῦ.

βοῦντας. Οὕτω τὸν Ὀδυσσέα, τυφλώσαντα τὸν υἱόν του Πολύφημον, τὸν Κύκλωπα, περιεπλάνα ἐπὶ τῶν θαλασσῶν, καὶ τὸν ἐμάκρυνε τῆς πατρίδος του, μέχρις οὗ ὁ Ζεύς, ἀφ' οὗ ἐπὶ πολὺ ἐνέδωκεν εἰς τὴν ὀργήν του, ἐπωφεληθείς ποτε τὴν ἀπουσίαν του, μετὰ τῶν ἄλλων θεῶν διενήργησε τὸν νόστον τοῦ δυστυχοῦς ἥρωος (Ὁμ. Ὀδ. Α, 11). Κατὰ τῆς Τροίας ἔτρεφε χόλον διαρκῆ ἀφ' ὅτου ὁ βασιλεὺς Λαομέδων τῷ ἠρνήθη τὴν ἀμοιβὴν ἣν τῷ εἶχεν ὑποσχεθῆ (Hor. Od. III, 3, 22), ὅτε μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος ᾠκοδόμησε τὰ τείχη τῆς πόλεως (Ὁμ. Ἰλ. Η, 452. Φ, 443)· διὰ τοῦτο ἔπεμψε κατὰ τῆς χώρας τέρας θαλάσσιον, εἰς ὃ ὁ Λαομέδων ὤφειλε νὰ ἐκθέσῃ εἰς βορὰν τὴν θυγατέρα του Ἡσιόνην (ἴδ.), καὶ ἐπὶ τῆς πολιορκίας ὑπεστήριζε παντοίως τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἐτόλμα ὡς καὶ κατὰ τοῦ Διὸς ἐνίοτε νὰ ταχθῇ, εἰς ὃν ὅμως, ὡς ὑπερτάτως ἄρχοντα καὶ πάντων τῶν θεῶν καὶ αὐτοῦ, καὶ ὡς πρεσβύτερον αὐτοῦ, ὑπέκυπτεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ὑπήκουε (Ὁμ. Ἰλ. Α, 400. Ο, 185). — Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Πελασγοῖς ὁ Ποσειδῶν ἦν θεὸς οὐ μόνον τῆς θαλάσσης, ἀλλ' ἐν γένει πάντων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῇ γῇ ὑδάτων, τῶν λιμνῶν, τῶν πηγῶν καὶ τῶν ποταμῶν· διὰ τοῦτο ἦν ὁ τὰ φυτὰ διατρέφων, φυτάλμιος ἐν Ἑρμιόνῃ, ἐν σχέσει διατελῶν μετὰ τῆς Δήμητρος, τῆς μητρὸς Γῆς, καὶ ἑπομένως ἐλατρεύετο καὶ εἰς μέρη πρὸς τὴν θάλασσαν ἄσχετα. Ἀλλ' ἀφ' ὅτου ἐθεωρεῖτο ὡς ἀποκλειστικῶς θεὸς τῆς θαλάσσης, ἔπαυσε βαθμηδὸν ἡ εἰς τοιαῦτα μέρη λατρεία του, καὶ ἀντικαθίστων αὐτὸν ἄλλοι θεοί. Αὕτη πιθανῶς ἐστιν ἡ σημασία τῶν ἐρίδων ἃς ἡ μυθολογία τῷ ἀποδίδωσι πρὸς ἄλλους θεοὺς διὰ διαφόρων τόπων κυριαρχίαν, καὶ αἱ πολλαὶ τοιούτων ἐναλλαγαί. Οὕτως ἤρισε πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν διὰ τὴν ἐπικράτησιν ἐπὶ τῆς

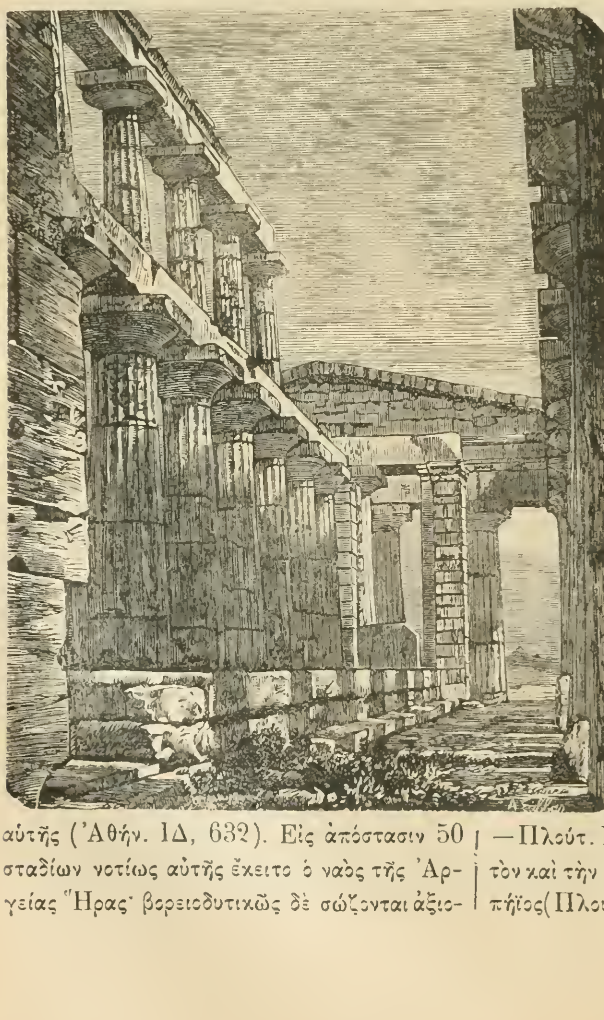
Ἀττικῆς (ἴδ. Κέκρωψ) καὶ Τροιζῆνος, μετὰ τῆς Ἥρας διὰ τὴν τῆς Ἀργολίδος· τὴν δ' ἐν Δελφοῖς μερίδα του ἀντήλλαξε μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος ἀντὶ τῆς Καλαυρίας. — Ἦν δὲ καὶ Ἵππιος ὁ Ποσειδῶν, κυρίως διότι τὰ ἐξηγριωμένα κύματα παραβάλλονται μετὰ θυμοειδῶν ἵππων. Ἐλέγετο δὲ αὐτὸς πλάσας τὸν ἵππον, τρεφόμενον εἰς πεδιάδας χλωρὰς καὶ εὐύδρους, καὶ διδάξας τὴν ἱππηλασίαν, δι' ὃ καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς προστάτης τῶν ἱππικῶν ἀγώνων, καὶ θυσίαι προσεφέροντο καὶ ἐπικλήσεις ἐγίνοντο αὐτῷ εἰς τὰ ἱπποδρόμια. Συνεχῶς δ' ἀπαντᾶται ὁ Ἵππιος Ποσειδῶν μετὰ τῆς Ἱππίας Ἀθηνᾶς, ἥτις ἐλέγετο ἐφευρέτις τοῦ χαλινοῦ. — Σύζυγος τοῦ Ποσειδῶνος ἦν ἡ Ἀμφιτρίτη· ἀλλ' οὐχὶ ὁ Ὅμηρος, πρῶτος δ' ὁ Ἡσίοδος μνημονεύει αὐτῆς ὡς τοιαύτης, καὶ μητρὸς τοῦ Τρίτωνος (Θεογ. 930). Καὶ ἐξ ἑτέρων δ' ἔσχεν ὁ Ποσειδῶν πολλὰ τέκνα, πρὸ πάντων ἥρωας καὶ κτίστας τῶν πόλεων ἐν αἷς ἰδίως ὁ θεὸς ἐλατρεύετο. Ἦν δὲ πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος διαδεδομένη ἡ λατρεία αὐτοῦ, μάλιστα εἰς τὰς παραλίας καὶ νήσους, καὶ συνεχεστάτη ἐν Πελοποννήσῳ. Ἐν Αἰγίνῃ εἰς τὰ Ποσειδόνεια ἡ Φρύνη ἐδείχθη γυμνὴ εἰς τοὺς πανηγυρίζοντας, ἀναδυομένη ἐκ τῆς θαλάσσης (Ἀθήν. ΙΓ, 590. — Θεοδώρ. Ἑλλ. Θεραπ. παθ. Ζ). Καθ' Ὅμηρον ἐτιμᾶτο ὁ Ποσειδῶν πρὸ πάντων ἐν Πύλῳ, τῇ πόλει τοῦ ἀπογόνου του Νέστορος (Ὀδ. Λ, 253). Ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορίνθου ἐτελοῦντο αὐτῷ κατὰ τριετίαν τὰ Ἴσθμια. Ἤδη δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου μνημονεύεται ἡ ἐν Ὀγχηστῷ τῆς Βοιωτίας πανήγυρίς του (Ἰλ. Β, 506). Ὡς ἐθνικὸν δὲ θεὸν ἐθεώρουν τὸν Ποσειδῶνα οἱ Ἴωνες, καὶ εἰς τὴν βόρειον παραλίαν τῆς Πελοποννήσου, εἰς Αἰγὰς καὶ Ἑλίκην (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 203), ἐξηκολούθησε λατρευόμενος, καὶ ἀφ' οὗ οἱ Ἴωνες ἐκεῖθεν μετῴκησαν. Μετηνέχθη δ' ὑπ' αὐτῶν ἡ λατρεία τοῦ Ἑλικωνίου Ποσειδῶνος καὶ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, καὶ εἰς τὸ ἱερὸν αὐτοῦ ὃ ἵδρυσαν ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Μυκάλης ἐπανηγύριζον τὴν ἐθνικὴν αὐτῶν ἑορτήν, τὰ Πανιώνια (Ἡρδ. Α, 188). Καὶ εἰς τὴν Λιβύην δὲ μνημονεύει λατρείας τοῦ Ποσειδῶνος ὁ Ἡρόδοτος (Β, 5 , Δ, 183), λέγων, ἀλλ' ἐσφαλμένως, ὅτι ἐκεῖθεν αὕτη εἰσήχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα. — Ἱερὰ δ' ἦσαν τῷ Ποσειδῶνι, πλὴν τοῦ ἵππου, ὁ δελφίν, καὶ ἐκ τῶν δένδρων ἡ πίτυς, διὰ τὸ βαθὺ αὐτῆς πράσινον χρῶμα, τὸ ὁμοιάζον τῷ τῆς θαλάσσης, καὶ διότι τὸ ξύλον αὐτῆς ἦν χρήσιμον εἰς ναυπηγίαν. Ἐθύοντο δ' αὐτῷ ταῦροι, ἰδίως μέλανες, καὶ προσέτι κριοὶ καὶ κάπροι· ἐν Ἀργολίδι δὲ ἐβυθίζοντο πρὸς τιμήν του ἵπποι κεχαλινωμένοι εἰς τὴν πηγὴν Δείνην. Πολλάκις παριστᾶτο ἐν συνοδείᾳ τῆς Ἀμφιτρίτης καὶ ἄλλων θαλασσίων θεοτήτων, περιστοιχιζομένων ὑπὸ δελφίνων. Καὶ ἔχει μὲν ὑψηλὸν τὸ ἦθος καὶ ἰσχυρόν, συγγενὲς πρὸς τὸ τοῦ Διός, ἀλλὰ τῷ ἐλλείπει ἡ ἤρεμος ἐκείνου μεγαλοπρέπεια· ἔχει δέ, συμφώνως πρὸς τὸν ἀποδιδόμενον αὐτῷ χαρακτῆρα, ἀνήσυχόν τι ἐν τῇ ἐκφράσει, ὀργίλον καὶ βίαιον. Κατὰ τὸ σῶμα παριστᾶται ἰσχνότε-

ρος τοῦ Διός, ἀλλ' ἰσχυρότερον ἔχων τῶν μυώνων τὸ σύστημα· αἱ γραμμαὶ τοῦ προσώπου αὐτοῦ εἰσὶ μᾶλλον γωνιαῖαι, οὐχὶ ὡς

ἐκείνου ἀνειμέναι καὶ καθαραί, ἡ δὲ κόμη μᾶλλον ἀνωρθωμένη καὶ συγκεχυμένη.—Οἱ Ῥωμαῖοι ἐταύτισαν τὸν ἀρχαῖον αὐτῶν θεὸν Neptunus μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ὄντες λαὸς ἧττον ναυτικός, τὸν ἐλάτρευον κυρίως ὡς Ἵππιον, θεὸν τῶν ἱπποδρομίων.

Ποσειδωνία, πόλις ἐν Λευκανίᾳ εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Ἰταλίας, 5 μίλια νοτίως τοῦ Σιλάρου ποταμοῦ κειμένη, ἀποικισθεῖσα ὑπὸ τῶν Συβαριτῶν τῷ 524 π. Χ. Οἱ ἐγχώριοι Λευκανοί, κυριεύσαντες καὶ μεταθέντες αὐτὴν εἰς τὰ ἐνδότερα, διότι ἐστερεῖτο ὕδατος, μετωνόμασαν αὐτὴν Παῖστον. Ἔκτοτε ἀπώλεσε τὴν σημασίαν της, καὶ ἐτησίως ἐτέλει πένθιμον ἑορτὴν εἰς μνήμην τῆς καταπτώσεως

αὐτῆς (Ἀθήν. ΙΔ, 632). Εἰς ἀπόστασιν 50 σταδίων νοτίως αὐτῆς ἔκειτο ὁ ναὸς τῆς Ἀργείας Ἥρας· βορειοδυτικῶς δὲ σώζονται ἀξιολογώτατα ἐρείπια τῶν τειχῶν τῆς ἀρχαίας πόλεως, ἐχόντων μιᾶς ὥρας περιφέρειαν, καὶ περικλειόντων τρεῖς λαμπροὺς ναοὺς δωρίου ρυθμοῦ, καὶ λείψανα τοῦ θεάτρου. Τὰ σπουδαιότατα ταῦτα ἐρείπια εὑρέθησαν τῷ 1750.

Ποσειδωνιάς, μία τῶν τεσσάρων φυλῶν, εἰς ἅς, θεῶν φερούσας ὀνόματα, ἐλέγετο διαιρέσας ὁ Ἐριχθόνιος τὸν λαὸν τῆς Ἀττικῆς (Ἴδ. Φυλή).

Ποσειδώνιον, ἀκρωτήριον δυτικῶς τῆς Μακεδονικῆς Χερσονήσου Παλλήνης, ὑπὸ τὴν Μένδην (Θουκ. Δ, 129)· κατὰ Λίβιον (XLIV, 11) Ποσείδιον. Νῦν Ποσείδι ἢ Κασσάνδρεια.

Ποσειδώνιος, 1) εἷς τῶν Σπαρτιατῶν τῶν ἀριστευσάντων εἰς τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην κατὰ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Θ. 71). — 2) Στωϊκὸς φιλόσοφος ἐξ Ἀλεξανδρείας, μαθητὴς τοῦ Ζήνωνος. — 3) Ὁ Ῥόδιος ἐπικαλούμενος διὰ τὴν μακρὰν διαμονήν του ἐν Ῥόδῳ, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐν Συρίᾳ Ἀπαμείας καταγόμενος, στωϊκὸς φιλόσοφος καὶ αὐτός· περὶ τὸ 135 π. Χ. γεννηθείς, ἦλθε νεώτατος εἰς Ἀθήνας, καὶ ἠκροάσθη ἐκεῖ τοῦ Στωϊκοῦ Παναιτίου, μεθ' οὗ τὸν θάνατον μετέβη εἰς Ἰταλίαν, Ἱσπανίαν καὶ ἄλλας χώρας, καὶ τέλος ἀπῆλθεν εἰς Ῥώμην καὶ διηύθυνεν ἐκεῖ τὴν ὑπὸ τοῦ Παναιτίου ἱδρυθεῖσαν στωϊκὴν σχολήν. Οἱ περιφημότεροι τῶν μαθητῶν του ὑπῆρξαν ὁ Φανίας, ὁ Ἀσκληπιόδωρος καὶ ὁ Ἰάσων. Ἐκεῖ ἠκροάσθη αὐτοῦ καὶ ὁ Κικέρων (Cic. Tusc. II, 25. N. D. I, 3. Fin. I, 2. Fat. III. Ad. Att. II. 1. —Πλούτ. Κικ. 4). Πρὸ πάντων δ' ἐξετίμα αὐτὸν καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ συναναστροφὴν ὁ Πομπήϊος (Πλούτ. Πομπ. ΜΒ). Καὶ εἰς τὰ πολιτι-

κὰ δὲ δὲν ἔμεινε ξένος ὁ Ποσειδώνιος, καὶ οἱ συμπολῖται αὐτοῦ, πρύτανιν αὐτὸν ἐκλέξαντες, τὸν ἔπεμψαν πρέσβυν εἰς Ῥώμην. Ἀπεβίωσε δὲ τῷ 51, εἰς ἡλικίαν ἐτῶν 84. Συνέγραψε πλεῖστα καὶ φιλοσοφικὰ καὶ ἱστορικογεωγραφικά, ἐξ ὧν ἕν, «αἱ ἱστορίαι», ἐστὶ τοῦ Πολυβίου ἐξακολούθησις· προσέτι δὲ καὶ μαθηματικὰ καὶ γραμματικά. Ἀλλὰ πάντων ἀποσπάσματα σώζονται μόνον (Συλλ. Müller, Fragm. Hist. Graec. III). — 4) Σοφιστὴς καὶ ἱστοριογράφος ἐξ Ὀλβιοπόλεως, τῆς β' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., συνέταξέ τινα ἱστορικὰ καὶ γεωγραφικά, ἀπολεσθέντα. — 5) Ἐφέσιος, χαλκοπλάστης καὶ τορευτὴς τῶν χρόνων τοῦ Πομπηΐου (Pl. XXXIII, 12, 55. XXXIV, 8, 19).

Ποσείδιππος (ἢ Ποσείδιππος), 1) ἐκ Κασσάνδρας τῆς Μακεδονίας, εἷς τῶν ἀρίστων ποιητῶν τῆς νέας κωμῳδίας, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ 280 π. Χ., συνέγραψε περὶ τὰ 40 δράματα. Ἐμιμήθησαν δ' αὐτὸν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι μετέπειτα, καὶ φαίνεται ὅτι κωμῳδία τις αὐτοῦ «Δίδυμοι» ἐπιγραφομένη, ἐχρησίμευσε τῷ Πλαύτῳ ὡς πρότυπον τῶν Μεναίχμων του. Ὀλίγα ἀποσπάσματα αὐτοῦ σώζονται ἐκ 17 διαφόρων κωμῳδιῶν, συνεχῶς ἀναφερόμενα εἰς μαγείρων χαρακτηρισμὸν (Συλλ. Meinecke, Fragm. Com. Graic. IV). — 2) Εὐφυὴς ἐπιγραμματογράφος τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνων, οὗ ἐπιγράμματα σώζονται ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ. Ὑποτίθεται καταγόμενος ἐκ Σικελίας.

Πόταμις, στρατηγὸς τῶν Συρακουσίων (Θουκ. Η, 85. — Ξνφ.).

Ποταμός, ἀττικὸς δῆμος τῆς Λεοντίδος φυλῆς πρὸς τῷ Θορικῷ, κατὰ τὰ νοτιανατολικὰ τῆς χώρας, βορείως τοῦ Λαυρίου, διῃρεῖτο εἰς Καθύπερθεν καὶ Ὑπένερθεν. Ἐκεῖ ἐλέγετο τεθαμμένος ὁ Ἴων. Κατηγοροῦντο δ' οἱ κάτοικοι αὐτοῦ ἐπ' ἀμεριμνείᾳ κατὰ τὴν χορηγίαν πολιτικῶν δικαιωμάτων εἰς ξένους (Στρβ. Θ, 398. — Παυσ. Α, 31, 3).

Ποτάμων, 1) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου (Ἀπλλδ. Β, 1, 5). — 2) Ῥήτωρ τις ζήσας 90 ἔτη (Λουκ.).

Ποτήρ, πᾶν ἀγγεῖον ἐξ οὗ πίνομεν (Εὐρπ. Κυκλ. 171), ἔχον διαφόρους ἐπωνυμίας κατὰ τὴν διαφορὰν τοῦ μεγέθους καὶ τοῦ σχήματος. Τὸ μικρὸν καὶ συνηθέστατον ἦν τὸ ποτήριον (Ἡρδ. Ζ, 110. — Ἀρστφ. κλπ.), μετάλλινον, συνηθέστατα περιτετορευμένον, ὅθεν καὶ ποτηριογλύπτης ἓν ποίημα, ἀπολεσθὲν, τοῦ Θεοκρίτου (Σχλ. Θκρ. Β, 2).

Ποτίδαια, πόλις ὀχυρὰ ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ τῆς Χερσονήσου Παλλήνης ἐν Μακεδονίᾳ, ἀποικία τῶν Κορινθίων (Θουκ. Α, 56. 63. Δ. 1.0). Τοῖς Πέρσαις γενναίως ἀντιστᾶσα, ἠναγκάσθη ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου νὰ παραδοθῇ τοῖς Ἀθηναίοις, οἵτινες τοὺς πλείστους τῶν κατοίκων αὐτῆς μετῴκησαν εἰς Ὄλυνθον (Ἡρδ. Ζ, 123. Η, 126. — Θουκ. Α, 56. Β, 58. 70), πέμψαντες ἐκεῖ ἰδίους κληρούχους (Θουκ. Δ, 120). Μετὰ τοῦτο, τῷ 356 π. Χ., κατεστράφη ἡ Ποτίδαια ὑπὸ Φιλίππου Β, τοῦ Μακεδόνος· ἕνεκα ὅμως τῆς ἀξιολόγου αὐτῆς θέσεως ἀποκατέστη αὖθις ὑπὸ Κασσάνδρου ὑπὸ τὸ ὄνομα Κασσάνδρεια (Δμσθ. Φιλπ. Β, σλ. 70), καὶ κατέστη μία τῶν σπουδαιοτάτων πόλεων τῆς Μακεδονίας. Καὶ ἐκ νέου δὲ κατηδαφίσθη ὑπὸ τῶν Οὔνων καὶ ἀνῳκοδομήθη ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Ἔκτοτε δὲ μνεία δὲν γίνεται πλέον αὐτῆς ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ἀλλὰ διετήρησε τὸ ὄνομα Κασσάνδρα (Στρβ. Ζ, 330).

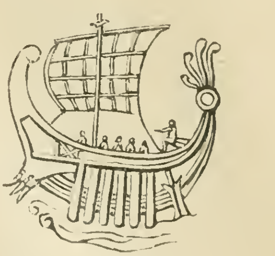
Ποτιδανία, φρούριον κατὰ τὰ νοτιανατολικὰ τῆς Αἰτωλίας πρὸς τῇ Λοκρίδι, ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ὑλαίθου ποταμοῦ (Θουκ. Γ, 96. — Liv. XCVIII, 8).

Πότνιαι, (αἱ σεβασταὶ), ἐπίθετον τῆς Δήμητρος καὶ Κόρης, καὶ ἐπίσης ἐπίθετον εὐφημιστικὸν τῶν Ἐριννύων.

Πότνιαι καὶ Ποτνιαὶ, πολίχνη ἐν Βοιωτίᾳ ἐπὶ τοῦ Ἀσωποῦ, 10 στάδια ἀπέχουσα τῶν Θηβῶν, μεταξὺ τούτων καὶ τῶν Πλαταιῶν. Παρ᾽ αὐτῇ, κατὰ τὸ νῦν χωρίον Ταχὺ, πηγάζουσι πολλαὶ ἄφθονοι πηγαὶ, αἱ ἀποτελοῦσαι τὴν Δίρκην. Εἶχον δ᾽ ἐνταῦθα ἱερὸν, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ποτνίων, ἡ Δήμητρα καὶ ἡ Κόρη (Εὐριπ. Φοίν. 1124.—Ξνφ. Ἑλλ. 4, 51). Τινὲς ἐξέλαβον αὐτὴν ὡς τοῦ Ὁμήρου (Ἰλ. Β. 505) τὰς Ὑποθήβας· (Παυσ. Θ. 8, 1).

Πόσις, ἴδ. Συμπόσιον.

Ποῦς, 1) ἀλληγορικῶς, ἐκ τοῦ ἀνθρωπίνου ποδὸς, πᾶσα βάσις ἐφ᾽ ἧς τι στηρίζεται, ὡς καὶ τοῦ ὄρους οἱ πρόποδες.—2) Μέτρον μήκους κατὰ μέσον ὅρον τοῦ ἀνθρωπίνου ποδὸς, περιέχον 16 δακτύλους ἢ 4 παλαιστάς. 1 ½ ποῦς ἀπετέλει ἕνα πῆχυν, 6 πόδες μίαν ὀργυιὰν, καὶ 600 πόδες ἓν στάδιον. Ἦν δ᾽ ὁ Ἑλληνικὸς ποῦς μικρὸν μείζων τῶν 3 ὑποδεκαμέτρων (0,308 μ.). Ὁ δὲ Ῥωμαϊκὸς ποῦς ἦν κατά τι μικρότερος (0,29μ.). Κατὰ πρῶτον μνείαν ποιεῖται αὐτοῦ ὡς μέτρου ὁ Ἡρόδοτος (Β, 149.—Ξνφ. Συμπ. ΣΤ, 8). — 3) Ἐν τῇ στιχουργικῇ μετρικῇ ὁ στοιχειώδης ῥυθμικὸς συνδυασμὸς μακρῶν καὶ βραχειῶν συλλαβῶν, διότι διὰ τῆς κρούσεως τοῦ ποδὸς ἐσημειοῦτο ὁ τῶν στίχων ῥυθμὸς (Ἀλλ᾽ ἴδ. καὶ Σχλ. Ἡφαιστ. Ἐγχρ. σλ. 81). Ἐμετροῦντο δ᾽ οἱ

στίχοι εἴτε κατὰ μονοποδίαν, εἴτε κατὰ διποδίαν, τοῦτο ὁσάκις ἐκ τῶν δύο ποδῶν ὁ εἷς ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ἀκριβῆ τὸν ῥυθμὸν, εἰς δὲ τὸν ἕτερον ἐπετρέπετο αὐτὸς ἀνετώτερος. —4) Τὸ τὰς κάτω γωνίας τοῦ ἱστίου τῶν πλοίων δένον καὶ διοικοῦν σχοινίον (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 260. Κ, 32. Εὐρπ. Ἑκβ. 930, 1010. Ὀρέστ. 704, καὶ οἱ σχολιασταὶ καὶ ἐξηγηταὶ, ὧν ὅμως τινὲς ἐκλαμβάνουσιν ὅτι ὁ Ὅμηρος πόδα λέγει τὸ πηδάλιον).

Πραγματικοὶ, ἐπὶ Ῥωμαίων οἱ νομομαθεῖς, εἰς οὓς κατέφευγον οἱ ῥήτορες καὶ οἱ δικηγόροι ἵνα παρ᾽ αὐτῶν πληροφορῶνται τὰ καθέκαστα τῶν νόμων καὶ τῆς δικονομίας ἐφ᾽ ὧν εἶχον νὰ στηρίξωσι τὰς ἀγορεύσεις των (Cic. d. Or. I, 59. — Quint. XII, 3, 4).

Πραίνεστος, κατὰ τοὺς Λατίνους υἱὸς τοῦ Λατίνου, ἔγγονος τοῦ Ὀδυσσέως, καθ᾽ ὃν ὠνομάσθη μία ἐν Λατίῳ πόλις (Στεφ. Βυζ.).

Πραίνεστος (ἡ), Πραίνεστον ἢ Πραινεστινῶν πόλις, ἀρχαιοτάτη πόλις ἐν Λατίῳ τῆς Ἰταλίας, λεγομένη ἐπώνυμος ἐγγόνου τοῦ Ὀδυσσέως, 20 μίλια τῆς Ῥώμης ἀπέχουσα πρὸς τὰ νοτιανατολικὰ, ἐπὶ βραχώδους ὑψώματος κειμένη, δι᾽ ὃ κατέφευγον εἰς αὐτὴν οἱ πλούσιοι Ῥωμαῖοι τὸ θέρος ὡς εἰς δροσερὰν κατοικίαν. Εἶχε ναὸν καὶ χρηστήριον τῆς Τύχης (Fortuna), καὶ ἕτερον τῆς Ἥρας (Στρβ. Ε, 328.—Cic. Div. II, 41.—Cat. I, 3.—Suet. Tib. LXIII. Dom. XV). Νῦν Παλαιστρίνα, μετ᾽ ἀρχαίων τειχῶν καὶ ἄλλων ἐρειπίων.

Πραῖσος, πόλις κειμένη εἰς τὰ μεσημβρινὰ τῆς Κρήτης, κατοικουμένη ὑπὸ τῶν

Ἐτεοκρητῶν, καὶ ἔχουσα ναὸν τοῦ Διὸς (Ἡρδ. Ζ, 170.—Στρβ.).

Πραίτωρ, ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ στρατηγὸς λεγόμενος, ἄρχων παρὰ Ῥωμαίοις, δικαστικὴν ἐξασκῶν ἐξουσίαν, κατ᾽ ἀρχὰς εἷς, συνάρχων τῶν ὑπάτων, εἶτα δύο, ὁ μὲν διὰ τὰς μεταξὺ πολιτῶν δίκας, ὁ δὲ διὰ τὰς μεταξὺ ξένων, ἢ πολιτῶν καὶ ξένων.

Μετὰ ταῦτα δὲ, ἀπὸ τοῦ 237 π. Χ., ἕνεκα τῶν ἐξωτερικῶν κατακτήσεων τῆς Ῥώμης, ἐδιπλασιάσθη πάλιν ὁ ἀριθμὸς τῶν Πραιτόρων, ἐτριπλασιάσθη, καὶ βαθμηδὸν ηὔξησεν εἰς 12, 16 ἢ 18, μειουμένης ἀναλόγως τῆς δικαιοδοσίας των.

Πράκτιος, ποταμὸς τῆς Τρωάδος ἐν Μυσίᾳ, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Ἴδης, ῥέων μεταξὺ Λαμψάκου καὶ Ἀβύδου, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἑλλήσποντον (Ὁμ. Ἰλ. Β. 835.—Ἀρρ. Δ. 12, 6). Νῦν Βεργάς.

Πράκτορες, ἐν Ἀθήναις οἱ εἰσπράκτορες τῶν δημοσίων προστίμων, ἃ ἀνεγράφοντο ἐπὶ σανίδος εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. «Ἐγγράφειν τοῖς πράκτορσιν ὃ τῷ δημοσίῳ γίγνεται» (Δμσθ. Μαρτ. 1075). Ἂν δ' ὀφειλέτης δὲν κατέθετε τὸ πρόστιμον μέχρι παρελεύσεως τῆς ἐνάτης πρυτανείας, ἐδιπλασιάζετο αὐτὸ, ἐδημεύετο ἡ περιουσία του, καὶ τοῦτο δὲν ἦν πλέον τῶν πρακτόρων καθῆκον (Δμσθ. Πνταίν. 973, Θκρν. 1322. Νεαίρ. 1347.—Αἰσχν. Τίμαρχ. 3).

Πράμνειος οἶνος, (Ὁμ. Ἰλ. Α, 638. Ὀδ. Κ, 235) εἶδος οἴνου μέλανος καὶ στυφοῦ, μὴ ἀρέσκοντος τοῖς Ἀθηναίοις (Ἀριστοφ. Ἱππ. 107), προϊόντος τῶν περιχώρων τῆς Σμύρνης ἢ τῆς Ἐφέσου (Ἀθήν. Α, 24), ἢ τοῦ ὄρους Πράμνης τῆς νήσου Ἰκαρίας (Εὐστθ. εἰς Ὅμ. αὐτθ.), καθ' ὃ καὶ ὠνομάσθη. Κατ' ἄλλους (Ἑρμ. εἰς Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ, 31) δ' ἐκαλεῖτο οὕτως ἐκ τοῦ π α ρ α μ έ ν ε ι ν, ὡς ἔχων τὴν ἰδιότητα ἐπὶ πολὺν χρόνον νὰ διατηρῆται.

Πράμνη, ὄρος τῆς νήσου Ἰκαρίας, καθ' ὃ ὑπετίθετο ὀνομασθεὶς ὁ πράμνειος οἶνος (Εὐστθ.).

Πραξαγόρας, 1) ἐπίσημος ἰατρὸς εἰς τὴν νῆσον Κῶ, κατὰ τὸ μέσον τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος π. Χ., ἦν τῆς σχολῆς τοῦ Ἱπποκράτους, καὶ διεκρίθη ἰδίως ἐν τῇ ἀνατομίᾳ καὶ τῇ παθολογίᾳ. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἀπωλέσθησαν· αἱ δ' ἀρχαὶ καὶ τὸ σύστημά του περιῆλθον εἰς γνῶσιν ἡμῶν μόνον δι' ὅσων μνημονεύουσιν ὁ Γαληνὸς καὶ ὁ Καίλιος Αὐρηλιανός.—2) Πατὴρ τοῦ ποιητοῦ Θεοκρίτου (Θεόκρ. Ἐπ. 22).—3) Ἀθηναῖος ἱστοριογράφος, ζῶν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, ἔγραψεν ἱστορίαν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου, καὶ τῶν βασιλέων τῶν Ἀθηνῶν, καὶ μόνον ὀλίγα αὐτοῦ ἀποσπάσματα σώζονται παρὰ Φωτίῳ (Συλλγ. Müller, Script. Alex. Magn. fragm.).

Πραξίας, γλύπτης Ἀθηναῖος, μαθητὴς τοῦ Καλάμιδος, ἐν Μελίτῃ οἰκῶν, εἰργάσθη εἰς τὴν ζωοφόρον τοῦ Ἐρεχθείου, πρὸ πάντων ἵππους, καθ' ὅσον γνωστὸν (Rang. Ant. Hell. I, σλ. 54, § σλ. 60, § 2), καὶ ἐκόσμησε τοὺς ἀετοὺς τοῦ ἐν Δελφοῖς ναοῦ, δι' ἀγαλμάτων παριστώντων ἀφ' ἑνὸς πιθανῶς τὴν Ἀπόλλωνος γένεσιν (Λητὼ, Ἀπόλλωνα, Ἄρτεμιν, Μούσας, δύοντα ἥλιον), ἀφ' ἑτέρου ἴσως Βάκχου θρίαμβον (Διόνυσον, Θυάδας) (Παυσ. Ι, 19).

Πραξιδάμας, Αἰγινίτης, ὁ πάππος τοῦ Νεμεονίκου Ἀλκιμίδου (Πινδ. Νεμ. ΣΤ, 27).

Πραξιδίκη. Ἐν Ἁλιάρτῳ τῆς Βοιωτίας θεότητες συμβολικαὶ τῶν ἀρετῶν, θυγατέρες τοῦ Σωτῆρος Ὁμονόη, Ἀρετὴ καὶ Πραξιδίκη καλούμεναι. Ταύτης παριστᾶτο μόνη ἡ κεφαλή. Εἶχον δ' ἱερὸν πρὸς τῷ Τιλφουσίῳ ὄρει, ἔνθα καὶ ὅρκοι ἐδίδοντο (Ὀρφ. Ἀργ. 27.—Παυσ. Βοιωτ. ΛΓ).

Πραξιθέα, 1) θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Νήφου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).—2) Θυγάτηρ Φρασίνου καὶ Διογενείας, γυνὴ τοῦ Ἐρεχθέως, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν (Ἀπλλδ. Γ, 15, 1).—3) Θυγάτηρ τοῦ Λέω (ἴδ.) ἐν Ἀθήναις, θυσιασθεῖσα μετὰ τῶν ἀδελφῶν της ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς πατρίδος της (Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ, 28).

Πραξίλεως, ἐξ Ἁλικαρνασσοῦ, πατὴρ τοῦ Ξεναγόρου, σατράπου τῆς Κιλικίας (Ἡρδ. Θ, 107).

Πραξέλλα, ποιήτρια, γράψασα ποιήματα ἐκ τῶν λεγομένων σ κ ο λ ι ῶ ν (Ἀρστφ.).

Πράξινος, πλοίαρχος νηὸς Τροιζηνίας, τῆς πρώτης κυριευθείσης ὑπὸ τῶν Περσῶν κατὰ τὴν ἐπιδρομὴν αὐτῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα (Ἡρδ. Ζ, 180).

Πρᾶξις, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἡ Ἀφροδίτη εἶχε ναὸν ἐν Μεγάροις μετὰ παναρχαίου ἐλεφαντίνου ἀγάλματος (Παυσ. Α, 43).

Πραξιτέλης, Ἀθηναῖος, Εἰρεσίδης τὸν δῆμον (Pl. XXXVI, 24. —Boeckh, C. J. G. N. 1604), κατ' ἄλλους δὲ Κνίδιος (Κεδρ. Χρον. Σλ. 322), Πάριος (Peprt. III, 17, 16) ἢ Ἄνδριος (Ἀνθλ. II, Σλ. 40), ἦν ἀνεψιὸς τοῦ Φωκίωνος καὶ πιθανῶς υἱὸς τοῦ Κηφισοδότου· γλύπτης διάσημος, ὁ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου κορυφαῖος τῶν καλλιτεχνῶν, καὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀρχαίους μάλιστα εἰς τὴν γλυφὴν διαπρέψας τοῦ λίθου (Pl. XXXIV, 19, 10), ὃν καὶ διὰ λεπτῶν πολλάκις ἐπεκόσμει χρωμάτων (Pl. XXXV, 40, 28). Τὰ ἔργα αὐτοῦ ἦσαν ἡ ἐξαίσιος παράστασις τῆς ἀνθρωπίνης νεανικῆς καλλονῆς, οὐχὶ παθαινομένης, ἀλλ' ἠρέμου καὶ ἑαυτὴν μόνον ἐνδεικνυούσης, τῶν τῆς Φειδιαϊκῆς δὲ σχολῆς κατὰ τοῦτο ἐλαττούμενα, ὅτι δὲν ἠξίουν ν' ἀναπτερώσωσι τὴν τέχνην μέχρι τοῦ ἰδανικοῦ τῆς θείας μεγαλειότητος. Θεῶν ἀγάλματα πολλὰ μνημονεύεται πλάσας, οἷον τὰ τῶν δώδεκα θεῶν ἐν Μεγάροις (Παυσ. Α, 40), Κρόνον καὶ Ῥέαν ἐν Πλαταιαῖς (Παυσ. Θ. 2), Ἥραν αὐτόθι καὶ ἐν Μαντινείᾳ (Παυσ. Η. 9), ἁρπαγὴν Περσεφόνης, χαλκῆν (Pl. XXXIV, 19, 10). Συγγενέστεραι πρὸς τὴν τάσιν αὐτοῦ ἦσαν αἱ μορφαὶ τοῦ Διονύσου, τοῦ Ἀπόλλωνος, τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ἔρωτος, ἐν αἷς ἠδύνατο νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐντελεστάτην τοῦ κάλλους παράστασιν. Δ ι ό ν υ σ ο ς αὐτοῦ μνημονεύεται ἐν Ἤλιδι (Παυσ. ΣΤ. 26. —Καλλίστρ. Εἰκ. II), καὶ ἄλλοι ἐν συμπλέγμασι μετὰ σατύρων (Pl. XXXIV, 19, 10)· εἷς δὲ Σ ά τ υ ρ ο ς αὐτοῦ ἐλέγετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Π ε ρ ι β ό η τ ο ς (Παυσ. Α, 20. — Ἀθήν. ΙΓ, 591), καὶ ἦν πιθανώτατα ὁ οὗ ὑπὲρ τὰ τριάκοντα διατηροῦνται ἐν τοῖς διαφόροις μουσείοις ἀντίγραφα, δεικνύοντα πῶς ἐξῆρεν ὁ Πραξιτέλης καὶ τὰς ἀγενεστέρας

μορφὰς εἰς φαιδρὸν καὶ ἐξαίσιον κάλλος. Ἑ ρ μ ῆ ν αὐτοῦ φέροντα Δ ι ό ν υ σ ο ν βρέφος εἶδεν ὁ Παυσανίας (Ε, 17) ἐν Ἤλιδι, καὶ τὸ ἀριστούργημα τοῦτο ἐπὶ τόπου ἐσχάτως ἀνασκαφέν, ἐστὶ ζῶσα ἀπόδειξις τῆς ἀπαραμίλλου καλλιτεχνίας τοῦ Πραξιτέλους, καὶ τὸ πολυτιμότερον τεχνικὸν ἐγκαλλώπισμα τῆς Ἑλλάδος. Αἱ Ἀ φ ρ ο δ ί τ α ι αὐτοῦ ἦσαν ἡ σχε-

δὸν ἀποθέωσις τοῦ κάλλους τῶν ἑταιρῶν, τοῦ ἐπικρατοῦντος ἤδη τότε εἰς τὴν ἠθικῶς ἐκπεσοῦσαν κοινωνίαν· ἡ πασῶν δ' ἐπισημοτάτη ἦν ἡ Κνιδία ἐπικληθεῖσα, διότι οἱ Κνίδιοι ἠγόρασαν αὐτήν, ἀναδυομένη, ἐντελῶς γυμνή, ἀπαράμιλλος τὴν καλλονὴν καὶ τὴν χάριν (Λουκ. Ἐρωτ. ΙΓ. Εἰκ. ΣΤ), οὐχὶ δ' ἐστερημένη σεμνότητος, εἰ καὶ ἦν ἀπεικόνισμα τῆς ἑταίρας Κρατίνης, ἢ μᾶλλον τῆς Φρύνης (Κλ. Ἀλέξ. Προτρ. σλ. 16. — Ἀρνβ. κ, Ἐθν. ΣΤ, 13. — Ἀθήν. ΙΓ, 591) ἧς καὶ ἄλλους ἐποίησεν ἀνδριάντας, ἕνα μάλιστα ἐξαίσιον τὴν ἔκφρασιν, κλαυσίγελων ἐπικληθέντα ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, διότι παρίστα αὐτὴν συγχρόνως κλαίουσαν καὶ γελῶσαν (Ἀθήν. Αὐτ. — Pl. XXXIV, 19, 10). Τῆς Κνιδίας παράστασις φαίνεται ἐπὶ Ῥωμαϊκοῦ νομίσματος, καὶ αὐτῆς ἀντί-

γραφον, ὀλίγον μεταπλασθέν, ἐστὶν ἡ ἐν Ῥώμῃ Μεδικία λεγομένη. Ἄλλην δέ, ἐνδεδυμένην Ἀφροδίτην τοῦ Πραξιτέλους, ἠγόρασαν οἱ Κῷοι, προτιμήσαντες ὡς σεμνοτέραν αὐτήν. Τῆς αὐτῆς κατηγορίας μετὰ τῆς Ἀφροδίτης ἦσαν καὶ οἱ Ἔρωτες αὐτοῦ, οὓς παρίστα, οὐχὶ, ὡς οἱ μετὰ ταῦτα, πτερωτὰ βρέφη, ἀλλὰ νεανίας προσήβους (Λουκ. Ἐρωτ. ΙΑ, 17), τῆς ἡλικίας καθ' ἣν τὸ πρῶτον ὑποφώσκει τὸ τρυφερὸν ἐκεῖνο αἴσθημα. Ὁ περιφημότερος ἦν ὁ ἐκ πεντελικοῦ λίθου μετὰ πτερύγων χρυσῶν (Λουκ. αὐτ. — Ἰουλιαν. Β. Σλ. 54), περὶ οὗ διηγοῦντο (Παυσ. Ε, 4. — Ἀθήν. ΙΓ, 591) ὅτι ἡ Φρύνη, ἐπιτραπεῖσα νὰ ἐκλέξῃ ὃ ἤθελε τῶν ἔργων τοῦ καλλιτέχνου, ἐτεχνάσθη νὰ τῷ ἀγγελθῇ δι' ὑπηρέτου ὅτι ἐπυρπολεῖτο τὸ ἐργαστήριόν του. «Ἂν μόνον σωθῶσιν ὁ Ἔρως μου καὶ ὁ Σάτυρος!» ἀνέκραξεν ὁ Πραξιτέλης· καὶ οὕτω

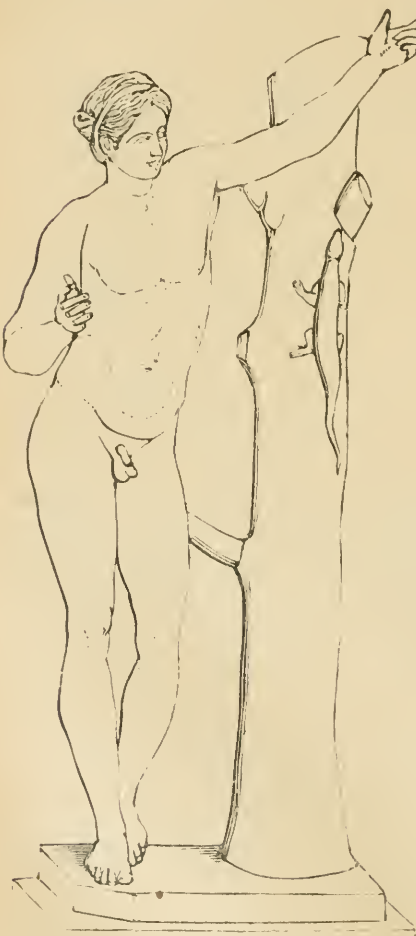

φωτισθεῖσα, ἔλαβεν αὐτὸν, καὶ τὸν ἀνέθηκεν εἰς τὰς Θεσπιάς. Ὁ Ἔρως τοῦ Βουρβωνικοῦ μουσείου ἐν Νεαπόλει ἐκρίθη, διὰ τὴν καλλονήν του, ἄξιος ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν γλυφίδα τοῦ Πραξιτέλους. — Ἀντικείμενον ἁρμόδιον τῇ γλυφίδι του ἦν προσέτι κατ' ἐξαίρετον λόγον καὶ ὁ Ἀπόλλων, ὃν ἔπλαττε νεανίαν καλλονῆς τρυφερᾶς καὶ σχεδὸν παρθενικῆς. Ὁ περιφημότερος τῶν Ἀπολλώνων αὐτοῦ ἦν ὁ χαλκοῦς, ὁ ἐπικαλούμενος Σαυροκτόνος, διότι παριστᾶτο ἐνεδρεύων προσερπούσῃ σαύρᾳ (Plin. XXXIV, 19, 10). Ἴδ. σελ. 1070. Τούτου σώζονται ἀπομιμήσεις πολλαί, καὶ μία τῶν ἀρίστων ἐστὶν ἡ τοῦ Μουσείου τῶν Παρισίων.

Πραξιφάνης, φιλόσοφος περιπατητικὸς Μυτιληναῖος ἢ Ῥόδιος, ζῶν τῷ 322 π. Χ., μαθητὴς τοῦ Θεοφράστου, ἱδρυτὴς

ἔπειτα ἰδίας σχολῆς, εἰς ἣν λέγεται μαθητεύσας καὶ ὁ Ἐπίκουρος. Πρὸ πάντων ἠσχολεῖτο εἰς μελέτας γραμματικάς, καὶ λέγεται μετὰ τοῦ Ἀριστοτέλους συνδιαπλάσας τὴν γραμματικήν. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἀπωλέσθησαν· ἐπεγράφετο δὲ ἓν ἐξ αὐτῶν «περὶ ποιητῶν», ἄλλο «περὶ ποιημάτων».

Πρᾶς (ἡ, τῆς Πραντὸς), πόλις τῆς Περραιβίας ἐν Θεσσαλίᾳ (Ξενφ. Ἑλλ. Δ, 3.—Στφ. Βυζ.).

Ἴδ· ἐν Πραξιτέλει Σαυροκτόνος.

Πρασιαὶ, 1) ἀττικὸς δῆμος τῆς Πανδιονίδος φυλῆς, ἔχων λιμένα καὶ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐξ οὗ ἀπήρχετο ἡ θεωρία διὰ τὴν Δῆλον, καὶ προσέτι τάφον τοῦ Ἐρυσίχθονος, υἱοῦ τοῦ Κέκροπος (Παυσ. Α, 31, 2). Νῦν Πόρτο-Ῥάφτι. Τὸ δ' εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος νησίδιον λέγεται Πρασονήσι.

Πρασιὰς λίμνη, ἡ καὶ Κερκινῖτις, ἐν Μακεδονίᾳ, ἀνωτέρω τῆς Ἀμφιπόλεως. Αὐτὴν διαρρέει ὁ Στρυμὼν ποταμὸς (Ἡρδ. Η, 25, 1. ΙΑ, 3). Νῦν Τακίνον.

Πράσιοι, ἰσχυρὸς λαὸς παρὰ τῷ Γάγγῃ. Ἡ πρωτεύουσα αὐτῶν ἐλέγετο Παλίβοθρα παρὰ τοῖς Ἕλλησι, Παταλύπατρα παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς. Κατὰ τὰ 300 π. Χ. λέγονται παρατάξαντες κατὰ τοῦ Σελεύκου βασιλέως τῆς Συρίας, ὑπὸ τὸν ἴδιον ἑαυτῶν βασιλέα Σανδράκοττον, στρατὸν 4-600,000 ὁπλιτῶν καὶ 9,000 ἐλεφάντων (Curt. IX, 2, 3.—Plin. VI, 18, 21),

Πράσεις, ἡ ἀγορὰ, ἐν ἄλλοις καὶ τῶν δούλων. Δοῦλος δυσαρεστούμενος κατὰ τοῦ κυρίου του, ἠδύνατο ἐν Ἀθήναις, ἐρχόμενος καὶ καθήμενος παρὰ τῷ Θησείῳ, «πρᾶσιν αἰτεῖν», ἤτοι νὰ ζητῇ ν' ἀγορασθῇ ὑπ' ἄλλου δεσπότου. Ἦν δ' ἡ συνήθης τιμὴ ἀγορᾶς δούλου 2-5 μνῶν (200-500 δραχμῶν), ὡς ἡ τῆς ἡμιόνου. Δι' ἐξαιρετικὰ ὅμως προτερήματα ἐτιμῶντο ἐνίοτε πολὺ περισσότερον, ὡς ὁ Νικίας λέγεται ἀγοράσας ἀντὶ ταλάντου (6,000) δρ., δοῦλον ὃν ἔταξεν ἐπιστάτην τῶν ἀργυρείων του.

Πράσον, ἀκρωτήριον εἰς τὰ νοτιανατολικὰ τῆς Ἀφρικῆς (Πτλμ. Α, 9). Νῦν Ῥάδον.

Πρατίνας υἱὸς Πυρρωνίδου, ἐκ Φλιοῦντος τῆς Σικυωνίας, δι' ὃ καὶ Φλιάσιος ἐπελέγετο· εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων τραγικῶν ποιητῶν. Ὅτε ποτὲ, ἐν Ὀλ. 70, διηγωνίζετο πρὸς τὸν Αἰσχύλον καὶ τὸν Χοιρίλον περὶ τοῦ βραβείου, ἔπεσαν τὰ ἰκρία ἤτοι ἡ ξυλίνη σκηνὴ, ἣν ὁ Θέσπις πρῶτος εἶχεν ἱδρύσει, καὶ τοῦτο ἐν ἄλλοις ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς οἰκοδομὴν τοῦ πρώτου λιθίνου θεάτρου ἐν Ἀθήναις. Κατὰ Σουΐδαν ἔγραψε κατ' ἀρχὰς σατυρικὰ δράματα· δηλαδὴ τοὺς ἐν τῇ πατρίδι του συνήθεις σατυρικοὺς χοροὺς

ἐδραματοποίησε, καὶ τὰ δράματα αὐτοῦ ἦσαν τὸν ἀριθμὸν τοὐλάχιστον 32. Ἔγραψε δὲ καὶ ὑ π ο ρ χ ή μ α τ α (ἴδ. Λ υ ρ ι κ ὴ π ο ί η σ ι ς), ὧν τινὰ σώζονται ἀποσπάσματα (Συλλ. Bergk, Poet. lyr. graec.).

Πρεέγιστος ἢ Π ρ ά γ ι σ τ ο ς ἐν Σπάρτῃ, ὁ πρεσβύτερος πρόεδρος τῆς γερουσίας.

Πρεπέρινθος, νῆσος μικρὰ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, μεταξὺ Μήλου καὶ Σίφνου (Στρβ.).

Πρέπις, Ἀθηναῖός τις ἁβροδίαιτος, ἐμπαιζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Ἀχρν. 843).

Πρέσβυς, ὁ γέρων. Ἐν Σπάρτῃ ὁ ἀρχαιότερος, ὁ πρόεδρος τινῶν ἀρχῶν, ὡς τῶν ἀγορανόμων (Ἐπιγρ. Boeckh, C. J. N. 1241-1277). Γενικῶς ὅμως, μάλιστα παρὰ τοῖς ποιηταῖς (Αἰσχλ. Ἱκέτ. 741. — Ἀρστφ. Ἀχρν. 93), ἐν ᾧ παρὰ τοῖς λογογράφοις μᾶλλον π ρ ε σ β ε υ τ ή ς, ὁ πρὸς ξένην κυβέρνησιν πεμπόμενος ἐπὶ σκοπῷ πολιτικῶν διαπραγματεύσεων. Ἐν Ἀθήναις οἱ πρέσβεις ἐλάμβανον, πλὴν τῶν ἐφοδίων, καὶ ἀνὰ δύο δραχμὰς ἕκαστος τὴν ἡμέραν κατ' Ἀριστοφάνην (Ἀχρν. 66), καὶ ὑπέκειντο εἰς εὐθύνας διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων των (Δμσθ. π. Πρπρσβ. 367). Ἐν Σπάρτῃ δ' ἀπέστελλον αὐτοὺς οἱ βασιλεῖς, οἱ ἔχοντες τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων, ἢ πολλάκις καὶ αὐτοὶ ὡς πρέσβεις ἀπήρχοντο (Ἀρστт. Πλτ. Β, 6, 20). Ἀλλὰ μεταγενεστέρως τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν ᾠκειοποιήθησαν οἱ Ἔφοροι, λαμβάνοντες πολλάκις αὐτοὺς ἐκ τῶν ἀντιπάλων τῶν βασιλέων (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 5. 4. Ἀγσλ. Β, 25).

Πρέσβων, υἱὸς τοῦ Φρίξου καὶ τῆς Χαλκιόπης, ἐκ Κολχίδος εἰς Βοιωτίαν ἐπανελθών, καὶ ἐπανακτησάμενος τὸν πατρικὸν θρόνον (Παυσ. Βοιωτ. 34).

Πρηξάσπης, Πέρσης εὐνοούμενος τοῦ βασιλέως Καμβύσου, καθ' οὗ τὴν ἐντολὴν ἐθανάτωσε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Σμέρδιν, ὃν ὑπέβλεπεν ὡς ὕποπτον ὁ Καμβύσης. Μετὰ τούτου τὸν θάνατον ἠρνήθη τὴν πρᾶξιν· ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Μάγου τοῦ διαδεχθέντος τὸν θρόνον βιασθείς, ἀνέβη εἰς ὑψηλὸν πύργον καὶ ἐκεῖθεν δημοσίως ὁμολογήσας τὸ ἔγκλημα, κατερρίφθη καὶ ηὐτοκτόνησε. Μετὰ ταύτης ὅμως τῆς διηγήσεως τοῦ Ἡροδότου (Γ, 30, 34, 66, 75) δὲν συμφωνεῖ ἡ τοῦ Κτησίου.

Πρίαμος, υἱὸς τοῦ Λαομέδοντος καὶ τῆς Στρυμοῦς, βασιλεὺς τῆς Τρῳάδος. Κατ' ἀρχὰς Ποδάρκης καλούμενος, μετωνομάσθη Πρίαμος, διότι ἡ ἀδελφή του Ἡσιόνη τὸν ἐξηγόρασεν ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ Ἡρακλέους (ἴδ.). Ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, ὃν προυκάλεσεν ὁ υἱός του Πάρις, ἦν ἤδη γέρων, ὥστε δὲν κατήρχετο εἰς τὰς μάχας (Ὁμ. Ἰλ. Π, 487, 500). Ἅπαξ δὲ μόνον κατῆλθε μεταξὺ τῶν μαχομένων ἵνα διαπραγματευθῇ τὰ περὶ μονομαχίας μεταξὺ τοῦ Πάριδος καὶ τοῦ Μενελάου (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 250). Ὅτε ἐφονεύθη ὁ Ἕκτωρ, μετέβη, ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ, εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἀχιλλέως, ἵνα ἱκετεύσῃ αὐτὸν νὰ τῷ ἀποδώσῃ τοῦ υἱοῦ του τὸ σῶμα (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 470). Πρὸ τῶν Τρωϊκῶν μνημονεύει ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Γ, 184) ἐκστρατείας τοῦ Πριάμου κατὰ τῶν Ἀμαζόνων καὶ ὑπὲρ τῶν Φρυγῶν. Περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ οὐδὲν λέγει ὁ ποιητής. Κατ' ἄλλους δέ, ὅτε οἱ Ἕλληνες εἰσέβαλλον εἰς τὴν πόλιν, ὡπλίσθη ὁ Πρίαμος ἵνα ἀντιστῇ καὶ πέσῃ πολεμῶν· ἀλλ' ἡ σύζυγός του Ἑκάβη τὸν ἔπεισε νὰ καταφύγῃ μετ' αὐτῆς καὶ τῶν θυγατέρων των ὡς ἱκέτης εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Ἑρκείου Διός. Ἐκεῖ ὁ Νεοπτόλεμος ἐφόνευσε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του τὸν υἱόν του Πολίτην. Ἐν ἀπελπισίᾳ ὁ γέρων ἐσφενδόνισε κατ' αὐτοῦ δι' ἀσθενοῦς βραχίονος τὸ ἀκόντιόν του, καὶ ἐκεῖ ὑπ' αὐτοῦ κατεσφάγη (Εὐριπ. Τρωάδ. 17. — Virg. Æ, II, 512). Ἡ σύζυγός του Ἑκάβη ἦν θυγάτηρ τοῦ Φρυγὸς Δύμαντος (Ὁμ. Ἰλ. Π, 716. Χ, 234), ἢ τοῦ Κισσέως ἢ τοῦ

Σαγγαρίου. Πρώτην γυναῖκα εἶχε τὴν Ἀρίσβην, θυγατέρα τοῦ Μέροπος, καὶ ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Αἴσακον. Ταύτην ὅμως παρεχώρησεν εἰς τὸν Ὕρτακον. Ἡ Ἑκάβη ὠνειρεύθη ὅτι ἔφερεν εἰς τὸν κόλπον της καίουσαν δᾷδα, καὶ τοῦτο ἐπηλήθευσε διὰ τῶν δεινῶν ἃ ἐπέφερεν εἰς τὴν πατρίδα του ὁ υἱός της Πάρις (Virg. Æ, VII, 319. X, 784). Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τρωάδος ἀπεκομίσθη ὡς αἰχμάλωτος ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως. Ἐν Θράκῃ τυφλώσασα τὸν Πολυμήστορα (ἴδ. Πολύδωρος), μετεμορφώθη εἰς κύνα, καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν· ὁ δὲ τάφος αὐτῆς (Κυνὸς σῆμα), ἦν σημεῖον ὁδηγοῦν τοὺς ναυτιλλομένους (Εὐρπ. Ἑκ. 1228. — Ov. Met. XIII, 423).— Ὁ Πρίαμος εἶχε 50 υἱοὺς ὧν οἱ 19 ἦσαν τῆς Ἑκάβης (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 495), καὶ εἶχεν ἐπίσης καὶ θυγατέρας πολλάς. Ὁ πρεσβύτερος καὶ διασημότατος τῶν υἱῶν τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης ἦν ὁ Ἕκτωρ, ἡνίοχον ἔχων τὸν ἑτερομήτριον ἀδελφόν του Κεβριόνην (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 318· Λ, 521. Π, 736)· ὁ δεύτερος ἦν ὁ Πάρις μεθ' ὃν εἵποντο Κρέουσα, ἡ σύζυγος τοῦ Αἰνείου· Λαοδίκη, γυνὴ τοῦ Ἑλικάωνος (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 123)· ἡ Πολυξένη (ἴδ. Ἀχιλλεύς)· ἡ Κασσάνδρα (ἴδ.)· ὁ Δηίφοβος (ἴδ.)· ὁ Ἕλενος οἰωνοσκόπος καὶ μάντις (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 76. Η, 44), ὁ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων αἰχμαλωτευθεὶς, ἢ ἑκουσίως εἰς αὐτοὺς μεταβὰς. καὶ αὐτοῖς προειπὼν ὅτι ἡ Τρωὰς μόνον βοηθείᾳ τοῦ Νεοπτολέμου καὶ Φιλοκτήτου θὰ ἐκυριεύετο. Τὸν Νεοπτόλεμον παρηκολούθησεν εἰς τὴν Ἤπειρον, ἔλαβε, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, μέρος τῆς χώρας εἰς κληρονομίαν. καὶ ἐνυμφεύθη τὴν Ἀνδρομάχην (Σοφκλ. Φιλκτ. 390. 601. — Virg. Æ, III, 294.Ov. Met. XIII, 99. 723, XV, 438)· ὁ Τρωίλος (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 257), εἷς τῶν νεωτέρων. φονευθεὶς ὑπὸ Ἀχιλλέως, ἢ αἰχμαλωτευθεὶς καὶ ἀποπνιγεὶς ὑπ' αὐτοῦ, ἢ φυγὼν πρὸ τοῦ Ἀχιλλέως εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θυμβραίου Ἀπόλλωνος. ἔνθα ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν ἀπέσφαξεν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν εἰς ἣν ἔπειτα καὶ αὐτὸς ἐφονεύθη (Virg. Æ, I, 474.—Hor. Od. II, 9, 16. — Cic. Tusc. I, 39)· ὁ Πολίτης (ἴδ.).

Πρίαμος, ἢ ἴσως μᾶλλον Πρίαπος. πόλις τῆς Τρωϊκῆς χώρας (Ἀρρ. Ἀνβασ. Α. 12).

Πριάπεια, ποιημάτια εἰς Πρίαπον ἀστεῖα, καὶ τὸ πλεῖστον ἄσεμνα. οἷα μόνον λατινικά τινα (87) σώζονται. τοῦ Κατούλλου, Τιβούλλου καὶ ἄλλων.

Πρίαπος, υἱὸς τῆς Ἀφροδίτης, ἢ Χιόνης, ἢ Ναΐδος, καὶ τοῦ Διονύσου. ἢ Ἑρμοῦ, ἢ Πανὸς. ἢ Ἀδώνιδος, ἢ Σατύρου, θεὸς τῆς γονιμότητος, προσέτι καὶ τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν ποιμνίων, καὶ τὴν εὐφορίαν προστατεύων τῶν κήπων καὶ τῶν ἀμπέλων, καὶ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ἰχθύων καὶ τῶν σίμβλων τῶν μελισσῶν. Ὁ Ὅμηρος καὶ οἱ ἀρχαιότεροι ποιηταὶ οὐδεμίαν ποιοῦνται μνείαν αὐτοῦ. Ἐν μετέπειτα χρόνοις τὰ ἀγάλματα αὐτοῦ, φέροντα καρποὺς εἰς τὸν κόλπον, ἢ συνήθως ὄντα τετράγωνοι Ἑρμαῖ ἐν ἀσέμνοις συμβόλοις, ἱδρύοντο εἰς ἀμπέλους καὶ κήπους. Θυσίαι δὲ προσεφέροντο εἰς αὐτὸν αἱ ἀπαρχαὶ τῶν προϊόντων τῆς γῆς. καὶ προσέτι γάλα, μέλι, κριοὶ, ὄνοι, κλπ. Κυρίως ἐτιμᾶτο ἐν Λαμψάκῳ τῆς Μυσίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ. καὶ ἐκεῖθεν ἡ λατρεία του ἐξετάθη ἐπὶ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα (Στρβ. ΙΓ. 587).

Πρίαπος, πόλις τῆς Μυσίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἐπὶ τῆς Προποντίδος, οἰκισθεῖσα ὑπὸ Μιλησίων, κυριωτέρα ἕδρα τῆς λατρείας τοῦ Πριάπου (Θουκ. Η, 107.—Στρβ).

Πρίασος, υἱὸς τοῦ Καινέως, ἀδελφὸς τοῦ Φώκου, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν (Hgin. Fab. XIV).

Πριήνη, πόλις ἐν Καρίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, κατέναντι τῆς Σάμου· κειμένη, ἐπὶ τοῦ ποταμίου Γαίσου ἢ Γαίσωνος, εἰς τὴν παραλίαν τοῦ λατμίου κόλπου· ἀλλ' εἶτα. διὰ τοῦ Μαιάνδρου τῆς ἀκτῆς προσχωσθείσης, ἔμεινεν εἰς 40 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς

θαλάσσης, εἰς τὴν ἀπότομον πλευρὰν τοῦ ὄρους Μυκάλης. Ἡ Πριήνη, μία τῶν πόλεων τοῦ Ἰωνικοῦ δεσμοῦ, εἶχε στόλον, καὶ ἦν πατρὶς τοῦ φιλοσόφου Βίαντος (Ἡρδ. ΣΤ, 6. — Θουκ. Α, 115. — Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 2, 17. Δ, 8, 17. — Στρβ. ΙΒ, 551. 577). Νῦν Σαμνοῦν.

Πριμικήριος, ἦν ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου ὁ δεύτερος τῶν αὐλικῶν ἀξιωματικῶν, ὁ καὶ τὸν πρῶτον, κωλυόμενον, ἀντικαθιστῶν. Τὸ ὄνομα εἶχεν ἐκ τῆς τότε ἐκκλησιαστικῆς ἐθιμοταξίας, ὡς ὁ πρῶτος τὸ κηρίον κρατῶν.

Πριόλας, υἱὸς τοῦ Δασκύλου, ἀδελφὸς τοῦ Λύκου, συνοδεύσας τὸν Ἡρακλέα ὅτε ἐπολέμησε τοὺς ἐν Βιθυνίᾳ Βέβρυκας (Ἀπλλν. Ῥόδ. Β, 782).

Πρίστις, ἡ, εἶδος κήτους (Ἀρστт. Ζω. ἱστ. ΣΤ, 12), εἰς ὃ πολλάκις τερατώδης ἀποδίδοται μορφὴ (Flor. III, 5, 16. — Plin. IX, 2), κεφαλὴ ὄφεως, λαιμὸς καὶ

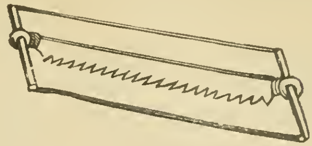

στῆθος ἵππου, μεγάλαι δὲ ὡς πόδες αἱ πτέρυγες (Virg. Æn. III, 427). Οὕτως οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ εἰκονογράφοι παρίστων τὸ κῆτος τοῦ Ἰωνᾶ. Καὶ πλοῖον δέ τι ἔφερεν αὐτὸ τὸ ὄνομα, ἢ διὰ τὰς διαστάσεις του, ἢ διότι τοῦτο τὸ ἔμβλημα ἔφερεν εἰς τὴν πρῷραν.

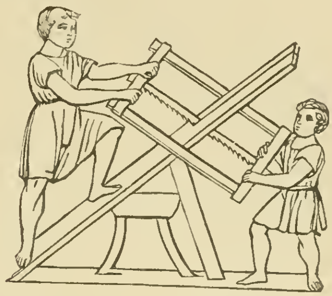
Πρέφερνον, πόλις τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ, ἄριστον οἶνον παράγουσα (Στρβ. Α). Νῦν Πίπερνον.

Πρέων, χωρίον παρὰ τῇ Καρχηδόνι ἐν Ἀφρικῇ (Πολβ.).

Πρέων, τὸ πριόνιον, ἐργαλεῖον ἀρχαιότατα γνωστὸν ἐν τῇ ξυλουργικῇ, καὶ οὗ ἡ εὕρεσις ἀπεδίδετο εἰς τὸν Δαίδαλον, ἢ μᾶλλον εἰς τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ Τάλων, σιαγόνα ὄφεως εὑρόντα, καὶ αὐτὴν ἐν σιδήρῳ ἀπομιμηθέντα (Διόδ. Δ, 76. — Ἀπλλδ. Γ, 16). Ὁ διὰ τοῦ πρίονος ἐργαζόμενος ἐλέγετο

πρίστις ἢ πριστὴρ, καὶ συνήθως, κατὰ τὰς σῳζομένας εἰκόνας, ἀνὰ δύο διεχειρίζοντο ἕνα πρίονα.

Πριώνοτον ὄρος καὶ ἀκρωτήριον, τῆς Πετραίας Ἀραβίας εἰς τὰ νότια αὐτῆς παράλια κατὰ τὸν Σαχαλιτικὸν κόλπον (Πτολ. Ε, 17. ΣΤ, 7).

Προαγωγεῖς. Κατὰ προαγωγέων, προκαλούντων εἰς ἀκολασίαν αὐστηρὰς ἐπέβαλλον ποινὰς οἱ νόμοι τοῦ Σόλωνος. Ὁ ἐλάχιστος αὐτῶν ὅρος, ἴσως δι᾽ ἑταίρας μόνον, ἦν πρόστιμον δραχμῶν εἴκοσι (Πλούτ. Σόλ. ΚΓ), ἄλλως, κατὰ τοῦ διὰ τοῦ αἰσχροῦ αὐτῶν ἐπαγγέλματος διαφθείροντος τὰ ἤθη τῶν ἐλευθέρων ἐκινεῖτο γραφὴ προαγωγῆς, καὶ ἐπεβάλλοντο μέγιστα ἐπιτίμια (Αἰσχν. κ. Τιμάρχ. 3, 26), μέχρι καὶ θανάτου (Δεινάρχ. κ. Δμσθ. 93). Τοιαύτη γραφὴ λέγεται εἰσαχθεῖσα καὶ κατὰ τῆς Ἀσπασίας (Ἀρστφ. Ἀχρν. 527. — Πλούτ. Πρκλ. ΛΒ).

Προβασκάνιον, φυλακτήριον προσδεόμενον εἰς τὸν τράχηλον τῶν παιδίων, ἢ δακτύλιος μετ᾽ ἐπικεχαραγμένων σημείων, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτο, σκοπὸν ἔχον νὰ προφυλάττῃ ἀπὸ βασκανίας.

Προβάλινθος, μία τῶν πόλεων τῆς Μαραθωνικῆς τετραπόλεως, δῆμος ἀνήκων εἰς τὴν Πανδιονίδα φυλήν. Ὁ δημότης Προβαλίσιος (Στρβ.). Νῦν Βρανά.

Προβολή, ἐν Ἀθήναις ἐλέγετο ἡ ὑπὸ ἰδιώτου αἴτησις ἀδείας τοῦ δήμου ἵνα ἐγκαλέσῃ τινὰ δικαστικῶς («προβάλλεσθαί τινα») δι' ἔγκλημα ἀφορῶν τὸ δημόσιον συμφέρον, ὡς τὸν δημόσιον λειτουργὸν διὰ μὴ καλὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος, τὸν συκοφάντην, τὸν κατακρατοῦντα δημόσια κτήματα, τὸν πρὸς τὰ ἱερὰ ἀσεβοῦντα. Ἂν ὁ δῆμος ἀπεχειροτόνει, ἀπηλλάττετο ὁ κατηγορούμενος, ἂν κατεχειροτόνει, παρεπέμπετο εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἦν ὁ ἀγὼν τιμητὸς, ἤτοι ὁ ἐνάγων ὥριζε τὴν ζημίαν εἰς ἣν ἀπῄτει νὰ ὑποβληθῇ ὁ κατηγορούμενος, δι' αὐτὸν δὲ, τὸν ἐγκαλοῦντα, ἦν ἀζήμιος, διότι δὲν ἐνδιέφερεν αὐτὸν, ἀλλὰ τὸ συμφέρον τοῦ δήμου (Bekk. Anecd. σλ. 288. —Δμσθ. κ. Μειδ.).

Προβούλευμα, ἐν Ἀθήναις πᾶσα πρότασις δεκτὴ γενομένη παρὰ τῆς βουλῆς πρὶν ἢ εἰσαχθῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου. Καὶ ἄνευ μὲν τῆς κυρώσεως τῆς ἐκκλησίας τὸ προβούλευμα οὐδεμίαν εἶχεν ἰσχὺν, πλὴν εἴς τινας περιστάσεις, ἐπὶ μόνον τὸ ἔτος καθ' ὃ ἐψηφίσθη· ἄνευ δὲ προβουλεύματος οὐδὲν ἐπετρέπετο νὰ νομοθετηθῇ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, ἑπομένως οὐδὲν νομοσχέδιον «ἀπροβούλευτον» νὰ εἰσαχθῇ εἰς αὐτήν.

Πρόβουλοι, 1) οἱ ἄνδρες ἐμπιστοσύνης οἵτινες εἰς σπουδαίας περιστάσεις ἐξελέγοντο ἵνα σκεφθῶσι περὶ τῶν κοινῶν Ἑλληνικῶν συμφερόντων, ἢ συσκεφθῶσι μετὰ τοῦ δήμου τὰ καθέκαστα τῶν αὐτὸν ἀφορώντων (Ἡρδ. Ζ, 172). Οὕτω μετὰ τὴν ἐν Σικελίᾳ καταστροφὴν τῶν Ἀθηναίων, τῷ 413 π. Χ., ἐξελέγησαν, τῷ 411, δέκα ἄνδρες πρεσβύτεροι ἐκ τῶν ἀριστοκρατῶν ἵνα προβουλεύσωσι περὶ τῶν πραγμάτων (Θουκ. Η, 1), καὶ οὗτοι προωδοποίησαν τὴν διὰ τῶν 400 ἐπάνοδον τῆς ἀριστοκρατίας, ὅτε τοῖς ἐδόθησαν καὶ εἴκοσιν ἄλλοι πάρεδροι, καὶ οἱ τριάκοντα ὁμοῦ ἐκλήθησαν συγγραφεῖς (Θουκ. Β, 67.—Ἁρπ. σλ, 278. — 2) Οἱ ὑπὸ τῶν Ἰωνικῶν πόλεων εἰς τὸ Πανιώνιον πεμπόμενοι πληρεξούσιοι.

Προγάμεια, ἴδ. Προτέλεια.

Προγεύστης, παρὰ τοῖς Πέρσαις καὶ ἄλλοις Ἀσιανοῖς δοῦλος, καθῆκον ἔχων νὰ γεύηται τῶν ἐδεσμάτων πρὸ τοῦ κυρίου του, ἰδίως τοῦ βασιλέως, εἰς ἀπόδειξιν ὅτι δὲν ἔχουσι δηλητήριον (Ξνφ. Κυρ. Π. Α, 3). Τὸ ἔθος ἐπεκράτησεν εἶτα καὶ ἐν Ῥώμῃ.

Προγυμνάσματα, ἐλέγοντο αἱ προπαρασκευαὶ τῶν ἀθλητῶν, ἵνα ἀξίως καταβῶσιν εἰς τοὺς ἀγῶνας, καὶ διὰ τὰ Ὀλύμπια μάλιστα ἤρχοντο πρὸς τοῦτο εἰς τὴν Ἦλιδα τριάκοντα ἡμέρας πρὸ τοῦ ἀγῶνος. Οὕτως ἀπεκάλουν καὶ οἱ ῥήτορες τὰ ῥητορικὰ αὐτῶν γυμνάσματα, καὶ εἰσαγωγὰς, δι' ὧν συνώδευον τὴν θεωρίαν τῆς τέχνης των, οἷα ἐν ἄλλοις ἔγραψαν ὁ Ἑρμογένης (ἴδ.), ὁ Ἀφθόνιος (ἴδ.), ὅστις καὶ μελέτας προσέθηκεν ἐν εἴδει παραδειγμάτων, καὶ ὁμοίως ὁ Θέων, ὁ Δοξοπάτηρ καὶ ἄλλοι.

Προδικασία, Πρόδικος δίκη, Ἴδ. Δίκη.

Πρόδικος, ἐν Σπάρτῃ ὁ ἐπίτροπος ἀνηλίκου βασιλέως, καὶ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ τὸν στρατὸν διοικῶν· ὁμοίως καὶ οἱ ἐκτελεσταὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν βασιλέων ὡς πρὸς τὰς κληρονομικὰς σχέσεις (Ἡρδ. ΣΤ, 57).

Πρόδικος, ἐξ Ἰουλίδος τῆς νήσου Κέω, σοφιστὴς σύγχρονος τοῦ Σωκράτους, ἐπέμφθη ἐν τῇ νεότητί του διὰ πολιτικὰς τῆς πατρίδος του ὑποθέσεις εἰς Ἀθήνας, καὶ ἐκεῖ ἡ εὐφράδειά του εἵλκυσε τὴν προσοχὴν καὶ ἐκίνησε τὸν γενικὸν θαυμασμὸν, δι' ὃ καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς ῥητορείας ἐπὶ μισθῷ. Φαίνεται δ' ὅτι ἔκτοτε ἀποκατέστη μονίμως ἐν Ἀθήναις, ἔνθα καὶ ἐσχετίσθη μετὰ τῶν ἐπισημοτέρων ἐκ τῶν συγχρόνων του, τοῦ Σωκράτους, Ξε-

νοφῶντος, Δάμωνος, Κριτίου, Θουκυδίδου, Θηραμένους, Εὐριπίδου, Ἰσοκράτους. Τινὲς αὐτῶν λέγονται μαθηταί του, καὶ ἀναμφισβήτητος ἐστὶν ἡ ἐπιρροὴ ἣν ἐξήσκει διὰ τῆς κοινωνίας καὶ τῆς διδασκαλίας του. Ὁ Πλάτων μνημονεύει αὐτοῦ μετὰ θαυμασμοῦ· ἀλλὰ περὶ τῶν λόγων τοῦ Προδίκου οὐδὲν γνωρίζομεν ἀκριβές, οὐδὲ σώζονται αὐτῶν ἀποσπάσματα· ἑνὸς δὲ μόνου διετήρησεν ὁ Ξενοφῶν (Ἀπμν. Β, 1, 21) τὴν περίληψιν, ἐξαιρέτου διά τε τὴν ἠθικὴν τάσιν καὶ διὰ τὸ ἐπίχαρι τῆς ἀλληγορίας αὐτοῦ, καθ' ἣν εἰς τὸν Ἡρακλέα, κατὰ τὴν διακλάδωσιν τῆς ὁδοῦ, προσέρχονται, ὡς δύο γυναῖκες, ἡ κακία καὶ ἡ ἀρετή, καὶ προσπαθοῦσιν ἑκάστη νὰ τὸν ἑλκύσῃ πρὸς ἑαυτήν. Καὶ ὁ Πλάτων μνημονεύει ἄλλων του πραγματειῶν, εἰς ἃς ἐνδείκνυται ὁμοία τάσις τοῦ πνεύματος. Ἐπίθετα τῷ ἀπεδίδοντο «ὁ δ ε ι ν ὸ ς, ὁ σ ο φ ὸ ς», καὶ παροιμιακῶς ἐλέγετο διά τινα ἐπαινούμενον ἐπὶ μεγάλῃ σοφίᾳ «σοφώτερος Προδίκου». Τὸ ὕφος αὐτοῦ μαρτυρεῖται ὡς ὡραῖον, κατάκοσμον, ἀλλ' οὐχὶ πεφυσημένον, μετ' ἀκριβείας καὶ πλούτου γοητεῦον τοὺς ἀκούοντας, εἰ καὶ ἡ φωνὴ τοῦ ῥήτορος ἦν ὁπωσοῦν τραχεῖα ἐκ φύσεως.

Προδομία, ἡ Ἥρα ἐν Σικυῶνι, εἰς τὸν ναὸν ὃν ἤγειρεν αὐτῇ ὁ υἱὸς τοῦ Τημένου (Παυσ. Β, 11).

Πρόδομος, ἴδ. Ν α ό ς. Ο ἶ κ ο ς.

Προδοσία, ἣν πᾶσα ἐκ προθέσεως καὶ ἰδιοτελείας ἐνέργεια κατὰ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος καὶ κατὰ τῶν νενομισμένων, οἷον ἡ μετ' ἐχθρῶν μυστικὴ συνεννόησις, ἡ ἄνευ ἀνωτέρας ἀνάγκης παράδοσις φρουρίου, στόλου, στρατοῦ, ἡ ἐπιβολὴ εἰς τυραννίδα, εἰς παράνομον κατάλυσιν τοῦ πολιτεύματος, ἡ ἐπὶ σκοπῷ καταπάτησις τῶν πρὸς ἀσφάλειαν διατεταγμένων κτλ. (Δμσθ. π. Στφ. 238, 242. π. Στφ. τριηρρχ. 1220. π. Λπτ. 481. 487. π. πρπρσβ. 433. — Λυσ. κ. Ἀγορ. 130.—Λκργ. κ. Λκρ. 150 κλ.). Φυσικῷ τῷ λόγῳ δὲ οἱ πολιτευόμενοι καὶ οἱ ῥήτορες συνεχῶς ἐδράττοντο καὶ πάσης προφάσεως ἵνα κατηγορῶσιν ἐπὶ προδοσίᾳ τοὺς ἀντιπάλους των (Ἀρστφ. Ἱππ. 236. 475. 862. Σφκ. 483. 953). Ἡ ἐπ' αὐτῇ εἰς δίκην εἰσαγωγὴ ἐν Ἀθήναις ἐγίνετο δι' ε ἰ σ α γ γ ε λ ί α ς, ἤτοι καταμηνύσεως εἰς τὸν δῆμον, ὅστις αὐτὸς ἀνελάμβανε τὴν δίκην ὡς κατήγορος, καὶ ἡγεμόνες (ἴδ.) τοῦ δικαστηρίου ἦσαν οἱ Θεσμοθέται. Αἱ δὲ ποιναὶ τῶν ἐνόχων ἀποδειχθέντων ἦσαν θάνατος, ἀπαγόρευσις τοῦ ἐν τῇ χώρᾳ ἐνταφιασμοῦ, κατεδάφισις τῆς οἰκίας, δήμευσις τῶν κτημάτων, στηλίτευσις τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ κακουργήματος τοῦ προδότου, ἀτιμία ἀτομικὴ ἢ καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους μεταβαίνουσα.

Πρόδρομοι, ἄνεμοι βορειανατολικοὶ πνέοντες ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ Σιρίου, οἱ πρῶτοι ἐτησίαι.

Πρόεδρος, ἐν Ἀθήναις ὁ ἐπὶ μίαν ἡμέραν προεδρεύων ἑκάστης τῶν μὴ πρωτευουσῶν φυλῶν, κληρούμενος ὑπὸ τοῦ Ἐπιστάτου. Ἴδ. Β ο υ λ ή.

Προεισφορά. Ὅτε ἐν Ὀλ. 105, γ (358 π. Χ.) ὁ ἀττικὸς δῆμος ὠργανώθη εἰς συμμορίας, πρὸς σκοπὸν ἰδίως τῆς ναυτικῆς φορολογίας, οἱ πλουσιώτεροι ἑκάστης συμμορίας, οἱ ἐπιμεληταὶ ἢ ἡγεμόνες τῶν συμμοριῶν, προκατέβαλλον τοὺς ὀφειλομένους ὑφ' ἑκάστης φόρους, καὶ εἰσέπραττον εἶτα αὐτοὺς παρὰ τῶν μελῶν. Αὗται ἦσαν αἱ π ρ ο ε ι σ φ ο ρ α ί. Αὗται ἔδιδον ἀφορμὴν ἐνίοτε εἰς δ ί κ α ς π ρ ο ε ι σ φ ο ρ ᾶ ς (Δμσθ. π. Πντν. 977. Φαινπ. 1046. Πλκλ. 1208), κατὰ τῶν μὴ ἀποτινόντων τὰ ὑπὲρ αὐτῶν προκαταβληθέντα. Ὑπήγοντο δὲ αἱ δίκαι αὗται, ὡς πᾶσαι αἱ περὶ φόρων, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν στρατηγῶν.

Πρόερνα (ἡ), πόλις τῆς Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, μεταξὺ Φερῶν καὶ Θαυμακίας (Στρβ.-Στφ. Βυζ.).

Προηρόσια (τὰ) ἢ π ρ ο η ρ ο σ ί α ι (αἱ), τελετὴ ἢ θυσία τελουμένη πρὸ τῆς

ἀρώσεως τῶν ἀγρῶν, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῆς, Προηροσία (ἡ), καὶ ἐπίθετον τῆς Δήμητρος, εἰς τὰς τελετὰς ταύτας ἐπικαλουμένης· καὶ ἐν γένει προηρόσιοι θεοὶ (Πλούτρχ.).

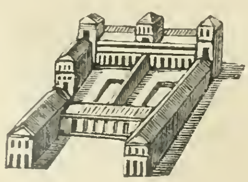
Πρόθεσις, ἴδ. κηδεία.

Προθεσμία δικαστική, μεθ' ἣν δὲν ἐπετρέπετο ἡ καταδίωξις ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων (Δμσθ. ὑπ. Φορμ. 952-3. — Ἰσκρ. Ἀρχδμ. § 26), ὑπῆρχε διὰ χρέη καὶ δι' ἐπιτροπείας πενταετής (Δμσθ. ὑπ. Φρμ. 952. πρ. Ναυσ. καὶ Ξεν. 993)· δι' ἐγγυήσεις ἐτησία (Δμσθ. πρ. Ἀπατούρ. 901)· ὁμοίως καὶ διὰ γραφὴν παρανόμων (Ὑποθ. Δμσθ. κ. Λεπτ. 453), δι' ἣν ὁ προτείνας νόμον ἔμενεν ἀκαταδίωκτος μετὰ παρέλευσιν ἔτους ἀφ' οὗ ἡ πρότασις αὐτοῦ ἐψηφίζετο. Διὰ τοὺς καταστρέφοντας ἱερὰς ἐλαίας καὶ διὰ τὰ μεγάλα ἐγκλήματα προθεσμία δὲν ὑπῆρχε (Λυσ. κ. Ἀγοράτ. 161). Καὶ διὰ τὰς εὐθύνας τῶν ἀρχόντων ὑπῆρχε προθεσμία (Πολδ. Η, 45), ἀλλ' ἀγνοεῖται πόση.

Προθοήνωρ, Ἀρειλύκου υἱός, ἡγεμὼν Θηβαῖος πρὸ τῆς Τροίας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 495. Ξ, 450).

Πρόθοος, 1) υἱὸς Ἀγρίου (Ἀπλλδ. Α, 8, 6).—2) υἱὸς Τευθρηδόνος, Μάγνης, πρὸ τῆς Τροίας (Ὁμ. Ἰλ. Β. 756). — 3) Υἱὸς τοῦ Λυκάονος (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).

Πρόθυρον καὶ πρόθυρα (τὰ), τὸ πρὸ τῆς ἐξωτερικῆς θύρας τῆς οἰκίας μέρος (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 777. Σ. 496), κυρίως δὲ τὸ

πρὸ τῆς θύρας ταύτης προαύλιον (Ὀδύσσ. Α, 103. Τ, 355. Φ, 299). Ἐν τοῖς ἔπειτα, τοῖς Ῥωμαϊκοῖς μάλιστα, χρόνοις, αἱ πολυτελεῖς οἰκίαι ἐξέτεινον τὰς πλαγίας πλευρὰς των ἑκατέρωθεν αὐτοῦ.

Προίξ. Ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων ὁ ἀνὴρ ὁ θέλων νὰ νυμφευθῇ ἔδιδε δῶρα (ἔεδνα) (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 244. Π, 178. 190), ἃ τῷ ἀπεδίδοντο ἂν ἡ γυνὴ ἀπεδείκνυτο ἐγκληματήσασα (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 318)· καὶ εἰς τὰς κόρας δ' ἐδίδετο προίξ, φερνή, (Ἰλ. Ι, 147.—Αἰσχν. π. Παρπρσβ. 33), ὥστε καὶ «πολύδωροι ἄλοχοι» λέγονταί τινες αὐτῶν παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Ζ, 394. — Ω, 294)· καὶ αὗται βεβαίως ταῖς ἀπεδίδοντο ἂν ἤθελον ἀποπεμφθῇ παραλόγως (Ὁμ. Ὀδ. Β, 132). — Ὁ νόμος τοῦ Σόλωνος ἀπῄτει νὰ φέρῃ ἡ νύμφη ὡς μόνην προῖκα τρία ἱμάτια καί τινα μόνον σκεύη μικροῦ λόγου ἄξια (Πλούτ. Σόλ. Κ)· ὁ δὲ Λυκοῦργος ἀπηγόρευσεν ἐντελῶς τὴν προῖκα, δοτίνην παρὰ Δωριεῦσι (Πλούτ. Λυκ. ΙΔ)· ἀλλ' οἱ νόμοι οὗτοι περιέπεσαν μετὰ ταῦτα εἰς ἀχρηστίαν, καὶ αἱ ἐπίκληροι νύμφαι ἦσαν πολλάκις πλουσιώταται, ὥστε ἐπὶ Ἀριστοτέλους (Πολιτ. Β, 6, 30) ἐν Λακωνίᾳ τὰ δύο πέμπτα τῆς ὅλης χώρας αὐταῖς ἀνῆκον, καὶ ἐν Ἀθήναις ὁ Δημοσθένης (κ. Στφ. Α, 1112, 1124) μνημονεύει προικῶν 5 ταλάντων (30 χιλ. δραχμῶν, ἤτοι τῶν νῦν 90,000), καὶ ἡ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἱππονίκου ἦν διπλασία. Ἡ πόλις δ' ἐπροίκισε τὰς θυγατέρας τοῦ Ἀριστείδου, πρὸς 30 μνᾶς, 3000 (νῦν 9000) δραχμὰς ἑκάστην (Πλούτ. Ἀρστ. ΚΖ). Καὶ μεταγενέστερος νόμος μάλιστα (Δμσθ. πρ. Μακάρτ. 1068) ἐπέβαλλεν εἰς τὸν ὀφείλοντα ἀλλὰ μὴ θέλοντα νὰ νυμφευθῇ πτωχὴν ἐπίκληρον, νὰ προικίζῃ αὐτήν, ὁ μὲν πεντακοσιομέδιμνος διὰ 500 δραχμῶν, ὁ δ' ἱππεὺς διὰ 300, καὶ ὁ ζευγίτης διὰ 150. Ἐξησφαλίζετο δ' ἡ προὶξ ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς δι' ἀποτιμήματος, ἤτοι ὑποθήκης κτηματικῆς ἢ ἄλλου ἐνεχύρου (Ἁρπκρ. εἰς Δμσθ π. Ὀνήτ. 866.—Πολδ. Η, 142). Ἀπεδίδετο δὲ εἰς τοὺς οἰκείους τῆς γυναικός, ἂν αὐτὴ ἀπέθνησκεν ἄτεκνος, ἢ ἂν ἀπεπέμπετο ἄνευ λόγου. Ἐκινεῖτο δὲ «δίκη προικὸς καὶ σίτου» ὑπὸ τοῦ κυρίου εἴτε χήρας

κατὰ τῶν κληρονόμων τοῦ ἀνδρὸς (Ἰσ. Πυρ. κλ. ΜΕ), εἴτε γυναικὸς ἀδίκως ἀποπεμφθείσης, ἂν κατεκρατεῖτο ἡ προίξ της, καὶ ἡ προικὸς δίκη ἦν ἔμμηνος (Πολδ. Η, 63, 101), ἔπρεπε δηλαδὴ νὰ διεξαχθῇ ἐντὸς τοῦ μηνός.

Προιτίδες, 1) αἱ θυγατέρες τοῦ Προίτου Λυσίππη, Ἰφινόη καὶ Ἰφιάνασσα. Παραφρονήσασαι ἐξ ὀργῆς τῆς Ἥρας ἧς ἐκαυχῶντο ὅτι ἦσαν ὡραιότεραι, ἢ τοῦ Διονύσου, ὡς περιφρονήσασαι τὴν λατρείαν αὐτοῦ.περιέτρεχον τὴν Πελοπόννησον, νομίζουσαι ὅτι ἦσαν δαμάλεις, καὶ ἐνέβαλλον εἰς μανίαν παιδοκτονίας τὰς γυναῖκας τῆς Ἀργολίδος, μέχρις οὗ ὁ μάντις Μελάμπους, θεραπεύσας δύο ἐξ αὐτῶν, ἐνυμφεύθη τὴν Ἰφιάνασσαν (Ἀπλλδ. Β, 2), ὁ δ' ἀδελφὸς αὐτοῦ Βίας τὴν Λυσίππην, τῆς Ἰφινόης θανούσης ἐν Σικυῶνι, καὶ ἔλαβον παρὰ τοῦ Προίτου καὶ τὰ δύο τρίτα τῆς χώρας, εἰς ἀμοιβὴν τῆς σωτηρίας τῶν ἀδελφῶν του (Ἡρδ. Θ, 34).— 2) Αἱ ἀνατολικαὶ πύλαι τῶν Θηβῶν, διότι παρ' αὐταῖς κατῴκησεν ὁ Προῖτος φεύγων ἐκ τῆς Ἀργολίδος (Αἰσχ. Ἑπτ. ἐπ. Θήβ. 379. —Παυσ. Θ, 12).

Προῖτος, υἱὸς τοῦ Ἄβαντος, βασιλέως τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Ὠκαλίας, δίδυμος ἀδελφὸς τοῦ Ἀκρισίου, πρὸς ὃν ἐρίσας διὰ τοῦ θρόνου τὴν διαδοχὴν, ἐξεβλήθη, καὶ ἀπῆλθε πρῶτον εἰς Θήβας, εἶτα δὲ πρὸς Ἰοβάτην τὸν βασιλέα τῆς Λυκίας. Τούτου δὲ νυμφευθεὶς τὴν θυγατέρα Ἄντειαν (ἢ Σθενέβοιαν), ἐπανῆλθεν ἐκεῖθεν μετ' ἐπικουρίας, καὶ διένειμε τὴν ἀρχὴν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, αὐτῷ μὲν ἀφεὶς τὸ Ἄργος, ὁ ἴδιος δὲ λαβὼν τὴν Τίρυνθα, ἧς μέρος παρεχώρησε τῷ Μελάμποδι (ἴδ. Προιτίδες) (Παυσ. Β, 16, 72, 35, 7). Εἷς τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Μεγαπένθης. Τὸν Βελλεροφόντην, διαβληθέντα αὐτῷ ὑπὸ τῆς γυναικός του,ἔπεμψε μετ' ἐπιστολῆς πρὸς τὸν Ἰοβάτην, παραγγελλόμενον νὰ τὸν θανατώσῃ (ἴδ. Βελλεροφόντης).

Προκλῆς, 1) υἱὸς Ἀριστοδήμου καὶ Ἀργείας, εἷς τῶν ἐπὶ τῆς καθόδου τῶν Δωριέων εἰς τὴν Πελοπόννησον εἰσβαλόντων Ἡρακλειδῶν, ἐβασίλευσεν ἐν Σπάρτῃ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Εὐρυσθένους, ὅθεν οἱ δύο τὴν Σπάρτην ἔκτοτε διοικοῦντες βασιλεῖς (Ἡρδ. ΣΤ. 52. Η. 131).—2) Ἀπόγονος τοῦ ἐξωσθέντος βασιλέως τῆς Σπάρτης Δημαράτου, ἄρχων ἐπὶ μικρᾶς τινος χώρας τῆς Ἀσίας (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 1, 6).—3) Ἡγεμὼν τῆς Ἐπιδαύρου, οὗ τὴν θυγατέρα ἐνυμφεύθη ὁ τύραννος τῆς Κορίνθου Περίανδρος (Ἡρδ. Γ. 50). — 4) Εἷς τῶν Ἀθηναίων στρατηγῶν ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Γ, 50).

Πρόκλησις, ἡ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ἔγγραφος ἢ καὶ προφορικὴ ἀπαίτησις τοῦ διαδίκου ὅπως ὁ ἀντίδικος λάβῃ ὅρκον, ἢ ὑποβάλῃ τὸν δοῦλόν του εἰς βάσανον, ἢ ἐμφανίσῃ ἀντικείμενα δυνάμενα νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς ἀπόδειξιν (Δμσθ. κ. Στφ. 1106. — Πρ. Παντάσν. 978).

Πρόκλος, ὁ ἐπικαλούμενος Διάδοχος, περίπυστος νεοπλατωνικὸς, γεννηθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 412 μ. Χ. ἐκ γονέων καταγομένων ἐκ Λυκίας, ἐσπούδασε τὴν φιλοσοφίαν ὑπὸ τὸν Ἀριστοτελικὸν Ὀλυμπιόδωρον, καὶ τὴν μαθηματικὴν ὑπὸ τὸν Ἥρωνα· εἶτα δὲ, μεταβὰς εἰς Ἀθήνας, ἠκροάσατο ἐκεῖ τῶν δύο μεγίστων Πλατωνικῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τοῦ Συριανοῦ καὶ τοῦ Ἀθηναίου Πλουτάρχου. Ὡς τούτου διάδοχος, ἐξ οὗ εἶχε καὶ τὸ ἐπώνυμον, ἐδίδαξεν ἐν Ἀθήναις τὴν Πλατωνικὴν φιλοσοφίαν μέχρι τοῦ θανάτου του. Ζῶν βίον ἐγκρατῆ καὶ ἀσκητικῶς αὐστηρὸν, ἐδαπάνα τὴν πᾶσαν περιουσίαν του εἰς ἀγαθοεργίας, ἃς ἤξευρε νοημόνως νὰ ὁρίζῃ καὶ νὰ ἐκλέγῃ. Ἦν ἀνὴρ ὡραῖος, εὐγενοῦς μορφῆς καὶ ἀξιοπρεποῦς, ἀντίπαλος δὲ τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἐν ὅσῳ οὗτος ἐπεδίωκε τὴν ὑποστήριξιν τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας,ἐπὶ τοσοῦτον ὁ Πρόκλος ἠγωνίζετο νὰ διατηρῇ παρὰ τῷ λαῷ τὴν προσήλωσιν εἰς

τὴν εἰδωλολατρείαν διὰ τῆς αὐστηρᾶς τηρήσεως ἀρχαίων καὶ πρὸ πολλοῦ ἐκλιπόντων ἐθίμων, καὶ ν' ἀναζωογονῇ αὐτὴν διὰ τῶν φιλοσοφικῶν του θεωριῶν. Ἀπεβίωσε δὲ τῷ 485, εἰς ἡλικίαν ἐτῶν 73. — Συγγράμματα συνέταξε παντοῖα καὶ περὶ πάσης ὕλης. Ἐκ τῶν ποιητικῶν αὐτοῦ συνθέσεων σώζονται δύο ἐπιγράμματα καὶ ἓξ ὕμνοι εἰς γλῶσσαν ῥέουσαν καὶ καθαράν, κατὰ πολὺ ἀνώτεροι τῶν ὀρφικῶν, οἵτινες εἰσὶ μεταγενέστεροι πιθανῶς. Ἐκ τῶν ἀστρονομικῶν δὲ καὶ μαθηματικῶν ἔργων του διατηροῦνται α) ἐπιτομὴ τῶν κυριωτέρων συστημάτων τοῦ Ἱππάρχου, τοῦ Ἀριστάρχου, τοῦ Κλαυδίου Πτολεμαίου κ. ἄ. β) Τὸ σύγγραμμα τὸ ἐπικαλούμενον σφαῖρα, καὶ πραγματευόμενον περὶ τῶν οὐρανίων κύκλων. γ) Παράφρασις εἰς τὴν Πτολεμαίου τετράβιβλον. δ) Σχόλια εἰς Εὐκλείδην, οὐχὶ ἐντελῶς πλήρη. Σύγγραμμα ἕτερον αὐτοῦ «περὶ ἀποτελεσμάτων (de effectibus) τῶν ἡλιακῶν καὶ σεληνιακῶν ἐκλείψεων» ἐστὶ μόνον ἐν λατινικῇ μεταφράσει μέχρι τοῦδε γνωστόν. Μεταξὺ δὲ τῶν γραμματικῶν ἔργων του ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων εἰσί· α) Σχόλια εἰς Ἡσιόδου Ἔργα καὶ Ἡμέρας, οὐχὶ ἐντελῶς πλήρη· β) Τὸ ὑπὸ τοῦ Σουίδα μνημονευόμενον «περὶ χρηστομαθείας», οὗ «ἐκλογὰς» ἐγνώριζεν ὁ Φώτιος, καὶ τὰ ὑπὸ τούτου ἐξ αὐτῶν δημοσιευόμενα ἀποσπάσματα εἰσὶν αἱ κυριώτεραι ἡμῶν πηγαὶ πρὸς γνῶσιν τῶν Κυκλικῶν. Τινὲς τῶν νεωτέρων κριτικῶν (ὁ Βαλέσιος καὶ ὁ Βέλκερ) ἐκλαμβάνουσιν ὅμως τὸν συντάκτην τῆς χρηστομαθείας ὡς ἄλλον, πολὺ ἀρχαιότερόν τινα Πρόκλον, φρονοῦντες ὅτι ὁ Κύκλος εἶχε πιθανῶς ἀπολεσθῇ πολὺ πρὸ αὐτοῦ. Τὰ φιλοσοφικὰ δὲ συγγράμματά του εἰσὶ τινὰ μὲν σχόλια καὶ παραφράσεις Πλατωνικῶν διαλόγων (εἰς Τίμαιον, Ἀλκιβιάδην πρῶτον, Παρμενίδην), ἄλλα δὲ πραγματεῖαι αὐτοτελεῖς φιλοσοφικῶν τινων κλάδων καὶ ζητημάτων. Ἡ γλῶσσα τοῦ Πρόκλου ἐστὶ καθαρά, σαφής, καὶ κλασικωτέρα, ἢ ἡ τῶν πλείστων συγχρόνων του· ἐνίοτε ὅμως ἐπιδιώκει τὴν σαφήνειαν δι' ὑπερβολικῆς καὶ οὐχὶ ἀναγκαίας πολυλογίας (Ἐκδ. V. Cousin, 1820-5.

Προκοιτών, τὸ πρὸ τοῦ κοιτῶνος δωμάτιον. Ἡ λέξις ἦν κυρίως ἐν χρήσει κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους (Pl. Ep. II, 17, 10, 23.—Varr. R. R. II, Pl.).

Προκόμιον, τὸ ἐμπρός, τὸ εἰς τὸ μέτωπον πίπτον μέρος τῆς κόμης, ὃ ἐνίοτε, καὶ κατ' ἐποχῶν τινων συρμόν, ἐπεζητεῖτο

ὡς ἐξαίρετον κόσμημα, καὶ πολλάκις κυρίως παρὰ βαρβάροις, προσετίθεντο καὶ ξένα «περίθετα» (Ἀθήν. Β. σλ. 523), καὶ οἱ Πέρσαι φαίνεται ὅτι ἀπήτουν νὰ τοῖς πέμπωσιν οἱ Λυδοὶ τὰς πρὸς κατασκευὴν αὐτῶν χρησίμους τρίχας (Ἀρστ. Οἰκον. Β. 34). — Οὕτω δ' ἐλέγετο καὶ τὸ εἰς τὸ μέτωπον τοῦ ἵππου καταβιβαζόμενον

μέρος τῆς χαίτης αὐτοῦ (Ξνφ. Ἱππ.).

Πρόκνη, θυγάτηρ τοῦ Πανδίωνος, δευτέρου βασιλέως τῆς Ἀττικῆς. Πρὸς ἀγρίαν ἐκδίκησιν κατὰ τοῦ ἀνδρός της Τηρέως, ἐξυβρίσαντος τὴν ἀδελφήν της Φιλομήλαν, ἔσφαξε καὶ παρέθηκεν αὐτῷ εἰς τὴν τράπεζαν τὸ παιδίον των Ἴτυν· μετεμορφώθη δ' εἶτα εἰς χελιδόνα, ἡ δ' ἀδελφή της εἰς ἀηδόνα, καὶ ὁ Τηρεὺς εἰς ἔποπα (Θουκ. Β. 29.—Ἀνακρ. ΙΒ).

Προκόννησος καὶ Προικόννησος, νῆσος ἱκανῶς μεγάλη τῆς Προποντίδος, νοτιοδυτικῶς τῆς Δολιωνίδος Χερσονήσου καὶ τῆς Κυζίκου, παράγουσα ἐξαίρετον οἶνον καὶ ἀξιόλογα λευκὰ μάρμαρα, ὅθεν καὶ

αὐτῆς καὶ τῆς Προποντίδος τὸ μεταγενέστερον ὄνομα Μαρμαρᾶς. Οἱ πρῶτοι αὐτῆς κάτοικοι ἦσαν Μιλήσιοι (Ἡρδ. Δ, 14.—Στρβ. ΙΓ, 588.—Pl. V, 32, 44).

Προκόπιος, ἐκ Καισαρείας τῆς Φοινίκης, σοφιστὴς καὶ συγγραφεύς, ἐν Κωνσταντινουπόλει ζῶν τῷ στ´ αἰῶνι μ. Χ. Τῷ 526 τὸν συμπαρέλαβεν εἰς τὸν Περσικὸν πόλεμον ὁ Βελισάριος, ὃν καὶ εἰς τὰς ἑπομένας ἐκστρατείας παρηκολούθησε σχεδὸν πάντοτε ὡς γραμματεὺς καὶ μυστικοσύμβουλος. Μετὰ ταῦτα διωρίσθη γερουσιαστής, καὶ πολιτικὸς διοικητὴς τῆς πρωτευούσης. Ἀλλὰ τῷ 562, συνεπείᾳ συνωμοσίας, ἐξεβλήθη τοῦ ἀξιώματός του, καὶ μετ᾽ οὐ πολὺ ἀπέθανεν αἰφνιδίως.—Ἦν δὲ εἷς τῶν ἀξιολογωτέρων ἱστοριογράφων τῆς ἐποχῆς του, γλῶσσαν μεταχειριζόμενος ζωηράν, κεκοσμημένην, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἀφελῆ. Ἔγραψε δὲ α) εἰς βιβλία 8 ἱστορίαν τῶν ἐπὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ πολέμων πρὸς Πέρσας, Βανδάλους καὶ Ὀστρογότθους. β) «Περὶ κτισμάτων, πανηγυρικὸν τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἀπαριθμοῦντα καὶ πάντα τὰ δημόσια καταστήματα τὰ ὑπὸ τὸν αὐτοκράτορα τοῦτον πανταχοῦ τοῦ κράτους ἐκ δημοσίων χρημάτων ἀνεγερθέντα. γ) Ἀνέκδοτα, οὕτως ἐπιγραφέντα, διότι ἕνεκα τοῦ περιεχομένου αὐτῶν ἐξεδόθησαν μόνον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συγγραφέως. Ὑπό τινων τῶν νεωτέρων ἠμφισβητήθη, ἀλλ᾽ ἄνευ λόγου, ὅτι ὁ Προκόπιος ἦν τοῦ ἔργου τούτου ὁ συγγραφεύς. Ἐν αὐτῷ ἐκχέει τὴν σφοδρὰν αὐτοῦ ἀγανάκτησιν κατὰ τῶν τότε τὰ δημόσια διεπόντων μετὰ πικρίας ὑπερακοντιζούσης πᾶν μέτρον εὐγενοῦς εὐπρεπείας, καὶ μὴ φειδομένης ὑπερβολῶν. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ὁ λίβελλος οὗτος ἐστὶ διδακτικὸς καὶ περίεργος διὰ τὰ καθέκαστα τῆς ἱστορίας ἐκείνων τῶν χρόνων.

Πρόκρις, 1) θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, ἐκ τοῦ Ἡρακλέους μήτηρ τοῦ Ἀντιλέοντος καὶ τοῦ Ἱππέως (Ἀπλλδ. Β. 3, 8). — 2) Θυγάτηρ Ἐρεχθέως, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, φονευθεῖσα εἰς τὴν θήραν κατὰ λάθος ὑπὸ τοῦ ἀνδρός της Κεφάλου, ἐκλαβόντος αὐτὴν ἀντὶ κεκρυμμένου θηρίου (Ἀπλλδ. Γ, 15, 2).

Προκρούστης, εἷς τῶν κακούργων τῶν φονευθέντων ὑπὸ τοῦ Θησέως ἐπὶ τῆς πρώτης μεταβάσεώς του ἐξ Ἑρμιόνης εἰς Ἀθήνας. Ἄλλως Πολυπήμων ἢ Δαμάστης καλούμενος, διέμενεν ἐπὶ τοῦ ὄρους Κορυδαλοῦ (ὑπὲρ τὸ Δαφνίον), καὶ ἐκεῖ συλλαμβάνων τοὺς διαβαίνοντας, ἥπλου αὐτοὺς εἰς κλίνην, καὶ τοὺς μὲν βραχυτέρους αὐτῆς ἐξήρθρου, τοὺς δὲ μακροτέρους ἠκρωτηρίαζεν ἵνα τοῖς δώσῃ ἴσον μῆκος πρὸς αὐτήν. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὸν ἐθανάτωσεν ὁ Θησεὺς (Πλούτ. Θησ. ΙΑ). Ἦν δὲ πατὴρ τοῦ ἑτέρου λῃστοῦ, τοῦ Σίννιδος (Παυσ. Α, 38).

Πρόλοχος, εἷς τῶν Λαπίθων οἵτινες ἐπολέμησαν πρὸς τοὺς Κενταύρους εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου (Ἡσδ. Ἀσπ. 180).

Προμετρητής, ἐν Ἀθήναις, ὁ ὑπὸ τοὺς μετρονόμους τὰ φορολογητέα σιτηρὰ ἐν τῇ ἀγορᾷ καταμετρῶν (Ἁρπκρ.).

Προμετωπίδιον, ἔλασμα χαλκοῦν τιθέμενον εἰς τὰ μέτωπα τῶν ἵππων πρὸς κόσμησιν, μᾶλλον δὲ πρὸς ἀσφάλειαν εἰς τὰς μάχας (Ἡρδ. Ζ, 70. — Ξνφ. Ἀνβ. Α, 8. 7).

Πρόμαχος, υἱὸς τοῦ Παρθενοπαίου, (ἴδ.) εἷς τῶν ἐπιγόνων, φονευθεὶς πρὸ τῶν Θηβῶν (Ἀπλλδ. Γ, 7, 2). — 2) Υἱὸς τοῦ Αἴσωνος, ὃν μετὰ τοῦ πατρός του, νήπιον ἔτι, ἐφόνευσεν ὁ Πελίας, ἀφ᾽ οὗ ἐξέπεμψε τὸν ἀδελφόν του Ἰάσωνα εἰς ἀναζήτησιν τοῦ χρυσοῦ δέρατος (Ἀπλλδ. Α, 9, 27).—3) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Φηγίας, ἀδελφὸς τοῦ Ἐχέφρονος (Παυσ. Η, 24). — 4) Υἱὸς τοῦ Βοιωτοῦ Ἀλεγήνορος, πρὸ τῆς Τροίας (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 475). — 5) Ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς (Σχλ. Δμσθ. κ. Ἀνδρτ. σλ. 597), ἧς περίφημον χαλκοῦν ἄγαλμα ἐποίησεν ὁ Φειδίας ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, μεταξὺ τῶν Προπυλαίων καὶ τοῦ Παρθενῶνος, ἐκ τῶν ἀποτεταμιευμένων Περσικῶν τοῦ Μα-

ραθῶνος λαφύρων, ἐπὶ βάθρου, οὗ ἡ θέσις φαίνεται ἔτι. Ἦν δὲ πρὸς τὴν εἴσοδον ἐστραμμένη τὴν ἀσπίδα ἀνέχουσα, ὡς ἂν ἤθελε ν' ἀποκρούσῃ τοὺς ἐπερχομένους ἐχθρούς, καὶ τοσοῦτο ὑψηλή, ὥστε τὸν λόφον καὶ τὴν αἰχμὴν αὐτῆς ἔβλεπον ὑπὲρ τὸν Παρθενῶνα οἱ ἐκ τοῦ Σουνίου προσπλέοντες. Εἰς δὲ τὴν ἀσπίδα αὐτῆς ἐπετόρευσε, πιθανῶς μετὰ ταῦτα, ὁ γλύπτης Μῦς τὴν Γιγαντομαχίαν (Ἡρδ. Ε, 77.—Δμσθ. Πρπρσβ. § 272.—Παυσ. Α, 20. Η, 34, 18.—Ζώσιμ. Ε, 6).—Ἀπεδίδετο δὲ καὶ εἰς τὸν Ἑρμῆν ἐν Τανάγρᾳ καὶ εἰς τὸν Ἡρακλῆν ἐν Θήβαις τὸ ἐπίθετον Π ρ ό μ α χ ο ς (Παυσ. Θ. 11, 22).

Προμένεια, ἡ ἀρχαιοτάτη τῶν ἱερειῶν τοῦ Διὸς ἐν Δωδώνῃ (Ἡρδ. Β, 55).

Προμηθεύς, υἱὸς τοῦ Ἰαπετοῦ (ἴδ.) καὶ τῆς Κλυμένης (κατ' ἄλλους τῆς Ἀσίας ἢ τῆς Θέμιδος), εἷς τῶν Τιτάνων, ἀδελφὸς τοῦ Ἄτλαντος, τοῦ Μενοιτίου, τοῦ Ἐπιμηθέως. Ἐκεῖνος μὲν ἦν, ὡς τὸ ὄνομά του ἐδήλου, ὁ προνοῶν, ὁ πρὸ τῆς πράξεως σκεπτόμενος, ὡς Ἐπιμηθεὺς ἦν ὁ μὴ σκεπτόμενος ἐν καιρῷ, ἀλλὰ κατόπιν τῆς πράξεως. Ὁ Ἡσίοδος διηγεῖται (Θεογ. 520-586) ὅτι ὅτε, μετὰ τὴν ἧτταν τῶν Τιτάνων οἱ θεοὶ

ἐν Μηκώνῃ (τῇ Σικυῶνι), προϊσταμένου τοῦ Διός, ἐκανόνιζον τὰς ἀποδοτέας αὐτοῖς θυσίας ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ὁ Προμηθεύς, τοὺς ἀνθρώπους ἀντιπροσωπεύων, διήρεσε πονηρῶς τὸν σφαγέντα μέγαν βοῦν εἰς δύο, καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἔθηκε τὰς σάρκας, τὰ ἔγκατα καὶ τὸ λίπος, ἐγκλείσας αὐτὰ εἰς τὴν γαστέρα τοῦ δέρματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ ὀστᾶ, περικαλύψας αὐτὰ διὰ λίπους λευκοῦ, καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν Δία νὰ ἐκλέξῃ· ὁ δὲ ἔλαβε τὰ ὀστᾶ. Τοιαύτην δίδει ἐξήγησιν εἰς τὸ ἔθος τοῦ νὰ προσφέρωνται ταῦτα τὰ μέλη εἰς θυσίαν, ἐν ᾧ ἡ ἀληθὴς αἰτία ἦν ὅτι οἱ ἱερεῖς ἐφύλαττον τὰ βρώσιμα δι' ἑαυτούς. Παροργισθεὶς διὰ τὸν δόλον ὁ Ζεύς, ἀφήρεσε τὸ πῦρ ἀπὸ τῆς γῆς· ἀλλ' ὁ Προμηθεὺς τὸ ἔκλεψε πάλιν ἐντὸς κοίλου νάρθηκος ἐκ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τὸ ἔφερεν ὀπίσω εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τότε δ' ὁ Ζεὺς ἔτι μᾶλλον χολωθείς, ἐπενόησε κακόν τι κατὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ διαταγῇ αὐτοῦ ὁ Ἥφαιστος ἔπλασεν ἐκ γῆς ὁμοίωμα παρθένου περικαλλοῦς, ἣν κατακοσμηθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς, ἔπεμψεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους πρὸς μεγίστην των βλάβην. Τὸν Προμηθέα δ' ἐδέσμευσεν εἰς κίονα, καὶ ἔπεμψεν ἀετὸν νὰ τῷ τρώγῃ καθ' ἑκάστην τὸ ἧπαρ, ἀναγεννώμενον ἀνὰ πᾶσαν νύκτα, μέχρις οὗ τὸν ἠλευθέρωσεν ὁ Ἡρακλῆς, φονεύσας τὸν γύπα, ἀδείᾳ τοῦ Διός, θελήσαντος νὰ δοξασθῇ διὰ τούτου ὁ υἱός του. Καὶ ἐν τοῖς Ἔργοις καὶ Ἡμέραις (στ. 48 ἐπ.) διηγεῖται τὸν αὐτὸν μῦθον ὁ ποιητὴς κατά τι διάφορον. Ὁ Ἥφαιστος ἐκ γῆς καὶ ὕδατος ἔπλασε παρθένου μορφὴν ὡραιοτάτην, ταῖς θεαῖς ὁμοίαν, τῇ ἔδωκεν ἀνθρωπίνην φωνὴν καὶ δύναμιν· ἡ Ἀθηνᾶ τὴν ἐδίδαξε τὰ γυναικεῖα ἔργα· ἡ Ἀφροδίτη τῇ ἐχάρισε τὴν χάριν, καὶ τὴν τέχνην τοῦ ἐπιμελεῖσθαι τοῦ σώματος· ὁ δ' Ἑρμῆς εὐτολμίαν καὶ πονηρίαν· καὶ ὠνομάσθη αὕτη Π α ν δ ώ ρ α, διότι παρὰ πάντων τῶν θεῶν ἔλαβε δῶρα. Τότε ὁ Ἑρμῆς τὴν ἔφερε πρὸς τὸν Ἐπιμηθέα, ὅστις, παρὰ τὰς συμβουλὰς τοῦ ἀδελφοῦ του, τὴν ἐδέχθη, καὶ τότε ἐξερράγησαν πάντα τὰ κακὰ κατὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκ πίθου οὗ τὸ πῶμα ἤγειρεν ἡ Πανδώρα· εἰς αὐτοῦ δὲ τὸν πυθμένα μόνη ἔμεινεν ἡ ἐλπὶς ὅτε πάλιν ἔκλεισεν ἐπιθεὶς τὸ πῶμα. Ἐν τῷ μύθῳ τούτῳ τοῦ Ἡσιόδου ὁ Προμηθεὺς ἀντιπροσωπεύει τὸ σκεπτόμενον ἀνθρώπινον πνεῦμα, τὸ εἰσάγον, μετὰ τῆς χρήσεως τοῦ πυρός, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὰ κακὰ πάντα ὅσα παρομαρτοῦσιν εἰς

-ὴν κοινωνίαν τὴν μακρυνομένην ἀπὸ τῆς φυσικῆς καταστάσεως τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀφέλειαν. Διὰ τῆς γυναικὸς ἐνέσκηψε τὸ μέγιστον τῶν κακῶν εἰς τὸν κόσμον, ὁ θάνατος, διότι ὁ πολλαπλασιασμὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καθίστησι τὴν εἰς ἀθανασίαν παράτασιν τῆς ζωῆς ἑνὸς ἑκάστου ἐντελῶς ἀδύνατον. Ὁ Προμηθεύς, ὁ τὰ τῷ ἀνθρώπῳ διαγεγραμμένα ὅρια ὑπερπηδῶν, καὶ ἀξιῶν ν' ἀνταγωνισθῇ πρὸς τοὺς θεούς, καὶ ἀρνούμενος αὐτοῖς τὴν τιμὴν ἣν τοῖς ὤφειλεν, ἔπρεπε νὰ δεσμευθῇ ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ νὰ βασανισθῇ, μέχρις οὗ ὁ Ἡρακλῆς, ὁ ἄνθρωπος ὅστις δι' ἀγώνων καὶ δι' ὑποταγῆς εἰς τὴν θείαν θέλησιν τὴν ἀθανασίαν ἀπέκτησεν, ἐφόνευσε τὸν σπαράττοντα αὐτὸν ἀετόν, καὶ τὸν ἀπήλλαξε τῶν βασάνων του. Τὴν παράδοσιν ταύτην τοῦ Προμηθέως ἣν ὁ Ἡσίοδος ἐξέφερε σκοτεινῶς πως καὶ συγκεχυμένως, ἔλαβεν ὁ Αἰσχύλος ὡς ὑπόθεσιν τριλογίας, ἧς τὸ πρῶτον δρᾶμα ἀφώρα τὸν τὸ πῦρ ἐξ οὐρανοῦ κομίζοντα, τὸ δεύτερον, καὶ μόνον σωζόμενον, τὸν δεσμώτην Προμηθέα, καὶ τὸ τρίτον τὸν ἀπελευθερούμενον, καὶ ἀνέπτυξεν αὐτὴν εἰς μεγαλοφυεῖς διαστάσεις. Κατ' αὐτόν, εἰς τὸν κατὰ τὸν Τιτάνων πόλεμον ὁ Προμηθεύς, συμβουλῇ τῆς μητρός του Θέμιδος, ἐτάχθη μετὰ τοῦ Διός. Μετὰ τὴν νίκην του δὲ ὁ Ζεὺς ἠθέλησεν, ἵνα νέαν εἰσαγάγῃ τάξιν πραγμάτων, νὰ ἐξολοθρεύσῃ τὸ κτηνῶδες καὶ τραχὺ γένος τῶν ἀνθρώπων, καὶ νὰ πλάσῃ ἕτερον, κρεῖττον αὐτοῦ. Ὁ Προμηθεὺς ὅμως, φίλος πάντοτε τῶν ἀνθρώπων, ἀντέστη, ἔκλεψεν ἀπὸ τοῦ Ἡφαίστου καὶ ἔφερεν αὐτοῖς τὸ πῦρ, καὶ τοὺς ἀνέπτυξεν εἰς ὑψηλοτέραν διάπλασιν, διάφορα διδάξας αὐτοῖς, ὡς τὴν ἀρχιτεκτονικήν, τὴν ἀστρονομίαν, τὴν γραφήν, τοὺς ἀριθμούς, τὴν ναυτιλίαν, τὴν μαντικήν, τὴν ἰατρικήν, κτλ. Τότε ὁ Ζεὺς ἐπέτρεψε μὲν τὴν περαιτέρω ὕπαρξιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, τὸν Προμηθέα ὅμως πρὸς τιμωρίαν διότι ἀντέστη αὐτῷ, προσκαθήλωσε διὰ τοῦ Ἡφαίστου καὶ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ, τοῦ Κράτους καὶ τῆς Βίας, εἰς βράχον τῆς ἀγρίας Σκυθικῆς χώρας. Ἐκεῖ προσελθόντες ὁ Ὠκεανὸς καὶ αἱ Ὠκεανίδες, τὸν προτρέπουσι νὰ ὑποταγῇ εἰς τὴν ὑπερτάτην τοῦ Διὸς ἐξουσίαν. Ἀλλ' ὁ Προμηθεὺς διαδηλοῖ αὐτοῖς ὅτι αὐτὸς μόνος δύναται, γνωστοποιῶν ἓν μυστήριον ὃ ἠξεύρει, νὰ σώσῃ τὸν Δία ἀπὸ κινδύνου ἀνατροπῆς τῆς ἐξουσίας του. Ἤξευρε δὲ ὅτι ὁ Ζεὺς ἐκ θεᾶς τινος (τῆς Θέτιδος) θὰ ἀπέκτα υἱὸν ὅστις θὰ τὸν ἐξεθρόνιζεν. Ἵνα μάθῃ τὸ μυστήριον τοῦτο, πέμπει τότε ὁ Ζεὺς τὸν Ἑρμῆν πρὸς τὸν Προμηθέα· ἀλλ' οὗτος ἀρνεῖται νὰ τὸ εἴπῃ, πρὶν ἢ ὁ Ζεὺς τὸν λύσῃ ἀπὸ τοῦ βράχου καὶ τὸν ἱκανοποιήσῃ διὰ τὸ ἐπιβληθὲν αὐτῷ ὄνειδος. Τότε σφενδονίζει ὁ Ζεὺς κατ' αὐτοῦ κεραυνόν, ὅστις μετὰ τοῦ βράχου τὸν κρημνίζει εἰς τὴν ἄβυσσον. Ἐνταῦθα λήγει ἡ τραγῳδία. Ἡ δὲ τῆς ἑπομένης, τῆς ἀφορώσης τὴν ἐλευθέρωσιν τοῦ Προμηθέως, ὑπόθεσις ἦν τοιαύτη. Μετὰ χρόνον μακρὸν ἐπανέρχεται αὖθις ὁ Προμηθεὺς εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ εἰς τὸν βράχον του, ἔνθα ὁ ἀετὸς ἐξακολουθεῖ καθ' ἑκάστην σπαράττων τὸ ἧπάρ του, μέχρις ὁ Κένταυρος Χείρων, δεινῶς πάσχων ἐξ ἀθεραπεύτου πληγῆς ἣν τῷ ἐπέφερε δηλητηριῶδες βέλος τοῦ Ἡρακλέους, παραιτεῖται οἰκειοθελῶς τῆς ἀθανασίας καὶ ἀποφασίζει δι' αὐτὸν ν' ἀποθάνῃ. Τότε, ἀδείᾳ τοῦ Διός, κατατοξεύει ὁ Ἡρακλῆς τὸν ἀετὸν καὶ λύει τὸν Προμηθέα, οὗτος δέ, πρὶν ἢ λυθῇ, λέγει τὸ μυστήριον ὃ ἐγνώριζεν. Εἰς πᾶσαν ταύτην τὴν ποιητικὴν ἀντίληψιν, τῷ ὑψίστῳ καὶ πανσόφῳ κοσμοκράτορι, τῷ Διί, ἀνθίσταται ὡς ἀνυπότακτος καὶ προκλητικὸς προστάτης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ὁ Προμηθεύς, τὴν κοσμικήν του σοφίαν ἀντιτάττων τῇ ὑπερτάτῃ σοφίᾳ. Τὰ ἀγαθὰ ἃ δαψιλεύει τοῖς ἀνθρώποις, θεωρῶν αὐτὰ ὡς τὰ μέγιστα, εἰσὶ μόνον γήϊνα, τὴν γήϊνον ἀφορῶντα εὐημερίαν, τὰ δὲ ὕψιστα, τὰ ἠθικὰ ἀγαθά, τὰ ὑπὸ τοῦ Διὸς δαψιλευόμενα, εἰσὶν αὐτῷ ἄγνωστα, οὐδὲ δύναται νὰ χορηγήσῃ αὐτά.

Θαρρῶν ἐπὶ τῇ κοινῇ συνέσει καὶ δυνάμει τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ἀρνεῖται νὰ ὑποταγῇ εἰς τὴν πανίσχυρον θείαν δύναμιν τοῦ Διός, καὶ ὑποβάλλεται τούτου ἕνεκεν εἰς βασάνους, μέχρις οὗ ἀποστῇ τῆς προπετοῦς ἀντιστάσεως. — Κατ' ἄλλους δὲ μύθους ἔπλασεν ὁ Προμηθεὺς τοὺς ἀνθρώπους ἐκ γῆς ἢ ἐκ γῆς καὶ ὕδατος, εἴτε ἀμέσως ἐξ ἀρχῆς (Ov. Met. I, 81), εἴτε μετὰ τῆς Ἀθηνᾶς, κατόπιν τοῦ κατακλυσμοῦ τοῦ Δευκαλίωνος. Ἦν δ' υἱός του ὁ Δευκαλίων, ἔχων μητέρα τὴν Ἡσιόνην, ἢ τὴν Ἀξιοθέαν, ἢ τὴν Πανδώραν, ἢ τὴν Κλυμένην. Ὁ δ' Ἡρόδοτος σύζυγον τοῦ Προμηθέως καλεῖ (Δ, 45) τὴν Ἀσίαν. Συνεβούλευσε δ' ὁ Προμηθεὺς τῷ Δευκαλίωνι, πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ, ἵνα σωθῇ αὐτοῦ, νὰ ναυπηγήσῃ πλοῖον. Ἐν Ἀθήναις ὁ Προμηθεὺς συνελατρεύετο μετὰ τῆς Ἀθηνᾶς, μεθ' ἧς πολλαχῶς συνδέεται, ὡς καὶ μετὰ τοῦ Ἡφαίστου. Εἶχε δ' ἱερὸν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, ἔνθα ἐτελοῦντο τὰ Προμήθεια μετὰ λαμπαδοφορίας.

Πρόμηθος, υἱὸς τοῦ Κόδρου, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, κτίσας μετὰ τοῦ Δαμασίχθονος τὴν ἐν Φρυγίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πόλιν Κολοφῶνα (Παυσ.).

Πρόμοχθοι, εἰς τοὺς Δωρίους ναοὺς τὰ εἰς τὴν κατωτέραν προκλινῆ ἐπιφάνειαν τοῦ γείσου προέχοντα τετράγωνα σταγώνων, ἐκ 18 ἕκαστον.

Προναία, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἡ Ἀθηνᾶ εἶχεν ἱερὸν πρὸ τοῦ ἐν Δελφοῖς ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος (Αἰσχ. Εὐμ. 21. — Ἡρδ.).

Πρόναος, 1) τὸ πρὸ τοῦ κυρίως σηκοῦ τοῦ ναοῦ κατὰ τὴν εἴσοδον περίστυλον μέρος αὐτοῦ (ἴδ. ναός). — 2) Ἐπίθετον θεῶν ὧν τὰ ἀγάλματα ἵσταντο καὶ ἀπελάμβανον λατρείας πρὸ τῆς εἰσόδου ναοῦ τινος ἄλλης θεότητος, οἷον τοῦ Ἑρμοῦ ἐν Θήβαις πρὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἰσμηνίου Ἀπόλλωνος.

Πρόννος, πολίχνη ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς Κεφαλληνίας (Θουκ. Β, 30. — Πολβ. — Στρβ.).

Προνόη, 1) Θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ἡσδ. Θγν. 261). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Φόρβαντος, γυνὴ τοῦ Αἰτωλοῦ, μήτηρ τοῦ Πλευρῶνος καὶ Καλυδῶνος (Ἀπλλδ. Α, 7).

Πρόνοος, 1) υἱὸς τοῦ Φηγέως ἐκ Ψωφῖδος, φονεύσας τὸν Ἀλκμαίωνα καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τῶν υἱῶν αὐτοῦ (Ἀπλλδ. Γ, 7, 6). — 2) Τρὼς ἐκ τῶν ἐπισήμων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Π, 399).

Προξενία. Π ρ ό ξ ε ν ο ς. Ἴδ. Ξ έ ν ο ς.

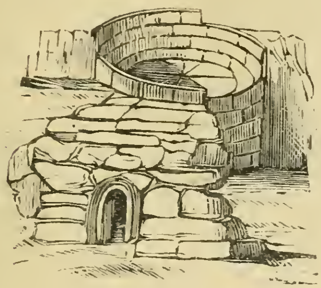
Προξενίδης, 1) Εὔπορος Ἀθηναῖος καὶ κομπάζων ἐπὶ τῷ πλούτῳ του, δι' ὃ Κομπαστὸς ἐπελέγετο κατ' Ἀριστοφάνην (Σφ. 342). — 2) Ἀγωνοδίκης ἐν Ἤλιδι (Ξνφ.).

Πρόξενος. 1) Ὁ Β ο ι ώ τ ι ο ς, μαθητὴς τοῦ Γοργίου καὶ φίλος τοῦ Ξενοφῶντος, συνεκστρατεύσας μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τῶν μυρίων. Ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς δὲ συλληφθεὶς ἐφυλακίσθη ὑπὸ τοῦ Τισσαφέρνους, καὶ, παραδοθεὶς τῷ Ἀρταξέρξει, ἐθανατώθη ὑπ' αὐτοῦ (Ξνφ. Ἀνβ. Α, 1, 11. Β, 6, 16, ἔνθα εἰκάζεται καὶ ὁ χαρακτήρ του. Γ, 1, 4. Ε, 3, 5). — 2) Τεγεάτης, ἀρχηγὸς, μετὰ τοῦ Καλλιβίου, τῆς ἀντισπαρτιατικῆς μερίδος (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 5, 6), δραστηρίως ἐνήργησεν ὑπὲρ τοῦ συνοικισμοῦ τῆς Μεγαλοπόλεως, ἀλλὰ δὲν ἐπέζησε νὰ ἴδῃ αὐτὸν, φονευθεὶς ἐν ἐμφυλίῳ ῥήξει εἰς τὴν πατρίδα του (Παυσ. Η, 27, 2). — 3) Ἀρχηγὸς τοῦ σώματος τῶν Θηβαίων τοῦ πεμφθέντος εἰς βοήθειαν τῶν Ἀμφισσέων κατὰ τοῦ Φιλίππου, τῷ 339 π. Χ., ὃν διὰ δόλου ἐνίκησεν ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων Χάρης (Πολυαιν. Στρατ. Δ, 2. 8). — 4) Εἷς Πελληνεὺς (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 2, 16). — 5) Ἀθηναῖος ἐξ Ἀφίδνης, στρατηγὸς κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τοῦ ἱεροῦ πολέμου, 347 π.Χ. (Αἰσχ. πρπρσβ. 37).

Πρόπλασμα, τὸ ἐκ πηλοῦ κατασκεύασμα, ἵνα χρησιμεύῃ ὡς πρότυπον πλαστικῶν ἔργων. Πολλάκις, διὰ τὰ συμπλέγματα, ἐγίνετο ἕκαστον πρόπλασμα ἰδίως, καὶ

εἶτα συνετίθεντο, ὅπως κρίνῃ ὁ καλλιτέχνης περὶ τοῦ καταλλήλου αὐτῶν συνδυασμοῦ (Cic. ad. Att. XII, 43.—Pl. XXXV, 4).

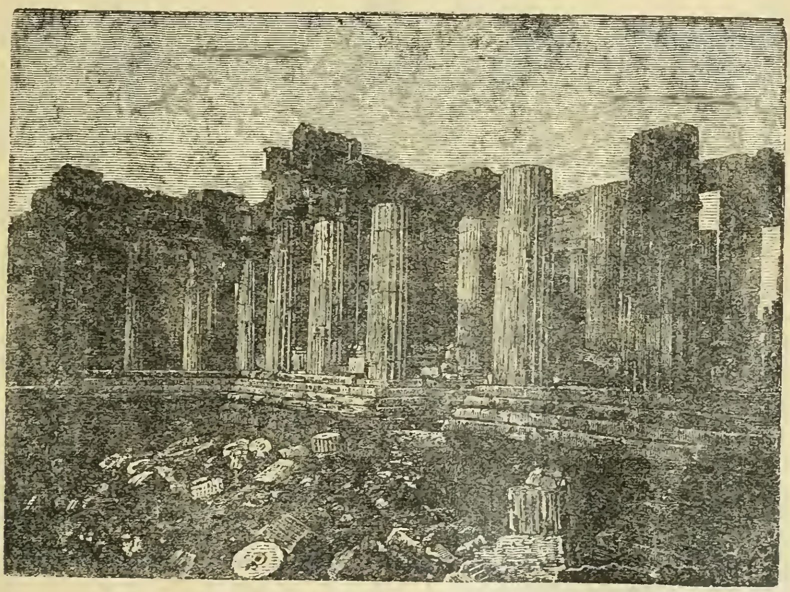
Προπνιγεῖον, οὕτως ἐλέγετο τὸ πρὸ τοῦ κλιβάνου (φούρνου) οἰκοδόμημα, δι' οὗ

εἰσήγετο ἡ καύσιμος ὕλη, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι κλιβάνου χρόνων Ῥωμαϊκῶν, ἀνασκαφέντος ἐν Νορθαμπτῶνι τῆς Ἀγγλίας (Vitr. V, 10, 2).

ρος μετὰ τοῦ Εὐξείνου πόντου, πρὸς δυσμὰς ὁ Ἑλλήσποντος μετὰ τοῦ Αἰγαίου. Ὁ Ἡρόδοτος ὁρίζει εἰς 1400 στάδια τὸ μῆκος, εἰς 500 τὸ πλάτος αὐτῆς, καὶ αἱ διαστάσεις αὗται εἰσὶ σχεδὸν ἀκριβεῖς. Εἰς τὴν νοτίαν παραλίαν ἔχει τὸν Κυάνιον κόλπον (τῆς Προύσης), καὶ τὸν Ἀστακίνιον. Ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἔκειντο Ἑλληνικαὶ πόλεις ἐπίσημοι, ὡς ἡ Ἡράκλεια, ἡ Πέρινθος, τὸ Βυζάντιον, ἡ Κύζικος, παρὰ τῇ ἀκτῇ δὲ νῆσοι ἡ Ὀφιοῦσα, ἡ Ἐλαφόνησος, ἡ Προκόννησος, ἡ Βίσβικος, κτλ. (Στρβ. Β, 124. ΙΒ, 541. 574).

Προπύλαια, ὁ τῆς εἰσόδου τοῦ ἔξω περιβόλου τῶν ναῶν ἢ ἱερῶν τεμενῶν ἀρχιτεκτονικὸς κόσμος. Τὰ ἐπισημότερα καὶ λαμπρότερα τῶν ἐν Ἑλλάδι ἦσαν τὰ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ἥτις, ὅτε αὐτὰ ἐκτίσθησαν, ἐθεωρεῖτο πᾶσα ὡς χῶρος ἱερὸς τοῖς

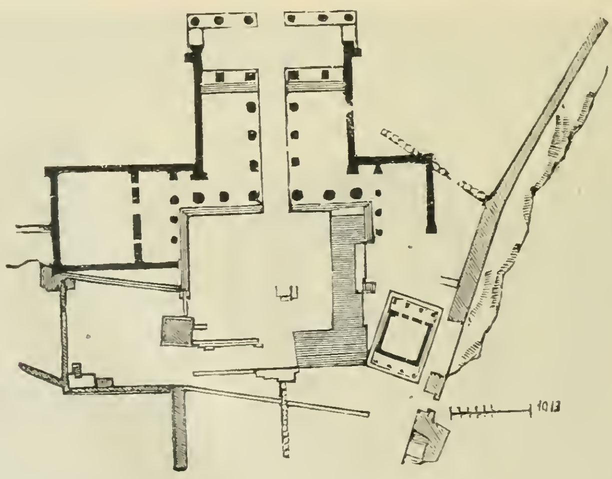

Προποντίδες, παρθένοι ἐν Ἀμαθοῦντι, αἵτινες ἀρνηθεῖσαι τὴν θεότητα τῆς Ἀφροδίτης, μετεμορφώθησαν πρὸς ποινὴν εἰς λίθους (Ov. Met. X, 221).

Προποντίς, τὸ μικρὸν πέλαγος ὃ συνδέει πρὸς ἀνατολὰς ὁ Θρᾳκικὸς Βόσπο-

θεοῖς. Πρίν, τὸ φρούριον ἐκλείετο ὑπ' ἐννέα πυλῶν, ὡς ὑπετέθη, συνεχῶν, πλησίον ἀλλήλων, πᾶν τὸ πλάτος τῆς πρὸς δυσμὰς ἀνόδου ἀποκλειουσῶν, ἂν τὸ μνημονευόμενον Ἐννεάπυλον τὸ Πελασγικὸν (Bekk. Anecd. σλ. 419, 29) δὲν ἐδήλου ἴσως πᾶν

τὸ τεῖχος τοῦ φρουρίου ἢ κἂν τὸ βορειοδυτικὸν αὐτοῦ ἥμισυ, συμπεριλαμβάνον μετὰ τῶν πυλῶν τῆς δυτικῆς εἰσόδου καὶ ἄλλας πρὸς βορρᾶν εἰς τὴν πόλιν καθόδους. Τὴν ἀρχαίαν ἐκείνην εἴσοδον, εἴτε κατεδαφισθεῖσαν ὑπὸ τῶν Περσῶν, εἴτε πρὸς καλλιτεχνικώτερον καὶ τῷ ἱερῷ χαρακτῆρι τῆς Ἀκροπόλεως μᾶλλον ἀνταποκρινόμενον ἐξωραϊσμὸν, ἀνῳκοδόμησεν ὁ Περικλῆς ὅτε ἤγειρε τὸν Παρθενῶνα, ἀμέσως μετ' αὐτὸν, μετὰ τοσοῦτον θαυμαστῆς μεγαλοπρεπείας (Δμσθ. π. Συτξ. ΙΒ. — Ἁρπκ. — Φλστρ. Β, Ἀπλλν. Τυαν. Β, 5), ὥστε ὁ Ἐπαμεινώνδας ἔλεγεν ὅτι θέλει νὰ μεταφέρῃ εἰς Θήβας αὐτὰ, αἰνιττόμενος τὴν δόξαν τῶν Ἀθηνῶν (Δμσθ. Πρπρσβ. 32). Ἀνήγειρε δ' αὐτὰ ἀρχιτέκτων ὁ Μνησικλῆς, ἀπὸ Ὀλ. 85, δ — 87, α (432-437 π. Χ.), δαπάνῃ 2012 ταλάντων ἔξωθεν μὲν, κατὰ πέντε βαθμίδας κατώτερον, ἐξετείνετο τοῦ αὐτοῦ πλάτους λιθόστρωτον ἐπίπεδον, κοσμούμενον εἰς τὰ ἔμπρὸς (πρὸς δυσμὰς) ὑπὸ στοᾶς 6 δωρίων κιόνων, ὧν οἱ δύο μέσοι ἔχουσι σχεδὸν διπλασίαν τὴν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν, διότι δι' αὐτῶν ἦν ἡ κυρίως εἴσοδος. Ἀπὸ τῶν δύο δὲ τούτων μεσαιτάτων ἔφερε πρὸς τὴν μεγάλην πύλην ἄλλη στοὰ ἐγκάρσιος, ἐπίσης ἑξάστυλος, ἀλλ' ἰωνική. Ὀπίσω δὲ τῶν πυλῶν, πρὸς ἀνατολὰς, εἰς ἀπόστασιν 18' ἐξετείνετο παραλλήλως τῷ τοίχῳ πάλιν στοὰ δώριος ἑξάστυλος, ἐν πᾶσι τῇ προσθίᾳ ὁμοία· καὶ πᾶν τὸ οἰκοδόμημα ἦν ὑπ' ὀροφὴν, ἧς τινὲς τῶν λιθίνων δοκῶν, ὀγκωδέσταται, ἔχουσι μῆκος 22'. Παρὰ τῇ ἐξωτερικῇ δὲ, τῇ δυτικῇ, πλευρᾷ προέχουσιν ὀρθογωνίως δύο πτέρυγες κοσμούμεναι ἑκατέρα κατὰ τὰ ἔμπρὸς διὰ τριῶν δω-

(10,072,000 τῶν τότε = 30,316,000 τῶν νῦν δραχμῶν (Ἁρπκ. λ. Προπύλαια). Ἡ διεύθυνσις αὐτῶν ἐστράφη ὀλίγον μᾶλλον πρὸς νότον, ὡς φαίνεται ἐκ μικροῦ μέρους σωζομένου τοῦ ἀρχαίου περιβόλου. Ἡ πρὸς δυσμὰς μόνη κυρίως βατὴ ἄνοδος τῆς Ἀκροπόλεως εἶχε πλάτος 168'. Ἐξ αὐτῶν τοὺς 58' ἐν τῷ μέσῳ ἔκλειε τοῖχος ἐκ λίθου πεντελησίου ἔχων 5 πύλας, ὧν ἡ μείζων ἦν ἡ μεσαία, ἀνὰ δύο δὲ μειούμεναι ἑκατέρωθεν. Καὶ ρίων κιόνων ταπεινοτέρων καὶ ἰσχνοτέρων τῶν τῆς στοᾶς, μετὰ ζώνης τριγλύφων, ἄνευ ἀετωμάτων. Ἐκ τῶν πλευρῶν τούτων ἡ μὲν ἀριστερὰ (τῷ εἰσιόντι) ἡ βορεία, ἔχει ὀπίσω τῶν κιόνων κεχωρισμένον εὐρύχωρον δωμάτιον, εἰς ὃ, εἰς πινακοθήκην χρησιμεῦον, διετηροῦντο μεγαλογραφίαι τοῦ Πολυγνώτου καὶ ἄλλων ἐπισήμων καλλιτεχνῶν («οἴκημα ἔχον γραφάς» Παυσ. Α, 22)· ἡ δὲ δεξιὰ ἡ νοτία, πολὺ στενωτέρα, καὶ πρὸς δυσμὰς ἀναπεπτα-

μένη, ἐνέκλειε πιθανῶς τὸν Προπύλαιον ἢ «ἀμύητον» Ἑρμῆν, ἴσως καὶ τὰς τρεῖς Χάριτας τοῦ Σωκράτους, καὶ ἔμπρὸς αὐτῆς ἐξετείνετο ὁ ἀρχαῖος προμαχὼν, ὁ εἰς πάντα τὰ ἀρχαῖα φρούρια τὰ δεξιὰ τῆς εἰσόδου ὀχυρῶν, καὶ ἐχρησίμευε τότε εἰς ἐξαίσιον βάθρον τοῦ ναοῦ τῆς Ἀπτέρου Νίκης. Ἐπὶ Ῥωμαίων δὲ, τῷ 27 π. Χ. (Ἴδ. Ῥαγκ. Ἅπαντ. Τ. ΙΗ, σλ. 105), ἐκτίσθη μεγάλη ἐκ λευκοῦ λίθου ἀναβάθρα, ἰσοπλατὴς τοῖς προπυλαίοις, ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ λόφου φέρουσα εἰς αὐτὰ, καὶ ἧς, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἀθηνῶν, ἀνευρέθη καὶ ἀνῳκοδομήθη τὸ νότιον μέρος. — Οἱ Φράγκοι δοῦκες ἐγκατέστησαν εἰς τὸ «οἴκημα τῶν γραφῶν» τὸ ἀρχεῖον αὐτῶν, εἰς δὲ τὴν νοτίαν πλευρὰν ἔκτισαν πύργον εἰς φρυκτόριον τηλεγραφικὸν, ἀποκομισθὲν ἐπ' ἐσχάτων φιλοτίμῳ δαπάνῃ τοῦ κ. Σχλιεμάννου. Οἱ τοῦ λαοῦ ἡμιμαθεῖς ὠνόμαζον ἐν τῷ μεσαίωνι τὰ Προπύλαια παλάτιον τοῦ Θεμιστοκλέους, καὶ εἶτα Ὁπλοστάσιον τοῦ Λυκούργου. Οἱ δ' Ὀθωμανοὶ, μετὰ τὴν ἅλωσιν τῶν Ἀθηνῶν, τῷ 1455, μετεχειρίσθησαν αὐτὰ εἰς ὁπλοθήκην καὶ πυριταποθήκην, μέχρι τοῦ 1636, ὅτε ἐνσκήψας κεραυνὸς καθ' ἣν ὥραν, ὡς μνημονεύεται, ὁ φρούραρχος τῆς Ἀκροπόλεως ἡτοιμάζετο νὰ καταπυροβολήσῃ τοὺς εἰς τὸ ἐκκλησίδιον τοῦ ἁγίου Δημητρίου (τοῦ Βομβαρδάρη) πανηγυρίζοντας Χριστιανοὺς, κατέστρεψεν αὐτά. Ἀλλ' ὁ θριγγὸς τῆς δυτικῆς αὐτῶν στοᾶς ἐσώζετο ἔτι τῷ 1687 (Fanelli, Athene Atticæ). Εἶτα δ' οἱ Ὀθωμανοὶ, ἐξακολουθήσαντες τὸ ἔργον τῆς καταστροφῆς, καὶ ἐπιτειχίσαντες καὶ ἐπιθολώσαντες αὐτὰ, τὰ μετέβαλον εἰς κανονοστάσια μεθ' ὑπογείων ἀποθηκῶν, καὶ ἡ Ἑλληνικὴ κυβέρνησις τέλος τὰ ἀνέσκαψε διατηρήσασα ὅ,τι αὐτῶν ἐσώζετο.

Προσάκτιος, ποταμὸς τῆς Μεγάλης Μυσίας παρὰ τῇ Λαμψάκῳ (Ἀρρ. Ἀνδ. Α, 12) ἴσως ὁ ἄλλως Πράκτιος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 835).

Προσγναθίδιον, λαιμοδέτης σκοπὸν ἔχων νὰ προφυλάττῃ ἰδίως τὰς γνάθους, τὸ κάτω μέρος τοῦ προσώπου· οὐχὶ συνήθως μέρος τῆς ἀναβολῆς, ἀλλ' ἰδίως ἐν χρήσει ἀσθενῶν, κτλ. Εἶτα δ' ἐπὶ Ῥωμαίων φαίνεται ὅτι εἰσήχθη γενικῶς εἰς τὰ στρα-

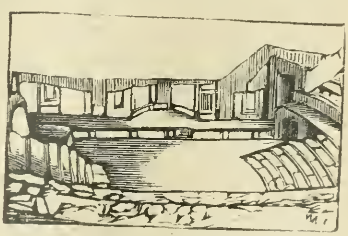

τεύματα τὰ πολεμοῦντα ἐν βορείαις χώραις, διότι ἐμφανίζεται ἀνεξαιρέτως εἰς πάσας τὰς παραστάσεις τῶν στρατιωτῶν τοῦ Τραϊανοῦ, τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ τοῦ Σ. Σεβήρου, ἀλλ' ἁπλῶς περὶ τὸν τράχηλον περιδεδεμένον (Hor. Sat. II, 3, 255.—Quinct. XI, 3, 144).

Προσέληνοι, οἱ ἀρχαιότεροι τῆς σελήνης, οἱ πρὸ τῆς σελήνης ὑπάρχοντες. Οὕτως ἀπεκάλουν καὶ ἐθεώρουν ἑαυτοὺς οἱ αὐτόχθονες Ἀρκάδες, οἵτινες ὡς ἀρχαιότατα ἐν ἀγρίᾳ διαίτῃ τὴν Ἀρκαδίαν οἰκοῦντες περιγράφονται (Παυσ. Η, 1). Ὑπετέθη ὅμως καὶ ὅτι ἡ λέξις ἐδήλου κατ' ἀρχὰς κυρίως «προέλληνες» (διότι πολλάκις ἐναλλάσσεται τὸ σ καὶ ἡ δασεῖα), ὡς πρὸ τῶν Ἑλλήνων (Δωριέων) τὴν χώραν οἰκοῦντες (Daecrlzin).

Προσκεφάλαιον, τὸ μέρος τῶν στρωμάτων ἐφ' οὗ κλίνομεν τὴν κεφαλὴν (τὸ πρὸς τῇ κεφαλῇ) εἰς τὴν κλίνην (Ἀρστφ. Πλοῦτ.). Ἐγίνοντο δ' αὐτοῦ καὶ ἄλλαι χρήσεις, ὡς ὅτε ἐκάθηντο ἐπὶ προσκεφαλαίων εἰς τὰς ἑστιάσεις, εἰς τὰ θέατρα καὶ εἰς τοὺς δίφρους (Πλτ. Πολ. Α).

Προσκήνιον, εἰς τὰ ἀρχαῖα θέατρα (ἴδ.), ἀπέναντι τῶν θεατῶν, καθημένων εἰς

τὸ Κοῖλον, πέριξ τῆς ἡμικυκλικῆς ὀρχήστρας, παρετείνετο, ὡς διάμετρος ἢ χορδὴ αὐτῆς, ἡ σκηνὴ, πόδας τινὰς ὑπὲρ αὐτὴν

ὑψουμένη, καὶ ἐπὶ ταύτης παρίσταντο οἱ ὑποκριταὶ, ἐν ᾧ ὁ χορὸς, ἐν ὅσῳ χορὸς εἰσήγετο εἰς τὰ Ἑλληνικὰ δράματα, ἵστατο καὶ ἔψαλλεν ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ. Ὁ ἐμπρόσθιος τῆς σκηνῆς τοῖχος, ἐφ' οὗ αὐτὴ, ἢ μᾶλλον τὸ ἐμπρόσθιον αὐτῆς μέρος, τὸ ἐκ σανίδων συνιστάμενον λ ο γ ε ῖ ο ν, ἐστηρίζετο, ἦν τὸ προσκήνιον, ὡς φαίνεται καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸ μῆκος εἰς τὴν εἰκόνα τὴν παριστῶσαν τὸ ἐρείπιον τοῦ θεάτρου τῆς Πομπηίας. Ὀπίσω αὐτοῦ ἦσαν τὰ ὑποσκήνια, τὰ ὑπὸ τὴν σκηνὴν ὑπόγεια διὰ τὰς μηχανὰς, κτλ. Πολλάκις δ' αὐτὸ ἦν κατάκοσμον διὰ γλυφῶν, ὡς εὑρέθη εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Διονυσιακὸν θέατρον. — Κατά τινας δ' αὐτὸ τὸ λογεῖον τῆς σκηνῆς, τὸ πρὸς τὴν ὀρχήστραν ἄκρον, οὕτως ἐλέγετο, ἢ καὶ τὸ πρὸ τῆς σκηνῆς, εἰς τὸ ἄκρον καὶ πρὸς ἀπόκρυψιν αὐτῆς αἰρόμενον παραπέτασμα (Σουίδ.).

Πρόσκλησις, ἴδ. Δ ί κ η.

Προσκλύστιος, ἐπίθετον τοῦ Ποσειδῶνος ἐν τῷ ναῷ ὃς ἐκτίσθη αὐτῷ ἐν Ἀργολίδι ὅτε κατέκλυσε τὴν χώραν (Παυσ. Β, 2).

Προσκύνησις, ἡ ἀποδιδομένη ἔνδειξις βαθέος σεβασμοῦ ἐκ τοῦ κ ύ ω (φιλῶ), ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ κ ύ ω ν, διότι οἱ μὲν βάρβαροι, οἱ Πέρσαι καὶ οἱ Αἰγύπτιοι προσεκύνουν θεοὺς καὶ βασιλεῖς γονυπετοῦντες καὶ εἰς τὴν γῆν, ὡς τετράποδες κύνες, κλίνοντες (Ἡρδ.

Ζ, 136. Η, 118), οἱ δὲ Ἕλληνες, μόνον ἐλαφρῶς τὸ γόνυ καὶ τὸ σῶμα κλίνοντες, τὴν χεῖρα φιλοῦντες καὶ δι' αὐτῆς εἶτα ἐγγίζοντες τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας των (Ἡρδ. Α, 134).

Πρόσοδοι, ἴδ. Π ο λ ι τ ι κ ὴ ο ἰ κ ο ν ο μ ί α.

Πρόσπαλτα (τὰ), δῆμος ἀττικὸς τῆς Ἀκαμαντίδος φυλῆς. Νῦν κατά τινας Σπάτα, κατ' ἄλλους Πρινάρι.

Πρόσταξις, ἐν Ἀθήναις τὸ ψήφισμα τὸ ὁρίζον τὸν βαθμὸν τῆς ἐπιβαλλομένης ποινῆς τῆς ἀτιμίας, ὅταν αὕτη ἦν μερικὴ καὶ οὐχὶ ἀπόλυτος, ὡς οἱ ἐπὶ τῶν Λ' μείναντες ἐν Ἀθήναις στρατιῶται ὑπεβλήθησαν, μετὰ τούτων τὴν πτῶσιν, διὰ π ρ ο σ τ ά ξ ε ω ς, εἰς τὸ μὴ ἐκλέγεσθαι ἐν τῇ βουλῇ (Ἀνδκ. Π. Μυστ. 73).

Προστὰς, π ρ ό δ ω μ α, π ρ ο α ύ λ ι ο ν. Ἴδ. Π ρ ό θ υ ρ ο ν.

Προστασία, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἐλατρεύετο ἡ Δήμητρα μετὰ τῆς Κόρης εἰς ναὸν καὶ ἄλσος μεταξὺ Ἄργους καὶ Σικυῶνος (Παυσ. Β, 11).

Προστατήριος ἢ Π ρ ο σ τ ά σ ι ο ς, ὁ Ἀπόλλων ὑπὸ τὸ ἐπίθετον τοῦτο λατρευόμενος ἐν μικρῷ τινι ναῷ ἐν τῇ Ἀττικῇ (Παυσ. Α, 44).

Προστάτης, 1) Ἐν Ἀθήναις ὁ ἀπελεύθερος καὶ ὁ μέτοικος δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ παρουσιασθῇ αὐτοπροσώπως εἰς τὸ δικαστήριον, ἢ νὰ ἔλθῃ ὁ ἴδιος εἰς οἱανδήποτε σχέσιν μετὰ τοῦ δημοσίου, ἀλλ' ἔπρεπε πρὸς τοῦτο νὰ ἐκλέγῃ πολίτην τινὰ, ὅστις ἐλέγετο ὁ π ρ ο σ τ ά τ η ς αὐτοῦ, ὅστις καὶ ἐφρόντιζε καὶ ἠγγυᾶτο περὶ τῶν δημοσίων ὀφλημάτων αὐτοῦ. Ὁ χαρακτὴρ δὲ τοῦ προστάτου ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ μέτρον τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ ἐκλεξαμένου αὐτὸν (Ἀρστφ. Εἰρ. 683. — Λυσ. κ. Φιλον. Θ. — Ἰσκρ. π. Εἰρ. ΙΕ). — 2) Ἐν Σπάρτῃ π ρ ο σ τ ά τ α ι ἦσαν οἱ κατώτεροι διοικηταὶ (ὑπαξιωματικοὶ) τῶν τμημάτων τῆς ἐνωμοτίας.

Προστίμημα, ἐν τῇ ἀττικῇ δικονομίᾳ, ἡ ἐπιβάρυνσις τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένης ποινῆς, ἐπιτρεπομένη μόνον ὅταν, ἕνεκα τοῦ μεγέθους τοῦ ἐγκλήματος, διὰ ψηφίσματος δίδεται ἄδεια εἰς τὸν βουλόμενον

νὰ προτείνῃ τοιαύτην εἰς τὸ δικαστήριον (Δμσθ. κ. Τριηρ. 733).

Πρόστιμον, ἐν Ἀθήναις ἡ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἐπιβαλλομένη οὐχὶ ἀποζημίωσις, ἀλλὰ ποινή, ὑπὸ μὲν τῆς βουλῆς οὐχὶ ἀνωτέρα τῶν 500 δραχμῶν, ὑπὸ τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν ὅμως καὶ πολλῶν ταλάντων, ὅτε καὶ ἀτιμίαν συνεπέφερε (Αἰσχ. κ. Κτησιφ. — Λυσ. κ. Φιλοκρ. κλ.).

Πρόστοον, ἡ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ καὶ Ρωμαϊκῇ οἰκίᾳ ἐσωτερικὴ στοὰ τῆς αὐλῆς τοῦ ἀνδρωνίτου (Πλάτ. Πρωταγ.). (ἴδ. Οἶκος).

Πρόστυλος, ναὸς (ἴδ.) κοσμούμενος

ἐξωτερικῶς διὰ σειρᾶς κιόνων μόνον κατὰ τὴν πλευρὰν τῆς εἰσόδου, τὴν ἀνατολικήν.

Πρόστυπον, ἀνάγλυφον ἐπίπεδον, κατ' ἀντίθεσιν τοῦ ἐκτύπου, ἀναγλύφου προέχοντος (Ἀθήν. Ε, 30).

Προσύμνα, 1) θυγάτηρ τοῦ ποταμοῦ Ἀστερίωνος, τροφὸς τῆς Ἥρας (Παυσ. Β, 17), πιθανῶς προσωποποίησις τῶν εἰς τὴν Ἥραν ὕμνων. — 2) Κατ' αὐτὴν κληθεῖσα πόλις τῆς Ἀργολίδος, ἔρημος ἐπὶ Στράβωνος, διότι οἱ κάτοικοι εἶχον μετοικήσει εἰς Ἄργος (Στρβ. — Παυσ.).

Πρόσχιον, πόλις Αἰτωλικὴ κατὰ τὴν νοτιοδυτικὴν πλευρὰν τοῦ ὄρους Ἀρακύνθου (Θουκ. Γ, 102), κειμένη, κατὰ Στράβωνα (Ι, 451), περίπου εἰς τὴν θέσιν τῆς Ὁμηρικῆς Πυλήνης (Ὁμ. Ἰλ. Β, 639).

Προσωπῖτις, νῆσος τῆς κάτω Αἰγύπτου, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Νείλου, μεταξὺ τοῦ Σεβεννυτικοῦ καὶ τοῦ Κανωπίου στομίου καὶ τῆς διώρυχος τῶν Φαρῶν. Περιεῖχε πόλεις τὴν Ἀφροδιτόπολιν, Νικόπολιν, κλ. (Ἡρδ. Β, 165. — Θουκ. Α, 109).

Πρόσωπον ἢ προσωπεῖον, τὸ τεχνητόν, ξύλινον καὶ κεχρωματισμένον, ὃ ἔφερον οἱ ὑποκριταὶ εἰς τὸ θέατρον. Πρῶτος εἰσαγαγὼν τὴν χρῆσιν αὐτοῦ λέγεται ὁ Χοιρίλος, ὑπ' ἄλλων ὁ Θέσπις ἢ καὶ ὁ Αἰσχύλος (Hort. ad Pis. 278), παραχθεὶς εἰς τοῦτο ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ δώσῃ εἰς ἕκαστον τῶν ὑποκριτῶν τὸν ἀνήκοντα αὐτῷ τύπον, ὃν καὶ ἡ ἀτεχνία τῶν πλείστων ἐξ αὐτῶν, συνήθως μὴ ὄντων ἐξ ἐπαγγέλματος ἠθοποιῶν, καὶ αἱ μεγάλαι τῶν θεάτρων διαστάσεις καθίστων

χωρὶς αὐτοῦ δυσδιάκριτον. Γυναικεῖα προσωπεῖα εἰσήγαγε, κατὰ Σουίδαν, πρῶτος ὁ Φρύνιχος (Ἐν λ.). Τίς δὲ καὶ ὁ εἰς τὴν κωμῳδίαν προσωπεῖα πρῶτος δεχθεὶς ἀγνοεῖται (Ἀριστ. Ποιητ. Β, 22). Τὰ πλεῖστα τῶν προσωπείων ἐκάλυπτον οὐ μόνον τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν τὴν κεφαλὴν διὰ κόμης, κτλ. Διεκρίνοντο δὲ τὰ προσωπεῖα κατὰ τὸ φῦλον ὃ παρίστων (διότι καὶ τὰ γυ-

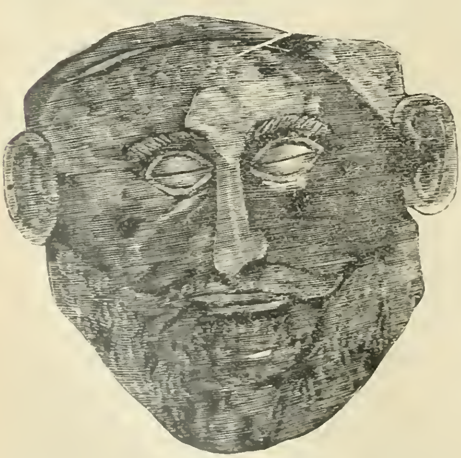

ναικεῖα πρόσωπα ἄνδρες ὑπεκρίνοντο), κατὰ τὴν ἡλικίαν, κατά τινας γνωστοὺς τύπους θεῶν ἢ ἡρώων, καὶ κατὰ τοὺς τῶν διαφόρων κοινωνικῶν τάξεων. Γενικῶς πάντα τὰ προσωπεῖα εἶχον εὐρέως διεσταλμένον τὸ στόμα, ἵνα μὴ καταπνίγηται ἡ φωνὴ τοῦ ὑποκριτοῦ· ἐξηροῦντο δὲ μόνα τὰ τῶν βωβῶν

προσώπων. Τραγικῶν προσώπων τύποι ὑπῆρχον, κατὰ Πολυδεύκην (Δ, 133), 25, ἤτοι γερόντων 6, νεανιῶν 7, γυναικῶν 9, δούλων 3, πάντα ἰδίως χαρακτηριζόμενα, οἷον

ξυρίας (ἐσχατόγηρος), λευκὸς (γέρων), ξανθὸς (νέος), κτλ. πλὴν τῶν εἰδικῶν, οἷα μυθολογικὰ πρόσωπα καὶ τὰ τοιαῦτα. Ὁ δὲ χορὸς τῶν τραγῳδιῶν παρουσιάζετο

ἄνευ προσωπείων. — Τὰ κωμικὰ δὲ πρόσωπα ὑπερβολικὰ καὶ μᾶλλον γελοιογραφικά, λέγει ὁ Πολυδεύκης τεσσαράκοντα τριῶν τύπων ἢ κατηγοριῶν, πλὴν τῶν ἀτομικῶν ἀπεικονίσεων, ὡς φέρ' εἰπεῖν τοῦ Κλέωνος ἐν τοῖς Ἱππεῦσι τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ τῶν ὁμοιώσεων ζῴων, κλπ. οἷοι οἱ βάτραχοι, αἱ σφῆκες, αἱ ὄρνιθες, εἰς τοὺς χοροὺς τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ. Τὰ δὲ τῶν Σατυρικῶν δραμάτων πρόσωπα παρίστων κυρίως Σατύρους καὶ Σιληνοὺς κατὰ διαφόρους ἐκφράσεις καὶ ἡλικίας. Αἱ πλεῖσται τῶν εἰκόνων ἐλήφθησαν ἐκ θεατρικῶν τοιχογραφιῶν τῆς Πομπηίας. — Εἰς τὰς ἐν Μυκήναις ὑπὸ τοῦ κ. Σχλίεμαν γενομένας ἀνασκαφὰς τοῦ τάφου τοῦ Ἀγαμέμνονος εὑρέθησαν μεταξὺ ἄλλων πολυτίμων προϊστορικῶν ἀντικειμένων καὶ περιεργότατα χρυσᾶ προσωπεῖα, καλύπτοντα τὸ πρόσωπον τινῶν ἐκ τῶν νεκρῶν, ἀναλόγως πρὸς τὸ αἰγυπτιακὸν καὶ φοινικικὸν ἔθιμον, εἰς δὲ τὴν Ἑλλάδα μοναδικόν.

Προτέλεια (τὰ), θυσία προηγουμένη ἱερᾶς τινος τελετῆς, ἰδίως δὲ τῆς τοῦ γάμου (Πλάτ. Νομ. ΣΤ.), ἡ καὶ προγάμια λεγομένη, καθ' ἣν ἡ νύμφη ἤγετο εἰς τὸν ναὸν μίαν πρὸ τοῦ γάμου ἡμέραν (Ἡσύχ.).

Προτομή, κατ' ἀρχὰς τὸ πρόσωπον τοῦ ζῴου, ἀπὸ τοῦ μετώπου καὶ κατωτέρω (Πολύβ. Β, 49). Εἶτα δέ, μάλιστα ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις, ἐκλήθη οὕτως ἡ γλυ-

πτικὴ παράστασις μόνου τοῦ ἄνω μέρους τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, «μέχρι τοῦ ὀμφαλοῦ» λέγει ὁ Πολυδεύκης (Β, 47), ἀλλ' ἀληθῶς καὶ ἔτι βραχυτέρου. Ἐν τοῖς κλασικοῖς χρόνοις τοιαῦται προτομαὶ δὲν κατεσκευάζοντο, ἐκτὸς τῶν Ἑρμῶν, οἷς κεφαλὴ ἐπετίθετο ἐπὶ τετραγώνου στήλης. Οἱ Ῥωμαῖοι ὅμως κατεσκεύαζον καὶ διετήρουν κηροπλάστους προτομὰς τῶν προπατόρων ἐντὸς ναϊδίων εἰς τὸ ἐπιφανέστερον μέρος τῆς οἰκίας (Πολβ. ΣΤ, 53.—Pl XXXV, 3). Ἐκεῖθεν ἐπεκράτησε καὶ ἡ τῶν λιθίνων προτομῶν κατασκευὴ ὧν τινας ἐνίοτε καὶ δικεφάλους παρίστων.

Πρότονοι (οἱ), τὸ ἰσχυρὸν σχοινίον δι' οὗ εἰς τὰς νῆας τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ὁ ἱστὸς ἀπὸ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἐδέετο καὶ ἐστερεοῦτο εἰς τὴν πρύμνην καὶ εἰς τὴν πρῷραν, καὶ δι' οὗ, ὅταν ἐχαλᾶτο, κατεβιβάζετο (Ὁμ. Ἰλ. Α, 434. Ὀδυσ. Β, 425. —Αἰσχλ. Ἀγ. 906.—Εὐρπ. Ἑκβ. 114). Ἐν δ' ἔπειτα χρόνοις τὸ σχοινίον, δι' οὗ ἐκινεῖτο, συνεστέλλετο ἢ ἐξετείνετο τὸ ἱστίον.

Προτρυγαία (ἡ), ἑορτὴ πρὸ τοῦ τρύγους, ἀγομένη τῷ Π ρ ο τ ρ ύ γ ῳ Δ ι ο ν ύ σ ῳ καὶ τῷ Ποσειδῶνι ἐν Τύρῳ (Ἀχιλλ. Ττ. Β. —Αἰλ. Π. Ἱ. Γ, 41.—Ἡσύχ. ἐν λ.).

Πρότυπον, τύπος κοῖλος ἐκ ξύλου ἢ ἐκ γῆς ὀπτῆς, δι' οὗ ἐνειργασμένον ἀνάγλυφον ἀπετυποῦτο εἰς πολλὰ ἀντίτυπα ἐκ πηλοῦ.

Προυσίας, 1) Υἱὸς Ζήλου, βασιλεὺς τῆς Βιθυνίας, νεώτατος διαδεχθεὶς τὸν πατέρα του τῷ 236 π. Χ. Τὴν χώραν του, πιε-

ζομένην πρὸ πάντων ὑπὸ τῶν Γαλατῶν, ἀπήλλαξεν αὐτῶν εἰς νικηφόρους μάχας περὶ τὸ 213, καὶ διὰ τῆς δραστηριότητος καὶ συνέσεώς του ηὔξησε τὴν σπουδαιότητα τῆς μικρᾶς του ἐπικρατείας (Πολβ. Δ, 50. Ε, 90. 111. Η, 17), καὶ ἐπικουρίᾳ Φιλίππου Β, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας, ἐκυρίευσε τὴν Ἡράκλειαν καὶ τὰς αὐτῇ ὑποκειμένας πόλεις. Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου μεταξὺ Ῥώμης καὶ Ἀντιόχου, τοῦ ἡγεμόνος τῆς Συρίας (190), συνετάχθη ἐξ ἀνάγκης μετὰ τῆς Ῥώμης. Ἀλλ' οὐδεμίαν ἔσχεν ἐκ τούτου ὠφέλειαν (Πολβ. ΚΑ, 9. ΚΒ, 27. — Liv. XXXVII, 25), δι' ὃ καί, ἀντεκδικούμενος ἐδέχθη παρ' ἑαυτῷ τὸν Ἀννίβαν φυγόντα. Ἀπέθανε δὲ τῷ 186 (Just. XXXII, 4.—Nep. Hann. X). Κατ' αὐτὸν ἐκλήθη ἡ πόλις Προῦσα ἄνω τῆς Κίου. — 2) Προυσίας Β, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ πρώτου, ἡγεμὼν ἄνευ ἠθικῆς δυνάμεως καὶ δραστηριότητος, τὸν Ἀννίβαν ἐκδοὺς ἐκ φόβου τῶν Ῥω-

μαίων, κατὰ τὰ νεύματα τῆς Ῥώμης δουλικῶς κυβερνήσας, καὶ τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν διὰ τῆς δειλίας του ἀτιμάσας (Πολβ. ΚΔ, 1. 3. ΚΘ, 3. Λ, 16. ΛΒ. 35). Τῷ 148 π. Χ. ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του Νικοδήμου (Πλβ. ΛΖ, 2.—Just. XXXIV, 4.— Λουκ.).

Προυσιάς, πόλις τῆς Βιθυνίας, πρὸς τῷ Ὀλύμπῳ, ἐπὶ τοῦ Ὑπίου ποταμοῦ κατὰ τὴν Κέων, ἥτις ἦν πιθανῶς ὁ λιμὴν αὐτῆς, καταστραφεὶς ὑπὸ Φιλίππου, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας. Ἐκτίσθη δ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως Προυσίου Α' (Στρβ.—Στφ. Βυζ.). Νῦν Προῦσα.

Προφήτης, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οὐχὶ ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ τὰ μέλλοντα προλέγων, ἀλλ' ὁ ἑρμηνεύων τοὺς χρησμοὺς τῶν θεῶν (Πλάτ. Τίμ. σλ. 392).

Προχειροτονία, ἡ ἐν τῇ βουλῇ χειροτονία προβουλεύματος πρὶν ἢ ὑποβληθῇ εἰς χειροτονίαν τοῦ δήμου (Φώτ.).

Προχοΐς (ἡ), μικρὸς πρόχους. Ἀλλὰ συνήθως μικρὸν ἀγγεῖον λεμβοειδὲς (ἀμίς), ῥητῶς ἀποκλειόμενον ἀπὸ τῶν συμποσίων (Ξνφ. Κυρπ. Η, 8, 10. — Ἡσύχ.).

Πρόχοος, πρόχους (ὁ), ἡ προχύτης, ἡ λάγηνος ἐν ᾗ ἔφερον τὸ ὕδωρ διὰ τὴν ἀπόνιψιν τῶν χειρῶν εἰς τὰς τραπέζας, πολλάκις καὶ ἐκ πολυτίμων μετάλλων (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 334. Ὀδ. Α, 116).

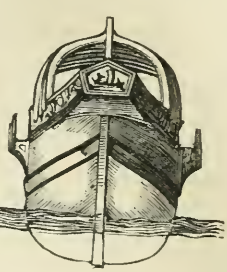
Προχύται, ἴδ. Οὐλοχύται.

Προχύτη, νῆσος τῆς ἀκτῆς τῆς Καμπανίας, μεταξὺ τοῦ Μισηνοῦ ἀκρωτηρίου, οὗ ἀπέχει 30 στάδια καὶ τῆς νήσου Πιθηκούσης, ἀφ' ἧς ἐνομίζετο ὅτι δι' ἐκρήξεως ἀπεσπάσθη (Στρβ. Β, 123. Ε, 247. — Pl. II, 88).

Προχύτης, ἴδ. Πρόχοος.

Πρυμνεύς, εἷς τῶν ἐπισήμων Φαιάκων (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 112).

Πρύμνη, εἰ καὶ ἐνίοτε παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Η, 383. Ο, 704) πᾶσα ἡ ναῦς, ἀλλὰ συνήθως καὶ κυρίως τὸ ὄπισθεν μέρος αὐτῆς. Αἱ δὲ φράσεις «ἐπὶ πρύμναν κρούεσθαι», «πρύμναν ἀνακρούεσθαι» (Ἡρδ. Η, 84. — Φώτ.) σημαίνουσι τὸ ὀπισθοδρομεῖν ἄνευ στροφῆς, τῆς πρύμνης ὡς πρώρας χρησιμευούσης.

Πρυμνησία (ἡ), πόλις τῆς μεγάλης Φρυγίας ἐν Ἀσίᾳ (Στφ. Βυζ.).

Πρυμνήσια (τά), τὰ σχοινία δι' ὧν τὸ πλοῖον ἐκ τῆς πρύμνης προσεδέετο εἰς τὴν ξηρὰν (Ὁμ. Ἰλ. Α, 436 — Ὀδσ. Β, 418), τὰ αὐτὰ καὶ ἀπόγεια· ὥστε «πρυμνήσια λύειν» ἦν ταὐτὸ τῷ ἀποπλέειν.

Πρυμνώ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσδ. Θεογ. 350).

Πρυτανεία, ἡ ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τὸ ἐν δέκατον τοῦ ἔτους διεύθυνσις τῆς βουλῆς ὑπὸ μιᾶς τῶν δέκα φυλῶν, διὰ 50, εἶτα 60, κληρωτῶν μελῶν αὐτῆς, ἅτινα κατὰ τὸ διάστημα ἐκεῖνο ἐλέγοντο Πρυτάνεις. Ἐπρυτάνευε δ' ἐν τῷ ἔτει ἑκάστη φυλὴ οὐχὶ κατὰ σειρὰν μόνιμον, ἀλλὰ κατὰ τάξιν ἣν ἐπίσης ὁ κλῆρος ὑπεδείκνυε· δι' ὃ καὶ εἰς τὰ ψηφίσματα, ἔνθα αἱ πρυτανεῖαι εἰς ὁρισμὸν τῆς χρονολογίας μνημονεύονται, γράφεται «ἐπὶ τῆς δεῖνος (Ἀκαμαντίδος, Ἱπποθοοντίδος κτλ.) πρυτανείας, πρώτης, δευτέρας κτλ. πρυτανευούσης. Δὲν ἦσαν δὲ πᾶσαι αἱ πρυτανεῖαι ἴσης διαρκείας, ὅπερ ἄνευ κλάσματος τῆς ἡμέρας ἦν ἀδύνατον, ἀλλ', ὡς φαίνεται (Rang. Ant. Hell. I, σλ. 393), κατὰ τὰ κοινὰ ἔτη αἱ πρῶται τρεῖς διήρκουν ἀνὰ 35 ἡμέρας, αἱ λοιπαὶ ἐναλλὰξ ἀνὰ 36 καὶ 35· εἰς δὲ τὰ ἔτη τὰ ἔχοντα 355 ἡμέρας, ἡ ἕκτη εἶχεν ἡμέρας 37· εἰς τὰ ἐμβόλιμα δέ, αἱ πρῶται τρεῖς εἶχον ἀνὰ 38 ἡμέρας καὶ αἱ λοιπαὶ ἐναλλὰξ ἀνὰ 39 καὶ 38. Καθ' ἑκάστην, ἐκ τῶν 50 πρυτάνεων ἐκληροῦτο εἷς, ὁ ἐπιστάτης, προεδρεύων τῶν συνεδριάσεων τῆς βουλῆς καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου· αὐτὸς δ' ἐκλήρου καὶ ἐξ ἑκάστης τῶν ἄλλων φυλῶν ἀνὰ ἕνα βουλευτὴν λεγόμενον Πρόεδρον (Πολυβ. Η, 96), καὶ μεταγενεστέρως, ὑπερισχύοντος τοῦ δημοτικοῦ πνεύματος, τὴν κυρίως προεδρείαν καὶ διεύθυνσιν τῶν δημοσίων κατέλαβον, ἀντὶ τοῦ ἐπιστάτου, οἱ ἐννέα οὗτοι πρόεδροι, κληροῦντες καὶ αὐτοὶ ἕνα ἑαυτῶν πρόεδρον, ὅστις ἐλέγετο ἐπιψηφίζων πρόεδρος (Εὐστθ. Ὀδ. Ρ, 455). Ἐπὶ Δημοσθένους δ' ἐνομοθετήθη νὰ προεδρεύῃ τῆς ἐκκλησίας ἑκάστοτε μία τῶν μὴ πρυτανευουσῶν φυλῶν (Αἰσχ. κ. Τμρχ. 14).

Ἐπὶ Ἀδριανοῦ, προστεθείσης εἰς τὰς 12 καὶ μιᾶς ἄλλης φυλῆς, τῆς Ἀδριανίδος, καὶ τῆς βουλῆς συγκειμένης πάλιν ἐκ 500 μελῶν, 6 φυλαὶ ἔδιδον ἀνὰ 39 πρυτάνεις, 6 ἀνὰ 38 καὶ μία 37, οἷς, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀρτίου ἀριθμοῦ, εἰς 38, προσετίθετο ἡ Ἀ θ η ν ᾶ (Böckh, C. 3. Ἀρ. 189). Διέμενον δ' οἱ πρυτάνεις ἐν διαρκεῖ συνεδριάσει δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, καὶ ἐν ἀνάγκῃ καὶ διὰ νυκτὸς (Ἀνδκδ. π. Μυστ. 45), καὶ συνηστιῶντο δημοσίᾳ δαπάνῃ (Δμσθ. Πρπρσβ. 400. — Πλούτ. Κίμ. Α). Ἐκληροῦτο δὲ καὶ εἷς γ ρ α μ μ α τ ε ὺ ς κ α τ ὰ π ρ υ τ α ν ε ί α ν, ἀλλ' οὐχὶ ἐκ τῶν Πρυτάνεων λαμβανόμενος.

Πρυτανεῖα, τὰ ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων καταβαλλόμενα εἰς πολιτικὰς δίκας, καὶ ὄντα 3 δρ. δι' ἀμφισβητούμενον κεφάλαιον 100—1000 δρ., 30 ἀπὸ 1000—10,000 (Πολδ. Α, 38), διδόμενα δὲ μετὰ τὴν δίκην τοῖς δικασταῖς ὡς μισθός.

Πρυτανεῖον, τὸ ἀρχεῖον πάσης Ἑλληνικῆς πόλεως. Ἐν Ἀθήναις ἔκειτο ὑπὸ τοὺς βορείους πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως πρὸς τῇ Ἀγορᾷ (Παυσ. Α, 18), ἐγκλεῖον ἄγαλμα τῆς Ἑστίας καὶ τῆς Εἰρήνης, πιθανῶς δὲ καὶ τὸν ἄσβεστον λύχνον ἐξ οὗ ἐλάμβανον πῦρ οἱ ἀποικιζόμενοι (Ἀθν. Ε, 187. — Στρβ. Θ, 416. — Πολδ. Α, 7). Ἦσαν δ' ἐν αὐτῷ ἀνηρτημένοι καὶ οἱ νόμοι τοῦ Σόλωνος. Ἐκεῖ προσέτι ἐσιτοῦντο, δημοσίᾳ δαπάνῃ, πλὴν τῶν Πρυτάνεων καὶ τῶν ἀ ε ι σ ί τ ω ν, ἤτοι τῶν δημοσίων ὑπηρετῶν τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου, οἱ ξένοι πρέσβεις, καὶ ἐκεῖνοι ὅσοις διὰ ψηφίσματος πρὸς τιμὴν ἐδίδετο σ ί τ ι σ ι ς (τὸ δικαίωμα τῆς ἐκεῖ ἑστιάσεως). Ἐν τῷ Πρυτανείῳ ἥδρευον καὶ οἱ Ἐφέται, ὅταν ἐδίκαζον τὰ ὄργανα φόνου γενόμενα ἄψυχα ἀντικείμενα, ἃ καὶ ἐξεβάλλοντο τῶν ὁρίων ὡς βέβηλα (Δμσθ. κ. Ἀριστφ. Σλ. 645. — Παυσ. Ζ, 11, 2).

Πρύτανις, γενικῶς ὁ πρόεδρος σωματείου. Πλὴν τοῦ μέλους τῆς πρυτανείας (ἴδ.), ἐκαλεῖτο οὕτως ἐν Ἀθήναις καὶ ὁ πρόεδρος τῶν ν α υ κ ρ ά ρ ω ν (ἴδ.) (Ἡρδ. Ε, 71), καὶ ὁ τῶν δέκα π ω λ η τ ῶ ν (ἴδ.) (Πολδ. Η, 99. — Ἁρπκρ.). — Ἐν Κορίνθῳ δέ, ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις (700 π. Χ.), Π ρ ύ τ α ν ι ς ἐλέγετο ὁ ἐτησίως ἐκλεγόμενος ἐκ τῆς ἀριστοκρατικῆς τάξεως τῶν Βακχιαδῶν, καὶ βασιλέως ἐξασκῶν ἐξουσίαν (Διόδ.).

Πρύτανις, 1) Εἷς τῶν ἐπισήμων Λυκίων, τῶν συμμαχούντων μετὰ τῶν Τρώων (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 678). — 2) Υἱὸς Εὐρυφῶντος, ἔκγονος τοῦ Προκλέους, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης (Ἡρδ. Β, 131. — Παυσ. Γ, 7). — 3) Μικρὸς ποταμὸς τῆς ἐν Ἀσίᾳ χώρας τοῦ Πόντου, πρὸς τῇ θαλάσσῃ ῥέων, ἀνατολικῶς τῆς Τραπεζοῦντος. Ὁ Πτολεμαῖος καλεῖ αὐτὸν Ἄρκαδιν.

Πρῶναξ, υἱὸς τοῦ Ταλαοῦ καὶ τῆς Λυσιμάχης, πατὴρ τοῦ Λυκούργου. Οἱ ἐν Νεμέᾳ ἀγῶνες ἐλέγοντο ὑπό τινων εἰς τιμὴν αὐτοῦ συστηθέντες (Αἰλ. Π. Ἱ. Δ. 5. — Ἀπλλδ. Α, 9, 13).

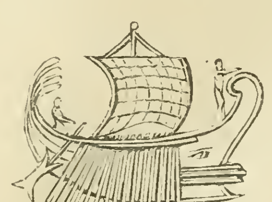
Πρώνησος, ἴδ. Π ρ ό ν ν ο ι.

Πρῷρα, τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τοῦ

πλοίου, ἔχουσα συνήθως τὸ ἔνσημον, καὶ εἰς τὰ πολεμικὰ πλοῖα τὸ ἔμβολον.

Πρωράτης ἢ Π ρ ῳ ρ ε ύ ς, ὁ εἰς τὴν πρῴραν τοῦ πλοίου ἱστάμενος ναύτης, καὶ

ἐκεῖθεν διὰ σχημάτων τῆς χειρὸς τὸν πηδαλιοῦχον εἰς τὴν πρύμνην καθοδηγῶν, «διά-

κονος», ἤτοι ὑπάλληλος τοῦ κυβερνήτου (Ξνφ. Οἰκον. Η, 14.—Πλούτ. Ἀγησ. ΙΕ).

Πρωρεὺς, εἷς τῶν ἐπισήμων Φαιάκων, ἔχων ὄνομα ναυτικόν, ὡς οἱ πλεῖστοι τῶν Φαιάκων παρ' Ὁμήρῳ (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 113).

Πρωταγόρας, εἷς τῶν περιφημοτάτων σοφιστῶν, ἐξ Ἀβδήρων, ὀλίγον ἀρχαιότερος τοῦ Γοργίου καὶ τοῦ Προδίκου, ζήσας κατὰ τὰ ἔτη 480-410 π. Χ. Περὶ τῆς μορφώσεως καὶ τῆς διδασκαλίας του σπάνιαι εἰσὶν αἱ πληροφορίαι. Ὑπό τινων λέγεται μαθητὴς τοῦ Δημοκρίτου· ἀλλὰ τοῦτο πιθανῶς δὲν ἔχεται ἀκριβείας, ἢ ὑπάρχει τις ἐναλλαγὴ ὀνομάτων, διότι ὁ Πρωταγόρας ἦν περὶ τὰ 20 ἔτη πρεσβύτερος τοῦ Δημοκρίτου. Βέβαιον μόνον φαίνεται ὅτι εἶχεν ἐπιμελῶς σπουδάσει καὶ ἐγνώριζε τὰ δόγματα τοῦ Ἡρακλείτου καὶ τῶν ἀρχαίων Ἐλεατῶν. Πρὶν δ' ἢ ἐπιδοθῇ ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν φιλοσοφίαν, κατεγίνετο εἰς τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν ὀρθοέπειαν (Πλάτ Φαῖδρ. 267). Εἶτα δ' ἐνέκυψε καὶ εἰς διαφόρους τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων, καὶ οὕτως ἀνεδείχθη εἷς τῶν μᾶλλον πεπαιδευμένων σοφιστῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος. Κατ' ἀρχὰς αὐτὸς ἑαυτὸν ἀπεκάλει σοφιστὴν, καὶ ἐλάμβανεν 100 μνᾶς (10,000 τῶν τότε, 30,000 τῶν νῦν δραχμῶν) ὡς δίδακτρα. Μεγάλως ἐξετιμᾶτο ὑπὸ τοῦ Περικλέους, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐπέμφθη μετὰ μετοίκων εἰς Θουρίους, ἵνα ἀναθεωρήσῃ τὴν νομοθεσίαν τῆς πόλεως ἐκείνης, καὶ μεταρρυθμίσῃ αὐτὴν κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐποχῆς. Ὁ Πλάτων καὶ ἄλλοι σύγχρονοι συγγραφεῖς μνημονεύουσί τινων τῶν διδαγμάτων αὐτοῦ, ἅτινα ἐξ αὐτῶν γνωρίζομεν. Ἐδίδασκε φερ' εἰπεῖν ὅτι πάντα εἰσὶν ὅσα καὶ οἷα εἰς ἕκαστον ἄνθρωπον φαίνονται. Ὑπέσχετο δὲ καὶ νὰ διδάσκῃ πῶς «τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖν», ἤτοι πῶς τὸ ἀσθενὲς καὶ κακὸν νὰ δύναταί τις νὰ μετατρέπῃ εἰς ἰσχυρὸν καὶ εἰς ἀγαθὸν, ἐννοῶν πιθανῶς τὰ ἐπὶ σοφισμάτων στηριζόμενα ἐπιχειρήματα, δι' ὧν μετεπλάττετο ἡ ἀλήθεια. Συνεπῶς πρὸς τὴν διδασκαλίαν ταύτην καὶ πρὸς ἣν ἐπρέσβευεν ἀρχὴν «δύο λόγους εἶναι περὶ παντὸς πράγματος ἀντικειμένους ἀλλήλοις», ἔγραψε «λόγους ἐριστικοὺς» καὶ «τέχνην ἐριστικῶν», καὶ τὰς τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον ἀφορώσας «θέσεις». Ἐν συγγράμματι «περὶ θεῶν» ἔγραφεν ὅτι ἀγνοεῖ ἂν ὑπάρχωσι θεοὶ ἢ ἂν δὲν ὑπάρχωσιν, ἢ ὁποῖοι εἰσί. Διὰ τοῦτο ἐν Ἀθήναις ἐθεωρήθη ὡς ἄθεος, ἐξωρίσθη τῆς πόλεως, καὶ τὰ συγγράμματά του ἐπυρπολήθησαν. Ἔφυγε δ' ἐπὶ μικροῦ ἀκατίου, καὶ ἐρρέθη ὅτι ναυαγήσας ἐπνίγη. Ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος (Brut. XII. 45) μνημονεύονται αὐτοῦ οἱ «κοινοὶ τόποι» (loci communes). Κυριωτέρα δὲ πηγὴ περὶ τῶν θεωριῶν του ἐστὶν ὁ Πρωταγόρας τοῦ Πλάτωνος (Ἴδ. καὶ Πλάτ. Θεαίτ. τλ. 152 156. 160.—Cic. Acad. XLVI, 142. N. D. I, 2, 12, 29).

Πρωτέας, 1) Ναύαρχος τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. Α, 45). — 2) Ἀδελφὸς τοῦ Κλείτου, υἱὸς Λανίκης ἢ Ἑλλανίκης, σύντροφος καὶ συμπαίκτης Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου, διαβόητος οἰνοπότης (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 25.—Ἀθήν.).

Πρωτείρηνες ἢ πρωτεῖραι, ἐν Σπάρτῃ οἱ ὑπερβάντες τὴν ἡλικίαν τῶν εἰρήνων (ἴδ.), οἱ εἰκοσαετεῖς νέοι (αὐτ. λεξ.).

Πρωτεσίλαος, υἱὸς τοῦ Ἰφίκλου καὶ τῆς Ἀστυόχης ἢ Διομηδείας, ἔγγονος τοῦ Αἰολίδου Φυλάκου, βασιλεὺς τῆς Φυλάκης ἐν Θεσσαλίᾳ. Πρῶτος πάντων τῶν Ἑλλήνων ἐξεπήδησεν εἰς τὴν Τρωϊκὴν γῆν (Ὁμ. Β, 695), ἀλλὰ καὶ πρῶτος, ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος, ἐφονεύθη (Ov. Met. XII, 67), μεθ' ὃ διεδέχθη αὐτὸν εἰς τὴν στρατηγίαν τῶν Θεσσαλῶν ὁ ἀδελφός του Ποδάρκης. Εἶχε νυμφευθῇ Λαοδάμειαν τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀκάστου, ἢ Πολυδώραν, τὴν θυγατέρα τοῦ Μελεάγρου, καὶ τοσαύτη ἦν ἡ ἀμοιβαία ἀγάπη τῶν δύο συζύγων, ὥστε ὅτε ὁ Πρωτεσίλαος ἀπέθανεν, εἰσακούσαντες αὐτὸν οἱ θεοὶ, τῷ

ἐπέτρεψαν νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τρεῖς ὥρας εἰς τὴν ζωήν· ὅτε δ' ἐκ δευτέρου ἀπέθανε, τότε συναπέθανε καὶ ἡ γυνή του. Ὁ τάφος αὐτοῦ ἐδείκνυτο ἐν Ἐλεοῦντι τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου, ἔνθα εἶχε καὶ ναὸν πλούσιον, ὡς καὶ ἐν Φυλάκῃ εἶχεν ἱερὸν, ἔνθα ἐτελοῦντο αὐτῷ καὶ νεκρικοὶ ἀγῶνες (Ἡρδ. Ζ, 33. Θ, 116-120. — Pl XVI, 99).

Πρωτεύς, θαλάσσιος δαίμων, τῷ Ποσειδῶνι ὑποκείμενος, κεκτημένος τὴν δύναμιν τοῦ μαντεύειν καὶ μεταβάλλειν μορφὴν κατὰ θέλησιν. Συνήθως διέτριβεν εἰς Φάρον, τὴν αἰγυπτιακὴν νῆσον, ὁδηγῶν τῆς Ἀμφιτρίτης τὰ θαλάσσια ποίμνια. Ἐν ᾧ ποτε μετ' αὐτῶν περὶ μεσημβρίαν ἀνεπαύετο εἰς τὴν ἀκτὴν ὑπὸ σκιὰν βράχου, ὁ Μενέλαος ἐπὶ τῶν πλανήσεων κατὰ τὴν ἐκ Τροίας ἐπιστροφήν του εἰς τὴν Φάρον ῥιφθεὶς, ἀπήντησε τὴν Εἰδοθέαν, θυγατέρα τοῦ Πρωτέως, καὶ, κατὰ συμβουλὴν αὐτῆς, κοιμώμενον τὸν Πρωτέα καταλαβὼν, τὸν ἐβίασε, καίτοι παντοίας μεταβάλλοντα μορφὰς, νὰ τῷ μαντεύσῃ πῶς εἶχε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 351). Κατὰ μεταγενεστέρας ἑρμηνείας τοῦ μύθου, ἦν ὁ Πρωτεὺς βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου ἐν Φάρῳ, Κῆτος καλούμενος, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ σύζυγος τῆς Ψαμάθης (τῆς θαλασσίας ἄμμου), πατὴρ δὲ τοῦ Πολυγόνου ἢ (Τμώλου), τοῦ Τηλεγόνου, τοῦ Θεοκλυμένου καὶ τῆς Θεονόης (Εὐρπ. Ἑλ. 9. 13). Κατ' Εὐριπίδην δὲ (Αὐτ.), τὸν μὲν Πάριν παρηκολούθει ἴνδαλμα τῆς Ἑλένης, ἡ δ' ἀληθὴς Ἑλένη, ὅτε ἡρπάγη, ἐκομίσθη ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ πρὸς τὸν Πρωτέα, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸν σύζυγόν της μόνον μετὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Τρωάδος (Ἡρδ. Β, 112. 118). Ἐξ Αἰγύπου δ' ἐπιστεύετο μεταβὰς ὁ Πρωτεὺς εἰς τὴν Θράκην, ἔνθα ἐνυμφεύθη τὴν Τορώνην. Ἀλλὰ τοὺς υἱούς του Τμῶλον καὶ Τηλέγονον, ἕνεκα τῆς βιαίας κατὰ τῶν ξένων διαγωγῆς των, ἐθανάτωσεν ὁ Ἡρακλῆς, κα τότε ὁ Πρωτεὺς, παρακαλέσας τὸν Ποσειδῶνα, μετηνέχθη πάλιν ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν Αἴγυπτον.

Πρώτη, 1) νῆσος ἀπέναντι τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τῆς Μεσσηνίας, οὐ μακρὰν τῆς Πύλου, πρὸς βορρᾶν (Θουκ. Δ, 13). Νῦν Πρόδανον. — 2) Ἡ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔτι φέρουσα νῆσος τῆς Προποντίδος, παρὰ τῷ Βυζαντίῳ (Στφ. Βυζ.).

Πρωτογένεια, 1) θυγάτηρ τοῦ Δευκαλίωνος καὶ τῆς Πύρρας, ἐκ τοῦ Διὸς μήτηρ τοῦ Ὀποῦντος καὶ τοῦ Ἀεθλίου (Πινδ. Ὀλ. Θ, 62. — Ἀπλλδ. Α, 7, 2). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Καλυδῶνος, ἐκ τοῦ Ἄρεως δὲ μήτηρ τοῦ Ὀξύλου (Ἀπλλδ. Α, 7 7).

Πρωτογένης, περίφημος ζωγράφος ἐπὶ Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν πρώτων χρόνων τῶν διαδόχων, ἐκ Ξάνθου, ἢ μᾶλλον ἐκ Καύνου τῆς Λυκίας, ἐν Ῥόδῳ ἐγκατεστημένος (Παυσ. Α, 3. — Πλούτ. Δμτρ. ΚΒ. — Pl. XXXV, 36, 20. — Σουίδ. — Κνστν. Πρφργν. π. Θεμάτ. ΙΔ). Κατήγετο ἐκ μικρᾶς καὶ πτωχῆς οἰκογενείας καὶ ἦν ἐργατικώτατος, εἰς τὴν τελειότητα τῶν ἔργων του ἐπιμένων, δι' ὃ καὶ αὐτὰ ἦσαν ὀλίγα, καὶ ἐθεωροῦντο ἔχοντα χαρακτῆρα κατάπονον. Εἰς τὴν κυρίως καλλιτεχνίαν λέγεται ἐξώρας ἐπιδοθεὶς, ἐν τοῖς πρώτοις δὲ χρόνοις ζωγραφῶν ἢ χρωματίζων πλοῖα. Ἀφορμὴ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως, ἢ ἴσως μαρτυρία αὐτῆς ἦν ὅτ ἐν τῷ οἰκήματι τῷ βορειοδυτικῷ τῶν Προπυλαίων τῶν Ἀθηνῶν διετηροῦντο ἔργα αὐτοῦ ἡ «Πάραλος» καὶ ἡ «Ἀμμονιὰς», αἱ δύο ἱεραὶ τριήρεις τῶν Ἀθηναίων, εἴτε εἰς δύο εἰκόνας, εἴτε εἰς μίαν ὁμοῦ, καὶ, ὡς ὑπό τινων τῶν νεωτέρων ὑπετέθη (Sillig. Catl. Artifc.), παριστῶσαι εἰς σύμπλεγμα συμβολικὰ πρόσωπα, αἰνιττόμενα τὰ δύο πλοῖα. Διηγοῦνται ὅτι ὁ Ἀπελλῆς, ἐλθὼν ποτε εἰς Ῥόδον, τὸν ἐπεσκέφθη, καὶ μὴ ἐντυχὼν αὐτῷ κατ' οἶκον, ἐχάραξεν, ἀντὶ τοῦ ὀνόματός του, λεπτοτάτην γραμμὴν ἐπὶ πίνακος. Ἰδὼν δ' αὐτὴν ὁ Πρωτογένης, τὴν ἐδιχοτόμησε κατὰ μῆκος δι' ἄλλου χρώματος· ὁ ἰδὼν αὖθις ὁ

Ἀπελλῆς, ἔσυρεν ἐν αὐτῇ ἄλλην ἔτι λεπτοτέραν, ὅτε ὁ Πρωτογένης ἀνεγνώρισεν ὅτι τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ ᾖ ἄλλου ἔργον πλὴν τοῦ Ἀπελλοῦ. Ὁ δ' Ἀπελλῆς ἐπ' αὐτοῦ τέως παραγνωριζομένου εἵλκυσε τὸν γενικὸν θαυμασμὸν, ἀγοράσας 50 ταλάντων ὅσα εἶχεν ἔργα, καὶ εἰπὼν ὅτι θέλει νὰ τὰ πωλήσῃ ὡς ἴδια ἑαυτοῦ. Τὸ περιφημότερον τῶν ἔργων αὐτοῦ ἦν ὁ νέος Ῥόδιος ἥρως Ἰάλυσος, ὃν παρέστησε θηρεύοντα, καὶ λέγεται ὅτι μὴ ἐπιτυγχάνων κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του εἰς τὴν παράστασιν τοῦ ἀφροῦ εἰς τὸ στόμα τοῦ τρέχοντος κυνὸς, ἔρριψεν ἀγανακτῶν τὸν σπόγγον εἰς τὸν πίνακα, καὶ ἡ τύχη κατώρθωσεν ὅ,τι ἡ τέχνη δὲν ἠδυνήθη. Εἰς τὴν εἰκόνα ταύτην εἰργάσθη ἐννέα ἢ ἕνδεκα ὅλα ἔτη, διὰ τετραπλῆς ἐπιθέσεως χρωμάτων, καὶ εἰς αὐτὴν ὁ Ἀπελλῆς κατέκρινε μόνον τῆς τέχνης τὴν ὑπερβολήν. Ὅτε δ' ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς ἐπολέμει τὴν Ῥόδον, δὲν ἠθέλησε νὰ τὴν πυρπολήσῃ ἵνα μὴ καταστραφῇ τὸ μέγα ἀριστούργημα τοῦτο. Ἐπ' αὐτῆς δὲ ταύτης τῆς πολιορκίας ἐξηκολούθησεν ὁ Πρωτογένης ζωγραφῶν ἡσύχως τὸν ἀναπαυόμενον Σάτυρόν του, διότι, ἔλεγεν, εἶχε τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ Δημήτριος ἐπολέμει τοὺς Ῥοδίους, οὐχὶ τὴν τέχνην. Γράψας δ' ἐπὶ δένδρου τῆς εἰκόνος ταύτης πέρδικα, ὅτε εἶδεν ὅτι οἱ Ῥόδιοι ἐθαύμαζον αὐτὴν μᾶλλον ἢ τὸν Σάτυρον, τὴν ἐξήλειψεν (Στρβ. ΙΔ, 652). Ὁ Πετρώνιος τὸν λέγει (LXXXIV) μέχρι φρίκης ἀκριβῆ τῆς φύσεως μιμητήν. Συνέγραψε δὲ καὶ περὶ γραφικῆς καὶ περὶ σχημάτων (Σουίδ.).

Πρῶτος λόγος, ἴδ. Ὕδωρ.

Πρωτόμαχος, στρατηγὸς Ἀθηναῖος (Ξνφ. Ἑλλ.).

Πρωτομέδεια, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ἡσδ. Θγν. 249).

Πρωτομέδουσα, ἢ Ποντομέδουσα, θυγάτηρ Νηρέως καὶ Δωρίδος (Ἀπλλδ. Α, 2, 6).

Πρωτοστάτης, εἰς τὰς παρατάξεις ὁ στρατιώτης ὁ ἐμπρὸς ἄλλου ἱστάμενος, ὅστις ἐλέγετο αὐτοῦ ἐπιστάτης.

Πρωτὼ, θυγάτηρ Νηρέως καὶ Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 43.—Ἡσδ. Θγν. 248).

Πταρμὸς, τὸ πτέρνισμα, λέξις πεποιημένη. ὑπὸ μὲν τοῦ Ἱπποκράτους (Ἀφορ.) καὶ τοῦ Γαληνοῦ (Ὑπμν.) φυσιολογικῶς ἐξηγουμένη, ἐν γένει ὅμως παρὰ τῶν ἀρχαίων, ὡς καὶ σήμερον παρὰ πλείστοις καὶ πανταχοῦ, δεισιδαιμόνως θεωρουμένη ὡς οἰωνὸς, ὥστε καὶ ἔξις ἢ μᾶλλον καθῆκον ἦν νὰ λέγωσι ζῆθι ἢ Ζεῦ σῶσον, ὅταν τις πταρῇ (Ἀνθολ. Ἐπιγρ. Β, Κεφ. ΙΓ, 11), ὡς σήμερον λέγομεν «Ὑγεία σας», καὶ προσεκύνουν τῷ θεῷ (Ξνφ. Ἀνϐ. Γ, 2, 5), καὶ αὐτῷ τῷ παρνυμένῳ (Εὐστθ. εἰς Ὁμ. Ρ). Καὶ ὁ πταρμὸς ἐλογίζετο καὶ αὐτὸς ὢν θεὸς, ἢ κἂν χρησμὸς τοῦ θεοῦ (Ἀρστт. Προϐλ. ΛΓ, 7. 11). Λίαν πρωῒ, καὶ λίαν ἠχηρὸς, ἐθεωρεῖτο ὡς κακῶν ἄγγελος, ἐξ ἐναντίας ὡς καλῶν τὴν μεσημβρίαν. Ἐξ ἀριστερῶν ἀκουόμενος, ἐξελαμβάνετο ὡς ἀποτρέπον σημεῖον, ἐκ δεξιῶν δὲ ὡς προτρέπον καὶ ἐνθαρρύνον. Καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς θεοῖς ἐθεωρεῖτο ὡς ἐκδηλῶν ἔγκρισιν.

Πτελέα, 1) ἀττικὸς δῆμος τῆς Οἰνηΐδος φυλῆς, ἀγνώστου θέσεως. — 2) Τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς πόλεως Ἐφέσου ἐν Ἀσίᾳ (Διον. Περιηγ. 820. — Στφ. Βυζ.). — 3) Τόπος οἰνοφόρος κατὰ τοὺς μὲν ἐν Ἰωνίᾳ, κατὰ τοὺς δὲ εἰς τὴν νῆσον Κῶ, ὅθεν ἦν ὀνομαστὸς ὁ Πτελεατικὸς οἶνος (Θεόκρ. Εἰδ. Ζ, 63).

Πτελεὸν, 1) πόλις ἐν τῇ Θεσσαλικῇ Φθιώτιδι. μετὰ λιμένος εἰς τὸ νοτιοδυτικὸν πέρας τοῦ Παγασαίου κόλπου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 697). Κατεστράφη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων τῷ 171 π. Χ. (Liv. XLII, 67). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.—2) Πόλις τῆς Ἤλιδος, ἐν Τριφυλίᾳ, ἄποικος τῆς Θεσσαλικῆς (Ὁμ. Ἰλ. Β, 394.—Θουκ. Α, 18. — Εὐστθ.). Ἐπὶ Στράβωνος δὲν ὑπῆρχε πλέον. — 3) Πόλις παρὰ τῇ Καρδίᾳ ἐν Θράκῃ (Δμσθ.

Ἀλον. 39). — 4) Φρούριον ἐν Ἰωνίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, παρὰ ταῖς Ἐρυθραῖς (Θουκ. Η, 24, 31, 5. — Στφ. Βυζ. — 5) Πόλις τῆς Λακωνίας (Θουκ. 8. Ε, 18).

Πτελέων, ὁ διὰ προσφορᾶς ἑνὸς χρυσοῦ στεφάνου τὸν ἔρωτα τῆς Προκρίδος εἰς ἑαυτὸν περιποιήσας (Ἀπλλδ. Γ, 15, 1).

Πτερέλαος, υἱὸς Ταφίου τοῦ βασιλέως τῆς νήσου Τάφου. Ὁ Ποσειδῶν τῷ ἐδώρησε χρυσῆν τρίχα δι' ἧς διέμενεν ἀθάνατος καὶ ἀήττητος. Ἡ θυγάτηρ δ' αὐτοῦ Κομαιθὼ, ἐρασθεῖσα τοῦ Ἀμφιτρύωνος (ἴδ.) ὅστις ἐπολέμει τὴν Τάφον, ἀπέσπασε τὴν τρίχα, καὶ ἐπέφερε τὸν θάνατον τοῦ πατρός της καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς πατρίδος της. Καὶ ἓξ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ ἔπεσαν πολεμοῦντες κατὰ τοῦ Ἀμφιτρύωνος (Ἀπλλδ. Β, 4, 5).

Πτερία, πρωτεύουσα ἐπαρχίας ἐν Καππαδοκίᾳ (Ἡρδ. Α, 76), κατὰ δὲ Στέφανον τὸν Βυζάντιον ἐν Μηδίᾳ.

Πτερνιστὴρ, ὀξὺ ἔμβολον εἰς τὴν πτέρναν τοῦ ἱππέως ἁρμοζόμενον, ἵνα δι' αὐτοῦ κεντᾷ τὸν ἵππον, κατὰ τὴν εἰκόνα, ἐκ πρωτοτύπου εὑρεθέντος ἐν Ἡρακλείῳ. Πρὸς τοῦτο προσεδέοντο ἱμάντες περὶ τὰ σφυρὰ,

ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, ἐξ ἀγάλματος Ἀμαζόνος (ἐν τῷ Βατικανῷ), παριστώσῃ τὸν δεσμὸν πλαγίως καὶ ὄπισθεν. Φαίνεται δ' ἐκ τοῦ ἀγάλματος τούτου ὅτι μόνον ἕνα πτερνιστῆρα ἔφερον οἱ ἱππεῖς κατὰ τὸν ἀριστερὸν πόδα (Virg. Æn. VI, 882. — Plaut. As. III, 3, 118).

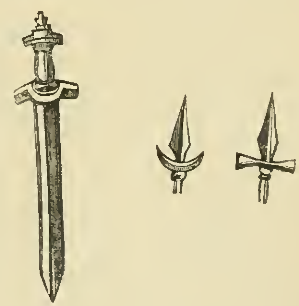
Πτερὸν, 1) ἡ περὶ οἰκοδόμημά τι, κυρίως ναὸν, ἐξωτερικὴ σειρὰ κιόνων, ἐξ οὗ περίπτερος ναὸς, ὁ πέριξ καὶ τῶν τεσσάρων πλευρῶν του διὰ κιόνων κοσμούμενος. — 2) Πλευρὰ προέχουσα οἰκοδομήματος, εἰ καὶ ἄνευ κιόνων. — 3) Βραχὺ ἐπίβλημα ἔχον τὰ ἄκρα ὀξέα (Πλούταρχ.).

Πτερόπους, ἐπίθετον τοῦ Ἑρμοῦ, κατ' ἀρχὰς μὲν διὰ τὴν ταχύτητα τῶν πο-

δῶν του, εἶτα δὲ, διότι, ὡς ἐξ αὐτῆς, παριστᾶτο πτερὰ ἔχων εἰς τοὺς πόδας.

Πτέρυγες, κατ' ἀναλογίαν τῶν πτερύγων τῶν πτηνῶν ἐν γένει αἱ δύο ἀντίθετοι προέχουσαι ἄκραι οἰκοδομῶν ἢ οἵου δήποτε εἰς μῆκος ἐκτεινομένου ἀντικειμένου· οὕτω φέρ' εἰπεῖν καὶ τοῦ παρατεταγμένου στρατοῦ. Ἰδίως δὲ τεχνικῶς αἱ δύο κοπίδες ξίφους

ἑκατέρωθεν ὀξέος, καὶ αἱ ὑπὸ τὴν αἰχμὴν τῆς λόγχης ἐνίοτε προέχουσαι κοπτεραὶ ἐξο-

χαί. Καὶ τοῦ πηδαλίου ἡ κάτω ἑκατέρωθεν εὐρεῖα σανίς.

Πτέρωμα, ταὐτὸ τῷ πτερὸν (ἴδ.) ὑπὸ ἀρχιτεκτονικὴν σημασίαν.

Πτερωτὸν ἀγγεῖον ἐλέγετο ἡ κύλιξ ἢ κοτύλη, ἡ ὦτα ἔχουσα ἑκατέρωθεν.

Πτοιόδωρος, Κορίνθιος, πατὴρ τοῦ Θεσσαλοῦ, ἰσθμιονίκης (Πινδ. Ὀλ. ΙΓ. 39).

Πτολεμαῖος, (**Α**) Ἐν Μακεδονίᾳ. 1) ὁ γαμβρὸς Ἀμύντου Β, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας, διενεχθεὶς μετὰ τοῦ πενθεροῦ του τὸν θάνατον πρὸς Ἀλέξανδρον Β. ΟἱΘηβαῖοι, ὑπὸ τὸν Πελοπίδαν, διήλλαξαν αὐτούς· μετ' οὐ πολὺ ὅμως, ὡς ἐπίτροπος τοῦ Περδίκκου Γ' κατέλαβεν ὁ Πτολεμαῖος τὴν ἐξουσίαν· ἀλλὰ μετὰ 3 ἔτη τῷ ἀφῄρεσαν ταύτην, καὶ ὁμοῦ καὶ τὴν ζωὴν, τῷ 365 π. Χ. (Πλούτ. Πλπ. ΚΣΤ. Διόδ. ΙΕ, 71.—Just.VII, 4).—2) Υἱὸς τοῦ Φιλίππου, παρῆν εἰς τὴν ἐν Γρανικῷ μάχην, καὶ ὑπέταξεν ἔπειτα τὴν Καρίαν.—3) Υἱὸς τοῦ Σελεύκου, ἔπεσε μαχόμενος ἐν Ἰσσῷ.—4) Ἀνεψιὸς τοῦ Ἀντιγόνου, ὑπεστήριξεν αὐτὸν ἐν Ἀσίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι ἐπιτυχέστατα ἀπὸ 319-312 π. Χ., ἀλλ' ἀπιστήσας μετὰ ταῦτα, συνέδεσε σχέσεις μετὰ τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Πτολεμαίου, ὅστις καὶ τὸν ἐδηλητηρίασε τῷ 309. — 5) Εἷς ἐκ τῶν κατὰ Φιλίππου Γ' ἐπαναστάντων ἵνα καταβάλωσι τὸν Ἄρατον, θανατωθεὶς δὲ μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς συνωμοσίας. — **Β**) Ἐν Θράκῃ, υἱὸς τοῦ Λυσιμάχου, ἐπολέμησε κατὰ Πτολεμαίου τοῦ Κεραυνοῦ, ἀντιποιούμενος τὴν ἐπὶ Θρᾴκης καὶ Μακεδονίας ὑπερ-τάτην ἀρχὴν (Just. XXIV, 2).—**Γ**) Ἐν Ἠπείρῳ· 1) Υἱὸς τοῦ Πύρρου, ἀνέλαβεν, ἐπὶ τῆς ἀπουσίας τοῦ πατρός του εἰς Ἰταλίαν, τὴν διοίκησιν τοῦ κράτους, κατεναυμάχησε τοὺς Κερκυραίους, κυριεύσας τὴν νῆσον, τῷ 274 π. Χ., ἐνίκησε τὸν Ἀντίγονον Γονατᾶν, καὶ τῷ 272, συνεκστρατεύσας μετὰ τοῦ πατρός του εἰς Πελοπόννησον, ἐφονεύθη ἐκεῖ (Just. XVIII, I. XXV, 4).—2) Ὁ τούτου ἀνεψιὸς ἐπὶ βραχὺ κυβερνήσας τὴν Ἤπειρον, ἔπεσεν ἐν μάχῃ.—**Δ**) Ἐν Αἰγύπτῳ. 1) Πτολεμαῖος Α, Σωτὴρ, υἱὸς τοῦ Λάγου, ἀσήμου καταγωγῆς, εἷς τῶν ἐνδοξοτέρων καὶ εὐτυχεστέρων στρατηγῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου. Ἡ εἰς αὐτὸν ἀφοσίωσίς του τὸν ἐξέθηκεν εἰς τὴν καταδίωξιν τοῦ Φιλίππου. Ἀλλὰ μετὰ τούτου τὸν θάνατον ὁ Ἀλέξανδρος τὸν κατέταξεν εἰς τὴν σωματοφυλακήν του. Εἰς τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην συνεπολέμησε, καὶ ἔκτοτε διεκρίθη εἰς πᾶσαν περίστασιν, νικήσας τὸν Βῆσσον, ὑποτάξας τὴν ὀρεινὴν χώραν Σογδιανὴν, ἐνδόξως πολεμήσας ἐν Ἰνδίᾳ κατὰ τοῦ Πώρου, καὶ μετέπειτα κατὰ τῶν Κοσσαίων, καὶ ὑπὸ πάντων ἀγαπώμενος, ἐξετιμᾶτο ἰδίως ὑπὸ τοῦ βασιλέως διὰ τὴν σύνεσιν, τὴν ἡμερότητα τοῦ χαρακτῆρος καὶ τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ ἱκανότητα, καὶ διὰ πλείστων ἀντημείφθη τιμῶν. Μετὰ τὸν πρόωρον δὲ θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὁ ἐμβριθὴς στρατηγὸς,ὅστις βασιλικὴν ἐφαίνετο μᾶλλον ἔχων τὴν φύσιν, ἐκηρύχθη τὸ πρῶτον κατὰ τῶν παιδίων τοῦ κατακτητοῦ, τῶν γεννηθέντων ἐκ Περσίδων μητέρων· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐνέδωκε, καὶ διεπράξατο τὴν διανομὴν τῶν κατακτήσεων,ἐπιφυλαξάμενος εἰς ἑαυτὸν τὴν πλουσίαν καὶ διὰ τὴν θέσιν αὐτῆς ἐξαίρετον Αἴγυπτον, ταχέως τὴν ἀγάπην τῶν κατοίκων αὐτῆς δι' ἔμφρονος διοικήσεως προσκτησάμενός, καὶ πολυπληθεῖς ἀποίκους Ἕλληνας προσελκύσας. Ἐνισχύθη δὲ προσκατακτήσας καὶ τὴν Κυρήνην, καὶ συνεδέθη μετὰ τοῦ Ἀντιπάτρου. Τὸ σῶμα τοῦ Ἀλεξάνδρου, μετακομιζόμενον εἰς Μακεδονίαν, κατέλαβε καὶ ἔφερεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, διότι συνετέλει τοῦτο εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἰσχύος του· τῷ δὲ 321 π. Χ. ἀπέκρουσε δραστηρίως καὶ ἐπιτυχῶς τὴν ἐπίθεσιν τοῦ Περδίκκου. Οὐκ ὀλίγον δὲ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐνίσχυσίν του ἡ εὐλάβεια ἣν ἐπεδείξατο πρὸς τῶν Αἰγυπτίων τὰ ἔθιμα,

τὰ μνημεῖα καὶ τὰς θρησκευτικὰς διατάξεις. Ἔστρεψε δ' ἰδίως τὴν προσοχήν του καὶ εἰς τὴν ὅμορον Συρίαν, κατέλαβεν αὐτὴν, καὶ εἵλκυσε καὶ ἐκεῖθεν πολλοὺς κατοίκους, μάλιστα Ἰουδαίους. Εἶτα δ' ὑπεστήριξε διὰ στόλου τὸν συγγενῆ του Κάσσανδρον, καὶ συνεμάχησε μετὰ τοῦ Ἀντιγόνου, Σελεύκου καὶ ἄλλων κατὰ τοῦ Εὐμένους, ὅστις ἐπὶ πολλὰ ἔτη αὐτοῖς ἀντιταχθεὶς, ἐφονεύθη τέλος τῷ 316. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἀπεσπάσθη τοῦ πανισχύρου Ἀντιγόνου, καὶ ἤδη τῷ 315 ἐπολέμει πρὸς αὐτὸν, καὶ κατέκτησε μὲν τὴν Κύπρον, ἀλλ' ἀπώλεσε τὴν Συρίαν καὶ τὴν Φοινίκην. Τῷ 313 κατέστειλε πολλὰς ἐπαναστάσεις, τῷ 312 κατενίκησεν ἐν Γάζᾳ Δημήτριον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἀντιγόνου, ἀνεκτήσατο τὴν Φοινίκην· ἀλλ' ὅτε ἐπῆλθεν ὁ Ἀντίγονος, ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῇ εἰς τὴν Αἴγυπτον. Μικρὸν ὅμως μετὰ ταῦτα συνωμολογήθη εἰρήνη μεταξὺ τῶν στρατηγῶν, ἀλλὰ βραχεῖα καὶ αὐτη, ὥστε τῷ 309 ἤρξατο ὁ πόλεμος πάλιν. Καὶ ὁ μὲν Δημήτριος ἐνίκησε τοὺς Αἰγυπτίους ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ· ἀλλ' ὁ Πτολεμαῖος μεγάλας εἶχεν ἐπιτυχίας εἰς τὰς Ἑλληνικὰς νήσους, καὶ ὑπέταξε τὰς ἀσιανὰς παραλίας, μέχρις οὗ, ἡττηθεὶς ἐν Κύπρῳ τῷ 306, ἠναγκάσθη νὰ ἐπανακάμψῃ εἰς Αἴγυπτον. Τότε ὁ Ἀντίγονος περιεβλήθη τὸν τίτλον τοῦ βασιλέως, καὶ εὐθὺς ὅ,τε Πτολεμαῖος καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ ἔσπευσαν ν' ἀκολουθήσωσι τὸ παράδειγμά του. Ἀλλ' ὅτε ὁ Ἀντίγονος εἰσέβαλεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, τῷ 305, ὁ Πτολεμαῖος τὸν ἀπέκρουσε γενναίως καὶ ἐπιτυχῶς, καὶ προσέτι ἠλευθέρωσε τοὺς ὑπὸ τοῦ Δημητρίου πιεζομένους Ῥοδίους, ἐξ οὗ καὶ πρὸς τιμὴν ἐπωνομάσθη Σωτήρ. Ἔπειτα δὲ, συλλαβόντες ὁ Ἀντίγονος καὶ ὁ Δημήτριος τὸν φιλόδοξον σκοπὸν τοῦ νὰ πολεμήσωσι τὸν Κάσσανδρον ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ἱδρύσεως μακεδονικῆς παντοκρατορίας, ἀνενέωσαν αὖθις τὴν συμμαχίαν μετὰ τοῦ Πτολεμαίου, τοῦ Σελεύκου καὶ τοῦ Κασσάνδρου· ἀλλ' ὁ Ἀντίγονος ἡττήθη ἐν Ἰσσῷ καὶ ἐφονεύθη τῷ 301. Τὸ συμβὰν τοῦτο ἐγένετο νέων συνδυασμῶν ἀφορμή. Κατ' ἀρχὰς ἐδιχονόησαν ὁ Πτολεμαῖος καὶ ὁ Σέλευκος, ὅστις ἦν ὁ πάντων ἰσχυρότερος εἰς κτῆσιν χωρῶν, ἀλλὰ ταχέως διηλλάγησαν πάλιν, καὶ αὐτοῖς προσετέθη καὶ αὐτὸς ὁ Δημήτριος, μνηστευθεὶς μίαν τῶν θυγατέρων τοῦ Πτολεμαίου. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ, ἐκ φιλοδοξίας κινούμενος, ἀπεσπάσθη καὶ ἐτράπη, τῷ 298, κατὰ τοῦ μέλλοντος πενθεροῦ του, καὶ τότε ὁ Πτολεμαῖος, ὁ Σέλευκος καὶ ὁ Λυσίμαχος συνεδέθησαν κατ' αὐτοῦ, καὶ νικήσας ᾐχμαλώτευσεν αὐτὸν ὁ Σέλευκος. Ἦν δὲ, ὡς ἐν πολέμῳ, οὕτω καὶ ἐν εἰρήνῃ μέγας ὁ Πτολεμαῖος, καὶ σοφὸς ἐδείχθη εἰς τοῦ κράτους του τὴν διοίκησιν. Τὴν δύναμίν του ἐστήριζον ἰσχυρὸς στόλος καὶ πολυάριθμος καὶ γεγυμνασμένος στρατὸς μισθωτῶν. Ἕδραν δὲ κυρίαν εἶχε τὴν Ἀλεξάνδρειαν, τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸ ἵδρυμα, ἀνθοῦσαν διὰ τοῦ θαλασσίου ἐμπορίου, καὶ κατεκόσμησεν αὐτὴν διὰ λαμπρῶν οἰκοδομημάτων. Τὴν Ἑλληνικὴν εὐφυΐαν μετὰ τῆς σοβαρότητος τοῦ πνεύματος τῶν λαῶν οὓς ἐκυβέρνα συνδέων, ἐδείκνυτο εὐμενὴς πρὸς τοὺς ἐγχωρίους καὶ εὐλαβὴς πρὸς αὐτῶν τὸ θρήσκευμα, προσπαθῶν συγχρόνως νὰ ἐκτείνῃ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ τὸν πολιτισμὸν δι' ἱδρύσεως ἑλληνικῶν πόλεων. Εἰ δὲ καὶ ὑπερεῖχε πάντοτε κατὰ τὸν ἀριθμὸν ὁ Αἰγυπτιακὸς πληθυσμὸς, ἀλλ' εἰς τὴν χώραν ἐπέβαλλε μᾶλλον τὴν σφραγῖδα αὐτοῦ ὁ Ἑλληνισμὸς, διὰ καλλιεργείας προσέτι καὶ τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας, ἧς παράδειγμα πρῶτος ἔδιδεν ὁ βασιλεὺς, καὶ ὡς συγγραφεὺς ἀσχολούμενος. Τὸ περίφημον Ἀλεξανδρινὸν Μουσεῖον καὶ τὴν πρώτην μεγάλην βιβλιοθήκην ἵδρυσεν ἐκεῖ κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς βασιλείας του. Εἰς τὸν αὐτὸν δὲ χρόνον περίπου πρέπει νὰ ταχθῇ καὶ τῶν Ἑβδομήκοντα ἡ μετάφρασις. Οἱ κυριώτατοι ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς τῶν χρόνων ἐκείνων διέτριβον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὡς ὁ Κῷος Φιλήτας, ὁ Ζηνό-

δοτος, ὁ Ἑκαταῖος, ὁ Εὐκλείδης. Ὡς δὲ τὴν παιδείαν καὶ τὴν φιλολογίαν, οὕτως ἐξετίμα καὶ ἐπροστάτευεν ὁ συνετὸς βασιλεὺς καὶ τὴν καλλιτεχνίαν, ἥτις καὶ ἐξ εὐγνωμοσύνης τὸν ἐτίμησε διὰ παντοίων της ἔργων. Ἀπεβίωσε δὲ τῷ 283, κατὰ τὸ 84ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὑπὸ τῶν συγχρόνων του θαυμαζόμενος, καὶ δοξαζόμενος διὰ τῶν αἰώνων καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ ἐκ τῆς τετάρτης συζύγου του Βερενίκης ἀγαπητότατος υἱός του.—2) Π τ ο λ ε μ α ῖ ο ς Β, ὁ Φ ι λ ά δ ε λ φ ο ς, γεννηθεὶς τῷ 309 π. Χ. εἰς τὴν νῆσον

Κῶ, ἐπὶ ἐκστρατείας τοῦ πατρός του. Ἐμαθήτευσε δὲ παρὰ τῷ γραμματικῷ Ζηνοδότῳ καὶ τῷ ποιητῇ Φιλήτᾳ, καὶ ὑπὸ τοῦ ἔμφρονος πατρός του ἐδιδάχθη τὰ τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς ὑπηρεσίας, καὶ διὰ τῆς ἐμβριθοῦς ἀγωγῆς του χρηστὰς ἐλπίδας ἐνέπνευσεν εἰς τὸ ὑπήκοόν του ἀπὸ τῆς πρώτης ἀναβάσεώς του εἰς τὸν θρόνον. Δὲν ἦν ὅμως ἀπηλλαγμένος τῶν ἐλαττωμάτων φιληδονίας καὶ ἀσωτίας, κορυφωθέντων ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον παρὰ τοῖς διαδόχοις του. Πρὸς τὸν ἀγαπητὸν τοῦ πατρός του Δημήτριον τὸν Φαληρέα προσηνέχθη μετ' ἀγενοῦς τραχύτητος. Εἰς ἀρχαῖον καὶ ἀπηρχαιωμένον Ἑλληνικὸν ἔθος στηριχθεὶς, ἐνυμφεύθη τὴν ἰδίαν ἀδελφήν του Ἀρσινόην, ἀποβαλὼν τὴν νόμιμον σύζυγόν του, ἄλλην Ἀρσινόην, θυγατέρα τοῦ ἐν Θράκῃ Λυσιμάχου, καὶ διὰ τοῦτο μᾶλλον βεβαίως ἐκλήθη Φιλάδελφος ἢ διὰ τὴν πρὸς τὸν πρεσβύτερον ἀδελφόν του συμπεριφορὰν, ἥτις ἦν ἥκιστα ἀδελφική. Ἐν Κυρήνῃ ἦρχεν ὁ ἑτεροθαλὴς ἀδελφός του Μάγας. Πρὸς τοῦτον ἐπολέμησεν· ἀλλ' ὁ πόλεμος οὐδὲν ἔσχεν ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα, καὶ ὁ Μάγας παρέμεινεν εἰς τὴν θέσιν του. Εἶτα δὲ προσέβαλε τὴν Συρίαν, ἵνα διατηρήσῃ τὴν κυριότητα ἐπὶ τῆς Κοίλης Συρίας, Φοινίκης καὶ Παλαιστίνης. Διὰ νέου πολέμου ἐν ἔτεσι 258-248 κατέλαβε τὰς Ἀσιανὰς παραλίας καὶ ἵδρυσε πολλὰς πόλεις ἐκεῖ. Θελήσας δὲ νὰ ἐπιβληθῇ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Μακεδονίαν, ἐκυρίευσε τὰς Κυκλάδας νήσους, ἀλλ' ἡττήθη ὑπὸ τοῦ Ἀντιγόνου ἐν ναυμαχίᾳ κατὰ τὴν Κῶ, καὶ ἐν γένει τὰ κατὰ τῆς Ἑλλάδος σχέδια αὐτοῦ δὲν ἐπέτυχον. Τότε συνῆψε σχέσεις μετὰ τῆς Ῥώμης, αἵτινες ἔμελλον νὰ ἐπιφέρωσιν ὄλεθρον εἰς τοὺς διαδόχους του. Καὶ ὑπὸ ἐμπορικὴν δὲ ἔποψιν ἀπέβλεψεν οὐ μόνον εἰς τὴν Συρίαν, τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἰταλίαν, καὶ μάλιστα τὰς Συρακούσας, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ ἔστρεψε τὴν προσοχὴν τῶν ὑπηκόων του καὶ πρὸς τὴν προσοδοφόρον ταύτην χώραν (Θεόκρ. ΙΕ), ἣν καὶ ὁ ἴδιος ἐπεσκέφθη. Ἐξέπεμψε δ' ἀποεντολὴν καὶ εἰς τὰς Ἰνδίας, καὶ ἐξ ἐνδιαφέροντος ὑπὲρ τῆς φυσικῆς ἱστορίας διέταξεν ἐπιστημονικὰς καὶ ἐμπορικὰς ἐρεύνας εἰς τὰς ἀπωτάτας νοτίας χώρας (Διόδ. Α, 37. Γ, 38. 42.—Pl. VI, 17). Ἀνεδείχθη δὲ προστάτης καὶ τῶν τεχνῶν καὶ τῆς φιλολογίας, ἰδίως τῆς ποιήσεως, δι' ἧς ἐφαίδρυνε πολλάκις τὴν κατηφῆ καὶ μελαγχολικήν του διάθεσιν. Γενναίας ἀμοιβὰς ἔδιδεν εἰς τοὺς ἐπισημοτέρους τῶν ποιητῶν, ὡς τὸν Καλλίμαχον, τὸν Φιλήταν καὶ ἄλλους, καὶ ἐπροστάτευε τὸ Μουσεῖον, ηὔξησε τὴν ἤδη πλουσιωτάτην βιβλιοθήκην, πολλὰ προσωνούμενος χειρόγραφα καὶ ἐκλεκτὰ ἀντίγραφα, κατεκόσμησε τὴν Ἀλεξάνδρειαν διὰ πολυτελῶν ἀνακτόρων, ναῶν καὶ ἄλλων μνημείων, καὶ ἐξέτεινε μεγάλως τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις τῆς χώρας. Κατὰ τὰ τελευταῖά του ἔτη τὸν κατέβαλον αἱ θλίψεις ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς ἀδελφῆς καὶ συζύγου του Ἀρσινόης καὶ τῆς θυγατρὸς Βερενίκης ἥν, πρὸς δυστυχίαν της, εἶχε νυμφεύσει μετ' Ἀντιόχου τοῦ Β' τῆς Συρίας, καὶ διάφορα σωματικὰ πάθη, συνέπειαι τῶν ἀσωτιῶν του, καὶ ἀπέθανε κατὰ τὸ

ἔτος 246.—3) Διεδέχθη δ' αὐτὸν Πτολεμαῖος Γ, ὁ Εὐεργέτης, ὅστις ἅμα ἀνα-

βὰς εἰς τὸν θρόνον, ἐπεχείρησε πόλεμον κατὰ τῆς Συρίας καὶ διεξήγαγεν αὐτὸν δραστηρίως καὶ ἐπιτυχῶς, κατακτήσας τὴν παράλιον Ἀσίαν καὶ τὰς χώρας τοῦ Εὐφράτου, μέχρις Ἰνδοῦ προελάσας, καὶ μετὰ πλουσίων λαφύρων, ἐν ἔτει 243 π. Χ., εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπιστρέψας (Διόδ. Α, 46. 47. 55.—Just. ΚΖ, 1). Εὐεργέτης δ' ἐπωνομάσθη ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων εὐγνωμονούντων διότι ἔφερεν ὀπίσω τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν των, ἃ τοῖς εἶχον ἄλλοτε ἁρπάσει οἱ Πέρσαι, καὶ πολυπληθῆ μνημεῖα ἵσταντο ἐπὶ πολὺ μαρτυροῦντα περὶ τῶν θριάμβων του. Ἀπ' αὐτῶν τὸν ἀνεκάλεσεν εἰς τὴν Αἴγυπτον στάσις ἐκεῖ ἐκραγεῖσα, ἣν ὅμως ταχέως κατέβαλε. Τῷ 239 συνωμολογήθη εἰρήνη, ἐξασφαλίσασα αὐτῷ τὴν Συρίαν καὶ πολλὰς τῶν Ἑλληνίδων πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἤδη δὲ ἀπὸ τοῦ 243 εἶχεν ἐκλεγῆ, προτάσει τοῦ Ἀράτου, ἀρχιστράτηγος τῶν Ἀχαιῶν, ἐξ οὗ προέκυψαν πόλεμοι μετὰ τῆς Μακεδονίας καὶ Ἀντιγόνου τοῦ Δώσοντος, ὅστις κατέλαβε τὰς ἐν Καρίᾳ αἰγυπτιακὰς πόλεις. Ὅτε δ' ὁ Ἄρατος ἀπώλεσε τὴν ἐπιρροήν του, καὶ ὁ Κλεομένης ἐκ Σπάρτης ἀνέλαβε τὸν κατὰ τῆς Μακεδονίας ἀγῶνα, τότε ὑπεστήριξεν αὐτὸν κατ' ἀρχὰς ὁ Πτολεμαῖος, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ τὸν ἐγκατέλιπε τῷ 221, συνδιαλλαγεὶς μετ' Ἀντιγόνου τοῦ Δώσοντος. Φυγάδα ὅμως τὸν Κλεομένην ὑπεδέχθη φιλοφρόνως ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ τόσον ὑπ' αὐτοῦ κατεθέλχθη, ὥστε ἀπεφάσισε νὰ τὸν ὑποστηρίξῃ, καὶ νὰ τὸν πέμψῃ μετὰ στρατοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἀλλ' ὁ θάνατος τὸν ἐκώλυσεν. Ἐν Αἰθιοπίᾳ καὶ Ἀραβίᾳ ἵδρυσεν ὁ Εὐεργέτης πολυαρίθμους ἀποικίας, δι' ὧν ηὔξησε τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις καὶ συγκοινωνίας, ἑπομένως καὶ τὰ ἔσοδα τῆς Αἰγύπτου. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο οὐ σπανίως κατέφευγε καὶ εἰς μέτρα αὐστηρὰ καὶ καταθλιπτικά. Οὕτω κατώρθου μέγαν στόλον νὰ διατηρῇ καὶ στρατὸν ἰσχυρὸν, καὶ τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας νὰ προστατεύῃ ὡς οἱ προκάτοχοί του, καὶ ἀποστολὰς γεωγραφικὰς καὶ φυσικοϊστορικὰς νὰ διενεργῇ. Τῆς ἰδιαιτέρας δ' εὐνοίας αὐτοῦ ἀπελάμβανον ὁ Ἐρατοσθένης, ὁ Ἀπολλώνιος, Φύλαρχος ὁ ἱστορικὸς, καὶ ἄλλοι πεπαιδευμένοι καὶ ποιηταί. Διὰ πολυτίμων προσθηκῶν ἐπλούτισε τὴν βιβλιοθήκην. Εὐλαβῶς δ' ἐφείδετο καὶ τῶν θρησκευτικῶν διατάξεων καὶ ἐθίμων τῶν Αἰγυπτίων. Τοὺς Ἰουδαίους ηὐνόει ἰδίως, καὶ ἀπένειμεν αὐτοῖς τὴν Ἑλληνικὴν πολιτείαν, καὶ πρὸς μέγα ὄφελος τοῦ ταμείου, ἀλλὰ πρὸς μεγάλην δυσαρέσκειαν τοῦ λαοῦ του, εἰς Ἰουδαῖον, τὸν Ἰώσηπον, ἐξεμίσθωσε τὰς εἰσπράξεις τοῦ δημοσίου ταμείου. Ἀπεβίωσε δὲ τῷ 221. Οὗτος ἦν τῶν ἀγαθῶν Πτολεμαίων ὁ ἔσχατος.—4) Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Πτολεμαῖος Δ, Φιλοπάτωρ ἢ Τρύφων,

ἀμέσως ἀρχόμενος ἐμάκρυνε τοὺς ἐγγυτέρους συγγενεῖς, διέταξε τὸν φόνον τοῦ Σπαρτιάτου Κλεομένους ἐν ἔτει 220 π. Χ. (Just. XXVIII, 4), καὶ ἔκτοτε παρεδόθη ἀκαθέκτως εἰς τὰς τρυφάς. Παιδείας δὲν ἐστερεῖτο· ἐξ ἐναντίας ἔγραψεν ὁ ἴδιος τραγῳδίαν ἐπιγραφομένην «Ἄδωνις», ἐτίμα τὸν Ὅμηρον, ἤγειρε ναούς· ἀλλ' ἡ πνευματική του νωθρότης τὸν παρήγαγεν εἰς οἰνοποσίαν καὶ εἰς παντοίας ἄλλας ἀσωτίας. Τὴν κυβέρνησιν δ'

ἐν τούτοις κατέλιπεν εἰς ἀνθρώπους ἀναξίους, πρὸ πάντων εἰς χεῖρας τοῦ Ἀγαθοκλέους καὶ τοῦ Σωσιβίου. Τὴν ἀδράνειαν αὐτοῦ ἐπωφεληθεὶς ὁ Ἀντίοχος ἐκ Συρίας, προσέβαλε τὴν Κοίλην Συρίαν, ἀλλ' ἀπέτυχε κατ' ἀρχάς, ἐπανέλαβε δὲ τὴν ἐπιχείρησιν τῷ 219, καὶ μόνον τῷ 217 κατώρθωσεν ὁ Πτολεμαῖος δι' Ἑλλήνων καὶ ἄλλων μισθωτῶν νὰ νικήσῃ ἐπίσημον νίκην ἐν Ῥαφίῃ τῆς Παλαιστίνης, μεθ' ἣν ἀνακωχὴ ἐξησφάλισεν αὐτῷ τὴν κτῆσιν τῶν παρακειμένων χωρῶν τῆς Συρίας. Μετὰ τοῦτο δὲ κατέβαλε μετ' ὠμότητος στάσιν ἣν προὐκάλεσεν ἐν Αἰγύπτῳ ἡ αὐθαίρετός του κυβέρνησις. Ἡ ἀπάνθρωπος ὅμως καταδρομή του κατὰ τῶν Ἰουδαίων, οὓς εἶχον προστατεύσει οἱ προκάτοχοί του, ἐβοήθησε τὸν Ἀντίγονον νὰ τῷ ἀποσπάσῃ τὴν Παλαιστίνην, τῷ 204. —5) Ὁ υἱὸς καὶ διάδοχος αὐτοῦ, Πτολεμαῖος Ε΄, ὁ Ἐπιφανής, ἦν τετραέτης μόνον ἐπὶ

τοῦ θανάτου τοῦ πατρός του, συστήσαντος αὐτὸν εἰς τῶν Ῥωμαίων τὴν προστασίαν. Τὸν ὑπουργὸν Σωσίβιον ἐθανάτωσεν ὁ λαὸς ἐξηγριωμένος, καὶ πλήρης ἀλλαγὴ ὑπουργῶν καὶ ἐπιτρόπων παρέδωκε τὴν ἐξουσίαν εἰς Ἀριστομένην τὸν Ἀκαρνᾶνα, ὅστις ἐκυβέρνησεν ἠπίως, καὶ κατ' ἀρχὰς θερμῶς ἠγαπᾶτο ὑπὸ τοῦ νεαροῦ βασιλέως, ἔπειτα ὅμως, διαταγῇ αὐτοῦ, ἐδηλητηριάσθη, ἀντικαταστὰς ὑπὸ Πολυκράτους, ὅστις, συμπράξει καὶ τοῦ ἱκανοῦ Ἀριστονίκου, ἐκυβέρνα τὸν ἀσθενῆ καὶ θελήσεως στερούμενον βασιλέα. Ἀποσπασθεῖσα τῆς Αἰγύπτου, ἡ Φοινίκη τῷ 199 π. Χ. προσετέθη εἰς τὴν Συρίαν· καὶ ἄλλας θὰ ὑφίστατο ζημίας ὁ Ἐπιφανής, ἂν οἱ Ῥωμαῖοι δὲν τὸν ἐβοήθουν. Στάσις ἐξερράγη ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον διήρκεσε, κατασταλεῖσα μόνον τῷ 196. Ἐνυμφεύθη δ' ὁ νέος βασιλεὺς Κλεοπάτραν, τὴν θυγατέρα Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου· ἀλλ' οὐχ ἧττον συνεδέθη μετὰ τῶν Αἰτωλῶν κατὰ τούτου συμπραττούσης καὶ τῆς Κλεοπάτρας ἐξ ἀφοσιώσεως εἰς τὴν νέαν πατρίδα της. Διέθεσε δ' ὑπὲρ ἑαυτοῦ τοὺς Αἰγυπτίους ἱερεῖς διὰ δώρων καὶ ἀποκοπῆς φόρων, κατηύνασε πολλὰς ἐπαναστάσεις διὰ σκληροτάτων ποινῶν, παρεσκεύασε πόλεμον κατὰ τῆς Συρίας, συνεμάχησε μετὰ τῶν Ἀχαιῶν, καὶ ἀπέθανε τῷ 180 (Πολύ. ΚΕ, 7). —6) Αὐτὸν διεδέχθη ἑξαετὴς ὁ υἱός του Πτολεμαῖος ΣΤ΄, ὁ Φιλομήτωρ, ὑπὸ τὴν ἐπιτροπείαν τῆς μη-

τρός του διατελῶν. Ἡ Παλαιστίνη καὶ ἡ Φοινίκη ἐπανῆλθον τότε πάλιν εἰς τὴν Συρίαν· ὅτε δ' ἡ μήτηρ ἀπέθανεν, εὐνοῦχοι κατέλαβον τὴν ἀρχήν, καὶ κατεπίεζον τὸ κράτος, ἤδη ἐντελῶς παραλελυμένον. Ὁ βασιλεὺς τῆς Συρίας, Ἀντίοχος ὁ Δ΄ εἰσέβαλε τότε εἰς τὴν Αἴγυπτον· ἀλλ' ὅτε ἠθέλησε νὰ λάβῃ τὸ στέμμα ὁ ἴδιος, ἐξεδιώχθη ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων τῷ 170 π. Χ., καὶ εἰς τὸν Φιλομήτορα ἐδόθη συνάρχων ὁ νεώτερος ἀδελφός του, Εὐεργέτης Β΄ ἢ Φύσκων. Ὁ Ἀντίοχος εἰσέβαλεν ἐκ δευτέρου, καὶ εἰς μέγαν κίνδυνον περιῆλθε τότε ἡ χώρα, ἀφ' οὗ ἔσωσεν αὐτὴν ἡ παρέμβασις τοῦ Ῥωμαίου πρέσβεως Ποπιλλίου Λαίθα τῷ 168 (Liv. XLV, 11). Ἐπῆλθον δὲ καὶ διενέξεις μεταξὺ τῶν δύο βασιλευόντων ἀδελφῶν, ὧν ὁ πρεσβύτερος ἦν ἔκδοτος εἰς ἀσωτίας ἀλλὰ πρᾴου οὐχὶ ὅμως ἀσθενοῦς χαρακτῆρος, ὁ δὲ νεώτερος ἦν ὠμός, καὶ αἱ διαφωνίαι αὐτῶν παρέλυον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὰ πράγματα ἐν Αἰγύπτῳ. Ὁ Φιλομήτωρ ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του ἀποδιωχθείς, κατέφυγεν εἰς Ῥώμην·

ἐγκατέστη πάλιν εἰς τὸν θρόνον του ὑπὸ τῆς βουλῆς, τῷ 157, καὶ ἐσυγχώρησε τὸν ἀδελφόν του. Οἱ Ῥωμαῖοι δὲ, ἵνα ἐξασθενῶσι τὴν Αἴγυπτον, ὑπέτρεφον τὰς διαφωνίας μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ὁ Φιλομήτωρ δι' εὐθυκρισίας καὶ διαγωγῆς εὐσταθοῦς, ἔσωσεν ἀπέναντι τῶν Ῥωμαίων τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας του. Πολεμῶν ἐν Συρίᾳ τῷ 144, ἔπεσεν ἐν μάχῃ πρὸ τῆς Ἀντιοχείας. Καὶ ἐπ' αὐτοῦ δὲ πολλοὶ πεπαιδευμένοι ἤκμασαν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὡς ὁ ποιητὴς Μόσχος, ὁ γραμματικὸς Ἀρίσταρχος.—7) Διεδέχθη δ' αὐτὸν ὁ ἀδελφός του Πτολεμαῖος Ζ, Εὐεργέτης Β' ὁ καὶ Φύσκων, θανατώσας τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν καταπλημμυρήσας τοῦ αἵματος τῶν ὑπηκόων του, οἵτινες τὸν ἐμίσουν διὰ τὴν ὠμότητα καὶ τὴν ἀκολασίαν του. Πρὸ τῆς κοινῆς ἀγανακτήσεως ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ εἰς Κύπρον· ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐπανελθὼν ἐτιμώρησε διὰ θανάτου τοὺς ἀντιπάλους του. Αἱ λόγιαι σπουδαὶ ὅμως δὲν τῷ ἦσαν ξέναι, καὶ πρὸ πάντων ἠσχολεῖτο περὶ διορθώσεις τοῦ Ὁμήρου, καὶ συλλογὰς τῶν ἀξιομνημονεύτων εἰδήσεων περὶ ἀγνωστοτέρων λαῶν καὶ τόπων. Ἀπέθανε δὲ μετὰ 27 ἐτῶν βασιλείαν, τῷ 117 π. Χ.—8). Αὐτὸν κατ' ἐντολήν του διεδέχθη ἡ γυνή του Κλεοπάτρα, ἥτις συμπαρέλαβε κατ' ἀρχὰς ὡς σύναρχον τὸν πρεσβύτερον αὐτοῦ υἱὸν, Πτολεμαῖον τὸν Η' ἢ Σωτῆρα Λάθυρον· μετ' οὐ πολὺ ὅμως ἀποβαλοῦσα αὐτὸν, ἀνεβίβασεν εἰς τὸν θρόνον 9) Πτολεμαῖον τὸν Θ' ἢ Ἀλέξανδρον Α', τὸν ἀδελφὸν ἐκείνου· ἀλλ' ἀπαιτήσει τοῦ λαοῦ ἠναγκάσθη νὰ μετακαλέσῃ πάλιν τὸν Λάθυρον, καὶ συνεβασίλευσε μετ' αὐτοῦ 10 ἔτη ἐν ὁμονοίᾳ. Τότε ὅμως τὸν ἠνάγκασεν ἐκ νέου νὰ φύγῃ, πρῶτον μὲν εἰς Κύπρον, εἶτα δ' εἰς Συρίαν, ὅθεν, ὁπλισθεὶς, ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς μητρός του. Ὁ ἕτερος υἱός της, Ἀλέξανδρος, ἵνα σώσῃ τὴν ζωήν του, ἐγκατέλιπε τότε τὴν φιλόδοξόν του μητέρα, καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν καταστροφήν της, οἱ δ' ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀνεκάλεσαν καὶ ἐδέχθησαν τὸν Λάθυρον. Στάσιν δ' ἐκραγεῖσαν ἐν Θήβαις κατώρθωσε νὰ καταβάλῃ αὐτός. Οἱ Ῥωμαῖοι, τῷ 88 π. Χ., ἀπῄτησαν παρ' αὐτοῦ νὰ ἔλθῃ διὰ τοῦ στόλου του εἰς ἐπικουρίαν αὐτῶν κατὰ τοῦ Μιθριδάτου, ἀλλὰ δὲν συνήνεσεν. Ἀπέθανε δὲ τῷ 81, καὶ τὸν διεδέχθη ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Βερενίκη, ἥτις, ἐνεργείαις τοῦ Σύλλα, εἶχε νυμφευθῇ τὸν ἑτερομήτριον αὐτοῦ υἱὸν, 10) Πτολεμαῖον Ι' ἢ Ἀλέξανδρον Β' ἐπικληθέντα, ὅστις εἶχεν ἀνατραφῇ εἰς τὴν νῆσον Κῶ. Ἀλλὰ μικρὸν μετὰ τὸν γάμον ἐθανατώθη ὑπ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸν δ' ἐφόνευσεν ἐξαγριωθεὶς ὁ λαὸς τῆς Ἀλεξανδρείας. Κατέλαβον δ' ἔπειτα τὸν θρόνον τινὲς οὐχὶ γνήσιοι ἀπόγονοι τοῦ μετ' Ἀλεξάνδρου Β' ἀποσβεσθέντος γένους τῶν Πτολεμαίων, καὶ πρῶτος 11) Πτολεμαῖος ΙΑ, ὁ νόθος, ὁ πατὴρ τῆς περιφήμου Κλεοπάτρας, ὁ ἄλλως ἐπικληθεὶς Αὐλητὴς διὰ τὴν κλίσιν αὐτοῦ πρὸς τὸ αὐ-

λεῖν. Μισούμενος ὑπὸ τῶν ὑπηκόων του, ἦν ἁπλοῦν ὄργανον τῆς πολιτικῆς τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες ἐξεμεταλλεύοντο καὶ ἐξήντλουν τὴν Αἴγυπτον, ὡς καὶ ὁ ἴδιος ἔπραττεν

Ἐπαναστάσεις ἐπῆλθον ἐπάλληλοι, ἃς μετὰ δυσκολίας κατέστελλεν. Ἡ πρόθεσις τῶν Ῥωμαίων τοῦ νὰ κατακτήσωσι τὴν Αἴγυπτον καθίστατο ὁσημέραι προφανεστέρα. Τὴν Κύπρον ἥρπασαν (τῷ 58 π. Χ.) ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Αὐλητοῦ ὅστις ἦρχεν αὐτῆς, καὶ ηὐτοκτόνησεν ἐξ ἀπελπισίας. Τοῦτο ἐξηρέθισε τὸν λαὸν τῆς Αἰγύπτου κατὰ τῆς Ῥώμης· ἀλλ' ὁ ἄνανδρος Αὐλητής, ἀρνηθεὶς νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ κινήματος, ἐδραπέτευσε, καὶ ὁ λαὸς ἐνεθρόνισε τὴν θυγατέρα του Βερενίκην. Μετὰ τρία ἔτη ὅμως ὁ Αὐλητὴς ἐγκατέστη πάλιν διὰ τοῦ Ῥωμαίου ἀνθυπάτου Γαβινίου, καὶ ὁ ἀπαίσιος τύραννος ἐθανάτωσε τὴν θυγατέρα του, τῷ 55. Ἀπέθανε δὲ καὶ ὁ ἴδιος, τῷ 52 π. Χ. Διεδέχθησαν δ'αὐτὸν ἡ νεωτέρα θυγάτηρ του, ἡ περίφημος Κλεοπάτρα, καὶ οἱ υἱοί του 12) Πτολεμαῖος ὁ ΙΒ', καὶ 13) Πτολεμαῖος ὁ ΙΓ' (Στρβ. ΙΖ, 795).—14) Πτολεμαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Κεραυνὸς, ὁ πρεσβύτερος υἱὸς Πτολεμαίου τοῦ Α' καὶ τῆς Εὐρυδίκης, τῆς ἀποβληθείσης συζύγου του, πρὸς τὸν πατέρα ἕνεκα τούτου διχογνωμῶν, εἶχε φύγει εἰς Θράκην, πρὸς τὸν Λυσίμαχον. Ἐκεῖ ἐφόνευσε, τῷ 280 π. Χ., τὸν Σέλευκον ἐκστρατεύοντα εἰς Μακεδονίαν, καίτοι ὑποσχεθέντα νὰ τὸν βοηθήσῃ ν' ἀναλάβῃ τὴν ἀρχὴν τῆς Αἰγύπτου μετὰ τοῦ πατρός του τὸν θάνατον, προσεποιήσατο τὴν εὔνοιαν τοῦ στρατοῦ τοῦ δολοφονηθέντος διὰ τῆς μεγίστης του δραστηριότητος, δι' ἣν καὶ ἐπωνομάσθη Κεραυνὸς, κατέκτησε διὰ τῆς δυνάμεως ταύτης τὴν Μακεδονίαν, ἣν διετήρησε, φονεύσας τοὺς ἀντιπάλους του· μετὰ ἓν ἔτος δὲ, ἔπεσεν ἐν μάχῃ κατὰ τῶν εἰσβαλόντων εἰς τὴν Μακεδονίαν Γαλατῶν (Just. XVII, 2. XXIV, 48).—15) Πτολεμαῖος Φιλάδελφος υἱὸς τῆς Κλεοπάτρας καὶ τοῦ Ἀντωνίου, ἔλαβε παρὰ τοῦ πατρός του τὴν Συρίαν καὶ τὴν δυτικὴν Μικρὰν Ἀσίαν, καὶ μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Ἀντωνίου ἐσυγχωρήθη ὑπὸ τοῦ Ὀκταβίου. — **Ε**) Ἄλλοι Πτολεμαῖοι ἦσαν 1) Πτολεμαῖος ὁ Μενναῖος, Σύρος, πολεμήσας κατ' Ἀρήτα, βασιλέως τῶν Ναβαταίων ἐν τῇ ἀνατολικῇ Ἀραβίᾳ, εἰς ληστείας δ' ἐπιδοθεὶς δι' ἃς ἠθέλησε νὰ τὸν τιμωρήσῃ ὁ Πομπήϊος, ἀλλὰ τὸν ἐσυγχώρησεν ἀντὶ χρημάτων ἃ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ.—2) Ὁ βασιλεὺς τῆς Μαυριτανίας, υἱὸς Ἰούβα Β' καὶ Κλεοπάτρας, τῆς ἐξ Ἀντωνίου θυγατρὸς Κλεοπάτρας τῆς Αἰγυπτίας. Ἐπαναστάντας τοὺς Μαυριτανοὺς κατέβαλεν ἑνωθεὶς μετὰ τῶν Ῥωμαίων, δι' ὃ καὶ πολλῶν ἔτυχε τιμῶν, καὶ, προσκλήσει τοῦ Καλιγούλα, ἀπῆλθεν εἰς Ῥώμην· ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ, δυσπιστήσας πρὸς αὐτὸν, διότι εἵλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ λαοῦ, τὸν ἐφόνευσε (Δ. Κάσσ. ΝΓ, 26. ΝΘ, 25.—Πλούτ. Ἀντ. ΠΖ. — Tac. Ann. IV, 23, 28. — Suet. Cat. XXVI, XXXV) Οὗτος ἐπροίκισε τὰς Ἀθήνας διὰ Γυμνασίου μετὰ βιβλιοθήκης, καὶ τῷ ἀνηγέρθη ἐκεῖ ἀνδριάς. Ἴδ. Πτολεμεῖον.—**ΣΤ**) Συγγραφεῖς, 1) Ὁ υἱὸς τοῦ Ἀγησάρχου ἐκ Μεγαλοπόλεως, πιθανῶς σύγχρονος Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος, οὗ καὶ τὴν ἱστορίαν ἔγραψεν εἰς 3 βιβλία. Σώζονται δ' αὐτῆς ἀποσπάσματα (Συλλογ. Müller, Fragm. Hist. graec. III).—2) Ἐκ Μένδης ἐπὶ τοῦ τοῦ Δέλτα τοῦ Νείλου, ἱερεὺς, γράψας ἱστορίαν τῆς Αἰγύπτου ὑπὸ τὸν τίτλον «Χρόνοι», ἧς συνεχῶς μνημονεύουσιν οἱ χριστιανοὶ συγγραφεῖς. — 3) Ὁ ἐπιλεγόμενος Χέννος, Ἀλεξανδρεὺς, γραμματικὸς ζήσας ἐπὶ Νέρωνος μέχρι Νερούα, συνέγραψε πλὴν ἄλλων καὶ «περὶ τῆς εἰς πολυμαθίαν καινῆς ἱστορίας», εἰς βιβλία 7, ἧς ἀποσπάσματα διετήρησεν ὁ Φώτιος, διαφόρου ὕλης μυθολογικῆς ἢ ἱστορικῆς.—4) Ὁ ἐπικαλούμενος Μαραθών, σοφιστὴς τῆς 6' μ. Χ ἑκατονταετηρίδος, γράψας λόγους ἐπιδεικτικοὺς, ἐν οἷς πρὸ πάντων ἐμνημόνευε τῶν Μαραθωνομάχων, καὶ οὓς ἀπήγγελλεν ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν μεταβαίνων. Ἀπέθανε δ' εἰς γῆρας βαθύ.—5) ὁ ἐπικληθεὶς Ἐπιθέτης, γραμματικὸς τῆς σχολῆς τοῦ Ἀρι-

στάρχου, ἔγραψε «περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ πληγῶν», καὶ σχόλια εἰς Ὀδύσσειαν. — 6) Ὁ ἐπικληθεὶς Πινδαρίων, υἱὸς Ὀρσάνδρου, γραμματικὸς καὶ αὐτός, τῆς ἰδίας σχολῆς τοῦ Ἀριστάρχου, γράψας «ὁμηρικὰ ὑποδείγματα». — 7) Γραμματικὸς Ἀλεξανδρεύς, λεγόμενος ὑπ' ἄλλων πατήρ, ὑπ' ἄλλων υἱὸς τοῦ Ἀριστονίκου, ἐδίδαξεν ἐν Ῥώμῃ, καὶ μνημονεύεται ὡς ἐκδοὺς τὰ ἑπόμενα· «Τὰ ὁμοίως εἰρημένα τοῖς τραγικοῖς»· «περὶ Ὁμήρου» βιβλία 50· «τὰ περὶ Μουσῶν καὶ Νηρηίδων» κτλ. Ἀλλὰ πάντα ἀπωλέσθησαν. — 8) Πτολεμαῖος ὁ Κλαύδιος, ἐπίσημος γεωγράφος, μαθηματικὸς καὶ ἀστρονόμος, καταγόμενος πιθανῶς ἐκ τῆς Πτολεμαΐδος τῆς Ἄνω Αἰγύπτου, ζῶν ἐπὶ Ἀντωνίου τοῦ εὐσεβοῦς. Ἐν Σεραπείῳ τῆς Ἀλεξανδρείας διαμένων, ἐπεδίδετο ἐκεῖ εἰς τὰς ἀστρονομικάς του παρατηρήσεις, καὶ συνέταξε πολυάριθμα συγγράμματα, δι' ὃ καὶ ὁ Σουίδας Ἀλεξανδρινὸν αὐτὸν ἀποκαλεῖ. Αἱ μαθηματικαὶ γνώσεις του ἦσαν πολύτιμοι βάσεις τῶν ἀστρονομικῶν καὶ γεωγραφικῶν μελετῶν του, καὶ ἐθεωρήθη ὡς ὁ ἀναμορφωτὴς τῶν δύο τούτων ἐπιστημῶν (ἴδ. Γεωγραφία. Μαθηματικὴ Γεωγραφία). Τὰ ἑπόμενα συγγράμματα αὐτοῦ διατηροῦνται· α) «Γεωγραφικὴ ἀφήγησις» εἰς βιβλία 8, ὑπὸ τῶν Ἀράβων εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῶν μεταφρασθεῖσα, καὶ κυρίως τὰ τῆς μαθηματικῆς γεωγραφίας πραγματευομένη. Τῶν γνώσεων ἃς ἔχομεν τῆς ἀρχαίας γεωγραφίας ἐστὶν ἡ κυριωτάτη πηγή· στηρίζεται δὲ πρὸ πάντων ἐπὶ τῆς γεωμετρίας, καὶ ἐν αὐτῇ ἐπικρατεῖ ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ὀνομάτων καὶ ἀριθμῶν· β) «Μεγάλη σύνταξις τῆς ἀστρονομίας», βιβλία 13, τὸ πρώτιστον τῶν ἀστρονομικῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων, περιέχον τὴν διδασκαλίαν τῆς κινήσεως τῶν ἀστέρων καὶ πάσης τῆς οὐρανίας σφαίρας. Τὸ σύστημα αὐτοῦ, τὴν γῆν παραδεχόμενον ὡς κέντρον τοῦ παντός, γενικῶς ἐπεδοκιμάσθη, καὶ σώζονται τὰ διευκρινίζοντα αὐτὸ σχόλια τοῦ Πάππου καὶ τοῦ Θέωνος. Τὸ σύγγραμμα δὲ τοῦτο κατὰ πρῶτον ἐγένετο γνωστὸν διὰ ἀραβικῆς μεταφράσεως, ἥτις λέγεται Ἀλμαγέστ. — γ) «Τετράβιβλος σύνταξις μαθηματική», περὶ ἀστρολογικὰ περιστρεφομένη· δ) «Καρπός», τὸ συμπέρασμα τῶν συγγραμμάτων του, περιέχον 100 ἀστρολογικὰ θέματα, δι' ὃ καὶ λατινιστὶ centiloquium ὠνομάσθη. ε) «Φράσεις ἀπλανῶν ἀστέρων καὶ συναγωγὴ ἐπισημασιῶν», πίναξ τῆς ἀνατολῆς καὶ δύσεως τῶν ἀστέρων μετὰ παρατηρήσεων ἀτμοσφαιρικῶν. Ἡ γνησιότης αὐτοῦ ἐτέθη ὑπό τινων εἰς ἀμφιβολίαν. στ) «Ὑποθέσεις καὶ πλανωμένων ἀρχαί». ζ) Περὶ ἀναλήμματος», τὰ ἡλιακὰ ὡρολόγια ἀφορῶν· η) «Ἅπλωσις ἐπιφανείας σφαίρας», ὑπάρχον μόνον εἰς λατινικὴν μετάφρασιν «Planisphaerium», ἐξ ἀραβικῆς μεταφράσεως· θ) «Ἁρμονικὰ» εἰς βιβλία 3, πολλοῦ λόγου ἄξιον σύγγραμμα περὶ μουσικῆς. — ι) Περὶ κριτηρίου καὶ ἡγεμονικοῦ» φιλοσοφικὸν καὶ ψυχολογικόν· ια) «Κανὼν βασιλειῶν», πίναξ χρονολογικὸς τῶν βασιλέων διαφόρων χωρῶν, ἀπὸ τοῦ Ναβονασσὰρ μέχρις Ἀντωνίνου τοῦ Εὐσεβοῦς, ἐπὶ βάσει χρονολογίας αἰγυπτιακῆς.

Πτολεμαΐς, 1) πόλις τῆς Φοινίκης, Ἄννη πρὶν καλουμένη, παραθαλασσία, 32 μίλια πρὸς νότον τῆς Τύρου ἀπέχουσα, ἀπὸ Κλαυδίου δὲ Ῥωμαϊκὴ ἀποικία, ἐπίσημος ἕνεκα τῆς θέσεως καὶ τοῦ ἐμπορίου της, ἡ ἐν τῷ Μεσαίωνι καὶ ἐπὶ τῶν Σταυροφόρων γνωστοτάτη ὡς «Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Ἄκρας» (S. Jean d' Acre) (Στρβ. ΙΣΤ, 758). — 2) Πόλις τῆς Ἄνω Αἰγύπτου ἐν τῇ Θηβαΐδι, κατὰ τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Νείλου, ἐπιλεγομένη Ἑρμείου, μετὰ τῆς Μέμφιδος ὑπὸ τοῦ Στράβωνος κατὰ τὸ μέγεθος παραβαλλομένη, πιθανῶς ἡ πατρὶς τοῦ περιφήμου γεωγράφου Κλ. Πτολεμαίου (νῦν ἐρείπια εἰς Μερσιὲ) (Στρβ. ΙΖ. — Πτολ. Δ, 5). — 3) ἡ ἐπιλεγομένη «Θηρῶν», κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Αἰθιοπίας. — 4) Μία τῶν πόλεων τῆς Κυρηναϊκῆς Πεντα-

πόλεως ἐν Λιβύᾳ, πρὸς τῷ λιμένι τῆς Βάρκης.—5) Πόλις τῆς μεσαίας Αἰγύπτου ἐν τῷ νομῷ Ἀρσινόης, ἐπὶ τοῦ Νείλου. — 6) Οὕτως οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πρὶν Ἀντιγονίδα κληθεῖσαν φυλὴν αὐτῶν μετωνόμασαν περὶ Ὀλ. 140 κατὰ Πτολεμαῖον τὸν Εὐεργέτην (Καλλμ. Ἐπ. ΙΑ.—Στφ. Βυζ.—Πλδ. Ε. 106).

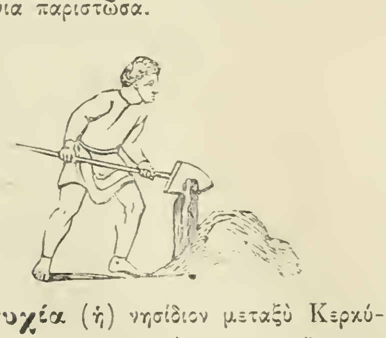
Πτολεμεῖον, γυμνάσιον ἐν Ἀθήναις ἐντὸς τοῦ Κεραμεικοῦ, παρὰ τῇ ἀγορᾷ, περιέχον καὶ βιβλιοθήκην καὶ ἄγαλμα Πτολεμαίου τοῦ Ἰόβα, εἰς ἣν θέσιν νῦν κατέχει ἡ ἐκκλησία τῆς Φανερωμένης (Παυσ. Α, 17, 1.—Borckh, C. J. Ἀρ. 360. — Ῥαγκ. Ἅπαν. Τ. ΙΗ, Σελ. 58).

Πτολιπόρθης, υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως, γεννηθεὶς μετὰ τὴν ἐκ Τροίας ἐπιστροφήν του (Παυσ. Η, 12). Κατ' ἄλλους υἱὸς τοῦ Τηλεμάχου καὶ τῆς Ναυσικάας, θυγατρὸς τοῦ Ἀλκινόου, βασιλέως τῶν Φαιάκων (Δικτ.).

Πτύον, τὸ πτυάριον, ἔχον εἰς μακρὸν καὶ ἐλαφρὸν ξύλον σίδηρον ἡμικυκλικῶς προέχον, δι' οὗ ἀνεσκάλευον τὴν ἤδη ἐσκαμμένην γῆν, ὡς ἡ ἀπέναντι εἰκὼν νεκροθάπτου ἐξ ἀρχαίας τοιχογραφίας χριστιανικῶν χρό-

νων, καὶ ὡς ἡ ἄλλη, λικμητὴν σίτου εἰς τ' ἁλώνια παριστῶσα.

Πτυχία (ἡ) νησίδιον μεταξὺ Κερκύρας καὶ Ἠπείρου, μετὰ φρουρίου ἄλλοτε, εἰς ὀχύρωσιν τοῦ βορειοτέρου τῶν τριῶν λιμένων τῆς νήσου (Θουκ. Δ. 46). Νῦν Βίδον.

Πτῷον, ὄρος τῆς Βοιωτίας, τρεῖς ἔχον κορυφάς, καὶ ἀπὸ τῆς νοτιανατολικῆς ὄχθης τῆς Κωπαΐδος νοτίως πρὸς τὸ παράλιον ἐκτεινόμενον· ἱερὸν τῷ Ἀπόλλωνι (Ἡρδ. Η, 135. — Στρβ. Θ, 413). Νῦν Σκορπονέρι.

Πτῷος, 1) υἱὸς τοῦ Ἀθάμαντος καὶ τῆς Θεμιστοῦς (Ἀπλλδ. Α, 9, 2). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Εὐίππης, καθ' ὃν ἐκλήθη τὸ ὄρος Πτῷον. — 3) Ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος, λατρευομένου ἐπὶ τοῦ ὄρους Πτῴου.

Πτωχὸς, ἐκ τοῦ πτώξ, ὁ ἐπαίτης ἤδη παρ' Ὁμήρῳ. «Πτωχῷ λευγαλέῳ ἐναλίγγιος» (Ὀδ. Π. 273. Ρ. 18. 202. Ω. 157.—Ἡσ. Ἔργ. 26·—καὶ Ἡρδ. Γ 14). Καὶ ὁ Ξενοφῶν (Ἀνβ. Α, 2, 29) λέγει «προσαιτεῖν ὥσπερ τοὺς πτωχούς». Ὁ δ' Ἀριστοφάνης (Πλοῦτ. 552) διακρίνει οὕτω τὸν πτωχὸν τοῦ πένητος. «Πτωχοῦ μὲν γὰρ βίος... ζῆν ἐστὶ μηδὲν ἔχοντα· τοῦ δὲ πένητος ζῆν φειδόμενον καὶ τοῖς ἔργοις προέχοντα· περιγένηται δ' αὐτῷ μηδὲν μὴ μέντοι μηδ' ἐπιλείπειν». Εἰς τοιχογραφίαν τοῦ Ἡρακλείου παριστᾶται πτωχὸς τυφλὸς, ὑπὸ κυνὸς ὁδηγούμενος, εἰς ὃν νέα γυνὴ δίδει ἐλεημοσύνην.

Πυανέψια, ἑορτὴ ἀγομένη τῇ 7 τοῦ μηνὸς πυανεψιῶνος (περὶ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου) εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, τὸν τῆς γῆς μακρυνόμενον ἥλιον. εἰς τὴν Σικράδα Ἀθηνᾶν

(Πλουτ. Θησ. ΚΒ) καὶ ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Κίμωνος, ὡς νομίζεται, εἰς τὸν Βάκχον προσέτι, ὅτε, ἐξαντληθέντων τῶν χλωρῶν καρπῶν τῆς γῆς, ἤρχιζον ἑψηνόμενα τὰ πύανα, ἤτοι τὰ ὄσπρια καὶ οἱ κύαμοι. Ἐπιστεύετο ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ Θησέως ὅτε ἐπανῆλθεν ἐκ Κρήτης. Κατὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην παῖδες περιέφερον ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν τὴν λεγομένην Εἰρεσιώνην, κλάδον ἐλαίας μετὰ καρπῶν τοῦ φθινοπώρου ἐν ἐρίοις τετυλιγμένον, καὶ ἔψαλλον ᾆσμα «εἰρεσιώνην» καλούμενον καὶ αὐτό. Ἓν τούτων σώζεται, εἰς τὸν Ὅμηρον ἀποδιδόμενον, καὶ οὕτως ἔχον (Πλούτ. αὐτ.). «Εἰρεσιώνη σῦκα φέρει καὶ πίονας ἄρτους καὶ μέλι ἐν κοτύλῃ καὶ ἔλαιον ἀναψήσασθαι καὶ κύλικ' εὔζωρον, ὡς ἂν μεθύουσα καθεύδῃ» (Ἴδ. καὶ Κλημ. Ἀλξ. Στρμ. Δ, 474.—Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Μ, Σλ. 1283.—Σουΐδ. ἐν λ.—Ἀλλὰ καὶ Μ. Ἐτμ.). Καὶ νέαν εἰρεσιώνην ἐκρέμων τότε πάντες εἰς τὰς θύρας των. Ἐπειδὴ δὲ τοὺς ψάλλοντας τὴν εἰρεσιώνην ἐφιλοδώρουν οἱ οἰκοδεσπόται, ἔλαβεν ἡ λέξις τὴν σημασίαν καὶ ἐπαιτικοῦ ᾄσματος.

Πύγελα ἢ Φύγελα, μικρὰ πόλις παρὰ τῇ Ἐφέσῳ ἐν Λυδίᾳ τῆς Ἰωνίας, ἥτις ἐλέγετο ὑπὸ Ἀγαμέμνονος ἱδρυθεῖσα, καὶ εἶχε ναὸν τῆς Μουνυχίας Ἀρτέμιδος (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 2, 2.—Στρβ. ΙΔ, 639.).

Πυγμαῖοι, λαὸς νάννων (πυγμῆς ἐχόντων ἀνάστημα), ὅστις ἐμυθεύετο οἰκῶν περὶ τὰς ἀκτὰς τοῦ νοτίου Ὠκεανοῦ, καὶ πολεμῶν κατὰ τῶν γεράνων ὅτε οὗτοι ἀνὰ πᾶν φθινόπωρον ἐπέτων πρὸς αὐτῶν τὰ κλίματα (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 2). Μεταγενεστέρως τοὺς ἔθετον πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Νείλου, δι' ὃ καὶ ὑπετέθη ὅτι ὁ κατὰ τῶν γεράνων πόλεμος ἠνίττετο συμβολικῶς τὴν πλημμύραν καὶ τὴν πτῶσιν τοῦ ποταμοῦ (Ἀρστт. Ζω. ἱστορ. Η, 18.—Pl. VI, 35. VII, 2). Ὁ Ἑκαταῖος τοὺς ἔλεγεν ἔθνος γεωργικόν, ἀποδιῶκον τοὺς γερανοὺς ὡς βλάπτοντας τοὺς ἀγρούς· ὁ δὲ Κτησίας μετέθετεν αὐτοὺς εἰς τὰς Ἰνδίας, τὸν τόπον πάντων τῶν θαυμάτων, καὶ ἄλλοι πρὸς βορρᾶν καὶ τὴν Θούλην (Pl. IV, 18.—Just XIII, 167), ἢ καὶ εἰς τὴν Καρίαν (Pl. V, 29) ὁ δ' Ἀπολλόδωρος ἠρνεῖτο παντάπασιν αὐτῶν τὴν ὕπαρξιν. Ἡ τέχνη πολλάκις ἐπὶ τὸ κωμικώτερον ἀντέταττε τοὺς πυγμαίους εἰς τὸν Ἡρακλῆν· τινὲς δ' ἀπέδιδον τὰ περὶ αὐτῶν εἰς τὸν πόλεμον τῶν βατράχων καὶ τῶν γεράνων (ἴδ. Ov. Fast. VI, 176. Met. VI, 90). Σύγχρονοι ὅμως περιηγηταὶ εὗρον ἐν Ἀφρικῇ, εἰς τὴν χώραν Ἄκκαν, πρὸς τῷ Ἰσημερινῷ, λαὸν ναννώδη, ὅστις ἴσως αὐτὸς ἦν ὁ τῶν Πυγμαίων τῆς ἀρχαιότητος.

Πυγμαλέων, 1) Υἱὸς τοῦ Βήλου, ἀδελφὸς τῆς Διδοῦς, βασιλεὺς τῆς Τύρου, κατὰ Βιργίλιον.—2) Βασιλεὺς τῆς Κύπρου, πατὴρ τῆς Μεθάρμης, μητρὸς τοῦ Ἀδώνιδος. Κατ' Ὀβίδιον (Met. X, 243.—Ἀπλλδ. Γ, 14, 3), καλλιτεχνήσας ἰδίαις χερσὶν ἄγαλμα νεάνιδος (Ἀφροδίτης), τόσον περικαλλὲς εὗρε τὸ ἔργον του, ὥστε ἠράσθη αὐτοῦ. Ἡ Ἀφροδίτη, ἐπὶ παρακλήσει του, ἔδωκε ζωὴν εἰς τὸ ἄγαλμα, καὶ ὁ Πυγμαλίων, νυμφευθεὶς αὐτό, ἀπέκτησεν ἐξ αὐτοῦ υἱὸν τὸν Πάφον.

Πυγμάχος ἢ Πύκτης, ὁ εἰς τὸ ἀγώνισμα τὸ καλούμενον πυγμὴν ἢ πυγμαχίαν ἐπιδιδόμενος, καθ' ὃ οἱ ἀντίπαλοι ἐκτυπῶντο διὰ τῆς πυγμῆς (τοῦ γρόνθου), συνήθως ὡπλισμένης δι' ἱμάντων μετὰ στρογγύλων μολυβδίνων ἢ χαλκῶν ἥλων (ἴδ. Πύξ).

Πύδνος, ποταμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐκρέων εἰς τὸν Ἑλλήσποντον παρὰ τῇ Ἀβύδῳ (Θουκ. Η, 106).

Πύδνα (ἡ), πόλις ἐν τῇ Μακεδονικῇ Πιερίᾳ, μεταξὺ Μεθώνης καὶ Δίου, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ὀλόκρου, πρὸς τῷ θερμαϊκῷ κόλπῳ ὑφ' Ἑλλήνων κτισθεῖσα, εἰς τοὺς Μακεδόνας δὲ βασιλεῖς ὑποκειμένη (Θουκ. Α. 61. 137). Ὁ Φίλιππος ὁ Μα-

κεδῶν τὴν ηὔξησε, τὴν ἐκαλλώπισε καὶ ὠχύρωσε. Τῷ 168 π. Χ. παρ' αὐτῇ νικήσας ὁ Λ. Αἰμύλιος Παῦλος τὸν Περσέα, ὑπέταξε πᾶσαν τὴν Μακεδονίαν (Πλούτ. Αἰμ. Παῦλ. ΙΣΤ. — Liv. XLV, 42). Κατὰ Στράβωνα (Ζ, 330), ἡ ἔκτοτε παρακμάσασα πόλις μετωνομάσθη ἔπειτα Κίτρον, ὅθεν τὸ νῦν ὄνομα Κατερίνα· κατὰ δὲ Στέφανον τὸν Βυζάντιον καὶ Μελᾶν, ἐλέγετο πρὶν καὶ Κύδνα.

Πυελὶς, εἰς δακτύλιον τὸ κενὸν ὃ ἀφίε-

ται εἰς ἔνθεσιν τοῦ δακτυλιολίθου. Τὸ αὐτὸ καὶ σφενδόνη.

Πυθάγγελος, 1) τραγικὸς ποιητὴς ἐν Ἀθήναις, ὡς μικροῦ λόγου ἄξιος κωμῳδούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Βάτρ. 87). — 2) Ἐπίσημος Βοιωτὸς (Θουκ. Β, 2).

Πυθαγόρας 1) ὁ περίφημος φιλόσοφος, οὗ ἡ βιογραφία πρωϊμώτατα συνανεμίγη μετὰ μυθευμάτων οὕτως, ὥστε δύσκολός ἐστιν ἡ ἑκατέρων διάκρισις. Πιθανώτατα κατήγετο ἐκ Σάμου, ἔνθα ἐγεννήθη μεταξὺ 580 καὶ 568 π. Χ. Διδάσκαλοι αὐτοῦ λέγονται ὁ Θαλῆς, ὁ Βίας, ὁ Ἀναξίμανδρος· προσέτι καὶ ὁ Φερεκύδης. Μετὰ ταῦτα μνημονεύονται αἱ ὁδοιπορίαι αὐτοῦ καὶ ἰδίως ἡ εἰς Αἴγυπτον (Ἡρδ. Β, 81. 123). Οἱ Νεοπλατωνικοὶ τὸν λέγουσιν ἀρυσθέντα τὴν σοφίαν του ἐκ τῆς λατρείας καὶ τῶν μυστηριωδῶν διδασκαλιῶν τῆς Ἀσίας. Τῷ 40ῳ ἔτει τῆς ἡλικίας του λέγεται μεταβὰς εἰς Ἰταλίαν, καὶ διατρίψας ἐν Κρότωνι, ἔνθα ἵδρυσεν ἑταιρίαν, τὰς σοφάς του διδασκαλίας, ἰδίως τὰς μαθηματικὰς καὶ μουσικὰς θεωρίας του, ἐπὶ ζωῆς του ἔτι εἰς πάσας τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος διαδίδουσαν. Μεταγενέστερα, ἰδίως νεοπλατωνικὰ διηγήματα, παντοῖα θαυμάσια ἐμπλέκουσιν εἰς τὰ τῶν πρώτων ἐτῶν τῆς ζωῆς του, τὴν καταγωγήν, τὴν μετὰ θεῶν κοινωνίαν του, τὰς ἐνθυμήσεις αὐτοῦ περὶ τῆς ἰδίας προγενεστέρας ὑπάρξεως. Καὶ ὁ δεσμὸς, ἡ ἑταιρία ἣν ἵδρυσεν, ἡ τῶν Πυθαγορείων, εἶχε κατ' αὐτοὺς ὀργανισμὸν μυστηριώδη κατὰ τὰ ἔθιμα καὶ τὰς τελετάς. Οὕτω τὰ μέλη αὐτῆς ἐγίνοντο δεκτὰ μετ' αὐστηρὰν διετῆ μέχρι πενταετοῦς δοκιμασίαν εἰς ἀπόλυτον σιωπήν. Διῃροῦντο δ' εἰς ἐξωτερικοὺς ἢ ἀκουσματικοὺς καὶ ἐσωτερικοὺς ἢ μαθηματικοὺς, Σεβαστικούς. Οἱ κυρίως Πυθαγόρειοι ἔζων ἐν κοινοκτημοσύνῃ, κατ' αὐστηρὰς διατάξεις, ἕνεκα τοῦ δόγματος τῆς μετεμψυχώσεως ἀπέχοντες κρεωφαγίας καὶ κυάμων, ὡς ἔντομα περιεχόντων· δὲν ἐπετρέπετο νὰ ἐνταφιάζωνται ἐριοῦχα ὑφάσματα φέροντες, κτλ. Φαίνεται τοὐλάχιστον βέβαιον ὅτι ὁ δεσμὸς οὗτος ἐπεδίωκεν ἠθικοθρησκευτικὴν μεταρρύθμισιν τοῦ Ἑλληνικοῦ βίου, καὶ πρὸς τῆς δωρικῆς ἀριστοκρατίας τὴν πολιτικὴν ἀποκλίνων, ἀπέκτησε μεγάλην ἐπιρροήν. Περὶ τοῦ τέλους τοῦ Πυθαγόρου διάφορα ἐλέγοντο. Κατά τινας ἀπώλετο μετὰ 300 τῶν ὀπαδῶν του ἐπὶ ἐπαναστάσεως τῆς δημοκρατικῆς μερίδος ἐν Κρότωνι· κατ' ἄλλους ἔφυγεν εἰς Μεταπόντιον, καὶ ἐκεῖ ἀπέθανεν ὀγδοηκοντούτης ἢ ἐνενηκοντούτης. Ἐπὶ πολὺ δ' ἐπεκράτησεν ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἑλλάδι ἡ ἐπιρροὴ καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ Πυθαγόρου, καὶ ἐν τέλει ὑπὸ τὸν Ἀρχύταν ἐν Τάραντι. Μαθήτριαν καὶ σύζυγόν του λέγουσιν οἱ μεταγενέστεροι τὴν Θεανώ· τὴν θυγατέρα του καλοῦσι Δαμὼ καὶ τὸν υἱόν του Τηλαύγην. Ἀλλ' ἡ ἀκρίβεια τούτων τῶν πληροφοριῶν ἀμφιβάλλεται. Ἐπίσημοι Πυθαγόρειοι ἦσαν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ὁ Φιλόλαος, ὁ Κλεινίας, ὁ Εὔρυτος καὶ ὁ Ἀρχύτας ἐπὶ Πλάτωνος. Τὰ μόνα βέβαια λείψανα συγγραμμάτων τοῦ Πυθαγόρου εἰσὶ τοῦ Φιλολάου τὰ ἀποσπάσματα. Ὁ δὲ «ἱερὸς λόγος», τὰ «χρυσᾶ ἔπη», εἰσὶν 71 ἑξάμετροι, ξηροὶ, ἀσυνάρτητοι, ἁπλῶς συνερραμμένοι, καὶ οὐ-

δὲν προτέρημα τύπου καὶ σχήματος ἔχοντες· κρίνονται δ᾽ ὡς βεβαίως μὴ γνήσιοι. Τοσαῦτα δὲ καὶ ποικίλα περὶ τοῦ μεγάλου φιλοσόφου καὶ αἱρεσιάρχου ἐπενόουν καὶ διηγοῦντο οἱ μεταγενέστεροι, ὥστε δύσκολος ἐστὶν ἡ κρίσις περὶ τοῦ τίνα ἦσαν τὰ ἀληθῆ αὐτοῦ δόγματα. Ἀλλ᾽ ὡς βέβαιον θεωρεῖται ὅτι δὲν εἶχεν ἤδη ἐξεύρει τὰς κοσμικὰς θεωρίας ἃς ἐδημοσίευσεν ὁ Φιλόλαος. Τὸ σφαιροειδὲς σχῆμα τῆς γῆς δὲν ἐδίδασκεν· ἐξ ἐναντίας φαίνεται βέβαιον ὅτι συμφώνως πρὸς τὰ δόγματα τῶν φυσιοδιφῶν τῆς Ἰωνικῆς σχολῆς, ἐξελάμβανε καὶ ὁ Πυθαγόρας τὴν γῆν ὡς δίσκον κείμενον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ παντός, ὄντος σφαιροειδοῦς. Γεωκεντρικὸν ἦν αὐτοῦ τὸ σύστημα. Αἱ ἑπτὰ σφαῖραι τῶν πλανητῶν, κινούμεναι ἀδιακόπως περὶ τὴν γῆν, ἀπετέλουν ἁρμονίαν, ἧς δὲν μετεῖχεν ἡ γῆ, ἀκίνητος μένουσα ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν· ἑπομένως οὐχὶ ἀληθής ἐστιν ὁ τὸ πάλαι πολλάκις ἐπαναληφθεὶς διϊσχυρισμὸς ὅτι ἡλιοκεντρικὸν ἦν αὐτοῦ τὸ σύστημα, παραδεχομένου τὴν γῆν περὶ τὸν ἥλιον στρεφομένην, καὶ ὀρθῶς δὲν κατεδικάσθη τὸ Κοπερνίκειον δίδαγμα ὑπὸ τῆς παπικῆς ἀπαγορεύσεως τῆς 6 Μαρτ. 1616 ὡς «ψευδὲς Πυθαγόρειον δόγμα» (falsa doctrina Pythagorica). Ἡ κυριωτέρα πηγὴ πρὸς γνῶσιν τῆς Πυθαγορείου φιλοσοφίας εἰσὶ τὰ συγγράμματα καὶ τ᾽ ἀποσπάσματα τοῦ Ἀριστοτέλους. Τὸ κυριώτερόν του ἀξίωμα ἦν «Τὸ πᾶν ἀριθμὸς», ὅτι δηλαδὴ τὰ πάντα οὐ μόνον κατ᾽ἀριθμοὺς εἰσὶ κατατεταγμένα, ἀλλὰ καὶ αὐτά, ἐν τῇ οὐσίᾳ αὐτῶν, ἐξ ἀριθμῶν σύγκεινται. Μέρη δὲ τῶν ἀριθμῶν εἰσὶ τὸ «ἄρτιον» καὶ τὸ «περιττὸν», τὸ «ἄπειρον» καὶ τὰ «περαίνοντα», (τὸ πέρας)· ὥστε ἐν γένει οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ παρεδέχοντο ἕνα, πανταχοῦ ὑφιστάμενον, δυασμόν· ἀλλ᾽ ἔπειτα ἐξέτειναν αὐτὸν εἰς σχῆμα πληρέστερον, εἰς τὴν «ἱερὰν δεκάδα», προσθέντες εἰς τὰς δύο ἐκείνας διπλᾶς ἀντιλήψεις προσέτι καὶ τὰς ἑπομένας ὀκτώ, «τὴν μονάδα καὶ πλειότητα», «τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν», τὸ «ἄρρεν καὶ θῆλυ», τὸ «ἀκίνητον καὶ τὸ κινητὸν», τὸ «εὐθὺ καὶ κυρτὸν», τὸ «φῶς καὶ τὸ σκότος», τὸ «ἀγαθὸν καὶ κακὸν», τὸ «τετράγωνον καὶ τὸ ἐπίμηκες». Ὁ ἀριθμὸς ἐστὶν ἁρμονία, ὡς μονὰς τῶν ἀντιθέτων, ὅθεν καὶ ὁ διϊσχυρισμὸς ὅτι τὰ πάντα εἰσὶν ἁρμονία, σύνδεσμος ἀντιθέτων διὰ μέτρου καὶ ἀριθμοῦ. Ἐφήρμοσαν δ᾽ οἱ Πυθαγόρειοι τὸ περὶ ἀριθμῶν σύστημά των εἰς τὴν σύνολον τοῦ κόσμου κατασκευήν, δεκαδικῶς ὁρίζοντες τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰς ἀποστάσεις τῶν οὐρανίων σωμάτων. Εἰς τὸ μεσαίτατον τοῦ σφαιροειδοῦς τοῦ κόσμου συστήματος ἐξελάμβανον τὸ κεντρικὸν πῦρ, τὴν πρωτίστην ἕδραν τῆς τὸ πᾶν διαρρεούσης θείας ζωογόνου δυνάμεως. Ἡ γήϊνος ζωὴ ὀλιγώτερον τοὺς ἀπησχόλει. Διὰ τῶν πέντε κανονικῶν σωμάτων, τῆς πυραμίδος, τοῦ ὀκταέδρου, τοῦ εἰκοσαέδρου, τοῦ κύβου καὶ τοῦ δωδεκαέδρου, ἐπεδίωκον τὸν καθορισμὸν τῶν στοιχείων, πυρὸς, ὕδατος, ἀέρος, γῆς καὶ αἰθέρος. Καὶ διὰ τὴν ψυχήν, προσέτι καὶ διὰ τοὺς διαφόρους βαθμοὺς τῆς ἐπὶ τῆς γῆς ζωῆς εἶχον ἐπινοήσει ἐκφράσεις μαθηματικάς. Αἱ ψυχαί, θείας οὖσαι καταγωγῆς, κατεβιβάσθησαν καὶ εἰσήχθησαν εἰς τὰ σώματα ἐπὶ ποινῇ· ἡ δὲ μετεμψύχωσις ἐστὶν αὐτῶν ἐξαγνισμὸς, καὶ ἡ ἐν τῷ Ταρτάρῳ τιμωρία ἐπιφυλάττεται εἰς τοὺς ἁμαρτωλοὺς τοὺς θεραπείας ἀνεπιδέκτους. Ἡ θεία δικαιοσύνη ἀπαιτεῖ διὰ πᾶν ἔγκλημα ἀνάλογον ποινήν, καὶ μετὰ τῆς δοξασίας ταύτης συνδέεται ἡ πίστις εἰς τοὺς δαίμονας καὶ ἡ ἐπ᾽ αὐτῆς στηριζομένη ἠθική. Ὡς πρὸς τὰ καθέκαστα ὅμως, οἱ σωζόμενοι ἀφορισμοὶ εἰσὶ λίαν γενικοὶ ὥστε νὰ διευκρινίζωσι καὶ αὐτά. Ἐν τοῖς μαθηματικοῖς ὁ Πυθαγόρας εὗρε τὸ πολύτιμον θεώρημα τὸ διατηρῆσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὅτι «ἐν ὀρθογωνίῳ τριγώνῳ τὸ τετράγωνον τῆς ὑποτεινούσης ἐστὶν ἴσον πρὸς τὸ κεφάλαιον τῶν τετραγώνων τῶν δύο καθέτων», καὶ ἐκ τούτου «Πυθαγόρειοι ἀριθμοὶ» λέγονται οἱ εἰς τὸ θεώρημα τοῦτο ἀνταποκρινόμενοι, οἷον 3, 4, 5, διότι $3^2+4^2=5^2$.

—Ἀφ' οὗ ἐπὶ 200—300 ἔτη τὸ πυθαγόρειον φιλοσοφικὸν σύστημα εἶχε λησμονηθῆ, ἀνεβίωσε πάλιν μίαν π. Χ. ἑκατονταετηρίδα. Εἰσὶ δ' οἱ γνωστότατοι τῶν νεοπυθαγορείων Ἀπολλώνιος ὁ Τυανεὺς ἐκ Καππαδοκίας, Νικόμαχος ὁ ἐκ Γεράσων ἐν Ἀραβίᾳ, Μοδεράτος ὁ ἐκ Γαδείρων, κλ. —2) Πυθαγόρας ὁ Ζακύνθιος, μουσικός, ὁ πρῶτος τὸ πυθαγόρειον «Αὐτὸς ἔφα» παροιμιακῶς μεταχειρισθεὶς (Cic N. D. 1, 5.—Quint. XI, 1, 27).—3) Ναύαρχος Λακεδαιμόνιος (Ξνφ. Ἀνϐ. Α, 4, 2).—4) Εἷς τῶν ἐν Μιλήτῳ προὐχόντων (Ἡρδ. Ε, 126). — 5) Πυθαγόρας ἐκ Ῥηγίου τῆς Ἰταλίας, ἐπισημότατος γλύπτης, μαθητὴς τοῦ Ῥηγίνου Κλεάρχου, μαθητοῦ τοῦ Κορινθίου Εὐχείρου. Ὑπὸ Πλινίου (XXXIV, 19) τάττεται εἰς τὴν 87ην Ὀλυμπιάδα (430 π. Χ.)· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἦν ἀρχαιότερος, διότι ἔγλυψεν ἀνδριάντας Ὀλυμπιονικῶν τῆς 75, 74 καὶ 73 Ὀλυμπιάδος (485 π. Χ.). Καὶ ὁ μὲν Παυσανίας γενικῶς λέγει (ΣΤ, 4) περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἦν «εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἀγαθὸς τὰ ἐς πλαστικήν», καὶ χαρακτηρίζει ἓν τῶν ἔργων αὐτοῦ (ΣΤ, 18) ὡς «θέας ἐς τὰ μάλιστα ἄξιον»· ὁ δὲ Διογένης ὁ Λαέρτιος (Η, Πυθαγ. 25) τὸν ἐπαινεῖ ὡς «πρῶτον δοκοῦντα ῥυθμοῦ καὶ συμμετρίας ἐστοχάσθαι», καί, κατὰ Πλίνιον (XXXIV, 19, 4) «πρῶτος παρέστησεν ἐπιμελέστατα φλέβας, νεῦρα καὶ κόμην», ὅπερ ἦν σπουδαία μετέβασις ἀπὸ τῆς σκληρᾶς ἔτι ἀρχαϊκῆς τέχνης, οἷα ἦν ἡ τῆς συγχρόνου αἰγινιτικῆς, εἰς τὴν ἀνετωτέραν τῆς φύσεως μίμησιν. Καὶ μέχρι τῆς ἐκφράσεως δὲ προήγαγε τὴν τέχνην, παραστήσας, κατὰ Πλίνιον, τραυματίαν χωλὸν (ἴσως Φιλοκτήτην), «εἰς οὗ τὰς πληγὰς ἐξεφράζετο ὁ τοῦ ἄλγους βαθμός». Ὡς τούτου παραστάσεις ἐξελήφθησαν δύο σωζόμενοι δακτυλιόλιθοι. Εἰργάζετο δ' ὁ Πυθαγόρας οὐ μόνον εἰς λίθον, ἀλλὰ καὶ εἰς χαλκόν, ἐκτὸς πλείστων ἀθλητῶν, προσέτι καὶ θεῶν, καὶ ἄλλα ἀγάλματα μυθικὰ ἢ ἱστορικά, ὡς τὸν ἐν Θήβαις κιθαρῳδὸν Ἀπόλλωνα, οὐχὶ κατ' ἀρχαϊκὴν σκληρότητα, ἀλλὰ βαθύκολπον, διότι κρύψας τις, ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὸ χρυσίον του εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἀγάλματος, ἀνεῦρεν εἶτα αὐτό, ἐξ οὗ καὶ ὁ Ἀπόλλων οὗτος ἐπωνομάσθη Δίκαιος (Pl.). Μνημονεύεται δ' αὐτοῦ καὶ Περσεὺς ὁ Γοργοφόνος (Δ. Χρυσόστ. ΛΖ), καὶ Εὐρώπη ἐπὶ τοῦ Ταύρου, καὶ ἀλληλοκτονία τῶν υἱῶν τοῦ Οἰδίποδος (Tatian. C. Gr. 51).

Πυθέας, 1) Δημαγωγὸς καὶ ῥήτωρ ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, ἀντίπαλος τοῦ Δημοσθένους, ὅστις ἐν τῇ γ' αὐτοῦ ἐπιστολῇ τὸν χαρακτηρίζει ὡς ξένον, διὰ μὴ λίαν ἐντίμων ἐνεργειῶν πλοῦτον, ὑπόληψιν καὶ τὴν πολιτείαν κτησάμενον. Οἱ λόγοι του, εἰ καὶ μᾶλλον βάναυσοι, ἤρεσκον ὅμως εἰς τοὺς πολλοὺς διὰ τῆς φυσικῆς εὐφυΐας των (Πλούτ. Φωκ. ΚΑ). Ἐπὶ τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου ἀποδιωχθείς, ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ πρὸς τὸν Ἀντίπατρον (Πλούτ. Δμσθ. Η. Κ). Κατ' αὐτοῦ ἔγραψε δύο λόγους ὁ ῥήτωρ Δείναρχος.—2) Ἐκ Μασσαλίας, ζῶν ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀριστοτέλους, τολμηρὸς θαλασσοπόρος καὶ ἐπίσημος γεωγράφος, περιπλεύσας τὰς ἀκτὰς τῆς δυτικῆς καὶ βορείας Εὐρώπης, ἐκ Γαδείρων μέχρι Θούλης (ἴδ.), καὶ τὰς ἀνακαλύψεις του δημοσιεύσας εἰς ἓν σύγγραμμα ἢ εἰς περισσότερα. Αἱ παράδοξοι καὶ σχεδὸν ἀπίστευτοι διηγήσεις του ἐξέπληξαν τοὺς συγχρόνους του, καὶ παρά τισιν ἐξ αὐτῶν προσέκρουσαν εἰς ἀπόλυτον δυσπιστίαν. Μνημονεύονται αὐτοῦ «τὰ περὶ Ὠκεανοῦ», «γῆς περίοδος», καὶ εἰς «περίπλους». Ἐν τῷ πρώτῳ τῶν συγγραμμάτων τούτων ἐπραγματεύθη καὶ ζητήματα ἀστρονομικῆς γεωγραφίας, καὶ περιέλαβε παρατηρήσεις ὧν τὴν σπουδαιότητα ὁμολογεῖ καὶ ὁ Ἵππαρχος. Πρῶτος ὁ Πυθέας ὥρισεν ἀκριβέστερον τὴν θέσιν τοῦ πόλου ὡς πρὸς τοὺς ἐγγυτέρους ἀστέρας, καὶ πρῶτος Ἕλλην αὐτὸς ἐξετέλεσε καταμέτρησιν τοῦ ὕψους τοῦ ἡλίου, παρατηρήσας εἰς τὴν πόλιν

τῆς γεννήσεώς του τὴν ἀναλογίαν τοῦ γνώμονος πρὸς τὸ μῆκος τῆς σκιᾶς αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς θερινῆς τροπῆς. Ὅτι ἐγνώριζε τὸ ἀληθὲς σχῆμα τῆς γῆς ἐστὶ μᾶλλον ἢ πιθανὸν, οὐχὶ δὲ βέβαιον καὶ ὅτι κατεμέτρησε καὶ ὥρισε τὴν περιφέρειαν αὐτῆς (Συλγ. Ἀποσπ. Schmeckel 1848).—3) υἱὸς Λάμπωνος, ἐξ Αἰγίνης, παγκρατιαστὴς νικήσας εἰς τὰ Νέμεα (Πινδ. Νεμ. Ε).

Πύθερμος, Φωκαεὺς, ὑπὸ τῶν ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ Ἑλλήνων εἰς τὴν Σπάρτην ὡς πρέσβυς πεμφθεὶς, ἵνα ἐπικαλεσθῇ τὴν ἐπικουρίαν αὐτῆς κατὰ Κύρου τοῦ μεγάλου (Ἡρδ. Α, 152)

Πυθεὺς, 1) ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος (Θουκ. Ε, 53).—2) Εἷς τῶν ἀρχιτεκτόνων τοῦ Μαυσωλείου (Vitr. VI. Praef 12). Ἄλλως καὶ Πυθόδωρος.

Πυθὴν, ναύαρχος Κορίνθιος ἐπὶ τῆς κατὰ τῶν Ἀθηναίων ἐκστρατείας ἐν Σικελίᾳ (Θουκ. ΣΤ, 104).

Πύθης, 1) υἱὸς Ἰσχονόου, εἷς τῶν ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ διαπρεψάντων Αἰγινητῶν (Ἡρδ. Θ, 78).—2) Πατὴρ τοῦ Νυμφοδώρου ἐξ Ἀβδήρων (Ἡρδ. Ζ, 137. — Θουκ. Β, 22).

Πυθία, ἡ χρησμοδότις ἱέρεια τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Δελφοῖς (ἴδ.).

Πύθια, μία τῶν μεγάλων ἐθνικῶν ἑορτῶν τῆς Ἑλλάδος, πρὸς τιμὴν τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος, ἐπανηγυρίζετο παρὰ τοῖς Δελφοῖς ἐπὶ τοῦ Κρισσαίου πεδίου, παντὸς τῷ θεῷ ἱεροῦ, καὶ, κατὰ χρησμὸν, ὀφείλοντος νὰ μένῃ ἀκαλλιεργήτου. Ἐκεῖ ἦν ὁ ἱππόδρομος, τὸ 100′ μακρὸν στάδιον, καὶ τὸ θέατρον. Κατὰ τὴν παράδοσιν ἐγκατέστησε τὸν ἀγῶνα ὁ Ἀπόλλων, ἀφ' οὗ ἐφόνευσε τὸν ὄφιν Πύθωνα, κατ' ἀρχὰς ἀγῶνα μουσικὸν, ἀνταποκρινόμενον εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ μουσηγέτου καὶ κιθαρῳδοῦ θεοῦ, καὶ καθ' ὃν οἱ ἀγωνιζόμενοι ἔψαλλον ὕμνον εἰς τὸν νικηφόρον θεόν. Ἡ δ' ἱστορικὴ ἐποχὴ ἄρχεται κατὰ τὸ 586 π. Χ., ὅτε, μετὰ τὸ τέλος τοῦ Κρισσαϊκοῦ πολέμου, ἀνεδέχθησαν τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἀγώνων οἱ Ἀμφικτύονες, καὶ ἐπανηγύρισαν τὸ πρῶτον τὴν α′ Πυθιάδα. Τότε ὁ μουσικὸς ἀγὼν ἐξετάθη εἰς κιθαρῳδοὺς, αὐλῳδοὺς καὶ αὐλητάς· προσετέθησαν δὲ τούτοις, κατὰ παράδειγμα τῶν Ὀλυμπίων, καὶ γυμνικοὶ ἀγῶνες καὶ ἱππικοὶ, καὶ ὁ ἀγὼν, ὅστις ἦν τέως χρηματίτης, ἤτοι ὁ νικητὴς ἐλάμβανεν ὡς ἆθλον χρήματα, ἐγένετο ἀπὸ τῆς β′ πυθιάδος στεφανίτης, ἤτοι ἐδίδετο αὐτῷ στέφανος ἐκ δάφνης, ἢ ἐνίοτε καὶ μῆλα (Λουκ. Ἀναχρ. Θ). Ὡς δ' εἰς τὰ Ὀλύμπια, οὕτω καὶ ἐνταῦθα βαθμηδὸν ηὔξανον καὶ ἐποικίλλοντο τὰ εἴδη τῶν ἀγώνων. Ἐπανηγυρίζοντο δὲ τὰ Πύθια κατὰ τὸ γ′ ἔτος ἑκάστης Ὀλυμπιάδος (ὥστε ἦσαν πενταετηρικὰ καὶ αὐτὰ), κατὰ τὰ μέσα Αὐγούστου, ἢ τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ μηνὸς Μεταγειτνιῶνος, ὅστις ἐν Δελφοῖς ἐκαλεῖτο Βουκάτιος. Περὶ τῆς ἐποχῆς δὲ ταύτης καὶ ἐν γένει τῶν Δελφικῶν μηνῶν, ἴδε τὰς πολυπληθεῖς σωζομένας Δελφικὰς ἐπιγραφὰς ἐν Rang. Ant. Hell. II, Σελ. 303 κλ. Ἀγωνοθέται ἦσαν κατ' ἀρχὰς οἱ κάτοικοι τῶν Δελφῶν, ἀπὸ δὲ τοῦ 586 οἱ Ἀμφικτύονες. Οἱ θεαταὶ ἦσαν πολυπληθέστατοι πάντοτε, διότι ἐπρόκειτο περὶ τοῦ μεγάλου χρησμοδότου θεοῦ. Πιθανῶς δ' ἔπαυσαν τὰ Πύθια ὅτε καὶ τὰ Ὀλύμπια, περὶ τὰ 394 μ. Χ. Πλὴν δὲ τῶν μεγάλων τούτων Πυθίων, πολλαὶ πόλεις ἑώρταζον καὶ μικρὰ Πύθια. Ἐξ ἐπιγραφῶν 24 τοιαῦται εἰσὶ γνωσταὶ, πρὸ πάντων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Πυθιὰς, 1) χρονολογικὸν διάστημα, πενταετηρὶς, ἀπὸ γ′ εἰς γ′ ἔτος Ὀλυμπιακὸν, καθ' ὃ ἐτελοῦντο τὰ Πύθια.— 2) Πυθιὰς ὁδὸς, ἡ ἐκ Δελφῶν πρὸς τὰ Τέμπη ἄγουσα, καὶ εἰς ἣν οἱ Δελφοὶ ἀνὰ πᾶσαν ἐννεαετηρίδα ἔπεμπον θεωρίαν ἐξ εὐγενῶν παίδων, ἵνα προσφέρωσι θυσίαν εἰς τὸν ἐκεῖ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (Αἰλ. π. ἱ. Γ, 1).

Πύθιος ἢ Πείθιος, λακωνιστί. Ἐν Σπάρτῃ ἕκαστος τῶν βασιλέων εἶχε τὸ δι-

καίωμα νὰ ἐκλέγῃ ἀνὰ δύο ἄνδρας ἐξ ἐκείνων οὓς τὰ μάλιστα ἐτίμα, τοὺς καλουμένους Π υ θ ί ο υ ς, διότι ἐπέμποντο εἰς Δελφοὺς ἵνα φέρωσι τοὺς τὴν διοίκησιν ἀφορῶντας χρησμοὺς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ μετὰ τοῦ βασιλέως, οὗ ἦσαν ὁμόσκηνοι, καὶ ὁμοτράπεζοι, ἀνεγίνωσκον καὶ ἐξήγουν αὐτοὺς (Ἡρδ. Στ. 571.—Ξνφ. Λ. Πολ. ΙΕ, 5. — Φώτ. λ.), ὅπερ μεγάλως ἐνίσχυε τῶν βασιλέων τὴν ἐπιρροήν.

Πύθιον. 1) πόλις τῆς Θεσσαλίας (Πλούτ.).—2) Ὁ ἐν Δελφοῖς ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος.

Πυθιονίκη, ἑταίρα ἐν Ἑλλάδι, ἧς ἠράσθη ὁ Ἅρπαλος καὶ ἐνυμφεύθη αὐτὴν ἐν Βαβυλῶνι, θυγατέρα ἐξ αὐτῆς ἀποκτήσας. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτῆς, ἤγειρεν αὐτῇ μνημεῖον λαμπρὸν ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ἕτερον θέας ἄξιον ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς πρὸς τὸ Ἀφροδίσιον κατὰ τὸ Δαφνίον (Παυσ. Α, 37.—Ἀθν. ΙΓ. Σλ. 594). Τοῦ μνημείου τούτου ἐρείπια σώζονται, καὶ περίεργα ἀγάλματα εὑρέθησαν καὶ μετεκομίσθησαν εἰς τὸ μουσεῖον τῶν Ἀθηνῶν.

Πύθιος, υἱὸς τοῦ Ἄτυος, ἐκ Κελαινῶν τῆς Λυδίας, μέγιστον ἔχων πλοῦτον, ὃν ἐλέγετο ἐκ μεταλλείων κτησάμενος. Ὅτε ὁ Ξέρξης ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ὑπεδέξατο αὐτὸν καὶ πάντα τὸν στρατόν του, καὶ προσέφερεν εἰς τὸν βασιλέα δῶρον 2,000 ταλάντων. Ἀλλ' ὅτε παρεκάλεσε ν' ἀπαλλαγῇ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ὁ εἷς τῶν υἱῶν του, ὁ βάρβαρος βασιλεὺς διέταξε καὶ κατέσφαξαν τοῦτον (Ἡρδ. Ζ, 21. 38. — Sen. de ir. III, 17).

Πυθογένης, Σικελὸς, ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ζάγκλης, τοῦ καλουμένου Σκύθου (Ἡρδ. ΣΤ, 23).

Πυθόδημος, (Ἀρριαν. Ἀνδ. Α, 1) ἢ Πυθόδωρος (Διόδ. ΙΣΤ, 91), ἐπώνυμος ἄρχων τῶν Ἀθηνῶν κατ' Ὀλ. 111 γ'.

Πυθόδωρος, 1) υἱὸς Ἰσολόχου, μαθητὴς τοῦ Ζήνωνος, πολιτευόμενος καὶ στρατηγός. Ὅτε δὲ διεδέχθη τὸν Λάχην ἐν Σικελίᾳ ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τῷ 425 π. Χ., τῷ προσήφθη ἀνικανότης (Θουκ. Γ, 115. Δ, 2). Μετὰ τῶν Ἀθηναίων τὴν ὑποχώρησιν ἐν Σικελίᾳ, κατηγορήθη μετὰ τῶν συστρατήγων του, καὶ ἐξωρίσθη (Θουκ. Δ, 65). Ἀλλὰ τῷ 414 ἀπαντᾶται αὖθις εἰς Ἀθηναῖος ἀρχηγὸς τοῦ ὀνόματος τούτου εἰς τὰ Λακωνικὰ παράλια (Θουκ. ΣΤ, 105). —2) Ἴδ. Π υ θ ε ύ ς.—3) Δύο τὸ αὐτὸ ὄνομα φέροντες γλύπται, ἐργασθέντες κατὰ τὴν α' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα εἰς τὴν δι' ἀγαλμάτων κατακόσμησιν τῶν ἀνακτόρων ἐπὶ τοῦ ἐν Ῥώμῃ Παλατίνου.

Πυθοκλείδης, ἐκ Κέας, σοφιστὴς, εἰς τὸν Περικλέα διδάξας τὴν μουσικήν (Πλάτ. Πρωτ. Σλ. 316).

Πυθοκλῆς 1) Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Φαίδρου (Πλάτ. Φαῖδρ. Σλ. 244.—2) Υἱὸς τοῦ Πυθοδώρου, ῥήτωρ Ἀθηναῖος, τὰ τῶν Μακεδόνων φρονῶν, εἰς θάνατον καταδικασθεὶς μετὰ τοῦ Φωκίωνος (Πλούτ. Φωκ. Α. Ε').

Πυθόπολις, 1) Πόλις τῆς Καρίας, ἢ ἄλλως Νύσα καλουμένη (Στφ. Βυζ.). —2) Πόλις τῆς Μυσίας (Πλούτ. Θησ.) ἢ τῆς Βιθυνίας (Στφ. Βυζ.).

Πυθώ, κατ' ἀρχὰς ἡ χώρα ἔνθα ἔκειτο τὸ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπλλ. 372) εἶτα δὲ καὶ ἡ ἐκεῖ κτισθεῖσα πόλις, ὅτε Δ ε λ φ ο ὶ ἐλέγοντο οἱ κάτοικοι (Ἡρδ. Α, 57). Ἡ παραγωγὴ δὲ τῆς λέξεως ἐκ τοῦ π ύ θ ε σ θ α ι (σήπεσθαι), διὰ τὸν σαπέντα ὄφιν τὸν φονευθέντα ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος (Ὁμ. αὐτ.), ἢ ἀπὸ τοῦ Π υ θ έ σ θ α ι (ἐρωτᾷν), εἰ καὶ διάφορος ἡ προσῳδία τοῦ υ· ἴσως δὲ μᾶλλον ἐξ ἀμφοτέρων, σηπομένων πιθανῶς ὑδάτων τῆς Κασταλίας ἢ ἄλλων ἐν ταῖς χαράδραις, καὶ τῆς λέξεως δούσης ἀφορμὴν εἰς τὸν μῦθον τοῦ Πύθωνος, καὶ, διὰ τὴν σχεδὸν ταὐτωνυμίαν, εἰς τὴν ὕπαρξιν τοῦ μαντείου.

Πύθων, 1) φοβερὸς ὄφις ἢ δράκων,

υἱὸς τῆς Γῆς, γεννηθεὶς ἐκ τοῦ ἐναπολειφθέντος ὕδατος μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τοῦ Δευκαλίωνος, καὶ Δελφίνης καλούμενος, (Ἀπλλδ. Α, 4, 1), πολλὰς ἐπιφέρων καταστροφὰς εἰς τὴν πρὸς νότον τοῦ Παρνασσοῦ χώραν, φονευθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, οὗ, κληθέντος ἐκ τούτου Πυθίου, ἱδρύθη ἐκεῖ ὁ ναὸς καὶ τὸ μαντεῖον. — 2) Πύθων ἢ Πίθων ἢ Πείθων, υἱὸς τοῦ Κρατεροῦ, εἷς τῶν σωματοφυλάκων τοῦ Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ. ΣΤ, 28, 4), ἔλαβεν ἐπὶ τῆς διανομῆς τοῦ κράτους μεταξὺ τῶν διαδόχων, τὴν Μικρὰν Μηδίαν, καὶ ἐπέμφθη ὑπὸ τοῦ Περδίκκου κατὰ τῶν ἐν ταῖς ἄνω σατραπείαις ἀνυποτάκτων Ἑλλήνων. Ἐπροσπάθησεν ὅμως δι' ὑποσχέσεων νὰ ἑλκύσῃ αὐτοὺς ὑπὲρ ἑαυτοῦ· ἀλλὰ μυστικῇ διαταγῇ τοῦ Περδίκκου οἱ Μακεδόνες ἐπέπεσαν ἐπ' αὐτοὺς καὶ τοὺς κατέσφαξαν. Αὐτὸς δὲ πανταχοῦ ἐδείχθη στρατηγὸς ἀνδρεῖος καὶ εὔτολμος (Διόδ. ΙΖ, 3). Μετὰ τοῦτο παρηκολούθησε μὲν τὸν Περδίκκαν εἰς Αἴγυπτον, ἀλλ' ἦν εἷς ἐκ τῶν διενεργησάντων τὴν κατ' αὐτοῦ στάσιν, ἥτις καὶ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐπέφερε. Προτάσει τοῦ Πτολεμαίου, ἐξελέγη μετὰ τοῦ Ἀρριδαίου ἐπίτροπος τοῦ κράτους· ἀλλὰ μὴ δυνηθέντες ἀμφότεροι νὰ διατηρηθῶσιν εἰς τὴν θέσιν ταύτην, τὴν παρέδωκαν σχεδὸν ἀμέσως, τῷ 321, εἰς τὸν Ἀντίπατρον (Διόδ. ΙΗ, 36. 39). Αὐξήσας τὴν σατραπείαν του, ἐζήτησε νὰ ἱδρύσῃ ἴδιον κράτος εἰς τὰς ἀνατολικὰς χώρας· ἀλλ' ἠναγκάσθη κατὰ τὰ ἔτη 317 καὶ 316, νὰ τραπῇ εἰς πόλεμον κατὰ τοῦ Εὐμένους, συμμαχῶν μετὰ τοῦ Σελεύκου καὶ Ἀντιγόνου (Διόδ. ΙΘ, 18-20). Μετὰ τὴν ἧτταν δὲ καὶ τὸν θάνατον τοῦ Εὐμένους, διεχείμασεν ὁ Ἀντίγονος μετὰ τοῦ στρατοῦ του εἰς Μηδίαν. Τότε ἐπροσπάθησεν ὁ Πύθων νὰ κερδήσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ δι' ὑποσχέσεων τὸν στρατόν· ἀλλὰ προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀντιγόνου πρὸς συνέντευξιν εἰς τὸ στρατόπεδόν του ἐδολοφονήθη (Διόδ. ΙΘ, 46). — 2) Υἱὸς Ἀγήνορος, διοικητὴς τοῦ πεζικοῦ σώματος τῶν νέων εὐπατριδῶν κατὰ τὴν εἰς Ἰνδίας ἐκστρατείαν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἔμεινεν ἐκεῖ ὡς διοικητής, καὶ κατεπολέμησε τὸν Μουσκιανόν, τῷ 325 π. Χ. Καὶ ἐπὶ τῶν δύο δὲ διανομῶν τοῦ κράτους, τῷ 323 καὶ 321, μνημονεύεται ὡς διοικητὴς τῶν Ἰνδικῶν ἐπαρχιῶν. Μετὰ δὲ τὴν φυγὴν τοῦ Σελεύκου, τῷ ἔδωκεν ὁ Ἀντίγονος τὴν Βαβυλῶνα, καὶ φαίνεται ὅτι παρηκολούθησε τοῦτον εἰς τὰς ἐκστρατείας του, διότι, ὅτε ὁ Σέλευκος ἐπέστρεψεν εἰς Βαβυλῶνα, μνεία αὐτοῦ δὲν γίνεται πλέον. Ὑπό τινων ἐρρέθη ὅτι ἔπεσεν ἐν Γάζᾳ, εἰς τὴν μάχην ὑπὸ Δημήτριον τὸν Πολιορκητήν, ἐν ἔτει 312 (Ἀρρ. ΣΤ, 6, 15. — Διόδ. ΙΘ, 56. 80. 85. — Curt. IX, 8). Ἐνίοτε συγχέουσι τινὲς τῶν ἀρχαίων τοὺς δύο ὁμωνύμους (Just. XIII, 4).

Πυθῶναξ, πολίτης τῆς Ζελείας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Δμσθ. Φλππ. Γ).

Πυλαγόρας, ἡ ἑτέρα τῶν κατηγοριῶν τῶν ἐν Δελφοῖς Ἀμφικτυόνων, ἑκάστου λαοῦ ἀνήκοντος εἰς τὸν δεσμὸν πέμποντος ἀνὰ ἕνα μὲν κληρωτὸν Ἱερομνήμονα, ὅσους δ' ἤθελεν αἱρετοὺς Πυλαγόρας ἢ καὶ ἀγορατροὺς λεγομένους, πιθανῶς τοὺς τὰς προτάσεις διὰ λόγου ὑποστηρίζοντας, ἔχοντας δὲ πάντας ὁμοῦ μίαν ψῆφον. Ἴδ. Ἀμφικτύονες καὶ Ῥαγκ. Ἀπ. Τ. ΙΕ, Σλ. 42 κλ.

Πυλάδης, 1) υἱὸς Στροφίου, τοῦ βασιλέως τῆς Φωκίδος, καὶ τῆς ἀδελφῆς τοῦ Ἀγαμέμνονος Ἀναξιβοίας, ἢ τῆς Ἀστυόχης. Ἐγένετο στενὸς φίλος τοῦ Ὀρέστου, πεμφθέντος εἰς τὴν Φωκίδα ὅτε ὁ Αἴγισθος ἐφόνευσε τὸν Ἀγαμέμνονα. Ἐν Ταυρίδι, ὅτε συλληφθεὶς ὁ Ὀρέστης ἔμελλε νὰ φονευθῇ ὑπὸ τοῦ Θόαντος, προσέφερεν ὁ Πυλάδης ἑαυτὸν ἑκουσίως εἰς θάνατον. Μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του εἰς Λακεδαίμονα, ἐνυμφεύθη τὴν Ἠλέκτραν, ἀδελφὴν τοῦ Ὀρέστου, καὶ ἔσχεν υἱοὺς τὸν Μέδοντα καὶ τὸν Στρόφιον (Πινδ. Πυθ. ΙΑ, 13. — Εὐρπ. Ὀρστ. 764. — Σφκλ. Ἠλέκτρ. Σχλ.). —

2) Τραπεζίτης Ἀθηναῖος (Δμσθ. κ. Ἀφόβ.). — 3) Περίφημος δραματικὸς ὑποκριτής, ἐκ Κιλικίας, ἐπὶ Καίσαρος ἐν Ῥόδῳ διαμένων, καὶ ἐπινοητὴς λεγόμενος τῆς παντομιμικῆς (Ἀνθλ.).

Πύλαι, ἐν γένει πᾶσα στενὴ διάβασις μεταξὺ ἀποτόμων ὀρέων. Αἱ κυριώτεραι μνημονευόμεναι εἰσὶ 1) αἱ Θερμοπύλαι (ἴδ.), μεταξὺ ὄρους καὶ θαλάσσης, ἄγουσαι ἐκ Θεσσαλίας εἰς Λοκρίδα.—2) Αἱ Βαβυλώνιαι πύλαι, στενωπὸς διὰ τῶν ὀρέων τῶν λεγομένων τειχῶν τῆς Μηδίας, ἄγουσα ἐκ τῆς Μεσοποταμίας εἰς τὴν Βαβυλωνίαν, 20′ πλάτος ἔχουσα, καὶ διερχομένη παρὰ τὴν πόλιν Κουνάξαν (Ξνφ. Ἀνϐ. Α, 5. 5). — 3) Πύλαι τῆς Κιλικίας, ταύτην μετὰ τῆς Καππαδοκίας συνδέουσαι διὰ τοῦ ὄρους Ταύρου, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Λάμου καὶ Κύδνου, καὶ ἐκτεινόμεναι εἰς μῆκος πέντε μιλίων γεωγραφικῶν (Ξνφ. Ἀνϐ. Α, 2, 23.—Ἀρρ. Ἀνϐ. Β, 4),—4) Πύλαι Σύριαι, ἢ τῆς Συρίας καὶ Κιλικίας, αἱ συνδέουσαι τὰς δύο ταύτας χώρας· ἦσαν δύο δίοδοι, ἡ μέν, αἱ κυρίως Σύριαι πύλαι, παραθαλασσία, μεταξὺ τοῦ Ἰσσικοῦ κόλπου· ἡ τοῦ Ἀμανοῦ ὄρους, διαρρεομένη ὑπὸ τοῦ Κέρσου ποταμοῦ, ἔφερεν ἀπὸ Κιλικίας εἰς Ἀσσυρίαν· ἡ δέ, αἱ καὶ Ἀμανικαὶ λεγόμεναι πύλαι, διὰ τοῦ Ἀμανοῦ ἦγεν εἰς τὴν Ἀρκτῴαν Συρίαν, καὶ τὸ πεδίον τὸ διαρρεόμενον ὑπὸ τοῦ Πινάρου. Διὰ τῶν πρώτων διέϐη ὁ Κῦρος ἐκστρατεύων κατὰ τοῦ Ξέρξου (Ξνφ. Ἀνϐ. Α, 4, 4. 5. — Ἀρρ. Ἀνϐ. Β, 3, 1)· τὴν δευτέραν διέϐη ὁ Δαρεῖος, πορευόμενος εἰς Ἰσσοὺς ἔνθα ἡττήθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ. Ἀνϐ. Β, 7, 1). — 5) Αἱ Κάσπιαι πύλαι, νοτίως τῆς Κασπίας θαλάσσης, δι' ἀποτομωτάτων ὀρέων, 8 σταδίων μῆκος ἔχουσαι (Ἀρριαν. Ἀνϐ. Γ, 29).

Πυλαία (ἡ), οὕτως ἐλέγετο ἡ σύνοδος τῶν Ἀμφικτυόνων, διότι ἐν ἀρχαιοτέροις χρόνοις συνήρχετο πρὸς ταῖς Θερμοπύλαις, ἐν Ἀνθήλῃ, κώμῃ τῆς Φωκίδος ἐπὶ τοῦ Ἀσωποῦ, δὶς τοῦ ἔτους, κατ' ἔαρ καὶ φθινόπωρον (Ἡρδ. Ζ, 213), εἶτα δέ, καίτοι διατηρηθέντος τοῦ ὀνόματος, κατὰ τὰς ἀνάγκας, ἐνίοτε δὲ ἐν Δελφοῖς, ὡς ἀπέδειξαν εὑρεθεῖσαι ἐπιγραφαὶ (Boerch. C. J. I, Σλ. 808).

Πυλαιμάχος, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, ὡς προμαχομένης τῶν Προπυλαίων τῶν Ἀθηνῶν (Ἀρστφ. Ἱππ. 1172).

Πυλαιμένης, βασιλεὺς τῆς Παφλαγονίας, ἐπίκουρος τῶν Τρώων, φονευθεὶς πρὸ τῆς Τροίας ὑπὸ Μενελάου (Ὁμ. Ἰλ. Β. 831. Ε, 576). Πολὺ μετὰ ταῦτα ἐν τῇ Ἰλιάδι (Ν, 643) ὁ Πυλαιμένης μνημονεύεται αὖθις ὡς συνοδεύων τὴν κηδείαν τοῦ υἱοῦ του Ἁρπαλίωνος, φονευθέντος ὑπὸ τοῦ Μηρυόνου. Τοῦτο τινὲς προτείνουσιν ὡς ἐπιχείρημα καὶ ἀπόδειξιν ὅτι ἡ Ἰλιὰς συνέστη ἐκ τεμαχίων ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξαρτήτων. Ἄλλοι δὲ παραδέχονται δύο Πυλαιμένας.

Πύλαιος, υἱὸς τοῦ Λήθου, ἡγεμὼν τῶν Πελασγῶν, σύμμαχος τῶν Τρώων (Ὁμ. Ἰλ. Β, 842).

Πυλαΐτης, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, κατὰ Τζέτζην (εἰς Λκφρ. 356) διὰ τὰ ἐπὶ τῶν πυλῶν τῶν πόλεων τιθέμενα ἀγάλματα αὐτῆς. Πιθανῶς συνώνυμον τοῦ Πυλαιμάχος, πρόμαχος τῶν πυλῶν.

Πυλάργη, μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Ἴδμονα (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

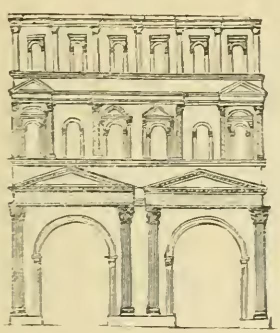
Πυλάργης, 1) Τρὼς ἐκ τῶν ἐπισήμων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Π, 696). — 2) Ἐπίθετον τοῦ Πλούτωνος, ἀναφερόμενον εἰς τὰς πύλας τοῦ Ἅδου (Ἴδ. Ἅδης).

Πύλας, υἱὸς τοῦ Κτήσωνος, ἔκγονος τοῦ Λέλεγος, βασιλεὺς τῶν Μεγάρων, νυμφεύσας τὴν θυγατέρα του Πελίαν μετὰ Πανδίονος, τοῦ βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, εἰς ὃν καὶ παρέδωκε τὸ βασίλειον τῆς Μεγαρίδος, ὅτε φονεύσας Βίαντα, τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἰδίου

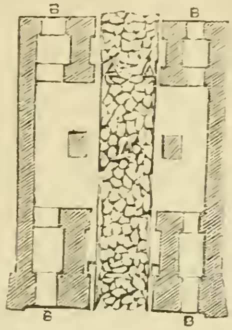
πατρὸς, ἔφυγε μετ' ἀποικίας εἰς Μεσσηνίαν τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἔκτισεν ἐκεῖ τὴν Πύλον (Παυσ. Α, 5, 3. — Ἀπλλδ. Γ, 15, 5).

Πυλάων, υἱὸς τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Χλωρίδος, φονευθεὶς μετὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Α, 9, 9).

Πύλη, ἡ κυριωτέρα εἴσοδος παντὸς μεγάλου οἰκοδομήματος, οἷον ναῶν, ἢ περιβόλου, καὶ ἰδίως ἡ τῶν πόλεων, ὅτε καὶ πληθυντικῶς λέγεται «αἱ πύλαι», εἴτε ἕνεκα τῶν διπλῶν κλισιάδων ἢ θυρωμάτων, εἴτε διότι πλείονες τῆς μιᾶς ἵσταντο παρ' ἀλλήλαις, τρεῖς, τῆς μέσης δι' ἱππεῖς καὶ ἁμάξας, τῶν πλαγίων, μικροτέρων, παραπυλίδων λεγομένων (Ἡλιόδ. Η, 394), διὰ τοὺς πεζούς. Εἰς τὰ Προπύλαια τῶν Ἀθηνῶν εἰσὶ πέντε. Τῆς μέσης τὸ ὑπέρθυρον ἔχει μῆκος 47'.

Τῆς πύλης τῆς Πομπηίας ἐν Ἰταλίᾳ, κτισθείσης πρὸς σκοπὸν ὀχυρωματικὸν, σώζονται ἐντελῶς τὰ ἴχνη, καθ' ἃ ἡ πύλη ἀπετέλει ὁλόκληρον οἰκοδόμημα. Τὸ πρὸς τὰ ἔξω μέρος αὐτοῦ ΒΒ ἐκλείετο μόνον διὰ καταρράκτου ἄνωθεν καθιεμένου, κατ' ἴχνη σωζόμενα εἰς ΓΓ, ἡ δὲ πύλη ὑπῆρχε πρὸς τὴν πόλιν, κατ' ἐπίσης σωζόμενα ἴχνη, εἰς ΔΔ. Οἱ ἑκατέρωθεν διάδρομοι εἶχον παραπυλίδας Β, Β καὶ Ε, Ε, καὶ ἄνω οἰκοδομὰς ὑποστέγους, ἐξ ὧν ἡ φρουρὰ ἠδύνατο νὰ ὑπερασπίζῃ τὴν κατὰ τὸ μέσον ὕπαιθρον κεντρικὴν ὁδὸν Α, τὴν πρὸς τὴν πύλην ἄγουσαν, ἂν ἔξωθεν εἶχε καταστραφῆ ὁ καταρράκτης. Παρὰ ταῖς πύλαις τῶν φρουρίων, δεξιῶς τῷ εἰσιόντι ἠγείρετο σχεδὸν πάντοτε προέχων πύργος ὑπερασπίσεως· ἐν αὐτῷ δὲ

ἢ ὀπίσω αὐτοῦ, ἐντὸς τοῦ φρουρίου διέμενον οἱ πυλωροὶ, ἢ φύλακες τῶν πυλῶν, ὧν τὸ οἴκημα πυλῶνα λέγει ὁ Πολύβιος (Η, 20, 23, 24). Ἐνίοτε, ὡς ἐν τῇ σωζομένῃ εἰσόδῳ τῆς Βερόνης ἐν Ἰταλίᾳ, εἰσὶ δύο αἱ πύλαι, μία διὰ τὴν εἴσοδον καὶ μία διὰ τὴν ἔξοδον, ἔχουσαι ἄνωθεν πολυτελῶς ᾠκοδομημένας θυρίδας διὰ τὴν ὑπεράσπισιν. Ἔνθα παραπυλίδες δὲν ὑπῆρχον, ἠνοίγετο εἰς μίαν τῶν κλισιάδων ἡ καλουμένη ῥινοπύλη, ἣν ὁ πυλωρὸς ἤνοιγεν ἐν ἀνάγκῃ ὅτε αἱ πύλαι ἦσαν κλεισταί. Αἱ δὲ κλισιάδες (τὰ κινητὰ πτερὰ τῶν πυλῶν) ἐκλείοντο δι' ὀγκωδῶν ξυλίνων μοχλῶν, οὓς σιδηροῦς κύλινδρος, ὁ βάλανος, εἰσαγόμενος εἰς ὀπὴν τοῦ μοχλοῦ λεγομένην βαλανοδόκην, καὶ μόνον διὰ τῆς βαλανάγρας ἀποσπώμενος, ἐστερέου εἰς τὴν κλισιάδα (Θουκ. Β, 4. Δ, 111. — Ἀριστφ. Σφ. 200. Ὀρν. 1159. — Πολύβ. Η, 23. 24. — Αἰν. τακτ. 18. 19). — Παρὰ Πέρσαις πύλαι ἦσαν τὰ προπύλαια εἰς ἃ ἐπετρέπετο τοῖς ὑπηκόοις καὶ τοῖς ξένοις νὰ προσέρχωνται πρὸς τὸν μέγαν βασιλέα (Ξενοφ.), ὅθεν καὶ παρέμεινε παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς ἡ ἐπωνυμία δηλοῦσα τ' ἀνάκτορα.

Πυλήνη, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς πόλεως Προσχίου ἐν Αἰτωλίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 639. — Στρβ.).

Πυλὶς, ἴδ. Πύλη.

Πύλος (ὁ καὶ ἡ). Τὸ ὄνομα τοῦτο εἶχον τρεῖς διάφοροι πόλεις τῶν δυτικῶν τῆς Πελοποννήσου· ὅθεν τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Ἱππ. 1059). «Ἔστι Πύλος πρὸ Πύλου, Πύλος μέν γε ἔστι καὶ ἄλλη». 1) Πόλις κατὰ τὰ βόρεια τῆς Ἠλείας πρὸς τῷ ποταμῷ Πηνειῷ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς μεταξὺ Ὀλυμπίας καὶ Ἤλιδος. Καὶ ἐπίσημος μὲν αὕτη δὲν ἦν ὡς πόλις, ἀλλὰ στρατηγικῶς σπουδαία, καθ' ὃ ὑπερκειμένη τῆς ὁδοῦ ἥτις ἦγεν εἰς Ἀρκαδίαν ἐξ Ἤλιδος, διερχομένη διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ παρ' αὐτὴν τὴν Πύλον εἰς τὸν Πηνειὸν ἐκβάλλοντος Λάδωνος (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 4, 16. 26.—Στρβ. Η, 339). — 2) Πύλος ὁ Τριφυλιακὸς ἢ Λεπρεατικός, ἐν Τριφυλίᾳ, παρὰ τῷ Μαμάῳ ποταμῷ, κατὰ τὴν νῦν Πισκίνην. Οἱ Λεπρεᾶται ἐν ἀρχαίοις χρόνοις καταστρέψαντες καὶ ἐρημώσαντες τὴν πόλιν, μετῴκισαν τοὺς κατοίκους αὐτῆς εἰς Λέπρεον (Στρβ. Η, 337, 344, κλ.).—3) Πόλις κατὰ τὰ δυτικονότια τῆς Μεσσηνίας, ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Κορυφασίου, ὑπερκειμένη ὡραιοτάτου λιμένος, ὃν ἐκάλυπτεν ἡ πρὸ αὐτοῦ ἐκτεινομένη νῆσος Σφακτηρία (ἐν μεσαιῶνι Ναβαρῖνον). Οἱ

Ἀθηναῖοι κατέλαβον, τῷ 425 π. Χ., τὴν σπουδαίαν, ἀλλὰ πρὸ πολλοῦ ἔρημον θέσιν ταύτην, καὶ παρέμειναν ἐν αὐτῇ ἐπὶ 15 ἔτη, εἰ καὶ εἷς τῶν ὅρων τῆς συνθήκης τοῦ 412 ἦν ἡ ἀπόδοσις αὐτῆς (Θουκ. Δ, 3, κλ. Ε, 35). Διέμεινε δ' ἔκτοτε καὶ μετὰ ταῦτα σπουδαία ἡ πόλις (Liv. XXVII, 30). Εἰς τὴν βόρειον κλιτὺν τοῦ ὄρους τῆς αὐτῆς Ἀκροπόλεως ὑπάρχει βαθὺ σπήλαιον ἔχον σταλακτίτας, καὶ ὑπὸ τοῦ λαοῦ νῦν Βοϊδοκοιλιὰ καλούμενον, αὐτὸ ἐκεῖνο εἰς ὅ, κατὰ τὸν ἀρχαῖον ἐπιχώριον μῦθον, ὁ Ἑρμῆς ἔκρυψε κλέψας τοὺς βόας τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἔσφαξέ τινας ἐξ αὐτῶν (Ὁμ. Ὕμν. Ἑρμ. 105 κλ. 399 κλ.).—Μιᾶς τῶν ὁμωνύμων τούτων πόλεων μνημονεύει ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Β, 77. Ι, 153. Ν, 671). ὡς κατοικίας τοῦ Νέστορος πρὸς τῷ Ἀλφειῷ. Καὶ ὁ μὲν Στράβων (Η, 336. 339. 350) ἐκλαμβάνει ὡς τοιαύτην τὴν Τριφυλιακήν· ἀλλ' ὁ Φερεκύδης, ὁ Ἑλλάνικος, ὁ Παυσανίας (Δ, 38. Ἀλλὰ καὶ ΣΤ, 22), τὴν Μεσσηνιακήν.

Πύξ. Ἐπειδὴ ἡ πυγμαχία ἢ πυγμοσύνη ἐστὶ τὸ στοιχειωδέστατον εἶδος τῆς μάχης, καὶ ὅπλα ἔτι ὅτε δὲν ὑπῆρχον, διὰ τοῦτο ἀρχαιότατα καὶ θεοὶ καὶ ἥρωες λέγονται ἐπιδιδόμενοι εἰς αὐτό, ὡς ὁ Ἀπόλλων, ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Πολυδεύκης, ὁ Τυδεύς, ὁ Θησεύς, λεγόμενος ἐπινοητὴς αὐτοῦ (Σχλ. εἰς Πινδ. Νεμ. Ε, 89), καὶ ἐν γένει οἱ Ὁμηρικοὶ ἥρωες (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 691. Ὀδ. Θ. 103.—Παυσ. Ε. 7, 4. 8, 2.—Θεόκρ. ΚΔ, 113.—Ἀπλλδ. Γ, 6, 4). Εἰς τὰ Ὀλύμπια εἰσήχθη τῇ 23ῃ Ὀλυμπιάδι, παίδων δὲ τῇ 37ῃ (Παυσ, Ε, 8, 3). Ἦν δ' ἡ τῶν παίδων εἰσηγμένη καὶ ἐν τοῖς Ἰσθμίοις καὶ ἐν τοῖς Νεμέοις. Οἱ πύκται κατ' ἀρχὰς ἠγωνίζοντο γυμνοί, ἱμάντας μόνον περιδέοντες περὶ τὴν πυγμὴν (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 683. — Virg. Aen. V, 421). Τὸ πρόβλημα τῶν ἀγωνιστῶν ἦν νὰ πλήττωσι τὸν ἀντίπαλον, κυρίως εἰς τὴν κεφαλήν, ἀλγεινοτάτας καὶ πολλάκις ἐπικινδύνους πληγὰς ἐπιφέροντες, κυρίως διὰ τῆς δεξιᾶς, καὶ νὰ προφυλάττωνται ἀπὸ τῶν πληγῶν ἐκείνων, κυρίως διὰ τῆς ἀρι-

στερᾶς· καὶ ἡ μεγίστη ἐπιδεξιότης συνίστατο εἰς τὸ ν' ἀμύνωνται κατὰ τοῦ ἀντιπάλου μέχρις ἐντελοῦς ἀπαυδήσεως αὐτοῦ, χωρὶς νὰ

τὸν προσβάλλωσι (Δίων Χρυσόστ. Μελαγκ. Β' λόγ. 29.—Εὐστθ. εἰς Ἰλδ. Σλ. 1322. Ἰωάν. Χρυστ. Ὁμιλ. Ζ, 1. — Πλούτ. Συμποσ. Β. 5. — Παυσ. ΣΤ, 12, 3). Τὰ ὦτα, ὡς μᾶλλον ἐκτεθειμένα, ἐκάλυπτον διὰ τῶν καλουμένων χαλκῶν *ἀμφωτίδων* (Πολδ. Β, 82), ἴσως εἰς τὰ γυμνάσια μόνον ἢ οἱ παῖδες· οἱ δ' ἐξ ἐπαγγέλματος Πύκται τὰ περιέκοπτον (Πλάτ. Γοργ. Σλ. 516, Πρτγ. 342). Ἐνίοτε αἱ πληγαὶ ἀπέβαινον καὶ θανατηφόροι, ἀλλ' ἂν τις ἐκ προθέσεως ἐφόνευε τὸν ἀντίπαλον, ἐτιμωρεῖτο αὐστηρότατα (Παυσ. Η, 10, 3. ΣΤ, 9, 17). Νὰ συμπλέκωνται οἱ πύκται καὶ ὑποσκελιζόμενοι νὰ ῥίπτωνται κατὰ γῆς δὲν ἦν ἐπιτετραμμένον (Λουκ. Αὐχρσ. 3. — Πλούτ. Συμπόσ. Β, 4). *Κλίμαξ* ἐλέγετο ἡ πυγμὴ ὅταν ἀμφότεροι οἱ πυγμάχοι ἵσταντο ἀπέναντι ἀλλήλων ἀκινητοῦντες τὸ σῶμα, καὶ μόνον διὰ τῶν χειρῶν, ἄνευ ἱμάντων ἐμάχοντο (Παυσ. Η, 40, 3. — Εὐστθ. Ἰλ. Ψ, 1324). Ἔπαυε δ' ὁ ἀγὼν μόνον ὅταν θάτερος τῶν ἀγωνιζομένων, εἴτε ἐκ καμάτου, εἴτε δι' ἃς ἔλαβε πληγὰς, ἠναγκάζετο νὰ ὁμολογήσῃ ἑκατὸν ἡττημένον (ἀπαγορεύειν) ὑψῶν τὴν μίαν χεῖρα (Πλουτ. Λυκοῦργ. ΙΘ. —Παυσ. ΣΤ, 19, 1). Τὴν πυγμαχίαν ἐθεώρουν οἱ ἀρχαῖοι ὡς ὠφέλιμον γύμνασμα, καὶ ἐνίοτε καὶ θεραπευτικὸν (Λουκ. Ἀνχρσ. Γ. —Πλούτρχ. Κατ. πρεσβ. Κ. — Ἀρετ. π. θεραπ. ὀξ. καὶ χρονικ. παθ. Α, 2). Εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦτο διέπρεπον μάλιστα οἱ Σάμιοι. Ἐν Σπάρτῃ ὅμως ἀπηγορεύετο (Πλούτ. Λυκ. ΙΘ.—Παυσ. ΣΤ, 1. 4).

Πύξα, μικρὰ πόλις ἐπὶ τῆς νήσου Κῶ (Θεόκρ. ΣΤ, 130).

Πυξὶς, μικρὰ λάρναξ, τὸ πρῶτον κατασκευαζομένη ἐκ ξύλου πύξου, τοῦ εὐχερεστάτου παρὰ τοῖς ἀρχαίοις διὰ τὴν στερεότητα καὶ τὸ εὐκατέργαστον αὐτοῦ, ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα, εἶτα δὲ καὶ ἐκ πολυτιμοτέρων ὑλῶν, ἐλέφαντος, ἀργύρου, χρυσοῦ, συνήθως ἐπιμήκης τετράγωνος ἀσφαλῶς κλειομένη, τῶν

ἄκρων τοῦ καλύμματος εἰσχωρούντων εἰς τὰ πλευρὰ (Plin. IX, 12), Εἰς τὰς πλουσίας γυναῖκας ἐχρησίμευεν αὕτη πρὸς φύλαξιν τῶν πολυτίμων αὐτῶν κοσμημάτων. Πολλάκις κατεκοσμεῖτο ἔξωθεν διὰ τορευμάτων καὶ γλυφῶν, ὡς ἦν ἡ λάρναξ τοῦ Κυψέλου (ἴδ.), καὶ ὡς ἡ πολυτίμοις λίθοις κεκοσμημένη, εἰς ἣν ὁ Νέρων ἐγκλείσας ἀνέθηκεν εἰς τὴν Ἀφροδίτην τὸν πώγωνά του ὅτε τὸ πρῶτον ἔκειρεν αὐτὸν (Suet. Ner. XII).

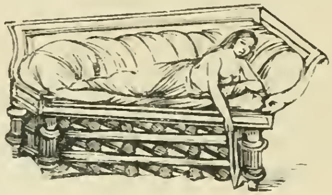
Πυξοῦς, πόλις τῆς Λευκανίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, ἀποικία τῆς ἐν Σικελίᾳ Μεσσήνης (Στρβ. ΣΤ). Παρὰ Λατίνοις Buxentum. νῦν Πυλέκαστρον.

Πυρὰ (ἡ), τὰ σεσωρευμένα ξύλα ἐφ'

ὧν κατετίθετο τὸ σῶμα τοῦ νεκροῦ εἰς ἀποτέφρωσιν. Συνήθως ἐδίδετο αὐτοῖς σχῆμα πυραμιδοειδές, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος, παριστῶν τὴν πυρὰν τοῦ Πατρόκλου, ἐκ τοῦ ἀναγλύφου τοῦ

καλουμένου «Ἰλιακὸς πίναξ». Ἐνίοτε παρεσκευάζετο πολυτελῶς, ὡς αἰνίττεται ἡ ἄλλη εἰκών, παριστῶσα τὴν πυρὰν τῆς Διδοῦς, καὶ ληφθεῖσα ἐκ τοῦ ἐν τῷ Βατικανῷ χειρογράφου τοῦ Βιργιλίου. Παραβόλως δὲ πολυτελὴς

μνημονεύεται ἡ τοῦ Ἡφαιστίωνος (Διόδ. ΙΒ, 115. — Πλούτ. Ἀλέξ. ΟΒ), ὑπὸ Δεινοκράτους κατασκευασθεῖσα ὡς τετράγωνος πυραμίς, σταδιαίαν ἔχουσα τῆς βάσεως τὴν πλευρὰν καὶ ὕψος 130 πήχεων, τριακοντάδομος. Ἕκαστος αὐτῆς δόμος εἶχε κορμοὺς φοινίκων εἰς ὀροφήν, καὶ κοσμήματα ἄλλοι ἄλλα, ὁ μὲν πρῴρας χρυσᾶς, ἄλλοι δᾷδας, ἄλλοι ἀετούς, ἄλλοι ζῷα, ἄλλοι ὅπλα, κτλ. Εἰς τὸ ἐφήμερον δὲ καὶ διὰ τὰς φλόγας προωρισμένον τοῦτο οἰκοδόμημα ἐδαπανήθησαν 12 χιλιάδες τάλαντα (=72,000,000 τῶν τότε ἢ 216.000,000 τῶν νῦν δραχμῶν) Ὁμοίως ματαιοφρόνως πολυδάπανος ἦν καὶ ἡ ὑπὸ Τιμαίου διὰ τὸν νεκρὸν Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου κατασκευασθεῖσα πυρά. (Ἀθήν. Ε, 306).

Πυράγρα, ἡ λαβὴ δι' ἧς οἱ σιδηρουρ-

γοί, τὸ διάφλεκτον μέταλλον ἐκ τοῦ πυρὸς λαμβάνοντες, ἐκράτουν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ἄκμονος, ὡς παριστῶνται πολλάκις ὁ Ἥφαιστος

καὶ οἱ ἐργάται αὐτοῦ ἐν ἀναγλύφοις ποιούμενο χρῆσιν αὐτοῦ.

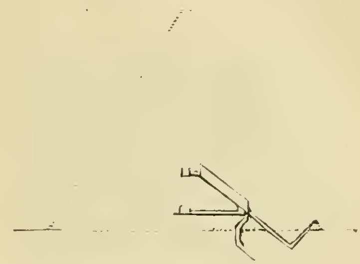
Πυραίχμης, στρατηγὸς τῶν Παιόνων, ἐξ Ἀμυδόνος εἰς βοήθειαν τῶν Τρώων ἐλθών, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 848).

Πυρεϊκός, ζωγράφος. Ὀρθότερον Π ε ι ρ α ϊ κ ό ς. Ἴδ.

Πυράκμων, εἷς τῶν Κ υ κ λ ώ π ω ν. Ἴδ.

Πυραμίς, οἰκοδομήματα αἰγυπτιακά, κολοσσιαῖα, πολλάκις κατά τινας καλούμενα οὕτω κατ' ἀραβικὴν λέξιν, δηλοῦσαν «φρέαρ νεκρῶν», κατ' ἄλλους κατὰ τὴν αἰγυπτιακὴν «Πουρομά», δηλοῦσαν «τάφους βασιλέων», ἢ «πηράμ», σημαίνουσαν τὸ ὑψηλόν· ἴσως ὅμως, ὀρθότερον ὅλων τούτων, ἐκλήθησαν οὕτως ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, σημαίνουσαι τὸ «μικρὸν πλακούντιον», κατ' ἀντίφρασιν, ὡς καὶ οἱ ὀβελίσκοι. Ἐκ μεγάλων λίθων ᾠκοδομημέναι, ἔχουσι τὴν βάσιν ὀρθογώνιον, καθ' ἣν αἱ δύο ἀντιστοιχοῦσαι πλευραὶ εἰσὶν ἴσαι πρὸς ἀλλήλας· λήγουσι δέ, κατὰ διάφορον κλίσιν, πρὸς τὰ ἄνω εἰς κορυφὴν ὀξεῖαν. Ἀντιστοιχοῦσι δ' αἱ 4 πλευραὶ ἀκριβῶς εἰς τὰ 4 σημεῖα τοῦ οὐρανοῦ. Εἰς 12 διάφορα μέρη τῆς Αἰγύπτου, δυτικῶς τοῦ Νείλου, ὑπάρχουσι συστήματα τοιούτων πυραμίδων. Αἱ ἐπισημότεραι εἰσὶν ἐν Γιζὲ ἀπέναντι τοῦ Καΐρου· ἐν Σαχάρᾳ· ἐν Μεϊδούν· ἐν Δασχέρ. Διάφοροι ἐξηνέχθησαν εἰκασίαι ὑπ' ἀρχαίων καὶ νεωτέρων περὶ τοῦ

σκοποῦ καὶ τοῦ προορισμοῦ τῶν πυραμίδων. Κατά τινας ἦσαν ἱερὰ, κατὰ Πλάτωνα ἀστεροσκοπεῖα, κατ' ἄλλους συμβολικαὶ παραστάσεις τῆς ἀθανασίας· ἄλλοι πάλιν τὰς εἶπον ὕδατος μεγάλας δεξαμενὰς ἢ σίτου ἀποθήκας. Σήμερον ὅμως ἐστὶν ἀναμφισβητήτως ἀποδεδειγμένον ὅτι εἰσὶ τάφοι βασιλέων καὶ ἡγεμόνων. Εἰς τὰ ὀρεινὰ μέρη, περὶ τὰς Θήβας, οἱ τάφοι ἐσκάπτοντο εἰς τὸ ὄρος, καθιστάμενον οὕτω τὸ μέγα μνημεῖον τῶν ἐπισήμων νεκρῶν. Εἰς τὴν κάτω Αἴγυπτον ὅμως, ἐπὶ τῆς ἐπιπέδου καὶ σχεδὸν κινητῆς ἄμμου, ἀνηγείροντο διὰ τοὺς βασιλεῖς καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν τοιαῦτα οὕτως εἰπεῖν κτιστὰ ὄρη. Ἐν Γιζὲ σώζεται κατὰ μέγα μέρος ὅλον νεκροταφεῖον, περιέχον καὶ ἐλάσσονας τάφους καὶ πυραμίδας, ὧν ἡ μεγίστη σωζομένη ἐστὶν ἡ ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου (Β, 124-125) λεγομένη τοῦ Χέοπος (Χουφίου), βασιλέως, κατὰ τὰς ἐπιγραφὰς, τῆς δ' δυναστείας, ἥτις ὑποτίθεται ἄρξασα 4000 ἔτη π.Χ. Κατ' αὐτὸν ἦν τετράγωνος, καὶ ἕκαστον κῶλον (πλευρὰ) ἦν ὀκτάπλεθρον, ἤτοι 800' μήκους κατὰ τὴν βάσιν (ἀληθῶς 728×699), καὶ ἴσον ὕψος (σωζόμενον μόνον εἰς 448'), οὖσα κεκαλυμμένη ἔξωθεν ὑπὸ λίθων ξεστῶν ἑκάστου ἔχοντος μῆκος 30' τὸ ἐλάχιστον. Λέγει δ' ὅτι ᾠκοδομήθη ἐντὸς 20 ἐτῶν ὑπὸ 100,000 ἐργατῶν πλὴν τῶν ταμόντων καὶ μετακομισάντων τοὺς λίθους. Κατὰ Στράβωνα δὲ (ΙΖ, 449) εἶχεν εἰς ὑψηλὴν θέσιν ἐν τῷ μέσῳ μιᾶς τῶν πλευρῶν, λίθον ἐξαιρέσιμον, φέροντα εἰς τὴν θήκην. Καὶ τοῦ μὲν ἐπικαλύμματος οὐδὲν μέρος σώζεται οὐδ' εἰς αὐτὴν, οὐδ' εἰς οὐδεμίαν ἄλλην πλὴν μιᾶς κατὰ τὴν κορυφήν· τὰς λοιπὰς δ' ἐγύμνωσαν οἱ Ἄραβες πρὸς σκοποὺς οἰκοδομικούς. Τοῦ δὲ περιαιρετοῦ λίθου κατὰ τύχην εὑρεθέντος καὶ ἀφαιρεθέντος, ἀνεκακύφθη εἰς ὕψος 45' πάροδος φέρουσα πρὸς τὸ κέντρον τῆς πυραμίδος, καὶ διασχιζομένη εἰς δύο, εἰς ἀνωτέραν ἄγουσαν πρὸς δωμάτιον περιέχον τὴν λάρνακα τοῦ βασιλέως, συληθεῖσαν τῷ η' αἰῶνι μ.Χ. ὑπὸ Καλίφου τινὸς, καὶ εἰς κατωτέραν, ἄγουσαν πρὸς ἕτερον δωμάτιον, ὑποτεθὲν ὡρισμένον διὰ τὴν βασίλισσαν, ἴσως ὅμως ἀληθῶς μικρὸν ἱερὸν εἰς τὸν τάφον ἀνῆκον. Ἐκ

τοῦ σημείου τῆς διαιρέσεως τῶν παρόδων τούτων φρέαρ βαθὺ φέρει ὑπὸ τοῦ Νείλου τὴν ἐπιφάνειαν. Παρ' αὐτῇ σώζονται καὶ δύο ἄλλαι μέγισται πυραμίδες, ὡς τάφοι τῶν διαδόχων τοῦ Χέοπος, Χεφρῆν (Χαφρὲ) καὶ Μυκερίνου (Μενκερὲ), οὗ καὶ τὸ σῶμα ἐν αὐτῇ ἀνευρέθη. Ὑπάρχουσι δὲ περὶ τὰς μεγάλας καὶ πλεῖσται μικραὶ πυραμίδες, ὁσημέραι καταστρεφόμεναι καὶ συλούμεναι, καὶ πολλοὶ, κατὰ τὰς αὐτὰς θέσεις, μέγιστοι σωζόμενοι τάφοι λίαν πιθανῶς ἦσαν, εἰ οὐχὶ πάντες, πολλοὶ ὅμως, κεκαλυμμένοι ἐπίσης ὑπὸ πυραμίδων αἵτινες ἐξηφανίσθησαν. Τινὲς ἐξ αὐτῶν εἶχον ἐξωτερικῶς ἢ ἐσωτερικῶς ἱερογλυφικὰς ἐπιγραφὰς, καὶ γλυπτικὰ κοσμήματα (Ἡρδ. Β, 148). Ὑπῆρχον δέ τινες, ὡς ἡ τοῦ Δεσχοὺρ, κεράμιναι καὶ ἐπίλιθοι. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ εἰς τὴν Ἄνω Νουβίαν, 43 εἰς Γουρκάβ, 80 δὲ εἰς Ἀσσοὺρ, μὴ ἔχουσαι ὕψος ὑπὲρ τοὺς 80', καί τινες τοιαῦται καὶ εἰς τὴν κάτω Αἴγυπτον. — Καὶ ἐν Ἑλλάδι ἀπαντῶνται σπάνιαι πυραμίδες, πιθανῶς ἐξ Αἰγύπτου ἀρχαιότατα τοῦ σχήματος προελθόντος, ὡς ἐν Κεγχρεαῖς μεταξὺ Ἄργους καὶ Τεγέας· ἄλλη μεταξὺ Ἄργους καὶ Ἐπιδαύρου.

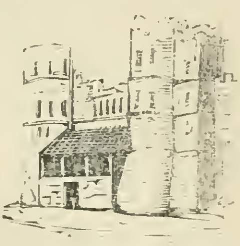
Πύραμος, 1) Κατ' Ὀβίδιον (Met. IV, 55), νέος Βαβυλώνιος, ἐραστὴς τῆς Θίσβης (ἴδ.). — 2) Ἐπίσημος ποταμὸς τῆς Κιλικίας ἐκ τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ Καταονίας πηγάζων,

ρέει διὰ στενῆς χαράδρας τοῦ Ταύρου, καὶ ἐκβάλλει πρὸς τῇ Μαλλῷ εἰς τὴν θάλασσαν. Τὸ πλάτος εἶχε σταδιαῖον κατὰ πάντα τὸν ῥοῦν αὐτοῦ (Ξνφ. Ἀνδ. Α, 4, 1. —Στρδ. ΙΒ, 536.—Ἀρρ. Β, 5, 8).

Πύρασος, πόλις τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Φθιώτιδος, ἥτις εἶχεν ἱερὸν τῆς Δήμητρος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 695), δὲν ὑπῆρχε δὲ πλέον ἐπὶ Στράδωνος (Θ, 435). Εἶχε δ' ὀνομασθῆ ἐκ τῶν πέριξ σιτοφόρων πεδίων.

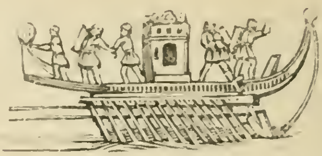
Πύργοι, 1) ἢ καὶ Πύργος, πόλις νοτία τῆς Τριφυλίας ἐν Ἤλιδι, παρὰ τοῖς μεθορίοις τοῖς Μεσσηνίας, ἀποικία τῶν Μινυῶν (Ἡρδ. Δ, 148.—Πολδ. Δ, 77.—Στρδ. Η, 348.—Liv. XXVII, 32). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.—2) Πόλις πλουσία κατὰ τὸν λιμένα τῆς Καίρης ἐν Τυρρηνίᾳ, λεηλατηθεῖσα ὑπὸ Διονυσίου τοῦ Συρακουσίου. Νῦν Ἁγ. Σιδέρου, διατηροῦσα ἐρείπια κυκλωπείων τειχῶν, ναοῦ τῆς Εἰλειθυίας κλπ. (Στρδ. Ε, 225.—Cic. de Or. II, 71 —Liv. XXXVI, 3. —Suet. Ner. V).

Πύργος, εἰς τὰς ὀχυρώσεις τὸ προέχον μέρος τοῦ τείχους, κυρίως κατὰ τὰς γωνίας καὶ τὰς πύλας, εἰς ταύτας δὲ εἴτε ἑκατέρωθεν, εἴτε κἂν πρὸς τὰ δεξιὰ τῷ εἰσιόντι, ἵνα ἐκεῖθεν οἱ φρουροὶ προσβάλλωσι τοὺς ἐπιτιθεμένους κατὰ τὸ πλευρὸν τὸ μὴ καλυπτόμενον ὑπὸ τῆς ἀσπίδος. Ἀλλὰ καὶ τὰ μακρότερα καὶ εὐθυτενῆ μέρη τοῦ τείχους ὠχυροῦντο, ὅπου ἡ θέσις τὸ ἀπῄτει, διὰ πύργων μὴ πολὺ ἀπεχόντων ἀπ' ἀλλήλων, ὥστε νὰ

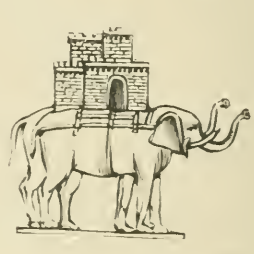
Σωζόμενον τεῖχος τῆς Ῥώμης.

διασταυρῶνται τῶν ἐχθρῶν τὰ βέλη. Ἦσαν δ' οἱ πύργοι ἢ τετράγωνοι ἢ στρογγύλοι, καὶ εἶχον ἐπάλξεις καὶ θυρίδας διὰ τοὺς ὑπερασπιστάς.—Πύργοι δὲ καὶ κινητοὶ ἐπεφέροντο

Ἐξ ἀναγλύφου.

κατὰ τῶν τειχῶν πολιορκουμένων πόλεων ἐπὶ τροχῶν (ἴδ. πολιορκία).—Καὶ πυργωταὶ δὲ νῆες ὑπῆρχον ἤδη ἐξ ἀρχαίων χρόνων. Τοιαύτας εἶχε, καθ' Ἡρόδοτον, ἤδη ὁ Κῦρος. Ἐπὶ τῶν διαδόχων δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὁ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἀνέπτυξεν ἔτι μᾶλλον τὴν χρῆσιν αὐτῶν, ὅτε δύο πλοῖα ὁμοῦ ἐχρησίμευον ὡς ἑνὸς πύργου στηρίγματα. Καὶ ὁ Μάρκελλος ἐποιήσατο χρῆσιν τοιούτων πρὸ τῶν Συρακουσῶν (Liv. XXIV, 34). Καὶ ὁ Καῖσαρ μνημονεύει τοιούτου πλοίου (B. G. III, 40), καὶ προσέτι καὶ ὅλου στόλου πυργωτῶν πλοίων κατὰ τῶν πολὺ ὑψηλοτέρων πύργων τῶν Βενέτων (B. G. III, 14). Ὁ Σέρδιος (ἐν Virg. Æ. VIII. 693) ἀποδίδωσιν εἰς τὸν Ἀγρίππαν τὴν χρῆσιν τοιούτων πύργων, ἀλλ' ἐννοεῖ ἁπλῶς μόνον τὴν ἐπινόησιν τῆς προσθήκης αὐτῶν εἰς οἷον δήποτε πλοῖον ὅτε παρουσιάζετο ἡ ἀνάγκη, ἐν ᾧ πρὶν τὰ πυργωτὰ πλοῖα τοιαῦτα ἐναυπηγοῦντο. Ἐκ τοῦ ὕψους τῶν πύργων σφενδονιζόμενα ὅπλα ἢ βάρη, καθίσταντο πολὺ βλαπτικώτερα (Tac. Ann. XV, 9). Εἰς τὰς ἐπάλξεις αὐτῶν ἵσταντο οἱ τοξόται. Ἐδίδετο δ' εἰς

Ἐκ δακτυλιολίθου.

τοὺς πύργους τοῦ αὐτοῦ στόλου ἓν καὶ τὸ αὐτὸ χρῶμα, ἵνα εὐκόλως διακρίνωνται (Ἀπ.).

Ὁμοίως δὲ πύργοι προσηλοῦντο καὶ εἰς τὰ νῶτα τῶν ἐλεφάντων, ἐξ ὅτου ἐγένετο χρῆσις τῶν θηρίων τούτων (Liv XXXVII, 40).

Πυργοτέλης, σφραγιδογλύφος τῶν χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου, τοσοῦτον ἐπίσημος, ὥστε εἰς αὐτὸν μόνον ἐπέτρεπεν ὁ κατακτητὴς νὰ ἐργάζηται εἰκόνας αὐτοῦ ἐπὶ σφραγίδων καὶ δακτυλιολίθων (Pl.XXXVII, 4).

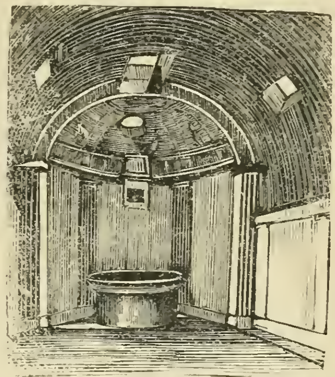
Πυρετὸς, ποταμὸς τῆς Σκυθίας, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἴστρον. Παρὰ τοῖς Σκύθαις Πόρατα (Ἡρδ. Δ, 48). Νῦν Προῦτος.

Πυρηναία, ἡ Ἀφροδίτη, εἶχεν ὑπὸ τὸ ἐπίθετον τοῦτο ναὸν ἐπὶ τοῦ νοτιανατολικῶς τῶν Πυρηναίων Ἀφροδισίου ἀκρωτηρίου ἐν Ἱσπανίᾳ τῇ Ταρακωνικῇ (Στρβ. — Liv. XXXIV, 8).

Πυρήνη ἢ Πυρηναῖα ὄρη, τὸ ὕψιστον ὄρος τὸ ἀπὸ τῆς Μεσογείου εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν ἐκτεινόμενον, καὶ διαιροῦν τὴν Ἱσπανίαν ἀπὸ τῆς Γαλλίας, ἤδη ἀμυδρῶς γνωστὸν καὶ εἰς τὸν Ἡρόδοτον, μνημονεύοντα (Β, 23) πόλεως ἥτις ἐκαλεῖτο Πυρήνη καὶ παρ' ᾗ λέγει τὸν Ἴστρον πηγάζοντα. Πρὸς τὴν Γαλλίαν ἀπότομον, ἔχει πρὸς Ἱσπανίαν ὁμαλωτέρας τὰς κλίσεις, καλυπτόμενον ὑπὸ μεγάλων δασῶν καὶ πυκνῶν, καὶ διατεμνόμενον ὑπὸ ὡραίων κοιλάδων, ὂν δὲ εἰς μέταλλα πλούσιον. Ἡ πρὸς δυσμὰς παρέκτασις αὐτοῦ ἐκαλεῖτο ἐπὶ Ῥωμαίων ἄλμα Οὐασκόνων, καὶ γνωσταὶ ἦσαν τότε τρεῖς ὁδοὶ φέρουσαι ὑπὲρ τὴν σειρὰν τῶν ὀρέων, τὴν κατὰ τὰς Καράσας (νῦν Γάρις) πρὸς τῇ Κανταβριγικῇ θαλάσσῃ, ἥτις καὶ νῦν ἔτι ἐστὶ βατή· τὴν μέσην, ἐκ Καισαραυγούστης εἰς Βενεχάρνον (νῦν Barège)· τὴν νοτίαν, τὴν ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ τὴν σήμερον συνηθεστέραν, παρὰ τῇ παραλίᾳ τῆς Μεσογείου κατὰ τὴν Ἰουγκαρίαν. Τὸ ὅλον τῶν Πυρηναίων μῆκος ἦν 3,000 σταδίων κατὰ Διόδωρον (Ε, 35.—Πολβ. Γ, 34, 35).

Πυρήνη, 1) νύμφη, μήτηρ τοῦ Κύκνου ἐκ τοῦ Ἄρεως (Ἀπλλδ. Β, 5, 11). —2) Θυγάτηρ τοῦ Βέρβυκος, ἐρωμένη τοῦ Ἡρακλέους, τεθαμμένη παρὰ τὰ κατ' αὐτὴν ὀνομασθέντα Πυρηναῖα ὄρη (Νατ).

Πυριατήριον ἢ πυρίαμα, τὸ καὶ ἄλλως Λακωνικὸν λεγόμενον, μέρος ἡμικυκλικὸν τοῦ βαλανείου ἢ λουτρῶνος, τὸ ἰσχυρῶς θερμαινόμενον δι' ὑποκαύστου καὶ διὰ

κοίλων τοίχων, δι' ὧν ἡ θερμότης διήρχετο, ἔχον κατὰ τὸ μέσον δεξαμενὴν ἐξ ἧς ὁ λουόμενος περιεχεῖτο διὰ θερμοῦ ὕδατος, καὶ εἰς τὴν ὀροφὴν στρογγύλον ὀπαῖον (φεγγίτην), κλειόμενον κατὰ θέλησιν διὰ μεταλλίνου δίσκου ἐξ ἀλύσσεων κρεμαμένου, ὡς φαίνεται εἰς τὸ ἔτι σωζόμενον βαλανεῖον τῆς Πομπηίας. Εἰς τὰ ἐν αὐτοῖς λουτρὰ, τὰ πυριάματα λεγόμενα, καὶ εἰς τὴν ἐν τῷ Εὐρώτᾳ ψυχρολουσίαν περιωρίζοντο οἱ Σπαρτιᾶται (Ξεν. Ἑλλ. Ε, 4, 28. — Πλούτ. Ἀλκβ. ΚΓ), ἀποφεύγοντες τὰ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι προσφιλῆ χλιαρὰ λουτρά.

Πυριλάμπης, Ἀθηναῖος, θεῖος τοῦ Χαρμίδου, πεμφθεὶς πρέσβυς εἰς Περσίαν, καὶ διὰ τὸ κάλλος του φημιζόμενος (Ἀρστφ. Σφ. 98.—Πλτ.).

Πυρίπνοος, εἷς τῶν Γιγάντων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Πτολ. Ἡρ. Β).

Πυρίππη, θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Πατρόκλου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

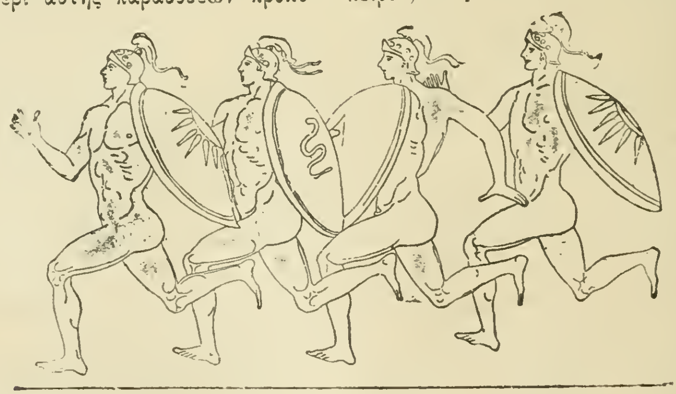
Πυριφλεγέθων, ἢ καὶ Φλεγέθων, ὁ περιβάλλων τὸν Τάρταρον ὑποχθόνιος ποταμός. Ἴδ. Ἅδης.

Πυρομαντεία, ἴδ. μαντεία.

Πύρρα, 1) Θυγάτηρ τοῦ Ἐπιμηθέως καὶ τῆς Πανδώρας, γυνὴ τοῦ Δευκαλίωνος (ἴδ.).—2) Πόλις μετὰ λιμένος εἰς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς νήσου Λέσβου, πρὸς τῷ κατ' αὐτὴν κληθέντι Πυρραϊκῷ Εὐρίπῳ (Θουκ. Γ, 18. 25. 35. Η, 23.—Στρϐ. ΙΓ, 616). Νῦν Καλονή, μετ' ἐρειπίων.—3) Ἀκρωτήριον τῆς Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ κατὰ τὸν Παγασαῖον κόλπον. Πρὸ αὐτοῦ δύο νησίδια ἐκαλοῦντο Πύρρα καὶ Δευκαλίων.

Πύρανδρος, συκοφάντης ἐν Ἀθήναις, χλευαζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Ἱππ. 901).

Πυρρίχη, ὄρχησις πρὸς αὐλὸν στρατιωτικὴ ἢ ἔνοπλος, ἧς ἐπινοηταὶ ἐλέγοντο οἱ Κουρῆται, ὧν ἐπίσης ὑπῆρχε μία ἐπώνυμος ὄρχησις. Ἄλλοι λέγουσιν αὐτῆς ἐπινοητὴν τὸν Κάστορα, ἢ τοὺς Διοσκούρους, ἄλλοι τὸν Διόνυσον, ἢ καὶ τὴν Ἀθηνᾶν. Ἐκ τῶν μυθικῶν δὲ περὶ αὐτῆς παραδόσεων προκύπτει ὅτι πιθανώτατα προῆλθεν αὕτη ἐκ Κρήτης ἢ ἐκ Σπάρτης. Ὁ Πλάτων (Νομ. Ζ. Σλ. 815. Α) περιγράφει αὐτὴν ὡς μιμικὴν πολεμικὴν ὄρχησιν, καθ' ἣν διὰ τῶν κινήσεων τοῦ σώματος, κατεδεικνύετο ὁ τρόπος τῆς ἐν μάχαις ἐπιθέσεως καὶ τῆς ἀποφυγῆς τῶν ἐχθρικῶν προσϐολῶν· ὁ δ' Ἀθήναιος (ΙΔ, 629) λέγει τὴν Πυρρίχην παρὰ Σπαρτιάταις «προγύμνασμα τοῦ πολέμου». Πολλὰ σώζονται ἀνάγλυφα κατὰ διαφόρους κινήσεις παριστῶντα τοὺς ὀρχουμένους, ἐνόπλους πάντοτε, καὶ τακτικῷ, νῦν μὲν βιαίῳ, νῦν δ' ἡσύχῳ βήματι κατ' ἀλλήλων χωροῦντας. Ἐν Σπάρτῃ ἦν ἡ πυρρίχη ἓν τῶν πρωτίστων μερῶν τῶν γυμνοπαιδιῶν· ὠρχοῦντο δ' αὐτὴν καὶ ἐν Ἀθήναις οἱ ἔφηϐοι εἰς τὰ μεγάλα καὶ εἰς τὰ μικρὰ Παναθήναια, καὶ ἡ παρασκευὴ καὶ ὁ καταρτισμὸς αὐτῆς ἦν μία τῶν λειτουργιῶν τῆς χορηγίας. Ὁ Ξενοφῶν (Ἀνϐ. Ε, 9, 5) περιγράφει καὶ ὀρχήστριαν χορεύουσαν τὴν πυρρίχην. Καὶ ἐν Ἀσίᾳ δ' ὑπῆρχεν ἡ ὄρχησις αὕτη· καὶ ἐν Ῥώμῃ προσέτι ἐμιμοῦντο αὐτὴν παῖδες ἐπὶ Καλιγούλα, Νέρωνος καὶ τῶν μετέπειτα αὐτοκρατόρων, καὶ παρελήφθη μετὰ ταῦτα εἰς τὰ γυμνάσματα (Suet. Caes. XXXIX Ner. XII). Ἐν Ἑλλάδι δὲ ἀπέϐη ἔπειτα σκηνικὴ ὄρχησις, παριστῶσα τοῦ Διονύσου τὰς τύχας καὶ τὰ κατορθώματα.

Πύρρος. 1) Υἱὸς τοῦ Ἀχιλλέως. Ἴδ. Νεοπτόλεμος. — 2) Βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου, υἱὸς Αἰακίδου καὶ Φθίας ἐξ Αἰακοῦ καὶ Ἀχιλλέως ἀξιῶν ὅτι κατήγετο, καὶ ἰδίως ἐκ τοῦ υἱοῦ τούτου, τοῦ Νεοπτολέμου, ἐκ μητρὸς δ' Ἡρακλείδης. Ὅτε ὁ πατήρ του ἐξώσθη τοῦ θρόνου, διετὴς αὐτὸς μόλις ἐσώθη ὑπὸ πιστῶν ὑπηρετῶν, καὶ μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης ἀνέλαϐε καὶ ἀνέθρεψεν αὐτὸν Γλαυκίας, ὁ ἡγεμὼν τῶν Ἰλλυριῶν Ταυλαντίων. Ἀφ' οὗ δ' ὁ πατήρ του ἀπέθανε, τῷ 313 π. Χ., ἡ Ἤπειρος περιῆλθεν εἰς ἄλλας χεῖρας, καὶ μόνον τῷ 307 κατώρθωσεν ὁ Γλαυκίας ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν ἤδη πρόση-

δον Πύρρον τὴν πατρικήν του κληρονομίαν (Just. XVII, 3). Μετὰ 5 ἔτη πάλιν ὅμως, ἐν ᾧ ἀπουσίαζεν οὗτος εἰς ἐπίσκεψιν παρὰ τῷ Γλαυκίᾳ, ἐπαναστάντες οἱ Μολοσσοί, τὸν ἐξέβαλον, καὶ τότε ἀπελθὼν πρὸς Δημήτριον τὸν Πολιορκητὴν, ἐπολέμησεν ὑπ' αὐτὸν ἀνδρείως ἐν Ἰψῷ, τῷ 301 (Πλούτ.

Πύρρ. Δ), καὶ μετὰ τὴν μάχην μετέβη εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ἐκεῖ δ' ἐνυμφεύθη προγονήν τινα τοῦ Πτολεμαίου, καὶ λαβὼν παρ' αὐτοῦ χρήματα καὶ στρατὸν, ἐπέστρεψε τῷ 296 εἰς Ἤπειρον, ἔλαβε παρὰ τοῦ κατακρατοῦντος τὴν ἐξουσίαν Νεοπτολέμου μέρος τοῦ κράτους ὀπίσω, καὶ εἶτα, μετὰ τὸν βίαιον αὐτοῦ θάνατον (295), πᾶσαν τὴν ἐπικράτειαν. Κατόπιν δὲ, προσπαθήσας νὰ ἐκτείνῃ τὴν ἀρχήν του καὶ εἰς τὰς παρακειμένας χώρας, περιῆλθεν εἰς πόλεμον πρὸς τὸν Δημήτριον, γενόμενον βασιλέα τῆς Μακεδονίας, καὶ μετ' ἀμφιρρόπους τύχας ἐνίκησεν ἕνα τῶν στρατηγῶν αὐτοῦ (Πλούτ. Πύρρ. Ζ), καὶ ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν του ἐπωνομάσθη «ἀετός»· εἰς δὲ τοὺς Μακεδόνας ἡ ἀνδρεία του, ἡ διάπυρος τόλμη του, τὸ φιλοπόλεμον καὶ ἐπιχειρηματικὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτὴ ἡ μορφή του, ἀνεπόλουν τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον (Πλούτ. Πυρρ. Η, Ι. Δμτρ. ΜΑ). Εἶτα ἀνεκτήσατο ὁ Πύρρος πάλιν τὴν ἀπὸ τῆς Ἠπείρου ἀποσπασθεῖσαν Κέρκυραν, καὶ εἰσήλασεν εἰς τὴν Μακεδονίαν· ἀλλ' ἐκεῖ ἐνικήθη, καὶ συνήνεσεν εἰς εἰρήνην, ἥτις ὅμως ὀλίγον διήρκεσε, διότι ὁ Πτολεμαῖος, ὁ Σέλευκος καὶ ὁ Λυσίμαχος, τὸ ἀνήσυχον καὶ πάντοτε εἰς νέας ἐπιχειρήσεις τεῖνον πνεῦμα τοῦ Δημητρίου φοβούμενοι, συνεμάχησαν κατ' αὐτοῦ, καὶ συμπεριέλαβον καὶ τὸν Πύρρον εἰς τὸν δεσμόν των. Τότε εἰσέβαλεν οὗτος εἰς τὴν Μακεδονίαν, κατέλαβεν αὐτὴν, τοῦ Δημητρίου ὁ στρατὸς ηὐτομόλησε πρὸς αὐτὸν, καὶ οἱ Μακεδόνες τῷ προσήνεγκον τὸ στέμμα τοῦ ἐξ ἰδίας ἀπρονοησίας ἐκβληθέντος βασιλέως των, τῷ 287 π. Χ. (Πλούτ. Πύρρ. ΙΑ.—Just. XVI, 2). Ἀλλ' ὁ Λυσίμαχος ἐπελθὼν τὸν ἀπέκρουσεν ἐκ νέου, μόλις κατορθώσαντα νὰ διατηρηθῇ ἐν Ἠπείρῳ. Δὲν συνεφώνει ὅμως πρὸς τὸν χαρακτῆρά του ἡ ἀπραξία εἰς ἣν ὡς βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου ἦν καταδεδικασμένος, καὶ προθύμως ἐδέχθη τῷ 281 τὴν πρότασιν τῶν Ταραντίνων τοῦ νὰ βοηθήσῃ αὐτοὺς κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ἐλπίζων νὰ εὕρῃ ἐν Ἰταλίᾳ ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἀπολεσθεῖσαν Μακεδονίαν, καὶ νὰ κατορθώσῃ ὅ,τι πρὸ 40 ἐτῶν ματαίως εἶχεν ἐπιχειρήσει ὁ συγγενής του Ἀλέξανδρος, καὶ προσέτι, πιστεύων ὅτι ὡς ἀπόγονος τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τῶν Αἰακιδῶν, εἶχεν ἐντολὴν νὰ πολεμήσῃ τοὺς ἀπογόνους τῶν Τρώων (Πλούτ. Πύρρ. ΙΓ. — Παυσ.

ΙΒ, 1. — Just. XVIII, 1). Συμμάχους δ' ἔχων καὶ βοηθοὺς τὸν Πτολεμαῖον Κεραυνὸν, ὅστις ἠξίου ν' ἀνακτήσῃ τὴν Μακεδονίαν, τὸν Ἀντίγονον τὸν Γονατᾶν καὶ τὸν Ἀντίοχον, ἀπέπλευσε κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 280 μετὰ πλειόνων τῶν 25,000 ἀνδρῶν καὶ 20 ἐλεφάντων, καὶ βιαίαν ὑποστὰς τρικυμίαν, προσωρμίσθη τέλος εἰς Τάραντα, ἔνθα εἶχεν ἀφιχθῇ πρὸ αὐτοῦ ὁ ὑπουργός του Κινέας μετὰ 3000 Ἠπειρωτῶν. Βαθμηδὸν ἀνέπτυξε πολλὴν αὐστηρότητα κατὰ τῶν ἐκτεθηλυμένων Ταραντίνων, οἵτινες προσεκάλουν ἄλλους νὰ πολεμήσωσιν ὑπὲρ αὐτῶν, αὐτοὶ δὲ δὲν ἤθελον νὰ κινδυνεύσωσιν εἰς τὸν ἀγῶνα, ἐβίασε τοὺς στρατευσίμους τῶν νέων νὰ καταταχθῶσιν εἰς τὸν στρατὸν, καὶ μετὰ παντοίας διαπραγματεύσεις πρὸς τὴν Ῥώμην, αἵτινες ἀπέτυχον, ἐξεστράτευσε τέλος (Πλούτ. Πύρρ. ΙΣΤ. — Ζωναρ. Η, 2), καὶ ἐνίκησε τοὺς Ῥωμαίους κατὰ τὴν Ἡράκλειαν ἐπὶ τοῦ Σίριος, ἰδίως διὰ τῶν ἐλεφάντων του. Ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ αἱ ζημίαι δὲν ἦσαν μικραὶ, καὶ συνέλαβε περὶ τῆς ἀνδρείας καὶ τῆς πειθαρχίας τῶν Ῥωμαίων ἄλλας ἰδέας ἢ ἃς εἶχεν ἐρχόμενος. Εἰς τοὺς νεκροὺς αὐτῶν ἀπεθαύμαζε τὰς ἐντίμους πληγὰς ἃς ἔφερον εἰς τὰ ἔμπρὸς τοῦ σώματος, διέταξε τὴν κήδευσιν αὐτῶν μετὰ πάσης εὐλαβείας καὶ ἐξεπλάγη μεγάλως ὅτε οἱ αἰχμάλωτοι ἠρνήθησαν νὰ ταχθῶσιν εἰς τὸν στρατόν του ὅτε τοῦτο τοῖς ἐπροτάθη (Διον. Ἀλ. ΙΗ, 1. — Πολύβ. ΙΗ. 1 Γ. — Flor. I, 18). Πλῆθος ὅμως Σαμνιτῶν, καὶ Λευκανῶν συνέρρευσαν ὑπὸ τὰς σημαίας του μετὰ τὴν νίκην, καὶ εἰς ἐπίμετρον προσῆλθον καὶ αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις τῆς κάτω Ἰταλίας. Τότε ὁ Πύρρος ἐκινήθη πρὸς τὴν Καμπανίαν καὶ κατὰ τῆς Ῥώμης· ἀλλ' ἰδὼν τὴν ἐχθρικὴν κατ' αὐτοῦ διάθεσιν τῶν πόλεων τοῦ Λατίου καὶ τὰς μεγάλας πολεμικὰς τῆς Ῥώμης παρασκευὰς, ἀπεσύρθη καὶ ἔπεμψεν εἰς Ῥώμην τὸν εὔγλωττον Κινέαν, ἵνα προβῇ εἰς διαπραγματεύσεις. Καίτοι δ' ἱκανώτατος στρατηγὸς, δὲν κατώρθωσεν ὅμως εἰς τὴν περίστασιν ταύτην νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς νίκης ἣν ἤρατο, ὅπως ἐπιφέρῃ ὁριστικὸν θρίαμβον. Οὔτε τὴν ὀργανιστικὴν ἐπιτηδειότητα, οὔτε τὴν πολιτικὴν ἱκανότητα εἶχε τοῦ Ἀλεξάνδρου, εἰς οὗ τὰ ἴχνη ἐφίετο νὰ βαδίσῃ ἱδρύων κράτος Ἑλληνοϊταλικόν. Τούτου ἕνεκεν ἔμενον αἱ ἐπιχειρήσεις του ἡμιτελεῖς, καὶ ἐπροσπάθει νὰ κερδήσῃ διὰ τῆς εὐγλωττίας τῶν πρέσβεών του ὅ,τι δὲν κατώρθου διὰ τῶν ὅπλων. Τοῦ Κινέου ἡ ἀποστολὴ ἀπέτυχεν· αἱ προτάσεις αὐτοῦ ἀπεκρούσθησαν ὑπὸ τῆς βουλῆς τῶν Ῥωμαίων, τῆς συνελεύσεως ταύτης τῶν «βασιλέων», ὡς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐχαρακτηρίσθη, καὶ ἐπίσης ἐματαιώθη ἡ ἀπόπειρα τοῦ νὰ κερδήσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸν Ῥωμαῖον στρατηγὸν Φαβρίκιον. Ἡ ὑπερήφανος, καὶ ἔκτοτε εἰς πᾶσαν περίστασιν ἐπαναληφθεῖσα ἀπάντησις τῶν Ῥωμαίων, ὅτι «ἡ Ῥώμη δὲν διαπραγματεύεται ἐν ὅσῳ ξένος στρατὸς διαμένει ἐπὶ Ἰταλικοῦ ἐδάφους», καθίστα ἀναπόφευκτον τὴν διὰ τῶν ὅπλων ἀπόφασιν. Ὁ Πύρρος ἐνίκησε μετὰ τοῦτο καὶ αὖθις, τῷ 279, περὶ τὸ Ἀσύσκουλον τῆς Ἀπουλίας. Ἀλλὰ κατανοήσας ὅτι οἱ Ἰταλοὶ οὓς ἐστρατολόγει οὐδαμῶς ἐπήρκουν πρὸς ἀντικατάστασιν τῶν ἀνδρείων συντρόφων του οὓς ἀπώλεσεν ἐν ταῖς μάχαις, σύνοιδεν ὅτι δὲν εἶχε τὰς ἀπαιτουμένας δυνάμεις ἵνα καταβάλῃ τοὺς Ῥωμαίους. Αἱ νίκαι του κατ' οὐδὲν συνετέλεσαν εἰς τὴν εὐόδωσιν τῶν πολιτικῶν του σχεδίων· διὸ τοῦτο πρὸς ἄλλα ἀπεφάσισε νὰ στραφῇ, καὶ ἀποκρούσας τὰς παρακλήσεις τῶν Ταραντίνων, ἀφῆκε φρουρὰν μόνον παρ' αὐτοῖς καὶ εἴς τινας ἄλλας πόλεις, καὶ ἄλλως ἀφεὶς αὐτοὺς εἰς τὴν τύχην των, ἐτράπη εἰς τὴν Σικελίαν, πρὸς βοήθειαν τῶν Συρακουσίων, ἀπειλουμένων ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων, οἵτινες εἶχον συμμαχήσει κατ' αὐτοῦ μετὰ τῆς Ῥώμης, χορηγήσαντες αὐτῇ τοῦ ἰδίου στόλου τὴν ὑποστήριξιν (Πλούτ. Πύρρ. ΚΒ. — Πολύβ. Γ, 26. — Just. XVIII, 2). Παραιτηθεὶς λοι-

πὸν τῆς Ἰταλίας, ἤλπισε νὰ ἐφαρμόσῃ τὰ σχέδιά του εἰς τὴν Σικελίαν, καίτοι ὢν συγγενὴς τοῦ Ἀγαθοκλέους. Ἐν Κατάνῃ καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς νήσου ἐνθουσιωδῶς δεκτὸς γενόμενος, ἐβίασε τοὺς Καρχηδονίους νὰ λύσωσι τὴν πολιορκίαν τῶν Συρακουσῶν, καὶ νὰ περιορισθῶσιν εἰς μόνην τὴν κτῆσιν τοῦ Λιλυβαίου κατὰ τὴν δυτικὴν ἄκραν τῆς νήσου (Πλούτ. αὐτ.—Διον. Ἁλκ. ΙΘ, 6). Ἐνισχύσας δὲ τὸν στρατόν του πολλαχόθεν, ἠρνήθη τὴν εἰρήνην ἣν οἱ Καρχηδόνιοι ἐπρότειναν ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ νὰ διατηρήσωσι τὸ Λιλυβαῖον, σπουδαιότατον χωρίον δι' αὐτούς, διότι ἠδύναντο πάντοτε νὰ ἔχωσιν αὐτὸ ὡς ὁρμητήριον ὅτε ποτὲ ἤθελον εὑρεθῆ εἰς εὐνουστέρας περιστάσεις. Ὥπλισεν ἑπομένως στόλον ἵνα ἀποκλείσῃ τὸ ὀχυρὸν φρούριον ὡς διὰ ξηρᾶς οὕτω καὶ διὰ θαλάσσης. Τὴν προσβολὴν ὅμως αὐτοῦ ἀπέκρουσαν οἱ Καρχηδόνιοι, καὶ ἡ ἐπιτυχία αὐτῶν αὕτη τοσαύτην ἐντύπωσιν ἀπετέλεσεν εἰς τοὺς ἀσταθεῖς Σικελούς, ὥστε ἐτράπησαν πρὸς τοὺς Καρχηδονίους οὓς τέως ἐμίσουν (Πλούτ. Πύρρ. ΚΓ. —Διον. Ἁλ. ΙΘ, 7). Ὁ Πύρρος ἀπεφάσισε τότε νὰ προσβάλῃ τοὺς ἐχθροὺς εἰς αὐτὴν αὐτῶν τὴν πατρίδα, καὶ ἔπλευσε κατὰ τῆς Καρχηδόνος. Ἀλλὰ τότε οἱ Σικελοί, δυσηρεστημένοι καὶ διὰ τὴν αὐστηρότητα εἰς ἣν εἶχεν ἀναγκασθῆ νὰ καταφύγῃ κατ' αὐτῶν, ἐπανέστησαν ἐπὶ τῆς ἀπουσίας του, καὶ πολλαὶ πόλεις ἡνώθησαν μετὰ τῶν Καρχηδονίων. Καὶ ἐνίκησε μὲν ὁ Πύρρος, ἀλλ' οὐχ ἧττον κατενόησεν ὅτι ἡ ἐξουσία του ἐπὶ στερεῶν βάσεων δὲν ἐστηρίζετο (Πλούτ. αὐτ.), καὶ μὴ ὢν ἐκ τῶν ἀκαταγωνίστων ἐκείνων χαρακτήρων, τῶν πρὸ οὐδενὸς ὑποχωρούντων κωλύματος, ἐγκατέλιπεν αὖθις τὴν νέαν του ἐπιχείρησιν πρὶν φέρῃ αὐτὴν εἰς πέρας, οὐδὲ σταθερὸν καὶ συνεπὲς ἔχων ἐνεργείας σχέδιον, ἐγκατέλιπε τὴν Σικελίαν ἵνα ἐπιστρέψῃ εἰς βοήθειαν τῶν κινδυνευόντων καὶ ἐκ νέου ἐπικαλεσαμένων αὐτὸν Ταραντίνων, τῷ 276 (Just. XXIII, 3). Ὁ στόλος αὐτοῦ, προσβληθεὶς ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων, ὑπέφερε σπουδαίας ζημίας· οὐχ ἧττον, ἀποβὰς εἰς Λοκρούς, ἔφθασεν εἰς Τάραντα, ἐνεδυνάμωσε τὸ στράτευμά του, καὶ ἐκινήθη κατὰ τοῦ Ῥωμαίου ὑπάτου Μ. Κουρίου Δεντάτου, ἐστρατοπεδευμένου εἰς Βενεβέντον. Οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον ἐν τούτοις γυμνασθῆ νὰ μὴ φοβῶνται καὶ ν' ἀποφεύγωσι τοὺς ἐλέφαντας· καὶ ἡ τῷ 275 συγκροτηθεῖσα αἱματηρὰ μάχη ἀπέβη ὅλως κατὰ τοῦ Πύρρου, μόλις κατορθώσαντος νὰ διαφύγῃ τὴν σφαγὴν μετ' ὀλίγων ἱππέων. Ἀπετάθη τότε εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν, ζητῶν ἐπικουρίαν, ἀλλὰ μὴ τυχὼν αὐτῆς καὶ ματαιωθείσας βλέπων τὰς ἐλπίδας καὶ τὰς προθέσεις του, συνέλεξε τὰ λείψανα τοῦ στρατοῦ του, καί, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 274 ἐπέστρεψεν εἰς Ἤπειρον (Πλούτ. Πύρ. ΚΣΤ. — Just. XXV, 3)· εἰς Τάραντα δ' ἀφῆκε φρουρὰν ὑπὸ φρούραρχον τὸν Μίλωνα, ὅστις καὶ αὐτὸς ἐβιάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πόλιν τῷ 272. Ἐπανελθὼν δ' εἰς τὸ κράτος του, δὲν ἔμεινεν ἠρεμῶν ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἐξ ὀργῆς κατὰ τοῦ Ἀντιγόνου ὅστις τῷ ἠρνήθη βοήθειαν, καὶ ἐκ φιλοδοξίας, ἐξεστράτευσεν εὐθὺς κατ' αὐτοῦ καὶ τῷ ἀπέσπασε μέρος τῆς Μακεδονίας. Δὲν τῷ ἤρκεσεν ὅμως ἡ κατάκτησις αὕτη, καὶ πρὶν ἢ μεριμνήσῃ περὶ τῆς ἐξασφαλίσεως καὶ τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῆς, μετ' ἀμεθόδου ἀπληστίας καὶ ἄνευ ὡρισμένου πολιτικοῦ σχεδίου ἐστράφη εὐθὺς μετὰ ταῦτα πρὸς τὴν Πελοπόννησον, δεχθεὶς τὴν πρόσκλησιν τοῦ Κλεομένους, ὅστις ἤθελε νὰ προσβάλῃ τὴν πατρίδα του Σπάρτην (Πλουτ. Πυρ. ΚΖ.—Παυσ. Α, 13). Ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἐπιπέσῃ καὶ καταλάβῃ ἐξ ἐφόδου τὴν περίφημον πόλιν, ἐβράδυνεν ἀδεξίως, καὶ οἱ Σπαρτιᾶται, καλῶς παρασκευασθέντες, ἀντέστησαν ἀνδρειότατα, καὶ τὸν ἠνάγκασαν ν' ἀποσυρθῇ. Ἀπερχόμενος δέ, ἀπήντησε τὸν Ἀντίγονον ἐν τῇ Ἀργολίδι, καὶ ἠθέλησε νὰ καταλάβῃ τὸ Ἄργος· ἀλλ' ἀντετάχθησαν αὐτῷ οἱ Μακεδόνες καὶ οἱ ἐπελθόντες Σπαρ-

τιᾶται, καὶ αἱματηρὰ μάχη συνεκροτήθη ἐντὸς τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως. Ὁ Πύρρος, τραυματισθεὶς ὑφ' ἑνὸς Ἀργείου, ὥρμησεν ἵνα φονεύσῃ αὐτὸν, ὅτε ἡ μήτηρ τοῦ ἀπειλουμένου, ἐκ τοῦ δώματος τῆς οἰκίας της, ὅθεν ἐπέβλεπε τὴν συμπλοκὴν, ἐσφενδόνησε κέραμον κατὰ τοῦ Πύρρου, ὅστις καταπεσὼν, ἐφονεύθη ὑφ' ἑνὸς τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ἀντιγόνου. Οὕτως ἀπώλεσε κράτος καὶ βίον τῷ 272 ὁ ἀνὴρ οὗτος, ὅστις θὰ συγκατηριθμεῖτο μετὰ τῶν μεγάλων τῆς ἀρχαιότητος, ἂν ἴσην τῇ ἀνδρείᾳ καὶ τῇ φιλοδοξίᾳ του εἶχε τὴν πολιτικὴν σύνεσιν (Πλούτ. Πυρρ. ΛΑ. — Just. XXV, 5. — Παυσ. Α, 13, 9). Ὁ Ἀντίγονος ἀπέδωκε τιμὰς εἰς τὸν νεκρὸν αὐτοῦ. Μνημονεύεται δὲ ὅτι καὶ πολλὰ συνέγραψεν ὁ Πύρρος περὶ τέχνης πολεμικῆς (Πλούτ. Πυρρ. Η. — Liv. XXXV, 14. — Cic. ad fam. Θ. 25). — 3) Γλύπτης Ἀθηναῖος ἐπὶ Περικλέους, ποιήσας τὸ ἐν τῇ Ἀκροπόλει χαλκοῦν ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς Ὑγιείας κατ' ἐπιγραφὴν (Rang. Ant. Hell. I, ἀρ. 43), κατὰ μαρτυρίαν καὶ τοῦ Πλινίου (XXXIV, 19, 16, 20. — Ῥαγκ. Ἀπ. ΙΓ, Ιστ. Καλλ. Α, σλ. 313. — 4) Λέσβιος ποιητὴς ᾀσματογράφος, σύγχρονος τοῦ Θεοκρίτου (Θεόκρ. Δ, 31).

Πύρρου χάραξ, ὀχυρὰ θέσις ἐν Μολοσσίδι τῆς Ἠπείρου, ἔνθα εἶχε στρατοπεδεύσει ὁ Πύρρος ποτὲ (Πολύβ. Ε, 19. — Liv. XXXV, 27).

Πύρρων. 1) ἐξ Ἤλιδος, υἱὸς τοῦ Πλειστάρχου, ὁ ἱδρυτὴς τῆς σκεπτικῆς σχολῆς ἐπὶ Ἀριστοτέλους. Κατ' ἀρχὰς λέγεται ὅτι ἦν ζωγράφος· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἤκουσε τὰς παραδόσεις διαφόρων ἐπισήμων φιλοσόφων, καὶ αὐτὸς ἐγνώρισε τοὺς γυμνοσοφιστὰς ἐν Ἰνδίαις καὶ τοὺς μάγους. Λίαν δὲ τιμώμενος ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του ἀρχιερεὺς παρ' αὐτῶν ἐκλεχθεὶς, καὶ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων πολιτογραφηθεὶς, ἔζησε μέχρις ἡλικίας ἐννενήκοντα ἐτῶν, ὅτε ἐρρέθη ὑπό τινων ὅτι ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, διότι ἐζήτησε τὸν θάνατον ἑνὸς Πέρσου σατράπου. Σύγγραμμα οὐδὲν κατέλιπεν, ἀλλ' ἀνέθηκεν εἰς τοὺς μαθητάς του Τίμωνα, Αἰνεσίδημον, Νουμήνιον, Ναυσιφάνην καὶ ἄλλους νὰ καταγράψωσι τὰ διδάγματά του, ὥστε αἱ ἀρχαὶ τοῦ συστήματος αὐτοῦ ἐξάγονται μόνον ἐκ μεμακρυσμένων ὑποδείξεων. Ἐξ αὐτῶν καταφαίνεται ὅτι τὴν ἀρετὴν ἐθεώρει ὡς πρώτιστον καὶ κυριώτατον σκοπὸν πρὸς ὃν πρέπει νὰ τείνῃ ἡ ἀνθρωπίνη ἐνέργεια. Ὡς ἀνέφικτον δ' ἐξελάμβανε τὴν ἐπίγνωσιν τῶν ὄντων κατὰ τὴν ἀληθῆ αὐτῶν ὑπόστασιν, καὶ ἑπομένως καὶ τὴν τῆς ἀληθείας, ἣν οὔτε αἱ αἰσθήσεις οὔτε αἱ γνῶμαι ἡμῶν κυροῦσιν. Ἡ ἀρχὴ αὕτη κλονίζει βεβαίως καὶ τὰς ἠθικὰς βάσεις οὐχ ἧττον· ἀλλὰ τὴν ἐφήρμοζε κυρίως εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς ἐρεύνας. Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ συστήματος αὐτοῦ ἐκαλοῦντο Πυρρωνισταὶ, ἀπορητικοὶ, σκεπτικοὶ, ζητητικοὶ, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς δογματικούς. Εἰς τὸν Ἀλέξανδρον λέγεται γράψας ποίημα, δι' ὃ δαψιλέστατα ἀντημείφθη. — 2) Πυθαγόρειος φιλόσοφος ἐκ Μεταποντίου.

Πυρφόρος, ἱερεὺς τοῦ Ἄρεως ἐν Σπάρτῃ, φέρων πρὸ τοῦ στρατοῦ ἄσβεστον τὸ πῦρ ὃ ἐλάμβανε παρὰ τοῦ βασιλέως ἐκ τῆς ἐν Σπάρτῃ πρὸ τῆς ἐκστρατείας ἀγομένης θυσίας τῷ Διὶ τῷ ἀγήτορι, καὶ ἐπὶ τῆς τελευταίας ἐξόδου ἐκ τῶν ὁρίων, τῷ Διὶ καὶ τῇ Ἀθηνᾷ.

Πύτνα, λόφος τοῦ ὄρους Ἴδης ἐν Κρήτῃ, ἐφ' οὗ ἔκειτο ἡ πόλις Ἱεράπυτνα (Στρβ.).

Πώγων, λιμὴν τῆς Τροιζῆνος ἐν Ἀργολίδι, ἐκ τοῦ σχήματος οὕτω κληθεὶς (Ἡρδ. Η, 42. — Στρβ.).

Πώγων, τὸ γένειον, ἐτρέφετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις μετ' ἐπιμελείας, καὶ «πώγων βαθὺς καὶ δασὺς» ἦν ἀνδρικότητος καὶ ἀνδρείας ἔνδειξις. Οἱ φιλόσοφοι ἔτρεφον αὐτὸν πάντοτε, καὶ ὑπὸ τοῦ Περσίου (Sat. IV, 1) λέγεται ὁ Σωκράτης magister barbatus· Καὶ ἐπὶ Ὀ-

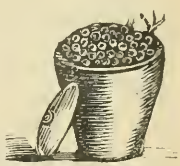
μήρου οἱ μὴ ὅλως νεαροὶ ἥρωες ἦσαν πωγωνοφόροι, ὡς ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ Αἴας, ὁ Μενέλαος, ὁ Ὀδυσσεὺς (Ἰλ. Χ, 71. Ω, 516. Ὀδυσσ. Π, 176), καὶ οἱ ἐπίσης μὴ ὅλως νεαροὶ θεοὶ παριστῶνται ὑπὸ τῆς τέχνης βαθυχαῖται καὶ βαθυπώγωνες, ὡς ὁ Ζεύς, ὁ Ποσειδῶν, ὁ Πλούτων. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ἐπεκράτησε τὸ πρῶτον ἡ ἕξις νὰ κείρωνται (Χρύσιππος παρ' Ἀθην. ΙΓ, 565), ἴσως κατὰ μίμησιν τοῦ νέου βασιλέως, καὶ ὁ πρῶτος ὅστις ἀπέκοψε τὸν πώγωνά του ἔλαβε τὸ ἐπωνύμιον κόρσης. Κατὰ Πλούταρχον δὲ (Θησ. Ε), αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος διέταξε νὰ κείρωσιν οἱ πολεμισταὶ τὸν πώγωνα, διότι ἦν αὐτὸς «προχειροτάτη λαβὴ» εἰς τοὺς ἀντιπάλους. Εἰς Ῥώμην οἱ πρῶτοι κουρεῖς ἐφάνησαν τῷ 300 π. Χ. (Varr. L. II. 11. — Plin. VII, 52), καὶ ἐκείροντο ἔκτοτε οἱ Ῥωμαῖοι. Ἀπὸ τῆς α' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ.

οἱ νέοι διετήρουν τὸν πώγωνα (barbatuli) μέχρι τοῦ 21 ἔτους τῆς ἡλικίας των. Ἀπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ καὶ αὐτοὶ οἱ φιλόσοφοι παριστῶνται εἰς τὰς εἰκόνας ἀγένειοι, εἰ καὶ αὐτοὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους ἐπέμενον εἰς τὸ ἀρχαῖον ἔθος, ὅθεν καὶ ἡ παροιμία, «πωγωνοτροφία φιλόσοφον οὐ ποιεῖ», «καὶ ἐκ πώγωνος σοφὸς» ἐλέγετο ὁ ψευδοφιλόσοφος (Gell. IX, 2. — Quint. XI, 1). Ἦν δὲ παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις Ἕλλησι τὸ κείρεσθαι σημεῖον πένθους, ἐν ᾧ τὸ ἐναντίον παρὰ Ῥωμαίοις, τὸ τρέφειν πώγωνα. Ὁ Ἀδριανὸς ἔφερε πώγωνα ἵνα καλύψῃ ἃ εἶχεν ἐκφύματα ἐπὶ τοῦ προσώπου, καὶ ἔκτοτε πάλιν ἐπεκράτησεν ὁ συρμός.

Πωληταί, ἐν Ἀθήναις δέκα τὸν ἀριθμόν, ἀνὰ εἷς ἐκ φυλῆς ἑκάστης, ἐκλέγοντες ἐξ ἑαυτῶν πρόεδρον ὅστις ἐλέγετο πρύτανις (Πλδ. Η, 99. — Ἁρπκρ. ἐξ Ἀρστт.), συνεδρίαζον ἐν τῷ πωλητηρίῳ, καὶ εἶχον τὴν ἐπιμέλειαν τῆς πωλήσεως τῶν δημευμάτων, ἃ ἐλάμβανον παρὰ τῶν Ἕνδεκα, καὶ τῆς μισθώσεως τῶν φόρων καὶ τῶν δημοσίων κτημάτων, οὐχὶ ὅμως καὶ τῶν δημοτικῶν οὐδὲ τῶν ἱερῶν, ἐκμισθουμένων ὑπὸ τῶν προϊσταμένων αὐτῶν.

Πῶλος, 1) σοφιστὴς ἐξ Ἀκράγαντος τῆς Σικελίας, μαθητὴς τοῦ Λικυμνίου, ὀπαδὸς τοῦ Γοργίου, ἐπινοητὴς διαφόρων τετεχνευμένων καὶ ἐπιτετηδευμένων σοφιστικῶν φράσεων, εἰς οὐδὲν χρησίμων, μόνον δὲ τοὺς ἀκροατὰς εἰς ἔκπληξιν ἀγουσῶν, καὶ πολλάκις μνημονευόμενος ὑπὸ Πλάτωνος (Φαῖδρ. Σλ. 276. Γοργ. 448). — 2) Περίφημος δραματικὸς ὑποκριτὴς ἐπὶ Δημοσθένους ἐν Ἀθήναις (Λουκ.). — 3) Λακεδαιμόνιός τις οὗ μνημονεύει ὁ Ξενοφῶν.

Πῶμα, τὸ ἄνωθεν καλύπτον τὰ ἀγγεῖα, ὡς τὸ ἐν τῇ ἀπέναντι τοιχογραφίᾳ ἐν Πομπηΐᾳ.

Πωμέτιον, πόλις τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν χώραν τοῦ Λατίου (Στρβ. — Διον. Ἁλικ. Δ, 6). Λατιν. Suerra Pometia.

Πῶρος, βασιλεὺς τῶν μεταξὺ Ὑδάσπου καὶ Ἀκεσίνου Ἰνδιῶν, ἡγεμὼν ἐξόχου διανοίας καὶ μεγαλοπρεποῦς παραστάσεως. Ὁ Ἀλέξανδρος, νικήσας αὐτόν, τὸν ἀφῆκε πάλιν κύριον τῆς ἐπικρατείας του, προσαυξήσας ἔτι αὐτήν. Ἔμεινε δ' αὐτῆς κυριάρχης, μέχρις οὗ ἐδολοφόνησεν αὐτὸν προδοτικῶς ὁ ἐν Ἰνδίᾳ διαμείνας ἐπίτροπος τοῦ Ἀλεξάνδρου Εὔδημος (Ἀρρ. Ε, 18. 19. — Πλούτ. Ἀλέξ. Ξ. — Curt. VIII, 14). Ἀλλὰ νεώτεροι ἱστορικοὶ (ὁ Γερμανὸς Δροϊσεν) διϊσχυρίζονται ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ Εὐδήμου φονευθεὶς Πῶρος ἦν ὁ ἀνεψιὸς τοῦ ἀρχαιοτέρου Πώρου.

Ρ

Ῥᾶ, ποταμὸς τῆς ἐν Ἀσίᾳ Σαρματίας, δύο ἔχων πηγὰς ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ὑπερβορείων (τὰς νῦν Κάμαν καὶ Βόλγαν), μετὰ παντοίας δὲ στροφὰς εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν ἐκβάλλων. Ὁ νῦν Βόλγας.

Ῥαβδάθμωνα, παρ' Εὐσεβίῳ Ῥαβὰθ Μωὰβ, ἡ εἶτα Ἀρεόπολις κληθεῖσα (Πτλ.), πόλις τῶν Μωαβιτῶν ἐν τῇ Πετραίᾳ Ἀραβίᾳ, νοτίως τῆς Ἐσσεβόνος (Στφ. Βυζάντιος).

Ῥαβδίον, 1) ἡ μικρὰ σιδηρᾶ ῥάβδος δι' ἧς οἱ ζωγράφοι, εἰς τὴν ἐγκαυστικὴν, προσεκόλλων τὸν κεχρωματισμένον κηρὸν εἰς τὴν εἰκόνα (Κλέαρχ. ἐν Ἀθην. ΙΕ, 35), ἢ ἐν γένει καὶ ἡ γραφίς, δι' ὃ καὶ παρ' Ἀθηναίῳ (ΙΕ' 687) ῥαβδοδίαιτος ὁ Παρράσιος, ἀντὶ ἀβροδίαιτος. Ἡ εἰκὼν ἐξ ἀναγλύφου παριστῶντος γυναῖκα προσφέρουσαν τοιοῦτο ῥαβδίον εἰς ζωγράφον. —2) Ἡ ῥάβδος ἐξ ἧς κρέμαται ἡ ὁρμιὰ τοῦ ἁλιέως (Ἀρστт. Ζ. ἱστ. Θ, 25, 3).

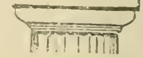

Ῥαβδοῦχος, 1) Ἐν Ἀθήναις ἦσαν πέντε ἐπιμεληταὶ τῆς εὐταξίας ἐν τοῖς θεάτροις (Ἀρστφ. Εἰρ. 733. — Σχλ. Πλάτ. Πρωταγ.). — 2) Δημόσιος ὑπηρέτης ἐν Ῥώμῃ, ὅστις, συνοδεύων ἄρχοντά τινα, εἶχε διὰ χειρῶν δέμα ῥάβδων ἵνα κολάζῃ τοὺς ἀτακτοῦντας, καὶ προσέτι κτυπᾷ τοὺς κα-

κούργους πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς καταδίκης των. Εἰς τὰς ῥάβδους δὲ, ἐκτὸς τῆς Ῥώμης, προσετίθετο καὶ πέλεκυς. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς ὑπατείας τοῦ Πουπλικόλα εἰς μόνον τὸν δικτάτορα ἐπετρέπετο νὰ προπέμπηται ὑπὸ ῥαβδούχων πελεκυφόρων (Liv. II, 18), καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τοὺς ὑπάτους καὶ στρατηγοὺς (Liv. XXIV, 9.—Cic. Planc. XLI). Ὅταν ἄρχων τις ἀπήντα καθ' ὁδὸν ἄλλον ἀνώτερον, οἱ ῥαβδοῦχοι αὐτοῦ κατεβίβαζον τὰς ῥάβδους ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου εἰς ὃν τὰς ἔφερον, μέχρις οὗ παρέλθῃ ἐκεῖνος. Πρὸ τοῦ δικτάτορος ἐπορεύοντο 24 ῥαβδοῦχοι, 12 πρὸ τοῦ ὑπάτου, τοῦ χιλιάρχου καὶ τοῦ μέλους τῆς δεκαρχίας, 6 πρὸ τοῦ στρατηγοῦ, εἷς πρὸ μιᾶς Ἑστιάδος.

Ῥαβδώσεις, τὰ κάθετα κοῖλα διαξέσματα τῶν κιόνων ἄνωθεν μέχρι κάτω, σκοπὸν ἔχοντα νὰ καλλύνωσιν αὐτοὺς διὰ τῆς ποικιλίας τοῦ φωτὸς καὶ τῆς σκιᾶς. Εἰς τοὺς δωρίους κίονας αἱ παράλληλοι ῥαβδώσεις ἀπαντῶνται καὶ τέμνονται εἰς ὀξείας γωνίας· εἰς δὲ τοὺς ἰωνικοὺς καὶ τοὺς κορινθιακοὺς εἰς

ἐπιπέδους ἐπιφανείας. Συνήθως ὁ ἀριθμὸς τῶν διαξεσμάτων, ἅτινα καὶ στ ρ ί γ γ ε ς ἐλέγοντο, ἦν 20 εἰς ἕκαστον κίονα, παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις ὅμως ἐνίοτε καὶ μόνον 16.

Ῥάβεννα ἢ Ῥαούεννα (ἡ), καὶ Ῥ α β ε ν ὸ ς (η) (Διον. Ἁλικ.), νῦν Ῥ α β έ ν ν α, πόλις τῆς βορείας Ἰταλίας ἐν τῇ ἐντὸς τοῦ Πάδου Γαλλίᾳ, ἓν μίλιον τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης ἀπέχουσα. ὀχυρὰ δὲ ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς ἐν μέσῳ ἑλῶν. Ἐλέγετο ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Θεσσαλῶν ἀποίκων (Στρβ. Ε, 213), καὶ δὲν εἶχε σημασίαν μεγάλην μέχρις οὗ ὁ Αὔγουστος ἔκτισε μέγαν λιμένα εἰς τὴν προσεχῆ παραλίαν, ὁρίσας νὰ διαμένῃ ἐκεῖ μέρος τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στόλου. Ἔκτοτε ἡ πόλις ἤνθησε καὶ ηὐξήθη. Ἰσχυρῶς δ' ὀχυρωθεῖσα, ἐθεωρεῖτο ὡς τῆς Ἰταλίας δυσάλωτος προμαχών. Διεσχίζετο δὲ, πρὸς ἀπαγωγὴν τῶν ἑλωδῶν ὑδάτων, ὑπὸ πολυπληθῶν διορύγων, ὅπως ἦν σχεδὸν ἡ Βενετία τῆς ἐποχῆς τῶν αὐτοκρατόρων. Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχεν ἐπίσημος σχολὴ πολεμιστῶν. Ἐκεῖ ἀνετράφη ὁ ἀρχαῖος τῆς Γερμανίας ἥρως Ἀρμίνιος. Οἱ αὐτοκράτορες ἀπὸ Ὀνωρίου ἐξελέγοντο αὐτὴν ὡς καθέδραν, καὶ ὁ μέγας Θεωδόριχος, μετὰ τοῦ Ὀδοάκρου τὴν πτῶσιν, κατέστησεν αὐτὴν πρωτεύουσαν τῆς νέας ἐπικρατείας του. Ἀπὸ δὲ τοῦ 559 ἐγένετο ἡ καθέδρα τῆς Ἑλληνικῆς ἐξαρχίας (Tac Ann. IV, 5.—Suet. Oct. XLIX).

Ῥαγαὶ, ἀρχαία πόλις τῆς ἀνατολικῆς Μηδίας, πλησίον τῆς Ἡρακλείας, εἰς ἀπόστασιν σταδίων 500 ἀπὸ τῶν Κασπίων πυλῶν, μία τῶν ἐπισημοτάτων καὶ μεγίστων τῆς ἔνδον Ἀσίας, κατεστράφη τῇ ιβ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδι ὑπὸ τῶν Ταρτάρων. Αἱ ἐξ ἀρχαιοτάτου σεισμοῦ προελθοῦσαι πολλαὶ τοῦ ἐδάφους ῥαγάδες ἔδωκαν αὐτῇ τὸ ὄνομα (Ἀρρ. Ἀνϐ. Γ, 20, 2. — Στρϐ. Α, 60).

Ῥάγεια καὶ Ῥάγα, πόλις τῆς Μηδίας, πλησίον τῶν Ῥαγῶν, κτισθεῖσα ὑπὸ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος, ὑπὸ τὸ ὄνομα Ε ὐ ρ ω π ό ς· εἶτα δὲ ὑπὸ τῶν Πάρθων καὶ Ἀ ρ σ α κ ί α λεγομένη (Στρϐ.).

Ῥαγιανὴ, ἡ παρὰ ταῖς Κασπίαις πύλαις ἐπαρχία τῆς μεγάλης Μηδίας, ἡ τὰς Ῥαγὰς πρωτεύουσαν ἔχουσα, ἐξόχως εὔφορος καὶ τερπνὴ (Στρϐ. Α, 60).

Ῥαδάμανθυς, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης, ἀδελφὸς τοῦ Μίνωος καὶ τοῦ Σαρπηδόνος (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 322). Ἀποϐληθεὶς ἐκ Κρήτης ὑπὸ τοῦ Μίνωος, μετέϐη εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἐϐασίλευσεν ἐκεῖ μετὰ πολλῆς πραότητος καὶ δικαιοσύνης, καὶ εἰσήγαγε νόμους σοφούς. Ἡ δικαστικὴ αὐτοῦ νομοθεσία, τὸ Ῥαδαμάνθυον δίκαιον, ἐθεωρεῖτο ὡς ἐπικρατοῦσα ἐν Κρήτῃ καὶ ἐθαυμάζετο (Ἀρστ. Ἠθ. Νικομ. Ε, 3)· Ἐκεῖθεν δὲ μεταϐὰς εἰς Βοιωτίαν, ἐνυμφεύθη Ἀλκμήνην, την μητέρα τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἀφ' οὗ ἀπέθανεν, ἐγκατέστη ἐν Ἅδου κριτὴς μετὰ τοῦ Μίνωος καὶ τοῦ Αἰακοῦ, τὴν δικαιοδοσίαν ἔχων ἐπὶ τῶν ψυχῶν τῶν ἐν Ἀσίᾳ ἀποθνησκόντων (Πλάτ. Μίν. — Ἀπλλδ. Γ, 1, 2). Κατ' ἄλλους δὲ, ἐνυμφεύθη τὴν Ἀλκμήνην μετὰ θάνατον εἰς τὰ Ἠλύσια. «Ξανθὸν» καὶ «ἀντίθεον» λέγει αὐτὸν ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Δ, 564), ὁ δὲ Πίνδαρος «δικαιότατον ἄνδρα, καὶ πάσης κολακείας ἐχθρὸν» Ἴδ. καὶ Ὁμ. Ὀδ. Η. 323.

Ῥάδιος, υἱὸς τοῦ Νηλέως καὶ τῆς Χλωρίδος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Α. 9, 9).

Ῥαθένης, Πέρσης ὑποστράτηγος τοῦ Φαρναϐάζου ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ξνφ. Ἀνϐ. ΣΤ, 5).

Ῥαιδεστὸν (τὸ), πόλις ἐν Θράκῃ, ἡ πρὶν Βισάνθη, ἐπὶ τῆς Προποντίδος (Πτολ.). Νῦν Ῥαιδεστός (ἡ).

Ῥαιστὴρ, ῥ α ι σ τ η ρ ο κ ο π ί α (Φίλων Βυζ. π. τ. ἑπτὰ θαυμ. Δ, σλ. 14) ἴδ. Σ φ υ ρ η λ α σ ί α.

Ῥαιτία, ἡ δυτικωτέρα τῶν ὑπὸ τὸν Δούναϐιν χωρῶν, συνώρευε βορείως πρὸς τὴν

Οὐϊνδελικίαν, ἑνωθεῖσαν εἶτα, μετὰ τὴν α' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα, μετὰ τῆς Ῥαιτίας· δυτικῶς πρὸς τὴν χώραν τῶν Ἑλβετῶν ἐν Γαλλίᾳ· νοτίως πρὸς τὰς Ἄλπεις καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτὰς Γαλλίαν· ἀνατολικῶς πρὸς τὸ Νορικὸν καὶ τοὺς Βενέτους, ἐπομένως τὸ Τιρόλιον, μέρος ὂν τῆς Γερμανίας καὶ μέρος τῆς Λομβαρδίας. Τὴν χώραν διέσχιζεν ὁ Ῥαιτικὸς λεγόμενος κλάδος τῶν Ἄλπεων· Ἐπίσημοι ποταμοὶ αὐτῆς ἦσαν ὁ Αἶνος (νῦν Ἴννος), ὁρίζων αὐτὴν πρὸς ἀνατολάς· ὁ Ἄθεσις (νῦν Adige, Etsch)· οἱ ἐκ τῶν Ἄλπεων προσρέοντες ὁμόρροι τοῦ Πάδου Τίκινος, Ἄδδος, Σάριος, Ὄλλιος, Μίγγιος, κλπ. Ὁ τόπος ἦν προσφορώτερος εἰς κτηνοτροφίαν παρὰ εἰς γεωργίαν, ἀλλὰ παρῆγεν ἄριστον οἶνον.—Οἱ δὲ κάτοικοι, οἱ Ῥαιτοί, ἐκαλοῦντο οὕτω, κατά τινας τῶν νεωτέρων, ὡς ὀρεινοί, ἐκ τῆς Κελτικῆς λέξεως Ῥοάτ, δηλούσης τὸ ὄρος· κατὰ τὴν κοινοτέραν δὲ γνώμην τῶν ἀρχαίων (Liv.V, 33.—Plin. III, 24), ἦσαν Τυρρηνοὶ ἐξ Ἰταλίας, πιθανῶς οἱ ἐκεῖθεν ἐκδιωχθέντες ὑπὸ τῶν Γάλλων ὅτε εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἰταλίαν, συναναμιγέντες πως μετ' ἐγχωρίων Κελτῶν, καὶ ἐπικρατήσαντες αὐτῶν, λαὸς ληστρικός, θηριώδης ἀπέναντι τῶν ξένων, συγκείμενος δ' ἐκ πολλῶν φυλῶν, ἐν αἷς διεκρίνοντο οἱ Τριδέντιοι (παρὰ τῇ νῦν Τρέντῃ)· οἱ Εὐγάνιοι (μεταξὺ Παταβίου καὶ Βερόνης), οὐχὶ Κελτικῆς καταγωγῆς· οἱ Καμοῦνοι· οἱ Τριουμπιλῖνοι, κλπ. Πόλεις εἶχον ὀλίγας· ἦν δ' ἡ ἐπισημοτέρα αὐτῶν τὸ Τρίδεντον (νῦν Τρέντη). Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἦσαν ἡ Κουρία· Κλαβέννα· Βαούζανον (νῦν Βότσεν) κτλ. Ἐπὶ Αὐγούστου ἡ χώρα ἐγένετο Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία (Στρβ. Δ, 206. — Πτολ. Β, 12. — Δίων Κάσσ. ΝΔ, 22).

Ῥακώτης ἢ Ῥακῶτις, ἀρχαία πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, ἔνθα ἱδρύθη μετὰ ταῦτα ἡ Ἀλεξάνδρεια (Στρβ. ΙΖ, 792. 802. — Tac. Hist. IV, 84). Ταύτης, κατὰ τοῦ Δεινοκράτους τὸ σχέδιον, ἀπετέλει τὸ κάτω μέρος, διὰ τῆς μεγάλης ὁδοῦ ἀπὸ τῆς λοιπῆς πόλεως διαιρούμενον, καὶ περιεῖχεν ἐν τῇ Ἀκροπόλει τὸ μέγιστον Σεραπεῖον.

Ῥαμβρακία, πόλις τῆς χώρας τῶν Ὠριτῶν ἐν Γεδρωσίᾳ τῆς Ἰνδικῆς, οὐ μακρὰν τῆς παραλίας καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ, ἀποικισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ. ΣΤ, 21, 4).

Ῥαμνοῦς (ὁ καὶ ἡ), δῆμος τῆς Ἀττικῆς, τῇ Αἰαντίδι φυλῇ ἀνήκων (δημότης Ῥαμνούσιος), μετὰ κώμης εἰς τὰ βορειανατολικὰ τῆς Ἀττικῆς, 60 στάδια ἀπεχούσης τοῦ Μαραθῶνος, πατρὶς τοῦ Ἀντιφῶντος. Περιεῖχε δὲ περίφημον ναὸν τῆς Νεμέσεως (Παυσ. Α, 33), οὗ ἀξιολογώτατα ἐρείπια σώζονται εἰς θέσιν τὴν νῦν Γυφτόκαστρον ἢ Ὀβριόκαστρον καλουμένην, εἰς κορυφὴν λόφου 300' ὑψηλοῦ, μακρόθεν τὴν θάλασσαν ἐπιβλέποντος. Ἐκεῖ ὁ περίβολος τοῦ φρουρίου, ὅστις ὁλόκληρος σχεδὸν σώζεται, καὶ πρὸ πάντων τὸ περὶ τὴν πύλην μέρος συνδέεται διὰ τοίχου μετ' ἄλλων ἐρειπίων κειμένων ὑπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου ἀνατολικῶς. Εἰσὶ δὲ ταῦτα ἐπιφανῆ λείψανα μικροῦ ναοῦ ἐν παραστάσιν, οὗ οἱ τοῖχοι ἦσαν πολυγωνίου κατασκευῆς, καὶ περὶ οὗ ἐπιγραφὴ ἐκεῖ σωζομένη μαρτυρεῖ ὅτι ἦν ναὸς τῆς Θέμιδος· μετ' αὐτοῦ δὲ συνέχεται, ἢ μᾶλλον διατέμνει αὐτόν, ἕτερος μείζων ναὸς (ἔχων διαστάσεις 71×33'), ἑξάστυλος καὶ παραλληλογράμμου τοιχοδομίας, οὗ σώζονται καὶ πολλὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, φατνώματα φέροντα ἴχνη χρυσοῦ καὶ χρωμάτων, αἱ βάσεις τῶν κιόνων πᾶσαι ἐν χώρᾳ, καί τινες τῶν κιόνων αὐτῶν, ἔχοντες ῥαβδώσεις ἢ διαξέσματα μόνον ἄνω καὶ κάτω, πιθανῶς ὡς μὴ συντελεσθέντες. Ἀνηγέρθη δ' οὗτος βεβαίως μετὰ τὰ Περσικά, καὶ εἰς ἀνάμνησιν τῆς κατὰ τῶν Περσῶν ἐκδικήσεως, εἰς ἐπέκτασιν, ἢ μᾶλλον εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀρχαιοτέρου καὶ μικροτέρου τῆς συγγενοῦς θεότητος Θέμιδος, καταστραφέντος ἴσως ὑπὸ

τῶν Περσῶν. Εἰς τὸν ναὸν δὲ τοῦτον ἱδρύθη περίφημον ἄγαλμα τῆς Νεμέσεως, Ῥ α μ ν ο υ σ ί α ς θ ε ᾶ ς κληθείσης, κολοσσὸς ἐκ Παρίου λίθου δεκάπηχυς, ὃν ὁ Παυσανίας (Α, 33), καὶ ἄλλοι τῶν μεταγενεστέρων (Ἡσυχ. λ. Ῥαμνουσία. — Πομπ. Μελ. ΙΙ, 3. — Solin. IV, 7), ἀποδίδουσι τῷ Φειδίᾳ· διηγεῖται δ' ὁ Παυσανίας ὅτι ὁ λίθος αὐτοῦ ἦν Πάριος, διότι μέγα τμῆμα μαρμάρου, ὃ εἶχον κομίσει οἱ Πέρσαι ἐκ τῶν νήσων ὅπως λαξεύσωσιν ἐξ αὐτοῦ τὸ τρόπαιόν των, ἐγκαταλειφθὲν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, μετεχειρίσθησαν εἶτα οἱ Ἀθηναῖοι ἵνα ἐξ αὐτοῦ κατασκευάσωσι τὸ ἄγαλμα τῆς ἀνταποδότιδος θεᾶς. Ὁ Στράβων (Θ, σλ. 396) λέγει αὐτὸ ἔργον τοῦ Διοδότου· κατὰ δὲ Πλίνιον (XXXVI, 43) κατεσκεύασεν αὐτὸ ὁ Πάριος Ἀ γ ο ρ ά κ ρ ι τ ο ς, μαθητὴς τοῦ Φειδίου, συναγωνισθεὶς μετὰ τοῦ Ἀλκαμένους εἰς ποίησιν τῆς ἐν Κήποις Ἀφροδίτης· καὶ ἡττήθη μέν, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐκρίθη οὐχ ἧττον ἐξαίσιον, καθιερώθη εἰς Ῥαμοῦντα ὡς Νέμεσις, ἐξ ἧς διηγήσεως, καὶ ἂν μὴ ἀληθὴς ὑποτεθῇ, συμπεραίνεται ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο, ἀντάξιον τῶν Φειδιακῶν, συνέδεε τὴν χάριν τῆς Ἀφροδίτης μετὰ τῆς αὐστηρότητος τῆς Νεμέσεως. Τινὲς (Σουΐδ. λ. Ῥαμν. Νέμ. — Τζέτ. Ἰλ. Β) διϊσχυρίζονται ὅτι εἰργάσθη μὲν αὐτὸ ὁ Φειδίας, ἀλλὰ τὸ ἐχάρισεν εἰς τὸν Ἀγοράκριτον. Ἀλλ' ὁ Ζηνόβιος (Ἡσύχ. λ. Ῥαμνουσὼ) ῥητῶς λέγει ὅτι ἐπὶ κλάδου μηλέας, ἣν τὸ ἄγαλμα εἶχεν ἐν τῇ ἀριστερᾷ, ἦν ἐπιγεγραμμένον· «Ἀ γ ο ρ ά κ ρ ι τ ο ς Π ά ρ ι ο ς ἐ π ο ί η σ ε»· ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ, κατὰ Παυσανίαν, εἶχε φιάλην, ἐφ' ἧς ἦσαν ἐπειργασμένοι Αἰθίοπες, εἰς τὴν κεφαλὴν ἔφερε στέμμα κεκοσμημένον διὰ Νικῶν καὶ ἐλάφων, καὶ ἐπὶ τοῦ βάθρου ἦσαν ἐπιγεγλυμμένοι ὁ Τυνδάρεως μετὰ τῶν παίδων αὐτοῦ, ἡ Ἑλένη καὶ οἱ Ἀτρεῖδαι. Μέρος τῶν πτυχῶν τοῦ ἀγάλματος ἀνευρεθέν, διατηρεῖται εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον.

Ῥαμσῆς, ὁ μέγας, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου. Μεταξὺ πολλῶν βασιλέων τῆς ιη καὶ ιθ' θηβαϊκῆς δυναστείας, ἥτις ἤγειρε τὴν Αἴγυπτον εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δυνάμεως καὶ δόξης αὐτῆς, ἀπὸ 1443 μέχρι 1326 π. Χ., φημίζεται πρὸ πάντων εἷς, ὃν οἱ Ἕλληνες Σέσωστριν (τινὲς Σέσωσιν), ὁ δὲ Τάκιτος (Ann. II, 60), ὡς καὶ αἱ ἐπιγραφαί, καλοῦσι Ῥαμσῆν ἢ Ῥαμεσσοῦ (Ῥάμεσιν), ἄρξαντα κατὰ τὰ ἔτη 1283-1217. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδουσι πάσας τὰς κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους γενομένας ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων κατακτήσεις εἰς τὴν ἔξω Ἀσίαν, εἰς τὴν Νουβίαν κτλ. καὶ τὰς μεγίστας ἐν Θήβαις καὶ Νουβίᾳ οἰκοδομάς, τὰ ἔργα πρὸς προφύλαξιν κατὰ τῶν πλημμυρῶν, καὶ τὴν ὀχύρωσιν τῆς χώρας διὰ τείχους ἐκ Πηλουσίου εἰς Ἡλιούπολιν (Ἡρδ. Β, 102. — Διόδ. Α, 53. — Στρβ. ΙΕ, 687).

Ῥαμφίας, Σπαρτιάτης, πρέσβυς πεμφθεὶς εἰς Ἀθήνας πρὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου· εἶτα, ἐν ἔτει 422 π. Χ., πεμφθεὶς στρατηγὸς εἰς Θεσσαλίαν (Θουκ. Α, 139. Ε, 12).

Ῥαμψένιτος, υἱὸς τοῦ Πρωτέως, μυθικὸς βαθύπλουτος βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου. Περὶ τῆς κλοπῆς τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ διηγεῖται ὁ Ἡρόδοτος (Β, 121) ὅμοια πρὸς τὰ μηθευόμενα περὶ τοῦ θησαυροῦ τοῦ Τροφωνίου καὶ Ἀγαμήδους (ἴδ. Ἀ γ α μ ή δ η ς). Προσέτι ἀφηγεῖται ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς (Β, 122), ὅτι ὁ Ῥαμψίνιτος κατέβη ζῶν εἰς τὸν Ἅδην, ἔπαιζε κύβους μετὰ τῆς Δήμητρος, καὶ ἄλλοτε μὲν νικῶν ἄλλοτε δὲ νικώμενος, ἔλαβε τέλος παρὰ τῆς θεᾶς εἰς δῶρον χρυσοῦν ὕφασμα, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν ἄνω κόσμον. Συμφώνως πρὸς τὸν μῦθον τοῦτον ἐτέλουν οἱ Αἰγύπτιοι τὴν ἐπομένην ἑορτήν. Οἱ ἱερεῖς ὕφαινον ἐπὶ μίαν ἡμέραν ἓν ἔνδυμα, καὶ τοῦτο ἔφερεν εἷς ἐξ αὐτῶν, δεδεμένους ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς, πρὸς τὸν ναὸν τῆς Δήμητρος, εἰς ὃν εἰσήγετο καὶ ἐξ οὗ ἐξήγετο ὑπὸ δύο λύκων. Αἱ πρῶται πηγαὶ τῶν μύθων τούτων εἶχον σχέσιν πρὸς τὴν γεωργίαν, ὡς

ἐξηγοῦνται ὑπὸ τῶν μεταφορὰς πανταχοῦ ἐνορώντων. Ὁ πλούσιος θησαυρὸς ἦν κατ' αὐτοὺς ὁ πλούσιος κόλπος τῆς γῆς, ἐξ οὗ λαμβάνονται καὶ ἀφαιροῦνται τὰ προϊόντα αὐτῆς· ἡ κυβεία μετὰ τῆς Δήμητρος δηλοῖ τὴν ἐναλλὰξ εὐφορίαν ἢ ἀφορίαν· τὸ χρυσοῦν ὕφασμα ἐμφαίνει τὴν ἄρωσιν, καθ' ἣν αἱ αὔλακες αἱ δεχόμεναι τὴν σπορὰν παριστῶσιν ὡς εἰκόνα ὑφαντικήν. Ἡ εἰς Ἅδου κατάβασις καὶ ἐκεῖθεν ἐπάνοδος ἐξηγήθησαν ὡς ἡ ὑπὸ τὴν γῆν σπορὰ καὶ ἡ ἀναβλάστησις τοῦ σπέρματος, καὶ κατ' ἐπέκτασιν τῆς τοιαύτης ἀντιλήψεως, ὡς ἡ ἐναλλαγὴ τοῦ σκότους καὶ τοῦ φωτός, καὶ ἡ διαδοχὴ τοῦ χειμῶνος καὶ τοῦ θέρους· δι' ὃ δῆθεν καὶ ὁ Ῥαμψίνιτος, καθ' Ἡρόδοτον, ἵδρυσεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἡφαίστου ἢ Φθᾶ δύο κολοσσούς, τὸν μὲν πρὸς νότον ἀφορῶντα, τὸν τοῦ θέρους, πάροχον ἀγαθῶν, τὸν δὲ τοῦ χειμῶνος, δυσμενῆ. Καὶ μετὰ τούτων τῶν ἰδεῶν συνέδεον οἱ Αἰγύπτιοι καὶ τὰς περὶ διαδοχῆς ζωῆς καὶ θανάτου, περὶ μεταστάσεως τῶν ψυχῶν. — Ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας πασῶν τούτων τῶν περινενοημένων ὑποθέσεων αἱ νεώτεραι ἀνακαλύψεις ἀπέδειξαν ὅτι ὁ Ῥαμψίνιτος ἦτο ἀληθῶς ἱστορικὸν πρόσωπον.

Ῥάπτα (ἡ), πόλις ἐν Λιβύῃ τῆς Ἀφρικῆς, ἐπὶ ἀκρωτηρίου ὃ ἐκαλεῖτο ῥ α π τ ὸ ν ἄ κ ρ ο ν (Πτολ. Α, 9).

Ῥάπφα, πόλις τῆς Ἰνδικῆς, πέραν τοῦ Γάγγου, εἰς τὴν χώραν τῶν Ταγγάνων (Πτολεμ.).

Ῥάριον πεδίον, τὸ δυτικὸν μέρος τῆς μεταξὺ τῆς Ἐλευσῖνος καὶ τῶν Ἀθηνῶν, ἢ μᾶλλον τοῦ Κορυδαλοῦ, ἐκτεινομένης πεδιάδος, ἧς τὸ ἀνατολικὸν ἥμισυ ἐκαλεῖτο Θριάσιον. Εἰς τὸ Ῥάριον ἐπίστευον οἱ Ἐλευσίνιοι ὅτι τὸν πρῶτον σῖτον ἔσπειρεν αὐτὴ ἡ Δημήτηρ, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ Ῥ α ρ ι ὰ ς παρ' αὐτοῖς ἐλέγετο. Τὸ δ' ἔσχατον τοῦ πεδίου τούτου μέρος, τὸ πρὸς τὴν Μεγαρίδα, ἐθεωρεῖτο ὡς «γῆ ἱερά», καὶ ἐλέγετο οὕτω, προσέτι καὶ «ὀργάς», οὐδ' ἐπετρέπετο ἡ αὐτοῦ καλλιέργεια (Παυσ. Α, 38, 6).

Ῥᾶρος, υἱὸς τοῦ Κραναοῦ, ἢ, κατ' ἄλλους, τοῦ Κελεοῦ, καὶ πατὴρ τοῦ Τριπτολέμου ἐν Ἐλευσῖνι (Παυσ. Α. 14, 2). Κατ' αὐτὸν ἐκλήθη τὸ Ῥάριον πεδίον (ἴδ.).

Ῥατίατον, πόλις παραθαλάσσιος τῆς χώρας τῶν Πικτόνων ἐν τῇ Ἀκουϊτανικῇ Γαλλίᾳ (Πτολ. Β, 7).

Ῥατόμαγος, πρωτεύουσα τῶν Βελλοκασῶν παρὰ τῷ Σηκουάνᾳ ἐν Γαλλίᾳ. Τὸ νῦν Ῥ ο υ ά ν.

Ῥαυρικοί, λαὸς τῆς Κελτικῆς Γαλλίας, βορείως τῶν Ἑλβετίων οἰκῶν, μεταξὺ αὐτῶν, τῶν Σηκουανῶν καὶ τοῦ Ῥήνου, ἐκ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἀὰρ μέχρι τῆς Βασιλείας ἐκτεινόμενος. 23,000 ἐξ αὐτῶν συνώδευσαν τὸν Καίσαρα εἰς τὴν ἐκστρατείαν του (Caes. B. G. 1. 5. 29. 7. 75). Ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν ὡς ἐπίσημος μνημονεύεται ἡ Α ὐ γ ο ύ σ τ α, ἀνατολικῶς τῆς Βασιλείας.

Ῥάφεια ἢ Ῥ α φ ί α, πόλις παράλιος τῆς Παλαιστίνης, νοτιοδυτικῶς κειμένη τῆς Γάζης μετὰ λιμένος. Νῦν ἔτι Ῥ ί φ α. Ἐκεῖ ἐπὶ αἱματηρᾶς μάχης ἐφονεύθη Ἀντίοχος ὁ μέγας, τῷ 216 π. Χ. (Πολβ. Ε, 80. — Στρβ. ΙΣΤ, 759. — Liv. XXXV, 13).

Ῥαφίς, ἀ κ έ σ τ ρ α ἢ β ε λ ό ν η, τὸ ἐργαλεῖον δι' οὗ ἔρραπτον, ἢ οἱ σκυτοτόμοι ἐτρύπων τὸ δέρμα πρὸς συρραφήν. Ἐν Πομπηίᾳ εὑρέθη ἀγγεῖον περιέχον τοιαύτας ῥαφίδας ἢ βελόνας. Τὸ μῆκος αὐτῶν ἐστὶ περίπου 3 ὑφεκατομμέτρων.

Ῥαψῳδοί, ἀοιδοὶ ἀπαγγέλλοντες κατὰ τὸν ὑπασματικὸν τρόπον ἔπη εἴτε ἴδια εἴτε ξένα. Προῆλθε δὲ βεβαίως ἡ ἐπωνυμία των ἐκ τοῦ ὅτι συνήθως συνέρραπτον διάφορα ποιητικὰ τεμάχια ἃ εἶχον διὰ μνήμης, ἵνα ἀποτελῶσιν ἓν σύνολον κατὰ τὴν ἀπαγγελίαν. Δὲν συνώδευε δὲ μουσικὴ τὴν ἀπαγγελίαν ταύτην, οὐδ' ἦν ἄφευκτος δι' αὐτὰ ὁ ἑξά-

μετρος, ἀλλὰ μόνον στίχοι ἔχοντες πάντες τὸ αὐτὸ μέτρον, ὡς ἐρραψῳδοῦντο τοῦ Ἀρχιλόχου καὶ τοῦ Σιμωνίδου οἱ ἴαμβοι. Οἱ ἀρχαιότεροι τῶν ῥαψῳδῶν ἰδίως ἠσχολοῦντο εἰς τὸ νὰ συρράπτωσι καὶ ψάλλωσι τὰ ὁμηρικὰ ἔπη (Ἴδ. Ὅμηρος). Κατ' ἀρχὰς ἦσαν πολυάριθμοι καὶ ἐτιμῶντο ἰδίως· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα βαθμηδὸν, ἴσως καθ' ὅσον ἐγίνετο κοινοτέρα ἡ γνῶσις τοῦ Ὁμήρου δι' ἀντιγράφων καὶ ἐν τοῖς σχολείοις, ἔπαυσαν εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν ἑλκύοντες τὴν κοινὴν προσοχὴν (Πλάτ. Ἴων, 530 C. κλ. — Ξνφ. Ἀπμν. Δ, 2, 10. Συμπσ. Γ, 6). Ἔφερον ἐπίσημον ἀναβολὴν, ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις ἐρυθρὰν διὰ τὴν Ἰλιάδα, πορφυρᾶν διὰ τὴν Ὀδύσσειαν, καὶ εἶχον ῥάβδον εἰς τὰς χεῖρας, δι' ὅ τινες ἠθέλησαν νὰ παραγάγωσιν, ἐσφαλμένως, ἐκ τούτου τὴν ἐπωνυμίαν αὐτῶν, ὡς δῆθεν μετὰ ῥάβδου ᾀδόντων. Μετὰ ταῦτα εἰς τὴν ἀπαγγελίαν προσετέθη μέχρι τινὸς καὶ ἡ μίμησις, ὥστε ἡ ῥαψῳδικὴ ἀπέβη μέρος τῆς ὑποκριτικῆς.

Ῥέα (ποιητ. καὶ Ῥεία), θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ἀδελφὴ τοῦ Ὠκεανοῦ, Κώου, Κρείου, Ὑπερίωνος, Ἰαπετοῦ, Κρόνου, Θείας, Θέμιδος καὶ Μνημοσύνης, σύζυγος δὲ τοῦ Κρόνου, ἣν ἡ Μεγάλη Θεὰ, ἡ Μήτηρ τῶν Ὀλυμπίων, τοῦ Διὸς, τοῦ Ἀϊδωνέως, τοῦ Πλούτωνος, τοῦ Ποσειδῶνος, τῆς Ἑστίας, τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Ἥρας, καὶ μόνον ὡς τοιαύτη μνημονεύεται παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Ξ, 203. Ο, 187) καὶ παρ' Ἡσιόδῳ (Θεογ. 453). Ὡς ἀνήκουσα δ' εἰς τὴν πρὸ τοῦ Διὸς ἐποχὴν, δὲν ἀπελάμβανεν ἐν Ἑλλάδι ἐξαιρέτου λατρείας, ἀλλὰ πάντοτε μόνον ὡς μήτηρ τῶν τέκνων της. Τὸν Δία ἐγέννησεν ἐν Κρήτῃ, ἐπὶ τοῦ ὄρους Δίκτης, ἢ ἐπὶ τῆς Ἴδης, ἢ, καθ' Ἡσίοδον ἐν Λυκτῷ, καὶ ἀπέκρυψεν αὐτὸν ἐκ τῶν καταδρομῶν τοῦ Κρόνου (ἴδ. Ζεὺς). Διὰ τοῦτο ἐν Κρήτῃ εἶχεν ἓν τῶν ἀρχαιοτέρων της ἱερῶν. Ἐπειδὴ δ' ἐνταῦθα ἀρχαιότατα συνηντήθησαν καὶ συνεμίγησαν ἑλληνικὰ θρησκεύματα μετ' ἀσιατικῶν, διὰ τοῦτο καὶ ἡ τῶν Ἑλλήνων πολύτεκνος μήτηρ θεῶν συνεταυτίσθη μετὰ τῆς ἀσιάτιδος Κυβήβης τῆς «μεγάλης μητρὸς,» καὶ ἐπωνομάσθη «Κυβέλη,» ἥτις πολλαχοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας μετ' ὀργίων ἐλατρεύετο. Οὕτω μετεποιήθη ἐντελῶς εἰς τὴν ἀντίληψιν ταύτην, θεότης γενομένη μυστηριωδῶς παραγωγὸς καὶ ζωοδότις τῆς φύσεως, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀσιατικὴν ἔχουσα τὴν λατρείαν διὰ πάσης τῆς Ἑλλάδος. Βαθμηδὸν δὲ συνεδυάσθη καὶ μετ' ἄλλων συγγενῶν θεοτήτων, οἷον μετὰ τῆς Γαίας Δήμητρος (Εὐριπ. Ἑλ. 1304), μετὰ τῆς Θρᾳκικῆς Κότυος ἢ Βένδιδος, καὶ μετ' αὐτῆς τῆς αἰγυπτίας Ἴσιδος. — Ἡ ἀσιατικὴ Κυβέλη ἐλατρεύετο κυρίως ἐν τῇ Γαλατίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ ἰδίως εἰς τὴν πόλιν Πεσσινοῦντα, ὅπου ὑπῆρχεν ἀρχαιότατον αὐτῆς ἱερὸν, περιέχον τὸ οὐρανοπετὲς ξόανον τῆς θεᾶς. Ὠνομάζετο δ' ἐνταῦθα Ἄγγδιστις ἢ Ἄγδιστις, ἔκ τινος δῆθεν γιγαντιαίου ἑρμαφροδίτου, οὕτω καλουμένου, ὅστις ἠθέλησε νὰ τῇ ἀφαιρέσῃ τὸν ἀγαπητὸν αὐτῆς ἱερέα καὶ ἐραστὴν Ἄτυν (ἢ Ἄττιν ἢ Ἄττην), υἱὸν τῆς Νάνας, θυγατρὸς τοῦ ποταμοῦ Σαγγαρίου. Ὁ Ἄττυς οὗτος, κατὰ τὸν Ὀβίδιον (Fast. IV, 221) ἐθανατώθη κατὰ σκληρότατον τρόπον, καὶ ἀνὰ πᾶν ἔτος εἰς μνήμην τοῦ θανάτου του ἐπανηγυρίζοντο εἰς αὐτὸν καὶ τὴν Κυβέλην ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τελεταὶ, καθ' ἃς μετὰ μανιώδους μουσικῆς ἐπεδίδοντο οἱ ἑορτάζοντες εἰς ἐνδείξεις ἢ πένθους ἢ χαρᾶς ἀπεριορίστου, καὶ αἱματηρῶς ἠκρωτηριάζοντο. Ἀλλαχοῦ τὸν Ἄτυν ἀντικαθίστα ὁ μετὰ τοῦ Διονύσου ταυτιζόμενος Σαβάζιος. Οἱ ἀποτετμημένοι ἱερεῖς ἐλέγοντο Γάλλοι, καὶ ἐξήσκουν ἐξουσίαν τινὰ ἐπὶ τοῦ τόπου. Ἐκτὸς τῆς πόλεως, ὑπὲρ τὸν ναὸν, ὑψοῦτο τὸ ὄρος Δίνδυμον, ἐξ οὗ καὶ ἡ θεὰ τῆς Πεσσινοῦντος εἶχε τὸ ἐπίθετον Δινδυμήνη. Ἐν Φρυγίᾳ ἐλατρεύετο θορυβωδῶς ἡ θεὰ, καὶ τὸ ἅρμα αὐτῆς προεπέμ-

πετο ὑπὸ τῶν ἱερέων, οἵτινες ἐλέγοντο Κορύβαντες, καὶ ὑπὸ πλήθους ἀνδρῶν φερόντων τὸ αὐτὸ ὄνομα, καὶ μετ᾿ ἀγρίων κραυγῶν, ὀρχήσεων ὀργιαστικῶν καὶ θορυβώδους μουσικῆς σαλπίγγων, κεράτων, αὐλῶν καὶ κυμβάλων, παρακολουθούντων τὴν θεὰν διὰ δασῶν καὶ ὀρέων. Ἐν Τρωάδι ἐτιμᾶτο ὡς Ἰδαία μήτηρ ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἴδης, καὶ οἱ ὀπαδοὶ αὐτῆς ἦσαν οἱ Ἰδαῖοι Δάκτυλοι (ἴδ.). Ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ ὑπῆρχον καὶ ἄλλα ἐπίσημα μέρη τῆς λατρείας αὐτῆς, ὡς ἡ Κύζικος, τὸ ὄρος Σίπυλον, αἱ Σάρδεις (Ἡρ. Ε, 102), τὰ Κόμανα ἐν Πόντῳ· ἐν δὲ τῇ Καταονίᾳ τῆς Καππαδοκίας ἐτιμᾶτο ὡς Ἐνυώ. Ἐν Ἑλλάδι δέ, ἐν Κρήτῃ, τῇ κυριωτέρᾳ χώρᾳ τῆς λατρείας αὐτῆς, οἱ ἀκόλουθοι τῆς θεᾶς ἦσαν οἱ Κουρῆται, οἵτινες μετὰ ταῦτα συνεχέοντο μετὰ τῶν Ἀσιανῶν Κορυβάντων. Ἐκεῖ ἐπιστεύετο ὅτι ἡ θεὰ εἶχε παραδώσει αὐτοῖς τὸν υἱόν της, τὸν Δία, ἵνα τὸν φυλάξωσι καὶ τὸν τρέφωσι· καὶ ἵνα μὴ ὁ Κρόνος ἀκούῃ τὰς κραυγὰς τοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ τῆς Ἴδης κεκρυμμένου βρέφους, ἐθορύβουν ἐκτὸς διὰ τῶν ὅπλων, κτυπῶντες τὰς ἀσπίδας διὰ τῶν δοράτων. Κουρῆται ἑπομένως ἐλέγοντο οἱ ἱερεῖς τῆς Ῥέας καὶ τοῦ Ἰδαίου Διός, καὶ εἰς τιμὴν αὐτῆς καὶ τοῦ υἱοῦ της ὠρχοῦντο τὴν θορυβώδη πολεμικὴν ὄρχησιν, τὴν πυρρίχην ἢ πρύλιν, ἐπ᾿ ἐκείνης ἐπαναλαμβάνοντες τῶν ὅπλων τὰς κρούσεις. Μέρη τῆς Ἑλλάδος ἄλλα ἔνθα ἐτιμᾶτο ἡ θεὰ Κυβέλη ἦσαν τὰ κυριώτερα αἱ Θῆβαι, ἔνθα ὁ Πίνδαρος ἤγειρεν αὐτῇ ἱερόν· αἱ Ἀθῆναι· ἡ Ἀρκαδία· ἡ Ἦλις· ἡ Σπάρτη. Εἰς τὴν Θράκην ἐπίσης ἐν ἀρχαίοις χρόνοις εἰσήχθη ἡ λατρεία τῆς Ῥέας, παρεισαχθέντος καὶ Διονυσιακοῦ στοιχείου εἰς τὰς τελετὰς τῆς ἀσιανῆς θεότητος. Εἰς Ῥώμην δ᾿ εἰσέφρησεν ἐπὶ Ἀννίβα, τῷ 204 π. Χ., ὅτε λαβόντες οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ Πεσσινοῦντος τὴν εἰκόνα τῆς θεᾶς, ἄξεστον λίθον οὖσαν, ἔκτισαν αὐτῇ ναὸν εἰς τὸ Παλαϊνον ὄρος (Liv. XXIX, 11. 14.—Ov. Fast. IV, 265). Ἡ ἑορτὴ αὐτῆς, τὰ Μεγαλήσια (διότι ἦν ἡ Μεγάλη Μήτηρ) ἐτελεῖτο ἡμέρας τινὰς πρὸ τῶν Κερεαλίων (cerealia), καὶ ὡς αὐτά, ἀλλ᾿ ὑπὸ τῶν γυναικῶν τῶν πατρικίων, οὐχὶ δὲ τῶν τοῦ λαοῦ, ὡς τὰ Κερεάλια. Ἀλλ᾿ οἱ ἀσιατικοὶ ὀργιασμοὶ ἔμειναν πάντοτε ξένοι τοῖς Ῥωμαίοις, καὶ διὰ τοῦτο ἐλάμβανον εἰς τὴν περίστασιν ταύτην Γάλλους ἐκ Φρυγίας ὡς ἱερεῖς, οἵτινες μετὰ θορυβώδους φρυγικῆς μουσικῆς διατρέχοντες τὰς ὁδοὺς τῆς Ῥώμης, ἐπεδίδοντο καὶ εἰς ἐπαιτείαν ἐν ὀνόματι τῆς θεᾶς των. Ἐπὶ τῶν Ἀντωνίνων εἰσήχθη ἐν Ῥώμῃ καὶ ἡ ταυροβολία (ταύρων θυσία), μετὰ θυσιῶν καὶ κριῶν καὶ αἰγῶν εἰς τὴν Κυβέλην καὶ τὸν Ἄτυν, καθ᾿ ἃς ὁ ἱερεὺς ἔβαφε τὸ ἔνδυμά του εἰς τοῦ θυομένου ταύρου τὸ αἷμα. Ἦσαν δ᾿ ἀπομίμησις τοῦ χριστιανικοῦ βαπτίσματος, καὶ ᾐνίττοντο τὴν ἀναγέννησιν. Καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲ περιεφέροντο τῆς Κυβέλης ἐπαῖται ἱερεῖς, οἱ μητραγύρται, διάφορα θαυμασιουργοῦντες, ἀλλὰ μόνον αἱ κατώταται τάξεις ἔδιδον προσοχὴν εἰς αὐτούς.—Ἡ Ῥέα Κυβέλη εἶχε πλεῖστα ἐπίθετα, κυρίως ἐκ τῶν μερῶν ἔνθα ἐλατρεύετο. Ἐν Κρήτῃ ἐπελέγετο Πανδώρα, προσέτι εἶχε τὴν ἐπωνυμίαν Φρυγία θεά, θεὰ Ἰδαία, Κυμαία, Πεσσινουντία, Σιπυληνή, Βερεκυνθία (Virg. Æ, VII, 784. IX, 82).—Ἱερὰ δ᾿ ἦσαν τῇ θεᾷ ὁ λέων, καὶ λέοντες σύρουσι τὴν ἅμαξαν τῆς τὰ ὄρη διαπορευομένης θεᾶς, καὶ ἐπὶ λέοντος πολλάκις ὀχεῖται· καὶ δένδρα ἱερὰ αὐτῆς ἦσαν ἡ δρῦς καὶ ἡ πίτυς.—Συνήθως παριστᾶται εὔθρονος ὡς βασιλίς, μετὰ στέμματος τείχη πόλεως παριστῶντος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ μετὰ καλύμματος ὑπὸ τὸ στέμμα ἐξερχομένου. Ἑκατέρωθεν δὲ τοῦ θρόνου αὐτῆς ἐκάθητο ἀνὰ εἷς λέων. Τὸ πρότυπον τοῦ διαγράμματος τούτου ἔδωκε πρῶτος ὁ Φειδίας. Ἐν τῷ Ἡραίῳ δὲ τῶν Πλαταιῶν ὁ Πραξιτέλης ἔπλασε Ῥέαν εἰς τὸν Κρόνον τὸν λίθον προσφέρουσαν (Παυσ. Θ, 2).

Ῥέα Σιλβία, ἡ μήτηρ τῶν ἱδρυτῶν τῆς Ῥώμης Ῥέμου καὶ Ῥωμύλου, ἢ ἄλλως καὶ Ἰ λ ί α καλουμένη (Πλούτ. Ῥωμύλ. Γ. — Liv. I, 3.—Just. XLIII, 2). Κατὰ τοὺς δεχομένους τὴν ἵδρυσιν τῆς Ῥώμης μικρὸν μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Αἰνείου εἰς Ἰταλίαν, ἦν θυγάτηρ τοῦ Αἰνείου, καὶ ἔφερε μόνον τὸ ὄνομα Ἰ λ ί α, ὥστε κατ' αὐτοὺς ἔγγονος τοῦ Αἰνείου ἦν ὁ Ῥωμύλος. Κατὰ δὲ τὴν μεταγενεστέραν καὶ ἐπικρατεστέραν παράδοσιν ἦν θυγάτηρ τοῦ ἐκ τοῦ Αἰνείου καταγομένου βασιλέως τῶν Ἀλβανῶν Νουμίτορος, ὃν ἐξέβαλε τοῦ θρόνου ὁ ἀδελφός του Ἀμούλιος. Ἵνα στερήσῃ δὲ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἐλπίδος ἀπογονίας, κατέστησεν αὐτὴν ὁ Ἀμούλιος Ἑστιάδα· ἀλλ' οὐχ ἧττον αὐτὴ ἔσχεν ἐκ τοῦ Ἄρεως τὸν Ῥωμύλον καὶ Ῥέμον, δι' ὃ καὶ ἐφυλακίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀμουλίου καὶ ἐφονεύθη, ἤ, κατ' ἄλλους, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἀπεφυλακίσθη. Παρά τισι τῶν ποιητῶν λέγεται ὅτι ἐρρίφθη εἰς τὸν Τίβεριν, ἐσώθη ὅμως ὑπὸ τοῦ ποταμίου θεοῦ, ὅστις τὴν συνεζεύχθη (Hor. Od. I, 2, 17.—Ov. Fast. II, 598. III, 1). Κατά τινας ἦν οὐχὶ ἐπώνυμος τῆς μητρὸς τῶν θεῶν, ἀλλὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἦν τὸ λατινικὸν Rea, δηλοῦν τὴν κακήν, τὴν ἔνοχον.

Ῥέας κόλπος, (Αἰσχλ. Προμ.) κατά τινας ὁ μυχὸς τοῦ Ἀδρίου (Ἡσύχ.) κατ' ἄλλους ὁ Ἀμβρακικός.

Ῥεάτιον ἢ Ῥ έ α τ ο ς, πόλις panάρχαιος Πελασγικὴ ἢ τῶν αὐτοχθόνων κατὰ τὴν μέσην Ἰταλίαν ἐπὶ τῆς λίμνης Βελίνου κατὰ τὴν Σελερίαν ὁδὸν, εἶτα ὑπὸ τῶν Σαβίνων κατακτηθεῖσα, καὶ κέντρον τῶν συνόδων αὐτῶν, εἶτα πόλις Ῥωμαϊκή, πατρὶς τοῦ Τερεντίου Οὐάρωνος. Ἡ λαμπρὰ περίχωρος εἶχε ναὸν καὶ τεχνητὸν καταρράκτην (Στρβ.—Cic.—Suet. 8.—Liv.—Tac.). Νῦν Ῥ ι έ τ ι.

Ῥεῖθρον, λιμὴν τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου Ἰθάκης, βορείως τῆς πόλεως (Ὁμ. Ὀδ, Α, 186).

Ῥεῖτος, μικρὰ ἑλώδης λίμνη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Ἐλευσῖνα, ὑπὸ τὸν Αἰγάλεων, κατὰ τὸ παραθαλάσσιον, ἁλμυρά, καὶ ἐκρέουσα εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐνομίζετο ὑπογείως τρεφομένη ὑπὸ τῆς Εὐβοϊκῆς θαλάσσης, καὶ ἱερὰ τῇ Δήμητρᾳ καὶ ἐχρησίμευεν εἰς θρησκευτικὰς καθάρσεις. Τοὺς δ' ἰχθῦς αὐτῆς δὲν ἐτόλμων νὰ φάγωσιν ἄλλοι πλὴν τῶν ἱερέων τοῦ Ἐλευσινίου (Θουκ. Β, 39.—Παυσ. Α, 18).

Ῥεῖτος, ῥύαξ παρὰ τῇ κώμῃ Σολυγίᾳ ἐν τῇ Κορινθίᾳ (Θουκ. Δ, 38).

Ῥῆβας, ποταμὸς τῆς Βιθυνίας εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον (Ἀπλλδ. Ῥόδ. Β, 349). Νῦν Ῥ ή β α.

Ῥηγία, 1) Πόλις ἐπίσημος τῆς νήσου Ἰέρνης (Ἰρλανδίας) ἐπὶ τοῦ Βιδούα ποταμοῦ (Πτολ. Β, 2). Ἴσως ἔνθα ἡ νῦν Omagh. — 2) Ῥ η γ ί α ἑ τ έ ρ α, πόλις ἐπὶ τῆς αὐτῆς νήσου, πρὸς νότον τῆς πρώτης (Πτλμ. αὐτ.), ἔνθα ἡ νῦν Drumahare.

Ῥηγέλλη, λίμνη μικρὰ ἐν Λατίῳ τῆς Ἰταλίας, ἀνατολικῶς τῆς Ῥώμης, μεταξὺ Γαβιῶν καὶ Λαβικοῦ. Κατά τινας ἡ νῦν λίμνη della cava· πιθανώτερον ἡ ἀπεξηραμένη κοιλὰς τοῦ Ἰσιδώρου. Γνωστὴ διὰ τὴν μάχην κατὰ τῶν Λατίνων τῷ 496 π.Χ. (Διον. Ἁλικ. ΣΤ, 3.—Liv. II, 19. III, 20.—Cic. Div. II. 2).

Ῥήγιλλος (ἡ), πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, κατὰ τὴν χώραν τῶν Σαβίνων, ἐπὶ τοῦ Τιβέριος ποταμοῦ (Διον Ἁλκ. Ε. — Στρβ.). Νῦν Ῥεγέλλη,

Ῥήγινον, πόλις ἐν Οὐϊνδελικίᾳ τῆς Γερμανίας, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως, κτίσμα τῶν Ῥωμαίων. Ἡ νῦν Ῥατισβόνα ἢ Ῥεγενσβούργ.

Ῥήγιον, ἐπίσημος πόλις τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας, κατὰ τὴν ἀκτὴν τῶν Βρεττίων, ἐπὶ τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ (Ἡρδ. Α, 170), κτισθεῖσα περὶ τὸ 725 π.Χ. ὑπὸ Χαλκιδέων ἐξ Εὐβοίας καὶ Μεσσηνίων ἐκ Πελο-

πουνήσου, οὓς ὡδήγει ὁ ἐκ Ζάγκλης Ἀντίμνηστος. Κατ' ἀρχὰς, καὶ ἐπὶ πολὺ, ὑπερίσχυον οἱ Μεσσήνιοι ἄποικοι, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐλαμβάνετο ὁ ἄρχων τῆς πόλεως, μέχρι τοῦ 461 π. Χ., ὅτε ἐξώσθησαν οἱ υἱοὶ τοῦ τελευταίου ἄρχοντος Ἀναξίλα(Διόδ. ΙΑ, 76). Χαρώνδας, ὁ ἐκ Κατάνης τῆς Σικελίας, μαθητὴς τοῦ Πυθαγόρου, ἔδωκεν αὐτῇ νόμους σοφούς. Ἡ θέσις τῆς πόλεως, προσφορωτάτη εἰς τὸ ἐμπόριον, συνετέλεσεν εἰς αὐτῆς τὴν ταχεῖαν αὔξησιν. Διὰ τοῦτο προσέβαλεν αὐτὴν τῷ 387 π. Χ. Διονύσιος ὁ Α, καὶ μετὰ ἑνδεκάμηνον πολιορκίαν τὴν ἐκυρίευσεν(Πολύβ. Α, 6). Ἔκτοτε δὲ οὐδέποτε πλέον ἀνέθαλεν αὐτὴ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀκμήν της. Τῷ 279, ἡ ἐκ Καμπανῶν συγκειμένη Ῥωμαϊκὴ φρουρὰ τῆς πόλεως, ἐπιπεσοῦσα ἐλεηλάτησε καὶ κατέσφαξε τοὺς πολίτας, μέχρις οὗ οἱ Ῥωμαῖοι κατέβαλον καὶ ἐτιμώρησαν τοὺς στασιαστὰς (Πολύβ. Α, 6 κλ. Γ, 26, 6). Τοσοῦτον δ' ἠλάττωσαν τὸν ἀριθμὸν τῶν πολιτῶν σεισμοὶ καὶ οἱ Ῥωμαϊκοὶ ἐμφύλιοι πόλεμοι, ὥστε ὁ Αὔγουστος ἀνεπλήρωσεν αὐτοὺς δι' ἐκλεκτῶν στρατιωτῶν τοῦ ναυτικοῦ. Ὀλίγον βορειότερον τῆς πόλεως ἔκειτο ἡ Ῥηγίνων στηλὶς, ἢ τὸ Ῥήγιον ἀκρωτήριον, ἀποτελοῦν τὸν πορθμὸν τῆς Μεσσήνης. Εἶχε δὲ τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ὅτι ἐκεῖ διὰ σεισμῶν ἐρράγη ὁ πορθμὸς καὶ ἐχωρίσθη ἡ Σικελία τῆς Ἰταλίας (Στρβ. ΣΤ. 257). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα Regium.

Ῥηγοῦλος (Ἀττίλιος), ὕπατος τῆς Ῥώμης καὶ ναύαρχος, καταπολεμήσας καὶ νικήσας τὸν στόλον τῶν Καρχηδονίων ἐπὶ τοῦ πρώτου Καρχηδονικοῦ πολέμου, καὶ περὶ τὰς 240 πόλεις αὐτῶν κυριεύσας ἐν Ἀφρικῇ καὶ Σικελίᾳ· ἀλλὰ πρὸ τῆς Καρχηδόνος, εἰς ἣν ἦλθεν ἐπίκουρος μετὰ μισθωτῶν Ἑλλήνων ὁ Σπαρτιάτης Ξάνθιππος, ἡττηθεὶς κατὰ κράτος ἐν μάχῃ εἰς ἣν ἔπεσαν περὶ τοὺς τρισμυρίους Ῥωμαίους, συλληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Ξανθίππου μετ' ἄλλων 500. παρεδόθη τοῖς Καρχηδονίοις οἵτινες ἐφόνευσαν αὐτὸν μετὰ βασάνων (Πολύβ.—Διόδ.).

Ῥήδονες, λαὸς ἐπίσημος τῆς Ἀρμορικῆς ἐν τῇ δυτικῇ Γαλλίᾳ, πρωτεύουσαν ἔχων τὴν Κονδάτην (νῦν Rennes) (Caes. B. G. II, 34).

Ῥῆμοι, ἰσχυρὸς λαὸς τῆς Βελγικῆς. οὗ ἐπίσημοι πόλεις ἦσαν τὸ Δουροκόρτορον (νῦν Reims) μετὰ πολλῶν ἀρχαίων ἐρειπίων, καὶ οἱ Δουροκαταλαννοὶ (νῦν Chalons ἐπὶ Μάρνης) (Στρβ. Δ, 194).

Ῥήνεια καὶ Ῥήναια, Ῥηναῖα, Ῥηνία, Ῥήνη, Ῥηνέη· πρὶν δὲ, κατά τινας, Ὀρτυγία λεγομένη, νησίδιον τοῦ Αἰγαίου, διὰ στενοῦ βραχίονος τῆς θαλάσσης διαιρουμένη ἀπὸ τῆς Δήλου. Εἰς αὐτὴν ἐθάπτοντο οἱ ἐν Δήλῳ ἀποθνήσκοντες, διότι εἰς τὴν ἱερὰν νῆσον οὐδενὶ ἐπετρέπετο ὁ ἐνταφιασμὸς (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπόλλ. 44.—Θουκ. Α, 12.—Ἡρδ. Θεόκρ. Εἰδ. ΙΖ, 70.—Στρβ.—Πλάτ.—Ἀθήν.—Παυσ.)

Ῥῆνος, μέγας ποταμὸς, τὸ ἀρχαῖον ὅριον μεταξὺ Γαλλίας καὶ Γερμανίας. Περὶ τῶν πηγῶν αὐτοῦ διάφορα ἐφρόνουν οἱ ἀρχαῖοι. Κατὰ Καίσαρα (B, G, IV, 10) ἦσαν αὗται ἐπὶ τῶν Λεποντικῶν Ἄλπεων· κατὰ Στράβωνα (Δ), ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ ὄρους Ἀδούλα (ἁγίου Γοθάρδου)· κατὰ Τάκιτον (Germ. I) ἐπὶ τῶν Ῥαιτικῶν Ἄλπεων. Διαρρέων τὸ πρῶτον πρὸς δυσμὰς τὴν λίμνην Βένετον ἢ Βριγαντίνην (νῦν Bodensea), ἐστρέφετο εἶτα πρὸς ἄρκτον, καὶ ἐδέχετο πλείστους ὁμόρρους, ἀριστερῶς τὸν Μοσέλλαν καὶ Μόσαν, δεξιῶς τὸν Νίκερον, Μοῖνον καὶ Λουππίαν, ὡς καὶ πλείστους ἄλλους μικροτέρους. Κατὰ Καίσαρα (B. G. IV, 10) λαοὶ παρὰ ταῖς ὄχθαις αὐτοῦ κατοικοῦντες ἦσαν ἐν Γαλλίᾳ, πρὸς ἀνατολὰς, οἱ Ῥαιτοὶ, οἱ Οὐϊνδελίκοι, οἱ Φρίσιοι. Πρὶν εἰσβάλῃ εἰς τὴν Βαταυϊκὴν χώραν, διεσχίζετο ὁ Ῥῆνος εἰς δύο βραχίονας, δι' ὃ καὶ δίκερως ἐλέγετο (Rhenus bicornis. Virg. Æ. VIII, 724). Ἐξ αὐτῶν ὁ δυτικὸς, ὁ Βάκαλος ἢ Βά-

χαλις (νῦν Waal), μετὰ τοῦ Μαὰς ἑνούμενος, ἀπετέλει τὴν νῆσον τῶν Βαταβῶν. Κατὰ τὸν Καίσαρα (B. G. IV, 10) ἐξέρρει διὰ πολλῶν στομίων εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀλλὰ τὸ ἀνακριβὲς τῆς πληροφορίας ταύτης ἀναγνωρίζουσιν ἤδη οἱ ἀρχαῖοι (Στρβ. Δ, 193). Ὁ δ' ἀνατολικὸς βραχίων διετήρει τοῦ Ῥήνου τὸ ὄνομα. Ὁ Δροῦσος ἐχάραξε τῷ 10 καὶ 9 π. Χ. διώρυγας κατὰ τὰ λίμνας καὶ τέλματα περιέχοντα ἐκεῖνα μέρη, ἵνα διευκολύνῃ τὴν εἰς τὴν θάλασσαν κάθοδον, καὶ τότε γίνεται λόγος περὶ τριῶν στομίων τοῦ ποταμοῦ (Tac. Ann. I, 60. 63. 70. II, 6. XIII, 54. Germ. XXXIV)· εἶτα δὲ πάλιν μνημονεύονται μόνον δύο. Ὁ Καῖσαρ ἦν ὁ πρῶτος Ῥωμαῖος ὁ τὸν Ῥῆνον μετὰ στρατοῦ ὑπερβάς, ἀγνοεῖται ἀκριβῶς εἰς τί μέρος.

Ῥηξήνωρ, 1) υἱὸς τοῦ Ναυσιθόου, ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως τῶν Φαιάκων Ἀλκινόου, νέος ἀποθανὼν (Ὁμ. Ὀδ. Ζ, 63). —2) Πατὴρ τῆς Χαλκιόπης, γυναικὸς τοῦ Αἰγέως (Ἀπλλδ. Γ, 15, 6).

Ῥῆσος, 1) ποταμὸς τῆς Τρωϊκῆς χώρας εἰσβάλλων εἰς τὸν Γράνικον (Ὁμ. Ἰλ. Μ, 20), υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσδ. Θεογ. 340). —2 Υἱὸς τοῦ Ἠϊονέως (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 435), ἢ τοῦ Στρυμόνος καὶ τῆς Μούσης Καλλιόπης ἢ Εὐτέρπης, βασιλεὺς τῶν Θρᾳκῶν. Ἐλθὼν εἰς Τρωάδα ὡς σύμμαχος τοῦ Πριάμου, ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ λαμπροὺς, καταλεύκους ἵππους, ἐξ ὧν ἐξηρτᾶτο ἡ τύχη τῆς Τρωάδος, διότι ἂν ἔτρωγον χόρτον Τρωϊκὸν, καὶ ἐποτίζοντο ἐκ τοῦ Ξάνθου, ἡ πόλις ἀπέβαινεν ἀνάλωτος. Διὰ τοῦτο ἀμέσως κατὰ τὴν πρώτην ἑσπέραν τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ, ἐπέπεσαν εἰς τὴν σκηνήν του ὁ Διομήδης καὶ ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ ὁ μὲν ἐφόνευσεν αὐτὸν μετὰ 12 ἄλλων Θρᾳκῶν, ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς ἥρπασε τοὺς ἵππους (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 434 ἑπ. — Εὐριπ. Ῥῆσ. — Virg. Æ, I, 469).

Ῥητορική, ἡ τέχνη τοῦ δημοσίως ὁμιλεῖν ἐξησκεῖτο καὶ διεπλάσθη ἐν Ἑλλάδι, καὶ μάλιστα ἐν Ἀθήναις. Σοφισταὶ διεσκεύασαν καὶ συνέταξαν κανόνας πλήρους θεωρίας αὐτῆς. Πᾶς πολίτης μὴ εἰς ἀτιμίαν ὑποπεσὼν εἶχε τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ὁμιλῇ πρὸ τοῦ δήμου καὶ νὰ προτείνῃ τὰ δοκοῦντα αὐτῷ χρήσιμα· ἀλλ' ἐπεδίδοντο εἰς τοῦτο κυρίως οἱ ἐπιδιώκοντες πολιτικὴν ἐπιρροὴν καὶ τιμάς. Σχολεῖα δὲ ῥητορικῆς ὑπῆρχον, πλὴν ἐν Ἀθήναις, καὶ εἴς τινας πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ μάλιστα ἐν Ῥόδῳ. Οἱ ἐν αὐτοῖς γραφόμενοι «ἐ π ι δ ε ι κ τ ι κ ο ὶ λόγοι» ἦσαν μᾶλλον γυμνάσματα καὶ ἀποδείξεις τῆς περὶ τὸ ὕφος, τὴν ἔκθεσιν τῶν ἰδεῶν καὶ τὴν ἀπαγγελίαν ἱκανότητος τοῦ συντάκτου αὐτῶν, ὡς ἐ π ί δ ε ι ξ ι ς ἦν ἐν γένει καὶ ἡ ἐνώπιον ὁμηγύρεων εἰς πανηγύρεις, ἀ ν ά γ ν ω σ ι ς ἱστορικῶν συγγραμμάτων ἢ ποιημάτων εἰς τὴν κοινὴν ἐκτίμησιν ὑποβαλλομένων, καὶ πρὸς ταχυτέραν καὶ εὐρυτέραν τῶν συγγραμμάτων διάδοσιν. Ἐπὶ τῶν μεγάλων ἡμερῶν τῶν Ἀθηνῶν, οἱ μεγάλοι ῥήτορες, ὡς ὁ Δημοσθένης καὶ οἱ δ έ κ α λεγόμενοι ῥ ή τ ο ρ ε ς συνέταττον κυρίως λόγους πολιτικοὺς (σ υ μ β ο υ λ ε υ τ ι κ ο ὺ ς) καὶ δ ι κ α ν ι κ ο ύ ς. Εἰς δὲ τοὺς ἐ π ι δ ε ι κ τ ι κ ο ὺ ς, ἐπικρατήσαντας μετὰ ταῦτα καὶ περιλαμβάνοντας καὶ τοὺς π α ν η γ υ ρ ι κ ο ὺ ς, πρῶτοι καὶ μάλιστα ἐπεδόθησαν καὶ μεγάλως ηὐδοκίμησαν, ὁ Ἰσοκράτης καὶ ὁ Θεόπομπος, ὧν τὰ ἔργα ὡς πρότυπα τοῦ εἴδους τούτου ἐθεωροῦντο. Εἰς τὴν Ῥώμην δ' εἰσήχθη ἡ ῥητορικὴ μόνον μετὰ τὸ 155 π.Χ. διὰ τῆς τότε ἐκεῖ πεμφθείσης πρεσβείας ἐξ Ἀθηναίων, τοῦ περιπατητικοῦ Κριτολάου, τοῦ Στωϊκοῦ Διογένους καὶ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Καρνεάδου (Cic. d. Or. II, 37, 156. Tusc. IV, 3, 5). Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐθεωρήθησαν οἱ Ἕλληνες ῥήτορες ὡς ἐπικίνδυνοί τινες καὶ ἐξωρίσθησαν τῆς πόλεως. Ἀλλ' ἡ τέχνη, γνωστὴ ἅπαξ γενομένη, δὲν ἦν δυνατὸν νὰ ἐμποδισθῇ, ἀλλὰ προὐχώρησε καὶ ἀνεπτύχθη, καὶ ἐπίσημοι Ῥωμαῖοι ἀπήρχοντο εἰς Ἀθήνας καὶ εἰς Ἀσίαν, ἵνα δι-

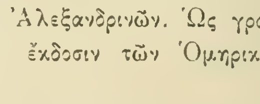
δάσκωνται αὐτὴν μεθοδικῶς, καὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ αὐτῇ· ὁ πρῶτος δὲ γράψας δημηγορίας κατὰ κανόνας ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ Σέρβιος Σουλπίκιος Γάλβας, ὕπατος ἀνεδείχθη τῷ 144 π.Χ., καὶ σπουδαῖος ῥήτωρ ὁ νεώτερος Γράκχος διά τε τῆς φυσικῆς εὐφυίας του καὶ διὰ τῆς τέχνης. Ἐγυμνάζοντο δὲ προσέτι οἱ Ῥωμαῖοι καὶ εἰς τὴν ἀπαγγελίαν ὑπ' ἰδίους διδασκάλους, οἵτινες declamatores ἐλέγοντο, καὶ declamationes ἐκαλοῦντο τὰ ῥητορικὰ γυμνάσματα, οἷα σώζονται τοῦ Κουϊγκτιλιανοῦ καὶ τοῦ Σενέκα. Ῥήτορες δὲ (Rhetores) ἐλέγοντο παρ' αὐτοῖς οὐχὶ, ὡς ἐν Ἑλλάδι, οἱ δημοσίως ἀγορεύοντες, οἱ oratores, ἀλλ' οἱ διδάσκαλοι τῆς ῥητορικῆς. Ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ὅμως, ὅτε δημόσιαι ἀγορεύσεις ἦσαν ἐξαίρεσις μόνον, ἐγίνετο καὶ ἐν Ῥώμῃ ἐπ' ἀμφοτέρων χρῆσις τῆς λέξεως, καὶ μετὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι ῥ ή τ ο ρ ε ς, οἵτινες τότε καὶ σ ο φ ι σ τ α ὶ ὠνομάζοντο, ἦσαν οἱ παρὰ τοῖς δικαστηρίοις ἀγορεύοντες ἢ τὴν τέχνην τοῦ λόγου διδάσκοντες. Κατὰ τὸ πλεῖστον δ' εἰς τὰ ῥητορικὰ γυμνάσματα ἐλαμβάνοντο θέματα ὑποθετικὰ, πολιτικὰ ἢ νομικὰ ἀντικείμενα πραγματευόμενα (Quint. II, 10, 12. IV, 2, 29). Τὰς ἀρίστας περὶ ῥητορικῆς πραγματείας συνέταξεν ὁ Ἀριστοτέλης, Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς, ὁ Ἀφθόνιος, ὁ Ἑρμογένης, ὁ Σώπατρος, ὁ Δημήτριος, ὁ Ἀριστείδης, κλ. Παρὰ δὲ Ῥωμαίοις τὴν πρώτην θέσιν κατέχουσι τὰ ἔργα τοῦ Κικέρωνος de inventione, de oratore, Brutus καὶ orator.

Ῥῆτραι, οὕτως ἐλέγοντο ἐν Σπάρτῃ τοῦ Λυκούργου οἱ νόμοι, ὡς δῆθεν ὑπὸ τοῦ ἐν Δελφοῖς χρηστηρίου ῥ η θ έ ν τ ε ς καὶ ἀγράφως μεταδοθέντες (Πλουτ. Β. Λυκ. ΣΤ, ΙΓ), καθ' ὃ πυθόχρηστοι (Ξνφ. Λακ. Πολ. Γ), ἢ ἄγραφοι καὶ μία τῶν ῥητρῶν τούτων ἦν τὸ νὰ μὴ ὦσι γεγραμμένοι οἱ νόμοι. Ἦσαν δ' οὗτοι, ὡς φαίνεται, τρεῖς κατ' ἀρχὰς εἰς οὓς προσετέθη καὶ τέταρτος, ὁ τὸ πολίτευμα κανονίσας (Πλούτ. Λυκ. ΙΓ. Ἀγησίλ. ΚΣΤ). Συντεταγμέναι δ' ἦσαν αἱ ῥῆτραι αὗται χρησμῶν δίκην, συντόμως καὶ ἀποφθεγματικῶς· ἀλλὰ κατ' Ὀλυμπιάδα 26 (673 π. Χ.) ἐστιχούργησεν αὐτοὺς ὁ Τέρπανδρος (Κλήμ. Ἀλεξ.) κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς Κρήτης, ἵνα ὦσι μᾶλλον εὐμνημόνευτοι. Ἐν γένει δὲ ῥήτρα ἐλέγετο ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις καὶ πᾶσα ῥητὴ σύμβασις (Ἀπολλών. Λεξ. Ὁμ. ἐν λ.), καί τις συνθήκη Ἠλιακὴ ἐξ Ὀλ. 40-60, ῥ ή τ ρ α (Fράτρα) λέγεται ἐν σωζομένῃ ἐπιγραφῇ Borckh. C. J. Ἀρ. 11).

Ῥιανὸς, ἐκ Κρήτης, ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου (276-195 π. Χ.), τὸ πρῶτον δοῦλος καὶ φύλαξ γυμναστηρίου, ἐσπούδασεν ἔπειτα, συμμαθητεύσας μετὰ τοῦ Ἐρατοσθένους, καὶ ἀνεδείχθη γραμματικὸς καὶ ἐποποιός. Ἐκ τῶν ἐπῶν αὐτοῦ μνημονεύονται ἡ «Ἡράκλεια», τὰ «Ἀχαϊκὰ», τὰ «Θεσσαλικὰ», καὶ πρὸ πάντων τὰ «Μεσσηνιακὰ» εἰς 6 βιβλία, ψάλλοντα τοὺς δύο Μεσσηνιακοὺς πολέμους. Ἐξ αὐτῶν δὲ κυρίως ἠρύσθη ὁ Παυσανίας, ὅστις ἐστὶ δι' ἡμᾶς ἡ κυριωτέρα πηγὴ τῶν εἰδήσεων περὶ τῶν πολέμων ἐκείνων. Σώζεται αὐτοῦ μακρὸν τεμάχιον, καὶ προσέτι 11 ἐπιγράμματα ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ. Αἱ ποιήσεις του ἔχουσι τὸν τύπον τῶν Ἀλεξανδρινῶν. Ὡς γραμματικὸς συνέταξεν ἔκδοσιν τῶν Ὁμηρικῶν ποιημάτων.

Ῥέγμος, υἱὸς τοῦ Πείρου, ἡγεμὼν τῆς Θρᾴκης, εἰς βοήθειαν τῶν Τρώων ἐλθὼν (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 485).

Ῥιζάγρα, ἐργαλεῖον δι' οὗ οἱ χει-

ρουργοὶ ἐξῆγον τὰς ῥίζας τῶν ὀδόντων, τὰ βέλη ἐκ τῶν σαρκῶν, κτλ. (Cels. VII, 12). Ὡς τοιοῦτο ἐξελήφθη μετὰ πιθανότητος τὸ

εἰκονιζόμενον, εὑρεθὲν ἐν Πομπηΐᾳ μετ' ἄλλων χειρουργικῶν.

Ῥιζάνα, πόλις παραθαλασσία τῆς ἐν Ἀσίᾳ Γεδρωσίας (Πτολ.).

Ῥιζοῦς, 1) πόλις τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Μαγνησίας (Στρβ.). — 2) Πόλις λιμένα ἔχουσα ἐν Πόντῳ τῆς Ἀσίας. Νῦν Ῥιζέχ.

Ῥίζων, πόλις ὀχυρὰ τῆς Δαλματίας, ἐπὶ ὁμωνύμου κόλπου ἢ καὶ ποταμοῦ (Πολβ. Β, 11.—Στρβ. Ζ, 316.—Liv. XLV, 26). Νῦν Ῥιζάνον ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Κατάρου.

Ῥίνθων, ἐκ Συρακουσῶν ἢ ἐκ Τάραντος, υἱὸς ἀγγειοπλάστου, ἐπὶ τῶν χρόνων Πτολεμαίου τοῦ Λάγου (320-305 π.Χ.), ἐφεῦρε τὸ εἶδος τοῦ δράματος τὸ κληθὲν «Ἱλαροτραγῳδίαν». Ἔγραψε δὲ 38 τοιαῦτα δράματα, λαβὼν τὰς ὑποθέσεις ἐκ τῶν Ἀθηναίων τραγικῶν, καὶ ἀναμίξας αὐτὰς ἐπὶ τὸ κωμικώτερον, διότι ἀγνοεῖται ὁ τρόπος καθ' ὃν εἰργάζετο. Τὸ πιθανώτερον φαίνεται ὅτι ἐλάμβανε μὲν τὰς διηγήσεις καὶ τὴν ἐξωτερικὴν διάπλασιν τῶν τραγικῶν, ἀλλὰ παρῳδῶν αὐτούς, ἐδανείζετο τὰς σκηνὰς καὶ τοὺς διαλόγους ἐκ τοῦ συνήθους βίου, καὶ κατήρτιζεν οὕτω προϊὸν τῆς φαντασίας μικτὸν ἐκ γελοίου καὶ σοβαροῦ. Ὀλίγα λείψανα αὐτοῦ σώζονται ἐν οἷς διαφαίνεται φαιδρότης πνεύματος καὶ ἀγχίνοια. Ἓν τῶν δραμάτων αὐτοῦ ἦν ὁ Ἀμφιτρύων, ὅστις νομίζεται ὅτι ἐχρησίμευσεν ὡς ὑπόδειγμα εἰς τὸν τοῦ Πλαύτου. Οἱ ὀλίγοι διατηρούμενοι αὐτοῦ στίχοι εἰσὶν ἰαμβικοὶ τρίμετροι (Ἀθήν. Γ, 27), καὶ τρεῖς τίτλοι δραμάτων σώζονται, μυθολογικοὶ (Στέφ. Βυζ. Σουΐδ.).

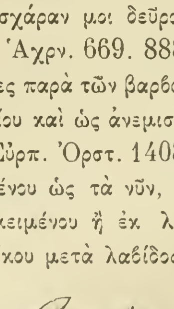
Ῥινοκόλουρα (τὰ) ἢ Ῥινοκωλοῦρα (ἡ), πόλις ἐπὶ ἀμμώδους παραλίας τῆς Μεσογείου, ὁτὲ μὲν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὁτὲ δ' εἰς τὴν Συρίαν ἀποδιδομένη, καθ' ὃ κατὰ τὰ μεθόρια ἀμφοτέρων κειμένη, σπουδαιοτάτη θέσις διὰ τὸ μετὰ τῆς Ἀραβίας ἐμπόριον (Στρβ XVI, 741. 759.—Liv. XLV, 11). Νῦν Κασρ ἐλ Ἀρίς.

Ῥίον τὸ (Ἀχαϊκὸν), ἀκρωτήριον τῆς Ἀχαΐας, μεθ' οὗ τὸ ἀπέναντι κείμενον Ἀντίρριον, ἢ Ῥίον τὸ Μολυκρικὸν, ἀπετέλει τὸ στόμιον τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου. Ἡ ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασις τῶν δύο ἀκρωτηρίων ἐλέγετο 7 σταδίων, κατὰ δὲ Πλίνιον 1 ῥωμαϊκοῦ μιλίου. Ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου ἵδρυτο ναὸς τοῦ Ποσειδῶνος. Εἰς τὸν πορθμὸν δὲ τοῦτον ἐδόθη ἡ ἱστορικὴ ναυμαχία τῶν 429 π. Χ. (Θουκ. Β, 87. Ε, 52. —Στρβ. Η, 335.—Παυσ. Ζ, 22. 10),

Ῥιπαῖα (ἢ Ῥίπαια) ὄρη, ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὑποτιθεμένη σειρὰ ὑψηλῶν ὀρέων κατὰ τὰ βορειότατα τῆς γῆς (Σφκλ. Οἰδ. Κολ. 1247.—Virg. G. I, 240), ὅθεν ἔπνεον «ῥιπαὶ αἰθρηγενέος βορέαο» (Ὁμ. Ἰλ. Ὀλ. 171). Τινὲς τῶν νεωτέρων θέλουσι τὴν παραγωγὴν ἐκ τοῦ ταρταρικοῦ δῆθεν ῥιφαὲτ (ὑψηλόν). Πέραν αὐτῶν κατῴκουν οἱ Ὑπερβόρειοι (Διον. Περιηγ. 315.—Στρβ.). Ὁ Αἰσχύλος τίθησιν εἰς αὐτὰ τὰς ἀγνώστους τότε πηγὰς τοῦ Ἴστρου. Οἱ μεταγενέστεροι γεωγράφοι ἔδιδον τὸ ὄνομα εἰς τὰ δυτικώτερα τῶν Οὐραλίων.

Ῥίπη, πόλις ἀρχαία τῆς Ἀρκαδίας, πλησίον τῆς Στρατίας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 606).

Ῥιπὶς, ὑποκορ. Ῥιπίδιον, ἀνεμιστήριον («τὴν ἐσχάραν μοι δεῦρο καὶ τὴν ῥιπίδα» Ἀρστφ. Ἀχρν. 669. 888). Παρέλαβον δ' οἱ Ἕλληνες παρὰ τῶν βαρβάρων τὴν χρῆσιν τοῦ ῥιπιδίου καὶ ὡς ἀνεμιστηρίου διὰ τοὺς ἀνθρώπους (Εὐρπ. Ὀρστ. 1408-1412), οὐχὶ ἀνοιγοκλειομένου ὡς τὰ νῦν, ἀλλὰ τεταμένου, καὶ συγκειμένου ἢ ἐκ λευκοῦ ὑφάσματος ἐντὸς κρίκου μετὰ λαβίδος, ἢ ἐκ πτερῶν

ταῶνος (Propert. II, 15), ἢ ἐκ φύλλου λεπτοῦ, ὡς ἀπαντῶνται τὰ ἐν τῇ εἰκόνι παριστώμενα ἐν τοιχογραφίαις τῆς Πομπηίας κα

τῶν Σταδιῶν· καὶ ταῦτα συνήθως ἔφερον παρὰ ταῖς κυρίαις θεραπαινίδες, ὡραῖοι παῖδες ἢ εὐνοῦχοι (Εὐρπ. αὐτ. — Στράτων, ἐπίγρ.

ΚΒ), ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐκ τοιχογραφίας ἐν Πομπηΐᾳ, Ἔρως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἀριάδνης, θλιβόμενος διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν αὐτῆς. Παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις δ' ἐποιοῦντο χρῆσιν αὐτῶν καὶ ἄνδρες προσέτι, ὡς ὁ Αὔγουστος εἶχε δοῦλον ῥιπίζοντα αὐτὸν ὅταν ἐκοιμᾶτο (Suet Aug. LXXXII —Terent. III, 5, 45-54). Ὑπῆρχον δὲ καὶ ῥιπίδες μυιοσόβοι, τὰ κυρίως μυαστήρια πρὸς ἐκδίωξιν τῶν μυιῶν (Μένανδ. Σελ. 175. — Αἰλ. π. ἱ. ΙΕ, 14).

·Ρέσκος, κιβώτιον κατεσκευασμένον ἐκ καλάμων ἢ ἐλαφρῶν ῥάβδων διὰ δέρματος ἐπικεκαλυμμένων (τὸ σεπέτι), χρησιμεῦον εἰς φύλαξιν ἀργυρωμάτων (Φώτ. λ.), ἀλλ' ἐν γένει καὶ εἰς ἐναπόθεσιν ἄλλων ἀντικειμένων, ὡς ἄρτων κτλ. (Πολδ. Ι, 31. 137).

·Ρέψασπις, ὁ ἐκ δειλίας φεύγων εἰς τὴν μάχην. Ἐν Σπάρτῃ ἐτιμωρεῖτο διὰ θανάτου.

·Ροδανὸς, ὁ κυριώτερος ποταμὸς τῆς ἀρχαίας Γαλλίας, ἔχει τὰς πηγάς του εἰς τὰς Πεννινίας Ἄλπεις, ῥέων πρὸς δυσμὰς εἰς τὴν Λαμάνιον λίμνην, καὶ εἶτα νοτίως διὰ τοῦ Λουγδούνου (Λυὼν), δέχεται ἐξ ἀριστερῶν τὸν Ἴσαραν (Isère) καὶ Δρυεντίαν (Durance), δεξιῶς τὸν Ἄραρα (Saone), καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν Τυρρηνικὴν θάλασσαν ἀπέναντι τῆς Σαρδηνίας (Liv. XXI, 26). Ἔχων τὸν ῥοῦν ὁρμητικὸν, μετέβαλλε πολλάκις τὴν κοίτην κατὰ τὰς ἐκβολάς· διὰ τοῦτο οἱ ἀρχαῖοι ἄλλοι ἄλλον ἀριθμὸν στομίων, 1, 2, 3, ὡς καὶ 7, τῷ ἀπέδιδον. Κατὰ δὲ τὸ ἀνατολικώτερον τούτων ἀναφέρουσι (Πλούτ. Μάρ. ΙΕ. — Στρβ. Δ, 183) καὶ τὰς «Μαριανὰς φόσσας», διώρυγας ἃς ὁ Μάριος ἀνέσκαψεν ἐπὶ τοῦ Κιμβρικοῦ πολέμου. Ἐπὶ πολὺ ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν του πλωτὸς, ἐχώριζεν ὁ Ῥοδανὸς τὴν Γαλλίαν, ὡς Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν, ἀπὸ τῆς Ἐλβετίας (Στρβ. Δ, 183. 189. 20.).

·Ρόδεια, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ κα τῆς Τηθύος, ὀπαδὸς τῆς Περσεφόνης (Ὁμ. Ὕμν. Δημ. 451. — Ἡσδ. Θεογ. 351).

·Ρόδη, 1) θυγάτηρ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης, γυνὴ τοῦ Ἡλίου καὶ μήτηρ τοῦ Φαέθοντος, τῆς Λαμπετίας, τῆς Αἴγλης καὶ τῆς Φαεθούσης (Ἀπλλ. Α, 4, 4). — 2) Μία τῶν Δαναΐδων (Ἀπλλδ. Β, 1, 4). — 3) Λιμὴν Ἑλληνικὸς εἰς τὴν χώραν τῶν Ἰνδιγητῶν κατὰ τὴν Ταρρακωνικὴν Ἱσπανίαν (Liv. XXXIV, 8). Νῦν Ῥόζας.

·Ροδία, μία τῶν Δαναΐδων (Ἀπλλδ. Α, Ι, 4).

·Ρόδιος, ποταμὸς ἐν Μυσίᾳ κατὰ τὴν Τρωάδα, πηγάζει ἐκ τῆς Ἴδης, καὶ δεχόμενος τὸν Σελήεντα ὡς ὁμόρρουν, ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, μεταξὺ Ἀβύδου καὶ Δαρδάνου (Ὁμ. Ἰλ. Μ, 20. Υ, 215. — Ἡσδ. Θγν. 311. — Στρβ. ΙΒ. 554. ΙΓ, 595). Πιθανῶς ὁ νῦν ποταμὸς τῶν Δαρδανελλίων, ὅστις ἕλη διερχόμενος ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν διὰ πολλῶν στομίων.

·Ρόδον, ἄνθος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις λίαν ἀγαπητὸν διὰ τὸ χρῶμα καὶ τὸ ἄρωμα αὐτοῦ. Χρῆσις αὐτοῦ ἐγίνετο εἰς κόσμησιν τῶν τραπεζῶν εἰς τὰς ἑστιάσεις, καὶ εἰς στεφάνωσιν κατ' αὐτάς· καὶ εἰς τοὺς τάφους προσέτι ἐπετίθετο, εἰς ἔνδειξιν ἀγάπης καὶ ἐνθυμήσεως. Ῥοδοδάκτυλος λέγεται ἡ αὐγὴ παρ' Ὁμήρῳ διὰ τὰ ῥόδινα χρώματά της. Καθ'

Ἡρόδοτον (Η, 138) ἐν Μακεδονίᾳ ἔθαλλον αὐτοφυῶς ἐξαίσια ῥόδα ἑ ξ η κ ο ν τ ά φ υ λ λ α.

Ῥοδόπη, ὄρος τῆς Θρᾴκης, εἰς τὰ δυτικὰ τῆς χώρας, ἀνατολικῶς τοῦ Νέστου ποταμοῦ εἰς ὕψος αἰρόμενον 2,300 μέτρων, καὶ ἐκ βορρᾶ μέχρι τοῦ Εὐξείνου ἐκτεινόμενον. Ἦν τὸ ἐπισημότερον ὄρος τῆς Θρᾴκης καὶ Βάκχαι διέτρεχον αὐτὸ κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις (Ἡρδ. ΣΤ, 49.—Θουκ. Β, 96.—Στρϐ. Ζ, 319.—Πολύϐ.— Hor. Od. III, 25, 12), Νῦν βουνὸν τοῦ Δεσπότου.

Ῥόδος, πρὶν ἄλλως καὶ Ὀ φ ι ο ῦ σ α ι, Σ τ α δ ί α, Ἀ σ τ ε ρ ί α, Τ ρ ι ν α κ ρ ί α, Κ ο ρ υ μ ϐ ί α, Μ α κ α ρ ί α, καλουμένη, νῆσος ἔχουσα ἐπιφάνειαν 21 μέτρ. τετραγ. ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τῆς Καρίας διαιρουμένη διὰ πορθμοῦ ἔχοντος ἓξ μιλίων πλάτος. Διατέμνεται ὑπὸ ὄρους, οὗ τὸ ὕψιστον μέρος ἐλέγετο Ἀταβύριος. Ἡ παραλία ἦν εὐλίμενος, εἶχε τὸ κλῖμα τερπνὸν καὶ ὑγιεινὸν, τὸν οὐρανὸν αἴθριον καὶ, κατὰ Πλίνιον (II, 87. — Suet. Tib. XI) ἡμέρα δὲν παρήρχετο χωρὶς νὰ φανῇ ὁ ἥλιος εἰς αὐτήν. Κατ' ἀρχὰς λέγεται ὅτι τὰ πεδία αὐτῆς κατείχοντο ὑπὸ λιμνῶν καὶ βάλτων, καὶ κατεκαλύπτοντο ὑπ' ἐντόμων φαρμακερῶν, ὅτι δ' ἐκαθάρισεν αὐτὰ ὁ Φόρβας, ἐλθὼν μετ' ἀποίκων Λαπίθων (Διόδ. Δ, 71. Ε, 58). Ἀφθόνως παρῆγε μάρμαρον, κρητίδα, ξυλικὴν πρὸς ναυπηγίαν, οἶνον, σῦκα μελανὰ καὶ καλοὺς ἰχθῦς (ἄλοπας). Ἦν δὲ πᾶσα ἡ νῆσος ἱερὰ τῷ Ἡλίῳ, ὅστις συνελατρεύετο ἐνταῦθα μετὰ τῆς θυγατρός του Ἠλεκτρυόνης. Ἐτιμᾶτο δ' ἐν αὐτῇ καὶ ὁ Ἀταβύριος Ζεὺς, καὶ οἱ ἥρωες Ἡρακλῆς καὶ Τληπτόλεμος. Ἡ νῆσος ἐν τοῖς μυθικοῖς χρόνοις ἐλέγετο ἐκ τῶν κυμάτων προκύψασα, μετὰ κατοίκων τῶν Τελχίνων, ἀφ' ὧν καὶ Τ ε λ χ ι ν ί α προσέτι ἐλέγετο, καὶ οἵτινες ἐλέγοντο ὄντες οἱ ἐπινοηταὶ τῆς χρήσεως τῶν μετάλλων καὶ τῆς ἀστρολογίας. Κατ' ἄλλους δὲ, μετῴκησαν εἰς αὐτὴν οἱ Τελχῖνες ἐκ Κρήτης. Μετ' αὐτοὺς ἀρχαιότατοι κάτοικοι λέγονται οἱ Ἡλιάδαι, ἴσως ἄλλη μόνον ἐπωνυμία αὐτῶν. Μνημονεύονται δὲ καὶ Φοίνικες εἰς τὴν νῆσον ἐλθόντες. Μετὰ δὲ τὴν κάθοδον τῶν Ἡρακλειδῶν ἦλθον Δωριεῖς εἰς αὐτὴν ἐκ Μεγάρων, ἢ ἐκ τῶν ἐξ Ἄργους εἰς Κρήτην μεταβάντων μετὰ τοῦ Ἀλθαιμένους. Κατ' ἀρχαιοτέρας δὲ παραδόσεις ἦλθεν εἰς τὴν νῆσον ὁ Ἡρακλείδης Τληπτόλεμος, καὶ αὐτὸς ἵδρυσε, πρὸ τῶν Τρωϊκῶν, τὰς τρεῖς πόλεις Λ ί ν δ ο ν, Ἰ α λ υ σ ὸ ν καὶ Κ ά μ ε ι ρ ο ν (Ὁμ, Ἰλ. Β, 653).—Αἱ πλεῖσται τῶν δωρικῶν πόλεων κατὰ τὰς περικειμένας νήσους καὶ παραλίας φαίνονται τῶν Ῥοδίων ἱδρύματα οὖσαι, καὶ ἀπετέλουν μετὰ τῆς Ῥόδου πολιτικὴν συμπολιτείαν, τὴν «δωρικὴν ἑξάπολιν» λεγομένην, κέντρον ἔχουσαν τὸν ναὸν τοῦ Τριοπίου Ἀπόλλωνος (Ἡρδ. Α, 144). Δραστηρίως δ' εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν ἐπιδεδομένοι οἱ Ῥόδιοι, ἐξέτειναν τὰς ἀποικίας των μακρὰν πρὸς δυσμὰς, καὶ μία τῶν ἐπισημοτέρων ἐξ αὐτῶν ἦν ἡ τῷ 690 π. Χ. ὑπὸ τοῦ Ἀντιφήμου ἱδρυθεῖσα ἐν Γέλᾳ (Ἡρδ. Ζ, 153). Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ νήσῳ προεῖχεν ἐπὶ δυνάμει ἡ οἰκογένεια τῶν Ἐρατιδῶν, ἧς μέλος ἦν ὁ Διαγόρας. Ἐπὶ τῶν Περσικῶν πολέμων συνέπραξεν ἡ Ῥόδος μετὰ τῆς ὑπερεχούσης μερίδος, καὶ ἐνέμεινεν ἔκτοτε εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀθηναίων. Τῷ 411 π. Χ. οἱ ἀριστοκράται ἐπαναστάντες ἐπεκαλέσθησαν τὸν Πελοποννησιακὸν στόλον εἰς βοήθειάν των· ὁ εὐγενὴς δὲ Δωριεὺς, υἱὸς τοῦ Διαγόρου, ὃν οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἐξορίσει, ἀνακληθεὶς, κατέστειλε τὴν στάσιν, καὶ μετὰ τοῦτο διεπράξατο τὸν συνοικισμὸν τῶν τριῶν πόλεων εἰς μίαν, τὴν Ῥόδον, ἣν ἔκτισεν ἀμφιθεατροειδῆ, ὑπὲρ ὡραῖον λιμένα, κατὰ τὸ βορειανατολικὸν πέρας τῆς νήσου. Μετ' ὀλίγον ὅμως πάλιν ἐξερράγησαν συγκρούσεις μεταξὺ τῶν ἀριστοκρατῶν καὶ τοῦ δήμου, οὗ ἡ ἀρχὴ εἶχεν ἐκτραχηλισθῆ εἰς ἐσχάτην δημαγωγίαν, πάσης παρανομίας ἔνοχον γινομένην (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8, 20). Ἀποκατέστη ὅμως πάλιν μετὰ ταῦτα νόμιμος καὶ ἔμφρων δημο-

κρατία, διὰ μετριοπαθείας καὶ ἀξιοπρεπείας εἰς δύναμιν ἐκ νέου ἀναπτυχθεῖσα, καὶ ἔκτοτε ἐπέστρεψεν αὖθις ἡ Ῥόδος εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀθηναίων. Τῷ 358-356 ὅμως, ἐπειδὴ οἱ Ἀθηναῖοι παρέδησαν ὑπερπηδήσαντες τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως, ἀπέστησαν πάλιν οἱ Ῥόδιοι ἀπ' αὐτῶν, καὶ τότε, βοηθείᾳ τῶν Καρῶν ἡγεμόνων, ἐπεκράτησεν ἐν τῇ νήσῳ ἰσχυρὰ ὀλιγαρχία (Δμσθ. π. Ῥοδ. ἐλ.), καὶ μετ' οὐ πολὺ ὑπέκυψεν ἡ νῆσος εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἰδριέως, δυνάστου τῆς Ἁλικαρνασσοῦ. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου κατελήφθη ὑπὸ φρουρᾶς μακεδονικῆς, ἣν μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου ἐξέβαλε, καὶ ἀνεκτήσατο τὴν ἐλευθερίαν της, ἀναπτυχθεῖσα τότε καὶ εἰς τὴν ὑπερτάτην ἀκμήν. Κατὰ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ ἀντέστησαν γενναίως οἱ Ῥόδιοι τῷ 304 π. Χ., κατέλαβον μέρη τῶν Καρικῶν παραλίων, ὑπεστήριξαν τὰς ἑλληνικὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας εἰς ὑπεράσπισιν τῆς ἐλευθερίας των, ἀλλὰ μείναντες οὐδέτεροι μεταξὺ τῶν τότε διαμαχομένων ἰσχυρῶν διαδόχων, ἠγωνίζοντο εἰς ἀποκατάστασιν φιλικῶν συναλλαγῶν μετ' αὐτῶν, καὶ ἔθεντο πρῶτοι τὰς βάσεις διεθνοῦς θαλασσίου καὶ ἐμπορικοῦ δικαίου. Τῷ 224 π. Χ. σφοδρὸς σεισμὸς μεγάλην ἔφερεν εἰς τὴν πόλιν βλάβην, καὶ τὸν περίφημον ἐν αὐτῇ κολοσσὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (ἴδ. Χάρης) καταρρίψας. Τότε δὲ καὶ ἡγεμόνες καὶ πόλεις πολλαὶ τῇ ἔπεμψαν δωρεὰς πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς ζημίας ταύτης. Μετὰ τῶν Ῥωμαίων συμμαχοῦντες, ἐπολέμησαν οἱ Ῥόδιοι κατὰ τοῦ Ἀντιόχου καὶ τοῦ Προυσίου, καὶ ἔλαβον ὡς ἀμοιβὴν τὴν κυριαρχίαν ἐπὶ τῆς Καρίας καὶ τῆς Λυδίας. Ἀπώλεσαν ὅμως τὰς ἐπαρχίας ταύτας, ὡς καὶ πολλὰ τῶν ἐμπορικῶν αὐτῶν προνομίων ὅτε, ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν δυνάμει ἐναβρυνόμενοι, καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς παραγνωρίζοντες, ἔπεμψαν εἰς Ῥώμην πρέσβυν θελήσαντα ἐπιτακτικῶς νὰ ἐπιβάλῃ τὰς ἀξιώσεις των (Liv. XLIV, 14). Κατὰ Μιθριδάτου ἐπιτυχῶς ἀντέστησαν, ἀλλ' οἱ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καίσαρος ἐπελθόντες ἐμφύλιοι πόλεμοι ἐπέφερον τὴν παρακμὴν αὐτῶν. Τὴν ἀνεξαρτησίαν ὅμως διετήρησαν ἔτι ἐπί τινα χρόνον, πολλάκις ἀφαιρουμένην καὶ πάλιν ἀποδιδομένην αὐτοῖς, μέχρις οὗ τέλος ὁ Οὐεσπασιανὸς ἐντελῶς τοὺς ὑπέταξε (Suet. Vesp. VIII). — Ἡ Ῥόδος ἐπιμελῶς ἐκαλλιέργησε καὶ τὴν τέχνην καὶ τὴν ἐπιστήμην. Ὅτε ὁ Αἰσχίνης ἐξωρίσθη ἐξ Ἀθηνῶν, ἵδρυσεν ἐκεῖ σχολὴν ῥητορικῆς, διαμείνασαν ἐν ἀκμῇ πολὺν χρόνον ἔτι καὶ μετὰ τῆς νήσου τὴν πολιτικὴν παρακμὴν (Cic. Brut. XIII). Εἶχε δ' ἡ Ῥοδία ῥητορική τι τὸ ὀγκῶδες καὶ ἐπὶ τὸ ἀσιατικώτερον ἐπιδεικτικόν. Ποιηταὶ διέπρεψαν ἐν αὐτῇ Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Μόλλων (ἴδ. Ἀπολλώνιος). Δραστηρίως δ' ἠσκεῖτο ἐν Ῥόδῳ καὶ ἡ γλυπτική, ἐκ Σικυῶνος ἐκεῖ μεταβᾶσα, καὶ ἐπίσημον ἔχουσα καλλιτέχνην τὸν Λίνδιον Χάρητα, τὸν ἐργασθέντα τὸν Κολοσσόν, καὶ ἐν ἄλλοις τὸν Ἡγήσανδρον, Πολύδωρον καὶ Ἀθηνόδωρον, τοὺς ποιήσαντας τὸ σύμπλεγμα τοῦ Λαοκόοντος, καὶ τὸν Ἀπολλώνιον καὶ Ταυρίσκον ἐκ Τράλλεων, γλύπτας τοῦ Φαρνεσίου λεγομένου ταύρου (Στρβ. ΙΔ, 652). Διὰ τῶν ἔργων τῶν καλλιτεχνῶν τῆς σχολῆς ταύτης οὕτω κατεκοσμήθη ἡ πόλις, ὥστε ὁ Ἀριστείδης ὁ σοφιστὴς ἔγραφε δύο αἰῶνας μετὰ τὴν πτῶσιν αὐτῆς, ὅτι ἐπὶ τῆς ἀκμῆς της ἦν «ὀχυρὰ ὡς φρούριον καὶ κατάκοσμος ὡς βασιλικὸς οἶκος». Ὁ περίφημος κολοσσὸς τοῦ Ἡλίου ἦν οὐχὶ ὁ μόνος, ἀλλ' ὑπῆρχον ἑκατὸν εἰς τὴν πόλιν (Σχλ. Λουκ. Ἰκαρμνπ. 12), καὶ ὁ πορθήσας αὐτὴν Κάσσιος τῷ 38 π. Χ. ἀπεκόμισε τρισχίλια ἀγάλματα καὶ θησαυροὺς 50 ἑκατομμυρίων.

Ῥοδουντία, φρούριον ἐπὶ τοῦ ὄρους Οἴτης εἰς τὴν Φθιώτιδα (Στρβ.).

Ῥοδῶπις, 1) ἀρχαία ἑταίρα ἐκ Θρᾴκης, δούλη τοῦ ἐν Σάμῳ Ἰάδμονος, πωληθεῖσα εἰς Αἴγυπτον ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἀμάσιδος καὶ ὑπὸ τοῦ Χαράξου ἀπελευθερωθεῖσα.

Περὶ αὐτῆς διηγοῦντο ὅτι τοσοῦτον πλοῦτον συνεκομίσατο, ὥστε ἰδίᾳ δαπάνῃ ἤγειρε μίαν τῶν πυραμίδων (Ἡρδ. Β, 134).—2) Ἄλλη ἑταίρα (Ῥοδόπη, κατὰ Λουκ. Ὀρχ. Β), ἣν ἐνυμφεύθη ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου Ψαμμήτιχος (Αἰλ. π. ἱ. ΙΓ, 33).

Ῥοῖκος, 1) Κένταυρος, ὅστις μετὰ τοῦ ἄλλου Κενταύρου, τοῦ Ὑλαίου, ἐπιτεθεὶς ἐν Ἀρκαδίᾳ κατὰ τῆς Ἀταλάντης, ἐφονεύθη τοξευθεὶς ὑπ' αὐτῆς (Ἀπλλδ. Γ, 9, 2).—2) Υἱὸς Φιλέου, Σάμιος καλλιτέχνης, ἀκμάζων περὶ τὰ 580 π. Χ. Μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Θεοδώρου ᾠκοδόμησε τὸ ἐν Σάμῳ Ἡραῖον, ὅπερ ἦν, καθ' Ἡρόδοτον (Γ, 60), «νηὸς μέγιστος πάντων νηῶν τῶν ἡμεῖς ἴδμεν», δωρίου ῥυθμοῦ (Vitr. VII, praef.). Αὐτὸν λέγει ὁ Παυσανίας (Ι, 38) καὶ ἄγαλμα τῆς Νυκτὸς κατασκευάσαντα, χαλκοῦν βεβαίως, διότι παραβάλλει αὐτὸ πρὸς τὸ τῆς ἐν Ἀμφίσσῃ χαλκῆς Ἀθηνᾶς καὶ λέγει αὐτὸ κατὰ τὴν τέχνην ἀρχαϊκώτερον ἐκείνης, καίτοι ὑποτιθεμένης ὅτι ἐκομίσθη ἐκ Τροίας. Ὁ δὲ Πλίνιος (XXXV, 152) μνημονεύει αὐτοῦ καὶ ὡς ἐργασθέντος καὶ εἰς τὸν ἐν Λήμνῳ Λαβύρινθον.

Ῥοιμετάλκης, βασιλεὺς τῆς Θράκης ἐπὶ Αὐγούστου, συμπολεμήσας μετ' αὐτοῦ κατὰ τοῦ Ἀντωνίου, καὶ πάντοτε διαπρέψας ὡς σύμμαχος τῶν Ῥωμαίων. Ἐπολιτογραφήθη δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ διετέλεσεν ἐπώνυμος ἄρχων τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὸ ἔτος 27 π. Χ. (Ὀλ. 173, 6').

Ῥοίτειον (ἢ Ῥοίτιον) ἄκρον, πετρώδης ἀκτὴ μετὰ διαφόρων προεξοχῶν ἐν τῇ Τρωϊκῇ ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου. Ἐφ' ἑνὸς τῶν λόφων ἔκειτο καὶ κώμη ὁμώνυμος, καὶ ἐκεῖ πλησίον ἦν καὶ τὸ Αἰάντειον, ὁ τάφος Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου (Ἡρδ. Ζ. 43. — Στρ6. ΙΓ, 595).

Ῥοῖτος, 1) Κένταυρος παρὰ τοῖς Λατίνοις ποιηταῖς, ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ Ῥοίκῳ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, εἰς τὸν γάμον τοῦ Πειρίθου ἐτραυματίσθη ὑπὸ τοῦ Δρύαντος καὶ ἔφυγε (Virg. G. II, 456.—Ov. Met. XII, 30).—2) Γίγας ὑπὸ τοῦ Βάκχου φονευθεὶς (Hor. Od II, 19, 28). Ὁ αὐτὸς καὶ Εὔρυτος. — 3) Ὀπαδὸς τοῦ Φινέως, ὑπὸ τοῦ Περσέως φονευθεὶς (Ov Met. V, 38).—4) Βασιλεὺς τῶν Μαρρουβίων ἐν Ἰταλίᾳ, οὗ ὁ υἱὸς Ἀγχέμολος ἔφυγεν ἀπ' αὐτοῦ πρὸς Δαῦνον, τὸν πατέρα τοῦ Τούρνου, διότι εἶχε τολμήσει νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τῆς μητρυιᾶς του Κασπερίας (Virg. Æ, X, 388).

Ῥόμϐος, πᾶν σῶμα ἔχον τὸ σχῆμα δύο ἴσων κώνων ἐκ τῶν βάσεων συνεχομένων. Ἐκ τούτου παίγνιόν τι τῶν παιδίων, παιόμενον καὶ ταχέως στρεφόμενον (τὸ σφιντιρλόνι) καὶ οὗ καὶ οἱ γόητες ἐποιοῦντο χρῆσιν, κατὰ τὸν ἦχον πρὸ πάντων ὃν παρῆγε μαντεύοντες (Ἐτυμ. λεξ. ῥύμβοι. — Εὐστθ. εἰς Ὀδ. Α, σλ. 1387.—Σχλ. Ἀπλλν. Ῥόδ. 1139. —Θεόκρ. εἰς Φαρμ.).

Ῥομφαία, ἡ καὶ Ῥομϐαία, εὐρεῖα καὶ μεγάλη μάχαιρα ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Θρᾳξὶ, καθ' Ἡσύχιον, ὅστις ὅμως προστίθησιν «ἢ ἀκόντιον»· ἀλλὰ τοῦτο δὲν φαίνεται ἀκριβὲς, κατὰ τὴν ἐν τοῖς χριστιανικοῖς κἂν χρόνοις γινομένην χρῆσιν τῆς λέξεως. Κατὰ δὲ Πλούταρχον (Αἰμύλ. ΙΗ), χαρακτηρίζεται ὡς «ῥομφαία βορωσίδηρος», ἣν ἔφερον διὰ χειρὸς, στηρίζοντες αὐτὴν εἰς τὸν δεξιὸν ὦμον.

Ῥόπαλον, ξύλον ἔχον ὀγκώδη καὶ

βαρεῖαν τὴν μίαν ἄκραν, καὶ χρησιμεῦον ὡς στοιχειῶδες ὅπλον εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους χρό-

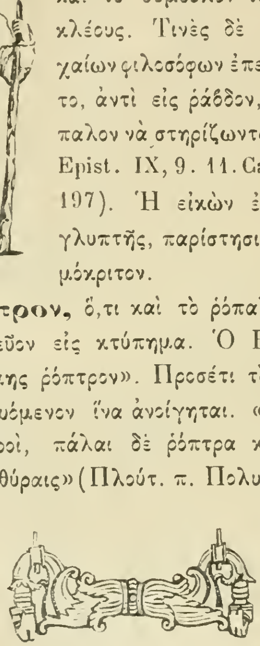
νους. Ὁ ῥοπαλοφόρος ἔτυπτε κρατῶν αὐτὸ ἀπὸ τῆς κάτω ἄκρας, τῆς λεπτοτέρας. Ὁ

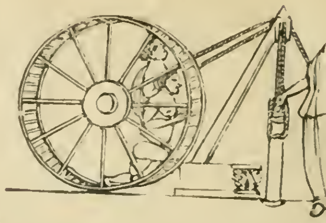
Ὅμηρος λέγει (Ὀδ. Λ, 575) «ῥόπαλον παγχάλκεον», ἴσως ἔχον ἥλους χαλκοῦς. Ἦτο δὲ τὸ κυρίως ὅπλον καὶ τὸ σύμβολον τοῦ Ἡρακλέους. Τινὲς δὲ τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων ἐπετηδεύοντο, ἀντὶ εἰς ῥάβδον, εἰς ῥόπαλον νὰ στηρίζωνται (Sidon. Epist. IX, 9. 11. Carm. XV, 197). Ἡ εἰκὼν ἐκ ψήφου γλυπτῆς, παρίστησι τὸν Δημόκριτον.

Ῥόπτρον, ὅ,τι καὶ τὸ ῥόπαλον, πᾶν τὸ χρησιμεῦον εἰς κτύπημα. Ὁ Εὐριπίδης λέγει «δίκης ῥόπτρον». Προσέτι τὸ εἰς τὴν θύραν κρουόμενον ἵνα ἀνοίγηται. «Νῦν μὲν εἰσὶ θυρωροί, πάλαι δὲ ῥόπτρα κρουόμενα πρὸς ταῖς θύραις» (Πλούτ. π. Πολυπραγμ.).

Εἶχον δὲ σχῆμα ἢ κρίκων ἁπλῶν, ἢ καὶ ἄλλο τι πλουσιώτερον, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος, ἔκ τινος θύρας τῆς Πομπηίας. Ῥόπτρον ἐλέγετο καὶ τὸ ξύλον δι' οὗ ἐκρούετο τὸ τύμπανον, ἔχον, κατὰ πρωτότυπον διατηρούμενον ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Βερολίνου, ἀφ' ἑνὸς λαβὴν διὰ τὸν τυμπανιστήν, ἀφ' ἑτέρου κομβίον, ὃ ἐκαλύπτετο διὰ δέρματος, ἵνα κτυπᾷ τὸ ἐπὶ τοῦ χαλκοῦ τυμπάνου διὰ σχοινίου ἑκατέρωθεν τεταμένον δέρμα, κατὰ τὸ ἐνταῦθα παριστάμενον καὶ ἐν Θήβαις τῆς Αἰγύπτου εὑρεθὲν πρωτότυπον. Τὸ ὄνομα ῥόπτρον ἔφερε τέλος καὶ ξενικὸν φρυγικὸν καὶ αἰγυπτιακόν τι μουσικὸν τυμπανοειδὲς ὄργανον θορυβῶδες, οὗ χρῆσιν ἐποιοῦντο οἱ Κορύβαντες εἰς τῆς Ῥέας τὰ ὄργια (Ἀπλλν. Α, 1139). Ἓν ἐπίγραμμα τὰ λέγει «χάλκεια ἰαχήματα»·

ὁ δὲ Πλούταρχος (ἐν Κράσ.) λέγει «ῥόπτρα βυρσοπαγῆ καὶ κοῖλα περιτείναντας ἠχείοις χαλκείοις, ἅμα πολλαχόθεν ἐπιδοποῦσι»· καὶ καθ' Ἡλιόδωρον (Θ, Σλ. 343) εἶχον οἱ Αἰθίοπες αὐτὰ μετὰ τῶν τυμπάνων καὶ ὡς μουσικὰ ὄργανα εἰς τὰς μάχας (καὶ Prudent adv. gymm. II, 527)· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Πάρθοι (Πλούτ. Κράσσ. ΚΓ)· ὥστε πιθανώτατα εἰσὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰσιδώρου (Orig. III, 21, 24) περιγραφόμενον ὄργανον, ξύλινον ἢ χαλκοῦν, μετὰ δέρματος ἑκατέρωθεν, κρεμάμενον ἐκ τοῦ λαιμοῦ, καὶ εἰς τὰ δύο ἄκρα κτυπώμενον ὡς τὸ τῆς εἰκόνος, ληφθείσης ἐκ τοιχογραφίας αἰγυπτιακῆς.

Ῥουβίκων, μικρὸς μεθόριος ποταμὸς μεταξὺ τῆς κυρίως Ἰταλίας (Ὀμβρικῆς καὶ τῆς ἐντεῦθεν τῶν Ἄλπεων Γαλλίας, εἰς τὴν Ἀδριατικὴν θάλασσαν ἐκβάλλων. Ὅτε δὲ ὁ Καῖσαρ ἐκ Γαλλίας προερχόμενος, ὑπερέβη αὐτόν, ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν (Στρβ. — Cic. Phil. VI, 3. — Suet. Cæs. XXXI), τοῦτο ἐθεωρήθη ὡς διάβημα σπουδαῖον, ὥστε «ὑπερβαίνειν τὸν Ῥουβίκωνα» ἀπέβη παροιμιακόν, «ὡς ῥίπτειν τὸν κύβον».

Ῥουβρίκατος, 1) Ποταμὸς τῆς Νουμιδίας, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Θάμβης καὶ ἐκβάλλων ἀνατολικῶς τοῦ Ἱππῶνος. Νῦν Σεβάς. — 2) Ποταμὸς τῶν βορειανατολικῶν τῆς Ταρρακωνικῆς Ἱσπανίας, ἐκβάλλει παρὰ τῇ πόλει Βερκίνῳ (P. Mel. II, 615).

Ῥούβων, ποταμὸς ῥέων πρὸς τὰ βόρεια παράλια τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας (Πτολμ. Γ, 5). Νῦν Δυία.

Ῥουδία, πόλις ἐν Ἀπουλίᾳ τῆς κάτω Ἰταλίας, μεταξὺ Βρενδισίου καὶ Βενουσίας, πατρὶς τοῦ ποιητοῦ Ἐννίου, ὅστις λέγεται Καλαβρὸς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων (Hor. Od. IV, 8, 20), διότι ἡ χώρα αὕτη μεταγενεστέρως ἀπετέλει μέρος τῆς Καλαβρίας.

Ῥοῦς, πόλις τῆς Μεγαρίδος, οὐ μακρὰν τῶν Μεγάρων πρὸς ἄρκτον κειμένη, ἐπώνυμος δὲ ἢ ῥοῆς ὕδατος ἐκεῖθεν διερχομένης, ἢ τοῦ φυτοῦ τοῦ Ῥ ο ῦ ς καλουμένου καὶ ὡς καρύκευμα χρησιμεύοντος (Διοσκορ. Α, 148). Εἶχε ναοὺς καὶ τάφους ἡρώων (Πλούτ. Θησ. ΚΖ.—Παυσ. Α, 41, 2).

Ῥουσέλλας, πόλις Τυρρηνική, κατ' ἀρχὰς οὐχὶ ἄσημος, μία τῶν τῆς δωδεκαπόλεως, ἐν Ἰταλίᾳ, ἀνατολικῶς τῆς Πρελίας λίμνης ἐπὶ τῆς Αὐρηλίας ὁδοῦ εἰς κορυφὴν λόφου κειμένη. Ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κυριευθεῖσα καὶ ἀποικισθεῖσα, ἀπώλεσε τὴν παλαιὰν αὐτῆς σπουδαιότητα (Liv. X, 0, 37, XXVIII, 45). Σώζονται δὲ μέχρι τοῦδε κατὰ τὸ χωρίον Μοσκόνα, τὰ τείχη αὐτῆς, πολυγωνίου ῥυθμοῦ, ἔχοντα 10.000' περιφέρειαν.

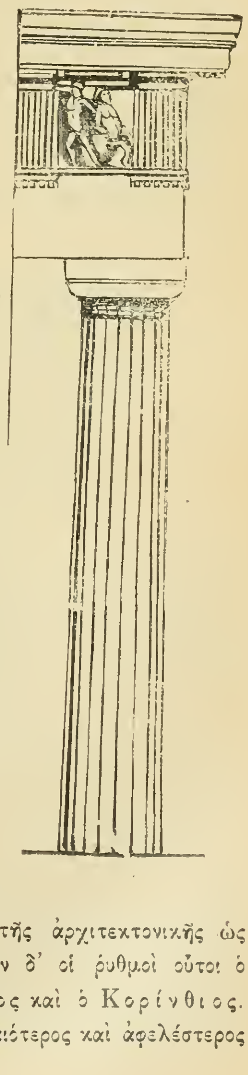
Ῥουσκίνων, ποταμὸς τῆς Ναρβωνίτιδος Γαλλίας, ἐκ τῶν Πυρηναίων πηγάζων, πρὸς ἀνατολὰς ῥέων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Γαλλικὸν κόλπον. Ὠνομάζετο δὲ καὶ Τέλις, ὅθεν ἡ νῦν ἐπωνυμία αὐτοῦ Τέτ. Εἰς τὰς ὄχθας αὐτοῦ ἔκειτο πόλις τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, νῦν π ύ ρ γ ο ς Ῥ ο υ σ σ ι λ λ ῶ ν (Στρβ. Δ, 182.—Liv. XXI, 24).

Ῥουτηνοί, λαὸς γαλλικός, οἰκῶν μέρος ἐν Ἀκουϊτανίᾳ, μέρος ἐν Προβιγκίᾳ. Ἡ πρωτεύουσα αὐτοῦ ἦν τὸ Σ ε γ ο δ ο ῦ ν ο ν (Στρβ. Δ, 191. — Caes. B. G. 1, 45. VI, 75).

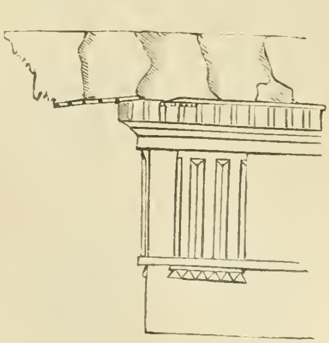
Ῥούτουλοι, ἀρχαῖος ἰταλικὸς λαός, οἰκῶν τὴν εἶτα Λάτιον κληθεῖσαν χώραν, καὶ πρωτεύουσαν ἔχων τὴν Ἀρδίαν. Ἀφ' οὗ δ' ὑπετάγη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἐξέλιπε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἱστορίας (Στρβ. Ε, 228. 231. — Virg. Æn. VII. 409. 791. X, 108, κλ—Liv. I, 57)

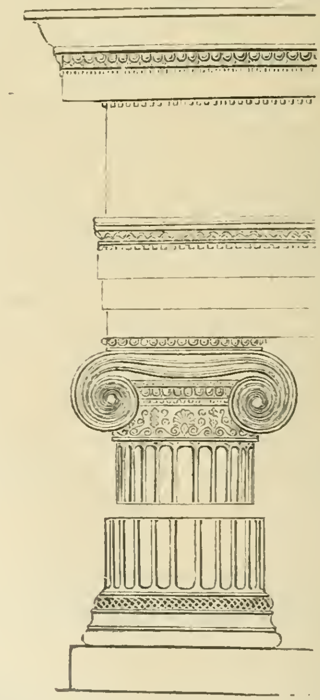
Ῥοῦφος, περίφημος ἰατρὸς Ἐφέσιος· κατά τινας (Τζέτζ.) ἰατρὸς τῆς Κλεοπάτρας ἐν Αἰγύπτῳ, κατ' ἄλλους (Σουίδ.) ζῶν ἐπὶ Τραϊανοῦ, συνέγραψε διάφορα, ἐξ ὧν σώζονται «Περὶ τῶν ἐν κύστει καὶ νεφροῖς παθῶν. Περὶ φαρμάκων καθαρτικῶν. Περὶ ὀνομασίας τῶν τοῦ ἀνθρώπου μορίων».

Ῥυθμός, ἐν γένει πᾶς ἁρμονικὸς συνδυασμὸς διαστάσεων, ἐξ οὗ παράγονται εὐάρεστοι τῶν αἰσθήσεων ἐντυπώσεις. Διαστάσεις δὲ εἰσὶν αἱ τοῦ τόπου καὶ αἱ τοῦ χρόνου. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν πρώτων προκύπτει τὸ καλὸν εἰς δύο τέχνας, τὴν γλυπτικήν, καὶ ἔτι μᾶλλον τὸ κοσμητικὸν μέρος τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, διότι ἐπὶ τοῦ καλοῦ ἐν τῇ γλυπτικῇ ἐπενεργοῦσι κατὰ πρῶτον λόγον ἄλλα στοιχεῖα, ἡ μίμησις, ἡ ἔκφρασις, κτλ.—Α) Ἐπὶ τῆς κλασικῆς Ἑλληνικῆς ἐποχῆς διὰ τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν τρεῖς ἐπεκράτησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν ἀρχιτεκτονικοὶ ῥυθμοί, πρὸ πάντων κατὰ τὴν οἰκοδομὴν τῶν ναῶν, οἵτινες ἦσαν τότε τὸ ἐπισημότερον ἀντικείμενον τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ὡς καλλιτεχνίας. Ἦσαν δ' οἱ ῥυθμοὶ οὗτοι ὁ Δ ώ ρ ι ο ς, ὁ Ἰ ώ ν ι ο ς καὶ ὁ Κ ο ρ ί ν θ ι ο ς. 1) Ἐκ τούτων ἀρχαιότερος καὶ ἀφελέστερος

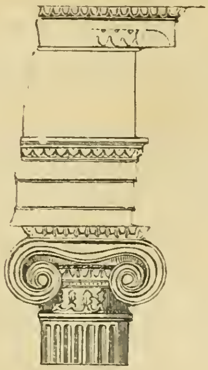

ἦν ὁ δώριος, προκύψας ἐξ ἀπομιμήσεως τῆς ξυλοδομίας, καὶ πᾶν τὸ κάλλος αὐτοῦ ἀρυόμενος ἐκ τῆς συμμετρίας. Οἱ κίονες ἦσαν στρογγύλοι, ἔχοντες ὕψος συνήθως ἑξαπλάσιον τῆς διαμέτρου τῆς βάσεως, πρὸς τὰ ἄνω ἰσχνότεροι κατὰ τὸ 1/6 τοῦ διαμέτρου, κατὰ δὲ τὸ ἥμισυ τοῦ ὕψους αὐτῶν ἔχοντες μικρὰν ἐξόγκωσιν. Ἔβαινον κατ' εὐθεῖαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς οἰκοδομῆς, καὶ πέριξ εἶχον ἄνωθεν μέχρι κάτω κοίλας ῥαβδώσεις, συνήθως 20, διατεμνούσας ἀλλήλας εἰς ὀξεῖαν γωνίαν. Τὸ δὲ κιονόκρανον συνίστατο ἐκ πλίνθου τετραγωνικῆς, ἐπικαθημένης ἐπὶ στρογγύλου οἰδήματος τοῦ λεγομένου Ἐχίνου, κοσμουμένου διὰ 3-5 γραμμῶν παραλλήλων τῇ βάσει του, τῶν καλουμένων ἱμάντων. Ἐπὶ τῶν κιόνων ἐκάθητο τὸ ἐπιστύλιον, σειρὰ μαρμαρίνων δοκῶν, ἃς πρὸς τὰ ἄνω ἐκόσμει ἐπίπεδος ἐξοχή, τὸ κυμάτιον, καὶ ὑπ' αὐτὸ εἰς ἴσας ἀποστάσεις μικραὶ ἄλλαι ὅμοιαι ἐξοχαί, οἱ κανόνες, μετὰ συνήθως 6 σταγόνων ὑπ' αὐτάς, αἰνιττομένων δῆθεν τῆς βροχῆς τὰς σταγόνας. Ἐπὶ τοῦ περιστυλίου ἐπεκάθητο ἡ ζώνη (ἢ διάζωμα), συγκειμένη ἐκ τῶν τριγλύφων, αἵτινες διὰ τριῶν καθέτων ἐντομῶν κοσμούμεναι, ἐκάθηντο ὑπὲρ τὰς σταγόνας, εἰς παράστασιν τῶν ὀροφιαίων δοκῶν, καὶ ἐκ τῶν μεταξὺ τῶν τριγλύφων μετοπῶν, πλακῶν ἃς εἰς τοὺς μεγάλους ναοὺς ἐκόσμουν ἀνάγλυφα. Ὑπὲρ τὴν ζώνην προεῖχε τὸ γεῖσον, παριστῶν τὴν προέκτασιν τῶν ὀροφιαίων δοκῶν, καὶ ἔχον τὴν κάτω ἐπιφάνειαν προκλινῆ καὶ πᾶσαν κοσμουμένην ὑπὸ σταγόνων, διαιρουμένων εἰς τὰς λεγομένας προμόχθους, ὧν ἑκάστη εἶχε 3 σειρὰς σταγόνων, ἀνὰ 6 ἑκάστην. Ἐπὶ δὲ τοῦ γείσου ἐπεκάθητο ἡ ὑδρορρόη. Ὁ δὲ τοῖχος ὀπίσω τῶν κιόνων ἔληγεν ἄνω εἰς κυμάτιον, καὶ εἰς τοὺς μεγάλους ναοὺς εἶχε πολλάκις ὑπ' αὐτό, περὶ πᾶν τὸ οἰκοδόμημα ἢ κἂν κατὰ τὰς δύο μικρὰς πλευράς, σειρὰν ἀναγλύφων, τὴν ζωοφόρον. Τέλος οἱ ἀετοί, ἤτοι τὰ δύο τρίγωνα τ' ἀποτελούμενα ὑπὸ τῆς ὀροφῆς ὑπὲρ τὰς δύο μικρὰς πλευράς, ἐκοσμοῦντο εἰς τοὺς μεγάλους κἂν ναοὺς διὰ γλυπτικῶν συμπλεγμάτων. Ἀπὸ τοῦ τοίχου δὲ εἰς τὸ περιστύλιον, ὀπίσω τῶν τριγλύφων, ἢ εἰς μεγάλους ναοὺς ὑπὲρ αὐτά, ἐξετείνοντο ἐγκαρσίως αἱ δοκοὶ τοῦ ὀρόφου, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν τὰ μικρά, καὶ δι' ἀστέρων ἢ ἄλλων γλυφῶν ἢ γραφῶν κεκοσμημένα φατνώματα,—2) Κατὰ δὲ τὸν Ἰωνικὸν ῥυθμόν, μᾶλλον κατάκοσμον τοῦ δωρίου, οἱ κίονες ἦσαν λεπτότεροι, ἔχον-

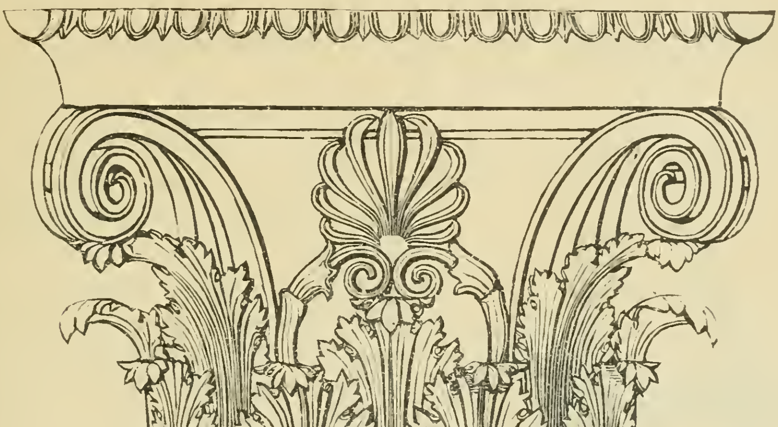

τες τὸ ὕψος 8πλάσιον τῆς κάτω διαμέτρου, τὰ διαξέσματα μὴ ἀλλήλως διατέμνοντα,

ἀλλ᾽ ἀπολήγοντα εἰς ἐπιπέδους ἐπιφανείας, βαίνοντες δὲ εἰς βάσεις. Τὸ κιονόκρανον δ᾽ τους πλευρὰς, προσκεφάλαια δὲ κατὰ τὰς δύο πλαγίας, ὡς παριστῶντα κάλυμμά τι ἀνειλιγμένον καὶ ἑκατέρωθεν ἀναδεδεμένον. Τὰ δ᾽ ἐπιστύλια ἐκοσμοῦντο διὰ τριῶν ὁριζοντίων ἐντομῶν (τῶν ταινιῶν), καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιστυλίων δὲν ὑπῆρχον μετόπαι καὶ τρίγλυφα, ἀλλ᾽ ἡ ζωοφόρος. Τὸ δὲ προέχον γεῖσον κάτωθεν ἔχει κοίλην τὴν ἐπιφάνειαν, συνήθως μετ᾽ ὀδόντων. — 3) Ὁ δὲ Κορινθιακὸς ῥυθμός ἦν μόνον ἀνάπτυξις καὶ ἐπικόσμησις τοῦ Ἰωνικοῦ. Τὸ κιονόκρανον διέπλασεν ὁ Καλλίμαχος (ἴδ.) περὶ τὸ 430 π. Χ. ὡς κάλαθον περιβαλλόμενον ὑπὸ φύλλων ἀκάνθης. Ἐπιμηκεστέρας δ᾽ ἀναλογίας ἔλαβον οἱ κίονες. αὐτοῦ ὥστε ὁ Βιτρούβιος (IV, 4, 8) τοὺς

αὐτῶν εἶχε τὸν ἐχῖνον κοσμούμενον δι᾽ ᾠῶν πολλάκις, τὰς δὲ ταινίας δι᾽ ἀστραγάλων, καὶ ὑπὲρ τὸν ἐχῖνον ἕλικας μὲν περιστρεφομένας κατὰ τὰς δύο ἀντιθέ- παραβάλλει πρὸς σῶμα παρθενικόν. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἦν ὁ ῥυθμὸς οὗτος ὁ αὐτὸς τῷ Ἰωνικῷ. — Β. Ὡς πρὸς τὸν χρόνον δὲ, ὁ ῥυθμὸς ἐστὶν ἡ βάσις τῆς μουσικῆς καὶ τῆς στι-

χουργίας, καὶ οἱ ἀρχαῖοι ῥήτορες ἀπέβλεπον εἰς αὐτὸν καὶ διὰ τὰς πεζὰς αὐτῶν συνθέσεις ἃς ἐπεμελοῦντο νὰ συντάττωσιν οὐχὶ ἀπηλλαγμένας εὐρυθμίας, εἰ καὶ ἀνετωτέρας. Εἰς τὸν συνδυασμὸν δὲ τοῦ ῥυθμοῦ τοῦ τόπου καὶ χρόνου ὑπήγετο ἡ ὀρχηστική.

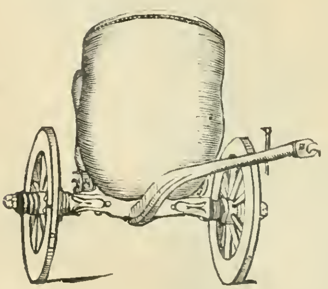
Ῥυκάνη, τὸ ἐργαλεῖον τῶν ξυλουργῶν, δι' οὗ ῥοκανίζουσι καὶ ὁμαλύνουσι τὰ ξύλα, διὰ τοῦ ἐν τῇ ῥυκάνῃ σιδήρου, ὃ ἐκαλεῖτο ξίφη (Ἡσύχ. λ. Ῥυκάνη). Ἡ εἰκὼν παρίστησι τὸ ἐργαλεῖον τοῦτο μετὰ λαβῆς ἄνω διὰ τὸν ἐργάτην, καὶ δύο ὀπῶν, ὅθεν νὰ ἐξέρχωνται τὰ ῥοκανίδια.

Ῥῦμα, σχοινίον πρὸς ὁλκήν, πρὸ πάντων διὰ τὰ πλοῖα, τὸ παλαμάριον (Πολύβ. Α, 26. Γ, 46). Προσέτι (μεταφορικῶς) καὶ ἡ χορδὴ τοῦ τόξου (Αἰσχ. Πέρσ. 145).

Ῥύμμος, ποταμὸς τῆς ἐν Ἀσίᾳ Σκυθίας, ἐκβάλλων εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν (Πτλμ.).

Ῥυμός, τὸ τῆς ἁμάξης προέχον ξύλον, εἰς ὅ, τῷ ἄξονι συνδεδεμένον, ἐζεύγνυντο οἱ ἵπποι (Ὁμ. Ἰλ, Ε, 729. Ζ, 40. Ω' 271).

Χαλκοῦν πρωτότυπον ἐν Βατικανῷ.

Ῥυμοτομία. Ὁ Ὅμηρος ἐπαινεῖ πολλὰς τῶν ἐπ' αὐτοῦ πόλεων ὡς «εὐρυαγυίους» καὶ ὡς «εὐκτίμενα πτολίεθρα». Ἀλλ' ἐπίσης εὐκόλως δὲν ηὐχαριστοῦντο, φαίνεται, καὶ οἱ μεταγενέστεροι. Ὁ Ἀριστοτέλης λέγει (Πολιτ. Ζ, 10) «δυσεξόδους» τὰς κατὰ τὸν ἀρχαῖον τρόπον ᾠκοδομημένας πόλεις· ὁ δὲ Δικαίαρχος (Σλ. 485) τὰς Ἀθήνας «κακῶς ἐρρυμοτομημένας, διὰ τὴν ἀρχαιότητα» Κατὰ Παυσανίαν δὲ (ΣΤ, 24), αἱ ἀγοραὶ αὐτῶν εἶχον «στοὰς ἀπ' ἀλλήλων διεστώσας, καὶ ἀγυιὰς δι' αὐτῶν» Ἐπὶ τῶν κλασικῶν χρόνων ἐδίδετο ἰδία προσοχὴ εἰς τὴν ῥυμοτομίαν, καὶ ὁ Ἀριστοτέλης (Πολιτ. Ζ, 10) «εὐτόμους» καλεῖ τότε πολλὰς τῶν πόλεων. Αἱ Ὄρνιθες τοῦ Ἀριστοφάνους (Στ. 995 κλπ.) καλοῦσι τὸν Μέτωνα ἵνα σοφῶς ῥυμοτομήσῃ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν των. Περὶ τὰ 450 π. Χ. ὁ Ἱππόδαμος (ἴδ.) «ὅστις τὴν τῶν πόλεων διαίρεσιν εὗρε» (Σχλ. Ἀρστφ. Ἱππ. 327). ἐρρυμοτόμησε τὸν Πειραιᾶ, μετὰ τῆς ἐν αὐτῷ Ἱπποδαμείου ἀγορᾶς, ὡς φαίνεται, ἐπὶ Θεμιστοκλέους, καὶ σώζονται ἴχνη τῆς ῥυμοτομίας αὐτοῦ. Ἐπίσης ἐξετέλεσε τοὺς Θουρίους ἐν Ἰταλίᾳ διὰ τεσσάρων εὐρυτάτων ὁδῶν κατὰ μῆκος καὶ διὰ τριῶν κατὰ πλάτος (Διόδ. Ι. Β, 10)· καὶ κατὰ σχέδιον αὐτῆς ἀνῳκοδομήθη καὶ ἡ Ῥόδος περὶ τὰ 480 π. Χ. (Στρβ. ΙΞ, 554). Τῆς δ' Ἀλεξανδρείας τὸ λαμπρὸν σχέδιον, ὅπερ ἔκτοτε ἐθεωρήθη ὡς τὸ πρότυπον πασῶν τῶν πόλεων (Amm. Marc.), ἔδωκεν ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ὁ Δεινοκράτης, διαταμὼν αὐτὴν δι' εὐρυχώρων ὁδῶν, εἰς ἃς ἔδωκε διεύθυνσιν τοιαύτην, ὥστε νὰ διαπνέωνται ὑπὸ τῶν ἐτησίων, καὶ ὧν δύο διασταυρούμεναι ἦσαν πλεθριαῖαι τὸ πλάτος. Ἡ μεγίστη δ' αὐτῶν ἐξετείνετο ἐπὶ 40 στάδια ἀπὸ πύλης εἰς πύλην, καὶ τὸ ὅλον σχέδιον, παρέβαλλον οἱ ἀρχαῖοι πρὸς φάλαγγα μακεδονικὴν (Στρβ. ΙΔ, 641. — Διόδ. ΙΖ, 58. — Ἀχιλλ. Τάτ. Ἐρωτ. ΣΤ, 10). — Τῆς δ' Ἀντιοχείας τὸ σχέδιον ἔδωκεν ἐπὶ Σελεύκου ὁ Ξεναῖος.

Ῥύνδακος καὶ Ῥυνδακός, ποταμὸς ἐν Φρυγίᾳ, πηγάζων ἀπὸ τοῦ ἐκεῖσε Ὀλύμπου, ῥέων διὰ τῆς λίμνης Ἀπολλωνίας καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Προποντίδα, τὸ ὅριον ἀποτελῶν μεταξὺ Μυσίας καὶ Βιθυνίων (Στρβ. ΙΒ, 576). Παρ' αὐτῷ ἐνίκησε τῷ 73 π. Χ. ὁ Λούκουλλος τὸν στρατὸν

τοῦ Μιθριδάτου (Πλούτ. Λούκ. ΙΑ). Νῦν Λουπάδ, καὶ κατωτέρω ἀφ' οὗ ἑνωθῇ μετὰ τοῦ Μακέστου (ν. Σουσουρλῇ), καλεῖται Μιχαλίτσα.

Ῥυπαρογράφος, ἴδ. Ῥ ω π ο γ ρ ά φ ο ς.

Ῥύπες (αἱ), μία τῶν ἀρχαίων πόλεων τῆς ἀχαϊκῆς συμπολιτείας, μεταξὺ Πατρῶν καὶ Αἰγίου (Ἡρδ. Α, 145), ὀπίσω τοῦ Ῥίου ἀκρωτηρίου· περιελάμβανεν εἰς τὴν ἀπ' αὐτῆς ἐξαρτωμένην περιοχὴν καὶ τὸ Λεῦκτρον καὶ τὸν Ἐρινεὸν (Θουκ. Ζ, 34). Καὶ ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς, μὴ οὔσης λίαν προσφόρου, καὶ ἐκ σεισμῶν καταπεσοῦσα, κατεστράφη ἐπὶ Αὐγούστου, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς μετῳκίσθησαν εἰς Πάτρας. Ἐπὶ Στράβωνος ἦν ἐντελῶς ἔρημος (Στρβ. Η, 387, — Παυσαν. Ι, 479).

Ῥύπος (ἡ), ὁ κηρὸς δι' οὗ ἐσφράγιζον (Ἀρστφ. Λυσιστρ. 1133 — Διογ. Λρτ. Λ, 4,59)· κατεσκευάζετο ἐκ τιτάνου καὶ κόλλης, μετὰ τὴν σφράγισιν ξηραινόμενος (Λουκ. Ἀλεξ. 21).

Ῥυταγωγεύς, τὸ ἁπλοῦν σχοινίον δι'

Ἐκ δακτυλιολίθου.

οὗ ἤγετο ἢ ἐσύρετο ὁ ἵππος· οὐχὶ ὁ χαλινὸς (Ξεν. Ἱππ. Ζ, 1).

Ῥυτήρ. Ῥ υ τ ῆ ρ ε ς, οἱ ἱμάντες τοῦ

Ἀνάγλυφον.

εἰς ἅμαξαν ἐζευγμένου ἵππου (Ὅμ. Ἰλ. Π. 470, 475. — Ἀρρ. Ἰνδ. ΙΣΤ). Εἶτα δὲ ἐν γένει οἱ χαλινοί· καὶ διὰ τοὺς ἱππεῖς ἰδίως οἱ ἄνευ τῶν σιδήρων, ὥστε δι' ἱππέα «ἀπὸ ῥυτῆρος τρέχειν», τὸ τρέχειν μετὰ πάσης ταχύτητος, ἀχαλινώτως (Σοφκλ. Οἰδ. Κολ. 900).

Ῥύτιον, πόλις τῆς Κρήτης κατὰ τὰ νότια τῆς νήσου, συγχωνευθεῖσα εἶτα μετὰ τῶν Γορτυνίων, οἵτινες ἦρχον αὐτῆς (Ὅμ. Ἰλ. Β, 648. — Στρβ. Ι, 479).

Ῥύτισμον καὶ Ῥ υ τ ὴ, τὸ ῥάκος τὸ ἐπιρραπτόμενον εἰς ἐσχισμένα ἐνδύματα (Φώτ.),

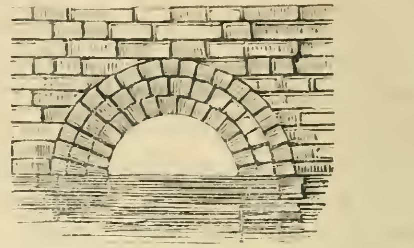
Ῥυτὸν κ έ ρ α ς (ὡς καὶ ἐκαλεῖτο) βοὸς, ὡς ἀγγεῖον, εἶτα δ' ἀγγεῖον σχῆμα κέρατος ἔχον, πολλάκις καὶ παντοίως κεκοσμημένον.

Εἰς τὸ ὀξὺ κάτω μέρος εἶχεν ὀπὴν, ἐξ ἧς ὁ πίνων, οὐχὶ ἐρρόφα τὸν οἶνον, ἀλλ' ἄφινεν αὐτὸν νὰ ῥέῃ ἐξ ἀποστάσεώς τινος εἰς τὸ στόμα. Ὁ Δημοσθένης (κ. Μειδ. 565) μνημονεύει τοιούτου ῥυτοῦ, καὶ περιέργως ὁ Ἀθήναιος, καίτοι λόγον ποιούμενος τοῦ χωρίου τούτου, ἀποδίδωσι τὴν κατασκευὴν τοῦ τοιούτου ἀγγείου εἰς τοὺς χρόνους Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου (ΙΑ, 497). Ἴσως μέχρις ἐκείνου ἐγίνετο χρῆσις ἀληθῶν κεράτων, ἔκτοτε δὲ κατεσκευάσθησαν ἀγγεῖα κεράμινα καὶ μετάλλινα ἔχοντα τὸ σχῆμα αὐτῶν. Πολλὰ τοιαῦτα πολλαχοῦ εὑρέθησαν, μάλιστα ἐν Πομπηίᾳ.

Ῥώμη, ἡ πρωτεύουσα τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους, κειμένη ἐν Λατίῳ ἐπὶ τῶν δύο ὀχθῶν, πρὸ πάντων τῆς δυτικῆς τοῦ Τιβέριος, κατωτέρω τῆς εἰς αὐτὸν εἰσροῆς τοῦ Ἀνίου. Ἡ χώρα ἐστὶ λοφώδης, αἱ δὲ μεταξὺ τῶν λόφων κοιλάδες, ἔχουσαι τέλματα

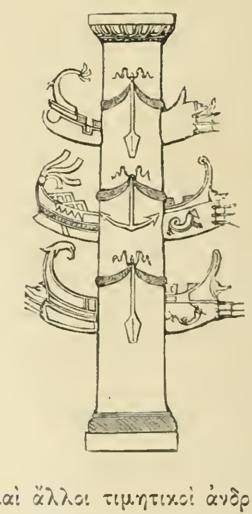
ἦσαν νοσηραὶ, μέχρις οὗ διὰ διορύγων καὶ διὰ τῶν οἰκοδομῶν τὰ τέλματα ἀπεξηράνθησαν, εἰ καὶ οὐδὲ τότε ἀπέλειπον ἐνίοτε πλήμμυραι τοῦ ποταμοῦ (Liv. XXXV, 9. XXXVIII, 26. — Tac. Ann. I. 76. — Hor. Od. I, 2, 13 — A. P. 63). Ὑπὸ τὴν ἔποψιν δὲ τῆς συγκοινωνίας μεταξὺ τῆς μεσογείου χώρας καὶ τῆς θαλάσσης ἦν ἡ θέσις ἐξαίρετος (Cic. R. P. II. 3. — Liv. V, 54.) — Ἡ ὄψις τῆς πόλεως ἦν διάφορος ἐπὶ τῶν βασιλέων, ἐπὶ τῆς δημοκρατίας καὶ ἐπὶ τῶν Αὐτοκρατόρων. — Α) Ἡ Ρώμη ἐπὶ τῶν βασιλέων ἐπιστεύετο ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ῥωμύλου τῷ 753 π. Χ. εἰς τὸν Παλατῖνον λόφον (Mons Palatinus) ἢ τὸ Παλάτιον. Ἐκεῖ ἦν ἡ τετράγωνος λεγομένη Ῥώμη (Roma Quadrata), ὁ κόσμος τοῦ Πομοιρίου ἢ ἱερᾶς συνοικίας τοῦ Ῥωμύλου. Ἡ βορειοδυτικὴ πλευρὰ τοῦ Παλατίου ἐκαλεῖτο Γερμάλον, ἔνθα οἱ Δίδυμοι ἀδελφοὶ ὑπὸ τῆς λυκαίνης ἐγαλακτουχήθησαν ἐν τῷ Λουπερκάλῳ, ἔχοντι καὶ σπήλαιον ἱερὸν τῷ Πανὶ, καὶ συκῆν ἱεράν. Ὁ Τίτος Τάτιος κατῴκισε Σαβίνους βορειοδυτικῶς τοῦ Παλατίνου, εἰς τὸν Καπιτωλῖνον λόφον, ὡς καὶ εἰς τὸν τότε βορειανατολικῶς κείμενον, τὸν Κυρινάλιον. Συνέδεσε δ' ἀμφοτέρους τὸ ἐπ' αὐτοὺς ἐπεκταθὲν Πομοίριον, ὡς θέσις τῶν οἰωνοσκόπων ὡρίσθη ἡ κορυφὴ τοῦ Καπιτωλίου (Tac. Ann. XII 24), μεταξὺ δ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Παλατίνου ἐτέθη τὸ Κομίτιον, καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ Καπιτωλίου νοτιανατολικῶς ἄγουσα ἱερὰ ὁδὸς (sacra via). Ἐπὶ Τούλλου Ὁστιλίου προσετέθη ἡ Ὁστιλία Κουρία, ὅπου εἶτα ἦν ἡ τῆς Ῥώμης ἀγορὰ (Liv. I. 30). Μετ' οὐ πολὺ κατεκαλύφθησαν ὑπὸ οἰκοδομῶν καὶ ἡ Βελία ἢ Βελίαι, λόφος βορειανατολικῶς ὑψούμενος τοῦ Παλατίου, καὶ νοτιανατολικῶς τοῦ αὐτοῦ καὶ ὁ λόφος Καίλιος, κατοικηθεὶς ὑπὸ Τυρρηνῶν καὶ Ἀλβανῶν. Τὸν Ἀβεντῖνον λόφον, νοτιοδυτικῶς τοῦ Παλατίνου καὶ Καιλίου καὶ τὰς μεταξὺ κειμένας κοιλάδας κατέλαβον μετοικισθέντες κάτοικοι λατινικῶν πόλεων κατακτηθεισῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἄγκου Μαρκίου, ὅστις καὶ τὸν Τίβεριν ἐγεφύρωσε (Pons sublicius) καὶ τὸν Ἰανίκουλον ὠχύρωσε

πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὴν Ὀστίαν ἵδρυσε κατὰ τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ (Liv. I, 33). Αἱ σπουδαιότεραι δὲ πρόοδοι τοῦ συνοικισμοῦ καὶ τοῦ συνδέσμου τῶν τόσον ἀπ' ἀλλήλων κεχωρισμένων μερῶν τῆς πόλεως ἐγένοντο ἐπὶ Ταρκυνίου Πρίσκου καὶ Σερβίου Τουλλίου, καὶ ὁ πρῶτος αὐτῶν διὰ τῆς μεγαλοφυοῦς ἀνασκαφῆς τῶν ἀμαρῶν (cloacae), ὧν ἡ μεγάλη (Cloaca maxima) σώζεται, ἔχουσα 14′ πλάτος, ἀπεξήρανε τὰ βαλτώδη μέρη μεταξὺ τοῦ Καπιτωλίου καὶ τοῦ Παλατίου, εἶτα τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀγορὰν, τὴν βοαρίαν ἀγορὰν καὶ τὸ Βελάβρον, καὶ παρέδωκεν αὐτὰ τῇ καλλιεργείᾳ· ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίνου δὲ λόφου ἔκτισε τὸ Καπιτώλιον, δηλαδὴ τὸν ναὸν τοῦ Διὸς, τῆς Ἥρας καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, τὸ μέγα ἱπποδρόμιον (Circus Maximus) μεταξὺ Παλατίνου καὶ Ἀβεντίνου, καὶ ἤρξατο καὶ τῆς οἰκοδομῆς περιτειχίσματος. Ὁ δὲ Σέρβιος Τούλλιος προσέθηκε τὸν Οὐϊμινάλιον λόφον (Collis Viminalis), νοτιανατολικῶς τοῦ Κυριναλίου, ἀφ' οὗ διῄρει αὐτὸν ἡ Κουρινία κοιλὰς (Vallis Quirini), καὶ τὸν Ἐσκυλῖνον (Mons Esquilinus) νοτιανατολικῶς τοῦ Οὐϊμιναρίου. Καὶ τὸ μὲν πρὸς τὸν Οὐϊμινάλιον ἐστραμμένον μέρος ὠνομάζετο λόφος Κόππιος (ὁ ἐντεῦθεν), τὸ δὲ πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ Κυριναλίου, λόφος Ὄππιος (ὁ ἀντιπέραν)· ἡ δ' ἐσχάτη προεκβολὴ ἐλέγετο Καρίναι. Πᾶν δὲ τὸ οὐ-

τω περικεκλεισμένον μέρος ἐκαλεῖτο Σουβούρα (Liv. I, 44), καὶ ταχέως ὑπὸ πολλοῦ πληθυσμοῦ συνῳκίσθη. Ὁ δ' ἀρξάμενος τειχεισμὸς συνετελέσθη, ἐστερεώθη, καὶ ἐμπεριέλαβε καὶ ἀκατοίκητα μέρη. Μόνον δ' ὁ τελευταῖος τῶν βασιλέων ἠδυνήθη νὰ περατώσῃ τινὰ τῶν ὧν ἤρξαντο οἱ προκάτοχοι αὐτοῦ, ἰδίως τοὺς ναοὺς καὶ τὰς ἁμάρας. Οὕτω συνέστη ἡ ἑπτάλοφος Ῥώμη (R. septicollis). — Ὁ Ἄγκος Μάρκιος εἶχε θέσει εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ Καπιτωλίου βράχου, γωνιαίως ἀπέναντι τῆς προεχούσης ἄκρας τοῦ Παλατίνου λόφου, τὴν δημοσίαν Μαμερτίνην, εἱρκτὴν (Carcer Mamertinus) ἧς τὸ ὑπόγειον μέρος ἦν ἀπαισίως φοβερὸν, ὑπὲρ ὑποχθόνιον πηγὴν ἐσκαμμένον, καὶ ἀνευρεθὲν ἐν ἀνασκαφαῖς. Εἰς αὐτὸ ἐνετάφησαν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Κατιλίνα. Κατὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν τῆς ἀγορᾶς παρετείνοντο στοαὶ δι' ἐμπορικὰ πρατήρια καὶ ὅμοιαι αὐταῖς ᾠκοδομήθησαν ἔπειτα καὶ εἰς τὴν βόρειον πλευρὰν, καὶ ἐκαλοῦντο τὰ μὲν «ὑπὸ τὰς παλαιὰς», τὰ δὲ «ὑπὸ τὰς νέας» (στοὰς) (sub veteribus, — sub novis). Καὶ τὰ μὲν τείχη τοῦ Σερβίου Τουλλίου ἐνέκλειον καὶ τοὺς ἑπτὰ λόφους καὶ προσέτι καὶ τὸ Ἰανίκουλον· ἀλλὰ τὸ Πομοίριον, δηλαδὴ τὸ ἱερὸν τῆς πόλεως μέρος, περιελάμβανε μόνον τοὺς 5 λόφους, τὸν Κυρινάλιον, τὸν Οὐϊμινάλιον, τὸν Ἐσκυλίνιον, τὸν Παλατῖνον καὶ τὸν Καίλιον, καὶ τὸ μέρος τοῦτο διηρεῖτο εἰς 4 τμήματα ἢ ῥεγιόνας τῆς πόλεως. Διὰ τοῦτο ἐπὶ τῶν βασιλέων ἡ πόλις διηρεῖτο εἰς τὰ ἑπόμενα μέρη· 1) εἰς τὸ τῶν τεσσάρων ῥεγιόνων, αἱ θέσεις ἦσαν, α) ἡ regio Σουβουράνα· β) ἡ Παλατίνη· γ) ἡ Ἐσκυλίνη· δ) ἡ Κολλίνη· 2) τὸ Καπιτώλιον ὄρος, τὸ κοινὸν ἱερόν· 3) τὸ Ἀβεντῖνον· 4) τὸ Ἰανίκουλον. Ἡ πόλις τοῦ Ῥωμύλου, — ἡ τετράγωνος Ῥώμη (Roma quadrata), — εἶχε 3 πύλας, τὴν Μουγονίαν, ἄγουσαν πρὸς τὴν Βελίαν· τὴν Ῥωμανοῦλαν II, πρὸς δυσμὰς εἰς τὸ Βεράθρον, παρεμπιπτούσης τῆς Ἱερᾶς Ὁδοῦ· τὴν Τριγωνίαν II., πρὸς νότον. Τῶν δὲ τειχῶν τοῦ Σερβίου αἱ πύλαι δὲν γινώσκονται ἀκριβῶς. Αἱ ἐπισημότεραι εἰσὶν ἡ Καρμενταλία, εὐθὺς νοτίως τοῦ Καπιτωλίου· ἡ Τριλεμίνα, εἰς τὸ Ἀβεντῖνον, πρὸς τὸν ποταμόν. Μεταξὺ τῶν δύο ἦτο ἡ Σουβλικία γέφυρα (Sublicius). Εἰς τὸν Καίλιον ἦν ἡ κυριωτέρα πύλη, ἡ Καίπενα, ἥτις ἔφερεν εἰς τὴν Ἀππίαν ἢ Λατίνην ὁδόν. Πρὸς ἀνατολὰς, τὴν πόλιν εὐπρόσιτον οὖσαν, ἐπροστάτευεν ὁ agger Servii Tulii et Tarquinii, ἔχων πρὸς νότον τὴν Ἐσκυλίνην πύλην (Esquilina) πρὸς τὴν Πραινεστίνην καὶ Λαβικανίαν ὁδὸν, πρὸς δὲ βορρᾶν τὴν Κολλίναν (Collina) πύλην, πρὸς τὴν Νομεντανίαν ὁδόν. Ὑπῆρχον δὲ καὶ ἄλλαι πύλαι, ἀλλὰ μικρᾶς σημασίας. Ἡ θριαμβευτικὴ πύλη (porta triumphalis) ἔκειτο οὐχὶ εἰς τὰ τείχη, ἀλλ' ἐκτὸς αὐτῶν, εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως, ὅπου διερρυθμίζοντο αἱ πομπαὶ τῶν θριάμβων. Μεταξὺ τῶν ὁδῶν ἀξιομνημόνευτός ἐστιν ἡ Clivus Virbius ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ Κεσπίου ὄρους, ἧς ἡ πρὸς δυσμὰς ἐξακολούθησις κατὰ τὸν Vicus Cyprius ἦν τὸ θέατρον τοῦ ἐγκλήματος τῆς γυναικὸς Ταρκουίνου τοῦ Σουπέρβου κατὰ τοῦ πατρός της Σερβίου Τουλλίου, καὶ διὰ τοῦτο ἐκαλεῖτο (Vicus Sceleratus.— B) Ἡ Ῥώμη ἐπὶ τῆς Δημοκρατίας. Ἀφ' οὗ, τῷ 390 π.Χ., ἡ Ῥώμη ἐπυρπολήθη ὑπὸ τῶν Γάλλων, ἀνῳκοδομήθη ἔπειτα ὁπωσοῦν καλλιτέρα, ἀλλὰ καὶ πάλιν λίαν ἀνώμαλος, μόνον δὲ μετὰ τὸν δεύτερον Καρχηδονικὸν πόλεμον ἀπέκτησεν εὐρυχωροτέρας καὶ ὡραιοτέρας οἰκοδομάς· ἀλλ' ὁ κυρίως καθωραϊσμὸς αὐτῆς ἤξατο μετὰ τὴν ὑποδούλωσιν τῆς Ἑλλάδος, τῷ 146 π. Χ. Τότε καὶ ἐκτὸς τῶν τειχῶν προσετέθησαν νέαι συνοικίαι, βαθμηδὸν λαμπρότεραι ἀναδειχθεῖσαι τῆς ἀρχαίας πόλεως, καὶ ματαιώσασαι τοῦ Σερβίου τὰ τείχη, πρὸ πάντων δὲ πρὸ τῶν πυλῶν, δι' ὧν λίαν ζωηρὰ ἦν ἡ συγκοινωνία, οἷον ἡ πρὸς

τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως πρὸς νότον κατὰ τὴν Καπέναν πύλην καὶ πρὸς τὸν Τίβεριν, ἄλλη δὲ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἐφ' οὗ πολλαὶ κατεσκευάσθησαν γέφυραι διὰ τὰς πλουσίας συνοικίας ὑπὸ τὸ Ἰανίκουλον. Ἀντεφιλοτιμοῦντο δὲ τότε καὶ οἱ Αἰδίλοι καὶ οἱ Κήνσορες δι' ἵδρυσιν κοινωφελῶν οἰκοδομῶν, ὡς ὁ Μ. Πόρκιος Κάτων, τῷ 184 π.Χ. Καὶ ἐν γένει ἔκτοτε ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τοσούτῳ μεγαλοπρεπῶς ἀνεπτύχθη ἐν Ῥώμῃ, ὥστε ὁ Στράβων ἀναγνωρίζει αὐτὴν ὡς ὑπερβᾶσαν τὴν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῆς Ἑλλάδος. Ἀνηγέρθησαν δ' αἱ πολυτελέστεραι τῶν οἰκοδομῶν εἰς τὴν ἀγοράν, εἰς τὸ Καπιτώλιον καὶ εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως. Μικρὰν διακοπὴν ἐπέφερον οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι· ἀλλ' αἱ ἐπὶ τῶν Αὐτοκρατόρων πυρκαϊαὶ κατέστρεψαν τὰ πλεῖστα μνημεῖα τῆς δημοκρατικῆς ἐποχῆς. Οὐχ ἧττον σπουδαία διὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐστὶν ἡ ἔρευνα τῆς ἀγορᾶς καὶ ἡ τοῦ Καπιτωλίου. Ἡ ἀγορὰ (Forum) ἦν τὸ κέντρον τῆς ἀστικῆς καὶ τῆς πολιτικῆς ἐνεργείας. Ἔκειτο δὲ μεταξὺ τοῦ Καπιτωλίου καὶ τοῦ Παλατίνου, ἢ ἀκριβέστερον τῆς Οὐελίας, ἀφ' ἧς κατερχομένη ἡ ἱερὰ ὁδὸς, ἔφερε πρὸς τὸ Καπιτώλιον. Σήμερον ἡ ἀρχαία ἀγορὰ ἐστὶ τόπος ἔρημος μετ' ἐρειπίων, καὶ ἐπὶ πολὺ ἐκαλεῖτο «ἀγελαδότοπος» (Campo Vaccino), διότι οἱ χωρικοὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐρχόμενοι, ἐκεῖ ἔφερον τὰ ζῷά των. Ἀλλ' ἐπ' ἐσχάτων, πρωτοβουλίᾳ τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος Γ', καὶ ἀφ' οὗ ἡ Ῥώμη πάλιν ἀνεδείχθη τῆς Ἰταλίας πρωτεύουσα, ἐγένοντο καὶ ἐξηκολούθησαν ἐκεῖ σπουδαῖαι ἀνασκαφαί, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τὸ πρῶτον τοῦ Πέτρου Ῥόσα, ἀφιχθεῖσαι μέχρι τοῦ ἀρχαίου ἐδάφους, εἰς βάθος 9 μέτρων. Ἡ ἀγορὰ ἦν ἐπίμηκες τετράπλευρον, ἔχον μῆκος 630', πλάτος δὲ, ὑπὸ μὲν τὸ Καπιτώλιον 196, κατὰ δὲ τὸ ἄλλο πέρας 110', καὶ διεύθυνσιν ἐκ τῶν βορειοδυτικῶν πρὸς τὰ νοτιανατολικά. Κατ' ἀρχὰς ἦν ὡρισμένη εἰς ἀγοραπωλησίας· εἶτα δ' ὡρίσθη κυρίως διὰ τὸν δημόσιον βίον καὶ τὰς πολιτικὰς συνεντεύξεις, ἐξαιρουμένων τῶν ἐργαστηρίων εἰς τὰς ἀρχαίας στοὰς (Sub veteribus). Διῃρεῖτο δ' εἰς δύο τμήματα, τὸ δυτικόν, τὴν κυρίως ἀγοράν, καὶ τὸ ἀνατολικόν, τὸ Comitium, ἤτοι τὸ διὰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου· εἰς δὲ τὸ μεταξὺ τῶν δύο μεθόριον ἦν τὸ βῆμα τοῦ ῥήτορος, ἡ τῶν ἀρχαίων ἐμβόλων (rostra vetera) τετράγωνος βάσις, περιτετειχισμένη καὶ περίφρακτος, κοσμουμένη διὰ τῶν ἐμβόλων τῶν πλοίων ἃ εἶχον κυριεύσει οἱ Ῥωμαῖοι ἐπὶ τῶν Ἀντιατῶν. Κατ' ἀρχὰς ὁ ῥήτωρ ἵστατο ἐστραμμένος πρὸς τὸ κομίτιον (τὴν συνέλευσιν τοῦ δήμου)· εἶτα ὅμως μετεβλήθη ἡ θέσις του αὕτη. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς κυρίας ἀγορᾶς ἦν τὸ φρέαρ (Puteal), τὸ καὶ Λάκος Κούρτιος (Lacus Curtius) λεγόμενον, κατὰ τὴν περὶ τοῦ Κουρτίου παράδοσιν. Παρ' αὐτῷ δ' ἦν ἡ ἱερὰ συκῆ, μία ἐλαία καὶ ἓν κλῆμα ἀμπέλου, σύμβολα τῆς γεωργίας. Ἵστατο δ' ἐκεῖ καὶ ἄγαλμα τοῦ Μαρσύου, ὡς ἔμβλημα τῆς ποινικῆς ἐξουσίας. Καὶ ἡ στήλη τῶν ἐμβόλων (Colonna rostrata), ἱδρυθεῖσα πρὸς τιμὴν τοῦ Κ. Δουϊλίου, καὶ

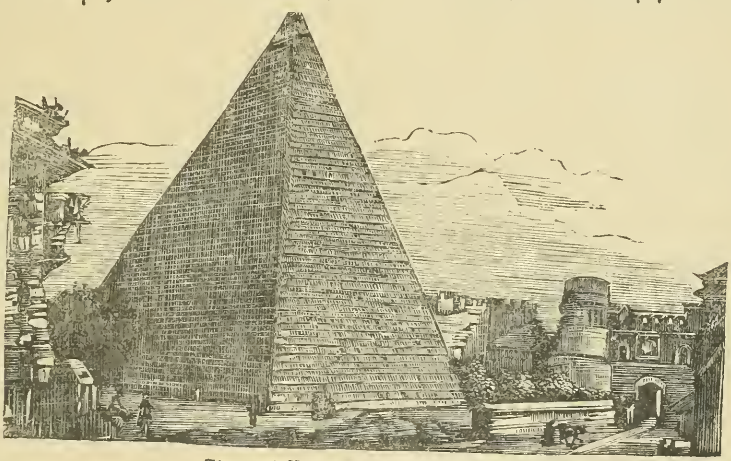

ἔφιπποι καὶ ἄλλοι τιμητικοὶ ἀνδριάντες ἐκόσμουν τὴν ἀγοράν. Κατὰ τὰς πλευρὰς ἦσαν τετειχισμέναι ἐξέδραι, εἰς δικαστήρια χρησιμεύουσαι. Τὸ τοῦ Πραίτορος τῆς πό-

λεως ἣν πρὸς τὸ ἀνατολικὸν πέρας τοῦ Κομιτίου. Τὴν βόρειον πλευρὰν τῆς ἀγορᾶς, ἀριστερῶς τοῦ Καπιτωλίου, ὥριζεν ἡ ἱερὰ ὁδός. Ἐνταῦθα, ἀφεστῶσαι ἀπ' ἀλλήλων, ἔκειντο αἱ τρεῖς ἀψῖδες τῆς ἀγορᾶς, ἡ Janus summus πρὸς τῇ Οὐελίᾳ, ἡ Janus imus κατὰ τὸ Καπιτώλιον, καὶ ἡ Janus medius (ἡ ἀνωτάτη, ἡ κατωτάτη καὶ ἡ μέση τοῦ Ἰανοῦ, διότι εἶχον καὶ τοῦ διχεφάλου θεοῦ ἀγάλματα). Ἡ τελευταία τῶν τριῶν, ἣν ἡ σπουδαιοτέρα τῶν τριῶν, διότι ἦν ἡ θέσις τῶν ἀργυραμοιβῶν. Ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ ἔκειντο δημόσια οἰκοδομήματα, ἐν τῷ μέσῳ ἡ Ὀστιλία Κουρία, ἔνθα ἥδρευον οἱ συγκλητικοί, καὶ εἰς ἣν ἔφερεν ὑψηλὴ ἀναβάθρα ἐκ τοῦ Κομιτίου, κειμένου καὶ αὐτοῦ ὑψηλότερον τῆς ἀγορᾶς (Liv. I, 36. V, 7). Πλησίον αὐτοῦ ἦν τὸ Συγκλητικὸν (Senatus), ἔνθα διέμενον οἱ συγκλητικοὶ πρὸ τῆς συνεδριάσεως, καὶ τὸ Ἡφαίστειον (Vulcanus), καὶ εἷς ναὸς τῆς Ὁμονοίας· ἔπειτα ἡ Βασιλικὴ (Basilica) Ὀπιμία, καὶ ἡ Γραικόστασις, ἀνοικτὴ στοά, ἔνθα οἱ Ἕλληνες, καὶ ἐν γένει οἱ ξένοι πρέσβεις συνήρχοντο, καὶ περιέμενον τὴν παρουσίασίν των εἰς τὴν σύγκλητον. Ἀπέναντι δὲ τῶν οἰκοδομῶν τούτων, εἰς τὴν νοτιανατολικὴν γωνίαν, ἔκειτο ἡ Ῥηγία (Regia), ἡ ἐπίσημος κατοικία τοῦ μεγάλου ἀρχιερέως (Pontifex maximus), καὶ πλησίον αὐτῆς, πρὸς δυσμάς, ὁ ναὸς τῆς Ἑστίας (Vesta), ἧς ὁ βωμὸς μετὰ τοῦ ἀσβέστου πυρὸς ἦν ἐντὸς στρογγύλης οἰκοδομῆς ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ. Τούτου πλησίον ἦν ὁ λάκκος τῆς Τουτούρνης (νύμφης) (Lacus Tuturnus), πηγὴ περιτετειχισμένη, καὶ παρὰ ταύτῃ ὁ μετὰ τὴν ἐν Ῥηγίλλῳ μάχην ἱδρυθεὶς ναὸς τοῦ Κάστορος, ἔνθα ἐνίοτε καὶ ἡ σύγκλητος συνεδρίαζε. Πρὸ τῶν καταστημάτων τούτων ἔκειντο αἱ στοαὶ τῶν ἀρχαίων ἐργαστηρίων. Καθ' ὅσον δ' ηὔξανεν ὁ πληθυσμὸς καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ δημοσίου βίου ἐν τῇ πόλει, ἐγίνετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐπαισθητὴ ἡ μικρὰ ἔκτασις τῆς ἀγορᾶς. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ εὐσέβεια ἀπέτρεπε τοὺς Ῥωμαίους τοῦ νὰ μεταβάλλωσιν εὐρύνοντες χωρία καθιερωμένα, συμπροσέλαβον τὰς λεγομένας βασιλικάς, στοὰς ἀναπεπταμένας, κατ' ἀρχὰς προωρισμένας διὰ τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγάς, εἶτα δέ, ὅτε ἡ αὔξησις τῆς πόλεως ἀπήτησε τὴν πολλαχοῦ διανομὴν τῶν πωλητηρίων, δοθείσας ἰδίως εἰς τὰ δικαστήρια διὰ τὰς συνεδριάσεις των. Ἡ ἀρχαιοτάτη, Πορκία (Porcia) βασιλικὴ καλουμένη, καὶ ὑπὸ Κάτωνος τοῦ πρεσβυτέρου κτισθεῖσα τῷ 184 π. Χ., ἦν παρὰ τῇ Ὀστιλίᾳ Κουρίᾳ· δυτικώτερον δ' αὐτῆς ἦν ἡ Αἰμιλία (Basilica Aemilia), οἰκοδομηθεῖσα ὑπὸ Αἰμιλίου Λεπίδου καὶ Μ. Φουλβίου Νοβιλίορος τῷ 180 π.Χ., παρὰ τὸ Ἀργιλέτον καλούμενον τμῆμα τῆς πόλεως. Πρὸ αὐτοῦ ἠγείρετο ὁ ἀρχαῖος ναὸς τοῦ Ἰανοῦ. Βορείως δὲ τῶν δύο βασιλικῶν ἐξετείνετο τὸ τμῆμα τῆς πόλεως Lautumius, μετὰ τοῦ ἰχθυοπωλείου (forum piscatorium). Κατὰ τὸ ἕτερον δὲ πλευρὸν τῆς ἀγορᾶς, πρὸς τῷ ναῷ τοῦ Κάστορος, ἔκειτο ἡ βασιλικὴ Σεμπρωνία· πλησίον δὲ τῆς Γραικοστάσεως, ἡ Ὀπιμία βασιλική. — Τὸ δὲ Καπιτώλιον, λόφος ἐπιμήκης, ἔχων δύο κορυφὰς ἀνιούσας κατὰ τὰ δύο ἄκρα, ἔφερεν ἐπὶ τῆς βορείας τὸν ναὸν τῆς Ὁμονοίας καὶ τῆς Ἥρας Μονέτας (προστάτιδος τῶν νομισμάτων). Ὠνομάζετο δὲ πᾶς ὁ λόφος Ἀκρόπολις (Arx), καὶ ἐκεῖ ἦν καὶ τὸ οἰωνοσκοπεῖον (Auguraculum), ὁ ἱερὸς λίθος, ἀφ' οὗ ὁ ἱερεὺς ἐπεσκόπει τοὺς οἰωνούς. Ἐπὶ τῆς Arx, εἰς ὕψος 15 ᵐ ἵσταται νῦν ἡ ἐκκλησία τῆς Παναγίας (Santa Maria in Ara Celi). Ἡ νοτία δὲ κορυφὴ τοῦ λόφου, ὀλίγον ἀποκλίνουσα πρὸς δυσμάς, καὶ φέρουσα νῦν τὸ μέγαρον Caffarelli, ἦν τὸ κυρίως Καπιτώλιον. Ὅτε ὁ Ταρκύνιος Πρῖσκος, θέλων νὰ οἰκοδομήσῃ ἐκεῖ ναὸν εἰς τὸν Δία, ἐζήτησε νὰ πείσῃ τοὺς ἤδη ἐκεῖ ἱερὰ κεκτημένους θεοὺς νὰ ὑποχωρήσωσιν, πάντες ἐνέδωκαν, πλὴν δύο μόνον, τοῦ Terminus,

θεοῦ τῶν ὁρίων, καὶ τῆς Juventas, θεᾶς τῆς νεότητος. Αὗται αἱ θεότητες δὲν ἠθέλησαν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰ μέρη ἔνθα ἐλατρεύοντο. Τοῦ Διὸς ὁ ναὸς οὐδόλως ἦν πολυτελής, ἀλλὰ συνέκειτο ἐκ τριῶν σηκῶν, ὧν ὁ μέσος ἦν ἀφιερωμένος τῷ Διΐ, ὁ δεξιὸς τῇ Ἀθηνᾷ, ὁ δ' ἀριστερὸς τῇ Ἥρᾳ. Αἱ δύο αὗται θεαὶ ἦσαν ὄρθιαι, ὁ δὲ Ζεύς, ἐξ ἐρυθροῦ πηλοῦ κατεσκευασμένος, ἐκάθητο εἰς θρόνον. Εἰς μεταγενεστέρους χρόνους ἐπλάσθη τὸ ἄγαλμα ἐκ μετάλλου, ὁ δὲ θρόνος χρυσελεφάντινος, καὶ ὁ Τραϊανὸς τέλος διέταξε καὶ τοῦ θεοῦ τὴν κατασκευὴν ἐκ χρυσοῦ. Βαθμηδὸν δὲ προσετέθησαν καὶ πολυάριθμα ἀναθήματα. Ἐκεῖ ἵστατο καὶ χρυσῆ Νίκη (Victoria), καὶ ἄγαλμα τοῦ Διὸς αὐτοκράτορος (Imperator). Τὸν ἕνα τῶν ἀετῶν τοῦ ναοῦ ἐκόσμει πήλινον τέθριππον, τὸν ἕτερον τέθριππον χαλκοῦν μετ' ἀγάλματος τοῦ Διός. Ἀκριβῶς δὲ δὲν γινώσκεται ἡ θέσις τῶν ἄλλων ναῶν ὅσοι ἦσαν ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου, τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς τοῦ βροντῶντος (Tonnans), τῆς Τιμῆς (Honor), τῆς ἀρετῆς (Virtus), τῆς ἰσχύος (Ops), τῆς Ἀφροδίτης. Ἐκεῖ ἦτο καὶ τὸ βουλευτήριον τῶν Καλαβρῶν (Curia Calabra), ἐξ ἧς κατὰ τὰς καλένδας ἑκάστου μηνὸς ἐδηλοῦτο ἡ θέσις ἑκάστης ἡμέρας. Πρὸ τοῦ ναοῦ ἐξετείνετο τὸ Καπιτώλιον πεδίον (Area Capitolina), χρησιμεῦον ἐνίοτε εἰς συναθροίσεις τοῦ λαοῦ, δι' ὃ ὑπῆρχεν ἐκεῖ καὶ ἓν βῆμα ῥήτορος καὶ ἓν senaculum. Ἡ μεσημβρινή, πρὸ πάντων ὅμως ἡ δυτικὴ ἀπότομος πλευρὰ ἐκαλεῖτο ταρπήϊος λίθος (Saxum Tarpeium, ἢ Rupes Tarpeia). — Ἡ ἀπὸ τῆς ἄκρας τοῦ Καπιτωλίου εἰς τὴν ἄκραν τῆς Ἀκροπόλεως (Arx) ἄγουσα ὁδὸς ἐδιχοτόμει τὸ μεταξὺ αὐτῶν κείμενον ταπεινότερον μέρος τοῦ λόφου, καὶ πρὸς μὲν δυσμὰς ἔκειτο ὁ ναὸς Vejovis, μετ' ἀσύλου μεταξὺ δύο ἱερῶν τεμενῶν· εἰς δὲ τὸ πρὸς τὴν ἀγορὰν ἐστραμμένον ἦν τὸ Aerarium καὶ τὸ Tabularium (τὸ δημόσιον ἀρχεῖον), καὶ δεξιῶς αὐτοῦ ὁ ναὸς τοῦ Κρόνου (Saturnus), ἀριστερῶς διὰ τῆς Ὁμονοίας (Concordia) καθιερωθεὶς ὑπὸ τοῦ Καμίλλου μετὰ τὴν παῦσιν τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Ἀριστερῶς δὲ τῷ κατιόντι εἰς τὴν ἀγορὰν ἔκειντο αἱ Γεμόνιαι κλίμακες (Scalae Gemoniae), δι' ὧν κατεσύροντο τὰ πτώματα τῶν θανατωθέντων κακούργων, καὶ ἡ ποινικὴ εἱρκτὴ (Carcer Tullianus). Ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς ὁδοῦ, ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἀριστερῶς κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Καπιτωλίου, παρετείνετο ἡ μόνη ἁμαξιτὴ ὁδὸς ἡ ἄγουσα ἄνω εἰς τὸν λόφον (clivus Capitolinus), ἡ ἱερὰ (Sacer) μετὰ τῶν Centum Gradus. Ἰδίως ἡ ἀγορὰ ὑπέστη ἐπὶ Καίσαρος μεγάλας μεταβολάς. Τῷ 52 π. Χ., ἐπὶ τῆς κηδείας τοῦ Κλαυδίου, ἐπυρπολήθη ἡ Ὀστιλία Κουρία, καὶ εἰς τὴν θέσιν αὐτῆς ἀνήγειρεν ὁ Καῖσαρ τὸν ναὸν τῆς Εὐδαιμονίας (Felicitas) τὴν Ἰουλίαν Κουρίαν οἰκοδομήσας μεταξὺ τῶν ναῶν τῆς Ἑστίας καὶ τοῦ Κάστορος· ἀπεπεράτωσε δ' αὐτὴν ὁ Αὔγουστος. Καὶ τὸ ἀρχαῖον βῆμα τῶν ῥητόρων μετέθηκεν ὁ Καῖσαρ ἐκεῖθεν εἰς τὸ μέσον τῆς νοτίας πλευρᾶς τῆς ἀγορᾶς, κατὰ τὴν στοὰν τῶν ἀρχαίων (sub veteribus), μετὰ τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Σύλλα, τοῦ Πομπηίου καὶ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ δικαστηρίου τοῦ Πραίτορος, κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ Κομιτίου, ᾠκοδομήθη μετὰ θάνατον τοῦ Καίσαρος ναὸς τοῦ θείου Ἰουλίου (Divus Iulius), μετὰ λαμπρᾶς ἐξωτερικῆς ἀναβάθρας. Ἡ Γραικόστασις, πυρποληθεῖσα καὶ αὐτή, ἀνῳκοδομήθη δυτικῶς τῆς Σεμπρωνίας Βασιλικῆς, ἥτις μετωνομάσθη Βασιλικὴ Ἰουλία, πρὸς τιμὴν καὶ αὐτὴ τοῦ Καίσαρος. Κατηδαφίσθησαν δὲ καὶ αἱ ἀρχαῖαι στοαὶ sub veteribus, ἵνα μὴ ἀποκρύπτωσι τὰ νεώτερα ὡραῖα οἰκοδομήματα. Γ) Ἡ Ῥώμη ἐπὶ τῶν Αὐτοκρατόρων. Νέα ἐποχὴ καθωραϊσμοῦ τῆς Ῥώμης ἤρξατο μετὰ τῶν Αὐτοκρατόρων, καὶ ἤδη ὁ Αὔγουστος μεγάλως εἰς αὐτὴν συνετέλεσε. Τὴν ὅλην πόλιν, μεγάλως ἤδη αὐξηθεῖσαν, διήρεσεν εἰς 14 τμή-

ματα (Regiones), καὶ ἐκαυχᾶτο λέγων ὅτι «πηλόκτιστον αὐτὴν εὑρὼν, τὴν κατέλιπε μαρμαρόκτιστον.» Ἀνευρέθησαν δὲ τεμάχια μαρμάρου ἐφ' οὗ ἦν κεχαραγμένον τὸ σχέδιον τῆς ἀρχικῆς ἐπισήμου διαιρέσεως τῆς Ῥώμης εἰς Ῥεγιῶνας. Ἔχουσι δὲ τὰ σωζόμενα μέρη ἔκτασιν 300 τετραγωνικῶν μέτρων περίπου, καὶ 188 μικρὰ ἀλλ' οὐχ ἧττον πολύτιμα τεμάχια τῶν μαρμάρων τούτων εὑρέθησαν πάλιν κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος. Ἐπὶ Νέρωνος συνέβη τῷ 64 μ. Χ. μεγάλη πυρκαϊὰ, καθ' ἣν 3 τμήματα ἐντελῶς ἐπυρπολήθησαν, μόνον δὲ 4 ἔμειναν ἐντελῶς ἄθικτα. Μετ' αὐτὴν δ' αὐτὸς, καὶ κατόπιν ὁ Δομιτιανὸς, ὁ Τραϊανὸς, ὁ Σεπτίμιος Σεβῆρος, ὁ Καρακάλλας, ὁ Διοκλητιανὸς καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας πολὺ συνετέλεσαν εἰς τὸν καλλωπισμόν της. Ὁ Αὐρηλιανὸς, τῷ 271 μ. Χ., περιετείχισε καὶ τὰ 14 τμήματα δι' ἑνὸς περιβόλου, οὗ τὸ μῆκος ἦν κατὰ Βοπίσκον, 50 ῥωμαϊκῶν μιλίων, κατὰ δὲ νέας καταμετρήσεις μόνον 21, ὅστις δ' ἐπερατώθη ἐπὶ τοῦ Πρόβου. Περιέκλειε δὲ τὸ τεῖχος πρὸς δυσμὰς τὸ Ἰανίκουλον, τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως πρὸς βορρᾶν, τὸν Πίγκιον (Pincius ἢ Collis Hortulorum) βορείως τοῦ Κυριναλίου. Ἐκτὸς δ' ἔμεινε μόνον ὁ βορειοδυτικῶς τοῦ Ἰανικούλου, πέραν τοῦ Τιβέριος κείμενος, καὶ τότε ἤδη καλλιεργούμενος Βατικανός. Γέφυραι ἐπὶ τοῦ Τιβέριος ἦσαν αἱ ἑξῆς 7 ἐκ βορρᾶ πρὸς νότον. Ἡ λεγομένη Pons Aelius* (νῦν γέφυρα τοῦ Ἀγγέλου)· ὁ Neroninus ἢ Vaticanus· ὁ Aurelius* ἢ Antoninus· ὁ Fabricius* καὶ ὁ Cestius*, φέρουσαι εἰς τὴν νῆσον τοῦ Τιβέριος· Aemilius* ἢ Senatorius· ὁ Sublicius· ὁ Probi. Προσέτι δὲ, βορείως τῆς πόλεως, ὁ P. Triumphalis καὶ ὁ Mulvius* ἢ Milvius (νῦν Molla). Ἡ νῆσος τοῦ Τιβέριος ἐλέγετο ὅτι συνέστη ἐπὶ τῆς ἐξώσεως τῶν βασιλέων, ὅτε τὰ σπαρτὰ τῶν ἀγρῶν τῶν Ταρκυνίων θερισθέντα ἐρρίφθησαν εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ συσσωρευθέντα ἐστερεώθησαν. Ἐπὶ τοῦ μεσαίωνος ὠνομάζετο, ἄγνωστον πόθεν καὶ διατὶ, νῆσος Λυκαονία, νῦν δὲ λέγεται τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, οὗ ἡ ἐκκλησία διεδέχθη ἀρχαῖον ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, οἰκοδομηθέντα τῷ 291 π. Χ., συνεπείᾳ ἐπισκηψάσης ἐπιδημίας. Καὶ ἤδη δὲ, ὁσάκις ταπεινοῦται ὁ ποταμὸς, εἰς τὰ θεμέλια τῆς ἐκκλησίας ἔρχεται εἰς τὸ προφανὲς λίθος μετ' ἀναγλύφου, παριστῶντος τὸν Ἀσκληπιὸν (Liv. Ep. XI. — Suet. Claud. XXV.—Ov. Met. XV, 739). Ἦσαν δ' ἐπὶ τῆς νήσου καὶ ναὸς τοῦ Διὸς, οἰκοδομηθεὶς τῷ 196 π. Χ., καὶ ἄλλος τοῦ Φαύνου, οἰκοδ. 195 π. Χ. Αἱ πύλαι δὲ τοῦ Αὐρηλιανοῦ τείχους ἦσαν πρὸς βορρᾶν, ἡ Fla-

Τάφος τοῦ Κεστίου. Σλ. 1154 α.

ΣΗΜ. Τῶν ἐχόντων ἀστερίσκον διατηροῦνται λείψανα.

minia· Pinciana· Salaria·· Nomentana. Πρὸς Ἀνατολάς, Tiburtina*· Praenestina*. Πρὸς νότον, Asinaria·· Metronia· Latina· Appia· Ostiensis·, παρ' ᾗ ὁ τάφος ἢ ἡ πυραμὶς τοῦ Κεστίου (Cestius), στρατηγοῦ τινος φονευθέντος τῷ 43 π. Χ. Ἡ οἰκοδομὴ αὐτῆς διήρκεσε 333 ἡμέρας (Cic. Flac. XIII. ad Att. V). Διατηρεῖ δὲ ἴχνη γραφῶν. Πρὸς δυσμάς, Portuensis· Aurelia·· Septimiana. Ἵστανται δὲ τὰ σημερινὰ τείχη σχεδὸν εἰς τὴν θέσιν τῶν Αὐρηλιανῶν. — Τὰ ἐπισημότερα τῶν οἰκοδομημάτων, κατὰ τὴν θέσιν αὐτῶν εἰς τὰ 14 τμήματα ἦσαν τὰ ἑπόμενα· 1) Ἡ Porta Capena, πύλη εἰς τὸ τεῖχος τοῦ Σερβίου Τουλλίου, πρὸς νότον, ἔχουσα ἑκατέρωθεν τὴν Ἀππίαν καὶ τὴν Λατίνην ὁδόν. Εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Ἀππίας πύλης ἔκειτο ἡ θριαμβευτικὴ ἀψὶς τοῦ Δρούσου*, καὶ ἐπέκεινα ἡ τοῦ Τραϊανοῦ καὶ ἡ τοῦ Οὐήρου· μεταξὺ δὲ πολλῶν ἄλλων τάφων καὶ ὁ τῶν Σκιπιόνων*, περαιτέρω δ' οἱ ναοὶ τοῦ Ἄρεως, τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῶν Καμοίνων. Πλησιέστατα δ' ἐκεῖ ἦν ἡ κοιλὰς τῆς Ἐγερίας, καὶ πρὸς τὸ ἄλλο μέρος, πλησιέστατα τῆς πύλης Καπένης, οἱ ὑπὸ τοῦ Μαρκέλλου οἰκοδομηθέντες, μετὰ δὲ τὴν ἐπὶ Νέρωνος πυρκαϊὰν ὑπὸ Οὐεσπασιανοῦ ἐπισκευασθέντες ναοὶ τῆς Τιμῆς καὶ τῆς Ἀρετῆς. 2) Caelimontium, βορειανατολικῶς τοῦ προρρηθέντος, περιλαμβάνον τὸν λόφον Mons Caelius καὶ τοὺς ἀνατολικοὺς αὐτοῦ πρόποδας. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἔκειντο τὰ Castra peregrina, στρατόπεδον διὰ ξένους ἐπικουρικοὺς στρατούς, καὶ πλησίον εἶχε ναὸν ὁ Ζεὺς Redux. Ἀνατολικώτερον ἦν ἡ ἀγορὰ τοῦ σίτου καὶ τῶν ὀσπρίων, Macellum magnum, καὶ τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως (campus Martius) διὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια, ἔνθα καὶ κατὰ μάρτιον ἐτελοῦντο θεάματα ἱππασίας (Equiria). Παρ' αὐτῷ ἦν ὁ Domus Lateranorum*, ἰδιοκτησία κατ' ἀρχὰς τῆς οἰκογενείας τῶν Πλαυτίων Λατερανῶν, μετατραπεὶς εἶτα ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου εἰς ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἐν Λατεράνῳ. Εἰς τὸ βόρειον τοῦ Καιλίου ἔκειτο ὁ Ludus Gladius, χῶρος προωρισμένος εἰς τοὺς ἀγῶνας τῶν μονομάχων. Ὑπῆρχε δὲ καὶ μέγας ναὸς τοῦ Divus Gladius, ἀλλ' ἡ θέσις αὐτοῦ δὲν δύναται ἀκριβῶς νὰ ὁρισθῇ. Ἐν τῷ τμήματι τούτῳ ἦσαν καὶ πολλῶν πλουσίων οἰκίαι, ὡς ὁ τῶν γονέων τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου. 3) Τμῆμα τῆς Ἴσιδος καὶ τοῦ Σεράπιδος. Μέρος αὐτοῦ ἐλέγετο πρὶν Carinae, πρὸς βορρᾶν καὶ τὰ βορειανατολικὰ τοῦ ἀνωτέρω, ἔνθα τὸ Φλάβιον ἀμφιθέατρον τοῦ Οὐεσπασιανοῦ, τὸ νῦν Κολοσσαῖον λεγόμενον, οἰκοδομηθὲν ἐπὶ τῶν θεμελίων τοῦ χρυσοῦ οἴκου τοῦ Νέρωνος. Μέχρι τῆς ϛ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. ἐτελοῦντο ἐνταῦθα θηριομαχίαι. Ὀπίσω αὐτοῦ βορειότερον ἦσαν οἱ μέγιστοι Λουτρῶνες τοῦ Τίτου* καὶ οἱ τοῦ Τραϊανοῦ*, καὶ τούτων ἀνατολικῶς οἱ ναοὶ τῆς Ἴσιδος καὶ τοῦ Σεράπιδος. 4) Ἱερὰ ὁδὸς (Via sacra) ἢ Ναὸς τῆς Εἰρήνης (T. Pacis), δυτικῶς τοῦ τμήματος 3. Τὸ ἀνατολικὸν αὐτοῦ μέρος ἐλέγετο Carinae, καὶ περιεῖχεν οἰκίας πλουσίων· ἡ δ' ἀπ' αὐτοῦ διὰ τοῦ Vicus sceleratus χωριζομένη Subura ἦν κατοικία βιομηχάνων. Νοτιοδυτικῶς τὸ τμῆμα τοῦτο ἐξετείνετο μέχρι τῆς ἀγορᾶς, ἧς τὸ βορειανατολικὸν πέρας ἀπέληγεν εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἐφεστίων (Penates), τοῦ Ἀντωνίνου* καὶ τῆς Φαυστίνης καὶ τὰς οἰκοδομὰς τῆς ἀγορᾶς. Προσέτι ἔκειντο ἐντὸς τοῦ τμήματος τούτου ἡ ἀψὶς τοῦ Τίτου* κατὰ τὴν πρὸς ἀνατολὰς ἐξακολούθησιν τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ· ὁ ναὸς τῆς Ἀφροδίτης καὶ Ῥώμης*, ἡ Βασιλικὴ τοῦ Κωνσταντίνου*· ὁ ναὸς τῆς Εἰρήνης, οὗ πυρποληθέντος, ἡ θέσις ὠνομάσθη ἀγορὰ τοῦ Οὐεσπασιανοῦ· προσέτι οἱ ναοὶ τῆς Γῆς (Tellus)· τοῦ Διὸς Στατῆρος. Ἡ ἀγορὰ τοῦ Νερούα (Forum Nervae ἢ Transitorium), μετὰ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ κολοσσιαίου Ἰανοῦ τε-

τραπροσώπου (Janns quadrifrons) ἔφερε πρὸς τὸ δυτικῶς κείμενον 8ον τμῆμα. 5) Esquiliae ἢ Reg. Esquillna, βορείως τοῦ τμήματος 3, καὶ βορειανατολικῶς τοῦ 4, ἦν τμῆμα εὐρύτατον, περιλαμβάνον σχεδὸν ὅλον τὸν Esquilinus καὶ τὸν Viminalis. Ἐνταῦθα ἔκειντο οἱ Παλατῖνοι κῆποι καὶ οἱ τοῦ Μαικήνα. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Κεσπίου λόφου ἔκειτο ὁ ναὸς τῆς Λουκίνης Ἥρας (Juno Lucina), ἡ ἀγορὰ τῆς Λιβίας* (Macellum Liviae), ἡ θριαμβευτικὴ ἀψὶς τοῦ Γαλλιηνοῦ*, τρόπαιον τοῦ Μαρίου, ναὸς τῶν Νυμφῶν, ἱδρυθεὶς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Σεβήρου, ἡ ἀψὶς τοῦ Γορδιανοῦ· εἰς δὲ τὴν ἀνατολικὴν γωνίαν, ἐν ἀμφιθέατρον* (Amphifheatrum castrensa). 6) Reg. Alta Semita, βορείως τῆς 5, ἐγκλείουσα τὸ Κυρινάλιον (Quirinalis). Ἐκεῖ ὑπῆρχεν ὁ στρατὼν τῶν πραιτωριανῶν*(Castre praetoria), προέχων ἐκ τῶν τειχῶν, καὶ χρησιμεύων ἐνίοτε καὶ ὡς εἱρκτή, ὡς ἐχρησίμευσε διὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Κυριναλίου καὶ τοῦ Βιμιναλίου ἔκειντο οἱ μεγάλοι λουτρῶνες (Therma) τοῦ Διοκλητιανοῦ, καὶ νοτιώτερον αἱ τοῦ Κωνσταντίνου· προσέτι ὁ ναὸς τῆς Ἀνθοῦς* (Flora), τοῦ Κουϊρίνου, τῆς Ὑγιείας (Salus), ὁ τάφος τῶν Φλαβίων καὶ οἱ κῆποι τοῦ Σαλλουστίου. Βορείως ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ ἀρχαίου τείχους τοῦ Σερβίου ἦν τὸ πεδίον Campus sceleratus, ἔνθα αἱ τὸ καθῆκον τῆς αἰδημοσύνης παραβιάσασαι Ἑστιάδες ἐθάπτοντο ζῶσαι. 7) Τμῆμα τῆς Εὐρείας ὁδοῦ (Via lata), δυτικῶς τοῦ 6, περιεῖχε τοὺς κήπους τοῦ Πομπηΐου καὶ τοῦ Λουκούλλου, καὶ τῶν χοίρων τὴν ἀγορὰν (Forum suarium), μεταξὺ τοῦ Κυριναλίου καὶ τοῦ Πιγκίου. Ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ Κυριναλίου ἔκειτο ὁ ναὸς τοῦ Ἡλίου (Sol), καὶ τούτου πλησίον τὸ πεδίον τοῦ Ἀγρίππα (Campus Agrippae), πλατεῖα περιεχομένη ὑπὸ στοῶν, καὶ ἐπὶ τοὺς πρόποδας τὸ πρόπυλον τῶν ἐν ἄλλῳ τμήματι κειμένων λουτρώνων τοῦ Κωνσταντίνου. Πρὸς νότον, συνώρευε πρὸς τὸ Τμ. 8, περιλαμβάνον τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀγορὰν (Forum Romanurm) τὸ ἐπισημότερον μέρος τῆς πόλεως, ἐγκλεῖον τὸν Καπιτωλῖνον λόφον καὶ τὴν κοιλάδα μέχρι τοῦ Παλατίνου. Πλὴν τῶν προμνημονευθέντων οἰκοδομημάτων τῆς ἀγορᾶς, ἵστατο, πλησίον τῆς Γραικοστάσεως, πρὸς τὸ Καπιτώλιον, ὁ ναὸς τοῦ Οὐεσπασιανοῦ καὶ τοῦ Τίτου*· πρὸ αὐτοῦ δὲ, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Καπιτωλίου, ἡ στήλη Rostra Flavia, παρ' ᾗ τὸ χρυσοῦν μιλλιάριον τοῦ Αὐγούστου, μέγιστος λίθος, μετ' ἐπιχρύσων χαλκῶν πετάλων, ἐφ' οὗ ἐμετροῦντο αἱ ἀποστάσεις τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους. Περαιτέρω ἦν ἡ τετράστυλος ἀψὶς τοῦ Σεπτιμίου Σεβήρου (ἴδ. Στυλοβάτης), καὶ εἰς τ' ἀνατολικὰ τοῦ Καπιτωλίου τὸ Argiletum, ἡ Curia τοῦ Δομητιανοῦ, ἡ Ἀργενταρία Βασιλική*, καὶ ἔτι ἀνατολικώτερον ἡ Ἰουλία ἢ τοῦ Καίσαρος ἀγορὰ (Forum Iulium ἢ Caesaris) μετὰ τοῦ ναοῦ τῆς Γενετείρας Ἀφροδίτης* (Venus Genetrix)· ἡ λαμπρὰ ἀγορὰ τοῦ Αὐγούστου μετὰ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἄρεως* (Mars Ultor)· ἡ ἀψὶς τοῦ Δρούσου καὶ Γερμανικοῦ· ἡ ἀγορὰ τοῦ Τραϊανοῦ μετὰ τῆς Οὐλπίας Βασιλικῆς* (τῆς βιβλιοθήκης), καὶ τοῦ ναοῦ καὶ τῆς στήλης τοῦ Τραϊανοῦ*. Τὸ ὅλον περιελάμβανε πέντε μέρη κυρίως· α) τὸ atrium Fori cum area, ἦτο ἀπέραντον καὶ πολυτελέστατον πρόπυλον, περίστυλον κατὰ τὰς 4 πλευράς, καὶ κατὰ τὸ μέσον ἔχον τὸ ἄγαλμα ἐφίππου τοῦ Τραϊανοῦ. Ἑκατέρωθεν δὲ τοῦ προπύλου τούτου ἐξετείνετο ἡμικυκλική, ἐσωτερικῶς ἐπίσης ὑπόστυλος στοά, ἥτις ἔφερεν εἰς πολυπληθῆ δωμάτια. Μετὰ τὸ μέγιστον δὲ τοῦτο πρόπυλον εἵπετο β) ἡ Οὐλπία Βασιλική, ἥτις ἦν πασῶν ἡ μεγίστη καὶ μεγαλοπρεπεστάτη. Τὸ μετέπειτα ἦν γ) ἀνοικτὸν πεδίον, ἐν ᾧ ἵστατο ἡ μεγίστη, 117' ὑψηλὴ στήλη τοῦ Τραϊανοῦ*, ἔχουσα ἐν ἀπειραρίθμοις ἀναγλύφοις ἐπειργασμένους τοὺς πολέμους τοῦ Αὐτοκρά-

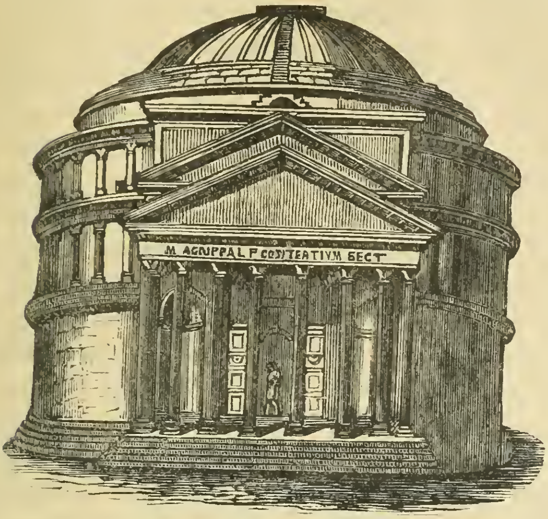
τορος κατὰ τοῦ Δεκεβάλου. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς δ' αὐτῆς ἵστατο ἀνδριὰς τοῦ Τραϊανοῦ, ὃν ἀντικαθίστησι νῦν ἄγαλμα τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου. Εἰς ἑκάτερα τὰ πλευρὰ ἔκειτο δ) ἡ Οὐλπία βιβλιοθήκη, διαιρουμένη εἰς βιβλιοθήκην Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικήν. Τέλος εἵπετο ε) ἡ πέμπτη διαίρεσις, τὸ τέμενος τοῦ ναοῦ, ἀπέραντος στοὰ ὑπόστυλος, εἰς ἧς τὸ κέντρον ὁ Ἀδριανὸς ἤγειρε ναόν. Εἰς τὸ Καπιτώλιον ἐπυρπολήθη, ἐπὶ τῶν ἐμφυλίων ταραχῶν τοῦ Σύλλα, ὁ ναὸς τοῦ Διὸς (Jupiter O. M)· καὶ ἀνῳκοδομήθη ἔπειτα πάλιν. Ἐκάη δὲ καὶ ἐκ δευτέρου ἐπὶ τοῦ πολέμου μεταξὺ Βιτελλίου καὶ Φλαβίου Σαβίνου, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Οὐεσπασιανοῦ, καὶ πάλιν ἀνιδρύθη ὑπὸ Οὐεσπασιανοῦ. 9) Reg. Circus Flaminius, τὸ μέγιστον τῶν τμημάτων, περιελάμβανε τὸ

Στήλη Τραϊανοῦ.

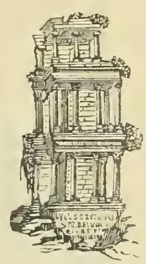
πεδίον τοῦ Ἄρεως (Campus Martius), καὶ μέρος τοῦ Πιγκίου, κατὰ τὰ βορειανατολικὰ παρὰ τῷ 8, κατὰ τὰ δυτικὰ παρὰ τῷ 7. Ἐπὶ πολλὰ ἔτη συνήρχοντο εἰς τὸ εὐρὺ τοῦτο πεδίον ἐκκλησίαι τοῦ λαοῦ καὶ ἐτελοῦντο ἀγῶνες ἀθλητικοί. Ὠκοδομήθη δὲ κατὰ πρῶτον τὸ μέρος τὸ πλησιέστερον τῷ Καπιτωλίῳ, πρὸς οὗ τοὺς δυτικοὺς πρόποδας ἀνηγέρθη ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου τὸ Θέατρον τοῦ Μαρκέλλου*, εἰς μνήμην τοῦ προώρως ἀποθανόντος γαμβροῦ του, ὃν ἐγκαρδίως ἠγάπα. Ἦν δὲ προωρισμένον μόνον διὰ δραματικὰς παραστάσεις, καὶ περιελάμβανεν 20,000 θεατῶν. Οὐ μακρὰν δ' αὐτοῦ ἦν ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, ἡ στοὰ τοῦ Μετέλλου καὶ τὸ Θέατρον τοῦ Βάλβου*, μετὰ τῆς τιμητικῆς στήλης τοῦ Τιβερίου. Ἐπὶ Τίτου, μεγάλη πυρκαϊὰ πολλὰ καταστρέψασα τοῦ τμήματος τούτου, ἀπετέφρωσε καὶ τὸ θέατρον. Πρὸς τῇ θριαμβευτικῇ πύλῃ ἦσαν τοῦ Πομπηίου τὸ θέατρον* μετὰ τῶν στοῶν, ἡ πρώτη μόνιμος δραματικὴ σκηνή, ἔχουσα εὐρυχωρίαν διὰ 40,000 θεατῶν. Ἐμπρὸς αὐτοῦ ἦν ὁ ναὸς τῆς Καλλινίκου Ἀφροδίτης (Venus Victrix), δι' οὗ κυρίως εἰσήρχοντο εἰς τὸ θέατρον, καὶ ἐκεῖ πλησίον ἡ πολλάκις εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς συγκλήτου χρησιμεύουσα Curia Pompeii, ἔνθα ἐφονεύθη ὁ Καῖσαρ· δεξιῶς δέ, πρὸς ἀνατολὰς ταύτης, τὸ Φλαμίνιον ἱπποδρόμιον (Cicus Flaminius) οἰκοδομηθὲν τῷ 221 π. Χ. Κατ' αὐτὸ ἐπωνόμασεν ὁ Αὔγουστος τὸ ὅλον τμῆμα. Μετὰ τὸν β' καρχηδονικὸν πόλεμον ἐτελοῦντο ἐνταῦθα καὶ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες. Παρ' αὐτῷ δ' ἵσταντο, σχέσιν ἔχοντες μετὰ τοῦ προσδιορισμοῦ αὐτοῦ, οἱ ναοὶ τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἐνυοῦς (Bellona), καὶ ἡ Villa publica, χρησιμεύουσα εἰς διαμονὴν ἀρχόντων ἐπὶ συνελεύσεων τοῦ λαοῦ καὶ στρατολογιῶν. Βορείως δ' αὐτῆς ἔκειντο ἀπὸ τοῦ 139 π. Χ. τὰ Septa Julia, ἔνθα συνεζητοῦντο τὰ φορολογικά, καὶ ὧν τὰ κατ' ἀρχὰς ξύλινα ὅρια (Septa, τὸ ξύλον ἐν Ἀθήναις) ἤρξατο ὁ Καῖσαρ ἀντικαθιστῶν διὰ λιθίνων. Δυτικῶς αὐτῶν ἦν τὸ Diribitorium, μεγίστη ὑπόστεγος αἴθουσα, ἧς ἡ στέγη, ἕνεκα τῶν μεγάλων αὐτῆς διαστάσεων, ἐθεωρεῖτο ὡς ἀριστούργημα τῆς τέχνης. Κατ' ἀρχὰς συνεδρίαζον ἐνταῦθα οἱ ψηφολέκται, εἶτα δ' ἐχρησίμευσε πρὸς ἄλλους σκοπούς, μέχρις οὗ ἐπὶ Τίτου ἐπυρπολήθη. Ἐπέκεινα τοῦ Θεάτρου τοῦ Πομπηίου, πρὸς δυσμὰς καὶ βορρᾶν, ἦσαν οἱ λουτρῶνες τοῦ Ἀγρίππα*, μετὰ τοῦ Πανθέου*, πᾶσι τοῖς θεοῖς καθιερωμένου, καὶ εἰς ἐκκλησίαν νῦν χρησιμεύοντος.

Παρ' αὐτῷ ἦσαν οἱ ναοὶ τῆς Ἴσιδος καὶ τοῦ Σεράπιδος· ἡ στοὰ τῆς Εὐρώπης, Βασιλικὴ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, οἰκοδομηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πομπηΐου. Δυτικῶς δὲ τοῦ Πανθέου ἦσαν οἱ μεγάλοι λουτρῶνες τοῦ Νέρωνος*, καὶ οὗτοι εἰς γυμναστι-

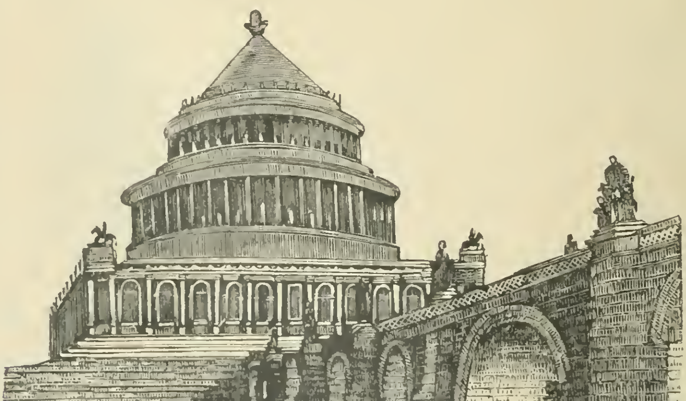
Πάνθεον. Σελ. 1156. 6.

κοὺς ἀγῶνας χρησιμεύοντες, καὶ εἶτα ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Σεβήρου μετασκευασθέντες, δι' ὃ καὶ Thermae Alexandrinae μετωνομάσθησαν. Αὐτοῖς πλησίον ἦν τὸ Στάδιον τοῦ Δομητιανοῦ*, καὶ ἐν Ὠδεῖον προωρισμένον διὰ μουσικὰς παραστάσεις. Παρὰ τῷ ποταμῷ δ' ἦν τὸ Ἀμφιθέατρον τοῦ Στατιλίου ἢ Ταύρου*, καὶ ἐπέκεινα τὸ ναυπηγεῖον Navalia, καὶ τὸ Μαυσωλεῖον τοῦ Αὐγούστου* μετὰ τεμένους καὶ δύο ὀβελίσκων. Ὅλως δὲ πρὸς βορρᾶν, δεξιῶς, παρὰ τῇ Φλαμινίᾳ πύλῃ, ἦν ὁ τάφος τοῦ Νέρωνος καὶ παρ' αὐτῷ οἱ κῆποι τοῦ Δομητιανοῦ. Ἡ δ' ἀπὸ τῆς πύλης νοτιανατολικῶς ἄγουσα ὁδὸς, ἡ εὐρεῖα ὁδὸς (Via lata), διήρχετο διὰ τῆς ἀψῖδος τοῦ Μ. Αὐρηλίου Ἀντωνίου, οὗ ὁ ναὸς καὶ ἡ στήλη ἦσαν νοτιώτερον, παρὰ τῷ πεδίῳ τοῦ Ἀγρίππα (Campus Agrippae). Παρὰ δὲ τῇ ἀψῖδι τοῦ Ἀντωνίου ἔστησεν ὁ Αὔγουστος κολοσσιαῖον Ὀβελίσκον καὶ ἡλιοδείκτην (Solarium). — 10) Τμῆμα Παλάτιον (Palatium), νοτιανατολικῶς τοῦ 9, χωριζόμενον δ' αὐτοῦ διὰ τοῦ 8, περιελάμβανε τὴν Παλατίνην ἀγοράν. Ἐπὶ τὴν βορειανατολικὴν δὲ γωνίαν, ἀπέναντι τοῦ Φλαβιανοῦ ἀμφιθεάτρου, εἰς τὴν ἱερὰν ὁδὸν, ἔκειτο ἡ θριαμβευτικὴ ἀψὶς τοῦ Κωνσταντίνου, καὶ ἐκεῖ, πρὸς τὴν ἀγορὰν ἐστραμμένον, τὸ ναΐδιον τῶν Ἀγαθοδαιμόνων (Lares), τὸ ἀναβρυτήριον ἱδρῶσα νῆσσα (Meta sudans), καὶ ὁ κολοσσὸς τοῦ Νέρωνος, ὅστις ὅμως ἀνῆκε μᾶλλον εἰς τὸ τμῆμα 3. Ἐπὶ τῆς κλιτύος κατὰ τὸν Καίλιον ἦσαν αἱ Curiae veteres καὶ ὁ ναὸς τῆς Μεγάλης μητρὸς (Magna Mater), εἰς δὲ τὴν νοτιανατολικὴν ἄκραν τὸ Ἑπταζώνιον* (septizonium) τοῦ Σεβήρου, οἰκοδόμημα ὑψηλὸν, ἔχον ἴσως 7 ὀρόφους, ἢ κἂν 7 προεξοχὰς εἰς ζώνας· ἴσως δὲ μέρος αὐτοῦ παριστᾷ τὸ ἑπόμενον διάφραγμα, ἐξ ἀρχαίων εἰκόνων ληφθέν. Τὸ τμῆμα τοῦτο

περιεῖχε πλεῖστα λαμπρὰ μέγαρα, συνενωθέντα μετὰ ταῦτα πάντα εἰς ἓν μέγιστον αὐτοκρατορικὸν ἀνάκτορον, καταλαβὸν πᾶσαν τὴν ἔκτασιν. Καὶ πρῶτον μὲν πρὸς τὸ Γερμάλον (τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τοῦ Παλατίνου λόφου) εἰς τὴν νέαν καὶ εἰς τὴν ἱερὰν ὁδὸν, ἦν τὸ μέγαρον τοῦ Αὐγούστου* οὗ ἐμπρὸς ὁ ναὸς τοῦ Παλατίνου Ἀπόλλωνος· εἶτα τὸ μέγαρον τοῦ Τιβερίου, τοῦ Νέρωνος, τοῦ Δομητιανοῦ· μεταξὺ δὲ τῶν δύο τούτων εἰς ναὸς τῆς Νίκης. Αὐ-

τόθι ἦσαν πρὶν καὶ ὁ οἶκος τοῦ Κικέρωνος, τοῦ Λουκούλλου, καὶ ἄλλων ἐπισήμων ἀνδρῶν. — 11) Τμῆμα τοῦ μεγάλου ἱπποδρομίου (Circus Maximus), νοτίως τοῦ 10, περιελάμβανε τὴν κοιλάδα μεταξὺ τοῦ Παλατίνου καὶ τοῦ Ἀβεντίνου, καὶ τὸ Velabrum πρὸς τῷ ποταμῷ. Ἐνταῦθα ἔκειτο καὶ ἡ ἀγορὰ τῶν ὀσπρίων (Forum olitorium) μετὰ τῶν ναῶν τῆς Εὐσεβείας, Ἐλπίδος, καὶ τῆς Ἥρας (Juno Sospita)· εἰς δὲ τὴν γωνίαν τοῦ Παλατίνου ἦν ἡ βοῶν ἀγορὰ (Forum boarium), ἔνθα εἶχε στηθῆ ὁ ἐξ Αἰγίνης εἰς Ῥώμην κομισθεὶς χαλκοῦς ταῦρος. Ἦσαν δὲ περὶ τὴν πλατεῖαν αὐτῆς πολλὰ ἱερά, ὡς ὁ ναὸς τῆς Τύχης* (Fortuna), ἀρχαῖος, ἐπὶ Σερβίου Τουλλίου κτισθείς, ὁ τοῦ Καλλινίκου Ἡρακλέους* (Hercules Victor), καὶ ὁ μέγας αὐτοῦ βωμός, ὁ τῆς Mater Matuta κτλ. Ἐκεῖ ἦν καὶ ὁ Arcus Argentariorum, ἔνθα πιθανῶς ἐπωλοῦντο ἀργυρώματα καὶ χρυσώματα· ἰδίως δὲ τὸ μέγα ἱπποδρόμιον (Circus maximus), ὑπὸ Σερβίου Τουλλίου σχεδιασθὲν μεταξὺ τῶν δύο λόφων. Μετέπειτα δ' ἐξετάθη, καὶ περιεκλείσθη διὰ τῶν λεγομένων Carceres, αἵτινες ἐνεδείκνυον καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ δρόμου, ὡς τὸ τέλος αὐτοῦ ἐδείκνυεν αὖλαξ λευκή, ἢ δι' ἀσβέστου πεπληρωμένη, ἡ calx ἢ creta. Εἰς τὴν νοτίαν δὲ πλευρὰν ἔκειντο οἱ ναοὶ τοῦ Ἑρμοῦ*, τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Κόρης (Ceres, Libera). — 12) Δημόσιον Ἰχθυοτροφεῖον (piscina publica) νοτίως τοῦ 11 μεταξὺ τοῦ Circus Flaminius καὶ τῆς Porta ostiensis, ἓν τῶν ἐλαχίστων, ἀλλὰ καὶ τῶν πυκνότερον οἰκουμένων τμημάτων, διότι δημόσια οἰκοδομήματα ἦσαν ὀλίγα ἐν αὐτῷ. Ἀξιομνημόνευτοι εἰσὶ μόνον οἱ λουτρῶνες τοῦ Ἀντωνίνου, ὑπὸ τοῦ Καρακάλλα κατασκευασθέντες, καὶ εἰς ναὸς τῆς Ἀγαθῆς Θεᾶς (Bona Dea). — 13) Αὐεντῖνον (Aventinus), ἐνέκλειε τὸν ὁμώνυμον λόφον, βορειοδυτικῶς τοῦ 12, εἰς οὗ τὸ μεθόριον, καὶ παρὰ τῇ Ὀστιαίᾳ πύλῃ (Porta Ostiensis), ἔκειτο ἡ πυραμὶς ἢ ὁ τάφος τοῦ Κεστίου* (Cestius). Ἡ κορυφὴ τοῦ λόφου κατείχετο ὑπὸ τῶν ναῶν τῆς Ἀρτέμιδος, τῆς Σελήνης (Luna), τῆς βασιλίδος Ἥρας (Juno Regina), τῆς Ἐλευθερίας (Libertas). Ἐνταῦθα δ' ἦσαν καὶ τὰ δημόσια βαλανεῖα (balnea Surae)· εἰς τὸ τμῆμα δὲ τοῦτο ἦν καὶ ἡ θέσις καθ' ἣν ἀπεβιβάζοντο τὰ ἐμπορεύματα τῶν πλοίων ὅσα ἀνέπλεον τὸν Τίβεριν. Ἐκεῖ μεταξὺ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ξυλεμπόρων ἦν ἡ Αἰμιλία στοὰ (porticus Aemilia), καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν τὸ ἐμπόριον* (Emporium), ὡραία

Μαυσωλεῖον Ἀδριανοῦ Σελ. 1159, 6'.

πλακόστρωτος προκυμαία διὰ τὰς ἐκφορτώσεις, ἐφ' ἧς ἦν καὶ μεγάλη ἀποθήκη τῶν ἐμπορευμάτων (Horrea Crabiana καὶ Aniciana).—14) Τὸ ὑπὲρ τὸν Τίβεριν τμῆμα (Reg. Trans Tiberim), τὸ μόνον ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης κείμενον. Ἐκεῖ ἦσαν οἱ κῆποι τοῦ Καίσαρος, ἐν οἷς ὁ Αὔγουστος ἔκτισε τὴν Ναυμαχίαν (Naumachia), μεγίστην

Θεὰ Ῥώμη. Σελ. 1160, α'.

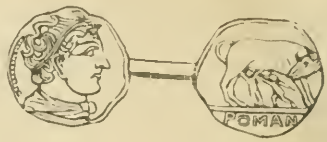
δεξαμενὴν διὰ ναυτικοὺς ἀγῶνας. Κυρίως δὲ κατῳκεῖτο τὸ τμῆμα τοῦτο ὑπὸ ἐργατῶν, βαφέων, βυρσοδεψῶν, ναυτῶν, ξυλουργῶν, κτλ. —Ἀπέναντι τοῦ πεδίου τοῦ Ἄρεως, ἀλλ' ἐκτὸς τῶν τειχῶν, καὶ εἰς οὐδὲν τῶν τμημάτων ἀνῆκον, ἦν τὸ Βατικανὸν πεδίον (Campus Vaticanus). Ἐκεῖ ἦσαν καὶ τοῦ Ἀγρίππα οἱ κῆποι, οὓς ὁ Νέρων ἐκληρονόμησε, καὶ προσέτι τὸ ἱπποδρόμιον τοῦ Νέρωνος, ἔνθα οὗτος ἐπανηγύριζε τοὺς θριάμβους του, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἐξετέλεσε τὰς θηριώδεις ποινὰς κατὰ τῶν Χριστιανῶν εἰς οὓς προσήφθη τῆς Ῥώμης ἡ πυρπόλησις. — Εἰς τὴν Αἰλίαν γέφυραν (Pons Aelius) ἔκειτο ἡ Moles ἢ τὸ Μαυσωλεῖον τοῦ Ἀδριανοῦ*, νῦν φρούριον τοῦ Ἀγγέλου. Μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ ἱπποδρομίου τοῦ Νέρωνος παρατείνονται νῦν τὰ μέγιστα Παπικὰ οἰκήματα, τὰ συνεχόμενα μετὰ τῶν μεγάρων τοῦ Βατικανοῦ καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Πέτρου. — Αἱ ὁδοὶ δὲ τῆς Ῥώμης ἦσαν ἢ πλατεῖαι (viae), ἤτοι μεγάλαι καὶ εὐρεῖαι κεντρικαὶ ὁδοί, ὡς ἡ ἱερὰ ὁδὸς (V. Sacra) ἐν τῷ 4 τμήματι, καὶ ἡ πλατεῖα ὁδὸς (V. lata), ἐν τῷ 7· ἡ νέα ὁδὸς (V. nova), ἐν τῷ 11· ἡ ὑψηλὴ στενωπὸς (alta Semita), ἐν τῷ 11· ἢ ἦσαν ἄνοδοι (Clivi) εἰς τοὺς λόφους, λιθόστρωτοι, ὡς ἡ Καπιτωλίνη (Τμ. 8)· ἡ δημοσία (publicus) (11)· ἡ τοῦ Σκαύρου (2)· ἡ Virbius (5)· ἢ ἦσαν μικραί, δευτερεύουσαι πάροδοι (vici), ὡς ἡ V. Jugarius (8), Tuscus (8), Cyprius καὶ sceleratus (4). Αἱ διασταυρώσεις τῶν ὁδῶν ἐλέγοντο compita. Προσοχῆς ἄξια ἦσαν καὶ τὰ ὑδραγωγεῖα (aquaeductus). — Ὡς προσωποποίησιν κοσμοκράτορος πόλεως ἐλάτρευσαν τὴν Ῥώμην καὶ τῇ ἀνήγειρον ναοὺς πρῶτοι οἱ Ἕλληνες, καὶ μάλιστα οἱ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, καὶ ἡ Σμύρνη ἐκαυχᾶτο ὅτι αὐτὴ πρώτη

ἀνήγειρε ναὸν εἰς τὴν Ῥώμην τῷ 195 π.Χ. (Tac. Ann. IV, 56. — Ἴδ. Liv. XLIII, 6). Ἀπὸ τοῦ πολέμου κατὰ τοῦ Περσέως ηὔξανεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡ ἐν Ἀσίᾳ θεοποίησις τῆς Ῥώμης. Ἀπὸ δὲ Αὐγούστου ἱδρύθησαν ἐν Ἑλλάδι τῇ θεᾷ Ῥώμῃ. μετὰ τοῦ θείου Ἰουλίου (Divus Julius) ἢ τοῦ Αὐγούστου, ἑορταὶ καὶ ἀγῶνες, ἀγάλματα καὶ ναοί, ὡς ἑνὸς τοιούτου ναοῦ θεᾶς Ῥώμης ἐπὶ Αὐγούστου σώζονται λείψανα ἐν τῇ Ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν, ἀνατολικῶς τοῦ Παρθενῶνος. Ἡ εἰκὼν τῆς Ῥώμης ἐπὶ τῶν Ἀσιατικῶν νομισμάτων παρίστατο ὡς Τύχη τῆς Ῥώμης, φέρουσα στέμμα ἐκ τειχῶν, καὶ εἰς τὴν χεῖρα κέρας τῆς Ἀμαλθείας καὶ ἄλλα σύμβολα εὐτυχίας, ἢ λόγχην,κτλ. Ἐν δ' αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ, κυρίως ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν νομισμάτων, παριστᾶτο πάντοτε ὡς ἡρωῒς πολεμική, τῇ Ἀθηνᾷ, ἢ Ἀμαζόνι ἐμφερής, ὀρθία, εἰς ἀσπίδα στηριζομένη, ἢ ἐπὶ ὅπλων καθημένη, καὶ τὴν Νίκην ἔχουσα εἰς τὴν χεῖρα ἢ ἐπὶ τῶν ὤμων, κτλ. Ἐπὶ Ἀδριανοῦ ἱδρύθη αὐτῇ, ὁμοῦ μετὰ τῆς Ἀφροδίτης, λαμπρὸς ἐν Ῥώμῃ ναός.

Ῥῶμος (Remus), ἀδελφὸς τοῦ Ῥωμύλου δίδυμος, φονευθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἀμέσως μετὰ τῆς Ῥώμης τὴν ἵδρυσιν, εἶτα δ' ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὡς ἥρως τιμώμενος, καὶ ναὸν ἔχων ἐν Ῥώμῃ (Αἰλ.—Στρβ.).

Ῥωμυλέα, πόλις τῶν Σαμνιτῶν ἐν τῇ μέσῃ Ἰταλίᾳ, καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ τοῦ τρίτου Σαμνιτικοῦ πολέμου (Στφ. Βυζ.—Liv. X, 47).

Ῥωμύλος, 1) υἱὸς τῆς Ῥέας Σιλβίας καὶ ἔγγονος τοῦ Νουμήτορος, ἱδρυτὴς καὶ πρῶτος βασιλεὺς τῆς Ῥώμης, τῷ 753 -716 π. Χ. Κατὰ τὴν παράδοσιν, διέταξεν ὁ βασιλεὺς Ἀμούλιος νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὸν Τίβεριν τὰ ἐκ τοῦ Ἄρεως γεννηθέντα δίδυμα τέκνα τῆς Ἰλίας, θυγατρὸς τοῦ πρώην βασιλέως Νουμήτορος. Τότε φέροντες οἱ ὑπηρέται τὰ παιδία ἐκ τῆς Ἄλβης εἰς τὸν ποταμόν, καὶ εὑρόντες αὐτὸν πλημμυρήσαντα, ἔρριψαν τὸ λίκνον εἰς τὸ ἐκχειλίσαν ὕδωρ κατὰ τὴν ὄχθην. Ὅτε δὲ τὸ ὕδωρ ἀπεσύρθη, τὸ λίκνον προσέκρουσεν εἰς λίθον, ἀνετράπη, καὶ τὰ παιδία ἔπεσαν εἰς τὴν ἰλύν. Ὡς δ'

ἐφώναξαν κλαίοντα, τὰ ἤκουσε καὶ ἦλθεν εἰς αὐτὰ λύκαινα ἐκ τοῦ ὄρους, τοῖς ἔδωκε τὸν μαστόν, καὶ τὰ ἐκαθάρισε λείχουσα αὐτά. Ταύτην τὴν παράστασιν ἔχουσι συνήθως ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις τὰ νομίσματα τῆς Ῥώμης εἰς τὸ ἔμπαλιν. Καὶ εἷς δρυοκολάπτης προσέτι ἐφύλαττε τὰ βρέφη καὶ τοῖς ἔφερε τροφήν. Ταῦτα ἰδὼν εἷς τῶν ποιμένων, προσεκάλεσε καὶ τοὺς συντρόφους του, καὶ πάντες ὁμοῦ ἔφερον τὰ παιδία εἰς τὸν βασιλικὸν ἀρχισυβώτην, τὸν Φαυστύλον, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Ἀρέα Λαυρεντία τὰ ἀνέθρεψεν, ὀνομάσασα αὐτὰ Ῥῶμον καὶ Ῥωμύλον. Ηὔξησαν δὲ μεταξὺ τῶν ποιμένων καὶ ἐγένοντο εὔρωστοι νεανίαι. Ἤρισαν δέ ποτε πρὸς τοὺς ποιμένας τοῦ Νουμήτορος, οἵτινες συλλαβόντες τὸν Ῥῶμον, ἐκόμισαν αὐτὸν πρὸ τοῦ κυρίου των. Κατὰ διαταγὴν δ' αὐτοῦ προσήνεγκον καὶ τὸν Φαυστύλον μετὰ τοῦ Ῥωμύλου, καὶ τότε ὁ Νουμήτωρ, ἔκ τε τῶν χαρακτήρων τῶν προσώπων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν διηγήσεων αἵτινες τῷ ἐγένοντο, ἀνεγνώρισεν ἐν αὐτοῖς τοὺς ἐγγόνους του. Μικρὸν μετὰ ταῦτα ἐθανάτωσαν αὐτοὶ τὸν Ἀμούλιον καὶ ἐνεθρόνισαν πάλιν τὸν πάππον των· καὶ τότε αὐτὸς τοῖς ἐπέτρεψε νὰ κτίσωσι πόλιν εἰς τὸ μέρος ἔνθα εἶχον ἐκτεθῆ. Ἑκάτερος τῶν ἀδελφῶν εἶχεν ὀπαδούς, ὁ Ῥωμύλος τοὺς Κουϊγκτυλίους, ὁ Ῥῶμος τοὺς Φαβίους. Οἱ πρῶτοι, πολυπληθέστεροι ὄντες, ἐπρομήθευσαν εἰς τὸν Ῥωμύλον τὴν τιμὴν αὐτὸς νὰ κτίσῃ τὴν πόλιν. Ἐπειδὴ δ' ὁ Ῥῶμος, χλευάζων τὰς μικρὰς διαστάσεις τῶν τειχῶν ἃ κατεσπευσμένως ἠγείροντο, ἐπήδησε περιφρονητικῶς

ὑπὲρ αὐτά, ὁ Ῥωμύλος ἐν ἀγανακτήσει τὸν ἐθανάτωσε, καθαρθεὶς εἶτα εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Λεμουρίων. Οἱ περίοικοι ὅμως δὲν ἤθελον ν' ἀναγνωρίσωσι τῆς νεοϊδρύτου πόλεως τὰ δικαιώματα καὶ νὰ τῇ χορηγήσωσι τὴν ἐπιγαμίαν. Ἀλλ' ὁ Ῥωμύλος κατέκτησεν αὐτὰ διὰ τῆς βίας, καὶ διὰ τῆς ἁρπαγῆς τῶν Σαβίνων κατὰ τὴν πανήγυριν τοῦ Ποσειδῶνος. Ἄκρων, ὁ βασιλεὺς τῆς Καινίνης, ἠθέλησε νὰ ἐκδικήσῃ τὸ τόλμημα, ἀλλ' ἡττήθη, καὶ τὰ λάφυρα αὐτοῦ ἀνετέθησαν τῷ Φερετρίῳ Διί. Νικήσας καὶ εἰς Ἀντέμνας καὶ εἰς Κρουστομέριον, ἐνικήθη τέλος ὑπὸ τοῦ Τίτου Τατίου, καὶ ἡ ἀκρόπολις τοῦ Καπιτωλίου ἐπροδόθη εἰς τὸν ἐχθρόν. Ἀλλὰ παρεμβᾶσαι αἱ ἁρπαγεῖσαι Σαβίναι, συνεφιλίωσαν τοὺς ἀντιπάλους, οἵτινες καὶ συνεβασίλευσαν. Μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ Τίτου Τατίου, ἦρξε πάλιν μόνος ὁ Ῥωμύλος. Καὶ ἐξηκολούθησε μὲν ἐπιτυχεῖς πολέμους κατὰ τῶν περιοίκων φυλῶν, ἀλλ' ἐπὶ στρατιωτικῆς ἐπιθεωρήσεως εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως, ἐκλείψεως ἐπελθούσης, αἴφνης ἐγένετο ἀφανής, καὶ κατὰ τὸν συγκλητικὸν Ἰούλιον Πρόκουλον ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανούς, καὶ ἔπρεπε νὰ λατρεύηται ὡς θεὸς Κουϊρῖνος. — 2) Ὁ τελευταῖος Ῥωμαῖος αὐτοκράτωρ, ὁ καὶ Αὐγουστύλος λεγόμενος, υἱὸς Ὀρέστου τινὸς ἐκ Πανονίας. Ὁ πατὴρ ἦν ὀπαδὸς τοῦ Ἀττίλα, ὑπ' αὐτοῦ εἰς Κωνσταντινούπολιν πεμφθεὶς ὡς πρεσβευτής, ὑπηρετήσας εἶτα ἐν Ἰταλίᾳ τοὺς αὐτοκράτορας. Πατρίκιος ἀναγορευθεὶς ἐστρατήγησε τῷ 475 μ. Χ. ἐν Γαλλίᾳ, καὶ εἶτα ἐλθὼν εἰς Ῥώμην, ἀναγόρευσεν αὐτοκράτορα τὸν 16ετῆ υἱόν του Ῥωμύλον, καὶ ἐκυβέρνα ἐν ὀνόματι αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος ἀμέσως ἀνέτρεψεν ὁ Ῥήγιος Ὀδόακρος τὸ ἀσθενὲς Ῥωμαϊκὸν κράτος, ἀντικατέστησεν αὐτῷ Ἰταλικὴν βασιλείαν, καὶ εἰς τὸν νέον Ῥωμύλον ἀφῆκε ζωὴν καὶ ἐλευθερίαν, καὶ τῷ ἐχορήγησε καὶ ἐπαρκῆ σύνταξιν, ζῶντι ἐν Καμπανίᾳ (Προκόπ. ἐν Π. Α, 1. — Jord. R. Get. XV, κλ.).

Ῥωξάνη, θυγάτηρ τοῦ Ὀξυάρτου, ἡγεμόνος τῆς Βακτρίας, ᾐχμαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν τῷ ὀρεινῷ φρουρίῳ ἐν ᾧ ἠμύνετο ὁ πατήρ της, καὶ ὑπὸ τῆς ἐξαιρέτου αὐτῆς καλλονῆς θελχθείς, τὴν ἐνυμφεύθη ὁ κατακτητής. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ, περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Κασσάνδρου, ὅστις διέταξε τὴν δολοφονίαν αὐτῆς καὶ τοῦ υἱοῦ της Ἀλεξάνδρου τοῦ Αἰγέως, τῷ 311 π. Χ. (Ἀρρ. Δ, 6, 15. — Στρβ. ΙΑ, 517).

Ῥωξολανοί, ἰσχυρὸς Σαρματικὸς λαός, κατὰ τὴν Μαιώτιδα, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Βορυσθένους καὶ Ταναΐδος. Ἦσαν δὲ τοσοῦτον πολυάριθμοι καὶ ἰσχυροί, ὥστε κατὰ τοῦ Μιθριδάτου παρέταξαν στρατὸν ἐκ 50,000 ἀνδρῶν. Μετὰ ταῦτα ἦσαν τόσον ἐπικίνδυνοι εἰς τὰς παραδουναβίους Ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας, ὥστε ὁ Ἀδριανὸς εἶχε συγκατανεύσει νὰ τοῖς πληρώνῃ ἐτήσιον φόρον. Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ὅμως ἀπαντῶνται συναριθμούμενοι μετὰ τῶν ἐπικουρικῶν στρατευμάτων τῶν Ῥωμαίων. Πρὸ πάντων δ' ἰσχυρὸν ἦν τὸ ἱππικὸν αὐτῶν (Στρβ. Ζ, 306. 312. — Tac. Hist. I, 79).

Ῥωπογραφία, ἡ διὰ τῆς ζωγραφίας παράστασις ἀντικειμένων ῥωπικῶν ἤτοι εὐτελῶν, ἐκ τοῦ οἰκιακοῦ ἢ ἀγροτικοῦ βίου (Cic. Ep. ad. Att. XV, 16. — Ἀνθολγ. Παλατ. ΚΣ, 355). Αἱ τοιαῦται εἰκόνες ἐπικρατήσασαι ἐπὶ τῆς παρακμῆς, ὅτε ἡ καλλιτεχνία ἀπετράπη ἀπὸ τῶν μεγάλων ἐμπνεύσεων τῆς μυθολογίας καὶ τῆς ἱστορίας, καὶ σύγχρονοι καὶ ἀνάλογοι τοῖς εἰδυλλίοις ἐν τῇ ποιήσει, ἦσαν αἱ καὶ ἐν τῇ νέᾳ τέχνῃ δι' ἀναλόγου λέξεως Genre ἐπικαλούμεναι. Ἐλέγοντο δὲ καὶ ξένια, διότι προσεφέροντο ὡς φιλικὰ δῶρα (Vitr. VII, 7, 4). Κατὰ Πλίνιον (XXXV, 37), εἷς ζωγράφος, ὁ Πειραϊκός, ἐπωνομάσθη ῥυπαρογράφος, διότι ἔγραψεν ἐργαστήριον κουρέως, ὄνους, ὀψώνια, κτλ. Πιθανὸν ὅμως φαίνεται ὅτι χλευαστικῶς τὴν λέξιν ῥω-

π ο γ ρ ά φ ο ς μετεποίησαν οἱ σύγχρονοί του εἰς ῥυπαρογράφος, καὶ ἔτι πιθανώτερον, ὅτι ἡ λέξις ἐστὶ λᾶθος ἀντιγραφῆς παρὰ τῷ Πλινίῳ.

Σ

Σάβα (ἡ), ἢ Σ ά β α ι (αἱ), πλουσία πρωτεύουσα τῶν Σαβαίων ἐν τῇ Εὐδαίμονι Ἀραβίᾳ, ἐπὶ ὄρους ὑψηλοῦ καὶ συνδένδρου. Μέχρις αὐτῆς προέβη ὁ Ῥωμαῖος Αἴλιος Γάλλος καὶ τὴν κατέστρεψεν. Ἔκτοτε τὸ μέρος ἐλέγετο Μ α ρ ί α β α (ἤτοι πρωτεύουσα), καὶ τὰ ἐρείπια αὐτῆς λέγονται Μ α ρ έ β. Ἀλλὰ παρ' αὐτοῖς ὑπάρχει καὶ πόλις καλουμένη Σαάδα (Διόδ.Σιχ. Γ, 46.—Στρβ. ΙΣΤ, 768. 778).

Σαβάζιος, δαίμων Φρύγιος, υἱὸς λεγόμενος τῆς Κυβέλης, οὗ ἡ μυστηριώδης λατρεία ἐξ Ἀσίας μετέβη καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔνθα καὶ ὑπετίθετο σύμβολον ἢ τῆς Σελήνης ἢ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Ἡλίου, καὶ ἰδίως ἐπανηγυρίζετο ὑπὸ γυναικῶν. Γενικώτερον ὅμως ἐξελαμβάνετο ὡς ὢν αὐτὸς ὁ ἐξ Ἀσίας προελθὼν Διόνυσος. Ἴδ., ὡς καὶ Ῥέα καὶ Κυβέλη (Ἀρστφ. Σφ. 9. Λυσστρ. 389).

Σαβαῖοι, ἐπίσημος λαος της Εὐδαίμονος Ἀραβίας, τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς χώρας οἰκῶν, τὴν γῆν καθ' ἣν τὸ βάλσαμον φύεται, τὴν νῦν Ὑεμένην. Δραστηρίως ἐμπορευόμενοι τὰ προϊόντα τῆς χώρας των, ὑπελαμβάνοντο ὡς ὁ εὐδαιμονέστατος λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἐλέγετο ὅτι πάντα παρ' αὐτοῖς ἐκοσμοῦντο διὸ πολυτίμων λίθων, ἀργύρου, χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος. Εἰς τὸν βασιλέα οὐδέποτε ἐπετρέπετο νὰ ἐξέρχηται τῶν ἀνακτόρων· ἡ δὲ βασιλικὴ ἀξία δὲν ἦν κληρονομική, ἀλλὰ μετέβαινεν εἰς ἐκεῖνον ἐκ τῶν υἱῶν τῶν ἐπισήμων οἰκογενειῶν, ὅστις πρῶτος ἐγεννήθη μετὰ τὸν ἐκθρονισμὸν τοῦ ὃν διεδέχετο. Οἱ ἀρχαῖοι διϊσχυρίζονται ὅτι τόσον ἰσχυρὰ ἦν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ ἡ τῶν ἀρωμάτων ὀσμή, ὥστε οἱ κάτοικοι, ἵνα προφυλάττωνται κατ' αὐτῆς, ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ καπνίζωνται δι' ἀσφάλτου. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐστὶ βεβαίως μία τῶν ὑπερβολῶν ὅσας περὶ αὐτῶν διηγοῦνται(Διόδ. Γ, 38, 46.—Στρβ, ΙΣΤ, 768. 778.—Ἴδ. καὶ Hor. Od. I 29, 3).

Σαβάκτης, δαίμων κακόβουλος, ἐκ τοῦ εἴδους τῶν κοβάλων, συντρίβων ἐν τοῖς οἴκοις τὰς χύτρας (Ὁμ. Ἐπ. ΙΔ).

Σαβάκων ἢ Σ α β α κ ῶ ς, βασιλεὺς τῶν Αἰθιόπων, ἐκυρίευσε τὴν ἐν Αἰγύπτῳ Μερόην· ἀλλὰ βασιλεύσας ἐκεῖ ἐπὶ 50 ἔτη, τὴν ἐγκατέλιπε πάλιν ἕνεκα ὀνείρου ὃ εἶδε. Λέγεται ὅτι εἰς τὴν θανατικὴν ποινὴν ἀντικατέστησεν ἐπίπονα δημόσια ἔργα. Καθ' Ἡρόδοτον ἤκμαζε περὶ τὰ 1000 π.Χ. Ἀλλ' ἄν, ὡς εἰκάζεται, ἐστὶν ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ Σ ῶ τῆς Γραφῆς (ἐν Β. Βασιλ. ΙΖ, 4), τότε ἔζη ἐπὶ τοῦ Ὀσέα παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις, ἤτοι περὶ τὰ 720 π. Χ.

Σάβανον, χειρόμακτρον ἢ ὀθόνη δι' ἧς ἀπεμάττοντο, μάλιστα εἰς τοὺς λουτρῶνας (Κλήμ. Ἀλεξ. Παιδ. Β, 3). Εἶτα ἐπεκράτησεν ἐπὶ μόνων τῶν περικαλυμμάτων τῶν νεκρῶν.

Σαβάρα, πόλις Ἰνδικὴ πέραν τοῦ Γάγγου, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου (Πτλμ. Ζ, 2).

Σαβᾶραι, Ἰνδοὶ δυτικῶς οἰκοῦντες τοῦ Γάγγου. Εἰς τὴν χώραν αὐτῶν ἐλέγετο ὅτι εὑρίσκοντο πολλοὶ ἀδάμαντες. Πόλεις αὐτῶν μνημονεύονται τὸ Τοσάπιον καὶ τὰ Καρικάρδαμα (Πτλμ.).

Σαβάτη, πόλις τῆς Τυρρηνίας, μεταξὺ Ῥώμης καὶ Κόπης, ἐπὶ τῆς βορειανατολικῆς ὄχθης τῆς Σαβατικῆς λίμνης (v. Bracciano).

Σαβατινοὶ, λαὸς τῆς Καμπανίας, ἐπὶ τοῦ Σαβάτου ποταμοῦ, τοῦ ἐκβάλλοντος εἰς τὸν Κάλορα, ὅστις καὶ αὐτὸς χύνεται εἰς τὸν Βολτοῦρνον (Liv. XXVI, 33, 34).

Σαβῖνοι, λαὸς Ἰνδογερμανικῆς καταγωγῆς, ἀνέκαθεν τὴν Ἰταλίαν οἰκῶν. Ἐξ αὐτοῦ κατήγοντο καὶ οἱ Λατῖνοι καὶ οἱ Σαυνῖται μετὰ τῶν συγγενῶν αὐτοῖς λαῶν. Ἀρχαιοτάτη κατοικία αὐτῶν ἦσαν αἱ ὑψηλόταται τῶν Ἀπεννίνων κοιλάδες, τῆς Σαβίνης κειμένης εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τοῦ Λατίου. Ἐκεῖθεν μετέβησαν μέχρι τοῦ Τιβέριος καὶ τοῦ Ἀνίου, πρὸς δὲ τὰ νοτιανατολικά, μέχρι τοῦ Λίριος, ἔνθα ᾤκει ἡ ἀπ' αὐτῶν καταγομένη φυλὴ τῶν Ἑρνίκων. Καὶ πολλαὶ δ' ἄλλαι μικραὶ φυλαί, ὡς οἱ Μαρσοί, οἱ Μαρρουκίνιοι, οἱ Παιλιγκοί, οἱ Οὐεστῖνοι, ἀποτελοῦντες τὴν φυλὴν τῶν Σαβελλῶν, κατήγοντο ἐκ τῶν Σαβίνων ἐπίσης. Ἀλλ' οἱ κυρίως Σαβῖνοι ἐξετάθησαν ἀπὸ τοῦ ἔτους 450 π. Χ. ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Σαυνῖται ἢ Samnitae ἐπὶ τῶν Ὄσκων, κατακτῶντες τὴν μεσημβρινὴν Ἰταλίαν, καὶ ἐκεῖ παρεδέχθησαν τὴν ὀσκικὴν γλῶσσαν καὶ συνεδέθησαν μετὰ τῶν ἐγχωρίων, οἵτινες ἐπίσης μετὰ ταῦτα ἔλαβον τὸ ὄνομα τῶν Σαβελλῶν. Διὰ τοῦτο τὸ ὄνομα τοῦτο δίδεται σήμερον ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν ὀρθότερον εἰς πάντα τὸν λαὸν ἐκεῖνον ἢ τὸ τῶν Σαβίνων. Καίτοι δὲ πολλάκις ἀπὸ τόπου εἰς τόπον μεταβάντες καὶ μετ' ἄλλων φυλῶν συγχωνευθέντες, διετήρησαν ὅμως πάντοτε οἱ Σαβῖνοι τινὰ τῶν γενικῶν χαρακτηριστικῶν αὐτῶν Ἦσαν λαὸς γεωργικὸς συγχρόνως καὶ πολεμικός, ἔχων βαθὺ τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα καὶ ἀφελῆ τὴν δίαιταν. Ἀρχηγὸν ἐξέλεγον μόνον ἐν ἐκστρατείαις· διὰ τοῦτο ἡ ἔλλειψις κυβερνητικῆς ἑνότητος παρ' αὐτοῖς παρεῖχεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους μεγάλην ὑπεροχήν. Ἐπὶ Ῥωμύλου ἤδη, μετὰ τὴν ἁρπαγὴν τῶν Σαβίνων γυναικῶν, μέρος τοῦ λαοῦ αὐτῶν εἶχε συνδεθῆ μετὰ τῆς Ῥώμης. Οἱ λοιποί, ἧττον μάχιμοι ἢ οἱ Σαβέλλοι καὶ οἱ Σαμνῖται, ἐξηκολούθησαν μὲν τὸν πόλεμον, ἀλλὰ τῷ 448 π. Χ. ἡττήθησαν, καὶ τῷ 290 ὁ Κούριος Δεντάτος ὑπέταξεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ῥώμην, δεχθεῖσαν αὐτοὺς ὡς πολίτας, ἀλλ' ἄνευ ψήφου. Συνεδέθησαν δὲ μετὰ τῆς Ῥώμης καὶ αἱ λοιπαὶ Σαβελλικαὶ φυλαί, ἀποστᾶσαι κατὰ τὸν συμμαχικὸν πόλεμον, 91 — 88 π. Χ. καὶ τότε ὑποταγεῖσαι ἐπολιτογραφήθησαν. Μόνοι δ' οἱ Σαμνῖται ἐξηκολούθησαν τὸν πόλεμον ἐπιμόνως, μέχρις οὗ ὁ Σύλλας, μετὰ 24 θριάμβους, τῷ 82 π. Χ. τοὺς κατετρόπωσεν ὑπὲρ τῆς Ῥώμης, καὶ τὰ χωρία αὐτῶν, ἐρημωθέντα, παρεδόθησαν εἰς Ῥωμαίους ἀπελευθέρους· ὥστε ἐπὶ Στράβωνος (E, 249) τὸ ὄνομα τῶν Σαμνιτῶν ἢ Σαυνιτῶν καὶ τὸ τῶν Σαβίνων δὲν ἠκούετο σχεδὸν πλέον.

Σάβειρα ἢ Σάβειρα (τά), κώμη τῆς Καππαδοκίας ἐν Ἀσίᾳ, πρωτεύουσα τῆς περὶ αὐτὰ ἐπαρχίας, μνημονευομένη ὑπὸ μόνου τοῦ Στράβωνος.

Σάβις, ἀριστερὸς ὁμόρους τῆς Μόσης, ποταμοῦ τῶν Ἀμβιανῶν ἐν Γαλλίᾳ, κατὰ τὴν Βελγικὴν (Caes. B. G. II, 16. 18). Νῦν Σάμβρη.

Σαβράτα, ἀποικία Φοινικικὴ ἐν τῇ Σύρτει, 49 Ῥωμ. μίλια δυτικῶς τῆς Οἴης (Νῦν Τριπόλεως) κειμένη, ἀπετέλει μετὰ ταύτης καὶ τῆς μεγάλης Λεπτίδος, τὴν Τρίπολιν, Τριπολιτικὸν τμῆμα (Regio Tripolitana) (Suet. Vesp. III).

Σαβρίνα, ποταμὸς ἐκρέων εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Βρετανίας (Tac. Ann. XII, 31). Νῦν Σαβέρν.

Σαβύλινθος, στρατηγὸς Μολοσσὸς (Θουκ. B, 80).

Σάβυλλος, ὁ ἐν Γέλᾳ τῆς Σικελίας φονεύσας τὸν τύραννον Κλέανδρον (Ἡρδ. Z, 154).

Σαγαλασσὸς, ἐπίσημος πόλις τῆς

Πισιδίας, πρὸς νότον τῆς Ἀπαμείας ἡμέρας ὁδὸν ἀπέχουσα. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐθεωροῦντο ὡς οἱ ἀνδρειότατοι τῶν Πισιδῶν. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται ἐπὶ κλιτύος ὄρους, διατηροῦντα τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, διεφθαρμένον εἰς Ἀγλασὸν (Στρβ. ΙΒ, 569. — Ἀρρ. Ἀνβ. Α, 28.—Liv. XXXVIII, 15).

Σαγάπολα (τὰ), ὄρη μετὰ τοῦ Ἄτλαντος συνεχόμενα, ἐν Γαιτουλίᾳ τῆς Ἀφρικῆς (Πτλμ.).

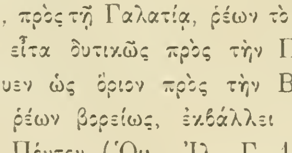
Σαγάρτιοι, λαὸς νομαδικὸς κατοικῶν ἐν Περσίᾳ (Ἡρδ. Α, 125), ἢ ἐν Μηδίᾳ εἰς τὰ Ζάγρια στενὰ (Πτλμ.).

Σάγγαλα (τὰ), πόλις τῶν Καθαίων κατὰ τὰ βόρεια τῆς Ἰνδίας (Ἀρριαν.) καὶ Εὐθυμίδεια κληθεῖσα.

Σαγγάριος, ὁ μετὰ τὸν Ἅλυν ἐπισημότατος ποταμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐκ τοῦ ὄρους Δινδύμου, παρὰ τῇ κώμῃ Σαγγίᾳ πηγάζων, πρὸς τῇ Γαλατίᾳ, ῥέων τὸ πρῶτον βορείως, εἶτα δυτικῶς πρὸς τὴν Προῦσαν ἐχρησίμευεν ὡς ὅριον πρὸς τὴν Βιθυνίαν, καὶ εἶτα ῥέων βορείως, ἐκβάλλει εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 187. Π, 719. — Στρβ. ΙΒ, 543). Καὶ νῦν ἔτι Σακαρία.

Σαγήνη, μέγα πλέγμα τῶν ἁλιέων, ἀπὸ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ξηρὰν συρόμενον, δι' οὗ πολλοὶ ἰχθῦς ὁμοῦ συλλαμβάνονται. Ὁ νῦν γρῖπος (Πλούτ. Συμπ. Η.—Ἡσύχ. λ. Φώτ. λ.).

Σάγμα, τὸ σα(γ)μάριον τῶν φορτηγῶν ζῴων. Ἡ εἰκὼν δεικνύει τὸ σχῆμα αὐτοῦ εἰς τοιχογραφίαν τῆς Πομπηίας. Εἰς δὲ τὴν

στήλην τοῦ Τραϊανοῦ ἐν Ῥώμῃ παριστῶνται τοιαῦτα ἐπὶ ζῴων, φέροντα τὰ φορτία στηριζόμενα εἰς τὰ προέχοντα ξύλα.

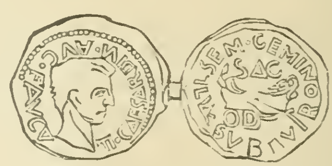
Σάγος (τὸ), ἐκ τοῦ σάττω (συμπυκνῶ), εἶδος ὑφάσματος χονδροῦ ἐξ ἐρίου συμπεπυκνωμένου, τὸ καὶ νῦν σαγάκι. Οὕτως ὠνομάζετο καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ κατασκευαζόμενον ἐπίβλημα διὰ τοὺς ὁδοιπόρους καὶ τοὺς στρα-

τιώτας, παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις μάλιστα, οἵτινες καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα διετήρησαν. Ἦν δ' ἁπλοῦν ἐπίμηκες τεμάχιον τοῦ ὑφάσματος, ὃ ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ὡς στρῶμα ἢ ὡς ἐφάπλωμα, πορπούμενον δ' εἰς τοὺς ὤμους ὡς φόρεμα (Πολβ.).

Σαγουντία, 1) πόλις εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Βαιτικῆς Ἱσπανίας, νοτίως τῆς Βαίτιδος (Liv. XXXVI, 19). Νῦν Τιγόνζα.—2) Πόλις τῆς Ταρρακωνικῆς Ἱσπανίας, εἰς τὸ ὄρος Σοκάριον (App. B. G. I. 110). Νῦν Σιγουένζα.

Σάγουντον, πόλις τῆς Ταρρακωνικῆς Ἱσπανίας, ἐπὶ τοῦ Παλλαντία ποταμοῦ (νῦν τὸ αὐτὸ ὄνομα), βορείως κειμένη τῆς

Βαλεντίας, εἰς ἀπόστασιν 7 σταδίων ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας, ἵδρυμα Ἑλλήνων ἐκ Ζακύνθου, οἷς προσετέθησαν ἔπειτα Ῥούτουλοι ἐξ Ἀρδέας, ἐπίσημος διὰ τὴν εὐφορίαν τῆς περιχώρου, καὶ διὰ τὸ κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν ἐκτεταμένον αὐτῆς ἐμπόριον (Στρβ. Γ, 159). Ἐπὶ τῆς μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ

Καρχηδονίων συνομολογηθείσης εἰρήνης, ἡ Ῥώμη ἐπροστάτευσεν αὐτῆς τὰ συμφέροντα (Πολϐ. Γ. 30). Εἶτα δὲ, προσϐληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀννίϐα, πιθανῶς κατ' Ἰούνιον τοῦ 218 π. Χ., μεθ' ἡρωϊκὴν ἀντίστασιν ἐκυριεύθη καὶ σχεδὸν κατεστράφη (Liv. XXI, 6-15), ὅπερ ἐπέφερε τὸν δεύτερον Καρχηδονικὸν πόλεμον. Ἐπ' αὐτοῦ ἀπηλευθέρωσαν οἱ Ῥωμαῖοι τὸ Σάγουντον ἀπὸ τῶν Φοινίκων, καὶ εἰς τὴν πρώτην του λαμπρότητα αὐτὸ ἀποκαταστήσαντες, τὸ ἀνεγνώρισαν Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν (Liv. XXIV, 42. XXVIII, 39).Γνωστὰ ἦσαν ἐκ τῶν προϊόντων τῆς ἐκεῖ γῆς τὰ σῦκα, τῆς δὲ τέχνης τῶν κατοίκων, αἱ κατάκοσμοι φιάλαι. Ἐρείπια τῆς πόλεως σώζονται εἰς θέσιν καλουμένην Μουρϐιέδρον ἐπισήμως δὲ Σάγουντον.

Σάγρος, ποταμὸς κατὰ τὴν παραλίαν τῶν Βρουττίων ἐν Ἰταλίᾳ, ἐκϐάλλων εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος μεταξὺ Λοκρῶν καὶ Καυλῶνος, περίφημος διὰ τὴν παρ' αὐτῷ παροιμιακὴν καταστᾶσαν μάχην, καθ' ἣν 120,000 Κροτωνιᾶται ἐνικήθησαν κατὰ κράτος ὑπὸ 10,000 Λοκρῶν (Στρϐ. ΣΤ, 261.—Cic. N. D. II, 2. III, 5.—Just. XX, 3).

Σάγρος, ποταμὸς τῆς μέσης Ἰταλίας, ῥέων μεταξὺ τῆς χώρας τῶν Φρεντανῶν καὶ τῶν Πελίγνων (Στρϐ. Ε, 242). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Σαγύλιον, φρούριον ὀχυρὸν τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, νοτίως τῆς Ἀμασείας, κατεδαφισθὲν κατὰ διαταγὴν τοῦ Πομπηίου.

Σαγχωνιάθων, νομιζόμενος φοῖνιξ ἐκ Βηρυτοῦ, καὶ λεγόμενος ὅτι ἔζη ἐπὶ Σεμιράμιδος, κατ' ἄλλους ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται συγγραφὴ ἱστορίας τῆς Φοινίκης, ἣν ὁ ἐκ Βύϐλου Φίλων μετέφρασεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν, εἰς 8 ἢ 9 βιϐλία (Ἀθήν. Γ. τέλ. — Σουΐδ.). Ἀποσπάσματα τοῦ συγγράμματος τούτου, περιεχόμενα ἐν τῷ Εὐσεϐίῳ (Εὐ. Προπ. Α, 6. 7) καὶ Πορφυρίῳ, ἐμφαίνουσιν ἀσιατικὴν τὴν καταγωγὴν, ἀλλ' ἀρχαιόθεν ἤδη ὑπετέθησαν ὡς ἐπίνοιαι καὶ παραποιήσεις τοῦ Φίλωνος, ἐν ᾧ κατ' ἄλλους εἰσὶν ἀρχαῖαι παραδόσεις, εἰς ἃς ὁ Φίλων τινὰ προσέθηκε καὶ μετέϐαλε (Συλλ. ἀποσπ. ὑπὸ I. C. Orelli). Τινὲς τῶν νεωτέρων κριτικῶν ὑπέλαϐον ὅτι τὸ ὄνομα δηλοῖ «συλλογὴν θρησκευτικῶν παραδόσεων», καὶ ὅτι ὁ Φίλων παρεδέχθη αὐτὸ ὡς συγγραφέως ἵνα δώσῃ περισσοτέραν βαρύτητα εἰς τὸ σύγγραμμά του, ὃ καὶ οὕτω θὰ ἦν πολύτιμον ἂν διετηρεῖτο. Νεώτεραι ἔρευναι ἀπέδειξαν ὅτι Σ ά γ χ ω ν ἦν ὄνομα ἑνὸς τῶν θεῶν τῶν Φοινίκων. Πρὸ ἐτῶν εἶχε διαδοθῆ ὅτι χειρόγραφον τοῦ Σαγχωνιάθωνος εἶχεν εὑρεθῆ ἐν μοναστηρίῳ τινὶ τῆς Πορτογαλλίας καὶ μετεφράσθη γερμανιστὶ (Vagenfeld, 1836), ἀλλ' ἀπεδείχθη ὅτι τοῦτο ἦτο ἀπάτη.

Σάδα, πόλις Ἰνδικὴ εἰς τὰ ἀνατολικὰ τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου (Πτλμ.) Ν. Ἀρακάν.

Σάδοκος, υἱὸς Σιτάλκου, τοῦ βασιλέως τῶν Θρᾳκῶν, διεπραγματεύθη συμμαχίαν μεταξὺ τοῦ πατρός του καὶ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ὡς ἀμοιϐὴν ἐδωρήσαντο οὗτοι αὐτῷ πολιτείαν, τῷ 481 π. Χ. Ὅτε δὲ τὸ ἑπόμενον ἔτος οἱ Κορίνθιοι ἠθέλησαν νὰ διαλύσωσι τὴν συμμαχίαν ταύτην, ὁ Σάδοκος παρέδωκε τοὺς πρέσϐεις αὐτῶν εἰς τοὺς Ἀθηναίους (Θουκ. Β, 29. 67).

Σαδυάττας, υἱὸς τοῦ Ἄρδυος, βασιλέως τῆς Λυδίας, ἐξέϐαλε, περὶ 628—616 π. Χ. τοὺς Κιμμερίους, ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Κυαξάρου, βασιλέως τῶν Μήδων, καὶ, τῷ 623 ἐκίνησε πόλεμον κατὰ τῆς Μιλήτου, ὃν ἐπεράτωσε μόνον ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλυάττης (Ἡρδ. Α, 16).

Σαδήνη, ὄρος ὑψηλὸν τῆς Αἰολίδος ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ὑπὲρ τὴν πόλιν Κύμην (Ὁμ. Ἐπ. Ι.—Ἡρδ.).

Σάϊοι, ἀρχαῖοι Θρᾷκες κατοικοῦντες ἐν Σαμοθράκῃ καὶ παρὰ τὴν πόλιν Ἄϐδηρα (Ἀρστφ. Εἰρ. 1296). Κατὰ δὲ Στράϐωνα ἐκαλοῦντο Σ ί ν τ ι ε ς καὶ Σ α π α ῖ ο ι.

Σάϊς, ἐπίσημος πόλις εἰς τὸ Δέλτα

τῆς κάτω Αἰγύπτου, βορείως τῆς Ναυκράτιδος κειμένη, πρωτεύουσα τοῦ Σαΐτου νομοῦ, κατοικία τῶν ἀρχαίων Φαραὼ, ὧν καὶ ταφεῖον εἶχεν, ὡς καὶ ἕνα μέγαν καὶ λαμπρὸν ναὸν τῆς Νηῒθ (τῆς Αἰγυπτιακῆς Ἀθηνᾶς), περιλαμβάνοντα καὶ τὸν τάφον τοῦ Ὀσίριδος (Ἡρδ. Β, 169. — Στρβ. ΙΖ, 802). Ἀφίδρυμα τοῦ ναοῦ τούτου, ἀφιερωμένον εἰς τὴν Ἀθηνᾶν Σαΐν, ὑπῆρχε καὶ ἐν Ἀργολίδι (Παυσ. Β, 36). Εἰς τὴν μεγάλην τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ ναοῦ πανήγυριν μετὰ λυχναψιῶν συνέρρεε πᾶς ὁ λαὸς (Ἡρδ. Β, 59.62) Νῦν Σὰ (ἐλ-Ἀγάρ.

Σαιταβὶς, 1) Ποταμὸς τῆς Ταρρακωνίας ἐν Ἱσπανίᾳ, πιθανῶς ὁ νῦν Ἀλκόϋ. — 2) Πόλις Ταρρακωνικὴ ἐν Ἱσπανίᾳ, τῇ Ῥώμῃ ὑποκειμένη, γνωστὴ διὰ τὰ λινᾶ αὐτῆς ὑφάσματα (Στρβ. Γ, 160. — Catull. XII, 14, XX,41).

Σακάδας, Ἀργεῖος, λυρικὸς ἢ ἐλεγειακὸς ποιητὴς καὶ κιθαριστὴς, ζήσας περὶ τὴν 48 Ὀλυμπιάδα (περὶ 580 π. Χ.), καὶ τρὶς εἰς τὰ Πύθια νικήσας. Κατ' αὐτὸν λέγεται ἐπικληθὲν ἓν μουσικὸν ὄργανον σ α κ ά δ ι ο ν. Ἐκ δὲ τῶν ποιημάτων του οὐδὲν σώζεται (Πλούτ).

Σάκαι. Τοῦτο τὸ κοινὸν ὄνομα ἀπέδιδον οἱ Πέρσαι εἰς πάντας τοὺς Σκύθας (Ἡρδ· Δ, 6. Ζ, 64). Ἀλλ' οἱ Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι ἐγνώριζον ὑπ' αὐτὸ λαὸν νομαδικὸν καὶ δασόβιον (Πτολ.), κατοικοῦντα πέραν τῆς Κασπίας, μεταξὺ τῆς Σογδιανῆς καὶ τῶν ὀρέων Ἰμάου καὶ Παροπαμίσου, κατὰ τὴν νῦν μικρὰν Βουχαρίαν καὶ τοὺς Κιργίσους. Εἶχον ἰδίους βασιλεῖς, εἰ καὶ ἐπί τινα χρόνον τοῖς Πέρσαις ὑποτελεῖς, ἦσαν ἐπιδέξιοι ἱππεῖς καὶ τοξόται, καὶ καλῶς ὡπλισμένοι (Ἡρδ. Ε, 113. Θ. 71,— Ξνφ. Κύρ. Ε, 3,22—Ἀρρ. Γ, 8, ΙΙ, ΙΙ, 4. Ζ,10,5.— Στρβ. ΙΑ, 511).

Σάκας. 1) Τὸ ἐπίθετον τοῦτο ἀποδίδωσιν ὁ Ἀριστοφάνης εἰς τὸν τραγικὸν ποιητὴν Ἀκέστορα, ὡς δῆθεν ὄντα βαρβάρου καταγωγῆς (Ὄρν. 31). — 2) Δοῦλος καὶ οἰνοχόος τοῦ Ἀστυάγους, βασιλέως τῶν Μήδων (Ξφν. Κυρ. π. Α, 4).

Σακασηνή, ἐπαρχία τῆς Ἀρμενίας, κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Ἀράξου ποταμοῦ, κατ' ἀρχὰς κατοικουμένη ὑπὸ Σακῶν, οὓς ἐξέβαλεν εἶτα ὁ Κῦρος (Στρβ. ΙΑ). Πιθανῶς ἡ αὐτὴ τῇ Σ α κ η ν ῇ παρὰ Πτολ. Οἱ μετὰ ταῦτα κάτοικοι αὐτῆς ἦσαν ἴσως οἱ ὑπὸ τοῦ Ἀρριανοῦ (Ἀνβ. Γ, 8. 7) μνημονευόμενοι Σ α κ ε σ ῖ ν α ι.

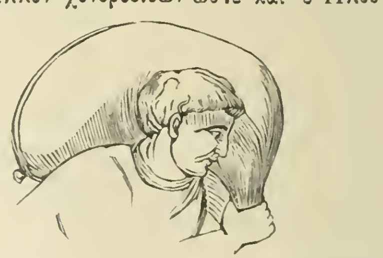
Σακατία, πόλις τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας ἐπὶ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου (Πτλμ.).

Σακκίον, μικρὸν σακκούλιον, ἰδίως εἰς ὃ ἐμβάλλονται νομίσματα (Ξεφ. Ἀνβ. Δ, 5, 36), ὡς τὸ τῆς εἰκόνος ἐκ τοιχογραφίας ἐν Πομπηίᾳ· Παρὰ τῷ σακκίῳ εἰσὶ καὶ νομίσματα σεσωρευμένα.

Σακκοπήρα, τὸ ὁδοιπορικὸν δισάκκιον.

Σάκκος καὶ σ ά κ ο ς (μάλιστα ἀττικῶς) (Ἀρστφ. Ἀχρν. 822. Λυσ. 1211). Ἰδίως χονδρὸν ὕφασμα, ἐξ ἐρίων, πολλαχῶς χρήσιμον, οἷον α) εἰς κατασκευὴν ἐνδυμάτων μᾶλλον χονδροειδῶν· ὥστε καὶ ὁ Πλούταρχος διηγεῖται ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐφόνευσάν τινα σ α κ κ ο φ ό ρ ο ν, «διότι παρυφὴν εἰς τὸν σάκκον ἐνέβαλεν.» Ἐντεῦθεν καὶ ὁ σ ά κ κ ο ς, τὸ ἔνδυμα τῶν ἱερέων, καὶ ἡ παρ' ἡμῖν σ α κ κ ο ρ ρ ά φ α· β) εἰς διήθησιν ὑγρῶν, οἷον οἴνου κτλ. πρὸς καθαρισμὸν, ἐξ οὗ καὶ «οἶνος σ ε σ α κ κ ι σ μ έ ν ο ς» ἐλέγετο ὁ οὕτω καθαρισθεὶς (Φώτ.)· γ) θυλάκιον, ὁ καὶ παρ' ἡμῖν σάκκος, πρὸς μεταφορὰν σίτου, ἀλεύ-

ρων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων, ὡς ὁ ἐν τῇ εἰκόνι ἐκ τῆς στήλης τοῦ Τραϊανοῦ στρατιώτης ὁ κομίζων μέρος τοῦ εἰς τὸν λόχον του ἀπονεμηθέντος σίτου.

Σάκος, ἡ ἀρχαιοτάτη ἀσπὶς συγκειμένη ἐκ πλέγματος ῥάβδων, ἐφ' ὧν ἦσαν τεταμένα δέρματα ἀκατέργαστα, ἓν ἢ πολλὰ ὡς τὸ «τετραθέλυμνον» (Ὁμ. Ἰλ. Ο, 479), μέχρις 7. Μεταξὺ δὲ τῶν δερμάτων εἶχον χαλκᾶ ἐλάσματα· «χάλκεον, ἑπταβόειον . . . ἐπὶ δ' ὄγδοον ἤλασε χαλκὸν» (Ὁμ. Ἰλ. Η, 219—222).

Σάκων, 1) ἐκ Ζάγκλης τῆς Σικελίας, ἱδρυτὴς τῆς πόλεως Ἱμέρας (Θουκ. ΣΤ,5), — 2) Ἰδ. Σ ο υ ά ν ο ι.

Σαλαγασὸς, ἡ, ταὐτὸ τῷ Σ α γ α λ α σ σ ό ς. Ἴδ.

Σαλαγκὼν, ποταμὸς τῆς Ἰλλυρίας (Ἀπολλδ. Ῥόδ. Δ. 337). Νῦν Σάλας.

Σαλαμινία, τριήρης χρησιμεύουσα εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἐν Ἀθήναις, ὡς καὶ ἡ Π ά ρ α λ ο ς (ἴδ.). (Θουκ. Γ, 33.—Ἀρστφ. Ὄρν. 147).

Σαλαμίς. 1) Νῆσος τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, ἐπώνυμος τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ, ἐκτεινομένη δυτικῶς τοῦ Πειραιῶς πρὸ τοῦ Ἐλευσινίου πεδίου καὶ τῆς Μεγαρίδος, ἀφ' ὧν στενὸς πορθμὸς τὴν χωρίζει. Ἀρχαιότερον ἐκαλεῖτο Π ι τ υ ο ῦ σ α καὶ Κ ε χ ρ ε ί α. Κατὰ Στράβωνα ἡ περίμετρος αὐτῆς ἦν 70-80 σταδίων. Οἱ πρῶτοι αὐτῆς κάτοικοι ἦσαν ἐξ Αἰγίνης, ὅθεν ἦλθεν εἰς αὐτὴν Τελαμὼν ὁ υἱὸς τοῦ Αἰακοῦ, φεύγων μετὰ τὸν ἀκούσιον φόνον τοῦ ἀδελφοῦ του Φώκου, καὶ ἐβασίλευσεν. Ὁ υἱός του Αἴας συνεξεστράτευσε μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Τρωάδα, δέκα φέρων τριήρεις. Περὶ τὴν 40ην Ὀλυμπιάδα (620 π. Χ), τῶν

Σάλαιθος. 1) Ἐκ Κρότωνος τῆς Κάτω Ἰταλίας, δοὺς τῇ πατρίδι του νόμους λίαν αὐστηροὺς (Λουκ.). — 2) Λακεδαιμόνιός τις παρὰ Θουκυδίδῃ (Γ, 25).

Σαλακία, πόλις παραθαλάσσιός τῆς ἐν Ἱσπανίᾳ Λυσιτανίας (Στρβ.).

Σαλαμβώ, ἡ Ἀφροδίτη παρὰ τοῖς Βαβυλωνίοις, θρηνοῦσα τὸν Ἄδωνιν (Ἡσύχ. —Lampr. Heliog. VII).

Μεγαρέων καταλαβόντων τὴν νῆσον, οἱ Ἀθηναῖοι, προτροπῇ τοῦ Σόλωνος τὴν ἀφήρεσαν ἀπ' αὐτῶν καὶ τὴν προσήρτησαν εἰς τὴν Ἀττικήν. Κατ' ἀρχὰς ἡ πόλις ἔκειτο εἰς τὴν νοτίαν παραλίαν, εἶτα μετῳκίσθη εἰς τὴν βορειανατολικὴν (τὰ Ἀμπελάκια). Κατὰ τὴν ἀνατολικὴν γωνίαν προεῖχε τὸ ἀκρωτήριον Κυνόσουρα, οὕτω κληθὲν ἐκ τοῦ ἐκεῖ ταφέντος κυνὸς τοῦ Θεμιστοκλέους, ἀποτε-

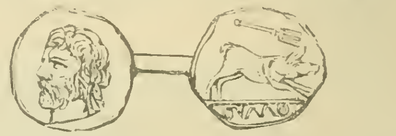
λοῦν, ἀπέναντι τῆς Ἀττικῆς, τὸ ἀνατολικὸν στόμιον τοῦ πορθμοῦ· ἐκτὸς δ' αὐτοῦ κεῖται ἡ μικρὰ νῆσος Ψυττάλεια (Λειψοκουτάλα), πλάτος ἔχουσα 200 - 300 μέτρων. Εἰς τοῦτο τὸ μέρος τοῦ πορθμοῦ ἐστάθμευεν ὁ Ἑλληνικὸς στόλος ὅτε ἐπῆλθεν ὁ Ξέρξης· Ἐπειδὴ δ' οἱ λοιποὶ Ἕλληνες, συμβουλῇ τοῦ Σπαρτιάτου Εὐρυβιάδου, ἀπεφάσισαν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν θέσιν καὶ ν' ἀπέλθωσιν ἕκαστος πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ἰδίων πατρίδων, ὁ Θεμιστοκλῆς, συνορῶν τὸν κίνδυνον τοῦ διασπασμοῦ καὶ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς διὰ τὸν σχετικῶς μικρὸν Ἑλληνικὸν στόλον ἐπικαίρου ἐκείνης θέσεως, κατέφυγεν εἰς τὸ στρατήγημα τοῦ νὰ καταγγείλῃ εἰς τὸν Ξέρξην τὴν πρόθεσιν τῆς φυγῆς τῶν Ἑλλήνων. Οὕτω κυκλωθέντες οὗτοι, ἠναγκάσθησαν νὰ ναυμαχήσωσι, καὶ δι' ἡρωϊκῆς ἀνδρείας κατενίκησαν τοὺς Πέρσας, στερουμένους ἐκεῖ εὐρυχωρίας διὰ τὰς κινήσεις τῶν πλοίων των. Εἰς τὴν περίδοξον ταύτην ναυμαχίαν τῆς Σαλαμῖνος προσῆλθε καὶ ὁ ἐξόριστος Ἀριστείδης, καταλαβὼν τὴν Ψυττάλειαν. Εἰς τὴν Κυνόσουραν δὲ ἐστήθη τοῦ Θεμιστοκλέους τὸ τρόπαιον. Ὁ δὲ Ξέρξης ἐπέβλεπε τὴν μάχην καθήμενος εἰς τὰ Κ έ ρ α τ α ἴδ.). — Ἐπὶ Κασσάνδρου οἱ Σαλαμίνιοι παρεδόθησαν, τῷ 318, εἰς τοὺς Μακεδόνας· τῷ δὲ 232 οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τοῦ Ἀράτου

ἀνεκτήσαντο πάλιν τὴν νῆσον καὶ τὴν ἐτιμώρησαν διὰ τὴν λιποταξίαν της (Ἡρδ. Η, 4, 50. — Διόδ. ΙΔ, 98. ΙΣΤ, 42). — 2) Πόλις ἐν Κύπρῳ μεγάλη, ὀχυρὰ καὶ ἐπίσημος, ἐν τῷ μέσῳ κειμένη τῆς ἀνατολικῆς παραλίας, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Πεδιαίου. Ἐπιστεύετο ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Τεύκρου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Τελαμῶνος, ὅστις καὶ τῇ ἔδωκε τῆς πατρικῆς αὐτοῦ πόλεως καὶ νήσου τὸ ὄνομα (Hor. Od. I, 7, 29. — Tac. Ann. III, 62). Σεισμὸς ἀνέτρεψε κατὰ τὸ πλεῖστον τὴν πόλιν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, ὅστις τὴν ἀνοικοδόμησε πάλιν, καὶ μετωνόμασεν αὐτὴν Κωνσταντίαν. Ὁ λιμὴν αὐτῆς ἦν εὐρύχωρος, δυνάμενος νὰ ἐγκλείσῃ στόλον ὁλόκληρον (Στρβ. ΙΔ, 682. — Διόδ. Κ, 21).

Σαλαμὶς, θυγάτηρ τοῦ Ἀσωποῦ καὶ ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος μήτηρ τοῦ Κεχρέως (Ἀπλλδ. Γ. 11, 9), κατ' ἄλλους (Παυσ. Α, 55) μήτηρ τοῦ Ἀσωποῦ, δοῦσα τὸ ὄνομα αὐτῆς εἰς τὴν πρὸς τῇ Ἀττικῇ νῆσον.

Σαλαπία, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Δαυνίας ἐν Ἀπουλίᾳ, ὑπὲρ τὰς Κάννας βορειοδυτικῶς κειμένη. Ἡ ἵδρυσις αὐτῆς ἀποδίδοται εἰς τὸν Διομήδην, ἤ, κατ' ἄλλην παράδοσιν, εἰς τὸν Ῥόδιον Ἐλπίαν. Ἐπὶ τῶν Καρχηδονικῶν πολέμων, μετὰ τὴν ἐν Κάνναις μάχην, παρεδόθη εἰς τὸν Ἀννίβαν· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα παρεδόθη καὶ παρέδωκε καὶ τὴν

καρχηδονικὴν φρουρὰν εἰς τοὺς Ῥωμαίους (Liv. XXIV, 20). Ἐπὶ τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου κατεπυρπολήθη (App. B. C. I, 52). καὶ ἔκτοτε παρέμεινε τόσῳ μᾶλλον ἄσημος, καθ' ὅσον ἡ θέσις αὐτῆς ἐν μέσῳ τελμάτων τὴν καθίστα νοσηράν, ἀναγκάσασα καὶ τοὺς πολίτας νὰ τὴν ἐγκαταλείψωσι παντελῶς ἐπί τινα χρόνον (Cic. Leg. Agr. II. 27). Παρ' αὐτῇ ἔκειτο μεγάλη λίμνη ὁμώνυμος αὐτῇ. Ἥνωσε δ' αὐτὴν ὁ Μ. Ὁστίλιος διὰ διώρυγος μετὰ τῆς Ἀδριατικῆς, καὶ τὴν κατέστησεν οὕτω λιμένα τῆς πόλεως (Στρβ. ΣΤ, 284). Νῦν χωρίον Σάλιον, μετ' ἐρειπίων.

Σάλας. 1) Πόλις τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, μεταξὺ τοῦ Ἀράξου παταμοῦ καὶ τοῦ Εὐφράτου (Πτολμ. Ε, 12). — 2) Πόλις τῆς Μαυριτανίας ἐν Ἀφρικῇ, ἐπὶ ὁμωνύμου ποταμοῦ. Ὑπῆρχε δ' ἐκεῖ καὶ ἕτερος ποταμὸς τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, καὶ ἀμφότεροι ἐξέβαλλον εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν, ὁ μὲν βορείως, ὁ δὲ νοτίως τοῦ ὄρους Ἄτλαντος

(Πτολμ.). — 3) Ποταμὸς τῆς Σαξωνίας ἐν Γερμανίᾳ, εἰς τὴν Ἔλβαν εἰσβάλλων. Νῦν Σάαλι. Μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ῥήνου ἐφονεύθη ὁ Δροῦσος (Στρβ. Ζ, 291. — Δ. Κασ. ΝΕ, 1). — 4) Ἕτερον ποταμὸν ἐν Φραγκωνίᾳ δὲν ὀνομάζει μὲν ὁ Τάκιτος, ἀλλὰ τὸν ἀποκαλεῖ ἁλατοῦχον (sali fecundum.). Καὶ ὁ ποταμὸς οὗτος λέγεται Σαάλε σήμερον, ὥστε φαίνεται ὅτι ἦν ἐπίσης Σ ά λ α ς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. — 5) Ποταμὸς τῆς Βαλτικῆς ἐν Ἱσπανίᾳ μεταξὺ Μαλάκας καὶ Βαρβεσούλας. — 6) Πόλις αὐτόθι μεταξὺ Σερίας καὶ Νερτοβρίγας. — 7) Καὶ ἐν Πανονίᾳ καὶ ἐν Φρυγίᾳ ἦσαν πόλεις τοῦ ὀνόματος τούτου.

Σαλαβάκχα, καὶ Σ α λ α β α κ χ ὼ, ὄνομα ἑταίρας ἐν Ἀθήναις (Ἀρστφ. Ἱππ. 265. Θεσμφρ. 805).

Σαλασσοὶ, φυλὴ κελτολυγουρικὴ κατὰ τὸν Δουρίαν ποταμὸν εἰς τὴν πέραν τοῦ Πάδου Γαλλίαν. Τόσον ἀνδρείως καὶ ἐπιμόνως ἀντέστη ἐντὸς τῶν ὀρέων της κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ὥστε ὁ Αὔγουστος μέχρι τέλους διόλου τὴν ἐξωλόθρευσε, τοὺς μὲν τῶν κατοίκων αὐτῆς πωλήσας ὡς δούλους, τοὺς δὲ ἀλλαχοῦ διασκορπίσας καὶ μετοικίσας. Ἦσαν δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ πλεῖστα χρυσωρυχεῖα (Στρβ. Δ, 203. 208. — Liv. XXI, XXVII. Epit. LIII). Ἡ κυριωτέρα πόλις τῆς χώρας ἦν μετὰ ταῦτα ἡ Αὐ γ ο ύ σ τ α Π ρ α ι τ ο ρ ί α (Plin. III, 17, 20). Νῦν Ἀόστα.

Σαλγανεὺς, χωρίον ὀχυρὸν ἐν Βοιωτίᾳ ἐπὶ τοῦ Εὐρίπου, νοτιανατολικῶς τῆς Ἀνθηδόνος, ἐπὶ παραθαλασσίου ὑψώματος κατὰ τὴν βόρειον κλιτὺν τοῦ Μασσαπίου ὄρους (Στρβ. Θ, 400. 403. — Liv. XXXV, 37. 51).

Σάλδας, μεγάλη πόλις τῆς Μαυριτανίας, ἡ ἀνατολικὴ μεθόριος πόλις τῆς ἐπικρατείας τοῦ Βάκχου καὶ τοῦ Ἰούβα, ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου ὡς Ῥωμαϊκὴ ἀποικία ἀνεγερθεῖσα (Στρβ. ΙΖ, 831).

Σαλεντῖνοι, λαὸς οἰκῶν κατὰ τὰ νότια τῆς Καλαβρίας, περὶ τὸ Ἰαπύγιον ἀκρωτήριον, ὅπερ καὶ Σαλεντίνων ἄκρα ἐλέγετο (Cic. Rosc. Am. XLVI). Ἡ ἐπὶ τούτων νίκη (266 π.Χ.) συνεπλήρωσε τὴν εἰς τὴν Ῥώμην καθυπόταξιν πάσης τῆς Ἰταλίας (Στρβ. ΣΤ, 277, 281).

Σάλαρνον, πόλις κατὰ τὰ νότια τῆς Καμπανίας, ἔχουσα ἀκρόπολιν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου, εἰς οὗ τοὺς πρόποδας ἔκειτο. Τῷ 194 π. Χ. ἐγένετο Ῥωμαϊκὴ ἀποικία, εἶτα δ' ἐξέπεσε, καὶ μόνον κατὰ τὴν 8ην ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. ἔφθασε πάλιν εἰς ἀκμὴν (Στρβ. Ε, 251. — Liv. XXXI, 29. XXXIV, 45. — Hor. Ep. I, 15, 1). Νῦν Σαλέρνον.

Σάλη, πόλις τῆς Θρᾴκης παραθαλασσία, ἄντικρυ τῆς Σαμοθρᾴκης εἰς ἣν ἀνῆκε (Ἡρδ. Ζ, 60).

Σαλῖναι, τὸ λατινικὸν ὄνομα τῶν ἁ λ ι κ ῶ ν. Κατ' αὐτὸ ὠνομάζοντο τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων διάφοροι πόλεις, ἕνεκα τῆς θέσεως αὐτῶν πλησίον ἁλικῶν, ἐξ ὧν ἐξήγετο ἅλας εἴτε ὀρυκτὸν, εἴτε ἐξ ἁλατούχων ὑδάτων, ὡς, μεταξὺ ἄλλων 1) ἡ ἐν τῇ παλαιᾷ Δακίᾳ, ἧς ἐρείπια σώζονται (Πτολ. Γ, 8). Νῦν Τόρδα. — 2) ἡ ἐν Ἀπουλίᾳ, παρὰ τῇ Σαλαπίᾳ λίμνῃ. Νῦν Σαλίνα (Torre della Salina). — 3) ἡ ἐν Πικένῳ, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Σαύνου (ἴσως Σαλίνου). Νῦν Σαλίνο, κτλ.

Σάλιοι, λαὸς Φραγκικὸς, ὑπό τινων ὡς οἱ γενάρχαι τῶν Φράγκων θεωρούμενοι, τὸ πρῶτον δ' ἀπαντώμενοι εἰς τὴν νῆσον τῶν Βαταυῶν κατὰ τὴν πόλιν Τοξανδρίαν, ἔνθα κατετροπώθησαν ὑπὸ τοῦ Ἰουλιανοῦ. Βραδύτερον ἀπαντῶνται παρὰ τοῖς Χαμαίοις, πρὸς τῷ ποταμῷ Μαάς.

Σαλμακὶς, ἡ ὠχυρωμένη ἄκρα ὑπὲρ τὴν πόλιν τῆς Ἁλικαρνασσοῦ ἐν Καρίᾳ (Ἀρριαν.), καὶ κρήνη ἥτις ἐκεῖθεν ἐπήγαζε, καὶ ἧς τὸ ὕδωρ ἐλέγετο ὅτι ἐξεθήλυνε τοὺς πίνοντας αὐτό. Ἐκ τούτου ὁ μῦθος ὅτι νύμφη τις τοῦ ὀνόματος τούτου ἡνώθη, ἐγκρίσει τῶν θεῶν, εἰς ἓν σῶμα μετὰ τοῦ Ἑρμαφροδίτου. (Ἴδ. Ovid. Met. IV, 397).

Σαλμανασάρης, βασιλεὺς τῆς Ἀσ-

συρίας. Μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τῆς δυναστείας τοῦ Νίνου ἢ τῶν Δερκεταδῶν, μεθ' ἣν καὶ ἐξάντλησις τοῦ κράτους ἐπῆλθε, νέα δυναστεία, ἡ τῆς Νέας Ἀσσυρίας, κατέλαβε τὴν ἀρχὴν, καὶ ἔστρεψε πᾶσαν τὴν προσοχὴν καὶ τὰς ἐνεργείας της πρὸς δυσμὰς, ὑποτάξασα τὴν Συρίαν καὶ φόρον ἐπιβαλοῦσα εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Τῆς δυναστείας ταύτης ὁ ἐπισημότερος βασιλεὺς ἦν, κατὰ τοὺς Ἰουδαίους, ὁ Σαλμανασάρης, κατὰ τὰ 639-713 π. Χ Ἐπὶ τῶν μνημείων τῆς Νινευΐ ἀπαντᾶται τῶν χρόνων ἐκείνων βασιλεὺς ὑπὸ τὸ ὄνομα Σαργίνας, καὶ ὑπό τινων μὲν ὑπετέθη ὅτι ἦν αὐτὸς ὁ Σαλμανασάρης, ὑπ' ἄλλων δὲ ὅτι ἦν αὐτοῦ ὁ διάδοχος. Οὗτος ὑπέταξε τὰς πόλεις τῆς Φοινίκης, πλὴν τῆς Τύρου, ἔνθα καὶ ὁ στόλος αὐτοῦ ἐνικήθη. Τότε δὲ τῶν Ἰουδαίων, οὓς ὑπεστήριζε καὶ ἡ Αἴγυπτος, ἀρνηθέντων τὸν φόρον, κατετρόπωσεν αὐτοὺς καὶ διέλυσε τὸ βασίλειόν των, τῷ 719, πλείστους τῶν κατοίκων εἰς Ἀσσυρίαν μεταγαγών. Κατόπιν αὐτοῦ ὁ Σαγχεριβ (713-695) κατεπίεσε τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἐπεχείρησε τὴν κατάκτησιν τῆς Αἰγύπτου. Ἀλλὰ πρὸ τῆς Ἰερουσαλὴμ καὶ κατὰ τὸ Πηλούσιον κατενικήθη (Ἡρδ. Β, 141), καὶ ἐπιστρέψας ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν υἱῶν του. Τότε ἡ Μηδία ἀπέστη, ἡ Βαβυλὼν μετὰ βίας διετηρήθη εἰς τὴν ἐντελῆ παρακμὴν ἐπί τινα χρόνον ἔτι ἀντηγωνίσθη ὁ υἱός του Ἀσαραδδὼν (693-675)· μετὰ τὸν θάνατον δὲ καὶ τούτου, ἡ πτῶσις, ἀπειλοῦσα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ἐπῆλθε τέλος ὅτε, τῷ 606 ἡ Νινευΐ ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Χαλδαίων καὶ Μήδων (Ἴδ. Σαρδανάπαλος).

Σαλμαντική, πιθανῶς ἡ αὐτὴ τῇ παρὰ Τ. Λιβίῳ (XXI, 5) Ἑλμαστικὴ λεγομένῃ, πόλις τῆς Λυσιτανίας ἐν Ἱσπανίᾳ, κατὰ τὰ ἀνατολικὰ αὐτῆς μεθόρια. Νῦν Σαλαμάγκα.

Σαλμυδησσὸς, καὶ Ἁλμυδησσὸς (ἐκ τοῦ Ἅλς), πᾶσα ἡ θρᾳκικὴ παραλία ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἀπὸ τῆς Θυνιάδος ἄκρας μέχρι τοῦ Θρᾳκικοῦ Βοσπόρου, μετὰ πόλεως ὁμωνύμου, ἥτις ὑποτίθεται οὖσα ἡ νῦν Μήδεια. Πᾶσα ἡ ἀκτὴ ἦν ἀμμώδης καὶ ἀλίμενος (Ξνφ. Ἀνϐ. Ζ, 5, 8. 12. Ἑλλ. Δ, 93.—Στρϐ. Ζ, 319), καὶ οἱ κάτοικοι ἐλεηλάτουν τοὺς συνεχῶς ἐκεῖ ναυαγοῦντας, ἐξ οὗ κυρίως καὶ τὸ ἐπίθετον Ἄξενος, καὶ κατ' εὐφημισμὸν Εὔξεινος εἰς τὸν Πόντον ἐδόθη. Ὁ Αἰσχύλος ἤδη τὴν Θερμώδοντα ἐν τῷ Πόντῳ λέγει (Προμ. 725) «ἐχθρόξενον ναύταισι» (ἴδ. καὶ Σοφ. Ἀντ. 969).

Σαλμωνεὺς, υἱὸς τοῦ Αἰόλου (ἴδ.) καὶ τῆς Εὐαρέτης, ἀδελφὸς τοῦ Σισύφου, σύζυγος τῆς Ἀλκιδίκης, εἶτα τῆς Σιδηροῦς καὶ ἐκ τῆς πρώτης πατὴρ τῆς Τυροῦς (Ἀπλδ. Α, 7, 2). Ἐκ Θεσσαλίας μεταϐὰς εἰς τὴν Ἦλιδα, ἵδρυσεν ἐκεῖ τὴν Σαλμώνην. Ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Λ. 236) λέγει αὐτὸν «ἀμύμονα ἥρωα». Μόνον δὲ μεταγενέστεροι (Virg. Æ, VI, 585. — Ἀπλλδ. Α, 9, 7), διηγοῦνται περὶ ἀσεβείας αὐτοῦ, ὅτι ἐπαρθεὶς ἐπὶ τῇ δυνάμει του, ἠξίου ὅτι ἦν ἴσος καὶ ὅμοιος τῷ Διῒ, καὶ ἐμιμεῖτο τὰς βροντὰς καὶ τοὺς κεραυνοὺς σείων δέρματα καὶ δᾷδας, ἢ ἁρματοδρομῶν ἐπὶ σιδηρῶν ἐλασμάτων, μέχρις οὗ ὁ Ζεὺς, κεραυνώσας αὐτὸν, τὸν ἔρριψεν εἰς τὸν Τάρταρον. Ὁ Σοφοκλῆς ἔγραψεν ἐπώνυμον αὐτοῦ τραγῳδίαν, περὶ ἧς οὐδὲν πλέον γινώσκεται.

Σαλμώνη, ἡ ἐν τῇ Πισάτιδι τῆς Ἤλιδος πόλις ἣν ἵδρυσεν ὁ Σαλμωνεὺς, πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Ἐνιπέως, καὶ κρήνη ἥτις ἐπίσης Σαλμώνη ἐλέγετο, παρὰ τῇ Ἡρακλείᾳ (Στρϐ. Η, 356).

Σαλμώνιον, ἀκρωτήριον τῆς νήσου Κρήτης, τὸ ἀνατολικώτερον (Στρϐ. Β, 106. Ι, 472. 474. — Πτλμ.). Νῦν Ἀκρ. Σαλμέα ἢ Σίδηρον.

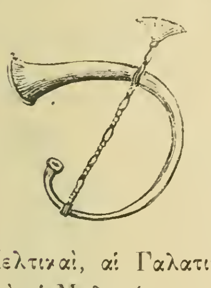
Σάλπη, γυνὴ ἐκ Λέσϐου, γράψασα περὶ γυναικείων ἀσθενειῶν σύγγραμμα ἀπολεσθὲν (Plin. XXVIII, 4, 6).

Σάλπιγξ ὄργανον μουσικὸν, κυρίως

μετάλλινον, συνιστάμενον εἰς σωλῆνα βαθμηδὸν εὐρυνόμενον καὶ ἀπολήγοντα εἰς πλατὺ στόμα ἐν σχήματι κώδωνος,

ὀξεῖς ἐκπέμπον τόνους, καὶ χρήσιμον εἰς τὸν στρατὸν, εἰς τὰς τελετὰς καὶ εἰς τὰς κηδείας. Γνωστὸν ἤδη ἐπὶ Ὁμήρου «Ὅτε τ' ἴαχε σάλπιγξ» (Ἰλ. Σ, 219, Φ, 388). Ἐφευρέτις αὐτῆς ἐλέγετο ἡ Ἀθηνᾶ, δι' ὃ καὶ ὡς Ἀ θ η ν ᾶ Σ ά λ π ι γ ξ ἐλατρεύετο ἐν Ἄργει (Παυσ. Β, 21). Γενικώτερον δ' ἐθεωρεῖτο ὡς στρατιωτικὸν ὄργανον τῶν Τυρρηνῶν, εἰς οὓς πρώτη ἔδωκεν αὐτὸ ἡ Ἀθηνᾶ, ἢ εὗρεν αὐτὸ ὁ Τυρρηνὸς βασιλεὺς Μαλεὺς, ὁ υἱὸς Ἡρακλέους καὶ Ὀμφάλης, ἢ ἄλλος βασιλεὺς τῆς Τυρρηνίας, ὁ Πισαῖος (Hyg. Fab. 274. — Plin. VII, 57. — Φωτ.), ὥστε καὶ τὸ ἐπίθετον Τ υ ρ ρ η ν ι κ ὴ συνήθως ἀποδίδοται τῇ σάλπιγγι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν (Αἰσχ. Εὐμ. 567. — Σφκλ. Αἴ, 17. — Εὐρπ. Φοιν. 1376. Ἡρκλ. 830). Σχολιαστὴς (εἰς Ὁμ. Ἰλ. Σ, 210) ποιεῖται μνείαν σαλπίγγων ἐξ διαφόρων εἰδῶν ἢ σχημάτων, ἐν αἷς καὶ ἡ σ τ ρ ο γ γ ύ λ η, ἰδίως Αἰγυπτιακὴ, ὑπὸ τοῦ Ὀσίριδος ἐφευρεθεῖσα, ἡ

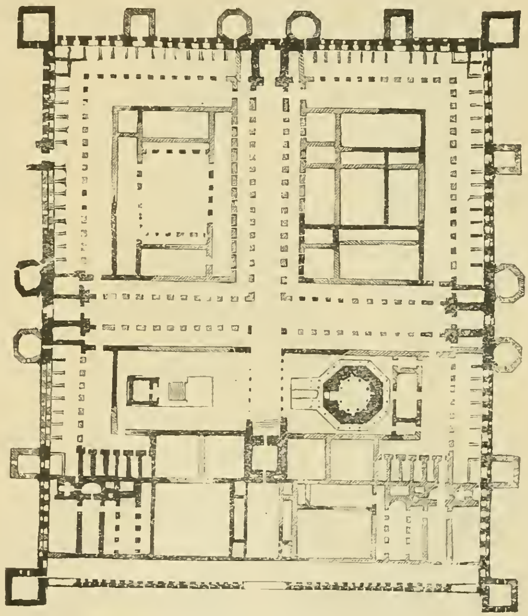

καὶ ἄλλως κέρας λεγομένη, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ Χ ν ο ύ η, καὶ ἐν χρήσει μεταγενεστέρως παρὰ τῷ στρατῷ τῶν Ῥωμαίων μάλιστα. Διεκρίνοντο δ' αὐτῶν αἱ Κελτικαὶ, αἱ Γαλατικαὶ, αἱ Παφλαγονικαὶ καὶ αἱ Μηδικαί.

Σάλυες ἢ **Σάλυοι,** ἡ ἰσχυροτάτη τῶν λιγουρικῶν φυλῶν, μετὰ κελτικῶν στοιχείων συμμεμιγμένη, κατῴκει μεταξὺ τοῦ Ῥοδανοῦ καὶ τῶν παραλίων Ἄλπεων. Ἡ Μασσαλία καὶ ἄλλαι ἐπίσημοι πόλεις ἔκειντο ἐν τῇ περιοχῇ αὐτῆς, εἰς διαφόρους λαοὺς διαιρουμένης. Τῷ 123 π. Χ. κατετρόπωσεν αὐτοὺς ὁ Γ. Σέξτιος καὶ τοὺς ὑπέταξεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ἱδρύσαντας ἐκεῖ τὴν πόλιν ἥτις ἐκλήθη Ἄκουα Σεξτία (Στρβ. Δ, 178. 180. — Liv. XXXI, 10).

Σαλύνθιος, βασιλεὺς τῶν ἐν Ἀκαρνανίᾳ Ἀγραίων (Θουκ. Γ, 111).

Σάλων (ἡ) ἢ Σ α λ ῶ ν α ι, πόλις ἐπίσημος, πρωτεύουσα τῆς Δαλματίας, καὶ διὰ τοὺς Ῥωμαίους σπουδαιοτάτη ἕνεκα τῆς στρα-

τηγικῆς αὐτῆς θέσεως καὶ ἕνεκα τοῦ ἐξαιρέτου λιμένος της. Τὰ προάστεια αὐτῆς ἔφθανον μέχρι τῆς στενωποῦ τῶν ὀρέων (νῦν Κλεισούρας), δι' ἧς ὑπῆρχεν ἡ μόνη πρὸς αὐτὴν πρόσ᾽ασις ἐκ τῆς ξηρᾶς. Εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἐγεννήθη ὁ αὐτοκράτωρ Διοκλητιανὸς, τῷ 284 μ. Χ., καὶ ἐκεῖ ἀποσυρθεὶς ἀπέστη τῆς ἀρχῆς, ἔκτισεν εἰς ἀπόστασιν 3 μιλίων πρὸς νότον τὴν πολυτελῆ ἔπαυλίν του, ἧς σώζονται πλεῖστα καὶ λαμπρότατα λείψανα οἴκων, ναῶν, στοῶν περιπτέρων, ὧν τὰ πλούσια κοσμήματα ἐλέγχουσιν ἤδη τῆς τέχνης τὴν παρακμήν. Ὅτε δ' ἡ πόλις κατεστράφη

ὑπὸ τῶν Γότθων, μετῴκησαν οἱ κάτοικοι εἰς τὸ ὀλίγον ἀπέχον Σπαλάτρον (Στρβ. Ζ, 315. — Εὐτρ. Θ. 27. 10. — Caes. B. G. III, 8, 9).

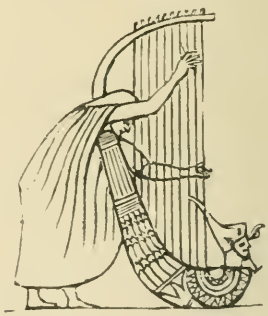
Σαμόλας, γλύπτης Ἀρκάς, συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ Ἀργείου Ἀντιφάνους, μαθητοῦ τοῦ Πολυκλείτου, σύμπλεγμα «Ἀπόλλωνος, Νίκης καὶ ἡρώων Τεγεατῶν» εἰς ἀπομνημόνευσιν τῆς νίκης τῶν Τεγεατῶν κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἐν Ὀλ. 102, δ' (Παυσ. ΣΤ, 12).

Σαμάρεια, (ἑβραϊστὶ Shomron), μία τῶν πρωτίστων πόλεων τῆς Παλαιστίνης, ἐπὶ λόφου πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἰορδάνου κτισθεῖσα ὑπὸ Ὀμρὶ, τοῦ βασιλέως τοῦ Ἰσραὴλ, τῷ 922 π. Χ., εἰς πρωτεύουσαν τοῦ κράτους, καὶ ἦν ἡ κυριωτέρα ἕδρα τῆς εἰδωλολατρείας εἰς ἣν αἱ 10 φυλαὶ ἦσαν ἐπιδεδομέναι. Ὁ Σαλμανασάρης, βασιλεὺς τῆς Ἀσσυρίας, τὴν ἐκυρίευσε περὶ τὰ 720 π. Χ., ἀπεκόμισε τοὺς κατοίκους αἰχμαλωτεύσας αὐτοὺς, καὶ τοὺς ἀντικατέστησε δι' ἄλλων τῆς ἔνδον Ἀσίας. Ὅτε οἱ Ἰουδαῖοι ἐπέστρεψαν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Βαβυλῶνος, ὅσοι τῶν Σαμαριτῶν ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰεχωβὰν, ἠθέλησαν νὰ τοὺς βοηθήσωσιν εἰς τὴν ἀνοικοδομὴν τοῦ ναοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ· ἀλλ' οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἠθέλησαν νὰ δεχθῶσι τὴν βοήθειαν, καὶ ἐκεῖθεν προέκυψε τὸ διαρκὲς καὶ ἄσπονδον μῖσος μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Σαμαριτῶν. Ἐπὶ τῶν ἡγεμόνων τῆς Συρίας καὶ τῶν Μακκαβαίων, ἡ Σαμάρεια ἦν ἐπαρχία ἐκτεινομένη ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας πρὸς βορρᾶν μέχρι τῆς Ἰουδαίας πρὸς νότον. Ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, διορθώσας καὶ ἐπισκευάσας τὴν πόλιν, τὴν μετωνόμασε Σεβαστὴν, κατὰ τὸν Αὔγουστον, εἰς ὃν ἦν ἀφωσιωμένος. Κατὰ δὲ τὴν δ' ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. εἶχε πάλιν ἐκπέσει ἡ πόλις εἰς παρακμὴν ἐντελῆ (Jos. Ant. VIII, 7).

Σαμαριάνη, πόλις τῆς Ὑρκανίας ἐν Ἀσίᾳ, εἰς τὰ παράλια τῆς Κασπίας (Στρβ. ΙΔ).

Σαμαροβρύουα, (σημαῖνον Σαμαρογέφυρα), ἦν ἡ πρωτεύουσα τῶν Ἀμβιανῶν ἐν Γαλλίᾳ τῇ Βελγικῇ, κατὰ τὸν ποταμὸν Σαμάραν (νῦν Σόμμιον) (Caes. B. G. V, 24, 46. 53. — Cic. Ad. fam. VII, 11. 12. 16). Νῦν Ἀμιέν.

Σαμβύκη, 1) ὄργανον μουσικὸν, εἶδος κιθάρας, ξενικῆς καταγωγῆς. Τινὲς ὑπέθεσαν ὅτι ὠνομάσθη κατὰ τὸν Ἴβυκον, εὑρόντα ἢ μεταρρυθμίσαντα αὐτὴν (Ἀθν. Δ, 128. — Σουΐδ. λ. Ἰβύκινον)· ἀλλ' ὀρθότερον φαίνονται λέγοντες οἱ θεωροῦντες αὐτὴν βάρβαρον (Στρβ. Ι. 471), καὶ ὡς τὴν ἑβραϊκὴν Σαβεκὰ (Δανιὴλ, Γ, 5. 7, 10). Ἦν δὲ εἶδος τριγώνου, μείζονος ἢ ἐλάσσονος, ἔχοντος πολλὰς χορδὰς, διαφόρους κατὰ τὸ μῆκος, ἑπομένως καὶ κατὰ τὸν τόνον ὃν παρῆγον, ὅμοιόν πως πρὸς τὴν σημερινὴν ἅρπαν, ἐν χρήσει μάλιστα ἐν Συρίᾳ καὶ

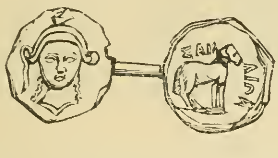

Φοινίκῃ, καὶ προσέτι καὶ ἐν Αἰγύπτῳ. Τὸ πρῶτον ἔπαιζον αὐτὴν γυναῖκες, αἱ Σαμβυκίστριαι (Ἀθήν. Δ, 128), εἴτε ὀρθαὶ παρὰ τὸ ὄργανον, ὃν ἐπίσης ὑψηλὸν ὡς αὐταὶ, ἢ καὶ ὑψηλότερον, ἢ ἐπὶ τῶν γονάτων καθήμεναι. Ἐπὶ δὲ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων, τὸ ὄργανον, κοινότερον γενόμενον, ἐπαίζετο καὶ ὑπ' ἀνδρῶν (Pers. V, 95. — Spart. Hadr. 26). — 2) — Μηχανὴ πολιορκητικὴ ἐπινοηθεῖσα ὑπὸ Ἡρακλείδου τοῦ Ταραντινοῦ, κλῖμαξ διὰ σχοι-

νίων καὶ τροχαλιῶν αἰρομένη εἴτε ἀπὸ πλοίων εἴτε ἀπὸ τῶν φερουσῶν αὐτὴν ἁμαξῶν καὶ προσαγομένη τῷ πολιορκουμένῳ τείχει. Εἶχε δὲ τὸ ὄνομα διότι, ὅτε ἠρτᾶτο ἐκ τῶν σχοινίων, ὡμοίαζέ πως πρὸς τὸ μουσικὸν ὄργανον (Πολύβ. Η, 5. ΙΓ, 4.—Ἀθήν. ΙΔ, 34.—Πολύαιν. Στρτγ.).

Σάμη ἢ Σ ά μ ο ς, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς νήσου Κεφαλληνίας (ἴδ.), καὶ μιᾶς τῶν 4 πόλεων ἐπ' αὐτῆς, κειμένης εἰς τὰ ἀνατολι-

κὰ, ἀπέναντι τῆς Ἰθάκης, κυριευθείσης δὲ καὶ καταστραφείσης ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων τῷ 189 π. Χ. (Ὁμ. Ὀδ. Α, 249. Β, 634. Ὕμν. Ἀπλλ. 429. — Θουκ. Β, 30. — Στρβ.).

Σαμία, 1) θυγάτηρ τοῦ Μαιάνδρου, γυνὴ τοῦ Ἀγκαίου, μήτηρ Περιλάου, Σάμου καὶ Ἀλιθέρσου (Παυσ. Ζ, 4).—2) ἢ Σ ά μ ο ς πόλις ἀρχαία τῆς Τριφυλίας ἐν Ἤλιδι ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ (Παυσ. Ε, 6. — Στρβ.).

Σαμικὸν, φρούριον τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀνίγρου ποταμοῦ, ἔχουσα ἐπίσημον ναὸν τοῦ Σαμίου ἢ Σαμικοῦ Ποσειδῶνος, οὗ ἐρείπια σώζονται κατὰ τὸ νῦν Νεόκαστρον (Πολβ. Δ, 17, 81.—Παυσ. Ε, 6).

Σάμινθος, πόλις ἐν Πελοποννήσῳ, ὑπὸ Θουκυδίδου μνημονευομένη (Ε, 58), ἄλλως ἄγνωστος.

Σαμισηνὴ, ἐπαρχία τῆς Γαλατίας, ἀπέναντι τῆς Βιθυνίας.

Σαμνῖται, παρ' Ἕλλησι μᾶλλον Σ α υ ν ῖ τ α ι, λαὸς ἀρχαῖος τῆς μέσης Ἰταλίας. Ἴδ. Σ α β ῖ ν ο ι.

Σαμοθρᾴκη, ὑπὸ ποιητῶν καὶ Σ ά μ ο ς Θ ρ η ϊ κ ί η λεγομένη, νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, 7 1)2 μίλια ἀπέχουσα τῆς παραλίας τῆς Θρᾴκης, ἀπέναντι δὲ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἕβρου κειμένη. Τὸ ἐν αὐτῇ 1600μ. ὑψηλὸν ὄρος ἐκαλεῖτο Σ ά μ ο ς ἢ Σ α ώ κ η. Οἱ κάτοικοι ἦσαν κατά τινας αὐτόχθονες, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον (Β, 51) Πελασγοὶ, κατ' ἄλλους Δάρδανοι, Ἀρκάδες ἢ Τρῶες. Τὸ ὄνομα, ὀφειλόμενον βεβαίως εἰς

τὸ ὑψηλὸν αὐτῆς ὄρος, ἄλλοι ἄλλως ἐξηγοῦσιν, οἱ μὲν ὡς προερχόμενον ἐξ ἀποικίας Σαμίων ἐλθόντων ἐκεῖ μετὰ Θρᾳκῶν, οἱ δὲ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ βασιλὶς τῶν Ἀμαζόνων Μυρίνη, ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας της ἐλθοῦσα καὶ εἰς τὴν νῆσον ταύτην, καθιέρωσεν αὐτὴν εἰς τὴν μητέρα τῶν θεῶν, λέγοντες ὅτι τὸ ὄνομα

ἐδήλου ἱ ε ρ ὰ ν ῆ σ ο ς. Ἰδίως ἐφημίζετο ἡ Σαμοθράκη διὰ τὴν ἐν αὐτῇ μυστικὴν λατρείαν τῶν χθονίων θεῶν, τῶν καλουμένων Κ α β ε ί ρ ω ν, ὧν τὰ μυστήρια ἐξετιμῶντο ἐξ ἴσου τοῖς Ἐλευσινίοις, καὶ ὁ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν, καὶ ἡ Ὀλυμπιὰς, καί τινες τῶν Πτολεμαίων ἐμυήθησαν εἰς αὐτὰ (Πλούτ. Ἀλέξ. Β.—Curt. VIII, 3, 26). Πολιτικὴν σπουδαιότητα ἡ νῆσος δὲν εἶχεν. Εἰς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν ἦσαν οἱ Σαμοθρᾶκες τεταγμένοι μετὰ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Η, 90). Ὑπέκειντο δὲ τότε αὐτοῖς ἐπὶ τῆς στερεᾶς τῆς Θράκης ἡ Σ ά λ η (Ἡρδ. Ζ, 59), τὸ Σ ή ρ ρ ε ι ο ν, ἡ Μεσαμβρία (Ἡρδ. Ζ, 108), τὰ Τ έ μ π υ ρ α. Ἐπὶ Σύλλα πειραταὶ ἐλεηλάτησαν τὴν νῆσον καὶ τὸν ἐξ ἀναθημάτων πλούσιον ναὸν αὐτῆς (Πλούτ. Μαρκ. Λ. Πομπ. ΚΔ). Πολλοῦ λόγου ἄξια ἀρχαῖα λείψανα σώζονται ἐν χώρᾳ τοῦ Ἀ ρ σ ι ν ο ε ί ο υ, ὡραίου στρογγύλου ναοῦ ἐκ λίθου λευκοῦ, ὃν ἡ Ἀρσινόη καθιέρωσε Πτολεμαίῳ τῷ Λάγῳ, καὶ τοῦ Δωρίου ναοῦ τῶν θεοτήτων τῆς Σαμοθράκης. Ἄγαλμα δὲ Νίκης ἐξαισίου ὡραιότητος ἀπεκομίσθη ἐκεῖθεν εἰς τὸ μουσεῖον τοῦ Βερολίνου.

Σάμορνα, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Ἐφέσου.

Σάμος (ἡ), 1) νῆσος ἀπέναντι τῆς Λυδίας, ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Μυκάλης διὰ πορθμοῦ ἑπτασταδίου χωριζομένη. Τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου ἐξακολούθησις, ὄρος «Ἄμπελος» καλούμενον, διασχίζει τὴν νῆσον. Ἡ περίμετρος αὐτῆς ἐστιν 600 σταδίων, περιβαλλομένη ὑπὸ φοβερῶν σκοπέλων, ὡς ὑπὸ φυσικοῦ περιφράγματος. Φυσικὸν λιμένα ἔχει εἰς τὰ βορειοδυτικὰ, εἰς δὲ τὰ νοτιοδυτικὰ ἔχει ὅρμον, ὅστις ἄλλοτε ἐκλείετο διὰ κτιστῆς προκυμαίας. Ἡ γῆ τῆς νήσου ἦν εὐφορωτάτη, οὐχὶ ὅμως καὶ τοσοῦτον οἰνοφόρος ὅσον φαίνεται ἐνδεικνῦον τοῦ ὄρους αὐτῆς τὸ ὄνομα. Ἀξιόλογα ἦσαν αὐτῆς τὰ κεραμευτικὰ προϊόντα, καὶ ὁ καλούμενος Σάμιος λίθος, οὗ χρῆσις ἐγίνετο πρὸς στίλβωσιν. Κυριώτατα ἐκεῖ ἐλατρεύετο ἡ Ἥρα, εἰς ἣν μεγαλοπρεπέστατα ἐτελοῦντο τὰ Ἡ ρ α ῖ α καὶ τὰ Τ ά ν ε ι α, καὶ ἧς ὁ ναὸς, ἔχων βωμὸν ἐκ τῆς τέφρας τῶν ἱερείων, μεγάλου ἀπελάμβανε σεβασμοῦ ἔτι καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων (Cic. Verr. II, 1, 19). Τὸ μόνον σπουδαῖον μέρος τῆς νήσου ἦν αὐτὴ ἡ πόλις, κειμένη εἰς τὴν νοτίαν ἀκτὴν, ἔχουσα ἰσχυρὰ ὀχυρώματα, καὶ ἀκρόπολιν καλουμένην Ἀστυπάλαιαν. Εἶχε δ' ἀξιολόγους οἰκοδομὰς

περὶ τὸν λιμένα, καὶ πολυαρίθμους καὶ πολυτελεῖς ναούς.—Κατ' ἀρχὰς ἦσαν οἱ πρῶτοι γνωστοὶ κάτοικοι Λέλεγες ἐκ τῶν ἀπογόνων τοῦ Αἰακοῦ· εἶτα, ὑπὸ τὸν Ἐπιδαύριον Προκλῆν, ἐπῆλθον Ἴωνες, καὶ ἀνέπτυξαν ἐκεῖ τὸ ἐμπόριον, τὴν ναυτιλίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν (Ἡρδ. Δ, 152). Κατὰ πρῶτον ἐναυπήγησαν τριήρεις οἱ Σάμιοι τῷ 704 π. Χ. (Θουκ. Α, 13). Τὸν βασιλέα αὐτῶν Δημοτελῆ φονευθέντα, διεδέχθησαν οἱ Γεώμοροι τῆς νήσου ὑπὸ τὴν Περσικὴν κυριαρχίαν, διατελοῦντες ὅμως εἰς διαρκῆ διχόνοιαν πρὸς τὸν δῆμον, μέχρις οὗ ὁ Πολυκράτης ἀνεδείχθη τύραννος περὶ τὸ 550 π.Χ., ὅστις ἐξέτεινε τὴν δύναμίν του καὶ ἐπὶ τῶν Κυκλάδων, καὶ μεγάλα καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων θαυμαζόμενα ἔργα (τὰ Π ο λ υ κ ρ ά τ ε ι α), ἰδίως μάλιστα τὸ ἀνευρεθὲν μέγιστον ὑδραγωγεῖον, ἐξετέλεσεν ἐν τῇ νήσῳ (Ἡρδ. Γ, 60. — Ἀρστ. Πολτ. Ε, 19). Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ περιέπεσεν ἡ νῆσος εἰς φοβερὰν ἀναρχίαν, μέχρις οὗ εἰς τὸν ἀδελφόν του Συλοσῶντα ἀνέθηκε τὴν ἀρχὴν ὁ Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπης (Ἡρδ. Γ, 129). Τῆς Ἰωνικῆς ἐπαναστάσεως μετέσχον καὶ οἱ Σάμιοι· ἀλλ' εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς νήσου Λάδης, ἀπέναντι τῆς Μιλήτου, ηὐτομόλησαν πρὸς τὸν ἐχθρὸν, παρασυρθέντες ὑπὸ Αἰακοῦ,

τοῦ υἱοῦ τοῦ Συλοσῶντος· ἀλλὰ πολλοὶ ἐφυγαδεύθησαν ἐκ τῆς νήσου (Ἡρδ. ΣΤ, 8)· οὗτοι δ' ἦσαν βεβαίως οἱ ἐπὶ τῶν Περσικῶν, τῷ 479 π. Χ., τὸν Ἑλληνικὸν στόλον εἰς τὰ παράλια τῆς μικρᾶς Ἀσίας ἐπικαλεσάμενοι πρὸς καταπολέμησιν τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Η, 132. Θ, 91). Συμμαχήσαντες τοῖς Ἀθηναίοις, διετήρησαν οἱ Σάμιοι τὴν ἀνεξαρτησίαν των μέχρι τοῦ 441 π. Χ., ὅτε εἰς ἔριν αὐτῶν πρὸς τὴν Μίλητον περὶ κτήσεως τῆς πόλεως Πριήνης ἐπιτακτικῶς ἐπενέβησαν αἱ Ἀθῆναι, ἡ Σάμος δ' ἀντεποιήθη τὴν ἀνεξαρτησίαν της, καὶ ἐπολέμησε γενναίως ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ φιλοσόφου Μελίσσου, καὶ εἰς ναυμαχίαν ἐνίκησεν. Ἀλλὰ τέλος ὑπερίσχυσεν αὐτῆς τῶν Ἀθηναίων ἡ ὑπερτέρα δύναμις καὶ τοῦ Περικλέους ἡ στρατηγικὴ ἱκανότης, καὶ βαρύτερα ἐπεβλήθησαν αὐτῇ τὰ δεσμὰ τῆς ἐξαρτήσεως, καὶ μέρος τῆς χώρας αὐτῆς κατενεμήθη εἰς Ἀθηναίους κληρούχους (Θουκ. Α, 115. — Πλούτ. Περ. ΚΣΤ). Οἱ γεώμοροι ὅμως ἔμενον ἐπικρατοῦντες πάντοτε μέχρις οὗ τῷ 411, ἐπιχειρήσαντες νὰ ἐγκαταστήσωσι τὴν ὀλιγαρχίαν, ἐξεβλήθησαν πάσης εἰς τὴν κυβέρνησιν μετοχῆς, καὶ ἀντικατέστησεν αὐτοὺς ἡ πλήρης δημοκρατία (Θουκ. Η, 21, 73). Ὀλίγον δ' ἀφ' οὗ ἐκυρίευσε τὰς Ἀθήνας ὁ Λύσανδρος, καθυπέταξε καὶ τὴν Σάμον (Ξενοφ. Ἑλλ. Β, 3, 6), ἐξέβαλε τοὺς Ἀθηναίους κληρούχους, καὶ ἐγκατέστησεν ἀρχὴν ἐκ τῶν ἀρχαίων φυγάδων ὀλιγαρχῶν (Πλουτ. Λυσ. ΙΔ). Χρόνον τινὰ μετέπειτα, τῷ 365, ἐβίασεν ὁ Τιμόθεος τὴν νῆσον νὰ προστεθῇ αὖθις εἰς τῶν Ἀθηναίων τὴν ναυτικὴν συμμαχίαν· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ πάλιν οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπερπηδῶντες τὰ ὅρια, ἔπεμψαν ὀπίσω τοὺς κληρούχους. Μετὰ τὸν Λαμιακὸν πόλεμον ἡ νῆσος ἀπεδόθη αὖθις εἰς τοὺς Ἴωνας, μέχρις οὗ ὁ Πολυσπέρχων ἐκ νέου τὴν ἀπέδωκεν εἰς τοὺς Ἀθηναίους. Ὁ Μιθριδατικὸς καὶ ὁ Πειρατικὸς πόλεμος μεγάλως τὴν ἔβλαψαν, καὶ ἡ πόλις ἐξέπεσεν εἰς μικρὰν καὶ ἄσημον, διατηροῦσα ὅμως πάντοτε τὸ πρόσχημα τῆς ἐλευθερίας. — Οὐ μικρὸν συνετέλεσεν ἡ Σάμος εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης. Εἰς τοὺς καλλιτέχνας τῆς Σάμου, ἐν οἷς μνημονεύονται κατ' Ὀλ. 60-65 ὁ Ῥοῖκος Φιλίου καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ Θεόδωρος καὶ Τηλεκλῆς (ἴδ.), ἀποδίδοται ἡ εὕρεσις τῆς χύσεως τοῦ σιδήρου καὶ τῆς τελειοποιήσεως τῆς χαλκοπλαστικῆς (Παυσ. Γ, 12. Η, 14. Θ, 11). Ἐκεῖ ἐγεννήθησαν καὶ ὁ ποιητὴς τῶν κυκλίων Κρεώφιλος, καὶ ὁ φιλόσοφος Πυθαγόρας, καὶ ὁ ἐποποιὸς Χοιρίλος, καὶ ἐκεῖ, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Πολυκράτους ἔζη ὁ Ἀνακρέων (Στρβ. ΙΔ, 637). — 2) Πόλις τῆς Τριφυλίας. Ἴδ. Μάκιστον.

Σαμόσατα, πρωτεύουσα τῆς Κομμαγηνῆς ἐν Συρίᾳ, πόλις ὀχυρά, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Εὐφράτου κειμένη καὶ ἀκρόπολιν ἔχουσα. Τὸ πάλαι καθέδρα τῶν

ἐγχωρίων βασιλέων, ἐπὶ Ῥωμαίων ἦν τόπος σταθμεύσεως μιᾶς τῶν λεγεώνων. Εἰς αὐτὴν ἐγεννήθη ὁ Λουκιανὸς (Στρβ. ΙΔ, 664. ΙΣΤ, 749). Ἱκανὰ λείψανα τῆς πόλεως διατηροῦνται εἰς τὴν θέσιν Σαμσάτ.

Σαμφόρας καὶ Κοππατίας, ἦσαν δύο γένη ἵππων κατ' ἐξοχὴν ἐκτιμώμενα, καὶ τὸ ὄνομα ἔχοντα ἐκ τῶν σημείων τῶν ἐπικεκαυμένων εἰς τὸν γλουτὸν αὐτῶν, τοῦ Σὰν (Μ, τοῦ σίγμα) καὶ Κόππα (Ϙ, τοῦ Κάππα) (Ἀρστφ. Νεφ. 23, 122). Ὑπῆρχον δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα καυστήρια ἢ χαράγματα, ἐνδεικνύοντα διάφορα γένη τῶν ἵππων, καὶ ἐρρέθη ὅτι ἐκ τοιούτου προέκυψε καὶ τοῦ Βουκεφάλου τὸ ὄνομα. Ἐν γένει δ' ἦν μεγάλη ἡ κλίσις τῶν νέων Ἑλλή-

νων πρὸς τὴν ἱπποτροφίαν, καὶ εἰς ἀσωτίαν παρέσυρε τοὺς πλουσίους νέους ἡ ἱππομανία (αἱ «μ α ν ι κ α ὶ ἱ π π ώ ν ε ι α ι»). — Καὶ πρὸς τοὺς καλοὺς κύνας εἶχον οὐχ ἧττον μεγάλην κλίσιν, πρὸ πάντων οἱ εἰς τὴν θήραν ἐπιδιδόμενοι. Οἱ περιφημότεροι κύνες ἦσαν οἱ λακωνικοὶ (λαγωνικοί), οἱ μολοσσοὶ καὶ οἱ ἐκ Θρᾴκης. Ἀγαπητὰ δὲ εἰς τὰς οἰκογενείας ἦσαν τὰ ἐκ Μελίτης (Μελιταῖα) κυνάρια.

Σαναχάριβος, βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων καὶ Ἀράβων, περὶ 750 π. Χ. κατὰ Σέθου τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου πολεμήσας (Ἡρδ. Α, 141).

Σάνδακος, υἱὸς τοῦ Ἀστυνόου, ἀπόγονος τοῦ Τιθωνοῦ, πατὴρ τοῦ Κινύρα, ὅστις ἐλθὼν ἐκ Συρίας, ἔκτισεν ἐν Κιλικίᾳ τὴν πόλιν Καλένδεριν (Ἀπλλδ. Γ, 14, 3).

Σανδάλιον, ὀχυρὸν φρούριον τῆς Πισιδίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, κείμενον μεταξὺ Σαγαλασσοῦ καὶ Κρημνῶν (Στρβ. ΙΒ. — Στφ. Βυζ.).

Σάνδαλον, τὰ σ ά ν δ α λ α, καὶ σ α ν δ ά λ ι ο ν, ξυλίνη ὑπόδεσις, ξύλινον πέλμα, δι' ἱμάντων δενόμενον ὑπὸ τὸ νπόδα (Ὁμ. Ὕμν. Ἑρμ. 79. 83. 139).

Ἐν μετέπειτα χρόνοις καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Ῥώμῃ, πρόχειρος ὑπόδεσις γυναικεία, πιθανῶς ἡ ἄνευ πτέρνης, εἰς τὰ ἔμπρὸς δὲ κατάκοσμος, ὡς ἡ εἰκὼν ἐξ ἀγάλματος γυναικείου, καὶ ὁμοία καὶ ἐν τοιχογραφίαις τῆς Πομπηίας.

Σανδρακότης, βασιλεὺς τῶν Ἰνδιῶν, μετὰ τοῦ Πώρου ὑπέταξε τὰς ἐπὶ τοῦ Ἰνδοῦ Ἑλληνικὰς ἀποικίας, καὶ εἶτα ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ Σελεύκου (Ἀππ. Συρ. ΙΕ).

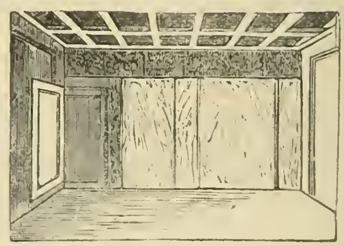
Σάνδιος λ ό φ ο ς, πλησίον τῆς πόλεως Μυοῦντος ἐν Ἰωνίᾳ (Θουκ. Γ. 19).

Σάνδων, 1) πατὴρ τοῦ φιλοσόφου Ἀθηνοδώρου (Λουκ.). — 2) Ἥρως Ἀσσύριος, ὃν οἱ Ἕλληνες ἐθεώρουν ὡς τὸν Ἡρακλῆν.

Σανδώης, υἱὸς Θαμασίου ἐκ Κύμης τῆς Αἰολίδος ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ἡρδ. Ζ, 194).

Σάνη, 1) Πόλις τῆς χερσονήσου Παλλήνης ἐπὶ τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου, μεταξὺ Μένδης καὶ Ποτιδαίας (Ἡρδ. Ζ, 123), ἀποικία τῶν Ἀνδρίων (Θουκ. Δ, 109. Ε, 118). — 2) Πόλις τῆς μακεδονικῆς Ἀκτῆς, κατὰ τὸ στενώτατον τῆς χερσονήσου τοῦ Ἄθωνος, ἔνθα ὁ Ξέρξης ἠνέωξε διώρυγα πρὸς διάπλουν τοῦ στόλου του (Ἡρδ. Ζ, 22).

Σανὶς, ἐν γένει τὸ σανίδιον, καὶ πᾶν σανίδωμα. Ἰδίως 1) τὸ πτέρωμα τὸ κλεῖον τὴε θύραν, ἤδη παρ' Ὁμήρῳ «πύλῃσιν ἐπι-

κεκλιμένας σανίδας» (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 455. 461. 121. Ἴδ. καὶ Ζ, 128. Ν, 43. Φ, 535). — 2) Ἡ σ α ν ὶ ς ἐφ' ἧς ἐν Ἀθήναις ἐπεγράφοντο καὶ ἐξετίθεντο εἰς κοινὴν γνῶσιν αἱ καταγγελίαι. — 3) Σ α ν ὶ ς ἐπικεχρισμένη διὰ κηροῦ, ἐφ' ἧς ὁ δικαστὴς ἦγε διὰ τοῦ ὄνυχος ἢ δι' ἐγκεντρίδος τὴν «μακρὰν» ἢ «βραχεῖαν» γραμμὴν, εἰς ἔνδειξιν ὅτι ἐπιβάλλει τὴν μεγίστην ἢ μικροτάτην ποινήν. Ἐλέγετο καὶ τ ι μ η τ ι κ ὸ ν π ι ν ά κ ι ο ν. — 4) Ἡ καὶ ξύλον λεγομένη, εἰς ἣν πρὸς τιμωρίαν προσεδοῦντο οἱ κατάδικοι (Ἀρστφ. Θεσμοφ. 931, 940).

Σαννέων, δραματικὸς ποιητὴς καὶ χοροδιδάσκαλος ἐν Ἀθήναις (Δμσθ. κ. Μειδ. 533).

Σάννοι, ὀρεινοὶ νομάδες ἐν Πόντῳ τῆς Ἀσίας νοτίως τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ κατοικοῦντες, τῆς τὰ βόρεια παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου κατεχούσης φυλῆς, «Σάννοι μὲν ἡνίοχοι» λεγόμενοι ὑπὸ Πλινίου, Μάκρωνες δὲ ὑπὸ Ξενοφῶντος (Ἀνβ. Ε. 8).

Σαννορίων, κωμικὸς ποιητὴς Ἀθηναῖος τῆς παλαιᾶς κωμῳδίας, χλευαζόμενος

ἐπὶ μεγάλῃ ἰσχνότητι (Αἰλ. π. ἱ. I. 6. — Σουΐδ.). Ἴσως κατ' αὐτὸν καὶ τὸ γενικῶς ὑπὸ τῶν κωμικῶν ἀποδιδόμενον ἐπίθετον εἰς πάντα ἐμπαιζόμενον ὡς μωρὸν καὶ κοῦφον (Αἰλ. Αὐτ. ΙΓ. 15).

Σαντάλαι, ῥαβδία ἃ οἱ Σπαρτιᾶται εἶχον συνήθως ἀνὰ χεῖρας, ἀπηγορεύετο δ' αὐτοῖς νὰ φέρωσι καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν (Ἀρστφ. Ὀρν. 1283. Ἐκκλ. 74. — Πλούτ. Λουκ. ΙΑ).

Σάντονες, Σάντωνες ἢ Σάντωνοι, λαὸς πολυάνθρωπος καὶ ἰσχυρὸς ἐν τῇ Ἀκουϊτανικῇ Γαλλίᾳ, πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Γαρούμνα ποταμοῦ εἰς τὸν Ἀτλαντικόν, πρωτεύουσαν ἔχων τὸ Μεδιόλανον (Caes. B. G. I, 10. III, 11, VII, 77).

Σάξονες, λαὸς εὐρωπαϊκὸς, πρῶτον ἐν τῇ γ' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ. εἰς τὴν ἱστορίαν προκύπτων. Ὁ Τάκιτος τάττει αὐτοὺς μετὰ τῶν Κίμβρων. Ὑποτίθενται δὲ τὸ ὄνομα ἔχοντες ἢ ἀπὸ τῆς λέξεως Sax δηλούσης εἶδος μαχαίρας, ἢ ἀπὸ τοῦ Seax (οἴκησις, χθὼν), ὡς αὐτόχθονες, ἢ τῇ γῇ προσηλωμένοι, ἐν ᾧ οἱ Φράγκοι ἦσαν οἱ ἐλεύθεροι, οἱ νομάδες. Εἶτα ἀπετέλεσαν ἰσχυρὸν δεσμόν.

Σαοκόρας, ποταμὸς τῆς Μεσοποταμίας (Πτολ. Ε, 18).

Σάος ἢ **Σάουος,** 1) δεξιὸς ὁμόρρους τοῦ Δανουβίου, ἐκ τῶν Καρνίων Ἄλπεων πηγάζων, καὶ ἀποτελῶν τὸ ὅριον μεταξὺ Νωρικοῦ καὶ Ἰταλίας, κατωτέρω δὲ μεταξὺ Ἰλλυρίας καὶ Παννονίας (Στρβ. Δ, 207. Ζ, 314. — Plin. III, 18, 29). Νῦν Σαύας. — 2) Ποταμὸς κατὰ τὴν παραλίαν τῆς Μαυριτανίας. Νῦν Βὲδ-Ἀράς.

Σάπαι ἢ **Σαπαῖοι,** λαὸς θρᾳκικὸς, κατοικῶν μεταξὺ τῆς λίμνης Βιστωνίδος καὶ τῆς θαλάσσης, κατὰ τὸ ὄρος Πάγγαιον, πλησίον τῶν Ἀβδήρων. Θεωροῦνται ὡς οἱ αὐτοὶ πρὸς τοὺς πρὶν λεγομένους Σαίους ἢ Σίντιας. Κατ' αὐτοὺς ἐκαλεῖτο ἡ Σαπαία στενωπὸς ὑπὲρ τὸ ὄρος (Ἡρδ. Ζ, 110. — Στρβ. I, 457. ΙΒ, 549).

Σάπρα, βαλτώδης τις τόπος ἐν Μυσίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (Στρβ.).

Σαπφὼ (κατὰ διαλέκτους καὶ Ψάπφω καὶ Ψάπφα) ἡ μεγίστη Ἑλληνὶς ποιήτρια, ἐγεννήθη ἐν Μυτιλήνῃ τῆς Λέσβου, ἢ ἐν Ἐρέσῳ τῆς αὐτῆς νήσου, καὶ ἔζη μεταξὺ 622 καὶ 568 π. Χ. Τὰ τῆς βιογραφίας αὐτῆς εἰσὶν ὀλίγον γνωστά. Ἦν νενυμφευμένη μετὰ πλουσίου Ἀνδρίου, ἐξ οὗ ἔσχε θυγατέρα καλουμένην Κληΐδα. Ἐπί τινα χρόνον, φυγὰς ἐκ Λέσβου, διέμεινεν ἐν Σικελίᾳ· εἶτα δὲ πάλιν ἐν Μυτιλήνῃ, τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ποίησιν διδάσκουσα εἰς πολλὰς φίλας αὐτῇ νεάνιδας. Ὡς μαρτυροῦσιν αἱ ἀρχαὶ ἃς κηρύττει εἰς τὰς ποιήσεις της καὶ οἱ ἀξιοπιστότεροι τῶν ἀρχαίων, ἦν ἔντιμος γυνὴ, καθαρῶν καὶ αὐστηρῶν ἠθῶν. Ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα δὲ χρόνοις διάφορα περὶ αὐτῆς ἐμυθεύθησαν, τὴν ὑπόληψιν καὶ τὰς σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὰς νέας φίλας της διαβάλλοντα· ἐν ἄλλοις ἐπλάσθη τότε ὅτι περιπαθῶς καὶ μανιωδῶς ἠγάπα νέον τινὰ Φάωνα καλούμενον, καὶ ὅτι μὴ ἀνταγαπωμένη καὶ ἐγκαταλειφθεῖσα, ἐρρίφθη ἐξ ἀπελπισίας εἰς τὴν θάλασσαν ἐκ τῶν κρημνῶν τῆς Λευκάδος. Αἱ τοιαῦται συκοφαντίαι προῆλθον κυρίως ἐκ τῶν Ἀθηναίων κωμικῶν ποιητῶν, καὶ ἐστηρίζοντο ἐπὶ τῶν ποιημάτων της, ψαλλόντων πρὸ πάντων τὸν ἔρωτα. Ἐξ αὐτῶν τὰ ἐπισημότερα ἦσαν οἱ Ἐπιθαλάμιοι. Ἔγραψε δὲ καὶ Ὕμνους εἰς τοὺς θεοὺς, κατὰ τὸν Σουΐδαν, προσέτι ἐπιγράμματα, ἐλεγεῖα καὶ ἰάμβους. Τρία ἐπιγράμματα σώζονται ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Σαπφοῦς, ἀλλ' ἀμφιβάλλεται ἡ αὐτῶν γνησιότης. Τὰ λυρικὰ δ' αὐτῆς ποιήματα ἦσαν γεγραμμένα εἰς αἰολικὴν διάλεκτον, καὶ εἰς στροφὰς αἵτινες σαπφικαὶ καθιερώθη νὰ λέγωνται, εἰ καὶ οὐχὶ ὑπ' αὐτῆς τὸ πρῶτον ἐπινοηθεῖσαι. Σώζονται δ' ἐξ αὐτῶν μόνον δύο ᾠδαὶ καί τινα ἀποσπάσματα, ἀρκοῦντα καὶ αὐτὰ ἵνα κυρώσωσι τὰς ἀποδιδομένας αὐτῇ ἐξόχους ἰδιότητας, τὸ βάθος καὶ τὴν δύναμιν τοῦ αἰσθήματος, τὴν τρυφερότητα καὶ τὴν χάριν, ὡς καὶ τὴν μεγίστην ἀφέλειαν καὶ εἰλικρίνειαν μεθ' ὧν ἐκφράζει

τὰς μυχιαιτάτας τῆς καρδίας της συγκινήσεις, τὴν ἀνθηρὰν καὶ εὔηχον γλῶσσαν καὶ τὴν γλυκεῖαν ἁρμονίαν τῆς στιχουργίας. Ἐκ τῶν Ῥωμαίων ποιητῶν ὁ Κάτυλλος ἐποίησε κατὰ μίμησιν αὐτῆς. (Τῶν ἀποσπασμάτων αὐτῆς συλλογή: Bergk Poet. lyr. Graec.). Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἐν τῷ πρυτανείῳ αὐτῶν ἀνατεθειμένον ἄγαλμα τῆς Σαπφοῦς, ἔργον τοῦ Σελανίωνος ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος ἐπαινούμενον (Cic. in Verr. IV, 57).

Σάπων, λέξις καταγωγῆς γερμανοκελτικῆς, ἐμφαίνουσα σμίγμα χρήσιμον οὐχὶ πρὸς πλύσιν, ὡς μετέπειτα, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς βαφὴν τῆς μελαίνης κόμης ἐπὶ τὸ ἀνοικτότερον. Χρῆσιν πολλὴν ἐποιοῦντο αὐτοῦ αἱ γυναῖκες καὶ οἱ κομψευόμενοι ἐν Ῥώμῃ, προμηθευόμενοι αὐτὸν ἐκ Γερμανίας καὶ ἐκ Γαλλίας (Plin. XXVIII, 51.—Mart. VIII, 33. 20. XIV, 26).

Σαράβαλλα ἢ **Σαράβαρα,** περικνημίδες τῶν ἀσιανῶν ἐθνῶν, Μήδων, Πάρθων κτλ. πίπτουσαι πλατεῖαι μέχρι τῶν ἀστραγάλων (Isid. Orig. XIX, 23. — Tertull. d. Pall. IV). Τὰ νῦν Σαλβάρια.

Σαράγγαι, ἔθνος Ἰνδικὸν, οἱ καὶ Δράγγαι, περὶ τὸν Ἄκην ποταμὸν, τοῖς Πέρσαις ὑποτελὲς (Ἡρδ. Γ, 93. Ζ, 67. —Ἀρρ. Ἀνδ. Ἀνδ. Γ, 25).

Σάρακα (τὰ), πόλις μεσόγαιος τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας (Πτολ.).

Σαράκη, πόλις τῆς Κολχίδος ἐν Ἀσίᾳ (Στρβ.).

Σαρακηνοί, λαὸς νομαδικὸς καὶ ληστρικὸς τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας (Πτολμ. —Ammian. XIV, 4, 8), ἐκταθεὶς καὶ ἐπὶ τῆς Ἀσσυρίας μέχρι τῶν τῆς Αἰγύπτου καταρρακτῶν. Ἐνίοτε καὶ ὡς μισθωτοὶ μετὰ τῶν Ῥωμαίων συνεκστρατεύοντες.

Σάραμβος, οἰνοπώλης ἐν Ἀθήναις (Πλάτ. Γοργ.).

Σαραπανὰ (τὰ), φρούριον ὀχυρὸν καὶ δυσάλωτον ἐπὶ στενῆς διόδου τῶν ὀρέων μεταξὺ Κολχίδος καὶ Ἰβηρίας (Στρβ.).

Σαραπεῖον, ναὸς τοῦ Σαράπιδος ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ εἶτα ἑνιαχοῦ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Σάραπις, παρὰ Ῥωμαίοις Σέραπις, αἰγύπτιος θεὸς τῶν ψυχῶν τῶν ἀποθανόντων. Ὡς ἔχοντα ἰσχὺν ἐπὶ ἀσθενείας καὶ θανάτου, ἐπεκαλοῦντο αὐτὸν πρὸς θεραπείαν, καὶ τὸν ἐταύτιζον ἐν Ἑλλάδι κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους μετὰ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Προήρχετο δ' ἡ λατρεία αὐτοῦ ἐκ Σινώπης, καὶ εἰς Αἴγυπτον εἰσήγαγεν αὐτὴν Πτολεμαῖος ὁ Α', ἐν Ἀλεξανδρείᾳ στήσας τὸ ἄγαλμα τοῦ θεοῦ (Tac. Hist. IV, 83), κατασκευασθὲν ἐκ πολυτίμων ὑλῶν μετὰ μελαίνης ἐπιχρίσεως, ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου Βρυάξιδος (Κλημ. Πρτρ. ΙΔ), ἢ ὑπὸ Παρμενίωνος (S. Valent. d. reg. Alex. I, 34)· ἔκτοτε δ' εἰσήχθη καὶ εἰς Ἑλλάδα καὶ Ῥώμην, εἰ καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ σύγκλητος ἠθέλησε νὰ τὴν ἀποκλείσῃ. Παριστᾶτο δ' ὑπὸ τὴν αὐτὴν μορφὴν ὑφ' ἣν καὶ ὁ Πλούτων.

Σάραπτα, πόλις Φοινικικὴ, μεταξὺ Σιδῶνος καὶ Τύρου, περίφημος διὰ τὸν οἶνόν της (Pl. V, 19. 17). Νῦν Σαραφένδ.

Σαργεὺς, στρατηγὸς Σικυώνιος (Θουκ. I, 19).

Σαρδανάπαλος. (ὁ αὐτὸς καὶ Κονοσκογκόληρος), ἐκλαμβάνεται συνήθως, κατὰ τὸν Κτησίαν, ὡς ὁ τελευταῖος βασιλεὺς τοῦ λεγομένου ἀρχαίου Ἀσσυριακοῦ κράτους, καταστραφέντος τῇ θ' ἑκατονταετηρίδι, ἢ περὶ τὰ 750 π. Χ. ὑπὸ τοῦ Μήδου Ἀρβάκου καὶ τοῦ Βαβυλωνίου Βελέσυος. Ἀλλὰ νῦν ἐστὶ γνωστὸν ὅτι τότε ἔτι δὲν ἀνετράπη τὸ κράτος τοῦ Νίνου. Φαίνεται ἐπομένως ὅτι εἰς τὴν ἀρχαιοτέραν ταύτην ἐποχὴν μετετέθησαν αἱ μεταγενέστεραι περιστάσεις καὶ τὸ ὄνομα τοῦ προτελευταίου βασιλέως τῆς Ἀσσυρίας, ἐφ' ἧς, περὶ τὰ 647-625 ἤρξατο τοῦ κράτους ἡ παρακμὴ, ἡ δὲ παντελὴς πτῶσις αὐτοῦ ἐπῆλθε μόνον ἐπὶ τοῦ ἑπομένου βασιλέως Σαρακῶς, ὅτε ὁ Ναβοπολασὰρ καὶ ὁ Καμβύσης τῷ 600 π. Χ., κατέστρεψαν τὴν Νινευί. Καὶ ὁ τότε τελευταῖος ἡγεμὼν μνημονεύεται ὑπὸ τὸ ὄνομα Σαρδανάπαλος, φονευθεὶς μετ' ἀν-

δρείαν ἀντίστασιν. Ἀνεξαρτήτως δὲ ταύτης τῆς ὅλως ἱστορικῆς περιπετείας, τὸ ὄνομα Σαρδανάπαλος ἐστὶ προσωποποίησις ἐντελῶς μυθική, εἰς ἣν ὑποφαίνεται ὁ θεὸς Σαύδων ἢ Σάρδων, ὁ πρὸς κάθαρσιν ἑαυτὸν πυρπολήσας, τὴν συνένωσιν τῶν δύο φύλων καὶ τὴν ἀνωτάτην τῆς φύσεως δύναμιν παριστῶν. Ἀποτυποῦνται δ' εἰς αὐτὸν καὶ πολλὰ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῆς τῶν Ἀσιατικῶν ἀνακτόρων διαίτης καὶ παριστᾶται ὡς ὁ συνενῶν ἐν ἑαυτῷ τοῦ μεγιστᾶνος τὴν ἡδυπάθειαν καὶ τοῦ ἥρωος τὴν ἀνδρείαν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ πρότυπον ὃ ἡ Σεμίραμις παριστᾷ (Λουκ. Νεκρ. Διαλ. Β.—Ον. 12, 312).

Σάρδεις (αἱ), ἡ Σ ά ρ δ ι ς, ἀρχαία πλουσιωτάτη πρωτεύουσα τῆς Λυδίας, ἧς μνημονεύει πρῶτος ὁ Αἰσχύλος (Πέρσ. 45. — Ἡρδ. Α, 84), ἕδρα τῶν βασιλέων καὶ μετὰ ταῦτα τῶν Περσῶν σατραπῶν καὶ τῶν Σελευκιδῶν. Ἔκειτο εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Πακτωλοῦ κατὰ τὴν βόρειον τοῦ Τμώλου κλιτύν. Πολλάκις ὑπέφερεν ἐκ πυρκαϊῶν, διότι εἶχεν ἐλαφρὰς καὶ ἀχυροσκεπεῖς τὰς οἰκίας.

Οὕτως ἐπυρπολήθη ὑπὸ τῶν Κιμμερίων (Στρβ. Α. 61. ΙΓ, 627), ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων (Ἡρδ. Ε, 100) καὶ ὑπὸ Ἀντιόχου τοῦ Μεγάλου (Πολβ. Ζ. 15), καὶ τέλος τῷ 1402 μ. Χ. κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Ταμερλάνου. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐπροστάτευον τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἵδρυσαν ἐν αὐτῇ δικαστήριον οὗ ἡ δικαιοδοσία ἐξετείνετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν Λυδίαν. Ἐπὶ Τιβερίου δὲ μέγας σεισμὸς κατέρριψε τὰς πλείστας τῶν οἰκιῶν αὐτῆς (Στρβ. ΙΓ, 627.—Tac. Ann. II, 47). Ἡ ἀκρόπολις αὐτῆς ἦν λίαν ὀχυρά, καὶ ἐκεῖ ἐφυλάττετο καὶ τὸ ταμεῖον. Ἄξια μνείας ἔργα ἐν αὐτῇ ἦσαν ὁ ναὸς τῆς Κυβέλης (Ἡρδ. Ε, 112), καὶ ὁ τάφος τοῦ Ἀλυάττου, πατρὸς τοῦ Κροίσου, ἔχων 3800′ περίμετρον (Ἡρδ. Α, 198) καὶ εἰσέτι σωζόμενος.

Σαρδὼ ἢ **Σαρδών,** ἡ παρὰ Λατίνοις καὶ νῦν Σ α ρ δ ι ν ί α, ἡ μετὰ τὴν Σικελίαν μεγίστη τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἣν οἱ ἀρχαῖοι ὡς ἔτι μείζονα ἐξελάμβανον (Ἡρδ. Ε, 106), ἄλλοι ἄλλως τὴν περίμετρον αὐτοῖς ὁρίζοντες, ὁ Στράβων (Ε. 223) εἰς 4000 στάδια, ὁ Πλίνιος (ΙΙΙ, 7, 13) εἰς περίπου 565 μίλια. Ἐκ βορρᾶ πρὸς νότον διασχίζεται ὑπὸ σειρᾶς ὀρέων, ἅτινα ἐλέγοντο τ ὰ μ α ι ν ό μ ε ν α ὄ ρ η (montes insani. Liv, XXX, 39), νῦν δὲ δὲν ἔχουσι κοινὸν ὄνομα, ἀλλὰ τὸ βορειοδυτικὸν αὐτῶν καλεῖται Μόντε σάντο καὶ Μόντε Μόνε. Τούτων πολλαὶ προεκβολαὶ παρατείνονται πρὸς τὴν θάλασσαν, ἀποτελοῦσαι ἀκρωτήρια, οἷον τὸ ἀκρωτήριον τῆς Ἄ ρ κ τ ο υ (Ursi) βορειανατολικῶς, πρὸς τὸν πορθμὸν τῆς Τ ά φ ρ ο υ, τὸν χωρίζοντα τὴν Σαρδὼ ἀπὸ τῆς Κορσικῆς· δυτικώτερον αὐτοῦ τὸ Ἐ ρ ρ ε β ά κ τ ι ο ν (νῦν Reparata), τὸ βορειοδυτικὸν Τ ο ρ δ ι τ α ν ὸ ν (ν. Φαλκόνα). Ἡ νοτία ἄκρα ἐλέγετο Χ ε ρ σ ό ν η σ ο ς (ν. Ταυλάδα). Ποταμοὺς εἶχε μικρούς, μᾶλλον ῥύακας. Οἱ ἐπισημότεροι ἦσαν ὁ Τ έ ρ μ ο ς (καὶ νῦν), ὁ Κ α ί δ ρ ι ς (ὁμ.), καὶ ὁ Θ ύ ρ σ ο ς (νῦν Ὀριστάνος). Ἡ χώρα ἦν νοσηρά, ἀλλ' εὔφορος καὶ σιτοφόρος, καὶ πλουσία εἰς καρποὺς τῶν μεσημβρινῶν κλιμάτων (Cic. d. Imp Pomp. XII), εἶχε πρόβατα, ὁμοιάζοντα ἐν πολλοῖς τὰς αἶγας, ἅλας, θεῖον, ἄργυρον, σίδηρον, μεταλλικὰ ὕδατα· καὶ ἡ ἁλιεία, ἡ τῶν θύνων μάλιστα, ἦτο, ὡς διατηρεῖται, πλουσιωτάτη ἐκεῖ. Τὸ μέλι τῆς νήσου εἶχέ τι τὸ ὑπόπικρον, δι' ὃ καὶ ὁ Ὁράτιος (Α. Ρ. 376): Amarior melle. Sardo. Ἓν τῶν ἐκεῖ φυτῶν ἐνομίζετο ἔχον τὴν ἰδιότητα νὰ διαστρέφῃ τοῦ γελῶντος τὸ στόμα (Virg. E, VII, 41), ὅθεν ἴσως ὁ Σαρδώνιος γέλως (Cic. ad Fam VII,

25). — Οἱ κάτοικοι Σαρδόνιοι ἢ Σαρδῷοι, προῆλθον κατά τινας ἐξ Ἀφρικῆς τὸ πρῶτον κατ' ἄλλους ἦσαν μίγμα Τυρρηνῶν, Ἑλλήνων, Φοινίκων, Ἰβήρων, οἷς μετὰ τοὺς Καρχηδονικοὺς πολέμους προσετέθησαν καὶ Ῥωμαῖοι ἄποικοι (Ἴδ. Ἡρδ. Α, 170. — Just. XVIII, 7). Πρῶτος Ἕλλην ἐλέγετο ἐλθὼν ὁ ἑταῖρος τοῦ Ἡρακλέους Ἰόλαος, καὶ συνοικήσας μετὰ τῶν Τυρρηνῶν εἰς τὰ Ἰολάϊα χωρία (Παυσ. Α, 17). Ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις διῃροῦντο εἰς διαφόρους φυλάς, καὶ ἐθεωροῦντο ὡς ἄπιστοι τὸν χαρακτῆρα, κακεντρεχεῖς καὶ ὀκνηροί, ὥστε

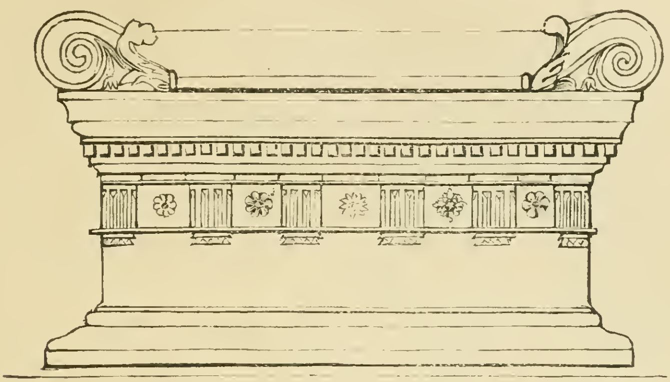
καὶ ὡς δοῦλοι παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις δὲν εἶχον καλὴν φήμην (Liv. XVI, 26. — Hor. sat. I, 3, 3). Διῆγον βίον τραχύν, ἐνεδύοντο δέρματα, ἐπεδίδοντο εἰς τὴν κτηνοτροφίαν μᾶλλον ἢ εἰς τὴν γεωργίαν· διαμείναντες δὲ μέχρι τοῦ 239 π. Χ. ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Καρχηδονίων, ἀπέστησαν ἔκτοτε καὶ ὑπερήσπισαν ἀνδρείως καὶ ἐπιμόνως τὴν ἀνεξαρτησίαν των κατ' αὐτῶν καὶ κατὰ τῶν Ῥωμαίων (Liv. XXIII, 40. XLI, 21.—Tac. Ann. II, 85), οἵτινες μόνον τῶν ἀκτῶν κατώρθωσαν νὰ ἄρξωσι. Τῷ δὲ 450 μ. Χ. κατέλαβον τὴν νῆσον οἱ Βάνδαλοι. Αἱ ἐπισημότεραι τῶν πόλεων, αἵτινες ὅμως οὐδ' αὐταὶ εἰς μεγάλην ἀκμὴν ποτὲ ἀνεπτύχθησαν, ἦσαν, πρὸς νότον ἡ Κάραλις (νῦν Κάλιαρι), ἐπὶ ὁμωνύμου κόλπου· οἱ Σοῦλκοι ἐπὶ νησιδίου πρὸ τῆς νοτιοδυτικῆς παραλίας· κατὰ τὰ βόρεια ἡ Ὀλβία· ἐν δὲ τῇ μεσογείῳ ἡ Νόρα, ν. ἄγ. Ἐφέσιος (Στρβ. Ε, 224. — Mel. II, 7, 16). — Εἰς τὸν Δαίδαλον ἀπεδίδετο ὅτι ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἀνήγειρε μεγάλα οἰκοδομήματα, μετακληθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰολάου, ἐν οἷς καὶ θόλους καθ' Ἑλληνικὸν ῥυθμὸν (Ἀρστ. π. Θαυμ. ἀκ. 104) οἵτινες εἰσὶν οἱ ἐκεῖ ἀνευρεθέντες Νουραγοὶ (ἴδ.), οἰκοδομήματα ἀνάλογα πρὸς τοὺς ἐν Μυκήναις καὶ ἀλλαχοῦ θησαυρούς.

Σαρδῷον ἢ **Σαρδώνιον πέλαγος,** ἡ τὴν νῆσον Σαρδὼ περιβάλλουσα θάλασσα, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ βαθύτερον μέρος τῆς μεσογείου (Ἡρδ. Ζ, 166. — Στρβ. Β, 266).

Σάρισσα, λόγχη μακεδονικὴ ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην μακρὰ (Πολβ. ΙΗ, 12) «πηχῶν δεκατεσσάρων» (Ἀρρ. Τακτ. σ. 15.), ὅπλον ἰδίως τῆς πεζῆς φάλαγγος (Liv. IX, 19). Τοιαύτην φέρει εἰς τὴν δεξιὰν ὁ Ἀλέξανδρος ἔφιππος κατὰ τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην, ἣν παριστᾷ μέγα ψηφόθετον δάπεδον ἐν Πομπηίᾳ.

Σαρκοφάγος, 1) λίθος τιτανώδης (Θεόφρ. π. πυρ.), ὅστις ἀνεσκάπτετο ἢ ἐλιθοτομεῖτο κατὰ τὴν Ἄσσον ἐν Μυσίᾳ πρὸς τῇ Τρωάδι, καὶ εἶχεν ἰδιότητα καυστικήν, ἐπιταχύνουσαν τὴν φθορὰν τῶν νεκρῶν σωμάτων, δι' ὃ καὶ αὐτὸν ἐξέλεγον πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐνταφίων λαρνάκων (Pl. II, 98. XXXVI, 17). Τοιαῦται λάρνακες εὑρίσκονται ἔτι πολλαὶ ἐν Ἄσσῳ — 2) Ἐκεῖθεν ἐπεκράτησεν ἡ ἐπωνυμία σαρκοφάγος ἐν γένει διὰ τὰς λάρνακας τῶν νεκρῶν, ὧν χρῆσις ἤρξατο κυρίως γινομένη ἐν Ἑλλάδι κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους, ἀφ' ὅτου ἤρξατο καὶ πρὸ τῆς διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ, εἰς τὴν κοινὴν πίστιν ἐπικρατοῦσα ἡ δοξασία περὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναστάσεως. Ἔκτοτε ἔπαυσεν, ἢ πολὺ ἠλαττώθη τὸ ἔθιμον τῆς πυρπολήσεως τῶν σωμάτων καὶ τῆς εἰς κάλπην ἐναποθέσεως τῆς τέφρας, καὶ ἐπροτιμήθη ἡ διατήρησις τῶν νεκρῶν ἐντὸς πλινθοκτίστων ἢ λιθοκτίστων τάφων, ἢ ἐντὸς λιθίνων λαρνάκων, κατὰ μίμησιν τῶν Τυρρηνικῶν ἢ μᾶλλον τῶν αἰγυπτιακῶν. Καὶ αἱ

μὲν Τυρρηνικαὶ ἦσαν μικραί τινες λίθιναι κύστεις, περιλαμβάνουσαι καὶ αὐταὶ μόνον τὴν κάλπην, καὶ ἔχουσαι ἐπὶ τοῦ καλύμματος ἐπειργασμένον κατακείμενον καὶ ὑπεγειρόμενον ἀγαλμάτιον τοῦ ἀποθανόντος. Αἱ αἰγυπτιακαὶ δὲ ἐνέκλειον ὁλόκληρον τὸ νεκρὸν ἀλλὰ τοῦ Ὀσίριδος ἢ τῆς Ἴσιδος, πρὸς δήλωσιν τοῦ φύλου τοῦ νεκροῦ. Ἐσχάτως ὅμως εὑρέθησαν μούμιαι τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἐποχῆς καὶ ἴσως ἐγκλείουσαι Ἕλληνας, ἐφ' ὧν ἦσαν, κατὰ τὸ πρόσωπον ἐπιτεθειμέναι ἐξαίρετοι προσωπογραφίαι αὐτῶν τῶν νεκρῶν,

σῶμα, οὕτω συνεσκευασμένον, ὥστε ἐπὶ μήκιστον νὰ διατηρηθῇ, ὡς καὶ τῷ ὄντι ὁσημέραι ἀπό τινος ἀνοιγόμεναι τοιαῦται, φέρουσιν εἰς τὸ προφανὲς σώματα ἡγεμόνων ἢ ἱερέων πρὸ τριάκοντα καὶ ἐπέκεινα αἰώνων ταφέντα, καὶ ἐντελῶς διατηρούμενα ὡς κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ των. Αἱ λάρνακες ἢ σαρκοφάγοι αὐτῶν εἰσὶν ἐκ τιτανολίθου ἢ ἐκ μαρμάρου, καὶ κοσμοῦνται συνήθως ἐκτὸς καὶ ἐντὸς διὰ γλυφῶν θρησκευτικῶν ἢ δι' ἱερογλύφων. Ἀπαντῶνται καί τινες, ἢ βασιλέων ἢ ἀρχιερέων, ἔτι πολυτελέστεροι, ἐξ ἐρυθροῦ γρανίτου ἢ ὑπομέλανος. Ἐντὸς δ' αὐτῶν ἐτίθεντο αἱ μ ο ύ μ ι α ι, ἤτοι τὰ σώματα τεταριχευμένα, ἐπιμελέστατα καὶ στερεώτατα ἄνωθεν μέχρι κάτω ἐπιδεδεμένα εἰς ταινίας ὑφασμάτων, καὶ ἐντεθειμένα εἰς θήκας ξυλίνας, εἰς ἃς ἐδίδετο τοῦ σώματος ἡ γενικὴ μορφὴ καὶ διάστασις. Ἔξωθεν δ' ἐπιχριόμεναι αἱ θῆκαι αὗται διὰ γύψου, κατεκοσμοῦντο, ὡς καὶ ἐντός, πολλάκις διὰ γραφικῶν παραστάσεων καὶ ἐπιγραφῶν· ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ἦν ἀναγεγλυμμένον καὶ κεχρωματισμένον πρόσωπον, οὐχὶ ἡ εἰκὼν τοῦ νεκροῦ, ὡς φαίνεται, ἐπὶ ὑφασμάτων εἰργασμέναι, ἴσως ἔργα Ἑλλήνων ζωγράφων. Αἱ λοιπαὶ δὲ τῆς θήκης ζωγραφίαι παρίστων τὰς νεκρικὰς τελετάς, ἢ τὰς τῶν μεγάλων ὑποχθονίων θεῶν. Ἡ πλείστη δὲ τῶν χρωμάτων ποικιλία καὶ πολυτέλεια ἐστὶν ἡ περὶ τὸν τράχηλον. Ἐντὸς δὲ τῶν θηκῶν τούτων πολλάκις εὑρίσκονται καὶ εἰς ἱερογλυφικούς, συνηθέστερον ὅμως εἰς ἱερογραφικοὺς χαρακτῆρας γεγραμμέναι περγαμηναί. Πολλάκις δ' ἡ θήκη ἐγκλείεται καὶ εἰς δευτέραν ἢ καὶ εἰς τρίτην ἐπίσης δι' ἱερογλύφων καὶ ζωγραφιῶν κοσμουμένας. — Ἐν Ἑλλάδι δ' ἀρχαιότερον, καὶ ὁσάκις δὲν ἐκαίοντο τὰ σώματα ἀλλ' ἐθάπτοντο, ἐτίθεντο συνήθως ἐπ' αὐτῶν πλάκες ὀρθαί, φέρουσαι τοῦ θανόντος τὸ ὄνομα, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνάγλυφόν τι, παριστῶν, ἢ συμβολικῶς αἰνιττόμενον τοῦ ἀποθανόντος τὸν ἀποχαιρετισμόν. Ἀπὸ δὲ τῆς στενωτέρας συναφείας μετὰ τῆς Αἰγύπτου, ἐπὶ τῶν διαδόχων, καὶ ἐπὶ τῆς σχέσεως μετὰ τῆς Ῥώμης, αἱ λάρνακες αἱ λεγόμεναι σ α ρ κ ο φ ά γ ο ι, γενόμεναι κοινότεραι, πολλάκις ἐκοσμοῦντο εἰς τὰ πλευρὰ δι'

ἀναγλύφων στεφάνων, ἢ βουκράνων, ὡς συμβόλου ἐλευσινιακοῦ, καὶ αἱ πλουσιώτεραι διὰ παντοίων ἀναγεγλυμμένων συμπλεγμάτων συμβολικῶν ἢ μυθολογικῶν, κυρίως ἐκ τῶν μύθων τοῦ Διονύσου, τοῦ Προμηθέως, ἢ παριστώντων μάχας, θριάμβους, ἢ θήρας σκηνάς. Τινὲς δ' εἰσὶ καὶ ἀρχαιοτέρων ἐπισήμων σωμάτων ἀντίγραφα καί, οὐ σπανίως, καὶ τῆς παραστάσεως τοῦ προσώπου τοῦ ἀποθανόντος. Πρὸς τοῦτο μάλιστα οἱ κατασκευασταὶ αὐτῶν οὐ σπανίως, συμπληρώσαντες τὴν ἄλλην γλυφήν, ἄφινον τὸ πρόσωπον ἀκατέργαστον, ἵνα δώσωσιν αὐτῷ τὴν ἀπαιτουμένην ὁμοιότητα ὅτε ἡ λάρναξ ἤθελε πωληθῇ, καὶ οὐ σπανίως εὑρίσκονται ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τοιοῦτοι σαρκοφάγοι μετὰ μὴ ἐξειργασμένου τοῦ προσώπου τοῦ ἐνταφιασθέντος. Καὶ τῶν Ἑλληνικῶν σαρκοφάγων οὐκ ὀλίγοι ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ καλύμματος παράστασιν αὐτοῦ τοῦ νεκροῦ, ἀλλ' ἐκτάδην κειμένου, οὐχὶ ὑπεγειρομένου ὡς οἱ Τυρρηνικοί.

Σαρματία, ἐπὶ τῶν ἀρχαίων, κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους μέρος τῆς Ἀρκτῴας Εὐρώπης, ὑπὲρ τὰ Καρπάθια ὄρη, καὶ τὸν ποταμὸν Τύραν (Δνεῖστρον), ἀπὸ τοῦ Οὐϊστούλα ποταμοῦ μέχρι τοῦ Ταναΐδος, καὶ μέρος τῆς ὑπὲρ τὸν Καύκασον Ἀσίας, ἀπὸ τοῦ Ταναΐδος μέχρι τοῦ Ῥᾶ ἢ Βόλγα ποταμοῦ. 1) Ἡ «ἐν Εὐρώπῃ Σαρματία» (Πτλμ. Γ, 5) ὑπετίθετο χωροῦσα πρὸς βορρᾶν μέχρι τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ ἀγνώστων χωρῶν, καὶ ὄρη εἶχε τὴν Π ε ύ κ η ν, τὴν Ἀ μ α δ ό κ η ν (νῦν ὄρη τοῦ Σαρκόδου καὶ Κιέβου), τὸ Ἄ λ ε υ ν ο ν ἢ Ἄ λ α ν ο ν, τὸ Β ω θ ι ν ὸ ν (νῦν Βαλδάϊ), τὰ Β ε ν ε δ ί κ ι α καὶ τὰ Ῥ ι π α ῖ α ὄρη, τὰ ἀποτελοῦντα, κατὰ τῶν Ἑλλήνων τὴν γνώμην, τὸ ἔσχατον γνωστὸν τῆς γῆς ὅριον πρὸς βορρᾶν, δι' ὃ καὶ ὅσῳ μᾶλλον ἐξετείνοντο αἱ γεωγραφικαὶ γνώσεις, κατὰ τοσοῦτο καὶ αὐτὰ μετετίθεντο ἀρκτικώτερον. Κατὰ τὸν Πτολεμαῖον ἡ θέσις αὐτῶν ἦν νοτιώτερον καὶ πρὸς δυσμὰς τῆς νῦν θέσεως τῆς Μόσχας. Ἐκ δὲ τῶν πολυαρίθμων (Ἡρδ. Δ, 47. 82) αὐτῆς ποταμῶν, εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον ἐξέβαλλον ὁ Β ο ρ υ σ θ έ ν η ς (Δνεῖπρος), μετὰ τοῦ Ὑ π ά ν ι ο ς (Βοὺγ) καὶ τοῦ Τ ύ ρ α (Δνείστρου)· εἰς τὴν Μαιῶτιδα λίμνην ὁ Τ ά ν α ϊ ς (Δὸν) μετὰ τῶν ὁμόρρων αὐτῷ, οἷοι ἦσαν ὁ Πόριτος (Κάλμιος), ὁ Λύκος (Βέρδας) κτλ. εἰς δὲ τὸν Σαρματικὸν Ὠκεανὸν ὁ Β ι σ τ ο ύ λ α ς, ὁ Γ ά τ τ α λ ο ς (νῦν Πρέγκλι), ὁ Χ ρ ό ν ο ς (Νιέμεν), ὁ Ῥ ύ β ω ν (Δύνα). Οἱ κάτοικοι τὸ πρῶτον Σ α υ ρ ο μ ά τ α ι, Σ υ ρ μ ά τ α ι, ἔπειτα καὶ Σ α ρ μ ά τ α ι, μνημονεύονται ἤδη ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου ὡς ἀπόγονοι τῶν Ἀμαζόνων, αἵτινες ἡττήθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων παρὰ τῷ Θερμώδοντι ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ τῶν παρὰ τῇ Μαιώτιδι Σκυθῶν πρὸς οὓς κατέφυγον (Ἡρδ. Δ. 21. 110). Διῃροῦντο δ' εἰς διαφόρους φυλάς, αἵτινες ἦσαν οἱ Ο ὐ ε ν έ δ α ι καὶ Ο ὐ ε ν έ δ α ι Β ύ σ ο ι ἐκ τοῦ Οὐϊστούλα μέχρι τοῦ Μεμέλου· οἱ Π ε υ κ ι ν ο ί, Β α σ τ ά ρ ν α ι, Ἰ ά ζ υ γ ε ς, Ῥ ο ξ ο λ ά ν ο ι δυτικῶς τῆς Μαιώτιδος· οἱ Ἀ λ α ῦ ν ο ι ἢ Ἀ λ ά ν ο ι ἐν τῷ ἐσωτερικῷ. Μεταξὺ δὲ τῶν μεγάλων τούτων λαῶν διῃτῶντο καὶ πολλοὶ ἐλάσσονες, ὡς οἱ Γόθωνες, οἱ Φ ί ν ν ο ι, οἱ Β ο υ ρ γ ο υ ν δ ι ῶ ν ε ς κτλ. Πλὴν τῶν νοτίων μερῶν ἦν ἡ λοιπὴ χώρα ψυχρὰ καὶ τραχεῖα, ἀκατάλληλος διὰ τὴν γεωργίαν, λίαν πρόσφορος ὅμως διὰ τὴν κτηνοτροφίαν. — 2) Ἡ δὲ «ἐν Ἀσίᾳ Σαρματία», καὶ αὐτὴ μέχρι τῶν ἀγνώστων γαιῶν πρὸς ἄρκτον χωροῦσα, εἶχε ποταμοὺς ἐκβάλλοντας εἰς τὴν θάλασσαν νοτιανατολικῶς τοῦ Ταναΐδος τὸν Μαράβιον, τὸν Θεοφάνιον, τὸν Ἀττικίτην καὶ τὸν Β ά ρ δ α ν ο ν (Κουβάν). Ὁ δὲ Ῥᾶ ἔρρεεν εἰς τὴν Κασπίαν. Τὰ κυριώτερα ὄρη ἦσαν τὰ Ἱππικὰ καὶ τὰ Κεραύνια, τὰ Ἡνιόχια καὶ ὁ Κόραξ. Κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Βόλγα κατῴκουν οἱ Β α σ ι λ ι κ ο ὶ Σ ι ρ α κ α ῖ ο ι, οἱ Μ ο δ ά κ α ι, οἱ Ἱ π π ο φ ά γ ο ι· οἱ δὲ Ζ α κ ά τ α ι καὶ οἱ Σουρδένοι εἰς τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Βόλγα.

Σαρματικαὶ πύλαι, στενὴ δίοδος

τοῦ Καυκάσου, ἡ μόνη πρόσοδος ἐκ τῆς Σαρματίας εἰς τὴν Ἰβηρίαν, καὶ Καυκάσιαι πύλαι ἐπίσης καλουμένη (Plin. IV, 12. 13), ἀλλὰ τῶν Κασπίων πυλῶν διάφοροι (Surt. Neo. XIX.—Tac. Hist. I, 6).

Σαρματικὸς Ὠκεανὸς, θάλασσα πρὸς βορρᾶν τῆς Εὐρώπης (Tac. Geum. XLV). Ποιηταὶ δὲ (Ov. ev. Pont. IV, 11. 38) ἀποδίδουσι τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην καὶ εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον.

Σάρνος, ποταμὸς τῆς Καμπανίας, ἐξέβαλλεν εἰς τὸν Πουτεολάνιον κόλπον, πλησίον τῆς Πομπηίας. Παρ' αὐτῷ ᾤκουν οἱ Σαρράσται. Νῦν Σάρνος, λαβὼν ὅμως ἄλλην διεύθυνσιν ἀπὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ Βεσουβίου κατὰ τὰ 79 μ. Χ. (Virg. Æ, VII, 738, Στρβ. Ε. 247).

Σάρος (ὁ), μέγας ποταμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐκ τοῦ Ταύρου πηγάζων, καί, κατωτέρω, διαρρέων τὴν Κιλικίαν, ἐκβάλλει νοτιανατολικῶς τῆς Ταρσοῦ, ἔχων ἐκεῖ πλάτος 3 πλέθρων (306) (Ξεν. Ἀνβ. Α, 4, 1.—Στρβ. ΙΒ, 535.—Liv. XXXIII, 41). Νῦν, πρὸς ταῖς πηγαῖς Σάρις, πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς Σιούν.

Σαρπηδονία ἄκρα, ἀκρωτήριον τῆς Θράκης, μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τῶν ποταμῶν Μέλονος καὶ Ἐργίνου, ἀπέναντι τῆς νήσου Ἴμβρου (Στρβ. Ε, 327). Νῦν Κάπο-Γραῖκο.

Σαρπηδόνιον χῶμα, ἀκρωτήριον τῆς Τραχείας Κιλικίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἔνθα ἐλέγετο ὤν ὁ τάφος τοῦ Σαρπηδόνος, καὶ πόλις Σαρπηδὼν (Αἰσχλ. Μέτ. 882. — Στρβ.—Σκύλ.).

Σαρπηδὼν, 2) Υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης, ἀδελφὸς τοῦ Μίνωος καὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος. Πρὸς τὸν Μίνωα ἐρίσας, ἀπῆλθε πρὸς τον Κίλικα, καὶ ἐβοήθησεν αὐτὸν κατὰ τῶν Λυκίων, μεθ' ὃ καὶ βασιλεὺς τῶν Λυκίων ἀνηγορεύθη. Ὁ Ζεὺς τῷ ἐπέτρεψε νὰ ζήσῃ τρεῖς ἡλικίας ἀνθρώπων (Ἡρδ. Α, 173.—Ἀπλλδ. Γ. 1, 2). — 2) Υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λαοδαμείας, κατά τινας Εὐάνδρου καὶ Δηϊδαμείας, ἔγγονος τοῦ ἀρχαίου Σαρπηδόνος μεθ' οὗ ἐνίοτε συγχέεται, ἀπόγονος τοῦ Βελλερεφόντου, ἐξάδελφος δὲ τοῦ Γλαύκου, ἡγεμὼν τῶν Λυκίων, ἀνδρείως μετὰ τῶν Τρώων συμπολεμήσας, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 876. Ε, 479. Ζ, 199. Μ, 292. Π, 480), Διέταξε δὲ ὁ Ζεὺς εἰς τὸν Ὕπνον καὶ εἰς τὸν Θάνατον νὰ μεταφέρωσι τὸν νεκρὸν τοῦ Σαρπηδόνος εἰς Λυκίαν, ἔνθα μετὰ τιμῶν ἐκηδεύθη.—3) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἀδελφὸς τοῦ Πόλτυος ἐν Θράκῃ, ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους θανατωθεὶς (Ἀπλλδ. Β, 5, 9).

Σαρράσται, λαὸς οἰκῶν παρὰ τὸν Σάρνον (ἴδ.).

Σάρσινα, πόλις ἐν Ὀμβρικῇ τῆς Ἰταλίας ἐπὶ τοῦ Κάπιος ποταμοῦ, πατρὶς τοῦ Λατίνου κωμῳδοποιοῦ Πλαύτου (Στρβ. Ε, 227).

Σάρθη, πόλις τῆς Μακεδονίας ἐπὶ τοῦ Σιγγιτικοῦ κόλπου, κατὰ τὴν νοτίαν ἄκραν τῆς Χερσονήσου Σιθωνίας (Ἡρδ. Ζ, 126). Νῦν Σμοία.

Σαρυένη, πόλις εἰς τὰ βόρεια τῆς Καππαδοκίας, ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἀργαίου (Πτλμ.).

Σάρωθρον, ξύλον εἰς οὗ τὸ πέρας εἰσὶν ἐπιδεδεμένα φρύγανα πρὸς καθαρισμὸν

τοῦ ἐδάφους, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀπαραλλάκτως ὡς καὶ νῦν· καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς Αἰγυπτίοις, ὡς ἡ εἰκὼν ἐκ ζωγραφίας τάφου αἰγυπτιακοῦ.

Σάρων, 1) ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Τροιζῆνος ἐν Πελοποννήσῳ, ἀνεγείρας λαμπρὸν ναὸν τῇ Ἀρτέμιδι, πεσὼν δ' εἰς τὴν θάλασ-

σαν καὶ πνιγεὶς ἐν ᾧ ἐθήρευεν ἔλαφον, ἐξ οὗ ὁ κόλπος ἐκλήθη Σαρωνικὸς (Παυσ. Β, 309, 7).—2) Ῥύαξ ἐν Τροιζηνίᾳ.

Σαρωνικὸς κόλπος, τὸ μεταξὺ τῶν παραλίων τῆς Ἀττικῆς, τῆς Μεγαρίδος, τῆς Κορινθίας, τῆς Ἐπιδαυρίας καὶ τῆς Τροιζηνίας κείμενον μέρος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἐπώνυμος τοῦ βασιλέως ἢ τοῦ ῥύακος Σάρωνος (ἴδ.), ἢ ἐκ τῆς λέξεως σ α ρ ω ν ὶ ς δηλούσης τὴν «διὰ παλαιότητα κεχηνυίαν δρῦν» (Ἡσύχ.—Καλλίμ. εἰς Δία, 22. — Παρθ. ΙΑ), περικλείει τὴν Αἴγιναν καὶ τὴν Σαλαμῖνα, μετ' ἄλλων μικρῶν νήσων (Αἰσχλ. Ἀγμ. 291.—Στρб. Η, 345. 369).

Σάσπειρες, λαὸς Σκυθικὸς μεταξὺ Κολχίδος καὶ Μηδείας, ὅπλα ἔχων οἷα τὰ τῶν Κολχῶν (Ἡρδ. Α, 2. 104. Γ, 97. Δ, 40. Ζ, 79).

Σασσανίδαι, βασιλεῖς τῶν Νεοπερσῶν. Ἀφ' οὗ εἰς τοὺς κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἀγῶνας ἐξηντλήθησαν αἱ δυνάμεις τῶν Πάρθων, τότε ἐξερράγη ἐπανάστασις εἰς τὴν κυρίως Περσίαν, ἣν ὑπεξέκαιον πάντοτε αἱ ἀναμνήσεις τοῦ ἀρχαίου αὐτῆς μεγαλείου. Ὁ Ἀρδσὶν Βαβεκὰν, ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Μάγων Σασσὰν, ἥτις ἠξίου ὅτι κατήγετο ἐκ τοῦ ἀρχαίου βασιλικοῦ οἴκου τῶν Περσῶν, λαβὼν τὸ ὄνομα Ἀ ρ τ α ξ έ ρ ξ η ς, ἐτέθη τῷ 226 μ. Χ. ἐπὶ κεφαλῆς τῆς κατὰ τῶν Πάρθων ἐξεγέρσεως, κατενίκησε, συνέλαβε καὶ ἐθανάτωσε τὸν βασιλέα αὐτῶν Ἀρτάβαν, καὶ ἐξησφάλισε τὴν Παρθικὴν βασιλείαν, ἀναγορευθεὶς αὐτὸς βασιλεὺς βασιλέων. Ἐν Ἀρμενίᾳ καὶ ἐν Βακτρίᾳ μόνον ἐξηκολούθησαν ἔτι ἄρχουσαι γραμμαὶ τῶν Ἀρσακιδῶν· ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα μέρη τοῦ κράτους ὑπετάγησαν μόνον μετὰ μακροὺς πολέμους. Ἔκτοτε ἰσχυρὰ ἀνεπτύχθη τάσις πρὸς ἀπομάκρυνσιν παντὸς τοῦ ξενικοῦ καὶ τὴν αὖθις ἀποκατάστασιν τῶν ἐθνικῶν ἀρχαίων περσικῶν διατάξεων, ἠθῶν καὶ ἐθίμων, ἀναζωογονηθείσης καὶ τῆς ἀρχαίας θρησκείας τοῦ Ζωροάστρου. Πρὸς τοῦτο συνεκλήθησαν εἰς γενικὴν συνέλευσιν πάντες οἱ Μάγοι, οἱ ἐν τῷ νεοπερσικῷ βασιλείῳ ἰσχυρὰν ἀποτελοῦντες τάξιν εὐπατριδῶν, καὶ αὐτοὶ ἀνίδρυσαν τὸ ἀρχαῖον θρήσκευμα. Καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους δ' ἀπέβησαν οἱ Σασσανίδαι οὐχ ἧττον ἐπικίνδυνοι γείτονες ἢ ὅ,τι ἦσαν οἱ Ἀρσακίδαι. Ἤδη ὁ Ἀλέξανδρος Σεβῆρος ἠναγκάσθη νὰ πολεμήσῃ κατ' αὐτῶν, εἶτα τῷ 260, ὁ Οὐαλεριανὸς κατὰ Σαπόρου Α', περὶ τὰ 300 ὁ Γαλέριος κατὰ τοῦ Ναρσοῦ, περὶ τὰ 360 ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ Ἰουλιανὸς κατὰ Σαπόρου Β'· τῷ δὲ 651 κατέλυσαν οἱ Ἄραβες τὸ κράτος τῶν Σασσανιδῶν, θανατωθέντος τοῦ βασιλέως Ἐσδεγάρδου Β' (Δίων Κάσσ. ΙΙ, 3. — Ἀγαθ. Β, 26.— Amm. Marc. VVIII, 6).

Σασὼ ἢ **Σάσων** (ἡ), μικρὰ καὶ κρημνώδης νῆσος Ἑλληνική, κατὰ τὴν Ἤπειρον ἀπέναντι κειμένη τοῦ Ἀκροκεραυνίου ἀκρωτηρίου, καὶ ἴσως ποτὲ μετ' αὐτοῦ συνεχομένη, πειρατῶν ὁρμητήριον (Πολб. Ε, 110). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Σάταλα, πόλις ὀχυρὰ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας ἐν βαθείᾳ κοιλάδι (Δ. Κάσσ.).

Σατάσπης, Πέρσης Ἀχαιμενίδης, προσβαλὼν τὴν θυγατέρα τοῦ Ζωπύρου, καὶ ὑπὸ τοῦ Ξέρξου πρὸς τιμωρίαν διαταχθεὶς νὰ περιπλεύσῃ πᾶσαν τὴν Λιβύαν, ἀπὸ Αἰγύπτου μέχρι τοῦ Ἀραβίου κόλπου, ὃ μὴ δυνηθεὶς νὰ ἐκτελέσῃ, ἀνεσκολοπίσθη (Ἡρδ. Δ, 43).

Σατάφαρα, πόλις τῆς μεγάλης Ἀρμενίας μεταξὺ Εὐφράτου καὶ Ἀράξου (Πτολμ. Ε, 13).

Σατικόλα, πόλις καὶ ὄρος τοῦ Σαμνίου, ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Καμπανίας, ἀπὸ τοῦ 313 π. Χ. ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Liv. VII, 32. IX, 21. XXIII, 14. XVVII, 10.—Virg. Æ, VII, 729).

Σατίνη, ἅμαξα διὰ μάχας (Ὁμ. Ὕμν. Ἀφρδ. Δ, 15.—Εὐρπ. Ἑλ. 1327), ἢ καὶ φορτηγός.

Σατνιόας, ποτάμιον πηγάζον ἐκ τοῦ ὄρους τῆς Ἴδης τῆς Τρωϊκῆς, ἔρρεε πρὸς

δυσμὰς καὶ ἐξέβαλλεν εἰς τὴν θάλασσαν μεταξὺ Ἀμαξιτοῦ καὶ Λαρίσσης (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 34. Ξ, 445.—Στρβ. ΙΓ. 609). Νῦν Τούσλα.

Σατράπης, ἐκ τῆς ἀρχαίας περσικῆς λέξεως Σ ο ι τ ρ α π ά ϊ τ ι, δηλούσης κύριον ἐπαρχίας. Οὗτος ἦν ὁ τίτλος τῶν διοικητῶν τῶν μεγάλων ἐπαρχιακῶν διαιρέσεων τοῦ Περσικοῦ κράτους, οἵτινες πολλάκις ἐξουσίαν εἶχον ἀντιβασιλέως. Οἱ Ῥωμαῖοι συγγραφεῖς μετέφραζον τὴν λέξιν διὰ τοῦ praefectus (Nep. Dat. II.—Just. V, 1) ἢ Praetor (Cic. Fin. V, 30). Ἓν τῶν ἐμβλημάτων αὐτῶν ἦν ἡ ὀρθὴ τιάρα, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐξ ἀναγλύφου τῆς Περσεπόλεως.

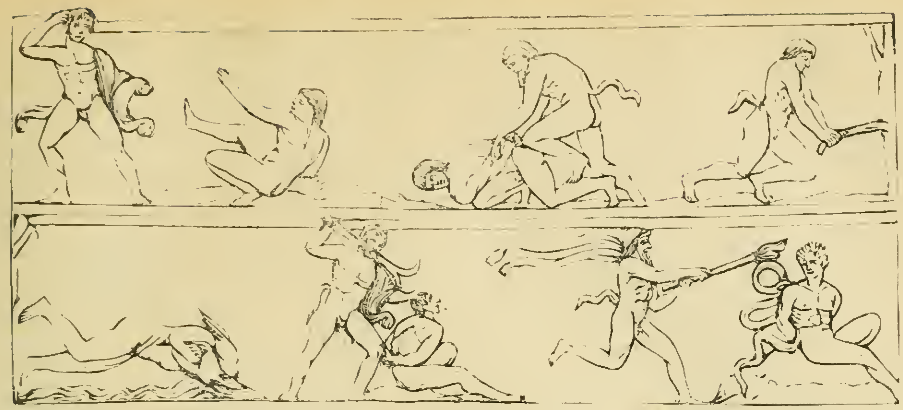
Σάτραι (οἱ), λαὸς θρακικὸς, ἐπὶ τοῦ ὄρους Παγγαίου διαιτώμενος, μεταξὺ Νέστου καὶ Στρυμῶνος, ἀνδρεῖος καὶ φιλελεύθερος. Παρ' αὐτοῖς ὑπῆρχε χρηστήριον τοῦ Διονύσου, οὗ προΐσταντο οἱ Βησσοὶ (Ἡρδ. Ζ, 110).

Σατταγύδαι, λαὸς, πιθανῶς Ἰνδικὸς, παρὰ τῇ Σογδιανῇ, χώρᾳ τῆς Μεγάλης Ἀσίας (Ἡρδ. Γ, 91).

Σάτυρα. Τὰ ἀρχαιότερα εἰς διονυσιακὰς καὶ σατυρικὰς πομπὰς ψαλλόμενα εὔθυμα ᾄσματα ἐλέγοντο σάτυραι, ἐξ οὗ καὶ σατυρικοὶ ἐπήγασαν διθύραμβοι, καὶ σατυρικὴ ἦν πᾶσα ποίησις τῶν ὁρίων τῆς ἐμβριθείας παρεκβαίνουσα καὶ εἰς χλευασμοὺς καὶ εἰρωνίας ἐκτραχηλιζομένη. Τοὺς σατυρικοὺς διθυράμβους λέγεται πρῶτος ποιήσας ἢ κανονίσας ὁ Ἀρίων· καὶ ἐν Φλιοῦντι τῆς Σικυωνίας συνέστησαν, ἵνα ψάλλωσι τοὺς διθυράμβους ἐκείνους, χοροὶ, οἷς καὶ σάτυροι προσετέθησαν. Ὁ ἐκεῖθεν δὲ καταγόμενος τραγικὸς ποιητὴς Π ρ α τ ί ν α ς, ὅστις περὶ Ὀλ. 70 (500 π. Χ.) εἰς Ἀθήνας ἐλθὼν, ἀντηγωνίσατο πρὸς τὸν Αἰσχύλον καὶ τὸν Χοιρίλον, ἐπενόησε τοὺς χοροὺς ἐκείνους τῆς πατρίδος του νὰ διαμορφώσῃ εἰς δρᾶμα σατυρικὸν, ὃ ἔκτοτε προσετέθη εἰς τὰς τραγικὰς τριλογίας ὡς τέταρτον, μετὰ τῆς ὑποθέσεως ἐκείνων σχετιζόμενον, πιθανῶς ἵνα φαιδρύνῃ κατὰ τὸ τέλος τὰς φρένας τῶν θεατῶν μετὰ τὰς αὐστηρὰς τῶν τριῶν τραγῳδιῶν ἐντυπώσεις. Ἴσως δὲ τὸν ἐνέπνευσεν εἰς τοῦτο καί τις δυσαρέσκεια τοῦ λαοῦ ὅτι ἐν τῇ ἀναπτύξει τοῦ δράματος ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἀπὸ Θέσπιδος «οὐδὲν πρὸς Διόνυσον» ἐτελεῖτο ἢ ᾖδετο, ἐν ᾧ, ὡς ἐκ τῆς καταγωγῆς των, Διονυσιακαὶ ὤφειλον νὰ ὦσιν αἱ τελεταί. Ὡς ποιηταὶ σατυρικῶν δραμάτων, εἴτε ἐν τριλογίαις εἴτε καὶ ανεξαρτήτως αὐτῶν, μνημονεύονται ὁ Φ ρ ύ ν ι χ ο ς, ὁ Ἀ ρ ι σ τ ί α ς, ὁ Χ ο ι ρ ί λ ο ς, ὁ Αἰ σ χ ύ λ ο ς, ὁ Σ ο φ ο κ λ ῆ ς, ὁ Εὐ ρ ι π ί δ η ς, ὁ Ἰ ο φ ῶ ν, Ἀ χ α ι ὸ ς ὁ Ἐρετριεὺς, Ἴ ω ν ὁ Χῖος, ὁ Ξ ε ν ο κ λ ῆ ς, Ἀ σ τ υ δ ά μ α ς ὁ νεώτερος, ὁ Χ α ι ρ έ μ ω ν, ὁ Τ ι μ η σ ί θ ε ο ς. Ἐκ πάντων δὲ τῶν ἔργων αὐτῶν ἓν καὶ μόνον σατυρικὸν δρᾶμα διετηρήθη ἀκέραιον, ὁ Κύκλωψ τοῦ Εὐριπίδου. Πλὴν δ' αὐτοῦ τίτλοι μόνον τινὲς καὶ ἀσήμαντα ἀποσπάσματα, ὥστε ἡ περὶ τοῦ εἴδους τούτου κρίσις καὶ ἐκτίμησις δὲν δύναται νὰ ᾖ πλήρης καὶ βεβαία, ἀλλ' ἀόριστος μόνον καὶ μονομερής. Ἐν γένει φαίνεται ὅτι τὸ δρᾶμα εἶχε τραγῳδίας χρωματισμὸν, ἀλλὰ τὰ πρόσωπα, μετατιθέμενα εἰς δασώδεις ἐρήμους, περιεκυκλοῦντο ὑπὸ Σατύρων, τῶν ὀπαδῶν τοῦ Διονύσου. Ὁ διὰ παντὸς τοῦ δράματος εἰς τὴν ὀρχήστραν διαμένων τῶν Σατύρων χορὸς μετεῖχε τῆς δράσεως μόνον διὰ τῶν συμπαθειῶν ἢ ἀντιπαθειῶν ἃς, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ πανηγυριζομένου θεοῦ, ἐξέφραζε πρὸς αὐτῆς τὰ διάφορα μέρη ἢ πρόσωπα. Τὰ δὲ δρῶντα πρόσωπα, οἱ ἥρωες οἱ ἐν τῇ πράξει παρεμβαίνοντες μεταξὺ θεῶν καὶ ἀνθρώπων, δὲν παριστῶντο ὡς πρόσωπα κωμικὰ καὶ γελοῖα, ἀλλὰ διετήρουν ὃν εἶχον χαρακτῆρα καὶ ἐν τῇ τραγῳδίᾳ, ἐλαττουμένης μόνον κατά τι

τῆς σοβαρότητος καὶ ἀξιοπρεπείας αὐτῶν, καὶ κατεβιβάζοντο ὁπωσοῦν μέχρι τοῦ Σιληνοῦ καὶ τῶν Σατύρων, ἀπαντῶντες ἐνίοτε εἰς τὰ ἀποτετολμημένα σκώμματα αὐτῶν δι' ἀναλόγων ἐκφράσεων. Κυρίως λοιπὸν εἰς τοὺς χοροὺς συνίστατο τὸ ἀστεῖον μέρος τοῦ σατυρικοῦ τῶν τριλογιῶν παραρτήματος. Πολλῶν τῶν σατυρικῶν δραμάτων, ὅσα μάλιστα ἦσαν καθ' ἑαυτὰ καὶ οὐχὶ συμπληρώματα τῶν τραγῳδιῶν, ἦσαν καὶ αἱ ὑποθέσεις φαιδραί, ὡς ἦσαν οἱ διονυσιακοὶ μῦθοι καὶ αἱ ἐρωτικαὶ διηγήσεις τῶν θεῶν καὶ ἡρώων, καὶ πολλαὶ μυθώδεις παραδόσεις ἐγχώριαι ἢ ξέναι. Διαφέρουσι δὲ τὰ σατυρικὰ δράματα ἀπὸ τῶν κωμῳδιῶν μάλιστα διὰ τῆς ἀφελείας αὐτῶν, ὅτι οὐδὲν ἔχουσι τὸ ὑπονοούμενον, οὐδὲν πρόσωπον χλευαστικῶς αἰνίττονται, καὶ ἁπλῶς λέγουσι τὰ πράγματα καθὼς βλέπουσιν αὐτὰ καὶ αἰσθάνονται, οὐδὲ ἐπιδιώκουσι, καθὼς ἡ κωμῳδια, τὴν εἰς τὸ ἀστεῖον τῶν πάντων διαστροφὴν ἐπὶ τῷ τελικῷ σκοπῷ τοῦ νὰ διδάσκωσι καὶ νὰ βελτιῶσιν. Οἱ χοροὶ τῶν σατυρικῶν δραμάτων οὐδὲν ἐκφράζουσι πάθος, οὐδεμίαν μετοχὴν εἰς τὴν θέσιν τῶν προσώπων, διότι οἱ Σάτυροι εἰσὶν ἄσχετοι πρὸς αὐτά. Διὰ τοῦ χοροῦ δὲν ἐπενεργεῖ τὸ δρᾶμα ἐπὶ τοῦ θεατοῦ, ἀλλὰ μόνον βλέπει ὁ θεατὴς πῶς ἀντιλαμβάνονται τοῦ δράματος οἱ Σάτυροι. Μετὰ τῶν τραγικῶν χορῶν συμφωνοῦμεν ἐν γένει πάντοτε, συμμεριζόμενοι αὐτῶν τὰς ἐντυπώσεις καὶ τὰ αἰσθήματα· οἱ σατυρικοὶ δὲν δύνανται ν' ἀντιποιηθῶσι τοιαύτην συμπάθειαν. Περὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ σχήματος τοῦ σατυρικοῦ χοροῦ ὀλίγα γνωρίζομεν, οὐδ' ὑπάρχει ὁριστικὴ μαρτυρία περὶ τοῦ ἀριθμοῦ κἂν τῶν προσώπων. Πιθανὸν ὅμως φαίνεται ὅτι ἦσαν αὐτὰ ἰσάριθμα πρὸς τὰ τῶν τραγικῶν χορῶν, δηλαδὴ 15. Τὸ ἔνδυμα τῶν Σατύρων καὶ τοῦ Σιληνοῦ ἦν τὸ συνήθως αὐτοῖς ἀποδιδόμενον. Πλὴν περιβλήματος ἐκ δέρματος τράγου, ἦσαν γυμνοὶ κατὰ τὰ ἄλλα οἱ Σάτυροι. Καὶ ἐλάφου ἢ πάνθηρος δέρμα ἔρριπτον ἐνίοτε εἰς τοὺς ὤμους των. Ἵνα δὲ μᾶλλον ὁμοιάζωσι τοῖς τράγοις, εἶχον οἱ χορευταὶ ὠρθωμένην τὴν κόμην (Hor. A. P. 220), ἦσαν ἄσχημοι, οἰνόφλυγες, ἄσεμνοι, προπετεῖς καὶ αὐθάδεις, εἰς πηδήματα πάντοτε χαίροντες, δειλοὶ δὲ ὅσον οἱ ἥρωες ἦσαν ἀνδρεῖοι, ἄπιστοι, ἄνευ ἠθικῶν ἀρχῶν, καὶ ἐν γένει χαμερπεῖς καὶ αἰσχροὶ (Ἴδ. Εὐριπ. Κύκλ. 268. 271). Ἡ ὄρχησις τοῦ σατυρικοῦ δράματος ἐλέγετο σίκιννις, ἐξ οὗ καὶ οἱ Σάτυροι σικιννισταί. Ἦτο δὲ ταχυτάτη, ὁρμητική, ἀστεία, ἄνευ παθητικῆς ἐκφράσεως. Ἴδ. Τετραλογία, Ἴδ. Θέατρον. Ὡς πρὸς τὴν στιχουργίαν τοῦ σατυρικοῦ δράματος οἱ ποιηταὶ ἐπέτρεπον ἑαυτοῖς ἐλευθερίας ἃς δὲν ἀνείχετο ἡ σοβαρὰ τῆς τραγῳδίας ποίησις· ἀλλ', ὡς φαίνεται, τοῦτο μόνον εἰς τὰ πρόσωπα τῶν σατύρων καὶ τοῦ Σιληνοῦ (Συλλγ. ἀποσπ. σατυρικῶν δραμάτων, πλὴν Αἰσχύλου, Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου, Friebel, 1837). — Καὶ οἱ Ῥωμαῖοι δὲ παρέλαβον τὴν σάτυραν, εἰ καί τινες ἤθελον νὰ παραγάγωσι τὴν λέξιν παρ' αὐτοῖς ἐκ τοῦ satira ἢ satura (πινάκιον ἐφ' οὗ προσεφέροντο ἀπαρχαὶ εἰς τὴν Δήμητραν). Καὶ ἐκεῖ ἐψάλλοντο ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο εὔθυμα ᾄσματα, ἅτινα μετέπειτα παρήγαγον τὴν κυρίως σάτυραν, ποιητικὴν ἀφήγησιν διδακτικήν, τὴν μετὰ χλεύης καὶ εἰρωνείας ἐπίκρισιν ἠθῶν, ἰδιωτικῆς ἢ πολιτικῆς διαγωγῆς, φιλολογικῆς ἐνεργείας, ἐν ᾗ ἐξόχως διέπρεψαν ὁ Ὁράτιος καὶ ὁ Ἰουβενάλιος. Οἱ εἰς τὴν κωμῳδίαν διαπρέψαντες Λατῖνοι σατυρικὰ δράματα δὲν φαίνεται νὰ εἶχον, διότι οὔτε τριλογίας εἶχον, οὔτε εἰς τὰ δράματά των εἰσῆγον χορούς.

Σατύριον (Στφ. Βυζ.) ἢ Σατύρεον (Στρβ. ΣΤ. 279), παρὰ Λατίνοις Saturum (Serv. εἰς Virg. G. II, 197 καὶ IV, 335), πόλις καὶ χώρα παρὰ τῷ Τάραντι μετ' ἐξαιρέτου ἱπποφορβείου, δι' ὃ καὶ λίαν ἐξετιμᾶτο παρὰ Ῥωμαίοις ὁ Satureianus caballus· (νῦν Torre di Saturo).

Σατυρέων, μῶμος καὶ γελωτοποιός τις παρὰ Λουκιανῷ

Σάτυροι, μυθευόμενός τις λαὸς κατὰ τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς, πλὴν τοῦ προσώπου οὐδὲν ἕτερον ἀνθρώπινον ἔχων, ἄρα πιθανῶς εἶδός τι πιθήκων (Mel. I. 4, 4.—Plin V, 8, 30).

Σάτυροι, οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Διονύσου καὶ ἀντιπρόσωποι τῆς αὐτῷ ἀποδιδομένης κτηνώδους εὐθυμίας. Ἡ μορφὴ αὐτῶν ἐστὶ κυρίως ἡ τοῦ τράγου ἐξανθρωπισθεῖσα. Ἔχουσι σιμὴν καὶ ἄνω ἐστραμμένην τὴν ῥῖνα, τὴν κόμην δασεῖαν, ὦτα ὀξέα καὶ ὅμοια πρὸς τὰ τῶν αἰγῶν, ὄγκους (φήρεα) ἐνίοτε εἰς τὸν τράχηλον, καὶ μικρὰν οὐρὰν αἰγὸς, ἢ ἵππουριν εἰς τὰ ὀπίσθια. Ὁ Ὅμηρος οὐδαμοῦ μνημονεύει τῶν Σατύρων· ὁ δὲ Ἡσίοδος (Ἀποσπ. ΙΓ) τοὺς λέγει «γένος οὐτιδανῶν Σατύρων καὶ ἀμηχανοεργῶν». Ὀκνηροὶ, οὐδεμίαν ἔχοντες ἐργατικὴν τάσιν ἢ ἱκανότητα, ἠγάπων μόνον ὀρχήσεις καὶ παίγνια, καὶ ἐνετέρποντο εἰς οἰνοποσίαν, εἰς ἔρωτας καὶ εἰς μουσικήν. Μετὰ τῶν Νυμφῶν περιφέρονται καὶ χορεύουσιν εἰς τὰ δάση, καὶ καταδιώκουσιν αὐτὰς δι' ἐπιμόνων ἐρωτικῶν ἀπαιτήσεων. Καὶ αὐτῶν, ὡς καὶ πασῶν τῶν ἄλλων μυστικῶν τῆς φύσεως θεοτήτων ἡ αἰφνιδία ἐμφάνισις εἰς τῶν δασῶν τὰς ἐρήμους ἐπλήρου φόβου τοὺς ἀνθρώπους. Τὰ σύμβολα αὐτῶν ἦσαν ὁ θύρσος, οἱ αὐλοὶ, αἱ σύριγγες καὶ ἄλλα ὄργανα μουσικὰ, οἴνου ἀσκοὶ

Σάτυρος Καπιτωλίου·

καὶ ἐκπώματα. Ὑπῆρχον δὲ καὶ μικροὶ (παῖδες) σάτυροι, λεγόμενοι σατυρίσκοι. Ἡ τέχνη παρίστα συνήθως αὐτοὺς ἐν θορυβώδει ὁμίλῳ ὀπαδῶν τοῦ Βάκχου, εἰς ληνοὺς πατοῦντας τὰς σταφυλάς, μετὰ Νυμφῶν ὀρχουμένους, ἢ ὄργανα παίζοντας μουσικά, ἢ καὶ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ θεοῦ αὐτῶν πολεμοῦντας κατὰ τῶν Τυρρηνῶν. Ἐνίοτε παριστῶντο (ὡς καὶ ὁ Πᾶν), κερασφόροι καὶ αἰγόποδες. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς δ' αὐτῆς ἡ καλλιτεχνία ἐξηυγένισε καὶ τὴν μορφὴν τῶν Σατύρων ἐπὶ τὸ ἰδανικώτερον παριστῶσα αὐτοὺς ὡς ὡραίους νεανίας, ἀλλ' ἐλαφράν τινα ἔκφρασιν ὑλικῆς ἡδυπαθείας ἔχοντας εἰς τὸ προσωπον, καὶ ὑπὸ τὴν κόμην ἐνίοτε δεικνύοντας ἴχνη κεράτων μόλις ὑποφαινόμενα. Πιθανῶς τοιοῦτος ἦν ἐν Ἀθήναις τοῦ Μύρωνος ὁ «Σάτυρος ὁ θαυμάζων τοὺς αὐλοὺς» (Plin. XXXIV, 12, 3), καὶ βεβαίως ὁ τοῦ Πραξιτέλους χαλκοῦς, «περιβόητος» ἐπικαλούμενος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὁ ἐν ναίσκῳ κατὰ τὴν ὁδὸν τῶν Τριπόδων ἀνατεθειμένος (Παυσ. Α, 20. — Ἀθήν. ΙΓ, 591), ἂν, ὡς γενικῶς πιστεύεται, ἀντίγραφον αὐτοῦ ἐστὶν ὁ ἀνευρεθείς, λίθινος, καὶ διατηρούμενος ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Καπιτωλίου.

Σάτυρος, 1) Ἐκ τοῦ ἀττικοῦ δήμου Κηφισίας, μέλος τοῦ ὀλιγαρχικοῦ κόμματος τῆς βουλῆς ἐπὶ τῆς ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς μάχης, ἐπιρροὴν ἐξασκῶν, ἀναιδὴς καὶ προπετής. Μετὰ τὴν θανάτωσιν τοῦ Θηραμένους φαίνεται ὅτι ἐγκατετάχθη εἰς τοὺς Τριάκοντα (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3, 54). — 2) Σάτυρος Α' βασιλεὺς τοῦ Βοσπόρου, ἀπὸ 407 - 393 π. Χ., ἐν φιλικαῖς σχέσεσι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους διατελῶν, ἐφονεύθη εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Θεοδοσιάδος (Διόδ. ΙΔ, 93. — Δμσθ. Λεπτ. Ε, 33). — 3) Σάτυρος Β' εἷς τῶν διαδόχων τοῦ προτέρου, ἐπὶ μικρὸν βασιλεύσας, ἔπεσε τῷ 310 πολεμῶν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του (Διόδ. Κ, 22). — 4) Ἄλλος ὁμώνυμος, τῆς αὐτῆς γενεᾶς, δὲν ἐβασίλευσεν. — 5) Ἕλλην ποιητής, οὗ πολλὰ ἐπιγράμματα σώζονται ἐν τῇ ἀνθολογίᾳ· ἀλλ' ὑπάρχουσι λόγοι πείσαντες τοὺς κριτικοὺς ν' ἀποδώσωσιν αὐτὰ εἰς δύο διαφόρους ἐπιγραμματογράφους. — 6) Υἱὸς Θεόγνιδος, Μαραθώνιος, ἐπίσημος τραγικὸς ποιητής, σχετικὸς καὶ διδάσκαλος τοῦ Δημοσθένους (Δμσθ. Πρπρσδ. Σλ. 407). — 7) Κωμικὸς ποιητὴς παρὰ Πλουτάρχῳ. — 8) Ἕλλην ἰατρός, διδάσκαλος τοῦ Γαληνοῦ, γράψας σχόλια εἰς Ἱπποκράτην. — 9) Φιλόσοφος περιπατητικός, τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος π. Χ., διάφορα ἐκδοὺς συγγράμματα, ἐν ἄλλοις ἕν, κατ' Ἀθήναιον, «Περὶ χαρακτήρων» ἐπιγραφόμενον, ἴσως τὸ αὐτὸ καὶ «βίοι», πολιτικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς περιέχον βιογραφίας διαφόρων ἐπισήμων ἀνδρῶν, ὡς τοῦ Πυθαγόρου, τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ ἄλλων.

Σατύρων νῆσοι, τρεῖς νῆσοι ἀπέναντι τῆς πέραν τοῦ Γάγγου Ἰνδικῆς παραλίας, πλῆθος ἔχουσαι πιθήκων μακροκέρκων (Πτολμ.).

Σαύλιος, ἀρχαῖος Σκύθης βασιλεύς, κατατοξεύσας τὸν σοφὸν Ἀνάχαρσιν (Ἡρδ. Δ, 76).

Σαύνιον, ἀκόντιόν τι βαρβαρικόν, κατὰ τὸ τῶν Σαυνίων ἐν Ἰταλίᾳ (Διοδ. ΙΔ, 27). Τοιοῦτο ἦν ἐν χρήσει καὶ παρὰ τοῖς Πέρσαις ἱππεῦσι (Στρβ. ΙΕ), μετεχειρίζοντο δ' ἔπειτα καὶ οἱ ψιλοὶ τοῦ πεζικοῦ τῶν Ῥωμαίων (Festus).

Σαυνῖται, Ἴδ. Σαμνῖται, Σαβῖνοι.

Σαύρας, Λακεδαιμόνιος, εἰργάσθη μετὰ τοῦ συμπολίτου αὐτοῦ Βατράχου εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν κιόνων τοῦ ὑπὸ Μετέλλου ἐν Ῥώμῃ ἐν ἔτει 245 π.Χ. ἀνεγερθέντος ναοῦ τοῦ Διὸς Στάτορος, καὶ ἐπεχάραξαν ἀμφότεροι τὰ σύμβολά των (σαύραν καὶ βάτραχον) εἰς τῶν κιόνων τὰς βάσεις (Pl. XXXVI, 42).

Σαυρίας, Σάμιος, ἐλέγετο πρῶτος εὑρέτης τῆς ἰχνογραφίας, περιχαράξας διὰ γραμμῆς τὴν σκιὰν τοῦ ἵππου του (Ἀθηναγ. Πρσβ. εἰς Χριστ. Σλ. 59).

Σαυροκτόνος, ἓν τῶν γλυπτικῶν ἀριστουργημάτων τοῦ Πραξιτέλους, χαλκοῦς Ἀπόλλων (ἴδ.) «ἐνεδρεύων προσερπούσῃ σαύρᾳ» (Plin. XXXIV, 19, 10).

Σαυρομάται, ἴδ. Σαρματία.

Σαυρωτὴρ, ὁ σιδηροῦς ὀξὺς πούς τῆς λόγχης, δι' οὗ τὸ ὅπλον ἐνεπήγνυτο εἰς τὴν γῆν, καὶ ὅστις, ἂν ἐθραύετο ἡ αἰχμὴ, ἐχρησίμευεν ἔτι ὡς ὅπλον προσβολῆς (Ὁμ. Ἰλ.

Κ, 153, καὶ Σχλ. Ἡρδ. Ζ. 41). Οἱ Ῥωμαῖοι μόνον μεταγενεστέρως προσέθηκαν τὸν σαυρωτῆρα εἰς τὸ δόρυ των, κατὰ μίμησιν τῶν Ἑλλήνων (Πολδ. ΣΤ, 25).

Σαὼ (ἡ), θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ἡσδ. Θεογ. 243).

Σαὼν, 1) υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ νύμφης τινὸς, ἢ τοῦ Ἑρμοῦ, πρῶτος οἰκιστὴς καὶ νομοθέτης τῆς Σαμοθράκης, ἧς τοὺς κατοίκους διήρεσεν εἰς 5 φυλὰς ἐπωνύμους τῶν υἱῶν του (Διόδ. 5. 47).—2) Κάτοικός τις τῆς πόλεως Ἀκάνθου (Καλλμχ.).

Σεβάστεια, πόλις τοῦ Πόντου, οὐ μακρὰν τῶν πηγῶν τοῦ Ἅλυος. Κατ' ἀρχὰς ἦν κώμη, ἣν ὁ Πομπήϊος ηὔξησεν εἰς πόλιν, καλέσας αὐτὴν Μεγαλόπολιν (Στρβ. ΙΒ, 560). Εἶτα δ' ἐκταθεῖσα ἔτι μᾶλλον, καὶ σπουδαιότητα προσκτησαμένη, ἐπεκλήθη Σεβάστεια ἢ καὶ Σεβαστούπολις, ὡς καὶ πολλαὶ ἄλλαι πόλεις μετὰ τὸν Αὔγουστον, καὶ ἀνεδείχθη πρωτεύουσα Ἀρμενίας τῆς πρώτης. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται εἰς τὴν θέσιν Σίβας.

Σεβαστὴ, πόλις ἐπὶ τῆς νήσου Ἐλεούσης, τῆς παρακειμένης τῇ παραλίᾳ τῆς Κιλικίας. Ἱδρύθη δὲ καὶ ἐπωνομάσθη πρὸς τιμὴν τοῦ Αὐγούστου ὑπὸ Ἀρχελάου, τοῦ βασιλέως τῆς Καππαδοκίας, εἰς ὃν οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον δώσει τὴν ἐξουσίαν καὶ ἐπὶ τῆς τραχείας Κιλικίας (Στρβ. ΙΔ, 671). — Ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι ὁμώνυμοι πόλεις ἐν Φρυγίᾳ, καὶ ἡ Σαμάρεια τῆς Παλαιστίνης, μετακληθεῖσα ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ μεγάλου.

Σεβαστὸς, τὸ ἑλληνικὸν ἐπώνυμον τοῦ Ὀκταβίου, μετάφρασις τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Αὔγουστος.

Σέβεθος, μικρὸς ποταμὸς τῆς Καμπανίας, πηγάζων ἄνωθεν τῆς Νόλλας καὶ τῆς Ἀβέλλας, ῥέει περὶ τὸν Βεσούβιον καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν ἀνατολικῶς τῆς Νεαπόλεως (Virg. Æ, VII, 734). Νῦν Maddalena.

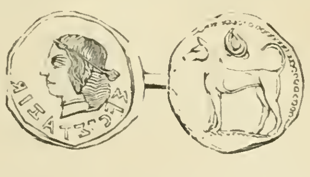
Σεβέννυτος, πόλις εἰς τὸ Δέλτα τῆς Κάτω Αἰγύπτου, νομοῦ πρωτεύουσα, ἐπὶ τοῦ κατ' αὐτὴν καλουμένου βραχίονος τοῦ Νείλου κειμένη, ἣν κατ' ἀρχὰς οὐκ ὀλίγον ἐπί-

σημος, μετὰ ταῦτα δ' ἐξέπεσε (Ἡρδ. Β. 166. — Στρβ. ΙΖ, 802. — Plin. V, 9, 9. XIII, 11, 21).

Σεβῆρος, 1. 2.) Ὁ Σεπτίμιος, καὶ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος, δύο αὐτοκράτορες τῆς Ῥώμης. — 3) Ἐν Ῥώμῃ ἀρχιτέκτων, οἰκοδομήσας μετὰ τοῦ Κέλερος τὸν περίφημον χρυσοῦν οἶκον τοῦ Νέρωνος (Tacit. XV, 42).

Σεβρίον, χωρίον ἐν Λακωνίᾳ κληθὲν κατά τινα ἥρωα Σ ε β ρ ὸ ν, υἱὸν τοῦ Ἱπποκόοντος, ἔχοντα ἐκεῖ βωμὸν (Παυσ. Λακ. 15).

Σαγέστα, ἡ πρὶν παρ' Ἕλλησιν Ἔ γ ε σ τ α ἢ Α ἴ γ ε σ τ α, πόλις τῆς Σικελίας οὐχὶ πολὺ ἀπέχουσα τῆς βορείας παραλίας, μεταξὺ Πανόρμου καὶ Δρεπάνου, κατὰ τὴν κοινοτέραν παράδοσιν κτίσμα τοῦ Αἰνείου (Virg. Æ. V, 718. 755. Cic. Verr IV, 33). Ὁ δὲ Στράβων τὴν λέγει ἱδρυθεῖσαν ὑφ' Ἑλλήνων, τῶν ὀπαδῶν τοῦ Φιλοκτήτου. Διετέλει δ' εἰς συνεχεῖς πολέμους πρὸς τὴν γειτνιάζουσαν Σελινοῦντα, καὶ τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἀτυχῆ ἐκστρατείαν τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. ΣΤ. 6. Ζ. 57). Ὅτε ὁ Ἀ-

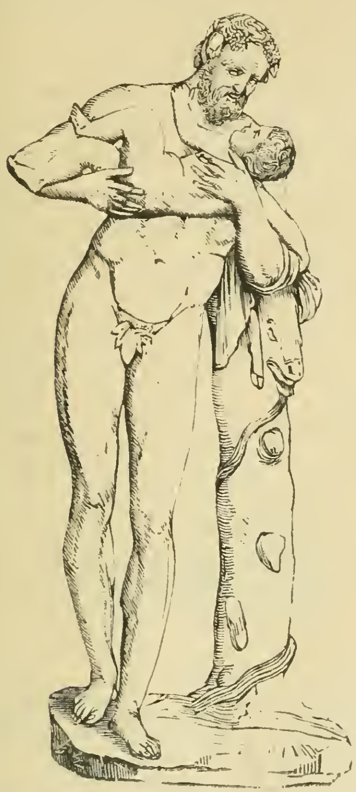

γαθοκλῆς τὴν ἐκυρίευσε, μετωνομάσθη ἐπ' ὀλίγον Δικαιόπολις. Οἱ Ῥωμαῖοι, ἕνεκα τῆς ἀποδιδομένης αὐτῇ καταγωγῆς της, τὴν ἐθεώρουν ὡς πόλιν συγγενῆ. Ὁ λιμὴν αὐτῆς (νῦν Καστελλαμάρε) ἦν ἐμπορικώτατος. Ὑπῆρχον δὲ καὶ θερμαὶ πηγαὶ οὐ μακράν. Ἐρείπια τινὰ αὐτῆς σώζονται, καὶ μάλιστα λείψανα θεάτρου. Ὑπῆρχον δὲ καὶ ἄλλαι δύο πόλεις τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἐν Ἰταλίᾳ, ἡ μία ἐν Λιγουρίᾳ, ἡ ἄλλη ἐν Καρνίᾳ.

Σεγούσιον, πόλις τῆς ἀρκτῴας Ἰταλίας, πρωτεύουσα ὁμωνύμου χώρας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Λιγάριδος καὶ Ῥοδάνου, καθέδρα τοῦ βασιλέως Κοττίου, εἶτα Ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Πτλμ. Β, 8. Γ, 1. — Στρβ. Δ. — Διον. Κασσ. Ξ, 14. — Amm. Merc. XV, 10).

Σειλενὸς ἢ Σειληνὸς, υἱὸς Νύμφης ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ ἢ τοῦ Πανὸς, βασιλεὺς τῆς Νίσης ἐν Λιβύᾳ, παιδαγωγὸς καὶ διδάσκαλος, καὶ πάντοτε ὀπαδὸς τοῦ Βάκχου (Διόδ. Γ, 72). Κατ' ἄλλους υἱὸς τῆς Γῆς, πατὴρ Ἀστραίου, Μόρου καὶ Ληναίου, ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρως συγχεόμενος μετὰ τῶν Σατύρων καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ Διονύσου (Νονν. Διον. ΚΘ, 260). Παριστᾶτο δ' ὡς γέρων Σάτυρος, πάντοτε μεθύων, ἱλαρὸς καὶ εὔθυμος, φαλακρὸς, σιμὸς, παχὺς ὡς οἴνου ἀσκὸς, ὃν καὶ συνήθως ἔχει πλησίον του, ἐποχούμενος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δ' ἐπὶ ὄνου, διότι οἱ πόδες του δὲν τὸν φέρουσιν. Ἐτέρπετο δὲ, πλὴν τοῦ οἴνου, καὶ εἰς τὴν μουσικὴν καὶ τὰ ᾄσματα. Ἐνίοτε δὲ πάλιν ἐθεωρεῖτο ὡς σοφὸς, περιφρονητὴς τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν, δι' ὃ καὶ ὁ Σωκράτης παρεβάλλετο πρὸς αὐτὸν (Ξεν. Συμπ. Ε, 7. — Πλούτ. Συμπ. ΛΒ), καὶ μαντικὴ τῷ ἀπεδίδετο ἔμπνευσις. Ὅτε τὸν εὕρισκον ἐν μέθῃ κοιμώμενον, τὸν ἔδενον εἰς ἁλύσεις ἀνθέων καὶ τὸν ἐβίαζον νὰ μαντεύσῃ καὶ νὰ ψάλῃ (Virg. E, VI, 19. — Ov. Met. XI, 91). Ἐν ᾧ ἠκολούθει τὸν Βάκχον εἰς τὴν Ἀσίαν, ἔπεσεν ἐκ τοῦ ὄνου ἐκ μέθης, καὶ εὑρόντες αὐτὸν ποιμένες κοιμώμενον, τὸν ἔφερον πρὸς τὸν Μίδαν, ὅστις τὸν ἐξαπέστειλε πάλιν εἰς τὸν Διόνυσον (Ἡρδ. Ζ, 26. — Αἰλ. π. ἱ. Γ, 18). Τὰ σύμβολα αὐτοῦ ἦσαν, πλὴν τοῦ ἀσκοῦ καὶ τοῦ ὄνου, ὁ θύρσος, ὁ κάνθαρος (τὸ ποτήριον), στέμμα κισσοῦ, ἐνίοτε καὶ ὁ πάνθηρ. Ναὸν εἶχεν εἰς τὴν Ἦλιδα, καὶ ἐν αὐτῷ παριστᾶτο ἡ μέθη προσφέρουσα αὐτῷ τὸ ποτήριον. Οἱ μεταγενέστεροι, ἐπὶ Ῥωμαίων μάλιστα, παρεδέχοντο πολλοὺς Πᾶνας (καὶ Φαύνους), καὶ οὕτω καὶ πολλοὺς Σειλινοὺς, ταὐτίζοντες αὐτοὺς μετὰ τῶν Σατύρων, καὶ ὡς πατέρα αὐτῶν γέροντά τινα Σειλινὸν, ὃν ἔλεγον Π α π π ο σ ε λ ι ν ὸ ν, καὶ ὅστις παρι-

στᾶτο ἔτι κτηνωδέστερος τῶν λοιπῶν, πολλάκις δὲ κωμῶν. Ἡ ἀκμὴ δὲ τῆς τέχνης καὶ τοῦ Σειλινοῦ ἐξευγενίσασα τὴν μορφήν, παρίστησιν αὐτὸν ἐν ὡρίμῳ ἡλικίᾳ καὶ ὡραίᾳ σώματος ἀναπτύξει, ὡς τροφὸν τοῦ Διονύσου, ὃν φέρει βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας του, θάλπων αὐ-

τὸν μετὰ πατρικῆς μερίμνης, ὡς εἰς τὸ ἐξαίσιον ἄγαλμα τὸ ἐν τῷ Μουσείῳ τῶν Παρισίων.

Σειραφόρος καὶ σειρασφόρος, ἵπ-

πος, ὁ εἰς δίφρον ζευγνύμενος, πλὴν τῶν δύο ζυγίων, ἕτερος τρίτος, πλαγίως αὐτῶν. Οὗτος ἐδέετο διὰ σχοινίου, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα (Αἰσχλ. Ἀγμ. 851. 1649. — Isidor. Orig. XVIII, 35). Ὅτε δ' ἐξεύγνυτο ἀνὰ εἷς πρόσθετος ἵππος ἑκατέρωθεν, εἰς τὸ τέθριππον, ὁ πρὸς δεξιὰ ἐλέγετο δεξιόσειρος, ὁ δ' ἄλλος λαιόσειρος.

Σειρῆνες, θυγατέρες τοῦ Ἀχελῴου ποταμοῦ καὶ τῆς Μούσης Μελπομένης, ἢ τῆς Τερψιχόρης (Ἀπλλν. Ῥόδ. Δ, 805. — Ἀπλλδ. Α, 3, 4), ἢ θυγατέρες τῆς Γῆς (Εὐρπ. Ἑκ. 169). Ὑπό τινων (Hygin.. Fab. CXLI) λέγεται ὅτι ὀπαδοὶ οὖσαι τῆς Περσεφόνης, ἐπειδὴ δὲν ἐβοήθησαν αὐτὴν ὅτε ἡρπάγη ὑπὸ τοῦ Πλούτωνος, ἡ Δήμητρα τὰς μετεμόρφωσεν εἰς πτηνὰ θαλάσσια, ἔχοντα παρθένων πρόσωπα, ἀλλὰ τὰς ἐπροίκισε συγχρόνως διὰ θελκτικωτάτης φωνῆς, δι' ἧς ψάλλουσαι εἵλκυον τοὺς παραπλέοντας τὴν νῆσον ἣν ᾤκουν πρὸ τῆς νοτίας Ἰταλίας, μεταξὺ τῆς Σκύλλης καὶ τῆς νήσου τῆς Κίρκης, ἢ κατ' ἄλλους τὸ Πέλωρον ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας, καὶ ῥιπτομένους εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ναυαγοῦντας εἰς τοὺς σκοπέλους αὐτῶν, τοὺς κατέτρωγον, καὶ πέριξ αὐτῶν, τὰ ἀνθηρὰ πεδία ἃ κατῴκουν κατεκαλύπτοντο ὑπὸ σωροῦ ὀστέων τῶν θυμάτων των. Ὁ Ὅμηρος τὰς λέγει δύο (Ὀδ. Μ, 56). Οἱ μεταγενέστεροι παραδέχονται τρεῖς, Παρθενόπην, Λήγειαν καὶ Λευκωπίαν (Λκφρ. 653. — Εὐστθ. εἰς Ὀδύσσ. αὐτόθι), ἢ καὶ τέσσαρας ὑπὸ τὰ ὀνόματα Μόλπη, Ἀγλαοφήμη, Λίγεια καὶ Θελξιέπεια. Ὅτε ὁ Ὀδυσσεὺς διῆλθε πλησίον τοῦ μέρους ἔνθα αἱ Σειρῆνες διέτριβον, παρὰ τῆς Κίρκης μαθὼν τὸν κίνδυνον, ἔφραξε διὰ κηροῦ τὰ ὦτα τῶν ὀπαδῶν του καὶ αὐτὸς προσεδέθη εἰς ἱστόν, ἵνα ἀπολαύσῃ τῆς ἡδονῆς τοῦ νὰ τὰς ἀκούσῃ, χωρὶς τοῦ κινδύνου τοῦ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὰ κύματα καὶ γίνῃ θῦμά των. Ἦν δ' ὁ δεύτερος ὅστις τὰς διέφευγε, διότι καὶ ἐπὶ τοῦ πλοῦ τῶν Ἀργοναυτῶν ὁ Ὀρφεὺς διὰ τῆς λύρας του ἀπέτρεψεν ἀπ' αὐτῶν τὴν προσοχὴν τῶν συμπλωτήρων του (Ἀπλλδ. Ῥόδ. Δ, 904. — Ὀρφ. Ἀργ. 1261). Ἐπειδὴ δὲ ταῖς ἦν

προωρισμένον ν' ἀποθάνωσιν ὅτε πλοῖον ἤθελε διέλθει ποτὲ πρὸς τῆς κατοικίας των χωρὶς νὰ κατορθώσωσι νὰ τὸ ἑλκύσωσι διὰ τῶν ᾀσμάτων των, διὰ τοῦτο, ῥιφθεῖσαι εἰς τὴν θάλασσαν, ἐπνίγησαν (Ὁμ. Ὀδ. Μ. 39-46. 173). Ἡ τέχνη παρίστησιν αὐτὰς ὁτὲ μὲν ὡς ὄρνεις ἀνθρωποπροσώπους, ὁτὲ δὲ ὡς ἐχούσας πόδας πτηνῶν, ἢ ὑπὸ μακρὸν χιτῶνα καλυπτούσας τοὺς πόδας των. Ἐπεγλύφοντο δὲ πολλάκις ἐπὶ λίθων ἐπιταφίων, ἐμφαίνουσαι τὸν ἐπικήδειον θρῆνον· καὶ ἐνίοτε, ὡς ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Ἰσοκράτους, εἰς ἐμβλήματα τοῦ θελγήτρου τῆς ποιήσεως καὶ τῆς ῥητορείας. Ἴσως τὸ ὄνομα παράγωγον ἐκ τοῦ σειρὸς (ὁ θερεινὸς καύσων), διὰ τοὺς εἰς τοὺς θαλασσοπλοοῦντας παραγομένους ἐξ αὐτοῦ κινδύνους ἐν ἡσύχῳ θαλάσσῃ.

Σειρηνοῦσαι, κατὰ τοὺς Λατίνους Σειρήνων σκόπελοι ἢ λίθοι, 3 νησίδια ἀκατοίκητα πρὸ τοῦ Μισηνοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καμπανίας, κατοικία τῶν Σειρήνων, ἢ εἰς ἃς αἱ Σειρῆνες μετεμορφώθησαν ὅτε ἐπνίγησαν (Στρβ.) κατὰ τὰς παραδόσεις (Virg. Æ, V, 862). Νῦν Βικόζα, Ἅγ. Πέτρος, Γολέττα.

Σείριος, ἴδ. Ἀστερισμοί.

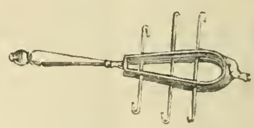
Σειρομάστης, εἶδος ἀκοντίου ἢ λόγχης ἀγκιστρωτῆς, δι' ἧς ἠρεύνων καὶ τὸ ἔδαφος ἂν δὲν εἶχε τάφρους ἐνεσκαμμένους ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ (Ἰώσηπ. Πλ. Ἰουδ. Ζ, 2, 2).

Καὶ ὅμοιον ἐργαλεῖον δι' οὗ οἱ τελῶναι ἠρεύνων τὰ φορτία, μή τι κρύπτωσιν ἀπηγορευμένον.

Σεισάχθεια, τὸ πρῶτον τοῦ Σόλωνος νομοθέτημα, οὐχί, ὡς ὑπό τινων τῶν ἀρχαίων ἐξελήφθη, ἀποκοπὴ τῶν χρεῶν, ἣν ἄντικρυς ἀπέκρουον αὐτοὶ οἱ Σολώνειοι νόμοι (Δμσθ. κ. Τιμρχ. 746), ἀλλὰ μόνον ἀνακούφισις τῶν πρὶν ὑπὸ τῶν τοκογλύφων καταπιεζομένων ὀφειλετῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐσμίκρυνε τὴν ἀργυρᾶν δραχμὴν κατὰ τὸ $^1/_4$ καὶ ὀλίγον τι πλέον, ὥστε 100 νέαι δραχμαὶ περιεῖχον ὅσον ἄργυρον 72 $^1/_2$ παλαιαί, συγκανονίσας ἐπίσης μονίμως καὶ τὰ μέτρα καὶ σταθμὰ (Ἀνδ. Μυστ. 83), ὥστε ἠλάττωσεν ἐπὶ τοσοῦτο τὰ χρέη τῶν πενήτων, δι' ὃ καὶ ἐλέγετο ἐξαλείψας τὰς ἐπὶ τῶν γαιῶν ὑποθήκας, διότι διηυκόλυνε τὴν τῶν χρεῶν ἐξόφλησιν (Πλούτ. Σόλ.)· ἀφῆκεν ὅμως ἐλεύθερον τοῦ τόκου τὸν προσδιορισμόν· ἀπηγόρευσε δὲ καὶ τὸ βάρβαρον ἔθος τοῦ «ἐπὶ τοῖς σώμασι δανείζεσθαι», δηλαδὴ τοῦ παρέχειν τῷ δανειστῇ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ μὴ ἀποτίσαντος ὀφειλέτου· καὶ τέλος ἐκήρυξεν ἐπιτίμους τοὺς πρὶν διὰ χρέος ἢ οἵαν δήποτε ἄλλην αἰτίαν, πλὴν φόνου καὶ ἐπιβολῆς εἰς τυραννίδα, εἰς ἀτιμίαν καταδικασθέντας.

Σεῖστρον, μουσικὸν ὄργανον παρ' Αἰγυπτίοις, συγκείμενον ἐκ μεταλλίνων ῥάβδων ἐνειρμένων εἰς μετάλλινον κυκλοτερὲς

περιθώριον, καὶ ἠχοῦν ὅτε ἐσείετο διὰ τῆς χειρός. Ἰδίως ἐν χρήσει εἰς τὰς τελετὰς τῆς Ἴσιδος (Πλούτ. π. Ἴσ. ΞΔ).

Σέλγη, ἐπίσημος πόλις τῆς Πισιδίας, ἐπὶ τῶν νοτίων προπόδων τοῦ Ταύρου, ἔνθα οἱ ποταμοὶ Εὐρυμέδων καὶ Κέστρος ἐκβάλλουσιν εἰς τὸ Παμφυλικὸν πέλαγος. Εἰς τὴν ἀκρόπολιν αὐτῆς Κεσβέδιον ἔκειτο ναὸς

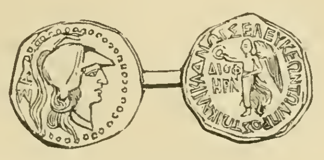
τῆς Ἥρας. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς Σελγεῖς ἦσαν ἀνδρεῖοι, καὶ ἐθεωροῦντο ἄποικοι τῶν Σπαρτιατῶν. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς των ἔπεμπον 20,000 στρατιωτῶν εἰς τὰς μάχας, καὶ διε-

τήρησαν διαρκῶς τὴν ἀνεξαρτησίαν των (Στρβ. ΙΒ, 570. — Πολδ. Ε, 76, 2). Λαμπρὰ αὐτῆς ἐρείπια σώζονται εἰς Βουδζύκ.

Σελεύκεια, ὄνομα διαφόρων πόλεων ἃς ὁ Σέλευκος ἵδρυσε. 1) ἐπὶ τοῦ Τίγριδος, ἔνθα διῶρυξ τοῦ Εὐφράτου εἰς αὐτὸν ἀπολήγει. Ἡ θέσις αὕτη, ἐπίτηδες ἐκλεχθεῖσα διότι συνεδέετο μετὰ τῶν σπουδαιοτάτων τῶν τότε ἐμπορικῶν ὁδῶν, προήγαγε τὴν πόλιν εἰς μεγάλην ἀκμήν. Ἡ Σελεύκεια, οἰκοδομηθεῖσα κατὰ σχῆμα ἀετοῦ τανυσιπτέρου, ἦν περιτετειχισμένη, καὶ τοσοῦτον ἰσχυρὰ, ὥστε εἰς τοὺς Πάρθους ἀντέστη ἐπὶ ἑπτὰ ὅλα ἔτη. Ὁ πληθυσμὸς ἦν μικτὸς ἐξ Ἑλληνομακεδόνων, Ἰουδαίων καὶ Βαβυλωνίων, καὶ ἐπὶ Τίτου συνεποσοῦτο εἰς 600,000 κατοίκους. Ὡς τὸ ἐμπόριον, οὕτως ἠσκεῖτο ἐν Σελευκείᾳ δραστηριώτατα καὶ ἡ τέχνη καὶ ἐπιστήμη. Τῷ 119 μ. Χ., στάσεως ἐκρα-

γείσης, ἀπετέφρωσεν αὐτὴν κατὰ μέρος ὁ Τραϊανός· πληρέστερον δὲ κατεστράφη τῷ 162 ὑπὸ Λ. Οὐήρου ἐπὶ τοῦ Παρθικοῦ πολέμου. Μετὰ ταῦτα ἀνέκυψε πάλιν ἐπ' ὀλίγον, καὶ εἶτα ἐντελῶς κατέπεσε (Στρβ. ΙΣΤ, 738). — 2) Σελεύκεια Πιερία ἡ παραθαλασσία, ἐν Συρίᾳ, εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς μιλίου βορείως τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ὀρόντου. Ἐπὶ τῆς νοτίας προεκβολῆς τοῦ Πιερίου ὄρους ὀχυρώτατα κειμένη, εἶχε καὶ λιμένα λίαν εὐρύχωρον καὶ διὰ τὸ ἐμπόριόν της προσφορώτατον. Εἰς τὴν νῦν καλουμένην Κάψην σώζονται πολλὰ αὐτῆς ἐρείπια, μάλιστα τῆς προκυμαίας τοῦ λιμένος, καὶ ὅλη νεκρόπολις εἰς τοὺς βράχους λελαξευμένη. — 3) Σελεύκεια πρὸς Βήλῳ, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Βήλου, δυτικῶς τῆς Ἀπαμείας ἐν Συρίᾳ, ἴσως εἰς τὴν θέσιν τοῦ νῦν φρουρίου Σεϊούν. — 4) Σ. παρὰ τῇ λίμνῃ Σαμαχωνίτιδι, κατὰ τὰ βόρεια τῆς Παλαιστίνης. — 5) Σ. ἡ σιδηρᾶ, κατὰ τὰ βόρεια μεθόρια τῆς Πισιδίας, πιθανῶς πλησίον σιδηρωρυχείων. — 6) Σ. ἡ ἐν Παμφυλίᾳ, μεταξὺ τῆς Σί

δης καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Εὐρυμέδοντος. — 7) Σ. τραχεῖα, ἡ κατὰ τὸν Καλύκαδνον, εἰς τὴν τραχεῖαν Κιλικίαν. ἦτο ἐπίσημος ἱκανῶς, πατρὶς τοῦ συγγραφέως Ἀθηναίου καὶ τοῦ περιπατητικοῦ Ξενάρχου. Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, καὶ παρ' αὐτῇ, εἰς τὸν ποταμὸν Σελὲκ, ἐπνίγη ὁ Φρειδερῖκος Βαρβαρόσας τῷ 1196 μ.Χ. — 8) Μεγάλη πόλις εἰς τὴν Μαργιανὴν, ἐπαρχίαν τῆς Περσίας. Κατ' ἀρχὰς ἐκτίσθη εἰς ὡραιοτάτην θέσιν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, λαβοῦσα τὸ ὄνομα Ἀλεξάνδρεια, εἶτα μετωνομάσθη Ἀντιόχεια Μαργιανὴ, καὶ κατεστράφη ὑπὸ τῶν βαρβάρων, καὶ κατόπιν ἀνῳκοδομήθη αὖθις ὑπὸ Ἀντιόχου, τοῦ υἱοῦ Σελεύκου Α'. Ἐνταῦθα ἐκρατοῦντο καθειργμένοι οἱ ἐπὶ τῆς ἥττης τοῦ Κράσσου αἰχμαλωτισθέντες Ῥωμαῖοι.

Σελευκὶς, χώρα τῆς Συρίας εὔφορος καὶ πλουσία, καὶ Τετράπολις λεγομένη, διότι περιεῖχε τὰς τέσσαρας πόλεις Σελεύκειαν, Ἀντιόχειαν, Λαοδίκειαν καὶ Ἀπάμειαν (Στρβ. ΙΣΤ. 749).

Σελευκόβηλος, πόλις τῆς Συρίας, ἡ αὐτὴ τῇ Σελευκείᾳ πρὸς Βήλῳ. Ἴδ. Σελεύκεια 3 (Στφ. Βυζ.).

Σέλευκος, 1, Νικάτωρ, ἢ νικητὴς, υἱὸς τοῦ Ἀντιόχου καὶ τῆς Λαοδίκης, γεννηθεὶς τῷ 357 ἢ 356 π. Χ. (Just. XVII, 1, 10), ἢ τῷ 353 (App. Syr. LVIII), εἷς τῶν φαλαγγαρχῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου. Τριακονταετὴς ὢν, διεκρίθη ἐν Ἰνδίαις·

κυρίως όμως διέπρεψεν έπι μ ᾶλλον καί μᾶλλον μετά τον θάνατον του κατακτητού. Κατ' ἀρχάς ὁ Περδίκκας τῷ ἐνεπιστεύθη τὴν ἱππαρχίαν τῶν ἑταίρων. Εἶτα δὲ, ὅτε τῷ 321 ἐγένετο ἐν Τριπαραδείσῳ ἡ δευτέρα διανομὴ τῶν ἐπαρχιῶν, τῷ ἀπενεμήθη ἡ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ἔκτοτε ἄρχεται τῆς φήμης αὐτοῦ ἡ περίοδος. Ἐν ᾧ ὁ Εὐμένης ὑπερεμάχει ὑπὲρ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, ὁ Σέλευκος, τῷ 318, ἐστερέοι τὴν ἐξουσίαν του, καὶ τῷ 317 ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἀντιγόνου τὴν Σουσιανὴν, ἣν ὅμως ἀπώλεσεν αὖθις τῷ 316, ὅτε ὁ Εὐμένης ἡττήθη (Διόδ. ΙΘ, 12). Ὅτε κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ὁ Ἀντίγονος εἰσεχώρησε περαιτέρω εἰς τὰς ἀνατολικὰς χώρας, τὸν ὑπεδέχθη ὁ Σέλευκος εἰς τὴν πρωτεύουσάν του καὶ βασιλικῶς τὸν ἐφιλοξένησεν, ἀλλ' ἠρνήθη νὰ τῷ δώσῃ λόγον τῶν εἰσπράξεών του, καὶ ἕνεκα τούτου εἰς διάστασιν ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν, ἰσχυρότερον ὄντα, ἔφυγεν εἰς Αἴγυπτον, πρὸς τὸν Πτολεμαῖον, καὶ συνέδεσε μετ' αὐτοῦ φιλίαν καὶ συμμαχίαν (Διόδ. ΙΘ, 55). Μετὰ τὴν ἐν Γάζῃ δὲ νίκην, τῷ 312, ἐτόλμησε νὰ ἐπιστρέψῃ, εἰ καὶ μετ' ὀλίγου στρατοῦ, ἐκυρίευσεν αὖθις τὴν Βαβυλῶνα, ἐνίκησε Νικάνορα, τοῦ Ἀντιγόνου τὸν στρατηγὸν, καθυπέταξεν ἄνευ δυσκολίας αὖθις τὴν Σουσιανὴν καὶ τὴν Μηδίαν, καὶ προσεποιήσατο τὴν ἀγάπην τῶν ἐγκατοίκων διὰ τῆς φιλανθρώπου καὶ φιλολάου διαγωγῆς του (Διόδ. ΙΘ, 80. 90. — Πλούτ. Δμτρ. Ε). Ἔκτοτε ἄρχεται ἡ κατὰ Σελευκίδας χρονολογία (Aera Seleucidarum), ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτ. 312 π. Χ. Νέαν δὲ δόξαν καὶ τὸ ὄνομα Νικάτωρ περιεποιήσατο εἰς ἑαυτὸν διὰ τῶν πολέμων τῶν ἐπομένων πέντε ἐτῶν, ἐφ' ὧν νικηφόρως ἀντέσχε κατὰ τοῦ Ἀντιγόνου, καὶ ὑπέταξε πᾶσαν τὴν Ἄνω Ἀσίαν, καὶ ὅτε πολεμῶν κατὰ τοῦ Ἰνδοῦ βασιλέως Σανδρακόττου, ὅστις εἶχεν ὑποτάξει τὰς κατὰ τὸν Ἰνδὸν Ἑλληνικὰς ἀποικίας, προέβη μέχρι τοῦ Γάγγου, τῷ 305, περαιτέρω ἢ ὁ Ἀλέξανδρος (Ἀππ. Συρ. ΙΕ). Μετὰ τῶν Ἀσιανῶν συνδιαιτώμενος, πρῶτος πάντων τῶν διαδόχων ἔλαβε τὸν τίτλον βασιλέως, ἀποκτήσας ὅ,τι οἱ Χαλδαῖοι τῷ εἶχον προφητεύσει, λαμπρὸν στέμμα βασιλικὸν καὶ ἰσχυρὸν κρά-

τος. Ἀλλὰ συγχρόνως ἀνεδείχθη καὶ ἄξιος τῶν πλεονεκτημάτων τούτων. Συμμαχῶν μετὰ τοῦ Πτολεμαίου καὶ τοῦ Λυσιμάχου κατὰ τοῦ φιλάρχου Ἀντιγόνου, εἰς τὴν ἐν Ἰψῷ μάχην, τῷ 301, ἐνίκησε διὰ τῶν πολυαρίθμων του ἐλεφάντων, καὶ προσέθηκεν εἰς τὴν ἐπικράτειάν του τὴν Συρίαν, τὴν Μεσοποταμίαν, τὴν Ἀρμενίαν καὶ τὴν νότιον Μικρὰν Ἀσίαν (Πλούτ. Δμτρ. ΚΗ. — Just. XV, 4). Μετὰ ταῦτα συνεδέθη μετὰ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, νυμφευθεὶς τὴν Στρατονίκην· ἀλλ' ἐπειδὴ φιλοδόξως οὗτος ἐπωφθαλμίασεν εἰς τὰς κτήσεις τοῦ Σελεύκου, συνελήφθη ὑπ' αὐτοῦ, καὶ κατεκρατήθη μέχρι τοῦ θανάτου του. Μετὰ ταῦτα δὲ, ὅτε διχόνοια εἰσεχώρησε καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Λυσιμάχου, τότε ἦλθεν εἰς πόλεμον καὶ πρὸς αὐτὸν, καὶ νικήσας εἰς Κύρου πεδίον, προσέθηκε καὶ τὴν ἐμπρὸς Ἀσίαν εἰς τὸ συριακὸν κράτος. Οὕτως ἦρχεν ὁ Σέλευκος ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ μέχρι τῆς Μεσογείου, ἐπὶ τοῦ μείζονος μέρους τῶν κατακτήσεων τοῦ Ἀλεξάνδρου. Τὴν εὐρεῖαν δὲ ταύτην ἐπικράτειαν διήρεσεν εἰς 72 σατραπείας, αἵτινες κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξελληνίσθησαν καὶ Ἑλληνικὰ ἔφερον ὀνόματα. Ἀλλὰ τὸ διοικητικὸν αὐτοῦ σύστημα, ὃ ἠκολούθησαν καὶ πάντες οἱ διάδοχοί του, ἔθετο τὴν πρώτην βάσιν τῆς μέχρι τέλους ἐπελθούσης παρακμῆς. Συνίστατο δὲ τοῦτο εἰς τὸ ὅτι οὐδεμίαν παρεδέχετο συγχώνευσιν μετὰ τοῦ ἐγχωρίου στοιχείου, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλ' ἤθελε τὴν ἀπόλυτον τῶν βαρβάρων ὑποταγὴν εἰς τοὺς Ἕλληνας (Ἀππ

Συρ. ΝΖ), οἵτινες ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πολυπληθεῖς μετῳκίζοντο εἰς Ἀσίαν, καὶ ἰδίως κατῴκουν τὰς πολλὰς μέχρι τῶν ἀπωτάτων τῆς Ἀσίας νεοϊδρύτους πόλεις. Εἰς τὴν αὐλὴν ἐπεκράτουν ἀποκλειστικῶς ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμός. Προσέτι δὲ καὶ ὁ στρατὸς, ἐφ' οὗ καὶ ὁ Σέλευκος καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἐστηρίζοντο, ἦν καθαρῶς καὶ μόνον Ἑλληνικὸς, καὶ δι' αὐτοῦ ἐπιέζοντο ἐκ τῶν ὑποτεταγμένων οἱ πολεμικώτεροι καὶ μᾶλλον εἰς ἀντίστασιν διατεθειμένοι λαοί, ἀντὶ νὰ χορηγηθῶσιν αὐτοῖς ἴσα δικαιώματα πρὸς τοὺς νικητάς. Ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ ὁ πολιτισμὸς ἐξετάθησαν οὕτω μέχρι τῶν ἀπωτάτων ὀχθῶν τοῦ Ἰνδοῦ, καὶ διετηρήθη ἐκεῖ, εἰ καὶ ὑπὸ ἧττον εὐνους περιστάσεις, μέχρι τῶν χρόνων τῶν Καλιφῶν (Amm. Marc. XIV, 8). Μέγα μέρος τούτου ὀφείλεται εἰς τὸν Σέλευκον, ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τούτου ἐπιμόνως ἀγωνισθέντα· ἀλλα τοῦτο δὲν κατωρθώθη κατ' ἴσον βαθμὸν πανταχοῦ τοῦ μεγάλου του κράτους. Ἀπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ Τίγριδος Σελευκείας μετέθεσεν ὁ βασιλεὺς τὴν πρωτεύουσάν του εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἐπὶ τοῦ Ὀρόντου, καὶ ἐκ τούτου τὸ κράτος ἀπεβη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον συριακὸν, ἀποξενούμενον τὰς ἀνατολικὰς ἐπαρχίας. Τούτων τὴν διοίκησιν εἶχεν ἐμπιστευθῆ εἰς τὸν υἱόν του Ἀντίοχον, εἰς ὃν παρεχώρησε καὶ τὴν νεαρὰν αὐτοῦ σύζυγον Στρατονίκην, γνωρίσας τὸν ἔρωτα ὅστις συνέδεε τοὺς δύο νέους, καὶ ἐννοήσας ὅτι εἶχεν ἄδικον νὰ νυμφευθῆ νεάνιδα μὴ ἀνάλογον πρὸς τὴν ἡλικίαν του. Τῷ δὲ 281, ὢν ἡλικίας ἐτῶν 73 ἢ 77, ἀφῆκε τῷ υἱῷ του τὰς ἡνίας τοῦ κράτους, καὶ ἀπῆλθε νὰ ὑποτάξῃ τὴν Μακεδονίαν, ἣν ἀπὸ τῆς νεότητός του δὲν εἶχε πλέον ἰδεῖ. Ἀλλὰ μόλις φθάσας εἰς τὴν πατρίδα του, ἐδολοφονήθη, τῷ 281, ὑπὸ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστατευομένου Πτολεμαίου τοῦ Κεραυνοῦ (Jnst. XVII, 2). Οἱ ἀρχαῖοι φημίζουσι τὸν Σέλευκον ὡς τὸν βασιλικώτατον τῶν στρατηγῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ἦν δ' οὐ μόνον μέγας καὶ ἔμφρων στρατηγὸς, ἀλλὰ καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ διάσημος. Καὶ τὴν τέχνην δὲ ἠγάπα καὶ τὴν ἐπιστήμην, καὶ τὰ ποιήματα τοῦ Ἡσιόδου εἶχε πάντοτε παρ' ἑαυτῷ. Τὴν χώραν τῶν θαυμάτων, τὰς Ἰνδίας, εἰς ἃς πρῶτοι εἰσεχώρησαν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ αὐτὸς, κατέστησε γνωστὰς εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἐνετείλατο εἰς τὸν πιστὸν αὐτῷ Μεγασθένην καὶ εἰς τὸν ναύαρχον Πατροκλῆν νὰ περιέλθωσι καὶ ἐρευνήσωσι τὰς χώρας τοῦ Γάγγου ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ ἐμπορίου, τῆς γεωγραφίας καὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας. — 2) Σέλευκος Β' ὁ Καλλίνικος, 246-225 π. Χ., ἦν ἐκτεθειμέ-

νος εἰς ἀδιακόπους πολέμους πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ ἤδη ἐξασθενήσαντος κράτους τῶν γονέων του (Πολβ. Β. 71). Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης, ἵνα ἐκδικήσῃ τὴν ἀδελφήν του Βερενίκην (Ἴδ. Ἀντίοχος Β'), εἰσεχώρησε, τῷ 239, ὡς κατακτητὴς εἰς τὰ Σοῦσα, καὶ κατασχὼν διετήρησε τὴν Φοινίκην, τὴν Παλαιστίνην, τὴν Κοίλην Συρίαν· ὁ δ' ἀδελφὸς τοῦ Σελεύκου, Ἀντίοχος ὁ Ἱέραξ, ὁ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ βασιλέα ἑαυτὸν ἀναγορεύσας, ἐνικήθη μόνον μετὰ πολέμους πολυετεῖς. Αἱ ἀνατολικαὶ ἐπαρχίαι ἀπωλέσθησαν ἐντελῶς, ἀποσπασθέντος ἐν Βακτρίᾳ τοῦ διοικητοῦ Θεοδότου, τοῦ δὲ Ἀρσάκου ἱδρύσαντος ἐπὶ τοῦ πολέμου μετὰ τῆς Αἰγύπτου, ἴδιον κράτος ἐν τῇ Παρθικῇ, στερεωθὲν ἀφ' ὅτου, τῷ 238, ἐνικήθη ὁ Σέλευκος. Ἐκ τῶν περιπλοκῶν τούτων ὠφελούμενος ὁ Ἄτταλος, ἐνίσχυσε καὶ ἐξέτεινε τῆς Περγάμου τὴν ἐπικράτειαν. Ὁ Σέλευκος, τῷ 225, ἡττηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀττάλου, καὶ φεύγων, ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ ἐφονεύθη (Just. XLII, 3). — 3) Σέ-

λ ε υ κ ο ς Γ', ὁ Κ ε ρ α υ ν ὸ ς, 225-224 π.Χ., ἐδολοφονήθη ὅτε ἐξεστράτευε κατὰ τοῦ βα-

σιλέως Ἀττάλου. — 4) Σ έ λ ε υ κ ο ς Δ', ὁ Φ ι λ ο π ά τ ω ρ, 187-176 π. Χ., ἐκυβέρνησεν εἰρηνικῶς ἐξ ἀδυναμίας, ἐν ἐξαρτήσει

ἀπὸ τῆς Ῥώμης, ἀποτίνων αὐτῇ τὸν φόρον ὃν εἶχεν ἐπιβάλει εἰς τὸν πατέρα του (Liv. XLII, 6). — 5) Σ έ λ ε υ κ ο ς Ε', υἱὸς Δημητρίου τοῦ Νικάτορος, τῷ 125 π. Χ., ἐθα-

νατώθη ὑπὸ τῆς ἰδίας μητρός του Κλεοπάτρας, τῷ 123. — 6) Σ έ λ ε υ κ ο ς ὁ ΣΤ', ὁ Ἐπιφανής, υἱὸς Ἀντιόχου Η, 95-93 π.Χ. ἐπολέμησε κατὰ τοῦ πρὸς πατρὸς θείου του, ᾧ εἶχεν ἀφαιρέσει τὸ ἀνῆκον αὐτῷ μέρος τῆς ἐξουσίας, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς του οἷς ἠμφισβήτει τὴν ἀρχὴν, καὶ ἀπέθανεν ὑποστὰς ἧτταν εἰς τὴν Μόψου Ἑστίαν ἐν Κιλικίᾳ (Ἀππ. Συρ. ΞΘ). Οἱ δ' ἀδελφοὶ καὶ ἐξάδελφοί του ἐξηκολούθησαν τὴν ἀλληλομαχίαν, μέχρις οὗ οἱ Σύριοι, ἀπαυδήσαντες ἐκ τούτων τῶν μικροφιλοδόξων διχονοιῶν, ἐπεκαλέσαντο, τῷ 83 π. Χ., τὸν Τιγράνην νὰ περισυλλέξῃ τὰ λείψανα τοῦ κράτους τῶν Σελευκιδῶν. — 7) Γραμματικὸς Ἀλεξανδρινὸς, περὶ τὰ 100 π. Χ. ἀκμάζων, κατ' ἄλλους δὲ σύγχρονος τοῦ Τιβερίου ἔγραψε, σχόλια εἰς Ἡσίοδον, Ἀριστοφάνην καὶ τοὺς τραγικοὺς, πρὸ πάντων δ' εἰς τὸν Ὅμηρον, ἀρυόμενος ἐκ τῶν ἀρίστων χειρογράφων, καὶ ἀπεδόθη αὐτῷ διὰ ταῦτα τὸ ἐπωνύμιον Ὁ μ η ρ ι κ ό ς. Καὶ β ί ο ι ἐπίσης τινῶν ἀποδίδονται αὐτῷ.

Σελήνη ἢ **Μήνη** (Λατ. Luna), ἡ θεὰ τῆς σελήνης, θυγάτηρ τοῦ Ὑπερίωνος καὶ τῆς Θείας (Ἡσδ. Θγν. 371), ἀδελφὴ τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Ἠοῦς, Τ ι τ α ν ὶ ς, καὶ Φ ο ί β η καθ' ὃ ἀδελφὴ τοῦ Φοίβου („Virg. Æ. X, 216). Ἐν Ὁμήρῳ δὲν μνημονεύεται ὡς θεά· ὁμηρικὸς δὲ ὕμνος (Γ εἰς Ερμ. 99) τὴν ἀποκαλεῖ θυγατέρα τῆς Παλλάδος· ὁ δ' εἰς Σελήνην ὁμηρικὸς ὕμνος τὴν παριστᾷ ὡς καλὴν λευκώλενον θεὰν, μικρὰ πτερὰ ἔχουσαν καὶ χρυσοῦν διάδημα, ὀχουμένην ἐπὶ ἅρματος εἰς τὸν οὐρανὸν, ἵνα φέρῃ τοῖς ἀνθρώποις τὸ εὐμενὲς φῶς αὐτῆς. Κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν ἀδελφόν της Ἥλιον, ὅστις ἐξορμᾷ ἐν τεθρίππῳ μετὰ θαμβοῦντος φωτὸς, ἦν αὐτὴ πραεῖα καὶ μετριόφρων ἐμφάνισις, καὶ εἰς τὸν δίφρον αὐτῆς εἰσὶν ἐζευγμένοι ἵπποι λευκοὶ, ἢ ἡμίονοι, ἢ δαμάλεις, ὧν τὰ κέρατα εἰσὶ τῆς ἡμισελήνου τὸ ἔμβλημα. Ἐν Ἤλιδι εἶχεν ἄγαλμα κερασφόρον. Μετέπειτα συνεχέετο μετὰ τῆς Ἀρτέμιδος, τῆς Ἑκάτης καὶ τῆς Περσεφόνης. Ἐν τῇ τέχνῃ δὲ διακρίνεται τῆς Ἀρτέμιδος μόνον διὰ στρογγυλοτέρου προσώπου, πληρεστέρας ἀναβολῆς. καὶ καλύμματος τοξοειδῶς αἰρομένου ὑπὲρ τὴν κεφαλήν της. Ἂν ὡς θεὰ τῆς σελήνης ἐλατρεύετο ἐπὶ τῶν κλασικῶν χρόνων ἐν Ἑλλάδι, ἀμφιβάλλεται· ἐν Ῥώμῃ ὅμως εἶχε ναὸν ἐπὶ τοῦ Αὐεντίνου λόφου (Liv. XL, 2. Ov. Fast. III, 884), ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου, καὶ ὑπὸ τὸ ἐπίθετον Noctiluca εἰς τὸν Παλατῖνον λόφον. Καὶ ἐν τῇ Ἀττικῇ δὲ, εἰς Κηφισίαν, σώζεται εἰς μικρὸν παρεκκλήσιον, ἱδρυθὲν προφανῶς ἐπὶ βάσεων ἀρχαίου ναϊδίου, μικρὸς ἐντετειχισμένος βωμὸς, φέρων τὴν ἐπιγραφὴν «Σ ε λ ή ν η ς», ἐκ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἴσως ἀνάθημα τοῦ Ἡρώδου

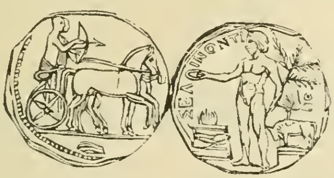
τοῦ Ἀττικοῦ. Κατ' ἀττικὴν παράδοσιν, ἡ Σελήνη ἔσχεν ἐκ τοῦ Διὸς θυγατέρα τὴν Πάνδειαν (Ὁμ. Ὕμν. 32), ὅπερ ἐδήλου ὅτι μεθ' ὡρισμένον ἀριθμὸν σεληνῶν ἢ μηνῶν ἐπανήρχετο ἡ ἀττικὴ ἑορτὴ τῶν Πανδίων. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἀντίληψιν ἔτεκε 50 θυγατέρας τῷ Ἐνδυμίωνι (ἴδ.), καὶ τῷ Διὶ τὴν Νέμεσιν.

Σελήνης λιμὴν, ἐν τῇ Τυρρηνικῇ τῆς Ἰταλίας (Στρβ.). Νῦν Luna.

Σελήνιος, πατὴρ τοῦ Εὐήνου (Ὁμ. Ἰλ. Η, 693).

Σέλινον, φυτὸν ἐξ οὗ ἐπλέκοντο οἱ στέφανοι τῶν Ἰσθμιονικῶν καὶ τῶν Νεμεονικῶν. Ἐναπετίθετο δὲ καὶ ἐπὶ τῶν φορείων τῶν νεκρῶν, καὶ σελίνῳ ἐστεφανοῦντο οἱ κηδείαν παρακολουθοῦντες· ὥστε ἡ παροιμιακὴ ἔκφρασις «σελίνου δεῖται», ἐλέγετο ἐπὶ ἀσθενοῦς μὴ παρέχοντος ἐλπίδα ἀναρρώσεως.

Σελινοῦς (ὁ) (ποταμὸς ἢ πόλις ἔνθα παράγονται σέλινα). 1) ποταμὸς τῆς Τριφυλίας πρὸς τῇ Σκιλλοῦντι, ἐκβάλλει δυτικῶς τῆς Ὀλυμπίας εἰς τὸν Ἀλφειὸν (Ξνφ. Ἀνβ. Ε, 3, 8).—2) Ποταμὸς τῆς Ἀχαΐας, πηγάζων ἐκ τοῦ Ἐρυμάνθου, καὶ ἐκβάλλων μεταξὺ Αἰγίου καὶ Ἑλίκης (Στρβ. Η, 387).

Νῦν ποτ. τῆς Βοστίτσας. — 3) Παραποτάμιον τοῦ Καΐκου ἐν Μυσίᾳ, ἐκβάλλει πλησίον τῆς πόλεως Περγάμου.—4) Ἐπίσημος πόλις τῆς Σικελίας, ἐπὶ βράχου εἰς τὴν θάλασσαν προέχοντος μεταξὺ δύο βαθέων κόλπων, κατὰ τὰ νότια τῆς νήσου, εἰς εὐλίμενον παραλίαν, τῷ 628 π. Χ. κατοικηθεῖσα ὑπὸ Δωριέων, Μεγαρέων ἐποίκων. Τέσσαρας αὐτὴ ἔχουσα λιμένας, κατέστη λίαν ἐμπορική, καὶ ἰδίως διετέλει εἰς σχέσεις μετὰ τῆς Καρχηδόνος. Λίαν δ' ἀναπτυχθεῖσα, προσεβλήθη καὶ κυριευθεῖσα τῷ 410 π. Χ. ἐλεηλατήθη καὶ σχεδὸν κατεστράφη ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων (Διόδ. ΙΓ, 56)· ἀλλὰ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀνέκυψε πάλιν, καὶ ἐπὶ 160 ἔτη ἐξηκολούθησεν ὑπάρχουσα ὑπὸ τοὺς Καρχηδονίους ὡς πόλις μετρίας περιωπῆς. Τῷ δὲ 249 π. Χ. ἐξωλοθρεύθη ἐντελῶς, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς μετῳκίσθησαν εἰς τὸ Λιλύβαιον. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ τῷ 827 μ. Χ. μνημονεύεται καὶ αὖθις καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν, ἀποδεικνύει τοῦτο ὅτι εἶχε καὶ πάλιν κατοικηθῆ. Ἡ περίχωρος ἦν λίαν σιτοφόρος, ἔχουσα καὶ γῆν κρητίδα, καὶ ἄλλην ἥτις ἦν ἐν χρήσει ὡς φάρμακον θεραπευτικόν. Πλησίον αὐτῆς ἔρρεον καὶ ἁλατώδεις πηγαί, τὰ σελινούντια ὕδατα, εἶτα ὑπὸ τῶν Λατίνων aquae labodae ἢ labodes λεγόμενα. Περὶ τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων τῆς πόλεως ἴδ. Ἡρδ. Ε, 46. — Θουκ. ΣΤ, 6. 2, 57. Η. 26. Σώζονται δὲ σπουδαιότατα αὐτῆς λείψανα, ἐν οἷς ἀξιολογώτατοι εἰσὶν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τρεῖς ναοὶ μέγιστοι, ἀρχαϊκοῦ δωρίου ῥυθμοῦ. Ὁ τοῦ Διὸς ὀκτάστυλος, ἔχει μῆκος 161 ποδῶν, πλάτος δὲ 79'· καὶ ἄλλοι τρεῖς μεταγενέστεροι ἐν τῇ κάτω πόλει, διατη-

ροῦνται δὲ καὶ μετόπαι παναρχαίας καὶ ὅλως ἰδιορρύθμου τέχνης.—5) Παράλιος πόλις τῆς Κιλικίας ἐπὶ ἀποτόμου βράχου κειμένη. Εἰς

αὐτὴν ἀπέθανεν ἐξ ἀποπληξίας ὁ Τραϊανὸς (Στρβ. ΙΔ, 682). Νῦν Σελίνδι.

Σελλασία, ὀχυρὰ πόλις εἰς τὰ βόρεια τῆς Λακεδαιμονίας, ἐπὶ τοῦ Οἴνου, ἀριστεροῦ ὁμόρρου τοῦ Εὐρώτα, ἔνθα συναντῶνται αἱ ὁδοὶ ἐκ Τεγέας καὶ Ἄργους. Τῷ 222 π. Χ. ἡ ἐπίσημος μάχη ἣν ἐνταῦθα ἀπώλεσεν ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης Κλεομένης Γ' κατ' Ἀντιγόνου τοῦ Δώσονος, ἐπέφερε τῆς πόλεως τὴν καταστροφὴν, καὶ τῆς Σπάρτης τὴν πτῶσιν. Ἐρείπια αὐτῆς ἐσώζοντο ἐπὶ Παυσανίου (Πολβ. Β, 65. — Πλούτ. Κλεομ. ΚΖ. Φλπμ. ΣΤ).

Σελλήεις, 1) ὁ ἀριστερὸς ὁμόρρους τοῦ Πηνειοῦ ἐν Ἤλιδι, ὅστις καὶ Λάδων ἐλέγετο. Ἐπήγαζε δ' ἐκ τοῦ ὄρους Φόλου, καὶ εἰς τὰς ὄχθας αὐτοῦ ἔκειτο ἡ ὁμηρικὴ Ἔφυρα (Ἰλ. Β, 659.—Στρβ. Η, 339).—2) Ποταμὸς τῆς Σικυωνίας.—3) Δυτικὸς ὁμόρρους τοῦ Ῥοδίου ἐν Τρωάδι, κατὰ τὴν Ἀρίσβην (Ὁμ. Ἰλ. Β, 658. 839).

Σελλοί, οἱ αὐτοὶ καὶ Ἑλλοὶ (Πίνδ.), κατὰ τὴν ἐνιαχοῦ τραχεῖαν προφορὰν τῆς δασείας ὡς σ, οἷον ἕξ=sex, κτλ., πιθανῶς ἡ ῥίζα τοῦ ὀνόματος Ἕλληνες. Ἐν τῇ ὁμηρικῇ ἤδη ἐποχῇ ἦσαν μόνον γνωστοὶ ὡς ὀρεσίβιοί τινες, γυμνόποδες, κατὰ γῆς κοιμώμενοι, πανάρχαιοι ἱερεῖς τοῦ Διὸς ἐν Δωδώνῃ, οὗ καὶ τὸ ἱερὸν πρῶτοι ἐλέγοντο ἱδρύσαντες, ἀπόγονοι δὲ τῶν Πελασγῶν (Ὁμ. Ἰλ. Π, 234. — Σοφκλ. Τραχ. 1169. — Στρβ.).

Σέλλος, Ἀθηναῖος, ὁ υἱὸς τοῦ Αἰσχίνου, ὡς ἀλαζὼν καὶ κομπαστὴς ἐμπαιζόμενος (Ἀρστφ. Σφ. 342).

Σέλμα, σανίδωμα, καὶ ἰδίως αἱ σανίδες ἐφ' ὧν ἐντὸς τῶν πλοίων ἐκάθηντο οἱ κωπηλατοῦντες (Λυκόφρ. 1216. — Ἡσύχ. — Εὐστθ.).

Σεμέλη, θυγάτηρ Κάδμου, τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν καὶ Ἁρμονίας, ἧς ἠράσθη ὁ Ζεύς. Ζηλοτυπήσασα δ' ἡ Ἥρα, παρέστη αὐτῇ ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς τροφοῦ αὐτῆς Βερόης, καὶ τὴν προέτρεψε νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Διὸς νὰ προσέλθῃ αὐτῇ μετὰ τῆς αὐτῆς μεγαλειότητος καὶ λαμπρότητος, ὡς ὅτε προσήρχετο εἰς τὴν Ἥραν. Εἰς τοῦτο ἀντέστη τὸ πρῶτον, ἐνέδωκεν ὅμως μετὰ ταῦτα ὁ Ζεύς. Ἀλλ' ἡ Σεμέλη, ὅτε τὸν εἶδε φοβερὸν καὶ κεραυνοφόρον, ἀπέθανεν ἐκ τρόμου. Λαβὼν δ' ὁ Ζεὺς τὸ εἰσέτι ἀγέννητον βρέφος της, ἔσχισε τὴν κνήμην του καὶ τὸ ἐνέρραψεν εἰς αὐτὴν, καὶ ὅτε ἐγεννήθη τὸ ὠνόμασε Διόνυσον. Τὴν δὲ Σεμέλην ἔφερε μετὰ ταῦτα ὁ υἱός της εἰς τὸν Ὄλυμπον, μετακληθεῖσαν Θυώνην (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 323.—Ἀπλλδ. Γ, 4, 2.—Παυσ. Β, 31.—Hyg. Fab. 167. 179).

Σεμίραμις, ἴδ. Νίνος.

Σεμιραμόκερτα, χωρίον τῆς Ἀρμενίας, τὸ νῦν Βάν, ἔνθα πλεῖστα εἰσὶν ἐρείπια ῥυθμοῦ περσικοῦ, ὡς τὰ τῆς Περσεπόλεως, καὶ ἐπιγραφαὶ τῆς σφηνοειδοῦς γραφῆς, ἐν αἷς ἀναγινώσκεται τοῦ Ξέρξου τὸ ὄνομα. Φαίνεται δ' ὅτι οἱ Πέρσαι εἶχον εὕρει ἐνταῦθα καὶ ἕτερα ἐρείπια πολὺ ἀρχαιότερα, διότι Ἀρμένιοι συγγραφεῖς μνημονεύουσιν ἀγαλμάτων, κιόνων, σπηλαίων, ὧν οὐδὲν πλέον σώζεται.

Σεμναὶ Θεαί, ἐν Ἀθήναις, κατ' εὐφημίαν αἱ Ἐριννύες (ἴδ.). (Ἀρστφ. Θεσμφ. 224).

Σέμνονες ἢ **Σέμνωνες,** ὁ ἰσχυρό-

τατος Γερμανικὸς λαὸς τῆς Σουηδικῆς φυλῆς, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ὄδερ καὶ Ἔλβης, ἀπὸ τοῦ ὄρους τῶν Γιγάντων ἐκτεινομένης ἀπὸ τῆς ἐπὶ Ὄδερ Φραγκοφούρτης μέχρι Ποτσδάμης. Εἰς ἓν τῶν ἱερῶν αὐτῆς τεμενῶν συνήρχοντο αἱ συνελεύσεις τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Σουήβων (Στρβ. Ζ, 200. — Tac. Germ. XXXIX. Ann II, 45).

Σένονες ἢ **Σήνωνες**, μέγας λαὸς τῆς Λουγδουνικῆς Γαλλίας, περὶ τὸν Σηκουάναν οἰκοῦντες, νοτίως τῶν Παρισίων, κατὰ τὴν νῦν Καμπανίαν (Cæs. B. G. V, 54. VI, 2. 3. VII, 68). Μέρος αὐτῶν μετέβη περὶ τὰ 400 π. Χ. εἰς τὴν ἄνω Ἰταλίαν (Liv. V, 35), μεταξὺ Ἀγκῶνος καὶ Ῥαβέννης. Ἀπὸ τοῦ 390 π. Χ. περιεπλάκησαν εἰς μακρὸν πόλεμον πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, καὶ τῷ 283 κατενικήθησαν ὑπὸ τοῦ Δολαβέλλα καὶ ἐξηφανίσθησαν (Πολβ. Β, 20).

Σέξτος, 1) ἐκ Χαιρωνείας, ἀνεψιὸς τοῦ Πλουτάρχου, φιλόσοφος στωϊκός, εἷς τῶν διδασκάλων τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ Ἀντωνίου τοῦ Εὐσεβοῦς. Ἔγραψε διαφόρους πραγματείας ἠθικὰς καὶ φιλοσοφικάς. — 2) Ὁ ἐμπειρικός, ἰατρὸς Ἕλλην, σύγχρονος τοῦ Γαληνοῦ, ἔζη μετὰ τὴν ἀρχὴν τῆς γ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Σῴζονται δὲ δύο συγγράμματα αὐτοῦ περὶ στωϊκῆς φιλοσοφίας. Ἴδ. Στωϊκοί.

Σεπτεζώνιον, ἑπταζώνιον, οἰκοδόμημα μνημονευόμενον ἐν Ῥώμῃ ὡς ἀνεγερθὲν εἰς τὰ νότια τοῦ Παλατίνου λόφου ὑπὸ τοῦ Σεπτιμίου Σεβήρου, ἢ εἰς τάφον αὐτοῦ, δι' ὃ καὶ κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ αὐτοκράτορος ἔλαβε τὸ σχῆμα καὶ τὴν ἐπωνυμίαν. Κατ' αὐτὴν φαίνεται ὅτι ἀπετελεῖτο ἐξ ἑπτὰ ὀρόφων· καὶ γραφική τις παράστασις πυργοειδοῦς οἰκοδομῆς, μὴ μειουμένης εἰς πυραμίδα, καὶ ἐχούσης ἀλλεπαλλήλους τρεῖς κιόνων σειρὰς τοῦτο πιθανῶς αἰνίττεται τὸ μνημεῖον, κατεδαφισθὲν κατὰ τὸν ιστ' αἰῶνα μ. Χ. ὑπὸ τοῦ Πάπα Σίξτου τοῦ πέμπτου. Ἴδ. Ῥώμη.

Σεραπίων, 1) Ἕλλην τραγῳδοποιός, οὗ στίχους τινὰς διετήρησεν ὁ Στοβαῖος. — 2) Στωϊκὸς φιλόσοφος ἐξ Ἱεραπόλεως (Sen. Ep. XL, 2). — 3) Ἰατρὸς ἐξ Ἀλεξανδρείας, ἱδρυτὴς τῆς ἐμπειρικῆς ἰατρικῆς σχολῆς. — 4) Γεωγράφος ἐξ Ἀντιοχείας, πιθανῶς σύγχρονος τῷ Ἐρατοσθένει (Cic. Att. II, ad 4, 1. VI, 1). — 5) Ῥήτωρ Ἀλεξανδρινὸς τῆς β ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., οὗ, ὡς καί τινων ῥητορικῶν ἔργων αὐτοῦ, μνημονεύει ὁ Σουίδας. — 6) Ζωγράφος Ἕλλην, τοὺς ἐν Ῥώμῃ τοίχους τῶν ἀρχαίων στοῶν (sub veteribus. Ἴδ. Ῥώμη) κοσμήσας διὰ τοπιογραφιῶν (Pl. XXXV. 113).

Σερβωνὶς λίμνη, ἴδ. Σιρβωνίς.

Σερδικὴ ἢ **Σαρδικὴ**, πόλις τὸ πρῶτον τῇ Θρᾴκῃ καταλογιζομένη, ἀπὸ δὲ τῆς γ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. τῇ Κάτω Δακίᾳ, εἶτα δὲ πρωτεύουσα τῆς Ἄνω Μοισίας, εἰς χώραν εὔφορον κειμένη, κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Οἴσκου ποταμοῦ, μεταξὺ Ναίσου καὶ Φιλιπποπόλεως. Εἶχε δὲ τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ Θρᾳκικοῦ γένους τῶν Σέρδων. Μετὰ ταῦτα τῇ προσετέθη καὶ ἡ ἐπωνυμία Οὐλπία. Παρ' αὐτῇ ἐγεννήθη ὁ αὐτοκράτωρ Μαξιμιλιανός. Ὑπὸ τοῦ Ἀττίλα καταστραφεῖσα, ἀνῳκοδομήθη πάλιν ὑπὸ τὸ ὄνομα Τρωδίτσα. Σῴζονται δ' αὐτῆς ἐρείπια πλησίον τῆς Σοφίας.

Σέριφος, μία τῶν Κυκλάδων, μεταξὺ Κύθνου καὶ Σίφνου, μῆκος ἔχουσα τριῶν περίπου ὡρῶν καὶ ἴσον πλάτος, οὐχὶ λίαν σιτοφόρος, ἀλλὰ σιδηροῦχον καὶ μαγνήτην παράγουσα. Εἶχε δὲ καὶ πόλιν τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, καὶ λιμένα. Ἐκεῖ κατὰ τὸν μῦθον ἐξεβράσθη ὑπὸ τῆς θαλάσσης ἡ κίστις εἰς ἣν ὁ Ἀκρίσιος εἶχεν ἐγκλείσει τὴν Δανάην μετὰ τοῦ Περσέως, καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Περσεὺς ἀπελίθωσε τοὺς κατοίκους διὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Γοργόνος (Πινδ. Πυθ. Ι, 46. — Ἀπλλδ. Β, 4, 1. — Στρβ. Ι, 487). Οἱ ἀρχαιότατοι τῆς νήσου κάτοικοι ἦσαν, ὡς φαίνεται, Θεσσαλοὶ Αἰολεῖς· εἶτα δὲ προσῆλθον καὶ Ἴωνες ἄποικοι ἐξ Ἀθηνῶν (Ἡρδ. Η, 48). Ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ πολέμου ἠρνήθησαν

τὸν φόρον οἱ Σερίφιοι, ὡς καὶ οἱ Σίφνιοι καὶ οἱ Μήλιοι (Ἡρδ. Η, 46). Ἦσαν δ' ἐν γένει χλευασμοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀντικείμενον, καθ' ὃ ἄσημοι καὶ πενόμενοι (Πλούτ Θεμ. ΙΗ. — Cic. Cat. M. III. N. D. I, 31). Τοῖς Ῥωμαίοις ἐχρησίμευεν ἡ νῆσος ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις ὡς τόπος ἐξορίας (Tac. Ann. II, 85. IV, 21). Ὁ Ἀριστοτέλης ποιεῖται μνείαν ἐν αὐτῇ, ὡς περιέργου προϊόντος ἧς φύσεως, βωδῶν βατράχων.

Σερμύλη, πόλις κειμένη ἐπὶ τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου Σιθωσίας, κατὰ τὸν Τωρωναϊκὸν κόλπον, πιθανῶς καταστραφεῖσα ἀπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (Ἡρδ. Ζ, 122).

Σέρρειον, ἀκρωτήριον καὶ ὀχύρωμα (Σέρρειον τεῖχος) ἐν Θράκῃ, ἀπέναντι τῆς Σαμοθράκης (Ἡρδ. Ζ, 59. — Liv. XXXI, 16).

Σέσωστρις, ἀρχαιότατος βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, εἷς τῶν μετ' ἄλλων τινῶν ὑπὸ τοῦ Μανέθωνος διὰ τοῦ κοινοῦ ὀνόματος Ῥάμεσις ἢ Ῥαμσῆς καλουμένων, εἰκάζεται βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 1416-1357 π. Χ., καὶ ὑπάρξας ὁ γ' βασιλεὺς τῆς 19ης δυναστείας. Κατὰ τοὺς μὲν υἱὸς τοῦ Ἀμενώφιος, κατὰ τοὺς δὲ υἱὸς τοῦ Σέτι καὶ πατὴρ τοῦ Μενεφθᾶ, μνημονεύεται ὡς μέγας κατακτητής, ὑποτάξας τὴν Αἰθιοπίαν, μέγα μέρος τῆς Ἀσίας, τὴν Θρᾴκην, τὴν Κύπρον, πολλὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου. Ὅτε δ' ἐπανῆλθεν εἰς Αἴγυπτον μετ' ἀπειραρίθμων λαφύρων καὶ αἰχμαλώτων, λέγεται ἀνεγείρας δι' αὐτῶν πολλὰ θαυμάσια οἰκοδομήματα διὰ πάσης τῆς χώρας, ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νείλου μέχρι τῆς Νουβίας, τινὰ σωζόμενα ἔτι. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται καὶ ἡ εἰς 36 νομοὺς διαίρεσις τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἡ διανομὴ καὶ προικοδότησις τῆς καλλιεργησίμου γῆς εἰς πάντας τοὺς κατοίκους (Ἡρδ. Β, 102-111. Διόδ. Α, 53-59. — Στρβ. ΙΕ. — Αἰλ. π. ἱστ. ΙΒ, 4).

Σενάλκης, στρατηγὸς τῶν Περσῶν, κατ' Αἰσχύλον (Πέρσ. 969).

Σεύθης, 1) βασιλεὺς τῶν Ὀδρυσῶν ἐν Θρᾴκῃ, διαδεχθεὶς μετὰ τὰ 424 π. Χ., τὸν θεῖόν του Σιτάλκην, ὃν συνώδευε πρὶν εἰς τὰς μετὰ τῶν Μακεδόνων ἐκστρατείας του (Θουκ. Β, 97). — 2) Εἷς τῶν διαδόχων τοῦ ἀνωτέρω, ἐκτείνας τὸ κράτος του ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου Πόντου μέχρι τοῦ Ἄθωνος, καὶ βοηθητικὸς δειχθεὶς πρὸς τὸν Ξενοφῶντα ὅτε ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς εἰς τὴν Περσίαν ἐκστρατείας (Ξνφ. Ἀνβ. Ζ. 2, 32).

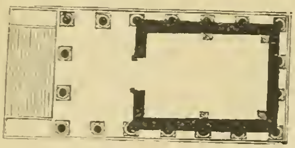
Σηγόβριγα, 1) πρωτεύουσα τῶν Κελτιβήρων ἐν Ἱσπανίᾳ, νοτιοδυτικῶς τῆς Καισαρίας Αὐγούστης. Σώζονται εἰσέτι ἐρείπια αὐτῆς ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Πεναισκοίτης (Στρβ. Γ 162. — Pl. III, 3, 4. XXXV, 22, 45). — 2) Πόλις τῶν Ἐδετανῶν εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Ἱσπανίας. Νῦν Σαγόρβα.

Σηκοάνας ἢ **Σηκουανὰς,** ποταμὸς τῆς Γαλλίας, ὁ διαρρέων τὴν Λουτετίαν (Παρισίους), κατὰ τοὺς ἀρχαίους, ἐσφαλμένως, ἐκ τῶν Ἄλπεων πηγάζων, δεξιῶς δεχόμενος τὸν Λατρόναν (ν. Μάρνην), τὸν Ἰσάραν ἢ Ἐσίαν (νῦν Oise) καὶ τὸν Ἀξόναν (νῦν Aisne), ἀριστερῶς τὸν Ἰκαῦνον (νῦν Ὑόννην), καὶ ἐκρέων παρὰ τὰ Κάστρα Κωνστάντια, ἀπέναντι τῆς Βρεττανίας, εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν (Στρβ. Δ, 192. — Caes. B. G. I, 1).

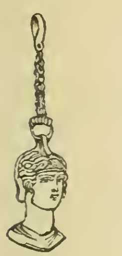
Σηκουανοί, ἰσχυρὸς Κελτικὸς λαὸς ἐν τῇ Βελγικῇ Γαλλίᾳ, κατῴκουν μεταξὺ τῶν Ἰσραίων ὀρέων καὶ τοῦ Ῥοδανοῦ. Ὁ Ἄραρ (νῦν Σαόνη) καὶ ὁ Δούβις διέρρεον τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τῶν βορειοδυτικῶν αὐτῆς ἐπήγαζεν ὁ Σηκουάνας. Πρωτεύουσα δ' αὐτοῦ ἦν τὸ Βεσόντιον (ν. Βεζανσών). Εἶχον δ' ἰδίους βασιλεῖς, καὶ συνεμάχονν μετὰ τῶν Γερμανῶν (Στρβ. Δ, 192. — Caes. B. Gr. I, 3, 31).

Σηκὸς, τὸ μέρος τοῦ ναοῦ τὸ περιβαλλόμενον ὑπὸ τῶν τοίχων, ἐντὸς καὶ ὀπίσω τῶν παραστυλίων, περικλεῖον δὲ τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν οἷς οἱ ναοὶ ἦσαν ἀφιερωμένοι.

Ὡς οἱ οἶκοι, οὕτω καὶ οἱ σηκοὶ τῶν ναῶν δὲν εἶχον παράθυρα, τὸ δὲ φῶς ἐλάμβανον, οἱ μὲν μείζονες, ὡς ὁ Παρθενὼν, ὄντες ἄνωθεν

ὕπαιθροι, οἱ δὲ ἐλάσσονες, ὡς τὸ Ἐρέχθειον, ἔχοντες εἰς τὴν ὀροφὴν ὀπαῖα (φεγγίτας). Διῃροῦντο δ' οἱ σηκοὶ εἰς τοὺς μείζονας ναοὺς πολλάκις εἰς τρία, εἰς πρόναον, εἰς ὀπισθόδομον, καὶ εἰς τὸν κυρίως ναὸν (ὡς ἦν ἐν Παρθενῶνι τὸ ἑκατόμπεδον).

Σήκωμα, τὸ ἀντίσταθμον, τὸ εἰς τὴν πλάστιγγα, ἢ μᾶλλον εἰς τὸ κ α ν τ ά ρ ι ο ν, προσκρεμώμενον βάρος πρὸς ἰσοσταθμίαν. Πολλὰ τοιαῦτα εὑρέθησαν ἐν Πομπηΐᾳ, διαφόρως κεκαλλιτεχνημένα.

Σηλυμβρία καὶ **Σηλυβρία,** ἐπίσημος πόλις τῆς Θρᾴκης κατὰ τὴν Προποντίδα, ἀνατολικῶς κειμένη τῆς Ἡρακλείας Περίνθου, 42 δὲ μίλια ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου ἀπέχουσα, ἀποικία τῶν Μεγαρέων. Ὁ ἱδρυτὴς ἐκαλεῖτο Σ έ λ υ ς, ἐξ οὗ τὸ ὄνομα, διότι β ρ ί α παρὰ Θρᾳξὶ ἐσήμαινε τὴν πόλιν (Στρβ. Ζ, 301). Πολλοὺς ὑποστᾶσα πολέμους κατὰ τῶν περιοίκων Θρᾳκῶν καὶ κατὰ τῶν Μακεδόνων, ὑπέκυψε τέλος εἰς τὸν Φίλιππον, καὶ ἐξέπεσεν ἔπειτα (Ξνφ. Ἀνβ. Ζ, 2, 15. ΚΕ, 5, 17. — Ἑλλ. Α, 1, 21. — Ἡρδ. ΣΤ, 33).

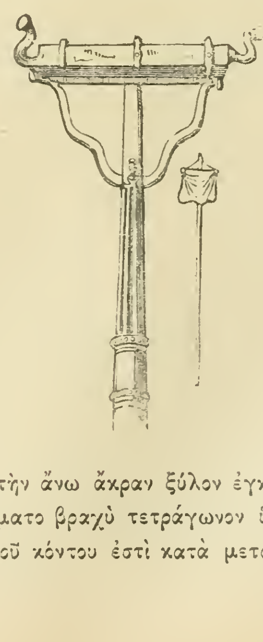
Σημαία, ὕφασμα περὶ κόντον κρεμάμενον, ἢ ἄλλο τι σημεῖον περὶ ὃ συνεσπειροῦτο ἕκαστον τμῆμα στρατοῦ, ἢ ὃ ἔφερεν ἑκάστη ναῦς ὡς ἴδιον γνώρισμα. Φαίνεται ὅτι πρὸ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν δὲν ὑπῆρχεν, ἀλλὰ μόνον σημεῖόν τι ᾔρετο, συνήθως φ ο ι ν ι κ ὶ ς, ἢ ὕφασμα ἐρυθρὸν, πρὸς δήλωσιν τῆς ἀρχῆς τῆς μάχης, εἴς τε τὸν κατὰ ξηρὰν στρατὸν καὶ εἰς τὸν στόλον (Θουκ. Α. 49. — Πολύαιν. Α, 48, 2. Γ, 9, 27. — Corn. Nep. XI, 21, 2). — Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πάντοτε μετεχειρίζοντο σημαίας εἰς τὸν στρατὸν, καὶ δὴ διαφόρων εἰδῶν. Αἱ τῶν λόχων (cohortes) (Cic. Cat. II, 6. — Tac. H. II, 29. Ann. I, 18) ἦσαν κόντοι, ὧν τὸ ἄνω μέρος ἔφερε μετάλλινα κυκλικὰ καὶ μηνοειδῆ ἐλάσματα, μετὰ διαφόρων ἐμβλημάτων, διακρινόντων τοὺς λόχους, καὶ τοῦτο

ἔφερεν ὁ σ η μ α ι ο φ ό ρ ο ς διὰ τῶν δύο χειρῶν εἰς τὸν ὦμον. Ἡ δὲ τοῦ συντάγμα-

τος (λεγεῶνος) εἶχε μόνον ἀετὸν ἐπὶ τῆς κορυφῆς. Ἡ τοῦ ἱππικοῦ δὲ εἶχεν εἰς τοῦ

κόντου τὴν ἄνω ἄκραν ξύλον ἐγκάρσιον, ἀφ' οὗ ἐκρέματο βραχὺ τετράγωνον ὕφασμα. Ἡ εἰκὼν τοῦ κόντου ἐστὶ κατὰ μετάλλινον εὑ-

ρεθὲν πρωτότυπον. Ὁ δ' ἱππεὺς παρίσταται ἐπιγεγλυμμένος ἐπὶ τῆς στήλης τοῦ Ἀντωνίνου.— Ἡ Περσικὴ σημαία ἦν χρυσοῦς ἀετὸς μετὰ τεταμένων τῶν πτερῶν ἐπὶ δόρατος (Ξνφ. Κ. πδ. Ζ, 1, 4. Ἀνδ. Α, 10,

12). Αἱ τῶν Αἰγυπτίων παρίστων ἱερὰ ζῷα πρὸ πάντων (Διόδ. Α, 86), ἀλλὰ καὶ ἄλλα βασιλικὰ ἐμβλήματα. Σημαίας εἶχεν ὁμοίως καὶ ὁ στρατὸς τῶν Ἰουδαίων (Ἡσαΐ. ΙΓ, 2. — Ἀσμ. ᾆσμ. ΣΤ, 4).

Σήματα, ἴδ. ἄστρα.

Σημεῖον, τὸ ἐπὶ οἵου δήποτε ἀντικειμένου ἐπιτιθέμενον ἔμβλημα, πρὸς διάκρισιν. Ἐπὶ τῶν ἀσπίδων ἐγίνετο χρῆσις τούτων ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων ἤδη χρόνων, καὶ πολλῶν ὁμηρικῶν ἡρώων ἀσπίδες λέγονται τοιαῦτα φέρουσαι· καὶ τὰ θαυμάσια τορεύματα τῆς ἀσπίδος τοῦ Ἀχιλλέως καθ' Ὅμηρον, καὶ τῆς τοῦ Ἡρακλέους καθ' Ἡσίοδον, εἰς ταύτην ὑπάγονται τὴν κατηγορίαν. Ὁμοίως δὲ παντοίως περιγράφονται καὶ τὰ τῶν ἀσπίδων τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας (Αἰσχλ. Ἑπτ. ἐπ, Θ, 383. — 641. — Εὐριπ. Φοίν. 1125-1156. — Ἀπλλδ. Γ, 6. 1)· καὶ ἐν τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις οἱ στρατιῶται τινῶν πόλεων ἔφερον τὸ ἀρχικὸν γράμμα αὐτῶν ὡς σημεῖον τῆς ἀσπίδος, οἷον **Λ** οἱ Λακεδαιμόνιοι. Ἡ πρώτη ἐφεύρεσις τῶν τοιούτων σημείων ἀπεδίδετο εἰς τοὺς Κᾶρας (Ἡρδ. Α, 171)· καὶ ἡ ἐναλλαγὴ αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἀσπίδων πολλάκις ἐχρησίμευεν ὡς στρατήγημα (Παυσ. Δ, 38, 3. — Virg. Æ, II, 380-392). Καὶ αἱ πόλεις δὲ πολλάκις εἶχον ἴδιον σημεῖον ἑκάστη, ἐπιχαραττόμενον καὶ εἰς τὰ δημόσια ἔγγραφα (Ἀντγν. Καρύσ. ΙΕ)· καὶ ἐπίσης καὶ δημόσιά τινα καταστήματα, ὡς τὴν εἰκόνα τοῦ Ἑρμοῦ τὰ γυμνάσια. Καὶ τὰ πλοῖα διεκρίνοντο διὰ σημείων ἐπιγεγλυμμένων εἰς τὰς πρῴρας αὐτῶν, καὶ κατ' αὐτὰ καὶ ὠνομάζοντο. Αἱ νῆες τῶν Σαμίων εἶχον «καπρίους τὰς πρῴρας» (Ἡρδ. Γ. 59), ἤτοι κάπρου προτομὰς ὡς σημεῖα. Λύκιον πλοῖον εἶχε λέοντα εἰς τὴν πρῷραν (Πλούτ. π. Γυν. ἀρ.). Τὰ σημεῖα τῶν Φοινικικῶν νηῶν ἦσαν παράδοξα ναννώδη ἀγάλματα θεῶν, καὶ ἐλέγοντο πάταικοι (Ἡρδ. Γ, 37). Συνήθως δὲ τῶν ἐν ναυμαχίᾳ ἡττηθέντων πλοίων τὰ σημεῖα, ἢ ἐμβλήματα, καὶ τὰ ἄφλαστα, ἀφαιρούμενα ὑπὸ τοῦ νικητοῦ, ἀνετίθεντο εἰς ναόν τινα (Πλούτ. Θμστκλ.).

Σημανθηνὰ ὄρη, ἐν Ἀσίᾳ ἐκτεινόμενα ἀνατολικῶς, εἰς τὰ μεθόρια τῆς Σινικῆς (Πτολ. Ζ, 3).

Σῆνα καὶ **Σηνογαλλία,** πόλις ἐν τῇ Ὀμβρικῇ τῆς Ἰταλίας, κτισθεῖσα ὑπὸ τῶν Γάλλων ὅτε εἰσέδυσαν εἰς τὴν χώραν ἐκείνην (Στρβ.). Νῦν Σηνιγάλλια.

Σήνωνες, ἴδ. Σένωνες.

Σήπεια (ἡ), χωρίον τῆς Ἀργολίδος μεταξὺ Τίρυνθος καὶ Ναυπλίας (Ἡρόδοτ. ΣΤ, 77).

Σηπία (ἡ), ὄρος τῆς Ἀρκαδίας περὶ τὴν Στύμφαλον. Ἐπ' αὐτοῦ ἦν ὁ τάφος τοῦ Αἰπύτου (Παυσ. Η, 16).

Σηπιὰς (ἡ), ἀκρωτήριον καὶ ἡ πέριξ χώρα τῆς Μαγνησίας, τὸ νοτιώτατον τῆς Θεσσαλίας (Ἡρδ. Ζ, 183.— Ἀπλλδ. Ῥόδ. Α, 582), μετὰ πολίχνης ἑνωθείσης εἶτα μετὰ τῆς Δημητριάδος (Στρβ.).

Σῆρα, μητρόπολις τῆς Σηριακῆς (νῦν Κίνας) εἰς τὰ πέρατα τῆς Ἀσίας, λίαν ἐμπορικὴ (Πτλμ.). Νῦν ἴσως ἡ Σιγγὰν-φού.

Σηρική, ἧς οἱ κάτοικοι Σῆρες καὶ Σῖναι, οἱ Κινέζοι. Αἱ περὶ τοῦ παναρχαίου τούτου λαοῦ εἰδήσεις ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐστη-

ρίζοντο ἐπὶ πληροφοριῶν σπανιωτάτων τινῶν ἐμπόρων, οἵτινες εἶχον κατορθώσει διὰ πλείστων δυσκολιῶν ν' ἀφιχθῶσι μέχρις ἐκείνων. Τούτου ἕνεκα ἦσαν ἀτελέσταται. Ἡ Σηρικὴ χώρα, οὕτω καλουμένη ἐκ τοῦ μεταξοσκώληκος ὅστις σὴρ λέγεται, συνώρευε δυτικῶς πρὸς τὴν ἐντὸς τοῦ Ἰμάου Σκυθίαν, βορείως πρὸς χώρας ἀγνώστους, ἀνατολικῶς πρὸς τὸν τόπον τῶν Σινῶν, καὶ νοτίως πρὸς τὰς Ἰνδίας, ἑπομένως περιελάμβανε τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς μικρᾶς Βουχαρίας καὶ τὸ βορειοδυτικὸν τῆς Κίνας. Εἰς τὰ βόρεια αὐτῆς ὅρια παρετείνοντο τὰ ὄρη Ἄννιβοι καὶ οἱ Αὐξάκιοι (τὰ νῦν Ἀλταΐ)· ἐν τῷ μέσῳ τὰ Ἀσμιραίϊα ὄρη (μέρος τῶν Δαυρίων ὀρέων), πρὸς νότον τὰ Κάσια ὄρη (νῦν Χάρα). Ποταμοὺς ἐγνώριζον οἱ ἀρχαῖοι τὸν Οἰχάρδην (ἴσως τὸν νῦν Σελέγκαν), καὶ τὸν Βαύτην ἢ Βαύτυσον (νῦν Χόαγγ-Χό). Τὸ κυριώτερον ἢ γνωστότερον προϊὸν τῆς χώρας ἦν ἡ μέταξα, τὸ σηρικὸν, κατὰ λέξιν ἐγχώριον, καθ' ἣν φαίνεται ὅτι οἱ ξένοι ἔμποροι ἐκάλεσαν καὶ τὴν χώραν καὶ τὸ ἔθνος, καὶ τὴν πρωτεύουσαν ἔτι Σῆραν. Περιγράφονται δ' οἱ Σῆρες ὡς λαὸς πρᾶος, ἀγαθὸς, φιλήσυχος, τὴν εὐζωίαν ἐπιδιώκων, ἀπομονούμενος δὲ, καὶ τὴν συγκοινωνίαν μετ' ἄλλων λαῶν ἀποφεύγων. Ἡ πρωτεύουσα Σῆρα νομίζεται ὅτι ἦν τὸ νῦν Πεκῖνον. — Ἡ δὲ χώρα τῶν Σινῶν εἶχε πρὸς βορρᾶν, ἔνθα ὁ Ἀμμιανὸς ἤδη μνημονεύει τοῦ Κινεζικοῦ τείχους, καὶ ἐν μέρει πρὸς δυσμὰς, τὴν Σηρικὴν, πρὸς ἀνατολὰς τὸν ἀνατολικὸν Ὠκεανὸν, πρὸς δὲ νότον καὶ τὸ ἐπίλοιπον τῶν δυτικῶν ὁρίων, τὴν πέραν τοῦ Γάγγου Ἰνδικὴν, ὥστε περιελάμβανε τὰ δυτικὰ τῆς Κίνας καὶ τὸ ἀπώτατον τῶν Ἰνδιῶν. Ἡ ἀνατολικὴ ἀκτὴ τῆς χώρας ἀπετελεῖτο, κατὰ Πτολεμαῖον, ἐκ τριῶν μεγάλων κόλπων, τοῦ κόλπου Σινῶν (τῆς νῦν Καντῶνος ἢ Μακάου), τοῦ θηριώδους κόλπου (τοῦ Τογκίνου ἢ Ἀνὰμ), καὶ τοῦ μεγάλου κόλπου (τοῦ Σιάμ). Ποταμὸς μνημονεύεται ὁ Ἄμβαστος (νῦν Καμβδζά). Οἱ Σῖνες καὶ οἱ Σῆρες διεκλαδεύοντο εἰς διαφόρους λαοὺς, οὓς ὀνομάζει ὁ Πτολεμαῖος.

Σηρικὸν, ἡ μέταξα. Ἡ διὰ τοῦ ἐμπορίου ἐκ τῶν ἐνδοτέρων τῆς Ἀσίας, ἰδίως ἐκ Κίνας (Σηρικῆς), εἰσαγωγὴ τῆς μετάξης καὶ μεταξουργίας εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐστὶν ἀρχαιοτέρα τοῦ Ἀλεξάνδρου, διότι ὁ Ἀριστοτέλης περιγράφει τὰ κατ' αὐτὴν ἀκριβέστατα (Π. Ζ. Ἱστ. Ε, 17, 6), λέγων ὅτι πρώτη ἐξειργάσθη αὐτὴν ἡ Παμφίλη, θυγάτηρ τοῦ Πλάτεω ἐν Κῷ, ἔνθα φαίνεται ὅτι κατὰ πρῶτον ἐκομίσθησαν καὶ οἱ μεταξοσκώληκες, ἢ μᾶλλον ἴσως τὸ νῆμα τῆς μετάξης, καὶ ἡ τέχνη ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ μάλιστα ἐξηκολούθησεν ἀσκουμένη, δι' ὃ καὶ κατὰ τοὺς πρώτους αὐτοκρατορικοὺς χρόνους ἔτι εὐφήμως μνημονεύεται ἡ Κώα ἐσθὴς (Tibull. II, 4. — Propert. I, 2. II, 1. IV, 2. VI. 5. — Horat. Carm. IV, 13, 13. Sat. I, 2, 101). Οἱ ἀγνοοῦντες ὅμως τί εἶχε, τοσοῦτον χρόνον πρὶν, διδάξει ὁ Ἀριστοτέλης, ἐξελάμβανον κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν τὴν μέταξαν ὡς φυτικὸν προϊὸν (Virg. G, II, 121.—Senec. Hippol 386.—Petron. 119 κλ.). Ἐθεωρεῖτο δ' ἡ χρῆσις αὐτῆς ὡς μεγίστη καὶ λίαν ἐπιζήτητος πολυτέλεια καὶ τρυφὴ, δι' ὃ καὶ ὁ Τιβέριος ἀπηγόρευσεν «ἐσθῆτι σηρικῇ μηδένα ἄνδρα χρῆσθαι» (Σουίδ. λ. Τιβέριος. — Δ. Κάσσ. ΝΖ, 15. — Tac. Ann. II, 33). Καὶ ἄλλοι τῶν ἑπομένων αὐτοκρατόρων ἔδειξαν τὴν αὐτὴν αὐστηρότητα, ἐν ᾧ ὁ Καλλιγούλας ἐξ ἐναντίας ἔδιδεν οὐ μόνον τὴν ἄδειαν ἀλλὰ καὶ τὸ παράδειγμα τῆς ἀγορᾶς καὶ ἀσώτου χρήσεως πολυτελεστάτων χρυσοΰφῶν καὶ πολυποικίλτων σηρικῶν ὑφασμάτων ἐξ Ἀσίας κομιζομένων (Δ. Κάσσ. ΝΘ, 12. — Ἰωσηπ. Ἰουδ. πολ. Ζ, 5, 4. — Suet. Calig. LII. Ἀλλ' ὁ Ἀντωνῖνος, τοῦ δημοσίου θησαυροῦ ἐξαντληθέντος, ἐπώλησεν αὐτὰ δημοσίᾳ ἐν τῇ ἀγορᾷ τοῦ Τραϊανοῦ. Πλὴν τῶν χριστιανῶν δὲ συγγραφέων, καὶ αὐτὸς ὁ Πλούταρχος (Γαρ. παραγγ. ΜΗ) συμβου-

λεύει τὰς ἔμφρονας γυναῖκας ν' ἀπέχωσι τοιαύτης σπατάλης. Ἐπωλοῦντο δὲ σηρικὰ καλῶς ἐξειργασμένα ἀντὶ ἰσοστάθμου χρυσοῦ· καὶ ὁ Μ. Αὐρήλιος ἀπηγόρευσε τῇ γυναικί του νὰ φέρῃ τοιοῦτον ἔνδυμα. Τὸ ὁλοκλήρως ἐκ νήματος σηρικοῦ κατειργασμένον ὕφασμα ἐλέγετο ὁλοσηρικὸν, τὸ δὲ μετὰ λινοῦ νήματος μεμιγμένον ὑποσηρικόν. Γενικώτερον δ' ἤρξατο ἡ μεταξουργία διαδιδομένη ἐν Εὐρώπῃ ἀπὸ τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ.Χ. ὅτε μοναχοὶ ἐκόμισαν ἐκ Σηρίνδης (τῆς Σηρικῆς, Κίνας) ἐν νάρθηκι μεταξοσκώληκας, καὶ ἐδίδαξαν τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐκκόλαψιν αὐτῶν (Προκπ. Γοτθ. Πολ. Δ, 17. — Ξνρχ. Χρν. ΙΔ, Σλ, 69. — Γλυκ. Χρν. Δ, Σλ. 209). Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς αὐτοκράτορας εἰς μεγάλους περιορισμοὺς ὑπεβλήθη ἡ σκωληκοτροφία καὶ μεταξουργία (Προκόπ. Ἱστορ. Ἀρκν. 25). Τῇ δὲ ιϛ' ἑκατονταετηρίδι μετεδόθη ἡ τέχνη ἐξ Ἑλλάδος εἰς Σικελίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην.

Σήσαμος (ἡ), Ἑλληνικὴ πόλις τῆς Παφλαγονίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 852. — Ἀπλλν. Ῥόδ. Β, 941), εἶτα δ' αὐτὴ καὶ ἡ Ἄμαστρις συνηνώθησαν εἰς πόλιν μίαν, ἧς ἡ ἀκρόπολις ἐλέγετο Σήσαμος (Στρβ.),

Σηστὸς, πόλις τῆς Θράκης, κατὰ τὸ στενώτατον τοῦ πορθμοῦ τοῦ Ἑλλησπόντου, κατέναντι τῆς ἐν Μυσίᾳ πόλεως Ἀβύδου. Τὸ πλάτος τῆς θαλάσσης λέγεται ἐνταῦθα ἑπταστάδιον (Ἡρδ. Ζ, 34). καὶ ἐστὶν ἡ συνήθης θέσις τοῦ διάπλου. Παρ' αὐτῇ ἐγεφύρωσεν ὁ Ξέρξης τὸν Ἑλλήσποντον. Ἐνταῦθα δὲ καὶ οἱ ποιηταὶ (Μουσαῖος, 8. — Ov. Her. XVIII. XIX) πλάττουσι τὴν διήγησιν τῶν ἐρώτων τῆς Ἡροῦς καὶ τοῦ Λεάνδρου. Ἀποικίαν εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἔπεμψαν οἱ Ἀθηναῖοι (ἴδ. Ἡρδ. Δ, 142. Θ, 133. — Θουκ. Α. 89. Η, 62. — Ξνφ. Ἑλλ. Α. 1, 7. — Στρβ. ΙΓ, 581. 584).

Σητία καὶ **Σήτιον.** Πόλεις τοῦ ὀνόματος τούτου ὑπῆρχον καὶ ἐν τῇ Βαιτικῇ καὶ ἐν τῇ Ταρρακωνικῇ Ἱσπανίᾳ. Ἐπισημοτέρα δὲ ἦν ἡ ἐν Λατίῳ, ἥτις ἐπῃνεῖτο διὰ τὸν οἶνόν της· ἀπέσπασαν δ' αὐτὴν οἱ Ῥωμαῖοι ἀπὸ τοῦ Οὐολσκικοῦ δεσμοῦ, καὶ εἶτα κατέκλεισαν ἐν αὐτῇ τοὺς Καρχηδονίους αἰχμαλώτους (Liv. VI, 30. VII, 42. XXVI, 8. XXVII, 9. XXXII, 26). Νῦν Σέσση, μετ' ἐρειπίων ἀρχαίων τειχῶν.

Σήτιον ὄρος, ἀκρωτήριον εἰς τὴν μεσημβρινὴν ἀκτὴν τῆς Ναρβωνικῆς Γαλλίας. Πρὸ αὐτοῦ ἦν ἡ νῆσος Βλάσκων (νῦν Βρέσκων). (Στρβ. Δ, 181)

Σθενέβοια, θυγάτηρ Ἰοβάτου, βασιλέως τῆς Λυκίας, ἢ Ἀμφιάνακτος, γυνὴ τοῦ Προίτου, συκοφαντήσασα τὸν Βελλεροφόντην παρὰ τῷ ἀνδρί της, εἶτα δὲ μεταμεληθεῖσα καὶ αὐτοκτονήσασα (Ἀπλλδ. Β, 2, 1. Γ, 9, 1. — Ἴδ. καὶ Ἀρστφ. Βάτρ, 1043). Παρ' Ὁμήρῳ ἡ αὐτὴ Ἄντεια.

Σθενολαΐδας, μέλος τῆς ἐν Σπάρτῃ Γερουσίας κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Α, 85).

Σθενέλαος, υἱὸς τοῦ Ἰθαιμένους, φονευθεὶς ἐν Τροίᾳ ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Π, 586).

Σθενέλη, 1) Μία τῶν Δαναΐδων (Ἀπολλδ. Β, 1, 5). — 2) Θυγάτηρ Ἀκάστου, καὶ κατά τινας γυνὴ τοῦ Μενοιτίου καὶ μήτηρ τοῦ Πατρόκλου (Ἀπλλδ. Γ, 12, 8).

Σθένελος, 1) Υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου, ἀνὴρ τῆς Δαναΐδος Σθενέλης (Ἀπλλδ. Β, 1, 5). — 2) Υἱὸς τοῦ Καπανέως καὶ τῆς Εὐάδνης, συνεκστρατεύσας μετὰ τῶν Ἐπιγόνων κατὰ τῶν Θηβῶν (Ἀπλλδ. Γ, 7, 3), καὶ τὸν Διομήδην εἰς Τροίαν ἀκολουθήσας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 564). — 3) Υἱὸς τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδας, σύζυγος Νικίππης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Πέλοπος, ἐκβαλὼν τὸν Ἀμφιτρύωνα ἐκ τῆς Τίρυνθος, καὶ καταλαβὼν τὴν βασιλείαν τῶν Μυκηνῶν (Ὁμ. Ἰλ, Τ, 116. — Ἀπλλδ. Β, 4, 5, 6). — 4) Εἷς ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Μέλαντος, τῶν φονευθέντων

ὑπὸ τοῦ Τυδέως (Ἀπλλδ. Α, 8, 5). — 5) Υἱὸς τοῦ Ἀνδρόγεω, συνοδεύσας τὸν Ἡρακλέα εἰς τὴν κατὰ τῶν Ἀμαζόνων ἐκστρατείαν, καὶ παρ' αὐτοῦ εἰς ἀμοιβὴν τὴν νῆσον Θάσον λαβὼν (Ἀπλλδ. Β, 5, 9). Κατὰ δὲ Ἀπολλώνιον Ῥόδιον (Β, 911), υἱὸς τοῦ Ἄκτορος. — 6) Δραματικὸς ὑποκριτὴς ἐν Ἀθήναις (Ἀρστφ. Σφκ. 1304).

Σθένια, ἑορτὴ τελουμένη ἐτησίως ὑπὸ τῶν Ἀργείων ἐν Ἑρμιόνῃ, πρὸς τοῦ Σ θ ε ν ί ο υ Δ ι ὸ ς τὸν βωμὸν, ὅστις ἦν μέγας λίθος (Ἡσύχ. λ. Σθένια). Καὶ ὁ μὲν Πλούταρχος λέγει (π. Μουσ. ΚΣΤ) ὅτι τὴν πανήγυριν, εἰς ἣν ἐποιοῦντο χρῆσιν τοῦ αὐλοῦ ἵδρυσε κατ' ἀρχὰς ὁ Δαναός. Κατὰ δὲ Παυσανίαν (Β. 32. Ζ, 34, 9), ἐγκατέστησεν αὐτὴν ὁ Θησεὺς, εὐγνωμονῶν τῷ Διῒ δι' ὃ τῷ ἔδωκε σ θ έ ν ο ς ἵνα ἐγείρῃ τὸν λίθον ὑφ' ὃν ἔκειντο τὰ γνωρίσματα τοῦ πατρός του Αἰγέως, καὶ αὐτὸς ἵδρυσε καὶ τὸν βωμὸν τῷ θεῷ, πιθανῶς καθιερώσας, κατὰ τὴν πεποίθησιν τῶν μεταγενεστέρων, αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν μ έ γ α ν λ ί θ ο ν ὃν εἶχε μετακινήσει.

Σθένις, Ὀλύνθιος, σύγχρονος τοῦ Πραξιτέλους, εἰργάζετο ἐν Ἀθήναις, ὅθεν οἱ Ῥωμαῖοι ἀφῄρεσαν μετὰ ταῦτα καὶ μετήγαγον εἰς Ῥώμην, εἰς τὸν ναὸν τῆς Ὁμονοίας, τὰ ὑπ' αὐτοῦ καλλιτεχνηθέντα ἀγάλματα τοῦ Διὸς, τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῆς Δήμητρος. Ἐπῃνοῦντο δ' αὐτοῦ καὶ τὸ σύμπλεγμα γυναικῶν θυουσῶν, προσευχομένων καὶ κλαιουσῶν (Παυσ. ΣΤ, 16, 17), καὶ πρὸ πάντων τὸ εἰς Σινώπην στηθὲν ἄγαλμα τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς πόλεως Αὐτολύκου. Καὶ μετὰ τοῦ Λεωχάρους δὲ συνειργάσθη ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν σύμπλεγμα τῆς οἰκογενείας τοῦ Πασιτέλους (Rang. Ant. hell. II, Ἀρ. 1102).

Σθηνὼ καὶ **Σθεεννὼ,** μία τῶν Γοργόνων (Ἡσδ. Θεογν. 276. — Ἀπλλδ.).

Σίβυλλα. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερον διάφοροι θεόπνευστοι προφήτιδες, εἰς διαφόρους ἐποχὰς καὶ εἰς διάφορα μέρη ἀποδιδόμεναι, κατ' ἀβεβαίους καὶ μὴ συμφωνούσας μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων. Ὁ Πλάτων μνημονεύει μιᾶς Σιβύλλης μόνον, ὁ δ' Ἀριστοφάνης, ὁ Ἀριστοτέλης. πολλῶν· ἐπὶ τοῦ Οὐάρρωνος δέκα ἦσαν γνωσταί. Τὸ ὄνομα παρήγετο κατὰ Πλάτωνα (Φαῖδρ. Σλ. 244. — καὶ Varr.) ἐκ τοῦ Σ ι ὸ ς (Διὸς) β ο υ λ ή. Νεώτεροι γλωσσολόγοι τὸ θέλουσι παράγωγον ἐξ ἀσιατικῶν διαλέκτων. Κατ' Εὐστάθιον, ἡ πρώτη οὕτω κληθεῖσα ἦν θυγάτηρ τοῦ Δαρδάνου καὶ τῆς Νησοῦς. Ὁ Πλούταρχος (Πυθικ.) λέγει τὴν πρώτην Σίβυλλαν Λίβυσσαν, θυγατέρα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λαμίας, θυγατρὸς τοῦ Ποσειδῶνος, μαντεύουσαν ἐπὶ βράχου ἐν Δελφοῖς. Ἡ δευτέρα καὶ ἐπισημοτάτη ἦν ἡ Ἐρυθραία Ἡροφίλη, εἰς ἣν διάφοροι πόλεις ἀποδίδονται ὡς πατρίς. Αὐτὴ δὲ καλεῖ ἑαυτὴν Ἡροφίλην καὶ Ἄρτεμιν, ἀδελφὴν, θυγατέρα, ἢ σύζυγον τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἐλέγετο ζήσασα πρὸ τῶν Τρωϊκῶν. Ἦν δ' ἡ αὐτὴ μετὰ τῆς Σαρδηνίας, Τρωϊκῆς, Σαμίας, Δελφικῆς καὶ Κυμαίας Σιβύλλης, καὶ φέρει καὶ τὰ ὀνόματα Δημὼ, Δημοφίλη, Δηϊφόβη, Ἀμάλθεια. Ὡς πᾶσαι αἱ Σίβυλλαι, μόνιμον μὴ ἔχουσα τὴν διαμονὴν, ἐλέγετο ἐκ Τρωάδος μεταβᾶσα εἰς Κλάρον πρὸς τῇ Κολοφῶνι, εἶτα εἰς Σάμον, Δῆλον, Δελφοὺς, καὶ εἶτα πάλιν ἐπιστρέψασα εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σμινθέως Ἀπόλλωνος εἰς Τρωάδα. Ἐκ Κύμης δὲ ἡ ἐξ Ἐρυθρῶν ἐλέγετο προσέτι ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀπελθοῦσα εἰς Κύμην τὴν Ἰταλικὴν, ἔνθα ἐπροφήτευσε τῷ Αἰνείᾳ πρὸ τῆς εἰς Ἅδου καταβάσεώς του (Virg. Æ, VI, 10. —Ov. Met. XIV, 104). Ἐθεωρεῖτο δὲ ὡς φθᾶσα εἰς βαθύτατον γῆρας (Ov Met. XIV. 130. Fast. IV, 835), δι' ὃ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι εἰς ἑορτήν τινα (τῆς Anna Perenna) ηὔχοντο ἀλλήλοις τῆς Σιβύλλης τὴν ἡλικίαν (Ov. Fast. III, 534). Αὐτῆς ἐλέγοντο οὖσαι προφητεῖαι τινὲς εἰς στίχους Ἑλληνικοὺς, οὓς Ταρκύνιος ὁ Σούπερβος ἠγόρασε παρ' ἀγνώστου γραίας ἀντὶ μεγίστης χρηματικῆς ποσότητος. Αἱ Ἑλληνικαὶ Σίβυλλαι ἦσαν εἰς

ἄμεσον σχέσιν μετὰ τοῦ μαντικοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἐπιστεύοντο διατρίβουσαι κυρίως ἔνθα κατ' ἀρχαίαν πίστιν ὑπῆρχε χρηστήριον τοῦ θεοῦ· ἀφ' ὅτου ὅμως οἱ χρησμοὶ ἐκανονίσθησαν, αἱ Σίβυλλαι ἐξέλιπον. Ἐπροφήτευον δὲ ἄνευ ἐξωτερικῶν ἐρεθισμῶν, καὶ μόνον ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ ἐμπνεόμεναι, ἢ περιήρχοντο εἰς ἔκστασιν πίνουσαι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ὕδατος. Ῥωμαϊκαὶ δὲ Σίβυλλαι ὑπῆρχον, πλὴν τῆς Κυμαίας, ἡ Καρμεντὶς (ἴδ. Εὔανδρος), αἱ querquetulanae virae (κουερκουετούλιαι παρθένοι), ἡ Μεφίτις καὶ ἡ Τιβουρτίνη. Οἱ ἀρχαῖοι ἀναφέρουσι καὶ Ἑβραίαν τινὰ Σίβυλλαν π. Χ., ἥτις Σάββα ἢ Σαμβέθη ἐκαλεῖτο, καὶ ἐταυτίζετο μετά τινος Χαλδαϊκῆς, καὶ ἄλλης αἰγυπτιακῆς. — Χρησμοὶ Σιβυλλιακοὶ σώζονται εἰς 12 βιβλία, διαφόρων ὄντες ἐποχῶν καὶ διάφοροι κατὰ τὸ περιεχόμενον, μίγμα ποικίλων ἐπόψεων, χριστιανικῶν, ἰουδαϊκῶν, εἰδωλολατρικῶν, κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ σχῆμα προφητειῶν ἱστορήματα περιέχοντες, ἢ προρρήσεις ἀφορώσας ναούς, πόλεις, λαοὺς καὶ ἐπικρατείας, μετὰ συναναμεμιγμένων ἠθικῶν ἀποφθεγμάτων καὶ παραγγελμάτων καὶ ποιητικῶν ἀπεικονίσεων.

ἄλλους (Στρβ. Σουΐδ. Ἀππ.) Μακεδονική, Θρᾳκικὴ ἢ Σκυθική.

Σιβύρτιος, εἷς τῶν στρατηγῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐγκαταστὰς ὡς διοικητὴς τῆς Ἀραχωσίας καὶ Γεδρωσίας, καὶ διατηρήσας τὰς ἐπαρχίας ταύτας καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κατακτητοῦ. Κατ' ἀρχὰς ἡνώθη μετὰ τοῦ Εὐμένους. Εἶτα δὲ μετασχὼν κρυφίας κατὰ τούτου συνωμοσίας, καὶ φωραθείς, ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ. Μετὰ τὸν θάνατον ὅμως τοῦ Εὐμένους πολλὴν τῷ ἐπέδειξεν εὐγνωμοσύνην ὁ Ἀντίγονος (Διόδ. ΙΘ, 68. — Ἀρρ. Ε, 6. ΣΤ, 27).

Σίγανα, πόλις τῆς Ἀραχωσίας ἐν Ἀσίᾳ (Πτολ. ΣΤ, 20).

Σίγγος (ὁ), πόλις τῆς Μακεδονίας ἐπὶ κόλπου ὅστις Σιγγαϊκὸς ἐλέγετο (Ἡρδ. Ζ, 122).

Σίγειον, ἀκρωτήριον τῆς Τρωϊκῆς χώρας, τὸ βορειοδυτικώτερον τῆς Ἀσίας, κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀπέναντι τῆς πόλεως Ἐλεούσης, κειμένης ἐπὶ τῆς νοτίας ἄκρας τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου (Νῦν τουρκ. Γενισέρ). Ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου ἦν καὶ ὁμώνυμος πόλις μετὰ λιμένος, καταστραφεῖσα μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ Περσικοῦ κράτους.

Σιβύνη (ἡ) καὶ Σιβύνης (ὁ) καὶ Σίβυνος, προσέτι καὶ Σίγυνος, εἶδος δόρατος, ὡς φαίνεται ὁλοσιδήρου, εὐρεῖαν ἔχοντος τὴν αἰχμὴν (Ὀππιαν. Κυνγ. Α, 152), ἐν χρήσει εἰς θήραν ἀγρίων ζῴων. Καθ' Ἡρόδοτον (Ε. 9), λέξις Κυπρία· κατ'

Εἶχε δὲ καὶ φρούριον Ἀχίλλειον καλούμενον, διότι ἐθεωρεῖτο ὅτι παρ' αὐτῷ ἦν ὁ τάφος τοῦ Ἀχιλλέως. Ἐν ἀρχαίοις χρόνοις ἔδωκεν ἀφορμὴν πολέμου μεταξὺ Πεισιστράτου καὶ Πιττακοῦ (Ἡρδ. Ε, 65. 94). Ἐκεῖ δὲ κατῴκησαν καὶ ὅτε ἐξώσθησαν ἐξ Ἀθηνῶν

οἱ Πεισιστρατίδαι. Πρὸ τῆς ἐκκλησίας ἑνὸς τῶν χωρίων τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου εὑρέθη σπουδαιοτάτη ἀρχαία ἐπιγραφή, βουστροφηδὸν γεγραμμένη ἐπὶ ἀκεφάλου τετραγώνου Ἑρμοῦ, καὶ ὑπὸ τοῦ Ἔλγινος μετηνέχθη εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον.

Σέγμα, ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις, διὰ τὸ τότε ἐν χρήσει σχῆμα τοῦ γράμματος C, ἐλέγοντο οὕτω διάφορα ἡμικυκλικά, ὡς ἡ ὀρχήστρα τοῦ θεάτρου (Φωτ.), καὶ ἕδρα ἡμικυκλικὴ περὶ στρογγύλην τράπεζαν.

Σέγμανες (ὁ), ποταμὸς τῆς Ἀκουϊτανίας ἐν Λυκαονίᾳ.

Σεγνέα, 1) Πόλις τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ, εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ ὄρους τῶν Οὐόλσκων, κτισθεῖσα ὑπὸ Ταρκυνίου τοῦ Σουπέρβου, ἔχουσα ναὸν Διὸς Οὐρίου, παράγουσα οἶνον ἰαματικὸν, ἐξαίρετα ἀπίδια, καὶ εἶδός τι πηλοῦ χρήσιμον εἰς στρῶσιν τῶν ὁδῶν (Opus Sigminum) (Στρϐ. Ε, 237.—Liv. I, 55. II, 21, VIII, 3). Νῦν Σέγνο, διατηρουμένου τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς, καὶ μεταβληθέντος εἰς ἐκκλησίαν. Σώζονται αὐτῆς καὶ Οὐόσκιά τινα ἐρείπια.—2) Ὄρος τῆς Μεγάλης Φρυγίας, ὑπὲρ τὴν πόλιν Ἀπάμειαν Κιϐωτὸν (Plin. V, 29, 29).

Σέγριον, ἀκρωτήριον τῆς νήσου Λέσϐου (Στρϐ.), διατηροῦν τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Σιγύνναι ἢ **Σέγυννοι,** λαὸς κατὰ τοὺς μὲν ἐν Ἀσίᾳ, κατὰ τοὺς δὲ ἐν Εὐρώπῃ πρὸς τῷ Ἴστρῳ οἰκῶν. Καθ' Ἡρόδοτον (Ε, 9) ἔλεγον οἱ ἴδιοι ὅτι κατήγοντο ἐκ τῶν Μήδων, καὶ εἶχον μηδικὰ ἤθη καὶ ἔθιμα. Εἶχον ἵππους μικροὺς, δασεῖς, καὶ μόνον πρὸς ζεῦξιν καταλλήλους· ἡ δὲ γυνὴ, ἡ ἀναδεικνυμένη ἀρίστη τῶν ἁμαξηλατῶν, ἐδικαιοῦτο νὰ ἐκλέξῃ ὃν ἤθελε σύζυγον (Στρϐ. ΙΑ, 520). Τινὲς ἀναγνωρίζουσιν ἐν αὐτοῖς τὰ πρῶτα ἴχνη τῶν ἀθιγγάνων, ὡς καὶ τὸ ὄνομα φαίνεται συμφωνοῦν.

Σέδη, 1) Πόλις μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Λακωνίας, νοτίως Ἐπιδαύρου τῆς Λιμηρᾶς, ἐπώνυμος τῆς θυγατρὸς τοῦ Δαναοῦ· εἶχε παρακμάσει ἤδη ἐν ἀρχαίοις χρόνοις (Παυσ. Γ, 22. 11). — 2) Πόλις τῆς Παμφυλίας, ἀποικία Κύμης τῆς

Αἰολικῆς, ἕδρα ἐπίσημος λατρείας τῆς Ἀθηνᾶς (Στρϐ. ΙΔ, 664.—Liv. XXXV, 13. XXXVII, 23). Νῦν Παλαιὰ Ἀδάλια.—3) Πόλις τῆς ἐπαρχίας τοῦ Πόντου, μετακληθεῖσα Πολεμώνιον (Στρϐ.). — 4) Γυνὴ τοῦ Ὠρίωνος, κρημνισθεῖσα εἰς τὸν Τάρταρον ὑπὸ τῆς Ἥρας, διότι ἐκαυχήθη ὅτι ἦτο ὡραιοτέρα της (Ἀπλλδ. Α, 4, 3). — 5) Θυγάτηρ τοῦ Δαναοῦ, καθ' ἣν ὠνομάσθη ἡ ἀνωτέρω πόλις τῆς Λακωνίας (Παυσ. Γ.22).

Σιδηνὴ, 1) ἡ περὶ τὴν Σίδην τοῦ Πόντου (ἀνωτ. 3) χώρα. — 2) Πόλις τῆς Τρωϊκῆς χώρας (Στρϐ.),

Σιδηρώ, γυνὴ τοῦ Σαλμωνέως, μητρυιὰ τῆς Τυροῦς (Ἀπλλδ. Α, 9, 8).

Σέδηκες, λαός τις τῆς μεγάλης Μηδίας (Πτλμ.).

Σιδικενοὶ, αὐσωνικὸς λαὸς ἐν Καμπανίᾳ τῆς Ἰταλίας, περὶ τὸ ὄρος Μασσικὸν καὶ τὰ μεθόρια τοῦ Σαμείου, πρωτεύουσαν ἔχων τὴν τὸ ἀρχαῖον ὄνομα διατηροῦσαν Τέανον (Στρϐ.— Cic. Phil. II, 41. — Liv. VII, 29. VIII, 2. XV.—Virg. Æ, VII, 727).

Σιδοῦς, φρούριον τῆς Μεγαρίδος, πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Κορινθίας, κατὰ τὸν λιμένα τῶν Κεγχρεῶν, μεταξὺ Κρομμυῶνος καὶ τοῦ Ἰσθμοῦ. Παρῆγεν ἐξαίρετα μῆλα (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 4, 13. Ε, 19).

Σέδουσα, κώμη ἐν Λυδίᾳ, ἀνήκουσα ταῖς Ἐρυθραῖς τῆς Ἰωνίας (Θουκ. Η, 24).

Σέδυμα (κατ' ἄλλους Δίδυμα), πόλις τῆς Λυκίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στέφαν. Βυζάντ.).

Σιδὼν, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Φοινίκης, παράλιος, ἐντὸς κοιλάδος μόλις μιλίου

πλάτος ἐχούσης, εἰς 5 μιλίων ἀπόστασιν βορείως κειμένη τῆς Τύρου, ἥτις ἀπ' αὐτῆς ἀπῳκίσθη. Εἶχε δύο ἀξιολόγους καὶ καλῶς ὠχυρωμένους λιμένας. Κατέστρεψε δ' αὐτὴν Ἀρταξέρξης ὁ Ὦχος, βασιλεὺς τῆς Περσίας, καὶ ἔκτοτε ἔμεινε πάσῃ προσβολῇ ἀναπεπταμένη (Ἀρρ. Β, 15, 6). Ἐπὶ Ὁμήρου ἤδη (Ἰλ. Ζ, 290. Ὀδ. Ο, 115, 424) ἦν ἐμπορικωτάτη, ἐξέπεμπεν ἀποικίας, καὶ ἤσκει ἐξαιρέτως κλάδους τινὰς τῆς καλλιτεχνίας, ἰδίως τῆς μεταλλουργίας καὶ τορευτικῆς. Οὕτως ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Ψ, 740) ἐπαινεῖ μετὰ θαυμασμοῦ τὸν εἰς αὐτὴν κατασκευασθέντα κρατῆρα, ἔχοντα ἓξ μέτρων χωρητικότητα, καὶ ὅστις «κάλλει ἐνίκα πᾶσαν ἐπ' αἶαν πολλόν». Τὰ πλοῖα αὐτῶν ἦσαν ἐκ τῶν ἀρίστων διὰ τὴν θαλασσοπλοΐαν (Ἡρδ. Ζ, 89. 86). Ὡς πᾶσαι αἱ Φοινικικαὶ πρωτεύουσαι, εἶχε καὶ αὐτὴ διαδοχικοὺς βασιλεῖς, γενομένους ὅμως ἐν μετέπειτα χρόνοις φόρου ὑποτελεῖς εἰς τοὺς Πέρσας καὶ Μακεδόνας. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται παρὰ τῇ νῦν Σαΐδᾷ, κειμένῃ ὀλίγον τι δυτικώτερον (Στρβ. ΙΣΤ, 756).

Σίθων, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ὄσσης, βασιλεὺς τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου, ἢ τῶν Ὀδομάντων, ἐκ τῆς νύμφης Μενδείδος πατὴρ τῆς Παλλήνης, συζύγου τοῦ Κλείτου, διαδεχθέντος τὸν Σίθωνα (Τζέτζ. εἰς Λυκόφρ. 583).

Σιθωνέα, τὸ μέσον ἀκρωτήριον τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου ἐν Μακεδονίᾳ, ἔχον ὄρη οὐχὶ ὑψηλὰ καὶ ἀρίστους λιμένας. Μεταξὺ τοῦ Τορωναίου καὶ τοῦ Σιγγιτικοῦ κόλπου κειμένη, περιεῖχε τὰς πόλεις Σερμύλην, Τορώνην, Γαληψὸν καὶ Σιγγὸν (Ἡρδ. Ζ, 123).

Σικανία, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Σικελίας. Ἴδ. Σικανοί. Καὶ χώρα τις ἰδία ἐν τῇ νήσῳ περὶ τὸν Ἀκράγαντα (Ὁμ. Ὀδ. Ω, 307.—Ἡρδ. 170.—Θουκ. ΣΤ, 9).

Σικανοί, οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς Σικελίας (Θουκ. ΣΤ, 2), ἐξ Ἰβηρίας τῆς Ἱσπανίας ἐλθόντες ὅτε ἐδιώχθησαν ἐκεῖθεν ὑπὸ τῶν Λιγύων.

Σικανός, 1) Ποταμὸς τῆς Ἰβηρίας, ἀφικνούμενος, κατὰ Θουκυδίδην (ΣΤ, 2), μέχρι τοῦ Ῥοδανοῦ. Ἴσως ὁ Σηκουάνας. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἐξηκέστου, Συρακούσιος στρατηγὸς ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας τῶν Ἀθηναίων, διῴκει τὸ ἓν κέρας τοῦ στόλου, καὶ ἐζήτησε μάτην νὰ κυριεύσῃ τὸν Ἀκράγαντα (Θουκ. ΣΤ, 73. Ζ, 46. 50. 70).

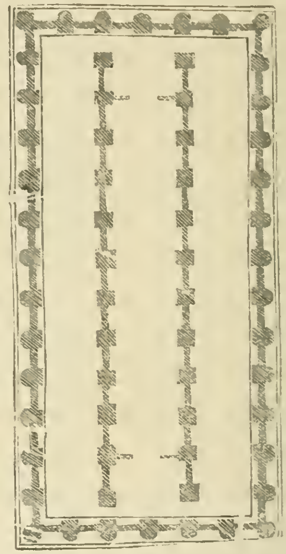
Σικελία, πρὶν Σικανία, καὶ ἕνεκα τοῦ τριγωνικοῦ αὐτῆς σχήματος καὶ τῶν τριῶν ἀκρωτηρίων Τρινακρία (Hor. Sat. II, 6, 55), κατά τινας ἡ Ὁμηρικὴ Θρινακία. Ἦν ἡ μεγίστη καὶ ἐπισημοτάτη νῆσος τῆς Μεσογείου, νοτιοδυτικῶς κειμένη τῆς

Κάτω Ἰταλίας, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ, ἔχοντος εἰς τὸ στενώτερον αὐτοῦ μέρος πλάτος μόνον 12 σταδίων, καὶ εἴτε διὰ σεισμῶν ἀποχωρισθεῖσα ἀπὸ τῆς στερεᾶς, εἴτε παρ' αὐτὴν ἀνακύψασα δι' ἡφαιστείου ἐνεργείας. Μῆκος δ' ἔχων ὁ πορθμὸς 4 γεωγραφικῶν μιλίων, εὐρύνεται μέχρι 2 μιλίων. Περὶ τοῦ μεγέθους τῆς νήσου ἄλλοι ἄλλα ἐφρόνουν. Κατὰ τὸν Ἔφορον ἀπῄτει ὁ περίπλους αὐτῆς 5 ἡμερονύκτια· κατὰ Θουκυδίδην (ΣΤ, 1), 8 ἡμέρας. Ὁ Ποσειδώνιος, ἐν Στράβωνι (ΣΤ, 266), τῇ ἀποδίδωσι περίμετρον 4,400 σταδίων (550 μιλίων), ὁ δὲ Πλίνιος (III, 8. 14) 618 μιλίων. Ἡ περὶ τὴν νῆσον θάλασσα, τοὐλάχιστον ἡ πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολάς, ἐλέγετο Σικελικὸν πέλαγος, ἀφικνούμενον καὶ μέχρι τῆς Κρήτης, ὃν δὲ κατὰ Πλίνιον μέρος μόνον τοῦ Ἰονικοῦ πελάγους. Ἡ νῆσος ἐστὶν ἐν γένει ὀρεινή· τὸ δὲ κυριώτερον τῶν ὀρέων αὐτῆς ἐκαλεῖτο τὰ νευρώδη ὄρη, ἐξακολούθησις ὂν τῶν Ἀπεννίνων πρὸς

νότον καὶ πρὸς δυσμάς. Παρὰ τῇ ἀνατολικῇ παραλίᾳ τῆς νήσου κεῖται τὸ ὄρος Αἴτνη, 3310 μέτρα ὑψηλόν· εἰς δὲ τὸ δυτικὸν πέρας ὁ Ἔρυξ (ν. Ἅγ. Ἰουλιανός)· εἰς τὸ νότιον τὰ Ἡραῖα ὄρη (νῦν Σόροι). Ἄλλα ὀρέων ὀνόματα εἰσὶν ὁ Νεπτούνιος (Ποσειδώνιος) πρὸς τῇ Μεσσήνῃ, ὁ Μάρων, ὁ Κράτας, οἱ Δίδυμοι λόφοι (Gemelli colles) πρὸς τὸ μεσαίτατον τῆς νήσου. Ἀκρωτήρια δὲ ἦσαν πρὸς ἀνατολάς, τὸ Πέλωρον (νῦν Φάρον), ἐπίπεδον, εἰς τὴν βορειανατολικὴν γωνίαν· τὸ Δρέπανον (πιθανῶς τὸ νῦν τοῦ ἁγίου Ἀλεξίου)· τὸ Ἄργεννον (νῦν Τραορμίνα ἢ τοῦ ἁγ. Ἀγγέλου)· τὸ Πλημμύριον, νοτίως πρὸς ταῖς Συρακούσαις (νῦν ἄκρα τοῦ Γίγαντος)· ἡ νοτιανατολικὴ ἄκρα τὸ Πάχυνον (νῦν Πασσάρον). Εἰς δὲ τὴν νοτιοδυτικὴν ἄκραν τὸ Ὀδύσσειον (νῦν τῆς Κίρκης)· ἡ Βούκρα (νῦν Βούτερα)· τὸ πρὸς δυσμὰς Λιλύβαιον (νῦν Μαρσάλε)· εἰς δὲ τὴν βορείαν παραλίαν, τὸ Αἰγίθαλλον (νῦν ἁγ. Θεοδώρου)· τὸ Φαλάκριον (νῦν Ῥασοκούλμιον). Οἱ ποταμοὶ εἰσὶ μικροί, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔαρ πολλάκις ὁρμητικοὶ ἐκχειλίζουσιν· εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν ὁ Ἀκεσίνης (ν. Ἀλκαντάρας), ἐξέβαλλε μεταξὺ Ταυρομενίου καὶ Νάξου· ὁ Σύμαιθος (ν. Γιαρέτας) ἐξέβαλλεν ὀλίγον βορειανατολικῶς τῶν Λεοντίνων· ὁ Ἄναπος (νῦν ὁμοίως), κατὰ τὰς Συρακούσας· ὁ Ἔλωρος (ν. Τέλλαρο), παρὰ τῇ ὁμωνύμῳ πόλει. Κατὰ τὰ νοτιοδυτικά, ἡ Γέλα (ν. Ὀλίβα), ἡ Ἱμέρα (ν. Σάλυο), μεταξὺ Γέλα καὶ Ἀκράγαντος· ὁ Ἅλυκος (ν. Πλάτανοι) παρὰ τῇ Μινώᾳ Ἡρακλείᾳ· ὁ Ὕψας (ν. Βελίκη), παρὰ Σελινοῦντι. Εἰς τὴν βόρειον πλευρὰν ἔρρεε καὶ ὁ ἄλλος ποταμὸς Ἱμέρα (ν. ἅγ. Λεονάρδος)· ὁ Κριμισσός. Λίμνας δὲ εἶχε τὴν Λυσιμέλειαν (ν. Παντανέλλαν), ὑπὸ τοῦ Ἀνάπου ποταμοῦ σχηματιζομένην παρὰ ταῖς Συρακούσαις· τὴν Συρακώ, αὐτόθι· τὴν Καμαρίνην, παρὰ τῇ ὁμωνύμῳ πόλει (ν. ὁμοίως)· τὴν Πέργον (Lacus Pergos. ν. Πέργουσα ἢ Λαργιτέλλον), νοτιοδυτικῶς τῆς Ἔννης· τὴν Παλικῶν λίμνην (ν. ὁμ.), λίμνην ἡφαιστειογενῆ, ἔνθα ἡ πόλις Μέναι· Πηγαὶ μνείας ἄξιαι ἦσαν ἡ Ἀρέθουσα πρὸς ταῖς Συρακούσαις καὶ ἡ Κυάνα (ν. ὁμ. ἢ Πίυμα), ἐπίσης ἐκεῖ πλησίον. — Γενικῶς ἀνεγνωρίζετο ἡ ἔκτακτος εὐφορία τῆς νήσου, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ σιταποθήκη τῆς Ἰταλίας (Στρβ. ΣΤ, 273.—Cic. Verr. II, 2. d. Imp. Pomp. XII. — Liv. XXVI, 40). Τούτου ἕνεκεν ἦν ἱερὰ τῇ Δήμητρι, καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ ἀγαπητὴ αὐτῆς κατοικία. Σήμερον παραμεληθείσης τῆς καλλιεργείας, παρήκμασε κατὰ τοῦτο πολὺ ἡ νῆσος. Τῶν νοτίων μερῶν τὰ προϊόντα ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὰ τῆς Ἀφρικῆς, εἰς τὰ λοιπὰ δὲ μέρη πρὸς τὰ τῆς Ἰταλίας, καὶ πολλάκις μνημονεύονται παρὰ τῶν ἀρχαίων σῖτοι, καρποὶ μεσημβρινοί, φοίνικες καὶ ἐξαίρετοι οἶνοι.—Τοὺς Κύκλωπας καὶ Λαιστρυγόνας τοῦ Ὁμήρου οἱ μὴ ἔχοντες ποῦ ἀλλαχοῦ νὰ θέσωσιν, ἔθετον εἰς τὴν Σικελίαν. Ὡς ἀρχαιοτάτους δὲ κατοίκους αὐτῆς γινώσκει ἡ ἱστορία τοὺς ἐξ Ἰταλίας ἐνταῦθα κατελθόντας Σικανοὺς (Θουκ. ΣΤ, 2) ἢ Σικελοὺς (Θουκ. ΣΤ, 1.—Siculi.. Cic. Verr. II, 2). Ἀμφότερα τὰ ὀνόματα εἰσὶν ἓν καὶ τὸ αὐτό, εἰ καὶ φαίνεται διπλῆ κάθοδος ὑποτιθεμένη. Οἱ δ' εἰς Σικελίαν ἀποικήσαντες Ἕλληνες ἐλέγοντο Σικελιῶται. Εἰς τοὺς Σικανοὺς καὶ Σικελοὺς προσετέθησαν κατὰ τὰς παραδόσεις εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν Κρῆτες καὶ Ἔλυμοι, οἵτινες ἐξελαμβάνοντο ὡς ἄποικοι Τρῶες (Virg.), ἴσως καὶ μετ' αὐτῶν συγχωνευθέντες Λιγούριοι. Τοῦ ἐμπορίου ἕνεκεν ἐγκατέστησαν εἰς τὰ βόρεια καὶ τὰ βορειοδυτικὰ τῆς νήσου προσέτι καὶ Φοίνικες, οἵτινες ὅμως πολὺ περιωρίσθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, εἰς τὴν Νάξῳ ἀπὸ τοῦ 736 π. Χ. ἤδη ἐγκαταστάντων (Ἴδ. Θουκ. ΣΤ, 3). Πλεῖσται ἑλληνικαὶ ἀποικίαι ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων κατέλαβον τὴν νῆσον, ἐκπέμψασαι ἔπειτα καὶ αὐταὶ ἄλλας ἀποικίας

εἰς διάφορα μέρη τῆς νήσου. Ὑπὸ τῶν Συρακουσῶν ἀπῳκίσθη ἡ Ἔννα καὶ ἱδρύθησαν αἱ Ἄκραι. Ἀποικίαι αὐτῶν ἦσαν καὶ ἡ Καμάρινα καὶ αἱ Καμέναι. Ὁ Ἀκράγας ἀπῳκίσθη τῷ 581 ἐκ τῆς Γέλας, διαμφισβητήσας ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις τὰ πρωτεῖα τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ πλούτου εἰς τὰς Συρακούσας. Οἱ ἐν Σικελίᾳ Μεγαρεῖς ᾤκησαν τὴν Σελινοῦντα· καὶ αἱ Χαλκιδικαὶ πόλεις μετέσχον τῆς ἐποικήσεως τῆς Σικελίας· οὕτως ἐκ τῆς Ζάγκλης προέκυψεν ἡ Ἱμέρα. Αἱ τῶν φατριῶν διχόνοιαι περὶ τὰ τέλη τῆς στ´ καὶ ἀρχὰς τῆς ε´ ἑκατονταετηρίδος π. Χ. ἔφερον καρπὸν τὴν τυραννίδα, δι' ἧς μεγάλως προήχθησαν εἰς πολιτικὴν δύναμιν ἡ Γέλα καὶ ὁ Ἀκράγας· ὁ Γέλων δὲ σύνοιδεν ὅτι αἱ Συρακοῦσαι ἔπρεπε νὰ καταστῶσι τὸ κέντρον καὶ ἡ πρωτεύουσα τῆς Σικελίας συνησπισμένης, καὶ αἱ κατα τῶν Καρχηδονίων νίκαι περὶ τὰ 480 π. Χ. ἐπέφερον ταύτην τὴν ἡγεμονίαν. Παρηκολούθησε δ' αὐτὸν εἰς τὴν αὐτὴν τάσιν καὶ ὁ διάδοχος αὐτοῦ Ἱέρων 478-467. Ἡ ἀποβολὴ δὲ τῶν τυράννων ἐπέφερεν αὖθις τὴν δημοκρατίαν καὶ τοὺς κομματικοὺς σπαραγμούς, ἐξασθενήσαντας τὰς πόλεις, καὶ νῦν μὲν κατελάμβανον τὴν ἐξουσίαν οἱ ὀλιγάρχαι, νῦν δ' ὑπερίσχυεν ἡ ὀχλοκρατία. Τούτου ἕνεκα καὶ οἱ κατὰ τῶν Καρχηδονίων πόλεμοι περὶ τὸ τέλος τῆς ε´ ἑκατονταετηρίδος καλὴν εἶχον ἔκβασιν. Ἐν ἔτει 397 π. Χ. ἐπανελήφθη ὁ πόλεμος, καὶ τότε ἐπί τινα χρόνον ὑπερίσχυσαν πάλιν οἱ Ἕλληνες, περιορίσαντες τοὺς Καρχηδονίους τῷ 392, εἰς τὰ βόρεια αὐτῶν καταγώγια, ὁ δὲ Διονύσιος ἐξησφάλισε τὴν ἐξουσίαν του ἐν Συρακούσαις. Καὶ τοῦ Τιμολέοντος δὲ καὶ τοῦ Ἀγαθοκλέους αἱ νίκαι παρεκώλυσαν τὰς προόδους τῶν Φοινίκων. Ἀλλὰ τέλος, κατὰ τὸν πρῶτον Καρχηδονικὸν πόλεμον, οἱ Ῥωμαῖοι κατέλαβον τὴν νῆσον, καὶ αὐτὴν πρώτην κατέστησαν Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. Οὕτω δὲ τότε εἰς τοὺς Σικελοὺς καὶ τοὺς Ἕλληνας κατοίκους προσετέθησαν καὶ Ῥωμαῖοι. — Εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης μετὰ πλείστου ζήλου συνέπραξαν καὶ οἱ Ἕλληνες τῆς Σικελίας. Ἐξ αὐτῶν εἰσὶν οἱ ποιηταὶ Στησίχορος, Ἐπίχαρμος, Θεόκριτος, Μόσχος καὶ ἄλλοι· οἱ ἱστοριογράφοι Φίλιστος, Τίμαιος, Διόδωρος· οἱ φιλόσοφοι Ἐμπεδοκλῆς καὶ Δικαίαρχος· ὁ ῥήτωρ Γοργίας· ὁ μαθηματικὸς Ἀρχιμήδης κλ. Ὡς πρὸς τὴν τέχνην δέ, αὐτὸς ὁ Δαίδαλος ἤδη ἐμνημονεύετο ὡς μεγαλουργήσας ἐκεῖ τὴν Κολυμβήθραν, διώρυγα δι' ἧς ὁ Ἀλαβῶν ποταμὸς ἐξερεύγετο εἰς τὴν θάλασσαν.

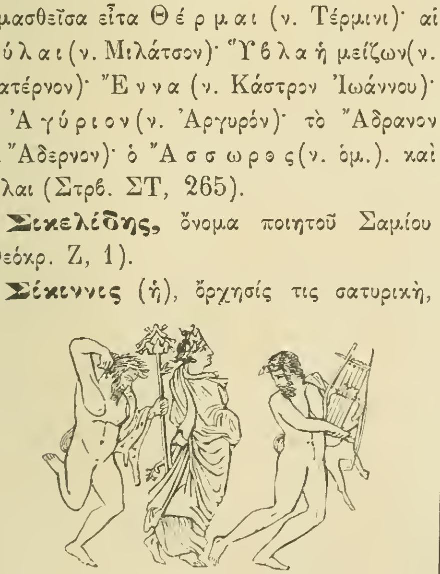

καὶ ὡς πόλεις κρεμάσας ἐπὶ κρημνῶν (Διόδ. Δ, 78. — Παυσ. Η, 46. — Solin. XI). Ἐν Ἀκράγαντι σώζονται καταπληκτικὰ λείψανα καὶ ἀρχιτεκτονικὰ καὶ γλυπτικὰ τοῦ μεγίστου ναοῦ τοῦ Διός, ὅστις παρεκκλίνει τοῦ ἐν Ἑλλάδι συνήθους ῥυθμοῦ, καὶ τὴν ὀροφὴν εἶχεν ἐπὶ γιγάντων στηριζομένην, οὗ δὲ μετὰ θαυμασμοῦ μνημονεύουσιν οἱ ἀρχαῖοι (Διόδ. ΙΓ, 82). Καὶ ἐν Σελινοῦντι σώζονται ἀξιόλογα λείψανα τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει μνημονευομένων ναῶν (Θουκ. ΣΤ, 20), καὶ ἄλλων ἐν τῇ κάτω πόλει. Ὅτι δ' ὡραῖα ἀγάλματα θεῶν ἐκέκτηντο εἰς τοὺς ναούς των ἀποδεικνύει ἐν ἄλλοις, καὶ τὸ ὅτι ὅτε ὁ Φάβιος Μάξιμος ἐκυρίευσε τὸν Τάραντα (τῷ 207

π. Χ.), εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τοὺς θελήσαντας ν' ἀποκομίσωσι τὰ ἀγάλματα, εἶπεν εὐφυῶς καὶ γενναιοψύχως, «Ἀπολίπωμεν τοὺς θεοὺς τοῖς Ταραντίνοις κεχολωμένους» (Πλούτ. Φ. Μ. ΙΒ). Αἱ ἐπισημότεραι τῆς νήσου πόλεις, ἐπὶ Στράβωνος ἤδη αἱ μὲν κατεστραμμέναι, αἱ δὲ παρακμάσασαι, ἦσαν (Ἴδ. τὴν λέξιν δι' ἑκάστην τῶν κυριωτέρων) εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν, ἡ Ζάγκλη, εἶτα, καὶ νῦν Μεσσήνη (δωρ. Μεσσάνα)· ἡ Νάξος, παρ' ᾗ κατόπιν ἐκτίσθη καὶ τὸ Ταυρομένιον (ν. Ταορμίνο)· ἡ Κατάνη (νῦν Κατανία)· οἱ Λεοντῖνοι (καὶ νῦν) τὰ Μέγαρα (ἐκλιπόντα)· αἱ Συρακοῦσαι· εἰς δὲ τὴν νοτιοδυτικὴν παραλίαν ἡ Καμάρινα, ἧς σώζεται μέρος τοῦ φρουρίου ἐν ἐρειπίοις· ἡ Γέλα, ἐρείπια αὐτῆς· ὁ Ἀκράγας (ν. Ἀγριγέντη)· ἡ Ἡράκλεια Μινώα (ἐρείπια εἰς πύργον τοῦ Κάμπο Βιάγκου)· ἡ Σελινοῦς (ν. Καστελβετράνο, ἐρείπια). Εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν, τὸ Λιλύβαιον (ν. Μαρσάλα)· ὁ Ἔρυξ· τὸ Δρέπανον (ν. ὁμ.). Εἰς τὴν βορείαν παραλίαν, ἡ Σαγέστα· ἡ Πάνορμος (ν. Παλέρμον)· ἡ Ἱμέρα, μετονομασθεῖσα εἶτα Θέρμαι (ν. Τέρμινι)· αἱ Μύλαι (ν. Μιλάτσον)· Ὕβλα ἡ μείζων (ν. Πατέρνον)· Ἔννα (ν. Κάστρον Ἰωάννου)· τὸ Ἀγύριον (ν. Ἀργυρόν)· τὸ Ἄδρανον (ν. Ἄδερνον)· ὁ Ἄσσωρος (ν. ὁμ.). καὶ ἄλλαι (Στρβ. ΣΤ, 265).

Σικελίδης, ὄνομα ποιητοῦ Σαμίου (Θεόκρ. Ζ, 1).

Σίκιννις (ἡ), ὄρχησίς τις σατυρική,

εἰς τοὺς χοροὺς τῶν σατυρικῶν δραμάτων εἰσηγμένη, ὑπερβολικὴ εἰς τὰς κινήσεις της καὶ καθ' ἣν οἱ ὀρχούμενοι καὶ ἔψαλλον συγχρόνως αὐτοὶ καὶ ἐκιθάριζον, ἐπώνυμος τοῦ ἐφευρέτου αὐτῆς Σικίννου, ἢ νύμφης τινὸς τῆς Κυβέλης, ἥτις Σικιννὶς ἐκαλεῖτο (Ἀρστφ. Νεφ. 540. Σχλ. — Λουκ. π. Ὀρχ. Πολδ. Δ, 99. — Κλμ. Ἀλξ. Παιδ. Γ, 4). Ἴσως πιθανώτερον ἀπομίμησις βαρβάρων τινῶν χορῶν τῶν Σιγίννων (ἴδ.).

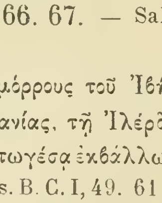
Σίκιννος, δοῦλος καὶ παιδαγωγὸς τοῦ Θεμιστοκλέους, ὑπ' αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸν Ξέρξην πεμφθεὶς (Ἡρδ. Η. 75).

Σίκινος (ἡ), μία τῶν Κυκλάδων νήσων μεταξὺ Ἴου καὶ Φολεγάνδρου, ἔχουσα καὶ πόλιν ὁμώνυμον· πλουσία εἰς παραγωγὴν οἴνου, δι' ὃ καὶ Οἰνόη πρὶν ἐκαλεῖτο. Τὸ δὲ ὄνομα Σίκινος εἶχε κατά τινα υἱὸν τοῦ Θόαντος. Ἐπὶ τῶν Περσικῶν προσῆλθε τῷ Ξέρξῃ, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα κατετάχθη μετὰ τῶν ὑποτελῶν συμμάχων τῶν Ἀθηναίων. Μένουσιν ἐπ' αὐτῆς ἀρχαῖα ἐρείπια, ἰδίως ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, μετασκευασθέντος εἰς ἐκκλησίαν (Στρβ. Ι, 484).

Σίκκα (Ἀφροδισία. S. Veneris), πόλις ἐπίσημος τῆς Νουμιδίας ἐν Ἀφρικῇ, ἐπὶ λόφου παρὰ τῷ ποταμῷ Βαγράδᾳ, κτίσμα Φοινίκων μετὰ ναοῦ τῆς Ἀστάρτης· εἶτα ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Πολβ. Α, 66. 67. — Sall. Jug. LVI).

Σίκορις, ἀριστερὸς ὁμόρρους τοῦ Ἴβηρου ἐν Ταρρακωνίᾳ τῆς Ἱσπανίας, τῇ Ἰλέρδᾳ παραρρέων, καὶ παρὰ τῇ Ὀκτωγέσᾳ ἐκβάλλων (Δ. Κάσσ. ΜΑ, 20. — Cæs. B. C. I, 49. 61).

Σικύα, ὁ ἐπιμήκης κολοκυνθοειδὴς καρπός, τὸ ἀγγούριον, καὶ κατ' αὐτόν, ὡς ἐκ τοῦ σχήματος, τὸ χειρουργικὸν ἐργαλεῖον πρὸς ἀφαίρεσιν τοῦ κακοῦ αἵματος (ἡ βεντούζα), εἰς ὃ ὅμως μετὰ ταῦτα καὶ ἄλλο σχῆμα ἐδόθη, κατὰ τὸ πρωτότυπον τῆς εἰκόνος ἐκ τοῦ Βατικανοῦ.

Σικυωνέα, (κατὰ παραγωγὴν δηλοῖ ἀγγουρότοπον). Εἰς τοὺς μυθώδεις χρόνους

ὠνομάζετο καὶ Μυκώνη, Αἰγιάλεια. Τελχινία. Ἦν δ' ἡ χώρα ἡ βορειοτέρα τῆς Πελοποννήσου, ὅρια ἔχουσα πρὸς βορρᾶν τὸν κορινθιακὸν κόλπον, πρὸς δυσμὰς τὴν Ἀχαΐαν καὶ Ἀρκαδίαν, πρὸς ἀνατολὰς τὴν Κορινθίαν, πρὸς νότον τὰς Κλεωνὰς καὶ τὴν Φλιασίαν. Ἡ ἔκτασις αὐτῆς ἦν περίπου 5 τετραγωνικῶν μιλίων. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς ἐστὶν ὀρεινόν. Πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ ἡ Κυλλήνη (νῦν Ζύρια) αἴρεται ἡμικυκλικῶς εἰς ὕψος 2400 μέτρων, τὸ πλεῖστον χιονοσκεπής, καὶ ὑπὸ σεισμῶν παντοίως κατεσπαραγμένη. Ἀνατολικώτερον κεῖται ὁ Ἀπέαυρος ἢ Ἀπέλαυρος (Γαυρίας ὄρος), 1400 μ. ὑψηλός. Αἱ προεκβολαὶ δὲ τῶν ὀρέων τούτων ἀφικνοῦνται μέχρι πλησίον τῆς θαλάσσης, ἀπ' αὐτῆς μόνον δι' ἑνὸς εὐφόρου πεδίου (τῆς νῦν Βόχας) διαιρούμεναι. Ὁ ποταμὸς Σῦς ἢ Σύθας (νῦν τοῦ Ξυλοκάστρου) ἦν τὸ ὅριον πρὸς τὴν Ἀχαΐαν· ἡ Νεμέα (νῦν Κουτσομάλι), τὸ πρὸς τὴν Κορινθίαν· μεταξὺ δὲ τῶν δύο ῥέει ὁ Ἀσωπὸς (ἁγ. Γεωργίου) καὶ ὁ Ἐλισ-

σῶν, καὶ οἱ ποταμοὶ οὗτοι παχεῖαν γῆν ἐκ τῶν ὀρέων καταβιβάζοντες. αὐξάνουσι τῆς πεδιάδος τὴν εὐφορίαν. Τὸ κλίμα ἐστὶν ἔτι εὐκραέστερον καὶ ὑγιεινότερον ἢ εἰς τὴν παρακειμένην Κόρινθον, καὶ σίτου καὶ ἐλαίου ἀφθονίαν παρῆγεν ἡ πεδιάς, τὰ δὲ ὄρη πολλὴν ξυλείαν· δι' ὃ καὶ ἱκανῶς πυκνὸς ἦν ὁ πληθυσμὸς 40-50 χιλιάδων κατοίκων. Ἡ πρωτεύουσα, Σικυών, ἐπὶ νομισμάτων δ' ἐνίοτε καὶ Σεκυών, ἐλέγετο πρὶν Αἰγιαλοί, καὶ μετωνομάσθη δῆθεν κατὰ Σικυῶνα, υἱὸν τοῦ Μαραθῶνος, ἢ Μετίωνος, ἢ Ἐρεχθέως, ἢ Πέλοπος, σύζυγον δὲ τῆς Ζευξίππης, θυγατρὸς τοῦ Λαομέδοντος, μεθ' οὗ ἐπολέμησε κατὰ τῶν Ἀχαιῶν. Ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐκαλεῖτο Βασιλικά. Μεταξὺ τοῦ Ἀσωποῦ καὶ τοῦ Ἐλισσῶνος κειμένη, ἀπετέλει ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν τὸ κέντρον τῆς χώρας, καὶ εἶχεν 20-25 χιλιάδας κατοίκων. Ἡ ἀρχαία πόλις ἔκειτο μέρος μὲν ἐν τῇ πεδιάδι, εἰς ἀπόστασιν 12 σταδίων ἀπὸ τῆς θαλάσσης, μέρος δ' ὑπὲρ αὐτήν, εἰς ὕψωμα κλιμακηδὸν αἰρόμενον. Ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητής, κύριος γενόμενος τῆς πόλεως, ἥτις καὶ ἐπί τινα χρόνον Δημητριὰς ὠνομάσθη, ἠνάγκασε τοὺς κατοίκους νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰς κάτω συνοικίας καὶ ν' ἀποσυρθῶσι πάντες πρὸς τὰ ἄνω. Τῆς τακτικῶς δὲ ῥυμοτομηθείσης νέας ταύτης πόλεως σώζονται ἐπίσημα ἐρείπια (Στρβ. Η, 352. — Παυσ. Β, 7). — Ἡ Σικυὼν ἦν ἐπίσημος ἕδρα τῆς τέχνης, ἣν ἔλαβεν ἐκ Κρήτης, τεχνιτῶν Τελχίνων ἐκεῖθεν ἐλθόντων, ἐξ ὧν καὶ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα Τελχινία ἔλαβεν ἡ χώρα. Ἐπίσημοι γλύπται διέπρεψαν ἐν αὐτῇ, ὡς ὁ Ἀριστοκλῆς, ὁ Κάναχος, κατά τινας καὶ ὁ Πολύκλειτος, ὁ Λύσιππος κτλ., καὶ ἤνθει ἡ τέχνη μέχρι καὶ ἐπὶ Ἀράτου (Πλούτ. Ἀράτ. ΙΓ), ἔν τε τῇ γραφικῇ καὶ ἐν τῇ γλυπτικῇ, καὶ χαλκωρυχεῖα ὑπῆρχον ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἀσωποῦ. Ἕνεκα τούτων πάντων τῶν πλεονεκτημάτων της, καὶ τῆς ὡραίας, ὑγιοῦς καὶ ὀχυρᾶς θέσεώς της, ἐλέγετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οὖσα ἡ Σικυὼν τέρψις ἐν εἰρήνῃ καὶ προστασία ἐν πολέμῳ. Νοτίως αὐτῆς ἔκειτο ἡ Τιτάνη, ἔχουσα ναὸν Ἀσκληπιοῦ· ἀνατολικῶς ἡ Γόνουσσα. Αἱ Δειραί, ἡ Ἐπιείκια καὶ ἡ Θυάμια ἦσαν φρούρια ὧν ἡ θέσις ἀγνοεῖται. — Οἱ ἀρχαιότατοι τῆς χώρας κάτοικοι λέγονται Ἴωνες, μεθ' οὓς ἐπῆλθον Ἀχαιοὶ καὶ εἶτα Δωριεῖς, οἵτινες ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα αὐτῶν Φάλκην ἐπιπεσόντες, κατέλαβον τὴν πόλιν διὰ νυκτός. Προέχουσαν θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ οὐδέποτε εἶχεν ἡ Σικυών, ἀλλὰ συνέπραττε πάντοτε μετὰ τοῦ Ἄργους ἢ μετὰ τῆς Σπάρτης. Οὕτως ἐπὶ τοῦ πρώτου Μεσσηνιακοῦ πολέμου συνηγωνίσθη μετὰ τοῦ Ἄργους ὑπὲρ τῶν Μεσσηνίων· ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου Μεσσηνιακοῦ πολέμου ἐγκατέστη παρὰ τοῖς Σι-

κυωνίοις ἡ πραεῖα τῶν Ὀρθαγοριδῶν τυραννὶς (Ἡρδ. ΣΤ, 126), ἐν ᾗ διέπρεψεν ὁ τελευταῖος ἐν αὐτῇ, ὁ Κλεισθένης, πενθερὸς τοῦ ἐν Ἀθήναις Μεγακλέους (Ἡρδ. ΣΤ, 126-131), περὶ τὰ 576 π. Χ. Ἐπὶ τῶν Περσικῶν, οἱ Σικυώνιοι παρέταξαν 12 καὶ εἶτα 15 πλοῖα εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στόλον (Ἡρδ. Η, 1. 43)· ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν τεταγμένοι, παρέσχον ἐπίσης αὐτοῖς πλοῖα (Θουκ. Β, 9. 80. 83), καὶ ἄλλως μετέσχον αὐτοῦ (Θουκ. Δ, 70, 101. Ε, 52). Ὅτε ὅμως, ἐπικρατήσασα ἡ δημοκρατικὴ μερὶς, ἀπεστράφη ἀπὸ τῆς Σπάρτης, τότε ὑπέταξαν οἱ Σπαρτιᾶται τὴν πόλιν, καὶ τὴν ἐβίασαν νὰ μετάσχῃ τῆς Σικελικῆς ἐκστρατείας (Θουκ. Ε, 82. Ζ, 58). Μεταγενεστέρως ἀπαντῶνται πάλιν τύραννοι ἐν Σικυῶνι. Ἐπὶ τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου συνησπίσθησαν καὶ οἱ Σικυώνιοι μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Μακεδόνων. Ὅτε δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Πτολεμαῖος, καὶ κατόπιν ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς κατέλαβε τὴν Σικυῶνα (τῷ 303 π. Χ.), ἐπανῆλθε πάλιν σειρὰ τυράννων, ἀφ' ὧν μόνον τῷ 251 ὁ Ἄρατος ἀπήλλαξεν αὐτὴν, καὶ ἐπανέφερε τὴν τάξιν. Παντοίας ὅμως δυσχερείας ἐπέφερεν αὖθις ἡ προσάρτησις τῶν Σικυωνίων εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμὸν, αἵτινες ἐξηκολούθησαν καὶ ἐπὶ τῶν Μακεδονορρωμαϊκῶν χρόνων. Μετὰ τὴν καταστροφὴν δὲ τῆς Κορίνθου ἔπεσε καὶ ἡ Σικυὼν, καὶ σπανίως μνημονεύεται ἔκτοτε.

Σίλα, 1) δάσος τῶν Βρουττίων μέχρι τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ παρατεινόμενον, καὶ μέχρι τοῦδε διὰ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, ἢ καὶ Ἀσπρομόντε καλούμενον, πρὸ πάντων ῥητίνης παραγωγὸν (Στρβ. ΣΤ, 261. — Cic. Brut. XXII, 85). — 2) Πόλις τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Ἀδριατικὴν (Πολβ. ΛΔ, 11).

Σιλανίων, γλύπτης Ἀθηναῖος διάσημος, ἀκμάσας περὶ τὴν 110 Ὀλυμπιάδα (340 π. Χ.), ἐργασθεὶς ἐν ἄλλοις ἀνδριάντα τοῦ Πλάτωνος (Διογ. Λαέρτ. Γ, 25), ἱδρυθέντα εἶτα ὑπὸ Μιθριδάτου εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, Ὀλυμπιονίκας, ἥρωας ὡς τὸν Ἀχιλλέα καὶ Θησέα (Πλούτ. Θησ. Δ)· τὴν ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος (Verr. IV, 57) ἐπαινουμένην Κορίνναν· τὴν θνήσκουσαν Ἰοκάστην, εἰς ἧς τὸ πρόσωπον ἐγκατέμιξεν ἄργυρον τῷ χαλκῷ πρὸς ἔκφρασιν τῆς ὠχρότητος (Α. Tat. LII). Τὸ δὲ περιφημότατον τῶν ἔργων του ἦν ὁ ἀνδριὰς τοῦ Ἀπολλοδώρου, τοῦ «μαινομένου» ἐπικληθέντος, ὃν παρέστησεν ὅτι, ἐν ἀγανακτήσει κατὰ τῶν ἰδίων ἔργων, ἔθραυεν αὐτὰ, καὶ περὶ οὗ λέγει ὁ Πλίνιος (XXXIV, 19, 21) ὅτι ἦν «οὐχὶ χαλκοῦς ἄνθρωπος, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἄγαλμα τῆς ὀργῆς».

Σιλανὸς, 1) Ἕλλην ἱστοριογράφος παρὰ Στράβωνι. — 2) Μάντις Ἀμβρακιώτης ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ Κύρου τοῦ νεωτέρου κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου (Ξνφ. Ἀνβ. Α, 7, 18).

Σίλαρος, 1) Ποταμὸς καὶ κώμη τῆς ἐντεῦθεν τῶν Ἄλπεων Γαλλίας. Καὶ ὁ μὲν ποταμὸς ἔχει ἔτι τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, ἡ δὲ κώμη λέγεται φρούριον τοῦ ἁγ. Πέτρου. — 2) Ποταμὸς χωρίζων τὴν Λευκανίαν ἀπὸ τῆς Καμπανίας, ἐκρέων ἐκ τῶν Ἀπεννίνων, δεχόμενος ἀριστερῶς τὸν Τανάγραν (νῦν Νέγρον), καὶ τὸν Κέλορα (ν. ὁμοίως), καὶ ἐκβάλλων βορείως τῆς Ποσειδωνίας εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐλέγετο τὸ ὕδωρ αὐτοῦ ἀπολιθοῦν τὰ φυτά. Παρ' αὐτῷ ἡττήθη ὁ Σπάρτακος τῷ 71 π. Χ. (Ἀππ. Α, 118. — Virg. G. III, 146). (Νῦν ὁμοίως).

Σιληνὸς, ἴδ. Σ ε ι λ η ν ό ς.

Σίλες, ὁ ἐπισημότερος τῶν ποταμῶν τῆς Βενετικῆς, ἐξέβαλλεν εἰς τὴν Ἀδριατικὴν θάλασσαν κατὰ τὸ Ἄλτινον (Plin. III, 8, 22). Νῦν Σίλ.

Σίλλοι, ἴδιον εἶδος τῆς Ἑλληνικῆς ποιήσεως, σατυρικοῦ ἢ χλευαστικοῦ ἐμπεριεχομένου, σχέσιν καὶ συγγένειαν ὕφους, οὐχὶ ὅμως καὶ ἱστορικὴν συνάφειαν ἔχον μετὰ τῶν Ἰάμβων τοῦ Ἀρχιλόχου καὶ ἄλλων. Τίμων ὁ Φλιούσιος ἔγραψε τῷ 280 π. Χ. τρία σίλλων βιβλία, ἐξ ὧν ὀλίγα λείψανα

σώζονται, ἐλέγχοντα ὀξύνοιαν καὶ πνεῦμα παρατηρητικὸν, ἀλλ' ἔχοντα καί τι τὸ ὀξὺ, ἀπότομον καὶ δυσάρεστον.

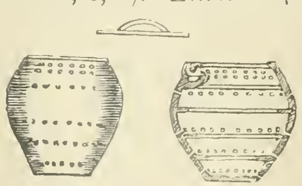
Σιλούϊος (Silvius), κατὰ Διονύσιον (Α, 30), υἱὸς τοῦ Αἰνείου καὶ τῆς Λαυινίας, ἑτερομήτριος ἀδελφὸς τοῦ Ἀσκανίου, λαβὼν μετὰ τούτου τὸν θάνατον τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς Ἄλβης, τῆς ὑπερτάτης ἱερωσύνης ἀπονεμηθείσης εἰς Ἴουλον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἀσκανίου, Ἀπ' αὐτοῦ κατήγετο τὸ γένος τῶν Σιλβίων, βασιλέων τῆς Ἄλβης.—Κατὰ Λίβιον δὲ (I, 3) ἦν τοῦ Ἀσκανίου υἱός.

Σίλυρες, ἰσχυρὸς καὶ φιλοπόλεμος λαὸς τῶν νοτιοδυτικῶν μερῶν τῆς Βρεττανίας, οὗ αἱ ἐπισημότεροι πόλεις ἦσαν ἡ Ἴσκα καὶ ἡ Βέντα. Καὶ ὑπετάγησαν μὲν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἀλλ' ἔμειναν πάντοτε ἀπειλητικοὶ, καὶ κατὰ τῶν Σαξόνων ἐπὶ μακρὸν ὑπερήσπισαν τὴν ἀνεξαρτησίαν των (Tac. Ann. XII, 2, 31).

Σιμαίθα, 1) ὄνομα ἑταίρας ἐκ Μεγάρων (Ἀρστφ. Ἀχρν. 524). — 2) Σικελιῶτις γυνὴ παρὰ Θεοκρίτῳ (Β, 101).

Σίμβλος (ὁ), ἢ Σίμβλη (ἡ), τὸ μελίσσιον, τὸ κοφίνιον εἰς ὃ αἱ μέλισσαι παράγουσι τὸ μέλι των (Ἡσδ. Θεογ. 598), ἦν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὅμοιον τοῖς παρ' ἡμῖν, ἐκ κλαδίων πλεκτῶν, ἢ ἐκ τεμαχίων φελλοῦ συνηρμοσμένων (Virg. Georg. IV, 33.—Columella XI, 6, 1). Ἐνίοτε δὲ μετεχειρίζοντο οἱ Ῥωμαῖοι καὶ χαλκᾶ ἀγγεῖα κατάτρυτα, ἃ διήρουν ἐσωτερικῶς διὰ σανίδων εἰς διαφόρους ἐπαλλήλους δόμους.

Σιμέας, Εὐπαλάμου υἱὸς, γλύπτης τῆς ἀρχαίας σχολῆς, ἐκ κοινοῦ λίθου ἐργασθεὶς Διόνυσον, ἐπικαλούμενον Μόριχον.

Σιμέχη, 1) δούλη, μήτηρ τοῦ Ἀρχελάου, βασιλέως τῆς Μακεδονίας (Αἰλ. π. ἱ. 1Β, 43).—2) Ὄνομα ἑταίρας παρὰ Λουκιανῷ (Διάλ. Δ).

Σιμμίας, 1) Θηβαῖος, φίλος καὶ ἀκροατὴς τοῦ Σωκράτους, πολλάκις ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος μνημονευόμενος. Περὶ αὐτοῦ λέγεται ὅτι διέτριψεν ἐπί τινα χρόνον ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ὅτι ἐξέδωκεν 23 διαλόγους (Διογ. Λρτ. Β, 124). — 2) Συρακούσιος, ὀπαδὸς τῆς μεγαρικῆς σχολῆς (Διογ. Λρτ. Β, 113). —3) Πατὴρ τοῦ στρατηγοῦ Πολυσπέρχοντος. —4) Υἱὸς τοῦ Ἀνδρομένους, διοικητὴς τῆς φάλαγγος ἐπὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου, περιεπλάκη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του εἰς τὴν δίκην τοῦ Φιλώτα (Ἀρρ. Γ, 11).—5) Ῥόδιος, ἢ Βυζάντιος γραμματικὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ περὶ τὰ 300 π.Χ. ἐποίησεν «Ἐρωτοπαίγνια» εἰς 4 βιβλία, ἤτοι ἐρωτικὰ εὔθυμα ἐλεγεῖα. Μόνον δέ τινα ἐπιγράμματα αὐτοῦ διατηροῦνται ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ.

Σιμόεις, 1) μικρὸς ποταμὸς εἰς τὸ Τρωϊκὸν πεδίον, ἐκ τῆς Ἴδης πηγάζων (Ὁμ. Ἰλ. Μ, 23), καὶ ὑπὸ τὸ Ἴλιον μετὰ τοῦ Σκαμάνδρου ἑνούμενος (Ἰλ. Ε, 774), νῦν Βουνάρβασι· κατ' ἄλλους δὲ ὁ παράλληλος τῷ Σκαμάνδρῳ αὖλαξ (Καλιφατλῆ Ἀσμάκ), ὅστις τὸ θέρος μένει ξηρὸς, καὶ ἡ εἰς αὐτὸν ἐκρέουσα πηγὴ Δυμβρέκ. Ἄλλοι δὲ πάλιν ἐκλαμβάνουσι τὴν Δυμβρὲκ ὡς αὐτὸν τὸν Σκάμανδρον, τὸν δὲ εἰς αὐτὴν ἐκβάλλοντα Ἐρέγκιοϊ, ὡς τὸν Σιμόεντα, ὅστις ἐλέγετο ἔχων καθαρὸν ὕδωρ. — 2) Κατὰ τὸν Στράβωνα (ΙΓ, 608), εἷς ποταμὸς παρὰ τῇ Σεγέστῃ ἐν Σικελίᾳ ἐκαλεῖτο ἐπίσης Σιμόεις, καὶ κατὰ Βιργίλιον (Æ, III, 303), εἷς ἐπίσης ἐν Ἠπείρῳ.

Σιμοείσιος, υἱὸς Ἀνθεμίωνος, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων, φονευθεὶς ἐν τῇ μάχῃ ὑπὸ Αἴαντος (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 474).

Σῖμος, Σικελὸς, ὁ κτίστης τῆς πόλεως Ἱμέρας ἐν Σικελίᾳ (Θουκ. ΣΤ. 5).

Σιμπλέκιος, ἐκ Κιλικίας, φιλόσοφος

ἐκλεκτικός, μαθητὴς τοῦ Ἀμμωνίου, ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ ζήσας ἐφ' ἱκανὸν εἰς Ἀθήνας, συνέγραψε πολυμαθῆ καὶ ἀκριβέστατα ὑπομνήματα εἴς τινα τῶν ἔργων τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ εἰς τοῦ Ἐπικτήτου τὸ Ἐγχειρίδιον.

Σέμυλος. 1) ὑποκριτὴς ἐν Ἀθήναις ἐκ τῶν μὴ ἐπαινουμένων (Δμσθ.).—2) Κόλαξ ἐν Ἀθήναις (Λουκ. Θε. Διάλ. Β. Τοξ. ΙΘ).

Σέμων, 1) Ἀθηναῖος, βυρσοδέψης, εἶτα μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, γράψας 33 σωκρατικοὺς διαλόγους μὴ σωζομένους (Διογ. Λρτ. Β).—2) Ἀθηναῖος, ἵππαρχος, συγγράψας περὶ ἱππικῆς. Περὶ τῆς ἀκριβολογίας αὐτοῦ μνημονεύει ὁ Ξενοφῶν (π. Ἱππ.), ὅτι ἐν τῷ συγγράμματί του ἐσημείωσε σφάλμα τι ὃ εὗρεν εἰς ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν ἑνὸς τῶν ἵππων εἰς εἰκόνα τοῦ Μίκωνος. Ἀνδριάντα τοῦ Σίμωνος τούτου ἐποίησεν ὁ Ἀλωπεκῆθεν γλύπτης Δημήτριος (Pl. XXXIV, 19,15. — Φιλόστρ. 18). —3) Σοφιστὴς Ἀθηναῖος, ἐλεγχόμενος ἐπὶ ἀπιστίᾳ καὶ ἐπιορκίᾳ (Ἀρσφ. Νεφ. 348). — 4) Πλούσιός τις σκυτοτόμος.

Σιμωνίδης, 1) ἐκ Κέω, εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ ἐπισημοτάτων λυρικῶν ποιητῶν τῆς Ἑλλάδος, γεννηθεὶς τῷ 559 π.Χ. ἐν Ἰουλίδι τῆς Κέω, καὶ ἐνενηκοντούτης ἀποθανὼν τῷ 469 ἐν Συρακούσαις ἢ ἐν Ἀκράγαντι. Τῆς βιογραφίας του ὀλίγα εἰσὶ γνωστά, μόνον ὅτι νέος καταλιπὼν τὴν πατρίδα του, διέτριψεν εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος. Ὑπὸ τοῦ Πεισιστρατίδου Ἱππάρχου εἰς Ἀθήνας κληθείς, ἐγνωρίσθη ἐκεῖ μετὰ τῶν ποιητῶν Ἀνακρέοντος καὶ Λάσου· μετὰ δὲ τοῦ Ἱππάρχου τὸν θάνατον ἀπῆλθεν εἰς Θεσσαλίαν, εἰς τὴν αὐλὴν τῶν Ἀλευαδῶν καὶ τῶν Σκοπαδῶν (Πλάτ. Πρτγρ.σλ. 339. — Cic. d. Or. II, 86), καὶ μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ἦν πάλιν ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ἐβραβεύθη εἰς διαγωνισμὸν οὗ τὸ ἀντικείμενον ἦν ᾠδὴ ὑπὲρ τῶν πεσόντων Μαραθωνομάχων, καὶ εἰς ὃν συνηγωνίσθη καὶ ὁ Αἰσχύλος. Ἐπὶ δὲ τῶν δέκα τελευταίων ἐτῶν τοῦ βίου του διέμεινε, μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν ποιητῶν, ἐν Συρακούσαις, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἱέρωνος, καὶ ἴσως ἐνίοτε καὶ ἐν Ἀκράγαντι, εἰς τὴν τοῦ Θήρωνος. Ὁ Σιμωνίδης ἐποίει ἐπὶ τῆς ἐνδοξοτέρας ἐποχῆς τῆς Ἑλλάδος, καὶ εἰς τὴν ἀκμὴν αὐτῆς ἦν ἡ φήμη του ἐπὶ τῶν θριάμβων κατὰ τῶν Περσῶν. Οἱ ἐνδοξότεροι τῶν τότε ἀνδρῶν, ὁ Θεμιστοκλῆς, ὁ Παυσανίας, ἦσαν ἐκ τῶν φίλων του. Τινὲς τῷ προσάπτουσιν ὅτι ἐπεδίωκε τὴν εὔνοιαν τῶν ἰσχυρῶν καὶ πλουσίων, καὶ ὅτι τὴν Μοῦσάν του καθίστη πολλάκις ὑπηρετικὴν κτήσεως τιμῶν καὶ πλούτου. Ἀναμφισβήτητον ὅμως ἐστὶν ὅτι ἦν εἷς τῶν παραγωγικωτέρων λυρικῶν, καὶ ἐν γένει τῶν γονιμωτέρων ποιητῶν τῆς Ἑλλάδος. Τὴν ποίησιν τῶν ἐπιγραμμάτων αὐτὸς καὶ ἐφεῦρε καὶ εἰς τελειότητα ἔφερε. Πολλὰ ἐξ αὐτῶν σώζονται καὶ εἰσὶν ἀμίμητα διά τε τὴν ὀξύτητα τῆς ἐννοίας καὶ διὰ τὸ ὕψος καὶ τὴν ἀφέλειαν ἐν ταὐτῷ τῆς ἐκφράσεως. Εἰς πολλὰ ἐξ αὐτῶν φημίζει τὴν ἀνδρείαν καὶ τὸν ἡρωϊσμὸν τῶν Περσομάχων. Ἔξοχος ἦν καὶ ἐν τοῖς ἐλεγείοις, κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν ἐκθειαζόντων τὴν τρυφερότητα τούτων, καὶ τὴν χάριν. Ἀλλὰ τῶν ἐλεγείων αὐτοῦ, τῶν χορικῶν του ποιήσεων, καὶ ἐπινικίων, ὕμνων, Διθυράμβων, Παρθενίων, ὑπορχημάτων καὶ θρήνων, διετηρήθησαν ἀσυνάρτητα ἀποσπάσματα μόνον. Ὡς πρὸς τὰ χορικὰ ἠλαττοῦτο βεβαίως τοῦ Πινδάρου κατὰ τὸ ποιητικὸν ὕψος, καὶ κατὰ τῶν ἰδεῶν τὴν βαθεῖαν ἐμβρίθειαν· ἀλλ' ἐξαίσιος ἦν ἡ ἐπιμέλεια καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ περὶ τὴν ἔκφρασιν τῶν ἐμπνεύσεων, καὶ ἡ μεγίστη τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δεξιότης καὶ ποικιλία. Ἀποδίδοται δ' αὐτῷ καὶ ἡ ἐφεύρεσις τῆς μνημονικῆς (Cic. d. Or. II, 71, 86. — Quinct. XI, 2, 11). Ὡς δ' ὁ ἴδιος λέγει εἰς ἓν τῶν ἐπιγραμμάτων του, καίτοι ὀγδοηκοντούτης, εἶχεν ἔτι ἀκμαίαν τὴν μνήμην του (Συλλγ. Bergk. Poet. lyr. Grec.).—2) Ἐξ Ἀμοργοῦ, ἰαμ-

βογράφος καὶ ἐλεγειακὸς ποιητής, σύγχρονος τοῦ Ἀρχιλόχου (Ἀρστφ. Νεφ. 1358). —3) Στρατηγὸς Ἀθηναῖος (Θουκ.).

Σῖναι, οἱ κάτοικοι τῶν νοτίων τῆς Κίνας μερῶν. Ἴδ. Σηρική.

Σίνδαρος, ποταμὸς τῆς Κιλικίας. Ὁ αὐτὸς καὶ Σάρος (Εὐστθ. εἰς Διον. Περιηγ.).

Σίνδα(τὰ), 1) πόλις ἐν Πισιδίᾳ, κατὰ τὸν ποταμὸν Κάλαυριν, βορείως τῶν Κιβήρων (Στρβ. ΙΒ, 570). — 2) Πόλις τῆς ἐν Ἀσίᾳ Σαρματίας, ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου (Πτλμ.—Liv. XXXV, 13). — 3) Πόλις ἐν τῇ Ἰνδικῇ (Liv XXXVIII, 15).

Σινδοὶ ἢ **Σίνδοι,** 1) Λαὸς τῆς ἐν Ἀσίᾳ Σαρματίας, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Καυκάσου (Ἡρδ. Δ, 38), νοτίως τῆς Ὑπάνιδος (ν. Κουβὰν), καὶ ἀπέναντι τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, πόλιν ἔχων τὰ Σίνδα· ἐγένετο εἶτα ὑποτελὴς εἰς τοὺς βασιλεῖς τοῦ Βοσπόρου (Ἡρδ. Δ, 85.—Στρβ. ΙΑ, 492). —2) Λαὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἴστρου (Ἀπλλν. Ῥόδ. Δ, 322). Ἴσως οἱ Σουβανοὶ παρὰ Πτολεμαίῳ. —3) Λαὸς κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς πέραν τοῦ Γάγγου Ἰνδικῆς, ἔχων καὶ αὐτὸς πόλιν Σίνδα.

Σινδόμανα, πόλις ἰνδικὴ (Ἀρρ. Ἀνδ. ΣΤ. 16). Ἴσως ἡ νῦν Σκινδή.

Σίνδος, πόλις τῆς Μυγδονίας ἐν Μακεδονίᾳ, κατὰ τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον, εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Ἐχεδώρου (Ἡρδ. Ζ, 123).

Σινδὼν, λεπτὸν λινὸν, εἶτα καὶ βαμβακερὸν (βυστίνη) ὕφασμα ἐκ τῆς Ἰνδικῆς ἢ Σινδικῆς, ὅθεν τὸ ὄνομα, χρησιμεῦον εἰς κατασκευὴν ἐλαφρῶν, θερινῶν χιτώνων (Ἡρδ. Α. 200. Β, 86. 95. Ζ, 81).

Σίνις καὶ **Σίννυς,** υἱὸς Πολυπήμονος καὶ Συλίας, κακοῦργος λῃστὴς διαβόητος, περὶ τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου ἢ κατὰ τὰς Σκιρωνείας πέτρας οἰκῶν, τοὺς ὁδοιπόρους συλλαμβάνων καὶ ἐκ τῶν ποδῶν αὐτοὺς εἰς τὰς κορυφὰς προσδέων δύο πιτύων ἃς ἔκαμπτε διὰ τῶν χειρῶν καὶ εἶτα ἄφινε ν' ἀνατιναχθῶσιν, ὥστε κατεσπάραττε τὰ θύματά του. Ὁ Θησεὺς συλλαβὼν αὐτὸν, τὸν ἐφόνευσε κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον (Παυσ. Α, 37.—Ἀπλλδ. Γ, 16, 2).

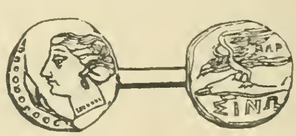
Σινόεσσα, πόλις Ἑλληνικὴ καὶ λιμὴν τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ πρὸς τῇ Καμπανίᾳ. Εἶτα κατέστη ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Πολύβ. —Σενούεσσα παρὰ Στράβωνι). Νῦν Rocca di Mandragone.

Σινόη, νύμφη, τροφὸς τοῦ Πανὸς, ὅστις κατ' αὐτὴν εἶχε παρὰ τῇ Μεγαλοπόλει τῆς Ἀρκαδίας ἄγαλμα ὑπὸ τὸ ἐπίθετον Σινόεις (Παυσ. Η, 30).

Σίντιες, ἀρχαῖοι κάτοικοι τῶν νήσων Λήμνου καὶ Σαμοθράκης, λῃστρικῶς διαιτώμενοι (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 594).

Σιντική, χώρα τῆς Μακεδονίας ἣν ᾤκουν οἱ Θρᾷκες Σίντοι, ἀνατολικῶς τῆς Κρεστωνίας καὶ βορείως τῆς Βισαλτίας, μέχρι τοῦ Στρυμόνος καὶ τῆς λίμνης Πρασιάδος. Πόλιν εἶχον Ἡράκλειαν τὴν Σιντικὴν (Θουκ. Β, 98.—Liv. XLII, 51. XLV. 29). Ὁ Στράβων (Ζ, 331) ταυτίζει τοὺς Σίντους τούτους μετὰ τῶν παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Α, 594) Σιντίων τῆς Σαμοθράκης καὶ Λήμνου.

Σινώπη, ἀποικία τῶν Μιλησίων ἐπὶ Χερσονήσου τοῦ Εὐξείνου Πόντου κατὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Παφλαγονίας, εἰς 700 σταδίων ἀπόστασιν ἀνατολικῶς ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Καράμβιδος. Ἐπῳκίσθη δὲ τὸ πρῶτον πρὸ

τῆς εἰσβολῆς τῶν Κιμμερίων εἰς τὴν Ἀσίαν, τῷ 751 π.Χ., τὸ δὲ δεύτερον τῷ 632, ἀφ' οὗ ὑπ' αὐτῶν κατεστράφη (Ἡρδ. Δ, 12). Ἀρίστην ἔχουσα θέσιν, ἀνεπτύχθη ταχέως, καὶ ἐγένετο ἐμπορικωτάτη, ἐκτείνασα τὴν ἀπ' αὐτῆς ἐξαρτωμένην χώραν μέχρι τοῦ

Ἄλυος, καὶ ἐκπέμψασα καὶ αὐτὴ ἀποικίας. Ἐνταῦθα γεννηθεὶς καὶ τραφεὶς Μιθριδάτης ὁ Ϛ', ὁ Εὐπάτωρ, ἀνέδειξεν αὐτὴν πρωτεύουσαν τοῦ Πόντου· ἐπὶ τοῦ Μιθριδατικοῦ πολέμου ὅμως ἐκυρίευσε καὶ ἐλεηλάτησεν αὐτὴν ὁ Λούκουλλος (Πλούτ. Λούκ. ΚΓ), ἀλλὰ μετὰ ταῦτα τῇ ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν της πάλιν. Τῷ δὲ 45 π. Χ. ἐπέμφθη εἰς αὐτὴν Ῥωμαϊκὴ ἀποικία. Δύο λιμένας ἔχουσα, ἦν ἐπὶ Στράβωνος ἔτι μεγάλη καὶ σπουδαία. Ἐξ αὐτῆς ἦσαν ὁ Διογένης ὁ κυνικὸς καὶ ὁ κωμικὸς Δίφιλος (Στρβ. ΙΒ, 545).

Σιποῦς, πόλις τῆς Ἀπουλίας ἐν Ἰταλίᾳ ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς, Ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Στρβ.). Νῦν Σιπόντον.

Σίπυλος, 1) ὄρος ἐν Λυδίᾳ, κλάδος τοῦ Τμώλου, βορειοδυτικῶς χωρῶν παρὰ τῷ Ἕρμῳ ποταμῷ πρὸς τὴν Μαγνησίαν, καὶ πολλάκις σχεδὸν καθέτως ἀπὸ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ ἀνατεινόμενος εἰς ὕψος 300'. Τὰ χάσματα αὐτοῦ ἀποδεικνύουσιν ἡφαιστείους σπαραγμούς, οὓς μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἐκ σεισμοῦ κατακρήμνισις τῆς ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ κειμένης ἀρχαίας πρωτευούσης τῆς χώρας, ἥτις Μαιωνία καὶ Ταντάλις ἐλέγετο, καὶ ἣν ἀντικατέστησεν ἡ λίμνη Αἶλα (Ὁμ, Ἰλ. Ω, 615.—Στρβ. ΙΒ, 579). Ἴδ. Νιόβη.

Σίραιον, γλεῦκος (μοῦστος) ἑψημένον καὶ προστιθέμενον εἰς τὸν οἶνον ἵνα τῷ δίδῃ δύναμιν (Ἀρστφ. Σφ. 878).

Σιρβωνὶς, (ἢ Σιρβωνίδες), λίμνη ἐν τῇ κάτω Αἰγύπτῳ, ἐκτεινομένη ἀνατολικῶς τῆς Γέρρας μέχρι τῆς Ῥινοκολύρας, εἰς 200 σταδίων ἔκτασιν, παραλλήλως τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ, μεθ' ἧς καὶ ἡνοῦτο δι' ἑνὸς ἐκρήγματος. Ἦτο βαθεῖα καὶ ἀσφαλτοῦχος. Προσχωματωθέντος δὲ τοῦ ἐκρήγματος, ἀπεξηράνθη σχεδὸν διόλου ἡ λίμνη (Ἡρδ. Β, 6.—Διόδ. Α, 30). Νῦν Σαβχὰτ Βαρδουίλ.

Σίριος, ἴδ. Ἀστερισμοί.

Σῖρις, 1) Ὁ Νεῖλος παρὰ τοῖς Αἰθίοψι (Διον. Περιηγ. 233). — 2) Ποταμὸς τῆς Λευκανίας, εἰς οὗ τὰς ἐκβολὰς εἰς τὸν Ταραντῖνον κόλπον ἀπὸ τοῦ 700 π.Χ. ἔκειτο ὁμώνυμος πόλις Ἑλλην.κὴ (νῦν Torre di Senna). Μεταξὺ 540 καὶ 510 π. Χ. κατεστράφη αὕτη ὑπὸ τοῦ συνδέσμου τῶν ἐκεῖ Ἀχαϊκῶν πόλεων· ἀλλὰ μετὰ τὴν παρ' αὐτῇ ἵδρυσιν τῆς Ἡρακλείας ἀνῳκοδομήθη αὖθις, ἔμεινεν ὅμως ἔκτοτε πλέον μόνον ἐπίνειον. Πλησίον τοῦ Σίριος (ν. Σίννων) ἐνίκησε τὸ πρῶτον τοὺς Ῥωμαίους ὁ Πύρρος (Στρβ. ΣΤ. 264. — Πλούτ. Πύρρ. ΙΣΤ). — 3) Πόλις τῆς Παιονίας ἐν Θρᾴκῃ (Ἡρδ. Η, 115), ἧς οἱ κάτοικοι καὶ ὡς Σιροπαίονες μνημονεύονται (Ἡρδ. Ε, 15). Νῦν Σέραι.

Σίρμιον, ἀρχαία πόλις τῆς κάτω Παννονίας, παρὰ τῷ Σάνῳ κτισθεῖσα ὑπὸ τῶν Ταυρίσκων. Ἐπὶ τῶν Δακικῶν πολέμων ἦν οὐ μικρᾶς σπουδαιότητος, καθ' ὃ ἡ κυριωτέρα τῶν Ῥωμαίων στρατιωτικὴ ἀποθήκη. Εἶχε δὲ καὶ μεγάλα ἐργοστάσια ὅπλων, καὶ ἦν προσέτι ἡ κυριωτέρα ἕδρα τοῦ ναυάρχου τοῦ πρώτου στόλου ὃν οἱ Σλαῦοι ἐναυπήγησαν ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως. Ἐκεῖ ἐγεννήθη ὁ αὐτοκράτωρ Πρόβος (Ἡρδ. Ζ, 2. — Vopisc. Prob. III). Νῦν Μιτροβίτσα, μετὰ πλείστων ἐρειπίων.

Σιροπαίονες, ἴδ. Σῖρις.

Σίρωμος, υἱὸς τοῦ Εὐέλθωνος, βασιλεὺς τῆς Κύπρου (Ἡρδ. Ε, 104).

Σισαμάκης, Πέρσης στρατηγὸς (Ἡρδ. Ε, 25).

Σισαπὼν, ἐπίσημος πόλις τῆς Βαττικῆς Ἱσπανίας, βορείως τῆς Κορδούης, γνωστὴ διὰ τὰ ἀργυρεῖα αὐτῆς καὶ τὰ κινναβάριος ὀρυχεῖα (Στρβ. Γ, 142. — Cic. Phil. II, 19). Νῦν Ἀλμαδέν.

Σισάρνης, Πέρσης, δικαστής, ὃν ὡς παρανόμως δικάσαντα, διέταξεν ὁ βασιλεὺς Καμβύσης νὰ ἐκδάρωσι ζῶντα καὶ τὸ δέρμα αὐτοῦ ἐκτείνας ἐπὶ τῆς δικαστικῆς ἕδρας, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῆς ὡς νέον δικαστὴν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ὀτάνην (Ἡρδ. Ε, 25).

Σισέννης, Σκύθης, φίλος τοῦ Τοξάριδος (Λουκ. Τοξ.).

Σισκία (ἡ αὐτὴ καὶ Σ ε γ έ σ τ α, Σ ε γ ε σ τ ι κ ή), πόλις ἐν τοῖς νοτιανατολικοῖς τῆς ἄνω Παννονίας, ἐπὶ νήσου ἀποτελουμένης ὑπὸ τῶν ποταμῶν Σαύου, Κολάπιδος καὶ Ὄδρα μεταξὺ τῆς Αἰμόνης καὶ τοῦ Σιρμίου, ὀχυρωτάτη καὶ ἐμπορικωτάτη, τὸ κέντρον καὶ ὁρμητήριον πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Αὐγούστου καὶ Τιβερίου κατὰ τῆς Παννονίας καὶ τῆς Ἰλλυρίας. Ἦν δὲ καὶ σταθμὸς τοῦ στόλου ἐπὶ τοῦ Σαύου (Δ. Κάσσ. ΜΘ, 37.—Στρβ. Ζ, 314). Νῦν Σισέκη, μετὰ πολλῶν ἀρχαίων ἐρειπίων.

Σισύγαμβις, μήτηρ Δαρείου τοῦ Κοδομανοῦ, ᾐχμαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν τῇ κατὰ τὴν Ἰσσὸν μάχῃ, καὶ ἔτυχεν ὑπ' αὐτοῦ μεγάλων περιποιήσεων. Ὅτε δ' ἔμαθε τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον, ηὐτοκτόνησεν ἀποσχοῦσα τροφῆς (Διόδ. ΙΖ, 67.—Curt. I, 5).

Σισύρα, δέρμα, κυρίως αἴγειον, τριχωτὸν (γούνα), χρησιμεῦον καὶ ὡς ἐπίστρωμα εἰς τὰς κλίνας (Ἀρστφ. Νεφ. 10. Σφηκ. 737. 113. Βάτρ. 1507. καὶ Σχλ.) καὶ ὡς ἐπίβλημα τοῖς ἐκ τοῦ λαοῦ ἐν χειμῶνι. Ἐπίσης δὲ καὶ ὕφασμα μάλλινον χονδρὸν, τριχωτὸν (Ἡσύχ.—Πολδ. Ι, 64. Ζ, 61. 69).

Σίσυφος, υἱὸς τοῦ Αἰόλου καὶ τῆς Ἐναρέτης, σύζυγος τῆς Πληϊάδος Μερόπης, πατὴρ δὲ τοῦ Γλαύκου καὶ πάππος τοῦ Βελλερεφόντου, κτίστης καὶ βασιλεὺς τῆς Ἐφύρας (Κορίνθου). Ἀνέκαθεν ἡ Κόρινθος ἐθεωρεῖτο ὡς θέσις τῇ ναυτιλίᾳ καὶ τῷ ἐμπορίῳ προσφορωτάτη καὶ ἐπικερδής, διὰ τοῦτο καὶ παρ' Ὁμήρῳ ὁ ἱδρυτὴς αὐτῆς Σίσυφος μνημονεύεται ὡς φιλοκερδής τις, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὑπούλως ἐπιτήδειος (ὥστε καὶ τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ σ ο φ ὸ ς ὑπετέθη παραγόμενον), καὶ ἐν γένει κακὸς τὸν χαρακτῆρα (Ὀμ. Ἰλ. Ζ, 153.—Ἡσδ. Θεογ. 752.—Ov. Her. XII, 204. — Hor. Sat. II, 3, 21). Τούτου ἕνεκα καὶ κατεδικάσθη εἰς τὸν Ἅδην νὰ κυλίῃ πάντοτε εἰς ὑψηλὸν ὄρος βράχον, ὅστις ἔπιπτεν ὀπίσω πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὴν κορυφὴν (Ὀμ. Οδ. Λ, 593.—Virg. G. III, 39, — Ov. Met. IV, 459.—Cic. Tusc. I, 5). Καὶ ὁ μὲν Ὅμηρος οὐδὲν λέγει περὶ τῆς ἀμέσου αἰτίας τῆς ποινῆς ταύτης· οἱ δὲ μεταγενέστεροι διαφόρους διηγοῦνται παραδόσεις, ὅτι ἐπρόδωκε σχέδια τῶν θεῶν· ὅτι ἐπετέθη λῃστρικῶς καθ' ὁδοιπόρων· ὅτι τὸν Δία, ἁρπάσαντα τὴν Αἴγιναν, κατήγγειλεν εἰς τὸν πατέρα αὐτῆς Ἀσωπὸν, κτλ. Κατ' ἄλλους, ὅτε ὁ Ζεὺς, ἵνα τὸν τιμωρήσῃ ἔπεμψε τὸν Θάνατον νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸν Ἅδην, ὁ Σίσυφος ὑπούλως συλλαβὼν ἐδέσμευσε τὸν Θάνατον, ὥστε ἔκτοτε οὐδεὶς πλέον ἀπέθνησκε, μέχρις οὗ ἐπελθὼν ὁ Ἄρης, ἔλυσε τὰ δεσμὰ τοῦ Θανάτου. Ἄλλοι δὲ πάλιν διηγοῦνται ὅτι εἶχε ζητήσει παρὰ τῆς γυναικός του νὰ μὴ τὸν ἐνταφιάσῃ ὅταν ἀποθάνῃ, καὶ ἔπειτα παρεκάλεσε τὸν Πλούτωνα νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν γῆν ἵνα τὴν τιμωρήσῃ ὡς παρακούσασαν· ἀνελθὼν δὲ, δὲν ἤθελε πλέον νὰ καταβῇ, μέχρις οὗ ὁ Ἑρμῆς ἐλθὼν τὸν κατήγαγε, δι' ὃ καὶ ἐτιμωρήθη. Ὁ τάφος τοῦ Σισύφου ἦν ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ, ἔνθα εἶχεν ἱδρύσει καὶ τὰ Ἴσθμια, εἰς τιμὴν τοῦ Μελικέρτου (Ἴδ. Ἀθάμας), οὗ τὸν νεκρὸν εἶχεν εὕρει εἰς τοῦ κόλπου τὰ κύματα.

Σιτάκη, πόλις πολυάνθρωπος τῆς Βαβυλωνίας, εἰς ἀπόστασιν 15 σταδίων κειμένη ἀπὸ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Φύσκου εἰς τὸν Τίγριν, οὐ πολὺ ἀπέχουσα τοῦ μηδικοῦ τείχους (Ξνφ. Ἀνδ. Β, 4, 13). Περὶ τὸ νῦν ἀρχαῖον (ἐσκὶ) Βαγδάτ. Ἡ περίχωρος ἐκαλεῖτο Σ ι τ α κ η ν ή.

Σιτηρέσιον, τὸ ἐπιμίσθιον ὃ ἐλάμβανον πρὸς διατροφὴν αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι στρατιῶται ἐπὶ πολέμου, ὁ μὲν πεζὸς ἁπλοῦς στρατιώτης καθ' ἑκάστην, πλὴν τῶν 2 ὀβολῶν, ἢ καὶ περισσοτέρων ἐνίοτε, τοῦ μισθοῦ, ἄλλους τόσους ὡς σιτηρέσιον, ὁ λοχαγὸς πιθανῶς τὸ διπλοῦν, ὁ στρατηγὸς δὲ τὸ τετραπλοῦν.

Σέτησις, ἐν Ἀθήναις ἡ δημοσίᾳ δαπάνη καὶ εἰς δημόσιον κατάστημα, τὸ πρυτανεῖον, ἤτοι τὴν ἐν αὐτῷ Θόλον ἢ Σκιάδα, τροφοδοσία τῶν Πρυτάνεων καὶ ἄλλων δημοσίων λειτουργῶν, ὧν ἡ ὑπηρεσία ἀπῄτει τὴν διαρκῆ αὐτῶν παρουσίαν διὰ πάσης τῆς ἡμέρας ἢ καὶ τῆς νυκτός. Οὗτοι ἐλέγοντο καὶ ἀ ε ί σ ι τ ο ι. Εἰς τὸ Πρυτανεῖον δ' ἐκαλοῦντο εἰς σ ί τ η σ ι ν («ἐπὶ ξένια») καὶ οἱ ξένοι πρέσβεις, κήρυκες, ἢ καὶ ἰθαγενεῖς πολῖται πρὸς τιμὴν δι' ἔκτακτόν τινα ὑπηρεσίαν. Εἴς τινας δὲ καὶ ἰσόβιος ἐψηφίζετο τοιαύτη ἀμοιβή, καὶ προσέτι καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν μεταβαίνουσα. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῶν Ἀθηνῶν ἡ τοιαύτη διάκρισις μεγάλως ἐξετιμᾶτο· ἀλλὰ μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον ἐξέπεσε πολὺ καὶ αὐτῆς ἡ ἀξία. Πλὴν δὲ τοῦ Πρυτανείου ἐχορηγεῖτο σίτησις προσέτι καὶ εἰς τὸ Θεσμοθέσιον.

Σῖτος. Ἡ Ἀττικὴ λεπτόγαιος οὖσα καὶ ὀλίγον σιτοφόρος, ἀλλὰ πολυανθρωποτέρα παντὸς ἄλλου μέρους τῆς Ἑλλάδος, ἠναγκάζετο καὶ ἔξωθεν διὰ τοῦ ἐμπορίου νὰ πορίζηται σῖτον, περίπου ἓν ἑκατομμύριον μεδίμνων κατ' ἔτος, παράγουσα αὐτὴ 2,000,000. Ἰδίως δ' ἐγίνετο ἡ εἰσαγωγὴ ἐκ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, καὶ μάλιστα ἐκ τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου· ἐν μέρει ὅμως καὶ ἐξ Εὐβοίας, ἐκ Ῥόδου καὶ Κύπρου, ἐκ Σικελίας καὶ ἐξ Αἰγύπτου καὶ Λιβύας. Πρὸς ἀσφαλῆ τοῦ σίτου εἰσαγωγήν, μάλιστα ἐν καιρῷ πολέμου, δημόσιαι τριήρεις «παρέπεμπον τὸν σῖτον», ἤτοι συνώδευον τὰς σιταγωγοὺς ὁ λ κ ά δ α ς (Δμσθ. Π. Στφ. 250. 251. Π. Ὀλ. κλ. 1211)· καὶ κατὰ τοῦ ἐν Αἰγίνῃ ναυλοχοῦντος Πόλλιδος τοῦ Λακεδαιμονίου ἐναυμάχησαν οἱ Ἀθηναῖοι ὑπὸ τὸν Χαβρίαν, ἵνα διευκολύνωσι τὸν εἰς Πειραιᾶ κατάπλουν τῶν εἰς Γεραιστὸν τῆς Εὐβοίας ἀφιχθέντων σιταγωγῶν (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 4, 61)· καὶ ὁ Φίλιππος δὲ προσέβαλε τὸ Βυζάντιον ἵνα ᾖ κύριος τῆς τῶν Ἀθηναίων σιτοπομπείας (Δμσθ. π. Στφ. 254. 307. 326). Ἀπηγορεύετο δ' αὐστηρῶς ἐν Ἀθήναις ἡ τοῦ σίτου ἐξαγωγή, οὐδ' ἐπετρέπετο τοῖς Ἀθηναίοις ἢ μετοίκοις «σιταγωγεῖν ἄλλοσε ἢ Ἀθήναζε», ἐπὶ ποινῇ θανάτου (Δμσθ. π. Φορμ. 918. — Λκργ. κ. Λκρ. 151). Τὰ 2)3 τοῦ εἰς Πειραιᾶ κομιζομένου σίτου ἔπρεπε νὰ πέμπωνται πρὸς πώλησιν εἰς Ἀθήνας. Ναυτοδάνεια ἐπετρέποντο μόνον ἐπὶ τῷ ὅρῳ τὸ πλοῖον ἐπιστρέφον νὰ φέρῃ καὶ σῖτον ὡς μέρος τοῦ φορτίου, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τοῦ συμβολαίου, καὶ μὴ ἀποδόσεως τοῦ δανείου (Δμσθ. π. Λακρ. 94). Εἰς κερδοσκοπικῶς αὐξάνοντας τὰς τιμὰς τοῦ σίτου ἐπεβάλλετο θάνατος, οὐδ' ἐπετρέπετο τῷ πωλοῦντι κέρδος πλέον τοῦ ὀβολοῦ κατὰ μέδιμνον, οὐδὲ τῷ ὠνουμένῳ ἀγορὰ ὑπὲρ ὡρισμένην ποσότητα, 50 φορμοὺς ἤτοι μεδίμνους ἑκάστοτε (Λυσ. κ. Σιτοπωλ. — Δμσθ. κ. Διον. σλ. 1285). Καὶ ὅμως μετὰ πάσας ταύτας τὰς προφυλάξεις δὲν ἀπεφεύγετο πάντοτε ἡ σιτοδεία, καὶ ὡς εὐεργέται τῆς πόλεως ἐξετιμῶντο οἱ σῖτον αὐτῇ προσφέροντες, ὡς ἦσαν ἐν ἄλλοις Λεύκων ὁ βασιλεὺς τοῦ Βοσπόρου, ὃν διὰ ψηφίσματος ἀτελείας ἀντήμειψεν ἡ πόλις (Δμσθ. π. Λπτ. 167. — Ἰσοκρ. Τρπζ. 376), καὶ ὁ μεταγενέστερος αὐτοῦ διάδοχος Σπάρτακος, ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου Ψαμμήτιχος, τῷ 525 π. Χ., ὁ Δημήτριος, τῷ 303 π. Χ. καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων εἶτα ὁ Ἀττικός.

Σίτου δίκη, ἡ κινουμένη ὑπὸ ἀποβληθείσης γυναικὸς πρὸς ἀπαίτησιν ἀποδόσεως τῆς προικὸς αὐτῆς, ἢ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἀποτίσεως τόκου 1 ὀβολοῦ ἐπὶ τοῖς ἐννέα («ἐπὶ ἐννέα ὀβολοῖς τοκοφορεῖν»). Ἐδικάζετο δ' ἐνώπιον τοῦ Ἐπωνύμου ἄρχοντος ἐν τῷ ᾠδείῳ, καὶ ἦν ἔ μ μ η ν ο ς, ὡς κατεπείγουσα διὰ τῆς γυναικὸς τὴν συντήρησιν.

Σιτοφύλακες, ἀρχὴ ἐν Ἀθήναις κληρωτή, κατ' ἀρχὰς ἐκ τριῶν συγκειμένη, εἶτα δ' ἐκ δεκαπέντε πιθανῶς ἀτόμων, πέντε διὰ τὸν Πειραιᾶ καὶ δέκα διὰ τὰς Ἀθήνας, ἐπετήρουν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν νόμων περὶ σίτου (ἴδ.), καὶ πρὸ πάντων εἶχον τὴν καταγραφὴν

τοῦ κομιζομένου καὶ εἰς τὴν ἄνω πόλιν πεμπομένου σίτου.

Σιτώ, ἡ Δήμητρα παρὰ Συρακουσίοις (Αἰλ. π. ἱ. Α, 27).

Σιτῶναι, ἐπιτροπὴ ἐκ τριῶν ἀρχόντων (Λυσ. κ. σιτοπ. 8), οὐχὶ κληρωτῶν, ἀλλὰ χειροτονητῶν (Δμσθ. π. Στφ. 310)· ἐπομένως θέσις ἐμπιστοσύνης, καὶ, ὡς φαίνεται, ἐκτάκτως καὶ ἐν σπουδαίαις περιστάσεσι διδομένη, ὅτε κατεπειγόντως ἀπῃτεῖτο ἐξαιρετικὴ προμήθεια σίτου. Εἷς αὐτῶν ἐξελέγη, μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, καὶ ὁ Δημοσθένης.

Σίφαι ἢ **Τίφα**, χωρίον ἐν Βοιωτίᾳ, κατὰ τὴν νότιον παραλίαν, πλησίον τῆς Κρευσίδος, ἐπινείου τῶν Θεσπιῶν, εἶχε ναὸν τοῦ Ἡρακλέους, παρ' ᾧ ἐτησίως ἀγῶνες ἐπανηγυρίζοντο. Ἐνταῦθα ἐλέγετο γεννηθεὶς Τίφυς, ὁ ναύκληρος τῆς Ἀργοῦς, καὶ ἐνταῦθα προσωρμίσθη ἡ Ἀργὼ μετὰ τὴν ἐκ Κολχίδος ἐπιστροφὴν (Θουκ. Δ, 76. — Παυσ. Θ, 32,3).

Σίφνος, μία τῶν Κυκλάδων νήσων, νοτιανατολικῶς τῆς Σερίφου κειμένη, ἔκτασιν δ' ἔχουσα περίπου 1 1)2 μιλίων τετραγωνικῶν. Ἦν πλουσία εἰς μεταλλωρυχεῖα, ἐξ ὧν πλοῦτον οἱ κάτοικοι ἐπορίζοντο· ἐκ τῆς δεκάτης δὲ τῶν προσόδων αὐτῆς ἤγειραν ἐν Δελφοῖς θησαυρὸν (Ἡρδ. Γ. 57). Ὅτε δέ ποτε ἠμέλησαν νὰ πέμψωσι τῷ θεῷ τὰς τακτικὰς αὐτῶν προσφορὰς, ἐπῆλθεν εἰς τὴν

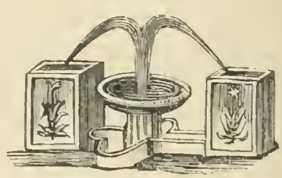

νῆσον πλήμμυρα κατακλύσασα τὰ παραθαλάσσια μεταλλεῖα. Ἀλλ' οὐδὲ τότε περιῆλθεν εἰς πτωχείαν ἡ Σίφνος, καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, ὡς σύμμαχος φόρου ὑποτελὴς, ἀπέτινε κατ' ἔτος 3600 δραχμάς. Ὁμοῦ δὲ μετὰ τῶν Δηλίων καὶ τῶν Σεριφίων ἠρνήθησαν τὸν φόρον εἰς τὸν Ξέρξην (Ἡρδ. Η. 46. 48). Καὶ ὡς κεραμεῖς δὲ διεκρίνοντο οἱ Σίφνιοι. Ἡ πόλις, τῇ νήσῳ ὁμώνυμος, ἔκειτο ἐπὶ ἀποτόμου ἀκρωτηρίου πρὸς ἀνατολὰς, καὶ ἐκοσμεῖτο ὑπὸ ὡραίων οἰκοδομῶν. Ἄλλαι δὲ πόλεις τῆς νήσου ἦσαν ἡ Μινώα καὶ ἡ Ἀπολλωνία.

Σίφων, σωλὴν χρησιμεύων εἰς μετάγγισιν ὑγρῶν, διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ ἐν αὐτῷ ἀέρος, ὡς εἰς τὰς ἀντλίας (Πολδ. ΣΤ, 2. 1, 20. — Cic. d. Fin. II, 8). Ἡ λέξις ἐκλαμβάνεται αἰγυπτιακὴ ἐκ τοῦ σιφ (πίνειν), καὶ

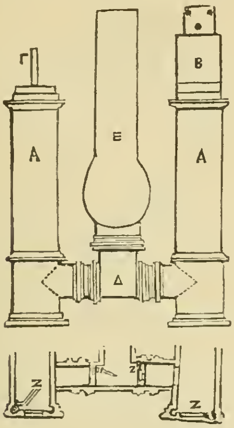

ἀρχαιοτάτη ἦν ἐν Αἰγύπτῳ ἡ τῶν σιφώνων χρῆσις, ὡς φαίνεται· καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος ἐκ Θηβαϊκῆς τοιχογραφίας, καθ' ἣν ὁ μὲν τῶν δύο ἀνδρῶν, ὁ πρὸς δεξιὰ, φαίνεται πληρῶν διά τινος ὑγροῦ τρία εἰς ὕψος ἱστάμενα ἀγγεῖα, ὁ δὲ πρὸς ἀριστερὰ, διὰ σωλήνων οὓς διὰ τοῦ στόματος καθιστᾷ κενοὺς, μεταγγίζει εἰς αὐτοὺς προσέτι καὶ τὸ ὑγρὸν ὃ περιέχει τὸ μέγα πρὸ αὐτοῦ ἀγγεῖον. Ἡ χρῆσις καὶ εἰς μηχανὰς ἐφαρμογὴ τοῦ σίφωνος διεδόθη εἶτα καὶ κατέστη γενικὴ ἐν Ἑλλάδι καὶ Ῥώμῃ (Ἥρων, πνευματ. Σλ. 180. — Ἀλεξ. Ἀφρδ.). Ἡ ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηίας εἰκὼν παριστᾷ δύο σίφωνας ἐκ τῶν δύο

πλαγίων δοχείων ἐκχέοντας καὶ ἑνοῦντας τὸ ὕδωρ αὐτῶν εἰς τὴν μέσην δεξαμενήν. Οἱ δὲ τὴν κατασκευὴν τῶν πνευματικῶν ἀντλιῶν μαθηματικῶς ἐξεργασθέντες καὶ μηχανικῶς τελειοποιήσαντες, ἦσαν ὁ ἐπὶ τῆς β' π. Χ.

ἑκατονταετηρίδος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ζῶν Κτησίβιος (ἴδ.) καὶ ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Ἥρων (ἴδ.). Μηχανὴ κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα παρὰ τῷ Κάστρῳ Νόθῳ (Civita vecchia) τῆς Ἰταλίας εὑρεθεῖσα, ἀνταποκρίνεται σχεδὸν ἐντελῶς πρὸς τὸν σίφωνα τοῦ Κτησιβίου, ὡς περιγράφει αὐτὸν ὁ Ἥρων εἰς τὰ σωζόμενα αὐτοῦ συγγράμματα. Κατὰ τὴν δημοσιευομένην εἰκόνα αὐτῆς ΑΑ εἰσὶ κατὰ Ἥρωνα αἱ δύο πυξίδες, ἤτοι δύο κύλινδροι εἰς οὓς ἐναλλὰξ ἀναβαίνουσι καὶ καταβαίνουσιν οἱ ἔμβολοι Β, εἰς τὰ ἄκρα τῶν φερόντων αὐ-

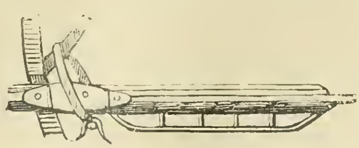
τοὺς κανονίων Γ. Ὁ δ' ὁριζόντιος σωλὴν Δ συνδέει τὰς δύο πυξίδας, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὑψοῦται ὁ Ε, ἕτερος σωλὴν ὄρθιος. Ἐν δὲ τῇ ὑπὸ τὴν εἰκόνα κατατομῇ ΖΖΖΖ εἰσὶ τέσσαρα ἀσσάρια ἢ κινητοὶ δίσκοι, ἀνοιγόμενοι καὶ κλειόμενοι, δύο εἰς τὸν πυθμένα τῶν δύο πυξίδων, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ἀνὰ εἷς ἑκατέρωθεν τοῦ ὁριζοντίου σωλῆνος, ἔνθα κοινωνεῖ μετὰ τῶν πυξίδων. Ἡ μηχανὴ ἐτίθετο εἰς τὴν δεξαμενὴν οὕτω καθέτως, ὥστε τὰ κάτω ἄκρα τῶν πυξίδων νὰ ἐμβάπτωνται εἰς τὸ ὕδωρ. Ὅτε δ' ἐκινοῦντο οἱ δύο ἔμβολοι ἀντιθέτως, δηλαδὴ τοῦ μὲν ἀνιόντος ὅτε ὁ ἄλλος κατέβαινεν, ὁ ἀνιὼν ἀπετέλει τὸ κενὸν ἐν τῇ πυξίδι, καὶ τότε τὸ εἰς τὸν πυθμένα αὐτοῦ ἀσσάριον ἀφ' ἑαυτοῦ ἠνοίγετο, καὶ ἐπομένως δι' αὐτοῦ εἰσέρρει εἰς τὴν πυξίδα τὸ ὕδωρ κάτωθεν, ἐνῷ ὁ ἔμβολος τῆς ἄλλης πυξίδος κατιὼν ἔκλειε τὸ ἀσσάριον αὐτῆς, καὶ ὤθει τὸ ὕδωρ ὃ αὐτὴ περιεῖχεν εἰς τον ὁριζόντιον σωλῆνα, καὶ τὸ ὕδωρ τοῦτο εἰσρέον ἤνοιγε τὸ ἀσσάριον τὸ ἐνηρμοσμένον εἰς τὴν αὐτὴν πλευρὰν τοῦ ὀρθίου σωλῆνος καὶ ἔκλειε τὴν ἀντιπέραν, ὥστε μὴ δυνάμενον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἄλλην πυξίδα, ἠναγκάζετο ν' ἀναβῇ εἰς τὸν ὄρθιον σωλῆνα (Ε), ὡς τὸ αὐτὸ συνέβαινε καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρας πυξίδος, ὅτε εἰς αὐτὴν κατέβαινεν ὁ ἔμβολος. Εἴς τι δὲ σημεῖον τοῦ ὀρθίου σωλῆνος ὑπῆρχέ τις ὀπὴ (κρουνός), δι' ἧς τὸ ὕδωρ ἐξέρρει πρὸς κοινὴν χρῆσιν, καὶ ἥτις εἰς τὴν εἰκόνα δὲν φαίνεται, διότι τὸ ἄνω μέρος τῆς μηχανῆς, ἥτις βεβαίως περιεῖχε τὸν κρουνόν, δὲν ἀνευρέθη.

Σκαία, θυγάτηρ τοῦ Δαναοῦ καὶ τῆς Εὐρώπης (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Σκαιαὶ πύλαι, ἡ πρὸς δυσμὰς τῆς πόλεως κειμένη πύλη τοῦ Ἰλίου (Ὁμ. Ἰλ.).

Σκαῖος, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Ἱπποκόοντος, διώξας ἐκ τῆς Σπάρτης τὸν Τυνδάρεων καὶ τὸν Ἰκαρίωνα, καὶ εἶτα φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἡρδ. Ε, 60. — Ἀπλλδ. Γ, 10, 5). Εἰς τὸν ναὸν δὲ τοῦ Ἰσμηνίου Ἀπόλλωνος ἀνέθηκεν οὗτος τρίποδα μετ' ἐπιγραφῆς διὰ «Καδμείων γραμμάτων».

Σκαλμός, πάσσαλος εἰς τὰ ἐντὸς τῆς πλευρᾶς τοῦ πλοίου, εἰς ὃν ἡ κώπη ἦν προσδεδεμένη (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 42. — Εὐρπ. Ἰφ. Ταυρ. 1347). Ἡ εἰκὼν ἐκ πλοίου μεσαιω-

νικοῦ, διότι ἐν ἀρχαίοις μνημείοις οὐδέποτε φαίνεται παριστώμενον τὸ ἔνδον τοῦ πλοίου.

Σκαμάνδριον πεδίον, ἐν Τρῳάδι, τὸ ἐκτεινόμενον μεταξὺ τῶν ποταμῶν Σκαμάνδρου καὶ Σιμόεντος, ἔνθα συνεκροτοῦντο

αἱ μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τρώων μάχαι (Ὁμ. Ἰλ. Β, 465).

Σκαμάνδριος. 1) υἱὸς τοῦ Ἕκτορος, ὁ Ἀστυάναξ, τὸ ἐπωνύμιον τοῦτο λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός του καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Ζ, 402), ἢ παρὰ τῶν Τρωάδων γυναικῶν, κατὰ Πλάτωνα (Κρατύλ. Σλ. 392). — 2) Υἱὸς τοῦ Στροφίου, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων (Ὁμ. Ἰλ. Ε. 49).

Σκάμανδρος. 1) ποταμὸς τοῦ Τρωϊκοῦ πεδίου, ὅστις ἕνεκα τοῦ χρώματος τοῦ ὕδατός του καὶ Ξ ά ν θ ο ς ἐπίσης ἐλέγετο (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 4. Υ, 74. Φ, 8). Καὶ αὐτὰ τὰ ἔρια τῶν ποτιζομένων ἐξ αὐτοῦ ποιμνίων ἐλάμβανον τὸ ξανθὸν χρῶμα (Ἀρστт. Ζ. Ι. Γ, 12). Κατὰ τὸν Ὅμηρον (Ἰλ. Χ, 147) εἶχε δύο πηγάς, μίαν ψυχρὰν καὶ μίαν θερμήν, εἰς τῆς Ἴδης τοὺς πρόποδας, κατὰ δὲ Στράβωνα (ΙΓ, 602), ἡ δευτέρα εἶχεν ἀποξηρανθῆ, ἡ δὲ κυρίως πηγὴ ἔκειτο ὑψηλῶς ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἴδης, ἐκ τοῦ ὄρους Κοτύλου. Εἰς αὐτὸν δὲ βορείως τοῦ Ἰλίου εἰσέρρεεν ὁ Στρύμων, καὶ ἀμφότεροι ὁμοῦ ἐξέβαλλον παρὰ τῷ Σιμείῳ ἀκρωτηρίῳ (τῷ νῦν Κοὺμ Καλέ). Οἱ ἀρχαῖοι τὸν Σκάμανδρον ἔλεγον τὸν κυριώτερον ποταμόν, καὶ οὗτος ἐςὶν ὁ νῦν Παλαισκαμανδρία ἢ Μενδερὲς (κατὰ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα παραφθαρὲν εἰς τουρκικόν), ὁ ἀνατολικὸς ποταμός· ὁ δὲ δυτικὸς (ὁ νῦν Βουνάρβασι) ἐστὶν ὁ Σιμόεις (ἀλλ' ἴδ. Σ ι μ ό ε ι ς). Ὁ Σκάμανδρος εἰς τρία σημεῖα περιρρέει τὸν βράχον τῆς Περγάμου, δι' ὃ καὶ τὸ ἐπίθετον Σκαμανδρίου (ἴδ.) ἐδόθη εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Ἕκτορος, τὸν Ἀστυάνακτα (Ἰλ. ΣΤ, 402. — Ἡρδ: Ε. 65. — Αἰσχλ. Ἀγ. 508). Ὡς θεὸς ὁ Σκάμανδρος, υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, ἦν ἐκ τῆς νύμφης Ἰδαίας πατὴρ τοῦ Τεύκρου, τῆς Καλιρρόης καὶ τῆς Στρυμοῦς (Ἡσδ. Θεογ. 345. — Ἀπολλδ. Γ, 12, 1). — 2) Ποταμὸς τῆς Σικελίας, παρὰ τῇ Σεγέστῃ ἐκβάλλων εἰς τὴν θάλασσαν (Διόδ. Κ, 71. — Στρβ. ΙΓ, 608).

Σκαμανδρώνυμος. Λέσβιος, ὁ πατὴρ τῆς Σαπφοῦς (Ἡρδ. Β, 135).

Σκαμβωνίδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Λεοντίδα φυλήν, κείμενος δὲ ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν, νοτιοδυτικῶς τοῦ Θησείου κατ' ἐπιγραφὰς (Boeckh, C. J. n. 70. — Rang. Ant. Hell. I, Ἀρ. 56. 57). Ἐξ αὐτοῦ κατήγετο ὁ Ἀλκιβιάδης (Στφ. Βυζ.).

Σκάμμα, εἰς τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας τὸ μέρος τοῦ ἐδάφους τὸ περιεσκαμμένον διὰ μικρᾶς τάφρου, ἣν δὲν ἐπετρέπετο τοῖς παλαισταῖς νὰ ὑπερπηδήσωσιν· ὁ δὲ αὐτὴν ὑπερβὰς ἐθεωρεῖτο ὡς ἡττηθεὶς (Πολδ. Μ, 55).

Διὰ τοῦτο εἰς τὰ ἀρχαῖα ἀνάγλυφα τὰ παριστῶντα παλαιστάς, δύο σύμβολα εἰσὶ πολλάκις παρ' αὐτοῖς κεχαραγμένα, ἡ σ κ α λ ὶ ς, μικρὰ ἀξίνη ὡς ἔμβλημα τοῦ σκάμματος, καὶ πήρα ἄμμου, αἰνιττομένη τὴν ἐπικεχυμένην εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ σκάμματος ἔδαφος.

Σκάνδεια, πόλις τῆς νήσου Κυθήρων, μετὰ λιμένος, 10 στάδια βορειανατολικῶς τῆς πρωτευούσης αὐτῆς κειμένη (Ὁμ. Ἰλ. Κ. 268. — Θουκ.).

Σκάνδεια ἢ Σ κ α ν δ ι ν α υ ί α, νῆσος κατὰ τοὺς ἀρχαίους (Πτολ. Β, 11. — Πομπ. Μαλ. — Pl. IX, 13, 27), κατὰ τὰ ὑπερβόρεια τῆς Εὐρώπης, ὅ,τι ἐγνώριζον τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας.

Σκαπτὴ ὕλη, πόλις εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Μακεδονίας ἐπὶ τοῦ ὄρους Περγάμου κειμένη, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Στρυμόνος καὶ Νέστου, τῆς νήσου Θάσου ἀπέναντι. Εἶχε χρυσωρυχεῖα, ἃ ἐξεμεταλλεύοντο οἱ Θάσιοι, εἰσπράττοντες 80 τάλαντα κατ' ἔτος (Ἡρδ. ΣΤ, 46). Μετὰ ταῦτα δὲ κατέλαβον οἱ Ἀθηναῖοι αὐτά. Ἐνταῦθα ἐλέγετο νυμφευθεὶς,

τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ συγγράψας καὶ δολοφονηθεὶς ὁ Θουκυδίδης (Πλούτ. Κίμ. Δ). Οἱ Ῥωμαῖοι ἐπρόφερον Σκαπτυπήλη Βυζ. — (Στφ. Lucr.).

Σκάρδον ὄρος, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Μοισίας ἐν Ἰλλυρίᾳ, ἡ ἀνατολικὴ παρέκτασις τῶν Βεβικῶν ὀρέων (Πολδ. ΚΗ, 8).

Σκάρδων, μητρόπολις τῆς Λιβουρνίας ἐν Ἰλλυρίᾳ (Στραβ.).

Σκάρφεια καὶ **Σκάρφη** (Ὁμ. Ἰλ. Β, 532), πόλις τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν, 10 στάδια ἀπέχουσα τῆς ἀκτῆς, καὶ λιμένα ἔχουσα εἰς τοῦ Βοαγρίου τὰς ἐκβολάς, κατεστράφη ὑπὸ σεισμοῦ τῷ 427 π.Χ. καὶ ἀνῳκοδομήθη ἔπειτα πάλιν. Παρ' αὐτὴν ἤνοῦντο αἱ πρὸς τὰς Θερμοπύλας ἄγουσαι. Πλήμμυρα δὲ τέλος ἐξηφάνισε τὴν πόλιν, ἧς ὀλίγα σώζονται λείψανα (Στρβ. Θ, 426. — Παυσ. Ζ, 15, 3.—Liv. XXXIII, 3).

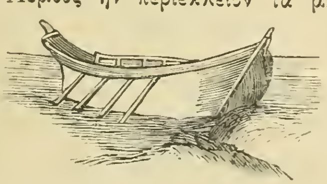
Σκάρφη, κατὰ Στράβωνα πόλις Βοιωτική, ἡ παρ' Ὁμήρῳ Ἐτεωνός.

Σκαφὰ, παρὰ Σικελοῖς τὸ σκάμμα.

Σκάφη, 1) ὡς καὶ νῦν τὸ κοῖλον ἐξ ἑνὸς ξύλου ἐσκαμμένον σκεῦος διὰ τὴν πλύ-

σιν τῶν ὑφασμάτων, κτλ. — 2) Ἐνίοτε τὸ λίκνον, ἡ κούνια τῶν βρεφῶν (Ἀθήν. ΙΓ, 85). — 3) Λέμβος ἣν περιέκλειον τὰ μεγάλα

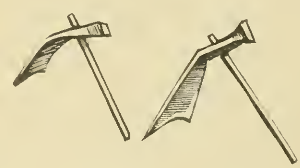
πλοῖα καὶ κατεβίβαζον εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς χρῆσιν τῶν ναυτῶν αὐτῶν (Cæs. B. G. III, 24.—Cic. Inv. II, 79.—Petr. Sat. 101).

Σκαφηφορία, ἡ ἐν Ἀθήναις τοῖς μετοίκοις ἐπιβαλλομένη ὑπηρεσία τοῦ φέρειν εἰς τὴν πομπὴν τῶν Παναθηναίων σκάφας πλήρεις διαφόρων ταῖς θυσίαις ἀναγκαίων ἀντικειμένων, δι' ὃ καὶ ἐλέγοντο τότε σκαφηφόροι (Ἀθήν. Η, 335. — Ἁρπκρ. — Ἡσύχ.).

Σκάφος (τὸ), πᾶν σκάψιμον (Ἡσδ. Ἔρ. Ε, 74)· πᾶν κοίλωμα (Ἀνάλ. Γ, σλ. 186), πρὸ πάντων τοῦ κοίλου τὸ πλήρωμα, ὅθεν καὶ αὐτὸ τοῦ πλοίου τὸ σῶμα, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ παραρτήματα, ἱστοὺς, κώπας, κτλ. (Αἰσχ. Πέρσ. 415. — Θουκ. Α, 50.—Πολδ. Α. 92. 113)· καὶ ἐκ τούτου παρὰ ποιηταῖς αὐτὸ τὸ πλοῖον. Σκάφος ἐνίοτε καὶ ἡ σκαπάνη.

Σκέλλιος, Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ στρατηγοῦ Ἀριστοκρίτου (Ἀρστφ. Ἀχρν. 126. — Θουκ. Η 89).

Σκέπαρνον (τὸ) καὶ ὁ σκέπαρνος, τὸ σύνηθες σκερπάνιον, ἓν τῶν ὑπὸ τοῦ Δαι-

δάλου ἐφευρεθέντων ξυλουργικῶν ἐργαλείων (Pl. VII, 97), «εὔξουν» (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 257. Ι, 391)· ἐνίοτε ἔχον δύο κοπίδας «ἀμφίξοον» (Λεπιδ. Ἐπιγρ.).

Σκεπτικοὶ, ἐλέγοντο ἐν γένει οἱ φιλόσοφοι οἱ μὴ ὡρισμένως περὶ τῶν ζητημάτων ἀποφαινόμενοι, ἀλλὰ διστακτικῶς, καὶ ὡς ὑπὸ σκέψιν. Ἰδίως ὅμως ἐδίδετο ἡ ἐπωνυμία αὕτη εἰς τοὺς φιλοσόφους τῆς ἀλεξανδρινῆς περιόδου τοῦ Ἠλείου Πύρρωνος, οἵτινες εἶχον μὲν ἰδίας πεποιθήσεις, ἀλλὰ δὲν παρεδέχοντο τὴν ὕπαρξιν γενικῶν ἀληθειῶν. Τοὺς δισταγμοὺς τοῦ Παρμενίδου, τοῦ Ζήνωνος, τοῦ Ἡρακλείτου, τοῦ Δημοκρίτου, τοῦ Ἐμπεδοκλέους, τοῦ Ἀναξαγόρου, ὡς πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῶν ἀντιλήψεων τῶν αἰσθητη-

ρίων ἐπρότεινον οἱ μεταγενέστεροι ἐκεῖνοι σκεπτικοὶ ὡς προηγούμενον καὶ ὡς ἀφορμὴν τῆς σκέψεως δι' αὐτούς· ἀλλ' οὐδ' οἱ σοφισταὶ δικαιοῦνται ἐντελῶς νὰ καλῶνται σκεπτικοί, καθ' ὅσον, εἰ καὶ ἀπατηλὰς κηρύττουσι τὰς ἀντιλήψεις τῶν αἰσθητηρίων, ἀλλ' ὡς πλήρη ἀλήθειαν παραδέχονται τοῦ νοὸς τὴν ἀντίληψιν. Ἐπὶ τῶν δοξασιῶν τοῦ Πύρρωνος, τοῦ πρώτου ἀληθῶς σκεπτικοῦ, φαίνεται ὅτι μεγάλην ἐξήσκησαν ἐπιρροὴν αἱ διδασκαλίαι τοῦ Δημοκρίτου καὶ τοῦ Ἀναξαγόρου. Ὁ ἴδιος δὲν συνέγραψεν, αἱ δ' ἀρχαὶ αὐτοῦ διεδόθησαν διὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἐξ ὧν ὁ Τίμων ὁ Φλιάσιος ἦν ὁ γνωστότερος τῶν συγχρόνων, καὶ ποιητὴς πολυγράφος. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται 60 τραγῳδίαι καὶ 30 κωμῳδίαι καὶ 3 βιβλία σίλλων (ἴδ.), ἐν οἷς πικρῶς ἐχλεύαζε πάντας τοὺς φιλοσόφους, πλὴν μόνου τοῦ διδασκάλου του. Ἡ φιλοσοφία τοῦ Πύρρωνος, ἣν αὐτὸς ἐντελῶς παρεδέχθη, ἐστηρίζετο ἐπὶ δύο ἀξιωμάτων· α) ὅτι οὐδεμία γνῶσις ἦν δυνατὴ ἐξ ἀντικειμένου, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο β) ἡ ἀληθὴς σοφία συνίστατο εἰς πρακτικήν τινα διαγωγήν, στηριζομένην ἐπὶ ἐντελοῦς ἀδιαφορίας πρὸς πάντα τὰ ἐξωτερικῶς φαινόμενα. Ἐκ τῆς τοιαύτης θεωρίας, εἰς ἣν ἀνταποκρίνεται τὸ μηδὲν θαυμάζειν (nil admirare) τοῦ Ὁρατίου (Ep. I, 6), ἐπωφελεῖτο, κατ' αὐτόν, ὁ βίος τὴν ἀκλόνητον ψυχικὴν ἠρεμίαν, ἥτις ἦν αὐτὴ ἡ εὐδαιμονία. Τοὺς κυρίως Πυρρωνίους ἀντικατέστησε, φαίνεται, ἐπὶ Κικέρωνος ἡ νεωτέρα Ἀκαδημία· ἐπὶ δὲ τῶν πρώτων ἀρχῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀνεβίωσε πιθανῶς πάλιν ἡ Σκέψις τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων. Εἷς τῶν πρώτων καὶ γνωστοτέρων σκεπτικῶν ἦν ὁ Αἰνεσίδημος (ἴδ.)· ὀλίγον δὲ μεταγενέστεροι ἦσαν ὁ Ζεύξιππος, ὁ Ζεῦξις, ὁ Ἀντίοχος, ὁ Μηνόδοτος, ὁ Θεόδας, ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Σῆξτος καὶ ὁ Σατούρνιος, ἐξ ὧν ἐπισημότερος ἦν ὁ Σῆξτος, ἰατρός, ἐπικληθείς, ὡς ἐκ τῶν ἀρχῶν του, Ἐμπειρικός, καὶ ζήσας κατὰ τὰ 200-250 μ. Χ. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ὡς ἐπισημότερον διακρίνεται τὸ κατὰ τῶν δογματικῶν (adversus mathematicos). Καὶ οἱ νεώτεροι οὗτοι σκεπτικοὶ ἐκήρυττον ἀνέφικτον πᾶσαν ἐξ ἀντικειμένου ἀντίληψιν, καὶ εἰς θεωρητικὰ ζητήματα οὐδέποτε ἀπεφαίνοντο ὡρισμένως, ἐπολέμουν δὲ ἐντόνως τὰς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας φιλοσοφικὰς σχολάς, μάλιστα τὴν τῶν Στωϊκῶν, καὶ ἐζήτουν δι' ὡρισμένων τρόπων (ὡς τοὺς ἔλεγον) ἀποδείξεων νὰ καταπολεμήσωσι τὸ ἐφικτὸν οἵας δήποτε γνώσεως.

Σκευοθήκη, πᾶσα σκευῶν ἀποθήκη, ἰδίως δὲ ἡ τῶν τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ. Τοιαύτην μεγίστην καὶ λαμπροτάτην ᾠκοδόμησεν ἐν Πειραιεῖ πρὸς τῷ Κανθάρῳ, πλησίον τοῦ νῦν τελωνείου, διὰ χιλίας ναῦς, ὁ Φίλων περὶ τὰ 300 π. Χ., ἄλλως καὶ ὁπλοθήκην λεγομένην (Στρβ. Σλ. 395. — Ἀππ. Μιθρ. ΜΑ. — Vitr. VII, Praef. — Cic. d. Or. I, 14. — Pl. VII, 37), πλὴν ἂν ἡ σκευοθήκη ἦν μέρος τῆς Ὁπλοθήκης. Λείψανα δ' ἀρχιτεκτονικὰ αὐτῆς καὶ πολύτιμοι ἐπιγραφαὶ περιέχουσαι τῶν σκευῶν διδακτικωτάτους καταλόγους, εὑρέθησαν πρὸ ἐτῶν εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν θέσιν, καὶ ἐξεδόθησαν ἐν Γερμανίᾳ (Boeckh, Seew. d. Athener).

Σκευοφόρος, εἰς τὰ στρατεύματα ὁ ὑπηρέτης ὁ τὸν βαρέως ὡπλισμένον ὁπλίτην παρακολουθῶν καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ φέρων.

Σκέφρος, υἱὸς τοῦ Τεγεάτου, μυθικὸν πρόσωπον συνεχόμενον μετὰ τῆς λατρείας τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Ἀρκαδίᾳ. Ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις, κατὰ τοὺς Ἀρκάδας, περιήρχοντο τὴν γῆν τιμωροῦντες ἐκείνους ὅσοι ἠρνήθησαν ἄσυλον εἰς τὴν μητέρα των Λητώ, ὅτε, ἔγγυος οὖσα, κατεδιώκετο ὑπὸ τῆς Ἥρας. Τότε Λειμών, τοῦ Σκέφρου ὁ ἀδελφός, ὑποπτεύσας ὅτι διεβλήθη εἰς τοὺς θεοὺς ὑπ' αὐτοῦ, τὸν ἐφόνευσε, καὶ ἔκτοτε οἱ Ἀρκάδες ἔψαλλον θρήνους εἰς αὐτοῦ τὸν θάνατον, ὅτε, κατ' ἐντολὴν τοῦ Δελφικοῦ μαν-

τείου, ἐπανηγύριζον τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἀγυιέως Ἀπόλλωνος (Παυσ. ΙΙ, 53).

Σκηνή, ἴδ. Θέατρον.

Σκηνῖται, καλοῦνται πολλάκις παρὰ Στράβωνι οἱ νομαδικοὶ καὶ ὑπὸ σκηνὰς οἰκοῦντες λαοὶ τῆς ἐρήμου Ἀραβίας.

Σκηνογραφία, ἡ ζωγραφία ἡ κοσμοῦσα τὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου, καὶ πᾶσα ἄλλη κατὰ τὸ αὐτὸ σύστημα γραφομένη, ἵνα μακρόθεν ποιῇ τὴν δέουσαν ἐντύπωσιν (Vitr. I, 2, 3). Ἴδ. Ἀγάθαρχος.

Σκῆπτρον, ἐκ τοῦ σκήπτειν, τοῦ στηρίζειν, ἐν γένει μακρὸν ξύλον ἐφ' οὗ τις

στηρίζεται περιπατῶν, εἴτε ὁδοιπόρος εἴτε ἐπαίτης (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 416. Ὀδ. Ν. 437. Ξ, 31. Ρ. 199. Σ, 103.—Ἡρδ. Α, 195. Ζ, 52). Κυρίως ὅμως ὃ ἐκράτει τις ὡς σύμβολον ἐξουσίας, καὶ μάλιστα τῆς ὑπερτάτης,

ὁ βασιλεὺς (συνεχέστατα παρ' Ὁμήρῳ. — Ἀρστφ. Ὀρν. 510. κλ.) ὅθεν καὶ «σκηπτοῦχος βασιλεὺς» (Ὁμ. Ἰλ. Α, 279 κλ.)· διὰ τοῦτο καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν θεῶν ὁ Ζεὺς (Πινδ.)

ὃν ὁ Φειδίας ἐν ἄλλοις παρέστησεν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἔχοντα σκῆπτρον διηνθισμένον διὰ παντοίων μετάλλων, μετὰ χρυσοῦ ἀετοῦ ἐπικαθημένου. Καὶ ἄλλοι δὲ ἄρχοντες ἔφερον πολλάκις εἰς ἔνδειξιν τῆς διοικητικῆς ἢ δικαστικῆς αὐτῶν ἐξουσίας διὰ χειρῶν ῥάβδον, ἥτις καὶ σκῆπτρον ἐλέγετο. Ὁμοίως δὲ καὶ ἱερεῖς καὶ κήρυκες (Ἰλ. Α, 15.—Ὀδ. Λ, 91). Καὶ εἰς ξένους δὲ πρέσβεις, ὅτε ἐπαρουσιάζοντο ἵνα ὁμιλήσωσιν, ἔδιδεν, ἐπὶ τῶν ὁμηρικῶν χρόνων, σκῆπτρον ὁ κήρυξ (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 508. Ὀδ. Β, 37). Προσέτι καὶ ἡ ῥάβδος ἣν εἶχεν ὁ ῥαψῳδὸς εἰς τὰς χεῖρας, ὅταν ἀπήγγελλεν ἔπη, λέγεται σκῆπτρον ὑπὸ τοῦ Ἡσιόδου (Θεογ. 30). Καὶ παρὰ τοῖς Πέρσαις προσέτι,

καὶ ἔπειτα παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἦν ἐπίσης τὸ σκῆπτρον ἔμβλημα τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας.

Σκῆψις, πόλις Τρωϊκὴ ἐν τῇ Ἴδῃ, νοτιανατολικῶς τοῦ Ἰλίου (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 1.—Στρβ. ΙΓ). Νῦν Παλαιοσκῆψις (Ἐσκὶ Σουψέ).

Σκιά, χωρίον τῆς Ἀρκαδίας, εἰς ἀπόστασιν 13 σταδίων ἀπὸ τῆς Μεγαλοπόλεως. Ἐκεῖ ὁ τύραννος Ἀριστόδημος ἔκτισε ναὸν

τῇ Ἀρτέμιδι, ἥτις ἐξ αὐτοῦ ἐλέγετο Σκιαδῖτις (Παυσ. Η, 35).

Σκιάδας, Λακεδαιμόνιος γλύπτης τῆς 60ης Ὀλ. (540 π. Χ.), μετὰ τοῦ συμπατριώτου του Χάρτα διδάσκαλος τοῦ Κορινθίου Εὐχείρου (Παυσ. ΣΤ, 4).

Σκιάδιον, καὶ σκιαδίσκη, ὃ ἐκράτουν αἱ Ἑλληνίδες πρὸς προφύλαξιν κατὰ τοῦ ἡλίου, ὅμοιον τῇ ἡμετέρᾳ ὀμβρέλλᾳ (κατὰ τοῦ ὄμβρου), ἀνοιγόμενον καὶ κλειόμενον (Ἀρστφ. Ὀρν. 1493. Ἱππ. 1348). Εἰς τὴν Παναθηναϊκὴν πομπὴν ἔφερον τὰ σκιάδια αἱ κόραι τῶν μετοίκων κατόπιν τῶν πομπευουσῶν πολιτίδων, καὶ ἴσως, ὅτε ἐγίνετο χρῆσις αὐτῶν, ἔφερον αὐτὰ αἱ δοῦλαι ὑπὲρ τὰς κυρίας των. Ἐν δὲ μετέπειτα χρόνοις

ἐπεκράτησαν οἱ ψιαθόπλεκτοι πίλοι, οἵτινες καὶ θολίαι ἢ πέτασσοι ἐλέγοντο (Θεόκρ. ΙΕ. 39).

Σκιαθήρας ἢ **Σκιάθηρον,** ὡρολόγιον ἡλιακὸν, καθ' ὃ μεταλλίνη ῥάβδος δεικνύει τὴν ἐποχὴν τῆς ἡμέρας διὰ τῆς σκιᾶς ἣν ῥίπτει εἰς γραμμὰς ὑπολελογισμένων μήκους καὶ θέσεως. Τὸ ἀξιολογώτερον καὶ ἐπισημότερον τῶν σωζομένων ὡρολογίων τούτων ἐστὶ τὸ τοῦ Ἀνδρονίκου τοῦ Κυρρήστου πρὸς τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀθηνῶν.

Σκίαθος, νῆσος τοῦ Αἰγαίου, πρὸς βορρᾶν τῆς Εὐβοίας, καὶ πρὸς ἀνατολὰς, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν τῆς μαγνησιακῆς παραλίας τῆς Θεσσαλίας (Ἡρδ. Ζ, 179. 188), ἔχουσα καὶ ὁμώνυμον πόλιν, οἰκηθεῖσα τὸ πρῶτον ὑπὸ Πελασγῶν ἐκ Θρᾴκης, εἶτα ἐκ τῆς Χαλκιδικῆς. Ἐπὶ τῶν Περσικῶν πολέμων πολλαὶ συνεκροτήθησαν παρ' αὐτῇ ναυμαχίαι (Ἡρδ. Ζ, 179. Η, 7). Εἶτα δὲ συνεμάχησεν ἡ νῆσος μετὰ τῶν Ἀθηνῶν, φέρουσα 200 δραχμῶν ἐτήσιον φόρον καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς τῶν Ἀθηναίων ἡγεμονίας (Liv. XXXI, 28, 45). Ἐπὶ τοῦ Μιθριδατικοῦ πολέμου ἦν πειρατῶν ὁρμητήριον. Ὁ Ἀντώνιος ἐδωρήσατο τὴν νῆσον τοῖς Ἀθηναίοις, οἵτινες τὴν κατεῖχον ἔτι καὶ ἐπὶ Ἀδριανοῦ. Ἐπὶ Σεπτιμίου Σεβήρου ὅμως φαίνεται ὅτι ἦν αὖθις αὐτόνομος. Τῆς νήσου ὁ οἶνος ἐξετιμᾶτο πολὺ, ὡς καὶ ὁ ἐκεῖ ἁλιευόμενος ἰχθὺς, ὁ κεστρεὺς λεγόμενος (Ἀθν. Ι, 4. 30).

Σκιάποδες, μυθευόμενος λαὸς τῆς Λιβύας, περὶ οὗ διηγοῦντο ὅτι εἶχε τοιούτους και τόσῳ μεγάλους τοὺς πόδας, ὥστε τοὺς μετεχειρίζετο καὶ ὡς σκιάδια κατὰ τοῦ ἡλίου (Ἀρστφ. Ὄρν. 1652).

Σκιὰς, οἰκοδόμημα ἐν Σπάρτῃ, εἰς ὃ συνεκαλοῦντο ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις αἱ ἐκκλησίαι τοῦ λαοῦ, αἵτινες πρὶν συνήρχοντο ἐν ὑπαίθρῳ, «μεταξὺ Βαβύκας καὶ Κνακίωνος». Ἐκτίσθη δ' ὑπὸ Θεοδώρου τοῦ Ῥοίκου, περὶ τὰ 600 π. Χ. στρογγύλον καὶ θολοειδὲς, ἄρα κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἀρχαίων θησαυρῶν (Παυσ. Γ, 12, 8.—Μγ. Ἐτμ. λ. Σκιάς). Καὶ ἐν Ἀθήναις δὲ, παρὰ τῷ βουλευτηρίῳ, ὑπῆρχεν ὅμοιον, δι' ὃ καὶ Θόλος τὸ αὐτὸ ἐλέγετο, ἔνθα ἐγίνοντο αἱ τῶν Πρυτάνεων θυσίαι καὶ ἑστιάσεις (Σουίδ. λ. Σκιάς. —Παυσ. Α. 5, 1.—Πολδ. Α, 8, 15. — Ἁρπκρ. λ. Θόλος).

Σκίδρος, πόλις τῆς Ἰταλίας, πλησίον, ὡς φαίνεται, τῆς Σιβάριδος (Ἡρδ. ΣΤ, 21).

Σκιλλοῦς, πόλις τῆς Τριφυλίας ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου, ἐπὶ τοῦ ῥύακος Σελινοῦντος, ὁμόρρου τοῦ Ἀλφειοῦ. Ὅτε ὁ Πύρρος ὑπεστήριζε τοὺς Πισάτας κατὰ τῶν Ἠλείων, οἱ Σκιλλούντιοι συνετάχθησαν μετ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἡττήθησαν. Μεταγενεστέρως

ἀπέσπασαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὴν Σκιλλοῦντα ἀπὸ τῆς Ἤλιδος, καὶ εἰς τὰ περίχωρα αὐτῆς ἐδωρήσαντο ἀγροικίαν εἰς τὸν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἐξορισθέντα Ξενοφῶντα. Ἐνταῦθα οὗτος διεβίωσε τὰς τελευταίας ἡμέρας του, καὶ ἤγειρε καὶ ἱερὸν τῇ Ἀρτέμιδι, μικρὰν ἀπομίμησιν τοῦ Ἐφεσίου ναοῦ. Περιγράφει δὲ τὴν ἐκεῖσε διαμονήν του ὁ ἴδιος (Ξνφ. Ἀνβ. Ε, 3, 7. Ἑλλ. ΣΤ, 5, 2).

Σκίμπους ἢ ἀ σ κ ά ν τ η ς, ὁ αὐτὸς καὶ κ ρ ά β β α τ ο ς, πτωχικὴ κλίνη, οἵα ἦν ἡ τοῦ Σωκράτους, ὀλίγον τι καλλιτέρα τῆς χ α μ ε ύ ν η ς (ἴδ. Κ λ ί ν η).

Σκιοθηρικόν, ἴδ. Σ κ ι α θ ή ρ α ς.

Σκιπίων. Τῆς μεγάλης καὶ ἐπισήμου γενεᾶς τῶν Σκιπιώνων ἐν Ῥώμῃ δύο ἐξόχως διεκρίθησαν καὶ ἀνεδείχθησαν ἔνδοξοι, ὁ Π. Κορνήλιος Σκιπίων, ὁ ἐπὶ τοῦ δευτέρου καρχηδονικοῦ πολέμου, κατὰ τὰ ἔτη 210-206 π. Χ. τοὺς Καρχηδονίους ὑπὸ τὸν Ἀννίβαν κατατροπώσας, δι' ὃ καὶ ἐκλήθη Ἀ φ ρ ι κ α ν ό ς. Τῷ 193 ἐπέμφθη ὡς εἷς τῶν Πρέσβεων εἰς Ἔφεσον πρὸς τὸν Ἀντίοχον παρ' ᾧ εἶχε καταφύγει ὁ Ἀντίοχος. Ὁ ἕτερος ἦν ὁ Π. Κορνήλιος Αἰμιλιανός, υἱὸς τοῦ Αἰμιλίου Παύλου, υἱοθετηθεὶς ὑπὸ τῶν Σκιπιώνων, ὅστις νέος μετὰ τοῦ πατρός του εἰς τὴν Ἑλλάδα διατρίψας, καὶ εἰς Πύδναν πολεμήσας τῷ 168 π. Χ., συνεδέθη διὰ φιλίας μετὰ τοῦ Πολυβίου καὶ ἄλλων πεπαιδευμένων, ἐπεδόθη ὁ ἴδιος εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς φιλολογίας, καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου καρχηδονικοῦ πολέμου, τῷ 146 π.Χ., ἐκυρίευσε καὶ κατηδάφισε τὴν Καρχηδόνα. Τῷ δὲ 132 φαίνεται ὅτι ἐδολοφονήθη ὑπὸ πολιτικῶν του ἐχθρῶν.

Σκίρα, Ἴδ. Σ κ ι ρ ο φ ό ρ ι α.

Σκιράς, 1) ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἡ Ἀθηνᾶ εἶχε ναὸν ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν (Ἡρδ. ΣΤ, 94), ἐπώνυμον ἢ τοῦ χειμάρου Σκίρου παρ' ᾧ ἔκειτο (Παυσ. Α, 36, 3), ἢ μάντεώς τινος Σ κ ί ρ ο υ (Πλούτ. Θησ. 12)· ἢ κατά τινας (Φιλόχ. Ἀτθ. Β) ἐκ τοῦ σ κ ί ρ ο υ (κρητίδος), ἐξ οὗ ὁ Θησεύς, ἐκ Κρήτης ἐπανελθών, ἤγειρεν ἄγαλμα τῇ Ἀθηνᾷ.

Σκιρῖται, λόχος ἐν τῷ Λακωνικῷ στρατῷ, ἐπώνυμος τῆς πρὶν Ἀρκαδικῆς Σκιρίτιδος χώρας, πιθανῶς ἐκ τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης προερχόμενος, καὶ μετὰ τὴν ὑποταγὴν αὐτῆς ἴσως ἐπὶ συνθήκῃ, διὰ τὴν ἔκτακτον ἀνδρείαν των ἐξαιρετικὴν θέσιν εἰς τὸν Σπαρτιατικὸν στρατὸν κατέχοντες. Ἦσαν 600 τὸν ἀριθμὸν πεζοί, ἴσως ψιλοί, καὶ ἐτάττοντο εἰς τὰς κινδυνωδεστέρας θέσεις, προπορευόμενοι ἐν πορείαις, τὰς πτέρυγας τῶν στρατοπέδων ἐξασφαλίζοντες, καὶ ἐν μάχαις εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας ὑπὸ τὸν βασιλέα παρατασσόμενοι, καὶ τὰς κινδυνωδεστέρας ἐφόδους ἐπιχειροῦντες (Ξνφ. Λακ. Πολ. ΙΓ, 1. Ἑλλ. Ε, 1, 2. Κυρ. πδ. Δ, 2, 11.—Θουκ. Ε, 67).

Σκιρῖτις (ἡ), χώρα ὀρεινὴ καὶ τραχεῖα κατὰ τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Λακωνικῆς, πρὸς τῇ Παρρασίᾳ καὶ τῇ Μαιναλίᾳ τῆς Ἀρκαδίας, εἰς ἣν ἴσως καὶ τὸ πρῶτον ἀνῆκε, δι' ὃ καὶ εἰς αὐτὴν ἐπανῆλθεν ἐπὶ Ἐπαμεινώνδου (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 2, 24-4, 52. ΣΤ, 4, 21). Τὸ μόνον αὐτῆς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα μνημονεύεται ἐστὶ τὸ, ἴσως ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων κτισθὲν, φρούριον Οἶον, 2 ὥρας βορείως ἀπέχον τῆς Σελλασίας (Θουκ. Ε, 33. 67. 68.—Ξνφ. καὶ ΣΤ, 5, 24. Ζ, 4, 21.—Διόδ. ΙΕ, 32).

Σκίρος, 1) ῥυάκιον ἢ χείμαρρος, ἐκτὸς ῥέων τῶν Ἀθηνῶν πρὸς δυσμάς, παρ' ᾧ ἐστρατοπέδευσαν οἱ κατὰ τῶν Ἀθηνῶν ἐπελθόντες Ἐλευσίνιοι (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 4, 30, 34. — Ἁρπκρ, λ. Ἁλίπεδον). Παρ' αὐτῷ ἵδρυτο ὁ ναὸς τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς, ἢ τὸ ἱερὸν τοῦ Σκίρου (Πλούτ. Θησ. ΙΖ).—2) Τὸ πρὸς δυσμὰς ἔσχατον μέρος τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ἔνθα συνώρευον ὁ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Κεραμεικὸς, πρὸς τῷ χειμάρρῳ Σκίρῳ, ἔνθα κατῴκουν αἱ ἐκδεδιητημέναι γυναῖκες (Ἀλκφρ, Γ, 8, 25.—Στφ. Βυζ.).—3) Μάντις ἐκ Δωδώνης εἰς Ἀθήνας ἐλθὼν καὶ ἐκεῖ φονευθεὶς ἐπὶ Ἐρεχθέως (Παυσ. Α, 36, 3), δι' ὃ καὶ

κατὰ Πλούταρχον, ἀνηγέρθη αὐτῷ πρὸς ἐξιλέωσιν ἱερὸν, τὸ ὑπ' ἄλλων τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς λεγόμενον. — 4) Μάντις Σαλαμίνιος, ὁ τὴν Σαλαμῖνα συνοικήσας, καὶ εἰς ὃν ἐπίσης ἀποδίδοται ἡ ἵδρυσις τοῦ ναοῦ τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς (Φιλόχρ. Ἀτθ. Β).

Σκῖρος, λατύπη, γύψος, κρητίς· ἐξ οὗ καὶ σκιρῖται ἐλέγοντο τὰ γύψινα ἀγάλματα, καὶ σκιρωτὴ ὁδὸς ἡ ἐκ λίθων καὶ πηλοῦ συμπεπηγμένου κατεσκευασμένη (macadam)—(Γράφεται, παντοίως· σκῖρρος, σκεῖρος, σκῦρος, κλ.).

Σκιροφόρια, ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις, τελουμένη τῇ 12 τοῦ σκιροφοριῶνος μηνὸς (τέλος Ἰουνίου) (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 18, 59), καθ' ἣν ἡ ἀρχαία φυλὴ τῶν Ἐτεοβουταδῶν, συνοδεύουσα τὴν ἱέρειαν τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοὺς ἱερεῖς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τοῦ Ἡλίου, ἔφερεν ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως εἰς τὴν πρὸς τῷ Φαληρικῷ Σκιράδα Ἀθηνᾶν λευκὸν σκιάδιον, σκῖρον λεγόμενον, εἰς ἔμβλημα βεβαίως τῆς θερμότητος τῆς ὥρας τοῦ ἔτους, ἀπαιτούσης τὴν χρῆσιν τοῦ σκιαδίου (Φώτ. λ.). Καὶ κατά τινας μὲν ἡ ἑορτὴ ὠνομάσθη ἐκ τοῦ σκιαδίου, κατ' ἄλλους δὲ τοῦτο ἐκ τῆς ἑορτῆς. Ἔφερε δ' ἡ πομπὴ ἐνταυτῷ καὶ τὸ Διοσκώδιον δέρμα (κώδιον) κριοῦ θυσιασθέντος τῷ Διῒ τῷ Μειλιχίῳ εἰς πρόληψιν τῶν κινδύνων οὓς ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ ἡ ἐαρινὴ θερμότης. Ἐλέγοντο δὲ καὶ σκίρα τὰ σκιροφόρια κατά τινας τῶν ἀρχαίων (Φώτ.), ἀλλὰ τινὲς ἐκλαμβάνουσιν ἐκεῖνα τούτων διάφορα, καὶ μέρος τῶν Θεσμοφορίων.

Σκίρτος, ποταμὸς τῆς Μεσοποταμίας, 25 ἔχων πηγάς, παραρρέων τὴν Ἔδεσσαν, καὶ ἐκρέων ἐκ δυσμῶν εἰς τὸν Χαβόραν. Τὸ νῦν αὐτοῦ ὄνομα Δαϊσὰν δηλοῖ εἰς τὰς ἀσιατικὰς γλώσσας ὅ,τι καὶ τὸ ἀρχαῖον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, τὸν σκιρτῶντα, ἐκπηδῶντα (Ζωναρ.).

Σκιρτώνιον, πόλις ἐν τῇ νοτίᾳ Ἀρκαδίᾳ, μία ἐξ ἐκείνων ὧν οἱ κάτοικοι, ὅτε ἐκτίσθη ἡ Μεγαλόπολις, μετέβησαν εἰς αὐτὴν (Παυσ. Η, 27, 4).

Σκίρων καὶ **Σκείρων,** 1) Ὁ μεταξὺ Κορινθίας καὶ Μεγαρίδος παραμονεύων μέγας κακοῦργος, ὅστις τοὺς ἐκεῖθεν διαβαίνοντας ὁδοιπόρους συλλαμβάνων, τοὺς ἐβίαζεν εἰς τὸ χεῖλος φοβεροῦ κρημνοῦ νὰ τῷ πλύνωσιν εἰς λεκάνην τοὺς πόδας, καὶ εἶτα λακτίζων αὐτοὺς διὰ τοῦ ποδὸς, τοὺς ἔρριπτεν εἰς τὴν θάλασσαν, μέχρις οὗ διελθὼν ἐκεῖθεν καὶ ὁ Θησεὺς, τὸν ἐφόνευσε κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον (Εὐρπ. Ἱππλ. 1198.—Πλούτ. Θησ. Ι). — 2) Υἱὸς τοῦ Πύλαντος, δισέγγονος τοῦ Λέλεγος, νυμφευθεὶς θυγατέρα τοῦ Πανδίωνος, δι' ὃ καὶ διημφισβήτησε πρὸς Νέσον, τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τὸν θρόνον τῶν Μεγάρων. Ὁ Αἰακὸς, κληθεὶς νὰ δικάσῃ μεταξὺ τῶν δύο, ἀπεφάνθη ὑπὲρ τοῦ Νέσου, δοὺς εἰς αὐτὸν τὴν κυβέρνησιν, εἰς δὲ τὸν Σκίρωνα τὴν ἐν πολέμῳ διεύθυνσιν. Κατ' ἄλλους ἦν σύζυγος Χαρικλοῦς, τῆς θυγατρὸς τοῦ Κυχρέως, καὶ πατὴρ Ἐνδηΐδος, τῆς συζύγου τοῦ Αἰακοῦ (Παυσ. Α, 39, 5. — Πλούτ. Θησ. Ι).

Σκιρωνίδες ἢ **Σκιράδες** πέτραι, αἱ εἰς τὸ Γεράνιον ὄρος, τὸ ἀπὸ τῆς Μεγαρίδος πρὸς τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου παρατεινόμενον, κατὰ τὴν νοτίαν αὐτοῦ πλευρὰν εἰς τὴν θάλασσαν ἀποτόμως κατιόντες κρημνοὶ, δι' ὧν διήρχετο ἡ στενὴ καὶ δύσβατος Σκιρωνὶς ὁδὸς (νῦν Κακὴ Σκάλα), τὸ θέατρον, ὡς ἐπιστεύετο, πολλῶν κατορθωμάτων τοῦ Θησέως ἐπὶ τῶν κατεχόντων αὐτὴν κακούργων, δι' ὃ καὶ ἐναγεῖς πέτραι προσέτι ἐλέγοντο. Ὁ Ὀβίδιος (Met. II. 145) ὡς καὶ λέγει τὰς πέτρας ἀπολίθωσιν τῶν ὀστῶν τοῦ Σκίρωνος (ἴδ.). Ἐκ μιᾶς αὐτῶν, τῆς Μολουρίδος πέτρας, κατεκρημνίσθη εἰς τὴν θάλασσαν ἡ Ἰνὼ μετὰ τοῦ παιδίου της Μελικέρτου, καταδιωκομένη ὑπὸ Ἀθάμαντος, τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν (Ἡρδ. Η, 71.—Στρβ. Θ, 391. 393). Βατὴν τὴν ὁδὴν εἰς πεζοὺς λέγεται καταστήσας αὐτὸς ὁ Σκίρων πρῶτος· ὁ δ' Ἀδριανὸς ηὔρυνεν αὐτὴν διὰ δύο ἁμάξας, καὶ μέρη τῆς

ὁδοποιίας αὐτοῦ εἰσὶν εἰσέτι ἐκεῖ εἴς τινα μέρη καταφανῆ.

Σκιρωνίδης, στρατηγὸς Ἀθηναῖος ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ, ἐπολέμησεν ὁμοῦ μετὰ τῶν Ἀργείων ἐν Μιλήτῳ, τῷ 412 π. Χ., κατὰ τῶν Μιλησίων καὶ τῶν Πελοποννησίων. Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι προέβησαν νικηταὶ μέχρι τῶν τειχῶν τῆς Μιλήτου· ἐπειδὴ ὅμως οἱ Ἀργεῖοι ἡττήθησαν, κατηγγέλθη ὑπὸ τοῦ Πεισάνδρου, καὶ ἐστερήθη τῆς ἀρχηγίας του (Θουκ. Η, 25. 54).

Σκίτων, Ἀθηναῖος καταδικασθεὶς ἐπὶ φαυλότητι καὶ παρανόμῳ διαγωγῇ (Δμσθ. κ. Μειδ. 573).

Σκιώνη, ἡ κυριωτέρα πόλις τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Χερσονήσου Παλλήνης, εἰς τὴν δυτικὴν αὐτῆς παραλίαν, ἀνατολικῶς τοῦ ἀκρωτηρίου Ποσειδίου Ἐλέγετο δὲ ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Ἀχαιῶν ἐκ Πελλήνης ἐπὶ τῆς ἐκ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ἐπιστροφῆς των, καὶ ἦτο πόλις λίαν ἐμπορικὴ (Θουκ. Δ, 120. 133. Ε. 32. — Ἡρδ. Ζ. 123. Η, 125. — Στρβ. Ζ, 330).

Σκόδρα, ἐπίσημος πόλις τῆς Δαλματίας, πρωτεύουσα τῶν βασιλέων τῆς Ἰλλυρίας, εἶτα Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία (Πτολ. Β, 17. — Liv. XLIII, 20).

Σκορδίσκη (Στρβ. ΙΑ), ἢ Σκορδίσκος (Πτολ. Ε), συνέχεια τοῦ ὄρους Παρυάδρου ἐν Ἀσίᾳ, πρὸς νότον χωροῦσα διὰ τῆς Ἀρμενίας καὶ Καππαδοκίας, μέχρι Κιλικίας, ἔνθα συναντωμένη μετὰ τοῦ Ταύρου ἀποτελεῖ τὸ ὑψηλὸν ὄρος Ἀντίταυρον.

Σκόλιον, σ κ ό λ ι ὰ μ έ λ η, εἶδος ποιήσεων ἰδιαίτερον, εἰς τὰς ἑστιάσεις μάλιστα ᾀδομένων. Τινὲς (Πρόκλ. παρ. Φωτ. 983. — Ἐτυμ.) λέγουσι τὸ ὄνομα προελθὸν ἐκ τῶν οὐχὶ πάντοτε λίαν εὐπρεπῶν καὶ αὐστηρῶν συνθέσεων αἵτινες ἐν μέθῃ ᾔδοντο καὶ ἐν εὐθυμίᾳ. Ἀλλ' ἡ ἑρμηνεία αὕτη οὐδόλως συνᾴδει μετὰ τοῦ χαρακτῆρος τῶν σωζομένων καὶ τῶν μνημονευομένων σκολίων. Κατ' ἄλλους ἐπωνομάσθησαν οὕτω κατὰ τὸν συνήθη μετρικὸν ἢ μουσικὸν ῥυθμὸν αὐτῶν. Ἡ δ' ἐπικρατεστέρα γνώμη ἦν (Πλούτ. Προβλ. συμποσ. Α) ὅτι τὸ ὄνομα δηλοῖ τὴν μὴ συνεχῆ τάξιν τῶν ᾀδόντων, διότι ἀφ' οὗ πάντες ἀπὸ κοινοῦ ἔψαλλον, ἔπειτα ἤρχιζεν εἷς μόνος, ὁ ἐμπειρότερος, καὶ εἶτα οὗτος ἔδιδεν ὃν ἐκράτει κλάδον δάφνης ἢ μυρσίνης, ὡς πρόσκλησιν εἰς ἐξακολούθησιν, οὐχὶ εἰς τὸν ἀμέσως ἑπόμενον, ἀλλ' εἰς ὃν αὐτὸς ἔκρινεν ἄριστον, καὶ οὕτω καθεξῆς ἐκεῖνος εἰς ἄλλον, ὥστε οἱ ᾄδοντες διεδέχοντο ἀλλήλους οὐχὶ κατ' εὐθεῖαν, ἀλλὰ σκολιῶς (Ἀθήν. ΙΑ, 694). Τὰ σ κ ο λ ι ὰ ταῦτα ᾄσματα περιεῖχον ἢ ἁπλᾶ διδάγματα τοῦ πρακτικοῦ βίου, εἴτε σπουδαῖα εἴτε φαιδρά, ἢ εὐφυῆ, εὐτράπελα ἀποφθέγματα, ἐπικλήσεις θεῶν, κτλ. Ἰδίως ἀνέπτυξαν τὸ Σκόλιον οἱ Αἰολεῖς ποιηταὶ. ὧν ὁ τρόπος ἦν συγγενὴς πρὸς αὐτό· ἔξοχοι δ' εἰς τὸ εἶδος τοῦτο μνημονεύονται ὁ Ἀλκαῖος, ἡ Σαπφώ, ὁ Ἀνακρέων, ἡ Πραξίλλο. Τὰ τοῦ Πινδάρου σκόλια ἦσαν κατὰ χορικὸν τρόπον ἐντέχνως ἐξειργασμένα. Τῶν πλείστων νῦν διατηρουμένων ἠγνόουν οἱ μεταγενέστεροι τοὺς ποιητάς, ἴσως διότι ἦσαν συνήθως αὐτοσχεδιάσματα τῆς στιγμῆς ἐν εὐθύμοις συναναστροφαῖς. Ἰδίως δ' εὐφορώτατον κέντρον παραγωγῆς τῶν σκολίων ἦσαν αἱ Ἀθῆναι, ὅπου, ὡς εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος τῆς Ἑλλάδος, ηὐδοκίμει καὶ ἠγαπᾶτο ἡ εὐθυμία. Περίφημον ἦν τοῦ Καλλιστράτου τὸ σκόλιον εἰς τὸν Ἁρμόδιον καὶ τὸν Ἀριστογείτονα («Ἐν μύρτου κλαδί»), ὅπερ καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων «Ἁρμοδίου μέλος» ἐλέγετο (Ἀθν. ΙΕ, 695) (Συλλογὴ Bergk. poet. Lyr. graec.).

Σκόλλις (ἡ), ἢ τὸ Σ κ ό λ λ ι ο ν. Ὄρος κρημνῶδες, μεταξὺ Ἀχαΐας καὶ Ἤλιδος, ἡ δυτικὴ τοῦ Ἐρυμάνθου παρέκτασις, τὸ παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Β, 617) Ὠλενία πέτρα λεγόμενον (Στρβ. Η, 341. 387).

Σκολοπόεις, ποταμὸς ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ μεταξὺ Πριήνης καὶ Μυκάλης ῥέων (Ἡρδ. Θ, 96).

Σκόλοτοι, ὄνομα ὃ ἔφερεν ἔθνος τι,

Σκυθικὸν κατά τινα τῶν βασιλέων αὐτοῦ (Ἡρδ. Δ, 6).

Σκόμιον, ὄρος τῆς Μακεδονίας, ἀνατολικῶς τοῦ Σκάρδωνος πρὸς βορρᾶν, καὶ τὸν Λίμον χωροῦν [Θουκ. Β, 96].

Σκοπάδαι, γένος δικαστῶν ἐν Κραννῶνι τῆς Θεσσαλίας. Ἤδη τῷ 600 π. Χ. μνημονεύεται εἷς Σκοπάδης, ὁ Διακτορίδης, εἷς τῶν μνηστήρων Ἀγαρίστης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Σικυωνίου Κλεισθένους (Ἡρδ ΣΤ.127). Ἕτερος Σκοπάδης ὀλίγον μετὰ τὰ 600 π. Χ. ἦν περίφημος διὰ τὰ πλούτη του, καὶ ὡς φιλοξενήσας τὸν Σιμωνίδην, γράψαντα ποίημα εἰς αὐτόν. Οὗτος, ὅτε ἐν συμποσίῳ κατεκρημνίσθη ἡ στέγη τῆς αἰθούσης ἐσώθη ἐκ θαύματος [Quinet. XI, 2. 15]. Μνημονεύεται δὲ καὶ ὡς τῶν περιοίκων τοὺς φόρους νομοθετήσας. — Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ζῶν εἷς Σκοπάδης, συνεδέθη διὰ φιλίας μετὰ Κύρου τοῦ νεωτέρου, καὶ εἰς τὸν Σωκράτην ἐπρότεινε καταφύγιον. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τῷ 405 π. Χ., μετεβλήθησαν αἱ περιστάσεις ἐν Θεσσαλίᾳ διὰ τῆς νίκης τοῦ Φεραίου Λυκόφρονος. Ὁ δῆμος ἐν Φεραῖς φρονιματισθεὶς, ἐξανέστη καὶ ἀνέτρεψε τοὺς δυνάστας τούτους (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 1, 19.— Πλούτ. Κίμ. 1.—Cic. d. Or. II, 86).

Σκόπας, Πάριος, περίφημος ἀγαλματοποιὸς καὶ ἀρχιτέκτων, πιθανῶς υἱὸς τοῦ γλύπτου Ἀριστάνδρου (Bœckh. C. J. Ἀρ. 2356), ἀκμάζων περὶ τὰ 380 π. Χ. ἐπὶ Πραξιτέλους, καὶ ἐπιδιώκων, ὡς οὗτος, τὸ ὑπέρτατον κάλλος, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὴν ἔκφρασιν πάθους, ἄνευ συνταράξεως τῆς περὶ τὴν μορφὴν ἁρμονίας· διὸ καὶ κατα συνέπειαν ἔχαιρεν εἰς παραστάσεις διονυσιακὰς, ὡς τὴν τῆς Χιμαιροφόνου (ἐρίφιον φονευούσης) Βάκχης (Κλλστρ. Ἔκφρ. ἀγλμ. Β), περίφημον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, καὶ ὑπὸ σωζομένων ἐπιγραμμάτων ἐκθειαζομένην. Ἄριστον δ' αὐτῆς ἀπομίμημα φαίνεται σωζόμενον ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Ῥώμης. Ταύτης ἀνάλογοι ἦσαν καὶ δύο αὐτοῦ Ἐριννύες ἐν Ἀθήναις (Κλ. Ἀλξνδρ. Πρτρπτ. ΙΒ), βεβαίως αἱ περὶ ὧν λέγει ὁ Παυσανίας Α, 28 ὅτι «οὐδὲν εἶχον τὸ φοβερόν»· καὶ ἴσως κατ' αὐτὸν ἐποιήθησαν καὶ αἱ κεφαλαὶ τῆς Μεδούσης, ὧν τινες σώζονται (ὡς εἰς τοῦ Μονάχου τὴν γλυπτοθήκην), αὐστηρὸν ἔχουσαι κάλλος, ἀλλ' «οὐδὲν φοβερόν». Τῆς αὐτῆς κατηγορίας ἦν καὶ τὸ σύμπλεγμα αὐ-

τοῦ τὸ παριστῶν τὴν Θέτιν φέρουσαν τὰ ὅπλα εἰς τὸν Ἀχιλλέα, καὶ προπεμπομένην ὑπὸ παντοίων θαλασσίων θεοτήτων καὶ τεράτων, πιθανῶς εἰς κόσμον ἀετώματος ναοῦ τινος, μετὰ ταῦτα ὑπὸ Δομιτίου εἰς Ῥώμην μετενεχθὲν, εἰς κόσμησιν τοῦ ναοῦ ὃν αὐτὸς τῷ Ποσειδῶνι ἀνήγειρε, θαυμαστικῶς δὲ μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Πλινίου (XXXVI, 4, 7). Εἰς αὐτὸν, καὶ ἐν Σαμοθράκῃ ἐργασθέντα, ἀπεδόθη, σχεδὸν μετὰ βεβαιότητος, ἡ ἐκεῖ εὑρεθεῖσα, καὶ ἤδη τὸ Μουσεῖον τῶν Παρισίων κοσμοῦσα Νίκη ὑπόπτερος σπανίας καλλονῆς, ἐπὶ πρῴρας πλοίου βαίνουσα, πιθανῶς ἱδρυθεῖσα εἰς τὸ ἱερὸν τῶν Κυβείρων ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, νικήσαντος τὸν στόλον τοῦ Πτολεμαίου πρὸ τῆς Κύπρου τῷ 306 π. Χ. Νομίσματα τοῦ Δημητρίου φέρουσιν αὐτῆς τὸ ὁμοίωμα. Ὁ θεὸς ὁ ὑπὲρ πάντας τὴν ἤθους ἔκφρασιν μετὰ τῆς ὑπερτάτης καλλονῆς συνδυάζων ἦν ὁ Ἀπόλλων, ἐμπνεόμενος ὑπὸ τῆς ποιήσεως καὶ τῆς μουσικῆς· διὰ τοῦτο ἐξαίσιον ἀριστούργημα παρήγαγεν ὁ Σκόπας, παραστήσας κιθαρῳδὸν Ἀπόλλωνα, ποδήρη χιτῶνα ἐνδεδυμένον καὶ τὴν κιθάραν διὰ χειρῶν ἔχοντα, τοσοῦτον δ' ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐκτιμώμενον, ὥστε ὁ Αὔγουστος ἀνήγειρεν ἐπίτηδες ναὸν εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐν Ἀκτίῳ νίκης του, ἵνα θέσῃ ἐν αὐτῷ τὸν Ἀπόλλωνα τοῦτον, μετὰ τῆς Λητοῦς τοῦ Πραξιτέλους καὶ τῆς Δήμητρος τοῦ Τιμοθέου (Proprt. II, 31, 15). Ἐν τῷ Βατικανῷ Μουσείῳ διατηρεῖται ἐξαίσιον ἄγαλμα, κατὰ τοῦτο πεποιημένον ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἀμφιβολίας, ὡς ἀποδεικνύουσι καὶ τὰ ἐπὶ Αὐγούστου νομίσματα, ἔχοντα αὐτὸ ἐπιτετυπωμένον. Ἀλλ' ὡς ἐκ τῶν θεῶν ὁ Ἀπόλλων, ἦν βεβαίως ἐκ τῶν θεαινῶν ἡ Ἀφροδίτη, ἡ ὑπερτάτη καλλονή, ἡ τὰς ἰσχυρωτάτας προκαλοῦσα ψυχικὰς συγκινήσεις, ἡ προσφορωτάτη τῇ γλυφίδι τοῦ Σκόπα, καὶ τῷ ὄντι μνημονεύεται αὐτοῦ ἡ χαλκῆ πάνδημος Ἀφροδίτη ἐν Ἤλιδι, τὸ σύμπλεγμα Ἀφροδίτης, Πόθου καὶ Φαέθοντος ἐν Σαμοθράκῃ, καὶ τὸ τοῦ Ἔρωτος, Ἱμέρου καὶ Πόθου ἐν Ἀφροδισίῳ τῶν Μεγάρων (Plin. XXXVI, 4, 7.—Παυσ. Δ, 43), καὶ μάλιστα τὸ εἰς ναὸν ἐν τῷ Φλαμινίῳ ἱπποδρομίῳ τῆς Ῥώμης μετακομισθὲν, τὸ πρῶτον ποτὲ ποιηθὲν γυμνὸν ἄγαλμα τῆς θεᾶς, ὃ ὁ Πλίνιος θεωρεῖ ὡς τὸ πολυτιμότατον καλλιτεχνικὸν τῆς Ῥώμης ἐγκόσμημα. Ἀπίθανον δὲν φαίνεται (Ῥαγκ. Ἅπαντα, Τμ. ΙΓ, Ἱστ. Καλλιτεχν. Α, 389), ὅτι ἦν αὐτὴ ἡ περίφημος Μηλία Ἀφροδίτη, ἢ πρωτότυπον αὐτῆς, καὶ ἀπετέλει σύμπλεγμα μετὰ τοῦ ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ διατηρουμένου γυμνοῦ καὶ καθημένου Ἄρεως τοῦ αὐτοῦ τεχνίτου, ὅστις καὶ σώζεται ἐν τῇ Λουδοβικίᾳ ἐπαύλει τῆς Ῥώμης. Περὶ ἑνὸς ἀριστουργήματος, τοῦ συμπλέγματος τῶν Νιοβιδῶν, ἠμφισβητεῖτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἂν ἦν ἔργον τοῦ Σκόπα, ἢ τοῦ Πραξιτέλους (Pl. XXXVI, 4, 8). Τοῦτο παριστῶν τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος κατατόξευσιν τῶν τέκνων τῆς Νιόβης, καυχηθείσης ὅτι ἦν καλλιτεκνοτέρα τῆς Λητοῦς, ἐκόσμει ἐπίσης ἐν ἔπειτα χρόνοις ναὸν ἱδρυθέντα ἐν Ῥώμῃ (Δ. Κάσσ. ΜΘ, 2.—Pl. XIII, 11), καὶ δὴ τὸ ἀέτωμα αὐτοῦ, ὡς φαίνεται, διότι τὰ πλεῖστα τῶν ἀποτελούντων αὐτὸ ἀγαλμάτων, εἴτε ἐν πρωτοτύποις εἴτε ἐν ἀντιγράφοις ἀνευρέθησαν ἐν ἀνασκαφαῖς, φαίνονται ὅτι τοιαύτην εἶχον τὴν διάθεσιν. Εἰσὶ δὲ 13 τ' ἀνευρεθέντα, πλὴν τινῶν ἐπαναλήψεων, καὶ εἰσὶ κατατεθειμένα εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Φλωρεντίας. Πάντα ὁμοῦ ἦσαν τοὐλάχιστον 16. Ἡ Νιόβη ἐν τῇ ἀγκάλῃ της ἐγκλείουσα τὴν νεωτέραν τῶν θυγατέρων της, ἐστὶ σχεδὸν ἡ ὑπὸ τῆς θλίψεως ἀπολιθουμένη, ὡς ὁ μῦθος διηγεῖται περὶ αὐτῆς. Ὁ τὸν νεώτατον τῶν υἱῶν διὰ τοῦ ἰδίου σώματος θέλων νὰ καλύψῃ παιδαγωγὸς ἐστὶ περιπαθεστάτη παράστασις, καὶ ἀμίμητος ὁ νέος Νιοβίδης ὁ θέλων νὰ σώσῃ την ἀδελφήν του, ὡς καὶ ἡ ἀντιστοίχως παριστωμένη κόρη, ἡ προσπαθοῦσα νὰ σώσῃ τὸν ἀδελφόν της, ἥτις παράστασις καὶ

ἐπὶ δακτυλιολίθου εὑρέθη ἀντιγεγραμμένη. Καὶ τὸ μὲν κάλλος τῶν παραστάσεων ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν τέχνην ἀμφοτέρων τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν εἰς οὓς τὸ ἔργον ἀποδίδοται· ἀλλὰ τὸ πάθος τῆς γλυπτικῆς ταύτης τραγῳδίας φαίνεται μᾶλλον δικαιολογοῦν τὴν ὑπὲρ τοῦ Σκόπα ὑπόθεσιν. Ὅμοιον σύμπλεγμα, ἴσως ἀντίγραφον ἢ ἐπιτομὴ τούτου, ὑπῆρχεν ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Παυσανίου (Α, 21) εἰς τὸ σπήλαιον τὸ ὑπὲρ τὸ θέατρον τοῦ Διονύσου. Συνειργάσθη δ' ὁ Σκόπας μετὰ πολλῶν ἄλλων τῶν ἐπισημοτάτων συγχρόνων του γλυπτῶν, ἴσως καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ Πραξιτέλους (Vitr. VII, Praef. 12) εἰς τὴν 411 ποδῶν μῆκος ἔχουσαν ζωοφόρον τοῦ ἐν Ἁλικαρνασσῷ Μαυσωλείου, ἀναλαβὼν πᾶσαν τὴν βορείαν πλευράν. Ἡ δ' ὅλη ζωοφόρος παρίστα πομπὴν ἱππέων τεχνικώτατα ἐξειργασμένην (Λουκιανοῦ Νεκρικ. Διάλογ. ΚΔ, 2).

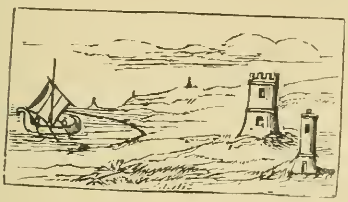

Σκόπελος, νῆσος μικρὰ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, βορείως τῆς Εὐβοίας καὶ τῆς Σκιάθου, οὐ μακρὰν τῆς Θεσσαλικῆς παραλίας (Ἡρδ.). Καὶ ἄλλα δὲ πετρώδη ἐρημονήσια ἔφερον πολλαχοῦ τὸ κύριον ὄνομα Σκόπελος, ὡς ἐν τῇ Προποντίδι, πρὸς τῇ Ἰωνίᾳ, εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος, μεταξὺ Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας, κτλ.

Σκοπιά, ὑψηλή τις θέσις, ἢ καὶ ἐπ' αὐτῆς ἱδρυόμενος πύργος πρὸς ἐπισκόπησιν τῆς παρακειμένης χώρας ἢ τῆς θαλάσσης,

ἐπὶ σκοπῷ στρατιωτικῆς ἀμύνης μάλιστα (Ἡρδ. Β, 15). Ἡ εἰκών, ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηίας, παριστᾷ ἀκτὴν ἔχουσαν πέντε σκοπιὰς ἐπὶ πέντε διαφόρων λόφων.

Σκορδίσκος, καὶ Σκοιδίσης καὶ Σκυδίσης, ὄρος ἐν τῷ Πόντῳ τῆς Καππαδοκίας, νοτιοδυτικὸς κλάδος τοῦ Παριάδρου, συνεχόμενος νοτίως μετὰ τοῦ Ἀντιταύρου (Στρβ. ΙΑ, 497. ΙΒ, 548).

Σκορπίος, μηχανή τις πολεμική, εἶδος μικροῦ καταπέλτου δι' ἕνα ἄνθρωπον πρὸς ἐκτόξευσιν πολλῶν βελῶν ἐνταυτῷ καὶ μολυβδίνων σφαιρῶν, τὸ ὄνομα, ὡς θανατηφόρος, ἔχουσα ἐκ τοῦ δηλητηριώδους ζωϋφίου (Ammian. XXIII, 4).

Σκοτία, εἰς τὴν βάσιν τοῦ Ἰωνικοῦ

κίονος ἡ κοίλη ἐσοχή, ἡ μεταξὺ δύο τῶν σπειρῶν, αἵτινες ἦσαν τὰ ὑπὲρ καὶ ὑπ' αὐτὴν ἡμικυκλικῶς προέχοντα μέρη. Ἡ σκοτία ἐλέγετο καὶ τροχίλος.

Σκότιοι, ἐν Κρήτῃ οἱ πρόσηβοι, διότι μέχρι τοῦ 17ου ἔτους τῆς ἡλικίας των ὤφειλον ν' ἀνατρέφωνται, οὐχὶ δημοσίως, ὡς ἐν Σπάρτῃ, ἀλλὰ κατάκλειστοι ἐντὸς τῆς πατρικῆς οἰκίας (Ἀθν. ΣΤ, 263).

Σκοτίτας, δάσος ἐν Λακωνίᾳ, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Τεγεάτιδος καὶ τῆς Θυρεάτιδος χώρας, ἔχον ναὸν τοῦ Σκοτίτα Διὸς (Πολβ. ΙΣΤ, 37.—Παυσ. Γ, 10, 6).

Σκοτοῦσσα, 1) ἐπίσημος πόλις τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Πελασγιώτιδος, κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Ὀγχηστοῦ ποταμοῦ, εἰς τὴν βορειοδυτικὴν κλιτὺν τοῦ μικροῦ Χαλκηδονίου, νοτίως καὶ οὐχὶ μακρὰν τῶν λόφων τῶν καλουμένων Κυνὸς Κεφαλαί. Ἐνταῦθα τῷ 365 π. Χ., κατενίκησεν ὁ Πελοπίδας Ἀλέξανδρον τὸν Φεραῖον, ὅστις πέντε ἔτη μετὰ ταῦτα, ἐν μέσῃ ἀνακωχῇ, ἐπέπεσε κατὰ τῆς πόλεως, ἔσφαξε τοὺς ἄνδρας, καὶ ἀνδραποδίσας ἐπώλησε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία (Διόδ. ΙΕ, 75.—Παυσ. ΣΤ, 5. 2). Ἐκεῖ δὲ καὶ ὁ Φλαμινῖνος, τῷ 197 π. Χ., μεγάλην ἤρατο νίκην κατὰ Φιλίππου Γ' τοῦ Μακεδόνος (Πολβ. ΙΗ, 3.—Πλούτ. Φλαμ. Ζ.—Liv. XXXVI, 4).—2) Πόλις ἐν τῇ Σιντικῇ τῆς Μακεδονίας, ἐπὶ τοῦ Στρυμόνος.

Σκουλτάννας, νότιος ὁμόρρους τοῦ Πάδου, ἐκ τῶν Ἀπεννίνων πηγάζων (Στρβ. Ε, 218.—Liv. XLI, 12. 18), νῦν ὁμώνυμος, πρὸς τὰ κάτω δὲ Πανάρος.

Σκύθαι, 1) Ἴδ. Σκυθία. — 2) Ἐν Ἀθήναις ἀστυνομικοὶ ὑπηρέται, βεβαίως ἔμμισθοι, ὡπλισμένοι διὰ τόξων κυρίως, δι' ὃ καὶ Τοξόται ἐλέγοντο, Σκύθαι δὲ (Ἀρστφ. Ἀχρν. 54), ἐκ τοῦ ὅτι κατ' ἀρχάς, ἴσως δὲ ἐν μέρει καὶ πάντοτε, ἐκ Σκυθίας προήρχοντο. Εἶτα ὅμως προσελαμβάνοντο καὶ Θρᾶκες καὶ ἄλλοι βάρβαροι, καὶ ἦσαν ἀμέσως μὲν μετὰ τὰ Μηδικὰ 300 τὸν ἀριθμόν, εἶτα δ' ηὐξήθησαν μέχρι 1200. Κατὰ τὸν πρῶτον ὀργανίσαντα τὸ σῶμα τοῦτο φαίνεται ὅτι

ἐλέγοντο καὶ Πευσίνιοι ἢ Σπευσίνιοι.

Σκύθης, 1) υἱὸς τῆς Ἐχίδνης καὶ τοῦ Ἡρακλέους, ἐλθόντος εἰς τὰς ὑπερβορείους ἐρήμους· γενάρχης τοῦ ἔθνους τῶν Σκυθῶν (Ἡρδ. Δ, 8-10)· ἢ υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ μιᾶς τῶν ἐκεῖ αὐτοχθόνων κορῶν (Διόδ. Β, 43). — 2) Βασιλεὺς τῶν Ζαγκλαίων ἐν Σικελίᾳ. Διωχθεὶς ὑπὸ Ἱπποκράτους, τοῦ τυράννου τῆς Γέλας, κατέφυγεν εἰς Περσίαν παρὰ τῷ Δαρείῳ, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μέχρι τοῦ ἐσχάτου γήρως καὶ τοῦ θανάτου του (Ἡρδ. ΣΤ, 23. — Αἰλ. π. ἱ.). — 3) Λακεδαιμόνιός τις (Ξνφ.).

Σκυθία. Πρὸ τοῦ Ἡροδότου ἐλλιπέσταται ἦσαν αἱ γνώσεις περὶ Σκυθίας· ἀλλ' εἰς τὸ Δ βιβλίον αὐτοῦ ἀπαντῶνται εἰδήσεις ὧν πολλαὶ ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τῆς Ῥωσίας τὴν νέαν γεωγραφίαν. Τὸ μεσημβρινὸν ὅριον τῆς Σκυθίας ἐστὶ κατ' αὐτὸν ὁ κατώτερος ῥοῦς τοῦ Ἴστρου, καὶ ἡ χώρα τῶν Ἀγαθύρσων (ἡ Ἑπτάπολις, Siebenbürgen)· πρὸς βορρᾶν δὲ αἱ χῶραι τῶν Νεύρων, τῶν Ἀνδροφάγων, τῶν Μελαγχλαίνων, καὶ ἡ ἄγνωστος ἔρημος (περίπου οἱ νομοὶ Μοΐλεὺ, Τσερνιγὸβ, Ὀρὲλ, Κούρσκ)· πρὸς ἀνατολὰς ὁ Τάναϊς καὶ ἡ Μαιῶτις· πρὸς νότον ὁ Εὔξεινος Πόντος. Ἑπομένως πᾶσα ἡ μεσημβρινὴ Ῥωσία, μέχρι τῆς Βολυνίας καὶ Ποδολίας, μέχρι τῆς Ῥωμανίας, καὶ μέχρι τῆς Κριμαίας καὶ τοῦ Δόν. Οἱ μεταγενέστεροι συγγραφεῖς δὲν περιορίζουσι τὴν Σκυθίαν εἰς τὰ ὡρισμένα ταῦτα ὅρια, ἀλλὰ κατ' αὐτοὺς ᾤκουν οἱ Σκύθαι καὶ πολὺ ἐπέκεινα πρὸς ἄρκτον καὶ ἀνατολάς, εἰς πᾶσαν τὴν νῦν Σιβηρίαν. Ὁ Μελᾶς μέρος τῆς ἀρχαίας Σκυθίας καλεῖ Σαρματίαν, ὁ δὲ Πτολεμαῖος ἀσιατικὴν μόνον Σκυθίαν γνωρίζει. — Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, πρὸς νότον ἔκειτο τὸ ὄρος Ταῦρος. Μνημονεύει δὲ καὶ ἄλλου ὃ δὲν ὀνομάζει· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ λέγει μεταλλοῦχον, πρέπει νὰ ἦν αὐτὰ τὰ Οὐράλια. Ποταμοὺς δὲ λέγει τὸν Ἴστρον μετὰ τῶν ὁμόρρων, οὓς ὀνομάζει Τριάραντον (ἴσως τὸν Σειρέτην), Ἄραρον, Νάπαριν, Ὀρδησσὸν, Ἱέρασον (τὸν μετὰ ταῦτα Παράταν, καὶ νῦν Προῦτον), Τύραν (τὸν εἶτα Δάναστριν, νῦν Δνεῖστρον), Ὕπανιν (νῦν Βοὺγ), Βορυσθένην (εἶτα Δάναπριν, νῦν Δνεῖπρον) μετὰ τοῦ Παντικάπου, Ὑπάκυριν (νῦν Δόνετς). Ὁ τῶν μεθορίων ποταμὸς ἦν ὁ Τάναϊς (νῦν Δὸν) μετὰ τοῦ Ὕργιος. Λόγον δὲ ποιεῖται ὁ Ἡρόδοτος καὶ πολλῶν λιμνῶν. Εἰς τοῦ Πόντου τὴν παραλίαν λέγει ὅτι ὑπῆρχε μέγα δάσος (Ὑλαία), δι' οὗ ὁ Παντικάπης ἔρρεεν εἰς τὸν Βορυσθένην. Τὸ κλῖμα ἦν ψυχρὸν καὶ μακροὶ οἱ χειμῶνες. Πλὴν τοῦ σίτου παρῆγεν ἡ χώρα καὶ ἄριστον ἀλλ' ὑπόπικρον χόρτον. Ἵππους εἶχε ταχεῖς ἀλλ' οὐχὶ ὡραίους, καὶ βόας ἄνευ κεράτων. — Οἱ κάτοικοι, Τουρανικῆς, βεβαίως οὐχὶ Ἀρίας καταγωγῆς, ἐκαλοῦντο κατ' ἀρχὰς Σκύλοτοι, ὑπὸ τῶν Περσῶν Σάκαι, οἱ Ἕλληνες δὲ τοὺς ἀπεκάλεσαν Σκύθας, ἴσως ἐξελληνίσαντες τὸ ἔτι ἐν Σιβηρίᾳ ὑφιστάμενον ὄνομα

Tschuden. Διεκρίνοντο δ' ἐν αὐτοῖς αἱ ἑπόμεναι φυλαί· α) Καλλιπίδαι, βορείως

τῆς Ὀλβίας καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ὑπάνιος (νῦν Βούγ)· δ) Ἀμαζόνες. βορείως τῶν Καλλιπιδῶν· γ) Σκύθαι ἀροτῆρες, κατὰ τὴν Ποδολίαν· δ) Βορυσθενῖται ἢ Σκύθαι γεωργοί, ἐπέκεινα τοῦ Βορυσθένους· ε) Σκύθαι νομάδες· ς) Σκύθαι βασιλήϊοι, ἡ πολυανθρωποτάτη, ἀνδρειοτάτη καὶ πρωτίστη τῶν σκυθικῶν φυλῶν, θεωροῦσα τὰς λοιπὰς ὡς δούλας αὐτῇ. Μνημονεύονται δὲ καὶ ἄλλα φυλῶν ὀνόματα, ὡς Ἀλάνοι, κτλ. Κατὰ τὴν μόρφωσιν καὶ τὰ ἤθη περιγράφονται μὲν ὡς γενναῖοι καὶ φιλοπόλεμοι, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὡς τραχεῖς καὶ ἀδιαμόρφωτοι. Ὁ σοφὸς Ἀνάχαρσις καὶ ὁ βασιλεὺς Σκύλης, θελήσαντες νὰ εἰσαγάγωσι παρ' αὐτοῖς τὸν Ἑλληνικὸν ἐξευγενισμόν, ἐθανατώθησαν διὰ τοῦτο. Πόλεις καὶ φρούρια δὲν εἶχον οἱ Σκύθαι (Ἡρδ. Δ, 46)· καὶ ἦσαν ἁμαξόβιοι, δηλαδὴ εἶχον κινητὰς τὰς κατοικίας των, τὰς ἁμάξας, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε ὁ λαὸς ὁ διαιτώμενος εἰς τὰς ἀπεράντους πεδιάδας ἐκεῖ, τὰς καλουμένας Στέπια. Πάντων τῶν Σκυθῶν ἦρχεν εἷς βασιλεύς, πολυάριθμον ἔχων αὐλὴν (Ἡρδ. Α, 103. Δ, 67. 68). Ἡ χώρα πᾶσα διηρεῖτο εἰς ἐπαρχίας, ὧν ἑκάστη εἶχε μίαν θέσιν πρὸς σύνοδον τοῦ λαοῦ καὶ ἓν ἱερὸν τοῦ πολέμου. Ἡ θρησκεία αὐτῶν ἦν ἄξεστος πολυθεΐα. Ἀπὸ τῆς 7ης ἑκατονταετηρίδος π. Χ., ὅτε ὁ Κυαξάρης ἦρχεν ἐν Μηδίᾳ, ἐξετάθησαν οἱ Σκύθαι, πιθανῶς εἰς 3 σώματα διηρημένοι, εἰς τὰ βορειανατολικὰ τῆς Εὐρώπης, καὶ καταβαλόντες, ἢ ἐκδιώξαντες τοὺς κατὰ τὸν Πόντον Κιμμερίους, παρηκολούθησαν αὐτοὺς (632) καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν, ἧς μέγα μέρος κατέλαβον· μετὰ 28 δὲ ἔτη ἐξεδίωξεν αὐτοὺς πάλιν ὁ Κυαξάρης. Ἵνα δὲ τιμωρήσῃ αὐτοὺς διὰ τὴν εἰσβολήν των εἰς τὴν Μηδίαν, ἐξεστράτευσε κατ' αὐτῶν ὁ Δαρεῖος τῷ 514, καὶ εἰσεχώρησε μὲν βαθέως εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, ἀλλὰ φεύγοντας τοὺς Σκύθας δὲν ἠδυνήθη νὰ φέρῃ εἰς μάχην, ὥστε ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῇ ἄπρακτος. Ἔκτοτε ἐπὶ αἰῶνας αὐτοὶ οὐδαμῶς σχεδὸν πλέον ἀκούονται, οὐδ' εἰς στενωτέρας ἔρχονται σχέσεις μετὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ῥωμαίων. Κατὰ πρῶτον δ' ἀπαντῶμεν Μιθριδάτην τὸν μέγαν πολεμοῦντα τοὺς Σκύθας, καὶ ἐκδιώξαντα αὐτοὺς ἐκ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου. Μετὰ ταῦτα ἐγνώρισαν αὐτοὺς καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, πρὸ πάντων ἀφ' ὅτου ὁ Τραϊανὸς ἐκυρίευσε τὴν Δακίαν. Ἔκτοτε ὅμως ἐκλείπει αἴφνης ἐκ νέου τὸ ὄνομα τῶν Σκυθῶν, καὶ μνημονεύονται μόνον οἱ Σαρμάται (ἴδ.), ὧν τὴν χώραν ἀκριβῶς περιγράφει ὁ Πτολεμαῖος. Φαίνονται δ' ὄντες αὐτοὶ λαὸς συγγενὴς τοῖς Σκύθαις καὶ ἀνατολικῶς τούτων οἰκῶν, ἀνατρέψας δέ, μικρὸν μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον, τὸ κράτος τῶν Σκυθῶν, καὶ εἰς τὴν χώραν αὐτῶν ἐγκαταστάς. Ἔκτοτε πᾶν τὸ ἀνατολικὸν ἐπίπεδον μέρος τῆς Εὐρώπης καλεῖται Σαρματία, τὸ δ' ἄλλο ὄνομα, Σκυθία, εἰς τὴν Ἀσίαν μεταβάν, ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς ἀσιατικῆς Σαρματίας πρὸς δυσμὰς (Μαιώτιδος καὶ Ῥά), καὶ ἀπ' ἀγνώστων χωρῶν πρὸς ἄρκτον, μέχρι τῆς Σηρικῆς πρὸς ἀνατολὰς καὶ τῆς Ἰνδικῆς πρὸς μεσημβρίαν, ἤτοι τοῦ ποταμοῦ Ὤξου καὶ τῶν ὀρέων Ἰμάου καὶ τῶν Ἠμωδῶν. Πᾶσαν τὴν χώραν ταύτην διαιρεῖ ὁ Πτολεμαῖος εἰς δύο τμήματα, εἰς τὴν ἐντὸς καὶ τὴν ἐκτὸς τοῦ Ἰμάου Σκυθίαν, ἤτοι δυτικῶς καὶ ἀνατολικῶς τοῦ ὄρους ἐκείνου, εἰς ὃ οἱ ἀρχαῖοι μεγίστην ἀπέδιδον ἔκτασιν πρὸς βορρᾶν. Ὄρη ὑπῆρχον κατὰ τὸν γεωγράφον πρὸς τὰ βορειοδυτικά, τὰ Ἀλανικά, Ῥωμικά, Ταπουρικά, μέρος τῶν Οὐραλίων· πρὸς ἀνατολὰς τὰ Ἀννιβικὰ καὶ Αὐξάτθια (νῦν Ἀλτάϊ), πρὸς νότον τὰ Ὠξικὰ καὶ Σογδιανὰ (νῦν Ἄκδαγ καὶ Καραδάγ). Ποταμοὶ δὲ κατ' αὐτὸν ἐξέβαλλον εἰς τὴν βόρειον θάλασσαν ὁ Παροπάμισος (πιθανῶς ὁ νῦν Ὄβις)· ὁ Ῥύμνος (νῦν Οὖζεν)· ὁ Δαΐξ (νῦν Ἰαΐα ἢ Οὐράλ). Ὁ δ' Ἰαξάρτης (νῦν Σὶρ Δάρια, ἢ Σιών) καὶ ὁ Ὦξος (νῦν Ἀμν Δάρια, ἢ Γιών) ἐξέβαλλον εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν. Λαοὶ δὲ μνημονεύονται

ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐντὸς τοῦ Ἰμάου Σκυθίαν οἱ Ῥυμμοί, οἱ Ἀόρσαι, Ἀριάκαι, Μασσαγέται, Σάκαι, Ἀργιππαῖοι, Θυσσαγέται· ἐν δὲ τῇ ἐκτὸς τοῦ Ἰμάου Σκυθίᾳ, ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, οἱ Ἀριμασποί, οἱ Αὐπακῖται, οἱ Ἰσσηδόνες, ὀνόματα οὕτω μεταποιηθέντα ἐκ τῆς Κινεζικῆς ῥίζης των, ἂν ἐκεῖθεν προέρχωνται, ὥστε ἐστὶν ἀδύνατον αὐτὴ ν' ἀναγνωρισθῇ.

Σκυθενοί, λαὸς τῆς Ἀσίας, κατοικῶν παρὰ τὰ δυτικὰ σύνορα τῆς Ἀρμενίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἁρπάσου καὶ Ἀφάρου καὶ τοῦ ὄρους τῶν Χαλυβῶν. Διὰ τῆς χώρας αὐτῶν διώδευσαν ἐπὶ 4 ἡμέρας τοῦ Ξενοφῶντος οἱ Μύριοι (Ξνφ. Ἀνδ. Δ, 7, 18. — Διόδ. ΙΑ, 29).

Σκυθῖνος ἢ **Σκύθιος,** Ἕλλην ποιητὴς ἀγνώστου ἐποχῆς ἐκ Σκυθοπόλεως τῆς Παλαιστίνης, οὗ δύο ἐπιγράμματα σώζονται ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ.

Σκυθόπολις, πόλις ἐν Γαλιλαίᾳ τῆς Παλαιστίνης, ἥτις ὑποτίθεται ὅτι ἐκτίσθη ὑπὸ τῶν Σκυθῶν ὅτε, τὸ πρῶτον εἰς τὴν Ἀσίαν εἰσβαλόντες, ἐλέγοντο προχωρήσαντες μέχρις Αἰγύπτου, προστεθέντων εἰς αὐτὴν μετὰ ταῦτα καὶ πολλῶν ἐκ τῶν ἰθαγενῶν περιοίκων. Διερρέετο ὑπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἀπεῖχεν 600 στάδια τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἑβραϊστὶ ἐλέγετο Βουϊτ-Σὰν (νῦν Βαισάν). (Στρβ.).

Σκυλάκη, πόλις μικρὰ καὶ παράλιος Πελασγικὴ ἐν Μυσίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἀνατολικῶς τῆς Κυζίκου (Ἡρδ. Α, 57) (νῦν Σικί).

Σκυλάκιον, πόλις τῆς κάτω Ἰταλίας, ἐπὶ τῆς χώρας τῶν Βρεττίων, πρὶν Σκυλλήτιον καλουμένη. Ἐλέγετο κτῆμα τῶν Ἀθηναίων. Κατ' ἀρχὰς τῇ Κρότωνι ἀνήκουσα, ἐδόθη ὑπὸ Διονυσίου τοῖς Λοκροῖς. Πρὸ αὐτῆς ὁ Σκολλητικὸς κόλπος (Στρβ. ΣΤ, 260). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Σκύλαξ, ἐκ Καρυάνδων τῆς Καρίας, εἷς ἐκ τῶν ὑπὸ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου ἐν ἔτεσι 521-485 π. Χ. ἐκπεμφθέντων ἵνα ἐξερευνήσωσι τὰ παράλια τῆς Ἀσίας ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου (Ἡρδ. Δ, 44). — Ὁ Σουίδας μνημονεύει ὁμωνύμου τινὸς μαθηματικοῦ καὶ μουσικοῦ, ἐπίσης ἐκ Καρυάνδων, καὶ ἀποδίδωσιν αὐτῷ τὰ ἑπόμενα συγγράμματα· «Περίπλους τῶν ἐντὸς τοῦ Ἡρακλέους στηλῶν. Τὰ κατὰ τὸν Ἡρακλείδην, τὸν Μυλασσῶν βασιλέα. Γῆς περίοδος. Ἀντιγραφὴ πρὸς τὴν Πολυβίου ἱστορίαν». Ὁ Σουίδας προφανῶς συγχέει ἐνταῦθα διαφόρους, διότι τὸ δεύτερον καὶ τὸ τέταρτον σύγγραμμα εἰσὶν ἔργα πολὺ μεταγενεστέρου Σκύλακος, πιθανῶς τοῦ Ἁλικαρνασσέως ἀστρονόμου, ὅστις ἦν σύγχρονος τοῦ Παναιτίου (Cic. Div. II, 42)· τὰ δὲ λοιπὰ ἦσαν ἔργα γεωγράφου. Ἴσως λοιπὸν νὰ ὑπῆρξε καὶ τρίτος ἄλλος Σκύλαξ, ἐπίσης ἐκ Καρυάνδων, ἐποχῆς δ' ἀγνώστου, ἀλλὰ προγενέστερος τοῦ Ἀριστοτέλους, γράψας Περίπλουν τῆς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς θαλάσσης. Ἔτι δὲ μᾶλλον περιπλέκει τὸ ζήτημα ἡ διατήρησις συγγράμματος ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν περίπλους τῆς οἰκουμένης, ἀποδιδόμενον ἐπίσης εἰς Σκύλακα Καρυανδέα, καὶ περιγράφον πλοῦν ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς βορείας Στήλης τοῦ Ἡρακλέους, τὸ πρῶτον κατὰ τὰς Εὐρωπαϊκὰς παραλίας τῆς Μεσογείου, διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τοῦ Βοσπόρου περὶ τὸν Εὔξεινον Πόντον, καὶ εἶτα πάλιν διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ ὀπίσω κατὰ τὰς ἀσιατικὰς ἀκτάς, κατόπιν κατὰ τὰς ἀφρικανικὰς μέχρι τῆς μεσημβρινῆς Στήλης τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἐκτὸς αὐτῆς μέχρι Κάρνης, μετά τινων πληροφοριῶν καὶ περὶ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ἀποστάσεως τῶν ἐπισημοτέρων νήσων. Διάφοροι εἰσὶν αἱ ὑποθέσεις περὶ ταύτης τῆς συγγραφῆς, καὶ μία τῶν πιθανωτέρων φαίνεται, ὅτι κατὰ τὸ σημερινὸν αὐτῆς σχῆμα ἐστὶ συρραφή τις γεωγραφικῶν γνώσεων περὶ τῶν παραλίων τῆς Μεσογείου, συναρμολογηθεῖσα ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων πρὸς χρῆσιν τῶν σχολείων.

Κατ' ἄλλους ἐστὶν ἐξ ἐναντίας ἔργον πρωτότυπον περιηγητοῦ τινος τῶν ἐτῶν 400-360 π. Χ., πολλαχοῦ ὅμως συντμηθὲν καὶ διαφθαρὲν ὑπὸ τῶν ἀντιγραφέων.

Σκύλης, υἱὸς τοῦ Ἀριαπείθους, βασιλεὺς τῶν Σκυθῶν, τὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν ἐπιδιώκων καὶ τὴν δίαιταν τῶν Ἑλλήνων θελήσας νὰ μιμηθῇ, δι' ὃ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Ὀκταμαπάδου (Ἡρδ. Δ. 78).

Σκύλλα, 1) θυγάτηρ τῆς νύμφης Κραταΐδος ἢ Κραταιΐδος, τέρας φρικτῶς ὠρυόμενον, δωδεκάπουν, ἓξ ἔχον μακροὺς λαιμοὺς καὶ φάρυγγας, μετὰ τριπλῆς σειρᾶς ὀδόντων εἰς ἕκαστον στόμα. Ἐφώλευεν ἐντὸς σκοτεινοῦ σπηλαίου, κειμένου ἐντὸς ὑψηλοῦ ἀπροσίτου σκοπέλου, ἐκ τῶν κυμάτων ἀνιόντος, καὶ τὴν κορυφὴν κρύπτοντος εἰς σκοτεινὰ σύννεφα. Κατέναντι δὲ, εἰς τόξου βολὴν, ἔκειτο ταπεινότερος βράχος, καὶ ὑπὸ μεγίστην συκῆν ἐπ' αὐτοῦ φυομένην ἔμενεν ἡ ἀγρία Χάρυβδις, ἥτις τρὶς τῆς ἡμέρας διὰ τοῦ φοβεροῦ στόματός της ἐρρόφα τὰ πέριξ ὕδατα, καὶ τρὶς τὰ ἐξέμει. Ὅτε ὁ Ὀδυσσεὺς διέπλευσε μεταξὺ τῶν δύο, ἔντρομοι οἱ ἑταῖροι εἰς τὴν θέαν τῆς Χαρύβδεως, ἐπλησίασαν πολὺ εἰς τὴν Σκύλλαν χωρὶς νὰ προσέξωσι, καὶ αὐτὴ συλλαβοῦσα κατέφαγεν ἐξ αὐτῶν ἓξ (Ὁμ. Ὀδ. ΙΒ, 73, 235).—Τὴν θέσιν τῆς κατοικίας τῶν δύο τούτων τεράτων δὲν λέγει ὁ Ὅμηρος. Οἱ μεταγενέστεροι παρεδέχοντο τὸν Σικελικὸν πορθμὸν, τὴν Σκύλλαν τιθέμενοι εἰς τὴν Ἰταλικὴν ἀκτὴν, καὶ λέγοντες αὐτὴν θυγατέρα τοῦ Φόρκυνος ἢ τοῦ Φόρβαντος καὶ τῆς Ἑκάτης Κραταιΐδος (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 125, χωρίον ὡς μεταγενεστέρα προσθήκη θεωρούμενον), ἢ τῆς Λαμίας, τοῦ Τρίτωνος, τοῦ Ποσειδῶνος, κτλ. Τῇ ἀπέδιδον δὲ καὶ τρεῖς ἢ ἓξ κεφαλὰς διαφόρων θηρίων, καὶ κατὰ τοῦ Ὀβιδίου τὰς ὑπερβολικὰς ἐπινοήσεις (Met. III, 732), πρὶν οὖσα ὡραία θαλασσία νύμφη εἶτα ὑπὸ τῆς Ἀμφιτρίτης ζηλοτυπούσης, ἢ ὑπὸ τῆς Κίρκης μετεμορφώθη οὕτως, ὥστε ἄνω μὲν ἔμενε καλὴ παρθένος, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ὀσφύος ἀπέληγεν εἰς οὐρὰν ἰχθύος ὑπὸ φοβερῶν κεφαλῶν κυνῶν περιβαλλομένην. Ἂν καὶ τὴν Χάρυβδιν, ὁμοίως τῇ Σκύλλῃ, ὡς τέρας ἐξελάμβανεν ὁ Ὅμηρος, δὲν ἤξευρον οἱ ἀρχαῖοι· Βραδύτερον τὴν εἶπον θυγατέρα τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Γῆς, γυναῖκα βορόν, ἁρπάσασαν βόας τοῦ Ἡρακλέους, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν θάλασσαν ὑπὸ τοῦ Διὸς κατακεραυνωθεῖσαν. — 2) Θυγάτηρ τοῦ Νίσου (ἴδ.), βασιλέως τῶν Μεγάρων, ἐρασθεῖσα τοῦ Μίνωος, πολιορκοῦντος τὰ Μέγαρα, δι' ὃ καὶ ἀπέκοψεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ πατρός της τὴν χρυσῆν τρίχα ἐξ ἧς ἐξηρτᾶτο ἡ δύναμίς του, καὶ οὕτω παρέδωκεν αὐτὸν καὶ τὴν πατρίδα της εἰς τὸν ἐχθρόν. Ἀλλ' ὁ Μίνως, ἀπερχόμενος, ἐκρέμασεν αὐτὴν ὀπίσω τῆς πρύμνης του, καὶ τὴν ἀφῆκε νὰ πνιγῇ εἰς τὰ κύματα (Αἰσχλ.—Πίνδ. Πύθ. Θ, 160. — Παυσ. Α, 39.—Ἀπλλδ. Γ, 4. 8).

Σκύλλαιον ἄκρον καὶ **Σκύλλα,** τὸ τελευταῖον, νοτιοδυτικὸν ἀκρωτήριον τῆς Ἰταλίας, κατὰ τοὺς Βρεττίους, ἀπέναντι τῆς Σικελίας, ὑψηλὸς, κρημνώδης, εἰς τὴν θάλασσαν ἀποτόμως κατιὼν βράχος, ἔνθα ἡ φαντασία τῶν ἀρχαίων ἔθετε τοὺς μεγίστους κινδύνους διὰ τοὺς θαλασσοπόρους, ὡς καὶ διὰ τὸν δῆθεν ἐκεῖ διαπλεύσαντα Ὀδυσσέα (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 73, 227, 245. — Ov. Met. XIII, 732.—Virg. Æ. III, 426), ὡς καὶ ἀπέναντι αὐτῆς ἔθετον τὴν οὐδαμῶς ὑπάρχουσαν Χάρυβδιν (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 101).—2) Σκύλλαιον, πόλις ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου, μεταξὺ Μεδάμης καὶ Ῥηγίου, ἔνθα ὁ Ῥήγιος Ἀναξίλλας ὠχύρωσε λιμένα κατὰ τῶν πειρατῶν. Ἐρείπια τοῦ φρουρίου σώζονται ἐπὶ τοῦ χωρίου τοῦ διατηρήσαντος τὸ ἀρχαῖον ὄνομα (Sciglio) (Στρβ. ΣΤ, 257).—3) Ἀνατολικὸν ἀκρωτήριον τῆς Πελοποννήσου, κατὰ τὴν Τροιζηνίαν, ἀποτελοῦν τὸ δυτικὸν πέρας τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, οὗ τὸ Σούνιον ἐστὶ τὸ ἀνατολικὸν (Θουκ. Ε, 53.—Στρβ. Η, 368. 373). Καὶ νῦν Σκύλλι.

Σκυλλέης, Σικυώνιος δύτης, θαυμασθεὶς ὅτε, διαφυγὼν τοὺς Πέρσας, ἦλθεν εἰς τοὺς ἐν Ἀρτεμισίῳ Ἕλληνας, κολυμβήσας ὀγδοήκοντα σταδίων ἀπόστασιν (Ἡρδ. Η, 8).

Σκύλλις, γλύπτης ἐκ Κνωσσοῦ τῆς Κρήτης, ἀδελφὸς τοῦ συνεργάτου αὐτοῦ Διποίνου. Κατὰ Παυσανίαν (Β, 15. Γ, 17) ἦσαν ἀμφότεροι μαθηταί, ἢ καὶ υἱοί, τοῦ Δαιδάλου, οὕτω βεβαίως λεγόμενοι καθ' ὃ Δαιδαλίδαι, ἤτοι τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ Δαιδάλου, τῷ ἀρχαϊκῷ ἀνήκοντες. Ἀληθῶς δ' ἤκμαζον ἐπὶ Κύρου, πρὸ τῆς 50ης Ὀλυμπιάδος(580 π. Χ.) (Plin. XXXVI, 41). Κατὰ Πλίνιον οἱ δύο ἀδελφοὶ ἦσαν οἱ πρῶτοι εὐδοκιμήσαντες εἰς τὴν γλυφὴν τοῦ μαρμάρου, καὶ διάφορα μνημονεύονται ἔργα αὐτῶν, ὡς ἐν Ἀθήναις ἄγαλμα Ἀρτέμιδος Μουνυχίας, ἐν Τίρυνθι Ἡρακλέους (Κλημ. Ἀλξ. Πρτρπτ. 14), ἐν Κλεωναῖς Ἀθηνᾶς (Παυσ. Β, 13). Εἰς Σικυῶνα εἰργάσθησαν Ἀπόλλωνα, Ἄρτεμιν, Ἀθηνᾶν καὶ Ἡρακλῆν, ἴσως τὴν περὶ τοῦ τρίποδος ἔριν· ἐπειδὴ δὲ οἱ κάτοικοι τοῖς ἠρνοῦντο τὴν προσυμφωνηθεῖσαν τιμήν, ἀπῆλθον εἰς Αἰτωλίαν, καὶ οἱ θεοὶ ἔπεμψαν εἰς τὴν πόλιν λιμὸν καὶ ἀφορίαν, μέχρις οὗ οἱ Σικυώνιοι ἀνεκαλέσαντο καὶ ἀντήμειψαν αὐτούς. Τῶν αὐτῶν θεῶν τὰ ἀγάλματα, εἰ οὐχὶ τὰ αὐτά, χαλκᾶ καὶ ἐπίχρυσα, εὗρεν ὁ Κῦρος ἐν τοῖς λαφύροις ἃ ἔλαβε παρὰ τοῦ Κροίσου, ἐν Ὀλ. 58, γ' (546 π. Χ.). Ἐν Ἄργει εἰργάσθησαν Διοσκούρους ἐξ ἐβένου ἐλεφαντοκολλήτους (Παυσ. Β, 22), ὅπερ ἦν τῆς χρυσελεφαντίνης τέχνης ἡ προοδοποίησις. Ἡ δὲ μαρτυρία τοῦ Κεδρηνοῦ (Χρον. Σλ. 322, 13), ὅτι κατεσκεύασαν Ἀθηνᾶν ἐκ σμαράγδου τετραπηχυιαίαν, ὅτι αὐτὴν ἔπεμψεν ὁ Σέσωστρις δῶρον τῷ ἐν Λίνδῳ τυράννῳ Κλεοβούλῳ, καὶ ὅτι τὸ ἄγαλμα διετηρεῖτο ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐστὶ κυκεὼν ἀναχρονισμῶν, πάσης στερούμενος πιθανότητος.

Σκύμνος, 1) Χῖος γεωγράφος, ἀγνώστου ἐποχῆς, ὑποτιθέμενος δὲ τῆς β' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος ἔγραψε «Π ε ρ ι ή γ η σ ι ν» ἥτις φαίνεται ὅτι διῃρεῖτο εἰς τρία μέρη, κατὰ τὰ μέρη τῆς γῆς, Ε ὐ ρ ώ π η ν, Ἀ σ ί α ν καὶ Λ ι β ύ α ν, εἰς βιβλία ὑποδιαιρουμένην. Εἰς τὸν αὐτὸν ἀπεδόθη, ἀλλ' ἄνευ τινὸς ἀποδείξεως, καί τις εἰς κωμικοὺς ἰάμβους συντεταγμένη περιήγησις, κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Ἀθηναίου Ἀπολλοδώρου, περιγραφὴ τῶν Εὐρωπαϊκῶν παραλίων ἀπὸ τῶν Ἡρακλείων στηλῶν μέχρι τῆς ἐν Πόντῳ Ἀπολλωνίας, τῷ Νικομήδῃ, βασιλεῖ τῆς Βιθυνίας ἀνατεθειμένη, περισωθεῖσα, καὶ φιλολογικῆς μὲν ἀξίας στερουμένη, ἀλλ' οὐχὶ καὶ σπουδαιότητος ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον. — 2) Γλύπτης ἀγνώστου πατρίδος, ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Φειδίου ἐργαζόμενος (Pl XXXIV, 2).

Σκυρία δίκη. Εἰς τὰ ἀττικὰ δικαστήρια ἂν ὁ εἷς τῶν διαδίκων, λαβὼν τὴν νόμιμον πρόσκλησιν, δὲν ἐνεφανίζετο ἢ εἰς τὴν ἀνάκρισιν ἢ εἰς τὴν δικάσιμον ἡμέραν, ἡ δίκη ἀπεφασίζετο κατ' αὐτοῦ ἐρήμην, ἐκτὸς ἂν ἔφερε δικαιολόγημα τῆς ἀπουσίας του ἀποχρῶν, οἷον ἀσθενείας, ἢ ἀπουσίας. Οἱ κωμικοὶ λοιπὸν ἐχλεύαζον τοὺς διὰ τοιούτων προφάσεων θέλοντας ν' ἀναβάλωσι τὴν περαίωσιν δίκης τινός, ὅτε ἐπροφασίζοντο ἀπουσίαν εἰς Σκῦρον, Ἴμβρον, Λῆμνον, καὶ τὰς ἐπὶ τοιαύταις προφάσεσιν ἐπὶ μακρὸν παρατεινομένας δίκας ἐπεκράτησε νὰ καλῶσι χλευαστικῶς σ κ υ ρ ί α ς δ ί κ α ς (Πολ. Η, 81).

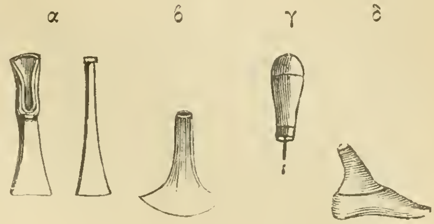
Σκυρμιάδαι, λαὸς Θρακικὸς κατὰ τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου (Ἡρδ. Δ, 93).

Σκῦρος, νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, μία τῶν βορείων Σποράδων, ἀνατολικῶς τῆς Εὐβοίας κειμένη, ἔχει περίπου 4 τετραγωνικῶν μιλίων ἐπιφάνειαν, καὶ παρῆγεν ἀξιόλογον εἶδος μαρμάρου, γνωστοῦ ὡς σκύριος λίθος. Ἦν δὲ καὶ αἰγοτρόφος, καὶ εἶχε καὶ ποταμὸν καλούμενον Κηφισὸν, καὶ πόλιν ὁμώνυμον τῇ νήσῳ κατὰ τὰ βόρεια αὐτῆς. Ἀρχαιότατα κατῳκεῖτο ὑπὸ Πελασγῶν Δολόπων καὶ Καρῶν (Θουκ. Α, 98). Ἐπιστεύετο ὅτι ἡ Θέτις, γνωρίζουσα ὅτι ὁ υἱός της Ἀ-

χιλλεὺς θὰ εὕρισκεν εἰς τὴν Τρῳάδα τὸν θάνατον, ἵνα μὴ τὸν συμπαραλάβωσιν οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν ἐκστρατείαν, τὸν ἔκρυψεν ἐκεῖ ὑπὸ γυναικεῖα φορέματα εἰς τὸν γυναικωνίτην τοῦ ἀδελφοῦ της Λυκομήδους, βασιλέως τῆς νήσου, ἔνθα καὶ ἐκ Δηϊδαμείας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Λυκομήδους, ἔσχεν υἱὸν τὸν Πύρρον ἢ Νεοπτόλεμον (Ὁμ. Ἰλ. Τ, 326. Ὀδ. Λ, 508). Κατ' ἄλλην διήγησιν (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 688), ὁ Ἀχιλλεὺς κατέκτησε τὴν Σκῦρον. Αὕτη ἡ παράδοσις συνδέεται μετὰ τῆς Ἀττικῆς, καθ' ἣν ὁ Θησεύς, ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἐκδληθείς, ἦλθεν εἰς Σκῦρον, καὶ ἐκεῖ ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ Λυκομήδους (Πλουτ. Θησ. ΛΕ). Τότε ἔπεμψεν ἐκεῖ ὁ Πηλεὺς τὸν Ἀχιλλέα, ὅστις ἐκδικήσας τὸν φόνον, ἐνυμφεύθη καὶ τὴν Δηϊδάμειαν. Τῇ δὲ Ὀλ. 77, δ' (469 π. Χ.), κατὰ χρησμὸν ὁ Κιμων ἐξεστράτευσεν εἰς Σκῦρον, ἐκυρίευσεν αὐτήν, καὶ κομίσας εἰς Ἀθήνας τὰ ὀστᾶ τοῦ Θησέως, κατέθετο αὐτὰ εἰς τὸ Θησεῖον, ὃ πρὸς τοῦτο ἀνήγειρε (Πλούτ. Θησ. ΛΣΤ. Κίμ. Η. — Θουκ. Α, 98). Ἔκτοτε ἡ Σκῦρος, ἡ Λῆμνος καὶ ἡ Ἴμβρος ἐθεωροῦντο ὡς κτήσεις τῶν Ἀθηναίων, ἐξασφαλισθεῖσαι αὐτοῖς κατὰ τὴν ἀνταλκίδειον εἰρήνην (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8, 15. Ε, 1, 31). Μόνον ἐπὶ Μακεδόνων ἐξέπεσε τῶν Ἀθηνῶν (Στρδ. ΙΧ, 437), καὶ ἀπεδόθη αὐτοῖς πάλιν ἐπὶ Ῥωμαίων (Liv.XXXIII,30).

Σκυτάλη, ξύλον σχιστόν, ἰδίως ἐν Σπάρτῃ στρογγύλον ῥαβδίον χρησιμεῦον εἰς τοὺς Ἐφόρους διὰ κρυπτογραφικὴν ἀλληλογραφίαν μετὰ τῶν ἀπόντων βασιλέων ἢ στρατηγῶν. Περὶ τὴν ῥάβδον ἑλίσσοντες ἱμάντα λευκόν, ἔγραφον ἐπ' αὐτοῦ κατὰ μῆκος τὴν ἐπιστολήν των, καὶ εἶτα ἀνελίξαντες ἔπεμπον τὸν ἱμάντα. Ὁ δὲ λαμβάνων, ἔχων καὶ αὐτὸς σκυτάλην ἀκριβῶς τῶν αὐτῶν διαστάσεων, τὸν περιείλισσεν εἰς αὐτήν, καὶ ἠδύνατο ν' ἀναγνώσῃ τὸ γραφέν. Ἐλέγετο δὲ σκυτάλη καὶ ἡ ἐπιστολὴ καὶ ἡ δι' αὐτῆς διδομένη διαταγὴ (Πλούτ. Ἀγησ. Ι. ΙΕ. — Θουκ. Α, 131. — Σουΐδ. ἐν. λ.C. Nep. Paus. III).

Σκυτοτόμος, ὁ δέρματα τέμνων καὶ κατεργαζόμενος, ἰδίως ὁ ὑποδηματοποιός. Συνήθως ἐκαθητο ἐργαζόμενος, καὶ ἐποιεῖτο χρῆσιν πρὸς τομὴν τοῦ δέρματος διαφόρων ἐρ-

γαλείων, τῆς σμίλης ἢ σμιλίου (α) διὰ τὴν κατ' εὐθεῖαν τομήν, τοῦ τομέως ἢ περιτομέως (β) διὰ τὴν στρογγύλην. Διατρήσας δὲ τὸ δέρμα διὰ τοῦ ὀπέως, ὀπητίου ἢ κεντητηρίου (γ), διεῖρε διὰ τῶν ὀπῶν δερμάτινον λωρίον πρὸς συρραφήν, καὶ εἶτα, ἰδίως κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους, αἱ ὑποδέσεις ἐτίθεντο περὶ τὸν καλάπουν, καλόπουν ἢ τὸ καλοπόδιον, ἐλειαίνοντο καὶ ἐχρωματίζοντο.

Σκύφος (ὁ καὶ τὸ) ἔκπωμα, ποτήριον δι' οἶνον, εὐρύ, ἐν χρήσει εἰς τὰ συμπόσια, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον παρὰ τῷ λαῷ· ἦτο ξύλι-

νον, ἐκ κεράμου, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος. Μνημονεύεται ὅμως καὶ ἀργυροῦν. Τὸ κοινὸν σκοῦφος προέρχεται προφανῶς ἐκ τοῦ ἀναλόγου σχήματος.

Σκῶλος, 1) ἀρχαία κώμη τῆς Βοιωτίας, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἀσωποῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος, εἰς ἀπότομον καὶ δύσβατον θέσιν κειμένη, ὅθεν προέκυψεν ἡ παροιμία· «εἰς Σκῶλον μήτ' αὐτὸς ἴμεν, μήτ' ἄλλῳ ἕπεσθαι». Ἐκεῖ κατὰ τὸν μῦθον ἐσπάραξαν αἱ Μαινάδες τὸν Πενθέα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 47. 496. — Στρβ. Θ, 408). — 2) Κώμη τῆς Μακεδονίας παρὰ τῇ

Ὀλύνθῳ (Θουκ. Ε, 18. — Σρτβ. Θ, 408).

Σκώπασις, βασιλεὺς τῶν Σκυθῶν, ὁ ἀντιταχθεὶς εἰς Δαρεῖον τὸν Ὑστάσπου (Ἡρδ. Δ. 120).

Σμάραγος, δαίμων τις θορυβώδης, ἡ προσωποποίησις τοῦ πατάγου (Ὁμ. Ἐπ. ΙΔ, 9).

Σμερδίας, περικαλλὴς νεανίας, ἀγαπητὸς τῷ Πολυκράτει, τυράννῳ τῆς Σάμου, οὗ συνεχῶς ποιεῖται μνείαν ὁ Ἀνακρέων ἐν ταῖς ᾠδαῖς του (Σιμων. Ἐπιγρ. ΝΕ. — Αἰλ. π. ἱ. Θ, 4).

Σμέρδις, ἀδελφὸς τοῦ Καμβύσου, ὑπ' ἄλλων ἄλλως καλούμενος, ὑπὸ μὲν τοῦ Κτησίου Τ α ν υ ο ξ ά ρ κ η ς, εἰς Περσικὰς δ' ἐπιγραφὰς Β ά ρ τ ι α, ἐκίνησε, διὰ τὴν εὐρωστίαν του καὶ ἄλλα του πλεονεκτήματα, τὸν φθόνον τοῦ ἀδελφοῦ του, ὅστις τὸν ἀπέπεμψεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ εἶτα κατ' ὄναρ ἰδὼν ὅτι μέγα μέλλον τῷ ἐπεφυλάττετο, τὸν ἐθανάτωσε πιθανῶς διὰ τοῦ Πρεξάσπου, τοῦ εἰς αὐτὸν ἀφωσιωμένου (Ἡρδ. Γ, 30). Ἀλλ' ἔτι ἐπὶ τῆς ἀπουσίας τοῦ Καμβύσου, εἷς μάγος (ἱερεὺς) ἐκ Μηδίας, ὅστις ὑπὸ διάφορα μνημονεύεται ὀνόματα, τὸ ὀρθότερον δὲ, ὡς φαίνεται, ὑπὸ Ἰουστίνου (Ι, 9) «Κομήτης», διότι καὶ Περσικαὶ ἐπιγραφαὶ «Κ ο υ μ ά τ α» τὸν λέγουσιν, ὁμοιάζων πολὺ τὸν δολοφονηθέντα Σμέρδιν, κατέλαβε τὴν ἐξουσίαν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ παρέμεινεν εἰς αὐτὴν 7 ἔτι μῆνας ἀφ' οὗ ὁ Καμβύσης ἐπανελθὼν ἐξ Αἰγύπτου ἀπέθανε. Τέλος δ' ἀμφότεροι οἱ ἀδελφοὶ ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν 7 ἡγεμόνων τῆς Περσίας (Ἡρδ. Γ, 61).

Σμερδομένης, Περσης στρατηγὸς, ἀδελφὸς Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου (Ἡρδ. Ζ, 82).

Σμηνὼν, ἐλέγετο ἡ θέσις ἔνθα ἦσαν κατατεθειμέναι αἱ κυψέλαι τῶν μελισσῶν.

Σμίκρης, στρατηγὸς τῶν Ἀρκάδων (Ξνφ. Ἀνβ. ΣΤ, 3, 4).

Σμικύθης, εἷς τῶν μικρῶν δυναστῶν ἐν Θράκῃ (Ἀρστφ. Ἱππ. 969).

Σμίλα, πόλις τῆς Μακεδονίας ἐπὶ τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου παρὰ τῇ Θεσσαλονίκῃ (Ἡρδ. Ζ, 123).

Σμίλη, ἡ γλυφὶς, τὸ ἐργαλεῖον δι' οὗ οἱ λιθοξόοι καὶ οἱ τορευταὶ ἐξειργάζοντο τὰς γλυφὰς ἐπὶ λίθου ἢ μετάλλου, κτυπῶντες αὐτὴν διὰ σφύρας, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐκ γλυ-

πτῆς ψήφου εὑρεθείσης ἐν Πομπηΐᾳ. Τὸ δὲ ὑποκοριστικὸν, σ μ ι λ ί ο ν, ἐδίδετο κυρίως εἰς ὅμοιόν τι χειρουργικὸν ἐργαλεῖον, περικόπτον τὰς πληγάς.

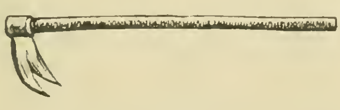
Σμίλις, υἱὸς Εὐκλείδου, ἀρχαιότατος γλύπτης Αἰγινήτης, πιθανῶς κατὸ μέγιστον μέρος ἐμβληματικὴ προσωποποίησις τῆς ἀρχαϊκῆς αἰγινητικῆς ἀγαλματοποιίας, ὡς καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐμφαίνει. Ἐλέγετο σύγχρονος τοῦ Δαιδάλου (Παυσ. Ζ, 4), ὅπερ ἐσήμαινε μόνον ὅτι ἦν Δαιδαλίδης, δηλαδὴ κατὰ τὸν πανάρχαιον ῥυθμὸν ἐργαζόμενος· διότι συγχρόνως λέγεται ἐλθὼν εἰς Σάμον ἐπὶ Προκλέους, 26 ἔτη πρὸ τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος, ἤτοι 3 ἑκατονταετηρίδας μετὰ τὸν Δαίδαλον, καὶ κατασκευάσας ἐκεῖ τὸ τῆς Ἥρας ἄγαλμα (Κλμ. Ἀλξ. Πρπτρ. Σλ. 13. — Ἀθηγ. πρσβ. ὑ. Χρστ. ΙΔ, Σλ. 61. — Εὐσβ. π. Εὐαγγ. Γ, 8), τὸ ξόανον βεβαίως οὗ παραστάσεις σώζονται ἐπὶ σαμιακῶν νομισμάτων· καὶ τῇ 50ῃ Ὀλυμπιάδι,

ἤτοι μετὰ ἔτι δύο αἰῶνας καὶ ἐπέκεινα, συνεργαζόμενος μετὰ τοῦ Ῥοίκου καὶ Θεοδώρου εἰς τὸν ἐν Λήμνῳ λαβύρινθον (Plin. XXXVI, 19).

Σμενδυρίδης, ἐκ Συβάρων, υἱὸς Ἱπποκράτους, πλούσιος, καὶ τοσοῦτον ἁβροδίαιτος, ὥστε ἐλέγετο περὶ αὐτοῦ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κοιμηθῇ ἂν ἓν τῶν φύλλων ῥόδων ἐφ' ὧν κατεκλίνετο εἶχε διπλωθῇ· εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἀγαρίστης, θυγατρὸς τοῦ Κλεισθένους, βασιλέως τῆς Σικυῶνος (Ἡρδ. ΣΤ, 127.—Αἰλ. π, ἱ. Θ, 24).

Σμινθεύς, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος (Ὁμ. Ἰλ. Α, 39), διότι, κατὰ τὴν κοινοτέραν παράδοσιν, ἐφόνευσε τοὺς μῦς (σ μ ί ν θ ο υ ς κατὰ τοὺς Κρῆτας καὶ τοὺς ποιητὰς) τοὺς καταστρέφοντας τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰς ἀμπέλους τῆς Τρωϊκῆς χώρας, καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο εἶχε ναοὺς ἐν Χρύσῃ τῆς Τρωϊκῆς, Τενέδῳ, Λίνδῳ, Ἀμαξιτῷ τῆς Αἰολίδος, Κρήτῃ, Ῥόδῳ, ἔνθα καὶ Σμίνθια ἑωρτάζοντο. Εἰς δὲ τὸν τῆς Χρύσης ναὸν μεταγενεστέρως, ἐπὶ Πραξιτέλους, ὁ γλύπτης Σκόπας ἐποίησεν ἄγαλμα τοῦ θεοῦ πατοῦντος ποντικὸν (Στρβ. ΙΓ, 604). Κατ' ἄλλην παράδοσιν, Τεῦκροι ἐκ Κρήτης, ὑπ' ἀρχηγὸν τὸν Σκάμανδρον ἀπελθόντες, εἶχον λάβει χρησμὸν ἐκεῖ νὰ ἐγκατασταθῶσιν ἔνθα ἤθελον ἐνοχληθῇ ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων. Ὅτε λοιπὸν προσωρμίσθησαν εἰς τὴν Τρωϊκὴν γῆν, τὴν πρώτην νύκτα οἱ μῦς τῶν ἀγρῶν κατέφαγον τὰς ἀσπίδας των καὶ τῶν τόξων των τὰς χορδάς, καὶ οὕτω τὸν χρησμὸν ἀναγνωρίσαντες πληρωθέντα, ἐκεῖ ἀποκατέστησαν. Κατ' ἄλλους δὲ πάλιν ἦν ὁ Σμινθεὺς ἐπώνυμος Τρωϊκῆς πόλεως καλουμένης Σ μ ί ν θ η ς (Στρβ. ΙΓ, 604. 605, 623).

Σμινύη, ἐργαλεῖον γεωργικὸν (Πλτ.

Πολτ. Β. 426), εἶδος δικέλλης, πρὸς ἀνασκάλευσιν τῶν γαιῶν, θραῦσιν τῶν βώλων κτλ. (Ἀρστφ. Νφ. 1486. 150. Ὀρν. 602. Εἰρ 546). Ἡ εἰκὼν ἐκ συμπλέγματος ψήφου γλυπτῆς παριστώσης τὸν Κρόνον ὡς γεωργόν, εἰς τὴν ἑορτὴν τὰ Κρόνια.

Σμύρνα, καὶ Μ ύ ρ ρ α, θυγάτηρ τοῦ Θείαντος (Γ, 14. 4), κατ' Ἀπολλόδωρον καὶ Ὀβίδιον (ΙΙ, 3. 8), κατ' ἄλλους τοῦ Κινύρου, καταδιωχθεῖσα ὑπὸ τοῦ πατρός της ἀγνοήσαντος αὐτήν, καὶ ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης εἰς μυρσίνην μεταμορφωθεῖσα· μήτηρ δὲ τοῦ Ἀδώνιδος (Πινδ. Πυθ. Β, 15. Tac. Hist. II, 3).

Σμύρνη, μία τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ περιφημοτάτων πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἱδρύθη ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις ἐπὶ Θησέως ὑπ' Αἰολέων ἐκ Κύμης, εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου τῆς Λυδίας, τὸν κατ' αὐτὴν Σ μ υ ρ ν α ῖ ο ν κ ό λ π ο ν κληθέντα, ἔνθα ῥέει τὸ ποτάμιον Μέλης (Ὁμ. Ὕμν.). Καὶ ἀρχαιότατα μὲν ἀνῆκεν εἰς τὸν αἰολικὸν δεσμόν· τῷ δὲ 688 π. Χ. κατελήφθη διὰ προδοσίας ὑπὸ τῶν Ἰώνων, καὶ ἐγένετο ἡ 13η πόλις τοῦ

Ἰωνικοῦ δεσμοῦ (Ἡρδ. Α, 149). Μετὰ τοῦτο κατεστράφη ὑπ' Ἀλυάττου, τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας, καὶ ἔμεινεν ἔρημος περὶ τὰ 400 ἔτη (Ἡρδ. Α, 149). Μετὰ δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον ἀνῳκοδόμησεν αὐτὴν ὁ Ἀντίγονος 20 στάδια νοτιώτερον τῆς ἀρχαίας αὐτῆς θέσεως, πρὸς τῷ ὄρει Πάγῳ, ἔνθα σήμερον κεῖται. Κοσμηθεῖσα δ' εἶτα καὶ ὑπὸ τοῦ Λυσιμάχου, ἀνεδείχθη μία τῶν καλλίστων καὶ πολυτελεστάτων πόλεων, καὶ ἐξηκολούθει ἀνθοῦσα ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων, ὅτε καὶ κέντρον ἐγένετο δικαστικῆς ἐξουσίας. Κατὰ τὰ ἔτη 178-180 μ. Χ. ἐβλάβη μεγάλως ὑπὸ σεισμῶν, καὶ ἐπεσκευάσθη πάλιν

ὑπὸ τοῦ Μ. Αὐρηλίου. Ἡ Σμύρνη ἐκαυχᾶτο ὅτι ἦν πατρὶς τοῦ Ὁμήρου, καὶ εἶχεν ἄγαλμα αὐτοῦ ἐντὸς πολυτελοῦς ἱεροῦ ὃ ἐκαλεῖτο Ὁμήρειον. Περίφημον δὲ εἶχε προσέτι καὶ ναὸν τῆς Κυβέλης (Στρβ. ΙΔ, 646). (Ἴδ. Μυλωνᾶς, de Smyrnaeorum rebus gestis, 1866).

Σόανες, ἔθνος ἰσχυρὸν τῆς Κολχίδος πρὸς τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ κατὰ τὴν νῦν Γεωργίαν, ἔχον ἴδιον βασιλέα (Στρβ.—Plin.).

Σοάνης, ποταμὸς κατὰ τὴν χώραν τῶν Σοάνων ἐν τῇ Κολχικῇ (Πτλμ. Ε, 9).

Σόβη, τὸ τριχωτὸν κάτω μέρος τῆς οὐρᾶς τοῦ ἵππου, δι' οὗ οὗτος ἀποσοβεῖ ἀπὸ τοῦ σώματός του τὰς μυίας, καὶ ἐκ τούτου καὶ ἡ ἵππουρις ἡ κοσμοῦσα τὴν περικεφαλαίαν, καὶ πᾶν αὐτῇ ὅμοιον ἢ ἀνάλογον μυιαστήριον (Ἱππιατρ.—Σουίδ.).

Σογδιανὴ ἢ Σουγδιανή, κατὰ τὴν παλαιὰν Περσικὴν Σούγαδα ἢ Σουγδα, χώρα ἐκ τῶν βορείων Ἀριανῶν τῆς Περσίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ὤξου καὶ Ἰαξάρτου, ἡ νῦν Βουχάρα. Καὶ ἐν τῷ μεσαιῶνι ἔτι ἐλέγετο Σογδ (ἤτοι ἡ καθαρά). Ὄρη αὐτῆς ἦσαν τὰ Ὠξικὰ καὶ τὰ Σογδικὰ (Ἀλ Βότομ. ἢ Μέλανα ὄρη, Καραδὰγ), κατὰ τὸ μέσον τῆς χώρας. Ποταμοὺς εἶχε, πλὴν τοῦ Ὤξου καὶ τοῦ Ἰαξάρτου, προσέτι τὸν Δῆμον ἢ Δύμον (Μαργινὰν) καὶ τὸν Πολυτίμητον(Κερὰφ-σκν).—Οἱ Σάγδοι ἢ Σογδιανοὶ ἦσαν λαὸς τραχὺς, τοῖς Βακτρίοις ὅμοιος, διάφορα μικρὰ ἔθνη περιλαμβάνων, τοὺς Πάσκας, Δρυβάκτας, Ὀξυδράγκας, Ἰατιους, Ταχώρους, Μαρδιανοὺς, Κανδήρους, Ὀξιανούς, κλπ. Μνείας δ' ἄξιαι ἦσαν ἐκ τῶν πόλεων ἡ ἀρχαία πρωτεύουσα Μαρακανδα (νῦν Σαμαρκάνδα), ἡ Ἀλεξάνδρεια Ἐσχάτη, ἡ Τριβάκτρα, ἡ Ναυκάτα, καὶ οὐ μακρὰν ταύτης «τὸ Βραγχιδῶν ἄστυ», αἱ Σάβαι, ἡ Μαργινία (Στρβ. ΙΑ, 516.—Πλίν. ΣΤ, 16, 18).

Σογδοί, 1) Ἴδ. Σογδιανή.—2) Ἔθνος Ἰνδικὸν, οἰκοῦν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ (Ἀρριαν. Ἀνδ. ΣΤ, 15).

Σόδομα, πόλις της Ἰουδαίας (Στρβ.), ἡ κατακεραυνωθεῖσα.

Σόηβοι καὶ **Σούηβοι,** ἔθνος Γερμανικὸν, μέγιστον κατὰ Στράβωνα (Ζ), ἀπὸ τοῦ Ῥήνου μέχρι τοῦ Ὄλβιος, καὶ πέραν αὐτοῦ, ἐκτεινόμενον (Δίων Κάσσ. ΝΔ, 1—Tac. Germ. II, 45).

Σόλλιον, πόλις τῆς Ἀκαρνανίας, τοῖς Κορινθίοις ἀνήκουσα (Θουκ. Β, 30.—Στφ. Βυζάντιος).

Σολόεις, μακρὸν καὶ κατάφυτον ἀκρωτήριον κατὰ τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Μαυριτανίας, ἔχον καὶ βωμὸν τοῦ Ποσειδῶνος (Ἡρδ. Β, 32, Δ, 43). Πιθανῶς τὸ νῦν Καντίν.

Σόλοι, 1) Ἀξιόλογος πόλις τῆς Κιλικίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Λάμου καὶ Πυράμου, ἀποικία τῶν Ἀργείων καὶ τῶν Λυδῶν ἐκ Ῥόδου, θάλλουσα καὶ πλουσιωτάτη. Ὁ Τιγράνης καταστρέψας αὐτὴν, μετῴκησε τοὺς κατοίκους εἰς Τιγρανόκερτα· ἀλλ' ὁ Πομπήϊος τὴν ἀνήγειρε πάλιν, καὶ ἐνῴκισεν εἰς αὐτὴν τοὺς ἐναπολειφθέντας τῶν πειρα-

τῶν. Ἔκτοτε δὲ καὶ ἡ πόλις Πομπηϊούπολις μετωνομάσθη, καὶ τῆς νέας ταύτης πόλεως σώζονται οὐκ ὀλίγα λείψανα εἰς τὴν θέσιν τὴν ὑπὸ τῶν Τούρκων Μεσετλὺ καλουμένην. Εἰς Σόλους ἐγεννήθησαν ὁ Στωϊκὸς Χρύσιππος, ὁ κωμικὸς Φιλήμων, ὁ μαθηματικὸς καὶ ἀστρονόμος Ἄρατος. Αἱ διαφθοραὶ τῆς γλώσσης οἵαν μετεχειρίζοντο οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ταύτης ἕνεκα τῆς ἀναμίξεως αὐτῶν μετὰ βαρβάρων καὶ μετὰ πειρατῶν, ἐπεκράτησε νὰ λέγωνται σολοικι-

σμοὶ (Στρϐ. ΙΔ, 669. 671. — Πλούτ. Πομπ. ΚΗ). Κατ' ἄλλους ὅμως πατρὶς τῆς λέξεως ταύτης ἐστὶν ἡ — 2) εἰς τὰ δυτικὰ τῆς βορείας παραλίας τῆς Κύπρου κειμένη πόλις μετὰ λιμένος, κτισθεῖσα, κατὰ Πλούταρχον (Σόλ. ΚΣΤ), ὑπ' ἐγχωρίου ἡγεμόνος, προτροπῇ τοῦ Σόλωνος [ἴδ. καὶ Ἡρδ. Ε, 118], ἢ οὖσα ἀττικὴ ἀποικία. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται εἰς Παλαιοχώραν κατὰ τὴν Λεύκαν.

Σολοῦς, ὀχυρὰ πόλις κατὰ τὴν βόρειον παραλίαν τῆς Σικελίας, μεταξὺ Πανόρμου καὶ Θέρμων, ἔχουσα λιμένα καλὸν,

εἰς ἑνὸς μιλίου ἀπόστασιν ἀνατολικῶς τῶν ἐκϐολῶν τοῦ Ἐλευθέρου (Θουκ. ΣΤ, 2. — Cic. Ver. III, 43). Τὰ ἐρείπια αὐτῆς νῦν Σολάντον.

Σολύγεια, κώμη ἐπὶ τοῦ Σολυγείου λόφου ἐν Κορινθίᾳ, νοτίως τῶν Κεγχρεῶν, εἰς 60 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Κορίνθου (Θουκ. Δ. 42), κατὰ τὸ νῦν Γαλατάκι.

Σόλυμοι, ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς Λυδίας καὶ Πισιδίας κατὰ τὸ ὄρος Ταῦρον, οἱ καὶ Μύλιοι (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 184. Ὀδ. Λ. 283. — Ἡρδ. Α, 173. — Στρϐ.).

Σόλων, ὁ περίφημος νομοθέτης τῶν Ἀθηναίων, υἱὸς Ἐξηκεστίδου, Κοδρίδης τὴν καταγωγὴν, ἐκ τοῦ ἀρχαίου βασιλικοῦ γένους, γεννηθεὶς μεταξὺ 430 καὶ 440 π. Χ. Δι' ὁδοιποριῶν καὶ πρωίμου συμμετοχῆς εἰς τὰ δημόσια, ἀνεπτύχθη ταχέως, καὶ πρῶτον εἵλκυσε τὴν κοινὴν προσοχὴν ἐπ' αὐτοῦ ἡ συμμετοχή του εἰς τὴν καθυπόταξιν τῆς Σαλαμῖνος, ὅτε καὶ ἐλεγεῖον ἐπὶ τούτῳ συνέταξεν. Ἡ περίστασις αὕτη διεκοσμήθη εἶτα ἐπὶ τὸ μυθικώτερον, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐστηρίχθησαν αἱ κατὰ τῶν Κρισσαίων ἐπιχειρήσεις, πρὸς τιμωρίαν αὐτῶν ὡς παρανομούντων κατὰ τοῦ ἱεροῦ τῶν Δελφῶν, αἵτινες ἔδωκαν τὴν πρώτην ἀφορμὴν τῆς ἐπεμϐάσεως τῶν Ἀθηναίων εἰς τὰς γενικὰς τῆς Ἑλλάδος σχέσεις. Ἀλλ' ἀθάνατον δόξαν τῷ περιεποίησε τὸ μέγα ἔργον τῆς νομοθεσίας αὐτοῦ. Οἱ μέχρις ὠμότητος αὐστηροὶ νόμοι τοῦ Δράκοντος δὲν εἶχον κατορθώσει νὰ ἐπαναφέρωσι τὴν πρὸ πολλοῦ ἀπειλουμένην ἀσφάλειαν καὶ τάξιν καὶ τὸ πολιτικὸν οἰκοδόμημα τοῦ Θησέως, ἡ συγκέντρωσις τοῦ λαοῦ τῆς Ἀττικῆς, ἐκινδύνευε νὰ καταρρεύσῃ, διότι οἱ μὲν Πεδιαῖοι (οἱ κάτοικοι τῶν εὐφόρων πεδίων), ἤθελον τὴν ἵδρυσιν ὀλιγαρχίας, ἐν ᾗ αὐτοὶ θὰ προεῖχον, οἱ δὲ Πάραλιοι ἤθελον μικτὸν πολίτευμα, οἱ δ' Ὑπεράκριοι, οἱ πενόμενοι καὶ κατάχρεοι τῶν ὀρέων κάτοικοι, ἀπήτουν ἄκρατον τὴν δημοκρατίαν. Ἔτι δὲ χείρονα κατέστησε τῶν πραγμάτων τὴν θέσιν ἡ εἰς τυραννίδα ἐπιϐολὴ τοῦ Κύλωνος, καὶ τὸ ἐπελθὸν εἰς τὴν πόλιν ἄγος διὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ἀλκμαιονιδῶν ἀσεβῆ θανάτωσιν τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ. Προσκληθεὶς δὲ, ἦλθεν ἐκ Κρήτης ὁ Ἐπιμενίδης, καὶ ἐξιλέωσε τοὺς θεοὺς διὰ καθαρτηρίων τελετῶν. Ὁ Σόλων, ἐπίσημος διὰ τὴν καταγωγήν του, ἐξόχως μορφωθεὶς καὶ διδαχθεὶς εἰς τὰς ἐμπορικάς του περιοδείας, τῆς γενικῆς ἀπολαμϐάνων ἐμπιστοσύνης διὰ τὸ φιλοδίκαιον καὶ τὸ μετριοπαθὲς τοῦ χαρακτῆρός του, ἠδύνατο ὑπὲρ πάντα ἄλλον ν' ἀρθῇ εἰς τὴν τυραννίδα· ἀλλ' ἐπροτίμησε, πρῶτος ἄρχων αἱρεθεὶς τῷ 594 π. Χ., ν' ἀναλάϐῃ καὶ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ τὰ ἑπόμενα ἔτη τὸ ἔργον τοῦ νομοθέτου καὶ συμϐιϐαστοῦ. Τὸ πρῶτόν του καὶ θεμελιῶδες ἔργον, ἐφ' οὗ ἐστηρίχθη ἡ συμφιλίωσις τῶν διεστώτων κομμάτων καὶ διηυκολύνθη τῆς νομοθεσίας του ἡ στερέωσις, ὑπῆρξεν ἡ σεισάχθεια (ἴδ.), οὐχὶ ἀποκοπὴ ἀλλὰ μετριασμὸς τῶν χρεῶν τῶν πτωχῶν πρὸς τοὺς πλουσίους· μετ' αὐτῆς δὲ κατηργήθη καὶ ἡ τοῖς ὀφειλέταις ἐπιϐεϐλημένη ἀτιμία, καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ δανείζεσθαι ἐπὶ προσωπικῇ κρατήσει (ἐπὶ τοῖς σώμασι). Μετὰ ταῦτα δὲ τὰ προκαταρκτικὰ καὶ προεισαγωγικὰ μέτρα,

ἐκανόνισε τῶν πολιτῶν τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα κατὰ τὰ εἰσοδήματα αὐτῶν ἐκ τῆς γῆς, ὥστε ἡ «ἔγκτησις» κατέστη ἡ βάσις τῆς πολιτικῆς ἐπιρροῆς. Οὕτω κατέρριψε τοὺς φραγμοὺς τῆς ἀρχαίας ἀριστοκρατίας, εἰς τὴν καταγωγὴν ἀντικαταστήσας τὴν κτῆσιν. Διήρεσε λοιπὸν πάντας τοὺς πολίτας εἰς 4 φορολογικὰς φυλάς, καθ' ἃς ὡρίζετο καὶ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ στρατεύεσθαι, καὶ τὸ ὅπλον εἰς ὃ ἕκαστος κατετάττετο, ὡς προσέτι καὶ ἡ «λειτουργία» ἣν ὤφειλε (ἴδ. Πολιτ. οἰκονομία). Φαίνεται ὅμως ὅτι εἰς τὰς κατωτέρας, τὰς πτωχοτέρας τάξεις, οὐχὶ πᾶσα ἡ περιουσία, ἀλλὰ μόνον μέρος αὐτῆς («τίμημα») ἐφορολογεῖτο. Καὶ ἡ μὲν πρώτη τάξις ἐφορολογεῖτο ἐπὶ τοῦ ὅλου (1 ταλ.), ἡ δευτέρα ἐπὶ $^5/_6$ (3000 δρ.), ἡ τρίτη ἐπὶ $^5/_9$ (1000 δρ.), καὶ ἡ τετάρτη ἔμενεν ἀφορολόγητος. Ἀνάλογα ὅμως ἦσαν καὶ τὰ πολιτικὰ δικαιώματα· καὶ ἡ μὲν κατωτάτη τάξις ἦν πάσης ἀρχῆς ἀποκεκλεισμένη, ἡ πρώτη δὲ μόνη ἐδικαιοῦτο εἰς τὰ ἀξιώματα τῶν ἐννέα ἀρχόντων καὶ τῶν γερουσιαστῶν. Διὰ τῶν νομοθετημάτων τούτων παρέμειναν εἰς τὰς ἀρχὰς οἱ κατέχοντες αὐτὰς καὶ οἱ πλουσιώτεροι, ἀλλὰ τ' ἀποκλειστικὰ ὅρια κατερρίφθησαν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἀξιωμάτων κατέστησαν καὶ εἰς κατωτέρας τάξεις προσιτά. Προσέτι ἀνεγνωρίσθη τοῖς Ἀθηναίοις ἡ ἐλευθέρα ἰδιοκτησία τῶν γαιῶν καὶ τῆς λοιπῆς περιουσίας αὐτῶν, μὴ περιοριζομένη ὑπὸ δικαιωμάτων οἰκογενειακῶν, ἡ δὲ πατρικὴ ἐξουσία περιωρίσθη. Ἐπίσης ἐκανονίσθησαν τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα τῶν μετοίκων· καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς δούλους ἐξετάθη ἡ προστασία τοῦ νόμου. Ὠργάνισε δ' ὁ νόμος καὶ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν διαφόρων πολιτικῶν ἐξουσιῶν. Ἡ δικαστικὴ αὐθαιρεσία τῶν ἀρχῶν περιωρίσθη διὰ νόμων διαρρυθμιζόντων πάσας τὰς σχέσεις τοῦ τε δημοσίου καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου, τῶν γεγραμμένων ἐπὶ τῶν ἀξόνων (ἴδ.). Καταγγελίαι καὶ ἐφέσεις ἐπετρέποντο εἰς τὴν πάντας τοὺς πολίτας περιλαμβάνουσαν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, ἧς ἐπιτροπὴ ἐκ πολιτῶν 6000, Ἡλιαία, εἶχε τὴν ὑπερτάτην δικαστικὴν δικαιοδοσίαν, καὶ ἐλάμβανε τῶν ἀρχῶν τὰς εὐθύνας. Τὴν ἀνωτάτην διοικητικὴν ἐξουσίαν εἶχε βουλή, ἧς ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν ὡρίσθη εἰς 400 ὑπὸ τοῦ Σόλωνος, ἐξ 100 ἐξ ἑκάστης ἰωνικῆς φυλῆς. Αὕτη ἀνενεοῦτο κατ' ἔτος, καὶ ἐξήσκει τὰ τῆς κυβερνήσεως διὰ τῶν ὑποδιαιρέσεων αὐτῆς, τῶν Πρυτανειῶν. Ἡ τοιαύτη νομοθεσία περιεῖχεν ἐν ἑαυτῇ καὶ τὰ σπέρματα εὐρυτέρας ἀναπτύξεως, ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς νομιμότητος ἐλευθέρως εἰς τὸ μέλλον ἐπιφυλαττομένης. Ἂν ὅμως ἤδη ἔκτοτε, πρὸς ἀναθεώρησιν, ἐγκατέστησε καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα ἀπαντωμένους νομοθέτας, ἐστὶν ἀμφίβολον. Δὲν περιωρίσθη ὅμως ὁ Σόλων μόνον εἰς τὴν ἐγκατάστασιν ταύτην τῆς νομίμου τάξεως, ἀλλ' ἤθελεν ἵνα καὶ πάντες οἱ πολῖται ζωηρῶς ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συμφέροντος ἐνδιαφέρωνται, καὶ νομίμως ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνεργῶσιν, ἀναπτυσσομένων καὶ ἐξευγενιζομένων καὶ τῶν διανοητικῶν αὐτῶν δυνάμεων, ὡς ἀποδεικνύουσιν αἱ διατάξεις αἱ ἀπαγορεύουσαι εἰς πάντα πολίτην τὴν οὐδετερότητα ἐπὶ ἐσωτερικῶν διενέξεων, προσέτι αἱ κανονίζουσαι τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως, στηριζομένης ἐπὶ τῆς εὐσεβείας, αἱ ἐπιβάλλουσαι τὴν μελέτην καὶ ἀκριβῆ ἀπαγγελίαν τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν, αἱ ἀπαγορεύουσαι τὰς παραστάσεις τῶν τραγῳδιῶν τοῦ Θέσπιδος, αἵτινες τότε ἦσαν νεωτερισμοί, κτλ. — Ἀλλ' ἡ τοιαύτη νομοθεσία τοῦ Σόλωνος, ἕνεκα αὐτῆς ταύτης τῆς μετριοπαθείας της, δὲν ἐπέφερεν ἀμέσως τὸ ἐπιδιωκόμενον ἀποτέλεσμα τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ διατηρήσεως τῆς ὁμοφροσύνης καὶ τῆς ἡσυχίας. Ἵνα λοιπὸν δώσῃ καιρὸν εἰς τὸν ἀναβρασμὸν ὅπως πραϋνθῇ, ἀπῆλθε μακρὰν ἐφ' ἱκανὸν χρόνον, καὶ ἐπὶ τῆς ἀπουσίας του ἀνεφλέχθησαν πάλιν αἱ ἔριδες τῶν φατριῶν, καί, ὅταν ἐπέστρεψεν, εὗρε τὸν Πεισίστρατον χωροῦντα ἤδη πρὸς τὴν τυραννίδα. Εἰς τὸ βαθὺ γῆράς του πεποιθώς, ἠθέλησε γενναίως ν' ἀντιταχθῇ αὐτῷ, ἀλλ' ἀπέτυχεν.

Οὐχ ἧττον ὅμως οἱ πλεῖστοι τῶν νόμων του ἔμειναν ἐν ἰσχύϊ. Ἀπέθανε δὲ τῷ 559 ἐν Ἀθήναις, ἢ κατ' ἄλλους ἐν Κύπρῳ, ἔνθα ἐξήσκει ἔντιμον ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ βασιλέως Κυπράνορος. Τὰ τελευταῖα συμβάντα τῆς ζωῆς αὐτοῦ εἰσὶν ἀμφιβαλλόμενα, καὶ κοσμοῦνται διὰ μυθωδῶν διηγήσεων. Εἰς αὐτὰς νομίζουσίν τινες ὅτι πρέπει νὰ συγκατατάξωσι καὶ τὴν ἐπίσκεψίν του παρὰ Κροίσῳ τῷ βασιλεῖ τῆς Λυδίας, εἰς ὃν, ἐπιδεικνύοντα τὸν πλοῦτόν του καὶ καυχώμενον ἐπ' αὐτῷ, εἶπε «μηδένα πρὸ τοῦ τέλους μακάριζε», τοῦτο δ' ἐνθυμηθεὶς ὁ Κροῖσος ὅτε συλληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Κύρου ἀπήγετο εἰς καταδίκην, ἀνεφώνησεν· «Ὦ Σόλων, Σόλων». Ἀκούσας δὲ τοῦτο ὁ Κῦρος, καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν καὶ μαθὼν τί ἐσήμαινε, τῷ ἐχάρισε τὴν ζωήν. Ταῦτα προσκρούουσι πρὸς χρονολογικὰς δυσκολίας. — Ἦν δ' ὁ Σόλων οὐ μόνον πολιτικὸς ἀνὴρ, ἀλλὰ καὶ ἐν γένει ἀνὴρ ὑπερτέρας καὶ ἐξόχως ἀνεπτυγμένης διανοίας, δι' ὃ καὶ ἐν γένει ἐξετιμᾶτο, καὶ διάφοροι ὑπάρχουσι διηγήσεις, ἱστορικοῦ ὅμως κύρους στερούμεναι, περὶ τῶν σχέσεων αὐτοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν, τῶν ἑ π τ ὰ σ ο φ ῶ ν λεγομένων. Τὸ γνωμικὸν «μ η δ ὲ ν ἄ γ α ν» ἦν ἡ ἔκφρασις τῆς πρακτικῆς του φιλοσοφίας. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται καὶ τὸ «Γνῶθι σαυτὸν», ὑπ' ἄλλων ὅμως εἰς τὸν Χείλωνα. — Καὶ ὡς ποιητὴς δὲ μνημονεύεται διαπρέψας. Ἐποίησεν ἐλεγεῖα, ὡς λέγεται, εἰς 5000 στίχους, ἐκ ποιηματίων συγκείμενα, ἅτινα διαφόρους ἔχοντα τίτλους, εἰς μίαν συλλογὴν ἦσαν συνδεδεμένα. Τὸ συνηθέστερον μνημονευόμενον ἐξ αὐτῶν ἦν τὸ πατριωτικὸν ἐλεγεῖον «ἡ Σ α λ α μ ί ς». Διατηροῦνται δὲ πολλὰ ἀποσπάσματα εἴτε εἰς ἐλεγειακὸν ῥυθμὸν, εἴτε εἰς ῥέοντας τροχαϊκοὺς τετραμέτρους καὶ εἰς ἰάμβους, καὶ τὰ πλεῖστα εἰσὶ βραχέα γνωμικὰ, πολιτικῆς, θεωρητικῆς ἢ φιλοσοφικῆς ἐννοίας, βεβαίως ἐκ μακροτέρων συνθέσεων περισωθέντα. Κυροῦσι δὲ καὶ ταῦτα τὴν γνωστὴν αὐτοῦ εὐγένειαν τῶν φρονημάτων, πνευματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ βαθεῖαν πεῖραν περὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ σχέσεων (Συλλογ. Bergk, Poet. lyr. Graec.).

Σοῦς, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, υἱὸς Ἀριστοδήμου καὶ πατὴρ τοῦ Εὐρυπῶντος (Πλούτ. Παυσ. Α, 7).

Σόρων, δάσος κατὰ τὰ βόρεια τῆς Ἀρκαδίας πρὸς τῇ Κλείτορι, πλῆρες κάπρων, ἄρκτων καὶ χελωνῶν (Παυσ. ΙΙ, 23, 8).

Σουάνοι καὶ **Σάκωνες,** λαὸς τῆς Ἀσιατικῆς Σαρματίας παρὰ τῇ Ἀλβανίᾳ (Πτλ. Ε, 9).

Σουέσσα, ἡ πρωτεύουσα τῶν Οὐόλσκων ἐν Λατίῳ τῆς Ἰταλίας (Στρβ.).

Σουεσσούλουλα, πόλις μεσόγειος τῆς Καμπανίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ (Στρβ.). Νῦν Σέσσολα.

Σουηβοί, λίαν ἀρχαῖος καὶ πολυπληθὴς Γερμανικὸς λαὸς ἀβεβαίων οἰκήσεων. Ἐν τέλει περιωρίσθη πέραν τοῦ Δουνάβεως πρὸς τ' ἀνατολικά.

Σουΐδας, Ἕλλην γραμματικὸς, ἀγνώστου πατρίδος καὶ ἐποχῆς, πιθανῶς τῆς 10ης ἢ 11ης ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., γράψας λεξικὸν ἑλληνικῶν ἰδιωτισμῶν καὶ παροιμιῶν, ἰδίως ἐκ σχολιαστῶν καὶ γραμματικῶν ἐρανισθὲν, οὐχὶ μετὰ πολλῆς κρίσεως πάντοτε, ἀλλὰ πολυτίμους καὶ σπανίας πολλάκις περιέχον εἰδήσεις.

Σουλχοὶ καὶ **Σολκοί,** πόλις ἐπίσημος τῆς Σαρδηνίας, εἰς τὰ νότια αὐτῆς, ἀποικία τῶν Καρχηδονίων (Στρβ.).

Σουνιάρατος, ὁ ἐπὶ τοῦ Σουνίου εὐχὰς δεχόμενος, ἐπίθετον τοῦ Ποσειδῶνος, λατρευομένου εἰς τὸ Σούνιον (Ἀρστφ. Ἱππ. 560) καὶ ἔχοντος ναὸν ἐν αὐτῷ.

Σούνιον, τὸ νοτιανατολικὸν ἀκρωτήριον τῆς Ἀττικῆς, μεταξὺ τῶν δήμων Θορικοῦ καὶ Ἀναφλύστου, μεθ' ὁμωνύμου κώμης, ἀποτελούσης δῆμον, εἰς τοὺς ἀνατολικοὺς αὐτοῦ πρόποδας, καὶ μετὰ λιμένος. Ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου ἵστανται ἔτι ἐν χώρᾳ ὡραῖοι τι-

νὲς κίονες τοῦ περιφήμου ἐκεῖ ἱδρυμένου δωρικοῦ ναοῦ τῆς Σουνιάδος Ἀθηνᾶς (ἐξ ὧν ἡ ἄκρα μέχρι πρὸ μικροῦ Κάβο-Κολόναις

ἐκαλεῖτο), καὶ λείψανα τοῦ εἰς τὸν ναὸν ἄγοντος δωρικοῦ προπύλου. Ἐν δὲ τῇ κώμῃ ἔκειτο ὁ ναὸς τοῦ Ποσειδῶνος (Ὁμ. Ὀδ. Γ. 278.—Παυσ. Α, 1, 2.—Στρβ.).

Σοῦρα (τὰ), πόλις τῆς Συρίας, οὐ μακρὰν τῆς πόλεως Ζηνοβίας, παρὰ τῷ Εὐφράτῃ (Λουκ. Ἱστορ. Συγγρ. 29.—Πολμ. Νῦν Ἰαβάρ).

Σουρῆνος, παρὰ τοῖς Πάρθοις ὁ μετὰ τὸν βασιλέα ἀνώτατος ἄρχων, ὁ στέφων τὸν ἐνθρονιζόμενον διάδοχον (Tac. Ann. VI, 42).

Σούριον, πόλις μεσόγειος τῆς ἐν Ἀσίᾳ Ἰβηρίας, ἐπὶ τοῦ Φάσιδος (Πτλμ. Ε, 10).

Σοῦσα, πρωτεύουσα τῆς Περσικῆς ἐπαρχίας Σουσιανῆς, τῷ Αἰσχύλῳ γνωστὴ (Πέρσ. 117), ἦν ἡ χειμερινὴ κατοικία τῶν Περσῶν βασιλέων ἕνεκα τοῦ θερμοῦ αὐτῆς κλίματος. Ἔκειτο δ' ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κισσίᾳ, μεταξὺ τοῦ Χοάσπου καὶ Εὐλαίου, καὶ εἶχε τὸ ὄνομα ἐκ τῶν παρ' αὐτῇ φυομένων πολλῶν κρίνων (σουσάν). Ἦν πόλις τετράγωνος, 120 σταδίων περιφέρειαν ἔχουσα, ἀτείχιστος, ἀλλὰ μετ' ἀκροπόλεως «τῶν Μεμνονίων» (Ἡρδ. Ε, 55), ἥτις περιεῖχε τὰ ἀνάκτορα καὶ τὸν βασιλικὸν θησαυρόν. Κατά τινας πᾶσα ἡ πόλις ἦν ᾠκοδομημένη μόνον ἐκ κεράμων καὶ ἀσφάλτου. Ἐν Σούσοις ἐτέλεσαν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ οἱ στρατηγοὶ αὐτοῦ τοὺς γάμους των μετὰ Περσίδων (Στρβ. ΙΕ, 728). Καὶ νῦν Σιούς. Ἀπὸ τοῦ 1850 ἀνασκαφαὶ ἀνεκάλυψαν ἀξιόλογα ἐρείπια.

Σουσαρίων, υἱὸς Φιλίνου, ἐκ τῆς κώμης Τριποδίσκου ἐν Μεγαρίδι, μεταβὰς εἰς τὴν Ἀττικήν, συνέταξε πρῶτος κωμικὸν δρᾶμα ἔμμετρον διὰ τὰ Διονύσια, τῷ 570 π.Χ. πιθανῶς εἰς τῶν Διονυσιακῶν χορῶν τοὺς φαιδροτέρους πρόσωπα διαλεγόμενα παρεμβαλών, ὡς ἔπραξεν ὁ Θέσπις διὰ τὴν τραγῳδίαν.

Σούσης, στρατηγός τις τῶν Περσῶν, κατ' Αἰσχύλον (Περσ. 954).

Σουσιανή, Σουσὶς, Σουσιὰς, μία τῶν μεγάλων ἐπαρχιῶν τῆς Περσίας, πρὶν Κισσία καλουμένη (νῦν Χουσιστὰν, τὸ αὐτὸ ὄνομα κατὰ διαφόρους προφοράς). Μέχρι τῆς ζ' ἑκατονταετηρίδος π. Χ. ἦν πρωτεύουσα βασιλείου αὐθυπάρκτου· εἶτα δ' ὑπέκυψε τῇ Περσίᾳ, καὶ ἦν μεγάλη πεδιὰς συνεχομένη μετὰ τῆς Βαβυλωνίας, ἀπὸ τῶν λοιπῶν δὲ περικειμένων χωρῶν δι' ὑψηλῶν

κεχωρισμένη ὀρέων. Καὶ πρὸς μὲν ἀνατολὰς συνώρευε μετὰ τῆς Περσίας, πρὸς νότον δὲ κατήρχετο μέχρι τοῦ Περσικοῦ κόλπου, πρὸς δυσμὰς εἶχε τὴν Μεσοποταμίαν καὶ τὴν Ἀσσυρίαν, ἀφ' ὧν ὁ Τίγρις καὶ ὄρη διῄρουν αὐτὴν, καὶ πρὸς βορρᾶν τὴν Μηδίαν. Τὰ νοτιώτερα αὐτῆς μέρη ἦσαν πολὺ θερμότερα ἢ αἱ λοιπαὶ ἀκταὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, καθ' ὃ ἐκτεθειμένα εἰς τοὺς θερμοὺς νοτίους καὶ δυτικοὺς ἀνέμους. Τὰ βορειότερα ἦσαν εὐκραέστερα, τὰ δ' ὀρεινὰ ψυχρὰ καὶ τραχέα. Ἐνιαχοῦ ἦν ἑλώδης ἡ παραλία· ἄλλως ἦν τόπος εὔφορος, καὶ σίτου καὶ οἴνου παραγωγός. Καὶ πηγὰς εἶχε νάφθης προσέτι. Τὸ κατὰ τὰ βόρεια ὅρια ἐκτεινόμενον ὄρος ἐκαλεῖτο Χάρβανος καὶ Καμβαλιδὸς (νῦν ἀμφότερα τὰ μέρη ὁμοῦ Ἐλβένδ)· τὸ πρὸς ἀνατολὰς ἦν ὁ Παραχοάτρας, περιλαμβάνων καὶ τὰς Σκιάδας πέτρας ἢ πύλας (τὴν νῦν στενωπὸν Κελὰ Σεβὶδ) κατὰ τὸν ἄνω ῥοῦν τοῦ Τάβ. — Οἱ ποταμοὶ ἐξέβαλλον πάντες εἰς τὸν Τίγριν, καὶ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον. Ἦσαν δὲ ὁ Ὀροάτις (νῦν Ζόρα), ὁ Εὐλαῖος (ν. Καροὺν) καὶ ὁ Χοάσπης (νῦν Κερκά). — Οἱ κάτοικοι, Σουσιανοὶ ἢ Σούσιοι, ἦσαν Συριακῆς φυλῆς, καὶ εἰς μὲν τὰς πεδιάδας ἐπεδίδοντο εἰρηνικῶς εἰς τὴν γεωργίαν, ἐντὸς δὲ τῶν ὀρέων ἦσαν ληστρικῶν καὶ ἀγρίων ἠθῶν, ὥστε καὶ παρ' αὐτῶν τῶν βασιλέων τῆς Περσίας, μεταβαινόντων εἰς Σοῦσα ἐκ Περσεπόλεως, ἀπῄτουν λύτρα. Γνωστὰ εἰσὶ τὰ ἑπόμενα ὀνόματα κωμῶν καὶ λαῶν τῆς Σουσιανῆς, ὧν τινα καταχρηστικῶς ἀποδίδονται εἰς πᾶσαν τὴν χώραν. Οὔξιοι ἐν τῇ Οὐξιανῇ, κατὰ τὰ ὄρη πρὸς ἀνατολάς· οἱ Μεσσαβάται ἐν τῇ Μεσσαβατινῇ πρὸς βορρᾶν· οἱ Κοσσαῖοι ἐν τῇ Κοσσαίᾳ πρὸς τὰ βορειοδυτικά· καὶ προσέτι οἱ Ἐλυμαῖοι, οἱ Κίσσιοι, αἱ κῶμαι Χαρακηνὴ καὶ Μελετηνή. Πόλεις δ' αἱ ἐπισημόταται ἦσαν τὰ Σοῦσα (ἴδ.), ἡ Σελεύκεια, τὰ Ἄζαρα, ἡ Ἀγινὶς, ἡ Βαδάκη (Στρβ. ΙΕ, 727).

Σουσισκάνης, στρατηγὸς τῶν Αἰγυπτίων ἐν τῷ Περσικῷ στρατῷ (Αἰσχλ. Πρσ. 14).

Σούτριον, πόλις τῆς Τυρρηνίας, ἀπὸ τοῦ 383 π. Χ. Ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Πλούτ. Κάμ. ΛΕ, — Στρβ. Ε, 226. — Liv. VI, 3. IX, 32. 35. X, 14. XXVII, 9).

Σοφαίνετος, ἐκ Στυμφάλου τῆς Ἀρκαδίας, εἷς τῶν Ἑλλήνων τῶν κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου ἐκστρατευσάντων μετὰ Κύρου τοῦ νεωτέρου· ἐστρατήγει 1000 Ἀρκάδων, καὶ μνημονεύεται συνεχῶς ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος (Ἀνβ. Α, 1. 11. Β, 33, 5, 37 κτλ.). Πιθανῶς ὁ αὐτὸς τῷ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα γράψαντι «Κύρου ἀνάβασιν».

Σοφηνή, χώρα τῆς μεγάλης Ἀρμενίας ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου, χωρίζοντος αὐτὴν ἀπὸ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας καὶ τῆς χώρας Μελιτηνῆς, ἔχουσα δὲ πόλιν τὰ Ἀρσαμόσατα ἐπὶ τῆς στενωποῦ τῆς ἀγούσης ὑπὲρ τὸν Ταῦρον (Στρβ. ΙΑ, 521, 527, 532. — Πλούτ. Λούκουλ. ΚΔ).

Σοφισταί, κυρίως καὶ κατ' ἀρχὰς ταὐτόσημον τῷ σοφοί, οἱ περὶ τὴν σοφίαν ἀσχολούμενοι· ἐπὶ Σωκράτους δὲ ἡ τάξις τῶν φιλοσόφων οἵτινες οὐχὶ ἐν ἐλευθέραις συνδιαλέξεσι καὶ περιστάσεσι τυγχάνοντες τὰς ἰδίας αὐτῶν φιλοσοφικὰς ἰδέας ἀφηγοῦντο, ἀλλ' ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν περιϊόντες, ἐπὶ μισθῷ τὴν φιλοσοφίαν ἐδίδασκον. Οἱ ἀρχαῖοι ἐθεώρουν τοὺς σοφιστὰς ὡς ἐν μέρει εἰδικὸν ἐπιδιώκοντας σκοπὸν, τὸν τῆς ἀργυρολογίας διὰ πωλήσεως ὑποτιθεμένης καὶ οὐχὶ ἀπροκαταλήπτου σοφίας. Ὁ γενικὸς ὅμως αὐτῶν χαρακτὴρ ἦν, ὅτι τὴν φιλοσοφίαν δὲν ἐφήρμοζον, ὡς ἄλλοτε, εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ἀληθείας καθ' ἑαυτὴν, ἀλλ' ἐδίδασκον αὐτὴν ὡς ὑπηρετικὴν τοῦ πρακτικοῦ βίου καὶ τῆς γενικῆς μορφώσεως καὶ τῆς τοῦ πνεύματος ἀναπτύξεως. Ἠξίουν ὅτι ἦσαν τῆς ἀρετῆς διδάσκαλοι, καὶ ἰδίως ἐπηγγέλλοντο τὴν διδασκαλίαν τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς ῥητορείας. Οὕτω διέτρεχον τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις, καὶ ἡ νεο-

λαία αὐτῶν, οἱ ἐκλεκτότεροι τῶν νέων καὶ οἱ τὰ πλεῖστα ὑποσχόμενοι (ὡς ὁ Περικλῆς, ὁ Σωκράτης, ὁ Εὐριπίδης) ἔσπευδον εἰς αὐτῶν τὴν ἀκρόασιν. Ἀλλὰ παρὰ τοῖς ὀπαδοῖς καὶ φίλοις τῆς ἀρχαίας παιδείας καὶ ἐθνικῆς μορφώσεως, οἷος ἦν φέρ' εἰπεῖν ὁ Ἀριστοφάνης, ἀπήντων πολλοὺς τοὺς ἀντιλέγοντας, καὶ αὐτοῖς ἀντετάχθη ὁ Σωκράτης καὶ ἡ σχολὴ αὐτοῦ. Πρὸ πάντων ἐπιφαίνονται ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Περικλέους, τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τῆς πνευματικῆς καὶ πολιτικῆς μετατροπῆς, καθ' οὓς αἱ Ἀθῆναι ἀπὸ τῆς αὐστηρότητος τῶν ἀρχαίων ἠθῶν μετέπεσαν εἰς τὴν κουφότητα καὶ τὴν κατάχρησιν τῆς ἐλευθερίας τὴν χαρακτηρίζουσαν τὴν ἐποχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Ὡς ὁ πρῶτος τῶν σοφιστῶν μνημονεύεται ὁ ἐξ Ἀβδήρων Π ρ ω τ α γ ό ρ α ς· μετ' αὐτὸν ὁ ἐπισημότερος ἦν ὁ Λεοντῖνος Γ ο ρ γ ί α ς. Σύγχρονοι δὲ τούτοις ἦσαν ὁ Ἱ π π ί α ς ἐξ Ἤλιδος καὶ ὁ Π ρ ό δ ι κ ο ς ἐκ Κέω. Εἰς τὴν ἐπομένην γενεὰν κατατάσσονται ὁ Εὐθύδημος, ὁ Διονυσόδωρος, ὃν ὁ Πλάτων κρίνει ὡς πύκτην γελωτοποιόν, ὁ Πῶλος, μαθητὴς τοῦ Γοργίου, ὁ Θρασύμαχος καί τινες ἄλλοι. — Οἱ σοφισταὶ δὲν ἐνέκυπτον εἰς τὰς θεωρητικὰς ἐπιστήμας ὡς τοιαύτας, ἀλλὰ τὰς γνώσεις των μετεχειρίζοντο μόνον πρὸς γενικὴν διαμόρφωσιν, καὶ ὡς ἀντικείμενον λόγων ἐπιδεικτικῶν, καὶ ἐπὶ σκεπτικισμοῦ πρὸ πάντων ἐστηρίζοντο αἱ θεωρίαι αὐτῶν. Ἡ μὴ παραδοχὴ τῆς ἐξ ἀντικειμένου ἀληθείας ἐκλόνιζε τὴν πίστιν αὐτῶν εἰς τοὺς ἠθικοὺς νόμους καὶ εἰς τὴν θεότητα, καὶ ἀπέβλεπον εἰς τὸ νὰ διδάσκωσι τὴν τέχνην τοῦ λέγειν μᾶλλον ἢ τοῦ σκέπτεσθαι. Οὕτως ἀπέβαινον οἱ σοφισταὶ διδάσκαλοι μάλιστα τῆς ῥητορικῆς, καὶ πολλοὶ αὐτῶν τῷ ὄντι εἰς ταύτην τὴν εἰδικότητα ἐπεδίδοντο, ῥητορικὰ διδάσκοντες τεχνάσματα, καὶ ὡς ὑπέρτατον θρίαμβον θεωροῦντες τὸ νὰ κατορθῶσι νὰ ῥητορεύωσιν ἐπίσης πειστικῶς ὑπὲρ καὶ κατὰ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου. Ὅσῳ δὲ μᾶλλον ἐπεδίωκεν ἡ σοφιστικὴ τὴν διεύθυνσιν ταύτην, τόσῳ ἀσκοπωτέρα καὶ κουφοτέρα ἀπέβαινε, καὶ μόνον σκοπὸν ἔχουσα τὸν χρηματισμόν. Καὶ οἱ μὲν σοφισταὶ τῆς πρώτης ἐποχῆς, ὡς ὁ Πρωταγόρας, ὁ Γοργίας καὶ οἱ λοιποί, καίτοι μονομερεῖς πρεσβεύοντες καὶ κινδυνώδεις ἀρχάς, ἐξυπηρέτησαν ὅμως μέχρι τινὸς τήν τε διανοητικὴν διαμόρφωσιν καὶ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐπ' αὐτῶν κοινωνικὴν ζωογόνησιν· ἀλλ' οἱ ἄμεσοι αὐτῶν διάδοχοι καταδεικνύουσιν ἤδη βαθεῖαν καὶ ἐπιστημονικὴν καὶ ἠθικὴν κατάπτωσιν. Τὰ ἀποσπάσματα καὶ ῥητορικὰ γυμνάσματα τῶν τοιούτων σοφιστῶν ἐξέδιδοντο συνήθως μετὰ τῶν συλλογῶν τῶν ἀττικῶν ῥητόρων. (Τὰ φιλοσοφικὰ αὐτῶν ἀποσπάσματα παρὰ Mullach, fragm. philos. graec. II).

Σοφοκλῆς, 1) ὁ μέγας τραγῳδοποιός, Ἀθηναῖος, ἐκ τοῦ δήμου Κολωνοῦ, γεννηθεὶς τῷ 497 (κατά τινας, ἧττον πιθανῶς, τῷ 495) π. Χ. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Σώφιλος ἢ μᾶλλον Σώφιλλος, καὶ ἦν εὔπορος, ἔχων πλὴν ἄλλων ἰδιοκτησιῶν καὶ ὁπλοποιεῖον, εἰς ὃ δοῦλοι εἰργάζοντο. Εἰς τὸν υἱόν του ἔδωκεν ἐπιμελῆ ἀγωγήν, καὶ εἰς τὰς γυμναστικὰς τέχνας καὶ εἰς τὴν μουσικήν, ἣν τὸν ἐδίδαξεν ὁ διάσημος μουσικὸς Λάμπρος. Δεκαεπταέτης ὁ Σοφοκλῆς, ἦν εἷς τῶν ἐφήβων οἵτινες δι' ὕμνων καὶ ὀρχήσεων ἐπανηγύρισαν τὴν νίκην τῆς Σαλαμῖνος, ἧς ὁ Αἰσχύλος μετέσχεν ὡς εἷς τῶν ἀγωνιστῶν, καὶ ἧς ἡ ἡμέρα ἐλέγετο καὶ ἡ τοῦ Εὐριπίδου γενέθλιος, εἰ καὶ ἀληθῶς φαίνεται ὅτι οὗτος ἐγεννήθη ἤδη τῷ 485 π. Χ. Περὶ τῆς βιογραφίας καὶ τῆς περαιτέρω μορφώσεως τοῦ Σοφοκλέους μέχρις οὗ ἀνεδείχθη ποιητὴς οὐδὲν γνωρίζομεν. Εἷς τῶν μεταγενεστέρων γραμματικῶν λέγει ἐν ἐπιτόμῳ βιογραφίᾳ του ὅτι, ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ Αἰσχύλου· ἀλλὰ διὰ τούτου θέλει βεβαίως νὰ εἴπῃ μόνον ὅτι καθ' ὃ μεταγενέστερος, ἠκολούθησε τὴν ὁδὸν ἣν ἐκεῖνος εἶχε διανοίξει εἰς τὴν δραματικὴν ποίησιν. Ἐξ ἐναντίας δὲ φαίνεται ὅτι 28έτης

ὁ Σοφοκλῆς, ἀντηγωνίσθη πρὸς τὸν Αἰσχύλον διὰ τῆς πρώτης διδασκαλίας ἢ δραματικῆς του συνθέσεως, καὶ κατὰ τὴν παράστασιν ὅτι ἐνίκησεν αὐτὸν, δι' ὃ ἐλέγετο ὅτι βαθέως δυσθυμῶν ὁ Αἰσχύλος, ἀπῆλθεν εἰς Σικελίαν (Πλούτ. Κίμ. Ν). Ὡς ἓν τῶν δραμάτων τῆς διδασκαλίας ταύτης ἀναφέρεται ὁ Τριπτόλεμος, τραγῳδία ἀπολεσθεῖσα. Ἀλλὰ πᾶσα ἡ διήγησις αὐτὴ προσκρούει εἰς τοιαύτας ἀντιφάσεις χρονολογικάς, ὥστε δὲν φαίνεται ἱστορικὴν ὑπόστασιν ἔχουσα. Παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ὁ Σοφοκλῆς βεβαίως μεγάλως ἐξετιμᾶτο καὶ ἠγαπᾶτο, καὶ ἡ ποίησις αὐτοῦ ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ καθαρωτέρα καὶ ὡραιοτέρα ἔκφρασις τῆς τῶν Ἀθηναίων μορφώσεως. Ἀπόδειξις τούτου καὶ τὸ ὅτι κατὰ τὸ 54ον ἔτος τῆς ἡλικίας του (Ὀλ. 84 γ'), ἀμέσως, ὡς ἐρρέθη, μετὰ τὴν παράστασιν τῆς Ἀντιγόνης, συνεξελέγη μετὰ τοῦ Περικλέους στρατηγὸς διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, καὶ μετά τινα ἔτη (κατά τινας πρό τινων ἐτῶν) καὶ πρόεδρος τῶν Ἑλληνοταμιῶν. Καὶ αἱ μετέπειτα δὲ περιστάσεις τοῦ βίου του εἰσὶν ὀλίγον γνωσταί· τὸ μόνον δι' ὃ μνημονεύεται ἐξ ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ἐστὶν ὅτι ἠράσθη τῆς ἑταίρας Θεωρίδος, ἧς ὁ υἱὸς Ἀρίστων ἔσχεν υἱὸν Σοφοκλέα καὶ αὐτὸν κληθέντα, ἐπίσης διὰ συγγραφῆς δραμάτων γνωστὸν γενόμενον, πρὸ πάντων ὅμως δοξασθέντα διὰ τῆς παραστάσεως τῶν τραγῳδιῶν τοῦ μεγάλου Σοφοκλέους. Ἐλέγετο δ' ὅτι οὗτος ἠγάπα τὸν νέον ἐκεῖνον Σοφοκλῆν πολὺ περισσότερον παρὰ τὸν ἴδιον αὐτοῦ υἱὸν Ἰοφῶντα, ὅστις καὶ αὐτὸς ἦν ἐπίσης, ἀλλ' ἧττον ἐπιτυχής, ποιητὴς δραμάτων. Διὰ τοῦτο ἱστορεῖται ὅτι ὁ Ἰοφῶν, ἐπὶ κληρονομικαῖς ἀξιώσεσιν ἐκίνησε πρὸ τῶν φρατόρων δίκην κατὰ τοῦ πατρός του, ἀποδιδοὺς αὐτῷ πνεύματος ἐξασθένησιν, ἀνικανότητα πρὸς διευθέτησιν τῶν οἰκογενειακῶν ὑποθέσεων, καὶ ἀπαιτῶν τὴν ἀπόδοσιν τῆς περιουσίας του· ἀλλ' ὁ Σοφοκλῆς ἀνέγνω πρὸ τῶν κριτῶν τὸν ἐπὶ Κολωνῷ Οἰδίπουν του, ἢ κἂν τὸν ἐν αὐτῷ χορὸν τὸν ἀφορῶντα τὰς Ἀθήνας, καὶ τότε οὐ μόνον ἀπελύθη τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ καὶ τιμὰς ἀπέδωκαν αὐτῷ οἱ δικασταί. Ταῦτα διηγοῦνται πολλοί, ἐν οἷς καὶ ὁ Κικέρων (Mai VII)· τινὲς ὅμως ἀμφιβάλλουσι περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ ἀνεκδότου, καὶ ἀποδίδουσιν αὐτῷ εἰς ἐπίνοιαν κωμικοῦ τινος, θελήσαντος ἀπὸ σκοποῦ νὰ εἰρωνευθῇ τοῦ Ἰοφῶντος τὸν ψυχρὸν καὶ ἰδιοτελῆ χαρακτῆρα. Ὁ Σοφοκλῆς ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 91 ἐτῶν μικρὸν πρὸ τοῦ τέλους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ ὀλίγον μετὰ τοῦ Εὐριπίδου τὸν θάνατον, κατὰ Ὀλ. 93, γ', τῷ 406 ἢ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ 405 π. Χ. Καὶ περὶ τοῦ τρόπου δὲ τοῦ θανάτου του διάφορα λέγονται. Κατά τινας, λίαν ἀπιθάνως, ἀπεβίωσεν ἐκ χαρᾶς διά τινα δραματικὸν θρίαμβόν του· κατ' ἄλλους, μεταξὺ δημοσίως ἀναγινώσκων τὴν Ἀντιγόνην, καὶ πάλιν κατ' ἄλλους ἐπνίγη ὑπὸ ῥαγὸς σταφυλῆς. Οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τὸν θάνατόν του τῷ ἀπέδωκαν λατρείαν ἥρωος. Ἐπὶ τῇ πίστει, ἴσως διὰ τὸ μακροχρόνιον τοῦ βίου του, ὅτι εἶχε φιλοξενήσει τὸν Ἀσκληπιὸν, τῷ ἤγειραν ἱερὸν εἰς ὃ ἐτιμᾶτο ὑπὸ τὸ ὄνομα Δεξίων, καὶ ἐψήφισαν νὰ τελῶσιν αὐτῷ θυσίαν κατ' ἔτος. Καὶ περὶ τῆς κηδείας αὐτοῦ ἐλέγοντο ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις μῦθοι προσκρούοντες εἰς τὴν χρονολογίαν. Ἐπὶ τοῦ τάφου του ἐπεγλύφη Σειρὴν ἢ χελιδών, εἰς ἔμβλημα τῆς ποιητικῆς αὐτοῦ ἀρετῆς· ὁ δ' υἱός του Ἰοφῶν ἐλέγετο ἱδρύσας αὐτῷ ἀνδριάντα. Μετὰ ταῦτα δ' ὁ ῥήτωρ Λυκοῦργος ἐνήργησε τὴν δημοσίᾳ δαπάνῃ ἐν τῷ θεάτρῳ ἵδρυσιν τῶν ἀγαλμάτων τῶν τριῶν μεγάλων τραγικῶν, τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Εὐριπίδου, καὶ προσέτι τὴν ἐπιμελῆ ἀντιγραφὴν καὶ δημοσίαν συντήρησιν τῶν ἔργων αὐτῶν. Σῴζονται δὲ δύο προτομαὶ τοῦ ποιητοῦ, καὶ ἐξαίρετος αὐτοῦ ἀνδριάς, ἴσως ὁ ἐν τῷ θεάτρῳ ἢ ἐκείνου ἀντίγραφον. Καὶ ἐν τῇ ἀνθολογίᾳ δὲ διατηροῦνται ἐπιγράμματα εἰς αὐτόν. Ὁ Σοφοκλῆς θεωρεῖται, καὶ οὕτω καὶ

παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐξετιμᾶτο, ὡς ὁ τὴν ἀττικὴν τραγῳδίαν τελειοποιήσας. Αἱ περὶ αὐτοῦ κρίσεις τῶν ἀρχαίων ἐκφράζουσι θαυμασμὸν καὶ τιμήν, καὶ ἐπεκράτει ἡ παρά-

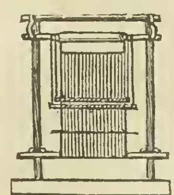
δοσις ὅτι αἱ τραγῳδίαι του συνεχέστατα (εἰκοσάκις ἢ καὶ τετράκις καὶ εἰκοσάκις) ἔλαβον τὸ πρῶτον βραβεῖον, ἐνίοτε τὸ δεύτερον, ποτὲ ὅμως τὸ τρίτον. Ἡ ποίησις αὐτοῦ ἐστὶν ἀπήχησις τοῦ ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ τέχνῃ καὶ ἐν τῷ βίῳ ἐν γένει ἀναπτυχθέντος αἰσθήματος, καθ' ὃ ἡ εὐγενὴς χάρις καὶ ἡ ἐντέλεια ἀντικατέστησαν τὴν ἀρχαίαν ἔντονον μέν, ἀλλὰ τραχεῖαν συμμετρίαν. Τὴν πρόοδον τῆς τέχνης αὐτῆς ἀπὸ τῆς τοῦ Αἰσχύλου χαρακτηρίζει πρὸ πάντων ἡ ὀργανικὴ ἀνάπτυξις τῆς δραματικῆς πράξεως, καθαρῶς καὶ ὡρισμένως προφαινομένων τῶν ἐσωτερικῶν ἐλατηρίων τῶν ἐνεργούντων προσώπων, ἐξ οὗ καὶ ἐπιτυχέστατος ἐστὶν εἰς τῶν δρώντων ἀτόμων τὸν χαρακτηρισμόν. Ἡ διάθεσις τοῦ δράματος ἦν ἐπικὴ παρ' Αἰσχύλῳ, ὅστις εἰς τοὺς ἀρχαϊκοὺς χαρακτῆρας ἐνέμενε, μὴ νομίζων ἀναγκαῖον νὰ δικαιολογῇ αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς διαγράφῃ ἀκριβολογῶν, καὶ τὰ ἐλαττήρια, τὰς συγκρούσεις καὶ τὰς ἀντιθέσεις αὐτῶν διαγράφων. Ὁ Σοφοκλῆς ἐξ ἐναντίας ἀνέπτυσσε τὸ ἀληθὲς δρᾶμα, τῶν δρώντων τοὺς ἀτομικοὺς χαρακτῆρας, ταχέως συγκρουομένων καὶ συμπλεκομένων τῶν αἰσθημάτων αὐτῶν πρὸς τὸν σκοπὸν δράσεως. Πρὸς τοιαύτην δὲ πλοκὴν συντελεστικωτάτη, ἀναπόφευκτος μάλιστα ἦν ἡ μετοχὴ πλειόνων τῶν δύο προσώπων εἰς τὴν δρᾶσιν, δι' ὃ καὶ ὁ Σοφοκλῆς προσέθηκε πρῶτος καὶ ἄλλο τρίτον, ἀναδειχθεὶς διὰ τούτου, ὡς πρὸς τὴν παράστασιν τῶν χαρακτήρων, πολὺ ἐντελέστερος τοῦ Αἰσχύλου. Παρ' αὐτῷ ἀπαντῶνται ἀτομικότητες ἀκριβῶς διαγεγραμμέναι, ἃς αἱ ἀντιθέσεις ἔτι καταφανεστέρας ἀναδεικνύουσιν, ὡς φέρ' εἰπεῖν ἡ Χρυσόθεμις παρὰ τῇ Ἠλέκτρᾳ, ἡ Ἰσμήνη παρὰ τῇ Ἀντιγόνῃ, αἱ διὰ τῆς γλυκύτητος τῆς γυναικείας αὐτῶν διαθέσεως ἔτι δραστηριώτερον ἀναδεικνύουσαι τῶν ἄλλων τὸν χαρακτῆρα. Τοῦτο δὲ δυνατὸν μόνον ἦν μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τριταγωνιστοῦ εἰς τὴν σκηνήν. Ὡς πρὸς τὴν ἰδεώδη ἀντίληψιν, συμφωνοῦσιν οἱ χαρακτῆρες παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ τοῖς παρὰ τῷ Αἰσχύλῳ, ἐν ᾧ, ὡς γνωστόν, ὁ Εὐριπίδης, ὡς πρὸς τοῦτο, ἀφίσταται ἀπ' ἀμφοτέρων. Ἔχουσιν ὅμως οἱ τοῦ Σοφοκλέους

καὶ ἀτομικόν τινα τύπον, ὃν ἐκ τῆς πείρας ἀρύεται· καὶ εἰσὶ μὲν εἰσέτι κατὰ τὸ πλεῖστον σύμβολα τῆς ἀντιλήψεως τῆς ἀρετῆς, ἄνευ ἰδίας καὶ ἀτομικῆς ἐσωτερικῆς διαπλάσεως, οὐχ ἧττον ὅμως διακρίνονται διὰ ποικίλων ἐπιδεξίως διαγραφομένων λεπτομερειῶν, καὶ αἱ ἐξ αὐτῶν ἀπορρέουσαι ἀντιθέσεις πρὸς ἀλλήλας παρέχουσιν αὐταῖς ζωὴν καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀτομικὴν αὐτῶν ἀπεικόνισιν. Καὶ ἡ πρᾶξις δ' εἰς τὰ δράματα αὐτοῦ ἔχει τεχνικωτέραν τὴν πλοκὴν, καὶ τὴν καταστροφὴν ἐπιμελέστερον, ἢ εἰς πάσας τοῦ Αἰσχύλου τὰς τραγῳδίας, καὶ οὕτω διὰ παντοίων περιπετειῶν παρασκευαζομένην, ὥστε νὰ μετριάζηται αὐτῆς τὸ φοβερὸν καὶ ἀπαίσιον. Τὸν χορὸν ἀπέσπασεν ὁ Σοφοκλῆς ἀπὸ τῆς δραματικῆς ἐνεργείας, καὶ μεταξὺ τῶν ἀντιθέτων περιπετειῶν παρενέβαλεν αὐτὸν ἀμερόληπτον, ὥστε παρίσταται ὡς ἀφῃρημένη τις εἰκὼν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν γενικῶν πεποιθήσεων, αἵτινες διατηροῦσι τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν σκέψεων αὐτῶν ἐν τῷ μέσῳ τῶν συγκρουομένων παθῶν καὶ συμφερόντων. Εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Σοφοκλέους ἐπιπνέει λεπτότης καὶ χάρις, καθ' ὅσον ἀπέφυγε τὸ βαρὺ καὶ σκοτεινὸν τῆς φράσεως τοῦ Αἰσχύλου, καὶ ἀκριβέστερον ὁρίζων τὴν ἐσωτερικὴν προσάλληλον σχέσιν τῶν ἰδεῶν, καὶ ὀξύτερον τῆς ἀπ' ἀλλήλων ἐξαρτήσεως αὐτῶν ἀντιλαμβανόμενος καταδεικνύει αὐτὰς σαφέστερον διὰ συντακτικῆς ἀκριβείας. Ὁ Σουίδας διϊσχυρίζεται ὅτι ἐνεωτέρισε περὶ τοὺς δραματικοὺς ἀγῶνας, εἰσαγαγὼν δῆθεν τὸ «δρᾶμα πρὸς δρᾶμα ἀγωνίζεσθαι ἀλλὰ μὴ τετραλογίαν.» Περὶ τούτου ἴδ. Τ ε τ ρ α λ ο γ ί α. Ὁ Σοφοκλῆς ἦν εἷς τῶν παραγωγικωτέρων τραγικῶν ποιητῶν τῆς Ἑλλάδος. Κατ' ἀξιοπίστους εἰδήσεις ἔγραψεν 123 ἢ καὶ 130 δράματα, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀσφαλῶς γνωστοὶ εἰσὶν οἱ τίτλοι 70-72 τραγῳδιῶν καὶ 18 σατυρικῶν δραμάτων. Πλὴν δὲ τούτων μνημονεύονται καὶ ἐλάσσονά τινα ποιήματα, οἷον παιᾶνες, καὶ ἑνὸς παιᾶνος εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν εὑρέθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀπόσπασμα ἔν τινι ἐπιγραφῇ ἐν Ἀθήναις· προσέτι δὲ καὶ πεζή τις πραγματεία περὶ χοροῦ, κατὰ τοῦ Θέσπιδος καὶ Χοιρίλου. Διετηρήθησαν ὅμως μόνον ἑπτὰ ἀκέραιαι τραγῳδίαι αὐτοῦ, ἡ Ἀ ν τ ι γ ό ν η, ὁ Ο ἰ δ ί π ο υ ς τ ύ ρ α ν ν ο ς, ἡ Ἠ λ έ κ τ ρ α, αἱ Τ ρ α χ ί ν ι α ι, ὁ Α ἴ α ς, ὁ Φ ι λ ο κ τ ή τ η ς, ὁ Ο ἰ δ ί π ο υ ς ἐ π ὶ Κ ο λ ω ν ῷ, καὶ ἱκανὰ τῶν λοιπῶν ἀποσπάσματα (Συλλ. Nauck, Trag. Graec. Frgm.). Τὰς ὑποθέσεις τῶν τραγῳδιῶν του ἐλάμβανε κυρίως ἐκ τοῦ ἐπικοῦ κύκλου, τῶν μύθων τοῦ Ἄργους, τῶν ἡρωϊκῶν παραδόσεων, ἰδίως τῶν Ἀργοναυτικῶν· ἐκ πατριωτικοῦ δὲ ζήλου ἐξεμεταλλεύθη ἐνίοτε καὶ τὰς ἀττικὰς παραδόσεις. Δύο μόνον ἐκ τῶν δραμάτων του γνωρίζομεν ἀκριβῶς τὸν χρόνον τῆς παραστάσεως, τῆς Ἀντιγόνης, Ὀλ. 84, γ' (442 π. Χ.), καὶ τοῦ Φιλοκτήτου, Ὀλ. 92. γ' (410 π. Χ.). Τὸ ἄριστον τῶν χειρογράφων τοῦ ποιητοῦ, εἰ καὶ αὐτὸ πλῆρες σφαλμάτων, ἐστὶ τὸ ἐν Φλωρεντίᾳ (Laurentianus A) τῆς ι' ἢ ια' ἑκατονταετηρίδος. — 2) Στρατηγὸς Ἀθηναῖος, τῷ 425 π. Χ. ἀρχηγὸς τοῦ ἀττικοῦ στόλου μετὰ τοῦ Εὐρυμέδοντος, συνετέλεσεν ἐν Κερκύρᾳ εἰς τὴν ὑπερίσχυσιν τῆς δημοκρατικῆς μερίδος (Θουκ. Δ, 3. 46). Κατόπιν ἐξωρίσθη τῶν Ἀθηνῶν (Θουκ. Δ. 65. — Διόδ. ΙΒ, 54).

Σπάδα, πόλις τῆς Περσίας, καθ' ἣν σ π ά δ ο ι ἐλέγοντο οἱ εὐνοῦχοι (Στέφ. Βυζάντ.).

Σπάθη, ξύλινόν τι ἐργαλεῖον μακρὸν

α

καὶ πλατὺ δι' οὗ, ὅτε παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις ὁ ὑφαντικὸς ἱστὸς ἦν ὄρθιος, ὡς ἐν τῇ εἰ-

κόνι (α), ἐκτυπᾶτο καὶ ἐπυκνοῦτο τὸ ὕφασμα, καὶ ἐχρησίμευε πρὸς τοῦτο ἡ κτεὶς εἰς τοὺς ὁριζοντίους ἱστούς· ὥστε καὶ σπαθητὰ ἐλέγοντο τὰ οὕτω κατασκευασθέντα ὑφάσματα (Ἡσύχ. — Senec. Epist. XC). Τὸ σχῆμα δὲ ἦν πιθανῶς ὡς τὸ τῆς εἰκόνος (б), ἐν

б

χρήσει ἔτι ὃν παρά τισι λαοῖς, παρ' οἷς ὅλως ἀρχαϊκὴ τυγχάνει ἔτι ἡ τέχνη τοῦ ὑφαίνειν.

Σπαλάθρα (ἡ), πόλις τῆς Μαγνησίας ἐν Θεσσαλίᾳ (Στέφ. Βυζ.).

Σπάλατον, χωρίον τῆς Δαλματίας ἐπὶ ἀκρωτηρίου, πλησίον τῶν Σαλόνων. Παρ' αὐτῷ ἦν πολυτελεστάτη ἔπαυλις τοῦ Διοκλητιανοῦ, ἔνθα τοῦ θρόνου παραιτηθεὶς, ἐγκατεβίωσεν ὁ αὐτοκράτωρ. Σώζονται δ' αὐτῆς ἀξιολογώτατα λείψατα (Eutrop. IX, 27, 6). Νῦν Σπαλάτρον.

Σπαράδοκος, πατὴρ τοῦ Σεύθου, βασιλέως τῆς Θράκης (Θουκ. Β, 101). Κατ' ἄλλους Σπάρδακος.

Σπάργανον, τὸ ῥάκος ἢ ὕφασμα εἰς ὃ ἐτύλισσον τὸ ἀρτιγέννητον βρέφος, διάφορον πολλάκις κατὰ τὴν κοινωνικὴν τάξιν τῆς οἰκογενείας. Οὕτως ἐνίοτε λευκὸν διὰ χρυσῆς ταινίας περιελισσόμενον (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπλλν. 121), ἢ πορφυροῦν διὰ πόρπης συνδεόμενον (Πινδ. Πύθ. Δ, 114)· παρὰ πτωχοῖς ἁπλαῖ ταινίαι (Κατὰ Λουκ. Β, 7, 12. — Ἰεζεκ. ΣΤ, 4. — Ἴδ. Ὁμ. Ὕμν. Ἑρμ. 151.306. — Εὐριπδ. Ἴων, 32. — Αἰλ. π. ἱ. Β, 7. — Ἀπλλδ. Γ, 10, 2. — Δίων. Χρσστ. ΣΤ, 203). Ἡ Ἥρα εἰς σπάργανον ἐτύλιξε τὸν λίθον ὃν ὁ Κρόνος κατέπιεν ἀντὶ τοῦ Διὸς (Ἡσδ. Θεογ. 485). Οἱ δὲ Σπαρτιᾶται δὲν ἐσπαργάνουν τὰ βρέφη, ἵνα ἀφίνωσιν αὐτοῖς ἐλευθέραν τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μελῶν (Πλούτ. Λυκ. ΣΤ).

Σπαργαπίσης, υἱὸς τῆς βασιλίσσης τῶν Ἀσσυρίων Τομύριος (Ἡρδ. Α, 212).

Σπάρτακος, Θρᾷξ, τὸ πρῶτον στρατιώτης, εἶτα λῃστής. Συλληφθεὶς, ὡρίσθη εἰς μονομάχον· ἀλλ' ἐκ Καπούης ἐδραπέτευσεν ἐκ τῆς σχολῆς τῆς ξιφασκίας τοῦ Λεντούλου μετὰ 80 συγκαταδίκων του παντοίων ἐθνῶν, καὶ κατέφυγε, τῷ 73 π. Χ. εἰς τὸ ὄρος Βεσούβιον, καὶ ἐκεῖ συνεκέντρωσε περὶ αὐτὸν μέγαν ἄλλον ἀριθμὸν φυγάδων μονομάχων καὶ δούλων, ὑπὸ δύο προδραπετεύσαντας δούλους, τὸν Οἰνόμαον, καὶ τὸν Κέλτην Κρίξον. Νικήσας τὸν κατ' αὐτοῦ πεμφθέντα στρατὸν, συνεκέντρωσε καὶ ὠργάνωσε περὶ τοὺς 70,000 δούλους, καὶ νικήσας τὸν Ῥωμαῖον στρατηγὸν Κ. Θοράνιον, ἐκυρίευσε καὶ ἐλεηλάτησε πόλεις τῆς Καμπανίας καὶ Λευκανίας, καὶ οἱ ἀπελεύθεροι δοῦλοι κατεκυρίευσαν σχεδὸν πᾶσαν τὴν νοτίαν Ἰταλίαν. Ἡ Ῥώμη ἐξέπεμψε κατ' αὐτῶν τοὺς δύο ὑπάτους τοῦ ἔτους 72, τὸν Γέλ. Ποπλικόλαν καὶ τὸν Λέντ. Κλοδανόν· καὶ ὁ μὲν Σπάρτακος ἤθελε νὰ κινηθῇ κατὰ τῆς βορείας Ἰταλίας· ἀλλ' ὁ Κρίξος (τοῦ Οἰνομάου φονευθέντος ἤδη εἰς μάχην) ἐχωρίσθη αὐτοῦ καὶ κατενικήθη. Ἀπ' ἐναντίας ὁ Σπάρτακος ἐνίκησε τοὺς δύο ὑπάτους, μετέβη εἰς τὴν βόρειον Ἰταλίαν, ἐνίκησε καὶ ἐκεῖ ἐν Μουτίνᾳ, καὶ παρὰ τὴν θέλησίν του, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν του βιαζόμενος, οἵτινες συνεποσοῦντο ἤδη εἰς 120,000 ἄνδρας, ὠπισθοδρόμησε, καὶ ἔφθασε πρὸ τῆς Ῥώμης, ἣν ὅμως δὲν προσέβαλεν· ἐβιάσθη δ' ὑπὸ τοῦ Κράσσου νὰ ὀπισθοδρομήσῃ πρὸς τοὺς Βρουττίους, καὶ ἐπιχειρήσας νὰ μεταβῇ εἰς Σικελίαν, ἀπέτυχεν, ὁ δὲ στρατός του σχεδὸν πᾶς κατεστράφη τῷ 71 π. Χ. Καὶ αὖθις ἐνίκησε τὴν ῥωμαϊκὴν ἐμπροσθοφυλακὴν ἐν Πετηλίᾳ· ἀλλ' οἱ στρατιῶταί του τὸν ἐβίασαν νὰ τοὺς φέρῃ εἰς Ἀπουλίαν, ἔνθα γενναίως ἀγωνισθεὶς, ἔπεσε μετὰ τῶν ἀνδρειοτάτων ἐκ τῶν συντρόφων του (Πλούτ. Κράσ. ΙΑ. Πομπ. ΚΑ. — App. B. C. I, 116. — Cic. d. imp. Pomp. XI).

Σπάρτη, 1) Τὰ τοπογραφικὰ

μετὰ τοῦ χάρτου ἴδ. ἐν λέξει Λ α κ ω ν ί α. —2) Τὸ ἱ σ τ ο ρ ι κ ό ν. Ἡ Λακωνία ᾠκεῖτο κατ' ἀρχὰς ὑπὸ Λελέγων· μετὰ ταῦτα δ' ἐπῆλθον Ἀχαιοὶ ἐκ βασιλικοῦ τινος γένους συγγενοῦς πρὸς τοὺς Περσείδας. καὶ τούτους ἀντικατέστησαν ἔπειτα Πελοπίδαι. Ὅτε ἡ Πελοπόννησος ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Δωριέων, τὸ ἧττον εὔφορον καὶ ἀσημότερον μέρος αὐτῆς ἐκληρώθη δι' ἀπάτης εἰς τοὺς ἀνηλίκους υἱοὺς τοῦ Ἀριστοδήμου, τὸν Εὐρυσθένην καὶ τὸν Προκλῆν, καὶ ἀπόγονοι αὐτῶν ἦσαν αἱ ἔκτοτε συμβασιλεύουσαι οἰκογένειαι τῶν Ἀγαδῶν, ἐπωνύμων Ἄγιδος, τοῦ υἱοῦ τοῦ Εὐρυσθένους, καὶ τῶν Εὐρυποντιδῶν, ἀπογόνων Εὐρυπῶντος, τοῦ ἐγγόνου τοῦ Προκλέους. Πρωτεύουσα δὲ τῆς χώρας ἐγένετο ἡ Σπάρτη, κειμένη παρὰ ταῖς ἀρχαίαις Ἀμύκλαις, αἵτινες, ὡς πᾶσαι αἱ ἄλλαι Ἀχαϊκαὶ πόλεις, ἀπώλεσαν τὰ παλαιὰ δικαιώματά των. Πλὴν δὲ τῶν ἐπικρατούντων Δωριέων, τῶν Σπαρτιατῶν, οἱ κάτοικοι ἦσαν προσέτι οἱ π ε ρ ί ο ι κ ο ι, ἀρχαῖοι Ἀχαιοί, οἷς ἀφέθη ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία καὶ ἡ ἰδιοκτησία, οὐχὶ ὅμως καὶ τὰ πολιτικὰ δικαιώματα, καὶ τέλος οἱ εἰς δούλων θέσιν περιελθόντες Ε ἵ λ ω τ ε ς, πιθανῶς διότοι οὗτοι ἐνόπλως ἀντιστάντες ὑπεδουλώθησαν, ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι ἐπὶ τῆς κατακτήσεως εἶχον ἴσως ὑποκύψει ἐπὶ ῥητοῖς. Ἐπὶ πολὺν χρόνον ἡ Σπάρτη δὲν διέπρεπε μεταξὺ τῶν δωρικῶν πολιτειῶν· καὶ ἐξωτερικῶς μὲν ἐπολέμει μετὰ τῶν ἀρκαδικῶν καὶ ἀργολικῶν πόλεων, ἐσωτερικῶς δ' ἐξηκολούθουν αἱ πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἔριδες τῆς δωρικῆς ἀριστοκρατίας. Ἐπὶ Λυκούργου δὲ τὸ πρῶτον, καὶ ἀπ' αὐτοῦ, ἡ πόλις ἀνέθαλεν. Ἡ νομοθεσία αὐτοῦ ἦν ἡ ἀπόρροια καὶ ἡ διαρρύθμισις τῶν δωρικῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Σπάρτη ἀνεδείχθη ἔκτοτε ἡ πρωτίστη τοῦ δωρισμοῦ ἀντιπρόσωπος, οὗ αἱ κυριώτεραι καὶ ἀξιολογώτεραι ἰδιότητες ἦσαν ἡ ἐμβρίθεια τοῦ χαρακτῆρος, ἡ τὴν ἔντονον ἐνέργειαν προκαλοῦσα, ὁ σεβασμὸς τῶν νενομισμένων, καὶ ἡ τῶν πατρίων ἠθῶν καὶ τῆς ἀρχαίας διαίτης ἐπίμονος διατήρησις. Ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἀναβιώσεως τοῦ ἐθνικοῦ πνεύματος πρὸ παντὸς κατετρόπωσαν οἱ Σπαρτιᾶται, ὑπὸ τοὺς βασιλεῖς Χαρίλαον, Τέλεκλον, Ἀλκαμένην, πάντα τὰ ἐναπολειφθέντα λείψανα τῶν ἀρχαίων Ἀχαιῶν· εἶτα δὲ περιεπλάκησαν εἰς πολέμους πρὸς τοὺς γείτονας καὶ συγγενεῖς αὐτῶν Μεσσηνίους, ἴσως τῆς πρώτης ἀφορμῆς δοθείσης ἐξ ἀμοιβαίων ἀντιποιήσεων ἐπὶ τῆς μεθορίου γραμμῆς. Μετὰ δύο δὲ πολέμους (743-738 καὶ 685-668 π. Χ.), ἡττήθησαν οἱ Μεσσήνιοι, ἀφῃρέθησαν αἱ κτήσεις αὐτῶν, καὶ περιῆλθον εἰς Εἱλώτων κατάστασιν. Ἀλλ' ὅτι καὶ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ δὲν ἐπεκράτει εἰρήνη κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἀποδεικνύει ὁ βίαιος θάνατος τοῦ βασιλέως Πολυδώρου, ὁ ὀργανισμὸς τῆς ἐφορείας εἰς περιορισμὸν τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, καὶ ἡ ἀποβολὴ τῶν Παρθενιῶν, οἵτινες, ἴσως κατ' ἀλήθειαν γένους μικτοῦ ἐκ Δωριέων καὶ Ἀχαιῶν, ἀπελθόντες τῷ 707 π. Χ., ἵδρυσαν τὸν Τάραντα. Μετὰ μακροὺς δ' ἀγῶνας καὶ δυσχερεῖς, περὶ τὰ 660 π. Χ. ἐνίκησε τέλος ἡ Σπάρτη τοὺς Ἀρκάδας ὁριστικῶς ἐν Τεγέᾳ, ἠνάγκασεν αὐτοὺς ν' ἀναγνωρίσωσι τὴν ὑπεροχήν της, καὶ διὰ συνθήκης ἀναγραφείσης εἰς στήλην ἐπὶ τοῦ Ἀλφειοῦ τοὺς καθυπέβαλεν εἰς συμμαχίαν καὶ ἐπιμαχίαν. Ἔκτοτε καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων λαῶν ἀνεγνωρίσθη ἡ Σπάρτη ὡς «τῆς Ἑλλάδος προστάτις» (Ἡρδ, Α, 66, 69), καὶ τὴν θέσιν αὐτῶν ταύτην ἐκύρωσαν οἱ Σπαρτιᾶται ἀναλαβόντες τὴν ἀνατροπὴν τῶν ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῆς ζ' ἑκατονταετηρίδος π.Χ. ἐγκαταστάντων τυράννων (Ἡρδ. Ε, 92.—Θουκ. Α, 18). Οὕτω συνέπραξαν εἰς τὴν ἔξωσιν τῶν Κυψελιδῶν ἐκ Κορίνθου καὶ τῶν Πεισιστρατιδῶν ἐξ Ἀθηνῶν, ἠλευθέρωσαν τῶν δυναστῶν αὐτῶν τὴν Σικυῶνα, τὴν Φωκίδα καὶ πολλὰς τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, καὶ ἐπολέμησαν τὸν ἰσχυρὸν Πολυκράτην τῆς Σάμου. Οὕτω δὲ καὶ εἰς πάσας τὰς πό-

λεις προσεκτήσαντο ὀπαδοὺς ἰσχυροὺς καὶ εὐγνώμονας. Τὸ Ἄργος ἠμφισβήτησεν ἐπὶ μήκιστον τὴν ὑπεροχὴν εἰς τὴν Σπάρτην· ἀλλὰ τῷ 550 π. Χ. ἐκυρίευσαν οἱ Σπαρτιᾶται, μετὰ μακρὸν ἀγῶνα, τὴν μεθόριον χώραν Κυνουρίαν καὶ τὴν πόλιν Θυρέαν, τῷ δὲ 520 κατενίκησεν ὁ βασιλεὺς Κλεομένης τοὺς Ἀργείους πρὸς τῇ Τίρυνθι. Ἔκτοτε τὸ Ἄργος ἀπέσχε πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ὧν ἡ Σπάρτη προεῖχε. Κατ᾿ ἀρχὰς φαίνονται οἱ Σπαρτιᾶται μετὰ τῆς Ἤλιδος, εἶτα μετὰ τῆς Τεγέας συμμαχίαν συνομολογήσαντες, καὶ βαθμηδὸν προσηρτήσαντο ἑαυτοῖς διὰ συμμαχιῶν καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Πελοποννήσου. Ἐχορήγουν δ᾿ αὗται αἱ συμμαχίαι εἰς τὴν Σπάρτην τὴν ἀρχηγίαν ἐν πολέμῳ, ἐν εἰρήνῃ δὲ τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν συμβουλίοις καὶ συνελεύσεσιν, οὐδαμῶς παραβλάπτουσαι τῶν πόλεων τὴν ἀνεξαρτησίαν, ῥητῶς μάλιστα μνημονεύουσαι τῆς διατηρήσεως τῆς τῶν συμμάχων αὐτονομίας (Θουκ. Ε, 74). Οὐδὲ φόρον δ᾿ ἀπέτινον εἰς τὴν Σπάρτην αἱ πόλεις αὗται, οὐδὲ μόνιμον εἶχον συμμαχικὸν συμβούλιον, ἀλλ᾿ ἐδικαιοῦτο ἡ Σπάρτη, ὁσάκις ἀνάγκη παρουσιάζετο, «παρακαλεῖν» αὐτοὺς παρ᾿ἑαυτῇ. Ἐπέκεινα τῆς Πελοποννήσου νὰ ἐκτείνῃ τὴν δύναμιν αὐτῆς ταύτην ἡ Σπάρτη οὐδόλως προὐτίθετο (Ἡρδ. ΣΤ, 108). Ἀλλ᾿ ὁ κοινὸς κίνδυνος ἐπὶ τῶν Περσικῶν ἥνωσε πάσας τὰς πόλεις, πλὴν τοῦ Ἄργους, ὑπὸ τὴν Σπάρτην, καὶ τότε ἐδόξασαν αὐτὴν τὰ 300 θύματα αὐτῆς ἐν Θερμοπύλαις, καὶ ὁ ἐκεῖ ἡρωϊκῶς πεσὼν βασιλεὺς αὐτῆς Λεωνίδας, οὗ κενοτάφιον ἀνηγέρθη ἐν Σπάρτῃ, νομιζόμενον ὅτι ἔτι σώζεται. Ἀλλὰ μετὰ τοῦ πρώτου κινδύνου τὴν ἀποσόβησιν, συνεῖδον οἱ Σπαρτιᾶται ὅτι δὲν ἠδύναντο αὐτοὶ νὰ ἐξακολουθήσωσι τὸν πόλεμον μακρὰν τῆς Ἑλλάδος κατὰ τῶν Περσῶν· καὶ ἰδόντες τὴν τιμὴν τῆς πόλεως ἀμαυρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Παυσανίου καὶ τοῦ Λεωτυχίδου, συγκατένευσαν εἰς τὸ ν᾿ ἀναλάβωσιν αἱ Ἀθῆναι, ἀπὸ τοῦ 476 ἢ 472 π. Χ., τὴν διεύθυνσιν τοῦ πολέμου, καὶ περιωρίσθησαν αὐτοὶ εἰς τὴν

Πελοπόννησον. Οὐχ ἧττον ὅμως ἔκτοτε ἤρξαντο ζηλοτυπίας ἐρεθισμοὶ μεταξὺ Σπάρτης καὶ Ἀθηνῶν. Μετὰ τὴν συμφορὰν ἣν ἐπέφερε τῇ Σπάρτῃ μέγας σεισμὸς, καὶ τὴν ἐπανάστασιν τῶν Εἱλώτων καὶ Μεσσηνίων, ἐπῆλθε ῥῆξις τῷ 461, καὶ τῷ 457 σπαρτιατικὸς στρατὸς προῆλθεν εἰς τὴν ἔξω Ἑλλάδα, ἐπὶ προφάσει μὲν τοῦ νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν Δωρίδα κατὰ τῶν Φωκέων, ἀληθῶς ὅμως ἵνα παρακωλύσῃ τῶν Ἀθηναίων τὴν πρόοδον. Καὶ διὰ δύο μὲν ἀνακωχῶν, τοῦ 451 καὶ 445, παρεκωλύθη πρὸς ὥραν ἡ σύγκρουσις. Ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ Ἀθῆναι ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐξέτεινον τὴν ὑπεροχήν των, δὲν εἶχεν ἔτι λήξει ἡ τελευταία ἀνακωχὴ, ὅτε, τῷ 431 π. Χ., ἐξερράγη ὁ οριστικὸς ἀγὼν, ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος, ὁ τὴν δύναμιν τῶν Ἀθηνῶν καταστρέψας, καὶ τὴν ἡγεμονίαν αὖθις ἀποδοὺς εἰς τὴν Σπάρτην. Κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ὅμως, ἰδίως διὰ τοῦ Λυσάνδρου καὶ τοῦ Ἐπιτάδου ἀνετράπησαν αἱ τέως ἀκλόνητοι βάσεις τοῦ Λυκουργείου πολιτεύματος. Ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τῶν περιοίκων πρὸς κάρπωσιν ὁμοίων δικαιωμάτων μετὰ τῶν πολιτῶν, προέκυψε τῷ 397 π. Χ. ἡ στάσις τοῦ Κινάδωνος. Ταύτης δ' ἀποτυχούσης, ἐπροσπάθησεν ὁ Ἀγησίλαος τὴν ἐν τῇ Ἑλλάδι ἤδη στερεωθεῖσαν δύναμιν τῆς Σπάρτης νὰ ἐκτείνῃ καὶ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, καὶ ἐπολέμησεν ἐπιτυχῶς κατὰ τῶν Περσῶν, μέχρις οὗ οἱ Πέρσαι διὰ χρημάτων διήγειραν τὸν Κορινθιακὸν πόλεμον, τῷ 395 π. Χ. Μετὰ πολλὰς ἀποτυχίας, ἰδίως μετὰ τὴν ἧτταν εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς Κνίδου (394), ἡ Σπάρτη, ἵνα ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν της τοὺς καρποὺς τοῦ πολέμου, παρέδωκε διὰ τῆς εἰρήνης τοῦ Ἀνταλκίδου. εἰς τὸν Μέγαν βασιλέα πάσας τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἀνέθετο αὐτῷ τὴν ὁριστικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν ὑποθέσεων, καὶ οὕτως, ἐπὶ προφάσει τῆς ἀπελευθερώσεως πάντων τῶν Ἑλλήνων, ἐξησφάλισεν ἑαυτῇ, διὰ τῆς Περσικῆς συμμαχίας, τὴν ὑπεροχὴν ἐν Ἑλλάδι. Μόναι αἱ Θῆβαι δὲν ὑπέκυψαν εἰς τοὺς ὅρους τούτους, καὶ ἀφήρεσαν ἀπὸ τῆς Σπάρτης τοὺς καρποὺς τῆς ἐπονειδίστου εἰρήνης. Αἱ δ' Ἀθῆναι, ἀφ' οὗ ἐν Νάξῳ ἐνίκησαν (τῷ 376), νέαν συνέδεσαν συμμαχίαν, καὶ ἡ Σπάρτη τῷ 372 ἐπισήμως ἀπέστη τῆς ἡγεμονίας. Ἔτι δὲ δεινότερα ἔπαθε διὰ τῆς ἐξακολουθήσεως τοῦ Θηβαϊκοῦ πολέμου, ὅτε ὁ ἐχθρὸς οὐ μόνον πρὸ τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀγορὰν αὐτῆς εἰσήλασε. Καὶ ἠναγκάσθη μὲν ταχέως ν' ἀποσυρθῇ ὁ Ἐπαμεινώνδας, ἀλλ' οὐχ ἧττον καιρίαν ἐπέφερε πληγὴν εἰς τῆς Σπάρτης τὴν δύναμιν, ἀνακαλέσας, τῷ 369, τοὺς Μεσσηνίους εἰς τὴν πατρίδα των, καὶ ἱδρύσας τὴν Μεγαλόπολιν. Τῷ 365 ἠναγκάσθησαν οἱ Σπαρτιᾶται νὰ ἐπιτρέψωσι τοῖς συμμάχοις των νὰ συνομολογήσωσι καθ' ἑαυτοὺς εἰρήνην μετὰ τῶν Θηβαίων. Ἔκτοτε προέβαινεν ἄνευ διακοπῆς ἥ τε ἐσωτερικὴ καὶ ἡ ἐξωτερικὴ παρακμή. Οἱ πολῖται ἐπτώχυνον, ἦσαν ἐκ χρεῶν καταβεβαρημένοι, καὶ οἱ νόμοι τοῦ Λυκούργου ἔμενον τύποι ἁπλοῖ. Συμμαχοῦντες μετὰ τῶν Φωκέων, ἔπεμψαν αὐτοῖς οἱ Σπαρτιᾶται βοήθειαν, χωρὶς ὅμως δραστηρίως νὰ τοὺς ὑποστηρίξωσιν· ἀλλὰ τοῦτο ἠρέθισε τὸν Φίλιππον, ἢ ἔδωκεν αὐτῷ πρόφασιν, καὶ τῷ 344 εἰσέβαλεν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἐπεκύρωσε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Μεσσηνίας, τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Ἀρκαδίας (Just. IX, 5). Ἀπόντος τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐκ Μακεδονίας, ἐπροσπάθησεν ὁ βασιλεὺς Ἆγις ὁ Β', καὶ ὑπὸ τοῦ Δαρείου διὰ χρημάτων ὑποστηριζόμ[illegible]ος, ν' ἀνατρέψῃ τὴν Μακεδονικὴν ἐξουσία[illegible]ευθερώσῃ ἀπ' αὐτῆς τὴν Ἑλλάδα[illegible]νικήτη καὶ ἐφονεύθη ὑπ[illegible]
τὴν Μεγαλόπολιν.
ἐξέλιπεν ἢ ἠλαττ[illegible]
μα, ἀποδεικνύει
τῆς πόλεως κ[illegible]
τρίου (296)
(242) ἀπ[illegible]

τῶν ὀφειλῶν, νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀναδασμὸν τῶν γαιῶν, καὶ ν' αὐξήσῃ δι' ἐγγράφων τὸν ἀριθμὸν τῶν πολιτῶν, ἐλαττωθέντα εἰς μόνους 700. Ἀλλὰ τὴν πρόθεσίν του ἐματαίωσε τῶν πλουσίων ἡ ἰδιοτέλεια· μόνον δὲ τῷ 226 ἐπέτυχεν εἰς πραγματοποίησιν αὐτῆς Κλεομένης ὁ Γ', τὴν ἐφορείαν ἐξολοθρεύσας. Τότε ἐφάνη νέα ἀκμῆς ἐποχὴ ἀνατέλλουσα διὰ τὴν Σπάρτην, καὶ ὁ Κλεομένης ἦν ἤδη οὐ μακρὰν τοῦ ν' ἀναλάβῃ αὖθις τὴν ἡγεμονίαν ἐπὶ τῆς Πελοποννήσου, ὅτε συμμαχία τῶν Ἀχαιῶν μετὰ τῶν Μακεδόνων ἔφερεν Ἀντίγονον τὸν Δώσοντα εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἡ ἐν Σελλασίᾳ ἧττα (224), καὶ ὁ θάνατος τοῦ Κλεομένους ἐν Αἰγύπτῳ ἐπέφεραν τὸ τέλος τοῦ κράτους τῶν Ἡρακλειδῶν. Ὁ Ἀντίγονος ἀφῆκε γενναιοψύχως τοῖς Σπαρτιάταις τὴν ἀνεξαρτησίαν, ἀλλὰ μετ' ἀσήμους βασιλεῖς, τὸν Λυκοῦργον, τὸν Χείλωνα, ἀνεδείχθησαν οἱ ἀποτρόπαιοι τύραννοι Μαχανίδας (211-207) καὶ Νάβις (206-192), οἵτινες ὑπέκυψαν τῷ Φιλοποίμενι, προσδέσαντι τὴν Σπάρτην εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμόν· τῷ 189 ὅμως, ἐπαναστᾶσαν, αὐστηρῶς τὴν ἐτιμώρησε, καὶ τὰς Λυκουργείους διατάξεις ἀντικατέστησε δι' Ἀχαϊκῶν. Οἱ πιεζόμενοι ἀπετάθησαν τότε πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, οἵτινες ἐπὶ πολὺ ἐθεράπευον τὰς ἀμοιβαίας ταύτας συγκρούσεις, μέχρις οὗ, τῷ 146 π.Χ., εὗρον τὴν Ἑλλάδα ὥριμον πρὸς καθυπόταξιν· τοῖς Σπαρτιάταις ὅμως ἐπετράπη καὶ τότε μερίς τις τῆς ἐλευθερίας, ὅση ἦν δυνατὸν ν' ἀπονεμηθῇ εἰς Ἕλληνας ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους, καὶ οὗτοι ἦσαν οἱ ἐλευθερολάκωνες. Διατάξεις δὲ τῆς νομοθεσίας τοῦ Λυκούργου ἔμειναν ἐν ἰσχύϊ καὶ μέχρι τῆς ε' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. — 3) Πολίτευμα. Οἱ Σπαρτιᾶται καὶ οἱ Κρῆτες ἦσαν ἀμφότεροι Δωριεῖς, καὶ οὗτοι τὸ πλεῖστον ἐκείνων ἄποικοι, ὥστε ἑπόμενον ἦν αἱ πολιτικαὶ αὐτῶν διατάξεις νὰ ὁμοιάζωσιν, ὅθεν καὶ ἡ παράδοσις ὅτι ὁ Λυκοῦργος πολλὰς ῥήτρας αὐτοῦ ἐδανείσθη ἐκ Κρήτης. Τινὲς δὲ τῶν νέων ἱστορικῶν, οἱ πάντα ἐξ Ἀσίας κατάγοντες, ἠθέλησαν ν' ἀναγνωρίσωσιν ἐν πολλοῖς φοινικικὴν τὴν πηγήν. Ὁ πληθυσμὸς τῆς ὅλης Λακωνίας διῃρεῖτο εἰς τρεῖς τάξεις, α) τοὺς νικητὰς Σπαρτιάτας, τοὺς κυρίως ἐλευθέρους καὶ πλήρεις πολίτας· β) τοὺς ἀτομικῆς ἐλευθερίας ἀπολαύοντας περιοίκους· γ) τοὺς ὑποδουλωθέντας Εἵλωτας (ἴδ. καὶ Ἐκκλησία). Βαθμηδὸν δὲ προέκυψε καὶ παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις ἡ διαφορὰ μεταξὺ Ὁμοίων καὶ ὑπομειόνων (ἴδ. Ὅμοιοι). Σκοπὸς τῆς Λυκουργείου νομοθεσίας ἦν κυρίως νὰ δεσμεύῃ τοὺς πολίτας εἰς τὴν πολιτείαν, νὰ παρασκευάζῃ αὐτοὺς ἐξόχως πολεμικούς, καὶ νὰ δυσχεραίνῃ ὅσον ἐνῆν τὴν μετατροπὴν τῶν ἀρχαίων νομίμων. Διὰ τοῦτο διῃρέθη πᾶσα ἡ χώρα εἰς κλήρους ἴσους, ἀδιαιρέτους καὶ ἀναπαλλοτριώτους 6,000 ἢ 4,500 διὰ τοὺς Σπαρτιάτας, αὐξηθέντας εἰς 9,000 μετὰ τὴν πρόσληψιν καὶ τῆς Μεσσηνίας, 30,000 δὲ, ἐλάσσονας τὴν ἔκτασιν, διὰ τοὺς περιοίκους. Προσέτι ἐκανονίσθη ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἀγωγή, τὰ συσσίτια, ἡ ἀπαγόρευσις τῶν ἀποδημιῶν, ἡ ξενηλασία, ὁ περιορισμὸς τῆς ἐλευθερίας ὡς πρὸς τὴν ἀτομικὴν ἐνέργειαν, μόνον τοῖς περιοίκοις φέρ' εἰπεῖν ἐπιτρεπομένου νὰ μετέρχωνται ἐμπόριον καὶ βιομηχανίαν, ἡ σχεδὸν ἀπαγόρευσις τῆς χρήσεως τοῦ νομίσματος, ἡ ὑπόκυψις τοῦ πολίτου εἰς τὴν ἀρχήν, τοῦ νεωτέρου εἰς τὸν πρεσβύτερον, ἣν διηυκόλυνεν ἡ προσδοκία ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης ἀπολύτου ὑποταγῆς ἀπέκτα ὁ πολίτης τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλληταί ποτε καὶ αὐτὸς ὁμοίως, ἡ γενικὴ περιφρόνησις τῆς ἀνανδρείας, καὶ ἐπίσης καὶ τῆς ἀγαμίας, διότι παρὰ παντὸς πολίτου ἐδικαιοῦτο ἡ πατρὶς ν' ἀπαιτῇ τὴν διατήρησιν καὶ αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς. Τὸ πολίτευμα ἦν συμμιγὲς ἐκ μοναρχικῶν, ἀριστοκρατικῶν καὶ δημοτικῶν τύπων. Καὶ τὸ μὲν μοναρχικὸν ἀξίωμα διεῖπον δύο βασιλεῖς διαδοχικοί, τιμῶν ἀπολαύοντες οἵων ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων, καὶ ἀνωτέρων τῆς ἰσχύος αὐτῶν.

Τὸ κυριώτερον αὐτῶν δικαίωμα ἦν τὸ τῆς στρατηγίας ἐν πολέμῳ, ἣν ὅμως ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις περιώριζον οἱ προσαρτώμενοι αὐτοῖς Ἔφοροι (ἴδ.). Τὸ δ' ἀριστοκρατικὸν στοιχεῖον ἀντεπροσώπευεν ἡ γερουσία (ἴδ.), ἥτις ἐπὶ πολὺ ἦν ἡ ἰσχυρωτάτη τῶν ἐν Σπάρτῃ ἀρχῶν. Ἡ δὲ δημοκρατία ἥδρευεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ (ἴδ.), κυριωτέρους ἀντιπροσώπους ἔχουσα τοὺς Ἐ φ ό ρ ο υ ς, ὧν ἡ ἰσχὺς καὶ ἐπιρροή, μετὰ τῆς ἐπικρατήσεως τῶν δημοτικῶν τάσεων συναναπτυσσομένη, ἐπίεζε μέχρι τέλους καὶ τοὺς βασιλεῖς καὶ τὴν γερουσίαν (ἴδ. Ἔ φ ο ρ ο ι). — Ὡς πρὸς τοὺς μετοίκους ἴδ. Εἵ λ ω τ α ς· ὡς πρὸς τὴν κατὰ φυλὴν διαίρεσιν καὶ τὴν τῆς χώρας διανομὴν ἴδ. Φ υ λ ή. Περὶ δὲ τῶν στρατιωτικῶν διατάξεων ἴδ. Σ τ ρ α τ ό ς.

Σπαρτιᾶτις. Ὡς οἱ νέοι ἀνετρέφοντο ἵνα γίνωσιν ἄνδρες ῥωμαλέοι καὶ ἱκανοὶ νὰ

ὑπηρετῶσι τὴν πατρίδα, οὕτω καὶ αἱ νέαι ἐλάμβανον ἀνάλογον ἀγωγήν, ἵνα γίνωνται ζωσίμων καὶ ἰσχυ ῶν παιδίων μητέρες καὶ τροφοὶ τῶν μελλόντων προμάχων τῆς πόλεως. Πρὸς τοῦτο ἠσκοῦντο καὶ αὗται σωματικῶς, καὶ κ ῶ ρ α ι, π ῶ π α ι, π ά λ λ α κ ε ς καλούμεναι (Θεόκρ. Γ, 23.—Τιμ. ἐν Πορφυρ. Πυθ. Ν, 21), καὶ εἰς ἀγέλας ὡς οἱ νέοι διῃρημέναι, εἶχον ἴδια γυμνάσια(Νικ. Δμσκ. Παραδ. ἐθ. Λκδ.), ἔνθα ἠγωνίζοντο γυμναί, ὡς ἐλέγετο, πιθανώτερον ὅμως ἐλαφρῶς ἐνδεδυμέναι, εἰς πάλην, εἰς δίσκον καὶ εἰς ἀκόντιον(Πλούτ. Λυκ. ΙΔ. Λακ. Ἀπφγ. ΣΤ, 848), οὐχί, ὡς ἐπιστεύθη, παρουσίᾳ τῶν νέων, διότι ἐν Σπάρτῃ ἀπηγορεύετο ἐν γένει ἡ παρουσία ἀργῶν θεατῶν εἰς τὰ γυμνάσια. Μετὰ τῶν νέων δὲ συνηντῶντο ἐλευθέρως καὶ συνανεστρέφοντο κατὰ τὰς πομπὰς καὶ τὰς δημοσίας ὀρχήσεις. Μόνον δ' ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, ὅτε τὰ ἤθη ἐξέκλινον τῆς ἀρχαίας αὐτῶν καθαρότητος, λέγει ὁ Ἀριστοτέλης (Πολ. Β, 6, 3) περὶ τῶν Σπαρτιατῶν ὅτι «ζῶσιν ἀκολάστως πρὸς πᾶσαν ἀκολασίαν καὶ τρυφῶσι».

Σπαρτῖνος, ὡραῖός τις Μῆδος παρὰ Λουκιανῷ (Ἰκρμνπ.).

Σπαρτιοχαῖται. Οὕτως ἐλέγοντο οἱ ἔφηβοι Σπαρτιᾶται οἵτινες, κατὰ τὸν νόμον, ὤφειλον νὰ τρέφωσι κόμην ἐπὶ τῶν ὤμων ἐσπαρμένην, ἵνα διακρίνωνται τῶν περιοίκων καὶ δούλων, ἐνῷ τὰ παιδία, μέχρι τοῦ 12ου ἔτους, ὤφειλον νὰ κείρωνται ἐν χρῷ (Πλουτ. Λυκ. ΙΣΤ.—Ἠθκ. Νκμχ. Δ, 7).

Σπαρτοί. Κατὰ τὸν μῦθον, ἐλθὼν ὁ Κάδμος ἐκ Φοινίκης εἰς Βοιωτίαν, ἐφόνευσεν ἐκεῖ δράκοντα λυμαινόμενον τὴν χώραν, καὶ ἐκ τῶν ὀδόντων αὐτοῦ οὓς ἔσπειρεν, ἐφύησαν ἄνδρες ἔνοπλοι, οἵτινες Σ π α ρ τ ο ὶ ἐκλήθησαν· ἅμα δὲ φυέντες, ἐπέπεσαν ἀγρίως κατ' ἀλλήλων καὶ ἀλληλοκτόνησαν· ζῶντες δ' ἔμειναν μόνον πέντε, ὁ Ἐχίων, ὁ Οὐδαῖος, ὁ Χθόνιος, ὁ Ὑπερήνωρ καὶ ὁ Πέλωρ. Μετ' αὐτῶν ὁ Κάδμος ἔκτισε τὰς Θήβας (Πινδ. Πυθ. Θ, 145.—Ἀπλλδ. Γ, 4, 1). Καὶ ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις ἐσώζετο ἐν Θήβαις τὸ ἀρχαιότατον τοῦτο ἀριστοκρατικὸν γένος τῶν Σ π α ρ τ ῶ ν, οἵα δήποτε καὶ ἂν ἦν ἡ ἱστορική του καταγωγή· ἐπὶ Παυσανίου ὅμως κἂν (Η, 11) οὐδεμίαν εἶχε πολιτικὴν ἐπιρροήν.

Σπάρτοκος, (ἐσφαλμένως Σ π ά ρ-

τ α κ ο ς), ὄνομα ὁλοκλήρου γενεᾶς βασιλέων τοῦ Βοσπόρου ἐν Πόντῳ, ἐν φιλικαῖς σχέσεσι διατελεσάντων μετὰ τῶν Ἀθηναίων, πρὸ πάντων τοῦ γενάρχου (438-431 π.Χ.), καὶ τοῦ προτελευταίου τῆς γενεᾶς (304-284 π. Χ.) (Διόδ. ΙΒ, 31. Κ, 100).

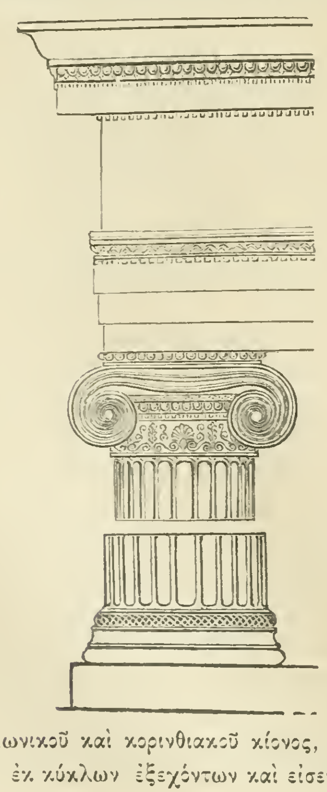
Σπάρτωλος, πόλις τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου ἐν Μακεδονίᾳ, βορείως τῆς Ὀλύνθου (Θουκ. Β, 79.—Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 3, 6.—Στφ. Βυζ.).

Σπάρτων, υἱὸς τοῦ Φορωνέως, πατὴρ τοῦ Μυκηνέως, κτίστου τῶν Μυκηνῶν (Παυσ. Β, 16).

Σπασίνης, βασιλεὺς ἐν τῇ πόλει Χάρσης ἐπὶ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου (Στφ. Βυζ.) Κατ' ἄλλους (Πτλμ.) Π α σ ί ν η ς ἢ (Λουκ. Μακρόβ. 16) Ὑ σ π α σ ί ν η ς.

Σπαύτα, λίμνη ἁλατοῦχος ἐν τῇ Ἀτροπατηνῇ, χώρᾳ τῆς Μηδίας (Στρβ. ΙΑ).

Σπεῖρα, τὸ προέχον μέρος τῆς βάσεως

τοῦ Ἰωνικοῦ καὶ κορινθιακοῦ κίονος, συγκείμενον ἐκ κύκλων ἐξεχόντων καὶ εἰσεχόντων.

Σπειώ, μία τῶν Νηρηΐδων, θυγάτηρ Νηρέως καὶ Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 43. —Ἀπλλδ.).

Σπερθίης, υἱὸς Ἀνερίστου, Σπαρτιάτης ἐπίσημος, ἑκουσίως ἑαυτὸν προσαγαγὼν, ἵνα μετὰ τοῦ Βούλιδος (ἴδ.) πεμφθῇ εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν καὶ θυσιασθῇ ὑπὲρ τῆς πατρίδος του (Ἡρδ. Ζ, 134.—Θεόκρ. Εἰδ. ΙΕ, 98.—Λουκ. Δημ. Ἐγκ. 32).

Σπερχειὸς, εἷς τῶν μεγάλων θεσσαλικῶν ποταμῶν (νῦν Ἑλλάδα ἢ Ἀλαμάνα) πηγάζων ἐκ τοῦ Τυμφρηστοῦ, καὶ ἐκρέων πρὸς ἀνατολὰς εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον κατὰ τὰς Θερμοπύλας, ἀφ' οὗ δεχθῇ τὰ ποτάμια Ἴναχον (ν. Βιστρίτσαν), Δύραντα (ν. Γοῦργον), Μέλανα (νῦν Μαυρονέρι), Ἀσωπὸν (ν. Καρβουναριάν). Ἐκ τῆς συναντήσεως τῶν ῥευμάτων αὐτοῦ καὶ τῶν θαλασσίων προέκυψαν προσχώσεις μεγάλως ἀλλοιώσασαι τὸ ἀρχαῖον στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν (ἴδ.) (Ὁμ. Ἰλ. Π, 174. — Ἡρδ. Ζ, 198. 228. — Liv. XXXVI, 14. XXXVII, 4). Σ π ε ρ χ ε ί α, πόλις, μνημονεύεται παρὰ Λιβίῳ (XXXII, 13), ἴσως κειμένη πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ ποταμοῦ.

Σπευσίνιοι, ἐν Ἀθήναις οἱ δοῦλοι οἱ καὶ Σ κ ύ θ α ι λεγόμενοι (ἴδ.).

Σπεύσιππος, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Εὐρυμέδοντος καὶ τῆς Ποτώνης, ἀδελφῆς τοῦ Πλάτωνος, ἐγεννήθη τῷ 395 π. Χ. Τὴν ἀνατροφὴν αὐτοῦ ἀνέλαβεν ὁ Πλάτων· φαίνεται δὲ φοιτήσας καὶ εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Ἰσοκράτους. Μετὰ τῶν Πυθαγορείων ὑποτίθεται σχετισθεὶς ὅτε συνώδευσε τὸν θεῖόν του εἰς τὴν τρίτην αὐτοῦ ὁδοιπορίαν εἰς Σικελίαν, καὶ ἔκτοτε ἐνετέρπετο πολὺ εἰς τὴν σπουδὴν τῶν συστημάτων αὐτῶν. Μνημονεύεται αὐτοῦ ἀλληλογραφία μετὰ Διονυσίου τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν, καὶ μετὰ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος. Τοῦ Πλάτωνος ἦν βεβαίως βοηθὸς καὶ στήριγμα κατὰ τὸ γῆρας αὐτοῦ· μετὰ τὸν θάνατόν του τὸν διεδέχθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ἀλλ' ἕνεκα σωματικῆς ἀσθε-

νείας ἐπὶ μικρὸν ἐδίδαξε μόνον, καὶ ἀφῆκε τῷ Ξενοκράτει τὴν διδασκαλικὴν ἕδραν του τῷ 339· τῷ δὲ 334 ηὐτοκτόνησεν ἐκ μελαγχολίας. Ὁ Διογένης Λαέρτιος περιγράφει τὸν Σπεύσιππον ὡς χαρακτῆρος ὀξυθύμου καὶ ἐμπαθοῦς, ἄλλοι τὸν λέγουσιν ἀβροδίαιτον καὶ ἐκδεδιητημένον (Αἰλ. π. ἱ. Γ, 319. — Διογ. Λ). Τὰ συγγράμματα ἃ κατέλιπεν ἦσαν πολυάριθμα. Ὁ Ἀριστοτέλης ἠγόρασεν αὐτὰ τριῶν ταλάντων· μνημονεύονται δὲ ὡς ὑ π ο μ ν ή μ α τ α καὶ ὡς δ ι ά λ ο γ ο ι, οἷον· Περὶ ἡδονῆς· περὶ δικαίου· περὶ ψυχῆς· περὶ φιλίας, κτλ. Ἄλλων τίτλοι ἦσαν Φ ι λ ό σ ο φ ο ς· Κ έ φ α λ ο ς· Κ λ ε ι τ ό μ α χ ο ς ἢ Λ υ σ ί α ς· Π ο λ ί τ η ς· Μ α θ η μ α τ ι κ ὸ ς, κτλ. Ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ σώζεται δίστιχον τοῦ Σπευσίππου εἰς Πλάτωνα.

Σπιθαμὴ, μέτρον μήκους, τα 3)4 τοῦ ποδός.

Σπιθριδάτης, Πέρσης, 1) στρατηγὸς τοῦ Φαρναβάζου (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 4, 10). —2) Σατράπης τῆς Λυδίας καὶ Ἰωνίας ὑπὸ Δαρεῖον τὸν Κοδομανὸν, ἐφονεύθη εἰς τὴν ἐν Γρανικῷ μάχην ὑπὸ τοῦ Κλείτου καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλε νὰ πλήξῃ ὄπισθεν τὸν Ἀλέξανδρον (Πλούτ. Ἀλξ. ΙΣΤ. — Ἀρρ. Α, 16, 8).

Σπίνθαρος, 1) ἐκ Τάραντος, φιλόσοφος Πυθαγόρειος, πατὴρ καὶ διδάσκαλος τοῦ Ἀριστοξένου (Διογ. Λαέρτ. Β, 5). —2) Ποιητὴς τραγικὸς ἐξ Ἡρακλείας, οὗ μνημονεύεται δρᾶμα ἡ Σ ε μ έ λ η. — 3) Ξένος, ἐκ Φρυγίας, πολιτογραφηθεὶς Ἀθηναῖος (Ἀρστφ. Ὄρν. 753).

Σπλαγχνοσκόπος, ἢ ἡ π α τ ο σ κ ό-

π ο ς, ἱερεὺς τὰ σπλάγχνα τῶν θυμάτων ἐρευνῶν, ἵνα τὸ μέλλον μαντεύῃ. «Αἱ ἐπὶ τῶν σπλάγχνων μορφαὶ καὶ ποιότητες προδηλοῦσιν ἀνθρώποις τὸ μέλλον» (Πλούτ. Πυθ. Χρηστ.).

Σπλήνιον, ἐπίδεσμός τις ἐξ ὑφάσματος ἢ λεπτοῦ δέρματος μετ' ἀλοιφῆς, εἶδος ἐμπλάστρου ἐπιτιθεμένου εἰς τὰς οὐλάς.

Σπολήτιον, 1) πόλις τῆς Βαιτικῆς Ἱσπανίας, κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ἄνα ποταμοῦ (Πτολ. Β, 4). — 2) Πόλις ἐπίσημος τῆς Ὀμβρικῆς ἐν Ἰταλίᾳ ἀπὸ τοῦ 242 π.Χ. Ῥωμαϊκὴ ἀποικία, ὑπὸ τῶν Γότθων ἐπὶ Σύλλα πολλὰ παθοῦσα (Στρβ. ΣΤ, 237). Νῦν Σπολέτον.

Σπονδὴ, ἐλέγετο ἡ πρᾶξις τοῦ εἰς ἐπίκλησιν τῶν θεῶν ἐκχέοντος τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ποτηρίου· τοῦτο δ' ἐγίνετο κατὰ τὰς θυσίας, ὅτε πολλάκις προσεψάλλοντο καὶ ᾠδαὶ, ἐν αἷς ὁ κατ' αὐτὰς ἐπικληθεὶς σ π ο ν δ ε ῖ ο ς,

ὡς ὁ ἐπισημότερος καὶ βαρύτερος τῶν μετρικῶν ποδῶν ἐπεκράτει (Ἀρτεμίδ. Α, 53. — Πολύδ.), καὶ συνώδευε δι' αὐλοῦ ὁ Σπονδαύλης. Καὶ οἱ ἑστιώμενοι δὲ ἔσπενδον πρὶν πίωσιν ἢ ἀφ' οὗ ἔπινον, τὰς πρώτας ἢ τὰς τελευταίας σταγόνας (Ξνφ. Κυρπ. Γ, 3, 19. Ε, 4, 1. — Ἑλλ. Δ, 7, 4). Καὶ ὅτε δ' ἐσυνθηκολόγουν, διὰ σπονδῶν ἐκύρουν τὰς συμφωνίας, ὥστε καὶ σ π ο ν δ α ὶ αὗται ἐν γένει ἐλέγοντο (Ὁμ. Ἰλ. Β, 340. Δ, 159 κτλ. — Εὐρπ. Κύκλ. 467. — Ξνφ. Ἀνβ. Α, 9, 9. κτλ.). Ἴδ. καὶ Θ υ σ ί α. Ἐ κ ε χ ε ι ρ ί α.

Σπόνδυλος, μικρὸς κύλινδρος, ὡς φέρ' εἰπεῖν οἱ ἐξ ὧν ἀποτελεῖται τὸ νωτιαῖον

ὀστοῦν καὶ τὸ σφονδύλιον τῆς ἀτράκτου. Ἐντεῦθεν ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ ἕκαστον τῶν μονολίθων κυλινδρικῶν τμημάτων τῶν ἀποτελούντων τὸ σῶμα τοῦ κίονος (Ἀθήν. Α, 206).

Σποράδες, αἱ νῆσοι αἱ διεσπαρμέναι εἰς τὸ Αἰγαῖον, τὸ Κρητικὸν καὶ τὸ Καρπάθιον πέλαγος, κυρίως αἱ πρὸς τῇ ἀκτῇ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, κατ' ἀντίθεσιν τῶν Κυκλάδων, αἵτινες περιεκύκλουν τὴν ἱερὰν Δῆλον.

Σπόργιλος, 1) δῆμος τῆς Ἀττικῆς (Στφ. Βυζ.). — 2) Κουρεὺς ἐν Ἀθήναις (Ἀρστφ. Ὄρν. 301).

Σπουδάρχαι, σπουδαρχιῶντες ἢ παραγγέλλοντες (Διον. Ἁλκ. — Πλούτ.) παρ' Ἀττικοῖς, οἱ κοινῶς ἀρχαιρεσιάζοντες λεγόμενοι, ὅσοι εἰς δημοσίας ἐκλογὰς ἀρχῶν ἑαυτοὺς ἐπρότεινον, ἢ ὑπὸ τῶν ῥητόρων ἐπροτείνοντο (Δμσθ. κ. Μειδ. 7. — Αἰσχ. Πρπρσβ. 6)· καὶ ἡ λέξις ἠνίττετο συνήθως τάσιν φιλόδοξον.

Σπυρὶς, τὸ ἁλιευτικὸν κοφίνιον (Ἡρδ. Ε, 16)· προσέτι δὲ καὶ κόφινος πλεκτὸς, εἰς

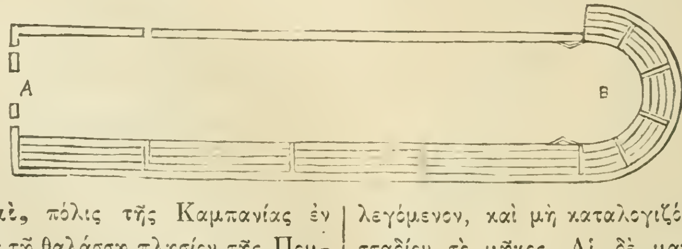

ὃν ἔφερον τὰ ἐδέσματα. Ἐλέγετο δὲ «ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνον», ὅτε τις παρ' ἄλλῳ ἐδείπνει, ἀλλὰ φέρων μεθ' ἑαυτοῦ (ἐν σπυρίδι) τὰ φαγητά του (Ἀθήν. Η, 365. — Ἡσύχ.).

Σταβιαὶ, πόλις τῆς Καμπανίας ἐν Ἰταλίᾳ, πρὸς τῇ θαλάσσῃ πλησίον τῆς Πομπηίας, μεθ' ἧς κατεχώσθη ὑπὸ τῆς λάβας τοῦ Βεσουβίου τῷ 79 μ. Χ., ἀφ' οὗ εἶχε σχεδὸν καταστραφῇ ὑπὸ τοῦ Σύλλα ἐπὶ τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου (Ov. Met. XV, 711. — Plin. XXXI, 2, 5. XXXII, 2, 8. Ep. VI, 16, 12). Νῦν ἐπ' αὐτῶν τὸ φρούριον Καστελλαμάρ.

Στάγειρος (ἡ). ἢ Στάγειρα (τὰ, ἡ), πόλις τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου ἐν Μακεδονίᾳ, μεταξὺ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου καὶ τῆς λίμνης Βόλβης, ἀποικία Ἀνδρίων (Ἡρδ. Ζ, 115. — Θουκ. Δ, 88). ἔνδοξος δὲ πρὸ πάντων ὡς πατρὶς τοῦ Ἀριστοτέλους, ὅστις καὶ Σταγειρίτης ἐπιλέγεται. Οὗτος δὲ καὶ διεπράξατο τὴν ἀνοικοδομὴν τῆς πόλεως, κατεδαφισθείσης ὑπὸ τοῦ Φιλίππου (Πλουτ. Ἀλέξ. Ζ). Νῦν ἐρείπια εἰς Ὀλυμπιάδα ἢ Λιβάνοβα.

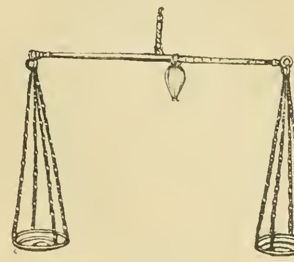
Στάδιον, 1) Μέτρον μήκους, 600 Ἑλληνικῶν ποδῶν, 625 δὲ ῥωμαϊκῶν (= 125 βήματα, ἢ 100 ὀργυιὰς, ἢ 6 πλέθρα), (Ἡρδ. Β, 149). Ἓν Ῥωμαϊκὸν μίλιον=8 στάδια (Στρβ. Ζ, 497)· ἓν δὲ γερμανικὸν γεωγραφικὸν μίλιον ἐστὶ=41 $^2)_3$ στάδ. καὶ τὸ χιλιόμετρον σχεδὸν=στάδ. 5 $^3)_4$. — 2) Τὸ εἰς τοὺς ἀγῶνας παρεσκευασμένον μέρος διὰ τοὺς πεζοὺς δρομεῖς, σταδιοδρόμους ἢ καὶ σταδιεῖς λεγομένους, εἴτε μέρος τοῦ γυμνασίου ἀποτελοῦν, εἴτε ἐκείνου κεχωρισμένον. Τὸ σχῆμα αὐτοῦ ἦν ἐπίμηκες, καὶ τὸ μῆκος αὐτοῦ ἑνὸς σταδίου, ἢ 600 ποδῶν. Καὶ ἡ μὲν μία τῶν μικρῶν πλευρῶν, ἐξ ἧς ἦν ἡ εἴσοδος (Α), καὶ ὅθεν ἐξώρμων οἱ σταδιοδρόμοι ἐλέγετο διαφόρως, γραμμὴ, ἄφεσις, ὕσπληγξ, βαλβίς· ἡ δ' ἑτέρα, ἐκυρτοῦτο εἰς ἡμικύκλιον (Β), σφενδόνη

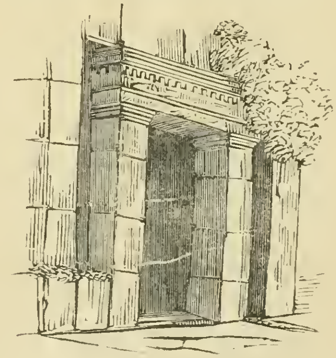
λεγόμενον, καὶ μὴ καταλογιζόμενον εἰς τοῦ σταδίου τὸ μῆκος. Αἱ δὲ μακραὶ πλευραὶ ἐστηρίζοντο συνήθως, εἰ οὐχὶ ἀμφότεραι, ὡς

ἐν στενῇ κοιλάδι, τοὐλάχιστον ἡ μία, εἰς λόφου κλιτὺν, καὶ τὴν ἄλλην ἀπετέλει τεχνιτὸς λόφος· ἀμφότεραι δὲ, ὡς καὶ τὸ ἡμικύκλιον τῆς σφενδόνης, ἐπεστρωμέναι δι' ἐδωλίων, ἐχρησίμευον εἰς τοὺς θεατάς. Εἰς τὴν δεξιὰν πλευρὰν ἵσταντο συνήθως τρεῖς κίονες, ὁ εἷς εἰς τὴν ἀρχὴν, φέρων ἐπιγραφὴν ΑΡΙΣΤΕΥΕ, ὁ ἄλλος κατὰ τὴν μέσην, μετ' ἐπιγραφῆς ΣΠΕΥΔΕ, καὶ ὁ τρίτος εἰς τὸ πέρας, ἔνθα ἐνήρχετο ἡ σφενδόνη, μετ' ἐπιγραφῆς ΚΑΜΨΟΝ. Αὕτη δὲν ἀπετείνετο εἰς τὸν ἁπλῶς στάδιον τρέχοντα, διότι αὐτοῦ ὁ ἀγὼν ἐπερατοῦτο εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἀλλ' εἰς τὸν τρέχοντα δίαυλον, ὅστις ὤφειλε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἄφεσιν, καὶ εἰς τὸν δολιχοδρόμον, ὅστις διαφόρως εἶχε νὰ διατρέξῃ τὸ στάδιον 6, 7, 8, 12, 20 ἢ καὶ 24κις. — Τὸ στάδιον τῶν Ἀθηνῶν, τὸ Παναθηναϊκὸν λεγόμενον, διότι ἐκεῖ ἐτελοῦντο οἱ ἀγῶνες κατὰ τὰ Παναθήναια, ἦν χωρίον κείμενον, ὡς φαίνεται, μεταξύ που Ἀθηνῶν καὶ Φαλήρου. Ἐκεῖθεν ὅμως μετέφερεν αὐτὸ περὶ Ὀλ. 100 ὁ ῥήτωρ καὶ εὐεργέτης τοῦ δήμου Λυκοῦργος (Ψ, Πλούτ.Β. ι. ῥητ. Λυκοῦργ.) πλησίον τῆς πόλεως, καὶ ἐστήριξεν αὐτὸ ἔνθα καὶ νῦν ἔτι ὑφίσταται, εἰς τοὺς λόφους κατὰ τὰς Ἄγρας, πέραν τοῦ Ἰλισσοῦ· καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων Ἡρώδης ὁ Ἀττικὸς ἐπέστρωσεν αὐτὸ διὰ μαρμαρίνων βαθμίδων, εἰς ἃς θαυμαστικῶς λέγει ὁ Παυσανίας ὅτι «κατηνάλωσε τὸ πολὺ τῆς λιθοτομίας τῆς Πεντέλης». Καὶ ἡ μὲν λιθόστρωσις αὕτη ἐξέλιπε· σώζονται δ' ἔτι λείψανα τοῦ ναοῦ τῆς Τύχης ὃν ἤγειρεν ὁ Ἡρώδης ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς νοτίας πλευρᾶς (Φιλόστρ. Ἡρώδης. Ε), καὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ τοῦ Ἡρώδου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς βορείας.

Σταθμὸς, 1) τὸ κατάλυμα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 470. Ρ, 110.—Σφκλ. Οἰδ. Τύρ.1139)· μάλιστα κατάλυμα τῶν ὁδοιπόρων (Ἡσδ.Θ, 294.—Ἡρδ. Β, 152. ΣΤ, 119. — Ξνφ. Ἀνβ. Α, 8, 1)· οὐχὶ δὲ ὁδοιπορικὸν μέτρον ἀποστάσεως, ὡς τινὲς ὑπέλαβον. — 2) Τὸ αὐτὸ καὶ πλάστιγξ, ἐργαλεῖον πρὸς ὁρισμὸν τοῦ βάρους, ἡ ζυγαρία, συγκείμενον ἐκ

μεταλλίνης ῥάβδου εἰς ἧς τὰ ἄκρα κρέμανται αἱ δύο πλάστιγγες εἰς ἃς τίθενται τὰ ζυγιζόμενα (Ἀρστφ. Βάτρ.—Ἡρδ. Β, 65), καὶ ἐνίοτε ἔχει καὶ τὸ λεγόμενον σήκωμα, τὸ ἐπιφέρον τὴν ἰσοσταθμίαν, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι. —3) Καὶ οἱ σταθμοὶ καὶ τὰ σταθμὰ, τὰ εἰς τὴν πλάστιγγα ἐντιθέμενα βάρη, ὧν πολλὰ, συνήθως μολύβδινα, εὑρίσκονται ἐν ἀνασκαφαῖς ἔχοντα τὴν ὁλκὴν αὐτῶν ἐπιγεγραμμένην. Περὶ αὐτῶν ἴδε τοὺς μετρικοὺς πίνακας Ἑλληνικοὺς καὶ Ῥωμαϊκούς. — 4)

Σταθμὸς, εἰς τὴν θύραν οἱ δύο πλάγιοι στύλοι ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ ὑπέρθυρον.

Σταλὶς, πάσσαλος ἄνω δίκρανος, δι' οὗ

στήνονται τὰ θηρευτικὰ δίκτυα (Ξνφ.Κυνηγ.Β, 8. ΣΤ, 7.—Ὀππιαν. κυνηγ. Α, 150.157).

Στάμνος, ὀγκῶδες ἀγγεῖον, συνήθως κεράμινον, εἰς ὃ καὶ τὸν οἶνον ἐναπέθετον,

ὅπερ καὶ καταστ α μ ν ί ζ ε ι ν ἐλέγετο (Ἀρστφ. Πλοῦτ. 545. — Ἀθήν. Α. 29. ΙΑ, 499. Ἡσύχ.). Τὸ νῦν σταμνίον.

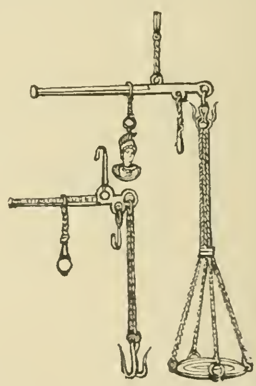
Στάρτοι, παρὰ τοῖς Κρησὶν αἱ φυλαὶ εἰς ἃς ὁ λαὸς διῃρεῖτο, ἀντὶ σ τ ρ α τ ὸ ς (Ἡσύχ. — Ἐπιγρ. Ῥαγκ. Ἅπαντα, Τ. ΙΣΤ, Σλ. 127. Ant. Hell. II, N. 2477).

Στασάνωρ, ἐκ Σόλων τῆς Κύπρου, εἷς τῶν παρ' Ἀλεξάνδρῳ εὐπατριδῶν νέων, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τῷ 329 π. Χ. τὴν διοίκησιν τῆς Ἀριανῆς, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κατακτητοῦ ἀντ' αὐτῆς τὴν Βακτρίαν καὶ Σογδιανὴν, τῷ 321. Συμπράττων δὲ μετὰ τοῦ Εὐμένους, ἀντέστη, καὶ ἀφ' οὗ οὗτος ἀπέθανεν, ἐπιτυχῶς κατὰ τοῦ Ἀντιγόνου (Ἀρρ. Γ, 29. ΣΤ. 27. Διόδ. ΙΘ, 68).

Στασῖνος, Κύπριος ποιητὴς, γράψας Κύπρια ἔπη (Ἀθήν.). Ἴδ. Ἔπος.

Στάτειρα, 1) σύζυγος Ἀρταξέρξου Β, τοῦ Μνήμονος, ἐδηλητηριάσθη ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Παρυσάτιδος, ἥτις ἐμίσει καὶ ἐφθόνει αὐτὴν (Πλούτ. Ἀρτ. ΙΗ).—2) Σύζυγος Δαρείου τοῦ Κοδομανοῦ, συλληφθεῖσα αἰχμάλωτος εἰς τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην, ἀπέθανε μετ' ὀλίγον (Πλούτ. Ἀλξ. Λ).—3) Θυγάτηρ Δαρείου τοῦ Κοδομανοῦ. Ἐξ Ἰνδιῶν ὁ Ἀλέξανδρος ἐπιστρέψας, ἐνυμφεύθη αὐτήν. Μετὰ τὸν θάνατον ὅμως αὐτοῦ τὴν ἐφόνευσεν ἡ Ῥωξάνη ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Περδίκκου (Πλούτ. Ἀλέξ. Ο. ΟΖ. — Just. XII, 10).

Στατὴρ, 1) νόμισμα χρυσοῦν (ἴδ. νομισματική). Πρῶτος λέγεται ὁ Λυδὸς Κροῖσος κόψας στατῆρας χρυσοῦς, καὶ εἶτα ὁ Δαρεῖος ἐξ ἀγνοτέρου χρυσοῦ διατάξας τὴν κατασκευὴν αὐτῶν, ὅτε καὶ ὠνομάσθησαν δαρεικοὶ (Ἡρδ. Ζ, 28). Ὅμοιοι δ' ἐκόπησαν καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ εἰς πολλὰς Ἑλληνικὰς πόλεις, οἷοι εἰσὶν οἱ ἔτι σωζόμενοι Λαμψακηνοὶ, τῶν Φωκέων, τοῦ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου κτλ., βάρος μὲν ἔχοντες περίπου 2 ἀττικῶν δραχμῶν, ἀξίαν δὲ συνήθη 20. Ὑπῆρχον δὲ καὶ διπλοῖ στατῆρες, καὶ διάφορα κλάσματα τῶν ἁπλῶν, ἀλλὰ πολὺ αὐτῶν σπανιώτερα. Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις δὲ, —ἄγνωστον ἂν καὶ ἐν προτέροις,— ἀργυροῦς στατὴρ ἐλέγετο τὸ τετράδραχμον. — 2) Σ τ α τ ὴ ρ ἐλέγετο καὶ ἡ μεταγενεστέρως ἐφευρεθεῖσα ζυγαρία μετὰ μιᾶς πλάστιγγος καὶ σηκώματος, τὸ καντάριον, ἧς κυ-

ρίως ἐγίνετο χρῆσις κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους (Statera).

Σταυρὸς, ποινὴ οὐχὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ παρὰ μόνοις τοῖς Ῥωμαίοις ἐν χρήσει, τὸ πρῶτον μόνον κατὰ δούλων, εἶτα δὲ καὶ κατὰ ξένων καὶ πολιτῶν διά τινας κατηγορίας ἐγκλημάτων, ὡς λῃστείας, πειρατίας, δολοφονίας, ἐγκλήματος καθοσιώσεως. Πάλος ἵστατο ὀρθὸς εἰς τὸ μέρος τῆς καταδίκης, ὁ δὲ κατάδικος, μαστιζόμενος, καὶ δοκὸν φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων (patibelium), ἀνηρτᾶτο εἰς τὸν σ τ α υ ρ ὸ ν, καὶ εἰς αὐτὸν μὲν ἐδένοντο οἱ πόδες του, αἱ δὲ χεῖρες εἰς τὴν ἐγκαρσίως προσηλωμένην δοκόν.

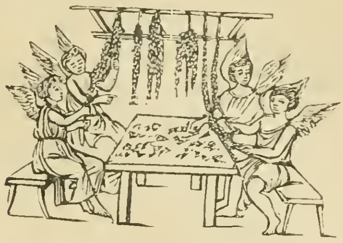
Στάφυλος, υἱὸς τοῦ Διονύσου (ἢ κατὰ Πλούταρχον, τοῦ Θησέως) καὶ τῆς Ἀριάδνης, Ἀργοναύτης, σύζυγος τῆς Χρυσοθέμιδος, καὶ πατὴρ, κατὰ τοὺς λατινικοὺς μύθους, τῆς Ῥοιοῦς, Μολπαδίας καὶ Παρθένου (Διόδ. Ε, 62). Περὶ τῆς πρώτης Ἴδ. Ἄνιος. Αἱ ἄλλαι δύο, καθῆκον ἔχουσαι ν' ἀγρυπνῶσιν ἐπὶ τοῦ οἴνου τοῦ πατρός των, ἀπεκοιμήθησαν, ὅτε ἐπελθόντες χοῖροι, ἀνέτρεψαν καὶ ἔχυσαν τὸν οἶνον. Ἔντρομοι ἐκεῖναι, ἔφυγον, καὶ ἐρρίφθησαν ἀπὸ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλ' ὁ Ἀπόλλων τὰς ἔσωσε, καὶ τὴν μὲν Παρθένον μετέφερεν εἰς Βούβαστον τῆς Χερσονήσου, ἔνθα ἱερὸν τῇ ἱδρύθη, τὴν δὲ Μολπαδίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἡμιθέας, εἰς Κάσταβον τῆς Χερσονήσου, καὶ ἐκεῖ ἐτιμᾶτο ὡς θεὰ τῆς Ὑγείας, καὶ αἱ εἰς αὐτὴν σπονδαὶ ἦσαν οὐχὶ ἐξ οἴνου, ἀλλ' ἐξ ὑδρομέλιτος.

Στέγαστρον, ἔνδυμα περικαλύπτον καὶ προφυλάττον· καὶ φορεῖον ἄνωθεν ἐστεγασμένον· καὶ πᾶσα ἀποθήκη εἰς ἣν ἀντικείμενα κατατίθενται πρὸς προφύλαξιν (Πλούτ. Κράσ. Γ.-Αἰσχλ. Χοηφ. 193.-Ἀθήν. 449).

Στειρία, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων τῇ Πανδιονίδι φυλῇ, πιθανῶς πρὸς τὴν Βράοναν.

Στεῖρις, πόλις τῆς Φωκίδος, νοτιανατολικῶς τῆς Ἀμβρυσοῦ, ἀποικία τοῦ δήμου Στειρίας τῶν Ἀθηναίων. Εἶχε ναοὺς τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ τῆς Δήμητρος. Κατεστράφη δ' ἐπὶ τοῦ δευτέρου φωκικοῦ πολέμου, καὶ ἔπειτα πάλιν ἀνῳκοδομήθη (Παυσ. Ι. 35, 9).

Στέμμα, πλεκτὸν ἐκ φύλλων, ἀνθέων, καρπῶν, ποικιλοχρόων ἐρίων καὶ ταινιῶν. Ἡ κατασκευὴ τῶν στεμμάτων ἦν βιομηχανία ἀσχολοῦσα ἐν Ἀθήναις ἰδίως τὰς γυναῖκας, αἵτινες στεφανοπλόκοι ἐλέγοντο, καὶ ἴδιον μέρος ἐν τῇ ἀγορᾷ εἶχον τὸ στεφανοπλόκιον (Ἀρστφ. Θσμφρ. 455—Θφρ. Φτ. Ἱστ. ΣΤ. 8, 1). (Ἡ εἰκὼν κατ' ἀρχαίαν ζωγραφίαν, ἔμβλημα στεφανοπλόκων). Ἦν δ' ἡ χρῆσις τῶν στεμμάτων ἱερὰ, ὡς ὅτε οἱ θύται ἀνήρτων αὐτὰ εἰς τὴν θύραν τοῦ ναοῦ, ἢ ἐστέφοντο καὶ ἔστεφον καὶ τὰ θύματα, δι' ὃ καὶ κατὰ

τὰ δύο ἄκρα εἶχον ταινίας, ἵνα περιδέωνται εἰς τὴν κεφαλήν· ἢ ἐφέροντο ἀνὰ χεῖρας τῶν ἱκετῶν, ἰδίως ἐξ ἐλαίας, ὡς ὁ Χρύσης, ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος, φέρει τοιαῦτα περὶ τὸ

χρυσοῦν ἱερατικὸν σκῆπτρόν του (Ὁμ. Ἰλ. Α, 14), καὶ πολλάκις κατετίθεντο εἰς τὰ γόνατα τῶν εἰς οὓς ἡ ἱκεσία ἀπετείνετο. Καὶ οἱ κήρυκες δὲ, οἱ πεμπόμενοι εἰς ἐχθρικὸν στρατόπεδον, ἔφερον εἰς τὰς χεῖρας στέμμα, ἢ κλάδον περιειλιγμένον διὰ λευκῆς. ταινίας ἢ ἐρίου λευκοῦ, ὡς σημεῖον εἰρήνης. Παρὰ δὲ Ῥωμαίοις εἰς τὰς προτομὰς τῶν προγόνων, ἃς εἶχε σχεδὸν πᾶς ἐπίσημος οἶκος, παρεκρεμῶντο στέμματα ἐπερραμμένα εἰς λευκὴν ταινίαν, ἔχουσαν ἐπιγεγραμμένην τὴν γενεαλογίαν. (Plin. XXXV, 2.—Ep. XIV—Juv. VIII, 1—Suet. Ner. XXXVII. Galb II).

Στεντορὶς λίμνη, ἐν Θρᾴκῃ, παρὰ τῇ πόλει Αἴνῳ, ὑπὸ τοῦ Ἕβρου ποταμοῦ σχηματιζομένη, καὶ εἰς τὴν θάλασσαν ἐκροὴν ἔχουσα (Ἡρδ. Ζ, 58).

Στέντωρ, Ἕλλην πρὸ τῆς Τρωάδος, οὗ ἡ φωνὴ ἦν ἴση πρὸς τὴν φωνὴν ἑκατὸν

ἀνδρῶν, καὶ ὅστις ἐπενόησε καὶ τὴν διὰ κοχλίου κραυγὴν (Ὅμ, Ἰλ. Ε, 785). Ἐλέγετο Θρᾷξ, ἢ Ἀρκάς, ἀποθανὼν ὅτε ἠθέλησε νὰ συναγωνισθῇ μετὰ τοῦ Ἑρμοῦ ὡς πρὸς τὴν μεγαλοφωνίαν.

Στενύκλαρος, πόλις τῆς Μεσσηνίας ἐν Πελοποννήσῳ, ἀρχαία πρωτεύουσα αὐτῆς, καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἐπὶ τοῦ πρώτου Μεσσηνιακοῦ πολέμου (Ἡρδ. Θ. 6, Στρβ. — Παυσ.).

Στερνόφθαλμοι, λαὸς μυθικὸς, κατ' Αἰσχύλον, ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸ στῆθος (Στρβ.).

Στέρνωψ, ἐξ Αἰτωλίας, υἱὸς Μέλανος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Τυδέως (Ἀπλλδ. Α, 8,5).

Στερόπη, 1) Μία τῶν Πληϊάδων. Ἴδ. ἀ σ τ ε ρ ι σ μ ο ί. — 2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀκάστου (Ἀπλλδ. Γ, 13). — 3) Θυγάτηρ τοῦ Πλευρῶνος καὶ τῆς Ξανθίππης (Ἀπλλδ. Α, 7, 7). — 4) Θυγάτηρ τοῦ Κηφέως, βασιλέως τῆς Τεγέας, (Ἀερόπη παρὰ Παυσ.). Ἀρνηθέντος τοῦ Κηφέως νὰ συνεκστρατεύσῃ εἰς Λακεδαίμονα μετὰ τοῦ Ἡρακλέους, διότι ἐφοβεῖτο τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Ἀργείων, ἔδωκεν ὁ Ἡρακλῆς εἰς τὴν Στερόπην μίαν τρίχα τῆς Γοργόνος, ἣν τῷ εἶχε δώσει ἡ Ἀθηνᾶ ἐντὸς κάλπης, καὶ ἤρκει τρὶς ταύτην νὰ σείῃ ὑπὲρ τὰ τείχη ἵνα τρέπωνται οἱ ἐχθροὶ εἰς φυγήν. Τότε παρακολουθήσας ὁ Κηφεὺς τὸν Ἡρακλῆν εἰς τὴν Λακωνίαν, ἐφονεύθη ἐκεῖ (Ἀπλλδ. Β, 7,3). — 5) Θυγάτηρ τοῦ Πορθάονος, ἡ ἐκ τοῦ Ἀχελῴου μήτηρ τῶν Σειρήνων (Ἀπλλδ. Α, 7, 10).

Στερόπης, εἷς τῶν Κυκλώπων (ἴδ.).

Στεφάνη, πόλις τῆς Παφλαγονίας μετὰ λιμένος (Σκύλ.), νῦν Στέφανον.

Στέφανος, 1) υἱὸς τοῦ Θουκυδίδου, Ἀθηναῖος. — 2) Υἱὸς τοῦ Μενεκλέους, ἐξ Ἀχαρνῶν, δήμου τῆς Ἀττικῆς, καθ' οὗ ὁ Δημοσθένης δὶς ὡμίλησε, τὸν 45 καὶ τὸν 46 λόγον του. — 3) Υἱὸς Ἀντιφάνους, Ἀθηναῖος, ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας, ἐν τῇ κωμῳδίᾳ Φ ι λ ο λ ά κ ω ν χλευάζων τοὺς Ἀθηναίους ὡς πηθικίζοντας τὰ ἔθιμα καὶ τοὺς τρόπους τῶν Λακώνων (Ἀθν. ΙΑ, 469). — 4) Γραμματικὸς, ἐκδότης σχολίων εἰς τὴν τοῦ Ἀριστοτέλους ῥητορικὴν καὶ ἠθικὴν, ζῶν κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους. — 5) Νομικὸς, συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ Τριβωνιανοῦ εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν Πανδεκτῶν, καὶ Ἑλληνιστὶ αὐτοὺς παραφράσας. — 6) ὁ Βυζάντιος, ὁ τελευταῖος μεταξὺ τῶν Ἀλεξανδρινῶν μαθηματικῶν καὶ ἀστρονόμων καταριθμούμενος, ἐδίδασκεν ἀπὸ τοῦ 610 μ. Χ., ἐπὶ Ἡρακλείου, ἐν Βυζαντίῳ· συνέγραψε δὲ ἐγχειρίδιον ἀστρονομίας, εἰσέτι ἀνέκδοτον, καὶ προσέτι γεωγραφικὸν μέγα σύγγραμμα, πιθανῶς ἐν σχήματι λεξικοῦ, Ἐ θ ν ι κ ὰ ἐπιγραφόμενον, καὶ ἐν 60 βιβλίοις ἐκ παντοίων συγγραμμάτων συνηρμοσμένον. Ἐπίτομον καὶ πτωχὸν αὐτοῦ ἀπόσπασμα, τὸ σωζόμενον, συνέταξεν ὁ γραμματικὸς Ἑρμόλαος.

Στέφανος, ὡς τὸ στέμμα, συμπλοκὴ ἀνθέων φυσικῶν ἢ τεχνητῶν, φερόμενος ἐπὶ τιμῇ ἢ πρὸς κόσμησιν κυρίως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Ὑπῆρχον δὲ παντοῖα εἴδη στεφάνων, διακρινόμενα κατά τε τὰ συστατικὰ καὶ κατὰ τὸ σχῆμα αὐτῶν. Πρὸ πάντων προσφιλὴς ἦν τοῖς Ἕλλησιν εἰς κατασκευὴν στεφάνων ἡ μύρτος, εἰς ἣν ἐνέπλεκον πολλάκις καὶ ἄλλα ἄνθη, ἴα, ῥόδα, ὑακίνθους κτλ. (α), ὥστε καὶ τὸ μέρος τῆς ἀγορᾶς ἔνθα ἐπώλουν αἱ στεφανοπλόκοι (ἴδ. σ τ έ μ μ α), καὶ αἱ μ υ ρ-

α β

ρ ί ν α ι προσέτι ἐλέγετο. Ἄλλοτε ἐπλέκοντο οἱ πρὸς κόσμησιν ὡρισμένοι στέφανοι καὶ ἐκ μόνων ἀνθέων συνηρμοσμένων, ἄνευ κλάδων (β). Ἔφερον δὲ στεφάνους οἱ Ἕλληνες εἰς πάσας τὰς οἰκογενειακὰς ἑορτὰς ἐπὶ γάμων,

ἐπὶ γεννήσεως παιδίων, καὶ ἂν τὸ παιδίον ἦν ἀρσενικὸν, ἐκρεμᾶτο ἐλαίας στέφανος εἰς τὴν θύραν. Τοὺς νεκροὺς ἔστεφον διὰ κισσοῦ. Καὶ εἰς τὰς ἑορτὰς δὲ καὶ εἰς τὰς θυσίας ἐστεφανοῦντο. Καὶ εἰς τὰς ἑστιάσεις ἔφερον στεφάνους ἢ περὶ τὰς κεφαλὰς, ἢ καὶ περὶ τὸν τράχηλον καὶ τὸ στῆθος, ὅτε οἱ στέφανοι ἐκαλοῦντο καὶ ὑ π ο θ υ μ ι ά δ ε ς (Ἀθν. ΙΕ,

γ

674. — Πλούτ. Συμπ. 2).(γ). Προσέτι δ' ἦν ἐν Ἀθήναις ὁ στέφανος καὶ ἀξίας σημεῖον διακριτικόν. Οὕτω μύρτου στέφανον ἔφερον ἐπὶ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων των οἱ ἄρχοντες, οἱ βουλευταὶ, οἱ ῥήτορες εἰς τὰς ἐκκλησίας τοῦ δήμου. Χρυσοῦς στέφανος διαφόρου ἀξίας, ὁριζομένης ἐν τῷ ψηφίσματι, ἐδίδετο ὑπὸ τῆς πόλεως, πρὸς τιμὴν καὶ ἀμοιβὴν μεγάλων ὑπηρεσιῶν εἰς ἰδιώτας ἢ

γνώρισιν καλῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων της. εἰς τοὺς νικητὰς τῶν διαφόρων ἀγώνων ἐδίδοντο διάφοροι στέφανοι, ἐξ ἀγριελαίας εἰς τοὺς Ὀλυμπιονίκας, ἐκ σελίνου εἰς τοὺς Ἰσθμιονίκας. — Ἐπὶ Ῥωμαίων ὁ θ ρ ι α μ β ε υ τ ι κ ὸ ς στέφανος (δ) ἐκ κλάδου δάφνης, εἶτα καὶ χρυσοῦς, ἐφέρετο ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ θριαμβευτικῶς εἰσελαύνοντος εἰς τὴν Ῥώμην μετ' ἐπίσημόν τινα νίκην. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν Αὐτοκρατόρων ὁ θρίαμβος τὸ πλεῖστον ἀνῆκεν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, ὅστις εἰσήλαυνεν ἐφ' ἁμάξης, δημοσίου ὑπηρέτου κρατοῦντος τὸν στέφανον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ (ε), ὡς τοῦτο πράττει ἡ νίκη συμβολικῶς εἰς τὴν εἰκόνα, ληφθεῖσαν ἐκ τῆς ἀψίδος τοῦ Τίτου, καὶ παριστῶσαν αὐτὸν μετὰ

ε

τὴν ἅλωσιν τῆς Ἱερουσαλήμ. Εἰς στρατηγοὺς δὲ τότε ἐχορηγεῖτο μόνον ὁ ἐ λ ά τ τ ω ν

δ

καὶ ξένας πόλεις. Μέχρι τέλους ὅμως ἐκ καταχρήσεως ἡ τοιαύτη ἀπονομὴ στεφάνου περιωρίσθη μόνον εἰς τὴν χορηγίαν τῆς διὰ τὴν στεφάνωσιν ψηφιζομένης ποσότητος. Καὶ εἰς τὴν βουλὴν δὲ πολλάκις ἐδίδετο στέφανος ὑπὸ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν εἰς ἀνα-

ἢ π ε ζ ὸ ς θ ρ ί α μ β ο ς (Διον. Ἁλικ. Θ, 36), ἡ Ovatio, εἴτε ἐκ τοῦ Ὄ ι ς (oves), διότι οὐχὶ ταῦρον ὡς οἱ αὐτοκράτορες, ἀλλὰ μόνον ἀρνίον ἔθυον, εἴτε ἐκ τῆς ἐκφωνήσεως Ω"! Ω"!! τοῦ λαοῦ (Virg. Æ, IV, 550.— Διον. Ἁλικ. Ε, 47.—Δ. Κάσσ. ΝΔ, 8.—

Liv. III, 10). Ὁ στέφανος τούτου ἦτο ἐκ μύρτου. Εἰς στρατιώτην σώσαντα ἄλλου ζωὴν ἐδίδετο ὁ πολιτικὸς στέφανος (corona Civila μετ' ἐπιγραφῆς ob civem, διὰ τὴν σωτηρίαν πολίτου) ἐκ δρυὸς (ζ). Ὁ πυργωτὸς στέφανος (muralis) ἐδίδετο χρυ-

ζ

η

σοῦς εἰς τὸν πρῶτον προσαναβάντα τὰ τείχη πολιορκουμένης πόλεως (η). Ὁ ναυτικὸς (navalis), ἐκ μιμήσεως χρυσῶν ἐμβόλων εἰς τὸν πρῶτον εἰσορμήσαντα εἰς ἐχθρικὸν πλοῖον (θ). Ὁ δὲ ἀκτινωτὸς στέφανος (Cor. radiata), ἔμβλημα τῶν θεῶν, ἐφέρε-

θ

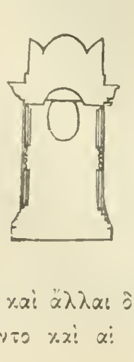

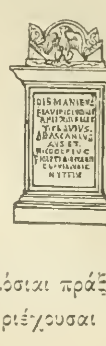
ι

το χρυσοῦς ὑπὸ μόνων τῶν αὐτοκρατόρων ὅτε ταπεινόφρων κολακεία τοὺς ἀπεθέου (ι).

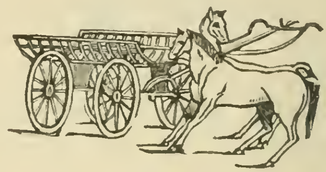
Στῆλαι, 1) λίθιναι, τετράπλευροι, εἰς ἃς, κατ' ἐπίσημον ἀπόφασιν, ἐνεχαράττοντο καὶ ἐξετίθεντο εἰς κοινὴν ἐπίγνωσιν τὰ ψη-

φίσματα καὶ ἄλλαι δημόσιαι πράξεις· ὁμοίως δ' ἱστῶντο καὶ αἱ περιέχουσαι ἀποφάσεις καταδικαστικὰς κατ' ἀπόντων, ὅπερ ἐλέγετο στηλιτεύειν, καὶ ἦν ἐπίτασις τῆς ποινῆς (Ἀνδκ. π. Μυστ. 78). Καὶ ἐπὶ τῶν τάφων δ' ἐτίθεντο στῆλαι τετράπλευροι ἢ στρογγύλαι, ἐπιταφίους ἔχουσαι ἐπιγραφὰς ἢ γλυπτικὰς παραστάσεις. — 2) Στ. Ἡρακλέους. Ἴδ. Ἡρακλῆς. — 3) Στ. Ἰνδικαί, ὄρη μέχρις ὧν ἔφθασεν ὁ Διόνυσος ὅτε ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Ἰνδιῶν (Διον. Περ. Στ. 2, 3. — Στρβ).

Στῆριγξ (ἡ) ἢ στήριγμα, δίκρανον ξύλον εἰς ὃ ἐστήριζον τὸν ῥυμὸν τῆς ἁμά-

ξης, ὅτε δὲν ἦτο ἐζευγμένη, ἵνα μὴ πίπτῃ εἰς τὸ ἔδαφος (Πλούτ. προβλ. Ῥωμ.).

Στησαγόρας, 1) συγγενὴς Μιλτιάδου τοῦ πρεσβυτέρου, πατὴρ τοῦ ἀρχαίου Κίμωνος, ἦρξε μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου ἐν Χερσονήσῳ, καὶ ἐδολοφονήθη ἐκεῖ τῷ 515 π. Χ. (Ἡρδ. ΣΤ. 38). — 2) Υἱὸς Κίμωνος τοῦ πρεσβυτέρου, ἀδελφὸς τοῦ μεγάλου Μιλτιάδου, διαδεχθεὶς αὐτὸν εἰς τὴν ἐν τῇ Χερσονήσῳ τῆς Θράκης ἀρχὴν (Ἡρδ. ΣΤ, 38). — 3) Σάμιός τις (Θουκ. Α, 116).

Στησικλῆς, ναύαρχος τῶν Ἀθηναίων (Ξενοφ.).

Στησέλαος, 1) υἱὸς Θρασύλου, Ἀθηναῖος, στρατηγὸς εἰς τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην (Ἡρδ. ΣΤ, 114). — 2) Διδάσκαλος τῆς ἀθλητικῆς (Πλάτ.).

Στησίμβροτος, σοφιστὴς ἐκ Θάσου, ζῶν ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Κίμωνος καὶ Περικλέους, ἠσχολήθη πρὸ πάντων περὶ τὴν ἑρμηνείαν τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν. Συνέγραψε δὲ καὶ περὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τοῦ Θεμιστοκλέους, τοῦ Θουκυδίδου καὶ τοῦ Περικλέους, ὀλιγώτερον, ὡς εἰκάζεται, ἵνα ἐξάρῃ τῶν ἀνδρῶν τούτων τὰς ἀρετάς, ἢ ἵνα παντοῖα συλ-

λέξη περὶ αὐτῶν ἀνέκδοτα. Φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ μεταγενέστεροι, καὶ αὐτὸς ὁ Θουκυδίδης, πολλὰ παρ' αὐτοῦ ἠρύσθησαν (Πλούτ. Θεμ. Β, ΚΔ. Κίμ. Δ, ΙΔ. ΙΣΤ. Περ. Η, Ι, ΙΓ. ΚΣΤ. ΛΣΤ.). Ὀλίγα διεσώθησαν αὐτοῦ ἀποσπάσματα (Συλλ. Müller, Fragm. Hist. Graec. II).

Στησίχορος, ἐξ Ἱμέρας τῆς Σικελίας, περίφημος λυρικὸς ποιητής, ἀκμάσας 630-550 π. Χ., σύγχρονος, ἀλλὰ κατά τι νεώτερος τοῦ Ἀλκμᾶνος. Ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ κατήγετο ἐκ Ματαύρου, τῆς Λοκρικῆς ἀποικίας ἐν τῇ νοτίᾳ Ἰταλίᾳ. Λέγεται ὅτι κυρίως τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἦν Τίσσας, ἐπεκλήθη δὲ Στησίχορος διότι ὠργάνιζε καὶ ἐγύμναζε τοὺς χορούς, ἥτις ἐπιμέλεια παρέμεινεν ἔπειτα καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους του ἐν Ἱμέρᾳ, ὡς φαίνεται, διότι μνημονεύονται δύο ἔτι ὁμώνυμοι αὐτῷ νεώτεροι ἐν Ἱμέρᾳ, ὁ μὲν περὶ τὰ 485, ὁ δὲ περὶ τὰ 370 π. Χ. Αἱ βιογραφικαὶ εἰδήσεις περὶ τοῦ πρώτου Στησιχόρου ἔχουσι κατὰ μέρος τι τὸ μυθικόν. Οὕτω διηγοῦνται ὅτι διηγηθεὶς εἰς τοὺς συμπατριώτας του μῦθον τινὰ περὶ ἵππου καὶ ἐλάφου, κατέστησεν αὐτοὺς προσεκτικοὺς εἰς τὰ φιλόδοξα σχέδια τοῦ τυράννου Φαλάριδος (Ἀρστт. Ῥητ. Β, 20). Εἰς ἓν τῶν ποιημάτων του κατηγορήσας τὴν Ἑλένην ὡς παραίτιον τῶν παθημάτων τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, ἐτυφλώθη ὑπ' αὐτῆς, ἥτις καθ' ὕπνον ἐμφανισθεῖσα αὐτῷ, τῷ προσῆψε τὴν συκοφαντίαν. Τότε συνέταξε καὶ ἔψαλε παλινῳδίαν, ἐν ᾗ διηγεῖτο ὅτι εἴδωλον μόνον τῆς Ἑλένης ἡρπάγη εἰς τὴν Τρωάδα (ὅθεν καὶ ὁ Εὐριπίδης ἐδανείσθη τὴν ὑπόθεσιν τῆς ὡραίας τραγῳδίας του Ἑλένης), καὶ τότε τῷ ἀπεδόθη ἡ ὅρασις. Κατὰ Σουΐδαν, τὸν ἐφόνευσε λῃστής τις Ἱκάνωρ καλούμενος. Εἶχε δὲ τάφον ἐν Κατάνῃ, πρὸ τῶν Στησιχορίων πυλῶν, καὶ ἕτερον ἐν Ἱμέρᾳ. Ἡ χορικὴ τοῦ Στησιχόρου ποίησις ἦν ἔτι συγγενὴς πρὸς τὴν ἐποποιίαν, καὶ ἐξέλεγε κυρίως μυθικὰς καὶ ἐπικὰς ὑποθέσεις (Ἆθλα ἐπὶ Πελίᾳ, Ἰλίου Πέρσις, Ὀρέστεια, Σκύλλα, Ἐριφύλη, κτλ.), πολλὰ ὅμως ἐν αὐτοῖς καὶ μεταβάλλων συμφώνως πρὸς τοὺς λυρικοὺς αὐτοῦ σκοπούς. Καὶ τῶν στίχων αὐτοῦ τὸ μέτρον ἦν ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἑξάμετρον, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐπικὴν διάλεκτον, εἰς ἣν ὀλίγους ἀνεμίγνυε δωρισμούς. Εἰς τὴν τέχνην δὲ τῆς χορικῆς διαπλάσεως ἐπενήργησε σπουδαίως ὁ Στησίχορος, αὐτὸς πρῶτος ἐπινοήσας καὶ προσθεὶς εἰς τὴν στροφὴν καὶ ἀντιστροφήν, τὴν ἐπῳδόν. Ὁ μέγας οὗτος ποιητὴς τῆς Σικελίας ἀνεγινώσκετο πολὺ καὶ ἐθαυμάζετο ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, μελῳδὸς Ὅμηρος ἐπικληθείς. Σώζονται δὲ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ μόνον ἀποσπάσματά τινα (Ἀποσπ. Bergk, poet. lyr. graec).

Στέβος, ἡ πεπατημένη ὁδός, καὶ τὰ ὁρατὰ ἴχνη τῶν ποδῶν, ὅθεν παρ' ἡμῖν τὰ στιβάλια διὰ τὰ ὑποδήματα. Προσέτι στίβος καὶ στίβη ἡ ἐκ χόρτων καὶ κλάδων κλίνη, χαμεύνη.

Στίγμα, κέντημα εἰς τὸ σῶμα δι' ἐργαλείου τοῦ στιγέως γινόμενον, καὶ ἀνεξάλειπτον μένον (πλὴν διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ χόρτου τοῦ λεγομένου βατραχίου, Διοσκορ. Β, 205). Ἐν τῇ ἀρχαιότητι τινὰ τῶν βαρβάρων ἐθνῶν κατεστίζοντο, ὡς οἱ ἄγριοι σήμερον, ἢ παρ' ἄλλοις τοιαῦτα στίγματα ἐθεωροῦντο ὡς δείγματα εὐγενείας (Ἡρδ. Ε, 6. —Ξνφ. Ἀνб. Ε, 4, 32. — Λουκ. π. Συρ. θεοῦ, 59. — Δίων Χρστ. ΙΑ, 3). Ἐν Ἑλλάδι δὲ τὸ στίγμα ἐπεβάλλετο εἰς ἀτιμίαν καὶ τιμωρίαν, ὡς οἱ Σάμιοι ἐπέστιξαν γλαῦκα εἰς τὸ μέτωπον τῶν Ἀθηναίων οὓς ἔλαβον αἰχμαλώτους (Πλούτ. Περ. ΚΣΤ), καὶ οἱ Συρακούσιοι ἵππον (Πλούτ. Νικ. ΚΘ). Ἐστίζοντο δὲ πρὸ πάντων οἱ δοῦλοι, ὅσοι ἐδραπέτευον, ἢ συνελαμβάνοντο κλέπτοντες, ἢ ἄλλο τι κακουργοῦντες (Φωκυλ. παρ' Ἡσυχ.) καὶ οἱ τοιοῦτοι στιγματίαι ἔφερον ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ μετώπου τὸ σημεῖον τῆς ἰδίας αὐτῶν καταδίκης. Ἐπὶ Ῥωμαίων ἔπειτα κατέστιζον ἐνίοτε καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὰ

ὦτα, ἄλλοτε καὶ ὅλον τὸ πρόσωπον τῶν τιμωρουμένων. Προσέτι δ' ἔστιζον εἰς τὸν βραχίονα καὶ τοὺς στρατευσίμους, καὶ τοὺς ἐν δημοσίοις ἐργοστασίοις ἐργαζομένους. — Εἰρωνικῶς ἐκ παραβολῆς ἐπεκράτησε σ τ ί γ μ α νὰ λέγηται καὶ ἡ στήλη ἡ τεθειμένη εἰς τὰς γαίας πρὸς ἔνδειξιν ὅτι ἦσαν ἐνυπόθηκοι, δι' ὃ καὶ σ τ ι γ μ α τ ί α ν ἔλεγεν ὁ Κρατῖνος τὸν Κ α λ λ ί α ν, ὡς κατάχρεων (Σχολ. Λουκ.).

Στίλβη, θυγάτηρ τοῦ Θησέως καὶ τῆς νύμφης Κρεούσης, ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος μήτηρ τοῦ Λαπίθου καὶ Κενταύρου (Διόδ. Δ, 71).

Στιλβίδης, ἐπίσημος μάντις Ἀθηναῖος (Ἀρστφ. Εἰρ. 2031).

Στιλίχων, κατήγετο βεβαίως ἐξ ἑνὸς τῶν Βανδάλων τῶν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου εἰς τὸ Βυζαντινὸν κράτος προσελθόντων, καὶ ἐγεννήθη κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τῷ 359 μ. Χ. Παρὰ τῇ αὐλῇ δ' ἀναστραφεὶς καὶ διαμορφωθείς, νέος κατετάχθη εἰς τὸν στρατόν, καὶ ὑπὸ τὸν μέγαν Θεοδόσιον προῆλθεν εἰς μεγάλα ἀξιώματα, καὶ ἐνυμφεύθη, τῷ 388, Σερέναν, τὴν ἀνεψιὰν τοῦ αὐτοκράτορος· ὁ δ' ἑπόμενος αὐτοκράτωρ, ὁ Ὀνώριος, ἐνυμφεύθη τὴν πρεσβυτέραν θυγατέρα τοῦ Στιλίχωνος, Μαρίαν, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτῆς, τὴν νεωτέραν. Προσέτι δ' ὁ Θεοδόσιος υἱοθέτησε τὴν σύζυγον τοῦ Στιλίχωνος, καὶ ἐπὶ τοῦ θανάτου του, τῷ 395 μ. Χ., τῷ ἀνέθηκε τὴν ἐπιτροπείαν τοῦ πείρας στερουμένου Ὀνωρίου. Τότε ὁ Στιλίχων κατὰ πρῶτον ἐξησφάλισε τὰ σύνορα κατ' εἰσβολῶν τῶν Γερμανῶν, καὶ εἶτα πρὸς δυσμὰς μεταβάς, ἐθανάτωσε διὰ τοῦ Γότθου Γαίνα τὸν Ῥουφῖνον, τὸν ἀνάξιον καὶ πανοῦργον ἐπίτροπον τοῦ Ἀρκαδίου, πρωτοτόκου ἀδελφοῦ τοῦ Ὀνωρίου. Εἶτα δ' ἐκινήθη κατὰ Ἀλαρίχου, τοῦ βασιλέως τῶν Γότθων, ὅστις εἶχεν ἐπιπέσει ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ κατακλύσει αὐτήν, πρῶτον μὲν κατὰ τὸν Πίνδον εἰς Ἤπειρον, εἶτα δ' εἰς τὴν Πελοπόννησον· ἀλλ' ἀπέτυχεν ἕνεκα τῆς προδοσίας τοῦ ὑπουργοῦ Εὐτροπίου, ἀνακαλέσαντος τὰ πεμφθέντα αὐτῷ ἐπικουρικὰ στρατεύματα. Ἐκ τούτου ὠφεληθεὶς διέφυγεν ὁ Ἀλάριχος, ὃν ὁ Στιλίχων εἶχεν ἐγκλείσει εἰς τὰ ὄρη τῆς Ἀρκαδίας (Claud. B. G. 517. De IV. Cons. Hon. 478). Τῷ 398 κατέστειλε τὴν ἐπανάστασιν τῶν Μαύρων ὑπὸ τὸν Γίλδον. Τῷ 400 δὲ μέγαν ἀνέλαβεν ἀγῶνα, ὅτε ὁ Ἀλάριχος, καὶ σχεδὸν ἐνταυτῷ καὶ ὁ Ῥαδαγάϊς μετὰ πλήθους βαρβάρων, εἰσήλασαν εἰς τὴν Ἰταλίαν. Δι' ἐπανειλημμένων μαχῶν ἐπροσπάθει ὁ Ἀλάριχος νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν Ῥώμην· ἀλλ' ἡττήθη ἐπανειλημμένως εἰς τὴν Πολλεντίαν καὶ εἰς τὴν Βερόναν (τῷ 402)· ὁ δὲ Ῥαδαγάϊς, καταστρατηγηθείς, περιεκυκλώθη εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ἄρνου, καὶ ἀπωλέσθη μετὰ πολυαρίθμου σώματος βαρβάρων. Ὁ δὲ Στιλίχων, ὁ τοσαῦτα πράξας ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ κράτους, οὐχ ἧττον ἔπεσε θῦμα ἀγνωμοσύνης, καὶ αὐλικῶν ῥᾳδιουργιῶν, καὶ τῇ 23 αὐγούστου τοῦ ἔτους 408, ἐθανατώθη ἐν Ῥαβέννῃ ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων τοῦ γαμβροῦ του, κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ.

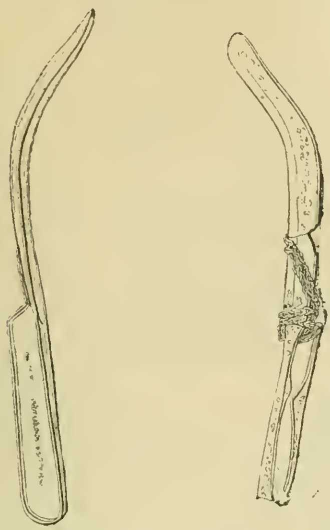
Στίλπων, Μεγαρεύς, μαθητὴς τοῦ Εὐκλείδου, εἷς τῶν ἐπισημοτέρων φιλοσόφων τῆς Μεγαρικῆς σχολῆς, διδάσκαλος τοῦ Ζήνωνος, ἀκμάσας περὶ τὰ 300 π. Χ. Ἐθεωρεῖτο ὡς ἄθεος, οὐδεμίαν παραδεχόμενος γενικὴν καὶ ἀφῃρημένην ἰδέαν, καὶ ἐλέγετο γράψας 9, ἢ κατ' ἄλλους 20 διαλόγους, ἐξ ὧν οὐδὲν ἐσώθη (Διογ. Λαέρτ. Β, 120).

Στίχιος, στρατηγὸς Ἀθηναῖος πρὸ τῆς Τρωάδος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 195).

Στίχος, ὄνομα δούλου, ὁ φέρει μία τῶν κωμῳδιῶν τοῦ Πλαύτου.

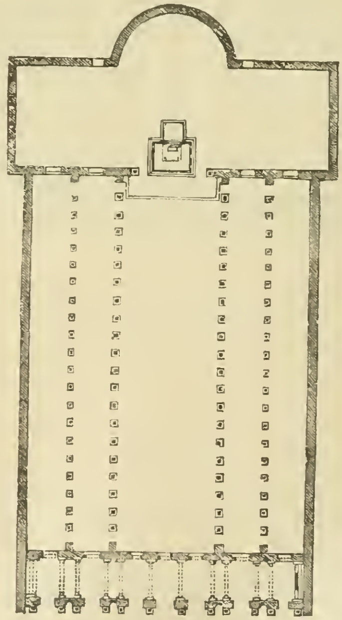
Στλεγγίς, ἐργαλεῖον δι' οὗ οἱ παλαισταὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνος ἀ π ε ξ ύ ο ν τ ο, ἤτοι ἀπέματτον, μετὰ τοῦ ἱδρῶτος καὶ τὸ ἔλαιον δι' οὗ ἐχρίοντο, καὶ τὴν κόνιν δι' ἧς ἐπεπάσσοντο πρὸ τῆς πάλης. Τὸ ἐργαλεῖον

τοῦτο εἶχε λαβίδα, καὶ τὸ κάτω μέρος στρογγύλον καὶ κοῖλον, καὶ ἦν ἐκ καλάμου, ἢ ἐξ ὀστοῦ ἢ ἐκ μετάλλου, ὡς πολλὰ τοιαῦτα εὑρέθησαν ἐν Ἑλλάδι. Τοῦ Πολυκλείτου καὶ τοῦ Λυσίππου ἀριστουργήματα ἦσαν τοιαῦται παραστάσεις ἀποξυομένων, καὶ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ

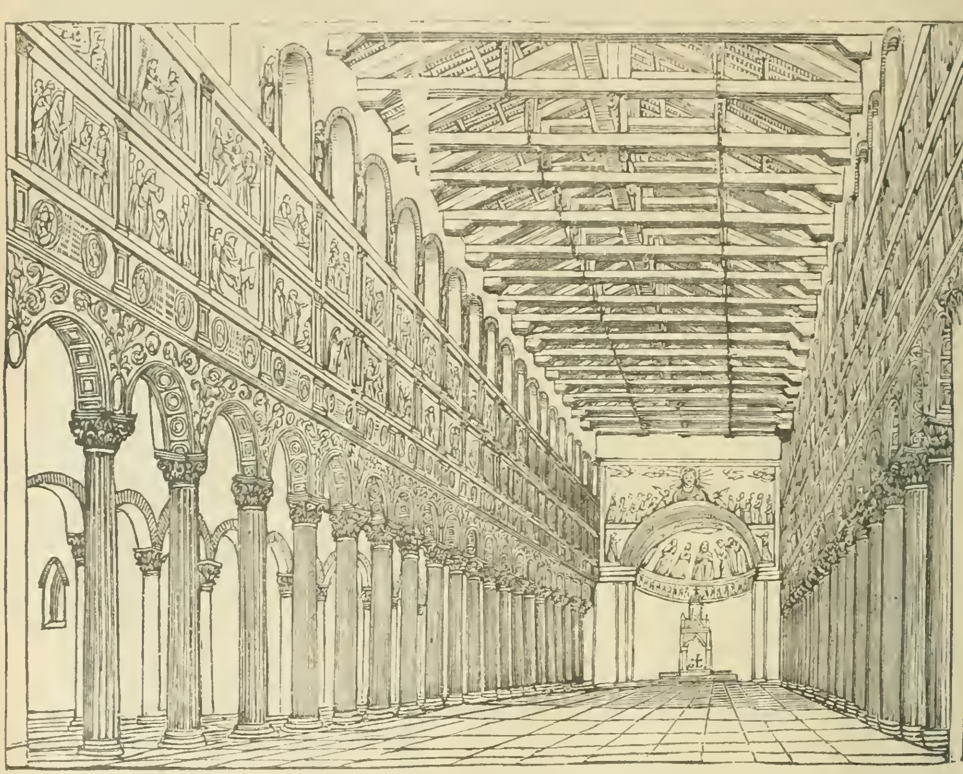
ἄλλου ἔργου ἀπομίμημα ὑπάρχει εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Ῥώμης, καὶ ἄλλο μικρὸν εἰς τὸ μουσεῖον τῶν Ἀθηνῶν.

Στοά, κιονοστοιχία, οἵα ὑπῆρχεν ἐντὸς τῶν ναῶν καὶ πέριξ αὐτῶν, ὁμοίως δὲ πολλάκις καὶ περὶ τὰ οἰκόπεδα τῶν πλουσίων, τὰ γυμνάσια, τὰς ἀγορὰς τῶν πόλεων. Ὠκοδομοῦντο δὲ καὶ καθ' ἑαυτάς, ὑπόστεγοι, τῆς στέγης βαινούσης ἀφ' ἑνὸς ἐπὶ σειρᾶς κιόνων, ἀφ' ἑτέρου ἐπὶ τοίχου, ὃν πολλάκις κατεκόσμουν εἰκόνες, ἢ ὅστις ἦν κατάγραφος. Οὕτως ἐν Ἀθήναις ἡ παρὰ τῇ Ἀγορᾷ Πεισιανάκτιος λεγομένη Στοά, ὡς ὑπὸ Πεισιάνακτος οἰκοδομηθεῖσα τοῦ γαμβροῦ τοῦ Κίμωνος, μετωνομάσθη Ποικίλη, ὅτε, προτροπῇ τοῦ Κίμωνος, ὁ τοῖχος αὐτῆς κατεκοσμήθη ὑπὸ τεσσάρων περιφήμων μεγαλογραφιῶν, ὧν τὴν μίαν ἔγραψεν ὁ Πολύγνωτος, παραστήσας τὴν δίκην τοῦ Αἴαντος, τὰς δὲ λοιπὰς ὁ Μίκων, καὶ πιθανῶς καὶ ὁ Πάναινος (Πλουτ. Κίμ. Δ. — Παυσ. Α, 15. Ε. 11. — Διογ. Λρτ. Ζ, 5. — Pl. XXXV, 35). Ἐχρησίμευον δ' αἱ στοαὶ ὡς τόπος διαίτης, συνεντευκτήρια καὶ περίπατοι τῶν πολιτῶν ἐν ταῖς θερμαῖς ὥραις τῆς ἡμέρας, εἰς τὰς κακοκαιρίας, εἰς ἐμπορικὰς ἐνεργείας καὶ συναλλαγάς, ὡς ἦσαν αἱ τῆς ἀγορᾶς τῶν Ἀθηνῶν, ὡς ἡ παρ' αὐτῇ μακρά, καὶ αἱ 5 τῆς παραλίας τοῦ Πειραιῶς, ὧν ἡ μία ἐπίσης μακρὰ ἐλέγετο (Παυσ. Α, 1, 2). Τινὲς δὲ τῶν στοῶν ἐχρησίμευον καὶ εἰς δημοσίας συνεδριάσεις, ὡς εἰς τὰς τοῦ ἄρχοντος βασιλέως ἐν Ἀθήναις ἡ Βασίλειος (Δμσθ. κ. Ἀρστγ. 376), κειμένη ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ προφήτου Ἠλία (Ῥαγκ. Τοπογρ. Ἀθν. Ἅπαντ. Τμ. ΙΗ. Σλ. 47). Αὕτη φαίνεται ὅτι ἦν διπλῆ, καὶ αἱ δύο παράλληλοι αὐτῆς κιονοστοιχίαι εἶχον πρὸς τὰ ἔνδον τοὺς κίονας καὶ ἡνοῦντο διὰ μικρᾶς πλευρᾶς ἡμικυκλικῆς, ἢ κατὰ τὸ μέσον καμπτομένης εἰς ἀψῖ-

δα, ἀναγκαίαν διὰ τὴν ἕδραν τῶν δικαστῶν, ἐν ᾧ ἡ ἀπέναντι μικρὰ πλευρὰ ἦν πιθανῶς ἀνοικτή. Τοῦτο κἂν τὸ σχῆμα, μετ' αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος βασιλική, ἔλαβον ἔπειτα οἱ

Ῥωμαῖοι ἀπὸ τῆς στοᾶς ταύτης, καὶ πρώτην τοιαύτην ἀνήγειρεν ἐν Ῥώμῃ, τῷ 184 π. Χ, ὁ Μ. Π. Κάτων, καὶ πολλαὶ ἄλλαι κατ'αὐτὴν ἐκτίσθησαν ἔπειτα, πολλάκις πολυτελέσταται, καὶ ἔχουσαι ὑπὲρ τὴν κάτω καὶ ἄλλην ἀνωτέραν μικροτέρων κιόνων σειρὰν, κατὰ μίμησιν τῶν ὑπαίθρων Ἑλληνικῶν ναῶν. Τὸν αὐτὸν τοῦτον ῥυθμὸν διεδέχθησαν μετὰ ταῦτα αἱ μεγάλαι χριστιανικαὶ ἐκκλησίαι, αἵτινες καὶ βασιλικαὶ ἐξηκολούθησαν διὰ τοῦτο ἐπιλεγόμεναι. — Ἰδ. Στωϊκοί.

Στοβαῖος, ἐκ Στοβῶν τῆς Μακεδονίας, ἔζη, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, μεταξὺ 450 καὶ 500 μ. Χ. Πολυμαθὴς καὶ πλεῖστα ἀναγνοὺς, κατέγραφεν ἀποσπάσματα καὶ σημειώσεις εἰς χρῆσιν τοῦ υἱοῦ του Σεπτιμίου. Τὸ πρῶτον βιβλίον αὐτῶν περιεῖχεν, εἰς 50 κεφάλαια, ἀποσπάσματα ἐκ τῆς φυσικῆς· τὸ δεύτερον 46, τὸ τρίτον 42, τὸ τέταρτον 58 κεφάλαια, ὕλης λογικῆς καὶ ἠθικῆς. Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔργου τούτου ἐλλείπει, καὶ ἐκ τοῦ β' βιβλίου σώζονται μόνον τὰ 9 πρῶτα κεφάλαια. Τὰ χειρόγραφα διακρίνουσι τὸ ὅλον εἰς δύο διάφορα συγγράμματα, ὧν τὸ πρῶτον διαιρεῖται εἰς δύο βιβλία, καὶ ἐπιγράφεται «φυσικαὶ, διαλεκτικαὶ καὶ ἠθικαὶ ἐκλογαὶ», τὸ δὲ ἄλλο περιλαμβάνει «ἀνθολόγιον». Ἕκαστον κεφάλαιον φέρει ἰδίαν ἐπιγραφὴν, οἷον «περὶ ἀρετῆς, περὶ κακίας» κτλ. Τ'ἀποσπάσματα ἐλήφθησαν ἐκ περισσοτέρων ἢ 500 ἑλληνικῶν συγγραμμάτων. Ἡ ἀξία τῆς συλλογῆς ταύτης συνίσταται κυρίως εἰς τὰ τεμάχια ἀρχαίων συγγραφέων, ἰδίως τραγικῶν ποιητῶν, ὧν ὅμως πλεῖστα ἐξηφανίσθησαν. Τὸ δ' Ἀνθολόγιον περιέχει πρὸ πάντων γνωμικά.

Στόβοι, ἡ ἐπισημοτέρα πόλις τῆς Παιονίας ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἐριγῶνος, κατεστράφη ὑπὸ τῶν Γότθων τὸ ἔτος 4 μ. Χ. (Στρβ. Η, 389. — Liv. XXXIII,

19. XXXIX, 59. XL, 21). Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται ἐν Γράδσκῳ).

Στοιχάδες νῆσοι, νοτίως τῆς Γαλλίας, ἀνατολικῶς τῆς Μασσαλίας, κατεχόμεναι ὑπὸ τῶν κατοίκων αὐτῆς (Στρβ. Δ, 184.—Mel. II, 7, 20). Αἱ νῦν Ὑέραι.

Στοιχεῖον, ῥάβδος ὀρθὴ πηγνυμένη, καὶ ἰδίως ἡ ὡς ὡροδείκτης, ἐξ οὗ καὶ αἱ ἐκφράσεις «τετράπουν τὸ στοιχεῖον, πεντάπουν τὸ στοιχεῖον». ἐδήλουν τὸ μῆκος τῆς σκιᾶς τῆς τοιαύτης ῥάβδου, τὸ τὴν ὥραν τῆς ἡμέρας ἐμφαῖνον (ἴδ. ὡρολόγιον).

Στοῖχος, ἡ σειρὰ, καὶ ἰδίως ἡ κατὰ βάθος γραμμὴ τῶν στρατιωτῶν, ἱσταμένων τῶν μὲν ὀπίσω τῶν δὲ, ἐν ᾧ ἡ τῶν παρ' ἀλλήλοις ἱσταμένων ἐλέγετο τ ά ξ ι ς ἢ ζ υ γ ὰ (Αἰλ. Τακτ. Ε, 1. — Ξνφ. Ἀγησ. Α, 25).

Στόμιον ἢ **στομίον**, τὸ μέρος τοῦ χαλινοῦ τὸ εἰσαγόμενον εἰς τὸ στόμα τοῦ ἵππου (Αἰσχλ. Προμ. 278. — Σφκλ. Τραχ. 1261.—Ἡρδ. Δ, 72).

Στόραξ, ποτάμιον τῶν Οὐόλσκων ἐν τῇ μέσῃ Ἰταλίᾳ (Στρβ.).

Στράβαξ, 1) Ἀθηναῖος, ὑποστράτηγος τοῦ Ἰφικράτους ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ πολέμου (Δμσθ. Λεπτ. Σλ. 482.—2) Γλύπτης Ἀθηναῖος, κατ' ἐπιγραφήν.

Στράβων, συγγραφεὺς καὶ γεωγράφος ἐπίσημος, ἐξ εὐπόρου Ἑλληνικῆς οἰκογενείας τοῦ Πόντου, πρὸς μητρὸς συγγενὴς τῶν ἐκεῖ βασιλέων. Ἐγεννήθη τῷ 46 π.Χ. ἐν Ἀμασείᾳ τοῦ Πόντου, καὶ ἀπέθανε τῷ 24 μ. Χ. Κατ' ἀρχὰς ἐξεπαιδεύθη ὑπὸ τοῦ γραμματικοῦ Τυραννίωνος ἐξ Ἀμισοῦ, ὑπὸ Ἀριστοδήμου τοῦ ἐκ Νύσης καὶ Ξενάρχου τοῦ ἐκ Σελευκείας, καὶ ἐδιδάχθη τὴν Ἀριστοτελικὴν καὶ εἶτα τὴν Στωϊκὴν φιλοσοφίαν· εἶτα δ' ἐπεδόθη εἰς ἱστορικὰς σπουδὰς, καὶ μάλιστα εἰς γεωγραφικὰς, δι' ἃς καὶ μεγάλας ἐπεχείρησεν ὁδοιπορίας, παρατείνας αὐτὰς πρὸς δυσμὰς μέχρι Σαρδηνίας, πρὸς νότον μέχρι τῶν ὁρίων τῆς Αἰθιοπίας. Τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα περιέτρεξε κατὰ διαφόρους διευθύνσεις· τῷ δὲ 29 π. Χ. ἦλθεν εἰς Ἰταλίαν καὶ διέμεινεν ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ πολύ. Τῷ 24 διέτρεχε μετὰ τοῦ Α. Γάλλου τὴν Αἴγυπτον μέχρι τῶν νοτιωτέρων αὐτῆς. —Τὸ γεωγραφικὸν αὐτοῦ σύγγραμμα, ἐν βιβλίοις ΙΖ, ἀποτελεῖ νέαν ἐποχὴν εἰς τὰς γνώσεις τῆς ἀρχαίας γεωγραφίας. Ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ ὁ Στράβων ἐπωφελήθη μετὰ κριτικῆς ἐμβριθείας τὰ ὑπὸ τῶν προκατόχων αὐτοῦ γραφέντα, ἰδίως ὑπὸ τοῦ Ἐρατοσθένους, δι' ὃ καὶ ἐκ τοῦ συγγράμματος τούτου προκύπτει μετ' ἀκριβείας τίς ἦν ἡ τότε κατάστασις τῶν γεωγραφικῶν γνώσεων, καὶ αὐτὸ, ὡς καὶ τὸ τοῦ Πτολεμαίου, εἰσὶν αἱ κυρίως πηγαὶ τῆς ἀρχαίας γεωγραφίας. Τὰ μικρὰ καὶ τὰ ὀλίγου λόγου ἄξια παρορᾷ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ Στράβων, ἵνα δύνηται τόσῳ μᾶλλον νὰ ἐγκύπτῃ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν μεγάλων καὶ τῶν σπουδαίων, ἐν ἄλλοις καὶ τῶν ἠθῶν, τῆς ἱστορίας, τῶν πολιτευμάτων, κτλ. Ἰδίως δ' ἀποβλέπει πάντοτε εἰς τὰ ὁμηρικὰ ἔπη.—Ἐκ τῶν ΙΖ βιβλίων, ἅτινα περιεσώθησαν, ἀλλ' οὐχὶ πάντοτε πλήρη καὶ ἄνευ κενῶν, τὰ δύο πρῶτα εἰσὶν εἰσαγωγὴ ἐν γένει περὶ γεωγραφίας, περὶ τῶν σφαλμάτων τοῦ Ἐρατοσθένους καὶ περὶ τῆς μαθηματικῆς γεωγραφίας· τὰ 3-10 πραγματεύονται περὶ Εὐρώπης ἤτοι Ἰβηρίας 3, Γαλλίας 4, Ἰταλίας 5-6, βορρᾶ καὶ ἀνατολῶν 7, Ἑλλάδος 8, 9 καὶ 10· 15, 16 περὶ Ἀσίας· 17 περὶ Ἀφρικῆς.—Κατὰ τὸν Στράβωνα ὁ οὐρανὸς στρέφεται ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς περὶ τὴν γῆν, ἠρεμοῦσαν· διὰ τοῦτο ἐπ' αὐτῆς παραδέχεται διαγραφομένας γραμμάς τινας, τὸν Ἰσημερινὸν, τοὺς δύο τροπικοὺς, τοὺς δύο πολικοὺς κύκλους, διαιρούσας τὴν γῆν εἰς 5 ζώνας. Ὁ ἰσημερινὸς διαιρεῖ τὴν διακεκαυμένην ζώνην καὶ πᾶσαν τὴν γῆν εἰς δύο ἴσα μέρη. Τὸ κατοικούμενον τῆς γῆς ἐστὶ νῆσος περιρρεομένη, ἔχουσα 70,000 σταδίων μῆκος, 29,300 σταδίων πλάτος. Διὰ τοῦ συγγραφέως τούτου οὐκ ὀλίγον ἐξετάθη ἡ

γνῶσις τῶν βορείων καὶ δυτικῶν μερῶν τῆς Εὐρώπης. Ἐπειδὴ ὅμως περιορίζεται εἰς τὰ σπουδαιότερα καὶ τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα, διὰ τοῦτο τοπογραφικὰς εἰδήσεις ἔχει ὀλιγωτέρας τοῦ Πτολεμαίου. Ὁ δὲ μέγας Ὠκεανὸς, ὁ περιβάλλων τὴν οἰκουμένην γῆν, ἀποτελεῖ κατ' αὐτὸν τέσσαρας μεγάλους κόλπους, τὴν Μεσόγειον, τὴν ἀραβικὴν, τὸν περσικὸν κόλπον, καὶ τὴν Κασπίαν, ἣν συνδέει μετὰ τῆς βορείας θαλασσης. Ἀξιόλογος αὐτοῦ ἔκδοσις ἐστὶν ἡ τοῦ Κοραῆ. — Συνέταξε δὲ προσέτι ὁ Στράβων καὶ ἱστορικὸν σύγγραμμα· «Ὑπομνήματα ἱστορικὰ». εἰς 6 βιβλία τοὐλάχιστον, ἐξακολούθησιν τοῦ Πολυβίου, οὗ μόνον ὀλίγα ἀποσπάσματα διατηροῦνται (Συλλ. Müller, Fragm. Hist. Graec. III).

Στρατεία, ἐν γένει ἡ ἐκστρατεία. Στρατεία δ' ἐν τοῖς ἐπωνύμοις ἐλέγετο ἐν Ἀθήναις ἡ μὴ πάνδημος, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔτος τῶν ἐπωνύμων ἀρχόντων στρατολογία τῶν νέων, τῶν μὴ ἤδη προεκστρατευσάντων (Ἀρκπρ. λέξ. Ἀρσττλ.). Στρατεία δ' ἐν τοῖς μέρεσι ἐνέφαινε τὴν εἰς φύλαξιν ὀχυρῶν μερῶν τῆς χώρας, καὶ οὐχὶ εἰς ἐκστρατείαν ἐκτὸς αὐτῆς, ὑπηρεσίαν τῶν κατὰ πρῶτον εἰς τὸν στρατὸν ταττομένων ἐφήβων (Αἰσχ. π. Πρπρσβ. (330) 49).

Στρατηγία, (ἤτοι στρατηγικὴ περιφέρεια) ἑβδόμη τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους ἐτιτλοφορήθη ἡ Ἑλλὰς. ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ἀχαίας, ἐπὶ Αὐγούστου· αἱ δ' Ἀθῆναι καὶ ὀλίγισταί τινες ἄλλαι πόλεις μόνον διετήρησαν τότε σκιάν τινα ἀνεξαρτησίας.

Στρατήγιον, ἐν Ἀθήναις, τὸ ἀρχεῖον εἰς ὃ συνήρχοντο οἱ στρατηγοὶ πρὸς διεκπεραίωσιν τῶν ἀνατεθειμένων αὐτοῖς ὑποθέσεων, πρὸς ἐκδίκασιν τῶν δικῶν τῆς δικαιοδοσίας των καὶ πρὸς ἑστίασιν (Δμσθ. ν. Βοιωτ. 992).

Στρατηγίς. Ἡ ναυαρχὶς, ἤτοι τὸ πλοῖον ἐφ' οὗ ἔπλεεν ὁ ναύαρχος, ἐλέγετο καὶ στρατηγὶς παρ' Ἀθηναίοις, διότι ναύαρχος παρ' αὐτοῖς ἦν αὐτὸς ὁ συνεκπλέων στρατηγὸς, καὶ εἰς αὐτὸν ἐναπέκειτο νὰ ἐκλέξῃ ἐκ τοῦ στόλου ὃ ἤθελε πλοῖον, καὶ ὃ ἐθεώρει ὡς τὸ ἄριστον καὶ ταχύτατον (Δμσθ. πρ. Πολκλ. 222, 28. — Λυσ. π. Ἀπλλ. δρδκ. 6. — Αἰσχ. κ. Κτησφ. 13).

Στρατηγός. Ἐν Ἀθήναις οἱ στρατηγοὶ ἦσαν οὐχὶ κληρωτοὶ, ἀλλὰ χειροτονητοὶ, διότι τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἀπῄτει γνώσεις καὶ ἐμπειρίαν. Ἐξελέγοντο δὲ δέκα κατ' ἔτος, ἕκαστος ἐξ ἑκάστης φυλῆς (Πλούτ. Κίμ. Η), εἶτα δ' ἴσως, ἄνευ τῆς διακρίσεως ταύτης, ἐξ ἁπάντων (Πολδ. Γ, 87), καὶ ὁ αὐτὸς ἠδύνατο πολλακις νὰ ἐκλεχθῇ (Πλούτ. Φωκ. Η. — Δμσθ. Προοιμ. ΝΕ, 1464). Ἐπροτιμᾶτο δ' ὁ νενυμφευμένος, νόμιμα τέκνα ἔχων καὶ κτῆσιν γῆς ἐν Ἀττικῇ (Δείναρχ. κ. Δμ. 71). Κατ' ἀρχὰς συνεξεστράτευον καὶ οἱ δέκα· εἶτα τρεῖς μόνοι, οἱ δύο ὡς σύμβουλοι τοῦ ἀρχιστρατήγου, καὶ τέλος, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἐμίσθουν ξένους στρατιώτας, μόνον εἷς, τῶν λοιπῶν μενόντων οἴκαδε, καὶ ἀσχολουμένων εἰς ἐπιδείξεις καὶ παρατάξεις (Δμσθ. Φιλ. Α, 47). Εἶχον δ' οὗτοι, ἰδίως εἷς ἐξ αὐτῶν, ὁ «ἐπὶ τῇ διοικήσει», τὴν ἐπιμέλειαν τῆς στρατολογίας, ὅτε πολλαὶ μομφαὶ γίνονται κατ' αὐτῶν ἐπὶ φιλοπροσωπίᾳ (Ἀρστφ. Εἰρ. 1178. Ἱππ. 1383. — Λυσ. Ὑπ. στρατ. Δ'), καὶ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν στρατιωτικῶν λειτουργιῶν, εἰσφορῶν καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ταύταις συνεχομένων δικῶν (Δμσθ. Λαερτ. 940). Τέλος δ' εἶχον καὶ τὴν ἐπαγρύπνησιν ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς χώρας, κατὰ τμήματα αὐτοῖς κατανενεμημένης (Πλούτ. Φωκ. ΛΒ). Ἐδικαιοῦντο δὲ νὰ συγκαλῶσι καὶ τὴν βουλὴν ὅταν τὸ ἔκρινον ἀναγκαῖον. Εἰς ναυτικὰς δ' ἐκστρατείας οἱ στρατηγοὶ ἦσαν συγχρόνως καὶ ναύαρχοι. Ἦν δ' ἡ θέσις τοῦ στρατηγοῦ ἡ ἐνδοξοτάτη ἐν τῇ πόλει, ὥστε καὶ διὰ τὰ τέκνα προσέτι καύχημα ἦν καὶ ὡσεὶ εὐγένεια νὰ κατάγωνται «ἐκ πατρὸς ἐστατηγηκότος» (Δμσθ. κ. Φρμ. 922). Ὁ μισθὸς τοῦ στρατηγοῦ ἐν ἐκστρατείᾳ ἦν τετραπλάσιος τοῦ μισθοῦ τοῦ ἁπλοῦ ὁπλίτου,

όντος, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, πρὸ τῆς Ποτιδαίας, 2 δραχμῶν καθ' ἑκάστην διὰ τὸν ὁπλίτην μετὰ τοῦ ὑπηρέτου του (Θουκ. Γ, 17). — Ὁ Ῥωμαῖος στρατηγὸς ἐλέγετο Πραίτωρ.

Στρατία, πόλις τῆς Ἀρκαδίας, μὴ ὑπάρχουσα πλέον ἐπὶ Στράβωνος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 606. — Στφ. Βυζ.).

Στρατίας, υἱὸς τοῦ Νέστορος καὶ τῆς Ἀναξιβίας (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 413).

Στρατοβάτης, υἱὸς τοῦ Ἠλεκτρύωνος καὶ τῆς Ἀναξοῦς, θυγατρὸς τοῦ Ἀλκαίου (Ἀπλλδ. Β, 4, 5).

Στρατοκλῆς, 1) Κρής, ἀρχηγὸς τῶν σφενδονητῶν ἐν τῷ στρατῷ Κύρου τοῦ νεωτέρου κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου (Ξνφ. Ἀνβ. Δ, 2, 29). — 2) Ἐξ Ἀμφιπόλεως, προὐκάλεσε τοὺς Ἀθηναίους νὰ καταλάβωσι τὴν πατρίδα του, ἀπειλουμένην ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη, καὶ ἐξωρίσθη ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, κυριεύσαντος τὴν πόλιν (Δμσθ Ὀλνθ. Α, 11). — 3) Στρατηγὸς Ἀθηναῖος κατὰ τῶν Μακεδόνων (Αἰσχ. Κτησ. 44). — 4) Ἀθηναῖος ῥήτωρ καὶ ἱστορικός, φίλος τοῦ ῥήτορος Λυκούργου, ἐχθρικῶς δὲ διακείμενος πρὸς τὸν Δημοσθένην.

Στρατολογία. Ἐν Ἀθήναις ἡ στρατολογία, ἐν τακτικῇ καταστάσει, ἐγίνετο, ἐγγραφομένων κατ' ἔτος εἰς καταλόγους τῶν νέων τῶν ἀφικομένων εἰς στρατεύσιμον ἡλικίαν, ἤτοι τῶν ἐφήβων, ἢ τῆς ἀρχῆς τῶν 18 ἐτῶν. Προκειμένου δὲ περὶ ἐκστρατείας, ἐλάμβανον οἱ στρατηγοὶ ἐκ τῶν καταλόγων τούτων κατὰ προτίμησιν τοὺς μὴ προεστρατευκότας (ἴδ. στρατεία καὶ στρατός). Οἱ δὲ Σπαρτιᾶται ἦσαν πάντες ἔμφρουροι, ἤτοι στρατεύσιμοι, ἀπὸ τοῦ 20οῦ μέχρι τοῦ 60οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των.

Στρατονίκεια, 1) πόλις τῆς Καρίας, ἀνατολικῶς κειμένη τῶν Μυλάσων, οὐ μακρὰν τοῦ Μαρσύου ποταμοῦ. Ἵδρυσε δ' αὐτὴν Ἀντίοχος ὁ Σωτὴρ πρὸς τιμὴν τῆς συζύγου του, ἧς καὶ τὸ ὄνομα τῇ ἔδωκεν. Ἐν αὐτῇ ἔκειτο ὁ ναὸς τοῦ Διός, παρ' ᾧ συνήρχετο ὁ δεσμὸς τῶν Καρῶν (Στρβ. ΙΔ, 660. — Liv. XXXIII, 18). Νῦν ἐρείπια εἰς Ἐσκὶ Ἰσάρ. — 2) Πόλις ἐπὶ τοῦ ὄρους Ταύρου τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (Στρβ. — Στφ. Βυζ.).

Στρατονίκη, 1) Θυγάτηρ τοῦ Πλευρῶνος καὶ τῆς Ξανθίππης (Ἀπλλδ. Α. 7, 7). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Ἀτρόμου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7. 8). — 3) Ἀδελφὴ τοῦ Περδίκκου, γυνὴ Σεύθου, τοῦ βασιλέως τῶν Θρακῶν (Θουκ. Β, 101). — 4) Θυγάτηρ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, δευτέρα γυνὴ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος, βασιλέως τῆς Συρίας, ὅστις ἐννοήσας τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀντίοχον τὸν Σωτῆρα κατεχόμενον ὑπὸ σφοδροῦ ἔρωτος πρὸς αὐτὴν καὶ βαρέως ἐξ αὐτοῦ ἀσθενήσαντα, τὴν παρεχώρησεν αὐτῷ οἰκειοθελῶς (Λουκ. π. Συρ. Θ. 17). — 5) Πόλις τῆς Μακεδονίας (Πτλμ.). Νῦν Φραγκόκαστρον.

Στρατόνικος, 1) Ἀθηναῖος, κιθαρῳδὸς ἐπίσημος, καὶ ποιητὴς ἀγχινούστατος, πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος περιελθὼν καὶ πολλοὺς ἔχων μαθητάς, δυσαρεστήσας δὲ διά τινος σατυρικοῦ ποιήματός του Νικοκλῆν, τὸν τύραννον τῆς Κύπρου, ὅστις τὸν ἐθανάτωσε (Ἀθήν. Η, 9, κλ. — Αἰλ. π. ἱ. ΙΔ, 14). — 2) Κυζικηνός, γλύπτης καὶ τορευτής, περὶ τὰ 270 π. Χ. φιλοσόφων ποιήσας ἀγάλματα, καὶ εἷς τῶν συνεργασθέντων εἰς τὸ σύμπλεγμα τὸ παριστῶν τὴν κατὰ τῶν Γαλατῶν νίκην Ἀττάλου τοῦ Α'. Τοῦ συμπλέγματος τούτου ἀντίγραφον πεμφθὲν εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ νικητοῦ, Ἀττάλου τοῦ Β', ἐτέθη εἰς τὸ νότιον τεῖχος τῆς Ἀκροπόλεως, ὑπὲρ τοῦ Διονύσου τὸ θέατρον (Παυσ. Α, 25. — Ἀθήν. ΙΑ, 702. — Pl. XXXIV, 19, 24, 26).

Στρατόπεδα, μέρη τῆς κάτω Αἰγύπτου, πλησίον τῆς Βουβάστεως, παραχωρηθέντα εἰς τοὺς Ἕλληνας ὑπὸ τοῦ φιλέλληνος βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Ψαμμητίχου, ἵνα εἰς αὐτὰ ἐγκατασταθῶσιν (Ἡρδ. Β, 154).

Στράτος (ἡ), 1) Ἡ μεγίστη καὶ ὀχυρωτάτη πόλις τῆς Ἀκαρνανίας (Θουκ. Β, 80.—Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 6, 4), κειμένη μεσογείως, εἰς ἀπόστασιν 10 σταδίων ἀπὸ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἀχελῴου, ἐπὶ τῆς Ἀκαρνανικῆς πεδιάδος. Ἐκεῖ συνήρχετο συνήθως τὸ «κοινὸν τῶν Ἀκαρνάνων», δηλαδὴ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων πόλεων τῆς Ἀκαρνανίας. Ἐπειδὴ ἡ θέσις ἦν σπουδαία, προσβαλόντες αὐτὴν ἐκυρίευσαν οἱ Αἰτωλοί, δι' ὃ καὶ ὁ Λίβιος (XLIII 21) τὴν λέγει τὴν ὀχυρωτέραν πόλιν τῆς Αἰτωλίας. Ἐρείπια αὐτῆς ἀξιόλογα σώζονται εἰς τὴν θέσιν Πόρτα, παρὰ τῇ Λεπενοῦ. — 2) Πόλις Ἀρκαδικὴ πρὸς δυσμὰς κειμένη, κατὰ τὴν πόλιν Θέλπουσσαν, καθ' ἧς ἠμφισβήτει αὐτὴν ἡ Ἦλις. Ἐκλαμβάνεται ὡς ἡ ὁμηρικὴ Σ τ ρ α τ ί η (Ἰλ. Β, 606.—Πολβ. Δ, 73).—3) Πόλις τῆς Ἀχαίας, συγχωνευθεῖσα εἶτα μετὰ 5 ἄλλων πόλεων εἰς τὴν Δύμην (Στρβ. Η, 387).

Στρατός. Ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων δὲν ὑπῆρχε παρὰ τοῖς Ἕλλησι στρατὸς κυρίως κατὰ τὰς τακτικὰς ἀξιώσεις ὠργανισμένος. Ἡ ἀτομικὴ ἀνδρεία ἦν τότε τὸ πρὸ πάντων ἀπαιτούμενον, καὶ αἱ στρατηγικαὶ κινήσεις ἢ τῶν ἀρχηγῶν ἡ ἐπέμβασις μικρὸν συνετέλουν εἰς τῆς μάχης τὴν ἔκβασιν. Ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις ὁ στρατιωτικὸς ὀργανισμὸς ἦν ἀντανάκλασις καὶ συνέπεια τῆς πολιτικῆς αὐτῶν ῥυθμίσεως. δι' ὃ καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ στρατεύεσθαι ἐθεώρουν ὡς μετὰ τοῦ δικαιώματος τοῦ πολίτου συνδεδεμένον, καὶ μάλιστα τοῖς εὐπορωτέροις ἀνῆκον, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὡς καθῆκον αὐτῶν. Ἑπόμενον ἦν ἄρα, ὁσάκις μετεβάλλοντο αἱ τοῦ λαοῦ διαιρέσεις, νὰ συμμεταβάλλωνται καὶ αἱ τοῦ στρατοῦ. Περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ὀργανισμοῦ πάντων τῶν ἐλασσόνων λαῶν τῆς Ἑλλάδος ὀλίγαι λεπτομέρειαι εἰσὶ γνωσταί· ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα αἱ στρατιωτικαὶ αὐτῶν δυνάμεις ἦσαν ὠργανωμέναι κατὰ τὸν ὑπογραμμὸν τῶν δύο μεγάλων ἱστορικῶν λαῶν, τῶν Σπαρτιατῶν καὶ τῶν Ἀθηναίων. Α΄. Ἐν Σ π ά ρ τ ῃ ὁ καταρτισμὸς τοῦ στρατοῦ ἐξηρτᾶτο ἐκ τῆς ἀναλογίας τοῦ πληθυσμοῦ τῶν τριῶν τάξεων τῶν κατοίκων, ἤτοι τῶν Σπαρτιατῶν, τῶν Περιοίκων καὶ τῶν Εἱλώτων. Οἱ πρῶτοι, οἱ ἐν Σπάρτῃ ἄρχοντες, διῃροῦντο εἰς 5 κ ώ μ α ς, ὧν ἑκάστη ἐχορήγει ἕνα λ ό χ ο ν. Ἡ δύναμις δ' ἑκάστου τούτων ἦν ἀόριστος, ἐξαρτωμένη οὐ μόνον ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ ἑκάστης τῶν κωμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἑκάστοτε ἐκπεμπομένων εἰς ἐκστρατείαν, καὶ ὡρίζετο ὑπὸ τῶν ἐφόρων, ὥστε ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν λόχων δὲν ἠδύνατο ὁ ἐχθρὸς νὰ ὑπολογίσῃ τὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ. Οἱ Σπαρτιᾶται ἦσαν στρατεύσιμοι ἀπὸ τοῦ 20ου μέχρι τοῦ 60ου ἔτους τῆς ἡλικίας των. Οὐδαμοῦ δὲ μαρτυρεῖται ὅτι, ὡς οἱ ἔφηβοι ἐν Ἀθήναις, οὕτω καὶ οἱ εἴ ρ η ν ε ς ἐν Σπάρτῃ (μελλείρηνες, πρωτείρηνες, οἱ 18-20 ἐτῶν), ἐξετέλουν ἐσωτερικήν τινα στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ φαίνεται μᾶλλον ὅτι ἐξηκολούθουν τὰς ἐπιπόνους ἀσκήσεις των. Πόσοι ἦσαν ἐν γένει οἱ μάχιμοι Σπαρτιᾶται δὲν λέγεται. Ἐν Πλαταιαῖς εἶχον παραταχθῇ 5000. Πάντες ὑπηρέτουν ὡς ὁ π λ ῖ τ α ι π ε ζ ο ί, καὶ αὐτοὶ οἱ λεγόμενοι ἱ π π ε ῖ ς, οἵτινες ἦσαν 300 ἐ κ λ ε κ τ ο ὶ (Ἡρδ. Α, 67. Ζ, 205. Η, 124), ἡ τοῦ βασιλέως σωματοφυλακή. Οἱ π ε ρ ί ο ι κ ο ι, οἱ μὴ Δωριεῖς ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς χώρας ἐκτὸς τῆς Σπάρτης, ὑπηρέτουν καὶ αὐτοὶ ὡς ὁπλῖται, ἀλλ' εἰς ἰδιαίτερα σώματα· εἰ δὲ καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἦν πολὺ μείζων τῶν Σπαρτιατῶν, ἀλλ' οὐδέποτε ἐξεστράτευον ἐκείνων πολυπληθέστεροι. Ἐν Πλαταιαῖς ἦσαν ἐπίσης 5000 (Διόδ. ΙΑ, 4). Οἱ δ' Ε ἵ λ ω τ ε ς εἵποντο τοῖς Σπαρτιάταις ὡς θ ε ρ ά π ο ν τ ε ς καὶ ὑ π α σ π ι σ τ α ί, οὐχὶ ὡς μέρος τοῦ στρατοῦ, ἀλλ' εἰς τὴν ἀτομικὴν ὑπηρεσίαν τῶν κυρίων των. Εἰς δυσκόλους ὅμως περιστάσεις ἐνίοτε ὥπλιζον καὶ αὐτούς, ἢ κἂν μέρος αὐτῶν, ὡς μ α χ ί μ ο υ ς ψ ι λ ο ύ ς, ἀλλ' οὐχὶ ὡς ἴδιον σῶμα, οἷοι ἦσαν οἱ ψιλοὶ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις, κατ' ἀν-

τίθεσιν πρὸς τοὺς ὁπλίτας. Εἰς τὴν μάχην τῶν Πλαταιῶν παρῆσαν 35,000 εἵλωτες, ἀνὰ 7 δι' ἕκαστον Σπαρτιάτην (Ἡρδ. Θ, 28. 30). Συνήθως δὲ, ὅτε γίνεται λόγος περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ σπαρτιατικοῦ στρατοῦ, οἱ εἵλωτες οὗτοι δὲν μνημονεύονται. Οὐχ ἧττον παρετάττοντο πολλάκις ὀπίσω τῆς φάλαγγος, καὶ ηὔξανον οὕτω τὴν δύναμιν τῆς ἐπιθέσεως αὐτῆς. Τὰ λοιπὰ δὲ στρατιωτικὰ καθήκοντα αὐτῶν ἦσαν νὰ φονεύωσι τοὺς ἐχθροὺς οἵτινες ἔπιπτον τετραυματισμένοι ὑπὸ τῆς προϊούσης φάλαγγος, δι' ὃ ἦσαν καὶ ἐλέγοντο κορυνηφόροι (ῥοπαλοφόροι), καὶ προσέτι νὰ σώζωσιν ἐκ τῆς μάχης τραυματισθέντας τοὺς ἰδίους αὐτῶν κυρίους, καὶ ὑπὸ ταύτην τὴν ἔποψιν ἐκαλοῦντο ἀρυκτῆρες (σωτῆρες). Ὅτε δὲ, τῷ 465 π. Χ., καταστρεπτικὸς σεισμὸς ἐν Σπάρτῃ ἠλάττωσε τὸν ἀριθμὸν τῶν πολιτῶν καὶ συγχρόνως ἐξερράγη ὁ τρίτος μεσσηνιακὸς πόλεμος (465-455 π. Χ.), τότε γενικὴ στρατιωτικὴ μεταρρύθμισις ἀπέβη ἀναγκαιοτάτη. Ἡ καθυπόταξις τῶν ἐπαναστατῶν ἐνδιέφερε τοὺς περιοίκους οὐχ ἧττον ἢ τοὺς Σπαρτιάτας. Ἐπειδὴ δὲ οὗτοι ἔμειναν ὀλιγάριθμοι, προφανὴς ἀπέβαινεν ἡ ἀνάγκη νὰ συγχωνευθῶσι μετὰ τῶν περιοίκων εἰς ἓν σῶμα ὁπλιτῶν. Ἐπομένως εἰς τοὺς 5 λόχους τοὺς ἀντιστοιχοῦντας εἰς τὰς 5 κώμας τῶν γνησίων πολιτῶν ἀντικατέστησαν 6 στρατιωτικαὶ μόραι, ἐγκλείουσαι καὶ τοὺς περιοίκους, καὶ ἑκάστη μόρα ὑποδιῃρέθη εἰς 4 λόχους, 8 πεντηκοστύας καὶ 16 ἐνωμοτίας, οἱ ἀρχηγοὶ ἦσαν ὁ πολέμαρχος, οἱ λοχαγοὶ, οἱ πεντηκοστῆρες, οἱ ἐνωμοτάρχαι. Ἀλλ' ὁ στρατὸς οὗτος οὐδέποτε ὁλόκληρος ἐξεστράτευεν, ἀλλὰ, κατὰ τὰς ἀνάγκας, ὁ πρῶτος, ἢ οἱ δύο πρῶτοι λόχοι ἑκάστης μόρας, ὁ δὲ τρίτος (περιέχων τοὺς πρεσβυτέρους), καὶ ὁ τέταρτος (τοὺς νεωτέρους), συνήθως ἔμενον ὑπερμαχοῦντες τῆς πόλεως. Πρὸς δὲ ταύταις ταῖς 6 μόραις ἔμενον ἔτι καὶ οἱ προμνημονευθέντες ἱππεῖς, καὶ προσέτι οἱ Σκιρῖται, κάτοικοι τῶν τραχέων βράχων τῆς Μάνης, ἔπεμπον ἓν σῶμα, περὶ οὗ μόνον ἠξεύρομεν ὅτι ἦν ψιλὸν πεζικὸν (Θουκ. Ε, 67. — Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 4, 52)· οἱ δ' Εἵλωτες, ἐκλείπουσι παντάπασιν ἀπὸ τοῦ σπαρτιατικοῦ στρατοῦ μετὰ τὸν τρίτον μεσσηνιακὸν πόλεμον (455 π. Χ.). Ἱππικὸν ἐπὶ πολὺ ἡ Σπάρτη δὲν εἶχεν, ὡς καὶ πᾶσα ἡ Ἑλλὰς ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις. Ἂν ἱππεῖς ὑπῆρχον ἐν Θεσσαλίᾳ ὡς ἱπποτρόφῳ χώρᾳ, ἐν τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι ἐξελαμβάνοντο ὡς μυθικὰ ὄντα, ὡς Κένταυροι. Μόνον δὲ περὶ τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου γίνεται μνεία ἐφίππων Σπαρτιατῶν ὡς νέου τινὸς στοιχείου εἰς τὸν στρατὸν αὐτῶν (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 5, 11. Λκ. Πολ. ΙΑ, 2). Ἔκτοτε δὲ, εἰς τὰς μόρας τῶν ὁπλιτῶν προσετέθη καὶ μία μόρα ἱππέων, 400 τὸ πρῶτον (Θουκ. Δ, 55. Ε, 67), αὐξηθέντων εἰς 600 (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 2, 16), διοικουμένη ὑφ' ἑνὸς ἱππαρμοστοῦ (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 4, 10), καὶ διαιρουμένη εἰς οὐλαμοὺς, ὧν ἕκαστος συνέκειτο ἐκ 50 ἵππων, πιθανῶς 12 κατὰ μέτωπον καὶ 4 κατὰ βάθος. Τῶν ἵππων ὅμως καὶ τότε δὲν ἐπέβαινον οἱ πλούσιοι καὶ ἐπιφανεῖς, ἀλλ' ἀνεβίβαζον εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀδυνατωτέρους τῶν στρατιωτῶν, δι' ὃ καὶ ὁ Ξενοφῶν λέγει πονηρότατον τῆς Σπάρτης τὸ ἱππικόν. Ὅτε, μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, στρατὸς ἐπέμπετο μακρὰν ἐκτὸς τῆς χώρας, ἡ σύνθεσις αὐτοῦ ἦν τότε ἄλλη· συνέκειτο ἐκ περιοίκων, νεοδαμωδῶν, μωθάκων καὶ εἱλώτων, καὶ μόνον 80 Σπαρτιᾶται παρηκολούθουν τὸν στρατηγὸν ἢ βασιλέα ὡς σύμβουλοι αὐτοῦ. Ὁ τοιοῦτος δὲ στρατὸς ἐνεδυναμοῦτο στρατολογῶν παρὰ τοῖς συμμάχοις. — Ἐν Ἀθήναις, κατὰ τὴν Σολώνιον νομοθεσίαν, ἐκ τῶν διασήμων τελῶν ἢ τιμημάτων εἰς ἃ διῃρεῖτο ὁ ἀττικὸς λαὸς, τὰ τρία πρῶτα μόνον ἐστρατολογοῦντο ὡς ὁπλῖται, καὶ ἐξ αὐτῶν οἱ ἱππεῖς ἦσαν τὸ δεύτερον τίμημα, καὶ οὗτοι ὅμως ὡς ὁπλῖται μᾶλλον ὑπηρετοῦντες. Ἡ δὲ τετάρτη τάξις, οἱ

θῆτες, κατετάττοντο, δημοσίᾳ δαπάνῃ, εἰς τὸ ναυτικὸν, ἢ ὡς ψιλοὶ (τοξόται) εἰς τὸν στρατόν. Ἀφ' ὅτου δ' ὁ Κλεισθένης (τῷ 510 π. Χ.) διήρεσε τὸν ἀττικὸν λαὸν εἰς 10 φυλὰς, ἔκτοτε ἑκάστη ἐχορήγει εἰς τὸν στρατὸν ἀνὰ μίαν φυλὴν διαιρουμένην εἰς 5 ναυκραρίας, καὶ ἔχουσαν ἕνα στρατηγόν. Καὶ οἱ 10 στρατηγοὶ δὲ συνεκστρατεύοντες, διεδέχοντο ἀλλήλους εἰς τὴν ἀρχιστρατηγίαν ἕκαστος ἀνὰ μίαν ἡμέραν. Πᾶς Ἀθηναῖος ἦν στρατεύσιμος ἀπὸ τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας του μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 60ου· ἀλλ' οἱ ἀπὸ τοῦ 18-20, ἔφηβοι, ὑπηρέτουν ἐντὸς τῆς χώρας ὡς περίπολοι, φύλακες τῆς χώρας, καὶ φρουροὶ τῶν μερῶν κατὰ τὰ μεθόρια ἅτινα εἶχον ὀχυρωθῆ ἀπὸ τῶν Περσικῶν. Ὑπηρέτουν δ' ὡς ψιλοὶ, καὶ μόνον κατ' ἐξαίρεσιν ἐπέμποντο πέραν τῶν ὁρίων (Θουκ. Δ, 67). Καὶ ἐν γένει δ' ἐν Ἀθήναις, ὡς καὶ ἐν Σπάρτῃ μόνον ἀριθμός τις, κατὰ τὰς ἀνάγκας ὁριζόμενος, ἐξ ἑκάστης φυλῆς ἐξεπέμπετο ἐκτὸς τῆς χώρας, καὶ τὸ σῶμα τοῦτο, ἐξ ὅσων δήποτε καὶ ἂν συνέκειτο, ἐλέγετο πάντοτε φυλὴ ἢ τάξις. Οἱ δ' ἐναπολειπόμενοι ἀπετέλουν τὴν φρουρὰν τῆς πόλεως, ἣν ἐνίσχυον πολλάκις καὶ οἱ μέτοικοι, ἤτοι οἱ ἐγκατεστημένοι ξένοι. Ἱππεῖς δὲ οὐδ' οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον κατ' ἀρχὰς, ἢ τοὐλάχιστον ἐλαχίστους, μόλις 100, καὶ εἰς τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην οὐδένα. Ἀλλὰ μετὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους ἤρξαντο ἔχοντες πρῶτον 300, εἶτα 600 ἱππεῖς, καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἤδη 1200, οἷς προσετίθεντο καὶ οἱ δοῦλοι (ἴδ.) ἱπποτοξόται. Ἐν γένει ὅμως παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἡ ἀναλογία τῶν ἱππέων πρὸς τοὺς πεζοὺς ἦν ὡς 1 : 10, καὶ μικρὰ ἦν ἡ στρατηγικὴ σπουδαιότης αὐτῶν, ἰδίως χρησίμων εἰς τὴν καταδίωξιν τῶν φευγόντων. Ἐτάττοντο δὲ παρὰ τὰς δύο πτέρυγας τοῦ στρατοῦ, ὑπὸ δύο ἱππάρχους. — Οἱ τύραννοι οἱ γινώσκοντες ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ ἐμπιστεύωνται εἰς τὴν πρὸς αὐτοὺς ἀφοσίωσιν καὶ τὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἐνθουσιασμὸν τῶν πολιτῶν, κατέφευγον εἰς ξένους μισθωτοὺς στρατιώτας, καὶ οἱ τοιοῦτοι ἦσαν κυρίως Ἀρκάδες καὶ Κᾶρες. Αἱ ἐλεύθεραι πόλεις ὅμως σπανίως καὶ μικρὰν ἐποιοῦντο χρῆσιν αὐτῶν (Ἡρδ. Α, 77. 13. 163. Γ, 4, 11). Ἱκανῶς μέγας στρατὸς μισθωτῶν Ἑλλήνων κατηρτίσθη τὸ πρῶτον ἐκ 13,000, ἀνδρῶν, τῶν συνεργείᾳ τῆς Σπάρτης μετὰ Κύρου τοῦ νεωτέρου ἐκστρατευσάντων κατὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Ἀρταξέρξου, καὶ μετὰ τοῦ Κύρου τὴν πτῶσιν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ξενοφῶντος, τῷ 400 π. Χ. ἐπανελθόντων. Οὗτοι κατετάχθησαν τότε ἀμέσως εἰς τὸν Σπαρτιατικὸν στρατὸν, ὅστις ὑπὸ τὸν Ἀγησίλαον ἐπέμφθη ἵνα ὑποστηρίξῃ τὴν ἐξανάστασιν τῶν ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ Ἑλληνίδων πόλεων κατὰ τῆς Περσικῆς ἐξουσίας. Οὗτοι κατὰ πρῶτον ἀπετέλεσαν νέον στοιχεῖον τῶν στρατιωτικῶν τῆς Ἑλλάδος δυνάμεων. Οἱ πρὶν ἐνίοτε προσλαμβανόμενοι μισθωτοὶ ἦσαν κυρίως ψιλοί τινες ἢ τοξόται· ἀπὸ τῆς ἐποχῆς δ' ἐκείνης κατετάττοντο εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα τοῦ στρατοῦ ὡς ὁπλῖται. Καὶ εἰς μὲν τὰς κυρίως Ἑλληνικὰς πολιτείας ἐμισθοῦντο ἔτι οἱ στρατιῶται μόνον κατὰ τὴν διάρκειαν καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας ὑφισταμένου πολέμου· ἀλλ' οἱ τῶν βορείων μερῶν ἡγεμόνες, ὡς φέρ' εἰπεῖν ὁ Ἰάσων ἐκ Φερῶν, ἤρξαντο ἔκτοτε ἤδη μονίμους ἔχοντες στρατοὺς μισθωτοὺς, καὶ τοὺς πρὶν ἐγχωρίους στρατηγοὺς καὶ πολεμάρχους ἀντικατέστησαν στρατηγοὶ μισθοφόροι, οἷοι ἦσαν ὁ Ἰφικράτης, ὁ Χαβρίας, κτλ. Ὅσῳ δὲ περιφημότεροι ἦσαν οὗτοι, καὶ ὅσῳ πλείονα χρήματα τοῖς ἐχορήγουν αἱ μισθοῦσαι αὐτοὺς πόλεις, τόσῳ μείζων ἦν ἡ ὑπὸ τὰς σημαίας αὐτῶν συρροή. Ἐκαλοῦντο δὲ καὶ αὐτοὶ στρατηγοὶ, καὶ ἐξέπεμπον τοὺς λοχαγούς των, οἵτινες ἐστρατολόγουν λόχους ἐξ 100 ἀνδρῶν διαφόρων ὅπλων, οἵτινες αὐτοὶ ἐξ ἰδίων ὡπλίζοντο, δι' ὃ καὶ ὁ μισθὸς αὐτῶν καὶ τὸ σιτηρέσιον (ἢ σῖτος) ἦσαν οὐχὶ μικρὰ, διὰ

τοὺς ἱππεῖς φυσικῷ τῷ λόγῳ περισσότερα ἢ διὰ τοὺς πεζούς. Πλὴν δὲ τῶν ὁπλιτῶν ὑπῆρχον καὶ ψιλοὶ μισθωτοί, ἀκοντισταί, τοξόται, σφενδονῆται, οἵτινες καὶ γυμνῆται ἢ γυμνοὶ ἐλέγοντο, διότι δὲν εἶχον ἀσπίδα. Ὁ Ἰφικράτης ὠργάνωσε καὶ ἄλλο διάφορον αὐτῶν σῶμα, τοὺς πελταστάς, ἐλαφροὺς πεζοὺς στρατιώτας, τὸν μέσον ὅρον ἐπέχοντας μεταξὺ τῶν ψιλῶν καὶ τῶν ὁπλιτῶν, τούτων διαφόρους καθ' ὅσον τὰ μὲν ἀμυντικὰ αὐτῶν ὅπλα ἦσαν ἐλαφρότερα, τὰ δὲ πρὸς προσβολὴν μακρότερα. — Γ'. Μακεδόνες. Εἰς τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην εἰς 50,000 Ἕλληνας πεζοὺς καί τινας ἱππεῖς ὁ Φίλιππος ἀντέτταττε 30,000 πεζοὺς καὶ 2,000 ἱππεῖς· ὁ δ' Ἀλέξανδρος ἤρξατο τὸ Περσικὸν κράτος ἀνατρέπων μετὰ 30,000 πεζῶν καὶ 4,500 ἱππέων· εἰς δὲ τὴν Μακεδονίαν, ὑπὸ τὸν Ἀντίπατρον ἔμειναν 12,000 πεζοὶ καὶ 1500 ἱππεῖς. Ὅτε δ' εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ἰνδικὴν ὁ Ἀλέξανδρος, εἶχε στρατὸν 160,000 ἀνδρῶν, ἐξ ὧν 40,000 ἦσαν Μακεδόνες καὶ 120.000 Ἀσιᾶται. Κατὰ τὰς τρεῖς ταύτας διαφόρους ἐποχὰς διάφορος ἦν καὶ ἡ διάπλασις τοῦ μακεδονικοῦ στρατοῦ. Τὸ κέντρον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἀπετέλει ἡ φάλαγξ τῶν ὁπλιτῶν, συγκειμένη ἐκ Μακεδόνων ἐλευθέρων οὐχὶ εὐπατριδῶν. Ἦν δὲ παράταξις πυκνή, 16 ἀνδρῶν βάθος ἔχουσα, δυσδιάσπαστος, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον δυσκίνητος, ὅση καὶ ἂν ἦν τῶν κινήσεων ἡ ἀκρίβεια καὶ ἡ γύμνασις εἰς αὐτάς. Αἱ 5 πρῶται γραμμαὶ ἔτεινον κατὰ τῶν ἐχθρῶν 16 ποδιαῖα ἀκόντια, τὰς λεγομένας σαρίσσας, τὰ δὲ τῶν ὄπισθεν ἱσταμένων ἐστηρίζοντο ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν πρὸ αὐτῶν. Ἐνίοτε ἡ φάλαγξ εἶχε καὶ μόνον 12 ἀνδρῶν βάθος. Συνέκειτο δὲ συνήθως ἐκ 4,000 ἀνδρῶν· ἐνίοτε ὅμως εἶχεν ἄλλως ὁ ἀριθμός, διότι ἐξηρτᾶτο ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν 6 μακεδονικῶν ἐπαρχιῶν, ὧν ἑκάστη ἔπεμπε μίαν τάξιν, ἢ μέρος εἰς τὴν φάλαγγα, ἥτις καὶ αὐτὴ διὰ τοῦτο πᾶσα ἐπίσης καὶ Τάξις ἐλέγετο. Περιεῖχε δὲ 4 χιλιαρχίας, κατὰ βάθος τεταγμένας, τὴν μίαν ὀπίσω τῆς ἄλλης· ἑκάστη δὲ χιλιαρχία διῃρεῖτο εἰς 4 συντάγματα, καὶ ἕκαστον σύνταγμα εἰς 4 τετραρχίας. Ἐλαφρότερος ἦν ὁ ὁπλισμὸς καὶ εὐκολώτεραι αἱ κινήσεις τῶν ὑπασπιστῶν, οἵτινες ὅμως διέφερον τῶν ψιλῶν. Ὁ ὁπλισμὸς αὐτῶν δὲν μνημονεύεται ἀκριβῶς· ἐπειδὴ ὅμως ὁ προορισμὸς αὐτῶν ἦν νὰ προσβάλλωσιν ὁρμητικῶς καὶ ταχέως, πιθανῶς ἀντὶ τῆς σαρίσσης εἶχον μακρὸν ξίφος. Ἦσαν δὲ καὶ αὐτοὶ σῶμα μόνιμον, καὶ διὰ τοῦτο καλῶς γεγυμνασμένον. Ἐν πολέμῳ φαίνεται ὅτι ἠριθμοῦντο μέχρι 6,000, καὶ ἀπετέλουν τὴν ἐν τῷ στρατοπέδῳ βασιλικὴν φρουράν. Πλὴν δὲ τούτων τῶν στρατευμάτων τῆς πρώτης μακεδονικῆς ἐποχῆς, ἤτοι τῶν 6 τάξεων τῶν πεζῶν ὁπλιτῶν καὶ τῶν 6,000 ἐλαφροτέρων πεζῶν, τῶν ὑπασπιστῶν, ἀπαντᾶται ἐπὶ τῶν πρώτων χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ ἓν σῶμα 2,000 ἀνδρῶν, διαιρουμένων εἰς ἀγριανοὺς ἀκοντιστάς, καὶ εἰς Μακεδόνας τοξότας. Τοῦ ἱππικοῦ τὴν σπουδαιότητα ἀναγνωρίσας ὁ Φίλιππος, συνέδεσε σχέσεις μετὰ τῆς Θεσσαλίας, καὶ εἰσήγαγεν ἐκεῖθεν καλητέρους ἵππους, καὶ ἱππεῖς προσέλαβεν ἐκ τῶν διαφόρων φυλῶν. Οὗτοι ἀπετέλουν τοὺς σαρισσοφόρους, ἤτοι 1000 ἱππεῖς ἐλαφρούς, εἰς 8 ἴλας διαιρουμένους. Οἱ δὲ Μακεδόνες ἀπετέλουν τὸ βαρὺ ἱππικόν, ἐκ 3,000 ἀνδρῶν, εἰς 15 ἴλας διῃρημένον. Μία δὲ ἴλη, ἡ 16η, ἡ βασιλικὴ ἴλη λεγομένη, ἢ τὸ ἄγημα, ἀπετέλει τὴν βασιλικὴν φρουράν. Ἡ ἐπὶ Φιλίππου διάταξις καὶ διαίρεσις αὕτη τοῦ Μακεδονικοῦ στρατοῦ, ἔμεινεν ἐπικρατοῦσα καὶ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, ὅτε ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Περσίας. Εἶτα δὲ προσετέθησαν καὶ οἱ στρατοὶ τῶν συμμάχων Ἑλληνίδων πόλεων, πεζοί τε καὶ ἱππεῖς (Διόδ. III, 57), καὶ οἱ μισθοφόροι ὁπλῖται. Διῄρεσε δ' ὁ Ἀλέξανδρος πᾶσαν ἴλην τοῦ ἱππικοῦ εἰς δύο λόχους, καὶ ὅλον τὸ σῶμα εἰς δύο χιλιαρ-

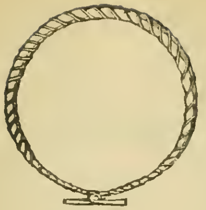
χίας· ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη ἐπ' ὀλίγον μόνον διήρκεσεν. Ὅτε δέ, μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Περσικοῦ βασιλείου, εἶχε μείζονα ἀνάγκην ψιλῶν σωμάτων πρὸς καταδίωξιν δραστηρίαν τῶν εἰσέτι ἀνθισταμένων, καὶ προσέτι καὶ τοὺς ἀσιανοὺς ἐξίσωσεν ὡς ὑπηκόους του μετὰ πάντων τῶν ἐξ Εὐρώπης συμμάχων του, καὶ πρὸ πάντων ἀπέβλεπεν εἰς τὸ ν' ἀποσβέσῃ τὸ αἴσθημα τῶν ἐθνικῶν διακρίσεων, τότε διάφοροι μεταρρυθμίσεις εἰς τὸν ὀργανισμὸν τοῦ στρατοῦ κατέστησαν ἀναγκαῖαι, ἐκταθεῖσαι καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἐπωνυμίας τῶν μεγάλων διαιρέσεων. Εἰς τοὺς βασιλικοὺς σωματοφύλακας προσετέθησαν καὶ οἱ ἀργυράσπιδες, οὕτω καλούμενοι ἐκ τῶν πλουσίως ἐξειγασμένων ἀσπίδων των. Ηὔξησε δὲ μεγάλως καὶ ἡ σκευοφορά, διότι τὸ πλῆθος τῶν λαφύρων ἐπέφερε μείζονα ἄνεσιν εἰς τοῦ στρατιώτου τὴν δίαιταν, ἕνεκα δὲ τῶν πολυετῶν ἐκστρατειῶν, καὶ γυναῖκες καὶ παιδία παρηκολούθουν τὸ στράτευμα. Ἐξ Ἰνδιῶν δὲ προσέλαβεν ὁ Μακεδονικὸς στρατὸς καὶ τὴν χρῆσιν τῶν ἐλεφάντων (ἴδ. ἐλέφας). Καὶ τῶν πολεμικῶν δὲ μηχανῶν, τῶν καταπελτῶν ὧν εὑρέται οἱ Σύροι ἐλέγοντο, καὶ ἄλλων βαρέων ὅπλων χρησίμων εἰς μάχας, ἐτελειοποιήθη ἡ κατασκευὴ ἀφ' ὅτου ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, διὰ τῆς ἐπιμιξίας μετὰ τῶν Ἀσιανῶν λαῶν ἀνεπτύχθη καὶ ἐξετάθη ἡ γνῶσις τῆς μηχανικῆς. Μᾶλλον ὅμως ἐπὶ Ῥωμαίων ἐγίνετο, ἐκτὸς τῶν πολιορκιῶν, καὶ εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης χρῆσις τῶν ἐλαφροτέρων ἐξ αὐτῶν, ὡς τῶν βαρέων τόξων, τῶν λεγομένων γαστραφετῶν, τῶν ὀνάγρων καὶ σκορπίων ἢ μικρῶν καὶ φορητῶν βαλλιστῶν, ὡς ἔλεγον τότε τοὺς καταπέλτας, καὶ ἑκάστη λεγεὼν (ἐκ 4200-6000 ἀνδρῶν) εἶχε καὶ 55 ἐλαφροὺς τοιούτους καταπέλτας, ὧν ἕκαστος ὑπηρετεῖτο ὑπὸ 11 ἀνδρῶν καὶ ἐσύρετο ὑπὸ ἡμιόνων, καὶ ἀνὰ 10 ὀνάγρους, συρομένους ὑπὸ βοῶν. Τοῦτο ἦν τῶν ἀρχαίων τὸ πυροβολικόν.

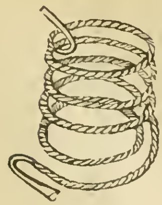
Στράττες, 1) Τύραννος τῆς Χίου ἐπὶ Δαρείου καὶ Ξέρξου (Ἡρδ. Δ, 138. Η, 132). —2) Ποιητὴς τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς κωμῳδίας, ἀκμάσας περὶ Ὀλ. 92-99 (410-380 π. Χ.). Ἔγραψε 16 κωμῳδίας, καὶ τῶν 15 ἀναφέρει ὁ Σουίδας τὰς ἐπιγραφάς. Σώζονται δὲ καί τινα αὐτοῦ ἀποσπάσματα (Συλλ. Meinecke, Fragm. Com. Græ. 1).—3) Ὀλύνθιος, ἱστοριογράφος, ἔγραψε 5 βιβλία «περὶ Ἀλεξάνδρου» (Ἀποσπ. Müller, Fragm. script. Alex. M).

Στράτων, ὄνομα Φοινίκων ἡγεμόνων πολλάκις ἐπανερχόμενον, ἐξ οὗ ὑπετέθη ὅτι ἴσως ἦν ταὐτὸ τῷ Ἄσταρτος, ἐξελληνισθέν. 1) Τύριος, ἐπὶ ἐπαναστάσεως τῶν δούλων ἐν Τύρῳ ὑπὸ πιστοῦ δούλου σωθείς, καὶ εἶτα εἰς ἡγεμόνα ἐκλεχθείς. Τὸ γένος αὐτοῦ διετηρεῖτο μέχρις Ἀλεξάνδρου, ὅστις ἐφείσθη αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐγκατέστησεν αὖθις εἰς τὴν βασιλείαν (Just. XVIII, 3).—2) Υἱὸς Προστράτου, παρέδωκεν εἰς τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον τὴν Ἄραδον (ἢ Σιδῶνα), καὶ ἄλλας πόλεις τῆς Φοινίκης (Curt. N, 1).—3) Βασιλεὺς τῆς Σιδῶνος τρυφηλὸς καὶ ἐκδεδιῃτημένος, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικός του (Αἰλ. π. ἱ. Ζ, 2).—4) Ἐκ Λαμψάκου, μαθητὴς τοῦ Θεοφράστου, διαδεχθεὶς αὐτὸν εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς περιπατητικῆς σχολῆς, εἰς ἣν διέμεινεν ἐπὶ 18 ἔτη, μέχρι τοῦ θανάτου του. Λέγεται ὅτι ἦν προσέτι καὶ διδάσκαλος Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου. Ἦν δὲ πολυμαθέστατος, ὀξύνους καὶ ἀνεξάρτητον ἔχων τὴν κρίσιν. Ἔγραψε πάμπολλα περὶ πάντων τῶν ἀντικειμένων τῆς φιλοσοφίας, καὶ ἰδίως περὶ φυσικῶν, δι' ὃ καὶ ὁ φυσικὸς ἐπελέγετο (Διογ. Λρτ. Ε, 58).

Στράτωνος πύργος, πόλις τῆς Παλαιστίνης, Καισάρεια εἶτα κληθεῖσα (Στρβ.).

Στρεπτὸς, ὅρμος ἐκ περιεστραμμένου χρυσοῦ ἐλάσματος ἢ χρυσῆς ἁλύσσου, κόσμος περιδέραιος, «περιαυχένιος» (Ἡρδ. Γ, 20. Θ, 80.—Ξνφ. Κρπδ. Α, 3, 2, Β, 4, 5).

Στρέψα, πόλις τῆς Μακεδονίας, πρὸς τοῖς συνόροις τῆς Θράκης (Αἰσχν. — Στέφ. Βυζάντιος).

Στρεψιάδης, 1) Ἰσθμιονίκης, ὑμνούμενος ὑπὸ τοῦ Πινδάρου (Ἰσθμ. Ζ). — 2) Κωμικὸν πρόσωπον, ὑποτιθέμενος μαθητὴς τοῦ Σωκράτους ἐν ταῖς Νεφέλαις τοῦ Ἀριστοφάνους.

Στρογγύλη ναῦς, ἡ φορτηγὸς καὶ μὴ πολεμική, πρὸς μετακομιδὴν ἐμπορευμάτων ἢ ἐφοδίων τοῦ στόλου, τὸ ἐμβαδὸν ἔχου-

σα εὐρὺ καὶ στρογγύλον, ἄνευ ἐμβόλου καὶ οὐχὶ κωπηλατουμένη ἀλλ' ἱστιοφόρος.

Στρογγύλη, 1) τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Νάξου (Διόδ. Ε, 50). — 2) Νῆσος στρογγύλον σχῆμα ἔχουσα καὶ ἡφαίστειον ἔδαφος, παρὰ τῇ Σικελίᾳ. Ἐμυθεύετο οὖσα κατοικία τοῦ Αἰόλου (Θουκ. Α, 105). Νῦν Στρόμβολι.

Στρογγυλέων, γλύπτης τῆς μεταξὺ Περικλέους καὶ Ἀλεξάνδρου ἐποχῆς, πιθανῶς Ἀθηναῖος, τοὐλάχιστον ἐν Ἀθήναις τὸ πλεῖστον ἐργαζόμενος (Plin. XXXIV,19,21), οὗ δύο ἔργα μετ' ἐπαίνων ἀναφέρει ὁ Πλίνιος. Τὸ ἓν ἦν παῖς ὡραῖος, ὅστις καὶ Φιλίππιος ἐν μετέπειτα χρόνοις ἐπεκλήθη, διότι ἰδίως τὸν ἠγάπα καὶ τὸν ἐθαύμαζεν, ἴσως καὶ τὸν εἶχε παρ' ἑαυτῷ, ὁ ἐν Φιλίπποις φονευθεὶς Βροῦτος· τὸ δ' ἕτερον ἦν Ἀμαζών, ἐπικληθεῖσα Εὔκνημος, πιθανῶς μία ἐξ ἐκείνων αἵτινες διηγωνίσθησαν ἐν Ἐφέσῳ. Ὁ δὲ Παυσανίας ἀναφέρει αὐτοῦ Ἄρτεμιν Σώτειραν ἐν Μεγάροις, ἐν Ἑλικῶνι τρεῖς Μούσας, τοῦ Ὀλυμπιοσθένους καὶ Κηφισοδότου ἐργασθέντων τὰς λοιπὰς Μούσας ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἄλλων, καὶ τὸν λέγει ἔξοχον εἰς παραστάσεις ἵππων καὶ ταύρων (Α, 40. Θ, 30). Πολύτιμος ἐπιγραφὴ εὑρέθη εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, φέρουσα «Χαιρέδημος Εὐαγγέλου ἐκ Κοίλης ἀνέθηκε. Στρογγυλίων ἐποίησε». Σχολιαστὴς δὲ τοῦ Ἀριστοφάνους (Ὄρν. 1128) μαρτυρεῖ (χωρὶς νὰ μνημονεύσῃ τοῦ καλλιτέχνου), ὅτι τὸ ἀνάθημα τοῦτο ἦν ὁ χαλκοῦς Δούριος ἵππος μετὰ τῶν ἐξ αὐτοῦ προκυπτόντων μαχητῶν, οὗ μνημονεύει καὶ ὁ Παυσανίας (Α, 23).

Στροῖβος, Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Λεωκράτους (Θουκ. Α, 105).

Στρομβιχίδης, υἱὸς Διοτίμου, ναύαρχος Ἀθηναῖος (Θουκ. Η, 15, — Ξνφ. Ἑλλ.).

Στρόμβιχος, Ἀθηναῖος. πατὴρ τοῦ Διοτίμου, πάππος τοῦ Στρομβιχίδου (Θουκ. Α, 45).

Στρόμβος, ὁ στρογγύλος λίθος εἰς τὸ κάτω τῆς ἀτράκτου, τὸ καὶ σπονδύλιον Τοιοῦτοι λίθοι πάμπολλοι εὑρέθησαν εἰς τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ κ. Σχλιεμάννου καὶ ἄλλων εἰς πόλεις τῶν ἀρχαϊκῶν χρόνων, ὅτε φαίνεται ὅτι ἡ ἄτρακτος ἦν μία τῶν σπουδαιοτέρων ἐνασχολήσεων καὶ τὸ ἐγκαύχημα τῶν εὐγενεστέρων γυναικῶν.

Στρουθίας, παράσιτος διακωμῳδούμενος (Λουκ.).

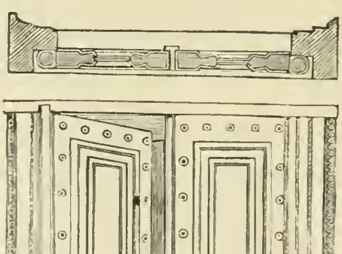
Στρούχατοι, ἀρχαῖος λαὸς τῆς Μηδίας (Ἡρδ. Α, 101).

Στροφάδες, δύο μικραὶ νῆσοι τοῦ Ἰονίου πελάγους εἰς 6 μιλίων ἀπόστασιν νοτίως τῆς Ζακύνθου, πρὸς τῇ ἀκτῇ τῆς Πε-

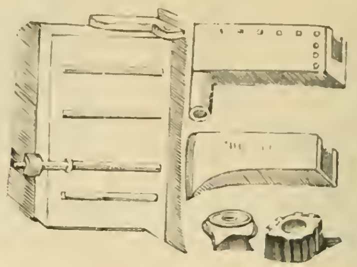
λοποννήσου κεῖμεναι, καὶ τοῖς Μεσσηνίοις καὶ τοῖς Κυπαρισσίοις ἀνήκουσαι, καὶ ἀμπελόφυτοι. Ἐκαλοῦντο δὲ πρὶν Π λ ω τ α ί, ἴσως διότι ἡ περὶ αὐτὰς θάλασσα ἐστὶν ἤδη βαθεῖα καὶ πλεύσιμος, ἀλλά, κατὰ τὸν μῦθον, διότι αὐταὶ ἔπλεον ἐπὶ τῶν ὑδάτων, οὖσαι κατὰ Βιργίλιον κατοικία τῶν Ἁρπυιῶν, ἀφ' ὅτου οἱ υἱοὶ τοῦ Βορέως Κάλαϊς καὶ Ζήτης, διώξαντες τὰς Ἁρπυίας, ὅτε ἔφθασαν μέχρι τῶν νήσων τούτων, ἐστράφησαν, παραιτηθέντες τῆς διώξεως, δι' ὃ καὶ Στροφάδες ἐκλήθησαν (Στρβ. Η, 359. — Ἀπλλδ. Α, 9, 21. — Vitr. Æ, III, 210). Νῦν Στρίφαλι.

Στροφαῖος, ἐπίθετον τοῦ Ἑρμοῦ, ὡς ἐφόρου τῶν στρεφομένων (ἀνοιγοκλειομένων) θυρῶν (Ἡσύχ.).

Στροφεύς, ὡς πᾶν τὸ εἰς στροφὴν συντελοῦν· οὕτω κυρίως τὸ σύνηθες μηχάνημα πρὸς στροφὴν τῶν θυρῶν. Συνέκειτο δὲ τοῦτο, κατὰ θύραν σωζομένην ἐν Ῥώμῃ, τὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Ῥέμου, νῦν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, ἐκ μεταλλίνου ἐμβόλου, καλουμέ-

νου σ τ ρ ό φ ι ξ, ἄνω καὶ κάτω τοῦ θυρώματος πρὸς τῷ τοίχῳ, εἰσερχομένου εἰς κοίλωμα, ὅπερ τοῦτο ἐκαλεῖτο σ τ ρ ο φ ε ύ ς, καὶ ἦν ἐπίσης μετάλλινον, ἵνα μὴ φθείρηται ἐκ τῆς τριβῆς, εἰς τὸ ἀνώφλιον καὶ εἰς τὸ κατώφλιον, ὡς δεικνύουσιν αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἑτέρας

εἰκόνος ἐκ θύρας αἰγυπτιακῆς, διατηρούμεναι εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον.

Στρόφιγξ, ἴδ. Σ τ ρ ο φ ε ύ ς.

Στροφίη, κρήνη ἐν Βοιωτίᾳ παρὰ ταῖς Θήβαις (Καλλμ. εἰς Δηλ. 76).

Στρόφιον, ὕφασμα συνεστραμμένον, καὶ ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐνίοτε ὑπὸ τὰ στήθη φερόμενον, ὥστε καὶ σ τ η θ ό δ ε σ μ ο ν, καὶ π ε ρ ι μ α σ τ ί δ ι ο ν ζ ῶ σ μ α ἐλέγετο (Ἀρστφ. Θεσμφ. 146. Σχλ. — Ἡσχ. — Φωτ.)· ἢ ἐφέρετο ὑπὸ τῶν ἱερέων εἰς τὴν κεφαλὴν (Πλούτ. Ἀρστ. ΝΓ).

Στρόφιος, 1) Εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων, πατὴρ τοῦ Σκαμάνδρου (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 49). — 2) Υἱὸς τοῦ Κρίσσου, βασιλεὺς τῆς Φωκίδος, ἀνὴρ Ἀναξιβίας, τῆς ἀδελφῆς τοῦ Ἀγαμέμνονος, εἰς ὃν ἐπέμφθη ὁ Ὀρέστης ὅτε ἐσώθη ἀπὸ τοῦ Αἰγίσθου (Πινδ. Πυθ. ΙΑ, 54. — Εὐρπ. Ἰφ. Ταυρ. 60). — 3) Ἔγγονος τοῦ ἀνωτέρω, υἱὸς Πυλάδου καὶ Ἠλέκτρας (Παυσ. Β, 16).

Στρύμη, πόλις τῆς Θράκης ἐπὶ τοῦ Λάσσου ποταμοῦ, τοῖς Θασίοις ἀνήκουσα (Ἡρδ. Ζ, 103. — Δμσθ.).

Στρυμόδωρος, Ἀθηναῖός τις ἐκ τοῦ δήμου τῶν Ἀχαρνῶν (Ἀρστφ. Ἀχαρ. 275).

Στρυμονίας, βόρειος ἄνεμος, ἐν Θράκῃ οὕτω καλούμενος καθ' ὃ πνέων ἐκ τοῦ Στρυμῶνος ποταμοῦ (Ἡρδ. Η, 118).

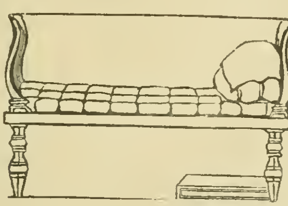
Στρυμώ, θυγάτηρ τοῦ Σκαμάνδρου, γυνὴ τοῦ Λαομέδοντος (Ἀπολλδ. Ζ, 12, 3).

Στρυμών, ποταμὸς τῆς Μακεδονίας,

μέχρι Φιλίππου τὸ ἀνατολικὸν αὐτῆς ὅριον, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Σκομίου ἐν Παιονίᾳ (Θουκ. Β, 96), διαρρέει τὴν Πρασιάδα ἢ Κερκινίτιν λίμνην, καὶ ἐκβάλλει, νοτίως τῆς Ἀμφιπόλεως, εἰς τὸν κόλπον, ὅστις καὶ αὐτὸς Στρυμωνικὸς ὀνομάζεται. Οἱ ἀρχαῖοι μνημονεύουσι συνεχῶς αὐτοῦ ἕνεκα τῆς θέσεως τῆς Ἀμφιπόλεως (Ἡσδ. Θεογ. 379. — Ἡρδ. — Ἀπλλδ. Β, 5. 10). Νῦν Ἰσκάρ. — Ὡς ποτάμιος θεός, ὁ Στρυμὼν ἐλέγετο υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, ἐκ τῆς Εὐτέρπης πατὴρ τοῦ Ῥήσσου, καὶ ἐκ τῆς Εὐάδνης πατὴρ τῆς Νεαίρας.

Στρωματόδεσμος, εἶτα καὶ σ ρ ω μ α τ ε ύ ς, τὸ κιβώτιον ἢ δέμα τῶν στρωμάτων καὶ καλυμμάτων, ἃ οἱ δοῦλοι ἐπὶ ὁδοιποριῶν ἔφερον, παρακολουθοῦντες τοὺς κυρίους των.

Στρωμνή, ἐν γένει μὲν πᾶν τὸ ἐπιστρωννύμενον κάλυμμα, κυρίως τὸ ἐν τῇ κλίνῃ στρῶμα, πληρούμενον ἐκ χόρτων ἢ ἀχύ-

ρων παρὰ τοῖς πένησιν, ἐξ ἐρίων συνήθως, ἐκ πτερῶν παρὰ τοῖς ἀβροδιαίτοις.

Στυβέρρα, πόλις τῆς Μακεδονίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἀξιοῦ καὶ Ἐριγόνος (Πολύβ.)· Σ τ ύ μ β α ρ α (Στρβ.).

Στύγνη, μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Πολύκτορα (Ἀπλλδ. Β, 1. 4).

Στυλὶς καὶ σ τ η λ ί ς, τὸ κατὰ τὴν πρύμνην τοῦ πλοίου, τὸ φέρον τὰ ἄφλαστα (Πολδ.).

Στυλοβάτης, ὑψηλὴ βάσις, εἰς ἣν ἐπικάθηται κίων μετὰ τῆς βάσεως αὐτοῦ (Πολδ.), ἰδίως ἐν χρήσει παρὰ Ῥωμαίοις, ἢ καὶ ὅλη σειρὰ κιόνων, ὅτε μᾶλλον θωρακεῖον λέγεται.

Στυλοπινάκιον, πίναξ γλυφὰς περιέχων ὡς αἱ μετόπαι, ἐντετμημένας ἐντὸς τοῦ πάχους τῶν κιόνων, νεωτερισμὸς ὃν πρῶτος εἰσήγαγεν Ἄτταλος ὁ Β', τῷ 156 π. Χ. εἰς ὃν ᾠκοδόμησεν ἐν Κυζίκῳ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Τὸ παράδειγμα ὅμως μιμητὰς δὲν εὗρε πολλούς.

Στυμφαλὶς καὶ Σ τ υ μ φ α λ ί α, λίμνη τῆς Ἀρκαδίας, ὑπὸ τὸ ὄρος καὶ παρὰ τὴν πόλιν Στύμφαλον, ἐτρέφετο ὑπὸ κρήνης καὶ μικροῦ ποταμίου, καὶ ἐπληροῦτο ἀφθόνου ὕδατος ὁσάκις δι' αὐτομάτου προσχώσεως ἐκλείοντο αἱ ὑπόγειοι καταβόθραι, αἵτινες ἔτρεφον τὸν Ἐρασῖνον, ῥέοντα πρὸς τὸ Ἄργος (Ἡρδ. ΣΤ, 66. — Παυσ. Η, 22. — Στρβ.). Ὁ δὲ Ἀδριανὸς κατεσκεύασεν ὑδραγωγεῖον, οὗ ἴχνη ἔτι σώζονται ἐν τῇ λίμνῃ, φέρον τὸ ὕδωρ αὐτῆς εἰς Κόρινθον. Ἐνταῦθα ἐμυθεύετο ὁ Ἡρακλῆς ἐκτελέσας ἕνα τῶν ἄθλων αὐτοῦ, τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν Σ τ υ μ φ α λ ί δ ω ν ὀ ρ ν ί θ ω ν, αἵτινες ἐν τῇ λίμνῃ ταύτῃ διαιτώμεναι, σαρκοβόροι, σιδηρᾶς πτέρυγας ἔχουσαι, κατελυμαίνοντο τὴν πέριξ χώραν· ἀπηντήθησαν δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Ἀργοναυτῶν ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ (Ἀπλλν. Ῥόδ. Β, 1058. Σχλ. — Παυσ. Η, 22. — Ἀπλλδ. Β. 5, 6).

Στύμφαλος, 1) Ὄρος τῆς Ἀρκαδίας συνεχόμενον μετὰ τῆς Κυλλήνης, καὶ κείμενον παρὰ τῇ Στυμφαλίδι λίμνῃ (Στρβ.). — 2) Ποτάμιον ἐκ τοῦ ὄρους Στυμφάλου εἰς τὴν Στυμφαλίδα λίμνην ἐκρέον (Πολύβ. — Στρβ.). — 3) Πόλις ἀρχαία κατὰ τὰ νοτια-

νατολικὰ τῆς Ἀρκαδίας ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ὄρους καὶ παρὰ τῇ Στυμφαλίδι λίμνῃ (Ὁμ.

Ἰλ. Β, 608. — Ξνφ. — Στρβ. — Στφ. Βυζ.). Εἶχε ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος μετ' ἀρχαιοτάτου ἐπιχρύσου ξοάνου (Παυσ. Η, 23).

Στύμφαλος, 1) υἱὸς Ἐλάου καὶ Λαοδίκης, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας, πολεμηθεὶς καὶ δολοφονηθεὶς ὑπὸ Πέλοπος. Τέκνα αὐτοῦ ἦσαν ὁ Ἀγαμήδης, ὁ Γόρτυς καὶ ἡ Παρθενόπη (Παυσ. Η, 4. — Ἀπλλδ. Γ, 9, 1). — 2) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).

Στύμφη, ἢ Τύμφη, ἴσως ὀρθότερον, ὄρος μεταξὺ Μακεδονίας καὶ Ἠπείρου (Στρβ.).

Στύξ, 1) (νῦν Μαυρονέρι) πηγὴ ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἐξ ὑψηλοτάτου καθέτου κρημνοῦ τῶν Ἀροανίων ὀρέων ἀποσταλάζουσα, καὶ εἶτα κατὰ τὴν ἀρχαίαν πόλιν Νώνακριν χείμαρρον ἀποτελοῦσα, εἰσρέοντα εἰς τὸν ποταμὸν Κρᾶθιν (νῦν Ἀκράταν). Διὰ τὸ δυσπρόσιτον αὐτῆς καὶ τοῦ ὕδατος τὴν ψυχρότητα, ἐπεκράτει ἡ πρόληψις ὅτι δηλητηριῶδες ἦν τὸ ὕδωρ τοῦτο, καὶ ἔθραυε πᾶν ἀγγεῖον εἰς ὃ συνελέγετο, ἐκτὸς ἂν ἦν κατεσκευασμένον ἐξ ὄνυχος ὄνου. Ἐν ἀρχαιοτάτοις ἤδη χρόνοις ὁμώνυμος αὐτῇ ἐλέγετο καὶ μετ' αὐτῆς συνεχομένη ἐθεωρεῖτο ὑποχθόνιος πηγὴ περιβάλλουσα πάντα τὸν τάρταρον, ἢ κατ' ἄλλους βαλτώδης λίμνη ἐν τῷ ταρτάρῳ, φοβερὰ καὶ αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, οἵτινες εἰς τὸ ὕδωρ τῆς Στυγὸς ὤμνυον τὸν ὑπέρτατον αὐτῶν ὅρκον (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 185. Ἰλ. Β, 755. — Ἡσδ. Θεογ. 806. — Ἡρδ. ΣΤ, 74. — Παυσ.). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τυθῆος, ἧς τέκνα, ἐκ τοῦ Πάλλαντος, ἦσαν ὁ Ζῆλος, τὸ Κράτος, ἡ Νίκη καὶ ἡ Βία (Ἡσδ. Θγν. 861. — Ἀπλλδ. Α, 212). Εἶχε δ' ἴδια βασίλεια ἐν Ἅδου, ἐξ ὧν ἐπήγαζε τὸ ὕδωρ τῆς Στυγός.

Στύρα (τὰ), πόλις εἰς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς Εὐβοίας, οὐ μακρὰν τῆς Καρύστου. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, Δρύοπες τὴν καταγωγήν, ἐπολέμησαν κατὰ τῶν Περσῶν καὶ ἐν Σαλαμῖνι, καὶ ἐν Ἀρτεμισίῳ, καὶ ἐν Πλαταιαῖς. Μετέπειτα εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπέτινον 1200 δρ. συμμαχικὸν φόρον. Ἐπὶ τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου κατεστράφησαν τὰ Στύρα· εἶτα δὲ πάλιν ἀνῳκοδομήθησαν, τῇ Ἐρετρίᾳ προσαρτηθέντα (Ἡρδ. Η. 1, 46. Θ, 28. — Θουκ. Ζ, 57. — Στρβ. 446. — Παυσ. Δ, 34, 11). Καὶ νῦν Στύρα ἢ Στοῦρα.

Στύραξ, ταὐτὸ τὸ σαυρωτήρ, τὸ κάτω μέρος τοῦ ξύλου τῆς λόγχης, καὶ τὸ σίδηρον δι' οὗ περικαλύπτεται ἵνα ἐμπήγνυται εἰς τὴν γῆν.

Στωϊκοί, ἢ οἱ ἐκ τῆς στοᾶς φιλόσοφοι, ἐκαλοῦντο οἱ ὀπαδοὶ τοῦ φιλοσοφικοῦ συστήματος ὃ ἐδίδασκεν ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ (ἴδ. Στοά) Ζήνων ὁ ἐκ Κιτίου. Ἡ τάσις τῆς σχολῆς ταύτης ἦν κυρίως πρακτική. Καὶ προσέθηκαν μὲν καὶ οἱ μεταγενέστεροι στωϊκοὶ παντοῖα εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Ζήνωνος, ἀλλ' οἱ κυριώτεροι χαρακτῆρες τοῦ ὅλου συστήματος ἐξ ἐκείνου πηγάζουσι. Πρὸς πλήρη δ' ἀνάπτυξιν καὶ συμπλήρωσιν αὐτῆς συνετέλεσε μάλιστα ὁ Χρύσιππος, ὁ ἐκ Σόλων τῆς Κιλικίας, οὗ τὰ συγγράμματα εἰσὶν ἡ κυριωτέρα πηγὴ ἐξ ἧς ἠρύσθησαν ὅσοι διετήρησαν ἀποσπάσματα τῆς στωϊκῆς φιλοσοφίας, ὡς Σέξτος ὁ ἐμπειρικός, ὁ Στοβαῖος, ὁ Πλούταρχος, ὁ Κικέρων καὶ ὁ Σενέκας. Οἱ Στωϊκοὶ δὲν ἠξίουν νέα θεωρήματα νὰ προαγάγωσιν, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ χρησιμοποιήσωσι πρὸς σκοπὸν πρακτικὸν τὰ προϋπάρχοντα ἐν ἀρχαιοτέροις συστήμασι, καὶ πρὸ πάντων ἠρύοντο ἐκ τῆς ἠθικῆς τοῦ Σωκράτους. Ὁ κυριώτερος χαρακτὴρ τῆς φιλοσοφίας αὐτῶν ἐστὶν ὁ ἠθικὸς ἡρωϊσμός, χωρῶν πολλάκις μέχρις ἀπολύτου αὐστηρότητος. Διῄρουν δ' αὐτήν, κατὰ τὸν Ξενοκράτην, εἰς α) διαλεκτικὴν (λογικὴν καὶ ῥητορικήν)· β) φυσικὴν (ψυχολογίαν καὶ θεολογίαν)· γ) ἠθικήν, περιλαμβάνουσαν καὶ τὴν πολιτικήν. Ἡ διαλεκτικὴ περιελάμβανε παρ' αὐτοῖς καὶ τὴν ποιητικὴν καὶ τὴν μουσικήν· ἡ λογικὴ ἦν ἐπιστήμη τῆς πρώ-

της ἀνάγκης, καθ' ὅσον ἀπ' αὐτῆς ἐξηρτᾶτο κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ τὸ ὀρθῶς σκέπτεσθαι καὶ τὸ καλῶς λέγειν. Ἦν δ' ἀπόρροια θεωρίας ἀντιλήψεων, ἣν φαίνεται προπαρασκευάσας ὁ Χρύσιππος διὰ διδασκαλίας κατατάττούσης τας ἀντιλήψεις. Ἐν τῇ φυσικῇ καὶ τῇ φυσιολογίᾳ παρεδέχοντο ὅτι σῶμα ἦν πᾶν τὸ ὑπάρχον, ἐνεργοῦν καὶ πάσχον. Τὰ σώματα εἰσὶ τὰ μὲν πυκνὰ τὰ δὲ ἀραιά. Ἀντίληψις δὲ, τύπος καὶ χρόνος εἰσὶν ἀσώματα ὄντα. Πρὸ παντὸς δ' ὑπάρχουσι δύο ἀρχαί· α) ἡ παθητική, καὶ προορισμοῦ στερουμένη ὕλη· 2) ἡ ἐνεργητική, ὁ θεός, ἀφ' οὗ ἀπορρέει πᾶσα ἐνέργεια, πᾶν σχῆμα, καὶ πᾶν τὸ σκόπιμον ἐν τῷ κόσμῳ. Ὁ θεὸς ἐστὶ πῦρ ζῶν, οὐχὶ τὸ σύνηθες, ἀλλὰ τὸ καὶ αἰθὴρ καλούμενον, τὸ κατὰ λογικοὺς νόμους τὰ πάντα παράγον, διαμορφοῦν καὶ διαρρέον, τὸ γενικὸν λογικὸν τὸ ἐπὶ τῆς φύσεως ἐνεργοῦν, ὁ γενικὸς νόμος τῆς φύσεως. Τούτου ἕνεκεν ἐστὶν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ οὐχὶ ἐκτὸς τοῦ κόσμου. Ἀλλ' ὡς διὰ τοῦ πυρὸς παρήχθη ὁ κόσμος, οὕτω διὰ τοῦ πυρὸς καὶ θὰ καταστραφῇ. Ὑπῆρχον ὅμως καὶ Στωϊκοὶ μὴ παραδεχόμενοι τὴν θεωρίαν τῆς τοῦ κόσμου τελικῆς πυρπολήσεως. Κατὰ τὴν ψυχολογίαν τῶν Στωϊκῶν, ἡ ψυχή, ἢ ἡ ζωτικὴ δύναμις τοῦ ἀνθρώπου, ἐστὶν ἔμπυρος ἀὴρ, μέρος τῆς θεότητος, ἀλλ' ἐφήμερον. Συνίσταται δ' ἐξ ὀκτὼ δυνάμεων, ὧν ἡ ἀνωτάτη καὶ τῶν ἄλλων κρατοῦσα ἐστὶν ὁ νοῦς· ἐξ αὐτῆς δὲ παράγονται αἱ λοιπαί, αἱ 5 αἰσθήσεις, ἡ δύναμις τοῦ ὁμιλεῖν καὶ τοῦ παράγειν. Ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ νοὸς προκύπτουσι καὶ τὰ πάθη, ὁ φόβος, ἡ ἐπιθυμία, αἱ τῶν αἰσθήσεων ὁρμαί, ἡ λύπη, ἡ χαρά. Ἡ ἠθικὴ τῶν στωϊκῶν ἤθελεν ἀκριβέστερον τῶν πρὸ αὐτῶν ν' ἀναπτύξῃ τὰς ἰδιότητας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, τοῦ ἀνθρωπίνου νοὸς καὶ τῆς ἐλευθερίας, καὶ νὰ συνδυάσῃ αὐτὰς μετὰ τῆς φύσεως. Ὁ θεὸς ἦν αὐτοῖς ὁ ὑπέρτατος νομοθετῶν νοῦς, καὶ ὁ νόμος τῆς φύσεως ἦν ὁ θεῖος νόμος. Τὸ ὑπέρτατον ἀξίωμα τῆς ἠθικῆς αὐτῶν ἐνεργείας ἦν, νὰ ζῶσι συμφώνως πρὸς τὴν φύσιν. Οὗτος ἦν ὁ ὑπέρτατος σκοπὸς ὃν ὁ ἄνθρωπος ὤφειλε νὰ ἐπιδιώκῃ διὰ τοῦ βίου. Ὅσας καὶ ἂν εἶχεν ἐλλείψεις ἡ στωϊκὴ ἠθικὴ, εἶχεν ὅμως καὶ μεγάλα πλεονεκτήματα, εὐγενῆ σπέρματα ἀξιολόγων ἀρχῶν καὶ διδασκαλιῶν. Οἱ στωϊκοὶ ἀνέπτυξαν πάντοτε ἀκατάβλητον γενναιότητα ἐν ταῖς δυσχερεστέραις περιστάσεσι τοῦ βίου, καὶ ἰδίως ἀπέναντι τοῦ δεσποτισμοῦ. Τούτου ἕνεκα καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, περὶ τὰ τέλη τῆς Ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας καὶ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων, εὗρεν ἡ φιλοσοφία αὕτη πολλοὺς φίλους καὶ ὀπαδούς, ὡς τὸν Κάτωνα, τὸν Κικέρωνα, τὸν Σενέκαν καὶ ἄλλους. Ὁ εὐγενέστατος καὶ πιστότατος τῶν φίλων τοῦ συστήματος τούτου ἦν ὁ αὐτοκράτωρ Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντωνῖνος, ὅστις καὶ φ ι λ ό σ ο φ ο ς ἐπεκλήθη. Τὸ πρῶτον ἐγνώρισαν τὴν στωϊκὴν φιλοσοφίαν οἱ Ῥωμαῖοι τῷ 155 π.Χ. διὰ Διονυσίου τοῦ ἐκ Βαβυλῶνος, μαθητοῦ τοῦ Χρυσίππου, εἰς Ῥώμην ἐλθόντος ὡς μέλους τῆς περιφήμου πρεσβείας μετὰ τοῦ περιπατητικοῦ Κριτολάου καὶ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ Καρνεάδου. Μικρὸν μετ' αὐτὸν ἦλθεν ὁ Παναίτιος, φίλος Σκιπίωνος τοῦ νεωτέρου, τοῦ Ἀφρικανοῦ, ὡς καὶ τοῦ Λαιλίου, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Ποσειδώνιος, ὁ Ἀθηνόδωρος καὶ Ἀντίπατρος ὁ Τύριος. Οἱ Ῥωμαῖοι ὅσοι ἐπεδόθησαν εἰς τὴν στωϊκὴν φιλοσοφίαν δὲν ἦσαν κυρίως φιλόσοφοι, ἀλλὰ μόνον ὡς ἐρασιτέχναι ἐσπούδαζον αὐτήν, καὶ ἤθελον νὰ ὠφεληθῶσιν ἐξ αὐτῆς πρὸς τελειοποίησιν τῆς ῥωμαϊκῆς νομοθεσίας· οὐδὲ περιωρίζοντο ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ σύστημα τοῦτο, ἀλλ' ἐσπούδαζον καὶ ἄλλα, ὡς τοῦτο ἔπραττεν ὁ Κικέρων. Ἀνεδείχθησαν δὲ καὶ παρ' αὐτοῖς ἐπίσημοι στωϊκοί, ὁ Σενέκας, ὁ Λουκανὸς, ὁ Κορνοῦτος, ὁ Πέρσιος, ὁ Θρασέας Παῖτος, ὁ αὐτοκράτωρ Ἀντωνῖνος. Ἕλληνες δὲ στωϊκοὶ μεταγενέστεροι ἦσαν ὁ Ἐπίκτητος, ὁ Ἀρριανός, ὁ Σῆξτος ἐκ Χαιρωνείας.

Συάγριος, υἱὸς τοῦ Αἰγιδίου. Μετὰ

τούτου τὸν θάνατον, τῷ 484 μ. Χ., αὐτὸς διοικητὴς ἀναδειχθεὶς τῶν ἐν Γαλλίᾳ ῥωμαϊκῶν κτήσεων, ἐπροστάτευσεν αὐτάς, βοηθείᾳ τοῦ Χιλδερίχου, τοῦ βασιλέως τῶν Φράγκων, κατὰ τῶν ἄλλων εἰσβαλόντων Φράγκων. Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Χλοδεβῖκος τὸν κατενίκησε τῷ 486. Φυγὼν δ' ὁ Συάγριος παρὰ Ἀλαρίχῳ Β', τῷ βασιλεῖ τῶν Βισιγότθων, παρεδόθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν Χλοδεβῖκον, ὅστις τὸν ἐθανάτωσε, καὶ οὕτως ἔληξεν ἡ ἐπὶ τῆς Γαλλίας ὑπεροχὴ τῆς Ῥώμης.

Σύαγρος, 1) ἀρχαιότατος ποιητὴς Ἕλλην, σύγχρονος τοῦ Ὀρφέως καὶ τοῦ Μουσαίου, πρὸ τοῦ Ὁμήρου ἤδη λεγόμενος ὅτι ἐποίησε τὰ Τρωϊκὰ (Αἰλ. π. ἱ, ΙΔ, 21. —2) Λακεδαιμόνιος, πεμφθεὶς ὑπὸ τῆς Σπάρτης πρέσβυς εἰς Σικελίαν, ἵνα προκαλέσῃ Γέλωνα τὸν τύραννον τὸν Συρακουσῶν νὰ προστεθῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν συμμαχίαν κατὰ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Ζ. 153).

Συάδρας, Λακεδαιμόνιος, γλύπτης ἀρχαιότατος, περὶ τὰ 530 π. Χ., μετὰ τοῦ συμπατριώτου αὐτοῦ Χ ά ρ τ α διδάσκαλος τοῦ Ἀργείου Εὐχείρου (Παυσ. ΣΤ, 4).

Σύβαρις, τέρας φοβερὸν καὶ ἀνθρωποφάγον, κατοικοῦν ἐν σπηλαίῳ τοῦ Παρνασσοῦ, θανατωθὲν ὑπὸ Εὐρυβάτου. Κατ' αὐτὸ ἐμυθεύετο ὀνομασθεῖσα πηγή τις ἐν Ἀχαΐᾳ, καθ' ἣν ἐκλήθη ἡ ἐν Ἰταλίᾳ πόλις (Αὐτ. Λιβ. Η).

Σύβαρις, περίφημος πόλις τῆς Λευκανίας ἐν Ἰταλίᾳ, πρὸς τὰ μεθόρια τῶν Βρουττίων, ἐποίκων Ἀχαιῶν καὶ Τροιζηνίων, τῷ 720 π. Χ. ἱδρυθεῖσα, καὶ κληθεῖσα καθ' ὁμώνυμον ἐν Ἀχαΐᾳ πηγὴν (Στρβ. Η, 386). Ἔκειτο δὲ μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Κράθιος καὶ τοῦ ὁμόρρου αὐτοῦ, ὅστις ἐπίσης Σύβαρις ἐκαλεῖτο ἔνθα σήμερον τὸ χωρίον Πολινάρε. Δραστηριώτατον ἀσκοῦσα ἐμπόριον, ἰδίως μετὰ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἀνεπτύχθη μεγάλως καὶ ἀφίκετο εἰς ἀκμὴν καὶ δύναμιν (Ἡρδ. ΣΤ, 21), ὥστε εἶχε περὶ τὰς 100,000 κατοίκων, ἦρχε δὲ 25 πόλεων, καὶ κατὰ Κρότωνος, ἠδυνήθη νὰ παρατάξῃ 300,000 ἀνδρῶν. Ἀλλ' ἕνεκα τῆς μεγάλης αὐτῶν εὐπορίας

ἐξώκειλαν οἱ Συβαρῖται εἰς βίον ἡδυπαθῆ, παροιμιακὸν καταστάντα, Τῷ 510 π. Χ. ἐν πολέμῳ κατὰ τῶν Κροτωνιατῶν ἡ πόλις αὐτῶν κατηδαφίσθη ἐκ θεμελίων (Διόδ. ΙΒ, 9)· τῷ δὲ 443 π. Χ., οἱ ἀπόγονοι τῶν φυγάδων ἐκ τῶν κατοίκων, μετ' Ἀθηναίων μετοίκων, οἷς προσετέθη καὶ ὁ ἱστορικὸς Ἡρόδοτος, ἐγκατέστησαν πρὸς τῇ παρακειμένῃ ἀρχαίᾳ πόλει Θ ο υ ρ ί ω ν ἢ Θ ο υ ρ ί α ς καὶ αὐτῇ ταχέως ἀναπτυχθείσῃ ὑπὸ τοὺς δημοκρατικοὺς νόμους οὓς ἔδωκεν αὐτῇ ὁ Χαρώνδας (Θουκ. Ζ, 33). Ἐπὶ τοῦ δευτέρου Καρχηδονικοῦ πολέμου, τῷ 204 π. Χ., ὁ Ἀννίβας, λεηλατήσας τὴν πόλιν, μετέφερε μέρος τῶν κατοίκων εἰς Κρότωνα, καὶ τῷ 194 π. Χ. ἔπεμψαν ἐκεῖ οἱ Ῥωμαῖοι ἀποικίαν, ὑπὸ τὸ ἐπὶ βραχὺ μόνον διατηρηθὲν ὄνομα Κ ό π ι α ι. Ἡ πόλις ἦν ὀχυρά, καὶ ἀντέστη εἰς πολιορκίαν τοῦ Πομπηΐου· εἶτα δὲ κατέστη πόλις Ῥωμαϊκή. Πότε ἐντελῶς κατεστράφη ἀγνοεῖται, ὡς καὶ ἡ ἀκριβὴς αὐτῆς θέσις (Στρβ. ΣΤ, 263).

Σύβηρος ἢ Σ ί β η ρ ο ς κατὰ Πλίνιον (XXXVII, 35) ποταμὸς, ἄλλως ἄγνωστος ἐν Ἀττικῇ, ἔνθα δῆθεν εὑρίσκοντο πολύτιμοι λίθοι.

Σύβοτα (τὰ), μικρὸν χωρίον κατὰ τὰ νότια τῆς Ἠπείρου, κατωτέρω τῶν ἐκβολῶν τοῦ Θυάμιδος, μετὰ νησιδίων, ἀπέναντι τῆς Λευκίμνης, ἀκρωτηρίου τῆς Κερκύρας. Ἐκεῖ συνεκροτήθη τῷ 433 π. Χ. ἡ ναυμαχία μεταξὺ Κερκυραίων καὶ Κορινθίων, ἥτις ὑπῆρξεν ὡς τὸ προοίμιον τοῦ Πελοποννησιακοῦ

πολέμου (Θουκ. Α, 47. 50. 52. 54. Γ, 76.—Στρβ. Ζ, 324).

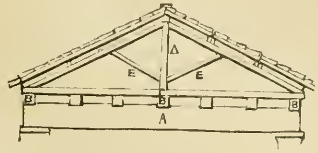
Συβρίδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Ἐρεχθηΐδα φυλήν.

Συγγραφεῖς, ἐν Ἀθήναις ἐλέγοντο οἱ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου προτάσεις, ἐγγράφως μάλιστα, ὑποβάλλοντες, καὶ διὰ συζητήσεως αὐτὰς ὑποστηρίζοντες, καὶ ὧν τὸ ὄνομα, ἐγκριθείσης τῆς προτάσεως, ἐνεγράφετο εἰς τὸ ψήφισμα ὑπὸ τὸν τύπον «ὁ δεῖνα εἶπε» (Ἀρστφ. Ἀχρν. 1162. — Δμσθ. π. Στφ. 285). Ὑπὸ τοῦτον δὲ τὸν τίτλον καὶ τῷ 397 π. Χ., μετὰ τὸ Σικελικὸν πάθημα, προτάσει τοῦ Πεισάνδρου, ἐξελέξαντο δέκα ἄνδρας, οἷς προσέθηκαν ἔπειτα καὶ ἄλλους 20, ἵνα προτείνωσι τὴν ἐπὶ τὸ ἀριστοκρατικώτερον μετατροπὴν τοῦ ἀττικοῦ πολιτεύματος (Θουκ. Β, 67.—Ἰσοκρ. Ἀρειοπ. 58.—Σουίδ. λ. πρόβουλοι).

Συγγραφή, τὸ ἔγγραφον συμβόλαιον (Πολβ. Η, 140), περιλαμβάνον τοὺς ὅρους τῆς συμφωνίας μετὰ πασῶν τῶν λεπτομερειῶν αὐτῆς, τὰς ὑπογραφὰς ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, τὰ ὀνόματα τῶν μαρτύρων, κτλ. (Δμσθ. πρ. διακριτ. 926). Ἐγράφετο δὲ συνήθως ἐν διπτύχῳ, διπλῷ πινακίῳ, ὃ κλειόμενον ἐσφραγίζετο καὶ κατετίθετο παρὰ τρίτῳ, συνήθως παρὰ τραπεζίτῃ, τῇ κοινῇ συναινέσει τῶν συμβαλλομένων (Ἰσοκρ. Τραπζ. 362. —Δμσθ. Π. Ἀπατ. 604. 903. Κ. Διονσδ. 1283). «Ἐκδιδόναι ἀνδριάντα κατὰ συγγραφὴν» (Δμσθ. Π. στφ. 268), δηλοῖ παραγγέλλειν κατασκευὴν ἀνδριάντος ἐπὶ ῥητοῖς ὅροις ὕλης, διαστάσεων, χρόνου, τιμῆς, κτλ. Ἡ συγγραφὴ ὅμως ἦν οὐχὶ ἀπολύτως ἀπαραίτητος διὰ τὸ κῦρος συμφωνίας, διότι δι' αὐτὸ ἤρκει ἡ παρουσία μαρτύρων (Δμσθ. Φαινπ. 1042, κλ.)· ἀλλ' ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἐκρίνετο ἀναγκαία (Δμσθ. πρ. Ζηνόθ. 882).

Συγκρητισμός, ὁ συνασπισμὸς εἰς συμπολιτείαν τῶν ἀπ' ἀλλήλων ἄλλως ἀνεξαρτήτων πόλεων τῆς Κρήτης (Στρβ. Ι, 739. — Ἀθν. Δ, 143.-Πλούτ. π. ἀδ. φιλ. 19.-Ἐτ. Μ.).

Συγκύπται (οἱ), ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ, δοκοὶ αἵτινες συνενούμεναι πρὸς τὰ κάτω, διίστανται γωνιαίως πρὸς τὰ ἄνω, ἵνα στηρίξωσι

προσκλινεῖς ἐπιφανείας, οἷον τὴν στέγην, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ΕΕ.

Συέννεσις, δηλοῦν «εὐγενὴς ἡγεμών», ἦν κοινὸν ὄνομα τῶν ἡγεμόνων τῆς Κιλικίας, καὶ ὅτε ἔτι ἦσαν ὑπὸ τὴν Περσικὴν κυριαρχίαν (Αἰσχλ. Πέρσ. 320. Ἡρδ. Α, 74. Ε, 118. Ζ, 98. — Ξνφ. Ἀνβ. Α, 2, 12. κλπ.).

Συήνη, πόλις τῆς Αἰγύπτου, νοτίως ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Αἰθιοπίας κειμένη (Ἡρδ. Β, 30), κατὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ μικροῦ καταρράκτου τοῦ Νείλου, ἐπὶ Χερσονήσου ἐχούσης 1000 ῥωμαϊκῶν βημάτων περίμετρον (Pl. V, 9, 12). Οἱ ἀρχαῖοι γεωγράφοι δι' αὐτῆς ἦγον μίαν τῶν πρωτίστων παραλλήλων αὐτῶν. Ἐπειδὴ ἔκειτο ἀκριβῶς ὑπὸ τὸν τροπικὸν τοῦ καρκίνου, ἐμνημονεύετο ὡς περίεργόν τι τῆς χώρας ταύτης ὅτι ἐκεῖ ὁ ἥλιος ἐπὶ τοῦ θερινοῦ ἡλιοστασίου σκιὰν δὲν ἔρριπτε, καὶ ὅτι ὑπῆρχεν ἐκεῖ φρέαρ εἰς οὗ τὸν πυθμένα, κατὰ τὴν μεσημβρίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὁ ἥλιος κατωπτρίζετο. Παρὰ τῇ πόλει ταύτῃ ἐξωρύττετο περίφημος πυρροποίκιλος λίθος, ὁ Συηνίτης. Σώζεται δ' ἐν αὐτῇ (νῦν Ἀσουάν), μετ' ἄλλων ἐρειπίων καὶ μικρὸς ναὸς αἰγυπτιακός, πιθανῶς ἀρχαῖον Τυφώνιον. Ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ἐστάθμευεν ἐκεῖ ἰσχυρὰ Ῥωμαϊκὴ φρουρὰ (Στρβ. ΙΖ, 797. 817. — Plin. XXXVI, 8, 13),

Σύθας, ποταμὸς τῆς Ἀχαΐας, μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Σικυωνίας (Παυσ. Β, 34).

Συκῆ, φρούριον ὀχυρὸν ἐν Σικελίᾳ παρὰ ταῖς Συρακούσαις (Θουκ. ΣΤ, 98.—Στέφ. Βυζάντιος).

Συκέτης, ἐπίθετον τοῦ Βάκχου παρὰ Λακεδαιμονίοις, ὡς πρώτου καλλιεργήσαντος τὴν συκῆν (Ἀθήν. Γ, 5).

Συκούριον, πόλις Θεσσαλικὴ κατὰ τὴν Πελασγιώτιδα, ὑπὸ τὸ ὄρος Οἴτην (Πολύβ. ΛΒ, 8). Νῦν Σίγουρον.

Συκοφάντης. Περὶ τῆς παραγωγῆς τῆς λέξεως ἄλλοι ἄλλα λέγουσι. Κατὰ Πλούταρχον (Σόλ. ΛΔ) ἐδήλου ἐν τοῖς πρώτοις χρόνοις τὸν φαίνοντα (καταγγέλλοντα) τὴν ἀπηγορευμένην δῆθεν τῶν σύκων ἐξαγωγήν· κατ' Ἀθήναιον (Γ, 61) ἐκ τῶν καταγγελλόντων τοὺς κλέπτας τῶν σύκων· κατὰ δὲ Φιλόμνηστον, ἐκ τῶν προκαλούντων ἐπιβολὴν προστίμων, ἅτινα ἐν τοῖς πρώτοις χρόνοις εἰκάζει ὄντα σῦκα, οἶνον καὶ ἔλαιον. Μετὰ ταῦτα, ὅτε ηὔξησεν ἡ πρὸς τὰς δίκας τάσις τῶν Ἀθηναίων, ὡς συκοφάντης ἐχαρακτηρίζετο ὁ πρὸ τοῦ δήμου ἢ τῶν δικαστηρίων ἄλλον καταγγέλλων, πρὸ πάντων ὡς κατὰ τοῦ δημοσίου παρανομήσαντα ἢ ἐγκληματήσαντα, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ βλάψῃ ἢ ἀργυρολογήσῃ αὐτὸν, ἢ περιποιήσῃ ἑαυτῷ τοῦ δήμου τὴν εὔνοιαν. Ἡ τέχνη αὕτη τοῦ τοὺς ἄλλους βλάπτειν ἐνομίζετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις «ἁπάσας ὑπερβάλλειν τὰς πονηρίας» (Ἰσοκρ. π. ἀντδ. σ. 312)· δι' ὃ καὶ αὐστηρόταται αὐτῇ ἐπεβάλλοντο ποιναί. Ἡ δίκη ἦν τιμητή, ἤτοι τὸ δικαστήριον ἐξετίμα, κατὰ τὴν καταγγελίαν, τὸ μέγεθος τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς, ἥτις ἠδύνατο νὰ προβῇ καὶ μέχρι θανάτου. Ἀλλὰ καθ' ὅσον παρήκμαζε καὶ ἐξηχρειοῦτο τὸ δημόσιον πνεῦμα ἐν Ἀθήναις, ἐξετείνετο καὶ τὸ κακὸν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον. Κατηγγέλλετο δ' ἡ συκοφαντία εἴτε διὰ προβολῆς, δηλαδή, ἂν ἀπέβλεπεν ἐκτέλεσιν δημοσίων καθηκόντων, δι' αἰτήσεως τῆς ἀδείας τοῦ δήμου πρὸς καταδίωξιν εἰς τὰ δικαστήρια, εἴτε δι' εἰσαγγελίας, ὅτε προὐκαλεῖτο ὁ δῆμος αὐτὸς νὰ δικάσῃ, εἴτε διὰ τῶν λοιπῶν δικαστικῶν τύπων, τῆς γραφῆς, ἐνδείξεως, ἀπαγωγῆς, φάσεως, καὶ τὴν ἡγεμονίαν τῆς δίκης εἶχον οἱ θεσμοθέται. Ὁ κατ' Ἀριστογείτονος λόγος τοῦ Δημοσθένους παρίστησι πλήρη εἰκόνα τοιαύτης δίκης συκοφαντίας.

Σύλαι (αἱ, ἢ Σῦλα (τὰ), ἡ σύλληψις ἢ λεία ξένων πλοίων, ἐμπορευμάτων καὶ ἀτόμων ἥτις ἐπετρέπετο εἰς πλοῖα ἐπὶ πολέμου, ἢ ἐνίοτε καὶ ἐν εἰρήνῃ διά τι ἀδίκημα ἀποδιδόμενον εἰς τὴν πόλιν καθ' ἧς αἱ σύλαι ἐδίδοντο. Δίκη ἠδύνατο νὰ κινηθῇ περὶ τοῦ ἂν ἡ σύλληψις ἦν νόμιμος, σύμφωνος πρὸς τὰ ψηφισθέντα, ἢ παράνομος, ὅτε τὰ δημευθέντα, κατὰ τὰς περιστάσεις, ἢ ἀπεδίδοντο ἢ διενέμοντο τοῖς πολίταις (Δμσθ. π. Λακρ. 927. 931. κ. Νικομ. 185. κ. Τμκρ. 703, —Θουκ. Ε, 115.—Ἁρπκρ. λ.).

Συλέα, θυγάτηρ τοῦ Κορίνθου, γυνὴ τοῦ Πολυπήμονος. Υἱὸς αὐτῆς ἦν ὁ λῃστὴς Σίνις (Ἀπλλδ. Γ, 15).

Συλέος πεδίον, ἐν Μακεδονίᾳ, περὶ τὸν Στρυμονικὸν κόλπον, μεταξὺ τῶν πόλεων Ἀργίλου καὶ Σταγείρων (Ἡρδ. Γ, 115).

Συλεὺς, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, βασιλεὺς τῆς Αὐλίδος, ὑποβάλλων τοὺς ἐκεῖ ἐπιδημοῦντας ξένους εἰς τὸ νὰ ἐργάζωνται τὰς ἀμπέλους του. Ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπολλδ. Β, 6, 3).

Σύλλας (Κορνήλιος), Ῥωμαῖος, ἐξ ἀπόρου οἰκογενείας, τῷ 138 π. Χ. γεννηθεὶς, ἐπιστήμων, καὶ λίαν ἐγκρατὴς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας. Κατ' ἀρχὰς εἰς βίον τρυφηλὸν καὶ ἐκδεδιῃτημένον ἐπιδοθεὶς, ὑπηρέτησε τὸ πρῶτον εἰς τὸν στρατὸν ὑπὸ τὸν Μάριον ἐν Ἀφρικῇ καὶ εἶτα κατὰ τῶν Τευτόνων (τῷ 104), εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη ἐξόχως διακριθεὶς. Τῷ 92, διοικητὴς ὢν τῆς Κιλικίας, ἤρξατο τοῦ πολέμου κατὰ Μιθριδάτου. Ἀλλὰ τοῦ Μαρίου θελήσαντος νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν του, ἐπανῆλθεν εἰς Ῥώμην, ἐξεδίωξεν αὐτὸν εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ εἶτα ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας, ἃς κατεῖχεν ὁ στρατηγὸς τοῦ Μιθριδάτου Ἀρχέλαος, ἐπολιόρκησε καὶ ἐκυρίευσεν αὐ-

τὰς (τῷ 87 π. Χ.) μετὰ μεγάλας σφαγάς, ὅτε τὸ αἷμα προρρέον ἐκ τῆς ἀγορᾶς, κατεπλημμύρισε τὸν Κεραμεικόν. Τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐνίκησε τὸν Ἀρχέλαον ἐν Χαιρωνείᾳ, καὶ τῷ 85 ἐν Ὀρχομενῷ, ὅτε καὶ ὁ ἴδιος ἐρρίφθη μεταξὺ τῶν ἐχθρῶν ἵνα ἐμψυχώσῃ τοὺς στρατιώτας του, καὶ διεχείμασεν ἐν Θεσσαλίᾳ. Τῷ 84 συνωμολόγησεν ἀνακωχὴν μετὰ τοῦ Ἀρχελάου, λαβόντος ἐπὶ τούτῳ ἐντολὴν τοῦ Μιθριδράτου. Ἐν τούτοις ὁ Μάριος ἐπανελθών, εἶχε κυριεύσει καὶ ἀγρίως καταδυναστεύσει τὴν Ῥώμην. Αὐτὸν δὲ φυγόντα καὶ ἀποθανόντα διεδέχθη ἐμφύλιος πόλεμος· ὅτε ἐπιστρέψας εἰς Ἰταλίαν ὁ Σύλλας, μετὰ πεισματώδεις πολέμους, εἰσῆλθεν εἰς Ῥώμην νικητὴς τῷ 82 π. Χ., ἀνεκηρύχθη δικτάτωρ καὶ προσηνέχθη πολὺ θηριωδέστερον ἔτι τοῦ Μαρίου κατὰ τῶν ἀντιπάλων του. Μετὰ διετῆ δὲ φοβερὰν τρομοκρατίαν, ἀφ' οὗ καὶ διὰ νέων νόμων τὴν Ῥώμην μετερρύθμισεν ἐπὶ τὸ ἀριστοκρατικώτερον, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 79 παρῃτήθη τῆς ἀρχῆς, καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον, ὅτε συνέγραψεν ἑλληνιστὶ τὰ «ὑ π ο μ ν ή μ α τ ά τ ο υ», συμπληρωθέντα ὑπὸ τοῦ Κορνηλίου Ἐπικάδου, καὶ ὧν πολλὴν χρῆσιν ἐποιήσατο ὁ Πλούταρχος. Καὶ τὰ συγγράμματα τοῦ Ἀριστοτέλους συνέλεξε καὶ ἐκόμισεν ὁ Σύλλας εἰς Ῥώμην. Ἀπέθανε δ' ἐξ αἱμορραγίας ἐν ἔτει 78 π.Χ. (Πλούτ. Σύλλ.).

Σύλλιον, πόλις ὀχυρὰ καὶ παραθαλασσία τῆς Παμφυλίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, μεταξὺ Πέργης καὶ Ἀσπένδου (Στρβ. — Αἰλιαν.).

Συλλὶς, νύμφη, μήτηρ τοῦ Ζευξίππου ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος (Παυσ. Β, 6).

Συλλογεῖς, ἀρχή τις προσωρινῶς ἐν Ἀθήναις ἐγκαταστᾶσα, πιθανῶς μετὰ τὴν ἀποβολὴν τῶν Τριάκοντα, πρὸς καταγραφὴν τῆς περιουσίας τῶν ὀλιγαρχικῶν (Ἀνκδ. Bekker 304). Κατ' ἐπιγραφὴν (Boeckh, C. J. n. 99. 157) φαίνεται ὅτι ἐκ τῶν δημευθεισῶν οὐσιῶν αὐτοὶ κατέβαλον καὶ τὴν δαπάνην δι' ἱερὰν τελετὴν εἰς τὸν Δία καὶ εἰς τὴν Ἀθηνᾶν.

Συλοσῶν, νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Πολυκράτους, συνετυράννησε κατ' ἀρχὰς μετ' αὐτοῦ τῆς Σάμου, ἀπῆλθε δ' εἶτα εἰς Αἴγυπτον. Ὁ Δαρεῖος τὸν ἐγκατέστησεν αὖθις εἰς τὴν ἀρχήν, τῷ 520 π. Χ., εἰς ἣν λέγεται ὅτι ἐδείχθη ὠμότατος (Ἡρδ. Γ, 139. —Στρβ. ΙΔ. 638).

Σύμαιθος, ποταμὸς τῆς Σικελίας, ἐκ τῆς Αἴτνης πηγάζων, ἔρρεε μεταξὺ Κατάνης καὶ Λεοντίνων. Ἐπ' αὐτοῦ ἔκειτο ἡ πόλις Κεντάρισα (Θουκ. ΣΤ. 55. — Στρβ. ΣΤ, 272. — Virg. Æ, IX, 584.—Ov. Met. XIII, 730 Fast. IV. 472).

Σύμβολον, 1) σημεῖον πρὸς οἵαν δήποτε γνώρισιν ἢ πιστοποίησιν, οἷον τὸ ἐπὶ σφραγίδων ἢ δακτυλιολίθων, πινακίδων ἢ γραμματεῖον χρησιμεῦον ὡς εἰσιτήριον τοῖς βουλευταῖς, τοῖς δικασταῖς κτλ. εἰς τὰ δημόσια αὐτῶν ἐντευκτήρια ἐν Ἀθήναις, ὁμοίως καὶ τοῖς ξένοις ὡς διαβατήριον (Ἀρστφ. Ὄρν. 1209, 1214 σχλ.)· προσέτι τὸ διδόμενον μεταξὺ δύο ἀμοιβαίας σχέσεις ἐχόντων ἢ ξενίαν, ἢ ἀγοραπωλησίας, πρὸς ἀναγνώρισιν. Συνίστατο δὲ τὸ τοιοῦτο ἢ εἰς νόμισμα ἢ εἰς ξύλον τι δίχα τετμημένον, οὗ τὰ μέρη συναρμοζόμενα ἀπεδείκνυον τὴν ταὐτότητα, ὡς ἐσχάτως ἔτι παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἀρτοπώλαις καὶ ἄλλοις προμηθευταῖς ἐπεκράτει ἡ τ σ έ τ ο υ λ α (Πλάτ. Συμπ.—Πολβ. ΣΤ). —2) Πᾶν ὑλικὸν σημεῖον ἰδέαν τινὰ αἰνιττόμενον, ὡς ἡ δάφνη ἐστὶ σύμβολον τῆς δόξης, τῆς νίκης, κλπ.—3) Ἡ ἐμπορικὴ συνθήκη, ἐξ οὗ «α ἱ ἀ π ὸ σ υ μ β ό λ ω ν δ ί κ α ι», αἱ μεταξὺ τῶν πολιτῶν καὶ ξένων διεξαγόμεναι συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς τοιαύτης συνθήκης (Ἁρπκρτ.—Ἀνδοκ. κ. Ἀλκβ. 18). Εἷς δὲ τῶν ὅρων τούτων ἦν, αἱ ἐκ τῶν δικῶν τούτων ἐφέσεις νὰ γίνωνται εἰς ἄλλην τρίτην ἀμερόληπτον πόλιν. Ἐπὶ τῆς παντοδυναμίας των δ' οἱ Ἀθηναῖοι καταχρηστικῶς ἀ π ὸ σ υ μ β ό λ ω ν δ ί κ α ς ἐκάλουν καὶ τὰς

τῶν συμμάχων αὐτῶν, οὓς ἐβίαζον, οὐ μόνον τὰς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Ἀθηναίων μικτὰς, ἀλλὰ καὶ αὐτὰς τὰς μεταξὺ μόνων τῶν πολιτῶν αὐτῶν δίκας νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ ἀττικὰ δικαστήρια (Ἀντφ. π. Ἡρδ. φόν. —Ξνφ. Πολ. Ἀθ. Α, 14-18).

Συμβόλαιον, ἡ μεταξὺ ἀτόμων συναλλαγή. Αἱ ἐκ τῆς ἀθετήσεως αὐτῶν πηγάζουσαι δίκαι, «συμβολαίων δίκαι» ὑπέκειντο ἐν Ἀθήναις εἰς τὰ ἡλιαστικὰ δικαστήρια, ἐν δὲ Σπάρτῃ ἐδικάζοντο ὑπὸ τῶν Ἐφόρων, οὐχὶ ὡς εἰσαγωγέων καὶ οὐχὶ ἐν σώματι, ὡς φαίνεται, ἀλλ᾽ ἑκάστη ὑφ᾽ ἑκάστου. Ἀγνοεῖται δὲ πῶς αὐτοῖς διενέμοντο (Πλούτ. Λακ. Ἀπφθ. Η, 207. — Ἀρισττ. Πολτ. Γ, 1, 7).

Συμβολή, 1) συνάντησις, σύγκρουσις, ὥστε συμβολὴ δύο ὁδῶν (Ξενφ. Ἑλλ. Ζ, 1, 8), δύο στρατευμάτων. — 2) Συνεισφορὰ, ὥστε «τὰ ἀπὸ συμβολῆς συμπόσια, εἰς ἃ ἕκαστος συνδαιτυμὼν καταβάλλει τὴν ἰδίαν δαπάνην (Ξνφ. Συμπ. Α, 16.—Ἀθν. Ζ). Ἴδ. ἑστίασις.

Σύμβουλοι, ἐν Σπάρτῃ, δέκα συνεκπεμπόμενοι μετὰ τῶν βασιλέων εἰς τὰς ἐκστρατείας, ἐπίτηδες ἐκλεγόμενοι, ἵνα συμβουλεύωσι καὶ ἴσως καὶ ἐπιτηρῶσιν αὐτοὺς (Θουκ. Β, 85. Γ, 69. Ε, 63).

Σύμη, νῆσος παρὰ τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐμπρὸς εἰς τὸ ἀκρωτήριον Κυνόσσημα τῆς Καρίας, μεταξὺ Κνίδου καὶ Ῥόδου, μεθ᾽ ὁμωνύμου πόλεως, καὶ 8 λιμένων. Τὸ ὄνομα ἔλαβεν ἐκ θυγατρός τινος τοῦ Ὑαλυσοῦ, πρὶν Μεταποντὶς καὶ Αἴγλη καλουμένη. Νηρεὺς, ὁ βασιλεὺς τῆς νήσου, συνεισέφερεν εἰς τὴν κατὰ τῆς Τροίας ἐκστρατείαν 3 πλοῖα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 671). Οἱ Κᾶρες κατέλαβον μετὰ ταῦτα τὴν νῆσον, ἀλλὰ τὴν ἐγκατέλιπον ἕνεκεν ἐπελθούσης ξηρασίας· ἔκτοτε δὲ τὴν κατῴκησαν ὁριστικῶς Δωριεῖς (Στρβ. ΙΔ, 656.—Διόδ. Ε, 52).

Συμμαχία, 1) ὁ σύνδεσμος διαφόρων Ἑλληνικῶν πόλεων πρὸς κοινὴν ἄμυναν καὶ ἐπίθεσιν, συνήθως μιᾶς τῶν συμμαχίδων προϊσταμένης (ἴδ. ἡγεμονίς). Ἡ ἀρχαιοτέρα τῶν τοιούτων συμμαχιῶν ἦν ἡ Πελοποννησιακὴ, ἧς τὴν ἡγεμονίαν εἶχε τὸ Ἄργος (Ἡρδ. Α, 1). Ἀλλὰ μετ᾽ οὐ πολὺ προέκυψεν ἡ Σπάρτη, καὶ ἀνεδείχθη διὰ παντὸς ἰσχυροτέρα τοῦ Ἄργους διὰ τῆς παρὰ τῇ Τύρινθι νίκης (περὶ 524 π. Χ.) (ἴδ. Ἄργος Κλεομένης 1), εἰ καὶ ἐξηκολούθησε καὶ μετὰ ταυτα ἡ διάστασις τῶν δύο πόλεων. Τὴν Σπαρτιατικὴν συμμαχίαν ἀπετέλουν ἡ Κόρινθος, ὡς ἡ πρωτίστη τῆς συμμαχίας σύμβουλος, ἡ Σικυὼν, ἡ Αἴγινα, τὰ Μέγαρα, ἡ Ἐπίδαυρος, ἡ Τροιζὴν, ἡ Ἑρμιόνη, ἡ Ἀρκαδία (τῆς Τεγέας καταλαμβανούσης τὴν ἐπίτιμον θέσιν εἰς τὰς μάχας, τὴν τοῦ ἀριστεροῦ κέρατος), ἡ Φλιοῦς, ἡ Ἦλις. Ἐπὶ τῶν Περσικῶν καὶ αἱ Ἀθῆναι οἰκειοθελῶς, καὶ πᾶσα ἡ Ἑλλὰς ἐδέχθησαν τὴν ἡγεμονίαν της. Ἀλλ᾽ ἡ δραστηριότης τῶν Ἀθηναίων καὶ ἡ φρόνησις τοῦ Θεμιστοκλέους, τοῦ Ἀριστείδου, τοῦ Κίμωνος, ἀνέδειξαν κατὰ θάλασσαν ὑπερόχους τὰς Ἀθήνας, συνδεθείσας μετὰ τῶν νήσων καὶ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, αἱ δὲ προσπάθειαι τῶν Σπαρτιατῶν ὅπως διατηρήσωσι καὶ κατὰ θάλασσαν τὴν ἡγεμονίαν, ἀπέτυχον. Ὅτε δὲ περιεφρόνησαν τοὺς εἰς Ἰθώμην πεμφθέντας εἰς ἐπικουρίαν αὐτῶν Ἀθηναίους, τότε ἐπῆλθε ῥῆξις μεταξὺ τῶν δύο πόλεων, καὶ ἔκτοτε αἱ Ἀθῆναι, συμμαχήσασαι καὶ μετὰ τοῦ Ἄργους, ἀπέκτησαν καὶ κατὰ ξηρὰν δύναμιν σχεδὸν ἰσόπαλον πρὸς τὴν τῆς Σπάρτης. Αἱ Θῆβαι, καταπροδοῦσαι τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τῶν Περσικῶν, ἀπώλεσαν τὴν ἐπὶ τῆς Βοιωτίας ὑπεροχὴν αὐτῶν. Κατὰ δὲ τὴν εἰρήνην τοῦ 445 π. Χ., αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Σπάρτη ἀνεγνώρισαν ἐπισήμως ἑκάστη τῆς ἑτέρας τὴν ἡγεμονίαν. Οἱ Ἀθηναῖοι παρὰ τῶν συμμάχων των, τῶν πλείστων νησιωτῶν, ἀπήτησαν, ἀντὶ στρατιωτῶν, φόρον χρημάτων καὶ κενὰς τριήρεις, εἰς ὃ οἱ ἀπειροπόλεμοι ἐκεῖνοι προθύμως συνῄνεσαν, πλήρη

μάλιστα ἐμπιστοσύνην ἔχοντες εἰς τοῦ Ἀριστείδου τὸν δίκαιον χαρακτῆρα. Κατετέθη δὲ κατ' ἀρχὰς τὸ συμμαχικὸν ταμεῖον εἰς τὸν ἐν Δήλῳ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος· ἀπὸ δὲ τοῦ 460 π. Χ. ὁ Περικλῆς μετέφερεν αὐτὸ εἰς Ἀθήνας. Ἀντ' αὐτοῦ δ' ἀνέλαβον αἱ Ἀθῆναι νὰ ὑπερμαχῶσι τῶν συμμάχων, οὓς οὕτως εἶχον ἀόπλους εἰς αὐτὰς παραδεδομένους. Οἱ διέποντες τὸν κοινὸν τοῦτον θησαυρὸν ἦσαν Ἀθηναῖοι Ἑλληνοταμίαι. Ὁ ἐκ τῆς ἀντιζηλίας τῶν δύο προεχουσῶν πόλεων προκύψας, καὶ πᾶσάν τὴν Ἑλλάδα συμπαρασύρας Πελοποννησιακὸς πόλεμος ἐπέφερε τὸ τέλος τῆς ἡγεμονίας τῶν Ἀθηνῶν Ἡ Σπάρτη ὑπερίσχυσεν, αἱ δὲ Θῆβαι προσεκτήσαντο τὴν ἐπὶ τῆς Βοιωτίας ἡγεμονίαν. Ἐξωσθέντων τῶν Τριάκοντα διὰ τοῦ Θρασυβούλου, ἀπηλλάγησαν αἱ Ἀθῆναι τῆς ἀμέσου ἐπικυριαρχίας τῆς Σπάρτης, καὶ ὁ Κόνων ἐν Κνίδῳ νικήσας, ἀποκατέστησε πάλιν τὴν ναυτικὴν ὑπεροχὴν τῶν Ἀθηνῶν· ἀλλὰ τοῦ Κορινθιακοῦ πολέμου τοὺς καρποὺς συνεκομίσαντο ἡ Σπάρτη καὶ οἱ Πέρσαι διὰ τῆς εἰρήνης τοῦ Ἀνταλκίδου. Ἡ Σπάρτη ἐν ὑπεροψίᾳ κατέλαβε τὰς Θήβας διὰ προδοτικῆς ἐπιθέσεως· ἀλλὰ τοῦτο ἐπέφερε καὶ τὴν πτῶσίν της. Αἱ Ἀθῆναι συνέδεσαν τῷ 377 π. Χ. νέαν συμμαχίαν, καὶ τέλος ἡ Σπάρτη ἀνεγνώρισεν ἐπισήμως τὴν κατὰ θάλασσαν ἡγεμονίαν τῶν Ἀθηνῶν· τὴν τῆς Σπάρτης δ' ἐξηφάνισαν ἐντελῶς αἱ ἐν Λεύκτροις καὶ Μαντινείᾳ μάχαι, καὶ τῆς Μεσσηνίας ἡ παλινόρθωσις· ὁ δὲ θάνατος τοῦ Ἐπαμεινώνδου ἐν Μαντινείᾳ (362 π. Χ.) ἠλάττωσε καὶ τῶν Θηβῶν τὴν ἐπιρροήν, καὶ περιώρισε καὶ αὐτῶν τὴν ἐν Βοιωτίᾳ ἡγεμονίαν. Καὶ αὖθις ἀνέκυψαν ἐπ' ὀλίγον αἱ Ἀθῆναι ὡς κέντρον δυνάμεως ἐν Ἑλλάδι, μέχρις οὗ (τῷ 338) ἡ ἐν Χαιρωνείᾳ μάχη κατέστρεψε τῆς Ἑλλάδος τὴν ἀνεξαρτησίαν, καὶ ἡ ἡγεμονία μετέβη εἰς τὴν Μακεδονίαν, ὑφ' ἧς τὴν ἐπιρροὴν διετέλεσαν καὶ ἡ Θεσσαλική, καὶ ἡ Αἰτωλική, καὶ ἡ Ἀχαϊκὴ συμπολιτεία μέχρι τῆς εἰς τὴν Ῥώμην ὑποδουλώσεως. — 2) Ἐπίθετον ἀποδοθὲν εἰς τὴν Ἀφροδίτην ὑπὸ τῶν Μαντινέων, ἐγειράντων αὐτῇ ναὸν ἐν Μαντινείᾳ μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ καταναυμάχησιν τοῦ Ἀντωνίου (Παυσ. Η, 9).

Συμμορίαι. Ἐν Ἀθήναις, μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν κατὰ τὸ 316 π. Χ., νέος εἰσήχθη φορολογικὸς ὀργανισμὸς πρὸς καταρτισμὸν τοῦ ναυτικοῦ, καθ' ὃν ἑκάστη τῶν 10 φυλῶν ἐπρότεινεν 120 τῶν εὐπορωτέρων αὐτῆς ἀνδρῶν, 25-40 ἐτῶν ἡλικίας, καὶ εἰς τοὺς 1200 ἀνετέθη ἡ ὑποχρέωσις τῶν τριηραρχιῶν, καὶ τοῦ παρέχειν τριήρη εἰς τὸ δημόσιον. Διῃροῦντο δ' αὐτοὶ εἰς 20 συμμορίας, ἐξ ἀνδρῶν 60 ἑκάστην, διατελοῦσαν ὑπὸ ἕνα ἐπιμελητήν. Ἑκάστη δὲ συμμορία ὑποδιῃρεῖτο εἰς συντελείας, ἀριθμοῦ ἀναλόγου τῇ περιουσίᾳ τῶν μελῶν αὐτῆς, οὐχὶ δ' ἐλάσσονος τῶν 16, καὶ ἑκάστη συντέλεια ὤφειλε νὰ παρέχῃ ἀνὰ μίαν τριήρη, ὥστε ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν νὰ μὴ ᾖ κατώτερος τῶν 240 (Δμσθ. Π. Στρ. 261. Κ. Εὐεργ. κ. Μνησϐ. 1145. — Οὐλπ. εἰς Δμσθ. κ. Μειδ. 188).

Συμπολιτεία, ἡ ἕνωσις ἀνεξαρτήτων πόλεων πρὸς κοινὴν ἐνέργειαν (ἴδ. Συμμαχία).

Σύμπλεγμα. Οὕτως ὀνομάζει ὁ Πλίνιος (XXXVI, 4, 10) γλυπτικὰς ἐρωτικὰς παραστάσεις, καὶ προσέτι ἔργον τι τοῦ Κηφισοδώρου, υἱοῦ τοῦ Πραξιτέλους, θαυμαζόμενον ἐν Περγάμῳ, καὶ ἐν ᾧ λέγει ὅτι οἱ δάκτυλοι εἰσχωροῦσιν εἰς τὴν σάρκα μᾶλλον ἢ εἰς τὸ μάρμαρον (Αὐτ. 6). Τινὲς ἐκλαμβάνουσι τοῦτο ὡς τοὺς περιφήμους παλαιστὰς τοὺς διατηρουμένους εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Φλωρεντίας.

Συμπληγάδες, 1) Ἴδ. Ἀργοναῦται. — 2) Ἴδ. Κυάνεαι νῆσοι.

Συμπόσιον, ἑστίασις ἑορτάσιμος, εἰς ἣν προσκλήσεις ἐγίνοντο πρὸ πάντων διὰ τὸν πότον, ὅστις ἦν κατὰ τὸ τέλος τῆς ἑστιάσεως, διότι οἱ Ἕλληνες συνήθιζον ἐσθίοντες

νὰ μὴ πίνωσιν, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ τέλος τοῦ δείπνου. Ἔπινον δὲ οἶνον, καὶ ἤδη ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ὅτε κατὰ Πλάτωνα (Νομ. Β, 363) ὁ Μουσαῖος ἔλεγεν ἀμοιβὴν τῶν δικαίων μετὰ θάνατον, αἰώνιον μέθην. Ἔπινον δὲ τὸν οἶνον οὐχὶ ἄκρατον, ὡς οἱ βάρβαροι (Πλάτ. Νομ. 637), καὶ εἰς θάνατον κατεδίκαζον οἱ νόμοι τοῦ Ζαλεύκου τὸν ἀσθενῆ τὸν ἄνευ τῆς ἐντολῆς τοῦ ἰατροῦ ἄκρατον πιόντα (Αἰλ. π. ἱ. Β, 37). Ὁ Κλεομένης ἐλέγετο μανεὶς καθ' ὃ ἀκρατοπότης (Ἡρδ. ΣΤ, 84)· καὶ οἶνον λέγοντες οἱ Ἕλληνες ἐνόουν τὸ κρᾶμα (Πλούτ. Γμλ. πργγλμ. 20), τὸ κρασί. Αἱ ἀναλογίαι τῆς κράσεως τοῦ ὕδατος πρὸς τὸν οἶνον ἦσαν 3:1 ἢ 2:1 ἢ ἐνίοτε καὶ 3:2 (Ἡσδ. Ἔργ. 596.—Πλουτ. Συμπ. Γ, 9. —Ἀθήν. Ι, 426. — Εὐστθ. εἰς Ὀδύσ. 1, 209). Ἐγίνετο δ' ἡ κρᾶσις ἐντὸς ἀγγείων καλουμένων κρατήρων, καὶ ἐνίοτε ψυκτήρων, ὅτε ἐν τῷ μέσῳ εἶχον χιόνα ἢ πάγον πρὸς ψύξιν. Ἐνίοτε δ' ἐνέχεον καὶ ἀρώματα (Ἀθήν. ΛΑ, 33), ὅτε τὸ κρᾶμα ἐλέγετο τρίμμα (Πολδ. ΣΤ, 18)· εἶτα δὲ μετηγγίζετο εἰς τὰ παντοίου εἴδους ποτήρια) κύλικας, φιάλας, καρχήσια, κανθάρους, ῥυτά). Οἱ συμπόται, εἰς τὰς κλίνας κατακείμενοι πρὸ τῶν τραπεζῶν, εἶχον τὰς κεφαλὰς ἐστεφανωμένας· οἱ δὲ προχέοντες αὐτοῖς ἦσαν συνήθως νέοι δοῦλοι. Εἷς δὲ τῶν συμποτῶν ἐξελέγετο συμποσίαρχος (καὶ βασιλεὺς τιτλοφορούμενος), καὶ οὗτος ὥριζε τὰ καθέκαστα (Πλάτ. Νόμ. Α, 641). Μετεβιβάζετο δὲ τὸ ποτήριον ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ εἰς τὸν δεξιῶς καθήμενον συμπότην, ἢ εἰς ἐκεῖνον ὑπὲρ οὗ προέπιε (Πλάτ. Πολ. Δ, 420). Τὰ συμπόσια ἔδιδον ἀφορμὴν οὐ μόνον εἰς τερπνάς, ἀλλὰ καὶ εἰς σπουδαίας συνδιαλέξεις (Πλάτ. Ξνφ. Συμπόσιον). Παρῆσαν δ' εἰς τὰ μείζονα ἐξ αὐτῶν καὶ κιθαρῳδοί, αὐλητρίδες καὶ ὀρχηστρίδες. Καὶ διάφορα δὲ λογοπαίγνια ἐπρότεινον, καὶ εἰς διαφόρους παιδιὰς ἐπεδίδοντο οἱ συμπόται, ὧν αἱ κυριώτεραι ἦσαν ὁ κότταβος, ὁ ἀστραγαλισμός, ἡ κυβεία, ἡ πεττεία, ὁ χαλκισμὸς (Πολδ. Θ. 118). Ἴδ. Ἑστίασις. Οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον καὶ ἐπιτάφια συμπόσια, ἀπαγορευθέντα, ἕνεκα τῆς καταχρήσεως αὐτῶν, ὑπὸ τῆς δεκανδρίας (Cic. Legg. II 24. 60).

Συμφορεῖς, παρὰ Σπαρτιάταις οἱ μετὰ τῶν πολεμάρχων ὡς ὑπασπισταὶ ἢ σύμβουλοι αὐτῶν ἐκπεμπόμενοι (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 4, 14).

Συμφωνιακοί, παρὰ Ῥωμαίοις δοῦ-

λοι ἐν πλουσίαις οἰκίαις, ὧν ἔργον ἦν νὰ ψάλλωσι πρὸς τέρψιν τῶν κυρίων των. Ἡ ψαλμῳδία αὐτῶν ἐκαλεῖτο ἀ κ ρ ό α μ α (Cic. Mil. IX. — Suet. Oct. LXXIV. — Plin. Ep. VI, 31).

Συναρχίαι, κατὰ Πολύβ. (Ἐκλ. 114) ἐν Ἀχαΐᾳ συνέλευσίς τις, ἐν ἀπορρήτῳ, τῶν ἀρχῶν, ἴσως τῶν δημιουργῶν μετὰ τῆς βουλῆς κτλ. πρὸς συζήτησιν τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων,

Σύνδειπνον. Ταὐτὸ τῷ συμπόσιον. Ἴδ. Ἑ σ τ ί α σ ι ς.

Σύνδικος, 1) ὁ ἐν δίκῃ βοηθός, ὁ συνήγορος (Αἰσχύλ. Εὐμ. 748 —Δμσθ. κ. Ἀρστκρ. 689. Πρ. Ζνθ. 885. Στφ. 274), ὁμοίως καὶ ὁ συνηγορῶν ὑπὲρ διατηρήσεως ὑφισταμένου νόμου. — 2) Σ ύ ν δ ι κ ο ι, ἀρχὴ ἐν Πειραιεῖ ἐγκαταστᾶσα μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν Λ' ἵνα μεριμνᾷ καὶ δικάζῃ περὶ ἀποδόσεως τῶν ἀδίκως δημευθέντων καὶ περὶ τῶν ἔτι τότε δημευομένων κτημάτων (Ἁρπκρ.). — 3) Ἐν Σπάρτῃ ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἀρχὴ (ἡ μ ε γ ά λ η σ υ ν δ ι κ ί α) παντοίας ἔχουσα ἐπιμελείας, ἣ τὰς ἀρχὰς εἰς ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν βοηθοῦσα· ὑπῆρχον δὲ τότε σ ύ ν δ ι κ ο ι ἐ π ὶ τ ὰ ἤ θ η, ἐ π ὶ τ ο ὺ ς ν ό μ ο υ ς, σ ύ ν δ ι κ ο ς θ ε ο ῦ Λ υ κ ο ύ ρ γ ο υ. Ἐξάγονται δὲ ταῦτα ἐξ ἐπιγραφῶν ἐποχῶν μεταγενεστέρων (Boeckh, C. I. G. n. 1242. 1256 κτλ.).

Σύνεδροι, ἐν γένει οἱ εἰς συνέδριον συγκαθήμενοι. Ἐλέγοντο δ' ἰδίως οὕτω καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ ἄρχοντες τῶν Αἰτωλῶν, ὁ στρατηγός, ὁ ἵππαρχος καὶ ὁ γραμματεὺς (Bœckh, C. J. G, n. 2382. 3064), ὡς καί τις ἀρχή, πιθανῶς τοπική, ἀχαϊκῶν πόλεων, ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων (Αὐτ. n. 1543).

Συνήγορος, ταὐτὸ σ ύ ν δ ι κ ο ς (ἴδ.).

Σύνθεσις, παρὰ Ῥωμαίοις ἐλέγετο ἡ ἀποθήκη τῶν ἐνδυμάτων, καὶ προσέτι ἓν ἔνδυμα οὗ ἀγνοεῖται τὸ εἶδος, ὃ δ' ἔφερον μόνον εἰς τὰ συμπόσια, καὶ εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Κρονίων (Saturnalia).

Συνθῆκαι, ἦσαν οὐχὶ μόνον αἱ δημόσιαι καὶ διεθνεῖς, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι μεταξὺ ἀτόμων γραπταὶ καὶ ἐπίσημοι συμφωνίαι. Ταύτας ἀπέβλεπον αἱ «συνθηκῶν παραβάσεως δίκαι» (ἴδ. Δ ί κ α ι).

Σύνθημα, πᾶσα ἀμοιβαία συμφωνία, καὶ ὁ λόγος ὁ διδόμενος εἰς τοὺς στρατιώτας ἵνα γνωρίζωσιν ἀλλήλους. Ὁ Κῦρος ἔδωκεν εἰς τοὺς ἰδικούς του «Ζεὺς σύμμαχος καὶ ἡγεμών». «Ζεὺς σωτὴρ καὶ νίκη». «Ζεὺς σωτὴρ καὶ Ἡρακλῆς ἡγεμὼν» (Ξνφ. Κρπδ. Γ, 3, 26. Ζ, 1, 10. Ἀνβ. Α, 8, 11. ΣΤ. 5, 15). Καθ' Ἡρόδοτον (Θ, 98) σύνθημα ἐδόθη «Ἥβη».

Σύνναδα (τὰ), πόλις κατὰ τὰ βόρεια τῆς Φρυγίας πρὸς τῇ Γαλατίᾳ. Τὰ πλησίον αὐτῆς ὄρη παρῆγον περίφημον μάρμαρον, «συννάδιον λίθον» ἢ καὶ «δοκίμιον» καλούμενον ἐξ ἑτέρου παρακειμένου χωρίου Δοκιμίας, λευκὸν μετ' ἐρυθρῶν φλεβῶν ὡς κηλίδων (Στρβ. ΙΒ, 577.—Cic. ap. fam. XV, 4.—Liv. XLV, 34).

Συννόων, γλύπτης Αἰγινίτης, μαθητὴς τοῦ Ἀθηναίου Ἀριστοκλέους περὶ τὰ 495 π. Χ. (Παυσ. ΣΤ, 9).

Σύνοδοι ἐλέγοντο αἱ ἐν Αἰγίῳ τριήμεροι συνελεύσεις τῶν μελῶν τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ ἐκ πασῶν τῶν πόλεων, πάντων τῶν ὑπὲρ τὰ 30 ἔτη γεγονότων, συνερχομένων αὐτοκλήτως ἐντὸς ἄλσους Ὁμαρίου καλουμένου, καὶ τῷ Ὁμαρίῳ Διῒ ἱεροῦ, δὶς τοῦ ἔτους, κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔαρος καὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου (Πολβ. Δ, 14, 1, 37, 1. Ε, 1, 7. ΛΗ, 4, 5. — Στρβ. Η, 7, 3, 5. — Παυσ. Ζ, 24, 1, 2). Ἔκτακτοι δὲ σ ύ ν ο δ ο ι συνεκαλοῦντο προσέτι καὶ εἰς ἄλλας πόλεις ὑπὸ τῶν ἀρχῶν (Πολβ. Ε, 1. Εἰλ. ΜΖ. ΚΘ, 9, 6).

Συνοικία, οἰκία ἐν ᾗ πολλοὶ κατοικοῦσιν ἐπ' ἐνοικίῳ (Αἰσχν. κ. Τιμάρχ. 17). Τοιαῦται πρὸς ἐνοικίασιν οἰκίαι ᾠκοδομοῦντο ἐν Ἀθήναις (Ξνφ. Οἰκν. Γ, 1) πρὸς ἐνοικίασιν τοῖς μετοίκοις, ὡς μὴ ἐγκεκτημένοις,

ἀριθμουμένοις δὲ εἰς 45,000 περίπου, καὶ τοῖς ξένοις ἐμπόροις. Ἡ τιμὴ τῶν ἐνοικιάσεων ἀγνοεῖται, πλὴν ὅτι ἦν μείζων ἐν Ἀθήναις ἢ ἀλλαχοῦ τῆς Ἀττικῆς. Μνημονεύονται δ' ὑπὸ τοῦ Ἰσαίου δύο οἰκίαι ἀποφέρουσαι 8 1)2 ο)ο τόκον. Αἱ συνοικίαι ἐξεμισθοῦντο συνήθως κατὰ τὸ θέρος, καὶ τὸ ἐνοίκιον κατεβάλλετο κατὰ μῆνα. Ὑπῆρχον δὲ καὶ οἱ καλούμενοι ναύκληροι ἢ σταθμοῦχοι, οἱ ἐνοικιάζοντες τοιαύτας συνοικίας πρὸς ὑπενοικίασιν (Ἰσαῖ. ὑπ. Φιλοκτημ. κλ. 58).

Συνοίκια, ἑορτὴ συσταθεῖσα ὑπὸ Θησέως ἐν Ἀθήναις, ὅτε συνῴκησεν ἐκεῖ τὰς 11 πόλεις τῆς Ἀττικῆς (Θουκ. Β. 15.— Στφ. Βυζ. λ. Ἀττική). Ἐτελεῖτο τῇ 16 ἑκατομβαιῶνος, δι' ἀναιμάκτου θυσίας τῇ Εἰρήνῃ (Σχλ. Ἀριτφ. Εἰρ. 1019).

Σύνταγμα, ἴδ. Στρατός.

Συντάξεις. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐδόθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἀντὶ τοῦ ἀρχαίου μισητοῦ καταστάντος ὀνόματος φόρου, εἰς τὴν μετρίαν καταβολὴν εἰς ἣν ὑπέβαλον τὰ μέλη τῆς κατὰ τὸ ἔτος 376 συστάσης νέας συμμαχίας ὑπὸ τὸ ὄνομα συνεδρίου (Αἰσχν. Πρπρσβ. 201.—Γιόδ. ΙΕ. 28).

Συντέλεια, 1) ἡ ἀπὸ κοινοῦ φορολογία, ὡς ἡ πάντων τῶν Βοιωτῶν ὑπὸ τοὺς Θηβαίους ἐπὶ Ἐπαμεινώνδα (Διόδ. ΙΕ, 38), καὶ ὁ τῶν Ἀρκάδων δασμὸς κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν (Διόδ. ΙΕ. 59).—2) Ἐν Ἀθήναις ἡ ὑποδιαίρεσις τῆς ναυτικῆς φορολογικῆς μονάδος, τῆς συμμορίας (ἴδ.).

Συντελεῖς, οἱ περίοικοι τῆς Λακωνίας, ὡς φόρου ὑποτελεῖς (Ἔφορ. ἐν Στρβ.).

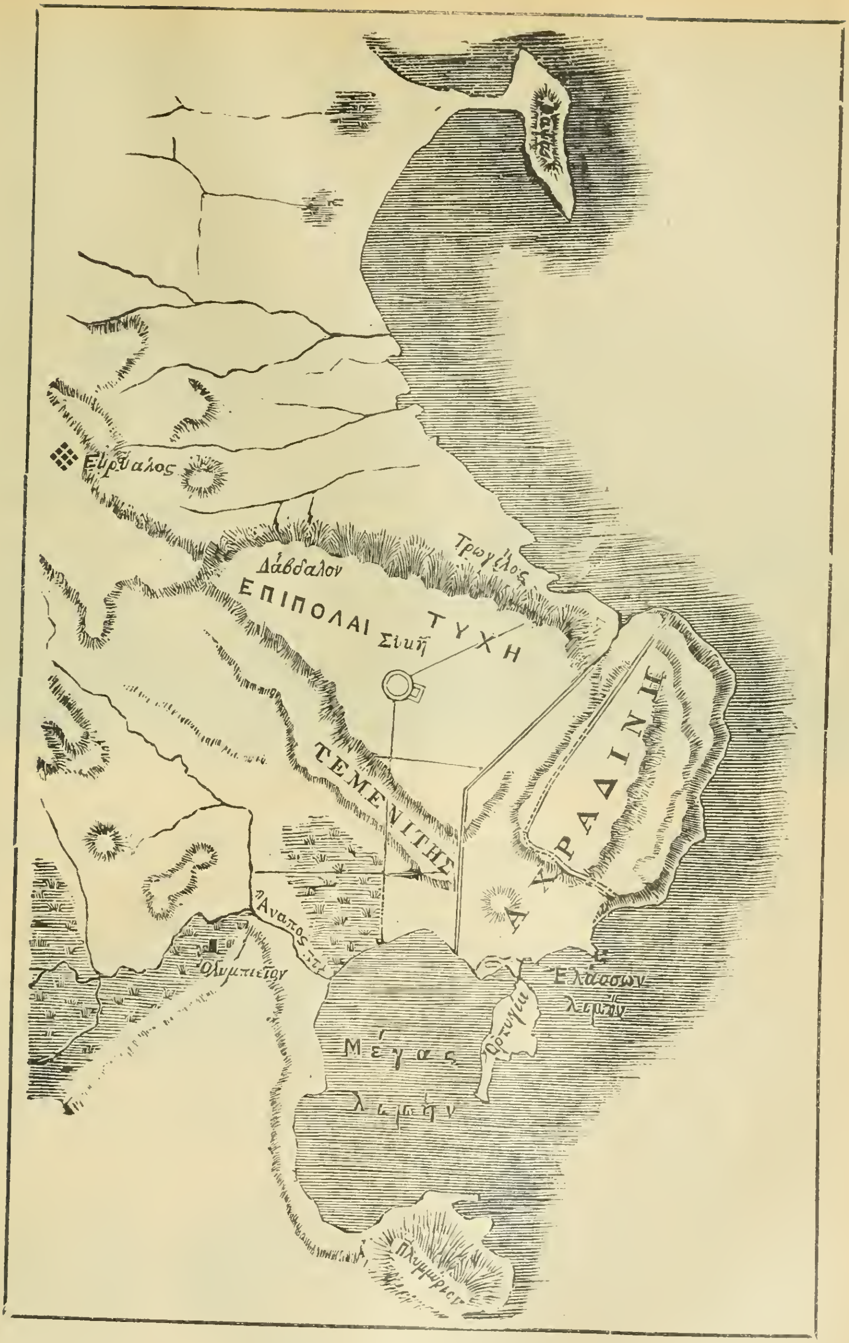
Συνωμοσία. ἴδ. Ἑταιρίαι.

Συνωρὶς, ζεῦγος ἵππων συνεζευγμένων (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 2, 1)· καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ ὁ δίφρος ὁ ὑπὸ δύο ἵππων συρόμενος εἴτε εἰς τὰς μάχας εἴτε εἰς τὰ ἱπποδρόμια, ὥστε καὶ «ξυνωρίδι νικᾶν» (Πλατ.).

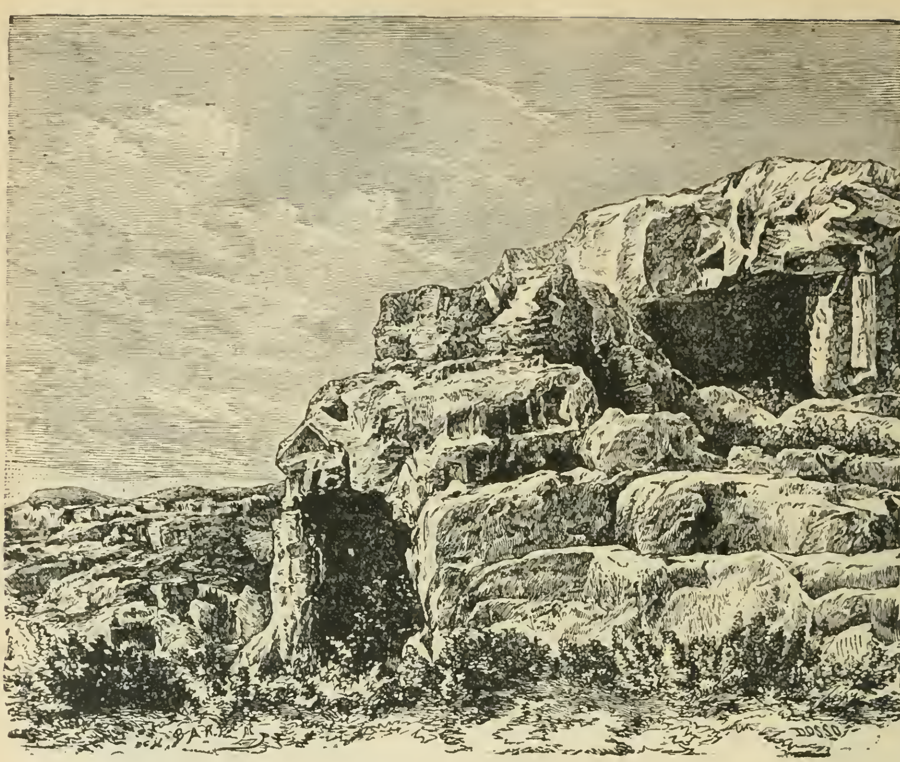

Συρακοῦσαι καὶ Συράκουσαι, ἡ μεγίστη καὶ πλουσιωτάτη πόλις τῆς Σικελίας, ὁ εἷς ὀφθαλμὸς τῆς νήσου καλουμένη, διότι ὁ ἕτερος ἦν ὁ Ἀκράγας. Κεῖται ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας, κατὰ τὸν ποταμὸν Ἄναπον, πλησίον τοῦ τέλματος Λυσιμελείας (νῦν λίμνης Σιράκου). Ἱδρύθη δὲ τῷ 735 π.Χ. ὑπὸ Κορινθίων, οὓς ὡδήγει ὁ Ἀρχίας. Τὸ πρῶτον κατέλαβον τὴν τῇ ἀκτῇ παρακειμένην μικρὰν νῆσον Ὀρτυγίαν, ἥτις φαίνεται οὖσα τέως φοινικικὴ ἀποικία. Ἀλλὰ ταχέως ἐξετάθη ἡ πόλις καὶ περιέλαβε τέσσαρα, ἤ, μετὰ τῶν Ἐπιπολῶν, 5 μέρη, συμπεριτειχισθέντα. Ἦσαν δὲ ταῦτα, α) ἡ νῆσος Ὀρτυγία, πολλάκις καὶ μόνον Νᾶσος (Θουκ. ΣΤ, 3) λεγομένης, ἡ ἀρχικὴ ἵδρυσις, μετὰ πηγῆς τῆς Ἀρεθούσης, ναῶν τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, τοῦ μεγάρου τοῦ Ἱέρωνος, εἰς ὃ εἶτα ᾤκουν οἱ Ῥωμαῖοι στρατηγοί, καὶ ὀχυρᾶς ἀκροπόλεως, ἣν ὁ Τιμολέων κατηδάφισε. Στενὸς πορθμὸς διῄρει αὐτὴν ἀπὸ τῆς ξηρᾶς, μεθ' ἧς ἐκοινώνει τὸ πρῶτον διὰ χώματος, εἶτα διὰ γεφύρας (Cic. Verr. IV, 53)· 6) ἡ Ἀχραδινή, βορείως τῆς νήσου, ἡ ὑψηλὴ καὶ ἀπότομος ἀνατολικὴ ἀκτὴ μέχρι πλησίον τοῦ Τρωγίλου λιμένος (νῦν Μαγγίσι), τετραπλασία τῆς Νάσου, καὶ ἰσχυρῶς ὠχυρωμένη (Liv. XXIV, 21. XXS, 24. 33). Εἶχε δὲ καὶ ἀγορὰν, καὶ πρυτανεῖον, καὶ δικαστήρια, κτλ. Προσέτι ναὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς, θέατρον, καὶ τὰς μεγάλας κατακόμβας. γ) Ἡ Τύχη, ἀνατολικῶς τοῦ βορείου

ΧΑΡΤΗΣ

ΣΥΡΑΚΟΥΣΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

Ὁ τάφος τοῦ Ἀρχιμήδους.

μέρους τῆς Ἀχραδινῆς, ἣν ἐπώνυμος τοῦ ναοῦ τῆς Τύχης ὃν ἐνέκλειε, καὶ τὸ πολυανθρωπότερον μέρος τῆς πόλεως, περιέχον καὶ γυμνάσιον (Cic. Verr. IV, 53). δ) Νέα πόλις, πρὶν καλουμένη Τεμενῖτις (Θουκ. ΣΤ, 76, 100), νοτίως τῆς Τύχης, δυτικῶς δὲ τῆς Ἀχραδινῆς, ἔχουσα τὸ μέγιστον τῶν θεάτρων πάσης τῆς Σικελίας (Cic. Verr. IV, 53), καὶ μετὰ ναοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Τεμενίτου καὶ πολλῶν ἄλλων. ε) Ἐπιπολαί, ὑψηλὸς λόφος πρὸς δυσμὰς τῆς Τύχης καὶ Νεαπόλεως, ὑπερεῖχεν αὐτῶν καὶ τῶν λοιπῶν μερῶν, καὶ κατ' ἀρχὰς διῃρεῖτο αὐτῶν διὰ τείχους, ὃ φαίνεται ὅτι ὁ Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος κατηδάφισε. Τούτου ὁ τειχισμὸς κατέστησε τὰς Συρακούσας μίαν τῶν ὀχυροτάτων πόλεων. Αἱ Ἐπιπολαὶ περιεῖχον καὶ τὸν ἰδίως τετειχισμένον λόφον Εὐρύαλον, καὶ δυτικῶς, ἐκτὸς τῶν τειχῶν, τὸ φρούριον Λάβδαλον (Θουκ. ΣΤ, 97. Ζ, 3). Ἡ περίμετρος αὕτη τῶν Συρακουσῶν ἦν 180

σταδίων (4 1)2 γεωγρ. μιλίων), ὑπερβαίνουσα καὶ αὐτὴν τὴν τῆς Ῥώμης. Δυτικῶς

τῆς Ὀρτυγίας ἦν ὁ μέγας λιμὴν (καὶ νῦν οὕτω, porto maggiore καλούμενος), ἔχων

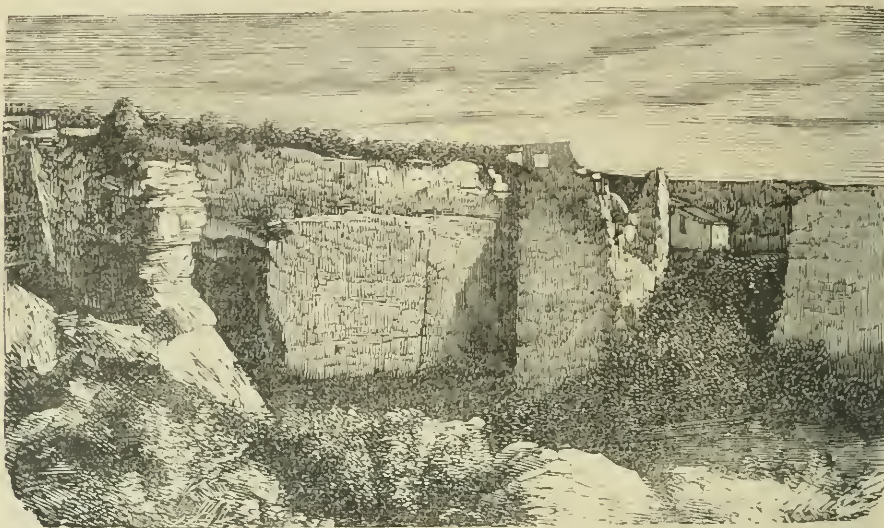
Τὰ ἐρείπια τοῦ ἀμφιθεάτρου τῶν Συρακουσῶν.

80 σταδίων περιφέρειαν, καὶ δι' ἀλύσσου τὸ πάλαι κλειόμενος (Θουκ. Ζ, 4, 23)· ὁ δ' ἐλάσσων λιμήν, βορειοδυτικῶς

τῆς Ὀρτυγίας, ἐλέγετο Λάκκιος ἢ marmoreus, εἶχε πέριξ τὰ νεώρια καὶ ναυπηγεῖα, καὶ ἠδύνατο ὅλους στόλους νὰ περιλάβῃ. Δυτικῶς τῆς πόλεως ἦν τὸ μέγα ὑδραγωγεῖον, ὃ ἀπέκοψαν οἱ Ἀθηναῖοι (Θουκ. ΣΤ, 100)· νοτίως δὲ, παρὰ τὴν πηγὴν Κυανῆν, τὸ Ὀλυμπιεῖον, μέγας ναὸς τοῦ Διὸς, καὶ τὸ ἐπίνειον Δάσκων. — Ἡ ἱστορία τῶν Συρακουσῶν ἐστὶ σχεδὸν ἡ τῆς νήσου πάσης. Κατ' ἀρχὰς ἐπικρατὴς ἦν ἐκεῖ ἡ ἀριστοκρατία· εἶτα δ' ἐπεκράτησαν τύραννοι ὡς ὁ Γέλων καὶ ὁ Ἱέρων (ἴδ.). Τούτους διεδέχθη ἡ δημοκρατία, ὅτε ἤρξατο τῆς πόλεως ἡ παρακμή. Διετέλει δὲ δημοκρατουμένη, ὅτε, ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐπῆλθον κατ' αὐτῆς οἱ Ἀθηναῖοι. Μετὰ τὴν ἧτταν καὶ ἀποχώρησιν αὐτῶν ἐπανέφερον τὴν τυραννίδα οἱ δύο Διονύσιοι, μέχρις οὗ, τῷ 343 π. Χ., ὁ Τιμολέων ἐλθὼν ἀπήλλαξε τὴν πόλιν τοῦ ζυγοῦ αὐτῶν. Μετ' οὐ πολὺ ὅμως ὑπέπεσεν αὖθις εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ Ἀγαθοκλέους, τοῦ Ἱκέτα, Ἱέρωνος τοῦ Β'· τῷ δὲ 212 π. Χ. ἐπολιορκήθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὑπὸ τὸν Μάρκελλον, καὶ ἀντέστη ἐπὶ μακρὸν γενναίως, βοηθείᾳ καὶ τῶν μεγαλοφυῶν μηχανικῶν ἐφευρέσεων τοῦ Ἀρχιμήδου, οὗ ὁ τάφος ἔτι δείκνυται· ἀλλὰ μέχρι τέλους ἐκυριεύθη, καὶ παρήκμασεν ἔκτοτε, καίτοι πέμψαντος τοῦ Αὐγούστου ἐκεῖ Ῥωμαϊκὴν

ἀποικίαν. Τὰς Συρακούσας περιγράφει καὶ ὁ Κικέρων (Verr. IV, 53 — ἴδ. Στρέ. ΣΤ, 269). Ἡ δὲ νῦν πόλις περιλαμβάνει μόνον τὴν νῆσον Ὀρτυγίαν.

Τα λατομεῖα τῶν Συρακουσῶν.

Σύργες, ποταμος τῆς εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, ἐκβάλλων εἰς τὴν Μαιῶτιδα (Ἡρδ. Δ, 57. 123). Νῦν Δινέζ.

Συρία, ἐν τῇ παλαιᾷ γραφῇ Ἀ ρ ὰ μ, περιελάμβανεν, εἰς τὴν γενικωτέραν αὐτῆς σημασίαν, καὶ τὴν Παλαιστίνην, καὶ τὴν Ἀσσυρίαν, καὶ τὴν Μεσοποταμίαν, κτλ. Κατὰ στενωτέραν δὲ σημασίαν, ἀφ' ὅτου τῷ 64 π. Χ. περιελήφθη εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος, εἶχεν ὅριον πρὸς δυσμὰς τὴν Παλαιστίνην, τὴν Φοινίκην, τὴν Μεσόγειον θάλασσαν καὶ τὴν Κιλικίαν· πρὸς βορρᾶν τὴν Καππαδοκίαν· πρὸς ἀνατολὰς τὴν Μεσοποταμίαν (τὸν Εὐφράτην) καὶ τὴν Ἀραβίαν· πρὸς νότον δὲ τὴν Φοινίκην. Περιελάμβανεν ἑπομένως τὸ νῦν παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς Σοριστὰν (Συρίαν), ἢ τὴν Χαλέππαν, τὸ βόρειον μέρος τῆς Δαμασκοῦ καὶ τὸ ἀνατολικὸν τοῦ Ταραβλοῦς. Ἡ χώρα ἐστὶν ὀρεινὴ καὶ ἀνώμαλος, δὲν ἐλλείπουσιν ὅμως ἀπ' αὐτῆς καὶ ὡραῖαι πεδιάδες. Τὸ βόρειον μέρος ἦν εὔυδρον καὶ εὔφορον· τὸ νότιον εἶχε τὸν χαρακτῆρα ὁμοιότερον πρὸς τὸν τῆς ἀραβικῆς ἐρήμου, ἀλλ' ὡς φαίνεται, ἐν τῇ ἀρχαιότητι εἰς μικρότερον βαθμὸν ἢ σήμερον, διότι τότε καὶ ἐπέκεινα τῆς Παλμύρας ὑπῆρχον ἀνθοῦσαι πόλεις, ὧν καὶ τὰ ἴχνη ἐξηφάνισεν ἡ ἄμμος σήμερον. Αὕτη ἔτρεφε λέοντας, πάνθηρας, βουβάλους, καμήλους, ποίμνια, καὶ παρῆγε σῖτον, ὀρύζιον, οἶνον, σῦκα, φοίνικας, παντοίους καρπούς, ξυλικὴν καὶ πρὸς ναυπηγίαν χρήσιμον, κυπαρίσσους, μυροβαλάνους καὶ ἄλλα ἀρώματα, δι' ὧν κατεσκευάζετο βάλσαμον. Τῆς βιομηχανίας δ' αὐτῆς τὰ κυριώτερα προϊόντα ἦσαν ἔλαιον καὶ μῦρα. — Τὰ ὄρη τῆς χώρας ἦσαν ὁ Λ ί β α ν ο ς ἢ τὸ Λίβανον, οὗ αἱ κορυφαὶ ἀνέρχονται εἰς 3060μ, ἀποτελῶν τὸ πρὸς τὴν Φοινίκην ὅριον· ὁ Ἀ ν τ ι λ ί β α ν ο ς μετὰ τοῦ Ἕ ρ μ ω ν ο ς (παρὰ Τούρκοις Σεϊχ), ὁ Κ ά σ ι ο ς (νῦν Ἄκρα), καὶ ἡ Π ι ε ρ ί α (νῦν Μοῦσα). Ἀκρωτήρια δὲ ὁ Ῥ ω σ σ ι κ ὸ ς σ κ ό π ε λ ο ς (νῦν Τοτόσα ἢ Σκύλος)· ἡ Λ ε υ κ ὴ Ἀ κ τ ὴ πρὸς τῇ Λαοδικείᾳ. Ἐκ τῶν ποταμῶν ἐπίσημοι ἦσαν πρὸ πάντων ὁ Ὀ ρ ό ν τ η ς (νῦν Ἀασῖ) καὶ ὁ Μαρσύας· ἐλάσσονες δὲ ὁ Χάλος (νῦν Κοβάϊα), καὶ οἱ ὁμόρροες τοῦ Εὐφράτου Καππαδοξ (νῦν Καρασοῦ, μέλας)· ὁ Μαρσυας (νῦν Μαρσυφάν)· ὁ Σίγγας (νῦν Σίνδζα)· ὁ Δαρέδαξ· προσέτι ἡ Λ ί τ α (νῦν

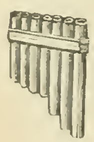
Λιτάνι), μεταξὺ Λιβάνου καὶ Ἀντιλιβάνου· ὁ Χρυσορρόας (νῦν Βαρράδι), ῥέων διὰ τῆς ἐρήμου.—Οἱ κάτοικοι, Σύριοι ἢ Σύροι καλούμενοι, ἢ καὶ Σύροι μέλανες καὶ Ἀραμαῖοι, κατ' ἀντιδιαστολὴν τῶν Λευκῶν Σύρων τῆς Καππαδοκίας, ἀπετέλουν μετὰ τῶν Ἀσσυρίων, τῶν Μεσοποταμίων κλπ. ἰδιαιτέραν σημιτικὴν φυλὴν, τὴν τῶν Ἀραμαίων. Κατ' ἀρχὰς συνέκειτο ἡ Συρία ἐκ πολλῶν μικρῶν, μετ' ἀλλήλων εἰς συμμαχίαν συνδεδεμένων πολιτειῶν· ἀπὸ τοῦ 738 π. Χ. ἀπετέλεσεν ἴδιον κράτος, τὸ Συριακόν· ἀπὸ τοῦ 637 π.Χ. ὑπέκυψεν εἰς τὴν Μηδικὴν κυριαρχίαν, ἀπετέλεσεν ἐπὶ Κύρου μέρος τοῦ Περσικοῦ κράτους, καὶ ἀπὸ τοῦ 331 π. Χ. τοῦ Μακεδονικοῦ. Ἐπὶ τῆς διασπάσεως δ' αὐτοῦ περιῆλθε πρῶτον εἰς τὸν Ἀντίγονον, εἶτα τῷ 301 π. Χ. εἰς Σέλευκον τὸν Νικάτορα, ἐφ' οὗ ἔφθασε διὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν ὑπερτάτην αὐτῆς ἀνάπτυξιν (ἴδ. Σέλευκος). Τὸ νοτιώτερον δὲ μέρος αὐτῆς, ἡ Κοίλη Συρία, πολλάκις ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων, καὶ, ἕνεκα τῆς διὰ τὴν ναυπηγίαν ἀξιολόγου ξυλείας τοῦ Λιβάνου, πολλάκις ἦν τὸ μῆλον τῆς ἔριδος μεταξὺ Λαγιδῶν καὶ Σελευκιδῶν. Ὅτε δὲ, τῷ 189 π. Χ. οἱ Ῥωμαῖοι περιέστειλαν τὸ μέγα κράτος τῶν Σελευκιδῶν, ἀφῆκαν αὐτοῖς τὴν Συρίαν. Τῷ δὲ 79 π. Χ. ὑπέταξεν αὐτὴν ὁ Τιγράνης, καὶ μετὰ τὴν ἧτταν αὐτοῦ καὶ τοῦ Μιθριδάτου ὑπὸ τοῦ Πομπηίου, ὑπέκυψε, πλὴν τῆς Κομμαγηνῆς, εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ τῷ 64 π, Χ. ὠργανίσθη εἰς Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. Ἐπὶ Αὐγούστου ἤρξατο αὖθις ἀναλαμβάνουσα. Πολλὰ δὲ καὶ πρότερον ἤδη ὑποστᾶσα δι' εἰσβολῶν τῶν Πάρθων, ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν παρήκμασεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, μέχρις οὗ ἐγένετο ἕρμαιον τέλος τῶν Σαρακηνῶν. —Πᾶσα ἡ χώρα διῃρεῖτο δίχα, εἰς ἄνω Συρίαν καὶ εἰς Κοίλην Συρίαν, ἤτοι τὴν νοτίαν μεταξὺ Λιβάνου καὶ Ἀντιλιβάνου. Ἡ ἄνω Συρία περιελάμβανε τὰς ἑπομένας χώρας· α) τὴν Κομμαγηνὴν, πρὸς βορρᾶν, μεταξὺ τοῦ ὄρους Ἀμανοῦ καὶ τῶν ποταμῶν Εὐφράτου καὶ Μαρσύου, πόλεις ἔχουσαν τὰ Σαμόσατα, πατρίδα τοῦ Λουκιανοῦ· τὴν Πέρρην· τὴν Γερμανίκειαν· τὴν Ἀντιόχειαν πρὸς τῷ Ταύρῳ.—β) τὴν Κυρρηστικὴν, νοτιανατολικῶς τοῦ Εὐφράτου, ἔχουσαν τὸ Ζεῦγμα· τὴν Ἱεράπολιν· τὴν Κύρραν.—γ) τὴν Πιερίαν, δυτικῶς τῆς προηγουμένης, μετὰ πόλεων τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπὶ τοῦ κόλπου τοῦ Ἰσσοῦ (ν. Ἀλεξανδρέττα)· Μυριάνδρου· Ῥώσσου· Σελευκείας· Πιερίας, ἥτις ἦν τῆς χώρας τὸ κυριώτερον φρούριον.—δ) τὴν Σελευκίδα, νοτίως τῆς Πιερίας, κατὰ τὴν παραλίαν, κυρίως μέρος τῆς Πιερίας, καὶ περίχωρον τῆς πόλεως Σελευκείας.—ε) τὴν Χαλκιδικὴν, νοτιανατολικῶς τῆς προλαβούσης, πόλιν ἔχουσαν τὴν Χαλκίδα. —στ) τὴν Χαλιβωνίτιδα, ἀνατολικῶς μέχρι τοῦ Εὐφράτου χωροῦσαν. Πόλεις αὐτῆς ἦσαν ἡ Χαλυβὼν (νῦν Χαλέπιον)· ἡ Σύρα· ἡ Θάψακος·—ζ) τὴν Παλμυρηνὴν, νοτίως μέχρι τῆς ἐρήμου, μετὰ πόλεως τῆς Παλμύρας.—η) τὴν Λαοδικηνὴν, δυτικῶς τῆς Παλμυρηνῆς, μετὰ πόλεως τῆς Λαοδικείας ἐπὶ τοῦ Λιβάνου. —θ) τὴν Ἀπαμηνὴν, βορείως τῆς προηγουμένης. Πόλεις αὐτῆς ἡ Ἀπάμεια· Ἐπιφάνεια· Ἔμεσα.—ι) τὴν Κασσιώτιδα, βορειοδυτικῶς, ἧς πόλεις ἡ Ἀντιόχεια ἐπὶ Δάφνης ἢ ἐπὶ τοῦ Ὀρόντου· ἡ Λαοδίκεια πρὸς τῇ θαλάσσῃ· τὰ Γάβαλα.—Ἡ δὲ Κοίλη Συρία περιεῖχε τὰς πόλεις Ὀκορούραν (Νῦν Καρὰκ), ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπὸ Ἐμέσης εἰς Δαμασκόν· Ἡλιούπολιν (νῦν Βααλβὲκ), καὶ Δαμασκὸν (Στρβ. ΙΣΤ, 749 κλπ. — Mela I, 11).

Συρία θεὰ, ἡ ἄλλως Ἀτάργατις καλουμένη, ἴσως ἡ αὐτὴ καὶ Δερκετὼ, ἐν Συρίᾳ λατρευομένη, ἀναλογοῦσα δὲ πρὸς τὴν Κυβέλην τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ τὴν Ἐλ-

ληνικὴν Ἥραν. Ἡ Στρατονίκη, γυνὴ τοῦ Ἀντιόχου, βασιλέως τῆς Συρίας, ἤγειρεν αὐτῇ ὁμοῦ καὶ τῷ Βήλῳ περὶ Ὀλ. 123 ἐν Ἱεραπόλει ναὸν πολυτελέστατον, χρυσᾶς ἔχοντα τὰς πύλας καὶ τὸν ὄροφον (Λουκ. Συρ. Θ. 31). Οἱ ἱερεῖς αὐτῆς διέτρεχον τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἰταλίαν ὡς θαυματοποιοὶ καὶ ἐπαῖται.

Σύριαι πύλαι, ὁδὸς τρισταδιαία, μεταξὺ τοῦ ὄρους Χαμανοῦ καὶ τοῦ κόλπου Ἰσσοῦ, ἔφερεν ἐκ Κιλικίας εἰς Συρίαν, καὶ ἦν τοσοῦτο στενή, ὥστε μόλις διήρχετο δι' αὐτῆς στρατὸς στοιχηδὸν (Ξνδ. Ἀνδ. Α, 4, 4. -- Ἀρρ. Β, 8. — Στρβ. ΙΔ, 676). Νῦν Βεϊλάν.

Σύριγξ. 1) μουσικὸν ὄργανον συγκείμενον ἐξ ἑπτὰ ἀνίσων ἀλλήλοις, καὶ διὰ κηροῦ συγκεκολλημένων καλάμων, οὕτως ὥστε ἄνω μὲν εὐθεῖαι, κάτω δέ, ἀεὶ ἐλαττούμεναι, λοξὴν ἀποτελοῦσι γραμμήν, κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἐφεύρεσις τοῦ Πανός. Ὁ Ὀβίδιος (Met. I, 691) πλάττει ὅτι νύμφη αὐτὴ ἐν Ἀρκαδίᾳ, θυγάτηρ τοῦ Λάδωνος, φεύγουσα τὰς ἐπιθέσεις τοῦ Πανὸς, μετεμορφώθη ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν της εἰς καλάμους, αἵτινες ἀπετέλουν μελῳδίαν ὅτε ὁ ἄνεμος τὰς προσέβαλλεν· ὁ δὲ Πάν, κόψας ἐξ αὐτῶν, κατεσκεύασε τὸ τῇ νύμφῃ ὁμώνυμον ὄργανον. Αὐτῆς μνείαν ποιοῦνται καὶ ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Ι, 13) καὶ ὁ Ἡσίοδος (Ἀσπ. Ἡρ. 278). Τελειοποιουμένη μετὰ ταῦτα, προσέλαβε πλείονας σωλῆνας, καὶ ἐξηκολούθησεν οὖσα καὶ ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις τὸ μουσικὸν ὄργανον τῶν ποιμένων παρὰ τοῖς Ἕλλησι καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, ὡς διατηρεῖται ἔτι πολλαχοῦ παρ' ἡμῖν. Κατά τινας ὁ Ἑρμῆς ἐπενόησε πρῶτον αὐτὴν ἐξ ἑνὸς σωλῆνος, εἶτα ὁ Σειληνὸς ἐκ πολλῶν, καὶ διὰ κηροῦ συνέδεσεν αὐτοὺς ὁ Μαρσύας. Εἰς τοῦ Θεοκρίτου τὸ Ἐπίγρ. Β, 3 τινὲς ἐννοοῦσι σύριγγα τρεῖς σωλῆνας ἔχουσαν· ἀλλὰ μᾶλλον φαίνεται ὅτι πρόκειται ἐκεῖ περὶ τριῶν διακεκριμένων αὐλῶν· ἐξ ἐννέα σωλήνων μνημονεύει σύριγγα ἐν Εἰδ. Η, 18· ἡ δὲ 7 σωλῆνας ἔχουσα ἦν ἡ ἐντελεστέρα. Παρ' αὐτῷ ἔχει προσέτι ὁ Δάφνις (Εἰδ. Α, 129) σύριγγα κηροκόλλητον, περὶ τὰ χείλη ἑλικτὴν καὶ εἰς αὐτὰ ἐφαρμοζομένην. Ὁ δ' Ὀβίδιος (Met. XIII, 784) εἰς τὸν Πολύφημον ἀποδίδωσι, πᾶν ὅριον ὑπερβαίνων, σύριγγα ἑκατὸν σωλήνων. Οἱ ποιμένες κατεσκεύαζον αὐτὴν οἱ ἴδιοι, καὶ ἀπῃτεῖτο τέχνη καὶ ἐπιτηδειότης πρὸς τὸ καλῶς δι' αὐτῆς συρίζειν. Οἱ Λυδοὶ μετεχειρίζοντο τὴν σύριγγα καὶ εἰς τὸν στρατὸν (Ἡρδ. Α, 17). — 2) Ὑπόγειοι δίοδοι, πολλάκις παρὰ τὰ τείχη τῶν φρουρίων, πρὸς ἄμυναν, καὶ ἐν Τύρινθι (ἴδ.) μετὰ θυρίδων πρὸς τὰ ἔξω ἀνοιγομένων. Τοιαῦται καὶ αἱ περιέχουσαι τοὺς τάφους τῶν Αἰγυπτίων βασιλέων.

Σύρμα, ἔνδυμα οὗ ἡ ὀπισθία ἄκρα σύρεται κατὰ γῆς (γαλλ. traine), ὅθεν αἱ Τρωάδες «ἑλκεσίπεπλοι» (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 442)· ἰδίως δὲ τὸ ἐνδύον τὰς ἐπισήμους γυναῖκας ἐν ταῖς τραγῳδίαις (Πολδ Ζ, 67).

Σῦρος, (νῦν καὶ Σύρα), μία τῶν Κυκλάδων, παρ' Ὁμήρῳ (Ἰδ. Ο, 403) Συρίη λεγομένη, ἐπιφάνειαν ἔχουσα περίπου 20 μιλίων, δύο δὲ πόλεις, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν καὶ τὴν δυτικὴν ὄχθην· μέλος τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς συμμαχίας, καὶ πολιτικὸν ὀργανισμὸν ἔχουσα ὅμοιον πρὸς τὸν τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ Ὅμηρος μνημονεύει αὐτῆς ὡς χώρας σιτοφόρου καὶ οἰνοφόρου, καὶ πλουσίας εἰς ποίμνια, ὅπερ ὀλίγον ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν σημερινὴν φυσικὴν κατάστασιν αὐτῆς, ἀνθούσης κυρίως μόνον διὰ τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου. Ἦν δὲ γνωστὸν καὶ τὸ κίτρινον χῶμα ὃ παρῆγον τὰ ὄρη της (Στρβ. Ι. 487. — Plin. XXXIII, 12. 158).

Συροφοίνικες, ἴδ. Συρία.

Σύρρεντον, πόλις τῆς Καμπανίας ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ.). Νῦν Σορρέντον.

Σύρτες, μ ε γ ά λ η καὶ μ ι κ ρ ά, δύο μεγάλοι καὶ βαθεῖς κόλποι τῆς Λιβυκῆς θαλάσσης κατὰ τὴν βόρειον ἀκτὴν τῆς 'Αφρικῆς, κινδυνωδέσταται τοῖς θαλασσοπόροις διότι ἔχουσιν ἀβαθῆ τὸν πυθμένα καὶ ῥεύματα. Τινὲς θέλουσι τὴν λέξιν παραγομένην οὐχὶ ἐκ τοῦ σ ύ ρ ω, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ σ έ ρ τ, δηλοῦντος τὴν ἔρημον. Ἡ μεγάλη ἀνατολικὴ Σύρτις, ἐλέγετο καὶ Ψ ύ λ λ ι ο ς κόλπος (ν. Σίδρα), καὶ ἐξετείνετο ἐκ τοῦ Β ο ρ ε ί ο υ ἀκρωτηρίου, μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Κ ε φ α λ α ὶ, πρὸς δυσμάς· ἡ δὲ μικρὰ. καὶ Κ ε ρ κ ι ν ί τ η ς κόλπος (ν. Κάβης), εἶχε πρὸς ἀνατολὰς τὸ Β ρ α χ ῶ δ ε ς ἀκρωτήριον. Αἱ ἀκταὶ ἦσαν ἀμμώδεις καὶ δυσπρόσιτοι, καὶ πολλάκις ἄνθρωποι καὶ πλοῖα ἐθάπτοντο διὰ τοῦ ἀνέμου ὑπὸ τὴν ἄμμον καὶ κατεστρέφοντο (Ἡρδ. Γ, 25. 26. Δ, 173. — Στρβ. ΙΖ, 838. — Sal. Jug. LXXVIII. LXXIX). Καὶ ὡς περιγράφονται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, οὕτως εἰσὶ καὶ μέχρι σήμερον.

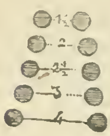
Συσκήνιον, ταὐτὸ τῷ συσσίτιον (Ξενφ. Πολ. Λακ. Ε, 1). Ἴδ.

Συσσίτια, αἱ κοιναὶ ἑστιάσεις παρὰ Δωριεῦσι, παρὰ Λάκωσι δὲ λεγόμενα φ ε ι δ ί τ ι α ἢ φ ι δ ί τ ι α, κατὰ λέξιν ἧς ἀμφισβητεῖται ἡ παραγωγὴ, ὑπό τινων μὲν ἐκλαμβανομένη ἐκ τῆς ἐπικρατούσης εἰς αὐτὰ (ἢ ἐκ τῆς ὑπὸ τῶν ξένων προσαπτομένης αὐτοῖς) φειδοῦς καὶ λιτότητος, ὑπ' ἄλλων, ἐκ τῆς ἐ δ ω δ ῆ ς, οἷον ἐ δ ί τ ι α, ἔχουσα τὸ δίγαμμα F ἐπὶ τῆς ἀρχῆς (Πλούτ. Λυκ. 1Β). ἢ ἐκ τοῦ ἵζω (κάθημαι), ὁμοίως· ἢ ἀντὶ τοῦ φ ι λ ί τ ι α. Αἱ συνεστιάσεις ἦσαν ἐν γένει εἷς τῶν χαρακτήρων τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν ἠθῶν, ὡς παρ' Ὁμήρῳ συνειστιῶντο οἱ ἄνακτες. 'Επειδὴ δ' οἱ Δωριεῖς ἦσαν πάντες ἄνακτες ἀπέναντι τῶν περιοίκων, ἐπεκράτησαν παρ' αὐτοῖς, μάλιστα παρὰ Κρησὶ καὶ Σπαρτιάταιςμονίμως, ὥστε καὶ ἀπέβησαν εἰς κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν διάταξιν. 'Εν Σπάρτῃ ἕκαστος πολίτης συνεισέφερε κατὰ μῆνα 1 1)2 μέδιμνον ἀλφίτων, 11-12 (κατ' ἄλλους 8) χόας οἴνου, 5 μνᾶς τυροῦ, καὶ προσέτι καὶ 15 ὀβολοὺς αἰγιναίους, διὰ κρέας ('Αθήν. Δ, 141). Προσέτι δὲ, ὡς ἐ π ά ϊ κ λ ο ν ἤτοι ἐπιδόρπιον (διότι α ἶ κ λ ο ν ἦν τὸ δεῖπνον), σύκων ἡμίμναιον (Πλούτ. Λυκ. ΙΒ) ἢ πλακοῦντας, προϊόντα τῆς θήρας, καὶ διὰ τὰ παιδία τὰς κ α μ μ α τ ί δ α ς, πλακοῦντας ἐψημένους εἰς φύλλα δάφνης. 'Εν Κρήτῃ δὲ διῃροῦντο τὰ εἰσοδήματα τὰ δημοσίων κτημάτων καὶ οἱ παρὰ τῶν περιοίκων φόροι δίχα, καὶ τὸ μὲν ἥμισυ ἐχρησίμευεν εἰς τὴν λατρείαν τῶν θεῶν καὶ τὰς κυβερνητικὰς ἀνάγκας, τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ διενέμετο εἰς τοὺς πολίτας, καὶ ἕκαστος, ἐκ τούτων, καὶ τῶν ἰδίων εἰσοδημάτων, ἔφερε τὴν ἰδίαν μερίδα εἰς τὴν ἑ τ α ι ρ ί α ν εἰς ἣν ἀνῆκε. Σκοπὸς δὲ ταύτης τῆς συνδιαιτήσεως ἦν κυρίως ἡ ἰσότης τῆς διαίτης πάντων, πτωχῶν καὶ πλουσίων, καὶ προσέτι ἡ κοινωνικὴ φαιδρότης καὶ εὐθυμία εἰς τὰς ἑστιάσεις, ἡ ἐξασφαλιζομένη διὰ τοῦ ὅτι οὐδεὶς ἦν δεκτὸς ὡς ὁμοτράπεζος ἄνευ τῆς τῶν σ υ σ κ ή ν ω ν ψηφοφορίας (Πλούτ. Λυκ. ΙΗ). Συνεδείπνουν δὲ μόνον οἱ ἄνδρες, δι' ὃ καὶ τὰ συσσίτια παρ' αὐτοῖς ἐκαλοῦντο ἀ ν δ ρ ε ῖ α· οἱ δὲ παῖδες ἔτρωγον εἰς ἄλλας τραπέζας κατ' ἀγέλας, Ἡ δὲ μέθη αὐστηρῶς ἀπηγορεύετο ὑπὸ νόμου τοῦ Μίνωος (Ψ. Πλάτ. Μίν.). Τὰ ἐδέσματα εἰς τὰ δωρικὰ ταῦτα συσσίτια ἦσαν ἁπλᾶ καὶ θρεπτικά. Ἓν τῶν ἐντρυφημάτων τῶν Σπαρτιατῶν, οὐχὶ ὅμως καὶ ὑπὸ τῶν ξένων ἐπίσης, ὡς φαίνεται, ἐκτιμώμενον, ἦν ὁ περίφημος μέλας ζ ω μ ὸ ς, ἡ καλουμένη α ἱ μ α τ ί α (Πολδ.), ἐξ αἵματος προφανῶς κατασκευαζόμενος. Οἱ Κρῆτες εἰστιῶντο καθήμενοι, κατὰ τὸ ἀρχαῖον ὁμηρικὸν ἔθος· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Σπαρτιᾶται τὸ πρῶτον· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, ἐπὶ 'Αλκμᾶνος ἤδη, προσκεκλίνοντο, εἰς ἁπλᾶς ὅμως ἕδρας, οὐχὶ εἰς στρώματα, μέχρι πολὺ μεταγενεστέρων χρόνων ('Αθήν. Δ, 142. — Πλούτ. Λυκ. Β. — Σουΐδ. λ. Φιδίτια). Καὶ ἐν μὲν Κρήτῃ πάντες ἔπινον ἀπὸ κοινοῦ κρατῆρος, ἐν Σπάρτῃ δ' ἕκαστος εἶχε τὴν ἰδίαν

κύλικα. Ἀπέφευγον δὲ καὶ οὗτοι ἐπίσης τὸ «εἰς μέθην πίνειν». — Ἰδιαίτερον δὲ εἶδος ἑστιάσεως ἐν Σπάρτῃ ἐκαλεῖτο κοπίς, καὶ φαίνεται ὅτι ἦν ἡ παρατιθεμένη εἴτε ὑπὸ ἰδιώτου, εἴτε ὑπὸ τῆς πόλεως, εἰς ξένους. Συνήθως δ' ἐδίδετο αὕτη ἐκτὸς τῆς πόλεως (Ἀθήν. Δ, 138-141).

Συστάται (οἱ), αἱ πρὸς τὰ ἄνω συνενούμεναι δοκοὶ τῆς ὀροφῆς (ἴδ. Συγκύπτης).

Σύστυλος, αἱ κιονοστοιχίαι τῶν ναῶν καὶ ἄλλων μεγάλων οἰκοδομημάτων διεκρίνοντο κατὰ τὴν ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν τῶν κιόνων, καὶ ἐκαλοῦντο α) πυκνόστυλοι ἂν ἀπεῖχον κατὰ 1 1/2 διάμετρον τῆς βάσεως τῶν κιόνων· β) σύστυλοι, ἂν κατὰ 2· γ) εὔστυλοι, ἂν κατὰ 2 1/4· δ) διάστυλοι, ἂν κατὰ 3· καὶ ε) ἀραιόστυλοι, ἂν κατὰ 4.

Σφαγία, ἴδ. Σφακτηρία.

Σφαῖρα, τὸ παίγνιον τοῦτο, οὗ τὴν ἐφεύρεσιν νομίζει ὁ Ἡρόδοτος ἀναγκαῖον ν' ἀναφέρῃ εἰς τοὺς Λυδοὺς (Α. 94), ἐπαίζετο ἤδη ἐπὶ Ὁμήρου (Ὀδ. Ζ, 100. Θ, 370) ὑπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Φαιάκων, πρὸς μουσικὴν, καὶ ὑπὸ ἐπιδεξίων σφαιριστῶν παρ' Ἀλκινόῳ, μετ' ὀρχήσεως. Ὁ μέγας Ἀλέξανδρος εἶχε συσφαιριστὴν τὸν Καρύστιον Ἀριστόνικον, εἰς ὃν οἱ Ἀθηναῖοι ἤγειραν ἀνδριάντα (Ἀθήν. Α, 19. — Σουίδ. λ. ὄρχησις). Ἐν Σπάρτῃ δ' οἱ ἐκ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας ἐξερχόμενοι ἐλέγοντο σφαιρεῖς (Παυσ. Γ, 14). Σφαιριστήρια ὑπῆρχον εἰς ὅλα τὰ γυμνάσια, καὶ, ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις, καὶ εἰς τὰ βαλανεῖα. Οἱ μεταγενέστεροι συγγραφεῖς ἀπαριθμοῦσι πέντε εἴδη τῆς σφαιριστικῆς, ἃ ἀποκαλοῦσι, α) οὐρανίαν, καθ' ἣν ἔρριπτέ τις τὴν σφαῖραν πρὸς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἄλλοι ἐπροσπάθουν νὰ τὴν ἁρπάσωσι πρὶν ἢ πέσῃ κατὰ γῆς· β) ἐπίσκυρον, λίαν ἀγαπητὴν τοῖς Σπαρτιάταις (Παυσ. Γ. 14), παιζομένην ὑπὸ πολλῶν διῃρημένων εἰς δύο σώματα, δι' ὧν ἔφερον διὰ μέσου γραμμὴν, τὴν σκύρον καλουμένην· γ) Φαινίνδα, καθ' ἣν εἰς ἄλλον ἐπροσποιοῦντο ὅτι θὰ ῥίψωσι τὴν σφαῖραν καὶ εἰς ἄλλον τὴν ἔρριπτον· δ) ἁρπαστὸν, πιθανῶς καθ' ἣν ἕκαστος ἐπροσπάθει αὐτὸς ν' ἁρπάσῃ τὴν ῥιφθεῖσαν σφαῖραν· ε) ἀπόρραξιν, τὸ ῥίπτειν πάλιν πολλάκις διὰ τῆς χειρὸς κατὰ γῆς τὴν ἀναπηδῶσαν σφαῖραν (Πολύδ. Θ, 105). Κατὰ Πλάτωνα (Θεαίτ. 146) ἔν τινι τῶν παιγνίων, ἐν τῇ Οὐρανίᾳ κατὰ Πολυδεύκην (Θ, 106), ὁ μὲν ἡττώμενος ἐλέγετο ὄνος, ὁ δὲ νικῶν βασιλεύς. Καὶ

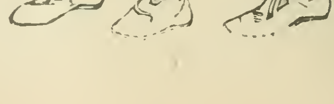
δι' ὅλου δὲ τοῦ σώματος οἱ ἐπιδεξιώτεροι, μάλιστα ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, κατώρθουν νὰ σφενδονίζωσι τὰς σφαίρας.

Σφαιρεῖς, οἱ νέοι Σπαρτιᾶται, ὅτε ἀπὸ τῆς τῶν πρωτείρων ἡλικίας μετέβαινον εἰς τὴν τῶν ἀνδρῶν (Παυσ. Γ, 14), διότι τότε, φαίνεται, ἠσκοῦντο εἰς τὴν ἐν Σπάρτῃ λίαν ἀγαπητὴν ἄσκησιν τῆς σφαίρας

Σφαιρέα, νησίδιον ἀπέναντι τῆς ἀργολικῆς παραλίας (Παυσ.).

Σφαῖρος (ὁ), 1) ἱπποκόμος τοῦ Πέλοπος (Παυσ.). — 2) Φιλόσοφος στωϊκὸς ἐκ τοῦ Βοσπόρου, μαθητὴς τοῦ Ζήνωνος, διδάξας τὴν φιλοσοφίαν εἰς Λακεδαίμονα (Διογ. Λαέρτ. Ζ, 178).

Σφαιρωτὴρ, ὁ σκύτινος ἱμὰς ὁ περι-

δέων τὰ ὑποδήματα, καθ' ὃ κυκλικῶς δεόμενος. Κατ' ἄλλους σφυρωτήρ, ὡς δεόμενος περὶ τὰ σφυρά.

Σφακτηρία ἢ Σφαγία, νησίδιον μῆκος ἔχον 15 σταδίων, δασῶδες δὲ, καὶ παρατεινόμενον πρὸ τοῦ λιμένος τῆς Πύλου ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, περίφημον διὰ τὴν ἐν αὐτῷ πολιορκίαν τῶν 420 Σπαρτιατῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους καὶ Κλέωνος, ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τῷ 425 π.Χ. (Θουκ. Δ, 8). Ἴδ. Μεσσηνία. Πύλος.

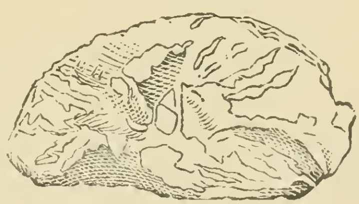
Σφάλτης, ἐπίθετον τοῦ Βάκχου, αἰνιττόμενον τοὺς ἐκ μέθης σφαλλομένους. κατὰ τὸν μῦθον δὲ προελθὸν ἐκ τῆς πληγῆς ἣν ἔλαβεν ὁ Τήλεφος πεσὼν εἰς σταφυλὴν (Τζέτζ. εἰς Λυκόφρ. 206).

Σφενδάλη, πόλις μεθόριος τῆς Ἀττικῆς πρὸς τῇ Βοιωτίᾳ, μεταξὺ Δεκελείας καὶ Τανάγρας, ἐπὶ τῆς βορείας κλιτύος τοῦ Πάρνηθος (Ἡρδ. Θ, 15. — Λυκ. κ. Λεωκρ. 24).

Σφενδόνη, 1) ὅπλον προσβολῆς ὃ ἔφερον πολλάκις οἱ ψιλοὶ στρατιῶται (σφενδονῆται), συνίστατο ἐκ τεμαχίου δέρματος κρεμαμένου ἐκ δύο ἢ τριῶν ἱμάντων, ἢ τριχίνων σχοινίων, καὶ εἰς ὃ ἐντιθέμενος λίθος ἢ τμῆμα μολύβδου, βιαίως περιεστρέφετο καὶ ἐσφενδονίζετο κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἐπὶ Ὁμήρου οὐδεμία γίνεται μνεία τοῦ ὅπλου τούτου, καὶ ἡ λέξις ἅπαξ ἀπαντωμένη (Ἰλ. Ν, 599) σημαίνει ἁπλῶς τὸν ἱμάντα. Ὁ δ' Αἰσχύλος γνωρίζει τὰς σφενδόνας (Ἀγμ. 1010), καὶ ἐπὶ τῶν μηδικῶν ἦσαν ἤδη ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ἕλλησι. Καὶ ὁ Γέλων ἐκ Συρακουσῶν ὑπεσχέθη νὰ πέμψῃ δισχιλίους σφενδονήτας κατὰ τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Ζ, 158). Κατ' ἀρχὰς οἱ Ἀκαρνᾶνες ἐκ πάντων τῶν Ἑλλήνων ἦσαν οἱ ἄριστοι σφενδονῆται (Θουκ. Β, 81)· εἶτα δ' οἱ Ἀχαιοὶ, καὶ μάλιστα οἱ Πατρεῖς, οἱ Αἰγιεῖς καὶ οἱ Δυμαῖοι (Liv. XXXVIII, 29), καὶ ἐκ τῶν ξένων ὡς ἐμπειρότατοι καὶ μᾶλλον ἐξησκημένοι μνημονεύονται οἱ κάτοικοι τῶν Βαλεαρίδων νήσων (Στρβ. Γ, 168). — Αἱ βολίδες τῆς σφενδόνης, ὅταν ἦσαν μολύβδιναι, εἶχον συνήθως σχῆμα καὶ μέγεθος μεγάλου ἀμυγδάλου, καὶ προσέτι πολλάκις ἐπιτετυπωμένον ἐπίσημόν τι, ὡς κεραυνὸν, ἢ καὶ λέξιν τινὰ ὡς ΔΕΞΑΙ. Τοιαῦται δ' εὑρέθησαν πολλαὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, καὶ μάλιστα εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης τοῦ Μαραθῶνος. — 2) Τὸ κοῖλον μέρος τοῦ δακτυλιδίου, εἰς ὃ ἐνετίθετο ὁ δακτυλιόλιθος.

Σφήκεια, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς νήσου Κύπρου (Λκφρ. 474).

Σφῆλος, Ἀθηναῖος, υἱὸς Βουκόλου. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἴασος συναπῆλθε μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἰς Τροίαν (Ὁμ. Ἰλ. Ο, 338).

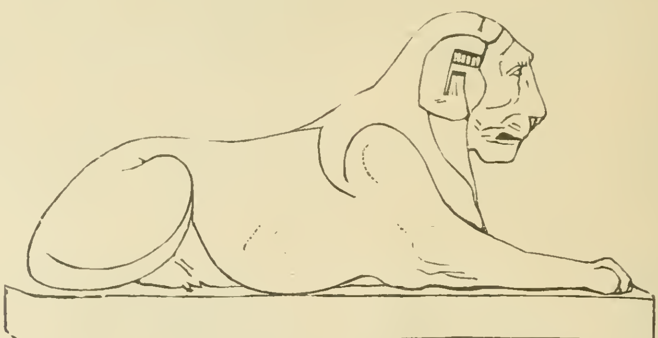
Σφηττὸς (ἡ), μία τῶν ἀρχαίων δώδεκα πόλεων τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τὰ μεσόγαια κειμένη, κατὰ τὸ νῦν χωρίον Σπάτα, ἔνθα καὶ λόγου ἄξιοι ἀρχαιότατοι τάφοι εὑρέθησαν, μαρτυροῦντες ὑπὲρ τῆς θέσεως ταύτης.

Σφέγγιον, ὄρος, ταὐτὸ τῷ Φίκειον ἴδ.

Σφιγκτὴρ, χρυσοῦν ψέλλιον (βραχιόλιον) ἐλαστικὸν, περισφιγγόμενον ἀφ' ἑαυτοῦ περὶ τὸν βραχίονα, ἄνευ πόρπης ἢ δεσμοῦ.

Σφὶξ (ἡ), (ἡ σφίγγουσα, πνίγουσα),

κατὰ Βοιωτικὴν διάλεκτον Φὶξ (Ἡσίοδ. Θεογ. 326), τέρας, λέων πτερωτὸς, ἔχων στῆθος καὶ κεφαλὴν παρθένου, ἢ σῶμα κυνὸς, οὐρὰν ὄφεως, καὶ φωνὴν ἀνθρωπίνην. Καθεσθὲν ἐπὶ βραχου πρὸ τῶν Θηβῶν, ἐπέφερε μεγάλα δεινὰ εἰς τὴν πόλιν, διότι εἰς πάντα τὸν διερχόμενον ἔθετε τὸ αἴνιγμα «τί ἐστι τὸ ἔχον φωνὴν, καὶ τὸ μὲν πρωῒ ὂν τετράπουν, τὴν μεσημβρίαν δίπουν, τρίπουν δὲ τὸ ἑσπέρας;» καὶ ἐφόνευε πάντα τὸν ἀδυνατοῦντα νὰ λύσῃ αὐτὸ, καὶ ἐν ἄλλοις ἐφόνευσε καὶ Αἵμωνα, τὸν υἱὸν καὶ διάδοχον τοῦ τότε βασιλέως Κρέοντος. Οἱ Θηβαῖοι τότε καὶ ὁ Κρέων προεκήρυξαν ὡς ἀμοιβὴν εἰς τὸν λύτην τὴν βασιλείαν τῆς πόλεως καὶ τὴν χεῖρα τῆς χηρευσάσης γυναικὸς τοῦ Λαΐου Ἰοκάστης. Τότε ἐπελθὼν ὁ Οἰδίπους, ἔλυσε τὸ αἴνιγμα, εὑρὼν ὅτι τὸ προτεινόμενον ἦτο ὁ ἄ ν θ ρ ω π ο ς· καὶ ἡ Σφὶξ κρημνισθεῖσα ἐκ τοῦ βράχου της, ἐθανατώθη (Σφκλ Οἰδ. 130.—Ἀπολλδ. Γ, 5, 8. — Σχλ. Εὐρπ. Φοίν.—Σχλ. Αιφρ. 7). Ἐμυθολογεῖτο δ' ἡ Σφὶγξ θυγάτηρ τῆς Ἐχίδνης καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Ὄρθρου, ἢ τοῦ Τυφῶνος, ἢ καὶ τοῦ βασιλέως Λαΐου (Παυσ. Θ, 28), πεμφθεῖσα ἐξ Αἰθιοπίας ὑπὸ τῆς Ἥρας, ὀργιζομένης διότι περιεφρονήθη παρὰ τοῖς Θηβαίοις, ἢ ὑπὸ τοῦ Ἄρεως διὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Κάδμου φόνον τοῦ αὐτῷ ἀνήκοντος δράκοντος. Πιθανῶς ἦν κατ' ἀρχὰς τὸ ἔμβλημα λοιμοῦ τινος μαστίζοντος τὴν Βοιωτίαν ἕνεκα τῶν τελμάτων τοῦ Φενεοῦ. Ἡ πρώτη ὅμως ἰδέα τῆς παραστάσεως προῆλθεν ἐξ Αἰγύπτου, ἔνθα ἐπεκράτει ἐν τῇ τέχνῃ ἡ σύνθεσις μορφῶν ἀνθρώπων καὶ ζῴων, καὶ ἡ Σφὶγξ εἶχεν ἄπτερον σῶμα λέοντος, μετὰ στήθους καὶ κεφαλῆς ἀνδρὸς, δι' ὃ καὶ ἀ ν δ ρ ό σ φ ι ξ καλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου (Β, 175), λέγοντος ὅτι ἦν σύμβολον τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀνδρείας. Τοιαύτη κολοσσιαία σώζεται οὐ μακρὰν τῆς μεγάλης πυραμίδος τοῦ Χέοπος, μονόλιθος, ἐκ τοῦ βράχου λελαξευμένη, καθημένη μετὰ προτεταμένων τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν, 172′ μῆκος ἔχουσα, ὕψος δὲ 62′, καὶ τῆς κεφαλῆς τὴν περίμετρον 81′. Πολλαὶ δὲ 4-12′ μῆκος ἔχουσαι εὑρίσκονται κατὰ σειρὰν καὶ ἑκατέρωθεν τῶν δρόμων τῶν ἀγόντων εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ναῶν.

Σφοδρίας, 1) Σπαρτιάτης, στρατηγὸς, κατέχων τὰς Θεσπιὰς ἐν ἔτει 378 π.Χ. καὶ ἐκεῖθεν πολλάκις, ἀλλὰ ματαίως, ἀποπειραθεὶς νὰ καταλάβῃ τὸν Πειραιᾶ (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 4, 20. — Πλούτ. Πελοπ. ΙΔ. Ἀγησ. ΚΔ).—2) Κυνικὸς φιλόσοφος, οὗ μνημονεύεται σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Τέχνη ἐρωτική».

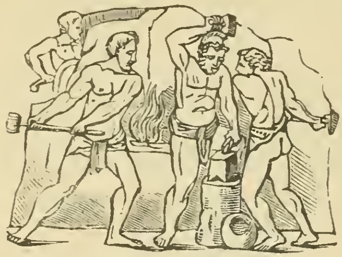
Σφραγίς. Ἕκαστος ἐλεύθερος Ἀθηναῖος, ἐκ τῶν μὴ ὅλως ἀπόρων, ἔφερε παρ' ἑαυτῷ σφραγίδα, διότι μεγάλη ἦν ἡ χρῆσις αὐτῆς πρὸς σφράγισιν ταμείων (Ἀρστφ. Θσμφρ. 414), συμβολαίων, ἐπιστολῶν (Θουκ. Α, 32). Καὶ ἐν μὲν τοῖς πρώτοις χρόνοις, καὶ εἶτα παρὰ τοῖς πτωχοῖς, ἐχρησίμευον ὡς τοιαῦται ξ ύ λ α θ ρ ι π ό β ρ ω τ α ἢ θ ρ ι π ή-

δεστα ('Αριστφ. Θσμφρ. 427), διότι αἱ ἐν αὐτοῖς κατὰ τύχην γινόμεναι τρῦπαι ὑπὸ τῶν σκωλήκων, δὲν παρεποιοῦντο. Εἶτα δ' ἤρξατο ἡ τέχνη ἐπιχαράττουσα αὐτὰς ἐπὶ μετάλλου ἢ λίθου, καὶ συνήθως ἐτίθεντο εἰς δακτυλίους, φερομένους εἰς τὸν παράμεσον δάκτυλον· καὶ τοσοῦτον ἦν γενικὴ ἡ χρῆσις αὐτῶν, ὥστε καὶ ἕκαστος τῶν μυρίων τῶν συναναβάντων μετὰ τοῦ Ξενοφῶντος εἶχε τὴν ἰδίαν σφραγίδα (Ξνφ. 'Ανϐ. 4, 7, 26). Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ δολιότητος καὶ καταχρήσεως σολώνιος νόμος ἀπηγόρευε «δακτυλιογλύφῳ μὴ ἐξεῖναι σφραγῖδα φυλάττειν τοῦ πραθέντος δακτυλίου» (Διογ. Λρτ. Α, 57). Οἱ δακτύλιοι τῶν πτωχοτέρων ἦσαν σιδηροῖ, ἀξίας τριῶν ὀβολῶν ('Αρστφ. Θσμφ. 425), οἱ δὲ πολυτελέστεροι κατεσκευάζοντο ἐξ ἀργύρου ἢ χρυσοῦ, καὶ τέλος καὶ ἐπὶ πολυτίμων λίθων ἢ ψ ή φ ω ν, ὄνυχος, σμαράγδου, κτλ., οἵτινες ἐνηρμόζοντο εἰς τὸ κοίλωμα τοῦ δακτυλίου τὸ λεγόμενον σ φ ε ν δ ό ν η ν (ἴδ.)· οἱ δὲ μὴ ἔχοντες τοιαύτην ψῆφον ἐλέγοντο ἄ ψ η φ ο ι. Οἱ κομψευόμενοι ἐν 'Αθήναις ἔφερον πολυτίμους, καὶ ἐνίοτε καὶ πολλοὺς δακτυλίους, καὶ τούτους χλευάζει ὁ 'Αριστοφάνης διὰ τοῦ ἐπιθέτου «σ φ ρ α γ ι δ ο ν υ χ α ρ γ υ ρ ο κ ο μ ῆ τ α ι» (Νεφ. 332), καὶ ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ 'Αριστοτέλης μνημονεύονται μὴ ὄντες τῆς τοιαύτης ἀδυναμίας ἀπηλλαγμένοι. Ἡ σφραγιδογλυφία κατέστη ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς Ἑλλάδος ἐπίσημος κλάδος τῆς καλλιτεχνίας, καὶ πολλὰ ἀνευρίσκονται αὐτῆς ἀριστουργήματα. Περὶ τῆς σφραγίδος τοῦ Σαμίου Πολυκράτους ἐπεκράτει παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡ δόξα, ὅτι ὁ τύραννος τοσοῦτον ἠγάπα αὐτήν, ὥστε, ἵνα ἐξιλεώσῃ τὴν ἀείποτε εὔνουν αὐτῷ τύχην, ἔρριψε τὸν δακτύλιον εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μεγάλως ἐφοβήθη ὅταν ἀνεῦρεν αὐτὸν πάλιν ἐν τοῖς ἐντοσθίοις ἁλιευθέντος ἰχθύος. Ὁ Πλίνιος (XXXII, 2, 4) λέγει τῷ ὄντι ὅτι ἦν σαρδόνυξ ἄ γ λ υ φ ο ς, ἀλλὰ προστίθησιν ὅτι ἀμφιβάλλει ἂν ὁ ἐν Ῥώμῃ εἰς τὸν ναὸν τῆς Ὁμονοίας διατηρούμενος ἦν ἀληθῶς ὁ τοῦ Πολυκράτους (ἴδ. ψ ῆ φ ο ι). Ἡ σφράγισις ἐγίνετο εἰς εἶδος κηροῦ ὅστις ἐλέγετο ῥύπος (ἴδ.).

Σφυρηλασία. Σφῦρα ἢ ῥ α ι σ τ ὴ ρ ἦν τὸ ὄργανον δι' οὗ οἱ μεταλλουργοὶ κυρίως ἐκτύπων τὸ διάπυρον μέταλλον ἐπὶ τοῦ ἄκμονος, καὶ σ φ υ ρ η λ α σ ί α ἡ τέχνη τοῦ ἐ λ α ύ ν ε ι ν ἤτοι κ α τ ε ρ γ ά ζ ε σ θ α ι αὐτό.

Ὑπῆρχον δὲ μεγάλαι σφύραι, ἃς κατέφερον διὰ τῶν δύο χειρῶν, διὰ τὴν προκαταρκτικὴν

ἐργασίαν, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, ληφθείσῃ ἐξ Ἑλληνικοῦ ἀναγλύφου, φέρουσιν αὐτὰς οἱ ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τοῦ Ἡφαίστου τὸν κεραυνὸν κατα-

σκευάζοντες. Μικρὰ δὲ σ φ υ ρ ί α ἐφέροντο εἰς μίαν χεῖρα διὰ τὰς λεπτοτέρας ἐργασίας, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι τῇ ἐξ ἀγγειογραφίας. Κατ' ἀρχὰς τὰ χαλκουργήματα κατεσκευάζοντο διὰ σφυρηλασίας μᾶλλον ἢ διὰ χύσεως, ἦσαν ἔκκρουστα καὶ συνηνοῦντο δι' ἥλων· καὶ τοιοῦτος λέγεται ὢν καὶ ὁ κολοσσὸς τῆς Ῥόδου, «σ φ υ ρ ή λ α τ ο ς κολοσσὸς» (Θεόκρ. ΚΒ', 47) ἢ ῥ α ι σ τ η ρ ο κ ο π ί α (Φιλ. Βζ. π. τ. ζ' θαυμ. 14), ἔχων 70 πήχεων ὕψος.

Μετεχειρίζοντο δὲ τὴν σφύραν μετὰ τῆς σμίλης καὶ οἱ λιθοξόοι.

Σφυρόμαχος, Ἀθηναῖος, προκαλέσας ψήφισμα καθ' ὃ ἐν τῷ θεάτρῳ αἱ ἑταῖραι ἔπρεπε νὰ κάθηνται κεχωρισμέναι ἀπὸ τῶν πολιτίδων (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 212.

Σχεδία, πᾶν τὸ αὐτοσχεδίως κατασκευαζόμενον, οἷον γέφυρα προσωρινή, κτλ. Κυρίως ὅμως δοκοὶ συνδεδεμέναι οὕτως, ὥστε

νὰ χρησιμεύωσιν ὡς προσωρινὸν πλοῖον. Ἐνίοτε ἐγίνοντο τοιαῦται καὶ ἐκ δέρματος (Ξνφ. Β, 4, 28), καὶ «σχεδίαι διφθερῶν» πολλάκις ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ.

Σχεδίος, 1) υἱὸς τοῦ Ἰφίτου, ἐκ Πανοπέως, ἡγεμὼν τῶν Φωκέων, πρὸ τῆς Τροίας φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 517. Ρ, 306)· ὁ δὲ νεκρὸς αὐτοῦ ἀπεκομίσθη εἰς Ἀντίκυρα ἐν Φωκίδι. — 2) Υἱὸς τοῦ Περιμήδους, Φωκεὺς καὶ οὗτος, ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος φονευθεὶς Ὁμ. Ἰλ. Ο. 515).

Σχερία, ἡ νῆσος τῶν Φαιάκων, βορείως τῆς Ἰθάκης κειμένη, καὶ μὴ ἀπέχουσα τῆς χώρας τῶν Θεσπρωτῶν. Πάντες οἱ ἀρχαῖοι ἀναγνωρίζουσιν ἐν αὐτῇ τὴν Κέρκυραν (Θουκ. Α, 25. Γ, 70). Αἱ τῶν μεταγενεστέρων προσπάθειαι πρὸς συναρμολόγησιν τῶν ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου λεγομένων μετὰ τῶν γεωγραφικῶν περὶ αὐτῆς γνώσεων προσέκρουσαν πρὸς πολλὰς δυσκολίας. Καθ' Ὅμηρον εἶχεν ἡ νῆσος μίαν μόνον πόλιν μετὰ δύο καλῶν λιμένων· ἦν δ' εὔφορος, καὶ μάλιστα ὁ κῆπος τοῦ βασιλέως Ἀλκινόου περιεῖχεν ἐξαίρετα καρποφόρα δένδρα. Εἰς τὴν νῆσον ταύτην καὶ τοὺς κατοίκους αὐτῆς, τοὺς Φαίακας, ἀφίχθη ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπὶ τῶν πλανήσεων αὐτοῦ. Οἱ Φαίακες ἦσαν θεοφιλεῖς, ὑπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν πεπροικισμένοι, εὐκίνητοι, ὠκεῖς, εὔστροφοι, ὡς ἦσαν καὶ τὰ πλοῖά των, λίαν ἔμπειροι τῆς γυμναστικῆς καὶ τῆς ὀρχηστικῆς. Κατὰ τὸν ποιητήν, ᾤκουν πρὶν ἐν Ὑπερείᾳ, πλησίον τῶν Κυκλώπων. Ἐπειδὴ ὅμως παρηνοχλοῦντο ὑπ' αὐτῶν, τοὺς ἔφερεν ὁ ἰσόθεος Ναυσίθοος, γόνος τοῦ Ποσειδῶνος, εἰς τὴν νῆσον Σχερίαν, ἔνθα ἔκτισε πόλιν, καὶ ναοὺς τοῖς θεοῖς, καὶ τὴν χώραν διένειμε μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον δ' αὐτοῦ ἦρξεν ὁ υἱός του, ὁ σοφὸς Ἀλκίνοος, ἐφ' οὗ ὁ Ὀδυσσεύς, μετὰ τὰς μακράς του πλανήσεις, ἐρρίφθη ὡς γυμνὸς ναυαγὸς εἰς τὴν παραλίαν τῆς νήσου. Κατῴκει δ' ὁ ἡγεμὼν τῆς νήσου εἰς λαμπρὸν μέγαρον, εἰς ὃ συνήρχοντο καὶ οἱ ἐπισημότεροι τῶν Φαιάκων πρὸς ἑστίασιν. Ἡ κατοικία αὐτοῦ περιγράφεται τοσοῦτον πολυτελής, ὥστε προφανῶς τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Ὅμηρος ἀπέβλεπεν εἰς λαὸν πλουτήσαντα ἐκ τῆς ναυτιλίας καὶ τοῦ ἐμπορίου. Ἡ ναυτιλία ἐστὶν ἡ κυριωτέρα αὐτῶν ἐνασχόλησις· πάντα τὰ ὀνόματα αὐτῶν εἰσὶ ναυτικά· εἰσὶν οἱ ταχυπορώτατοι ναῦται, καὶ τοῦ Ποσειδῶνος ἀγαπητοί. Τὸ πολίτευμα τῆς μικρᾶς, ἀπομεμονωμένης ταύτης πολιτείας ἔχει χαρακτῆρα ἀριστοκρατικόν. Ὁ Ἀλκίνοος ἔφερε τὸν τίτλον βασιλέως· περὶ αὐτὸν δ' οἱ «ἡγήτορες» ἀπετέλουν βουλήν, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς φίλοι τοῦ βασιλέως, εἰς τὰς εὐχὰς αὐτοῦ προθύμως ἐνδίδοντες, καὶ παρ' αὐτῷ μένοντες εἰς ἑστιάσεις καὶ πόσεις. Καὶ εἰς τὸν Ὀδυσσέα πᾶσα ἀπεδόθη φιλοξενία. Μετὰ συμπαθεστάτην

ὑποδοχὴν καὶ δεξίωσιν ἐπέμφθη ἐπὶ πλοίου μετὰ ναυτῶν Φαιάκων, καὶ ἀφίχθη εὐτυχῶς ὀπίσω εἰς τὴν πατρίδα του. Ἡ θρησκεία τῶν Φαιακων ἐστὶν αὐτὴ ἡ τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Ζεύς, ὁ Ποσειδῶν, ἡ Ἀθηνᾶ τοῦ Ὁμήρου εἰσὶ καὶ αὐτῶν αἱ ὑπέρταται θεότητες, καὶ παρ' αὐτοῖς ἐπίσης πιστεύονται οἱ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι μῦθοι. Πλὴν δὲ τῆς ναυτιλίας, καὶ παντοίους ἀσκοῦσι κλάδους βιομηχανίας· πάντα τὰ τῇ ναυτιλίᾳ χρήσιμα σκεύη αὐτοὶ κατασκευάζουσιν. Αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἀσκοῦσιν ἐπιδεξιώτατα πάσας τὰς γυναικείας τέχνας, τὸ νήθειν, ὑφαίνειν, πολυτελῆ κατασκευάζειν ἐνδύματα. Οὕτως ἐν γένει παριστῶνται οἱ Φαίακες ὑπὸ τῆς ποιήσεως, ἄρα ὡς λαὸς φαιδρὸς, φίλος τῆς εὐζωίας, ἀλλὰ μέτριος εἰς τὰς ἀπολαύσεις του, καὶ παντὸς καλοῦ καὶ εὐαρέστου φίλος λαὸς (ἴδ. Ὅμ. Ὀδ. Ζ, Η, Θ). Καὶ τοπογραφικοὶ δέ τινες χαρακτῆρες συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῆς ταὐτότητος τῆς νήσου τῶν Φαιάκων μετὰ τῆς Κερκύρας, ὡς ἡ ταὐτότης τοῦ νησιδίου ἐν τῷ νῦν κόλπῳ Κανόνι μετὰ τοῦ ἀπολιθωθέντος πλοίου τοῦ Ὀδυσσέως.

Σχιστὴ ὁδὸς, στενωπὸς ἐκ Δελφῶν διὰ τοῦ Παρνασσοῦ τριχῇ διακλαδευομένη καὶ ἄγουσα εἰς Δαυλίδα, εἰς Λεβάδειαν καὶ εἰς Στιρίδα, δι' ὃ καὶ αἱ τρεῖς Κέλευθοι ἐπίσης ἐλέγετο. Δι' αὐτῆς ἔπεμπον ἐτησίως οἱ Ἀθηναῖοι τὰς ἱερὰς αὐτῶν προσφορὰς εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἑνώσεως ἐπιστεύετο ὅτι συνήντησε καὶ ἐφόνευσεν ὁ Οἰδίπους τὸν Λάϊον, καὶ ἐκεῖ ἐδείκνυτο τούτου ὁ τάφος (Σοφοκλ. Οἰδ. Τυρ. 733. 1411.—Εὐρπ. Φοίν. 38.—Παυσ. Ι, 5, 3).

Σχιστὸς χιτὼν, ὁ βραχὺς, ὃν ἐφόρουν αἱ Σπαρτιάτιδες εἰς τὰ γυμνάσιά των, ἄνευ χειρίδων, μόνον διὰ πόρπης συνεχόμενος εἰς τοὺς ὤμους, ἄνευ ζώνης, ἐρραμμένος ἀπὸ τῆς μάλης μόνον μέχρι τῆς ὀσφύος, ἐκεῖθεν δὲ κατὰ θέλησιν πορπούμενος, ὡς πολλάκις παριστᾶται ἡ Ἄρτεμις.

Σχοινεὺς, υἱὸς τοῦ Ἀθάμαντος καὶ τῆς Θεμιστοῦς, πατὴρ Ἀταλάντης, ἄλλης τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰάσου, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Ἀπλλδ. Α, 8, 2. Γ, 9, 2).

Σχοινίον μεμιλτωμένον, ὃ ἐκ μίλτου, ἢ ἐξ ἐρυθροῦ χρώματος ὑγρὸν, εἶχον εἰς χεῖράς των, κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους κἂν χρόνους, οἱ καλοῦντες εἰς τὴν συνέλευσιν τῆς ἐκκλησίας, καὶ διέτρεχον οὕτω τὰς Ἀθήνας τείνοντες αὐτὸ καθ' ὅλον τῆς ὁδοῦ τὸ πλάτος, ὥστε εἰς τὸν μὴ σπεύδοντα ἔνθα τὸν ἐκάλει τὸ δημόσιον καθῆκον, τὸ σχοινίον, ἐγγίζον αὐτὸν, ἐπέβαλλε τὸ στίγμα τῆς ὀκνηρίας (Σχλ. Ἀρστφ. Ἀχρν. 22.—Πολδ.Η, 184).

Σχοινοβάτης, ἡ τέχνη τῆς σχοινοβασίας ἦν οὐ μόνον γνωστὴ παρὰ τοῖς ἀρ-

χαίοις (Ἱππαρ. Διαιτ. ὑγ. Γ, 2), ἀλλ' ἠσκεῖτο καὶ μετ' ἐντελείας, ὡς δεικνύουσι τοιχογραφίαι ἐν Ἡρακλείῳ, ἐξ ὧν ἡ μία ἡ τῆς εἰκόνος.

Σχοῖνος (ὁ καὶ ἡ), 1) πλὴν τοῦ γνωστοῦ φυτοῦ καὶ τὸ σχοινίον δι' οὗ κατεμέτρουν τοὺς ἀγροὺς (Ἡρδ. Α, 66).—2) Κατὰ τὸ σχοινίον τοῦτο σχοῖνον ὠνόμασαν οἱ Ἕλληνες καὶ μέτρον μήκους τι αἰγυπτιακὸν καὶ περσικὸν, ἀλλὰ μὴ ἀποδίδοντες αὐτῷ πανταχοῦ ἴσον μῆκος (Στρβ. ΙΖ, 803)· καὶ ὁ μὲν Ἡρόδοτος λέγει αὐτὸ (Β, 6, 9) 60 σταδίων, ὁ Ἐρατοσθένης 40, ἄλλοι 32 ἢ καὶ 30 (Plin. V, 9. XII, 14). — 3) Πόλις τῆς Βοιωτίας, ἐπώνυμος τοῦ Σχοινέως, ὀλίγον ἀπέχουσα τῶν Θηβῶν, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Σχοι-

νοῦντος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 497. — Στρβ. Θ, 408).

Σχοινοῦς. 1) λιμὴν τῆς Κορινθίας ἐν τῷ Ἰσθμῷ κατὰ τὸν Σαρωνικὸν κόλπον, βορείως τῶν Κεγχρεῶν (Στρβ. Η, 369). Νῦν Καλαμάκι.—2) Κώμη κατὰ τὰ μέσα τῆς Ἀρκαδίας, πρὸς τῷ Μεθυδρίῳ (Παυσ. Η, 35, 10).—3) Ποτάμιον τῆς Βοιωτίας, ἀνατολικῶς τῆς λίμνης Ἑλίκης. Ἴδ Σχοῖνος 3).

Σχολεῖον. Ἡ πρώτη ἐκπαίδευσις τῶν παίδων παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐδίδετο κυρίως κατ' οἶκον. Ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις ὅμως μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ἦν ἀντικείμενον δημοσίας ἐπιμελείας. Διαφορὰ ὡς πρὸς τοῦτο ὑπῆρχε μεταξὺ τῶν δωρικῶν καὶ τῶν ἰωνικῶν πόλεων, ὡς καὶ μεταξὺ τῶν ἐποχῶν πρὸ τοῦ Σωκράτους καὶ μετ' αὐτόν. Ἡ διανοητικὴ διαμόρφωσις τῶν Σπαρτιατῶν περιωρίζετο εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς μουσικῆς καθ' ἑαυτήν, καὶ εἰς τὴν ἐνάσκησιν τοῦ νοὸς καὶ τῆς κρίσεως. Ὀλίγοι ᾔξευρον ν' ἀναγινώσκωσι καὶ νὰ γράφωσιν. Ἐν Ἀθήναις ἐξ ἐναντίας ἡ διδασκαλία ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ποικιλίαν τῶν ἀντικειμένων, καὶ ἀπήτει πολλοὺς διδασκάλους, ὧν ἕκαστος εἶχε τὴν ἰδίαν αὑτοῦ εἰδικότητα. Τὰ παιδία, κατὰ Διονύσιον τὸν Ἁλικαρνασσέα, ἐμάνθανον «συλλαβίζειν», καὶ διὰ τῆς μεθόδου ταύτης ἐδιδάσκοντο τὸ ἀναγινώσκειν καὶ γράφειν. Εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ὕψουν ἢ κατεβίβαζον τὴν φωνὴν ἀναλόγως τοῦ τόνου, καὶ ἂν τοῦτο ἐγίνετο ὑπὸ πολλῶν ὁμοῦ, ἦν συγχρόνως ἓν εἶδος μουσικῆς προγυμνάσεως. Πολλὴ ἀξία ἀπεδίδετο εἰς τὸ ἀποστήθισμα, καὶ μάλιστα τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν, παρ' αὐτοῖς προσέτι τοῖς Σπαρτιάταις· διότι ὁ Ὅμηρος ἐθεωρεῖτο ἐν πάσῃ τῇ Ἑλλάδι ὡς πρότυπον τῆς σοφίας, ὥστε ἡ γνῶσις αὐτοῦ ἐξετιμᾶτο ὑπὲρ τὴν γνῶσιν τῶν πατρίων νόμων. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ φιλοσοφία ἐξετίμα καὶ συνίστα τὴν ἐπιρροὴν τῆς ποιήσεως ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς. Διὰ τὰ ὡριμωτέρας ἡλικίας παιδία ἐγίνετο, φαίνεται, χρῆσις τῶν Αἰσωπείων μύθων, διὰ δὲ τοὺς νεανίας, ὧν ἡ διάθεσις καὶ ὁ νοῦς ἀπητεῖτο νὰ ἐξαρθῇ στρατιωτικῶς, ἐγίνετο χρῆσις τῶν ποιημάτων τοῦ Σιμωνίδου. Ὅτε δ' ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐπῆλθε τοῦ Ἑλληνικοῦ βίου ἡ μεγάλη ἀλλοίωσις, τότε τὴν κοινὴν εὔνοιαν κατέκτησεν ὁ πρὸς φιλελευθέρους ἀρχὰς ἀποκλίνων καὶ πολλὴν γνωμικῶν χρῆσιν ποιούμενος Εὐριπίδης. Πλὴν δὲ τῶν γραμμάτων ἐδιδάσκετο καὶ ἡ γραφικὴ (ζωγραφική), ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους κατέστη κλάδος τῆς ἀγωγῆς. Μετὰ δὲ τὴν μουσικὴν κατὰ τὴν εὐρυτέραν αὐτῆς σημασίαν (ἴδ. Μουσική) εἵπετο ἡ Γυμναστική (ἴδ.), καὶ δι' ἀμφοτέρους τούτους τοὺς κλάδους κατεβάλλοντο δίδακτρα, εἴτε ὑπὸ τῆς φυλῆς, κοινῶς διδασκομένης τῆς νεολαίας αὐτῆς, εἴτε ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν, καὶ ἀπετίνοντο κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν τῶν Ἀνθεστηρίων, ἐν τῷ Ἀνθεστηριῶνι μηνί, ὅτε ἦσαν αἱ πλεῖσται ἑορταί, καὶ ἑπομένως καὶ αἱ διακοπαὶ τῶν σπουδῶν. Εἰς μετέπειτα χρόνους μόνον ἐμισθώθησαν ὑπὸ τοῦ δημοσίου καὶ διδάσκαλοι τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ῥητορικῆς· μέχρις ἐκείνου δὲ μεγάλα ἦσαν τὰ δίδακτρα διὰ τοὺς κλάδους τούτους. Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἠνεῴχθησαν τὰ σχολεῖα τῶν σοφιστῶν καὶ ῥητόρων, καὶ ἤσκησαν μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τὴν τάσιν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, καὶ προσέτι καὶ αὐτῆς τῆς ἠθικῆς τοῦ ἔθνους διαπλάσεως, διότι ἔκτοτε ἡ πνευματικὴ διαμόρφωσις πᾶσα ἔλαβε μᾶλλον τυπικὸν χαρακτῆρα· καὶ οὐδ' ὁ χρηματισμὸς ἔμεινεν εἰς αὐτὸν ξένος, καθ' ὅσον, ἀφ' οὗ ὁ Πρωταγόρας ἤρξατο πρῶτος λαμβάνων διὰ τὴν ὅλην διδασκαλίαν 100 μνᾶς, ἤτοι 10,000 τῶν τότε δραχμῶν, οἱ μετ' αὐτὸν ἀπήτουν μεγάλους μισθούς. Τινὲς ὅμως ἐξηκολούθησαν ἔντιμον ποιοῦντες ἐξαίρεσιν, ὡς ὁ Ἰσοκράτης ἀπαιτῶν μόνον 10 μνᾶς. Σχολὴ δὲ καὶ σχολεῖον, ἤτοι ἀνάπαυσιν ἀπὸ τῆς βιωτικῆς τύρβης πρὸς ἐπίδοσιν εἰς τὰ γράμματα, ἐκλήθη τὸ ἐκπαι-

δευτήριον μόνον ἐν μεταγενεστέροις, τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις. Ἡ Ἑλληνικὴ μετὰ ταῦτα ἐδιδάσκετο καὶ εἰς τὴν Ῥώμην ὡς ἓν τῶν ἀναποφεύκτων ἀντικειμένων τῆς ἀνατροφῆς, καὶ ἐν ἄλλοις οἱ ποιηταὶ Λίβιος Ἀνδρόνικος καὶ Ἔννιος ἐξήγουν τοὺς Ἕλληνας ποιητάς, διότι ἡ ἰδία αὐτῶν φιλολογία ὀλίγα παρεῖχεν αὐτοῖς σπουδῆς ἀντικείμενα.

Σχόλιον, κριτική τις ἢ τὸ κείμενον σαφηνίζουσα σημείωσις εἰς ἀρχαῖα χειρόγραφα, τὸ πλεῖστον ἐξηγμένη ἐξ ἄλλων μεγαλητέρων συγγραμμάτων. Ἐπειδὴ δὲ αὗται ἐγίνοντο μάλιστα οὐχὶ διὰ τὸ δημόσιον, ἀλλὰ πρὸς ἀτομικὴν χρῆσιν τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ χειρογράφου, διὰ τοῦτο πολλάκις ηὐξάνοντο ἢ μετεβάλλοντο ὑπ' ἄλλων μεταγενεστέρων ἰδιοκτητῶν. Τὸ πρῶτον χρῆται τῇ λέξει ταύτῃ ὁ Κικέρων (ad. Att. XVI, 7). Πρῶτος δὲ μνημονεύεται σχολιαστὴς ὁ Δίδυμος ἐπὶ Αὐγούστου, καὶ ηὔξησεν ὁ κλάδος οὗτος ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον κατὰ τοὺς ἑπομένους αἰῶνας, καθ' ὅσον οἱ εἰς μελέτας ἐπιδιδόμενοι, ἀντὶ ν' ἀναγινώσκωσι τὰ μεγάλα ἐξηγητικὰ καὶ κριτικὰ συγγράμματα τῶν Ἀλεξανδρινῶν, περιωρίζοντο εἰς μόνα τὰ τοιαῦτα ἀπ' αὐτῶν ἀποσπάσματα. Ἡ σύνταξις σχολίων ἐξηκολούθησε μέχρι τῆς ιε' ἑκατονταετηρίδος. Εἰσὶ δ' οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων σχολιαστῶν σχεδὸν ἄγνωστοι, καὶ πάντες σχεδὸν ἀνήκουσι τοῖς μεταγενεστέροις χρόνοις, τοῖς Βυζαντινοῖς. Τὰ σπουδαιότατα καὶ ἐπισημότατα τῶν σχολίων εἰσὶ τὰ εἰς Ὅμηρον, Ἡσίοδον, Πίνδαρον, Σοφοκλῆν, Ἀριστοφάνην, Ἀπολλώνιον τὸν Ῥόδιον, Ἄρατον, Νίκανδρον καὶ Θεόκριτον. Ἥττονος δὲ σημασίας εἰσὶ τὰ εἰς Αἰσχύλον, Εὐριπίδην, τὴν Ἀνθολογίαν, τὸν Καλλίμαχον, τὸν Πλάτωνα, τὸν Θουκυδίδην, τὸν Δημοσθένην καὶ τὸν Αἰσχίνην. Πρόβλημα δὲ σπουδαῖον πρόκειται τῇ κριτικῇ, νὰ διακρίνῃ χρονολογικῶς καὶ κατ' ἀξίαν τὰ διάφορα μέρη τ' ἀποτελοῦντα τὰ σχόλια.

Σωγένης, Θεαρίωνος, Αἰγινίτης, νικήσας πένταθλον ἐν παισὶν εἰς τὰ Νέμεα (Πίνδ. Νέμ. Ζ, 41).

Σωκλῆς, 1) υἱὸς τοῦ Λυκάονος, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1). — 2) Ἀθηναῖος, Ἀλωπεκῆσι (εἰς τοὺς Ἀγγελοκήπους) οἰκῶν, γλύπτης, εἷς τῶν ἐξεργασθέντων τὴν ζωοφόρον τοῦ Ἐρεχθείου (Rang. Ant. Hell. n. 57).

Σῶκος, υἱὸς Ἱππάσου, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 477).

Σωκράτης, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ λιθοξόου Σωφρονίσκου καὶ τῆς Φαιναρέτης, ἐκ τοῦ δήμου Ἀλωπεκῆς, γεννηθεὶς τῷ 469 π. Χ. Περὶ τοῦ τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν σοφῶν καταλαβόντος τούτου ἀνδρὸς ὀλίγαι καὶ οὐχὶ πᾶσαι βέβαιαι βιογραφικαὶ σημειώσεις ὑπάρχουσι. Κατ' ἀρχὰς λέγεται καὶ αὐτὸς ἀσκήσας τὴν γλυπτικήν, καὶ εἰς αὐτοῦ τὴν σμίλην ἀπεδίδοντο, εἰ καὶ οὐχὶ μετὰ βεβαιότητος, τρεῖς ἐνδεδυμέναι Χάριτες, αἵτινες ἐκόσμουν τὰ Προπύλαια τῆς Ἀκροπόλεως. Οἱ ἐχθροί του τὸν διέβαλλον ὅτι ἐπὶ τῆς νεότητός του ὑπηρέτει ὡς δοῦλος καὶ εἰς ἄλλας ἐπεδίδετο ἀγεννεῖς ἐργασίας. Περὶ τῶν διδασκάλων του ἄλλος ἄλλα

ἀναφέρει· τὸ βέβαιον ὅμως συμπέρασμα ἐκ πασῶν τῶν μαρτυριῶν ἐξάγεται, ὅτι ἐπροσπάθησε νὰ ὠφεληθῇ πρὸς πνευματικὴν του ἀνάπτυξιν ἐκ τῆς σχέσεως καὶ ἀκροάσεως

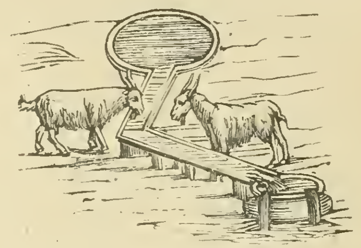
πάντων τῶν ἐν Ἀθήναις τότε βιούντων πεπαιδευμένων ἀνδρῶν, ἐκ τῆς ἀναγνώσεως καὶ μελέτης τῶν φιλοσόφων καὶ ποιητῶν, καὶ γνωστὸν ἐστὶν ὅτι ἦν ἐγκρατέστατος τῆς γεωμετρίας. Ἐν δὲ τῇ μᾶλλον προβεβηκυίᾳ του ἡλικίᾳ φαίνεται ὁ Σωκράτης πρότυπον εὐσεβείας, ἐγκρατείας, σκληραγωγίας, ἀφοσιώσεως εἰς τοὺς φίλους καὶ εἰς τὰς πεποιθήσεις του, πατριωτισμοῦ, σταθερότητος χαρακτῆρος. Αὗται δὲ πᾶσαι αἱ ἠθικαὶ ἀρεταὶ ἐξηγόραζον βεβαίως ἀπέναντι τῶν συγχρόνων του τὴν ἔλλειψιν ὡραιότητος, τὴν ἀσχημίαν μᾶλλον τῆς μορφῆς του, ἣν ἄλλως τε ὁ ἴδιος εὐφυέστατα περιγράφει. Ἔζη ἐν πτωχείᾳ, ἀλλ' ἄνευ ἀναγκῶν. Τῆς συζύγου του Ξανθίππης ἡ βιαιότης τοῦ χαρακτῆρος κατέστη παροιμιακή· ἀλλ' ὑπέμενεν αὐτὴν μετὰ ψυχικῆς ἡσυχίας, εἰ καὶ περιγράφεται ὡς μὴ διατελέσας ὁ ἴδιος πάντοτε λίαν ἀφωσιωμένος σύζυγος. Πρὸς πολιτικὴν ἐνέργειαν οὐδεμίαν εἶχε κλίσιν, ἄλλους ὅμως παρήνει νὰ ἐπιδίδωνται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς πόλεως, καταπολεμῶν τινῶν τὸν ἰδιοτελῆ κοσμοπολιτισμόν· αὐτὸς δ' ὡς πολίτης ἐξεπλήρωσε πάντοτε τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθῆκον ἔν τε πολέμῳ καὶ ἐν εἰρήνῃ. Οὕτως ἐπολέμησεν ἐν Ποτιδαίᾳ, ἐν Δηλίῳ, ἐν Ἀμφιπόλει, καὶ μόνον ἀντέστη εἰς τὸ μέγα ἀδίκημα κατὰ τὴν δίκην περὶ Ἀργινουσῶν, ὡς καὶ εἰς τοὺς Τριάκοντα. Ὡς ἴδιον ὅμως ἑαυτοῦ πρόβλημα ἐθεώρει τὴν διαμόρφωσιν τῶν ἀνθρώπων, ἠθικήν τε καὶ ἐπιστημονικήν. Ἦν δέ, ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπερτάτου τούτου καθήκοντος, ἐντελῶς ἀνιδιοτελής, διδάσκων ἀπολύτως ἀμισθί, ὁ ἀνώτατος καὶ ἐντελέστατος τύπος τοῦ Ἕλληνος. Ἦν μέτριος εἰς τὰς ἀνάγκας του, οὐχὶ δὲ καὶ ἀσκητικός. Ἡ σχέσις του πρὸς τοὺς νέους, ἣν μεταγενέστεροι μόνον κακοβούλως ἐσυκοφάντησαν, ἔφερε τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἑλληνικοῦ σεμνοῦ ἔρωτος πρὸς τοὺς παῖδας· ἡ δὲ κρίσις αὐτοῦ περὶ ἐλευθερωτέρας σχέσεως μεταξὺ τῶν δύο φύλων ἀνταποκρίνεται ἐντελῶς πρὸς τὸν ἑλληνικὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι. Ὡς ἀνωτάτην ἠθικὴν ἐθεώρει τὴν εὐπείθειαν εἰς τοὺς νόμους τῆς πόλεως, καὶ ἐσέβετο τοὺς ὑπὸ τοῦ λαοῦ λατρευομένους θεούς. Ἰδίαν περίεργον πίστιν εἶχεν εἰς δ α ι μ ό ν ι ό ν τι, εἶδος ἐνδομύχου χρησμοῦ, ἀποτρέποντος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ πονηροῦ καὶ προτρέποντος εἰς τὸ ἀγαθόν. Τὰς γνώμας καὶ διδασκαλίας του δὲν συνέγραψεν ὁ Σωκράτης, καὶ γινώσκομεν αὐτὰς μόνον ἐκ τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Δημοφῶντος καὶ κατὰ μέρος καὶ ἐκ τοῦ Ἀριστοτέλους. Ὁ Ξενοφῶν δὲ φαίνεται ὢν ὁ ἀπεικονίσας αὐτὸν πιστότερον. Ἡ βάσις τῆς Σωκρατικῆς φιλοσοφίας ἐστὶν ἡ ἐπιδίωξις τῆς γνώσεως τοῦ νοητοῦ, ἤτοι ἡ ἀρχὴ ὅτι πᾶσα κρίσις καὶ πρᾶξις πρέπει νὰ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀκριβοῦς καταλήψεως τῶν πραγμάτων. Ἡ φιλοσοφία αὐτοῦ περιορίζεται εἰς τὴν ἠθικήν, καὶ ἐκτείνεται μόνον εἰς τὰς μετὰ ταύτης συνεχομένας φυσικοφιλοσοφικὰς καὶ θεολογικὰς συζητήσεις. Καὶ εἰς αὐτὴν δὲ τὴν ἠθικὴν ὀλίγας μόνον θεμελιώδεις ἀρχὰς ὁρίζει φιλοσοφικῶς· ἡ γενικὴ δὲ ἀρχή του ἐστὶν ὅτι πᾶσα ἀρετὴ συνίσταται ἐν τῇ γνώσει, καὶ ὅτι ἡ ἠθικὴ ἄγνοια ἐστὶ τὸ μέγιστον τῶν σφαλμάτων. Προφανὲς ἐστὶν ὅτι οὐ μόνον διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς φιλοσοφικῆς ἐνεργείας, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον διὰ τοῦ τρόπου αὐτῆς, διὰ τοῦ ζήλου μεθ' οὗ ἐπεδίδετο εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπεκάλυπτε τὸ ψεῦδος τῶν ὑποτιθεμένων γνώσεων, ὁ Σωκράτης πολλοὺς διέθετε καθ' ἑαυτοῦ. Αἱ Νεφέλαι τοῦ Ἀριστοφάνους, αἱ τῷ 424 π. Χ. τὸ πρῶτον διδαχθεῖσαι, εἰσὶν ἡ ἀπόδειξις πόσον ἐνωρὶς (ὅτε ἦτο μόλις 45 ἐτῶν) εἶχεν ἐξεγείρει καθ' ἑαυτοῦ μερίδα ἀντίπαλον. Μετὰ εἰκοσιτέσσαρα δὲ ἔτη ἔκτοτε ἐγένετο θῦμα τοῦ μίσους τῶν ἀντιπάλων του. Ὁ ποιητὴς Μέλητος, καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ πολιτευόμενος Ἄνυτος καὶ ὁ ῥήτωρ Λύκων τὸν κατηγόρησαν ὡς ἀποστάτην κατὰ τῆς ἐθνικῆς θρησκείας καὶ νέους θεοὺς εἰσά-

γοντα, καὶ ὡς τὴν νεολαίαν διαφθείροντα εἰς ἀπείθειαν πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς νόμους, καὶ τῷ 399 εἰς θάνατον καταδικασθείς, ἠρνήθη νὰ φύγῃ, ὡς φίλοι τῷ ἐπρότειναν εἰς τοῦτο νὰ τὸν βοηθήσωσι, καὶ ἔπιε τὸ κώνειον μετ' ἀπαραδειγματίστου ἠρεμίας καὶ φαιδρότητος, ἣν ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ξενοφῶν μετ' ἐξόχου καλλονῆς περιέγραψαν. Ἡ αἰτία τῆς καταδίκης του ἦν τὸ μῖσος καὶ ἡ καταδίωξις τῶν σοφιστῶν καὶ τῶν δημοκρατικῶν, φοβουμένων αὐτὸν ὡς τὸν κινδυνωδέστερον ἀντίπαλον τῶν ἀτόπων αὐτῶν ἀξιώσεων, ἀλλ' ὑπέκρυπτον τοὺς λόγους τῆς ἐμπαθείας αὐτῶν ὑπὸ προφάσεις θρησκείας καὶ ἠθικῆς, καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἔτι εὑρέθησαν κριτικοὶ ζητήσαντες ν' ἀμφισβητήσωσι τὴν ἀθωότητα τοῦ Σωκράτους, εἰς ὃν ἓν μόνον δύναται νὰ προσαφθῇ, τιμῶν μᾶλλον ἢ καταδικάζον αὐτόν, ὅτι ἡ εὐθύτης τοῦ νοός του καὶ ἡ χρηστότης καὶ εὐγένεια τῆς καρδίας του εἶχον ὑπερβῆ τὰ ὅρια τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ, καὶ ἀφιχθῇ σχεδὸν μέχρι πρὸ τῆς μεγαλης μεταρρυθμίσεως ἥτις ἐπεφυλάττετο εἰς τὸν χριστιανισμόν. — 2) Σ ω κ ρ ά τ η ς ἢ Σ ω σ ι κ ρ ά τ η ς, Ἀργεῖος, ἀγνώστου ἐποχῆς, γράψας «Περιήγησιν Ἄργους» καὶ ἄλλο τι μυθικὸν σύγγραμμα «Πρὸς Εἰδόθεον.» — 3) Κῷος, γράψας «Ἐπικλήσεις θεῶν», εἰς 12 βιβλία τοὐλάχιστον. — 4) Ῥόδιος, γράψας ἱστορίαν τῶν ἐμφυλίων πολέμων τῶν Ῥωμαίων (Συλλ. Müll Fragm hist. Graec. IV). Κατ' ἄλλους Σωσικράτης. — 5) Ναύαρχος Ἀθηναῖος ἐν τῷ πελοποννησιακῷ πολέμῳ (Θουκ. Β, 23). — 6) Εἷς τῶν Ἑλλήνων στρατηγῶν εἰς τὴν τοῦ Κύρου ἀνάβασιν (Ξνφ. Ἀνβ. Β, 6).

Σωλήν. ὁ στρογγύλος καὶ κοῖλος, ἐκ κεράμου ἢ μολύβδου, ἑκατέρωθεν ἀνοικτός, δι' οὗ τὸ ὕδωρ διοχετεύεται. «Ὥσπερ οἱ κεραμεοῖ σωλῆνες, οὐδὲν ἀναλαμβάνοντες εἰς ἑαυτούς, ἀλλ' ἕκαστος εἰς ἕτερον ἐξ ἑαυτοῦ μετιείς» (Πλούτρ. π. φιλοπλουτ.). Πρὸ πάντων δ' ἐγίνετο χρῆσις αὐτῶν παρὰ Ῥωμαίοις, οἵτινες μεγάλως ἐπεμελοῦντο τῶν ὑδραγωγείων· καὶ εὑρίσκονται οὐ μόνον ἐν

Ἰταλίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἑλλάδι τοιοῦτοι σωλῆνες λατινικὰς φέροντες ἐπιγραφὰς τῶν οἰκοδομησάντων τὸ ὑδραγωγεῖον. Ἐν Ἰταλίᾳ δ' εἰς τὴν ἔπαυλιν τοῦ Ἀντωνίνου εὑρέθη καὶ εἷς ἀργυροῦς. Ὑπῆρχον δὲ καὶ σ ω λ ῆ-

ν ε ς ξύλινοι, ἢ κτιστοί, ὑπὲρ γῆν, πρὸς διοχέτευσιν τοῦ ὕδατος καὶ πότισιν τῶν ποιμνίων, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, ληφθείσῃ ἐκ χειρογράφου τινὸς τοῦ Βιργιλίου ἐν τῷ Βατικανῷ.

Σώπατρος. 1) Ἐξ Ἰταλίας, φλυακογράφος, ἤτοι ἐκδότης ἀστείων δραματίων, ζῶν ἐπὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου καὶ ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου. Τῶν δραμάτων αὐτοῦ μόνον ἐπιγραφαί τινες διεσώθησαν, καὶ ἐλάχιστα ἀποσπάσματα, ἐξ ὧν καταφαίνεται ὅτι ἔγραφε τὸ πλεῖστον εἰς τριμέτρους ἰαμβικούς, καὶ εἰς ὕφος λεπτὸν καὶ ἐπιμελές. — 2) Ἐξ Ἀπαμείας τῆς Συρίας, φιλόσοφος τῆς δ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, μαθητὴς τοῦ Ἰαμβλίχου, εἰς θάνατον καταδικασθεὶς ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου ὡς ὀπαδὸς τῆς πολυθεΐας. — 3) Ῥήτωρ ἐξ Ἀπαμείας ἢ Ἀλεξανδρείας, τῇ στ' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ. ἐν Ἀθήναις διδάσκων. Ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ διετηρήθησαν σχόλια εἰς τὰς σ τ ά σ ε ι ς τοῦ Ἑρμογένους. — 4) Ἐπίσης ἐξ Ἀπαμείας, ῥήτωρ τῆς στ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ 3. Αὐτοῦ διετηρήθησάν τινα ἔργα (Walz, Rhet. Gr. Τμ. IV. V. VIII).

Σώπολις, 1) υἱὸς Ἑρμοδώρου, στρατηγὸς τῶν ἱππέων Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου (Ἀρρ.). — 2) Ἰατρὸς (Λουκ.). — 3) Ἕλλην ζωγράφος ἐν Ῥώμῃ «ἀνθρωπογράφος» ἐπικληθείς, ὡς ἔξοχος προσωπογράφος. Πᾶσαι αἱ πινακοθῆκαι τῆς Ῥώμης εἶχον εἰκόνας αὐτοῦ, καὶ μαθηταὶ αὐτοῦ μνημονεύονται (Pl. XXXV 14. 43—Cic. ad Ap. IV. 6).

Σῶρα, πόλις τῶν Οὐόλσκων ἐν Λατίῳ, εἰς τὸν Λίριν ποταμόν, βορείως τοῦ Ἀρπίνου, μετ᾽ ὀχυρᾶς ἀκροπόλεως, ἧς ἐρείπια σώζονται παρὰ τῇ ταυτωνύμῳ πόλει. Συμμαχήσασαν μετὰ τῶν Σαμνιτῶν, ἐκυρίευσαν καὶ ἀπῴκισαν αὐτὴν οἱ Ῥωμαῖοι. Ἐφόνευσαν δὲ τοὺς ἀποίκους οἱ κάτοικοι, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐπέμφθησαν καὶ ἄλλοι (Στρβ. Ε, 238. — Liv. VII, 28. IX, 25. X, 1).

Σωσάνδρα, κατά τινας ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, κατ᾽ ἄλλους ὀρχήστριά τις ἐν Ἀθήναις, γνωστὴ μόνον ἐξ ἀξιολόγου τινὸς ἀγάλματος, ἔργου τοῦ Καλάμιδος, γλύπτου συγχρόνου τοῦ Φειδίου, κατ᾽ ὀλίγον μόνον αὐτοῦ πρεσβυτέρου. Ὁ Λουκιανὸς (Εἰκ. ΣΤ. Διάλ. Ἑταιρ. Γ) ἐξαίρει αὐτοῦ τὴν χάριν, τὴν εὐρυθμίαν καὶ τὴν λεπτότητα τῆς ἐκφράσεως.

Σωσθένης, 1) Ἡγεμὼν τοῦ ἱππικοῦ τῶν Περσῶν ἐπὶ Ξέρξου, κατ᾽ Αἰσχύλ (Πέρσ. 32). — 2) Ἐπίσημος Μακεδών, ἀναγκάσας τῷ 280 π. Χ. τὸν ἀβρανῆ βασιλέα Ἀντίγονον τὸν Γονατᾶν νὰ παραιτηθῇ, ἀπέκρουσε τοὺς λῃστρικῶς εἰσβαλόντας Γαλάτας, καὶ τὸν τίτλον βασιλέως ὅστις τῷ προσηνέχθη ἀποποιηθείς, ἔμεινεν ὡς στρατηγὸς ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως. Τῷ δὲ 279, ἐπὶ νέας εἰσβολῆς τῶν Γαλατῶν ὑπὸ τὸν Βρέννον, ἔπεσε φονευθεὶς (Just. XXIV, 5).

Σωσίας, 1) Συρακούσιος, εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῶν μετὰ τοῦ Κύρου καὶ τοῦ Ξενοφῶντος ἀναβάντων μισθωτῶν Ἑλλήνων (Ξνφ. Ἀνβ. Α, 2, 19). — 2) Υἱὸς Φιλοκλέους, Ἀθηναῖος (Ἀρστφ. Σφ. 78). — 3) Φιλόσοφος ἄθεος (Αἰλ. Π. Ἱ. Β, 31).

Σωσίβιος, 1) ὑπουργὸς Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου ἐν Αἰγύπτῳ. Κατὰ προτροπὴν αὐτοῦ ἐφόνευσεν ὁ Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ τὸν πρὸς αὐτὸν προσφυγόντα βασιλέα τῆς Σπάρτης Κλεομένην· εἶτα δ᾽ ἠπειλήθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἐξαναστάντος κατ᾽ αὐτοῦ (Ἀθήν.). — 2) Τραγικὸς ποιητής, κατά τινας ὁ αὐτὸς τῷ Σωσιθέῳ. — 3) Λακεδαιμόνιος γραμματικός, γράψας «Λύσεις» τινάς. (Σουίδ.)

Σωσιγένης, ἐξ Ἀλεξανδρείας τῆς Αἰγύπτου, σχολιάσας τὴν «περὶ οὐρανοῦ» πραγματείαν τοῦ Ἀριστοτέλους, ἔμπειρος μαθηματικός, προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος νὰ συνεργασθῇ εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ ἡμερολογίου, καὶ ἔγραψε «περὶ ὄψεως,» καὶ «περὶ τῶν ἀνελιττουσῶν» (Δ. Κάσσ. ΜΓ', 26).

Σωσίθεος, Ποιητὴς τραγικός, ἐξ Ἀλεξανδρείας Τρῳάδος, ζῶν περὶ τὸ 280 π. Χ., μετέβη εἰς Ἀθήνας, καὶ εἶτα εἰς Ἀ λ ε ξ ά ν δ ρ ε ι α ν ἐν Αἰγύπτῳ, ἔνθα ἀνεδείχθη εἷς τῆς ἀλεξανδρινῆς ποιητικῆς κληθείσης Πλειάδος, ἀνταγωνιζόμενος πρὸς τὸν τραγικὸν Ὅμηρον. Ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ σώζεται ὑπὸ Διοσκουρίδου γεγραμμένος ἐπιτάφιος αὐτοῦ, ἐν ᾧ ὑμνεῖται ὡς παλινορθωτὴς τοῦ σατυρικοῦ δράματος· καὶ ἑνὸς τοιούτου διετηρήθη ἱκανῶς μακρὸν ἀπόσπασμα, ἐπιγραφόμενον «Δάφνις ἢ Λυτιέρσης» (Nauck, Trag. Graec. Fragm.). Τινὲς ἐκλαμβάνουσιν ὅτι ἦν ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ Σωσιβίου.

Σωσικλῆς, 1) τραγικὸς ποιητὴς ἐκ Συρακουσῶν, ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, γράψας 73 τραγῳδίας. — 2) Πρέσβυς τῶν Κορινθίων παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις (Ἡρδ. Ε, 92). — 3) Γλύπτης, ἴσως τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων, οὗ, κατ᾽ ἐπιγραφήν, ἔργον πλείστου λόγου ἄξιον ἐστὶν ἡ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ μουσείῳ διατηρουμένη τετραυματισμένη Ἀμαζών, ἀντίγραφον βεβαίως τῆς τοῦ Κυδωνιάτου Κρησίλου, ἥτις ἐν τῷ κατὰ τὴν Ἔφεσον διαγωνισμῷ τρίτη ἐβραβεύθη μετὰ τὴν τοῦ Πολυγνώτου καὶ τοῦ Φειδίου (Plin. XXXIV,

19). Τοῦ ἐξαιρέτου τούτου ἀγάλματος μόνον οἱ βραχίονες εἰσὶ νέοι.

Σωσικράτης, 1) Ποιητὴς τῆς νέας ἀττικῆς κωμῳδίας. Ἐπιγραφαὶ δύο κωμῳδιῶν αὐτοῦ διετηρήθησαν μόνον. — 2) Ῥόδιος, ἔγραψε, περὶ τὴν α' ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. «διαδοχὰς» τῶν φιλοσοφικῶν σχολῶν, καὶ τοῦ ἔργου τούτου συνεχέστατα ποιεῖται μνείαν Διογένης ὁ Λαέρτιος. Αὐτοῦ ἐκλαμβάνεται ἔργον ἡ ὑπ' ἄλλων εἰς Σωκράτην τινὰ ἀποδιδομένη ἱστορία τῶν ἐμφυλίων πολέμων τῶν Ῥωμαίων. — 3) Ῥήτωρ ἀγνώστου ἐποχῆς, οὗ διατηροῦνται τινὰ ἀποσπάσματα. — 4) (Ἴδ. καὶ Σωκράτης 2).

Σώσιλος, Λακεδαιμόνιος διδάσκαλος, ὀπαδὸς καὶ ἱστοριογράφος τοῦ Ἀννίβα. Τὸν βίον αὐτοῦ ἔγραψεν εἰς 7 βιβλία, κατὰ Πολύβιον ὅμως (Γ, 20) οὐχὶ ὅσον ἔδει ἀμερολήπτως καὶ ἀξιοπρεπῶς (Nep. Hann. XIII).

Σωσίπατρος, ποιητὴς τῆς μέσης καὶ νεωτέρας κωμῳδίας. Μέγα ἀπόσπασμα σώζεται τῆς κωμῳδίας αὐτοῦ τῆς ἐπιγραφομένης «καταψευδόμενος» (Meinecke, Com. Graec. Frgm. IV).

Σωσίστρατος, 1) Εὐβοεὺς τῆς μερίδος Φιλίππου, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας (Δμσθ. π. στφ. σλ. 324). — 2) Συρακούσιος, ἀντίπαλος τοῦ Ἀγαθοκλέους, ἀρχηγὸς τῆς ὀλιγαρχικῆς μερίδος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Τιμολέοντος. Ἐξορισθεὶς ἐγκατεβίωσεν εἰς Ἀκράγαντα (Διόδ. ΙΘ, 70). — 3) Τύραννος ἐν Ἀκράγαντι, αἴτιος γενόμενος τῆς παρεμβάσεως τῶν Καρχηδονίων εἰς τὰ τῆς Σικελίας ὅτε ἠθέλησε νὰ ἐκδιώξῃ τὸν Θυνίωνα ἐκ Συρακουσῶν (ἴδ. Ἱκέτας). Κατὰ τῶν Καρχηδονίων δ' ἐπῆλθεν ὁ Πύρρος, θανατώσας τὸν Θυνίωνα ὡς προδότην· ὁ δὲ Σωσίστρατος ἐσώθη διὰ τῆς φυγῆς (Πλούτ. Πυρρ. ΚΓ).

Σῶσος, ἐκ Περγάμου, κατ' Ὀλ. 124-161 (280-130 π. Χ.), καλλιτέχνης πρὸ πάντων διάσημος εἰς σύνθεσιν ψηφοθετημάτων, πρῶτος ἐπινοήσας τὸν «ἀσάρωτον οἶκον» λεγόμενον, ἤτοι τὸ ἔδαφος ἑστιατορίου, ἐφ' οὗ διὰ συνθέσεως ψήφων παριστῶντο διεσπαρμένα καὶ κάτω ἐρριμμένα λείψανα δείπνου, ἐν ἄλλοις καὶ περιστεραὶ εἰς χεῖλος ἀγγείου καθήμεναι καὶ πίνουσαι ἐξ αὐτοῦ. (Plin. XXXVI, 20). Τούτου τοῦ οἴκου, ἢ μερῶν αὐτοῦ, πολλὰ πολλαχοῦ ἀνευρέθησαν ὁμοιώματα.

Σῶστρα, ἀμοιβὴ διδομένη διὰ σωτηρίαν ζωῆς, ἰδίως δὲ ὁ μισθὸς τοῦ ἰατροῦ (Πολδ.

ΣΤ, 186). Προσέτι καὶ ἡ ἐπὶ σωτηρίᾳ τελουμένη εὐχαριστήριος θυσία (Ἡρδ. Α, 118).

Σώστρατος, 1) Πειρατής, κυριεύσας τὴν νῆσον Ἀλόνησον, ἥτις ἀνῆκε τοῖς Ἀθηναίοις, ἐξωσθεὶς δὲ εἶτα καὶ αὐτὸς ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀμύντου ἐκ Στυμφαίας, συνομόσας μετα τοῦ Ἑρμολάου κατὰ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου. — 3) Πατὴρ τοῦ Ἀγησία ἐκ Συρακουσῶν. (Πινδ. Ὀλ. Ε. 9). — 4) Υἱὸς τοῦ Λαομέδοντος ἐξ Αἰγίνης, μέγαν πλοῦτον διὰ τοῦ ἐμπορίου κτησάμενος (Ἡρδ. Δ. 152). — 5) Ἀθηναῖος ἐκδεδιῃτημένος, ὃν Σωστράτην καλεῖ ὁ Ἀριστοφάνης (Νφλ. 672). — 6) Βοιωτός, θηριομάχος, ἐπικληθεὶς Ἡρακλῆς, ἐπὶ Λουκιανοῦ (Δημ. Α). — 7) Περίφημος παγκρατιαστής, νικήσας πολλάκις εἰς πάντας τοὺς ἀγῶνας, καὶ οὗ ἀνδριὰς ἵστατο ἐν Ὀλυμπίᾳ (Παυσ. Ἠλ. 4). — 8) Διαβόητός τις λῃστὴς (Λουκ.). — 9) Κνίδιος ἀρχιτέκτων, οἰκοδομήσας τὸν μέγιστον φανὸν εἰς τὴν νῆσον Φάρον (Λουκ.). — 10) Πιθανῶς ἐκ Χίου, γλύπτης, ζῶν περὶ τὰ 300 π. Χ., μαθητὴς τῶν Σικυωνίων καλλιτεχνῶν, ἐποίησεν ἀξίαν λόγου χαλκῆν Ἀθηνᾶν ἐν Ἀλιφήρᾳ τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ. ΣΤ. 2. Α, 26). — 11) Ὄνομα συγγραφέων, ἀγνώστων ἄλλως, οἷς διάφορα συγγράμματα ἀποδίδονται, κυρίως τὰ ἑπόμενα· «Περὶ ζῴων» ἢ «περὶ φύσεως ζῴων»· «περὶ ἄρκτων»· «περὶ βλητῶν ἢ δακετῶν»· «μυθικῆς ἱστορίας συναγωγή»· «κυνηγετικά»· «Τυρρηνικά»· «Περὶ ποταμῶν»· «Θρᾳκικά».

Σωτάδης, 1) Ἀθηναῖος, ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας. Αἱ ἐπιγραφαὶ δύο δραμάτων αὐτοῦ εἰσὶ γνωσταί. — 2) Ἐκ Μαρωνείας τῆς Θρᾴκης, ὁ πρῶτος γράψας ἄσεμνα ποιήματα, ἅτινα «λόγος κιναιδολόγος» ἐλέγοντο, καὶ κατ' αὐτὸν Σωτάδεια ὠνομάσθησαν. Ἡ ὕλη αὐτῶν ἐλαμβάνετο τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς μυθολογίας, τὸ ὕφος ἦν ἀναιδές, πρὸς ἀπαγγελίαν ἁπλῶς συντεταγμένον, καὶ ὁ ῥυθμός, τὸ πλεῖστον ἐξ ἰωνικῶν ἀπ' ἐλάσσονος, ἐπίτηδες χωλὸς καὶ στερούμενος εὐγενείας. Ἔζη ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, ὅστις ἐλέγετο ὅτι πρὸς τιμωρίαν διότι ἐσατύρισε τὸν γάμον αὐτοῦ μετὰ τῆς ἀδελφῆς του, τὸν ἐνέκλεισεν εἰς μολύβδινον κιβώτιον καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν (Ἀθήν. ΙΔ, 620).

Σωτὴρ ἢ **Σκώτης,** ἐπίθετον πάντων τῶν θεῶν οἵτινες σῴζουσι τὰς πόλεις ἢ τῶν ἀνθρώπων τὴν ζωὴν καὶ ὑγείαν, ὡς τοῦ Διός, εἰς ὃν μετὰ τὴν ἑστίασιν ἀφιεροῦτο τὸ πρῶτον ποτήριον, τοῦ Ποσειδῶνος, ὡς προφυλάττοντος ἐκ τρικυμίαις, τῶν Διοσκούρων διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, τοῦ Διονύσου ὡς ἰατροῦ, τοῦ Ἀσκληπιοῦ, τοῦ Ἡρακλέους, τοῦ Ἀπόλλωνος, κλ. — Σώτειρα ἦν ἐπίσης ἡ ἐπίκλησις πολλῶν θεαινῶν, ὡς ἦν ἡ Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ Περσεφόνη, ἡ Ἑκάτη, ἡ Ἄρτεμις. Ἐν Πειραιεῖ ὑπῆρχε κοινὸν ἱερὸν (Παυσ. Α, 8) ἢ ναὸς (Pl. XXXIV, 8) τοῦ Διὸς Σωτῆρος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς Σωτείρας, πιθανῶς διὰ τοὺς ἐκ τῶν κινδύνων τῆς θαλάσσης σωζομένους.

Σωτιᾶται, λαὸς τῆς Ἀκουϊτανικῆς Γαλατίας παρὰ τῇ Ναρβωνικῇ, ὁροδίαιτοι καὶ ἱππεῖς ἐπιδέξιοι (Caes. B, G. III, 20).

Σωτίων, 1) φιλόσοφος περιπατητικὸς ἐξ Ἀλεξανδρείας, τῆς α' χριστιανικῆς ἑκατονταετηρίδος, διδάσκαλος τοῦ Σενέκα, ἐκδοὺς συλλογὴν ἣν ἐπέγραψε «Κέρας Ἀμαλθείας», καὶ ἥτις φαίνεται ὅτι περιεῖχε μυθικὰς εἰδήσεις περὶ Ἰνδικῆς. — 2) Ἄλλος Ἀλεξανδρινὸς φιλόσοφος τῆς β' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἔγραψεν ἔργον οὗ πολλὴ ἐγίνετο χρῆσις, καὶ οὗ περίληψις διασώζεται ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Διαδοχαὶ» (τῶν φιλοσόφων), ἂν δὲν συγχέηται μετὰ τοῦ συγγράμματος τοῦ Σωσικράτους (ἴδ.). Προσέτι αὐτοῦ μνημονεύονται καὶ τὰ ἑπόμενα συγγράμματα· «Διόκλειοι ἔλεγχοι», καὶ «περὶ τῶν Τίμωνος σίλλων».

Σωφάνης, Ἀθηναῖος, ἐκ τοῦ δήμου

Δεκελείας, άριστεύσας έν Πλαταιαΐς κατά τών Περσών (Ἡρδ. Θ, 73).

Σωφηνὴ, χώρα τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, χωριζομένη ἀπὸ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας καὶ τῆς Μελιτηνῆς διὰ τοῦ Εὐφράτου. Εἶχε δὲ πόλιν Ἀρσαμόσατα, καὶ στενωπὸν ἄγουσαν ὑπὲρ τὸν Ταῦρον (Στρϐ. ΙΑ, 521, 527, 532.—Πλούτ. Λουκουλ. ΚΔ).

Σώφιλος, 1) ἐκ Σικυῶνος ἢ ἐκ Θηϐῶν, ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας, τῶν περὶ τὰ 340 π. Χ. Ὁ Σουΐδας καὶ ὁ Ἀθήναιος μνημονεύουσι τινῶν τῶν δραμάτων αὐτοῦ.— 2) Πατὴρ τοῦ ῥήτορος Ἀντιφῶντος. — 3) Πατὴρ τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ Σοφοκλέους. Ἀλλ' ἴσως οὗτος ὀρθότερον γράφεται Σ ό φ ι λ ο ς.

Σωφρονίσκος, Ἀθηναῖος ἐξ Ἀλωπεκῆς, λιθοξόος ἢ γλύπτης, πατὴρ τοῦ φιλοσόφου Σωκράτους (Διογ. Λαέρτ. Β, Ἀρχ. —Val. Max, III, 4).

Σωφρονισταὶ, 1) εἰς τὰ γυμνάσια τῶν νέων ἐν Ἀθήναις δέκα ὑπὸ τοῦ δήμου, ἢ ὑπὸ τῆς βουλῆς τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἠθῶν ἐχούσης, ἐτησίως διὰ χειροτονίας ἐκλεγόμενοι ἐπιμεληταὶ, οἵτινες καί ἐ π ι μ ε λ η τ α ὶ τ ῶ ν ἐ φ ή ϐ ω ν ἐλέγοντο, καὶ δραχμὴν ὡς μισθὸν ἐλάμϐανον (Αἰσχ. Ἀξχ. 8.—Δμσθ. πρπρσϐ. 109. —Δειν. κ. Φλαλ. 4, 4.—Φωτ. λ.). Ὑπ' αὐτοὺς ἦσαν οἱ κοσμηταί.—2) Ἐν Σπάρτῃ ὁμοίως Σ ω φ ρ ο ν ι σ τ α ὶ ἢ σ ω φ ρ ο ν ι σ τ ῆ ρ ε ς τ ῶ ν ἐ φ ή ϐ ω ν (Μέγ. Ἐτυμ.), ὑπό τινων ἐκληφθέντες ὡς οἱ αὐτοὶ τοῖς ὑπὸ τὸν παιδονόμον μαστιγοφόροις.

Σώφρων, υἱὸς Ἀγαθοκλέους, ἐκ Συρακουσῶν, μιμογράφος, σύγχρονος τοῦ Εὐριπίδου, γράψας εἰς δωρικὴν διάλεκτον μίμους (ἴδ.), ἀνδρείους καὶ γυναικείους, οὓς ἐλέγετο ὅτι ὁ Πλάτων ἀνεγίνωσκε μετὰ πλείστης εὐχαριστήσεως (Ἀθήν.).

Σῶχοι, πόλις τῆς Κομμαγηνῆς ἐν Συρίᾳ (Ἀρρ. Ἀνϐ. Β, 6, 1).

Τ

Τάϐαι, 1) πόλις μεσόγειος τῆς Σικελίας (νῦν Τάϐι).—2) Πόλις τῆς Καρίας, ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ ὁρίζοντος αὐτὴν πρὸς τὴν Φρυγίαν (Στρϐ. ΙΒ, 570. — Liv. XXVIII, 13). Νῦν Δάϐης.—3) Κώμη τῆς Κιλικίας. —4) Κώμη τῆς Περσίδος, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐξ Ἐκϐατάνων εἰς Περσέπολιν, κατὰ τὴν βόρειον κλιτὺν τοῦ ὄρους Παραχοάθρα. Ἐκεῖ ἀπέθανεν Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανὴς, ἐκστρατεύων πρὸς τὴν ἄνω Ἀσίαν (Πολϐ. — Στφ. Βυζ.—Curt. V, 13).

Τάϐαλος, Πέρσης, σατράπης τῶν Σάρδεων (Ἡρδ. Α, 153).

Τάϐασσοι, ἔθνος ἰνδικὸν μέγα καὶ ἰσχυρὸν περὶ τὸ ὄρος Σορδόνυχα (Πτλμ.), κατὰ τὴν νῦν Νεπώλ.

Ταϐέαι, πόλις τῆς Ἀσίας, ἐν τῇ μεγάλῃ Φρυγίᾳ (Στρϐ.).

Ταϐιανὴ, νῆσος τοῦ Περσικοῦ κόλπου, κατὰ τὰ παράλια τῆς Περσίδος (Πτλμ.).

Ταϐιηνὴ, ἡ πρὸς μεσημϐρίαν τῆς Παρθίας ἐν Ἀσίᾳ κειμένη χώρα (Πτλμ. ΣΤ, 5).

Ταγαὶ, πόλις τῆς Παρθίας, ἐν τῇ Κομισηνῇ, κατὰ τὰ σύνορα τῆς Ὑρκανίας (Πολϐ. Ι. 26).

Τάγαρα, πόλις τῆς Ἰνδικῆς, λίαν ἐμπορικὴ ἐν τῇ ἀρχαιότητι (Πτλμ.).

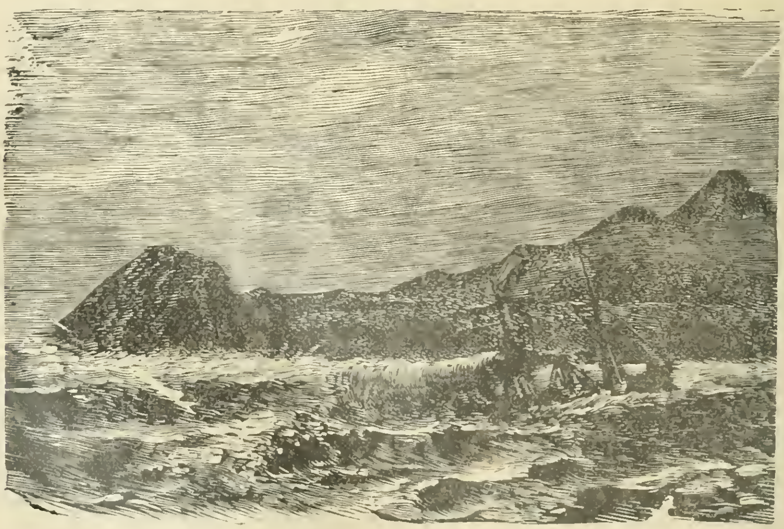
Τάγης, 1) Ὑποστράτηγος τοῦ Τισαφέρνους ἐν Ἀσίᾳ. Ὑποτίθεται ὀρθοτέρα ἡ γραφὴ Σ τ ά γ η ς (Θουκ. Η 16). — 2) Ὁ τοῖς Ἐτρούσκοις (τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ Τυρρηνοῖς)

διδάξας τὴν μαντικὴν, κατὰ τοὺς ἐκεῖ μύθους ἔγγονος τοῦ Διὸς, υἱὸς διογενοῦς τινος πνεύματος (Genius Jovialis). Ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ταρκυνίων γεωργὸς ἀρῶν τὴν γῆν, εἶδεν αἴφνης, ὅτε βαθεῖαν ἔσχισεν αὔλακα, ἐξελθόντα παῖδα ὅστις γέροντος εἶχε φρόνησιν. Ὅτε δ' ἀνεκραύγασε, καὶ συνῆλθον περὶ αὐτὸν πάντες οἱ Ἐτροῦσκοι, τότε ὁ Τάγης ἐδίδαξεν αὐτοῖς τοὺς οἰωνοὺς καὶ εὐθὺς κατόπιν ἀπέθανε. Τὰ διδάγματα αὐτοῦ ἐγράφησαν, καὶ διετηροῦντο ἐν τοῖς μαντικοῖς βιβλίοις τῶν Ἐτρούσκων (Cic. Div. II, 23.—Ov.Met. XV, 558).

Τάγος, μέγας ποταμὸς τῆς Ἱσπανίας, πηγάζων ἐκ τῆς χώρας τῶν Κελτιβήρων μεταξὺ τῶν ὀρέων Ὀροσπίδα καὶ Ἰδοβέδα, ῥέει σχεδὸν κατ' εὐθεῖαν πρὸς δυσμὰς, καὶ ἦν κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἀφθόνως χρυσορρόας, ἀλλὰ σήμερον ὀλίγον διατηρεῖ τοῦτο τὸ χαρακτηριστικὸν (Ov. Met. II, 251.—Ιuv. III, 55, XIV, 291). Μετὰ τὰς ἐκβολὰς ἔχει περίπου 20 σταδίων πλάτος, καὶ ἐστὶ δεκτικὸς τῶν μεγίστων πλοίων. Ἐκ τῶν ὁμόρρων αὐτῷ μνημονεύεται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων (Πλούτ. Σερτ. ΙΖ) μόνος ὁ Ῥαγόνιος, ῥέων ἀνατολικῶς τῆς Μαδρίτης. Νῦν Ταγούνας ἢ Ἐναρὲς (Στρβ. Ε, 151).

Ταγός. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς Θεσσαλίας ἐκαλεῖτο οὕτως ὁ ἀνώτατος ἀρχηγὸς πάσης τῆς χώρας (Ξενφ. Ἑλλ. ΣΤ, 1, 4), ὃν Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς Ἀ ρ χ ὸ ν λέγει (Ε, 74), ὁ δὲ Ἡρόδοτος (Ε. 63) βασιλέα· ἀλλ' ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν ἦτο διαδοχικὴ, καὶ ὅσαι πρὸς τοῦτο ἐγένοντο ἀπόπειραι ἀπέτυχον πάντοτε. Ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις Τ α γ ὸ ς λέγεται, ἐν ἐπιγραφαῖς τοὐλάχιστον (Boeckh, C. J. Ἀρ. 1770), ὁ ἄρχων ἢ διοικητὴς ἑκάστης θεσσαλικῆς πόλεως.

Ταίναρον, τὸ νοτιώτατον ἀκρωτήριον τῆς Πελοποννήσου, ἐν Λακωνίᾳ, ἐφ' οὗ ἔκειτο ἀτείχιστος κώμη, πιθανῶς Ταίναρον καὶ αὐτὴ καλουμένη, καὶ ἱερὸν Ποσειδῶνος τοῦ Ἀσφαλίου, ὃ ἦν καὶ ἄσυλον (Θουκ. Α, 128. 133.—Nep. Paus. IV). Ἑκατέρωθεν αὐτοῦ ἔκειντο οἱ λιμένες Ἀχίλλειος καὶ Ψάμαθος. Ἐκεῖ ὑπῆρχε καὶ σπήλαιον δι' οὗ ὁ Ἡρακλῆς ἐλέγετο ἀναβιβάσας τὸν Κέρβερον ἐκ τοῦ Ἅδου, καὶ ἐκεῖ ἐπιστεύετο ὅτι προσωρμίσθη ὁ Ἀρίων ἐπὶ τοῦ δελφῖνός του (Ἡρδ. Α, 23. 25).

Ταίναρος, υἱὸς τοῦ Ἐλάτου καὶ τῆς Εὐρυμέδης, θυγατρὸς τοῦ Δαμασύκλου, καθ' ὃν ἐλέγετο ὅτι ὠνομάσθη τὸ ἀκρωτήριον (Σχλ. Ἀπλλδ. Ῥδ. Ἀργ. Α, 102).

Ταινία, δέμα στενὸν καὶ ἐπίμηκες (κορδέλλα) πρὸς παντοίαν χρῆσιν. Ἰδίως

ἔδενον εἰς τὸ ἄκρον τῶν στεφάνων ταινίας αἵτινες ἐκρέμαντο ὀπίσω τῆς κεφαλῆς· ἄλλαι ταινίαι ἐχρησίμευον εἰς τὰς κόρας, αἵτινες ἔδενον αὐτὰς ὑπὸ τὸ στῆθος ἐπὶ τοῦ δέρματος.

Ἄλλαι περιέδεον τὰς κόμας τῶν γυναικῶν. Καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ νικηταὶ ἔφερον αὐτὰς ὡς στέφανον εἰς τὴν κεφαλήν.

Τάκιτος (Κορνήλιος), ὁ πρώτιστος ἱστοριογράφος τῆς Ῥώμης, ζῶν ἐπὶ Οὐεσπασιανοῦ, Τίτου καὶ Δομιτιανοῦ, γαμβρὸς τοῦ Ἀγρικόλα, εἰς τὰ ὕπατα ἀξιώματα ἐν Ῥώμῃ ἀναχθείς. Πολυμαθέστατος, καὶ εὐσυνειδήτως ἀκριβής, ἔγραψε διάφορα ἱστορικὰ συγγράμματα, ἐξ ὧν σώζονται βιβλία τινὰ τῆς ἱστορίας τῶν αὐτοκρατόρων, ἡ βιογραφία τοῦ Ἀγρικόλα, καὶ ἡ περιγραφὴ τῆς χώρας καὶ τῶν ἠθῶν τῶν Γερμανῶν.

Ταλαβρόκη, πόλις τῆς Ὑρκανίας ἐν Ἀσίᾳ (Στρβ.).

Τάλαντον, 1) κυρίως ὁ σταθμὸς δι' οὗ ἐζύγιζον, ἡ πλάστιγξ (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 69)· ἐκ τούτου δὲ καὶ τὸ σταθμιζόμενον, τὸ σταθμὸν (Ὁμ. Θ, 393) ἢ τὰ σταθμά. Εἰς τὰ Ὁμηρικὰ ἔπη γίνεται μόνον λόγος περὶ ταλάντου χρυσοῦ, καὶ εἰς τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας κατὰ τὴν κηδείαν τοῦ Πατρόκλου ἦν τὸ ἆθλον τῆς νίκης δύο χρυσᾶ τάλαντα (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 507). Ὁ Πολυδεύκης (Δ, 9) ἐκτιμᾷ τὸ τάλαντον ἐκεῖνο τριῶν χρυσῶν στατήρων ἀττικῶν. Ἐν Ἡροδότῳ (Ζ, 28) κατὰ πρῶτον γίνεται λόγος περὶ ταλάντου ἀργυροῦ· εἶτα δ' ἀπέβη τὸ τάλαντον ἀπολύτως μέτρον βάρους, ἴσον πρὸς 52 λίτρας γαλλικὰς (=33 ὀκάδας καὶ 355 $^{5}/_{9}$ δράμ.). Ἀλλ' εἰ καὶ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἐδίδετο εἰς τὴν μονάδα τοῦ σταθμοῦ, κατὰ τόπους ὅμως τὸ βάρος αὐτοῦ μεγάλως διέφερεν· οὕτω τὸ Συριακὸν ἢ Πτολεμαϊκὸν ἦν μόνον 13 λιτρῶν 10 οὐγγιῶν· τὸ αἰγυπτιακὸν καὶ τὸ ῥόδιον διπλάσιον τούτου, ἢ 1 $^{1}/_{6}$ τοῦ ἀττικοῦ· τὸ δὲ Κορινθιακὸν, ἢ μέγα ἀττικὸν, ἦν 1 $^{1}/_{2}$ τοῦ κοινοῦ ἀττικοῦ, 1 $^{1}/_{7}$ τοῦ Βαβυλωνικοῦ, καὶ 4 $^{4}/_{5}$ τοῦ Συριακοῦ. Πρῶτον δὲ παρ' Ἡροδότῳ ἀπαντᾶται ὡς σταθμὸς ἐν χρήσει τοῦ ἐμπορίου (Β, 180. ΣΤ. 97). — 2) Ἡ λέξις ἐχρησίμευε καὶ εἰς παράστασιν ποσότητος νομισματικῆς, καὶ αὐτῆς ὁρισθείσης κατ' ἀρχὰς κατὰ τὸν σταθμὸν, καὶ διὰ τοῦτο οὐχ ἧττον διαφόρου κατὰ τόπους καὶ χρόνους. Τὸ εὐχρηστότερον πάντων ἦν τὸ Ἀττικὸν, παραδεδεγμένον καὶ ἐν Κορίνθῳ, Θεσσαλίᾳ, Σικελίᾳ, Τάραντι, Μακεδονίᾳ ἀπὸ Ἀλεξάνδρου, ἀξίας 60 μνῶν ἢ 6000 τῶν τότε δραχμῶν· ἐν ᾧ τὸ αἰγιναῖον, σύμφωνον πρὸς τὸ ἀρχαῖον βαβυλώνιον, περιελάμβανεν 100 μνᾶς, ἤτοι 10,000 δραχμὰς, ἔχον πρὸς τὸ ἀττικὸν ὡς 5 : 3· τὸ δὲ Εὐβοϊκὸν ἦν τὸ ἥμισυ τοῦ αἰγινιτικοῦ, ἔχον πρὸς τὸ ἀττικὸν ὡς 5 : 6. Καὶ ἐν μετέπειτα χρόνοις εἰσήχθησαν καὶ χαλκᾶ τάλαντα. Τοῦ ἀργύρου ἡ ἀξία ἐξετιμᾶτο εἰς τὸ ὑποδεκαπλάσιον τοῦ χρυσοῦ, τοῦ δὲ χαλκοῦ εἰς τὸ ὑποδεκαπλάσιον τοῦ ἀργύρου, ὥστε 100 χαλκᾶ τάλαντα θὰ ἐξισοῦντο πρὸς 15 ἀργυρᾶ καὶ πρὸς ἓν χρυσοῦν. Ὁσάκις δὲ γίνεται χρῆσις τῆς λέξεως ἄνευ ὁρισμοῦ τοῦ μετάλλου, ἐννοεῖται τὸ ἀργυροῦν.

Ταλαὸς, υἱὸς τοῦ Βίαντος καὶ τῆς Πη-

ροῦς, βασιλεὺς τοῦ Ἄργους, σύζυγος Λυσιμάχης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἄβαντος ἢ Λυσιανάσσης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Πολύβου. (Παυσ. Β, 6, 6), καὶ πατὴρ τοῦ Ἀδράστου, Παρθενοπαίου, Πρώνακτος, Μηκιστίου καὶ Ἐριφύλης, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, οὗ ὁ τάφος ἐδείκνυτο ἐν Ἄργει (Παυσ. Β, 21, 2. — Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 118. — Ἀπλλδ. Α, 9, 13).

Ταλαρία, πόλις τῆς Σικελίας, οὐ μακρὰν τῶν Συρακουσῶν.

Τάλαρος (ὁ), πλεκτὸν κοφίνιον, ἰδίως τῶν ὑφαντριῶν (ταλασιουργῶν, κατ' αὐτὸν), διὰ τὰ ἔριά των (Ἡσύχ. — Ὁμ. Ὀδ. Δ,

131)· ὁμοίως δὲ καὶ τὸ τῶν τυροποιῶν, δι' οὗ ὁ ὀρρὸς ἀπέρρεε, καὶ ὁ τῶν τρυγητῶν διὰ τὰς σταφυλὰς (Ὁμ. Ὀδ, Ι, 247. Ἰλ. Σ, 562),

Ταλετὸν, πόλις τῆς Λακωνίας, ὑψηλῶς ἐπὶ τοῦ Ταϋγέτου, ἔχουσα ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (Παυσ. Γ, 20).

Ταλθύβιος, Σπαρτιάτης, κῆρυξ τοῦ Ἀγαμέμνονος πρὸ τῆς Τροίας, ὡς ἥρως ἐν Σπάρτῃ τιμώμενος, ᾧ καὶ θυσία προσήγετο ἐτησίως (Ὁμ, Ἰλ. Α, 320. — Παυσ. Ἀχ. 28). Οἱ δ' ἀπόγονοι αὐτοῦ Ταλθυβιάδαι, οἱ τὸ τῶν ἱερῶν κηρύκων ἐπάγγελμα κληρονομικῶς ἐξασκοῦντες, ἦσαν οἱ μόνοι τῶν ἀρχαίων κατοίκων τῆς Σπάρτης οἷς ἐκ σεβασμοῦ ἀπενεμήθη ἰσοπολιτεία μετὰ τῶν κατακτητῶν Δωριέων (Ἡρδ. Ζ, 134).

Τάλως (Διόδ. Δ, 76. — Ἀππιαν. Ἀλ. 42. — Ἀπολλδ. Γ, 15), ἢ Κάλως (Παυσ. Α, 21, 6), ἢ καὶ Πέρδιξ, υἱὸς τῆς Πέρδικος. ἀδελφῆς τοῦ Δαιδάλου, ἐδιδάχθη ὑπ' αὐτοῦ, ὡς πρώτου εὑρέτου, τὴν ἀγαλματοποιίαν· ἀλλὰ διάφορα ἐργαλεῖα καὶ αὐτὸς ἐφευρὼν, ὡς τὸν πρίονα, τὸν κεραμευτικὸν τροχὸν κτλ., ἐφθονήθη ὑπὸ τοῦ θείου του, ὅστις τὸν κατεκρήμνισεν ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὸν ἐφόνευσεν, αὐτὸς εἰς Κρήτην φυγών. Ὁ δὲ τάφος τοῦ Τάλω ἐδείκνυτο ἔτι ἐπὶ Παυσανίου εἰς τῆς ἀκροπόλεως τοὺς νοτιοδυτικοὺς πρόποδας. — 2) Γίγας χαλκοῦς, ἔχων μίαν φλέβα αἵματος ἀπὸ τῆς κορυφῆς μέχρι τοῦ ποδὸς, ἔνθα ὑπὸ τοῦ ὄνυχος ἐκλείετο, κατασκευασθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Ἡφαίστου, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἢ τοῦ Διὸς δωρηθεὶς ἐν Κρήτῃ τῷ Μίνωϊ ἢ τῇ Εὐρώπῃ, προφανῶς ἀρχαϊκή τις νύξις τῆς χαλκουργικῆς τέχνης, ἧς πατρὶς καὶ ἡ Κρήτη ἐλέγετο, καθ' ὅσον καὶ αἱ παραδόσεις τοῦ Δαιδάλου μετὰ τῶν τῆς Κρήτης συνείχοντο. Ὁ δὲ γίγας καθῆκον εἶχε νὰ ἐπαγρυπνῇ ἐπὶ τῆς Κρήτης πρὸς ἀπόκρουσιν ξένων ἐπιδρομέων, καὶ πρὸς τοῦτο τρὶς καθ' ἡμέραν περιέτρεχε πᾶν τὸ τῆς νήσου παράλιον κατὰ Πλάτωνα (Μίν. σλ. 320) ἂν δ' ἀπήντα ξένον, τὸν ἐνηγκαλίζετο, ἀνεφλέγετο καὶ οὕτω τὸν ἐφόνευεν. Ὅτε δ' ἦλθον οἱ Ἀργοναῦται εἰς Κρήτην, ἡ Μήδεια τὸν ἐμέθυσεν, ἢ τὸν κατέστησε παράφρονα, καὶ τὸν ἐφόνευσεν, ἀφαιρέσασα τοῦ ποδός του τὸν ὄνυχα, ἢ ὁ Ποίας τὸν κατετόξευσεν εἰς τὴν πτέρναν (Ἀπλλδ. ΑΑ. 267. — Ἀπλλν. Ῥόδ. Δ, 1638. — Ὀρφ. Ἀργ. 1348). — 3) Υἱὸς τοῦ Κρήτου, ἑταῖρος τοῦ Ῥαδαμάνθυος (Παυσ. Η, 53). — 4) Υἱὸς τοῦ Οἰνοπίονος (Παυσ. Ζ, 4).

Ταμερικοὶ. λαὸς Κελτικὸς τῆς Τυρρηνικῆς Ἱσπανίας (Πτλμ.).

Τάμαρος (ὁ), ποταμὸς τῶν νοτίων τῆς Βρεττανίας (Πτλμ.). Νῦν Τάμαρ.

Ταμασὸς, πόλις τῆς Κύπρου, κατὰ τὸ μέσον τῆς νήσου κειμένη, βορειοδυτικῶς τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἔχουσα παρακείμενα μεγάλα χαλκωρυχεῖα. Ταμέσα, ὑφ' Ὀ-

μήρου μνημονευομένη (Ὀδ. Α, 184) ἐστὶ πιθανῶς αὕτη ἡ πόλις καὶ οὐχὶ, ὡς ὑπό τινων ὑπετέθη, ἡ παρὰ Βρουττίοις Τέμεσα (Στρβ. ΙΔ, 684).

Τάμεσα (ἡ), ποταμὸς κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Βρεττανίας, ἐφ' οὗ ἔκειτο καὶ κεῖται τὸ Λονδίνιον (Δ. Κάσσ. — Πτλμ. Β, 3. Ἰαμησὰ, ἐσφαλμένη γραφή).

Ταμίαι, οἱ ἔχοντες τὴν παρακαταθήκην καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων χρημάτων. Ἐν Ἀθήναις ἡ ἀρχαιοτάτη ταμιακὴ ἀρχὴ ἦν ἡ τῶν κωλακρετῶν, τῶν ἐν τοῖς ἀπωτάτοις χρόνοις τὴν ἐπιμέλειαν ἐχόντων τοῦ ἀγείρειν καὶ εἰς τοὺς δημότας διανέμειν τὰ κῶλα τῶν ἱερείων εἰς τὰς θυσίας, εἶτα δ' εἰς πολιτικὴν ἀναπτυχθέντων ἀρχήν. Ἀλλ' ὁ Κλεισθένης, περὶ τὰ 510 π. Χ., ἀφεὶς αὐτοῖς μόνον τὴν χορήγησιν τοῦ δικαστικοῦ μισθοῦ καὶ τῶν πρὸς τὴν ἐν τῷ Πρυτανείῳ σίτισιν (Ἀρστφ. Σφ. 693. 723. Ὄρν. 1540, καὶ Σχλ,), ἐγκατέστησε τοὺς ἀποδέκτας, οἵτινες τὰ εἰσοδήματα εἰσπράττοντες, κατένεμον αὐτὰ εἰς τοὺς ταμίας τῶν διαφόρων ἀρχῶν. Ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τῶν Ἀθηνῶν ἐγκατέστη εἰς γενικὸς ταμίας τῆς γενικῆς διοικήσεως (Αἰσχ. π. Πρπρσβ. 43, — Πολδ.), ἢ καὶ ταμίας τοῦ δήμου, ἢ ἐπιμελητὴς τῶν κοινῶν προσόδων (Πλουτ. Ἀρστδ. Δ) λεγόμενος, χειροτονητὸς ὑπὸ τοῦ δήμου ἐπὶ τέσσαρα ἔτη (μίαν πενταετηρίδα), ἀλλὰ δυνάμενος καὶ ἐκ νέου νὰ ἐκλεχθῇ, ὡς ἐξελέγη καὶ ὁ Ἀριστείδης. Ἀλλ' ἐπὶ Λυκούργου οἱ ἀντίπαλοι αὐτοῦ κατώρθωσαν νὰ ψηφισθῇ διὰ νόμου ἡ μὴ ἀνανέωσις τῆς ἀρχῆς (Πλούτ. Β, Ι. Ῥητ. ΙΒ). Οὐχ ἧττον ὅμως κατωρθώθη, ἐπ' ἀγαθῷ τῶν Ἀθηνῶν, νὰ διευθύνῃ τὸ ταμεῖον ὁ Λυκοῦργος, πιθανῶς ἐμμέσως διὰ φίλων του, ἐπὶ τρεῖς ὅλας πενταετηρίδας. Μετὰ ταῦτα δὲ, ἐπὶ Μακεδόνων, τὴν θέσιν ταύτην κατεῖχεν οὐχὶ πλέον εἷς, ἀλλ' ἐπιτροπὴ, οἱ ἐπὶ τῇ διοικήσει. Ἰδιαιτέρους δὲ ταμίας εἶχον καὶ διάφοροι ἀρχαὶ, ὅσαι εἶχον ἀνεξάρτητον διαχείρισιν, ἐκλέγουσαι αὐτοὺς αἱ ἴδιαι, πλὴν τοῦ τῆς Παράλου, χειροτονουμένου ὑπὸ τοῦ δήμου (Δμσθ. κ. Μειδ. 570), διότι τῆς ἱερᾶς ἐκείνης τριήρους τριήραρχος ἐθεωρεῖτο ὁ δῆμος. Ἐπειδὴ δὲ, ἐν καιρῷ πολέμου, τὰ περισσεύματα τῶν δημοσίων καὶ τῶν ἱερῶν χρημάτων προσδιωρίζοντο εἰς χρῆσιν στρατιωτικὴν, ἐξελέγετο μετ' Εὐκλείδην (400 π. Χ.) καὶ εἷς ταμίας τῶν στρατιωτικῶν (Πλούτ. Β. Ι. Ῥητ. Λυκοῦργ.). Ὁμοίως δ' εἶχον ἰδιαιτέρους ταμίας καὶ αἱ φυλαὶ καὶ οἱ δῆμοι διὰ τὰς αὐτοῖς ἀνηκούσας εἰσπράξεις. Τὴν διαχείρισιν τῶν φόρων τῆς ἀττικῆς συμμαχίας εἶχον ἀπὸ τοῦ ἔτους 467, ὅτε ἤρξατο ἡ κατάθεσις αὐτῶν ἐν Δήλῳ, οἱ Ἑλληνοταμίαι, ἐπιτροπὴ, πιθανῶς ἐκ δέκα καὶ ἓξ Ἀθηναίων συγκειμένη. Ὅτε δὲ, τῷ 456, ὁ Περικλῆς μετέφερε τὸ συμμαχικὸν ταμεῖον εἰς Ἀθήνας, κατέθηκε μὲν αὐτὸ εἰς τὸν ὀπισθόδομον τοῦ Παρθενῶνος, ἀλλ' οἱ Ἑλληνοταμίαι ἐξηκολούθησαν ὑφιστάμενοι μέχρι τῆς ἀναρχίας, ὅτε ἔπαυσαν καὶ οἱ φόροι. Ταμίας δὲ ἰδιαιτέρους εἶχον καὶ τὰ ἱερὰ, διά τε τὰς εἰσπράξεις καὶ διὰ τὰ πολύτιμα αὐτοῖς ἀνήκοντα σκεύη καὶ ἀφιερώματα, μάλιστα δ' ὁ Παρθενὼν, ἀπὸ τοῦ 437, ὅτε καθιερώθη, εἶχε δέκα ταμίας τῶν ἱερῶν χρημάτων τῆς Ἀθηνᾶς, οἷς ἀνῆκε καὶ ἡ δεκάτη τῶν δημεύσεων. Ἄλλους δὲ τόσους εἶχον πάντες ὁμοῦ οἱ ναοὶ τῶν ἄλλων θεῶν, ἔχοντες καὶ τῶν δημεύσεων τὴν πεντηκοστήν. Ἦσαν δ' οἱ ταμίαι κληρωτοὶ, ἐκ τῶν πεντακοσιομεδίμνων (Πολδ. Η, 97). Τὸ ταμεῖον τῆς Ἀθηνᾶς ἦν ἐν τῷ ὀπισθοδόμῳ τοῦ Παρθενῶνος, καὶ τῷ 415 π.Χ. κατετέθη ἐκεῖ καὶ τὸ τῶν ἄλλων θεῶν. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν, ἀπὸ τοῦ 401 π. Χ., φαίνεται ὅτι ἔμεινε μόνον μία ἐπιτροπὴ, κληθεῖσα Ταμίαι τῶν ἱερῶν χρημάτων τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν (Ἴδ. Rang. Ant. Hrll. II, ἀρ. 843b. ἔ Ἀρχ. Ἐφ. 114). Ἐν δὲ Σπάρτῃ, ἔνθα εἰς τοὺς

κλασικοὺς χρόνους μικρὰ ἐγίνετο χρῆσις χρημάτων, ταμίαι μνημονεύονται ἰδίως μόνον ἐπὶ Ῥωμαίων.

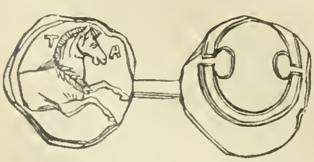
Ταμῶναι ἢ **Τάμωναι,** πόλις τῆς Εὐβοίας πρὸς τῇ Ἐρετρίᾳ, ἔνθα ὁ Φωκίων ἐνίκησε τὸν Ἐρετριέα Καλλίαν, τῷ 350 π. Χ. (Πλούτ. Φωκ. ΙΒ.—Αἰσχ. π. πρπρσϐ. 169). Ἡ πόλις εἶχε ναὸν τοῦ Ταμωναίου Διός, καὶ ἕτερον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο ἀγῶνες, τὰ Ταμωναῖα (Ἡρδ. ΣΤ, 101). Νῦν, ὡς ὑποτίθεται, Ἀλιϐέρι.

Ταμωράκη, ἀκρωτήριον τῆς βορείας παραλίας τοῦ Εὐξείνου πόντου, κατὰ τὸν Καρκινητικὸν κόλπον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας (Στρϐ.).

Ταμύρας, ποταμὸς τῆς Φοινίκης, μεταξὺ Σιδῶνος καὶ Βηρυτοῦ (Στρϐ.). Νῦν Ταμέρ.

Ταμώς, Αἰγύπτιος ἐκ Μέμφιδος, διοικητὴς τῆς Ἰωνίας ὑπὸ τὸν σατράπην Τισσαφέρνην, εἶτα ἡγεμὼν τοῦ στόλου Κύρου τοῦ νεωτέρου, τῷ 401 π. Χ., μεθ' οὗ τὴν ἧτταν ἐθανατώθη ἐν Αἰγύπτῳ (Ξνφ. Ἀνϐ. Α, 4 2. — Διόδ. ΙΔ, 35).

Τάναγρα, ἡ παρ' Ὁμήρῳ Γραῖα (Παυσ. Θ, 20), ἐπίσημος πόλις τῆς Βοιωτίας

πρὸς τ' ἀνατολικὰ, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ, ἔνθα σχεδὸν εἰσρέει εἰς αὐτὸν ὁ ῥύαξ Θερμώδων (νῦν Λάρις), εἰς ἀπότομον ὕψος κειμένη, καὶ πολλάκις ἀναμεμιγμένη εἰς τοὺς πολέμους μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Θηϐῶν. Αὕτη παρῆγε τὸν ἄριστον οἶνον πάσης τῆς Βοιωτίας. Οἱ κάτοικοι εἶχον πολλὴν εἰς τὸ ἐμπόριον κλίσιν καὶ ἐμπειρίαν, ἦσαν πλούσιοι, καὶ ἔρρεπον πρὸς τὴν πολυτέλειαν (Θουκ. Α, 108). Ἐξετείνετο δ' ἐν μεταγεστέροις χρόνοις ἡ περίχωρος αὐτῆς ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς Ἀττικῆς ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν μέχρι τοῦ Εὐρίπου (Στρϐ. Θ, 403. 409. — Παυσ. Θ, 22, 1). Ἡ Τάναγρα ἦν πατρὶς τῆς περιφήμου ποιητρίας Κορίννης, ἧς καὶ ἄγαλμα ὑπῆρχεν ἔν τινι τῶν ἐκεῖ γυμνασίων (Ἡρδ. Θ, 15). Ἐπ' ἐσχάτων ἀνασκαφέντος τοῦ νεκροταφείου τῆς πόλεως ταύτης, εὑρέθησαν ἐν τοῖς τάφοις εἰς μέγα πλῆθος κόραι κεραμουργεῖς διαφόρων σχημάτων, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐξόχου κάλλους, ὧν συλλογαὶ ἀποτελοῦσι σήμερον τὸ ἐγκόσμημα τῶν πλείστων τῆς Εὐρώπης μουσείων. Ὡς παράδειγμα ἡ ἀπέναντι εἰκών.

Τάναγρα. θυγάτηρ τοῦ Ἀσωποῦ καὶ Μεθώνης, καὶ Γραῖα καλουμένη διότι ἔζησεν ἐπὶ μακρὸν γῆρας, δοῦσα τὸ ὄνομα αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν (Διόδ. Δ. 74).

Τάναϊς, 1) μέγας ποταμὸς κατὰ τὰ βορειανατολικὰ τῆς γῆς, θεωρούμενος ὡς ὁ ὁρίζων τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης. Περὶ τῶν πηγῶν αὐτοῦ διάφορα ἐπρέσβευον οἱ ἀρχαῖοι. Καθ' Ἡρόδοτον (Δ, 67) ἐπήγαζεν ἐκ μεγάλης λίμνης, κατ' ἄλλους ἐκ τοῦ Καυκάσου ἢ ἐκ τῶν Ῥιπέων ὀρέων (Πτλμ.). Ἐδέχετο δὲ τὸν Ὕργιν ἢ Σύργιν (Ἡρδ. Δ, 58), ἐξέβαλλεν εἰς τὴν βόρειον γωνίαν τῆς Μαιώτιδος λίμνης διὰ δύο μεγάλων βραχιόνων, εἰς ὧν τὸν ἀνατολικὸν ἔκειτο ἡ πόλις Τάναϊς, κτίσμα τῶν κατοίκων τοῦ Βοσπόρου (Στρβ. ΙΑ, 492), πόλις ἀνθοῦσα, διάφορα ἐγχώρια προϊόντα καὶ δούλους ἐμπορευομένη, ὑπὸ Σκυθῶν δὲ περιοικουμένη. Πολέμων, ὁ βασιλεὺς τοῦ Βοσπόρου κυριεύσας αὐτήν, τὴν κατηδάφισεν. Ὁ ποταμὸς ἐστὶν ὁ νῦν Δόν. — 2) Ἕτερον ὄνομα τοῦ Ἰαξάρτου. Ἴδ. (Ἀρρ. Ἀνβ. Γ, 38).

Τάνητον, ἢ **Τάννητος κώμη.** ἐν τῇ ἄνω Ἰταλίᾳ, μεταξὺ Πάρμης καὶ Μουτίνης (Πολβ. Γ, 40. — Πτλμ. — Liv. XXI, 25. XXX, 19).

Τάνις, πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, ἀνατολικῶς τοῦ Δέλτα κειμένη, πλησίον τῆς Τανίτιδος λίμνης καὶ τοῦ Τανιτικοῦ στομίου τοῦ Νείλου, ἐν τῇ παλαιᾷ Γραφῇ Ζοάν, ἕδρα ἀρχαίας δυναστείας τῶν Φαραῶ, ἔνθα, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἀνετράφη ὁ Μωϋσῆς ὑπὸ τῆς βασιλόπαιδος (Ἡρδ. Β, 66. — Στρβ. ΙΖ, 802). Νῦν Σᾶν ἢ Σεμνάχ. Σώζεται παρ' αὐτῇ δρόμος αἰγυπτιακῶν κιόνων ἐκ πυρροποικίλου.

Τάνος ἢ **Τάναος,** ποταμὸς τῆς Πελοποννήσου, ἐκ τοῦ Πάρνωνος πηγάζων, ἔρρεε μεταξὺ Ἀργολίδος καὶ Λακωνίας, κατὰ τὴν Θυρεᾶτιν ἢ Κυνουρίαν, ἣν ὥριζε πρὸς τὴν Ἀργολίδα, καὶ ἐξέβαλλεν εἰς τὸν Θυρεατικὸν κόλπον (Παυσ. Β, 38). Νῦν Λουκοῦ.

Τάνταλος. 1) υἱὸς τοῦ Διός, ἢ τοῦ Τμώλου καὶ τῆς Πλουτοῦς (Σχλ. Εὐριπ. Ὀρ. 5), βαθύπλουτος βασιλεὺς τῆς Παφλαγονίας ἐν Ἀσίᾳ, κατ' ἄλλους τῆς Φρυγίας, ἢ καὶ τῆς Λυδίας, καθέδραν ἔχων τὴν Σίπυλον (κατά τινας Ἄργος, Κόρινθον) (Πινδ. Ὀλ. Α, 60), ἐκ τῆς Εὐρυανάσσης, ἢ τῆς Πληϊάδος Ταϋγέτης, ἢ τῆς Ὑάδος Διώνης ἔσχεν υἱοὺς τὸν Πέλοπα καὶ Βροτέαν, καὶ θυγατέρα τὴν Νιόβην. Ἀγαπώμενος ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν, προσεκλήθη πολλάκις εἰς αὐτῶν τὴν τράπεζαν· ἀλλ' ὁ θνητὸς δὲν ἀντέσχεν εἰς τὸ μέγεθος τῆς τιμῆς ταύτης, καὶ ἐπαρθείς, ἀνωσιούργησε πρὸς τοὺς θεούς, κατὰ τὸν κοινότερον μῦθον κατατεμὼν τὸν ἴδιον αὐτοῦ υἱὸν Πέλοπα, καὶ παραθεὶς αὐτὸν τοῖς θεοῖς εἰς βρῶσιν (ἴδ. Πέλοψ), κατ' ἄλλους ὑποκλέψας καὶ προδοὺς τοῖς ἀνθρώποις τὰ μυστήρια τοῦ Διός, ἢ ἀφαιρέσας ἐκ τῆς θείας τραπέζης καὶ καταγαγὼν εἰς τὴν γῆν τὸ νέκταρ καὶ τὴν ἀμβροσίαν, ἢ μὴ ἀποδοὺς εἰς τὸν Πανδάρεων τὸν κύνα ὃν ἔλαβε παρ' αὐτοῦ καὶ ἐπιόρκως ὀμόσας ὅτι δὲν τὸν ἔλαβε. Καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Λ, 582) αἰωνία πεῖνα καὶ δίψα ἦν αὐτοῦ ἡ ποινή. Ἐντὸς ὡραίας λίμνης μέχρι τοῦ τραχήλου ἱστάμενος καὶ ὑπὸ λαμπρὰ καρποφόρα δένδρα, ἂν μὲν ἔκλινεν ὅπως πίῃ, τὸ ὕδωρ ἐνέδιδε καὶ ἐμακρύνετο, ἂν δ' ἐξέτεινε τὴν χεῖρα ἵνα λάβῃ καρπόν, οἱ κλάδοι τοῦ δένδρου ὑψοῦντο εἰς τὸν ἀέρα. Ἄλλοι δέ, ἀντὶ τῆς βασάνου ταύτης, πάσης ἐλλείψεως ἐν μέσῳ τῆς ἀφθονίας, ἄλλην λέγουσι τὴν ποινήν του, ὅτι μέγας βράχος ἀείποτε ἐπεκρέματο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἢ καὶ εἰς τοὺς ἀέρας. Κατά τινας τῶν παραδόσεων αἱ ποιναὶ αὗται τῷ ἐπεβλήθησαν οὐχὶ ἐν ᾅδου, ἀλλ' ἐπὶ γῆς. Ἡ γενεὰ τοῦ Ταντάλου, αἱ Τανταλίδαι, διετήρησαν τοῦ προγόνου αὐτῶν τὰ ἄγρια πάθη καὶ διηώνισαν τὰ ἐγκλήματα. Ἡ καταστροφὴ δὲ τοῦ κράτους αὐτοῦ αἰνίττεται, ὡς φαίνεται, οὐ μόνον ἱστορικὰς παραδόσεις, ἀλλὰ καὶ φυσικὰς πε-

ριπετείας, οἷον ἡφαιστείους ἀνατροπάς. Παροιμιακαὶ ἦσαν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις αἱ ἐκφράσεις «Ταντάλου τάλαντα, χρήματα, πλοῦτος.» «Ταντάλου δίψα». «Ταντάλειαι δίκαι.» —2) Υἱὸς τοῦ Θυέστου, ὑπὸ τοῦ Ἀτρέως σφαγεὶς (ἴδ. Ἀτρεύς).—3) Υἱὸς τοῦ Βροτίου, ἢ τοῦ Θυέστου, πρὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀνὴρ τῆς Κλυταιμνήστρας, ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος φονευθείς, καὶ εἰς τὸ Ἄργος ταφεὶς (Εὐριπ. Ἰφ. Αὐλ. 1137).—4) Υἱὸς τοῦ Ἀμφίωνος καὶ τῆς Νιόβης, εἷς τῶν κατατοξευθέντων ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος (Ἀπλλδ. Γ, 5, 6).

Ταξίανα (ἡ), νῆσος τοῦ Περσικοῦ κόλπου, πρὸ τῆς παραλίας τῆς Σουσιανῆς (Πτλμ. ΣΤ, 3).

Ταξίαρχος. Ἐν Ἀττικῇ ἑκάστη φυλὴ ὑπὸ στρατιωτικὴν ἔποψιν ὑπεδιῃρεῖτο εἰς τάξεις· πασῶν δὲ τῶν τάξεων τῆς φυλῆς ὁμοῦ προΐστατο εἷς ταξίαρχος, κατ' ἔτος ἐκλεγόμενος διὰ χειροτονίας. Ἑκάστης δὲ τάξεως προΐστατο εἷς Εὐταξίας (Αἰσχ. Πρπρσβ. 49).

Τάξιλα (τὰ), καθέδρα τοῦ Ἰνδοῦ βασιλέως Ταξίλα, πόλις ἐπίσημος καὶ πλουσία, μεταξὺ τοῦ Ἰνδοῦ καὶ τοῦ Ὑδάσπου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς διασχιζούσης τὸ Πενταπόταμον (Ἀρρ. Ε, 3, 6, Ζ, 2, 2).

Ταξίλας, κοινὸν ὄνομα πολλῶν βασιλέων τοῦ Πενταποτάμου ἐν τῇ Ἰνδικῇ. Εἷς ἐξ αὐτῶν, προσελθὼν εἰς τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον, συνεπολέμησε μετ' αὐτοῦ κατὰ τοῦ Πώρου (Ἀρρ.).

Τάξεις, ἐν ταῖς μάχαις. Οἱ Ἕλληνες ἐν ταῖς ναυμαχίαις δὲν εἶχον ὡρισμένην παράταξιν, ἀλλ' ὡδηγοῦντο ἐκ τῶν περιστάσεων. Ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις ἦν ἡ θαλασσία τακτικὴ ὅλως ἁπλῆ καὶ ἄτεχνος. Τὰ πλοῖα παρέταττον εἰς μακρὰς γραμμὰς ἀπέναντι ἀλλήλων, ἐπροσπάθουν ὅσον τάχιον νὰ ἔλθωσιν εἰς χεῖρας, καὶ τότε ἐμάχοντο ὡς ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ὡς ὀλίγον ἔτι πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου οἱ Κερκυραῖοι καὶ οἱ Κορίνθιοι κατὰ τὴν ἐν Συβότοις ναυμαχίαν (Θουκ. Α, 49). Ἡ τακτικὴ ἣν οἱ Ἀθηναῖοι ἐκαλλιέργησαν πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ διατρυπῶσι τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα δι' ἐπιτηδείων κινήσεων, ἢ νὰ καθιστῶσιν αὐτὰ χωλά, θραύοντες τὰς κώπας των. Ἡ διὰ τοῦ ἐμβόλου προσβολὴ ἦν τριπλῆ· εἴτε πρῴρας κατὰ πρῴρας, ὅπερ ἦν ἀδέξιος κίνησις, εἴτε τοῦ ἐμβόλου κατὰ μέσην τὴν πλευρὰν τοῦ ἐχθρικοῦ πλοίου, εἴτε διὰ περίπλου κατὰ τὰ νῶτα, ἢ τὴν πρῷραν. Ἓν τῶν σπουδαιοτάτων κινημάτων ἦν τὸ διεκπλεῖν, διέκπλουν ποιεῖσθαι, ἤτοι πλέοντες ταχέως διὰ τῶν γραμμῶν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ἐπροσπάθουν, ἐπὶ τοῦ διάπλου, νὰ θραύσωσι τὰς κώπας τοῦ πλησιεστέρου πλοίου, καὶ εἰ δυνατὸν, δι' ἐπιδεξίου στροφῆς, καὶ νὰ τῷ διατρύσωσι τὴν πλευράν. Κύριος δὲ σκοπὸς τῶν διαπλεόντων ἦν νὰ φέρωσι πολλὰ πλοῖα εἰς τοῦ ἐχθροῦ τὰ νῶτα. Πρὸς ἀπόκρουσιν τούτου ὤφειλε τὸ προσβαλλόμενον πλοῖον ν' ἀντιστραφῇ ταχέως καὶ ἐπιτηδείως, ἢ καὶ ἀπ' ἀρχῆς φροντὶς ἐγίνετο ὀπίσω τῆς πρώτης τῶν πλοίων γραμμῆς ἐπιτάττειν, ἤτοι νὰ παρατάττηται καὶ δευτέρα. Τὸ περιπλεῖν ἐπεζήτει τὴν περικύκλωσιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου· πρὸς ἄμυναν δὲ παρετείνοντο ἐπὶ πλεῖστον ἑκατέρωθεν αἱ πτέρυγες. Κατ' ἀμφοτέρων δὲ, τοῦ τε διάπλου καὶ τοῦ περίπλου, ἐγίνετο πολλάκις χρῆσις τῆς κυκλικῆς παρατάξεως (ἴδ. ναυμαχία).—Κατὰ ξηρὰν δ' ἐν γένει ἦν ἡ συνηθεστάτη τῶν Ἑλλήνων παράταξις ἡ εὐθεῖα τῆς φάλαγγος κατὰ μέτωπον. Ἐπὶ πάσης τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, μέχρι τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐπεκράτει ἡ τακτικὴ τῶν Δωριέων ὁπλιτῶν, ἥτις μάλιστα ἐπὶ τῶν Περσικῶν ἐθριάμβευσεν. Οἱ ψιλοὶ Εἵλωτες ἐν τῷ Σπαρτιατικῷ στρατῷ ἦσαν ἁπλῶς οἱ φέροντες τὰ ὅπλα τῶν κυρίων αὐτῶν καὶ οἱ ὑπηρέται των, ὀπίσω τῶν ὁπλιτῶν ἱστάμενοι ἐν ταῖς μάχαις, σφενδόνας μόνον καὶ ἀκόντια μεταχειριζόμενοι, καὶ ἔργον ἔχοντες ν' ἀποκομίζωσι τοὺς τραυ-

ματίας. Τὴν αὐτὴν χρῆσιν ἐποιοῦντο τῶν δούλων αὐτῶν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, οἵτινες ὅμως εἶχον καὶ ἐκ πολιτῶν ψιλὸν πεζικὸν, τοὺς τοξότας. Στρατιωτικοὺς ἐξελιγμοὺς κατὰ διαταγὰς ἐγνώριζον μόνον οἱ ὁπλῖται, καὶ εἰς τούτων τὴν τακτικὴν ἐνηβρύνετο ὑπερηφάνως ὁ Ἕλλην ὡς εἰς δεῖγμα ὑπεροχῆς αὐτοῦ ὑπὲρ τοὺς βαρβάρους. Τὰ διάφορα σώματα τῶν ὁπλιτῶν παρετάττοντο ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερὰ κατὰ φυλὰς, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπ' ἀρχηγοὺς ὑπ' αὐτῶν τούτων ἐκλεγομένους, κατὰ μέτωπον, βάθος δὲ καὶ μέχρις 8 ἀνδρῶν. Ἡ γραμμὴ τοῦ στρατοῦ κατελάμβανε παράλληλον θέσιν πρὸς τὴν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἐν κεκλεισμέναις τάξεσι, μεμετρημένῳ τὸ πλεῖστον βήματι, μετὰ μουσικῆς ἢ ᾀσμάτων ἐχώρει κατ' αὐτοῦ. Ἡ μάχη ἦν ἁπλῶς συμπλοκὴ διὰ μαχαιρῶν ἢ δοράτων. Τὸ κυριώτερον πρόβλημα ἦν νὰ μένωσι πυκνῶς συνησπισμένοι, ἵνα μὴ ἀποκοπὲν ἓν τμῆμα, προσβληθῇ κατὰ πλευραν, καὶ συγχρόνως νὰ προχωρῶσι. Τούτου ἕνεκα ἦσαν αἱ δύο πτέρυγες αἱ ἔντιμοι θέσεις. Οὕτως ἐν Πλαταιαῖς τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἀνῆκε τοῖς τότε προεξάρχουσι Σπαρτιάταις· ὑπὲρ τῆς καταλήψεως ὅμως τοῦ ἀριστεροῦ ἐφιλονείκησαν οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τοὺς Τεγεάτας, καὶ ὑπερίσχυσαν τέλος οἱ Ἀθηναῖοι. Ὁσάκις δὲ συνέπιπτε κέντρον καὶ ἑκατέρα τῶν πτερύγων ν' ἀνήκωσιν εἰς διαφόρους λαοὺς, ἐδιοικοῦντο καὶ ἐπολέμουν σχεδὸν ἀνεξαρτήτως ἀλλήλων, ὥστε πολλάκις τὸ ἓν μέρος ἐνίκα ἐν ᾧ ἐνικᾶτο τὸ ἕτερον, τῆς νίκης δὲ τὴν τιμὴν εἶχεν ὅστις μέχρι τέλους ἔμενε κατέχων τὸ πεδίον τῆς μάχης. Ὁ Π ε λ ο π ο ν ν η σ ι α κ ὸ ς π ό λ ε μ ο ς, ὅστις πλείστας ἔσχε περιπετείας, ἀπέδειξε τὴν χρησιμότητα τῶν ψιλῶν οὐ μόνον ἐπὶ τετμημένου ἐδάφους ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἐπιπέδου, ὅταν ἡ μάχη κατὰ σχέδιον διεξήγετο. Ἀλλὰ κατὰ πρῶτον κυρίως ἐπὶ τῆς κ α θ ό δ ο υ τ ῶ ν μ υ ρ ί ω ν ἐγκατελείφθη τῆς φάλαγγος τὸ μόνιμον καὶ ἀμετάβολον σχῆμα, καθ' ὅσον ἐδιδάχθησαν α) νὰ ῥυθμίζωσι τὴν τάξιν τῶν ὁπλιτῶν κατὰ τὸ ἔδαφος, καὶ οὐχὶ νὰ ζητῶσιν ἔδαφος εἰς τὴν τάξιν τῆς φάλαγγος πρόσφορον· β) νὰ συνδέωσι παντοίως μετὰ τῶν ὁπλιτῶν τοὺς ψιλοὺς, ἤτοι τοὺς σφενδονήτας, τοξότας, πελταστὰς, ἀκοντιστὰς κτλ. πρὸς ἀψιμαχίας, πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν πτερύγων, πρὸς προσβολὴν ὁμοῦ μετὰ τῶν ὁπλιτῶν. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἐκείνους χρόνους, ἕνεκα διαφόρων περιστάσεων, ἤρξατο εἰσαγομένη καὶ ἡ χρῆσις τῶν μισθωτῶν. Ὁ πρῶτος ἐπίσημος μισθωτὸς στρατηγὸς ὑπῆρξεν Ἰ φ ι κ ρ ά τ η ς ὁ Ἀθηναῖος, εἰσαγαγὼν ὁπλισμὸν εὐθυνώτερον, ἐλαφρότερον καὶ εὐκινητότερον. Ὁ Ἐπαμεινώνδας ἐπενόησε τὸ σύστημα τῆς σφηνοειδοῦς καὶ λοξῆς παρατάξεως. Ἐπὶ τούτου ἦν ἡ δεξιὰ πτέρυξ ἡ θέσις τῆς τιμῆς, ἔνθα ἵστατο τὸ ἰσχυρότατον τοῦ στρατοῦ· δι' ὃ ἑκατέρωθεν τὸ δεξιὸν τῷ ἀριστερῷ ἀντιταττόμενον τοῦ ἐχθροῦ, ἐνίκα καὶ κατεδίωκε τοὺς φυγάδας· οἱ δὲ πρῶτοι αὖθις κατορθοῦντες νὰ συνασπισθῶσιν, ἠδύναντο, ἐπιπίπτοντες ἐπὶ τὰς ἤδη διεσπαρμένως ἀποχωρούσας τάξεις τῶν διωκτῶν, νὰ ἐκβάλωσιν αὐτοὺς τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Ὁ Ἐπαμεινώνδας παρεδέχθη νέαν τακτικὴν ὑπὸ τῆς πείρας ὁδηγηθείς. Εἰς τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Λακεδαιμονίων ἀντέταξε τὴν κυριωτέραν του δύναμιν, παρατάξας αὐτὴν εἰς τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα, καὶ τὴν νίκην ἐκεῖ ἐπεδίωκε. Πρὸς τοῦτο παρέταττε τοὺς ὁπλίτας εἰς μεῖζον βάθος, 50 ἀνδρῶν, μὴ αὐξάνων τοῦ προσώπου τὸ πλάτος, καὶ κέντρον τῆς προσβολῆς αὐτοῦ ἐλάμβανε τὸ μέσον τῆς δεξιᾶς πτέρυγος τοῦ ἐχθροῦ· συγχρόνως δὲ τὸ κέντρον καὶ τὸ δεξιὸν κέρας αὐτοῦ δὲν ἐμάχοντο, ἀλλὰ μακρὰν ὀλίγον τοῦ ἐχθροῦ μένοντα, ἐπροσπάθουν μόνον νὰ διατηρῶσι τὴν γραμμὴν τῆς παρατάξεως, καὶ νὰ κωλύωσι τοὺς ἀντιτεταγμένους τοῦ νὰ φέρωσι σπουδαίαν ἐπικουρίαν εἰς τὸ ἀπειλούμενον αὐτῶν κέρας. Εἰς παρακώλυσιν τῆς ὑπερφαλαγγίσεως τῆς ἀριστερᾶς αὐτοῦ πτέρυγος συνετέλει πρῶτον αὐτὸ τὸ βάθος αὐτῆς, καὶ

προσέτι καὶ ὁ ἐκ 300 ἀνδρῶν συγκείμενος ἱερὸς λόχος τοῦ Πελοπίδα, ὅστις ἐκ τῶν οὐραγῶν τῆς φάλαγγος πρὸς τ' ἀριστερὰ προερχόμενος, ἠπείλει τοῦ ἐχθρικοῦ δεξιοῦ κέρατος τὰ πλάγια καὶ τὰ ὀπίσθια. Αὕτη ἦν ἡ λοξὴ φάλαγξ τοῦ Ἐπαμεινώνδα. Δι' αὐτῆς, ἐν ᾧ εἶχε μείζονας πιθανότητας νίκης κατὰ τοῦ ἐπερχομένου ἐχθροῦ, ἀπέφευγε καὶ τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ προσβληθῇ ἐν τούτοις κατὰ τὸ κέντρον ἢ τὸ ἄλλο πλευρόν. Νικήσασα δὲ ἡ πτέρυξ, ἠδύνατο εἶτα εὐκόλως νὰ προσβάλῃ ἀλληλοδιαδόχως τὰ λοιπὰ ἐχθρικὰ σώματα. Καὶ ἀντέταξε μὲν ὁ νέος Ἀλέξανδρος, ὑπὸ τὸν πατέρα του Φίλιππον, ὅ,τι ἠδυνήθη εἰς τὴν τακτικὴν ταύτην, καταστρέψας καὶ τῶν Θηβαίων τὸν ἱερὸν λόχον, ἀλλ' οἱ δύο οὗτοι βασιλεῖς ἦσαν οἱ τὸ σύστημα τοῦ Ἐπαμεινώνδα μάλιστα διαδόντες. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ἡ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ παράταξις δὲν σύγκειται πλέον ἐκ τριῶν μερῶν, ἀλλ' ἐκ μόνον δύο, τοῦ προσβλητικοῦ καὶ τοῦ ἀμυντικοῦ, τοῦ πρώτου κατὰ τὴν δεξιάν, τοῦ δευτέρου κατὰ τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα. Ἵσταντο δὲ παρατεταγμένοι ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερὰ α) οἱ ψιλοὶ Ἀγριᾶνες καὶ τοξόται· β) οἱ Μακεδόνες ἱππόται· γ) οἱ ὑπασπισταί· δ) οἱ πεζοὶ ὁπλῖται· ε) οἱ ἱππεῖς τῶν συμμάχων· στ) τὸ θεσσαλικὸν ἱππικόν. Κατά τινας τῶν νεωτέρων δὲν ἦν ἡ φάλαγξ τῶν ὁπλιτῶν τὸ κέντρον τῆς πτέρυγος καὶ τὸ κυριώτερον τῆς προσβολῆς ὄργανον. Οἱ ψιλοὶ ἐκ τῶν πεζῶν ἤρχιζον τὴν μάχην, προβαίνοντες ἔμπροσθεν τῆς γραμμῆς καὶ τοξεύοντες καὶ ἀκοντίζοντες κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Εἶτα δὲ ὥρμα ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τῶν Μακεδόνων ἱπποτῶν, οἷς προσετίθεντο καὶ οἱ ὑπασπισταί. Εἵποντο δ' ἔπειτα οἱ ὁπλῖται κατὰ τάξεις, ἵνα διατηρῆται ἀδιάσπαστος ἡ γραμμή, καὶ οὕτως ἀπετελεῖτο ἡ λοξὴ παράταξις. Ἡ φάλαγξ τῶν σαρισσοφόρων ὠργανώθη ὡς τὸ κέντρον τῆς παρατάξεως μετὰ ταῦτα μόνον, ἐν Μακεδονίᾳ, ὡς εἰς τὴν ἐν Κυνὸς Κεφαλαῖς μάχην. Οἱ διάδοχοι δὲ διῄρεσαν πάλιν τὴν παράταξιν εἰς τρία ἀπ' ἀλλήλων μεμονωμένα μέρη. Αἱ δύο ἑκατέρωθεν πτέρυγες κατείχοντο ὑφ' ἱππικοῦ, τὸ δὲ κέντρον ἐξ ὁπλιτῶν διαφόρων, περιλαμβανόντων καὶ τοξότας καὶ ἐλέφαντας. Τὸ πεζικὸν σχεδὸν οὐδὲν ἔπραττεν· ἦν δὲ τῶν δύο πτερύγων τοῦ ἱππικοῦ ἡ μὲν διὰ τὴν προσβολήν, ἡ δὲ διὰ τὴν ἄμυναν.

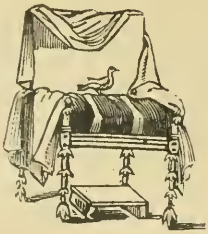
Τάοχοι, λαὸς ἀσιανὸς, οἰκῶν μεταξὺ Εὐξείνου Πόντου καὶ Ἀρμενίας, πρὸς τῷ Φάσιδι ποταμῷ παρὰ τὸν Ἀράξην (Ξνφ. Ἀνδ. Δ, 4). Νῦν Ταοχοσιάροι.

Τάπης καὶ **Τάπις** καὶ δάπις. Τὴν ὕφανσιν ταπήτων λέγονται (Ἀθήν. Β, 48) οἱ Πέρσαι πρῶτοι ἐπινοήσαντες. Ἀλλ' ἦσαν ἤδη ἐπὶ Ὁμήρου τοῖς Ἕλλησι γνωστοὶ καὶ ἐν χρήσει, ἐκ μαλακοῦ ἐρίου πλεκόμενοι (Ὁμ. Ἰλ. Π, 224. Ὀδ. Δ, 124), καὶ ἑτερόμαλλοι μὲν ἂν εἶχον ἔρια ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους μόνον, ἀμφίμαλλοι δὲ, ἀμφιτάπητες, ἂν ἐξ ἀμφοτέρων (Ἀθν. Ε, 197). Ἦσαν δὲ πολλάκις καὶ ἐπαντοίων χρωμάτων, καὶ ἁλουργεῖς, ἢ ἔχοντες εἰκόνας ἐνυφασμένας, ὡς ὁ Κάτουλλος (Argon. 47 —220) περιγράφει ἕνα παριστῶντα τὸν μῦθον τοῦ Θησέως καὶ τῆς Ἀριάδνης. Ἐχρησίμευον δὲ ἢ εἰς ἀνάκλισιν καὶ στρωμνὴν (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 156.—Ἀνακρ. Η, 1, 2.—Θεόκρ. ΙΕ, 125), ἢ εἰς στρῶσιν τῶν δαπέδων, τῶν τοίχων καὶ τῶν ὁδῶν ἐνίοτε (Αἰσχλ. Ἀγαμ. 879 — 936. — Ἀθν

Δ, 131. ΙΒ, 514), ἢ εἰς στρῶσιν τῶν θρόνων (Ὁμ. Ἰλ. Α, 240. Ὀδυσ. Ε, 150),

ἢ καὶ εἰς πολυτελῆ καὶ κατάγραφα ἐφίππια (Virg. Æ, VII, 277).

Ταπροβάνη, ἐν μετὰ ταῦτα χρόνοις Σιμούνδου ἡ Σαλίκη λεγομένη, σανσκριτιστὶ δὲ Σινάλα Δουίπα, ἤτοι Λεόντων νῆσος, ἡ νῦν Σεϋλὼν, μεγάλη νῆσος πρὸ τῆς νοτίας ἄκρας τῆς πρὸς δυσμὰς Ἰνδικῆς, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ πορθμοῦ ἔχοντος, κατὰ Στράβωνα, πλάτος ὑπὲρ τὰ 3,000 στάδια. Πρὸς βορρᾶν εἶχε τὰ Γάλισα ὄρη, πρὸς νότον τὰ Μαλέα ὄρη, νῦν κορυφὴν τοῦ Ἀδὰμ, καὶ ἀκρωτήρια τὸ Βόρειον, νῦν Πεδρὸς, καὶ τὸ Κηταῖον. Οἱ ποταμοὶ δ' αὐτῆς ἐλέγοντο Φᾶσις (νῦν Ἀδερὶν), Γάγγης (νῦν Μαχαβέλλε Γάγγα), Βαρακὴς (νῦν Παράπα-Ὑάλλε) κλ. Τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς χώρας ἦσαν μέταλλα, πολύτιμοι λίθοι, μαργαρῖται, ζάχαρις, ὀρύζιον, καὶ εἰς τούτων τὸ ἐμπόριον ἐπεδίδοντο οἱ κάτοικοι, εἰς διαφόρους λαοὺς διαιρούμενοι. Μεταξὺ τῶν πόλεων αἱ ἐπισημότεραι ἦσαν τὸ Ἀνουρόγραμμον (νῦν Ἀνουραδαπούρα, καταστραφεῖσα) καὶ τὸ Μαάγραμμον (νῦν Μαγάμα). Κατὰ παραδόσεις ἦν ἐν ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι ἡ νῆσος πολὺ μεγαλητέρα, ἰδίως πρὸς νότον ἐκτεινομένη. Τοῦ λαοῦ προΐστατο βασιλεὺς, οὗ ἡ ἐξουσία ἦν λίαν περιωρισμένη. Τὸ νῦν κυριώτερον προϊὸν, τὸ κίνναμον (κανέλλαν) οἱ ἀρχαῖοι φαίνεται ὅτι δὲν ἐγνώριζον. Ἡ νῆσος τὸ πρῶτον ἐγένετο γνωστὴ διὰ τοῦ Ὀνησικρίτου καὶ τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ Σελεύκου εἰς Πολίβοθρα. Ἐπὶ αὐτοκράτορος Κλαυδίου πρέσβεις αὐτῆς ἦλθο εἰς Ῥώμην (Στρβ. ΙΕ, 690.—Plin. XI, 22, 24).

Τάπυροι, ἢ Τάπουροι, 1) Μέγας νομαδικὸς λαὸς τῆς Μηδίας εἰς τὰ ὄρη τὰ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Παρθίας κατὰ τὰς ὄχθας τῆς Κασπίας θαλάσσης (Ἀρρ. Γ, 3, 4. 11, 4. κλ.—Στρβ. ΙΔ, 514. 520).—2) ἢ Τάπυρροι, λαὸς τῆς Ὑρκανίας (Στρβ.—Ἀρρ.—Στρ. Βυζ. Διον. Περιηγ. 733).

Ταραντῖνος κόλπος, ἐν Ἰταλίᾳ μέγας κόλπος μεταξὺ Βρουττίων, Λευκασίας καὶ Καλαβρίας, τὸ ὄνομα ἔχων ἐκ τῆς πόλεως Τάραντος, ἐκτεινόμενος δ' ἐπὶ 700 στάδια ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἰαπυγίου πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Λακυνίου πρὸς δυσμάς.

Ταράξιππος. Ἐν Ὀλυμπίᾳ ὑπῆρχεν εἰς τὸ ἱπποδρόμιον στρογγύλος βωμὸς, ὅστις ἐκαλεῖτο Ταράξιππος, διότι οἱ ἵπποι, ὅτε διήρχοντο πρὸ αὐτοῦ, ἐταράττοντο· ἀπεδίδετο δὲ τοῦτο εἰς πνεῦμα ἑνὸς τῶν ἐκεῖ τεθαμμένων, ταράττον αὐτοὺς, τοῦ Μυρτίλλου, ἢ τοῦ Οἰνομάου, τοῦ Ἀλκάθου, τοῦ Ὠλενίου κλ. Λέγει δ' ὁ Παυσανίας ὅτι Ταράξιππος ἦν ἐπίθετον τοῦ Ἱππίου Ποσειδῶνος. Ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ δὲ Ταράξιππος ἦν Γλαῦκος, ὁ υἱὸς τοῦ Σισύφου.

Τάρας (ὁ καὶ ἡ), 1) πόλις τῆς κάτω Ἰταλίας ἐπὶ κόλπου αὐτῇ ὁμωνύμου, ἐν χώρᾳ ὡραίᾳ καὶ εὐφορωτάτῃ (Hor. Sat. I. 6, 105. Ep. I, 16, II), νοτίως τοῦ ὄρους Αὐλῶνος καὶ δυτικῶς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Γαλησοῦ. Κατά τινα παράδοσιν ἱδρύθη ὑπὸ Τάραντος, υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ πολιοῦχος αὐτῆς ἦν ὁ Ποσειδῶν (Hor. Od. I, 28, 29). Γενικώτερον ὅμως ἐξελαμβάνετο ὅτι ἵδρυσεν αὐτὴν ὁ Φάλανθος μετὰ νέων Σπαρτιατῶν, τῶν Παρθενιῶν, τῷ 707 π. Χ. Πόλις ἐμπορικὴ πλουσία καὶ βιομηχανικὴ, ἡ Τάρας ὑπερεῖχε πασῶν τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνικῶν κατα τε τὴν διὰ ξηρᾶς καὶ κατὰ τὴν ναυτικὴν δύναμιν, διαπρέπουσα ἐν τέχνῃ καὶ ἐπιστήμῃ, καὶ τὴν Πυθαγόρειον φιλοσοφίαν καλλιεργήσασα. Ἐπὶ μακρὸν ἀντέστη εἰς τὴν Ῥώμην καὶ διετήρησε τὴν ἀνεξαρτησίαν της· ἀλλ' ὑπέκυψε τέλος τῷ 272 π. Χ. μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Πύρρου εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Κατὰ τὸν β' καρχηδονικὸν πόλεμον ἐκυρίευσεν ὁ Ἀννίβας τὴν Τάραντα, ἀλλ' ἡ ἀκρόπολις ἔμεινεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥωμαίων (Liv. XXIV, 45—47)· ὅτε δ' ἐκ νέου κατέκτησαν οἱ Ῥωμαῖοι τὴν πόλιν τῷ 209, ἐπώλησαν 30,000 κατοίκους ὡς δούλους (Liv. XXXII, 16). Τῷ 123 ἐπέμφθη ἐκεῖ ῥωμαϊκὴ ἀποικία ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀποικίας Ποσειδωνίας (colonia Neptunia), καὶ ἔκτοτε ἡ πόλις ἀνέλαβε πάλιν. Ἕνεκα δὲ τῆς καταλλήλου της θέσεως διὰ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν, ἐπλούτησεν αὖθις, καὶ ἐπεδόθη εἰς βίον φιλήδονον μετὰ πάσης τῆς ἁβρότητος τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ὥστε κατέστη ἔκτοτε πρότυπον ἀσωτείας εἰς τοὺς Ῥωμαίους, οὐχὶ ὅμως πλέον μέρος ἐπίφοβον ἐν πολέμῳ (Hor. Sat. II, 4, 24. Ep. I, 7, 45). Ἡ πόλις ἦν ᾠκοδομημένη ἐπὶ ἀκρωτηρίου· εἰς αὐτοῦ δὲ τὴν βορειοδυτικὴν ἄκραν, κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος, ἔκειτο ἡ Ἀκρόπολις, κεχωρισμένη ἀπὸ τῆς πόλεως, περιτετειχισμένη καὶ περιτεταφρωμένη (Liv. XXV, II)· συνεδέετο δὲ διὰ γεφύρας ἡ ἄκρα μετὰ τῆς στερεᾶς πρὸς δυσμάς. Τὸ κυριώτερον μέρος τῆς πόλεως, ἐπὶ τοῦ νοτιοδυτικοῦ κείμενον τοῦ ἰσθμοῦ, περιεῖχε τὴν ἀγοράν, τὸ θέατρον, τὸ μουσεῖον, καὶ εὐρεῖαν ὁδόν, διασχίζουσαν πάντα τὸν ἰσθμὸν (Liv. XXV, II). Ἑτέρα πρωτίστη ὁδὸς ἦν ἡ βαθεῖα, πρὸς ἀνατολὰς τῆς εὐρείας (Στρβ. ΣΤ. 277. — Liv. XXVII, 15). Ὁ διάσημος γλύπτης Λύσιππος εἶχε κοσμήσει τὴν πόλιν ταύτην διὰ δύο ἐξαιρέτων ἀριστουργημάτων του, χαλκοῦ Ἡρακλέους, ἀποκομισθέντος εἰς Ῥώμην, ἐκεῖθεν εἰς Βυζάντιον, καὶ ἐκεῖ χωνευθέντος εἰς χαλκὸν ὑπὸ τῶν σταυροφόρων τῷ 1202, καὶ κολοσσοῦ τοῦ Διὸς ἐν τῇ ἀγορᾷ, 40 πήχεων ὕψος ἔχοντος, τοιαύτην δ' ἰσοσταθμίαν, ὥστε ἐκινεῖτο διὰ τῆς χειρὸς, χωρὶς ἡ σφοδροτέρα θύελλα νὰ δύναται νὰ τὸν ἀνατρέψῃ. Καὶ νῦν Τάραντα (Ἡρδ. Α, 24.—Θουκ. ΣΤ, 104.—Πολβ.—Διον. Περιηγ. 375).—2) Ποταμὸς τῆς κάτω Ἰταλίας, ῥέων παρὰ τῇ πόλει Τάραντι (Παυσ.).

Ταργίταος, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Βορυσθένους, γενάρχης τῶν Σκυθῶν, ὡς ἐδοξάζετο (Ἡρδ. Δ, 5).

Ταριχεία, πόλις ἐπίσημος τῆς Γαλιλαίας ἐν Παλαιστίνῃ, ὀχυρὰ, ἐπὶ ὕψους, οὐ μακρὰν τῆς θέσεως ὅθεν ὁ Ἰορδάνης ἐκρέει ἐκ τῆς Τιβεριάδος, φημιζομένη δι' ἃ εἶχεν ἰχθύων ταριχεῖα (Στρβ.—Στφ. Βυζ.—Suet. Tit. IV).

Ταριχεῖαι (αἱ), ἐν Αἰγύπτῳ τὰ μέρη ἔνθα ἐταρίχευον τοὺς νεκροὺς καὶ τὰ ἱερὰ ζῷα, καὶ ἀπέθετον τὰ ταριχευθέντα σώματα (μομίας). Οὕτως ὑπῆρχον αἱ Πηλουσιαναὶ (Ἡρδ. Β. 15), νῦν Ἰαρμὰ, καὶ αἱ παρὰ τῷ Κανωβικῷ (Ἡρδ. Β, 113), νῦν Μέδεα.

Ταρκυνία, πόλις ἐπίσημος τῆς Τυρρηνίας ἐν Ἰταλίᾳ, ὑφ' Ἑλλήνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἱδρυθεῖσα, εἶτα δὲ γενομένη ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία (Στρβ.).

Ταρκύνιος, 1) υἱὸς Δημαράτου Κορινθίου, παρὰ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας προελθοῦσι Τυρρηνοῖς νυμφευθέντος. Ὁ πρεσβύτερος υἱὸς αὐτοῦ, Λουκούμων, εἰς Ῥώμην ἐλθὼν, καὶ ἐπίτροπος τῶν τέκνων τοῦ βασιλέως Ἄγκου Μαρτίου ἐκλεχθεὶς, ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτῶν ὁ ἴδιος, ὑπὸ τὸ ἐθνικὸν αὐτοῦ ὄνομα Ταρκύνιος, ἀντικαταστῆσαν τὸ κύριον, καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐπιλέγεται ὁ πρότερος (Priscus) ἀφ' ὅτου ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον καὶ ἄλλος αὐτῷ ὁμώνυμος. Καλλωπίσας τὴν Ῥώμην, νικήσας τοὺς Σαβίνους, ἐφονεύθη τέλος τῷ 578 π. Χ. ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τῶν ἐξωσθέντων τέκνων τοῦ προκατόχου του· ἀλλὰ διεδέχθη αὐτὸν ἕτερος Τυρρηνὸς, ὁ Σέρβιος Τούλλιος (Διον. Ἁλικ. Γ, 46.—Liv. I, 34. 46).—2) Υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω, γαμβρὸς τοῦ βασιλέως Σερβίου Τουλλίου, ὃν ἐθανάτωσε τῷ 534 π.Χ. Κυβερνήσας δ' ἐπὶ 24 ἔτη τυραννικῶς, ὅθεν καὶ ἀλαζὼν (superbus) ἐπεκλήθη, συνεπλήρωσε τὴν ὑπὸ τοῦ πατρός του ἀρξαμένην οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Καπιτωλίου Διὸς,

καὶ τέλος, τῷ 510, ἐξώσθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ, παρορμηθέντος ὑπὸ τοῦ Βρούτου, καὶ διεδέχθη αὐτὸν ἡ ἐτησία ὑπατεία· αὐτὸς δὲ μετὰ ματαίας ἀποπείρας ἀνακτήσεως τοῦ θρόνου, ἀπέθανε μακρὰν τῆς Ῥώμης, τῷ 496 π.Χ.

Τάρνη, ἀρχαία πόλις τῆς Μηδίας ἐπὶ τοῦ ὄρους Τμώλου, ἡ εἶτα Σάρδεις μετακληθεῖσα (Ὁμ. Ἰλ, Ε, 44)

Ταρπηΐα ἄκρα, εἷς κρημνὸς τοῦ Καπιτωλίου ἐν Ῥώμῃ, ὅθεν ἐπὶ Ῥωμύλου, τῷ 741 π. Χ. κατεκρημνίσθησαν ὁ Ταρπήϊος καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Ταρπηία, ὡς προδόντες τὸ Καπιτώλιον εἰς τοὺς Σαβίνους (Πλούτ. Ῥωμλ. ΙΖ.—Liv. I, 11).

Τάρπητες, λαὸς σκυθικὸς παρὰ τῇ Μαιώτιδι λίμνῃ (Στρβ.).

Ταρρακίνα, πρὶν Ἀγξοὺρ, πόλις τῶν Οὐόλσκων ἐν Λατίῳ τῆς Ἰταλίας (Στφ.Βυζ.).

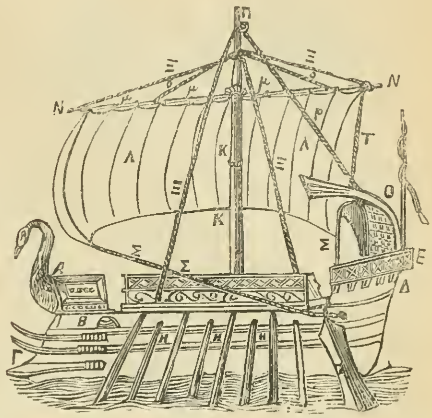
Ταρρακὼν, ἀρχαία Ἰβηρικὴ πόλις εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Ἱσπανίας μεταξὺ τοῦ Ἰβήρου ὄρους καὶ τῶν Πυρηναίων κατὰ τὸν ποταμὸν Τούλκαν, μετὰ παλαιᾶς ἀκροπόλεως. Οἱ Σκιπίωνες ὠχύρωσαν τὴν πόλιν εἰς στρατιωτικὸν ὁρμητήριον. Ὁ λιμὴν αὐτῆς ἦν ὀλίγον χρήσιμος. Ὁ Αὔγουστος, ἀσθενῶν, ἐπὶ πολὺ διέτριψεν ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν κατεκόσμησε δι' οἰκοδομῶν, δι' ὃ καὶ ἐπὶ ζωῆς του οἱ κάτοικοι τῷ ἵδρυσαν βωμὸν καὶ μετὰ θάνατόν του ναὸν (Στρβ. Γ, 159. —Tac. Ann. I, 78.—Liv. XXI, 61). Ἡ νῦν πόλις διατηρεῖ τὸ αὐτὸ ὄνομα καί τινα ἐρείπια.

Ταρσήϊον, πόλις τῆς Βαιτικῆς Ἱσπανίας πλησίον τῶν Ἡρακλείων στηλῶν (Πολβ. Γ, 34—Στφ. Βυζ.).

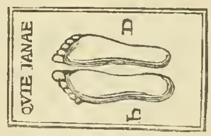
Ταρσὸς, 1) πλεκτὸς κάλαθος εἰς ὃν

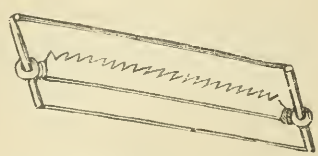
ἀπετίθεντο οἱ νωποὶ καρποὶ ἢ ὁ τυρὸς πρὸς ἀποξήρανσιν καὶ διήθησιν (Ὁμ. Ὀδ. Ι, 213. —Ἡρδ. Α, 179). — 2) Τὸ κάτω πλατὺ μέρος τῆς κώπης (Ἡρδ. Η, 12), ἐξ οὗ καὶ αὐτὴ ἡ κώπη, καὶ πᾶσα ἡ σειρὰ τῶν κωπῶν

(Πολβ. ΙΣΤ, 3). — 3) Τὸ κάτω, τῆς γῆς ἐπιβαῖνον, μέρος τῶν ποδῶν (Ὁμ. Ἰλ. Α.

377. 388. — Ἡρδ. Θ. 37).—4) Ἡ σειρὰ τῶν ὀδόντων, ἰδίως τοῦ πρίονος (Ὀππ.).

Ταρσὸς καὶ Ταρσοὶ, ἡ ἀρχαία τῆς Κιλικίας πρωτεύουσα ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Κύδνου, πολυάνθρωπος καὶ πλουσία (Ξνφ. Ἀνβ. Α, 2, 23). Ἐλέγετο κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σαρδαναπάλου, εἶχε μεγάλην σχολὴν ἐπίσημον καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἦν πατρὶς δύο στωϊκῶν φιλοσόφων, Ἀθηνοδώρων, καὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ὑπὸ τῶν Ἰσαύρων καὶ τῶν δυτικῶν βαρβάρων πολλὰ ὑπέφερεν· ἦν δὲ λίαν ἀφωσιωμένη τῷ Ἰουλίῳ Καίσαρι, καὶ Ἰουλιόπολις ἐπί τινα χρόνον ἐκλήθη, εἶτα

ἀναλαβοῦσα καὶ ἔτι διατηροῦσα τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα (Στρβ. ΙΔ, 673).

Τάρταρος, τὸ βαθύτατον μέρος τοῦ Ἅδου, ἀπέχον τῆς γῆς ὅσον αὐτὴ ἀπέχει τοῦ οὐρανοῦ. Ἐκεῖ κατερρίφθησαν οἱ Ἑκατόγχειρες, οἱ Κύκλωπες, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ Τιτᾶνες, καὶ ἐκεῖ εἰς αἰωνίους βασάνους καταδικάζονται οἱ ἄδικοι καὶ κακοῦργοι (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 13-14. Ὕμν. εἰς Ἀπόλλ. 336. Ἑρμ. 256. 374.—Ἡσδ. Ἀσπ. 259. — Πλάτ. Φαιδ. 60. Γοργ. 165). Ὡς προσωποποίησις δ' ὁ Τάρταρος ἐλέγετο καὶ ἀρχαιότατος θεὸς (Ἡσδ. Θεογ. 822), ἐκ τῆς Γῆς πατὴρ τοῦ Τυφῶνος. Ἴδ. Ἅδης.

Ταρτησσὸς (ὁ καὶ ἡ), ἡ ὑπὸ τὸ ὄνομα Θαρωχὶς μνημονευομένη ἐν τῇ παλαιᾷ Γραφῇ, ὡς ἀπώτατα πρὸς δυσμὰς κειμένη χώρα ἐμπορική, πρὸς ἣν οἱ Φοίνικες ἔπλεον ἐπὶ μεγάλων πλοίων. Παρ' Ἕλλησιν ἐμυθολογεῖτο ὅτι ἦν ἡ ἀπωτάτη χώρα πρὸς δυσμάς, κατοικουμένη ὑπὸ Γιγάντων, Γραιῶν, Γοργόνων, Ἐρινυῶν καὶ ἄλλων τεράτων, ὧν ἓν ἦν καὶ τὸ θαλάσσιον τέρας ἡ Ταρτησία μύραινα, ἐκ τῆς Ἐχίδνης καταστρεπτικούς τινας ὄφεις γεννήσασα, οἵτινες ἐξωλόθρευον τοὺς ἰχθῦς (Ἀρστφ. Βάτρ. 475). Εἶχε δὲ καὶ κατάβασιν εἰς τὸν Ἅδην (Στρβ. Β, 148. 151). Κατὰ πεζοτέρας δὲ καὶ θετικωτέρας πληροφορίας, ἦν ἐν Ἰβηρίᾳ (Ἱσπανίᾳ), ἐπὶ νήσου μεταξὺ τῶν δύο στομίων τοῦ Βαίτιος, τοῦ πρὶν καὶ αὐτοῦ Ταρτησσοῦ λεγομένου ποταμοῦ (νῦν Γουαδαλκουϊβιρ), μεθ' ὁμωνύμου πόλεως κτισθείσης ὑπὸ Φοινίκων, καὶ κέντρου γενομένης τοῦ ἐμπορίου αὐτῶν μεταξὺ Ἱσπανίας, Ἀφρικῆς καὶ τῶν πρὸς ἕω χωρῶν. Κατὰ τὰ μέσα τῆς ζ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος Σάμιοι ἐκεῖ πλανηθέντες, ἐπέστρεψαν μετὰ πλουσίας λείας εἰς τὴν πατρίδα των (Ἡρδ. Δ, 152)· μετὰ ἕτερα δὲ 100 ἔτη ἐπεσκέφθησαν αὐτὴν Ἕλληνες ἐκ Φωκαίας, καὶ ἔτυχον φιλικωτάτης δεξιώσεως παρὰ τῷ ἡγεμόνι τῆς χώρας Ἀργανθονίῳ, περιφήμῳ ἐν τῇ ἀρχαιότητι διὰ τὴν μακροβιότητα αὐτοῦ. Πότε κατεστράφη ἡ πλουσία αὕτη πόλις ἀγνοεῖται· ἀλλ' ἐπὶ Στράβωνος δὲν ὑπῆρχε πλέον.

Τάρφη, πόλις τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν, κατὰ τὸ ὄρος Κνῆμιν, εἰς χώραν δασώδη (Ὁμ. Ἰλ. Β, 533). Ὁ Στράβων (Θ, 425) λέγει ὅτι ἦν αὐτὴ ἡ εἶτα κληθεῖσα Φαρύγαι· ἀλλὰ τοῦτο φαίνεται ἐσφαλμένον, καὶ Φαρύγαι ἦσαν μᾶλλον ἡ Ναρύκη, ἡ πατρὶς Αἴαντος τοῦ Λοκροῦ (Διόδ. ΙΔ, 82. ΙΣΤ, 38).

Ταρχών, ἀδελφὸς τοῦ Τυρρηνοῦ (Στφ. Βυζ.), προφανῶς εἷς καὶ ὁ αὐτὸς, καὶ οὐδεὶς ἄλλος ἢ ὁ Ταρκύνιος, κατὰ διαφορὰς τῆς προφορᾶς.

Τασαοί, λαός τις τῆς Περσίδος (Διον. Περιηγ. 1069).

Τατιανὸς, ὁ ἐπιλεγόμενος Σύρος, ἐξ Ἀσσυρίας, εἷς τῶν Γνωστικῶν φιλοσόφων, ἀπολογητὴς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ζῶν κατὰ το δεύτερον ἥμισυ τῆς β' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν μὴ κρίνων ἐπαρκῆ, καὶ κατὰ τῆς μὴ ἠθικῆς τάσεως τῆς μυθολογίας ἐξανιστάμενος, προσῆλθεν εἰς τὸν Χριστιανισμόν. Ἐν Ῥώμῃ συνέζησεν ἐπί τινα χρόνον μετὰ τοῦ μάρτυρος Ἰουστίνου, ὃν ἐσέβετο καὶ παρ' ᾧ ἴσως καὶ ἐδιδάχθη, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἤρξατο ὁ ἴδιος διδάσκων τὸν χριστιανισμὸν καὶ ὑπερμαχῶν τῶν δογμάτων αὐτοῦ. Εἶτα δ' ἀπῆλθεν αὖθις εἰς τὴν Ἀνατολὴν, ἔνθα ἀπαντᾶται ὡς ἀρχηγὸς γνωστικοασκητικῆς τινος αἱρέσεως, ἥτις ἐλέγετο τῶν Τατιανῶν, καὶ διεκρίνετο δι' αὐστηρᾶς ἀποχῆς τοῦ γάμου, τοῦ οἴνου, βρωμάτων τινῶν καὶ τῶν τοιούτων. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ τὸ σπουδαιότατον ἐστὶ «ὁ πρὸς Ἕλληνας λόγος», ἐπιθετικὸς μᾶλ-

λον ἢ ἀπολογητικὸς, καὶ μετὰ πολλῆς βιαιότητος γεγραμμένος. Περίεργον δ' ἐστὶ καὶ ἕτερον ἔργον αὐτοῦ, «τὸ διὰ τεσσάρων», ἀφορῶν τὴν ἁρμονίαν τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων» ἀλλ' ἀγνοεῖται ἂν ὁ Τατιανὸς συνέταξε τοῦτο ἐξ ἀρχῆς, ἢ ἂν ἠρανίσθη μόνον ἐξ ἀρχαιοτέρου συγγράμματος. Τούτου διάφοροι εἰσὶ δύο «Ἁρμονίαι τοῦ Εὐαγγελίου», εὑρεθεῖσαι ἐν τῷ μεσαιῶνι, αἵτινες συνήθως ἐπίσης τῷ Τατιανῷ ἀποδίδονται.

Τάττα, λίμνη ἁλατοῦχος τῆς Λυκαονίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, μεσημβρινῶς τῆς Γαλατίας, κρυσταλλοῦσα τὰ εἰς αὐτὴν ἐμβαπτόμενα (Στρβ. ΙΒ).

Ταϋγέτη, θυγάτηρ τοῦ Ἄτλαντος καὶ τῆς Πληϊόνης, τῆς ἐκ τοῦ Διὸς μητρὸς τοῦ Λακεδαίμονος (Πινδ. Ὀλ. Γ, 52. — Ἀπλλδ. Γ, 10, 1), συγκαταριθμουμένη καὶ αὐτὴ μετὰ τῶν Πληϊάδων.

Ταΰγετος, μέγα ὄρος τῆς Λακωνίας, διὰ σειρᾶς ὑψηλῶν κορυφῶν ἐκ τῆς Ἀρκαδίας κατιὸν, καὶ παρατεινόμενον εἰς τὸ μᾶλλον πρὸς νότον προέχον ἀκρωτήριον τῆς Πελοποννήσου, τὸ Ταίναρον. Ἡ ὑψίστη αὐτοῦ κορυφὴ ἐκαλεῖτο Τάλητον, ἔνθα ἐπιστεύετο ὅτι ὑπῆρχον φωλεαὶ θηρίων (Ὁμ. Ὀδ. Ζ, 103. — Ἡρδ. Δ, 146. — Λουκ. Ἰκαρομέν. 19. — Στρβ.). Νῦν καὶ Πενταδάκτυλον.

Ταυλάντιοι, λαὸς τῆς Ἰλλυρίας, οἰκῶν περὶ τὴν Ἐπίδαμνον, κατ' ἀρχὰς λίαν ἰσχυρὸς, εἶτα ἐκπεσών.

Ταυρέου παλαίστρα ἐν Ἀθήναις, εἰς τὴν ὄχθην, τὴν ἀριστερὰν πιθανῶς, τοῦ Ἰλισσοῦ, καταντικρὺ τοῦ τῆς Βασίλης ἱεροῦ (Πλατ. Χαρμ. σλ. 153), οὐχὶ «Βασιλικῆς» (Ἴδ. Ῥαγκ. Τοπογρ. Ἀθην. Ἅπαντα, Τμ. ΙΗ, Σελ. 154). Ἡ θέσις τοῦ ἱεροῦ τῆς Βασίλης ἐστὶ γνωστὴ ἐξ ἐπιγραφῆς ἐκεῖ εὑρεθείσης.

Ταυρικὴ, 1) χώρα, ἡ μεταξὺ τῆς Μαιώτιδος λίμνης καὶ τοῦ Κερκινικοῦ κόλπου, περιλαμβάνουσα τὴν μεγάλην Ταυρικὴν Χερσόνησον, νῦν Κριμαίαν, καὶ τὸν πρὸς βορρᾶν αὐτῆς Ἀχίλλειον κόλπον (Ἡρδ. Δ. 99. — Εὐρπ. Ἰφιγ. Ταυρ. 85). — 2) Ἐπίθετον τῆς ἐκεῖθεν κομισθείσης Ἀρτέμιδος. Ἴδ. Ἄρτεμις. Ταῦροι.

Ταυρινοὶ ἢ Ταυρῖνοι, λαὸς μάχιμος Λιγουρικὸς ἢ Κελτικὸς ἐν Ἰταλίᾳ, νοτίως τῶν Ἄλπεων οἰκῶν, πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Πάδου, πρωτεύουσαν ἔχων τὴν Ταυρεσίαν, εἶτα Augusta Taurinorum, νῦν Τουρῖνον (Πολβ. Γ, 6. — Στρβ. Δ, 204. 209.

— Ἀπκ. — Liv. XXI, 38. — Tac. Hist. II, 66).

Ταύριοι ἀγῶνες, ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ Ταρκυνίου τοῦ Ἀλαζόνος ἐγκαταστάντες, κατὰ μίμησιν τῶν Ταραντίνων ἀγώνων, μετὰ μεγάλην ἐπιδημίαν, εἰς τὰς ὑποχθονίους θεότητας, τὸν Πλούτωνα καὶ τὴν Περσεφόνην, καὶ προσέτι εἰς τὸν Δία καὶ τὴν Ἥραν, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἄρτεμιν ἀφιερωθέντες. Ἡ θυσία ἐτελεῖτο διὰ νυκτὸς πρὸ τῆς Καρμενταλίας πύλης.

Ταυρίσκος, ἀγαλματοποιός, γεννηθεὶς εἰς Τράλλεις τῆς Λυκίας, ἐποίησεν, ὁμοῦ μετὰ τοῦ συγγενοῦς αὐτοῦ Ἀπολλωνίου, λαμπρὸν σύμπλεγμα παριστῶν τοὺς υἱοὺς τῆς Ἀντιόπης προσδέσαντας εἰς ἀγρίου ταύρου κέρατα, πρὸς ἐκδίκησιν τῆς μητρός των, τὴν ἀπάνθρωπον μητρυιὰν αὐτῶν Δίρκην (Plin. XXXV, 4, 10. — Ἴδ. Ἀπλλδ. Γ, 5), κατ' ἀπολεσθεῖσαν τραγῳδίαν τοῦ Εὐριπίδου. Τὸ καὶ ἐν τῇ ἀρχαιότητι περίφημον τοῦτο ἔργον, ἀνευρέθη περὶ τὰ 1240 μ. Χ. ἐν Ῥώμῃ εἰς τοὺς λουτρῶνας τοῦ Καρακάλλα, καὶ εἰς τὰ ἠκρωτηριασμένα μέρη ἐπισκευασθέν, διατηρεῖται ἐν τῷ Βουρβωνικῷ Μουσείῳ. Κατὰ τὸν ῥυθμὸν καὶ τὴν τέχνην ἐστὶ συγγενέστατον πρὸς τὸ ἀριστούργημα τοῦ Λαοκόοντος, καὶ βεβαίως ἐκείνου σύγχρονον, τῶν ἀμέσως μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον χρόνων, ὅτε ἤκμαζεν ἡ Λυδία σχολή.

Ταυροβόλεια, ἴδ. Ῥέα.

Ταυροβόλος, 1) ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῇ νήσῳ Ἄνδρῳ (Σχλ. Ἀριστφ. Λυσστρ. 443.—Σουίδ. λ.).—2) Ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, ἴσως μᾶλλον Ταυροπόλος.

Ταῦροι, οἱ κάτοικοι τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου, λαὸς τραχὺς καὶ ἄγριος, ζῶν ἐκ πολέμου, λῃστείας καὶ πειρατείας, καὶ κυβερνώμενος ὑπὸ βασιλέως (Ἡρδ. Δ, 99. 102. — Tac. Ann. XII, 16, 29). Ἦσαν διάφοροι τῶν Σκυθῶν καὶ ὑπετέθησαν λείψανα τῶν προϊστορικῶν ἐγχωρίων Κιμμερίων. Οἱ βο-

ρειότεροι ἐξ αὐτῶν ἦσαν νομάδες, οἱ δὲ νοτιώτεροι ὁπωσοῦν ἡμερώτεροι γεωργοί. Εἰς τὴν θεότητα αὐτῶν Ὀρσιλόχην, ἣν οἱ Ἕλληνες ἐταύτιζον μετὰ τῆς Ἀρτέμιδος, ἔφερον ἀνθρωποθυσίας τῶν ναυαγῶν καὶ πάντων τῶν εἰς χεῖρας αὐτῶν περιερχομένων ξένων. Ταύτης ἐπλάσθη ὅτι ἱέρεια ἐγένετο Ἰφιγένεια, ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὅτε ὁ Ὀρέστης ἀπεκόμισε τὸ ἄγαλμα (Ἡρδ. Δ. 103). Μετὰ τοῦ βασιλέως ἀποθνήσκοντος ἐλέγοντο συνθάπτοντες καὶ τοὺς πλησιεστέρους αὐτοῦ φίλους (Στρβ. Ζ, 308).

Ταυροκέφαλος ἐλέγετο ἐνίοτε ὁ Διόνυσος, παριστώμενος μετὰ κεράτων ταύρου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὡς υἱὸς τοῦ Διὸς Ἄμμωνος, καὶ ὡς διδάξας τὸ ζευγνύειν τοὺς βόας (Διόδ. Γ, 64. 73).

Ταυρομένιον, ἐπίσημος πόλις εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Σικελίας, ἐπὶ τραχέος ὄρους, τοῦ Ταύρου, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Σικελῶν τῷ 396 π. Χ., ηὔξησε μετὰ ταῦτα καὶ ἀνεπτύχθη μέχρις ὅτου ἐδέχθη τοὺς τῷ 358 μετὰ τοῦ Ἀνδρομάχου, πατρὸς τοῦ ἱστοριογράφου Τιμαίου, ἐλθόντας Ναξίους. Ἐπὶ τοῦ δουλικοῦ πολέμου καὶ τοῦ πολέμου τοῦ Πομπηίου καὶ Ὀκταβίου ἐβλάβη ζημιωθὲν τὸ Ταυρομένιον, ἀλλ' ἐπὶ Κικέρωνος (Verr. V, 22) ἐθεωρεῖτο ὡς σύμμαχος πόλις. Εἶτα δ' ἐξέπεσεν εἰς ὅλως δευτερεύουσαν θέσιν. Νῦν Ταορμίνα, διατηρεῖ μεγιστον ἀρχαῖον θέατρον, δεκτικὸν 30-40,000 θεατῶν, κατὰ μέρος ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμένον.

Ταυροπόλιον, ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος εἰς τὴν νῆσον Ἰκαρίαν (Στρβ.).

Ταυρόπολις, υἱὸς τοῦ Βάκχου καὶ τῆς Ἀριάδνης (Σχλ. Ἀπλλδ. Ῥόδ. Γ, 996).

Ταυροπόλος, Ταυριώνη ἢ Ταυρώ, ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, ὡς κομισθείσης ἐκ τῆς Ταυρικῆς, ἤ, κατ' ἄλλους, διότι ταῦροι ἐθύοντο εἰς αὐτήν, ἢ διότι ἐφόνευσε τὸ ταύρου μορφὴν ἔχον τέρας, ὃ ἔπεμψεν ὁ Ποσειδῶν ἵνα σπαράξῃ τὸν Ἱππόλυτον (Σφκλ. Αἴ. 172. — Σουίδ. λ.).

Ταῦρος, 1) πιθανῶς κατὰ τὴν Σιμιτικὴν λέξιν Τοῦρ, δηλοῦσαν ὄρος· ἡ ὀρέων σειρὰ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ ἢ Χελιδονίου ἀκρωτηρίου ἐν Λυκίᾳ, χωρεῖ πρὸς ἄρκτον, μεταξὺ Πισιδίας καὶ Ἰσαυρίας, μέχρι τῶν ὁρίων τῆς Λυκαονίας καὶ Κιλικίας, καὶ ἐκεῖ διχάζεται εἰς α) τὸν βόρειον Ἀντίταυρον, ἕστις διασχίζει τὴν Καππαδοκίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀργαῖος, τὴν Ἀρμενίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Καπότης, χωρῶν πρὸς τὸν Καύκασον, μεθ' οὗ συνδέεται διὰ τῶν Μουχείων ὀρέων· β) τὸν νότιον καλούμενον ἔτι Ταῦρον, ἀποτελοῦντα ἐν Κιλικίᾳ τὰς Κιλικίας πύλας, καὶ τὸν Ἀμανὸν ὡς κλάδον πρὸς νότον ἐκπέμπων, ἐκτείνεται διὰ τῆς Καππαδοκίας πρὸς τὴν Ἀρμενίαν, ὑπὸ τοῦ Εὐφράτου διατεμνόμενος, καὶ ἐκεῖ ἐκπέμπει πρὸς νότον τὸν Μάσιον. Εἰς τὴν λίμνην Ἀρπίσσαν παύει τοῦ Ταύρου τὸ ὄνομα. Τὸ ἀπέραντον τοῦτο ὄρος καλύπτουσι δάση μέχρι τῆς κορυφῆς του (Στρβ. ΙΑ, 520). — 2) Ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας ἐφ' οὗ ἔκειτο ἡ πόλις Ταυρομένιον. Νῦν Κρόσα. — 3) Υἱὸς τοῦ Νηλέως καὶ τῆς Χλωρίδος, φονευθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Α, 9, 9). — 4) ὁ ἄλλως Τάλως (ἴδ.), ὁ μυθικὸς φύλαξ τῆς νήσου Κρήτης. — 5) Ἴδ. Ἀστερισμός.

Ταυροσθένης, Αἰγινήτης Ὀλυμπιονίκης (Αἰλ. π. ἱ. Θ 2).

Ταυροσκύθαι, Σκύθαι κατοικοῦντες εἰς τὴν Ταυρικὴν (Ἀρριαν.).

Ταυροφάγος, ἐπίθετον τοῦ Διονύσου, διότι ἐθύετο αὐτῷ ταῦρος· κατ' ἄλλους (Σουίδ.) διότι εἰς τοὺς ποιητὰς τοὺς νικῶντας ἐν τοῖς Διονυσίοις τὸ διδόμενον βραβεῖον ἦν ταῦρος. Οὕτω καλεῖ τὸν ποιητὴν Κρατῖνον ὁ Ἀριστοφάνης (Βάτρ. 357).

Ταύχειρα, πόλις παραλία τῆς Κυρηναϊκῆς, δυτικῶς τῆς Πτολεμαΐδος. Ἐν αὐτῇ ἐλατρεύετο ἡ Κυβέλη. Μετεκλήθη ἔπει-

τα Ἀρσινόη (Ἡρδ. Δ, 171. — Στρδ. ΙΖ, 836). Καὶ νῦν Τεύνηρα.

Ταφιαννὸς, ὄρος τῆς Λοκρίδος καὶ Αἰτωλίας, ἐξακολούθησις τῆς Οἴτης καὶ τοῦ Κόρακος, ἀπολῆγον εἰς ὑψηλὴν κορυφὴν μεταξὺ Καλυδῶνος καὶ Μακυνίας, κατὰ τὴν παραλίαν. Νῦν Κλόκοβα. Θειοῦχοι πηγαὶ, καὶ σήμερον ἔτι δυσόσμους ἐκπέμπουσαι ἀναθυμιάσεις, παρήγαγον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸν μῦθον ὅτι ἐκεῖ ἦσαν τεθαμμένοι ὁ Νέσσος καὶ οἱ λοιποὶ Κένταυροι (Στρδ.).

Τάφιοι, λαὸς θαλασσοπόρος καὶ πειρατικὸς, καὶ Τηλεβόαι καλούμενος, κατοικῶν τὴν παραλίαν τῆς Ἀκαρνανίας, καὶ ἐν τῷ πορθμῷ τῷ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Λευκάδος μόλις 1)2 ὥρας πλάτος ἔχοντι, ἐπὶ νήσων, αἵτινες καὶ αὐταὶ Ταφίων νῆσοι ἢ Τηλεβοίδες νῆσοι ἐλέγοντο, ἡ δὲ μεγίστη αὐτῶν Τάφος (ἡ) ἐκαλεῖτο. Ἐπὶ Στράβωνος Ταφιοῦς. Νῦν Μέγα νησί. Ἐκεῖ ἐβασίλευεν ὁ Μέντης, καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Α, 417.—Στρδ. Ι, 459).

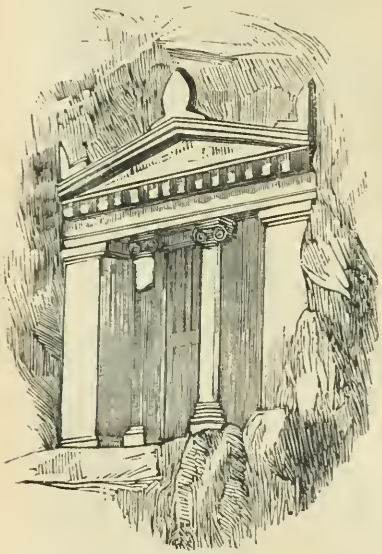
Τάφος. Ως ὑπέρτατον εὐλαβείας καθῆκον ἐθεωρεῖτο παρὰ τοῖς Ἕλλησι τὸ νὰ τιμῶσι μετὰ θάνατον τοὺς οἰκείους καὶ φίλους καὶ τοὺς σεβασμοῦ ἀξίους ἄνδρας διὰ πομπώδους κηδείας καὶ τάφων, ὅσον οἱ πόροι αὐτοῖς ἐπέτρεπον, πολυτελῶν (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 72), καὶ παρήγορος ἦν παρὰ τοῖς θνήσκουσιν ἡ πεποίθησις ὅτι θ' ἀπελάμβανον ταύτης τῆς διακρίσεως. Ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων ὁ ἐνταφιασμὸς ἐτελεῖτο ἐν τοῖς κυριωτέροις ὡς ἔπεται. Τοῦ νεκροῦ οἱ συγγενεῖς ἢ ἐγγύτατοι φίλοι ἔκλειον τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ στόμα, ἔπλυνον τὸ σῶμα, ἐκάλυπτον αὐτὸ διὰ μύρων, καὶ ἐντὸς σινδόνης ἢ τάπητος ἐνειλιγμένον ἐξέθετον αὐτὸ ἐντὸς τῆς οἰκίας, τοὺς πόδας ἔχον πρὸς τὴν θύραν ἐστραμμένους, καὶ ἐπί τινας ἡμέρας ἐπιτάφιοι θρῆνοι ἐψάλλοντο ἐπ' αὐτοῦ, μεθ' ὃ ἐν πομπῇ καὶ φίλων συνοδίᾳ ἤγετο εἰς τὴν πυρὰν, καὶ κατεκαίετο μετὰ πάντων τῶν ἀντικειμένων, ὅσα ἐπὶ ζωῆς ἦσαν ἀγαπητὰ τῷ νεκρῷ, ὡς ὅπλων, ἐνδυμάτων, κτηνῶν. Ἀφ' οὗ δὲ σπονδὴ οἴνου ἐχεῖτο εἰς τὴν πυρὰν, ἡ τέφρα τοῦ νεκροῦ συλλεγεῖσα, ἐναπετίθετο εἰς κάλπην ἢ κίστιν, ἐφ' ἧς χῶμα ἐχεῖτο καὶ ὑψηλὸς ἤρετο σωρός. Ἡ τεφροδόχος κίστις τοῦ Ἕκτορος ἐτέθη ἐντὸς τάφου, ἐπ' αὐτῆς πυκνῶς ἐκτίσθησαν λίθοι, καὶ λόφος ἐχώσθη ὑπεράνω αὐτῶν. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς δ' ἱδρύετο καὶ στήλη ἐνίοτε (Ἰλ, Ψ, 225.— Παυσ. ΣΤ, 21). Τοιοῦτοι τάφοι ὑπῆρχον πολλαχοῦ τῆς Πελοποννήσου, «χώματα μεγάλα, ἃ καλοῦσι τάφους τῶν μετὰ Πέλοπος Φρυγῶν» (Ἀθην. ΙΔ, 625), καὶ ὅμοιοι ἀπαντῶνται καὶ μνημονεύονται πολλαχοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ ἐν ἄλλοις ὁ τοῦ ἐν Λυδίᾳ Ἀλυάττου, ἔχων περίμετρον 5 σταδίων (Ἡρδ. Α, 93). Ἀλλὰ πάντοτε καὶ τότε δὲν ἐκαίοντο οἱ νεκροὶ, καὶ ἴσως μόνον ὅτε διετέλουν ἐν ἐκστρατείᾳ εἰς ξένην γῆν. Ὁ Παυσανίας (Β, 16) μνημονεύει, ἐν Μυκήναις, τὸν τάφον «τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ». Τοῦτον ηὐτύχησε ν' ἀνεύρῃ καὶ ἀνασκάψῃ πρό τινων ἐτῶν ὁ κ. Σχλίεμανν, ἄνω μὲν σωρὸν χώματος, ὡς τοὺς περιγραφομένους, ἐντὸς δὲ λιθόκτιστον, καὶ ἐν τῷ πυθμένι εὗρε τοὺς σκελετοὺς ὁλοκλήρους, ἔχοντας παρ' ἑαυτοῖς χρυσᾶ σκεύη καὶ διὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους πολύτιμα ὅπλα, καὶ, τὸ ἄλλως οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀπαντηθὲν, ἐπὶ τοῦ προσώπου προσωπίδας ἐκ λεπτοτάτου χρυσοῦ ἐλάσματος, πιθανῶς πρὸς ἀπόκρυψιν τῆ ἀσχημίας τῆς ἀποσυνθέσεως. Μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν δ' εἵπετο ἐπικήδειον δεῖπνον, καὶ διὰ τοὺς βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας καὶ ἀγῶνες πολλάκις. Ἐν γένει ἐπεκράτει παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἡ πίστις ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀτάφου ἐπλανᾶτο εἰς τὰς ὄχθας τῆς Στυγὸς, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ Ἠλύσια. Διὰ τοῦτο ἦν ἱερὸν καθῆκον ἡ κήδευσις, καὶ εἰς κατεπειγούσας στιγμὰς ἐνίοτε ἤρκει πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος καὶ ἡ ἁπλῆ ἐπίρριψις ὀλίγης ἄμμου ἢ χώματος εἰς τὸ σῶμα. Κακοῦργοι ὅμως, προδόται, ἐχθροὶ

τῆς πατρίδος, ἀφίεντο ἄταφοι, βορὰ τῶν κυνῶν καὶ ὀρνέων. Ἐν Ἀθήναις κατ' ἀρχὰς ἐπεκράτει τὸ ἔθος νὰ ἐνταφιάζωνται οἱ νεκροὶ καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου νὰ σπείρηται σῖτος (Cic. Legg. II, 25, 63), ἔνθα καὶ ἡ ἐπικήδειος ἑστίασις παρετίθετο, καὶ διαλέξεις ἐγίνοντο πρὸς ἔπαινον τοῦ νεκροῦ. Βαθμηδὸν ἐπεκράτησαν κηδεῖαι πολυτελέστεραι (ἴδ. Κ ή δ ε υ σ ι ς). Οἱ τάφοι ἦσαν κατ' ἀρχὰς ἁπλαῖ σειραὶ χωμάτων· διὰ κενοτάφια ὅμως,

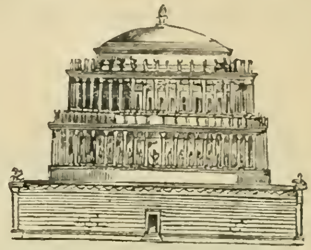

ὡς τὸ διὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεσόντας σωζόμενον, ὁλόκληροι λοφίσκοι κατὰ τὸν ἀρχαῖον ῥυθμόν. Ἴσως τοιαῦτα νὰ ἦσαν καὶ αἱ σπάνιαι ἐνιαχοῦ ἀπαντώμεναι πυραμίδες, ὡς ἡ σωζομένη ἐν Ἀργολίδι ἣν γνωρίζει καὶ ὁ Παυσανίας (Β, 25). Ἐσκάπτοντο δὲ καὶ τότε καὶ πρὶν τάφοι καὶ ἐντὸς τῶν καθέτων βράχων, οἷοι εἰσὶν οἱ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀττικῇ (κατὰ τὴν Σφηττὸν νῦν Σπάττα), ἐν ταῖς νήσοις καὶ ἀλλαχοῦ εὑρε-

θέντες, καὶ προσέτι παρὰ τῇ Ναυπλίᾳ εἰς τὴν βορειανατολικὴν πλευρὰν τοῦ ὄρους τοῦ Παλαμιδίου, ὧν μνημονεύει καὶ ὁ Στράβων (Η, 373), λέγων ὅτι ὠνομάζοντο «λαβύρινθοι καὶ κυκλώπια». Ἐν Κυρήνῃ ἦν ὁ βράχος πρὸ αὐτῶν ἰσοπεπεδωμένος, καὶ ἔφερε κιονοστοιχίας κοσμούσας αὐτόν. Ἐντὸς τοιούτων ἐνεσκαμμένων τάφων εὑρίσκονται πολλάκις καὶ βωμίσκοι ἐν τῷ λίθῳ τετμημένοι, καὶ εἰς τοὺς τοίχους γλυφαὶ ἢ ἐπιγραφαί, ὡς ἐν τῷ ἀρχαϊκῷ κατὰ τὰς Ἁλὰς Ἀραφανίδας (Βάρι) τῆς Ἀττικῆς. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν δὲ τῆς ἀκμῆς ἱδρύετο ἐπὶ τῶν τάφων τῶν ὁπωσοῦν εὐπορούντων στήλη, ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς

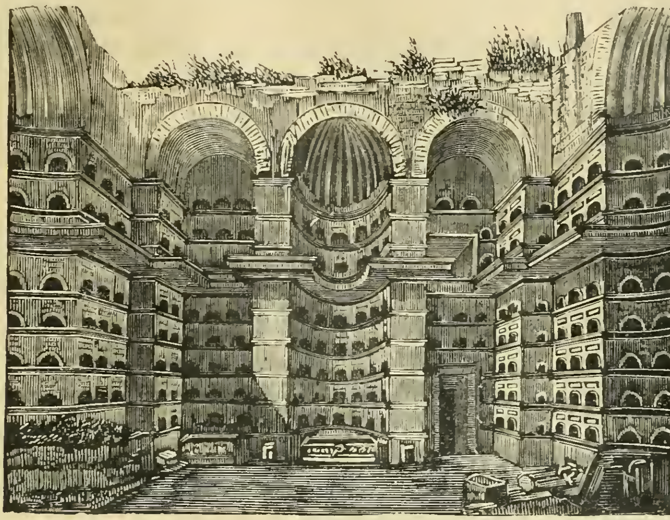

χρόνοις συνηθέστερον τετράγωνος, ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς μᾶλλον στρογγύλη, ἐφ' ἧς ἦν ἐπιγεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ τεθαμμένου, ἐνίοτε καὶ αἱ ἐπισημότεραι περιστάσεις τοῦ βίου αὐτοῦ, καὶ ἀναγλύφως ἢ μία τούτων, ἤ, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ὁ τῶν συγγενῶν ἀποχαιρετισμός, ἡ πάλη ἐν τῷ βίῳ, κτλ. Ἐνίοτε δ' οἱ πλουσιώτεροι τῶν τάφων κατηρτίζοντο καὶ εἰς ὁλόκληρα ἀρχιτεκτονικὰ μνημεῖα, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος ἐκ Λυκίας, ὅλη ὁδὸς εἰς Πομπηΐαν, ἡ Ἀππία ὁδὸς πρὸ τῆς Ῥώμης, τὸ μέγιστον ἀκέραιον σωζόμενον τοῦ Ἀδριανοῦ ἐν Ῥώμῃ, καὶ τὸ πάντων διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν αὐτοῦ ἐντέλειαν περιφημότατον Μαυσωλεῖον (ἴδ. ἐν Ἁλικαρνασσῷ). Ἐν Ἀθήναις δὲν ἐπετρέπετο ὁ ἐντὸς τῆς πόλεως ἐνταφια-

σμός, ἀλλ' ἐθάπτοντο πάντες εἰς τὸν ἔξω Κεραμεικὸν κυρίως, μεταξὺ τῆς πόλεως καὶ τῆς Ἀκαδημίας, καὶ προσέτι πρὸ τῶν πυλῶν, ἢ εἰς τοὺς κήπους. Εἰς τὸν τάφον ἐνετίθετο συνήθως λύχνος, διὰ γυναῖκας κάτοπτρον, μύρων λήκυθος, κοσμήματα, βρώματα καὶ ἄλλα κτερίσματα ἢ δῶρα τοῖς νεκροῖς. Μετὰ τὴν κηδείαν εἵπετο ἡ νεκρικὴ ἑστίασις, εἰς ἣν οἱ πενθοῦντες ἔτρωγον, ὡς ὑπετίθετο, κατὰ πρῶτον μετὰ τὴν θανήν, καὶ εἶτα, τὴν τρίτην ἡμέραν, ἐτελοῦντο τὰ τρίτα, τὴν ἐνάτην τὰ ἔνατα (τὰ ἐννεαήμερα), μεθ' ἑστιάσεως αὖθις, καὶ μετὰ τὴν 30ην ἡμέραν ἔληγε τὸ πένθος. Τὸ πένθιμον χρῶμα ἦν τὸ μέλαν, αἱ δὲ γυναῖκες πολλάκις καὶ ἐκείροντο τὴν κεφαλήν. Οἱ ἐν πολέμῳ πεσόντες ἐκηδεύοντο ἐπισήμως, καὶ ἐπιτάφιοι λόγοι ἀπηγγέλλοντο ἐπ' αὐτῶν. Τοῖς ἐκτὸς τῆς πατρίδος ἐνδόξως πεσοῦσιν ἠγείροντο κενοτάφια, κενήρια. Ἐν Σπάρτῃ οἱ νεκροὶ ἐθάπτοντο ἐντὸς τῶν οἴκων αὐτῶν ἀνεπιδείκτως. Θρῆνοι καὶ μοιρολόγια δὲν ἐπετρέποντο, τὸ πένθος ἦν ἑνδεκαήμερον, καὶ μόνον τοῖς ἐν πολέμῳ πεσοῦσιν ἱδρύετο στήλη. Τὸ σχῆμα τῶν λαρνάκων ἢ σαρκοφάγων (ἴδ.) ἐπεκράτησε κυρίως ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, καὶ τούτων τὰ πλευρὰ κατεκοσμοῦντο συνεχῶς δι' ἀναγλύφων πολλάκις πάσης προσοχῆς ἀξίων καὶ διὰ τὴν τέχνην ἐν τοῖς πρώτοις χρόνοις, καὶ διὰ τὴν παράστασιν, δεδανεισμένην ἐνίοτε ἐκ τῆς μυ-

θολογίας, τῆς ἱστορίας, ἢ καὶ ποιητικῶν συνθέσεων ἃς διασαφηνίζουσιν. Οἱ Ῥωμαῖοι ἔθαπτον κατ' ἀρχὰς ἐντὸς τῆς πόλεως, εἶτα δ' ἀπηγορεύθη τοῦτο διὰ νόμου (Cic. Legg. II, 23, 58). Πολλάκις παρὰ Ῥωμαίοις ὁλό-

κληρα γένη καὶ πολυάνθρωπα σωματεῖα εἶχον ἰδιαιτέρας οἰκοδομὰς, κοινοτάφια, ἐν εἴδει στοῶν, καλουμένας columbaria (περιστερεῶνας), διότι οἱ τοῖχοι αὐτῶν ἦσαν κατάτρυτοι, καὶ ἑκάστη ὀπὴ ἦν εἰς τάφος.

Τάφραι (αἱ), καὶ Τ ά φ ρ ο ς, μέρος τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, διὰ τειχῶν καὶ τάφρων ὠχυρωμένον (Ἡρδ. Δ, 3.—Στφ. Βυζ.). Ἡ νῦν Περεκόπη.

Τάφρος, ὁ πορθμὸς μεταξὺ Σαρδηνίας καὶ Κορσικῆς. Νῦν Ἅγιος Βονιφάτιος.

Ταχομψὼ, νῆσος καὶ πόλις τοῦ Νείλου ἐν τῷ Δωδεκασχοίνῳ, πλησίον τῆς Ἐλεφαντίνης κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν. Ὁ Πτολεμαῖος τὴν λέγει Μ α τ α κ ο μ ψ ώ. Ἦν ποτε ἐπίσημος, ἀλλὰ παρήκμασεν ὅτε ἡ Ψέλτη ἐκτίσθη ἀπέναντι αὐτῆς (Ἡρδ. Β, 29. — Mel. I, 9, 2).

Ταχυδρομεῖον, ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων ὑπῆρχον ταχυδρόμοι ἐν Ἀσίᾳ, καὶ ἰδίως παρὰ τοῖς Πέρσαις, οἱ λίαν ἐπαινούμενοι ἄ γ γ α ρ ο ι (Ἡρδ. ΣΤ, 105. Η, 98. —Ξνφ. Κρπ. Η, 6, 17). Ἰδίως δ' ὁ πρῶτος Δαρεῖος ἀνέπτυξε καὶ ὠργάνωσε τὴν διάταξιν ταύτην, ἵνα ἔχῃ ταχείας εἰδήσεις ἐκ πάντων τῶν περάτων τοῦ κράτους του. Ἐν Ἑλλάδι μόνον ἐπὶ σπουδαίων συμβάντων ἐπέμποντο ἔκτακτοι ταχυδρόμοι ἵνα ἀναγγείλωσιν αὐτά, ἢ δοῦλοι ἐν οἰκογενείαις πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν. Ἀλλ' ἐπὶ Ῥωμαίων, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων, ἀνεπτύχθη μεγάλως ἡ ταχυδρομία. Κατ' ἀρχὰς ἀπέβλεπον αἱ διατάξεις κυρίως μόνον τοὺς ἐπὶ ὑπηρεσίᾳ ἀποστελλομένους δημοσίους λειτουργούς. Πρῶτος ὁ Αὔγουστος ἐγκατέστησεν εἰς τὰς στρατιωτικὰς ὁδοὺς, κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν Περσῶν, νέους ἡ μ ε ρ ο δ ρ ό μ ο υ ς, οὓς καὶ ἐκάλεσαν ἀγγάρους (Nep. Milt. IV, 3)· εἶτα δὲ καὶ ἀμάξας, ἵνα εὐχερῶς πληροφορῆται τὰ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις συμβαίνοντα (Sueton. Oct. XLIX). Μετὰ ταῦτα δ' ἐπιπροσετέθησαν καὶ ἱππεῖς, καὶ τὸ τοιοῦτο ταχυδρομεῖον ἐκλήθη cursus (ἢ c. publicus ἢ c. fiscalis). Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀπέβλεπε κυρίως μόνον δημοσίους ὑπηρέτας ἢ ἄλλα τινὰ ἐπίσημα πρόσωπα. Τούτοις ἐδίδετο πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἓν σ ύ ν θ η μ α λεγόμενον, ἢ δ ί π λ ω μ α (Suet. αὐτ.—Plin. Ep. X, 121) (προσέτι δὲ καὶ evectio ἢ trac-

toria), ἔχον τὸ ὄνομα τοῦ φέροντος, τὴν διάρκειαν τῆς ὁδοιπορίας, τοὺς σταθμοὺς, κτλ. Ἂν δ' ἐν τούτοις ὁ φέρων ἀπέθνησκε, τὸ σύνθημα ἔμενεν ἄκυρον, οὐδ' ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ δι' ἄλλον, ὡς καὶ μετὰ παρέλευσιν τῆς προθεσμίας του. Ἐδίδετο δ' αὐτὸ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος, μεταγενεστέρως ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ πραιτωρίου, ὑπογεγραμμένον εἰς τοὺς διοικητὰς καὶ ἄλλους ὑπερτάτους ὑπηρέτας ἐν ταῖς ἐπαρχίαις (Plin. Ep X, 39.—Sen. Clem. 10). Καὶ εἰς ἀπολυομένους ἢ προβιβαζομένους στρατιωτικοὺς ἐπέμπετο ἡ ἀγγελία ταχυδρομικῶς. Ὁ Ἀδριανὸς ἔτι μᾶλλον ἐπεμελήθη τῶν διατάξεων (Spart. Hadr. VII). Ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὁδῶν ἱδρύθησαν σταθμοὶ (mauriones) εἰς ἡμερησίαν ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων, καὶ εἰς ὁπωσοῦν μεγάλα χωρία, καὶ ἐκεῖ ἐστάθμευον ἵπποι, ἡμίονοι, ἁμάξια κτλ. διὰ τὰ σκεύη. Εἰς ἕκαστον σταθμὸν οἱ ταχυδρόμοι ἤλλασσον ἵππους, καὶ ὀπίσω των καὶ τοῦ ἐφιππίου εἶχον προσδεδεμένον σάκκον διὰ τὸν μανδύαν των. Καὶ εἰς τὰς πλαγίας δὲ ὁδοὺς ἦσαν ἵπποι ἕτοιμοι πάντοτε δι' ἐκτάκτως διαταττομένας ὁδοιπορίας. Ταχυδρομικὰ τέλη δὲν ἀπετίνοντο, ἀλλ' αὐτὰ, ἐπειδὴ ἐπρόκειτο περὶ δημοσίας ὑπηρεσίας, κατέβαλλον οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ ἐπαρχίαι. Τινὲς τῶν μετὰ τὸν Ἀδριανὸν αὐτοκρατόρων ὅμως ἐλάμβανον τὰ τέλη ταῦτα ἀπὸ τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ τὰ κατέθετον εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον. Εἰς τοὺς σταθμοὺς ὑπῆρχον ταχυδρομικοὶ ὑπηρέται, ἰδίως ἀπόμαχοι ἐπιμελούμενοι τῶν κατὰ τοὺς σταθμοὺς, καὶ τελοῦντες ὑπὸ τὴν ἐφορείαν ἐπιτηρητῶν. Πολλοὶ περὶ τῆς ὑπηρεσίας ταύτης συνετάχθησαν νόμοι, καὶ ἡ ἐπιτήρησις ἐγίνετο αὐστηρά. Οὐχ ἧττον ὅμως αἱ καταχρήσεις δὲν ἔλειπον, καὶ, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν συγγραφέων, πολλοὶ κατώρθουν νὰ ὠφελῶνται ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν ἐν τοῖς ταχυδρομείοις. Καὶ διὰ θαλάσσης δὲ δὲν ἔλειπον ἐντελῶς οἱ ταχυδρομικοὶ σύνδεσμοι, ὡς φέρ' εἰπεῖν ἐξ Ὀστίας ἐξεπέμποντο τακτικῶς πλοῖα πρὸς διαφόρους διευθύνσεις, εἰς τοὺς κυριωτέρους λιμένας καὶ τὰς νήσους τῆς Μεσογείου. Ὅμοιον ναυτικὸν ταχυδρομεῖον φαίνεται ὅτι ὑπῆρχε καὶ εἰς τὸ Βρουνδούσιον. Καὶ μετὰ τὴν πτῶσιν δὲ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους ἐκληρονόμησαν ἀπ' αὐτοῦ, διετήρησαν καὶ ἀνέπτυξαν τὰς ταχυδρομικὰς διατάξεις ἐπὶ τοῦ μεσαιῶνος, οἱ Ὀστρογότθοι, οἱ Βάνδαλοι καὶ οἱ Φράγκοι.

Ταχὼς, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, κατὰ Ἀρταξέρξου τοῦ Μνήμονος κινηθεὶς, μετὰ μισθωτῶν Σπαρτιατῶν ὑπὸ τὸν Ἀγησίλαον. Ἐν ᾧ ἐπολέμει δ' ἐν Φοινίκῃ, ἐπαναστάντες οἱ Αἰγύπτιοι, ἐνεθρόνισαν ἀντ' αὐτοῦ τὸν Νεκτάνεβον· ὁ δὲ Ταχὼ, προσφυγὼν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Περσίας, διωρίσθη ὑπ' αὐτοῦ στρατηγὸς κατὰ τῆς Αἰγύπτου (Αἰλ.).

Ταὼς, ἐξ Ἀσίας τὸ πρῶτον προελθὼν, ὁ τῇ Ἥρᾳ ἱερὸς ὄρνις. Ἐν Ἀργολίδι, εἰς ἐκκλησίδιον, βεβαίως ἀρχαῖον ἱερὸν, εἰς ἀπόστασίν τινα νοτίως τοῦ Ἡραίου, ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ τοίχου ταὼς μέγας ἐπιτετυπωμένος. Οἱ Ῥωμαῖοι ἔτρεφον τοὺς ταὼς ὡς πολυτελῆ ὄρνεα εἰς τὰς ἐπαύλεις των. Εἶτα δ' οἱ πλούσιοι Ῥωμαῖοι εἶχον αὐτὸν καὶ ὡς ἓν τῶν ἀρίστων βρωμάτων εἰς τὰς τραπέζας των, δίδοντες 50 δηνάρια δι' ἕνα ταὼν καὶ 5 δηνάρια δι' ἓν ᾠὸν αὐτοῦ. Ἐκ δὲ τῆς λαμπρᾶς οὐρᾶς του κατεσκευάζετο, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν, μυιαστήριον·

Τέανον, 1) Ἀπολον, πόλις ἐν Δαυνίᾳ τῆς Ἰταλικῆς Ἀπουλίας, ἐπὶ τοῦ Φρέντα ποταμοῦ (Στρβ. ΣΤ, 285.—Cic. Cluent. IX). Νῦν Civita.—2) Σιδικηνὸν, πόλις τῆς

Καμπανίας ἐν Ἰταλίᾳ, πρωτεύουσα τῶν Σιδικηνῶν, ἐπ' ἀνδρείᾳ φημιζομένων, ἐπὶ τῆς βορείας πλευρᾶς τοῦ Μασσίκου ὄρους, κατα-

στᾶσα Ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Πολϐ. Γ, 91. — Στρϐ. Ε, 237. 248. — Liv. XXII, 37. — Tac Ann. III, 17). Καὶ νῦν Τέανον.

Τέαρος, ποταμὸς τῆς Θρᾴκης, ἐκϐάλλων εἰς τὸν Ἕϐρον (Ἡρδ. Δ. 89).

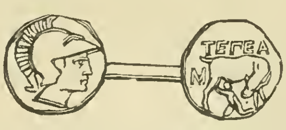
Τεατέα, ὀχυρὰ πόλις τῶν Σαμνιτῶν ἐν τῇ μέσῃ Ἰταλίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ἀτέρνου ποταμοῦ (Πτολ. Γ, 1.—Στρϐ. Ε.—Plin.). Νῦν Κιέτι.

Τέϐρος, εἷς τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους φονευθέντων υἱῶν τοῦ Ἱπποκόοντος(Ἀπλλδ. Γ, 10, 1). Σεϐρὸς παρὰ Παυσανίᾳ (Γ, 15).

Τεγέα, ἴδ. Τεγεᾶτις.

Τεγεάτης, υἱὸς τοῦ Λυκάονος, κτίστης τῆς Τεγέας ἐν Ἀρκαδίᾳ (Παυσ. Η, 5).

Τεγεᾶτις, ἡ νοτιανατολικωτέρα χώρα τῆς Ἀρκαδίας, κατὰ τὴν νῦν Τρίπολιν, καὶ τὰ νοτίως αὐτῆς ὑψούμενα ὄρη, ἔνθα αἱ πηγαὶ τοῦ Ἀλφειοῦ. Ἐκεῖ δὲ ῥέει καὶ ὁ ποταμὸς Γαρεάτης. Ἀπ' αὐτῆς ὑπὲρ τὰ ὄρη ἔφερε πρὸς τὸ Ἄργος ἡ στενωπὸς Τροχός. Ἐν ἀρχαιοτέροις χρόνοις ἡ χώρα αὕτη ἐστερεῖτο κέντρου πολιτικοῦ, καὶ διῃρεῖτο εἰς 9 λαοὺς τοὺς Γαρεάτας, τοὺς Φυλακεῖς, κτλ., οὓς συνεῖχε μόνον ἡ κοινὴ λατρεία τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς. Περὶ τὰ 600 π. Χ. ἡ Σπάρτη κατέλαβε τῆς χώρας τὰ νότια, καὶ ἡ κατ' αὐτῆς πεισματώδης κακοπραγία προὐκάλεσε τῶν λαῶν τούτων τὴν κοινοπραγίαν καὶ τὴν ἀπὸ κοινοῦ οἰκοδομὴν μιᾶς πόλεως, τῆς Τεγέας (στεγαζούσης, προστατευούσης), κατὰ τὴν νῦν θέσιν Πιαλὶ, μετ' ὀχυρᾶς Ἀκροπόλεως. Ἐν αὐτῇ ὁ Πάριος Σκόπας ἤγειρε, τῷ 390 π. Χ., ναὸν τῇ Ἀλέᾳ Ἀθηνᾷ, μετὰ τὴν τοῦ ἀρχαίου πυρπόλησιν, τὸν μέγιστον καὶ πολυτελέστατον τῆς Πελοποννήσου, ἔχοντα τὸ ἔξω περιστύλιον ῥυθμοῦ ἰωνικοῦ, τὸ δὲ ἔσω, κατὰ τὸ ὕπαιθρον, στοὰν τὴν κατωτέραν δωρίου, τὴν δ' ἀνωτέραν ῥυθμοῦ κορινθιακοῦ (Παυσ. Α, 45), τὸ πρῶτον, καθ' ὅσον γνωστὸν, ἐνταῦθα ἐφαρμοσθέντος. Ἐκεῖ ἀνετέθη ἡ ἐν Πλαταιαῖς ὡς λάφυρον ληφθεῖσα φάτνη τοῦ Μαρδονίου, καὶ ἐν Τεγέᾳ ἐπίσης εἰργάσθη ὁ αὐτὸς Σκόπας καὶ Ἀσκληπιὸν μεθ' Ὑγιείας (Παυσ. Η, 47). Ἄλλοι δὲ τῆς πόλεως ναοὶ μνημονεύονται ὁ τῆς Ἀθηνᾶς Πολιάδος καὶ ὁ τῆς Ἀφροδίτης. Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης πρὸς τὸ Ἄργος ἔκειτο ἱερὸν τοῦ Πανὸς, εἰς ὃ μέρος ὁ θεὸς ἐπεφάνη τῷ Ἀθηναίῳ κήρυκι, σπεύδοντι ν' ἀναγγείλῃ εἰς Σπάρτην τὴν εἰς Μαραθῶνα προσόρμισιν τῶν Περσῶν (Ἡρδ. ΣΤ, 105). Οἱ Τεγεᾶται μετεχειρίσθησαν πρῶτοι τὸν σίδηρον εἰς ὅπλων κατασκευὴν, ἦσαν μάχιμοι, καὶ διὰ τοῦτο συνεχῶς ἐρίζοντες. 500 ἐξ αὐτῶν ἐπολέμησαν ἐν Θερμοπύλαις (Ἡρδ. Ζ, 202) 3,000 δὲ ἐν Πλαταιαῖς, ἐξ ὧν οἱ 1,500 ἦσαν ὁπλῖται (Ἡρδ. Θ, 26. 28. 61. — Πλούτ. Ἀρστδ.ΙΒ.ΙΘ), Ἐπέζησαν δ' ἐκ τούτων μόνον 16, ἀλλ' ἐλαφυραγώγησαν τὴν σκηνὴν τοῦ Μαρδονίου (Ἡρδ. Θ, 70). Ἐν μετὰ ταῦτα χρόνοις ὑπέκυψαν πολλάκις εἰς τὴν Σπάρτην· ἀλλ' ὁ ναὸς τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς ἔμεινε καὶ τότε ἔτι ἄσυλον αὐτοῖς τοῖς Σπαρτιάταις ὅταν ἦσαν φυγάδες (Ἡρδ. ΣΤ, 72. Θ, 79. — Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 5. 202). Κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ἐκ μίσους

κατὰ τῶν Μαντινέων, συνετάχθησαν μετὰ τῆς Σπάρτης (Θουκ. Δ, 134), καὶ μετέσχον τῆς κατὰ τοῦ Ἄργους στρατείας (Θουκ. Ε, 57). Καὶ ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ πολέμου (394) ἔμειναν σύμμαχοι τῶν Σπαρτιατῶν (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 3, 13). Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην διεφώνησαν, καὶ τότε, μετὰ διαφόρους μάχας οἱ Τεγεᾶται προσῆλθον τοῖς Θηβαίοις, καὶ συνεπολέμησαν μετ' αὐτῶν ἐν Μαντινείᾳ. Μετέπειτα ἐξέπεσε πλέον ἡ Τεγέα τῆς πρώτης ἀκμῆς της· ἔμεινεν ὅμως ἐπὶ πολὺ ἔτι σπουδαῖον σημεῖον στρατηγικὸν καὶ συγκοινωνίας.

Τεγύρα ἢ Τεγύραι, μικρὰ πόλις τῆς Βοιωτίας, βορείως τῆς Κωπαΐδος λί-

μνης, παρὰ τῇ Ἀσπληδόνι, ἔχουσα ναὸν καὶ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐνταῦθα τῷ 375 π. Χ. ὁ Πελοπίδας μετὰ τοῦ ἱεροῦ λόχου τῶν 300 κατενίκησε πολὺ ἀνώτερον σῶμα Σπαρτιατῶν (Πλουτ. Πελ. 1).

Τεγύρειος, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος παρὰ Βοιωτοῖς, πρεσβεύουσιν ὅτι ὁ θεὸς ἐγεννήθη ἐν Τεγύρᾳ.

Τεγύριος, ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Θράκης, ὅστις τὸν Εὔμολπον ὑποδεχθεὶς. ἐνύμφευσε τὴν ἰδίαν θυγατέρα μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰσμάρου, ὃν καὶ, ἀποθανὼν, ἀφῆκε διάδοχόν του (Ἀπλλδ. Γ, 15, 4).

Τέθριππον, ἅρμα ἔχον τέσσαρας ἵππους ἐζευγμένους, ὧν συνήθως οἱ δύο μέσοι ἦσαν ζύγιοι, οἱ δὲ δύο πλάγιοι σειραφόροι,

κυρίως ἐν χρήσει εἰς τὰ ἱπποδρόμια, καὶ εἰς τὰς πομπὰς τῶν θριάμβων μᾶλλον παρὰ εἰς τὸν πόλεμον (Πινδ. Ὀλ. 13, 91. Ἡρδ. ΣΤ, 103. — Εὐρπ. Φοιν. 1555. — Ξνφ. Ἀνδ. Γ, 2, 15).

Τεθρώνιον, μικρὰ πόλις τῆς Φωκίδος ἐπὶ τοῦ Κηφισοῦ ποταμοῦ (Ἡρδ. Η, 33), ἢ Τ ι θ ρ ώ ν ι ο ν (Παυσ. Α. 34).

Τείθρας, ἴδ. Τ ί θ ρ α ς.

Τειρεσίας, περίφημος μάντις τῆς ἡρωϊκῆς ἐποχῆς, ἐκ τοῦ τ ε ῖ ρ α ς τὸ σημεῖον τοῦ οὐρανοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Σ. 405. Ὑμ. Ζ, 7)· ἐλέγετο Θηβαῖος, ἐκ τοῦ γένους τῶν Σπαρτῶν, υἱὸς τοῦ Εὐήρους καὶ τῆς Χαρικλοῦς (Ὁμ. Ὀδ. Κ, 492). Ἦν τυφλὸς ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας του, διότι ἀνήγγειλε τοῖς ἀνθρώποις τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ, ἢ ἡ Ἀθηνᾶ, διότι τὴν εἶδε γυμνὴν εἰς τὸ λουτρὸν, τῷ ἔρριψεν ὕδωρ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸν ἐτύφλωσεν. Ἡ Χαρικλὼ παρεκάλεσε τὴν θεὰν νὰ τῷ ἀποδώσῃ τὴν ὅρασιν· μὴ δυναμένη ὅμως τοῦτο ἡ Ἀθηνᾶ, τῷ ἔδωκε τὸ δῶρον τοῦ νὰ ἐννοῇ τὴν φωνὴν τῶν πτηνῶν, καὶ τῷ ἐχάρισε ῥάβδον ἥτις τὸν ὡδήγει· ἢ, κατ' ἄλλους, ἡ Ἥρα τὸν ἐτύφλωσεν, ὁ δὲ Ζεὺς τῷ ἔδωκε τὴν μαντικὴν καὶ μακροβιότητα ἑπτὰ ἢ ἐννέα γενεῶν (Ov. Met. III, 320), ὥστε ἔζησεν ἀπὸ τῶν χρόνων Κάδμου, τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν, μέχρι τῆς καταστροφῆς αὐτῆς ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων. Ἐμάντευε δὲ πρὸ πάντων ἐπὶ τοῦ Οἰδίποδος καὶ ἐπὶ τῶν δύο Θηβαϊκῶν πολέμων. Ὅτε ἐνίκησαν οἱ Ἐπίγονοι, ἔπεμψαν καὶ ἀνέθηκαν αὐτὸν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Μαντὼ ἢ Δάφνην εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνα· ἀλλ' ὁ Τειρεσίας ἀπέθανε καθ' ὁδὸν εἰς τὴν Τίλφουσαν πηγὴν, ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἁλιάρτου, ἔνθα ὁ Παυσανίας εἶδεν ἔτι τὸν τάφον του· εἶχε δὲ κενοτάφιον καὶ ἐν Θήβαις. Ἡ Μαντὼ, ἐντολῇ τοῦ Ἀπόλλωνος, πεμφθεῖσα εἰς Κολοφῶνα τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἵδρυσεν ἐκεῖ τὸ μαντεῖον τοῦ Κλαρίου Ἀπόλλωνος, καὶ νυμφευθεῖσα τὸν Κρῆτα Ῥάκιον, ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ υἱὸν τὸν Μόψον. Ὁ Τειρεσίας φέρει ἔτι καὶ εἰς τὸν Ἅιδην τὴν χρυσῆν ῥάβδον, καὶ μόνος μεταξὺ τῶν σκιῶν ἔχει εὔρωστον τὴν διάνοιαν καὶ τὴν λογικὴν δύναμιν. Πρὸς αὐτὸν ἔπεμψεν ἡ Κίρκη τὸν Ὀδυσσέα, ἵνα παρ' αὐτοῦ διδαχθῇ τὰ περὶ τῆς ἐπανόδου του (Ὁμ. Ὀδ. Κ, 492. Λ, 90). Λόγος τῆς πίστεως ταύτης εἰς τὴν μετὰ θάνατον δύναμιν αὐτοῦ ἦν ὅτι ὁ Τειρεσίας εἶχε διάφορα χρηστήρια ἔνθα, καίτοι νεκρὸς, ἐχρησμοδότει. Ἐν Βοιωτίᾳ, ἴσως κατὰ τὴν Τίλφουσαν πηγὴν, εἶχε χρηστήριον, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι ἐσίγησεν ὅτε ἐπῆλθε λοιμὸς εἰς τὸν Ὀρχομενόν. Οἱ Θηβαῖοι καὶ πολὺ μεταγενεστέρως ἐδείκνυον τὸ ο ἰ ω ν ο σ κ ό π ι ο ν ὅθεν ἐλέγετο ὅτι παρετήρει τοὺς οἰωνοὺς (Σφκλ. Ἀντγ. 999), ὡς καὶ τὸν Μ α ν τ ο ῦ ς δ ί φ ρ ο ν ἐφ' οὗ ἔλεγον ὅτι καθημένη ἐμάντευεν ἡ Μαντώ.

Τείσπης, υἱὸς τοῦ μεγάλου Κύρου, ἀγαπητὸς Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου (Ἡρδ. Ζ, 11).

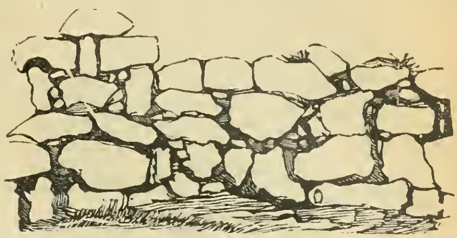
Τείχιον, πολίχνη τῆς Αἰτωλίας ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ὑλαίθου ποταμοῦ (Θουκ. Γ. 96). Ἐρείπια αὐτοῦ ὑποτίθενται τὰ κατὰ τὸ Λυκοχώρι.

Τειχιοῦς (ὁ), φρούριον ἐν Θεσσαλίᾳ, πλησίον τῶν Θερμοπυλῶν (Στρβ. — Στφ. Βυζ.).

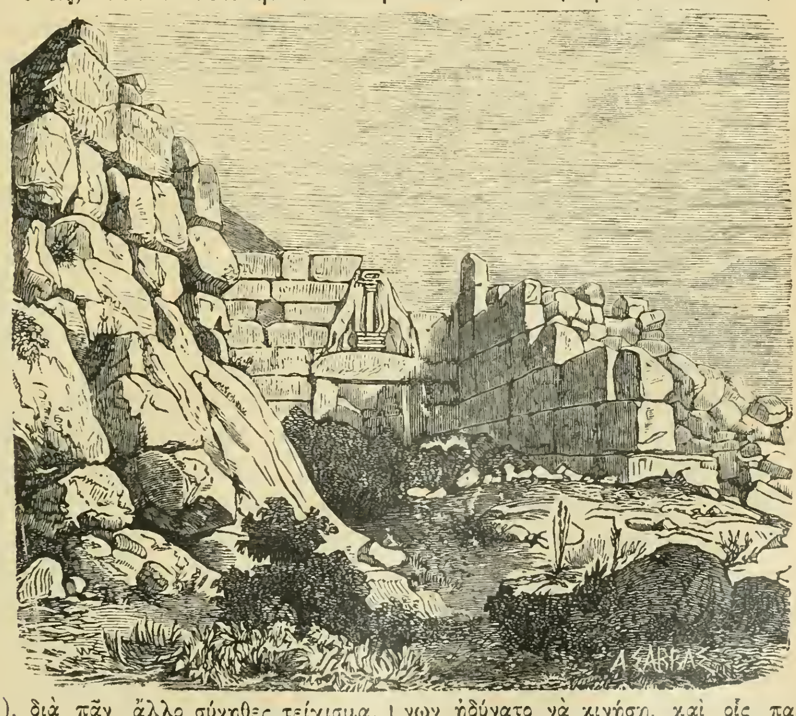
Τειχιοῦσα, ὀχυρὸν φρούριον πρὸς τῇ Μιλήτῳ ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Θουκ. Η, 26).

Τοιχοποιοὶ, ἄρχοντες, πιθανῶς ἐτήσιοι, χειροτονητοὶ ἐν Ἀθήναις, τὴν ἐπιτήρησιν τῶν τειχῶν καὶ τῆς διατηρήσεως αὐτῶν ἐπιτετραμμένοι. Εἷς αὐτῶν ἐξελέγη καὶ ὁ Δημοσθένης (Δμσθ. ΙΗ, 55. — Αἰσχ. κ. Κτησ. Σλ. 55—57).

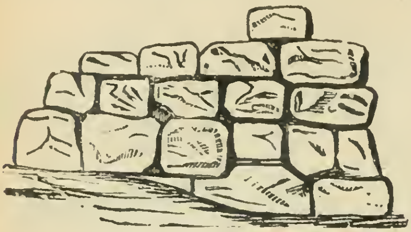
Τεῖχος, (τὸ), τὸ περιβάλλον καὶ ὀχυροῦν τὰς πόλεις, κατ᾽ἀντιδιαστολὴν τοῦ τοίχος (ὁ), διὰ πᾶν ἄλλο σύνηθες τείχισμα. Ἕνεκα τῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ διὰ πάσης τῆς κλασικῆς ἐποχῆς μονώσεως καὶ ἀπ᾽ἀλλήλων διαιρέσεως τῶν Ἑλληνικῶν πολιτειῶν, ἦν ἀνέκαθεν ἀναπόφευκτος πρὸς ἀσφάλειαν ὁ τῶν πόλεων τειχισμὸς (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 262). Αἱ ἀρχαιόταται πόλεις ἦσαν ε ὐ τ ε ί χ ε ι ς καὶ ε ὔ π υ ρ γ ο ι, περι-

βεβλημέναι δι᾽ ὀγκωδῶν τειχῶν, ἱκανῶν ν᾽ ἀνθίστανται εἰς τὴν σωματικὴν ῥώμην, εἰς ἣν μόνην εἶχον ν᾽ ἀντιτάττωνται. Ἦσαν δὲ τὰ «ἀρχαῖα ὠγύγια τείχη» (Παυσ. Β, 16, 25), ἅτινα καὶ Κ υ κ λ ώ π ι α ἐλέγοντο καὶ Π ε λ α σ γ ι κ ὰ, τὰ μὲν, ὡς ἐν Τίρυνθι, συγκείμενα ἐκ μεγίστων ἀκατεργάστων («ἀργῶν») λίθων, ὧν τον μικρότερον οὐδὲ ζεῦγος ἡμιόνων ἠδύνατο νὰ κινήσῃ, καὶ οἷς παρενετίθεντο πρὸς συναρμολόγησιν μικρὰ λιθάρια (Παυσ. Β, 25)· τὰ δὲ ἦσαν ἐκ μεγάλων

καὶ αὐτὰ λίθων, ἀνωμάλου σχήματος ἐπίσης, ἀλλὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον λελαξευμένων, ὥστε νὰ συναρμολογῶνται ἄνευ τῶν μικρῶν λιθαρίων, οἷα τὰ ἐν Μυκήναις· καὶ ἄλλα τέλος τὰ πολυγώνια, καθ' ἃ

οἱ ἀτάκτως πολύγωνοι λίθοι οὕτως ἐτέμνοντο διὰ μολιβδίνου λιθίνου κανόνος, τοῦ λεγομένου λεσβίου (Ἀρσττ. Ἠθ. Νικμ. Ε, 10), ὥστε αἱ ἑκατέρων ἐξέχουσαι καὶ εἰσέχουσαι γωνίαι ἐντελῶς ἀντεστοίχουν καὶ συνηρμολογοῦντο. Ὁ ῥυθμὸς δὲ τῆς μεγάλης ἐποχῆς τῆς τέχνης ἦν ὁ ἰσόδομος, καθ' ὃν οἱ λίθοι παραλληλοπέδως τεμνόμενοι, ἐτίθεντο οὕτως, ὥστε ἑκάστης σειρᾶς αἱ κάθετοι συναφαὶ ἀντεστοίχουν εἰς τὸ μέσον τῶν λίθων τῆς ἀνωτέρας καὶ κατωτέρας. Καὶ οὗτος μὲν ὁ ῥυθμὸς ὑπῆρχεν ἤδη κατὰ μέρος καὶ ὅτε ἐπεκράτει ὁ πολυγώνιος, ὡς φαίνεται φέρ' εἰπεῖν ἐν Μυκήναις· ἀλλὰ καὶ ἐκείνου ἡ ἐπιρροὴ ἐπεκράτει ἔτι μέχρι τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ὡς φαίνεται πολλαχοῦ, οἷον εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Θεμιστοκλέους καταρτισθεῖσαν Πνύκα ἐν Ἀθήναις, εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων τειχισθεῖσαν Δεκέλειαν, ἔνθα οὐχὶ πᾶσαι, ἀλλ' ἐνιαχοῦ αἱ ὁριζόντιαι καὶ αἱ κάθετοι γραμμαὶ παρεκκλίνουσι τῆς τακτικῆς διευθύνσεώς των. Τὰ τείχη ἠκολούθουν τὸ σχῆμα τῶν πόλεων ἢ τῶν λόφων οὓς ὠχύρουν· πολλάκις δ' ἐντὸς τοῦ ἑνὸς τείχους ἤγειρον καὶ δεύτερον, μάλιστα ἂν εἰς τὸ ἄκρον ἐκείνου ὑψοῦτο λόφος, ὡς ἀκρόπολιν. Κατὰ τὰς πύλας δὲ, ἤγειρον ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων ἤδη χρόνων, ὡς σώζονται ἐν Τίρυνθι καὶ Μυκήναις, πρὸς τὰ ἔξω προέχοντας πύργους, οἵτινες ἐλέγοντο ἐφεύρεσις τῶν Κυκλώπων (Plin. VII, 57), καὶ πολλάκις ὑπὸ τὰ τείχη κατεσκεύαζον σύριγγας (ἴδ.) καταλλήλους εἰς ἔρευναν καὶ εἰς προσβολήν. Αἱ τῆς Τίρυνθος ἦσαν ἀξιοσημείωτοι διὰ τὸ σύστημα τῆς θολοειδοῦς τῶν λίθων προεκκλίσεως. Κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους τὰ τείχη ᾠκοδομοῦντο εὐρύτατα, ὥστε, ὡς εἰς τὰ τοῦ Πειραιῶς, δύο ἅμαξαι ἠδύναντο νὰ διέρχωνται ἐπ' αὐτῶν παραλλήλως. Τινὰ τῶν τειχῶν ἐπὶ λιθίνων βάσεων εἶχον τὸ ἄνω μέρος ἐκ πλίνθων κατεσκευασμένον. Τὰς μὴ παραλίους δὲ πόλεις συνέδεον μετὰ τῶν λιμένων πολλάκις διὰ μακρῶν τειχῶν (ἴδ.).

Τέκμησσα, θυγάτηρ τοῦ Φρυγὸς Τεύθραντος ἢ Τελεύταντος, κατὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας εἰς αἰχμαλωσίαν περιελθοῦσα τοῦ Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου, ἐξ οὗ ἔσχεν υἱὸν τὸν Εὐρυσάκην (Σφκλ. Αἰ. 210. 331).

Τέκμων (ἡ), πόλις τῆς Μολοσσίδος ἐν Ἠπείρῳ (Στφ. Βυζ,).

Τεκταῖος, γλύπτης, μετὰ τοῦ Ἀγγελίωνος μαθητὴς τοῦ Διποίνου καὶ Σκύλλιδος ἐν Κρήτῃ, περὶ τὰ 530 π. Χ. Οἱ δύο ὁμοῦ συνειργάσθησαν, πλὴν ἄλλων ἀγαλμάτων, καὶ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἔχοντος τὰς τρεῖς Χάριτας εἰς τὴν ἀριστερὰν, καὶ τόξον εἰς τὴν δεξιὰν, ὃ φαίνεται ἐπιτετυπωμένον καὶ εἰς ἀττικὰ νομίσματα (Παυσ. Β, 32.—Πλούτ. π. Μουσ. Σελ. 2081).

Τέκταμος, εἰς διάφορα κείμενα καὶ Τέξαφος, Τεύταμος, Τεκταῦος, Τεκταῖος λεγόμενος, υἱὸς τοῦ Δώρου, ἔγγονος τοῦ Ἕλληνος, ἦλθεν ἐκ Θεσσαλίας μετ' ἀποίκων Δωριέων, Αἰολέων, Πελασγῶν, εἰς Κρήτην, καὶ ἐκεῖ ἐβασίλευσε· νυμφευθεὶς δὲ τοῦ Κρηθέως τὴν θυγατέρα, ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἀστέριον ἢ Ἀστερίωνα, νυμφευθέντα τὴν Εὐρώπην. Τινὲς θεωροῦσι τὴν ἐκ Θεσσαλίας ταύτην κάθοδον τῶν Δωριέων εἰς Κρήτην ὡς ἱστορικῶς ἀβάσιμον καὶ ἐπίνοιαν μεταγενεστέρων μυθογράφων (Διόδ. Δ, 60).

Τέκτων, πᾶς ὁ κατεργαζόμενος στερεὰν ὕλην, οἷον ξυλον, λίθον, μέταλλον, καὶ

ἐξ αὐτῶν οἴκους («τέκτονες ἐποίησαν θάλαμον καὶ δῶμα καὶ αὐλὴν» Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 315) πλοῖα, («ἄνδρες νηῶν τέκτονες» (Ὀδ. Ι, 126), ἁμάξας, («τέκτονας ἐδίδαξε ποιῆσαι σατίνας τε καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ» Ὁμ. Ὕμν. Ἀφρ. 12), σκεύη («τέκτονος ὃς χερσὶν ἐπίστατο δαίδαλα πάντα τεύχειν» Ὁμ. Ἰλ, Ε, 59)· προσέτι δὲ καὶ ὁ τορευτὴς(«κεραοξόος τέκτων» Ἰλ. Δ, 110).

Τελαμὼν, 1) δερμάτινος ἱμὰς δι' οὗ συνήθως ἐκ τοῦ δεξιοῦ ὤμου πρὸς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν ἀνηρτᾶτο τὸ ξίφος (Ὁμ. Ἰλ, Μ. 401. Ὀδ. Λ, 610.—Ἡρδ. Α, 171)· εἶχε πόρπην ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ πολλάκις ἐκοσμεῖτο δι' ἥλων ἀργυρῶν ἢ χρυσῶν ἢ καὶ πολυτίμων. Εἰς τελαμῶνα ἐκρέματο ἀπὸ τῶν ὤμων καὶ ἡ φαρέτρα, κατὰ τοὺς ὁμηρικοὺς δὲ χρόνους καὶ ἡ ἀσπὶς («δύο τελαμῶνες ὁ μὲν σάκεος» Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 404). Ἀλλὰ μετέπειτα ἀντικατέστησεν αὐτὸν ἡ ὀ χ ά ν η. — 2) Τ ε λ α μ ῶ ν α ς καλεῖ ὁ Βιτρούβιος (VI. 10) ἀγάλματά τινα προσανακεκλιμένα εἰς ὀρθοστάτας αἰγυπτιακῶν ναῶν πρὸς ἁπλῆν κόσμησιν.

Τελαμὼν, 1) υἱὸς τοῦ Αἰακοῦ, καὶ Ἐνδηΐδος, τῆς θυγατρὸς τοῦ Χείρωνος, ἀδελφὸς τοῦ Πηλέως, μεθ' οὗ διωχθεὶς ἐξ Αἰγίνης, ἕνεκα τοῦ φόνου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν Φώκου, ἦλθεν εἰς Σαλαμῖνα, διεδέχθη τὸν βασιλέα αὐτῆς Κυχθρέα, καὶ Περίβοιαν τὴν θυ-

γατέρα τοῦ Ἀλκαθόου νυμφευθεὶς, ἔσχεν υἱὸν τὸν Αἴαντα, ὅστις Τ ε λ α μ ώ ν ι ο ς ἐπελέγετο. Ἦν δ' ὁ Τελαμὼν καὶ εἷς τῶν θηρευτῶν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου, καὶ ἀργοναύτης καὶ τὸν Ἡρακλῆ συνώδευσε κατὰ τοῦ Λαομέδοντος. Ὡς ἀριστεῖον δὲ λαβὼν τὴν νέαν Ἡσιόνην, ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Τεῦκρον (Ἀπλλδ. Γ, 14, 6).—2) Πόλις εὐλίμενος τῆς Τυρρηνίας ἐν Ἰταλίᾳ, τὴν ἐπωνυμίαν λαβοῦσα παρὰ τῶν Ἀργοναυτῶν (Πολβ. Β, 27.—Διόδ.). Διετήρησε τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Τελέας, Ἀθηναῖος, χλευαζόμενος ἐπὶ πολυλογίᾳ (Ἀρσφ. Εἰρ. 1068).

Τελέδημος, Ἀργεῖος, ὀπαδὸς Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (Δμσθ. π. Στφ.).

Τελέθριον, ὄρος τῆς νήσου Εὐβοίας, πλησίον τῆς πόλεως Οἰχαλίας (Στρβ.).

Τέλειος, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἐτιμᾶτο ἐν Τεγέᾳ τῆς Ἀρκαδίας ἄγαλμα τοῦ Διὸς ἐκ τετραγώνων λίθων (Παυσ. Ἀρκ. 8, 39).

Τελέοντες, μία τῶν τεσσάρων φυλῶν εἰς ἃς κατὰ πρῶτον διῄρεσεν ὁ Ἴων τὸν ἀττικὸν λαὸν, δοὺς αὐταῖς κατὰ τὴν παράδοσιν, τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ· προφανῶς καὶ ἡ κατ' ἐπαγγέλματα ἢ κοινωνικὰς τάξεις διαίρεσις τῶν κατοίκων. Οἱ Τελέοντες ἦσαν πιθανῶς οἱ ἱερεῖς, οἱ τὰ ἱερὰ τελοῦντες (Στρβ. Η, 588. — Εὐρπ. Ἴων. ἐν χειρογράφοις. — Στφ. Βυζ. λ. Αἰγικορεῖς. — Ἀπλλδ. Α, 9, 16), ἢ ἴσως ἡ εὔπορος τάξις, οἱ τοὺς φόρους τελοῦντες. Ὁ Πλούταρχος (Σόλ. ΚΓ) γράφει αὐτοὺς Γ ε δ έ ο ν τ α ς, καὶ τοὺς ἐξηγεῖ ὡς τοὺς γεωργούς· ὁ δὲ Πολυδεύκης (Η, 109), γράφει Γ ε λ έ ο ν τ α ς, καὶ ταύτην τὴν γραφὴν ἐπικυροῦσιν ἐπιγραφαὶ ἰωνικῶν πόλεων (Κυζίκου, Κέω. Boeckh. C I. G. Ἀρ. 3078)· ἐστὶν ἑπομένως ἡ μόνη ὀρθὴ, δηλοῦσα τοὺς ἀρίστους, τοὺς λαμπροὺς, ἐκ τοῦ γ ε λ ε ῖ ν = γ ε λ ᾶ ν = λάμπειν, ἢ παραγομένη ἐκ τοῦ γ ε ώ λ ε ω ς, καὶ δηλοῦσα τοὺς γεωργοὺς, οὓς ὁ Πλούταρχος καταλέγει εἰς τὰς 4 φυλάς.

Τελεσία, πόλις ἐν Σαμνίῳ τῆς Ἰταλίας, πατρὶς Ποντίου, τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Σαμνιτῶν ἐν τῷ συμμαχικῷ πολέμῳ, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κατακτηθεῖσα ἐν τῷ δευτέρῳ καρχηδονικῷ πολέμῳ· εἶτα ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Liv. XXII, 13). Νῦν Τελέση.

Τελέσαρχος, εἷς τῶν ἐπισήμων πολιτῶν τῆς Σάμου (Ἡρδ. Γ, 183).

Τελεσθώ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσδ. Θεογ. 358).

Τελεσικράτης, Πυθιονίκης (Πίνδ. Πύθ. Θ).

Τελέσιλλα, Ἀργεία ποιήτρια λυρική, τῷ 510 π. Χ. ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Ἀργείων γυναικῶν εἰς τὸν εἰσβαλόντα Κλεομένην, βασιλέα τῶν Λακεδαιμονίων, ἀντιταχθεῖσα καὶ σώσασα τὴν πατρίδα αὐτῆς, δι' ὃ καὶ ἐστήθη αὐτῇ χαλκοῦν ἄγαλμα, ἔργον τοῦ Ἀθηναίου Νικηράτου. Ἀνάγλυφον παριστῶν αὐτὴν μετὰ περικεφαλαίας εἰς τὴν χεῖρα, βιβλίον δὲ παρὰ τοὺν πόδας, ὃ εἶδεν ὁ Παυσανίας ἐν Ἄργει (Β, 20), ἦν πιθανῶς τοῦ ἀνδριάντος τούτου ἀντίγραφον. Ἐλέγετο ὅτι, ὡς ὁ Τυρταῖος, ἐξήγειρε καὶ αὐτὴ τοὺς συμπατριώτας της εἰς ἀνδρείαν· ἀλλ' ἐκ τῶν ὕμνων αὐτῆς οὐδὲν σχεδὸν περιεσώθη (Πλούτ. — Ἀπλλδ. Γ, 5).

Τελεστήριον, ὁ ἐν Ἐλευσῖνι μέγας ναὸς τῆς Δήμητρος καὶ Περσεφόνης, ὁ ἄλλως καὶ Μέγαρον καὶ ἀνάκτορον λεγόμενος.

Τελέστης, 1) υἱὸς νόθος τοῦ βασιλέως Πριάμου (Ἀπλλδ. Γ, 12, 5). — 2) Κρής, πατὴρ τῆς Ἰάνθης (Ov. Met IX, 717) — 3) Ὁ τελευταῖος βασιλεὺς τῆς Κορίνθου, πέμπτος μετὰ τὸν Βάκχιν, υἱὸς τοῦ Ἀριστομήδους ἢ Ἀριστοδήμου, ἦρξεν ἐπὶ 12 ἔτη, περὶ τὰ 758-747, καὶ ἀπέθανε φονευθεὶς (Παυσ. Β, 4, 4). — 4) Περίφημος διθυραμβογράφος ἐκ Σελινοῦντος, ζῶν ἐπὶ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου, εἰς οὓς, κατὰ Πλούταρχον, τινὰ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ ἀνεφέροντο. — 5) Ὀρχηστής, ὅστις εἰς τὸ δρᾶμα τοῦ Αἰσχύλου «Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας» διὰ μιμικῶν ὀρχήσεων συνώδευε τὰ χορικὰ ᾄσματα, παριστῶν τὰς ᾀδομένας πολεμικὰς πράξεις. — 6) Εἷς τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ Δημοσθένους (Κ. Ἀνδρτ. Σλ. 611).

Τελεσφόρος, ἓν τῶν ἐπιθέτων τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Τελετή, ἴδ. Μυστήριον.

Τελευταγόρας, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Εὐρώπης, μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου (Ἀπολλδ. Β. 7, 8).

Τελεύτας, εἷς τῶν ἐπισήμων Φρυγῶν, αἰχμαλωτισθεὶς ἐν Τροίᾳ μετὰ τῆς θυγατρός του Τεκμήσσης ὑπὸ Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου (Σφκλ. Αἰ. 210). Κατ' ἄλλους Τεύθρας.

Τελευτίας, Σπαρτιάτης γενναιότατος, ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως Ἀγησιλάου, διῴκει τῷ 392-390 τὸν σπαρτιατικὸν στόλον ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ, ὑποστηρίζων τοῦ ἀδελφοῦ του τὰς ἐπιχειρήσεις (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8. — Πλούτ. Ἀγησ. ΚΑ). Εἶτα ἐπέμφθη ὡς ναύαρχος εἰς Κύπρον, Ῥόδον καὶ Αἴγιναν, ἔνθα καί, ἀφ' οὗ ὁ Γοργώπας ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Χαβρίου, ἀνέλαβε τὴν ὑπερτάτην ἀρχηγίαν, καὶ ἔβλαψε σπουδαίως τοὺς Ἀθηναίους, θαρραλέως εἰ καὶ ἀνεπιτυχῶς τὸν Πειραιᾶ προσβαλών. Τῷ 382 ἐκπεμφθεὶς ἀρχηγὸς κατὰ τῆς Ὀλύνθου, ἤρατο λαμπρὰν νίκην. Τὸ δ' ἐπιὸν ἔτος, συγκροτήσας μάχην ἄνευ τῶν δεουσῶν προφυλάξεων, ἐφονεύθη, καὶ ὁ ὑπ' αὐτὸν στρατὸς κατεστράφη (Ξνφ. Ἑλλν. Ε, 3, 6. — Διοδ. ΙΕ, 21).

Τελέων, υἱὸς τοῦ Ἴωνος ἐξ Ἀθηνῶν, σύζυγος τῆς Ζευξίππης, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἀργοναύτην Βούτην, γενάρχην τῶν Βουταδῶν. Ὀρθότερον Γελέων (ἴδ. Τελέοντες), ἐξ οὗ ἡ ἀρχαία φυλὴ τῶν Γελεόντων ἐν Ἀθήναις. Πατὴρ προσέτι καὶ τοῦ Ἄργου καὶ τοῦ Ἐριβώτου (Ἀπλλδ. Ῥδ. Α, 72).

Τέλη, 1) ἢ τιμήματα ἐλέγοντο ἐν Ἀθήναις αἱ τέσσαρες φορολογικαὶ τάξεις εἰς ἃς ὁ Σόλων διῄρεσε τὸν λαὸν τῆς Ἀττικῆς, τοὺς πεντακοσιομεδίμνους, τοὺς Ἱππεῖς, τοὺς Ζευγίτας καὶ τοὺς Θῆτας. Ἐξ αὐτῶν, οὗτοι μὲν ἦσαν ἀτελεῖς, οἱ δὲ λοιποὶ κατέβαλλον κατὰ διαφόρους ἀναλογίας εἰς τὸ δημόσιον. Καὶ τῶν μὲν ζευγιτῶν τὸ φορολογητέον κεφάλαιον ἐξελαμβάνετο 7πλάσιον τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν, ὄντων

οὐχὶ πλειόνων τῶν 150—200 μεδίμνων ἢ μετρητῶν· τῶν δὲ ἱππέων εἰς τὸ 10πλάσιον τῶν εἰσοδημάτων, ὄντων κατ' ἐλάχιστον ὅρον ἐκ 300 μεδίμνων· τῶν δὲ πεντακοσιομεδίμνων, ἐχόντων τοὐλάχιστον 500 μεδίμνων εἰσόδημα, ὑπελογίζετο τὸ φορολογητέον κεφάλαιον εἰς τὸ δωδεκαπλάσιον, ἤτοι εἰς τοὐλάχιστον ἓν τάλαντον. Τελεῖν δὲ ἐλέγετο ἐν γένει καὶ εἰς ἓν τῶν 4 τελῶν ὑπάγεσθαι, ὥστε καὶ «θητικὸν τελεῖν» (Δμσθ. πρ. δηρτ. 1067) ἐσήμαινεν ἁπλῶς ὑπάγεσθαι εἰς τῶν θητῶν τὴν κατηγορίαν.—2) Τέλη ἐν Σπάρτῃ ἦσαν οἱ τὰς ἀνωτάτας πολιτικὰς θέσεις κατέχοντες (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 2.23), ἐνίοτε συμπεριλαμβάνοντες καὶ τοὺς ἐφόρους· ἐνίοτε δὲ κατ' ἀντίθεσιν αὐτῶν, «οἱ Ἔφοροι καὶ τὰ τέλη.»

Τέλης, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Λυσιδίκης, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Τελλῆναι, πόλις ἀρχαία τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν ἀρχαίοις χρόνοις καταστραφεῖσα (Στρβ.—Διον. Ἁλικ.).

Τελλιάδαι, ἐπίσημος γενεὰ οἰωνοσκόπων ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου (Ἡρδ. Θ, 37).

Τελλίας, μάντις ἐξ Ἤλιδος, ὁ γενάρχης τῶν Τελλιαδῶν. Κατ' αὐτοῦ τὴν ὑπόδειξιν οἱ Φωκεῖς ἐνίκησαν τοὺς Θεσσαλοὺς, 600 διὰ νυκτὸς ἐπ' αὐτοὺς ἐπιπεσόντες, ἀφοῦ διὰ γύψου ἤλειψαν ἑαυτοὺς καὶ τὰ ὅπλα των (Ἡρδ. Η, 27).

Τέλλος, Ἀθηναῖος, περὶ οὗ ὁ Σόλων ἔλεγεν εἰς τὸν βασιλέα Κροῖσον ὅτι ἦν ὁ εὐδαιμονέστατος τῶν ἀνθρώπων, διότι ἔζησε πάντοτε αὐτάρκης μετὰ τῆς μετρίας περιουσίας του, ἐπολέμησε γενναίως, καὶ πεσὼν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ἐτάφη δημοσίᾳ δαπάνῃ (Ἡρδ. Α, 30.—Λουκ. Ἐπσκ. 10).

Τέλμα τῆς Ἀθηνᾶς, ἐν Ἀθήναις ὑδάτιον παρὰ τῷ Ἰλισσῷ (Rang. Ant. Hllen. II, ἀρ. 879).

Τελμησσὸς καὶ **Τελμισσὸς,** 1) πόλις ἐπίσημος καὶ ἀνθοῦσα τῆς Λυκίας, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Καρίας, ἐπὶ ἀκρωτηρίου καλουμένου Τελμισσὶς καὶ ἐπὶ ὁμωνύμου κόλπου (Στρβ. ΙΔ, 666.— Liv. XXXVII, 16, 56. 38, 39).—2) Πόλις τῆς Καρίας, 60 στάδια ἀπέχουσα ἀπὸ τῆς Ἁλικαρνασσοῦ, ἴσως ἡ αὐτὴ, γνωστὴ διὰ τοὺς μάντεις αὐτῆς (Ἀρρ. Α, 25, 8.—Cic. Div. I, 41).—3) Ὄρος τῆς Λυδίας ὑπὲρ τὸν Ξάνθον ποταμὸν (Παλαιφ.).—4) Ποταμὸς τῆς Σικελίας, ῥέων παρὰ τῇ Ἐγέστῃ (Αἰλ. Π. Ἱ. Β, 33).

Τελμισσὸς, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Θεμιστοῦς, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῶν Ὑπερβορείων. Ἐκ Καρίας ἐλθὼν, ἔκτισεν αὐτόθι ναὸν τοῦ πατρός του, ὅστις διὰ τοῦτο δῆθεν, ἐννοεῖται μᾶλλον διὰ τὴν πόλιν Τελμισσὸν, ἐπεκλήθη Τελμίσσιος (Στφ. Βυζ. λ. Γαλεῶται).

Τέλφουσα, πόλις τῆς Ἀρκαδίας ἐπὶ τοῦ Λάδωνος ποταμοῦ (Πολύβ. — Διόδ.) Θέλπουσσα παρὰ Παυσανίᾳ.

Τελχῖν, 1) υἱὸς τοῦ Εὔρωπος, δολοφονήσας μετὰ τοῦ Θελξίωνος Ἆπιν, τὸν βασιλέα τοῦ Ἄργους (Ἀπλλδ. Β, 1, 1).—2) Βασιλεὺς τῆς Σικυῶνος, πατὴρ τοῦ Ἄπιος (Παυσ. Β, 5).

Τελχῖνες, ἀρχαιότατον γένος τῆς νήσου Ῥόδου, ἐκ Κρήτης προελθόντες πρῶτον εἰς Κύπρον καὶ εἶτα εἰς Ῥόδον, ἥτις ἀπ' αὐτῶν καὶ Τελχινὶς ὠνομάζετο πρὶν (Στρβ. ΙΔ, σλ. 653)· ἐννέα τὸν ἀριθμὸν, καὶ πρῶτοι ἐπινοήσαντες τὴν χώνευσιν τοῦ χαλκοῦ καὶ τοῦ σιδήρου, κατασκευάσαντες δὲ τὸ δρέπανον τοῦ Κρόνου, καὶ προσέτι τὴν τρίαιναν τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ θεῶν ἀγάλματα, Ἀθηνᾶς, Ἥρας, Νυμφῶν, Διὸς, Ἀπόλλωνος, οἷς τὸ ἐπώνυμον Τελχινίων ἀπεδόθη. Κατὰ Διόδωρον (Ε, 55) ἦσαν υἱοὶ τῆς θαλάσσης (ὑπερθαλασσίου καταγωγῆς), τὸν Ποσειδῶνα ἀναθρέψαντες, οἱ αὐτοὶ τοῖς Κουρήταις ἐν Κρήτῃ, ἐθεωροῦντο δ' ἀσκοῦντες καὶ γοητείας. φθοροποιοὺς πολλάκις, ὅτε

καὶ Θελγῖνες ἐλέγοντο, ἐκ τοῦ θέλγειν. Ὁ δὲ Στράβων λέγει ὅτι ἐδυσφημήθησαν οὕτως ὑπὸ φθονερῶν ὁμοτέχνων. Εἰς τὴν Σικυῶνα (ἴδ.), ἀρνηθεῖσαν αὐτοῖς τὸν μισθὸν τῆς ἐργασίας των, ἔπεμψεν ὁ Ἀπόλλων φθοροποιὸν νόσον. Ἀφ' ἑτέρου λέγεται ὁ Ἀπόλλων θανατώσας αὐτοὺς ὡς ἐχθροὺς τῶν θεῶν. Ἔχουσί τι τὸ κοινὸν κατὰ τὸν χαρακτῆρα μετὰ τῶν σημερινῶν Γύφτων ἢ Βοεμῶν.

Τελχινὶς, τὸ πρῶτον ὄνομα τῆς Ῥόδου, ἐκ τῶν Τελχίνων (Στρβ.).

Τελώνης. Ἐν Ἀθήναις τὰ πλεῖστα τῶν δημοσίων τελῶν ἐξεμισθοῦντο, ἤτοι ἐνῳκιάζοντο, διὰ δημοπρασίας ὑπὸ τῶν πωλητῶν, διατελούντων ὑπὸ τὴν Βουλήν, εἰς ἰδιώτας, πολλάκις μετοίκους, ἢ εἰς ἑταιρίας, ὧν ὁ πρόεδρος ἐλέγετο ἀρχώνης ἢ ἀρχιτελώνης. Ἐκαλοῦντο δὲ πολλάκις καί, κατὰ τὸ εἶδος τοῦ τέλους, οἱ τελῶναι εἰκοστῶναι, πεντηκοστολόγοι, κτλ. Ὤφειλον δὲ νὰ καταβάλλωσι καὶ ἀσφαλείας καὶ ἐγγυήσεις διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων ἃς ἀνελάμβανον πρὸς τὸ δημόσιον. Οἱ τελῶναι ἐξῃροῦντο τῆς στρατολογίας, μετεχειρίζοντο πρὸς σύναξιν τῶν τελῶν ἐκλογεῖς, ἐπέβλεπον τὰς ἀγορὰς, τοὺς λιμένας, τὰ εἰσαγόμενα ἐμπορεύματα, περὶ ὧν λέγει ὁ Πλούταρχος (π. πολυπραγμ.), ὡς ἂν ὡμίλει σήμερον. «Καὶ γὰρ τοὺς τελώνας βαρυνόμεθα καὶ δυσχεραίνομεν, οὐχ ὅταν τὰ ἐμφανῆ τῶν εἰσαγομένων ἐκλέγωσιν, ἀλλ' ὅταν τὰ κεκρυμμένα ζητοῦντες, ἐν ἀλλοτρίοις σκεύεσι καὶ φορτίοις ἀναστρέφωνται». Ἐδύναντο δ' οἱ τελῶναι διὰ στάσεως, ἀπαγωγῆς, καὶ διαφόρων ἄλλων ἐνδίκων τρόπων νὰ καταδιώξωσιν εἰς τὰ δικαστήρια τοὺς τὰ τέλη μὴ καταβάλλοντας. Αὐτοὶ δ' ὤφειλον μέρος τῆς ἐκμισθώσεως νὰ προκαταβάλωσι· τὰς δ' ἑτέρας δόσεις, προσκαταβλήματα λεγομένας, νὰ καταθέτωσιν εἰς ὡρισμένας προθεσμίας· ὁ δὲ καθυστερῶν ἦν ἄτιμος, καὶ ἂν τὸ δικαστήριον ἔκρινε τοῦτο ἀναγκαῖον, καὶ ἐφυλακίζετο. Ἂν ἡ ὀφειλὴ δὲν ἀπετίνετο κατὰ τὴν ἐνάτην πρυτανείαν, ἐδιπλασιάζετο· ἂν δ' ἐξηκολούθει καθυστερῶν, κατελαμβάνοντο τὰ κτήματα αὐτοῦ, καὶ εἰσήγετο δίκη περὶ δημεύσεως (Δμσθ. κ. Τμκρ.).

Τεμαθίας, ὄρος ἐν Πελοποννήσῳ, ἐκτεινόμενον πρὸς νότον μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀκρίτα (Παυσ. Δ, 34).

Τέμαχος, κομμάτιον ἐδεσμάτων, κατὰ σχολιαστὴν Ἀριστοφάνους, ἰδίως τὰ τεμάχια τῶν ταριχευμένων ἰχθύων· ὁμοίως καὶ κατ' Ἀθήναιον (Η), καθ' ὃν ὁ Αἰσχύλος ἔλεγε τὰς τραγῳδίας του τεμάχη τῶν Ὁμήρου μεγάλων δείπνων.

Τεμενῖτις, νοτία πύλη τῆς πόλεως τῶν Συρακουσῶν, καλουμένη κατὰ τὸν ἐκεῖ κείμενον ναὸν τοῦ Τεμενίτου Ἀπόλλωνος (Θουκ. ΣΤ, 75, 100.—Στφ. Βυζ.).

Τέμενος, τμῆμα γῆς ἀπὸ τῶν πέριξ πρὸς ἰδίαν τινὰ χρῆσιν ἀποκεχωρισμένον (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 572. Μ, 313. Τ, 391. Ὀδ. Ζ, 293), ὡς συνήθως τὸ πρὸς καλλιέργειαν: «Δμῶες Ὀδυσσεῖος τέμενος μέγα κοπρίσσοντες» (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 550). Ἴδ. καὶ Ἰλ. Ζ, 194. Υ, 184. Ἰδίως ὅμως ἐπεκράτησε τέμενος νὰ λέγηται τὸ περὶ ναόν τινα, ἢ ἐν γένει εἴς θεότητά τινα ἀνατεθειμένον ἱερὸν χωρίον (Ἡσύχ.), ἄλσος, αὐλή, καὶ αὐτὸς ὁ ναὸς (καὶ ἐν Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 148. Ὀδ. Θ, 363).

Τέμεσα ἢ Τέμψα καὶ Τεμέση, 1) πόλις παρὰ τοῖς Βρουτίοις κατὰ τὸν Τεριναῖον κόλπον, μία τῶν ἀρχαιοτέρων πόλεων τῆς Αὐσωνίας εἰς τὴν νοτίαν Ἰταλίαν, ῥωμαϊκὴ ἀποικία. Παρῆγεν οἶνον καλὸν (Στρβ. ΣΤ, 251, 255.—Liv. XXXIV, 45.—Cic. Verr. V, 16). Ἐρείπια εἰς πύργον τοῦ Λύκου (Torre di Lupo). — 2) Πόλις ἀρχαιοτάτη, ἔχουσα μεταλλεῖα χαλκοῦ (Ὁμ. Ὀδ. Α, 184), κατὰ τοὺς σχολιαστὰς, ἡ ἐν Κύπρῳ, ἐπίσης διὰ τὰ μέταλλα αὐτῆς φημιζομένη, Ταμησὸς εἶτα κληθεῖσα (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 20, 21. —Στρβ.).

Τέμμινες, ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς Βοιωτίας, ἐξ ἀρκτῴων μερῶν εἰς αὐτὴν μετοικήσαντες (Ἀρστφ. Ἀχρν. 477—Στρβ.).

Τέμπη (τὰ), χαράδρα στενωτάτη καὶ 49 στάδια μακρὰ, πρὸς τὰ βορειανατολικὰ χωροῦσα μεταξὺ τῶν ὑψηλῶν, καθέτων, προκυπτόντων ἢ ὑποχωρούντων κρημνῶν τῶν δύο συναντωμένων θεσσαλικῶν ὀρέων, τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὄσσης. Πᾶν σχεδὸν τὸ πλάτος αὐτῆς καταλαμβάνει ἡ κοίτη τοῦ Πηνειοῦ, πλὴν στενῆς διόδου κατὰ τὸ χεῖλος αὐτοῦ· μόνον δὲ κατὰ τὰ δύο πέρατα εὐρυνομένη ὁπωσοῦν, λαμβάνει τὸ σχῆμα στενῆς κοιλάδος. Θαυμάσιον ἐστὶ τὸ κάλλος τῆς ἀγρίας ταύτης φάραγγος συνδυαζόμενον μετὰ τῶν χαρίτων συμφύτου κοιλάδος διαρρεομένης. Λαμπρὰν χρωμάτων ἀντίθεσιν παράγουσιν οἱ ὑπέρυθροι, κάθετοι, παντοίως κεκοιλωμένοι κρημνοὶ, μετὰ τῶν καλυπτόντων αὐτοὺς πολυχρόων φυτῶν καὶ θάμνων καὶ δένδρων. Καὶ ὁ μὲν Ὄλυμπος κατέρχεται ἀποτόμως σχεδὸν πανταχοῦ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ· μεταξὺ δὲ τῶν κρημνῶν τῆς Ὄσσης καὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ παρατείνεται στενὴ ταινία εὐφόρου γῆς, καὶ ἐνιαχοῦ εὐρύνεται καὶ εἰς μικρὰς πεδιάδας καταπρασίνους, καὶ σκιαζομένας ὑπὸ δρυῶν, δαφνῶν καὶ πλατάνων. Ὁ ποταμὸς ῥέει ἡσύχως, ὁτὲ μὲν εὐρύτερος, ὁτὲ δ' ὑπὸ τῶν βράχων συστελλόμενος, καὶ εἰς τὰ στενώτερα μέρη τῆς δεξιᾶς ὄχθης φαίνονται ἔτι ἴχνη ἀρχαίας ἁμαξιτῆς ὁδοῦ. Ἐκεῖ δὲ, ἐν τοῖς ἀποτόμοις κρημνοῖς τῆς Ὄσσης, ὑπάρχει ῥῆγμα στενώτατον, δυσχερεστάτη εἴσοδος εἰς τὴν κοιλάδα, ὃν ἄλλοτε ὠχυρωμένον διὰ φρουρίου μικροῦ (Liv XLIV, 6). Περὶ ἐν τέταρτον δὲ τῆς ὥρας ἀνατολικώτερον ἀναγινώσκεται ἔτι ἐπὶ τοῦ λείου ἐξεσμένου κρημνοῦ ἡ ἐπιγραφή: L Cassius Longinus Procos. Tempe muniuit (ἴδ. Caes. B. G. III, 34). Εἰς μίαν τῶν εὐρυτέρων θέσεων ἦν τὸ πάλαι ἱδρυμένος βωμὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, γενικῆς εὐλαβείας ἀπολαμβάνων. Ἐπιστεύετο ὅτι σεισμὸς ἔσχισε τὴν χαράδραν, ἐν ᾧ πρὶν πᾶσαι αὗται αἱ Θεσσαλικαὶ κοιλάδες ἐκαλύπτοντο ὑπὸ ὕδατος (Στρβ.Θ,430). Τούτου ἕνεκα ἐφρόνει καὶ ὁ Ξέρξης ὅτι καλῶς ποιοῦντες οἱ Θεσσαλοὶ ὑπετάγησαν, διότι ἂν μόνον ἤθελε προσχώσει τὸν Πηνειὸν ἦσαν κατεστραμμένοι (Ἡρδ.Ζ,129). Νῦν λέγεται καὶ Λυκόστομον.—Καὶ ἄλλας ἐξόχως ὡραίας χαράδρας ἐκάλουν Τέμπη ἐν τῇ ἀρχαιότητι, βεβαίως κατὰ τὰ Θεσσαλικὰ, ὡς τὰ Ἐλώρια Τέμπη ἐν Σικελίᾳ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἐλώρου (Ov. Fast IV, 487), καὶ παρὰ τοῖς Σαβίνοις τὴν κοιλάδα ἣν διαρρέει ὁ Οὐελῖνος (Cic. ad Att. IV, 15).

Τέμπυρα, χωρίον ἐν Θράκῃ, ἔχον δύσφημόν τινα στενωπὸν μεταξὺ Τραϊανουπόλεως καὶ Μαξιμιανουπόλεως, πιθανῶς τὰ Κορπίλων στενὰ, δι' ὧν ὁ Βροῦτος καὶ ὁ Κάσσιος ἀπῆλθον εἰς Φιλίππους (Liv. XXXVIII, 41. — Ov. Trist. I, 10. 22).

Τέμψα, ἴδ. Τέμεσα.

Τενέα, πόλις 60 στάδια τῆς Κορίνθου πρὸς νότον ἀπέχουσα, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὰς Μυκήνας, εἶχεν ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐδῶ ἐλέγετο θρέψας ὁ Πόλυβος τὸν Οἰδίπουν

(Στρβ. Η, 380). Ἀλλ' ἴδ. Cic. ad Att. VI, 2, 3). Νῦν Χιλιομόδι.

Τενέας, ποταμὸς τῆς κάτω Ἰταλίας (Στρβ.). Νῦν Τινίας.

Τένεδος, νῆσος ἓν μίλιον ἀπέχουσα ἀπὸ τῆς Τρωϊκῆς παραλίας τῆς μικρᾶς Ἀσίας, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, ἐχούσης δύο λιμένας, ὧν ὁ εἷς ἐλέγετο βόρειος (Ἡρδ. Α, 151)· ἐπιστεύετο ὅτι ἐκαλεῖτο πρὶν Λεύκοφρυς, καὶ μετωνομάσθη ἔπειτα κατὰ Τέννην (ἴδ.), τὸν υἱὸν τοῦ Κύκνου. Ὁ Ὅμηρος λέγει τὸν Ἀπόλλωνα «ἶφι ἀνάσσοντα» ἐν ταύτῃ τῇ νήσῳ. Ἀρχαιότατα ἤδη ἦτο ἐπίσημος (Στρβ. ΙΓ, 604). Οἱ Πέρσαι ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας των κατὰ τῆς Ἑλλάδος κατέλαβον αὐτὴν (Ἡρδ. ΣΤ, 31). Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου συνεμάχει μετὰ τῶν

Ἀθηνῶν (Θουκ. Β, 2), καὶ ἔμεινε καὶ μετὰ ταῦτα αὐτοῖς συντεταγμένη, μέχρις οὗ ἡ Ἀνταλκίδειος εἰρήνη ἀπέδωκεν αὐτὴν εἰς τὴν Περσίαν, ἧς ἀπέσεισεν αὖθις τὸν ζυγὸν ἐπὶ τῶν Μακεδονικῶν χρόνων. Ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς ἦν ἡ Τένεδος σπουδαῖος ναυτικὸς σταθμὸς (Πολϐ. ΙΣΤ, 34. ΚΖ, 6. — Liv. XXXI, 16. XLIV, 28). Ἐπὶ τοῦ Μιθριδατικοῦ πολέμου ὁ Λεύκουλλος συνεκρότησεν ἐνταῦθα σπουδαίαν ναυμαχίαν (Πλούτ. Λούκ. Γ. — Cic. Arch. IX, 21. 4. Mur. XV. 33).

Τέννης, υἱὸς τοῦ Κύκνου, βασιλέως τῶν Κολωνῶν ἐν Τρωάδι, καὶ τῆς Προκλείας, ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἀδελφὸς τῆς Ἡμιθέας. Διαβληθεὶς ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς του, ἐνεκλείσθη μετὰ τῆς ἀδελφῆς ὑπὸ τοῦ πατρός των εἰς κιβώτιον, καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐξεβράσθη δ' εἰς τὴν νῆσον Λεύκοφρυν, ἣν μετωνόμασε Τένεδον, καὶ ἐβασίλευσεν ἐπ' αὐτῆς. Ἀναγνωρίσας δ' εἶτα ὁ Κύκνος τὴν ἀθωότητα τοῦ υἱοῦ του, ἦλθε πρὸς αὐτὸν εἰς Τένεδον, καὶ ἀμφότεροι ἐθανατώθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως. Τὸν Τέννην ἐτίμων ὡς ἥρωα οἱ Τενέδιοι (Παυσ. Ι, 14. 2). Κατὰ δὲ Διόδωρον (Ε, 83), ἦν πρῶτος οἰκιστὴς τῆς νήσου, πρὶν οὔσης ἐρήμου.

Τέντυρα, πρωτεύουσα νομοῦ τῆς ἄνω Αἰγύπτου, εἰς τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Νείλου· εἶχε ναοὺς τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Ἀθὼρ (Ἀφροδίτης), καὶ κατῳκεῖτο ὑπὸ δεξιῶν ἁλιέων τῶν κροκοδείλων (Στρβ. ΙΖ, 814. —Juv. IX, 35). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα (Δενδέρα), καὶ ἀξιόλογα λείψανα ἀμφοτέρων τῶν ναῶν, φερόντων ἱερογλυφικὰς ἐπιγραφὰς τῶν χρόνων τῆς Κλεοπάτρας. Μικρὸν δὲ βορειότερον, εἰς Λατιόπολιν (Ἐσνὲ), ὑπάρχουσι λαμπρὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τῆς Ἴσιδος, οἰκοδομηθέντος, κατ' ἐπιγραφὰς, ὑπὸ τοῦ Θουτμάσιος, τῆς ιη' δυναστείας (1783 π. Χ.)· καὶ ἐν αὐτοῖς εὑρέθη ὁ περίφημος ζῳδιακὸς κύκλος, ἔχων τὴν πλήρη παράστασιν τῶν 12 ζῳδίων, καὶ ἀπαχθεὶς εἰς Παρισίους.

Τέραμβος, υἱὸς τοῦ Εὐήρου καὶ τῆς Νύμφης Ὀρσηΐδος, ἀγαπηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πανὸς καὶ τῶν Νυμφῶν διότι ἔπαιζε καλῶς τὸν ποιμενικὸν αὐλὸν, εἶτα δ' ὡς ἀπειθὴς αὐτοῖς μεταμορφωθεὶς εἰς μέγαν κάνθαρον, καλούμενον Τεράμϐυκα (Ἀντ. Λιβ. 22).

Τεργέστη, κώμη, εἶτα πόλις ἐν Ἰλλυρίᾳ, εἰς τὸν βορειότατον μυχὸν τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, τὸν Τεργεσταῖον κόλπον. Οἱ Ῥωμαῖοι, ἐπὶ τῶν πολέμων κατὰ τῶν Ἰαπόδων, ἀναγνωρίσαντες τῆς θέσεως ταύτης τὴν καταλληλότητα, ηὔξησαν τὴν πόλιν, ταχέως ἔκτοτε ἀναπτυχθεῖσαν διὰ τοῦ ἐμπορίου (Στρβ. Ε, 215. Ζ, 314. — Mel. II, 4, 3).

Τερεδὼν, 1) Πόλις τῆς Βαϐυλωνίας ἐπὶ τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ (Διον. Πργ. 982. — Πτολμ. Ε, 20. — 2) Αὐλήτριά τις ἐν Ἀθήναις (Ἀρστφ. Θσμφρ. 1181).

Τερέντιος, 1) Ἀφρικανὸς (Afer), ἐν Καρχηδόνι γεννηθεὶς τῷ 185 π. Χ., ἦλθε νεώτατος ὡς δοῦλος εἰς Ῥώμην. Ὁ κύριος αὐτοῦ, Τερέντιος Λουκάνος, ἀφορῶν εἰς αὐτοῦ τὴν ἀγχίνοιαν καὶ τὴν καλλονήν, τὸν ἀνέθρεψε καλῶς, τὸν ἀπηλευθέρωσε, καὶ τῷ ἔδωκε τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ ῥωμαϊκὸν ὄνομα. Ἐπεδόθη δ' εὐθὺς εἰς τὴν κωμικὴν ποίησιν, καὶ ἐπιδοκιμασθεὶς καὶ ἀγαπηθεὶς ὑπὸ πολλῶν τῶν ἐπισήμων Ῥωμαίων, ἰδίως ὑπὸ Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ, ἀφ' οὗ ἔγραψε καὶ ἀνεβίβασεν εἰς τὴν σκηνὴν ἓξ κωμῳδίας, ἀπῆλθε σπουδῶν ἕνεκα εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἅμα ἐπανελθών, τῷ 159, ἀπέθανε, μόλις 26 ἐτῶν, ἀφεὶς μίαν θυγατέρα. Οἱ τίτλοι τῶν ἓξ κωμῳδιῶν του, τῶν μόνων ἃς ἔγραψε, καὶ αἵτινες σώζονται, εἰσὶ πάντες Ἑλληνικοί. «Ἀνδρία· Εὐνοῦχος· Ἑαυτὸν τιμωρούμενος· Ἀδελφοί· Ἕκυρα· Φορμίων». Ἔγραψε δ' αὐτὰς κατὰ πρωτότυπα τῆς νέας ἀττικῆς κωμῳδίας, τὰς μὲν δύο τελευταίας κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον, τὰς λοιπὰς δὲ κατὰ τὸν Μένανδρον, ὥστε ἡ διατήρησις αὐτῶν ἐστὶ πολύτιμος καὶ διὰ τὴν μέχρι τινὸς γνῶσιν τῶν ἀπολεσθέντων Ἑλληνικῶν ἀριστουργημάτων. Διακρίνεται διὰ τὴν περιγραφὴν τῶν χαρακτήρων καὶ τὴν δραματικὴν οἰκονομίαν, ὡς ἐν γένει ἡ νέα κωμῳδία, ἀλλ' ὡς αὐτή, ἐλαττοῦται τῶν ἀρχαίων ὡς πρὸς τοῦ σαρκασμοῦ τὴν ὀξύτητα. Καὶ ὡς πρὸς τὴν εὐγένειαν τῆς γλώσσης καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπιμέλειαν τῆς συνθέσεως διαφαίνεται πάντοτε ἐν αὐταῖς ἡ ἐπιρροὴ τῆς Ἑλληνικῆς μορφώσεως, ὥστε καὶ κατ' αὐτὸν τὸν Καίσαρα ἦν «ἡμίτομος Μένανδρος» (Dimidiatus Menander. Suet. Vit. Ter.). Ἀλλὰ μιμητὴς μόνον ἦν, οὐχὶ μεταφραστὴς τοῦ Μενάνδρου. — 2) Τερέντιος Οὐάρρων Ἀτακινὸς ἐκ τῆς Ναρβονικῆς Γαλλίας, ἔνθα ὁ ποταμὸς Ἄταξ, ἔζη ἀπὸ 83-37 π. Χ., καὶ ἐβάδισε καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὰ ἴχνη Ἑλλήνων ποιητῶν, γράψας ἔπος ἐπιγραφόμενον «Ἀργοναῦται» ἢ «Ἀργοναυτικά», ἐλευθέραν ἀπομίμησιν τῶν τοῦ Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου. Τοῦτο ἐξετιμᾶτο ὑπὲρ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ἄλλα δ' αὐτοῦ μνημονεύονται τὸ ἐπιγραφόμενον «Χωρογραφία», ἀστρονομικὸν περὶ οὐρανοῦ καὶ γῆς· ἄλλα «Ἐφημερίς», περὶ ἀτμοσφαιρικῶν φαινομένων, κατ' Ἄρατον. Ὁ Ὁράτιος τὸν λέγει καὶ ποιητὴν σατυρῶν, ὁ Ὀβίδιος καὶ ὁ Προπέρτιος ἐλεγείων. Σώζονται δ' αὐτοῦ ἀποσπάσματα μόνον.

Τέρετρον, ἐργαλεῖον ξυλουργικὸν πρὸς διάτρησιν (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 246. Ψ. 198). Ἡ εἰκὼν κατ' ἀρχαῖον πρωτότυπον· ἡ

δ' ἑτέρα κατ' εἰκόνα νῆς Πομπηίας, παριστῶσαν τὸν Δαίδαλον, (ὃν ὁ Πλίνιος (VII, 57) λέγει ἐφευρετὴν τοῦ τερέτρου ἢ τρυπάνου), κατασκευάζοντα χαλκῆν αἶγα διὰ τὴν Πασιφάην, καὶ ἔχοντα παρ' ἑαυτῷ κατὰ γῆς

τὸ λεπτότερον τέρετρον τῶν τορευτῶν, κινούμενον διὰ χορδῆς τόξου, δι' ὃ καὶ τὸ τόξον ἐστὶ πλησίον αὐτοῦ.

Τέριννα (ἡ), ἀποικία Κροτωνιατῶν εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν τῶν Βρουττίων, ἐπὶ κόλπου Τεριναίου κατ' αὐτὴν καλου-

μένου (Θουκ. ΣΤ, 104). Κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Ἀννίβα, καὶ ἔκτοτε πλέον δὲν ἀνιδρύθη.

Σώζονται δὲ τὰ ἐρείπια αὐτῆς κατὰ τὴν Ἁγ. Εὐφημίαν (Στρβ. ΣΤ, 256.—Liv. VIII, 24).

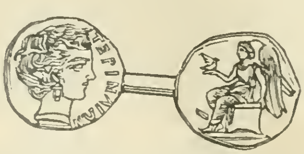
Τέρμα, ἡ στήλη κατὰ τὸ πέρας τοῦ σταδίου. Ἴδ. Νύσσα.

Τέρμερα (τὰ), πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, μεταξὺ Καρίας καὶ Λυδίας, ἐπὶ τοῦ Τερμερίου ἀκρωτηρίου, ἀπέχοντος 40 στάδια τῆς νήσου Κῶ (Ἡρδ. Ε, 37.—Στρβ.—Στφ. Βζ.). Παροιμιακῶς ἐλέγετο «Τερμέριον κακὸν» τὸ μέγα κακὸν, εἴτε διότι τοιοῦτο ἐπέσυρον ἐφ' ἑαυτοὺς οἱ Τερμέριοι ἕνεκα ἰδίων κακουργιῶν, εἴτε δι' ἃ αὐτοὶ ἔπραττον κακὰ, πειραταὶ ὄντες (Πλούτ. Θησ.). Ἴδ. Τέρμερος.

Τέρμερος, διαβόητος μυθολογούμενος λῃστὴς ἐν Θεσσαλίᾳ, συντρίβων τὰς κεφαλὰς τῶν ἐκεῖθεν διερχομένων. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐφόνευσεν αὐτὸν ὁ Ἡρακλῆς (Πλούτ. Θησ. ΙΑ). Πιθανώτερον ἐξ αὐτοῦ τὸ παροιμιακὸν «Τερμέριον κακόν» Ἴδ. Τέρμερα.

Τερμησὸς, πόλις τῶν Ἀρενάκων εἰς τὴν Ταρρακωνικὴν Ἱσπανίαν ἐπὶ κρημνοῦ ἀποτόμου δυτικῶς τῆς Νουμαντίας κειμένη. Πολλάκις ἀποκρούσαντες ἐπιθέσεις καὶ πολιορκίας τῶν Ῥωμαίων, ἐβιάσθησαν τέλος τῷ 98 π. Χ. οἱ κάτοικοι νὰ μετοικήσωσιν εἰς τὴν πεδιάδα, εἰς πόλιν ἀτείχιστον (Ἀππ. ΣΤ, 76. 99). Ἡ ἄνω πόλις νῦν Τέρμη.

Τερμησσὸς καὶ Τελμησσὸς, 1) Πόλις τῆς Πισιδίας ὀχυρὰ καὶ εἰς δυσπόρθητον θέσιν κειμένη, εἰς τὰ ὕψη τοῦ Ταύρου,

ὑπὲρ τὸν ποταμὸν Καταρράκτην, καὶ παρὰ στενωπόν. Ἕνεκα τῆς ὀχυρότητος αὐτῆς ἀπέφυγε νὰ τὴν προσβάλῃ ὁ Ἀλέξανδρος (Στρβ. ΙΓ, 630.—Ἀρρ. Α, 27, 5. 28, 1). — 2) Ἴδ. Περμησσός.

Τερμίλαι (οἱ), Κρῆτες ἀρχαιότατα μεταβάντες εἰς Λυκίαν μετὰ τοῦ Σαρπηδόνος, καὶ εἶτα Λύκιοι κληθέντες ἀπὸ Λύκου τοῦ υἱοῦ τοῦ Πανδίονος, εἰ καὶ οἱ ὅμοροι αὐτοῖς ἐξηκολούθουν νὰ τοὺς ὀνομάζωσι Τερμίλας, ἤτοι τοὺς ὁμόρους (Ἡδ. Α, 173.—Παυσ. Α, 19).

Τέρμος, ποταμὸς τῆς νήσου Σαρδοῦς, παραρρέων τῇ πόλει Κύρνῳ (νῦν Ἀρογεινήσιος).

Τέρμων (ὁ), Ὅρος, ἡ τῶν ὁρίων προστάτις θεότης τῶν Ῥωμαίων, τῶν τε δημοσίων, τοῦ κράτους, καὶ τῶν ἰδιωτικῶν κτήσεων. Ἡ λατρεία αὐτῆς ἐπιστεύετο εἰσαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Νουμᾶ. Ἐτελεῖτο δὲ πρὸς τιμὴν αὐτῆς κατ' ἔτος, τῇ 21 Φεβρουαρίου, ἑορτὴ, τὰ Τερμινάλια (Διον. Ἁλκρ. Β, 9.—Πλούτ. Νουμ.).

Τέρπανδρος, ἐξ Ἀντίσσης τῆς νήσου Λέσβου, ποιητὴς καὶ μουσικὸς τῆς 25-35 Ὀλ. Λέγεται πρῶτος τελειοποιήσας τὴν λύραν, διὰ συμπληρώσεως τῶν 4 αὐτῆς χορδῶν εἰς 7. Προσέτι ἐφημίζετο ὡς ὁ ἐπινοήσας πρῶτος μουσικὰ σημεῖα, καθ' ἃ ὁμοιομόρφως πανταχοῦ νὰ ψάλλωνται τὰ ὁμηρικὰ ἔπη, καὶ αὐτὸς δὲ συνέταξε μελῳδίας, αἵτινες, ἕνεκα τοῦ κάλλους αὐτῶν, ἐπὶ πολὺ ἐπεκράτησαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μουσικὴν, Λέσβιαι καλούμεναι. Εἰς τοὺς ἐν Δελφοῖς μουσικοὺς ἀγῶνας ἐπὶ Ὀλ. 27-33 ἐνίκησε τετράκις ἐπανειλημμένως· καὶ ἤδη τῷ 676 π. Χ. κατ' ἐντολὴν τοῦ χρησμοῦ, εἰς Σπάρτην κληθεὶς, ἵνα διὰ τῆς ἐπιρροῆς τῆς μουσικῆς του κατευνάσῃ ἐκεῖ ἐξαφθέντα ἐμφύλια πάθη, ἐνίκησεν εἰς τὸν πρῶτον μουσικὸν ἀγῶνα τοῦ Καρνείου Ἀπόλλωνος. Ἐκ τῶν ποιήσεων αὐτοῦ δύο μόνον στίχοι περισώζονται, καὶ τούτων ἡ γνησιότης ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἤδη ἠμφισβητεῖτο (Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ, 50.—Πλούτ.—Στρβ.).

Τέρπιος, πατὴρ τοῦ ἀοιδοῦ Φημίου (Ὁμ. Ὀδ. Χ, 330).

Τερψίας, Ἰσθμιονίκης (Πίνδ. Ὀλ. ΙΓ, 60).

Τερψιχόρη, ἡ Μοῦσα ἡ εἰς τοὺς χορούς καὶ τὰς ὀρχήσεις ἐντερπομένη (Ἡσδ. Θεογ. 78. — Πλάτ. Φαῖδρ. 259).

Τερψίων, Μεγαρεύς, εἷς τῶν μαθητῶν τοῦ Σωκράτους (Πλάτ.).

Τεσσαράκοντα (οἱ), ἦσαν ἐν Ἀθήναις δικασταὶ κατ' ἔτος κληρούμενοι καὶ «κατὰ δήμους περιϊόντες», ἵνα δικάζωσιν ἐκεῖ τὰς μικρὰς δίκας «αἰκίας καὶ βιαίων», καὶ πάσας τὰς μὴ ὑπερβαινούσας τὴν διεκδίκησιν 10 δραχμῶν, ἵνα μὴ ἀναγκάζωνται οἱ δημόται νὰ ἔρχωνται μακρόθεν εἰς τὰ δικαστήρια διὰ μικροῦ λόγου ἀξίους διαπληκτισμοὺς καὶ δι' ἐλαχίστας ποσότητας. Πρὶν ἦσαν τὸν ἀριθμὸν 30· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐξώσεως τῶν Λ' τυράννων ηὐξήθησαν εἰς 40, «μίσει τοῦ ἀριθμοῦ», κατὰ Πολυδεύκην (ΙΑ, 100.—Ἀρστт. Πλτκ. Δ, 13, 2. — Δμσθ. πρ. Πανταίν. 976. — Λεξ. Ῥητ. Φώτ. 310, 21).

Τετραδαρχία, ἴδ. Τετραρχία.

Τετράδραχμον, ἀργυροῦν νόμισμα τῶν Ἀθηνῶν, περιλαμβάνον 4 τῶν τότε δραχμῶν, κατὰ μὲν τὸν σταθμὸν ἴσον πρὸς 3, $^{60}/_{100}$ τῶν νῦν δραχμῶν (φράγκων), κατὰ δὲ τὴν ἀξίαν, ἀναλόγως τῆς τιμῆς τοῦ σίτου, τριπλάσιον.

Τετρακέφαλος Ἑρμῆς, ἐν Ἀθήναις εἰς διασταύρωσιν ὁδῶν τοῦ ἔσω Κεραμεικοῦ, ἄγαλμα, ἢ μᾶλλον τετράγωνος στήλη μετὰ τεσσάρων κεφαλῶν τοῦ Ἑρμοῦ, προστάτου τῶν ὁδῶν, ἑκάστης κεφαλῆς οὔσης πρὸς μίαν τῶν ὁδῶν ἐστραμμένης (Ἡσύχ. —Φωτ. λεξ.—Ἐπίγρ. ἐν Ἀνθλ.).

Τετρακόσιοι, βουλὴ ὀλιγαρχικὴ ἐν Ἀθήναις, ἀντικαταστήσασα τὴν τῶν 500 μετὰ τὸ Σικελικὸν πάθημα. Ἤδη ἀπὸ Κίμωνος εἶχεν ἀρχίσει ἡ ἐνέργεια τῶν ἑταιριῶν, αἵτινες ἐπεδίωκον τὴν τοῦ πολιτεύματος μεταρρύθμισιν. Αἱ κωμῳδίαι τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ ἡ δίκη τῶν Ἑρμοκοπιδῶν εἰσὶν ἀποδείξεις πόσον ὑπόπτως διέκειτο ἡ τότε ἄρχουσα μερὶς πρὸς τοὺς ἀντιπολιτευομένους. Ἀλλὰ μετὰ τὴν μεγάλην ἧτταν ἐν Σικελίᾳ πάντες συνεῖδον τὴν ἀνάγκην δραστηρίας μεταρρυθμίσεως, καὶ ἐξελέγησαν δέκα πρόβουλοι (ἴδ.), ἵνα σκεφθῶσι περὶ τῶν ἀναγκαίων μεταβολῶν εἰς τὸ πολίτευμα. Ὁ Ἀλκιβιάδης, ἀπελθὼν ἐκ Σπάρτης πρὸς τὸν Τισσαφέρνην, συνέδεσε σχέσεις μετὰ τοῦ ἐν Σάμῳ ἀττικοῦ στόλου, καὶ ὑπεσχέθη τὴν ὑποστήριξιν τῶν Περσῶν, ἐὰν ἐν Ἀθήναις, ἔνθα τὰ δημόσια διεῖπεν ὁ ἄσπονδος αὐτοῦ ἐχθρὸς Ἀνδροκλῆς, ἀντικαθίστατο κυβέρνησις ὀλιγαρχική. Τὰ τῆς ὀλιγαρχίας ἐφρόνουν ἐν τῷ στόλῳ καὶ ὁ Φρύνιχος καὶ ὁ Πείσανδρος, ἀμφότεροι ὅμως πολλαχῶς οὐχὶ καλῆς ἀπολαύοντες ὑπολήψεως. Καὶ ὁ μὲν Φρύνιχος, μισῶν τὸν Ἀλκιβιάδην, ἀπέκρουσε τὰς προτάσεις αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ Πείσανδρος ἐδέχθη ν' ἀπέλθῃ εἰς Ἀθήνας ἵνα ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα. Κατώρθωσε δὲ τὴν συνένωσιν πασῶν τῶν ἐνεργειῶν εἰς ἀπὸ κοινοῦ δρᾶσιν, καὶ ἀνετέθη αὐτῷ νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ τοῦ Τισσαφέρνους. Καὶ οὗτοι μὲν δὲν ἐπέτυχον· ἀλλ' ἀφ' οὗ εἰς διαφόρους νήσους ἐγκατέστησε τὴν ὀλιγαρχίαν, ἐπανελθὼν ὁ Πείσανδρος κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 411 π. Χ., κατώρθωσε νὰ ψηφισθῇ ἡ κατάργησις διαφόρων δημοκρατικῶν θεσμῶν, πρὸ παντὸς δὲ τοῦ σπουδαιοτάτου πάντων, τοῦ νόμου περὶ γραφῆς παρανόμων, νὰ παύσῃ ἡ δημοτικὴ μισθοδοσία, καὶ νὰ ἐκλεγῶσιν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας 5 πρόεδροι, οἵτινες προσεξελέξαντο ἄλλους 100, ἀνὰ 10 ἐξ ἑκάστης φυλῆς, καὶ ἐκ τούτων ἕκαστος ἀνὰ ἄλλους 3· ὥστε πάντες ὁμοῦ ἐγένοντο 400, ἀντικαταστήσαντες τὴν βουλὴν τῶν 500, ἣν ἐξεδίωξαν διὰ τῆς βίας. Περιώρισαν δὲ καὶ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου εἰς μόνους 5000· καὶ ἠδύναντο νὰ συγκαλῶσιν αὐτὴν κατὰ βούλησιν. Ἡ κυβέρνησις αὕτη ἤρξατο διαπραγματεύσεων μετὰ τῆς Σπάρτης. Ἀλλ' αἱ ἐλπίδες ὠφελίμου συνθηκολογίας ἢ ὑποστηρίξεως ἐκ μέρους τῆς Περσίας, εἰς ἃς ἀπέβλεπων ὁ δῆμος συγκατένευσεν εἰς τὴν τοι-

αύτην μεταβολήν, δὲν ἐπηλήθευσαν, καὶ μετ' οὐ πολὺ καὶ αὐτοὶ οἱ ὀλιγάρχαι διεφώνησαν πρὸς ἀλλήλους, καὶ οἱ μὲν τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν, ὡς ὁ Φρύνιχος, ὁ Πείσανδρος, ὁ Ἀντιφῶν, ἐμελέτων καὶ παρεσκεύαζον προδοσίαν εἰς τὴν Σπάρτην, ἐν ᾧ ἄλλοι, ὡς ὁ Θηραμένης, ὁ Ἀριστοκράτης, ἔκκλησιν εἰς συμβιβασμὸν μετὰ τοῦ δήμου. Ἡ Εὔβοια ἀπεσπάσθη· οἱ τότε ἐν Σάμῳ ναυαρχοῦντες, ἰδίως ὁ Θρασύβουλος καὶ ὁ Θράσυλος, ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας· καὶ τότε προσεκλήθη ὁ Ἀλκιβιάδης, ὅστις οὐδέποτε ἔκλινεν εἰλικρινῶς πρὸς τὴν ὀλιγαρχίαν, καὶ ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῆς κυβερνήσεως, καὶ ὁ δῆμος ἀνέτρεψε τοὺς τετρακοσίους, μετὰ τετράμηνον αὐτῶν ἀρχήν. Ὁ Φρύνιχος ἐδολοφονήθη, ὁ Ἀντιφῶν κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ἄλλοι ἔφυγον εἰς Δεκέλειαν πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας. Ἡ ἀρχαία βουλὴ ἐνιδρύθη ἐκ νέου· ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἐκκλησιαστικὸν, δηλαδὴ ὁ μισθὸς διὰ τὰς συνελεύσεις τοῦ δήμου ἔμεινε κατηργημένος, διὰ τοῦτο ἐξηκολούθησεν ἔτι ἐπί τινα χρόνον ἡ ἐκκλησία τοῦ δήμου συγκειμένη ἐκ 5000, καὶ ἄλλαι τινὲς ἐκ τῶν γενομένων μεταρρυθμίσεων διετηρήθησαν, ἀλλ' ἀγνοεῖται ἐπὶ πόσον (Θουκ. Η, 87-97).

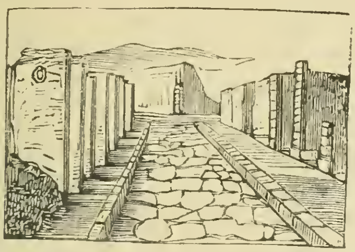
Τετράκωμος, ἐν Ἀττικῇ ἀρχαιότατος σύνδεσμος, περὶ τὸ Ἡράκλειον, τεσσάρων κωμῶν, αἵτινες ἦσαν οἱ Πειραιεῖς, Θυμοιτάδαι, Φαληρεῖς καὶ Ξυπεταιῶνες.

Τετραλογία. Ἐπειδὴ αἱ θεατρικαὶ παραστάσεις ἐν Ἑλλάδι ἐτελοῦντο δι' ἡμέρας, ἀπὸ τῆς αὐγῆς μέχρι τῆς ἑσπέρας, διὰ τοῦτο ἀνέκαθεν, ἀπὸ τοῦ Αἰσχύλου ἤδη, ὁ ἐν Ἀθήναις κατὰ τὰ Διονύσια εἰς αὐτὰς διαγωνιζόμενος ποιητὴς ὤφειλε νὰ προσάγῃ τέσσαρα ὁμοῦ δράματα, ἅτινα νὰ πληρῶσι τὸ τῆς ἡμέρας διάστημα. Συνέκειτο δ' ἡ τ ε τ ρ α λ ο γ ί α αὕτη ἐκ τριῶν τραγῳδιῶν καὶ ἑνὸς σατυρικοῦ δράματος, συνεχομένων διὰ τῆς ὑποθέσεως. Πλήρης ἀττικὴ τετραλογία οὐδεμία διατηρεῖται. Τῆς Ὀρεστείας τοῦ Αἰσχύλου ἔχομεν τὰς τρεῖς τραγῳδίας, «Ἀγαμέμνονα, Χοηφόρους καὶ Εὐμενίδας»· τοῦ δὲ σατυρικοῦ δράματος γινώσκεται μόνον τὸ ὄνομα «Πρωτεύς». Ἐξ ἀρχαίων σημειώσεων γνωστοὶ εἰσὶν οἱ ἑπόμενοι τίτλοι τετραλογιῶν. Τοῦ Αἰσχύλου α) Ἡ τετραλογία «τῶν Περσῶν (Φινεύς, Πέρσαι, Γλαῦκος, Προμηθεύς)». β) Ἡ «Λυκουργεία (Ἠδῶνες, Βασσαρίδαι, Νεανίαι, Λυκοῦργος)»· ἡ «Οἰδιπόδεια (Λάϊος, Οἰδίπους, οἱ Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, Σφίγξ)». Καὶ ἐκ συγχρόνου τετραλογίας Ἀριστίου, τοῦ υἱοῦ Πρατίνα, μνημονεύονται τρία δράματα· «ὁ Περσεύς, ὁ Τάνταλος καὶ οἱ Παλαισταί», τὸ τελευταῖον, δρᾶμα σατυρικὸν, ἔργον τοῦ πατρός του, ὃ ἀνεβίβασεν ὁ Ἀριστίας εἰς τὴν σκηνήν, συμπληρώσας αὐτὸ διὰ τῶν τριῶν τραγῳδιῶν. Μνημονεύεται προσέτι τετραλογία τοῦ Πολυφράδμονος, καὶ αὐτὴ «Λυκουργεία» καλουμένη. Ὡς πρὸς τὰς τραγῳδίας τοῦ Σοφοκλέους οὐδεμία σώζεται μαρτυρία περὶ τῆς εἰς τετραλογίας συναρμολογίας αὐτῶν. Τετραλογιῶν δὲ τοῦ Εὐριπίδου εἰσὶ γνωστοὶ οἱ ἑπόμενοι τίτλοι· α) ἡ τῆς Ἀλκήστιδος» τετραλογία, ἣν ἀπετέλουν τὰ δράματα «αἱ Κρῆσσαι, Ἀλκμαίων ἐν Ψωφῖδι, Τήλεφος, Ἄλκηστις». β) «Ἡ Μήδεια», ἧς μέρη «Μήδεια, Φιλοκτήτης, Δίκτυς, Θερισταί»· γ) ἡ «Τρωάδων διδασκαλία», ᾗ ἀνῆκον ὁ «Ἀλέξανδρος, Παλαμήδης, Τρῳάδες, Σίσυφος». Πρὸς τὸν Εὐριπίδην ἀντηγωνίσθη τότε ὁ Ξενοκλῆς διὰ τετραλογίας, ἧς μέρη ἦσαν «Οἰδίπους, Λυκάων, Βάκχαι καὶ Ἀθάμας». Μνημονεύεται καὶ τοῦ Φιλοκλέους Πανδιονὶς, πιθανῶς καὶ αὐτὴ τετραλογία κατὰ τὰς Αἰσχυλίους, εἰ καὶ τὰ μέρη αὐτῆς δὲν ἀναφέρονται. Καὶ τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ Μιλήτου ἡ μνημονευομένη «Οἰδιπόδεια», τετραλογία φαίνεται καὶ αὐτὴ οὖσα. Ἐξ ὑποθέσεώς τινος δὲ τῶν «Φοινισσῶν» τοῦ Εὐριπίδου ἐγένετο γνωστὸν ὅτε τὸ δρᾶμα τοῦτο συνεδιδάχθη ὁμοῦ μετὰ τοῦ «Οἰνομάου» καὶ τοῦ «Χρυσίππου» τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ· τοῦ δὲ τετάρτου δράματος δὲν διετηρήθη ἡ ἐπιγραφή. Ὁμοίως καὶ τῆς τετραλογίας τῆς διδα-

χθείσης μετὰ τοῦ Εὐριπίδου τὸν θάνατον μόνον τρεῖς τίτλοι γινώσκονται, «Ἰφιγένεια ἐν Αὐλίδι, Ἀλκμαίων ἐν Κορίνθῳ, Βάκχαι». Ὁ Σουΐδας λέγει ὅτι ὁ Σοφοκλῆς «ἦρξε τοῦ δρᾶμα πρὸς δρᾶμα ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ μὴ τετραλογίαν», ἐξ οὗ πρέπει νὰ εἰκασθῇ ὅτι κατ' ἀρχὰς μὲν ἐδιδάσκοντο τέσσαρα ἀλληλουχούμενα δράματα ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, τὴν δ' ἐπιοῦσαν ἄλλα τόσα τοῦ ἀνταγωνιζομένου αὐτῷ, εἶτα δὲ, κατ' εἰσήγησιν τοῦ Σοφοκλέους, πρὸς μείζονα ποικιλίαν, ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἀνὰ ἓν (ἢ ἀνὰ δύο, ἓν τραγικὸν καὶ ἓν εὔθυμον ἢ σατυρικὸν) ἑκάστου τῶν ἀντιπάλων.

Τετράμνηστος, υἱὸς Ἀσύσου, Σιδώνιος, εἷς τῶν ναυάρχων τοῦ Ξέρξου (Ἑρδ. Ζ, 98).

Τετραόδιον, ἡ διασταύρωσις δύο ὁδῶν. Σταυροδρόμιον.

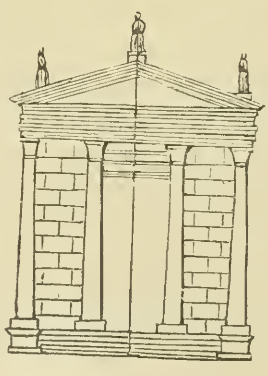

Τετράπολις, πολλαχοῦ σύνδεσμος πολιτικὸς ἢ καὶ θρησκευτικὸς τεσσάρων πόλεων, ὡς α) ἐν Ἀττικῇ, βορείως τοῦ Πεντελικοῦ, συνδέουσα ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων τοὺς δήμους Μαραθῶνα, Οἰνόην, Προβάλινθον, Τρικόρυθον, περὶ τὴν λατρείαν ναοῦ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἡ Τετράκωμος (ἴδ.) ἡ Πειραϊκή. — β) ἐν Δωρίδι (Ἐρικὸς, Πίνδος, Βοῖον, Κυτίνιον).—γ) ἐν Λυκίᾳ (Κίβυρα, Οἰνόανδα, Βουβὼν, Βάλβουρα).—δ) ἐν Συρίᾳ (Ἀντιόχεια, Ἀπάμεια, Λαοδίκεια, Σελεύκεια).

Τετραπυργία, πόλις εἰς τὰ νότια τῆς Καππαδοκίας, ἧς πολλὰ σώζονται ἐρείπια ἐν Ἰγγεσοῦ (Πολύβ.—Πτολμ. Ε, 7).

Τετραρχία, ἡ τετραχῆ πολιτικὴ διαίρεσις χώρας ἢ λαοῦ τινος. Οὕτω διῃρεῖτο ἀρχαιότατα ἡ Θεσσαλία εἰς τέσσαρας τετραρχίας, καὶ τὴν διαίρεσιν ταύτην ἐπανέφερε πάλιν ὁ Φίλιππος, θέλων νὰ διασπάσῃ αὐτῆς τὴν ἑνότητα (Δμσθ. κ. Φιλ. Β, 117. — Εὐρπ. Ἀλκστ. 1154. — Στρβ. Θ, 430. —Ἁρπκρ. λ.).—Ἕκαστον τῶν τριῶν Γαλατικῶν ἐθνῶν, τῶν καταλαβόντων ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ τὴν Γαλλογραικίαν, διήρεσε τὴν μερίδα ἑαυτοῦ εἰς τέσσαρας τετραρχίας (Στρβ. ΙΒ, 566. 567), καὶ διέμειναν ὑπὸ 12 τετράρχας μέχρις οὗ ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας περιῆλθον πάντες ὑπὸ τὸν Δηϊόταρον (Ἀππ. Μιθρ. ΜΣΤ. Συρ. Ν. Ἐμφυλ. Δ, 88. — Liv. Epit. XCIV. Cic. pr. Deiot. XV). Τετράρχας εἶχον καί τινα τῶν ἐθνῶν τῆς Συρίας, καὶ ἐν Παλαιστίνῃ Τετράρχαι ἐλέγοντο ἡγεμόνες τινὲς τοῦ οἴκου τοῦ Ἡρώδου (Ἰωσηπ. Ἰνδ. Ὀρχλ. ΙΔ, 2, 13.—ΙΖ, 8, κλ.—Plin. V, 16. 19).

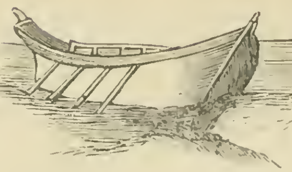
Τετράστυλος, ὁ ναὸς ὁ ἔχων πρὸ τῆς εἰσόδου στοὰν ἐκ τεσσάρων κιόνων· τε-

τράστυλος δὲ ἀμφιπρόστυλος ὁ ἔχων ὁμοίαν στοὰν καὶ κατὰ τὴν ὀπισθίαν πλευράν.

Τετρήρης, ναῦς, οὐχὶ ἡ ἔχουσα τέσσαρας σειρὰς κωπῶν, ὡς ἡ τριήρης ἡ ἔχουσα τρεῖς, ἀλλ' ἡ ἔχουσα μόνον τέσσαρας κώπας ἑκατέρωθεν (Διόδ. ΙΘ). Μετὰ Διονύσιον ἐν Σικελίᾳ, ἐγένετο ἀπόπειρα ναυπηγίας πλοίων μετὰ σειρῶν κωπῶν πλειόνων τῶν 3,

ἀλλ' εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν δὲν ἐχρησίμευσαν.

Τευθέα, κώμη τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, ἑνωθεῖσα εἶτα μετὰ τῆς παρακειμένης Δύμης (Παυσ. Η, 27).

Τευθέας, ποταμὸς τῆς Ἤλιδος, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀλφειὸν (Στρβ.).

Τεῦθις, πόλις κατὰ τὸ κέντρον κειμένη τῆς Ἀρκαδίας πρὸς τῷ Ὀρχομενῷ, ἐπίσημος μέχρι τῆς ἱδρύσεως τῆς Μεγαλοπόλεως, ἔκτοτε δὲ παρακμάσασα. Τινὲς ἐκλαμβάνουσιν ὡς αὐτὴν ταύτην καὶ τὴν Τευθέαν (Παυσ. Η, 27, 4. 28, 2). Ἡ νῦν Δημητσάνα.

Τευθρανία, πρωτεύουσα τῆς Μυσίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ τοῦ Καΐκου ποταμοῦ, κτίσμα τοῦ Τεύθραντος (Ξνφ. Ἀνβ. Β, 1, 3. Ἑλλ. Γ, 16. — Αἰσχ. Ἱκέτ. 565). Περὶ αὐτὴν τὸ Τεύθραντος πεδίον (Ἡρδ. Β, 10.—Πινδ. Ὀλ. Θ, 107).

Τεύθρας, 1) Υἱὸς Πανδίωνος, πατὴρ τοῦ Θεσπίου, βασιλεὺς τῆς Μυσίας, διάδοχόν του ἐγκαταστήσας τὸν γαμβρόν του Τήλεφον, τὸν ἔγγονον Ἀλεοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ. Η, 4.—Ἀπολλδ. Β, 7, 4). — 2) Ἕλλην ἐκ Μαγνησίας, ἐν Τρωάδι ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος φονευθεὶς (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 705).—3) Ἀθηναῖος λεγόμενος ἱδρυτὴς τῆς Τευθρώνης ἐν Λακωνίᾳ. — 4) Πατὴρ τοῦ Ἀξύλου ἐξ Ἀρίσβης (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 13). — 5) Ὀπαδὸς τοῦ Αἰνείου (Virg. Æ, X, 402). —6) Ἴδ. Τελεύτας.

Τευθρώνη, πόλις Λακωνική, λεγομένη κτίσμα τοῦ Ἀθηναίου Τεύθραντος (Παυσ.). Νῦν Κολοκυνθία.

Τευκρὶς, χώρα τῆς μικρᾶς Ἀσίας, μέρος τῆς Τρωϊκῆς, ἢ αὐτὴ ἡ Τρωὰς (Αἰσχλ. Ἀγ. 113.—Ἡρδ. Β, 118).

Τευκροὶ, οἱ κάτοικοι τῆς Τευκρίδος, συνήθως αὐτοὶ οἱ Τρῶες (Ἡρδ. Ζ, 122.—Ἀπλλδ. Γ, 12, 1.—Στρβ.—Στφ. Βυζ.).

Τεῦκρος, 1) Υἱὸς τοῦ ποταμίου θεοῦ Σκαμάνδρου καὶ τῆς νύμφης Ἰδαίας, ἤτοι τοῦ ὄρους καὶ τοῦ ποταμοῦ τῆς Τρωάδος, πρῶτος βασιλεὺς τῶν Τρώων, καθ' ὃν καὶ Τεῦκροι αὐτοὶ ἐκαλοῦντο. Ὑποδεχθεὶς παρ' ἑαυτῷ Δάρδανον, τὸν ἐκ Σαμοθράκης, τῷ ἔδωκεν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Βατείαν ἢ Ἀρίσβην· ἤ, κατ' ἄλλην διήγησιν, ὁ Δάρδανος, ἐγχώριος ὤν, ἐδέχθη παρ' ἑαυτῷ τὸν Τεῦκρον καὶ τὸν Σκάμανδρον, ἐλθόντας ἐκ Κρήτης, καὶ κομίσαντας εἰς Τρωάδα τὴν λατρείαν τοῦ Σμινθέως Ἀπόλλωνος (Διόδ. Δ, 75. — Ἀπλλδ. Γ, 12, 1). — 2) Υἱὸς τοῦ Τελαμῶνος καὶ τῆς Ἡσιόνης, θυγατρὸς τοῦ Λαομέδοντος, Σαλαμίνιος, πρὸς πατρὸς ἀδελφὸς τοῦ Αἴαντος, ὁ ἄριστος τῶν Ἑλλήνων τοξοτῶν πρὸ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 281). Ὅτε ἐπέστρεψεν εἰς Σαλαμῖνα, ἀπεβλήθη ὑπὸ τοῦ πατρός του διότι δὲν ἐξεδικήθη τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του Αἴαντος, ἢ διότι δὲν ἐκόμισε τὰ ὀστᾶ του, ἤ, κατ' ἄλλους, τὴν γυναῖκά του Τέκμησσαν καὶ τὸν υἱόν του Εὐρυσάκην. Εἰς Κύπρον ἐλθών, ἣν τῷ παρεχώρησε Βῆλος, ὁ βασιλεὺς τῆς Σιδῶνος, ἐνυμφεύθη Ἔννην, τὴν θυγατέρα τοῦ Κύπρου, ἐξ ἧς ἔσχε θυγατέρα τὴν Ἀστερίαν. Ἔκτισε δὲ προσέτι ἐν Κύπρῳ τὴν πόλιν Σαλαμῖνα (Στρβ. ΙΔ, 682. — Παυσ. Α, 28, 6.—Virg. Æ, I, 619.—Hor. Od. I, 7, 21). Ἐλέγετο προσέτι ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Τελαμῶνος ἐπέστρεψεν εἰς Σαλαμῖνα, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Εὐρυσάκους ἀποπεμφθεὶς ὅτι ἀπῆλθεν εἰς Γαλικίαν τῆς Ἱσπανίας.

Τευμησσὸς, ὄρος καὶ πόλις τῆς Βοιωτίας, ἀνατολικῶς τῶν Θηβῶν, ἔνθα ἐλέγετο ὅτι ὁ Ζεὺς ἔκρυψε τὴν Εὐρώπην ὅτε ἥρπασεν αὐτὴν ἐκ Φοινίκης. Εἰς τὸ ὄρος δ' ἐφώ-

λευεν ἡ Τευμησσία ἀλώπηξ, ἣν ὁ Διόνυσος, ὀργισθεὶς κατὰ τῶν Θηβαίων, ἔπεμψεν ὡς μάστιγα κατ' αὐτῶν, μεγάλην φθορὰν ἐπιφέρουσαν (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπόλλ. 46. 248.—Εὐρπ. Φοίν. 1100.—Παυσ. Θ, 19, 1.—Στρβ.).

Τευρίσκοι, ἀρχαῖος Δακικὸς λαὸς περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Τύρα (Πτλμ. Γ, 8), ἐν τῇ νῦν Τρανσυλβανίᾳ.

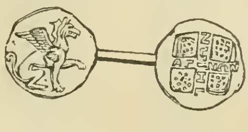
Τεύτα, σύζυγος Ἄγρωνος, τοῦ βασιλέως τῶν Ἰλλυριῶν, μεθ' οὗ τὸν θάνατον ἐβασίλευσεν ὡς ἐπίτροπος τοῦ ἀνηλίκου υἱοῦ της Πίννου. Ὁ Ἄγρων καὶ ὁ προκάτοχος αὐτοῦ εἶχον συγκεντρώσει τοὺς Ἰλλυριοὺς περὶ τὴν Σκόδραν πρὸς μεγάλας πειρατικὰς ἐκδρομάς, καὶ διὰ τῶν διστέγων πλοίων αὐτῶν, ἅτινα ἐκαλοῦντο λιβοῦρναι, ἐπέπιπτον κυρίως κατὰ τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων, ὡς τῶν πλουσιωτέρων. Αἱ πόλεις ἀπετάθησαν εἰς τὴν Ῥώμην, ἥτις ἔπεμψε πρεσβείαν πρὸς τὴν Τεύταν. Ἐπειδὴ δ' αὕτη, ὀργισθεῖσα διὰ τὴν ἐλευθεροστομίαν ἑνὸς τῶν πρέσβεων, ἐθανάτωσεν αὐτόν, καὶ διέταξε τὴν λεηλασίαν ῥωμαϊκῶν πλοίων, ἡ Ῥώμη ἐκήρυξε τὸν Ἰλλυρικὸν πόλεμον, τῷ 229 καὶ 228 π. Χ. Ἡ Τεύτα, προδοθεῖσα ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Φεραίου, ἠναγκάσθη ν' ἀποστῇ τῶν πλείστων κατακτήσεων αὐτῆς, αἵτινες ἐδόθησαν εἰς τὸν Δημήτριον, νὰ ὑποβληθῇ εἰς φόρον, καὶ νὰ ὑποσχεθῇ νὰ μὴ ἐκπέμπῃ πλέον ὡπλισμένα πλοῖα. Κατόπιν ἀπεσύρθη καὶ τῆς κυβερνήσεως (Πολβ. Β, 4. — Flor. II, 5).

Τευταμίας, βασιλεὺς τῆς Λαρίσσης ἐν Θεσσαλίᾳ. Εἰς αὐτοῦ τοὺς ἐπικηδείους ἀγῶνας ἐφόνευσεν ὁ Περσεὺς τὸν πάππον αὐτοῦ Ἀκρίσιον (Ἀπλλδ. Β, 4, 4).

Τεύτλουσσα, νῆσος πρὸ τῆς Καρικῆς ἀκτῆς, μεταξὺ Σύμης καὶ Ἁλικαρνασσοῦ (Θουκ. Η, 42.—Στέφ. Βυζ.).

Τεύτονες, λαὸς γερμανικός, παρὰ τῷ Οὐΐστούλᾳ ποταμῷ οἰκῶν, μετὰ τῶν Κίμβρων κατὰ τῶν Ῥωμαίων συνεκστρατεύσας καὶ ἐπὶ ἀνδρείᾳ διακριθείς, δι' ὃ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐξετάθη καὶ ἐπεκράτησεν ἐν Γερμανίᾳ (Στρβ.).

Τέως (ἡ), ἰωνικὴ πόλις παραλία ἐν Λυδίᾳ, εἰς τὴν νοτίαν ἀκτὴν τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ προέχοντες ἐκ τοῦ ὄρους Μίμαντος· Φεύγοντες τὸν Περσικὸν ζυγὸν οἱ κάτοικοι

κατέλιπον οἱ πλεῖστοι τὴν πατρίδα των καὶ μετῴκησαν εἰς Ἄβδηρα (Ἡρδ. Α, 168. — Στρβ. ΙΔ, 644). Οὐχ ἧττον ὅμως διέμεινεν ἔτι ἡ πόλις οὐχὶ ἐντελῶς ἄσημος. Ἦν πατρὶς τοῦ ποιητοῦ Ἀνακρέοντος καὶ τοῦ ἱστοριογράφου Ἑκαταίου. Εἶχε ναὸν τοῦ Διονύσου, ἰωνικοῦ ῥυθμοῦ ἑξάστυλον καὶ περίπτερον, κτισθέντα ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἑρμογένους (Vitr. III, 3, 8). Παρ' αὐτῇ ὁ στόλος τῶν Ῥοδίων μετὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ἐνίκησε τὸν Ἀντίοχον (Liv. XXXVII, 27). Ἐρείπια ἐν Βουδρούμ.

Τζέτζης (Ἰωάννης), γραμματικὸς καὶ ποιητὴς τῆς ιβ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., ἀνὴρ λίαν πεπαιδευμένος δι' ἐκείνην τὴν ἐποχήν. Ἐκ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ ἄξια μνήμης εἰσὶ τὰ Ἰλιακά, ἔπος 1676 στίχων, εἰς τρία μέρη διῃρημένον· τὰ πρὸ Ὁμήρου, τὰ Ὁμήρου, τὰ μεθ' Ὅμηρον· καὶ ἡ βίβλος ἱστορική, ἐκ 12610 στίχων πολιτικῶν (τετραμέτρων ἰαμβικῶν), διῃρημένη εἰς 13 χιλιάδας, ἐξ οὗ καὶ Χιλιάδες ἐπονομάζεται. Ἱστορικὴν καὶ ἀρχαιολογικὴν ἀξίαν οὐ μικρὰν ἔχει τὸ ποίημα τοῦτο. Συνέλεξε δὲ καὶ συνεδύασε προσέτι καὶ χρησιμώτατα σχόλια εἰς Ὅμηρον, Ἡσίοδον, Ἀριστοφάνην, Λυκόφρονα, Νίκανδρον, Ἀππιανόν.—Εἰς τὰ τοῦ Λυκόφρονος δὲ συνειργάσθη μετ' αὐτοῦ καὶ ὁ ἀδελφός του Ἰσαάκ.

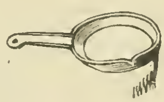
Τήβεννα, Τηβωνὶς ἢ Τήβεννος (ἡ), ἐπίβλημα τῶν πλουσίων καὶ ἐπισήμων

κατ' ἀρχὰς τῶν Ἀργείων, ἀπὸ τοῦ πρώτου δωριέως βασιλέως αὐτῶν Τημένου Τ ή μ ε ν ν ο ς κληθεῖσα, καὶ ἔπειτα εἰς Τ ή β ε ν ν ο ς

παραφθαρεῖσα (Ἀρτεμίδ.—Διον. Ἀλικ. ΣΤ. —Πολύβ.). Εἶτα δὲ μάλιστα ἐν χρήσει παρὰ τοῖς μεγάλοις τῶν Ῥωμαίων.

Τήγανον. τὸ μαγειρικὸν σκεῦος, τὸ καὶ νῦν τηγάνιον (Ἀθήν. ΣΤ, 228), καὶ

τ η γ α ν ί τ η ς ὁ ἐν αὐτῷ παρασκευαζόμενος πλακοῦς, ὁ καὶ νῦν οὕτω καλούμενος.

Τηθὺς (ἡ), ἡ τροφὸς, θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, μία τῶν Τιτανίδων, σύζυγος τοῦ Ὠκεανοῦ, ἐξ οὗ ἔσχε τέκνα τοὺς Ὠκεανίδας καὶ τοὺς θεοὺς τῶν ποταμῶν, ἄρα ἀλληγορικῶς τὸ ἀρχικὸν στοιχεῖον τῆς ὑγρότητος καὶ τοῦ ὕδατος· μήτηρ ἐν ἄλλοις τοῦ Φόρκυνος, τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας (Πλατ. Τίμ.), εἰς ἣν ἡ Ῥέα ἐνεπιστεύθη τὴν ἀνατροφὴν τοῦ Διός. Ὅτε δ' ὁ Ζεὺς ἐπολέμει κατὰ τούτων, ἡ Ἥρα κατέφυγε πρὸς τὸν Ὠκεανὸν καὶ τὴν Τηθὺν (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 200.—Ἡσίοδ. Θεογ. 136. 337.—Ἀπλλδ. Α, 1, 3).

Τηλεβόαι (οἱ), ἀρχαῖος λαὸς ἀρκαδικὸς, ἐκ Λελέγων καταγόμενος, καὶ ἀρχαιότατα καταλαβὼν καὶ οἰκήσας τὰς ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Λευκαδίας νήσους (Ἡσδ. Ἀσπ. 19.—Στρβ.), τὰς Τηλεβόων, μετὰ ταῦτα δὲ Ταφίων νήσους κληθείσας, ὡς καὶ αὐτοὶ ὠνομάσθησαν Τάφιοι (Στρβ.). Προῆλθον δ' οἱ Τηλεβόαι ἐκ Μυκηνῶν (Ἀπλλδ. Β, 4, 5), καὶ τὸ ὄνομα ἔλαβον ὡς μεγαλόφωνοι, ἐκ τοῦ «τῆλε-βοᾶν».

Τηλεβόας, 1) ἔκγονος τοῦ αὐτόχθονος Λέλεγος, οὗ οἱ 22 παῖδες, Τηλεβόαι κατ' αὐτὸν καλούμενοι, κατῴκησαν τὰς νήσους τοῦ Λευκαδίου κόλπου (Στρβ.).—2) Εἷς ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).—3) Ποταμὸς τῆς Ἀρμενίας, ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὐφράτην, ἴσως ὁ Ἀρσανίας τοῦ Πλουτάρχου (Ξνφ. Ἀνβ. Δ, 4, 3).

Τηλεβοῖς, ἀρχαιότατα μέρος τῆς Ἀρκαδίας, πρώτη κατοικία τῶν Τηλεβόων (Στφ. Βυζ.).

Τηλεγόνη, θυγάτηρ τοῦ Φάρεως, ἔγγονος τοῦ Ἑρμοῦ, γυνὴ τοῦ Ἀλφειοῦ, μήτηρ τοῦ Ὀρσιλόχου (Παυσ. Μεσ. 30).

Τηλέγονος, 1) εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Πρωτέως, οὓς ἐν μονομαχίᾳ ἐφόνευσεν ὁ Ἡρακλῆς (Ἀπλλδ. Β, 5, 9).—2) Βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, νυμφευθεὶς τὴν Ἰὼ, κομισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἑ ρ μ ο ῦ (Ἡσιδ. Θεογ. 1014. — Ἀπλλδ. Β. 1, 3). — 3) Υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τῆς Κίρκης, ὑπὸ ταύτης πεμφθεὶς εἰς ἀναζήτησιν τοῦ πατρός του· ὑπὸ τρικυμίας δὲ ῥιφθεὶς εἰς τὴν νῆσον Ἰθάκην, ἐφόνευσεν ἐξ ἀγνοίας τὸν Ὀδυσσέα καὶ ἐνυμφεύθη τὴν Πηνελόπην (Σχλ. Εὐρπ Ὀρστ. 932). Ὁ αὐτὸς λέγεται κτίσας καὶ ἐν Ἰταλίᾳ τὴν πόλιν Τούσκουλον (Εὐστθ. εἰς Ὀδ. Π),

Τηλεκλείδης, Ἀθηναῖος. ποιητὴς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, φίλος τοῦ Νικίου καὶ εἷς τῶν ἀντιπάλων τοῦ Περικλέους. Λέγεται γράψας μόνον 6 κωμῳδίας. Σώζονται δέκα ἀποσπάσματα ἐκ 5 ἐξ αὐτῶν (Συλλ. Meinecke, Com. Graec. fragm.).

Τηλεκλῆς, 1) Σάμιος ἀγαλματοποιὸς καὶ χαλκοπλάστης, υἱὸς τοῦ Ῥοίκου, περὶ Ὀλ. 56 (550 π. Χ.), ἐλέγετο ἐργα-

σθεὶς ἐν Δήλῳ τὸ ἥμισυ τοῦ διὰ τὴν Σάμον ὡρισμένου χαλκοῦ ἀγάλματος τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος, ἐν ᾧ τὸ ἕτερον ἥμισυ κατεσκεύαζεν ἐν Ἐφέσῳ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Θεόδωρος (Διόδ. Α, 98),ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ τέχνη ἦν ἔτι τότε μᾶλλον χειρωνακτική, οὐχὶ κατ'ἔμπνευσιν, ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ κανόνας καὶ μέτρα ἐργαζομένη. — 2 Εἷς τῶν Δολιόνων ἐκ Θρᾴκης (Ἀπλλν. Ῥοδ. Α, 1040).

Τήλεκλος, υἱὸς Ἀρχελάου, τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης, φονευθεὶς ὑπὸ τῶν Μεσσηνίων τῷ 830 π. Χ. (Στρβ.).

Τηλέμαχος, υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τῆς Πηνελόπης, ἦν βρέφος ὅτε ὁ πατήρ του ἀπῆλθεν εἰς τὸν τρωϊκὸν πόλεμον (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 447). Ἔφηβος, ἀπῆλθεν εἰς ἀναζήτησίν του, προτροπῇ τῆς Ἀθηνᾶς, ἥτις καὶ τὸν συνώδευσεν ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ σοφοῦ παιδαγωγοῦ αὐτοῦ Μέντορος. Ἐν Σπάρτῃ ἔμαθε παρὰ τοῦ Μενελάου ὅτι ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν Ἰθάκην,καὶ ἐπιστρέψας, εὗρεν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ χοιροβοσκοῦ Οἰνομάου· ἐλθὼν δὲ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν, τὸν ἐβοήθησεν ἰσχυρῶς εἰς τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν μνηστήρων τῆς μητρός του (Ὁμ. Ἰλ. Β, 360. Ὀδ. Χ, 89. 98. 142). Κατά τινας (Εὐστθ. εἰς Ὀδ. Π.) ἐνυμφεύθη Ναυσικάαν, τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀλκινόου, βασιλέως τῶν Φαιάκων, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱὸν τὸν Περσέπολιν. Κατ' ἄλλους τὴν Κίρκην ἔλαβεν εἰς γυναῖκα.

Τήλεμος, 1) υἱὸς τοῦ Εὐρύμνου, μάντις τῶν Κυκλώπων, προειπὼν εἰς τὸν Πολύφημον τὸ μέλλον νὰ συμβῇ αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ὀδ. Ι, 509. — Θεόκρ. ΣΤ, 23).—2) Υἱὸς τοῦ Πρωτέως, οἰωνοσκόπος (Hygin. Fab. LXXVIII).

Τηλέπυλος (ἡ), πόλις τῶν Λαιστρυγόνων (Ὁμ. Ὀδ. Κ, 82. Φ, 318. — Ἴδ. Εὐστθ. ἀντθ.).

Τηλεφάνης, 1) γλύπτης καὶ χαλκουργὸς Φωκαεὺς ἢ Φωκεύς, ἐφάμιλλος, κατὰ Πλίνιον (LXXXIV, 19, 9), τῶν μεγίστων καλλιτεχνῶν, τοῦ Πολυκλείτου, τοῦ Μύρωνος, ἀλλ' ἧττον αὐτῶν γνωστὸς, εἴτε διότι ἀποκατέστη ἐν Θεσσαλίᾳ, εἴτε διότι συγκατένευσε νὰ ἐργασθῇ καὶ διὰ τὸν Δαρεῖον καὶ Ξέρξην, πιθανῶς εἰς τὴν γλυπτικὴν κόσμησιν τῶν ἀνακτόρων τῆς Περσεπόλεως. Τούτου μνημονεύεται σύμπλεγμα πεντάθλου νικητοῦ μετὰ Ἀπόλλωνος καὶ Λαρίσσης.—2) Σικυώνιος, εἷς τῶν πρώτων τὴν ἰχνογραφίαν ἀσκησάντων, καὶ τὴν πρώτην καὶ στοιχειωδεστάτην πρόοδον εἰς αὐτὴν ἐπενεγκὼν δι' ἐγγραφῆς καὶ ἄλλων γραμμῶν ἐντὸς τοῦ ἐπ' αὐτοῦ μόνου γνωστοῦ περιγράμματος (Plin. XXXV, 5). —3) Αὐλητὴς ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Δημοσθένους. — 4) Αὐλητὴς καὶ ψάλτης Σάμιος ἐπὶ Κλεοπάτρας (Παυσ. Α, 44, 9).

Τηλέφασσα, γυνὴ τοῦ Ἀγήνορος,μήτηρ τοῦ Κάδμου καὶ τῆς Εὐρώπης, ἐν Θρᾴκῃ ἀποθανοῦσα ὅτε συνώδευε τὸν Κάδμον ἀπελθόντα εἰς ζήτησιν τῆς ἁρπαγείσης ἀδελφῆς του (Ἀπλλδ. Γ, 1, 1). Κατ' ἄλλους (Μοσχ. Εἰδ. Β, 42), γυνὴ τοῦ Φοίνικος. Κατὰ Σχολ. Εὐρπ. Φοίν. 5, Τ η λ έ φ η.

Τήλεφος, Ἀρκὰς, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Αὐγῆς, θυγατρὸς Ἀλεοῦ, τοῦ βασιλέως τῆς Τεγέας, ὑπὸ τῆς μητρός του εἰς τὸ ἄλσος τῆς Ἀθηνᾶς ἐκτεθείς. Ἐκεῖ εὑρὼν αὐτὸν ὁ πάππος του, τὸν ἔρριψεν εἰς τὸ ὄρος Παρθένιον, ἔνθα ἐτράφη ὑπ'ἐλάφου. Τὴν δὲ Αὐγὴν λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός της ὁ Ναύπλιος ἵνα πωλήσῃ αὐτὴν δούλην, τὴν ἔφερεν εἰς Μυσίαν τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἔνθα ὁ βασιλεὺς Τεύθρας τὴν ἐνυμφεύθη. Ὁ δὲ Τήλεφος, ἀφ' οὗ ἡλικιώθη, κατ' ἐντολὴν του χρησμοῦ ἐλθὼν πρὸς τὸν Τεύθραντα, ἀνεῦρε τὴν μητέρα του. ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἀργιόπην, καὶ διεδέχθη αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον (Πινδ. Ὀλ. Θ, 111.—Ἀπλλδ. Β, 7. 4. Γ, 9, 1). Κατὰ δὲ τοὺς Λατίνους ποιητὰς (Hor. Epod. XVII, 8. — Ov. Met. XI, 112. Trtst. V. 2, 15) ἐπὶ τῆς τρωϊκῆς ἐκστρατείας οἱ Ἕλληνες εἰσέβαλον εἰς τὴν

Μυσίαν, ἀλλ' ὁ Τήλεφος τοὺς ἀπέκρουσε· σφαλεὶς δ' ἐπὶ κλήματος ἀμπέλου (ὅθεν καὶ τὸ ἐπίθετον Διόνυσος σφάλτης), ἔπεσε καὶ ἐτρώθη ὑπὸ τῆς λόγχης τοῦ Ἀχιλλέως. Μαθόντες οἱ Ἕλληνες την ἑλληνικήν του καταγωγήν, ἠθέλησαν νὰ τὸν συμπαραλάβωσιν, ἀλλ' ἠρνήθη νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ, διότι εἶχε νυμφευθῆ εἰς δεύτερον γάμον Ἀστυόχην, τοῦ Πριάμου τὴν θυγατέρα. Ἀπελθόντες δ' οἱ Ἕλληνες ἐρρίφθησαν ὑπὸ μεγάλης τρικυμίας ὀπίσω πάλιν εἰς τὰς πατρίδας των. Ἐν τούτοις ἡ πληγὴ τοῦ Τηλέφου δὲν ἐθεραπεύετο, καὶ ὁ χρησμὸς τῷ εἶπεν ὅτι ὁ τρώσας αὐτὸν οὗτος μόνος καὶ ἰάσεται. Τότε εἰς ἐπαίτην μεταμφιεσθεὶς, ἀπῆλθεν εἰς Μυκήνας πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, καὶ, συμβουλῇ τῆς Κλιταιμνήστρας ἔκλεψε τὸ βρέφος τὸν Ὀρέστην ἀπὸ τοῦ λίκνου του, καὶ ἀπειλήσας νὰ τὸν φονεύσῃ, ἔλαβε τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Ἀγαμέμνονος νὰ τὸν βοηθήσῃ. Ὁ χρησμὸς εἶχε δηλώσει εἰς τοὺς Ἕλληνας ὅτι μόνον ὑπὸ τοῦ Τηλέφου τὴν ὁδηγίαν θὰ ἤρχοντο εἰς τὴν Τρῳάδα, δι' ὃ καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν ἐθεράπευσε διὰ τῆς σκωρίας, ἢ διὰ τῆς ὀπισθίας ἄκρας τοῦ ἀκοντίου του, καὶ ὁ Τήλεφος τοῖς ἔδωκε συμβουλὰς ἵνα φθάσωσιν εἰς τὸ Ἴλιον. Ἐν Περγάμῳ καὶ εἰς τὸ Παρθένιον τῆς Ἀρκαδίας ὁ Τήλεφος ἐλατρεύετο ὡς ἥρως (Παυσ. 4, 5. Ε, 13, 2).

Τηλέα, σανίδωμα ἐφ' οὗ ἐκτίθενται τὰ ὤνια ἐν τῇ ἀγορᾷ (Ἀρστт. Ζ. Ἱστ. ΣΤ, 24), ἢ οἱ ἀλέκτορες ἢ ὄρτυγες πρὸς πάλην (Πολδ. Θ, 108), καὶ ἐν γένει πᾶσα εἰς οἰκιακὴν χρῆσιν οὖσα πλατεῖα σανίς.

Τηλένης, ἱερεὺς τῶν καταχθονίων θεῶν ἐν Σικελίᾳ, πρόγονος τοῦ τυράννου Γέλωνος (Ἡρδ. Ζ, 153).

Τῆλος, μικρὰ νῆσος ἐκ τῶν Σποράδων, βορειοδυτικῶς κειμένη τῆς Ῥόδου, ἐν τῷ Καρπαθίῳ πεδίῳ, 140 σταδίων περίμετρον ἔχουσα. Εἰς αὐτὴν κατεσκευάζοντο ἀξιόλογα μύρα καὶ ἀλοιφαὶ (Ἡρδ. Ζ, 153.—Στρδ. Ι, 488). Νῦν Ἐπισκοπὴ καὶ Τῆλος.

Τῆλυς, βασιλεὺς τῆς Συδάριδος ἐν Ἰταλίᾳ, πολεμήσας κατὰ τῶν Κροτωνιατῶν (Ἡρδ. Ε, 44).

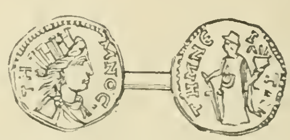
Τημενίδαι, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἡρακλείδου Τημένου, ἄρχοντες ἐν Ἄργει· τινὲς δ' ἐκεῖθεν ἐκδιωχθέντες, ἦλθον εἰς Ἰλλυρίαν, καὶ ἵδρυσαν ἐκεῖ τὸ μακεδονικὸν κράτος, δι' ὃ τοῦτο τὸ ἐπωνύμιον ἔφερον καὶ μετὰ ταῦτα οἱ βασιλεῖς τῆς Μακεδονίας (Ἡρδ. Η, 138.—Θουκ. Β, 99).

Τημένιον, κώμη τῆς Ἀργολίδος ἐπὶ τοῦ ἀργολικοῦ κόλπου, ἔνθα ἐδείκνυτο ὁ τάφος τοῦ Τημένου (Στρδ.).

Τήμενος, Ἡρακλείδης, υἱὸς τοῦ Ἀριστομάχου. Υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ὁ Κεῖσος, Φάλκης, Ἀγραῖος, καὶ θυγάτηρ ἡ Ὑρνηθώ. Ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Ἡρακλειδῶν εἰς τὴν Πελοπόννησον, τῷ ἀπενεμήθη τὸ Ἄργος, ἔνθα οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ Τημενίδαι ἐξηκολούθησαν ἐξασκοῦντες τὴν ὑπερτάτην ἀρχήν. Τούτοις ἀποδίδοται καὶ ἡ ἵδρυσις τοῦ μακεδονικοῦ κράτους. Τοῦ δὲ Τημένου ὁ τάφος ἦν εἰς τὸ Τημένιον τοῦ ἀργολικοῦ κόλπου κατὰ τὴν Λέρνην.

Τῆμνον, ὄρος τῆς Μυσίας πρὸς τὴν Φρυγίαν, ἐν ᾧ ἦσαν αἱ πηγαὶ τοῦ Μακέστου, τοῦ Μυσίου, τοῦ Καΐκου καὶ τοῦ Εὐήνου, διαιροῦν δίχα τὴν Μυσίαν (Στρδ. ΙΓ, 616).

Τῆμνος, πόλις τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Αἰολίδος, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Ἕρμου πρὸς ταῖς ἐκ-

βολαῖς· ἔπαθεν ἐκ σεισμῶν ἐπὶ Τιβερίου, ἐπὶ δὲ Πλινίου δὲν ὑφίστατο πλέον (Ἡρδ. Α, 149.—Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8, 5. — Tac. Ann. II, 47).

Τῆνος, μία τῶν Κυκλάδων, μεταξὺ Σύρου, Ἄνδρου καὶ Δήλου, 4 τετραγ. μιλίων ἐπιφάνειαν ἔχουσα. Ἡ πόλις αὐτῆς

ἔκειτο πρὸς βορρᾶν, καὶ σώζονται αὐτῆς ἐρείπια εἰς τὸν Ἅγιον Νικόλαον. Ἦν πατρὶς τῆς ποιητρίας Ἐρίννης. Ἄλλοτε ἐλέγετο Ὀφιοῦσα, διότι ἦν πλήρης ἐπιβλαβῶν ὄφεων, ἀφ' ὧν ἀπήλλαξεν αὐτὴν ὁ Ποσει-

δῶν, δι' ὃ καὶ μέγαν εἶχε καὶ ἐπίσημον ναὸν ἐν αὐτῇ. Ἐπὶ τοῦ δευτέρου περσικοῦ πολέμου οἱ Τήνιοι ἦσαν μετὰ τῶν παραταχθέντων εἰς Πλαταιάς· εἶτα δ' ἦσαν σύμμαχοι ὑποτελεῖς τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. Ζ, 57), διδόντες κατ' ἔτος 3600 δραχμὰς, ὅπερ ἀποδεικνύει τῶν κατοίκων τὴν εὐπορίαν (Στρβ. Ι, 487).

Τήραιος, βασιλεὺς τῆς Χάρακος εἰς τὸν Ἀραβικὸν κόλπον, ζήσας 92 ἔτη (Λουκ. Μακρβ. 16).

Τήρεια (ἡ), ὄρος ὑψηλὸν (τὸ Τηρείης ὄρος) ἐν Μυσίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας παρὰ τῇ πόλει Ζελείᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 829),

Τηρεὺς, υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς νύμφης Βιστωνίδος, βασιλεὺς ἐν Θρᾴκῃ. Βοηθήσας κατὰ τοῦ Λαβδάκου τὸν Πανδίωνα, βασιλέα τῆς Ἀττικῆς, ἔλαβεν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Πρόκνην, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Ἴτυν (Ἀπλλδ. Γ, 14, 8). Ἀτιμάσας δὲ Φιλομήλαν τὴν ἀδελφὴν τῆς Πρόκνης, ἔκοψε τὴν γλῶσσάν της ἵνα μὴ καταστήσῃ γνωστὴν τὴν αἰσχρουργίαν του. Οὐχ ἧττον μαθοῦσα αὐτὴν ἡ Πρόκνη, καὶ ἐκμανεῖσα, ἔσφαξε μετὰ τῆς ἀδελφῆς της τὸ παιδίον αὐτῆς, τὸν Ἴτυν καὶ τὸν παρέθηκεν εἰς βρῶσιν εἰς τὸν πατέρα του. Οἱ δὲ θεοὶ διὰ τ' ἀλλεπάλληλα ταῦτα ἐγκλήματα μετεμόρφωσαν τὸν μὲν Τηρέα, καταδιώκοντα τὴν Πρόκνην, εἰς ἔποπα, αὐτὴν δ' εἰς χελιδόνα καὶ τὴν Φιλομήλαν εἰς ἀηδόνα (Θουκ. Β, 29. — Ἀνακρ. ΙΒ). Τὸν μῦθον τοῦτον ἐξεμεταλλεύθησεν πολλάκις οἱ ἀρχαῖοι τραγικοὶ ποιηταί.

Τήρης, 1) βασιλεὺς τῶν Ὀδρυσσῶν ἐν Θρᾴκῃ, πρῶτος ἱδρυτὴς τοῦ βασιλείου αὐτῶν, πατὴρ τοῦ Σιτάλκου (Ἡρδ. Ζ, 137. —Θουκ. Β, 29.—Ξνφ. Ἀνβ, Ζ, 5, 1).— 2) Ἀπόγονος τοῦ προτέρου, καὶ αὐτὸς τῶν Ὀδρυσσῶν βασιλεὺς, σύμμαχος τῶν Ἀθηναίων, ἐξωσθεὶς τοῦ θρόνου του ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος.

Τηρίας, ποταμὸς ῥέων πρὸς τ' ἀνατολικὰ τῆς Σικελίας, νοτίως τοῦ Συμαίθου, παραρρέων τῷ Λεοντίνῳ (Θουκ. ΣΤ, 50. 94.—Διόδ. ΙΔ, 14). Νῦν ἴσως Ἁγ. Λεονάρδου.

Τηρίβαζος, Πέρσης σατράπης. Ἴδ. Τιρίβαζος.

Τηριδάη, δούλη τοῦ Μενελάου, ἐξ αὐτοῦ μήτηρ τοῦ Μεγαπένθους (Ἀπλλδ. Γ, 11).

Τηριδάτης, 1) εὐνοῦχος Κύρου τοῦ νεωτέρου (Αἰλ. Π. Ι). — 2) Ἴδ. Τιριδάτης.

Τήριλλος, τύραννος τῆς Ἱμέρας ἐν Σικελίᾳ (Ἡρδ.).

Τιάρα, κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τῶν Ἀσιανῶν, παρ' Ἀττικοῖς καὶ κυρβασία,

παρὰ δὲ Πέρσαις Κίδαρις λεγομένη, ἦν πῖλος, παρὰ μὲν τοῖς κατωτέροις μαλακὸς καὶ εὔκαμπτος, ἐνίοτε μετὰ παραγναθίδων· παρὰ δὲ τοῖς ἡγεμόσι καὶ σατράπαις ἦν ὀρθὸς, ζωηροῦ μάλιστα χρώματος, ἔχων διάδημα κυανοῦν μετὰ λευκῶν ἢ καὶ χρυσῶν ἢ διαλίθων κοσμημάτων (Ἡρδ. Γ, 12.—Ε, 49.

Ζ, 64.—Ξνφ. Κυρ. πδ. Η, 3. 13, Ἀνδ. Β, 5. 20.—Αἰσχλ. Περσ. 168).

Τιαραντὸς, ποταμὸς τῆς Σκυθίας, εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἴστρον ἐν Δακίᾳ (Ἡρδ. Δ, 48). Νῦν Σύλ.

Τιάσα, θυγάτηρ τοῦ Εὐρώτα, καθ' ἣν ὠνομάσθη καὶ εἷς τῶν ποταμῶν τῆς Λακωνίας (Παυσ. Λακ. 18.—Ἡσύχ.).

Τιβαρηνοὶ, λαὸς τοῦ Εὐξείνου πόντου, κατοικῶν μεταξὺ τῶν Χαλύβων καὶ Μοσυνοίκων χώραν πεδινὴν καὶ εὔφορον, καὶ αὐτοὶ δὲ ἄκακοι καὶ φαιδροὶ, καὶ τὸν γέλωτα θεωροῦντες ὡς τῇ εὐτυχίᾳ συντελεστικὸν (Ἡρδ. Γ, 94. — Ἀπλλν. Ῥόδ. Β, 377), Ὁ Ξενοφῶν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας διῆλθε τὴν χώραν των (Ἀνδ. Ε, 5, 2).

Τιβεριὰς, ἐπίσημος πόλις ἐν Γαλιλαίᾳ, εἰς τὴν δυτικὴν ὄχθην τῆς λίμνης Γ ε ν η σ α ρ ὲ θ ἢ Τ ι β ε ρ ι ά δ ο ς, κτισθεῖσα ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ Ἀγρίππα εἰς τιμὴν τοῦ αὐτοκράτορος Τιβερίου. Ὁ Οὐεσπασιανὸς, καταλαβὼν αὐτὴν, τὴν κατέστρεψεν· ἀλλ' ἀνέκυψε πάλιν μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἰερουσαλὴμ, καὶ ἐπ' αἰῶνας διέμεινεν ἡ ἕδρα ἀξιολόγου Ἰουδαϊκῆς Ἀκαδημίας. Παρ' αὐτὴν ἦσαν φήμην κεκτημένα θερμὰ λουτρά. Σπουδαῖα ἀρχαῖα αὐτῆς ἐρείπια σώζονται νοτίως τῆς ὁμωνύμου νέας πόλεως, ἣν σεισμὸς κατέστρεψε τῷ 1837.

Τιβερῖνος, ὁ θεὸς τοῦ Τιβέριος ποταμοῦ ὅστις διαρρέει τὴν Ῥώμην, καὶ πρὶν ὡς ἐπιστεύετο Ἄλβουλα ἐκαλεῖτο, τὸ δὲ νέον ὄνομα ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ εἰς αὐτὸν πνιγέντος, καὶ εἶτα ὡς θεοῦ τιμηθέντος Τιβερίου, βασιλέως τῆς Ἄλβης. Εἶχεν ἱερὸν ἐπὶ τῆς νήσου τοῦ ποταμοῦ, ἔνθα θυσίαι μὲν ἐτελοῦντο κατὰ Δεκέμβριον, ἀγῶνες δὲ κατ' Ἰούλιον. Ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Ῥώμης σώζεται λαμπρὸν κολοσσιαῖον ἄγαλμα αὐτοῦ, δαφνοστεφοῦς, εἰς τὴν μίαν χεῖρα τὴν κώπην ἔχοντος, εἰς δὲ τὴν ἄλλην κέρας τῆς Ἀμαλθείας, καὶ παρ' ἑαυτῷ τὴν λύκαιναν μετὰ τοῦ Ῥέμου καὶ τοῦ Ῥωμύλου.

Τιβεριόπολις, πόλις ἐν Φρυγίᾳ (Πτλμ.).

Τιβέριος, ὁ θετὸς υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Αὐγούστου εἰς τὸν θρόνον τῆς Ῥώμης, (14-37 μ. Χ.), πολλάκις ἐν Γερμανίᾳ διὰ τῶν ὅπλων διακριθεὶς, ἐπὶ 7 ὅλα ἔτη ἀποσυρθεὶς εἰς Ῥόδον, ἔνθα ἐπεδόθη εἰς σπουδὰς καὶ μελέτας, καὶ μετὰ τὸν ἐνθρονισμόν του τὸ πρῶτον μὲν φρόνησιν δείξας καὶ ἠπιότητα, κατὰ τὰ τελευταῖα δὲ ἔτη ἐκτραπεὶς εἰς ἐκδιαίτησιν καὶ ὠμότητα.

Τίβερις, ὁ ἐπίσημος ποταμὸς τοῦ Λατίου (ἴδ. Τιβερῖνος), ἐκ τῶν Ἀπεννίνων πηγάζων, κατὰ τὸ Τιφέρνον (ὅθεν πιθανώτερον εἶχε καὶ τὸ ὄνομα) κατὰ τὰ βορειανατολικὰ τῆς Τυρρηνίας, ῥέει νοτίως, ἀποτελῶν τὸ ὅριον μεταξὺ τῆς ἀρχαίας Τυρρηνίας καὶ Οὐμβρίας, τῶν Σαβίνων καὶ τοῦ Λατίου, καὶ νοτιοδυτικῶς διαρρέων τὸ Λάτιον, καὶ πολλὰ παραποτάμια δεχόμενος, διέρχεται διὰ τῆς Ῥώμης καὶ δυτικῶς αὐτῆς ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν διὰ δύο βραχιόνων, ἐγκλειόντων μικρὰν νῆσον ἥτις ἦν τῇ Ἀφροδίτῃ ἀφιερωμένη. Εἶχε δὲ κατὰ τὰς ἐκβολὰς πλάτος 400', καὶ οὐ μικρὸν βάθος.

Τίβειον καὶ Τ ί β ε ι ο ν, ὄρος τῆς Φρυγίας (Στφ. Βυζ.). Ἐξ αὐτοῦ καὶ πολλοὶ τῶν Φρυγῶν εἶχον τὸ ὄνομα τοῦτο (Τίβιος), ὃ ἀπέβη σύνηθες παρὰ τοῖς δούλοις ἐν Ἑλλάδι (Λουκ.).

Τίβειος (ὁ), ποταμὸς τῆς Θρᾴκης ἐκ

τοῦ Αἵμου πηγάζων, καὶ εἰς τὸν Ἴστρον ἐκβάλλων (Ἡρδ. Δ, 49).

Τιβίσκος, ποταμὸς τῆς Δακίας, ῥέων ἐκ βορρᾶ πρὸς μεσημβρίαν καὶ εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἴστρον κατὰ τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ ὄχθην (Πτολ. Γ, 7). Ἐλέγετο καὶ Tisiavus καὶ Tysia. Νῦν Τέϊς.

Τίβουρα (τὰ), πόλις ἀρχαία, ἰσχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ τοῦ Λατίου. Καὶ Τίβυρις (Στρβ. Ε, 238.—Στφ.Βυζ.). Ἦν προσφιλὴς δίαιτα τοῦ Ὁρατίου, καὶ ὁ Ἀδριανὸς εἶχεν ἐκεῖ λαμπρὰν ἔπαυλιν. Νῦν Τίβολι.

Τίγασις, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Φυληΐδος, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπλλδ. Α, 3, 8).

Τίγγις, πόλις ἀρχαία κατὰ τὴν βόρειον ἀκτὴν τῆς Μαυριτανίας, πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Τιγγιτανίας, λίαν ἐμπορική, καὶ ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου καὶ τοῦ Κλαυδίου προστατευθεῖσα (Πλούτ. Σερτ. Θ. — Mel. I, 5, 2).

Τιγράνης, 1) στρατηγὸς τῶν Μήδων εἰς τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκστρατείαν τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Ζ, 62).—2) Βασιλεὺς τῶν Ἀρμενίων, ἡττηθεὶς ὑπὸ Κύρου τοῦ μεγάλου (Ξνφ. Κυρπ. Γ, 1).—3) Υἱὸς Ἀρτεμίου, ὁ ἐπισημότερος τῶν ὁμωνύμων βασι-

λέων τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας, περὶ τὰ 100 π. Χ., ἐνυμφεύθη Κλεοπάτραν, τὴν θυγατέρα τοῦ μεγάλου Μιθριδάτου, βασιλέως τοῦ Πόντου, καὶ μετ' αὐτοῦ συνεπολέμησε κατὰ τῶν Ῥωμαίων· ἀλλὰ μέχρι τέλους ἀπώλεσε τὰς πρὶν μεγάλας του κατακτήσεις τῆς Καππαδοκίας, τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας καὶ μέρους τῆς Συρίας, καὶ ὑπέκυψεν αὐτοῖς, ἀποθανὼν τὸ 85ον ἔτος τῆς ἡλικίας του (Πλούτ. Λουκ. ΚΘ.—Δ. Κάσσ. ΛΣΤ, 35). — 4) Ἔκγονος τοῦ προτέρου, βασιλεὺς τῶν Ἀρμενίων, φονευθεὶς ὑπὸ Τιβερίου ὡς ἐχθρὸς τῶν Ῥωμαίων.

Τιγρανόκερτα (τὰ) ἢ Τιγρανοκέρτα (ἡ), (Τιγρανόπολις), πόλις ἣν ἀνήγειρεν ὁ Τιγράνης εἰς θέσιν ὑψηλὴν ὑπὲρ τὸν Νικηφόριον ποταμόν, καὶ ἣν οἰκίσας δι' Ἑλλήνων κυρίως ἐκ δώδεκα πόλεων τῆς Καππαδοκίας καὶ Κιλικίας αἵτινες εἶχον καταστραφῆ, ὠχύρωσε καλῶς, καὶ ἀνέδειξε πρωτεύουσαν τῆς Ἀρμενίας. Πρὸ αὐτῆς νικήσας τὸν Τιγράνην ὁ Λούκουλλος, κατέστρεψεν ἓν μέρος τῆς πόλεως, ἥτις δὲν εἶχεν ἔτι συντελεσθῆ. Ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐξηκολούθησεν αὐτὴ ὑφισταμένη (Στρβ. ΙΑ, 522. 532. 539,—Tac. Ann. XII, 50. XIV. 24. XV. 4). Ἐρείπια αὐτῆς δὲν ὑπάρχουσιν, ἡ δὲ θέσις της εἰκάζεται εἰς Ἀμίδ.

Τίγρης ἢ Τίγρις, ποταμὸς μέγας καὶ ὁρμητικὸς τῆς Ἀσίας, ἔχων πολλὰς ἐν Ἀρμενίᾳ πηγάς, τὰς δυτικωτάτας ἐν τῇ Σοφηνῇ, καὶ τὰς ἀνατολικωτάτας εἰς τὰ Γορδιαῖα ὄρη (τὰ τῶν Κούρδων). Διαρρέει δὲ τὴν λίμνην Ἀρέθουσαν, εἶτα γίνεται ἀφανὴς ὑπὸ μίαν τοῦ Ταύρου παρέκτασιν, ἀναφανεὶς δὲ αὖθις, εἰσρέει εἰς ἄλλην λίμνην, τὴν Θώσσετιν ἢ Ἄρπισσαν (νῦν Βὰν), καὶ εἶτα αὖθις ὑπὸ τὴν γῆν χωνευόμενος, προκύπτει ἐκ δευτέρου εἰς ἀπόστασιν 25 μιλίων, κατὰ τὸ Νυμφαῖον. Δεχθεὶς δ' ἀριστερόθεν ὡς ὁμόρρους τὸν μέγαν καὶ μικρὸν Ζάβατον (νῦν Ζὰβ), καὶ τὸν Διόλαν, καὶ ῥεύσας ὡς μεθόριος τῆς Μεσοποταμίας καὶ Ἀσσυρίας, κατὰ τὴν Σελεύκειαν, πλησιάζει πρὸς τὸν παραλλήλως καὶ δυτικῶς αὐτοῦ ῥέοντα Εὐφράτην μέχρι 150 σταδίων, διὰ πολλῶν διωρύχων μετ' αὐτοῦ συνδεόμενος. Μακρυνθεὶς δὲ πάλιν αὐτοῦ καὶ τοξοειδῶς στραφεὶς πρὸς τὰ νοτιοδυτικά, ἑνοῦται μετ' αὐτοῦ κατὰ τὴν πόλιν Δίγβοαν, καὶ ἐκεῖθεν οἱ δύο ποταμοί, εἰς ἕνα συνενωθέντες, ἐκβάλλουσιν ὁμοῦ 1000 στάδια κατωτέρω τῆς πόλεως Χάρακος διὰ δύο στομίων εἰς τὸν

Περσικὸν κόλπον. Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀρχαίων καὶ μετὰ τὴν ἕνωσιν Τίγριν ὀνομάζουσι τὸν διπλοῦν ποταμόν, ἀπὸ δὲ τῆς νῦν πόλεως Βάσρας τὸν λέγουσι Πασίτιγριν (κατὰ τὴν περσικὴν γλῶσσαν μικρὸν Τίγριν), ἐν ᾧ ἄλλοι τὸ ὄνομα τοῦτο ἀποδίδουσιν εἰς τὸν Εὔλαλον μετὰ τοῦ Κοπράτα, τοὺς ἐκρέοντας ὀλίγον ἀνατολικώτερον τῆς κοίτης τοῦ μεγάλου ποταμοῦ, ἀλλὰ μετ' αὐτοῦ διὰ πολλῶν αὐλάκων συνδεομένους (Στρβ. ΙΑ, 529. ΙΣΤ, 746).

Τιγυρηνοὶ, ἔθνος ἐλβετικὸν, ἐξόχως μάχιμον, χωριζόμενον ἀπὸ τῆς Γερμανίας διὰ τοῦ Ῥήνου (Στρβ.).

Τέθαιος, υἱὸς τοῦ Δάτιδος, στρατηγὸς τοῦ Ξέρξου κατὰ τῆς Ἑλλάδος (Ἡρδ. Ζ, 88).

Τιθασσευτής, ὁ τὰ ζῶα, μάλιστα τὰ θηρία, ἐξημερῶν καὶ χειροήθη ποιῶν (Ἀρστφ. Σφῆκ. — Ξνφ. Ἀπομν. Δ,

3, 70. — Πλούτ. Φάβ.). Ἡ εἰκὼν, δακτυλιόλιθος, παριστᾷ ἄρκτου τιθασσευτὴν, ἔχοντα τὴν ζώνην δι' ἐλασμάτων καὶ τὸν ἀριστερὸν βραχίονα διὰ μεταλλίνων κρίκων προπεφυλαγμένον.

Τιθηνίδια (τὰ), ἑορτὴ τῶν τιτθῶν (τροφῶν) τῶν ἀρρένων παιδίων ἐν Σπάρτῃ. Τὰ βρέφη ἔφερον εἰς τὸ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἱερὸν τῆς Κορυθαλίας Ἀρτέμιδος, καὶ ἐτέλουν χοιριδίων καὶ πλακούντων θυσίας (Ἀθήν. Δ, 139. —Πλούτ. Συμπ. Γ, 9. Ἑλλ Ζ).

Τιθορέα, πόλις τῆς Φωκίδος ἐπὶ τῆς βορειοδυτικῆς προεκτάσεως τοῦ Παρνασσοῦ, ἥτις ἔφερε τὸ αὐτὸ ὄνομα· ἡ δὲ πόλις ἐλέγετο πρὶν Νέων (Ἡρδ. Β, 32. — Παυσ. Φωκ. 12).

Τίθρας ἢ Τείθρας, υἱὸς τοῦ Πανδίωνος, ἐξωσθεὶς ἐκ τῆς Μαραθωνικῆς τετραπόλεως, καὶ ἐν Μυσίᾳ ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἀνευρεθείς.

Τιθράσιοι ἢ Τειθράσιοι, ἀττικὸς δῆμος τῆς Αἰγηίδος φυλῆς, ἐπώνυμος τοῦ Τίθραντος (ἴδ.), δι' ὃ πιθανῶς πρὸς τὸν Μαραθῶνα κείμενος. Τὰ σῦκα αὐτοῦ ἐφημίζοντο ἐπὶ γλυκύτητι (Ἀθν. ΙΔ, 18), οἱ δὲ κάτοικοι ἐπὶ κακίᾳ καὶ ῥαδιουργίᾳ (Ἀρστφ. Βάτρ. 477), δι' ὃ καὶ ὁ ποιητὴς τὰς Γοργόνας Τιθρασίας λέγει ἀντὶ Ταρτησίας.

Τιθραύστης, ὁ τῷ 394 π. Χ. τὸν Τισσαφέρνην διαταγῇ Ἀρταξέρξου τοῦ Μνήμονος φονεύσας, ὡς σατράπης ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ διαδεχθεὶς, ἀμφίβολον δὲ ἂν καὶ ὡς ἀρχιστράτηγος. Οὗτος ἔπεισε τὸν Ἀγησίλαον εἰς ἀνακωχὴν, καὶ νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ Φαρναβάζου· ἔπεμψε δὲ συγχρόνως εἰς Εὐρώπην τὸν Ῥόδιον Τιμοκράτην, δοὺς αὐτῷ 50 τάλαντα, ἵνα διεγείρῃ πόλεμον ἐν Ἑλλάδι, ὅστις νὰ βιάσῃ τοὺς Σπαρτιάτας ν' ἀνακαλέσωσι τὸν Ἀγησίλαον (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 4, 25).

Τιθωνὸς, υἱὸς τοῦ Λαομέδοντος καὶ τῆς Στρυμοῦς, ἡρπάγη διὰ τὴν ὡραιότητά του ὑπὸ τῆς Ἠοῦς, ἥτις ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ υἱοὺς τὸν Ἠμαθίωνα καὶ τὸν Μέμνωνα, καὶ ζητήσασα παρὰ τῶν θεῶν ἐπέτυχεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ἀθανασίαν· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχε λησμονήσει νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν αἰωνίαν νεότητα, ὁ Τιθωνὸς ἐγένετο ὑπέργηρος, μέχρις οὗ οἱ θεοὶ, εὐσπλαγχνισθέντες αὐτὸν, τὸν μετέβαλον εἰς τέττιγα (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 237. Ὕμν. Ἀφρδ. 219. — Ἡσδ. Θεογ. 984. — Ἀπλλδ. Γ, 12, 4).

Τέκινον, ἀρχαία πόλις ἐν τῇ ἐντεῦθεν τῶν Ἄλπεων Γαλλίᾳ, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Τικίνου ποταμοῦ, οὐ μακρὰν τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ εἰς τὸν Πάδον, ἐπὶ τῆς

ὁδοῦ ἥτις ἔφερεν ἐκ Ῥώμης εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἡ πόλις ἐγένετο δῆμος τῆς Ῥώμης, εἶτα δὲ κατεστράφη ὑπὸ τῶν Οὕνων, καὶ ἡ ἀκμὴ αὐτῆς ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν Ὀστρογότθων (Στρб. Ε, 217.—Liv. XXI, 45. Tac. Ann. III, 15. Hist. II. 17. 27. 68. 88). Νῦν Παβία.

Τέκινος ἢ Τικῖνος, μέγας ἀριστερὸς ὁμόρρους τοῦ Πάδου, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Ἀδούλας (Ἁγ. Γοθάρδου), διέρρει τὴν Οὐέρβανον λίμνην (Lago maggiore), καὶ ἐχύνετο εἰς τὸν ποταμὸν παρὰ τῷ Τικίνῳ. Εἰς τὰς ὄχθας αὐτοῦ ἐνίκησε τῷ 218 π. Χ. ὁ Ἀννίβας τὸν Σκιπίωνα (Στρб. Ε, 209. 217. —Liv. V, 34, XXI, 29. 45. 47). Νῦν Τεσσίνος.

Τελαταῖοι, λαὸς τῆς Θράκης περὶ τὸ ὄρος Σκόμιον, παρὰ τῇ νῦν Σοφίᾳ (Θουκ. Β, 96.—Στφ. Βυζ.).

Τελλέβορος, λῃστὴς περιβόητος (Ἀρρ.—Λουκ. Ἀλέξ. 2).

Τελφούσιον, ἤ, δωρ. Τιλφώσσιον· ὑψηλὸς κρημνὸς (νῦν Πέτρα), νοτίως τῆς Κωπαΐδος, πρὸς τῇ Κορωνείᾳ. Εἰς τοὺς πρόποδας αὐτοῦ ἔρρεε κρήνη, ἡ Τιλφοῦσα ἱερὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ παρ᾽ αὐτῇ ἐδείκνυτο ὁ τάφος τοῦ Τειρεσίου. Ἐπὶ τοῦ ὄρους δὲ ἦν τὸ Τιλφούσιον, πολίχνη τετειχισμένη (Στρб. Θ, 411.—Παυσ. Θ, 33, 1).

Τιμαγένης, ἐξ Ἀλεξανδρείας, δοῦλος τοῦ Φ. Σύλλα, εἶτα ἐν Ῥώμῃ διδάσκαλος, πολλὰ ἐκδοὺς συγγράμματα, ἰδίως ἱστορικὰ (Quinct. X, I, 75). Ἐπειδὴ ἀπεφάνθη ποτὲ αὐθαδῶς κατὰ τοῦ Αὐγούστου, ὁ αὐτοκράτωρ τῷ ἀπηγόρευσε τὴν εἴσοδον τῶν ἀνακτόρων του· δι᾽ ὃ θυμωθεὶς ὁ Τιμογένης ἔκαυσεν ἣν εἶχε γράψει ἱστορίαν τῆς κυβερνήσεως αὐτοῦ (Hor. Ep. I, 19, 15. — Sen. Ep. XCI. De ira, III, 23).

Τιμαγόρας, 1) Κύπριος, πατὴρ τοῦ Τιμώνακος, τοῦ ὑπὸ τὸν Ξέρξην ναυαρχοῦντος κατὰ τῶν Ἑλλήνων (Ἡρδ. Ζ, 97). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀθηναγόρου, σύγχρονος τοῦ Φαρναβάζου (Θουκ. Η, 6, 39). — 3) Ἐκ Τεγέας, πρέσβυς Λακεδαιμόνιος τοῦ Πέρσου Δαρείου τοῦ Νόθου (Θουκ. Β, 67). — 4) Ἀθηναῖος, πρέσβυς πεμφθεὶς εἰς Ἀρταξέρξην, τὸν βασιλέα τῆς Περσίας. Ἐκεῖ ἀπαντηθεὶς μετὰ τοῦ Πελοπίδου, ὑπεστήριξεν αὐτόν, δι᾽ ὃ κατηγορήθη ἐν Ἀθήναις, καὶ ἐπὶ δωροδοκίᾳ διαβληθείς, κατεδικάσθη εἰς θάνατον (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 1. — Πλούτ. Ἀρτξ. ΚΒ).—5) Φιλόσοφος ἐκ Γέλας.—6) Φιλόσοφος Ἐπικούριος (Cic. Acad. II, 25, 80). —7) Χαλκιδεύς, ζωγράφος, ἐν διαγωνισμῷ εἰς τὰ Πύθια νικήσας τὸν Πάναινον, περίφημον ζωγράφον, ἀδελφὸν τοῦ Φειδίου (Plin. XXXV, 35).

Τιμαία, γυνὴ Ἄγιδος, τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης (Πλούτ. Ἄγ.).

Τιμαίνετος, περίφημος ἀρχαῖος ζωγράφος (Παυσ.).

Τίμαιος, 1) ἐκ Λοκρῶν ἐν Ἰταλίᾳ, φιλόσοφος Πυθαγόρειος, ὃν ἐπεσκέφθη ὁ Πλάτων ἵνα μαθῃ παρ᾽ αὐτοῦ τὰ δόγματα τοῦ Πυθαγόρου (Cic. Fin. V. 29. R. P. I. 10). Ὁ Σουίδας ἀναφέρει διάφορα αὐτοῦ συγγράμματα, «μαθηματικά»· «περὶ φύσεως»· ἓν ἔργον «περὶ Πυθαγόρα»· ἀλλ᾽ ἀφ᾽ ἑτέρου ἀμφισβητεῖται ἄν ποτε συνέγραψεν ὁ Τίμαιος, καὶ πιστεύεται ὅτι τὰ μνημονευόμενα ἐγράφησαν ὑπὸ μεταγενεστέρου τινὸς Πυθαγορείου. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ τοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ περισωθέντος συγγράμματος «περὶ ψυχῆς κόσμου καὶ φύσεως», γραφὲν ἴσως ὑπὸ τοῦ ἄλλου Τιμαίου, ἐκείνου ὃν ὁ Πλίνιος ἀποκαλεῖ μαθηματικὸν (XVI, 22, 24. II, 8, 6. V, 9, 10).—2) Φιλόσοφος Πλατωνικός, πιθανῶς τῆς γ΄ ἑκατονταετηρίδος μ.Χ., συντάξας Πλατωνικὸν λεξικόν, οὗ σώζεται μέρος.—3) Ὁ ἱστορικός, ἐκ Ταυρομενίου τῆς Σικελίας, υἱὸς Ἀνδρομάχου, γεννηθεὶς περὶ τὸ 352 π. Χ. καὶ διδάσκαλον ἔχων Φιλίσκον τὸν ἐκ Μιλήτου. Ὑπὸ τοῦ Ἀγαθοκλέους ἐκβληθεὶς τῆς Σικελίας περὶ τὸ 317, ἔζησε 50 ἔτη ἀποσυρθεὶς εἰς Ἀθή-

νας, ἔνθα καὶ ἔγραψε τὸ ἱστορικὸν αὐτοῦ σύγγραμμα. Ἐν βαθεῖ γήρατι δ' ἐπέστρεψεν εἰς Σικελίαν, καὶ ἀπέθανεν 96 ἐτῶν, τῷ 256 π. Χ. Τὸ κυριώτερον ἔργον αὐτοῦ, ἡ ἱστορία τῆς Σικελίας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς 129ης Ὀλυμπιάδος, διῃρεῖτο εἰς βιβλία περίπου 68 καὶ εἰς δύο κυρίως μέρη, ὧν ἀγνοοῦνται ὅμως τὰ ὅρια. Ἐν ἄλλῳ ἰδιαιτέρῳ συγγράμματι ἐπραγματεύθη περὶ τῶν ἐκστρατειῶν τοῦ Πύρρου, καὶ ἕτερον ἔργον αὐτοῦ ἐπεγράφετο «Ὀλυμπιονῖκαι», περιέχον πιθανῶς χρονολογικὰς ἐρεύνας. Οἱ ἀρχαῖοι, καὶ ἰδίως ὁ Πολύβιος, ἐπέκρινον λίαν αὐστηρῶς τὸν Τίμαιον, ἀρνούμενοι αὐτῷ πᾶσαν ἱστορικὴν ἱκανότητα (Πολβ. ΙΒ, 3-15, 23-18). Ὁ Κικέρων δὲν κρίνει αὐτὸν οὕτως αὐστηρῶς (De Or. II, 14, 58). οὐχ ἧττον ὅμως φαίνεται βέβαιον ὅτι ὁ Τίμαιος εἶχε μᾶλλον πεπαιδευμένου συλλογέως παρὰ ἱστορικοῦ ἰδιότητα· καὶ μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ἱστοριογράφων δὲν κατέχει ἐπίσημον θέσιν. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἀπωλέσθησαν, καὶ ἀποσπάσματα αὐτῶν μόνον σώζονται (Συλλγ. Müller, Fragm. Hist. Graec.). — 4) Ἀρχιτέκτων, κατασκευάσας μεγαλοπρεπῆ καὶ λίαν θαυμασθεῖσαν πυρὰν διὰ τὸν ἐνταφιασμὸν Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου (Ἀθήν. Ε, 206).

Τίμαλκος, υἱὸς τοῦ Μεγαρέως, βοηθήσας τοὺς Διοσκούρους εἰς τὴν ἅλωσιν τῶν Ἀφιδνῶν ἐν Ἀττικῇ, ἔνθα ὁ Θησεὺς εἶχεν ἔγκλειστον τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν Ἑλένην (Παυσ. Α, 41).

Τιμάνδρα, θυγάτηρ τοῦ Τινδάρεω, γυνὴ τοῦ Ἐχέμου, μήτηρ τοῦ εἰς Ἰταλίαν μεταναστεύσαντος Εὐάνδρου (Ἀπλλδ. Γ, 10. — Παυσ.).

Τιμάνθης, ζωγράφος Κύθνιος (Quinct II, 13), ὑπ' ἄλλων δὲ (Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Ω, 63) Σικυώνιος λεγόμενος, διότι ἀνῆκεν εἰς τὴν σικυωνίαν σχολήν, ἤκμαζε περὶ τὸ 400 π. Χ. (Plin. XXXV, 36, 3). Ἔξοχος εἰς τὴν τεχνουργίαν, ἦν ἔτι θαυμαστότερος ὡς πρὸς τὴν ἐφεύρεσιν καὶ σύνθεσιν τῶν εἰκόνων του, δι' ὧν κατώρθου νὰ ἐκφράσῃ ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον τὰς εὐγενεστέρας ἐμπνεύσεις. Ἓν τῶν θαυμαστοτέρων ἔργων του ἦν ἡ θυσία τῆς Ἰφιγενείας (Plin. XXXV, 36, 6) ἐν ᾗ εἰς τῶν παρεστώτων τὰ πρόσωπα τὴν θλῖψιν ἐκφράσας κατὰ τοὺς διαφόρους αὐτῆς βαθμούς, τὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐκάλυψε διὰ τῆς χλαμύδος του, διότι ἐκείνου ἡ θλῖψις ὑπερέβαινε πᾶσαν ἔκφρασιν. Τῆς εἰκόνος δὲ ταύτης σώζεται ἀξιόλογον ἀντίγραφον εἰς τοιχογραφίαν τῆς Πομπηίας (ἴδ. Ἀγαμέμνων), καὶ τὴν αὐτὴν ἀπαραλλάκτως εἰκόνα περιέγραψεν ὁ Εὐριπίδης εἰς τὴν τραγῳδίαν του («δάκρυα προῆξεν, ὀμμάτων πέπλον προθείς». Ἰφιγ. ἐν Αὐλίδι), ὥστε ἀγνοεῖται ἂν ὁ ζωγράφος τὸν ποιητήν, ἢ ὁ ποιητὴς ἀντέγραψε τὸν ζωγράφον. Ἐν ἑτέρᾳ εἰκόνι του, Σάτυροι μετροῦντες διὰ τῶν θύρσων των τὸν ἀντίχειρα κοιμωμένου Κύκλωπος, ἀποδεικνύουσιν ἐπίσης αὐτοῦ τὴν ἐφευρετικότητα (Pl. XXXV, 37, 6).

Τιμάνωρ, υἱὸς Τιμάνθους, ναύαρχος τῶν Κορινθίων εἰς τὴν κατὰ τῶν Κερκυραίων ἐκστρατείαν αὐτῶν (Θουκ. Α, 29).

Τιμαρέτη, μία τῶν ἱερειῶν τοῦ ἐν Δωδώνῃ μαντείου τοῦ Διὸς (Ἡρδ. Β, 55).

Τιμαρχίδης, ἄρχων ἐν Ἀθήναις (Διόδ.).

Τίμαρχος, 1) δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις, καθ' οὗ σώζεται ῥητορικὸς λόγος τοῦ Αἰσχίνου. — 2) Υἱὸς τοῦ Πραξιτέλους, ἀδελφὸς καὶ συνεργάτης τοῦ Κηφισοδότου (Pl. XXXIV. 19. — Rang. Ant. Hell. II, 1103). Ἀμφοτέρων διάφορα μνημονεύονται ἔργα ἀπὸ κοινοῦ, ἐν ἄλλοις ἀνδριὰς τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Μενάνδρου, ἴσως ὁ σωζόμενος ἐν τῷ Βατικανῷ Μουσείῳ, οὗ τὸ βάθρον ἀνευρέθη ἐν Ἀθήναις. — 3) Φιλόσοφος ἐπικούρειος (Καλλίμχ. Ἐπ. 11). — 4) Ἀθηναῖος ἀδελφὸς τοῦ Κλειτομάχου (Πλάτ. Θεαγ. 129).

Τιμάσαρχος, υἱὸς τοῦ Τιμοκρίτου, Αἰγινήτου, Νεμεονίκης ἐν παισὶ (Πίνδ. Νεμ. Δ).

Τιμασίων, ἐκ Δαρδάνου, πόλεως τῆς μικρᾶς Ἀσίας, εἷς τῶν μετὰ Κύρου τοῦ νεωτέρου ἀναβάντων μυρίων Ἑλλήνων. Μετὰ τὸν φόνον τοῦ Κλεάρχου ἐξελέγη εἷς τῶν στρατηγῶν (Ξνφ. Ἀνϐ. Γ, 1, 47. Ε, 6, 21. Ζ, 8, 18).

Τίμασος, ποταμὸς τῆς Ἰστρίας, προρρέων ἐξ ἑπτὰ πηγῶν καὶ μιᾶς λίμνης, μόνον 2,000 βήματα μακρὸς, ἀλλ' ἄφθονον ἔχων ὕδωρ· ἀπετέλει τὸ ὅριον μεταξὺ Ἰσρίας καὶ Ἑνετίας, καὶ διὰ χαριεστάτου πεδίου μεταξὺ Τεργέστης καὶ Ἀκουιλίας ἐξέϐαλλεν εἰς τὸν Τεργεσταῖον κόλπον. Παρὰ τὰς ἐκϐολὰς αὐτοῦ ἦν λιμὴν μετὰ ναοῦ τοῦ Διομήδους, ὁμωνύμου τῷ ποταμῷ (Στρϐ. Ε. 214.—Liv. XLI, 1, 2.—Virg. Æn. I, 244. E, 8, 6).

Τιμηγενίδης, Θηϐαῖος, υἱὸς Ἕρπυος, ὁ δοὺς τῷ Μαρδονίῳ τὴν συμϐουλὴν νὰ φυλάξωσι τὰ στενὰ τοῦ Μαραθῶνος, μὴ δραπετεύσωσι πολλοὶ τῶν ἐν τῷ στρατῷ του τεταγμένων Ἑλλήνων (Ἡρδ. Θ, 39).

Τίμημα, 1) ἦν ἡ ἐκτίμησις τῆς περιουσίας τῶν πολιτῶν, ὡς βάσεως τῆς εἰς τὸ δημόσιον συμϐολῆς. Κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Σόλωνος αἱ περιουσίαι πᾶσαι ἐκτιμηθεῖσαι, διηρέθησαν εἰς 4 τιμήματα, ὧν ἕκαστον ὥριζε τὸν κατώτατον ὅρον τῆς ἀκινήτου οὐσίας τῶν εἰς αὐτὸ ὑπαγομένων. Ἦσαν δὲ ταῦτα τὸ τῶν πεντακοσιομεδίμνων, τῶν κεκτημένων ἐτήσιον εἰσόδημα τοὐλάχιστον 500 μεδίμνων (ξηρῶν προϊόντων ἢ μετρητῶν ὑγρῶν)· τῶν ἱππέων, τῶν εἰσπραττόντων τοὐλάχιστον 300 μεδίμνους, καὶ ἑπομένως ὑποτιθεμένων ὅτι ἠδύναντο νὰ τρέφωσιν ἵππον· τῶν ζευγιτῶν, ὧν τὸ εἰσόδημα ἦν 200 (πιθανώτερον 150) μεδίμνων εἰς κατώτατον ὅρον, καὶ ὑποτιθεμένων ὅτι εἶχον ἢ ἠδύναντο νὰ ἔχωσι ζεῦγος βοῶν· καὶ τὸ τῶν θητῶν, τῶν ἔτι ὀλιγώτερα κεκτημένων, οἵτινες ἦσαν ἀπηλλαγμένοι πάσης χρηματικῆς εἰσφορᾶς, ἀλλὰ καὶ οὐδεμιᾶς μετεῖχον ἀρχῆς, πλὴν τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς ἡλιαίας. Προσέτι τὸ εἰς ἕκαστον τῶν τιμημάτων ἐπιϐαλλόμενον τέλος ἦν οὐχὶ τὸ αὐτὸ ἀναλόγως καὶ εἰς τὰ τρία τιμήματα, ἀλλ' ἐλαφρότερον ὅσῳ τὸ τίμημα ἦν μικρότερον, τῆς περιουσίας τοῦ πεντακοσιομεδίμνου λογιζομένης 12 πλασίας τοῦ εἰσοδήματος αὐτοῦ (ταλάντου ἢ 6000 δρ. διὰ 500 μεδίμνους ἢ δραχμὰς), τῆς τοῦ ἱππότου 10πλασίας, τῆς τοῦ ζευγίτου μόνον 7πλασίας. Ἡ ἀπογραφὴ τῶν περιουσιῶν ἐγίνετο εἰς τακτικὰς ἐποχὰς, ἄλλας ἀλλαχοῦ (Ἀρστт. Πολτ. Γ, 8). — Ὁ Κάσσανδρος νικήσας τοὺς Ἀθηναίους τῷ 316 π. Χ., ἐπέϐαλεν αὐτοῖς «πολιτεύεσθαι ἀπὸ τιμήματος ἄχρι μνῶν δέκα» (Διόδ. ΙΗ, 74), ἤτοι νὰ μὴ μετέχωσι τῆς κυϐερνήσεως οἱ κεκτημένοι εἰσόδημα ἔλασσον τῶν 1000 δραχμῶν.—Ἴδ. καὶ Τέλη καὶ πολιτ. οἰκονομία.—2) Τὸ δικαστικῶς ἐπιϐαλλόμενον πρόστιμον, καὶ εἰς πολλὰς, τὰς τιμητὰς λεγομένας, δίκας, ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος προτεινόμενον (Δημσθ. κ. Στφ. 1115). Εἰς τοῦτο ὁ ἐναγόμενος, ἂν ἐκηρύττετο ἔνοχος, ἀντέτατεν ἀντιτίμημα, καὶ τοῖς δικασταῖς ἐναπέκειτο νὰ ἐκλέξωσι μεταξὺ τῶν δύο, διὰ ψήφου ἀποφαινόμενοι, ἥτις ἦν τὸ πινάκιον τιμητικὸν, (Πολδ. Η. 16), ἐφ' οὗ οἱ δικασταὶ διὰ τοῦ ὄνυχος ἢ δι' ἐγκεντρίδος «ἐτίμων τὴν μακρὰν» ἢ «τὴν βραχεῖαν», ἤτοι ἐχάραττον γραμμὴν, δι' ἧς, ἂν μὲν ἦν μακρὰ, παρεδέχοντο τὸ τίμημα τοῦ ἐνάγοντος, ἂν δὲ βραχεῖα, τὸ ἀντιτίμημα τοῦ ἐναγομένου. Ὁ Σωκράτης, ἐπὶ τῆς μεγάλης του δίκης, ἐπρότεινεν ὡς ἀντιτίμημα 100 δραχμὰς, καὶ εἶτα 3000.

Τίμνης, Σκύθης, ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως τῶν Σκυθῶν Ἀριαπείθους.

Τιμόδημος, ἀθλητὴς, φίλος τοῦ Θεμιστοκλέους, νικητὴς εἰς τὰ Νέμεα (Πίνδ. — Ἡρδ. Ζ, 125).

Τιμόθεος, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Κόνωνος, μεθ' οὗ τῷ 393 π. Χ. εἰς Ἀθήνας ἐπανελθὼν, μετὰ τοῦ Πλάτωνος καὶ

Ἰσοκράτους συνδιατρίβων, καὶ εἰς σπουδὰς ἐπιδοθείς, ἀνεδείχθη διάσημος ῥήτωρ, στρατηγὸς ἱκανώτατος καὶ ἀνδρεῖος, καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ ἐξόχου δραστηριότητος καὶ ἱκανότητος. Τὸ στάδιον δ' αὐτοῦ τῷ εἶχε προλειάνει καὶ τοῦ πατρός του ἡ δόξα καὶ ὁ πλοῦτος. Ἀλλ' οὐχὶ ὅλως ἀπηλλαγμένος ἐλαττωμάτων τῆς ἐποχῆς, ἣν καὶ εἰς ἐκδιαίτησιν καὶ εἰς ἀσωτίαν ἐπιδεδομένος. Τῷ 383 γίνεται μνεία αὐτοῦ ὡς νεανίου ἐκ τῶν ἐπισήμων. Τῷ δὲ 378 συναπεστέλλετο μετὰ τοῦ Χαβρίου καὶ τοῦ Καλλιστράτου ναύαρχος τοῦ κατὰ τῆς Σπαρτης ἐκπλεύσαντος στόλου. Τότε ὅμως ὑπερεῖχεν εἰσέτι τοῦ Χαβρίου ἡ φήμη, Τῷ δὲ 375 μετὰ 60 πλοίων ἐκπεμφθείς, ἀφ' οὗ ἐλεηλάτησε τὰς ἐχθρικὰς παραλίας, ἐκυρίευσε τὴν Κέρκυραν, καὶ διέπρεψε διὰ τῆς ἡμερότητος καὶ μετριοπαθείας του πρὸς τοὺς ἡττηθέντας (Ξενφ. Ἑλλ. Ε, 4, 62)· εἶτα δ' ἐνίκησε τὸν Σπαρτιάτην Νικόλοχον εἰς Λευκάδα ἢ Ἀλυζίαν τῆς Ἀκαρνανίας· καὶ ἐλλείψει χρημάτων δὲν ἠδυνήθη μὲν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς νικηφόρους ἐπιχειρήσεις του, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐπέφερε διὰ τῶν ἐπιτυχιῶν του συνομολόγησιν εἰρήνης, τῷ 374, εἰ καὶ μὴ ἐντελῶς ἐκτελεσθείσης (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 2. 1). Μετά τινας κατακτήσεις ἐν Θρᾴκῃ, ὤφειλε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Κέρκυραν, ἀπειλουμένην ὑπὸ τοῦ Μνασίππου, ἀλλὰ δι' ἔλλειψιν χρηματικῶν μέσων δὲν ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ ἐγκαίρως, καὶ τῷ ἀφῃρέθη ἡ ἀρχηγία (Αὐτ. ΣΤ, 2, 13. — Δμσθ. Τιμ. σ. 1186)· καὶ προτάσει μάλιστα τῶν ἀρχηγῶν τῆς δημοκρατικῆς μερίδος Ἰφικράτους καὶ Καλλιστράτου ἐνήχθη εἰς τὸ δικαστήριον (Ξενφ. Ἑλλ. Ε, 6, 2. ΣΤ, 2, 1), ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τῶν φίλων του Ἰάσωνος τοῦ Φεραίου καὶ Ἀλκέτα τοῦ ἐξ Ἠπείρου ἀπέφυγε τὴν καταδίκην· ἀπῆλθε δ' ἐπί τινα χρόνον εἰς Περσίαν, καὶ ἐκεῖ συνέπραξεν εἰς τὴν ἀνάκτησιν τῆς Αἰγύπτου. Μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του διηλλάγη μετὰ τοῦ Ἰφικράτους, νυμφεύσας τὴν θυγατέρα του μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Μενεσθέως καὶ ἐπεδόθη αὖθις εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς κατὰ θάλασσαν ἡγεμονίας τῶν Ἀθηνῶν, καὶ εἰς τὸν περιορισμὸν τῆς δυνάμεως τῶν Θηβαίων. Τῷ 368 ἀπεστάλη μετὰ στόλου ἵνα ὑποστηρίξῃ τὸν Πέρσην σατράπην Ἀριοβαρζάνην. Ἀποδειχθέντος ὅμως ὅτι οὗτος εἶχεν ἀποστῇ ἀπὸ τοῦ μεγάλου βασιλέως ἐστράφη ὁ Τιμόθεος πρὸς τὴν Σάμον, ἣν εἶχον κυριεύσει οἱ Πέρσαι, καὶ κατέλαβεν αὐτήν, τῷ 366, μετὰ ἐνδεκάμηνον πολιορκίαν. Κατὰ τὰ μετὰ ταῦτα ἔτη εἰργάσθη εἰς τὸν Ἑλλήσποντον. Ἀφ' οὗ οἱ Σπαρτιᾶται καὶ οἱ Θηβαῖοι ἡνώθησαν μετὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν, ἐν ᾧ πρὶν ὑπεστήριζον τὸν Ἀριοβαρζάνην, ἔλαβε παρὰ τούτου τὴν Σηστὸν καὶ τὴν Κριθώτην, τῷ 364 ἐκυρίευσε τὴν Τορώνην, τὴν Μεθώνην καὶ Πύδναν καὶ τὴν Ποτίδαιαν, ὑπέταξε τοὺς Χαλκιδεῖς· κατὰ τῆς Ἀμφιπόλεως ὅμως καὶ τῆς Ὀλύνθου ἀπέτυχε (Διόδ. ΙΕ, 81.—Δμσθ. Ὀλυνθ. Α, 6. 10). Κατὰ τὸν συμμαχικὸν πόλεμον, ἀφ' οὗ ὁ Χαβρίας ἐφονεύθη, ἐτάχθη αὐτὸς μετὰ τοῦ Ἰφικράτους εἰς τὴν ἀρχηγίαν στόλου, ἵνα μετὰ τοῦ Χάρητος καταπολεμήσῃ τοὺς συμμάχους. Ἀλλὰ μὴ δυνηθέντες ἕνεκα τρικυμίας νὰ ναυμαχήσωσιν ὅτε ὑπ' αὐτοῦ διετάχθησαν, κατηγγέλθησαν εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ προδοσίᾳ, τῷ 354 (Διόδ. ΙΣΤ, 7, 21. — Δειναρχ. εἰς Δμσθ. ΚΔ). Καὶ ὁ μὲν Ἰφικράτης ἀπέφυγε τὴν καταδίκην, ὁ δὲ Τιμόθεος ὑπεβλήθη εἰς 100 ταλάντων πρόστιμον, καὶ ἔφυγεν εἰς Χαλκίδα, ἔνθα καὶ ἀπέθανε. Μικρὸν μετέπειτα ἐμετριάσθη, διὰ τὸν υἱόν του Κόνωνα, ἡ ποινὴ εἰς 10 τάλαντα, ἃ τῷ ἐπετράπη νὰ μεταχειρισθῇ εἰς ἐπιδιόρθωσιν τοῦ τειχισμοῦ τῶν Ἀθηνῶν. — 2) Μιλήσιος, ἐπίσημος ποιητὴς καὶ μουσικός, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι καὶ τὴν λύραν ἐτελειοποίησε, τέσσαρας νέας χορδὰς προσθεὶς εἰς αὐτήν· καὶ πολλὰ καὶ ποικίλα μέλη συνέταξεν, ἰδίως διθυράμβους, ἐξ ὧν μνημονεύονται 18, ὕμνοι 21 καὶ νόμοι ἢ ᾠδαὶ ἑξάμετροι 19 (Σουίδ.).

προσέτι δὲ καὶ τραγῳδίας ἔγραψε, καὶ ἄλλα εἴδη ποιήσεως (Πλούταρ.—Ἀθήν.— Λουκ. —Στφ. Βυζ.—3). Περίφημος αὐλητὴς ἐκ Θηβῶν, θαυμασθεὶς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου (Λουκ. Ἁρμ. 1).—4) Γλύπτης ἐπίσημος, ἐξεργασθεὶς τὴν νοτίαν πλευρὰν τῶν ἀναγλύφων τοῦ Μαυσωλείου, οὗ ὁ Σκόπας καὶ ὁ Βρύαξις εἰργάσθησαν τὰς λοιπὰς (Plin. XXXVI. 4, 9).

Τιμοκλῆς, 1) Ἀθηναῖος, λόγου ἄξιος ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας, προσβάλλων πολλάκις καὶ τὸν Δημοσθένην καὶ τοὺς πλείστους τῶν συγχρόνων του διακεκριμένων ἀνδρῶν. Διεκρίνετο καὶ διὰ τοῦ ἐξαιρέτου του ὕφους καὶ διὰ τῶν πολυειδῶν γνώσεών του. Ἡ ἔκθεσις αὐτοῦ εἶχεν ὕψος ποιητικὸν, τῶν δὲ χαρακτήρων αἱ παραστάσεις πολλὴν λεπτότητα. Ἐξαιρέτως δ' ἐπετύγχανεν εἰς τὴν παρῳδίαν τραγικῶν ὑποθέσεων. 27 δραμάτων αὐτοῦ σώζονται οἱ τίτλοι καὶ ἀποσπάσματα (Συλλ. Meinecke, Com Graec. III).— 2) Στωϊκὸς φιλόσοφος, φίλος τοῦ Λουκιανοῦ (Λουκ.).

Τιμοκράτης, 1) Ἀθηναῖος, σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους, ὅστις βιαίως αὐτὸν προσέβαλεν.—2) Καὶ ἕτερος Ἀθηναῖος, καθ' οὗ ὁ Δημοσθένης ἐπίσης ἐπέπεσεν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ —3) Υἱὸς Τιμοξένου, στρατηγὸς Κορίνθιος (Θουκ. Β, 33).—4) Λακεδαιμόνιος συστράτηγος τοῦ Βρασίδου κατὰ τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. Β, 85, 92). — 5) Ῥόδιος, ὃν ὁ σατράπης Τιθραύστης μετεχειρίζετο ἵνα διὰ δωροδοκίας ἐξεγείρῃ κατὰ τῆς Σπάρτης τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν δημοκρατικῶν μερίδων εἰς τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 5, 1).—6) Φιλόσοφος Ἐπικούρειος, ἀδελφὸς τοῦ Μητροδώρου. διαφωνῶν πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς τὰς θεωρίας (Cic. N. D. XXXIII, 93).—7) Ἀθηναῖος, εἷς ἐκ τῶν κατηγόρων τῶν στρατηγῶν μετὰ τὴν ἐν Ἀργινούσαις μάχην (Ξενφ. Ἑλλ. Α, 73.—Πιθανῶς καὶ Θουκ. Ε, 19). — 8) Στρατηγὸς Διονυσίου Β κατὰ Δίωνος. — 9) Φιλόσοφος καὶ διδάσκαλος τῆς ῥητορικῆς, ἐξ Ἡρακλείας τῆς ἐν Βιθυνίᾳ, ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ (Λουκ. Δημ. 3),

Τιμοκρατία, σύστημα πολιτείας καθ' ὃ ἡ μετοχὴ εἰς τὴν διοίκησιν ἀπενέμετο ἀναλόγως τῶν περιουσιῶν, αἵτινες ἦσαν καὶ ἡ βάσις τῆς φορολογίας (τιμήματα) (Ἀρσττ. Ἀθ. Ε, 12).

Τιμοκρέων, Ῥόδιος ἐξ Ἰαλυσοῦ, ἀθλητὴς καὶ λυρικὸς ποιητὴς, σύγχρονος καὶ ἐπί τινα χρόνον φίλος τοῦ Θεμιστοκλέους. Ἐπὶ τῇ ὑπονοίᾳ ὅτι ἦν Περσόφρων, ἐξεβλήθη τῆς πατρίδος του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Θεμιστοκλῆς οὐδὲ διὰ δόσεως χρημάτων κατώρθωσε τὴν ἀνάκλησίν του, ὁ Τιμοκρέων ἐπέπεσε κατ' αὐτοῦ διὰ σατυρικῶν ἢ μᾶλλον ὑβριστικῶν ποιημάτων. Καὶ κατὰ τοῦ ἀντιζήλου του δὲ, τοῦ Κείου Σιμωνίδου, καὶ τούτου φίλου τοῦ Θεμιστοκλέους, διετέθη ἐχθρικώτατα, καὶ μεταξὺ τῶν δύο ἐξερράγη βιαιότατος πόλεμος σατυρῶν. Μέχρι τέλους λέγεται πορευθεὶς πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν καὶ ὑπ' αὐτοῦ φιλοξενηθείς. Ὀλίγα ἀποσπάσματα αὐτοῦ διατηροῦνται, ἐν οἷς διαφαίνεται ἄμετρος ἔξαψις πάθους καὶ βίαιος χαρακτὴρ (Συλλγ. Bergk, Poet. lyr. Graec.).

Τιμόλαος, 1) ἀρχηγὸς τῆς δημοκρατικῆς μερίδος ἐν Κορίνθῳ, τῷ 395 π.Χ. ἐδωροδοκήθη ὑπὸ τῶν Περσῶν ἵνα ἐξεγείρῃ τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις εἰς πόλεμον κατὰ τῆς Σπάρτης (Ξενφ. Ἑλλ. Γ, 5, 1. Α, 2, 10). —2) Θηβαῖος, προδοὺς τὴν πατρίδα του εἰς Φίλιππον τὸν Μακεδόνα (Δμσθ. π. Στφ. 241). Κατά τινας ἐκδόσεις Τ ι μ ό λ α ς.—3) Ἐκ Λαρίσσης ὑπομνηματιστὴς τῆς Ἰλιάδος, καὶ συντάκτης ἐμμέτρου αὐτῆς παραφράσεως.

Τιμολέων, Κορίνθιος, υἱὸς Τερεδήμου, ἐπισήμου γενεᾶς, γεννηθεὶς περὶ τὰ 411 π. Χ., πεπροικισμένος διὰ παντοίων ἀρετῶν, πρᾶος τὸν χαρακτῆρα, ἀλλ' εἰς ἄκρον μισοτύραννος, ὥστε καὶ τῷ 364 συνέπραξεν εἰς τὸν φόνον τοῦ ἀδελφοῦ του Τιμοφάνους, θελήσαντος ἐπὶ κεφαλῆς 1,100 μισθωτῶν

νὰ καταλάβῃ τὴν τυραννίδα. Ἔκτοτε ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη ἔζησε μὴ ἀναμιγεὶς πλέον εἰς τὰ δημόσια, μέχρις οὗ οἱ Κορίνθιοι τὸν ἔπεμψαν τῷ 344 ἐπὶ κεφαλῆς σώματος μισθωτῶν εἰς τὴν ἄποικον αὐτῶν πόλιν, τὰς Συρακούσας, αἵτινες ἐν ἐσωτερικῇ παραλυσίᾳ διατελοῦσαι εἶχον ἐπικαλεσθῆ τὴν βοήθειάν των (Πλούτ. Τιμολ. Γ, 7. — Nep. Tim. II). Προσορμισθεὶς δ' εἰς τὸ Ταυρομένιον, ἀφ' οὗ πολλὰς ὑπερεπήδησε δυσχερείας, ἐνίκησεν εἰς τὸ Ἄδρανον τὸν ἐκ Λεοντίνων Ἱκέταν, ὃν οἱ Συρακούσιοι εἶχον πρὶν καλέσει εἰς βοήθειαν κατὰ τοῦ Διονυσίου, καὶ κατέλαβε μέρος τῆς πόλεως τῶν Συρακουσῶν, ἐν ᾧ ὁ Ἱκέτας ἐξηκολούθησε κατέχων τὴν συνοικίαν τὴν καλουμένην Ἀχραδινὴν, ὁ δὲ Διονύσιος εἶχε τὴν Ὀρτυγίαν μετὰ τῆς Ἀκροπόλεως, καὶ οἱ Καρχηδόνιοι κατεῖχον τὸν λιμένα (Διόδ. ΙΔ, 37. — Πλούτ. Τιμ. ΙΑ). Ἀλλὰ μικρὸν μετὰ ταῦτα οὗτοι ἀπῆλθον, καὶ ἀφ' οὗ ὁ Διονύσιος, τῷ 343, παρέδωκε τὴν Ἀκρόπολιν, ἠναγκάσθη τότε καὶ ὁ Ἱκέτας ν' ἀποχωρήσῃ τῆς πόλεως. Τότε ὁ Τιμολέων κατηδάφισε τὴν ἀκρόπολιν, ὡς σύμβολον καὶ προμαχῶνα τῆς τυραννίας, καὶ ἐγκατέστησεν ἐκεῖ τὰ δημοτικὰ δικαστήρια. Ἐπὶ τῇ αἰτήσει του δὲ, λέγεται ὅτι ἦλθον ἐκ Κορίνθου 60,000 ἄποικοι εἰς τὰς ἐρημωθείσας Συρακούσας, καὶ εἰς αὐτοὺς ὅτι διένειμεν ἢ ἐπώλησε τὴν χώραν καὶ τὰς οἰκίας (Πλούτ. Τιμ. ΙΣΤ). Ἐπανέφερε δὲ τὴν ἐλευθερίαν, προκαλέσας τὴν διὰ τοῦ Κεφάλου καὶ Διονυσίου ἀναθεώρησιν τῶν δημοκρατικῶν νόμων καὶ ἐγκαταστήσας πάλιν αὐτούς. Ἡ πρώτη θέσις ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄρχοντας ἐδόθη εἰς τὸν ἱερέα, ἢ ἀμφίπολον τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς, ὅστις ἐκηρύχθη ἐπώνυμος· ἀλλ' ὑπερτάτως διηύθυνε τὰ τῆς πολιτείας ὁ Τιμολέων μετὰ πάσης εὐθύτητος (Πλούτ. Τιμ. ΚΒ). Ἐπεσφράγισε δὲ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας κατανικήσας τῷ 342 ἐν Κριμνισσῷ, παρὰ τῇ Ἐγέστῃ, τοὺς Καρχηδονίους, ἀποβιβάσαντας 80,000 στρατοῦ· ὅτε δὲ συνωμολογήθη εἰρήνη, ὁ ποταμὸς Ἅλυκος ὡρίσθη ὡς ὅριον μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Συρακουσίων. Καὶ τῶν ἄλλων δὲ πόλεων οἱ τύραννοι ἐξεδιώχθησαν ἢ ἐθανατώθησαν, ὁ Ἱκέτας ἐν Λεοντίνοις, ὁ Μάμερκος ἐν Κατάνῃ, ὁ Ἵππων ἐν Μεσσήνῃ, κτλ., καὶ τῷ 339 αἱ ἀπελευθερωθεῖσαι πόλεις συνεδέθησαν διὰ δεσμοῦ μετὰ τῶν Συρακουσῶν, ἡ δὲ Γέλα καὶ ὁ Ἀκράγας, ἐν ἐρειπίοις κείμεναι, ἀνῳκοδομήθησαν καὶ νέους κατοίκους ἔλαβον τὸ Ἀγύριον καὶ ἡ Καμάρινα. Εὐημερία καὶ πλοῦτος, εἰρήνη καὶ ἡσυχία ἀνέθαλον δι' αὐτοῦ πάλιν ἐν Συρακούσαις καὶ ἐν πάσῃ τῇ Σικελίᾳ (Πλουτ. Τιμλ. Λ). Ἔκτοτε γενικῶς ἀνεγνωρίζετο καὶ ἐτιμᾶτο ὡς ἐλευθερωτὴς καὶ ὡς εὐεργέτης, καὶ ὑπερτάτη ἦν ἡ ἐπιρροὴ αὐτοῦ, καὶ ἀφ' οὗ μετά τινα χρόνον ἀπώλεσε τὴν ὅρασιν, καὶ μέχρι τοῦ θανάτου του, συμβάντος τῷ 337. Τότε δ' ἱδρύθη μνημεῖον αὐτῷ, καὶ ἐτησίως ἐτελοῦντο παρ' αὐτῷ ἐπικήδειοι τελεταὶ πρὸς μνήμην του· ἀλλὰ μικρὸν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ κατέπεσεν ἡ ἀκμὴ τοῦ τόπου.

Τιμόμαχος, 1) Ἀθηναῖος στρατηγός. Τῷ 367 τὴν ἐντολὴν λαβὼν νὰ κωλύσῃ τὴν διὰ τῶν Ὀναίων ὀρέων εἰς τὸν Ἰσθμὸν εἰσβολὴν τοῦ Ἐ π α μ ε ι ν ώ ν δ α, δὲν τὸ ἔπραξε· καὶ ἔπειτα δὲ πάλιν, τῷ 361, πεμφθεὶς μετὰ στόλου ἵνα ὑπερασπίσῃ τὰς κατὰ τὴν Θράκην παραλίους ἐμπορικὰς πόλεις τῶν Ἀθηναίων, καὶ τοῦτο ἐπίσης κακῶς ἐκτελέσας, κατεδικάσθη εἰς θάνατον (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 1, 41. — Αἰσχ. Κτσφ. 24, 56). — 2) Βυζάντιος, ζωγράφος, ὀλίγον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀκμάσας, καὶ οὐχὶ ἐπὶ Καίσαρος, ὡς κατὰ λάθος λέγει ὁ Πλίνιος (XXXV, 40, 30. 41. — Ἴδ. Ῥαγκ. Ἀπ. ΙΓ. Ἱστ. Καλλ. Α, σ. 563). Ἡ εἰδικότης αὐτοῦ ἦν, ὡς φαίνεται, ἡ παράστασις βιαίων παθῶν ἀντικρουομένων ἢ ὑπ' ἰσχυρᾶς θελήσεως καταστελλομένων, οἵα ἦν ἡ εἰκὼν τοῦ Αἴαντος συνελθόντος ἐκ τῆς μανίας του καὶ μελετῶντος αὐτοχειρίαν, καὶ ἡ τῆς «Μηδείας

ταλαντευομένης μεταξὺ τῆς ἀγρίας ἀποφάσεως τοῦ νὰ σφάξῃ τὰ τέκνα της, καὶ τοῦ μητρικοῦ φίλτρου», ἣν εἰκόνα ἀπέθανε πρὶν ἢ συμπληρώσῃ· ἀμφοτέρας δ' ἠγόρασεν ὁ Καῖσαρ ἐκ Κυζίκου 80 ταλάντων (480,000 τῶν τότε δραχμῶν) (Φιλόστρ. Β. Ἀπλν. Τυαν. Β, 10. — Ἀνθλ. Πολ. II, σ. 667. — Πλούτ. π. ἀκρ. ποιητ. 18. — Ov. Trit. II, 525. — Cic. Varr. IV, 60. 135). Εὑρέθη δ' ἐν Πομπηίᾳ ἐπὶ τοιχογραφίας ἀντίγραφον τῆς εἰκόνος τῆς Μηδείας, καὶ ἀπόσπασμα αὐτῆς ἐπὶ δακτυλιολίθου. Μνημονεύονται δ' ἐπίσης θαυμαστικῶς (Plin. αὐτ. — Λουκ. Δραπέτ. 32) καὶ ἕτερα ἔργα αὐτοῦ, οἷον «Ὀρέστης», «Γοργὼ», «θαυματοποιὸς», κτλ.

Τιμόξενος, 1) στρατηγὸς Σικυώνιος ἐν Σκιώνῃ τῆς Μακεδονίας, ἣν παρέδωκεν εἰς τοὺς Πέρσας (Ἡρδ. Η, 128). — 2) Στρατηγὸς Κορίνθιος (Θουκ. Β, 33).

Τιμοσθένης, Αἰγινήτης, ἀδελφὸς τοῦ Ἀλκιμέδοντος, Ὀλυμπιονίκης (Πινδ. Ὀλ. Η).

Τιμοῦχος, βουλὴ ἐν Μασσαλίᾳ ἐξ 600 ἀνδρῶν, ἧς οὐδεὶς μετεῖχεν ὁ μὴ πρὸ τριῶν τοὐλάχιστον γενεῶν πολίτης, καὶ μὴ τέκνων πατὴρ (Στρβ. Δ, 179. — Caes. B G. I, 35, 1).

Τιμοφάνης, ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Τιμολέοντος (ἴδ.), ὑφ' οὗ ἐφονεύθη, θελήσας ν' ἀναδειχθῇ τῆς πατρίδος του τύραννος (Πλούτ Τιμολ.).

Τιμώ, ἱέρειά τις εἰς τὴν νῆσον Πάρον (Ἡρδ. ΣΤ, 134).

Τίμων, 1) ὁ μισάνθρωπος, Ἀθηναῖος, υἱὸς Ἐχεκρατίδου, εὔπορος, ἐκπαιδευθεὶς ὡς φιλόσοφος ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐκ τῆς ἠθικῆς δὲ διαφθορᾶς τῶν ἐπ' αὐτοῦ χρόνων εἰς μῖσος κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος παραχθεὶς καὶ ὑπὸ τὸν Ὑμηττὸν ἐν μονώσει βιῶν, ὥστε τὰ παντοῖα περὶ αὐτοῦ μνημονευόμενα ἀνέκδοτα καὶ συχνὴ μνεία τῶν κωμικῶν (Ἀρστφ. Λυσστρ. 812. Ὄρν. 1549), κατέστησαν αὐτὸν τὸν τύπον τῆς σκαιᾶς μισανθρωπίας διὰ πάντα τόπον καὶ χρόνον. Ὁ Λουκιανὸς ἔγραψεν ἴδιον ἔργον περὶ αὐτοῦ (Πλούτ. Ἀλέξ. ΙΣΤ.). — 2) Μαθητὴς τοῦ Πύρρωνος, φιλόσοφος σκεπτικὸς ἐκ Φλιοῦντος, προσέτι δὲ καὶ ἰατρὸς καὶ διδάσκαλος τῆς ῥητορικῆς, ἔζη περὶ τὰ 280 π. Χ. ἐν Ἀθήναις καὶ εἰς διάφορα ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀπέθανεν ἐνενηκοντούτης. Ἔγραψε δὲ πολλὰ καὶ ποικίλα, ἐξ ὧν τὸ ἐπισημότερον ἔργον ἦσαν οἱ Σίλλοι, παρῳδία ἐν ἑξαμέτροις τοῦ δογματισμοῦ τῶν φιλοσοφικῶν σχολῶν (Αἰλ. π. ἱ. Β, 41).

Τιμῶναξ, Κύπριος, πλοίαρχος εἰς τὸν Περσικὸν στόλον ἐπὶ Ξέρξου (Ἡρδ. Ζ, 98).

Τιμώνειον, φρούριον τῆς Παφλαγονίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στφ. Βυζ.).

Τίος (ἡ), ἢ Τίον, πόλις τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἀποικία τῶν Μιλησίων (καὶ Τίειον καὶ Τήϊον) (Στρβ. — Πτλμ. — Στέφ. Βυζάντ. — Λουκ. Ἀλεξ. 43).

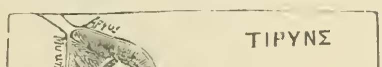
Τιρίβαζος ἢ Ταρίβαζος, διοικητὴς τῆς Ἀρμενίας ὑπὸ τὸν Ἀρταξέρξην, οὗ καὶ πιστὸς σύμβουλος ἦν κατὰ τοῦ Κύρου· τῷ δὲ 392 π. Χ. ἀνεδείχθη ἀρχιστράτηγος ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8, 12). Πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας δὲ ἰδίως συμπαθῶν, συνετέλεσεν εἰς τὴν συνομολόγησιν τῆς Ἀνταλκιδείου εἰρήνης (αὐτ. Ε, 1, 30), μεθ' ἣν ἐξέπλευσε μετὰ τοῦ στόλου κατ' Εὐαγόρου, τοῦ τυράννου τῆς Κύπρου. Ἀλλ' ἐν ᾧ μετὰ τούτου διεπραγματεύετο, ὁ συστράτηγος αὐτοῦ Ὀρόντης, ὑποπτεύσας αὐτὸν, τὸν συνέλαβε· θριαμβευτικῶς ὅμως δικαιολογηθεὶς, ἐπανέλαβε τὸν πόλεμον, ἀλλ' ἀνεπιτυχῶς (Διόδ. ΙΕ, 8). Μεταγενεστέρως ἐστάλη ὑπὸ τοῦ βασιλέως κατὰ τῶν Καδουσίων ἐν Καυκάσῳ, καὶ ὁ Ἀρταξέρξης τῷ ὑπεσχέθη εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν τῷ τὴν ἔδωκε, συνώμοσε μετὰ Δαρείου, τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως, ἀλλ'

ἐφωράθη καὶ ἐθανατώθη (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 4, 4.—Πλούτ, Ἀρτξ. Ε, ΚΔ),

Τεριδάτης, 1) Πάρθος, ἐπαναστὰς κατὰ τοῦ Φραάρτου, ὅστις εἶχεν ἐξολοθρεύσει τὰ λοιπὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τῶν Ἀρσακιδῶν. Νικηθεὶς δὲ, κατέφυγε πρὸς τὸν Ὀκτάβιον, ὅστις τὸν ἔλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν του, ὁ δ' ἀντίπαλος αὐτοῦ ἔφυγε πρὸς τοὺς Σκύθας (Hor. Od. I, 26, 5). — 2) Τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερον πολλοὶ βασιλεῖς τῆς Ἀρμενίας, πιθανῶς ἐκ Πάρθων καταγόμενοι (Tac. Ann. XII, 50). Τιριδάτης ὁ Γ, ὁ μέγας, ἐπολέμησεν ἐπιτυχῶς κατὰ τῶν Σασσανιδῶν, καὶ εἰσήγαγεν, ἀπὸ τοῦ 302 μ.Χ., τὸν χριστιανισμὸν παρὰ τῷ λαῷ του.

Τερίστασις, πόλις τῆς Θράκης παρὰ τῇ Προποντίδι (Δμσθ. Φιλ. Ἐπ. σλ.159).

Τέρυνς (ἡ), ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Ἀργολίδος, νοτιανατολικῶς τοῦ Ἄργους, βορειανατολικῶς τῆς Ναυπλίας, καθέδρα τοῦ Προίτου καὶ τοῦ Περσέως, ἐπὶ λόφου ἐν τῷ πεδίῳ, ἰσχυρῶς διὰ τοὺς ἀπωτάτους ἐκείνους χρόνους ὠχυρωμένη, «τειχιόεσσα» (Ὁμ. Ἰλ. Β. 5).—Ἀπλλδ. Β. 2, 1. — Στρβ. Η, 372. — Παυσ. Β, 165), ἧς τὰ «κυκλώπεια» οὐράνια τείχη (Εὐρπ. Ἠλ. 1167)

σώζονται μέχρι τοῦδε. Εἰς τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην οἱ Τιρύνθιοι μετὰ τῶν Μυκηναίων παρέταξαν 400 ὁπλίτας (Ἡρδ. Θ, 38). Μικρὸν δὲ μετὰ ταῦτα, δοῦλοι ἐξ Ἄργους ἐκδιωχθέντες ἐκυρίευσαν τὴν Τίρυνθα· οἱ δ' Ἀργεῖοι, νικήσαντες αὐτοὺς, κατέστρεψαν τὴν πόλιν, καὶ τότε οἱ κάτοικοι μετῴκησαν οἱ μὲν εἰς Ἄργος οἱ δὲ εἰς Ἐπίδαυρον (Ἡρδ. ΣΤ, 83). Εἰς τὰ σωζόμενα ἀξιόλογα λείψανα περίεργοι εἰσὶ πρὸς τὰ νοτιανατολικὰ δύο σύριγγες, ὧν ἡ ὀροφὴ σύγκειται ἐκ προσανακεκλιμένων μεγίστων λίθων καὶ οἵτινες κατὰ τὴν μίαν πλευρὰν ἔχουσι δωμάτια σκοτεινά. Ἐπ' αὐτοῦ δὲ τοῦ λόφου ἀνέσκαψεν ὁ κ. Σχλιεμάνος ἴχνη τῶν ἀρχαίων ἀνακτόρων ἐν πᾶσι σύμφωνα πρὸς τὰ ἐν Μυκήναις. Μεταγενεστέρως εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ἐρημωθέντος λόφου ἱδρύθη νεωτέρα πόλις ἀκμάζουσα μετὰ τὰ Πελοποννησιακὰ, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ Παυσανίου οὐδ' αὐτὴ ὑπάρχουσα πλέον (Παυσ. Η, 33).

Τέρυνς (ὁ), υἱὸς τοῦ Ἄργου, ἔκγονος τοῦ Διὸς, εἰς ὃν ἀπεδίδετο ἡ ἵδρυσις τῆς πόλεως Τίρυνθος (Παυσ.).

Τισαῖον ὄρος, ἐν Μαγνησίᾳ τῆς Θεσσαλίας, ὑψηλὸν, εἰς τὴν θάλασσαν προέχον καὶ τὴν Τισαίαν ἄκραν ἀποτελοῦν, μετὰ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος (Πολβ. Ι, 42.—Ἀππ. Μιθρ. ΛΕ. Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 563.— Liv. XXII, 5). Νῦν Βερδζότα.

Τισαμενὸς, 1) ἔγγονος τοῦ Ἀγαμέμνονος, υἱὸς τοῦ Ὀρέστου καὶ τῆς Ἑρμιόνης, πατὴρ δὲ τοῦ Κομήτου, καὶ βασιλεὺς τῆς Ἀργολίδος καὶ Λακωνίας. Ἐπὶ τοῦ 22 ἔτους τῆς βασιλείας του εἰσβαλόντες οἱ Δωριεῖς Ἡρακλεῖδαι, τὸν ἐπολέμησαν καὶ ἐφόνευσαν· ἢ ἀπελθὼν εἰς Αἰγιάλειαν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ νὰ καταλάβῃ ἐκεῖ τὴν χώραν τῶν Ἰώνων, ἔπεσε πολεμῶν (Παυσ. Ζ, 1, 7. — Ἀπλλδ. Β, 8, 3). Κατὰ χρησμὸν δὲ, τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ μετηνέχθησαν ἐξ Ἑλίκης εἰς Σπάρτην. — 2) Υἱὸς τοῦ Θερσάνδρου καὶ τῆς Δημωνάσσης, πατὴρ τοῦ Ἀντεσίωνος, βασιλεὺς τῶν Θηβῶν (Ἡρδ. Δ, 147).—3) Ἀθηναῖος, προτείνας μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς δημοκρατίας, ἀφ' οὗ οἱ Τριάκοντα ἐξεβλήθησαν, τὴν ἐκ νέου εἰσαγωγὴν τῶν νόμων τοῦ Σόλωνος, τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἀναγκαίων νόμων διὰ

προτάσεως ἑκάστου πολίτου, καὶ τῆς συσκέψεως καὶ ῥυθμίσεως αὐτῶν ὑπὸ 500 ἐκλεγομένων καὶ ὀμνυόντων (ὀμωμοκότων) πολιτῶν ('Ανδκ. π. Μυστ. 83. — Ἴδ. καὶ Αἰσχ. κ. Τιμάρχ. 37. — Λυσ. κ. Νικομ.). — 4) Μάντις ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου, ἐκ τῆς ἐπισήμου γενεᾶς τῶν Ἰαμιδῶν (Ἡρδ. Θ, 33).

Τίσανδρος, 1) Υἱὸς τοῦ Ἰάσωνος καὶ τῆς Μηδείας (Διόδ. Δ, 55). — 2) Αἰτωλός τις παρὰ Θουκυδίδῃ (Γ, 100). — 3) Ἐπίσημος πολίτης Ἀθηναῖος (Πλάτ.).

Τισιάδης, εἷς τῶν ἐν Ἀθήναις ἡλιαστῶν (δημοτικῶν δικαστῶν), ἴσως ἐπίπλαστον ὄνομα ('Αρστφ. Σφ. 420).

Τισίας, 1) ὡς ὑποτίθεται τὸ ἀρχικὸν ὄνομα τοῦ Στησιχόρου (ἴδ.). — 2) Σικελὸς, εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων διδασκάλων τῆς ῥητορικῆς, γράψας καὶ πραγματείαν περὶ διδασκαλίας αὐτῆς, ἔζη τῇ ε' π. Χ. ἑκατονταετηρίδι, ἐν Συρακούσαις, Θουρίοις καὶ Ἀθήναις. Μεταξὺ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ μνημονεύονται ὁ Λυσίας, ὁ Γοργίας καὶ ὁ Ἰσοκράτης.

Τισικράτης, Σικυώνιος, γλύπτης καὶ χαλκοπλάστης, μαθητὴς τοῦ Λυσίππου (Plin. XXXIV, 8, 19).

Τισιφόνη, 1) ἡ τῶν φόνων τιμωρὸς, μία τῶν τριῶν Ἐρινύων ('Ορφ. Ἀργν. 966). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀλκμαίωνος καὶ τῆς Μαντοῦς, θυγατρὸς τοῦ Τειρεσίου, ἐκλαμβανομένη ὡς ἔξοχον ἔχουσα κάλλος ('Απλλδ. Γ, 7, 7).

Τισίφονον, τὸ ἀρχαιότατον ποινικὸν δίκαιον, τὸ ἀπαιτοῦν φόνον ἀντὶ φόνου, μετὰ ταῦτα ὅμως διὰ τοῦ πολιτισμοῦ εἰς ἡμερωτέραν νομοθεσίαν μετριασθέν.

Τισίφονος, ἐν Φεραῖς τῆς Θεσσαλίας τύραννος, διάδοχος Ἀλεξάνδρου τοῦ Φεραίου (Ξενφ. Ἑλλ. ΣΤ, 4),

Τίσσα ἢ Τίσση, πόλις μεσόγειος εἰς τὰ βόρεια τῆς Σικελίας, πιθανῶς πρὸς ἄρκτον τῆς Αἴτνης (Στφ. Βυζ. Cic. Verr. III, 28).

Τισσαφέρνης, Πέρσης στρατηγὸς, πεμφθεὶς τῷ 413 π. Χ. κατὰ τοῦ ἀντάρτου σατράπου τῶν Σάρδεων Πισούθνου, καὶ ἀντικαταστήσας αὐτόν. Ἀπὸ τοῦ 413 προέβη εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν, ἀπαιτῶν εἰς ἀμοιβὴν τῆς ὑποστηρίξεως ἣν τοῖς ἐχορήγησε ν' ἀνακτήσῃ πάσας τὰς χώρας αἵτινες πρὶν ἀνῆκον εἰς τὸν βασιλέα (Θουκ. Η, 5. 18. 37. 58). Καὶ συνωμολόγησε μὲν σύνδεσμον μετ' αὐτῶν, ἀλλὰ χωρὶς νὰ προβῇ καὶ εἰς πραγματικὴν αὐτῶν ὑποστήριξιν διὰ στρατιωτικῶν δυνάμεων· τῷ 411 μάλιστα προέβη διὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου εἰς συνεννοήσεις μετὰ τῶν Ἀθηνῶν, αἵτινες ὅμως καὶ αὐταὶ δὲν ἀπέληξαν εἰς ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα (Πλουτ. Ἀλκ. ΚΔ). Ὅτε δ' ὁ Κῦρος διωρίσθη ἀρχιστράτηγος ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, τότε ὁ Τισσαφέρνης ὑποχωρήσας, συνώδευσεν αὐτὸν κατὰ τὴν εἰς Σοῦσα ὁδοιπορίαν του (Ξεν. Ἀνβ. Α, 1. 3). Ταχέως δὲ διετέθη ἐχθρικῶς κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν κατεδίωκε παντὶ σθένει εἰς τὴν Περσικὴν αὐλὴν, χωρὶς ὅμως νὰ κατορθώσῃ νὰ ἐξεγείρῃ τὸ νωθρὸν πνεῦμα τοῦ Ἀρταξέρξου (Ξνφ. Ἀνβ. Α, 2. Ἑλλ. Γ, 1, 3). Ἐν τῷ πολέμῳ δὲ, εἷς ὢν τῶν τεσσάρων στρατηγῶν τοῦ βασιλέως, προσεκάλεσε τοὺς Ἕλληνας στρατηγοὺς μετὰ τὴν ἐν Κουνάξοις μάχην, εἰς συνέντευξιν καὶ προδοτικῶς τοὺς ἐφόνευσε (Ξνφ. Ἀνβ. Β, 5). Μετὰ ταῦτα ἐπέστρεψεν ὡς σατράπης εἰς διοίκησιν ἔτι ἐπαυξηθεῖσαν· ὅτε ὅμως ἠθέλησε νὰ ὑποτάξῃ καὶ τὰς Ἰωνικὰς πόλεις, τῷ 400, αὗται ἀπετάθησαν πρὸς τὴν Σπάρτην, πέμψασαι εἰς τὴν Ἀσίαν τὸν Θίμβρωνα καὶ τὸν Δερκυλλίδαν. Ὁ πονηρὸς Πέρσης ἐν τούτοις ἐξηκολούθει τὸν πόλεμον οὐχὶ τόσον διὰ τῶν ὅπλων, ὅσον διὰ δολίας πολιτικῆς καὶ ἰδιαιτέρων συνεννοήσεων. Ἐν τούτοις ὁ Φαρνάβαζος τὸν κατήγγειλεν ἐπὶ προδοσίᾳ, καὶ ὅτε τῷ 395 ἡττήθη ὑπὸ τοῦ Ἀγησιλάου εἰς τὸν Πακτωλὸν, τότε ἐπαύθη τῆς θέσεως αὐτοῦ, καὶ ἐντολῇ τῆς Παρυσάτιδος μητρὸς τοῦ βασιλέως, ὁ διάδοχος αὐτοῦ

Τιθραύστης τὸν συνέλαβε διὰ τοῦ Ἀριαίου καὶ τον κατεδίκασεν εἰς θάνατον (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 1, 3. — Διόδ. ΙΔ, 23, 66. — Πλούτ. Ἀγησ. ΙΘ. — Ἀρτξ. ΚΓ).

Τετακίδαι, δῆμος ἀττικὸς τῆς Ἀντιοχίδος φυλῆς, κατ' ἐγχώριόν τινα ἥρωα κληθείς, κείμενος δὲ πρὸς ταῖς Ἀφίδναις, μεταξὺ Δεκελείας καὶ Ῥαμνοῦντος (Ἡρδ. Θ, 73).

Τετακὸς, Ἀθηναῖος, ὁ καταγγείλας εἰς τοὺς Διοσκούρους τὴν ὑπὸ τοῦ Θησέως ἁρπαγὴν τῆς Ἑλένης, καὶ τὸ μέρος ἔνθα ἦν ἔγκλειστος, ἐν Ἀφίδναις (Ἡρδ. Θ, 73).

Τετάν. Οἱ Τιτᾶνες καὶ αἱ Τιτανίδες, τέκνα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ἦσαν ὁ Ὠκεανός· ὁ Κοῖος (ἐκ τῆς Φοίβης πατὴρ τῆς Λητοῦς καὶ τῆς Ἀστερίας. Ἡσίοδ. Θεογ. 404)· ὁ Κρεῖος (ἐκ τῆς Εὐρυβοίας πατὴρ τοῦ Ἀστραίου, Πάλλαντος καὶ Πέρσου. Αὐτ. 375)· ὁ Ὑπερίων (ἐκ τῆς Θείας πατὴρ τοῦ Ἡλίου, τῆς Σελήνης, τῆς Ἠοῦς. Αὐτ. 371)· ὁ Ἰαπετὸς (πατὴρ τοῦ Προμηθέως, Ἐπιμηθέως, Ἄτλαντος καὶ Μενοιτίου. Αὐτ. 507)· ὁ Κρόνος· καὶ θυγατέρες ἡ Ῥέα, ἡ Θέμις, ἡ Μνημοσύνη, ἡ Φοίβη, ἡ Τηθὺς (Ἡσδ. Θεογ. 133). Τιτᾶνες ἐλέγοντο προσέτι καὶ οἱ υἱοὶ οὗτοι αὐτῶν, καὶ τὰ τούτων τέκνα, ὡς ἡ Ἑκάτη, θυγάτηρ τοῦ Πέρσου. Καθ' Ὅμηρον δὲ, ἦσαν οὐχὶ τέκνα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Τηθύος κατήγοντο πάντες οἱ θεοὶ (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 201. 244)· καὶ λέγων Οὐρανίωνας, δὲν ἐννοεῖ τοὺς Τιτᾶνας, ἀλλὰ τοὺς θεοὺς, κατοίκους τοῦ Οὐρανοῦ. Ὅτε ὁ Οὐρανὸς (καθ' Ἡσίοδ. Θεογ. 126, υἱὸς τῆς Γῆς), ὁ πρῶτος ἐξουσιαστὴς τοῦ παντὸς, μισῶν τὰ τέκνα του, τοὺς Ἑκατόγχειρας καὶ τοὺς Κύκλωπας, ἔρριψεν αὐτὰ εἰς τὸν Τάρταρον, τότε ὀργισθεῖσα ἡ Γῆ, ἔπεισε τοὺς Τιτᾶνας νὰ ἐκθρονίσωσι τὸν πατέρα των, καὶ ὁ Κρόνος διὰ δρεπάνου ἠκρωτηρίασε τὸν Οὐρανὸν, καὶ ἐκ τοῦ ῥεύσαντος αἵματος εἰς τὴν θάλασσαν ἀνεφύη ἡ Ἀφροδίτη, ἐκ δὲ τῶν ῥανίδων αἵτινες ὕγρανον τὴν γῆν, αἱ Ἐρινύες, οἱ Γίγαντες καὶ αἱ Μηλίδες νύμφαι. Ἀπηλευθέρωσαν δ' οἱ Τιτᾶνες καὶ τοὺς Ἑκατόγχειρας καὶ Κύκλωπας, καὶ ἐνεθρόνισαν τὸν Κρόνον (Ἡσίοδ. Θεογ. 153-210). Μετὰ ταῦτα δ' ἐξεθρονίσθησαν πάλιν ὁ Κρόνος καὶ οἱ Τιτᾶνες ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν του, τῶν Ὀλυμπίων θεῶν, διὰ μακρᾶς μάχης, τῆς Τιτανομαχίας, τῶν μὲν κατεχόντων τὸ ὄρος Ὄθρυν, τῶν δὲ θεῶν τὸν Ὄλυμπον, μέχρις οὗ ὁ Ζεὺς ἀνεκάλεσε συμμάχους ἐκ τοῦ Ταρτάρου, ἔνθα ὁ Κρόνος εἶχεν αὖθις βυθίσει αὐτοὺς, τοὺς Ἑκατόγχειρας καὶ τοὺς Κύκλωπας, καὶ διὰ τοῦ κεραυνοῦ ὃν κατεσκεύασαν αὐτῷ οἱ Κύκλωπες, κατενίκησε τοὺς Τιτᾶνας, ἐγκλεισθέντας εἰς τὸν Τάρταρον, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν Ἑκατογχείρων (Ἡσδ. Θγν. 617). Ἴδ. Θρησκεία. Τινὲς τῶν Τιτάνων, ὡς ὁ Ὠκεανὸς, ἀπέσχον τῆς μάχης κατὰ τοῦ Διὸς, δι' ὃ καὶ ἐν τῇ νέᾳ ἱδρυθείσῃ τάξει τῶν πραγμάτων ἔμειναν ἀπολαμβάνοντες τῶν προτέρων αὐτῶν τιμῶν, ἢ ἄλλαι νέαι τοῖς ἀπεδόθησαν. Καὶ οἱ ἐν τῷ Ταρτάρῳ δὲ δέσμιοι Τιτᾶνες, ἀφ' οὗ ἐστερεώθη ἡ νέα τάξις ἣν ὁ Ζεὺς εἰσήγαγε, καὶ δι' αὐτῶν πλέον δὲν διεκινδύνευε, ἀπελύθησαν καὶ διηλλάγησαν μετὰ τοῦ Διὸς, καὶ αὕτη ἡ συνδιαλλαγὴ ἀπετέλει τὴν λύσιν τῆς τοῦ Αἰσχύλου τριλογίας τοῦ Προμηθέως. Κατὰ μεταγενεστέρας ἑρμηνείας, αἵτινες ἠξίουν ἐπὶ τὸ ἱστορικώτερον νὰ ἐξηγῶσι τὴν μυθολογίαν, ἦσαν οἱ Τιτᾶνες ἄγριός τις καὶ αὐθάδης λαὸς, ἐχθρὸς τοῦ Διὸς ἐν Κρήτῃ.

Τετάνη, κώμη τῆς Σικυωνίας ἐν Πελοποννήσῳ, ἔχουσα ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐντὸς ἄλσους ἐκ κυπαρίσσων (Παυσ. Β, 11).

Τέτανος, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Ἀπλλδ.).

Τέτανος, ὄρος τῆς Θεσσαλίας, τιτανώδους φύσεως, πλησίον τῆς Ἄρνης (Ὁμ. Ἰλ. Β, 735. — Στρβ.).

Τεταρήσιος, 1) ποταμὸς τῆς Θεσσαλίας καὶ Εὔρωπος προσέτι καλούμενος, ἐκ

τοῦ Ὀλύμπου πηγάζων, ἀριστερὸς ὁμόρρους τοῦ Πηνειοῦ, εἰς ὃν εἰσέβαλλε παρὰ τῇ Φαλάννῃ ἀφ' οὗ διήρχετο διὰ τῆς Περραιβίας. Ἀπηρτίζετο δὲ καὶ αὐτὸς ἐκ δύο ποταμίων, ἑνὸς μεγαλητέρου πρὸς δυσμάς, καὶ ἑνὸς μικροτέρου πρὸς ἀνατολὰς (Ὁμ. Ἰλ. Β, 751. — Στρβ. Ζ, 329. Θ, 441). — 2) Ἐπίθετον τοῦ Λαπίθου Μόψου, υἱοῦ τοῦ Ἄμπηκος, ὃ εἶχεν ἐκ τῆς περὶ τὸν Τιταρήσιον ποταμὸν χώρας, ἐν ᾗ διῃτᾶτο (Ἡσδ. Ἀσπ. 181. — Ἀπλλδ. Ῥδ. Α, 65).

Τέταρον, 1) πόλις τῆς Θεσσαλίας (Ὀρφ. Ἀργ. 121).—2) Μέρος τοῦ Ὀλύμπου ἐν Θεσσαλίᾳ, ὅθεν ἐπήγαζεν ὁ Τιταρήσιος (Στρβ.).

Τέτορμος, βουκόλος ἐξ Αἰτωλίας, σπανίας ἀνδρίας καὶ σωματικῆς εὐρωστίας. Περὶ αὐτοῦ διηγοῦντο ὅτι συναντηθείς ποτε μετὰ τοῦ περιφήμου ἀθλητοῦ Μίλωνος τοῦ Κροτωνιάτου, καὶ ἀνταγωνισθεὶς πρὸς αὐτὸν πρῶτον μὲν ἔρριψεν εἰς ὕψος μέγαν λίθον ὃν ἐκεῖνος οὐδὲ νὰ κινήσῃ ἠδυνήθη· εἶτα δ' ἔλαβε διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἐκ τοῦ ποδὸς ταῦρον ἐκ τῶν μεγίστων καὶ ἀγριωτέρων, καὶ ὕψωσεν αὐτόν, εἶτα δ' ἐνταυτῷ καὶ ἕτερον διὰ τῆς ἄλλης χειρός, ὥστε ὁ Μίλων ἀνεφώνησεν. «Ὦ Ζεῦ, μὴ τοῦτον Ἡρακλῆ ἡμῖν ἕτερον ἔσπειρας;» (Ἡρδ. ΣΤ, 127.—Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ. 22).

Τιτυός, υἱὸς τῆς Γῆς ἢ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἐλάρας, θυγατρὸς τοῦ Ὀρχομενοῦ, φοβερὸς γίγας, ζῶν ἐν Εὐβοίᾳ, πατὴρ τῆς Εὐρώπης (Ὁμ. Ὀδ. Η, 324). Ἐπιπεσὼν κατὰ τῆς Λητοῦς μεταβαινούσης ἀπὸ τοῦ Πανοπέως εἰς τοὺς Δελφούς, κατετοξεύθη ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος, ἢ ὑπ' αὐτῆς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἢ ἐκεραυνώθη ὑπὸ τοῦ Διός, καὶ κατεδικάσθη ἐν Ἅδου νὰ μένῃ αἰωνίως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τεταμένος, καὶ γύπες νὰ κατατρώγωσι τὸ ἧπάρ του (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 576). Μέγιστος τάφος αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἐν Πανοπαίῳ (ἴδ. καὶ Virg. Æ. IV, 595.—Ov. Met. IV, 457.—Tibull. I, 3, 75).

Τίτυροι, ὀπαδοὶ τοῦ Βάκχου, κατά τινας μὲν αὐτοὶ οἱ Σάτυροι (Αἰλ. π. ἱ Γ, 40. — Ἡσύχ. — Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Ο, 495)· κατ' ἄλλους (Στρβ. Ι, 3) ἐκείνων διάφοροι.

Τῖφυς, υἱὸς Ἀγυίου, ἐκ Σίφης, πόλεως τῆς Βοιωτίας, ὁ κυβερνήτης τῆς Ἀργοῦς, ἐν Βιθυνίᾳ νοσήσας καὶ ἀποθανὼν (Ἀπλλδ. Ῥδ. Α, 105.—Ἀπλλδ. Α, 9, 22).

Τιφύση, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Λυγκέως ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Τλημονίδας, Λακεδαιμόνιος ἡγεμὼν τῶν πελταστῶν (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 3).

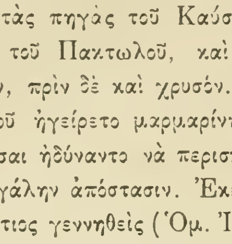
Τληπόλεμος, 1) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ Ἀστυόχης τῆς θυγατρὸς τοῦ Φύλαντος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 653), ἢ Ἀστυδαμείας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀμύντορος (Πινδ. Ὀλ. Ζ, 36), φονεύσας ἐξ ἀπροσεξίας ἐν Ἄργει τὸν θεῖόν του Λικύμνιον, ἔφυγεν εἰς Ῥόδον καὶ ἵδρυσεν ἐκεῖ τὰς τρεῖς πόλεις Λίνδον, Ἰαλυσσὸν καὶ Κάμειρον. Εἶτα δὲ συνεξεστράτευσε μετὰ τῶν Ἑλλήνων εἰς Τροίαν, καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Σαρπηδόνος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 653. Ε, 628).—2) Τρώς, υἱὸς τοῦ Δαμάστορος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Π, 416).—3) Νέος Μακεδών, ἐκ τοῦ λόχου τῶν εὐπατριδῶν, διωρίσθη τῷ 325 διοικητὴς τῆς Καραμανίας, καὶ διετήρησε τὴν θέσιν ταύτην καὶ μετὰ τὴν διανομὴν τοῦ κράτους τῷ 321. Εἰ καὶ συνεμάχει μετὰ τοῦ Εὐμένους, ὁ Ἀντίγονος ὅμως, ἀφοῦ κατέβαλε τοῦτον, δὲν ἐτόλμησε ν' ἀποβάλῃ τὸν Τληπόλεμον τῆς ἡγεμονίας του, διότι παρὰ τῷ λαῷ ὃν διῴκει ἠγαπᾶτο ἐξαιρέτως καὶ ἀπελάμβανε πλήρους ὑπολήψεως (Ἀρρ. ΣΤ, 27.—Διόδ. ΙΗ, 39. ΙΘ, 68).

Τλῶς, πόλις ἐπίσημος τῆς Λυκίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, κατὰ τὸ ὄρος Κράγον (Στρβ.).

Τμῶλος, 1) υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Θεογόνης, ἤ, κατ' ἄλλους, υἱὸς τοῦ Σιπύλου, βασιλεὺς ἐν Λυδίᾳ, καὶ δοὺς τὸ ὄνομα εἰς τὸ κυριώτερον τῶν ἐκεῖ ὀρέων, σύζυγος τῆς Ὀμ-

φάλης (ἢ τῆς Πλουτοῦς), πατὴρ τοῦ Ταντάλου (Ἀπλλ. Β, 6, 3). Ἔκρινε μουσικὸν ἀγῶνα μεταξὺ Ἀπόλλωνος καὶ Πανὸς (Ov. Met. XI, 156). — 2) Ἴδ. Πρωτεύς. — 3) Κατ' ἄλλον ἀρχαιότερον τύπον Τίμωλος (Ov. Met. VI, 16) καὶ κατὰ νομίσματα Τύμωλος, ὄρος διασχίζον τὴν Λυδίαν, τοῦ Ταύρου παρέκτασις, ἔχον τὰς πηγὰς τοῦ Καΰστρου, τοῦ Ἕρμου καὶ τοῦ Πακτωλοῦ, καὶ παράγον ἄφθονον οἶνον, πρὶν δὲ καὶ χρυσόν. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἠγείρετο μαρμαρίνη σκοπιά, ὅθεν οἱ Πέρσαι ἠδύναντο νὰ περισκοπῶσι τὰ πέριξ εἰς μεγάλην ἀπόστασιν. Ἐκεῖ ἐλέγετο ὁ Ζεὺς ὑέτιος γεννηθεὶς (Ὁμ. Ἰλ. Β, 393. — Αἰσχλ. Πέρσ. 50. — Στρβ. ΙΓ, 625). Κατὰ Τάκιτον (Ann. II, 47) καὶ Πλίνιον (V, 29, 30), ἔκειτο ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμώνυμος αὐτῷ πόλις, καταστραφεῖσα ὑπὸ σεισμοῦ τῷ 19 μ. Χ.

Τοῖχος (ὁ) ὁ πρὸς οἰκοδομὴν οἴκου, ναοῦ, περιτειχίσματος αὐλῆς, ἰδιωτικοῦ κτήματος κτλ. κτλ. κατ' ἀντίθεσιν τοῦ τεί-

χους, τοῦ περιβάλλοντος τὰ φρούρια. Εἰς εὐτελεῖς οἰκοδομὰς χωρίων, εἰς καλύβας κτλ. ἐγίνετο βεβαίως χρῆσις καὶ τοίχων ἐκ συμπεπιεσμένου χώματος· ἀλλ' ἐπὶ τῶν Ὁμη-

ρικῶν ἤδη χρόνων μνημονεύονται διὰ τὰς μείζονας οἰκίας τοῖχοι λίθινοι· «ὅτε τοῖχον ἀνὴρ ἀράρῃ πυκινοῖσι λίθοισι δώματος ὑψηλοῖο» (Ὁμ. Ἰλ. Π. 212. Σ. 375. — Ἡσδ. Ἔργ. 734). Παρὰ μεταγενεστέροις τοῖχος μὴ διάτρητος, μὴ ἔχων παράθυρα ἢ θυρίδας, ἐλέγετο τυφλὸς τοῖχος. Παρὰ Ῥωμαίοις καὶ τὰ μέγιστα τῶν οἰκοδομημάτων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατεσκευάζοντο ἐκ κεράμων καλυπτομένων ἔξωθεν διὰ λεπτῶν πλακῶν λιθίνων, ἢ διὰ κονιάματος. Τοῖχος ἐλέγετο προσέτι καὶ ἑκάτερον τῶν σανιδοκτίστων πλευρῶν τοῦ πλοίου (Θουκ. Ζ, 36).

Τόκος, τὸ χρῆμα ὃ ὁ δανειζόμενος ὀφείλει, πλὴν τῆς ποσότητος ἣν λαμβάνει, ν' ἀποδώσῃ τῷ δανειστῇ, τὸ ὄνομα ἔχων ἐκ τοῦ ὅτι ἐστὶν οὕτως εἰπεῖν γέννημα τοῦ κεφαλαίου (Ἀρστт. Πολτ. Α, 3). Τὸ δανείζεσθαι ἐπὶ τόκῳ ἦν διάταξις ἀναγκαιοτάτη διά τε τὰς κοινωνικὰς καὶ τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις, δι' ὃ καὶ ὁ Σόλων, διὰ τῆς σεισαχθείας ἣν εἰσήγαγε, πολλὰς μὲν ἐμετρίασε τῶν διατάξεων αἵτινες ἀπέβλεπον τὰ δάνεια, ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν τόκον οὐδὲν ἐνεωτέρισεν. Ἦσαν δὲ συνήθως οἱ τόκοι ὑπέρογκοι, διότι εἰς τὰς μικρὰς Ἑλληνικὰς πόλεις σπάνια ἦσαν τὰ μεγάλα ἀποτεταμιευμένα κεφάλαια, καὶ συνήθως ἐξ ἐπαγγέλματος τραπεζῖται ἦσαν οἱ δανεισταί· ἀλλὰ διέφερον κατὰ τὰς περιστάσεις, κατὰ τὸ ἀξιόχρεων τοῦ δανειζομένου, τὸν βαθμὸν τῆς ἀσφαλείας τῆς ἐπιχειρήσεως δι' ἣν τὸ δάνειον ἐγίνετο, τὸν χρόνον δι' ὃν συνωμολογεῖτο. Ὁ συνηθέστερος τρόπος τοῦ ἐκφράζειν τὴν ἀναλογίαν τοῦ τόκου πρὸς τὸ κεφάλαιον (τὸ ἀρχαῖον λεγόμενον) ἦν ὁ

κατ' ὀ β ο λ ο ὺ ς (τὸ 1/6 τῆς δραχμῆς) μηνιαίως δι' ἑκάστην μνᾶν (100 δραχμάς)· ὥστε ἐ π ὶ δ ρ α χ μ ῇ (ἐπὶ 6 ὀβολοῖς μηνιαίως) ἐσήμαινεν ἐτησίως 12 δρ. τὴν μνᾶν, ἤτοι 12 %· ἐ π ὶ 8 ὀ β ο λ ο ῖ ς, ἐσήμαινε 16 %· ἐ π ὶ 9 ὀβ. 18 %· ἐπὶ δυσὶ δ ρ α χ μ α ῖ ς (12 ὀβ.) 24 %· ἐ π ὶ τ ρ ι σ ὶ δ ρ α χ μ α ῖ ς 36 %. Ὁ ἐ π ὶ δ ρ α χ μ ῇ (12 %) ἦν κοινὸς ἐπὶ Δημοσθένους (Δμσθ. κ. Ἀφβ. 820) ἀλλ' ἐκρίνετο πολὺ μικρὸς, καὶ συνήθης ἦν ὁ ἐπὶ ἐννέα ὀβολοῖς (18 %) (Ἰσ. π. Ἀγν.κλ. 293.—Αἰσχν.κ.Τμρχ. 15). Πολὺ ἀνώτεροι ἦσαν οἱ τόκοι τῶν θαλασσοδανείων, ἕνεκα τῶν κινδυνων οὓς διέτρεχε τὸ ἀρχαῖον, καὶ διότι ὁ δανειστὴς πρὸς ἀσφάλειαν ἠναγκάζετο πολλάκις νὰ συνεκπλέῃ. Τῶν θαλασσοδανείων δ' οἱ τόκοι ἄλλως ἐξεφράζοντο, διότι τὰ δάνεια δὲν ἦσαν ἐτήσια, οὐδὲ πρὸς τὴν διάρκειαν αὐτῶν ἐγίνετο τῶν τόκων ὁ ὑπολογισμός. Ἐλέγοντο δὲ τ ό κ ο ς ἐ π ι δ έ κ α τ ο ς ὁ τῶν 10 %· ἔ φ ε κ τ ο ς, τῶν 16 2/3 %· ἐ π ί π ε μ π τ ο ς τῶν 20 %· ἐ π ί τ ρ ι τ ο ς τῶν 33 1/2 %· καὶ ὁ τόκος ὡρίζετο ἀναλόγως τῶν περιπετειῶν τοῦ δανείσματος, ἂν φερ' εἰπεῖν τοῦτο ἦν ἀ μ φ ο τ ε ρ ό π λ ο υ ν ἢ ἑ τ ε ρ ό π λ ο υ ν, τοῦ πρώτου δηλοῦντος ὅτι τὸ ἀρχαῖον μετὰ τοῦ τόκου του ἀπετίνετο μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ πλοίου ἀπὸ τοῦ μέρους ἔνθα ἀπέπλεε, τοῦ δευτέρου ὅτι θὰ κατεβάλλετο κατὰ τὸ τέρμα τοῦ πλοῦ, οὐχὶ ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς, εἴτε εἰς τὸν δανειστὴν αὐτὸν, ἂν συνεξέπλεεν, εἴτε πρὸς ὃν αὐτὸς ἤθελε δώσει τὴν ἐντολήν. Προσέτι ἐπιρροὴν εἶχον ἐπὶ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ τόκου αἱ πολιτικαὶ περιστάσεις, ὑφ' ἃς τὸ δάνειον ἐγίνετο καὶ ἡ χώρα πρὸς ἣν ἐξετελεῖτο ὁ πλοῦς· διότι ἂν τὸ πλοῖον ἐλαφυραγωγεῖτο ὑπ' ἐχθρῶν ἢ πειρατῶν, ἢ ἐναυάγει εἰς κινδυνώδεις θαλάσσας, ὁ δανειστὴς ἠδύνατο τὸ πᾶν ν' ἀπολέσῃ, μόνον δικαίωμα ἔχων ἐπὶ τῶν λειψάνων τοῦ φορτίου ἢ τοῦ πλοίου, εἴτι περιεσώζετο. Διὰ συμβολαίων (συγγραφῆς) καὶ μαρτύρων ὁ δανειστὴς ἐλάμβανεν ὑποθήκην ἐπὶ τῶν ἐκπλεόντων ἐμπορευμάτων, ἤ, ἂν τὸ δάνεισμα ἦν ἀμφοτερόπλουν, καὶ ἐπὶ τῶν εἰσπλεόντων, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ δανειζόμενος ὤφειλε τὰ πωληθέντα ἐμπορεύματα ν' ἀντικαθιστᾷ δι' ἄλλων ἰσοτίμων ἃ νὰ φέρῃ ὀπίσω (Δμσθ. π. φρμ. 909). Ἐνίοτε ὡς ὑποθήκη ἐνεγράφετο αὐτὸ τὸ πλοῖον (ἐ π ὶ ν η ῒ δ α ν ε ί ζ ε ι ν. Δμσθ. κ. Διον. 1284). Οἱ τοκισταὶ, τ ο κ ο γ λ ύ φ ο ι πολλάκις λεγόμενοι (ἢ ὀ β ο λ ο σ τ α τ ι κ ο ί. Ἀρστт. Πολτ. Α, 3, 23), ἐμισοῦντο τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (Δμσθ.κ.Πακτ. 981), καὶ τοῦτο πολλάκις οὐχὶ ἀδίκως, διότι ὑπῆρχον τινὲς, οἱ ἡ μ ε ρ ο δ α ν ε ι σ τ α ὶ (Θεόφρ. Χαρ. ΣΤ), οἵτινες, ἐκ τῶν ἀναγκῶν τῶν πτωχῶν ὠφελούμενοι, ἀπῄτουν 1½ ὀβολοῦ ἡμερήσιον τόκον δι' ἑκάστην δραχμὴν, ἤτοι ἐτήσιον τόκον 90πλάσιον τοῦ κεφαλαίου. Ἴδ. Δμσθ. πρ. Λάκρ. 926.

Τολίαπις, μικρὰ νῆσος τῆς Βρετταvίας, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τῆς Ταμέσης (Πτολ. Β, 2).

Τολιστοβόϊοι, ἢ Τ ο λ ι σ τ ο β ό γ ι ο ι, κελτικὸς λαὸς, ἐκ τῶν ἐγκαταστάντων ἐν τῇ Γαλατίᾳ τῆς μικρᾶς Ἀσίας, πρωτεύουσαν ἔχων τὴν Πεσσινοῦντα (Στρβ. ΙΒ, 547. 567. — Σ τ φ. Β υ ζ. — Liv. XXXVIII, 15).

Τολμίδης, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Τολμαίου, στρατηγὸς, ἀνδρειότερος μᾶλλον ἢ ἔμφρων, συνετάττετο μετὰ τῶν θελόντων ν' ἀναδείξωσι τοὺς Ἀθήνας κράτος κατὰ ξηρὰν ἰσχυρόν. Τῷ 455 π. Χ. ἐξέπλευσε κατὰ Πελοποννήσου, κατέστρεψε τὸν ναύσταθμον ἐν Γυθείῳ, ἐνίκησε τοὺς Σικυωνίους, ἐκυρίευσε τὴν Ζάκυνθον, καὶ ἀπέβαλε πάντας τοὺς Λακεδαιμονίους ἐκ τῆς Ναυπάκτου. Ὅτε δὲ τὴν Βοιωτίαν ἤρχισαν νὰ ταράττωσιν οἱ συγγενεῖς τῶν ἐκεῖθεν ἐκδιωχθέντων, ὁ Τολμίδης εἰσώρμησε μετὰ 1000 ὁπλιτῶν, τὸ πλεῖστον νέων ἐθελοντῶν, ἵνα ἑδραιώσῃ αὖθις τῶν Ἀθηναίων τὴν ἐπιρροὴν, καὶ κατέκτησε τὴν Χαιρώνειαν· ἀλλ' ἐν Κορωνείᾳ ἐνικήθη ὑπὸ

τῆς ἀριστοκρατικῆς μερίδος, καὶ ἔπεσε μετὰ πολυαρίθμων ἐκ τῶν ὀπαδῶν του, τῷ 447 π. Ε. (Θουκ. Α, 108. 113.—Πλούτ. Περ. ΙΗ.—Διόδ. ΙΒ, 6).

Τολοφὼν (ἡ), πόλις τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος, περὶ τῆς χώρας τ' ἀνατολικὰ (Θουκ. Γ, 101.—Στφ. Βυζ.).

Τολύπη, σφαῖρα ἐρίου ἐξεσμένου καὶ παρεσκευασμένου ἵνα δοθῇ εἰς κλῶσιν. Εἰς ζωοφόρον τινὰ τῆς ἀγορᾶς τοῦ Νερούα ἐν Ῥώμῃ παριστῶσαν κλωστικὰς ἐργασίας, μία

γυνή, πληρώσασα παρὰ ταῖς ξεούσαις τὰ ἔρια τὸν χιτῶνα αὐτῆς πολλῶν τολυπῶν, φέρει αὐτὰς εἰς τὰς κλωστρίας, αἵτινες νήθουσιν αὐτὰς δι' ἀτράκτων.

Τολῶσσα, πόλις πλουσία τῆς Ναρβωνίτιδος Γαλλίας, κατὰ τὸν ποταμὸν Γαρούμναν, ἐμπορικωτάτη ἐπὶ Ῥωμαίων (Στρβ. Δ, 188.—Caes. B. G. III, 20. I. 10. VII, 7). Νῦν Τουλούσα.

Τόμαρος ἢ Τμάρος, ὄρος τῆς ἐν Ἠπείρῳ Μολοσσίδος, κατὰ τὴν Δωδώνην, μεταξὺ τῆς Παμβώτιδος λίμνης καὶ τοῦ ποταμοῦ Ἀράχθου. Ἐπ' αὐτοῦ ἐπιστεύετο ὅτι ἔθαλλεν ἡ «τομαριὰς φηγὸς», ἐξ ἧς ἐναυπηγήθη ἡ Ἀργὼ (Ὀρφ. Ἀργν. 1161). Ὁ δ' Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Καλλίμαχος ἐπίστευον ὅτι τὸ ὄρος ἔτρεφε λέοντας ὁμοίους πρὸς τοὺς τῆς Νουμιδίας (Δμσθ. κ. Μειδ. 531.—Στρβ. Ζ. 327. Θ, 434.—Virg. E. VIII, 44).

Τόμερος, ποταμὸς τῆς ἐν Ἀσίᾳ Γεδρωσίας (Ἀρρ. Ἰνδ. ΚΔ).

Τομεὺς, χωρίον ὀρεινὸν ἐν Μεσσηνίᾳ παρὰ τῷ Κορυφασίῳ ἀκρωτηρίῳ (Θουκ. Δ, 118.—Τομαῖον, Στφ. Βυζ.).

Τόμις (ἡ) ἢ Τόμυς, πόλις τῆς κάτω Μοισίας ἐν Εὐρώπῃ, ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, κληθεῖσα, ὡς ἐλέγετο, ἐκ τοῦ ὅτι

ἡ Μήδεια κατέταμεν ἐκεῖ τὸν νέον ἀδελφόν της Ἄψυρτον (Ἀπλλδ. Α, 9, 24). Καὶ Τομεὺς παρὰ Στράβωνι. Εἶτα ἐκλήθη Κωνσταντία, ὅθεν σήμερον Κωνσταντζές.

Τομοῦραι (αἱ), αἱ μαντεῖαι τοῦ ἐν Δωδώνῃ Διὸς, καὶ Τόμουροι οἱ μάντεις αὐτοῦ (Ὁμ. Ὀδ. Π, 403. — Ἡσύχ. — Στρβ. Ζ, 7, 11).

Τόμυρις, βασιλὶς τῶν ἐν Σκυθίᾳ Μασσαγετῶν. Κατ' αὐτῆς ἐκστρατεύσας ὁ μέγας Κῦρος, τὴν ἐνίκησε διὰ δόλου, ἐθανάτωσε μέγα πλῆθος τῶν ὑπηκόων αὐτῆς, καὶ ἀπήγαγε τὸν υἱὸν αὐτῆς αἰχμάλωτον. Ἀντεκστρατεύσασα δ' αὐτὴ πρὸς ἐκδίκησιν ἐφόνευσε τὸν Κῦρον (Ἡρδ. Α, 205).

Τόξαρις, Σκύθης ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας ἐπὶ Σόλωνος, πρὸ τοῦ Ἀναχάρσιδος, ὃν κατόπιν ἐσύστησεν εἰς τὸν Σόλωνα, εἰς τὴν σπουδὴν ἐπιδοθεὶς, ἰδίως τῆς ἰατρικῆς, καὶ ὑπὸ πάντων τιμώμενος. Κατὰ Λουκιανὸν, ὅστις ἰδιαιτέραν ἔγραψε περὶ αὐτοῦ πραγματείαν, ἀποθανὼν ἐν Ἀθήναις, ἐτάφη ἐντὸς τοῦ Διπύλου πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν, καὶ κατ' ἔτος ἐτιμᾶτο διὰ θυσίας, ὑπὸ τὸ ὄνομα «ξένος ἰατρὸς», διότι ἐλέγετο ὅτι ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐπιφανεὶς εἰς γυναῖκα Ἀρεοπαγίτου, τῇ ὑπέδειξε τὰ πρὸς ἴασιν τοῦ ἐνσκήψαντος λοιμοῦ.—Καὶ εἰς ἕνα τῶν διαλόγων του (π. Φιλίας) πλάττει ὁ Λουκιανὸς ἄλλον Τόξαριν, σύγχρονόν του.

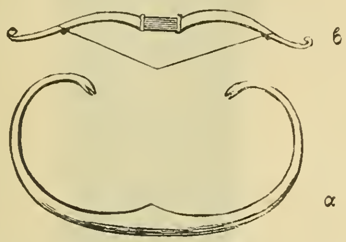
Τόξαρχοι, ἐν Ἀθήναις οἱ ἀρχηγοὶ τῶν τοξοτῶν, ἢ ἀστυνομικῶν κλητήρων.

Τοξεὺς, υἱὸς τοῦ Οἰνέως καὶ Ἀλθαίας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του (Ἀπλλδ. Α, 8, 1).

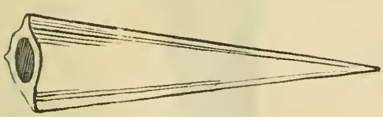
Τοξικράτη, θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Λυκίου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Τόξιλοι, λαὸς τῆς Ἰνδικῆς (Διον. Περιηγ. 1141), κατ' ἄλλους Τάξιλοι.

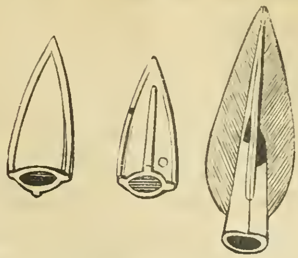
Τόξον, τὸ ὅπλον δι' οὗ τὰ βέλη ἐκπέμπονται, ἀρχαιότατα ἐν χρήσει, πρὸ πάντων δὲ παρὰ τοῖς Ἀσιανοῖς. Ὡς τοξόται διέπρεπον μᾶλλον οἱ Σκύθαι καὶ οἱ Πάρθοι, παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησι πρὸ πάντων οἱ Κρῆτες, καὶ ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς Ἑλλάδος τόξα ἔφερον οἱ ψιλοὶ στρατιῶται (Ξνφ. Ἀνϐ. Α, 2, 9).

Τὸ Σκυθικὸν τόξον ἦν ἡμικυκλικὸν (α)· τὸ δ' Ἑλληνικὸν (β) συνέκειτο ἐκ δύο καμπύλων μερῶν, δύο *κεράτων*, συνδεομένων διὰ *πήχεως* (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 105-126). Τὸν Ἀπόλλωνα λέγει ὁ Ὅμηρος «ἀργυρότοξον». Ἡ χορδὴ κατεσκευάζετο ἐκ νεύρου ἢ ἱμάντος βοείου, («νευρὰ βοεία»), προσηλουμένη στερεῶς εἰς τὸ ἓν ἄκρον τοῦ τόξου· εἰς δὲ τὸ ἄλλο ἄκρον ἦν *κορώνη* (εἶδος ἀγκίστρου), «χρυσέη», καθ' Ὅμηρον ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον, εἰς ἣν προσεδέετο ἡ χορδή, ὅτε ἐπρόκειτο νὰ τοξευθῇ τὸ *βέλος* («οἰστὸς, ἰός»). Συνέκειτο δὲ καὶ τοῦτο ἐκ τριῶν

μερῶν (Ἡσδ. Ἀσπ. 130-135), τῆς αἰχμῆς, τοῦ ξυστοῦ καὶ τῆς πτέρυγος. Ἡ *αἰχμὴ* καὶ *ἄρδις* λεγομένη (Ἡρδ. Α. 215. Δ, 81), ἦν χαλκῆ, δι' ὃ καὶ «χαλκήρη» λέγει τὸν οἰστὸν ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Ε. 662), κατὰ τὰ ἐν τῇ εἰκόνι σχήματα, ὧν ἡ μείζων, ἴση τῷ πρωτοτύπῳ, εὑρέθη ἐν Περσεπόλει, αἱ

δ' ἄλλαι, ἐλάσσονες, εὑρέθησαν ἐν Μαραθῶνι, τινὲς αὐτῶν λίθιναι, ἴσως Περσικαί. Τὸ ἐμβάφειν τὴν αἰχμὴν εἰς δηλητήριον (τοξικὸν, διότι διὰ τὸ τόξον ἐχρησίμευεν) ἦν ἔθος βάρβαρον, οὐχὶ Ἑλληνικὸν, καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς πορεύεται πρὸς τοὺς *Θεσπρωτοὺς* ἵνα προμηθευθῇ τοιοῦτο «ἀνδροφόνον φάρμακον» (Ὁμ. Ὀδ. Α, 261-263). Ὁ *ξυστὸς* ἦν λεπτὸς, λεῖος, ξύλινος, ἢ ἐκ καλάμου, οἷοι εὑρέθησαν ἐν τάφοις αἰγυπτιακοῖς, μήκους 22-34''. Αἱ δὲ *πτέρυγες* ἦσαν ἐκ πτερῶν, ὡς αἱ τῶν βελῶν τοῦ Ἡρακλέους ἐκ πτερῶν μέλανος ἀετοῦ (Ἡσδ. Ἀσπ. 130). Ἐν πολιορκίαις καὶ ναυμαχίαις ἐτόξευον πολλάκις καὶ τόξα πυρφόρα (Δίων. Κάσσ. Ν, 34). Ὁ ἀρχαῖος τοξότης, ἵνα ἀκριβέστερον καὶ ἀσφαλέστερον τοξεύῃ, ἐγονάτιζε πολλάκις εἰς ἣν θέσιν δεικνύει ἡ ἑπομένη εἰκὼν ἐκ τοῦ συμπλέγματος τοῦ ναοῦ τῆς Αἰγίνης (νῦν ἐν Μονά-

χῳ), ἣ ἐλλείπει τὸ τόξον, βεβαίως διότι ἦτο προστεθειμένον χαλκοῦν. Ἔφερον δὲ τὸ τόξον, ὅταν δὲν ἐποιοῦντο χρῆσιν αὐτοῦ, εἰς τὴν τοξοθήκην, ἢ γορυτὸν (Ὁμ. Ὀδ. Φ, 54), ὅστις πολλάκις ἦν εἷς καὶ ὁ αὐτὸς τῇ φαρέτρᾳ (ἴδ.).

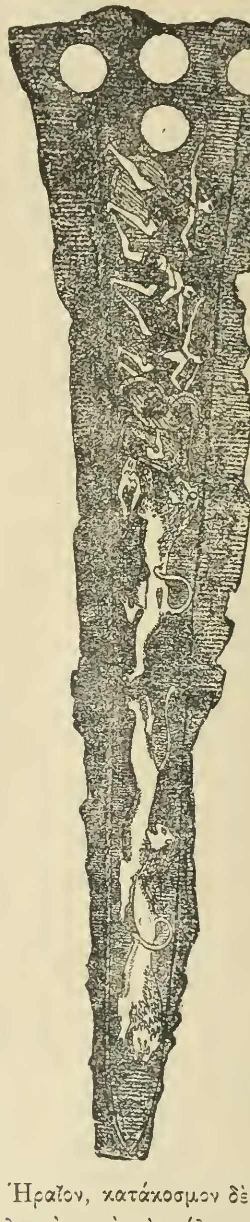
Τοξόται, οἱ αὐτοὶ καὶ Σκύθαι ἐν Ἀθήναις, ἀστυνομικοὶ ὑπηρέται. Ἴδ. Σκύθαι.

Τοπιογραφία, κλάδος τῆς ζωγραφικῆς ἀφορῶν εἰς παράστασιν φυσικῶν θέσεων, ὀρέων, πεδιάδων, ἀκτῶν, κτλ., ἅτινα, ὡς τῆς ζωγραφικῆς ἀντικείμενα, ἐλέγοντο τοπία κατὰ Βιτρούβιον (VII, 5 1), καὶ κατὰ Διόδωρον (ΛΑ, 8), λέγοντα τοπογράφον (βεβαίως τοπιογράφον) Δημήτριόν τινα Ἀλεξανδρέα, ὃν ὁ Βαλέριος Μάξιμος (V, 1, 1) λέγει ζωγράφον. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ζωγραφικῆς ἀνεπτύχθη τὸ πρῶτον ἐπὶ Ἀλεξανδρινῶν, διότι πρὶν ἡ τέχνη εἰς τὴν παράστασιν τῶν τοπίων (paysages) ὀλίγην ἔδιδε προσοχὴν, καὶ ἐθεώρει αὐτὴν μέρος παρέλκον καὶ οὐχὶ κύριον τῶν εἰκόνων, οὐδὲ, καθ' ὅσον δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν ἐκ τῶν σωζομένων μνημείων, φαίνονται πολὺ εἰς αὐτὴν ἐγκύψαντες οἱ ζωγράφοι.

Τορεᾶται, λαὸς τῆς ἀσιανῆς Σαρματίας, ἀνατολικῶς τῆς Μαιώτιδος λίμνης (Στρβ. — Διον. Περ. 682. — Στφ. Βυζ.).

Τορεὺς, τὸ ὀξὺ ἐργαλεῖον δι' οὗ ἐργάζεται ὁ τορευτής.

Τορευτική, ἡ τέχνη τοῦ γλύφειν ἐπὶ μετάλλου κοσμήματα δι' ὀξέος ἐργαλείου, τοῦ τορέως, ἢ τοῦ ἐντυποῦν διὰ τῆς ἐμπαιστικῆς τοιαῦτα ἐκ πολυτιμοτέρων μετάλλων ἢ ἐλέφαντος εἰς ἐγγλυφὰς μετάλλων ἧττον πολυτίμων, ὡς ἐκ χαλκοῦ, ἀργύρου, χρυσοῦ, εἰς σίδηρον ἢ εἰς ἄλλας ὕλας, ἐλέφαντα ἢ ξύλον. Ἡ τέχνη αὐτὴ ἦν ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις γνωστὴ, καὶ ὁ Ὅμηρος, φερ' εἰπεῖν, ἀναφέρει τὴν κλίνην τοῦ Ὀδυσσέως (Ὀδ. Ι, 197) «δαιδαλμένην ἀργύρῳ, χρυσῷ καὶ ἐλέφαντι», τὴν ἠλακάτην τῆς Πηνελόπης, ἔργον τοῦ Ἰκμαλίου (Ὀδ. Τ, 56), «δινωτὴν ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ», καὶ εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους τάφους, ὡς τοὺς τῆς Τροίας καὶ τῶν Μυκηνῶν, εὑρέθησαν ξίφη καὶ ἄλλα σκεύη, μετ' ἀξιολόγων τορευμάτων, πολυτίμων πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ διότι ἐμφαίνουσι τὴν κατ' ἐκείνους ἤδη τοὺς χρόνους παραστατικὴν ἐν γένει τῆς τέχνης δύναμιν. Καὶ μεταγενεστέρως δ' ἀξιόλογα μνημονεύονται τῆς αὐτῆς τέχνης ἔργα, ὡς, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῶν Ὀλυμπιάδων (700 π.Χ.), ἡ λάρναξ τοῦ Κυψέλου (ἴδ. Κύψελος), ἣν εἶδεν ἔτι ὁ Παυσανίας (Ε, 17) ἀφιερωμένην εἰς τὸ ἐν Ὀ-

λυμπίᾳ Ἡραῖον, κατάκοσμον δὲ εἰς τὰς τέσσαρας πλευρὰς καὶ τὸ κάλυμμα, διὰ πλουσιωτάτων τορευμάτων κέδρου, χρυσοῦ καὶ

ἐλέφαντος, σκηνὰς παριστώντων ἱστορικὰς καὶ μυθολογικάς, μετ᾽ ἐμμέτρων, ἐπίσης βεβαίως ἐντετορευμένων, ἐπιγραφῶν· καὶ περὶ τὰ 550 π. Χ. τοῦ Σπαρτιάτου Θεοκλέους ἡ ἐν τῷ θησαυρῷ τῶν Ἐπιδαμνίων ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐκ κέδρου τορευτὴ παράστασις τοῦ Ἄτλαντος, καὶ τοῦ Ἡρακλέους ἁρπάζοντος τὰ χρυσᾶ μῆλα (Παυσ. Β, 17. ΣΤ. 19). Κατὰ Πλίνιον δὲ (XXXIV, 8, 19) ὁ Φειδίας ἐξόχως ἐκαλλιέργησε τὴν τορευτικήν, πιθανῶς εἰς τὴν κατασκευήν, ἐν ἄλλοις καὶ πρὸ πάντων, τοῦ θρόνου τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Διὸς (Παυσ. Ε, 11, 2), καὶ ὁ Πολύκλειτος τὴν ἐτελειοποίησεν. Ἐπὶ τῆς χαλκῆς ἀσπίδος τῆς Προμάχου Ἀθηνᾶς τοῦ Φειδίου ἐτόρευσε Κενταυρομαχίαν ὁ Μῦς (Παυσ. Α, 28)· καὶ τορευτὴς ὡς ὁ Φειδίας ἐπαινούμενος ἦν καὶ ὁ Μύρων. Ἐπὶ Πτολεμαίων ὁ Ἀντίπατρος (Pl. XXXIII, 55), ἢ μᾶλλον Διόδωρος, ἐτόρευσεν ἐπὶ χρυσῆς φιάλης κοιμώμενον σάτυρον, περὶ οὗ ὁ ποιητὴς Πλάτων λέγει ὅτι αὐτὸν «ἐκοίμησεν, οὐκ ἐτόρευσεν»· ὁ δ᾽ Ἀκράγας μνημονεύεται ἐν Ῥόδῳ, ἐπὶ χρυσῶν ἐκπωμάτων Κενταύρους ἐπιτορεύσας (Plin. αὐτ.).

Τόρμος (ὁ), ἡ εἰς τὸ ξύλον ἢ τὸν λίθον ἢ τὸ μέταλλον ὀπή, εἰς ἣν ἐμβάλλεται τὸ ὀξὺ μέρος ἑτέρου, μετ᾽ αὐτοῦ συνδεομένου.

Τόρνος, ἐργαλεῖον τοῦ ξυλουργοῦ, δι᾽ οὗ τὸ ξύλον περιστρεφόμενον, περιεκόπτετο καὶ ἐλειαίνετο στρογγύλον (Πλάτ. Φιληβ. 38.— Ἡρδ. Δ, 36.—Θεογν. 803).

Τόρος (ὁ), ὄρος τῆς Σικελίας, μεταξὺ Ἀκράγαντος καὶ Ἡρακλείας (Πολύβ.).

Τορρηβία, μέρος τῆς Λυδίας ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ, τὸ αὐτὸ τῇ Τυρρηνίᾳ, κατοικία τῶν ἀρχαίων Τυρρηνῶν, τῶν μεταναστευσάντων εἰς Ἰταλίαν.

Τόρρηβος, υἱὸς τοῦ Ἄτυος καὶ ἀδελφὸς τοῦ Λυδοῦ (Διον. Ἁλικ. Α, 28). Καθ᾽ Ἡρόδοτον (Α, 7) ὁ αὐτὸς Τυρσηνός. Τὰ δύο ὀνόματα εἰσὶν ἓν καὶ τὸ αὐτό, κατὰ τὴν τοπικὴν προφορὰν διαφέροντα μόνον.

Τορύνη, μαγειρικὸν ἐργαλεῖον, κοχλιάριον εὐρὺ καὶ κατάτρητον, κινητήριον

τῆς χύτρας (Πλάτ. Ἱππ. μζ. 24.—Ἀρσφ. Ὀρν. 78). Τὸ αὐτὸ καὶ Τρωήλης (Λουκιαν. Λεξιφ. Ζ).

Τορύνη, ἀκρωτήριον τῆς Θεσπρωτίας ἐν Ἠπείρῳ (Πλουτ. Ἀντν. ΞΒ).

Τορώνη, πόλις τῆς Μακεδονίας εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Σιθωνίας Χερσονήσου, ἐπὶ τοῦ Τορωνικοῦ ἢ Τορωναίου κόλπου, τοῦ νῦν κόλπου τῆς Κασσάνδρας, ὅστις διὰ τῶν ἀκρωτηρίων Δερρίδος καὶ Καναστραίου ἐχώριζε τὰς χερσονήσους Παλλήνην καὶ Σιθωνίαν. Ἡ πόλις αὕτη μεγάλως ἐβλάβη ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, καὶ μετὰ ταῦτα, ὑπὸ τοῦ Φιλίππου κυριευθεῖσα. Σώζονται δ᾽ αὐτῆς ἐρείπια (Ἡρδ. Ζ, 22. 122.— Θουκ. Δ, 110, 2.—Στρβ. Ζ, 330. — Tac. Ann. V, 10).

Τουρδητανοὶ, ἐπίσημος λαὸς ἐν τῇ Βαιτικῇ Ἱσπανίᾳ, ἑκατέρωθεν τοῦ ποταμοῦ Βαίτιος, μέχρι τῆς Ἀκουϊτανίας πρὸς νότον ἐκτεινόμενος. Ἀνατολικῶς αὐτῶν ἔρρει ὁ ποταμὸς Σίγγουλις (νῦν Ξενίλ). Ὧν εἰς τὰς ἐπιστήμας ἐπιδεδομένος, συγγράμματα ἔχων ἱστορικά, νομοθεσίαν γραπτήν, δημοτικὰ ᾄσματα μετρικῶς ἀκριβῆ, ἀλλ᾽ ὧν ὀλίγον πολεμικὸς, εὐκόλως ἐξερρωμαΐσθη (Στρβ Γ, 164.—Liv. XXI, 6. — XXXIV, 17, 42).

Τούρδουλοι, λαὸς Ἱσπανικὸς, κατοικῶν τὴν ἄκραν τῆς Πυρηναϊκῆς Χερσονήσου μέχρι τοῦ πορθμοῦ· ἦσαν συγγενεῖς τῶν Τουρδητανῶν, μεθ᾽ ὧν καὶ ἐν τέλει συνεχωνεύθησαν (Πολβ. ΛΔ, 9.—Στρβ. Γ, 139. 148. 251, κλ.—Plin. III, 1, 3).

Τοῦσκλον καὶ Τούσκουλον, πόλις ὀχυρὰ τοῦ Λατίου, ἐπὶ ὑψηλοῦ λόφου τῆς Ἰταλικῆς Ἀλβανίας, βορείως τῆς Ῥώμης κειμένη (Liv. III, 7.—Hor. Ep. I, 29), κτι-

σθεῖσα, ὡς ἐπιστεύετο, ὑπὸ Τηλεγόνου, υἱοῦ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τῆς Κίρκης. Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἐγένετο δῆμος τῆς Ῥώμης, καὶ πολλοὶ τῶν εὐπόρων Ῥωμαίων, ἐν ἄλλοις ὁ Κικέρων (ad Att. IV, 2, 5), εἶχον λαμπρὰς ἐπαύλεις ἐκεῖ. Ἡ πόλις κατεστράφη τῷ 1191 μ. Χ. Νῦν Φρασκάτη, μετὰ πλείστων ἐρειπίων τειχῶν, πυλῶν, θεάτρων καὶ τάφων.

Τόχαροι, λαὸς νομαδικὸς τῆς Βακτριανῆς ἐν Ἀσίᾳ, κατὰ τὴν ἀνατολικῶς τοῦ Ὤξου κειμένην χώραν (Στρβ. — Διον. Περιηγ. 752).

Τραγασαὶ, χωρίον τῆς Τρωϊκῆς παρὰ τῇ πόλει Ἀμαξιτῷ, μετὰ πλουσίων ἁλικῶν, τῶν «τραγασαίων ἁλοπηγίων» (Στφ. Βυζ. — Ἡσύχ.).

Τραγέα καὶ Τραγαία, 1) πόλις ἐπὶ τῆς νήσου Νάξου (Στφ. Βυζ.). — 2) καὶ Τραγία, νῆσος παρὰ τῇ Σάμῳ, ἔνθα τῷ 440 π. Χ. ὁ Περικλῆς κατεναυμάχησε τοὺς Σαμίους (Θουκ. Α, 116. — Πλούτ. Περ. ΚΕ).

Τραγήματα, τὰ μετὰ τὴν ἑστίασιν εἰς τὴν τράπεζαν παρατιθέμενα, γλυκύσματα, ξηροὶ καρποὶ κτλ., πρὸς ἃ καὶ προσέπινον (Πλάτ. Πολιτ. Β, 43. — Ἀρστφ. Πλούτ. 190. — Ἀθήν. ΙΑ, 640). Ὅτε νέος δοῦλος εἰσήγετο εἰς οἰκίαν, τότε τραγήματα περιερραίνοντο εἰς αὐτὴν διὰ τὸν καλὸν οἰωνόν.

Τραγόπους, (ἐπιγραμ.) ἢ Τραγοβάμων (Ἀρστφ.), ἐπίθετον τοῦ Πανὸς, ὅστις ἐνίοτε παριστᾶτο τράγου πόδας ἔχων.

Τραγούριον ἢ τραγύριον, ἐπίσημος πόλις τῆς Δαλματίας, ἐπὶ νήσου διὰ προχώματος συνδεδεμένης μετὰ τῆς στερεᾶς. Παρῆγεν ἐν τῇ περιχώρῳ περίφημον μάρμαρον (Πολϐ. ΛΒ, 18. — Plin. III, 22. 26).

Τραγῳδία. Τὸ Ἑλληνικὸν δρᾶμα ἐπήγασεν ἐκ τῶν Διονυσιακῶν χορῶν, ὧν ἄλλοι μὲν ἦσαν εὔθυμοι, ὑπὸ ἐκϐεϐακχευμένων θιάσων τοῦ θεοῦ ᾀδόμενοι, ἄλλοι δὲ σοβαροὶ, μέρη τῆς θείας λατρείας, τοῦ Διονύσου τὰς θριαμβευτικὰς περιοδείας καὶ τὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ὑμνοῦντες. Ἐκ τούτων ἐπήγασεν ἡ τραγῳδία, ἐξ ἐκείνων μεταγενεστέρως ἀνεπτύχθη ἡ κωμῳδία. Πρῶτος «εὑρετὴς τραγικοῦ τρόπου» λέγεται ὑπὸ τοῦ Σουΐδα ὁ Ἀρίων, καὶ τοῦτο δηλοῖ πιθανῶς ὅτι ὁ λυρικὸς ἐκεῖνος ἀοιδὸς τῆς 46 Ὀλυμπιάδος (620 π. Χ.) ἐρρύθμισε τὰς σπουδαίας Διονυσιακὰς ᾠδὰς ἐπὶ τὸ κανονικώτερον, ἴσως καὶ μετὰ τακτικῆς ἐκθέσεως τῶν δραματικωτέρων περιπετειῶν εἰς ἃς ὁ θεὸς ἦν ἀναμεμιγμένος· Λέγεται δ' ὁ αὐτὸς παρεισαγαγὼν καὶ σατύρους, πιθανῶς ἵνα μὴ ἐντελῶς μακρυνθῇ καὶ τοῦ ἑτέρου θεμελιώδους χαρακτῆρος τῶν βακχικῶν ᾠδῶν, καὶ διὰ τούτου προωδοποίησε καὶ τὸ σατυρικὸν δρᾶμα τῶν τετραλογιῶν, καὶ τὴν κωμῳδίαν ἴσως αὐτήν. Αἱ ᾠδαὶ ἐψάλλοντο περὶ τὸν βωμὸν ἔνθα ἐθύετο ὁ τράγος, ὁ καταστροφεὺς τῶν ἀμπέλων, καὶ ἐντεῦθεν πάντως τὸ ὄνομα τραγῳδία. Ἴσως δὲ καὶ οἱ Σάτυροι τοῦ Ἀρίωνος, ἢ ἡγεμόνες τῶν χορῶν ἢ ἄλλοι, παρενέϐαινον ἐνίοτε μεταξὺ τῶν ᾀσμάτων αὐτοσχεδιάζοντές τινα ἢ ἀπαγγέλλοντες (ἴδ. Ἀρσττ. ποιητ. Δ, 15. — Ἀθν. ΙΔ, 630. — Δγ. Λρτ. Γ, 56). Ὅπως δήποτε, παρὰ πάντων ἀναγνωρίζεται ὅτι πρῶτος ὁ Θέσπις (ἴδ.) ἐν Ἀθήναις παρεισήγαγε μεταξὺ τῶν χορῶν πρόσωπον τακτικῶς ἀπαγγέλλον, καὶ ἀνεδείχθη οὕτως ὁ εὑρέτης τοῦ δράματος. Τὸ πρόσωπον δὲ τοῦτο δὲν περιωρίζετο εἰς ἁπλᾶς διηγήσεις κατὰ τὰς διακοπὰς τῶν χορικῶν ᾀσμάτων, ἀλλὰ καὶ συνδιελέγετο μετὰ τῶν χορῶν, ἴσως προεισάγων καὶ τὸ ἀντικείμενον τῶν διθυράμϐων διὰ προλόγου. Ἐφεῦρε δ' ὁ Θέσπις καὶ τὰ προσωπεῖα, ὥστε δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι εἷς μόνος ὑποκριτὴς, προσωπεῖον καὶ ἀναϐολὴν ἴσως μεταϐάλλων, ἠδύνατο νὰ παριστᾷ διάφορα πρόσωπα, ἀνταποκρινόμενα εἰς τὸ περιεχόμενον τῶν διαφόρων διθυραμϐικῶν στροφῶν καὶ ἀποτελοῦντα οὕτω εἶδος δραματικῆς ἑνότητος. Πρὸς ταύτην τοῦ Θέσπιδος τὴν μεταρρύθμισιν ἰδίως εὔνους ἐδείχθη ὁ Πεισίστρα-

τος, καὶ ἔκτοτε τῶν Διονυσιακῶν τελετῶν πρώτιστον καὶ ἀναπόφευκτον μέρος ἀνεδείχθη ἡ οὕτω διαμορφωθεῖσα τραγῳδία τοῦ Θέσπιδος, οὗ διάδοχοι ἀνεφάνησαν ὁ Φρύνιχος, ὁ Χοιρίλος, ὁ Πρατίνας καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀριστέας, μεθ' ὧν σύγχρονος, ἀλλὰ κατά τι νεώτερος, ἦν ὁ Αἰσχύλος. Ὁ Φρύνιχος ἰδίως ἐπωφελήθη τῆς λυρικῆς καὶ ὀρχηστικῆς τελειοποιήσεως τοῦ χοροῦ, καὶ τῆς δραματικῆς ἀναπτύξεως, ἥτις δι' αὐτοῦ κατέστη εὐρυτέρα, ἐμβριθεστέρα καὶ ἀξιοπρεπεστέρα. Ὁ Πρατίνας γενικῶς μνημονεύεται ὡς ἐπινοητὴς τοῦ σατυρικοῦ δράματος, ὡς ἐπίσης εἰς αὐτὸ λέγεται διαπρέψας ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀριστίας. Τὸ ἔργον τοῦ Θέσπιδος πρῶτοι σπουδαίως συνεπλήρωσαν ὁ Αἰσχύλος εἰς τὸν ἕνα ὑποκριτὴν προσθεὶς καὶ δεύτερον, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Σοφοκλῆς καὶ ὁ Εὐριπίδης. Οἱ ὑποκριταί, δηλαδὴ οἱ τὰ πρῶτα ὑποκρινόμενοι πρόσωπα, ἐγένοντο τρεῖς (πρωταγωνιστής, δευτεραγωνιστής, τριταγωνιστής), τὰ χορικὰ ᾄσματα βαθμηδὸν ἠλαττώθησαν, ἡ ὀρχηστικὴ ἀνεπτύχθη, τὰ δράματα ἐξετάθησαν εἰς τριλογίας καὶ τετραλογίας, καὶ ἐτελειοποιήθη ὁ καταρτισμὸς τῆς σκηνῆς, καὶ ἡ διακόσμησις τοῦ χοροῦ καὶ τῶν ὑποκριτῶν. Τὰς ὑποθέσεις τῶν δραμάτων των ἠρύοντο ἔκτοτε καὶ πάντοτε μετὰ ταῦτα οἱ τραγικοὶ ἐκ τῶν ἀνεξαντλήτων πηγῶν τῶν ἀρχαίων μύθων· ὥστε καὶ ὁ Αἰσχύλος ἔλεγε τὰς τραγῳδίας αὐτοῦ «τεμάχη εἶναι τῶν Ὁμήρου μεγάλων μύθων» (Ἀθήν. Η, 347). Ἐκ τῶν τριῶν μεγάλων τραγικῶν, Αἰσχύλου, Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου, ὁ πρῶτος ἦν ὑψηλότερος, ὁ δεύτερος δύναται νὰ θεωρηθῇ ἰσχυρότερος καὶ βαθύτερος, ὁ δὲ τρίτος δραματικώτερος. Εἰς τὰ ἴχνη τούτων ἐβάδισαν πλεῖστοι ἕτεροι δραματικοὶ ποιηταί, τόσῳ πλείονες, καθ' ὅσον ἐπεκράτησε νὰ στεφανῶνται καὶ ἀμείβωνται τὰ δράματα ἐν ἐτησίοις ποιητικοῖς διαγωνισμοῖς. Πλεῖστα ὀνόματα αὐτῶν διατηροῦνται, ὡς τοῦ Εὐφορίωνος, Φιλοκλέους, Ἀστυδάμαντος, Ἰοφῶντος, Ἀριστάρχου, Ἴωνος, Ἀχαιοῦ, Νεόφρονος κλπ., ἐπὶ Αἰσχύλου· Κρατίνα δέ, Ἀγάθωνος, Κριτίου κλπ. ἐπὶ τῆς ὀχλοκρατίας· Θεοδέκτου καὶ Χαιρέμονος, μεταξὺ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου. Καὶ βεβαίως μὲν πάντες τὸν αὐτὸν ἠκολούθουν τεχνικὸν τύπον τῶν τριῶν ἐκείνων τῆς δραματικῆς διδασκάλων, διότι ἄλλως ἂν εἶχε, θὰ ἐμαρτυρεῖτο· κατὰ τὴν ἔμπνευσιν ὅμως καὶ τὰ λοιπὰ προτερήματα ἕκαστος εἶχεν ἀναμφιβόλως τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀτομικότητα, περὶ ἧς ὅμως ἀδυνατοῦμεν νὰ κρίνωμεν, διότι ὀλίγα μόνον καὶ μικροῦ λόγου ἄξια σώζονται αὐτῶν ἀποσπάσματα (Συλλ. Nauck, Trag. Graec. Fragm.). Οἱ σοφισταὶ πολλάκις ἔδιδον εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτῶν ὑποθέσεις ὡς ὕφους γυμνάσματα· ἀλλ' αἱ οὕτω συνταττόμεναι τραγῳδίαι οὔτε εἰς τὴν σκηνὴν συνήθως ἀνεβιβάζοντο, οὔτε πολὺ ἐγινώσκοντο καὶ ἀνεγινώσκοντο. Ὁ Ἀλέξανδρος καὶ οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ ἀνήγειραν πολλαχοῦ θέατρα, ἔνθα μεγαλοπρεπῶς ἐδιδάσκοντο τὰ ἀρχαῖα ἀριστουργήματα. Τοῦτο διεμόρφωσε καλοὺς ὑποκριτάς, καὶ προσέτι καὶ δραματικοὺς ποιητὰς παρήγαγεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὧν προεῖχον οἱ ἀποτελοῦντες τὴν κληθεῖσαν τραγικὴν πλειάδα (ἴδ.). Πλὴν δὲ τούτων τῶν συγχρόνων προϊόντων, ἐδιδάσκοντο κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους πάντοτε τὰ ἀρχαῖα δράματα, κατὰ προτίμησιν τὰ τοῦ Εὐριπίδου. Βαθμηδὸν ὅμως μετὰ ταῦτα, μετὰ τῆς ἠθικῆς παρακμῆς ὑπερίσχυσαν αἱ παντόμιμοι παραστάσεις. Ἀπὸ τῆς ἐπικρατήσεως δὲ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐπειδὴ τὰ ἀρχαῖα δράματα δὲν ἠδύναντο πλέον ν' ἀναβιβασθῶσιν εἰς τὴν σκηνήν, νέα δὲ δὲν ἐγράφοντο, ἀπεσβέσθη ἡ δραματική, σπουδαζομένη μόνον πλέον ὡς κλάδος τῆς ἀρχαίας φιλολογίας.—Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν οἰκονομίαν τοῦ δράματος, πρέπει ν' ἀναλογισθῶμεν, πρῶτον μέν, ὅτι ἐπειδὴ αὐτὴ εἶχε θρησκευτικὸν μᾶλλον χαρακτῆρα, ἦν ἑπόμενον νὰ ἐμμένῃ σταθερώ-

τερον εἰς τοὺς καθιερωμένους τύπους, ἐλάσσονα καταλείπουσα ἐλευθερίαν εἰς τοῦ ποιητοῦ τὴν αὐθαίρετον πρωτοβουλίαν· ἀλλὰ δεύτερον, ἐπειδὴ δὲν γνωρίζομεν εἰμὴ τρεῖς ποιητὰς, χρονικῶς ὀλίγον ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντας, διὰ τοῦτο δυνατὸν, ἢ τοὐλάχιστον πιθανὸν δὲν ἦτο, ἐν οὕτω μικρῷ διαστήματι χρόνου νὰ μεταρρυθμισθῇ τῆς δραματικῆς οἰκονομίας, ὁ τρόπος καὶ ὁ ῥυθμὸς, ὡς οὐδὲν σχεδὸν τοιοῦτο παράδειγμα παρέχει ἡ νέα φιλολογία. Ἀλλ' εἴτε ἐκ δραμάτων ἃ ἡμῖν ἔμειναν ἄγνωστα, εἴτε ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ κρίσεως ἀρυόμενος, ὁ Ἀριστοτέλης (Ποιητ. ΣΤ) ὀρθοτάτους ὁρίζει κανόνας τῆς δραματικῆς, θέλων τὴν τραγῳδίαν μίμησιν πράξεως σπουδαίας καὶ τελείας, μέγεθός τι ἐχούσης, δι' ὡραίας γλώσσης, ἀλλὰ διὰ δράσεως, οὐχὶ δι' ἀφηγήσεως γινομένην, καὶ δι' ἐλέου καὶ φόβου τὴν λύσιν ἢ τὴν «κάθαρσιν» προκαλοῦσαν, Προσαπαιτεῖ δ' ὡς χαρακτηρισμὸν τῆς πλοκῆς τὸ εὐγενὲς, τὸ κατάλληλον, τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ συνεπές. Προσέτι δ' ἐπιβάλλει τὸ πλῆρες καὶ ἄρτιον τῆς οἰκονομίας, καὶ τὴν τριπλῆν ἑνότητα, τῆς πράξεως, τοῦ τόπου καὶ τοῦ χρόνου, τὴν μὲν πρώτην ἀναπόφευκτον προσὸν παντὸς δράματος ἀξίου τοῦ ὀνόματος, τὰς δ' ἄλλας δύο, ἐξ ἀνικανότητος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παραβαινομένας, εἰς δὲ τὴν Ἑλληνικὴν τραγῳδίαν ἀναποφεύκτους εἰς πᾶσαν αὐτῶν τὴν αὐστηρότητα, διά τε τὴν ἀτέλειαν τῆς σκηνικῆς καὶ διὰ τὴν διαρκῆ τοῦ χοροῦ παρουσίαν. — Εἰς τὰ ὑφιστάμενα ἀρχαῖα δράματα τὸ σχέδιον τῆς τραγικῆς πράξεως συνίσταται, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, εἰς ἀλληλένδετον συμπλοκὴν τῶν συμβάντων καὶ περιστάσεων. Χωροῦσι δὲ κατὰ τοὺς νόμους τῆς ἀνάγκης καὶ πιθανότητος, δι' ἀντιστάσεων καὶ περιπλοκῶν, πρὸς ὡρισμένον σκοπὸν καὶ λύσιν. Τὸ αὖξον πάθος δὲν δέχεται νὰ ἐνδιατρίβῃ ἠρέμως εἰς ἐπεισόδια, ἀλλ' ἐν κύκλῳ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον συστελλομένῳ ὁρμᾷ πρὸς τὴν τελευταίαν μετάβασιν ἀπὸ τῆς εὐτυχίας εἰς τὴν δυστυχίαν, ἢ τ' ἀνάπαλιν. Ἡ μετάπτωσις αὕτη ἐστὶν ἡ καταστροφὴ, καὶ περὶ αὐτὴν κινεῖται δίχα ἡ πᾶσα πρᾶξις ὡς ἀρχὴ καὶ τέλος, ὡς «δέσις καὶ λύσις» (Ἀρστт. ποιητ. ΙΗ). Ἂν ἡ καταστροφὴ προῆλθεν ἐξ ἁπλῶν ἀφορμῶν, ἡ πρᾶξις ἦν ἁπλῆ, ἂν δ' ἐκ περιπετειῶν περιπεπλεγμένων, πεπλεγμένη. Προσθετέον δὲ καὶ ὅτι πάσας τὰς πράξεις, καθ' ἃς δὲν πρόκειται περὶ ἀναπτύξεως ἰδεῶν, ἀλλὰ περὶ ἐξωτερικῆς μόνον παραστάσεως, οἷον μονομαχίας, μάχας, φόνους, κηδείας, ἡ Ἑλληνικὴ τραγῳδία δὲν τὰς φέρει εἰς τὴν σκηνὴν, ἀλλὰ περιορίζεται μόνον εἰς αὐτῶν διήγησιν. Ἐντεῦθεν εἰς πᾶν δρᾶμα ὑπάρχουσι «ῥήσεις ἀγγελικαὶ», ἤτοι κατάκοσμοι διηγήσεις τῶν ἀγγέλων καὶ ἐξαγγέλων. Ὁ τύπος καθ' ὃν ἡ τραγῳδία ἀποβαίνει, κατὰ τὴν ἀξίωσιν τοῦ Ἀριστοτέλους, μίμησις δράσεως διὰ δρώντων, ἐστὶν ὁ δραματικὸς, ἤτοι ὁ διάλογος, ὡς ὁ Αἰσχύλος ἐπενόησεν, ὁ δὲ Σοφοκλῆς ἐξέτεινε καὶ ἐτελειοποίησεν αὐτόν. Διὰ τῶν διαλεγομένων προσώπων τὸ Ἑλληνικὸν δρᾶμα ἀναπτύσσει τὴν πρᾶξιν καὶ τὰ εἰς αὐτὴν ἄγοντα αἰσθήματα, οὕτως ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ὥστε ὁ ἀκροατὴς ἐκλαμβάνει αὐτὰ ὡς ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ψυχῆς προϊόντα· ὁ χορὸς δὲ, εἰ καὶ ἀρχικῶς ἕτερον, ὅλως θρησκευτικὸν εἶχε τὸν σκοπὸν τῆς ἰδίας ἐμφανίσεως, παραμείνας ὅμως εἰς τὸ δρᾶμα, καὶ αὐτοῦ μέρος ἀποτελῶν, ἐχρησίμευεν ἐν αὐτῷ εἰς τὸ νὰ καταδεικνύῃ καὶ χαρακτηρίζῃ τὰς ψυχικὰς ἐντυπώσεις ἐκείνας, διότι βαθμηδὸν ἔπαυσεν ὢν ὁ τῆς παραστάσεως ἄρχων διθύραμβος, οὗ ἁπλοῦν ἐπεισόδιον ἦν τὸ δρᾶμα, καὶ ἐξ ἐναντίας κατέστη αὐτὸς τοῦ δράματος μέλος καὶ κόσμημα, ἢ μᾶλλον ὁ πρῶτος καὶ ποιητικὸς αὐτοῦ θεατής. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ Αἰσχύλου ἦν ἡ θέσις τοῦ χοροῦ εὐρυτέρα, καθ' ὃ πλησιεστέρου τῇ ἐκ καταγωγῆς σπουδαιότητι αὐτοῦ. Ἐπὶ Εὐριπίδου δὲ, εἰ καὶ ἐκ παραδόσεως διατηρούμενος πάντοτε, ἐνδίδει ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς τῆς δραματικῆς πράξεως

τὴν ὑπεροχήν. Κατ' Ἀριστοτέλην τὸ δρᾶμα, ὡς ἦν τότε ὠργανωμένον, ἤρχιζε διὰ τοῦ προλόγου· μετ' αὐτὸν δ' εἵπετο ἡ πρώτη πάροδος ἢ ἐμφάνισις τοῦ χοροῦ· ἐπεισόδιον δ' ἐλέγετο πᾶν τὸ μέρος τοῦ δράματος τὸ περιεχόμενον μεταξὺ δύο χορικῶν ᾀσμάτων, κατ' ἐπωνυμίαν διαμείνασαν ἐξ ὅτου ὁ χορὸς ἦν τὸ κύριον μέρος τῆς παραστάσεως. Διῃροῦντο δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸν χορὸν εἰς τὴν πάροδον, ἤτοι τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐμφάνισιν εἰς τὴν ὀρχήστραν, τὸ στάσιμον, ἤτοι τὴν ἐν αὐτῇ διαμονὴν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἔξοδον, μεθ' ἣν πλέον θὰ ἐνεφανίζετο. — Τὸ σύνηθες μέτρον τοῦ δραματικοῦ διαλόγου ἐστὶν ὁ ἰαμβικὸς τρίμετρος, ὅν, διατηρηθέντα εἴς τινα τῶν δημοτικῶν ἡμῶν ᾀσμάτων, εἰσηγάγομεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν σκηνὴν σήμερον. Ἐνίοτε μετεχειρίζοντο τὸν τροχαϊκὸν τετράμετρον, εἴτε ἀμέσως πρὸ τοῦ χοροῦ ἢ μετ' αὐτὸν, μάλιστα ἔνθα ζωηρότερον ἐκφράζεται πάθος. Τῶν χορῶν δὲ τὰ ᾄσματα ἦσαν στροφικά, ἤτοι διαιρούμενα εἰς στροφὰς καὶ ἀντιστροφάς, ψαλλομένας ἀλληλοδιαδόχως ὑφ' ἑκατέρου τῶν ἡμιχόρων, συνήθως ἑπομένης καὶ ἐπῳδοῦ, ἣν ἔψαλλε πᾶς ὁμοῦ ὁ χορός. Ἐνίοτε δὲ παρενεβάλλοντο καὶ οἱ λεγόμενοι κόμμοι, εἶδος διαλόγου, πιθανῶς ᾀδομένου, μεταξὺ τοῦ χοροῦ καί τινων τῶν προσώπων τοῦ δράματος· σπανιώτατα δὲ κόμμος καταλαμβάνει τὴν θέσιν παρόδου ἢ ὅλου στασίμου (ἴδ. Σοφκλ. Ἀντιγ. 205. 1261. —Ἠλ. 121.—Αἰσχ. Προμ. 128.—Εὐρπ. Ἰφγ. Τ. 637. Μήδ. 96. 1087. Ἑκ. 100). Ὁ ῥυθμὸς τῶν χορῶν ἦν οὐχὶ ὑποχρεωτικός, ἀλλ' ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ, ἐπινοοῦντος αὐτὸν ὁμοῦ μετὰ τῆς μουσικῆς, ἣν ὁ ἴδιος συνέταττεν. Ὡς πρὸς τὴν γλῶσσαν δ' ἰδίως τῶν τριῶν μεγάλων τραγικῶν ἴδε τὰ περὶ αὐτῶν ἄρθρα. Αἱ ἡμέραι τῶν ποιητῶν τούτων, τῶν δύο πρώτων μάλιστα, ἦσαν αἱ μέγισται τῆς Ἑλλάδος, καθ' ἅς, ἐπὶ τῶν περσικῶν καὶ τῶν θριάμβων τῆς ἐλευθερίας, μέχρι τῶν ἐμφυλίων σπαραγμῶν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, μεγάλοι ἄνδρες ἀνήρχοντο εἰς τὰς ὑπερτάτας ἀρχὰς καὶ διηύθυνον μεγαλεπηβόλως τὰ τῆς πολιτείας. Τότε καὶ ἡ τραγῳδία, ὑπὸ τῆς πολιτείας προστατευομένη, ἀνταπέδιδεν αὐτῇ τὰ ἴσα, τὰς ὑψίστας θρησκευτικάς, ἠθικὰς καὶ πολιτικὰς ἀρχὰς ἐξαίρουσα καὶ εἰς αὐτὰς τὸν λαὸν ἀνατρέφουσα· καὶ πολλάκις μύθων ἐποιοῦντο ἐκλογὴν τὰς τότε περιστάσεις χαρακτηριζόντων, καὶ δι' αἰνιγμῶν καὶ διδαχῶν καθωδήγουν ὑπερτάτως τὸ δημόσιον πνεῦμα. — Ὡς πρὸς τὰς παραστάσεις δὲ καὶ τὴν σκηνικὴν διαρρύθμισιν ἴδ. Θέατρον, Χορός, Ὑποκριταί. — Τραγῳδίαν ἰδίαν οἱ Ῥωμαῖοι σχεδὸν δὲν εἶχον, ἀλλ' ἐξ Ἑλλάδος καὶ ἐκ Τάραντος ἐδέχοντο τὰς Ἑλληνικάς, ἃς μετέφραζον, καὶ πιθανῶς ἐκολόβουν, ἀφαιροῦντες τοὺς χορούς, ὡς καὶ ἀπὸ τῶν θεάτρων αὐτῶν ἀφῃρέθη ἡ ὀρχήστρα, μεταβληθεῖσα καὶ αὐτὴ εἰς πλατεῖαν τῶν θεατῶν τῶν ἐπισημοτέρων. Ῥωμαῖοι ἔγραψαν δράματα καὶ Ἑλληνιστί, ὡς ὁ Τῖτος Πομπήϊος Μάκαρ, καὶ Πλίνιος ὁ νεώτερος (Suet. Tit. III. Calig. III. — Plin. Ep. V, 3. VII, 4). Ὁ Νέρων ὑπεδύθη καὶ αὐτὸς ὑποκριτοῦ πρόσωπον εἰς τὴν σκηνήν. Ἀλλὰ τοὺς ὑψηλοὺς διανοητικοὺς ἀγῶνας ἐξέβαλλον καὶ ἀντικατέστησαν μέχρι τέλους οἱ μονομάχοι καὶ οἱ θηριομάχοι.

Τραϊανὸς, (Μ. Οὔλπιος), αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων, διακρινόμενος ἐπὶ πάσῃ ἀρετῇ καὶ συνέσει, ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον τῷ 98 μ. Χ. Τῷ 104 κατετρόπωσε τοὺς Δάκας, ὧν ὁ βασιλεὺς Δεκέβαλος ηὐ-

τοκτόνησεν. Ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως σώζονται λείψανα τῆς γεφύρας ἣν ἔκτισεν ἐπ' αὐτοῦ. Στήλη κατάγλυφος σώζεται ἐν Ῥώμῃ τὸν θρίαμβον τοῦτον, ἢ τὸν Παρθικὸν διαιωνίζουσα,

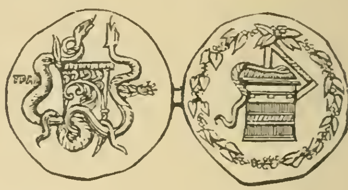
καὶ περιέχουσα 2500 πρόσωπα, ἐξ ὧν ἀπόσπασμα ἡ εἰκών. Ἔγραψε δὲ καὶ ὁ ἴδιος ἱστο-

ρίαν τῆς ἐκστρατείας ταύτης. Μετέπειτα κατεπολέμησε τοὺς Πάρθους, τοὺς Ἀρμενίους, ἐκυρίευσε τὴν Κτησιφῶντα καὶ τὴν Σελεύκειαν, καὶ τῷ 116 ἀπέθανεν ἐξ ἀσθενείας ἐν Σελινοῦντι τῆς Κιλικίας, ἥτις μετεκλήθη Τ ρ α ϊ α ν ο ύ π ο λ ι ς.

Τραϊανούπολις, 1) Πόλις τῆς Κιλικίας. Ἴδ. Τραϊανός.—2) Πόλις τῆς Θράκης, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἕβρου, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ (Πτλμ. Γ, 11). Νῦν Ὀρίχοβον.

Τράλλεις (αἱ), ἢ Τ ρ ά λ λ ι ς (ἡ), πόλις ἐκ τῶν ἀκμαιοτέρων τῆς Καρίας, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Εὔδωνος, ὁμόρρου τοῦ Μαιάνδρου, ὑπὲρ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Μεσογίδος, εἰς χαριεστάτην καὶ εὐφορωτάτην θέ-

σιν κειμένη, δι' ὃ καὶ ἀρχαιότερον Ἄνθεια ἐλέγετο. Ἐν μετὰ ταῦτα χρόνοις ὑπέφερεν ἐκ σεισμοῦ. Εἰς ἕνα τῶν ναῶν αὐτῆς, τὸν τῆς Νίκης, ἀνέκειτο τὸ ἄγαλμα τοῦ Καίσαρος, ὅστις εἶχε κατοικήσει εἰς αὐτὴν (Cæs. B. G. III, 105.—Ξενφ. Ἀνϐ. Α, 4, 8.—Στρϐ. ΙΔ, 648.—Liv. XXXVII, 45).

Τράλλες, κάτοικοι χώρας τινὸς Τ ρ α λ λ ί α ς ἐν τῇ Ἰλλυρικῇ (Στφ. Βυζ. — Liv. XXXI, 35 κλ.).

Τρανέψαι, λαὸς τῆς Θράκης ὑπὲρ τὸ Βυζάντιον οἰκῶν (Ξνφ. Ἀνϐ. Ζ, 2, 32). Θ ρ α ν ί ψ α ι καὶ Τ ρ α ν ι ψ ο ὶ παρὰ Στφ. Βυζ. Ἴσως οἱ Νιψαῖοι τοῦ Ἡροδότου.

Τράπεζα, τὸ γνωστὸν σκεῦος, ἐκ τοῦ τ ε τ ρ ά π ε ζ α, διότι συνήθως εἰς τέσσαρας πόδας ἐστηρίζετο. Ἐν πλήρει χρήσει ἤδη ἐπὶ Ὁμήρου, ἰδίως διὰ τὰ γεύματα, ὅτε εἰς ἕκαστον ξένον ἰδιαιτέρα τράπεζα παρετίθετο (Ὀμ. Ὀδ. Ρ, 333. 447. Χ, 74) καὶ κοιναὶ τράπεζαι ἐτίθεντο εἰς τὰ στρατόπεδα καὶ εἰς τὰ συσσίτια (Ἰλ. Λ, 424-429), ἦσαν

οὐχὶ στρογγύλαι, ἀλλὰ τετράγωνοι ('Οδ. Α, 111. Κ, 354), ὡς καὶ ἡ τῆς εἰκόνος, ἐκ χειρογράφου τοῦ Βιργιλίου, παριστῶσα τὴν ὑπὸ τῆς Κίρκης εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Ὀδυσσέως παρατεθεῖσαν. Τὰς τραπέζας λέ-

γει ὁ Ὅμηρος ἐνίοτε «ἀργυρέας», ἴσως κατὰ ποιητικὴν ὑπερβολήν· ἀλλὰ καὶ ἄλλα ἐπίθετα (καλή, ἐύξοος, κυανόπεζα) ἀποδίδωσι πολλάκις εἰς αὐτήν, ἀποδεικνύοντα ὅτι οὐ σπανίως διὰ τῆς τέχνης ἐκαλλωπίζετο· μεταγενεστέρως δ' αἱ τῶν πλουσίων τράπεζαι οὐ μόνον κατεσκευάζοντο ἐκ πολυτίμων ξύλων, ἀλλ' εἶχον καὶ τοὺς πόδας πολλάκις δι' ἐλέφαντος κεκοσμημένους, καὶ τορευτοὺς εἰς παράστασιν ποδῶν λεόντων, τίγρεων κτλ. ('Αθήν. Β, 32). Ἐνίοτε αἱ τράπεζαι ἦσαν καὶ τρίποδες μόνον (Ξνφ. Ἀνϐ. Ζ, 3, 10.

—'Αθν. Δ, 21. 25. Ε, 38), ἢ καὶ μονόποδες, ὅτε ὁ ποῦς, καὶ τ ρ α π ε ζ ο φ ό ρ ο ς λεγόμενος, ἦν καλλιτεχνικῶς εἰργασμένος.

Πρὸ πάντων ἐπὶ Ῥωμαίων μεγίστη ἦν ἡ τῶν τραπεζῶν πολυτέλεια, ἡ τῶν λεγομένων «μονοπόδων», ἄλλων «δελφικῶν», λιθίνων, ἐλεφαντοκολλήτων, ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν, ὧν τινὲς (ὡς ἡ τοῦ Κικέρωνος) ἦσαν ἀξίας 1 ἑκατομμυρίου σεσταρτίων (200,000 δραχμῶν). Εἰς τὰς τραπέζας δὲν ἐπετίθεντο ὀθόναι, ἀλλ' ἐκαθαρίζοντο αὐταὶ διὰ σπόγγων ('Ομ. 'Οδ. Α, 111. Υ, 151), καὶ πολλάκις, διὰ τὴν ἱερότητα τῆς τραπέζης, ὡς τόπου τῆς φιλοξενίας, ἐπετίθεντο αὐταῖς θεῶν ἀγαλμάτια, οἷος ἦν τοῦ Λυσίππου ὁ μικρὸς χαλκοῦς «ἐπιτραπέζιος» Ἡρακλῆς (Martial. XLIV—XLV.—Stat. Silv. IV. 6). Οἱ Κρῆτες εἰς τὰ συσσίτια αὐτῶν εἶχον καὶ μίαν ἰδιαιτέραν τράπεζαν, καλουμένην «τ ρ ά π ε ζ α ν ξ ε ν ί α ν» καὶ ὡρισμένην διὰ τῶν ξένων τὴν ὑποδοχήν. Π ρ ώ τ η τ ρ ά π ε ζ α ἐλέγετο ἡ παράθεσις τῶν ἐδεσμάτων κατὰ τὸ δεῖπνον, μεθ' ἣν ἡ δ ε υ τ έ ρ α τ ρ ά π ε ζ α ἦν ἡ ἐπὶ τῆς αὐτῆς τραπέζης, ἀντὶ τῶν ἐδεσμάτων παράθεσις τῶν ἐπιδορπίων καὶ τοῦ οἴνου. — Τράπεζα ἰδίως ἐπεκράτησε νὰ λέγηται καὶ ἡ τοῦ ἀργυραμοιβοῦ, ἐξ οὗ καὶ αὐτοῦ τὸ ἐπάγγελμα.

Τραπεζίτης, ἀ ρ γ υ ρ α μ ο ι β ὸ ς ἢ κ ο λ λ υ β ι σ τ ή ς, ἐνίοτε καὶ ὀ β ο λ ο σ τ ά τ η ς χλευαστικῶς, εἰ καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο, λίαν προσοδοφόρον, οὐδόλως ἦν περιφρονούμενον. Μετήρχοντο δ' αὐτὸ ἐν Ἀθήναις κυρίως οἱ μέτοικοι, καὶ εἶχον τὰς τραπέζας αὐτῶν ἐν στοᾷ τῆς ἀγορᾶς (Πλάτ. Ἀπολογ. 17. Ἱππ. ἐλάσσ. 348). Πλὴν δὲ τῆς ἐναλλαγῆς τῶν νομισμάτων, ἐξ ἧς ὠφελοῦντο (Ἰσοκρ. Τραπεζιτ. 21 κλπ.), ἐδέχοντο καὶ παρακαταθήκας χρημάτων ἐπὶ μετρίῳ τόκῳ (Δμσθ. κ. Ἀφόϐ. Α, 816), ἃς ἐδάνειζον αὐτοὶ ἐπὶ μείζονι. Οὕτω δὲ χ ρ η μ α τ ι ζ ό μ ε ν ο ι, ἦσαν ἐν ὑπολήψει παρὰ τοῖς πλουσίοις, καὶ πολλῆς ἀπελάμβανον πίστεως, καὶ παρ' αὐταῖς ταῖς ξέναις πόλεσι. Διὰ δὲ τὴν ἀκρίβειαν αὐτῶν τοσαύτη ἀπεδίδετο αὐτοῖς ἐμπιστοσύνη, ὥστε οὐδὲ μαρτύρων ἐδέοντο κατὰ τὰς συναλλαγὰς αὐτῶν (Ἰσοκρ. Τραπεζ. 2)· ἐξ ἐναντίας ὡς ἐγγύησις ἐθεωρεῖτο ἡ συνομολόγησις συνθήκης ἐνώ-

πιον αὐτῶν, καὶ παρ' αὐτοῖς πρὸς ἀσφάλειαν κατετίθεντο τὰ συμβόλαια (Δμσθ. πρ. Καλλιπ. 1243. κ. Διονυσιοδ. 1287). Ἡ τράπεζα τοῦ Πασίωνος ἀπέφερεν ἐτησίως καθαρὰν πρόσοδον 100 μνῶν, ἢ 10,000 τῶν τότε δραχμῶν (Δμσθ. ὑπ. Φορμ. 946). Συνέβαινον ὅμως ἐνίοτε καὶ χρεωκοπίαι παρὰ τραπεζίταις (Δμσθ. αὐτ. 959. Κ. Στφ. Α, 1120), καὶ τοῦτο, ἤτοι ἡ κατάργησις τῆς τραπέζης, ἐλέγετο «ἀνασκευάζειν τὴν τράπεζαν». Ἐνίοτε τινὲς αὐτῶν ἤσκουν τοκογλυφίαν, δανείζοντες εἰς βραχείας προθεσμίας ἐπὶ ἐνεχύροις καὶ τόκῳ πρὸς 36 $^0/_0$ (Δμσθ. πρ. Νικόστρ. 1249). Πᾶσαι αὗται αἱ τράπεζαι ἦσαν ἰδιωτικαί, μόνον ἐν Βυζαντίῳ ἀπαντᾶται ἅπαξ τράπεζα δημοσία (Ἀρστт. Οἰκον. Β, 283).

Τραπεζοκόμος ἢ τ ρ α π ε ζ ο π ο ι ὸ ς, ὁ τὴν τράπεζαν στρωννύων καὶ διακοσμῶν (Δγ. Λρτ. Θ, 80.—Ἀθν. Δ, 170, —Ἡσύχ.).

Τραπεζόπολις, πόλις τῆς Φρυγίας ἢ τῆς Καρίας, μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Μαιάνδρου καὶ τῆς πόλεως Ἀφροδισιάδος (Πτλμ.). Νῦν Καρατζισοῦ.

Τραπεζοῦς, 1) πόλις κειμένη εἰς τῆς Ἀρκαδίας τὰ νότια, κατὰ τὴν Παρρασίαν ἐπὶ τοῦ Ἀλφειοῦ, κτισθεῖσα, ὡς ἐπιστεύετο, ὑπὸ Τραπεζοῦντος, υἱοῦ τοῦ Λυκάονος. Ὅτε ἱδρύθη ἡ Μεγαλόπολις, οἱ Τραπεζούντιοι ἠρνήθησαν νὰ μετοικήσωσιν εἰς αὐτήν, καὶ ὅσοι δὲν ἐφονεύθησαν, μετέβησαν εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὴν πόλιν τὴν ὁμώνυμον τῇ πατρίδι των (Ἡρδ. ΣΤ, 127). Κατ' Ἀπολλόδωρον (Γ, 8, 1) εἶχεν ὀνομασθῇ ἐκ τῆς τ ρ α π έ ζ η ς ἐφ' ἧς ὁ βασιλεὺς Λυκάων εἶχε παραθέσει τῷ Διῒ ἀνθρώπινα κρέατα, ὁ δὲ Ζεύς, ἀνατρέψας τὴν τράπεζαν, κατέκαυσε τοῦ Λυκάονος τὴν οἰκίαν. — 2) Πόλις εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, δυτικῶς τοῦ ποταμοῦ Ὑσσοῦ, ἀποικία τῆς Σινώπης, δεχθεῖσα καὶ τοὺς ἐξ Ἀρκαδίας Τραπεζουντίους. Ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων ἐμπορικωτάτη, καὶ πρωτεύουσα τῆς Καππαδοκίας. Ἐπισημοτάτη καὶ ἐπὶ τῶν σταυροφοριῶν (Ξνφ. Ἀνб. Δ, 8, 22. Ε, 5, 10).—3) Ὄρος τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου (Στρб.).

Τρασιμένη λ ί μ ν η, ἐν τῇ ἀνατολικῇ Τυρρηνίᾳ, ἐν Ἰταλίᾳ, κειμένη λίμνη οὐ μικρά, μεταξὺ τῶν πόλεων Κροτόνης, Κλουσίου καὶ Περουγίας, ἔνθα ὁ Ἀννίβας ἐνίκησε τοὺς Ῥωμαίους (Πολб. Γ, 82. 84. 108.—Τ ρ α σ υ μ έ ν η, Στρб. Ε, 226). Νῦν λίμνη τῆς Περουγίας.

Τράσπιες, ἔθνος Σ κ υ θ ι κ ὸ ν (Ηρδ. Δ, 6).

Τραύματος ἐ κ π ρ ο ν ο ί α ς γ ρ α φ ή, ὑπήγετο, φυσικῷ τῷ λόγῳ, εἰς τὰς φονικὰς (Πολб. Η, 40), ἦν ἑπομένως τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ ἡ ποινὴ ἦν ἐξορία καὶ δήμευσις (Δμσθ. κ. Ἀρστκρ, 627. π. Βοιωτ. 1018. π. Πρπρσб. 27. κ. Κτσφ. 440. 608, κλ.).

Τραῦος, μικρὸς ποταμὸς εἰς τὰ νότια τῆς Θρᾴκης, ἐκβάλλων εἰς τὴν Βιστωνίδα λίμνην (Ἡρδ. Ζ, 109).

Τραυσοί, κάτοικοι μέρους τινὸς τῆς Θρᾴκης, εἰς τ' ἀνατολικὰ τοῦ ὄρους Ῥοδόπης, περὶ ὧν ἐλέγετο ὅτι ἐπένθουν ἐπὶ τῇ γεννήσει καὶ ἔχαιρον ἐπὶ τῷ θανάτῳ ἀνθρώπου.

Τραχειώτης, κάτοικος τῆς Τραχείας Κιλικίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ.

Τραχένη, ἀρχαιότερον ἡ Ταρράκινα ἐν Ἰταλίᾳ (Στρб.).

Τραχὶς ἢ Τ ρ α χ ὶ ν, 1) ἀρχαία πόλις ἐν Φθιώτιδι τῆς Θεσσαλίας μεταξὺ τοῦ ὄρους Οἴτης καὶ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, ἦν πρωτεύουσα μικρᾶς ἐπαρχίας Τ ρ α χ ι ν ί α ς λεγομένης, καὶ βράχοι προέχοντες ὑπὲρ τὸ παρὰ τὸν κόλπον πεδίον αὐτῆς ἐλέγοντο Τ ρ α χ ί ν ι α ι π έ τ ρ α ι (Ἡρδ. Ζ, 198.—Θουκ. Γ, 42. Δ, 78). Μετὰ τὴν καταστροφὴν αὐτῆς τῷ 427 π. Χ. ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἀνηγέρθη

εἰς ἀπόστασιν 6 σταδίων ἡ πόλις Ἡράκλεια ἡ ἐν Τραχῖνι, οὕτω κληθεῖσα εἰς μνήμην τοῦ ἐκεῖ ἀποθανόντος Ἡρακλέους (Ὁμ. Ἰλ. Β, 682.—Εὐρπ. Ἡράκλ. 193). —2) Πολίχνη τῆς Φωκίδος, οὐ μακρὰν τῆς Λεβαδείας (Στρβ.).

Τραχωνῖτις, μικρὰ χώρα τῆς Περαίας Παλαιστίνης ἀνατολικῶς τοῦ Ἰορδάνου, ἀμμώδης ὀρεινὴ ἔκτασις μεταξὺ Δαμασκοῦ καὶ Κοίλης Συρίας, κατοικουμένη ὑπὸ Σύρων, Ἀράβων καί τινων Ἑλλήνων. Τὰ δύο δύσβατα ὄρη περὶ αὐτὴν ἐλέγοντο Τραχῶναι.

Τραβίας, δεξιὸν παραποτάμιον τοῦ Πάδου, ὀλίγον ἀπέχον τῆς Πλακεντίας. Παρ' αὐτῷ ὁ Ἀννίβας τῷ 218 π. Χ. ἐνίκησε τοὺς Ῥωμαίους (Πολβ. Γ, 68.—Liv. XXI, 48. LI, 54. 56. Nep. Han. IV).

Τρεῖς κεφαλαὶ ἢ Δρυὸς κεφαλαί, στενὴ διάβασις τοῦ Κιθαιρῶνος, ἀπὸ Πλαταιῶν εἰς Ἀθήνας (Ἡρδ. Θ, 29).

Τρέσαντες, ἐν Σπάρτῃ οἱ λιποτάκται, ἢ ἐν γένει οἱ δειλοὶ δειχθέντες ἐν μάχῃ, ὡς ὁ Ἀριστόδημος, ὁ μόνος σωθεὶς ἐν Θερμοπύλαις. Οἱ τοιοῦτοι κατεδικάζοντο εἰς ἐσχάτην ἀτιμίαν, κατὰ τὸ ἥμισυ κεκαρμένοι, πενιχρὸν ποικιλόχρουν τριβώνιον φέροντες, παρὰ πάντων ἀποφευγόμενοι, οὐδενὸς κοινωνοῦντος αὐτοῖς εἰς γυμνάσια ἢ εἰς τὰ στρατόπεδα, οὐδενὸς δίδοντος αὐτοῖς πῦρ, ἢ ἐρχομένου μετ' αὐτῶν εἰς ἐπιγαμίαν, ἢ νυμφευομένου τὰς θυγατέρας των, χωρὶς ἐν ἀμφοτέραις ταῖς περιστάσεσι ν' ἀπαλλάττωνται τῆς ποινῆς ἀγαμίου (Ἡρδ. Ζ, 231. Πλούτ. Ἀγησ. Λ. Λυκ. ΚΑ. Λακ. Ἀπφ. ΣΤ). Ὥστε δὲν ὑπῆρχε Σπαρτιάτης μὴ τῆς τοιαύτης τύχης τὸν θάνατον προτιμῶν (Ξνφ. Λκ. Πολ. Θ, 4-6).

Τρηβούλα ἢ Τρηβούρα, πόλις τῶν Σαβίνων ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν μέσῳ ἐλαιώνων (Στραβ.).

Τρηούϊροι, λαὸς τῆς Βελγικῆς Γαλλίας μεταξὺ Ῥήνου καὶ Μοσέλλα, πολεμικώτατος, καὶ πρὸ πάντων ἄριστοι ἱππεῖς. Ἡ πρωτεύουσα αὐτῶν Αὐγούστα Τρηουΐρων ἐστὶν ἡ νῦν Τρέβοι μετ' ἐπισήμων λειψάνων ἀρχαιότητος.

Τρῆρες, λαὸς Θρᾳκικὸς, κατοικῶν, κατὰ Θουκυδίκην (Β, 96), εἰς τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ Σκωμίου ὄρους, πλησίον τῶν Τριβαλλῶν καὶ Τιλαταίων, μνημονεύονται συνεχῶς ὑπὸ τοῦ Στράβωνος, καθ' ὃν μέρος αὐτῶν μετῴκησεν εἰς μικρὰν Ἀσίαν, καὶ μετὰ ταῦτα δὲν γίνεται πλέον μνεία αὐτῶν.

Τρῆρος (ἡ), 1) Θρᾳκικὴ χώρα τῶν Τρήρων παρὰ τῇ Μακεδονίᾳ (Στφ. Βυζ.).—2) Ποταμὸς τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ.).

Τρητὴ νῆσος, ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, ἀπέναντι τῶν παραλίων τῆς Ἀραβίας (Πτλ. Ε, 17). Ἴσως ἡ νῦν Σαμοδρακάτη.

Τρητὸς ἢ τρητὸν ὄρος, τὸ νοτίως κείμενον τῶν Κλεωνῶν, μεταξὺ Νεμέας καὶ Μυκηνῶν, ἐν ᾧ ἐφώλευεν ὁ Νεμαῖος λέων, ἐντὸς (σωζομένου) σπηλαίου, ὃ ἐλέγετο ὅτι διπλῆν εἶχε τὴν εἴσοδον (Ἡσδ. Θεογ. 531. —Παυσ. Β, 15.—Διόδ. Δ, 14).

Τρῆχος, ἐπίσημος Αἰτωλὸς πρὸ τῆς Τρωάδος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 706).

Τρίαινα, ἦν κάμαξ ἔχων τρεῖς ἀκωκὰς, καὶ χρήσιμος ἰδίως εἰς τοὺς ἁλιεῖς ἵνα

κεντῶσι καὶ συλλαμβάνωσι τοὺς μεγάλους ἰχθῦς, ὡς αἰνίττεται ἡ εἰκὼν, ἔκ τινος ψη-

φιδωτοῦ παρὰ τῇ Ῥώμῃ. Ὡς ὅπλον δὲ θαλάσσιον, ἐδόθη ἀνέκαθεν ὡς σκῆπτρον εἰς τὸν Ποσειδῶνα, ἵνα ἐξεγείρῃ δι' αὐτοῦ τὰ κύματα, καὶ νικᾷ τὰ θαλάσσια τέρατα (Ὁμ. Ἰλ. Μ, 27. Ὀδ. Δ, 506. Ε, 292).

Τριακάς, ἐν Σπάρτῃ, ὑποδιαίρεσις τοῦ λαοῦ. Οἱ Σπαρτιᾶται, ὡς πάντες οἱ Δωριεῖς, διῃροῦντο εἰς 3 φυλάς· ἑκάστη φυλὴ ὑποδιῃρεῖτο εἰς 10 φρατρίας ἢ ὠβάς· ἑκάστη δὲ ὠβὴ περιελάμβανε 10 τριακάδας, καὶ ἑκάστη τριακάς, ὡς τὸ ὄνομα ἐμφαίνει, συνέκειτο βεβαίως ἐκ 30 οἴκων ἢ οἰκογενειῶν. Τὴν διαίρεσιν δ' εἰς τριακάδας εἶχον καὶ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δήμων ὑπὸ τοῦ Κλεισθένους. Καὶ τὸν στρατὸν δὲ τῆς Σπάρτης διῄρεσεν ὁ Λυκοῦργος εἰς ἐνωμοτίας, ἀντιστοιχούσας πιθανῶς πρὸς τὰς ὠβάς, καὶ εἰς τριακάδας (Ἡρδ. Α, 65).

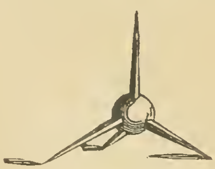
Τριάκοντα. Κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 405 π. Χ., ἀμέσως μετὰ τὴν μεγάλην ἧτταν τῶν Ἀθηναίων ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς, αἱ ὀλιγαρχικαὶ «ἑταιρίαι» ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς καταπλήξεως καὶ ἀμηχανίας τοῦ λαοῦ ἐπωφελούμεναι, ἐγκατέστησαν πέντε «Ἐφόρους», οἵτινες ἀνέλαβον πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἔπεμψαν πρέσβυν εἰς Σπάρτην τὸν Θηραμένην, ὅστις διὰ δολίας πολιτικῆς ἠνάγκασε τὴν πόλιν εἰς παράδοσιν, ἣν ἄλλως τε ἐφρόνει ἀναπόφευκτον διὰ τὴν σωτηρίαν της. Μετὰ τὴν ἅλωσιν δὲ τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου, τῇ 16 Μουνυχιῶνος (ἐν Μαρτίῳ) 404, ὅστις καὶ ἐν αὐλοῖς τὰ μακρὰ τείχη κατέσκαψε, Δρακοντίδης τις, μικροπραδιοῦργος, φίλος τοῦ ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ὑποστηριζομένου Θηραμένους, ἐπρότεινε ψήφισμα, εἰς ὃ οὐδεὶς ἐτόλμα ν' ἀντείπῃ (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3, 2), καὶ καθ' ὃ ἐκ τῶν πρὸ μικροῦ καταργηθέντων 400 ὀλιγαρχῶν 10 μὲν ἐξελέξατο αὐτὸς ὁ Θηραμένης, 10 δὲ οἱ 5 ἔφοροι, καὶ ἑτέρους 10 οἱ παρόντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀφ' ἧς ὅμως εἶχον ἀπέλθει «ὅσοι ἄνδρες ἀγαθοὶ» (Λυσ. κ. Ἐρατσθ. 76), καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἡ ἐντολὴ τοῦ νὰ καταρτίσωσι πολίτευμα ἀνάλογον πρὸς τὰς περιστάσεις. Οὕτως ἐξελέγησαν, κατ' Αὔγουστον τοῦ 404 οἱ Τριάκοντα, τύραννοι τὸ πρᾶγμα εἰ οὐχὶ καὶ τὸ ὄνομα (Διοδ. ΙΔ, 3), οἵτινες τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἀνατεθέντος αὐτοῖς καθήκοντος πάντοτε ἀναβάλλοντες, ἐξήσκουν ἀπόλυτον ἐξουσίαν. Ἐν αὐτοῖς κατηριθμοῦντο, πλὴν τοῦ μετριοπαθοῦς μέν, ἀλλ' ἀσταθοῦς τὸν χαρακτῆρα Θηραμένους, ὁ ἄκρος καὶ ἀμείλικτος ὀλιγάρχης Χαρικλῆς, ἀρχηγὸς μιᾶς τῶν συνωμοτικῶν ἑταιριῶν, καὶ ὁ Κριτίας, τὸ μὲν πνεῦμα λίαν ἀνεπτυγμένος, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, φιλόσοφος, ῥήτωρ καὶ ποιητής, ἀλλὰ σκληρός, καὶ τὴν ἀπανθρωπίαν αὐτοῦ ἐπὶ φιλοσοφικῶν ἀξιῶν νὰ στηρίζῃ θεωριῶν. Οἱ Τριάκοντα εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς ἐπεδίωξαν τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν· τὰς ἀρχὰς πάσας παρέδωκαν εἰς τοὺς συμφατριαστάς των, τὴν βουλὴν κατέστησαν ἐπίσης ἐξ ὀλιγαρχῶν, καὶ ὑπέβαλον αὐτῇ τὰ δικαστήρια ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἡγεμονίαν, ἐπιφυλαξάμενοι ἑαυτοῖς τὴν ἀπόφασιν ἐπὶ γραφῶν ἀνωτάτης προδοσίας. Ἐν Πειραιεῖ, τῇ ἕδρα τῶν δημοκρατικῶν τάσεων, ἐγκατέστησαν ἀστυνομικὴν ἀρχὴν ἐκ δέκα ἀνδρῶν τῆς ἰδίας αὐτῶν μερίδος· τοὺς δὲ ἕνδεκα, τοὺς ἐκτελεστὰς τῶν ποινικῶν ἀποφάσεων, ἐξελέξαντο μεταξὺ τῶν μᾶλλον αὐτοῖς ἀφωσιωμένων, ὑπὸ τὸν ὠμὸν καὶ ἀποτρόπαιον Σάτυρον. Ὡς φρουρὰν εἶχον ἱππεῖς μισθωτούς, καὶ προσέτι 760 Σπαρτιάτας ὑπὸ ἁρμοστὴν τὸν Καλλίβιον, οἷς παρέδωκαν τὴν ἀκρόπολιν. Τοῦ δήμου ἡ δύναμις ἐξέλιπε· 3000 Ἀθηναῖοι ἐνεγράφησαν εἰς κατάλογον ὡς πολῖται, καὶ ἐκ τούτων οὐδεὶς ἐπετρέπετο νὰ φονευθῇ ἄνευ ἐγκρίσεως τῆς βουλῆς· οἱ δ' «ἔξω τοῦ καταλόγου» ἀφωπλίσθησαν, καὶ πάντα τὰ ὅπλα κατετέθησαν εἰς τὴν ἀκρόπολιν. Πρὸς ἐντελῆ δ' ἐξαφάνισιν καὶ αὐτῶν τῶν σπερμάτων τῆς ἀρχαίας ἐλευθερίας, τὰ σχολεῖα τῆς ῥητορικῆς ἐτέθησαν ὑπὸ αὐστηρὰν ἐπιτήρησιν, καὶ αἱ κατώτεραι τάξεις ἔμειναν ἀποκεκλεισμέναι πάσης μορφώσεως. Τὰ νεώρια, δι' ὧν

τὴν οἰκοδομὴν εἶχον δαπαναθῆ 11,000 τάλαντα, ἐπώλησαν 3 ταλάντων πρὸς κατεδάφισιν. Τὸ κοινὸν δὲ μῖσος ἀπέδωκεν αὐτοῖς μετέπειτα καί τινας ἀνυποστάτους αἰτιάσεις, ὡς ὅτι τὸ βῆμα τῆς Πνυκὸς ἀπέτρεψαν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, τοῦ σταδίου τῆς δόξης τῶν δημοκρατουμένων Ἀθηνῶν, πρὸς τὴν ξηρὰν, ἐν ᾧ ἡ μετάθεσις τοῦ βήματος ἦν συνέπεια τῆς ὑπὸ τοῦ Θεμιστοκλέους ὀχυρώσεως τῆς πόλεως. Ἐπὶ τῇ προφάσει τοῦ νὰ καθαρίσωσι τὴν πόλιν ἀπὸ κακούργων καὶ συκοφαντῶν, καὶ τοὺς λοιποὺς ν' ἀναθρέψωσιν εἰς δικαιοσύνην καὶ ἀρετὴν, ἤρξαντο ἀτομικῶν ἀμειλίκτων καταδιώξεων, καθ' ὧν ἐξανέστη ὁ συνετώτερος καὶ μετριοπαθέστερος Θηραμένης· ἀλλ' ὁ Κριτίας, ἀφ' οὗ μάτην ἐπροσπάθησε νὰ δελεάσῃ καὶ τοῦτον, τὸν κατηγόρησε τέλος ἐπὶ προδοσίᾳ, καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ πίῃ τὸ κώνειον (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3, 21. 53. — Διόδ. ΙΔ, 4). Ἐξ αἰσχροκερδείας ἐστράφησαν καὶ κατὰ τῶν μετοίκων, διενεμήθησαν τοὺς πλουσιωτέρους αὐτῶν, τοὺς ἐφόνευσαν, καὶ κατέσχον τὰς περιουσίας των. Μεταξὺ τῶν θυμάτων ἦν καὶ ὁ Πολέμαρχος, ἀδελφὸς τοῦ ῥήτορος Λυσίου. Ἐκ τῶν πρωτουργῶν δὲ τῶν κακουργημάτων τούτων ἦσαν ὁ Θέογνις καὶ ὁ Πείσων. Εἶτα δ' ἐπέπεσαν καὶ κατὰ τῶν πολιτῶν, τῶν εὐπόρων καὶ ἀντιφρονούντων αὐτοῖς, πολλοὺς «ἀκρίτους» θανατοῦντες, ἄλλους μετ' ἐπιφάνειαν ἀνακρίσεως, ἐν οἷς ἦσαν καὶ Λέων ὁ Σαλαμίνιος, καὶ Νικήρατος, ὁ υἱὸς τοῦ Νικίου, καὶ Λυκοῦργος, ὁ πάππος τοῦ ὁμωνύμου ῥήτορος, ἐν ὅλοις 1300—1500. Ὑπὲρ τοὺς 5000 ἐξεβλήθησαν τῆς πόλεως, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τοῦ Πειραιῶς, καὶ ἐν γένει τῆς Ἀττικῆς (Διοδ. ΙΔ, 32). Ἀλλ' ἤδη καὶ μετὰ τοῦ Θηραμένους τὸν θάνατον διχογνωμία ἐξερράγη μεταξὺ αὐτῶν τῶν Τριάκοντα, τοῦ Φείδωνος, καὶ πιθανῶς καὶ τοῦ Ἐρατοσθένους, ἐξεγειρομένων κατὰ τῶν τυραννικῶν ἐκτραχηλισμῶν τοῦ Κριτίου καὶ τοῦ Χαρικλέους· οἱ φυγάδες δὲ συνεκεντροῦντο ἐκτὸς τῆς Ἀττικῆς, ἰδίως ἐν Θήβαις ὑπὸ τὸν Θρασύβουλον, τὸν Ἀρχῖνον, τὸν Ἄνυτον, κτλ., καὶ ἐντὸς τοῦ χειμῶνος κατέλαβεν ὁ Θρασύβουλος τὸ ἐπὶ τοῦ Πάρνηθος φρούριον, τὴν Φυλὴν, μετ' ὀλίγων ὀπαδῶν, ταχέως αὐξηθέντων εἰς 700. Οἱ Τριάκοντα ἐπροσπάθησαν νὰ δελεάσωσιν αὐτὸν, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσαν, καὶ ὁ στρατὸς αὐτῶν ἡττήθη ἐν Ἀχαρναῖς (νῦν Μενίδι). Πέντε ἡμέρας μετὰ ταῦτα ὁ Θρασύβουλος κατῆλθεν εἰς τὸν Πειραιᾶ· ἐπελθόντες δ' οἱ τύραννοι μετὰ πάσης αὐτῶν τῆς δυνάμεως, ἡττήθησαν ἐν Μουνυχίᾳ, καὶ ἔπεσε φονευθεὶς ὁ Κριτίας (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 4, 19). Ἐν Ἀθήναις ἀνεφύησαν ἔκτοτε διαφωνίαι. Οἱ πλεῖστοι τῶν 3000 ἠρνήθησαν ὑποταγὴν εἰς τοὺς 30, οἵτινες, πλὴν τοῦ Φείδωνος καὶ τοῦ Ἐρατοσθένους, ἀπεσύρθησαν εἰς Ἐλευσῖνα, ὀκτὼ μῆνας μετὰ τὴν ἀνίδρυσίν των, καὶ δέκα ἄνδρες, οἱ κληθέντες «Δεκαδοῦχοι», τὸ πλεῖστον μέτριοι ὀλιγάρχαι, τοὺς ἀντικατέστησαν εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ ἐξηκολούθησαν τὸν πόλεμον κατὰ τῶν ἐν Πειραιεῖ, ὧν ἐδεινώθη ἡ θέσις ἐπελθόντος τοῦ Λυσάνδρου μετὰ Λακωνικοῦ στρατοῦ. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἦλθε καὶ ὁ βασιλεὺς Παυσανίας, ὡς ἀνώτερος ἀρχιστράτηγος, προτιθέμενος νὰ καταλύσῃ τὸν ὀλέθριον πόλεμον, καὶ μετὰ μικρὰς ἀψιμαχίας ἤρξατο διαπραγματεύσεων, καὶ ἡ εἰρήνη συνωμολογήθη ἐπὶ τοῖς ὅροις τοῦ νὰ ἐπανέλθωσι πάντες εἰς τὰ ἴδια, ἀνακτησάμενοι τὰς περιουσίας αὐτῶν. Τῆς ἀμνηστείας δὲ ταύτης ἐξῃρέθησαν μόνοι οἱ Τριάκοντα, οἱ Ἕνδεκα, καὶ οἱ Δέκα τοῦ Πειραιῶς (Πλούτ. Λυσ. ΚΑ). Τῇ δὲ 12ῃ Βοηδρομιῶνος (τέλη αὐγούστου ἢ ἀρχὰς σεπτεμβρίου) τοῦ 403 εἰσῆλθεν ὁ Θρασύβουλος μετὰ τῶν ὀπαδῶν του εἰς Ἀθήνας, ἔθυσε τῇ Ἀθηνᾷ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ἐπέβαλε τὸν ὅρκον τῆς ἀμνηστείας, καὶ ὁ Εὐκλείδης ἐξελέγη ἄρχων ἐπώνυμος. Οἱ εἰς Ἐλευσῖνα ἀποσυρθέντες ἐκ τῶν Τριάκοντα ἤλπισαν κατ' ἀρχὰς ν' ἀντιστῶσιν· ἀλλὰ κατ' αὐτῶν ἐκινήθη πᾶς ὁ λαὸς, οἱ ἀρχηγοὶ αὐτῶν δολίως ἐκρατήθησαν καὶ

ἐθανατώθησαν, καὶ ἄλλοι, ἐπειδὴ πᾶσαι αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις τοῖς ἔμενον κεκλεισμέναι, συνελήφθησαν βραδύτερον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων.

Τριβαλλοί, ἰσχυρὸς λαὸς τῆς Θράκης ἐν τῇ κάτω Μοισίᾳ (τῇ νῦν Σερβίᾳ καὶ μέρει τῆς Βουλγαρίας), δυτικῶς οἰκῶν τῶν Τηρηρῶν, καὶ ἀπ' αὐτῶν διὰ τοῦ ποταμοῦ Οἴσκου χωριζόμενος (Θουκ. Β, 96). Εἰς τοὺς Ὀδρύσσας γενναίως καὶ ἐπιτυχῶς ἀντετάχθησαν, καὶ ἐπὶ μιᾶς ἐκδρομῆς των ἔφθασαν μέχρις Ἀβδήρων καὶ ἐλεηλάτησαν αὐτά, τῷ 376 π. Χ. (Θουκ. Δ, 101). Κατ' αὐτῶν, προτιθεμένων νὰ ἐπαναστατήσωσιν, ἐπῆλθεν ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών. Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις δὲ ἔμειναν ἄσημοι καὶ ἀδύνατοι (Στρβ. Ε, 301. 305. 317).

Τρίβολος (ὁ καὶ ἡ, καὶ τὸ τ ρ ί β ο λ ο ν), 1) σιδηροῦν τι κέντρον, τρεῖς ὀξείας ἔχον βελόνας. Τοιαῦτα πολλὰ διεσπείροντο

εἰς πεδία ὅθεν ἔμελλεν ἐχθρὸς νὰ διέλθῃ, ἵνα καθιστῶσιν εἰς πεζοὺς καὶ εἰς ἵππους τὴν δίοδον δυσχερῆ καὶ ἐπικίνδυνον. — 2) Ἐργαλεῖον γεωργικόν, καὶ νῦν ἔτι ἐν χρήσει, χρησιμεῦον εἰς τὰ ἀλώνια ἵνα κόπτῃ τοὺς στάχυς· συνίσταται δὲ ἐκ σανίδων, αἵτινες κάτωθεν ἔχουσιν ὀξείας κοπίδας, καὶ σύρεται δι' ἵππων εἰς τοὺς στάχυς κειμένους εἰς τὸ ἀλώ-

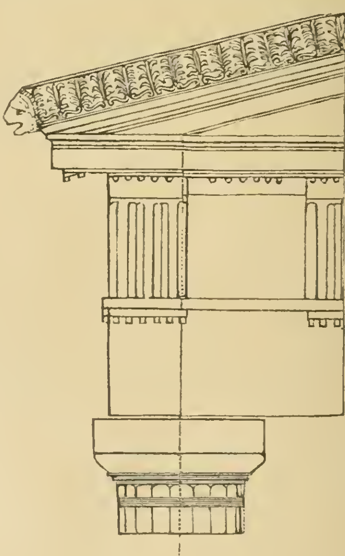
νιον. Ἐπ' αὐτοῦ δὲ τίθεται βάρος τι ἢ ἵσταται ὁ ἀλωνίζων (Λινν. Ἀναλκ. Α, 281).

Τρίβων, τὸ ἐπὶ τοῦ χιτῶνος ῥιπτόμενον καθημερινὸν ἱμάτιον, καὶ διὰ τοῦτο τετριμμένον καὶ πολλάκις ὀπὰς ἔχον (Ἀρστφ. Πλοῦτ. 842. 882. — Πλάτ. Πρωταγ. 22), ἡ συνήθης ἀναβολὴ τῶν φιλοσόφων, μάλιστα

τῶν κυνικῶν, τῶν μὴ ἐπιδιωκόντων ἐνδυμάτων ἐπίδειξιν.

Τρίγλυφος (ἡ), εἰς τὸν θριγκὸν τῶν οἰκοδομημάτων δωρίου ῥυθμοῦ, ὑπὲρ τὸ διάζωμα τὸ ἐπικαθήμενον ἐπὶ τοῦ περιστυλίου. Προέχει συνήθως ὑπὲρ ἕκαστον κίονα καὶ ὑπὲρ ἕκαστον μεταστύλιον ἀνὰ μ ί α τ ρ ί γ λ υ φ ο ς, συγκειμένη ἐκ τριῶν προεξοχῶν, μ η ρ ῶ ν λεγομένων, ἃς διαιροῦσιν ἑκατέρω-

θεν δύο ἡμίσειαι γ λ υ φ α ί, γωνιαίως συναντώμεναι, καὶ αἵτινες κάτωθεν ἔχουσι ῥάβδον μεθ' ἓξ σ τ α γ ό ν ω ν. Αἱ τρίγλυφοι αὗται παριστῶσι τὰς προεξεχούσας κεφαλὰς τῶν δοκῶν τῆς ἐσχάρας τῆς ὀροφῆς, αἵτινες πιθα-

νῶς καὶ ἐν τῇ ξυλοδομίᾳ ἦσαν ἀφελῶς κεκοσμημέναι δι' ἐντομῶν.

Τρίγωνον, μουσικὸν ὄργανον ἔχον τὰς χορδὰς προϊόντως ἐλαττουμένας (Πλάτ. Πολ. σλ. 399.—Σφκλ. Ἀποσπ. Μυσ. 981 Dind —Ἀθήν. Δ, 17. 80), καὶ παιζόμενον ἐπὶ

τοῦ ὤμου, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηίας. Ἦν δὲ καὶ τὸ νῦν λεγόμενον τρίγωνον γνωστὸν τοῖς ἀρχαίοις, ὡς φαίνεται ἐξ ἀναγλύφου μουσικῶν γυναικῶν· ἀλλ' ἄδηλον ἂν καὶ αὐτὸ τρίγωνον ἢ ἄλλως ἐλέγετο.

Τρίδεντον, πρωτεύουσα τῶν Τριδεντινῶν ἐν Ῥαιτίᾳ, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Ἀθήνιος ἐν τῷ νῦν Τυρολίῳ, ἡ σήμερον Τριέντη. Τὸ ὄνομα δ' εἶχεν ἔκ τινος τριαίνης τοῦ Ποσειδῶνος, σήμερον ἔτι σωζομένης ἐπὶ λίθου ἔν τινι ἐκκλησίᾳ (Στρβ. Δ. — Plin. III, 19, 23).

Τριέσπερος, ἐπίθετον τοῦ Ἡρακλέους, ὡς ἐν τρισὶ γεννηθέντος ἑσπέραις (Λυκόφρ. 33).

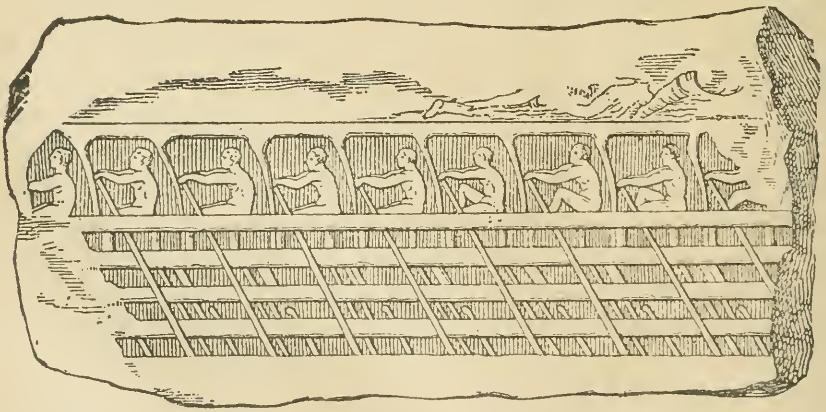
Τριετηρὶς, Ἴδ. Ἐννεαετηρίς.

Τριηραρχία. Ἡ τριηραρχία ἦν ἐν Ἀθήναις λειτουργία, ἤτοι ἄμεσος ναυτικὴ ὑπηρεσία καὶ συνεισφορὰ ἣν ὤφειλον οἱ πολῖται εἰς τὴν πατρίδα. Κατ' ἀρχὰς, ἐν ὅσῳ μικρὰ ἦν τῶν Ἀθηνῶν ἡ ναυτικὴ δύναμις (Θουκ. Α, 41), μέχρι τῶν Περσικῶν, ἑκάστη τῶν 48, ἤ, ἀπὸ Κλεισθένους, 50 ναυκραριῶν, ἐχορήγει εἰς τὴν πόλιν καὶ διετήρει ἀνὰ μίαν τριήρη. Ἀπὸ Θεμιστοκλέους ὅμως ἡ βουλὴ ὤφειλε νὰ παρέχῃ κατ' ἔτος ἀνὰ μίαν τριήρη πρὸς αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ στόλου καὶ ἀντικατάστασιν τῶν πεπαλαιωμένων πλοίων, καὶ, ἂν παρημέλει τοῦτο, ἐθεωρεῖτο ὡς μὴ ἐκτελέσασα τὸ καθῆκόν της, καὶ δὲν ἐστεφανοῦτο. Πλὴν δὲ τούτου καὶ ἰδιῶται παρουσιάζοντο, ἐλευθέριοι ἐθελονταί, ἰδίᾳ δαπάνῃ τριήρη ναυπηγοῦντες, καὶ εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν προσάγοντες, καὶ οἱ τοιοῦτοι γενναῖοι πατριῶται ἐλέγοντο τριηροποιοὶ (Αἰσχ. κ. Κτησ. 8). Ὅτε δ' ἐπήρχετο πόλεμος, ὥριζεν ὁ στρατηγὸς ἐκ τῶν εὐπορωτάτων πολιτῶν ἐκείνους ὧν ἕκαστος, ἀνὰ μίαν λαμβάνων τριήρη κενὴν, ὤφειλε νὰ καταρτίσῃ αὐτὴν, καὶ προσέτι συνήθως ὁ ἴδιος νὰ τὴν διοικῇ, τριήραρχος λεγόμενος, καὶ τὸν μισθὸν τοῦ πληρώματος λαμβάνων παρὰ τῆς πόλεως (Δμσθ. κ. Μειδ. 564). Ἂν δ' ἕνεκα ἐκστρατείας ὑπερέβαινέ τις τὸν χρόνον τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐτησίας τριηραρχίας, ὤφειλε μὲν νὰ ἐμμείνῃ ἐν ὅσῳ καθίστα τοῦτο ἀναγκαῖον ἡ ὑπηρεσία, καὶ ὁ πρόσθετος οὗτος χρόνος ἐλέγετο ἐπιτριηραρχία, ἀλλὰ τὸν ἀπεζημίου ὁ διαδεχόμενος αὐτὸν (Δμσθ. πρ. Πολυκρ. 1208). Συνεποσοῦτο δ' ἡ ἰδιωτικὴ αὕτη δαπάνη τῆς τριηραρχίας εἰς 5-6000 δραχμὰς (Λυσ. Β 11, 121). Ὁ μὴ κεκτημένος περιουσίαν τοὐλάχιστον 66,000 δραχμῶν, ἢ εἰσόδημα 8,000 δραχμῶν, ἦν ἀπηλλαγμένος τῆς λειτουργίας τῆς τριηραρχίας (Ἰσ. π. Δικαιογ. κλ. 110). Ὁ ὑποβληθεὶς εἰς αὐτὴν Δημοσθένης εἶχε 15 ταλάντων κεφάλαιον (9,000 δραχμῶν εἰσόδημα), ὁ δ' Ἀπολλόδωρος 20 τάλαντα (εἰσόδημα 12 χιλ. δρ.). Ἀπὸ τῆς ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς ναυμαχίας, ὅτε καὶ ἡ προθυμία καὶ ἡ περιουσία τῶν πολιτῶν ἠλαττώθη, ἐπετράπη τὸ συντριηραρχεῖν (Δημσθ. πρ. Πολυκρ. 1218). Ἀλλὰ τῷ 358 π. Χ. (Ὀλ. 105 γ') νέος ἐκρίθη ἀναγκαῖος ὀργανισμὸς τῶν τριηραρχιῶν, καὶ, προτάσει νόμου ὑπὸ Περιάνδρου τοῦ Πολυαράτου, ἑκάστη τῶν 10 φυλῶν ὥριζεν 120, τοὺς εὐπορωτέρους τῶν πολιτῶν αὐτῆς, ἡλικίας 25-40 ἐτῶν, καὶ πάντες ὁμοῦ οἱ 1200 διῃροῦντο εἰς 20 συμμορίας, ἐξ 60 ἀνδρῶν ἑκάστην, ἔχουσαν ἴδιον ἐπιμελητὴν (Δμσθ. κ.

Εὐεργ. 1145). Ἑκάστη δὲ συμμορία ὑποδιῄρει ἑαυτὴν εἰς περισσοτέρας ἢ ὀλιγωτέρας συντελείας, ἀναλόγως τῶν περιουσιῶν τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὴν μελῶν, οὐδεμία δ' εἰς πλείους τῶν 16, ὥστε πᾶσαι αἱ συντέλειαι ὁμοῦ ἦσαν 240, καὶ ἑκάστη ὤφειλε νὰ διατηρῇ ἀνὰ μίαν τριήρη (Δμσθ. π. Στφ. 261). Προσέτι δ' ἐνομοθετήθη, πλὴν τοῦ μισθοῦ, νὰ δίδωνται καὶ τὰ ναυτικὰ σκεύη ὑπὸ τῆς πόλεως εἰς τοὺς τριηράρχους. Τὸ ἐκ τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου πλεονέκτημα τῆς πόλεως ἦν ὅτι, ἐκ πασῶν τῶν συμμοριῶν, οἱ ὑπὸ τῆς βουλῆς ὡς πλουσιώτεροι ἀναγνωριζόμενοι (Δμσθ. πρ. Πολυκρ. 1208, 25) 300, οἱ καὶ ἡγεμόνες τῶν συμμοριῶν λεγόμενοι, προκατέβαλλον τὴν ἀναγκαίαν δαπάνην, καὶ εἰσέπραττον μετὰ ταῦτα τὴν προκαταβολὴν, καταλογίζοντες αὐτὴν εἰς τὰ λοιπὰ μέλη τῶν συντελειῶν. Ἐνίοτε δὲ φαίνεται ὅτι καὶ ὠφελοῦντο οἱ τοιοῦτοι, ἐκμισθοῦντες τὴν τριηραρχίαν εἰς μετριωτέρας τιμὰς (Δμσθ. κ. Μειδ. 564). Τῷ δὲ 340 π. Χ. (Ὀλ. 110, ά), προτάσει τοῦ Δημοσθένους (π. Στφ. 262), νέος ἐκυρώθη νόμος, καθ' ὃν Στφ. 262). Οὐδεὶς δ' ὑπεχρεοῦτο νὰ τριηραρχήσῃ ὑπὲρ τὸ ἓν ἔτος κατὰ σειρὰν, τινὲς ὅμως τὸ ἔπραττον ἐκ πατριωτικοῦ ζήλου ὡς ἐθελονταὶ (Ἰσ. π. Ἀπλλδ. κλ. 38). Ἀτέλεια δὲ τριηραρχίας, ὡς ἀφορώσης τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως, οὐδ' ὡς πολιτικὴ ἀμοιβὴ ποτὲ ἐδίδετο, καὶ μόνον ἐχορηγεῖτο ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τοὺς ἐννέα ἄρχοντας (Δμσθ. πρ. Λεπτ. 465).

Τριήραρχος, ἴδ. Τριηραρχία.

Τριήρης, πλοῖον πολεμικὸν, τρεῖς ἔχον ἀλλεπαλλήλους σειρὰς κωπῶν ἑκατέρωθεν, ἑκάστην κώπην ἐλαυνομένην ὑφ' ἑνὸς ἐρέτου, κατὰ ῥυθμὸν ὅστις ἐδίδετο ὑπὸ τοῦ κελευστοῦ. Ὁμοίως μονήρης καὶ διήρης ἦν τὸ πλοῖον τὸ ἔχον μίαν, δύο σειρὰς κωπῶν, τετρήρης δὲ καὶ πεντήρης ἦσαν εἴτε αἱ ἔχουσαι 4 ἢ 5 σειρὰς, ὅπερ ἦν σπάνιον καὶ ἐξαιρετικὸν, ἢ πλοῖον μετὰ 4 ἢ 5 κωπῶν ἑκατέρωθεν, καθὼς τριηκόντορος, πεντηκόντορος κτλ. ἦν τὸ ἔχον τριάκοντα, πεντήκοντα κώπας εἰς μίαν σειρὰν (Αἰλιαν.). Τῆς τριήρους πρῶτοι οἱ Κορίνθιοι ἐποιήσαντο χρῆσιν εἰς ναυμαχίας (Θουκ. Α, 13), Ὁ δὲ Διονύσιος

ὁ κεκτημένος 10 ταλάντων κεφάλαιον φορολογητὸν ὤφειλε νὰ διατηρῇ μίαν τριήρη, οἱ πλουσιώτεροι περισσοτέρας, οὐδεὶς ὅμως ὑπὲρ τὰς τρεῖς καὶ ἓν ὑπηρετικὸν, οἱ δ' ἧττον πλούσιοι νὰ συνέρχωνται εἰς συντελείας καὶ ἐπιτηρητὰς τῆς ἐκτελέσεως τούτων ἐπρότεινε νέαν ἀρχὴν, τοὺς ἀποστολεῖς (π. ὁ πρεσβύτερος, ἀντιφιλοτιμούμενος πρὸς τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους προγόνους του, ἠθέλησε νὰ κατασκευάσῃ πεντήρη (Διόδ. ΙΔ, 419. — Plin.). Ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα πλοῖα, ὀλίγην ἔχοντα πρακτικὴν χρῆσιν, ἐχρησίμευον εἰς τὸν μετέπειτα χρόνον ὡς θαλαμηγὰ μᾶλλον καὶ οὐχὶ διὰ τὸν πόλεμον. Εἰκὼν

ἐν τοιχογραφίᾳ παριστῶσα τὴν ἐντὸς τριήρους ἁρπαγὴν τῆς Ἑλένης ὑπὸ τοῦ Πάριδος, εἶχεν εὑρεθῆ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἐν Ῥώμῃ· ἀλλὰ μικρὸν μετὰ ταῦτα ἐξηλείφθη, διότι τὰ χρώματα κατεστράφησαν. Γλυπτικὸν δ᾽ ἔργον τριήρη παριστῶν, ὡς καὶ τὸν τρόπον καθ᾽ ὃν οἱ ἐρέται ἐκάθηντο ἐν αὐτῇ, ἐστὶ τὸ ἀπέναντι, εὑρεθὲν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν. Πρῷραν δὲ τριήρεως, παριστᾷ καὶ τὸ βάθρον τῆς ἐν Σαμοθράκῃ εὑρεθείσης καὶ ἤδη ἐν Παρισίοις διατηρουμένης Νίκης, πιθανῶς ἔργον τοῦ Σκόπα.

Τριήρης, φρούριον παραθαλάσσιον τῆς Φοινίκης, νοτίως τῆς Τριπόλεως (Στφ. Βυζ.).

Τριηροποιὸς, ἴδ. Τ ρ ι η ρ α ρ χ ί α.

Τρέκαλον καὶ Τ ρ ί κ α λ α, φρούριον μεσόγειον τῆς Σικελίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Κρεμισσοῦ καὶ Ἱμέρα (Στφ. Βυζ.). Τ ρ ι ό κ α λ α (Διόδ.).

Τρικάρανον, χωρίον ὀχυρὸν εἰς τ᾽ ἀνατολικὰ τῆς Φλιασίας ἐν Πελοποννήσῳ, ὃ ἀντεποιοῦντο ἡ Φλιοῦς καὶ τὸ Ἄργος (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 2. Ε, 11, 13).

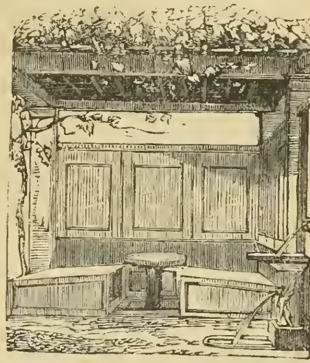
Τρικαρηνέα, πόλις τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, μνημονευομένη ὑπὸ μόνου τοῦ Παλαιφάτου (ΚΕ, 2).

Τρικάσιοι, λαὸς τῆς Λουγδουνικῆς Γαλλίας.

Τρικέφαλος Ἑρμῆς, ἐν Ἀθήναις, ὁ τοῦ Προκλείδου λεγόμενος, εἰς διασταύρωσιν ὁδῶν τοῦ δήμου Ἀγγέλης, πιθανῶς πέραν τοῦ Ἰλισσοῦ (C. I. A, n. δ1).

Τρίκκη καὶ Τ ρ ί κ η, ἀρχαιοτάτη καὶ ὀχυρὰ πόλις τῆς Θεσσαλίας, βορειανατολικῶς τῶν Γόμφων, ἐπὶ τοῦ Ληθαίου ποταμοῦ κειμένη, πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Ἠπείρου. Ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ πατρὶς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, καὶ παρ᾽ αὐτῇ, καὶ τοῦ Πίνδου τὰς ὑπωρείας ἦν ὁ ἐπισημότατος τῶν ναῶν τοῦ θεοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Β. 236. 729. Δ. 262.—Στρβ.).

Τρίκλινον, τόπος ἑστιάσεως, ἔχων περὶ τὴν τράπεζαν τρεῖς κλίνας διὰ τοὺς συνδαιτυμόνας. Παρὰ ταῖς ἀρχαιοτάταις χριστιανικαῖς ἐκκλησίαις, μάλιστα ἐν Ῥώμῃ, ὑπῆρχον τ ρ ί κ λ ι ν α ἢ τ ρ ι κ λ ί ν ι α, στοαὶ ἐπιμήκεις, ἀπολήγουσαι εἰς ἓν ἢ δύο ἡμικύκλια, καὶ χρησιμεύουσαι εἰς τὰς κοινὰς ἑστιάσεις τῶν ἱερέων καὶ εἰς ξένων ὑποδοχήν.

Τρικόλωνος, πόλις κατὰ τὰ νότια τῆς Ἀρκαδίας, βορειότερον τῆς Μεγαλοπόλεως, ἔνθα οἱ κάτοικοι μετῴκησαν. Εἶχε ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος· ἐπὶ Παυσανίου δ᾽ ἦν κατεστραμμένη (Παυσ. Η, 3, 4. 27, 3. 35, 5).

Τρικόλωνος, υἱὸς Λυκάονος, τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας, κτίσας τὴν πόλιν τῶν Τρικολώνων.

Τρικόριοι, λαὸς τῆς Ναρβωνικῆς Γαλλίας περὶ τὴν Μασσαλίαν (Στρβ.).

Τρικόρυθος, δῆμος ἐν Ἀττικῇ τῆς Αἰαντίδος φυλῆς, εἷς τῶν ἀποτελούντων τὴν Μαραθωνικὴν τετράπολιν, μεταξὺ Μαραθῶνος καὶ Ῥαμνοῦντος (Ἀρστφ. Λυσ. 1031).

Τρικωμέα, πόλις τῆς Φρυγίας δυτικῶς τοῦ Πισσινοῦντος (Πτλμ.).

Τριλογία, ἴδ. Τ ε τ ρ α λ ο γ ί α.

Τριμηθοῦς, πόλις τῆς Κύπρου μεσόγειος, νοτιοδυτικῶς τοῦ Κυτίου (Πτλμ. Ε, 15.—Στφ. Βυζ.).

Τρέμητος, ἡ μεγίστη καὶ μόνη κατῳκημένη τῶν νήσων τοῦ Διομήδους, ἐν τῇ Ἀδριατικῇ θαλάσσῃ, ἀπέναντι τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Ἀπουλίας (Πτλμ.).

Τρέμιτον, ὕφασμα στερεὸν, ὑφασμένον ἐκ τριῶν μίτων, ὡς τὸ δίμιτον ἦτο ἐκ δύο (Πολδ. Ζ, 58, 76, 92. Ι, 50. — Ἡσύχ.).

Τριμούρτης, θεὸς ἰνδικὸς, τρικέφαλος ἢ τριόφθαλμος, ἔμβλημα τῆς ἰνδικῆς τριάδος.

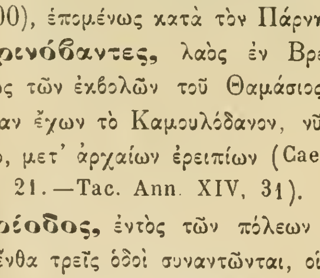
Τριναχρία, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Σικελίας, διὰ τὰς τρεῖς γωνίας αὐτῆς (Θουκ. Στ. 2. — Καλλμ. εἰς Ἄρτ. 57). Παρὰ ποιηταῖς καὶ Τ ρ ι ν α κ ί α (Διον. Περιηγ. 434. 467), καὶ Θ ρ ι ν α κ ί α (Ὁμ.Στφ.Βζ.).

Τρινάσου Τείχη, λιμὴν τῆς Λακωνίας, 39 στάδια ἀπέχων τοῦ Γυθείου δυτικῶς, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Εὐρώτα (Στρβ.—Πτλμ.).

Τρινέμεια, δῆμος τῆς Ἀττικῆς κατὰ τὴν πρωτίστην πηγὴν τοῦ Κηφισσοῦ (Στρβ. Θ, 400), ἑπομένως κατὰ τὸν Πάρνηθα.

Τρινόβαντες, λαὸς ἐν Βρεττανίᾳ, βορείως τῶν ἐκβολῶν τοῦ Θαμάσιος, πρωτεύουσαν ἔχων τὸ Καμουλόδανον, νῦν Κόλχεστερ, μετ' ἀρχαίων ἐρειπίων (Caes. B. G. V. 20, 21.—Tac. Ann. XIV, 31).

Τρίοδος, ἐντὸς τῶν πόλεων τὸ σημεῖον ἔνθα τρεῖς ὁδοὶ συναντῶνται, οἵα μνημονεύεται ἐν τῷ ἔσω Κεραμεικῷ τῶν Ἀθη-

νῶν, καὶ οἵα σώζεται ἐν Πομπηΐᾳ. Ἐν Ἑλλάδι εἰς τὴν συνάντησιν τῶν ὁδῶν ἦν συνήθως ἱδρυμένος Ἑρμῆς τρικέφαλος ἢ τετρακέφαλος, ἂν ἦν πλήρης ἡ διασταύρωσις.

Τριόκαλα, πόλις ὀχυρὰ ἐπὶ ὄρους, εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Σικελίας, μικρὸν ἀπέχουσα τῆς Κρεμισσοῦ, καὶ κατὰ Διόδωρον (ΛΣΤ, 1) οὕτω κληθεῖσα διότι τρία εἶχε τὰ κ α λ ὰ, ὕδωρ, εὐφορίαν οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ θέσιν. Ἐνταῦθα ἦν τὸ κέντρον τῶν ἐπαναστάντων δούλων ὑπὸ τὸν Τρύφωνα (Cic. Verr. V, 4).

Τριόπας, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Κανάκης, θυγατρὸς τοῦ Αἰόλου, ἢ υἱὸς τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Ῥόδου (Διόδ. Α, 57), πατὴρ τῆς Ἰφιμεδείας, τοῦ Ἐρυσίχθονος(ἴδ.) καὶ τοῦ Πελασγοῦ. Βοηθήσας τοὺς παῖδας τοῦ Δευκαλίωνος νὰ ἐκδιώξωσι τοὺς Πελασγοὺς ἐκ Θεσσαλίας, ἔλαβεν εἰς ἀμοιβὴν τὸ Δώτιον πεδίον παρὰ τὴν πόλιν Δώτιον· ἀλλ' ἐγκαταλείψας αὐτὸ διά τινα διαπραχθέντα φόνον, ἀπῆλθεν εἰς Καρίαν, καὶ ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ Τριοπίου ἀκρωτηρίου ἔκτισε τὴν Κνίδον(Ἡρδ. Α.174).—2) Ἀργεῖος, υἱὸς τοῦ Φόρβαντος, πατὴρ τοῦ Ἰάσου καὶ Ἀγήνορος, ὡς καὶ τῆς Μεσσήνης (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπλλ. 211).

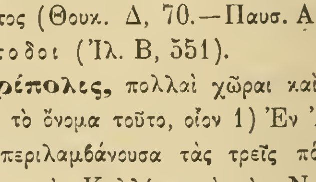
Τριόπιον ἄκρον, ἀκρωτήριον τῆς Καρίας, ἐφ' οὗ ἔκειτο ἡ πόλις Κνίδος, καὶ ἀγῶνες ἐπανηγυρίζοντο εἰς τὸν Ἀπόλλωνα (Θουκ. Η, 35. 60). Νῦν Ἀκρ. Κρίον.

Τρίοπος (ἡ), πόλις κειμένη ἐπὶ ὑψώματος τῆς νήσου Κῶ (Μοσχ. Εἰδ. Δ, 104).

Τρίοψ, ὁ αὐτὸς τῷ Τριόπᾳ. Ἴδ.

Τριποδίσκος (ὁ), καὶ Τ ρ ί π ο δ ε ς, κώμη Μεγαρικὴ, ἐπὶ τοῦ Γερανείου ὄρους, πατρὶς Σουσαρίωνος, τοῦ εἰς τὴν ἐφεύρεσιν καὶ πρώτην μόρφωσιν τῆς τραγῳδίας συντελέσαντος (Θουκ. Δ, 70.—Παυσ. Α, 43,7). Τ ρ ί π ο δ ο ι (Ἰλ. Β, 551).

Τρίπολις, πολλαὶ χῶραι καὶ πόλεις ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦτο, οἷον 1) Ἐν Ἀρκαδίᾳ χώρα περιλαμβάνουσα τὰς τρεῖς πόλεις τὰ Δίποινα, τὴν Καλλίαν καὶ τὴν Νώνακριν. Νῦν Τριπολιτσά. — 2) Χώρα ἐν Θεσσαλίᾳ, περιλαμβάνουσα τὰς τρεῖς πόλεις Ἄζωρον,

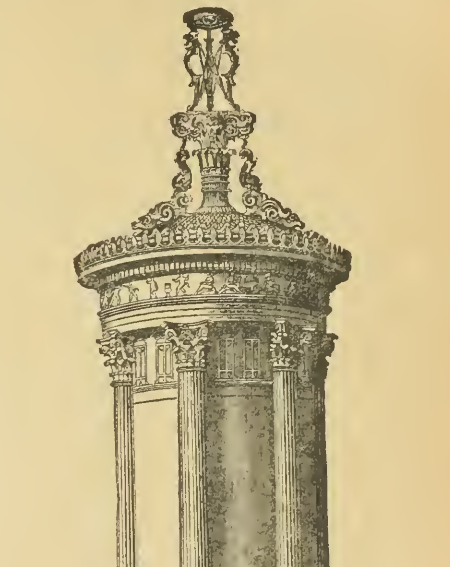
Πύθιον καὶ Δολίχην· ἐλέγετο καὶ Τριπολῖτις Πελαγονία (Στρβ. Ζ, 326). — 3) Ἐν

Φοινίκη πόλις παραθαλασσία ἐπίσημος, συγκειμένη ἐκ τριῶν μερῶν, στάδιον ἀπ' ἀλλήλων ἀπεχόντων, καὶ τετειχισμένων ἰδίως ἑκάστου.

Ἦσαν ἀποικίαι τῶν πόλεων Τύρου, Σιδῶνος καὶ Ἀράδου, καὶ τὸ κέντρον ἔνθα συνήρχοντο οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς τῶν τριῶν συμμαχίας (Ἀρρ. Β, 13, 2. — Στρβ. ΙΕ, 754). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.—4) Πόλις τῆς Φρυγίας ἐπὶ τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ. Καὶ νῦν Τρίπολις.

Τρίπους, σκεῦος οἰκιακὸν ἢ μαγειρικὸν, τρεῖς πόδας ἔχον, ἀρχικῶς τὸ ἐφ' οὗ ἐτίθετο ὁ λέβης ἐπὶ τοῦ πυρὸς (Ὁμ. Ἰλ. Σ. 344. Χ, 443. Ψ. 40. Ὀδ. Θ, 434. Κ, 361), ὃ καὶ «ἐμπυριβάτης ἢ λουτροχόος» (πρὸς θέρμανσιν τοῦ ὕδατος τῶν λουτρῶν) ἐλέγετο (Ἰλ. Ψ, 702). Ἡ παρ' ἡμῖν «πυρωστία». Τοιαῦτα σκεύη χαλκᾶ ἐνίοτε καὶ κατάκοσμα, κομψὰ μᾶλλον τὸ σχῆμα καὶ ὑψηλὰ, ἐχρησίμευον καὶ εἰς τὰ συμπόσια, ἵνα τίθηνται ἐπ' αὐτῶν οἱ κρατῆρες (Ἀθν. Β, 37, 38), καὶ ἐν γένει ὡς ἔπιπλα κοσμητικὰ (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 122. 264). Τοιοῦτοι ἢ χαλκοῖ ἢ ἐκ πολυτίμων μετάλλων, προσεφέροντο καὶ ὡς δῶρα, καὶ ὡς νίκης βραβεῖα ἐν μάχαις καὶ ἀγῶσιν (Ἰλ. Λ, 700. Ψ, 264, 485, 513, 718.—Ἡσδ. Ἔργ. 659), καὶ οἱ νικηταὶ τοὺς τοιούτους νικητηρίους τρίποδας ἀνέθετον εἶτα τοῖς θεοῖς ἐξ εὐγνωμοσύνης. Οὕτως ἐν Ἀθήναις οἱ εἰς τοὺς διονυσιακοὺς ἀγῶνας νικῶντες ἀφιέρουν τὸ ἆθλον αὐτῶν εἰς τὸν Διόνυσον, καὶ ὁδὸς ἀπὸ τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου περὶ τ' ἀνατολικὰ τῆς Ἀκροπόλεως πρὸς τὴν ἀγορὰν χωροῦσα, ἦν πᾶσα κεκοσμημένη ὑπὸ τοιούτων ἀναθημάτων, καὶ ὠνομάζετο «Ὁδὸς τῶν Τριπόδων». Καὶ τινὲς μὲν ἔστηνον τοὺς τρίποδας τούτους ἐπὶ ὑψηλῶν καὶ ὡραίων κιόνων, ἐχόντων τὸ κιονόκρανον τρίγωνον διὰ τοὺς τρεῖς πόδας τοῦ τρίποδος, ὡς δύο τοιοῦτοι σώζονται ὑπεράνω τοῦ θεάτρου· ἄλλοι δὲ καὶ οἰκοδομὰς, ὅλους ναΐσκους ἀνήγειρον, καὶ τὴν ὀροφὴν εἰς τρισχιδές τι κόσμημα κορυφοῦντες, ἐπέθετον τὸν τρίπουν ἐπὶ τῆς μεγαλοπρεποῦς ταύτης βάσεως, οἷον ἐστὶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῶν Τριπόδων τὸ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐγερθὲν μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους (Φανάρι τοῦ Διογένους), καὶ πιθανῶς

ἔτι πολυτελεστέρα οἰκοδομὴ ἦν ἡ ὡς βάσις τοῦ τρίποδος τοῦ Θρασύλλου καλύ-

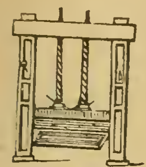
πτουσα τὸ σπήλαιον τὸ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Διονυσιακοῦ Θεάτρου. — Τρίποδες δ' ὡς ἆθλα ἄλλων ἀγώνων μὴ θεατρικῶν, καὶ πολεμικῶν νικῶν, ἀνετίθεντο κυρίως τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ τόσῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἐν Δελφοῖς ἡ Πυθία εἰς τρίπουν ἀνήρχετο ὅταν ἐχρησμοδότει, ἐξ οὗ καὶ ἐπεκράτησεν ἡ ἔκφρασις «ἀπὸ τρίποδος λέγειν», ἤτοι ὁμιλεῖν μετὰ πεποιθήσεως, ὡς ἂν τὰ λεγόμενα ἦσαν χρησμοί. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐπεκρατει ἡ πιστις ὅτι τὸν περίφημον τοῦτον μαντικὸν τρίπουν ἠθέλησε ν' ἁρπάσῃ ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ πάλη συνέστη μεταξὺ Θεσσαλῶν (Παυσ. I, 18). Οἱ κύκλοι οἱ φαινόμενοι πρὸς τὰ ἄνω τοῦ τρίποδος ἐλέγοντο Οὔατα, καὶ ἐχρησίμευον διὰ τὴν μεταφορὰν αὐτοῦ. Μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς νίκην ἀνέθηκαν οἱ Ἕλληνες εἰς Δελφοὺς τρίπουν χρυσοῦν, ἱδρυμένον ἐπὶ χαλκῆς στήλης, ἥτις παρίστα τρεῖς τετυλιγμένους ὄφεις, ὧν αἱ τρεῖς προέχουσαι κεφαλαὶ ἦσαν ἡ βάσις τοῦ τρίποδος. Ἐπὶ τῆς στήλης δὲ ταύτης ἐπέγραψαν καὶ τὰ ὀνόματα πασῶν τῶν πόλεων ὅσαι μετέσχον τῆς μάχης. Ἐπὶ Βυζαντινῶν ἡ στήλη μετηνέχθη εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐστήθη εἰς τὸ ἱπποδρόμιον, ἔνθα (ἀτ-μεϊδὰν),

τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἥρωος, ἥτις ἦν συνεχῶς ἀντικείμενον εἰκονικῶν παραστάσεων, συμβολικῶς νίκας αἰνιττομένων, ὡς ἡ τῆς ἀνωτέρω εἰκόνος, ἀναγλύφως κεχαραγμένης ἐπὶ λιθίνης τριγωνικῆς βάσεως τρίποδος, ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Δρέσδης διατηρουμένης, καὶ πιθανῶς ἀναπαραστώσης περίφημον ἔργον τῶν Κορινθίων γλυπτῶν Διύλου, Ἀμυκλαίου, Χιόνιδος καὶ τοῦ Ἀργείου Ἀριστομέδοντος, οἵτινες δι' αὐτοῦ εἶχον διαιωνίσει τὴν ἐν ἔτει 489 π. Χ. νίκην τῶν Φωκέων κατὰ τῶν ἔτι μένει, ἀκέφαλος, λεγομένου ὅτι τὴν μίαν τῶν κεφαλῶν ἀπέκοψεν αὐτὸς ὁ Μωάμεθ διὰ τοῦ ξίφους του, ὅτε τὸ πρῶτον εἰσήλασεν εἰς τὸ Βυζάντιον ὡς κατακτητής. Μία δ' ἐξ αὐτῶν ἀνευρεθεῖσα, διατηρεῖται εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὰ δ' ὀνόματα τῶν πόλεων ὅσαι ἐπολέμησαν ἐν Πλαταιαῖς σώζονται ἐπὶ τῆς στήλης, τὰ πλεῖστα εὐανάγνωστα.

Τριπτὴρ, τὸ πιεστήριον, ὁ λίθος δι' οὗ συνέτριβον τὰς ἐλαίας εἰς τὸ ἐλαιοτρι-

θεῖον, ἢ ἐπίεζον τὰς σταφυλὰς εἰς τὸν ληνὸν (Νικανδρ. Ἀλεξ. 493.—Ἡσύχ.). Κατά τινας τὸ ἀγγεῖον εἰς ὃ ἀπορρέει τὸ ἔλαιον ἢ ὁ οἶνος (Πολυδ.).

Μικρὸν διέφερον τῶν νεωτέρων πιεστηρίων, κατὰ τὴν ἀπέναντι τοιχογραφίαν ἐκ Πομπηΐας.

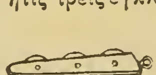
Τριπτόλεμος, υἱὸς τοῦ Κελεοῦ, βασιλέως τῆς Ἐλευσῖνος καὶ τῆς Μετανείρας· κατά τινας (Παυσ. Α, 14), υἱὸς τοῦ Τροχίλου. Ὅτε ἡ Δήμητρα περιήρχετο τὴν γῆν ζητοῦσα τὴν κόρην της, φιλοξενηθεῖσα ὑπὸ τῆς Μετανείρας, ἠθέλησεν, ἐξ εὐγνωμοσύνης, νὰ καταστήσῃ ἀθάνατον τὸν Τριπτόλεμον, καίουσα τὰς θνητὸς σάρκας του· ἀλλά, κωλυθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρός του, τῷ ἐδίδαξε τὴν χρῆσιν τοῦ σίτου, καὶ τῷ ἔδωκεν ἅμαξαν ἐζευγμένην δι' ὑποπτέρων δρακόντων, ἐφ' ἧς φερόμενος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, ἐδίδαξε πανταχοῦ τὴν γεωργίαν. Εἶχε ναὸν ἐν Ἐλευσῖνι, καὶ ἄγαλμα ἐν τῷ ναῷ τῆς Δήμητρος ἐν Ἀθήναις (Παυσ. Α, 14. 1, 4).

Τρίπτυχα, βιβλιάριον σημειώσεων, συγκείμενον ἐκ τριῶν πινακίων.

Τριπυργία, χωρίον τι τῆς νήσου Αἰγίνης (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 1, 10).

Τρισκελὶς, καὶ Σ ι κ ε λ ί α λόφος πλησίον τῶν Ἀθηνῶν (Σουΐδ. λ. Σικελίζειν).

Τρίσπαστος, μηχανὴ πρὸς ἄρσιν βαρέων σωμάτων, ἥτις τρεῖς ἐγκλείει τροχαλίας·

πολύσπαστος δὲ λέγεται ὅταν ἔχῃ πολλάς.

Τριταγωνιστὴς, ἴδ. Ὑ π ο κ ρ ι τ ή ς.

Τρίταια, 1) ἀρχαία πόλις Ἀχαΐκή, μία ἔπειτα τῶν τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ, καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων ταῖς Πάτραις προσαρτηθεῖσα· ἔκειτο εἰς τὸ ὄρος Σκόλλιν (Ἡρδ. Α, 145. —Πολϐ. Β, 41. Δ, 59). — 2) Πόλις τῶν Ὀζολαίων Λοκρῶν πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Φωκίδος, ἐπαινουμένη διὰ τοὺς κύνας της (Θουκ. Γ, 101)· καὶ Τ ρ ί τ ε ι α (Στφ. Βυζ.).

Τριτανταίχμης, υἱὸς τοῦ Ἀρταβάζου, Πέρσης σατράπης (Ἡρδ. Α, 192, Ζ, 82).

Τρίτη ῥύμη, μία τῶν ὁδῶν τῶν Ἀθηνῶν (Πολϐ. Θ, 38).

Τριτέαι, πόλις τῆς Φωκίδος κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Κηφισσοῦ, καταστραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Η, 33).

Τριτογένεια, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 515), κατά τινας τῶν ἀρχαίων ὡς γεννηθείσης παρὰ τὸν ποταμὸν Τρίτωνα πρὸς ταῖς Ἀ λ α λ κ ο μ ε ν α ῖ ς τῆς Β ο ι ω τ ί α ς, ἔνθα καὶ ἰδίως ἐτιμᾶτο (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 8.—Ἡσδ. Θεογ.—Παυσ, Θ, 33.—Εὐρπ. Ἴων, 872. — Ἀπλλδ. Α, 3, 6), ἢ παρὰ τὴν Τριτωνίδα λίμνην τῆς Λιϐύας (Ἡρδ, Δ, 150, 179), ἢ τέλος ἐκ τοῦ ὅτι Τ ρ ι τ ὼ παρὰ Βοιωτοῖς ἢ Αἰολεῦσιν ἐσήμαινε τὴν κεφαλὴν, κατὰ τὸν μῦθον ὅτι ἡ θεὰ ἐγεννήθη ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς (Ὁμ. Ὕμν. Ἀθν. 28, 4.—Σχλ. Ἀπλλν. Ῥοδ. Δ. 1310. (παρὰ Στσχ. Λειψ. 76. σλ. 127).—Ἡσδ. Θγ. 924.

Τριτογονία, ἡ ἐκ πάππου γνησία καταγωγή. Ἐν Ἀθήναις ἀπῃτεῖτο ἀττικὴ τριτογονία ὡς προσὸν διὰ τὴν κτῆσιν ἀξιώματος ἱερατικοῦ, ἢ καὶ ἀνωτάτου πολιτικοῦ, ὡς τοῦ τῶν ἐννέα ἀρχόντων.

Τριτοπάτορες καὶ τ ρ ι τ ο π ά τ ρ ε ι ς, υἱοὶ Διὸς καὶ Περσεφόνης, δαίμονές τινες, οἱ ἀρχαιότατοι Διόσκουροι ἐν Ἀθήναις, περὶ ὧν ἄλλοι ἄλλα λέγουσιν· οἱ μὲν τοὺς ἐκλαμβάνουσιν ὡς συνεχομένους μετὰ τῶν τριττυῶν (ἴδ. Τριττὺς, 1), οἱ δὲ ὡς δαίμονας τῶν εὐεργετικῶν ἀνέμων, ἢ ὡς θεότητας τοῦ γάμου καὶ τῶν γεννήσεων, ἢ ὡς τὰ πρωτόπλαστα ὄντα· καὶ προσέτι, κατὰ τοὺς μὲν ὠνομάζοντο Ζαγρεὺς, Εὐϐουλεὺς, Διόνυσος, κατ' ἄλλους Βριτομάρτης, Ὕης, Εὐϐουλεὺς κτλ. (Φωτ.—Ἡσύχ.—Σουΐδ.).

Τριττὺς, 1) τὸ τρίτον ἑκάστης τῶν παναρχαίων τεσσάρων Ἰωνικῶν φυλῶν ἐν Ἀττικῇ, περιλαμϐάνον ἀνὰ 30 γένη (Πολϐ.

Η, 109. 111.—Ἁρπκρ.)· ἄλλως καὶ φρατρία καὶ ἔθνος λεγόμενον. Ἐξηκολούθησαν δ' ὑφιστάμεναι καὶ μετὰ τὴν εἰς 10 φυλὰς διαίρεσιν τοῦ λαοῦ ὑπὸ τοῦ Κλεισθένους, ὡς ἀποδείκνυται ἐξ ἐπιγραφῶν (Rang. Ant. Hell. II, ἀρ. 448), ἀλλ' ἀγνοεῖται ἂν ἔμειναν 12, ἢ ηὐξήθησαν εἰς 3 10 φυλὰς=30. Ὑπῆρχον δὲ τότε καὶ Τριττύαρχοι (Πλάτ. Πολ. Ε, 475).—2) Τριττύα (τὰ) ἦσαν θυσία ἐπὶ ἐπισήμοις δημοσίοις ὅρκοις, εἰς ἣν τρία ἐσφάζοντο θύματα, μάλιστα κάπρος, κριὸς καὶ ταῦρος (Ἀρσφ. Πλοῦτ. 121). Ἡ εἰ-

κὼν ἐξ ἀναγλύφου Ἑλληνικοῦ. Κατ' ἄλλο ἀνάγλυφον συνωδεύετο ἡ θυσία καὶ ὑπὸ μουσικῆς.

Τριτὼ, ταὐτὸ τῷ Τριτογένεια, ἴδ.

Τρίτων, Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης, εἰς τὰ χρυσᾶ μέγαρα τῶν γονέων του εἰς τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης οἰκῶν (Ἡσδ. Θγν. 930). Εἷς Τρίτων ἦν εἰς τὰς διηγήσεις περὶ Ἀργοναυτῶν (Ἡρδ. Δ,

179. — Ἀπλλδ. Δ, 1552) ὁ θεὸς τῆς ἐν Λιβύῃ Τριτωνίδος λίμνης. Ἐπίσης θεωρεῖται ὡς δαίμων τῆς Μεσογείου. Συνήθως παρεδέχοντο πολλοὺς Τρίτωνας, παρανηχομένους εἰς τὰς ἄλλας θαλασσίας θεότητας, ἢ ἐπὶ θαλασσίων τεράτων ἱππεύοντας, καὶ διὰ θαλασσίας κόγχης σαλπίζοντας, ὅπως, διαταγῇ τοῦ Ποσειδῶνος, πραΰνωσι τὰ κύματα (Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 1610). Παρίσταντο δὲ μάλιστα ὡς κατὰ τὸ ἥμισυ ἄνθρωποι καὶ ἰχθῦς. Ὁ Παυσανίας (Θ, 21, 1) τοῖς ἀποδίδει κόμην πρασίνην, λέπια, βράγχια ὑπὸ τὰ ὦτα, ῥῖνα ἀνθρωπίνην, στόμα εὐρὺ μετ' ὀδόντων ἰχθύων, ὀφθαλμοὺς θαλασσόχρους, χεῖρας, δακτύλους καὶ ὄνυχας τραχεῖς ὡς τὰς κογχύλας, καὶ τὸ κάτω σῶμα δελφῖνος. Ὅταν δέ, πλὴν τούτων, εἶχον καὶ δύο ἐκ τῆς ὀσφύος προέχοντας πόδας ἱππίους, τότε ἐλέγοντο κενταυροτρίτωνες ἢ ἰχθυοκένταυροι.

Τρίτων, 1) Ὁ Νεῖλος (παρ' Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 269), ὅθεν καὶ Τριτωνὶς ἡ ἐπ' αὐτοῦ πόλις Θῆβαι. — 2) Χείμαρρος τῆς Λιβύας διαρρέων τὴν Παλλάδα καὶ τὴν Τριτωνίδα καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν μεσόγειον (Ἡρδ. Δ, 178.—Αἰσχλ. Εὐμ. 288).—3) Ποτάμιον τῆς Βοιωτίας, ῥέον παρὰ τῇ κώμῃ Ἀλαλκομεναῖς, ὅθεν, κατά τινας, ἡ Ἀθηνᾶ Τριτογένεια (Παυσ. Θ, 33.—Στρβ.).

Τριτωνὶς, 1) λίμνη ἐπίσημος τῆς Λιβύας, πλησίον τῆς μικρᾶς Σίρτιος καὶ τῆς πόλεως Βερενίκης, ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Τρίτωνος τρεφομένη, κατά τινας τὸ μέρος τῆς γεννήσεως τῆς Ἀθηνᾶς (Ἡρδ. Δ, 178. — Πίνδ. Πύθ. Δ, 20). — 2) Νύμφη τῆς Τριτωνίδος λίμνης, κατά τινα διήγησιν τῶν Λιβύων μήτηρ τῆς Ἀθηνᾶς ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος (Ἡρδ. Δ, 180. — Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 1496).—3) Ἐπώνυμον τῆς πόλεως Θηβῶν ἐν Αἰγύπτῳ, διότι ἔκειτο ἐπὶ τοῦ Νείλου, λεγομένου δῆθεν καὶ Τρίτωνος (Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 260).—4) Ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, ταὐτὸ τῷ Τριτογένεια.

Τρίτωνος (ἡ), πόλις τῆς Μακεδονίας (Στφ. Βυζ.).

Τριφιόδωρος, ἴδ. Τρυφιόδωρος.

Τριφυλία, χώρα ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου, ἡ ἀπὸ τῆς Μεσσηνίας ἐκτεινομένη μέχρι τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀπετελοῦντο ἐκ τριῶν φυλῶν (Ξνφ. —Στρβ.). Ἴδ. Ἦλις.

Τρέφυλος υἱὸς τοῦ Ἀρκάδος καὶ τῆς Λαοδαμείας, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Ἀμύκλα. Κατ' αὐτὸν ἐκλήθη ἡ Τριφυλία (Πολβ. Δ, 77).

Τριχάϊκες. Οὕτως ἐλέγοντο οἱ Δωριεῖς, ὡς εἰς τρεῖς φυλὰς διαιρούμενοι (Ἡσίοδ. ἐν Μ. Ἐτυμλ. λ.).

Τρέχαπτον, ὕφασμα τριχωτὸν, ἄλλως ὑπ' ἄλλων χαρακτηριζόμενον (Ἡσύχ.—Ο'. Ἐζεκ. ΙΣΤ, 10), ὑπὸ τῶν πλείστων ὡς λεπτότατον, πολύτιμον, ἐκ λεπτῶν τριχῶν ὑφασμένον εἰς κόσμον τῆς κόμης τῶν γυναικῶν (Ἀθήν. ΣΤ, 260.—Ἰώσηπ. Ἀρχ. Γ, 5)· ἀντιστοιχοῦν πιθανῶς πρὸς τὴν νῦν δαντέλλαν.

Τριχολαβὶς, ὄργανόν τι δι' οὗ ἀπέσπων (ἐμάδουν) τὰς τρίχας.

Τριχώνιον, πόλις τῆς Αἰτωλίας, πλησίον τῆς Λυσιμαχείας (Πολβ.-Στφ. Βυζ.)

Τριχωνὸς λίμνη, μεγάλη τῆς Αἰτωλίας λίμνη, πρὸς βορρᾶν τοῦ Ἀρακύνθου ὄρους. Νῦν λίμνη τοῦ Ζυγοῦ ἢ τοῦ Βραχορίου. Ἡ δυτικῶς αὐτῆς κειμένη μικρὰ λίμνη, Ὑ ρ ί α πρὶν καλουμένη (Ov. Met. VII, 372), μετεκλήθη ἔπειτα Λ υ σ ι μ ά χ ε ι α, κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς νοτίας αὐτῆς ἀκτῆς κειμένην πόλιν (Πολβ. Ε, 7. ΙΑ, 4). Ἡ δὲ πόλις Τ ρ ι χ ώ ν ι ο ν ἔκειτο νοτίως τῆς Τριχωνίδος καὶ ἀνατολικῶς τῆς Λυσιμαχείας λίμνης (Στρβ. Ι, 450).

Τριώβολον, νόμισμα ἀργυροῦν ἐν Ἀθήναις, ἔχον τὸν σταθμὸν καὶ τὴν ἀξίαν ἡμισείας δραχμῆς. Εἰς τοὺς ἔπειτα χρόνους εἰς τοσοῦτον εἶχεν ὁρισθῆ ὁ ἡμερήσιος μισθὸς τῶν Ἀθηναίων ἐκκλησιαστῶν καὶ δικαστῶν. Τὸ Αἰγιναῖον τριώβολον ἦτο μεῖζον, ἀναλόγως τῆς δραχμῆς καὶ τοῦ ταλάντου τῆς Αἰγίνης.

Τροιζὴν (ἡ), πόλις ἀρχαία τῆς Πελοποννήσου ἐν Ἀργολίδι, ὀλίγον ἀπέχουσα τῆς ἀκτῆς τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, ἱερὰ δὲ τῷ Ποσειδῶνι. Τοῦ βασιλέως αὐτῆς Πιτθέως ἡ θυγάτηρ Αἴθρα ἐγέννησεν ἐκεῖ ἐκ τοῦ Αἰγέως, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, τὸν Θησέα. Εἶχε δὲ λιμένα ὅστις ἐκαλεῖτο Πώγων. Ἐπὶ Τούρκων ἡ Τροιζὴν ἐλέγετο Δαμαλᾶς (Ὁμ. Ἰλ. Β, Β, 561. — Παυσ. Β, 32).

Τροιζὴν (ὁ), υἱὸς τοῦ Πέλοπος, ἀδελφὸς τοῦ Πιτθέως, ὁ κτίστης τῆς Τροιζῆνος (Παυσ. Β, 30.—Στρβ.)

Τροίζηνος, υἱὸς τοῦ Κέαντος, πατὴρ τοῦ Εὐφήμου, εἷς τῶν Κικόνων ἐν Θράκῃ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 847).

Τρόκμοι, λαὸς Κελτικὸς, εἰς τὴν Ἀσίαν μετὰ τῶν Τεκτοσάγων καὶ τῶν Τολιστοβοίων εἰσβαλόντες, καὶ εἰς τὴν Γαλάτειαν παρὰ τῷ Ἅλει ἐγκαταστάντες (Πολβ. ΛΑ, 13. — Στρβ. Δ, 187. ΙΒ, 561, 566. — Liv. XXXVIII, 16).

Τρόμης, ἐν Ἀθήναις, πατὴρ τοῦ ῥήτορος Αἰσχίνου, κατὰ Δημοσθένην (π. Στφ. 270) κατ' ἀρχὰς δοῦλος Ἀθηναίου τινὸς, εἶτα ἀπελευθερωθεὶς καὶ μετονομασθεὶς Ἀ τ ρ ό μ η τ ο ς.

Τρόπαιον, ἀττικῶς Τ ρ ο π α ῖ ο ν (Σχλ. Ἀρστφ. Πλτ. 453) καθ' ἑλληνικὸν ἔθος μνη-

μεῖον ἐγειρόμενον μετὰ νίκην καὶ φυγὴν τοῦ ἐχθροῦ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, καὶ συνιστάμενον ἐξ ἐχθρικῶν ὅπλων σεσωρευμένων, ἢ εἰς κορμὸν καὶ κλάδους δένδρων ἐξαρτωμένων, διὰ δὲ ναυμαχίαν ἱδρυόμενον εἰς τὴν

πλησιεστέραν τοῦ τόπου τῆς ναυμαχίας ἀκτὴν, καὶ περιλαμβάνον, πλὴν ὅπλων, καὶ ἄφλαστα τῶν πλοίων καὶ ἀκροστόλια. Ἐνίοτε συνέπιπτεν ἀμφότερα τὰ μέρη νὰ ἐγείρωσι τρόπαιον, ὅταν ἑκάτερον ἀντεποιεῖτο τὴν νίκην (Θουκ. Α, 54. 105. Β, 92). Ἀνετίθετο δὲ τὸ τρόπαιον εἰς θεότητά τινα δι' ἐπιγραφῆς (Παυσ. Ε, 27, 7), τὰ ναυτικὰ πάντοτε εἰς τὸν Ποσειδῶνα (Θουκ. Β, 84. 92), δι' ὃ καὶ σπανίως αὐτοὶ οἱ ἡττηθέντες ἐτόλμων τὴν ἱεροσυλίαν τοῦ νὰ καταστρέψωσιν αὐτὰ (Δίων Κάσ. ΜΒ, 48), ὡς ἐτόλμησαν τοῦτο οἱ Μιλήσιοι, ἀνατρέψαντες τὸ κατ' αὐτῶν στηθὲν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. Η, 24). Πρὸς μὴ διαιώνισιν ἐχθρικῶν αἰσθημάτων ἐπεκράτει ὁ ὁρισμὸς νὰ μὴ ἐπισκευάζωνται τὰ τρόπαια φθειρόμενα (Πλούτ. Ρωμ. Κεφ. ΛΖ. — Διόδ. ΙΓ, 24), οὐδὲ νὰ ἐγείρωνται ἐξ ὕλης ἀφθάρτου, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι κατηγόρησαν τοὺς Θηβαίους ἐνώπιον τῶν Ἀμφικτυόνων ὡς στήσαντας τρόπαιον ἐκ μετάλλου (Cic. d. Inv. II, 23). Ἀλλ' ὁ κανὼν οὗτος παρεβαίνετο πολλάκις, οὐ μόνον εἰς τοὺς ἔπειτα χρόνους (Παυσ. Β, 3, 9. Γ, 14. 7. Ε, 27), ἀλλ' ἤδη καὶ ἐπὶ Ἀλκιβιάδου (Πλουτ. Ἀλκ. Κ). Οἱ Μακεδόνες δὲν ἔστηνον τρόπαια, καὶ ῥητῶς λέγει ὁ Παυσανίας (Θ, 40, 3) ὅτι οὐδ' ὁ Φίλιππος ἔστησέ ποτε, οὐδ' ὁ Ἀλέξανδρος «οὔτε ἐπὶ Δαρείου οὔτε ἐπὶ ταῖς Ἰνδικαῖς νίκαις». Γνωστὸν ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἤγειρε πύργον ἐν Ἰνδίαις κατὰ τὸ ἔσχατον σημεῖον μέχρις οὗ προέβη· τοῦτο ὅμως ἦν οὐχὶ τρόπαιον, ἀλλὰ μνημεῖον οὕτως εἰπεῖν γεωγραφικόν. Ἐπὶ Ῥωμαίων τὰ τρόπαια ἐπολλαπλασιάζοντο, καὶ ἱστῶντο μονίμως καὶ μνημονευτικῶς, οὐ μόνον εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ, ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου καὶ ἐν ταῖς στοαῖς (Tac. Ann. II, 83, XV, 18), εἰς ἐγκαύχημα τῆς πόλεως καὶ εἰς διαιώνισιν τῆς μνήμης τῶν νικῶν καὶ τῶν νικητῶν, ἀντικαθιστῶντα τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἄλλοτε ἀνεγειρομένους ἀνδριάντας. Ἡ ἀπέναντι εἰκὼν ἐκ γραφῆς τῆς Πομπηίας παρίστησι νικητὴν στρατηγὸν, καὶ παρ' αὐτῷ τὴν θεὰν Νίκην στήσασαν δι' αὐτὸν τὸ τρόπαιον ὃ φαίνεται μεταξὺ τῶν δύο.

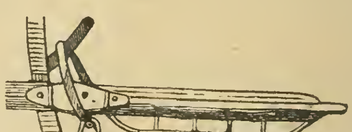

Τρόπαιος καὶ **τροπαῖος,** ἐπίθετον τῶν θεῶν, ὡς εἰς φυγὴν τρεπόντων τοὺς ἐχθροὺς, ἢ τὰ κακὰ ἀποτρεπόντων.

Τρόπις (ἡ), ἡ πρώτη καὶ κατωτάτη βάσις τοῦ πλοίου, ἐφ' ἧς στηρίζεται πᾶσα ἡ λοιπὴ ναυπηγία (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 130. Η, 252).

Τρόπος, ἐν τῇ μουσικῇ, διάφορος ἁρμονία, ὡς «τρόπος Λύδιος» κτλ. Ἐντεῦθεν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ μουσικῇ τὸ «τροπάριον».

Τροπὸς καὶ **τροπωτὴρ,** τὸ δερμάτινον λωρίον δι' οὗ ἐδέετο ἡ κώπη εἰς τὸν

σκαρμὸν (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 782. Θ, 53. — Θουκ. Β, 93). Ἡ εἰκὼν παρίστησι τροπὸν τοῦ μεσαιῶνος

Τρουεντῖνος, ποταμὸς τῆς Πικεντίνης χώρας ἐν Ἰταλίᾳ, ἐκβάλλων εἰς τὴν Ἀδριατικὴν, μετὰ πόλεως ὁμωνύμου ἐπ' αὐτοῦ (Στρβ.). Νῦν Τρόντος.

Τρόφιμοι ἐλέγοντο ἐν Σπάρτῃ οἱ εἴ-

λωτες οἱ ἐντὸς τῶν οἴκων τῶν κυρίων των ἐξ οἰκοδούλων γεννώμενοι (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 43).

Τροφώνιος, υἱὸς τοῦ Ἐργίνου, ἔγγονος τοῦ Κλυμένους, βασιλέως τοῦ Ὀρχομενοῦ ἐν Βοιωτίᾳ, λεγόμενος ὅτι μετὰ Ἀγαμήδους, τοῦ ἀδελφοῦ του, ᾠκοδόμησε τὸν ἀρχαιότατον ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Δελφοῖς, τὸν θησαυρὸν τοῦ Αὐγείου ἐν Ἤλιδι καὶ τὸν ἔτι σωζόμενον τοῦ Ὑριέως ἐν Ὀρχομενῷ. Ἐμυθολογεῖτο δ' ὅτι ἐπὶ τῆς οἰκοδομίας αὐτοῦ ἐτεχνάσθησαν τρόπον ἵνα εἰσδύωσιν εἰς τὸν θησαυρὸν καὶ κλέπτωσι τὰ ἐκεῖ ἐγκεκλεισμένα πολύτιμα· ὅτι δ' ἐφωράθησαν, καὶ τότε ὁ Τροφώνιος, ἵνα μὴ γνωσθῶσιν ὡς ὄντες αὐτοὶ οἱ κλέπται, ἀπεκεφάλισε τὸν ἀδελφόν του, αὐτὸς δ' ἐγένετο ἀφανὴς εἰς δάσος πλησίον τῆς Λεβαδείας (Παυσ. Θ, 37), ἔνθα τῷ ἐστήθη ἄγαλμα, ἔργον τοῦ Πραξιτέλους (Παυσ. Θ, 21), καὶ εἶχε μαντεῖον ἐν ὑπογείῳ σπηλαίῳ (σωζομένῳ καὶ αὐτῷ), ἐξ οὗ ὁ ἐξερχόμενος, ἕνεκα τῆς φρίκης ὑφ' ἧς κατελαμβάνετο, οὐδέποτε πλέον ἐγέλα (Ἡρδ. Α, 46. — Εὐριπ. Ἴων, 300. Ἀρστφ. Νφλ. 502. — Διόδ. ΙΔ. — Παυσ. Θ, 37. κλ.).

Τροχαλία, κύλινδρος χρησιμεύων εἰς μηχάνημα πρὸς ἄρσιν βαρέων σωμάτων. Ἴδ. τρίσπαστον, τὸ ἔχον τρεῖς τροχαλίας.

Τροχίλος, μέρος τῆς Ἰωνικῆς βάσεως τῶν κιόνων. Ἴδ. τὸ ταυτώνυμον Σκοτία.

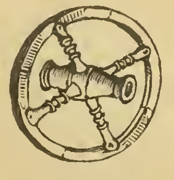
Τρόχιλος, υἱὸς τῆς Καλλιθέας, πρώτης ἱερείας τῆς Ἥρας ἐν Ἄργει, κατὰ μίαν παράδοσιν νυμφευθεὶς ἐν Ἀττικῇ Ἐλευσινίαν παρθένον, καὶ ἐξ αὐτῆς ἀποκτήσας υἱοὺς τὸν Τριπτόλεμον καὶ τὸν Εὐβουλέα (Παυσ. Α, 14).

Τροχίσκος. Οὕτως ἐκαλοῦντο μικρὰ καταπότια ἀρωματικά.

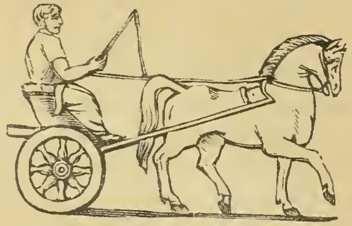
Τροχοειδὴς λίμνη, τῆς Δήλου, παρ' ᾗ ἐλέγοντο γεννηθέντες ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις (Ἡρδ. Η, 170. — Θεογν. 7, — Καλλίμ. Δηλ. 261).

Τροχοπέδη, τὸ αὐτὸ καὶ ἐποχεύς, «τὸ διαβαλλόμενον ξύλον διὰ τῶν τροχῶν» (Ἀθήν. Γ, 99), ἵνα κωλύῃ τὴν ἅμαξαν νὰ φέρηται μεθ' ὁρμῆς εἰς μέρη κατωφερῆ.

Τροχὸς, κύκλος περὶ ἑαυτὸν στρεφόμενος, καὶ ἐν γένει πᾶς κύκλος, δι' ὃ καὶ

«Ἡλίου τροχὸς» (Ἀρστφ. Θεσμφ. 27), πρὸ πάντων δὲ ὁ τῆς ἁμάξης, ὅμοιος τοῖς νῦν ἔτι ἐν χρήσει, πλὴν τοῦ ὅτι συνήθως εἶχε τέσ-

σαρας μόνας ἀκτῖνας ἢ κνήμας, κατὰ τὴν εἰκόνα ἐκ σωζομένου πρωτοτύπου. Ἦσαν δ' αἱ ἀρχαῖαι ἅμαξαι δίτροχοι σχεδὸν πάντοτε. Ὁμοίως τροχὸς ἐλέγετο καὶ ὁ τοῦ κεραμέως, δι' οὗ, στρεφομένου περὶ ἑαυτὸν, δίδεται τὸ ἐπιδιωκόμενον σχῆμα εἰς τὸν ἐπ' αὐτοῦ πηλὸν διὰ τῶν χειρῶν τοῦ κεραμέως (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 60. — Ἀρστφ. Ἐκκλ. 1. 4. Ξνφ. Συμπ. Β, 8, 5), ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐξ Αἰγυπτιακῆς τοιχογραφίας. Τροχὸς ἦν καὶ ὄργανόν τι βασάνου, εἰς ὃ δεθεὶς περιεφέρετο

ταχέως ὁ κολαζόμενος (Ἀρστφ. Λσστρ. 846. Βατρ. 452. Πλοῦτ. 875. — Ἀχ. Τάτ. 875). Ἡ εἰκὼν παριστᾷ, κατὰ δακτυλιόλιθον τὸν ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὴν ποινὴν ταύτην καταδικασθέντα Ἰξίωνα (Πίνδ. Πυθ. Β, 40). Τρο-

χὸς δ' ἐλέγετο καὶ ὁ μετάλλινος κρίκος ὃν οἱ νέοι πρὸς γύμνασιν καὶ παιδιὰν ἐκύλων τρέχοντες· ὡς τροχοὶ ἦσαν καὶ οἱ μικροὶ

κρίκοι, πολλάκις ἔχοντες καὶ ἠχητικὰ ἐλάσματα, οὓς αἱ ὀρχηστρίδες, μεταξὺ ὀρχούμεναι, πολλοὺς ἀνέρριπτον καὶ συνελάμβανον ἐν ῥυθμῷ (Ξνφ. Συμπσ. Β, 7. 8).

Τρυβλίον, βαθὺ πινάκιον εἰς παράθεσιν μαγειρικῶν παρασκευασμάτων.

Τρυγητὸς. ἡ συλλογὴ τῶν καρπῶν οὐ μόνον τῆς ἀμπέλου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν δένδρων· καὶ τρύγος πᾶν ἐκ τῶν προϊόντων τῆς γῆς συλλεγόμενον (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 566. Ὀδ. Η, 124. Ὕμν. Ὁμ. Ἀπλλ.

55. — Εὐστθ.). Ἡ εἰκὼν, κατὰ δακτυλιόλιθον, παρίστησι τρυγητὴν ἐλαιῶν, αἵτινες ἐτρυγοῦντο δι' ἀναβάσεως εἰς τοὺς κλάδους, καὶ οὐχὶ διὰ τῆς πολλάκις καταστρεπτικῆς αὐτῶν καταρρίψεως.

Τρυγὼν, τροφὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἧς ὁ τάφος ἐδείκνυτο παρὰ τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ (Παυσ. Η, 25).

Τρύϊζος, τύραννός τις φονευθεὶς ὑπὸ τῶν ὑπηκόων του, διότι ἀπηγόρευσεν αὐτοῖς νὰ ὁμιλῶσι δημοσίᾳ ἢ ἰδιωτικῶς ἢ νὰ ἐκφράζωνται διὰ σχημάτων περὶ πολιτικῆς (Αἰλ. π. ἱ. ΙΔ, 22). Ἀλλ' ἡ γραφὴ ἀμφιβάλλεται.

Τρυήλας (ὁ), καὶ τρύηλις (ἡ) (Ἡσύχ.). Ἴδ. Τορύνη.

Τρὺξ (ἡ), ὁ εἰσέτι ἀνέτοιμος καὶ μὴ ψηθεὶς οἶνος (Ἡρδ. Δ, 23. — Αἰλ. Ἐπιστ. Ζ), ὁ καὶ γλεῦκος λεγόμενος (μοῦστος), ἐξ οὗ καὶ ἡ παροιμία «τρὺξ κατ' ὀπώραν» ἐπὶ ὑποθέσεως εἰσέτι ἀώρου καὶ μὴ ἀποφασισθείσης.

Τρύπανον, ταὐτὸ τὸ Τέρετρον (ἴδ.)

Τρυτάνη, ταὐτὸ τῷ σταθμὸς (ἴδ.).

Τρύφαινα, ἑταίρα τις ἐν Ἀθήναις (Λουκ.).

Τρυφιόδωρος, Ἀλεξανδρινὸς γραμματικὸς καὶ ποιητὴς, γράψας «Ἰλίου ἅλωσιν», καὶ «παράφρασιν τῶν Ὁμήρου παραβολῶν» (Σουΐδ.).

Τρύφων. 1) Διόδοτος κύριον ἔχων ὄνομα· τὸ δ' ἕτερον ἐδόθη αὐτῷ διὰ τὴν ἐκδεδιῃτημένην καὶ τρυφηλὴν δίαιτάν του. Ὡς στρατηγὸς ἐν Συρίᾳ προσλαβὼν τὸν τίτλον αὐτοκράτορος καὶ θανατώσας τὸν βασιλέα Ἀντίοχον (τὸν Θεὸν) ὃν αὐτὸς εἶχεν ἐνθρονίσει, κατεκράτησε τὸν θρόνον τῷ 142 π.Χ.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν διὰ δώρων ἐπροσπάθησε νὰ κερδήσῃ τὴν εὔνοιαν τῶν Ῥωμαίων· μετὰ τρία ὅμως ἔτη ἐξεδιώχθη ὑπ' αὐτῶν εἰς Ἀρμενίαν, ἔνθα ἀπέθανε τῷ 134 π. Χ. (Ἀππ. Συρ. ΞΗ), — 2) Ἐπώνυμον Πτολεμαίου Δ, τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου (Αἰλ. π. ἱ. ΙΔ, 31). — 3) Ἕλλην γραμματικὸς πεπαιδευμένος ἐπὶ Αὐγούστου καὶ Τιβερίου, υἱὸς Ἀμμωνίου ἐξ Ἀλεξανδρείας, πολλὰ συγγράψας, ἐξ ὧν δύο μόνον μικρὰ διεσώθησαν ἔργα, τὰ ἐπιγραφόμενα «πάθη λέξεως» καὶ «περὶ τρόπων».

Τρωὰς καὶ Τ ρ ο ί α (Ἡρδ. Ε, 122. Ξνφ. Ἀνβ. Ζ, 8, 7), προσέτι καὶ Ἰ λ ι ὰ ς γ ῆ. Ἡ περίχωρος τῆς πόλεως Τροίας ἀπετέλει ἐπὶ τῶν Διαδόχων μέρος τῆς Μυσίας, διατηροῦσα ὅμως τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, καὶ ἐξετείνετο, κατὰ τὴν παραλίαν, περίπου ἀπὸ τῆς Ἀβύδου, μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Ληκτοῦ πρὸς μεσημβρίαν, ἀνατολικῶς δ' αὐτοῦ μέχρι τῆς Ἀντάνδρου, καὶ μεσογείως μέχρι τῆς Ἴδης. Ὁ Ὅμηρος οὐδαμοῦ καταδεικνύει αὐτῆς τὰ ὅρια. Ἦν δὲ πᾶσα ἀνώμαλος πεδιάς, διασχιζομένη ὑπὸ τῶν δυτικῶν παρεκτάσεων τῆς Ἴδης, καὶ διέρρεον αὐτὴν οἱ ποταμοὶ Σ α λ ν ι ό ε ι ς, Σ ι μ ό ε ι ς, Σ κ ά μ α ν δ ρ ο ς καὶ Θ ύ μ β ρ ι ο ς. Κάτοικοι τῆς χώρας ἦσαν οἱ Τρῶες (Ὁμ. Ἰλ. Β, 123. 809 κλ.), πιθανῶς προελθόντες ἐκ μίξεως ἐγχωρίων Φρυγῶν καὶ ἐκ Θράκης προελθόντων Τ ε ύ κ ρ ω ν (Ἡρδ. Ε, 122. Ζ, 43). Ἐν αὐτῇ,

πλὴν τινων δευτερευουσῶν καὶ ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι ὅλως ἀσήμων πόλεων (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 328. Ἴδ. Μ υ σ ί α), σπουδαία πόλις ἦν τὸ Ἴ λ ι ο ν, ἢ ἡ Ἴλιος, ἢ Τ ρ ο ί η, εἰς οὐ μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τοῦ Ἑλλησπόντου, ἐν τῷ πεδίῳ, κατὰ τοὺς πρόποδας τῆς Ἴδης, κειμένη (Ὁμ. Υ, 216), μεταξὺ τῶν ποταμῶν Σιμόεντος καὶ Σκαμάνδρου. Ὕψωμα παρατεινόμενον κατὰ τὰ νοτιανατολικὰ τῆς πόλεως ἐλέγετο τὸ Π έ ρ γ α μ ο ν, τὰ Π έ ρ γ α μ α ἢ ἡ Π έ ρ γ α μ ο ς, καὶ ἦν ἡ ἀκρόπολις, περιέχουσα τὸν ναὸν τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς καὶ ἄλλα ἱερὰ (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 88. Δ, 508. Ε, 447), καὶ τὰ μέγαρα τοῦ Πριάμου, τοῦ Ἕκτορος καὶ τοῦ Πάριδος (ἴδ. Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 317. 370. 512). Ἐκ τῶν πυλῶν μνημονεύονται ὀνομαστὶ μόνον αἱ Σ κ α ι α ί, αἱ ἄγουσαι ἀριστερῶς εἰς τὴν πεδιάδα. Τὰ ὀχυρὰ δὲ καὶ πύργους ἔχοντα τείχη ἔκτισαν ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Ποσειδῶν, καὶ κατεστράφη ἡ πόλις τῷ 1184 π. Χ. ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Ὑπῆρχεν ὅμως καὶ μετὰ ταῦτα τὸ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος (ΙΓ, 593. Ἴδ. καὶ Ἡρόδ. Β, 10. Ζ, 42) «νέον Ἴ λ ι ο ν» λεγόμενον. Ἐπὶ πολὺ ὑπὸ περιηγητῶν καὶ ἀρχαιολόγων ἐξελαμβάνετο ὡς θέσις τοῦ Ὁμηρικοῦ Ἰλίου ἡ κατὰ τὸ χωρίον Βουρνάβασι. Ἀλλ' αἱ τῷ 1881 ὑπὸ τοῦ Ἑρρίκου Σχλιεμάννου ἐνεργηθεῖσαι ἀξιόλογοι ἀνασκαφαὶ ἀπέδειξαν διὰ δεδομένων ἀναμφισβητήτων, διὰ πλείστων πολυτίμων εὑρημάτων, ὅτι τοῦ Ὁμήρου ἡ πόλις ἔκειτο κατὰ τὸ χωρίον Ἰσσαρλὶκ, εἰς 12 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης. Ὑπάρχουσιν ὅμως μεταξὺ τῶν λογίων οἱ πρεσβεύοντες ὅτι ὁ Ὅμηρος δὲν εἶδεν οὐδ' ἐγνώριζε τὴν Τρωάδα, καὶ ἐποίει κατὰ φαντασίαν. Τὸ νέον Ἴλιον, πιθανῶς ἐπὶ τῆς θέσεως, ἢ παρὰ τῇ θέσει τοῦ ἀρχαίου, ηὐξήθη καὶ ἐκαλλωπίσθη ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, Λυσιμάχου, Ἰουλίου Καίσαρος, ὧν ὁ ἔσχατος ἐλέγετο ὅτι, — βεβαίως διότι ἐκεῖ ἀνεγνώριζε τὸ ὁμηρικὸν Ἴλιον, — ἐσχεδίασεν, ὡς μετὰ ταῦτα καὶ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ἐκεῖ νὰ μεταφέρῃ τοῦ κράτους τὴν πρωτεύουσαν (Ἴδ. Hor. Od. III, 3, 37 καὶ ἐξηγ.).

Τρώγιλος, εἷς τῶν δύο μικρῶν λιμένων τῆς πόλεως Συρακουσῶν πρὸς βορρᾶν τῆς Ἀχερδίνης (ἴδ. Συρακοῦσαι).

Τρωγῖτες, λίμνη ἐπὶ τῶν συνόρων Λυκαονίας καὶ Πισιδίας ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στρβ. ΙΒ, 6).

Τρωγλοδύται, ἐπωνυμία διδομένη πολλαχοῦ τῆς ἀρχαιότητος εἰς πολλοὺς λαοὺς κατωτέρας κοινωνικῆς ἀναπτύξεως, ὡς οἰκοῦντας εἰς σπήλαια. Οὕτως ἐν Λιβύᾳ, ἐν Καυκάσῳ, ἐν Μοισίᾳ. Ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐκαλοῦντο οὕτως οἱ κάτοικοι τῆς ἀκτῆς τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου, ἥτις καὶ Τ ρ ω γ λ ο δ υ τ ι κ ὴ γ ῆ ἐλέγετο. Οἱ ἄγριοι τῶν μερῶν ἐκείνων, καὶ ἰχθυοφάγοι λεγόμενοι, εἶχον τότε,

ὡς καὶ νῦν, κοινότητα γυναικῶν καὶ τέκνων (Στρβ. ΙΣΤ, 769. 794).

Τρῶγος (Πομπήϊος), ἐκ Γαλατικῆς οἰκογενείας, ἣν ὁ Πομπήϊος εἶχε πολιτογραφήσει εἰς τὴν Ῥώμην, σύγχρονος τοῦ Λιβίου, ἔγραψε λατινιστὶ παγκόσμιον ἱστορίαν εἰς 44 βιβλία ἀπὸ Νίνου μέχρι τῶν ἡμερῶν του, κατὰ πηγὰς Ἑλληνικάς, ἰδίως τοῦ Τιμαγένους καὶ τοῦ Κλειτάρχου. Τοῦ συγγράμματος τούτου περίληψις συνταχθεῖσα ὑπὸ Ἰουστίνου διατηρεῖται, καὶ μετεφράσθη εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικήν.

Τρωϊκὸς πόλεμος. Αἱ παραδόσεις περὶ τοῦ μεγάλου καὶ μακροῦ πολέμου, οὗ θέατρον ὑπῆρξεν ἡ Τρῳάς, ἔμειναν ζωηραὶ εἰς τὴν ἐνθύμησιν τῶν μετασχόντων αὐτοῦ κατοίκων τῶν διαφόρων χωρῶν τῆς μικρᾶς Ἀσίας, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπολλαπλασιάσθησαν βεβαίως καὶ ἐπλουτίσθησαν ὅτε, μετὰ 80 περίπου ἔτη, κατὰ τὰ ἱστορούμενα, οἱ Δωριεῖς κατῆλθον καὶ ἐκεῖ ὡς καὶ εἰς πᾶσαν τὴν νοτίαν Ἑλλάδα, ἔναυλα ἔτι ἔχοντες τὰ κατορθώματα τῶν πατέρων των καὶ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, ὧν πολλοὶ καὶ συγκατῆλθον μετ' αὐτῶν, ὡς Ἀχαιοὶ ὑπ' ἀρχηγοὺς Πελοπίδας, Ἴωνες ὑπὸ Νεστορίδας, Θεσσαλοί, Βοιωτοί, Λοκροί, Εὐβοεῖς, κτλ. Ἐκ τῶν νέων δ' ἐξηγητῶν, ἐξ ἐκείνων οἵτινες ζητοῦσι πάντοτε ἐξήγησίν τινα ἀφεστῶτες τῆς ἱστορικῆς, ὑπῆρξάν τινες διϊσχυρισθέντες ὅτι ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος ἦν οὐδὲν ἕτερον ἢ αὐτὴ ἡ εἰσβολὴ τῶν Δωριέων εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον μεταποιηθεῖσα. Τὰς παραδόσεις ἐκείνας λέγουσι πιθανὸν νὰ ἔψαλλον ῥαψῳδοὶ μεμονωμένως, καὶ εἶτα, ὡς ὑπολαμβάνεται, ὁ Ὅμηρος νὰ συνέρραψε καὶ συνηρμολόγησε τὰς ᾠδὰς αὐτῶν. Ἀλλὰ πολὺ πιθανώτερον, καὶ τῇ φύσει τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος συμφωνότερον φαίνεται, τῶν ἀρχαίων ἐκείνων διηγήσεων, αἵτινες ἔτι δὲν εἶχον ἀποσβεσθῆ, γνῶσιν ἔχων, μετὰ 350 ἔτη, ὡς πιστεύεται, ὁ μεγαλοφυέστερος τῶν ποιητῶν, νὰ συνέταξε κατ' αὐτὰς τὰ ἀθάνατα ἔπη του, ἅτινα ὅμως τότε διὰ τὴν σπάνιν, εἰ καὶ οὐχὶ ἐντελῆ ἔλλειψιν, πρακτικῶν τρόπων μεταδόσεως, κατεκερματίζοντο εἰς τὸ στόμα καὶ ὑπὸ τὴν λύραν τῶν ῥαψῳδῶν ὅσοι ἀποσπάσματα αὐτῶν ἔψαλλον, μέχρις οὗ ὁ Πεισίστρατος, μετὰ ἕτερα 300 ἔτη, συνέλεξε καὶ συνηρμολόγησεν αὐτὰ πάλιν. Βεβαίως δὲ δὲν περιέλαβεν εἰς τὰ ποιήματα ταῦτα πᾶν εἴ τι περὶ Τροίας ἱστορεῖτο καὶ ἐπιστεύετο, ὡς οὐδεὶς οὐδέποτε ποιητὴς θὰ ἔπραττεν, ὅτε μάλιστα ὁ Ὅμηρος πᾶσαν τὴν δρᾶσιν τῆς Ἰλιάδος του εἰς ὀλίγας μόνον ἡμέρας περιώρισε. Μετ' ἐκεῖνον δ' ἦλθον οἱ Κυκλικοὶ (ἴδ.), καὶ ἐπὶ τὰ ἴχνη του ἐλπίσαντες νὰ βαδίσωσι, πολλὰ ἐδοκίμασαν νὰ ψάλωσιν ἐκ τῶν ὑπ' ἐκείνου παραλειφθέντων. Ἀλλ' ὁ Ὅμηρος ἔμεινε διὰ τῶν αἰώνων τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ὁ ψάλτης. — Ὡς ἀφορμὴ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου θεωρεῖται ἡ ἁρπαγὴ τῆς Ἑλένης ὑπὸ τοῦ Πάριδος (ἴδ. Πάρις). Ἀλλ' ἡ παράδοσις, ἔτι περαιτέρω χωροῦσα, ἔτι ἀρχαιοτέραν αἰτίαν τοῦ πολέμου ἀνευρίσκει ἐν τοῖς γάμοις τοῦ Πηλέως καὶ τῆς Θέτιδος, τῶν γονέων τοῦ Ἀχιλέως, ἤτοι τοῦ ἥρωος τοῦ ὑπὲρ πάντων διαπρέψαντος ἐν Τρῳάδι, ὅτι δηλαδὴ ἡ Ἔρις, παρωργισμένη διότι μόνη ἐκ τῶν θεαινῶν δὲν εἶχε κληθῆ εἰς τὸν γάμον, ἔρριψεν εἰς τὴν τράπεζαν τῆς ἑστιάσεως μῆλον φέρον τὴν ἐπιγραφήν· «Ἡ καλὴ λαβέτω,» καὶ ἐκ τούτου διχόνοια προέκυψε μεταξὺ τῶν θεαινῶν Ἥρας, Ἀθηνᾶς καὶ Ἀφροδίτης, ἣν ἐξεδίκασεν ὁ Πάρις. Τοῦ μύθου τούτου τοῦ μήλου δὲν μνημονεύει ὁ Ὅμηρος, ἀλλὰ τῆς δίκης τοῦ Πάριδος ἀπαντᾶταί τις νύξις εἰς τὰ ἔπη του (Ἰλ. Ω, 25). Ὁ Μενέλαος, σύζυγος τῆς ἁρπαγείσης Ἑλένης, συνεννοήσει καὶ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀγαμέμνονος, ἀφ' οὗ περιῆλθε πάσας τὰς Ἑλληνικὰς χώρας καὶ περιεποίησεν εἰς ἑαυτὸν τὴν βοήθειαν τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν, ἐπεχείρησε, πρὸς ἐκδίκησιν, ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Τρῳάδος (Ὀδ. Φ, 115). Κατὰ μεταγενεστέραν διήγησιν ὑπεχρεώθησαν εἰς τὴν ἐκστρατείαν οἱ ἡγε-

μόνες δι' ὅρκου πρὸς τὸν Τυνδάρεων (ἴδ.), καὶ εἰς τὸ Ἡραῖον τοῦ Ἄργους ἐξελέγη ὁ Ἀγαμέμνων γενικὸς ἀρχηγὸς ὑπὸ τῶν συνελθόντων βασιλέων, ἢ ἐν γένει ἡ ὑπεροχὴ αὐτοῦ τὸν ἀνέδειξε τῶν ἄλλων ἀνώτερον (Θουκ. Α, 9). Ὁ στρατὸς συνῆλθεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Αὐλίδος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 203), συγκείμενος ἐξ 100,000 ἀνδρῶν καὶ 1186 πλοίων (Ἰλ. Β, 496, ἴδ. καὶ Θουκ. Α, 10). Οἱ πρώτιστοι τῶν ἡρώων αὐτοῦ ἦσαν ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ Μενέλαος, ὁ Ἀχιλλεὺς μετὰ τοῦ Πατρόκλου, Αἴας ὁ Σαλαμίνιος καὶ Αἴας ὁ Λοκρὸς, ὁ Τεῦκρος, ὁ Νέστωρ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀντιλόχου, ὁ Διομήδης, ὁ Ὀδυσσεὺς, ὁ Ἰδομενεὺς (ἴδ. τὰ διάφορα ὀνόματα). Πρὸ τοῦ ἀπόπλου ὁ Ἀγαμέμνων ἔλαβε χρησμὸν τῶν Δελφῶν, ὅτι τὸ Ἴλιον θὰ πέσῃ ὅταν διαφωνήσωσιν οἱ ἐπισημότεροι τῶν Ἑλλήνων (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 77)· ἐν Αὐλίδι δὲ τῷ ἐμάντευσεν ὁ οἰωνοσκόπος Κάλχας, ἐκ διοσημίας τινὸς ἥτις τῷ ἐπεφάνη ὑπὸ σχῆμα δράκοντος, ὅτι μετὰ δέκα μόνον ἔτη θὰ ἐκυρίευον τὴν πόλιν. (Ἰλ. Β, 300). Ἄλλο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐπίσημον ἐπεισόδιον τῆς ἐν Αὐλίδι διαμονῆς ἦν ἡ θυσία τῆς Ἰφιγενείας (ἴδ.), ἧς ὅμως δὲν μνημονεύει ὁ Ὅμηρος. Καθ' ὁδὸν ἐγκατελείφθη εἰς τὴν Λῆμνον ὁ Φιλοκτήτης (ἴδ.), μετὰ δὲ τὴν ἄφιξιν, πρῶτος εἰς τὴν τρωϊκὴν παραλίαν ἐφονεύθη ὁ Πρωτεσίλαος (ἴδ.). Οἱ δὲ Κυκλικοὶ ποιηταὶ διηγοῦνται ὅτι οἱ Ἕλληνες προσωρμίσθησαν τὸ πρῶτον εἰς Τευθρανίαν, ἐκλαβόντες αὐτὴν ἀντὶ τῆς Τρωάδος, καὶ ἐπολέμησαν ἐκεῖ μετὰ τοῦ Τηλέφου· εἶτα δὲ, ὑπὸ τρικυμίας πρὸς τὰς Ἑλληνικὰς ἀκτὰς αὖθις διασπαρέντες, ἐπέστρεψαν ἐκ δευτέρου εἰς τὴν Τρωάδα, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Τηλέφου τὴν ὁδηγίαν. Οἱ Ἀχαιοὶ ἐστρατοπέδευσαν πρὸ τῆς Τροίας, καὶ ὁ Μενέλαος εἰσῆλθε μετὰ τοῦ Ὀδυσσέως εἰς τὴν πόλιν ἵνα ζητήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τῆς Ἑλένης, ἀλλ' εἰς μάτην (Ἰλ. Γ. 205. Λ, 139) ὥστε ἠναγκάσθησαν ν' ἀποφασίσωσι μακρὰν πολιορκίαν. Ἐπειδὴ ὅμως, ἐλλείψει τροφίμων, ἠναγκάζοντο νὰ ἐκπέμπωσι πολλὰ πρὸς λῃλασίαν ἀποσπάσματα εἰς τὴν περίχωρον, προσέτι καὶ εἰς τὴν ἀπέναντι κειμένην χερσόνησον νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς γεωργίαν, ἵνα ἔχωσι τὰ πρὸς τὸ ζῆν (Θουκ. Α, 11), διὰ τοῦτο δὲν ἠδύναντο νὰ ἔχωσι τὰς δυνάμεις των ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ ἦσαν ἠναγκασμένοι ἐννέα ὅλα ἔτη νὰ μείνωσιν ἐκεῖ ἐστρατοπεδευμένοι. Εἶχον δὲ καὶ οἱ Τρῶες ἀνδρείους πολεμιστὰς, πρὸ πάντων Ἕκτορα, τὸν ἀρχηγὸν ὅλου των τοῦ στρατοῦ, καὶ μεταξὺ τῶν συμμάχων αὐτῶν τὸν Αἰνείαν, τὸν Σαρπηδόνα, τὸν Γλαῦκον κ. ἄ. Ὁ Ἀγαμέμνων ὡς λόγον τῆς τοιαύτης παρατάσεως τῆς πολιορκίας δὲν ἔβλεπε τὸ πλῆθος τῶν Τρώων (Ἰλ. Β, 110), ἀποτελούντων μόλις τὸ δέκατον τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ἀλλὰ τῶν συμμάχων τὸ πλῆθος. Ἡ δὲ κατάκτησις κατωρθώθη μόνον τὸ δέκατον ἔτος.—Μέρος τῶν συμβάντων τούτων περιέχει ἡ Ἰλιάς. Χρύσης, ὁ υἱὸς τοῦ Ἄρδυος, ἀδελφὸς τοῦ Βρύσσου, τοῦ ἐν Χρύσῃ Ἀπόλλωνος ἱερεὺς, ἦλθεν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν στρατόπεδον νὰ ζητήσῃ νὰ τῷ ἀποδοθῇ ἡ θυγάτηρ του Χρυσηΐς (Ἀστυνόμη), ἣν εἶχεν ὁ Ἀγαμέμνων αἰχμάλωτον. Ἀλλ' ὁ Ἀγαμέμνων, μὴ ἀποβλέψας οὐδ' εἰς τὸ ἱερατικὸν τοῦ Χρύσου ἀξίωμα, οὐδ' εἰς ἣν ἔφερε στολὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, τὸν ἀπέβαλε, καὶ ὀργισθεὶς ὁ θεὸς, ἔπεμψε νόσον ὀλεθρίαν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στρατόν. Ὁ Ἀχιλλεὺς συνεκάλεσε τότε εἰς ἀγορὰν (συνέλευσιν) τοὺς Ἀχαιοὺς, καὶ ἐκεῖ ὁ Κάλχας ἀπεφήνατο περὶ τῆς αἰτίας τοῦ κακοῦ, καὶ ὅτι ἡ Χρυσηῒς ἔπρεπε ν' ἀποδοθῇ ἄνευ λύτρων· ὁ δ' Ἀγαμέμνων, δυσαρεστούμενος διὰ τῆς Χρυσηΐδος τὴν στέρησιν, καὶ τὸν Ἀχιλλέα θεωρῶν ὡς παραίτιον τοῦ ἐπεισοδίου, ἦλθε πρὸς αὐτὸν εἰς διάστασιν καὶ εἰς ἔριν, καὶ ἐκήρυξεν ὅτι θ' ἀποδώσῃ μὲν τὴν Χρυσηΐδα, ὃ καὶ ἀμέσως ἔπραξε (Ἰλ. Α, 308), ἀλλὰ θ' ἀπεζημιοῦτο λαμβάνων παρὰ τοῦ Ἀχιλλέως τὴν ἀγαπητὴν ἐκείνου δούλην, τὴν Βρυσηΐδα, (ἴδ. Ἀχιλλεύς)· ὅτε δὲ καὶ ἐξετέλεσε τὴν

ἀπειλὴν ταύτην, ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπεσύρθη ὀργιζόμενος ἀπὸ τοῦ πολέμου, ὁ δὲ Ζεὺς ὑπεσχέθη τῇ Θέτιδι νὰ ἐπικρεμάσῃ δυστυχίας εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς μέχρις οὗ ὁ Ἀχιλλεὺς ἱκανοποιηθῇ ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος (Ἰλ. Α). Ἔκτοτε οἱ Τρῶες, οἵτινες, ἐν ὅσῳ παρῆν ὁ Ἀχιλλεύς, ἔμενον ὀπίσω τῶν τειχῶν των, ἅμα ἀπεσύρθη ἐκεῖνος, κατῆλθον εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, Ὄνειρος ἐκ Διὸς πεμφθείς, καὶ νίκην ὑποσχόμενος, ἔπεισε τὸν Ἀγαμέμνονα νὰ ὁρίσῃ τὴν ἐπαύριον ὡς ἡμέραν μάχης (Ἰλ. Β)· ἀλλ' ἀντὶ ταύτης, συνομολογοῦσιν εἰρήνην οἱ Ἀχαιοὶ καὶ οἱ Τρῶες, καὶ ἀποφασίζεται νὰ μονομαχήσωσιν ὁ Μενέλαος καὶ ὁ Πάρις ὑπὲρ τῆς κτήσεως τῆς Ἑλένης καὶ τῶν ἁρπαγέντων θησαυρῶν. Ὁ Πάρις νικᾶται, ἀλλ' ἡ Ἀφροδίτη σώζει αὐτὸν ἀπὸ τοῦ κινδύνου τοῦ θανάτου (Ἰλ. Γ). Ἐν ᾧ ὅμως ὁ Ἀγαμέμνων ἀπαιτεῖ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς συνθήκης, ὁ Πανδάρεως ἐπιόρκως τοξεύσας κατὰ τοῦ Μενελάου, ἐξεγείρει νέαν συμπλοκήν, εἰς ἣν κυρίως διεκρίθη ὁ Διομήδης. Ἔληξε δ' ἡ ἡμέρα ἐκείνη διὰ μονομαχίας μεταξὺ Αἴαντος καὶ Ἕκτορος. Τῇ ἐπιούσῃ ἐπῆλθεν ἀνακωχὴ πρὸς κήδευσιν τῶν νεκρῶν, τῇ δὲ μετὰ ταῦτα περιετείχισαν καὶ περιετάφρωσαν τὸ στρατόπεδόν των οἱ Ἀχαιοὶ (Ἰλ. Γ-Η). Ταῦτα δὲ συνέβησαν, ἀπ' ἐναντίας πάσης ἱστορικῆς πιθανότητος, κατὰ τὸ 10ον ἔτος τοῦ πολέμου (Θουκ. Α, 11). Ἔκτοτε δ' ἀνενεώθη ὁ πόλεμος, διὰ τοὺς Ἕλληνας ἀνεπιτυχῶς (Ἰλ. Θ), καὶ ὁ μὲν Ἀγαμέμνων προτείνει τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιστροφήν, ὁ δὲ Νέστωρ συμβουλεύει τὴν συνδιαλλαγὴν μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως· ἀλλὰ πρέσβεις πρὸς αὐτὸν πεμφθέντες οὐδὲν κατορθοῦσι (Ἰλ. Ι). Διὰ νυκτὸς κατασκοπεύουσιν ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Διομήδης (Δολώνεια. Ἴδ. Διομήδης) (Ἰλ. Κ). Τῇ ἐπιούσῃ δ' οἱ πρώτιστοι τῶν Ἑλλήνων πολεμισταί, ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ Διομήδης, τραυματίζονται εἰς τὴν μάχην, καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς ἀποδιώκει ὁ Ἕκτωρ μέχρι τῶν χαρακωμάτων αὐτῶν, ὧν τὴν πύλην θραύει διὰ μεγίστου λίθου, ἀνοίγων εἰς τοὺς Τρῶας τὴν ὁδὸν πρὸς τὰς ναῦς (Ἰλ. Λ, 12), αἵτινες ἑπομένως δὲν ἦσαν βεβαίως προσωρμισμέναι πολὺ μακράν.—Ἐπὶ μικρὸν ὁ Ποσειδῶν δίδωσιν ἄλλην τροπὴν εἰς τὸν πόλεμον, ἀλλ' εἶτα πάλιν ἀποκρούει ὁ Ἕκτωρ τοὺς Ἕλληνας, καὶ προτίθεται νὰ πυρπολήσῃ τὰ πλοῖα, ὅτε, ἀπέναντι τοῦ μεγάλου κινδύνου, ὁ Πάτροκλος, ἀδείᾳ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐνδυθεὶς τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ, κατῆλθεν εἰς τὴν μάχην, ἀπέκρουσε τοὺς Τρῶας, φονεύσας τὸν Σαρπηδόνα καὶ ἄλλους πολλούς, καὶ τέλος φονεύεται καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος (Ἰλ. Ν—Π). Ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς διὰ τοὺς Ἀχαιοὺς δυστυχεστέρας μάχας, ὁ ποιητής, ὑπαγορεύσει πατριωτικοῦ αἰσθήματος, ἀπαριθμεῖ περισσοτέρους Τρῶας ἢ Ἕλληνας φονευθέντας. Τὰ δὲ περαιτέρω, μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἕκτορος μεθ' ὃν λήγει ἡ Ἰλιάς, ἴδε εἰς τὴν λέξιν Ἀχιλλεύς. Ὀλίγον μετὰ τὸν Ἕκτορα ἐφονεύθη καὶ ὁ Ἀχιλλεύς, καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐκ τῶν ἡρώων. Ὁ Σαλαμίνιος Αἴας (ἴδ.) ηὐτοκτόνησεν ἕνεκα τῆς ἔριδος περὶ τῶν ὅπλων τοῦ Ἀχιλλέως. Εὐθὺς μετὰ τοῦ Ἕκτορος τὸν θάνατον ἔρχονται, κατὰ τὸν Κυκλικὸν Ἀρκτῖνον, αἱ Ἀμαζόνες εἰς βοήθειαν τῶν Τρώων· ἀλλὰ τὴν βασίλισσαν αὐτῶν Πενθησίλειαν φονεύει ὁ Ἀχιλλεύς. Εἶτα ἔρχεται ὁ Μέμνων ἐξ Αἰθιοπίας, φονεύει τὸν Ἀντίλοχον, καὶ θανατοῦται ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, ὅστις καὶ αὐτὸς φονεύεται ὑπὸ τοῦ Πάριδος. Διηγοῦνται δ' οἱ Κυκλικοὶ καὶ τὰ περαιτέρω συμβάντα μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως τὸν θάνατον, τὰ ἐπαγαγόντα τῆς Τροίας τὴν πτῶσιν. Ἡ Τρωὰς δὲν ἠδύνατο νὰ κυριευθῇ ἐν ὅσῳ εἶχε τὸ σῶζον αὐτὴν Παλλάδιον ἐντὸς τῶν τειχῶν της, δι' ὃ καὶ ἥρπασαν αὐτὸ ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Διομήδης (ἴδ. Παλλάδιον). Προσέτι δ' ἀπῃτεῖτο πρὸς ἅλωσιν τῆς πόλεως καὶ ἡ παρουσία τῶν Ἡρακλείων βελῶν, ἃ εἶχεν ὁ Φιλοκτήτης, καὶ προσέτι καὶ ἡ τοῦ Νεοπτολέμου,

τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀχιλλέως. Δι' ὃ καὶ ἐκεῖνα καὶ οὗτος προσεκομίσθησαν (ἴδ. Νεοπτόλεμος, Φιλοκτήτης). Ἥρως ὡς ὁ πατήρ του ἀνεδείχθη καὶ ὁ Νεοπτόλεμος, καὶ τὸ πρώτιστον αὐτοῦ κατόρθωμα ἦν ὅτι ἐφόνευσε τὸν Ἡρακλείδην Εὐρύπυλον (ἴδ.). Ὁ δὲ Φιλοκτήτης κατετόξευσε τὸν Πάριν. Τὰ τείχη ὅμως τῆς πόλεως δὲν ἠδύναντο νὰ κυριευθῶσι διὰ βίας, καὶ ἀπητεῖτο εἰς δόλον καταφυγή. Ὁ Ἐπειὸς τότε, συμβουλῇ τῆς Ἀθηνᾶς, κατεσκεύασε μέγαν ξύλινον (δούριον) ἵππον„ εἰς οὗ τὴν κοιλίαν ἐκρύβησαν ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ἄλλοι συμπολεμισταί του. Ὁ μῦθος οὗτος προέκυψε πιθανῶς ἐκ τοῦ ὅτι ἡ Τροία ἐκυριεύθη διὰ ξυλίνων ὅπλων, τῶν πλοίων. Οἱ Ἕλληνες, διὰ στρατηγήματος προσποιηθέντες ἀπόπλουν, ἀφῆκαν τὸν ἵππον τοῦτον ὀπίσω, εἰς τὸ στρατόπεδον. Καὶ συνεβούλευσαν μέν τινες τῶν Τρώων τὴν καταστροφὴν αὐτοῦ (ἴδ. Λαοκόων), οὐχ ἧττον ὅμως εἰσήχθη εἰς τὴν πόλιν ἵνα ἀνατεθῇ τοῖς θεοῖς. Τότε διὰ νυκτὸς ἐξῆλθον οἱ ἥρωες τῆς κρύπτης αὐτῶν, ὁ λοιπὸς στρατὸς ὀπίσω τῆς Τενέδου κρυπτόμενος, εἰδοποιήθη διὰ πυρᾶς καὶ ἐπέστρεψε, καὶ οὕτως ἐκυριεύθη τὸ Ἴλιον καὶ κατεστράφη· οἱ πλεῖστοι τῶν κατοίκων ἐθανατώθησαν, ἢ ἀπήχθησαν δοῦλοι (Ὀδ. Θ, 49. Λ, 506). — Διὰ μακρῶν διηγεῖται τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως ὁ Βιργίλιος κατὰ τοὺς Κυκλικούς. Εἰς ταύτας δὲ τὰς μεθομηρικὰς διηγήσεις μέγα ἔχει μέρος ὁ Σίνων, υἱὸς τοῦ Αἰσίμου ἢ Σισύφου, συγγενὴς τοῦ Ὀδυσσέως. Ἑκουσίως, ἀφ' οὗ οἱ Ἕλληνες ἀνεχώρησαν, συλλαμβάνεται οὗτος ὑπὸ τῶν Τρώων, καὶ ἐξαπατᾷ αὐτούς, ψευδῶς διηγούμενος ὅτι ἦν φυγὰς ἐκ τῶν καταδρομῶν τοῦ Ὀδυσσέως, ὅστις ἤθελε νὰ τὸν προσφέρῃ θυσίαν. Ἐρωτηθεὶς δ' ὑπὸ τῶν Τρώων περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ δουρίου ἵππου, εἶπεν ὅτι αὐτὸς ἐστήθη πρὸς ἐξιλέωσιν διὰ τὴν ἁρπαγὴν τοῦ Παλλαδίου, καὶ εἰς τοὺς Τρῶας θὰ ἔφερεν ὄλεθρον ἂν τὸν ἔβλαπτον, ἂν δ' εἰσῆγον αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν, ἡ Ἀσία θὰ ἐνίκα τὴν Εὐρώπην. Οἱ Τρῶες ἑπομένως εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τὴν νύκτα ὁ Σίμων ἀνοίξας τὴν θύραν του, ἐκάλεσε διὰ σημείου τὸν ἑλληνικὸν στρατόν. Περὶ τῆς τύχης τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῶν Τρώων ἴδ. Πρίαμος· περὶ δὲ τῶν λοιπῶν Τρώων, ἴδ. Αἰνείας. Μετὰ τὴν ἅλωσιν, κατὰ τὴν αὐτὴν ἑσπέραν, ἐναντίον τῶν εἰθισμένων, συνεκάλεσεν ὁ Ἀγαμέμνων ἀγορὰν τοῦ λαοῦ. Οἱ Ἀχαιοὶ ἦσαν ἐν μέθῃ, οἱ δὲ δύο Ἀτρεῖδαι διεφώνησαν, διότι ὁ μὲν Μενέλαος ἤθελεν εὐθὺς ν' ἀπέλθωσιν, ὁ δ' Ἀγαμέμνων νὰ διαμείνωσι μέχρις οὗ διὰ θυσιῶν ἐξιλεώσωσι τὴν Ἀθηνᾶν, παρωργισμένην διὰ τῆς Τροίας τὴν ἅλωσιν (ἴδ. Αἴας). Ἑπομένως διῃρέθη καὶ ὁ στρατός, καὶ οἱ μὲν παρέμειναν μετὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος, οἱ δὲ ἀπῆλθον τὴν ἐπαύριον ἀπὸ πρωΐας μετὰ τοῦ Μενελάου, τοῦ Ὀδυσσέως, τοῦ Νέστορος καὶ ἄλλων. Ὁ Νέστωρ, ὁ Διομήδης, ὁ Νεοπτόλεμος, ὁ Φιλοκτήτης, ὁ Ἰδομενεὺς ἐπανῆλθον ἄνευ δυσκολίας εἰς τὰς οἰκίας των (Ὀμ. Ὀδ. Γ, 130). Αἴας ὁ Λοκρὸς ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ πλοῦ, ὁ δ' Ἀγαμέμνων (ἴδ.) μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του. Ὁ δὲ Μενέλαος καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπανέκαμψαν μόνον μετὰ πολυετῆ πλοῦν. Διὰ παραστάσεως τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ἐκόσμησεν ὁ Πολύκλειτος τὴν ζωοφόρον τοῦ παρὰ τῷ Ἄργει Ἡραίου (Παυσ. Β, 17), ἧς ὀλίγιστα διατηροῦνται συντρίμματα ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Ἄργους.

Τρωΐλος, υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης (Ἡμ. Ἰλ. Ω, 257)· κατ' ἄλλους υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, φονευθεὶς εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως (Ἀπλλδ. Γ, 12).

Τρώς, 1) υἱὸς τοῦ Ἐριχθονίου καὶ τῆς Ἀστυόχης, θυγατρὸς τοῦ Σιμόεντος, ἔγγονος τοῦ Δαρδάνου (Ἀπλλδ. Γ. 11, 2)· ἤ, κατ' ἄλλους, υἱὸς Καλλιρρόης, θυγατρὸς τοῦ Σκαμάνδρου (Διον. Ἁλκ.). Διεδέχθη καὶ μετωνόμασε Τροίαν τὸ ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ βασί-

λειον τοῦ πατρός του. Υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ὁ Ἶλος, ὁ Ἀσσάρακος, ὁ Γανυμήδης, καὶ θυγάτηρ ἡ Κλεοπάτρα (Ἰλ. Γ, 230). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀλάστορος ἐκ Τροίας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως (Ἰλ. Υ, 462).

Τρώτιλον, χωρίον ἐν Σικελίᾳ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Συρακουσῶν εἰς Λεοντίνους (Θουκ. ΣΤ, 6). Τινὲς ἐξέλαβον αὐτὸ λελανθασμένον, ἀντὶ Τράγιλος, ὁ εἷς τῶν λιμένων τῶν Συρακουσῶν

Τύανα (τὰ), ἀρχαία πόλις τῆς Καππαδοκίας, εἰς τὰ νότια αὐτῆς κειμένη, κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ταύρου, πρὸς τοῖς στενοῖς τῆς Κιλικίας, ἐπὶ τοῦ λεγομένου «Χώματος τῆς Σεμιράμιδος» (Στρβ. ΙΒ, 537), ὀχυρὰ ὡς ἐκ τῆς θέσεως καὶ στερεῶς τετειχισμένη, ὑφ' Ἑλλήνων δὲ κατὰ τοὺς μετὰ ταῦτα χρόνους κατοικουμένη, καὶ πατρὶς τοῦ φιλοσόφου ἢ θαυματουργοῦ Ἀπολλωνίου, ὅστις καὶ μετὰ θάνατον ἐκεῖ ἐλατρεύετο. Εἶτα ἐκλήθη Εὐσέβεια (Plin. VI, 3, 3). Νῦν τουρκιστὶ Κὶς ἢ Κιλὶς-Ἰσάρ.

Τυανῖτις (ἡ), ἡ παρὰ τὰ Τύανα χώρα τῆς νοτίας Καππαδοκίας.

Τυδεύς, υἱὸς τοῦ Οἰνέως καὶ τῆς Περιβίας (ἢ Γόργης, ἢ Ἀλθαίας), ἔφυγεν ἐκ Καλυδῶνος, διότι εἰς τὴν θήραν ἐφόνευσεν ἐγγύτατόν του τινὰ συγγενῆ, τὸν ἀδελφὸν τοῦ πατρός του Μέλανα, ἢ Λυκοπέα ἢ Ἀλκάθιον, ἢ τοὺς υἱοὺς τοῦ Μέλανος, ἐπαναστατήσαντας κατὰ τοῦ Οἰνέως, ἢ τὸν ἴδιον ἀδελφόν του Ὠλενίαν ἢ Μελάνιππον, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ Ἄργος, πρὸς τὸν Ἄδραστον, δόντα αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Δηϊπύλην, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱὸν τὸν Διομήδην. Μετὰ τοῦ Ἀδράστου καὶ τοῦ Πολυνείκους συνεξεστράτευσεν εἰς Θήβας, καὶ ὑπὲρ πάντας διεκρίθη δι' ἀνδρίας, ἀλλὰ καὶ δι' ἀγριότητος. Μόνος ἐφόνευσε 50 Θηβαίους ἐνεδρεύσαντας κατ' αὐτοῦ· μόνον δ' ἀφῆκε νὰ ἐκφύγῃ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν Μαίωνα, τὸν υἱὸν τοῦ Αἵμωνος (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 390). Ὅτε ὁ Τυδεὺς ἐτρώθη θανατηφόρως, ἐπεφάνη ἡ Ἀθηνᾶ ἵνα καταστήσῃ αὐτὸν ἀθάνατον. Ἀλλ' ὁ Ἀμφιάραος, ὅστις τὸν ἐμίσει, ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν τοῦ τρώσαντος αὐτὸν Μελανίππου τοῦ Θηβαίου, καὶ τῷ τὴν ἔφερεν· ὁ δὲ Τυδεύς, σχίσας τὴν κεφαλὴν κατέφαγε τὸν ἐγκέφαλον, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, φρίξασα διὰ τὴν ἀγριότητα αὐτοῦ, δὲν τῷ ἔδωκε τὴν ἀθανασίαν. Τὸν ἐνεταφίασε δὲ ὁ Μαίων (ἴδ. Ἄδραστος).

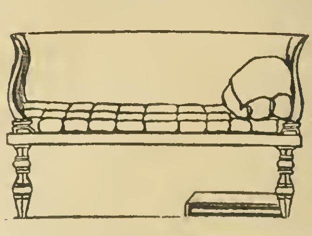
Τύκα, δωρικῶς ἀντὶ Τύχη.

Τύκος ἢ Τύχος (ὁ), εἶδος γλυφίου διὰ τὴν τῶν λίθων πελέκησιν (Εὐριπ. Ἡρακλ. 945. Τρωάδ. 341.—Πολυδ.), ἐξ ἑνὸς ὀξὺς

πρὸς ξέσιν τῶν λίθων, ἀφ' ἑτέρου ἔχων σχῆμα ῥαμφοειδὲς (Ἀρστφ. Ὀρν. 1138, Σχλ.), οἷον τὸ εὑρεθὲν μετ' ἄλλων ἐργαλείων ἐν Πομπηΐᾳ.

Τύλη καὶ τύλος (ὁ), πᾶσα ἐξόγκωσις, μάλιστα ἐπὶ τοῦ δέρματος· ἰδίως ἡ προεξοχὴ

τοῦ νώτου τῆς καμήλου· προσέτι δὲ ἡ ἐπὶ τῆς κλίνης ἐρίοις πεπληρωμένη στρωμνὴ ἢ

προσκεφάλαιον, ώς έπὶ τῆς ἀνωτέρω κατ' εἰκόνα ἐκ Πομπηΐας.

Τύλος, νῆσος ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ, πρὸς βορρᾶν, τῆς Ἀραβίας ἀπέναντι, περίμετρον ἔχουσα 23 γεωγραφικῶν μιλίων, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, περίφημος διὰ τὴν ἁλίευσιν μαργαριτῶν. Νῦν Βεχαρίμα.

Τυμβαύλης, ὁ τὰ ἐπικήδεια μέλη αὐλῶν εἰς τὰς ἐκφορὰς (Γαλην.).

Τύμβος, ἐκ τοῦ τ ύ φ ω, καίω βαθμηδὸν (Ἡσύχ.)· τὸ μέρος ἔνθα ἐκαίετο νεκροῦ σῶμα, καὶ εἶτα ἐσωρεύοντο ἐπ' αὐτοῦ χῶμα καὶ λίθοι, κατὰ τὸ ἀρχαιότατον καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ ἔθος, ὥστε «τύμβον ποιεῖν» ἢ «τύμβον χεῖν», ἀντὶ τοῦ θάπτειν (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 584. Μ, 14. Ω, 81.—Ἡρδ.). Τοιοῦτος ὁ σωζόμενος τύμβος ἢ σωρὸς τῶν πεσόντων ἐν Μ α ρ α θ ῶ ν ι. Πολλάκις καὶ στήλη ἐφιστᾶτο ἐπὶ τοῦ τύμβου, ὡς, ἐκ τοιχογραφίας τῆς Π ο μ π η ΐ α ς, ὁ μᾶλλον ἐμβληματικῶς ἢ κατὰ τὸ ἀληθὲς σχῆμά του παριστώμενος τύμβος τοῦ Ἀδώνιδος.

Τύμνης, πατὴρ τοῦ Ἱστιαίου, ἡγεμόνος τῶν Τερμέρων ἐν Καρίᾳ (Ἡρδ. Ε, 37).

Τύμπανον, ὄργανόν τι μουσικὸν ἢ κρότον ποιοῦν, ξύλινον ἢ μετάλλινον, ἡμισφαιροειδῶς κοῖλον, ἄνω ἔχον τεταμένον δέρμα ἠχητικὸν, διὰ ῥάβδων κρουόμενον, δι' ὃ καὶ ὁ Φ α ῖ δ ρ ο ς (III, 20) οἰκτείρει τὸν δυστυχῆ ὄνον, ὅστις καὶ μετὰ θάνατον (ὅτε τὸ δέρμα του ἐχρησίμευσεν εἰς κατασκυὴν τυμπάνου) οὐχ

ἧττον ἐξυλοκοπεῖτο ἢ ἐπὶ τῆς ζωῆς του. Οὕτω τ υ μ π α ν ί ζ ε ι ν καὶ ἀποτυμπανίζειν ἐλέγετο τὸ δέρειν, μέχρι θανάτου πολλάκις, διὰ ξύλων τῆς καταδίκης. Τοῦ σχήματος δὲ τοῦ τυμπάνου ἀπόδειξις καὶ τὸ ὄνομα Τ υ μ π ά ν ι ο ν, ὅ, κατὰ Πλίνιον (IX, 44), ἀπεδίδετο εἰς μαργαρίτας ἐπιπέδους ἐξ ἑνὸς, ἡμισφαιρικοὺς ἐξ ἑτέρου. Ἀλλὰ καὶ ἁπλούστερον σχῆμα ἐδόθη εἰς τὸ ὄργανον τοῦτο, ξυλίνου κρίκου, ἔχοντος ἐπὶ μιᾶς ἐπιφανείας ἐπιτεταμένον τὸ δέρμα, κατὰ δὲ τὴν περιφέρειαν μετάλλια ἠχοῦντα ὅταν ἐκινοῦντο, ὡς ἡ ἐκ δακτυλιολίθου εἰκών. Ταῦτα ἔπαιζον τυμπανί-

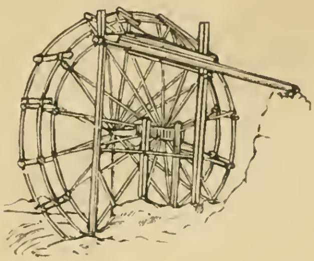

στριαι, εἰς βακχικὰς μάλιστα πανηγύρεις (Εὐρ. Βάχ. 124), προσᾴδουσαι καὶ προσορχούμεναι, ἢ ἱερεῖς τῆς Κυβέλης ἀγύρται, δι' ὃ καὶ τ υ μ π α ν ι σ τ ή ς, τ υ μ π α ν ο τ ρ ί β η ς (Plaut. Pruc. II, 7, 60) ἦσαν λέξεις μᾶλλον χλευαστικαὶ, καὶ περιφρονητικαί. Τὸ τοιούτου σχήματος τύμπανον ἔπαιζον οὐχὶ διὰ ῥάβδων ἀλλὰ διὰ τῶν δακτύλων. Ὡς ἠχητικὴν, ὠνόμαζον οἱ ἰατροὶ τ ύ μ π α ν ο ν καὶ τὴν ἐν τῷ ὠτὶ ἀκουστικὴν μεμβράναν. Ἐπὶ Ῥωμαίων δὲ καὶ τὸν πλήρη, μονόξυ-

λον τροχὸν, (τὸν ἄνευ ἀκτίνων) καὶ τέλος καὶ τροχοειδὲς μηχάνημα, οὗ ὁ τροχὸς ἐκινεῖτο δι' ἀνθρώπων βαινόντων ἐντὸς αὐτοῦ, ὡς τὸ κατωτέρω ἐξ ἀναγλύφου, δι' ἄρσιν βαρέων

ἀντικειμένων, καὶ οἷα ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς χώραις εἰσὶν ἔτι καὶ νῦν πολλαχοῦ ἐν χρήσει.

Τύμφη, μία τῶν προεκβολῶν τῶν Κεραυνίων ὀρέων, συνεχομένη μετὰ τοῦ Λάκμονος, νοτίως τοῦ ποταμοῦ Ἀώου, πλουσία εἰς δάση καὶ ῥύακας. Κατ' αὐτὴν Τ υ μ φ α ί α ἐλέγετο ἡ περίχωρος, ἀποτελοῦσα τὴν βορειανατολικὴν γωνίαν τῆς Ἠπείρου (Ἀρρ. Α, 7.—Στρβ. Ζ, 325). Νῦν Ζαγόρι.

Τυμφρηστὸς, ἡ, ἴσως ὀρθότερον, Τ υ φ ρ η σ τ ὸ ς (Στφ. Βυζ.), ὄρος συνδέον τὴν Οἴτην καὶ τὸν Πίνδον ἐν Θεσσαλίᾳ, καὶ περιέχον τὰς πηγὰς τοῦ Σπερχειοῦ. Ὑψοῦται δ' ἀποτόμως καὶ πυραμιδοειδῶς μέχρι 2320 μέτρων (Στρβ. Θ, 433).Νῦν Βελοῦχι.

Τυνδάρεως, υἱὸς τοῦ Περιήρους καὶ τῆς Γοργοφόνης, ἀδελφὸς τοῦ Ἀφαρέως, Λευκίππου, Ἰκαρίου, καὶ τῆς Ἀρήνης(Ἀπλλ. Α, 9, 5), ἢ ἔγγονος τοῦ Περιήρους,υἱὸς τοῦ Οἰβάλου καὶ τῆς Βατείας, ἀδελφὸς τοῦ Ἱπποκόοντος καὶ τοῦ Ἰκαρίωνος, (Ἀπλλδ. Γ, 10, 4). Διωχθεὶς ἐκ Σπάρτης ὑπὸ τοῦ Ἱπποκόοντος, ἔφυγε μετὰ τοῦ Ἰκαρίου ἢ Ἰκαρίωνος εἰς Αἰτωλίαν, πρὸς τὸν Θέστιον, καὶ ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Λήδαν. Μετὰ ταῦτα ὁ Ἡρακλῆς τὸν ἀποκατέστησε πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Σπάρτης. Ἐκ τῆς Λήδας εἶχε θυγατέρας τὴν Τιμάνδραν, τὴν Κλυταιμνήστραν(γυναῖκα τοῦ Ἀγαμέμνονος) καὶ τὴν Φιλονόην. Ἡ Ἑλένη ἐλέγετο τέκνον τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λήδας, ὡς καὶ ἐκ τῶν Διοσκούρων, οἵτινες ἀμφότεροι λέγονται Τυνδαρίδαι, μόνον ὁ Πολυδεύκης, ἐν ᾧ ὁ Κάστωρ ἦν υἱὸς τοῦ Τυνδάρεω καὶ τῆς Λήδας. Ὅτε πολλοὶ μνηστῆρες ἐζήτουν τῆς Ἑλένης τὴν χεῖρα, ὁ Τυνδάρεως, συμβουλῇ τοῦ Ὀδυσσέως, τοῖς ἐπέβαλε τὸν ὅρκον, ὅτι οὐ μόνον δὲν θέλουσι βλάψει τὸν ὑπ' αὐτῆς ἐκλεχθησόμενον, ἀλλ' ὅτι ἐξ ἐναντίας θέλουσιν ὑπερασπίσει αὐτὸν κατὰ πάσης προσβολῆς. Οὕτως εὑρέθησαν ὑποχρεωμένοι, μετὰ τὴν ἁρπαγὴν τῆς Ἑλένης, νὰ συνεκστρατεύσωσιν εἰς τὴν Τροίαν. Εὐγνωμονῶν δὲ διὰ τὴν συμβουλὴν ταύτην, ἐμεσίτευσεν ὁ Τυνδάρεως ὅπως ὁ Ἰκάριος τῷ δώσῃ τὴν χεῖρα τῆς θυγατρός του Πηνελόπης. Τῶν Διοσκούρων δὲ καταριθμηθέντων μετὰ τῶν θεῶν, παρέδωκεν ὁ Τυνδάρεως τὸν θρόνον τῆς Σπάρτης εἰς τὸν γαμβρόν του Μενέλαον. Ἐν Σπάρτῃ ἐδείκνυτο ὁ τάφος αὐτοῦ.

Τυνδαρίδαι, ἴδ. Τ υ ν δ ά ρ ε ω ς.

Τυνδαρὶς ἢ Τ υ ν δ ά ρ ι ο ν, πόλις εἰς τὴν βορείαν παραλίαν τῆς Σικελίας, ἔχουσα ὁμώνυμον ἀκρωτήριον καὶ λιμένα. Ἱδρύθη δ' ἐπὶ Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου ὑφ' Ἑλλήνων Μεσσηνίων καὶ Λοκρῶν τῶν ἐν Ἰταλίᾳ. Μεταγενεστέρως κατεποντίσθη μέρος τῆς πόλεως, καὶ τοῦτο ἐπέφερε τὴν παρακμὴν αὐτῆς(Πολβ. Α, 25.— Liv. XXVI, 7. — Cic. Verr. Υ, 47). Νῦν Ἁγ. Μαρία Τυνδάρου.

Τύνης καὶ Τ ύ ν ι ς (ἡ καὶ ὁ), πόλις ὀχυρὰ τῆς Ζευγιτανίας ἐν Ἀφρικῇ, εἰς ἀπόστασιν 10 μιλίων νοτιοδυτικῶς τῆς Καρχηδόνος,κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Κατάδα, οὗ ὅμως σήμερον οὐδὲν ἴχνος σώζεται. Διὰ φυσικῶν προσχώσεων ὁ λιμὴν τῆς πόλεως ἔγινε λίμνη (Στρβ. ΙΖ, 834. — Tac. Germ. II. Hist. IV, 55. 79). Νῦν Τύνις.

Τύννιχος, κάτοικος τῆς Χαλκίδος ἐν Εὐβοίᾳ, ποιήσας ἐκ στιγμιαίου ἐνθουσιασμοῦ λαμπρὸν παιᾶνα εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, χωρὶς ποτὲ νὰ διδαχθῇ τὴν ποίησιν (Πλάτ. Ἴων).

Τύπαιον, ὄρος ἐν Τριφυλίᾳ τῆς Ἤλιδος, εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ἀλφειοῦ, ἀπέναντι δὲ τῆς Ὀλυμπίας. Ἐκεῖθεν ἔπρεπε νὰ κατακρημνίζωνται αἱ γυναῖκες, ὅσαι παρὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἀπαγόρευσιν ἀνέβαινον ἐκεῖ

ἵνα ἴδωσι τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας (Παυσ. Ε, 6, 7).

Τύπος, τὸ ἴχνος τὸ καταλειπόμενον ἐπὶ μαλακοῦ σώματος ὑπὸ σκληροῦ ἐπ' αὐτοῦ πιεζομένου. Ἐν τῇ τέχνῃ τὸ διὰ γλυφίδος ἐν ξύλῳ ἢ μετάλλῳ χαραττόμενον, εἰς ὃ πηλὸς ὑγρὸς ἐνεχεῖτο καὶ ἐπιέζετο, εἶτα δ'

εἰς κλίβανον διὰ πυρὸς στερεούμενος, ἐλάμβανεν ἀναγλύφως ἀκριβέστατα τὸ ἐγγεγλυμμένον σχῆμα. Ἐντεῦθεν καὶ τὰ ἀνάγλυφα, ὡς ταύτην ἔχοντα τὴν ἀρχήν, τύποι πολλάκις ἐλέγοντο, καὶ ἔκτυπα τὰ λίαν ἐξέχοντα (haut-reliefs). Εἰς τὴν εἰκόνα τὸ πρὸς δεξιὰ ἐστὶ τύπος εὑρεθεὶς ἐν Ἀρδέᾳ τῆς Ἰταλίας, τὸ δὲ πρὸς ἀριστερὰ τὸ ἔκτυπον.

Τυράμβη, πόλις τῆς ἀσιατικῆς Σαρματίας πρὸς τῇ Μαιώτιδι λίμνῃ (Στρβ.).

Τυραννὶς, σύστημα ἀπολύτου μοναρχίας, καθ' ὃ εἷς ἦρχεν αὐθαιρέτως καὶ παντεξουσίως. Ἐπήγαζε δὲ συνήθως ἐκ τῆς ἀναρχίας καὶ τῆς ὀχλοκρατίας, ἥτις, στερουμένη πάσης θεωρίας τῆς ἰσορροπίας τῶν ἐξουσιῶν καὶ δικαιωμάτων, ἔδιδε πᾶσαν τὴν δύναμιν εἰς ἕνα τῶν ἐξ ἑαυτῆς, τὸν φιλοδοξότερον καὶ ἐπιτηδειότερον, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιέζετο, μάλιστα καὶ ἀποινὶ, ὡς μὴ ἔχοντος νὰ φοβῆται οὐδὲ κἂν τοῦ λαοῦ τὴν ἀντίπραξιν. Ἐπὶ Ὁμήρου ἡ τυραννὶς δὲν ὑπῆρχε, διότι οἱ βασιλεῖς ἦσαν τότε κληρονομικοὶ, Διογενεῖς, ὑπὸ νομίμων τινῶν περιοριζόμενοι, ἀνίσχυρος δ' ἦν ὁ λαὸς ἐξ οὗ οἱ τύραννοι ἀνεδείκνυντο. Ὁ Ἀριστοτέλης (Πολιτ. Ε, 8, 3) καὶ ὁ Πλάτων (π. Πολιτ. Η, 566) ἀναγνωρίζουσι τὴν ἐκ δημαγωγῶν προέλευσιν τῶν τυράννων. Ἀνεδείχθησαν δ' οἱ τύραννοι πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἰδίως ἐν τῇ ζ' καὶ ς' ἑκατονταετηρίδι π. Χ., συνεπείᾳ τῶν δημοτικῶν ταραχῶν ἃς προὐκάλουν αἱ κατὰ τῆς δωρικῆς κατακτήσεως ἐπαναστάσεις, δι' ὃ καὶ οἱ Σπαρτιᾶται δραστηρίως αὐτοὺς κατεδίωξαν. Οὐ σπανίως ὅμως τῆς τυραννίδος τὴν αὐθαιρεσίαν ἐξηγόραζον ἀτομικαὶ ἀρεταὶ τῶν τυράννων, ὧν τινας ὁ Στράβων λέγει (Η, 587) «ἐπιεικεῖς ἄνδρας», καὶ οἵτινες ἐπανέφερον τοῦ προδωρικοῦ πολιτισμοῦ τὸ φιλόκαλον καὶ μεγαλουργὲς, καὶ τάξιν ἥτις ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων ἐνίοτε διεβλήθη ὡς αὐθαίρετος καὶ ἰδιοτελὴς καταπίεσις. Τοιοῦτοι τύραννοι ἦσαν οἱ Πεισιστρατίδαι ἐν Ἀθήναις, οἱ Κυψελίδαι ἐν Κορίνθῳ, κτλ. Ἀλλὰ μέχρι τέλους τὸ πνεῦμα τῆς συνετῆς ἐλευθερίας πανταχοῦ ὑπερίσχυσεν ἐν Ἑλλάδι καὶ τὰς τυραννίδας ἐκβαλοῦσαι διεδέχθησαν αἱ νόμιμοι δημοκρατίαι. Τελευταῖαι πασῶν ἦσαν αἱ ἐν Κορίνθῳ (582 π.Χ.), ἐν Σικυῶνι (573) καὶ ἐν Ἀθήναις (511), πλὴν τινων τυράννων ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἐνιαχοῦ ἐξ ἐμφυλίων ταραχῶν ἀναδειχθέντων, οἷοι ἦσαν οἱ ἐν Συρακούσαις Διονύσιοι (405-343).

Τυραννίων, 1) γραμματικὸς ἐξ Ἀμισσοῦ, αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Λουκούλλου κατὰ τὸν Μιθριδατικὸν πόλεμον, ἐκομίσθη εἰς Ῥώμην, ἔνθα ἐπλούτισε, καὶ ἔζησεν εἰς γῆρας βαθὺ (Πλούτ. Λούκ. ΙΘ. Σύλλ. ΚΣΤ). — 2) Ἐκ Φοινίκης, μαθητὴς τοῦ ἀνωτέρω, δοῦλος ἀπελευθερωθεὶς τῆς Τερεντίας γυναικὸς τοῦ Κικέρωνος, μεθ' οὗ ἐξηκολούθησεν ἐν σχέσει διατελῶν, καὶ κατέταξεν αὐτοῦ τὰ βιβλία (Cic. ad Q. fr. III, 4, 5. Ad Att. IV, 4, 8). Ἦν συγγραφεὺς ἐπιμελέστατος, καὶ ἰδίως γνωστὸς διὰ τὰς περὶ τὸν Ἀριστοτέλη μελέτας του.

Τυραννοκτόνοι, οἱ νέοι Ἀθηναῖοι Ἁρμόδιος (ἴδ.) καὶ Ἀριστογείτων, οἱ φονεύσαντες τὸν Πεισιστρατίδην τύραννον Ἵππαρχον. Εἰς αὐτοὺς ἀνέθηκαν οἱ Ἀθηναῖοι χαλκοῦς ἀνδριάντας, ποιηθέντας ὑπὸ τοῦ γλύπτου Ἀντήνορος, μεταξὺ τοῦ 514 π. Χ., ὅτε ἐφονεύθη ὁ Ἵππαρχος, καὶ τοῦ 497, ὅτε ὁ Ξέρξης ἀπήγαγεν εἰς Περσίαν τὸ ἔργον

τοῦτο, ἀποδοθὲν ταῖς Ἀθήναις μόνον ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ἢ τῶν διαδόχων (Παυσ. Α, 8. 23. — Ἀρρ. Ἀνб. Γ, 16, 8. Ζ, 19. — Πλούτ. π. Ἀδλχ. 8.—Pl. VII, 23. — Val. Max. II, 10). Ἱδρύθησαν δ' ἐν τῇ ἀγορᾷ πρὸς τῇ ἀναβάσει εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ἱεροί, ὥστε οὐδεὶς ἀνδριὰς ἐπετρέπετο νὰ στηθῇ πλησίον αὐτῶν. Εἰς νόμισμα ἀττικὸν σώζονται ἐπιτετυπωμένοι οἱ δύο οὗτοι ἀνδριάντες

(ἴδ. Εἰκ. ἐν λ. Ἁρμόδιος)· ἀλλὰ δύναται ν' ἀμφισβητηθῇ ἂν παριστῶνται κατὰ τὸ πρωτότυπον τοῦ Ἀντήνορος, ἢ κατ' ἄλλο τι ἔργον ἀντικαταστῆσαν ἐκεῖνο μετὰ τὴν ἀπαγωγήν του, διότι καὶ ὁ Ἀριστοφάνης μνημονεύει τοῦ Ἁρμοδίου ἐν τῇ ἀγορᾷ (Ἐκκλ. 681), καὶ ἔν τινι ἐπιγραφῇ (Rang Ant. Hell. II, 565) γίνεται μνεία τοῦ συμπλέγματος· ἀλλ' ἐπειδὴ αὕτη ἐστὶ γνωστὴ μόνον ἐξ ἀντιγράφου ἀμφιβόλου δὲν δύναται νὰ εἰκασθῇ εἰς τίνα ἐποχὴν ἀνήκει, πλὴν τοῦ ὅτι ἐγράφη μετ' Εὐκλείδην, καθ' ὃ ἔχουσα τὸ Ω.

Τύραννος, υἱὸς Πτερελάου, φονευθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του εἰς τὴν κατὰ τῶν παίδων τοῦ Ἠλεκτρύονος μάχην (Ἀπλλδ. Β. 4, 5).

Τύρας, μέγας ποταμὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, ῥέων βορειανατολικῶς τοῦ Ἴστρου (Δουνάβεως), καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον (Ἡρδ. Δ, 11. — Στρб.). Ὁ νῦν Δνιέστερ.

Τυρέα, γυνὴ τοῦ Αἰγύπτου, μήτηρ τοῦ Κλείτου, Σθενέλου, Χρυσίππου (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Τυριαῖον καὶ Τυρίαιον, πόλις τῆς Λυκαονίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν ὁρίων τῆς Φρυγίας, 20 παρασάγγας,

ἤτοι 12 γεωγραφικὰ μίλια δυτικῶς τοῦ Ἰκονίου κειμένη, ἔνθα ὁ Κῦρος ἐπεθεώρησε τὸν στρατόν του (Ξνφ. Ἀνϐ. Α, 2, 24.—Στρϐ. ΙΔ, 663). Νῦν Ἰλγοὺν ἢ Ἀξχιέρ.

Τυριγέται, Γέται τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, περὶ τὸν Τύρον ποταμὸν κατοικοῦντες (Ἡρδ. Γ, 51). Καὶ Τυρῖται παρὰ Στράϐωνι.

Τυρμέδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Οἰνηΐδα φυλὴν (Στφ. Βυζ.).

Τύρνος, υἱὸς τοῦ Δαύνου καὶ τῆς Βενιλίας, διὰ τῆς Δανάης καταγόμενος ἀπὸ τοῦ Ἀκρισίου καὶ τοῦ Ἰνάχου, ἀδελφὸς τοῦ Ἰουτούρνου, υἱὸς ἀδελφῆς τῆς Ἀμάτας, συζύγου τοῦ Λατίνου (Virg. Æ. VII. 371. X, 76. 616. XII, 138). Λέγεται βασιλεὺς τῶν Ῥουτούλων ἐν Ἀρδέᾳ, ὁ πρώτιστος δ' ἐν Λατίῳ ἀντίπαλος τοῦ Αἰνείου, ὅστις καὶ τὸν ἐφόνευσε (Αὐτ. XII, 926.— Ov. Met. XV, 773.—Liv. I, 2).

Τυρόδιζα, πόλις τῆς Θράκης ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τοῦ Αἰγαίου πελάγους, πλησίον τοῦ Σερρίου (Ἡρδ. Γ, 25).

Τύρος, ἡ ἐπισημοτάτη καὶ περιφημοτάτη πόλις τῆς Φοινίκης, παράλιος, νοτίως τῆς Σιδῶνος κειμένη. Ὁ Ἰουστῖνος (XVIII, 3) τὴν λέγει ἐκ Σιδῶνος ἀποικισθεῖσαν, ἀλλὰ ταχέως ὑπερέϐη ταύτην κατὰ πλοῦτον καὶ δύναμιν. Ἐλέγετο ὅτι ὁ Ναϐουχοδονόσωρ, ἐπὶ μακρὸν ἀντιστᾶσαν, τὴν ἐκυρίευσε τέλος καὶ τὴν κατηρήμωσε τῷ 586 π. Χ. Οἱ κάτοικοι κατέφυγον τότε εἰς νῆσον παρακειμένην, καὶ ἐκεῖ ἔκτισαν νέαν πόλιν· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι καὶ ἡ ἀρχαία, ἥτις ἐκαλεῖτο Παλαίτυρος, ἐξηκολούθει ὑπάρχουσα. Ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Περσίας, προσέϐαλε καὶ τὴν Τύρον, τὴν ἐπὶ τῆς νήσου, ἔχουσαν 22 σταδίων περίμετρον, καί, μετὰ ἑπτάμηνον πολιορκίαν τῶν ὀχυρωτάτων τειχῶν της, τὴν ἐκυρίευσε τῷ 332 π. Χ. (Ἀρρ. Β, 16. — Πλούτ. Ἀλξ. ΚΔ). Καὶ αὕτη μέν, καὶ ἄλλαι μεταγενέστεραι πολιορκίαι, ὡς ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀντιγόνου, μεγάλως τὴν ἔϐλαψαν· ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ ὑπὸ τὴν Συρίαν καὶ ὑπὸ τὴν Ῥώμην ἔμεινε

πάντοτε ἡ Τύρος πόλις λίαν ἐμπορική, ἐπίσημος ἰδίως διὰ τῆς πορφύρας τὴν παραγωγήν, τὰ μεταλλουργεῖα καὶ τὰ ὑφαντεῖά της. Λαμπρὸς ναὸς ὑπῆρχεν ἐκεῖ τοῦ πρωτίστου θεοῦ τῶν Φοινίκων Μελκὰρθ, ὅστις ἦν ὁ Ἡρακλῆς αὐτῶν· καὶ ἄλλοι μνημονεύονται (Ἰώσηπ. κ. Ἀππ. Α. 17, 18), ὁ τοῦ Διὸς καὶ ὁ τῆς Ἀστάρτης, οὓς ἐπὶ Σολομῶντος ᾠκοδόμησεν ὁ Εἴρωμος, μετ' ὀροφιαίων δοκῶν ἐκ κέδρων τοῦ Λιβάνου καὶ μετὰ χρυσῶν κιόνων (Ἡρδ. Β, 44. — Στρϐ. ΙΣΤ, 750. 754. 756).

Τυρὸς, (ὁ), τὸ τυρίον, καὶ ἐπὶ τῶν Ὁμηρικῶν χρόνων κατασκευαζόμενος καὶ ἐν χρήσει (Ἰλ. Λ, 638. Ὀδ. Ι, 219). Εἶχον δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι τυρὸν χλωρὸν (Ἀρστφ. Βάτρχ.) ἢ «νεαλῆ, νεαρόν, νεοπαγῆ», καὶ «τυρὸν ξηρὸν ἢ παλαιόν». Ἐλέγετο δὲ «τροχὸς ἢ τόμος» τυροῦ (Εὐρτθ. — Ἀθήν. Β) ὅ,τι σήμερον λέγομεν «κεφάλι».

Τύρρα, ἐν τῷ μεσαιῶνι πόλις τῆς Λυδίας περὶ τὸν Κάϋστρον, ἧς ἐρείπια ἔτι σώζονται. Πιθανῶς τὸ αὐτὸ ὄνομα εἶχε καὶ ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι, καὶ ἐκεῖθεν ὡρμήθησαν οἱ εἰς τὴν μέσην Ἰταλίαν μετοικήσαντες Τυρρηνοί.

Τυρρηνέα καὶ **Τυρσηνέα,** χώρα τῆς μέσης Ἰταλίας, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων Ἐτρουρία καὶ Τουσκία καλουμένη, ὁριζομένη δὲ πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῆς Τυρρηνικῆς θαλάσσης, βορείως ὑπὸ τῶν Ἀπεννίνων, νοτίως δὲ καὶ ἀνατολικῶς ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Τιϐέριδος, ὅστις τὴν χωρίζει ἀπὸ τοῦ Λατίου καὶ τῆς Οὐμϐρίας. Οἱ ἀρχαῖοι αὐτῆς κάτοικοι, Τυρρηνοὶ (ἢ Ἐτρουροί, Ἐ-

τροῦσκοί), ἴσως Λιγούριοι καὶ Σικελοί, ἐλέγοντο ἐκβληθέντες ὑπὸ τῶν Οὔμβρων. Ἔτη δὲ 290 πρὸ τῆς κτίσεως Ῥώμης ἐγκατέστησαν πρὸ πάντων εἰς τῆς χώρας τὰ νοτιώτερα, ἴσως ἐκ μικρᾶς Ἀσίας προελθόντες, Πελασγοὶ Τυρρηνοί, οἷς προσετέθη καὶ φυλὴ προελθοῦσα ἐκ Ῥαιτίας, οἱ ἑαυτοὺς καλοῦντες Ῥασένας, οἵτινες δ' ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ῥωμαίων Θούσκιοι, Τοῦσκοι (Thusci, Tusci) ἐλέγοντο. Καθ' Ἡρόδοτον (Α, 94), Λυδοὶ ἐκ τῆς μικρᾶς Ἀσίας μετηνάστευσαν εἰς Ἰταλίαν ὑπὸ Τυρσηνόν, τὸν υἱὸν τοῦ Ἄτυος, καὶ ἐγκατέστησαν ἐκεῖ ὑπὸ τὸ ὄνομα Τυρσηνῶν (Στρβ. Ε, 219)· καὶ ταύτην τὴν παράδοσιν παρεδέχοντο οἱ Ῥωμαῖοι ἐπὶ Αὐγούστου. Ὁ Διονύσιος δ' ὁ Ἁλικαρνασσεὺς (Α, 28, 30) παραδέχεται ἀρχικὸν τὸν λαὸν τῆς χώρας. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ δὲ τῶν ἐγχωρίων μετὰ τῶν Τυρσηνῶν παρήχθη ὁ λαὸς τῶν Τυρρηνῶν ἢ Τόσκων οὓς συνήθως οἱ Ῥωμαῖοι ἐκάλουν Ἐτρούσκους. Ὡς ἐκ τῆς καταγωγῆς αὐτῶν οἱ Τυρρηνοὶ προεῖχον κατὰ τὸν πολιτισμὸν πολὺ πάντων τῶν Ἰταλικῶν λαῶν, καὶ ὡς πρός τε τὸν πολιτικὸν ὀργανισμόν, τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ τὰς τεχνικὰς γνώσεις, καὶ πολλὰ ἔμαθον καὶ ἐδανείσθησαν παρ' αὐτῶν οἱ Ῥωμαῖοι. Ὡς συνηθέστατα ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ Ἑλλάδι, ἀπετέλουν καὶ οἱ Τυρρηνοὶ ἐν Ἰταλίᾳ συμπολιτείαν, δωδεκάπολιν, ἧς αἱ πόλεις εἶχον πολίτευμα ἀνάλογον πρὸς τὸ τῶν Δωριέων, διατελοῦν ὑπὸ τὴν κληρονομικὴν ἀριστοκρατίαν τῶν Λουκουμόνων ἢ Λικινίων, ἐξ ὧν ἐλαμβάνοντο καὶ οἱ βασιλεῖς των, καὶ οἵτινες, ὡς οἱ βασιλεῖς τῆς Σπάρτης, ἐπεμελοῦντο καὶ τὰ τῶν θυσιῶν καὶ ἤσκουν τὴν παρ' αὐτοῖς σπουδαιοτάτην οἰωνοσκοπίαν. Πρό τινων ἐτῶν ἀνευρέθησαν πολυάριθμοι ἐπιγραφαὶ γεγραμμέναι εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῶν, ἀλλ' αἴνιγμα παριστῶσαι μὴ εἰσέτι ἐντελῶς λυθέν. Οὐχ ἧττον ὅμως φαίνεται ἤδη πλέον ἀποδεδειγμένον, ἂν οὐχὶ ἄλλο, τοὐλάχιστον ὅτι ἡ γλῶσσα ἐκείνη ἦν ῥίζης ἰνδογερμανικῆς. — Ἡ βασιλεία τῶν Ταρκυνίων ἐν Ῥώμῃ, καὶ διάφορα ἐκεῖ σωζόμενα Τυρρηνικὰ μνημεῖα, ἀποδεικνύουσιν ὅτι, κατὰ τοὺς χρόνους τῶν ἑλληνοπερσικῶν πολέμων (τῇ ͵στ' ἑκατονταετηρίδι π. Χ.), τῆς Ῥώμης ἦρχον οἱ Τυρρηνοί· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 510 π. Χ. ἀπέσεισαν οἱ Ῥωμαῖοι τὸν ζυγὸν αὐτῶν, ἀποδιώξαντες τὸν Ταρκύνιον, ὡς τὸ συμβὰν ὑπὸ ἱστορικὴν μορφὴν παρίσταται· τῷ 349 ἀπεσπάσθησαν ἐντελῶς ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐπὶ Σύλλα τοὺς καθυπέταξαν καὶ τοὺς συνεσωμάτωσαν μεθ' ἑαυτῶν.

Τυρρηνικὸν πέλαγος, ἡ πρὸς δυσμὰς τὴν Ἰταλίαν βρέχουσα θάλασσα, ἀπὸ Λιγουρίας μέχρι τῆς Σικελίας. Παρὰ Ῥωμαίοις ἐλέγετο καὶ Τούσκιον πέλαγος (Mare Tuscum), κατώτερον πέλαγος (mare inferum) κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὴν Ἀδριατικήν, λεγομένην «Ἀνώτερον πέλαγος (mare superum).

Τυρρηνὸς ἢ Τυρσηνός, ἢ Τάρχων (ἴδ.), υἱὸς Ἄτυος, τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας, καὶ ἀδελφὸς τοῦ Λυδοῦ, ὁ ἐκ Λυδίας εἰς Ἰταλίαν πελασγικὴν ἀποικίαν κομίσας, καὶ τὴν χώραν κατὰ τὸ ἴδιον αὐτοῦ ὄνομα Τυρρηνίαν καλέσας (Ἡρδ. Α, 94). Ἀλλ' ἴδ. Τύρρα. Κατ' ἄλλους υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ὀμφάλης (Διον. Ἁλκ. Α, 28), ἢ υἱὸς τοῦ ἐκ Μυσίας Ἡρακλείδου Τηλέφου καὶ τῆς Ἀμαζόνος Ἱέρας, ἀδελφὸς τοῦ Τάρχωνος (Τζέτζ. εἰς Λκφρ. 1249). Κατ' ἄλλους, αὐτὸς ἐπνίγη εἰς τὴν τυρρηνικὴν θάλασσαν, καὶ τὸν διεδέχθη ὁ υἱός του Τοῦσκος, καθ' ὃν Τουσκία (ἡ νῦν Τοσκάνη) ἐκλήθη ἡ χώρα.

Τύρταιος ἢ Τυρταῖος (Στρβ. — Αἰλιαν.), ἀρχαιότατος καὶ περίφημος ποιητὴς Ἀθηναῖος (Πλάτ.), κατά τινας δὲ Μιλήσιος, ζῶν περὶ τὴν 25ην Ὀλυμπιάδα (677 π. Χ.). Περὶ αὐτοῦ ἐλέγετο ὅτι, ὅτε ἐπὶ τοῦ β' Μεσσηνιακοῦ πολέμου οἱ Σπαρτιᾶται κατ' ἐντολὴν τοῦ χρησμοῦ ἐζήτησαν παρὰ τῶν

Ἀθηναίων στρατηγὸν, οὗτοι, κατὰ παράδοξον ἀπόφασιν, ἴσως ἐπὶ χλεύῃ, τοῖς ἔπεμψαν τοῦτον τὸν ποιητὴν, ὅστις ὑπὸ μεταγενεστέρων λέγεται «χωλὸς γραμμάτων διδάσκαλος». Ἀλλ' ἡ βοήθεια ἀνεδείχθη σωτήριος, διότι αἱ ὑψηλαὶ τοῦ Τυρταίου ποιήσεις ἀνέκαυσαν τῶν Σπαρτιατῶν τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ ἀνέδειξαν αὐτὸν νικητήν. Οἱ Σπαρτιᾶται μεγάλας ἔκτοτε ἀπέδωκαν αὐτῷ τιμὰς, τὸν ἐπολιτογράφησαν ὡς συμπολίτην των, καὶ αἱ ἐλεγεῖαί του, ἐκτιμώμεναι ὡς εὐγενῶς τὴν νεολαίαν ἐμπνέουσαι, ἐψάλλοντο εἰς τὰς ἐκστρατείας τὴν ἑσπέραν πρὸ τῆς μάχης, μετὰ τὸ δεῖπνον. Τοῦ Τυρταίου σώζονται, πλὴν ἐλαχίστων τινῶν ἀποσπασμάτων, τρεῖς ὁλόκληροι πολεμικαὶ ἐλεγεῖαι, «Ὑποθῆκαι» ἐπιγραφόμεναι, ᾄσματα πλήρη ζωῆς καὶ δυνάμεως, αὗται αἱ ἐξεγείρασαι τοὺς Σπαρτιάτας κατὰ τῶν Μεσσηνίων, καὶ ἓν μικρὸν «Ἐμβατήριον». Μνημονεύεται προσέτι μετ' ἐπαίνων ἡ «Εὐνομία» αὐτοῦ, δι' ἧς ἤθελε νὰ πραΰνῃ ἐμφυλίους ἔριδας τῶν Σπαρτιατῶν, ἀφορώσας ἀναδασμὸν τῶν γαιῶν (Συλλ. Bergk. lyr. Graec. σλ. 393).

Τύρταμος, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τοῦ φιλοσόφου Θεοφράστου (Στρβ.).

Τυρώ, θυγάτηρ τοῦ Σαλμωνέως καὶ τῆς Ἀλκιδίκης, γυνὴ τοῦ Κρηθέως καὶ μήτηρ τοῦ Αἴσωνος, Φέρητος καὶ Ἀμυθάονος. Πρὸς αὐτὴν ἦλθεν ὁ Ποσειδῶν ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ Ἐνιπέως, ὃν ἡ Τυρὼ ἠγάπα, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς τὸν Πελίαν καὶ τὸν Νηλέα (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 235. — Ἀπλλδ. Α, 9. 8).

Τυφαόνιον, ὄρος μεταξὺ Ὀλύμπου καὶ Θηβῶν (Ἡσδ. Ἀσπ. 32).

Τυφρηστὸς, ἴδ. Τυμφρηστός.

Τυφωεὺς, ἴδ. Τυφών.

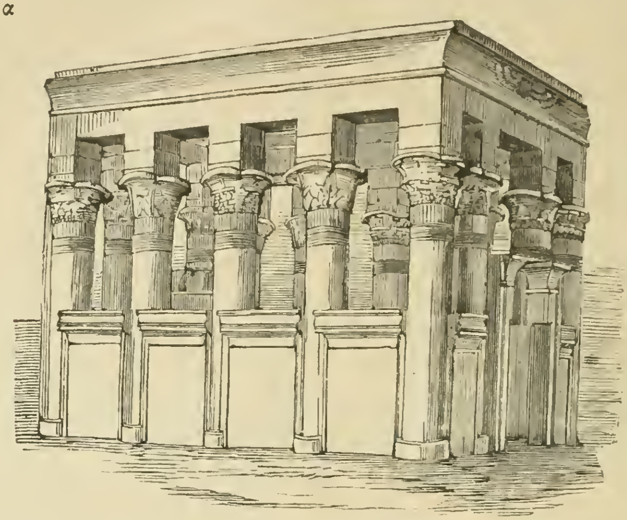
Τυφὼν (Τυφάων, Τυφωεύς, Τυφώς, 1) γίγας φοβερὸς καὶ τεράστιος, καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 820) υἱὸς τῆς γῆς καὶ τοῦ Ταρτάρου, γεννηθεὶς ὅτε ὁ Ζεὺς κατεκεραύνου ἐξ Ὀλύμπου τοὺς Τιτᾶνας, ἔχων ἑκατὸν περίπου δράκοντος κεφαλὰς, ἀναπεμπούσας μυκηθμοὺς ταύρων καὶ ὀρυγμοὺς λεόντων, προφανῶς προσωποποίησις τῶν βιαίων ἀνέμων καὶ λαιλάπων, καὶ τῶν πυρίνων ἀτμῶν τῶν ἡφαιστείων· ἐκ τῆς Ἐχίδνης δὲ πατὴρ τοῦ κυνὸς Ὄρθρου, τοῦ Κερβέρου καὶ τῆς Λερναίας Ὕδρας. Ἐπολέμησε καὶ αὐτὸς κατὰ τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν, εἰς μέγαν τρόμον αὐτοὺς ἐμβαλὼν, μέχρις οὗ ὁ Ζεὺς καὶ αὐτὸν κατεκεραύνωσεν εἰς τὸν Τάρταρον (Ἀπλλδ. Α, 6, 3). Καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Β, 782), ἔκειτο κεραυνωθεὶς ἐν Ἀρίμνοις τῆς Κιλικίας, ἢ, κατ' ἄλλους, ἐγεννήθη ἐν Ἀρίμνοις, ὅθεν ὁ Ζεὺς ἐξεδίωξεν αὐτὸν εἰς Σικελίαν, καὶ ἐσώρευσεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν Αἴτναν, ἐξερευγομένην τῆς πνοῆς του τὰς φλόγας (Πίνδ. Πύθ. Α, 32. — Αἰσχλ. Πρμ. δσμ. 356. 371. — Ἀπλλδ.). Καὶ ἄλλοι πολλαχοῦ τὸν μετέθετον, εἰς Φρυγίαν, Λυδίαν κτλ., πρὸ πάντων εἰς τὰ ὑπερβόρεια καὶ κατὰ τὸν Καύκασον (Φερεν. — Ἀπλλν. Ῥόδ. Β, 1254), πλὴν τῶν παντοίων ὑπερβολῶν μεθ' ὧν πλέκει τὸν μῦθον ὁ Ὀβίδιος (Fast. I, 573. IV, 491. Met. V, 321). — 2) Ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, ἀδελφὸς τῆς Ἴσιδος καὶ τοῦ Ὀσίριδος, τοῦτον μισῶν, φονεύσας καὶ καταλαβὼν τὸν θρόνον αὐτοῦ. Ἡττήθη ὅμως ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Ὥρου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ὀσίριδος, ὅστις τὸν ἔπεμψε δέσμιον εἰς τὴν μητέρα του Ἶσιν. Παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις ἐλατρεύετο ὡς θεότης ἐπίφοβος καὶ φθοροποιὸς, ταὐτιζόμενος πιθανῶς μετὰ τοῦ παρ' Ἕλλησιν ὁμωνύμου. Ἱερὰ δ' αὐτῷ ζῷα ἦσαν ὁ κροκόδειλος, ὁ ἱπποπόταμος καὶ ὁ ὄνος.

Τυφωνεία πέτρα, ἄκρα ἀπότομος τοῦ Καυκάσου (Ἀπλλν. Ῥόδ. Β, 1240).

Τυφώνιον, ἐν Αἰγύπτῳ ναΐσκος τοῦ θεοῦ Τυφῶνος. Τοιοῦτος εἷς, ἢ ἀνὰ εἷς ἑκατέρωθεν, ἐνίοτε καὶ εἰς ἄλλας ὑποδεεστέρας θεότητας, πρὸ πάντων ὅμως εἰς τὸν Τυφῶνα ἀφιερωμένος, καὶ διὰ τοῦτο ἀποκλειστικῶς τὸ ὄνομα τοῦτο φέροντες, ἵσταντο εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ὑπὸ κιόνων ἢ ἀγαλμάτων σφιγγῶν

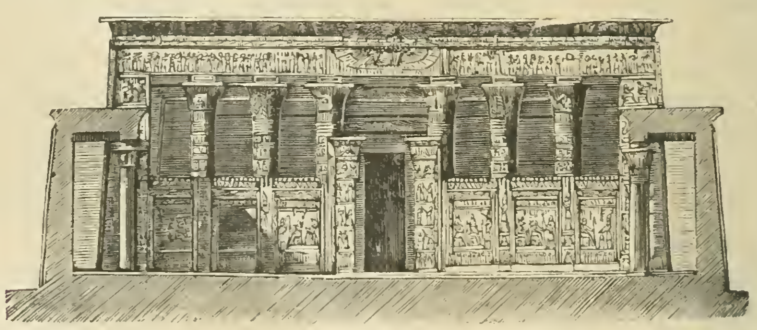
κεκοσμημένων δρόμων 3-4 πλέθρων μήκους, τῶν ἀγόντων πρὸς τὴν εἴσοδον τῶν μεγάλων ναῶν. Ἦσαν δὲ συνήθως περίστυλοι, ἔχοντες μέχρι τινὸς ὕψους τοὺς κίονας ἐγκεκλεισμένους ἐν θωρακείῳ, οἷοι εἰσὶν οἱ ἄριστα

α

διατετηρημένοι ἐν τῇ νήσῳ Φιλαῖς (α) καὶ ἐν Ἐδφοῦ (6), κατὰ ῥυθμὸν ὃν ἐξηυγενισμένον καὶ τετελειοποιημένον ἀπεμιμήθησαν ἐν Ἑλλάδι εἰς τὴν κατὰ τὸ Ἐρεχθεῖον πρόστασιν τῶν Καρυατίδων.

6

μνημονεύεται (Δ. 30) ἐν Σμύρνῃ τὸ τοῦ Βουπάλου, Χίου τῆς 70ης περίπου Ὀλυμπιάδος, ἔχον πῖλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ κέρας Ἀμαλθείας εἰς τὴν δεξιάν, καὶ ἕτερον ἐν Ὀλυμπίᾳ, σύγχρονον ἢ ἀρχαιότερον, τοῦ Λακεδαιμονίου Δορυκλείδου μαθητοῦ τοῦ Διποίνου καὶ Σκύλιδος, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ συμπλέγματος τῶν θυγατέρων αὐτῆς Ὡρῶν, ὃ εἶχε ποιήσει περὶ τὴν 50ην Ὀλ. ὁ Σμίλις. Ἐν Θήβαις, ὁ γλύπτης Ξενοφῶν

Τυφὼς, ἴδ. Τυφών.

Τύχη, 1) ἡ θεὰ τῆς **τύχης** καὶ εὐτυχίας, καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 360) θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, μία τῶν Νηρηΐδων καθ' Ὅμηρον (Ὕμν. Δγ.440), κατὰ Πίνδαρον (Ὀλ. Ζ) μία τῶν Μοιρῶν, μήτηρ τῶν Ὡρῶν (Παυσ. Ε, 17). Ἄγαλμα αὐτῆς ἐποίησεν ἐπὶ Ἀλεξάνδρου τὴν Τύχην ἔχουσαν εἰς τὴν ἀγκάλην τὸν Πλοῦτον (Παυσ. Θ, 16), καὶ ὁ Πραξιτέλης Τύχην ἐν Μεγάροις (Παυσ. Α, 43), καὶ ἄλλην «Ἀγαθὴν τύχην» ἐν Ἀθήναις, μετενεχθεῖσαν εἶτα εἰς Ῥώμην (Pl. XXXVI, 4, 5). Τοῦ σχεδὸν συγχρόνου Ἰσθμίου Εὐφράνορος «Ἀγαθὴ τύ-

χη» εἶχε φιάλην ἐν τῇ δεξιᾷ καὶ στάχυν καὶ μήκωνα ἐν τῇ ἀριστερᾷ (Pl. XXXIV, 19, 16). Ἐπὶ τῶν διαδόχων ἐπεκράτησε θεωρουμένη ἡ Τύχη ὡς πολιοῦχος θεὰ ἑκάστης πόλεως, καὶ τὸ ὑπ' Εὐτυχίδου τοῦ Σικυωνίου ποιηθὲν διὰ τοὺς Ἀντιοχεῖς Τύχης (Ἀντιοχέων) ἄγαλμα ἐθαυμάζετο, «μεγάλας παρὰ τῶν ἐγχωρίων ἔχον τιμάς» (Παυσ. ΣΤ, 2). Ἐν ἄλλοις δ' ἐπετυπώθη καὶ ἐπὶ σωζομένων νομισμάτων, ἐξ ὧν ἐγνωρίσθη ὅτι τὸ ἐν τῷ Βατικανῷ Μουσείῳ τῆς Ῥώμης διατηρούμενον ἄγαλμα ἐστὶν αὐτὸ τὸ τοῦ Εὐτυχίδου, ἢ κἂν ἐξαίρετον ἐκείνου ἀντίγραφον. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπῆρχε Τυχαῖον, ναὸς τῆς Τύχης, καὶ Τύχη, στεφανοῦσα τὴν Γῆν στεφανοῦσαν τὸν Ἀλέξανδρον (Λιβάν. 1113 Rsk.). Καὶ ὁ Ἀπελλῆς δ' ἔγραψε Τύχην καθημένην, διότι, εἶπεν, ἡ Τύχη οὐδέποτε ἵσταται (Στβρ. Ἀνθ. 106, 66), καὶ ἴσως ἐκεῖθεν ἐπήγασε καὶ τοῦ Εὐτυχίδου τὸ ἄγαλμα. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, οἱ χαίροντες εἰς τὰς προσωποποιήσεις ἀφῃρημένων ἰδεῶν, εἶχον πλεῖστα καὶ παντοῖα ἀγάλματα Τύχης (Fortunae). — 2) Συνοικία τῆς πόλεως τῶν Συρακουσῶν (ἴδ.).

Τυχίος, σκυτοτόμος ἐξ Ὕλης τῆς Βοιωτίας, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι ἐφιλοξένησε τὸν Ὅμηρον (Ὁμ. Ἰλ. Η, 222).

Τύχη Εὐτυχίδου.

Τωσάλη μητρόπολες, μεγάλη πόλις Ἰνδική, πέραν τοῦ Γάγγου (Πτλμ.).

Υ

Ὕαγνος, Φρὺξ, πατὴρ τοῦ Μαρσύου· ὁ πρῶτος λεγόμενος ἐπινοητὴς τῆς αὐλητικῆς (Νόνν. Διονυσ. Ι, 234. — Πλουτ. Μουσ.).

Ὑάδες (αἱ βροχεραὶ), ἀστερισμὸς κατὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ταύρου. Εἰς αὐτοῦ τὴν ἐμφάνισιν ἤρχιζεν ἡ βροχερὰ ἐποχή. Τούτου ἕνεκα ἐθεωροῦντο ὡς αἱ (διὰ τῆς ὑγρασίας) τρέφουσαι, καὶ ἦσαν αἱ τροφοὶ τοῦ Διονύσου, λεγόμεναι Νυσσαῖαι νύμφαι, ἢ αἱ τροφοὶ τοῦ Διὸς (Δωδωναῖαι νύμφαι), ὅστις καὶ ἐξ εὐγνωμοσύνης κατέταξεν αὐτὰς μεταξὺ τῶν ἀστέρων. Ἄλλοι δ' ἄλλα λέγουσι περὶ τῆς καταγωγῆς, τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ὡς νυμφῶν. Μνημονεύονται ὡς θυγατέρες τοῦ Ἄτλαντος καὶ τῆς Αἴθρας, ἢ τῆς Πλειόνης, ἀδελφαὶ τῶν Πλειάδων· ἢ θυγατέρες τοῦ Ὠκεανοῦ, ἢ τοῦ Μελισσέως, κτλ. Τὸν ἀριθμὸν δὲ λέγονται 2—7. Ὁ Ἡσίοδος ὀνομάζει 5, τὴν Φαισύλην, τὴν Κορωνίδα, τὴν Κλεείαν, τὴν Φαιὼ καὶ τὴν Εὐδώραν. Ὀνόματα αὐτῶν μνημονεύονται καὶ Ἀδάστη, Ἀλθαία (Ἀμάλθεια), Ἀμβροσία. Προσέτι καὶ ἡ Διώνη, ἥτις ἐν Δωδώνῃ ἦν σύζυγος τοῦ Διὸς, ἐθεωρεῖτο Ὑὰς καὶ αὐτή. — Οἱ Ῥωμαῖοι ἔλεγον τὸν ἀστερισμὸν Suculae, καὶ τὸν ἐθεώρουν ὡς χοίρων ἀγέλην.

Ὑαία (ἡ), κώμη τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν, βορείως τῆς Ἀμφίσσης (Στφ. Βυζ. — Θουκ. Γ, 102).

Ὑάκινθος, 1) υἱὸς Ἀμύκλα, τοῦ ἱδρυτοῦ τῶν Ἀμυκλῶν ἐν Λακωνίᾳ, καὶ τῆς Διομήδης (Ἀπλλδ. Γ, 10, 3), ἢ τοῦ Οἰβάλου ἐκ Σπάρτης, τοσοῦτον ἐξόχως ὡραῖος, ὥστε ἠγάπησαν αὐτὸν ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Ζέφυρος. Ὅτε αὐτοὶ ἔπαιζον τὸν δίσκον παρὰ τῷ Εὐρώτᾳ, ὁ δίσκος τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκτύπησεν αὐτὸν καὶ τὸν ἐφόνευσεν· ὁ δὲ θεὸς τεθλιμμένος μετεμόρφωσεν αὐτὸν εἰς τὸ ὁμώνυμον ἄνθος. Οἱ Λακεδαιμόνιοι δὲ, τὸν τάφον αὐτοῦ ἔχοντες ὑπὸ τὸν βωμὸν καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος, ἐπανηγύριζον αὐτῷ ἐτησίως τριήμερον ἑορτὴν, τὰ Ὑακύνθια, ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς μεγίστης ἡμέρας τοῦ ἔτους ἐν Ἑκατομβαιῶνι, καὶ πιθανῶς ἐν τῇ ἀρχῇ της αἰνιττόμενα τὴν τότε ἀπομάρανσιν καὶ τὸν θάνατον τῶν ἀγαπητῶν τῷ Ζεφύρῳ καὶ τῷ Ἡλίῳ τρυφερῶν ἀνθέων, ἃ φονεύει αὐτὸς ὁ ἥλιος. Τῆς πανηγύρεως ταύτης ἡ πρώτη καὶ τελευταία ἡμέρα ἦσαν πένθιμοι, θυσίαι ἐτελοῦντο νεκρώσιμοι, οὐδεὶς εἰς τὸ δεῖπνον ἐστεφανοῦτο· ἡ δευτέρα δ' ἐξ ἐναντίας ἦν φαιδροτάτη, πλήρης πομπῶν καὶ χορῶν καὶ ᾀσμάτων τῶν τε νεανίσκων καὶ τῶν παρθένων (Δίδυμ. παρ' Ἀθην. Δ, 139)· καὶ οἱ Σπαρτιᾶται τόσην ἀπέδιδον σπουδαιότητα εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὥστε καὶ ὁδοιπορίας καὶ ἐκστρατείας πολλάκις διέκοπτον ἵνα κατ' οἶκον τὴν πανηγυρίσωσι (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 5, 11. — Παυσ. Γ, 10, 1).

Ὕαλος (ἡ). Παρ' Αἰγυπτίοις ἡ ὑαλουργία ἦν ἐν παναρχαίοις χρόνοις γνωστή. Ἐπὶ τμήματος ὑάλου, εὑρεθέντος ἐν Θήβαις ταῖς αἰγυπτιακαῖς, ἀναγινώσκεται ὄνομα Φαραὼ ζήσαντος 3300 ἔτη π. Χ., καὶ συνεχέστατα ἀπαντῶνται σκεύη ὑάλινα ἐντὸς τάφων ὧν βεβαία ἐστὶν ἡ ἀρχαιότης. Κατὰ Πλίνιον (XXXVI, 65), ἡ πρώτη ἐφεύρεσις τῆς ὑάλου ἐγένετο κατὰ τύχην ὑπὸ ὁδοιπόρων οἵτινες πῦρ ἀνῆψαν εἰς τὴν ἄμμον τῆς ἀκτῆς τῆς Συρίας, καὶ πλάκας νίτρου μετεχειρίσθησαν ἀντὶ λίθων, ἐλλειπόντων ἐκεῖ, πρὸς ἐπίθεσιν τῶν λεβήτων των. Καὶ μῦθος ἂν ὑποτεθῇ τὸ διήγημα, ὁ Στράβων (ΙΣΤ, 758) καὶ ὁ Ἰω-

σηπος (Ἰουδ. πολ. Β, 9) λέγουσι τὴν ἄμμον τῆς Συρίας ἐπιτηδειοτάτην εἰς ὑαλουργίαν. Ὁ Ἡρόδοτος (Γ, 24) λέγει ὅτι οἱ Αἰθίοπες κατεσκεύαζον τὰς θήκας τῶν νεκρῶν των ἐξ ὑάλου, καὶ ὁ Κτησίας καὶ ὁ Διόδωρος (Β, 15) παραδέχονται καὶ κυροῦσι τὴν μαρτυρίαν ταύτην, προστιθέμενοι ὅτι περιέχεον τὰ σώματα δι' ὑάλου, ἵνα διατηρῶσιν αὐτὰ ὁρατά. Ἀλλ' ὁ Ἡρόδοτος ὁμιλεῖ περὶ ὀρυκτῆς ὑάλου, ἐκτὸς ἂν θέλῃ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἐξωρύσσετο ἡ ὕλη ἐξ ἧς αὕτη κατεσκευάζετο. Ἐν Ἀττικῇ ἐπιγραφῇ τοῦ ἔτους 398 π. Χ. (Bœckh, C. I. 150) μνημονεύονται σφραγίδες ὑάλιναι, καὶ παρ' Ἀριστοφάνει (Ἀχαρν. 74) γίνεται μνεία τῶν ὑαλίνων ἐκπωμάτων τοῦ μεγάλου βασιλέως. Ἀλλὰ ἡ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ (Νεφ. 737) περιγραφὴ τῆς ὑάλου ὡς λίθου διαφανοῦς παρὰ τοῖς φαρμακοπώλαις, «ἀφ' ἧς τὸ πῦρ ἀνῆπτον», ἀποδεικνύει ὅτι ἐπὶ τῶν Πελοποννησιακῶν ἦν ἔτι σπανία ἐν Ἑλλάδι ἡ χρῆσις τῆς ὕλης ταύτης. Μετὰ ταῦτα ὅμως ἐγένετο συνηθεστέρα, ὡς ἀποδεικνύουσιν ἀγγεῖα ἐν τάφοις εὑρισκόμενα. Ἐπεπόλασε δὲ πολὺ μᾶλλον ἐν Ῥώμῃ, ἔνθα ἄφθονος εἰσεκομίζετο καὶ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἔφθασεν εἰς μεγάλην ἐντέλειαν, ἧς ἀξιόλογον δεῖγμα ἐστὶ τὸ ἐν τῷ Βρεττανικῷ μουσείῳ Πορτλάνδιον ἀγγεῖον, καὶ ἄλλα ποικιλόχροα καὶ πολυτίμους λίθους ἀπομιμούμενα ὑαλουργήματα. Ἐν Πομπηΐᾳ δ' εὑρέθησαν ὑαλία ἤδη ἐφηρμοσμένα καὶ εἰς παράθυρα.

Ὑάμπεια, μία τῶν δύο ἄκρων κορυφῶν τοῦ Παρνασσοῦ ἐν Φωκίδι, ἀφ' ἧς οἱ Δελφοὶ ἐκρήμνιζον τοὺς καταδικαζομένους εἰς θάνατον (Ἡρδ. Η, 39.—Πλούτρ.).

Ὑάμπολις καὶ Ὕα, 1) πόλις τῆς Φωκίδος, ἀνατολικῶς κειμένη τοῦ Κηφισοῦ ποταμοῦ, ἐπὶ τοῦ παραποταμίου Ἄσσου, καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἐξ Ὀρχομενοῦ εἰς Βοιωτίαν, εἰς λεπτῶν τινων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ νῦν χωρίου Βογδάνας, ἐλέγετο ὀνομασθεῖσα ἐκ τῶν Ὑάντων, οὓς ὁ Κάδμος εἶχεν ἐκβάλει ἐκ Βοιωτίας. Κατηδάφισε δ' ὁ Ξέρξης τὴν πόλιν (Ἡρδ. Η, 28), ἀνοικοδομηθεῖσαν αὖθις, ἀλλ' εἶτα πάλιν ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος καὶ διὰ παντὸς καταστραφεῖσαν (Liv XXXII, 18). Ὁ Ξενοφῶν (Ἑλλ. ΣΤ, 4, 27) ἀναφέρει «Ὑαμπολιτῶν τὸ προάστειον», ὅπερ ἦν ἡ μικρὰ κώμη Κλεωναί, βορείως πρὸς τὰ Λοκρικὰ σύνορα. — 2) Ἄλλη πόλις τῆς Φωκίδος, ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ (Στρβ.).

Ὕαντες, οἱ πρῶτοι καὶ ἀρχαιότατοι κάτοικοι τῆς Βοιωτίας, ἐκδιωχθέντες ἐκεῖθεν ὑπὸ τοῦ Κάδμου καὶ τῶν Φοινίκων αὐτοῦ, καὶ μεταβάντες οἱ μὲν εἰς Φωκίδα, ἔνθα ἔκτισαν τὴν Ὑάμπολιν, οἱ δὲ εἰς Αἰτωλίαν, ἥτις ἀρχαιότατα ἀπ' αὐτῶν ἐκλήθη Ὑαντὶς (Στρβ.).

Ὑᾶται, ὄνομα μιᾶς τῶν φυλῶν τῶν Σικυωνίων (Ἡρδ. Ε, 68).

Ὕβλα ἢ Ὕβλη, ὄνομα τριῶν πόλεων ἐν Σικελίᾳ 1) Ὕβλη ἡ μείζων, ἐπὶ τοῦ Συμαίθου ποταμοῦ, ὑπὸ τὴν νότιον τῆς Αἴτνης πλευράν, ἀρχαία κατοικία Σικελῶν, ἔχουσα τὴν λατρείαν τῆς Ὑβλαίας θεᾶς, ἧς οἱ ἱερεῖς ἦσαν καὶ οἰωνοσκόποι καὶ ὀνειροκρῖται (Παυσ. Ε, 22. 5). Ὁ Κικέρων μνημονεύει ἔτι τῶν Ὑβλέων (Verr. III, 43). Εἶτα δ' ἔπαυσεν οἰκούμενον τὸ χωρίον.—2) Ὕβλη Ἡραία ἢ ἐλάττων, κειμένη μεταξὺ Συρακουσῶν καὶ Γέλης.—3) Ὕβλη τὰ Μέγαρα, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς νήσου, βορείως τῶν Συρακουσῶν. Ἐκλήθη δὲ οὕτω, διότι Δωριεῖς Μεγαρεῖς, ἐλθόντες τῷ 729 π. Χ., εὗρον τὴν μικρὰν πολίχνην, ἥτις ἐκαλεῖτο Ὕβλα, Γελεᾶτις, Γερεᾶτις ἢ Γελεῶτις, καὶ τὴν ὠνόμασαν Μέγαρα, οἱ δὲ κάτοικοι ἐλέγοντο Μεγαρεῖς Ὑβλαῖοι. Ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Γέλωνος ἀνῆκεν ἡ πόλις αὕτη εἰς τὰς Συρακούσας (Ἡρδ. Ζ, 156. — Θουκ. ΣΤ, 4, 94), καὶ ἦν μικρὸν ὀχυρὸν φρούριον (Θουκ ΣΤ, 75. 94. — Liv. XXIV. 30). Ἐπὶ τοῦ δευτέρου Καρχηδονικοῦ πολέμου ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων καὶ κατεστρά-

φη ἡ πόλις (Liv. XXIV, 35), Ἐπὶ Κικέρωνος ἐσώζετο ὅμως ἔτι ὑπὸ τὸ ὄνομα Μεγαρὶς (Verr. V, 25). Ἄριστον μέλι, ὑμνούμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν (Virg. E, I. 55. —Ov. Trest. V, 13, 22) ἦν τὸ τῆς πόλεως ταύτης.

Ὕβλων, ὁ ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Σικελίας, ὑφ' ὃν οἱ Μεγαρεῖς κατῴκησαν τὴν Ὕβλαν (Θουκ. ΣΤ, 4).

Ὕβρις, «τὸ βλάπτειν καὶ λυπεῖν» (Ἀρστт. Ῥητορ. Β, 2) διὰ πράξεων ἀτιμωτικῶν ἢ διὰ πληγῶν καὶ τραυμάτων. Ἐν Ἀθήναις, κατὰ τοῦ ἐνόχου ἐκινεῖτο «γραφὴ ὕβρεως»· καὶ ἂν μὲν ἡ ὕβρις ἦν κατ' ἀνηλίκου, ἐκινεῖτο ἐξ ἐπαγγέλματος, μὴ ἀπαιτουμένης τῆς αὐτοῦ συγκαταθέσεως. Ἐδικαιοῦντο δ' εἰς αὐτὴν ἐπίσης καὶ γυναῖκες καὶ δοῦλοι. Ἡ ἡγεμονία τοῦ δικαστηρίου ἀνῆκε τοῖς θεσμοθέταις, ἤτοι, πλὴν τοῦ ἐπωνύμου, τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ πολεμάρχου, τοῖς ἄλλοις 6 ἐκ τῶν 9 ἀρχόντων. Τὴν γραφὴν δ' ἠδύνατο νὰ παρουσιάσῃ ἢ ὁ παθών, ἢ ὁ «βουλόμενος Ἀθηναίων οἷς ἐξῆν», ἤτοι ὁ ἐνήλικος, ἐλεύθερος καὶ μὴ ἄτιμος. Ὤφειλον δ' οἱ θεσμοθέται νὰ εἰσαγάγωσι τὴν δίκην εἰς τὴν Ἡλιαίαν «ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν τὸ βραδύτερον», ἤ, ἂν ὑπῆρχέ τι δημόσιον κώλυμα, ἅμα τοῦτο παρήρχετο. Ἦν δ' ἡ δίκη «τιμητὴ», τῆς ποινῆς ἐπιβαλλομένης κατὰ τὸ δοκοῦν τῷ δικαστηρίῳ, φυλακιζομένου τοῦ ἐνόχου μέχρις ἀποτίσεως. Ἐν σπουδαίαις περιστάσεσιν ἠδύνατο νὰ χωρήσῃ καὶ μέχρι θανάτου. Ὁ δὲ κριθεὶς ὅτι παραλόγως ἐνήγαγε, μὴ λαβὼν οὐδὲ τὸ 1/5 τῶν ψήφων ὑπὲρ ἑαυτοῦ, κατεδικάζετο εἰς 1000 δραχ. πρόστιμον. Διὰ πληγὰς καὶ μὴ ἀτιμωτικὰς ὕβρεις ὁ δοῦλος δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ἐγκαλέσῃ, ἀλλ' ὁ κύριος αὐτοῦ, ἂν ἤθελε, καὶ ἠδύνατο ν' ἀποδείξῃ ὅτι διὰ τοῦ παθήματος τοῦ δούλου ἐζημιώθη (Δμσθ. κ. Μειδ. 529. — Αἰσχν. κ. Τμρχ. 41). — Εἰς τὸν λόφον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ φονικοῦ ἐκείνου δικαστηρίου, ἵσταντο δύο «ἀργοὶ λίθοι, ἤτοι ἄξεστοι (οὐχὶ ἀργυροῖ, ὡς φέρουσιν ἐσφαλμένως τὰ χειρόγραφα τοῦ Παυσανίου (Α, 28), αἱ ἕδραι τῶν δύο ἀντιδίκων, καὶ ὁ μὲν ἐλέγετο «λίθος ὕβρεως», καὶ ἦν ὁ τοῦ ὑβριστοῦ, τοῦ ἐναγομένου, ὁ δὲ «λίθος ἀναιδείας», ὁ τοῦ μὴ «αἰδεσθέντος» δηλ. συγχωρήσαντος, ὁ τοῦ ἐνάγοντος.

Ὑβρίστης, ποταμός τις τοῦ ὄρους Καυκάσου, κατ' Αἰσχύλον (Προμ. 723). Ἴσως ὁ Τάναϊς, ὁ κατὰ Στράβωνα τὸν Καύκασον διαρρέων· ἐκτὸς ἂν τῇ λέξει ἐπιθετικῶς χρῆται ὁ ποιητής.

Ὑγεννεῖς, λαὸς τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἅπαξ μνημονευόμενος παρὰ μόνῳ τῷ Ἡροδότῳ (Γ, 90). Ἴσως οἱ Ὀβιγενεῖς τοῦ Πλινίου (V, 32), ἐκ μικρᾶς χώρας τῆς Λυκαονίας.

Ὑγίεια, θυγάτηρ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, μὴ ἀπαντωμένη μὲν ἐν Ὁμήρῳ, Ἡσιόδῳ καὶ Πινδάρῳ, ἀλλ' ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις μετὰ τοῦ πατρός της ἐν τοῖς ναοῖς του συλλατρευομένη, καὶ ἐν ἀγάλμασιν ὡς νέα εὐπρεπὴς παριστωμένη, παρὰ τοὺς πόδας ἢ περὶ τὴν χεῖρά της συνήθως τὸν ὄφιν ἔχουσα, τὸ ἔμβλημα τῆς ἰατρικῆς, καὶ κύαθον κρατοῦσα. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ Ἀθηνᾶ ἐλατρεύετο, μάλιστα ἐν Ἀθήναις, ὡς Ὑγίεια, καθ' ὃ πολιοῦχος, καὶ ἑπομένως προστάτις καὶ τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν, καὶ τῇ ἀπεδίδετο τὸ ὄνομα Ὑγίεια ὡς ἐπίθετον. Ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν ὑπῆρχεν ἀρχαῖος βωμὸς τῆς Ὑγιείας, θυγατρὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ (Παυσ. Α. 23). Ὅτε δέ, οἰκοδομουμένων τῶν Προπυλαίων, εἷς ἐργάτης ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ θριγοῦ καὶ κατεσυντρίβη, ὁ Περικλῆς, διδαχθεὶς κατ' ὄναρ ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς πῶς νὰ τὸν θεραπεύσῃ, ἔστησε «παρὰ τὸν βωμὸν» χαλκοῦν ἄγαλμα Ἀθηνᾶς Ὑγιείας (Πλούτ. Περ. ΙΓ), ὃ εἶδεν ὁ Παυσανίας ὅτε εἰσῆλθε διὰ τῶν Προπυλαίων (Αὐτ.). Ὅτε βωμὸς δέ, μέγας, πλακόκτιστος, καὶ τὸ βάθρον τοῦ ἀγάλματος, εὑρέθησαν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς καὶ μένουσιν ἐν θέσει, δεξιῶς τῷ εἰσιόντι, εὐθὺς μετὰ τὴν στοάν, καὶ ἐπὶ τοῦ βάθρου διατηρεῖται ἡ ἐπι-

γραφὴ «Οἱ Ἀθηναῖοι τῇ Ἀθηναίᾳ τῇ Ὑγιείᾳ, Πύρρος ἐποίησεν Ἀθηναῖος», ὅθεν καταφαίνεται καὶ τίς ἦν ὁ τοῦ ἀγάλματος γλύπτης (Ἴδ. Ῥαγκ. Ἀπ. Τ. ΙΓ, ἱστ. Καλλ. Α, σλ. 313). Καὶ ὁ γλύπτης Νικήρατος ἐπὶ Ἀλκιβιάδου ἐποίησε σύμπλεγμα Ἀσκληπιοῦ καὶ Ὑγιείας (Plin. XXXIV, 19, 49), καὶ ὁ Βρύαξις, ἐπὶ τῶν Διαδόχων, Ἀσκληπιὸν καὶ Ὑγίειαν ἐν Μεγάροις (Pl. XXXIV, 19, 13).

Ὑγῖνος, κατά τινας Ἱσπανὸς, κατ' ἄλλους Ἀλεξανδρεὺς, ἀπελεύθερος τοῦ Αὐγούστου, διευθυντὴς τῆς Παλατινῆς βιβλιοθήκης. Ἔγραψε λατινιστί. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται 277 σωζόμενοι μῦθοι καὶ ἓν ποίημα «Ποιητικὸν ἀστρονομικὸν» ἐπιγραφόμενον, εἰς 4 βιβλία. Ἀλλὰ πολλοὶ τῶν κριτικῶν ἐκλαμβάνουσι ταῦτα ὡς ἔργα μεταγενέστερα.

Ὑδάρνης, 1) Εἷς τῶν 7 εὐγενῶν Περσῶν, τῶν συνωμοσάντων κατὰ τοῦ Μάγου Σμέρδιος (Ἡρδ. Γ, 70).—2) Υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω, στρατηγὸς τῶν ἀθανάτων ὑπὸ τὸν Ξέρξην ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ κατὰ τῆς Ἑλλάδος (Ἡρδ. Ζ, 83.—Στρβ.).

Ὕδαρνις (ἡ), θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης (Εὔδοξ.).

Ὑδάσπης, ποταμὸς τῆς Ἰνδίας διαρρέων τὸ Πενταπόταμον (Πενδζὰβ), εἰσρέων εἰς τὸν Ἀκεσίνην, καὶ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰνδόν. Ὁ Ἀλέξανδρος ἠθέλησε νὰ καταβῇ δι' αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· ἔκτισε δ' εἰς τὰς ὄχθας του δύο πόλεις, τὴν Νίκαιαν καὶ τὴν Βουκεφάλαν (Ἀρρ. Ε, 5, 4, 19, 4. ΣΤ, 1, 5 κλ.—Στρβ. ΙΕ, 686. 691). Νῦν Βεχάτ.

Ὕδη 1) πόλις τῆς Λυδίας, ἐπὶ τοῦ ὄρους Τμώλου (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 385), αἱ μετὰ ταῦτα Σάρδεις (Σχλ.).—2) Πόλις τῆς Λυκαονίας, βορειοδυτικῶς τῆς Νύσσης (Στφ. Βυζ.).

Ὕδισσος (ὁ), 1) καὶ Ὕδισσα, ἀρχαία πόλις τῆς Καρίας (Πτλμ.—Στφ.Βζ.). —2) Υἱὸς τοῦ Βελλερεφόντου καὶ τῆς Ἀστερείας, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ Καρικὴ πόλις (Στφ. Βυζ.).

Ὕδρα 1) ἔνυδρον τέρας, ἐννεακέφαλος φοβερὸς ὄφις ἐν τῇ λίμνῃ Λέρνῃ τῆς Ἀργολίδος, ὃν ἐφόνευσεν ὁ Ἡρακλῆς (Ἀπλλδ. Β, 5. 2).—Ἴδ. Λέρνη). — 2) Λίμνη τῆς Αἰτωλίας, μεταξὺ Πλευρῶνος καὶ Ἀρσινόης, ἡ εἶτα Λυσιμαχία κληθεῖσα (Στρβ.). Κατ' Ὀβίδιον (Met. VII, 371), ἴσως μᾶλλον Ὑρία.

Ὑδραγωγεῖον, τεχνητὸς, κτιστὸς ὀχετὸς ὑπόγειος, πρὸς μετοχέτευσιν τοῦ ποσίμου ὕδατος ἀπὸ τῆς πηγῆς αὐτοῦ εἰς ὡρισμένον σημεῖον. Πρὸ πάντων τὰ τῶν Ῥωμαίων ὑδραγωγεῖα, καὶ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι, ἦσαν μεγαλουργήματα, δι' ὀρέων καὶ κοιλάδων, εἰς πολλῶν ὡρῶν ἀπόστασιν ὑπογείως μὲν διὰ μεγίστων θόλων, ἐπὶ τῆς γῆς δὲ, ἀναλόγως τῆς χωροσταθμήσεως, δι' ἀπεράντου σειρᾶς στερεῶς ἐκτισμένων ἀψίδων, τὸ ὕδωρ φέροντα, ὡς τὸ ἐν τῇ εἰκόνι τοῦ αὐτοκράτορος Κλαυδίου ἐν Ἰταλίᾳ. Πολλάκις αἱ ἀψῖδες ἀπετέλουν δύο ἢ τρεῖς ἐπαλλήλους σειρὰς, καὶ ἐνίοτε μὲν τὸ ὕδωρ ἔρρεε διὰ τῆς ὑψηλοτέρας, ἐνίοτε δὲ διὰ πασῶν. Τοιαῦτα σώζονται πανταχοῦ τῶν χωρῶν ἔνθα ἐπεκράτει ἡ Ῥώμη. Ἐν Ἀθήναις, πλὴν τῶν φρεάτων, μόνη πηγὴ ποσίμου ὕδατος ἦν, ὡς φαίνεται, ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι ἡ Καλλιρρόη, δι' ὃ καὶ ἐξ αὐτῆς ἠρύοντο οἱ Ἀθη-

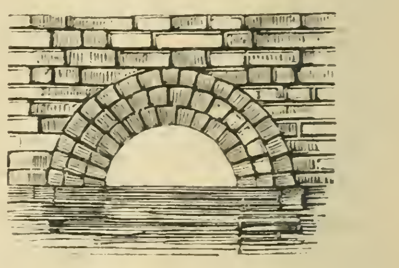

ναῖοι, καίτοι ἀπειλούμενοι ὑπὸ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν τὸν Ὑμηττὸν οἰκούντων Πελασγῶν (Ἡρδ. Θουκ.), καὶ οἱ Πεισιστρατίδαι ἐπεμελήθησαν

αὐτῆς, καὶ εἰς ἐννεάκρουνον τὴν ἐκόσμησαν. Ἀλλ' ὅτε ηὔξησε μεγάλως τῆς πόλεως ὁ πληθυσμὸς, τὸ ὀλίγον τοῦτο ὕδωρ ἦν βεβαίως ἀνεπαρκὲς, καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα φροντὶς ἐγένετο αὐξήσεως τοῦ ὕδατος δι' ὑδραγωγείων, περὶ ὧν ὅμως οὐδὲν ῥητὸν μαρτυρεῖται, οὐδ' ἡ διεύθυνσις αὐτῶν γινώσκεται. Γνωστὸν δ' ἐστὶν ὅτι ὑπῆρχεν ἀρχὴ καλουμένη «ἐπιστάται τῶν ὑδάτων», ἀνατεθεῖσα καὶ εἰς τὸν Θεμιστοκλέα ποτὲ, ὡς καὶ ἄλλη, οἱ τῶν «κρηνῶν ἐπιμεληταί». Ὁ δὲ Ἀδριανὸς, διὰ μεγίστου ὑδραγωγείου, ἴσως κατὰ μέρος τὸ ἀρχαῖον ἀναπτύξαντος καὶ εὐρύναντος, περατωθέντος δὲ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀντωνίνου, ὑπογείου παντὸς, πλὴν κατὰ τὸ πέρας αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Ἀγχέσμου, ἔφερεν εἰς τὴν πόλιν ἄφθονα ὕδατα ἐκ τοῦ Ὑμηττοῦ, τοῦ Βρυλησσοῦ (Πεντελικοῦ) καὶ τοῦ Πάρνηθος. Τὸ ὑδραγωγεῖον τοῦτο σώζεται σχεδὸν ὁλόκληρον, καί τινες τῶν τελευταίων αὐτοῦ ἀψίδων .μετὰ Λατινικῆς ἐπιγραφῆς (Ῥαγ. Ἀπ. ΙΗ. Τοπ. Ἀθ. Σλ. 139).

Ὑδραλέτη, ὁ ὑδρόμυλος, ἐν χρήσει εἰς τὴν Ἀσίαν τὸ πρῶτον (Στρβ. ΙΒ, 3, 30). Εἰς τὴν Ῥώμην εἰσήχθη οὐχὶ πρὸ τοῦ Καίσαρος (Vitr. X, 5. 2), εἰς δὲ τὸ Βυζαντινὸν κράτος ἐπὶ Ἀρκαδίου καὶ Ὀνωρίου (Cod. Theod. XIV, 15, 1).

Ὑδραυλικὰ ἔργα. Ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος πανταχόθεν περικλυζομένης ὑπὸ τῆς θαλάσσης, καὶ ἡ σπάνις ποταμῶν διὰ τὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μικρὰν ἀπόστασιν τῶν ὀρέων ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, ἔστρεψαν ἀρχαιότατα ἤδη τὴν προσοχὴν πρὸς τὴν ἀνάγκην ἔργων ὑδραυλικῶν, καὶ ἐνίοτε καὶ φυσικὰ φαινόμενα ἀπεδίδοντο εἰς παναρχαίων μυθικῶν προσώπων ἐπιχειρήσεις, ὡς αἱ καταβόθραι λιμνῶν ἐνομίζοντο ὑπόνομοι ἀνασκαφεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, τοῦ καὶ τὸν Ἀλφειὸν μεταστρέψαντος ἐπὶ τὴν κόπρον τοῦ Αὐγείου. Τῆς Κυζίκου ὁ *Χυτὸς* καλούμενος λιμὴν ἐλέγετο ἔργον τῶν Γιγάντων Ἐγχειρογαστόρων καὶ Πελασγῶν (Σχλ. Ἀπλλδ. Ἰδ. 387), καὶ ἐν Σικελίᾳ ἀπεδίδετο εἰς τὸν Δαίδαλον ἡ ἀνασκαφὴ τῆς *Κολυμβήθρας*, δι' ἧς ὁ ποταμὸς Ἀλαζὼν ἐξέβαλλεν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ὁ Χαλκιδεὺς Χάρης, ὅστις *τεφρωρύχος* ἐπελέγετο, «ἀνεκάθηρε τὰ ἐμφράγματα τῆς Κωπαΐδος» (Στρβ. Θ, 258. — Διογ. Λρτ. Δ, 23), ἢ ὀρθότερον, αὐτὸς «διετάφρευσε τὴν λίμνην» (Στρ. Βζ. λξ. Ἀθῆναι), καὶ αὐτοῦ πιθανῶς ἔργα εἰσὶ τὰ εἰσέτι μεταξὺ τῆς λίμνης καὶ τῶν Λαρυμνῶν σωζόμενα κάθετα φρέατα, ἀπόπειρα ἀποξηράνσεως γενομένη πιθανῶς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐγκαταλειφθεῖσα ἕνεκα τῆς ἐκστρατείας εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φύσκωνος, ἐν Αἰγύπτῳ, ἧς ἡ ὕπαρξις ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοῦ Νείλου, ἤκμαζον μεγάλοι ὑδραυλικοὶ, ὁ Κτισίβιος, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἥρων (Vitr. X, 12 13). — Καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἀρχαιότατα διὰ μεγίστων ὀχετῶν, τῶν λεγομένων Septem Maria, ἐκανόνισαν τοῦ Πάδου τὰς ἐκβολὰς εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ὁμοίως καὶ τὰς τοῦ *Ἄρνου* κατὰ σωζόμενα ἴχνη. Εἰς Λάτιον, κατὰ προτροπὴν Τυρρηνοῦ οἰωνοσκόπου, ἀνεσκάφη, πρὸς ἀποξήρανσιν, διὰ σκληροῦ βράχου, ὀχετὸς ἄγων πρὸς τὴν Ἀλβανὴν λίμνην, μῆκος ἔχων 7500', πλάτος 5' καὶ ὕψος 7'. Μέγα ἔργον τῶν Τυρρηνῶν (Ταρκυνίων) ἦσαν ἐν Ῥώμῃ καὶ αἱ ἐπίσης πρὸς ἀποξήρανσιν σκαφεῖσαι *ἀμάραι* (ὀχετοὶ), ὧν ἡ μείζων (maxima) εἶχεν 20' πλάτος, καὶ 27', ἢ μετὰ τῆς βάσεως 40' ὕψος, ὥστε ἅμαξα πλήρης χόρτου εὐκόλως διήρχετο δι'

Amara maxima.

αὐτῆς (Στρϐ. Ε, 235)· ἄνω δὲ ἦν θολωτή. —Ἴδ. Ὑ δ ρ α γ ω γ ε ῖ ο ν.

Ὕδραυλις (ἡ), ἢ Ὕδραυλος (ὁ), μουσικὸν ὄργανον, διὰ τεχνητῆς εἰσροῆς καὶ ἐκροῆς ὕδατος εἰς σωλῆνας τὸν ἀέρα κινούσης, μελῳδικοὺς ἤχους παράγον (Ἀρστ. ἢ Ἀρστξν. παρ' Ἀθην. Δ, 174). Ὁ Κτησί-

διος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ (150 π. Χ.) ἐτελειοποίησεν αὐτὸ, καὶ τῶν σωλήνων, μέχρις 8 τὸν ἀριθμὸν, οἱ μὲν ἦσαν χαλκοῖ, οἱ δὲ ἐκ καλάμου. Ἐπὶ Νέρωνος νέον ἐφευρέθη σχῆμα τοῦ ὀργάνου τούτου. Ἐπαίζετο δὲ περίπου ὡς τὸ κλειδοκύμϐαλον (Cic. Turc. III, 18, 43.—Plin. VI, 23. 26.—Vitr. V, 8, 13). Ἡ εἰκὼν ἐκ νομισματοσήμου τοῦ Οὐαλεντινιανοῦ.

Ὑδραώτης, ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς Πενταποτάμου, εἰσρέων, ὡς ὁ Ὕδασπις, εἰς τὸν Ἀκεσίναν, καὶ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰνδὸν (Ἀρρ. Ε, 4, 2, 5, 5. κλ.—Στρϐ. ΙΕ, 694. 697). Ἄλλως Ὑ ά ρ ω τ ι ς, νῦν Ἴρωτι.

Ὑδρέα, μικρὰ νῆσος πρὸ τῆς Ἀργολικῆς ἀκτῆς καὶ τοῦ κόλπου τῆς Ἑρμιόνης, (Ἡρδ. Γ, 59), ἔχουσα μῆκος μὲν 5 ὡρῶν, πλάτος δὲ, σχεδὸν πανταχοῦ, μιᾶς ὥρας, ἡ ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος ὡς μία τῶν πρωτίστων ναυτικῶν νήσων διαπρέψασα Ὕδρα.

Ὑδρία, ἀγγεῖον πρὸς μεταφορὰν τοῦ ποσίμου ὕδατος, στάμνος ἢ λάγηνος, συνήθως μὲν ἐκ κεράμου, ἀλλ' ἐνίοτε, ἐκ πολυτελείας, καὶ ἐκ χαλκοῦ ἢ ἀργύρου. Εἰς τὴν πομπὴν τῶν Παναθηναίων, ὡς εἵποντο τοῖς πολίταις οἱ μέτοικοι φέροντες ἐπὶ τῶν ὤμων τὰς σκάφας, οὕτως εἵποντο καὶ ταῖς γυναιξὶν αἱ τῶν μετοίκων γυναῖκες, φέρουσαι τὰ σκιάδια, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν φέρουσαι τὰς ὑδρίας (Ἀρστφ.

Ἐκκλ. 748. — Πολδ. Γ, 55. — Αἰλ. π. ἱ. ΣΤ, 1). — Ὑ δ ρ ί α ς δὲ μετεχειρίζοντο καὶ εἰς τὰς σ υ ν ε λ ε ύ σ ε ι ς καὶ τὰ δ ι κ α σ τ ή ρ ι α ὡς κάλπας ψηφοφορίας (Ἰσοκρ. Τραπζ. 872. — Ξνφ. Ἑλλ. Α, 7, 6)· προσέτι δὲ καὶ ὡς κάλπας εἰς ἃς ἐνέθετον τὴν κόνιν τῶν τεθνεώτων (Πλουτ. Μαρκ. — Ἀθήν. Ι).

Ὑδροῦς (ὁ), μία τῶν ἀρχαιοτάτων πόλεων τῆς Καλαβρίας, εἰς τὴν κάτω Ἰταλίαν κατὰ τὴν ἀνατολικὴν αὐτῆς παραλίαν, μετ' ἀρίστου λιμένος, Κρητῶν ἀποικία, τὸ προσεχέστατον σημεῖον διὰ τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα μετάϐασιν (Στρϐ. Ε, 231. — Liv. XXXVI, 21.—Cic. ad Fam. XVI, 9. ad Att. XV, 21. XVI, 5). Νῦν Ὄτραντον.

Ὕδρουσα, μικρὰ νῆσος ἐν τῷ Σαρωνικῷ κόλπῳ, πρὸς τῇ δυτικῇ παραλίᾳ τῆς Ἀττικῆς (Στρϐ.). Νῦν Φλέγα.

Ὑδροφόρια (τὰ), ἑορτὴ τελουμένη ἐνιαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, οἷον ἐν Αἰγίνῃ (Σχλ. εἰς Πίνδ. Νμ. Ε, 81) ὡς ἑορτὴ καθαρμοῦ τῷ Ἀπόλλωνι κατὰ μῆνα Δελφίνιον προσφερομένη· ἐν Ἀθήναις (Ἀπολλών. ἐν Φωτ.) τελετὴ πένθιμος διὰ τοὺς κατὰ τὸν κατακλυσμὸν ἀπολεσθέντας. Ἐπανηγυρίζετο ἐπισήμως ἐν τῷ ἔαρι κατ' Ἀνθεστηριῶνα, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐρρίπτοντο ἱερεῖα καὶ πέμματα ἐξ ἀλ-

φίτων καὶ μέλιτος εἰς τὸ ἐν τῷ τεμένει τῆς Γῆς καὶ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς χάσμα, δι' οὗ

ἐπιστεύετο ὅτι διέρρευσαν τὰ ὕδατα τοῦ κατακλυσμοῦ.

Ὑδροφόρος, ὁ φέρων τὸ ὕδωρ. Ἰδίως ἐπὶ τῶν ῥωμαϊκῶν χρόνων ὁ δοῦλος ὁ τὰ

βαλανεῖα ὕδατος πληρῶν, καὶ αὐτὸ εἰς τὸν λουόμενον ἐπιχέων, ὁ παρὰ Λατίνοις aquarius (Juv. VI, 332.—Festus. λξ.).

Ὕδωρ. Εἰς τὰ δικαστήρια ἐν Ἀθήναις, πρὸς ἀποφυγὴν καταχρήσεως τοῦ λόγου, ὡρίζετο ὁ χρόνος καθ' ὃν ἐπετρέπετο εἰς ἕκαστον τῶν διαδίκων, ἢ τῶν συνηγόρων αὐτῶν, νὰ ὁμιλήσῃ, καὶ προσεμετρεῖτο πρὸς ποσότητα ὕδατος ῥέοντος διὰ μηχανῆς, ἥτις ἐκαλεῖτο κ λ ε ψ ύ δ ρ α, ἢ καὶ ἀ ν ά γ κ η, διότι, ἅμα ἐξηντλεῖτο, ὁ ῥήτωρ ἠναγκάζετο νὰ παύῃ λέγων. Τὴν ποσότητα τοῦ ὕδατος ὥριζεν ὁ ἄρχων ὁ ἔχων τοῦ δικαστηρίου τὴν ἡγεμονίαν, ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τῆς ὑποθέσεως. Εἰς τὰς κληρονομικὰς καὶ ἄλλας συνήθεις δίκας ἔδιδεν ἕνα ἀμφορέα εἰς ἑκάτερον τῶν ἀντιδίκων, καὶ ἥμισυν (ἢ τρεῖς χόας) εἰς τὸν «δεύτερον» λεγόμενον «λόγον», ἤτοι τὴν δευτέραν ἀγόρευσιν μετὰ τὴν τοῦ ἀντιδίκου· ἐν ᾧ εἰς μεγάλας δίκας, ὡς τὴν περὶ παραπρεσβείας, ἐδόθησαν ἀνὰ ἕνδεκα ἀμφορεῖς εἰς ἑκάτερον. Ὅταν ἦσαν πολλοὶ συνήγοροι ἢ διάδικοι ὁμιλοῦντες περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, ἐλάμβανον τὸν λόγον ἀλληλοδιαδόχως «ἐν τῷ αὐτῷ ὕδατι», τοῦ ἑνὸς παραδίδοντος τὸ ὕδωρ εἰς τὸν ἄλλον. Ἂν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορεύσεως ἐπρόκειτο ν' ἀκουσθῶσι μάρτυρες, ὁ ῥήτωρ ἔλεγεν εἰς τὸν ὑπηρέτην τοῦ δικαστηρίου, ὅστις ἐκαλεῖτο ὁ ἐ φ' ὕ δ ω ρ, καὶ εἶχε τὴν ἐπιμέλειαν τῆς κλεψύδρας, «ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ», ἢ «ἔξερα τὸ ὕδωρ», ἵνα διακόψῃ τὴν ῥοὴν αὐτοῦ, μέχρις οὗ ἀρχίσῃ ἡ ἀγόρευσις πάλιν. Ἐ μ ὸ ν ὕ δ ω ρ ἔλεγε δὲ ὁ ῥήτωρ, ἐννοῶν τὸν χρόνον ἐφ' ὅσον τῷ ἐπετρέπετο νὰ ὁμιλῇ. Ἐκαλεῖτο δ ι α μ ε μ ε τ ρ η μ έ ν η ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἐγίνετο χρῆσις τοῦ ὕδατος, καὶ δὲν ἦσαν πᾶσαι τοιαῦται, διότι τινὲς δίκαι, οἷον αἱ «κακώσεις» ἐξηροῦντο.

Ὑέλη, καὶ εἶτα Ἐ λ έ α (ἴδ.).

Ὕελος, ὀρθότερον Ὕ α λ ο ς (ἴδ.).

Ὑετίς, κρήνη ἐν Ἰωνίᾳ, πλησίον τῆς Μιλήτου (Θεόκρ. Εἰδ. ΣΤ, 115).

Ὕης, ἐπίθετον τοῦ Βάκχου, εἴτε ἐκ τοῦ ὅτι πολλάκις κατὰ τὰς ἑορτάς του συνέβαινε νὰ βρέχῃ, πρὸς δυσαρέσκειαν τῶν πανηγυριζόντων, εἴτε διότι ὑπό τινων Ὕη ἐλέγετο ἡ μήτηρ του (Πλουτ. Ἰσ. Ὄσ. 38.—Σουΐδ.).

Ὑηττὸς (ἡ), κώμη τῆς Βοιωτίας ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Λοκρίδος, κληθεῖσα κατὰ τὸν κτίστην αὐτῆς Ὑητὸν, Ἀργεῖον φυγάδα ἐκ τῆς πατρίδος του, διά τινα διαπραχθέντα φόνον, καὶ παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Βοιωτίας λαβόντα τὴν χώραν ἔνθα τὴν πόλιν ἀνήγειρε (Παυσ.—Στφ. Βζ.).

Υἱοθεσία. Ὁ Ἀθηναῖος ὁ μὴ κεκτημένος νόμιμον κληρονόμον ἐθεώρει ὡς δικαίωμα διὰ τὸν οἶκόν του, ἵνα μὴ ἀνώνυμος γένηται (Ἰσοκρ. κ. Μενεκλ. κλ. 36), καὶ ὅπως ἂν μὴ ἐξερημωθῇ (Δμσθ. κ. Λυκομ. 1093), προσέτι δὲ καὶ ὡς καθῆκον πρὸς τὴν πόλιν, νὰ υἱοθετήσῃ τινὰ, «θέσθαι υἱὸν, ποιεῖσθαι, εἰσποιεῖσθαι, υἱῶσαι»· καὶ αὐτὸς μὲν ἐλέγετο θέτης ἢ ποιητὸς πατὴρ, ὁ δ' υἱὸς θετὸς ἢ θέσει υἱός. Ἂν δ' ἀπέθνησκέ τις πρὸ τῆς υἱοθετήσεως, ἐφρόντιζεν ὁ ἄρχων περὶ αὐτῆς, εἰσάγων εἰς τὸν οἶκον «τινὰ τῶν κατὰ γένος ἐγγυτάτω». Τοῦ θέτου τὰ προσόντα ἦσαν νὰ ᾖ ἀνὴρ (οὐχὶ γυνὴ), πολίτης Ἀθηναῖος, ἐνῆλιξ, ἄνευ γνησίου υἱοῦ, πλὴν ἂν εἶχε νομίμως ἀποκηρύξει αὐτὸν, ἐνεργῶν ἐν πλήρει χρήσει τῆς ἐλευθερίας του. Ἂν δ' εἶχε θυγατέρας, ὤφειλε νὰ νυμφεύσῃ μετὰ τοῦ θετοῦ μίαν ἐξ αὐτῶν, τὴν ἐπίκληρον. Παρὰ δὲ τοῦ θετοῦ ἀπῃτεῖτο νὰ ᾖ πολίτης Ἀθηναῖος, κατὰ προτίμησιν ἐκ τῶν ἐγγυτέρων συγγενῶν. Προσέτι ἀπῃτεῖτο συγκατάθεσις αὐτοῦ, ἂν ἦν ἐνῆλιξ, ἢ ἄλλως τοῦ πατρὸς ἢ κυρίου του, δι' ὃν ἐλέγετο ἐκποίητος. Ὑπόλογος δὲν υἱοθετεῖτο πρὶν ἢ δώσῃ λόγον· ἄτιμος μετέδιδε τὴν ἀτιμίαν εἰς τὸν θέτην, καὶ τ' ἀνάπαλιν. Ἂν μετὰ τὴν υἱοθέτησιν ἐγεννῶντο γνήσια τέκνα, ἐθεωροῦντο ὡς νεώτεροι ἀδελφοί. Ἡ ἐγγραφὴ τοῦ θετοῦ ἐγίνετο ὡς καὶ ἡ τῶν γνησίων τέκνων, κατὰ τὰ θαργήλια (ἔαρ), εἰς τοὺς φρατορικοὺς πίνακας (Ἰσαῖ. π. Ἀπλλδ. κλ. Β). Τοῦ θετοῦ ἔπαυον αἱ συγγενικαὶ σχέσεις πρὸς τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ οἰκογένειαν, πλὴν πρὸς τὴν μητέρα, διότι «μητρὸς οὐδεὶς ἐστὶν ἐκποίητος» (Ἰσ. κ. Ἀρστρχ. κλ. 8), ἀπέναντι δὲ τῆς νέας ἀπέκτα πάντα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα πρεσβυτέρου γνησίου υἱοῦ. Ὁ διὰ διαθήκης υἱοθετῶν ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ οὐχὶ «ἐπὶ παντὶ τῷ κλήρῳ», οὐδὲ χορηγῶν ὅμως ῥητὸν κτῆμα ἢ ὡρισμένην ποσότητα, ἀλλ' ἐπὶ μερίδι («τῷ ἡμίσει, τῷ τρίτῳ μέρει» κτλ.) τῆς ὅλης οὐσίας. Ἡ υἱοθέτησις ἠδύνατο νὰ διαλυθῇ διὰ κοινῆς συγκαταθέσεως (Δμσθ. κ. Σπουδ. 1029). Θετὸς, ἔχων γνήσιον υἱὸν, ἠδύνατο, τοῦτον εἰς ἑαυτὸν ἀντικαθιστῶν, νὰ διαλύσῃ τὴν θέσιν ὅπως ἀντιποιηθῇ τοῦ γνησίου πατρός του τὴν κληρονομίαν (Δμσθ. κ. Λεωχ. Ἀπσπ.).

Ὕκκαρα, πόλις ἀρχαία Σικελικὴ, πρὸς τὰ βόρεια τῆς νήσου, δυτικῶς τῆς Πανόρμου, κληθεῖσα κατ' εἶδός τι ἰχθύων. Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐλεηλατήθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ εἶτα παρεδόθη τοῖς Σεγεσταίοις (Θουκ. ΣΤ, 62. Ζ, 13). Μεταξὺ τῶν εἰς δουλείαν ἀπαχθέντων ἦν καὶ ἡ φίλη τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἡ ἑταίρα Τιμάνδρα, μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, τῆς περιφήμου γενομένης ἑταίρας Λαΐδος (Πλατ. Ἀλκ. 39).

Ὕλαι ἢ Ὕλη, πόλις κειμένη ἐπὶ τῆς βορείας ἀκτῆς τῆς Ὑλικῆς λίμνης κατὰ τὰ νότια τῆς Βοιωτίας, πατρὶς τοῦ πλουσίου Ὀρεσβίου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 500. Ε, 708), καὶ τοῦ τορευτοῦ Τυχίου τοῦ κατασκευάσαντος τὴν ἀσπίδα τοῦ Αἴαντος (Ὁμ. Ἰλ. Η, 221).

Ὑλαία, ἐπαρχία τῆς Σκυθίας, νοτιανατολικῶς κειμένη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, καὶ χωροῦσα ἀπὸ τοῦ Βορυσθένους μέχρι τοῦ Ὑπακύριος ποταμοῦ. Πρὸς ἀνατολὰς αὐτῆς κατῴκουν οἱ νομάδες Σκύθαι, πρὸς βορρᾶν δὲ οἱ Γεωργοὶ (Ἡρδ. Δ, 76).

Ὑλαῖος, εἷς τῶν Κενταύρων, ἐπιπεσὼν κατὰ τῆς Ἀταλάντης καὶ φονευθεὶς ὑπ' αὐτῆς (Καλλμ. εἰς Ἀρτ. 221.—Ἀπλλδ. Γ, 9, 2).

Ὑλακίδης, υἱὸς τοῦ ἐκ Κρήτης Ὑλάκου, εἰς ὃν ἐνεφανίσθη ὁ Ὀδυσσεὺς ὅτε ἐπέστρεψεν εἰς Ἰθάκην (Ὁμ. Ὀδ. Ξ, 208).

Ὕλας, υἱὸς τοῦ Θεοδάμαντος καὶ τῆς

Κυήνης. Ὁ Ἡρακλῆς, φονεύσας τὸν πατέρα του, παρέλαβεν αὐτὸν παρ' ἑαυτῷ καὶ τὸν ἠγάπα περιπαθῶς. Κατὰ τὸν πλοῦν τῶν Ἀργοναυτῶν, ἀποβὰς εἰς Μυσίαν πρὸς ὕδρευσιν, συνελήφθη ἐκεῖ ὑπὸ τῶν Νυμφῶν, ἃς ἔθελξεν ἡ καλλονή του, καὶ ὁ Ἡρακλῆς, τὸν πλοῦν ἐγκαταλιπών, περιεφέρετο εἰς ζήτησίν του (Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 131. 1350.—Ἀπλλδ. Α, 9, 10).

Ὑλεὺς, εἷς ἐκ τῶν νέων θηρευτῶν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου, ὅσοι ἐφονεύθησαν ὑπ' αὐτοῦ (Ἀπλλδ. Α, 8, 2).

Ὕλη, 1) μία τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου καθ' ἣν ἐκλήθη ἡ ὁμώνυμος πόλις ἐν Βοιωτίᾳ, ἥτις καὶ πληνθυτικῶς ἐλέγετο Ὕλαι. — 2) Πόλις τῆς Καρίας. Κατά τινας Ὕδη (Ὁμ. Ἰλ. Ε. 708. Η, 221).

Ὑληωροὶ ἢ **Ὑλωροὶ,** οἱ τῆς ὕλης, ἤτοι τοῦ δάσους ἐπιτηρηταὶ, οἱ δασοφύλακες καὶ δασονόμοι (Ἀρστт. Πολτ. ΣΤ, 5 — Σουΐδ. λξ.).

Ὑλέας, ποταμὸς τῆς κάτω Ἰταλίας, ῥέων μεταξὺ Συβάριδος καὶ Κρότωνος (Θουκ. Ζ, 35). Νῦν Ἀκουανίλε.

Ὑλλαϊκὸς λιμὴν, λιμήν τις τῆς νήσου Κερκύρας (Θουκ. Γ, 72.—Ἀπολλν. Ῥδ. Δ, 1125).

Ὑλλεῖς, 1) μία τῶν τριῶν φυλῶν εἰς ἃς διῃροῦντο οἱ Δωριεῖς, τοὺς Ὑλλεῖς, Δυμᾶνας καὶ Παμφύλους, δι' ὃ καὶ Τριχάϊκες ἐλέγοντο (Ἡσδ. Αἰγιμ. Ἀποσπ.—Ἡρδ. Ε, 68. — Στφ. Βζ.), ἀπαντωμένη ῥητῶς εἰς διαφόρους δωρικὰς πολιτείας, ὡς ἐν Σικυῶνι (Ἡρδ. Ε, 68), ἐν Κερκύρᾳ, καὶ ἐπώνυμος Ὕλλου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἡρακλέους, θετοῦ τοῦ Αἰγιμιοῦ. — 2) Ὑλλεῖς ἢ Ὕλλοι, οἱ κάτοικοι τῆς Ἰλλυρίας, ἐπίσης τὸ ὄνομα λεγόμενοι ὅτι εἶχον ἐκ τοῦ Ὕλλου (Σχόλ. σ. 7.—Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 521.—Στφ.Βζ.—Εὐστ.—Ἐτμ. Μέγ.), ὥστε ἴσως δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι Ἰλλυρικὴ, ἤτοι ἡ Ἑλλήνων ἐγκατεστημένων ἐν Ἰλλυρίᾳ, ἣν ἡ μία τῶν τριῶν φυλῶν τῶν συγκατελθουσῶν μετὰ τῶν Δωριέων.

Ὕλλη, πόλις τῆς Ἰλλυρίας, ἐπὶ τῆς χερσονήσου Ὑλλίδος (Στφ. Βζ.).

Ὑλλὶς, χερσόνησος τῆς Ἰλλυρίας ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, κληθεῖσα καθ' Ὕλλον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἡρακλέους, κομίσαντα ἐκεῖ Φαιάκων ἀποικίαν (Στφ. Βζ.).

Ὕλλος, 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Δηϊανείρας, σύζυγος τῆς Ἰόλης, πατὴρ τοῦ Κλεοδαίου. Μετὰ τῶν λοιπῶν υἱῶν τοῦ Ἡρακλέους (Ἡρακλειδῶν), κατενίκησε, βοηθείᾳ τῶν Ἀθηναίων, τὸν καταδιώκοντα αὐτοὺς Εὐρυσθέα, καὶ ἐφόνευσεν αὐτὸν (Ἀπλλδ. Β, 8, 1)· ἀλλ' ἐπιχειρήσας νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἐφονεύθη ἐν μονομαχίᾳ ὑπὸ Ἐχέμου, τοῦ βασιλέως τῶν Ἀρκάδων (Σφκλ. Τροχ. 56. — Ἡρδ. Η, 132). — 2) Ἕτερος υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους, καὶ Μελίτης, τῆς θυγατρὸς τοῦ ποταμίου θεοῦ Ἀργαίου ἐπὶ τῆς νήσου τῶν Φαιάκων. Οὗτος, μὴ εὐχαριστούμενος νὰ ζῇ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ναυσιθόου, τοῦ ἐγχωρίου βασιλέως, ἐκόμισε Φαιάκων ἀποικίαν εἰς τὴν Ἰλλυρίαν, καὶ κατῴκησε τὸ ἀκρωτήριον τὸ ἀπ' αὐτοῦ Ὑλλίδα κληθὲν (Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 538).—3) Ποταμὸς ἐκ Λυδίας πηγάζων, τὴν Ἰωνίαν διαρρέων καὶ εἰς τὸν Ἕρμον ἐκβάλλων, κληθεὶς δὲ κατὰ Λυδόν τινα, καὶ μετέπειτα Φρύγιος μετονομασθεὶς (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 392.—Ἡρδ. Α, 80. — Παυσ. Α, 35. Στρβ.),—4) Ψηφογλύφος τις τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, κατ' ἐπιγραφήν.

Ὑμάνη, γυνὴ τοῦ Φόρβαντος, μήτηρ τοῦ Τίφυος (Hygin).

Ὑμέης, Πέρσης στρατηγὸς (Ἡρδ. Ε, 122).

Ὑμὴν, ἡ προσωποποίησις τοῦ νομίμου γάμου, ἀφ' οὗ καὶ οἱ ψαλλόμενοι γαμήλιοι ὕμνοι ὑμέναιοι ἐλέγοντο. Τούτων ἕνεκα ἐλέγετο ὁ Ὑμὴν ἀδελφὸς τοῦ Ἰαλέμου (τῆς θρηνῳδίας), καὶ τοῦ Ὀρφέως. Ὑπὸ τοῦ μύθου ἐπλάττετο υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ μιᾶς τῶν Μουσῶν (τῆς Καλλιόπης, Οὐρανίας ἢ Τερψιχόρης), ἢ υἱὸς τοῦ Μάγνητος καὶ τῆς

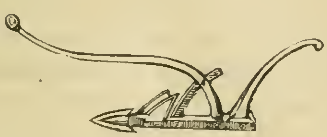
Καλλιόπης ἢ τῆς Κλειοῦς, ἢ τοῦ Διονύσου καὶ τῆς Ἀφροδίτης, καὶ περιπαθῶς ἠγάπων αὐτὸν ὁ Ἀπόλλων, ὁ Ἕσπερος, ὁ Θάμυρις· ἦν δὲ προσέτι καὶ φίλος τοῦ Ἔρωτος καὶ συνάδελφος. Εἰς τοὺς γάμους ἐλέγετο ὅτι τὸν ἐπεκαλοῦντο («Ὑμὴν ὦ, ὑμέναι' ὦ!»), κατὰ τοὺς μὲν διότι ἀπήλλαξεν ἀπὸ χειρῶν πειρατῶν ἁρπαγείσας παρθένους, κατὰ τοὺς δὲ, διότι νυμφευθεὶς Ἐλευσινίαν κόρην, τοσοῦτον εὐτυχῶς συνέζησε μετ' αὐτῆς, ὥστε ἡ ἕνωσίς των ἀπέβη τὸ ὑπόδειγμα αἰσίων γάμων, καὶ κατ' ἄλλους διότι πλακωθέντα ὑπὸ τῆς ὀροφῆς τοῦ οἴκου του ἐν ᾧ ἑώρταζε τοὺς γάμους του, τὸν ἔσωσεν ὁ Ἀσκληπιὸς (Ἀπλλδ. Γ, 10, 3). Ἡ τέχνη παρίστα αὐτὸν ὡς ὥριμον παῖδα, τὴν ἔκφρασιν σπουδαιότερον τοῦ Ἔρωτος, εἰς τὴν δεξιὰν δ' ἔχοντα τὸ νυμφικὸν κάλυμμα καὶ τὴν δᾷδα.

Ὑμηττὸς καὶ Ὑ μ η σ σ ὸ ς, ὄρος τῆς Ἀττικῆς κείμενον νοτιανατολικῶς τῶν Ἀθηνῶν, καὶ περίφημον διὰ τὸ μέλι αὐτοῦ (Ἡρδ. ΣΤ, 137). Ἐπὶ Τούρκων ἐλέγετο Τρελλοβούνι, οὕτω μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Monte Matto εἰς ὃ ἐπὶ Φραγκοκρατίας εἶχον παραφθείρει οἱ ξένοι τὸ ὄνομα.

Ὑμνέα, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἡ Ἄρτεμις εἶχε ναὸν ἐν Ἀρκαδίᾳ, μεταξὺ Μαντινείας καὶ Ὀρχομενοῦ (Παυσ.).

Ὕμνος, ἴδ. λυρικὴ ποίησις.

Ὕννες ἢ Ὕ ν ι ς (ἡ), τὸ σιδήριον τοῦ ἀρότρου τὸ σχίζον τὴν γῆν, οὗ ἡ ἄκρα ἐλέγετο ν ύ μ φ η (Πολδ. Β). Κατὰ διήγημα τοῦ Πλουτάρχου (Συμ. Δ, 5), ἐκλήθη οὕτως ἀπὸ τῆς ὑ ὸ ς, τοῦ χοίρου, ὅστις σχίζει

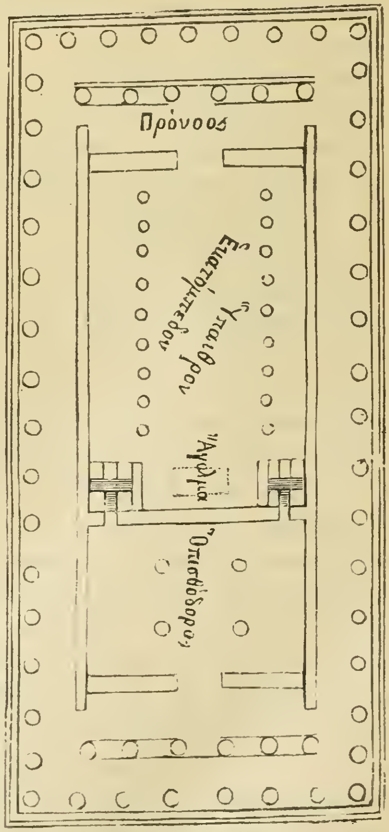
τοὺς βώλους τῆς γῆς διὰ τοῦ ῥύγχους του καὶ πρῶτος δῆθεν ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν γεωργικήν. Ἡ εἰκών, ἐξ ἀναγλύφου, δεικνύει ὅτι δὲν διέφερε τὸ ἀρχαῖον ὑννίον τοῦ νῦν ἐν χρήσει.

Ὑπαγκώνιον, προσκεφάλαιον εἰς ὃ ἐστήριζον τὸν ἀγκῶνα ὅτε εἰς τὰ δεῖπνα κτλ. οἱ ἀρχαῖοι ἀνεκλίνοντο ἐπὶ τῶν στρωμάτων (Γαλην.). Οὕτω συνήθως παριστῶνται

εἰς τοὺς Τυρρηνικοὺς τάφους οἱ νεκροὶ προσανακεκλιμένοι (acumbontes ἀκουμβῶντες) ἐπὶ τοῦ πώματος τοῦ τάφου, ὡς καὶ ἐν τῇ εἰκόνι.

Ὕπαιθρος ναός. Τὰ μικρὰ ναΐδια

ἐν τῇ ἀρχαιότητι, οἷον ὁ τῆς Νίκης ναὸς ἐπὶ

τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ἦσαν ὑπόστεγα, καὶ ἐλάμβανον τὸ φῶς ἀπὸ τῆς εὐρέως πρὸς ἀνατολὰς ἀνοιγομένης πύλης αὐτῶν· ἀλλ' οἱ μεγάλοι ναοί, ὡς ὁ Παρθενών, ὁ τοῦ Διὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ, ὁ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Φιγαλείᾳ, καὶ πιθανῶς πάντες οἱ ἄλλοι, εἶχον τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ σηκοῦ αὐτῶν, τὸ περιέχον τὸ ἄγαλμα, ὕπαιθρον, περιβαλλόμενον δὲ ὑπ' ἐσωτερικῆς στοᾶς, μέχρις ἧς μόνον ἐξετείνετο ἡ στέγη ἡ καλύπτουσα τὸ ἐξωτερικὸν περιστύλιον καὶ τὸν ὀπισθόδομον, ἐὰν ὑπῆρχε, καὶ πιθανῶς καὶ τὸ ἄγαλμα προστατεύουσα, ὡς δείκνυται ἐν τῇ εἰκόνι. Τὸ Ἐρεχθεῖον, ἔχον ἰδιαιτέραν ἀρχιτεκτονικὴν διάταξιν, καὶ ἕνωσις ὂν δύο μικρῶν ναῶν, οὐδὲ ἔκτασιν κεκτημένον δι' ἐσωτερικὰς στοάς, δὲν ἦν, ὡς φαίνεται, ὕπαιθρον, καὶ ἐφωτίζετο δι' ὀ π α ί ω ν τῆς στέγης, ὡς ἐξάγεται ἐξ ἐπιγραφῶν (Boeckh, C. J 160).

῞Υπαιπα (τὰ), πόλις τῆς Λυδίας, ἐπὶ τοῦ Καΰστρου ποταμοῦ, ἀπέναντι τῶν Σάρδεων, ἕδρα τῆς Περσικῆς πυρολατρείας, περίπυστος διὰ τῶν γυναικῶν της τὴν καλλονὴν (Παυσ. Ε, 27, 5.—Στρϐ.—Pl. V, 29, 31. —Ov. Met. VI, 13. XI, 150).

Ὑπάκυρις (ὁ), ποταμὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, ῥέων διὰ τῆς χώρας τῶν Νομάδων Σκυθῶν, καὶ ἐκϐάλλων εἰς τὸν Καρκινιτικὸν κόλπον (Ἡρδ. Δ, 55).

Ὑπάνα (ἡ) καὶ ῞Υ π α ν α (τὰ), πόλις τῆς Τριφυλίας ἐν Ἤλιδι (Πολϐ. Δ, 177.—Στρϐ.—Στφ. Βυζ.).

῞Υπανις (ὁ), 1) ποταμὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, πηγάζων ἐκ λίμνης, ἥτις ὑπὸ Ἡροδότου (Δ, 52) «μήτηρ Ὑπάνιος» λέγεται, καὶ εἰσρέων εἰς τὸν Βορυσθένην κατὰ τὰς ἐκϐολὰς αὐτοῦ εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον πρὸς τῇ Ὀλϐίᾳ (Στρϐ. Β, 107. Ζ, 306). Νῦν Βούγ. Ὁ Κικέρων (Tusc. I, 39) καὶ ὁ Βιργίλιος (G. IV, 370) διηγοῦνται περὶ ἡμεροϐίων ζώων παρὰ ταῖς ὄχθαις του.—2) Ποταμὸς τῆς Ἀσιατικῆς Σαρματίας, διὰ δύο στομίων ἐκρέων εἰς τὴν Μαιώτιδα (Στρϐ.). Νῦν Κουϐάν. — 3) Ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς, ἐντεῦθεν τοῦ Γάγγου. Μέχρις αὐτοῦ ἔφθασεν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος (Στρϐ.—Διον. Περιηγ. 1145). (Ἴσως ὀρθότερον) ῞Υ φ α σ ι ς παρ' Ἀρριανῷ.

῞Υπαρνα (τὰ), φρούριον τῆς Καρίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ἀρρ. Ἀνϐ. Α, 24).

῞Υπαρχος, ἄρχων οὐχὶ αὐτεξούσιος, ἀλλ' «ὕπαρχος ἄλλων» (Σφκλ. Αἴ. 1105). Τοιοῦτος ὁ σατράπης (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 1, 10. —Ἡρδ. Δ, 166. Ε, 20. 25. 27. Ζ, 6). Ἐν τῷ στρατῷ ὁ ἀντιστράτηγος, ὁ τοῦ στρατηγοῦ ἀντιπρόσωπος (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 4, 19).

Ὑπασπιστής, εἰς τοὺς Ἑλληνικοὺς στρατοὺς δοῦλος ὀφείλων νὰ φέρῃ τοῦ κυρίου του τὴν ἀσπίδα, πολλάκις καὶ τὸ κράνος, μέρος τῆς σκευῆς καὶ τῶν τροφῶν, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.—Παρὰ δὲ τοῖς Μακεδόσιν ἦσαν οἱ ὑπασπισταὶ ἰδιαίτερον σῶμα, ἄλλο τῶν τοξοτῶν καὶ τῶν φαλαγγιτῶν ἢ ὁπλιτῶν, ἐλαφρότερον τοῦτο, καὶ ὁποῖοι τινὲς ἦσαν τοῦ Ἰφικράτους οἱ πελτασταί. Τὴν μακρὰν σάρισσαν τῶν ὁπλιτῶν δὲν εἶχον, διότι ἐκείνη ἦτο μᾶλλον ὅπλον ἀμύνης, ἐν ᾧ οὗτοι ἦσαν κατηρτισμένοι πρὸς προσϐολήν, δι' ὃ εἶχον βραχὺ ἀκόντιον, καὶ ξίφος μακρόν. Ἄ γ η μ α (ὑπασπιστῶν), π ε ζ ι κ ὸ ν ἄ γ η μ α ἢ ἄ γ η μ α β α σ ι λ ι κ ό ν, ἐλέγετο τὸ ἐκλεκτότερον μέρος αὐτῶν, τὸ ὑπηρετοῦν ὡς βασιλικὴ σωματοφυλακὴ (ἴδ. Ἄγημα).

῞Υπατα (τὰ) ἢ Ὑ π ά τ η (ἡ), πόλις τῶν Αἰνιάνων καὶ Οἰταιέων κατὰ τὴν νότιον Θεσσαλίαν, ἐπὶ τῆς βορείας πλευρᾶς τῆς Οἴτης, ὑπὲρ τὴν κοιλάδα τοῦ Σπερχειοῦ. Οἱ Αἰτωλοὶ εἶχον καταλάϐει τὸ ὀχυρὸν τοῦτο σημεῖον ὡς κλεῖδα τῆς Θεσσαλίας, καὶ πολλάκις ἐκεῖ συνήρχοντο οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ αἰτωλικοῦ δεσμοῦ (Πολϐ. ΚΑ, 2. — Liv. XXXVI, 28). Ἕνεκα τοῦ ἐν τῇ περιχώρῳ, ὡς ἐλέγετο, ἀφθόνως φυομένου ἐλεϐόρου, καὶ τῆς ἐν τῇ κοιλάδι ἀναϐρυούσης θερμῆς θειούχου λίμνης, ὑφ' ἧς τὴν ἐπιφάνειαν ἔτι διατηρεῖται ἀρχαία ἐπιγραφὴ μετὰ τῆς λέ-

ξεως «Ἀφροδίτη», ἐπεπόλαζον ἐν Ὑπάτῃ αἱ Θετταλαὶ γόησσαι (Πολβ. — Λουκ.).

Ὑπάτη, εἰς τὴν μουσικὴν ἡ τὸν βαρύτατον τῶν τόνων ἀποφέρουσα χορδή.

Ὑπατία, θυγάτηρ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐξόχου μαθηματικοῦ Θέωνος, γεννηθεῖσα τῇ δ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδι, κόσμος καὶ ἐγκαύχημα τοῦ φύλου αὐτῆς διὰ τὴν ἔκτασιν τῶν γνώσεων καὶ τὴν αὐστηρότητα τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν της, Μετ' ἐμβριθεστάτας σπουδὰς φιλοσοφικὰς καὶ μαθηματικάς, ἀνεδέχθη ἡ ἰδία τὴν διδασκαλίαν τῆς φιλοσοφίας, καὶ λέγεται ὅτι καὶ τὸν μαθηματικὸν τρίβωνα ἐνεδύθη. Ὁ οἶκος αὐτῆς ἦν κοινὸν συνεντευκτήριον πάντων τῶν ἐξοχωτέρων ἀνδρῶν τῶν χρόνων ἐκείνων. Ἀλλὰ τὰ θρησκευτικὰ πάθη ἦσαν τότε εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν ἐξημμένα, καὶ οἱ χριστιανοὶ καὶ ὀπαδοὶ τοῦ ἐπισκόπου Κυρίλλου ἐξηγείροντο κατὰ τῶν ἀντιθρησκευτικῶν δογμάτων τῆς Ὑπατίας, καὶ βιαίως κατεφέροντο κατ' αὐτῆς. Εἰ δὲ καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισίν του ὁ διοικητὴς Ὀρέστης, εἰς ἐπελθοῦσαν αἱματηρὰν τινα ῥῆξιν τῷ 415 μ. Χ., ἐθανατώθη ἐντὸς ἐκκλησίας.

Ὑπατόδωρος, γλύπτης Θηβαῖος τῆς 102 Ὀλ. (370 π. Χ.), ποιήσας, συνεργασίᾳ τοῦ Ἀριστογείτονος, χαλκοῦς τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, ὡς ἀνάθημα τῆς ἐν Οἰνόῃ νίκης τῶν Θηβαίων, Ἀργείων καὶ Ἀθηναίων κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων (Παυσ. Α, 10)· μετ' ἄλλου δὲ γλύπτου, τοῦ Σωστράτου, συνειργάσθη χαλκοῦν κολοσσὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Ἀλιφήρᾳ τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ. Η, 26. — Πολβ. Δ, 76).

Ὕπατον ὄρος, ἐν Βοιωτίᾳ, συνέχεια τοῦ ὄρους Μεσσαπίου, ἐκτεινομένη παρὰ τῇ κώμῃ Τευμησσῷ. Ἴσως τὸ αὐτὸ ὃ καὶ Τευμησσὸς ἐκαλεῖτο (ἴδ.) (Στρβ. — Παυσ. Θ, 19).

Ὕπατος. Ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας δύο ἄρχοντες ἐξελέγοντο ἐτησίως ὑπὸ τοῦ δήμου, φέροντες τὸν τίτλον τοῦτον, τὸν λατινιστὶ Consul (Διον. Ἀλκ. Ἀρχ. 4), καὶ μεγάλην ἔχοντες δύναμιν. Ἐξηκολούθησαν δ' ἐκλεγόμενοι καὶ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων, ἀλλὰ μετὰ δικαιοδοσίας λίαν περιωρισμένης.

Ὑπαυχένιον, τὸ προσκεφάλαιον τὸ ὑπὸ τὸν αὐχένα τιθέμενον εἰς τὴν κλίνην (Γαλην.).

Ὑπείροχος, 1) υἱὸς τοῦ Πριάμου (Ἀπλλδ. Γ, 12, 5). — 2) Ἐπίσημος Τρώς, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 335).

Ὑπείρων, εἷς τῶν Τρώων ἡγεμόνων, φονευθεὶς ὑπὸ Διομήδους (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 144).

Ὑπέρα, τὸ εἰς ἑκάτερον τῶν ἄκρων τῆς κεραίας προσδεδεμένον σχοινίον, δι' οὗ ἐστρέφοντο τὰ ἱστία κατὰ τὴν ἀνάγκην (Ὁμ.

Ὀδ. Ε, 260. — Σουίδ. αὐτ.). Παροιμία, μνημονευομένη ὑπὸ Σουίδα, καθ' Ὑπερίδην, «τὴν ὑπέραν ἀφεὶς τὸν πόδα διώκεις», δηλοῖ «ἀφεὶς τὰ σπουδαῖα, ἀσχολεῖσαι περὶ τὰ μικροῦ λόγου», διότι ἡ ὑπέρα ἦν ἡ τὸ ἱστίον διοικοῦσα, ἐν ᾧ ὁ ποῦς ἦν τὸ κάτω μέρος τοῦ ἱστίου.

Ὑπεράνθης, υἱὸς Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, φονευθεὶς εἰς τὴν κατὰ τῶν Ἑλλήνων προσβολὴν ἐν Θερμοπύλαις (Ἡρδ. Ζ, 224).

Ὑπεράσιος, ἐκ Παλλήνης, πόλεως τῆς Ἀχαΐας, πατὴρ τοῦ Ἀργοναύτου Ἀσερίου (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 117).

Ὑπέρβιος, 1) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου (Ἀπλλδ. Β, 1, 5). — 2) Θηβαῖος, υἱὸς τοῦ Οἴνοπος, ἡρωϊκῶς ἀντιταχθεὶς

εἰς τὸν Ἱππομέδοντα κατὰ τὴν ἔφοδον τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας (Αἰσχλ. Ἑπτ. ἐπ. Θηβ. 506).

Ὑπέρβολος, Ἀθηναῖος, ταπεινῆς καταγωγῆς, λυχνοποιός. Διὰ τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου του εἰς εὐπορίαν περιελθών, ἀνεμίγη εἰς τὰ δημόσια, δημαγωγῶν, καὶ κατεφέρετο κατὰ πάντων τῶν διακεκριμένων ἀνδρῶν τῆς πόλεως, συνεχῶς χλευαζόμενος ὑπὸ τῶν κωμικῶν ποιητῶν, καὶ μάλιστα ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Νφλ. 623. Βατρ. 570. Θσμφ. 84. Ἀχρν. 846). Μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ Κλέωνος φιλοδόξως ἀπέβλεψεν εἰς ἀντικατάστασιν αὐτοῦ, καὶ ἐξελέγη καὶ στρατηγός. Ῥαδιουργῶν ὅμως κατὰ τοῦ Νικίου, τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ τῶν λοιπῶν, καὶ εἰς καταχρήσεις παρεκτραπείς, κατεδιώχθη, ἐξωρίσθη, καὶ τέλος ἐθανατώθη τῷ 411 π.Χ. (Πλούτ. Ἀλκ. ΙΓ. Νικ. 11. — Θουκ. Η, 43).

Ὑπερβόρειοι, λαὸς μυθικός, ὑποτιθέμενος ὅτι κατῴκει εἰς τὰ ἔσχατα ἄκρα τῆς γῆς, ἐπέκεινα τῆς πηγῆς τοῦ βορείου ἀνέμου, οὐδ' εἰς τὸ ψῦχος αὐτοῦ οὐδ' εἰς ἄλλο κακὸν ὑποκείμενος. Εἰς τὴν εὐδαίμονα χώραν αὐτῶν ἅπαξ μόνον ἐνέτελλε καὶ ἅπαξ ὁ ἥλιος ἔδυεν· οἱ καρποὶ ὡρίμαζον τάχιστα· δὲν ἐγνώριζον μῖσος καὶ ἔριν· ἡ ἐκδικητὶς Νέμεσις οὐδέποτε εἶχε λαβὴν ἐπ' αὐτῶν. Τὸν Ἀπόλλωνα λατρεύοντες, ὅστις πολλάκις παρέμενε παρ' αὐτοῖς, ἔφθανον εἰς ἡλικίαν χιλίων ἐτῶν, καὶ εἴ τις ἐβαρύνετο τὸν βίον, ἀπὸ κορυφῆς βράχου ἑορτασίμως εἰσεπήδα εἰς τὴν θάλασσαν. Κατά τινας ᾤκουν παρ' αὐτοῖς αἱ Γραῖαι, αἱ Γοργόνες, οἱ Ἀριμάσπαι, αἱ Ἑσπερίδες Νύμφαι (Σχλ. εἰς Καλλμ. Δηλ. 291. — Κλημ. Στρμ. 4. — Στφ. Βυζ.). Μνεία αὐτῶν γίνεται ἐν Ὁμηρικῷ ὕμνῳ (Στ, 29). Ὁ Ἡρόδοτος ἐδίσταζε περὶ τῆς ὑπάρξεως τοιούτου λαοῦ (Δ, 32-36), ἢ παρεδέχετο ὅτι ὡς τοιοῦτοι ἐξελαμβάνοντο λαοὶ γείτονες τῶν Σκυθῶν. Ἄλλοι δὲ ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς ἀλλαχοῦ θέλουσι νὰ ὁρίσωσι τὴν ἕδραν τῶν λαῶν εἰς οὓς τὸ ὄνομα τοῦτο ἀπεδίδετο, ὡς ὁ Πίνδαρος (Πύθ. Ι, 49), περὶ τὸν ποταμὸν Ἴστρον, ὁ Στράβων πέραν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἄλλοι τῶν μεταγενεστέρων εἰς Σκανδιναυΐαν, Γερμανίαν ἢ καὶ Ἰταλίαν.

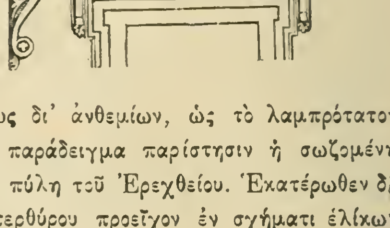
Ὑπέρεια, 1) κρήνη περίφημος κειμένη ἐντὸς τῆς πόλεως τῶν Φερῶν ἐν Θεσσαλίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 734). — 2) Κατά τινας τῶν ἀρχαίων ἐν Σικελίᾳ, ἔνθα κατῴκουν οἱ Φαίακες πλησίον τῶν Κυκλώπων, πρὶν ἢ μεταβῶσιν εἰς τὴν Σχερίαν· ἢ μετὰ ταῦτα Καμαρίνα, ὡς τινὲς ἐκλαμβάνουσι. Κατ' ἄλλους ἔκειτο ἡ Ὑπέρεια αὕτη ἐπὶ τῆς Ἠπείρου.

Ὑπερήνωρ, 1) υἱὸς τοῦ Πανθέου, Τρώς, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Μενελάου ἐπὶ τῆς πολιορκίας τοῦ Ἰλίου (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 616). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Αἰθούσης (Ἀπλλδ. Γ, 10, 1). — 3) Εἷς τῶν ἐν Θήβαις ἐκ τῶν ὀδόντων τοῦ δράκοντος ἀναφυέντων Σπαρτῶν (Ἀπλλδ. Γ, 4, 1).

Ὑπερησία, πόλις τῆς Ἀχαΐας, εἶτα Ἄγειρα κληθεῖσα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 573. — Παυσ.).

Ὑπέρητος, υἱὸς τοῦ Λυκάονος ἐξ Ἀρκαδίας, οὗ ἐπώνυμος ἦν ἡ ἀχαϊκὴ πόλις Ὑπερησία (Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Β, 373).

Ὑπέρθυρον, τὸ ἄνω μέρος τῆς θύρας, οὗ τὸ γεῖσον, ἤτοι τὸ μεταξὺ δύο κυματίων προέχον, καὶ ἀπὸ τοῦ ὀμβρίου ὕδατος τὴν θύραν προφυλάττον μέρος, ἣν εἰς τὰ μεγάλα οἰκοδομήματα καὶ τοὺς ναοὺς τοῦ ἰωνικοῦ ἰδίως καὶ κορινθίου ῥυθμοῦ κατάκοσμον

συνήθως δι' ἀνθεμίων, ὡς τὸ λαμπρότατον αὐτοῦ παράδειγμα παρίστησιν ἡ σωζομένη βορεία πύλη τοῦ Ἐρεχθείου. Ἑκατέρωθεν δὲ τοῦ ὑπερθύρου προεῖχον ἐν σχήματι ἑλίκων

τὰ κοσμήματα τὰ Ὦτα, παρωτίδες ἢ πρόμοχθοι λεγόμενα, ὡς ἡ εἰκὼν δεικνύει ἐν αὐτῶν καὶ πλαγίως.

Ὑπερίδης, 1) ἢ Ὑπερείδης, υἱὸς Γλαυκίππου, Ἀθηναῖος ἐκ τοῦ δήμου Κολυττοῦ, εἷς τῶν δέκα ἀττικῶν ῥητόρων, σύγχρονος τῷ Δημοσθένει, γεννηθεὶς τῷ 395 π. Χ. Μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἰσοκράτους, συνετάχθη τῇ πατριωτικῇ καὶ δημοτικῇ μερίδι, ᾗ ἀνῆκεν ὁ Δημοσθένης, μεθ' οὗ καὶ ὁμοίαν εἶχε τὴν τύχην. Ὅτε μετὰ τοῦ Φιλίππου τὸν θάνατον ἡνώθησαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Θηβαῖοι κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὑπὲρ τῆς συμμαχίας ταύτης καὶ αὐτὸς ἐκηρύχθη, ἀλλ' εὐτυχῶς διέφυγε τὸν κίνδυνον τοῦ ἵνα παραδοθῇ εἰς τὸν νικητὴν, ὡς εἶχεν ἀπαιτηθῆ. Μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον ἀνέκυψαν πάλιν αἱ πατριωτικαί του ἐλπίδες, καὶ μετέσχε μετὰ ζήλου τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου. Ἀλλ' ὅτε καὶ ἐνταῦθα ἡττήθη ἡ Ἑλληνικὴ μερὶς, τότε ἔφυγεν εἰς Αἴγιναν· ἐκεῖ ὅμως συνελήφθη, καὶ, διαταγῇ τοῦ Ἀντιπάτρου, ἐθανατώθη (322 π. Χ.). Δημηγορίαι πολιτικαὶ 77 τῷ ἀπεδίδοντο, ἐξ ὧν οἱ ἀρχαῖοι τὰς 52 ἀνεγνώριζον ὡς γνησίας. Διεσώθη δὲ μέχρι σήμερον μία μόνον, ἡ «περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν». Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1847 ἀνευρέθησαν ἐν Αἰγύπτῳ πάπυροι περιέχοντες τὸν λόγον «ὑπὲρ Εὐξενίππου», τὸν «ἐπιτάφιον» (1856), τὸν «κατὰ Δημοσθένους», καὶ τεμάχια λόγου τινὸς «ὑπὲρ Λυκόφρονος». Τὰ σπουδαιότατα ταῦτα εὑρήματα ἠσχόλησαν καὶ ἀσχολοῦσι τοὺς πεπαιδευμένους (ἔκδ. πρώτη Tell, 1861).—2) Υἱὸς τοῦ Καλλαίσχρου (Δμσθ. π. Στφ. Σλ. 273).

Ὑπερίππη, 1) θυγάτηρ τοῦ Δαναοῦ (κατ' ἄλλους Ὑπαρέτη), μνηστὴ τοῦ Ἱπποκορυστοῦ (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).—2) Θυγάτηρ τοῦ Μουνύχου, βασιλέως τῶν Μολοσσῶν, καὶ τῆς Λελάντης. Καταφυγοῦσα εἰς πύργον ὅτε ἐδιώκετο ὑπὸ ληστῶν, ἐγένετο ἀφανὴς (Ἀντ. Λιβ. ΙΔ).

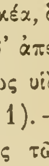
Ὑπέρισκος, υἱὸς τοῦ Πριάμου, βασιλέως τῆς Τρωάδος (Hyg. Fab. XC).

Ὑπερίων, εἷς τῶν Τιτάνων, συζευχθεὶς τὴν ἀδελφήν του Θείαν, καὶ τέκνα ἔχων τὸν Ἥλιον, τὴν Σελήνην καὶ τὴν Ἠῶ (Ἡσδ. Θγ. 371.—Ὁμ. Ὕμν. Δμτρ. 26). Κατ' ἄλλους γυνὴ αὐτοῦ ἦν ἡ Εὐρυφάεσσα (Ὁμ. Ὕμν. ΛΑ, 3.—Ἀπλλδ. Α, 2, 3)· ἡ τέκνα τοῦ Ὑπερίωνος καὶ τῆς Νιαίρας, αἱ ἐν Σικελίᾳ Νύμφαι Φαέθουσαι καὶ Λαμπετία (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 132), διάφορα κατηγορούμενα τῆς λάμψεως τοῦ ἡλίου. Ἐν Ὁμήρῳ δὲ (Ὀδ. Α, 8) Ὑπερίων καὶ αὐτὸς ὁ Ἥλιος (ὁ ὑπὲρ πάντα ἰών). Ὁ δὲ Διόδωρος (Ε, 66) μνημονεύει παραδόσεως καθ' ἣν Ὑπερίων ἦν δῆθεν ἀστρονόμος τις, ὁ πρῶτος ὑπολογίσας τὸν δρόμον τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης.

Ὑπέρλαος, κατ' ἄλλους Πτερέλαος, υἱὸς τοῦ Μέλαντος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Τυδέως (Ἀπλλδ. Α, 8, 5).

Ὑπερμνήστρα, 1) μία τῶν Δαναΐδων, ἡ μόνη παρακούσασα τῷ πατρί της, καὶ μὴ φονεύσασα τὸν μνηστῆρά της Λυγκέα, δι' ὃ ἐφυλακίσθη ὑπὸ τοῦ Δαναοῦ· εἶτα δ' ἀπελευθερωθεῖσα, ἔσχεν ἐκ τοῦ Λυγκέως υἱὸν τὸν Ἄβαντα (Ἀπλλδ. Β, 1, 4, 2. 1).—2) Θυγάτηρ τοῦ Θεστίου, βασιλέως τῶν Αἰτωλῶν, μήτηρ τοῦ Ἀμφιαράου καὶ τοῦ Ὀϊκλέους (Διόδ. Δ, 70).

Ὕπερος (ὁ) καὶ Ὕπερον, ὁ κόπανος τοῦ ἰγδίου, τὸ γουδοχέριον, οἷον τὸ ἀπέναντι, εὑρεθὲν εἰς ἀνασκαφὰς (Ἡσδ. Ἔργ. 425. — Ἡρδ. Α, 200. — Ἀρτμδ. Β. 47). Ἡ παροιμία «ὑπέρου περιστροφὴ» ἢ «περιτροπὴ», διὰ τοὺς διϊσχυριζομένους πάντοτε τὰ αὐτὰ, ἐστὶν ἡ αὐτὴ τῇ ἡμετέρᾳ, «τὸ γουδὶ τὸ γουδοχέρι».

Ὑπερόχη, παρθένος τις ἐκ τῶν Ὑπερβορείων (Ἡρδ. Δ, 33).

Ὑπέρφας, πατὴρ τῆς Εὐρυγανείας, δευτέρας γυναικὸς τοῦ Οἰδίπου (Ἀπλλδ. Γ, 5, 8).

Ὑπερῷον, καὶ ὑπερῷα (τὰ), ὁ ὑπὲρ τὸν ἰσόγαιων ἀνώτερος δόμος τοῦ οἴκου, τὸ πρῶτον πάτωμα, ἔνθα, εἰς τοὺς μεγάλους οἴκους, ἦν ἡ κατοικία τῶν γυναικῶν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 514. II, 184).

Ὑπεύθυνος. Ἐν Ἀθήναις αἱ ἀρχαὶ πᾶσαι ἦσαν ὑπεύθυνοι, ἤτοι ὤφειλον λόγον τῶν ὑπ' αὐτῶν πεπραγμένων εἰς τὴν ἀνωτάτην ἀρχήν, τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, καὶ αὕτη ἦν ἡ κυριωτέρα διάκρισις τῶν ἀρχῶν ἀπὸ τῶν ὑπηρετῶν. Ἴδ. Εὔθυνα.

Ὑπήκοοι, ἐλέγοντο ἐν Θεσσαλίᾳ οἱ μὴ Δωριεῖς, ἐλεύθεροι ὅμως, καὶ ὑποτελεῖς (Στρβ. I, 671), ἐπέχοντες οἵαν θέσιν εἶχον οἱ περίοικοι ἐν τῇ Λακωνικῇ. Τοιοῦτοι ἦσαν ἐν Θεσσαλίᾳ οἱ Μάγνητες, οἱ Φθιῶται, οἱ Περραιβοὶ (Θουκ. Β, 101. Δ, 78. Η, 3.—Ἀθήν. ΣΤ, 88).

Ὑπηρέται, κατ' ἀρχὰς οἱ ὑπὸ ἐρεσίαν τελοῦντες, οἱ κωπηλάται εἰς τὰ πολεμικὰ πλοῖα, ἐκεῖθεν δ' ἔπειτα καὶ οἱ εἰς πᾶσαν ἄλλην ὑλικὴν ἐργασίαν τοῦ πλοίου ἀσχολούμενοι, τὴν τῶν ἱστίων, τοῦ πηδαλίου κτλ. Μετὰ ταῦτα δ' ἐξελείφθη ἡ ἔννοια γενικῶς, καὶ ἐκτὸς τῶν πλοίων, εἰς πᾶσαν τῶν χειρῶν ἐργασίαν ὑπὲρ ἄλλων· δι' ὃ καὶ ἀπέβη συνώνυμον τῷ δοῦλος (Ἀθην. ΣΤ, 267. —Πολδ. Ζ, 82. — Ἡσύχ. λξ.) Καὶ αὐτοὶ οἱ σκευοφόροι τῶν στρατιωτῶν ἐλέγοντο ὑπηρέται προσέτι (Ξνφ. Κυρπ. Β, 1, 31). Ὁ Ἀριστοτέλης (Πολτ. ΣΤ, 5) τὰ δημόσια ἐπαγγέλματα διαιρεῖ εἰς τρεῖς τάξεις, «ἀρχὰς, ἐπιμελείας, ὑπηρεσίας». Καὶ ἄρχοντες μὲν ἦσαν ἐν Ἀθήναις οἱ ὑπὸ τοῦ δήμου ἐκλεγόμενοι μετ' αὐτεξουσίου ἐνεργείας, ἐπιμεληταὶ δ' οἱ τὴν ἐπιτήρησιν ἔχοντες τῶν ἀναγκαίων ἐνεργειῶν, ὑπηρέται δὲ οἱ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀρχόντων ἐκλεγόμενοι πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τῶν αὐτοὺς ἐκλεξάντων. Τοιοῦτοι ἦσαν γραφεῖς κατωτέρας τάξεως, κήρυκες, ἄγγελοι στελλόμενοι, καὶ ὁ τῶν Ἕνδεκα ὑπηρέτης, δεσμοφύλαξ καὶ ἐκτελεστὴς τῶν δημοσίων καταδικῶν (Πλάτ. Φαιδ. 116. —Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3, 54). Οἱ ὑπηρέται ἦσαν ἔμμισθοι, οἱ δὲ ἄρχοντες ἄμισθοι, καὶ ὑπηρέται ἠδύναντο νὰ ἐκλεχθῶσι καὶ μὴ Ἀθηναῖοι, καὶ δοῦλοι (Ἀρστт. Πολτ. Δ, 12.— Πολδ. Δ, 51).

Ὕπιος, ποταμὸς τῆς Βιθυνίας ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ, ῥέων πλησίον τῆς πόλεως Προύσης (Ἀπλλν. Ῥδ. Β, 797). — Παρὰ δὲ Πτολεμαίῳ Ἵππιος.

Ὕπνος, υἱὸς τῆς Νυκτὸς, δίδυμος τοῦ Θανάτου, συνοικῶν μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ Ἅδῃ (Ἡσδ. Θγ. 211. 758)· ἀλλ' ἡ Ἥρα ἀναζητεῖ αὐτὸν ἐν Λήμνῳ (Ὁμ. Ἰλ. Π, 672. Ξ. 231). Ἔστι δὲ τὸν χαρακτῆρα διάφορος ὅλως τοῦ ἀδελφοῦ του· ἐν ᾧ ἐκεῖνος, ἔλεος μὴ γνωρίζων καὶ οἶκτον, ἀφαιρεῖ τὴν ζωήν, καὶ φρίκην ἐμποιεῖ αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, ὁ Ὕπνος ἐξ ἐναντίας, ὁ «νήδυμος» (ὁ γλυκὺς) καὶ «πανδαμάτωρ» (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 5), φέρει ἀνάπαυσιν. καὶ λήθην τῶν κόπων καὶ θλίψεων. Καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Διὸς ἐκτείνεται ἡ ἰσχύς του. Οὕτω τὸν ἀπεκοίμησέ ποτε παρακλήσει τῆς Ἥρας, ἥτις ἤθελε νὰ καταστρέψῃ τὸν ἐκ τῆς Τροίας ἐπιστρέφοντα Ἡρακλέα· ἐξυπνήσας δ' ὁ Ζεὺς, θὰ ἐσφενδόνιζεν ἐν τῇ ὀργῇ του τὸν Ὕπνον εἰς τὴν θάλασσαν, ἂν δὲν τὸν ἔσωζεν ἡ Νὺξ, ἡ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους νικῶσα. Ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε πάλιν ἐπανέλαβεν ὁ Ὕπνος ὅμοιον τόλμημα, παραπεισθεὶς αὖθις ὑπὸ τῆς Ἥρας, ὑποσχεθείσης αὐτῷ εἰς σύζυγον τὴν Πασιθέαν (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 231). Ἐπὶ τῆς λάρνακος τοῦ Κυψέλου (ἴδ.) ἐν Ὀλυμπίᾳ ἦν ἐν ἄλλοις ἐπικεχαραγμένη ἡ Νὺξ, φέρουσα ἐν ταῖς ἀγκάλαις δύο βρέφη, ἓν μέλαν καὶ ἓν λευκὸν, μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς «Θάνατος καὶ Ὕπνος» (Παυσ. Ε, 18, 1). Ἀμφοτέρους παρίστα ἡ τέχνη ὡς παιδία κοιμώμενα, ἢ ὡς πνεύματα ἔχοντα εἰς τὰς χεῖρας δᾷδας ἀνεστραμμένας. Ἐμβλήματα δὲ τοῦ Ὕπνου ἦσαν ῥάβδος ἀποκοιμῶσα, ὁ μήκων, καὶ κέρας, τὸ ἐκχέον τὰ ὄνειρα (Ὀρφ. Ἀργ. 1009. — Καλλμ. εἰς Δημ. 239).

Ὑποβολεύς, ὡς καὶ νῦν καλεῖται, ὁ τὴν μνήμην τῶν ὑποκριτῶν εἰς τὸ θέατρον ὑποβοηθῶν. Καὶ ποῦ μὲν τῆς σκηνῆς ἦν ἡ θέσις αὐτοῦ, ἄγνωστον· μόνον δὲ μαρτυρεῖται ὅτι, ὡς ἑπόμενον, ἦτο ἀόρατος (Φίλων. — Πλουτ. Πολιτ. παραγγ.).

Ὑποβολῆς γραφή, ἐκινεῖτο ὑπὸ τῶν ἐχόντων συμφέροντα κληρονομικά, κατὰ τῶν καταγγελλομένων ὡς τέκνων μὴ γνησίων, ἀλλ' ὑποβολιμαίων. Ἂν ἡ κατηγορία ἀπεδεικνύετο, ὁ ἐναγόμενος ἐστερεῖτο τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων, περιήρχετο εἰς δουλείαν, καὶ ἡ περιουσία αὐτοῦ ἐδημεύετο, ἢ περιήρχετο εἰς τοὺς νομίμους κληρονόμους.

Ὑπογραμματεύς. Ἐν Ἀ θ ή ν α ι ς διάφοροι ἀρχαί, οἷον ἡ Βουλὴ καὶ ὁ δῆμος, πλὴν γραμματέως (ἴδ.) εἶχον καὶ ὑπογραμματέα, ὅστις ἦν ἐτήσιος, ἐκ κατωτέρας τάξεως, ἐνίοτε καὶ δοῦλος (Δμσθ. κ. Νεαίρ. 864).

Ὑπογραφεύς, ὁ καθ' ὑπαγόρευσιν γράφων ἢ ἀντιγράφων, ὁ ἁπλοῦς γραφεὺς τῶν ἀρχῶν καὶ δικαστηρίων.

Ὑπογραφή, τὸ ἐργαλεῖον δι' οὗ ὁ ζωγράφος ἐχάραττε τὰ πρῶτά του σχεδιάσματα (Πολδ.).

Ὑπόδεσις. Ὑποδέσεως, ἤτοι ἐνδύσεως τοῦ ποδός, ἐγίνετο χρῆσις ἀπὸ τῶν ἀρχαιο-

τάτων χρόνων παρὰ τοῖς Ἕλλησι (Ὁμ. Ὀδ. Ο, 319. Σ, 361)· εἰς τὴν μάχην ὅμως κατήρχοντο οἱ Ὁμηρικοὶ ἥρωες ἀνυπόδητοι· καὶ οἱ νέοι Σπαρτιᾶται ἀνυπόδητοι ἀνετρέφοντο (Ξνφ. Λακ. Πολ. Β), ἵνα ἐλευθέραν ποιῶνται τῶν

ποδῶν χρῆσιν. Καὶ σπουδαῖοι δὲ ἄνδρες καὶ φιλόσοφοι, ὡς ὁ Σωκράτης, ὁ Φωκίων, ἀνυπόδητοι πολλάκις ἔβαινον (Ἀρστφ. Νφ. 103. 362. — Ξνφ. Ἀπμν. Α, 6, 2). Ὁμοίως ἀπέβαλλον τὴν ὑπόδεσιν οἱ εἰς τὴν τράπεζαν κατακλινόμε-

νοι, καὶ ἀνυπόδητοι ἔβαινον οἱ πενθοῦντες, ὡς ἡ Ἀφροδίτη «ἀσάνδαλος» ἐζήτει τὸν Ἄδωνιν (Βίων, Β. 21. Ἄλλως ὅμως μεγάλη ἐγίνετο τῆς ὑποδέσεως χρῆσις, καὶ ὑποδηματορράφοι ὑπῆρχον ἐξ ἐπαγγέλματος (ἴδ. τὴν εἰκόνα, κατὰ τοιχογραφίαν ἐν Ῥεστίνῃ τῆς Ἰταλίας), καὶ παντοῖα ἦσαν τὰ εἴδη τῶν ὑποδέσεων ἀνδρικῶν ἢ γυναικείων, ἀπὸ τῶν ἁπλῶν π ε δ ί λ ω ν, οἷα τὰ τοῦ Ἑ ρ μ ο ῦ

καὶ τῶν κ α ρ π α τ ί ν ω ν (Ξνφ. Ἀν. Δ, 5, 14. — Πολδ. Ζ, 22. — Πολδ. λξ.), ὁμοίων

πρὸς τὰ ἡμέτερα τ σ α ρ ο ύ χ ι α, μέχρι τῶν κ ο ί λ ω ν ὑποδημάτων (Πολδ. Ζ, 18), κατὰ

διαφόρους ἐπωνυμίας, οἷον «ἐμβάδες, λακωνικαί, ἀμυκλαΐδες, ἐφικρατίδες, ἀλκιβιάδες, δεινιάδες· ὑποδήματα σμινδυρίδια, μυννάκια, σικυώνια, περσικά, κτλ. (Ἀρστφ. Θεσμφ. 169. — Πολδ. — Ἡσύχ.). Τινὰ ἐκ τῶν σχημάτων ἴδε εἰς λέξιν Ἐσθής.

Ὑποδιδάσκαλος, εἰς τὸ θέατρον ὁ χοροδιδάσκαλος, διότι διδάσκαλος ἦν ὁ ποιητής (Πλάτ. Ἴων, 536).

Ὑπόζωμα, σχοινίον ἰσχυρὸν δι' οὗ ἐπὶ βιαίας θαλάσσης ἐστερεοῦτο τὸ πλοῖον δεόμενον ὑπὸ τὴν τρόπιδα, ἀπὸ τῆς πρῴρας μέχρι τῆς πρύμνης· δι' ὃ καὶ πᾶν ἐκπλέον δημόσιον πλοῖον παρελάμβανεν ἐκ τῶν νεωρίων τοιοῦτο δι' ὥραν ἀνάγκης (Πλατ. Πολ. I, 327. — Ἀθήν. ΙΕ, 204. — Ἀπλλδ. Α, 368. — Ἀππν. Ἐμφ. πολ. Ε, 91).

Ὑποθῆβαι, (Ὁμ. Ἰλ. Β, 505). Περὶ τῆς χώρας ταύτης καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἤδη εἶχον ἀμφιβολίας. Κατὰ Στράβωνα (Θ, 412) τινὲς μὲν ἐξελάμβανον αὐτὴν ὡς τὰς Ποτνίας τῆς Βοιωτίας, ἄλλοι δὲ ὡς τὴν κάτω πόλιν τῶν Θηβῶν, διότι ἡ ἄνω, ἡ Καδμεία, εἶχε καταστραφῆ ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων, καὶ ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀνοικοδομηθῆ.

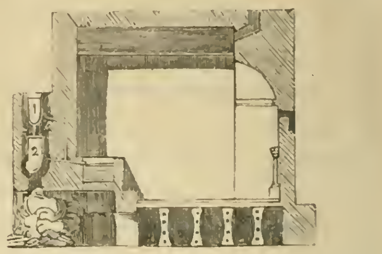
Ὑποθήκη, ἡ χορηγουμένη εἰς ἐξασφάλισιν τῷ δανειστῇ, οὐχὶ ὡς ἐνέχυρον, ἀλλὰ μετὰ τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ πωλήσῃ αὐτὴν ὅπως ἱκανοποιηθῇ (Δμσθ. κ. Διονυσδρ. κλ. — Ἀρσττ. Οἰκν. 2).

Ὑποθυμιὰς (ἡ), στέφανος ἀνθέων, ὃν περιεδέοντο περὶ τὸν τράχηλον ἢ εἰς τὸ στῆθος,

ἵνα μᾶλλον ἀπολαμβάνωσι τῆς ὀσμῆς αὐτῶν (Ἀθν. ΙΕ, 674, 688. — Πλούτ. Συμπ. 2).

Ὑπόκαυστον, δωμάτιον, ὡς φερ' εἰπεῖν τὰ τῶν βαλανείων, κάτωθεν θερμαινόμενον διὰ κλιβάνου, ὅστις καὶ ὑποκαύστρα ἐλέγετο. Ἡ εἰκὼν παρίστησι διατομὴν τοιούτου

του βαλανείου εὑρεθέντος ἐν Τούσκλῳ τῆς Ἰταλίας. Ἡ ὑποκαύστρα ἐστὶ κάτω ἀριστερῶς καὶ ὑπὲρ αὐτὴν δύο θέσεις δι' ἀγγεῖα, ἔνθα ὕδωρ θερμαίνεται.

Ὑποκριτής, ὁ ἐπὶ τῆς σκηνῆς δραματικὸν πρόσωπον παριστῶν. Κατ' ἀρχὰς ὁ Θέσπις καὶ ὁ Φρύνιχος παρενέβαλον τοιοῦτον μεταξὺ τῶν Διονυσιακῶν χορῶν, ἢ κἂν ἐκανόνισαν τὰ κατὰ τὸ, ἴσως καὶ πρὶν, παρεμβαῖνον ξένον αὐτοῖς πρόσωπον. Εἶτα δ' ὁ Αἰσχύλος ηὔξησεν εἰς δύο τὸν ἀριθμὸν τῶν οὕτω παρεμβαινόντων, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τρεῖς, τὸν πρωταγωνιστήν, εἰσερχόμενον διὰ τῆς μέσης ἢ βασιλικῆς θύρας τῆς σκηνῆς· δευτεραγωνιστὴν διὰ τῆς δεξιᾶς καὶ τριταγωνιστὴν διὰ τῆς ἀριστερᾶς, οὕτω λεγομένους κατὰ τὴν σπουδαιότητα τοῦ μέρους ὃ ἕκαστος ἀνελάμβανεν. Ἐνίοτε δὲ ὁ εἷς ἢ ὁ ἕτερος αὐτῶν ἐξετέλει καὶ ἕτερον πρόσθετον μέρος. Ἐν Σοφοκλεῖ (Οἰδ. Κολ.), παρουσιάζεται καὶ τέταρτος ὑποκριτὴς συγχρόνως μετὰ τῶν ἄλλων ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ὅπερ σπανιώτατον, καὶ τοῦτο τὸ μέρος ἐλέγετο παραχορήγημα (Πολδ. Δ, 110). Τὰ γυναικεῖα πρόσωπα παρίστων πάντοτε νέοι. Τακτικοὶ ὑποκριταὶ κατ' ἀρχὰς δὲν ὑπῆρχον, καὶ πολλάκις αὐτοὶ οἱ ποιηταὶ ὑπεκρίνοντο πρόσωπα τῶν ἰδίων δραμάτων, ὡς ὁ Αἰσχύλος, ὁ Σοφοκλῆς, ὁ Ἀριστοφάνης· καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι ἄνδρες δὲν ἀπηξίωσαν ν'

ἀναβαίνωσιν εἰς τὴν σκηνήν. Ἀδέξιοι ὅμως ὑποκριταὶ ἐσυρίζοντο (Δμσθ. Στφ. 315), καὶ πολλάκις συνέβαινον διαπληκτισμοί, πληγαὶ καὶ τραύματα μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἐγγυτέρων ἐκ τῶν θεατῶν (Δμσ. Στφ. 314. Παρπρσβ. 419. — Ἀνδκ. κ. Ἀλκβ. 121. — Ἀθν. Θ. 406). Ἐπὶ τῶν Μακεδονικῶν δὲ καὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων συνέστησαν ἑταιρίαι ὑποκριτῶν ἢ μόνιμοι, ἢ τὰς πόλεις περιερχόμεναι, καὶ φαίνεται ὅτι ἔκτοτε τὸ ἐπάγγελμα μᾶλλον περιεφρονήθη, οἱ ὑποκριταὶ ἦσαν πολλάκις ἢ ἀπελεύθεροι ἢ δοῦλοι, καὶ ὁ μισθὸς αὐτῶν εἰκάζεται ὅτι ἦν δι' ἕκαστον ἑπτὰ δραχμῶν κατὰ δρᾶμα (Λουκ. Ἰκρμνπ. 29. Π. τ. ἐπὶ μισθῷ ἑστ. 5. — Θφρστ. Χρκτ. ΣΤ).

Ὑπολήνιον, τὸ ἀγγεῖον εἰς τὸν ληνὸν ἢ τὸ ἐλαιοτριβεῖον, εἰς ὃ ῥέει ὁ ἐκπιεζόμενος οἶνος ἢ τὸ ἔλαιον (Μαρκ. 12. — Γεωπον. 1, 6).

Ὑπομείονες. Ἐν Σπάρτῃ οἱ Δωριεῖς διῃροῦντο εἰς δύο βαθμίδας ἀριστοκρατικάς, τὴν ἀνωτέραν τὴν τῶν Ὁ μ ο ί ω ν, ἐξ ὧν ἐλαμβάνοντο οἱ σύσκηνοι τοῦ βασιλέως εἰς τὰς ἐκστρατείας, καὶ τὴν κατωτέραν τὴν τῶν Ὑ π ο μ ε ι ό ν ω ν· καὶ ἐπειδὴ εἰς ταύτην ἀνῆκεν ὁ Κ υ ν ά δ ω ν, συνώμοσε κατὰ τοῦ Ἀγησιλάου ἵνα ἀνατρέψῃ τὸ πολίτευμα (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 3, 5. 11. 6).

Ὑπομνήματα, σημειώσεις γραφόμεναι πρὸς ἐνθύμησιν. Σ χ ο λ ι κ ὰ ὑ π ο μ ν ή μ α τ α, ἃ ὁ διδάσκαλος προεσημείου, ἵνα κατ' αὐτὰ διδάσκῃ. Ἐν Ῥώμῃ καὶ αἱ ἐκ τῆς πρωτευούσης εἰς τὰς ἐπαρχίας πεμπόμεναι ἀγγελίαι, ἀπὸ τοῦ 59 π. Χ. εἰς εἶδος ἐφημερίδος ὀργανισθεῖσαι. Ταύτην ἔγραφεν ἰδιώτης, ἐμπεριλαμβάνων ἀγγελίας τῆς ὑπηρεσίας, ἢ καὶ τὰς πεμπομένας αὐτῷ ἰδιωτικάς, καὶ ἐξέθετεν εἶτα τὰ ὑπομνήματα εἰς δημόσιον μέρος, τοιχοκολλῶν αὐτά. Ἐκεῖθεν δὲ γραφεῖς, ἀδείᾳ τοῦ διοικητοῦ τῆς πόλεως, ἀντέγραφον εἴ τι ἕκαστον ἐνδιέφερε, καὶ διέδιδον ταῦτα εἰς τὰς ἐπαρχίας· τὸ δὲ πρωτότυπον κατετίθετο εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ κράτους, ὡς πηγὴ ἱστορικῶν εἰδήσεων. Οὐδὲν τῶν ὑπομνημάτων τούτων σώζεται. Ἀποσπάσματα δὲ 11, ὡς τοιαῦτα διαδοθέντα εἰσὶ κίβδηλα ἔργα τῆς ιε' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος.

Ὑπόρχημα, ὕμνος συνοδευόμενος ὑπ' ὀρχήσεως (Λουκ. Ὀρχ. 10)· ἰδίως ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα, εἰς κρητικοὺς στίχους συντεθειμένος, οὓς ἔψαλλεν ὀρχούμενος ὁ χορός, ἐν ᾧ καὶ ἕτεροι συνωρχοῦντο μετὰ μιμικῶν σχημάτων, ὥστε καὶ ἐνίοτε ἐλάμβανε κόρδακος ἢ κωμικῆς ὀρχήσεως χαρακτῆρα (Ἀθην. ΙΔ, 630). Πρῶτος ὑπορχήματα ποιήσας λέγεται ὁ ἀρχαῖος ἐκ Κρήτης ποιητὴς Θαλήτας. Σώζονται δὲ καὶ ἀποσπάσματα ὑπορχημάτων τοῦ Πινδάρου.

Ὑποπόδιον, τὸ πρὸ τοῦ θρονίου ἢ

τῆς κλίνης ἔρεισμα διὰ τοὺς πόδας, ὃ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκάλουν Χ ε λ ω ν ί δ α.

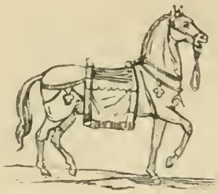
Ὑποσκήνιον, εἰς τὸ θέατρον τὸ ὑπὸ τὸ προσκήνιον κάθετον μέρος τῆς σκηνῆς, τὸ ἀπ' αὐτοῦ κατιὸν εἰς τὴν ὀρχήστραν, ἐνίοτε, ὡς εἰς τὸ σωζόμενον μέρος τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου ἐν Ἀθήναις, δι' ὡραίων ἀναγλύφων κοσμούμενον, καὶ ἔχον κατὰ τὰ δύο πέρατα δύο μικρὰς κλίμακας δι' ὧν τὸ προσκήνιον ἢ λογεῖον ἐκοινώνει μετὰ τῆς ὀρχήστρας.

Ὑποστράτηγος, εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμόν, ὑπὸ τὸν γενικὸν αὐτοῦ στρατηγόν, ἑκάστη τῶν συμμαχίδων πόλεων εἶχε τὸν ἴδιον ἑαυτῆς, λεγόμενον ὑ π ο σ τ ρ ά τ η γ ο ν (Πολβ. Δ, 59, 2. Ε, 94, 1).

Ὑποτραχήλιον, τὸ ἀνώτατον μέρος τοῦ κίονος, τὸ ἀμέσως ὑπὸ τὸ κιονόκρα-

νον, ἔνθα ὁ κίων μειούμενος, ἔχει τὴν μικροτέραν διάμετρον.

Ὑπουρὶς (ἡ), πλατὺς ἱμὰς ὑπὸ τὴν οὐρὰν τοῦ ἵππου διερχόμενος καὶ μετὰ τοῦ

ἐφιππίου ἑκατέρωθεν συνδεόμενος, ἵνα κωλύῃ αὐτὸν νὰ φεύγῃ πρὸς τὰ ἐμπρὸς (Γλωσσ. Στφν.).

Ὑπωμοσία. Πᾶς πολίτης Ἀθηναῖος ἠδύνατο νὰ προσβάλῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου ὡς παράνομον (διὰ τῆς γραφῆς παρανόμων) πᾶσαν γινομένην πρότασιν νέου νόμου, ἢ καὶ πάντα ἐν ἰσχύϊ νόμον. Ἀλλὰ συγχρόνως ὁ αὐτὸς ὑπεβάλλετο εἰς τὴν ὑπωμοσίαν, ἤτοι ὅρκον καθ' ὃν, ἂν ἡ καταγγελία αὐτοῦ ἀπερρίπτετο, ὑπέσχετο νὰ ὑποστῇ τὰς συνεπείας (Πολδ. Η, 44), αἵτινες ἦσαν πρόστιμον χιλίων δραχμῶν ἂν ἡττᾶτο μὴ λαβὼν τὸ 1)5 τῶν ψήφων, καὶ οὐδέποτε πλέον δύνασθαι ὑποβαλεῖν ἑτέραν πρότασιν παρανόμων (Ἀνδκ. π. Μυστ. 17). Ὑπωμοσία δὲ φαίνεται (Ἀρπκρ. σλ. 290) ὅτι ἐλέγετο καὶ ὁ ὅρκος δι' οὗ ὁ ἐγκαλῶν, ἀλλ εἰς τὴν δικάσιμον ἡμέραν μὴ παρευρεθεὶς, ἐζήτει νὰ κυρώσῃ τὰς προφάσεις τῆς ἀπουσίας του.

Ὕργις (ὁ), ποταμὸς τῆς Σκυθίας (Ἡρδ.).

Ὑρία. 1) Λίμνη τῆς Αἰτωλίας, Λυσιμάχεια εἶτα κληθεῖσα (Στρβ. Ι, 460. — Ov. Met. VII, 371). — 2) Μικρὰ πόλις τῆς Βοιωτίας ἐπὶ Εὐρίπου, τοῦ Εὐβοϊκοῦ στενοῦ, παρὰ τῇ Αὐλίδι καὶ τῇ Τανάγρᾳ· ἐπὶ Στράβωνος κατεστραμμένη (Ὁμ. Ἰλ. Β, 496. — Στφ. Βζ.), — 3) Πόλις τῆς Ἰαπυγίας (Ἀπουλίας) ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, μεταξὺ Τάραντος καὶ Βρεντησίου, Κρητῶν ἀποικία (Ἡρδ. Ζ, 170. — Στρβ.).

Ὑριεὺς, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀλκυόνης, ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ποσειδῶνος Αἰθούσης, πατὴρ τοῦ Νυκτέως καὶ τοῦ Λύκου, κτίσας ἐν Βοιωτίᾳ καὶ κατοικῶν τὴν πόλιν Ὑρίαν (Ἀπλλδ. Γ, 10, 1).

Ὕριον καὶ Οὔριον, κατά τινας (Διον. Περγ. 330. — Στρβ. — Πτλμ.), κατά τινας αὐτὴ ἡ Ὑρία (ἴδ.) τῆς Ἰαπυγίας.

Ὑρκανία, κατὰ τὴν ἀρχαίαν Περσικὴν Βρεάνα, δηλοῦν Δημόπολιν. Χώρα ἐν Ἀσίᾳ, ἔχουσα πρὸς βορρᾶν καὶ δυσμὰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν καὶ τὴν Μηδίαν, πρὸς ἀνατολὰς τὴν Μαργιανὴν, πρὸς νότον τὴν Παρθίαν, ἐν μέρει μὲν εὔφορος, ἐν μέρει δὲ τραχεῖα, ἔχουσα πυκνὰ δάση μετ' ἀγρίων θηρίων. Ἐν τοῖς ἀπωτέροις χρόνοις ἤδη ἦν τῇ Μηδίᾳ ὑποτεταγμένη· μεταξὺ δὲ τῶν κατοίκων αὐτῆς μνημονεύονται οἱ Τάπουροι, οἱ Ἀμάρδοι ἢ Μάρδοι, οἱ Γέλοι, καὶ οἱ Κορδοῦσαι. Μεταξὺ δὲ τῶν πόλεων ἀναφέρονται ἡ πρωτεύουσα Ζαδρακόρτα, ἡ Ὑρκανία καὶ ἡ Τάπη. Ὁ Κικέρων ποιεῖται μνείαν τοῦ βαρβάρου τῶν κατοίκων ἔθους τοῦ κατακρεουργεῖν τοὺς νεκροὺς (Tusc. I, 45). Κατ' αὐτοὺς δὲ καὶ Ὑρκανικὴ ὠνομάζετο ἡ Κασπία θάλασσα (Στρβ. ΙΑ, 508. — Plin. VI, 23, 27).

Ὑρμίνη, πόλις τῆς Κοίλης Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, πιθανῶς ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου παρὰ τῷ λιμένι τῆς Κυλλήνης, τοῦ καὶ Ὅρμινα καλουμένου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 616). Ἐπὶ Στράβωνος (Η, 341) εἶχεν ἤδη ἐκλίπει.

Ὑρμίνη, θυγάτηρ τοῦ Νηλέως, τοῦ Δίκτυος ἢ τοῦ Ἐπειοῦ, σύζυγος τοῦ Φόρβαντος, μήτηρ τοῦ Αὐγείου (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 112. — Ἴδ. Παυσ. Ε, 1).

Ὑρνηθὼ, θυγάτηρ τοῦ Τημένου καὶ σύζυγος τοῦ Δηϊφόντου, ἧς ἐπώνυμον ἐλέγετο πολίχνιον Ὑρνήθιον παρὰ τῇ Ἐπιδαύρῳ ἐν Ἀργολίδι (Παυσ. Β, 28, 2. 3. — Ἀπλλδ.

Β, 8, 5.—Στφ. Βζ.). Καὶ ἐν αὐτῷ δὲ τῷ Ἄργει ὑπῆρχε φυλή τις Ὑ ρ ν η θ ί α καλουμένη (Παυσ. Β, 19, Ι. 26, 2).

Ὑράδιος, πατὴρ τοῦ Πιττακοῦ, τὴν καταγωγὴν ἕλκων ἐκ Θράκης (Καλλμχ. Ἐπ. Α.—Σουίδ.).

Ὕρτακος, 1) εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων, εἰς ὃν ὁ Πρίαμος, ὅτε ἐνυμφεύθη τὴν Ἑκάβην, παρεχώρησε τὴν πρώτην του σύζυγον Ἀρίσβην. Πατὴρ τοῦ Ἀσίου καὶ τοῦ Νίσου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 837. Ν, 759. 771.—Virg. Æ, IX, 177. 406. — 2) Πατὴρ τοῦ Ἱπποκόοντος (Virg. Æ, V, 492).

Ὕρτιος, υἱὸς τοῦ Γυρτίου, ἡγεμὼν τῶν Μυσῶν ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 511).

Ὕρχη ἢ Ὅ ρ κ η, «κεράμινον ἀγγεῖον ὑποδεκτικὸν ταρίχων, δύο ὦτα ἔχον» (Σχλ. Ἀρστφ. Σφκ. 676).

Ὑσιαὶ, 1) Πόλις ἀργολική, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Κυνουρίας, ἔνθα οἱ Ἀργεῖοι ἐνικήθησαν ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων. Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου κατέστρεψαν αὐτὴν οἱ Σπαρτιᾶται, τῷ 417 π. Χ. (Θουκ. Ε, 33). Ἀνῳκοδομήθη δ' αὖθις ὑπὸ τῶν Ἀργείων, ἀλλ' ἐπὶ Παυσανίου ἔκειτο ἐν ἐρειπίοις (Παυσ. Β, 24. 7.—Στρβ. Η, 376). Καὶ νῦν ἔτι σώζεται ἡ ἀκρόπολις αὐτῆς ἐν ἐρειπίοις. — 2) Πόλις τῆς Βοιωτίας ἐν τῇ Παρασωπίᾳ, εἰς τοῦ Κιθαιρῶνος τοὺς πρόποδας, παρὰ τῷ πεδίῳ τῆς μάχης τῶν Πλαταιῶν, καὶ ἐπὶ Παυσανίου ἤδη ἐν ἐρειπίοις (Ἡρδ. Θ, 15, 25.—Θουκ. Γ, 24.—Στρβ.). Εἶχε ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅστις ἐξ αὐτῆς καὶ Ὕσιος ἐπελέγετο, καὶ μαντικὴν κρήνην (Παυσ. ΙΑ, 1). — 3) Χωρίον ὀχυρὸν τῆς Ἀττικῆς, εἰς τὰ σύνορα τῆς Βοιωτίας (Ἡρδ. Ε, 74.—Ἀρπκρ.).

Ὑσμένη, θυγάτηρ τῆς Ἔριδος, ἔγγονος τῆς Νυκτὸς (Ἡσδ. Θγν. 228).

Ὑσπασίνης, βασιλεὺς τοῦ Χάρακος κατὰ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν (Μακρόβ. 16' — Στφ. Βυζ.) (παρὰ Στφ. Βυζ. Π α σ ί ν η ς).

Ὕσπληγξ (ἡ), ἡ ἀφετηρία εἰς τὴν σταδιοδρομίαν, κυρίως σχοινίον κατὰ τὸ πλάτος τοῦ σταδίου παρατεταμένον· ἅμα δ' αὐτὸ κατέπιπτεν, ἐπεδίδοντο εἰς τὸν δρόμον οἱ ὀπίσω αὐτοῦ κατὰ σειρὰν ἱστάμενοι ἀγωνισταὶ (Λουκιαν. Διαβολ. 12).

Ὕσσος (ὁ), πόλις μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ Πόντου.

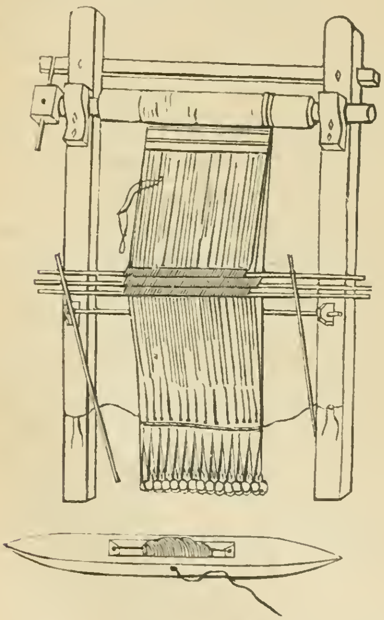
Ὑστάσπης, Πέρσης ἐπίσημος, 1) υἱὸς τοῦ Ἀχαιμένους, πατὴρ Δαρείου τοῦ Α'. ἀνὴρ συνετὸς καὶ πολλὰς κεκτημένος γνώσεις, ἃς δι' ὁδοιπορίας εἰς τὰς Ἰνδίας, ἔλαβε παρὰ τῶν Βραμίνων καὶ μετέδωκεν εἰς τοὺς ἐν Περσίᾳ μάγους (Amm. Marc. XXIII, 6, ἔνθα λέγεται «συνετώτατος βασιλεύς»).—2) Υἱὸς τοῦ Δαρείου, ἡγεμὼν τῶν Βακτρίων εἰς τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος περσικὴν ἐκστρατείαν (Ἡρδ. Ζ, 64.—Ξνφ. Κυρπ. Ζ, 1, 20).

Ὕστερος λόγος. Ὁ ἀγορεύσας εἰς δικαστήριον ἐν Ἀθήναις, μετὰ τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἀντιδίκου ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ καὶ ἐκ δευτέρου τὸν λόγον· ἡ δευτέρα δ' αὕτη ἀγόρευσις, ἥτις ἦν συνήθως σύντομος, ἐλέγετο ὕ σ τ ε ρ ο ς λ ό γ ο ς (Δμσθ. κ. Ὀλυμπιοδ. 1181. —κ. Μαρτ. 1052.—κ. Ἀφδ. 836).

Ὑφάντειον, ὄρος τῆς Φωκίδος, συνέχεια τοῦ Ἀκοντίου, χωροῦσα παραλλήλως τῷ Παρνασσῷ μέχρι τῶν ὁρίων τῆς Βοιωτίας (Στρβ.).

Ὑφαντική, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἠσκεῖτο ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τῆς οἰκοδεσποίνης, (καὶ βασίλισσα ἐὰν ἦν, ὡς ἡ Πηνελόπη), συνεργαζομένης μετὰ τῶν θυγατέρων καὶ ὑπηρετριῶν της (ἔ ρ ι θ ο ι). Ἐκεῖ κατεσκευάζοντο, καὶ συνήθως τεχνικώτατα κατεποικίλλοντο, τὰ ἐνδύματα τῆς οἰκογενείας. Ἐν Αἰγύπτῳ δὲ, οὐχὶ αἱ γυναῖκες ἀλλ' οἱ ἄνδρες ἤσκουν τὴν ὑφαντικὴν (Ἡρδ. Β, 35). Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ὑπῆρχον καὶ ἰδιαίτεροι τεχνῖται, οἱ ὑ φ ά ν τ α ι καὶ αἱ

ὑφάντριαι, εἰς αὐτὴν ἀσχολούμεναι, καὶ ἰδίᾳ προστάτις αὐτῆς ἦν ἡ Ἐργάνη Ἀθηνᾶ. Διὰ μεγάλας θρησκευτικὰς τελετὰς ἰδιαίτερον καθῆκον καὶ ἰδιαιτέρα τιμὴ τῶν παρθένων τῆς ἀνωτάτης κοινωνίας ἦν νὰ ὑφαίνωσι τὸν ἐτησίως προσφερόμενον πέπλον εἰς τὴν λατρευομένην θεότητα. Τοιαῦται ἐν Ἀθήναις αἱ τέσσαρες μικραὶ ἐργαστῖναι ἢ ἀρρηφόροι (ἴδ.), αἱ κατεργαζόμεναι ἐτησίως τὸν πέπλον τῆς Ἀθηνᾶς, ἐν Ὀλυμπίᾳ αἱ 16 γυναῖκες αἱ κατὰ πενταετηρίδα τὸν τῆς Ἥρας ὑφαίνουσαι (Παυσ. Ε, 16, 2-4. ΣΤ,

24, 8), αἱ ἐν Σπάρτῃ τὸν 30πηχυν χιτῶνα παρασκευάζουσαι τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος (Παυσ. Γ, 16, 2. 19, 2). Ἀλλ' ἀπὸ τῶν γυναικῶν εἰς τοὺς ἄνδρας ὡς ἐπάγγελμα κυρίως μόνον τῇ δ' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ. μετεδόθη ἡ ὑφαντουργία (Χρσστμ. ΛΓ). Τὸ ὕφασμα συνίστατο ἐκ τῶν δύο κυρίως μερῶν, τοῦ στήμονος, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον στερεοῦ ἢ μαλακοῦ, καὶ τῆς κρόκης ἢ ἐφυφῆς (Πλάτ. Πολτ, 297. 301-2. Νομ. Ε, 386). Οἱ ἀρχαιότεροι ἱστοὶ ἦσαν ὄρθιοι ὡς ἐμφαίνουσι καὶ αἱ λέξεις ἱστὸς καὶ στήμων, ὀλίγον διαφέροντες τῶν καὶ ἐν τοῖς νέοις χρόνοις, πρὸ τῆς διὰ μηχανῶν τελειοποιήσεως τῆς τέχνης, ὑφισταμένων. Τὰ ἑκατέρωθεν πλευρὰ τοῦ ἱστοῦ ἐλέγοντο ἱστόποδες ἢ κελέοντες (Θεόκρ. ΙΔ, 34). Οἱ στήμονες ἐξηστῶντο ἄνωθεν ἐκ τοῦ ζυγοῦ, περὶ ὃν εἰλίσσετο καὶ τὸ ὕφασμα καθ' ὅσον παρεσκευάζετο· κάτω δ' ἦσαν οἱ στήμονες, κατὰ δέσμας προσδεδεμένοι εἰς λίθους (λάας, λείας, λαίας, ἀγνύθις), ἵνα μένωσι τεταμένοι, καὶ αἱ δέσμαι αὗται ἔμενον μετὰ τὴν ὕφανσιν ὡς κροσσοί. Τὰ νήματα τοῦ στήμονος, δι' ἐγκαρσίου ῥάβδου ἐχωρίζοντο ἐναλλὰξ εἰς τὰ δεξιῶς καὶ τὰ ἀριστερῶς αὐτῆς χωροῦντα, καὶ δι' αὐτῶν διήρχετο ἡ κερκίς, ἔχουσα τὴν κρόκην ἐντετυλιγμένην (πηνίζειν, ὅθεν ἡ λέξις πανίον), καὶ ἡ κρόκη ἐστερεοῦτο εἶτα διὰ τῆς σπάθης. Ὑπῆρχον δὲ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων ἤδη χρόνων καὶ ὁριζόντιοι ἱστοί. Ἐκ τῶν τεχνικῶν δὲ συνδυασμῶν τῶν μίτων, τοῦ στήμονος καὶ τῆς κρόκης παρήγοντο παντοῖα εἴδη ὑφασμάτων, τὸ δίμιτον, τρίμιτον, ἑξάμιτον (ὁ κατυφὲς), καὶ παντοῖα ποικίλματα, ἃ κατήρτιζον τὴν ὑφαντικὴν εἰς καλλιτεχνίαν. Τὰ ἔθνη τῆς μικρᾶς Ἀσίας, πρὸ πάντων οἱ Λυδοί, καὶ οὐχ ἧττον οἱ Συροφοίνικες, διέπρεπον εἰς αὐτὴν ἀπὸ χρόνων ἀρχαιοτάτων (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 28.—Παλ. Γρφ. Παραλ. Β, 2, 14).

Ὕφασις, ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς, ὁ αὐτὸς τῷ καλουμένῳ καὶ Ὕπανις, ὁ ἀνατολικώτερος τῶν ἀριστερῶν παραποταμίων τοῦ Ἰνδοῦ· διαρρέων τὸ Πενταπόταμον, ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἀκεσίνην (Ἀρρ. Ε, 5, 5. 4, 2. ΣΤ, 14, 4).

Ὑφορβὸς καὶ Συφορβὸς καὶ Συβότης, ὁ χοιροβοσκὸς (Ὁμ. Ὀδ. πολλαχοῦ.

Ὑψεὺς, υἱὸς τοῦ Πηνειοῦ καὶ τῆς νύμφης Κρεούσης, βασιλεὺς τῶν Λαπίθων, πατὴρ τῆς Κυρήνης (Πινδ. Πυθ. Θ, 21), καὶ τῆς Θεμιστοῦς, γυναικὸς τοῦ Ἀδάμαντος (Ἀπλλδ. Α, 9, 2).

Ὑψήνωρ, 1) υἱὸς τοῦ Δολοπίονος, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 77). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἱππίου, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Δηϊφόβου πρὸ τῆς Τροίας (Ἰλ. Ν, 411).

Ὑψίζυγος, ἦν ὁ καθήμενος εἰς τὴν ὑψηλοτάτην ἕδραν τῶν κωπηλατῶν· ἐξ οὗ καὶ ἐπίθετον τοῦ Διός, δηλοῦν ὑψίθρονος (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 166. Η, 69. Λ, 544 Σ, 185. — Ἡσδ. Ἔρ. 18).

Ὑψίζωνος, ὁ ὑψηλὰ ἐζωσμένος, ἤτοι σύρων τὸν χινῶνα ὑπὲρ τὴν ζώνην ἵνα βραχύνῃ αὐτόν, καὶ ἔχῃ τὰ μέλη μᾶλλον ἐλεύ-

θερα πρὸς ἐργασίαν, ὁ γεωργός, ὁ χειρονάκτης, κτλ. Ἡ εἰκὼν ἐξ ἀρχαίου χειρογράφου.

Ὑψικράτης, ἱστοριογράφος Ἕλλην ἐξ Ἀμισοῦ τοῦ Πόντου, μνημονευόμενος ὑπὸ Λουκιανοῦ (Μκρβ. 22) διὰ τὴν μακροβιότητά του, διότι ἔζησεν 92 ἔτη.

Ὑψικλῆς, ἀστρονόμος ἐξ Ἀλεξανδρείας, μαθητὴς τοῦ Ἰσιδώρου, ζῶν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Πλουτάρχου. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται σύγγραμμα «περὶ τῆς τῶν ζῳδίων ἀναφορᾶς», καὶ τὸ ιδ' καὶ ιε' βιβλίον τῶν στοιχείων τοῦ Εὐκλείδου.

Ὑψιπύλη καὶ Ὑψιπύλεια, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Θόαντος, βασιλεύουσα ἐν Λήμνῳ ὅτε προσωρμίσθησαν ἐκεῖ οἱ Ἀργοναῦται, ἔσχεν ἐκ τοῦ Ἰάσωνος υἱοὺς τὸν Θόαντα καὶ τὸν Ἐννεὸν (Ὁμ. Ἰλ. Η, 468). Αἱ Λήμνιαι γυναῖκες, μαθοῦσαι ὅτι οἱ ἄνδρες των ἦσαν ἄπιστοι πρὸς αὐτάς, τοὺς ἐφόνευσαν πάντας· μόνη δ' ἡ Ὑψιπύλη ἔσωσε κρυφίως τὸν σύζυγόν της, ἀφεῖσα αὐτὸν νὰ φύγῃ. Ὅτε δ' ἔμαθον τοῦτο αἱ ἄλλαι, τὴν ἐξεδίωξαν, καὶ τότε ὑπὸ πειρατῶν ἁλοῦσα, ἐπωλήθη εἰς τὸν βασιλέα Λύκον ἐν Θήβαις, ἢ τὸν Λυκοῦργον ἐν Νεμέᾳ, καὶ ἐγένετο ἐκεῖ τροφὸς τοῦ Ὀφέλτου (ἴδ. Ἄδραστος). Ἐπειδὴ δέ, ἐξ ἀπροσεξίας αὐτῆς, δηχθεὶς ὁ Ὀφέλτης ὑπ' ὄφεως ἀπέθανεν, ἐφυλακίσθη ἡ Ὑψιπύλη, ἀλλ' ἠλευθερώθη ὑπὸ τῶν υἱῶν της.

Ὕψισται πύλαι, μία τῶν πυλῶν τῶν Θηβῶν, κειμένη πρὸς ἀνατολάς, πλησίον τῆς Προιτίας πύλης, οὕτω κληθεῖσαι διὰ τὸν παρακείμενον ναὸν τοῦ Ὑψίστου Διὸς (Παυσ. Θ, 8. — Ἀπλλδ. Γ, 6, 6).

Ὑψοῦς (ὁ), μικρὰ τῆς Ἀρκαδίας πόλις, ἐπὶ ὁμωνύμου ὄρους κειμένη, ἐπώνυμος Ὑψοῦντος, τοῦ υἱοῦ τοῦ Λυκάονος (Στρβ. — Παυσ. Η, 35).

Φ

Φάβιος, 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς νύμφης Βινδούνης, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Εὐάνδρου. Εἰς τοῦτον τινὲς ἀνῆγον τὴν καταγωγὴν τοῦ ἀριστοκρατικοῦ οἴκου τῶν Φαβίων ἐν Ῥώμῃ (Πλούτ. Φάβ.). — 2) Φάβιος Πίκτωρ, ἐκ τῆς εὐγενοῦς γενεᾶς τῶν Φαβίων, ὁ ἀρχαιότατα (τῷ 300 π. Χ.) ἐν Ῥώμῃ εἰς καλλιέργειαν τῆς ζωγραφικῆς ἐπιδοθείς, ὡς καὶ ἄλλοι τοῦ γένους του, οἵτινες ὅμως διὰ τοῦτο ἐπεριφρονοῦντο μᾶλλον ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων (Liv. X, 1. — Pl. XXXV, 19. — V. Max. III, 14, 6. — Cic. Tusc. I, 214).

Ἐζωγράφησε δὲ τὸν ἐπὶ Κλαυδίου πυρποληθέντα ναὸν τῆς Σωτηρίας, καὶ ταύτας, φαίνεται, αὐτοῦ τὰς ἐντοιχίους γραφὰς λέγει ὁ Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεὺς (Ἀπόσπ. ΙΣΤ, 6) ἀκριβεῖς τὰς γραμμάς, ἡδείας καὶ ἀνθηρὰς τὰ χρώματα, καὶ εὐγενεῖς τὸ διάγραμμα.

Φάβρα καὶ Φαύρα, νησίδιον κείμενον πρὸ τῆς Ἀττικῆς, δυτικῶς τοῦ Σουνίου (Στρβ.).

Φαβροτηρία, πόλις τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ, ἐπὶ τοῦ Τρήρου ποταμοῦ (Στρβ.).

Φαβωρῖνος, ἐξ Ἀρελάτης (Ἄρλεων), πόλεως τῆς Γαλλίας, ἐπὶ Τραϊανοῦ καὶ Ἀδριανοῦ μαθητὴς Δίωνος τοῦ Χρυσοστόμου, φίλος τοῦ Πλουτάρχου καὶ Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, γράψας Ἑλληνιστὶ διάφορα ἐγκυκλοπαιδικά, οἷον «Παντοδαπὴν ἱστορίαν», «Ἀπομνημονεύματα»· ἔμπειρος δὲ καὶ τῆς Λατινικῆς φιλολογίας.

Φάγρης (ἡ), φρούριον τῆς Μακεδονίας ἐν τῇ Ἠδωνίδι ἐπαρχίᾳ, ἐπὶ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου (Ἡρδ. Ζ, 112.—Θουκ. Β, 99).

Φάγρος, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς νύμφης Ὀρθρηίδος, ἀναθρέψας τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Μελιτέα (Ἀντ. Λεβ. 19).

Φαέθουσα, θυγάτηρ τῆς Νεαίρας καὶ τοῦ Ἡλίου (ἴδ.) (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 132).

Φαέθων, 1) υἱὸς τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς νύμφης Κλυμένης, ἔπεισε ποτὲ τὸν πατέρα του νὰ τῷ ἐμπιστευθῇ ἐπὶ μίαν ἡμέραν τὴν διοίκησιν τοῦ φλογεροῦ ἅρματός του· ἀλλ' οἱ ἵπποι ἀφηνιάσαντες ὑπὸ τὴν ἄπειρον χεῖρά του, ἀνέτρεψαν τὸ ἅρμα, καὶ ἐπυρπόλησαν μέρος τῆς γῆς, δι' ὃ καὶ ὁ Ζεὺς τὸν ἐκεραύνωσε καὶ κατεκρήμνισεν εἰς τὸν Ἠριδανὸν, ποταμὸν τῆς Ἰταλίας. Ἐκεῖ δ' αἱ ἀδελφαί του, κλαίουσαι αὐτὸν, μετεμορφώθησαν εἰς δένδρα τὰς αἰγείρους (Εὐρπ. Ἱππόλ. 735. —Πλάτ. Τίμ. 32.—Ἀπλλδ. Ῥδ. Δ, 507. —Λουκ. Διάλ. Θε. ΚΕ). — 2) Υἱὸς Κεφάλου, ἢ Τιθωνοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Κεφάλου, καὶ τῆς Ἠοῦς, νέος ἐξόχου καλλονῆς, ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης ἁρπαγεὶς εἰς τὸν ναὸν αὐτῆς εἰς Κύπρον (Ἡσδ. Θεογ. 985. — Ἀπλλδ. Γ, 148). Ἀπ' αὐτοῦ ἐλέγοντο καταγόμενοι τῆς Κύπρου οἱ βασιλεῖς.—3) Εἷς τῶν ἵππων τῆς Ἠοῦς (Ὁμ. Ὀδ. Ψ, 246).

Φαεινὶς, ἱέρεια τῆς Ἥρας ἐν Ἄργει (Θουκ. Δ, 133).

Φαεννᾶ, μία τῶν ἀρχαιοτάτων δύο Χαρίτων, ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων οὕτω καλουμένη (Παυσ. Θ, 35).

Φαιά, τὸ ὄνομα τῆς Κρομμυωνίας ὑὸς (Εὐρπ. Ἱκέτ. 316).

Φαίακες, οἱ ἀρχαιότατοι κάτοικοι τῆς νήσου Σχερίας, ἥτις ὑπολαμβάνεται οὖσα ἡ Κέρκυρα, ὡς ἔξοχοι θαλασσοπόροι, καὶ ὡς λίαν φιλόξενοι ἐν τῇ ἀρχαιότητι φημιζόμενοι (Ὁμ. Ὀδ. Ζ, 3. — Θουκ. Α, 25). Ἴδ. Σχερία.

Φαιακία καὶ Φαιακὶς, ἡ χώρα, ἡ νῆσος τῶν Φαιάκων (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 35. — Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 769).

Φαίαξ, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Κερκύρας, θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ καὶ τοῦ Ναυσιθόου, πατὴρ τοῦ Ἀλκινόου, ὁ γενάρχης τῶν Φαιάκων ἐπὶ τῆς Σχερίας (Διόδ. Δ, 74). — 2) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Ἐρασιστράτου, σύγχρονος τοῦ Νικίου, ἀλλὰ νεώτερος αὐτοῦ, καὶ ἀντίπαλος τοῦ Ἀλκιβιάδου (Πλουτ. Ἀλκβ. ΙΓ). Κατὰ Θουκυδίδην (Ε, 4), ἐπέμφθη εἰς Σικελίαν τῷ 422 π. Χ. ἵνα προσκτήσηται ὑπὲρ τῶν Ἀθηνῶν τὴν εὔνοιαν τῆς μερίδος τῆς ἀντιθέτου τῇ ἀριστοκρατικῇ. Μετὰ δὲ τὴν ἐπάνοδόν του, μετὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου διαλλαγεὶς, προσέβαλε τὸν Ὑπέρβολον καὶ διεπράξατο αὐτοῦ τὴν ἐξωσιν (Πλουτ. Ἀλκ. ΙΓ. Νικ. ΙΑ). Ἦν δὲ καὶ ῥήτωρ, ἀλλά, κατ' Εὔπολιν, «λαλεῖν ἄριστος, ἀδυνατώτατος λέγειν». Τῶν λόγων δ' αὐτοῦ οὐδεὶς σώζεται. — 3) Ἀρχιτέκτων ὅστις διηύθυνε τὴν ἵδρυσιν τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν τῶν Ἀκραγαντίνων μετὰ τὴν ἐν Ἱμέρᾳ μάχην (Διόδ. ΙΑ, 25).

Φαίδιμος, 1) βασιλεὺς τῶν Σιδωνίων, φιλοξενήσας τὸν Μενέλαον ἐπιστρέ-

φοντα ἐκ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ὀδ. Ο, 117). —2) Υἱὸς τοῦ Ἀμφίωνος καὶ τῆς Νιόβης, κατατοξευθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος (Ἀπλλδ. Γ, 5, 6). —3) Εἷς τῶν Τριάκοντα τυράννων ἐν Ἀθήναις (Δμσθ. πρπρσβ. 402). — 4) Ἐπιγραμματοποιὸς ἐκ Βισάνθης τῆς Μακεδονίας (Στφ. Βζ.), οὗ οὐδὲν σώζεται.

Φαῖδρα, θυγάτηρ τοῦ Μίνωος, βασιλέως τῆς Κρήτης, καὶ τῆς Πασιφάης. Ὁ Θησεύς, ἁρπάσας αὐτὴν μετὰ τῆς ἀδελφῆς της Ἀριάδνης, καὶ νυμφευθεὶς αὐτὴν, ἔσχεν υἱοὺς τὸν Ἀκάμαντα καὶ τὸν Δημοφῶντα. Ἐρασθεῖσα δ' ἡ Φαῖδρα τοῦ νέου Ἱππολύτου, τοῦ ἐκ τῆς Ἀμαζόνος Ἀντιόπης ἑτέρου υἱοῦ τοῦ Θησέως, καὶ ὀργιζομένη κατ' αὐτοῦ διότι ἀνθίστατο εἰς τὸν ἔρωτά της, τὸν ἐσυκοφάντησε πρὸς τὸν πατέρα του, καὶ ἐγένετο παραίτιος τοῦ θανάτου του· ἀλλ' ἐκ τύψεων συνειδότος ὕστερον κατατρυχομένη, ηὐτοκτόνησε (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 325. — Εὐρπ. Ἱππόλ. — Ἀπλλδ. Γ, 1, 4).

Φαιδρία, κώμη τῆς Ἀρκαδίας.

Φαιδρίας, εἷς τῶν Λ' τυράννων ἐν Ἀθήναις (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3).

Φαῖδρος, 1) υἱὸς Πυθοκλέους, Ἀθηναῖος, Μυρρινούσιος τὸν δῆμον, συνήθως ἐκλαμβανόμενος ὡς μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, ἀλλὰ κατ' Ἀθήναιον, μόνον φίλος τοῦ Πλάτωνος, ὅστις ὅμως ἐν τῷ Συμποσίῳ αὐτοῦ τὸν παριστᾷ μᾶλλον ὡς ἐκτεθηλυμένον τινὰ καὶ ἐπιτετηδευμένον μιμητὴν τῶν Σικελῶν ῥητόρων. Περὶ συγγραμμάτων αὐτοῦ οὐδὲν ἐστὶ γνωστόν. — 2) Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἐπικουρίου σχολῆς ἐν Ἀθήναις μέχρις Ὀλ.177 (70 π. Χ.). Ἦν φίλος τοῦ Ἀττικοῦ καὶ τοῦ Κικέρωνος, ὅστις ἐφοίτησε παρ' αὐτῷ ἐν Ἀθήναις, καὶ μεγάλως τὸν ἐξετίμα (Cic. ad Fam. XII, 1. N. D. I, 37. Fin. I, 5. V, 1. Ad Att. XIII, 39). Εἶχε γράψει «περὶ θεῶν». Μέρος δὲ τοῦ ἔργου τούτου, ἀνευρεθὲν εἰς τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ Ἡρακλείου, ἀποδεικνύει ὅτι ἀπ' αὐτοῦ εἶχεν ἀρυσθῇ ὁ Κικέρων τὸ πλεῖστον τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ «περὶ φύσεως τῶν θεῶν», καὶ μάλιστα τὸ πρῶτον βιβλίον.

Φαιδύμη, γυνὴ τοῦ Καμβύσου, βασιλέως τῆς Περσίας (Ἡρδ. Γ, 68).

Φαίδων, ἐξ Ἤλιδος, δοῦλος κατὰ τὴν πρώτην νεότητά του, εἶτα δ' ἐξαγορασθεὶς ὑπὸ τοῦ Κέβητος ἢ ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου, προτροπῇ τοῦ Σωκράτους, ὅστις τὸν εἶχε γνωρίσει, καὶ οὗ ἠκολούθησε τὴν διδασκαλίαν μέχρι τοῦ θανάτου του. Εἶτα δὲ φαίνεται ὅτι ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς του, καὶ ἐκεῖ ἵδρυσε σχολεῖον φιλοσοφίας Σωκρατικῆς. Γνωστὸς ἐγένετο κυρίως διὰ τοῦ Πλατωνικοῦ διαλόγου «περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς», τοῦ φέροντος τὸ ὄνομά του. Ἔγραψε δὲ καὶ αὐτὸς διαλόγους, οὓς ὁ Γέλλιος λέγει χαριεστάτους (Διογ. Λρτ. Β, 105. — Gell. IV. 391).

Φαιδώνδης, Θηβαῖος ἢ Κυρηναῖος, εἷς τῶν μαθητῶν Σωκράτους ὅσοι παρευρέθησαν εἰς τὸν θάνατόν του (Πλάτ. Φαίδ. 59. — Ξνφ.).

Φαικὰς (ἡ), εἶδος λευκῶν ἐμβάδων ἃς ἔφερον οἱ ἱερεῖς ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν Ἀθήναις δὲ οἱ γυμνασίαρχοι (Ἀππιαν. Ἐμφύλ. Ε, 17).

Φαιναρέτη, ἡ μήτηρ τοῦ Σωκράτους (Πλάτ. Θεαίτ.).

Φαινένδα, τρόπος τις τοῦ παίζειν τὴν σφαῖραν. Ἴδ. Παίγνια.

Φαίνιππος, δημόσιός τις γραμματεὺς ἐν Ἀθήναις (Θουκ. Δ, 113).

Φαινόλης, εἶδος χονδροῦ ἐπενδύτου, ἄνευ χειρίδων, ἔχοντος ἐπερραμμένον καὶ

κάλυμμα διὰ τὴν κεφαλὴν, ἔμπροσθεν δὲ τὸ ἥμισυ πρὸς τὰ κάτω μὴ συνερραμμένον, ὥστε

ἐδύνατο ἑκατέρα τῶν ἄκρων νὰ ῥίπτηται καὶ ὑπὲρ τὸν ὦμον (Πολβ. Ζ, 61. — Ἡσύχ. — Μ. Ἐτυμλ.).

Φαῖνοψ, ἐξ Ἀβύδου, υἱὸς τοῦ Ἀπίου, φίλος τοῦ Ἕκτορος, πατὴρ δὲ τοῦ Φόρκυος, Ξάνθου καὶ Θόωνος (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 152. Ρ, 312. 582).

Φαινὼ, νύμφη ὀπαδὸς τῆς Περσεφόνης (Ὁμ. Ὕμν. Δμτρ. 418).

Φαισάνα, πόλις τῆς Ἀρκαδίας κατὰ τὰ νότια αὐτῆς, καθέδρα ἀρχαίων αὐτοχθόνων βασιλέων (Πινδ. Ὀλ. ΣΤ. 56).

Φαιστὸς, 1) ἐκ Ζάρνης, πόλεως τῆς Λυδίας, υἱὸς Βώρου, σύμμαχος τῶν Τρώων, φονευθεὶς πρὸ τοῦ Ἰλίου ὑπὸ τοῦ Ἰδομενέως (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 43). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους, βασιλεὺς τῆς Συκυῶνος, ὁ πρῶτος ἐκεῖ εἰσαγαγὼν τὴν λατρείαν τοῦ πατρός του καὶ τιμὰς ἀποδιδομένας αὐτῷ μετὰ τῶν Ὀλυμπίων θεῶν (Παυσ. Β, 6. 3). — 3) Ἔγγονος τοῦ Ἡρακλέους, υἱὸς Ῥοπάλου, ἱδρυτὴς τῆς πόλεως Φαιστοῦ ἐν Κρήτῃ (Στέφ. Βυζ.).

Φαιστὸς, 1) πόλις ἀρχαιοτάτη τῆς Κρήτης, ἐπὶ τῶν νοτίων τῆς νήσου εἰς 1 $^1/_2$ μιλίου ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Γόρτυνος, κτίσμα, κατὰ τοὺς μὲν Φαιστοῦ, τοῦ ἐγγόνου τοῦ Ἡρακλέους, κατὰ τοὺς δὲ τοῦ Μίνωος (Ὁμ. Ἰλ. Α, 642. — Στρβ.). — 2) Πόλις τῆς Θεσσαλιώτιδος, χώρας τῆς Θεσσαλίας (Liv. XXXVI, 13). — 3) Πόλις τῆς Ἑστιαιώτιδος ἐν τῇ Ὀζολαίᾳ Λοκρίδι, παρὰ τῷ Εὐρώτᾳ ποταμῷ, μετὰ λιμένος καὶ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος (Στφ. Βζ. — Plin. IV, 3, 4).

Φαίσολα (τὰ), (Λατ. Faesulae), πόλις ἀρχαία τῆς Τυρρηνίας ἐν Ἰταλίᾳ, κατὰ τοὺς πρόποδας τῶν Ἀπενίνων (Πολβ. Β, 25. Γ, 82. — Δίων Κάσσ.).

Φάκελλος (ὁ) καὶ Φάκελος, δέμα διαφόρων ἀντικειμένων, ἰδίως ξύλων, «ὕλης φάκελος» (Ἡρδ. Δ, 62. 67. — Θουκ. Β, 169)· ὅθεν μεταγενεστέρως καὶ δέματα βιβλίων καὶ χειρογράφων, οἷα εὑρέθησαν ἐν Ἡρακλείῳ, καὶ προσέτι φάκελλοι ἐπιστολῶν (Συνέσ. Ἐπιστολ. 134).

Φάκιον, φρούριον εἰς τὰ ὄρη τῆς Πελασγιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ἀπιδανοῦ ποταμοῦ· κατ' ἄλλην ὑπόθεσιν εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Πηνειοῦ, κατὰ τὸ νῦν χωρίον Ἀλίφαγα (Θουκ. Δ, 78. — Liv. XXXII, 13. XXXVI, 13).

Φακοῦσα, Φακοῦσσα καὶ Φάκουσσα, πόλις τῆς Αἰγύπτου, κατὰ τὸ Δέλτα, ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ βραχίονος τοῦ Νείλου, μητρόπολις τοῦ Ἀραβίου νομοῦ (Πτλμ. — Στρβ. — Στφ. Βζ.). Νῦν ἐρείπια εἰς Τελ-Φακούς.

Φάλαγγες (αἱ), στρογγύλα ξύλα, ὡς κορμοὶ, ἢ μακραὶ καὶ στερεαὶ ῥάβδοι, δι' ὧν ἔφερον βάρη, στηρίζοντες αὐτὰς ἐπὶ τῶν ὤμων

(Ἡρδ. Γ, 97. — Plin. XII, 4. — Vitr. X, 3, 7)· καὶ οἱ ξύλινοι κύλινδροι δι' ὧν μετέφερον τὰ πλοῖα διὰ ξηρᾶς (Ἀπλλν. Ῥοδ. Δ. 375 κλπ.).

Φάλαγξ. Κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους αἱ μάχαι ἦσαν κυρίως μονομαχίαι τῶν

ἀρχηγῶν, εἵποντο δ' αὐτοῖς οἱ ἄλλοι ἄνδρες, ἵνα ἐν καιρῷ ἔρχωνται ἐπίκουροι τῷ ἀρχηγῷ κινδυνεύοντι ἢ πεσόντι, ἢ μετεῖχον τῆς μάχης πρὸς σωτηρίαν τῆς ἰδίας αὐτῶν ζωῆς καὶ ἀπόκρουσιν τοῦ ἀπειλοῦντος αὐτοὺς κινδύνου. Ὅτε ὅμως ἤρχιζε τὴν μάχην ὁ στρατηγὸς, ἀναγκαία ἦν παράταξίς τις τοῦ στρατοῦ, καὶ ἡ φυσικωτέρα ἦν ἡ τῆς φάλαγγος, ἤτοι ἐπαλλήλων καὶ κεκλεισμένων γραμμῶν τῶν στρατιωτῶν. Παρετάττοντο δὲ κατὰ μέτωπον ἀνὰ λαοὺς, φυλὰς, γένη, οἰκογενείας, εἰς τὸ βάθος δ' ὀπίσω ἀλλήλων κατὰ τὴν ἀτομικὴν ἑκάστου ἀνδρείαν καὶ γενναιότητα καὶ τὴν πεποίθησιν ἣν ἐνέπνεεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἱκανότητα. — Βαθμηδὸν ὅμως ἡ πυκνὴ φάλαγξ ἔπαυσεν οὖσα ἁπλῶς ἡ ἐκ τῆς ἀνάγκης προελθοῦσα τάξις, καὶ ὠργανώθη μεθοδικῶς, καὶ ἀνεδείχθη τὸ κέντρον τῆς μάχης. Περὶ τοῦ ὁπλισμοῦ αὐτῆς Ἴδ. Ὁπλῖται. Τὸ βάθος τῆς φάλαγγος διέφερε βεβαίως κατ' ἀρχὰς ἀναλόγως τῶν πολεμικῶν διαθέσεων ἑκάστου λαοῦ. Εἰς τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην καὶ αὐταὶ αἱ διάφοροι ἀττικαὶ φυλαὶ εἶχον τὸ βάθος διάφορον (Ἡρδ. ΣΤ, 111). Ἴσως ὅμως τοῦτο ἐξηρτᾶτο ἐν μέρει καὶ ἐκ τῶν θέσεων ἃς κατεῖχον. Βαθμηδὸν δὲ ὡς γενικὸς ὅρος ἐγένετο δεκτὸς ὁ τῶν ὀκτὼ ἀνδρῶν κατὰ βάθος. Ὅταν ἡ δύναμις τῶν στρατευομένων πολιτῶν, ἢ τῶν ὁπλιτῶν, ἦτο μικρὰ, ὡς συνήθως παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις, τότε ὀπίσω αὐτῶν, εἰς τοὺς τελευταίους στίχους, ἐτάττοντο οἱ δοῦλοι, οἱ Εἵλωτες, ὅπως ἰσχυροτέραν καθιστῶσι τὴν προσβολὴν τῆς φάλαγγος. Περίφημος ἀνεδείχθη ἡ ὑπὸ τοῦ Φιλίππου τῆς Μακεδονίας ἐντελέστερον ὀργανωθεῖσα Μακεδονικὴ φάλαγξ, ἥτις μεγάλως εἰς τοὺς θριάμβους του συνετέλεσεν. — Ὁ Καῖσαρ λέγει ὅτι καὶ οἱ Γαλάται καὶ οἱ Γερμανοὶ εἶχον παρ' ἑαυτοῖς τοιοῦτο καὶ πρὸς προσβολὴν καὶ πρὸς ἄμυναν ὠργανωμένον σῶμα (B. G. I. 24. 25. 32), ὃ φάλαγγα καλεῖ. Ταύτης ὁ πρῶτος στίχος εἶχε τὰς ἀσπίδας πρὸ τοῦ σώματος, οἱ δ' ἑπόμενοι, ὡς στέγης κεράμους πυκνὰς ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῶν ἔμπρὸς αὐτῶν παρατεταγμένων· ὥστε εἰς μίαν τῶν μαχῶν, κατὰ τοῦ Ἀριοβίστου, οἱ Ῥωμαῖοι ἠναγκάσθησαν νὰ πηδήσωσιν ἐπάνω εἰς τὴν φάλαγγα, νὰ καταρρίψωσι τὰς στεγαζούσας αὐτὴν ἀσπίδας, καὶ νὰ προσβάλωσι τοὺς στρατιώτας ὑπὲρ τὴν κεφαλήν.

Φάλαικος, 1) υἱὸς τοῦ Ὀνομάρχου, στρατηγὸς τῶν Φωκέων ἐν τῷ ἱερῷ πολέμῳ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φαΰλου, τῷ 351 π. Χ. Ἡττηθεὶς ἐν Βοιωτίᾳ, ὅτε καὶ οἱ Βοιωτοὶ ἐλεηλάτησαν τὴν Φωκίδα, ἀπώλεσε τῷ 347 τὴν ἀρχηγίαν, δοθεῖσαν εἰς τρεῖς ἄνδρας· ἀλλ' ὅτε ὁ Φίλιππος εἰσέβαλεν εἰς τὴν χώραν, ἦν πάλιν ἀνώτατος ἀρχηγός. Τότε δὲ, συνεπείᾳ συνθήκης, ἐγκατέλιπε τὴν Φωκίδα μετὰ τῶν μισθοφόρων του, καὶ μετέβη εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Κρήτην, ἔνθα ἐφονεύθη κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Κυδωνίας (Διόδ. ΙΣΤ, 38). — 2) Ἀρχαῖος Ἕλλην ποιητὴς, οὗ μόνον ἰδιαίτερόν τι μέτρον στιχουργίας μνημονεύεται (Σουΐδ.). — 3) Τύραννος τῆς Ἀμβρακίας, σπαραχθεὶς ἐν μέσῃ τῇ ὁδῷ ὑπὸ λέοντος ὃν ἡ Ἄρτεμις ἔπεμψεν, εὐσπλαγχνισθεῖσα τοὺς ὑπ' αὐτοῦ καταδυναστευομένους πολίτας (Νικανδρ. παρ' Ἀν. Λιβ. Δ).

Φαλαισίαι (αἱ), καὶ Φαλαισία, πολίχνη τῆς Ἀρκαδίας, οὐ μακρὰν τῆς Μεγαλοπόλεως κειμένη, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Λακωνίας (Παυσ. Η, 35. — Στφ. Βζ.).

Φάλακρα (τὰ), καὶ Φαλάκρες (αἱ), πόλις τῆς Κυρηναϊκῆς ἐν Λιβύᾳ (Πτλμ. — Στφ. Βζ.).

Φαλακρὸν, ἓν τῶν ἀκρωτηρίων τῆς νήσου Κερκύρας (Στρβ.). Νῦν Σιδάρι.

Φάλανθον, ὄρος κείμενον κατὰ τὸ μέσον τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ. Η, 35). Ἐκεῖ ἐλατρεύετο ὁ Ἑρμῆς, καὶ ἱερὸν αὐτοῦ, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Φαλανθέως, ὑπῆρχεν ἐν Ἀθήναις (κατ' Ἐπιγρ. Ἀρχλ. Ἐφ. ἀρ. 1826).

Φάλανθος, 1) (ἡ), πόλις τῆς Ἀρ-

καδίας ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ὄρους, νοτίως τῆς Μαντινείας, ἐπὶ Παυσανίου ἤδη κατεστραμμένη.—2) (ὁ) Υἱὸς τοῦ Ἀγελάου, ὁ κτίστης τῆς κατ' αὐτὸν ὀνομασθείσης πόλεως τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ.).—3) Υἱὸς Ἀράκου, Λακεδαιμόνιος, ὁ εἰς Ἰταλίαν ὁδηγήσας τὴν ἀποικίαν τῶν ἐκ Σπάρτης Παρθενιῶν, καὶ μετ' αὐτῶν ἐκεῖ κτίσας τὴν πόλιν Τάραντον (Πλουτρχ.).

Φάλαινα (ἡ), καὶ τὸ Φάλαινον, πόλις τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Πελασγιώτιδος, κειμένη ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ, βορείως τῆς Λαρίσσης (Στρβ.), καὶ κληθεῖσα κατὰ Φάλαιναν, τὴν θυγατέρα τοῦ Τύρου (Στφ. Βυζ.).

Φάλαρα (τὰ), μικραὶ στρογγύλαι πλάκες μετάλλιναι, ἀσπιδίσκοι, μετ' ἐπικεχαραγμένων κοσμημάτων, ἐν χρήσει πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν παραγναθίων κυρίως τῆς περικεφαλαίας (Ὁμ. Ἰλ. Π, 106), ὡς καὶ εἰς κόσμησιν τῆς περσικῆς βασιλικῆς τιάρας

(Αἰσχλ. Πέρσ. 661). Προστιθεμένων δὲ καὶ ἄλλων κοσμημάτων ἀπ' αὐτῶν κρεμαμένων, ἐχρησίμευον εἰς στολισμὸν τῶν τραχήλων καὶ τῶν μετώπων τῶν ἵππων (Σφλ. Οἰδ. Κλ. 1069.—Εὐρπ. Ἰχ. 586), καὶ παρὰ Ῥω-

μαίοις καὶ αὐτοῦ τοῦ στήθους τῶν πολεμιστῶν τῶν διακριθέντων μάλιστα ἐν τῇ μάχῃ (Sil. Ital. XV, 255).

Φάλαρα (τὰ), καὶ Φάληρον, κώμη τῆς Θεσσαλίας ἐν τῇ Φθιώτιδι, λιμένα ἔχουσα ἐπὶ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου (Στρβ.—Στφ. Βζ.). Ἡ νῦν Στυλίς.

Φαλάριον, φρούριον ἐν Σικελίᾳ, ὑπὸ τοῦ Φαλάριδος κτισθὲν, καὶ κατ' ἐκεῖνον ὀνομασθὲν, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ Ἱμέρας (Διοδ. ΙΘ, 118).

Φάλαρις, διαβόητος τύραννος τῶν Ἀκραγαντίνων. Ἐξ Ἀστυπαλαίας τῆς πρὸς τῇ Ῥόδῳ καταγόμενος, καὶ ἐκεῖθεν ἐξορισθεὶς, μετῴκησεν εἰς Ἀκράγαντα, καὶ πλούσιος ὢν, κατέλαβε τὰς ἀνωτάτας ἀρχάς. Ἀνεγείρων ναὸν εἰς τὸν Πυλιέα Δία, συνήγαγε πολλοὺς οἰκοδόμους, ὥπλισεν αὐτοὺς, καὶ δι' αὐτῶν κατέλαβε τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν, καὶ καθυπέταξε καὶ τὰς παρακειμένας πόλεις, ἐν ἄλλοις καὶ τοὺς Ἱμεραίους, ὧν ὁ Στησίχορος εἶχε μάτην ἑλκύσει τὴν προσοχὴν κατ' αὐτοῦ. Οὗτος ἦν εἷς τῶν πρώτων τυράννων δι' ὧν τὸ ὄνομα τοῦτο κατέστη ἀπεχθὲς ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται καταπιέσεις, θανατώσεις, ἀπάνθρωποι τιμωρίαι. Διαβόητος ἐστὶν ἡ διήγησις περὶ τοῦ χαλκοῦ ταύρου τοῦ Περίλλου (ἴδ.), εἰς ὃν ἐνέκλειεν ἀνθρώπους καὶ τοὺς κατέκαιε, κατὰ μῦθον ἀναφερόμενον πιθανῶς εἰς τοῦ Μολὸχ τὴν ἀρχαίαν λατρείαν. Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ μετὰ ταῦτα πολλάκις μνημονευόμενος ταῦρος τοῦ Φαλάριδος οὐδὲν ἕτερον ἦν ἢ ἡ εἰκὼν τοῦ ποταμίου θεοῦ. Μετὰ 16 ἐτῶν ἀρχὴν ἐφονεύθη ἐπὶ γενικῆς ἐπαναστάσεως, καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ Ἐμμενίδης Τηλέμαχος (Πίνδ. Πύθ. Α. 186.—Λουκ. Φαλρ.—Διόδ ΙΓ, 90.—Cic. R. P. III, 30, 42. Verr. IV, 33, 73. N. D. III, 33, 82. Off. III, 6, 29). Σώζονται 148 ἐπιστολαὶ, τινὲς αὐτοῦ τὸ ὄνομα φέρουσαι (Στρβ.—Φώτ.—Σουίδ.) ἔργον μεταγενέστερον τῶν χρόνων τῶν Ἀντωνίνων, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν νεωτέρων.

Φάλαρος (ὁ), 1) Ποταμὸς τῆς Βοιωτίας, ῥέων πλησίον τῆς Λεβαδείας (Παυσ.—Φλίαρος παρὰ Πλουτ. Λυσνδρ. ΝΣΤ).—2) Ὄνομα βουκόλου παρὰ Θεοκρίτῳ (Εἰδ. Ε, 108), πιθανῶς κληθεὶς κατὰ τὸν ποταμόν.

Φαλάσαρνος (ἡ ἢ τὰ), ἐπίσημος

πόλις τῆς Κρήτης, εὐλίμενος, κατὰ τὰ δυτικὰ παράλια, καὶ ναὸν ἔχουσα τῆς Ἀρτέμιδος (Στρβ.—Στφ. Βζ. — Δικαίαρχ. 10).

Φαληρεὺς, ἴδ. Δημήτριος.

Φάληρον (τὸ), καὶ Φαληρὸς (ὁ), ὁ ἀρχαιότατος λιμὴν τῶν Ἀθηνῶν, πρὸς νότον αὐτῶν κείμενος, καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ πλησιέστερος αὐτῶν ἢ ὁ Πειραιεύς· κατὰ τοὺς νῦν Τρεῖς πύργους, ἢ τὸ ἀρχαῖον λεγόμενον Φάληρον. Ἐκεῖθεν ἀπέπλευσε μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν ὁ δοὺς τὸ ὄνομά του εἰς τὸν λιμένα Φάληρος, ἔχων βωμὸν παρὰ τὴν παραλίαν, καὶ ἀπῆλθε καὶ ὁ Μενεσθεὺς εἰς Τροίαν, καὶ πρὸ αὐτοῦ ὁ Θησεὺς εἰς Κρήτην, δι' ὃ καὶ ἦν ἐκεῖ ἱδρυμένος βωμὸς τῶν παίδων τοῦ Θησέως, ἤτοι τῶν οὓς ἔσωσεν ὁ Θησεὺς ἀπὸ τοῦ Μινωταύρου, καὶ ἄλλος τοῦ Ἀνδρόγεω, υἱοῦ τοῦ Μίνωος, Ἡρῷον λεγόμενος (Παυσ, Α, 2, 3). Καὶ βωμὸς τῶν Ἀγνώστων θεῶν ὑπῆρχε προσέτι ἐν Φαλήρῳ, ἱδρυθεὶς ὑπὸ Ἐπιμενίδου, καὶ ναὸς τῆς Δήμητρος, πυρποληθεὶς ὑπὸ τῶν Περσῶν. Συνήνωσε δὲ τὸ Φάληρον μετὰ τῶν Ἀθηνῶν ὁ Κίμων ἐγείρας πρὸς τὸν λιμένα τοῦτον τὸ νότιον ἐκ τῶν δύο μακρῶν τειχῶν, ἐν ᾧ τὸ βόρειον ἤγαγε πρὸς τὸν Πειραιᾶ. Μετὰ ταῦτα δ' ὁ Περικλῆς, τοῦ Πειραιῶς καταστάντος μικρὸν πρὸ αὐτοῦ ἐπινείου τῆς πόλεως, ἐγκατέλιπεν ἢ παρημέλησε τὸ φαληρικὸν τεῖχος, καὶ ἤγειρε τὸ διὰ μέσου, περιβάλλον μετὰ τοῦ βορείου τὴν πειραϊκὴν χερσόνησον. Τὸ Φάληρον ᾤκει δῆμος τῆς Αἰαντίδος φυλῆς.

Φάληρος, 1) Εἷς τῶν Λαπίθων οἵτινες ἐπολέμησαν κατὰ τῶν Κενταύρων εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου (Ἡσδ. Ἀσπ. 180).—2) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Ἄλκωνος, ἢ τοῦ Ἐρεχθέως, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, ἱδρυτὴς τοῦ Φαλήρου, ἔνθα εἶχε καὶ βωμὸν, κατά τινας κτίσας καὶ τὴν ἐν Ἰταλίᾳ Παρθενόπην, τὴν εἶτα Νεάπολιν (Παυσ. Α, 1).

Φαλέας, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους, ἐκ μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Φαλῖνος, Ζακύνθιος, ἰδίας γνώσεις κεκτημένος τῆς τακτικῆς καὶ τῆς ξιφασκίας, δι' ἃς καὶ ἰδίως ηὐνοήθη ὑπὸ τοῦ Πέρσου σατράπου Τισσαφέρνους, ὥστε καὶ ἐχρησίμευσεν αὐτῷ μετὰ τὴν ἐν Κουνάξοις μάχην διὰ τὰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν μυρίων Ἑλλήνων, τῶν μισθωτῶν τοῦ Κύρου (Ξνφ. Ἀνβ. Β, 1, 7. 16. — Πλούτ. Ἀρτξ. ΙΓ).

Φάλιος, ἐκ Κερκύρας, ὁ κτίστης τῆς πόλεως Ἐπιδάμνου ἐν Ἰλλυρίᾳ (Θουκ. Α, 24)

Φαλίσκοι, Τυρρηνοὶ, κάτοικοι τῆς πόλεως Φαλερίου (Πολύβ.).

Φαλίσκον (τὸ) καὶ Φαλίσκος (ἡ) καὶ Φαλέριον (τὸ), ἐπίσημος πόλις τῶν Τυρρηνῶν ἐν Ἰταλίᾳ, κυριευθεῖσα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων μετὰ τὸν πρῶτον Καρχηδονικὸν πόλεμον (Στρβ.—Στφ. Βυζ.).

Φάλκης, Ἡρακλείδης, υἱὸς τοῦ Τημένου, πατὴρ τοῦ Ῥηγνίδα, κυριεύσας τὴν Σικυῶνα, καὶ ἱδρύσας ἐκεῖ τὸν ναὸν τῆς Προδρομίας Ἥρας. Πατροκτόνος, ὁμοῦ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐκ φιλαρχίας, καὶ φονεύσας καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ὑρνηθὼ, σύζυγον τοῦ Δηϊφόντου, εἰς ὃν ὁ Τήμενος εἶχε δώσει τὸ κράτος τοῦ Ἄργους (Παυσ. Β, 9. 7. 13. 28, 5.—Στρβ. Η.—Ἀπλλδ. Β, 8, 5).

Φαλλὸς, ἴδ. Διονύσια.

Φάλος, ἴδ. Κράνος.

Φαλώρεια, Φαλώρη ἢ Φαλωρία, πόλις ὀχυρὰ τῆς Θεσσαλίας ἐν τῇ Ἑστιαιώτιδι, πρὸς βορρᾶν τῆς Τρίκκης, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Πηνειοῦ (Στφ. Βυζ. — Liv. XXXII, 15. XXXVI, 13. XXXIX, 25).

Φαναγόρεια, ἑλληνικὴ ἀποικία, πιθανῶς ἐκ Τέω, εἰς τὸ ἀσιατικὸν μέρος τοῦ Κιμβρίου Βοσπόρου, ἦν τὸ κυριώτερον ἐμπορεῖον τῶν χωρῶν ἐκείνων, καὶ κατέστη μετέπειτα πρωτεύουσα τοῦ κράτους τοῦ Βοσπόρου. Τῆς πόλεως Παντικαπαίου ἀπεῖχεν 70 στάδια, καὶ ἔκειτο εἰς τὸ νότιον πέρας τῆς πρὸς τὸν Πόντον ἀνοιγομένης λίμνης Κοροκονδάμης (νῦν Κουβάνσκιοϊ), ἐπὶ νήσου ἣν ἀπετέ-

λουν ἡ λίμνη ἡ Μαιῶτις καὶ ὁ ποταμὸς Ἀντικίτης (ν ν Κουβὰν) (Στρβ. Ζ, 307. 310). Οἱ Ῥῶσσοι ἔχουσι καὶ νῦν ἔτι φρούριον τοῦ ὀνόματος τούτου πλησίον τῆς πόλεως Ταμάν.

Φανὰς, 1) ἀκρωτήριον καὶ λιμὴν εἰς τὴν νότιον ἀκτὴν τῆς νήσου Χίου (Θουκ. Η, 24.—Στρβ.).—2) Ὄνομα ἐπίπλαστον πόλεως τῆς ἐπινοίας τοῦ Ἀριστοφάνους (Ὀρν. 1696).

Φανάροια, ἐν Ἀσίᾳ, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Πόντου, χώρα τερπνὴ περὶ τὸν Ἶριν ποταμὸν, καὶ εὔφορος εἰς οἶνον, ἔλαιον καὶ παντοίους καρποὺς (Στρβ.).

Φανερὰ οὐσία, ἐν Ἀθήναις ἡ περιουσία ἡ συνισταμένη εἰς οἰκίας, ἐγγείους κτήσεις (Bekk. Anecd. 468), καὶ εἰς τὰ «ἐπὶ τῇ τραπέζῃ» (Δμσθ. κ. Ὀλμπδ. 1171), ἤτοι εἰς ἐπίσημα καὶ γνωστὰ δάνεια εἰς τραπέζας, κατ' ἀντίθεσιν τῇ ἀφανεῖ, συνισταμένῃ εἰς χρήματα, σώματα (δούλων), σκεύη, δανείσματα ἀνεπίσημα (Ἰσαῖ. π. Κίρ. κλ. 35), ὅσα εἰς τὸ κοινὸν δὲν ἦσαν ἐπισήμως γνωστά. Εἶχον δὲ τὸ καθῆκον καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἐκτιμῶσιν, ἐπὶ σκοπῷ φορολογίας, τὴν φανερὰν οὐσίαν οἱ δήμαρχοι, ὅταν ἦν ἀνάγκη καὶ μετὰ τῶν βουλευτῶν.

Φάνης (ητος, ὁ), 1) θεότης τις ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς μυστηρίοις, ἄλλως Ἔρως καὶ Πρωτογόνος καλουμένη (Ὀρφ. Ἀργ. 15). — 2) Ἁλικαρνασσεὺς, ὀπαδὸς τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Ἀμάσιδος, ἀφ' οὗ δραπετεύσας, ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Περσίας Καμβύσην, καὶ ἔπεισεν αὐτὸν νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῆς Αἰγύπτου (Ἡρδ. Γ, 4).

Φανέας ἢ Φαινίας, 1) Ἐξ Ἐρεσοῦ τῆς Λέσβου, μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους, φίλος τοῦ Θεοφράστου, «ἀνὴρ φιλόσοφος καὶ γραμμάτων οὐκ ἄπειρος ἱστορικῶν», κατὰ Πλούταρχον (Θμστ. ΙΓ), πλεῖστα συνέγραψε φιλοσοφικὰ, ἱστορικὰ καὶ φυσικοϊστορικὰ, ἐξ ὧν ὅμως ἀποσπάσματα μόνον διετηρήθησαν (Συλλγ. Müller, Frag. hist. Graec. II).—2) Ναύαρχος Ἀθηναῖος (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 1, 26).—3) Ἀθηναῖός τις ἐκ τοῦ δήμου Ἀφιδνῶν (Δμσθ. Μειδ. 544). — 4) Ἐπὶ Ἀντιόχου διοικητὴς τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῆς Συρίας, ἐκβαλὼν τοὺς φιλοσόφους ἐκ τῆς ἐπικρατείας του.—5) Συντάκτης 8 ἐκ τῶν ἐπιγραμμάτων τῆς Ἀνθολογίας.

Φανόδημος, πιθανῶς Ἀθηναῖος, ἱστορικὸς, ἀλλ' ἐποχῆς ἀμφιβαλλομένης· ἴσως σύγχρονος τοῦ Θεοπόμπου. Τὸ κυριώτερον τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἦν μία Ἀτθὶς ἢ ἀττικὴ ἀρχαιολογία εἰς 9 βιβλία. Μικρὰ καὶ οὐχὶ σπουδαῖα λείψανα αὐτοῦ σώζονται, περιστρεφόμενα εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Κίμωνος (Συλλγ. Müller, Fragm. hist. Graec. I). Ἴδ. Ἀτθίς.

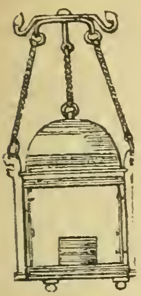
Φανοκλῆς, ἐλεγειακὸς ποιητὴς, πιθανῶς τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἐποχῆς. Τὰ ᾄσματα αὐτοῦ ἐπεγράφοντο «Ἔρωτες ἢ καλοὶ», καὶ ἔψαλλον, κατὰ τὸν τρόπον καὶ τὴν γλῶσσαν τῶν Ἀλεξανδρινῶν, διηγήματα περὶ ἀγάπης ὡραίων νεανιῶν. Ἐξ αὐτῶν διετηρήθη ἓν μακρὸν ἀπόσπασμα 28 στίχων, καὶ ἄλλα τινὰ βραχύτερα. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἐστὶν ἀνθηρὰ, καὶ ἡ στιχουργία ἐναρμόνιος (Συλλγ. Ν. Bach, μετὰ Φιλήτα καὶ Ἑρμησιάνακτος).

Φανόμαχος, στρατηγὸς Ἀθηναῖος ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Β, 70).

Φανομηρίδες. Τοῦτο τὸ ἐπίθετον ἔδιδον ἐνίοτε ποιηταί τινες, ὡς ὁ Ἴβυκος, εἰς τὰς κόρας τῆς Σπάρτης, οὐχὶ ὡς δῆθεν πομπευούσας καὶ γυμναζομένας γυμνὰς (Πλουτ. Λυκ. ΙΔ), ἀλλὰ διότι, ὡς ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς ἐξηγεῖ (Συγκρ. Λυκ. κ. Νουμ.), τοῦ παρθενικοῦ χιτῶνος αἱ πτέρυγες οὐκ ἦσαν συνερραμμέναι κάτωθεν, «ἀλλ' ἀνεπτύσσοντο καὶ συνανεγύμνουν ὅλον ἐν τῷ βαδίζειν τὸν μηρὸν», ὅπερ ἐν τῇ σοβαρᾷ καὶ ἀρρενοπρεπεῖ ἀγωγῇ τῶν Σπαρτιατίδων δὲν ἐφαίνετο ἄτοπον.

Φανὸς, καὶ ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτέρων ἤδη

χρόνων κατασκεύασμα πρὸς φωτισμὸν ἐν νυκτὶ (Ἀρστφ. Λυσστρ. 308). Ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν δὲ χρόνων, ὅτε ἦν συνεχεστέρα ἡ χρῆσις τῶν διαφανῶν λίθων, ὑάλου κτλ., κατεσκευάζοντο καὶ ἐντελεῖς φανοὶ ἢ φανάρια, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος, εὑρεθὲν ἐν Ἡρακλείῳ, καὶ παριστώμενον ἐν κατατομῇ. Ἔστι δὲ κύλινδρος, οὗ ἡ χαλκῆ βάσις φέρει τὸν λύχνον, ἡ δὲ κοίλη ἐπιφάνεια ἐστὶν ἐκ κέρατος διαφανοῦς, τὸ δὲ θολωτὸν σῶμα ἐστὶ διάτρητον ἵνα διαπνέηται, καὶ ὑψοῦτο ἢ κατεβιβάζετο διὰ τῆς ἀλύσσεως ἥτις τὸ προσήρτα εἰς τὴν ὁριζόντιον ῥάβδον τὴν ὑπὲρ τὴν λαβίδα.

Φάνος, 1) (κατά τινας Φλίας),υἱὸς τοῦ Διονύσου,εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν (Ἀπλλδ. Α, 9. 16).—2) Φανὸς,μυστικὸς γραμματεὺς τοῦ δημαγωγοῦ Κλέωνος (Ἀρστφ. Ἱππ. 1256). Ὑπό τινων ὑπετέθη πλαστὸν τὸ ὄνομα.

Φανοσθένης, Ἄνδριος, στρατηγὸς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐκλεχθεὶς διὰ τὴν στρατιωτικὴν ἐμπειρίαν του (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 5. —Πλάτ.).

Φανοστράτη, περιβόητος ἑταίρα ἐν Ἀθήναις (Δμσθ.).

Φανόστρατος, πατὴρ τοῦ Φαληρέως (Σουίδ.).

Φανόσυρα, θυγάτηρ τοῦ Πάωνος, γυνὴ τοῦ Μινύα, μήτηρ τοῦ Ὀρχομενοῦ καὶ Ἀθάμαντος (Σχλ. Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 230).

Φανονεὺς, 1) πόλις τῆς Φωκίδος, ἡ πρὶν Πανοπεὺς καλουμένη (ἴδ.) (Θουκ. Δ, 89). — 2) Φωκεὺς, τὸν Ὀρέστην φιλοξενήσας σωθέντα εἰς τὴν Φωκίδα (Σφκλ. Ἠλκτρ. 45. 660).

Φάντης, υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου καὶ τῆς Καλιάνδης, μνηστὴρ τῆς Δαναΐδος Θεανοῦς (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Φαραί, 1) Πόλις κατὰ τὰ δυτικὰ τῆς Ἀχαΐας ἐν Πελοποννήσῳ, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Πιέρου ἢ Πείρου, εἰς ἀπόστασιν 70 σταδίων ἀπὸ τῆς θαλάσσης, 150 δὲ ἀπὸ τῶν Πατρῶν, ἔχουσα ἀρχαῖον χρηστήριον τοῦ Ἑρμοῦ, μία τῶν πρώτων προσελθουσῶν εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμὸν τῷ 281 π. Χ., καὶ πολὺ εἰς αὐτοῦ τὴν σύστασιν συντελέσασα. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐλέγοντο Φαραεῖς (Πολβ. Β, 41. — Παυσ. Ζ, 22. — 2) Ἰων. Φηραὶ (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 543. Ι, 151), πόλις τῆς Μεσσηνίας ἐπὶ τοῦ Νέδωνος ποταμοῦ καὶ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου, οὐ μακρὰν τῆς νῦν Καλαμάτας. Εἰς αὐτὴν βασιλεύων ὁ Διοκλῆς, ἐδέχθη τὸν Τηλέμαχον (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 488). Τῷ 180 π. Χ. προσετέθη εἰς τὴν Ἀχαϊκὴν συμμαχίαν. Οἱ κάτοικοι ἐλέγοντο Φαραῖται (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8, 7. — Παυσ. Δ, 30). — 3) Πόλις Λακωνικὴ, πρὶν Φᾶρις λεγομένη, οἱ δὲ κάτοικοι Φαρῖται, νοτίως τῆς Σπάρτης κειμένη. Ἐπὶ τῶν πρώτων χρόνων μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Δωριέων ἦν μία τῶν ἔτι τότε διατηρηθεισῶν πέντε ἑδρῶν βασιλέων τῶν περιοίκων. Ἐπὶ δὲ Παυσανίου ἦν ὅλως ἐγκαταλελειμμένη (Στρβ. Η, 363. — Παυσ. Δ, 16, 8). — 4) Πόλις τῆς νήσου Κρήτης, ἀποικία τῶν Μεσσηνίων (Στφ. Βυζ.).

Φαρανδάκης, ὄνομα Πέρσου παρ' Αἰσχύλῳ (Πέρσ. 31).

Φαρανδάτης, υἱὸς τοῦ Τεάσπιδος, εἷς τῶν στρατηγῶν τοῦ στρατοῦ τοῦ Ξέρξου ἐν τῇ κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκστρατείᾳ, ἡγεμὼν τῶν Κόλχων καὶ τῶν Μαρῶν (Ἡρδ. Ζ, 79).

Φάραξ, 1) Σπαρτιάτης,ἐν Ἀσίᾳ πολεμήσας ὑπὸ τὸν Λύσανδρον, δι' ὃ οἱ Ἐφέσιοι ἔστησαν αὐτῷ ἀνδριάντα ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀρτέμιδος. Μνημονεύεται δὲ καὶ ὡς ναύαρχος, τῷ 397 π. Χ. (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 2, 12) καὶ ὡς πρέσβυς εἰς Ἀθήνας τῷ 309 (Αὐτ. ΣΤ, 5, 33).—2) Ἕτερος Σπαρτιάτης,ὑποστηρίξας τὰς κατὰ τοῦ Δίωνος μυστικὰς ἐνεργείας τοῦ Ἡρακλείδου, μισηθεὶς δ' ὑπὸ τῶν

Συρακουσίων διὰ τὴν ὑπεροψίαν καὶ τὰς ἀξιώσεις του (Πλούτ. Τιμλ. ΙΑ).

Φαρασμάνης, βασιλεὺς τῶν Χωρασμίων, λαοῦ τῆς Ἀσίας (Ἀρριαν.).

Φάρβαιθος καὶ Φάρβηθος, πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, πρὸς τ' ἀνατολικά, μητρόπολις τοῦ Φαρβαιθίτου νομοῦ ἐπὶ τοῦ Δέλτα, ἐντὸς τοῦ Πηλουσιακοῦ βραχίονος. Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα (Στρβ.—Πτλμ.—Στφ. Βυζ.).

Φαρέτρα, τὸ σκύτινον σκεῦος ἐν ᾧ ἔθετον οἱ στρατιῶται τὰ βέλη αὐτῶν, 12-15, ἐνίοτε καὶ αὐτὸ τὸ τόξον. Οἱ Ἕλληνες ἔφερον αὐτὴν διὰ τελαμῶνος ὀπίσω τοῦ δεξιοῦ ὤμου, ἐν ᾧ οἱ βάρβαροι εἰς τὴν ζώνην, παρὰ τῇ ὀσφύϊ ἀριστερῶς (Ἡρδ. Β, 141. Ζ, 61).

Εἶχε δὲ πῶμα ἡ φαρέτρα (Ὁ. Ἰλ. Δ, 116. Ὀδ. Θ. 3, 14), καὶ τὸ ἀποδιδόμενον αὐτῇ ἐπίθετον «ἀμφηρεφὴς» ἀποδεικνύει ὅτι τινὲς κἂν ἠδύναντο ν' ἀνοιχθῶσι καὶ κάτωθεν οὐχ ἧττον ἢ ἄνωθεν. Ἐκ τῶν εἰκόνων ἡ μὲν παριστᾷ τὴν Ἄρτεμιν, ἡ δὲ Τρῶα ἐκ τῶν ἀγαλμάτων τοῦ ἀετοῦ τοῦ ναοῦ τῆς Αἰγίνης, τῶν ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Βαυαρίας.

Φάρις (ἡ), ἀρχαία πόλις Λακωνική, μεσημβρινῶς τῶν Ἀμυκλῶν ἐπὶ τοῦ Φελλίου ποταμοῦ κειμένη, ἡ εἶτα Φεραὶ κληθεῖσα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 582. — Παυσ. Γ, 20. — Στρβ.).

Φάρις, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Φιλοδαμείας, κτίστης τῆς πόλεως Φηρῶν ἐν Μεσσηνίᾳ (Παυσ. Μεσσ. 30).

Φαρκαδὼν (ἡ), πόλις τῆς ἐνθεσσαλίᾳ Ἑστιαιώτιδος, ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ (Στρβ.—Διόδ.).

Φαρμάκεια, νύμφη ἔφορος κρήνης παρὰ τῷ Ἰλισσῷ, ἥτις ὑπετίθετο δεδηλητηριασμένη (Πλάτ. Φαῖδρ. 229).

Φαρμακεὺς, φαρμακεύτρια, οἱ πωλοῦντες ἢ δίδοντες φάρμακα καὶ ὑποτιθέμενα ἰατρικά, εἴτε πιστεύοντες εἰς αὐτά, εἴτε ἐπὶ ἀγυρτείᾳ καὶ γοητείᾳ. Κατὰ τῶν τοιούτων, ἂν ἐπέφερον ἢ ἐπεδίωκον ἄλλου θάνατον, ἢ ἀθέμιτον ἐπ' αὐτοῦ ἐξουσίαν, ἢ οἷον δήποτε παράνομον ἀποτέλεσμα, ἠδύνατο νὰ κινηθῇ φαρμάκων ἢ φαρμακείας γραφὴ (Δμσθ. κ. Ἀρπκρ. 627.—Ὑπθ. Ἀντφ. κατγ. φαρμ.—Πολδ. Η, 40, 117) ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου πάγου, ὥστε ἦν φονική, καὶ ἂν ἀπεδείκνυτο ὅτι τὸ ἔγκλημα ἐγένετο «ἐκ προνοίας» ἡ ποινὴ ἦν, ἢ ἠδύνατο νὰ ᾖ, θάνατος (Ἀντφ. π. Χορευτ.). Διαθήκη ὑποτιθεμένη ὅτι συνετάχθη συνεπείᾳ φαρμάκων, ἐκηρύττετο ἄκυρος (Δμσθ. κ. Στφ. Β, 1133). —Φαρμακεὺς δὲ ἢ φαρμακὸς ἐπεκράτησε νὰ λέγηται ἐν γένει καὶ ὁ κατάδικος ὃν ἐνίοτε ἐθυσίαζον πρὸς ἐξιλέωσιν ὑποτιθεμένης τινὸς ὀργῆς τῶν θεῶν (Ἀρστφ. Βάτρ. 733. Ἱππ. 1405).

Φαρμακοῦσαι, 1) Δύο μικραὶ νῆσοι μεταξὺ Σαλαμῖνος καὶ Ἀττικῆς, εἰς ὧν τὴν μείζονα ἐδείκνυτο ὁ τάφος τῆς Κίρκης (Στρβ. Θ, 395) Νῦν Κυράδες.—2) Φαρμακοῦσα, νῆσος 130 μίλια ἀπὸ τῆς Μιλήτου ἀπέχουσα, ἔνθα πειραταὶ συνέλαβον τὸν Καίσαρα (Πλούτ. Καισ. Α. — Suet. Caes. IV). Νῦν Φαρμακονήσι.

Φαρνάβαζος, Πέρσης σατράπης τῆς βορειοδυτικῆς σατραπείας τῆς μικρᾶς Ἀσίας (τῆς Δασκιλίτιδος), ὑπεστήριζεν ἀπὸ τοῦ 413 π. Χ. τοὺς Σπαρτιάτας (Θουκ. Η, 6. 39. 80)· ἀλλ' οὐχ ἧττον τῷ 410 συνωμολόγησεν ἰδίαν εἰρήνην μετὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου (Πλούτ. Ἀλκ. ΛΑ). Εἰ καὶ ἀφωσιωμένος εἰς τὸν βασιλέα, ἔμεινεν ὅμως οὐχ ἧττον εἰς τὴν θέσιν του ἐπὶ τῆς ὑπερτάτης ἐξουσίας τοῦ Κύρου

(Ξενφ. Ἑλλ Γ, 1, 9). Ὅτε οἱ Σπαρτιᾶται ἐπολέμησαν πρὸς τοὺς Πέρσας, ἀπὸ τοῦ 400, ἰδιαιτέρως μετὰ τοῦ Τισσαφέρνους συνθηκολογήσαντες, ἔστρεψαν, ὁ Θίβρων πρῶτος, καὶ μετ' ἐκεῖνον ὁ Δερκυλίδας, τὰς κυριωτέρας των προσβολὰς κατὰ τῆς ἐπαρχίας τοῦ Φαρναβάζου (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 2, 4). Τότε αὐτὸς ἀπῆλθεν εἰς Περσίαν, κατήγγειλε τὸν Τισαφέρνην ἐπὶ προδοσίᾳ, καὶ κατώρθωσε τὴν ἀνάκλησιν αὐτοῦ, ὡς καὶ τὸν ἐξοπλισμὸν στόλου διοικουμένου ὑπὸ τοῦ Κόνωνος, τῷ 397. Τὸν Ἀγησίλαον δὲ συγχρόνως ἔπεισε διὰ συνθηκολογίας νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐπαρχίαν του (Πλούτ. Ἀγησ. ΣΤ.—Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 3, 11). Μετὰ τὴν νίκην τοῦ Κόνωνος ἐν Κνίδῳ, ἀνήγγειλε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὰς ἐπιθαλασσίους πόλεις, καὶ τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐδήωσε διὰ στόλου τὰς ἀκτὰς τῆς Λακωνικῆς· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἐπέστρεψεν οἴκαδε (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 7). Μικρὸν μετὰ ταῦτα φαίνεται ὅτι ὁ μέγας βασιλεὺς ἐκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὴν αὐλήν, τῷ ἀπέδωκε μεγάλας τιμάς, καὶ τὸν ἐνύμφευσε μετὰ μιᾶς τῶν θυγατέρων του (Πλούτ. Ἀρτξ. ΚΖ)· εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν δὲ δὲν ἐπέστρεψε πλέον. Τῷ 374 ἀπῆλθε συγχρόνως μετὰ τοῦ Ἰφικράτου εἰς Αἴγυπτον, ὅπου καὶ πρότερον ἤδη εἶχεν ἐκστρατεύσει (Ἰσοκρ. Πανηγ. 39)· ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἀντιζηλίας μεταξὺ τῶν ἀρχηγῶν, ἡ κατὰ τῆς Αἰγύπτου ἐπιχείρησις δὲν ἐπέτυχε, καὶ ἔκτοτε περὶ τοῦ Φαρναβάζου δὲν γίνεται πλέον λόγος ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

Φαρνάκη, θυγάτηρ τοῦ Μεγασσάρου, σύζυγος τοῦ Σανδάκου καὶ μήτηρ τοῦ Κινύρα (Ἀπλλδ. Γ, 14).

Φαρνάκης, 1) βασιλεὺς τῶν Βοσπορίων εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον, τῷ 184 π.Χ. ἐνθρονισθείς, κατέκτησε τὸ ἑπόμενον ἔτος τὴν Σινώπην, καὶ ἐπολέμησε μετὰ ταῦτα κατὰ τῶν συμμάχων τῆς Ῥώμης, Εὐμένους τοῦ βασιλέους τῆς Περγάμου, Ἀριαράτου, βασιλέως τῆς Καππαδοκίας καὶ Προυσίου, βασιλέως τῆς Βιθυνίας. Ἵδρυσε δὲ τὴν πόλιν Φαρνάκειαν, καὶ ἀπέθανε τῷ 157 (Πολβ. ΚΔ, 20. ΚΣΤ, 6.—2) Φαρνάκης Β', υἱὸς τοῦ μεγάλου Μιθριδάτου, δισέγγονος Φαρνάκου Α', ἔπλεξε συνωμοσίαν κατὰ τοῦ πατρός του, καὶ ἠνάγκασεν αὐτὸν εἰς αὐτοκτονίαν, τῷ 63 π. Χ. Οἱ Ῥωμαῖοι διὰ τοῦ

Πομπηίου ἀνεγνώρισαν αὐτὸν ἀνεξάρτητον, καὶ τὸν παρεδέχθησαν σύμμαχον· ἀλλ' ὅτε μετὰ ταῦτα ὁ Πομπήϊος περιῆλθεν εἰς δυσχερείας, οὐδεμίαν αὐτὸς τῷ ἐχορήγησεν ἀρρωγήν, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ἠσχολήθη μόνον εἰς τὸ νὰ ἐκτείνῃ τὸ κράτους του πρὸς βορρᾶν καὶ μεσημβρίαν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, πρὸς τοὺς εἰς χεῖράς του περιελθόντας λειτουργοὺς τῶν Ῥωμαίων ἐδείχθη λίαν ἀπότομος, καὶ πολεμήσας ἐνίκησε παρὰ τῇ Νικοπόλει Καλβῖνον, τοῦ Καίσαρος τὸν τοποτηρητήν. Ἐν τῷ Βοσπόρῳ ἐν τούτοις ἐπῆλθεν ἐπανάστασις κατ' αὐτοῦ, ἣν δὲν ἐπρόφθασε νὰ καταπνίξῃ, διότι ὁ Καῖσαρ, τάχιστα ἐπελθών, τὸν ἐνίκησε διὰ μιᾶς, καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τὴν Ῥώμην τὴν νίκην του διὰ τῶν γνωστῶν λέξεων «ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα» (veni, vidi, vinci). Εἶτα δέ, στραφεὶς ὁ Φαρνάκης κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν, ἔπεσε κατ' αὐτῶν πολεμῶν, τῷ 47 π. Χ. (Πλούτ. Καῖσ. Ν. Πομπ. ΜΑ.—Caes B. G. II, 91.—Cic. ad Fam. XV. 15.-Deiot, V.-Just. XXXVII, I).- 3) Ἐπίσημος Πέρσης Σατράπης ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ, τῷ 430 π. Χ., χορηγήσας τοῖς ἐκ τῆς νήσου των ἐκβληθεῖσι Δηλίοις κατοικίαν εἰς Ἀδραμύτιον (Θουκ. Ε, 1).

Φαρνακία, πόλις ἐπίσημος ἐν Πόντῳ, ὑπὸ Φαρνάκου, τοῦ πάππου τοῦ Μιθριδάτου ἱδρυθεῖσα μεταξὺ Τραπεζοῦντος, ἧς ἀπεῖχεν 20 μίλια, καὶ Ἀμισοῦ· κατῳκεῖτο δ' ὑφ'

Ἑλλήνων τὸ πλεῖστον. Καθ᾽ὃ λίαν ὀχυρὰν, ἐξελέξατο αὐτὴν ὁ Μιθριδάτης ὡς ἀσφαλῆ κατοικίαν τῆς οἰκογενείας του ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν πολέμων (Πλουτ. Λουκ. ΙΗ). Νῦν καλεῖται Κερασοῦς, κατὰ τὴν ἀρχαίαν πόλιν ἥτις ἔκειτο εἰς ἀπόστασιν 150 σταδίων ἀνατολικῶς αὐτῆς (Ἀρριαν.—Στρβ.).

Φαρναζάθρης, ἡγεμὼν τῶν μετὰ τοῦ Ξέρξου κατὰ τῆς Ἑλλάδος συνεκστρατευσάντων Ἰνδῶν (Ἡρ. Ζ, 65).

Φαρνούχης. 1) εἷς τῶν ὑπάρχων τοῦ Ξέρξου, ὅστις ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας κατὰ τῆς Ἑλλάδος, πεσὼν ἐκ τοῦ ἵππου, ἔμεινε νοσηλευόμενος εἰς τὰς Σάρδεις, καὶ ἐστερήθη τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ (Ἡρδ. Ζ, 88).—2) Ἐκ Λυκίας, διερμηνεὺς τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου (Ἀρριαν.).

Φᾶρος (τὸ), μανδύας, ἔνδυμα ἄνευ χειρίδων, ἐπὶ τοῦ χιτῶνος ῥιπτόμενον, καθ᾽ Ὅμηρον πολλάκις «πορφυροῦν». Ἐνίοτε καὶ ὡς πᾶσα ὀθόνη ἢ σινδὼν χρησιμεύον (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 353. Ὀδ. Η, 188. Ν, 108. Β, 97. Ω, 132. — Ἡρόδ.). Πολλάκις δ᾽ ἐφόρουν

αὐτὸ καὶ αἱ γυναῖκες (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 230. Κ, 543), καὶ ἐνίοτε καὶ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 84). Ἡ γυνὴ ἔφερε πολλάκις τὸ τοῦ ἀνδρός, ὡς ἡ γυνὴ τοῦ Φωκίωνος· ἡ δὲ Ξανθίππη ἠρνήθη νὰ φέρῃ τὸ τοῦ Σωκράτους (Αἰλ. Β. Ι. Θ. Ι).

Φάρος (ἡ), 1) νῆσος κειμένη πρὸ τῆς Αἰγυπτιακῆς ἀκτῆς ἀπέναντι τῆς Ἀλεξανδρείας. Ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Δ, 354), ἀποδίδωσι τὸ ὄνομα τοῦτο, εἴτε ἐξ ἀπειρίας τῆς χώρας, εἴτε εἰς ἄλλην νῆσον, ὅλην ἡμέραν ἀπέχουσαν τῆς ξηρᾶς, ἐν ᾧ ἡ ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἡμερῶν καὶ μέχρι τοῦδε οὕτω καλουμένη ἀπέχει μόνον 3,000 πόδας ἀπὸ τῆς παραλίας. Ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος ἔκτισε τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἥνωσε τὴν νῆσον ταύτην μετὰ τῆς πόλεως δι᾽ ἑπτασταδίου χώματος (Στρβ. ΙΖ, 79), ὃ ἔκτοτε, προσχωθὲν καὶ εὐρυνθὲν, ἀποτελεῖ τῆς νῦν πόλεως μέρος. Ἐπὶ τῆς νήσου ταύτης, ἐπὶ Πτολεμαίου, οἱ Ο᾽ ἐξειργάσθησαν τὴν μετάφρασιν τῆς παλαιᾶς γραφῆς. Ἐκεῖ δὲ Πτολεμαῖος ὁ Σωτὴρ ἤγειρε διὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος Σωστράτου τοῦ Κνιδίου, διὰ τοὺς νύκτωρ εἰσπλέοντας εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἀλεξανδρείας, φανὸν μεγαλοπρεπέστατον, ὅστις, κατὰ τὴν νῆσον, Φάρος (ὁ) ὠνομάσθη, καὶ κατ᾽ αὐτὸν ἔκτοτε πάντες οἱ πανταχοῦ θαλάσσιοι φανοί. Ἦν δὲ τετράγωνος ὁ φάρος, ἐκ λίθου λευκοῦ, ἐξαιρέτου καλλιτεχνίας, ἔχων σταδιαίαν κάτω ἑκάστην τῶν 4 πλευρῶν, καὶ ἀνιὼν εἰς ὕψος μέγιστον, μειούμενον πρὸς τὰ ἄνω κατὰ βαθμίδας τοσοῦτον εὐρείας, ὥστε φορτηγὰ ζῷα εὐκόλως ἀνέβαινον εἰς αὐτάς. Εἰς τὴν οἰκοδομὴν δ᾽ αὐτοῦ ἐδαπανήθησαν 800 τάλαντα. Εἰς τὸ ἀνώτατον μέρος, ἐντὸς τοῦ φάρου, ὁ Σώστρατος ἐπέγραψε μεγάλοις γράμμασι τοῦ βασιλέως τὸ ὄνομα· ἀλλ᾽ ἔγραψεν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ κονιάματος, καὶ ὅτε ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις τοῦτο κατέπεσεν, ἐφάνη τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ ἐπὶ τῶν λίθων ἀνεξιτήλως ἐπιγεγλυμμένον (Ἀχιλλ. Τάτ. Ε, 6.—Στφ. Βζ. — Στρβ. ΙΖ, 1, 6.—Λουκ. π. δεῖ. ἱστ. γρφ. — Plin. XXXVI. 12). Ἡ τῆς εἰκόνος παράστασις ἐστὶ κατὰ νομισματόσημον τοῦ αὐτοκράτορος Κομμόδου, παριστῶσα φάρον ἐργασίας ἀναλόγως βαναύσου.—2)

Νῆσος τοῦ Ἀδρίου, κατὰ τὴν Δαλματικὴν ἀκτὴν, 50 μιλίων μῆκος, 7—8 μιλίων πλάτος ἔχουσα, Πάρος κατ᾽ ἀρχὰς λεγομένη,

διότι Διονύσιος ὁ τύραννος ἀπῴκησεν εἰς αὐτὴν Ἕλληνας ἐκ τῆς νήσου Πάρου. Τὴν πόλιν κατέστρεψαν οἱ Ῥωμαῖοι ὑπὸ τὸν Αἰμύλιον Παῦλον (Πολϐ. Γ, 18,19.—Στρϐ Β, 124). Ἡ νῦν Λεσίνα.

Φαρούσιοι, ἔθνος τῆς Λιϐύας, κατὰ τὸ νῦν Μαρόκειον (Στρϐ.).

Φάρσαλος (ἡ), μεγάλη πόλις τῆς Θεσσαλιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ (Θουκ. Α, 113), ἐπὶ τοῦ Ἐνιπέως ποταμοῦ, κατὰ τὴν βόρειον κλιτὺν τοῦ ὄρους Ναρθακίου, πλησίον τῆς Λαρίσσης. Εἶχεν ἐπίσημον ἱερὸν τῆς Θέτιδος, τὸ Θετίδειον (Πλουτ. Πελπδ. ΛΒ.—Liv XXXII, 6). Ἐπὶ τοῦ Μακεδονικοῦ πολέμου, τῷ 197 π. Χ. μάχη συνεκροτήθη πλησίον τῆς πόλεως (Liv. XXXIII, 7)· τῇ δὲ 6 Ἰουνίου 48 π. Χ. κατενίκησεν ἐνταῦθα ἐν περιφήμῳ μάχῃ ὁ Καῖσαρ τὸν Πομπήϊον (Caes. B. G. III,90—99). Οἱ κάτοικοι ἐλέγοντο ὀκνηροὶ καὶ ἐκδεδιῃτημένοι.

Φάρσαλος, υἱὸς τοῦ Ἀκρισίου, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ πόλις τῆς Θεσσαλίας (Στφ. Βζ.).

Φάρτη, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ καὶ τῆς Αἰθιοπίδος, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Εὐρυδάμαντα (Ἀπλδ. Β, 1, 4).

Φαρύγαι, πόλις τῆς Λοκρίδος, κατὰ Στράϐωνα ἡ Τάρφη (ἴσ. τοῦ Ὁμήρου) ἔχουσα ναὸν τῆς Φαρυγαίας Ἥρας (Στφ. Βζ.).

Φαρύγιον, ἀκρωτήριον τῆς Φωκίδος ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ (Στρϐ.).

Φαρυκαδών, (ἡ), πόλις τῆς Ἑστιαιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ (Πτλμ.).

Φάσηλις καὶ Φασηλὶς (ἡ), παραθαλάσσιος πόλις τῆς Λυκίας, κατὰ τὸν Παμφυλιακὸν κόλπον, ὑπὸ Δωριέων κατοικουμένη (Ἡρδ. Β, 178), ὑπὸ ὁμώνυμον ὄρος, καὶ μετὰ τριῶν ἀρίστων λιμένων. Οἱ κάτοικοι ἦσαν ἔμπειροι θαλασσοπόροι καὶ ἤσκουν μέγα ἐμπόριον· ἡ δὲ πόλις κατέστη ἀνεξάρτητος καὶ αὐτοδιοίκητος. Ἐπὶ Ῥωμαίων ὅμως οὖσα πειρατῶν ὁρμητήριον, ἐτιμωρήθη καὶ κατεστράφη τῷ 78 π. Χ. ὑπὸ Σερϐιλίου τοῦ Ἰσαυρικοῦ (Cic. Verr. IV, 10. — Liv. XXXVII, 23)·

Φάσηλος (ὁ), μικρὸν καὶ ἐλαφρὸν πλοιάριον, ἐπονομασθὲν, κατά τινας, ἐκ τῆς πόλεως Φασηλίδος, ἀλλὰ, κατὰ γενικωτέραν παραδοχὴν, καὶ ὡς πιθανώτερον, ἐκ τῶν

ἀρχικῶν αὐτοῦ μικρῶν διαστάσεων καὶ τοῦ σχήματος, ὁμοιάζοντος φασόλιον, κατὰ τὴν εἰκόνα ληφθεῖσαν ἐκ ψήφου γλυπτῆς. Συνηθέστερον ἐναυπηγεῖτο ἐν Αἰγύπτῳ, ἐκ καλάμων καὶ παπύρου, καὶ κατὰ μέρος, ὡς φαίνεται (ἴσως ἐσωτερικῶς πρὸς στερέωσιν), καὶ ἐκ πλίνθων, ὅθεν καὶ fictilis λέγεται ὑπὸ Ἰουϐεναλίου (Sat. XV, 127). Μετὰ ταῦτα ηὐξήθησαν καὶ εἰς μεγάλα πλοῖα, καὶ εἰς ναυμαχίαν καὶ εἰς μακρὰς θαλασσοπορίας χρήσιμα (Nonn. λξ.—Cic. ad Att. I, 13), ἀνάλογον βεϐαίως ἔχοντα τὸ σχῆμα, καὶ διακρινόμενα διὰ τὴν ὡς ἐκ τῆς κατασκευῆς αὐτῶν ἐλαφρότητα.

Φασιανὴ, ἐγχώριος τῶν Κόλχων θεὰ, ἐπὶ τοῦ Φάσιος ποταμοῦ ἔχουσα ἱερὸν, καὶ μετὰ τυμπάνου εἰς τὴν χεῖρα παριστωμένη (Ἀρριαν Περίπλ. Πντ. Εὐξ.).

Φασιανοὶ, οἱ περὶ τὸν Φᾶσιν ποταμὸν ἐν Ἀσίᾳ κατὰ τὴν δυτικὴν Ἀρμενίαν οἰκοῦντες, καὶ ἐκ Σκυθῶν καταγόμενοι (Ξνφ. Ἀνϐ. Δ, 6, 5. Ζ, 28, 25.—Διόδ. ΙΔ, 129. —Στρϐ. ΙΑ, 498).

Φᾶσις (ὁ), 1) Ποταμὸς τῆς μικρᾶς Ἀσίας, πηγάζων ἐκ τῶν Μουχικῶν ὀρέων, καὶ πλευστὸς τὴν Κολχίδα διαρρέων, ἐκϐάλλων δ' εἰς τ' ἀνατολικὰ τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ μεθόριον μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας, εἶτα δὲ ὡς χωρίζων τὴν Κολχίδα ἀπὸ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ὁ ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις γενικῶς ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο γνωστὸς ποταμὸς ἦν ὁ νῦν Ῥίων λεγόμενος. Φαίνεται ὅμως ὅτι τοῦ Αἰσχύλου ὁ Φᾶσις (Ἀποσπ. 177) ἦν ὁ μετὰ ταῦτα Ὕπανις, ἢ ὁ νῦν Κουϐὰν, ὃν ὁ Ξενοφῶν

('Ανβ. Δ, 6, 4) λέγει Ἀράξην (νῦν Ἄρας), ἔχων καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα πιθανῶς. Ἴδ. καὶ Ἡρδ. Δ, 40. 45. 86. — Στρδ. ΙΑ, 498. 500. — 2) Πόλις παρὰ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, ἀποικία τῶν Μιλησίων (τὸ νῦν Πότι). Τὰ πτηνὰ οἱ φασιανοὶ κατὰ τοῦτον τὸν ποταμὸν καὶ τὴν πόλιν καλοῦνται ('Αρστφ. 'Αχρν. 726. — Στρδ. ΙΑ, 498. — Marb. III, 57, 16. — Suet. Vit. XIII. — Plin II, 23, 39. 67, 44).

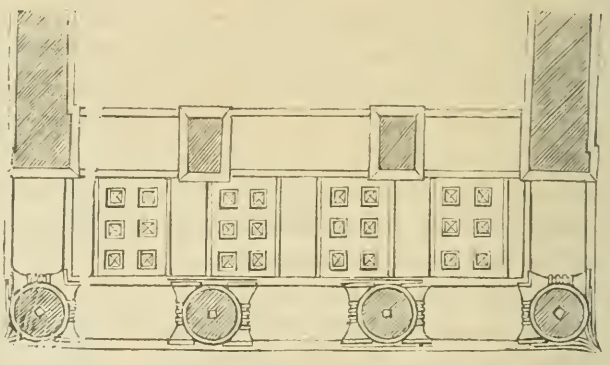
Φάσις (ἡ), εἰς τὴν ἀττικὴν δικονομίαν ἰδιαίτερον εἶδος καταμηνύσεως, κατὰ τοῦτο διακρινόμενον, ὅτι μέρος τοῦ εἰς τὸν ἐναγόμενον ἐπιβαλλομένου προστίμου ἐδίδετο εἰς τὸν ἐνάγοντα, ὡς ἐνθάρρυνσις πρὸς τὴν καταμήνυσιν. Ἀπέβλεπεν ἑπομένως καταγγελίας εἰς ἃς ἐνδιεφέρετο αὐτὸ τὸ δημόσιον ἔτι μᾶλλον τοῦ καταγγέλλοντος, οἷον περὶ κατακρατήσεως ἢ καταχρήσεως δημοσίων χρημάτων ἢ πραγμάτων, καταπατήσεως ἐμπορικῶν νόμων πρὸς βλάβην τοῦ ταμείου (Πλδ. Η, 47)· περὶ πωλήσεως εἰσαγομένου σίτου ἀλλαχοῦ ἤ, ὡς ὁ νόμος ἀπήτει, ἐν Ἀθήναις (Δμσθ. πρ. Λκρτ. 941). Προσέτι δ' ἐξετείνετο ἡ φάσις καὶ εἰς τοὺς καταμηνύοντας ἐγκλήματα καὶ παραβάσεις κατ' ὀρφανικῶν περιουσιῶν (Πολδ. Αὐτ.), ἐφ' ὧν ἐξέτεινε τὴν προστασίαν του τὸ δημόσιον. Ἦν δ' ὁ ἀγὼν τιμητός, ἤτοι ὁ φαίνων ἢ ὁ ἐνάγων ὥριζε συγχρόνως καὶ τὴν χρηματικὴν ποινὴν ἣν ἐνόμιζεν ἐπιβλητέαν εἰς τὸν ἀντίπαλον, καὶ ἧς μέρος θὰ περιήρχετο εἰς αὐτόν, καὶ τὸ δικαστήριον, ἄλλοτε ἄλλο, κατὰ τὴν φύσιν τῆς δίκης, ἀπεφάσιζε.

Φάσσος, εἷς τῶν υἱῶν Λυκάονος, τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας, κεραυνωθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς (Απλλδ, Γ, 8, 1).

Φάτνη, τὸ ἱπποστάσιον, ἀχούριον, τὸ μέρος τῆς οἰκίας ἔνθα οἱ ἵπποι ἦσαν δεδεμένοι καὶ ἐτρέφοντο. Ὑπῆρχον δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὡς καὶ νῦν, τετραγωνικὰ κοιλώματα, τὰ φατνώματα, εἰς ὧν ἕκαστον ἐτίθετο ἡ τροφὴ δι' ἕκαστον ἵππον, ὡς ἐν τῇ

εἰκόνι, κατ' ἀρχαῖον ἱπποστάσιον ὑφιστάμενον ἐν Σικελίᾳ. Διὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ σχήματος ἑπομένως φατνώματα ἐλέγοντο ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ καὶ τὰ τὴν ὀροφὴν τῶν ναῶν καὶ ἄλλων μεγάλων οἰκοδομημάτων κοσμοῦντα ὁριζόντια κοῖλα τετράγωνα, τὰ ἀντιπροσωπεύοντα τὴν ἐν τῇ ξυλοδομίᾳ διασταύρωσιν τῶν δοκῶν. Συνήθως δὲ κοσμοῦνται δι' ὀδόντων, ἀστέρων ἢ ἀνθεμίων.

Φάϋλος, 1) περίφημος Ἕλλην ἀθλητὴς ἐκ Κρότωνος τῆς κάτω Ἰταλίας, τρὶς Πυθιονίκης (Ἡρδ. Η, 47. — Ἀρστφ. Ἀχρν. 214). — 2) Εἷς τῶν ἐπισήμων Φωκέων ἐν τῷ ἱερῷ πολέμῳ, ἀδελφὸς τοῦ Φιλομήλου καὶ τοῦ Ὀνομάρχου, ἐνικήθη ἐν Θεσσαλίᾳ ὑπὸ Φιλίππου, καὶ εἰς τὴν στρατηγίαν διαδεχθεὶς τὸν ἀδελφόν του Ὀνόμαρχον, διὰ πλείστης ἐπιμελείας καὶ δι' αὐξήσεως τοῦ στρατιωτικοῦ μισθοῦ συνήγαγε στρατὸν πολυάριθμον, καὶ, ὑποστηρίξει τῶν Ἀθηναίων, τῶν Σπαρτιατῶν καὶ τῶν Ἀχαιῶν ὑπὸ τὸν Ἀθηναῖον

στρατηγὸν Νικοκλῆν, εἰσήλασεν εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἀλλ' ἡττήθη ἐπανειλημμένως, καὶ τότε ἐστράφη πρὸς τὴν Λοκρίδα, ἐκυρίευσε τὴν Νάρυκα, καὶ τῷ 351 π. Χ. ἀπέθανεν ἀσθενήσας (Διόδ. ΙΣΤ, 36).

Φαῦνος (Λατιν. Faunus, ὁ Εὔνους), παρὰ Ῥωμαίοις θεὸς τῶν ἀγρῶν, δασῶν καὶ ποιμνίων, περίπου ὁ Πὰν τῶν Ἑλλήνων. Ἦν δὲ καὶ μαντικός. Ἐθεωρεῖτο ὡς ἔγγονος τοῦ Κρόνου, υἱὸς τοῦ μάντεως Πίκου, καί, ἐκ τῆς νύμφης Μαρίκας, πατὴρ τοῦ Λατίνου. Καθ' Ἑλληνικὴν ἐπιρροὴν δ' ἐξελαμβάνοντο καὶ πολλοὶ Φαῦνοι, ἐν σχέσει ὄντες μετὰ τῶν Νυμφῶν. Ὡς προστάτης τῶν ποιμνίων κατὰ τῶν λύκων, ὠνομάζετο ὁ θεὸς καὶ Lupercus (Λυκαῖος), δι' ὃ καὶ ἐπανηγυρίζοντο αὐτῷ τῇ 15 Φεβρουαρίου τὰ ὑπὸ τοῦ Ῥώμου καὶ Ῥωμύλου καθιερωθέντα Λουπερκάλια. Ὑπῆρχε δὲ καὶ θηλυκὸς Φαῦνος, ἡ Φαύνα, Φάτουα ἢ Λουπέρκα (Virg. Æ, VII, 45. 81. — Ov. Fart. II, 267. IV, 649. —Hor. Od. III, 18).

Φαρούσιοι. ἔθνος Λιβυκὸν (Διον. Περιηγ. 216).

Φάων, ἐκ Μιτυλήνης τῆς Λέσβου, περικαλλὴς νεανίας, περὶ οὗ ἐμυθεύετο ὅτι, πορθμεὺς ὢν γέρων καὶ πτωχός, ἐπειδὴ διεβίβασέ ποτε τὴν Ἀφροδίτην ἐκ τῆς νήσου εἰς τὴν ἀντιπέραν ξηρὰν τῆς Ἀσίας, ἔλαβε παρ' αὐτῆς εἰς ἀμοιβὴν τὴν προτέραν ἀκμὴν καλλονῆς καὶ νεότητος, ὅτε καὶ ἠράσθη αὐτοῦ ἡ Σαπφὼ (ἴδ.) (Παλαίφατ. 49. — Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ, 18).

Φέα. Φειὰ καὶ Φειαί, πόλις μετὰ λιμένος τῆς ἐπαρχίας Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, βορείως τοῦ ἀκρωτηρίου Ἰχθύος, παρὰ τῷ ποταμῷ Ἰαρδάνῳ, εἰς 120 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Ὀλυμπίας (Ὁμ. Ἰλ. Η, 135. — Θουκ. Β, 25. — Πολύβ. Δ, 9. — Στρβ. Η, 342). Ἐπὶ Φραγκοκρατίας Καστὲλ Τορνέζε.

Φείδας, ἡγεμὼν τῶν Βοιωτῶν ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου (Ὁμ. Ἰλ. Ν. 691).

Φειδίας, υἱὸς Χαρμίδου, Ἀθηναῖος, ὁ περιφημότατος γλύπτης τῆς ἀρχαιότητος, ἄγνωστον μὲν πότε γεννηθείς, ἀλλὰ γέρων ἤδη περὶ Ὀλ. 85-86 (435 π. Χ.). Τὴν τέχνην ἐσπούδασεν ὑπὸ Ὑγίαν τὸν Ἀθηναῖον καὶ Ἀγελάδαν τὸν Ἀργεῖον, κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν ζωγραφικὴν ἐπιδοθεὶς (Pl. XXXV, 34), εἶτα δὲ τὴν γλυπτικὴν πρὸ πάντων ἀσκήσας, ἣν ἀνεβίβασεν εἰς τὸν ὕπατον βαθμὸν τῆς τελειότητος. Καὶ εἶχε μὲν ἤδη ἡ τέχνη κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον θραύσει τὰ δεσμὰ τῆς ἀρχαϊκῆς δυσκαμψίας· ἀλλ' ὁ Φειδίας οὐ μόνον ἐπεδίωξε καὶ ἐπέτυχε τὴν ἐντελεστάτην τῆς φύσεως παράστασιν, μετὰ πάσης ἀκριβείας περὶ τὰς ἀναλογίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μεγαλουργήματα αὐτὰ κατώρθου νὰ δίδῃ ἔκφρασιν ὑπεράνθρωπον, παριστῶν τῆς θείας καλλονῆς τὸ ὕψος, τὴν ἐμβρίθειαν καὶ ἐντέλειαν. Τῆς καλλιτεχνικῆς μεγαλοφυΐας του χρῆσιν ἐποιήσατο ἡ πολιτικὴ μεγαλοφυΐα τοῦ Περικλέους, ὅστις εἰς αὐτὸν, καὶ ἀρχιτέκτονα ὄντα οὐχ ἧττον ἢ γλύπτην, ἀνέθηκε τὴν ὑπερτάτην διεύθυνσιν τοῦ Παρθενῶνος. Τούτου τὰ ἐξαίσια γλυπτικὰ κοσμήματα, ὧν πλεῖστα σώζονται, ἐξετελέσθησαν πάντα ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του καὶ ὑπὸ τῶν μαθητῶν του, τινὰ τῶν κολοσσιαίων ἀγαλμάτων τῶν ἀετῶν ἦσαν ἴσως ἔργα τῆς ἰδίας γλυφίδος του. Ἀλλὰ τὸ ἀθάνατον αὐτοῦ ἀριστούργημα ἐνταῦθα ἦν αὐτὴ ἡ παρθένος Ἀθηνᾶ εἰς ἣν ὁ ναὸς ἦν ἀνατεθειμένος, καὶ ἣν ὁ Τύριος Μάξιμος λέγει (ΙΔ) «οὐδὲν τῶν Ὁμήρου ἐπῶν φαυλοτέραν», ἐννοῶν τὴν Ὁμηρικὴν περιγραφὴν τῆς θεᾶς (Ἰλ. Ε, 736 κλ.) ὑφ' ἧς ἐνεπνεύσθη ὁ καλλιτέχνης. Ἦν δέ, κατὰ Παυσανίαν (Δ, 24) τὸ ἄγαλμα χρυσελεφάντινον, ἐλεφάντινα μὲν ἔχον τὰ γυμνὰ μέρη, χρυσᾶ δὲ τὰ ἐνδύματα, ὄρθιον δέ, ὕψος ἔχον 36 πήχεων, καὶ μετὰ τοῦ βάθρου 49, ποδήρη φέρον χιτῶνα, ἐπὶ τοῦ στήθους ἔχον τὴν αἰγίδα μετ' ἐλεφαντίνης τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης, καὶ εἰς μὲν τὴν δεξιὰν κρατοῦν τετραπηχυαῖον χρυσοῦν ἄγαλμα Νίκης, εἰς

δὲ τὴν ἀριστερὰν δόρυ μετὰ δράκοντος παρ' αὐτὸ ὀρθουμένου, καὶ παρὰ τοὺς πόδας ἀσπίδα χρυσῆν. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀγάλματος ἦσαν ἐκ πολυτίμων λίθων (Πλάτ. Ἱππ. Μείζ. σλ. 290)· ἡ ἀσπὶς ἦν πεποικιλμένη διὰ θαυμασίων τορευμάτων, παριστώντων ἔξωθεν μὲν Ἀμαζονομαχίαν, ἔσωθεν δὲ Γιγαντομαχίαν· τὸ βάθρον ἐκόσμει μέγα ἀνάγλυφον παριστῶν Πανδώρας γέννησιν ἢ παρουσίασιν εἰς τοὺς θεούς (Παυσ. Ε, 24)· καὶ εἰς τὸ πάχος τοῦ πέλματος τῶν πεδίλων τῆς θεᾶς παρέ-

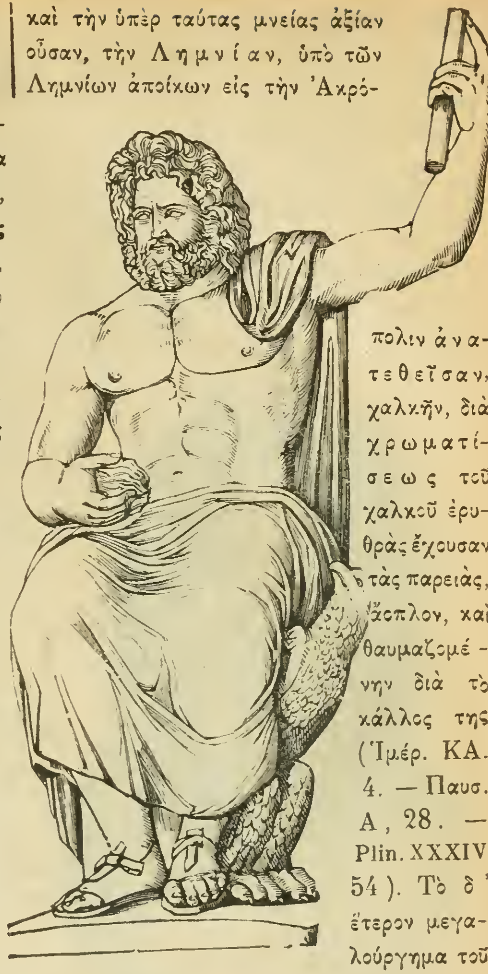

στησεν ὁ εἰς τὰ μικρὰ οὐχ ἧττον ἢ εἰς τὰ μεγάλα ἔξοχος καλλιτέχνης (Pl. XXXVI, 44) Κενταυρομαχίαν (Pl. XXVI. 4, 4). Οἱ τότε μικρορραδιοῦργοι τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ τοῦ Περικλέους μηδὲν δυνάμενοι, ἠθέλησαν νὰ ἐπιπέσωσι κατὰ τοῦ ἐνδόξου φίλου αὐτοῦ, καὶ ἐσυκοφάντησαν τὸν Φειδίαν ὅτι ἐσφετερίσθη μέρος τοῦ χρυσοῦ τοῦ προσδιωρισμένου διὰ τὸ ἄγαλμα. Ἀλλ' ἐκεῖνος, εἴτε προβλέπων τὴν τοιαύτην κακίαν, εἴτε δι' οἷον δήποτε ἄλλον λόγον, εἶχε κατασκευάσει τὸ χρυσοῦν μέρος περιαιρετὸν, καὶ προσέφερε τοῖς κατηγόροις του ν' ἀφαιρέσωσι καὶ σταθμίσωσιν αὐτό. Καὶ τοῦτο μὲν δὲν ἔπραξαν, ἀλλ' εὐθὺς ἄλλην ἀφορμὴν κατηγορίας ἀνεκάλυψαν κατ' αὐτοῦ· εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος ἀμαζονομαχίαν, εἰς ἕνα τῶν μαχομένων ἔδωκεν αὐτὸ τοῦ Περικλέους τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ συγκαλύψας αὐτὸ ἐπιτηδείως διὰ τῆς προτεταμένης χειρὸς ἥτις ἔρριπτε τὸ ἀκόντιον· προσέτι δὲ εἰς ἄλλον μαχητὴν παρέστησεν ἑαυτὸν ὡς πρεσβύτην φαλακρὸν, μέγαν πέτρον αἴροντα ἵνα τὸν σφενδονίσῃ (Πλουτ. Περ. ΛΑ). Αὕτη ἡ κατηγορία ἐπέτυχε παρὰ τοῖς μέχρι μωρίας ζηλοτύποις δημοκράταις, ὁ Φειδίας ἐφυλακίσθη, καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ φυλακῇ, εἴτε ἐξ ἀσθενείας, εἴτε δηλητηριασθείς. Πολλαὶ ἀπομιμήσεις τοῦ περιφήμου τούτου ἔργου, ἐκ διαφόρου ὕλης, διαφόρων διαστάσεων καὶ διαφόρου ἀξίας ἐγένοντο ἐν τῇ ἀρχαιότητι.

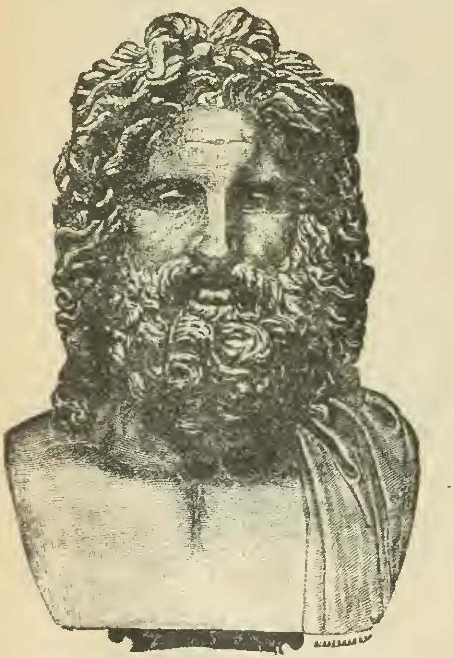

Ἡ πασῶν δὲ πολυτιμοτέρα ἐστὶ μαρμάρινον ἀγαλμάτιον, περὶ τὴν Πνύκα εὑρεθὲν, μόλις ½ μέτρου ὕψος ἔχον, μὴ συντετελεσμένον, καὶ μικρὰν ἔχον ἀξίαν καλλιτεχνικήν· ἀλλ' ἔχει ἄλλο τι πλεονέκτημα, ἐξαγοράζον πάσας τὰς ἀτελείας του· τὸ βάθρον καὶ ἡ

ἀσπὶς αὐτοῦ ἔχουσι στοιχειωδῶς πως τινὰς τῶν ἐπὶ τοῦ πρωτοτύπου ἀγάλματος παραστάσεων, τὸ μὲν βάθρον τὴν Πανδώραν μεταξύ τινων τῶν θεῶν, ἡ δ' ἀσπὶς ἧς τὸ ἥμισυ μόνον σώζεται, τινὰ,τὰ κυριώτερα συμπλέγματα τῆς Ἀμαζονομαχίας, καὶ, μεταξὺ ἄλλων, τὸ πάντων σπουδαιότατον, πρὸς τὰ κάτω τῆς περιφερείας, αὐτὴν τὴν εἰκόνα τοῦ Φειδίου, φαλακροῦ, γυμνοῦ, αἴροντος τὸν λίθον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν, ἣν καὶ εἰς μείζονας διαστάσεις ἐκτὸς τῆς ἀσπίδος ἀναπαριστῶμεν. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δὲ, ὁ ἀριστερῶς τοῦ Φειδίου Ἀμαζόνα καταπεσοῦσαν θριαμβευτικῶς πατῶν, καὶ τὴν ἔνοπλον χεῖρα πρὸ τοῦ προσώπου αἴρων, ἐστὶν οὐδεὶς ἄλλος ἢ ὁ Περικλῆς. Τοῦ διὰ τῶν αἰώνων θαυμαζομένου τούτου ἀγάλματος τὸ ἐπὶ τοῦ στήθους Γοργόνιον εἶχεν, ἤδη ἐπὶ Ἰσοκράτους (Κ. Καλλιμ. 57),κλαπῆ ὑπό τινος Φιλέργου, καὶ μικρὸν μετὰ ταῦτα τὰ τῆς Νίκης πτερὰ(Δμσθ. κ. Τμκρ. 751). Ὁ Λάχαρις (τῷ 297 π. Χ.) ἐσύλησε πάντα αὐτοῦ τὰ κοσμήματα, καταστραφέντος, ὡς φαίνεται, μόνον περὶ τὰ τέλη τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Πλὴν δὲ ταύτης τῆς Ἀθηνᾶς κατεσκεύασεν ὁ Φειδίας καὶ ἄλλην ἐν τῇ Ἀκροπόλει, ἐκ τῶν ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς τῶν Περσῶν ἀποτεταμιευμένων λαφύρων αὐτῶν, τὴν χαλκῆν Π ρ ό μ α χ ο ν, ἐκτὸς τοῦ Παρθενῶνος εἰς θέσιν μέχρι τοῦδε φαινομένην ἀπέναντι τῶν Προπυλαίων ἱδρυμένην (Ἡρδ. Ε, 77), πρὸς αὐτὰ ἀφορῶσαν, «τὴν ἀσπίδα ἀνήχουσαν» καὶ «οἷον τοῖς ἐπιοῦσιν ἐνίστασθαι μέλλουσαν» (Ζώσ Ε, 6), καὶ τοσούτῳ κολοσσιαίαν ἐπὶ τοῦ βάθρου αὐτῆς, ὥστε τὸν λόφον τοῦ κράνους καὶ τὴν αἰχμὴν τοῦ δόρατός της ἔβλεπον ὑπὲρ τὸν Παρθενῶνα οἱ ἀπὸ τοῦ Σουνίου προσπλέοντες. Καὶ ἄλλας δ' Ἀθηνᾶς κατασκεύασε, τὴν ἐν Π ε λ λ ή ν ῃ τῆς Ἀχαΐας ἐπίσης χρυσελεφαντίνην, ἀλλὰ προγενεστέραν τῆς τοῦ Παρθενῶνος (Παυσ. Ζ, 27), καὶ τὴν Κ λ ε ι δ ο ῦ χ ο ν, πάντως κατὰ τὰ Προπύλαια (Ἀρστφ. Θσμφ. 1136-1142) καὶ τὴν ὑπὲρ ταύτας μνείας ἀξίαν οὖσαν, τὴν Λ η μ ν ί α ν, ὑπὸ τῶν Λημνίων ἀποίκων εἰς τὴν Ἀκρόπολιν ἀνατεθεῖσαν, χαλκῆν, διὰ χρωματίσεως τοῦ χαλκοῦ ἐρυθρὰς ἔχουσαν τὰς παρειὰς, ἄοπλον, καὶ θαυμαζομένην διὰ τὸ κάλλος της (Ἱμέρ. ΚΑ. 4. — Παυσ. Α, 28. — Plin. XXXIV 54). Τὸ δ' ἕτερον μεγαλούργημα τοῦ Φειδίου ἦν ἐν ὁ Ὀλυμπίᾳ Ὀ λ ύ μ π ι ο ς Ζεὺς, κατασκευασθεὶς πιθανῶς περὶ τὸ 430 π.Χ., καὶ ἀνυπερβλήτως παριστῶν τὴν πλήρη ἀνδρικὴν καλλονὴν, ἀναβιβασθεῖσαν εἰς θείαν μεγαλοπρέπειαν καὶ ἔκφρασιν παντοδυναμίας, «Ζεὺς κατανεύων, εἰρηνικὸς καὶ πανταχοῦ πρᾶος» (Διων Χρστ. ΙΒ, Ὀλυμ.), καὶ οὗτος ποιηθεὶς κατ' ἔμπνευσιν τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν (Ἰλ. Α, 518), χρυσελεφάντινος ὡς ἡ Ἀθηνᾶ, εὔθρονος, βαθυχαίτης, κολοσσιαῖος οὕτως, ὥστε ἂν ὠρθοῦτο, θὰ ἔθραυε διὰ τῆς κεφαλῆς τὴν ὀροφὴν τοῦ ναοῦ, 68' ὕψος ἔχουσαν (Στρβ. Η, σλ. 171 Τχν.). Ὁ χρυσοῦς καὶ διανθὴς μανδύας τοῦ θεοῦ ἐκάλυπτε μόνον τὸ κάτω τοῦ σώματος ἀπὸ τῆς

ὀσφύος. Τὸ ἄνω, ὡς καὶ τὸ πρόσωπον, ἦσαν ἐλεφάντινα, χρυσοῦς δ' ὁ βαθὺς πώγων καὶ οἱ πυκνοὶ βόστρυχοι, ὧν ἕκαστος ἦγεν 6 μνᾶς χρυσοῦ, καὶ οὓς περιέδει στέμμα ἐλαίας. Εἰς τὴν δεξιὰν εἶχε Νίκην χρυσελεφαντίνην, πρὸς αὐτὸν ἀφορῶσαν, εἰς τὴν ἀριστερὰν δὲ μακρὸν κατάγλυφον σκῆπτρον μετ' ἀετοῦ ἐπικαθημένου. Χρυσελεφάντινος ἐπίσης, καὶ πολυτίμοις λίθοις διαπεποικιλμένος ἦν καὶ ὁ θρόνος, ὑπὸ πολυπληθῶν κολοσσιαίων ἀγαλ-

μάτων κοσμούμενος τοὺς πόδας, τὸ ἔρεισμα, τὰς χεῖρας καὶ τὸ ὑποπόδιον. Ὁμοίως δὲ καὶ τὸ βάθρον ἦν κατακεκαλυμμένον ὑπ' ἐξαισίων μεγίστων χρυσῶν συμπλεγμάτων, ὡς καὶ ζωγραφιῶν τοῦ Παναίνου. Ἐπιστεύετο δὲ ὅτι τὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἐπιδοκιμασίαν του ἐπεσήμανεν ὁ Ζεὺς διὰ κεραυνοῦ (Παυσ.), καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐθεώρουν αὐτὸ ὡς ἀμίμητον (Plin. XXXIV, 8). Ἐκ τῶν μεταγενεστέρων ἀπομιμήσεων ἰδέαν τινά, εἰ καὶ ἀτελῆ τῆς θέσεως καὶ διαθέσεως αὐτοῦ δίδωσι τὸ ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσείῳ Βερόσπιον λεγόμενον ἄγαλμα τοῦ Διός, τῆς θείας δ' αὐτοῦ ἐκφράσεως πιστοτέραν εἰκόνα παρέχει ἡ αὐτόθι κεφαλὴ ἐξ Ὀρτικολίου. Πεντήκοντα ἔτη μετὰ τὴν κατασκευὴν ἐξεκόλλησεν αὐτοῦ ὁ ἐλέφας ἕνεκα τῶν ἑλωδῶν ἀναθυμιάσεων, καὶ ἐπεσκευάσθη (Παυσ. Ε, 11). Ἐπὶ Καίσαρος, κεραυνὸς ἐσκήψας ἐπ' αὐτό, ὀλίγον τὸ ἔβλαψε (Εὐσέβ. πρ. Ἐπ. Γ, 2). Ὁ Καλλιγούλας ἠθέλησε νὰ τὸ μεταφέρῃ εἰς Ῥώμην, καὶ ν' ἀντικαταστήσῃ εἰς τὴν τοῦ Διὸς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ κεφαλήν, ἀλλὰ δὲν τὸ ἔπραξεν. Ὁ Λουκιανὸς λέγει ἀποκοπέντας δύο τῶν βοστρύχων αὐτοῦ, οὐχὶ ὅμως καὶ ὁ Παυσανίας. Ἐπὶ Ἰουλιανοῦ ἐσῴζετο ἔτι τὸ ἄγαλμα (Ἰουλ. Ἐπιστ. Η.—Λιβάν. Ἐπιστ. 1052). Τῇ ε' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ. ἐπυρπολήθη ὁ ναὸς τῆς Ὀλυμπίας, ὁ δὲ Κεδρηνὸς λέγει (Χρον. σ. 322) τὸ φειδιακὸν μεγαλούργημα καταστραφὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει, κατὰ τὴν πυρκαϊὰν τοῦ 475 μ. Χ., ἀλλ' ἡ μαρτυρία δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐντελῶς ἀξιόπιστος.—Καὶ πλεῖστα δ' ἄλλα θεῶν ἀγάλματα ἐποίησεν ὁ Φειδίας χρυσελεφάντινα, χαλκᾶ ἢ λίθινα, ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ (Παυσ. Α. 14, 24. ΣΤ, 25. Θ, 10), Ἀφροδίτας, Ἀμαζόνα τὴν εἰς τὸν διαγωνισμὸν ἐν Ἐφέσῳ τὰ δευτερεῖα λαβοῦσαν μετὰ τὴν τοῦ Ἀλκαμένους (Λουκ. Εἰκ. Δ, 6.—Plin. XXXIV, 19), καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς μέγα χαλκοῦν σύμπλεγμα, τὸ ἀνατεθὲν εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης (Παυσ. Α, 10).

Φειδιππίδης, 1) ἡμεροδρόμος Ἀθηναῖος. Ὅτε ἐπῆλθον οἱ Πέρσαι ὑπὸ τὸν Δάτιν καὶ Ἀρταφέρνην, πεμφθεὶς αὐτὸς ἵνα τάχιστα ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειαν τῶν Σπαρτιατῶν, διέτρεξε τὴν ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Σπάρτην ὁδὸν ἐντὸς δύο ἡμερῶν. Διηγήθη δ' ὅτι ἐπιφανεὶς αὐτῷ ὁ Πὰν ἐπὶ τοῦ Παρθενίου ὄρους, τὸν διεβεβαίωσε περὶ τῆς συμπαθείας του ὑπὲρ τῶν Ἀθηνῶν, δι' ὃ οἱ Ἀθηναῖοι ἤγειραν ναὸν τῷ θεῷ (Ἡρδ. ΣΤ, 105. — C. Nep. Milt. IV).—2) Ὁ υἱὸς τοῦ Στρεψιάδου εἰς τὰς Νεφέλας τοῦ Ἀριστοφάνους.

Φείδιππος, υἱὸς τοῦ Θεσσαλοῦ, ἔγ-

γονος τοῦ Ἡρακλέους, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης, συνεκστρατεύσας εἰς τὴν Τροίαν ἐπὶ 30 πλοίων μετὰ τῶν ἐκ τῶν Σποράδων νησιωτῶν. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου ὑπὸ τῶν ἀνέμων εἰς τῆς Ἠπείρου ῥιφθεὶς τὰς ἀκτάς, ἔκτισεν ἐκεῖ τὴν πόλιν Θεσπρωτίαν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 678.—Hygn. Fab. LXXXI).

Φειδίτια, ἴδ. Συσσίτια.

Φειδόστρατος, γραμματικὸς ἐν Ἀθήναις (Πλάτ. Ἱππ. μζ. 286).

Φείδων, 1) ἀρχαῖος βασιλεὺς τῶν Θεσπρωτῶν ἐν Ἠπείρῳ (Ὁμ. Ὀδ. Ξ, 366). ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ Φειδίππῳ (ἴδ.). — 2) τύραννος ἐν Ἄργει περὶ Ὀλ. 2 (770 π. Χ.)· ὑπό τινων δ' ἐκλαμβάνεται ὅτι ὑπῆρξε καὶ ἄλλος νεώτερος κατ' Ὀλ. 28 (665 π. Χ.). Μνημονεύεται δ' ὡς τύραννος, «ὑβριστὴς» μάλιστα, ἐκ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου καταγόμενος τῶν Τημενιδῶν (Ἡρδ. ΣΤ, 127), πρὸ πάντων βεβαίως διότι κατεκράτησε τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν παρὰ τὰ νόμιμα τῶν Ἀργείων, μὴ εἰσαγαγόντων, μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Δωριέων, τὴν βασιλείαν ὡς οἱ Σπαρτιᾶται, καὶ διότι εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἐξουσίας ὑπερεπήδησε τὰ ὅρια. Ἦν ὅμως μεγαλοπράγμων, καὶ ἐξέτεινε τοῦ Ἄργους τὴν ἐξουσίαν ὑπὲρ πᾶσαν τὴν Ἀργολίδα, τὴν Αἴγιναν, καὶ σχεδὸν ὑπὲρ πᾶσαν τὴν Πελοπόννησον. Ἐπὶ τῆς βραχυχρονίου του διοικήσεως ἠλάττωσεν ἐπὶ πολὺ τὸ σύστημα τῆς μονώσεως ὃ ἐπεκράτει παρὰ τοῖς Δωριεῦσι, καὶ ἐξέτεινε τὰς σχέσεις εἰς ζωηροτέραν συγκοινωνίαν. Ἀφῆκε δ' ἐποχὴν εἰς τὴν ἱστορίαν εἰσαγαγὼν ἴσα μέτρα καὶ σταθμὰ εἰς πᾶσαν τὴν Χερσόνησον, καὶ πρῶτος νόμισμα κόψας εἰς τὴν αὐτῷ ὑποκειμένην Αἴγιναν.— 3) Εἷς τῶν Τριάκοντα τυράννων ἐν Ἀθήναις (Ξεν.).

Φέκα καὶ Φαῖκα, φρούριον τῆς Ἑστιαιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, δυτικῶς τῶν Γόμφων (Liv. XXXI, 41 XXXIII, 14).

Φελλεὺς, τόπος ἐλαιόφυτος ἀλλ' ἄλλως ἄφορος ἐν τῷ πεδίῳ τῆς Ἀττικῆς, βορειανατολικῶς, ὡς φαίνεται, τοῦ Φαλήρου (Ἀριστ. Νεφ. 71.—Σουΐδ.).

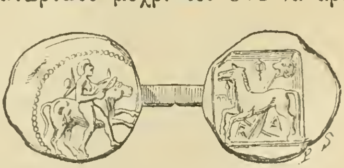
Φελλίας, παραποτάμιον τοῦ Εὐρώτα ἐν Λακωνίᾳ, ῥέον παρὰ ταῖς Ἀμύκλαις (Παυσ.).

Φελλόη, μικρὰ ὀχυρὰ πόλις τῆς Ἀχαΐας, 40 στάδια ἀπέχουσα τῆς Αἰγείρας πρὸς νότον (Παυσ.).

Φελλοὶ, πόλις τῆς Λυκίας ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στφ. Βυζ.).

Φενεὸς, πόλις ὑπὸ τὸ ὄρος Κυλλήνην, κατὰ τὰ βορειανατολικὰ τῆς Ἀρκαδίας, ὑπὸ ὁμωνύμου Ἀρκάδος τινὸς κτισθεῖσα, ἐν Ἀζανίᾳ κειμένη, χώρα κατακλυζομένη ὑπὸ ὑδάτων ἅτινα ἐπετέλεσαν τὴν ὁμώνυμον λίμνην. Ταύτην ἐλέγετο διορύξας ὁ Ἡρακλῆς μέχρι τοῦ Ὀρχομενοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 605.—Στρβ. Η, 389.—Παυσ. Η, 14). Ἡ λίμνη καλεῖται καὶ νῦν Φονιᾶ.

Φεραὶ, πόλις τῆς Πελασγιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, κειμένη ἔνθα συνέχεται τὸ Πήλιον ὄρος μετὰ τῆς Ὄσσης, ὀχυρά, καὶ ὑπὸ κήπων καὶ ἐπαύλεων περιστοιχιζομένη. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως ἀνέβρυε καὶ ἡ νῦν ἔτι ῥέουσα πλουσία κρήνη, ἡ Ὑπέρεια (Στρβ. Θ, 439). Ἦν ἡ ἀρχαιοτάτη ἕδρα τοῦ Ἀδμήτου. Ἐπίσημος δὲ κατέστη ἀφ' ὅτου ὁ τύραννος Ἰάσων καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ ἵδρυσαν ἐκεῖ ἰσχυρὰν δυναστείαν (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 1, 4, 20). Ἦν δ' ὁ Ἰάσων οὗτος πιθανῶς υἱὸς τοῦ Λυκόφρονος, ἦρξεν ἀπὸ τοῦ 378 π.Χ., καὶ δι' ἐπιδεξιότητος καὶ μετριοπαθοῦς συμπεριφορᾶς κατώρθωσε μέχρι τοῦ 375 νὰ ἄρξῃ ἐπὶ

τοῦ πλείστου τῆς Θεσσαλίας, πλὴν τῆς Φαρσάλου. Ἐπὶ τοῦ πολέμου μεταξὺ Σπαρτιατῶν καὶ Θηβαίων συνετάχθη μετὰ τούτων, ἀλλ' εἰς τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην δὲν ἐπρόφθασεν ἐν καιρῷ. Τὰ σχέδιά του ἦσαν νὰ

εἰσχωρήσῃ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ τὸν προέλαβε βίαιος θάνατος, τῷ 370 (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 4, 31)· ἐπὶ μικρὸν δὲ διεδέχθησαν αὐτὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν οἱ ἀδελφοί του Πολύδωρος καὶ Πολύφρων.

Φεράδμων, υἱὸς τοῦ Αἰόλου, συμβασιλεύων ἐν Σικελίᾳ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀνδροκλέους (Διόδ. Δ, 8).

Φέρεκλος, υἱὸς τοῦ Ἁρμονίδου, ὁ ναυπηγήσας τὸ πλοῖον ἐφ' οὗ ὁ Πάρις ἀπήγαγε τὴν Ἑλένην, φονευθεὶς δ' εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας ὑπὸ Μηριόνου (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 59).

Φερεκράτης, Ἀθηναῖος, τὸ πρῶτον ὑποκριτής, εἶτα ποιητὴς τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς κωμῳδίας, ἀρχαιότερος μὲν τοῦ Ἀριστοφάνους, νεώτερος δὲ τοῦ Κράτου καὶ τοῦ Κρατίνου, πολλὴν ἔχων λεπτότητα καὶ χάριν τοῦ ὕφους, καὶ ἰδίως διάσημος διὰ τὴν περὶ τὰ δράματα ἐφευρετικότητα καὶ τὴν ἔντεχνον οἰκονομίαν αὐτῶν. Ἐλέγετο γράψας 16-18 κωμῳδίας, ὧν ὀλίγα μόνον ἀποσπάσματα σώζονται. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἦν καθαρεύουσα καὶ εὐάρεστος, καὶ ὁ Ἀθήναιος καλεῖ αὐτὸν «ἀττικώτατον». Ὑπάρχει δὲ καὶ μέτρον κατ' αὐτὸν «Φερεκράτειον» καλούμενον, διότι ἢ αὐτὸς πρῶτος τὸ εἰσήγαγεν ἢ συνεχῆ αὐτοῦ ἐποιεῖτο χρῆσιν (Συλλγ. Meineke, Com. Graec. fragm II).

Φερεκύδης, 1) ὁ Σύριος, ὡς ὢν ἐκ τῆς νήσου Σύρου τοῦ Αἰγαίου πελάγους, υἱὸς τοῦ Βάβυδος, φιλόσοφος, σύγχρονος τοῦ βασιλέως Ἀλυάττου καὶ τῶν Ἑπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, λέγεται αὐτοδίδακτος (Σουΐδ.), διδαχθεὶς ἐξ ἀναγνώσεως φοινικικῶν καὶ ἄλλων ξένων συγγραμμάτων, διδάσκαλος δὲ τοῦ Πυθαγόρου. Αἱ λοιπαὶ περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ παραδόσεις εἰσὶ μυθικαὶ μᾶλλον· μνημονεύεται δὲ ὡς ἐκ τῶν πρώτων πεζογράφων, καὶ πρῶτος ἔγραψεν Ἑλληνιστὶ «Περὶ φύσεως τῶν θεῶν». — 2) Ἱστορικός, ἐκ τῆς πρὸς τῇ Καρίᾳ νήσου Λέρου, Ἀθηναῖος δὲ λεγόμενος, πιθανῶς διότι ἔζησε διαρκῶς, μέχρι τῶν 400 π. Χ., ἐν Ἀθήναις, καὶ ἔγραψεν ἰδίως περὶ αὐτῶν. Τὰ συγγράμματά του ἐπεγράφοντο «Ἱστορίαι, θεογονία, γενεαλογία, αὐτόχθονες» (τῆς Ἀττικῆς), «ἀρχαιολογία ἀττική», ἧς καὶ μόνης σώζονταί τινα ἀποσπάσματα (Συλλγ. Müll. Fragm. hist. Graec. I).

Φερενδάτης, στρατηγὸς τοῦ Ξέρξου, ἐκ τῶν ἐκστρατευσάντων κατὰ τῆς Ἑλλάδος (Ἡρδ. Ζ, 67).

Φερενίκη, θυγάτηρ τοῦ Ῥοδίου Διαγόρου, ἐπὶ Σωκράτους, εἰς ἣν καὶ μόνην ἐπετράπη, παρὰ τὴν γενικὴν διάταξιν, ἡ πρόσοδος εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας (Αἰλ. π. ἱ. Ι. 1).

Φερένικος, Θηβαῖος, υἱὸς τοῦ Κηφισοδότου, φιλοξενήσας πολλοὺς τῶν φυγάδων Ἀθηναίων ἐπὶ τῶν Τριάκοντα, καὶ τῶν αὐτῶν τυχὼν καὶ αὐτός, ὅτε ἡ ὑπὸ τῆς Σπάρτης ὑποστηριζομένη ὀλιγαρχία ἐπεκράτησεν εἰς τὴν πατρίδα του. Ὅτε δ' αὕτη ἐξεβλήθη, περιέμεινεν αὐτὸς εἰς τὰ σύνορα ἵνα σπεύσῃ εἰς βοήθειαν τῆς πατρίδος του (Πλουτ. Πελοπ. Η).

Φερέντιον, πόλις τῶν Ἑρνίκων ἐν τῷ Λατίῳ τῆς Ἰταλίας (Στφ. Βυζ.).

Φερετίμη, ἐν Κυρήνῃ, σύζυγος Βάττου τοῦ Γ' (Ἡρδ. Δ, 162).

Φερεὺς, υἱὸς τοῦ Οἰνέως καὶ τῆς Ἀλθέας, φονευθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατὰ τὴν μετὰ τῶν Κουρήτων μάχην (Ἀντ. Λιβ. 2).

Φερεφάττιον, ἐν Ἀθήναις ναὸς τῆς Περσεφόνης, ἐν τῷ ἔσω Κεραμεικῷ πρὸς τῷ Λεωκορίῳ (Δμσθ. εἰς Κόν. 1258).

Φέρης, 1) υἱὸς τοῦ Κρηθέως καὶ τῆς Τυροῦς, ἀδελφὸς τοῦ Αἴσονος καὶ Ἀμυθάωνος, κτίσας τὴν ἐν Θεσσαλίᾳ πόλιν τῶν Φερῶν. Υἱοὺς εἶχε τὸν Ἄδμητον καὶ τὸν Λυκοῦργον, θυγατέρας δὲ τὴν Εἰδομένην καὶ τὴν Παριασίδα (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 259. — Ἀπλλδ. Ε, 9, 44). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἰάσωνος καὶ τῆς Μηδείας (Ἀπλλδ. Α, 9, 28).

Φερνή, τὰ ἱμάτια καὶ τὰ σκεύη ὅσα ἡ νύμφη ἔφερεν εἰς τὸν γάμον, καὶ ἅτινα κατὰ τὸν νόμον τοῦ Σόλωνος (Πλούτ. Σόλ. Κ), ὤφειλον νὰ ὦσι μόνον «ἱμάτια τρία καὶ σκεύη μικροῦ νομίσματος ἄξια». Ἴδ. Προίξ.

Φέρουσα, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 48.—Ἡσδ. Θγ. 248).

Φερρέφασσα καὶ Φερρέφαττα, ταὐτὸ τῷ Περσεφόνῃ (ἴδ).

Φερσεφόνη, 1)=Περσεφόνη.—2) Θυγάτηρ τοῦ Μυσοῦντος καὶ γυνὴ τοῦ Ἀμφίωνος, βασιλέως τῶν Ὀρχομενίων, μήτηρ Χλωρίδος, τῆς γυναικὸς τοῦ Νηλέως (Σχλ. Ὁμ. Ὀδ. Λ, 280).

Φερῶν, υἱὸς τοῦ Σεσώστριδος, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου. ἐπὶ δέκα ἔτη διατελέσας τυφλὸς (Ἡρδ. Β, 111).

Φερωνέα, πόλις τῆς Τυρρηνίας ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ.).

Φεύγων, ἐν Ἀθήναις ὁ εἰς δίκην ἐναγόμενος, κατ' ἀντίθεσιν τοῦ διώκοντος, ἤ ἐνάγοντος. Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φεύγοντος δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ εἰσέλθῃ ὁ ἐνάγων, ἀλλὰ μετὰ δύο δικαστικῶν κλητήρων, ὡς μαρτύρων, νὰ κλητεύσῃ αὐτὸν πρὸ τῆς οἰκίας του, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς ἄσυλον. Ἂν δ' ὁ φεύγων ἀπουσίαζεν, ἐπέμπετο κλητὴρ πρὸς αὐτόν. Ἂν ὁ φεύγων δὲν παρουσιάζετο εἰς τὴν δίκην, κατεδικάζετο ἐρήμην. Ἂν ὁ ἐνάγων, εἰς δίκας τοῦτο ἐπιδεχομένας, ὥριζε πρόστιμόν τι εἰς ὃ νὰ ὑποβληθῇ ὁ ἀντίδικος, ἐδικαιοῦτο ὁ φεύγων, οὗ ἀνεγνωρίσθη ἡ ἐνοχή, ν' ἀντιπροτείνῃ τὸ εἰς ὃ συγκατετίθετο νὰ ὑποβληθῇ, καὶ οἱ δικασταὶ εἶχον τὴν ἐκλογὴν μεταξὺ τῶν δύο, καὶ πρὸς ἀπότισιν ἐχορηγεῖτο προθεσμία ὡρισμένη ὑπὸ τοῦ νόμου. Ὁ δὲ πρὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου γραφὴν φονικὴν φεύγων, ἐκτὸς ἐπὶ πατροκτονίας, ἠδύνατο, ἂν ἤθελε, καταδίκην φοβούμενος, μετὰ τὴν πρώτην ἀπολογίαν του, καὶ χωρὶς νὰ περιμείνῃ τῆς δίκης τὸ τέλος, νὰ φύγῃ ἐκτὸς τῆς Ἀττικῆς διὰ παντὸς (Δμσθ. κ. Ἀρστκρ. Σλ. 643.—Ἀντφ. Ἡρ. φ. ΙΓ.—Πολδ. Η, 117), ἢ μέχρις οὗ ἐσυγχωρεῖτο ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων του.

Φηγαία (ἡ), διάφοροι, ὡς φαίνεται, δῆμοι τῆς Ἀττικῆς τὸ ὄνομα τοῦτο φέροντες, εἷς τῆς Αἰαντίδος φυλῆς (Σουίδ.—Στφ. Βζ.), ἄλλος τῆς Αἰγηίδος, ἕτερος τῆς Πανδιονίδος (Στφ. Βζ.).

Φήγεια καὶ Φηγία, ἀρχαία πόλις ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἡ εἶτα μετονομασθεῖσα Ψωφὶς (Παυσ.—Στφ. Βζ.).

Φηγεὺς, 1) Υἱὸς τοῦ Ἀλφειοῦ, ἀδελφὸς τοῦ Φορωνέως, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας, ὁ καθαρίσας τὸν Ἀλκμαίωνα ἐκ τῆς μητροκτονίας, καὶ δοὺς αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Ἀρσινόην ἢ Ἀλφεσίβοιαν. Μετὸ τῶν δύο υἱῶν του, Τημένου καὶ Ἀξίωνος, ἢ Προνόου καὶ Ἀγήνορος, ἐθανατώθη ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Ἀλκμαίωνος. Κατ' αὐτὸν εἶχε τὸ ὄνομα ἡ πόλις Φήγεια (Ἡρδ. Θ, 26. — Παυσ. Η, 24. — Ἀπλλδ. Γ, 7, 5). — 2) Υἱὸς τοῦ Δάρητος, ἱερεὺς τοῦ Ἡφαίστου ἐν Τροίᾳ, ἀδελφὸς τοῦ Ἰδαίου, ἐν τῇ μάχῃ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Διομήδους (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 11).—3) Σύντροφος τοῦ Αἰνείου (Virg. Æ, XII, 371.).

Φηγοῦς (ἡ), δῆμος τῆς Ἀττικῆς πρὸς τῷ Μαραθῶνι, ἀνήκων εἰς τὴν Ἐρεχθηίδα φυλήν. Ἡ νῦν Βαλανιδέζα.

Φήμιος, 1) υἱὸς τοῦ Τερπίου, ἀοιδὸς, ψάλλων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ὀδυσσέως πρὸ τῶν μνηστήρων, ἀλλὰ συγχωρηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως διότι ἔπραττε τοῦτο βεβιασμένος (Ὁμ. Ὀδ. Α, 154. Χ, 230). — 2) Πατὴρ τοῦ Αἰγέως, πάππος τοῦ Θησέως.

Φημονόη, θυγάτηρ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ πρώτη αὐτοῦ ἱέρεια ἐν Δελφοῖς, δι' ὃ καὶ τὸ ὄνομα τὴν μάντιδα ἐν γένει ἐσήμαινεν. Εἰς αὐτὴν ἀπεδίδετο τοῦ ἑξαμέτρου ἡ ἐπινόησις (Παυσ. Ι, 5.—Στρβ.).

Φηνεὺς, υἱὸς τοῦ Μέλανος (Ἀπλλδ. Α, 8,5).

Φηραὶ = Φαραὶ, αἱ πόλεις τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Μεσσηνίας.

Φθᾶ ἢ **Φθᾶς,** θεὸς τῶν Αἰγυπτίων, ἰδίως ἐν Μέμφιδι λατρευόμενος, καὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὡς ὁ Ἥφαιστος θεωρούμενος. Ἐλέγετο ὑπ' αὐτῶν υἱὸς τοῦ Νείλου (Ἡρδ. Β, 99. Γ, 37. — Cic. N. D. III, 22, 55) Παριστᾶτο δ' ὡς νάννος, ἐνίοτε ἱέρακος ἔχων κεφαλὴν, καὶ κυρτὴν ῥάβδον εἰς τὰς χεῖρας.

Φθία, 1) μία τῶν θυγατέρων τοῦ Ἀμφίωνος καὶ τῆς Νιόβης (Ἀπλλδ. Γ, 5, 6). — 2) Γυνὴ τοῦ Ἀμύντορος (Ἀπλλδ. Γ, 13, 8). — 3) Πόλις τῆς Θεσσαλίας ἐπὶ τοῦ Σπερχειοῦ ποταμοῦ, εἰς ἣν ἐγεννήθη ὁ Ἀχιλλεὺς (Ὁμ. Ἰλ. Β, 685), οὐ μακρὰν τοῦ ἀκρωτηρίου Ἐχίνου (Πολδ. ΙΖ, 3).

Φθῖος, 1) Πελασγὸς, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Λαρίσσης, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ Φθία (Στφ. Βυζ.). — 2 Υἱὸς τοῦ Λυκάονος, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας, κεραυνωθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).

Φθιῶτις, χώρα Θεσσαλικὴ ἀπὸ τοῦ ὄρους Πίνδου μέχρι τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου ἐκτεινομένη, ἧς οἱ κάτοικοι Φθιῶται ἐκαλοῦντο καὶ Ἀχαιοί. Ἐπ' αὐτῶν ἐβασίλευεν Ἕλλην ὁ Δευκαλίωνος (Ἡρδ. Α, 56). Πρῶτον δ' ἐπιστεύετο λαβοῦσα τὸ ὄνομα παρὰ τοῦ Πελασγοῦ Φθίου, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀχαιοῦ, κομίσαντος Πελασγῶν ἀποικίαν κατὰ τὸν ιζ' αἰῶνα π. Χ. Ἐλέγετο δ' εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων βασιλέων τῆς χώρας ὁ Εὐρωτίων, ὑποδεχθεὶς τὸν Πηλέα, ἐλθόντα ἐξ Αἰγίνης μετ' ἀποικίας Μυρμηδόνων, καὶ δοὺς αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Ἀντιγόνην, καὶ τὸ τρίτον μέρος τῆς βασιλείας του. Αὕτη καὶ Ἑλλὰς λεγομένη ὑπὸ Ὁμήρου, ἦν τοῦ Ἀχιλλέως ἡ ἐπικράτεια (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 395).

Φιάλεια, ἴδ. Φιγαλία.

Φιάλη, ἀγγεῖον εὐρύτερον μᾶλλον ἢ βαθύτερον, διὰ τὰ ῥευστὰ, καὶ ἐξ οὗ ἔπινον ἢ ἔσπενδον εἰς θυσίας. Αἱ κοινότεραι ἐκ γῆς ὀπτῆς, καὶ κατάγραφοι· πολλάκις ὅμως καὶ χαλκαῖ, ἀργυραῖ ἢ χρυσαῖ, ὅτε καὶ ἀργυρίδες καὶ χρυσίδες ἐλέγοντο, περιττῶς μάλιστα ἐπειργασμέναι, καὶ ὡς ἆθλα εἰς τοὺς νικητὰς ἐν ἀγῶσι διδόμεναι. Ὅσαι ἐστηρίζοντο ἐπὶ στρογγύλης βάσεως ἐλέγοντο ὀμφαλισταὶ ἢ μεσόμφαλοι. Ἀμφίθετοι δ' ἦσαν ὅσαι συνίσταντο ἐκ δύο φιαλῶν ἀντιθέτων, ὥστε ἑκατέρα ἠδύνατο νὰ χρησιμεύῃ ἢ ὡς βάσις ἢ ὡς φιάλη (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 270. 616. — Πινδ. Ὀλ. Ζ, Ἴσθμ. Β. 20. Νεμ. Θ, 121. Σχλ. — Ξνφ. Γ, 7. 27. Ζ, 3. 27. — Ἀνθ. ΙΑ, 49 . 502). Περίφημοι τορευταὶ φιαλῶν ἦσαν ἐν Ἀθήναις ὁ Μέντωρ, ὁ Μύρων, ὁ Λύκιος καὶ ὁ Μῦς. Ἀλλὰ καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς Ἀθήναις, ἐπ' αὐτῶν τούτων τῶν καλλιτεχνῶν, ἐπιζήτητοι ἦσαν αἱ «Τυρρηνικαὶ φιάλαι» (Ἀθήν. Α, 28).

Φίαλος, υἱὸς Βουκολίωνος, καθ' ὃν ὠνομάσθη ἡ πόλις Φιάλεια ἢ Φιγαλία ἐν Ἀρκαδίᾳ (Παυσ. Α, 3).

Φίβαλις, τόπος ἐν Ἀττικῇ ἐξαίρετα σῦκα παράγων, ἄλλως ἄγνωστος (Ἡσύχ. Σουΐδ.).

Φιγαλία ἢ καὶ Φιάλεια, πόλις ἐν Πελοποννήσῳ εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τῆς Ἀρκαδίας κειμένη, πρὸς τοῖς συνόροις τῆς Μεσσηνίας, ἐπὶ ἀποτόμου ὑψώματος τῆς βορείας ὄχθης τοῦ Νέδα ποταμοῦ, εἰς ὃν, ἀνατολικῶς τῆς πόλεως εἰσρέει ἕτερος ῥύαξ, ὁ Λύμαξ (νῦν Παυλίτσα). Τῆς πόλεως γίνεται συνεχῶς μνεία ἐν τῇ ἱστορίᾳ (Πολδ. Δ, 3, 79. 80. Ε). Ἀλλ' ἡ φήμη αὐτῆς ὀφείλεται εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἐπικουρίου Ἀπόλλωνος, τὸν ἐπὶ τοῦ ὄρους Κωτυλίου εἰς ἀπόστασιν 2 ὡρῶν βορειανατολικῶς αὐτῆς κείμενον, κατὰ τὴν θέσιν Βάσαι, ἔχουσαν θαυμασίαν τὴν ἄποψιν, πρὸς νότον μὲν ἐπὶ τοῦ Μεσσηνιακοῦ πεδίου καὶ κόλπου, πρὸς δυσμὰς δ' ἐπὶ τῆς Ἰονίου θαλάσσης. Ὁ ναὸς ἱδρύθη ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐξ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν θεὸν ἐλθόντα εἰς ἐπικουρίαν τῆς πόλεως, ἢ καὶ πάσης τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἀποκρούσαντα τὸν ὄλεθρον τοῦ λοιμοῦ ὅστις κατεπίεσε τὰς Ἀθήνας. Ἦν δ' ὁ ναὸς ἓν τῶν ἀριστουργημάτων αὐ-

τοῦ τοῦ Ἰκτίνου, τοῦ ἐνδόξου ἀρχιτέκτονος τοῦ Παρθενῶνος (Παυσ. Η, 41, 8), κατὰ διάφορον δὲ σχέδιον οἰκοδομηθείς. Καὶ πρῶτον μὲν ἦν ἡ πλευρὰ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ οὐχὶ, ὡς συνήθως, πρὸς ἀνατολὰς, ἀλλὰ πρὸς βορρᾶν, καὶ τοῦτο διότι ὁ Ἐπικούριος Ἀπόλλων ἐπιστεύετο ὢν ὁ Ὑπερβόρειος, ὁ ἐκ τῶν βορείων περάτων τῆς γῆς ἐρχόμενος. Ἔνδον δ' εἶχεν οὐχὶ περιστύλιον περὶ τὸ ὕπαιθρον, ἀλλὰ μικροὺς τοίχους ἀπολήγοντας ἀφ' ἑνὸς μὲν καθέτως εἰς τὰς πλευρὰς τοῦ ναοῦ, καὶ μεγάλας κόγχας ἀποτελοῦντας, ἀφ' ἑτέρου δὲ, πρὸς τὸ ὕπαιθρον εἰς ἡμικίονας. Ἦν δὲ δώριος, ἑξάστυλος, περίπτερος, ἔχων εἰς τὰς μακρὰς πλευρὰς οὐχὶ ἀνὰ 13 κίονας κατὰ τὰς συνήθεις ἀναλογίας, ἀλλ' ἀνὰ 15, καὶ διαστάσεις 125×48'. Ἀνευρέθη δὲ κατὰ τὸ τελευταῖον τέταρτον τῆς ιη' ἑκατονταετηρίδος, ἔχων ἔτι 36 κίονας μετὰ τῶν ἐπιστυλίων αὐτῶν ὀρθοὺς ἐν θέσει, καὶ ἱκανὸν τοῦ τοίχου τοῦ σηκοῦ. Ἐν ἀνασκαφῇ δὲ γενομένῃ τῷ 1802 ἀνευρέθησαν 100' ζωοφόρου ὡραιοτάτης, παριστώσης Ἀμαζονομαχίαν, καὶ κοσμούσης οὐχὶ, ὡς ἀλλαχοῦ, ἔξωθεν, ἀλλ' ἔσωθεν τὸν ναὸν ὑπὲρ τὸ ὕπαιθρον τοῦ σηκοῦ. Αὕτη, ὑπὸ τῶν Ἄγγλων ἀγορασθεῖσα, κοσμεῖ σήμερον τὸ Βρετανικὸν Μουσεῖον. — Εἰς 10 λεπτῶν ἀπόστασιν βορείως τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἵδρυτο ναὸς τῆς Ἀφροδίτης, οὗ ἡ θέσις ἔτι γνωρίζεται.

Φίγαλος, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος, κτίστης τῆς πόλεως Φιγαλίας ἐν Ἀρκαδίᾳ (Παυσ. Η, 36).

Φιδῆναι καὶ Φιδήνη, πόλις τῶν Σαμνιτῶν ἐν Ἰταλίᾳ, ἀποικία τῶν Ἀλβανῶν, κατακτηθεῖσα εἶτα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. Εἶχεν ἐπὶ Τιβερίου μέγα ἀμφιθέατρον, οὗ ἐρείπια σώζονται ἐν τῷ νῦν Ἰοβιλαίῳ.

Φίκειον καὶ Φίκιον ὄρος, κρημνὸς ἀπότομος ἐν Βοιωτίᾳ, εἰς 15 σταδίων ἀπόστασιν, ἀνατολικῶς, τοῦ Ὀγχηστοῦ. Τοῦτο ἡ παράδοσις ἐθεώρει ὡς τὴν ἕδραν τῆς Σφιγγὸς, ἥτις αἰολιστὶ Φὶξ ἐλέγετο (Παυσ. Η, 26, 2. — Ἀπλλδ. Γ, 5, 18. — Ἡσδ. Ἀσπ. ΛΓ). Νῦν Φαγᾶς.

Φέλα, πόλις τῆς Πιερίας ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Θεσσαλίας (Στφ. Βυζ.).

Φιλαδέλφεια, 1) πόλις εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Λυδίας, ἐπὶ τῶν προπόδων τοῦ Τμώλου, νοτίως τῶν Σάρδεων, κατὰ τὸν βασιλέα Ἄτταλον τὸν Φιλάδελφον κληθεῖσα, πιθανῶς ἡ πρὶν Καλλάτηβος (Στρβ. — Στφ. Βυζ.). Πολλάκις ὑπέφερεν ἐκ σεισμῶν, ὡς ἐν ἄλλοις καὶ ἐπὶ Τιβερίου (Tac. Ann. II, 47). — 2) Ἐπίσημος πόλις τῆς Κοίλης Συρίας, ἢ Περαίας τῆς Παλαιστίνης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ἀφ' οὗ ἀπεῖχε 5 μίλια· πρὶν Ἄμμωνα ἢ Ῥαββατάμονα (Ῥαββὰτ Ἀμμὸν) καλουμένη, τὸ δ' Ἑλληνικὸν ὄνομα λαβοῦσα ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, βασιλέως τῆς Αἰγύπτου (Πολβ. Ε, 71. — Στρβ.). — 3) Πόλις τῆς τραχείας Κιλικίας ἐπὶ τοῦ Καλυκάδνου ποταμοῦ, βορείως τῆς Ἀφροδισιάδος (Στρβ.).

Φιλαὶ, καὶ Φίλαι, νῆσος τοῦ Νείλου χαριεστάτη, κατὰ τὸ μεσημβρινώτατον σημεῖον τῆς Αἰγύπτου, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, ἔνθα ἐπιστεύοντο ταφέντες ὁ Ὄσιρις καὶ ἡ Ἶσις. Τούτου ἕνεκα ἦν πλήρης ναῶν καὶ ἐπισημοτάτων οἰκοδομῶν (Στρβ. ΙΖ, 808. 818. 820). Τούτων ἀξιόλογα ἐρείπια σώζονται. ἀλλ' ὁ μείζων τῶν ναῶν φαίνεται ἀνοικοδομηθεὶς ἐκ λειψάνων ἀρχαιοτέρων οἰκοδομημάτων ἐπὶ Πτολεμαίου Β', τοῦ Εὐεργέτου, διότι τούτου τὸ ὄνομα ἀπαντᾶται ἱερογλυφικῶς κεχαραγμένον μεταξὺ ἄλλων πολὺ ἀρχαιοτέρων ἐπιγραφῶν (Στρβ. ΙΖ, 803. 818. 820).

Φιλαΐδαι, ἀττικὸς δῆμος, ἀνήκων εἰς τὴν Αἰγηΐδα φυλὴν, ἐπονομασθεὶς κατὰ Φιλαῖον, τὸν υἱὸν τοῦ Αἴαντος. Εἰς αὐτὴν ἀνῆκεν ὁ τύραννος Πεισίστρατος (Πλάτ. Ἱππ. 228. — Στφ. Βυζ.).

Φιλαίμων, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Πριάμου (Ἀπλλδ. Γ, 12, 5).

Φιλαινὶς, 1) ἐκ Λευκαδίας, γράψασα αἰσχρολόγον βιβλίον (Ἀθήν.—Λουκ.). —2) Ὄνομα ἑταίρας (Λουκ. Διαλ. Ἑταιρ. ΣΤ).

Φιλαίνων (ἢ Φιλαίνου) βωμὸς, χωρίον καὶ λιμὴν ἐν Λιβύᾳ, μεταξὺ τῆς Καρχηδόνος καὶ τῆς Κυρηναϊκῆς. Ἐκεῖ λέγεται ὅτι ἐρίσαντές ποτε οἱ δύο ἀδελφοὶ Φιλαῖνοι πρὸς τοὺς πρέσβεις τῆς Κυρηναϊκῆς περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἑκατέρων χώρας, ἔστερξαν νὰ ταφῶσι ζῶντες ἵνα ἐξασφαλίσωσιν εἰς τὴν πατρίδα των εὐρύτερα σύνορα, καὶ οἱ Καρχηδόνιοι τοῖς ἤγειραν ἐνταῦθα βωμοὺς (Πολύβ. —Στρβ.—Val. Max. V, 6.—Sal. Jug. XV, XIX).

Φιλαῖον. Ἀδείμαντος ὁ Λαμψακηνὸς, φίλος ἢ μᾶλλον κόλαξ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, ἀνήγειρεν ἐν Θρίᾳ τῆς Ἀττικῆς μετὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (τὸ νῦν Δαφνίον) ναὸν εἰς τὴν Φίλην Ἀφροδίτην, καλέσας αὐτὸν Φιλαῖον, πρὸς τιμὴν Φίλης, τῆς μητρὸς ἢ τῆς συζύγου τοῦ Δημητρίου. Ἐπλήρωσε δ' αὐτὸν ἀγαλμάτων ἀφιερωμένων, καὶ ὁ περίβολος τοῦ ναοῦ ἦν ἐξ ἀρχαίου κυκλωπείου τείχους (Παυσ. Α, 37.—Ἀθήν. ΣΤ, 66.—Πλούτ. Δημ, ΙΔ), ὅπερ ἐμφαίνει ὅτι πιθανῶς ἦν ἐκεῖ καὶ ἀρχαῖον Ἀφροδίσιον, ἀνοικοδομηθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀδειμάντου. Καὶ τοῦ μὲν ναοῦ οὐδὲν σώζεται, ἀλλὰ, κατωτέρω τοῦ Δαφνίου, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν, ὑφίσταται ἐν ἐρειπίοις τὸ κυκλώπειον τεῖχος, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ εἰς τὸν καθέτως λελαξευμένον βράχον πλεῖσται θέσεις ἀναθηματικῶν ἀγαλματίων, μετ' ἐπιγραφῶν, δι' ὧν εἰς τὴν «Φίλην Ἀφροδίτην» ἀφιεροῦνται.

Φιλαῖος, υἱὸς τοῦ Αἴαντος, ἐλθὼν καὶ ἐγκαταστὰς εἰς Ἀθήνας, πρόγονος τοῦ Μιλτιάδου (Ἡρδ. ΣΤ, 35).

Φιλάμμων, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Λευκονόης ἢ τῆς Χιόνης· ἢ, κατ' ἄλλους, υἱὸς τοῦ ἀοιδοῦ Χρυσοθέμιδος, ἐκ Θράκης, περίφημος ἀοιδὸς καὶ κιθαριστὴς, ἐκ τῆς νύμφης Ἀγριόπης πατὴρ τοῦ Θαμύριος καὶ τοῦ Εὐμόλπου· λέγεται συντάξας ὕμνους εἰς τὴν γέννησιν τῆς Λητοῦς καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς καὶ πρῶτος ὀργανώσας καὶ διδάξας ἐν Δελφοῖς τοὺς παρθένων χοροὺς (Εὐρπ. Ῥῆσ. 913. — Παυσ. Δ, 33. — Ἀπλλδ. Α, 3, 3).

Φίλανδρος, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς νύμφης Ακακαλίδος, ἀδελφὸς τοῦ Φυλάκου. Ἀμφότεροι ἐλέγοντο θηλασθέντες ὑπὸ αἰγὸς, ἧς χαλκοῦν ἄγαλμα ἐδείκνυτο ἐν Δελφοῖς (Παυσ. Φωκ. 16).

Φιλάων, υἱὸς τοῦ Χέρσιδος, ἀδελφὸς τοῦ Γόργου, βασιλέως τῆς Κύπρου (Ἡρδ. Η, 11).

Φιλέας ἢ Φιλαίας, 1) Σάμιος, πατὴρ τοῦ καλλιτέχνου Ῥοίκου (Παυσ. Η, 14. Ι, 38). Ἴδ.—2) Χωρίον καὶ ἀκρωτήριον τῆς Θράκης παρὰ τῷ Βυζαντίῳ (Στφ. Βυζ.). Νῦν Φίλων.

Φιλέταιρος, 1) Ἀθηναῖος, ποιητὴς τῆς μέσης καὶ ἐν μέρει καὶ τῆς νέας κωμῳδίας, ἀκμάσας ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ὑπερίδου. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται 21 δράματα, ἐξ ὧν 14 ἐπιγραφαὶ καί τινα ἀποσπάσματα διεσώθησαν. Ἐκ τούτων δὲ καταφαίνεται ὅτι ἐν μέρει μὲν, ὡς οἱ ἀρχαῖοι ποιηταὶ, ἐπραγματεύετο μυθικὰ ἀντικείμενα, ἐν μέρει δὲ τινὰς τῶν κοινωνικῶν περιπετειῶν ὑπὸ τὴν κωμικὴν αὐτῶν ἔποψιν (Συλλ. Meineke, fragm. Com. Graec. III).—2) Γεννηθεὶς ἐν Τηΐῳ, ἢ Τίῳ τοῦ Πόντου. Ἐν τῇ πρώτῃ νεότητί του ὑπηρέτει παρά τινι Δικίμῳ, Μακεδόνι, ὀπαδῷ κατ' ἀρχὰς τοῦ Περδίκκου, εἶτα τοῦ Ἀντιγόνου καὶ τέλος τοῦ Λυσιμάχου (Διόδ. ΙΗ, 42. Κ, 107), ὅστις τῷ ἐνεπιστεύθη τὴν ἀκρόπολιν τῆς Περγάμου καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ἐγκατεστημένους θησαυρούς. Τῷ 284 π. Χ. ὁ Φιλέταιρος κατέσχε τὴν Ἀκρόπολιν καὶ τὴν πόλιν ὡς ἰδιοκτησίας του, καὶ κομίσας τῷ 280 π. Χ. τὸ πτῶμα τοῦ ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Κεραυνοῦ φονευθέντος Σελεύκου τοῦ ἐκ Συρίας, ὑπετάγη εἰς τούτου τὸν υἱὸν Ἀντίοχον τὸν Σωτῆρα. Ἐπὶ τῶν ἀλληλομαχιῶν τῶν Διαδόχων κατώρθωσε νὰ στε-

ρεωθῆ, καὶ ἀπέθανε μόνον τῷ 263 π. Χ., ὀγδοηκοντούτης, ἱδρύσας τὸ κράτος τῆς Περγάμου, οὗ τὴν διαδοχὴν ἀφῆκεν εἰς Εὐμένην, τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ του (Στρβ. ΙΗ, 623).

Φιλέψιος, Ἀθηναῖος πενόμενος καὶ ποριζόμενος τὰ πρὸς τὸ ζῆν διὰ τερατωδῶν καὶ μυθικῶν διηγήσεων (Ἀρστφ. Πλοῦτ. 179.—Δμσθ. κ. Τμκρ. 742).

Φίληβος, Ἀθηναῖος νεανίας, καθ' ὃν ὁ Πλάτων ἐπέγραψεν ἕνα τῶν διαλόγων του.

Φιλημάτιον, ὄνομα ἑταίρας ἐν Ἀθήναις παρὰ Λουκιανῷ.

Φιλήμων, 1) Εὐσεβὴς καὶ πτωχὸς γέρων ἐν Φρυγίᾳ. Αὐτὸς καὶ ἡ γυνή του Βαῦκις ἐφιλοξένησάν ποτε τὸν Δία καὶ Ἑρμῆν, ἀγνώστους προσελθόντας, ἐν ᾧ πάντες οἱ ἄλλοι κάτοικοι τοὺς εἶχον ἀποβάλει ἀπὸ τῶν θυρῶν των, δι' ὃ καὶ ἐτιμωρήθη μὲν πᾶν τὸ λοιπὸν χωρίον διὰ πλημμύρας καταστραφέν, ἡ δὲ καλύβη τοῦ Φιλήμονος ἐσώθη, καὶ κατ' Ὀβίδιον (Met. VIII, 621) μετεμορφώθη εἰς λαμπρὸν ναόν, οὗ ἱερεῖς καὶ φύλακες ἔμειναν οἱ δύο γέροντες, καὶ συναπέθανον, μεταμορφωθέντες καὶ αὐτοὶ εἰς δένδρα.—2) Ὁ ἀρχαιότατος καὶ πρῶτος τῶν ποιητῶν τῆς νέας κωμῳδίας, υἱὸς Δαίμονος ἐκ Συρακουσῶν ἢ ἐκ Σόλων, ἦλθε νέος ἐν Ἀθήναις περὶ τὰ 330 π. Χ., καὶ ἤρξατο πρὸς τὸν Μένανδρον ἀνταγωνιζόμενος. Τὸ πρῶτόν του δρᾶμα ἐπεγράφετο «Ὑποβολιμαῖος.» Ὑπερίσχυσε δὲ πολλάκις τοῦ ἀντιπάλου, οὐχὶ διὰ ῥαδιουργιῶν καὶ προσωπικῶν ἐπεμβάσεων, ἀλλὰ διότι ὁ Μένανδρος, τὸν σκοπὸν τῆς νέας κωμῳδίας μᾶλλον ἐπιμόνως ἐπιδιώκων, βαθμηδὸν μόνον καὶ βραδύτερον κατώρθωσε νὰ κερδήσῃ τὴν ἐπιδοκιμασίαν τῶν συμπολιτῶν του, καθ' ὅσον ἀπεῖχε τῆς προσωπικῆς σατύρας, καὶ ὀλιγώτερον ἀπέβλεπεν εἰς τὴν δραματικὴν πλοκὴν ἢ εἰς τὴν τῶν χαρακτήρων ἀνάπτυξιν· ὥστε κατὰ μὲν τὸν χαρακτηρισμὸν ἡλαττοῦτο ὁ Φιλήμων τοῦ Μενάνδρου, ὑπερέβαινεν ὅμως αὐτὸν κατὰ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ δράματος καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν περιπετειῶν. Τούτου ἕνεκα οἱ Ἀθηναῖοι, εἰθισμένοι εἰς τὴν ἀφθονίαν τῶν κωμικῶν θέσεων καὶ τῆς σαρκαστικῆς καὶ σατυρικῆς εὐφυΐας τῆς ἀρχαίας καὶ νέας κωμῳδίας, ἐξηκολούθησαν ἐπί τινα χρόνον ἔτι εἰς τὸν Φιλήμονα, κατὰ τὸν τρόπον τῆς νέας, ἀλλὰ κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ἔτι γράφοντα, ν' ἀποδίδωσι τὰ πρωτεῖα. Ἐνίοτε ὅμως καὶ ἡττᾶτο, καὶ εἴτε ἕνεκα τοιαύτης τινὸς ἥττης, εἴτε προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἀπῆλθεν ἐπί τινα ἔτη ἐξ Ἀθηνῶν, εἶτα δ' ἐπανελθών, ἔμεινεν ἐκεῖ μέχρι τέλους, ἀποβιώσας τῷ 262 π. Χ. λίαν προβεβηκώς, καὶ εἰς τὴν ποίησιν πάντοτε ἀσχολούμενος. Λέγεται γράψας δράματα 97, ἐξ ὧν γνωσταὶ εἰσὶν αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν 56, διάφορα ἀποσπάσματα, καὶ τὰ σχέδια δύο ἐξ αὐτῶν, τοῦ «Ἐμπόρου» (Mercator) καὶ τοῦ «Θησαυροῦ» (Trinummus) ἃ λατινιστὶ εἰ οὐχὶ μετέφρασεν, ἀλλ' ἀπεμιμήθη ὁ Πλαῦτος.—3) Καὶ ὁ υἱὸς δὲ τοῦ Φιλήμονος Φιλήμων ἐκαλεῖτο ἐπίσης, καὶ ἦν καὶ αὐτὸς κωμικὸς ποιητής, γράψας 54 κωμῳδίας, αἵτινες μετ' οὐ πολὺ ἔπαυσαν διακρινόμεναι ἀπὸ τῶν τοῦ πατρός του. (Συλλγ. Meineke, Fragm. Com. Graec. IV). —4) Γραμματικός, ἐπονομασθεὶς κριτικός, διότι συνέγραψε λόγου ἄξια «Σύμμικτα εἰς Ὅμηρον». — 5) Ἀττικὸς λεξικογράφος.—6) Ἕτερος λεξικογράφος τῆς ε' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., ἢ καὶ νεώτερος, συντάξας «Λεξικὸν τεχνολογικόν».

Φιλήσιος, ἐξ Ἀχαΐας, εἷς τῶν Ἑλλήνων στρατηγῶν τῶν συναναβάντων μετὰ Κύρου τοῦ νεωτέρου (Ξνφ. Ἀνβ.).

Φιλητᾶς, Κῷος ἢ Ῥόδιος ποιητὴς καὶ γραμματικός, ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος καὶ Ἀλεξάνδρου, διδάσκαλος Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, τοῦ Θεοκρίτου καὶ Ζηνοδότου τοῦ γραμματικοῦ. Ἐπειδὴ ἦν σώματος λίαν ἀσθενικοῦ, ἐμυθολόγουν περὶ αὐτοῦ ὅτι εἶχε μόλυβδον ἐγκεχυμένον εἰς τὰς ἐμβάδας

του ἵνα μὴ ἀναρπάζηται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. Ἐμπεριελήφθη δ' εἰς τὸν κανόνα τῶν ἐλεγειακῶν ποιητῶν, καὶ ἦν ἀληθῶς διάσημος διὰ τὴν ἀφέλειαν τῆς διαμορφώσεως καὶ τὸ βάθος τῶν αἰσθημάτων εἰς τὰ ἐρωτικὰ ἐλεγεῖά του. Μεγάλως δ' ἐξετίμων αὐτὸν οἱ Ῥωμαῖοι ἐλεγειογράφοι (Prop. II, 34, 27. III, 1, 1. 3,52. IV, 6, 3). Διετηρήθησαν δὲ ὀλίγα μόνον αὐτοῦ ἀποσπάσματα (Συλλγ. Bach 1829).

Φιλήτωρ. Παρὰ Κρησὶ, καὶ ἐν γένει παρὰ Δωριεῦσιν, ἐπεκράτει τὸ ἔθος, τὴν ἀνατροφὴν τῶν παίδων ν' ἀναλαμβάνωσιν οἱ ἄνδρες κατ' ἐκλογήν· καὶ ὁ μὲν ἀνατρέφων ἀνὴρ ἐλέγετο Φ ι λ ή τ ω ρ (ὁ ἀγαπῶν), ὁ δὲ παῖς Κ λ ε ι ν ὸ ς, καὶ αἰσχρὸν ἐνομίζετο διὰ παῖδας εὐγενεῖς καὶ ἀνεπιλήπτους νὰ στερῶνται φιλητόρων· ὁ δὲ νόμος αὐστηρότατα ἐπροστάτευεν αὐτοὺς κατὰ πάσης προσβολῆς ἢ ἀνοικείου συμπεριφορᾶς τῶν φιλητόρων (Ἔφορ. ἐν Στρβ. 1, 4.17. — Ξνφ. Συμπ. 8.—Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 12), εἰ καὶ τὸ ἔθος παρεξηγεῖται παρ' Ἀριστοτέλει (Πολτ. Β, 6, 5).

Φιλιάδης, 1) τύραννος ἐν Μεσσήνῃ τῆς Πελοποννήσου (Δμσθ. Στφ. 324).—2) Κόλαξ τις παρὰ Λουκιανῷ.

Φιλίννη, μήτηρ τοῦ ποιητοῦ Θεοκρίτου (Ἐπ. Γ).

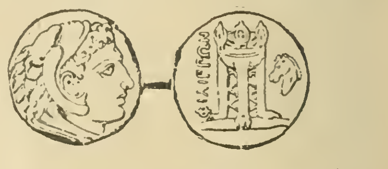
Φιλῖνος, 1) ἀττικὸς ῥήτωρ, σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους. Διετηρήθησαν δ' ἐκ τῶν λόγων του μόνον ἓν ἀπόσπασμα καὶ τρεῖς ἐπιγραφαί.—2) ἐξ Ἀκράγαντος τῆς Σικελίας, ἱστοριογράφος, γράψας τοὺς Καρχηδονικοὺς πολέμους μετὰ μεγίστης φιλοπροσωπίας ὑπὲρ τῶν Καρχηδονίων, ἴσης πρὸς τὴν ὑπὲρ τῶν Ῥωμαίων τοῦ Λατίνου Φαβίου (Πολβ. Α, 14, 15, Γ, 26). — 3) Ἰατρὸς, γράψας περὶ φυτῶν καὶ τῆς ἰαματικῆς αὐτῶν δυνάμεως (Ἀθήν. ΙΕ, 681).

Φίλιος, ἐπίθετον τῆς Διὸς, ὑφ' ὃ εἶχεν ὁ θεὸς ναὸν ἐν Μεγαλοπόλει (Παυσ. Α, 31).

Φιλιππίδης, 1) Ἀθηναῖος πλούσιος, φίλος τοῦ Μειδίου (Δμσθ. Μειδ. σλ. 581. 583). — 2) Υἱὸς τοῦ Φιλοκλέους, ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας, περὶ 308—298 π. Χ. ἐπὶ τοῦ βασιλέως Λυσιμάχου, συνέδεε πᾶσαν τὴν χάριν τῶν τρόπων τοῦ αὐλικοῦ μετ' εὐγενοῦς παρρησίας (Πλούτ. Δημ. ΙΒ, ΚΣΤ). Ἀπέθανε δ' ἐκ χαρᾶς, δι' ἕνα του δραματικὸν θρίαμβον. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται 44 δράματα, καὶ ἐκ 15 ἐξ αὐτῶν σώζονταί τινα ἀποσπάσματα, ἀλλ' οὐχὶ ἱκανὰ ὅπως ἐξ αὐτῶν ἐξαχθῶσι συμπεράσματα περὶ τοῦ ὕφους καὶ τῆς ποιητικῆς ἱκανότητος αὐτοῦ (Συλλγ. Meineke, Fragm. Com. Graec. IV). Ἐλέγετο τοσοῦτον ἰσχνὸς, ὥστε «Φιλιππιδοῦμαι,» ἤτοι ἰσχνοῦμαι, κατήντησε παροιμιακὸν (Αἰλ. Π. Ἱ. Ε, 6. Ἀθήν.).—3) Ἀθηναῖος, μαθητὴς τοῦ Πρωταγόρου (Πλούτ. Πρωταγ. σλ. 315).

Φίλιπποι (οἱ), πόλις ἐν τῇ Ἠδωνίδι, χώρᾳ τῆς Θράκης ἡνωμένῃ μετὰ τῆς Μακεδονίας, ἐπὶ ἀποτόμου ὕψους τοῦ ὄρους Παγγαίου, κατὰ τὸν ποταμὸν Ῥάγγον, παρὰ τῷ Νέστῳ, καὶ οὐ μακρὰν τῆς Ἀμφιπόλεως. Καὶ πρὶν μὲν ὠνομάζετο Κρηνίδες· ἀνῳκοδομήθη δὲ καὶ ἔλαβε τὸ νέον ὄνομα ὑπὸ Φιλίππου τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας. Πλοῦτον ἐχορήγουν αὐτῇ τὰ παρακείμενα χρυσωρυχεῖα (Ἡρδ. Ε, 23, 26, ΣΤ, 46). Ἐπίσημος δ' ἐγένετο ἐν τῇ ἱστορίᾳ διὰ τῆς αὐτόθι ἥττης τοῦ Βρούτου καὶ Κασσίου τῷ 42 π. Χ. Ὁ Αὔγουστος κατέστησεν αὐτὴν ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. Ὁ δ' ἀπόστολος Παῦλος ἵδρυσεν αὐτόθι μίαν ἐκ τῶν πρώτων χριστιανικῶν κοινοτήτων (Στρβ. Ζ, 331).

Φιλιππούπολις, ὀχυρὰ πόλις ἐν Θράκῃ ἐπὶ τρικορύφου ὄρους (Trimontium λα-

τινιστί), ἐπὶ μεγάλης πεδιάδος κατὰ τὴν νοτίαν ὄχθην τοῦ Ἕβρου. Ἐκλήθη δὲ κατὰ

Φίλιππον, τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας, ἀνοικοδομήσαντα αὐτὴν, Εὐμολπιάδα πρὶν καλουμένην. Εἶτα κατέκτησαν οἱ Θρᾶκες αὐτὴν, καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων ἦν τῆς Θράκης πρωτεύουσα (Πολδ. Ε, 100.—Liv. XXXIX, 53.—Tac. Ann. III, 28). Καὶ νῦν ἔτι πόλις σπουδαιοτάτη.

Φίλιππος, ὄνομα πολλῶν βασιλέων τῆς Μακεδονίας. 1) Υἱὸς Ἀργαίου, περὶ τὰ 610 π.Χ. φονευθεὶς εἰς μάχην κατὰ τῶν Ἰλλυριῶν. —2) Υἱὸς Ἀλεξάνδρου Α', ἀδελφὸς Περδίκκου Β', ὑφ' οὗ ἐξεβλήθη τοῦ θρόνου τῆς Μακεδονίας (Θουκ. Α, 57). — 3) Τρίτος υἱὸς Ἀμύντου Β' καὶ Εὐριδίκης, γεννηθεὶς τῷ 382 π.Χ., ἀπεκομίσθη τῷ 369 ἢ 368 ὑπὸ τοῦ Πελοπίδου ὡς ὅμηρος εἰς Θήβας (Πλούτ. Πελπ. ΚΣΤ), καὶ διέμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ τριετίαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἐπαμεινώνδα ἢ τοῦ Παμμένους. Φονευθέντος τοῦ ἀδελφοῦ του Περδίκκου τῷ 360 ἐν μάχῃ κατὰ τῶν Ἰλλυριῶν, κατέλαβεν αὐτὸς τὴν ἀρχὴν, τὸ πρῶτον ὡς ἐπίτροπος τοῦ Ἀμύντου, ἀνηλίκου υἱοῦ τοῦ φονευθέντος βασιλέως. Ἐν τούτοις ἀνεδείχθη ἕτερός τις, ὁ Παυσανίας, ἔχων ἀξιώσεις εἰς τὸν θρόνον, καὶ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τῶν Θρακῶν· ἀλλ' ὁ Φίλιππος ἀπεμάκρυνεν αὐτὸν, ἱκανοποιήσας ἄλλας ἀξιώσεις τῶν προστατῶν του. Οἱ Ἀθηναῖοι ὑπεστήριζον ἕτερόν τινα, τὸν Ἀργαῖον· ἀλλὰ καὶ τούτους ἐπιδεξίως ἀπεμάκρυνεν ὁ Φίλιππος, ὑποσχεθεὶς νὰ παραιτηθῇ τῶν ἐπὶ τῆς Ἀμφιπόλεως ἀξιώσεών του (Δμσθ. Ἀρστκρ. σλ. 660)· εἶτα δὲ κατεπολέμησε καὶ ἐνίκησε τοὺς Ἰλλυριοὺς καὶ Παίονας, καὶ ἐξέτεινε τὸ κράτος πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ μέχρι τῆς Λυχνίτιδος λίμνης (Διόδ. ΙΣΤ, 4). Μετὰ τοιαῦτα κατορθώματα ἡ ἀριστοκρατία τῶν Μακεδόνων προθύμως ἀνεγνώρισεν αὐτὸν βασιλέα. Ἔκτοτε ἐπεδόθη εἰς νέα εὐρύτερα σχέδια· καὶ πρῶτον μὲν ἐπεδίωξε τὴν ἐπέκτασιν τῶν ὁρίων τοῦ μακεδονικοῦ κράτους· εἶτα δ' ἐξετάθη ἡ φιλοδοξία του καὶ ἐπ' αὐτὴν τὴν ἡγεμονίαν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, ἣν μάτην εἶχον ἐπιζητήσει αἱ Θῆβαι, καὶ ἧς ἔφερον πάλιν αἱ Ἀθῆναι τὸ σκῆπτρον. Τέλος διενοήθη καὶ τοὺς Πέρσας νὰ καταπολεμήσῃ.—Εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην ἐγκύψας κατὰ τὰ παραδείγματα ἃ εἶδε καὶ ἐμελέτησεν ἐν Θήβαις, ὠργάνωσεν ἐν Μακεδονίᾳ τὴν φάλαγγα, καταλληλοτάτην διάταξιν διὰ μέρη ἔνθα ὑπῆρχον διάφορα στοιχεῖα ἰσχυροῦ συνδέσμου δεόμενα. Ὠφελήθη δὲ μεγάλως καὶ ἐκ τῶν τότε πρῶτον ἀνοιχθέντων μεταλλείων τοῦ Παγγαίου, ἅτινα ἀπέφερον 1,000 τάλαντα ἐτησίως. Πρὸ πάντων ὅμως ἐβοήθησε τὰ σχέδια αὐτοῦ ἡ πολιτικὴ καὶ ἐθνικὴ παρακμὴ τῆς Ἑλλάδος, ἣν μετὰ πλείστης ἐπιδεξιότητος καὶ ἀγχινοίας ἐξεμεταλλεύθη. Ὁ Δημοσθένης πολλαχοῦ περιγράφει τὸν χαρακτῆρά του· ἀλλ' ἡ εἰκὼν δὲν δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἀκριβὴς καὶ βεβαία. Πολλὰ τῶν αὐτῷ προσαπτομένων ἦσαν γενικὰ τῆς ἐποχῆς ἐλαττώματα· βέβαιον ὅμως φαίνεται ὅτι ὑπέταττε τὴν δραστηριότητα εἰς τὴν κρίσιν του, οὐδέποτε ἔσπευδεν ἀλογίστως, περιέμενε μέχρις οὗ ὡρίμαζεν ὁ καρπὸς, κατώρθου πολλὰ δι' ὀλίγων εἴτε ὅπλων, εἴτε χρημάτων, εἴτε ὑποσχέσεων, καὶ ἠσχολεῖτο ἰδίως πανταχοῦ ὀπαδοὺς νὰ κερδίζῃ, καὶ τὰς πόλεις νὰ τάττῃ ἑκάστην ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἢ νὰ πείθῃ εἰς οὐδετερότητα καὶ εἰς ἀπραξίαν μέχρις οὗ ἠδύνατο καὶ κατ' αὐτῶν νὰ στραφῇ (Δμσθ. Ὀλ. Β, σλ.19 Χερσον. 105—Διόδ. ΙΣΤ, 8). Ἀφ' οὗ ἀρκούντως ὠχυρώθη ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ χώρᾳ, προσέβαλε τὴν Ἀμφίπολιν. Τὰς Ἀθήνας κατ' ἀρχὰς ὑπούλως ἔπεισεν εἰς ἀποχὴν, εἶτα δὲ διὰ τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου παρεκώλυσε τὴν αὐτῶν παρέμβασιν, καὶ τέλος ἐστράφη καὶ κατ' αὐτῶν τῶν Ἀττικῶν κτήσεων ἐν τῇ Χαλκιδικῇ, κατέκτησε τὴν Πύδναν, περιεποιήσατο εἰς ἑαυτὸν τοὺς Ὀλυνθίους, παραδοὺς αὐταῖς τὴν Ἀνθεμοῦντα, καὶ ὑπὲρ αὐτῶν τὴν Ποτίδαιαν κυριεύσας, τῷ 358 καὶ 357 (Δμσθ. Ἀλων. σλ. 83. Ἀρστκρ. 659). Εἰς βοήθειαν κληθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀλευαδῶν κατὰ τῶν ἐν Φεραῖς ἀνακυψάντων τυράννων, προσεκτήσατο ἐπιρροὴν ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ διηνέωξεν οὕτως

ἑαυτῷ τὴν ὁδὸν εἰς τὴν κυρίως Ἑλλάδα. Ἀφορμὴν δ' ἀναμίξεως εἰς τὰ Ἑλληνικὰ πράγματα παρέσχον αὐτῷ οἱ Θηβαῖοι, ἐπιδιώξαντες τὴν ἐκτέλεσιν ψηφίσματος τοῦ ἄλλως ἐλαχίστην ἐπιρροὴν ἐξασκοῦντος ἀμφικτυονικοῦ συνεδρίου κατὰ τῶν Φωκέων, ὡς καταπατησάντων ἐν Κρίσσῃ ἱερά τινα κτήματα τοῦ ἐν Δελφοῖς μαντείου. Ἐντεῦθεν ἐξερράγη τῷ 356 ὁ Φωκικὸς ἢ ἱερὸς πόλεμος, καθ' ὃν οἱ Φωκεῖς συνεμάχουν μετὰ τῶν τυράννων τῶν Φερῶν. — Κατ' ἀρχὰς ἐπωφελήθη ὁ Φίλιππος ἐκ τῶν περιστάσεων τούτων ἵνα κυριεύσῃ τὰς ἑλληνικὰς παραλίους πόλεις Ποτίδαιαν καὶ Μεθώνην· ἀλλὰ τῷ 353 ὑπὸ τῶν Θεσσαλῶν αὖθις κληθεὶς εἰς βοήθειαν, ἀπέτυχεν εἰς δύο μάχας κατὰ τῶν τυράννων καὶ τῶν Φωκέων, καὶ μόνον κατὰ τὸ ἔαρ 352 μεγάλην ἐνίκησε νίκην κατὰ τοῦ Ὀνομάρχου (Διόδ. ΙΣΤ, 35). Ὅτε δ' ἐστράφη ὡς ἵνα εἰσβάλῃ εἰς τὴν Φωκίδα, κατέλαβον οἱ Ἀθηναῖοι τὰς Θερμοπύλας διά τε ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης (Δμσθ. Φιλ. Α, σλ. 44. — Just. VIII, 2), καὶ τότε ὁ Φίλιππος, ἀφ' οὗ ἐξησφάλισε τὴν θέσιν του ἐν Θεσσαλίᾳ, ἀπῆλθεν αὖθις εἰς Θρᾴκην, ἠπείλησε τὴν Ὄλυνθον καὶ πάντα τὰ ἐκεῖ τῶν Ἀθηναίων συμφέροντα. Μὴ παυσάμενος δὲ ν' ἀποβλέπῃ εἰς τὰς ἐσωτερικὰς τῆς Ἑλλάδος σχέσεις, προὐκάλεσε συγχύσεις ἐν Εὐβοίᾳ, ἔνθα ἐνίκησε μὲν ὁ Φωκίων ἐν Ταμυναῖς ἀλλ' οὐχ ἧττον δυνάσται ἀνεφάνησαν ἐν Ἐρετρίᾳ καὶ Ὠρεῷ, ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὑποστηριζόμενοι, καὶ ἀπὸ τοῦ 350 ἡ Εὔβοια ἀπεξενώθη τῶν Ἀθηνῶν (Πλουτ. Φωκ. ΙΒ. — Αἰσχ. Κτσφ. ΠΕ. — Δμσθ. Φιλ. Β, 125). Ἐν Πελοποννήσῳ παρέστη ὡς προστάτης τῆς ἐλευθερίας, ἐκ Θεσσαλίας ἐξεδίωξε καὶ πάλιν τοὺς τυράννους τῷ 349, καὶ ἐστράφη κατὰ τῆς Ὀλύνθου, ἥτις ἐπὶ κεφαλῆς τεθεῖσα δεσμοῦ τῶν Ἑλληνικῶν χαλκιδικῶν πόλεων, εἶχε τῷ 348 συνδεθῇ μετὰ τῶν Ἀθηνῶν. Τῇ ἐπιμόνῳ προτροπῇ τοῦ Δημοσθένους ἔπεμψαν αἱ Ἀθῆναι ἐπικουρίαν, ἀλλ' οὐχὶ ἐπαρκῆ, οὐδ' ὑφ' ἱκανοὺς ἀρχηγούς, καὶ ἡ Ὄλυνθος, διὰ προδοσίας ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ἁλοῦσα, τῷ 348, κατεστράφη, καὶ οἱ κάτοικοι ἀπήχθησαν δοῦλοι (Δμσθ. Φιλ. Γ, σλ. 113. 128. Ὀλ. Ε, 30 Π. στφ. 241. — Διόδ. ΙΣΤ, 53). Τότε ἔκρινεν ὁ Φίλιππος ἐλθόντα τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἠδύνατο δι' ἔργων ν' ἀναμιγῇ εἰς τὰ τῆς Ἑλλάδος· ἀλλὰ τὴν πρὸς τὰς Ἀθήνας ῥῆξιν μὴ νομίζων ἔτι συμφέρουσαν, παρέστησεν ἐπιτηδείως ὅτι κατὰ τῶν Θηβαίων μόνον θὰ ἐκινεῖτο, ἐκέρδησε διὰ δωροδοκιῶν ὑπὲρ ἑαυτοῦ τινὰς τῶν πρέσβεων, ὡς τὸν Αἰσχίνην, τὸν Φιλοκράτην κτλ. καὶ κατώρθωσε συνομολόγησιν εἰρήνης, ἐν ᾗ οὐδεμία μνεία περὶ Φωκέων ἐγίνετο (Δμσθ. πρπρσβ. σλ. 439)· τὴν δ' εἰς αὐτὸν πεμφθεῖσαν πρεσβείαν κατώρθωσεν, ἀπ' ἐναντίας πασῶν τῶν συμβουλῶν τοῦ Δημοσθένους, ἐπὶ πολλοὺς μῆνας νὰ κρατήσῃ παρ' ἑαυτῷ καὶ νὰ κερδήσῃ ὑπὲρ τῶν συμφερόντων του (κατ' Ἰούλιον 346)· καὶ ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ὑπέταξε τὸν Θρᾷκα ἡγεμόνα Κερσοβλέπτην, καὶ πολλὰς πόλεις τῆς Θρᾴκης (Διόδ. ΙΣΤ, 73). Καὶ ἀπεκάλυψε μὲν ὁ Δημοσθένης τοῖς Ἀθηναίοις τὴν ἀκρισίαν ἢ ἀπιστίαν τῶν πρέσβεών των· ἀλλὰ πρὶν ἢ ἄλλοι πρέσβεις πεμφθῶσι, διήλασεν ὁ Φίλιππος ἀκωλύτως διὰ τῶν Θερμοπυλῶν· πᾶσα ἡ Φωκὶς ὑπε-

τάγη, αἱ πόλεις ἀπετειχίσθησαν, ὁ λαὸς ἀφωπλίσθη, καὶ ὁ Φίλιππος ἀντικατέστησε τοὺς Φωκεῖς εἰς τὴν Δελφικὴν ἀμφικτυονίαν, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Δημοσθένης ἐσυμβούλευσε τότε τῆς εἰρήνης τὴν τήρησιν. Ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τούτων ηὐχαριστημένος, καὶ ἀφ' οὗ τὴν Θεσσαλίαν μᾶλλον ὑποχείριον κατέστησε, τετραχῇ αὐτὴν διαιρέσας, ἐστράφη αὖθις κατὰ τῆς Θράκης, τῆς Ἰλλυρίας καὶ τῶν Τριβαλλῶν, ηὔξησε τὸν στόλον του, καὶ τῷ 344, ἐντολῇ τῶν Ἀμφικτυόνων, ἐκινήθη κατὰ τῆς Σπάρτης. Ἀπὸ τοῦ 342 ὅμως ἐπανέλαβεν αὖθις τὰς ἐνεργείας του κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, ὑποκινῶν ταραχὰς ἐν Εὐβοίᾳ, καὶ προσβαλὼν τὰς πόλεις τῆς Ἁλονήσου. Καὶ ὁ μὲν Φώκίων ὑπέταξεν αὖθις τὴν Εὔβοιαν (τῷ 341), ὁ δὲ Διοπείθης ἐν Χερσονήσῳ ὑπερεμάχησεν ἀνδρείως ὑπὲρ τῶν Ἀθηνῶν· ἀλλ' ὅτε ὁ Φίλιππος ἐστράφη καὶ κατὰ τῆς Κορίνθου καὶ κατὰ τοῦ Βυζαντίου, εἰς ὃ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἔπεμψεν ἐπικουρίαν, τότε τῷ ἐκήρυξαν οἱ Ἀθηναῖοι τὸν πόλεμον (Δμσθ. Φιλ. Δ. π. στφ. 254.—Πλούτ. Φωκ. ΙΔ.—Διόδ. Σικ. ΙΣΤ, 74.—Just. IX, 2). Ὁ Φωκίων ἔσωσε τότε τὸ Βυζάντιον· ὁ δὲ Φίλιππος, κατ' ἐπιφάνειαν ἀποστὰς τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων, ἐστράφη κατὰ τῶν Σκυθῶν καὶ τῶν Τριβαλλῶν (339). Ὁριστικὴν δὲ λύσιν ἐπέφερε νέος ἱερὸς πόλεμος, προφανῶς προκληθεὶς ὑπ' ἀργυρωνήτων προδοτῶν. Τότε δέ, ὡς ἐκτελεστὴς τῶν δογμάτων τῶν Ἀμφικτυόνων κατὰ τῆς Ἀμφίσσης, πόλεως τῆς Λοκρίδος, εἰσήλασεν ὁ Φίλιππος μετ' ἰσχυροῦ στρατοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ περατώσας τὴν μικροῦ λόγου ὑπόθεσιν ἥτις ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐκστρατείαν, διεχείμασεν ἐν Λοκρίδι, καὶ κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 338 κατέλαβε τὴν Ἐλάτειαν ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Βοιωτίας. Τότε διεπράξατο ὁ Δημοσθένης συνομολόγησιν συμμαχίας μετὰ τῶν Θηβῶν, εἰς ἣν καὶ ἄλλαι Ἑλληνικαὶ πόλεις προσῆλθον, καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ πολέμου ἦν εὔνους μᾶλλον διὰ τοὺς Ἕλληνας· ἀλλὰ τῇ 4 Αὐγούστου 338 ὁ συμμαχικὸς στρατὸς τῶν Ἀθηναίων καὶ Θηβαίων, μετ' ἀνδρείαν ἄμυναν, κατενικήθη ἐν Χαιρωνείᾳ· ὁ δὲ Φίλιππος ἐν μετριοπαθείᾳ περιωρίσθη εἰς τὸ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς Θηβαίους μόνον δι' ἐγκαταστάσεως φρουρᾶς εἰς τὴν πόλιν των, καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους προσηνέχθη ἐπιεικῶς. Μεγάλη συνέλευσις τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων συνεκροτήθη τότε ἐν Κορίνθῳ, καὶ ἀπεφάσισε τῷ 337 ἐθνικὸν πόλεμον τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Περσῶν ὑπὸ τοῦ Φιλίππου τὴν ἀρχιστρατηγίαν. Ἑπομένως ἐπέστρεψεν οὗτος εἰς Μακεδονίαν ἵνα παρασκευάσῃ τὴν ἐκστρατείαν, καὶ στρατὸς ἐπέμφθη εἰς Ἀσίαν ὑπὸ τὸν Παρμενίωνα· ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Περσῶν μάτην ἔπεμψε χρήματα εἰς τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ νὰ συνασπίσῃ αὐτὰς κατὰ τοῦ Φιλίππου. Ἀλλ' ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ οἰκογενείᾳ ἡ εἰρήνη οὐδαμῶς ἐπεκράτει. Ἀποβαλὼν τὴν σύζυγόν του Ὀλυμπιάδα, ἐγκαταλιποῦσαν τὴν αὐλὴν μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Ἀλεξάνδρου, εἶχε νυμφευθῇ πρὸ ὀλίγου Κλεοπάτραν, τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἀττάλου. Ὅτε δὲ μετ' οὐ πολὺ ἐνύμφευσε τὴν θυγατέρα του Κλεοπάτραν μετ' Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως τῆς Ἠπείρου, τότε, ἐπὶ τῆς τελετῆς τοῦ γάμου, ἐπιπεσὼν ἐθανάτωσεν αὐτὸν ὁ Παυσανίας, κατ' αὔγουστον τοῦ 336 (Διόδ. ΙΣΤ, 87.-Just. IX, 6). Πλὴν δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τῆς Κλεοπάτρας, τέκνων τῆς Ὀλυμπιάδος, εἶχε καὶ ἄλλα παιδία ἐξ ἄλλων γυναικῶν.—3) Φίλιππος Β, Ἀρριδαῖος. Ἴδ. Ἀρριδαῖος.—4) Φίλιππος Γ, υἱὸς Δημη-

τρίου Β, διεδέχθη 17έτης Ἀντίγονον τὸν Δώσωνα, τῷ 221 π.Χ., ὅτε οἱ Ἕλληνες ἀπεπειράθησαν αὖθις ν' ἀποσείσωσι τὸν μακε-

δονικὸν ζυγὸν, ἐξ Ἰλλυρίας δ' οἱ Ῥωμαῖοι ἐπήρχοντο. Συμμαχήσας μετὰ τῶν Ἀθηναίων, ἐπολέμησε κατὰ τῶν Αἰτωλῶν· ἀλλὰ μετ' ὀλίγου λόγου ἄξια συμβάντα, ἐκλείσθη τῷ 217 ἡ ἐν Ναυπάκτῳ εἰρήνη. Χαρακτῆρος κακοτρόπου, ἐδηλητηρίασε τὸν Ἄρατον διότι τῷ προσῆψεν ὅτι ἐδείκνυεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τυραννικὰς διαθέσεις (Πλούτ. Ἀρατ. ΝΒ.—Πολύβ. 4, 14)· ἐδείχθη δὲ καὶ πολιτικῶς ἀνίκανος, μὴ ἐννοῶν πῶς τὰς περιστάσεις νὰ ἐκμεταλλεύσῃ καὶ διευθύνῃ, ὅτε ἐπὶ τοῦ δευτέρου Καρχηδονικοῦ πολέμου, τῷ 215, συμμαχήσας μετὰ τοῦ Ἀννίβα, δὲν ὑπεστήριξεν αὐτὸν δεόντως (Liv. XXIII, 32). Ὁ Μ. Βαλέριος Λαιβῖνος συνήσπισε μετ' ὀλίγον τοὺς ἀντιπάλους αὐτοῦ (Liv. XXIII. 24), καὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὑποκινηθέντες οἱ Αἰτωλοὶ, ἀνενέωσαν τὸν πόλεμον, ὅστις, ἀφ' οὗ κατ' ἀρχὰς ἤροντο μικροῦ λόγου ἀξίας τινὰς νίκας οἱ Μακεδόνες, ἔληξεν εἰς εἰρήνην ἣν συνωμολόγησαν, τῷ 205, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ὁ Φίλιππος μετὰ τῶν ἑκατέρωθεν συμμάχων (Liv. XXIV, 12). Μὴ ἀναλογιζόμενος τὸν κίνδυνον ὅστις τὸν ἠπείλει ἐκ τῶν ἅπαξ ἐξερεθισθέντων Ῥωμαίων, περιεπλάκη ἐν τοῖς ἀμέσως ἑπομένοις χρόνοις, ἐν συμμαχίᾳ μετ' Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου, εἰς πόλεμον κατὰ τῆς Αἰγύπτου (Liv. XXXI, 14), καὶ ἠπείλησε τὴν Πέργαμον καὶ τὴν Ῥόδον, ἀμφοτέρας τῶν Ῥωμαίων συμμάχους· δι' ὃ καὶ μόλις λήξαντος τοῦ δευτέρου καρχηδονικοῦ πολέμου, ἡ Ῥωμαϊκὴ Βουλὴ τῷ ἐκήρυξε τὸν πόλεμον, τῷ 200, ὅτε καὶ αἱ πλεῖσται Ἑλληνικαὶ πόλεις τὸν ἐγκατέλιπον. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν, ἐπὶ δύο ἔτη, ὁ πόλεμος ἐχώρει νωθρῶς· ἀλλὰ τῷ 197 ὁ Τ. Κουίγκτιος Φλαμινῖνος κατετρόπωσε τὸν Φίλιππον (Πολύβ. Β, 7.—Liv. XXXIII, 7-9), καὶ εἰρήνη συνωμολογήθη ἐπὶ τοῖς ὅροις τοῦ ν' ἀποσύρῃ τὰς φρουρὰς αὐτοῦ ἀπὸ τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων, νὰ ἐλαττώσῃ τὸν στρατόν του, νὰ παραδώσῃ τὸν στόλον του, ν' ἀποτίσῃ 1,000 τάλαντα, καὶ εἰς οὐδένα πόλεμον νὰ χωρῇ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν Ῥωμαίων (Πολύβ. ΙΗ, 27.—Πλουτ. Φλαμιν. 1.—Liv. XXXIII, 30). Ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐθραύσθη. Μάτην ἐζήτησαν ἔκτοτε οἱ Αἰτωλοὶ, ὁ Ἀντίοχος καὶ ὁ Ἀννίβας νὰ τὸν ἑλκύσωσιν αὖθις εἰς συμμαχίαν κατὰ τῆς Ῥώμης. Ἀποπέμψαντες αὐτῷ τὸν υἱόν του Δημήτριον οἱ Ῥωμαῖοι, τὸν παρ' αὐτοῖς ὡς ὅμηρον διαμένοντα, καὶ ἐπιτρέψαντες τὴν κατοχὴν κατακτήσεων τινῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ Θρᾴκῃ, τὸν ἐδέσμευσαν ἐντελῶς εἰς ἑαυτοὺς (Liv. XXXVI, 33. XXXIX, 23), ὥστε ἀπαθῶς ἔβλεπε τὰς περαιτέρω προόδους των. Μετ' ὀλίγον ὅμως, μὴ φοβούμενοι πλέον αὐτὸν, νέας τῷ ἐπέβαλον θυσίας καὶ παραχωρήσεις, ὡς τὴν ἀπόδοσιν τῶν πόλεων ὧν ἡ κτῆσις τῷ εἶχεν ἐπιτραπῆ κατ' ἀρχὰς (Πολύβ. ΚΔ. 1. 2), ὡς καὶ τὸν ἠνάγκασαν νὰ παρουσιασθῇ ὡς κατηγορούμενος πρὸ Ῥωμαϊκοῦ δικαστηρίου (Liv. XXXIX, 24. 53). Τότε διεῖδε τῶν Ῥωμαίων τὰ σχέδια, καὶ τὸ μῖσός του ηὔξανεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον· ἀλλὰ μέχρις ἔργου νὰ φθάσῃ ἦν ἀνίκανος πλέον. Καὶ κατ' οἶκον δ' εἶχε δοκιμασίας πικράς. Ὁ πρεσβύτερος ἄγαμος υἱός του Περσεὺς (ἴδ.) κατώρθωσε νὰ διαβάλῃ ὡς ἔνοχον φιλορρωμαϊκῶν φρονημάτων τὸν νεώτερον ἀδελφόν του Δημήτριον, ὅστις εἶχεν ἐπιτυχῶς διεξαγάγει διαπραγματεύσεις ἐν Ῥώμῃ, καὶ τὸν ἐθανάτωσεν· εἶτα δὲ, μετ' οὐ πολὺ, τῷ 179 ἀπέθανε καὶ αὐτὸς κατατρυχόμενος ὑπὸ τύψεων συνειδήσεως (Liv. XL, 4, 54).—5) Νεανίας ἐκ Κρότωνος τῆς ἐν Ἰταλίᾳ, διάσημος διὰ τὸ κάλλος αὐτοῦ, ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του μετὰ θάνατον τιμηθεὶς ὡς ἥρως (Ἡρδ. Ε, 47).—6) Ἕλλην ἐπιγραμματογράφος ἐπὶ Αὐγούστου. Ἐκ τῶν ἐπιγραμμάτων αὐτοῦ σώζονται ὀλίγα τινὰ (Brunck, Anal. II.).

Φίλιππος Ἄραψ, γεννηθεὶς εἰς Βόστραν, Ῥωμαϊκὴν ἀποικίαν ἐν Ἀραβίᾳ. Ὑπὸ Γορδιανοῦ τοῦ τρίτου τῷ 243 μ. Χ. ἀρχηγὸς τῶν Πραιτοριανῶν καὶ συνάρχων αὐτοῦ ἐγκαταστὰς, μετὰ τὸν τούτου θάνατον, βοηθείᾳ τοῦ στρατοῦ, κατέλαβε τῷ 244 τὸν θρόνον, συνωμολόγησεν εἰρήνην μετὰ τῶν Περσῶν, καὶ ἐνίκησε τοὺς Γότθους ἐπὶ τοῦ

Δουνάβεως (Ζώσ. Α, 20). Τῷ 248 ἐπανηγύρισε μεγαλοπρεπέστατα τὴν χιλιετηρίδα τῆς κτίσεως τῆς Ῥώμης, καὶ πολλὰς κατέβαλεν ἐπαναστάσεις κατὰ τῆς ἀρχῆς του. Ἀλλὰ τῷ 249 ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ Δακίου, ὃν αἱ Παννονικαὶ λεγεῶνες εἶχον βιάσει νὰ δεχθῇ τὸ στέμμα, καὶ ἔπεσεν ἐν μάχῃ εἰς Βερόναν. Ἦν φίλος τῶν Χριστιανῶν, οὐχὶ ὅμως, ὥς τινες Χριστιανοὶ διϊσχυρίζονται, χριστιανὸς καὶ αὐτὸς (Εὐτρ. Θ, 2. — Capit. Gord. III, 28).

Φιλίσκος, 1) ἐξ Ἀβύδου, ἐπέμφθη τῷ 368 π. Χ., ὑπὸ τοῦ Πέρσου σατράπου Ἀριοβαρζάνου εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἵνα διαπραγματευθῇ τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχεν. Ἐστρατολόγησε δὲ πολλοὺς μισθωτοὺς ἵνα ὑποστηρίξῃ τοὺς Λακεδαιμονίους (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 1, 27. — Διόδ. ΙΕ, 70). Καὶ εἰς τοὺς Ἀθηναίους δ' ἐδείχθη χρήσιμος ἐντολῇ τοῦ Ἀριοβαρζάνου, καὶ ἐπολιτογραφήθη ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν πόλεων. Εἰς τὸν Ἑλλήσποντον δ' ὡς διοικητὴς ἐγκαταστάς, ἐδολοφονήθη, διότι τῷ προσήφθη κατάχρησις τῆς ἐξουσίας (Δμσθ. Ἀρστκρ. σλ. 616. 668). — 2) Ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας ἐν Ἀθήναις, ἔζη περὶ τὰ 370 π. Χ. Διετηρήθησαν δὲ ὀκτὼ δραμάτων αὐτοῦ ἐπιγραφαί, ἀναγόμεναι εἰς μυθολογικὰς ὑποθέσεις. — 3) Ῥήτωρ ἐκ Μιλήτου, μαθητὴς τοῦ Ἰσοκράτους, ἔγραψε δημηγορίας καὶ μίαν πραγματείαν περὶ ῥητορικῆς. Ὁ Τίμαιος καὶ ὁ Νεάνθης λέγονται μαθηταί του. — 4) Σοφιστὴς Θεσσαλὸς, ζήσας ἐν τῇ γ' ἑκατονταετηρίδι π. Χ., διακρινόμενος διὰ τοῦ λόγου τὴν καθαρότητα καὶ τὴν ἐπιδεξιότητα, ἀλλὰ πολλὰς ἔχων τὰς ἀξιώσεις ὡς ἐν γένει συνήθως οἱ σοφισταί. Ἀπέθανε δ' ἐν Ἀθήναις, εἰς ἡλικίαν 67 ἐτῶν. — 5) Τραγικὸς ποιητὴς ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, ἀκμάσας περὶ τὰ 285-247 π.Χ., καὶ 42 τραγῳδίας γράψας, περιελαμβάνετο εἰς τὴν πλειάδα τῶν Ἀλεξανδρινῶν. — 6) Αἰγινήτης, μαθητὴς τοῦ Διογένους, λέγεται ὅτι ἐδίδαξε τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον, καὶ ὅτι ἔγραψε διαλόγους. — 7) Ἐπικούρειος, οὗ Δίων ὁ Κάσσιος ἀναφέρει (ΛΗ, 18) τὰς παραμυθητικὰς ἐπιστολὰς πρὸς τὸν Κικέρωνα ἐν τῇ ἐξορίᾳ του. — 8) Θάσιος, μελισσοτρόφος, γράψας περὶ τῆς εἰδικότητος εἰς ἣν ἠσχολεῖτο (Plin. XI, 9, 9). — 9) Ζωγράφος ἀγνώστου ἐποχῆς (Plin. XXXV, 11, 40). — 10) Ῥόδιος γλύπτης (Pl. XXXVI, 4, 10).

Φιλισταῖοι, λαὸς τῆς Παλαιστίνης, κατοικῶν παραθαλασσίως μέχρι τῆς Ἰόπης.

Φιλιστίδης, ὁ ἀρχηγός τῆς μακεδονικῆς μερίδος ἐν Ὠρεῷ τῆς Εὐβοίας, περιελθὼν τῷ 342 π. Χ. βοηθείᾳ τῶν Μακεδόνων εἰς τὴν ὑπερτάτην ἀρχήν. Θελήσας δὲ νὰ ἔλθῃ εἰς σχέσεις μετὰ τῶν Ἀθηναίων, ἀπεκρούσθη ὑπ' αὐτῶν, καί, προτάσει τοῦ Δημοσθένους, στρατὸς πεμφθεὶς εἰς Ὠρεὸν ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ Φωκίωνος, ἐκυρίευσε καὶ ἐκήρυξεν αὖθις ἐλευθέραν τὴν πόλιν, ὁ δὲ Φιλιστίδης ἐθανατώθη τῷ 341 (Δμσθ. Φιλ. Γ, 119. 126. π. στφ. 252).

Φιλιστίων, 1) Ποιητὴς κωμικὸς ἐκ Νικαίας ἢ ἐκ Προύσης τῆς Βιθυνίας, ἔζη ἐπὶ Αὐγούστου, ἢ κατ' ἄλλους ἐπὶ Τιβερίου· εἶχε δὲ φήμην καὶ διὰ τὰς κωμικάς του συνθέσεις καὶ διὰ τὴν μιμικήν του τέχνην ὡς ὑποκριτής, κατὰ πολλὰς τῶν ἀρχαίων μαρτυρίας. Ἀποσπάσματα αὐτοῦ δὲν ὑπάρχουσιν· ἐξ ἠθικῆς δὲ μόνον ἀνθολογίας τινὸς, ἐπιγραφομένης «Μενάνδρου καὶ Φιλιστίωνος σύγκρισις», ἧς ἀγνοεῖται τί καὶ πόσον τὸ γνήσιον, ἐξελήφθη ὑπό τινων ὁ Φ ι λ ι σ τ ί ω ν ὡς σύγχρονος τοῦ Μενάνδρου. — 2) Σοφὸς ἰατρὸς, διδάσκαλος τῶν Κνιδίων Εὐδόξου καὶ Χρυσίππου. Κατά τινας ἦν ἐκ Σικελίας, κατ' ἄλλους ἐκ Λοκρίδος. Ὁ Γαληνὸς μνημονεύει πολλάκις αὐτοῦ ὡς ἐμπειρικοῦ, πολλὰ συγγράψαντος περὶ ἰατρικῆς.

Φίλιστος, 1) Υἱὸς Τεισικλέους, ἑταῖρος τοῦ Νηλέως, ὃν συνώδευσεν εἰς τὴν Ἀσίαν ὅτε ἔφερεν ἐκεῖ τὴν ἐν Μιλήτῳ ἀποικίαν τῶν Ἰώνων (Ἡρδ. Θ, 97). — 2) Συ-

ρακούσιος, υἱὸς τοῦ Ἀρχομενίδου, γεννηθεὶς τῷ 425 π. Χ., νεώτερος δὲ συγγενὴς Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου, ὃν διὰ τοῦ πλούτου του ὑπεστήριζεν ἐπιδιώκοντα τὴν ἀνωτάτην ἀρχήν, καὶ μετὰ ταῦτα ἔμεινε παρ' αὐτῷ ἀφ' οὗ τὴν κατέλαβεν. Ἀλλὰ τῷ 386, ὁ φιλύποπτος τύραννος τὸν ἐξώρισεν (Nep. Dion. III)· ἀπελθὼν δὲ τότε εἰς Ἤπειρον, ἔμεινεν ἐκεῖ μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Διονυσίου (Πλούτ. Δίων, ΙΑ). Ἀνεκλήθη δὲ μόνον ὑπὸ Διονυσίου τοῦ νεωτέρου, δεομένου τῆς ὑποστηρίξεως αὐτοῦ κατὰ τοῦ Δίωνος, καὶ αὐτὸς φαίνεται ἐξορίσας ἐκ Συρακουσῶν καὶ τὸν Δίωνα καὶ τὸν Πλάτωνα (Πλούτ. Δίων ΙΓ). Ἐπὶ τοῦ πολέμου μεταξὺ Διονυσίου καὶ Δίωνος ἦν ναύαρχος, καὶ ἡττηθεὶς τῷ 357 ἢ 356, συνελήφθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ ἐθανατώθη.—Ἐπὶ τῆς ἐξορίας του ἔγραψεν ἐν Ἀδρίᾳ ἱστορίαν ἐπιγραφομένην «τὰ Σικελικά,» καὶ διαιρουμένην εἰς 2 μέρη καὶ 11 βιβλία. Τὸ πρῶτον μέρος, τὰ 7 βιβλία περιλαμβάνον, περιεῖχε τὴν ἱστορίαν τῆς Σικελίας ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τῆς καταλήψεως τοῦ Ἀκράγαντος, τὸ δὲ δεύτερον ἐξέθετεν εἰς βιβλία τέσσαρα τὰ κατὰ Διονύσιον τὸν πρεσβύτερον μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ (Πλούτ. Δίων, ΙΑ.—Cic. ad Qu. fr. II, 15). Προσέθηκε δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἕτερα δύο βιβλία, πραγματευόμενα περὶ τοῦ νεωτέρου Διονυσίου, οὐχὶ βεβαίως μέχρι τοῦ τέλους αὐτοῦ. Οἱ ἀρχαῖοι ὁμοφώνως τὸν λέγουσι μιμητὴν τοῦ Θουκυδίδου, ἀλλὰ πολὺ ἐκείνου λειπόμενον, δι' ὃ καὶ ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος (αὐτ.) μικρὸς (pusillus) Θουκυδίδης λέγεται. Σπουδαῖον ἱστορικὸν στοιχεῖον ἐλλεῖπον αὐτῷ ἦν ἡ εὐσυνειδησία καὶ ἡ εἰλικρίνεια, διότι, ὀπαδὸς ὢν καὶ ὄργανον τοῦ Διονυσίου, προὐτίθετο νὰ συγκαλύπτῃ τὰς ἀδόξους πράξεις αὐτοῦ (Cic. de Or. II, 13, 57). Ἦν ὅμως οὐχ ἧττον εἷς τῶν σπουδαιοτέρων Ἑλλήνων ἱστοριογράφων (Συλλγ. Müller Fragm. Hist. Graec. I).—3) Ἕτερος Συρακούσιος ῥήτωρ καὶ ἱστοριογράφος, ζήσας περὶ τὰ 256 π. Χ., οὗ μνημονεύονται ῥητορικά τινα ἔργα, καὶ ἱστορία Λιβύης καὶ Συρίας (Σουίδ.).

Φέλετες, αἰγύπτιος ποιμήν, καθ' ὃν ὠνομάζετο μία τῶν πυραμίδων (Ἡρδ. Β, 128).

Φιλογένης, Ἀθηναῖος, ὁ κτίστης τῆς πόλεως Φωκαίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στρβ.).

Φιλοδάμεια, μία τῶν Δαναΐδων, ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ μήτηρ τοῦ Φόρκυος, κτίστου τῆς πόλεως Φαρῶν ἐν Μεσσηνίᾳ (Παυσ. Μεσσ. 30).

Φιλόδημος, 1) Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Φίλωνος, πενθερὸς τοῦ ῥήτορος Αἰσχίνου (Αἰσχν. Πρπρσβ. 150).—2) Ἐκ Γαδάρων τῆς Παλαιστίνης, ἐπίσημος Ἐπικούρειος φιλόσοφος, φίλος τοῦ Πίσωνος, καθ' οὗ ὡμίλησεν ὁ Κικέρων. Ἐπαινεῖ δ' αὐτὸν ὁ Ῥωμαῖος ῥήτωρ (Pis. XXIX. Fin. II, 35) ὡς λίαν πεπαιδευμένον καὶ φιλόκαλον ποιητήν· ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ δὲ σώζονται αὐτοῦ ὑπὲρ τὰ 30 ἐπιγράμματα, τὰ πλεῖστα ἐρωτικὰ ἢ εὐτράπελα. Καὶ ἐκ τῶν πεζῶν δὲ ἔργων του ἀνευρέθησαν οὐχὶ ἄσημα ἀποσπάσματα χειρόγραφα εἰς τοῦ Ἡρακλείου τὰς ἀνασκαφὰς (Sauppe, 1853.—Gomperz, Hercul. Stud. I).

Φιλοδίκη, θυγάτηρ τοῦ Ἰνάχου, γυνὴ τοῦ Λευκίππου, μήτηρ τῆς Ἱλάρης καὶ Φοίβης (Ἀπλλδ. Γ, 10, 3).

Φιλοίτιος, ποιμὴν ἐν Ἰθάκῃ, πιστὸς μείνας τῷ Ὀδυσσεῖ, καὶ δύο φονεύσας τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης (Ὅμ. Ὀδ. Υ, 24. Χ, 268).

Φιλοκλέων, γέρων Ἀθηναῖος, ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους περιγραφόμενος ὡς τοῦ Κλέωνος μιμητής, καὶ πάντοτε ἐνδιατρίβων εἰς τὰ δικαστήρια (Σφῆκ. 133).

Φιλοκλῆς, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς Πολυπειθοῦς ἢ Φιλοπειθοῦς, τῆς ἀδελφῆς τοῦ Αἰσχύλου, τραγικὸς ποιητὴς εἰς τοῦ θείου του βαίνων τὰ ἴχνη, καὶ προσπαθήσας νὰ παρατείνῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὸν τρόπον τῆς ἐκείνου δραματουργίας. Ἐνίκησε τὸν Οἰδίπουν τύραννον τοῦ Σοφοκλέους· ἀλλ' ὑπὸ

τῶν κωμικῶν ἐχλευάζετο «χολὴ» ἢ «ἁ λ μ ί ω ν» (ἁλμυρὸς) ἐπικαλούμενος, διότι τὸ ὕψος καὶ τὴν ἐν μέρει τραχύτητα τοῦ Αἰσχύλου θέλων νὰ μιμηθῇ, ἀλλὰ μὴ ἔχων τὴν πρὸς τοῦτο ἀναγκαίαν ἐπιτηδειότητα, περιέπιπτεν εἰς σκληρότητα δύσπεπτον καὶ ἄχαριν. Εἰς αὐτὸν ἀπεδίδοντο 100 δράματα, ἀλλὰ μόνον ὀλίγοι τινὲς τίτλοι αὐτῶν διεσώθησαν.—2) Ναύαρχος Ἀθηναῖος ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου τῷ 405, αἴτιος γενόμενος κατὰ μέγα μέρος τῆς ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς ἥττης. Αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν, ἐθανατώθη (Ξνφ. Ἑλλην. Λ, 7, 1. Β, 1, 30.—Πλουτ. Λυσ. ΙΓ).—3) Ἀρχαιότατος ζωγράφος, ὁ πρῶτος εἰς ὃν ἀπεδίδετο τῆς τέχνης ἡ εὕρεσις· ὑπὸ Πλινίου (XXXV, 3, 5) παραδόξως Αἰγύπτιος λεγόμενος.—4) Εἷς τῶν ἀρχιτεκτόνων τῶν ἀνοικοδομησάντων τὸ Ἐρεχθεῖον ἐν Ὀλ. 92—93 (409—405 π. Χ), ἀφ' οὗ ἐπυρπόλησαν αὐτὸ οἱ Πέρσαι (Boeckh, C. J. ἀρ. 160.—Rang. Ant. Hell. I, σελ. 57).

Φιλοκράτης, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς Ἐφιάλτου, ἀρχηγὸς στόλου ὃν οἱ Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν εἰς ἐπικουρίαν Εὐαγόρου τοῦ βασιλέως τῆς Κύπρου, οἱ δὲ Σπαρτιᾶται συνέλαβον (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8, 24). — 2) Ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ προηγουμένῳ, ῥήτωρ, καὶ διδάσκαλος τοῦ Ἀριστογείτονος (Δμσθ.κ. Ἀρστγ. 783).—3) Ἐλευσίνιος, εἷς τῶν κατηγόρων τοῦ Δημοσθένους, ὀπαδὸς τῶν φιλιππιζόντων. —4) Υἱὸς Δαμέου, στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ κυριεύσας τῷ 416 π. Χ. τὴν νῆσον Μῆλον. (Θουκ. Ε, 116). — 5) Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Ἁγνούσιος, πρέσβυς πεμφθεὶς πρὸς τὸν Φίλιππον, ὑπ' αὐτοῦ δωροδοκηθεὶς, καὶ προδοὺς αὐτῷ τὴν πόλιν Ὄλυνθον, δι' ὃ καὶ ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους κατηγορήθη ὡς ἀνδράποδον ἀργυρώνητον (Δμσθ. Στφ. σλ. 230. Πρπρσβ. 348).—6) Ἀρχαῖος συγγραφεὺς μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου (Γ, 13, 8).

Φιλοκτήμων, Ἀθηναῖος, ὡς ἀδδηφάγος κωμῳδούμενος (Ἀριστφ. Ἀχρν. 1242).

Φιλοκτήτης, υἱὸς τοῦ Ποίαντος (υἱοῦ τοῦ Φυλάκου) καὶ τῆς Δημωνάσσης ἢ τῆς Μεθώνης, λίαν ἐπιδέξιος τοξότης, ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν, ἐπὶ 7 πλοίων τοὺς Θεσσαλοὺς τῆς Μεθώνης, τῆς Θαυμακίας, τῆς Μελιβοίας καὶ τῆς Ὀλιζῶνος ὁδηγήσας κατὰ τοῦ Ἰλίου· πρὶν ἢ ὅμως φθάσῃ εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον, δηχθεὶς εἰς τὸν πόδα ὑπ' ὄφεως φαρμακεροῦ, ἐγκατελείφθη εἰς τὴν νῆσον Λῆμνον, καὶ τοὺς πολεμιστὰς αὐτοῦ ἔφερεν εἰς τὴν Τρῳάδα Μέδων, ὁ υἱὸς τοῦ Ὀϊλέως. Καὶ ὁ μὲν Ὅμηρος λέγει ἁπλῶς (Ἰλ. Β, 718—725) ὅτι οἱ Ἕλληνες ἔμελλον ταχέως νὰ τὸν ἐνθυμηθῶσιν (ἴδ. καὶ Ὁμ. Ὀδ. Γ, 190. Θ, 219). Κατὰ δὲ τὰς μεταγενεστέρας παραδόσεις, ἐδιδάχθη ὁ Φιλοκτήτης τὴν τέχνην τοῦ τοξεύειν παρὰ τοῦ Ἡρακλέους. Παρακολουθήσας δὲ τοῦτον εἰς τὴν κορυφὴν τῆς Οἴτης, καὶ κατ' ἐντολήν του ἀνάψας τὴν πυρὰν εἰς ἣν ἤθελε νὰ καῇ ὁ ἡμίθεος, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ὡς τελευταῖον δῶρον τὸ τόξον του μετὰ τῶν ἀπταίστων βελῶν αὐτοῦ (Σοφ. Φιλκτ. 670. 801)· κατ' ἄλλους δ' εἶχε λάβει αὐτὸ ὁ πατήρ του Ποίας (Ov. Met. IX, 230). Ὅτε οἱ Ἕλληνες ἠθέλησαν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸν ὑπὸ τοῦ Ἰάσωνος ἱδρυθέντα βωμὸν τῇ Ἀθηνᾷ ἐπὶ τῆς νήσου Χρύσης, ἢ Λήμνου, ἢ Ἴμβρου ἢ Τενέδου, τότε ὁ Φιλοκτήτης, κατὰ θέλησιν τῆς Ἥρας, παρωργισμένης δι' ἣν παρέσχε βοήθειαν εἰς τὸν Ἡρακλέα, ἐπλησίασεν ὑπὲρ τὸ δέον εἰς τὴν ὕδραν τὴν φυλάττουσαν τὸν βωμὸν, καὶ ἐδήχθη ὑπ' αὐτῆς (Σοκλ. Φλκτ. 1327). Ἐπειδὴ δ' ἡ πληγὴ ἀνέδιδεν ἀποφορὰν ἀνυπόφορον, καὶ αἱ κραυγαὶ τοῦ Φιλοκτήτου κατετάραττον τοὺς συμπολεμιστάς του, οὐδ' ἐπέτρεπον αὐτοῖς θρησκευτικὰ νὰ ἐκπληρῶσι καθήκοντα, διὰ τοῦτο, προτροπῇ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ διαταγῇ τῶν Ἀτρειδῶν (Ov. Met. XIII, 315), ἐγκατελείφθη ὁ Φιλοκτήτης εἰς τὴν Λῆμνον νοσῶν καὶ ἐν οἰ-

κτρᾷ καταστάσει ἐπὶ 10 ὅλα ἔτη, μέχρις οὗ τέλος, κατὰ χρησμὸν ἀποφηνάμενον ὅτι τὸ Ἴλιον δὲν θὰ ἡλίσκετο ἄνευ τῶν βελῶν τοῦ Φιλοκτήτου, κατὰ τὸ δέκατον ἔτος τοῦ πολέμου ἦλθε πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν παρέλαβεν ὁ Ὀδυσσεὺς μετὰ τοῦ Νεοπτολέμου, υἱοῦ τοῦ Ἀχιλλέως, ἢ κατ' ἄλλους μετὰ τοῦ Διομήδους. Ἐν τῷ στρατοπέδῳ ὑπὸ τοῦ Μαχάωνος θεραπευθεὶς, ἐφόνευσε τὸν Πάριν, καὶ ἡ Τρωὰς ἐκυριεύθη (Σφκλ. Φλκτ. 1426.— Πίνδ. Πυθ. Α, 52). Ἔτι μεταγενέστεραι παραδόσεις φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἔνθα ἔκτισε τὴν Πετηλίαν καὶ τὴν Κρίμισσαν. Τάφος δὲ καὶ ἱερὸν αὐτοῦ, ἔνθα ταῦροι ἐθύοντο εἰς αὐτὸν, ἐδείκνυντο ἐν Μακάλλᾳ, καὶ περίφημος αὐτοῦ ζωγραφία μνημονεύεται ἡ τοῦ Παρρασίου (Ἐπιγρ. Γλαυκ. Ἰουλ. Αἰγιν.).

Φιλόκυπρος, τύραννος τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος, πρὸς ὃν ἦλθεν ὁ νομοθέτης Σόλων, καὶ ἐπήνει αὐτὸν πολὺ εἰς τὰ ἔπη του (Ἡρδ. Ε, 113).

Φιλοκύων, Ἕλλην στρατιώτης ἐπὶ ἀνδρίᾳ καὶ γενναιότητι διακριθεὶς εἰς τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην κατὰ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Θ, 71).

Φιλόλαος, 1) Ἐπίθετον τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὑφ' ὃ ὁ θεὸς εἶχε ναὸν ἐν Λακωνίᾳ, παρὰ τῇ Ἀσωπῷ (Παυσ. 5, 22, 9).—2) Υἱὸς τοῦ Μίνωος καὶ τῆς νύμφης Παρείας, ἐν τῇ νήσῳ Πάρῳ, ἔνθα ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. 5, 1, 2. Μ, 5, 9). —3) Κορίνθιος εἰς Θήβας μεταβὰς, καὶ νόμους δοὺς τοῖς Θηβαίοις (Ἀρστт. Πολτ. Β, 9, 6).—4) Πυθαγόρειος, κατὰ Πλάτωνα (Φαῖδρ. σλ. 61) σύγχρονος τοῦ Σωκράτους, ζήσας περὶ τὰ 430 π. Χ., ἐκ Κρότωνος ἢ ἐκ Τάραντος. Ἐν τῇ πρώτῃ νεότητί του ἦν μαθητὴς τοῦ ἀρχαίου Πυθαγόρου, καὶ ὁ πρῶτος διὰ συγγραφῆς διαδοὺς τὰ Πυθαγόρεια δόγματα, τὰ πρὶν προφορικῶς μόνον γνωστὰ γινόμενα. Τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ συνέκειτο ἐκ τριῶν βιβλίων, ἐπιγραφομένων «περὶ κόσμου, περὶ φύσεως, περὶ ψυχῆς». Σώζονται δ' αὐτοῦ ὀλίγα ἀποσπάματα μόνον, δωριστὶ γεγραμμένα (Συλλγ. Boeckh, Phil. d. Pythag. Leb. 1839).

Φιλομάχη, θυγάτηρ τοῦ Ἀμφίωνος, γυνὴ τοῦ Πελίου, μήτηρ τοῦ Ἀκάστου καὶ τῆς Πεισιδίκης (Ἀπλλδ. Α, 9, 10).

Φιλομέδουσα, γυνὴ τοῦ Ἀρηϊθόου, βασιλέως τῆς Ἄρνης ἐν Βοιωτίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Η, 10).

Φιλομήλα, θυγάτηρ τοῦ Πανδίωνος, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ζευξίππης, ἀδελφὴ τῆς Πρόκνης καὶ τῶν διδύμων ἀδελφῶν, τοῦ Ἐρεχθέως καὶ τοῦ Βούθου. Ἡ Πρόκνη ἐδόθη εἰς γάμον εἰς τὸν ἐν Δαυλίδι τῆς Φωκίδος Θρᾷκα Τηρέα, υἱὸν τοῦ Ἄρεως, ὅστις ἐν πολέμῳ εἶχε βοηθήσει τὸν πατέρα της, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ υἱὸν τὸν Ἴτυν. Ἀλλ' ὁ Τηρεὺς ἀπέκλεισεν αὐτὸν μακρὰν τῆς πόλεως, καὶ ἐπεζήτησε σχέσεις μετὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς Φιλομήλης. Εἶτα δὲ κόψας καὶ ταύτης τὴν γλῶσσαν, ἐκήρυξεν ὅτι ἡ Πρόκνη ἀπέθανε. Μαθοῦσα τὴν ἀλήθειαν ὅμως ἡ Φιλομήλα, ἐνύφανε λέξεις τινὰς εἰς κάλυμμα ὃ ἔπεμψεν εἰς τὴν ἀδελφήν της, καταστήσασα γνωστὴν τὴν θέσιν της. Τότε ἦλθεν ἡ Πρόκνη, καὶ αἱ δύο ἀδελφαὶ ὁμοῦ, θυσιάσασαι τὸν Ἴτυν, τὸν παρέθεσαν εἰς βρῶσιν εἰς τὸν πατέρα του. Ἐμμανὴς δ' οὗτος, ἥρπασε ῥόπαλον καὶ τὰς κατεδίωξεν ἵνα τὰς φονεύσῃ· ἀλλὰ πρὶν ἢ τὰς φθάσῃ, οἱ θεοὶ μετεμόρφωσαν τὴν Φιλομήλαν εἰς ἀηδόνα, τὴν Πρόκνην εἰς χελιδόνα καὶ τὸν Τηρέα εἰς ἔποπα, ἢ κατ' ἄλλους τὴν Πρόκνην εἰς ἀηδόνα, τὴν Φιλομήλαν εἰς χελιδόνα καὶ τὸν Τηρέα εἰς γύπα (Θουκ. Β, 29.—Ον. Met. IX, 424).

Φιλομηλείδης, κατά τινας, βασιλεὺς τῆς Λέσβου, ἀναγκάζων εἰς μονομαχίαν πάντας τοὺς ἐκεῖθεν διερχομένους ξένους, νικηθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως. Κατ' ἄλλους υἱὸς τῆς Φιλομήλης (Ὁμ. Ὀδύσ. Δ, 348. Ρ, 134.—Εὐστθ.).

Φιλομήλιον (τὸ), πόλις τῆς Φρυγίας, ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Λυκαονίας (Στρ. Βζ.). Νῦν Βουλὰ Βέντι.

Φιλόμηλος, υἱὸς τοῦ Θεοτίμου, ἐκ τῆς ἐν Φωκίδι πόλεως Λέδοντος, στρατηγὸς τῶν Φωκέων ἐν τῷ ἱερῷ πολέμῳ, παρεκίνησε τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ ν' ἀντιστῶσιν εἰς τὸ κατ' αὐτῶν ψήφισμα τῶν Ἀμφικτυόνων, ἐλπίζων εἰς τὴν σύμπραξιν τῶν Λακεδαιμονίων, εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν διατελούντων, καὶ εἰς τὴν τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες ἦσαν κεκηρυγμένοι ὑπὲρ τῶν Φωκέων. Ἀλλὰ παρ' οὐδετέροις εὗρεν ὑποστήριξιν, καὶ ἠναγκάσθη νὰ περιορισθῇ εἰς στρατὸν μισθωτόν. Πρὸς διατήρησιν ὅμως καὶ αὐτῶν ἐλεηλάτησε τὸν ναὸν τῶν Δελφῶν, τῷ 356 π. Χ., ἐφόνευσε τὸν ἱερέα, καὶ κατέστρεψε τὰς στήλας ἐφ' ὧν ἦσαν ἐπικεχαραγμένα τ' ἀμφικτυονικὰ ψηφίσματα. Μικρὸν μετὰ ταῦτα αἱ Ἀθῆναι καὶ ἄλλαι πόλεις προσετέθησαν εἰς τὸν Φωκικὸν δεσμόν· ἀλλ' οἱ Λοκροὶ καὶ οἱ Θηβαῖοι ἐκήρυξαν τὸν πόλεμον εἰς αὐτὸν, ὑποστηριζόμενοι καὶ ὑπὸ τῶν Θεσσαλῶν καὶ ἄλλων λαῶν ἀφωσιωμένων εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας. Ὁ Φιλόμηλος μετὰ τοῦ στρατοῦ ὃν κατώρθωσε νὰ καταρτίσῃ διὰ τῶν δελφικῶν θησαυρῶν, ἐνίκησε τοὺς Λοκροὺς ἀφ' οὗ πολλάκις εἰσέβαλεν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ ὁμοίως κατέβαλε καὶ διάφορα ἀποσπάσματα τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς τῶν Θηβαίων. Ἐπελθοῦσα ὅμως ἡ κεντρικὴ αὐτῶν δύναμις, τὸν ἐνίκησε κατὰ κράτος, τῷ 354 π. Χ. Εἰς τὸ ἄκρον ἀποτόμου βράχου περικυκλωθεὶς ἐρρίφθη κατὰ τοῦ κρημνοῦ, ἵνα μὴ συλληφθῇ ὑπὸ τὸν ἐχθρῶν του. Διεδέχθη δ' αὐτὸν εἰς τὴν στρατηγίαν ὁ Ὀνόμαρχος (ἴδ.) (Διόδ. ΙΣΤ, 23. — Παυσ. Ι, 2, 2. 8, 7. 33, 2).

Φιλονόη, 1) θυγάτηρ τοῦ Τυνδάρεω καὶ τῆς Λήδας, τὴν ἀθανασίαν λαβοῦσα παρὰ τῆς Ἀρτέμιδος (Ἀπλλδ. Γ, 10, 6). — 2) θυγάτηρ τοῦ Ἰοβάτου, βασιλέως τῆς Λυκίας, γυνὴ τοῦ Βελλεροφόντου (Ἀπλλδ. Β, 3, 2.) Κατ' ἄλλους ἐλέγετο Ἀντίκλεια.

Φιλονόμη, θυγάτηρ τοῦ Νυκτίμου καὶ τῆς Ἀρκαδίας, ὀπαδὸς τῆς Ἀρτέμιδος εἰς τὰς θήρας, μήτηρ ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Παρρασίου καὶ τοῦ Λυκάστου, ἱδρυτῶν τοῦ βασιλείου τῆς Ἀρκαδίας (Πλούτρχ.).

Φιλόνομος, υἱὸς τοῦ Ἠλεκτρύωνος, φονευθεὶς ἐν τῇ μάχῃ κατὰ τῶν υἱῶν τοῦ Πτερελάου (Ἀπλλδ. Β, 4, 5).

Φιλόξενος, 1) ἐκ Κυθήρων, γεννηθεὶς τῷ 435 π. Χ., διθυραμβοποιὸς, δοῦλος κατ' ἀρχὰς, εἶτα ἀπελεύθερος καὶ μαθητὴς τοῦ διθυραμβοποιοῦ Μελανιππίδου, χλευαζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐν ταῖς μεταγενεστέραις κωμῳδίαις του, ἰδίως ἐν τῷ Πλούτῳ, περιῆλθε διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος, τῆς Σικελίας, Ἰταλίας καὶ Μικρᾶς Ἀσίας, ἵνα καταστήσῃ γνωστὰ τὰ ποιήματά του, καὶ ἀπέθανεν ἐν Ἐφέσῳ. Ἐπί τινα χρόνον παρέμεινε παρὰ Διονυσίῳ τῷ πρεσβυτέρῳ· ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπαινέσῃ τὰ κακὰ ποιήματα αὐτοῦ, ἐρρίφθη εἰς τὰς λατομίας. Περὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ ὡς διθυραμβογράφου ἴδ. τὴν λέξιν Διθύραμβος. Οἱ διθύραμβοι αὐτοῦ ἦσαν 24 τὸν ἀριθμὸν, καὶ πανταχοῦ μεγάλως ἐξετιμήθησαν, ἰδίως ὁ «Κύκλωψ», ὑπὸ σχῆμα βουκολικῆς ποιήσεως εὐφυέστατα τοῦ Διονυσίου τὴν ἀφιλοκαλίαν παρῳδῶν καὶ σατυρίζων (Συλλγ. Bergk, Poet. lyr. Graec.). —2) Ἐπὶ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ταμίας τῶν δυτικῶς τοῦ Ταύρου κειμένων ἐπαρχιῶν, κατώρθωσε, τῷ 331, νὰ συλλάβῃ τὸν ἐμπεπιστευμένον δοῦλον τοῦ φυγάδος Ἁρπάλου, καὶ νὰ λάβῃ δι' αὐτοῦ ἀκριβῆ ἀπολογισμὸν τῶν ὑπ' ἐκείνου σφετερισθέντων χρημάτων (Παυσ. Β, 33, 4). Μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν στρατὸν αὐξήσας διὰ στρατολογίας ἐν Καρίᾳ, ἔλαβε παρὰ τοῦ Περδίκκου, τῷ 321, τὴν σατραπείαν τῆς Κιλικίας, ἀντὶ τοῦ Φιλώτα (ἴδ.), καὶ διετήρησεν αὐτὴν κηρυχθεὶς ὑπὲρ τοῦ ἐπελθόντος Ἀντιπάτρου (Ἀρρ. Ζ, 23.— Διόδ. ΙΗ, 39). —3) Γραμματικὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, κατὰ τὴν α' ἑκατονταετηρίδα μ. Χ., ἔζη ἐν Ῥώ-

μη, καὶ ἔγραψε πολλά, μὴ διατηρηθέντα, περὶ γραμματικῆς, περὶ τῶν κριτικῶν σημείων ἐν τῇ Ἰλιάδι, καὶ περὶ Ὁμηρικῶν λέξεων. —4) Ζωγράφος Ἐρετριεύς, μαθητὴς τοῦ Νικομάχου, ταχυγράφος ὡς ὁ διδάσκαλός του, ἐπενόησεν ἐπίτομόν τινα μέθοδον τοῦ ζωγραφεῖν (Plin. XXXV, 36, 22), καὶ ἐν ἄλλοις ἐζωγράφησε διὰ τὸν Κάσσανδρον μάχην Ἀλεξάνδρου καὶ Δαρείου, «οὐδενὸς ζωγραφικοῦ ἔργου κατωτέραν» (Αὐτ.), ἴσως τὸ πρωτότυπον τοῦ ἐν Πομπηΐᾳ, εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φαύνου, ἀνασκαφέντος πολυτίμου ψηφοθέτου δαπέδου, ἂν αὐτὸ δὲν κατεσκευάσθη μᾶλλον κατὰ τὸν πίνακα τῆς Ἑλένης, τὸν παριστῶντα τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην (Φωτ. Πλατ. Δ, 247).

Φιλόπαππος (Ἀ ν τ ί ο χ ο ς). Ὁ ὑπὸ τοῦ Οὐεσπασιανοῦ ἐκθρονισθεὶς τελευταῖος βασιλεὺς τῆς Κομμαγηνῆς Ἀντίοχος ὁ Σελευκίδης, μετέβη εἰς Ῥώμην μετὰ τῶν δύο υἱῶν του, τοῦ Καλλινίκου καὶ τοῦ Ἐπιφανοῦς, ὧν ὁ δεύτερος εἶχε τρεῖς υἱούς, καὶ τοὺς τρεῖς Ἀντιγόνους καλουμένους. Αὐτῶν ὁ πρῶτος διετήρει τὸν τίτλον βασιλέως, ὁ δεύτερος ἐγίνεν ὕπατος Ῥώμης, ὁ δὲ τρίτος, τὸ ἐπίθετον Φ ι λ ό π α π π ο ς φέρων, κατὰ τὸ τότε ἔθιμον τῶν ἀσιανῶν Ἑλλήνων, ὡς ἐκ τοῦ πάππου του τὸ κλέος του ἀρυόμενος, μετέβη καὶ ἔζησε καὶ ἀπέθανεν εἰς τὴν Ἀττικήν, εἰς τῶν Βησσανέων τὸν δῆμον ἐγγραφείς, καὶ ἐτάφη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου τοῦ Μουσείου, νοτίως τῆς ἀκροπόλεως· ὁ δὲ τάφος αὐτοῦ, ὃν «ἀνδρὸς Σύρου» λέγει ὁ Παυσανίας (Α, 25), σώζεται ἔτι κατὰ μέγα μέρος συνιστάμενος εἰς ὑψηλὸν τοῖχον λευκόν, ἡμικύκλιον, πρὸς τὴν ἀκρόπολιν ἀφορῶν, εἰς τρεῖς σειρὰς ἔχων ἐπιγεγλυμμένον πρῶτον τὸν θρίαμβον τοῦ Ἀδριανοῦ, προστάτου τῆς οἰκογενείας, εἶτα ἀνωτέρω τὸν Φιλόπαππον ἐν τεθρίππῳ ἐντὸς ν ύ μ φ η ς, ὡς καὶ ἑκατέρωθεν τὸν πάππον αὐτοῦ Ἀντίγονον, καὶ τὸν γενάρχην Σέλευκον, ὑπὲρ αὐτοὺς δέ, ὡς ἀκρωτήρια, ἀνδριάντας τῶν τριῶν ἀδελφῶν, οἵτινες, ὡς καὶ ὁ ἀνδριὰς τοῦ Σελεύκου, ἐξηφανίσθησαν.

Φιλοποίμην, γεννηθεὶς ἐν Μεγαλοπόλει τῆς Ἀρκαδίας τῷ 253 π. Χ., ἀρχιστράτηγος τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ. Ὅτε, τῷ 222, Κλεομένης ὁ Γ' ἐκυρίευσε τὴν Μεγαλόπολιν, τριακονταετὴς ὁ Φιλοποίμην, ἀφ' οὗ ἀνδρειότατα ὑπερεμάχησεν αὐτῆς, τὴν ἐγκατέλιπε (Πλουτ. Φιλ. Ε)· ἰδίως δὲ διέπρεψεν εἰς τὴν ἐν Σελλασίᾳ μάχην, εἰ καὶ ὡς ἁπλοῦς ἱππεὺς παρὼν εἰς αὐτήν. Ματαιουμένας βλέπων τὰς ἐλπίδας του ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος, ἠρνήθη ν' ἀκολουθήσῃ τὸν Ἀντίγονον εἰς τὴν Μακεδονίαν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Κρήτην, ἔνθα ἀνεπτύχθη καὶ ἐγυμνάσθη στρατιωτικῶς εἰς τοὺς ἐμφυλίους πολέμους τῆς νήσου. Ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του ἐξελέγη ἵππαρχος, καὶ τῷ 207 στρατηγὸς τοῦ ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ, καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐπανεκλήθη ἑπτάκις πάλιν μετέπειτα. Ἐπὶ στρατιωτικῇ μᾶλλον ἢ πολιτικῇ ἱκανότητι διαπρέπων, ἠσχολήθη εἰς μεταρρύθμισιν τοῦ ἱππικοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ παντὸς τοῦ στρατιωτικοῦ ὀργανισμοῦ (Πολβ. I, 24. — Liv. XXXV, 28), ἐξέκαυσεν ἐν παντὶ τῷ δεσμῷ ἄγνωστον μέχρις ἐκείνου στρατιωτικὸν ἐνθουσιασμόν, καὶ μέγα δεῖγμα ἔδωκε τῆς στρατιωτικῆς αὐτοῦ ἱκανότητος κατανικήσας ἐν Μαντινείᾳ Μαχανίδαν, τὸν τύραννον τῆς Σπάρτης, καὶ ὁ θρίαμβος οὗτος ἐπέφερε τὴν εἰς τὸν δεσμὸν προσέλευσιν καὶ τῆς Ἀρκαδίας. Ἡ ὀξυδέρκεια καὶ ἡ περὶ τὴν τακτικὴν ἔκτακτος ἱκανότης αὐτοῦ τὸν ἀνέδειξαν μέγαν πολεμιστὴν (Πλουτ. Φιλ. Ζ). Τοσαύτη δ' ἦν ἡ φήμη του ἔκτοτε, ὥστε μετὰ 5 ἔτη, τῷ 206, ἤρκεσεν ὁ φόβος ὃν ἐνέπνεε τὸ ὄνομά του ὅπως ἐλευθερώσῃ τὴν Μεσσηνίαν ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ τοῦ Νάβιδος. Πιθανὸν ὅμως ὅτι κατ' αὐτοῦ ῥᾳδιουργία τις ὑπερίσχυσε, διότι, μετὰ τὰ 200, ἐγκαταλείψας την Πελοπόννησον, μετέβη αὖθις εἰς Κρήτην ὡς ἀρχηγὸς τῶν πιεζομένων Γορτυνίων· ὅτε δ' ἐπανῆλθε τῷ 195, εὗρε τοὺς Ἀχαιοὺς πολεμοῦντας τὸν Νάβιν, ὃν ὁ Τ. Κ. Φλαμινῖνος εἶχεν ἀφήσει ἡσύχως κυριαρχοῦντα τῆς

Σπάρτης, εἰ καὶ περιώρισε τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ (Πλούτ. Φιλ. ΙΔ.—Liv. XXXIV, 35). Τεθεὶς αὖθις ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ δεσμοῦ, προσεπάθησε νὰ ἐξοικειώσῃ τοὺς Ἀρκάδας πρὸς τὴν θάλασσαν· ἡττήθη ὅμως εἰς τὴν πρώτην ναυμαχίαν, ἀλλ' ἐπυρπόλησε τὸ Γύθειον, ἐνίκησε κατὰ ξηρὰν τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ ὅτε ὁ Νᾶβις εἰς ἐπιθώρησίν τινα ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν ἰδίων συμμάχων του, ἠνάγκασε, τῷ 192, τὴν Σπάρτην νὰ προσέλθῃ καὶ αὕτη εἰς τὸν ἀχαϊκὸν δεσμὸν (Πλούτ. Φιλοπ. ΙΣΤ), οὗ ἐκορύφωσεν οὕτω τὴν δύναμιν καὶ τὴν σημασίαν. Ἀλλὰ τότε διηγέρθη τῆς Ῥώμης ἡ ζηλοτυπία· οἱ Σπαρτιᾶται δυσηρεστημένοι πάντοτε, ἀπέστησαν, καὶ ὅτε ὁ Φιλοποίμην ἐκυρίευσε τὴν Σπάρτην, ἀπετείχισεν αὐτὴν καὶ κατήργησε τοῦ Λυκούργου τὴν νομοθεσίαν, τῷ 189, ἐστράφησαν πρὸς τὴν Ῥώμην, ζητοῦντες αὐτῆς τὴν ἐπικουρίαν (Πολύβ. ΚΓ, 10. ΚΕ, 19. — Liv. XXXVIII, 38. XXXIX, 33). Καὶ δὲν ἔπεμψαν μὲν ἀμέσως ὑλικὴν βοήθειαν οἱ Ῥωμαῖοι, ἀλλὰ κατὰ τῶν σκευωριῶν αὐτῶν ἠδυνάτει ὁ Φιλοποίμην νὰ διατηρῇ συμπαγῆ τὸν δεσμόν. Ἐν Μεσσήνῃ ὁ Δεινοκράτης, ἀρχηγὸς ὀλιγαρχικῆς μερίδος ὑπὸ τῆς Ῥώμης ὑποστηριζομένης, κατώρθωσε ν' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τὴν πατρίδα του (Πολύβ. ΚΔ, 5). Ὁ Φιλοποίμην, ἑβδομηκοντούτης τότε, καὶ τὸ ὄγδοον στρατηγὸς ἐκλεχθείς, ἔκειτο ἀσθενὴς ἐν Ἄργει· ἀλλ' ἀμέσως ἠγέρθη, συνέλεξε μικρὰν δύναμιν ἐν Μεγαλοπόλει, καὶ ἐπὶ τοῦ λόφου Εὐάνδρου ἔτρεψεν εἰς φυγὴν τὸν Δεινοκράτην· ἐκ τοῦ ἵππου ὅμως πεσών, ἐπληγώθη, καὶ σῶμα 500 Μεσσηνίων ἐπελθὸν τὸν συνέλαβε καὶ τὸν ἀπεκόμισεν αἰχμάλωτον εἰς Μεσσήνην, ἔνθα ὁ Δεινοκράτης, φοβούμενος μὴ γενικὴ συμπάθεια ὑπὲρ αὐτοῦ κινηθῇ, τὴν αὐτὴν νύκτα ἐν τῇ φυλακῇ τὸν ἐθανάτωσε διὰ δηλητηρίου. Ἐκδίκησιν πνέων εἰσέβαλεν ὁ Λυκόρτας εἰς τὴν Μεσσήνην, καὶ ἐν νεκρικῇ πομπῇ ἡ κάλπη τῆς κόνεως τοῦ «τελευταίου τῶν Ἑλλήνων», ὑπὸ τοῦ Πολυβίου βασταζομένη, ἐκομίσθη εἰς τὴν Μεγαλόπολιν (Πλούτ. Φιλοπ. ΚΑ. Ἄρατ. ΚΔ. — Πολύβ. Ι, 24. ΙΑ, 24. ΚΔ, 9. — Just. XXXIX, 1.—Liv. XXXIX, 49).

Φιλοστέφανος, περιηγητὴς καὶ ἱστοριογράφος ἐκ Κυρήνης, περιγράψας τὰς χώρας ἃς περιῆλθεν, ἐν συγγράμματι μὴ διατηρηθέντι (Ἀθήν.).

Φιλόστρατος, 1) Ἀθηναῖος ἀναιδὴς καὶ ἀπαταιών, ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «κυναλώπηξ» κωμῳδούμενος (Ἱππ. 956). — 2) Ἀθηναῖος, ὁ κατήγορος τοῦ στρατηγοῦ Χαβρίου (Δμσθ. κ. Μειδ. σλ. 535).—3) υἱὸς Οὐήρου, σοφιστὴς Ἀθηναῖος, ζῶν τῇ β' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδι, ἔγραψε, πλὴν ἄλλων, καὶ 43 τραγῳδίας καὶ 14 κωμῳδίας, ἐξ ὧν ὅμως οὐδὲν διεσώθη. — 4) Φλάβιος Φιλόστρατος, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, σοφιστὴς καὶ αὐτός, ζήσας κατ' ἀρχὰς ἐν Ἀθήναις, εἶτα ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Σεπτιμίου Σεβήρου, μέχρι τῶν μέσων τῆς γ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Ἡ σύζυγος τοῦ Σεβήρου, ἡ αὐτοκράτειρα Ἰουλία Δόμνα, κατέταξεν αὐτὸν εἰς τὸν κύκλον τῶν περιστοιχιζόντων αὐτὴν σοφῶν. Μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Καρακάλλα ἀπῆλθεν εἰς Γαλλίαν, ἐπεσκέφθη καὶ τὴν Ἀντιόχειαν ἐν Συρίᾳ καὶ ἄλλας χώρας, καὶ ἀπέθανε λίαν προβεβηκώς. Ἐκ τῶν συγγραμάτων αὐτοῦ τὰ πλεῖστα σώζονται· α) «Τὰ εἰς τὸν Τυανέα Ἀπολλώνιον» εἰσὶ μυθιστορία ἀφορῶσα τὸν διαβόητον ἐκεῖνον θαυματουργόν, καὶ τὴν ἐξύμνησιν τῆς Πυθαγορείου φιλοσοφίας, ἀλλ' ἄνευ πολεμικῆς τάσεως κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἱστορικὴν ἀξίαν τὸ ἔργον τοῦτο δὲν ἔχει μεγάλην· β) «Βίοι σοφιστῶν» εἰς βιβλία δύο, σπουδαιότατον διὰ τὴν γνῶσιν τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως τῶν Ἑλλήνων κατὰ τοὺς χρόνους τῶν αὐτοκρατόρων. Περιέχει δὲ βιογραφίας μάλιστα τῶν εἰς τὴν ῥητορείαν ἐπιδοθέντων, φιλοκάλως συντεταγμένας, καὶ πλοῦτον γνώσεων ἀποδεικνυούσας· γ) «Ἡρωϊκὸς», ἐγράφη πιθανῶς ἐπὶ Καρακάλλα, 211-

217, διήγησις καὶ χαρακτηρισμὸς τῶν κατορθωμάτων τῶν τρωϊκῶν ἡρώων, μετά τινος τάσεως πρὸς ἀναζωπύρησιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ ἐξασθενουμένου θρησκεύματος τοῦ λαοῦ. δ) «Ἐπιστολαὶ» 73, αἱ πλεῖσται ἐρωτικὰ παίγνια· ε) «Εἰκόνες», εἰς 2 βιβλία, περιγραφὴ παντοίων τῶν τότε ἐπισημοτάτων εἰκόνων, ἱστορικῶν, τοπιογραφιῶν, κυνηγεσίων, ἀνθοδεσμῶν ἢ καρπῶν καὶ ῥωπογραφιῶν. Τινὲς διεσχυρίσθησαν ὅτι τὰς παραστάσεις τῶν εἰκόνων ἔπλασεν αὐτὸς, ὡς ἀφορμὴν ῥητορικῶν γυμνασμάτων, ἐν ᾧ ὁ συγγραφεὺς διϊσχυρίζεται ὅτι περιγράφει πλουσίαν συλλογὴν ἥτις ὑπῆρχεν ἐν Νεαπόλει. Ὅπως δήποτε ὑπάρχουσι καὶ ἕτεραι μαρτυρίαι ὅτι πολλῶν τῶν εἰκόνων τούτων ὑπῆρχον τὰ πρωτότυπα. στ) «Περὶ γυμναστικῆς», οὗ τεμάχια κατ' ἀρχὰς ἐγινώσκοντο μόνον. Ἐξ «ἐπιγραμμάτων» του ἓν μόνον σώζεται, ἀφορῶν τὴν εἰκόνα τοῦ τετρωμένου Τηλέφου.—5) Φιλόστρατος ὁ νεώτερος, υἱὸς τοῦ Νερβιανοῦ καὶ θυγατρὸς τοῦ Φλαβίου Φιλοστράτου, ἐδιδάχθη ὑπὸ τοῦ πάππου του καὶ ὑπὸ τοῦ σοφιστοῦ Ἱπποδρόμου, καὶ 24ετὴς μόλις ἔλαβε παρὰ τοῦ Καρακάλλα ἀτέλειαν, εἰς ἀμοιβὴν τῆς ἱκανότητος καὶ τῶν ἔργων του. Καὶ ἐπεσκέφθη μὲν τὴν Ῥώμην, ἀλλ' ἔζη καὶ ἐδίδασκεν ἐν Ἀθήναις, καὶ ἀπέθανεν εἰς τὴν νῆσον Λῆμνον. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ σώζονται μόνον αἱ «Εἰκόνες», καὶ αὐταὶ οὐχὶ πλήρεις, απομίμησις τοῦ ἔργου τοῦ πάππου του, ἀλλ' ἐλαττουμένη ἐκείνου κατὰ πολὺ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἔκθεσιν καὶ ὡς πρὸς τὴν ζωηρότητα τῆς παραστάσεως καὶ τοῦ ὕφους.

Φιλότιμος, 1) Ἕλλην ἰατρὸς, κατὰ Γαληνὸν μαθητὴς τοῦ Πραξαγόρου καὶ σύγχρονος τοῦ Ἐρασιστράτου, ἔγραψε περὶ ἀνατομίας, περὶ τροφίμων, κτλ. — 2) Γλύπτης καὶ χαλκουργὸς ἐξ Αἰγίνης.

Φιλοχάρης, Ἀθηναῖος, ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ ῥήτορος Αἰσχίνου, ζωγράφος, ὑπὸ μὲν τοῦ Δημοσθένους προπηλακιζόμενος ὡς «ἀλαβαστροθήκας καὶ τύμπανα γράφων» (Δημσθ. πρπρσβ. 69.—Αἰσχν. πρ. πρπρσβ. 47), ὑπὸ Οὐλπιανοῦ ὅμως ὡς ἔξοχος καλλιτέχνης μνημονευόμενος (εἰς Δμσθ. Αὐτ.), καὶ τοῦτο δικαίως διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἂν αὐτοῦ ἦν, ὡς πιθανὸν, ἡ ὑπὸ τοῦ Πλινίου (XXXV, 10) μνημονευομένη ἀξιόλογος εἰκὼν ἣν ὁ Αὔγουστος ἀνήρτησεν εἰς τὸ βουλευτήριον, παριστῶσαν γέροντά τινα, τὸν Γλαυκίωνα, καὶ τὸν νέον υἱὸν αὐτοῦ Ἀρίστιππον, μεγίστην ἔχοντας πρὸς ἀλλήλους ὁμοιότητα καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀετὸν σπαράττοντα ὄφιν.

Φιλόχορος, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Κύκνου. Ἐπὶ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, φιλελευθέρων ὢν φρονημάτων, ἐπροσπάθει οὐ μόνον διὰ συγγραμμάτων, ἀλλὰ καὶ διὰ μυθευμάτων καὶ οἰωνῶν νὰ ὑποστηρίζῃ τὰς θεωρίας του. Ὡς ἀντίπαλον τοῦ Δημητρίου, ὁ τούτου υἱὸς Ἀντίγονος, ὅτε κατέλαβε τὰς Ἀθήνας, τὸν ἐθανάτωσε, τῷ 261 π. Χ. Ἐν ἐκ τῶν ἱστορικῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων ἐπεγράφετο «Ἀτθὶς» ἢ «ἀττικαὶ ἱστορίαι». Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἀρχόμενον, ἦν εἰς 17 βιβλία διῃρημένον. Ἄλλα ἔργα αὐτοῦ, ἐπίσης ἱστορικοῦ περιεχομένου, μνημονεύονται τὸ «περὶ ἑορτῶν», «περὶ τραγῳδιῶν». Αἱ ἔρευναι αὐτοῦ ἦσαν ἀκριβεῖς καὶ βαθεῖαι, καὶ αἱ ἀναγνώσεις του λίαν ἐκτεταμέναι. Σώζονται δ' αὐτοῦ ὑπὲρ τὰ 200 ἀποσπάσματα (Συλλγ. Müller, Fragm. Hist. Graec. I).

Φίλτρον, πᾶν τὸ εἰς ἔρωτα προκαλοῦν, καὶ, ὡς προληπτικῶς ἐνίοτε οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον, ποτά τινα ἢ φάρμακα ἔχοντα τὴν ἰδιότητα ταύτην. Ἐπὶ τῶν πρώτων Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων οἱ τῶν τοιούτων παρασκευασταὶ ἐτιμωροῦντο ὡς οἱ φαρμακευταὶ καὶ δηλητήρια μιγνύοντες.

Φιλύρα, 1) θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ ἐκ τοῦ Κρόνου μήτηρ τοῦ Κενταύρου Χείρωνος, ὅστις διὰ τοῦτο καὶ Φιλυρίδης ἐλέγετο (Πινδ. Νεμ. Γ, 47. Πύθ. Θ, 30. —Virg. G. III, 93. 550.—Ov. Met. II, 676. Fast. V. 383.—2) Γυνὴ τοῦ Ναυπλίου καὶ

μήτηρ τοῦ Παλαμήδου, ἢ κατ' ἄλλους Κλυμένη (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Φέλυρες, λαὸς ἀρχαῖος κατοικῶν εἰς τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 554).

Φελυρηΐς νῆσος, πρὸς τοῖς παραλίοις τοῦ Εὐξείνου πόντου, ἔνθα ὁ Κρόνος συνήντησε τὴν Φιλύραν, θυγατέρα τοῦ Ὠκεανοῦ (Ἀπλλν. Β, 1231).

Φίλων, 1) Ἀθηναῖος, τὴν πόλιν ἐγκαταλείψας ἐπὶ τῶν Λ', καὶ εἰς Ὠρωπὸν ὡς μέτοικος ἐγκαταστὰς, ἐκεῖθεν δὲ τὴν λῃστείαν ἐν τῇ Ἀττικῇ μετερχόμενος. Μετὰ ταῦτα δὲ, ὅτε ἔμελλε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βουλὴν, ἔγραψεν ὁ Λυσίας κατ' αὐτοῦ τὸν λα' λόγον, «κατὰ Φίλωνος, δοκιμασίας». — 2) Ἐξ Ἀμφιπόλεως, ἐκδιωχθεὶς ἐκ τῆς πατρίδος του ὅτε ὁ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν κατέκτησεν αὐτὴν, τῷ 358 π.Χ.—3) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Φιλοδήμου, ἀδελφὸς τῆς γυναικὸς τοῦ ῥήτορος Αἰσχίνου, μέλος τῆς πρεσβείας ἥτις τῷ 347 ἐπέμφθη πρὸς Φίλιππον τὸν Μακεδόνα (Αἰσχν. πρπρσβ. 150).—4) Γλύπτης, κατασκευάσας, ἐντολῇ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, χαλκοῦν ἀνδριάντα τοῦ Ἡφαιστίωνος.—5) Ἀρχιτέκτων ζῶν περὶ τὰ 300 π. Χ., οἰκοδομήσας διὰ τὸν Λυκοῦργον σκευοθήκην ναυτικὴν ἐν Πειραιεῖ, καὶ, κατὰ Κικέρωνα (de Or. I, 14, 62), ναύσταθμον διὰ 1000 πλοῖα, διὰ δὲ Δημήτριον τὸν Φαληρέα, τῷ 301, δωδεκάστηλον πρόστασιν δωρίων λευκῶν κιόνων πρὸ τοῦ Τελεστηρίου, ἢ ναοῦ τῆς Δήμητρος ἐν Ἐλευσῖνι, ὄντος μέχρις ἐκείνου, ἀστύλου, καὶ ᾠκοδομημένου ἐκ μέλανος λίθου. Ἦν δὲ πολὺς καὶ περὶ τὴν θεωρίαν τῆς τέχνης του, καὶ συνέγραψε περὶ ἀρχιτεκτονικῆς (Vitr. VII, Praef. 12.—Val. Max. VIII, 12, 2) —6) Φίλων Βυζάντιος, μαθητὴς τοῦ Κτησιβίου, ζῶν περὶ τὰ μέσα τῆς τρίτης πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος, ἔγραψε περὶ πολιορκητικῶν μηχανῶν σύγγραμμα οὗ μόνον τὸ τέταρτον βιβλίον σώζεται, καὶ ἀποσπάσματα τοῦ ζ' καὶ η'.—7). Ἐκ Λαρίσσης τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ, ἀκαδημαϊκὸς φιλόσοφος, μαθητὴς καὶ διάδοχος τοῦ Κλειτομάχου, κατέφυγεν ἐπὶ τοῦ Μιθριδατικοῦ πολέμου εἰς Ῥώμην, τῷ 88 π.Χ., καὶ ἐκεῖ, ἕνεκα τῆς εὐρείας παιδείας του καὶ τοῦ εὐγενοῦς χαρακτῆρός του, ἔτυχεν ἀρίστης ὑποδοχῆς, καὶ πρὸ πάντων ὁ Κικέρων ἐσχετίσθη μετ' αὐτοῦ φιλικώτατα (Cic. Brut. LXXXIX. Tusc. II. 3, Acad. I, 4). Ἐπιτυχῶς ἠσχολήθη εἰς τὸν καθορισμὸν καὶ τὴν μεθοδικὴν διάκρισιν τῶν διαφόρων κλάδων τῆς φιλοσοφίας, καὶ προσεπάθησε ν' ἀποδείξῃ τὴν ὁμοφωνίαν μεταξὺ τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας Ἀκαδημίας. Πολλάκις λέγεται καὶ ἱδρυτὴς τοῦ τετάρτου τμήματος τῆς Ἀκαδημίας.—8) Λόγιος Ἰουδαῖος ἐξ Ἀλεξανδρείας, γεννηθεὶς περὶ τὰ 20 π. Χ., ἐξεπαιδεύθη εἰς τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς του, σπουδάσας καὶ τὰ συγγράμματα τῶν διαφόρων φιλοσοφικῶν σχολῶν, πρὸ πάντων δὲ τὰ τοῦ Πλάτωνος, καὶ ἐν τῇ ἠθικῇ ἐξετίμα μάλιστα τὰς τῆς στοᾶς θεωρίας. Ὡς πρὸς τὴν θρησκείαν ἐπρέσβευε τὴν τῶν ὁμοφύλων του· καὶ πολλὴ μὲν ἦν ἡ ἐντύπωσις ἣν ἐπ' αὐτὸν ἐνεποίουν οἱ Ἐσσαῖοι καὶ οἱ Θεραπευταὶ, ἀλλ' οὐχ ἧττον δὲν προσεχώρησεν εἰς αὐτούς. Ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν Πτολεμαίων ἡ ἀλληγορία εἰσεχώρησε καὶ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ ἐξηγήσεων τῶν μωσαϊκῶν συγγραμμάτων ὑπὸ ταύτην τὴν ἔποψιν ἐγίνοντο προσπάθειαι ἔκτοτε. Οὕτω καὶ παρὰ τῷ Φίλωνι ἐπεκράτησε πνεῦμα μυστικῶς ἀλληγορικὸν, πανταχοῦ ἀναζητοῦν καὶ ἀνευρίσκον τὰς ἀρχὰς τῶν κυριωτέρων σχολῶν τῆς Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, καὶ μετὰ ζωηρᾶς ἐμπνεύσεως ἐκφράζει τὰς πεποιθήσεις του ταύτας, ἀλλὰ σκοτεινῶς πολλάκις, καὶ οὐχὶ πάντοτε μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης περὶ τὴν κρίσιν ὀξύτητος. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἐστὶν ὑπό τινας ἐπόψεις λαμπρὰ, τὴν ποιητικὴν φράσιν μετὰ τῆς πεζῆς συνδυάζουσα, πολὺν ἔχουσα τὴν ποικιλίαν, καὶ οὐχὶ πάντοτε ἄπταιστον τῶν περιόδων τὴν σύνταξιν. Αἱ σωζόμεναι

συγγραφαί του διαιροῦνται τετραχῆ, εἰς ἀφορώσας τὴν ἱστορίαν τῶν ἱερῶν γραφῶν, εἰς ἠθικὰς πραγματείας, ἰδίως διαλόγους, εἰς πολιτικοϊστορικὰς καὶ εἰς ἀλληγοριῶν ἐξηγητικάς. Τὰ πλεῖστα τῶν ἔργων τούτων φαίνεται συνθεὶς ἐν προβηκυίᾳ ἡλικίᾳ. Ἐν πᾶσι πρεσβεύει τὴν πίστιν εἰς ἕνα, προσωπικὸν καὶ ζῶντα Θεὸν, διακρίνων ὅμως τὸν κεκρυμμένον τοῦ ἀποκαλυφθέντος, καὶ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τῇ ἀνθρωπότητι ἐνεργοῦντος Θεοῦ. Ἡ ἐσωτερικὴ θεωρία ἐστὶ κατ' αὐτὸν ἡ ἀληθὴς πηγὴ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Θεοῦ. Διὰ σκέψεως ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον βαθείας, ἔφθασε βαθμηδὸν εἰς τὴν εἰρήνην ψυχῆς εἰς τὰ βάθη τῆς θεότητος εἰσχωρούσης καὶ ἐν τῷ Θεῷ μακαρίας. Οὕτως ἐπλησίασε πρὸς τὸν χριστινιασμὸν, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἔμεινεν αὐτοῦ δι' ὅλου βαράθρου ἀποκεχωρισμένος, καὶ ὅλως ἀνακριβῆ εἰσὶ τὰ ὑπό τινων ῥηθέντα, ὅτι ἐγένετο χριστιανὸς καὶ ὅτι συνηντήθη μετὰ τοῦ Πέτρου. Εἰς ὑποθέσεις ἀφορώσας τοὺς συμπατριώτας του φαίνεται ὅτι πολλάκις δραστηρίως ἐνήργησε, καὶ ἰδίως τῷ 39 μ. Χ., ὅτε ἀπῆλθεν εἰς Ῥώμην μετὰ 4 ἄλλων Ἰουδαίων τῆς Ἀλεξανδρείας, εἰς πρεσβείαν πρὸς τὸν Καλιγούλαν, ἵνα ἐκφράσωσι παράπονα δι' ἃς ὑφίσταντο καταπιέσεις ὡς ἀρνούμενοι νὰ εἰσαγάγωσιν εἰς τὴν συναγωγήν των τὸ ἄγαλμα τοῦ ἀποθεωθέντος αὐτοκράτορος· ἀπεπέμφθησαν ὅμως μετ' ὀργῆς. Ἡ ἀπολογία αὐτοῦ, ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ γερουσίᾳ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καλιγούλα, ἀποδεικνύει πολλὰς αὐτοῦ γνώσεις καὶ πρακτικὴν ἱκανότητα. — 3) Γραμματικὸς ἐκ Βύβλου τῆς Φοινίκης, ἐπὶ Νέρωνος καὶ Οὐεσπασιανοῦ, ἔγραψε τὴν ἱστορίαν τῆς διοικήσεως τοῦ δευτέρου, καὶ προσέτι καὶ ἐπιγράμματα. Ἐπιστεύετο δὲ καὶ ὅτι μετέφρασεν ἐκ τῆς φοινικικῆς τὴν ἱστορίαν τοῦ Σαγχονιάθωνος.

Φιλωνίδης, 1) ποιητὴς ἄσημος τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς κωμῳδίας, πατὴρ Νικοχάριδος, κωμικοῦ ποιητοῦ καὶ αὐτοῦ (Σουίδ. Ἀθήν.). Ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀνεβίβασεν ὁ Ἀριστοφάνης εἰς τὴν σκηνὴν τὴν πρώτην αὐτοῦ κωμῳδίαν, τοὺς «Δαιδαλίδας», καθ' ὃ μὴ ἔχων ἔτι τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου πρὸς τοῦτο ὡρισμένην ἡλικίαν. — 2) Φιλόσοφος Πυθαγόρειος ἐκ Τάραντος. — 3) Στωϊκὸς, μαθητὴς τοῦ Ζήνωνος. — 4) Ἰατρὸς, περὶ τὴν φυσικὴν ἱστορίαν ἀσχολούμενος, καὶ γράψας «περὶ μύρων καὶ στεφάνων». — 5) Μιλήσιος, οὗ τὴν θυγατέρα ἐνυμφεύθη Δημοσθένης, ὁ πατὴρ τοῦ ῥήτορος· ἴσως ὁ αὐτὸς ὃν ὁ Ἀριστοφάνης χλευάζει (Πλοῦτ. 179) ὡς αἰσχρὸν καὶ ἄσημον, ἀλλὰ διὰ τοῦ πλούτου κερδήσαντα τὸν ἔρωτα τῆς ἑταίρας Λαΐδος.

Φιλωνὶς, γυνὴ τοῦ Ἑσπέρου, μήτηρ τοῦ Κήυκος (Hyg. Fab. LXV).

Φιλώτας, 1) υἱὸς τοῦ Παρμενίωνος, ἤδη ἀπ' ἀρχῆς τῆς κατὰ Περσῶν ἐκστρατείας τοῦ Ἀλεξάνδρου διακριθεὶς, ἵππαρχος τῶν Ἑταίρων. Ἐν ἀλαζονίᾳ ἴσον ἑαυτὸν πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον θεωρῶν, ἦν ἐκ τῶν Μακεδόνων ἐκείνων ὅσοι μετὰ δυσαρεσκείας ἔβλεπον τὴν μεταβολὴν τῶν τρόπων καὶ τῆς διαίτης τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀπροκαλύπτως αὐτὸν ψέξας, ἐκίνησε τὸ μῖσος τοῦ βασιλέως. Ἐπειδὴ, γνῶσιν λαβὼν συνωμοσίας ὑπὸ τοῦ Δίμου ἐξυφανθείσης, δὲν κατήγγειλεν αὐτὴν, ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀλλαχόθεν τὴν ἀνεκάλυψε, κατηγορήθη ὡς συνένοχος εἰς δικαστήριον Μακεδόνων καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον, τῷ 329 π. Χ. (Πλούτ. Ἀλξ. ΜΗ. — Ἀρρ. Γ, 11. — Curt. VI, 8). — 2) Πιθανῶς ἐξ Αἰγῶν, ἦν τῷ 335 π. Χ. φρούραρχος τῶν Μακεδόνων ἐν Καδμείᾳ, τῇ Ἀκροπόλει τῶν Θηβῶν, διώκει εἶτα φάλαγγα, καὶ διεκρίθη ἐπ' ἀνδρείᾳ ἐν Βαβυλῶνι. Μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον ἀνηγορεύθη σατράπης τῆς Κιλικίας· εἶτα δὲ, τῷ 321, διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Περδίκκα στρατηγὸς, καὶ εἰς τοὺς ἐπομένους ἐμφυλίους πολέμους περιέπεσεν εἰς αἰχμαλωσίαν, ἀφ' ἧς δὲν κατώρθωσε ν' ἀπολυτρωθῇ (Διόδ. ΙΘ, 16. — Just. XIII, 4, 6. — Curt. X, 10)

Φιλωτέρα (ἡ) καὶ Φιλωτερὶς, λιμὴν τῆς Αἰγύπτου ἐν τῷ Ἀραβικῷ κόλπῳ, κατασκευασθεὶς κατὰ διαταγὴν Πτολεμαίου Β′ (Στρβ.—Στφ. Βυζ.).

Φέμαχος, υἱὸς Δολοπίωνος, ποιμὴν τοῦ βασιλέως Ἄκτορος ἐν τῇ νήσῳ Λήμνῳ, περιποιηθεὶς τὸν Φιλοκτήτην (Hyg. Fab. CII).

Φινεὺς, 1) Υἱὸς τοῦ Βήλου καὶ τῆς Ἀγχινόης, ἀδελφὸς τοῦ Αἰγύπτου, τοῦ Δαναοῦ καὶ τοῦ Κηφέως, ὑπὸ τοῦ Περσέως ἀπολιθωθεὶς διὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).—2) Υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος (ἢ τοῦ Φοίνικος καὶ τῆς Κασσιοπείας καὶ ἔγγονος τοῦ Ἀγήνορος), βασιλεὺς τῆς ἐν Θράκῃ Σαλμυδησσοῦ, ἔσχεν ἐκ Κλεοπάτρας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Βορέου, υἱοὺς τὸν Ὀρύϊθον καὶ τὸν Κράμβην, ἐξ Ἰδαίας δὲ, τῆς θυγατρὸς τοῦ Δαρδάνου, τὸν Θύμον καὶ τὸν Μαρυανδινόν. Παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος εἶχε λάβει τὸ μαντικὸν δῶρον· οἱ θεοὶ ὅμως τὸν ἐτύφλωσαν, διότι ἀπερισκέπτως εἶχε διακοινώσει τὰς βουλὰς τοῦ Διός. Ἐπειδὴ δὲ, ὑπὸ τῶν συμβουλῶν τῆς δευτέρας γυναικός του παραπεισθεὶς, ἐτύφλωσε τὰ τέκνα τῆς πρώτης (Σφκλ. Ἀντγ. 970), ἐστάλησαν καὶ αὐταὶ αἱ Ἅρπυιαι καὶ τῷ ἀφήρουν τὸ πλεῖστον τῆς τροφῆς του, τὸ δὲ λοιπὸν κατεμίαινον δι' ἀποτροπαίας ἀποφορᾶς, ὥστε διηνεκὴς πεῖνα τὸν ἐβασάνιζεν· ἀπήλλαξαν δ' αὐτὸν τοῦ δεινοῦ τούτου οἱ Βορεάδαι Ζήτης καὶ Κάλαϊς, ὅτε οἱ Ἀργοναῦται προσωρμίσθησαν εἰς τὴν χώραν του. (Ἴδ. Ἀργοναῦται, Ἅρπυιαι).—3) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας, μετὰ τῶν λοιπῶν ὑπὸ τοῦ Διὸς κεραυνωθεὶς (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).

Φινόπολις, πόλις τῆς Θράκης, κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Βοσπόρου, κληθεῖσα κατὰ Φινέα τὸν Ἀγήνορος (Στρβ.). Νῦν Δέρκοι.

Φιντίας καὶ Δάμων, δύο στενώτατοι φίλοι, Πυθαγόρειοι, ἐν Συρακούσαις, ἐπὶ Διονυσίου τοῦ νεωτέρου (κατὰ δὲ Κικέρωνα, Tusc. X, 22, τοῦ πρεσβυτέρου). Ὁ Δάμων ὕποπτος συνωμοσίας γενόμενος, κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ὅτε ὁ Φιντίας παραστὰς προσέφερεν αὐτὸς ν' ἀποθάνῃ ἀντ' ἐκείνου. Θαυμάσας δ' ὁ Διονύσιος τὰ εὐγενῆ αὐτῶν αἰσθήματα, ἔδωκε μὲν χάριν εἰς τὸν Δάμωνα, ἐζήτησε δὲ παρ' αὐτῶν νὰ τὸν δεχθῶσιν εἰς τὸν δεσμόν των. Ταῦτα διηγοῦνται ὁ Πλούταρχος καὶ ὁ Ἰάμβλιχος κατ' Ἀριστόξενον, ἀλλὰ μὴ ἐντελῶς συμφωνοῦντες ὡς πρὸς τὰ καθέκαστα. Ὁ δὲ Λατῖνος μυθογράφος Ὑγῖνος (Fab. 257) καλεῖ αὐτοὺς Μοῖρον καὶ Σελινούντιον, ἐξ ὧν τινὲς τῶν νεωτέρων εἰκάζουσιν ὅτι ἡ ὅλη διήγησις ἐστὶν ἁπλοῦν ἐφεύρημα πρὸς χαρακτηρισμὸν τῆς φιλίας παρὰ τοῖς Πυθαγορείοις.

Φὶξ, ἐν τῇ βοιωτικῇ διαλέκτῳ ἡ Σφίγξ.

Φλᾶ (ἡ), νῆσος Λιβυκὴ ἐν τῇ Τριτωνίδι λίμνῃ (Ἡρδ. Δ, 178).

Φλεγέθων, ἴδ. Πυριφλεγέθων. Ἅδης.

Φλέγρα (ἡ) καὶ Φλέγραι (αἱ), τὸ μυθολογούμενον πεδίον τῆς Γιγαντομαχίας, ἐκλαμβανόμενον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν Χερσόνησον τῆς Πελλήνης ἐν Θράκῃ (Ἡρδ. Ζ, 123.—Εὐρπ. Ἡρκλ. μαιν. 1165.—Ἀπλλδ. Α, 6, 1.—Στρβ.). Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, καὶ ἀπ' αὐτῶν εἶτα καὶ οἱ Ἕλληνες, μετέθεσαν τὴν θέσιν καὶ τὸ ὄνομα, Φλεγραῖα πεδία, εἰς τὴν παραλίαν τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Καμπανίας, τὴν μεταξὺ Κύμης καὶ Καπούης ἡφαιστειογενῆ κοιλάδα, ἥτις νῦν Σολφατάρα λέγεται (Στρβ. Ε, 243. 245.—Pl. III, 5, 9).

Φλεγύα (ἡ), πόλις τῆς Βοιωτίας, κτίσμα Φλεγύου, υἱοῦ τοῦ Ἄρεως (Παυσ.).

Φλεγύαι (οἱ), λαὸς ὑποτιθέμενος Θρᾳκικῆς ἢ μᾶλλον Θεσσαλικῆς καταγωγῆς, μετὰ Φλεγύου τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἄρεως εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐν παναρχαίοις χρόνοις εἰσβαλὼν, τὰς Θήβας ἀπειλήσας, ἃς διὰ τοῦτο ἐτείχισεν ὁ Ἀμφίων (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 302. Ὑμν. Α, 278), εἰς τὴν Φωκίδα, περὶ τὸν Κηφισσὸν ποταμὸν ἐγκαταστὰς, καὶ τὸν ἐν Δελφοῖς ναὸν διαρπάσας, δι' ὃ καὶ ἐξωλόθρευσεν αὐτοὺς ὁ Ζεὺς

διὰ κεραυνῶν καὶ σεισμῶν (Παυσ. Θ, 36.— Στρβ.—Στφ. Βυζ.).

Φλεγυαντὶς, κατὰ Παυσανίαν ἡ χώρα τῆς Βοιωτίας ἔνθα ᾤκουν ποτὲ οἱ Φλεγύαι.

Φλεγύας, μυθικὸς βασιλεὺς τῶν μυθολογουμένων Φλεγυῶν, υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Χρύσης, θυγατρὸς τοῦ Ἀλίμου, διαδεχθεὶς τὸν Ἐτεοκλῆν, ἄτεκνον ὄντα, ἐν τῇ περὶ τὸν Ὀρχομενὸν χώρᾳ, ἥτις κατ' αὐτὸν ἐλέγετο κληθεῖσα Φλεγυαντὶς, πατὴρ δὲ τοῦ Ἰξίωνος καὶ τῆς Κορωνίδος, ἐξ ἧς ὁ Ἀπόλλων ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἀσκληπιόν. Διὰ τοῦτο ὁ Φλεγύας ἐπυρπόλησε τὸν ναὸν τῶν Δελφῶν. Καὶ ὁ μὲν ναὸς ἐσβέσθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ὁ δὲ Φλεγύας ὑπεβλήθη εἰς αἰωνίαν ποινὴν ἐν τῷ Ἅδῃ (Πινδ. Πυθ. Γ, 8.—Virg. Æ, VI, 618). Κατ' ἄλλους ἦν ὁ Φλεγύας ἄπαις, καὶ ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Λύκου καὶ τοῦ Νυκτέως.

Φλεὼν, ἐπώνυμον τοῦ Διονύσου, ὡς θεοῦ τῆς πολυκαρπίας, ἐκ τοῦ φ λ ύ ε ι ν (Αἰλ. π. ἱ. Γ, 41).

Φλίας, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, υἱὸς τοῦ Διονύσου καὶ τῆς Χθονοφύλης, ἐξ Ἀραιθυρέας, πόλεως τῆς Ἀργολίδος, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ πόλις Φ λ ι ο ῦ ς (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 115).

Φλιοῦς (ὁ), πρὶν Φ λ ε ι ο ῦ ς, πόλις αὐτόνομος κατὰ τὰ βορειανατολικὰ κειμένη τῆς Πελοποννήσου, ἐν τῇ χώρᾳ ἥτις Φ λ ι α σ ί α ἐλέγετο, ἐν δὲ τοῖς προϊστορικοῖς χρόνοις καὶ Ἀ ρ α ι θ υ ρ έ α καὶ Ἀ ρ α ν τ ί α, ἔχουσα πρὸς δυσμὰς τὴν Ἀρκαδίαν, πρὸς ἄρκτον τὴν Σικυωνίαν, πρὸς ἀνατολὰς δὲ καὶ νότον τὴν Ἀργολίδα, κατ' ἐπιφάνειαν δὲ εἰς 2 1/2 τετργ. μίλια ἐκτεινομένη. Κυρίως ἦν μεμονωμένη, ὑπὸ ὑψηλῶν ὀρέων ὁριζομένη κοιλὰς τριγωνική, τὴν κορυφὴν ἔχουσα πρὸς βορρᾶν ἐστραμμένην· καὶ τὰ μὲν πρὸς νότον ὄρη ἦσαν ἡ Κ ι λ ῶ σ σ α καὶ ὁ Καρνεάτης (νῦν Μεγάλο βουνὸ), τὸ δὲ πρὸς ἀνατολὰς τὸ Τ ρ ι κ ά ρ α ν ο ν, ὡς καὶ νῦν λέγεται. Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Καρνεάτου πηγάζει ὁ μόνος ποταμὸς τῆς χώρας, ὁ Ἀσωπὸς (νῦν Ἁγ. Γεώργιος). Μεταξὺ τῶν προϊόντων τῆς χώρας ἐπῃνεῖτο πρὸ πάντων ὁ οἶνος. Οἱ κάτοικοι ἦσαν, ἀναλόγως πρὸς τὸ ἐμβαδὸν, ἱκανῶς πολυάριθμοι, Ἴωνες τὸ πρῶτον, εἶτα δὲ Δωριεῖς. Τὸ πολίτευμα αὐτῶν ἦν ἀριστοκρατικὸν, μετὰ σπανίων διακοπῶν, δι' ὃ καὶ ἡ Φλιοῦς διέμεινε πάντοτε, καὶ μετ' αὐτὸν τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, μετὰ τῆς Σπάρτης συντεταγμένη. Ὑπὸ τὸν Λεωνίδαν ἐπολέμησαν 200 Φλιάσιοι (Ἡρδ. Ζ, 202), ἐν Πλαταιαῖς 1000 (Ἡρδ Θ, 28). Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου 6000 πολῖται συνῆλθον εἰς τὴν ἀγορὰν, ἵνα ἐνεργήσωσι κατὰ τοῦ Ἄργους (Θουκ. Ε, 57. ΣΤ, 105)· οἱ ὀλιγάρχαι, ἐκβληθέντες τῷ 394 π.Χ., ἐγκατέστησαν χρόνον τινὰ μόνον ἔπειτα πάλιν ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν (Ξενφ. Ἑλλ. Ε, 2, 8). Μετὰ ταῦτα ἡ Φλιασία συνετάχθη εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμὸν (Πολβ. Β, 14). Ἡ πόλις Φλιοῦς ἦν ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ πέρατος τῆς κοιλάδος ἀμφιθεατροειδῶς ἐκτισμένη. Εἰς αὐτὴν ἐγεννήθησαν ὁ ποιητὴς Πρατίνας καὶ ὁ φιλόσοφος Τίμων (Στρβ. Η, 382). Σώζονται δ' ἔτι αὐτῆς ἐρείπια. Εἰς τὸ χωρίον Κ ε λ ε ὰ ς, ἓν τέταρτον τῆς ὥρας νοτίως τῆς πόλεως, ὑπῆρχεν ἱερὸν τῆς Δήμητρος, καὶ εἰς αὐτὸ ἐτελοῦντο μυστήρια κατὰ τετραετίαν·

Φλύα (ἡ), δῆμος τῆς Ἀττικῆς εἰς τὴν Κεκροπίδα φυλὴν ἀνήκων. Τὸ δημοτικὸν Φλυεὺς καὶ Φλυάσιος (Δμσθ. Στφ. σλ. 282.—Ἁρπκρ.—Στφ. Βυζ.).

Φόβη, μία τῶν Ἀμαζόνων, ὀπαδὸς τῆς Ἀρτέμιδος, φονευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Διόδ. Δ, 16).

Φόβος ὡς προσωποποίησις υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἀφροδίτης, συνοδεύων πάντοτε τὸν θεὸν εἰς τὰς μάχας (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 299).

Φοίβη, 1) θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, μία τῶν Τιτανίδων, ἐκ τοῦ Κοίου μήτηρ τῆς Ἀστερίας καὶ τῆς Λητοῦς, μετὰ τὴν Θέμιν καὶ τὸν Ἀπόλλωνα μαντικὴ θεότης τῶν Δελφῶν καὶ αὐτὴ (Ἡσιόδ. Θγν. 136. 406.—Αἰσχλ. Εὐμ. 79.—2) Ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, ὡς σελήνης. — 3) Θυγάτηρ τῆς Λήδας καὶ τοῦ Τυνδάρεω, ἀδελφὴ τῆς Κλυ-

ταιμνήστρας (Εὐρπ. Ἰφγ. Αὐλ. 450). — 4) Ἀμαδρυάς, γυνὴ τοῦ Δαναοῦ (Ἀπλλδ).— 5) Μία τῶν Ἀμαζόνων.—6) Θυγάτηρ τοῦ Λευκίππου, ἀδελφὴ τῆς Ἰλαίρας, γυνὴ τοῦ Πολυδεύκους, μήτηρ τοῦ Μνησικλέους (Ἀπλλδ. Γ, 10 3).

Φοιβίδας, στρατηγὸς τῆς Σπάρτης. Ἐκπεμφθεὶς τῷ 383 ἢ 382 π.Χ. κατὰ τῆς Ὀλύνθου, καὶ διερχόμενος πρὸ τῶν Θηβῶν, κατέλαβε, προσκλήσει τῶν ἐκεῖ ὀλιγαρχῶν, τὴν ἀκρόπολιν αὐτῶν Καδμείαν, ἄνευ ἐντολῆς τῆς κυβερνήσεώς του, κατὰ Διόδωρον ὅμως (ΙΕ,20) συναινέσει αὐτῆς. Καὶ ἀνεκλήθη μὲν καταδικασθεὶς καὶ εἰς πρόστιμον, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἐπανῆλθεν εἰς Βοιωτίαν μετὰ τοῦ Ἀγησιλάου, καὶ ἁρμοστὴς διορισθείς, ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Θηβαίων ἐν μάχῃ εἰς τὰς Θεσπιὰς (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 2, 25. 4, 42.—Πλούτ. Πελπ. ΣΤ. Ἀγησ. ΚΓ).

Φοῖβος, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁ φωτεινὸς, ὁ λαμπρὸς, κατὰ δ' Αἰσχύλον (Εὐμ. 8), ὁ υἱὸς τῆς Φοίβης.

Φοινίκη, ἡ ἀπὸ τῆς Συρίας μέχρι τῆς Παλαιστίνης ἐκτεινομένη παραλία ἐπὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ἐκλήθη εἴτε ἐκ τῶν φυομένων ἐκεῖ φοινίκων, εἴτε ἐκ τῆς παραγομένης πορφύρας, ἐχούσης φοινικοῦν τὸ χρῶμα. Τὸ μῆκος αὐτῆς ἦν 30 μιλίων, πλάτος δ' εἶχεν ὀλίγων μιλίων, ἐνίοτε καὶ μόνον $^1/_2$ ἢ καὶ $^1/_4$, ἐκ τοῦ Ἀράδου ὄρους μέχρι τοῦ Καρμήλου, καὶ ἦν λίαν εὔφορος, ἰδίως εἰς οἶνον καὶ ἔλαιον· τὸ δὲ ὄρος αὐτῆς παρῆγε χαλκὸν καὶ σίδηρον, καὶ μάλιστα ξυλικὴν πρὸς ναυπηγίαν. Πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολὰς συνώρευε μετὰ τῆς Συρίας, πρὸς νότον μετὰ τῆς Παλαιστίνης, πρὸς δυσμὰς μετὰ τῆς θαλάσσης. Προεκβολαὶ τοῦ Λιβάνου διασχίζουσι τὴν χώραν, ἀποτελοῦσαι τὰ ἀκρωτήρια ἃ ἐκαλοῦντο θεοῦ πρόσωπον (νῦν Σακᾶ), τὸ λευκὸν ἀκρωτήριον, καὶ τὸ Κάρμηλον. Μικρὰ μόνον ποτάμια διέρρεον τὴν Φοινίκην, πηγάζοντα πάντα ἐκ τοῦ Λιβάνου, ὁ Ἐλεύθερος (νῦν Κεβίρ)· ὁ Σαββατικὸς (νῦν Ἄρκα), ὁ μόνον τὰς 6 ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος ῥέων τὴν δὲ 7 ξηραινόμενος, ἐξ οὗ εἶχε καὶ τὴν ἐπωνυμίαν· ὁ Ἄδωνις (νῦν Ἰβραΐμ), αἱματόχρους πολλάκις φαινόμενος παρὰ τὴν ἀκτὴν, κατὰ τὸν μῦθον ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ Ἀδώνιδος, πληγέντος ὑπὸ κάπρου ἐπὶ τοῦ Λιβάνου· ὁ Λύκος (νῦν Κὲλβ, ἤτοι κυνὸς ποταμός)· ὁ Μαγόρας (νῦν ποτ. Βηρυττοῦ)· ὁ Θαμύρας (νῦν Δαμύρ)· ὁ Χερσαῖος (νῦν Κορατζὲ), ὅστις ἦν ὁ τὸ νότιον ὅριον ἀποτελῶν. — Οἱ κάτοικοι, Φοίνικες, ἦσαν Σημιτικῆς καταγωγῆς, καὶ, μετὰ τῶν Ἑβραίων, τῆς Καναανιτικῆς φυλῆς· ἐλέγοντο δ' ἀποικήσαντες ἐκεῖ ἐκ τῶν ἀκτῶν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης (Ἡρδ. Ζ, 89), κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς πάντως χρόνους. Μνημονεύει δ' αὐτῶν ἡ ἱστορία ἀνέκαθεν ὡς λαοῦ ἐμπορικωτάτου, θαλασσοποροῦντος ἐξ Ἰνδιῶν μέχρι τῆς Βρετανίας, ἴσως μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνατολικοῦ Ὠκεανοῦ, πολυαρίθμους ἐκπέμποντος ἀποικίας, καὶ διὰ ξηρᾶς ἔτι ἐμπορικὰς ὁδοὺς διανοίγοντος. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους αὐτοὶ ἐφεῦρον τὴν γραφὴν καὶ τὴν ἀριθμητικὴν, τὸν ὕαλον, τὴν βαφὴν διὰ πορφύρας, τὴν μεταξουργίαν, κτλ. Εἶχον δὲ φήμην οἱ Φοίνικες ψευδολόγων καὶ ἀπατεώνων (Ὁμ. Ξ, 288—369.—Πλάτ. Πολ. 414).— Φοινικικαὶ δὲ πόλεις, ἢ χῶραι εἰς πόλεις ἀνήκουσαι, ἦσαν ἐκ βορρᾶ πρὸς νότον, ἡ Ἄραδος (νῦν νῆσος Ἀρβὰδ ἢ Ῥουὰδ), μετὰ προαστείου κειμένου ἀπέναντι αὐτῆς, καὶ μετὰ ταῦτα ἀνεξαρτήτου πόλεως γενομένου, τῆς Ἀνταράδου (νῦν Ταρτός)· ἡ Μάραθος (νῦν Ἀμρὶτ μετ' ἐρειπίων καὶ ἀκροπόλεως σπουδαιοτάτης διὰ τὴν φοινικικὴν ἱστορίαν)· ἡ Σιμύρα (νῦν Σίμρα, μετ' ἐρειπίων)· ἡ Ἄρκα (νῦν ὁμ.), εἰς ἧς τὴν χώραν ἱδρύθη ἡ Τρίπολις (νῦν ὁμ.) ἐκ τῆς ἑνώσεως τῶν Τυρίων, Σιδωνίων καὶ Ἀραδίων· ἡ Βύβλος· ἡ Βηρυτὸς· ἡ Σιδὼν (νῦν Σαΐδα), ἥτις ἐθεωρεῖτο καὶ ἡ ἀρχαιοτάτη πασῶν τῶν Φοινικικῶν πόλεων· ἡ Τύρος, ὑπὸ Σιδωνίων ἱδρυθεῖσα, εἶτα ἡ πασῶν ἰσχυροτάτη, ᾗ ἀνῆκον καὶ τὰ χωρία Ἀκκὼ καὶ Δῶρα (Στρβ. ΙΣΤ, 756.—

Mela A, 12. — PL. E, 19, 17). — Μία τῶν ἐπισημοτέρων ἀποικιῶν τῶν Φοινίκων ἦν ἡ Καρχηδὼν, ἐπὶ τῆς βορείας παραλίας τῆς Ἀφρικῆς.

Φοινέκιον ὄρος, μικρὸν ὄρος ἐν Βοιωτίᾳ, μεταξὺ τῶν λιμνῶν Κωπαΐδος καὶ Ὑλίκης (Στρβ. Θ, 410).

Φοινικὶς, πόλις τῆς Βοιωτίας, ἡ πρὶν Μεδιὰν, εἶτα κατὰ τὸ Φοινίκιον ὄρος κληθεῖσα (Στρβ.).

Φοινικοῦς (ὁ), 1) πόλις τῆς Λυκίας, κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ὀλύμπου, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων διὰ τοῦ Σερβιλίου καταστραφεῖσα, διότι ἦν ὁρμητήριον πειρατῶν (Cic. Verr. II, 21). — 2) Λιμὴν τῆς Λυδίας ἢ Ἰωνίας κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Μίμαντος (Θουκ. Η, 35), πιθανῶς ὁ νῦν Τσεσμές. — 3) Λιμὴν τῆς Μεσσηνίας, δυτικῶς τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀκρίτα (Παυσ. Δ, 32, 12). Νῦν Ἀνθέρα. — 4) Κόλπος καὶ λιμὴν εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς νήσου Κυθήρων (Ξενφ. Ἑλλ. Δ, 87). Νῦν Αὐλεμόνα. — 5) Πόλις καὶ λιμὴν εἰς τὰ νότια τῆς Κρήτης (Στφ. Βυζ. — Πρξ. Ἀποστ. ΚΖ). Φ ο ί ν ι ξ Λ α μ π έ ω ν, κατὰ Στράβωνα, λιμὴν τῆς πόλεως Λάμπης. — 6) Λιμὴν τῆς Σικελίας, ἀνατολικῶς τῆς πόλεως Ἐλώρου (Πτλμ.).

Φοινικοῦσα, μία τῶν Αἰόλου ἢ Λιπάρων νήσων (ἴδ.) (Στρβ.). Νῦν Δαττάλον.

Φοῖνιξ (ὁ), τὸ δένδρον τοῦ Φοίνικος, ἡ χουρμαδιά· καὶ ἡ (βαλανηφόρος) φοῖνιξ, ἡ

καρποφόρος. Παρὰ Ῥωμαίοις ἀνικατέστησε τὴν δάφνην, καὶ ἐδίδετο εἰς τοὺς νικητάς.

Φοῖνιξ, 1) ὁ μυθικὸς γενάρχης τῶν Φοινίκων, πατὴρ τῆς Εὐρώπης (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 321), ἤ, κατ' ἄλλους, ἀδελφὸς τῆς Εὐρώπης, υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος καὶ τῆς Ἀργιόπης ἢ Τηλεφάσσης, ὅστις ἀπελθὼν εἰς ἀναζήτησιν τῆς ἀδελφῆς του, ὠνόμασε λαόν τινα τῆς Ἀφρικῆς καθ' ἑαυτὸν Φοίνικας. Τέκνα αὐτοῦ λέγονται ὁ Πεῖρος, ἡ Ἀστυπάλη ἢ Ἀστυπάλαια, ἡ Εὐρώπη, ἡ Φοινίκη, ὁ Ἄδωνις. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀμύντορος καὶ τῆς Κλεοβούλης, ἐκδιωχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του διότι ἠράσθη δούλης, κατά τινας καὶ τυφλωθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, καὶ θεραπευθεὶς ὑπὸ τοῦ Χείρωνος, ἦλθεν εἰς Θεσσαλίαν πρὸς τὸν Πηλέα, ἐγκατέστη ὑπ' αὐτοῦ βασιλεὺς τῶν Δολόπων, ἀνέθρεψε τὸν Ἀχιλλέα, καὶ παρηκολούθησεν αὐτὸν εἰς Τροίαν (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 448. — Εὐρπ. Φοῖνιξ. — Ἀρστφ. Ἀχρν. 421. — Ἀπλλδ. Γ, 13, 8. — Δμσθ. Πρπρσβ. Σλ. 417). — 3) Ἀθηναῖος ἰαμβογράφος (ἴδ.), φίλος τοῦ ποιητοῦ Ἀγάθωνος. — 4) Μυθικὸν ἱερὸν ὄρνεον τῶν Αἰγυπτίων, καθ' Ἡρόδοτον (Β, 73), ἀνὰ 500 ἔτη, ὅτε ὁ πατήρ του ἀπέθνησκεν, ἐκ τῆς Ἀραβίας, τῆς γῆς τῆς γεννήσεώς του, εἰς Ἡλιούπολιν τῆς Αἰγύπτου ἐρχόμενον, ἵνα καταθέσῃ τὸ σῶμα τοῦ πατρός του εἰς ᾠὸν ἐκ μύρρων, καὶ ἐνταφιάσῃ αὐτὸ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἡλίου. Εἶχε μορφὴν ἀετοῦ καὶ πτερὰ χρυσοπόρφυρα. Ὁ δὲ Τάκιτος διηγεῖται (Ann. VI, 28), ὅτι ὅτε τὸ τέλος αὐτοῦ ἐπλησίαζεν, ἔκτιζεν ἐν Ἀραβίᾳ φωλεὰν, ἐξ ἧς νέος φοῖνιξ ἐξήρχετο, καὶ οὗτος ἀμέσως ἔκαιε τὸν πατέρα του εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Ἡλίου, καὶ εἶτα τὸν ἔθαπτε. Κατ' ἄλλους, πολὺ ποιητικώτερον, ὁ φοῖνιξ, ζήσας 500 ἢ 1461 ἢ 7006 ἔτη, κατεσκεύαζεν αὐτὸς τὴν πυράν του ἐκ μυρροφόρων φυτῶν, ἐκαίετο ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἐκ τῆς τέφρας του νέος φοῖνιξ ἀνεγεννᾶτο. Τινὲς ἐξελάμβανον αὐτὸν καὶ ὡς ἀληθῶς ὑπάρχον πτηνὸν, φωλεὰς ἔχον εὐώδεις εἰς τοῦ Νείλου τὰς πηγὰς, ἀκτινοβολοῦν, κτλ. (Plin. X, 2. — Ov. Met. XV, 392).

Φοῖνιξ, 1) Μικρὸς ποταμὸς τῆς Λοκρίδος, πρὸς τοῖς συνόροις τῆς Θεσσαλίας, κατὰ τὰς Θερμοπύλας (Ἡρδ. Ζ, 176. Στρβ.).—2) Ποταμὸς οὐ μακρὰν τῆς πόλεως Αἰγίου ἐν Ἀχαΐᾳ.

Φοίνισσα, τὸ θηλυκὸν τοῦ Φοῖνιξ, ἡ κάτοικος τῆς Φοινίκης. Αἱ Φοίνισσαι, μία τῶν τραγῳδιῶν τοῦ Εὐριπίδου, οὕτως ἐπονομαζομένη διότι ὁ χορὸς σύγκειται ἐκ Φοινισσῶν γυναικῶν.

Φοιτεῖαι, καὶ Φυτία, κτίσμα Φοιτίου, υἱοῦ Ἀλκμαίωνος, πόλις τῆς Ἀκαρνανίας, βορείως τῆς Στράτου, ἐπὶ πολὺ τοῖς Αἰτωλοῖς ὑποκειμένη (Θουκ. Η, 106. — Πολδ.—Στφ. Βυζ.).

Φολέγανδρος, μία τῶν Κυκλάδων νήσων, μικρὰ καὶ τραχεῖα, δι' ὃ καὶ σιδηρᾶ ἐπελέγετο. Κεῖται μεταξὺ Μήλου καὶ Σικίνου. Οἱ κάτοικοι ἦσαν Δωριεῖς, ἀλλ' ἀνῆκον τῇ ἀττικῇ συμμαχίᾳ (Στρβ. Ι, 484. 486).

Φολιδωτὸς θώραξ, ὁ συγκείμενος ἐκ μεταλλίνων ἐλασμάτων, μιμουμένων τὰς φο-

λίδας (λεπίδας) τῶν ὄφεων, κατ' ἀντίθεσιν τῶν λεπιδωτῶν, ὧν τὰ ἐλάσματα ἦσαν στρογγύλα, ὡς αἱ λεπίδες τῶν ἰχθύων.

Φολόη, ὄρος τῆς Πελοποννήσου, παρέκτασις τοῦ Ἐρυμάνθου, δασῶδες ἀποτελοῦν ὀροπέδιον μεταξὺ Ἀρκαδίας καὶ Ἤλιδος (Στρβ.). Νῦν Ξηρία.

Φόλος, εἷς τῶν Κενταύρων, υἱὸς τοῦ Σιληνοῦ καὶ τῆς νύμφης Μηλέας, κατοικῶν τὸ ὄρος Φολόην ἐν Πελοποννήσῳ. Παρ' αὐτῷ ἐφιλοξενήθη ὁ Ἡρακλῆς, ἀφ' οὗ ἐφόνευσε τὸν Ἐρυμάνθιον κάπρον· ἀλλ' ἐκ τοῦ οἴνου ὃν ἔπινε μετὰ τῶν ἄλλων Κενταύρων ὁ Φόλος, δὲν ἠθέλησε νὰ τῷ δώσῃ· ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς, εἰσελθὼν εἰς τὴν ἀποθήκην, ἔπιε παρ' ἄδειαν. Ἐκ τῆς ὀσμῆς δὲ κατανοήσαντες τὴν εἰσβολὴν οἱ Κένταυροι, εἰσώρμησαν, καὶ ἰσχυρὰ συνεκροτήθη μάχη, καθ' ἣν κατετροπώθησαν· ὁ δὲ Φόλος, θελήσας νὰ ἐξαγάγῃ δηλητηριῶδες βέλος ὃ εἶχε πληγώσει ἄλλον κένταυρον, ἐτρώθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς καὶ ἀπέθανε (Θεοκρ. Εἰδ. ΣΤ, 149.—Ἀπλλδ. Β, 5, 4).

Φόνος. Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν φόνον ὡς ὑπερτάτως ἀσεβὲς καὶ θεομισὲς ἔγκλημα θεωροῦντες, ὑπέβαλλον ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων, καὶ κατὰ τὴν Δρακόντιον νομοθεσίαν, τὰς περὶ φόνου δίκας εἰς τὸ ἀνώτατον πάντων τῶν δικαστηρίων, τὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐκ τῶν ἐμπειροτάτων καὶ μᾶλλον ἀξιοχρέων ἀνδρῶν συγκείμενον, ἀρχαιότατα μὲν ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τῶν φυλῶν, μετέπειτα δὲ, ἀπὸ Σόλωνος, ἐκ τῶν πάντοτε ἐξιόντων 9 ἀρχόντων. Καὶ ὁ τὸ ἄκρως δημοκρατικὸν πολίτευμα εἰσαγαγὼν Σόλων, εἰς τοῦ παλιμβούλου δήμου τὴν εὐθυκρισίαν καὶ ἀκεραιότητα μὴ ἐντελῶς πεποιθὼς, διετήρησε τὴν ἐπὶ τοῦ ἑκουσίου ἢ ἐκ προνοίας φόνου δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅστις ἐκεῖθεν εἶχε καὶ τὴν ἐπωνυμίαν. Ὡς φονεὺς (ἐκ προνοίας) δὲν ἐθεωρεῖτο ὁ φονεύσας ἐν ἀμύνῃ καὶ ὑπερασπίσει τῆς ἰδίας αὐτοῦ ζωῆς καὶ τιμῆς, καὶ τῆς τῶν οἰκείων του. Τοὺς φονεῖς δ' ἐδικαιοῦντο νὰ καταμηνύωσι μόνοι οἱ ἐγγύτατοι συγγενεῖς, μέχρις ἀνεψιῶν, ὑποστηριζόμενοι καὶ ὑπὸ τῶν ἀπωτέρων, μέχρις ἀνεψιαδῶν, καὶ ὑπὸ τῶν φρατόρων (Δμσθ. Εὐργ. κ. Μισθ. 1100. Μυρτ. 1069). Καὶ ὁ βουλόμενος δὲ ἠδύνατο, οὐχὶ μὲν νὰ ἐγκαλέσῃ, ἀλλὰ νὰ καταγγείλῃ, ἂν ἐγνώριζε φόνον. Ὁ ἅπαξ ἐγκαλέσας δὲν ἠδύνατο πλέον ν' ἀποστῇ τῆς δίκης· ἔπαυε δ' ἡ καταδίωξις μόνον ἂν ὁ φο-

νευθεὶς εἶχε πρὸ τοῦ θανάτου ἀπολύσει τῆς εὐθύνης τὸν φονέα (Δμσθ. κ. Ναυσμ. κ. Ξνπ. 991. π. Πντν. 983). Τὴν εἰσαγωγὴν τῶν φονικῶν δικῶν εἶχεν ὁ ἄρχων βασιλεύς, ὅστις καὶ ἐν ἀμφισβητήσει ἀπεφάσιζε περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ ὡς ἑκουσίου ἢ ἀκουσίου φόνου. Ὁ ἐνάγων ἐκοινοποίει τῷ ἀντιδίκῳ τὴν δικαστικὴν κλῆσιν, ὅπερ προλέγειν ἢ προαγορεύειν ἐλέγετο (Δμσθ. κ. Μυρτ. 1069. Κ. Νεαίρ. 1348), καὶ ἔκτοτε ὁ ἐναγόμενος εἴργετο τῶν νομίμων, ἤτοι τῆς προσελεύσεως εἰς τὰ ἱερὰ καὶ τὰς ἀγυιάς. Εἶτα δ' ἐγίνοντο τρεῖς προδικασίαι εἰς διάλειψιν μηνὸς μεταξὺ ἑκάστης, καὶ μετὰ ἕνα ἔτι μῆνα ἤρχετο ἡ δικάσιμος ἡμέρα. Ἐπειδὴ δ' ὤφειλε νὰ διεξαχθῇ ἡ δίκη ὑφ' ὃν ἄρχοντα καὶ αἱ προδικασίαι, διὰ τοῦτο αὗται οὐδέποτε ἤρχιζον κατὰ τοὺς τρεῖς τελευταίους μῆνας τοῦ ἔτους, ἀλλ' ἀνεβάλλοντο διὰ τὸ προσεχές. Ἡ δίκη διεξήγετο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν ὑπαίθρῳ, καὶ κατὰ Λουκιανὸν (Ἑρμότ. 64. π. Οἴκον. 18), διὰ νυκτὸς, κατὰ τὰς ἀποφράδας ἡμέρας, ἤτοι τὰς τρεῖς τελευταίας τοῦ μηνός. Οἱ ἀντίδικοι ἐκάθηντο ἐπὶ δύο ἀξέστων (ἀργῶν) λίθων, λεγομένων τοῦ μὲν τῆς ὕβρεως, τοῦ δὲ τῆς ἀναιδείας· ὤμνυον δ' ἀμφότεροι φοβερὸν ὅρκον, τὴν διωμοσίαν, ἐπὶ τῶν ἱερῶν σφαγίων πατοῦντες, καὶ ὡμίλουν ἄνευ μακρηγοριῶν, ἑκάτερος δὲ, πρωτολογίαν καὶ δευτερολογίαν, ἐπιτρεπομένου εἰς τὸν ἐναγόμενον, ἂν ἤθελε, νὰ φύγῃ ἐκτὸς τῆς Ἀττικῆς, πλὴν ἂν ἦν πατροκτόνος (Πολδ. Η, 117), μετὰ τὸν πρῶτον λόγον, δημευομένης τῆς οὐσίας του. Οἱ δικασταὶ ἐψήφιζον τότε κατὰ συνείδησιν εἰς δύο καδίσκους, τὸν ἀπολύντα καὶ τὸν ἀπολύοντα, καὶ, ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας, ἐνίκα ἡ ψῆφος τῆς Ἀθηνᾶς, προστιθεμένη εἰς τὰς ἀθωωτικάς. Ἦν δ' ἡ ποινὴ ὑπὸ τοῦ νόμου ὡρισμένη, κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἐγκλήματος, θάνατος κατὰ πολίτην φονεύσαντος, ἀειφυγία κατὰ φονεύσαντος ξένον, πληρεξουσιότης ἀνδροληψίας εἰς τοῦ φονευθέντος τοὺς συγγενεῖς κατὰ τῶν συγγενῶν τοῦ φονέως, μέχρι τριῶν, ἂν οὗτος εἶχε δραπετεύσει ἀδίκαστος. Οἱ δὲ μὴ ἐκ προνοίας (οἱ ἀκούσιοι) φόνοι, ἐδικάζοντο ὑπὸ τῶν Ἐφετῶν, αἱρετῶν δικαστῶν, προβεβηκότων τὴν ἡλικίαν, εἰς 4 διάφορα δικαστήρια, ἀναλόγως τῆς κατηγορίας των, τὸ Παλλάδιον, οἱ ἐπὶ ἀκουσίῳ φόνῳ ἢ ἐπὶ προτροπῇ εἰς φόνον ἐκτελεσθέντα, καταδικαζόμενοι εἰς φυγὴν μέχρις οὗ συγχωρηθῶσιν ὑπὸ τῶν συγγενῶν τοῦ φονευθέντος, ἤ, ἐλλείψει αὐτῶν, ὑπὸ τῶν φρατόρων· τὸ Δελφίνιον, οἱ ἀξιοῦντες ὅτι δικαίως ἐφόνευσαν, ὅ, ἂν ἀπεδείκνυον, ἠθωοῦντο, ἂν δ' οὐχί, ἐτιμωροῦντο ὡς φονεῖς· τὸ Πρυτανεῖον, τὰ ἄψυχα ὄργανα φόνου, ἅτινα, ὡς βέβηλα, ἐρρίπτοντο ἐκτὸς τῆς χώρας· τὸ ἐν Φρεαττοῖ, κατὰ τὴν ἀκτὴν ἐκτὸς τοῦ λιμένος τῆς Ζέας. οἱ ἤδη εἰς φυγὴν καταδεδικασμένοι καὶ δικαζόμενοι ἐπὶ νέῳ ἐγκλήματι (ἴδ. Φρεαττύς).

Φορὰ, τὸ τέλος ὃ ἕκαστος τῶν ἐρανιστῶν συνεισέφερεν εἰς τὴν ἑταιρείαν αὐτοῦ.

Φόρβας, 1) Υἱὸς τοῦ Λαπίθου καὶ τῆς Ὀρσινόμης ἢ Ἑρμίνης, ἀδελφὸς τοῦ Περίφαντος, ὑπὸ τῶν Ῥοδίων, ἐντολῇ τοῦ χρησμοῦ, κληθεὶς, μετ' ἀποικίας Λαπίθων ἐλθὼν, καὶ καθαρίσας τὴν νῆσον ἀπὸ τῶν δηλητηριωδῶν ἐκεῖ ὄφεων, καὶ ὡς ἥρως ἐν αὐτῇ λατρευθεὶς (Διόδ. Δ. 58). Ὁ αὐτὸς λέγεται ἄλλως καὶ ἐκ Θεσσαλίας εἰς Ὤλενὸν τῆς Ἀχαΐας, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἦλιδα, πρὸς τὸν βασιλέα Ἀλέκτορα ἐλθὼν, καὶ βοηθήσας αὐτὸν κατὰ τοῦ Πέλοπος, δοὺς δ' αὐτῷ εἰς γάμον τὴν ἰδίαν θυγατέρα Διογένειαν, καὶ λαβὼν εἰς δευτέραν γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ὑρμίαν, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱοὺς τὸν Αὐγείαν καὶ τὸν Ἄκτορα. Ἀκαθέκτου δ' ὢν καὶ ἁρπακτικοῦ χαρακτῆρος, ἐπῆλθε μετὰ στρατοῦ Φλεγύων κατὰ τοῦ ναοῦ τῶν Δελφῶν, καὶ ἐπληγώθη ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος (Παυσ. Ε, 1. — Ἀπλλδ. Β, 55. — Ov. Met. XI, 413, XII, 322). — 2) Βασιλεὺς τῶν Κουρήτων, φονευ-

θεὶς ὑπὸ τοῦ Ἐρεχθέως, εἶχεν ἱερὸν ἐν Ἀθήναις καλούμενον Φ ο ρ β ά ν τ ι ο ν(Ἀνδκ. περὶ Μυστ. Σλ. 20.— Ἁρπκρ. λξ.).—3) Βασιλεὺς τῆς νήσου Λέσβου, οὗ τὴν θυγατέρα ἥρπασεν ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν (Ὁμ. Ἰλ. I, 665).— 4) Υἱὸς τοῦ Ἄργου καὶ πατὴρ τοῦ Τριόπα, βασιλεὺς τοῦ Ἄργους (Παυσ. Β, 16).—5) Υἱὸς τοῦ Τριόπα, πατὴρ τοῦ Πελλῆνος (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπόλλ. 211.— Παυσ. Ζ, 26.).— 6) Υἱὸς Κριάσου καὶ Μελανθοῦς, ἀδελφὸς τοῦ Ἐρευθαλίωνος, πατὴρ τοῦ Ἀρέστορος.— 7) Ἀκαρνὰν, μετὰ τοῦ Εὐμόλπου συνεκστρατεύσας κατὰ τῆς Ἐλευσῖνος.—8) Λέσβιος, πατὴρ τοῦ Διομήδους (Ὁμ. Ἰλ. I, 665). — 9) Υἱὸς Μητίωνος ἐκ Συήνης, σύντροφος τοῦ Φινέως (Ov. Met. V, 74).— 10) Ἐπίσημος Τρὼς, πατὴρ τοῦ Ἰλιονέως (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 490).

Φορβειὰ, 1) σχινίον ἄνευ χαλινοῦ, δι' οὗ περιδέεται τὸ στόμα τοῦ ἵππου, βοὸς ἢ

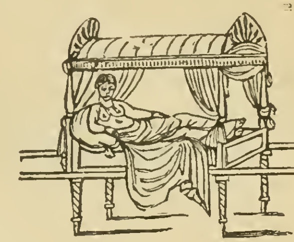
ὄνου (τὸ καπίστρι).—2) Δέρμα ὃ οἱ αὐληταὶ περιέδεον περὶ τὸ στόμα καὶ τὰς παρειάς των, πρὸς πληρεστέραν συγκέντρωσιν τοῦ

ἤχου εἰς τὸν αὐλὸν (Ἀρστφ. Σφ. 580. Ὀρν. 862).

Φόρβος, πατὴρ τῆς Προνόης, γυναικὸς τοῦ Αἰτωλοῦ (Ἀπλλδ. Α, 3,6).

Φορεῖον, ἕδρα ἢ κλίνη διὰ χειρῶν φερομένη, κατ' ἀρχὰς ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ἀσιανοῖς, εἶτα δὲ εἰσαχθεῖσα παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις διὰ τὰς πλουσίας γυναῖκας καὶ τοὺς ἁβροδιαίτους ἄνδρας, καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τὰ τοιαῦτα φορεῖα ἦσαν ὑπόστεγα, διὰ δερμάτων στεγαζόμενα, εἶχον πέριξ παραπετάσματα, καὶ ἦσαν

ἐστρωμένα, ὥστε ὁ ἐγκείμενος εἰς αὐτὰ ἠδύνατο νὰ κοιμᾶται, ν' ἀναγινώσκῃ, νὰ γράφῃ. Ἔφερον δ' αὐτὰ δοῦλοι 2, 4 ἢ καὶ 6.

Φορκύδες, αἱ Γραῖαι καὶ αἱ Γοργόνες, ὡς θυγατέρες τοῦ Φόρκυος (Αἰσχ. Προμ. 793.— Ἀπλλδ. Δ, 2, 5).

Φόρκυνος λιμὴν, ἐν Ἰθάκῃ λιμὴν ἀσφαλὴς εἰς τῆς νήσου τὰ νότια (Ὁμ. Ὀδ. Ν, 96).

Φόρκυς. Φόρκυν, ἢ **Φόρκος,** 1) Θαλάσσιος δαίμων, υἱὸς τοῦ Πόντου καὶ τῆς Γαίας (Ἡσδ. Θεογ. 237), ἢ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Νύμφης Θοώσης, καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Α, 71. Ν, 96) ἐξ ἐναντίας πατὴρ τῆς Θοώσης, ἀδελφὸς δὲ τοῦ Νηρέως καὶ Θαύμαντος, τῆς Εὐρυβοίας καὶ τῆς Κητοῦς, ἐκ ταύτης πατὴρ τῶν Γραιῶν καὶ Γοργόνων (Φορκύδων), τῶν Ἑσπερίδων, καὶ τοῦ δράκοντος Λάδωνος, ὅστις ἐφύλαττε τὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων (Ἡσδ. Θγν. 270,333), ἐκ δὲ τῆς Ἑκάτης πατὴρ τῆς Σκύλλης. Ἐπιστεύετο δὲ κατοικῶν ἐν Λιβύᾳ, παρὰ τὰς ὄχθας τῆς Τριτωνίδος λίμνης (Παυσ. Β, 21).—2) Υἱὸς τοῦ Φαίνοπος, ἡγεμὼν τῶν Φρυγῶν, οὓς ἐξ Ἀσκανίας ἔφερεν εἰς βοήθειαν τῶν Τρώων. Ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Αἴαντος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 862. Ρ, 218. 312).

Φορμίαι, πρὶν **Ὁρμίαι,** πόλις τοῦ Λατίου ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, ὑποτιθεμένη κατοικία τῶν Λαιστρυγόνων (Στρβ.).

Φόρμιγξ, ἴδ. Μ ο υ σ ι κ ή.

Φόρμις, καὶ **Φόρμος,** στρατηγὸς τῶν Συρακουσίων τυράννων Γέλωνος καὶ Ἱέρωνος, καταγόμενος ἐκ τῆς ἀρκαδικῆς πόλεως Μαινάλου. Ἦν δὲ καὶ παιδαγωγὸς τῶν υἱῶν τοῦ Γέλωνος, καὶ μνημονεύεται ὡς γράψας καὶ κωμῳδίας (Παυσ.)

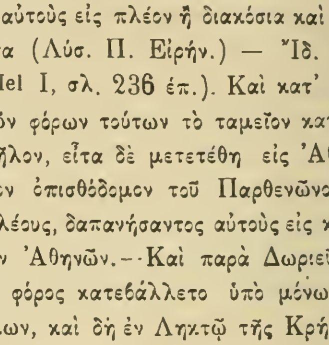
Φορμήσιος, ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους χλευαζόμενος μαθητὴς τοῦ Αἰσχύλου, διότι ἔτρεφε πώγωνα μακρὸν, ἵνα φαίνηται σοβαρὸς καὶ φοβερὸς (Ἀρστφ. Βατρχ. 965. Ἐκκλ. 97).

Φορμίων, 1) Στρατηγὸς Ἀθηναῖος ἐπίσημος κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, καὶ πρὸ τούτου ἔτι ἐπὶ τοῦ πολέμου κατὰ τῶν Σαμίων, τῷ 432 π. Χ. Συμπράξας εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ποτιδαίας (Θουκ. Α, 64. 65. 197), ἐπολέμησε τὸ ἐπιὸν ἔτος κατὰ τῶν Χαλκιδικῶν πόλεων (Θουκ. Β, 29), εἶτα κατὰ τῶν Ἀμβρακιωτῶν (Αὐτ. Β, 80), καὶ εἶτα πάλιν ἐν Ἀκαρνανίᾳ.— 2) Δοῦλος ἐν Ἀθήναις, εἶτα πλούσιος ἀναδειχθεὶς μεγαλέμπορος, καθ' οὗ σώζεται λόγος τοῦ Δημοσθένους.— 3) Περιπατητικὸς, ὅστις εἶχε τὴν ἀξίωσιν νὰ διδάξῃ σχολαστικῶς τὸν Ἀννίβαν τὴν πολεμικὴν, (Cic. d. Or. II, 58, 75. 19, 77), δι' ὃ καὶ Φ ο ρ μ ί ω ν α ς ἔλεγον παροιμιακῶς οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς ὁμιλοῦντας περὶ πραγμάτων ἃ δὲν ἐγνώριζον. —3) Πλούσιός τις πολίτης ἐν Ἀθήναις (Δμσθ.κ.Μειδ. 595).—4) Ῥήτωρ Ἀθηναῖος (Δμσθ. π. Λεπτ.—5) Δοῦλος τοῦ Ἀθηναίου Δίωνος (Δμσθ.)

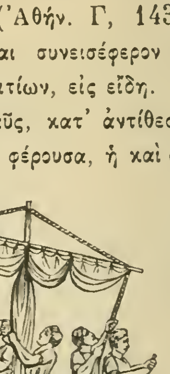
Φόρμος, ναύαρχος Ἀθηναῖος (Ἡρδ. Ζ, 182).

Φόρος. Παρ' Ἀθηναίοις εἰς τοὺς πολίτας προσωπικὴ φορολογία δὲν ἐπεβάλλετο, ἀλλὰ μόνον εἰς τοὺς μετοίκους καὶ ξένους τὸ μ ε τ ο ί κ ι ο ν ἢ τὰ ξ ε ν ι κ ὰ (Δμσθ. κ. Εὐβουλ. 1309), 12 δραχμαὶ δι' ἕκαστον, διὰ δὲ τὰς χήρας 6 ἐτησίως· ἄλλως δ' ἐπήρκουν εἰς τὰς δημοσίας ἀνάγκας ἐκ τῶν εἰσοδημάτων δημοσίων κτημάτων, τῶν μεταλλείων, κλπ., ἐκ τῶν τελῶν τῆς εἰσαγωγῆς, ἐκ τῶν προστίμων, τῶν δημιοπράτων καὶ τῶν λειτουργιῶν (ἴδ.). Φ ό ρ ο ι δὲ ἐλέγοντο οἱ ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τῶν Ἀθηνῶν, ἀπὸ Ὀλ. 77, γ'—92, β (470—411 π.Χ.) ἐπιβληθέντες εἰς τὰς συμμάχους πόλεις ὅσαι δὲν ἠδύναντο ἢ δὲν ἤθελον διὰ στρατοῦ ἢ πλοίων νὰ συντελῶσιν εἰς τὴν κοινὴν ὑπεράσπισιν, καὶ συνεποσοῦντο οὗτοι κατ' ἀρχὰς εἰς 330 τάλαντα περίπου, ἐξηκολούθησαν δ' αὐξανόμενοι, μέχρις οὗ περὶ τὰ τέλη ὁ Ἀλκιβιάδης ὥρισεν αὐτοὺς εἰς πλέον ἢ διακόσια καὶ χίλια τάλαντα (Λύσ. Π. Εἰρήν.) — Ἴδ. Rang. Ant. Hel I, σλ. 236 ἑπ.). Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν τῶν φόρων τούτων τὸ ταμεῖον κατετέθη εἰς Δῆλον, εἶτα δὲ μετετέθη εἰς Ἀθήνας, εἰς τὸν ὀπισθόδομον τοῦ Παρθενῶνος ὑπὸ Περικλέους, δαπανήσαντος αὐτοὺς εἰς κόσμησιν τῶν Ἀθηνῶν.—Καὶ παρὰ Δωριεῦσιν ὁμοίως φόρος κατεβάλλετο ὑπὸ μόνων τῶν περιοίκων, καὶ δὴ ἐν Ληκτῷ τῆς Κρήτης ἐκ 4 δραχμῶν ἐτησίως (Ἀθήν. Γ, 143)· ἐν Σπάρτῃ δ' οἱ πολῖται συνεισέφερον μόνον τὰ τρόφιμα τῶν συσσιτίων, εἰς εἴδη.

Φορτηγὸς, ναῦς, κατ' ἀντίθεσιν τῆς πολεμικῆς, ἡ φορτίον φέρουσα, ἡ καὶ ἄλλως

σ τ ρ ο γ γ ύ λ η λεγομένη. Καὶ ἐπὶ ἀνθρώπου καὶ ζῴου, ταὐτὸν τῷ φορεὺς, ἀχθοφόρος (χαμάλης) (Θεόγν. 679. —Ὀμ. Ἰλ. Σ, 566.).

Φορωνεὺς, υἱὸς τοῦ Ἰνάχου καὶ τῆς

Ὠκεανίδος Μελίας, ἀδελφὸς τοῦ Αἰγιαλέως, ἀρχαιότατος βασιλεὺς τοῦ Ἄργους ἔνθα καὶ τὴν λατρείαν τῆς Ἥρας εἰσήγαγε καὶ τὴν Ἀκρόπολιν ἔκτισε περὶ τὰ 1800 π. Χ. κατά τινας. Συνετέλεσε δ' εἰς τὴν ἐξημέρωσιν καὶ τὸν ἐκπολιτισμὸν τῶν λαῶν τῆς Πελοποννήσου, συνοικίσας αὐτοὺς εἰς χωρία καὶ πόλεις, καὶ τὸ πῦρ πρῶτος εἰσαγαγὼν παρ' αὐτοῖς. Ἐλατρεύετο ἑπομένως ὡς ἥρως ἐν Ἄργει, καὶ νεκρώσιμοι θυσίαι ἐτελοῦντο αὐτῷ. Σύζυγος αὐτοῦ ἦν ἡ νύμφη Λαοδίκη, τέκνα δὲ ὁ Ἆπις, ἡ Νιόβη, ὁ Κὰρ (Ἀπλλδ. Β, Ι, 1). Καὶ ἐν γένει οἱ Ἀργεῖοι, ὡς ἀπόγονοι αὐτοῦ ἐλέγοντο Φορωνεῖδαι, καὶ ἡ Ἰὼ Φορωνὶς (Θεόκρ. ΚΕ, 200. — Ον. Met. I, 668).

Φορωνὶς, ἡ ἐπιγραφὴ μὴ σωζομένου ἐπικοῦ ποιήματος τοῦ Ἑλλανίκου (Στρβ.), πιθανῶς τὰς πρώτας τύχας τοῦ Ἄργους ψάλλοντος.

Φουάξηρ, λέξις ἐν Σπάρτῃ σημαίνουσα τὴν ἐκτὸς τῆς πόλεως προάσκησιν τῶν παίδων, ὅσοι πρὸς σωμασκίαν ὑπεβάλλοντο εἰς μαστίγωσιν περὶ τὸν βωμὸν τῆς Ἀρτέμιδος (Ἡσύχ.). Κατά τινας ἡ παράδοξος λέξις ἐστὶ παράγωγος τοῦ φουά = φύη = φύσις καὶ τοῦ ἄξηρ = ἄξης, ἐπιτομὴ δῆθεν τοῦ ἄσκησις.

Φράατα (τά), πόλις ἐπίσημος τῆς Ἀτροπατηνῆς, χώρας τῆς Μηδίας, ἔνθα διεχείμαζον συνήθως οἱ διάδοχοι τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς τὴν ἀρχὴν, ἔκειτο ἐπὶ λόφου ὀχυρωτάτου (Δίων Κασσ. — Στρβ.).

Φραάρθης, 1) βασιλεὺς τῶν Παρθίων, υἱὸς τοῦ Ἀρσάκου, περὶ τὰ 181 π.Χ. — 2) Υἱὸς Μιθριδάτου Α', βασιλεὺς τῷ 137 π.Χ., ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων μισθοφόρων.

Φραάρτης, 1) πατὴρ τοῦ πρώτου βασιλέους τῆς Μηδίας Δηϊόκου (ἴδ.). — 2) Υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Δηϊόκου, ἐπὶ 22 ἐτῶν (656-635 π.Χ.) τοὺς Πέρσας καὶ ἄλλους τῶν περιοίκων λαῶν ὑποτάξας, εἶτα δὲ τοῖς Ἀσσυρίοις ὑποκύψας (Ἡρδ. Α, 96. 102).

Φρασικλείδης, ἄρχων Ἀθηναῖος.

Φράσιμος, πατὴρ τῆς Πραξιθέας, πενθερὸς τοῦ Ἐρεχθέως (Ἀπλλδ. Γ, 15).

Φράσιος, Κύπριος μάντις, προτρέψας τὸν Βούσιριν νὰ σφάξῃ πάντας τοὺς εἰς τὴν χώραν του προσερχομένους ξένους, καὶ πρῶτος σφαγεὶς ὑπ' αὐτοῦ (Ἀπλλδ. Β, 5, 11).

Φράστωρ, Ὀλυμπιονίκης (Πινδ. Ὀλ. Ι).

Φραταγούνη, γυνὴ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, βασιλέως τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Ζ, 224).

Φραταφέρνης, Πέρσης σατράπης, ἐν Γαυγαμήλοις τοὺς Πάρθους καὶ Ὑρκανίους διοικῶν, ὑπετάγη τῷ 330 εἰς τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ ἐπεκυρώθη ὑπ' αὐτοῦ ὡς σατράπης τῶν Πάρθων (Ἀρρ. Γ, 23. 28. Δ, 18). Ἔμεινε δὲ πάντοτε πιστὸς εἰς τὸν Ἀλέξανδρον. Καὶ μετὰ τὸν θάνατον δ' αὐτοῦ, τῷ 323, ἐπὶ τῆς διανομῆς τοῦ κράτους, τῷ κατεκυρώθη ἡ σατραπεία του (Διόδ. ΙΗ, 3).

Φράτορες, ἐν Ἀττικῇ πάντες οἱ φρατρίαν ἀποτελοῦντες.

Φρατρία, εἶτα καὶ Φατρία. Ἐν τῷ ἀρχαίῳ ὀργανισμῷ τοῦ Ἀττικοῦ λαοῦ, ὅτε διῃρεῖτο οὗτος εἰς 4 φυλὰς, ἑκάστη φυλὴ ὑποδιῃρεῖτο εἰς 3 φρατρίας, ὧν ἑκάστη συνέκειτο ἐξ οἰκογενειῶν κυρίως συγγενῶν τὴν καταγωγὴν, διότι Φρητὴρ ἐσήμαινεν ἀρχαιότατα τὸν ἀδελφόν. Λατ. Frater (Ἡσύχ.). Ἑκάστη δὲ φρατρία ὑποδιῃρεῖτο εἰς γένη 30, καὶ διετέλει ὑπὸ πρόεδρον Φατρίαρχον καλούμενον (Δμσθ. πρ. Εὐβουλ. Ε,' 7). Τῶν φρατριῶν προστάται ἦσαν ὁ Φράτριος Ζεὺς καὶ ἡ Φρατρία Ἀθηνᾶ, καὶ ἑκάστη φρατρία εἶχεν ἐν Ἀθήναις ἀνὰ ἓν οἰκοδόμημα, ἀγάλματα τῶν θεῶν τούτων περιέχον, καὶ εἰς συνεδριάσεις τῶν φρατόρων ὡρισμένον (Πολδ. Α, 1), ὡς καὶ ἓν οἰκοδόμημα Φράτριον, ἐν ᾧ κατὰ φρατρίας συνήρχετο ὁ λαὸς ὁσάκις ἀπῃτεῖτο (Πολδ. 1, 5, 2).

Φρέαρροι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Λεοντίδα φυλήν. Ὁ δημότης Φρεάρριος (Στ. Βζ.).

Φρεαττὺς, θέσις ἐν Ἀττικῇ, ἐκτὸς τοῦ λιμένος Ζέας, τοῦ πρὸς τῷ Πειραιεῖ. Ἦν δὲ ἐπώνυμος τοῦ εἰσέτι ἐκεῖ ὑφισταμένου φρέατος

ὕδατος ἰαματικοῦ (ν. Τσιρλονέρι), καὶ εἰς τὴν θέσιν ταύτην προσήρχοντο ἵνα δικασθῶσιν, ἐπὶ τοῦ πλοίου, χωρὶς ν' ἀποβῶσιν εἰς τὴν ξηράν, ὅσοι εἶχον ν' ἀπολογηθῶσι διά τι ἔγκλημα, ἀλλὰ διὰ προηγούμενον ἄλλο ἦσαν καταδεδικασμένοι εἰς φυγήν.

Φρέγελλαι καὶ Φρέγελλα (ἡ) πόλις τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ. — Στφ. Βυζ.). Νῦν Ceprano.

Φρεγηνέα, πόλις Τυρρηνικὴ ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ.). Νῦν Cart. Guido.

Φρεκτακινοί, λαὸς τῆς μέσης Ἰταλίας, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Σαμνιτῶν (Στρβ.).

Φρικίας, Θεσσαλὸς Ὀλυμπιονίκης, πατὴρ τοῦ Ἱπποκλέους (Πινδ. Πυθ. 1, 25).

Φρίκιον, ὄρος τῆς Λοκρίδος, ἄνω τῶν Θερμοπυλῶν, ὅθεν οἱ Αἰολεῖς μετέβησαν εἰς τὴν Κύμην τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ Φρικωνὶς ἐπεκλήθη, οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς Φρικωνεῖς (Στρβ. ΙΓ)· ὡς ὁμοίως, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ οἱ τῆς ἐν Μυσίᾳ Λαρίσσης.

Φρίξα (ἡ) καὶ Φριξαί, ἀρχαία πόλις τῆς Τριφυλίας ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου, ἐπὶ ὄρους κειμένου πρὸς τοῖς μεθορίοις τῆς Ἀρκαδίας (Ἡρδ. Δ, 146. — Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 2, 30. — Στρβ.).

Φρίξος, υἱὸς τοῦ Ἀθάμαντος, βασιλέως τῆς Βοιωτίας, καὶ τῆς Νεφέλης, ὅστις, διαβληθεὶς ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς του Ἰνοῦς πρὸς τὸν πατέρα του, καὶ κινδυνεύων νὰ θυσιασθῇ ὑπ' αὐτοῦ, ἔφυγε συμβουλῇ τῆς μητρός του, καὶ παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ ὡς δῶρον χρυσόμαλλον λαβὼν κριόν, διέπλευσεν ἐπ' αὐτοῦ, μετὰ τῆς ἀδελφῆς του Ἕλλης, τὸ πέλαγος. Καὶ ἡ μὲν Ἕλλη πεσοῦσα ἐπνίγη εἰς τὸν πορθμὸν ὅστις κατ' αὐτὴν ὠνομάσθη, ὁ δὲ Φρίξος, ἀφιχθεὶς εἰς τὴν Κολχίδα, ἔθυσεν ἐκεῖ τὸν κριόν, ἀνέθηκε τὸ χρυσοῦν αὐτοῦ δέρας εἰς τὸ ἱερὸν ἄλσος τοῦ Ἄρεως, καὶ ἐνυμφεύθη Χαλκιόπην, τὴν θυγατέρα τοῦ ἐγχωρίου βασιλέως Αἰήτου. Ἐπανελθὼν δ' εἶτα, ἐβασίλευσεν ἐν Βοιωτίᾳ ἢ αὐτὸς ἢ οἱ υἱοί του, οἵτινες ἦσαν ὁ Ἄργος, Φρόντις, Μέλας καὶ Κυτίλωρος (Ἡρδ. Ζ, 197. — Ἀπλλδ. Δ, 9, 21).

Φριξούπολις, ἐν Ἰβηρίᾳ τῆς Ἀσίας, ἡ ἄλλως καὶ Ἰδήεσσα καλουμένη (Στρβ.).

Φρονέμη, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Κρήτης Ἐτεάρχου (Ἡρδ. Α, 154).

Φρόντις, 1) υἱὸς τοῦ Φρίξου καὶ τῆς Χαλκιόπης, θυγατρὸς τοῦ Αἰήτου, βασιλέως τῆς Κολχίδος (Ἀπλλδ. Ῥδ. Β, 1157). — 2) Υἱὸς τοῦ Ὀνήτορος, κυβερνήτης τῆς νηὸς τοῦ Μενελάου, κεραυνωθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς τὸ ἀκρωτήριον Σούνιον τῆς Ἀττικῆς ὅτε ἐπέστρεφον ἐκ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 279 — 285). — 3) (ἡ), Γυνὴ τοῦ Πανθόου καὶ μήτηρ τοῦ Εὐφόρβου (Ὁμ. Ἰλ. Ρ, 40).

Φρούρια. Ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων, τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων, πλεῖσται πόλεις ᾠκοδομοῦντο εἰς φρούρια ὀχυρά, εὐτείχεες καὶ εὔπυργοι. Καὶ συνίστατο μὲν ἡ κυριωτέρα αὐτῶν δύναμις εἰς τὴν ἔξοχον στερεότητα τῶν τειχῶν, ὧν πολλὰ πολλαχοῦ καὶ μέχρι τοῦδε ἀκατάστροφα μένουσι· τοσούτῳ δὲ τεράστιοι ἦσαν αἱ διαστάσεις τῶν λίθων ἐξ ὧν συνέκειντο, ὥστε οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τῶν κλασικῶν ἡμερῶν ἐξελάμβανον αὐτὰ ἔργα ὑπεράνθρωπα μυθικῶν προσώπων, τῶν Κυκλώπων. Ἐξελέγετο δ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ἡ θέσις δι' αὐτὰ δυσπρόσβλητος ἐπὶ λόφων ὑψηλῶν καὶ κρημνῶν, καὶ πρὸ τῶν τειχῶν προεῖχον συνεχεῖς πύργοι, μάλιστα ἐπὶ τὰ δεξιὰ τῷ εἰσιόντι, ὡς τοῦτο ἀπαντᾶται ἔτι ἐν Τίρυνθι, διότι τοῦ προσβάλλοντος τὸ ἀριστερὸν πλευρὸν ἐσκέπετο ὑπὸ τῆς ἀσπίδος, τὸ δὲ δεξιὸν ἦν ἀνυπεράσπιστον. Προσέτι δὲ καὶ σύριγγες ἐνιαχοῦ ἐπιδεξιώτατα κατεσκευάζοντο πρὸς ἄμυναν καὶ προσβολήν, ὡς ἐπίσης ἐν Τίρυνθι (ἴδ.). Ἐν δὲ τοῖς μετέπειτα χρόνοις ἀνεπτύχθη ἡ ὀχυρωματικὴ ἐπὶ τὸ ἐντελέστερον.

Φροῦροι, λαὸς ἀσιανὸς πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Ἰνδικῆς (Διονυσ. Περιηγ. 752).

Φρύγανα, ξηρὰ χαμόκλαδα συλλε-

γόμενα διὰ νὰ καίωνται «ὡς ἐπὶ πυρὶ» (Ξνφ. Ἀνϐ. Δ, 3, 8).

Φρύγετρον, μαγειρικὸν σκεῦος εἰς ὃ ἐτηγάνιζον, ἐφρυγάνιζον· δι' ὃ ὁ Σόλων ὥρισεν εἰς τοὺς νόμους του «τὰς νύμφας ἰούσας ἐπὶ τὸν γάμον φρύγετρον φέρειν», σημεῖον αὐτουργίας (Ἡσύχ.).

Φρυγία, χώρα τῆς μικρᾶς Ἀσίας, περιλαμϐάνουσα κατ' ἀρχὰς πᾶν τὸ μεσόγειον τοῦ δυτικοῦ μέρους τῆς ἡμισείας χερσονήσου, προσέτι δὲ καὶ τὴν νοτίαν ἀκτὴν τῆς Προποντίδος, τὴν εἶτα τῇ Μυσίᾳ ἀνήκουσαν, μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου, μετὰ τῆς πρωτευούσης Δασκυλίου, καὶ τὸ μέρος τοῦτο ἐλέγετο μικρὰ Φρυγία ἢ Φρυγία κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον. Ἀλλὰ τὸ δεύτερον τῶν ὀνομάτων τούτων ἐπὶ τῶν Περσικῶν ἐξετείνετο καὶ εἰς μέρη τῆς μεγάλης Φρυγίας μέχρι τοῦ Ἅλυος ποταμοῦ, καὶ εἰς αὐτὸ περιελαμϐάνοντο καὶ αἱ πόλεις Δορύλαιον, Πεσσηνοῦς, Γόρδιον, Ἄγκυρα, μέχρις οὗ τὰ μέρη ταῦτα ἐκυριεύθησαν τῷ 275 π.Χ. ὑπὸ τῶν Γαλατῶν καὶ τῶν Βιθυνῶν. Τὰ νότια τῆς χώρας ταύτης ἀνεκτήθησαν αὖθις τῷ 190 π.Χ. ὑπὸ τῶν βασιλέων τῆς Περγάμου, καὶ ἔκτοτε ἐκλήθησαν Φρυγία ἐπίκτητος. Ἡ δ' ἐπίλοιπος νότιος Φρυγία, εἰς ἣν καὶ μόνην περιωρίσθη ἔκτοτε ἡ ἐπωνυμία μεγάλης Φρυγίας, ἀφαιρεθεῖσα κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀπὸ τῆς Συρίας, ἐδόθη τοῖς Περγαμηνοῖς καὶ μετὰ ταῦτα ἔτι, ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους, τὸ ὄνομα εἰς τὴν ἔκτασιν ταύτην διατηροῦσα, ἀπετέλει μέρος τῆς ἐπαρχίας Ἀσίας. Ἔκτοτε τὸ πρὸς ἀνατολὰς μέρος, τὸ κατὰ τὰς βορείους προϐολὰς τοῦ Ταύρου, ἦν Φρυγία ἡ Παρώρειος. Πόλεις δ' αὐτῆς ἦσαν τὸ Τυριάκιον καὶ τὸ Φιλομήλιον. Ἡ δὲ λοιπή, οὖσα σχεδὸν πᾶσα ὑψηλὴ πεδιάς, ἐλέγετο Φρυγία Πισιδική, καὶ πρωτεύουσα αὐτῆς ἦν Ἀντιόχεια ἡ πρὸς Πισιδίᾳ.— Τὰ ὄρη τῆς χώρας ἦσαν ὁ Ὄλυμπος μετα τοῦ Δινδύμου· ὁ Ταῦρος· ὁ Κάδμος, νῦν Βαϐάς. Ποταμοὶ δὲ ὁ Ἕρμος καὶ ὁ Μαίανδρος μετὰ τῶν παραποταμίων αὐτῶν. Εἰς τὰ νότια τῆς χώρας ὑπῆρχον πολλαὶ λίμναι ἁλατοῦχοι, ὡς ἡ Ἀναύα, μεταξὺ Ἀπαμείας καὶ Κολοσσῶν· καὶ ἡ Ἀσκανία.— Οἱ κάτοικοι Φρύγες ἢ Βρίγες, ἐξελάμϐανον ἑαυτοὺς αὐτόχθονας· ἀλλὰ κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην τῆς ἀρχαιότητος ἦσαν ἄποικοι, καὶ καθ' Ἡρόδοτον (Ζ, 73) ἐκ τῆς Θρᾴκης, ἔνθα Βρύγες ἢ Βρύγαι ἐλέγοντο, καὶ καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Π, 717) κατῴκουν ἀρχαιότατα περὶ τὸν Σαγγάριον ποταμόν. Τινὲς τῶν νεωτέρων θέλουσιν αὐτοὺς Ἀρμενίους, Ἀριανῆς φυλῆς. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐξετάθησαν ἐπὶ πολὺ τῆς μικρᾶς Ἀσίας, εἶτα δὲ βαθμηδὸν περιωρίσθη τὸ ὄνομα εἰς στενώτερον κύκλον. Ἦσαν εἰρηνικοί, εἰς τὴν γεωργίαν ἐπιδεδομένοι καὶ τὸ ἐμπόριον. Αἱ κυριώτεραι τῶν θεοτήτων αὐτῶν ἦσαν ἡ Ἄγδιστις ἢ Κυϐέλη, ὁ Σαϐάζιος, ἤτοι ὁ Βάκχος, καὶ ὁ Μανῆς. Βαθμηδὸν δὲ μετὰ τοῦ θρησκεύματος αὐτῶν συνανεμίγησαν καὶ ἀπρεπεῖς συροφοινικικαὶ τελεταὶ τῆς Ἀστάρτης, καὶ ὄργια μετὰ μουσικῆς καὶ ὀρχήσεων ἐπεκράτουν ἐν αὐταῖς. Παράδοξον ἔθος εἶχον οἱ Φρύγες νὰ κατοικῶσιν εἰς σπήλαια βράχων, καὶ ὅλας πόλεις νὰ ἐγκαθιστῶσιν ἐντὸς βράχων ἀνεσκαμμένων. Καὶ ἄλλαι ἐπίσημοι πόλεις τῆς χώρας ἦσαν πρὸς νότον αἱ Κελαιναί, ἐπὶ τῶν πηγῶν τοῦ Μαιάνδρου, ἀρχαία τῶν βασιλέων πρωτεύουσα, καὶ καθέδρα τῆς σατραπείας τῆς μεγάλης Φρυγίας ἐπὶ τῆς περσοκρατίας· αἱ Κολοσσαί· ἡ Κυδράρα, εἶτα Ἱεράπολις· αἱ Πέλται· τὸ Καΰστρου πεδίον. Πρὸς βορρᾶν τὸ Δορύλαιον (νῦν Ἐσκὶ Σεἰρ)· τὸ Κοτυαῖον (ν. Κιστάϊα). Ἐπὶ δὲ τῶν Σελευκιδῶν προσετέθησαν ἔτι ἡ Ἀπάμεια Κιϐωτὸς (καὶ νῦν Ἀπάμεια), ὑπὸ τὰς ἀρχαίας Κελαινάς, ἀξιόλογον ἐμπορεῖον ἐπὶ Ῥωμαίων· ἡ Λαοδίκεια· ἡ Ἀπολλωνία· ἡ Σελεύκεια· τὰ Σύνναδα, μετὰ περιφήμων λατομείων μαρμάρου· ἐπὶ τῶν Περγαμηνῶν βασιλέων ἡ Εὐμένεια (Στρϐ. ΙΒ, 5, 71).— Pl. V, 32, 41).

Φρύγια (τὰ), 1) Ἑορτὴ τῆς Ῥέας ἢ

Κυβέλης, κατὰ τὰ φρυγικὰ ἔθιμα πανηγυριζομένη.—2) Χωρίον μεταξὺ Βοιωτίας καὶ Ἀττικῆς, εἰς ὃ πιθανῶς τὰ φρύγια ἐπανηγυρίζοντο (Θουκ. Γ, 22.—Στφ. Βυζ.).

Φρύνη, ἦν κυριολεκτικῶς εἶδος βατράχου. Ἐδόθη δὲ τὸ ἐπώνυμον τοῦτο εἰς ἑταίραν τινὰ ἐκ Θεσπιῶν τῆς Βοιωτίας, Μνησαρέτην καλουμένην, καὶ, κατὰ μαρτυρίας ἀρχαίας, τῇ ἐδόθη τὸ νέον ὄνομα ἕνεκα τῆς ὠχρότητός της. Πτωχὴ κατ' ἀρχὰς, ἀπέκτησεν ἔπειτα μέγαν πλοῦτον, καὶ ἐχρησίμευσεν εἰς τὸν Πραξιτέλην ὡς πρότυπον διὰ τὴνΚνιδίαν Ἀφροδίτην, καὶ εἰς τὸν Ἀπελλῆν διὰ τὴν ἀναδυομένην. Εἰς τὰ θέλγητρα αὐτῆς ἐλέγετο ὅτι οὐδεὶς ἀνθίστατο, καὶ τοῦτο κατώρθωσε μόνος ὁ φιλόσοφος Ξενοκράτης. Προσβληθεὶς ὑπ' αὐτῆς ὁ ῥήτωρ Εὐθίας, τὴν ἐνήγαγεν εἰς τὴν Ἡλιαίαν ἐπὶ ἀσεβείᾳ, ὁ δὲ φίλος αὐτῆς Ὑπερίδης τὴν ὑπερήσπισε κατ' ἀρχὰς μετ' ἀμφιβόλου ἐπιτυχίας· εἰς τὸ τέλος δ' ἐγύμνωσε πρὸ τοῦ δικαστηρίου τὸ κάλλος τοῦ στήθους της, καὶ τότε ἐνίκησε θριαμβευτικῶς. Ὁ Πραξιτέλης τῇ ὑπεσχέθη νὰ τῇ χαρίσῃ τὸ ἄριστον τῶν ἔργων του· ἐπειδὴ δὲ δὲν ἤθελε νὰ τῇ ὁμολογήσῃ ποῖον αὐτὸς ἐθεώρει ὡς τὸ ἄριστον, ἀλλὰ τῇ ἄφησε νὰ ἐκλέξῃ ἐκείνη, κατέφυγεν εἰς δόλον, καὶ ἐνῷ ὁ Πραξιτέλης ἦν παρ' αὐτῇ, εἷς δοῦλος εἰσορμήσας κατ' ἐπιταγὴν της, ἀνήγγειλεν ὅτι καίεται τοῦ καλλιτέχνου τὸ ἐργαστήριον. «Ἂν μόνον σώσωσι τὸν Ἔρωτα καὶ τὸν Σάτυρόν μου,» ἀνέκραξεν οὗτος ἔντρομος· καὶ οὕτω γνοῦσα ἡ Φρύνη τίνα τῶν ἔργων του ὁ ἴδιος ἐπροτίμα, ἀπήτησε καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸν Ἔρωτα ἐκ Πεντελησίου λίθου, καὶ ἀνέθηκεν αὐτὸν εἰς τῆς πατρίδος της τὸν ναὸν τοῦ Ἔρωτος, ὅθεν εἶτα ὁ Καλιγούλας τὸν ἥρπασεν εἰς Ῥώμην. Εἰς τὸν αὐτὸν δὲ ναὸν ὁ Πραξιτέλης προσανέθηκε καὶ ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης καὶ ἄλλο τῆς Φρύνης, ἐκτὸς ἂν κατὰ λάθος μνημονεύεται τοῦτο, καὶ τὰ δύο ἀγάλματα ἦσαν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ (Παυσ. Α, 20. 1.—Αἰλ.π.ἱ. Θ, 32.—Σχλ. εἰς Hor. Sat. II,3, 254).

Φρύνις, περίφημος διθυραμβοποιὸς καὶ κιθαρῳδὸς ἐκ Μιτυλήνης τῆς Λέσβου, ἀκμάσας περὶ τὸ 430 π.Χ. Εἰς αὐτὸν προσήπτετο ὅτι ἐξησθένησε καὶ ἐξεθήλυνε τὸν πρὶν σοβαρώτερον καὶ ἀνδρικώτερον χαρακτῆρα τῆς Ἑλληνικῆς μουσικῆς (Ἀρςφ. Νεφ.967.-Ἡσύχ.).

Φρυνίσκος, Ἀχαιὸς, εἷς τῶν στρατηγῶν τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν μετὰ τοῦ Κύρου ἀνάβασιν (Ξενφ. Ἀνβ. Ζ, 2).

Φρύνιχος, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Πολυφράδμονος, εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων τραγῳδῶν μετὰ τὸν Θέσπιν, οὗ μαθητὴν λέγει αὐτὸν ὁ Σουίδας. Ὅτι δ' ἦν ἀρχαιότερος τοῦ Αἰσχύλου μαρτυρεῖται ἐκ τοῦ ὅτι τὸ πρῶτον ἐνίκησε τῷ 511 π.Χ. Λέγεται δὲ, ὡς ὁ Αἰσχύλος, οὕτω καὶ αὐτὸς ἐν Σικελίᾳ ἀποθανών. Τῷ 476 μνημονεύεται ἔτι διδάσκων ἐπὶ τῆς σκηνῆς (Πλουτ. Θμστ. Ε). Ὁ Φρύνιχος εἰσήγαγε πρῶτος, ἐκτὸς τοῦ ἡγεμόνος τοῦ χοροῦ καὶ ἕτερον πρόσωπον, δι' οὗ συνέστη διάλογος, καὶ ὡς ῥυθμὸν δι' αὐτὸν παρεδέχθη τὸ τροχαϊκὸν τετράμετρον, ὡς ἀπαντᾶται ἐν τοῖς πλείστοις τῶν Περσῶν τοῦ Αἰσχύλου. Τὰς ὑποθέσεις τῶν δραμάτων του ἠρύετο ἐκ τῆς ἀρχαίας μυθολογίας· ἀλλὰ τῆς διηγήσεως πολὺ ὑπερεῖχεν ἔτι παρ' αὐτῷ ἡ λυρικὴ, καὶ τὰ χορικὰ ᾄσματα, ὧν ἡ χάρις καὶ γλυκύτης τοῦ ῥυθμοῦ ἀνεγνωρίζοντο ἔτι καὶ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις (Ἀρστφ. Ὄρν. 755.Σφ. 220, 269). Μνημονεύεται δρᾶμα αὐτοῦ αἱ Φοίνισσαι, ὃ ὁ Θεμιστοκλῆς ἀνεβίβασεν εἰς τὴν σκηνὴν πρὸς ἀνάμνησιν τῆς φήμης τοῦ ποιητοῦ, καὶ ὃ ἔλαβεν ὁ Αἰσχύλος ὡς πρότυπον τῶν Περσῶν του. Πρὸ τούτου δὲ γράψας ἄλλο περίφημον δρᾶμα, τὴν «Μιλήτου ἅλωσιν» (ὑπὸ Δαρείου), ἥτις, κατὰ Στράβωνα (ΙΔ, σ. 635 D. Ἔκδ. Cas.) δὲν εἶχε δρᾶσιν ἱστορικὴν, ἀλλὰ μᾶλλον ᾀδόμενον θρῆνον, τοσοῦτον συνεκίνησε τοὺς Ἀθηναίους, ὥστε πᾶν τὸ ἀκροατήριον ἐξερράγη εἰς δάκρυα, καὶ εἰς χιλιόδραχμον πρόστιμον κατεδικάσθη ὁ ποιητὴς ὡς ἀναμνήσας δυσχήματα λυποῦντα τὴν πόλιν, καὶ ἀπηγορεύθη τοῦ δράματος ἡ παράστασις (Ἡρδ. ΣΤ,21).

Ἴδ. καὶ Στρβ. ΙΔ, 635). Δυσχερείας ἔχει ἡ ἔρευνα περὶ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τοῦ περιεχομένου τῶν δραμάτων αὐτοῦ. Ἐν γένει ἐννέα δράματα αὐτοῦ μνημονεύονται, καὶ μεγάλως ἐπαινεῖ τὸ κάλλος αὐτῶν ὁ Ἀριστοφάνης (Θσμφ. 170). Τινὲς ἐξέλαβον καὶ ἄλλον δεύτερον τραγικὸν ποιητὴν τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος· ἀλλὰ τοῦτο οὐδ᾽ ἀναγκαῖον φαίνεται οὐδὲ πιθανόν. (Τῶν ὀλίγων αὐτοῦ ἀποσπασμάτων συλλογή, Nauck, Trag. Graec. fragm.). —2) Υἱὸς Χοροκλέους, τραγικὸς ποιητὴς καὶ χορευτής, ἐπιλεγόμενος ὁ «ὀρχησάμενος», καὶ προσβαλλόμενος συνεχῶς ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Σφκ. 1294. 1481. 1515). —3) Ποιητὴς τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς κωμῳδίας, Ἀθηναῖος, υἱὸς Εὐνολείδου, πολλάκις ὑπὸ τῶν ἄλλων κωμικῶν χλευαζόμενος. Τῷ 405 π. Χ. διηγωνίσθη διὰ κωμῳδίας ἐπιγραφομένης «αἱ Μοῦσαι» πρὸς τοὺς Βατράχους τοῦ Ἀριστοφάνους, καὶ ἦν εἷς τῶν πολλῶν ποιητῶν τῶν χρόνων ἐκείνων, οἵτινες διὰ φιλοκάλου καὶ ἐπιδεξίου διαπλάσεως τοῦ δράματος ἐπροσπάθουν νὰ ἐξαγοράσωσι τὴν ἔλλειψιν μεγαλοφυΐας καὶ ἐφευρέσεως πρωτοτύπου. Τοῦτο τοὐλάχιστον δύναται νὰ ἐξαχθῇ ὡς συμπέρασμα ἐκ τῶν σωζομένων ἀποσπασμάτων 10 δραμάτων αὐτοῦ, ὧν μετρία ἐστὶν ἡ ἀξία (Συλλγ. Meineke, Fragm. Com. Graec. III) —4) Ἀθηναῖος ταπεινῆς καταγωγῆς, υἱὸς Στρατωνίδου. Μετὰ τὸ Σικελικὸν πάθημα ἐδείχθη ἀνὴρ νουνεχὴς καὶ δραστήριος, ἀλλ᾽ οὐχὶ εὐγενῶν διαθέσεων. Ἀτομικὸς ἐχθρὸς ὢν τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὅτε, τῷ 412 π.Χ., ἐστρατήγει ἐν Σάμῳ, ἐματαίωσε τὰς πρὸς ἐπιστροφὴν προσπαθείας αὐτοῦ διὰ προδοσίας εἰς τὸν Σπαρτιάτην Ἀστύοχον· κατώρθωσε δὲ ν᾽ ἀποφύγῃ τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Ἀλκιβιάδου, καταγγείλας ὁ ἴδιος εἰς τοὺς Ἀθηναίους τὴν μέλλουσαν ἐπιδρομὴν τῶν Σπαρτιατῶν, ἣν εἶχεν αὐτὸς προκαλέσει, καὶ ὀχυρώσας τὴν Σάμον (Θουκ. Η, 48. 50. 51). Τῷ 411 δὲ, ἐνεργείᾳ τοῦ Πεισάνδρου, ἐπαύθη τῆς στρατηγίας (Θουκ. Η, 54)· εἶτα δὲ, ὅτε ὁ Ἀλκιβιάδης προσῆλθε τῇ δημοκρατικῇ μερίδι, φοβούμενος αὐτοῦ τὴν ἐκδίκησιν, συνετάχθη ὁ Φρύνιχος μετὰ τῆς ὀλιγαρχικῆς μερίδος τῶν 400, καὶ ἀπῆλθεν ὡς πρέσβυς αὐτῶν μετὰ τοῦ Ἀντιφῶντος εἰς Σπάρτην. Ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του δὲ, πιθανῶς ὑποκινήσει τοῦ Κριτίου, ἐθανατώθη ὑπὸ περιπόλου κατὰ τὸ βουλευτήριον (Θουκ. Η, 92), ἢ ἐσφάγη διὰ νυκτὸς καὶ ἐκηρύχθη ἐχθρὸς τῆς πατρίδος (Θουκ. Η, 92. — Λυσ. Ἀγορ. 70). — 5) Σοφιστὴς ἐκ Βιθυνίας, ζῶν ἐπὶ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ Κομμόδου. Σώζεται αὐτοῦ σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «ἐκλογὴ ῥημάτων καὶ ὀνομάτων ἀττικῶν», συναρμολογία, μετὰ πλείστης ἀκριβείας συντεταγμένη, ἐκφράσεων ἀττικῶν καὶ μή. Ἐκ τῶν ἄλλων του συγγραμμάτων οὐδὲν διετηρήθη.

Φρύνων, 1) Ἀθηναῖος Ὀλυμπιονίκης καὶ στρατηγὸς, φονευθεὶς ἐν μονομαχίᾳ πρὸς τὸν Πιττακὸν (Στρβ.). — 2) Ἀθηναῖος, κατηγορούμενος ἐπὶ προδοσίᾳ εἰς Φίλιππον, τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας (Δμσθ. Πρπρσβ. 400. — Λουκ. Δμσθ. Ἐγκ. 41).

Φρυνώνδας, Ἀθηναῖος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους πολλάκις μνημονευόμενος μετὰ τοῦ ἐπὶ δολιότητι καὶ πονηρίᾳ παροιμιώδους καταστάντος Εὐρυβάτου (Ἀρστφ. Θσμφρ. 361. — Πλάτ. — Λουκ.).

Φρὺξ, 1) ὁ κάτοικος τῆς Φρυγίας. Ἴδ. — 2) Ὄνομα δούλου παρ᾽ Ἀριστοφάνει (Σφ. 440).

Φρύξος, ποταμὸς τῆς Ἀργολίδος ἐν Πελοποννήσῳ, ῥέων ἀνατολικῶς τῆς Λερναίας λίμνης, καὶ ἑνούμενος μετὰ τοῦ Ἐρασίνου (Παυσ.).

Φυγὴ, ἡ ἐξορία, καὶ περιληπτικῶς οἱ ἐξόριστοι (Θουκ. Η, 64. — Πλουτ. Φλαμ. 113)· ὅθεν καί τινες ὑπέλαβον ὅτι ἐν τῇ ἀττικῇ δικαστικῇ διαλέκτῳ φεύγων ἐλέγετο ὁ ἐναγόμενος διότι δῆθεν ἐδικαιοῦτο, πρὸ τοῦ τέλους τῆς δίκης ν᾽ ἀπαλλαγῇ αὐτῆς δι᾽ ἑκουσίας φυγῆς ἢ ἐξορίας. Ἀλλὰ τοῦτο ἴσχυε μόνον διὰ τὰς πολιτικὰς, καὶ μάλιστα

τὰς φονικὰς δίκας. Φεύγων ἦν, κατ' ἀντίθεσιν τοῦ διώκοντος (τοῦ ἐνάγοντος), ὁ ἐναγόμενος, ὁ καταδιωκόμενος, ὁ θέλων ν' ἀποφύγῃ τὰς συνεπείας τῆς ἀγωγῆς.

Φύη, Ἀθηναία, τὸν δῆμον Παιωνὶς, ἐξόχου κάλλους καὶ λαμπροῦ ἀναστήματος. Ἐντολῇ τοῦ Πεισιστράτου ὡς Ἀθηνᾶ ἐσταλμένη, εἰσήλασεν εἰς Ἀθήνας, μετ' αὐτοῦ ἐλθόντος νὰ καταλάβῃ ἐκ νέου τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἐνετείλατο τῷ δήμῳ νὰ τὸν δεχθῶσιν. Εἶτα δ' ὁ Πεισίστρατος τὴν ἐνύμφευσε μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ἱππάρχου (Ἡρδ. Α,60).

Φῦκος (τὸ), τὸ καὶ σήμερον οὕτω καλούμενον θαλάσσιον φυτὸν, παράγον καὶ χρῶμά τι, οὗ χρῆσις ἐγίνετο ὡς κοσμητικοῦ, δι' ὃ καὶ κατέστη ταυτόσημον τῷ ψιμυθίῳ. Ἀρχαιότατα αἱ Ἀσιαναὶ γυναῖκες μάλιστα ἐποιοῦντο χρῆσιν τῶν τοιούτων, φυτι-

κῶν οὐσιῶν, ἐν ἄλλοις καὶ συκαμίνων (Ἀθήν). καὶ παιδέρωτος (φυτοῦ καὶ τούτου χρωματίζοντος) πρὸς ἀλλοίωσιν τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου. Ἐν Ὁμήρῳ ἅπαξ μόνον λέγεται «ἐπιχρίσασα παρειὰς» (Ὀδ. Ξ, 172), ὥστε τοῦτο δὲν ἐθεωρήθη ὡς ἀρκοῦσα ἀπόδειξις ὅτι τότε ἤδη αἱ Ἑλληνίδες εἶχον τὴν κακὴν ταύτην ἕξιν. Ἐπεκράτησεν ὅμως μετὰ ταῦτα παρὰ ταῖς ἑταίραις, καὶ παρὰ ταῖς ἐπιτετηδευμέναις καὶ ταῖς φιλαρέσκοις, καὶ ἐν Λυσίᾳ (π. Ἐρατσθ. φόν. σλ. 93) λέγει ὁ ἀνὴρ ὡς γνώρισμα ἐξ οὗ ἐνόησεν ὅτι ἡ σύζυγός του ἔβαινε πρὸς τὸν ἐραστήν της· «ἔδοξέ δέ μοι τὸ πρόσωπον ἐψιμυθιῶσθαι» (ἴδ. καὶ Ἀρστφ. Λυσστρ. 149. Ἐκκλ. 878, Πλτ. 1064.— Πλούτρχ. Ἀλκβ. ΛΘ). Ἔβαφον δὲ προσέτι καὶ τὰς ὀφρῦς καὶ τὰς βλεφαρίδας διὰ μέλανος χρώματος, «ἀσβόλου» (Ἄλεξις ἐν Ἀθην. 15, 557)· τὰς βαφὰς δ' ἐπέθετον ἢ διὰ χρωστῆρος ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἢ διὰ τῶν δακτύλων ὡς εἰς ἄλλας εἰκόνας. Πολλάκις δ' αἱ οὕτω κατάβαφοι κομψευόμεναι χλευάζονται ὅτι ὁ ἱδρὼς ἢ τὰ δάκρυα προδίδουσιν αὐτῶν τὸ τέχνασμα, ὡς εὐτραπέλως λέγει ὁ ποιητὴς Εὔβολος (παρ' Ἀθην. αὐτόθι): «Κἂν ἐξίηται τοῦ θέρους, ἀπὸ μὲν τῶν ὀφθαλμῶν ὑδρορρόας δύο ῥέουσι μέλανας, ἐκ δὲ τῶν γνάθων ἱδρὼς ἐπὶ τὸν τράχηλον ἄλοκα μιλτώδη ποιεῖ· ἐπὶ τῷ προσώπῳ δ' αἱ τρίχες φορούμεναι, εἴξασι πολιαῖς, ἀνάπλεῳ ψιμυθίου.» (Ἴδ. καὶ Ξνφ. Οἰκον. Η). Ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις οὐδ' ἄνδρες ἔμειναν ἀπηλλαγμένοι τοῦ ἀναξιοπρεποῦς τούτου ἔθους, ὡς ῥητῶς μαρτυρεῖται τοῦτο περὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως (Δοῦρις ἐν Ἀθην. ΙΗ, 542).

Φυκοῦς (ὁ), ἀκρωτήριον μετὰ πόλεως τῆς Κυρηναϊκῆς ἐν Λιβύᾳ (Στρβ.—Στφ.Βζ.).

Φύλακες, οἱ ἄλλως καὶ ἐπίσκοποι καὶ ἄρχοντες λεγόμενοι, οἱ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἐπὶ τῆς ἀκμῆς αὐτῶν, χειροτονητοὶ πρὸς τοὺς ὑποτελεῖς συμμάχους πεμπόμενοι ὡς ἀνώτατοι διοικηταὶ, ἀντιστοιχοῦντες πρὸς τοὺς ἁρμοστὰς τῶν Λακεδαιμονίων (Ἀρστφ. Ὄρν. 1023.— Ἁρπκρ.)

Φυλάκη, 1) ἀρχαία πόλις ἐν τῇ Φθιώτιδι τῆς Θεσσαλίας κατὰ τὴν βόρειον κλιτὺν τοῦ ὄρους Ὄθρυος, πατρὶς τοῦ Πρωτεσιλάου (ἴδ.) (Ὁμ. Ἰλ. Β, 695— Στρβ. Θ, 475).—2) Πόλις ἀγνώστου θέσεως ἐν τῇ Μολοσσίδι τῆς Ἠπείρου (Liv. XLV, 26).

Φύλακος, 1) υἱὸς τοῦ Δηϊῶνος καὶ τῆς Διομήδης, σύζυγος τῆς Κλυμένης ἢ Περικλυμένης, θυγατρὸς τοῦ Μινύου, καὶ πατὴρ τοῦ εἰς ποίμνας πλουσίου Ἰφίκλου καὶ τῆς Ἀλκιμήδης, Ἀργοναύτης, κτίστης τῆς Φυλάκης ἐν Θεσσαλίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 705). Ἴδ. Μελάμπους.—2) Υἱὸς τοῦ Ἰφίκλου, ἔγγονος τοῦ προλαβόντος.—3) Ἥρως ἔχων

ἱερὸν ἐν Δελφοῖς, διότι ἐλέγετο ὅτι ἐν πνεύματι ἐπιφανείς, ἔσωσε τὸν ναὸν ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς τῶν Γαλατῶν (Ἡρδ. Η, 39). — 4) Υἱὸς τοῦ Ἰστιαίου ἐκ Σάμου (Ἡρδ. Η, 25).

Φύλαρχος, ἴδ. Φυλή.

Φύλαρχος, ἐξ Ἀθηνῶν, ἐκ Σικυῶνος ἢ ἐκ Ναυκράτιος, ἱστοριογράφος ἐπὶ Ἀράτου τοῦ Σικυωνίου, ζήσας ἑπομένως περὶ τὰ 210 π. Χ. Τὰ καθέκαστα δὲ τοῦ βίου του εἰσὶν ἄγνωστα. Συνέταξε διάφορα ἱστορικὰ καὶ μυθολογικὰ συγγράμματα, ὧν τὸ ἐπισημότερον ἦν τὸ ἐπιγραφόμενον «Ἱστορίαι», καὶ περιελάμβανε τὴν πεντηκονταετίαν, ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Πύρρου εἰς τὴν Πελοπόννησον μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Κλεομένους, 272—225 π. Χ., ἐξ οὗ ἠρύσθησαν πολλὰ ὅ τε Πλούταρχος καὶ ὁ Λατῖνος Πομπήϊος Τρόγος. Ὁ Πολύβιος (Β, 56-63) κρίνει τὸν Φύλαρχον λίαν αὐστηρῶς, ἀλλ' ἀδίκως καὶ ἄνευ ἀποχρώντων λόγων. Ἔγραφεν ἴσως πομπωδῶς πως καὶ ἐπὶ τὸ θεατρικώτερον, ἀλλ' οὐχὶ ἐπὶ προθέσει διαστροφῆς τῆς ἀληθείας. Ἀπωλέσθησαν δὲ τὰ ἔργα του πάντα πλὴν τινων ἀποσπασμάτων (Συλλγ. Müller Fragm. Hist. Graec. I.).

Φύλαρχος, ὁ κοινότερον λεγόμενος ἐπιμελητής, ὁ ἐτήσιος πρόεδρος ἑκάστης τῶν 10 φυλῶν ἐν Ἀθήναις (Ἡρδ. Ε, 69). Εἶτα δὲ ὁ ἀρχηγὸς ἑκάστου τάγματος τοῦ Ἀττικοῦ ἱππικοῦ, διαιρουμένου κατὰ φυλάς.

Φύλας, 1) βασιλεὺς τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ Δρυόπων, ὅν, ὡς παρανομήσαντα κατὰ τοῦ ἱεροῦ τῶν Δελφῶν, ἐφόνευσεν ὁ Ἡρακλῆς, ἐκ δὲ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Μηδείας ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἀντίοχον. — 2) Υἱὸς τοῦ ῥηθέντος Ἀντιόχου, σύζυγος τῆς Δηϊφίλης, καὶ πατὴρ τοῦ Ἱππότα καὶ τῆς Θηροῦς. — 3) βασιλεὺς τῆς Ἐφύρας ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου, οὗ ἡ θυγάτηρ Ἀντιόχεια ἔσχεν ἐκ τοῦ Ἡρακλέους υἱὸν τὸν Τληπόλεμον (Ὁμ. Ἰλ. Β, 653. — Στρβ. Η, 338).

Φυλετικὰ δεῖπνα, ἴδ. Λειτουργίαι.

Φυλεύς, υἱὸς τοῦ Αὐγείου, βασιλέως τῆς Ἤλιδος, ἐκδιωχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του εἰς Δουλίχιον, διότι, ὅτε οὗτος δὲν ἠθέλησε νὰ δώσῃ τῷ Ἡρακλεῖ τὴν συμφωνηθεῖσαν ἀμοιβὴν διὰ τὴν κάθαρσιν τῶν ἱπποστασίων του, ὁ Φυλεύς, κληθεὶς τὰ κρίνῃ, ἐγνωμάτευσεν ὑπὲρ τοῦ Ἡρακλέους. Ἦν πατὴρ τοῦ Μέγητος, καὶ ἀποκατέστη μὲν αὖθις ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους εἰς τὸν πατρικὸν θρόνον, ἀλλ' ἀφῆκεν εἶτα αὐτὸν εἰς τὸν ἀδελφὸν του Ἀγασθένην, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Δουλίχιον. Συγκατηριθμεῖτο δὲ καὶ μετὰ τῶν παρευρεθέντων εἰς τὴν θήραν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 625. Ο, 530. — Ἀπλλδ. Β, 55).

Φυλή, φρούριον ὀχυρόν, σωζόμενον σχεδὸν ὁλόκληρον εἰς τὰ ἀπότομα ὕψη τοῦ ὄρους Πάρνηθος, παρὰ τῇ ὀρεινῇ ὁδῷ τῇ ἀγούσῃ ἐκ Θηβῶν εἰς Ἀθήνας, εἰς 100 δὲ σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν. Ἐνταῦθα ὠχυρώθη ὁ Θρασύβουλος ὅτε ἐπῆλθε κατὰ τῶν Τριάκοντα. Καὶ τούτων μὲν ὁ στρατὸς ἠναγκάσθη ν' ἀποστῇ τῆς πολιορκίας ἕνεκα πυκνῆς πεσούσης χιόνος, ὁ δὲ Θρασύβουλος ἐκεῖθεν κατῆλθεν εἰς Πειραιᾶ. Ἡ Φυλὴ ἀνῆκεν εἰς τὴν Οἰνηΐδα φυλήν, ὁ δὲ κάτοικος ἐλέγετο Φυλάσιος.

Φυλή, πολιτικὴ διαίρεσις τοῦ λαοῦ ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πολιτείαις, ὡς βάσιν ἀληθῆ ἢ ὑποτιθεμένην ἔχουσα τὴν κοινὴν καταγωγήν, ἥτις συνετέλει εἰς τὴν μονιμότητα καὶ εἰς τὴν ὁμόνοιαν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 362). 1) Ἀττικαὶ φυλαί. Ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μνημονεύεται ὁ λαὸς τῆς Ἀττικῆς διαιρούμενος εἰς 4 φυλάς, φερούσας ὁτὲ μὲν μυθικὰ ἢ ἱστορικὰ ὀνόματα, ὁτὲ δὲ τοπικὰ ἢ κοινωνικά, αἰνιττόμενα διακρίσεις, ὡς α) Κεκροπία, Αὐτόχθων, Ἀκταία, Παραλία· β) Κραναΐς, Ἀτθίς, Μεσογαία, Διακρία· γ) Διάς, Ἀθηναΐς, Ποσειδωνιάς, Ἡφαιστιάς· δ) αἱ Ἰωνικαί, ὑπὸ Ἴωνος δῆθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ Ξούθου ὀργανωθεῖσαι, κατ' ἐπαγγέλματα δὲ διακρινόμεναι, τοὺς Γελέοντας (τὸν τὴν γῆν ἐργαζόμενον λαόν), τοὺς Αἰγικορεῖς (ποιμένας), τοὺς Ἀργά-

δεις (ἐργατικοὺς) καὶ τοὺς Ὅπλητας, εἰ καὶ διάφοροι παρὰ διαφόρων ἕτεραι εἰκασίαι ἐπροτάθησαν περὶ τῶν ὀνομάτων τούτων. Ἴσως δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι οἱ Ὅπλητες κατῴκουν κατὰ τὴν τετράπολιν, πρὸς τῷ Μαραθῶνι, οἱ Αἰγικορεῖς εἰς τὰ ὄρη τοῦ Βριλησσοῦ καὶ τοῦ Πάρνηθος, οἱ Γελέοντες εἰς τὰ Μεσόγαια καὶ τὸ πεδίον τῆς Ἀττικῆς, καὶ οἱ Ἀργάδεις εἰς τὴν πόλιν. Ἡ δὲ τῷ Θησεῖ ἀποδιδομένη διαίρεσις εἰς τρεῖς ἀριστοκρατικὰς τάξεις (Πολδ. ΣΤ, 9, 111) ἢ ἔθνη (τῶν Εὐπατριδῶν, Δημιουργῶν καὶ Γεωμόρων) ἐστὶν ἄσχετος πρὸς τὴν τῶν φυλῶν, μᾶλλον δὲ ἡ βάσις τῆς εἰς φρατρίας ἀριστοκρατικῆς ὑποδιαιρέσεως τῶν φυλῶν. Ἑκάστης φυλῆς προΐστατο εἷς Φυλοβασιλεύς, ἐξ Εὐπατριδῶν· ἑκάστη δὲ τῶν φρατριῶν, ἡ τῶν ὑποδιαιρέσεων τῶν φυλῶν, ὑποδιῃρεῖτο εἰς 30 γένη, καὶ ἕκαστον γένος περιελάμβανεν ἀνὰ 30 οἰκογενείας, ἀρχηγὸν ἔχον τὸν γ ε ν ή τ η ν. Τὰ μέλη τοῦ αὐτοῦ γένους ἐλέγοντο ὁ μ ο γ ά λ α κ τ ο ι, καὶ ἀπετέλουν ἑταιρίαν ὀ ρ γ ε ώ ν ω ν, ὡς ὑπηρετούντων τὸ αὐτὸ οἰκογενειακὸν ἱερόν. Διοικητικῶς δὲ διῃρέθησαν αἱ φυλαὶ ἑκάστη εἰς τρεῖς Τ ρ ι τ τ ύ α ς, ἴσως ἄλλη ἐπωνυμία, ἢ ἄλλη ἔποψις (ἡ διοικητικὴ) τῆς φρατρίας, καὶ ἑκάστη τριττὺς εἰς 4 ν α υ κ ρ α ρ ί α ς (Πολδ. Η, 108.— Φωτ.), διοικουμένη ὑπὸ Πρυτάνεων (Ἡρδ. Ε, 71). Ἀλλὰ σπουδαῖον σύμπτωμα καὶ ἀνατροπὰς ἀπειλοῦν ἦν ἡ πτωχεία εἰς ἣν ὁ λαὸς βαθμηδὸν περιῆλθεν ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πλουσίων Εὐπατριδῶν, οὕτως ὥστε αἱ κατώτεραι τάξεις κατέστησαν θ ῆ τ ε ς, π ε λ ά τ α ι ἢ ἑ κ τ η μ ό ρ ι ο ι, οὐχί, ὡς εἰκάζεται, οἱ τὸ ἕκτον τῶν εἰσοδημάτων τῆς καλλιεργουμένης γῆς εἰς τοὺς ἄρχοντας αὐτῆς ἀποφέροντες, ἀλλὰ τὰ $^5/_6$ δίδοντες, καὶ ἀπέναντι τῆς ἐργασίας των μόνον τὸ $^1/_6$ λαμβάνοντες πολλοὶ δὲ καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο εἰς δουλείαν περιήρχοντο (Πλούτ. Σόλ. ΙΓ'). Τότε ὁ Σόλων, κληθεὶς νὰ διορθώσῃ τὴν νομοθεσίαν, πρὸ παντὸς εἰς ταύτην ἀπέβλεψε τὴν ἀνωμαλίαν, καὶ ἵνα ἀποδώσῃ εἰς τοὺς Ἀθηναίους θέσιν ἀξίαν λαοῦ ἐλευθέρου, εἰσήγαγε τὴν σ ε ι σ ά χ θ ε ι α ν, ἥτις ἦν ἀποκοπὴ τῶν χρεῶν, καὶ ἐλάττωσις τῆς ὑπερβολικῆς πιέσεως ἐπὶ τῶν ὀφειλετῶν διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως μὲν τῶν ἐπὶ σώματι (ἐπὶ προσωπικῇ κρατήσει) δανείων, αὐξήσεως δὲ τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος ἀπὸ 73 εἰς 100, ὥστε ὁ πρὶν 100 δραχμὰς ὀφείλων εἶχεν ἔκτοτε ν' ἀποτίσῃ μόνον 73. Τὴν Ἰωνικὴν διαίρεσιν τῶν λαῶν διετήρησεν, ἀλλὰ συγχρόνως παρεισήγαγε καὶ τὴν δημοκρατικὴν τῆς τιμοκρατίας, καθ' ἣν τὰ πολιτικὰ δικαιώματα προσεμετροῦντο πρὸς ἑκάστου τὴν περιουσίαν καὶ τὰς ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συνεισφοράς. Προσδιήρεσε λοιπὸν τὸν λαὸν καὶ εἰς τέσσαρα τιμήματα ἢ τέλη, τοὺς π ε ν τ α κ ο σ ι ο μ ε δ ί μ ν ο υ ς, ἤτοι τοὺς κεκτημένους ἐτήσιον εἰσόδημα τοὐλάχιστον 500 μεδίμνων τῶν ξηρῶν, ἢ μετρητῶν τῶν ῥευστῶν προϊόντων· τοὺς ἱ π π ε ῖ ς, ἔχοντας εἰσόδημα 300-500 μεδίμνων, καὶ δυναμένους νὰ τρέφωσιν ἵππον στρατιωτικόν· τοὺς ζ ε υ γ ί τ α ς, εἰσπράττοντας 150-300 μεδίμνους, καὶ δυναμένους νὰ ἔχωσι ζεῦγος ἀροτήρων βοῶν, καὶ τοὺς θ ῆ τ α ς, ὧν τὸ εἰσόδημα ἦν ἔλασσον τῶν 150 μεδίμνων· καὶ αἱ τρεῖς αὗται τελευταῖαι κατηγορίαι ἐλέγοντο «ἱ π π ά δ α, ζ ε υ γ ί σ ι ο ν, θ η τ ι κ ὸ ν (τέλος) τ ε λ ε ῖ ν». Κατὰ τὴν διαίρεσιν ταύτην ἐρρύθμισε τῶν πολιτῶν τὰ καθήκοντα καὶ τὰ δικαιώματα. Ὡς πρὸς τὰ τέλη εἰς ἃ ὑπεβάλλοντο ἴδ. Π ο λ ι τ. Ο ἰ κ ο ν ο μ ί α ν. Ὡς δὲ πρὸς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, παρατηρητέον ὅτι οἱ θῆτες ἐμάχοντο μόνον ὡς ψιλοὶ καὶ ὡς ναῦται, οἱ δὲ τῶν τριῶν ἄλλων κατηγοριῶν ὡς ὁπλῖται, καὶ τὸ ἱππικὸν ἐλαμβάνετο ἐκ μόνων τῶν δύο ἀνωτάτων. Ἀναλόγως δὲ διέφερον αὐτῶν τὰ δικαιώματα. Εἰς τὰς χειροτονητὰς ἀρχάς, αἷς ἴσως τὸ πρῶτον τότε ἀνῆκε καὶ ἡ τοῦ βουλευτοῦ, δεκτοὶ ἦσαν οἱ τῶν τριῶν ἀνωτέρων τάξεων, εἰς τὴν ἀξίαν δὲ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἑπομένως καὶ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, μόνοι οἱ τῆς ἀνωτάτης· οἱ δὲ θῆτες μετεῖχον μόνον τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου καὶ τῶν ἡλιαστικῶν δι-

καστηρίων, ὧν ἡ ἐπιρροὴ ἦν ἔτι τότε πολὺ ἐλάσσων τῆς μετὰ ταῦτα, διότι οἱ ἄρχοντες εἶχον βεβαίως ἐν πολλαῖς περιστάσεσιν ἴδια δικαστήρια(ἴδ. Βουλή. Ἄρειος Πάγος, Ἐφέται). Πολιτικὴν δὲ σπουδαιότητα διετήρησαν ἔτι αἱ φρατρίαι καὶ τὰ γένη καὶ διὰ τῆς ἐπιτηρήσεως τῆς γνησιότητος τῆς πολιτικῆς καταγωγῆς, ἥτις ἦν προσὸν ἀναπόφευκτον διὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων. Ἡ νεόνυμφος εἰσήγετο εἰς τοῦ συζύγου αὐτῆς τὴν φρατρίαν· τὸ δὲ νεογέννητον παιδίον ὤφειλον οἱ γονεῖς «εἰς τὴν φρατρίαν» ἢ εἰς τοὺς φράτορας εἰσάγειν, ἐγγράφειν εἰς τὸ κοινὸν» ἢ «εἰς τὸ φρατορικὸν γραμματεῖον».— Ἐντελῶς δὲ μετερρυθμίσθη ἐπὶ τὸ δημοκρατικώτερον ἡ Σολώνιος νομοθεσία μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν Πεισιστρατιδῶν. Ὁ Κλεισθένης, καταργήσας τὰς τέσσαρας Ἰωνικὰς φυλὰς, διετήρησε τὰς φρατρίας καὶ τὰ γένη μόνον ἕνεκα τῶν θρησκευτικῶν ἐθίμων, καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς πολιτικῆς σημασίας· διήρεσε δὲ τὸν λαὸν εἰς 10 τοπικὰς φυλὰς, ἃς ὠνόμασε κατ' ἀρχαίους ἥρωας ἐπωνύμους, Ἐρεχθηίδα, Αἰγηίδα, Πανδιονίδα, Λεοντίδα, Ἀκαμαντίδα, Οἰνηίδα, Κεκροπίδα, Ἱπποθοοντίδα, Αἰαντίδα, Ἀντιοχίδα· καὶ ἀναλόγως ηὐξήθησαν καὶ αἱ ναυκραρίαι εἰς 50, καὶ οἱ βουλευταὶ εἰς 500 (ἴδ. Βουλή). Ἑκάστης φυλῆς προΐστατο εἷς ἐτησίως ἐκλεγόμενος Ἐπιμελητής. Τὰς Φυλὰς δὲ διήρεσεν εἰς δήμους, εἰς 10, ὡς φαίνεται (Ἡρδ. αὐτ.), ἑκάστην, αὐξηθέντας ὅμως ἐν μετέπειτα χρόνοις εἰς 174. Περὶ τῶν σχέσεων τῶν δήμων πρὸς τὰ γένη, ἴδε Δῆμος, πρὸς δὲ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἴδ. Στρατός. Τοιαῦται ἐτέθησαν αἱ βάσεις τῆς ἀπολύτου δημοκρατίας, ἔτι μᾶλλον ἀναπτυχθείσης διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ ὀστρακισμοῦ (ἴδ. Ἐκκλησία), διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς κληρώσεως ἀντὶ τῆς χειροτονίας εἰς πάσας τὰς ἀρχὰς, καὶ ἔφθασε τέλος εἰς τὴν ὑπερτάτην ἀκμὴν διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀριστείδου προταθείσης καὶ δεκτῆς γενομένης παραδοχῆς εἰς τὰς ἀρχὰς παντὸς πολίτου, ἀνεξαρτήτως τοῦ τιμήματος. Τῷ 307 π. Χ., ἐκ κολακείας πρὸς Δημήτριον τὸν Πολιορκητὴν, προσετέθησαν εἰς τὰς φυλὰς δύο ἕτεραι, ἡ Ἀντιγονὶς καὶ ἡ Δημητριὰς, μετακληθεῖσαι μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Δημητρίου Πτολεμαῒς καὶ Ἀτταλίς. — 2) Δωρικαὶ φυλαί. Τὰ δωρικὰ γένη ἀνάγονται ὑπὸ τοῦ μύθου εἰς τὸν ἀρχαιότατον βασιλέα τῶν Δωριέων Αἰγιμιὸν, υἱὸν τοῦ Δώρου, ὅστις τὸ τρίτον τοῦ κράτους του παρεχώρησεν εἰς τὸν Ἡρακλῆν, δι' ἣν οὗτος τῷ εἶχε παρέξει βοήθειαν κατὰ τῶν Λαπιθῶν. Διηρέθησαν δ' οἱ Δωριεῖς εἰς τρεῖς φυλὰς, ὥστε Τριχάϊκας καλεῖ ἤδη αὐτοὺς ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Τ, 177), καὶ ἡ μὲν αὐτῶν ἐκλήθη καθ' Ὕλλον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἡρακλέους, αἱ δὲ δύο ἄλλαι κατὰ Δυμᾶνα καὶ Πάμφυλον, τοὺς υἱοὺς τοῦ Αἰγιμιοῦ, Ὑλλεῖς, Δυμᾶνες καὶ Πάμφυλοι. Ἔνθα ὑπῆρχον Δωριεῖς ἀπαντῶνται καὶ τῶν τριῶν τούτων φυλῶν τὰ ὀνόματα. Εἰ δέ που ἦν καὶ ξένος, μὴ δώριος, λαὸς, αὐτοῖς ἐν τοιούτῳ ἀριθμῷ συναναμεμιγμένος, ὥστε νὰ μετέχῃ τοῦ πολιτικοῦ βίου, ἐκεῖ ἀπετέλει αὐτὸς ἄλλην φυλήν. Τοιαύτη ἦν ἐν Ἄργει καὶ Ἐπιδαύρῳ ἡ Ὑρνηθία, ἐν Σικυῶνι ἡ Αἰγιαλία. Ἐν δὲ Σπάρτῃ, ἔνθα ὁ δώριος πληθυσμὸς ἦν ὁ μόνος ἄρχων, καὶ ὁλόκληρον τὸ στοιχεῖον τῆς πολιτείας ἀποτελῶν, ἐκεῖ μόνον αἱ τρεῖς δωρικαὶ φυλαὶ ἀπαντῶνται, διαιρούμεναι ἑκάστη εἰς 10 ὠβάς, ἢ καὶ φρατρίας λεγομένας, ἐξ ὧν οἱ δύο τῶν Ὑλλέων ἦσαν αἱ βασιλικαί. Πιθανὸν φαίνεται, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ βεβαιωθῇ, ἂν οἱ 30 γέροντες (μέλη τῆς γερουσίας) ἀντεστοίχουν πρὸς τὰς 30 ὠβὰς, καὶ ἐλαμβάνετο ἀνὰ εἷς ἐξ ἑκάστης. Πέντε κῶμαι ἢ τμήματα τῆς Σπάρτης καὶ τῆς περιχώρου, ἡ Πιτάνα, αἱ Λίμναι, ἡ Μεσσόα, ἡ Κυνόσουρα, καὶ ἴσως ἡ Ἔξωλος (ἀλλὰ ταύτης ἀμφιβάλλεται τὸ ὄνομα), ἐλέγοντο φυλαί, ἀλλὰ μόνον καταχρηστικῶς, εἰ καὶ ἄλλως πιθανὴ φαίνεται καὶ

ἡ τοπικὴ τῶν φυλῶν καὶ ᾠδῶν διαίρεσις. Τίνα ὅμως σχέσιν μὲ τὰς κώμας εἶχον ἀγνοεῖται.

Φυλῃΐς, θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Τιγάσιδος ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Φύλιος, ἴδ. Κύκνος.

Φυλλήϊον ὄρος, ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ἐνιπέως ποταμοῦ, πλησίον τῆς πόλεως Φύλλου (Ἀπλλν. Ῥδ, Α. 37).

Φυλλίδας, Θηβαῖος. Εἰ καὶ τῇ δημοκρατικῇ ἀνήκων μερίδι, ἔμεινεν ὅμως τῷ 382 π.Χ. εἰς Θήβας, προσελήφθη μάλιστα καὶ ὡς γραμματεὺς τῶν πολεμάρχων, ἐνεργῶν οὐχ ἧττον μυστικῶς ὑπὲρ τῶν ἐξορίστων ὁμοφρόνων του, καὶ προσπαθῶν παντὶ σθένει νὰ κατευνάζῃ τὰς περὶ αὐτῶν ὑπονοίας. Ἔδωκε δ' εἰς τὴν οἰκίαν του συμπόσιον, εἰς ὃ παρευρεθέντες τινὲς τῶν συνωμοτῶν, ἐθανάτωσαν δύο ἐκ τῶν πολεμάρχων (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 4, 2.—Πλούτ. Πελοπ. Ζ, Θ).

Φυλλὶς, θυγάτηρ Σιθῶνος, τοῦ βασιλέως τῆς Θράκης, ἐφιλοξένησε τὸν ἐκ Τροίας ἐπιστρέφοντα Δημοφῶντα, καὶ ἠράσθη αὐτοῦ τοσοῦτον, ὥστε, εἰ καὶ τῇ ὑπεσχέθη νὰ ἐπανέλθῃ, αὕτη, μὴ ἀνεχομένη τὴν ἀπουσίαν του, ἀπηγχονίσθη (Λουκ. Ὀρχ. 49). Κατά τινας δὲ μετεμορφώθη μετὰ θάνατον εἰς ἀμυγδαλῆν.

Φυλλὶς, 1) χώρα τῆς Θράκης παρὰ τὸ ὄρος Πάγγαιον (Ἡρδ. Ζ, 173). — 2) Ποταμὸς τῆς Βιθυνίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στφ. Βζ.).

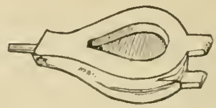
Φύλλος (ὁ), ἢ Φυλλοῦς (Στρβ.), πόλις τῆς Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, μετὰ περιφήμου ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅστις κατ' αὐτὴν Φυλλαῖος ἐπωνομάζετο (Στφ.Βυζ.).

Φυλόμαχος, κατὰ Πολύβιον (ΛΒ, 25, 4), ἀγαλματοποιὸς ἐν Περγάμῳ, κατασκευάσας τὸ περίφημον ἄγαλμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἀλλ' ἐσφαλμένως, ἀντὶ Πυρόμαχος (ἴδ.) (Διόδ. σλ. 528).

Φυλλὼ, θεράπαινα τῆς Ἑλένης ἐν Σπάρτῃ (Ὁμ. Ὀδ. Δ. 125).

Φύρκος, φρούριον τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, πλησίον τοῦ Λεπρέου (Θουκ. Ε, 49).

Φῦσα, τὸ ἀσκοειδὲς ὄργανον δι' οὗ φυσᾶται τὸ πῦρ εἰς τὰ χαλκεῖα ἢ τὰς ἑστίας

(Ὁμ. Ἰλ. Σ, 372. 409. 412. 468. 470.—Ἡρδ. Α, 68.—Θκδ. Δ, 100) ὅμοιον πρὸς τὸ νῦν ἐν χρήσει, ὡς δεικνύει ἡ εἰκὼν ἐκ λύχνου ἀρχαίου.

Φυσάδεια (ἡ), κρήνη παρὰ τῷ Ἄργει ἐν Πελοποννήσῳ, κληθεῖσα κατὰ θυγατέρα τοῦ Δαναοῦ (Καλλμ. Ὕμν.).

Φυσίκελλος, εἶδος ἄρτου ἢ πλακοῦντος, ὃν οἱ Σπαρτιᾶται παρέθετον εἰς τὴν τράπεζαν ὅτε προσεκάλουν ξένους (Ἀθην. Δ, 138-141).

Φύσιος, υἱὸς τοῦ Λυκάονος, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Ἀπλλδ. Γ, 8).

Φύσκα, πόλις τῆς Μακεδονίας, πλησίον κειμένη τῆς Κισσοῦ, πέραν τοῦ ποταμοῦ Ἀξιοῦ (Θουκ. Β, 99).

Φύσανος, υἱὸς τοῦ Αἰτωλοῦ, ἔγγονος τοῦ Ἀμφικτύονος (Στφ. Βζ).

Φύσκος (ἡ), 1) πόλις τῆς Καρίας, κατὰ τὸν λιμένα τῶν Μυλάσσων, ἔχουσα ἄλσος ἱερὸν τῆς Λητοῦς (Στρβ.-Στφ. Βυζ.].—2) (ὁ), Ὄρος τῆς κάτω Ἰταλίας· πλησίον τῆς Κρότωνος (Θεόκρ. Εἰδ. Δ, 23). — 3) Ποταμὸς τῆς Ἀσσυρίας, ἀριστερὸς ὁμόρρους τοῦ Τίγριδος, πλεθριαῖος τὸ πλάτος (Ξνφ. Ἀνδ. Β, 4, 23).—4) Πόλις τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος.

Φύσκων, οὕτω χλευαστικῶς ἐπικληθεὶς, ὡς ἔχων τὴν γαστέρα προέχουσαν, Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης (ἴδ.).

Φυταλίδαι, ἀρχαῖον γένος ἐν Ἀθήναις, ὑποδεχθὲν τὸν Θησέα, καὶ καθαρίσαν αὐτὸν μετὰ τοὺς φόνους τῶν διαφόρων ληστῶν (Πλούτ. Θησ. ΙΒ. ΚΒ).

Φύταλος, Ἐλευσίνιος ἥρως, δεξιωσάμενος τὴν Δήμητραν, καὶ διὰ τοῦτο ὑπ' αὐτῆς πρὸς ἀμοιβὴν διδαχθεὶς τὴν φυτείαν καὶ καλλιέργειαν τῆς συκῆς. Ἀπόγονοι αὐτοῦ οἱ Φυταλίδαι (Παυσ. Α, 23).

Φυτάλμιος, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Ποσειδῶν ἐλατρεύετο ἐν Τροιζῆνι, ὡς παρακαλούμενος ὅπως προφυλάττη τὰς φυτείας ἀπὸ τῆς βλάβης τῶν πλημμυρῶν καὶ κατακλύσεων (Παυσ, Β, 32).

Φώκαια, πόλις τῆς Ἰωνίας, ἀνθοῦσα ἀττικὴ ἀποικία, ἡ βορειοτέρα τῶν Ἰωνικῶν πόλεων, κειμένη ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ διαιροῦντος τὸν Ἐλαΐτην ἀπὸ τοῦ Ἑρμαϊκοῦ κόλπου, εἰς 200 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Σμύρνης. Εἶχε δύο λιμένας, τὸν Ναύσταθμον καὶ τὸν Λαμπτῆρα, καὶ πρὸ αὐτῶν τὴν μικρὰν νῆσον Βάκχιον (Liv. XXXXII, 22, 31), μετὰ ναῶν καὶ ἄλλων ἀξιολόγων οἰκοδομῶν. Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως, Φ ω κ α ε ῖ ς, πρῶτοι τῶν Ἑλλήνων ἐπεχείρησαν μακρὰς θαλασσοπλοΐας, καὶ ἐξαπέστειλαν πολλὰς ἀποικίας, ἐν ἄλλαις τὴν τῆς Μασσαλίας ἐν Γαλλίᾳ. Μετὰ τὴν καθυπόταξιν τῆς Λυδίας εἰς τοὺς Πέρσας, περὶ τὸ 539 π. Χ., πολιορκηθέντες οἱ Φωκαεῖς ὑπὸ τοῦ Ἁρπάγου, ἐγκατέλιπον πάντες τὴν πόλιν καὶ μετέβησαν εἰς Ἀλαλίαν (εἶτα Ἀλερίαν) τῆς Κορσικῆς· ἀλλὰ μέρος αὐτῶν ἐπέστρεψε πάλιν μετ' οὐ πολὺ (Ἡρδ. Α, 165.— Στρβ. ΣΤ, 25,2). Καὶ ἔκτοτε ἐξηκολούθησε πλουτοῦσα καὶ ἀναπτυσσομένη ἡ Φώκαια, καὶ ἄφθονα λάφυρα ἀπεκόμισαν ἀπ' αὐτῆς οἱ Ῥωμαῖοι (Liv. XXXVII, 32). Εἰσέτι δὲ σώζονται αὐτῆς ἐρείπια καὶ τὸ ὄνομα.

Φωκαΐτης, σ τ α τ ή ρ, χρυσοῦν νόμισμα τῶν Φωκέων, ἐλάσσονος ἀξίας τῶν ἄλλων στατήρων, διὰ τὴν κατωτέραν ποιότητα τοῦ χρυσοῦ (Θουκ. Δ, 52).

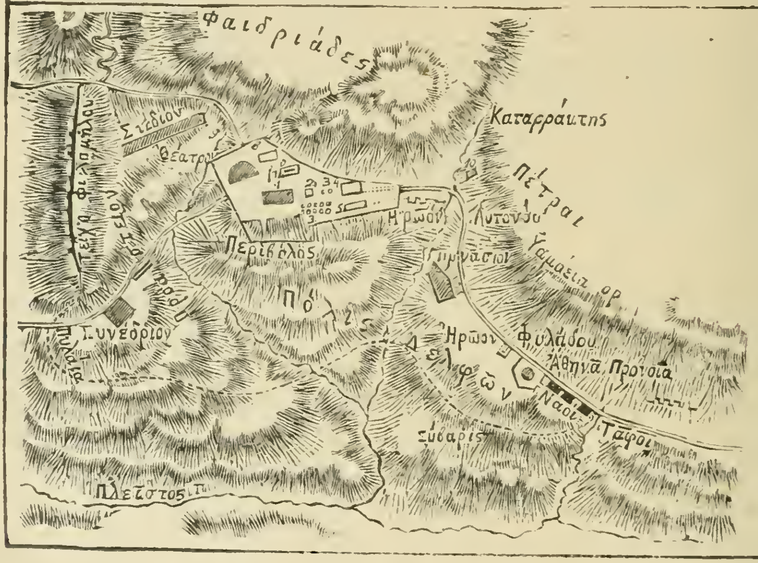
Φωκέα, φρούριον εἰς τὴν χώραν τῶν Λ ε ο ν τ ί ν ω ν ἐν Σ ι κ ε λ ί ᾳ (Θουκυδ. Ε, 4).

Φωκικὸν, μεγάλη καὶ εὐρύχωρος οἰκοδομὴ παρὰ τῷ τάφῳ τοῦ Λαΐου, ἐπὶ τῆς ἐκ Δελφῶν εἰς Δαυλίδα ἀγούσης, ἔνθα συνήρχοντο ἀντιπρόσωποι τῶν Φωκικῶν πόλεων (Παυσ 1, 5).

Φωκὶς, χώρα τῆς μέσης Ἑλλάδος, 40 τετρ. μιλίων ἔκτασιν ἔχουσα, καὶ συνορεύουσα δυτικῶς πρὸς τὴν Δωρίδα καὶ τὴν Ὀζολαίαν Λοκρίδα, ἀνατολικῶς πρὸς τὴν Ὀπουντίαν Λοκρίδα καὶ τὴν Βοιωτίαν, βορείως πρὸς τὴν Ἐπικνημιδίαν Λοκρίδα, καὶ νοτίως πρὸς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον. Ἐν ἀρχαιοτέροις χρόνοις ὑπερέβησαν οἱ Φωκεῖς τὰ ὅρια ταῦτα, χωρήσαντες πρὸς βορρᾶν μέχρι τοῦ Εὐβοϊκοῦ πορθμοῦ, σφηνηδὸν διεισβάντες μεταξὺ τῶν Ἐπικνημιδίων καὶ τῶν Ὀπουντίων Λοκρῶν, καὶ μέχρι τέλους τοῦ Φωκικοῦ πολέμου τὸν λιμένα Δαφνοῦντα μεταξὺ ἀμφοτέρων κατέχοντες (Στρβ. Θ, 416). Πᾶσα ἡ χώρα περιελάμβανε δύο μέρη· α) τὴν εὐρεῖαν καὶ εὔφορον κοιλάδα τοῦ Κηφισοῦ (νῦν Μαυρονέρι), ὁριζομένην πρὸς νότον ὑπὸ τοῦ Π α ρ ν α σ σ ο ῦ, πρὸς βορρᾶν ὑπὸ τῶν ὀρέων Κ α λ λ ι δ ρ ό μ ο υ καὶ τῆς Κ ν η μ ί δ ο ς· πρὸς τὰ νοτιανατολικὰ δὲ ἔφερεν εἰς αὐτὴν στενωπὸς ἣν ἀπετέλει παρὰ τοῖς Παραποταμίοις προεκβολὴ τοῦ Παρνασσοῦ ἀφ' ἑνὸς ὁ Φ ι λ ο β ο ι ω τ ὸ ς, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ Ἀ δ ύ λ ι ο ν ὄρος· β) ὀρεινὴν ἔκτασιν ἐκεῖθεν μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ἧς τὸ κέντρον ἀπετέλει, καὶ ἐκ τριῶν μερῶν περιέκλειεν, ὄρος ὑψηλὸν καὶ εὐρὺ, ὁ Π α ρ ν α σ σ ὸ ς (ἴδ.). Τοῦτον δὲ πρὸς νότον χωρίζει ἡ στενὴ κοιλὰς τοῦ ποταμίου Π λ ε ί σ τ ο υ, ξηραινομένου ἐν ἔαρι (δι' ὃ καὶ Ξηροπόταμον ὑπὸ τοῦ λαοῦ νῦν λέγεται), ἀπὸ τῆς Κ ί ρ φ ι ο ς, ὄρους ὑψηλοῦ καὶ δασώδους νοτίως κατερχομένου μέχρι τῆς θαλάσσης. Πρὸς ἀνατολὰς δὲ ὀρεινὴ τραχεῖα ἔκτασις συνδέει τὴν Κίρφιν μετὰ τοῦ ἐν Βοιωτίᾳ Ἑλικῶνος, ἀλλὰ δὲν φαίνεται νὰ εἶχεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἰδιαίτερον ὄνομα. Δυτικῶς δὲ τῆς Κίρφιος ἔκειτο τὸ εὔ δ α ι μ ο ν Κ ρ ι σ σ α ῖ ο ν π ε δ ί ο ν. — Τὸ

κλίμα τῆς Φωκίδος καθίστησιν ἡ γειτνίασις τοῦ Παρνασσοῦ ὑγρὸν μᾶλλον καὶ ψυχρόν· ἀλλ᾽οὐχ ἧττον παρῆγεν ἄφθονον σῖτον, οἶνον καὶ ἔλαιον, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐλλέβορον. Τῆς Κίρρας τὸ πλούσιον πεδίον ἦν ἱερὸν τῷ θεῷ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐπετρέπετο ἡ καλλιέργεια αὐτοῦ ὑπὸ τῶν περιοίκων.— Οἱ **Φωκεῖς** ἦσαν φυλῆς Αἰολικῆς, ἀλλ᾽ ἔζων καὶ Δωριεῖς μετ᾽ αὐτῶν· προσέτι δέ, ἀπ᾽ ἀρχαιο-

ΔΕΛΦΟΙ

τάτων χρόνων εἶχον συναναμιγῆ καὶ Ὕαντες ἐκ Βοιωτίας, καὶ Ἀργεῖοι, Ἀθηναῖοι, Κορίνθιοι, Αἰγινῆται, Ἀρκάδες, καὶ προσέτι καὶ οἱ Φλεγύαι, ληστρικὸς τῆς Θράκης λαός. Πλὴν τῶν Δελφῶν εἶχεν ἡ χώρα ἔτι 22 πόλεις, ἀποτελούσας κοινὸν σύστημα, οὗ οἱ ἀντιπρόσωποι συνήρχοντο εἰς τὸ Φωκικὸν λεγόμενον κατάστημα (ἴδ.) (Παυσ. 1, 5, 1). Κοινοὺς ὅμως ἄρχοντας δὲν εἶχον, καὶ τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ Φωκικοῦ πολέμου ἐτέθησαν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ δεσμοῦ στρατηγοὶ μετ᾽ ἀπολύτου ἐπ᾽ αὐτοῦ ἐξουσίας.—Εἰς τὴν Φωκίδα τὴν μεγίστην φήμην ἔδιδε τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον· ἀλλ᾽ αὐτὸ τοῦτο ἐγένετο καὶ ἡ ἀφορμὴ τῆς μέχρι τέλους στερήσεως τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῆς. Οἱ Δελφοί, μετὰ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ ἱεροῦ τεμένους αὐτοῦ, ἀπετέλουν ἴδιον κράτος ἐν Φωκίδι· ὅτε δ᾽ οἱ Φωκεῖς ἐλεηλάτησάν ποτε τὸν ναόν, ἐξερράγη ὁ ἱερὸς πόλεμος, διαρκέσας ἀπὸ 356 μέχρι 346 π. Χ., καὶ συνεπείᾳ αὐτοῦ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν κατέστρεψε μετὰ μεγίστης ὠμότητος τὰς περιφημοτάτας ἀρχαίας πόλεις τῶν Φωκέων.—Αἱ σπουδαιότατα ἐξ αὐτῶν ἦσαν οἱ **Δελφοί**, ὧν ἐρείπια σώζονται (ἐπὶ τουρκοκρατίας Καστρί), γνωστοὶ ἐπὶ Ὁμήρου (Ἰλ. Α, 514) ὑπὸ μόνον τὸ ὄνομα **Πυθώ**, ἐπὶ τῆς νοτιοδυτικῆς κλιτύος τοῦ Παρνασσοῦ, ὑπὲρ τὴν ἡμικυκλικὴν κοιλάδα τοῦ Πλείστου, ἀκριβῶς ὑπὸ τὰς **Φαιδριάδας** πέτρας, ἔχοντες τὸ «**ἀψευδέστατον**» **μαντεῖον** τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἡ θέσις ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὡς τὸ κέντρον πάσης τῆς Ἑλλάδος· ἐκεῖ μάλιστα ἐδείκνυτο καὶ ὁ λίθος ὃν ὁ Κρόνος εἶχε καταπίει ἀντὶ τοῦ Διὸς καὶ ἐξήμεσε, καὶ ὅστις ἦν ὁ «**ὀμφαλὸς πάσης τῆς οἰκουμένης**». Ἐκεῖ δέ, αὐξάνον τοῦ τόπου τὴν σπουδαιότητα, συνήρχετο καὶ τὸ ἀμφικτυονικὸν συνέδριον

(ἴδ. Δελφοὶ καὶ Ἀμφικτύονες), καὶ ἐκεῖ ἐτελοῦντο προσέτι καὶ οἱ Πυθικοὶ ἀγῶνες. Ὁ ναὸς κατ' ἀρχάς, ἐν προομηρικοῖς χρόνοις (Παυσ. Α,15), ᾠκοδομήθη ξύλινος, ἐκ δαφνῶν, εἶτα δὲ πτέρινος, πιθανῶς κατὰ παρεξήγησιν, ἀντὶ «περίπτερος», καὶ μετὰ τοῦτο, ἐπὶ Πεισιστρατιδῶν, πολυτελέστατος (Ἡρδ. Β, 180. Ε, 62). Ἐπὶ Ὁμήρου ἦν ἤδη μέγιστος ὁ δελφικὸς θησαυρός· καίτοι δὲ πολλάκις ἐσυλήθη, καὶ ὑπὸ μόνων τῶν Φωκέων αὐτῶν τῷ ἀφῃρέθησαν περὶ τὰ 25 ἑκατομμύρια δραχμῶν, οὐχ ἧττον εἶχεν ὁ ναὸς ἐπὶ τοῦ Πλινίου (50 μ. Χ.) ὑπὲρ τὰ 3,000 ἀγάλματα, χρυσᾶ, ἀργυρᾶ, χαλκᾶ καὶ μαρμάρινα. Τῷ 273 π. Χ. τὸν ἐλεηλάτησαν καὶ οἱ Γαλάται· τῷ 86 ὁ Σύλλας, καὶ τέλος οἱ Ῥωμαῖοι αὐτοκράτορες καὶ οἱ τοῦ Βυζαντίου. Διὰ στενῆς καὶ βαθείας χαράδρας, ἥτις διασχίζει τὰς Φαιδριάδας πέτρας, προρρέει εἰς δεξαμενὴν ἐν τῷ βράχῳ τετμημένην ἡ Κασταλία, διερχομένη πρὸ τῆς εἰσόδου εἰς τὸν περίβολον, ἔνθα ἐχρησίμευεν εἰς καθαρισμὸν τῶν εἰσερχομένων, καὶ ἐκεῖθεν διὰ ῥεύματος ἀποτόμου ἐβυθίζετο εἰς τὸν Πλεῖστον, εἰς ὃν ἐπίσης εἰσέρρεε καὶ ἡ Ὑάμπεια ἀνατολικώτερον, μετ' αὐτῆς ἑνουμένη. Δυτικῶς δὲ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ ναοῦ ὑπάρχει τὸ Κωρύκιον ἄντρον, ἔχον 8 ποδῶν ὑψηλὴν τὴν εἴσοδον, ἐντὸς δὲ ὕψος 100' καὶ βάθος 300', καὶ παντοῖα λαξεύματα, ἀφιερωμένα τῷ τε Πανὶ καὶ ταῖς Νύμφαις.— Ἄλλαι τῆς Φωκίδος πόλεις ἦσαν ἡ Ἀνεμώρεια (ἴσως ἡ νῦν Ἀράχοβα), εἰς τὴν νότιον κλιτὺν τοῦ Παρνασσοῦ· ἡ Λυκώρεια (νῦν Λιάκουρα)· ἡ Λιλαία (ν. Παλαιόκαστρον), κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Κηφισσοῦ, ἡ Λέδων πρὸς τῷ Κηφισσῷ, πατρὶς Φιλομήλου, τοῦ στρατηγοῦ ἐν τῷ ἱερῷ πολέμῳ· ἡ Ἐλάτεια, εἰς τὸ χεῖλος τῆς κοιλάδος τοῦ Κηφισσοῦ, ἡ μετὰ τοὺς Δελφοὺς ἐπισημοτάτη πόλις τῆς χώρας, ἕνεκα δὲ τῆς θέσεως αὐτῆς πολλὰ ἐν τοῖς πολέμοις παθοῦσα· αἱ Ἄβαι, καὶ αὗται ἔχουσαι τοῦ Ἀπόλλωνος περίφημον ναὸν καὶ χρηστήριον· παρὰ ταύτῃ ἡ Ὑάμπολις, ἧς οἱ κάτοικοι πολλάκις ἤριζον πρὸς τοὺς Ὀπουντίους Λοκροὺς ἕνεκα τῆς κτήσεως τῆς ἐπὶ τοῦ Εὐβοϊκοῦ πορθμοῦ κειμένης πόλεως Δαφνοῦντος· οἱ Παραποτάμιοι, ἀρχαία μεγάλη πόλις εἰς τὰ χείλη τοῦ Κηφισσοῦ, ὑπὸ τοῦ Ξέρξου καταστραφεῖσα. Πολλὰ ὅμως αὐτῆς ἐρείπια σώζονται κατὰ τὴν θέσιν Βελόσι· ὁ Πανοπεὺς (ἢ καὶ Φανοτεύς), παρὰ τῷ Κηφισσῷ, οὐ μακρὰν τῶν Βοιωτικῶν ὀρέων, ἔνθα διῃρέθη εἰς ἀποσπάσματα ὁ στρατὸς τοῦ Ξέρξου ὅτε εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἡ Δαυλίς, οὐ μακρὰν τοῦ Πανοπέως, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν κλιτὺν τοῦ Παρνασσοῦ, ἀμφιθεατρικῶς διατεταγμένη μετ' ἀκροπόλεως κυκλωπείων τειχῶν, ἔνθα ἐτίθεντο ὑπὸ τῆς παραδόσεως τὰ μυθεύματα τοῦ Τηρέως, Πρόκνης καὶ Φιλομήλας. Παρ' αὐτῇ ἔκειτο τὸ προμνημονευθὲν Φωκικόν, ἔνθα συνεκροτοῦντο αἱ ὁμηγύρεις τῶν ἀπεσταλμένων τῶν Φωκικῶν πόλεων· ἡ Ἄμβρυσος (τὸ νῦν Δίστομον). Ἔνθα δὲ ἡ ἐκ Πανοπέως πρὸς Δελφοὺς ἄγουσα συνηνοῦτο μετὰ τῆς ἀγούσης πρὸς Ἄμβρυσον, ἦν ἡ Σχιστὴ ὁδός, ἥτις ὑπὸ τῶν τραγικῶν καὶ τρίοδος ἢ τρεῖς κέλευθοι λέγεται, καθ' ὃ μέρος ὁ Οἰδίπους ἐν ἀγνοίᾳ ἐθανάτωσε τὸν πατέρα του. Παρὰ τῇ παραλίᾳ δέ, οὐ μακρὰν τῶν ἐκβολῶν τοῦ Πλείστου, ἔκειτο ἡ Κίρρα, ἐν εὐφορωτάτῳ πεδίῳ. Μεσογείως δὲ καὶ πλησιέστερον τῶν Δελφῶν ἡ Κρίσσα (ἴδ.)· ἡ Ἀντίκιρρα, ἢ Ἀντίκυρα, ἡ κυρίως παράγουσα τὸν ἐλλέβορον· ἡ Στίρις· ἡ Βοῦλις, κορινθιακὴ ἀποικία μετὰ λιμένος, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Βοιωτίας (Στρβ. Θ, 416. — Παυσ. Αὐτ. 10).

Φωκίων, Ἀθηναῖος, μικρᾶς καταγωγῆς, κατοικῶν ἐν Μελίτῃ (Πλούτ. Φώκ. ΙΗ), ἐδιδάχθη παρὰ Πλάτωνι, ἦν φίλος τοῦ ὀλίγον νεωτέρου αὐτοῦ Ξενοφῶντος, καὶ ἔλαβε τὴν ἐπιμελεστέραν μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν·

καὶ ἐν μὲν τῇ ἰδιωτικῇ συγκοινωνίᾳ ἦν εὐχάριστος καὶ περιποιητικὸς, ἀλλ' ἐν τῷ δημοσίῳ βίῳ τραχὺς καὶ ἀπότομος. Τὸν πλοῦτον περιεφρόνει καὶ τὴν πολυτέλειαν, ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ τὸν λαὸν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του, ὃν ἐθεώρει ἀνάξιον ἐλευθερίας. Πᾶν ἰδεῶδες κατὰ μέρος τιθέμενος, εἰς τὸ ἀπολύτως δ' ὠφέλιμον ἀφορῶν, ἐθεώρει τὴν τάξιν καὶ πειθαρχίαν ὑπὸ ἰσχυρὸν ἡγεμόνα ὡς τὸ σκοπιμώτατον καὶ ἐπιθυμητότατον διὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους. Τούτου ἕνεκα, εἰ καὶ πολὺ ἐκτιμώμενος διὰ τὸν εἰλικρινῆ του πατριωτισμὸν, καὶ χρηστὸς πολλάκις ἀποκαλούμενος (Πλουτ. Φωκ. 1), ἦν ὅμως διαρκῶς ἀνταγωνιστὴς τοῦ Δημοσθένους, καὶ ὑπέρμαχος τῆς Μακεδονικῆς ἐπιρροῆς. Πεντάκις καὶ τεσσαρακοντάκις ἐξελέγη στρατηγὸς, καὶ μετὰ τῆς πολεμικῆς ἱκανότητος συνέδεε καὶ τὴν πολιτικήν. Καὶ ῥήτωρ μὲν κυρίως δὲν ἦτο· ἀλλ' οὐχ ἧττον εἶχε νευρώδη τὸν λόγον, καὶ ἀπ' ἐναντίας τῆς τότε τάσεως τῶν ῥητόρων, ἐζήτει αὐστηρῶς νὰ ἐλέγχῃ τοῦ δήμου τὰ ἐλαττώματα. Κατ' ἀρχὰς συνέπραξε μετὰ τοῦ Χαβρίου· ἐν Νάξῳ, τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα τοῦ στρατοῦ διοικῶν τῷ 376 π. Χ., συνετέλεσεν εἰς τὴν νίκην, καὶ ἐφημίσθη αὐτοῦ ἡ εὐθύτης καὶ τιμιότης ὅτε ἀπῄτησε καὶ ἔλαβε τῶν νέων συμμάχων τοὺς φόρους (Πλούτ. Φωκ. ΣΤ. — Διοδ. ΙΕ, 34). Κατόπιν γίνεται μνεία αὐτοῦ ὅτε, τῷ 351, ἀνέλαβε τὴν ὑπὲρ τοῦ Ἀρταξέρξου καὶ κατὰ τῆς Κύπρου ἀρχηγίαν τῶν ὑπὸ τοῦ Ἰδρυέως, δυνάστου τῆς Καρίας, προμηθευθέντων ἐπικουρικῶν στρατευμάτων. Τῷ 350 ἐπέμφθη εἰς Εὔβοιαν ἵνα ἀνατρέψῃ ἐκεῖ τὰς μακεδονικὰς σκευωρίας, καὶ ὑποστηρίξῃ τὸν τύραννον τῆς Ἐρετρίας Πλούταρχον, καὶ ἐπολέμησε νικηφόρως ἐν Ταμυναῖς. Ἀλλ' ἀπιστήσαντος τοῦ Πλουτάρχου, καὶ τῶν κατοίκων κηρυχθέντων κατὰ τῶν Ἀθηναίων, ὁ πόλεμος ἔλαβε κακὴν ἔκβασιν, καὶ τὴν Εὔβοιαν ἀπώλεσαν αἱ Ἀθῆναι (Πλουτ. Φωκ. ΙΒ. Δμσθ. Μιδ. σλ. 567. — Αἰσχ. Κτσφ. 26). Ἀμφιβάλλεται δ' ἂν καὶ αὖθις ἐξεστράτευσαν εἰς Εὔβοιαν (443 ἢ 441), ὅτε ἐξεδιώχθησαν οἱ τύραννοι Φιλιστίδης καὶ Κλείταρχος, καὶ ἀποκατέστη πάλιν ἐκεῖ τῶν Ἀθηναίων ἡ ἐπιρροή· ἀλλὰ βέβαιον ἐστὶν ὅτι παρευρέθη εἰς τὴν ἅλωσιν τοῦ Ὠρεοῦ καὶ τῆς Ἐρετρίας (Πλουτ. Δμσθ. 17. — Δμσθ π. Στ. σλ. 252). Τῷ 339 ἔσωσε τὸ Βυζάντιον ἀπὸ τῶν προσβολῶν τοῦ Φιλίππου (Πλουτ. Φωκ. ΙΔ), καὶ ὑπερήσπισε τὰ Μέγαρα κατὰ τῶν Θηβαίων. Οὐδέποτε ὅμως ἔπαυε συνιστῶν εἰρήνην πρὸς τὸν Φίλιππον, συνεβούλευσε, μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, τὴν παραδοχὴν τῶν «μετριωτάτων» ὅρων εἰρήνης, ἠγωνίσθη, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, νὰ παρακωλύσῃ πᾶν τῶν Ἀθηναίων κατεσπευσμένον βῆμα ἐξαναστάσεως, ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἥτις εἶχεν ἐξεγείρει τοῦ δήμου τὴν ἀγανάκτησιν, τοῦ νὰ ἐξωσθῶσιν οἱ δημοτικοὶ ῥήτορες καὶ δημαγωγοὶ, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου κατώρθωσε νὰ δοθῇ χάρις εἰς πάντας, πλὴν μόνον τοῦ Χαριδήμου (Πλούτ. Φωκ. ΙΖ). Ὁ Ἀλέξανδρος ἔτρεφε μεγάλην ὑπόληψιν πρὸς αὐτόν· ἀλλὰ, καίτοι πτωχὸς, ὁ Φωκίων οὐδὲ χρημάτων οὐδ' ἄλλην τινὰ δωρεὰν ἐδέχθη ποτὲ παρ' αὐτοῦ. Καὶ μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον ἀντέστη πάσῃ δυνάμει εἰς τοῦ πολέμου τὴν ἀνανέωσιν, καὶ ἐπὶ τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου ἐξέφραζε μετὰ πᾶσαν νίκην τοὺς φόβους του περὶ τοῦ μέλλοντος (Πλούτ. Φωκ. ΚΓ). Ὅτε δ' ὁ πόλεμος ἔληξεν ἀνεπιτυχῶς, καὶ ὁ Ἀντίπατρος ἐκινήθη κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, ἠναγκάσθη ὁ δῆμος ἐν τῇ δεινῇ ἐκείνῃ θέσει νὰ καταφύγῃ εἰς τοὺς φίλους τῶν Μακεδόνων, καὶ ὁ Φωκίων ἀπῆλθε μετὰ τοῦ ἥκιστα ἀκεραίου Δημάδου πρὸς τὸν Ἀντίπατρον, καὶ ἠναγκάσθη νὰ συνομολογήσῃ εἰρήνην, δι' ἧς ἐστεροῦντο τῶν πολιτικῶν αὐτῶν δικαιμάτων 12,000 πολιτῶν, πρὸ πάντων οἱ τῶν κατωτέρων τάξεων, ὁ λιμὴν Μουνυχίας κατελαμβάνετο ὑπὸ τῶν Μακεδόνων, καὶ οἱ εὐγενέστεροι τῶν πολιτῶν παρεδίδοντο εἰς τὸν ἐχθρόν (Πλούτ. Φωκ. ΚΖ). Ἔκτοτε ἐτέθη ὡς στρατηγὸς ἐπὶ κεφαλῆς τῆς πολιτείας,

καὶ ἐπροσπάθει τὸ κατὰ δύναμιν νὰ πραΰνῃ τὴν αὐστηρότητα τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὅρων τούτων. Ὅτε δὲ, μετὰ τοῦ Ἀντιπάτρου τὸν θάνατον, ὁ Πολυσπέρχων, ἵνα περιποιήσῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν εὔνοιαν τῶν Ἑλλήνων, ὑπεσχέθη ν' ἀποδώσῃ εἰς τὰς πόλεις τὸ ἀρχαῖον αὐτῶν πολίτευμα, τότε ἐπροσπάθησεν ὁ Φωκίων, συνεννοήσει μετὰ τοῦ Νικάνορος, στρατηγοῦ τοῦ Ἀντιπάτρου, νὰ παρακωλύσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ μέτρου τούτου. Ἐντεῦθεν ἐξηγέρθη κατ' αὐτοῦ ἡ ἀγανάκτησις τοῦ λαοῦ, καὶ ὅτε Ἀλέξανδρος, ὁ υἱὸς τοῦ Πολυσπέρχοντος, εἰσέβαλε μετὰ στρατοῦ εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἐπαύθη ὁ Φωκίων τῆς ὑπηρεσίας του, καὶ μετὰ τῶν φίλων του κατεδιώχθη ἐπὶ προδοσίᾳ. Τότε αὐτοὶ μετέβησαν πρὸς τὸν Πολυσπέρχοντα, ἀλλ' αὐτὸς τοὺς ἐξαπέστειλεν ὀπίσω εἰς Ἀθήνας, τὴν περὶ αὐτῶν ἀπόφασιν ἀναθεὶς εἰς τὸν δῆμον· Ὁ Ἀθηναῖος Ἀγνωνίδης παρέστη τότε ὡς ἐνάγων, καὶ παμψηφεὶ ἡ ἐκκλησία κατεδίκασε τὸν Φωκίωνα ἐπὶ προδοσίᾳ εἰς θάνατον (Πλουτ. Φωκ. ΚΘ. ΛΒ.—Διόδ. ΛΗ, 64). Ὀγδοηκοντούτης ὁ Φωκίων ἔπιε μετὰ 4 φίλων του τὸ κώνειον ἐν ἔτει 317. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐτράπη ἡ κοινὴ γνώμη, καὶ εἰς μὲν τὸν Φωκίωνα ἐστήθη ἀνδριὰς, ὁ δὲ Ἀγνωνίδης κατεδικάσθη εἰς θάνατον (Ἴδ. Βίον Φωκίωνος τοῦ Πλουτάρχου καὶ C. Nepos).

Φῶκος, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἢ τοῦ Ὀρνυτίωνος, ἐκ Κορίνθου μετοικήσας εἰς Τιθορεῖαν πρὸς τῷ Παρνασσῷ, τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Ἀμφίωνος νυμφευθεὶς, καὶ τὴν χώραν Φωκίδα ἀφ' ἑαυτοῦ καλέσας.—2) Υἱὸς τοῦ Αἰακοῦ καὶ τῆς νύμφης Ψαμμάθης, ἀδελφὸς τοῦ Πηλέως καὶ Τελαμῶνος, ὑφ' οὗ ἐφονεύθη κατὰ λάθος ἐν ἀγῶνι δίσκου (Ἡσδ. Θγν. 1094.—Πινδ.—Ἀπλλδ. Γ, 12_3 6). Υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ὁ Κρίσσος καὶ ὁ Πανοπεύς· καὶ τινὲς λέγουσιν αὐτὸ ἐπώνυμον τὴν Φωκίδα (Παυσ. Β, 29. Ι,1). —3) Πατὴρ τοῦ Ἀθηναίου Φωκίωνος (Αἰλ. Π. Ι, Β, 16).

Φωκυλίδης, Μιλήσιος, γνωμικὸς ποιητὴς, ἐκλαμβανόμενος ὡς σύγχρονος τοῦ Θεόγνιδος περὶ τὸ 530 π.Χ., ἔγραψεν εἰς ἑξαμέτρους, καὶ εἰς μέτρα ἐλεγειακὰ (ἑξαμέτρους καὶ πενταμέτρους). Τῆς βιογραφίας αὐτοῦ οὐδὲν ἐστὶ γνωστόν. Ποιήματα αὐτοῦ ἠθικὰ, ἐξ ὀλίγων στίχων συγκείμενα, ἐλέγοντο Κεφάλαια, καὶ ἀποδεικνύουσι νοημοσύνην, ἐμβρίθειαν καὶ ἐντιμότητα χαρακτῆρος. Ὁ τύπος αὐτῶν ἐστὶν ἀφελὴς, ἄνευ ἀξιώσεων, ἀλλ' οὐχ ἧττον πεποίθησιν ἐλέγχων καὶ ἔμπνευσιν. Ἡ συνήθης εἰσαγωγὴ αὐτῶν ἐστί· «Καὶ τόδε Φωκυλίδεω». Διετηρήθησαν δὲ ὀλίγιστα μόνον αὐτοῦ ἀποσπάσματα (Σλλγ. Bergk, Poet, lyr. graec.). Σώζεται δὲ καί τι «ποίημα νουθετικὸν» ἐκ 230 ἑξαμέτρων, εἰς τὸν Φωκυλίδην ἀποδιδόμενον. Ἀλλ' ἡ οὐχὶ ἀκριβὴς καὶ ἥκιστα ποιητικὴ αὐτοῦ γλῶσσα, προσέτι δὲ, καὶ ἔτι μᾶλλον, τὸ περιεχόμενον, προφανῶς δεδανεισμένον ἐκ τῆς Πεντατεύχου καὶ ἄλλων διδακτικῶν βιβλίων τῆς παλαιᾶς γραφῆς, ἀποδεικνύουσιν αὐτὸ μεταγενέστερον ἔργον Ἀλεξανδρινοῦ τινος Ἰουδαίου χριστιανοῦ.

Φωνασκὸς, ὁ τὴν φωνὴν γυμνάζων εἰς τὸ ψάλλειν ἢ ἀπαγγέλλειν (Ἀρρ. Ἐπικτ. Α, 4).

Φωρῶν λιμὴν, λιμενίσκος πρὸς τῷ Πειραιεῖ, πλησιέστερον τοῦ Κορυδαλοῦ (Στρβ. Σλ. 395), «ἔξω τῶν σημείων τοῦ ἐμπορίου» (Δμσθ. κ. Λακρίτ. 932), πιθανῶς ὁ ὀπίσω (δυτικῶς) τῆς Ἠετιωνείας κείμενος. Φωρῶν δὲ (κλεπτῶν) λιμὴν βεβαίως ἐλέγετο, διότι ἡ θέσις αὐτοῦ ἦν ἐπιτηδειοτάτη εἰς λαθρεμπόρια (Νῦν λιμενάκι, ἢ Κλεφτολίμανον). Ἴδε χάρτην εἰς λέξιν Πειραιεύς.

Φωσφόρος. Φαεσφόρος ἢ Ἑωσφόρος, 1) ὁ ἀστὴρ ἡ Ἀφροδίτη, ὡς ἑωθινὸς ἀστὴρ (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 226), ἐν ᾧ ὡς ἑσπερινὸς ἀστὴρ ὀνομάζεται Ἕσπερος (Ὁμ. Ἰλ. Χ, 318). Ἐλέγετο υἱὸς τοῦ Ἀστραίου καὶ τῆς Ἠοῦς (Ἡσδ. Θγν. 381), ἢ τοῦ Κεφάλου καὶ τῆς Ἠοῦς, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τὸν λέγουσι προσέτι πατέρα τοῦ Κήϋκος, τοῦ Δαιδαλίωνος (Ov. Met. XI. 271. 295), καὶ

τῶν Ἑσπερίδων. — 2) Ἐπίθετον τῶν θεαινῶν ὅσαι παρῆγον φῶς, ἢ εἶχον δᾷδας εἰς τὰς χεῖρας, ὡς τῆς Ἀρτέμιδος, τῆς Ἠοῦς, τῆς Ἑκάτης. — 3) Ἐν Μουνυχίᾳ ὑπῆρχε βωμὸς τοῦ Φωσφόρου, ἱδρυθεὶς διότι ὅτε ὁ Θρασύβουλος κατῆλθεν ἐκ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ, θαυματουργὸν φῶς τὸν ὡδήγησε διὰ ζοφερᾶς νυκτὸς μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου (Κλμ. Ἀλεξνδρ. Στρωμ. Α, 24).

Φώτιος, τῇ θ' ἑκατονταετηρίδι μ.Χ. διδάσκαλος τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος ΣΤ', διετέλεσε τῷ 857—867, καὶ εἶτα αὖθις τῷ 877 — 886, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἀπέθανε, τῷ 894, ἐπίσημος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, διὰ τῆς ἀντιστάσεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Πάπαν, καὶ οὐχ ἧττον ἐν τῇ ἐπιστήμῃ. Δι' ἐξόχου πολυμαθείας καὶ φιλοκαλίας πεπροικισμένος, ὑπηρέτησε μεγάλως τὴν ἀρχαιολογίαν, κυρίως δὲ διὰ δύο του συγγραμμάτων. α) Ἡ μυριόβιβλος αὐτοῦ, καὶ Βιβλιοθήκη λεγομένη, ἐστὶ περιγραφὴ 28 συγγραμμάτων, ἅτινα ἀνέγνω ἐπὶ τῆς ὁδοιπορίας του εἰς Ἀσσυρίαν, ἔνθα εἰς πρεσβείαν ἀπήρχετο. Καὶ τινὰ μὲν συνοδεύει δι' ἐπιτόμων σημειώσεων καὶ κρίσεων, τινῶν δὲ δίδει περικοπὰς πολυτίμους ὅτε ἐλήφθησαν ἐκ συγγραμμάτων ἐκλελοιπότων. β) Ἡ λέξεων συναγωγή, ἀλφαβητικὸν λεξικὸν τῶν Ἑλλήνων ῥητόρων καὶ ἱστορικῶν, περισωθὲν ὅμως οὐχὶ ἐντελῶς, καὶ μετὰ προσθηκῶν μεταγενεστέρων καὶ ξένων.

Χ

Χάα, πόλις τῆς Τριφυλίας ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου, κειμένη παρὰ τῷ Λεπρέῳ (Στρβ, Η, 348 Α). Κατ' ἄλλους αὐτὴ ἡ Φλειὰ (Ὁμ. Ἰλ. Η, 133).

Χάβηρος, ποταμὸς ἐν Ἰνδίαις, ἐντὸς τοῦ Γάγγου (Πτλμ.). Νῦν Καβαρύ.

Χαβλάσιοι, λαὸς τῆς Ἀραβίας (Διον. Περιηγ. 956).

Χαβρίας, Ἀθηναῖος στρατηγὸς, νικήσας τῷ 388 π. Χ, διὰ δόλου τοὺς Σπαρτιάτας ἐν Αἰγίνῃ, καὶ εἶτα ὑποστηρίξας τὸν ἐν Κύπρῳ Εὐαγόραν, ἐπαναστάντα κατὰ τῶν Περσῶν, καὶ δοὺς αὐτῷ ἐπικουρίαν ἔντονον καὶ δραστηρίαν (Ξενφ. Ἑλλ. Ε, 1, 10), ὡς καὶ μετὰ ταῦτα, τῷ 385, εἰς τὸν Νεκτάναβιν ἐν Αἰγύπτῳ Nep. Chabr. II). Τούτου διώκει τοὺς μισθωτοὺς Ἕλληνας· ἀλλ' ἀπαιτήσει τῶν Περσῶν, ἀνεκλήθη εἰς Ἀθήνας (Διόδ. ΙΕ, 29). Ὅτε ὁ Σφοδρίας ἀνεφάνη εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ σπαρτιατικῆς δυνάμεως, καὶ ὁ Φοιβιδας κατέλαβε τὴν ἀκρόπολιν τῶν Θηβῶν, οἱ δὲ φιλελεύθεροι Θηβαῖοι κατέφυγον εἰς Ἀθήνας, τότε στενώτερος προέκυψε σύνδεσμος μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Θηβῶν, καὶ ὅτε, τῷ 378, ὁ Ἀγησίλαος εἰσέβαλε μετὰ Σπαρτιατῶν εἰς Βοιωτίαν (Διόδ. ΙΕ, 30), τότε ἔδραμεν ὁ Χαβρίας εἰς βοήθειαν τῶν Θηβαίων, ἐκινήθη πρῶτον κατὰ τῶν συμμάχων τῶν Σπαρτιατῶν, καὶ εἶτα κατ' αὐτοῦ τοῦ Ἀγησιλάου πρὸς ταῖς Θήβαις εἰς ὕψη δυσπρόσιτα, ἀφ' ὧν ὁ Ἀγησίλαος, μετά τινας ἀποτυχίας, ἐβιάσθη ν' ἀποσυρθῇ (Διόδ. ΙΕ, 32. — Nep. Chabr. I). Ἡ φρόνησις αὐτὴ περιῆψεν εἰς τὸν Χαβρίαν μεγάλην ὑπόληψιν, καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν συμπατριωτῶν του. Ἀφ' οὗ δὲ καὶ τῷ 376, τῇ 16 βοηδρομιῶνος (κατὰ Σεπτέμβριον) ἐνίκησε καὶ ἐν ναυμαχίᾳ εἰς Νάξον (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 4, 61. — Διόδ. ΙΕ, 34 — Πλούτ. Φωκ. ΣΤ) ἐπέμφθη ὑπὸ τῆς πόλεως εἰς Θρᾴκην, ἔνθα ἀπηλευθέρωσε τὰ Ἄβδηρα ἀπὸ τῶν βαρβάρων (Διόδ. ΙΕ, 34).

Ἐν τῷ πολέμῳ μεταξὺ Θηβῶν καὶ Σπάρτης, ἐπολέμησεν ἐπιτυχῶς ὑπὲρ τῆς Κορίνθου, ἀπειλουμένης ὑπὸ τῶν Θηβαίων, οὐχὶ ὅμως ἐπίσης καὶ εἰς τὸν Ἰσθμὸν κατὰ τοῦ Ἐπαμεινώνδου (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 1, 5). Τῷ 366 κατηγορήθη δημοσίως διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ Ὠρωποῦ εἰς τοὺς Θηβαίους, ἀλλ' ἀπελύθη. Μετὰ τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην ἀπῆλθεν εἰς βοήθειαν τοῦ Αἰγυπτίου βασιλέως Ταχῶ, καὶ ἐναυάρχησε τοῦ στόλου αὐτοῦ κατὰ τῶν Περσῶν (Πλουτ. Ἀγησ. ΚΖ. —Διόδ. ΙΕ, 92). Μετὰ τὴν τούτου καταστροφὴν δὲν ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ ὁ Χαβρίας ἐν Ἀθήναις, ἀλλὰ τῷ 358 ἀπῆλθεν αὖθις εἰς Θρᾴκην, λαβὼν τὴν ἐντολὴν νὰ ὑποστηρίξῃ τὸν Κερσοβλέπτην εἰς ἐκτέλεσιν τῆς μετὰ τοῦ Χαριδήμου συνομολογηθείσης συνθήκης· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν τῷ ἐχορηγήθησαν τὰ δέοντα πρὸς πλήρη ἐπιτυχίαν, ὀλίγα κατώρθωσεν. Ἐπὶ τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου τῶν Ἀθηνῶν, ἐν τῇ πρὸ τῆς Χίου ναυμαχίᾳ, ἡ τριήρης ἧς ἐπέβαινεν ἐντελῶς κατεστράφη, καὶ ὁ ἴδιος μετ' ἀνδρείαν ἀντίστασιν ἔπεσε θανατηφόρως τρωθεὶς (Διόδ. ΙΣΤ, 7. — Nep. Chabr IV). Ἦν εἷς τῶν πρώτων στρατηγῶν τῆς ἐποχῆς του, συγχρόνως δὲ καὶ τὸν χαρακτῆρα μετριοφρονέστατος (Nep. Chabr. III). Ὁ Παυσανίας (Α, 29,3) εἶδε τὸν τάφον αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις, πλησίον τοῦ τάφου τοῦ Περικλέους καὶ τοῦ Θρασυβούλου.

Χαβρίου κώμη, πόλις ἐν Αἰγύπτῳ ἐπὶ τοῦ Νείλου πρὸς τῇ Μέμφιδι (Στρβ.ΙΖ, 803 Β).

Χαβρίου χάραξ, χωρίον παραθαλάσσιον τῆς Κάτω Αἰγύπτου, ἐπὶ τοῦ Πηλουσίου στομίου τοῦ Νείλου (Στρβ. ΙΣΤ, 760 Β).

Χαβώρας, μέγας ποταμὸς τῆς Μεσοποταμίας, πηγάζων ἐκ τοῦ Μασίου ὄρους (Πτλμ.)

Χαδισία καὶ Χαδησία, χωρίον τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς Θεμισαύρας (Στφ. Βυζ.), καθ' ὃ καὶ αἱ Ἀμαζόνες Χαδήσιαι ἐνίοτε ἐπωνομάζοντο (Ἀπλλν Ῥδ. Β, 100).

Χαδίσιος, ποταμὸς τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, ῥέων πλησίον τῆς Ἀμισοῦ (Στφ.Βζ.).

Χαιρέας, 1) Ἀθηναῖος ναύαρχος (Θουκ. Η, 78), οὗ τὸν υἱὸν λέγει νόθον Ἀθηναῖον ὁ Ἀριστοφάνης (Σφ.707). —2) Ἕλλην ἱστοριογράφος ἀγνώστου ἐποχῆς. — 3) Ὁ πιθανῶς, ὡς ἐκ τοῦ ὀνόματος, ἑλληνικῆς καταγωγῆς, ὁ μετ' ἄλλων συνωμοτῶν τὸν Καλιγούλαν φονεύσας, ὑπὸ τοῦ Κλαυδίου δὲ καταδικασθεὶς, καὶ μετὰ πλείστης γενναιότητος τὸν θάνατον ὑποστάς.

Χαιρέδημος, ἀδελφὸς ὁμομήτριος τοῦ Σωκράτους, πατὴρ τοῦ Πατρόκλου (Πλατ. Εὐθ. Σλ. 297).

Χαιρεκράτης, Ἀθηναῖος, Σφήττιος τὸν δῆμον, ἀδελφὸς τοῦ Χαιρεφῶντος, φίλος τοῦ Σωκράτους (Πλάτ. — Ξενφ. Ἀπομν. Α, 2 48).

Χαιρεφάνης, ζωγράφος εἰς ὃν ὁ Πλούταρχος (Π. ἀκρ. ποιητ. Σλ. 18) ἀποδίδει ἀκολάστους εἰκόνας, κατὰ λάθος ὅμως, ὡς φαίνεται, τὸ ὄνομα γράψας ἀντὶ Νικοφάνης, ὃ ἴδ. (Pl. XXXV, 40, 31).

Χαιρεφῶν, Ἀθηναῖος, Σφήττιος τὸν δῆμον, φίλος καὶ ἔνθερμος λάτρης τοῦ Σωκράτους (Πλάτ. Ἀπολ. 5), ἀπελθὼν ποτε καὶ εἰς Δελφοὺς καὶ ἐρωτήσας τὸ μαντεῖον ἂν ὑπῆρχέ τις σοφώτερος τοῦ Σωκράτους, εἰς ἀπάντησιν δὲ λαβὼν· «Σοφὸς Σοφοκλῆς, σοφώτερος δ' Εὐριπίδης· ἀνδρῶν δ' ἁπάντων Σωκράτης σοφώτατος». Λέγεται καὶ τραγῳδίαν γράψας, «τοὺς Ἡρακλείδας». Φυγὼν ἐξ Ἀθηνῶν μετὰ τοῦ Θρασυβούλου, ἀπέθανε πρὸ τοῦ Σωκράτους (Ξνφ. Ἀπμν. Α, 2, 48, Β, 31). Ὁ Ἀριστοφάνης, εἰς τὴν ἰσχνότητα καὶ τὴν ὠχρότητα αὐτοῦ ἀφορῶν, τὸν λέγει «νυκτερίδα» (Ὄρν. 1296).

Χαιρήμων, τραγικὸς ποιητής, οὗ οὐδὲν λείψανον σώζεται (Πλούτ.).

Χαιρίδας, ἐν Σπάρτῃ εἷς τῶν Ἐφόρων (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3, 10).

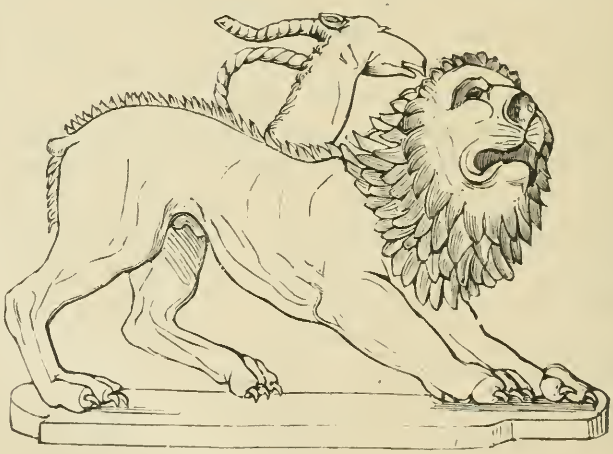
Χαῖρις, αὐλητὴς ἐν Ἀθήναις, ὃν ὁ

Ἀριστοφάνης (Ἀχρν. 16,866) χλευάζει ὡς μικροῦ λόγου ἄξιον.

Χαίρων, 1) Υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Θηροῦς, τῆς θυγατρὸς τοῦ Φύλαντος, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ ἐν Βοιωτίᾳ Χαιρώνεια (Παυσ. Θ, 79). — 2) Πολέμαρχος Ἀθηναῖος (Ξενφ. Ἑλλ. Β, 4).

Χαιρώνδας, ἐπώνυμος ἄρχων τῶν Ἀθηνῶν ἐν Ὀλ. 110 γ' (338 π. Χ.), ἐφ' οὗ κατηγορήθη ὁ Δημοσθένης ὅτε ἔμελλε νὰ στεφανωθῇ (Δμσθ. Στφ. σλ. 265).

Χαιρώνεια, πόλις τῆς Βοιωτίας, ἐπὶ ἀποτόμου βράχου, μεταξὺ τοῦ Κηφισοῦ ποταμοῦ καὶ τοῦ ὄρους Θουρίου, περίφημος ὡς πατρὶς τοῦ Πλουτάρχου, καὶ διὰ τὴν παρ' αὐτῇ νίκην Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων, τῷ 338 π.Χ. Ἐκεῖ καὶ ὁ Σύλλας, τῷ 85 π.Χ., ἐνίκησε τὸν Ἀρχέλαον (Στρβ.

Θ, 414). Σώζονται δὲ λείψανα τῆς πόλεως εἰς τὸ νῦν χωρίον Κάπραινα, καὶ ἐν μέρει τεθραυσμένος ὁ κολοσσιαῖος λέων ὅστις εἶχε στηθῆ ὡς μνημεῖον τῶν κατὰ τοῦ Φιλίππου πεσόντων Ἀθηναίων. Ἐπὶ τοῦ πεδίου δὲ τῆς μάχης ἀνεσκάφησαν οἱ κατὰ σειρὰν κηδευθέντες νεκροὶ τοῦ ἱεροῦ τῶν Θηβαίων λόχου.

Χαῖτος, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς Δαναΐδος Ἀστερίας (Ἀπλλδ. Β, 1, 1).

Χάλαιον, πόλις τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν, μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ Κρισσαίου κόλπου (Θουκ. Γ, 101. — Στφ. Βζ. — Πτλμ.).

Χαλάστρα, πόλις τῆς Μακεδονίας, κειμένη εἰς τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Ἀξιοῦ ποταμοῦ (Ἡρδ. Ζ, 123. — Στρβ. — Στφ. Βζ.).

Χάλδης, κῆρυξ τοῦ Βουσίριδος, βασιλέως τῆς Αἰγύπτου, μετ' ἐκείνου συμφονευθεὶς καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως (Ἀπλλδ. Β, 5, 11).

Χαλδαῖοι, κυρίως οἱ κάτοικοι τοῦ μέρους τῆς Βαβυλωνίας τοῦ μεταξὺ τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγριδος, ἴσως καταγόμενοι ἐκ τῶν ὀρεινῶν τῆς Ἀρμενίας χωρῶν (Ξνφ. Κυρπ. Γ, 1, 24. — Στρβ. ΙΒ, 549). Κατ' αὐτοὺς Χαλδαῖοι ὠνομάσθησαν οἱ τῆς φυλῆς τῶν ἱερέων τῆς Βαβυλωνίας. Τούτους ὑπέταξεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους ὁ Λούκουλλος· ἐπειδὴ δὲ διέπρεπον διὰ τῶν ἀστρονομικῶν γνώσεών των, διὰ τοῦτο, ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι ἤρχισαν διακρίνοντες μεταξὺ ἀστρονομίας καὶ ἀστρολογίας (ἴδ.), ὠνόμασαν Χαλδαίους τοὺς ἀξιοῦντας ὅτι προέβλεπον τὸ μέλλον ἐκ τῶν ἀστερισμῶν. Ἐδίδοντο δὲ τοῖς τοιούτοις καὶ ἄλλα ὀνόματα, ὡς ἀποτελεσματικοί, Βαβυλώνιοι, ἀστρολόγοι, μαθηματικοί, καὶ λατινιστὶ planetarii· καὶ ἡ τέχνη αὐτῶν ἐλέγετο μάθησις, ἀστρολογία, πινακική, γενεθλιαλογία, ματεωρολογία, ἀποτελεσματική. Κατ' αὐτὴν

ἀ γ α θ ο π ο ι ο ὶ ἀ σ τ έ ρ ε ς ἦσαν ἡ Ἀφροδίτη, ὁ Ζεύς, ὁ Ταῦρος, ἡ Σελήνη, ἡ Παρθένος, ἡ Λίτρα.(Libra, ὁ 7ος ἀστερισμὸς τοῦ ζωδιακοῦ, συγκείμενος ἐκ 18 ἀστέρων). «Κακοποιοὶ» δὲ (malefici) ἦσαν ὁ «Κρόνος,ὁ Ἄρης, ὁ Σκορπίος, ὁ Αἰγόκερως,» ὁ δὲ «Ἑρμῆς» ἦν «ἐπίκοινος ἀστὴρ,» ἤτοι ἠδύνατο ἢ εὐτυχίαν νὰ προαγγέλλῃ ἢ δυστυχίαν, ἀναλόγως τῶν συνδυασμῶν αὐτοῦ μετ' ἄλλων ἀστέρων. Ὡς «θέμα» ἢ «ὡροσκόπιον» ἤτοι βάσις τῶν προφητειῶν ἐλαμβάνετο ἡ ὥρα τῆς γεννήσεως, καὶ συνεκρίνετο ὁ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην προάρχων ἀστερισμὸς μετὰ τῆς θέσεως τῶν λοιπῶν. Πρὸς τοῦτο μετεχειρίζοντο οἱ Χαλδαῖοι «πίνακάς» τινας, εἶδος ἡμερολογίου τῆς τέχνης των, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ π ι ν α κ ι κ ὴ ἐλέγετο, κατ' ἀντίθεσιν τῆς κ α ν ο ν ι κ ῆ ς ἀστρονομίας. Εἰς αὐτοὺς ἦσαν ἀναγεγραμμέναι ἡ ἀνατολὴ καὶ ἡ δύσις, ἡ κίνησις καὶ ἀπόστασις (positiae ac spatia, Tac. Ann VI, 21) τῶν ἀστέρων δι' ἑκάστην ἡμέραν. Πρὸς ἀναγωγὴν ὅμως τούτων εἰς τὴν ὥραν τῆς γεννήσεως ὑπῆρχον ἄλλοι πίνακες ὑπολογισμῶν, ἐξ ὧν ὑπελογίζετο καὶ ὁ δι' ἑκάστην ἐπιχείρησιν κατάλληλος χρόνος· καὶ ἐλέγοντο οὗτοι «ἀριθμοὶ Βαβυλώνιοι, Θρασύλλιοι, Χαλδαϊκοὶ ὑπολογισμοὶ» (Διόδ. Β, 30.—Hor. Od. I, 11, 2.—Juv. VI, 576.—Cic Div. II, 47). Εἰ καὶ οἱ Χαλδαῖοι ἦσαν τὸ πλεῖστον ἀπαταιῶνες, ἐκμεταλλευόμενοι ἐπὶ ἰδιοτελείᾳ τὴν κουφόνοιαν τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν φυσικὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ὑπεγείρωσι τὸ κάλυμμα τοῦ μέλλοντος, καὶ οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς πολλάκις τῆς ὑποτιθεμένης ταύτης ἐπιστήμης τὸ ἀβάσιμον ἀναγνωρίζουσι καὶ τὸ φαντασιῶδες (Cic. Div. II, 42. — Tac. Hist. I, 22. — Aul Gell. XIV, 1), οὐχ ἧττον ὅμως καὶ παρὰ τοῖς ἐπὶ σπουδαιότητι μᾶλλον διεκρινομένοις ὑποφαίνεται πολλάκις τάσις τις πρὸς εὐπιστίαν εἰς τὴν τέχνην ταύτην. Τούτου ἕνεκα μεγάλη ὑπῆρχεν ἡ πρὸς αὐτοὺς συρροή, καὶ οὐκ ὀλίγον ἦν ἡ ἐπιρροὴ αὐτῶν ἐπικίνδυνος εἰς τοὺς ἑκάστοτε ἄρχοντας, καὶ ἐπανειλημμένως ἐξεδίδοντο ἀπαγορευτικαὶ διαταγαὶ κατ' αὐτῶν, καὶ ἐπεβάλλετο ἡ ἀποπομπὴ αὐτῶν ἐκ Ῥώμης καὶ ἐξ Ἰταλίας, καὶ προσέτι καὶ θανατικὴ ποινὴ διετάττετο. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα οὔτε τὰς ἐνεργείας αὐτῶν κατέστελλον, οὔτε τὴν εἰς αὐτοὺς πίστιν καὶ προσφυγήν, ἀφ' οὗ μάλιστα αὐτοὶ οἱ αὐτοκράτορες, μέτοχοι τῶν θεωριῶν καὶ προλήψεων τῶν χρόνων εἰς οὓς ἔζων, πρῶτοι παρέβαινον τὰ ἴδια ἑαυτῶν θεσπίσματα. Οὕτω περίφημος ἦν ὁ Χαλδαῖος Θράσυλλος, φίλος τοῦ αὐτοκράτορος Τιβερίου (Tac. Ann. VI, 21). Ὡς ἐκ τούτου ἀναφαίνονται πολλάκις μέχρι σχεδὸν τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος.

Χαλινῖτις, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, Ἴδ. χαλινός.

Χαλινός. Κατὰ τὸν μῦθον, τὸν Βελλερεφόντην θέλουσα νὰ βοηθήσῃ ἡ Ἀθηνᾶ, ὅπως δυνηθῇ νὰ ἐκτελέσῃ τοὺς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας ἐπιβληθέντας αὐτῷ ἄθλους, τὸν ὡδήγησε νὰ ἔλθῃ εἰς Κόρινθον, καὶ τὸν ἐδίδαξεν, εὑρὼν πίνοντα εἰς τὴν Πειρίνην κρήνην τὸν πτερωτὸν ἵππον Πήγασον, πῶς νὰ περιβάλῃ αὐτῷ χαλινόν, καὶ ἐπιβὰς αὐτοῦ,

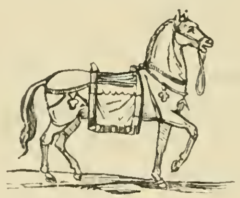

νὰ κατορθώσῃ ὅ,τι παρ' αὐτοῦ ἀπῃτεῖτο (Πινδ. Ὀλυμπ. ΙΓ, 85—115). Καὶ ὡς ἐφευρέτις τοῦ χ α λ ι ν ο ῦ ἔφερεν ἡ θεὰ ἐν Κορίνθῳ τὰ ἐπίθετα Ἱ π π ί α καὶ Χ α λ ι ν ῖ τ ι ς . — Ἦν δὲ τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ χαλινοῦ τὸ δ ῆ γ μ α ἢ καὶ σ τ ό μ ι ο ν (Αἰσχλ. Προμ.1045), τὸ ἐντὸς τοῦ στόματος τιθέμενον, ἐκ διαφόρων τεμαχίων συγκείμενον, εὔκαμπτον, ἵνα μὴ βλάπτῃ καὶ ἐνοχλῇ τὸ ζῷον, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος εὑρεθὲν πρωτότυπον. Μόνον δ' ἂν ὁ ἵπ-

πος ἦν δυσήνιος, μετεχειρίζοντο χαλινὸν ἔχοντα τοὺς τροχοὺς βαρεῖς καὶ τοὺς ἐχίνους ὀξεῖς ὡς λύκου ὀδόντας (Ξνφ. Ἱππ. ΣΤ, 13, Ι, 6).

Τὸ δῆγμα δ' ἐστερέου τὸ ὑ π ο χ α λ ι ν ί δ ι ο ν, ἱμὰς ἢ ἅλυσος χωροῦσα ὑπὸ τὴν σιαγόνα. Τῷ ὑποχαλινιδίῳ δὲ προσετίθετο πολλάκις ὁ ῥ υ τ α γ ω γ ε ὺ ς, βαρὺ σχοινίον μετὰ δακτυλιδίου, ἵνα δι' αὐτοῦ ὁδηγῆται ὁ ἵππος ὑπὸ πεζοῦ (Ξνφ. αὐτ. Ζ, 1.—Ἀρστφ. Εἰρ. 155). Τὸ περὶ τὰ ὦτα προσαρμοζόμενον μέρος τοῦ

χαλινοῦ ἐλέγετο κ ο ρ υ φ α ί α (Ξνφ. αὐτ. Γ, 2), ἔχουσα περὶ τὸ μέτωπον τὸν ἄ μ π υ κ α, καὶ περὶ τὰς παρειὰς τὰ π α ρ η ΐ α (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 142), ἢ π α ρ α γ ν α θ ί δ ι α. Ταῦτα ἦσαν πολλάκις κατάκοσμα, ἰδίως παρὰ τοῖς Ἀσιανοῖς, διὰ τορευτοῦ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου, ὡς ἐνίοτε ἐκοσμεῖτο καὶ αὐτὸ τὸ δῆγμα, τὸ συνήθως ἐκ χαλκοῦ ἢ σιδήρου κατασκευαζόμενον.

Χαλκᾶ (τὰ), ἐν Ἀθήναις ὄνομα τόπου ἔνθα ὁ χαλκὸς ἐπιπράσκετο (Λεξ. ῥήτ.), πλησίον τοῦ Ἡφαιστείου, ὑπὲρ τὸν Κεραμεικὸν (Παυσ. Α, 14, 5), ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν.

Χαλκίστρα, ἡ αὐτὴ τῇ χαλάστρᾳ.

Χαλκεῖα (τὰ), ἐν Ἀθήναις ἑορτὴ τελουμένη τῷ Ἡφαίστῳ ὑπὸ τῶν χαλκέων κατὰ Πυανεψιῶνα. Ὁ Μένανδρος ἔγραψε κωμῳδίαν φέρουσαν τοῦτον τὸν τίτλον, καὶ ἧς μικρὸν ἀπόσπασμα σώζεται παρ' Ἀθηναίῳ (ΙΑ, 502.—Πολυδ. Ζ, 105).

Χαλκεὺς, κατ' ἀρχὰς καὶ κυρίως ὁ τὸν χαλκὸν ἐργαζόμενος (Ὁμ. «ἄνδρες χαλκῆες») ἐντεῦθεν γενικώτερον καὶ ὁ χρυσοχόος (Ὁμ. Ὀδ. Υ, 432)· καὶ τέλος ἀπὸ τῆς γενικῆς χρήσεως τοῦ σιδήρου, καὶ ἐν γένει ὁ σιδηρουργὸς, ὁ μεταλλουργὸς (Ἡρδ. Α, 68).

Χάλκη, νῆσος μικρὰ τοῦ Καρπαθίου πελάγους, ἔχουσα πόλιν καὶ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (Θουκ. Η, 41.—Στρβ.).

Χαλκηδὼν, ἴδ. Κ α λ χ η δ ώ ν.

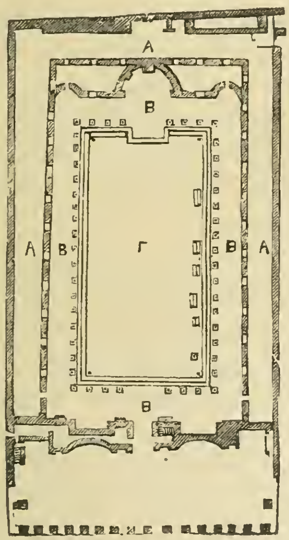
Χαλκιδεὺς, 1) Ναύαρχός τις τῆς Σπάρτης (Θουκ. Η, 6).—2) Ὁ κάτοικος τῆς Χαλκίδος ἐν Μακεδονίᾳ καὶ τῆς ἐν Εὐβοίᾳ.

Χαλκιδική, 1) Μεγάλη Χερσόνησος τῆς Μακεδονίας μεταξὺ τῶν δύο κόλπων, τοῦ Θερμαϊκοῦ καὶ τοῦ Στρυμονικοῦ, προεκτείνει τρεῖς μικρὰς χερσονήσους, τὴν Π α λ λ ή ν η ν πρὸς δυσμὰς, τὴν Σ ι θ ω ν ί α ν ἐν τῷ μέσῳ, μεταξὺ τοῦ Τορωναίου καὶ τοῦ Σιγγιτικοῦ κόλπου, καὶ τὴν Ἀ κ τ ὴ ν πρὸς ἀνατολὰς ἣν διενοήθη νὰ διατάμῃ ὁ Ξέρξης, ἀπολήγουσαν εἰς τὸ ὄρος Ἄθωνα (τὸ νῦν ἅγιον ὄρος)· τοῦτον δ' ὁ Δεινοκράτης ἐπρότεινε νὰ μεταποιήσῃ εἰς ἀνδρείκελον τοῦ Ἀλεξάνδρου (Πλούτ. Ἀλξ. ΟΒ). Τὸ ὄνομα ἔλαβε παρὰ χαλκιδέων ἀποίκων. Αἱ γνωστότεραι πόλεις αὐτῆς ἦσαν ἡ Ὄ λ υ ν θ ο ς, ἡ Π ο τ ί δ α ι α, ἡ Μ έ ν δ η, ἡ Ἄ κ α ν θ ο ς, ἡ Σ τ ά γ ε ι ρ ο ς, (Ἡρδ. Ζ, 185).—2) Ἐπαρχία τῆς Συρίας, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τοῦ Ὀρόντου, μέχρι τῆς ἐρήμου Ἀραβίας. Ἡ πρωτεύουσα αὐτῆς πόλις ἐκαλεῖτο Χ α λ κ ὶ ς (Πτλμ. Ε, 15).

Χαλκιδικὸν, 1) Στοὰ εὐρεῖα, πρόστυλος καὶ ὑπόστεγος πρὸ τῆς εἰσόδου δημοσίων καταστημάτων διὰ τοὺς ἐκεῖ συρρέοντας καὶ περιμένοντας. Τὸ σχῆμα αὐτῆς φαίνεται ὅτι ἐκ Χαλκίδος, ἢ τῶν ἐν Σικελίᾳ χαλκιδικῶν πόλεων μετηνέχθη εἰς Ἰταλίαν, ἔνθα ἦν μάλιστα ἐν χρήσει. Ἡ εἰκὼν παρίστησιν οἰκοδομὴν ἀνασκαφεῖσαν ἐν Πομπηΐᾳ, καὶ εἰς ταύτης τὴν στοὰν τῆς εἰσόδου, ἐστὶν ἐπὶ πλακὸς ἐντετειχισμένη ἐπιγεγραμμένη λατινιστὶ ἡ λέξις «Χαλκιδικόν».—2) Χ α λ κ ι δ ι κ ὸ ν ὄ ρ ο ς, ἐν Σικελίᾳ πρὸς τῇ Μεσσήνῃ (Πολύβ.).

Χαλκίοικος. Τὸ ἐπίθετον τοῦτο ἔφερεν ἡ Ἀθηνᾶ ἐν Σπάρτῃ, εἰς τὸν ναὸν αὐ-

τῆς ὅστις ἤρξατο οἰκοδομούμενος ὑπὸ τοῦ Τινδάρεω (Παυσ. Γ, 13), καὶ συνετελέσθη ὑπὸ τοῦ Σπαρτιάτου ποιητοῦ καὶ καλλιτέχνου Γιτιάδου (Παυσ. Γ, 17) ἐπὶ τοῦ πρώτου Μεσσηνιακοῦ πολέμου, κατ' Ὀλ. 14, α'(720 π.Χ.). Ἦν δ' ὁ ναὸς χαλκοῦς ἐσωτερικῶς, ἤτοι χαλκοῖς πετάλοις καταπεπετασμένος, κατὰ τὸν ῥυθμὸν τῶν ἀρχαιοτάτων Ἑλληνικῶν οἰκοδομῶν, οἵου ἴχνη προφανῆ ἀπαντῶνται καὶ εἰς τὸν θησαυρὸν τοῦ Ἀτρέως ἐν Μυκήναις. Τὰ δὲ πέταλα ταῦτα ἐπεκοσμοῦντο διὰ πλείστων καὶ ποικίλων τορευμάτων, ἅτινα μυθολογικὰ παρίστων συμπλέγματα. Κατ' ἔτος οἱ νέοι τῆς Σπάρτης, ἔνοπλοι, μετὰ τῶν ἐφόρων ἤρχοντο εἰς τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ προσέφερον τῇ θεᾷ θυσίαν, τὰ Χαλκιοίκια (Θουκ. Α, 128. — Πολύβ. ΛΕ, 2-3.)

Ἴδ. Χαλκιδικόν (Σελ. 1502).

Χαλκέον, πιθανῶς ὀρθότερον τοῦ Χαλκεῖον (Δμσθ. Βοιωτ. π. ὀν. 997), τὰ ἐκλογικὰ πινάκια ἢ αἱ ψῆφοι δι' ὧν ἐτησίως ἐγίνετο ἐν τῷ Θησείῳ (Αἰσχ. κ. Κτησ. 4) ἡ κλήρωσις τῶν ἀρχόντων τῶν Ἀθηνῶν.

Χαλκιόπη, 1) θυγάτηρ Αἰήτου, τοῦ βασιλέως τῆς Κολχίδος, νυμφευθεῖσα τὸν Φρίξον, μήτηρ τοῦ Ἄργους, Φρόντιδος, Μέλανος καὶ Κυλίνδρου ἢ Κυθώρου, οὓς ἔπεμψε κρύφα τοῦ πατρός της εἰς τὴν Ἑλλάδα (Ἀπλλδ. Α, 9, 1). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Εὐρυπύλου, βασιλέως τῆς νήσου Κῶ, ἐκ τοῦ Ἡρακλέους μήτηρ τοῦ Θεσσαλοῦ (Καλλμ. Ὕμν. εἰς Δῆλ. 161. — Ἀπλλδ. Β, 7, 8). — 3) Θυγάτηρ τοῦ Ῥηξήνορος, γυνὴ τοῦ Θησέως ἐν Ἀθήναις (Ἀπλλδ. Γ, 15, 6)

Χαλκὶς, μία τῶν 12 θυγατέρων τοῦ Ἀσωποῦ καὶ τῆς Μεθώνης, καθ' ἣν ἐκλήθη ἡ πόλις τῆς Εὐβοίας (Διόδ. Δ, 47).

Χαλκὶς, 1) ἡ ἐπισημοτάτη τῶν πόλεων τῆς Εὐβοίας, ἐπὶ τοῦ στενωτάτου σημείου τοῦ Εὐβοϊκοῦ πορθμοῦ κειμένη, ἔνθα τοσοῦτον ἰσχυρὰ ἦν ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις, ὡς καὶ ἤδη διαμένει, ἡ πολλάκις ἐν τῷ ἡμερονυκτίῳ ἐναλλασσομένη παλίρροια, ἧς τὸ πρόβλημα λέγεται ὅτι μὴ δυνηθεὶς νὰ λύσῃ ὁ Ἀριστοτέλης, ἐρρίφθη εἰς τὸν πορθμὸν καὶ ἐπνίγη.

Συνήνου δ' ἐνταῦθα, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε, μικρὰ γέφυρα τὴν νῆσον μετὰ τῆς Βοιωτικῆς ἀκτῆς. Ἡ πόλις ἐλέγετο ἐπώνυμος Χαλκίδος, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ. Τινὲς τῶν νῦν ἐξηγητῶν εἰκάζουσι τὸ ὄνομα αὐτῆς παράγωγον τοῦ Χάλκη ἢ Κάλχη, τῆς πορφύρας, δι' ὃ καὶ φαντάζονται αὐτὴν ἀποικίαν φοινικικήν. Ἦν δὲ τοσοῦτον σπουδαία ἡ θέσις αὐτῆς καὶ εἶχε τὸ φρούριον τόσον ὀχυρὸν, ὥστε αὐτὴ καὶ ἡ Δημητριὰς καὶ ἡ Μαγνησία ἐλέγοντο τρεῖς «πέδαι Ἑλληνικαὶ» (Liv. XXXII, 37). Ἐκυβερνᾶτο δ' ἀριστοκρατικῶς ὑπὸ τῶν Ἱπποβοτῶν, μέχρις

οὗ ὁ Περικλῆς ἐξέβαλε τούτους. Ἔπεμψε δὲ καὶ πολλὰς ἀποικίας, οἷον εἰς Χαλκιδικὴν τῆς Μακεδονίας, εἰς Νάξον τῆς Σικελίας, εἰς Κύμην, κτλ. Παρ' αὐτῇ ἔρρεεν ἡ πηγὴ Ἀρέθουσα, καὶ ἔκειτο τὸ εὔφορον Λ η λ ά ν τ ι ο ν π ε δ ί ο ν, μετὰ μεταλλείων σιδήρου καὶ χαλκοῦ, ὅθεν προφανῶς τὸ ὄνομα, καὶ μετὰ θερμῶν ὑδάτων. Ἐν αὐτῇ ἐγεννήθησαν ὁ ῥήτωρ Ἰσαῖος καὶ ὁ ποιητὴς Λυκόφρων, καί, ἂν δὲν ἐπνίγη, ἀπέθανεν ὁ φιλόσοφος Ἀριστοτέλης (Στρϐ. Ι, 445). — 2) Πόλις τῆς Αἰτωλίας, κατὰ τὰς ἐκϐολὰς τοῦ Εὐήνου, καὶ Ὑ π ό χ α λ κ ι ς καλουμένη, διότι ἔκειτο εἰς τοὺς πρόποδας ὄρους, ὅπερ καὶ αὐτὸ Χ α λ κ ὶ ς ἐκαλεῖτο (Θουκ. Α, 108. Β, 83. — Στρϐ. Ι, 451). — 3) Πόλις τῆς Ἠπείρου, κατὰ τὸν Πίνδον, εἰς τὰς πηγὰς τοῦ Ἀχελῴου (νῦν Χαλίκι). — 4) Πρωτεύουσα τῆς ἐν Θρᾴκῃ Χαλκιδικῆς Χερσονήσου, πολλὰ παθοῦσα ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Β, 58). — 5) Μητρόπολις τῆς ἐν Συρίᾳ Χαλκιδικῆς πρὸς τῇ Βεροίᾳ (Στφ. Βζ.). Καὶ ἄλλαι πόλεις ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦτο.

Χαλκῖτις (ἡ), 1) νῆσος μικρὰ τῆς Προποντίδος, νοτιανατολικῶς τοῦ Βυζαντίου, ἔχουσα μεταλλεῖον χαλκοῦ (Στφ. Βζ.). Νῦν Χάλκη. — 2) Ἐπαρχία μεσόγειος τῆς Ἰνδικῆς, πέραν τοῦ Γάγγου (Πτλμ.).

Χαλκός. Τὸ μέταλλον τοῦτο, καθ' ὃ ἐν αὐτῇ τῇ Ἑλλάδι πολλαχοῦ παραγόμενον, ἦν ἀρχαιότατα γνωστὸν ἐν αὐτῇ. Οὕτως ἐν Ὁμήρῳ (Ὀδ. Α, 184) μνημονεύεται ἡ Κύπρος ὡς παραγωγὸς αὐτοῦ. Ἔτι δ' ἀρχαιοτέρα πηγὴ αὐτοῦ ἐλέγετο ἡ Χαλκὶς τῆς Εὐϐοίας (Pl. IV, 12). Ὅπλα καὶ παντοῖα σκεύη κατεσκευάζοντο ἐξ αὐτοῦ (Ἡσίοδ. Θγν. 861 κλ. Ἔργ. 150 κτλ.) καὶ τοσοῦτον ὑπερεῖχεν ἡ χρῆσις αὐτοῦ τῆς τῶν ἄλλων μετάλλων, ὥστε χ α λ κ ε ύ ε ι ν ἐλέγετο καὶ τὰ αὐτά, οἷον τὸν σίδηρον, κατεργάζεσθαι. Ἵνα καθιστῶσι τὸν χαλκὸν στερεώτερον, ἐμίγνυον αὐτῷ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, κατ' ἐπίνοιαν τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, ὡς ἐμυθολογεῖτο, κασσίτερον, πάντοτε, ὡς φαίνεται, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν, διότι τοῦτο ἀπέδειξαν χημικαὶ ἀναλύσεις καὶ ἀρχαιοτάτων Κορινθιακῶν νομισμάτων, καὶ ἥλων τοῦ θησαυροῦ τοῦ Ἀτρέως, καὶ τεμαχίων κράνους παναρχαίου. Μεγάλως ἐξετιμᾶτο ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ὁ Κ ο ρ ί ν θ ι ο ς χ α λ κ ὸ ς, προϊὸν τήξεως διαφόρων μετάλλων, περὶ οὗ ἐπεκράτει ἡ πρόληψις ὅτι τυχαίως παρήχθη ἐν Κορίνθῳ ἐπὶ τῆς πυρπολήσεως τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ Μομμίου, τῷ 146 π. Χ, καὶ ἦν, κατὰ Πλίνιον (XXXIV, 2) τριῶν εἰδῶν, ὁ μὲν συγκείμενος ἐξ ἴσης μίξεως διαφόρων μετάλλων, ὁ δ' ὑπόλευκος, ὑπερέχοντος τοῦ ἀργύρου, ὁ δ' ὑπόχρυσος, περισσότερον χρυσὸν περιέχων. Κατά τινας ὅμως κριτικούς, ὁ κ ο ρ ί ν θ ι ο ς οὗτος χ α λ κ ὸ ς ἦν οὐδὲν ἕτερον ἢ ὀρείχαλκος. Κατώτερος αὐτοῦ ἦν ὁ ὑπέρυθρος ἡ π α τ ί ζ ω ν, ἐν χρήσει μάλιστα ἐν Δήλῳ καὶ ἐν Αἰγίνῃ, εἰ καὶ κατά τι διέφερεν ἡ κρᾶσις τῶν δύο ἐργοστασίων, ὥστε ὁ μὲν Μύρων ἐπροτίμα εἰς τὰ ἔργα του τὸν δήλιον, ὁ δὲ Πολύγνωτος τὸν αἰγιναῖον χαλκὸν (Plin. XXXIV, 2).

Χαλκοῦς, μικρὸν χαλκοῦν νόμισμα ἐν Ἑλλάδι, τὸ $1/_8$ τοῦ ὀβολοῦ, τὸ $1/_{48}$ τῆς δραχμῆς. Καὶ μνημονεύονται μὲν καὶ ἐν Ἀριστοφάνει «χαλκεῖα πονηρὰ» (Βάτρ. 737. καὶ Σχλ.)· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι τότε ἔτι μικρὰ χαλκῶν νομισμάτων ἐγίνετο χρῆσις ἐν Ἀθήναις, καὶ ἐπεκράτουν ἐπὶ πολὺ αἱ ἀργυραῖ ὑποδιαιρέσεις (Ἀριστφ. Ἐκκλ. 815-822). Ἀλλ' ἕνεκα τῆς δυσκολίας περὶ τὴν κοπὴν καὶ χρῆσιν τοσούτῳ μικρῶν κερμάτων, ἐπανῆλθον πάλιν εἰς χρῆσιν τὰ χαλκᾶ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐτυποῦντο δ ί χ α λ κ α, τὸ $1/_4$ τοῦ ὀβολοῦ δυνάμενα, εἶτα δὲ καὶ μόνον χ α λ κ ᾶ, καὶ μεταγενεστέρως καὶ αἱ ὑποδιαιρέσεις τοῦ χαλκοῦ εἰς λεπτὰ (Σουΐδ.), ὧν 7 ἀπετέλουν ἕνα χαλκοῦν, καὶ 336 μίαν δραχμήν. Ὡς ὄνομα μικρῶν χαλκῶν νομισμάτων μνημονεύεται καὶ τὸ σ ύ μ ϐ ο λ ο ν καὶ ὁ κ ό λ υ ϐ ο ς (Πολυδ. Θ, 72). Ἴσως

ὅμως ταῦτα εἰσὶ γενικὰ ὀνόματα τῶν μικροτάτων χαλκῶν νομισμάτων. Ὀβολοὶ δ' ἐκόπτοντο καὶ ἀργυροῖ καὶ χαλκοῖ.

Χαλκωδόνιον, ὄρος τῆς Θεσσαλίας παρὰ τῇ πόλει Φεραῖς (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 59).

Χαλκώδων, 1) βασιλεὺς τῶν Ἀβάντων ἐν Εὐβοίᾳ, πατὴρ τοῦ Ἐλεφήνορος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἠλεκτρύωνος ἐν τῇ κατὰ τῶν Θηβαίων ἐκστρατείᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 541.— Σφκλ. Φλκτ. 589). Τούτου ὑπῆρχεν ἡρῷον ἐν Ἀθήναις, «Χαλκώδοντος ἡρῷον» ἢ καὶ «Ἑπτάχαλκον» καλούμενον, πλησίον τῶν Πειραϊκῶν πυλῶν (Πλούτ. Θησ. ΚΖ. Σύλλ. ΙΔ), ἀντικατασταθὲν ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως, βράχου ἔχοντος νύμφας ἀγαλματίων ἐγγεγλυμμένας, ὑπ' ἐκκλησιδίου τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, διατηροῦντος τὸ ὄνομα Χαλκούρι.—2) Βασιλεὺς τῆς νήσου Κῶ, υἱὸς τοῦ Μέροπος, τραυματίσας τὸν Ἡρακλέα ὅταν εἰσέβαλεν εἰς τὴν νῆσον (Ἀπλλδ. Β, 6, 1)· Χάλκων παρὰ Θεοκρίτῳ (Εἰδ. Ζ, 6). — 3) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου ἐκ τῆς Ἀραβίας (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).—4) Εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἱπποδαμείας, ἡττηθεὶς καὶ αὐτὸς καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῆς Οἰνομάου (Παυσ. ΣΤ, 21).

Χάλκων, 1) Μυρμηδὼν, πατὴρ τοῦ Βαθυκλέους (Ὁμ. Ἰλ. Π, 895).—2) Ἴδ. Χαλκώδων, 2).

Χάλος, ποταμὸς τῆς Συρίας, ῥέων παρὰ τὴν ἐκεῖ πόλιν Χαλκίδα. Τοὺς ἰχθῦς αὐτοῦ οὐδέποτε ἡλίευον οἱ ἐγχώριοι, θεωροῦντες αὐτοὺς ὡς ἱεροὺς (Ξνφ. Ἀνϐ. Α, 4, 9).

Χάλυϐες, οἱ μετὰ ταῦτα Χαλδαῖοι, λαὸς διεσπαρμένος εἰς μεγάλην ἔκτασιν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, ἀπὸ τῶν ὀρέων μέχρι τῆς θαλάσσης, τραχὺς τὰ ἤθη, ἐξ ἁλιείας ζῶν καὶ ἐργασίας τῶν μεταλλείων· ἐθεωροῦντο δ' ὡς οἱ πρῶτοι ἐφευρόντες τοῦ χαλκοῦ τὴν ἐξεργασίαν (Στρϐ. ΙΒ, 549. 551. —Virg. G. I, 58), καὶ οἱ Ἕλληνες κατ' αὐτοὺς ὠνόμασαν τὸν χάλυϐα, ὡς παρ' αὐτῶν τὸ πρῶτον λαβόντος τοῦ μετάλλου τούτου τὸ εἶδος.

Χαλύϐη, πόλις τῶν Ἀμαζόνων ἐν τῷ Πόντῳ τῆς Ἀσίας, πιθανῶς ἡ παρ' Ὁμήρῳ Ἀλύϐη (Στρϐ.)

Χαλυϐὼν (ἡ), μητρόπολις τῆς ἐν Συρίᾳ Χαλυϐωνίτιδος ἐπαρχίας (Πτλμ.), ἴσως ἡ πρὶν Βέροια. Ὁ κάτοικος αὐτῆς Χάλυψ (Διον. Περιηγ. 702).

Χαλωνῖτις, ἐπαρχία κειμένη εἰς τὰ νοτιανατολικὰ τῆς Ἀσσυρίας, καὶ παρὰ τὸν Τίγρητα ἐκτεινομένη πρὸς τὴν Ἀσσυρίαν (Στρϐ. ΙΑ.)

Χάμαϐοι, λαὸς Γερμανικὸς παρὰ τοῖς Χατουαρίοις (Tac Ann. XIII, 55, Germ. XXXIII 34), ἔχων ἐν τῷ μεσαιῶνι πόλιν τὴν Ἀμαλάνδην.

Χαμαιλέων, ἐξ Ἡρακλείας τῆς Ποντικῆς, φιλόσοφος περιπατητικὸς, πολλὰ συγγράψας καὶ φιλοσοφικὰ, καὶ τὴν ἱστορίαν ἀφορῶντα τῆς φιλολογίας, ἀλλ' ἀπολεσθέντα πάντα, πλὴν ὀλίγων ἀποσπασμάτων (Ἀθήν).

Χαμουλκὸς (ὁ), μηχανὴ δι' ἧς εἷλκον μεγάλα βάρη, καὶ ἰδίως ἀνεβίβαζον τὰ πλοῖα εἰς τὴν ξηρὰν (Πολϐ. Ζ, 101).

Χαμύνη, ἐπίθετον τῆς Δήμητρος εἰς Πίσαν τῆς Πελοποννήσου, διὰ τὸ χάσμα ἐφ' οὗ ἦν ᾠκοδομημένος ὁ ναὸς αὐτῆς, καὶ δι' οὗ ἐπιστεύετο ὅτι ὁ Πλούτων ἥρπασε τὴν Περσεφόνην εἰς τὸν Ἅδην (Παυσ. ΣΤ, 21).

Χάον, ὄρος τῆς Ἀργολίδος, ὑψούμενον μεταξὺ Ἄργους καὶ Τεγέας, καὶ περιέχον τὰς πηγὰς τοῦ Ἐρασίνου (Παυσ. Β, 24).

Χάονες, εἷς τῶν τριῶν κυριωτέρων λαῶν τῆς Ἠπείρου, ἐν τῇ χώρᾳ Χαονίᾳ, μεταξὺ τῶν Κεραυνίων ὀρέων καὶ τοῦ Θυάμιδος ποταμοῦ, ὁ τῶν ἄλλων ἰσχυρότατος καὶ μαχιμώτατος, πελασγικῆς καταγωγῆς θεωρούμενος, ὑπὸ δὲ Θουκυδίδου λεγόμενοι βάρβαροι (Β, 80). Πόλεις εἶχον ἐν ἄλλαις τὴν Ἐλυμίαν καὶ τὴν Ἀντιγονίαν. Ὁ Ἀριστοφάνης (Ἀχρν. 604. Ἱππ. 7) ἐμπαικτικῶς

ἔθεσε τὴν λέξιν Χάων ἀντὶ χάσκων. «Χαονία φηγὸς» ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς (Ἀργ. 130), ἀντὶ τῆς δρυὸς τῆς Δωδώνης.

Χάος, ἐκ τοῦ χαίνειν. Τὸ πρῶτον ὑπάρχον «πρώτιστα χάος γίνεται» (Ἡσίοδ. Θγ. 116), ἐρεβώδης καὶ ζῶσα πρώτη ἀρχὴ πάντων τῶν ζώντων ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐξ αὐτοῦ παρήχθησαν ἡ Γῆ, ὁ Τάρταρος καὶ ὁ Ἔρως· ἐγέννησε δὲ καὶ τὸ Ἔρεβος (τὸ ἄφωτον σκότος), καὶ τὴν Νύκτα, ἥτις μετὰ τοῦ Ἐρέβους ἐγέννησε τὸν Αἰθέρα καὶ τὴν Ἡμέραν· ἡ δὲ Γῆ ἐγέννησε τὸν Οὐρανὸν, τὰ ὄρη καὶ τὸν Πόντον, μετὰ τοῦ Οὐρανοῦ δὲ τοὺς Τιτᾶνας, τοὺς Κύκλωπας καὶ τοὺς Ἑκατόγχειρας. Μεταγενέστεροι, ὡς ὁ Ὀβίδιος (Met. I, 5), καὶ φιλόσοφοι, τὴν λέξιν κακῶς ἐκ τοῦ χεῖσθαι παράγοντες, ἐννοοῦσι τὸ χάος ὡς «ὕλην συγκεχυμένην,» ἐξ ἧς ὁ κόσμος προέκυψε. Κατὰ τὰς δόξας τῶν Ὀρφικῶν ὁ αἰώνιος χρόνος (ὁ Κρόνος) ἐγέννησε τὸ χάος.

Χαράδρα, 1) πόλις τῆς Φωκίδος, ἐπὶ ὑψηλῶν βράχων κειμένη, παρὰ τῷ Χαράδρῳ, δεξιῷ παραποταμίῳ τοῦ Κηφισσοῦ (Ἡρδ. Η, 33.— Παυσ. 1, 33, 6).— 2) Πόλις τῆς Μεσσηνίας ἐν Πελοποννήσῳ (Στρβ.).— 3) Πόλις τῆς Χαονίας ἐν Ἠπείρῳ (Πλβ.)

Χάραδρος, 1) ὁ δεξιὸς ὁμόρρους τοῦ Κηφισσοῦ ἐν Βοιωτίᾳ.— 2) Ποταμὸς τῆς Ἀχαΐας, πλησίον τῆς πόλεως Ἀργυροῦς (Παυσ. Ζ, 19). — 3) Παραποτάμιον τοῦ Ἰνάχου ἐν Ἀργολίδι.—4) Ποταμὸς ἐν Μεσσηνίᾳ, διαρρέων τὸ Στενυκλάριον πεδίον.— 5)Θέσις ἐκτὸς τοῦ Ἄργους, ἔνθα πρὶν ἢ ὁ στρατὸς εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν, ἐδικάζοντο τὰ στρατιωτικὰ ἐγκλήματα (Θουκ. Ε, 60). — 6) Πόλις μετὰ λιμένο εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Κιλικίας.

Χάρακες, ξύλινοι πάλοι ἐκ κορμῶν, μετὰ προεξοχῶν τῶν κεκομμένων κλάδων. Δι' αὐτῶν Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι ὠχύρουν τὰ ἀνοικτὰ χωρία καὶ τὰ στρατόπεδα (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 349 κλ.). Ὁ Πολύβιος (ΙΗ, 1. 6—18) διὰ μακρῶν ἐξηγεῖ πόσον οἱ τῶν Ῥωμαίων κατεσκευάζοντο ἐντελέστερον τῶν Ἑλληνικῶν.

Χαρακηνὴ, χώρα εἰς τὰ νότια τῆς Βαβυλωνίας, μητρόπολιν ἔχουσα τὴν Χάρακα (Πτλμ)

Χαρακτὴρ καὶ χάραγμα, πᾶν τὸ δι' ὀξέος ἐργαλείου χαραττόμενον. Οὕτως ἐν ἄλλοις τὰ ἔνσημα τὰ χαραττόμενα εἰς τὸ ὀπίσθιον σκέλος τοῦ ἵππου, καὶ ἐμφαίνοντα αὐτοῦ τὴν καταγωγὴν ἢ προέλευσιν ἢ τὸ ὄνομα τοῦ ἰδιοκτήτου. Ἐν Μουσείοις σώζονται εἰκόνες ἵππων μετὰ τοιούτων χαρακτήρων.

Χάραξ, 1) πόλις τῆς Μηδίας ἐπὶ τοῦ Κασπίου ὄρους, οὐ μακρὰν τῶν Κασπίων πυλῶν. Τὰ νῦν Τεεράν.— 2) Πόλις τῆς Σουσιανῆς, ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τίγρητος, τὸ πρῶτον Ἀλεξάνδρεια κληθεῖσα, διότι ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, εἶτα δ' Ἀντιόχεια, κατ' Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ, καὶ τέλος Χάραξ Σπασίνου, κατ' Ἄραβά τινα ἡγεμόνα Σπασῖνον, ὅστις διὰ χάρακος τὴν ἐξησφάλισε κατὰ πλημμυρῶν (Δίων Κάσσ.—Πτλμ). — 3) Πόλις εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Κορσικῆς. Νῦν Καργέση.— 4) Πόλις εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου (Πτλμ.) Νῦν Καρὰ-Καϊά. — 5) Πόλις μικρὰ τῆς Ἀφρικῆς, νῦν Φάραξ λεγομένη.

Χάραξ, ἐκ Περγάμου, ἱστοριογράφος τῆς 6' ἑκατονταετηρίδος μ.Χ., ἔγραψε, κατὰ Σουΐδαν, 40 βιβλία «Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν,» ἐνίοτε μνημονευόμενα καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον «Χρονικά». Λέγεται δὲ, ἀλλ' οὐχὶ μετὰ βεβαιότητος, ὅτι ἔγραψε καὶ «Ἰταλικά» (Συλλογὴ ἀποσπασμάτων Müller, Fragm Hist. Graec. III).

Χάραξος, υἱὸς Σκαμανδρωνύμου, ἀδελφὸς τῆς Σαπφοῦς (Ἡρδ. Β, 135).

Χάρης, 1) στρατηγὸς Ἀθηναῖος, διακριθεὶς τῷ 367 π.Χ. ὅτε ἐβοήθησε τοὺς Φλιασίους κατὰ τῶν Ἀργείων καὶ Σικυωνίων (Ξενφ. Ἑλλ. Ζ, 2, 18.— Διόδ. ΙΕ, 175).

Ἄλλως δὲ σπανίως ἐπετύγχανε, καὶ ἦν τραχὺς, ἀσύνετος, φιλοκερδὴς καὶ ἄδικος, καὶ κατ' αὐτὰς τὰς ἐκστρατείας του περιστοιχιζόμενος ὑπὸ γυναικῶν ἐλευθερίων ἠθῶν, ἄνανδρος ἐν ταῖς μάχαις, ἀλλ' ἄσωτος πρὸς τὸν λαόν, ὃν διὰ τούτου διέθετεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καὶ πολλάκις διὰ δωροδοκιῶν ἐπετύγχανε τῶν σκοπῶν αὐτοῦ (Διόδ. ΙΕ, 95). Διὰ τῆς αὐθαιρέτου διαγωγῆς του εἶχεν ἐξεγείρει τῶν συμμάχων τὴν ἀγανάκτησιν· ὅτε δ' ἐξεπέμφθη ὡς ναύαρχος κατ' αὐτῶν, ἠθέλησε νὰ ναυμαχήσῃ ἐπὶ σφοδρᾶς ἐπελθούσης καταιγίδος, καὶ παρὰ τὴν ἀντίστασιν τῶν συστρατήγων του Ἰφικράτους καὶ Τιμοθέου· διὰ τοῦτο κατηγόρησεν αὐτοὺς ἐν Ἀθήναις, καὶ κατώρθωσε νὰ καταδικασθῶσιν εἰς πρόστιμον (Διόδ. ΙΣΤ, 21.—Nep. Tim. IV). Διερεθίσας ὅμως κατὰ τῶν Ἀθηνῶν τὸν βασιλέα τῆς Περσίας διὰ τῆς ὑποστηρίξεως ἣν ἐχορήγησεν εἰς τὸν ἀντάρτην σατράπην αὐτοῦ Ἀρτάβαζον, μετεκλήθη· ἐπέμφη δ' αὖθις ἀπὸ τοῦ 349 π. Χ. πολλάκις εἰς βοήθειαν τῆς Ὀλύνθου, ἣν προσέβαλλεν ὁ Φίλιππος, μετὰ στρατοῦ ἐκ πολιτῶν, οὐχὶ ἐκ μισθωτῶν, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη νὰ σώσῃ τὴν πόλιν, παραδοθεῖσαν τῷ 348. Μετὰ ταῦτα ἐπέμφθη εἰς βοήθειαν τοῦ Βυζαντίου· ἀλλ' ἐκεῖθεν ἐξεβλήθη, μισούμενος ὑπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ ὑπὸ τῶν συμμάχων αὐτῆς· μετὰ χαρᾶς δ' ἐγένετο δεκτὸς ὁ ἀντικαταστήσας αὐτὸν Φωκίων (Πλουτ. Νικ. ΙΔ). Ἔπεσε δὲ, φαίνεται, ἐν τῇ μάχῃ τῆς Χαιρωνίας (Διόδ. ΙΣΤ, 25). —2) Ἀθηναῖος, διαβόητος διὰ τὰ αἰσχρὰ αὐτοῦ ἤθη (Ἀρστφ. Ἀχρν. 604).—3) ἐκ Λίνδου, πόλεως τῆς Ῥόδου, ἀγαλματοποιὸς ἀκμάζων περὶ τὰ 280 π.Χ., κατεσκεύασεν, ἐκ τοῦ χαλκοῦ τῆς ἀποτυχούσης εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ῥόδου ἑλεπόλεως Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ, τὸν μέγιστον τῶν τότε ἐκεῖ ἀνεγερθέντων 100 κολοσσῶν τοῦ Ἡλίου, 70 πήχεων, ἐργασθεὶς ἐπὶ 12 ἔτη (Pl. XXXIV, 7, 18)· καὶ ἐλέγετο ὅτι τοσοῦτον πολυδάπανον ἀπέβη τὸ ἔργον, ὥστε ἰδὼν ὁ Χάρης αὐτὸ ὑπερβὰν κατὰ πολὺ τοὺς ὑπολογισμούς του, ηὐτοκτόνησεν ἐξ ἀπελπισίας (Sixt. Empr. edv. Mat. Σλ. 156). Ὁ Πλίνιος, ἐφ' οὗ ἔτι λείψανα τοῦ κολοσσοῦ τούτου, καταρριφθέντος ὑπὸ σεισμοῦ 50 ἔτη μετὰ τὴν ἵδρυσίν του, λέγει ὅτι ἦν τοιοῦτος τὸ μέγεθος, ὥστε οἱ δάκτυλοι αὐτοῦ ἦσαν μείζονες ἀγαλμάτων. — 4) Χαλκιδεὺς, ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, ταφρωρύχος ἐπιλεγόμενος (Διογ. Λρτ. Δ, 23), «ἀνεκάθηρε τὰ ἐμφράγματα» (δηλ. τὰς καταβόθρας) τῆς Κωπαΐδος λίμνης (Στρβ. Θ, 258), ἢ πιθανώτερον «διετάφρευσε τὴν λίμνην» (Στφ. Βζ. λξ. Ἀθῆναι), ὥστε εἰς αὐτὸν ἀποδίδουσί τινες τὰ μεταξὺ τῆς Κωπαΐδος καὶ τῶν Λαρυμνῶν σωζόμενα ξηρά τινα φρέατα ἐν τῷ βράχῳ, πιθανῶς ἀποπείρας ἀποξηράνσεως, ἐγκαταλειφθείσας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς Ἀσίαν.

Χαρίδημος, 1) ἐξ Ὠρεοῦ ἐν Εὐβοίᾳ. Ἀφ' οὗ τὸ πρῶτον ἐπολέμησε κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, εἶτα ὑπὸ τὸν Ἰφικράτην κατετάχθη ὡς ἁπλοῦς μισθωτὸς εἰς τάγμα Ἀθηναίων. Ἐπὶ προδοσίᾳ δὲ κατηγορηθεὶς, ἔφυγε, τῷ 360, πρὸς Κότυν, τὸν βασιλέα τῆς Θράκης· ἀλλ' ὑπὸ τὸν Τιμόθεον ἐπανῆλθεν αὖθις εἰς τὸν ἀττικὸν στρατὸν καὶ ἐπολιτογραφήθη Ἀθηναῖος. Μετὰ ταῦτα κατετάχθη μισθωτὸς ὑπὸ τοὺς Ῥοδίους Μέμνωνα καὶ Μέντορα, πολεμοῦντας κατὰ Πέρσου σατράπου· ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα τῷ προσήφθη ἀπιστία, καὶ, πρὶν ἢ τὸν βοηθήσωσιν οἱ Ἀθηναῖοι ὑπὸ τὸν Κηφισόδοτον, οὓς εἶχεν ἐπικαλεσθῆ, τὸν ἔσωσε τῷ 359 ἡ ἐπιείκεια τοῦ Πέρσου διοικητοῦ Ἀρταβάζου. Ἐνυμφεύθη δὲ, τῷ 358, τὴν θυγατέρα τοῦ Κότυος, καὶ μετὰ τούτου τὸν θάνατον συνεπολέμησε μετὰ τοῦ γυναικαδέλφου του Κερσοβλέπτου κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, ἄνθρωπος ἄνευ ἀρχῶν καὶ συστήματος, μέχρις οὗ ταραχαὶ ἐν Θράκῃ ἠνάγκασαν ἀμφοτέρους νὰ συνομολογήσωσιν εἰρήνην. Καὶ ἠθέλησε μὲν καὶ ταύτην ν' ἀθετήσῃ καὶ παραβῇ, ἀλλ' ἐπελθὼν ὁ Χάρης μετὰ στρατοῦ ἐξ Ἀθηνῶν

τὸν ἠνάγκασε νὰ ὑποκύψῃ. Εἶτα ἐζήτησε νὰ ἐκδιώξῃ Θρᾷκάς τινας ἀρχηγοὺς προστατευομένους ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἐβεβαίωσεν ὅμως τοὺς Ἀθηναίους περὶ τῶν φιλικῶν αὐτοῦ προθέσεων, καὶ ὑπεσχέθη νὰ καταστήσῃ αὐτοὺς πάλιν κυρίους τῆς Ἀμφιπόλεως. Καὶ περὶ τούτου μὲν ὑπέβαλεν εἰς τὸν δῆμον εὔνουν πρότασιν ὁ Ἀριστοκράτης, ἀλλ' ἀντέστησαν ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Εὔθυκλῆς, καὶ ἀπέτυχεν οὕτω τὸ σχέδιον. — 2) Ἀθηναῖος, ἐπέμφθη τῷ 359 π. Χ. μετὰ τοῦ ῥήτορος Ἀντιφῶντος πρέσβυς πρὸς Φίλιππον τὸν Μακεδόνα ἵνα ζητήσῃ τὴν ὑποστήριξιν αὐτοῦ κατὰ τῆς Ἀμφιπόλεως, ἀλλ' εἰς μάτην· μεταγενεστέρως δ' ἐπολέμησε κατὰ τῶν Μακεδόνων ἐν τῇ Χαλκιδικῇ. Μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην ἐγένετο λόγος νὰ ἐκλεχθῇ στρατηγός, ἀλλ' ἐπροτιμήθη ὁ Φωκίων (Πλουτ. Φωκ. ΙΣΤ). Τοῦ Φιλίππου τὸν θάνατον ἀνήγγειλε πρῶτος εἰς τοὺς Ἀθηναίους· ἦν δὲ καὶ εἷς ἐξ ἐκείνων ὧν τὴν παράδοσιν ἀπήτησεν ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλὰ μέχρι τέλους ἠρκέσθη εἰς μόνην τὴν ἐξορίαν του (Πλουτ. Φωκ. ΙΖ. — Ἀρρ. Α, 10). Ἔφυγε δ' εἰς τοὺς Πέρσας· ἀλλὰ μετὰ τοσαύτης παρρησίας κατέκρινεν αὐτῶν τὰς στρατιωτικὰς παρασκευάς, ὥστε ὁ Δαρεῖος, τῷ 333, τὸν κατεδίκασεν εἰς θάνατον(Curt.III, 2).

Χαρικλείδης, ἄρχων ἐν Ἀθήναις, οὗ ὁ υἱὸς κατεδικάσθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων εἰς θάνατον (Δμσθ. Μειδ. 572).

Χαρικλῆς, 1) Υἱὸς Ἀπολλοδώρου, ναύαρχος ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου· μετὰ δὲ τὴν πτῶσιν τῶν Ἀθηνῶν, εἷς τῶν Τριάκοντα, ἐκ τῶν μᾶλλον διακριθέντων(Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3, 2). — 2) Γαμβρὸς τοῦ Φωκίωνος, ὑπὸ τοῦ Ἁρπάλου δωροδοκηθείς, καὶ διὰ τῆς φυγῆς ἀπαλλαγεὶς τῆς καταδίκης εἰς θάνατον (Πλάτ. Φωκ. ΚΑ, ΛΓ).

Χαρικλῶ, 1) νύμφη τις ἀγαπητὴ τῆς Ἀθηνᾶς, σύζυγος τοῦ Εὐήρους, μήτηρ τοῦ μάντεως Τειρεσίου (Καλλμ. εἰς Πολλ. 67. — Ἀπλλδ. Γ, 6, 3). — 2) Νύμφη, θυγάτηρ τοῦ Ἀπόλλωνος ἢ τοῦ Πέρσου, σύζυγος τοῦ Κενταύρου Χείρωνος, μήτηρ τῆς Ὠκυρρόης(Πινδ. Πυθ. Δ, 182. — 3) Θυγάτηρ Κυχρέως, βασιλέως τῆς Σαλαμῖνος, γυνὴ τοῦ Σκίρωνος (Πλούτ. Θησ. Ι).

Χαρίλαος, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, γεννηθεὶς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Πολυδέκτου, καὶ μέχρι τῆς ἐνηλικιότητός του ἐπιτροπευθεὶς ὑπὸ τοῦ θείου του, τοῦ νομοθέτου Λυκούργου (Πλουτ. Λυκ. Ε). Πολεμήσας εἶτα κατὰ τῶν Ἀργείων καὶ τῶν Τεγεατῶν, συνελήφθη ὑπὸ τούτων αἰχμάλωτος, καὶ ἀπελύθη μόνον ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει ὅτι δὲν θὰ τοὺς προσέβαλλε πλέον. Τῶν Ἀχαιῶν ὅμως πολλὰς ἐκυρίευσε πόλεις. Ὁ Ἡρόδοτος τὸν καλεῖ, ἄγνωστον διατί, καὶ Λεωβώτην (Ἡρδ. Ζ, 65. Η, 131. — Παυσ. Γ, 7. — Στρβ.).

Χαρίλας, διάσημός τις ἀδδηφάγος (Αἰλ. Π. Ἱ Α, 27).

Χαρίλεως, ἀδελφὸς τοῦ τυράννου Μαιανδρίου (Ἡρδ. 6, 145).

Χαρινάδης, Ἀθηναῖος χλευαζόμενος ἐπὶ βραδυκινησίᾳ, ὅθεν τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Σφ. 232) «Κρείττων ἐστί σου Χαρινάδης βαδίζειν».

Χαρένδας, ποταμὸς ἰνδικός, διαρρέων τὴν χώραν τῶν Καδουσίων (Πτλμ).

Χαριξένη, Ἀθηναία ἣν χλευάζει διὰ τὴν ἀφέλειαν αὐτῆς ὁ Ἀριστοφάνης (Ἐκκλ. 943).

Χαριόμηρος, ἐπὶ Δομιτιανοῦ ἡγεμὼν τῶν Χερούσκων. Οἱ Χάτται ἐξέβαλον αὐτὸν ὡς φίλον τῶν Ῥωμαίων, ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ τὸν ὑπεστήριξε διὰ χρημάτων (Δίων Κάσσ. ΞΖ, 5).

Χάριππος, ὑπὸ Αἰλιανοῦ(Π. Ἱ.Α,27) καὶ ἄλλων (Ἀθην.) ὡς ἀδδηφάγος μνημονευόμενος.

Χάρις (ἡ). Αἱ Χάριτες ἦσαν θυγατέρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας, ἢ τῆς Ὠκεανίδος Εὐρυνόμης, ἢ τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Αἴγλης, καὶ ἀντεπροσώπευον τὸ εὔχαρι καὶ

τὸ κοσμίως τερπνὸν καὶ εὔθυμον ἐν τῷ βίῳ. Παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Ξ, 269) ἡ νεωτάτη αὐτῶν λέγεται Πασιθέα. Ὁ Ἡσίοδος (Θεογ. 207) λέγει τρεῖς αὐτάς, τὴν Εὐφροσύνην (ἑορτάσιμον εὐθυμίαν), Ἀγλαΐαν (ἑορτάσιμον λαμπρότητα) καὶ Θαλίαν (τὴν ἀνθοῦσαν εὐτυχίαν). Εἰσὶ φίλαι τῶν Μουσῶν, ὡς θεῶν τοῦ ᾄσματος, καὶ συγκατῴκουν μετ' αὐτῶν ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου· καὶ ὀπαδοὶ ἦσαν τῆς Ἀφροδίτης, μετὰ τῆς Πειθοῦς καὶ τοῦ εὐγλώττου Ἑρμοῦ, διότι ἄνευ χάριτος δὲν πείθει ἡ εὐγλωττία. Τὰ ἔργα τῆς τέχνης δέονται πρὸ πάντων τῆς χάριτος· διὰ τοῦτο καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Σ, 382) ἐστὶν ἡ Χάρις σύζυγος τοῦ Ἡφαίστου, ἡ Ἀγλαΐα καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 945); ἡ Θαλία κατ' Εὐστάθιον (Ὀδ. Σ). Ἡ λατρεία τῶν Χαρίτων ἐπεκράτει ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις παρὰ τοῖς Μινύαις ἐν Ὀρχομενῷ, ἔνθα εἰσήγαγεν αὐτὴν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Ἐτεοκλῆς. Ἐκεῖθεν δὲ μετεδόθη εἰς τὸν Ἑλικῶνα καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Λακωνίᾳ, ἔνθα εἶχον ἀρχαιότατον ναὸν μεταξὺ Σπάρτης καὶ Ἀμυκλῶν, ἐλατρεύοντο δύο Χάριτες, ἡ Κλειτὴ καὶ ἡ Φαεινή, ὡς καὶ ἐν Ἀθήναις ἐπίσης δύο, ἡ Αὐξὼ καὶ ἡ Ἡγεμόνη, πιθανῶς ἀφορῶσαι τὴν ἄνθησιν καὶ τὴν καρποφορίαν, ὡς αἱ Ὧραι, μεθ' ὧν πολλάκις συνδέονται· ἀλλ' αἱ μὲν Ὧραι ἀφορῶσι τὰ τῆς φύσεως, αἱ δὲ Χάριτες τὰς τῶν ἀνθρώπων σχέσεις καὶ ἰδιότητας. Ἡ τέχνη παρέστησε σχεδὸν πάντοτε τὰς Χάριτας ὁμοῦ καὶ τὰς τρεῖς, νεάνιδας ἀνθηρὰς καὶ ὡραίας, τὸ πλεῖστον γυμνάς, ἄνθη φερούσας ἢ ὄργανα μουσικά. Ἐλέγετο ὅτι ὁ Σωκράτης, πρὶν ἢ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν φιλοσοφίαν, καὶ ὅτε ἐξήσκει τὸ πατρικὸν ἐπάγγελμα τῆς ἀγαλματοποιΐας, ἔπλασε τὰς τρεῖς Χάριτας ἐνδεδυμένας, αἵτινες καὶ ἐπὶ ἀττικῶν νομισμάτων φαίνονται ἐντετυπωμέναι, καὶ ἔστησεν αὐτὰς πρὸ τῶν Προπυλαίων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀκροπόλεως (Παυσ. Α, 22.—Pl. XXXVI, 4, 10). Καὶ ὁ Ἀπελλῆς ἐζωγράφησε χάριτα ἐνδεδυμένην, ἐν Σμύρνῃ (Παυσ. Θ, 35).

Χαρισία (ἡ) καὶ Χαρισίαι (αἱ), κώμη τῆς Ἀρκαδίας, ἧς οἱ κάτοικοι μετῴκησαν εἰς Μεγαλόπολιν (Παυσ. Η, 35.—Στφ.Βζ.).

Χαρίσια, ἱερά, ἐπὶ Ῥωμαίων τοὐλάχιστον οἰκογενειακὴ ἑορτή, σκοπὸν προτιθεμένη τὴν διατήρησιν τῶν φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ συγγενῶν (Ov. Fast. II, 617.—Val. Max. II, 1, 8).

Χαρίσιος, 1) εἷς τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως Λυκάονος, καθ' ὃν ὠνομάσθη ἡ ἐν Ἀρκαδίᾳ πόλις Χαρισία (Παυσ. Η, 12). — 2) Φλάβιος Σωσίπατρος Χαρίσιος, εἷς Γραμματικός. — 3) Αὐρήλιος Ἀρκάδιος Χαρίσιος, ἀνὴρ νομομαθὴς ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἀποσπάσματα σώζονται ἐν τοῖς Πανδέκταις.

Χαριστήρια, 1) ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις εὐχαριστήριος τοῖς θεοῖς διὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν Τριάκοντα. Ἐτελεῖτο τῇ 12 βοηδρομιῶνος, καὶ ἐλέγετο κυρίως «χαριστήρια ἐλευθερίας». — 2) Ἀφιερώματα τοῖς ναοῖς πρὸς ἔκφρασιν εὐγνωμοσύνης εἰς τοὺς θεοὺς διὰ σωτηρίαν ἐξ ἀσθενείας, ἐκ κινδύνων. Τοιαῦται ἦσαν ἰδίως παραστάσεις τῶν ἰαθέντων μελῶν, εἰκόνες ναυαγῶν κλπ. — 3) Ταὐτὸ τῷ Χαρίσια (ἴδ.).

Χαριστίων, μηχανή τις τοῦ Ἀρχιμήδους, «σταθμικὸν ὄργανον» (Ἀρστt. Φυσ. Σλ. 255).

Χάριστος, ποταμὸς τῆς Κολχίδος (Πτλμ.).

Χαρίτιμος, Ἀθηναῖος στρατηγός, πεμφθεὶς εἰς βοήθειαν τῶν Αἰγυπτίων κατὰ τῶν Περσῶν, ἀλλ' ἡττηθεὶς κατὰ κράτος.

Χαρίτων λόφος, ὄρος μικρὸν τῆς Λιβύας, κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Κίνωπος ποταμοῦ (Ἡρδ. Δ, 175).

Χαρίτων, 1) Ἀκραγαντῖνος, νεανίας φημισθεὶς διὰ τὴν πρὸς τὸν νέον Μελάνιππον θερμήν του φιλίαν. Θελήσας ὁ Χαρίτων νὰ φονεύσῃ τὸν Φάλαριν, κατεδικάσθη εἰς θάνατον· ἀλλὰ τότε παραστὰς ὁ Μελάνιππος, ἐκή-

ρυξεν ότι αυτός παρέσυρε τον φίλον του. Συγκινηθείς δ' ο τύραννος εκ της τοιαύτης αμοιβαίας αφοσιώσεως, εσυγχώρησεν αμφοτέρους, και μόνον τους εξώρισεν εξ Ακράγαντος (Αίλ. π. ί. Β, 4). — 2) εξ Αφροδισιάδος της Φρυγίας, περί τα 400 π.Χ., έγραψε σωζόμενον μυθιστόρημα επιγραφόμενον «Χαιρέας και Καλλιρρόη,» εις βιβλία 8, άνευ πολλής πλοκής και εις γλώσσαν αφελή και ρέουσαν.

Χαρμάδας, φιλόσοφος ακαδημαϊκός, μαθητής του Καρνεάδου, ζήσας περί τα 110 π.Χ., και εν Αθήναις την φιλοσοφίαν διδάξας και την ρητορικήν. Τινές λέγουσιν αυτόν και ιδρυτήν τετάρτης Ακαδημίας. Ο Κικέρων τον λέγει έχοντα έξοχον μνημονικόν και πολλήν ευγλωττίαν (Acd.pr.VI,16,De or. I,11,18,II,88.Tusc.I,24.59).

Χαρμάνδη, πόλις επίσημος εν τη Μεσοποταμία επί του Ευφράτου (Ξενφ. Ανβ. Α, 5, 10.—Στφ. Βζ).

Χαρμαντίδης, Αθηναίος, τον δήμον Παιονιεύς, μαθητής του σοφιστού Θρασυμάχου (Πλτ. Πολιτ.).

Χαρμίδης, Αθηναίος ευπατρίδης, εκ της γενεάς του Σόλωνος, θείος προς μητρός του Πλάτωνος, όστις και εις όνομα αυτού έγραψεν ένα των διαλόγων του, συγγενής προσέτι και του Κριτίου, του επισημοτέρου των Τριάκοντα· έπεσεν εις την κατά τούτων μάχην προς τω Κηφισώ (Ξνφ. Ελλ. Β, 4, 12, Απμνμ. Γ, 7).

Χαρμίνος, Α θ η ν α ί ο ς, ναύαρχος, ηττηθείς υπό του Σπαρτιάτου Θίμβρωνος εις ναυμαχίαν, πλησίον της Σύμης (Θουκ. Η, 30.—Αρστφ. Θσμφ. 804).

Χαροιάδης, Αθηναίος στρατηγός, τω 427 π.Χ. πεμφθείς μετά στόλου αττικού εις βοήθειαν των Λεοντίνων κατά των Συρακουσίων (Θουκ. Γ, 86. 90). Κατ' Ιουστίνον Χ α ρ ι ά δ η ς.

Χαροπίνος, Μιλήσιος, αδελφός του Αρισταγόρου (Ηρδ. Ε, 99).

Χάροπος, βασιλεύς της νήσου Σύμης, ανήρ της Αγλαΐας, πατήρ του Νηρέως (Όμ. Ιλ. Β, 672). Κατ' άλλους (Λουκ. Νεκρ. Διάλ. ΚΕ), Χάροψ.

Χάροψ, 1) Υιός Ιππάνου, επίσημος Τρως, φονευθείς υπό του Οδυσσέως (Όμ. Ιλ. Λ. 426). — 2) Αιγινήτης τις μητροκτόνος (Λουκ.) — 3) Ίδ. Χάροπος.

Χάρτας. Λακεδαιμόνιος αγαλματοποιός της 60ης Ολυμπιάδος (540 π. Χ.), συνεργάτης του Σκιάδα, και διδάσκαλος του Ευχείρου (Παυσ. ΣΤ, 4).

Χάρτης, η γραφική ύλη, έλειπε κατά τους αρχαιοτάτους χρόνους, ότε, καθ' Ηρόδοτον (Ε, 58) οι βάρβαροι, και αυτοί οι Ίωνες έγραφον επί δερμάτων («διφθέρησι αιγέησί τε και οιέησιν»). Προσέτι έγραφον και επί φύλλων και φλοιών (Liber), και μετά ταύτα επί ξυλίνων πινάκων επικεκηρωμένων, πλην των μετάλλων και του λίθου διά τας επιγραφάς. Αφ' ότου δ' η Ελλάς εσχετίσθη μετά της Αιγύπτου, από της ιδρύσεως της Ναυκράτιος περί τα 570 π. Χ. και μάλιστα επί Ψαμμητίχου, περί τα 490, έκτοτε ήρξατο χρήσις γινομένη του φλοιού του εκεί παραγομένου π α π ύ ρ ο υ ή β ύ β λ ο υ και β ί β λ ο υ (ίδ.), καταλλήλως παρασκευαζομένου, λευκαινομένου και αποτελούντος λωρίδας κατά το μάλλον ή ήττον ευρείας και μακράς, εις φύλλα συγκολλωμένας. Και εν μεν Περγάμω ο Ευμένης ετελειοποίησε τας μεμβράνας (τα Περγαμηνά) εις γραφικήν ύλην· αλλ' επί Ρωμαίων προ πάντων, επί Αυγούστου, ετελειοποιήθη ο πάπυρος, όστις χ ά ρ τ η ς τότε ελέγετο, και κατεσκευάζετο επτά διαφόρων ποιοτήτων (Pl. XII, 23), ανομοίων κατά το πάχος και την λεπτότητα. Εξ αυτών ο παχύτερος εγράφετο και επί των δύο όψεων, ο δε λεπτότερος ωνομάζετο β α σ ι λ ι κ ό ς (Ήρων, Αύτομ. Σλ. 369), και εχρησίμευεν εις τα έγγραφα τα εκδιδόμενα υπό των αυτοκρατόρων. Έτερον είδος ελέγετο ι ε ρ α τ ι κ ό ς χ ά ρ τ η ς.

Χάρυβδις, 1) τέρας θαλάσσιον, καθή-

μενον ἐπὶ ἀποτόμου σκοπέλου τοῦ σικελικοῦ πορθμοῦ, ἀπέναντι τῆς Σκύλλης, τὴν θάλασσαν φοβερῶς καταταράττον, καὶ τοὺς διαπλέοντας ἐκθέτον εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους (Ὅμ. Ὀδ. Μ, 104, 441). Οἱ μεταγενέστεροι (Θουκ. Δ, 54. — Στρβ.) ἀνεγνώριζον τὴν θέσιν αὐτῆς ὡς ὀλίγον ἀπώτερον τῆς Σκύλλης, παρὰ τῇ πόλει Μεσσήνῃ τῆς Σικελίας κειμένην, ἔνθα τὰ κύματα συνήθως ὑπὸ τοῦ βορείου ἀνέμου τρικυμιωδῶς προσρίπτονται καὶ συντρίβονται. — 2) Βάραθρον παρὰ τῇ Ἀντιοχείᾳ τῆς Συρίας εἰς ὃ ἐδυθίζετο ὁ Ὀρόντης ποταμὸς (Στρβ.).

Χάρων, 1) Υἱὸς τοῦ Ἐρέβους καὶ τῆς Νυκτὸς, γέρων σκυθρωπὸς, κατὰ δόξαν ἥτις ἐν Ὁμήρῳ δὲν ἀπαντᾶται, ἐπὶ σαθροῦ πλοιαρίου τὰς σκιὰς τῶν νεκρῶν διὰ τοῦ ἐν Ἅδῃ ποταμοῦ διαπορθμεύων, καὶ ὡς πορθμεῖα λαμβάνων ἕνα ὀβολὸν, ὅστις πρὸς τοῦτο εἰς τὰς κηδείας ἐτίθετο μεταξὺ τῶν χειλέων τῶν νεκρῶν (Εὐρπ. Ἡρακλ. Μαιν. 428. — Λουκ. Νεκρ Διάλ.). Ζῶντας κατ' ἐξαίρεσιν μόνον τῷ ἐπετρέπετο νὰ δεχθῇ εἰς τὸ πορθμεῖόν του (Virg. Æ, VI, 295.) — 2) ἐκ Λαμψάκου, ἱστοριογράφος ἀρχαιότερος τοῦ Ἡροδότου (Αἰλ. Π. Ι. Α, 13). Ἴδ. Λογογράφοι.

Χαρώνδας, ἐκ Κατάνης τῆς Σικελίας, ζῶν, ὡς πιθανολογεῖται, περὶ τὰ μέσα τῆς ζ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, καὶ δοὺς εἰς τὴν πατρίδα του, ὡς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς χαλκιδικὰς πόλεις τῆς Σικελίας καὶ τῆς κάτω Ἰταλίας (Ῥήγιον, Θουρίους, κτλ.), νόμους διακρινομένους διὰ τὴν ἠθικὴν αὐτῶν ἐντέλειαν καὶ τὴν δικαστικὴν ἀκρίβειαν, καὶ ἐφαμίλλους κατὰ τοῦτο τοῖς τοῦ Ζαλεύκου, μεθ' οὗ ἐνίοτε οἱ ἀρχαῖοι καὶ αὐτὸν συγχέουσιν. Ἐκ πασῶν τῶν ἕως τότε νομοθεσιῶν ἐξελέξατο ὅ,τι εὗρεν ἄριστον (Διόδ. ΙΒ, 11)· ὁ δ' Ἀριστοτέλης (Πολ. Β, 9, 8) ἀναφέρει ὡς τὸ πρῶτον ὑπ' αὐτοῦ νομοθετεῖσαν «ἐπίσκηψιν ψευδομαρτυριῶν» (ἀγωγὴν κατὰ ψευδομαρτύρων). Τὴν μεταβολὴν τῶν νόμων κατέστησε δυσχερεστάτην, ὁρίσας ὅτι ὁ οἵαν δήποτε μεταρρύθμισιν προτείνων ὤφειλε νὰ παρουσιάζηται εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔχων βρόχον περὶ τὸν τράχηλον, ἵνα ἀμέσως ἀποπνίγηται ἂν ἡ πρότασις αὐτοῦ ἀπερρίπτετο (Διόδ. ΙΒ, 19). Ἐπιστρέφων ποτὲ ἐκ τῆς ἐξοχῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὡπλισμένος ἔτι, παρὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου νενομοθετημένα. Ὡς δὲ τῷ ἐγένετο παρατήρησις περὶ τούτου, ηὐτοκτόνησε. Τινὲς τὸν εἶπον μαθητὴν τοῦ Πυθαγόρου (Πλάτ. Πολ. Σλ. 549. — Διόδ. ΙΒ, 19. — Αἰλ. Π. Ι. Γ, 17. — Sen. Ep. 90. — Val. Max. VI, 5, 4).

Χαρώνειον, ἢ Χαρωνεῖον, ἐν Ἀθήναις μία τῶν πυλῶν τοῦ δεσμωτηρίου, δι' ἧς ἐξήγοντο οἱ εἰς θάνατον καταδεδικασμένοι (Πολδ. Η, π. τ. ια'. — Ἡσύχ. — Σουΐδ. λξ).

Χατραμωτῖτες, καὶ Χατραμὶς (ἡ), ἐπαρχία τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας, ἐκτεινομένη παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν (Στρβ. — Διον. Περιηγ. 957).

Χάττοι, Γερμανικὸς λαὸς, τὸ πρῶτον μνημονευόμενος ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Βρούτου ὡς κατοικῶν μεταξὺ τοῦ Ἄλβιος ποταμοῦ (Elbe) καὶ τοῦ Ἀμασία (Ems), πολεμοῦντες κατὰ τῶν γειτόνων καὶ ὁμοεθνῶν αὐτοῖς Χερούσκων, κατὰ δὲ τῶν Ῥωμαίων ἀνδρείως ἀγωνισθέντες, ἀλλὰ μᾶλλον φίλοι διατελοῦντες αὐτοῖς (Δίων Κάσσ. — Πτολ. Β. ΙΙ. — Στρβ. — Tac. Ann. I. II. XII).

Χαύων, πόλις τῆς Μηδίας, μεσημβρινῶς τῶν Ῥαγῶν κειμένη. Χόανα παρὰ Πτολεμαίῳ (Διόδ. Β, 13. — Στφ. Βζ.).

Χεέλων, ἴδ. Χίλων.

Χειλωνὶς, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Λεωνίδα, παρηκολούθησεν εἰς τὴν ἐξορίαν τὸν πατέρα, καὶ εἶτα τὸν σύζυγόν της Κλεόμβροτον (Πλουτ. Ἀγησ. ΙΖ.)

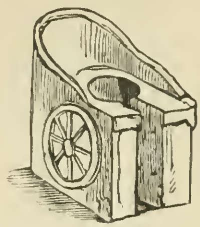
Χειμάδιον, ἡ χειμερινὴ διατριβή, ἰδίως τῶν στρατευμάτων (Δίων Κάσ. ΛΘ).

Χείμαρρος, ποτάμιον τῆς Ἀργολίδος ἐν Πελοποννήσῳ (Παυσ. Β, 36).

Χειμέριον, ἀκρωτήριον τῆς Θεσπρω-

τίας ἐν Ἠπείρῳ, μετὰ λιμένος ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης (Θουκ. Α, 30.—Στρβ.).

Χειράμαξα, χειραμάξιον, μικρὸν ἀμάξιον συρόμενον διὰ χειρῶν ἀνθρώπων, ἰδίως δι' ἀσθενεῖς. Εἰς τοὺς λουτρῶνας τοῦ Ἀντωνίνου ἐν Ῥώμῃ εὑρέθη, τὸ ἐν τῇ εἰκόνι παριστώμενον μαρμάρινον, οὗ ὁ ἐπι-

γεγλυμμένος τροχὸς ἐστὶ βεβαίως ἔμβλημα μόνον τοῦ πολὺ μεγαλητέρου τροχοῦ τῆς ξυλίνης χειραμάξης, ἥτις ἐχρησίμευε διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν λουομένων ἀσθενῶν.

Χειρεμακγεῖον, ἴδ. χειρόμακτρον.

Χειρίδες (αἱ), τὰ πρὸς κάλυψιν καὶ προφύλαξιν τῆς χειρὸς, χειρόκτια, ἦσαν ἐπὶ Ὁμήρου ἤδη ἐν χρήσει (Ὀδ. Ω, 228), πρὸς σκοπὸν ἰδίως προφυλάξεως κατὰ βάττων καὶ ἀκανθῶν. Ὑπῆρχον δὲ, φαίνεται, «δακτυλωταὶ» καὶ ἄνευ «δακτυληθρῶν» (Εὐστθ. Αὐτ.) Οἱ Πέρσαι ἐποιοῦντο χρῆσιν αὐτῶν τὸν χειμῶνα, καὶ ὁ Ξενοφῶν (Κρ. πδ. Η, 37) τὰς λέγει δακτυλήθρας, ὡς ὠνομάζετο ἐν τῷ μεσαιῶνι καὶ ὄργανόν τι βασανιστήριον (Συνέσ. Ἐπιστ. ΝΗ).

Χειριδωτὸς χιτὼν, ἔχων χειρίδας κατερχομένας μέχρι τῶν χειρῶν. Τοιούτους δὲν ἔφερον οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ μόνοι οἱ βάρβαροι, ὡς ὁ ἐν τῇ εἰκόνι μικρασιανὸς βεβαίως παιδαγωγὸς τῶν Νιοβιδῶν, ἐκ τοῦ περιφήμου σωζομένου συμπλέγματος αὐτῶν. Τῶν χειρίδων δὲ ἐγίνετο συνεχῶς χρῆσις εἰς τὰ γυναικεῖα ἐνδύματα, ὡς συνεχῶς εἰς εἰκόνας τοιχογραφιῶν τῆς Πομπηΐας.

Χειρίσοφος, 1) Κρὴς, ἀρχαῖος ἀγαλματοποιὸς, οὗ ἐσώζετο ἐπὶ Παυσανίου (Η, 53) ἐν Τεγέᾳ ἐπίχρυσον ξόανον τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ αὐτόθι λίθινος ἀνδριὰς τοῦ καλλιτέχνου.— 2) Λακεδαιμόνιος, ὅστις φυγὼν ἐκ Σπάρτης πρὸς Κῦρον τὸν νεώτερον, συνεξεστράτευσε μετὰ τῶν λοιπῶν μισθωτῶν Ἑλλήνων κατὰ τοῦ Δαρείου (Ξνφ. Ἀνβ.).

Χειρόμακτρον, καὶ χειρεκμαγεῖον, ὀθόνη πρὸς ἐκκάθαρσιν τῶν δακτύλων εἰς τὴν τράπεζαν (Ἡρδ. Β, 122, Δ, 64. Κρ.πδ. Α, 3, 5), καὶ εἰς ἀποσπόγγισιν αὐτῶν ὅτε, πρὸ τοῦ γεύματος, ὁ παῖς περιέφερε τὸν χέρνιβα (τὴν λεκάνην) καὶ τὴν χυτρίδα ἢ προχοΐδα (ἰμβρίκιον), ἵνα οἱ δαιτυμόνες πλύνωσι τὰς χεῖράς των. Τὰ κατωτέρου εἴδους χειρόμακτρα ἦσαν τὰ ὠμόλινα (Ἀθήν. Θ, 410)· μνημονεύονται δὲ καὶ σπανιώτατα τὰ ἐξ ἀσβέστου (ἀμιάντου)· καὶ τὰ λεπτότερα καὶ πεποικιλμένα ἔφερον πολλάκις αἱ γυναῖκες καὶ ὡς τῆς κεφαλῆς καλύμματα (Ἀθήν. Θ, 410).

Χειρομαντεία, ἴδ. Μαντική.

Χειρόμαχος, υἱὸς τοῦ Ἠλεκτρύωνος καὶ τῆς Ἀναξοῦς (Ἀπλλδ. Β, 4, 5).

Χειρονομία, ἡ ἐν τῇ ὀρχηστικῇ ἢ εἰς τὴν σκηνὴν μιμικὴ παράστασις, ἰδίως διὰ τῆς κινήσεως τῶν χειρῶν, ὡς ἐν τῇ ἀπέναντι ἀγγειογραφίᾳ δύο ψάλτριαι, μεταξὺ ᾄδουσαι χειρονομοῦσι. Προσέτι δ' ἐν τῇ παλαίστρᾳ εἶδος τῆς σκιομαχίας, καθ' ἣν ὁ διδασκόμενος παλαιστὴς ἐγυμνάζετο εἰς τὰς ἀρίστας κινήσεις καὶ θέσεις, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν ἐπιδεξιωτάτην χρῆσιν τῶν βραχιόνων πρὸς προσβολὴν καὶ πρὸς ἄμυναν. Καί τι εἶ-

δος δὲ τῆς Πυρρίχης ὠνομάζετο Χ ε ι ρ ο ν ο μ ί α.

Χειροτονία, ἡ ἀνάτασις τῆς χειρός, δι' ἧς ἐψήφιζον εἰς τὰς ἐ κ λ ο γ ι κ ὰ ς καὶ τὰς π ο λ ι τ ι κ ὰ ς σ υ ν ε λ ε ύ σ ε ι ς· καὶ ψ η φ ί ζ ε σ θ α ι τῷ ὄντι ἐλέγετο ἡ πρᾶξις, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ψ ή φ ι σ μ α. Δ ι α χ ε ι ρ ο τ ο ν ί α ἦτο ὁ μεταξὺ δύο ἀντιθέτων γνωμῶν ψηφισμός· πρῶτον ἀπεφαίνετο ἡ Ἐκκλησία διὰ χειροτονίας περὶ τῆς γνώμης τοῦ προτείνοντος, εἶτα δὲ περὶ τῶν ἀποκρουόντων αὐτὴν (Δμσθ. Τμκρ. 706). Ἐ π ι χ ε ι ρ ο τ ο ν ί α ἐλέγετο ἡ ἔγκρισις τῆς προτάσεως· ἀ π ο χ ε ι ρ ο τ ο ν ί α τὸ ἐναντίον. Παρὰ ταῖς φυλαῖς φαίνεται ὅτι α ἵ ρ ε σ ι ς ἐλέγετο τὸ αὐτό. Οἱ οὕτω δ' ἐκλεγόμενοι δημόσιοι λειτουργοὶ ἐλέγοντο χ ε ι ρ ο τ ο ν η τ ο ὶ ἢ α ἱ ρ ε τ ο ί, κατ' ἀντίθεσιν τῶν διὰ τῆς τύχης, διὰ κλήρου, ἐκλεγομένων, οἵτινες ἦσαν κ λ η ρ ω τ ο ὶ ἢ κ υ α μ ε υ τ ο ί (Αἰσχ. Τιμ. 21. Κτησ. 13. 27. — Ξνφ. Ἀπνμ. Α, 2, 9). Ὁ Σύλλας, κυριεύσας τὰς Ἀθήνας, ἀφήρεσεν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων «ψῆφον καὶ χειροτονίαν» καὶ τὴν ἐπέτρεψεν εἰς μόνους τοὺς ἐγγόνους των (Ἀππιαν. Σλ. 145).

Χειρουργὸς, πᾶς ὁ διὰ τῶν χειρῶν ἐργαζόμενος, οἷον γλύπτης κτλ, ἰδίως δὲ ὁ ἰατρὸς ὁ εἰς τομὰς ἐπιδιδόμενος (Γαλην.). Κατ' ἀρχὰς ἐξετέλουν οἱ ἰατροὶ καὶ τὴν χειρουργίαν· ἀπὸ δὲ τοῦ Τιβερίου κατέστη αὕτη ἰδιαίτερον ἐπάγγελμα (Selc. Praef. VII).

Χεὶρ σιδηρᾶ, ναυτικὴ μηχανή, εἶδος ἁρπάγης εἰς ἅλυσιν προσδεδεμένης καὶ σφενδονιζομένης κατ' ἐχθρικοῦ πλοίου, ἵνα συλλάβῃ αὐτό. Ὁ Πλίνιος λέγει (VII, 57) αὐτὴν μὲν ἐφευρεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Περικλέους, τὴν δ' ἁρπάγην, ξύλον μετὰ σιδηρῶν ὀδόντων, ὑπὸ τοῦ Ἀναχάρσιδος.

Χείρων, υἱὸς τοῦ Κρόνου, λαβόντος μορφὴν ἵππου, καὶ τῆς Φιλύρας, Κένταυρος γεννηθείς, κατὰ τὸ ἥμισυ ἀνὴρ καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ἵππος, διακρινόμενος ἐπί τε πολεμικῇ ἀρετῇ καὶ ἐπὶ σοφίᾳ, παιδαγωγήσας καὶ διδάξας διαφόρους ἥρωας, τὸν Ἡρακλῆν, τὸν Ἰάσωνα, τοὺς Διοσκούρους, τὸν Ἀχιλλέα, προσέτι δὲ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Ἀσκληπιὸν διδάξας τὴν ἰατρικὴν (Ὁμ. Ἰλ. Λ. 332. — Ἡσδ. Θγ. 1005. — Θεόκρ. Εἰδ. ΣΤ, 150. — Ἀπλλδ. Γ, 10, 3). Συζευχθεὶς τὴν νύμφην Χαρικλώ, ἔσχε θυγατέρα τὴν Ὠκυρρόην ἢ Κυΐππην, ἐκ τῆς Πισιδίκης δὲ υἱὸν τὸν Χάρικλον (Ἀπλλδ.). Κατῴκει δὲ μετ' ἄλλων κενταύρων εἰς τὸ ἐν Θεσσαλίᾳ Πήλιον ὄρος, καὶ ὅτε οἱ Κένταυροι ἐξεδιώχθησαν ἐκεῖθεν ὑπὸ τῶν Λαπίθων, κατῴκησε περὶ τὸν Μαλιακὸν κόλπον.

Χειρωνίδες ἄκραι, ἐν Θεσσαλίᾳ, αἱ κορυφαὶ τοῦ Πηλίου ὄρους, διότι ἐκεῖ διῃτᾶτο ὁ Χείρων (Καλλμχ. εἰς Δῆλ. 104).

Χείτων, πρῶτος λεγόμενος ἔφορος ἐν Σπάρτῃ, κατ' Ὀλυμπιάδα 55 ἢ 56 (557 ἢ 553 π. Χ.) (Περιζών. ἐν Αἰλ. Π. Γ. ΙΖ — Εὐσέβ.)

Χελιδόνια, ἑορτὴ ἐαρινὴ ἐν Ῥόδῳ, καθ' ἣν τὰ παιδία, ἐν βοηδρομιῶνι μηνί, εἰς τὰς ὁδοὺς περιφερόμενα, ἔψαλλον τὴν ἐπιστροφὴν τῶν χελιδόνων, καὶ ἐζήτουν ἐν ὀνόματι αὐτῶν δῶρα. Τὸ ᾆσμα τοῦτο ἤρχιζεν, «Ἦλθεν, ἦλθε χελιδὼν, καλὰς ὥρας ἄγουσα...» Καὶ ἐπεκράτει ἡ πρόληψις ὅτι Κλεόβουλος ὁ Λίνδιος ἐπενόησε δῆθεν τὸν τρόπον τοῦτον ἀργυρολογίας ὅτε ὑπῆρχέ ποτε ἀνάγκη χρημάτων ἐν Λίνδῳ (Ἀθήν. Η, 360. — Εὐστθ. Ὀδ. Φ).

Χελιδονία ἄκρα, ἡ ἱ ε ρ ά, ἀκρωτήριον τῆς Λυκίας ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ, πρὸς τ' ἀνατολικὰ (Στρβ. ΙΔ, 636). Νῦν Χελιδόνι.

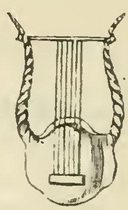
Χελιδόνιαι νῆσοι, πέντε ἢ τρεῖς βραχώδεις ἀπότομοι νῆσοι πρὸ τῆς Λυκίας, ἀπέναντι τῆς Χελιδονίας ἄκρας (Δμσθ. Πρπρσβ. σλ. 429).

Χελιδόνιον, ὄνομα ἑταίρας ἐν Ἀθήναις (Λουκ.).

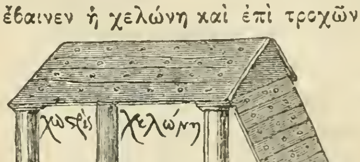
Χελυδόρεον, (τὸ), ὄρος κατὰ τὸ βόρεια τῆς Ἀρκαδίας, συνεχόμενον μετὰ τῆς Κυλλήνης, κληθὲν, ὡς ἐλέγετο, ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Ἑρμῆς ἐκεῖ ἐξέδειρε χελώνην καὶ κατεσκεύασε τὴν πρώτην λύραν (Παυσ. Η, 17).

Χέλυς (ἡ), ἡ χελώνη, τὸ ἑρπετόν. Ἐπειδὴ ἐπιστεύετο ὅτι ἐκ τοῦ ὀστράκου τῆς χελώνης ὁ Ἑρμῆς κατεσκεύασε τὴν πρώτην λύραν, διὰ τοῦτο ἔφερε τὸ αὐτὸ ὄνομα καὶ ἡ λύρα ἡ ὀγκῶδες ἔχουσα τὸ κοῖλον καὶ ἠχητικὸν μέρος (Ὁμ. Ὕμν. Ἑρμ. 25. 33, 153).

Χελώνη. Πλὴν τῆς λύρας, ἥτις οὕτως ἐλέγετο δι' ὃν λόγον καὶ Χέλυς (ἴδ.), ἐκα-

λεῖτο χελώνη προσέτι 1) πολιορκητικὴ μηχανὴ, ἥτις καὶ Χωστρὶς ἐλέγετο, καὶ ὑπὸ στέγην δερμάτων ἐπροφύλαττε κατ' ἄνωθεν προσβολῶν ἢ τὸν πολιορκητικὸν κριὸν, ἢ τοὺς ταφρωρύχους. Ἐνίοτε δὲ, ὅτε μάλιστα ἔστεγε κριὸν, ἔβαινεν ἡ χελώνη καὶ ἐπὶ τροχῶν.—

2) Παράταξις τῶν ὁπλιτῶν, καλυπτομένων πέριξ, καὶ ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς διὰ τῶν ἀσπίδων οὕτω πεπυκνωμένων, ὥστε βέλη καὶ ἀκόντια δὲν διήρχοντο δι' αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῆς τοιαύτης αὐτοσχεδίου στέγης ἐδύναντο εἰς στενὰς ὁδοὺς, ὡς ἐπὶ γεφύρας, νὰ διέρχωνται καὶ ἵπποι καὶ ἅμαξαι (Δίων Κάσσ. ΜΘ, 30).—3) Παιδιά τις καθ' ἣν, περὶ μίαν κόρην, καθημένην ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἥτις ἦν ἡ χελώνη, ἔτρεχον αἱ λοιπαὶ πέριξ, ἐρωτῶσαι· «Χέλει χελώνη, τί ποιεῖς ἐν τῷ μέσῳ;»(Εὐστθ. Ὀδυσ. Φ, σλ. 1914).—4) Πελοποννησιακὸν νόμισμα, φέρον ἐπὶ τῆς ὄψεως τύπον χελώνης, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα.

Χελώνιον καὶ Χελώνειον, τὸ ὄστρακον τῆς χελώνης, καὶ πᾶν, ὡς αὐτὸ κυρτὸν ἐπικάλυμμα, κατόπτρων, κλ.

Χελωνὶς, παρ' Ἀθηναίοις, καὶ Κώπις, τὸ ὑποπόδιον (Σηξ. Ἐμπειρ. σρ. μαθμ 246).

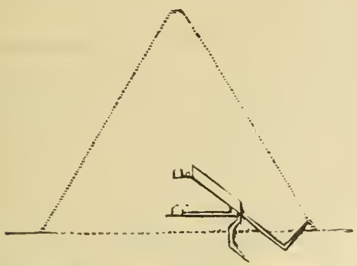
Χελωνάτης, καὶ Χελωνάτας, ἀκρωτήριον πρὸς δυσμὰς τῆς Πελοποννήσου, κατὰ τὰ βόρεια τῆς Ἤλιδος (Πτλμ). Νῦν Κλαρέντσα.

Χελωνοφάγοι, λαὸς τῆς Αἰθιοπίας, παρὰ τῷ Ἀραβικῷ κόλπῳ (Στρβ.).

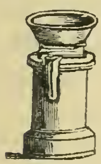
Χέμμις, 1) ὄνομα ἀρχαίου αἰγυπτίου βασιλέως, καὶ ἀρχαιοτάτης, ἴσως κατ' αὐτὸν κληθείσης πόλεως ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Θηβαΐδι, εἰς τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Νείλου. Ἡ πόλις μετωνομάσθη μετὰ ταῦτα Πανόπολις (ἴδ.), καὶ εἶχε ναὸν τοῦ Περσέως, ἦτο δὲ διάσημος διὰ τὰ ὑφαντικὰ, λιθουργικὰ καὶ γλυπτικὰ αὐτῆς προϊόντα (Ἡρδ. Β, 91, Διόδ. Α. 18).—Παρὰ Στράβωνι Χεμμώ. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται εἰς τὴν θέσιν Ἀχμίμ.—2) Νῆσος πλωτὴ ἐν τῇ λίμνῃ Βούτῳ τῆς κάτω Αἰγύπτου, ἔχουσα ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (Ἡρδ. Β, 156).—Καθ' Ἑκαταῖον (ἐν Στφ. Βζ.) Χέμβις.

Χέοψ, κατ' Αἰγυπτίους Χουφοὺ, πανάρχαιος βασιλεὺς τῆς Μέμφιδος, διάδοχος τοῦ Ῥαμψινίτου τῆς δ' δυναστείας, ἥτις ὑποτίθεται ἄρξασα περὶ τὰ 4000 π. Χ., ὁ κτίσας τὴν μεγίστην τῶν σωζομένων πυραμίδων, ὀκτάπλεθρον (800') ἔχουσαν ἑκάστην πλευρὰν τῆς βάσεως καὶ ἴσον τὸ ὕψος, ἔξωθεν δὲ κε-

καλυμμένην διὰ μεγάλων λίθων ξεστῶν, οἰκοδομηθεῖσαν δὲ διὰ 100,000 ἀνθρώπων, εἰς 20 ἔτη, πλὴν τῆς τομῆς καὶ μετακομιδῆς τῶν λίθων (Ἡρδ. Β, 124—125). Κατὰ τὸ μέσον εὑρεθέντος καὶ ἀφαιρεθέντος τοῦ «ἐξαιρεσίμου» λίθου, περὶ οὗ ἐγνώριζεν ὁ Στρά-

βων (ΙΖ, 449), εὑρέθησαν ἐντὸς αἱ σύριγγες περὶ ὧν λέγει ὁ αὐτὸς συγγραφεύς, αἱ ἄγουσαι εἰς τὰς βασιλικὰς θήκας. Αὗται ὅμως εἶχον ἀνοιχθῆ καὶ συληθῆ ὑπὸ τινος καλίφου κατὰ τὸν η' αἰῶνα μ. Χ. Παρὰ Διοδώρῳ (Α, 63) ὁ βασιλεὺς οὗτος λέγεται Χ έ μ μ ι ς.

Χέρνιβον, (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 304) καὶ χ ε ι ρ ό ν ι π τ ρ ο ν, λεκάνη εἰς ἣν ἀπενίπτοντο, ἰδίως ἡ τιθεμένη πρὸ τῶν ναῶν πρὸς κατάνιψιν καὶ καθαρμὸν τῶν εἰσερχομένων.

Χέρνιψ (ἡ), τὸ καθαρτήριον ὕδωρ, δι' οὗ ἐνίπτοντο πρὸ τῆς τραπέζης, ἢ πρὸ τῶν θυσιῶν, ἅλατι μεμιγμένον (Θεόκρ. ΚΔ, σλ. 5).

Χερρόνησος, 1) τὸ ἐπίνειον τῆς πόλεως Λύκτου τῆς Κρήτης, ἐπὶ χερσονήσου (Στρβ.). Νῦν Κολοκυθιά.—2) Πόλις τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου, ἀποικία τῆς ἐν Πόντῳ Ἡρακλείας. Εἶτα Χερσὼν κληθεῖσα (Στρβ.—Στφ. Βζ).

Χερσιδάμας. 1) υἱὸς Πριάμου, τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 421). — 2) Υἱὸς τοῦ Πτεριλάου, εἷς τῶν πολεμησάντων κατὰ τοῦ Ἠλεκτρύωνος (Ἀπλλδ. Β, 4, 5).

Χερσικράτης, Ἡρακλείδης, ἀγαγὼν ἀποικίαν εἰς Κέρκυραν (Στρβ.).

Χέρσις, βασιλεὺς τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος, πατὴρ τοῦ Ὀνησιλάου καὶ τοῦ Σιρώμου (Ἡρδ. Ε, 104).

Χερσίφρων, ἐκ Κνωσσοῦ τῆς Κρήτης, ἀρχιτέκτων περὶ τὰ 590 π. Χ., ᾠκοδόμησε, μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Μεταγένους, τὸν περίφημον ἐν Ἐφέσῳ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος. Καὶ τὰ μὲν θεμέλια αὐτοῦ εὗρεν ἤδη τεθειμένα ἐπὶ στρώσεως ἀνθράκων ὑπὸ Θεοδώρου τοῦ Ῥοίκου· αὐτὸς δὲ κατεβίβασεν ἀπὸ τοῦ ὄρους Πρίωνος καὶ ἔστησε τοὺς κίονας, ἑξήκοντα ποδῶν ὕψος ἔχοντας, τοὺς πλείστους δαπάνῃ τοῦ Κροίσου (Ἡρδ. Α, 92), καὶ τὰ ἐπιστύλια ἀνεβίβασε διὰ μηχανῶν τῆς ἰδίας ἐφευρέσεως, στρώσας σάκκους ἄμμου ἐπὶ τῶν κιονοκράνων, μέχρις οὗ οἱ μέγιστοι ἐκεῖνοι ὄγκοι ἐπεκάθηντο διὰ τοῦ ἰδίου βάρους. Τὸ δ' ὑπέρθυρον, 40' μῆκος ἔχον, ἐλέγετο ἐπιθεῖσα αὐτὴ ἡ θεὰ ἐν ᾧ ἀπηλπισμένος ἐκοιμᾶτο ὁ ἀρχιτέκτων. Μετὰ τοῦ υἱοῦ του δέ, ὅστις ἐξηκολούθησε τὴν οἰκοδομήν, συνέταξε καὶ σύγγραμμα περὶ αὐτῆς. Τοῦτο τὸ οἰκοδόμημα ἐπυρπόλησεν ὁ Ἡρώστρατος (Διογ. Λρτ. Β, 103.—Στρβ. ΙΔ, 640.—Pl. XXXVI, 14, 21).

Χερσοβλέπτης, βασιλεὺς τῆς Θρᾳκικῆς χερσονήσου, ἐκθρονισθεὶς ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος.

Χερσόνησος, παρ' Ἀττικοῖς χ ε ρ ρ ό ν η σ ο ς. Διάφοροι χερσόνησοι ἔφερον καὶ ὡς κύριον τὸ ὄνομα τοῦτο. 1) Ἡ θ ρ ᾳ κ ι κ ὴ χ ε ρ σ ό ν η σ ο ς ἥτις καὶ ἡ ἐφ' Ἑ λ λ η σ π ό ν τ ῳ ἐλέγετο, καλεῖται πολλάκις καὶ μόνον χερσόνησος, καὶ ἐκτείνεται νοτιδυτικῶς, μεταξὺ τῆς θρᾳκικῆς θαλάσσης καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, μετὰ τῆς στερεᾶς συνεχομένη, κατὰ τὴν Καρδίαν, δι' ἰσθμοῦ 36 σταδίων πλάτος ἔχοντος, καὶ τὸ πάλαι διατετειχισμένου. Τὸ ἀκρωτήριον αὐτῆς κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Ἑλλησπόντου ἐκαλεῖτο Μ α σ τ ο π ί α (νῦν Ἕλλης ἄκρα). Οἱ Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν ἐκεῖ ἀποικίαν ἤδη τῇ 7 ἑκατονταετηρίδι π.Χ, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐξεβλήθησαν ὑπὸ τῶν Περσῶν· εἶτα δὲ κατέλαβον τὴν χώραν οἱ Μα-

κεδόνες, ὁ ἐν Συρίᾳ Ἀντίοχος, καὶ τέλος οἱ Ῥωμαῖοι (Ἡρδ. ΣΤ, 33—36). Νῦν χερσόνησος τῶν Δαρδανελλίων ἢ τῆς Καλλιπόλεως.—2) Ἡ ταυρικὴ ἢ Σκυθικὴ χερσόνησος, ἡ νῦν Κριμαία, εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, συνείχετο μετὰ τῆς ὑπὸ νομάδων Σκυθῶν οἰκουμένης στερεᾶς διὰ τοῦ στενοῦ ἰσθμοῦ, ὅστις Τάφρος ἢ Τάφραι ἐλέγετο (νῦν Περικώπιον). Παρὰ τὴν νοτίαν ἀκτὴν αὐτῆς παρεκτείνεται ὄρους σειρά, δι' ὃ καὶ Τραχεῖα ἐκεῖ ἐλέγετο (Ἡρδ. Δ.99), καὶ τὸ νοτιώτερον ἀκρωτήριον πρὸς δυσμὰς ἐκαλεῖτο Κριοῦ μέτωπον (νῦν Ἅγιος Θεόδωρος). Ἔτι δυτικώτερον ἔκειτο τὸ ἀκρωτήριον Παρθένιον, ἔχον τὸν ναὸν τῆς Ταυροπόλου Ἀρτέμιδος, εἰς ἣν προσεφέροντο καὶ ἀνθρωποθυσίαι. Ὁ Κιμμέριος βόσπορος χωρίζει τὴν χερσόνησον ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ Πόντου. Ἡ χερσόνησος ἔχει πολλὰς ἁλικάς· τὸ δυτικὸν δὲ μέρος αὐτῆς ἐλέγετο καὶ Ἡράκλειος Χερσόνησος, διότι Ἡρακλεῖδαι ἐκ τοῦ Πόντου εἶχον ἐγκαταστῆ ἐκεῖ, καὶ ἱδρύσει πόλιν ἣν Χερσόνησον ἐκάλεσαν (νῦν Χερσόναν) (Στρб. Ζ, 308). — 3) Χερσόνησος ἡ μεγάλη (Magna), ἀκρωτήριον καὶ λιμὴν ἐν τῇ Μαρμαρικῇ τῆς Ἀφρικῆς (νῦν Ῥαξατίν). — 4) Ἡ νοτία ἄκρα τῆς Σαρδηνίας (νῦν Τευλάδα).—5) Πόλις εἰς τὴν Κρήτην ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Ζεφυρίου.—6) Ἡ Ἰμβρικὴ Χερσόνησος (νῦν Ἰουτικὴ. Ἴδ. Κίμβροι).— 7) Πλὴν τούτων ἔφερον τὸ ὄνομα καὶ διάφορα ἀκρωτήρια, ὡς τὸ τῆς Σινώπης, τοῦ Ἄθω, τῆς Τέου, τῆς Καρχηδόνος, τῆς Ἀργολίδος μεταξὺ Ἐπιδαύρου καὶ Τροιζῆνος (Θουκ. Δ, 42), καὶ νῦν Χερσονήσι, κτλ.

Χηλαί, χωρίον τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου.

Χηλή, ὁ σχιστὸς ὄνυξ τῶν ζῴων, ὡς τῶν βοῶν, καὶ ἀναλόγως ἡ ψαλλὶς τῶν καρκίνων, καὶ πᾶν ἐργαλεῖον σχιστόν, καὶ ἡ ἐντομὴ τοῦ βέλους, ἡ τιθεμένη ἐπὶ τὴν χορδὴν προσέτι καὶ ἡ κτιστὴ προκυμαία, ἡ διχοτομοῦσα τὰ κύματα.

Χήμη, μέτρον ῥευστῶν. Ὑπῆρχε, φαίνεται, ἡ μικρὰ χήμη, περιλαμβάνουσα δύο δραχμὰς ἢ κοχλιάρια, τὸ $1/_{12}$ τῆς κοτύλης, καὶ ἡ μεγάλη, περιλαμβάνουσα 3 δραχμὰς ($1/_{48}$ τῆς κοτύλης).

Χήν, (ἡ), 1) χωρίον τῆς Λακωνικῆς, τόπος τῆς γεννήσεως τοῦ ἀρχαίου σοφοῦ Μύσωνος (Στφ. ΒΖ.).—2) Κώμη ἐπὶ τοῦ ὄρους Οἴτης ἐν Φθιώτιδι (Διογ. Λρτ. Α,3). Κατὰ Διόδωρον, αἱ Χηναί.

Χηνίσκος, κόσμημα γλυπτικὸν, σχῆμα ἔχον κεφαλῆς καὶ τραχήλου χηνός, ὡς δεικνύουσιν αἱ τρεῖς παρακείμεναι εἰκόνες, καὶ

περατοῦν τὴν τρόπιν τῶν νηῶν πρὸς τὴν πρύμνην, ἐνίοτε δὲ καὶ πρὸς τὴν πρῷραν (Εὐστθ. Μγ. Ἐτμλ.).

Χηνοβοσκία, πόλις τῆς ἄνω Αἰγύπτου, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τοῦ Νείλου (Στφ. Βζ.).

Χηρεία. Ἐν Ἀθήναις, ὡς καὶ παρὰ Δωριεῦσι, μετὰ τὴν χηρείαν της ἡ γυνὴ ἠδύνατο, ἂν ἤθελε, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν, ἤ, ἂν ἐπροτίμα, νὰ μείνῃ παρὰ τοῖς τέκνοις της, ζῶσα ἐκ τῆς προικός της· ἀλλ' εἰς συναλλαγὴν οὐδεμίαν, ὑπερβαίνουσαν τὴν ἀξίαν μεδίμνου κριθῆς (Ἰσαῖ. κ. Ἀρστρχ. 10) ἐδύνατο νὰ προβῇ, διότι τὴν περιουσίαν τῶν ἀνηλίκων ὀρφανῶν διεχειρίζοντο οἱ κηδεμόνες αὐτῶν (Δμσθ. Βοιωτ. 1010).

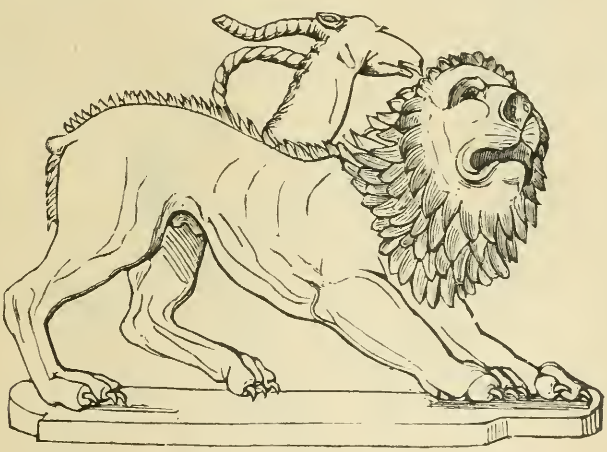
Χηρούσκοι, μέγα ἔθνος γερμανικὸν, κατοικοῦν παρὰ τὸ ὄρος Μηλίβοκον (Hars), καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἐπὶ πολὺ ἀντιστὰν (Στρб. Ζ.—Δίων Κάσσ.).

Χήσιον, ἀκρωτήριον τῆς νήσου Σάμου (Σχλ. Καλλμ. Ἀρτ. 226), ἡ πόλις τῆς Ἰωνίας (Στφ. Βζ.), μετὰ ναοῦ Χησιάδος Ἀρτέμιδος.

Χήσιος, ποταμὸς τῆς νήσου Σάμου.

Χθονέα, 1) Θυγάτηρ τοῦ Φορωνέως καὶ ἀδελφὴ τοῦ Κλυμένου (ἤ, κατ' ἄλλους, τοῦ Καλάντου), ἐγείρασα ἐν Ἀργολίδι ναὸν τῇ Δήμητρι, ἥτις δῆθεν διὰ τοῦτο Χθονία ἐκεῖ ἐπελέγετο. Ἤγετο δ' αὐτῆς ἑορτὴ ἐν θέρει τὰ χθόνια, καὶ θυσία βοῶν (Αἰλ. Ζ, ἴδ. ΙΑ.—Εὐρπ. Ἡρ. Μαιν. 608.—Παυσ. Β, 35).—2) Θυγάτηρ τοῦ Ἐρεχθέως, γυνὴ τοῦ Βούτου (Ἀπλλδ. Γ, 14, 1).

Χθόνεος, 1) Οἱ ὑποχθόνιοι θεοί, ὡς ὁ Πλούτων, ὁ Ἑρμῆς, ἡ Δήμητρα, ἡ Περσεφόνη, καὶ προσέτι καὶ ὁ Διόνυσος, καὶ ὁ Ζεύς, ἔχων ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην βωμὸν

ἐν Ὀλυμπίᾳ (Παυσ. Ε, 14).—2) Οἱ ἐκ τῆς γῆς γεννηθέντες, ὡς ἐκαλεῖτο εἷς τῶν ἐπιζησάντων 5 Σπαρτῶν τοῦ Κάδμου (ἴδ.).—3) Οἱ αὐτόχθονες (θεοί).—4) Υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου καὶ τῆς Καλιάνδης (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).—5) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Σύμης, ὁ πρῶτος κατοικήσας τὴν νῆσον Σύμην (Διόδ. Ε, 53).

Χελίαρχος, ἀρχηγὸς φάλαγγος 1024 στρατιωτῶν, ἐχούσης 24 ἄνδρας κατὰ μέτωπον, 16 κατὰ βάθος. Παρὰ Πέρσαις ὁ ἀνώτατος τῶν στρατηγῶν, ὁ πρῶτος μετὰ τὸν βασιλέα, καὶ αὐτῷ περὶ πάντων ἀναφέρων.

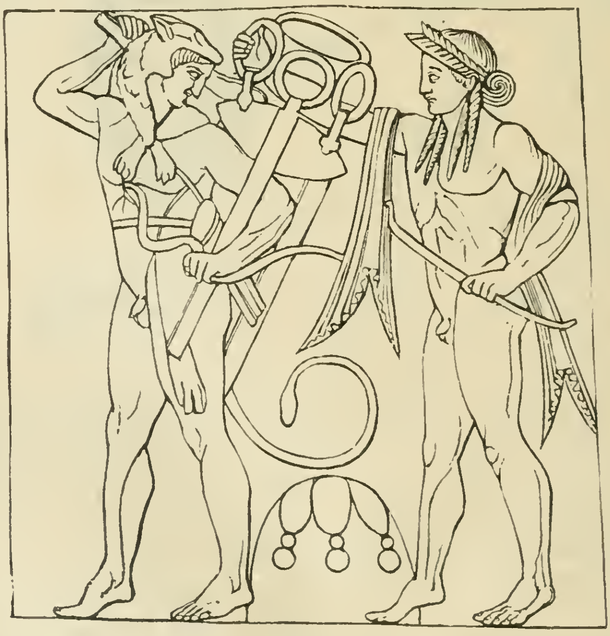
Χέλων, καὶ Χείλων, 1) εἷς τῶν Ἑπτὰ σοφῶν, Λακεδαιμόνιος, ἔφορος ἐν Σπάρτῃ, καί, ὥς τινες διϊσχυρίζονται, πρῶτος τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἐφόρου εἰσαγαγών. Ἐλέγετο δ' ὅτι ἀπέθανεν ἐκ χαρᾶς ὅτε ἐνηγκαλίσθη τὸν υἱόν του ὡς Ὀλυμπιονίκην (Ἡρδ. Α, 59. — Πλάτ. Πρτγ. Σλ. 343.—Αἰλ. π.ἱ. Γ, 7. — Διογ. Λ.). Ἴδ. Ἑπτὰ Σοφοί.—2) Σπαρτιάτης, ἀντίπαλος τοῦ Λυκούργου, ἀξιῶν ὅτι μᾶλλον ἐκείνου ἐδικαιοῦτο εἰς τὴν βασιλείαν, καθ' ὃ καταγόμενος ἐκ τοῦ ἀρχαίου βασιλικοῦ οἴκου τῶν Προκλειδῶν, ἐν ᾧ ὁ Λυκοῦργος δὲν εἶχε τὸ αὐτὸ πλεονέκτημα. Ὑποσχεθεὶς διανομὴν τῶν γαιῶν διέθεσε τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καὶ τότε ὁ Λυκοῦργος ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ, ἀπειλουμένης αὐτῆς τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Ἐπέστρεψε δὲ μόνον ὅτε αὐτὸς ὁ Χίλων ἐξεδιώχθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ (Πολ. Δ, 81). — 3) Γαμβρὸς Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 4, 23).

Χίμαερα, 1) Τέρας φλόγας καὶ θεῖον πνέον, ἔμπρὸς λέων, ὀπίσω δράκων, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αἴξ, ἥτις καὶ αὐτὴ Χίμαιρα ἐπίσης ἐλέγετο. Ὑπὸ Ἀμισοδώρου, τοῦ βασιλέως τῆς Καρίας τραφεῖσα, ἐφονεύθη ὑπὸ Βελλεροφόντου ἐν Λυκίᾳ, βοηθείᾳ τῆς Ἀθηνᾶς

(Ὀμ. Ἰλ. Ζ, 179. Π, 329). Καθ' Ἡσίοδον (Θγν. 319), ἦν θυγάτηρ τοῦ Τυφάωνος καὶ τῆς Ἐχίδνης, τέρας τρικέφαλον, ἔχον δηλαδὴ κεφαλὰς λέοντος, αἰγὸς καὶ δράκοντος, καὶ εἰς διαφόρους χρόνους καὶ τόπους αἱ δύο αὗται παραστάσεις διαφόρως συνδυάζονται, ὡς εἰς τὴν τῆς εἰκόνος Χίμαιραν, εὑρεθεῖσαν ἐν Τυρρηνίᾳ. Καὶ τὴν κατοικίαν δὲ τοῦ τέρατος μεταθέτουσιν οἱ διάφοροι μῦθοι εἰς Φρυγίαν, Αἴγυπτον, Λιβύαν, Ἰνδίας, καὶ ἐνίοτε τὴν ἐξήγουν καὶ ὡς ἔμβλημα τῆς ἡφαιστείας φύσεως τῆς Λυκίας. Ἡ ἀρχαιοτάτη τοῦ μύθου πατρὶς φαίνεται οὖσα ἡ Κόρινθος καὶ ἡ Σικυών, ἔνθα ἐξελαμβάνετο ὡς ὄν τι ἀνάλογον τοῦ ἐν τῇ Φωκίδι Πυθῶνος· δι' ὃ καὶ ἡ Σικυὼν ἔχει αὐτὴν ἐπιτετυπωμένην ἐπὶ τῶν νομισμάτων αὐτῆς.—2) Ὄρος ἡφαίστειον τῆς Λυκίας παρὰ τῇ Φασιλίδι, ἔνθα ὁ Βελλερεφόντης ἐφόνευσε τὴν Χίμαιραν (Σκύλαξ καὶ Κτησ.π.Pl. V. 27), καὶ ἡφαιστεία φάραγξ ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Κράγου ἐν Κιλικίᾳ (Στρβ. ΙΔ, 665).—3) χωρίον ὀχυρὸν ἐν Χαονίᾳ τῆς Ἠπείρου.

Χιόνη, θυγάτηρ τοῦ Βορέου καὶ τῆς Ὠρειθυίας, ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος μήτηρ τοῦ Εὐμόλπου (Ἀπλλδ. Γ, 15, 2).

Χίονες, Κορίνθιος ἀγαλματοποιὸς τῆς 72 Ὀλυμπιάδος (490 π.Χ.), ὅστις ὡς διάσημος διὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους μνημονεύεται (Vitr. III, Praef. 2) καὶ ὡς ἐν ἄλλοις συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ Διΰλλου καὶ μετὰ τοῦ Ἀμυκλαίου σύμπλεγμα παριστῶν τὴν ἔριν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Ἡρακλέους περὶ τοῦ Τρίποδος. Τοῦ ἀντικειμένου τούτου πολλαὶ σώζονται παραστάσεις καὶ εἰς ἀνάγλυφα καὶ ἐπὶ ἀγγειογραφίας, πάντα ἔχοντα ἀρχαϊκὸν χαρακτῆρα, καὶ οὐχὶ ἀπιθάνως ἀντίγραφα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀκριβῆ τοῦ πρωτοτύπου τοῦ Χιόνιδος. Ἓν τῶν γνωστοτάτων ἐστὶ τὸ ἀναγεγλυμμένον ἐπὶ μιᾶς τῶν ὄψεων μαρμαρίνης τριγωνικῆς βάσεως τρίποδος, διατηρουμένης εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Δρέσδης. Ἡ ἐργασία αὐτῆς φαίνεται χρόνων μεταγενεστέρων, ἀλλ' ἐπιτηδευομένη τὸν ἀρχαϊσμόν.

Χῖος (ἡ), μία τῶν ἐπισημοτάτων καὶ μεγίστων νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους, πρὶν Αἰθαλία καὶ Μάκρις καλουμένη, κειμένη δὲ πρὸ τῆς Ἰωνίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ,

πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Σάμου, 60 στάδια ἀπέχουσα τοῦ ἀκρωτηρίου ὃ ἀποτελεῖ ἡ προεκβολὴ τοῦ ὄρους Μίμαντος. Ἐπιφάνειαν ἔχει ἡ νῆσος 18 ½ τετραγωνικῶν μιλίων, καὶ διακρίνεται ἐπὶ εὐφορίᾳ, τὸν ἄριστον παράγουσα πάντων τῶν Ἑλληνικῶν οἴνων, σῦκα, μαστίχην, καὶ ἔξοχον γῆν δι' ὑελοποιίαν. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς ἐστὶν ὀρεινὸν, καὶ τὸ ὑψηλότερον ὄρος ἐκαλεῖτο Πελιναῖον, μετὰ ναοῦ τοῦ Διὸς (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 270)· τὸ δὲ νοτιανατολικὸν ἀκρωτήριον Ποσειδώνιον, καὶ τὸ νότιον Φαναὶ (νῦν Φανά). Οἱ ἀρχαιότατοι Χῖοι ἦσαν Πελασγοὶ Τυρρηνοὶ ἢ Λέλεγες, οἷς προσετέθησαν ἔπειτα καὶ Κρῆτες, Κᾶρες, καὶ Εὐβοεῖς, μέχρις οὗ τέλος τὴν νῆσον κατέλαβον Ἴωνες. Ἡ πρωτεύουσα τῆς νήσου, Χίος, ἀπετέλει μέρος τοῦ Ἰωνικοῦ δεσμοῦ, εἶχεν ἐξαίρετον λιμένα ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς, ἦν μία τῶν πόλεων αἵτινες ἀντεποιοῦντο τὴν τιμὴν τῆς γεννήσεως τοῦ Ὁμήρου, καὶ πατρὶς τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ Ἴωνος, τοῦ ἱστοριογράφου Θεοπόμπου, τοῦ χαλκουργοῦ Γλαύκου (580 π. Χ. Ἡρδ. Α, 25. — Παυσ. Α, 16), τοῦ ἀγαλματοποιοῦ Βουπάλου (Pl. XXXVI, 5). Βορειότερον τῆς πόλεως ἔκειτο τὸ Δελφίνιον μετὰ καλοῦ λιμένος (νῦν Δελφίνι), καὶ εἰς τὴν δυτικὴν ἀκτὴν ἡ Βολεσσὸς (νῦν ὁμ.) (Στρϐ. ΙΔ, 645).

Χετὼν, τὸ πρῶτον καὶ ἁπλούστατον ἔνδυμα τοῦ Ἕλληνος, ἐκ διαφόρου ὕλης, κατὰ διάφορον σχῆμα καὶ κατὰ διαφόρους τρόπους φερόμενος. Καὶ ὁ μὲν τῶν ἀπόρων καὶ τῶν χειρωνακτῶν ἦν ἐξ ἐρίου, ὁ δὲ τῶν πλουσίων καὶ ἀνωτέρων τάξεων ἐκ λινοῦ. Ὁ τῶν Ἀσιανῶν Ἑλλήνων, ἰδίᾳ τῶν Καρῶν (Ἡρδ. Ε, 87) ἦν μακρὸς καὶ πολλάκις ποδήρης, ὁ δὲ τῶν Λακώνων καὶ πάντων τῶν Δωριέων βραχύς. Οἱ Ἀθηναῖοι, καθ' ὃ Ἴωνες, ἔφερον τὸ πρῶτον εἶδος, καὶ μόνον ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐβράχυνον αὐτὸν ἐπὶ τὸ δωρικώτερον (Θουκ. Α, 6). Παρὰ τοῖς ἀνδρᾶσιν ὁ χιτὼν ἐφέρετο ἐν χρῷ (ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ), αἱ δὲ γυναῖκες φαίνεται ἔκ τινων ἔργων τῆς τέχνης ὅτι ἔφερον καὶ χιτώνιον ὑπ' αὐτόν. Τῶν Ἀσια-

α β

νῶν ὁ μακρὸς χιτὼν ἦν ἐν γένει χειριδωτὸς, ἔχων τὰς χειρίδας (κόρας λεγομέ-

γ δ

νας) μακρὰς μέχρι τῶν χειρῶν. Ὁ δὲ τῶν Ἑλλήνων εἶχεν αὐτὰς βραχείας, οὐχὶ συνερ-

ε ζ

ραμμένας, ἀλλὰ μόνον διὰ πορπῶν συνεχομένας. Κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους μάλιστα

διεκρίνετο ὁ χιτὼν τῶν ἐλευθέρων ἀπὸ τοῦ τῶν δούλων, καὶ ὁ τρόπος τοῦ φέρειν αὐτὸν, κατὰ τοῦτο, ὅτι ὁ μὲν τῶν πρώτων ἦν ἀ μ φ ι μ ά σ χ α λ ο ς (α), δηλαδὴ ἦν συνερραμμένος ἢ συμπεπορπημένος εἰς ἀμφοτέρας τὰς μασχάλας, ὁ δὲ τῶν δούλων ἑ τ ε ρ ο μ ά σ χ α λ ο ς (β), καλύπτων μόνον τὴν ἀριστερὰν, τὴν δὲ δεξιὰν ἀφίνων γυμνὴν, πρὸς εὐκολίαν τῆς ἐργασίας. Ὅτε κατήρχετο εὐθὺ μέχρι τῶν ποδῶν, ἐλέγετο ὀ ρ θ ο σ τ ά δ ι ο ς (γ)· ἀλλὰ συνήθως (Πολυδ. Ζ, 48) ἐζώννυτο περὶ τὴν ὀσφύν. Τὸ αὐτὸ ὁμοίως ἐγίνετο καὶ ὡς πρὸς τὸν γυναικεῖον· ἀλλ' οὗτος ἐφέρετο ὑπὸ τῶν ἐπισήμων γυναικῶν μακρότερος ἢ ποδήρης, καὶ τότε ἢ ἐσύρετο πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἐρρίπτετο ὑπὲρ τὴν ζώνην, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ τοῦτο ἐλέγετο κ ό λ π ο ς, (δ), ἢ ᾔρετο ὑπὲρ τὰς μασχάλας, καὶ τὸ περισσεῦον μέρος ἐρρίπτετο ὑπὲρ τὸ στῆθος καὶ τοὺς ὤμους, καὶ τοῦτο πιθανώτατα ἦν ἡ λεγομένη δ ι π λ ο ΐ ς (ε). Ὑπὲρ τὸν χιτῶνα ἔφερον οἱ Ἕλληνες, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, καὶ ἱμάτιον, καὶ ἀ χ ί τ ω ν μὲν ἦν ὁ φέρων ἱμάτιον μόνον καὶ οὐχὶ χιτῶνα, μ ο ν ο χ ί τ ω ν δὲ ὁ χιτῶνα μόνον καὶ οὐχὶ ἱμάτιον. Οὕτως ἐνεφανίζοντο συνήθως αἱ Σπαρτιάτιδες κόραι καὶ εἰς τὸ κοινὸν καὶ εἰς τὰ γυμνάσια, δι' ὃ καὶ γυμναὶ (ζ) ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐλέγοντο (Πλουτ. Λυκ. ΙΔ)· καὶ ἐπειδὴ ὁ μέχρι τῶν γονάτων βραχὺς αὐτῶν χιτὼν ἦν κατὰ τὸ ἓν πλάγιον ἄρραφος, ἐλέγοντο καὶ φαινομηρίδες (Πολδ. Ζ, 55). Ἴδ. ἐ σ θ ή ς.

Χιτώνεα, ἑορτὴ τῆς Ἀρτέμιδος, τελουμένη ἐν Ἀττικῇ καὶ ἐν Συρακούσαις, κατά τινας διὰ τὸν χιτῶνα αὐτῆς (ἴσως προσφερόμενόν τινα ἐτησίως ὡς τὸν πέπλον τῆς Ἀθηνᾶς), κατ' ἄλλους ἐκ τῆς ἐν τῇ Ἀττικῇ κώμης Χιτώνης (Σχλ. εἰς Κλμχ. Ὕμν. Ἀρτ. 78.—Ἀθν. ΙΔ, 629. —Στφ. Βζ.).

Χιωνίδης, Ἀθηναῖος, μνημονεύεται περὶ τὰ 450 π. Χ. ὡς «πρωταγωνιστὴς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας», κατά τινας ὁ πρῶτος κωμῳδίας ποιήσας ἐπὶ τὸ τεχνικώτερον. Ἴσως ὅμως πιθανώτερον διακεκριμένος ὑποκριτὴς τῶν πρωτευόντων προσώπων τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας. Ὅπως δήποτε ὅμως ἐποίει καὶ αὐτός, διότι σώζονται ἐκ δραμάτων του ὀλίγα τινὰ ἀποσπάσματα (Meineke Hist. Crit. Com. Gr.).

Χλαῖνα, χονδρὸν ὕφασμα τετράγωνον ἢ στρογγύλον, ῥιπτόμενον ἐν καιρῷ ψύχους ὑπὲρ τὸν χιτῶνα καὶ περὶ ὅλον τὸ σῶμα, συνήθως ὑπὸ τὴν δεξιὰν μάλην εἰς τὸν ἀριστερὸν ὦμον φερόμενον, ἐν ᾧ τὸ ἄλλο ἄκρον ἐκρέματο περὶ τὸν ἀριστερὸν βραχίονα. Τὸ αὐτὸ καὶ ἱμάτιον, καὶ προσέτι καὶ τρίβων, ὅταν ἦτο κατωτέρας ποιότητος.

Χλαμὺς, ἐπίβλημα βραχύτερον, λεπτότερον καὶ κοσμητικώτερον τοῦ ἱματίου ἢ τῆς χλαίνης, ἀρχικῶς ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ἱππεῦσι, μάλιστα ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ Μακεδονίᾳ,

εἶτα δ' ἐκεῖθεν καὶ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἐπικρατῆσαν εἰς τοὺς ἱππεῖς, ἰδίως δὲ παρὰ τοῖς ἐφήβοις, οἵτινες δὲν ἔπρεπε νὰ σύρωσι μακρὰ ἱμάτια (Ἱέρ. π. Στοβ. ΣΛΖ). Ἡ χλαμὺς ἦν οὐχὶ τετράγωνος, ὡς τὸ ἱμάτιον, ἀλλ' ἐπιμήκης, πλατεῖα μᾶλλον ἢ μακρά, καὶ τὰ ἑκατέρωθεν ἄκρα αὐτῆς ἐλέγοντο π τ ε ρ ά. Ἐφέρετο δὲ πορπουμένη περὶ τὸν τράχηλον κατὰ τὸ μέσον τῆς μιᾶς τῶν μα-

κρῶν αὐτῆς πλευρῶν, καὶ κατὰ τὴν χρείαν, ἢ ἐρρίπτετο ἐπὶ τὰ νῶτα (α), ἢ ἐκάλυπτε κατ' ἄλλην θέσιν τὸ σῶμα (β). Ἦν δὲ διαφόρων χρωμάτων κατ' ἀρέσκειαν, καὶ διαφόρου λεπτότητος, καὶ πολλάκις ἐκοσμεῖτο διὰ παρυφῆς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον πλουσίας. Ἔφερον δὲ χλαμύδας καὶ γυναῖκες ἐνίοτε (Virg. Æ, IV, 139.—Tac. Ann. XII, 56). Ἐν γένει ὅμως παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις χρῆσις δὲν ἐγίνετο τῆς χλαμύδος. Εἰς τὸν Τιβέριον, παιδίον ἔτι, ἐδόθη, παρὰ πᾶσαν τάξιν, χλαμὺς ὡς ἀσυνήθης τις κολακεία καὶ περιποίησις (Sert. Tiv. VI).

Χλιδὼν (ὁ), κόσμημα τῶν βραχιόνων ἢ τοῦ τραχήλου· προσέτι καὶ τῶν ἵππων (Ἀθην. ΙΒ, 585.—Διόδ. ΙΗ).

Χλόη, ἐπώνυμον ὑφ' ὃ ἡ Δήμητρα συνελατρεύετο ἐν Ἀθήναις μετὰ τῆς Κουροτρόφου Γῆς. Τὸ δ' ἱερὸν τὸ περιέχον αὐτῶν τὰ ἀγάλματα ἦν παρὰ τῇ εἰσόδῳ τῆς Ἀκροπόλεως. Ἐλέγετο δὲ ἄλλως καὶ Εὔχλοος ἡ Δήμητρα (Σχλ. Σφκλ. Οἰδ. Κολ. στχ. 1600.—Παυσ. Α, 22, 1.—Ῥαγκ. Τοπογρ. Ἀθ. Ἅπαντ. ΙΗ, σλ. 94).

Χλῶρις, 1) θυγάτηρ τοῦ Ἀμφίονος, βασιλέως τῶν Θηβῶν, ἢ τοῦ Ὀρχομενοῦ (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 281) καὶ τῆς Νιόβης, ἔκγονος τοῦ Ἰασίου, γυνὴ τοῦ Νηλέως, καὶ μήτηρ τοῦ Χρομίου, Περικλυμένου, Νέστορος, καὶ τῆς Πηροῦς (Διόδ.— Παυσ.). Χλωρὶς (Ἀπλλδ. Α, 9, 9).—2) Κατ' Ὀβίδιον (Fab. V, 191), ἦν θεὰ τῆς χλοερᾶς βλαστήσεως, γυνὴ τοῦ Ζεφύρου καὶ μήτηρ τοῦ Καρποῦ.

Χνόη, ἴδ. Χοινίκη.

Χνουβὶς (ἡ), πόλις τῆς Θηβαΐδος ἐν τῇ ἄνω Αἰγύπτῳ, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Νείλου, ἐν ᾗ κυρίως ἐλατρεύετο ὁ Ἄνουβις ἢ Κνέφις (Πτλμ. Δ, 5).

Χοάθρας (ὁ), ὄρος τῆς Μηδίας, συνεχόμενον μετὰ τοῦ Ζάγρου (Πτλμ.).

Χόανα (τὰ), πόλις τῆς Μηδίας (Πτλμ.). Ἡ αὐτὴ καὶ Χαύων.

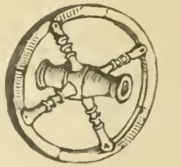
Χοάνη καὶ χόανος (ὁ), 1) τὸ κοίλωμα τῆς καμίνου τῶν χαλκέων, ἔνθα ἀνελύετο ὁ χαλκὸς (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 470).—2) Ὁ πήλινος τύπος μετάλλων, νομισμάτων, κτλ.

Χοάσπης, 1) ποταμὸς ἐν τῇ Σουσιανῇ τῆς Περσίας, παραρρέων τὰ Σοῦσα, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὐφράτην ὀλίγον κατωτέρω τοῦ μέρους ἔνθα ὁ Τίγρις ἑνοῦται μετ' αὐτοῦ. Τὸ ὕδωρ αὐτοῦ ἐθεωρεῖτο ὡς καθαρώτατον, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔπινον οἱ βασιλεῖς τῶν Περσῶν, φέροντες αὐτὸ μεθ' ἑαυτῶν εἰς ἀργυρᾶς στάμνους (Ἡρδ. Α, 188. — Στρβ. —Διον. Πργ. 1073). — 2) Ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς, ῥέων διὰ τῶν Παροπαμισάδων, καὶ ἐκβάλλων εἰς Κοφῆνα, τὸ δυτικὸν παραποτάμιον τοῦ Ἰνδοῦ. Νῦν Χόνα (Στρβ. ΙΕ, 697.—Curt. VIII, 10, 22). Πιθανῶς ὁ αὐτὸς ὅστις Χόης λέγεται ὑπὸ τοῦ Ἀρριανοῦ (Α, 23, 2).

Χόες, ἴδ. Διόνυσος.

Χόης, ἴδ. Χοάσπης.

Χοινίκη, χοινικὶς, Χοῖνιξ (ὁ), καὶ Χνόη. 1) Σιδηροῦς κύκλος ἐστερεωμένος ἐπὶ τοῦ τροχοῦ, δι' οὗ διέρχεται ὁ ἄξων.—

2) Σιδηροῦς κρίκος εἰς στερέωσιν διαφόρων μηχανῶν — 3) Ὁ χρησιμεύων κύκλος ὡς βάσις τοῦ διαδήματος.— 4) ὁ σιδηροῦς κρίκος τῶν δεσμῶν (Ἀρστφ. Πλτ. 276).

Χοῖνιξ (ὁ), 1) μέτρον χωρητικότητος· τεσσάρων, ὡς φαίνεται, κοτυλῶν, εἰ καὶ ἐνίοτε, ἴσως ἀνακριβῶς, μνημονεύεται καὶ εἰς τρεῖς, ἢ καὶ εἰς ἑπτὰ κοτύλας ἀντιστοιχοῦν (Ἡρδ. Ζ, 187.—Πολδ. Δ, 23. —Γαλην. Ζ, 9). Ὅθεν καὶ χοῖνιξ ἐν γένει ὁ ἐπιούσιος ἄρτος, ὅσος ἀρκεῖ διὰ μίαν μόνην ἡμέραν (Ὁμ. Ὀδ. Τ, 28. — Θουκ. Δ, 16.— Αἰλ. Π. Ἱ. Α, 26.— Ἀθήν. Γ, 98. Δ, 272).—2) Ἴδ. Χοινίκη.

Χοιράδες, 1) νῆσοι μικραὶ καὶ βραχώδεις ἀπέναντι τοῦ Ταράντου ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ (Θουκ. Ζ. 33). Νῦν Ἅγ. Ἀνδρέας καὶ Πελαγία.—2) Ἀρχαῖον ὄνομα τῆς πόλεως Φαρνακείας ἐν Ἀσίᾳ (Στφ. Βζ.).

Χοιρέαι, χωρίον πρὸς τῇ Ἐρετρίᾳ ἐν Εὐβοίᾳ, οὐ μακρὰν τῶν Τεμπῶν (Ἡρδ. ΣΤ, 101).

Χοιρίλος, 1) εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων τραγικῶν ποιητῶν ἐν Ἀθήναις, ἀνταγωνιζόμενος πρὸς τὸν Πρατίναν, τὸν Φρύνιχον καὶ τὸν Αἰσχύλον ἤδη ἀπὸ τῆς 64ης ὀλυμπιάδος (524 π. Χ.). Φαίνεται δ' ὅτι περιωρίσθη μᾶλλον εἰς τὸ σατυρικὸν δρᾶμα, ὃ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μία τῶν πηγῶν τῆς τραγῳδίας. Ἀποσπάσματα αὐτοῦ δὲν διετηρήθησαν (Παυσ. Α, 14).)— 2) Σάμιος, ἐπικὸς ποιητής, κατὰ τὸ 404. Ἔγραψεν ἔπος Περσηΐδα, οὗ οὐδὲν σώζεται, οὐδὲ πολλὴ ἀξία εἰς αὐτὸ ἀποδίδεται.

Χόλαργος, χωρίον καὶ δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Ἀκαμαντίδα φυλήν. Οἱ δημόται Πολαργεῖς.

Χόλλη, πόλις τῆς Συρίας, κειμένη μεταξὺ Παλμύρας καὶ Ῥεσάφης Πτλμ.)

Χολλέδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Ἀκαμαντίδα φυλὴν (Σουίδ.— Στφ. Βζ).

Χομαροί. Λαὸς τῆς Βακτριανῆς ἐν Ἀσίᾳ (Πτλμ.).

Χοραύλης, ὁ τὸν θεατρικὸν χορὸν διὰ τοῦ αὐλοῦ συνοδεύων, καὶ διὰ διπλοῦ αὐλοῦ, ὡς ἡ εἰκών, κατ' ἀρχαῖον ἄγαλμα, φέρον ἐπὶ τῆς βάσεως τὴν λέξιν ΧΟΡΑΥΛΗΣ. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐν χορῷ μετ' ἄλλων αὐλῶν (Στρβ. ΙΖ, 1146).

Χορεία, ἡ ἐν κύκλῳ (κύκλιος) ὄρχησις μετ' ᾄσματος, ἡ καὶ μέχρι τοῦδε ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατοῦσα. «Ἅπτονται δὲ τοὺς ἐφεξῆς ἀλλήλων ἀτρέμα περιϊόντας, ὥσπερ ἐν χορείᾳ» (Πλουτ. Ἐκλ. Χριστ.)· «χορεία γε μὴν ὄρχησίς τε καὶ ᾠδὴ ξύνολόν ἐστι» (Πλατ. Νομ. Β). Ἡ εἰκὼν ἐκ τοιχογραφίας τοῦ βαλανείου τοῦ Τίτου. Ἐν Πομπηίᾳ ἑτέρα τοιχογραφία παρίστησι τὰς χεῖρας ἐναλλὰξ συνδεδεμένας ὡς εἰς τὴν παρ' ἡμῖν Τράτταν.

Χόρευσις, ἴδ. Ὄρχησις.

Χορηγεῖον καὶ Χορήγιον, τὸ μέρος ἔνθα παρεσκευάζετο καὶ ἐγυμνάζετο ὁ χορὸς τοῦ θεάτρου (Δμσθ. πρπρσβ. 200.— Vitr. V, 9, 1).

(Ἴδ. Χοραύλης).

Χορηγία, ἡ ἐγκύκλιος λειτουργία (ἴδ.) ἤτοι τακτικὴ δαπάνη εἰς ἣν οἱ ἰδιῶται ὑπεβάλλοντο ἐν Ἀθήναις πρὸς καταρτισμὸν καὶ ἐκγύμνασιν τῶν διὰ δημοσίας ἑορτὰς ἀπαιτουμένων χορῶν. Ἦσαν δ' οἱ χοροὶ οὗτοι θεατρικοὶ κατὰ τὰ Διονύσια, ὑποδιαιρούμενα εἰς τὰ ἐν ἀγροῖς ἢ ἐν Πειραιεῖ ἐτησίως κατὰ Ποσειδεῶνα τελούμενα, τὰ Λήναια κατὰ Γαμηλιῶνα, τ' Ἀνθεστήρια κατ' Ἀνθεστηριῶνα, καὶ τὰ μεγάλα Διονύσια ἀνὰ πᾶν τρίτον ἔτος κατ' Ἐλαφηβολιῶνα (Δμσθ. Μλδ. 517). Κατὰ δὲ τὰ Παναθήναια τὰ μεγάλα, τελούμενα κατὰ πενταετηρίδα τὸν Ἑκατομβαιῶνα, καὶ τὰ μικρά, κατὰ τριετηρίδα τὸν Θαργηλιῶνα, πιθανῶς αὐτὰ τὰ καὶ

Θαργήλια λεγόμενα, ὁ χορὸς ἦν ἁπλῶς κύκλιος, ἢ πυρριχιστῶν (Λυσ. π. δωροδ.). Ἕνα μῆνα μεθ᾽ ἑκάστην ἑορτὴν ἐπρότεινεν ἑκάστη φυλὴ τὸν ἴδιον αὐτῆς χορηγὸν («ἔφερε ἀρχηγόν»). διὰ τὴν ἑπομένην περίοδον, λαμβανόμενον κατὰ τὴν τάξιν τῆς περιουσίας καὶ τῶν δημοσίων αὐτοῦ ὑποχρεώσεων (Ἀνδοκ. Μστρ. 132), καὶ ἕνα μῆνα πρὸ τῆς ἑορτῆς ὁ ἁρμόδιος ἄρχων, ὁ ἐπώνυμος διὰ τὰ μεγάλα Διονύσια, ὁ βασιλεὺς διὰ τὰ Λήναια, οἱ ἀθλοθέται διὰ τὰ Παναθήναια (Δμσθ. Μειδ. 513), ἐκλήρου δι᾽ ἕκαστον ἕνα αὐλητὴν καὶ διδάσκαλον (Δμσθ. κ. Λακρ. 940. — Πολδ. Η, 90). Ὁ χορηγὸς δὲ, λαμβάνων καὶ ποσότητά τινα (Δμσθ. κ. Βοιωτ. 597), ὤφειλεν αὐτὸς νὰ ἐκλέγῃ τοὺς χορευτὰς, πολίτας Ἀθηναίους, νὰ προμηθεύῃ διδασκαλεῖον ἢ χορήγιον αὐτοῖς (Ὑπόθ. Δμσθ. κ. Μειδ.), νὰ τρέφῃ αὐτοὺς κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀσκήσεως, νὰ μεριμνᾷ περὶ ταύτης, καὶ νὰ προνοῇ περὶ τῆς ἀξιοπρεποῦς τοῦ χοροῦ ἐμφανίσεως (Ἀντιφ. π. χορευτ. 11). Εἷς τῶν λόγων τοῦ Ἀντιφῶντος (π. χορευτοῦ) ἐστὶ κατηγορία πατρὸς κατὰ χορηγοῦ, ὅστις δοὺς εἰς τὸν υἱόν του φάρμακον ἵνα βελτιώσῃ τὴν φωνήν του, τὸν ἐθανάτωσεν. Ἦν δ᾽ ἡ δαπάνη τῆς χορηγίας πολλάκις ἀνάλογος πρὸς τὴν προθυμίαν καὶ τὴν φιλοτιμίαν τοῦ χορηγοῦ. Οὕτως ἀναφέρεται δαπάνη 5000 δραχμῶν διὰ δύο τραγικοὺς χορούς, ἄλλοτε 3000 δι᾽ ἕνα μόνον, 2000 διὰ χορὸν ἀνδρῶν, ὁμοίως 3000 διὰ χορὸν κύκλιον, 800 διὰ πυρρίχην. Ὁ δὲ χορὸς αὐλητῶν ἦν ἔτι δαπανηρότερος (Λυσ.π.τ. Ἀρστφ. χρημ.—Ἀπολ. δωροδ. — Δμσθ. κ.Μειδ. 565). Ὁ Δημοσθένης ἐθελοντὶ χορηγήσας εἰς τὰ Διονύσια, ἔδωκε τοῖς χορευταῖς, πρὸς λαμπροτέραν ἐπίδειξιν καὶ χρυσοῦς στεφάνους νὰ φέρωσι (Δμσθ. Μειδ. 519). Εἰς χοροὺς παίδων ὁ χορηγὸς ὤφειλε νὰ μὴ ᾖ νεώτερος τῶν 40 ἐτῶν (Αἰσχ. κ. Τιμ. 5. — Ἰσαῖ. π. Φιλοκτήτ.). Ἀπὸ Ὀλ. 93, γ (406 π. Χ.) ἐπετράπη ἡ συγχορηγία, καθ᾽ ἣν ἀνὰ δύο πολῖται ὁμοῦ ἀνελάμβανον τὴν δαπάνην τῆς χορηγίας ἑκάστης φυλῆς. Ἡ εἰς τοὺς νικῶντας χορηγοὺς διδομένη ἀμοιβὴ ἦν τρίπους, ὃν οὗτοι ἀνέθετον τοῖς θεοῖς.

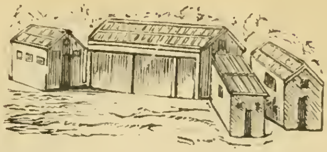
Χοριήνου πέτρα, βράχος ἀπότομος, φέρων φρούριον ἐπὶ τῆς κορυφῆς, ἐν τῇ Πεταιτακηνῇ χώρᾳ ἐν Ἀσίᾳ (Ἀρρ. Ἀνδ. Δ, 21, 2).

Χορὸς. Ἡ λέξις, καθ᾽ Ἡσύχιον ἀρχικῶς ἐδήλου τὸν κύκλον, καὶ ἑπομένως τὴν κυκλικὴν ὄρχησιν, ἐξ οὗ καὶ τὸν εὐρὺν χῶρον (πλατεῖαν κ.λ), εἰς ὃν καὶ αἱ ὀρχήσεις ἐξετελοῦντο. Ὑπὸ ταύτην τὴν σημασίαν πολλάκις ἀναφέρεται παρ᾽ Ὁμήρῳ καὶ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς (Ὀδ. Θ, 256. Ἰλ. Ε, 590. Ὕμν. Ἀπλλ. Πύθ. 10. — Ἡσδ. Ασπ. 272). Συνωδεύετο δ᾽ ὁ χορὸς ὑπὸ φόρμιγγος καὶ ᾄσματος. Κατὰ τὸν χαρακτῆρα τῆς θεότητος εἰς ἧς τὴν λατρείαν οἱ χοροὶ ἐξετελοῦντο διέφερον βεβαίως καὶ αὐτοί. Καὶ εἰς τιμὴν μὲν τῆς Ἀθηνᾶς, ἴσως καὶ τοῦ Ἄρεως, ἐχορεύοντο βεβαίως οἱ πυρρίχιοι, εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος σπουδαῖαι ὀρχήσεις ὑπὸ παιάνων συνοδευόμεναι (Ὁμ. Ἰλ. Χ, 391. Ὕμν. Ἀπλλ. Πύθ.)· εἰς τὰς διονυσιακὰς ἑορτὰς πολλάκις ἧττον ἐμβριθεῖς καὶ συνεσταλμένοι. Ὁ Κρὴς Θαλῆς ἢ Θαλήτας ἀνέπτυξε καὶ ἐτελειοποίησεν εἰς ὑπόρχημα τὸν συνδυασμὸν τοῦ παιᾶνος μετὰ τῆς ὀρχήσεως· ὁ Ἀλκμὰν διήρεσε τὴν ὄρχησιν μετὰ τοῦ ᾄσματος εἰς στροφὴν καὶ ἀντιστροφὴν, ἐκτελουμένας προφανῶς ἐναλλὰξ ἐκ τῶν δύο ἡμίσεων τῶν χορευτῶν, καὶ ὁ Στησίχορος προσέθηκε τὴν ἐπῳδὸν, ἣν ἐξετέλουν βεβαίως ὁμοῦ οἱ δυο ἡμίχοροι παύοντες τοῦ ὀρχεῖσθαι, ὅθεν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι καὶ τὸ ὄνομα, μὴ ὃν κύριον, ἐδόθη μετὰ ταῦτα εἰς τὸν Στησίχορον. Πιθανῶς δ᾽ ἕκαστος τῶν ἡμιχόρων τοῦ Στησιχόρου (ἤτοι ἐν γένει τοῦ ἐν τῷ μέλλοντι τακτικῶς ὠργανισμένου χοροῦ) συνέκειτο ἐξ ὀκτὼ χορευτῶν, δι᾽ ὃ καὶ ἐν Κατάνῃ ἱδρύθη αὐτῷ μνημεῖον ὀκτάγωνον, ἔχον ὀκτὼ κίονας καὶ ὀκτὼ βαθμίδας, καὶ ἐπεκράτησεν ἡ παροιμία «πάντα

ὀκτὼ» (Σουίδ.). Καὶ παρὰ μὲν τοῖς Δωριεῦσιν ἐξηκολούθησεν ὑπάρχουσα καὶ τελειοποιουμένη αὕτη ἡ ὑπ' ᾄσματος συνοδευομένη ὄρχησις, διαιρουμένη ἰδίως εἰς τρία εἴδη, τὴν πυρρίχην, τὴν γυμνοπαιδικὴν καὶ τὴν ὑπορχηματικήν· καὶ ἄλλοτε μὲν ὠρχοῦντο ἰδίως ἕκαστον φῦλον καὶ ἑκάστη ἡλικία, ἄλλοτε δὲ ἐχόρευον νέοι καὶ νέαι ὁμοῦ τὸν καλούμενον εἱρμὸν (Λουκ. ὀρχ. 12).—Τὴν διονυσιακὴν δ' ὄρχησιν ὠργάνωσε καὶ ἐκανόνισεν ὁ Ἀρχίλοχος, δοὺς καὶ εἰς αὐτήν, ὡς εἰς τὸ ᾆσμα αὐτῆς, τὸν διθύραμβον, τύπον ἀντιστροφικὸν (Ἡρδ. Α, 24.—Πινδ. Ὀλ. ΙΓ, 18). Ὁ χορός, ἐκ 50 ἀνδρῶν, ὠρχεῖτο τὸν κύκλιον, καὶ διονυσιακὴν πυρρίχην λεγόμενον, ψάλλων περὶ τὸν βωμὸν (Σιμωνδ. Ἐπίγρ. 58.—Τζέτζ. εἰς Λυκφρ.), ὅθεν καὶ κυκλιοδιδάσκαλοι οἱ τῶν διθυράμβων ποιηταί, καὶ Κυκλεὺς ὁ πατὴρ τοῦ Ἀρίωνος, ὅστις πρῶτος εἰσήγαγε σατύρους «ἔμμετρα λέγοντας», καὶ λέγεται ὁ πρῶτος εἰσηγητὴς «τοῦ τραγικοῦ τρόπου», δηλαδὴ πιθανῶς διθυράμβων σοβαρῶν καὶ σεμνῶν· ὁ δ' Ἑρμιονεὺς Λάσος ἐξ ἐναντίας εἰσήγαγεν εἰς τὸν διθύραμβον σκώμματα, ἀπέσεισε τὸν ἀντιστροφικὸν τύπον, καὶ ἐφήρμοσε τὸν τρόπον τοῦτον καὶ εἰς ἄλλα πλὴν τῆς διονυσιακῆς λατρείας. Ὅτε δ' ἴσως ἡ ἐπὶ τὸ κωμικώτερον παρέμβασις τῶν θεατῶν, καὶ μάλιστα ἡ ἐξ ἁμάξης τῶν ἐκ τῶν χωρίων προσερχομένων εἰς τὰς ἀστειότητας τῶν διονυσιακῶν ᾀσμάτων καὶ εἰς τὴν συνοδεύουσαν αὐτὰ μιμητικήν, ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐπίνοιαν τῆς παραστάσεως ὁμιλούντων καὶ δρώντων ὑποκριτῶν, τότε τὸν ἁπλοῦν διθύραμβον διεδέχθη τὸ δρᾶμα, οὗ, ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον ἔτι, καὶ διὰ τὴν τραγῳδίαν, ἐν ὅσῳ ὑπῆρχε δραματικὴ ποίησις ἐν Ἑλλάδι, ἀπετέλει σπουδαῖον μέρος. Ἀλλὰ ταχέως μετὰ τὴν μεταρρύθμισιν ταύτην κατήντησε καὶ ὁ διάλογος καὶ ὁ χορὸς νὰ μὴ ἔχωσιν «οὐδὲν πρὸς Διόνυσον» (Ἀποστόλ. 15, 42). Παρ' Εὐριπίδῃ ἐνίοτε, πλὴν τοῦ χοροῦ, ψάλλουσι καὶ τὰ πρόσωπα τοῦ δράματος τὰς λεγομένας «ᾠδὰς ἀπὸ σκηνῆς» (Φωτ. λξ. μονῳδία.—Ἀρστφ. Βτρχ. 944). Ὁ συνήθης ἀριθμὸς τῶν προσώπων τοῦ χοροῦ τῆς τραγῳδίας, ἀπὸ τοῦ Σοφοκλέους καὶ μετὰ ταῦτα, ἦν 15 (Σφλ. Ἀρστφ. Ἱππ. 586. Ὀρν. 298.—Πολδ. Δ, 108). Διηγεῖται δ' ὁ Πολυδεύκης (Δ, 110) τὸ ὀλίγον πιστευτόν, ὅτι πρὶν ὁ χορὸς συνέκειτο ἐκ πεντήκοντα προσώπων, ὡς ἐν γένει εἰς τοὺ. διθυράμβους πρὶν ἢ ἀναπτυχθῶσιν εἰς δρᾶμα· ἀλλ' ὅτε τὸ κοινὸν τῶν Ἀθηναίων, εἰς τὴν παράστασιν τῶν Εὐμενίδων τοῦ Αἰσχύλου εἶδε 50 Ἐρινύας εἰσορμούσας εἰς τὴν ὀρχήστραν, τοσοῦτον ἐτρόμαξε καὶ ἐθορυβήθη, ὥστε διὰ νόμου ἔκτοτε συνεστάλη ὁ ἀριθμὸς τῶν χορευτῶν εἰς 12 κατ' ἀρχάς, ὑπὸ τοῦ Σοφοκλέους, εἶτα (Σουίδ. λ. Σοφοκλῆς) αὐξηθέντας εἰς 15. Πιθανῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν χορευτῶν ἦν ἀόριστος κατ' ἀρχάς, καὶ ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ, ἢ τοῦ τὸ δρᾶμα παρασκευάζοντος ὁ καταρτισμὸς αὐτοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ χορηγία ἦν λειτουργία (ἴδ. χορηγία), διὰ τοῦτο ἐπάναγκες ἦν νὰ καθορισθῇ ὁ ἀριθμός, ἴσως ὁ κατώτερος ὅρος αὐτοῦ, ἵνα ᾖ γνωστὴ ἡ ὑποχρέωσις ἣν ὁ πολίτης δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ὑπεκφύγῃ. Τινὲς (Welker) ὑπέθεσαν τὸ οὐχὶ ἀπίθανον, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν 50 ἐξηκολούθησεν ὑφιστάμενος εἰς τὰς τριλογίας, καὶ ἀνὰ 12 παρίσταντο εἰς ἑκάστην τῶν τριῶν τραγῳδιῶν καὶ 12 εἰς τὸ σατυρικὸν δρᾶμα, μετὰ 2 ἡγεμόνων, ἑνὸς τοῦ τραγικοῦ, καὶ ἑνὸς τοῦ σατυρικοῦ χοροῦ, μὴ δυναμένων νὰ ταὐτίζωνται εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον. Τοῦ κωμικοῦ χοροῦ τὰ πρόσωπα ἦσαν 24 (Σχλ. Ἀρστφ. Ἀχρν. 210. Ὀρν 298. Ἱππ. 586.— Πολδ. Δ, 109. — Τζέτζ. περλγμ. εἰς Λκφρ.), ἴσως διότι ἡ κωμῳδία τριλογίας δὲν εἶχε, καὶ προσέτι διότι, πρὸς μείζονα τέρψιν, ὁ ἥμισυς συνίστατο ἐκ γυναικῶν.—Εἰσήρχετο δ' ὁ χορὸς εἰς τὴν ὀρχήστραν διὰ τῆς δεξιᾶς (τοῖς θεαταῖς) παρόδου, ἐκτὸς ἂν, ὅπερ σπάνιον, διὰ τὴν τραγῳδίαν παρίστα οὐχὶ ἐγχωρίους, ἀλλὰ ξένους ἀφικνουμένους, ὅτε εἰσήρχετο

διὰ τῆς ἀριστερᾶς. Προέβαινον δ' ἐν παρατάξει, ἀνὰ τρεῖς κατὰ μέτωπον, ὅπερ ἐλέγετο κατὰ ζυγὰ, ἢ ἀνὰ πέντε, κατὰ στοίχους (Πολδ. Α, 108). Ἡ εἴσοδος αὐτὴ ἐλέγετο πάροδος, ἡ δὲ τελευταία ἀποχώρησις ἄφοδος. Ἐνίοτε ἀπεσύροντο προσωρινῶς ἐπὶ τῆς παραστάσεως, ὅπερ ἐκαλεῖτο μετάστασις, καὶ πάλιν ἐπανήρχοντο, ὅπερ ἦν ἐπιπάροδος. Εἷς τῶν χορευτῶν ἦν ὁ κορυφαῖος, ἐν τοῖς πρώτοις χρόνοις αὐτὸς ὁ χορηγὸς (Ἀθην. ΙΔ' 633.—Σουίδ. λ. χορηγὸς), καὶ, ὅτε εἰσήρχετο, κατεῖχε τὴν ἀριστερὰν θέσιν τῆς μέσης γραμμῆς, ἦν ὁ τρίτος ἀριστεροῦ ὅτε ἦσαν εἰς πέντε 5 γραμμὰς κατὰ βάθος καὶ τρεῖς κατὰ μέτωπον. Ἐκ τούτου οἱ τοῖς θεαταῖς πλησιέστεροι ἐλέγοντο ἀριστεροστάται, οἱ τῇ σκηνῇ δεξιοστάται, καὶ οἱ μέσοι κρασπεδῖται, ἢ ὑποκόλπιοι τοῦ χοροῦ (Πολδ. Β, 161. Δ, 107. — Φώτ. Σλ. 216.—Πλουτ. Συμπ. Ε, 5. — Ἡσύχ.). Ὁ κορυφαῖος ἀνέβαινεν εἰς τὰς βαθμίδας τῆς θυμέλης κατὰ τὸ κέντρον τῆς ὀρχήστρας, καὶ ἐκεῖθεν διηύθυνε τὰ ᾄσματα καὶ τὰς κινήσεις τοῦ χοροῦ, ὅστις, διαιρεθεὶς εἰς δύο ἡμιχόρους, κατελάμβανε τὰ δύο πέρατα τοῦ ἡμικυκλίου τοῦ κοίλου (ἴδ. Θέατρον), καὶ πρὸς αὐλὸν ἢ κιθάραν ᾄδων ἕκαστος τῶν ἡμιχόρων, ἤλλασσε δι' ὀρχηστικοῦ βήματος, καλουμένου ἐμμέλεια, τὴν θέσιν του πρὸς τὸν ἕτερον ἡμίχορον· οὗτος δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ συγχρόνως κατελάμβανε τοῦ πρώτου τὴν θέσιν, διερχόμενος ὀπίσω αὐτοῦ. Τὴν δ' ἐπῳδὸν ἔψαλλον οἱ δύο ἡμίχοροι ὁμοῦ, ἑνούμενοι εἰς ἕνα χορόν.

Χόρτος (ὁ), ἔκτασις περιωρισμένη ὑπὸ δένδρων ἢ περιφράγματος, ἡ αὐλὴ εἰς ἣν ἐφυλάττοντο τὰ ζῷα, ἦσαν οἱ σταῦλοι, ἡ βοσκὴ, καὶ αἱ ἀκαθαρσίαι αὐτῶν (Ὁμ. Ἰλ. Λ. 774, Ω, 640). Ἐκεῖθεν καὶ χόρτος τὸ χορτάριον. Ἡ εἰκὼν παρίστησι τὸν χόρτον ἢ τὴν αὐλὴν τοῦ σταύλου τῆς Κίρκης, ἔνθα ἐνεκλείσθησαν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ὀδυσσέως ὅτε μετεμορφώθησαν εἰς χοίρους, κατ' ἀρχαῖον χειρόγραφον τοῦ Βιργιλίου.

Χοῦς, χοεὺς, μέτρον ῥευστῶν, κατά τινας ταὐτόσημον ὑπὸ τοὺς δύο τούτους τύπους· ἀλλὰ κατὰ Σουΐδαν (λ. χοὸς), ὁ μὲν χοῦς περιελάμβανε 2 ξέστας(=4κοτύλας, περίπου μίαν σημερινὴν λίτραν), ὁ δὲ χοεὺς ἦν τριπλάσιος. Ἦν δ' ὁ χοῦς καὶ ἰδιαίτερον σχῆμα ἐκπώματος, ἐν χρήσει εἰς τὰ δεῖπνα (Ἀρστφ. Ἀχρν. 1086), καὶ ἐδίδετο ἐν Ἀθήναις ὡς ἔπαθλον κατὰ τὴν διονυσιακὴν ἑορτὴν τὴν καλουμένην Χόας, καὶ τελουμένην τῇ 12 ἀνθεστηριῶνος, δευτέρᾳ τῶν ἀνθεστηρίων, τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι τὸν ἑαυτοῦ χοῦν οἴνου, καὶ ὁ Κροτωνιάτης Μίλων ἐθαυμάσθη πιὼν ἀμυστὶ τρεῖς χόας (ἴσως χοεῖς).

Χρέμων, εἷς τῶν Τριάκοντα ἐν Ἀθήναις (Ξνφ. Ἑλλ.).

Χρέους δίκη, ὑπήγετο εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια, πλὴν ἂν τὸ χρέος ἦν κατώτερον τῶν 10 δραχμῶν. Διὰ τὰ τοιαῦτα μικρὰ χρέη ὑπῆρχεν ἀρχὴ δικαστικὴ ἐκ τριάκοντα ἀνδρῶν, ἧς τὰ μέλη περιήρχοντο πᾶσαν τὴν Ἀττικὴν(περιϊόντες), καὶ ἐδίκαζον ἀνεκκλήτως. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Λ' τυράννων, οἱ Ἀθηναῖοι «μίσει τοῦ ἀριθμοῦ,» ηὔξησαν τοὺς δικαστὰς τούτους εἰς τεσσαράκοντα (Πολδ. Η, 100).

Χρεῶν ἀποκοπὴ, ἡ ὑπὸ τοῦ Σόλωνος κατάργησις τῶν χρεῶν.

Χρηστήριον, ἴδ. μαντεῖον.

Χρῆστος υἱὸς Νικομήδους τοῦ δευτέρου, βασιλέως τῆς Βιθυνίας, ὅστις ἄλλως καὶ Σωκράτης ἐλέγετο (Just).

Χρέσμα, ἴδ. Φῦκος.

Χρόμιος, 1) υἱὸς τοῦ Πριάμου, φο-

νευθεὶς πρὸ τῆς Τροίας ἐν τῇ μάχῃ ὑπὸ τοῦ Τεύκρου (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 160).—2) Υἱὸς τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Χλωρίδος (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 286).— 3) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Πτερελάου, φονευθεὶς ἐν μάχῃ κατὰ τοῦ Ἠλεκτρύωνος (Ἀπλλδ. Β, 5,6).—4) Ἀργεῖος φονευθεὶς ἐν τῇ κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων μάχῃ ἐν Θυρέᾳ (Ἡρδ. Α, 82). — 5) Συρακούσιος, υἱὸς Ἀγησιδώρου, ἐκ βασιλικῆς γενεᾶς, Νεμεονίκης ψαλλόμενος ὑπὸ τοῦ Πινδάρου (Νέμ. Α).

Χρόμυς, υἱὸς τοῦ Μύσονος, ἡγεμὼν τῶν Μυσῶν ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 858).

Χρονολογία. Ὁ τρόπος καθ᾿ ὃν ἐμέτρουν τὸν χρόνον οἱ ἀρχαῖοι ἦν διάφορος παρὰ τοῖς διαφόροις ἔθνεσιν, ὧν ἄλλα τὸν ἡλιακὸν, ἄλλα τὸν σεληνιακὸν ἐνιαυτὸν ἐλάμβανον ὡς μονάδα, ἢ συνεδύαζον τοὺς δύο ὑπολογισμοὺς, ἄλλοι ἄλλην ἐδέχοντο τοῦ ἔτους ἀρχὴν, καὶ πολλάκις τὸ αὐτὸ ἔθνος ἐπέφερε κατὰ καιροὺς διαφόρους ἀλλοιώσεις εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ χρονολογίαν —Οἱ Ἕλληνες τὸ πλεῖστον ἐχρονολόγουν κατὰ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν, ἀρχαιότατα μὲν κατὰ τοὺς βασιλεῖς, εἶτα δέ, ἐν μὲν Ἀθήναις καθ᾿ ἕνα τῶν ἐννέα ἐτησίων ἀρχόντων, ὅστις διὰ τοῦτο καὶ ἐ π ώ ν υ μ ο ς ἐλέγετο· ἐν Σπάρτῃ ὁμοίως κατὰ τὸν ἐ π ώ ν υ μ ο ν, ἕνα τῶν πέντε ἐφόρων (Θουκ. Β, 5.—Ξνφ. Ἀνδ. Β, 3. 10.—Πολδ. ΙΒ, 12.— Παυσ. 5, 11, 2). Ἀλλ᾿ αἱ δύο αὗται χρονολογίαι δὲν ἀντεστοίχουν, διότι οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἄρχοντες ἐγκαθίσταντο εἰς τὴν ἀρχὴν ἐν ἀρχῇ τοῦ μηνὸς Γαμηλιῶνος (καὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους 490 π.Χ. ἀπ᾿ ἀρχῆς τοῦ Ἑκατομβαιῶνος (Ἰουλίου), οἱ δὲ ἔφοροι ἐν Βοηδρομιῶνι(ὀκτωβρίῳ). Ἐν Ἄργει ἐμετρεῖτο ὁ χρόνος κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἰσοβίως τὸ ἀξίωμα αὐτῆς ἐχούσης ἀρχιερείας τῆς Ἥρας (Θουκ. Β, 2)· ἐν Ἤλιδι κατ᾿ Ὀλυμπιάδας. Οἱ ἱστορικοὶ, μέχρι τοῦ μέσου τοῦ γ' αἰῶνος π. Χ. πολλάκις ἠρίθμουν κατὰ γενεὰς, ὧν ἑκάστη ἐλογίζετο εἰς $^1/_3$ τῆς ἑκατονταετηρίδος. Κατ᾿ Ὀλυμπιάδας δ᾿ ὁ πρῶτος τὰ ἱστορικὰ συμβάντα ἐκθεὶς ἦν ὁ ἱστοριογράφος Τίμαιος, περὶ τὰ 260 π. Χ. Ἤρξαντο δ᾿ αἱ Ὀλυμπιάδες τῷ 776 π. Χ., περιέχουσαι ἑκάστη 4 ἔτη, καὶ διήρκεσαν 194 ὀλυμπιάδας μέχρι τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, καὶ ἔτι 99 ὀλυμπ. ἢ 396 ἔτη μετέπειτα. Ἡ ἀναγωγὴ τῶν Ὀλυμπιάδων εἰς ἔτη γίνεται ἑπομένως διὰ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ διὰ 4, καὶ ἂν μὲν αἱ ὀλυμπιάδες ὦσιν ὀλιγώτεραι τῶν 194, ἀφαιρέσει τοῦ γινομένου ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 776, προσθήκῃ ὅμως καὶ τῶν τὴν τελευταίαν πλήρη Ὀλυμπιάδα ὑπερβαινόντων ἐτῶν (οἷον Ὀλ. 55, β'=776—(54×4+2) = 558 π. Χ)· ἡ δὲ τῶν ἐτῶν εἰς Ὀλυμπιάδας τ᾿ ἀνάπαλιν (οἷον 558=(776—558 : 4+2 ἔτη = 54 Ὀλ. 4 — 2 ἤτοι = 55 β'). — Τινὲς συγγραφεῖς ὡς ἀρχαιότατον χρονολογικὸν ὅρον παρεδέχθησαν τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας, ἣν θέτουσιν εἰς τὰ 1184 π. Χ. Ἄλλαι χρονολογικαὶ ἐποχαὶ ἐπεκράτησαν μεταγενεστέρως, οἷον ἡ Φ ι λ ι π π ι κ ή, ἢ Ἀ λ ε ξ ά ν δ ρ ο υ ἢ Ἐ δ έ σ σ η ς, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας Φιλίππου τοῦ Ἀριδαίου (12 νοεμβρ. 324 π. Χ.)· ἡ τῶν Σ ε λ ε υ κ ι δ ῶ ν, ἀπὸ τῆς ἀνακτήσεως τῆς Βαβυλῶνος ὑπὸ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος (312 π. Χ.)· ἡ Χ α λ δ α ϊ κ ὴ ἦν κατὰ μόνον 6 μῆνας ταύτης μεταγενεστέρα· τρεῖς ἐποχαὶ τοῦ Ἀ ν τ ι ό χ ο υ, ὧν ἡ νεωτέρα 49 π. Χ. Διὰ τοὺς Ῥωμαίους ἡ ἀπὸ κ τ ί σ ε ω ς Ῥ ώ μ η ς, 753 π. Χ.

Χρονολόγιον τοῦ ἔτους. Κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους δὲν εἶχον οἱ Ἕλληνες, ὡς φαίνεται, ἄλλην εἰς ὥρας διαίρεσιν πλὴν τῆς εἰς θ έ ρ ο ς καὶ εἰς χ ε ι μ ῶ ν α· ἐν μετέπειτα δὲ χρόνοις προσετέθησαν αἱ τῶν ἰσημεριῶν, τὸ ἔ α ρ καὶ ἡ ὀ π ώ ρ α, μεθ᾿ ὑποδιαιρέσεων αἵτινες ἀντεστοίχουν πρὸς τὰ ἐν αὐταῖς ἐκτελούμενα γεωργικὰ ἔργα (ὡς ἔτι παρὰ τῷ λαῷ ὁ θ ε ρ ι σ τ ή ς, ὁ τ ρ υ γ η τ ὴ ς κτλ.). Προσδιώριζε δ᾿ αὐτοὺς ἡ ἐμφάνισις ἀστέρων τινῶν, ὡς ἡ ἀνατολὴ τῶν

Πλειάδων τὸν χρόνον τοῦ θερισμοῦ, ἡ δύσις αὐτῶν τὸν τῆς ἀρώσεως, ἡ δὲ πρωϊνὴ τοῦ ἀρκτούρου ἀνατολὴ τὴν τοῦ τρυγητοῦ (Ἡσδ. Ἔργ. 381,608). Προσέτι δὲ καὶ ἡ πτηνῶν τινων, ὡς τῶν χελιδόνων, ἐπιδημία, καὶ ἡ φυτῶν τινων τακτικὴ βλάστησις παρετηροῦντο ὡς ἐνδεικτικὰ τοῦ χρόνου ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Ἐπιστημονικὴν ὅμως βάσιν τοῦ χρονολογίου παρὰ τοῖς Ἕλλησι, πρὸς ὁρισμὸν τῶν κατὰ τὸν δημόσιον βίον καὶ τὰς θρησκευτικὰς ἑορτάς, ἀπετέλει ἡ σελήνη. Τὸ ἑλληνικὸν ἔτος ἦν σεληνιακόν, ἐκ 12 ἀποτελούμενον σεληνιακῶν περιόδων ἢ μηνῶν, μὴ συμβιβαζομένων ὅμως πρὸς τοῦ ἡλίου τὰς περιόδους, ἃς παρετήρουν οὐχ ἧττον, ἐσφαλμένως νομίζοντες ἐπὶ πολὺ ὅτι 12 σεληνιακαὶ ἀκριβῶς ἀντεστοίχουν πρὸς μίαν ἡλιακήν. Ἐξελάμβανον λοιπὸν ὅτι ἡ σελήνη περιεστρέφετο περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα καὶ τὴν γῆν εἰς 30 περίπου ἡμέρας, καὶ οὗτος ἦν ὁ μὴν (ἐκ τῆς μήνης, σελήνης). Ἀναγνωρίσαντες ὅμως τὸ ἀνακριβὲς τῆς τοιαύτης θεωρίας, συνέστησαν τὴν τριετηρίδα, περιέχουσαν δύο ἔτη, οὐχὶ 24, ἀλλ' 25 μηνῶν, τοῦ ἑνὸς ἔτους ἔχοντος 12, τοῦ ἄλλου 13 μῆνας, ἀνὰ 30 ἡμέρας ἕκαστον (Ἡσδ. Ἔργ. 770). Εἶτα δ' ἐρρύθμισαν τοὺς μῆνας ἄλλως, ἀλληλοδιαδόχως ἕνα ἐκ 30 ἡμερῶν (τοὺς λεγομένους πλήρεις) καὶ ἕνα ἐξ 29 (τοὺς κοίλους), καί, κατὰ τοῦτο, τὸ ἓν τῶν δύο ἐτῶν περιελάμβανε 354, τὸ δ' ἄλλο 384 ἡμέρας, καὶ τὰ δύο ὁμοῦ 7½ ἡμέρας περισσοτέρας δύο ἡλιακῶν. Τῆς διατάξεως ταύτης ποιεῖται μνείαν καὶ ὁ Ἡρόδοτος (Α, 32). Ἐπειδὴ δ' αἱ περισσεύουσαι 7½ ἡμέραι ἀπετέλουν ἐν διαστήματι τεσσάρων ἐτῶν ἕνα μῆνα, διὰ τοῦτο, ἀντὶ τοῦ τριετηρικοῦ κύκλου (τῶν 2 ἐτῶν), παρεδέχθησαν τὸν πεντετηρικὸν (4 ἐτῶν), καθ' ὃν ἐπέφερον τὴν ἰσορροπίαν. Ἀλλὰ τέλος ἐπεκράτησε γενικῶς ἡ ἐννεαετηρὶς (κύκλος ὀκτὼ ἐτῶν), καθ' ἣν ἐπέφερον σχεδὸν ἐντελῆ τὴν ἐξίσωσιν, διότι τοῦ ἐνιαυτοῦ ἔχοντος 365¼ ἡμέρας, ὀκτὼ ἐνιαυτοὶ ἦσαν =2922 ἡμέραι, 8 δὲ σεληνιακοὶ ἐνιαυτοὶ εἶχον 2832 ἡμέρας, ἤτοι (2922−2832=) 90 ἡμέρας, ἤτοι 3 μῆνας ὀλιγωτέρους, καὶ οὗτοι παρενεβάλλοντο ὡς ἐμβόλιμοι εἰς τὸ 3, 5 καὶ 8ον ἔτος τοῦ κύκλου (Γεμιν. Censor), οὐχὶ δέ, ὡς τινες (Macrob. sat. J, 13 —Soler, Polyhist.), καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ εἰς τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς ἐννεαετηρίδος. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἐπερίσσευε, κατὰ τὰ 8 ἔτη, 1½ ἡμέρα, ἤτοι εἷς μὴν κατὰ 100 ἔτη, καὶ ὁ Μέτων, ἐπὶ Περικλέους, εἰσήγαγε τὴν ἐννέα καὶ δεκαετηρίδα, καὶ ἄλλοι ἄλλα χρονολόγια πρὸς καταρτισμὸν τῆς πάντοτε κυμαινομένης ἰσορροπίας.—Ἡ εἰς 12 μῆνας διαίρεσις ἦν ἐπὶ τοῦ Ὁμήρου γνωστή, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ χρῆσις ἡμερῶν ἐμβολίμων. Τοὐλάχιστον αὐτῶν οὐδεμία γίνεται μνεία. Διῃρεῖτο δὲ τότε ὁ μὴν κατὰ τῆς σελήνης τὰς φάσεις, καὶ νουμηνία μὲν ἐλέγετο ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς νέας σελήνης, μηνὸς ἱσταμένου τὸ διάστημα μέχρι τῆς πανσελήνου, μηνὸς φθίνοντος δὲ τὸ ἀπὸ ταύτης μέχρι τοῦ τέλους τῆς σελήνης (Ὀμ. Ὀδ. Κ,14. Μ,325. Ξ,162. Υ,156. Φ, 258.—Ἡσδ. Ἔργ. 770). Ἡ τριακοστὴ ἢ τελευταία ἡμέρα ἦν τριακὰς ἢ ἕνη καὶ νέα (Πλούτ. Σόλ. ΚΕ). Ἡ δὲ τῆς πανσελήνου ἡμέρα ἐλέγετο ἐνίοτε καὶ διχόμηνις (Πινδ. Ὀλ. Δ, 34).—Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔτους ἦν ἄλλη παρ' ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐπίσης καὶ τῶν μηνῶν τὰ ὀνόματα· εἴς τινας ἀσιανὰς πόλεις μάλιστα οἱ μῆνες δὲν εἶχον κύρια ὀνόματα, ἀλλὰ μόνον ἀριθμητικά, πρῶτος, δεύτερος, κτλ. Ἐν Ἀθήναις ἤρχιζε τὸ ἔτος τὴν θερινὴν τροπήν, καὶ οἱ μῆνες διῃροῦντο εἰς 3 δεκάδας (ὧν ἡ τρίτη εἶχε 10, ἢ 9 εἰς τοὺς κοίλους μῆνας, ἡμέρας). Ἐμετροῦντο δ' αἱ ἡμέραι τῆς μὲν πρώτης δεκάδος ὡς πρώτη, δευτέρα κ.λ. ἱσταμένου, αἱ τῆς δευτέρας ὡς πρώτη, δευτέρα κτλ. μεσοῦντος ἢ ἐπὶ δέκα, αἱ δὲ τῆς τρίτης ὀπισθοβατικῶς, ἤτοι πρώτη φθίνοντος (παυσομένου, λήγοντος, ἀπιόντος) ἐλέγετο ἡ τελευταία τοῦ μηνός, δευτέρα ἢ προτελευ-

ταία, καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τῆς 21. Ἐνίοτε, ἀλλὰ τοῦτο ἦν σπάνιον, ἡ 21, 22 κτλ. ἐλέγοντο καὶ πρώτη, δευτέρα κ.λ. ἐπὶ εἰκάδι. Τὸν βοηδρομιῶνα (τρίτον μῆνα), καίτοι ἔχοντα 30 ἡμέρας, ἐθεώρουν ὡς κοῖλον, διότι δὲν ὑπελόγιζον αὐτοῦ τὴν δευτέραν ἡμέραν, ὡς οὖσαν τὴν τῆς ἔριδος τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος περὶ τῆς κυριαρχίας τῆς πόλεως (Πλούτ. Συμπσ. πρβλ. Θ, 6.Π, Φιλαδ. 489).

Χρύσα, 1) μικρὰ πόλις ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Τρωϊκῆς, ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ λόφου παραλίου, μετὰ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ μετὰ λιμένος (Ὁμ. Ἰλ. Α, 390). Ἐπὶ Στράβωνος (Ζ, 402) ἔκειτο μεσογαιότερον, πλησίον τοῦ Ἁμαξιτοῦ.—2) Θέσις ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὴν Πνύκα, εἰς ἣν ὁ Κλεόδημος (Πλούτ. Θησ. ΚΖ) λέγει ὅτι αἱ Ἀμαζόνες, εἰς τὴν κατὰ τῶν Ἀθηναίων μάχην ἐστήριζον τὴν δεξιὰν πτέρυγα αὐτῶν, τὴν ἀριστερὰν ἐκτείνουσαι εἰς τὸ Ἀμαζόνιον, ἤτοι τὸν λόφον τῶν Νυμφῶν.—3) Ἐπώνυμον τῆς Ἀθηνᾶς (Σχλ. Ὁμ. Ἰλ. Α, 122. — Σφκλ. Φιλοκτ. 194, 3261. — Τζέτζ. Λυκφρ. 911).

Χρυσανθὶς, Ἀργεία γυνὴ, περὶ ἧς ἐλέγετο ὅτι κατήγγειλεν εἰς τὴν Δήμητραν τὴν ἁρπαγὴν τῆς Περσεφόνης (Παυσ. Α, 14).

Χρυσάντας, εἷς τῶν ἐπισήμων Περσῶν (Ξνφ. Κρπδ.).

Χρυσαορεὺς, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Ζεὺς εἶχε ναὸν ἐν Καρίᾳ (Στρβ. ΙΔ).

Χρύσας, ποταμὸς τῆς Σικελίας, ῥέων παρὰ τῇ πόλει Ἀσσόρῳ, καὶ εἰς ὃν ἀπεδίδετο λατρεία ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων (Διόδ.).

Χρυσάωρ, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Μεδούσης, γεννηθεὶς μετὰ τοῦ Πηγάσου ἐκ τοῦ αἵματος αὐτῆς ὅτε ὁ Περσεὺς τῇ ἔκοψε τὴν κεφαλήν. Υἱὸς δὲ τοῦ Χρυσάορος καὶ τῆς νύμφης Καλιρρόης ἦν ὁ Γηρυόνης (Ἡσδ. Θγν. 278. 287.—Ἀπλλδ.—Hygin.).

Χρυσελεφάντινα. Ἡ πρώτη ἀφετηρία τῆς γλυπτικῆς ἦν ἡ ξοανογλυφία, ἤτοι κατασκευὴ ξυλίνων ἀγαλμάτων. Τὰ πολυτελέστερα τῶν ξοάνων τούτων κατ' ἀρχὰς ἐπεχρυσοῦντο, ὡς τὸ ξόανον τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Τεγέᾳ, ἀρχαιότατον ἔργον τοῦ Κρητὸς Χειρισόφου (Παυσ. Η, 53). Εἰς ἄλλα, πρὸς κόσμον, ἐπεκολλῶντο εἴς τινα μέρη, πιθανῶς τὰ γυμνὰ, πλάκες ἐλέφαντος, ὡς ἦσαν οἱ ἐξ ἐβένου ἐλεφαντοκόλλητοι ἔφιπποι Διόσκουροι μετὰ γυναικῶν καὶ παίδων, ἔργον τοῦ Διποίνου καὶ Σκύλιδος, Κρητῶν ἐπίσης, καὶ ἀρχαιοτέρων τῆς 50 Ὀλυμπιάδος (560 π.Χ) ἐν Ἄργει (Παυσ. Β, 22). Ἐκ τούτων τῶν πρώτων βημάτων ταχέως ἀνεπτύχθη ἡ χρυσελεφαντίνη γλυπτικὴ, ἣν ἐδόξασαν ὁ Φειδίας καὶ οἱ ἄλλοι ἐξοχώτεροι καλλιτέχναι τῆς μεγάλης ἐποχῆς. Πρὸς κατασκευὴν τῶν χρυσελεφαντίνων ἔργων συνεδέετο τὸ πρῶτον διὰ σιδηρῶν ῥάβδων ξύλινος σκελετὸς τοῦ ἀγάλματος, λεγόμενος κάναβος ἢ κίνναβος (Σουΐδ.—Ἡσύχ. λξ.—Ἀρσττ. Ζ, Ἰ, Γ, 5). Εἰς αὐτὸν δὲ προσηλοῦντο δι' ἰχθυοκόλλης εἰς τὰ μέρη τοῦ ἀγάλματος τὰ παριστῶντα τὰ γυμνὰ, εἰς τὸ πρόσωπον, τοὺς βραχίονας, τοὺς πόδας, πλάκες ἐλέφαντος 15—20 τετραγωνικῶν δακτύλων ἐπιφάνειαν ἔχουσαι, ἀφ' οὗ ἐλεπτύνοντο, ἐστιλβοῦντο, καὶ ἐμαλάσσοντο διὰ τέχνης ἥτις σήμερον ἀγνοεῖται. Συνέβαινε δ' ἐνίοτε, ξηρανθείσης τῆς κόλλης, νὰ καταπίπτῃ ὁ ἐλέφας, ὡς τοῦτο ἐγένετο εἰς τὴν Ἀθηνᾶν τοῦ Φειδίου, δι' ὃ καὶ συνήθως ὑπὸ τὰ μεγάλα χρυσελεφάντινα ἔργα ἐσκάπτετο ὀπὴ εἰς ἣν νὰ εἰσρέῃ τὸ ὄμβριον ὕδωρ πρὸς διατήρησιν τῆς ὑγρότητος. Ἐκ τοῦ χρυσοῦ δὲ, ἐλαυνομένου εἰς λεπτὸν πέταλον, μιᾶς περίπου γραμμῆς πάχος ἔχον, κατεσκευάζοντο τὰ ἐνδύματα, τὰ ὅπλα, κλ. Τὰ κυριώτερα ἀριστουργήματα τῆς χρυσελεφαντίνης τέχνης ἦσαν τοῦ Φειδίου ὁ Ὀλύμπιος Ζεὺς ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ ἡ παρθένος Ἀθηνᾶ ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν. Ταύτης ὁ χρυσὸς ἦγε τάλαντα 40 (Πλούτ. Περ. ΛΑ) ἢ 44 (Φιλόχ. ἐν Σχλ. Ἀρστφ. Εἰρ. 604), ἤτοι δραχμὰς βάρους 240,000—264,000, καὶ καθ' ὑπολο-

γισμοὺς εὑρέθη ὅτι τὸ πάχος αὐτοῦ πρέπει νὰ ἦν περίπου 2 γραμμῶν.

Χρυσένδετα, ἐλέγοντο παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις (Mart. Epigr. II. VI κ.λ.—Cic. Verr. IV, 21) τραπεζικά τινά σκεύη, παροψίδες κλπ. ἐκ τῶν πολυτελεστάτων, διὰ χρυσοῦ περικεκοσμημένα.

Χρύση, 1) μικρὰ νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους παρὰ τῇ νήσῳ Λήμνῳ (Παυσ. Η, 33). Νῦν Στρατί.—2) ἡ Χρύσα. ἴδ.—3) Θυγάτηρ τοῦ Ἅλμου, ἔγγονος Ἐτεοκλέους, τοῦ βασιλέως τοῦ Ὀρχομενοῦ, ἐκ τοῦ Ἄρεως μήτηρ τοῦ Φλεγύου (Παυσ. Θ,36).

Χρυσαῖ νῆσοι, ἡ αὐτὴ τῇ Χερρονήσῳ (ἴδ.).

Χρυσηΐς, 1) καὶ Ἀστυνόμη, θυγάτηρ τοῦ ἱερέως τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν τῇ Τρωϊκῇ πόλει Χρύσῃ, εἰς αἰχμαλωσίαν περιπεσοῦσα τοῦ Ἀχιλλέως, τὴν πόλιν πορθήσαντος, καὶ τῷ Ἀγαμέμνονι εἰς γέρας δοθεῖσα. Εἶτα δὲ, ἐπειδὴ τὸν πατέρα αὐτῆς, ἐλθόντα νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπελευθέρωσίν της, ὁ Ἀγαμέμνων κακῶς ἀπεδίωξε, θυμωθεὶς ὁ Ἀπόλλων, ἔπεμψε τὸν φθοροποιὸν λοιμὸν κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Ἐπιμείναντος δὲ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐξέπεμψε μὲν αὐτὴν ὁ Ἀγαμέμνων, ἀλλ' ἀντ' αὐτῆς ἀφήρεσεν ἀπ' ἐκείνου τὴν αἰχμάλωτον αὐτοῦ Βρυσηΐδα, ὅθεν προέκυψε τοῦ Ἀχιλλέως ἡ ὀργή, ἡ ἀποτελοῦσα τὴν πλοκὴν τῆς Ἰλιάδος.—2) Θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ὅμ. Ὕμ. Δμτρ. 421).—3) Μία τῶν 50 θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, ἐκ τοῦ Ἡρακλέους μήτηρ τοῦ Ὀνησίππου (Ἀπλλδ. Ζ, 8).

Χρύσης, 1) Ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν τῇ Τρωϊκῇ πόλει Χρύσῃ, πατὴρ τῆς Ἀστυνόμης ἥτις κατ' αὐτὸν Χρυσηΐς ὠνομάσθη. Ἀποπεμφθεὶς ὑβριστικῶς ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος ὅτε ἦλθε νὰ ἐξαγοράσῃ διὰ λύτρων τὴν αἰχμαλωτισθεῖσαν θυγατέρα του, ηὐχήθη θερμῶς πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα, ὅστις τότε ἔπεμψε τὸν λοιμὸν κατὰ τῶν Ἑλλήνων. — 2) Υἱὸς τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Παρείας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλδ. Β, 5, 9).—3) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Χρυσογένης, πατὴρ τοῦ Μινύου (Παυσ. Θ,36.)

Χρυσίππη, μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Χρύσιππον (Ἀπλλδ. Β, 1, 5).

Χρύσιππος, 1) Υἱὸς τοῦ Πέλοπος καὶ τῆς Ἀστυόχης, πάγκαλος νεανίας, θερμῶς ἀγαπηθεὶς καὶ ἁρπαγεὶς ὑπὸ Λαΐου, τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν (Ἀπλλδ. Γ, 5, 5). Ἀλλ' ἐλευθερωθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του, ὅστις περιπαθῶς τὸν ἠγάπα, ἐνέπνευσε ζηλοτυπίαν διὰ τοῦτο εἰς τὴν μητρυιάν του Ἱπποδάμειαν, καὶ κατὰ προτροπὴν αὐτῆς τὸν ἐθανάτωσαν οἱ υἱοί της Ἀτρεὺς καὶ Θυέστης (Θουκ. Α, 9.—Πλάτ. Κράτ. 395. Αἰλ.) — 2) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς μνηστῆς του Χρυσίππης (Ἀπλλδ.).— 3) Φιλόσοφος στωϊκὸς, γεννηθεὶς τῷ 282 π.Χ., υἱὸς Ἀπολλωνίου ἐκ Ταρσοῦ ἢ Σόλων τῆς Κιλικίας, ἐν Ἀθήναις σπουδάσας ὑπὸ τὸν Κλεάνθην, ἴσως καὶ ὑπὸ τὸν Ζήνωνα κατ' ἄλλους, καὶ ὑπὸ τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς Ἀρκεσίλαον καὶ Λακύδην, διεδέχθη τὸν Κλεάνθην ἀποθανόντα ἐν τῇ Στοᾷ ὡς διδάσκαλος. Ἐπὶ ἀγχινοίᾳ καὶ διαλεκτικῇ δεξιότητι διαπρέπων, ἀνεδείχθη τὸ στήριγμα τῆς Στοᾶς, ὥστε περὶ αὐτοῦ ἐλέγετο «Εἰ μὴ γὰρ ἦν Χρύσιππος, οὐκ ἂν ἦν Στοά». Ἦν συγγραφεὺς παραγωγικώτατος, καὶ ἀποδίδονται αὐτῷ 705 συγγράμματα (Διογ. Λρτ. Ζ, 7, 180). Πρὸ πάντων ἐπεδόθη εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος καὶ τὴν ἠθικὴν, κατεπολέμει τὴν παρὰ τοῖς Περιπατητικοῖς ἐπικρατοῦσαν θεωρητικὴν τάσιν, καὶ ἔθετο τὰς βάσεις εἰς θεωρίαν τοῦ δικαίου σύμφωνον πρὸς τὴν φύσιν. Ἐξέδωκε δὲ καὶ σχόλια εἰς Ὅμηρον, Ἡσίοδον, Πίνδαρον, καὶ ἀπεβίωσε περὶ τὰ 200 π. Χ.— 4) Ἀπελεύθερος τοῦ Κικέρωνος, εἰς ὃν οὗτος παρέδωκε τὸν υἱόν του Μάρκον. Ὅτε ὅμως ὁ Χρύσιππος ἐγκατέλιπε τὸν παῖδα, καὶ ἐγένετο καὶ ἄλλων παραπτωμάτων ἔνοχος, ἠκύρωσεν ὁ Κικέρων

τὴν ἀπελευθέρωσιν (Cic. ad Att. VII, 2, 8. 5, 3).

Χρυσὶς, ἱέρεια τῆς Ἀργείας Ἥρας (Θουκ. Β, 3).

Χρυσόανας, ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς, ἐν τῇ Χερσονήσῳ (νῦν) Μαλαύᾳ (Πτλμ.). Ὁ νῦν Ῥαχάδας.

Χρυσόγονος, ἀπελεύθερος τοῦ Σύλλα, αὐτοῦ φέρων τὰ ἐπωνύμια (Γ. Κορνήλιος), καὶ ἀπολαμβάνων παρ' αὐτῷ μεγίστης ἐμπιστοσύνης, ἧς κακίστην ἐποιεῖτο χρῆσιν (Cic. Rosc. Ann.).

Χρυσόθεμις, 1) θυγάτηρ τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας (Ὅμ. Ἰλ. Ι, 148.—Σφκλ.).—2) Κρὴς, υἱὸς τοῦ Καρμάνορος, πρῶτος ἐν τοῖς Πυθίοις νικήσας δι' ὕμνου ὃν ἐποίησε διὰ τὸν Ἀ·όλλωνα (Παυσ. Φωκ. 7).—3) (ὁ), γλύπτης ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων ἐν Ἄργει, μετὰ τοῦ Εὐτελίδου ποιήσας ἀνδριάντας Ὀλυμπιονικῶν τῆς 65 καὶ 66 Ὀλυμπιάδος. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ περιήχετο εἰς τὸ σωζόμενον ἐπίγραμμα τὸ κεχαραγμένον ἐπὶ τοῦ βάθρου αὐτῶν.

Χρυσοπόλεια, μία τῶν Ἀμαδρυάδων νυμφῶν, γυνὴ τοῦ Ἀρκάδος, υἱοῦ τῆς Καλλιστοῦς (Ἀπλλδ. Γ, 9).

Χρυσόπολις, πόλις τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου, κατέναντι τοῦ Βυζαντίου, τὸ μέρος ἔνθα ἐγίνετο ὁ διάπλους ἐξ Εὐρώπης εἰς την Ἀσίαν (Ξνφ. Ἀνϐ. ΣΤ, 3, 16.—Στρϐ. ΙΒ, 563). Νῦν Σκούταρι.

Χρυσορρόας, 1) ποταμὸς τῆς Ἀργολίδος διαρρέων τὴν Τροιζηνίαν (Παυσ.).—2) Ποταμὸς τῆς Συρίας.

Χρυσᾶ νομίσματα. Ἐκ τῶν λαῶν τῶν διατελούντων εἰς σχέσιν μετὰ τῶν Ἑλλήνων οἱ πρῶτοι κόψαντες χρυσοῦν νόμισμα ἦσαν, καθ' Ἡρόδοτον (Δ, § 4), οἱ Λυδοὶ, καὶ οἱ Κροίσου στατῆρες ἦσαν οἱ ἀρχαιότατοι ἐν Ἑλλάδι γνωστοὶ καὶ ἀγώγιμοι. Ἐν γένει δ' ἐν Ἀσίᾳ, ἐν Περσίᾳ τοὐλάχιστον, ἐκόπτοντο κατ' ἀρχαίους χρόνους οἱ Δαρεικοὶ, καὶ ἀσιανῶν πόλεων, ὡς τῆς Κυζίκου καὶ τῆς Φωκαίας χρυσοῖ στατῆρες ἐκυκλοφόρουν ἐν τῇ Ἑλλάδι· ὁμοίως ἐτυποῦντο τοιοῦτοι καὶ ἐν Σάμῳ ἐπὶ Πολυκράτους, τῷ 540 π. Χ. (Ἡρδ. Γ, 56), καὶ, ὡς φαίνεται, καὶ εἰς τὰ μέρη ἔνθα ἦσαν χρυσοῦ μεταλλεῖα, ὡς ἐν Θάσῳ καὶ Σίφνῳ, καὶ ἐν Κερκύρᾳ καὶ Σικελίᾳ. Οἱ Ἀθηναῖοι τὸ Λαύριον ἔχοντες πηγὴν τοῦ πλούτου καὶ τῆς νομισματικῆς αὐτῶν ὕλης, ἔκοπτον ἐν γένει νομίσματα ἀργυρᾶ· καὶ ἀναφέρουσι μὲν τινες τῶν γραμματικῶν ἀρχαιότατα ἀττικὰ χρυσᾶ νομίσματα λίαν καθαρὰ, ἀλλ' οὐδὲν κυροῖ τὴν μαρτυρίαν ταύτην αὐτῶν. Ὁ πρῶτος ἀρχαῖος συγγραφεὺς ὁ μνημονεύων χρυσῶν ἀττικῶν νομισμάτων ἐστὶν ὁ Ἀριστοφάνης, ὅστις, (Βατρ. 719. 724), λέγει αὐτὰ «καινὸν χρυσίον», καὶ «πονηρὰ χαλκεῖα»· καὶ ὁ σχολιαστὴς τοῦ χωρίου ἀναφέρει ὅτι, καθ' Ἑλλάνικον, ἐν ἔτος πρὶν ἢ διδαχθῶσιν οἱ Βάτραχοι, ἐπὶ Ἀντιγένους ἄρχοντος, τῷ 470 π. Χ., μικρὸν πρὸ τῆς ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίας, ὅτε ἐπομένως ἡ πόλις διετέλει ἐν τῇ μεγίστῃ στενοχωρίᾳ, οἱ Ἀθηναῖοι, τὰ ἀγάλματα τῶν χρυσῶν Νικῶν ἀναλύσαντες, ἔκοψαν ἐξ αὐτῶν χρυσοῦν νόμισμα, πιθανῶς τὸ πρῶτον (καινὸν), καὶ πιθανώτατα κακίστης ποιότητος, χαλκῷ ἀναμεμιγμένα (πονηρὸν)· εἶτα δὲ, ἀφοῦ ἀντιπαρῆλθον αἱ περιστάσεις ἐκεῖναι, παρητήθησαν πάλιν τῆς ἀτυχοῦς ταύτης ἐπιχειρήσεως. Ὅπου δ' ἀλλαχοῦ ποιεῖται μνείαν ὁ Ἀριστοφάνης χρυσῶν νομισμάτων (Ἀχρν. 102. 108. Ἱππ. 710. Ὀρν. 547), αἰνίττεται προφανῶς ξένα, περσικοὺς δαρεικούς. Καὶ ὁ Δημοσθένης, ὁσάκις περὶ χρημάτων ὁμιλεῖ, λέγει «ἀργύριον» πλὴν ὅτε (πρὸς Φορμ. Β. καὶ πρ. Λακριτ.) καλῇ «χρυσὸν» τοὺς Κυζικηνοὺς στατῆρας. Καὶ ὁ Ἰσοκράτης (Τραπεζ. 367) ὁμιλεῖ περὶ «χρυσωνεῖν στατῆρας ἀντὶ ἀργύρου». Καὶ ἐπὶ Ξενοφῶντος προσέτι (Π. προσόδ. Β, 10) φαίνεται προδήλως ὅτι ἀττικὸν χρυσοῦν νόμισμα δὲν ὑπῆρχεν. Ἐκ τῶν χρυσωρυχείων τῆς Σκαπτῆς Ὕλης ἐν Θράκῃ

ἀπεκόμιζον μὲν χρυσὸν οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ Θουκυδίδου (Δ, 10), ἀλλὰ νομίσματα δὲν ἔκοπτον ἐξ αὐτοῦ. Ἀπὸ Ἀλεξάνδρου καὶ ἐπὶ τῶν διαδόχων, ὅτε ἡ Ἀσία, ἡ πηγὴ ἐκείνη τοῦ χρυσοῦ ἐγένετο προσιτωτέρα τοῖς Ἕλλησι, τότε φαίνεται ὅτι καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ ἐκόπησαν χρυσᾶ νομίσματα, ἀλλὰ σπάνια καὶ κατ' ἐξαίρεσιν, διότι ὀλίγιστα τοιαῦτα ἀττικὰ ἀνευρέθησαν καὶ διατηροῦνται ἐν τοῖς μουσείοις. Τὸ αὐτὸ πρέπει νὰ ῥηθῇ καὶ περὶ ἄλλων τινῶν πόλεων, Αἰγίνης, Ἄργους, Θηβῶν, Καρύστου, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, ὧν τὰ σπάνια ἀπαντώμενα χρυσᾶ νομίσματα φέρουσι πάντα σχεδὸν τοὺς χαρακτῆρας τῶν χρόνων τῶν διαδόχων.

Χρυσός. Ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις χρυσωρυχεῖα οὐδόλως ἦσαν γνωστὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς μετὰ ταῦτα σπάνιά τινα, καὶ οὐχὶ πλούσια, εὑρέθησαν εἰς Θάσον, Σίφνον, κλ. Πηγὴ δὲ τοῦ χρυσοῦ, εἰσκομιζομένου εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τοῦ ἐμπορίου, ἦν ἡ Ἀσία, ἤτοι ἡ Ἰνδικὴ, ἡ Ἀραβία, ἡ Ἀρμενία, ἡ Κολχὶς, καὶ ποταμοὶ τῆς μικρᾶς Ἀσίας ὡς ὁ Πακτωλός. Ἐπὶ Ὁμήρου οὐ μόνον γνωστὴ ἦν ἡ χρῆσις τοῦ χρυσοῦ, ἀλλὰ καὶ κατάχρησις αὐτοῦ γίνεται παρὰ τῷ ποιητῇ, καθ' ὅσον σκεύη, ἔπιπλα, ὅπλα, ἀσπίδες, ὡς καὶ ἅρματα, τὰ πάντα εἰσὶ πολλάκις χρυσᾶ· ἀλλὰ τοῦτο βεβαίως καθ' ὑπερβολὴν καὶ ἄδειαν ποιητικήν. Καὶ εἰς τῆς Τρωάδος δὲ καὶ εἰς τῶν Μυκηνῶν τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ Σλείμαν εὑρέθησαν ὅπλα καὶ σκεύη ἐπίχρυσα καὶ κατάχρυσα. Ἡ ἀμοιβαία ἀξία τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου διέφερε κατὰ χρόνους καὶ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς ἀφθονίας τῶν δύο τούτων πολυτίμων μετάλλων. Καθ' Ἡρόδοτον (Γ, 95) ἡ ἀμοιβαία αὐτῶν ἀξία ἦν ὡς 1:13· κατὰ Πλάτωνα (Ἱππ. Β, 1), ὡς 1: 12· κατὰ Μένανδρον (Πολυδ. Θ, 76) ὡς 1:10, καὶ τῆς αὐτῆς ἀναλογίας μνείαν ποιεῖται καὶ ὁ Λίβιος (XXXVIII,11) διὰ τὸ ἔτος 180 π. Χ. Ἐπὶ Καίσαρος (Suet. J. Caes.), ἀντηλλάγη χρυσὸς πρὸς 1: 9· ἀλλὰ 1: 12 ἦν ἡ συνήθης ἐπὶ τῶν πρώτων αὐτοκρατόρων ἀξία. Ἀπὸ Κωνσταντίνου μέχρις Ἰουστινιανοῦ ἦν 1: 14 ἢ 15, ἐνῷ κατὰ τοὺς νέους χρόνους ἐστὶν 1 : 14 —17.

Χρυσόστομος, ἴδ. Δίων.

Χρυσοῦς οἶκος. Ἐκ τοῦ μεγάλου τῆς Ῥώμης ἐμπρησμοῦ ὁ Νέρων ἐπωφεληθεὶς, κατέλαβε κοιλάδας καὶ λόφους, οὓς διεσκεύασεν εἰς ἀπεράντους περιπάτους, περιλαμβάνοντας πεδιάδας, ἀμπέλους, καὶ ἄλση, πάντα παραρτήματα τοῦ χρυσοῦ οἴκου, ὃν ἐν τῷ μέσῳ ἀνήγειραν αὐτῷ οἱ ἀρχιτέκτονες Κέλερ καὶ Σεβῆρος μετὰ παραβόλου πολυτελείας, μετὰ θαλάμων καταχρύσων, καὶ ἀφ' ὧν ἀπέστιλβον μαργαρῖται καὶ πολύτιμοι λίθοι, μετὰ μεγίστου ἑστιατορίου μηχανικῶς στρεφομένου κατὰ τὴν κίνησιν τοῦ ἡλίου, καὶ μετὰ στοῶν αἵτινες εἰς μιλίων ἀπόστασιν ἐξετείνοντο

Χρυσώνητοι δοῦλοι, ἐν Κρήτῃ (Καλλίστρ ἐν Ἀθην. ΣΤ. 263. — Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Ξ. 421) πιθανῶς ξένοι, ἴσως ἐκ Καρίας, κλ.

Χρῶμα. Ἡ ζωγραφικὴ δὲν ἦν δυνατὸν νὰ φθάσῃ εἰς ἣν ἀκμὴν ἐστὶ γνωστὸν ὅτι ἀνεπτύχθη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ἂν δὲν ἐγνώριζον τὴν τέχνην τῆς κατασκευῆς καλῶν, μονίμων καὶ ποικίλων χρωμάτων, ὧν τινα καὶ ἐπὶ τοιχογραφιῶν καὶ ἐπ' ἀγγείων διατηρούμενα σώζουσιν ἐνίοτε τὴν αὐτὴν ζωηρότητα, καὶ ὑπὸ νεωτέρων ἐπιστημόνων (ὡς τοῦ Humphrey Davy) ὑπεβλήθησαν εἰς χημικὰς ἀναλύσεις. Ἐκ τῶν περὶ αὐτῶν γραψάντων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὅσα σώζονται εἰσὶ τοῦ Θεοφράστου (ἐν τῷ « περὶ λίθων»)· τοῦ Διοσκορίδου (Βιβλ. Ε)· τοῦ Βιτρουβίου (VII)· τοῦ Πλινίου (Ἱ. Ν. τινὰ ἐν τοῖς Βιβλ. XXXIIV, XXXIV, XXXV). Ὁ Πλίνιος λέγει που (XXXV,32) ὅτι οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων ζωγράφων ἐποιοῦντο χρῆσιν μόνον τεσσάρων χρωμάτων, ἃ καὶ ὀνομάζει, τοῦ λευκοῦ, τοῦ μέλανος καὶ δύο ἄλλων. Ἀλλὰ

τοῦτο, ἔλεγχον τῆς τέχνης μεγάλην ἀτέλειαν καὶ ἀδυναμίαν, οὐ μόνον ἀναιρεῖται ὑπὸ τῆς μαρτυρίας τοῦ Κικέρωνος, καθ' ὃν (Brut. 18) τοὺς τῶν τεσσάρων μόνον χρωμάτων χρῆσιν ποιουμένους διεδέχθησαν καλλιτέχναι, οἷοι ὁ Ἀπελλῆς καὶ ἄλλοι, τελειοποιήσαντες ἐν πᾶσι τὴν τέχνην, ἀλλ' ἀντιφάσκει καὶ πρὸς ἰδίας ἑαυτοῦ, μνημονεύοντος ἀλλαχοῦ (XXXIII, 36. XXXV, 5. 21. 23) καὶ τεσσάρων ἄλλων χρωμάτων, ἃ ἐπίσης μετεχειρίζοντο οἱ Ἕλληνες ζωγράφοι ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς τέχνης.—Αἱ χημικαὶ ἀναλύσεις ἀπέδειξαν ὅτι τὰ ἐρυθρὰ καὶ ὠχρὰ χρώματα ἦσαν μεταλλικαὶ οὐσίαι· τὰ κυανᾶ καὶ χλωρά, ὀξύδια τοῦ χαλκοῦ· τὰ μέλανα, ἀνθρακώδη· τὰ φαιά, μίγματα ὤχρας καὶ μέλανος, μετ' ὀξυδίου μελαίνης μαγνησίας, ἢ ἦσαν ἀνθρακικὴ τίτανος. Τὰ παντοῖα εἰς ἀρχαίας γραφάς, εἴτε Ἑλληνικὰς εἴτε ῥωμαϊκὰς εὑρεθέντα καὶ ὁρισθέντα χρώματα ἦσαν κατ' οὐδὲν ὀλιγαριθμότερα τῶν νῦν ἐν χρήσει, τὰ ἑπόμενα· 1) Ἐρυθρόν, οὐχὶ ἕν, ἀλλὰ πολλά, ἤτοι ἡ μίλτος (minium), ἡ ἐρυθρὰ ὤχρα ἢ γῆ, ἡ καππαδοκική, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ πασῶν ἀρίστη, καὶ ἐλέγετο καὶ Σινωπὶς ἢ σινωπική, ὡς ἐκ Σινώτης προελθοῦσα τὸ πρῶτον· ἡ λημνία, ἥτις καὶ αὐτὴ ὡς ἀρίστη ἐξετιμᾶτο· ἡ Ἱσπανική· ἡ αἰγυπτία, ἥτις καὶ Λιβυκὴ Σινωπὶς ἐλέγετο (λατινιστὶ cicerrulans). 6) τὸ κιννάβαρι, ἐρυθρὸς μόλυβδος, ὁμοίως καὶ μίλτος λεγόμενον καὶ αὐτό, ὑπὸ δὲ τοῦ Διοσκορίδου (Ε, 122) καὶ σανδαράκη καὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων corusa usta ἢ sandoracha (Vitr.), κατὰ Πλίνιον δ' εὑρεθὲν ἐν Πειραιεῖ τυχαίως διὰ φρύξεως λευκοῦ μολύβδου ἢ ψιμμυθίου. Προστίθησι δ' ὁ συγγραφεὺς ὅτι πρῶτος ὡς χρώματος ἐποιήσατο χρῆσιν αὐτοῦ ὁ ζωγράφος Νικίας ὁ Ἀθηναῖος, τῷ 330 π. Χ. Τὸ ἰνδικὸν κιννάβαρι ἦν ῥητίνη τῶν παντοίων φοινικοδένδρων, τὸ κοινῶς «δράκοντος αἷμα» λεγόμενον, καὶ μνημονευόμενον ὑπό τε τοῦ Διοσκορίδου καὶ τοῦ Πλινίου. Καὶ διὰ διαφόρων δὲ μέτρων ἐλάμβανε διαφόρους ἀποχρώσεις ἡ σανδαράκη, διὰ κιτρίνου ὀξυδίου τοῦ μολύβδου, διὰ θειούχου ἀρσενικοῦ, διὰ πεφρυγμένης σινωπίδος, ὅτε καὶ ἐλέγετο «σάνδυξ» Ἡ αὔξησις τῆς ποσότητος τῆς σινωπίδος ἀπετέλει σκοτεινήν τινα ὤχραν, ἥτις κατὰ Πλίνιον ἐλέγετο «συρική,» ὡς κατασκευαζομένη ἐν τῇ νήσῳ Σύρῳ. 2) Κίτρινον. Ἡ κιτρίνη ὤχρα, sil δὲ παρὰ Ῥωμαίοις, ἔνυδρον σιδήρου ὑπεροξείδιον, μετὰ διαφόρων χρωμάτων καὶ μετ' ἀνθρακικῆς τιτάνου μιγνυμένη, ἀπετέλει διαφόρους κιτρίνας ἀποχρώσεις. Ἡ ἀρίστη ὤχρα ἐν Ἑλλάδι ἦν ἡ ἀττική, ἧς, κατὰ Πλίνιον, πρῶτοι ἐποιήσαντο χρῆσιν ὁ Πολύγνωτος καὶ ὁ Μίκων, τῷ 460 π. Χ. Ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μνημονεύεται καὶ τὸ «ὠχροειδὲς ἀρσενικόν,» τὸ χρυσίζον (auri pigmetum), ἀλλὰ δὲν ἀπηντήθη εἰς τὰς ἀναλύσεις. 3) Πράσινον. Τὸ κυριώτερον ἦν ἡ χρυσόκολλα, ἀνθρακικὸς χαλκὸς ἢ μαλαχίτης, οὗ αἱ ἀποχρώσεις ἐξηρτῶντο ἐκ τῆς ποσότητος τῆς ἀνθρακικῆς τιτάνου. Κατὰ Πλίνιον πράσινον χρῶμα ἀπετέλουν καὶ διάφορα εἴδη ὀξικοῦ χαλκοῦ, τοῦ χαλκοῦ, ἰοῦ Κυπρίου, ἐξ ὧν ἓν ὠνομάζετο καὶ «σκωληκία». Ὑπῆρχον δὲ καὶ πράσιναι γαῖαι (χαλκοῦχα ὀξείδια). Ἓν αὐτῶν ἐλέγετο Θεοδότιον, ὡς εὑρεθὲν εἰς τὸ κτῆμα Θεοδοτίου τινὸς ἐν Σμύρνῃ· ἄλλο ἦν ἐν Ῥώμῃ ἡ πρασίνη κιμωλία τῆς Βερώνης, ἡ καὶ «Ἀππιανὸν» λεγομένη. 4) Κυανοῦν. Ὁ «κύανος» ἦν κυανοῦς, ἢ καὶ πράσινος, ἀνθρακικὸς χαλκός, μιγνύμενος μετ' ἀνθρακικῆς τιτάνου πρὸς ἀποχρώσεις. Ὁ Βιτρούβιος καὶ ὁ Πλίνιος μνημονεύουσι κυάνων, τοῦ κυπρίου, τοῦ σκυθικοῦ καὶ τοῦ ἀλεξανδρινοῦ, ὅστις ἦν ὁ πάντων ἄριστος, καὶ ὅμοιος τῷ ἐκ θειούχου σοδίου συγκειμένῳ «ὁρμενίῳ», τῷ νῦν λεγομένῳ «ὑπερθαλασσίῳ(outremer καὶ lapis lazuli). Τὸ χρῶμα τοῦτο ἐλέγετο καὶ «οὐράνιον (cœlon)». Σμῆγμα (lomentnm) ἦν ὁ ἐκπεπλυμένος κύανος, καὶ αὐτοῦ κατώτερον τὸ «λείωμα» (tritum). Καὶ ὁ «Ἰνδικὸς» δὲ (Indigo) ἦν ἐπίσης

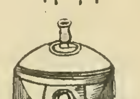
γνωστὸς τοῖς ἀρχαίοις. 5) Χαλκὸς πρὸς χρωματισμὸν τῶν ὑέλων, κατὰ Θεόφραστον· μὴ εὑρεθείς. Ἴσως τὸ νῦν κοβάλτιον. 6) Πορφυροῦν, ὑπῆρχε διαφόρων εἰδῶν. Τὸ ἄριστον ἦν τὸ «ἀνδρείκελον» (purpurissum), σύνθετον ἐκ κιμωλίας μετὰ τοῦ χυμοῦ τοῦ ὀστράκου τῆς πορφύρας· τὸ «ὕσγινον», ἐκ τοῦ θάμνου ὕσγης, τὸ μεταξὺ πορφυροῦ καὶ ἐρυθροῦ· τὸ λατιν. Ostrum, κρᾶμα γῆς ἐρυθρᾶς καὶ κυανοῦ ὀξειδίου χαλκοῦ. Ἐρυθρόδανον, ἐκ τοῦ γνωστοῦ φυτοῦ (ἢ ῥιζαρίου)· κατὰ Βιτρούβιον καὶ κεκαυμένη ὤχρα, σβεσθεῖσα εἰς ὄξος. 7) Φαιόν, ὤχρα κεκαυμένη, καὶ κράματα αὐτῆς μετ' ὀξειδίων σιδήρου καὶ μαγγανεσίου. 8) Μέλαν, τὸ πλεῖστον ἐξ ἀνθράκων· τὸ δὲ πάντων ἄριστον, το ἐλεφάντινον, ᾧ ἐχρᾶτο ὁ Ἀπελλῆς, καὶ τὸ τρύγινον τοῦ Πολυγνώτου καὶ Μίκωνος. Ἐκαίοντο δὲ διὰ κλημάτων ἀμπέλου. Ὁ Πλίνιος καὶ ὁ Βιτρούβιος ἀναφέρουσι πλὴν τούτων ἔτι καὶ «Ἰνδικὸν μέλαν», πιθανῶς τὴν ἰνδικὴν καὶ κινεζικὴν μελάνην. 9) Λευκόν. Πρὸς αὐτὸ μετεχειρίζοντο τὴν «μηλιάδα» γῆν, ἐκ τῆς νήσου Μήλου· τὸ «παραιτόνιον», γῆν ἐκ Παραιτονίου τῆς Μαρμορικῆς παρὰ τῇ Αἰγύπτῳ,· τὴν λευκὴν γῆν τῆς Ἐρετρίας ἐν Εὐβοίᾳ· ἐνίοτε τὴν «λευκύαλον» ἐκ συντριβομένων ὑελίνων δακτυλίων ἃ ἠγόραζον παρὰ τῶν πτωχῶν. Τὸ δὲ ψιμμύθιον (λευκὸς ἀνθρακικὸς μόλυβδος) ὀλίγον φαίνεται ὅτι ἦν ἐν χρήσει εἰς τὴν ζωγραφικὴν, καὶ οὐδαμοῦ ἀπηντήθη.—Τὰ χρώματα ἐν γένει διαιρεῖ ὁ Πλίνιος (XXXV, 12) εἰς ἀνθηρὰ καὶ εἰς αὐστηρά. Τὰ πρῶτα ἦσαν ἡ μίλτος, τὸ ὀρμένιον, τὸ κιννάβαρι, ἡ χρυσόκολλα, τὸ φῦκος καὶ τὸ ἰνδικόν. Ταῦτα δὲ, διὰ τὸ πολυδάπανον αὐτῶν, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν περὶ τῆς αὐτῶν γνησιότητος, ἔδιδεν εἰς τὸν ζωγράφον αὐτὸς ὁ τὴν εἰκόνα παραγγέλλων. Διῃροῦντο δὲ προσέτι τὰ χρώματα εἰς φυσικὰ καὶ εἰς τεχνητὰ (Pl. XXXV, 12.—Vitr. VII, 7), καὶ μνημονεύονται ὑπὸ τῶν συγγραφέων τούτων ὡς φυσικὰ, ἡ σινωπὶς, ἡ ἐρυθρὰ γῆ, ἡ μηλιὰς, ἡ ἐρετριακὴ γῆ, τὸ παραιτόνιον, καὶ τὸ μεταλλικὸν, τὸ ἀρσενικὸν, ἡ ὤχρα, ἡ σανδαράκη, ἡ μίλτος καὶ ἡ χρυσόκολλα. Καὶ εἰς ποικίλας δ' αὐτῶν συνθέσεις ἄλλαι εἰς ἄλλας ἐδίδοντο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐπωνυμίαι.

Χυρετίαι, πόλις τῆς Ἑστιαιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ (Πτλμ.).

Χύτρα καὶ Χύτρος (ὁ), κεράμινον μαγειρικὸν ἀγγεῖον διαφόρου μεγέθους, ἐνίοτε ἓξ χόας χωροῦν (Πλάτ. Ἱππ. μείζ. 12).

πολλάκις εἶχε δύο ὦτα (ἦσαν «δίωτοι») ἵνα αἴρονται ἐκ τοῦ πυρός. Τινὲς ἐξ αὐτῶν εἶχον καὶ πόδας, ἵνα τίθηνται ἐπὶ τοῦ πυρὸς, καὶ ἡ τοιαύτη ἐλέγετο χυτρόπους (Ἡσίοδ. Ἔργ. 748. — Σχλ. εἰς Σφκλ. Αἴ. 1405) καὶ πυριστάτης. Τὸ κάλυμμα αὐτῆς ἐλέγετο ἐπίθεμα (Ἡρδ. Α, 48). Ἐν χύτραις πολλάκις ἐξέθετον τὰ βρέφη αἱ γυναῖκες, καὶ αἱ

τοιαῦται ἐλέγοντο ἐγχυτρίστριαι (Ἀρστφ. Βάτρ. 1188. — Σουΐδ. λξ. — Ἡσύχ.).

Χυτρένδα, παιγνίδιον τῶν παιδίων, καθ' ὃ τὸ εἰς τὸ μέσον καθήμενον ἐκτυπᾶτο ὑπὸ τῶν ἄλλων στρεφομένων περὶ αὐτὸ, μέχρις οὗ συνελάμβανεν ἓν ἐξ αὐτῶν (Πολδ. Θ, 113. — Ἡσύχ.).

Χύτριον, πόλις ἀρχαία τῆς Ἰωνίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ. Ἐπὶ τῶν ἐρειπίων αὐτῆς ἐκτίσθησαν ἔπειτα αἱ Κλαζομεναὶ (Στρβ.).

Χυτρίδες, μικραὶ χύτραι (ἴδ.) ἃς, πλήρεις φλεγομένης πίσσης, ἐσφενδόνιζον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Χύτροι, 1) Τὰ θερμὰ λουτρὰ τῶν Θερμοπυλῶν, ὧν τὸ ὕδωρ εἶχε θεραπευτικὴν δύναμιν (Ἡρδ. Ζ, 176. — Παυσ. Δ, 33, 6). — 2) καὶ Χ ύ τ ρ ο ς (ἡ), πόλις μεσόγειος τῆς νήσου Κύπρου (Στφ. Βζ. — Πτλμ.) Ν. Παλαιόχυτρον. — 3) καὶ Χύτρα (τὰ), ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις τελουμένη τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ τῶν Ἀνθεστηρίων (Ἀρστφ. Βτρ. 218).

Χῶμα, πᾶσα σώρευσις γῆς, ἑπομένως καὶ ὀχυρωματικὰ χαρακώματα (Ἡρδ. Α, 184). Πρὸ πάντων δὲ οἱ μεγάλοι σωροὶ χώματος, οἵτινες ἦσαν οἱ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων τάφοι, καὶ ἐν Πελοποννήσῳ ἦσαν «χώματα μεγάλα, ἃ καλοῦσι τάφους τῶν μετὰ Πέλοπος Φρυγῶν» (Ἀθήν. ΙΔ, 625), καὶ ὁ ἔτι σωζόμενος τάφος τοῦ Οἰνομάου «γῆς χῶμα περιῳκοδομημένον λίθοις» (Παυσ. ΣΤ, 21), καὶ πολλοὶ ἐν Πελοποννήσῳ καὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, πρὸ πάντων δ' ἀπαντώμενοι ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, ὅθεν τὸ σχῆμα προέκυψε.

Χώνη, ταὐτὸ τῷ χοάνῃ, ἰδίως τὸ πήλινον, ἢ μετάλλινον ὄργανον δι' οὗ μεταγγί-

ζονται τὰ ῥευστὰ, τὸ χωνί. Τὸ τῆς εἰκόνος εὑρέθη ἐν Πομπηίᾳ, ὑάλινον.

Χώνη, πόλις τῆς Λευκανίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ πρὸς τῇ Βρουτίᾳ. Ὁ κάτοικος Χ ῶ ν ο ς, ἐκ τοῦ γένους τῶν Οἰνωτρῶν (Λυκόφρ. 983. — Στρβ.),

Χωράσμιοι, λαὸς τῆς Σογδιανῆς ἐν Περσίᾳ, περὶ τὸν Ὦξον ποταμὸν κατοικῶν. Χορίσμιοι παρ' Ἡροδότῳ (Γ, 93)· ἔνθα οἱ νῦν Χορασὰν ἢ Καρὲσμ (Ἀρρ. Διον. Περ. 746).

Χωρηνὴ, ἐπαρχία τῆς Ἀραχωσίας, πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἰνδοῦ (Στρβ. — Πτλμ.).

Χωρομναῖοι, (οἱ), λαός τις τῶν ἐν Περσίᾳ (Διόδ. Α, 115).

Χωρομιθρικὴ, ἐπαρχία τῆς ἀρκτικῆς Μηδίας, συνορεύουσα τῇ Παρθικῇ (Πτλμ.).

Χῶς (ὁ), λέξις δωρικὴ, παρὰ τοῖς Ἀργείοις ἰδίως ἐν χρήσει, καὶ δηλοῦσα τὴν ἐκ συμβολῆς, συνεισφορᾶς, ἑστίασιν (Ἀθήν. Η). Ἑκάστη δὲ μερὶς ἐλέγετο α ἶ σ α.

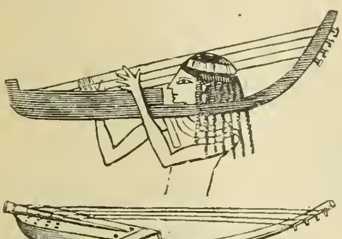
Χωστρὶς, μηχανὴ ἐπεστεγασμένη ὑφ' ἣν ἐκαλύπτοντο οἱ εἰς τὰς πολιορκίας τὰς τάφρους ὀρύττοντες, ἢ ἄλλως καὶ Χ ε λ ώ ν η (ἴδ.) λεγομένη (Πολβ.).

Ψ

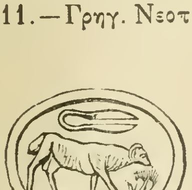
Ψάκον, ἀκρωτήριον τῆς νήσου Κρήτης, κείμενον εἰς τὰ δυτικὰ αὐτῆς. Νῦν Σπάδα.

Ψαλὶς (ἡ), τὸ ψαλίδιον δι' οὗ ἔκειρον τὴν κόμην, ἐκούρευον τὰ κτήνη, ἐψαλίδιζον τὰ ἄνθη εἰς κατασκευὴν στεφάνων, κλ. Τὰ δύο τέμνοντα πέρατα αὐτῆς ἡνοῦντο ἄνωθεν δι' ἡμικυκλίου ἐλαστικοῦ μετάλλου, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐξ ἀρχαίου δακτυλιολίθου. Ἕνεκα τοῦ σχήματος τούτου ψ α λ ὶ ς ἐλέγετο καὶ ἡ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ θόλου ἡμικυκλικὴ τῶν λίθων συνάντησις, καὶ πολλάκις καὶ ἡ ἡμικυκλικὴ οἰκοδομή.

Ψαλτήριον, μουσικὸν ὄργανον, τὸ ἄλλως λεγόμενον μ ά γ α δ ι ς (Ἀπλλν. παρ' Ἀθν. ΙΔ, 626), ἐφευρεθὲν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Κυθηρίου καὶ ἐν Ἐφέσῳ καθιερωθὲν τῇ Ἀρτέμιδι. Συνέκειτο ἐξ ἑνὸς ἠχητικοῦ κιβωτίου καὶ ἑνὸς ξύλου, ἢ γωνιαίως συναντωμένων ἢ τόξον ἀποτελούντων, καὶ ἐχόντων ὀκτὼ χορδὰς ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τεθειμένας, ὡς τὴν σημερινὴν ἅρπαν. Ἐπαίζετο δὲ φερόμενον ὁριζοντίως ἐπὶ τοῦ ὤμου, ὡς ἐν τῇ προκειμένῃ αἰγυπτιακῇ εἰκόνι. Τὸ δὲ ὑπ'

αὐτὴν παριστᾷ πρωτότυπον τοιοῦτο ὄργανον διατηρούμενον ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσείῳ, καὶ εἰς τὸ κιβώτιον, δέρματι ἐπικεκαλυμμένον, ἔχον ὀπὰς διὰ τὴν ἀντήχησιν. Ἀμβρακιώτης δέ τις, πολιτογραφηθεὶς Σικυώνιος, Ἐπίγονος δὲ καλούμενος, μετερρύθμισεν αὐτὸ εἰς ὄρθιον (ὡς τὴν ἅρπαν), μετακληθὲν Ἐ π ι γ ό ν ι ο ν (Αὐτ. Ε, 183). Ἐν χρήσει καὶ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ παρὰ τοῖς Ἑβραίοις, παρὰ τούτοις ἐλέγετο Ν α ῦ λ α (Ἀθανάσ. Τρ. Β, σλ. 511.—Γρηγ. Νεοτ. Τμ. Γ, σλ. 295).

(Ἴδ. Ψ α λ ί ς).

Ψάλτρια. Αἱ εἰς τὰ συμπόσια μισθούμεναι γυναῖκες, οὐχὶ αὐστηρῶν πάντοτε ἠθῶν, ἵνα ψάλλωσι πρὸς ψαλτήριον ἢ κιθάραν, ἐλέγοντο ψ ά λ τ ρ ι α ι, ὅπερ ὅμως σημαίνει πᾶσαν ὄργανον παίζουσαν καὶ ψάλλουσαν, ὥστε καὶ ὑπὸ τὴν ἀπέναντι εἰκόνα, τὴν ἐπὶ τοιχογραφίας ἐν Ἰταλίᾳ παριστῶσαν τὴν Μοῦσαν Ἐρατώ, ἐστὶ γεγραμμένη ἡ λέξις ΨΑΛΤΡΙΑ.

Ψαλυχίδαι, ἐπίσημός τις γενεὰ ἐν Αἰγίνῃ (Πινδ. Ἰσθμ. ΣΤ, 91).

Ψαμάθη, 1) θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος, ἐκ τοῦ Αἰακοῦ μήτηρ τοῦ Φώκου, φονευθέντος ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Τελαμῶνος καὶ Πηλέως (Ἡσδ. Θγ. 260. 1004.— Ἀπλλδ. Γ, 12, 6). Κατὰ μεταγεστέρους, γυνὴ τοῦ Πρωτέως (Εὐρπ. Ἑλ. 8). Παρὰ Πινδάρῳ, Ψαμάθεια. — 2) Θυγάτηρ τοῦ Προτύπου, βασιλέως τοῦ Ἄργους, ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος μήτηρ τοῦ Λίνου, φονευθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ πατρός της (Παυσ. Β, 19).

Ψαμμαθοῦς (ὁ), πόλις μετὰ λιμένος ἐν Λακωνίᾳ, ἀνατολικῶς κειμένη τοῦ Ταινάρου ἀκρωτηρίου (Παυσ. Γ, 25.—Σκύλαξ.—Στρ.Βζ.).Καὶ Ἀμμαθοῦς παρὰ Στράβωνι, ὡς ψάμμος=ἄμμος.

Ψαμμήνιτος, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ἀμάσιδος, τελευταῖος βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, ἐξ μῆνας μετὰ τὸν ἐνθρονισμόν του (τῷ 525 π. Χ.) ἀναγκασθεὶς νὰ παραδοθῇ τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν Καμβύσῃ, μετ' ἐπίμονον καὶ γενναίαν ἀντίστασιν κατὰ τ' ἀνατολικὰ μεθόρια τοῦ κράτους του, καὶ νὰ παραδώσῃ καὶ τὴν πρωτεύουσαν Μέμφιν. Ὁ κατακτητὴς, θανατώσας τὸν υἱὸν τοῦ Ψαμμηνίτου, ἠθέλησεν αὐτὸν νὰ ἐγκαταστήσῃ διοικητὴν τῆς Αἰγύπτου· ἀλλ' ἀνακαλύψας μετ' οὐ πολὺ συνωμοσίαν τεκταινομένην ὑπὸ τοῦ Ψαμμηνίτου, τὸν ἐθανάτωσε, ποτίσας αὐτὸν αἷμα ταύρου (Ἡρδ. Γ', 10).

Ψαμμήτιχος (Θουκ.) ἢ Ψ α μ μ ί τ ι χ ο ς (Ἡρόδ.— Διόδ.— Στρβ.), υἱὸς τοῦ Νεχῶ, ἐκ Σάϊος, πόλεως τῆς κάτω Αἰγύπτου. Μετὰ μακρὰν ἀναρχίαν, ἐφ' ἧς τὴν διοίκησιν ἀλληλοδιαδόχως κατέλαβον Αἰθίο-

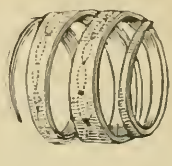
πες ἢ ἐγχώριοι τυχοδιῶκται, δώδεκα ἐπίσημοι Αἰγύπτιοι συνεδέθησαν τέλος εἰς δωδεκαρχίαν, τῷ 670 π.Χ., καὶ ἀπέδωκαν τὴν εἰρήνην εἰς τὴν χώραν. Ἀλλὰ μετά τινα ἔτη, εἷς ἐξ αὐτῶν, ὁ Ψαμμήτιχος, ἀπόγονος τῆς βασιλικῆς γενεᾶς, κατεπολέμησε καὶ κατενίκησε παρὰ τῇ πόλει Μέμφιδι τοὺς συγκυβερνήτας του, βοηθείᾳ Ἑλλήνων, Καρῶν καὶ Ἰώνων, καὶ ἐγκατέστη μόνος βασιλεύς, ἀπὸ 656 — 617., τὴν Σάϊν καταστήσας πρωτεύουσαν, καὶ πρῶτος ἠνέωξε τὴν Αἴγυπτον εἰς τοὺς Ἕλληνας, ἐπιτρέψας αὐτοῖς νὰ κτίσουν ἐπὶ τοῦ Νείλου φρούριον καὶ ἐμπορεῖον τὴν Νώνακριν, καὶ ἄλλα μέρη τῆς χώρας νὰ ἐποικήσωσι, καὶ εἰς τοὺς Ἴωνας νὰ ὀχυρώσωσι στρατόπεδον κατὰ τ' ἀνατολικὰ τῆς Αἰγύπτου, πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἐκεῖσε ὁρίων. Ἐπ' αὐτοῦ ἔπαυσεν ἡ ἀπομόνωσις τῆς Αἰγύπτου καὶ ἡ αὐστηρότης τῆς εἰς φυλὰς διαιρέσεως. Ἀλλ' ἐκ τῆς στρατιωτικῆς φυλῆς 240,000 δυσαρεστούμενοι διὰ ταῦτα, ἀπῴκησαν εἰς Αἰθιοπίαν (Ἡρδ. Β, 30). Ὑπὸ τῶν Σκυθῶν προσβληθεὶς, τοὺς ἀπέκρουσεν· ἐξέτεινε τῆς Αἰγύπτου τὰ ὅρια, ἐκυρίευσε μετὰ μακρὰν, δῆθεν 29 ἐτῶν, πολιορκίαν τὴν πόλιν Ἄσδὸδ, καὶ ὑπέταξε τὴν γῆν τῶν Φιλισταίων (Ἡρδ. Α, 205. Β, 47. 151.— Διόδ. Α, 67).

Ψάμμες, υἱὸς τοῦ Νεχῶ καὶ διάδοχος αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον τῆς Αἰγύπτου, βασιλεύσας 604 μέχρι 595 π. Χ. (Ἡρδ. Β, 160).

Ψαῦμες, υἱὸς Ἄκρωνος ἐκ Καμαρίνης τῆς Σικελίας, νικήσας ἀπήνῃ εἰς τὰ Ὀλύμπια τῇ 82ᾳ Ὀλυμπιάδι (Πινδ. Ὀλ. Δ καὶ Ε).

Ψαφὶς, χωρίον καὶ δῆμος τῆς Αἰαντίδος φυλῆς ἐν Ἀττικῇ, πλησίον τοῦ Ὠρωποῦ, παρὰ τῷ μαντείῳ τοῦ Τροφωνίου (Στρβ. Θ, 1, 22).

Ψέλλιον, ὅσμημα χρυσοῦν καὶ πολύτιμον, ὃ ἔφερον αἱ γυναῖκες περὶ τὸ μεταχάρπιον τῶν χειρῶν ἢ τοὺς βραχίονας, ὥστε καὶ περὶ Πραξιτέλους μνημονεύεται (Pl. XXXIV, 19. 10—Τατν. κ. Ἑλλ. 55) ὅτι ἐν ἄλλοις ἐποίησε «ψελλιουμένην» γυναῖκα. Παρὰ δὲ βαρβάροις (Πέρσαις, Μήδοις, Γα-

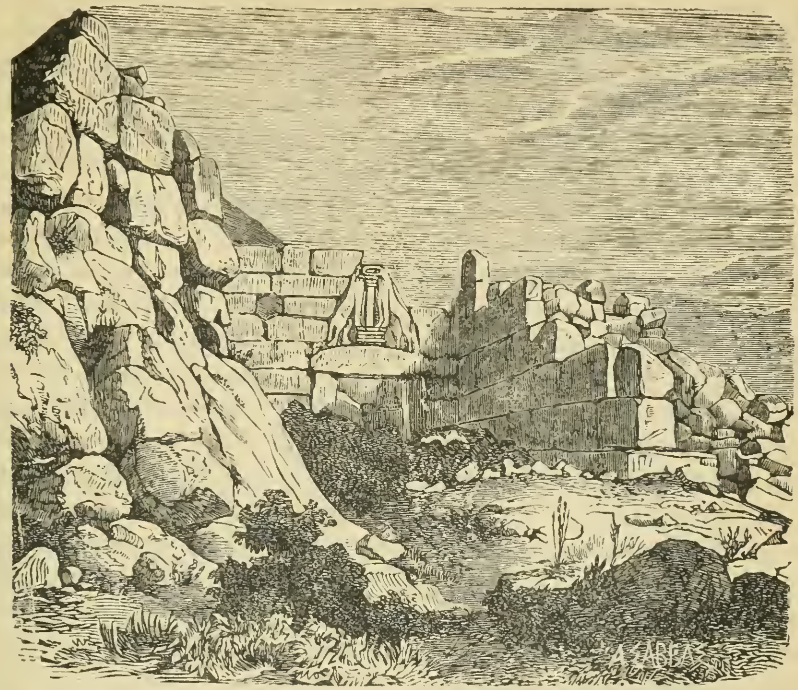
λάταις), ἔφερον αὐτὰ καὶ οἱ ἄνδρες (Ἡρδ. Η, 123. Θ, 80. — Ξνφ. Ἀνϐ. Α, 1, 27. —Liv. I, 11) οὐ μόνον ἐπὶ πολυτελείᾳ, ἀλλὰ καὶ ὡς σύμβολον τοῦ βαθμοῦ. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Σαβίνοις ἐδίδετο καὶ εἰς ἀναγνώρισιν ὑπηρεσιῶν, ἐν εἴδει παρασήμου (T. Liv. X. 44). Τὰ Ἑλληνικὰ ψέλλια εἶχον παντοῖα ὀνόματα, κατὰ τὸ σχῆμα, τὸ μέρος ἔνθα ἐφέροντο, κτλ. Ἐν Ἀθήναις, ἕνεκα τοῦ σχήματος, ἐλέγοντο καὶ ὄφεις (Ἡσύχ. λξ.).

Ψευδεγγραφῆς γραφή. Οἱ εἰς τὸ δημόσιον ὀφείλοντες κατεγράφοντο εἰς κατάλογον ὑπὸ τῶν πρακτόρων, καὶ ὅταν ἀπέτινον τὸ ὀφειλόμενον, διεγράφοντο αὐτῶν τὰ ὀνόματα (Δμσθ. κ. Τιμοκρ. 696) Ἂν δέ τις πολίτης διϊσχυρίζετο ὅτι κακῶς καὶ ψευδῶς ἐνεγράφη ἐν ᾧ οὐδὲν ὤφειλεν ἢ οὐχὶ ὅσον ἐνεγράφη, ἠδύνατο νὰ κινήσῃ δίκην ἢ μᾶλλον γ ρ α φ ὴ ν (ἤτοι ἐγκληματικὴν δίκην) ψ ε υ δ ε γ γ ρ α φ ῆ ς ἢ κατὰ τῶν πρακτόρων, ἢ κατὰ τοῦ ψευδῶς προκαλέσαντος τὴν ἐγγραφήν του. Ἂν ὁ ἐναγόμενος, ὁ ψευδῶς ἐγγράψας, ἡττᾶτο, ἐνεγράφετο εἰς τοὺς καταλόγους τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐνάγοντος, διὰ τὴν ἐγγεγραμμένην ποσότητα. Ἡ δίκη ἦν τῆς δικαιοδοσίας τῶν θεσμοθετῶν (Πολυϐ. Η, 40, 43.— Ἁρποκρ. καὶ Σουΐδ. λξ.).

Ψευδισόδομος, ὁ ῥυθμὸς τῆς τοιχοδομίας ὁ ἀποτελῶν τὴν μετάβασιν ἀπὸ τῆς ἀρχαίας πολυγωνίου, εἰς τὴν ἰσόδομον τῶν ἡμερῶν τῆς ἀκμῆς. Κατ' αὐτὴν οἱ λίθοι εἰσὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον παραλληλεπίπε-

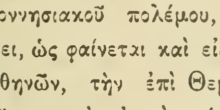
δοι, οὐχὶ πάντες τῶν αὐτῶν διαστάσεων, καί τινες παρεκκλίνουσι τῆς καθέτου γραμμῆς ἢ τῆς ὁριζοντίου. Τοιοῦτος ῥυθμὸς ἀπαντᾶται᾽

ἀπόστασις τῶν κιόνων ἀπὸ τοῦ τοίχου τοῦ σηκοῦ ἦν τοσαύτη, ὡς ἂν καὶ ἡ ἄλλη σειρὰ ἐκείνη ὑπῆρχε.

ἔτι καὶ εἰς τὰς Μυκήνας, περὶ τὴν πύλην τῶν λεόντων, ἴσως ὅμως ἐκ μεταγενεστέρων ἐπιτειχισμῶν ἢ διορθώσεων τῶν τειχῶν πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, διότι τότε ἔτι ἐπεκράτει, ὡς φαίνεται καὶ εἰς τὴν Πνύκα τῶν Ἀθηνῶν, τὴν ἐπὶ Θεμιστοκλέους διασκευασθεῖσαν, καὶ εἰς τὰ τείχη τὰ ὑπὸ τῶν εἰσβαλόντων Πελοποννησίων ὑπὲρ τὴν Δεκέλειαν ἀνεγερθέντα.

Ψευδοδίπτερος. Δίπτερος ἦν ὁ ναὸς ὁ ἔχων περὶ τὸν σηκὸν διπλῆν στοὰν ἢ

σειρὰν κιόνων· ψ ε υ δ ο δ ί π τ ε ρ ο ς δ᾽ ἐκεῖνος οὐ ἔλειπεν ἡ ἐντὸς σειρά, καὶ ὅμως ἡ

Ψευδόθυρον, ψευδὴς θύρα, ὁμοίωμα μόνον θύρας. Ἀλλ᾽ ἐπίσης καὶ ἡ κρυπτή, μυστική, μὴ φαινομένη θύρα (Ammian. XIV, 1).

Ψευδοκλητείας γραφή. Κατὰ τὴν ἀττικὴν δικονομίαν ὁ ἐναγόμενος, εἰς οἱανδήποτε δίκην ἐκαλεῖτο ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, συνοδευομένου ὑπὸ δύο μαρτύρων, οἵτινες ἐλέγοντο κλήτορες ἢ κλητῆρες, νὰ προσέλθῃ εἰς τὸ δικαστήριον τὴν δικάσιμον ἡμέραν, καὶ ἂν δὲν προσήρχετο, κατεδικάζετο ἐρήμην, ἐκτὸς ἂν ἠδύνατο ν᾽ ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἐκλητεύθη, καὶ ὅτι ψευδὴς ἦν ὁ περὶ τούτου ἰσχυρισμὸς τῶν κλητήρων. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐκίνει κατ᾽ αὐτῶν δίκην ψ ε υ δ ο κ λ η τ ε ί α ς (Δμσθ. πρ. Νικοστρ.), καὶ ὁ τρὶς ψευδοκλητείας ἁλοὺς περιήρχετο εἰς ἀτιμίαν ὡς πάντες οἱ ψευδομάρτυρες. Ἠδύνατο δὲ

τὸ δικαστήριον, ἂν ἐνέκρινε, καὶ ἐπὶ τῆς πρώτης καταδίκης νὰ ἐπιβάλῃ τὴν ἀτιμίαν ('Ανδκδ. II. μυς. 10) καὶ, ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἐγκλήματος, ὡς καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον.

Ψευδομαρτυριῶν δίκη. Ἐν Ἀθήναις ὁ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων καταδικασθεὶς καὶ διϊσχυριζόμενος ὅτι ψευδεῖς ἐδόθησαν κατ' αὐτοῦ μαρτυρίαι, ἠδύνατο νὰ κινήσῃ κατὰ τῶν μαρτύρων δίκην ψευδομαρτυριῶν, ὡς καὶ κατὰ τοῦ προσενεγκόντος τοὺς ψευδεῖς μάρτυρας δίκην κακοτεχνιῶν (Δμσθ. κ. Εὐκρτ. 1139). Καὶ ἂν μὲν πάντες οἱ μάρτυρες ἀπεδείκνυντο ψευδῶς μαρτυρήσαντες, τότε ἡ δίκη ἐγίνετο ἀνάδικος (Σχλ. Πλτ. Νομ. Γ, σλ. 530), ἤτοι ἠκυροῦτο, καὶ ἐδικάζετο ἀπ' ἀρχῆς· ἂν δὲ μόνον τινὲς τῶν μαρτύρων, ἡ ἀπόφασις ἔμενεν ἔγκυρος, πλὴν ἐπὶ δικῶν ξενίας καὶ κληρώσεως (ἴδ. καὶ Ῥαγκ. Ἄπαντ. ΙΕ. Πολιτ. ἀρχ. Α. σλ. 383), καὶ οἱ ψευδομάρτυρες μόνον ἐτιμωροῦντο. Ὁ δὲ τρὶς ἁλοὺς ψευδομαρτυρίας περιέπιπτεν εἰς ἀτιμίαν.

Ψευδοπερίπτερος, ἐλέγετο ναὸς ὅστις κατὰ τὰς μακρὰς αὐτοῦ πλευρὰς εἶχεν ἔξωθεν οὐχὶ, ὡς ὁ περίπτερος, στοὰν κιόνων

ἀπὸ τοῦ τοίχου ἀπεχόντων, ἀλλ' ἡμικίονας μόνον, εἰς τὸν τοῖχον προσκεκολλημένους. Τοιοῦτος ἦν ὁ ναὸς τῆς Ἀνδρικῆς Τύχης ἐν Ῥώμῃ, οὗ τὸ προσηρτημένον σχέδιον.

Ψευδοφίλιππος, δοῦλός τις, Ἀνδρίσκος καλούμενος, καὶ διϊσχυρισθεὶς ὅτι ἦν Φίλιππος, ὁ υἱὸς Περσέως, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας (Στρβ.).

Ψησσοὶ, λαὸς τῆς ἀσιατικῆς Σαρματίας, εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Μαιώτιδος κατοικῶν (Στρβ.—Πτλμ.).

Ψήκτρα, ὄργανον πρὸς ξέσιν καὶ καθαρισμὸν, ἰδίως τῶν ἵππων (Εὐρπ. Ἱππόλ).

Ψήφισμα, ἴδ. Ἐκκλησία.

Ψηφοπαίκτης, εἶδος ταχυδακτυλουργοῦ, ἀπατῶντος τοὺς θεατὰς, ἢ τοὺς παίζοντας μετ' αὐτοῦ, διὰ τῆς ταχείας μεταβιβάσεως ψήφων ἢ κύβων ἀπὸ μιᾶς χειρὸς εἰς τὴν ἄλλην. Ὁ αὐτὸς ἐλέγετο καὶ ψηφοκλέπτης (Ἀλκίφρ. Ἐπ. Γ, 20.—Ἀθν. Α, 34.—Σουΐδ.).

Ψηφοθεσία. Οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ τέχνη τοῦ συναρμολογεῖν μικροτάτας ψήφους ἢ ἀβακίσκους, ὡς ἐπίσης τὰς ἔλεγον, διαφόρων χρωμάτων εἰς σύνθεσιν ζωγραφιῶν, δι' ὧν πρὸ πάντων ἐκαλλωπίζοντο τῶν πολυτελῶν οἰκοδομῶν τὰ ἐδάφη. Εὑρέτης αὐτῆς λέγεται, ἢ ἴσως μᾶλλον αὐτὴν ἐτελειοποίησεν, ὁ ἐπὶ τῶν πρώτων Διαδόχων ζῶν Σῶσος ὁ ἐκ Περγάμου (Pl. XXXVI, 20), οὗ μάλιστα ἐπῄνεῖτο ὁ «ἀσάρωτος οἶκος», παράστασις, διὰ ψηφοθετημάτων, ἐδάφους ἑστιατορίου διατηροῦντος τὰ περιερριμμένα λείψανα δείπνου. Τοῦ θαυμασίου τούτου ἔργου μιμήσεις ἀνευρέθησαν καὶ ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ. Εἰς τὴν οἰκίαν Δημητρίου τοῦ Φαληρέως τὰ ἐδάφη τῶν ἀνδρώνων κατεσκευάσθησαν «ἄνθινα» (Διοδ. ΙΒ, 543). Εἰς τοῦ Ἱέρωνος δὲ τὴν θαλαμηγὸν κατεσκευάσθη «δάπεδον ἐν ἀβακίοις», παριστῶν πάντα τῆς Ἰλιάδος τὸν μῦθον (ΙΒ. 543). Λαμπρὸν δὲ καὶ πλῆρες ψηφοθέτημα εὑρέθη ἐν Πομπηΐᾳ, εἰς τὸν λεγόμενον «οἶκον τοῦ Φαύνου», συγκείμενον ἐξ ὑελίνων ψήφων, καὶ παριστῶν τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην τοῦ Ἀλεξάνδρου κατὰ τοῦ Δαρείου, ἴσως κατὰ τὴν εἰκόνα τῆς ζωγράφου Ἑλένης (Φωτ. Πλαν. Δ, 247). Ἐξηκολούθησε δ' ἡ τέχνη αὕτη ζωηρῶς ἀσκουμένη καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων, ἐξ ἧς ἐποχῆς λείψανα αὐτῆς ἀνευρίσκονται ἐν Ἑλλάδι, καὶ ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, πρὸ πάντων δι' ὑαλίνων χρωματιστῶν ἢ διαχρύσων ψήφων, ὡς εἰς τὴν χαλκιδικὴν τοῦ Ἰουστινιανοῦ παρεστήθησαν οὕτω πάντα αὐτοῦ τὰ κατορθώματα (Πρωκ. π. κτμ. Α, 10) καὶ οὕτως ἔκτοτε κατεκοσμοῦντο δι'

ἁγιογραφιῶν οἱ θόλοι τῶν ἐκκλησιῶν καὶ οἱ τοῖχοι.

Ψῆφος (ἡ), πᾶν μικρὸν λιθάριον οἵας δήποτε χρήσεως· ὡς διὰ ψηφοθεσίαν (ἴδ.), διὰ τοὺς ἐπὶ ἀβακίων ἀριθμητικοὺς ὑπολογισμούς. οἷον τὸ ἐν τῇ εἰκόνι ἐξ ἀναγλύφου τυρρηνικοῦ· δια κυβείαν, κτλ. Πρὸ πάντων δὲ μεγάλη καὶ ἐπίσημος ἐγίνετο χρῆσις τῶν ψήφων εἰς τὰς πολιτικὰς καὶ δικαστικὰς συνελεύσεις. Κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ τὸν χαρακτῆρα τῶν ὑποθέσεων περὶ ὧν ἐπρόκειτο νὰ δηλωθῇ τῆς συνελεύσεως ἡ ἀπόφασις, ἡ ψηφοφορία ἐλέγετο ἢ μυστικὴ (κρύβδην) ἢ φανερά. Εἰς τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις, μετὰ τὴν δίκην σύσκεψις τῶν δικαστῶν δὲν ἐγίνετο, οὐδ' ἦν ἐφικτὴ διὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν ('Αρστт. Πολ. Β, 5, 8)· ἡ ψηφοφορία δ' ἦν μυστική, καὶ μετεχειρίζοντο πρὸς αὐτὴν κατ' ἀρχὰς ψήφους (λιθάρια), εἶτα κυάμους, δι' ὃ καὶ ὡς φιλόδικον τὸν δῆμον ἐλέγχων ὁ 'Αριστοφάνης ('Ιππ. 41), λέγει αὐτὸν «κυαμοτρῶγα», ἢ καὶ ὄστρακα καλούμενα χ ο ι ρ ί ν α ς ('Αρστφ. Σφ. 333), πάντα ταῦτα κατὰ δύο χρώματα, λευκὰ μὲν τὰ ἀθωοῦντα, μέλανα δὲ τὰ καταδικάζοντα. Εἰς ἔτι δὲ μεταγενεστέρους χρόνους ἀντικατέστησαν καὶ ταῦτα διὰ μικρῶν μεταλλίνων δισκαρίων, ἅτινα ὡς ἐκ τοῦ σχήματος αὐτῶν σ π ό ν δ υ λ ο ι, ἀλλ' οὐχ ἧττον γενικῶς καὶ ψῆφοι ἐλέγοντο, καὶ ὧν οἱ μὲν ἦσαν διατετρυπημένοι, οἱ καταδικαστικοί, οἱ δὲ πλήρεις, οἱ ἀθωωτικοὶ (Αἰσχ. κ. Τιμρχ. 33). Κατ' ἀρχὰς ἐτίθετο ἓν καὶ μόνον ἀγγεῖον, κ ά δ ο ς, κ α δ ί σ κ ο ς, ἢ καὶ ὑ δ ρ ί α λεγόμενον, εἰς ὃ ἕκαστος ἔρριπτεν ἣν ἤθελε ψῆφον, διατηρῶν τὴν ἄλλην. Μετ' Εὐκλείδην δὲ ὁ καδίσκος οὗτος ἦν χαλκοῦς, καὶ ἐλέγετο κ ύ ρ ι ο ς· παρ' αὐτῷ δ' ἐξετίθετο καὶ ἄλλος ξύλινος, λεγόμενος ἄ κ υ ρ ο ς, διὰ τὰς περιττὰς ψήφους. Ἔκειτο δ' ἐπὶ τοῦ κυρίου καδίσκου πῶμα, κ η μ ὸ ς λεγόμενον, δι' οὗ μία μόνη ψῆφος διήρχετο. Ἡ ἡγεμονεύουσα ἀρχὴ ἔχυνεν ἔπειτα τὰς ψήφους τοῦ κυρίου καδίσκου εἰς τράπεζαν, καὶ ἐκεῖ ἠριθμοῦντο. Ὑπῆρχε δὲ πρὸ τοῦ Εὐκλείδου, ὡς φαίνεται, καὶ ἄλλο εἶδος ψηφοφορίας διὰ δύο καδίσκων, ὧν ὁ μὲν ἐλέγετο ἀ π ο λ ύ ω ν, ὁ ἀθωωτικός, ὁ δὲ ἀ π ο λ λ ὺ ς, ὁ τὰς καταδικαστικὰς ψήφους δεχόμενος (Φρύνιχ. ἐν 'Αρπκρ. καὶ Σουΐδ.). Αὕτη πιθανῶς ἦν ἡ φανερὰ ψηφοφορία. Εἰς τὰς ποινικὰς δίκας ἡ ἰσοψηφία ἐλογίζετο ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου (Εὐρπ. 'Ηλέκτρ. 1257), καὶ ἐλέγετο ὅτι ὑπὲρ αὐτοῦ προσετίθετο ἡ ψ ῆ φ ο ς τ ῆ ς 'Α θ η ν ᾶ ς, διότι ἐπεκράτει ἡ δόξα, ὅτι ἐπὶ τῆς δίκης τοῦ 'Ορέστου εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, ἰσοψηφούντων τῶν δικαστῶν, ἡ 'Αθηνᾶ ἔρριψε τὴν ψῆφόν της ὑπὲρ αὐτοῦ ἀφα-

νῶς (Αἰσχλ. Εὐμ. 741 — 'Αντφ. π. Ἡρδ. κλ. ΝΑ). — Εἰς δὲ τὰς πολιτικὰς συνελεύσεις, τὴν βουλήν, τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, ὤμνυον τὰ μέλη ὅτι θὰ ἐψήφιζον κατὰ τοὺς κειμένους νόμους, εἰς ἃς δὲ περιστάσεις νόμοι δὲν ὑπῆρχον, κατὰ συνείδησιν (Δμσθ. ἐν Λεπτ. σελ. 339). Ψηφοφορία ἦν ἀναγκαία προσέτι καὶ ὅπου μέγας ψήφων ἀριθμὸς ἀπητεῖτο, ὡς ἐπὶ πολιτογραφήσεως, καταργήσεως ἀτιμίας, ἐξοστρακισμοῦ (ἴδ.) κτλ. Δι' ἐκλογὰς δὲ ἀντικαθίστα τὴν ψηφοφορίαν ἡ χ ε ι ρ ο τ ο ν ί α (ἴδ.), εἶδος προχείρου καὶ φανερᾶς ψηφοφορίας. — Περὶ τῶν βασιλέων τῆς Σπάρτης ἐπίστευόν τινες τῶν ἀρχαίων συγγραφέων (Ἡρδ. Ζ, 57), ὅτι εἶχον ἕκαστος ἀνὰ δύο ψήφους εἰς τὴν γερουσίαν· ἀλλ' ὁ Θουκυδίδης (Α, 20) ῥητῶς ἀναιρεῖ τοῦτο, ἐξηγῶν ὅτι ἐπὶ διχοψηφίας εἶχον μόνον τὴν νικῶσαν. — Ὁ Σύλλας, κυριεύσας τὰς 'Αθήνας, ἀφήρεσεν ἀπὸ τῶν 'Αθηναίων τὸ δικαίωμα τοῦ ψήφου καὶ τῆς χειροτονίας, ὑποσχεθεὶς αὐτὸ μόνον εἰς τοὺς ἐγγόνους των. — Οἱ δίδοντες ψῆφον ἐλέγοντο

ὅτι ἐψηφίζοντο, ἔφερον ψῆφον ἢ ἐτίθεντο ψῆφον. Ψηφίζεσθαί τι ἐδήλου ἀποφασίζειν τι διὰ ψήφου. Ὁ ἄρχων ὁ προκαλῶν εἰς ψηφοφορίαν ἦν ὁ ἐπιψηφίζων, ψῆφον ἐπάγων ἢ διδούς. Ἀλλὰ καὶ ψῆφον τινὶ διδόναι ἐσήμαινε προσέτι ψηφίζειν ὑπέρ τινος.

Ψιθύρου Ἀφροδίτης, καὶ ψιθυριστῶν Ἔρωτος καὶ Ἑρμοῦ, ὑπῆρχον ἱερὰ ἐν Ἀθήναις, ἀγνώστου θέσεως.

Ψέλλες (ὁ) (Στρβ.), ἢ ψίλις (Στφ. Βζ.), ποταμὸς τῆς Βιθυνίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ.

Ψιλοί, ἴδ. στρατός.

Ψιλοκιθαριστική, ἡ τέχνη τοῦ κρούειν τὴν κιθάραν καθ' ἑαυτὴν οὐχὶ πρὸς συνοδείαν καὶ ὑποστήριξιν τοῦ ᾄσματος. Ὁ μάλιστα καλλιεργήσας αὐτὴν ἦν Λύσανδρος ὁ Σικυώνιος (Ἀθήν. 14, 627).

Ψίλωθρον, χρίσμα, ἀλοιφὴ δι' ἧς οἱ τρυφηλοὶ καὶ θηλυπρεπεῖς ἐψίλουν, ἀφήρουν τὰς τρίχας (Ἡρδ. Δ, 25) ἀπὸ τοῦ προσώπου ἢ ἄλλων μερῶν τοῦ σώματος, κατασκευαζομένη ἐξ ἀσβέστου μετὰ πεπυρωμένου ἀρσενικοῦ.

Ψίμυθος (ὁ), καὶ ψιμύθιον, ἀλοιφὴ ἐκ μολύβδου δι' ὀξέων εἰς τίτανον μεταβαλλομένου, φάρμακον θανατηφόρον, δι' οὗ αἱ φιλάρεσκοι γυναῖκες ἐπετρίβοντο τὸ πρόσωπον ὅπως φαίνηται λευκὸν (Πλουτ. Συμποσ. ΣΤ, 6).

Ψυκτήρ, καὶ ψυγεύς, ἀγγεῖον ἢ κρατὴρ πρὸς κατάψυξιν τοῦ οἴνου (Πλατ. Συμπ. 332. — Τιμοκ. Λεξ. Πλατ. λξ. — Ἀθήν. ΙΑ, 469. 502. 503), συνήθως χαλκοῦν (Ἀθν. Δ, 142) ἢ καὶ ἀργυροῦν (Ἀθν. Ε, 199). Ἦν δὲ διπλοῦν, τὸ ἐντός, εἰς ὃ ἐτίθετο ἡ χιών, καὶ τὸ ἐκτός, εἰς ὃ ὁ οἶνος, ὡς σώζεται ἓν πήλινον εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Δανίας. Εἶχε δὲ κατὰ τὸν πυθμένα κρουνίσκον, δι' οὗ ἐξέρρεεν ὁ οἶνος ἀφ' οὗ ἐψύχετο. Τὸν ψυκτῆρα τοῦ Κλεομένους (Φύλαρχος ἐν Ἀθην. Δ, 142) λέγει κρατῆρα ὁ Πλούταρχος (Κλεομ. Γ). Ὑπῆρχον δὲ ψυκτῆρες διαφόρου χωρητικότητος, ἀπὸ 8 κοτυλῶν (Πλάτ. Αὐτ.), μέχρι πολλῶν μετρητῶν (Ἀθήν. Ε, 199). Πολλάκις δ' ἐδίδοντο ψυκτῆρες καὶ ὡς ἔπαθλα τοῖς νικῶσι κοτταβισταῖς.

Ψύλλοι, λαὸς μεσόγειος τῆς Κυρηναϊκῆς, καθ' Ἡρόδοτον (Δ, 173) πανδήμως καταχωσθεὶς ὑπὸ τῆς ἄμμου τῆς ἐρήμου. Ὑπ' ἄλλων ὅμως συγγραφέων (Στρβ. ΙΕ, 582. ΙΖ, 834) μνημονεύονται καὶ μεταγενεστέρως ὡς διὰ γοητειῶν τοὺς ὄφεις ἀποκρούοντες, καὶ ὡς ὑπὸ τῶν γειτόνων αὐτῶν Ναθαμόνων ἐξολοθρευθέντες (Ἴδ. καὶ Αἰλ. Ζ. ἱστ. Α, 57. — Στφ. Βζ.).

Ψύρα (τὰ), νῆσος 50 στάδια βορειοδυτικῶς τῆς Χίου κειμένη, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως καὶ περιφήμου ναοῦ τοῦ Βάκχου (Στρβ. ΙΔ, 645). Παρ' Ὁμήρῳ (Ὀδ. Γ, 172) Ψυρία νῆσος. Τὰ νῦν Ψαρά.

Ψυττάλεια, νησίδιον τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, ἀκατοίκητον, μεταξὺ Σαλαμῖνος καὶ τῆς ἀττικῆς ξηρᾶς (Ἡρδ. Η, 76. — Παυσ. Α, 35. — Στφ. Βζ. — Στρβ.). Νῦν παρὰ τῷ λαῷ Λειψοκουτάλα.

Ψυχαγωγός, Ψυχοπομπός. Ἴδ. Ἑρμῆς.

Ψυχὴ (ἴδ. Ἔρως). Ἡ τέχνη παρίστησιν αὐτὴν ὡς τρυφερωτάτην νεάνιδα, ἔχουσαν ψυχῆς (πεταλούδας) πτερά, ἢ ὡς πεταλούδαν αὐτήν.

Ψύχιον, χωρίον τῆς νήσου Κρήτης, ἔχον λιμένα (Πτλμ.). Καὶ τὰ Ψύχαια (Περιπλ.). Νῦν Παλαιόκαστρον.

Ψυχομαντεῖον ἢ Ψυχοπομπεῖον, χρησμὸς ὀνείρων, ἢ νεκροῦ ἐπιφάνεια (ἴδ. μαντική). Προσέτι δὲ καὶ τὸ μέρος ἔνθα ὁ ψυχομάντις ἐπικαλεῖται τὴν ἐμφάνισιν τῶν νεκρῶν ἵνα ἐρωτᾷ αὐτούς. Τοιαῦτα ὑπῆρχον πολλὰ ἐν Ἑλλάδι· ἐν Ἰταλίᾳ δέ, ἐν Καμπανίᾳ, παρὰ τὴν λίμνην Ἀβέρνην.

Ψύχρος (ὁ), ποταμὸς τῆς Κολχίδος ἐν Ἀσίᾳ (Ἀριαν).

Ψωφίς, 1) Θυγάτηρ τοῦ Ἔρυκος ἐν

Σικελίᾳ, ἐκ τοῦ Ἡρακλέους μήτηρ τοῦ Ἐχέφρονος καὶ τοῦ Προμάχου (Παυσ. Α, 24, 1).—2) Θυγάτηρ τοῦ Ξάνθου, ἔγγονος τοῦ Ἐρυμάνθου, καθ' ἣν ἐκλήθη ἡ ἀρκαδικὴ πόλις (Παυσ. Η, 24).— 3) Πόλις εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Ἀρκαδίας κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Ἤλιδος, πρὸ τῶν Τρωϊκῶν Φήγεια, εἶτα δέ, ὡς ἐλέγετο, μετακτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἢ τῆς ἐγγόνου τοῦ Ἐρυμάνθου (Παυσ. Η, 24, 1), εἰς θέσιν ὀχυρὰν πρὸς τὰ ἄνω τῆς κοιλάδος τοῦ Ἐρυμάνθου ποταμοῦ. Ἐπὶ τοῦ Αἰτωλοαχαϊκοῦ πολέμου οἱ Ἀχαιοὶ κατέλαβον αὐτὴν ὡς ὁρμητήριον· τῷ δὲ 219 π. Χ. ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Μακεδόνων. Ἦν δὲ καὶ κέντρον πολλῶν γενικῆς συγκοινωνίας ὁδῶν. Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχε ναὸς τῆς Ἐρυκείας Ἀφροδίτης καὶ ὁ τάφος τοῦ Ἀλκμαίονος (Πολβ. Δ, 70.—Ἀπλλδ. Γ, 7, 5).

Ω

"Ωα (ἡ), δέρμα μαλλωτόν· ἀλλὰ συνήθως τὰ ἄκρα τοῦ ἱματίου, ἡ παρυφή.

"Ωανος (ὁ), μικρὸς ποταμὸς τῆς Σικελίας, ῥέων παρὰ τῇ πόλει Καμαρίνῃ (Πινδ. Ὀλ. Α, 25).

Ὠαρίων, ποιητικῶς ἀντὶ Ὠρίων. Ἴδ.

Ὠβαί. Ἐν Σπάρτῃ ἡ ὠβὴ ἢ ὠβά, δωρικὴ μετάπλασις τῆς λέξεως οἴη (μόνη, μονάς), ἢ συγγενὴς τοῦ Οἴη, ἐμφαίνουσα ἀγέλην, ἣν τὸ δέκατον τῆς φυλῆς, ἡ φρατρία, περιλαμβάνουσα ἀνὰ 10 γένη. Ἡ ῥήτρα τοῦ Λυκούργου ἔλεγε «Φυλὰς φυλάξαντα καὶ ὠβὰς ὠβάξαντα τριάκοντα» (Πλουτ. Λυκ. ΣΤ).

Ὠβαρηνοί, εἷς τῶν λαῶν τῆς Ἀρμενίας (Στφ. Βζ).

Ὠγενὸς καὶ Ὠγήν, κατὰ Στέφ. Βυζ. καὶ Ἡσύχιον, ὁ Ὠκεανός.

Ὠγυγία, ἡ νῆσος τῆς Καλυψοῦς, καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Α, 35, Ε, 244 κλ.), ἔκειτο εἰς τὸν «ὀμφαλὸν τῆς θαλάσσης» (Ὀδ. Α, 50), ἀπώτατα, εἰς 18 ἡμερῶν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς χώρας τῶν Φαιάκων (Καὶ Ὀδ. Η. 244).

"Ωγυγος καὶ Ὠγύγης, Βοιωτὸς αὐτόχθων, ἢ υἱὸς τοῦ Βοιωτοῦ, ἢ τοῦ Ποσειδῶνος, βασιλεὺς τῶν Ἑκτήνων, πρῶτος ἄρξας ἐπὶ τῆς Βοιωτίας, ἥτις κατ' αὐτὸν Ὠγυγία ἐκλήθη (Παυσ. Θ, 5, 1). Ἐπ' αὐτοῦ κατέκλυσεν ἡ Κωπαΐς μέρος τῆς Βοιωτίας, τὰ Ὠγύγια λεγόμενα πεδία, καὶ αὐτοῦ ἐπώνυμοι ἦσαν ἐν Θήβαις αἱ Ὠγύγιαι πύλαι. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δὲ ἐν ταῖς παραδόσεσιν αὐτῶν εἶχον τὸν Ὤγυγον ὡς πατέρα τῆς Ἐλευσῖνος καὶ σύζυγον τῆς Δαείρας, θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ (Παυσ. Α, 38, 7).

"Ωγυρις (ἡ), νῆσος πρὸ τῶν παραλίων τῆς Καρμανίας, ἔχουσα, ὡς ἐπιστεύετο, τὸν τάφον τοῦ βασιλέως Ἐρύθρα (Διον. Περ. 607.—Στφ. Βζ.)

Ὠδεῖον, οἰκοδόμημα πρὸς μουσικὰς γυμνάσεις καὶ ἐπιδείξεις. Ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχεν ᾠδεῖον ἀρχαιότατα, καὶ ὅτε ἔπεσαν τοῦ Πρατίνα τὰ ξύλινα ἰκρία, πρὶν οἰκοδομηθῇ λίθινον τὸ Διονυσιακὸν θέατρον, εἰς τοῦτο τὸ ᾠδεῖον ἐγίνοντο αἱ θεατρικαὶ παραστάσεις (Ἡσύχ. λξ.— Παυσ. Α, 9), καθ' ὅσον ἀρχαιότατα τὰ δράματα συνίσταντο κυρίως σχεδὸν μόνον ἐκ τῶν χορικῶν ᾀσμάτων. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, ὅτε τὸ δρᾶμα ἔλαβεν ἄλλην ἀνάπτυξιν, καὶ ᾠκοδομήθη, κατὰ τὰ πρώτιστα κἂν αὐτοῦ μέρη, τὸ νέον θέατρον (Vitr. VII, Praef. II.), τότε ἀνήγειρεν ὁ Περικλῆς νέον Ὠδεῖον, οἰκοδόμημα ἐπιφανέστατον (Στρβ. 396), εἰς τὴν θέσιν τοῦ παλαιοῦ, πλησίον τῆς Ἐννεακρούνου, τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διονύ-

σου καὶ τοῦ Διονυσιακοῦ Θεάτρου (Παυσ. Α, 8. 6. 14, 1. 20, 3.— Ξνφ. Ἑλλ. Β, 4.), καί, κατὰ Βιτρούβιον (V, 9), ἀριστερῶς τοῖς ἐκ τοῦ θεάτρου ἐξερχομένοις, ὡς τὴν θέσιν χαρακτηρίζει καὶ ὁ Ἀνδοκίδης (Ἀποσπ. ἐν Σχλ. Ἀρστφ. Ἱππ. 529), ἄρα ὑπὸ τοὺς νοτιανατολικοὺς πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως. Ἐρείπια ἀληθῶς ἐκεῖ μέχρι τοῦδε δὲν εὑρέθησαν, ὅπερ καὶ φυσικόν, διότι τὸ οἰκοδόμημα ἦν ξύλινον. Ὁ Περικλῆς τῷ ὄντι μετεχειρίσθη πρὸς αὐτὸ τὰ ἀπὸ τῶν Περσικῶν χρόνων ὡς ἱστορικὸν μνημεῖον ἐναποτεθειμένα καὶ φυλαττόμενα ξύλα τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, καὶ ἵνα καταστήσῃ αὐτά πως χρήσιμα, καὶ διὰ λόγους ἠχητικοὺς τὰ ξύλα προτιμήσας τῶν λιθίνων τοίχων. Ἐπὶ τῆς πολιορκίας δὲ τοῦ Σύλλα ἔκαυσε τὸ ᾠδεῖον τοῦτο ὁ Ῥωμαῖος στρατηγὸς (Παυσ. Α, 20, 3), ἢ μᾶλλον ὁ ἀμυνόμενος Ἀριστίων «ἵνα μὴ ἑτοίμοις ξύλοις ἔχοι τὴν ἀκρόπολιν ἐνοχλεῖν» (Ἀππιαν. Μιθρ. ΛΗ), ὅπερ ἀποδεικνύει καὶ τὴν ἐγγύτητα τοῦ Ὠδείου εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. Ἐπειδὴ δὲ περὶ μόνον μουσικῶν παραστάσεων ἐν αὐτῷ προὔκειτο, διὰ τοῦτο φαίνεται ὅτι δὲν ἦσαν, ὡς εἰς τὰ θέατρα, αἱ ἕδραι ἡμικυκλικῶς διατεθειμέναι ἀπέναντι τῆς σκηνῆς, ἀλλὰ τῶν μουσικῶν πιθανῶς τὴν θέσιν κατεχόντων ἐν τῷ κέντρῳ, αἱ ἕδραι περὶ αὐτοὺς κυκλικῶς κατελάμβανον πᾶν τὸ ἐμβαδόν· δι' ὃ ὁ Πλούταρχος (Περικλ. 15) λέγει ὅτι ἦν «πολύεδρον». Ἦν δὲ καὶ «πολύστυλον», ἤτοι πολλοὺς εἶχε λιθίνους κίονας, ἀνέχοντας τὴν ὀροφήν, ἥτις ἦν «προκλινὴς καὶ κατάντης, ἐκ μιᾶς κορυφῆς πεποιημένη», ἤτοι κωνοειδής, ἴσως μέν, ὡς ἐπίστευον οἱ ἀρχαῖοι, καὶ κατὰ μίμησιν τοῦ σχήματος τῆς τοῦ Ξέρξου σκηνῆς, ἀλλὰ βεβαίως καὶ διὰ τὴν ἀκουστικήν. Ἕνεκα τῆς ὀξείας ταύτης ὀροφῆς, οἱ τότε κωμικοί, οἵτινες ἐχλεύαζον τὸν Περικλῆ διὰ τὸ σχῆμα τοῦ κρανίου του ὡς «σφηνοκέφαλον», ἔλεγον ὅτι ἔφερεν ἀντὶ κράνους τὸ Ὠδεῖον εἰς τὴν κεφαλήν. Τὸ πυρποληθὲν δ' ἀνῳκοδόμησε, κατὰ σωζομένην ἐπιγραφὴν (Bœck, C. J. N. 357) ὁ βασιλεὺς τῆς Καππαδοκίας Ἀριοβαρζάνης, ἴσως κατὰ τὸ ἀρχαῖον σχέδιον. Ὁμοίως καὶ τῶν Παττάρων τὸ Ὠδεῖον εἶχε «μεγάλην ὀροφὴν» (Welk Sull. 25). — Καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων ᾠκοδομοῦντο Ὠδεῖα· ἀλλ' ἡ λέξις ἦν τότε ταυτόσημος τῷ Θεάτρῳ, ὡς τὸ τοῦ Ἡρώδου ἐν Ἀθήναις καὶ Θέατρον ἐλέγετο καὶ Ὠδεῖον, καὶ εἶχεν ἀκριβῶς καὶ ἐν ὅλοις καὶ ὡς πρὸς τὰ καθέκαστα τὸν ῥυθμὸν θεάτρου Ῥωμαϊκοῦ. Ἡ διάμετρος αὐτοῦ ἐστὶ 248 ἀγγλ. ποδῶν, καὶ ἡ χωρητικότης 8000 θεατῶν. Τὸ τοῦ Περικλέους δ' ἐχρησίμευεν ἐκτάκτως καὶ ὡς δικαστήριον (Ἀρστφ. Σφ. 1104), καὶ εἰς φιλοσόφων συνεντεύξεις καὶ συζητήσεις (Πλούτ. π. Ψυχ. ΙΔ).

Ὠδή, τῆς λυρικῆς ποιήσεως τὸ κυριώτατον προϊόν, τὸ μεταξὺ τοῦ ὕμνου καὶ τοῦ ᾄσματος (Ἴδ. Λυρικὴ ποίησις).

Ὠερόη, 1) ποτάμιον τῆς Βοιωτίας παρὰ ταῖς Πλαταιαῖς, δύο ἔχον πηγάς, καὶ μετὰ τοῦ Ἀσωποῦ, εἰς ὃν εἰσβάλλει, ἀποτελοῦν μικρὸν τρίγωνον (Ἡρδ. Γ. 51. — Παυσ. Θ, 4). — 2) Θυγάτηρ τοῦ ποταμοῦ Ἀσωποῦ (Ἡρδ. Αὐτ.).

Ὠκαλέα (ἡ), χωρίον τῆς Βοιωτίας, μεταξὺ Ἀλιάρτου καὶ Ἀλαλκομενῶν, ἐπὶ Ὁμήρου ἤδη γνωστὸν ὡς κείμενον ἐπὶ ὁμωνύμου ποταμίου ἐπὶ τοῦ ὄρους Τιλφωσίου (Ἰλ. Β, 501).

Ὠκάλεια, θυγάτηρ τοῦ Μαντινέως, γυνὴ τοῦ Ἄβαντος, μήτηρ δὲ τοῦ Προίτου καὶ Ἀκρισίου (Ἀπλλδ. Β, 2, 1).

Ὠκεάνης, ἀρχαῖον ὄνομα τοῦ Νείλου ποταμοῦ, κατὰ Διόδωρον (Α, 19).

Ὠκεανίδες, θυγατέρες τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, τετρακισχίλιαι καθ' Ἡσίοδον (Θγ. 361), θαλάσσιαι θεότητες, παριστάμεναι συνήθως ὡς κατὰ τὸ ἥμισυ κόραι καὶ ἰχθῦς.

Ὠκεανός, ὁ μέγας ποταμός, ὁ περιρρέων τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 245). Ἐξ αὐτοῦ ἐπήγασαν πάντα τὰ

θαλάσσια ῥεύματα, οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ πηγαὶ (Ἰλ. Φ, 190). Ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη, οἱ ἀστέρες ἐξ αὐτοῦ ἀνατέλλουσι, καὶ δύουσιν εἰς αὐτὸν (Ἰλ. Η, 422. Θ, 485. Ε, 6). Καὶ συνορεύει μὲν μετὰ τῆς θαλάσσης ἣν ἐγκλείει, ἀλλὰ τὰ κύματα αὐτῶν δὲν συμμίγνυνται. Ποταμὸς εὐρὺς καὶ βαθὺς, ὁ πάντων εὐρύτατος, προρρέει ἡσύχως πάντοτε, καὶ εἰς τὰς ὄχθας αὐτοῦ, εἰς τῆς γῆς τὰ ἔσχατα πέρατα, οἰκοῦσι λαοὶ εὐδαίμονες καὶ δίκαιοι, καὶ ἕτεροι νυκτὶ περικεκαλυμμένοι, ὡς οἱ θεοφιλεῖς Αἰθίοπες (Ἰλ. Α. 423. Ψ, 205. Ὀδ. Α, 22), καὶ οἱ ὑπὲρ τὸν Ὠκεανὸν, πρὸς δυσμὰς οἰκοῦντες Κιμμέριοι, οἱ οὐδέποτε τὸν ἥλιον βλέποντες (Ὀδ. Λ, 14), διότι ἐπέκεινα τοῦ Ὠκεανοῦ, δυτικῶς, ἐπικρατεῖ νὺξ αἰωνία. Ἐκεῖ δ' εἰσὶ τῆς Περσεφόνης τὰ δώματα καὶ ἡ εἴσοδος εἰς τὸν Ἅδην (Ὀδ. Κ, 508), καὶ ἐκεῖ συγχρόνως καὶ τὸ εὐτυχὲς Ἠλύσιον πεδίον (Ὀδ. Δ. 568). Ὁ Ὅμηρος δὲν γνωρίζει οὐδὲ πηγὰς οὐδ' ἐκβολὰς τοῦ Ὠκεανοῦ· ἀλλ' ὁ Ἡσίοδος (Θ, 282) μνημονεύει τῶν πηγῶν αὐτοῦ. Κατ' αὐτὸν ἡ Στὺξ ἐστὶν εἷς τῶν βραχιόνων, τὸ δέκατον αὐτοῦ μέρος· τὰ δὲ λοιπὰ μέρη ῥέουσι περὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ ἐκβάλλουσιν εἰς ταύτην, τὸν κύκλον των συμπληρώσαντα (Θγ. 789). Κατὰ τὸν Ὅμηρον ἐστὶ πρόσωπον ὁ Ὠκεανὸς, πατὴρ πάντων τῶν θεῶν, τῶν τε Τιτάνων καὶ τῶν Ὀλυμπίων (Ἰλ. Ξ, 201, 246). Τούτου ἕνεκα δὲν ἔχει γονεῖς· ἀλλὰ παρ' Ἡσιόδῳ ἐστὶν υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ὁ πρεσβύτερος τῶν Τιτάνων, σύζυγος τῆς Τηθύος καὶ πατὴρ ἐξ αὐτῆς 3000 ποταμῶν καὶ 4000 Ὠκεανίδων (Θγ. 133, 337). Οὐδενὸς τῶν θεῶν ἦν κατώτερος, ἐκτὸς τοῦ Διὸς (Ἰλ. Ξ. 244). Καίτοι οὐδαμῶς μετέχων τῆς διοικήσεως τοῦ παντὸς, ἀπελάμβανεν ὅμως τῆς μερίμνης καὶ ἐπιμελείας τῶν διοικούντων θεῶν. Μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κρόνου ὑπετάγη μὲν εἰς τὸν νέον κυριάρχην, ἀλλ' ἔμενε πάντων μεμακρυσμένος, καὶ εἰς τὰς συνελεύσεις τῶν θεῶν δὲν προσήρχετο (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 20). — Αἱ Ὁμηρικαὶ ἐπόψεις περὶ Ὠκεανοῦ ὡς κοσμικοῦ ποταμοῦ διετηρήθησαν ἐπὶ πολὺ ἔτι παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ποιηταῖς. Ἐκ τῶν τραγικῶν ὁ Εὐριπίδης πρῶτος τὸν χαρακτηρίζει ὡς θάλασσαν (Ὀρέστ. 1376). Ὁ Ἡρόδοτος (Β, 23, 102. Γ, 115. Δ, 8, 13, 45) θεωρεῖ τὴν ἰδέαν περὶ ποταμοῦ ἀβάσιμον καὶ ἐπίνοιαν ποιητῶν, καὶ κηρύττει αὐτὸν πέλαγος τῆς γῆς, εἰς ὃ παρηκολούθησαν αὐτὸν καὶ πάντες οἱ παραδεχόμενοι σφαιροειδὲς τὸ σχῆμα τῆς γῆς, ὡς ὁ Πλάτων (ἐν Τιμ.), καὶ ὁ Ἀριστοτέλης (π. Οὐρ. Β, 14). Ἀπ' Ἀριστοτέλους δ' ἐθεωρεῖτο ὁ Ὠκεανὸς ὡς ἡ ἐξωτερικὴ μεγάλη θάλασσα, εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν μεσόγειον. Ἐν γένει ἐξελαμβάνετο ὁ Ὠκεανὸς ὡς κινδυνωδέστατος εἰς διάπλουν, ἢ ὡς ἄπλους ἐν γένει, καὶ μέχρι τοῦ μεσαιῶνος ἐπεκράτουν αἱ προλήψεις περὶ διαρκοῦς σκότους, ὑφάλων, διηνεκοῦς νηνεμίας. Ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ εἰσρέει ἐκ δυσμῶν ἡ μεσόγειος διὰ τῶν στηλῶν τοῦ Ἡρακλέους· δι' ὃ ὁ Μελᾶς (ΙΙΙ, 9, 3) καλεῖ αὐτὰς «ὠκεανίας πύλας», καὶ ἐκλαμβάνει ὅτι εἰς αὐτὸν ἐκβάλλει βορειανατολικῶς ἡ Κασπία θάλασσα, ἣν ὅμως ἤδη ὁ Ἡρόδοτος (Α, 203) περιγράφει ὡς πανταχόθεν περικεκλεισμένην. Μεταγενεστέρως ἀνεγνώριζον διάφορα μέρη τοῦ Ὠκεανοῦ, τὸν αἰθιοπικὸν, τὸν ἐρυθραϊκὸν, τὸν γερμανικὸν, τὸν ὑπερβόρειον, τὸν γαλλικὸν, κ. λ. Ὁ Καῖσαρ ἀκριβῶς δὲν δίδει ὁρισμὸν τοῦ Ὠ κ ε α ν ο ῦ, καὶ ὁτὲ μὲν οὕτω καλεῖ τὸν ἀτλαντικὸν (B. G. III, 7), ὁτὲ δὲ τὸν ὑπερβόρειον (IV, 10, V).

Ὤκελλος, 1) Λακεδαιμόνιός τις παρὰ Ξενοφῶντι (Ἑλλ. Ε, 4, 22), πιθανῶς ὃν ὁ αὐτὸς λέγει ἀλλαχοῦ (ΣΤ, 5, 11) Ὤ κ υ λ λ ο ν. — 2) Ὤ κ ε λ λ ο ς ὁ Λ ε υ κ α ν ὸ ς, φιλόσοφος Πυθαγόρειος, ἐποχῆς ἀμφιβαλλομένης, γράψας σύγγραμμα «περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως», ἐν ᾧ ὑποστηρίζει τῆς πλάσεως τὴν αἰωνιότητα. Ἡ διάλεκτος αὐτοῦ ἐστὶ δωρική, ἀλλ' ἀμφισβητεῖται ἡ γνησιό-

της του, καὶ ὑπὸ πολλῶν ἀποδίδεται εἰς τὴν α' π. Χ. ἑκατονταετηρίδα.

Ὤκελον, πόλις τῆς ἄνω Ἰταλίας, ἐν τῇ ἐντεῦθεν τῶν Ἄλπεων Γαλλίᾳ. Νῦν Ἀβιλιάνα.

Ὠκύαλος, εἷς τῶν ἐπισήμων Φαιάκων εἰς τὴν νῆσον Σχερίαν (Ὀμ. Ὀδ. Θ, 111).

Ὠκυθόη, θυγάτηρ τοῦ Φόρκου, μία τῶν Ἁρπυιῶν (Ἀπλλδ. Α, 9, 21).

Ὠκυπέτη, 1) μία τῶν Ἁρπυιῶν (Ἡσδ. Θγ. 267).—2) Θυγάτηρ τοῦ Δαναοῦ, φονεύσασα Λάμπον, τὸν μνηστῆρα αὐτῆς (Ἀπλλ. Β, 1, 4).

Ὠκυπόδη, Ἅρπυια, ἡ αὐτὴ τῇ Ὠκυθόῃ καὶ Ὠκυπέτῃ (Ἀπλλδ. Α, 9, 21).

Ὠκυρρόη, 1) θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ὀμ. Ὕμ. Δημ. 420.—Ἡσδ. Θγ. 360).—2) Θυγάτηρ τοῦ Χείρωνος καὶ τῆς Χαρικλοῦς, διδαχθεῖσα παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τὴν ἰατρικὴν καὶ τὴν μουσικὴν (Παυσ.).

Ὠλενία, τὸ ὄνομα τῆς αἰγὸς ἥτις ἐθήλασε τὸν Δία (Ἀρατ.).

Ὠλενία πέτρα, ἡ κορυφὴ τοῦ Σκόλλεως ὄρους τῆς Πελοποννήσου, κειμένου εἰς τὰ μεθόρια τῆς Ἀχαΐας καὶ Ἤλιδος (Ὀμ. Ἰλ. Β, 617).

Ὠλενίας, υἱὸς τοῦ Οἰνέως, ἀδελφὸς τοῦ Τυδέως (Ἀπλλδ. Α, 8, 5).

Ὤλενος (ἡ καὶ ὁ), 1) ἀρχαία πόλις τῆς Αἰτωλίας, καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Αἰολέων, κειμένη δὲ πλησίον τῆς Πλευρῶνος, καὶ ἡ κυριωτέρα ἕδρα τῆς ἐκ Κρήτης ὑπὸ τῶν Κουρητῶν εἰσαχθείσης κρητικῆς λατρείας τοῦ Διὸς (Ὀμ. Ἰλ. Β, 639. — Στρϐ. Ι, 451).—2) Πόλις κατὰ τὰ δυτικὰ τῆς Ἀχαΐας, μεταξὺ Πατρῶν καὶ Δύμης, μία ἐκ τῶν δώδεκα τοῦ ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ. Ἐπὶ Στράβωνος ἤδη μόνον ἐρείπια (Ἡρδ. Α, 145.—Στρϐ. Η, 386).

Ὠλὴν, ἀρχαιότατος μυθικὸς ἀοιδὸς, συνεχόμενος μετὰ τῆς τοῦ Ἀπόλλωνος λατρείας ἐν Δήλῳ, Δελφοῖς καὶ Κρήτῃ, καὶ προελθὼν, ὡς ἐπιστεύετο, ἐκ Λυκίας, ἢ ἐκ τῶν Ὑπερϐορείων. Ἐν Δήλῳ διετηροῦντο διάφοροι ὕμνοι αὐτοῦ (Ἡρδ. Δ, 35), περιέργους περιέχοντες μυθολογικὰς παραδόσεις, καὶ πολλὴν σημασίαν ἔχοντα θεῶν ὀνόματα. Θεωρεῖται ὡς πρῶτος ὑμνογράφος καὶ προφήτης τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ὡς ὁ ἐπινοήσας τὸ ᾆσμα κατὰ ῥυθμὸν ἐπικὸν, τὸν τοῦ ἑξαμέτρου.

Ὠλίαρος (ἡ), νῆσος, μία τῶν Κυκλάδων, εἰς ἀπόστασιν 58 σταδίων δυτικῶς τῆς Πάρου, ἡ νῦν Ἀντίπαρος. Ἀρχαιότατα ἐδέχθη ἀποικίαν τῶν Φοινίκων. Πρὸς τὰ βόρεια ἔχει μέγα σπήλαιον κατάκοσμον ὑπὸ παντοιομόρφων σταλακτιτῶν, μὴ μνημονευόμενον μὲν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, ἀλλὰ τοῖς ἀρχαίοις ἤδη γνωστὸν, ὡς ἀποδεικνύουσι σωζόμεναι ἐπιγραφαὶ ἐντὸς τῆς εἰσόδου αὐτοῦ (Στρϐ. Ι, 485).

Ὠμάδιος, ἐπίθετον ὑφ' ὃ οἱ Χῖοι ἐλάτρευον τὸν Διόνυσον, θύοντες αὐτῷ ἐτησίως καὶ ἕνα ἄνθρωπον (Ὀρφ. Ὕμν. ΙΖ).

Ὠμάρης, εἷς τῶν στρατηγῶν τῶν Ἑλλήνων μισθωτῶν (Ἀρρ.).

Ὦξος, ἴδ. Ὄξος.

Ὦπις, δωρ. ἀντὶ Οὖπις. Ἴδ.

Ὦπις (ἡ), πόλις τῆς Ἀσσυρίας λίαν ἐμπορικὴ, κειμένη εἰς τὰς εἰσϐολὰς τοῦ ποταμοῦ Φύσκου (νῦν Ὀδοὰν) εἰς τὸν Τίγριν (Ἡρδ. Α, 109.—Ξνφ. Ἀνϐ. Β, 4, 25. — Ἀρρ. Ζ, 7, 6). Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις δὲν γίνεται πλέον αὐτῆς μνεία, καὶ πιθανῶς ἐστὶν ἡ αὐτὴ ἣν ὁ Πλίνιος ἀποκαλεῖ Ἀντιόχειαν (VI, 27). Νῦν ἐρείπια εἰς Μανδιούρ.

Ὧρα, πόλις εἰς τὰ βόρεια κειμένη τῆς Ἰνδικῆς, καὶ κατακτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ. Ἀνϐ. Δ, 27).

Ὧραι, αἱ θεαὶ τῆς ἐν τῇ φύσει τάξεως, τῶν κανονικῶν τοῦ ἔτους τροπῶν, αἵτινες διὰ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν ἐπιφέρουσι τῶν φυτῶν τὴν αὔξησιν καὶ τὴν εὐφορίαν. Παρ' Ὁμήρῳ αἱ θαλεραὶ αὗται θεότητες τῆς ἀνθήσεως διατελοῦσιν ἐν διηνεκεῖ σχέσει μετὰ τοῦ Διὸς, τοῦ ἄρχοντος ἐν οὐρα-

νῷ, καλοῦνται αὐτοῦ θεράπαιναι, καὶ ἀνοίγουσι καὶ κλείουσι τοῦ οὐρανοῦ τὰς πύλας (Ὀδ. Ω, 344. Ἰλ. Ε, 749). Δὲν λέγει δ' αὐτῶν ὁ Ὅμηρος οὐδ' ἀριθμὸν οὐδ' ὀνόματα. Παρ' Ἡσιόδῳ δὲ (Θγ. 901) λέγονται θυγατέρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος, καὶ φέρουσιν ὀνόματα Εὐνομία, Δίκη καὶ Εἰρήνη, ἐξ ὧν ἀποδείκνυται ὅτι ἐπ' αὐτοῦ ἤδη αἱ φυσικαὶ αὐται θεότητες εἶχον προσλάβει ἠθικὴν σημασίαν, νόμον καὶ τάξιν διατηροῦσαι καὶ ἐπιβάλλουσαι ὡς εἰς τὴν φύσιν, οὕτω καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τρεῖς ἔλεγον συνήθως τὰς Ὥρας, διότι καὶ τὸ ἔτος τριχῇ κυρίως διῄρουν, εἰς ἔαρ, θέρος καὶ χειμῶνα. Μεταγενεστέρως ἐξελαμβάνοντο καὶ τέσσαρες Ὧραι· ἀλλ' ἐν τῇ πρώτῃ ἀρχαιότητι πιθανῶς μόνον δύο. Ἐν Ἀθήναις ἐτιμῶντο ἐξ ἀπωτάτων χρόνων, ἡ Θαλλώ, ὡς Ὥρα τοῦ ἔαρος, καὶ ἡ Καρπώ, Ὥρα τοῦ θέρους. Αἱ θεαὶ δ' αἱ προστατεύουσαι τῶν φυτῶν τὴν ἄνθησιν καὶ τὴν καρποφορίαν, αὐταὶ τρέφουσι καὶ τὴν ἀνθοῦσαν νεολαίαν, καὶ φέρουσι τοὺς καρποὺς τῆς ἀνθρωπίνης δραστηριότητος (Ὁμ. Ἰλ. Φ, 450.— Θεόκρ. ΙΕ, 104). Ἡ τέχνη παρίστησιν αὐτὰς ὁτὲ μὲν ἀνὰ μίαν, ὁτὲ δ' ἐν συμπλέγματι πάσας ὁμοῦ, ὡς ὡραίας, ἀνθηρὰς νεάνιδας, κοσμουμένας διὰ φυσικῶν προϊόντων τῶν διαφόρων καιρῶν τοῦ ἔτους. Εἶχον δ' ἱερὰ ἐν Ἀθήναις, Κορίνθῳ, Ἄργει καὶ ἀλλαχοῦ· Τὸ ἐν Ἀθήναις περιέκλειε βωμὸν τοῦ Ὀρθίου Διονύσου καὶ τῶν Νυμφῶν (Ἀθήν. Β, 2), καὶ ἴσως ἐπομένως ἔκειτο ἐπὶ τοῦ λόφου τῶν Νυμφῶν.

Ὡράτιοι, τρεῖ ἀδελφοὶ Ῥωμαῖοι πρὸς τοὺς τρεῖς ἀδελφοὺς Κουριατίους μονομαχήσαντες, δύο ἐξ αὐτῶν φονευθέντες, ἀλλὰ καὶ τοὺς τρεῖς ἀντιπάλους φονεύσαντες· ὁ δ' ἐπιζήσας Ὡράτιος ἐφόνευσε καὶ τὴν ἀδελφήν του διότι ἐθρήνησεν ἕνα τῶν Κουριατίων, ὄντα μνηστῆρά της. Κατηγορηθεὶς δὲ πρὸ τοῦ δήμου, ἠθωώθη. Ὡς τάφος αὐτῶν θεωρεῖται μνημεῖον σωζόμενον μεταξὺ Ῥώμης καὶ Νεαπόλεως, εἰς τὸ Ἀλβανὸν πεδίον, καὶ συνιστάμενον ἐκ πέντε κωνικῶν πύργων ἐπὶ κυβικῆς βάσεως ἱσταμένων (Διον. Ἁλικ. Γ, 11, 22. —Liv. I, 24—27).

Ὡράτιος, καὶ Ὁράτιος (ἴδ.).

Ὠρείθυια, 1) θυγάτηρ Ἐρεχθέως, τοῦ βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, καὶ Διογενείας, ἁρπαγεῖσα ὑπὸ τοῦ Βορέως ἐν τελετῇ κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰλισσοῦ, 2—3 στάδια κατωτέρω τοῦ Λυκείου (Πλάτ. Φαῖδρ. 229 b.— Παυσ. Α, 19 6. — Cic. ad Att.), ἔνθα οἱ Ἀθηναῖοι ἤγειραν βωμὸν τῷ Βορέᾳ. Ἡ δ' Ὠρείθυια ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ ἐν Θράκῃ υἱοὺς τοὺς Ἀργοναύτας Ζήτην καὶ Κάλαϊν, καὶ θυγατέρας τὴν Κλεοπάτραν καὶ τὴν Χιόνην (Ἡρδ. Ζ, 188). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 48).

Ὠρεῖον, (καὶ ὥριον, ὥρρεον), ἀποθήκη ἔνθα ἐφυλάττοντο οἱ ὥριμοι καρποί· ᾠκοδομημένη ἐπὶ ξυλίνων ποδῶν ἢ ταπεινῶν στύλων, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ὑγρασίας.

Ὠρεῖται, ἴδ. Ὠρῖται.

Ὠρεὸς (ὁ), πόλις εἰς τὰ βόρεια κειμένη τῆς Εὐβοίας, παρὰ τὸν ποταμὸν Κάλλαντα (νῦν Ξηριάν). Μετὰ τὸν Περσικὸν πόλεμον, τῷ 445 π. Χ., ἔπεμψεν ὁ Περικλῆς 2000 κληρούχους εἰς τὴν βόρειον Εὔβοιαν (Θουκ. Α, 114.—Πλούτ. Περ. ΚΓ), οἵτινες ἥνωσαν μετὰ τοῦ Ὠρεοῦ τὴν γείτονα πόλιν Ἱστίαιαν, ἐγκαταλειφθεῖσαν ὑπὸ τῶν κατοίκων της, καὶ ἔκτοτε ἐκλήθη μὲν καὶ αὐτὴ κοινῶς Ὠρεὸς, ἀλλ' ἐπισήμως, καὶ ἐπὶ τῶν νομισμάτων, ἐξηκολούθησε λεγομένη Ἱστίαια. Καὶ μέχρι τοῦδε σῴζονται λείψανα τῶν δύο πλησίον ἀλλήλων κειμένων ἀκροπόλεων, αἵτινες καταδεικνύουσι τὴν διπλῆν πόλιν. Τούτων ἕνεκα τῶν προηγουμένων, τῷ 411, ὅτε αἱ ἄλλαι πόλεις τῆς νήσου ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν, παρέμεινεν αὐτοῖς ὁ Ὠρεὸς (Θουκ. Η, 95). Μετὰ ταῦτα, ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τῆς Σπάρτης, μετερρυθμίσθη ἡ κυβέρνησις τῆς πόλεως ἐπὶ τὸ ὀλιγαρχικώτερον. Ἀπεσπάσθη δ' αὖθις ἀπὸ τῆς Σπάρτης τῷ 377 (Ξεν. Ἑλλ. Ε, 4, 56). Μετὰ

γενεστέρως κατέλαβε τὸν 'Ωρεὸν Φίλιππος ὁ Μακεδὼν, καὶ κατόπιν, ἕνεκα τῆς ὀχυρότητος αὐτοῦ καὶ τῆς γεωγραφικῆς αὐτοῦ θέσεως, ἠμφισβητήθη πολλάκις μεταξὺ Κασσάνδρου καὶ 'Αντιγόνου, καὶ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς μάχας, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν 'Ρωμαίων, τῷ 207 (Liv XXXVIII,6). 'Ο Φλαμινῖνος ἀπέδωκε καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην ὡς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τῆς 'Ελλάδος, τὸ πρόσχημα τῆς ἐλευθερίας· ἀλλ' ἔκτοτε ἐξηκολούθησεν ἡ παρακμὴ αὐτῆς.

'Ωρητανοί, ἰσχυρὸς λαὸς τῆς Ταρρακωνικῆς 'Ισπανίας, τὰ νοτιοδυτικὰ αὐτῆς κατοικῶν ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Βαιτικῆς καὶ τῆς Λυσιτανίας, ἔνθα νῦν ἡ Μάγχα, τ' ἀνατολικὰ τῆς Γρανάδας καὶ τὰ δυτικὰ τῆς Μουρκίας (Πολϐ. Ι, 38. ΙΑ, 20. — Στρϐ. Γ, 152.—Liv, XXI, 11, XXXV, 7).

'Ωριγένης, 1) νεοπλατωνικὸς φιλόσοφος τῆς γ' ἑκατονταετηρίδος μ.Χ., σύγχρονος τῷ Πλωτίνῳ καὶ διδάσκαλος τοῦ Λογγίνου, διδάξας τῷ πρῶτον ἐν 'Αλεξανδρείᾳ, κατόπιν δ' ἐν 'Ρώμῃ. Ἔγραψεν ἐν ἄλλοις σχόλια εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Τιμαίου τοῦ Πλάτωνος, ἀλλὰ δὲν φαίνεται διακριθεὶς μεγάλως ὡς συγγραφεύς. — 2) Εἷς τῶν ἐπισημοτέρων πατέρων τῆς ἐκκλησίας, γεννηθεὶς περὶ τὸ 185 μ.Χ., ὡς φαίνεται, ἐν 'Αλεξανδρείᾳ, κατὰ τὸ 203 ἐκεῖ ὡς κατηχητὴς διαμένων, εἶτα δὲ εἰς Παλαιστίνην ἐκϐληθεὶς, καὶ τῷ 254 εἰς Τύρον ἀποθανών. 'Εν τῇ νεότητι αὐτοῦ εἶχεν ἐπιδοθῇ πολὺ εἰς γραμματικὰς καὶ φιλοσοφικὰς σπουδάς· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἐπελήφθη μετὰ ζήλου τοῦ χριστιανισμοῦ, ὅστις καὶ εἰς τὸν πατέρα του Λεωνίδαν ἦτο ἤδη γνωστὸς, καὶ ὑπερεμάχησεν αὐτοῦ ἐν 8 βιϐλίοις contra Celsum. Ἔγραψε δὲ καὶ εἰς 4 βιϐλία ἕτερον σύγγραμμα «Περὶ ἀρχῶν» (τοῦ χριστιανισμοῦ)· ἀλλ' αὐτοῦ σώζεται μόνον βραχὺ ἀπόσπασμα ἐν Φωτίῳ, καὶ ἕτερά τινα μικρὰ τεμάχια, ὡς καὶ λατινικὴ μετάφρασις ὑπὸ 'Ρουφίνου, γενομένη κατὰ τὸ τέλος τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος. Ἕτερον αὐτοῦ ἔργον, ἐντελῶς ἀπολεσθὲν, ἦν τὸ ἐπιγραφόμενον «Στρώματα» ἐν ᾧ, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Κλήμεντος τοῦ ἐξ 'Αλεξανδρείας, παρέθετε χωρία τοῦ Πλάτωνος, τοῦ 'Αριστοτέλους κ.λ. πρὸς ἀπόδειξιν καὶ ἐνίσχυσιν τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν καὶ δογμάτων.

'Ωρικὸν καὶ 'Ωρικὸς (ὁ), ἐπίσημος παραθαλάσσιος πόλις τῆς 'Ελληνικῆς 'Ιλλυρίας, πλησίον τῶν Κεραυνίων ὀρέων. Καὶ αὐτὴ μὲν ἦν ὀχυρὰ, ὁ δὲ λιμὴν αὐτῆς οὐχὶ λίαν ἀσφαλὴς ('Ηρδ. Θ, 92. — Caes. B G. III, 39. — Liv. XXIV, 40. — Hor. Od. III, 7, 5). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

'Ωρεῖται, 1) λαὸς ἰνδικῆς καταγωγῆς ἐν Γεδρωσίᾳ, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Περσικοῦ κόλπου. Καὶ ἐνδύματα μὲν καὶ ὅπλα εἶχον τὰ ἰνδικὰ, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν γλῶσσαν (Πλούτ. 'Αλξ. ΞΣΤ. — 'Αρρ. ΣΤ, 21, 3. 25, 2. — Curt. IX, 10, 6). — 2) Οἱ κάτοικοι τοῦ 'Ωρεοῦ ἐν Εὐϐοίᾳ ('Αρστφ. Εἰρ. 1125. — Θουκ. Η, 95. — Ξνφ. 'Ελλ. Ε, 4, 57).

'Ωρίων, 1) ποιητικῶς 'Ω α ρ ί ω ν, μυθώδης περίφημος καὶ ὡραῖος θηρευτὴς ('Ομ. 'Οδ. Λ, 310), υἱὸς τοῦ 'Υριέως, ἐξ 'Υρίας τῆς Βοιωτίας, ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν καὶ Κανδάων καλούμενος, καὶ λεγόμενος ἢ υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἢ γηγενής. Ἦν σύζυγος τῆς Σίδης καὶ πατὴρ τῆς Μενίππης καὶ Μητιόχης. 'Η 'Ηὼς ἠράσθη αὐτοῦ, δι' ὃ οἱ θεοὶ ὠργίσθησαν, καὶ ἡ Ἄρτεμις τὸν κατετόξευσεν ('Ομ. 'Οδ. Ε, 121), ἢ ἄλλως τὸν ἐφόνευσεν ἐν Κρήτῃ, Χίῳ ἢ Δήλῳ, διὰ βέλους ἢ μεγάλου σκορπίου, ἢ κληθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἀγῶνα δίσκου· κατ' ἄλλους διότι ἠγάπησεν Ὦπιν τὴν ὀπαδὸν τῆς θεᾶς (Κλμχ. εἰς 'Αρτμ. 255. — 'Απλλδ. Α, 4, 1). Καθ' ἕτερον μῦθον, ἐλθὼν εἰς Χίον ἵνα καθαρίσῃ αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἀγρίων θηρίων, ἐμεθύσθη καὶ ἐτυφλώθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς νήσου Οἰνοπίωνος, ὑποπτεύσαντος τὰς σχέσεις αὐτοῦ πρὸς τὴν θυγατέρα του Μερόπην ('Απλλδ. Παρθ. 'Ερωτ. Κ). Τὰς Π λ η ϊ ά δ α ς ἐπεδίωξε μέχρις οὗ μετεμορφώθησαν εἰς ἀ σ τ έ ρ α ς (Hor. Od. III,

4, 72.—Ov. Fast. V. 493). Καὶ αὐτὸς δὲ μετεμορφώθη εἰς ἀστέρα πλησίον τῶν Πληϊάδων (ἴδ. Ἀ σ τ ε ρ ι σ μ ό ς). Ἤδη παρ᾽ Ὁμήρῳ (Ἰλ. Σ, 486. Ὀδ. Ε, 274) ἀπαντᾶται ὡς ἀστερισμός. Ἀλλαχοῦ, εἰς χωρίον ὃ θεωρεῖται μεταγενεστέρως παρεμβληθὲν (Ὀδ. Λ, 572), ἡ σκιὰ αὐτοῦ ἐπιδίδεται εἰς τὴν θήραν ἔτι καὶ ἐν τῷ Ἅδῃ. Ὁ τάφος αὐτοῦ ἐδείκνυτο ἐν Τανάγρᾳ. Ἡ ἰδέα τοῦ μεγάλου θηρευτοῦ προῆλθε, φαίνεται, καὶ δὴ ἐν Βοιωτίᾳ, ἐκ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀστέρος τούτου πλησίον τοῦ Κυνός.— 2) Ἐκ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Θηβῶν, ἐξειργάσθη ἐτυμολογικὸν οὐχὶ εὐκαταφρόνητον, ὑπὸ τὸν τίτλον «περὶ ἐτυμολογιῶν», ὡς καὶ ἀνθολογίαν ἐξ ἀρχαίων Ἑλλήνων ποιητῶν. Φαίνεται ὅτι ἔζη περὶ τὰ μέσα τῆς ε᾽ ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., ἐδίδαξεν ἐπί τινα χρόνον ὡς γραμματικὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ κακῶς ὑπό τινων συγχέεται μετὰ πιθανῶς συγχρόνου αὐτοῦ ἄλλου γραμματικοῦ, Ὥ ρ ο υ ἐκ Μιλήτου.

Ὡρολόγιον, πᾶν μηχάνημα δι᾽ οὗ οἱ ἀρχαῖοι ἐμέτρων τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας ἢ τῆς νυκτός. Καὶ τὸ μὲν ὄνομα ἦν τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων· τὴν δὲ τοῦ πρώτου μηχανήματος ἐφεύρεσιν ἀποδίδωσιν ὁ Ἡρόδοτος (Β, 107) τοῖς Βαβυλωνίοις, ἄλλοι δὲ (Διογ· Λρτ. Β, 1, 3.—Σουΐδ.) εἰς τὸν Ἀναξίμανδρον, καὶ πάλιν ἄλλοι (Plin. II, 16.) εἰς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Ἀναξιμένην, καὶ γ ν ώ μ ο ν α καλοῦσι τὸ ἐφευρεθέν, διαιροῦν τὴν ἡμέραν εἰς 12 ἴσα μέρη. Ὁ δὲ Ἡρόδοτος διακρίνει μεταξὺ γνώμονος καὶ π ό λ ο υ. Ὁ γνώμων, ὅστις καὶ σ τ ο ι χ ε ῖ ο ν ἐλέγετο, ἦν ῥάβδος κάθετος εἰς τὸν ἥλιον ἐκτεθειμένη, καὶ ἧς ἡ σκιά, πίπτουσα εἰς τὴν γῆν, ἐμετρεῖτο κατὰ πόδας, καὶ βεβαίως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἦν τὸ μῆκος τῶν ποδῶν σεσημειωμένον, ἐξ οὗ καὶ σ κ ι ά θ η ρ ο ν ἐκλήθη ἡ διασκευή· (Πολδ. Α, 72. — Ἡσύχ. λ. Ἑπτάπους σκιά). Τὸ ὕψος τοῦ γνώμονος ἦν συνήθως τοσοῦτο, ὥστε ἡ μακροτέρα αὐτοῦ σκιά, κατὰ τὴν ἀνατολὴν καὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ἦν 12 ποδῶν. Ἐγίνετο ὅμως χρῆσις καὶ γνωμόνων διπλασίως ὑψηλοτέρων, ὥστε ἡ ὥρα τοῦ δείπνου ἦν ἐνίοτε ἡ τῶν εἴκοσι ποδῶν (Ἀθην. Α, 8), ἤτοι περὶ τὴν 1 ὥραν πρὸ τῆς δύσεως, τοῦ δὲ λουτροῦ τῶν 6, (Λουκ. Κρον. 17. Ὀνειρ. 9), ἤτοι $1\frac{1}{2}$ ὥραν πρὸ τῆς μεσημβρίας ἢ μετ᾽ αὐτήν. Γνώμων δὲ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ὠνομάζετο πᾶν εἶδος ἡλιακοῦ ὡρολογίου, καὶ προσέτι καὶ αὐτὴ ἡ κλεψύδρα. Ὁ δὲ π ό λ ο ς, ὅστις καὶ ἡ λ ι ο τ ρ ό π ι ο ν ἐλέγετο, ἦν γνώμων ἐντελέστερος, ἴσως καὶ μετακινητός, ἔχων τὴν ῥάβδον καθέτως προσηλωμένην ἐντὸς λεκανίδος, ἐφ᾽ ἧς διὰ γραμμῶν ἐσημειοῦντο αἱ 12 ὧραι τῆς ἡμέρας (Ἀλκφρ. Ἐπστλ. Γ, 4.— Λουκ. Λξφ. 4). Ἡ δὲ κ λ ε ψ ύ δ ρ α ἦν ὄργανον δι᾽ οὗ ἐν γένει ἐμέτρων διάρκειαν χρόνου, δοχεῖον μικρὰν ὀπὴν ἔχον εἰς τὸν πυθμένα, δι᾽ ἧς βραδέως καὶ εἰς ὡρισμένον καιρόν, τὸν αὐτόν, ἐννοεῖται, πάντοτε, ἐξέρρεε τὸ πληροῦν αὐτὴν ὕδωρ. Τοιαῦτα μετεχειρίζοντο εἰς τὰ δικαστήρια πρὸς ὁρισμὸν τοῦ χρόνου καθ᾽ ὃν ἐπετρέπετο εἰς ἕκαστον τῶν διαδίκων καὶ τῶν δικηγόρων νὰ ὁμιλῇ, ἐξ οὗ καὶ Ὕ δ ω ρ (πρῶτον, δεύτερον) ἔλεγον τότε ἐν δικαστηρίοις τὴν ἐπιτρεπομένην διάρκειαν τῆς ἀγορεύσεως, καὶ ὑπῆρχεν ὁ «ἐφ᾽ ὕδωρ» δημόσιος ὑπηρέτης, ὁ τῆς κλεψύδρας ἐπιμελούμενος, καὶ «δίκαι πρὸς ὕδωρ» ἦσαν αἱ καθ᾽ ἃς ἀπῃτεῖτο ὁ τοιοῦτος προσδιορισμός. Καὶ πότε μὲν ἐπενοήθη αὕτη, ἄγνωστον, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ Ἀριστοφάνους ἦν ἐν πλήρει χρήσει (Ἀρστφ. Ἀχρν. 653 Σφ. 93. 627). Ἵνα δὲ καὶ ὡς ὡρολόγια χρησιμεύωσιν αἱ κλεψύδραι, εἶχον ἢ αὐταί, ἢ αἱ λεκάναι αἱ δεχόμεναι τὸ ὕδωρ, γραμμὰς ἐμφαινούσας τὴν εἰς 12 διαίρεσιν τῆς ἡμέρας, ἢ καὶ τῆς νυκτός. Ἀλλὰ παρετηρήθη ὅτι ἡ διαφορὰ τῆς θερμοκρασίας ἐπέφερε διαφορὰν εἰς τὸν χρόνον τῆς ἐκροῆς (Ἀθήν. Ε, 42.—Πλουτ. Αἰτ. φυσ. 7)· πρὸ πάντων δ᾽ ὅτι ἡ διαφορὰ τοῦ μήκους τῶν ἡμερῶν καθίστα τὴν κλεψύδραν ἥκιστα

ἀκριβῆ· διὰ τοῦτο μαρτυρεῖται (Αἰν. Τακτ. ΚΒ) ὅτι ἐπενόησαν νὰ χρίωσιν ἐσωτερικῶς τὴν σφαῖραν δι' ἀλλεπαλλήλων στρωμάτων κηροῦ, ἃ ἀφαιροῦντες, ν' ἀλλοιῶσι τῆς κλεψύδρας τὴν χωρητικότητα. Περὶ τοῦ Πλάτωνος λέγεται (Ἀθήν. Δ, 174) ὅτι εἶχε νυκτερινὴν κλεψύδραν πολυπλόκου κατασκευῆς. Κτησίβιος ὁ ἐξ Ἀλεξανδρείας ἐφεῦρε περὶ τὰ 135 π. Χ. ἀγχινουστάτην μεταρρύθμισιν τῆς κλεψύδρας, καθ' ἣν ἐπιμελῶς ῥυθμιζόμενον κατέπιπτε σταλάζον τὸ ὕδωρ καὶ ἔστρεφε δείκτην (ἀγαλμάτιον ἔχον εἰς τὰς χεῖρας ῥαβδίον, τὰς ἡμέρας δεικνύον καθ' ὅλας τοῦ ἔτους τὰς ὥρας, κεχαραγμένας ἐπὶ κύκλου, ἐφ' οὗ τὸ κέντρον αὐτὸ ἵστατο) (Vitr. IX 9). Ἦν δ' αὕτη ἡ μηχανὴ εἰς ἐξαιρετικὴν χρῆσιν τῶν πλοίων, καὶ εἰς τὴν τῶν δημοσίων μεγάλων οἰκοδομῶν. Αἱ διαιρέσεις δὲ τῆς ἡμέρας ἤρξαντο ὧραι λεγόμεναι μόνον ἐπὶ τῶν Ἀλεξανδρινῶν, καὶ οὕτως ἀπαντῶνται καλούμεναι κοινῶς πλέον ἐπὶ Ἱππάρχου, τῷ 150 π. Χ. Τὸ ἐν Ἀθήναις σωζόμενον οἰκοδόμημα Ἀνδρονίκου τοῦ ἐκ τῆς Κυρρήστης (ἴδ.) ἔχει εἰς τὴν ὀκτάγωνον ἐξωτερικὴν αὐτοῦ ἐπιφάνειαν ἐπικεχαραγμένας, πλὴν τῶν ὀκτὼ κυριωτέρων ἀνέμων, οὓς ἐδείκνυεν ὁ ἐπὶ τῆς κορυφῆς περιστρεφόμενος χαλκοῦς Τρίτων, προσέτι γραμμὰς δεικνυούσας τὰς ὥρας διὰ χαλκῶν γνωμόνων, οἵτινες ἦσαν ἐντεθειμένοι εἰς τὰς γωνίας, καὶ οὕς, ἐκλιπόντας, ἀποκατέστησεν αὖθις πρό τινων ἐτῶν διὰ σπουδαίας μελέτης ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ Παλάσκας. Ἐντὸς δ' ἐπὶ τοῦ ἐδάφους εἶχε δεξαμενὴν ἐκ τῆς πηγῆς (Κλεψύδρας) τῆς ἀκροπόλεως τὸ ὕδωρ δεχομένην, καὶ διὰ μηχανισμοῦ τὰς ὥρας τῆς νυκτὸς καὶ ἀνηλίων ἡμερῶν δεικνύουσαν.

Ὡρομέδων, ὄρος ὑψηλὸν εἰς τὴν νῆσον Κῶ (Θεόκρ. Εἰδ. Ζ, 46).

Ὡρομάζης, Πέρσης, πατὴρ τοῦ Ζωροάστρου (Πλάτ. Ἀλκ6. 122).

Ὧρος, ἢ Ὧρος, θεὸς Αἰγύπτιος, ὃν ὁ Ἡρόδοτος (Β, 144, 156) λέγει υἱὸν τοῦ Ὀσίριδος καὶ τῆς Ἴσιδος, ἀδελφὸν τῆς Ἀρτέμιδος (τῆς αἰγυπτίας Βουβάστιδος), καὶ ταὐτίζει αὐτὸν μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ποικίλοι καὶ ἀπ' ἀλλήλων πολὺ διαφέροντες εἰσὶν οἱ περὶ αὐτοῦ μῦθοι καὶ αἱ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων διδόμεναι αὐτοῖς ἐξηγήσεις. Οἱ Ἕλληνες ἐξελάμβανον αὐτὸν ὡς ἰδιαίτερον τύπον τοῦ θεοῦ τοῦ ἡλίου. Ὑπῆρχε δὲ καὶ ἕτερος Ὧρος, ὁ νεώτερος, ὁ Ὧρος Ἁρποκράτης, οὗ ἡ λατρεία μετέβη καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας περὶ τὰ τέλη, καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους. Ἐθεωρεῖτο δ' ὡς υἱὸς καὶ αὐτὸς τοῦ Ὀσίριδος, ἀλλὰ πολὺ βραδύτερον γεννηθείς, καὶ ἀσθενικός, καὶ ἐξελαμβάνετο ὡς τὸ ἔμβλημα τοῦ χειμερινοῦ ἡλίου, ἐν ᾧ ὁ πρεσβύτερος Ὧρος ἦν τὸ τοῦ θερινοῦ. Ἐθεωρεῖτο δὲ καὶ ὡς θεὸς τῆς πρωίμου βλαστήσεως, καὶ ἐλέγετο ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸν Πρίαπον. Παριστᾶτο δ' ὡς ἀσθενὲς παιδίον, ἔχον τὸν δάκτυλον εἰς τὸ στόμα. Διὰ τοῦτο συνεδέετο μετ' αὐτοῦ ἡ ἰδέα τοῦ μυστηριώδους, καὶ ἐξελαμβάνετο ὡς θεὸς τῆς σιωπῆς, καὶ παρὰ Ῥωμαίοις ἡ τοιαύτη ἔποψις συνεχῶς ἀπαντᾶται. Ὡς θεὸς δὲ τῆς σιγῆς καὶ τοῦ μυστηρίου, ἐκλαμβάνεται καὶ ὡς ὁ τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου.

Ὡροσκόπιον καὶ ὡροσκοπεῖον, τὸ ἐργαλεῖον δι' οὗ οἱ Χαλδαῖοι (ἴδ.) καὶ οἱ κατ' αὐτοὺς καλούμενοι γόητες παρετήρουν τὴν ὥραν τῆς γεννήσεως. Τὰ δὲ παρατηρηθέντα σημεῖα καὶ ὁ τῶν ἀστέρων συνδυασμὸς ἐχαράττοντο πολλάκις εἰς δακτυλίους ἢ πολυτίμους λίθους, καὶ διετηροῦντο ὡς φυλακτήρια.

Ὠρωπὸς (ὁ), πόλις ὀχυρὰ καὶ λιμένα ἔχουσα ἐπὶ τοῦ Εὐρίπου, εἰς ἀπόστασιν 60 σταδίων ἀπὸ τῆς ἐν Εὐβοίᾳ Ἐρετρίας (Θουκ. Η, 95). Κατ' ἀρχὰς ἦν Βοιωτική, πιθανῶς τῇ Τανάγρᾳ προσήκουσα, εἶτα, ὡς εἰκάζεται τῷ 506, κατελήφθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (Ἡρδ. Ε, 77. ΣΤ, 100.—Θουκ. Β, 23. Γ, 91. Δ, 96. Ζ, 28. Η, 60), καὶ ἐξηκολούθησεν ἐπὶ μακρὸν οὖσα ἀφορμὴ διενέξεων μεταξὺ Βοιωτῶν καὶ Ἀθηναίων, οἵτινες ἔμειναν τέλος

αὐτῆς κύριοι. Ὁ λιμὴν αὐτῆς, ὅθεν ἐγίνετο ἡ εἰς Εὔβοιαν διάβασις, ἐκαλεῖτο Δελφίνιον, καὶ ἔκειτο εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀσωποῦ. Εἰς ἀπόστασιν 1 ½ ὥρα, νοτιανατολικῶς τοῦ Ὠρωποῦ ἔκειτο τὸ ἐπίσημον ἱερὸν τῆς χώρας, ὁ ναὸς μετὰ τοῦ μαντείου τοῦ Ἀμφιαράου, καὶ στάδιον ἔνθα πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ἐτελοῦντο γυμναστικοὶ καὶ μουσικοὶ ἀγῶνες (Παυσ. Α, 34, 1). Ἴδ. Ἀ μ φ ι ά ρ α ο ς.

Ὤστια (τὰ) καὶ Ὠ σ τ ί α (ἡ), λιμὴν τῆς Ῥώμης μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τιβέριος, κατὰ τὸν ἀριστερὸν τοῦ ποταμοῦ βραχίονα, καὶ ἀπὸ τῆς Ῥώμης διὰ ξηρᾶς 16 μόνον λεπτὰ ἀπέχων. Ἱδρύθη δ' ἡ πόλις ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἄγκου Μαρκίου (Liv. I, 33), καὶ ὀλίγον μετὰ ταῦτα ἔφθασεν εἰς μεγάλην ἀκμήν. Ὁ Μάριος τὴν κατέστρεψεν, ἀλλ' εὐθὺς ἀνῳκοδομήθη λαμπροτέρα. Ὅτε ὅμως ὁ αὐτοκράτωρ Κλαύδιος κατεσκεύασε καλλίτερον λιμένα εἰς τὸν δεξιὸν τοῦ ποταμοῦ βραχίονα, τότε ἐξέπεσεν ἡ Ὠστία. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται παρὰ μικρὰν πολίχνην διατηρήσασαν τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, ἀπέχουσαν ὅμως νῦν περὶ μίαν ὥραν ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, προσχωσθείσης ὑπὸ τῆς ἄμμου (Στρβ. Ε, 219).

Ὠσχοφόρια καὶ Ὀ σ χ ο φ ό ρ ι α, βακχικὴ ἑορτὴ τρυγητοῦ, πανηγυριζομένη ἐν Ἀθήναις τῇ 7 πυανεψιῶνος (Ὀκτώβριον—Νοέμβριον) (Πλούτ. Θησ. ΚΒ). Εἴκοσι νεανίαι, ἀνὰ δύο ἐξ ἑκάστης φυλῆς, πρὸς τοῦτο ἐκλεγόμενοι, ἔφερον κλήματα μετὰ σταφυλῶν εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ἐσταδιοδρόμουν ἀπὸ τοῦ ἐν Λίμναις ναοῦ τοῦ Διονύσου εἰς τὸ ἐν Φαλήρῳ ἱερὸν τῆς Σκιάδος Ἀθηνᾶς. Οἱ 10 νικήσαντες, ἀνὰ εἷς ἐξ ἑκάστης φυλῆς, ἐλάμβανον ὡς ἆθλον ἀνὰ μίαν φιάλην περιέχουσαν τὰ «πενταπλόα», ἤτοι ποτὸν συγκείμενον ἐκ τῶν κυριωτέρων προϊόντων τοῦ ἔτους, οἴνου, μέλιτος, τυροῦ, ἀλεύρου καὶ ἐλαίου, καὶ προσέτι θέσιν ἐπίτιμον εἰς τὴν ἐπομένην πομπήν. Ἡ ἑορτὴ εἶχε καὶ ᾄδοντα χορὸν, οὗ προηγοῦντο δύο νεανίαι, ὡς γυναῖκες ἐνδεδυμένοι, καὶ ἐπέστρεφον ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς πάλιν εἰς τὸν τοῦ Διονύσου, ἔνθα αἱ Φυταλίδαι ἔθυον, μεθ' ὃ εἵπετο τὸ τῆς θυσίας συμπόσιον. Τὴν τελετὴν ταύτην ἐσχέτιζον οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τῆς εἰς Κρήτην μεταβάσεως τοῦ Θησέως.

Ὦτα (τὰ), αἱ λαβίδες τῶν ἀγγείων. Εἰς τὸν ἑνικὸν ἀριθμὸν ὁ Ὅμηρος μεταχειρίζεται πάντοτε τὸν Ἰωνικὸν σχηματισμὸν Ο ὖ α ς (τό).

Ὠτεγχύτης (ὁ), ἰατρικὸν ἐργαλεῖον δι' οὗ ἐνέχεον ὑγρὸν φάρμακον εἰς τὰ ὦτα.

Ὠτογλυφὶς (ἡ) καὶ ὠ τ ό γ λ υ φ ο ν (τὸ), μικρὸν ὄργανον καθαριστικὸν τῶν αὐτίων.

Ὦτος, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἢ τοῦ Ἀλοέως καὶ τῆς Ἰφιδαμείας, ἀδελφὸς τοῦ Ἐφιάλτου (ἴδ. Ἀλευάδαι), μεθ' οὗ ἐδέσμευσε τὸν Ἄρην (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 385. Ὀδ. Λ, 305. —2) Στρατηγὸς τῶν Ἐπειῶν (Ὁμ. Ἰλ. Ο. 518).

Ὦχος, 1) ἐπώνυμον Ἀρταξέρξου τοῦ Γ, βασιλέως τῶν Περσῶν (Αἰλ.).—2) Ποταμὸς τῆς Βακτριανῆς ἐν Ἀσίᾳ, τοῦ Ὤξου παραποτάμιον (Στρβ.). Νῦν Ἐλμὶνδ, ἢ κατ' ἄλλους Δεβάς.

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ

ἀρθριδίων τινῶν ἅτινα ἐκρίθησαν ἀναγκαῖα, τοῦ ἀρχικοῦ σχεδίου ἐκταθέντος ἀπὸ τοῦ **Ι.**

Α

Ἀβαμβάκευτα, δηλαδὴ ἄνευ βάμβακος, κυρίως ἐλέγοντο τὰ σιτία τὰ ἐν Σπάρτῃ εἰς τὰ ὀρφανὰ παιδία διδόμενα (Ἀθήν. Δ. 143).

Ἀβαντὶς, 1) τὸ μέρος τῆς Εὐβοίας τὸ ὑπ' Ἀβάντων ἀρχαιότατα κατοικηθὲν (Στρβ. 1, 445.— Ἀπλλδ. Ῥδ Δ, 1135.—Εὐρπ. Ἡρ. μαιν. 185).— 2) Τὸ μέρος τῆς Θεσσαλίας εἰς ὃ πλανηθέντες ἦλθον οἱ Ἄβαντες ὅτε ἐπέστρεφον ἐκ τῆς Τροίας (Παυσ.).

Ἀγαμίου ποινή. Ἐν Σπάρτῃ οἱ Λυκούργιοι νόμοι ἐπέβαλλον τὴν ὑποχρέωσιν εἰς τοὺς πολίτας νὰ νυμφεύωνται εἰς ὥριμον ἡλικίαν, οἱ μὲν ἄνδρες 30, αἱ δὲ κόραι 16 ἐτῶν· οἱ δὲ μένοντες ἄγαμοι ὑπεβάλλοντο εἰς μερικὴν ἀτιμίαν, καθ' ἣν ἐστεροῦντο τῶν τοῖς πρεσβυτέροις ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἀποδιδομένων τιμῶν, ἀπεκλείοντο τῆς παρουσίας εἰς τὰς γυμνοπαιδιάς, καὶ ὤφειλον, γυμνοὶ ἐν χειμῶνι περιϊόντες τὴν ἀγορὰν, νὰ ψάλλωσιν ᾠδὴν λέγουσαν ὅτι δίκαια πάσχουσι, διότι ἀπειθοῦσι τοῖς νόμοις (Πλουτ. Λυκ. ΙΒ).

Ἀγδίστις, ἐν Φρυγίᾳ ἐπώνυμον τῆς Κυβέλης (Στρβ. 1, 3, 35.—Ἡσύχ.), θεωρουμένης δὲ καὶ ὡς ἰδίας τινὸς μυστηριώδους θεότητος γεννηθείσης ἐκ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Γῆς (Παυσ. Ζ, 17, 5). Προσέτι δ' οὕτως ἐκαλεῖτο καὶ τὸ ὄρος ἐφ' οὗ ἐτάφη ὁ ἐραστὴς τῆς Κυβέλης Ἄττις, τὸ νῦν Δίνδυμον.

Ἀγελαστὸς, ὁ ἔφηβος Σπαρτιάτης, ἀπὸ τοῦ 17 ἔτους τῆς ἡλικίας του, καθ' ὃ ὢν ἤδη εἰς τὰς ἀγέλας κατατεταγμένος (Ἡσύχ.).

Ἀγέλαστος πέτρα, ἐν Ἐλευσῖνι ἡ ἐφ' ἧς ἐκάθησεν ἡ Δήμητρα, ὀδυρομένη διὰ τῆς Περσεφόνης τὴν ἁρπαγήν. Ἔκειτο δὲ παρὰ τῇ κρήνῃ Καλλιρρόῃ (Ὁμ. Ὕμν. Δημ. 200. — Ἀπλλδ. Α, 5).— Ὑπῆρχε δὲ καὶ ἐν Ἀθήναις οὕτω καλουμένη θέσις (Bekk. Anecd. gr. 537, 7) βεβαίως παρ' ἑνὶ τῶν Ἐλευσινίων, πιθανῶς τῷ ἐν Ἄγραις, καὶ ἴσως ἐπίσης οὐ μακρὰν τῆς Καλλιρρόης.

Ἀγνώστων θεῶν, βωμὸς ἐν Φαλήρῳ, τῷ λιμένι Ἀθηνῶν, ἐλέγετο ἱδρυθεὶς ὑπὸ Ἐπιμενίδου τοῦ Κρητὸς (ἴδ.), ὅτε ἐκλήθη ἵνα καθάρῃ τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ λοιμοῦ. Πιθανῶς δ' ὁ αὐτὸς οὐ μνημονεύει καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὡς τοῦ Ἀγνώστου Θεοῦ, ἴσως εἰς Φάληρον τὸ πρῶτον προσορμισθείς.

Ἅγνων, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Νικίου, πατὴρ τοῦ Θηραμένους, στρατηγὸς ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἀνοικοδομήσας τὴν Ἀμφίπολιν, συνεξεστράτευσε μετὰ τοῦ Κλεοπόμπου κατὰ τῆς Ποτιδαίας καὶ τῆς Χαλκίδος ἐν Θρᾴκῃ· ἀλλ' ἀπολέσας ἐκ τοῦ λοιμοῦ περὶ τοὺς ἡμίσεις τῶν στρατιωτῶν του, ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ (Θουκ. Β, 58). — 2) Τήϊος, ὑπηρετῶν ἐν τῷ στρατῷ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου (Αἰλ.).

Ἀγνωνίδης, Ἀθηναῖος δημαγωγὸς

καὶ ῥήτωρ, τὸν Φωκίωνα κατηγορήσας, καὶ τὴν καταδίκην αὐτοῦ προκαλέσας. Ἐθανατώθη δ' ἔπειτα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων μεταμεληθέντων, τῷ 318 π.Χ.

Ἄγρα ἢ Ἄγραι, χωρίον παρ' Ἀθήναις, πέραν τοῦ Ἰλισσοῦ, ἔχον ναὸν τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος (Παυσ. Α, 19, 7. 14, 1). Ἴδ. καὶ Ἀγέλαστος.

Ἀγρεὺς, ἐπώνυμον ὑφ' ὃ εἶχεν ὁ Ἀπόλλων ναὸν ἐν Μεγάροις (Πινδ.—Παυσ.).

Ἀγχιτεία, γυνὴ Κλεομβρότου, τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης, μήτηρ τοῦ ἐν Πλαταιαῖς νικήσαντος Παυσανίου, μεθ' ἡρωϊκοῦ πατριωτισμοῦ πρώτη αὐτὴ θάνατον καταγνοῦσα τοῦ υἱοῦ της ἀποδειχθέντος προδότου τῆς πατρίδος. Κατ' ἄλλους Ἀλκιθέα (Corn.Nep. Paus.—Πλουτ.—Διόδ.).

Ἀδάμας, 1) παρὰ τοῖς ἀρχαίοις (Ὁμ. Ἡσιόδ.), ἐπίθετον, κυρίως τοῦ χαλκοῦ καὶ ἄλλων μετάλλων, δηλοῦν ὁ σκληρὸς, ὁ ἀλύγιστος. Μόνον μεταγενεστέρως ὁ πολύτιμος λίθος.—2) Ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς (Πτλμ.). — 3) εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων, υἱὸς Αἰσίου (Ἰλ. Ν, 560).

Ἀδριανούπολις, πόλις ἐν Θρᾴκῃ, ἐπὶ τοῦ Ἕβρου ποταμοῦ, πρὶν καλουμένη Ὀρεστιάς.

Ἀδρίας καὶ Ἀδριατικὸς κόλπος, ἡ θάλασσα ἡ μεταξὺ τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Ἰταλίας (Ἡρδ. Α, 163.—Στρβ.)

Ἀζηνία, δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς ἐν Ἀττικῇ, πρὸς τῷ Σουνίῳ (Ἁρπκρ. —Στφ. Βζ.).

Ἄζωστοι, ἐλέγοντο αἱ νέαι Σπαρτιάτιδες, αἱ εἰς τὰ γυμνάσια φέρουσαι τὸ χιτώνιον αὐτῶν ἄνευ ζώνης.

Ἀθηνάδας, ἐκ Τραχῖνος, φονεύσας τὸν ἐν Θερμοπύλαις προδόντα τὴν Ἑλλάδα Ἐφιάλτην, καὶ μεγάλως τιμηθεὶς ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων (Ἡρδ. Ζ, 213).

Αἰγαῖος, 1) ἐπίθετον τοῦ Ποσειδῶνος, ἔχον τὴν αὐτὴν παραγωγὴν ὡς καὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, συνήθως δ' ἀποδιδόμενον εἰς τὴν αἰολικὴν πόλιν Αἰγὰς, ἱερὰν τῷ Ποσειδῶνι, δι' ὃν ἐξ ἐναντίας αὐτῇ ἐδόθη τὸ ὄνομα. — 2) Ποταμὸς τῆς νήσου Κερκύρας (Ἀπλλν. Ῥδ. 541).

Αἰγεῖαι πύλαι τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ τὰ νοτιανατολικὰ τῆς πόλεως πρὸς τῷ Δελφινίῳ (Πλούτ. Θησ. ΙΒ), ἔνθα πιθανῶς ἦν καὶ τὸ **Αἰγεῖον** ἱερὸν (Ἁρπκρ. — Σουΐδ.).

Αἰγεῖδαι, γένος τι ἐν Σπάρτῃ, κληθὲν κατ' Αἰγέα, τὸν υἱὸν τοῦ Οἰολύκου καὶ ἔγγονον τοῦ Θήρα (Ἡρδ. Δ, 149)· καὶ ἕτερον γένος ἐν Θήβαις (Πίνδ.).

Αἴγειρα, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Ἀχαΐας ἐν Πελοποννήσῳ. Ἡ πρὸς τὸν κορινθιακὸν κόλπον παραλία αὐτῆς χώρα ἐλέγετο Ὑπερησίη (Στρβ.Θ.—Στφ.Βζ.—Πολβ.).

Αἴγεστα, Αἰγέστα, Σεγέστη), πόλις εἰς τὰ βορειανατολικὰ τῆς Σικελίας, πλησίον τοῦ ὄρους Ἔρυκος, κτίσμα τοῦ Αἰνείου (Θουκ. Ζ.—Διόδ. 15, 6.—Στρβ.).

Αἴγη, θυγάτηρ τοῦ Ὠλένου, μετὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς Ἑλίκης ἀναθρέψασα τὸν Δία βρέφος, καὶ εἶτα μετ' ἐκείνης ταχθεῖσα μεταξὺ τῶν ἀστέρων (Hygin).

Αἰγηῒς, μία τῶν δέκα ἀττικῶν φυλῶν, κληθεῖσα κατὰ τὸν Αἰγέα (Παυσ.)

Αἰγιαλὸς, ἀρχαιότατα ἡ παραλία τῆς Πελοποννήσου ἀπὸ τοῦ Ἰσθμοῦ μέχρι τῆς Ἤλιδος, δῆθεν κατ' Αἰγιαλέα, τὸν υἱὸν τοῦ Ἰνάχου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 575), καὶ ἡ ἐν αὐτῇ πόλις, ἡ εἶτα Σικυὼν κληθεῖσα.

Αἰγιλία, 1) χωρίον καὶ δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀπέναντι τῆς Σαλαμῖνος, ἀνήκων εἰς τὴν Ἀντιοχίδα φυλήν. Ἐπῃνοῦντο αὐτοῦ τὰ σῦκα (Θεόκρ. Εἰδ. Α, 446.—Στφ. Βζ.).— 2) Νησίδιον μεταξὺ Κρήτης καὶ Κυθήρων (Πλούτ.—Δνσ. Πργ. 499), τὸ νῦν Τσεριγότον.

Αἰγίλιψ (ἡ), χωρίον ἐπὶ τῆς νήσου Ἰθάκης, ἢ νησίδιον μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Ἠπείρου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 633). Κατὰ τινας, ἐπίθετον.

Αἰγίπαν, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ Αἴγης τῆς γυναικὸς τοῦ Πανὸς (Ἀπλλδ. Δ, 6). Ἐταυ-

τίζετο ὑπὸ Ῥωμαίων μετὰ τοῦ παρ' αὐτοῖς Σιλβανοῦ.

Αἰγόσθενα (τὰ), πόλις τῆς Μεγαρίδος, βορείως τῶν Παγῶν (Παυσ. Α, 44.— Στφ. Βζ.), ὧν ἐρείπια σώζονται πιθανῶς.

Ἀϊδωνεύς, 1) ταὐτὸ τῷ Ἅ δ η ς (ἴδ.), Ἡσδ. Θγ. 913.—2) Βασιλεὺς τῶν Μολοσσῶν ἐν Ἠπείρῳ. Ὁ Θησεὺς καὶ Πειρίθους, θελήσαντες ν' ἁρπάσωσι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Περσεφόνην, ἐρρίφθησαν εἰς σκοτεινὴν καὶ πολυχρόνιον φυλακὴν (Πλουτ. Θησ. ΛΑ,).

Αἴθυια, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἡ Ἀθηνᾶ ἐλατρεύετο ἰδίως ἐν Μεγάροις (Παυσ. Α, 5).

Ἄϊκλον ἢ Α ἶ κ λ ο ν, τὸ δημόσιον συσσίτιον τῶν Σπαρτιατῶν, ἄκρας ὃν λιτότητος (Ἀθήν. Δ, 140).

Αἰξώνη, δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων τῇ Κεκροπίδι φυλῇ, χωρίον παραθαλάσσιον οὐ μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν, πλησίον τῶν Ἁλῶν, ἔχον καὶ αὐτὸ ἁλικὰς, τὰς Α ἰ ξ ω ν ί δ α ς ἅ λ ἀ ς (Στφ. Βζ.). Οἱ Αἰξωνεῖς ἐλέγοντο φιλοσκώμμονες (Πλάτ. Λάγ. 19).

Ἀΐτης ἢ Ἀ ε ί τ η ς, ἐν Σπάρτῃ ὁ νεανίας ὁ ὑπὸ πρεσβυτέρου εἰς τὸν βίον ὁδηγούμενος καὶ ἀνατρεφόμενος. Οὗτος δὲ ἐλέγετο, ὡς πρὸς τὸν Ἀίτην, ε ἰ σ π ν ή λ α ς (Θκρτ. ΡΙΓ, 14.—Ἐτυμ. κλ.). Αἱ δ' εἰς τὰς αὐτὰς σχέσεις διατελοῦσαι κόραι, ἐλέγοντο ἀίτιαι (Πλουτ. Λυκ. ΙΗ).

Ἀκαμαντίς, μία τῶν δέκα ἀττικῶν φυλῶν, κληθεῖσα κατ' Ἀκάμαντα 3, υἱὸν τοῦ Θησέως (Θουκ. Δ, 118).

Ἀκεστορίδαι, γένος ἱερὸν ἐν Ἄργει, ἐξ οὗ ἐλαμβάνοντο ἐκεῖ αἱ ἱέρειαι τῆς Παλλάδος (Καλλμ. Ὕμν. Παλλ. 34).

Ἀκέστωρ ἢ Ἀ κ έ σ τ ο ρ ο ς, τραγῳδοποιὸς ἐν Ἀθήναις, ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους πολλάκις καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα Σάκας χλευαζόμενος, διότι δὲν ἦν Ἑλληνικῆς καταγωγῆς (Σφ. 1216. Ὄρν. 31).

Ἀκοσμία, ἐν Κρήτῃ ἡ πολιτικὴ κατάστασις ὁσάκις ἐκ στάσεως κατηργοῦντο οἱ ἄρχοντες οἱ λεγόμενοι Κ ό σ μ ο ι (Ἔφοροι.)

Ἀκουμενός, γνωστὸς ἰατρὸς ἐν Ἀθήναις, φίλος τοῦ Σωκράτους (Πλτ.).

Ἀλβανόν, ὄρος τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ, φέρον τὴν πόλιν Ἄλβαν (Στρβ. Ε.).

Ἀλβῖνος, 1) Πλατωνικὸς φιλόσοφος ἐπὶ Γαληνοῦ, γράψας εἰσαγωγὴν εἰς τοὺς Πλατωνικοὺς διαλόγους (Φαβρ. Ἑλλ. Βιβλ. Τ. Β. σλ. 42).—2) Ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Κομμόδου ἀναγορευθεὶς ὑπὸ τῶν στρατευμάτων Καῖσαρ ἐν Γαλλίᾳ καὶ Βρετανίᾳ (Ἡρωδιαν.).

Ἁλικαί. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ἐπρομηθεύοντο τὸ ἅλας, ἢ ὀρυκτὸν, ἢ ἐκ ῥευστῶν (τῆς θαλάσσης, τελμάτων, ἁλατούχων πηγῶν), καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ κατηγορίᾳ, ἥτις ἦν ἐν Ἑλλάδι ἡ συνεχεστάτη, εἴτε διὰ ζέσεως (Pl. XXXI, 1, 39), εἴτε δι' ἐξατμίσεως εἰς τὸν ἥλιον, εἰς τὰ ἁ λ ο π ή γ ι α, παράγοντα ἅ λ α ς π ε π τ ό ν. Τοιαῦτα ἦσαν ἐν Ἀττικῇ τὸ Ἁλίπεδον, νοτίως τῶν Ἀθηνῶν, αἱ Ἁ λ α ὶ Α ἰ ξ ω ν ί δ ε ς εἰς τὴν νοτιανατολικὴν παραλίαν, αἱ Ἁ λ α ὶ Ἀ ρ ρ α φ η ν ί δ ε ς πρὸς τῷ Μαραθῶνι· ἐν Τροιζηνίᾳ αἱ Ἁ λ υ α ὶ κλ. καὶ Salinae (Ἁ λ ι κ α ὶ), ὠνομάζοντο μεταγενεστέρως διάφοροι πόλεις τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κόσμου, ἐν Ἰταλίᾳ, Γαλλίᾳ, Βρετανίᾳ, Δακίᾳ (αἱ νῦν Ὄχναι). Ἐν Ῥώμῃ ἡ πώλησις τοῦ ἅλατος ἐξεμισθοῦτο, δι' ὃ τὸ ἅλας εἶχεν ὑπερτιμηθῆ. Εἶτα (μετὰ τοῦ Πορσήνου τὴν ὑποχώρησιν), ἡ γερουσία ἀνεδείχθη δημοτικὴ, ψηφίσασα τὸ μονοπώλιον τοῦ ἅλατος ὑπὸ τοῦ δημοσίου, καὶ τὸν καταβιβασμὸν τῆς τιμῆς αὐτοῦ (Liv. II, 9). Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δὲ ἦσαν αἱ ἁλικαὶ, αἱ ὀρυκταὶ κυρίως, δημόσια κτήματα.

Ἀλκιμέδων, 1) Υἱὸς Λαέρκου, στρατηγὸς τῶν Μυρμιδόνων εἰς Τροίαν (Ὁμ. Ἰλ. Π, 197).—2) Ἐκθεὶς εἰς ὄρος εἰς βορὰν τῶν θηρίων τὴν θυγατέρα του Φιλλόνην, ὡς γεννήσασαν παιδίον ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Παυσ. Η, 12).—3) Ὀλυμπιονίκης (Πινδ. Ὀλ. Η).

Ἄλκιμος, Ἰθακήσιος, πατὴρ τοῦ Μέντορος (Ὁμ.).— 2) Φίλος τοῦ Ἀχιλλέως ἐκ

τῶν Μυρμιδόνων (Όμ. Ἰλ. Υ, 392).— 3) Τὸ ἀνατολικὸν ἀκρωτήριον κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος τοῦ Πειραιῶς, τὸ ἔχον τὸν τάφον τοῦ Θεμιστοκλέους (Πλούτ. Θμστκλ. ΛΒ).

"Αλτιμος, ἀρχαῖος γλύπτης ἐν Αἰγίνῃ (Rang. Ant. Hell. I, ἀρ. 33).

'Αμαζόνιον, ἐν Ἀθήναις, ὁ λόφος τοῦ Ἀστεροσκοπείου (Πλούτ. Θησ. ΚΖ.— Ῥαγκ. Ἄπαντ. Τ. ΙΗ, Τπγρ. Ἀθ. Σλ. 159—160).

'Αμαζονὶς στήλη, μνῆμα τῆς Ἀμαζόνος Ἀντιόπης, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἀπὸ Φαλήρου εἰς Ἀθήνας, παρὰ τῷ ναῷ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς (Παυσ. Α, 1, 2. — Πλούτ. Θησ. ΚΖ).

'Αμάρυνθος (ἡ), 1) κώμη τῆς νήσου Εὐβοίας, ἔχουσα ναὸν τῆς Ἀμαρυνθίας ἢ Ἀμαρουσίας Ἀρτέμιδος, οὗ ἀφίδρυμα ὑπῆρχε καὶ εἰς τὸ Ἄθμονον τῆς Ἀττικῆς (νῦν Ἀμαρούσιον). (Στρβ.—Παυσ.).—2) Ποταμὸς τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀλφειὸν (Στρβ.). — 3) Εἷς τῶν 50 κυνῶν τοῦ Ἀκταίονος (Ἀπλλδ. Γ, 4, 4).

'Αμεινίας, Ἀθηναῖος, ἀδελφὸς τοῦ ποιητοῦ Αἰσχύλου, ἀριστεύσας εἰς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν (Ἡρδ. Η, 84).

'Αμπέτταρες, παρὰ Σπαρτιάταις οἱ Εἵλωτες ὡς παρακολουθοῦντες τοὺς κυρίους αὐτῶν εἰς τὰς μάχας. Ἡ λέξις ἐσήμαινεν ἀ μ φ ι σ τ ά ν τ ε ς (Ἡσύχ.).

'Αμύκλας, 1) υἱὸς τοῦ Λακεδαίμονος καὶ τῆς Σπάρτης, βασιλεὺς τῆς Λακωνίας, σύζυγος Διομήδης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Λαπίθου, καὶ πατὴρ τοῦ Κυνόρτα, Ὑακίνθου καὶ Λεανείρας, τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀρκάδος· κτίστης τῆς πόλεως Ἀμυκλῶν (Ἀπλλδ. 5, 9, 1. 10, 3). — 2) ἢ Ἄ μ υ κ λ ο ς, ἐν Ἀθήναις, μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος (Διογ. Λρτ.—Αἰλ. Α. Ι. Γ, 19).

'Αμφιάλη, ἀκρωτήριον τῆς Ἀττικῆς, ἀφ' οὗ ἐπεραιοῦντο εἰς τὴν ἀπέναντι κειμένην Σαλαμῖνα (Στρβ.).

'Αμφίαλος, υἱὸς τοῦ Πολυνήου, εἷς τῶν Φαιάκων (Ὀμ. Ὀδ. Θ. 114).

'Αμφιάναξ, βασιλεὺς τῆς Λυδίας, φιλοξενήσας τὸν Προῖτον ἐκδιωχθέντα ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀκρισίου, καὶ δοὺς αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Ἄ ν τ ε ι α ν (Ἀπλλδ. Β, 2, 1).

'Ανδρεὺς, 1) υἱὸς τοῦ Πηνειοῦ, ἐλθὼν ἐκ Θεσσαλίας εἰς Ὀρχομενὸν τῆς Βοιωτίας, ἀπεκάλεσε τὴν πέριξ χώραν Ἀνδρηΐδα (Διοδ. Ε, 8. Παυσ.).— 2) Πρόπαππος τοῦ Κλεισθένους, τυράννου τῆς Σικυῶνος (Ἡρδ. ΣΤ, 126).

"Ανθεια, 1) θυγάτηρ τοῦ Θεσπιοῦ (Ἀπλλ. Β, 7, 8).—2) Πόλις τῆς Μεσσηνίας ἐν Πελοποννήσῳ, ἔπειτα Θουρία κληθεῖσα (Ὀμ. Ἰλ. Ι, 151). — 3) Μία τῶν τριῶν ἀρχαίων πόλεων τῆς Ἀχαΐας, ἐξ ὧν συνέστησαν εἶτα αἱ Πάτραι (Στφ. Βζ.).— 4) καὶ Ἄ ν θ η, πόλις μικρὰ τῆς Θεσσαλίας (Ἡσδ. Ἀσπ. 381. 474).

'Ανθεστηριάδες, ἐν Ῥόδῳ ἐλέγοντο αἱ πρὸς γάμον ὥριμοι κόραι (Ἡσύχ.).

'Ανθυπωμοσία, ἐν Ἀθήναις ὁ ὅρκος ὃν ἔδιδέ τις εἰς τὸ δικαστήριον προσβάλλων ὡς ἀστηρίκτους τὰς ἀξιώσεις τοῦ ἀντιδίκου ὑπὲρ ἀναβολῆς τῆς δίκης (Δμσθ. κ. Ὀλμπδ. 1174).

"Ανιγρος, ποταμὸς τῆς Τριφυλίας ἐν Πελοποννήσῳ, πηγάζων ἐκ τοῦ Λαπιθαίου ἐπὶ τοῦ Ταϋγέτου, καὶ εἰσβάλλων εἰς τὴν θάλασσαν παρὰ τῷ Σαμικῷ, ἔνθα ὑπῆρχε σπήλαιον ἱερὸν τῶν Ἀ ν ι γ ρ ί δ ω ν ν υ μ φ ῶ ν, εἰς θεραπείαν χρησιμεῦον τῶν λειχηνιώντων (Στρβ.). Πιθανῶς τοῦ Ὁμήρου ὁ Μινυήϊος.

'Ανταγόρας, Ῥόδιος ποιητής, γράψας ἔπος ἐπιγραφόμενον «Θηβαΐς» τῇ γ' ἑκατονταετηρίδι π. Χ. (Αἰλ.).

'Αντήνωρ, ἐν Τρωάδι, υἱὸς τοῦ Αἰσυήτου καὶ τῆς Κλεομνήστρας, σύζυγος τῆς Θεανοῦς, πατὴρ ἕξ υἱῶν, εἷς τῶν ἐμφρονεστέρων αὐλικῶν τοῦ Πριάμου, φιλοξενήσας τὸν Ὀδυσσέα ὅτε ἦλθε πρέσβυς ἵνα ζητήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τῆς Ἑλένης, καὶ πάντοτε τὴν

απόδοσιν ταύτην συμβουλεύων, δι' ὃ καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τῆς ἁλώσεως καὶ καταστροφῆς τῆς Τρωάδος ἐφείσθησαν τῆς οἰκίας αὐτοῦ. Μετῴκησε δ' εἰς Λιβύαν, ἢ εἰς τὴν ἄνω Ἰταλίαν μετ' Ἐνετῶν ἐκ Παφλαγονίας καὶ ἔκτισε τὴν πόλιν Πάδουαν (Στρβ. ΙΒ, 13, 5).

'Αντίκλεια, 1) θυγάτηρ Αὐτολύκου, σύζυγος τοῦ Λαέρτου, μήτηρ τοῦ Ὀδυσσέως, ἀποθανοῦσα πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς αὐτοῦ ἐκ τῆς Τροίας ἐκ θλίψεως διὰ τὴν ἀπουσίαν του (Ὅμ. Ὀδ. Λ, 85).—2) Μήτηρ τοῦ Περιφήτου ἐκ τοῦ Ἡφαίστου (Ἀπλλδ. Γ, 26).

'Αντιμαχίδης, εἷς τῶν ἀρχιτεκτόνων οἵτινες, ἐντολῇ τοῦ Πεισιστράτου, ἤρξαντο τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἐν Ἀθήναις.

'Αντινόη, 1) θυγάτηρ τοῦ Πελίου, ὑπὸ τῆς Μηδείας ἀπατηθεῖσα καὶ μετὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς Ἀστεροπείας τὸν γέροντα πατέρα των καταμελίσασαι ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θ' ἀνενέουν αὐτόν· διωχθεῖσα δ' ἔπειτα ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ της Ἀκάστου, καὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ ἀποθανοῦσα ἐν δυστυχίᾳ (Παυσ.).—2) Θυγάτηρ τοῦ Κηφέως, ἔγγονος τοῦ Ἀλαοῦ, ἔχουσα βωμὸν ἐν Μαντινείᾳ τῆς Ἀρκαδίας παρὰ τῷ Θεάτρῳ (Παυσ. Η, 8, 9).— 3) Θυγάτηρ τοῦ Πηρέως ἐξ Ἀρκαδίας, μήτηρ τοῦ Παλαίμονος ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλδ. Β, 7, 8).

'Αντιοχὶς, μία τῶν δέκα φυλῶν τῆς Ἀττικῆς.

'Αντιφάνης, Ῥόδιος ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας, ζήσας περὶ τὰ 330 π. Χ.

'Αντώνιος, 1) Ἐπικούριος φιλόσοφος καὶ ἰατρὸς σύγχρονος τοῦ Γαληνοῦ.— 2) Ἴδ. Ἀ ν τ ώ ν ι ο ς.

'Απάγελοι, ἐλέγοντο οἱ παῖδες ἐν Σπάρτῃ μέχρι τοῦ 17 ἔτους τῆς ἡλικίας, ὡς μὴ ἔτι εἰς τὰς ἀγέλας κατατεταγμένοι.

'Απατουρία, ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης, ἀποδιδόμενον εἰς τὴν ἀ π ά τ η ν δι' ἧς δῆθεν εἵλκυσε πολλοὺς Γίγαντας εἰς ἓν σπήλαιον, εἰς ὃ κρυπτόμενος ὁ Ἡρακλῆς τοὺς ἐφόνευσε (Στρβ. ΙΑ).

'Απλαῖ. Οὕτως ἐλέγοντο αἱ ἐμβάδες ἃς ἐφόρουν οἱ Σπαρτιᾶται.

'Απόδρομοι, παρὰ Σπαρτιάταις οἱ νέοι πρὸ τοῦ 17 ἔτους, ὡς μὴ μετέχοντες ἔτι τῶν Γυμνασίων, ἅτινα καὶ δ ρ ό μ ο ι ἐν Σπάρτῃ ἐλέγοντο.

'Απολλωνίδης, 1) Ἀθηναῖος, ἀρχηγὸς τοῦ ἱππικοῦ ἐν Ὀλύνθῳ, κατηγορηθεὶς πρὸς τὸν Φίλιππον, καὶ ἐξορισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ (Δμσθ. Φιλ. Γ).—2) Ἐκ Καρδίας, πόλεως τῆς Θρᾴκης, ὀπαδὸς τοῦ Φιλίππου (Δμσθν). — 3) Χῖος, μετὰ τοῦ Ἀθηναγόρου ἐκλεχθεὶς ὑπὸ Φαρναβάζου διοικητὴς τῆς νήσου Χίου, πολεμούσης κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου.— 4) Σμυρναῖος ποιητὴς ἐπὶ Καίσαρος. Σώζονται ἐπιγράμματά τινα αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ.

'Αππία, ὁδὸς, ἡ φέρουσα ἀπὸ τῆς Ῥώμην εἰς τὴν Καπύην.

'Αππιανὸς, Ἀλεξανδρεὺς τῆς β' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ, γράψας Ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν.

Ἄπτερος, ἡ Νίκη ἐν Ἀθήναις, ὡς καταθεῖσα ἐκεῖ τὰ πτερά της καὶ μὴ ἐκεῖθεν πλέον ἀφιπταμένη.

'Αραβία, γυνὴ τοῦ Αἰγύπτου, μήτηρ πεντήκοντα υἱῶν (Ἀπλλδ. Β, Ι, 5).

Ἄραξος (ὁ), ἀκρωτήριον τῆς Ἀχαΐας πρὸς τῇ Ἤλιδι (Πολβ.).

Ἄραχθος, ποταμὸς τῆς Ἠπείρου, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον (Πολβ.) Νῦν ποτ. τῆς Ἄρτης.

'Αραχναῖον ὄρος, τῆς Ἀργολίδος, μεταξὺ Τίρυνθος καὶ Ἐπιδαύρου (Αἰσχλ. Ἀγμ. 319.—Παυσ.).

'Αράχνη, θυγάτηρ τοῦ Ἴδμονος, διδαχθεῖσα ὑπὸ τῆς (Ἐργάνης) Ἀθηνᾶς τὴν ὑφαντικὴν, καὶ τοσοῦτον ἐπαρθεῖσα, ὥστε νὰ θελήσῃ ν' ἀνταγωνισθῇ πρὸς τὴν θεὰν, ἥτις τὴν μετεμόρφωσεν εἰς τὸ ὑφαῖνον ζωΰφιον (Λουκ.—Ὀν.).

'Αργάδεις, μία τῶν τεσσάρων φυλῶν τῆς ἀρχαιοτάτης Ἰωνικῆς διαιρέσεως τοῦ ἀττικοῦ λαοῦ, ἡ ἐργατικὴ (Πλούτ. Σόλ. ΚΓ).

'Αργοὶ λίθοι, δύο φυσικοὶ καὶ ἀκατέργαστοι βράχοι ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν Ἀθήναις, χρησιμεύοντες ὡς ἕδραι τῶν διαδίκων (Παυσ. Α, 26, ἔνθα ἐσφαλμένως ἀνεγινώσκετο ἀ ρ γ υ ρ ο ῖ).

'Αρήγων, ζωγράφος, οὗ ὡραῖαι εἰκόνες ὑπῆρχον ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀλφειονείας Ἀρτέμιδος (Στρβ. Η, 343).

'Αρήτη, 1) θυγάτηρ τοῦ Ῥηξήνορος, γυνὴ τοῦ Ἀλκινόου, βασιλέως τῶν Φαιάκων, φιλοξενήσασα τὸν Ὀδυσσέα (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 54).—2) Γυνὴ τοῦ Δίωνος ἐν Σικελίᾳ (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 47).

'Αριδαῖος, νόθος ἀδελφὸς Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου, ἐξ ὀρχηστρίδος τινὸς Φιλίννης, βασιλεύσας ἓξ ἔτη ἐν Μακεδονίᾳ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ εἶτα σφαγεὶς ὑπὸ τῆς Ὀλυμπιάδος.

'Αριστομάχη, ἀδελφὴ τοῦ Δίωνος, ἣν Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος, τύραννος τῶν Συρακουσῶν, ἐνυμφεύθη ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καθ' ἣν καὶ τὴν Δωρίδα, καὶ ἐξ αὐτῆς ἔσχε θυγατέρα τὴν Ἀρετὴν (Πλουτ. ΔΙ. — Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ).

"Αρκη, 1) θυγάτηρ τοῦ Θαύμαντος, ἀδελφὴ τῆς Ἴριδος, συμπολεμήσασα μετὰ τῶν Τιτάνων κατὰ τῶν θεῶν, καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὸν Ἅδην κατακεραυνωθεῖσα (Πτολ. Ἡφαιστ. ΣΤ). — 2) Πόλις τῆς Φοινίκης παρὰ τὸ ὄρος Λίβανον, θείας τιμὰς ἀποδίδουσα εἰς τὸν Αἴγυπτον, καὶ Καισάρεια παρὰ Λιβάνῳ μετονομασθεῖσα (Στφ. Βζ).

'Αρμένιος, Γερμανὸς πολεμιστής, θελήσας, ἐπὶ Αὐγούστου, νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν πατρίδα του ἀπὸ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ζυγοῦ (Στρβ.)

'Αροάνεια ὄρη, ὑψηλὰ καὶ ἀπότομα τῆς Ἀρκαδίας, ἐν οἷς πηγάζει καὶ καταρρέει ἡ Στύξ· καὶ δι' αὐτῶν μικρὸς ποταμὸς Ἀ ρ ο ά ν ι ο ς (Παυσ.).

'Αρόη, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Ἀχαίας, ἡ εἶτα Πάτραι μετακληθεῖσα (Στφ. Βζ.). Κατ' αὐτὴν Ἀροεὺς ὁ ἱερὸν ἐκεῖ ἔχων Διόνυσος (Παυσ. Ζ, 21, 18).

'Αρπαλύκη, θυγάτηρ τοῦ Κλυμένου καὶ τῆς Ἐπικάστης, τὸν ἀδελφόν της σφάξασα καὶ εἰς τὸν πατέρα της εἰς βρῶσιν προσαγαγοῦσα, εἰς πτηνὸν δὲ μεταμορφωθεῖσα (Παρθέν.).

'Αρταξέρξης, καὶ Ἀ ρ τ ο ξ έ ρ ξ η ς, ὄνομα Περσῶν βασιλέων σημαῖνον «ὁ μέγας Ἀρήϊος» (Ἡρδ. ΣΤ, 98). 1) ὁ Μ α κ ρ ό χ ε ι ρ, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ξέρξου, τῷ 465 π.Χ. (Διόδ. ΙΑ, 69). Τῷ 462, ἐπανέστησαν κατ' αὐτοῦ οἱ Αἰγύπτιοι μετὰ τῶν Λιβύων, ἐπικουρίᾳ καὶ τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες ὑπὸ τὸν Κίμωνα, τῷ 449, κατεναυμάχησαν τοὺς Πέρσας πρὸ τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος (Θουκ. Α, 104. 112). Ἀποφεύγων πᾶσαν σπατάλην, ἐβελτίωσε τὴν οἰκονομικὴν τοῦ κράτους κατάστασιν, καὶ ἀπέθανε τῷ 425 .π. Χ. (Θουκ. Δ, 50.—Διόδ. ΙΒ, 64).—2) Ὁ Μ ν ή μ ω ν, υἱὸς Δαρείου Β, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῷ 405 π.Χ., καί, ἵνα διατηρήσῃ αὐτόν, ἠναγκάσθη νὰ παλαίσῃ πρὸς τὸν νεώτερον ἀδελφόν του Κῦρον, ὃν ἐπροστάτευεν ἡ μήτηρ του Παρύσατις, καὶ ὃν ἐβοήθησαν οἱ μύριοι μισθωτοὶ Ἕλληνες, οἱ μετὰ τοῦ Ξενοφῶντος ἐπιστρέψαντες (Ξνφ. Ἀνϐ.) ὅτε, τῷ 401 ὁ Κῦρος ἔπεσεν εἰς τὴν ἐν Κουνάξοις μάχην. Μετὰ τοῦτο ἐπανέστησαν αἱ ὑπὸ τὴν Περσίαν Ἑλληνικαὶ Ἰωνικαὶ πόλεις, καὶ ὁ Ἀγησίλαος ἐκ Σπάρτης πεμφθεὶς εἰς ὑποστήριξιν αὐτῶν, ἠπείλησεν αὐτὴν τῆς Περσίας τὴν κατάκτησιν. Ἀλλὰ διὰ δωροδοκιῶν, καὶ διὰ ταραχῶν ἃς ἐξήγειρεν ἐν Ἑλλάδι, διέφυγεν ὁ Ἀρταξέρξης τὸν κίνδυνον. Κατ' Εὐαγόρα δέ, τοῦ τυράννου τῆς Κύπρου, πολεμήσας ἐπὶ ὀκταετίαν, μόνον τῷ 376 π. Χ. τὸν ἐνίκησε καὶ τῷ ἐπέβαλε φόρον (Διόδ. ΙΕ, 9). Ἡ Αἴγυπτος ἐπανέστη ἐκ νέου. Δαρεῖος, ὁ υἱὸς καὶ μέλλων διάδοχος τοῦ Ἀρταξέρξου, ἐξ ἀνυπομονησίας συνώμοσε κατὰ τοῦ πατρός του, ἀλλὰ συλληφθεὶς ἐθανατώθη· ὁ δ' Ἀρ-

ταξέρξης ἀπέθανε τῷ 350 π. Χ. (Πλούτ. Ἀρτ. Λ. — Διόδ. ΙΕ, 93). — 3) ὁ Ὦχος, υἱὸς τοῦ Μνήμονος, ἐξωλόθρευσε σχεδὸν πᾶσαν τὴν οἰκογένειάν του (Just. X, 3), ὑπέταξε τὴν Αἴγυπτον καὶ Φοινίκην, βοηθείᾳ Ἑλλήνων μισθωτῶν, καὶ κατενίκησε τὸν σατράπην Ἀρτάβαζον, τῷ 350 π. Χ., καὶ ἔκτοτε παρεδόθη ὅλως εἰς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ αἰγυπτίου Εὐνούχου Βαγόα, ὅστις τῷ 338 τὸν ἐδηλητηρίασεν (Διόδ. ΙΖ, 5). — 4) Ὁ ἱδρυτὴς τοῦ νέου Περσικοῦ κράτους καὶ τῆς δυναστείας, τῶν Σασσανιδῶν. Ταπεινῆς ὢν καταγωγῆς, ἐν νεαρᾷ ἔτι ἡλικίᾳ, τῷ 225 μ. Χ. ἐξεθρόνισεν Ἀρτάβανον, τὸν βασιλέα τῶν Πάρθων, ὑπέταξε τοὺς πέριξ λαοὺς (Ἡρωδιαν. ΣΤ, 2), καὶ ἐστράφη κατὰ τῶν Ῥωμαίων. Ὁ Ἀλέξανδρος Σεβῆρος ἐξεστράτευσε κατ' αὐτοῦ, καὶ δὲν τὸν ὑπέταξε μὲν, ἀλλὰ τὸν ἠνάγκασεν εἰς ἡσυχίαν, μέχρι τοῦ θανάτου του, τῷ 239 μ. Χ.

Ἀρταφέρνης, 1) ἀδελφὸς Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, σατράπης τῶν Σάρδεων. Ἐδέχθη τὸν Πεισιστρατίδην Ἱππίαν ἐν Περσίᾳ (Ἡρδ. Ε, 25). — 2) Υἱὸς αὐτοῦ, μετὰ τοῦ Δάτιδος στρατηγῶν κατὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην, τῷ 490 π.Χ. (Ἡρδ. ΣΤ, 94).

Ἀρχάνδρου πόλις, ἐν τῇ κάτω Αἰγύπτῳ ἐπὶ τοῦ Νείλου, ἐπώνυμος τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀχαιοῦ· εἶτα Ἀνδρόπολις (Ἡρδ. Β, 97).

Ἀρχεβάτης, εἷς τῶν ὑπὸ τοῦ Διὸς κεραυνωθέντων υἱῶν τοῦ Λυκάονος (Ἀπλλδ. Γ, 8. 1).

Ἀρχέδημος, 1) ἰσχυρὸς δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις, νόθος Ἀθηναῖος λεγόμενος ὑπὸ Ἀριστοφάνους (Βατρ. 419. 519. — Ξνφ. Ἑλλ. Α, 7, 1). — 2) Ἀθηναῖός τις «Πήληξ» ἐπικαλούμενος ὑπ' Αἰσχίνου (κ. Κτσφ. 531).

Ἀρχέμαχος 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Θεσπιάδος Δήλιος (Ἀπλλδ.). — 2) Νόθος υἱὸς τοῦ Πριάμου (Ἀπλλδ.). — 3) Ἀρχαῖος συγγραφεὺς ἐξ Εὐβοίας, γράψας οὐδὲν σωζόμενον περὶ θηρίων καὶ ἄλλων περιέργων τῆς πατρίδος του (Ἀθήν. — Πλούτ.).

Ἀσσυρία, μεγάλη ἐπικράτεια τῆς Ἀσίας, κειμένη μεταξὺ τῆς Ἀρμενίας πρὸς βορρᾶν, τῆς Μηδίας πρὸς ἀνατολάς, τῆς Σουσιανῆς πρὸς τὰ νοτιανατολικὰ καὶ τῆς Μεσοποταμίας καὶ Βαβυλωνίας πρὸς δυσμὰς καὶ τὰ δυτικονότια, ἔνθα ὅριον εἶχε τὸν ποταμὸν Τίγριν. Τὸ κράτος τοῦτο ἵδρυσε, κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν παράδοσιν, ὁ Νῖνος, κτίστης καὶ τῆς πρωτευούσης Νινευΐ, καὶ ἐξέτεινεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ Σεμίραμις, εἶτα δὲ, ἐπὶ Σαρδαναπάλου ἐκυρίευσαν καὶ κατήργησαν αὐτὸ οἱ Μῆδοι καὶ οἱ Βαβυλώνιοι. Πολλαχοῦ τῆς Ἀσσυρίας εὑρίσκονται ἀρχαῖα μνημεῖα, πλεῖστα αὐτῶν φέροντα ἐπιγραφὰς γεγραμμένας διὰ χαρακτήρων σφηνοειδῶν, αἵτινες, βοηθείᾳ διγλώσσων τινῶν ἐξ αὐτῶν, ἀναγινώσκονται σήμερον, ἀνήκουσαι εἰς σημιτικὴν διάλεκτον. Ἐξ αὐτῶν φαίνεται ἐξαγόμενον ὅτι οἱ Ἀσσύριοι ὑπέκειντο τὸ πρῶτον τοῖς Βαβυλωνίοις· τῇ δὲ ιβ' ἑκατονταετηρίδι π. Χ., ἀποστάντες, κατέστρεψαν τὸ κράτος τῆς Βαβυλῶνος, καὶ συνέστησαν τὸ ἀσσυριακὸν, περιλαμβάνον τὴν Βαβυλωνίαν, Μηδίαν, καὶ ἄλλας χώρας· καὶ διετηρήθη ἡ δύναμις αὐτῶν μέχρι τοῦ 606 π. Χ., ὅτε ἀνέτρεψαν αὖθις αὐτὴν οἱ Μῆδοι καὶ Βαβυλώνιοι ἐπὶ τοῦ Σαρδαναπάλου, ἢ Σαρὰκ, κατὰ τὴν Γραφὴν, παραδοθέντος εἰς τὰς φλόγας ἐντὸς τῆς ἀκροπόλεως αὐτοῦ.

Ἀστραία, 1) θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος, ἡ αὐτὴ τῇ Δίκῃ, θεὰ τῆς δικαιοσύνης. — 2) Θυγάτηρ τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Πασιφάης (Διόδ.)

Ἀστραῖος, 1) υἱὸς τοῦ Κρίου καὶ τῆς Εὐρυβίας, εἷς τῶν Τιτάνων μεθ' ὧν ἐπολέμησε κατὰ τοῦ Διός· ἐκ τῆς Ἠοῦς πατὴρ τοῦ Ζεφύρου, Βορέου καὶ νότου (Ἡσδ. Θγ. 376). — 2) Ποταμὸς ἐν Θράκῃ (Αἰλ.), ἡ νῦν Βίστριτσα.

Ἀστρατεία, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἐτιμᾶτο ἡ Ἄρτεμις ἐν Λακωνίᾳ εἰς ναὸν κτισθέντα ὑπὸ τῶν Ἀμαζόνων (Παυσ.).

Ἀσφαλιαῖος καὶ Ἀσφάλιος. Ὑπὸ τοῦτο τὸ ἐπωνύμιον ἐτιμᾶτο ὁ Ποσειδῶν ἐν

Σπάρτῃ καὶ Πάτραις, ὡς ἀσφαλίζων κατὰ σεισμῶν (Παυσ.).

Ἀσωπὸς, 1) Υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, βασιλεὺς τῆς Φλιοῦντος, καθ' ὃν ἐκλήθη ὁ ἐν Ἀχαΐᾳ ποταμός. Νυμφευθεὶς κατόπιν τὴν θυγατέρα τοῦ Λάδονος, ἔσχε τέκνα τὸν Ἰσμηνὸν, τὸν Πέλαγον, τὴν Αἴγιναν, τὴν Ἀντιόπην, τὴν Σαλαμῖνα κλ. (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 260.—Ἀπλλδ. Γ, 12, 6). —2) Ποταμὸς τῆς Βοιωτίας, πηγάζων ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν εὐβοϊκὸν πορθμὸν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 572.—Ἡρδ. Θ, 50). Καὶ οἱ περὶ αὐτὸν κάτοικοι Ἀσώπιοι καὶ Παρασώπιοι.— 3) Ποταμὸς τῆς Ἀχαΐας ἐν Πελοποννήσῳ, ῥέων παρὰ τῇ Σικυῶνι, διὰ χώρας ἥτις κατ' αὐτὸν ἐλέγετο Ἀσωπία (Στρβ.). — 4) Ποταμὸς τῆς Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Οἴτης (Ἡρδ. Ζ, 200).—5) Ποτάμιον τῆς νήσου Αἰγίνης (Πινδ. Νεμ. Γ,7).

Ἄτης λόφος, ἐν τῇ Τρωϊκῇ, εἰς ὃν ἐλέγετο ὅτι ἔπεσεν ἡ Ἄτη ὅτε ἐκρημνίσθη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ (Ἀπλλδ. Γ, 12, 3).

Ἀτθὶς, θυγάτηρ τοῦ Κραναοῦ, δευτέρου βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, ἀφ' ἧς δῆθεν Ἀτθὶς ἐκλήθη ἡ Ἀττικὴ (Παυσ. Α, 2).

Ἀτροπατηνὴ, τὸ βόρειον ὀρεινὸν μέρος τῆς Μηδίας, ἡ καὶ μικρὰ Μηδία λεγομένη. Ὠνομάσθη κατὰ τὸν ἐπὶ Ἀλεξάνδρου σατράπην Ἀτροπάτην (Ἀρρ.).

Ἀτταλὶς, φυλὴ προστεθεῖσα εἰς τὰς 10 ἀττικὰς ὑπὸ τῆς κολακείας ἥτις ἐπεκράτει ἐπὶ τῆς παρακμῆς τῶν ἠθῶν ἐν Ἀθήναις.

Ἄττις, κατὰ τὰ δόγματα τῶν Φρυγίων, νέος ὡραῖος ποιμὴν, υἱὸς Καλαοῦ, ὃν ἡ Κυβέλη κατέστησεν ἱερέα της, ὅστις δὲ, μὴ τηρήσας ἣν ὑπεσχέθη σωφροσύνην, ἐνεβλήθη εἰς μανίαν, ὥστε καὶ ἰδιοχείρως ἠκρωτηριάσθη (Ἀνκρ. ΙΓ.— Λουκ.).

Αὐσονία, ἀρχαιότατα πᾶσα ἡ νοτία Ἰταλία, ἀπὸ τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ μέχρι τοῦ ποταμοῦ Λειρίου. Οἱ κάτοικοι Αὔσονες πιθανῶς οἱ αὐτοὶ οἵτινες καὶ Ἀβορίγενες, Αὐτόχθονες ἐλέγοντο (Ἀρδ. — Στρβ. Διον. Ἁλκ.—Ἀπλλδ. Α, 9, 24).

Αὐτόλυκος, 1) υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Χιόνης ἢ Φιλλόνης, κατοικῶν ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ. Ἦν περίφημος περὶ τὸ κλέπτειν καὶ πονηρεύεσθαι, διδαχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του. Τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ἀντικλείας υἱὸς ἦν ὁ Ὀδυσσεὺς (Ὁμ. Ὀδ. Τ, 394), καὶ υἱὸς αὐτοῦ ἐλέγετο (Ἀπλλδ. Α, 9, 16) καὶ ὁ ληστὴς Σίνης. Ἦν δὲ καὶ εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἐριχθονίου (Σφκλ. Οἰδ. Κολ. 391). — 3) Θεσσαλὸς, υἱὸς Δειμόχου, Ἀργοναύτης, κτίσας τὴν Σινώπην ἐν τῇ Ἀσίᾳ (Ἀπλλν. Ῥδ. Η, 956).

Ἀφέται καὶ Ἀφεταὶ (αἱ), χωρίον μετὰ λιμένος καὶ ἀκρωτηρίου ἐν Μαγνησίᾳ τῆς Θεσσαλίας, ὅθεν οἱ Ἀργοναῦται ὡρμήθησαν (Ἡρδ.—Στρβ.— Ἀπλλδ.).

Ἀχαιῶν λιμὴν, ἐν τῇ Τρωϊκῇ, μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Σιγείου καὶ Ῥοιτείου (Στρβ.).

Ἀχερδοῦς (ὁ), δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Ἱπποθοωντίδα φυλὴν (Στφ. Βζ.).— Ἀχραδοῦς ἐν Σχλ. Ἀρστφ.

Ἀχίλλειον, 1) πολίχνη ἐν τῇ Τρωϊκῇ, παρὰ τῷ ἀκρωτηρίῳ Σιγείῳ, ἔνθα ἦν ὁ τάφος τοῦ Ἀχιλλέως (Ἡρδ.).—2 Χωρίον ἐπὶ τῆς βορείας παραλίας τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου (Στρβ.).

Ἄψυρτος, υἱὸς τοῦ Αἰήτου, βασιλέως τῶν Κόλχων, ἀδελφὸς τῆς Μηδείας, ὃν αὕτη μετὰ τοῦ Ἰάσωνος φεύγουσα κατέσφαξε, καὶ ἔρριπτε μεληδὸν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, ἵνα ὁ πατὴρ της, συνάγων τὰ μέλη τοῦ τέκνου του, μὴ τὴν προφθάσῃ εἰς τὴν φυγήν. Παρά τισι λέγεται Αἰγιαλεὺς, καὶ προσέτι Φαέθων (Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 470. Διόδ. — Ἀπλλδ. Α, 9, 23).

Β

Βαβυλών, σημαίνουσα πύλη τοῦ Θεοῦ, ἣν ἡ πανάρχαιος, περίφημος καὶ λαμπροτάτη πρωτεύουσα τῆς Βαβυλωνίας, καταστραφεῖσα τῷ 683 π.Χ., καὶ μετά τινας δεκαετηρίδας ἀνακαινισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ναβοχοδονόσορος. Ἐκ ταύτης τῆς ἐποχῆς ἀνεσκάφησαν μέγιστα καὶ πολύτιμα ἐρείπια ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου Ῥωλινσῶνος, ἐπὶ τῶν δύο τοῦ Εὐφράτου ὀχθῶν. Ἔχουσι σχῆμα κανονικῶς τετράγωνον, ἔκτασιν 120 σταδ. καὶ ὑπερύψηλα ἀρχαῖα τείχη. Τὸ ἀνατολικὸν τμῆμα περιέκλειε τὸν ναὸν τοῦ Βήλου, 600′ ὑψηλὸν, καθ' Ἡρόδοτον, τὸν πύργον τῆς Βαβυλῶνος τῆς Π. Γραφῆς, οὗ λείψανα ἔτι σώζονται, καλούμενα Βὶρς Νιμβροὺδ, καὶ τὰ μεγάλα ἀνάκτορα τῆς Σεμιράμιδος μετὰ τῶν κρεμαστῶν κήπων. Εἰς τ' ἀνάκτορα τοῦ Ναβοχοδονόσορος ἐν Βαβυλῶνι ἀπέθανεν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος (Ἡρδ. Α, 178. Γ, 158.—Στρβ. ΙΣΤ, 738).

Βαβυλωνία, γενικῶς μὲν περιελάμβανε πᾶσαν τὴν Ἀσσυρίαν καὶ τὴν Μεσοποταμίαν, εἰδικῶς δὲ τὴν νοτιωτέραν ἐπίπεδον χώραν μεταξὺ Εὐφράτου καὶ Τίγριδος, ἀπὸ τοῦ μέρους ἔνθα μάλιστα πλησιάζουσιν ἀλλήλοις οἱ δύο ποταμοί, καὶ ἦν τὸ «Σεμιράμιδος διατείχισμα» (οὗ ἐρείπια σώζονται, Σὶδ Νιμβροὺδ καλούμενα), μέχρι τῆς τῶν ποταμῶν συμβολῆς. Πολλαὶ διώρυγες διέτεμνον τὴν χώραν, ἡ μεγίστη παρὰ τῷ διατειχίσματι, «βασίλειος ποταμὸς» καλουμένη, καὶ ἔτι σωζομένη. Πλεῖστα ἐρείπια εὑρίσκονται ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ, πάντα πλινθόκτιστα, μετ' ἀσφάλτου ἀντὶ πηλοῦ. Μεταξὺ τῶν πόλεων αὐτῆς, πλὴν τῆς Βαβυλῶνος, μνείας ἄξιαι εἰσὶν ἡ Ἀπάμεια, κατὰ τὴν συμβολὴν τῶν δύο ποταμῶν· ἡ Τερηδών· τὰ Κούναξα πρὸς τῷ Εὐφράτῃ, οὐ μακρὰν τῆς Βαβυλῶνος, θέατρον τῆς μάχης μεταξὺ Κύρου καὶ Ἀρταξέρξου, τῷ 400 π.Χ. Αἱ πλεῖσται ἀνευρεθεῖσαι ἐπιγραφαὶ εἰσὶ διὰ σφηνοειδῶν γραμμάτων γεγραμμέναι εἰς γλῶσσαν συγγενῆ τῇ Φοινικικῇ καὶ Ἑβραϊκῇ. Κατά τινας τῶν Ἑλλήνων ἱστορικῶν ὠργάνωσε τὴν Βαβυλωνίαν ὁ Βῆλος, τὴν δ' Ἀσσυρίαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Νῖνος, ἐνῷ κατὰ Κτησίαν, ἡ Ἀσσυρία ἦν ἡ ἀρχαιοτέρα. Κατὰ τὰς ἐγχωρίους παραδόσεις τοῦ Βηρωσσοῦ, ἦρξαν ἐν Βαβυλῶνι 10 βασιλεῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ. Καὶ ὁ μὲν λαὸς ἦν ἔτι ὅλως ἀμόρφωτος· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ τρίτου βασιλέως Ὀάννου ἐπῆλθε μυθῶδές τι πλάσμα, κατὰ τὸ ἥμισυ ἰχθὺς κατὰ τὸ ἥμισυ ἄνθρωπος, ἀνθρωπίνην ἔχον φωνὴν, οὐδεμίαν τροφὴν δεχόμενον, καὶ ἀνὰ πᾶσαν ἑσπέραν εἰς τὴν θάλασσαν ἐπιστρέφον, διδάξαν δ' εἰς τὸν λαὸν τὰ γράμματα, τοὺς ἀριθμοὺς, τὴν γεωμετρίαν, τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας. Ὁ κατακλυσμὸς ἐπῆλθε μετὰ τὸν δέκατον βασιλέα, ἴσως μετὰ τὴν δεκάτην δυναστείαν· ἔκτοτε δ' ἦρξαν, κατὰ Βηρωσὸν, ἔτι 7 δυναστεῖαι μέχρι τῆς Περσικῆς κατακτήσεως. Ἀλλὰ πρὸ ταύτης ἐπεκράτησαν καὶ οἱ Ἀσσύριοι ἐπὶ 500 ἔτη τῶν Βαβυλωνίων, ἐλευθερωθέντων ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορος. — Ἡ θρησκεία τῶν Βαβυλωνίων ἦν κυρίως ἀστρονομική· ἐλάτρευον τὸν Ἥλιον, τὴν Σελήνην καὶ τοὺς ἑπτὰ μεγάλους πλανήτας, καὶ ὁ ναὸς τοῦ Βήλου ἦν συγχρόνως ἀστεροσκοπεῖον. Πλὴν δὲ τούτων εἶχε καὶ ἑκάστη πόλις, ὡς ἐν Αἰγύπτῳ, τὸν «ἐγχώριον» αὐτῆς θεόν. Οἱ ἱερεῖς αὐτῶν, κατὰ «συστήματα» διαιρούμενοι, καὶ Μάγοι καὶ Χαλδαῖοι λεγόμενοι (ἴδ.), ἤσκουν καὶ τὴν ἀστρολογίαν (ἴδ.)

Βαΐαι, ἐπίσημος πόλις τῆς Καμπανίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, μετὰ λιμένος καὶ θερμῶν λουτρῶν (Δ. Κάσσ.—Στρβ.). Καὶ νῦν Βαία.

Βάκχος, ἴδ. Διόνυσος

Βάλακρος, κατὰ μακεδονικὴν προφορὰν ἀντὶ Φαλακρὸς, στρατηγὸς τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ.).

Βαλιαρεῖς (αἱ), νῆσοι δύο τῆς Μεσογείου μεταξὺ Ἱσπανίας καὶ Ἀφρικῆς, καὶ Γυμνασίαι λεγόμεναι. Οἱ κάτοικοι ἔξοχοι σφενδονῆται (Διοδ.—Πολδ.).

Βασιληΐδης, πατὴρ τοῦ Ἡροδότου (Ἡρδ. Β, 132).

Βατίεια, λόφος παρὰ τῇ Τροίᾳ, ἐφ' οὗ ἦν ὁ τάφος τῆς Βατείας, γυναικὸς τοῦ Δαρδάνου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 813).

Βερέκυντος καὶ Βερέκυνθος, ὄρος ἱερὸν τῆς Κυβέλης ἐν τῇ μεγάλῃ Φρυγίᾳ παρὰ τῷ Σαγγαρίῳ ποταμῷ καὶ τῇ Ἴδῃ. μετὰ πόλεως Βερεκυντίας (Στρβ. ΙΒ, 472. — Καλλμ. εἰς Ἄρτ. 246. — Στφ. Βζ.).

Βέσβικος, μικρὰ νῆσος τῆς Προποντίδος, πλησίον τῆς Κυζίκου, πρὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ῥωσιδάκου ποταμοῦ (Στρβ.). Νῦν Καλόλιμνος.

Βῆλος, 1) καὶ Βάαλ, ἤτοι Κύριος, ὁ ὑπέρτατος θεὸς τῶν Βαβυλωνίων, καὶ, κατὰ τοὺς Ἕλληνας, πρῶτος αὐτῶν βασιλεὺς, καὶ κτίστης τῆς Βαβυλῶνος, ἔνθα ὑπῆρχε μεγαλοπρεπὴς ναὸς αὐτοῦ (Ἡρδ. Α. 181).—2) Καθ' Ἡρόδοτον (Α, 7), πατὴρ τοῦ Νίνου, Ἡρακλείδης, βασιλεὺς τῶν Λυδῶν.—3) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Λιβύας, ἀδελφὸς τοῦ Ἀγήνορος, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, ἐκ τῆς Ἀγχινόης. θυγατρὸς τοῦ Νείλου, πατὴρ τοῦ Αἰγύπτου καὶ τοῦ Δαναοῦ, καὶ, κατ' Εὐριπίδην, καὶ τοῦ Κηφέως καὶ Φινέως (Ἡρδ. Ζ, 6.—Αἰσχ.—Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Βηρυτὸς, ἀρχαία, εὐλίμενος καὶ ἐμπορικωτάτη πόλις τῆς Φοινίκης, καὶ ἐξαίρετον οἶνον παράγουσα (Διον. Πργ. 911.—Στρβ.).

Βοιὸν, Βοῖον καὶ Βόϊον, μία τῶν δωρικῶν πόλεων ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ, πλησίον τοῦ Ἐρινεοῦ (Θουκ. Ε, 107. —Διόδ. —Στρβ.).

Βοῦρα, πόλις μικρὰ τῆς Ἀχαΐας, ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ἐπώνυμος Βούρας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἑλίκης, καταποντισθεῖσα ὑπὸ τῆς θαλάσσης (Ἡρδ. —Στρβ.—Παυσ. Ζ, 25).

Βρεντήσιον, καὶ Βρεντέσιον, ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ ἐπίσημος, εὐλίμενος καὶ ἐμπορικὴ πόλις, ἀποικία Κρητῶν. Ἐκεῖθεν ἦν ἡ συνήθης εἰς τὴν Ἑλλάδα διάβασις (Ἡρδ. Ο, 99.—Πολδ.—Πλούτ.). Ἐλέγετο κληθεῖσα κατά τινα Βρέντον, υἱὸν τοῦ Ἡρακλέους (Στφ. Β.). Νῦν Βρίντησι.

Βρετανικαὶ νῆσοι, αἱ εἰς τὸν βόρειον Ὠκεανὸν, βορείως τῆς Γαλλίας κείμεναι. Ἡ μεγίστη ἦν ἡ κυρίως Βρετανικὴ, κατ' ἐγχώριον ἐπωνυμίαν καὶ Ἀλβίων (Ἄλβα Ἴνν, ἤτοι ὀρεινὴ νῆσος) καλουμένη. Τοῖς Ἕλλησι κατέστησεν αὐτὰς γνωστὰς πρῶτος ὁ Πυθέας, τοῖς δὲ Ῥωμαίοις αἱ ἐκστρατεῖαι μικρὸν πρὸ Χριστοῦ. Ὁ Καῖσαρ, μακρὰς περὶ αὐτῶν εὑρίσκων πληροφορίας ἐν Γαλλίᾳ, ὡρμήθη ἐκ τούτου διὰ νὰ μεταβῇ ἐκεῖ. Ἰδίως ἐπὶ Τίτου καὶ Δομιτιανοῦ ὑπέταξαν οἱ Ῥωμαῖοι τὰ νότια τῆς νήσου, ὠχύρωσαν αὐτὰ, καὶ ἔπεμψαν εἰς αὐτὴν ἀποικίας. Οἱ Βρετανοὶ, Κελτικῆς φυλῆς, ἦσαν ἔτι ἄγριοι, ὡς καὶ ἀνθρωποφάγοι.

Βρόμιος, 1) ἐπίθετον τοῦ Βάκχου, ὁ πολύκροτος (Αἰσχλ. Διόδ.). — 2) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς μνηστῆς αὐτοῦ, τῆς Δαναΐδος Ἐρατοῦς (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Βρύαξις, Ἀθηναῖος διάσημος ἀγαλματοποιὸς ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, συνειργάσθη μετὰ τοῦ Λεωχάρους καὶ Σκόπα εἰς τὴν ζωοφόρον τοῦ Μαυσωλείου, κατεργασθεὶς τὴν βορείαν αὐτοῦ πλευρὰν, καὶ πολλὰ πολλαχοῦ κατεσκεύασεν ἀγάλματα, συμπλέγματα καὶ κολοσσοὺς, ἐν οἷς εἷς τῶν ἀξιολογωτέρων ἦν ὁ ἀκρόλιθος τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Δάφνῃ τῆς Ἀντιοχείας, καταστραφεὶς ὑπὸ κεραυ-

νοῦ ἐπὶ Ἰουλιανοῦ (Παυσ. Ε, 20. — Pl. XXXIV, 18. 19. XXXVI, 45. — Κεδρ. Χρν. 316).

Βρύγες, καὶ Β ρ ί γ ε ς, λαὸς τῆς Θ ρ ᾴ κ η ς, οἰκῶν πρὸς τῇ Μακεδονίᾳ. Οἱ ἄποικοι αὐτῶν εἰς τὴν Ἀσίαν ὠνομάσθησαν Φρύγες (Ἡρδ. Ε, 45. Ζ, 73. — Στρβ.).

Βρωμίσκος (ἡ), πόλις τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπὶ τῆς Βόλβης λίμνης (Θουκ. Δ, 103). Βορμίσκος (Στφ. Βζ.). Ἴσως ἡ νῦν Ἀρέθουσα.

Γ

Γαίσων, ποταμὸς τῆς Ἰωνίας ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ, ῥέων διὰ τῆς Πριήνης, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Μαίανδρον (Ἡρδ. Θ, 97).

Γαλάτων, ζωγράφος ὅστις, ἐπὶ τῶν διαδόχων καὶ τῆς ἠθικῆς παρακμῆς τῆς τέχνης, ἔγραψε τὸν μὲν Ὅμηρον αὐτὸν ἐμοῦντα, τοὺς δ' ἄλλους ποιητὰς τὰ ἐμημεμένα ἀρυομένους (Αἰλ. Π. Ἰ. ΙΓ. 22)· ἴσως ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ὁμήρου ὃν ἀνήγειρε Πτολεμαῖος ὁ Φ ι λ ά δ ε λ φ ο ς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Γαλλία, ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἡ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Γαλατία καὶ Κελτικὴ καλουμένη εὐρεῖα χώρα, ἥτις ἐκτεινομένη ἀπὸ τῶν Πυρηναίων μέχρι τοῦ Ῥήνου, καὶ ἀπὸ τοῦ βορείου Ὠκεανοῦ μέχρι τῆς Μεσογείου, περιελάμβανε πᾶσαν τὴν νῦν Γαλλίαν, τὸ βορειανατολικὸν μέρος τῆς Ἰταλίας, τὸ Βέλγιον καὶ μέρος τῆς Ὀλλανδίας καὶ τῆς Ἑλβετίας. διαιρουμένη εἰς τὴν Ναρβωνίτιδα, τὴν Ἀκουϊτανικὴν, τὴν Λουγδουνικὴν ἢ Κελτικὴν, τὴν Βελγικὴν, καὶ τὴν ἐκτὸς τῶν Ἄλπεων (τὴν Ἰταλικὴν). Εἰς τὰ μεσημβρινὰ αὐτῆς παράλια ἀποκατέστησαν ἀρχαιότατα Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι, καὶ ἤδη τῷ 600 π. Χ. οἱ Φωκαεῖς ἔκτισαν ἐκεῖ τὴν τάχιστα διὰ τοῦ ἐμπορίου ἀναπτυχθεῖσαν· Μασσαλίαν (Ἀρρ. Α, 267. — Liv. V, 34). Οἱ κάτοικοι τῆς Γαλλίας ἦσαν ἀγροῖκοι Κελτοὶ ἢ Γαλάται, μετὰ ταῦτα διὰ τῆς ἐπιμιξίας μετὰ τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν Ἑλλήνων βαθμηδὸν ἐκπολιτισθέντες.

Γενέθλιον, κώμη τῆς Ἀργολίδος πρὸς τῇ Τροιζῆνι, μέρος γενέθλιον τοῦ Θησέως.

Γενετυλλὶς, ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης, ἡ καὶ ἰδία θεὰ τὰς γεννήσεις ἐφορῶσα, ἢ καὶ πολλαὶ Γ ε ν ε τ υ λ λ ί δ ε ς, ὀπαδοὶ τῆς Ἀφροδίτης (Ἀρστφ. Θσμφ. 187. — Σουίδ.).

Γερμανία, ἡ μεγάλη κεντρικὴ χώρα τῆς Εὐρώπης, ὅρια γενικῶς ἔχουσα δυτικῶς τὸν Ῥῆνον πρὸς τὴν Γαλατίαν ἢ Κελτικήν· νοτίως τὸν Δούναβιν πρὸς τὴν Βινδεληκίαν, τὸ Νωρικὸν καὶ τὴν Παννονίαν· ἀνατολικῶς τὰ Βιστούλια ὄρη πρὸς τὴν Σαρματίαν· βορείως τὸν βόρειον Ὠκεανὸν, ὥστε περιέκλειε καὶ τὴν Σκανδιναυίαν. Κατ' ἀρχὰς ἐγνώσθη, εἰ καὶ ἀτελέστατα, ἐπὶ Καίσαρος. Ἦν πᾶσα δασώδης, καὶ εἰς τὰ πεδία καὶ τὰς κοιλάδας αὐτῆς ἐλίμναζον οἱ ποταμοί. Ἡ γῆ ἦν ἀκαλλιέργητος, τὰ προϊόντα σπάνια. Οἱ κάτοικοι, εἰς διαφόρους φωνὰς διαιρούμενοι, εἶχον παντοῖα ὀνόματα, καὶ ὑπὸ τοῦ Καίσαρος τὸ πρῶτον ἐκλήθησαν Γ ε ρ μ α ν ο ί, πιθανῶς οἱ «δασόβιοι», κατὰ τὴν ἐγχώριον γλῶσσαν, διότι πόλεις δὲν εἶχον, καὶ ἦσαν ἡμιάγριοι ἔτι καὶ πλάνητες (Πτλμ. Β, 11. — Tac. Germ.).

Γερόνθραι (αἱ), πόλις λακωνικὴ ἐπὶ τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου, μετ' ἀκροπόλεως

καὶ ναοῦ τοῦ Ἄρεως (Παυσ. Γ, 22). Νῦν Γεράκι.

Γεφυραῖοι, ἀρχαῖος λαὸς ἀκολουθήσας τὸν Κάδμον ἐκ Φοινίκης εἰς Βοιωτίαν, καὶ εἶτα μεταβὰς εἰς τὴν Ἀττικὴν (Ἡρδ. Ε, 57).

Γηρυόνης, καὶ Γηρυών, υἱὸς τοῦ Χρυσάορος καὶ τῆς Καλλιρρόης, βασιλεὺς τῆς νήσου Ἐριθείας, τρισώματος, ἔχων ἓξ χεῖρας καὶ πόδας, καὶ προσέτι πτέρυγας. Κατατοξεύσας αὐτὸν ὁ Ἡρακλῆς, ἥρπασε τὰς βοῦς του καὶ τὰς ἔφερεν εἰς Μυκήνας εἰς τὸν Εὐρυσθέα (Ἡσδ. Θγ. 287.— Ἀπλλδ. Β, 5, 10.—Ἡρδ.— Πλάτ. Νομ.).

Γιτιάδας, «ἀνὴρ δώριος» (Παυσ. Γ, 37), ποιητής, ἀρχιτέκτων καὶ γλύπτης, ᾠκοδόμησεν ἐν Σπάρτῃ, ἐπὶ τοῦ α' μεσσηνιακοῦ πολέμου, χαλκοῦν, δηλαδὴ ἐπίχαλκον, τὸν ναὸν τῆς Χαλκιοίκου Ἀθηνᾶς, ἐπὶ τοῦ χαλκοῦ «μέγιστα καὶ θέας ἄξια» ζώδια χαράξας.

Γλαυκίας, 1) αἰγινήτης, γλύπτης, ἔξοχος διὰ τὴν ζωηρὰν παράστασιν τῶν κινήσεων, ἐποίησεν ἀνδριάντας νικητῶν εἰς ἀγῶνας, ἐν οἷς πρὸ πάντων ἐπαινεῖται, κατὰ τὴν 75 Ὀλυμπιάδα, ὁ τοῦ Καρυστίου πύκτου Γλαύκου, ὃν παρέστησεν ὡς «χειρονομοῦντα» (Παυσ. ΣΤ, 10).—2) Κερκυραῖος, πατὴρ Φίλωνος τοῦ ἀθλητοῦ, οὗ τὸν ἀνδριάντα ἐπόνησεν ὁ ὁμώνυμος αὐτῷ γλύπτης (Παυσ. ΣΤ, 9).

Γλαυκώπιον, ἄλλο ὄνομα τοῦ ὄρους Λυκαβηττοῦ ἐν Ἀθήναις, «ἀπὸ Γλαυκώπου τινὸς αὐτόχθονος» (Μ. ἐτυμ.), υἱοῦ Ἀλαλκομενέως καὶ Ἀθηναΐδος (Στφ. Βζ.).

Γλαύκων, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Ἀρίστωνος καὶ ἀδελφὸς τοῦ Πλάτωνος, γράψας καὶ αὐτὸς 9 διαλόγους (Ξνφ.—Δγν. Λρτ. Β, 124).—2) Ναύαρχος Ἀθηναῖος (Θουκ.).—3) Θεῖος τοῦ Πλάτωνος, πατὴρ τοῦ Χαρμίδου (Πλάτ. — Ξνφ.). — 4) Ποιητὴς ῥαψῳδιῶν (Πλάτ. Ἴων.).

Γονατᾶς, ἐπίθετον τοῦ Ἀντιγόνου, βασιλέως τῆς Μακεδονίας, ὡς καταγομένου ἐκ τῆς πόλεως Γόννου.

Γοργοφόνη, 1) Θυγάτηρ τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδης, γυνὴ τοῦ Περιήρους (Ἀπλλδ.). — 2) Μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Πρωτέα (Ἀπλλδ. Β, 1, 5).—3) Ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, διότι ἐφόνευσε τὴν Γοργόνα Μέδουσαν.

Γραῖα (ἡ), πόλις τῆς Βοιωτίας, ἡ εἶτα Τάναγρα κληθεῖσα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 498.— Θουκ. Β, 23).

Γραῖκος, υἱὸς Θεσσαλοῦ, τοῦ βασιλέως τῆς Φθίας, καθ' ὃν οἱ Ἕλληνες καὶ Γραικοὶ ἐκλήθησαν (Στφ. Βζ.), ἰδίως οἱ Πελασγοί, ὅσοι, φυγόντες ἐκ τῆς Θεσσαλίας, μετῴκησαν εἰς Ἤπειρον, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἰταλίαν (Ἀρστт.—Ἀπλλδ. Α, 7, 3).

Γρύλλων, ζωγράφος τις ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐπὶ Πτολεμαίου Α, ὃν ὁ ὁμότεχνος αὐτοῦ, ὁ γελοιογράφος Ἀντίφιλος, ἕνεκα τοῦ ὀνόματός του παρέστησεν ὡς χοιρίδιον, ὅθεν ἐπεκράτησε Γρύλλοι νὰ ὀνομάζωνται αἱ γελοιογραφίαι (Διογ. Λρτ. Ι, 15).

Δ

Δαιδαλίδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων τῇ Κεκρωπίδι φυλῇ (Στέφ. Βυζ.).

Δάϊππος, υἱὸς τοῦ καλλιτέχνου Λυσίππου, γλύπτης καὶ αὐτὸς (Pl XXXIV, 9, 47), οὗ μνημονεύεται ἀνδριὰς «περιξυόμενος» (Αὐτ. 28).

Δαμένδας, Λακεδαιμόνιος, οὗ ἐθαυ-

μάσθη ἡ γενναιότης ὅτε ὁ Φίλιππος ἠπείλει τὴν Σπάρτην.

Δᾶμις, 1) βαβυλώνιος, μαθητὴς Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως, τὸν βίον καὶ τὰ τερατουργήματα συγγράψας τοῦ διδασκάλου του (Λουκ.). — 2) Κορίνθιος πλούσιος, δηλητηριασθεὶς ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του (Λουκ.).

Δαμόφιλος, ποιητὴς Κυρηναῖος, ξενισθεὶς παρὰ τῷ Πινδάρῳ (Πινδ. Πυθ. Δ, 500).

Δαμοφῶν, καλλιτέχνης τις Ἠλεῖος, συγκολλήσας αὖθις τὸν ἐλέφαντα τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ μεγάλου φειδαϊκοῦ ἀγάλματος τοῦ Διὸς, ὅστις εἶχεν ἀποσπασθῇ 50 περίπου ἔτη μετὰ τὴν κατασκευήν του (Παυσ. Δ, 31).

Δάμων, ἐπίσημος σοφιστὴς καὶ μουσικὸς, διδάσκαλος τοῦ Περικλέους (Πλούτ. Ἀλκ.)

Δάοι, 1) τὸ πάλαι οἱ Δάκες (Στρβ.). — 2) Νομαδικὸς λαὸς ἐν Περσίᾳ, παρὰ τῇ Κασπίᾳ θαλάσσῃ (Ἡρδ. Α, 125). Ἴσως εἰς τὸ νῦν Δαχιστάν.

Δασκύλιον καὶ Δ α σ κ υ λ ε ῖ ο ν, πόλις τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τῆς Προποντίδος καὶ ἐπὶ ὁμωνύμου λίμνης, καθέδρα σατράπου τῆς Περσίας (Ἡρδ. ΣΤ, 33). Νῦν Διάσκυλον.

Δάφνη, κατά τινα διήγησιν (Διόδ. Δ, 65), θυγάτηρ τοῦ Τειρεσίου, μετὰ τῶν Ἐπιγόνων συνεκστρατεύσασα εἰς τὰς Θήβας, καὶ αἰχμάλωτος συλληφθεῖσα, ἐπέμφθη εἰς τοὺς Δελφοὺς, ἔνθα ὁ Ἀπόλλων ἐχάρισεν αὐτῇ τὸ μαντικὸν δῶρον.

Δάφνις, ἀρχιτέκτων, εἷς ἐκ τῶν ἐν ὀλ. 80 ἀνοικοδομησάντων τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Μιλήτῳ.

Δεινομάχη, Ἀθηναία, γυνὴ τοῦ Κλεινίου, μήτηρ τοῦ Ἀλκιβιάδου (Αἰλν.).

Δεινομένης, 1) ἐκ Σικελίας, Αἰτναῖος, πατὴρ τοῦ Ἱέρωνος καὶ Γέλωνος, τυράννων τῶν Συρακουσῶν (Πίνδ. — Ἡρδ. Ζ, 145). — 2) Γλύπτης τῆς 95 ὀλ., διάφορα ἐργασθεὶς ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, ἔνθα εὑρέθη καὶ βάσις φέρουσα τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἐποίησε δὲ καὶ ἀνδριάντα βασιλίσσης τῶν Παιόνων μετὰ μέλανος βρέφους (Παυσ. Α, 25. — Pl. XXXIV, 15. — Tat. ad. Gr. 53).

Δείνων, 1) πολέμαρχος Λακεδαιμόνιος (Ξνφ.). — 2) Συγγραφεὺς ἱστορίας τῶν Περσῶν, ζῶν ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (Λουκ. Μκρβ. ΙΕ').

Δεκάδρομοι, ἐν Σπάρτῃ οἱ ἔφηβοι, οἱ ἐπὶ δέκα ἔτη εἰς τὰ γυμνάσια (τοὺς δρόμους) φοιτήσαντες (Σουίδ. — Ἡσχ.).

Δέκελος, ἥρως ἐν Ἀττικῇ, ὁ εἰς τοὺς Διοσκούρους καταμηνύσας τὸ μέρος ἔνθα ὁ Θησεὺς εἶχε καθειργμένην τὴν ἀδελφήν των Ἑλένην. Αὐτοῦ ἐπώνυμος ἦν ἡ Δεκέλεια (Ἡρδ. Θ, 73).

Δέλας, Λυδὸς, ὁ, κατὰ τὸν Θεόφραστον, ἐφευρὼν τὴν μεταλλουργίαν (Pl. I, 57).

Δελφὸς, υἱὸς ἢ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Μελανθοῦς, θυγατρὸς τοῦ Δευκαλίωνος, ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Κελαινοῦς, κτίσας καὶ ὀνομάσας τὴν πόλιν τῶν Δελφῶν (Αἰσχλ. Εὐμ. 16. — Παυσ.).

Δέρας (τὸ), φρούριον τῆς Σικυῶνος ἐν Πελοποννήσῳ (Ἡρδ. Ζ, 1, 22. — Ξνφ.).

Δηϊδάμεια, Ἴδ. Ν ε ο π τ ό λ ε μ ο ς.

Δηΐων, Δ η ΐ ω ν καὶ Δ η ϊ ο ν ε ὺ ς, 1) υἱὸς τοῦ Αἰόλου καὶ τῆς Ἐναρέτης, βασιλεὺς τῆς Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, σύζυγος Δ ι ο μ ή δ η ς, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ξούθου (Ἀπλλδ. Α, 7, 3, 9, 4) — 2) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Μεγάρας (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Δηλιὰς, ἡ ἀττικὴ ναῦς ἐφ' ἧς ἐπέμπετο ἡ θεωρία εἰς Δῆλον, καὶ ἥτις ἐλέγετο οὖσα ἡ αὐτὴ ἐφ' ἧς σωθεὶς ἐπέστρεψεν ὁ Θησεὺς εἰς Ἀθήνας (Πλάτ. Φαῖδρ.).

Δημοκράτης, 1) Ἀθηναῖος ἐπίσημος, πατὴρ τοῦ Λυσίου, πεμφθεὶς μετὰ τοῦ Δημοσθένους πρέσβυς εἰς Θήβας (Δμσθ. π. στφ). — 2) Περίφημος ἀθλητὴς (Αἰλ.).

Δημοσιομάσται, ἐν Σπάρτῃ ἄρχοντές τινες τὰς δημοσίας προσόδους ἐξελέγχοντες (Boeckh, C. I. G. 1364).

Δήμων, 1) συγγραφεὺς ἀγνώστου ἐποχῆς καὶ τόπου γεννήσεως, γράψας «περὶ

παροιμιῶν» (Σουΐδ.).—2) Εἷς τῶν συγγενῶν τοῦ Δημοσθένους (Δμσθ..

Δηὼ, ἐπίθετον τῆς Δήμητρος (Ὁμ. Ὕμν. Δήμ. 47), ὥς τινες εἴκασαν, ἐκ τοῦ «Δήεις», εὑρήσεις· ἴσως πιθανώτερον τῆς αὐτῆς παραγωγῆς μετὰ τῆς λέξεως Δήμητρα.

Διαγόρας, ἐκ Μήλου, φιλόσοφος, ζῶν ἐν Ἀθήναις· κατηγορηθεὶς δ' ὡς ἄθεος, ἔφυγε, καὶ ναυαγήσας ἐπνίγη (Ἀρστφ. Βτρ. 320).

Διθύραμβος, 1 ἐπίθετον τοῦ Βάκχου, διὰ τοὺς ψαλλομένους αὐτῷ ὕμνους.—2) Εἷς τῶν ἐν Θερμοπύλαις πεσόντων γενναίων Σπαρτιατῶν (Ἡρδ. Ζ, 227).

Διϊτρέφης καὶ Διοτρέφης, στρατηγὸς Ἀθηναῖος. Ἐπὶ τῆς Σικελικῆς ἐκστρατείας Θρᾷκες μετακληθέντες ὡς ἐπίκουροι μισθωτοί, ἔφθασαν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Δημοσθένους, δι' ὃ ὁ Διϊτρέφης ἔλαβεν ἐν ὀλ. 91, γ' τὴν ἐντολὴν νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν πατρίδα των. Διὰ τοῦ πορθμοῦ τῆς Εὐβοίας τοὺς ὡδήγησεν εἰς τὴν Βοιωτικὴν πόλιν Μυκαλησσὸν, ἣν ἐκυρίευσαν, καὶ κατέσφαξαν τοὺς κατοίκους. Ἐκεῖ δὲ καὶ ἐπληγώθη βαρέως, κατατοξευθεὶς ὁ Διϊτρέφης, δι' ὃ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἑρμόλυκος ἵδρυσεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν χαλκοῦν ἀνδριάντα αὐτοῦ, κατατετοξευμένου, ἔργον τοῦ Κρησίλα. Ἐν ὀλ. 93, β' ἐπέμφθη ὁ Διϊτρέφης ἵνα μεταρρυθμίσῃ τὸ πολίτευμα τῆς Θάσου (Θουκ. Ζ) 29. Γ, 75. Δ, 119. Η, 64.—Παυσ. Δ, 105.—Rang. Ant. Hell. I, Σλ. 34). Ὁ Ἀριστοφάνης τὸν λέγει ἐκ πένητος ταχέως πλουτήσαντα (Ὄρν. 800).

Διόδωρος, 1) Ἀθηναῖος, φίλος τοῦ Σωκράτους (Ξνφ.).—2) Ἀθηναῖος, ἐπώνυμος ἄρχων ἐν ὀλ. 106, δ'. — 3) Ἐκ Χάρακος, ἐπίσημος γεωγράφος ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Αὐγούστου (Πλούτ.). — 4) Τορευτὴς ἐπὶ Πτολεμαίων, χαράξας θαυμάσιον κοιμώμενον Σάτυρον (Πλάτ. Ἐπίγρ.). Κατὰ Πλίνιον (XXXIII, 55) Ἀντίπατρος.

Διοκλείδης, ἐξ Ἀβδήρων, ὁ κατασκευάσας τὴν μηχανὴν ἑλέπολιν διὰ Δημήτριον τὸν Πολιορκητὴν (Ἀθν. Ε, 296). Κατ' ἄλλους Ἐπίμαχος (Vitr. X, 16, 4).

Διονυσόδωρος, 1) Γλύπτης ἀγνώστου πατρίδος, μαθητὴς τοῦ Κερκυραίου Πτιλίχου, ἐργαζόμενος ἐν Ἀθήναις κατὰ τὰς ἐνδόξους ἡμέρας τῆς τέχνης (Pl. XXXIV, 8). —2) Χῖος, σοφιστὴς, διατρίψας κατ' ἀρχὰς ἐν Θουρίοις, εἶτα δ' ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ἐδίδασκε τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν στρατηγικὴν (Πλάτ. Εὐθδ..—Ξνφ. Ἀποσπ. Γ. 1).— 3) Ὁ ἐκδοὺς συλλογὴν ἐπιστολῶν Φιλαδέλφου τοῦ Λάγου (Λουκ.)

Διόφαντος, 1) καὶ Διοφάντης, Ἀθηναῖος πολιτευόμενος ἐπὶ Δημοσθένους (Δμσθ.— Ἀρρ. Ἀνδ. Δ, 6).— 2) Ῥήτωρ Σικυώνιος (Λουκ. Νεκρ. διάλ. I).—3) Ἐπίσημος ἀλεξανδρινὸς μαθηματικὸς ἐπὶ Ἰουλιανοῦ, πρῶτος γράψας περὶ ἀλγέβρας.

Διπόλια καὶ Διϊπόλια, ἐν Ἀθήναις ἑορτὴ εἰς τιμὴν τοῦ Πολιούχου Διὸς, τελουμένη τῇ 24ῃ σκιροφοριῶνος (ἐν Ἰουνίῳ) (Παυσ. Α, 24).

Δίπυλον, ἡ μεγίστη τῶν πυλῶν τοῦ περιβόλου τῶν Ἀθηνῶν, ἡ πρὸς τὰ δυτικὰ (εἰς τὴν νῦν ἁγ. Τριάδα), δι' ἧς ἐξήρχετο ἡ Ἐλευσινιακὴ πομπή. Ἐλέγετο καὶ θριάσιαι πύλαι, καὶ ἱεραί.

Δέϋλλος, εἷς τῶν καλλιτεχνῶν οἵτινες μετὰ τοῦ ἀργείου Ἀριστομέδοντος εἰργάσθησαν ἐν Ταυρίδι, τὴν περὶ τοῦ Τρίποδος ἔριν τοῦ Ἀπόλλωνος (Παυσ. I, 18).

Δέων, 1) Συρακούσιος ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας, γεννηθεὶς τῷ 409 π.Χ., υἱὸς τοῦ Ἱππαρίνου, καὶ ἀδελφὸς τῆς Ἀριστομάχης, συζύγου τοῦ Διονυσίου, συζευχθεὶς τὴν θυγατέρα αὐτῆς. Ὁ Πλάτων νέον ἔτι τὸν ἐμύησεν εἰς τὴν φιλοσοφίαν. Καίτοι δ' αὐστηρὸς τὰ ἤθη καὶ εἰλικρινής, οὐχ ἧττον ἐξετιμᾶτο ὑπὸ τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου· ἀλλ' οὐδ' ἐπ' αὐτοῦ οὐδ' ἐπὶ τοῦ νεωτέρου Διονυσίου κατώρθωσε νὰ ἐξασκήσῃ ἐπιρροήν. Ἐξ ἐναντίας ὑπὸ τοῦ Φιλίστου δια-

βληθεὶς, καὶ ὕποπτος γενόμενος, ἐξωρίσθη τῷ 366, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπελθὼν, ἔζη ἐκεῖ μεγάλως τιμώμενος ἐν μέσῳ τῶν φιλοσόφων, μέχρις οὗ ἡ τυραννὶς τοῦ νεωτέρου Διονυσίου καὶ ἡ καταδυνάστευσις τῆς ἰδίας αὐτοῦ οἰκογενείας, (τῆς μὲν θυγατρὸς Ἀρέτης δοθείσης τῷ Τιμοκράτει εἰς γάμον, τοῦ δὲ υἱοῦ του Ἀρεταίου ἢ Ἱππαρίνου εἰς ἠθικὰς προκληθέντος παρεκτροπὰς), τὸν ἔπεισαν, μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Μεγακλέους καὶ μετὰ τοῦ Ἡρακλείδου, νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος του. Ἐκ Ζακύνθου ἐπέβη μετὰ 800 μισθωτῶν εἰς τρία πλοῖα, τῷ 357, καὶ οἱ Συρακούσιοι ὑπεδέχθησαν αὐτὸν μετ' ἀγαλλιάσεως· ἀλλ' ὁ Διονύσιος, ἐπανελθὼν τότε ἐξ Ἰταλίας, διετήρησε τὴν ἀκρόπολιν εἰς τὴν ἐξουσίαν του. Ἐπὶ μακρὸν διεδέχθησαν ἀλλήλας μάχαι καὶ διαπραγματεύσεις. Ἡ αὐστηρότης τοῦ Δίωνος ἤρχισε νὰ δυσαρεστῇ τὸν λαόν. Ὡς δὲ διήγειραν ὁ Ἡρακλείδης καὶ ὁ Σῶσος τὴν ὑπόνοιαν ὅτι ἀπέβλεπε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν τυραννίδα, τότε ἀπεσύρθη μετὰ τῶν στρατιωτῶν του εἰς τοὺς Λεοντίνους. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ἐναπομείναντες τρεῖς στρατηγοὶ δὲν κατώρθουν νὰ σώσωσι τὴν πόλιν, τὸν ἀνεκάλεσαν αὖθις οἱ Συρακούσιοι· καὶ ἐπανελθὼν, παρέδωκεν ἀμνησικάκως εἰς τὸν Ἡρακλείδην τὴν διοίκησιν τοῦ στόλου. Τέλος ἐκυρίευσε τὴν ἀκρόπολιν· ἐμμένων ὅμως πάντοτε εἰς τὴν πειθαρχίαν καὶ αὐστηρότητα, καὶ θέλων τὴν ἀχαλίνωτον δημοκρατίαν νὰ μεταρρυθμίσῃ ἐπὶ τὸ ἀριστοκρατικώτερον, ἔδωκε νέαν λαβὴν εἰς τοὺς δημαγωγοὺς, καὶ ἰδίως ἐξήγειρε κοινὴν δυσαρέσκειαν, καταδικάσας τὸν Ἡρακλείδην εἰς θάνατον. Ἐκ τῆς διαθέσεως ταύτης τοῦ λαοῦ ὠφεληθεὶς ὁ Ἀθηναῖος Κάλλιππος, ἀφ' οὗ προσῆλθε κολακευτικῶς εἰς τὸν Δίωνα, ὠργάνωσε μυστικὴν κατ' αὐτοῦ συνωμοσίαν, καὶ τὸν ἐδολοφόνησεν ἐντὸς τοῦ κοιτῶνός του τῷ 353. Μετὰ τὸν θάνατόν του δὲ ἀπεθέωσαν αὐτὸν οἱ Συρακούσιοι, καὶ τῷ ἵδρυσαν, δημοσίᾳ δαπάνῃ, μνημεῖον ὡς ἐλευθερωτῇ (Πλούτ. Δίων. — Διόδ. ΙΣΤ. — Nep. Dion)· —2) ὁ ἐπικληθεὶς Χρυσόστομος, ἐκ Προύσης τῆς Βιθυνίας, γεννηθεὶς περὶ τὰ μέσα τῆς α ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Εἰς ἐπίσημον ἀνήκων οἶκον, ἔλαβεν ἐπιμεμελημένην ἀνατροφὴν, ἐπιδοθεὶς τὸ πρῶτον εἰς ῥητορικὰς, εἶτα δ' εἰς φιλοσοφικὰς σπουδὰς, ἰδίως τὰς τῶν Στωϊκῶν. Ἐπὶ Δομιτιανοῦ διέμεινεν ἐπί τινα χρόνον εἰς Ῥώμην· ἀλλ' ὑπ' αὐτοῦ ἐκβληθεὶς, περιῆλθε τὰς ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας τοῦ Δουνάβεως, καὶ ὅτε ὁ φίλος αὐτοῦ Νέρβας ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ῥώμην, ἔνθα μεγάλων ἔτυχε τιμῶν παρ' αὐτοῦ, καὶ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, τοῦ Τραϊανοῦ. Μετὰ βραχεῖαν δὲ διαμονὴν ἐν τῇ πόλει τῆς γεννήσεώς του, τῷ 100 μ. Χ., ἐπανῆλθε πάλιν εἰς Ῥώμην, ὅπου καὶ ἀπέθανεν, ἀλλ' ἀγνοεῖται πότε. Οἱ ἄριστοι λόγοι του, 100 τὸν ἀριθμὸν, δι' οὓς τῷ ἐδόθη καὶ τοῦ Χρυσοστόμου τὸ ἐπωνύμιον, φιλοσοφικαὶ μᾶλλον ὄντες καὶ ἠθικαὶ πραγματεῖαι, μετὰ πλείστης φιλοκαλίας καὶ εἰς γλῶσσαν γεγραμμένοι καθαρωτάτην, διετηρήθησαν πάντες. Ἐξ αὐτῶν ὁ Δίων φαίνεται ἐπιτυχὴς μιμητὴς τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Αἰσχίνου, καὶ πάντων τῶν συγχρόνων του ὁ τὸ ἄριστον ἔχων ὕφος. — 3) Ἔγγονος τούτου, Δίων Κάσσιος Κοκκιανὸς (ἢ μᾶλλον Κάσσιος Δίων), γεννηθεὶς ἐν Νικαίᾳ τῷ 155 μ. Χ., ἐξ οἴκου ὑπατικοῦ, ἐξεπαιδεύθη μετὰ πλείστης ἐπιμελείας. Κατὰ τὰ 180—190 ἐπηγγέλθη ἐν Ῥώμῃ τὸν ῥήτορα, εἰσήχθη εἰς τὴν γερουσίαν, καὶ ἐπὶ Μακρίνου (218) ἐπέμφθη διαιτητὴς εἰς Πέργαμον. Μετέπειτα δὶς ἐγένετο ὕπατος, διῴκησεν ἀλληλοδιαδόχως τὴν Ἀφρικὴν, τὴν Δαλματίαν καὶ τὴν Παννονίαν, καὶ διεβίωσε τὰ τελευταῖά του ἔτη ἐν Καμπανίᾳ, μόλις, βοηθείᾳ τοῦ Ἀλεξάνδρου Σεβήρου, διαφυγὼν τὴν ὀργὴν τῶν Πραιτοριανῶν, οὓς εἶχεν ἐξερεθίσει ἡ αὐστηρὰ πειθαρχία του. Μετὰ τὴν δευτέραν δ' ὑπατείαν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του, καὶ ἐκεῖ ἀπεβίωσε. Κατ' ὄναρ, ὡς λέγει, ἐν-

τολὴν λαβὼν παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἔγραψεν ἱστορίαν τῆς κυβερνήσεως τοῦ Κομμόδου, καὶ εἶτα ἤρξατο συγγράφων τὴν «Ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν» του, θάρρος καὶ δύναμιν πρὸς ἐξακολούθησιν καὶ συμπλήρωσιν αὐτῆς λαβὼν ἐκ νέων «ὀνείρων», ἐν οἷς ἡ Τύχη τῷ ὑπέσχετο τὴν ἀθανασίαν. Εἰργάσθη δὲ 22 ὅλα ἔτη εἰς αὐτὴν, ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ Αἰνείου, καὶ συγκειμένην ἐκ βιβλίων 20, διῃρημένων κατὰ «δεκάδας». Τὰ ἐκτενέστερον δ' ἐκτειθέμενα εἰσὶ τὰ σύγχρονα αὐτῷ συμβάντα (Δ. Κάσσ. ΟΒ, 18). Διετηρήθησαν δ' ἐξ αὐτῶν τὰ βιβλία ΛΖ — ΝΔ, καὶ μείζονα ἢ ἐλάσσονα ἀποσπάσματα ἐκ τῶν ἄλλων, καὶ ἐκ τοῦ βιβλίου Ξ, ἀποσπάσματα ἐν Ξιφιλίνῳ, μοναχῷ τῆς ια' ἑκατονταετηρίδος ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἡ δὲ περὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐξακολούθησις αὐτοῦ ἐστὶ φυσικῷ τῷ λόγῳ ἔργον μεταγενεστέρου τινὸς, καὶ πιθανῶς χριστιανοῦ. Ἡ ἔκθεσις καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ εἰσὶν ἐπιμεμελημέναι, ἐνίοτε εὐφραδεῖς, ἔστιν ὅτε ὅμως καὶ βαρεῖαι. Πρὸ πάντων ἀφορᾷ εἰς τὰ πολεμικὰ συμβάντα, καὶ διὰ τοὺς μετὰ ταῦτα χρόνους καὶ εἰς τὰς αὐλικὰς περιπετείας, ἅπερ ὅμως κυρίως πολιτικὴν ἱστορίαν δὲν ἀποτελοῦσιν. Ἐν αὐλαῖς τραφεὶς, μισεῖ τοὺς προμάχους τῆς ἐλευθερίας· πανταχοῦ δ' ἐπιφαίνεται ἡ τάσις αὐτοῦ πρὸς προλήψεις καὶ θαύματα. Ὡς πρότυπον φαίνεται ἔχων μάλιστα τὸν Πολύβιον, καὶ τοῦτον μιμεῖται καὶ εἰς τὰς κρίσεις του περὶ τῶν συμβάντων καὶ τῶν αἰτιῶν αὐτῶν, χωρὶς ὅμως νὰ δύναται ν' ἀναδειχθῇ καὶ αὐτοῦ ἐφάμιλλος. Ἐνίοτε προσπαθεῖ καὶ τὸν Θουκυδίδην νὰ μιμηθῇ, καὶ, εἰς τὰς δημηγορίας ἃς ἐνείρει, τοὺς ῥήτορας τῶν κλασσικῶν χρόνων.

Λεώνδας, Ἀθηναῖος, ὁ καταγγείλας τὸ ψήφισμα δι' οὗ ἐπροτάθη ἡ ἀπονομὴ στεφάνου εἰς τὸν Δημοσθένην (Δμσθ. π. στφ. σλ. 302).

Λόντας, ἀρχαιότατος γλύπτης Λακεδαιμόνιος, ἐν τῷ θησαυρῷ τῶν Μεγαρέων εἰς Ὀλυμπίαν ἀξιόλογον σύμπλεγμα ἐκ κέδρου καὶ χρυσοῦ ἐξεργασθεὶς περὶ ὀλ. 50 — 60 (Παυσ. Ε, 17).

Δορκυλείδας, Λακεδαιμόνιος γλύπτης, μαθητὴς τοῦ Διποίνου, κατασκευάσας ἐν τῷ Ἡραίῳ τοῦ Ὀλυμπίου παρὰ ταῖς Ὥραις τοῦ Σμίλιδος, ἄγαλμα τῆς Θέμιδος ἢ Τύχης, ὡς μητρὸς αὐτῶν (Παυσ. Ε, 17).

Δουλίχιον, νῆσος τοῦ Ἰονικοῦ πελάγους εἰς τὰ νοτιανατολικὰ τῆς Ἰθάκης κειμένη, μία τῶν Ἐχινάδων, ἀνήκουσα εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ἰλ. Β, 625). Κατὰ Στράβωνα Δ ο λ ί χ α. Νῦν Κοκάβα.

Δρέπανον, 1) Τὸ Ῥίον, ἀκρωτήριον τῆς Ἀχαΐας κατὰ τὸν εἴσπλουν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου (Στρβ.). — 2) Ἀκρωτήριον τῆς βορείας ἀκτῆς τῆς Κρήτης (Πτλμ.). Καὶ νῦν. — 3) Κώμη τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τοῦ Ἀστακηνοῦ κόλπου (Στφ. Βζ.). — 4) Ἀνατολικὸν ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας (Πτλμ.), νῦν Ἁγ. Ἀλεξίου.

Δρυΐδαι, οἱ ἱερεῖς τῶν Κελτῶν, ἐπώνυμοι τῶν Δρυῶν ἃς ἐθεώρουν ἱερὰς, τὴν ἐπὶ σοφίᾳ ἐξοχωτέραν φυλὴν τοῦ ὅλου ἔθνους ἀποτελοῦντες, καὶ ἀστρολογίαν καὶ μαντικὴν ἀσκοῦντες, ταύτην μάλιστα αἱ γυναῖκες, εἰς τὴν ἀθανασίαν δὲ τῆς ψυχῆς πιστεύοντες, καὶ εἰς τὴν μετεμψύχωσιν (Στρβ. — Tac. Caes).

Δωδώνη, καὶ ποιητικῶς Δ ω δ ὼ ν, πόλις τῆς Ἠπείρου (ἴδ.), ἐπώνυμος Δωδῶνος, υἱοῦ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης (Σφκλ. Τρχν. 172), ἢ Δωδώνης, θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Στφ. Βζ), ἐπὶ τοῦ ὄρους Τμάρου κειμένη, καὶ ἐκ τῆς ἀπωτάτης ἀρχαιότητος περίφημον ἔχουσα τοῦ Διὸς μαντεῖον. Ἀνεσκάφη ὑπὸ Καραπάνου.

Δώτιον π ε δ ί ο ν, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως καὶ ἀκρωτηρίου τῆς Θεσσαλίας, πλησίον τῆς Βοιβαίας λίμνης καὶ τοῦ ὄρους Ὄσσης, ἐπώνυμον Δ ω τ ο ῦ ς, θυγατρὸς τοῦ Ἐλάτου, ἢ τοῦ Ἀστερίωνος καὶ τῆς Ἀμφικτυόνης. Ἐκ τοῦ πεδίου τούτου μετῴκησαν Θεσσαλοὶ εἰς τὴν ἐν Καρίᾳ Κνίδον (Ὁμ. Ὕμν. ΙΕ, 5. — Στφ. Βζ.).

Ε

Εἴρην, ἐλέγετο νέος Σπαρτιάτης ἀπὸ τοῦ 17 ἢ τοῦ 19 ἔτους τῆς ἡλικίας του, πιθανῶς διότι ἔκτοτε τῷ ἐπετρέπετο τὸ «ε ἴ ρ ε ι ν,» τὸ λέγειν.

Ἑκάβη, 1) θυγάτηρ Δύμαντος, βασιλέως τῆς Φρυγίας, ἀδελφὴ Ἀσίου, δευτέρα γυνὴ Πριάμου, τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας, μεθ' οὗ ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἕκτορα καὶ ἄλλους δεκαοκτώ. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας, αἰχμάλωτος τοῦ Ὀδυσσέως, ἀπέθανεν εἰς Θρᾴκην, ἀφ' οὗ εἶδε τὴν θυγατέρα της Πολυξένην σφαγεῖσαν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ. Ἰλ. Π, 717. — Εὐρπ. Ἑκαβ. 3).—2) Μία τῶν Δαναΐδων (Ἀπλλδ.).

Ἑκατόμπεδον, 1) πόλις τῆς Χαονίας ἐν Ἠπείρῳ (Πτλμ.).—2) Τὸ κεντρικὸν μέρος τοῦ σηκοῦ τοῦ Παρθενῶνος εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, τὸ μεταξὺ τοῦ προνάου καὶ τοῦ ὀπισθοδόμου. Καὶ πᾶς δὲ ὁ ναὸς ἐλέγετο ἑ κ α τ ό μ π ε δ ο ς, ὡς ὢν κατὰ 100 πόδας μακρότερος τοῦ ἀρχαίου, τοῦ ὑπὸ τῶν Περσῶν καέντος ναοῦ.

Ἐκκλησιαστικὸν, ἡ διδομένη ἀντιμισθία εἰς ἕκαστον Ἀθηναῖον παρόντα εἰς συνεδρίασιν τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου, 1 ὀβολὸς δι' ἕκαστον, ἐν ὀλ. 96 αὐξηθὲν εἰς 3 ὀβολοὺς (Σχλ. Ἀρστφ. Πλοῦτ. 27).

Ἑκατόννησος, σωρὸς ἐκ πολλῶν, 20 ἢ 40 νησιδίων, κειμένων μεταξὺ Λέσβου καὶ Αἰολίδος τῆς μικρᾶς Ἀσίας. Κατὰ Στράβωνα, οὐχὶ ἐκ τῆς λέξεως ἑ κ α τ ὸ ν, ἀλλ' ἐξ Ἑ κ ά τ ο υ, ἐπιθέτου τοῦ Ἀπόλλωνος. Νῦν Μοσχονήσια.

Ἔκφαντος, ἀρχαιότατος Κορίνθιος ζωγράφος, ἐν ὀλ. 29 Δημάρατον, τὸν πατέρα Ταρκυνίου τοῦ πρεσβυτέρου, συνοδεύσας ἐκ Κορίνθου εἰς Ἰταλίαν (Pl. XXXV, 55.— Corn. Nep.). Ἐφευρέτης καὶ τοῦ χρωματισμοῦ.

Ἐλεοῦσα, 1) νῆσος μικρὰ πρὸ τῶν δυτικῶν ἀκτῶν τῆς Ἀττικῆς (Στρβ.). Καὶ νῦν ὁμοίως.—2) Νῆσος πρὸ τῶν παραλίων τῆς Κιλικίας τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἔχουσα πόλιν τὴν Σεβαστὴν (Στρβ.). — 3) Νῆσος μικρὰ πρὸ τῆς Ῥόδου (Πτλ. Ε).

Ἑλένη, Τίμωνος ἐξ Ἀλεξανδρείας, ζωγράφος γράψασα τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην, ἴσως τὸ πρωτότυπον τοῦ σωζομένου ἐν Πομπηΐᾳ ψηφοθετήματος (Φωτ. Πλαν. Α, 247)

Ἐλευσὶς (ὁ), υἱὸς Ἑρμοῦ καὶ Δαείρας, θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ, πατὴρ τοῦ Τριπτολέμου, καὶ πρῶτος κτίστης τῆς Ἐλευσῖνος (Παυσ. Α, 38).

Ἐλεὼν (ὁ), 1) κώμη τῆς Βοιωτίας, βορειοδυτικῶς τῆς Τανάγρας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 500.—Στρβ.). — 2) Πόλις τῆς Θεσσαλίας (Ὁμ. Ἰλ Ι, 266). — 3) Πόλις ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ, ἴσως Νεὼν (Στρβ.).

Ἑλίκων, ὑφαντὴς καλλιτέχνης, υἱὸς Ἀκεσᾶ, ἐκ Σαλαμῖνος τῆς Κύπρου, οὗ ἱμάτιον προσέφερον οἱ Ῥόδιοι τῷ Ἀλεξάνδρῳ (Ἀθήν. Β, 48.—Πλούτ. Ἀλξ. ΛΒ).

Ἑλικωνιάδες, αἱ Μοῦσαι, ὡς οἰκοῦσαι ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος.

Ἑλλαδάρχης, ὁ πρόεδρος τῶν Ἀμφικτυόνων, κατὰ μεταγενεστέρας ἐπιγραφὰς (Bœckh, C. J. G. I, σ. 580).

Ἑλλάνικος, ἐκ Μιλήτου, νεώτερος τοῦ Λεσβίου, πολλάκις δὲ μετ' ἐκείνου συγχεόμενος, καὶ γράψας «Περίοδον γῆς» καὶ «ἱστορίας» (Σουΐδ.).

Ἐλλοπία, 1) χώρα εἰς τὰ βόρεια τῆς Εὐβοίας πρὸς τῷ Κεναίῳ ἀκρωτηρίῳ, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, κτισθείσης ὑπὸ Ἔλλοπος τοῦ υἱοῦ τοῦ Διὸς ἢ τοῦ Ἴωνος (Ἡρδ. Η, 23). Ἐνίοτε δὲ κατ' αὐτὴν ἐκαλεῖτο καὶ πᾶσα ἡ νῆσος Ἐλλοπία (Στρβ.). — 2) χώρα τῆς Ἠπείρου πρὸς τῇ Δωδώνῃ (Ἡσδ. Ἀσ. 39).

'Εμπεδώ, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς ἐν 'Αθήναις πηγῆς Κ λ ε ψ ύ δ ρ α ς (ἴδ. Ἡσύχ. λ. Κλεψίρρητος).

'Ενιπεὺς, 1) ποταμὸς, εἰς τὰ νότια τῆς Θεσσαλίας εἰσβάλλων εἰς τὸν 'Απιδανὸν ('Ηρδ. Ζ, 129).—2) Ποταμὸς τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, ῥέων πρὸ τῆς πόλεως Σαλμώνης. Εἰς τοῦτον μετεμορφώθη ὁ Ποσειδῶν ὅτε προσῆλθεν εἰς Τυρὼ, τὴν θυγατέρα τοῦ Σαλμονέως ('Ομ. 'Οδ. Λ, 238.— Στρβ.)

'Εξηκεστίδης, 1) 'Αθηναῖος, πατὴρ τοῦ Σόλωνος. — 2) Δοῦλος ἐκ Καρίας, τὴν πολιτείαν λαβὼν παρὰ τῶν 'Αθηναίων ('Αρσφ. Ὄρν. 767).

'Εξήκεστος, 1) γλύπτης ἐν 'Αθήναις, τῶν χρόνων τοῦ Πραξιτέλους (Rang. Ant. hell. II, ἀρ.1102).—2) 'Ιατρὸς παρεπίδημος ἐν 'Αθήναις (Δμσθ. Πρπρσβ.).

'Επαγγελία (δοκιμασίας) ἐλέγετο ἐν 'Αθήναις ἡ κατὰ ῥήτορος γινομένη δικαστικὴ ἔνστασις ὅτι δὲν εἶχε τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα πρὸς τὸ ἀγορεύειν.

'Επάϊκλον, τὸ ἐπιδόρπιον εἰς τὰ σπαρτιατικὰ συσσίτια, εἰς ἃ παρετίθεντο καὶ τυρὸς, σῦκα ('Αθν. Δ, 141).

'Επευνάκται, ἐ π ε υ ν ά τ α ι, ἐ π ε ύ ν α κ τ ο ι, ε ὐ ν ά τ α ι, ἐν Σπάρτῃ Εἵλωτες ἀπελεύθεροι, νυμφευόμενοι τὰς χήρας τῶν κυρίων των ('Αθν. ΣΤ, 102, 271).

'Επιδότης, ἐπίθετον διαφόρων θεῶν, ὡς ἐν 'Επιδαύρῳ (Παυσ. Β, 27), τοῦ Διὸς ἐν Μαντινείᾳ (Παυσ. Η, 9).

'Επικράτης, 1) πολιτικὸς ἀνὴρ καὶ ῥήτωρ ἐν 'Αθήναις, ἐξορισθεὶς διὰ τὴν διαγωγὴν αὐτοῦ ἐπὶ πρεσβείας ἥτις τῷ εἶχεν ἀνατεθῆ (Δμσθ.πρπρσβ.—Ἴσως καὶ 'Αρστφ. 'Εκκλ. 71). — 2) 'Αδελφὸς τοῦ ῥήτορος Αἰσχίνου, ὁ ἐπικαλούμενος Κυρηβίων (Δμσθ. πρπρσβ.). — 3) Φίλος τοῦ ῥήτορος Λυσίου (Πλάτ.).

'Επιπολαὶ, ὕψωμα βραχῶδες βορείως τῶν Συρακουσῶν, ὑπὸ Διονυσίου τοῦ τυράννου τειχισθὲν καὶ μετὰ τῆς πόλεως ἑνωθέν. Περιεῖχε δὲ καὶ λατομίας, ἃς ὁ τύραννος μετεχειρίζετο ὡς φυλακὰς (Θουκ. Ε, 75).

'Επιπυργιδία, ἐπίθετον θεαινῶν αἵτινες εἶχον ναοὺς ἢ ἀγάλματα εἰς πύργους πόλεων, ὡς ἡ Ἄρτεμις ἐν 'Αθήναις, παρὰ τῷ ναῷ τῆς Νίκης, ἡ 'Αθηνᾶ ἐν 'Αβδήροις (Ἡσύχ.).

'Επιτάδας, Σπαρτιάτης, στρατηγὸς εἰς τὴν νῆσον Σφακτηρίαν (Θουκ. Δ, 8).

Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, οἱ ἐξ Ἄργους ὁρμηθέντες ἵνα ἀποκαταστήσωσιν εἰς τὸν θρόνον τῶν Θηβῶν Πολυνείκην τὸν υἱὸν τοῦ Οἰδίποδος. Ἦσαν δὲ ὁ Ἄδραστος, ὁ Ἱππομέδων, ὁ Τυδεὺς, ὁ Παρθενοπαῖος, ὁ 'Αμφιάραος, ὁ Καπανεὺς, ὁ Πολυνείκης. Τούτοις ἀντετάχθησαν ὑπὲρ 'Ετεοκλέους, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Πολυνείκους, ὁ Μελάνιππος, ὁ Πολυφόντης, ὁ Μεγαρεὺς, ὁ Ὑπερβος, ὁ Ἄκτωρ, ὁ Λασθένης, ὁ 'Ετεοκλῆς. Μία τῶν σωζομένων τραγῳδιῶν τοῦ Αἰσχύλου φέρει τοῦτον τὸν τίτλον.

'Επωβελία, ὀβολὸς ἐπὶ τῇ δραχμῇ, τὸ πρόστιμον ὃ ἐπεβάλλετο ἐν 'Αθήναις τῷ χρηματικὰς ἀξιώσεις κατ' ἀντιδίκου ἐγείροντι, καὶ μὴ λαβόντι τὸ πέμπτον τῶν ψήφων τῶν δικαστῶν ὑπὲρ ἑαυτοῦ (Δμσθ. κ. 'Αφβ. 834).

'Εραὶ, ὀχυρὰ πολίχνη τῆς Ἰωνίας, ἀπέναντι τῆς Χίου (Θουκ. Η, 17.—Στρβ.).

'Ερίκεια, δῆμος τῆς 'Αττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Αἰγηΐδα φυλὴν (Στφ. Βζ.).

'Ερινεὸς (ὁ), 1) μία τῶν τοῦ Πίνδου πόλεων τῆς Δωρικῆς τετραπόλεως ('Ηρδ.Θ, 43.—Θουκ. Α, 107).—2)Πόλις τῆς Φθιώτιδος, πλησίον τῆς 'Αμφίσσης (Στρβ.—Στφ. Βζ.). Καὶ νῦν 'Ερινεό.—3) Λιμὴν πλησίον τῶν 'Ριπῶν ἐν 'Αχαΐᾳ (Θουκ. Ζ, 34).—4). Τόπος παρὰ τῷ Κιφισσῷ ποταμῷ πρὸς τῇ 'Ελευσῖνι, ἔνθα ἐλέγετο ὁ Πλούτων ἁρπάσας τὴν Περσεφόνην (Πλάτ. Θεαιν. Σλ. 143. —Παυσ. Α, 38).—5) Ποταμὸς τῆς Σικελίας (Θουκ. Ζ, 8.—Πτλμ. Ὄ ρ ι ν ο ς).

'Ερέτιμος, 1) (ὁ) Κορίνθιος Ἰσθμιονίκης (Πινδ.). — 2) (ἡ), θυγάτηρ τοῦ Ταλαοῦ, καὶ Λυσιμάχης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἄβαντος, γυνὴ τοῦ Ἀμφιαράου, ὃν προέτρεψε νὰ συνεκστρατεύσῃ εἰς Θήβας μετὰ τοῦ Πολυνείκους, δελεασθεῖσα ὑπὸ τούτου διὰ προσφορᾶς χρυσοῦ περιδεραίου. Ἀποθανὼν δ' ὁ Ἀμφιάραος εἰς τὴν ἐκστρατείαν ταύτην, διέταξε τὸν υἱόν του Ἀλκμαίονα καὶ ἐφόνευσε τὴν μητέρα του (Ὀμ. Οἰδ. Α, 326. — Ἀπλλδ. Α, 9, 13. Γ, 6, 2).

'Εριχθόνιος, ἴδ. Δάρδανος καὶ Ἐρεχθεύς.

'Ερμαῖον, ἐν γένει πᾶν ἱερὸν τοῦ Ἑρμοῦ. Ἰδίως, 1) χωρίον τι ἐν Ἀρκαδίᾳ (Παυσ.). — 2) Ἀκρωτήριον ὠχυρωμένον τοῦ στενωτάτου μέρους τοῦ Θρᾳκικοῦ Βοσπόρου. (Πολβ.). Νῦν Ἰσσάρι. — 3) Ἀκρωτήριον τῆς νήσου Σαρδοῦς (Πτλμ. Γ, 3). Νῦν Μαλαγριοῦ. — 4) Ἑρμαῖον λέπας ἢ ὄρος, ἀκρωτήριον τῆς νήσου Λήμνου (Αἰσχλ. Ἀγμ. 294).

'Ερμῖνος, φιλόσοφος περιπατητικός, διδάσκαλος Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἀφροδισιέως (Λουκ.).

'Ερμογένης, ἀρχιτέκτων, πιθανῶς τῶν χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου, κτίσας τὸν ἐν Μαγνησίᾳ ναὸν τῆς Λευκοφρύνης Ἀρτέμιδος (Στρβ. ΙΔ).

'Ερμόδωρος, ἐπικούριος φιλόσοφος, ὅστις ἀπέθανε κεραυνωθείς, ἐπὶ Λουκιανοῦ (Λουκ.).

'Ερμότιμος, Κλαζομένιος, φιλόσοφος τῆς Ἰωνικῆς σχολῆς, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐγκαταλείπουσα πολλάκις τὸ σῶμα, ἐπλανᾶτο εἰς ἄλλους κόσμους καὶ πάλιν ἐπέστρεφεν. Ἅπαξ δέ, τῆς ψυχῆς ἀπουσιαζούσης, οἱ ἐχθροί του ἔκαυσαν τὸ σῶμά του, καὶ ἔκτοτε ἐτιμήθη ὡς ἥρως ὑπὸ τῶν Κλαζομενίων (Λουκ.).

'Εροιάδαι, δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς ἐν τῇ Ἀττικῇ (Στρ. Β. — Ἡσύχ.).

'Ερυμάνθιος κάπρος, ὁ ἐπὶ τοῦ ἀρκαδικοῦ ὄρους πολλὰς φθορὰς προξενῶν, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους.

'Ερύμανθος, 1) Υἱὸς τοῦ Ἀρκάδος, πατὴρ τοῦ Ξάνθου, καθ' ὃν ἐκλήθησαν τὸ ὄρος καὶ ὁ ποταμὸς τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ. Η, 24). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, τυφλωθεὶς ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης διότι εἶδεν αὐτὴν λουομένην μετὰ τοῦ Ἀδώνιδος, ὁ δ' Ἀπόλλων, εἰς κάπρον μεταμορφωθείς, ἐφόνευσε διὰ τοῦτο τὸν Ἄδωνιν (Πτλμ. Ἡφαιστ. Α).

'Ερχομενός, ταὐτὸ τῷ Ὀρχομενὸς (ἴδ.).

'Έσπερος, υἱὸς τῆς Ἠοῦς καὶ τοῦ Ἀστραίου (Ἡσδ. Θγ. 381), ἢ ἀδελφὸς τοῦ Ἄτλαντος, πατὴρ τῆς Ἑσπερίδος, ἣν νυμφευθεὶς ὁ Ἄτλας, ἔσχε θυγατέρας τὰς Ἑσπερίδας (Διόδ.). Κατά τινας ἦν ἀστρονόμος, ἀναβάς ποτε εἰς τὸ ὄρος Ἄτλαντα ἵνα παρατηρήσῃ τοὺς ἀστέρας, καὶ ἀναρπαγεὶς ὑπὸ θυέλλης, ἐξ οὗ θείας τῷ ἀπέδωκαν τιμὰς οἱ συμπατριῶται αὐτοῦ.

'Ετεόκρητες, μία τῶν πέντε φυλῶν τῆς Κρήτης, οἱ ἀρχαιότατοι, αὐτόχθονες Κρῆτες, οἰκοῦντες εἰς τῆς νήσου τὰ νότια, καὶ πρωτεύουσαν ἔχοντες τὴν Πρασὸν (Ὀμ. Ὀδ. Τ, 176. — Στρβ.).

'Ετερόπλουν δάνειον, ἐν Ἀθήναις τὸ ναυτοδάνειον τὸ διδόμενον δι' ἕνα μόνον πλοῦν, οὐχὶ καὶ διὰ τοῦ πλοίου τὴν ἐπιστροφήν.

Εὔα, κώμη τῆς Ἀργολίδος ἐπὶ τοῦ ὄρους Πάρνωνος (Παυσ.).

Εὐάδνη, 1) Θυγάτηρ τοῦ Στρυμόνος καὶ τῆς Νεαίρας, γυνὴ Ἄργου, τοῦ βασιλέως τῆς Ἀργολίδος (Ἀπλλδ. Β, 1, 2). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Πελίου, δοθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἰάσωνος εἰς γάμον εἰς Κάναντα, τὸν βασιλέα τῆς Φωκίδος (Διόδ. Δ, 54).

Εὐαίμων, 1) υἱὸς τοῦ Λυκάονος ἐξ Ἀρκαδίας, κεραυνωθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του ὑπὸ τοῦ Διός. — 2) Πατὴρ τοῦ Εὐρυπύλου, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης (Ὀμ. Ἰλ. Β, 736).

Εὔαρχος, 1) τύραννος τῆς Ἀστακοῦ

ἐν Ἀκαρνανίᾳ (Θουκ. Β, 30).—2) Χαλκιδεύς, ἑλληνικὴν ἀποικίαν ὁδηγήσας εἰς τὴν ἐν Σικελίᾳ Κατάνην (Θουκ. ΣΤ, 3).

Εὐβούλη, 1) μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Δήμαρχον (Ἀπλλδ.).—2) Ἐν Ἀθήναις, μία τῶν τριῶν θυγατέρων τοῦ Λέω, ἃς οὗτος ἐθυσίασεν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως, δι' ὃ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέδωκαν αὐταῖς θείας τιμὰς, ἀνεγείραντες αὐταῖς καὶ ἱερὸν, τὸ Λεωκόριον Αἰλ. Π. Ἱ, ΙΘ, 21.— Σουίδ.).

Εὐδανέρων βωμὸς, ἐν Ἀθήναις ἱδρυμένος πλησίον τῶν ἀνδριάντων τῶν τυραννοκτόνων (Ἀρρ. Ἀνδ. Γ, 16, 8. — Δνσ. Ἀλκ. Δείναρχ. ΙΙ.—Ἡσύχ.).

Εὔδημος, δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις, εἰς θάνατον καταδικασθεὶς διὰ παράνομον πρότασιν (Δμσθ. Τμκρ. 743).

Εὐετέων, ὁ τὴν Ἀμφίπολιν ἐν Μακεδονίᾳ πολιορκήσας Ἀθηναῖος στρατηγὸς (Θουκ. Ζ, 9).

Εὐήρης, 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Παρθενόπης, θυγατρὸς τοῦ Στυμφάλου (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).—2) Υἱὸς τοῦ Πτερελάου, μόνος ἐκ τῶν ἀδελφῶν του σωθεὶς εἰς τὸν κατὰ τῶν Τηλεβόων πόλεμον (Ἀπλλδ. Β, 8,).—3) Πατὴρ τοῦ μάντεως Τειρεσίου ἐκ τῆς νύμφης Χαρικλοῦς (Ἀπλλδ. Γ, 6, 7).

Εὐθύδημος, 1) Λακεδαιμόνιος, πρεσβεύσας παρα τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν (Ξνφ. Ἑλλ.).—2) Ἐπώνυμος ἄρχων ἐν Ἀθήναις ἐν ὀλ. 110, β', ὅτε ἐδόθη τὸ ψήφισμα περὶ στεφανώσεως τοῦ Δημοσθένους (Δμσθ. στφ. 266).

Εὐθυμέα. Αὐτῇ, ὡς θεᾷ, ἵδρυσεν ἄγαλμα ὁ τύραννος Διονύσιος (Ἀθν. Ε, 4.—Πτλμ. Β).

Εὐΐππη, 1) ὄνομα δύο ἐκ τῶν Δαναΐδων (Ἀπλλδ. Β, 1, 5).—2) Θυγάτηρ τοῦ Χείρωνος, κατ' ἄλλους καὶ Μελανίππη. Διωκομένη ὑπὸ τοῦ πατρός της ἐπὶ τοῦ Πηλίου ὄρους διὰ μὴ σώφρονα διαγωγὴν, μετεμορφώθη εἰς ἵππον (Πολδ. Δ, 141).—3) Πόλις τῆς Καρίας.

Εὐκλῆς, στρατηγὸς Ἀθηναῖος, εἰς τὴν Θρᾴκην ἐκπεμφθεὶς μετὰ τοῦ Θουκυδίδου (Θουκ. Δ, 104), καὶ εἶτα ἐπώνυμος ἄρχων, ἐν ὀλ. 88, δ'.—2) Υἱὸς Ἵππωνος, στρατηγὸς τῶν Συρακουσίων, πολεμήσας κατὰ τοῦ Νικίου (Θουκ.—Ξνφ.).

Εὐκτήμων, 1) Ἀθηναῖος, στρατηγὸς ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ, εἶτα ἐπώνυμος ἄρχων ἐν ὀλ. 92, γ' (Θουκ.—Ξνφ.).—2) Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Λουσιεὺς, δημαγωγὸς, ὑπὸ τοῦ Μειδίου παρακινηθεὶς νὰ κατηγορήσῃ τὸν Δημοσθένην ὡς δειλὸν καὶ χαῦνον (Δμσθ. Μειδ. 548).

Εὔμαρος, Ἀθηναῖος, ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων ζωγράφων, πρῶτος διακρίνας ἐπὶ τῶν πινάκων τὴν μορφὴν τῶν γυναικῶν (Pl. XXXV, 34).

Εὔμαχος, υἱὸς Χρύσιος, Κορίνθιος στρατηγὸς ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Β, 23).

Εὐμήδης, 1) Αἰτωλὸς, υἱὸς τοῦ Μέλαντος, μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Τυδέως (Ἀπλλδ. Α, 8, 5). — 2) Κῆρυξ τοῦ Πριάμου ἐν Τροίᾳ, πατὴρ τοῦ Δόλωνος (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 314. — 3) Ἱερεὺς τῆς Παλλάδος ἐν Ἄργει, σώσας τὸ Παλλάδιον ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Δωριέων (Καλλμ. Ὕμν. Παλλδ.).

Εὔμηλος, 1) υἱὸς τοῦ Ἀδμήτου καὶ τῆς Ἀλκήστιδος, ἡγεμὼν τῶν Θεσσαλῶν, ἐκ Φερῶν ἐλθὼν εἰς Τροίαν μετὰ 11 πλοίων (Ὁμ. Ἰλ. Β, 711). Εἰς σύζυγον εἶχεν Ἰφθίμην, τὴν ἀδελφὴν τῆς Πηνελόπης (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 797).—2) Υἱὸς τοῦ Μέροπος, ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ εἰς νυκτικόρακα μεταμορφωθεὶς (Αὐτ. Λιβ. 15). — 3) Πατὴρ τοῦ Βότρου, ὃν ἐφόνευσε διὰ δαυλοῦ (Αὐτ. 8).—4) Κορίνθιος, ὑποτιθέμενος ἀρχαῖος ποιητὴς, περὶ τὸ 768 γράψας Τιτανομαχίαν (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).—5) Ζωγράφος ἐπὶ αὐτοκράτορος Κομμόδου (180 μ. Χ.), γράψας εἰκόνα τῆς Ἑλένης.

Εὔνομος, 1) Ἀρχιτέλους, ὑπηρετῶν παρὰ τῷ Οἰνεῖ ὅτε ἐφιλοξένει τὸν Ἡρακλέα, καὶ ἀδεξίως χύσας τούτῳ ὕδωρ πρὸς νίψιν εἰς τὴν τράπεζαν, ἐρραπίσθη ὑπ' αὐτοῦ οὕτω βαρέως, ὥστε ἔπεσεν ἄπνους (Ἀθν. Β. — Σχλ. Ἀπλδ. Ῥδ. Α, 1212). — 2) Ποιητὴς καὶ κιθαρῳδὸς ἐκ Λοκρῶν τῆς Ἰταλίας (Λουκ.). — 3) Ναύαρχος Ἀθηναῖος (Ξνφ.). — 4) Κήρυξ Ἀθηναῖος (Δμσθ. στφ.).

Εὐξενίδης. 1) ποιητὴς τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς κωμῳδίας (Στρβ.). — 2) Εὐξενίδαι, ἀρχαία τις γενεὰ ἐν Αἰγίνῃ (Πινδ.).

Εὐπαλῖνος Ναυστρόφου Μεγαρεύς, διορύξας ἐν Σάμῳ ἐπὶ Πολυκράτους ἑπταστάδιον ὀχετὸν ὑπὸ τὸ ὄρος, φέροντα τὸ ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν (Ἡρδ. Γ, 17).

Εὐπολέμεια, θυγάτηρ τοῦ Μυρμιδόνος, ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ μήτηρ τοῦ Αἰθαλίδου (Ὀρφ. Ἀργ. 131).

Εὐπορία, πόλις ἐν Μακεδονίᾳ, κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου (Πτλμ. — Στφ. Βζ.).

Εὐριπίδης, 1) υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Κλεοβούλης (Hyg. XIV). — 2) Δημαγωγὸς Ἀθηναῖος, καταδικασθεὶς εἰς πρόστιμον 500 ταλάντων διὰ παράνομόν τινα πρότασιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν (Ἀρστφ. Ἐκκλ 820).

Εὐρυδίκη, 1) μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Κάνθον (Ἀπλλδ. Β, 1, 5). — 2) Γυνὴ τοῦ Λυκούργου ἐκ Νεμέας, μήτηρ τοῦ Ἀρχεμόρου (Ἀπλλδ. Γ, 6, 4). — 3) Θυγάτηρ τοῦ Ἄκτορος, μήτηρ τῆς Πολυδώρας (Σχλ. Ἰλ. Β, 321). 4) Θυγάτηρ τοῦ Ἀμύντα, γυνὴ Φιλίππου τοῦ Ἀριδαίου, ἑτεροπατρίου ἀδελφοῦ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἐπολεμήθη, ἐνικήθη καὶ ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Πολυσπέρχοντος (Αἰλ. Π. Ἰ. ΙΓ, 36).

Εὐρυλέων, 1) Υἱὸς τοῦ Αἰνείου καὶ τῆς Κρεούσης, ἄρξας ἐπὶ τῶν Λατίνων, ὁ παρ' ἄλλοις Ἀσκάνιος (Διον. Ἁλκ. Ἀρχλ. Α. 65). — 2) Σπαρτιάτης, εἷς τῶν ὀπαδῶν τοῦ Δωριέως εἰς Σικελίαν, κυριεύσας τὴν Μινώαν, πόλιν τῶν Σελινουσίων (Ἡρδ. Ε, 46).

Εὐρύλοχος, 1) Υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς Δαναΐδος Αὐτονόης (Ἀπλλδ. Β, 1, 5) — 2) Στρατηγὸς τῶν Σπαρτιατῶν ἐν τῷ πελοποννησιακῷ πολέμῳ, πολεμήσας πρὸς τῇ Ναυπάκτῳ (Θουκ.). — 3) Φιλόσοφος σκεπτικός, μαθητὴς τοῦ Πύρρωνος. — 4) Στρατηγὸς Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (Δμσθ.).

Εὐρύμαχος, 1) Εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἱπποδαμείας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Οἰνομάου (Παυσ. ΣΤ, 21). — 2) Υἱὸς Πολύβου, ὁ πλουσιώτατος καὶ ἐπισημότατος τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης, κατατοξευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ὀδ. Α, 399. Χ, 44). — 3) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Ἀντήνορος (Παυσ. Ι, 37). — 4) Υἱὸς Λεοντιάδου, Θηβαῖος, διὰ νυκτὸς εἰσβαλὼν εἰς Πλαταιὰς καὶ κυριεύσας αὐτάς, ἀλλὰ φονευθεὶς ὑπὸ τῶν Πλαταιέων (Ἡρδ. — Θουκ. Γ, 2).

Εὐρυμέδων, 1) υἱὸς Ἡφαίστου καὶ Καβείρας, μιᾶς τῶν νυμφῶν τῆς Θρᾴκης, εἷς τῶν Καβείρων (Νονν. Διον. ΙΔ, 21). — 2) Υἱὸς τοῦ Μίνωος καὶ τῆς νύμφης Παρίας, βασιλεὺς τῆς Πάρου. Ἐπειδὴ δὲ οἱ παῖδες τοῦ Μίνωος, ὅτε ὁ Ἡρακλῆς διέβη ἐκεῖθεν ἐκστρατεύων κατὰ τῶν Ἀμαζόνων, ἐφόνευσαν δύο τῶν ἑταίρων του, διὰ τοῦτο ἐξωλόθρευσεν ὁ Ἡρακλῆς καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς ἀδελφούς του (Ἀπλλδ. Β, 5, 9).

Εὐρύνομος, 1) υἱὸς Αἰγυπτίου, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης (Ὁμ. Ὀδ. Β, 242). — 2) Εἷς τῶν ὑποχθονίων δαιμόνων, τῶν βασανιζόντων τὰς ψυχὰς ἐν τῷ Ἅδῃ (Παυσ. Ι, 28). — 3) Εἷς τῶν Κενταύρων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Δρύαντος εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου (Ον.).

Εὐρυπτόλεμος Πεισιάνακτος, Ἀθηναῖος, συγγενὴς τοῦ Ἀλκιβιάδου, συνθηκολογήσας μετὰ τοῦ Φαρναβάζου, καὶ εἶτα συνηγορήσας ὑπὲρ τῶν πολεμησάντων ἐν Ἀργινούσαις στρατηγῶν (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 4, 19).

Εὐρυτᾶνες, τραχὺς καὶ ἰσχυρὸς αἰτωλικὸς λαὸς, οἰκῶν βορείως τῆς Ναυπάκτου, παρ' ᾧ ἐτελεύτησε γέρων ὁ Ὀδυσσεὺς (Θουκ. Γ, 94).

Εὔρυτος, Σπαρτιάτης, εἷς τῶν τριάκοντα ἐν Θερμοπύλαις, σωθεὶς μετὰ τοῦ Ἀριστοδήμου· βεβλαμμένος δ' ὢν τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ μὴ θέλων νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Σπάρτην, ἐρρίφθη μεταξὺ τῶν Περσῶν καὶ ἐφονεύθη (Ἡρδ. Ζ, 229).

Εὔρωπος καὶ Εὐρωπὸς (ἡ), 1) πόλις τῆς Ἠμαθείας ἐν Μακεδονίᾳ (Θουκ. Β, 100. — Στφ. Βυζ.). — 2) Πόλις τῆς Καρίας, ἡ ἄλλως Εὔρωμος λεγομένη (Ἡρδ. Η, 132). — 3) Πόλις τῆς Συρίας, ἐν τῇ Κομμαγηνῇ ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου (Λουκ. — Στφ. Βυζ.). Νῦν Νεσίμ. — 4) Πόλις μικρὰ τῆς Μεσοποταμίας ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου (Πολβ.) — 5) Πόλις τῆς Ῥαγαίας ἐν τῇ μεγάλῃ Μηδίᾳ, πρὶν Ῥάγεια, ἔπειτα καὶ Ἀρσακία λεγομένη (Στρβ.). — 6) (ὁ), υἱὸς τοῦ Μακεδόνος καὶ τῆς Ὠρειθυίας, θυγατρὸς τοῦ Ἐρεχθέως, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ ἐν Μακεδονίᾳ πόλις (Στφ. Βζ.).

Εὐτρήσιοι, κάτοικοι μέρους τινὸς τῆς Ἀρκαδίας (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ. 1, 29. — Παυσ. Η, 29). Μία κώμη αὐτῶν Εὐτρήσιον (Στφ. Βζ.).

Εὔφημος, ῥήτωρ Ἀθηναῖος, ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Σφ. 619) ὡς κόλαξ καὶ παράσιτος κωμῳδούμενος.

Εὔχειρος, λίαν ἀρχαῖος γλύπτης Κορίνθιος, ἕτερος ἢ ὁ Εὔχειρ, ἴσως ἔγγονος ἐκείνου, ὄντος τῆς 30 ὀλυμπιάδος, ἐν ᾧ ὁ Εὔχειρος, μαθητὴς τοῦ Σκιάδα καὶ τοῦ Χάρτα, ἦν τῆς 60 ἢ 65.

Ἐχεκράτης, Λαπίθης, πατὴρ τοῦ Ἠετίωνος, πάππος Κυψέλου, τοῦ τυράννου τῆς Κορίνθου (Ἡρδ. Ε, 92).

Ἐχεκρατίδης, 1) Πατὴρ τοῦ Ὀρέστου, βασιλεὺς ἐν Θεσσαλίᾳ (Θουκ.). — 2) Πατὴρ τοῦ Ἀθηναίου Τίμωνος τοῦ Μισανθρώπου (Λουκ.). — 3) Ἀθηναῖος σοφιστὴς, φίλος τοῦ Φωκίωνος, ὅστις ἐμεσίτευσε παρὰ τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἵνα ἀφήσῃ αὐτὸν ἐλεύθερον (Αἰλ. Π. Ἱ, Α, 25).

Ἐχίων, ἐσφαλμένη γραφὴ, ὡς φαίνεται ὁ Ἀετίων, ὁ γλύπτης (ἴδ.).

Ζ

Ζαγρεὺς, ἐπίθετόν τι τοῦ Διονύσου, ὅτε ἐθεωρεῖτο ὡς καταχθόνιός τις θεότης, καὶ ἐταυτίζετο μετὰ τοῦ Ὀσίριδος (Νονν. Διον. ΣΤ, 165).

Ζάκυνθος (ὁ), υἱὸς τοῦ Δαρδάνου, κτίστης τῆς πόλεως Ζακύνθου (Παυσ. Ἀρκ. 24).

Ζεύξιππος, ζωγράφος ἐξ Ἡρακλείας, ἐν Ἀθήναις οἰκῶν (Πλάτ. Πρτγ.).

Ζευξιάδης, ζωγράφος ἐν Ἀθήναις, μαθητὴς τοῦ Σιλανίωνος, ἐργασθεὶς ἀνδριάντα τοῦ Ὑπερίδου περὶ ὀλ. 115 (Pl. XXXIV, 15).

Ζηνοβία, 1) γυνὴ Ὀδενάτου, τοῦ βασιλέως τῆς Παλμύρας, ἐκ τῆς γενεᾶς τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Πτολεμαίων, συνώδευσε τὸν σύζυγον αὐτῆς εἰς πάσας αὐτοῦ τὰς ἐκστρατείας, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, τῷ 267 μ. Χ. τὸν διεδέχθη εἰς τὸν θρόνον, πολλὰς γνώσεις καὶ μεγάλην ἱκανότητα ἀναπτύξασα, καὶ κατακτήσασα τὴν Αἴγυπτον καὶ πολλὰ τῆς μικρᾶς Ἀσίας. Πολεμηθεῖσα ὅμως ὑπὸ τῶν

Ῥωμαίων, ἡττήθη καὶ ἐλήφθη τῷ 273 αἰχμάλωτος ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Αὐρηλιανοῦ, οὗ ἐκόσμησε τὸν θρίαμβον ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μέχρι τοῦ θανάτου της. — 2) Πόλις ὑπὸ τῆς βασιλίσσης Ζηνοβίας κτισθεῖσα ἐν τῇ Χαλυβωνίτιδι ἐπαρχίᾳ τῆς Συρίας ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου (Πρκπ.).

Ζηνόδωρος, Ἕλλην ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Νέρωνος ἐργαζόμενος, μεγαλοφυὴς ἀγαλματοποιός. Αὐτοῦ μνημονεύεται χαλκοῦς ἀκτινοστεφὴς ἀνδριὰς τοῦ αὐτοκράτορος, 110 ποδῶν ὕψος ἔχων, καὶ τηλικοῦτος ὥστε ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι τὴν μνήμην τοῦ Νέρωνος ἀποστρεφόμενοι, μετωνόμασαν αὐτὸν Ἥλιον, καὶ εἶτα Κόμμοδον, καὶ ὅτε τὸν μετέθεσαν ἄλλαχοῦ ἀπὸ τοῦ Χρυσοῦ Οἴκου ἔνθα εἶχε τὸ πρῶτον ἱδρυθῇ, ἠναγκάσθησαν νὰ μεταχειρισθῶσι πρὸς τοῦτο 24 ἐλέφαντας. Καὶ Ἑρμῆν δὲ κολοσσιαῖον ἐποίησε διὰ τοὺς Γαλάτας, ἐπὶ 10 ἔτη αὐτὸν ἐξεργασθεὶς, καὶ ἐπὶ δαπάνῃ 400,000 σεστερτίων. Καὶ τορευτὴς δ' ἦν ἐπιδεξιώτατος, ὥστε δύο φιάλαι, ἃς ἐτόρευσε κατὰ τὰς τοῦ Καλάμιδος, δὲν διεκρίνοντο ἀπὸ τῶν τοῦ πρωτοτύπου (Ἡρωδιαν. Α, 15. —Pl. XXXI, 44).

Η

Ἡγεμών, 1) Θάσιος, ποιητὴς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας (Ἀθήν. ΙΕ, 16). — 2) Πατὴρ τοῦ Ἀθηναίου ἄρχοντος Χαιρώνδου (Δμσθ. στφ.). — 3) Ἄρχων ἐν Ἀθήναις (Ἀρρ. Ἀνϐ. Ε, 19).

Ἡγήμων, ἀρχαιότατος ζωγράφος, μονοχρώματα γράφων, ἤ, ὡς εἰς τὰ ἀγγεῖα, δι' ἑνὸς μόνου χρώματος τὸ ζωγραφούμενον ἀπὸ τοῦ λοιποῦ ἐμβαδοῦ διακρίνων (Pl. XXXV, 34).

Ἡδύλος, ἐκ Σικελίας, ἐπιγραμματογράφος ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου (Μελαγρ. ἐπιγρ. Ἀθν. Δ).

Ἠϊόνες (αἱ), κώμη τῆς Ἀργολίδος πρὸς τῷ Σκυλαίῳ ἀκρωτηρίῳ, θεωρουμένη ὡς λιμὴν τῶν Μυκηνῶν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 565.— Στρϐ.).

Ἠλέκτραι πύλαι, αἱ νότιαι τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν, κληθεῖσαι κατὰ τὴν ἀδελφὴν τοῦ Κάδμου, ἢ κατὰ τὸν Ἠλεκτρύωνα (Αἰσχλ. Ἑπ. ἐπ. Θ. 425. — Εὐρπ. Φοιν. 1129 καὶ Σχλ.).

Ἠλεκτρύων, υἱὸς τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδας, βασιλεὺς τῶν Μυκηνῶν, πατὴρ τῆς Ἀλκμήνης, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Ἀμφιτρύωνος (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 148).

Ἡλιάδες (αἱ), θυγατέρες τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Κλυμένης, ἀδελφαὶ τοῦ Φαέθοντος, αἵτινες, κλαίουσαι τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν, κατακρημνισθέντα ἐκ τοῦ ἅρματος τοῦ Ἡλίου, μετεμορφώθησαν εἰς αἰγείρους ἐπὶ τῶν Ἠλεκτρίδων νήσων, καὶ τὰ δάκρυα αὐτῶν ἐπήγνυντο εἰς ἤλεκτρον. Ὁ Ὀϐίδιος (Met. II, 325) λέγει τρεῖς αὐτὰς, καὶ τὰς καλεῖ Φαέθουσαν, Λαμπετίαν καὶ Φοίϐην. Ἄλλοι (Hyg.) τὰς λέγουσιν ἑπτὰ (Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 604.—Λουκ.).

Ἠμαθίδες, αἱ ἐννέα θυγατέρες Πιέρου, τοῦ βασιλέως τῆς Ἠμαθίας, αἵτινες ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος φιλονικήσασαι πρὸς τὰς Μούσας περὶ μουσικῆς, μετεμορφώθησαν, πρὸς ποινὴν, εἰς πτηνὰ (Ἀντ. Λιϐ. 9).

Ἡμιθέα, θυγάτηρ τοῦ Σταφύλου καὶ τῆς Χρυσοθέμιδος, ἔγγονος τοῦ Βάκχου, ῥι-

φθεῖσα εἰς τὴν θάλασσαν καὶ πνιγεῖσα, διότι εὗρεν ὅτι, ἐνῷ ἐκοιμᾶτο, χοῖροι εἶχον καταφάγει τὸ κλῆμα ὃ εἶχε φυτεύσει ὁ πατήρ της καὶ ἐμπιστευθῇ εἰς τὴν φρούρησιν αὐτῆς καὶ τῆς ἀδελφῆς της (Διόδ. Ε, 62).

Ἡραῖον, 1) Ἀκρωτήριον τῆς Κορινθίας, φέρον ναὸν τῆς Ἥρας, ἀπέναντι τῆς Σικυῶνος (Θουκ. Ε, 75.—Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 5, 5). Νῦν Πέρα Χώρα.—2) Πόλις τῆς Θράκης, πλησίον τῆς Περίνθου. Ἡ αὐτὴ εἶτα καὶ Ἡ ρ α ῖ ο ν τ ε ῖ χ ο ς (Ἡρδ. Δ, 90.—Δμσθ.)

Ἡρακλείδης, Μακεδὼν, ζωγράφος τῆς 15ης ὀλ., περὶ οὗ λέγεται ὅτι ἤρξατο τοῦ σταδίου του βάφων ἢ ζωγραφῶν πλοῖα (Pl. XXXV, 11).

Ἡράκλειοι στῆλαι, ὁ πορθμὸς μεταξὺ Ἱσπανίας καὶ Ἀφρικῆς (Ἡρδ. Δ. 42.—Πολύβ.—Παμφ.—Αἰλ. — Πλάτ. — Στρβ.). Νῦν Γιβραλτάρ.

Ἠριγόνη, 1) θυγάτηρ τοῦ Ἰκαρίου, δεχθεῖσα εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν τὸν Διόνυσον, καὶ ἐξ αὐτοῦ μήτηρ τοῦ Σταφύλου, ἀπηγχονίσθη μαθοῦσα ὅτι ὁ πατήρ της διὰ τοῦτο ἐξ ἀπελπισίας ἀπέθανεν (Ἀπλλδ. Γ, 14, 3.—Λουκ.—Hyg. 130).—2) Θυγάτηρ τῆς Κλυταιμνήστρας καὶ τοῦ Αἰγίσθου, ἣν ὁ Ὀρέστης ἐφόνευσεν, ἢ ἔλαβεν ὡς γυναῖκα (Παυσ. Β, 116.—Hyg.).

Ἡρόδικος, Λεοντῖνος, ἀδελφὸς τοῦ σοφιστοῦ Γοργία, ἰατρὸς ἐν Ἀθήναις (Πλάτ. Γοργ. 448).

Ἡροφίλη, θυγάτηρ τοῦ Ἀπόλλωνος· ἢ τοῦ Κητοφάγου, μία τῶν ἀρχαιοτάτων Σιβυλλῶν ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, προειποῦσα τὴν καταστροφὴν τῆς Τροίας (Παυσ. Α, 12).

Ἥρων, Ἀλεξανδρεὺς, υἱὸς καὶ μαθητὴς τοῦ ὑδραυλικοῦ Κτησιβίου, ἐπίσημος ὑδραυλικὸς καὶ αὐτὸς ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φύσκωνος (Vitr. X, 12, 13).

Ἡσύχιος, ἐκ Μιλήτου, ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ, ἐπικληθεὶς Ἔνδοξος, καὶ γράψας χρονικὸν εἰς ἓξ βιβλία, ἐξ ὧν τὸ ἕκτον σώζεται εἰς ἀποσπάσματα.

Ἡσυχίδαι, ἱερεῖς τῶν ὑπὸ τὸν Ἄρειον Πάγον ἐν Ἀθήναις τὸ ἱερὸν αὐτῶν σπήλαιον ἐχουσῶν σεμνῶν θεῶν ἢ Ἐρινύων, τὸ γένος ἀνάγοντες εἰς ἥρωά τινα Ἥ σ υ χ ο ν, ὅστις καὶ βωμὸν εἶχεν ἐκεῖ που (Σχλ. Σφκλ. Οἰδ. Κολ. — Σχλ. Αἰσχν. Τμρχ. 188).

Θ

Θάλεια, 1) μία τῶν Νηρηΐδων (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 39.—Ἡσδ. Θγ. 248). — 2) Μία τῶν ἐννέα Μουσῶν, ἡ τῆς κωμῳδίας· ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος μήτηρ τῶν Κορυβάντων (Ἡσδ. Θγ. 77).

Θάνατος, καθ' Ἡσίοδον (Θγν. 216 759), υἱὸς τῆς Νυκτὸς καὶ ἀδελφὸς δίδυμος τοῦ Ὕπνου, ὃν ἀπαίσιον καὶ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων μισουμενον (Ὁμ. Ἰλ. Β, 853. Ρ, 672).

Θεαγένης, 1) περίφημος ἀθλητὴς ἐκ Θάσου, νικήσας 400κις εἰς τοὺς ἀγῶνας, ὡς ἐλέγετο, δι' ὃ καὶ οἱ συμπολῖταί του ἀνδριάντας τῷ ἔστησαν μετὰ θάνατον (Παυσ. Ἠλ 11.—Λουκ. Συμπ. Θε. 12).—2) Κυνικὸς φιλόσοφος, ὀπαδὸς τοῦ Νιγρίνου (Λουκ.).—3) Πένης τις ἐν Ἀθήναις, χλευαζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Λυσ 68. Ὄρν. 1127), ὡς θέλων νὰ ἐνδύηται ὡς πλούσιος, εἰ καὶ ζῶν ἐκ τῶν δείπνων τῆς Ἑκάτης.

Θελξινόη, μία τῶν ἀρχαιοτάτων τεσσάρων Μουσῶν (Cic. Nat. D. III, 21).

Θεμίστων, 1) τύραννος τῆς Ἐρετρίας ἐν Εὐβοίᾳ, κυριεύσας τὸν Ὠρωπὸν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων (Δμσθ. στφ. 259).—2) Ὑπουρ-

γὸς τοῦ Ἀντιόχου Σιδήτου, βασιλέως τῆς Κύπρου, αὐτὸς μετὰ τοῦ Ἀρισταίου κυβερνῶν ἀντ' ἐκείνου, ὄντος ἐπιδεδομένου εἰς τὴν οἰνοποσίαν (Αἰλ. Π. Ἱ. Γ, 41).—3) ἐκ Λαοδικείας, ἰατρὸς ἐπίσημος, ἐν Ῥώμῃ ζῶν περὶ τὸ 90 π. Χ., καὶ ἱδρυτὴς τῆς Μεθοδικῆς λεγομένης σχολῆς.

Θεογαμία, ἐν Σικελίᾳ ἑορτὴ εἰς μνήμην τῆς Περσεφόνης.

Θεογένης, 1) Πρέσβυς Ἀθηναῖος, πεμφθεὶς πρὸς Φαρνάβαζον, τὸν σατράπην τῆς Περσίας.—2) Εἷς τῶν Τριάκοντα ἐν Ἀθήναις (Ξενφ. Ἑλλ. Β, 3, 3).—3) Ἀθηναῖός τις ἐμπαιζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐπὶ χυδαιότητι (Εἰρ. 928).

Θεόγνητος, 1) Θεσσαλὸς ποιητὴς κωμῳδιῶν, οὗ λείψανά τινα μνημονεύονται παρ' Ἀθηναίῳ. — 2) Ὀλυμπιονίκης Αἰγιναῖος (Πινδ. Πυθ. Η, 49).

Θέογνις, 1) Εἷς τῶν Τριάκοντα ἐν Ἀθήναις (Ξνφ.).—2) Τραγικὸς ποιητὴς Ἀθηναῖος, ὅστις διὰ τὴν ψυχρότητα αὐτοῦ χιὼν χλευαστικῶς ἐπεκαλεῖτο ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Ἀχρν. 190. Θσμφ. 177).—3) Ἕλλην γράψας «περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ θυσιῶν» (Ἀθήν.).

Θεοδότη, γνωστὴ ἑταίρα ἐν Ἀθήναις, καὶ μετὰ τοῦ Σωκράτους συνδιαλεγομένη (Ξνφ Ἀπμν. Γ, 11), καὶ τῷ Ἀλκιβιάδῃ ἀγαπητή, οὗ καὶ τὸ σῶμα ἐκήδευσε (Ἀθν. ΙΓ, 574).

Θεόδωρος, 1) τραγικὸς ποιητὴς καὶ ὑποκριτὴς (Ἀρσττ. Πολτ. Δ — Παυσ. Α, 4, 37.— Αἰλ. Α. Ἱ ΙΔ. 40).— 2) Πατὴρ τοῦ Ἀθηναίου Προκλέους. Ἴδ. (Θουκ.).— 3) ἐκ Βυζαντίου, σοφιστὴς καὶ ῥήτωρ, ὃν ὁ Πλάτων λέγει (Φαῖδρ. 26) «λογοδαίδαλον Βυζάντιον».— 4) ἐκ Κυρήνης, σοφιστής, ἐν Ἀθήναις ἐπὶ μακρὸν διδάξας, ἐν ἄλλοις καὶ τὴν γεωμετρίαν, παρ' ᾧ ἐμαθήτευσαν καὶ ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Πλάτων (Ξνφ. Ἀπομν. Δ, 2.— Πλάτ. Θεαίτ. σλ. 145).—5) Φιλόσοφος Κυρηναῖος, μαθητὴς τοῦ Κράτητος καὶ Ἀριστίππου, ὁ ἐπικληθεὶς ἄθεος, ἀρνούμενος τὴν ὕπαρξιν Θεοῦ, τὴν ἐθνικὴν θρησκείαν, καὶ πᾶσαν ἀρχὴν ἀρετῆς ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων κηρύττων παραφορὰν (Δγν. Λρτ. Β, 8).—6) Συρακούσιος, συγγράψας «τακτικὴν» καὶ «Ἑλληνικὴν ἱστορίαν» (Διογ. Λρτ.).—7) Διάσημος δραματικὸς ὑποκριτὴς ἐν Ἀθήναις, ἐπὶ Δημοσθένους (Πρπρσβ.).— 8 Εἷς τῶν ἐπισήμων Ἐρετριέων ἐν Εὐβοίᾳ, μετὰ τοῦ Θεμίστωνος ἀποσπάσας τὸν Ὠρωπὸν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων (Δμσθ. στφ. 259).

Θεοκλῆς, 1) Ἡγύλλου υἱός, ἐν Σπάρτῃ, λίαν ἀρχαῖος γλύπτης τῆς 60ης περίπου ὀλυμπιάδος, μαθητὴς Διποίνου καὶ Σκύλλιδος, οὗ μνημονεύονται ἐν Ὀλυμπίᾳ ξόανα ἐκ κέδρου, παριστῶντα Ἄτλαντα φέροντα τὴν γῆν, καὶ Ἡρακλῆν μετὰ πέντε Ἑσπερίδων καὶ τοῦ δράκοντος εἱλιγμένου περὶ τὸ δένδρον τῶν μήλων (Παυσ. Ε, 17. ΣΤ, 39).—2) Πλούσιος Κορίνθιος, λίαν ἀγαθοεργὸς πρὸς τοὺς πένητας (Αἰλ. Π. Ἱ).

Θεόκριτος, Χῖος, σοφιστὴς ἐπὶ Ἀριστοτέλους, γράψας ἱστορίαν τῆς Λιβύας καὶ ἐπιστολὰς (Στρβ. ΙΔ)

Θεόξενος, συγγραφεὺς ἱστορίας τοῦ Σκύθου Ἀναχάρσιδος, ἄλλως ἄγνωστος (Λουκ. Σκύθ. 8).

Θεόνη, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Λέω ἐν Ἀθήναις, αἵτινες ἐθυσιάσθησαν ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ εἰς ὧν τὴν τιμὴν ἱδρύθη τὸ Λεωκόριον (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 28).

Θεοφάνης, ἐκ Μιτυλήνης, ποιητὴς καὶ ἱστοριογράφος, φίλος τοῦ Πομπηίου, ἐμμέτρως τὰ κατ' αὐτὸν ἱστορήσας (Στρβ.— Λουκ.).

Θερμασία, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἡ Δήμητρα εἶχε δύο ναοὺς ἐν Τροιζῆνι τῆς Πελοποννήσου (Παυσ. Β, 34).

Θερσαγόρας, ποιητὴς ἐν Ἀθήναις (Λουκ. Δμσθ. Ἐγκ.).

Θέσπιος, υἱὸς τοῦ Ἐρεχθέως, ἡγεμὼν τῶν Θεσπιῶν ἐν Βοιωτίᾳ, ἐκ τῆς Μεγαμήδης ἀποκτήσας 50 θυγατέρας, τὰς Θεσπιάδας, μητέρας 50 υἱῶν ἐκ τοῦ Ἡρακλέους, σώ-

σαντος τὸν Θέσπιν ἐκ φοβεροῦ λέοντος (Παυσ. Θ, 27.—Ἀπλλδ. Β, 7, 8

Θεσσαλονίκη, θυγάτηρ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος καί τινος Θεσσαλίδος Φήτιδος, σύζυγος μετὰ ταῦτα τοῦ Κατσάνδρου. Κατ' αὐτὴν λέγουσί τινες κληθεῖσαν τὴν ἐν Μακεδονίᾳ πόλιν (Στρб.—Στφ. Βζ.).

Θέτις, ἐκ τῶν Νηρηίδων (Ἡσδ. Θγ. 244), ὑπὸ τῆς Ἥρας ἀνατραφεῖσα, καὶ εἰς γάμον δοθεῖσα εἰς Πηλέα τὸν βασιλέα τῶν Μυρμιδόνων. Εἰς τοῦ γάμου τὴν τελετὴν προσεκλήθησαν πάντες οἱ θεοὶ πλὴν τῆς Ἔριδος, ἥτις διὰ τοῦτο ἔρριψε μεταξὺ αὐτῶν τὸ περίφημον αὐτῆς μῆλον (ἴδ. Ἔρις). Υἱὸν ἀπέκτησεν ἡ Θέτις τὸν Ἀχιλλέα, καὶ βυθίζουσα αὐτὸν εἰς τὰς φλόγας ἵνα τὸν καταστήσῃ ἀθάνατον, ἐπειδὴ ἀνεκαλύφθη καὶ παρεκωλύθη ὑπὸ τοῦ Πηλέως, ἐγκατέλιπεν αὐτὸν καὶ ἐπανέκαμψε πρὸς τὸν πατέρα της (Ἀπλλδ. Ῥδ. Δ, 866. Γ, 13, 6).

Θεὺθ, θεὸς παρ' Αἰγυπτίοις, ἔφορος τῶν γραμμάτων, τῆς ἀστρονομίας, τῶν ἐπιστημονικῶν γνώσεων· ἐθεωρεῖτο ὡς ἀντιστοιχῶν τῷ Ἑρμῇ (Πλατ. Φαῖδρ. Σλ. 274. — Διόδ.).

Θέων, 1) ζωγράφος τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνων (Pl. XXV. 40, 40), γράφων, ὡς λέγει ὁ Κουϊντιλιανὸς (XII, 10), «φαντασίας», ἤτοι εἰκόνας πληττούσας τὴν φαντασίαν, ὡς ὁπλίτην μόνον ὁρμῶντα εἰς μάχην, καὶ ὃν ἐδείκνυεν ἀφ' οὗ διὰ πολεμιστηρίου σαλπίσματος προδιέθετε τοὺς θεατὰς (Αἰλ. Π. Ἰ. Β, 44). Προσέτι καὶ ἄλλα ἔργα αὐτοῦ μνημονεύονται, καὶ Ὀρέστου παραφροσύνη, κτλ.—2) ἐξ Ἀλεξανδρείας, ἐπιλεγόμενος Αἴλιος, συνέγραψεν, ἀγνοεῖται πότε, «τέχνην περὶ προγυμνασμάτων».— 3) Σμυρναῖος, φιλόσοφος Πλατωνικὸς, γράψας, περὶ τὰ 116 μ.Χ., «περὶ τῶν κατὰ μαθηματικὴν χρησίμων εἰς τὴν τοῦ Πλάτωνος ἀνάγνωσιν». Τοῦ ἔργου τούτου σώζονταί τινα ἀποσπάσματα.—4) Ἀλεξανδρεὺς, φιλόσοφος, πατὴρ τῆς περιφήμου Ὑπατίας, περὶ τὰ τέλη τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Αὐτοῦ σώζονταί τινα ἐπιγράμματα.—5) Ἕτερος Ἀλεξανδρινὸς φιλόσοφος, ἐπὶ Αὐγούστου γράψας «περὶ τεχνῶν ῥητορικῶν» (Σουΐδ.).

Θεῶν ἀγορὰ, μέρος τῆς ἀγορᾶς τῶν Ἀθηνῶν, ἔνθα ἐπωλοῦντο θεῶν ἀγάλματα (Ἀρστδ. Κυζ. Α, 418. Ἡσύχ.).

Θέωρος, 1) ζωγράφος τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνων, οὗ ἔργα μνημονεύονται Τρωϊκὸς πόλεμος, Κασσάνδρα, βασιλεὺς Δημήτριος. Ἴσως αὐτὸς ὁ Θ έ ω ν (ἴδ.). — 2) Ἀθηναῖός τις ὡς ψεύστης καὶ ἐπίορκος ἐλεγχόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Νεφ. 397. —Σφ. 43).

Θηβαΐς, μία τῶν ἀρχαίων τριῶν μεγάλων διαιρέσεων τῆς Αἰγύπτου, ἀποτελοῦσα τὴν ἄ ν ω ἢ νοτίαν Αἴγυπτον, διαιρουμένη δ' εἰς 14 νομοὺς, καὶ πρωτεύουσαν ἔχουσα τὰς Θήβας (ἴδ.).

Θηρικλῆς, Κορίνθιος καλλιτέχνης, διάσημος δι' ἃ κατεσκεύαζεν ἐπώνυμα αὐτοῦ «Θηρίκλεια» κεράμινα καὶ ξύλινα ἀγγεῖα (Ἀθν. σλ. 470.—Λουκ. Λξφ. 4).

Θηρίμαχος, 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Μεγάρας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του ἐκμανέντος (Ἀπλλδ. Β, 4, 11).—2) Ζωγράφος τῆς 107 ὀλ. κατὰ Πλίνιον.

Θηριππίδης, Ἀθηναῖος ἐπίτροπος τοῦ Δημοσθένους ἐπὶ τῆς ἀνηλικιότητος αὐτοῦ (Δμσθ.).

Θησεία ὁδὸς (Propert. III, Eleg. XXI, 3), εἰς τὰς Ἀθήνας, πιθανῶς ἡ «ἁμαξιτὸς» λεγομένη, καὶ ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας ἄγουσα.

Θησεῖον, ὁ ἐν Ἀθήναις ναὸς τοῦ Θησέως (ἴδ.). Ἐκεῖ, ὡς εἰς ἄσυλον κατέφευγον οἱ δοῦλοι καθ' ὧν κακῶς προσεφέροντο οἱ κύριοι αὐτῶν, καὶ ἐζήτουν «πρᾶσιν», ἤτοι νὰ μεταπωληθῶσιν εἰς ἄλλον κύριον (Πλούτ. Θησ. ΛΣΤ. — Ἀρστφ. Ἱππ. 34. Σχλ.— Πολδ. Ζ, 13).

Θησηΐς (κόμη), ἰδιαίτερον εἶδος κομμώσεως (Πλούτ. Θησ. Ε).

Θοαὶ νῆσοι, βραχώδη νησίδια εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελῴου ἐν Ἀκαρνανίᾳ (Ὁμ. Ὀδ. Ξ. 299).

Θοραὶ, δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων τῇ Ἀντιοχίδι φυλῇ (Στφ. Βζ.).

Θουκυδίδης, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Μηλισία, ἔγγονος τοῦ πρώτου Θουκυδίδου, τοῦ στρατηγοῦ, φίλος τοῦ Νικίου, ἐξαίρετος πολίτης, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους (Πλάτ. Λάχ. 179).

Θουρέα, πόλις τῆς Μεσσηνίας ἐπὶ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου, ἡ ὁμηρικὴ Αἴπεια (Στρβ.) ἢ ἡ Ἄνθεια (Παυσ.). Καὶ Θουριάτης ὁ ἰδιαίτερος αὐτῆς κόλπος (Θουκ. Α, 101).

Θρᾴκη ἐν τῇ Ἀσίᾳ, καὶ Βιθυνὶς Ἀσία ἐλέγετο ἡ ἀπὸ τοῦ στομίου τοῦ Εὐξείνου πόντου μέχρι τῆς Ἡρακλείας ἐκτεινομένη χώρα ἐν Βιθυνίᾳ (Ξνφ. Ἀνβ. ΣΤ, 4,1).

Θρασυάλκης, ἀρχαῖος Ἕλλην ἱστορικὸς (Στρβ. Α).

Θρίαι, νύμφαι τοῦ Παρνασσοῦ, ἀναθρέψασαι τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ ἐπινοήσασαι τὴν τέχνην τῆς διὰ ψήφων μαντικῆς (Ὁμ. Ὕμν. Ἑρχ. 552).

Θρινακία νῆσος, ἡ τρίγωνος, ἑπομένως κυρίως ἡ Σικελία (Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 965).

Θρόνιον, πόλις τῆς Θεσπρωτίας ἐν Ἠπείρῳ, ἄποικος τῶν Λοκρῶν ὅσοι ἐπέστρεψαν ἐκ Τροίας (Ἡρδ. — Παυσ.).

Θυμοιτάδες, ἐν Ἀττικῇ δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς (Ἴδ. Θυμοίτης 2).

Θυμοχάρης, στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ (Θουκ. Η, 96. — Ξνφ. Ἑλλ. Α, 1).

Θυνοὶ, λαὸς τῆς Θρᾴκης οἰκῶν ἀνέκαθεν παρὰ τὴν πόλιν Σαλμυδησσὸν ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, εἶτα δὲ μεταβὰς εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, εἰς τὴν βόρειον παραλίαν τῆς Βιθυνίας (Ἡρδ. Α, 28. Ζ, 75. — Ἀπλλν. Ῥδ. Β, 528),

Θυώνη, ἐκλήθη ἡ Σεμέλη ὅτε ἀνεβιβάσθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Βάκχου εἰς τὸν Ὄλυμπον (Πινδ. Πυθ. Γ, 177).

Ι

Ἰάζυγες, λαὸς Σαρματικὸς ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἐν Ἀσίᾳ. Ἐν Εὐρώπῃ κατῴκουν εἰς πόλεις πρὸς τὸν Δούναβιν εἰς τὴν νῦν Πολωνίαν καὶ Γαλικίαν, καὶ πολλάκις κατεῖχον μεγάλας ἐκτάσεις καὶ εἰς τὰ βόρεια. Οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς προσελάμβανον οὐ σπανίως ὡς μισθωτοὺς εἰς τὸν στρατὸν (Ἀρρ. — Στρβ. — Πτλμ.).

Ἰάμβη, θυγάτηρ τοῦ Πανὸς καὶ τῆς Ἠχοῦς, γεννηθεῖσα ἐν Θρᾴκῃ, ὑπηρετοῦσα παρὰ τῇ Μετανείρᾳ, γυναικὶ τοῦ Ἱπποθόοντος, καὶ διὰ τῶν ἀστεϊσμῶν της κατορθώσασα νὰ φέρῃ μειδίαμα εἰς τὰ χείλη τῆς Δήμητρος, ἥτις εἶχεν ἔλθει ἐκεῖ ἐν βαθεῖ πένθει διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς θυγατρός της (Ὁμ. Ὕμν. Δημ. 195).

Ἰαμίδαι, ἐν Ἤλιδι, περίφημοι μάντεις, ἀπόγονοι τοῦ Ἰάμου (Ἡρδ. Ε, 44. — Πινδ.).

Ἰάονες, ταὐτὸ τῷ Ἴωνες.

Ἰασώ, θυγάτηρ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἀδελφὸς τῆς Ὑγιείας, θεὰ τῆς ἰάσεως (Ἀρστφ. Πλοῦτ. 701).

Ἱερεῖς, κατὰ Θουκυδίδην (Γ, 92) λαὸς θεσσαλικὸς, μεταξὺ τῶν Τραχινίων καὶ τῶν Παραλίων.

Ἱεροκλῆς, 1) μάντις ἐν Ἀθήναις (Ἀριστοφ. Εἰρ. 1046). — 2) Φιλόσοφος τῆς

στ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., διδάσκων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Αὐτοῦ σώζεται πραγματεία «περὶ προνοίας καὶ εἱμαρμένης», «ὑπόμνημα εἰς τοῦ Πυθαγόρου τὰ χρυσᾶ ἔπη», καὶ «Ἀστεῖα».—3) Γραμματικὸς, ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ, γράψας «Συνέκδημον»,ἤτοι περιγραφὴν τῶν 64 ἐπαρχιῶν τοῦ ἀνατολικοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους.

Ἱερώνυμος, 1) Ὀλυμπιονίκης ἐξ Ἄνδρου (Ἡρδ. Θ, 33). — 2) Υἱὸς Ξενοφάνους, Ἀθηναῖος τραγικὸς ποιητὴς, κωμῳδούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ὡς ἀφυὴς καὶ κομπαστικὸς (Ἀχρν. 388. Νεφ. 348). —3) Ἀρκὰς τῆς φατρίας Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (Δμσθ.).—4) Ὁ κατασκευάσας τὴν ἁρμάμαξαν ἐφ' ἧς ὁ νεκρὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου μετεκομίσθη ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Αἴγυπτον, ἔργον κομψότατον, κατάχρυσον καὶ λιθοκόλλητον, συρόμενον ὑπὸ 64 ἵππων (Διόδ. ΙΗ, 26.—Ἀθν. Ε, 206).

Ἰκαρέα, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, κατὰ τὸν ἐγχώριον ἥρωα Ἰκάριον κληθεὶς, ἀνήκων εἰς τὴν Αἰγηίδα φυλὴν (ἴδ. Ἰκάριος). Κατὰ σωζόμενα λείψανα ἔκειτο ὀπίσω τοῦ Πεντελικοῦ, εἰς τὴν θέσιν «Διόνυσον».

Ἰκάριος, ἐκ Λακεδαίμονος, υἱὸς τοῦ Περιήρους καὶ τῆς Γοργοφόνης, σύζυγος τῆς Περιβοίας, πατὴρ τῆς Πηνελόπης, γυναικὸς τοῦ Ὀδυσσέως, μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Τυνδάρεω διωχθεὶς ἐκ Λακεδαίμονος ὑπὸ τοῦ ἑτέρου του ἀδελφοῦ Ἱπποκόοντος, καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐγκαταστὰς εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν (Στρβ. Ι.—Ἀπλλδ. Γ, 10, 3, 6).

Ἰκμαῖος, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Ζεὺς εἶχε βωμὸν ἐν τῇ νήσῳ Ζέᾳ, ἵδρυμα τοῦ Ἀρισταίου (Ἀπλλν. Ῥδ. Β, 524).

Ἰκμάλιος, ξυλουργὸς ἐν Ἰθάκῃ,κατασκευάσας τὸν θρόνον καὶ τὴν κλισίαν τῆς Πηνελόπης, «δινωτὴν ἀργύρῳ καὶ ἐλέφαντι» (Ὀμ. Ὀδ. Υ, 56).

Ἰκὼ (ἡ), νῆσος παρὰ τῇ Σκύρῳ ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει (Στρβ.). Νῦν Σκυρόπουλον.

Ἰλάριος, Βιθυνὸς, ἐν Ἀθήναις ζῶν ἐπὶ Θεοδοσίου (380 μ. Χ.), ζωγράφος, περὶ οὗ μεθ' ὑπερβολῆς λέγει ὁ Εὐνάπιος (ΧΧΧV, 23), «ὅτι ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο ἀναζήσας ὁ Εὐφράνωρ».

Ἴνωπος (ὁ), κρήνη ἐντὸς ἄλσους τῆς νήσου Δήλου, περὶ ἧς ἐμυθολογεῖτο ὅτι συνείχετο ὑπογείως μετὰ τοῦ Νείλου (Ὀμ. Ὕμν. Ἀπλ. 18.—Καλλμ. εἰς Ἄρτ. 171. —Στρβ.).

Ἰουλιανὸς, 1)ἀνάγν.ἀντὶ Ἰ ο ύ λ ι ο ς. —2) Αἰγύπτιος, διατελέσας ἡγεμὼν τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, ἔγραψεν ἐρωτικὸν ποίημα μὴ σωζόμενον (Πλανδ. Ἀνθλ.).—3) Ἰ. Ἀντικήνσωρ, ζήσας περὶ τὰ 565 μ. Χ. Αὐτοῦ σώζονται δύο ἐπιγράμματα.—4) Ὁ Χαλδαῖος, νεοπυθαγορικὸς φιλόσοφος, καὶ τὴν μαγείαν ἐπαγγελλόμενος, ἔγραψε μὴ σωζόμενα «Θεουργικὰ», «Τελεστικὰ», καὶ «λόγια δι' ἐπῶν,» καὶ ἐλέγετο ὅτι διὰ γοητειῶν ἐπέφερε μεγάλην βροχὴν, ἥτις ἔσωσε τὰ στρατεύματα τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου ἀπὸ τοῦ ἀπειλοῦντος αὐτὰ κινδύνου. Ὁ Πορφύριος ἔγραψε βίον αὐτοῦ εἰς 4 βιβλία (Σουίδ.). — 5) Ῥήτωρ ἐκ τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ Καισαρείας ἐπὶ Εὐναπίου,διδάσκαλος τῆς ῥητορικῆς ἐν Ἀθήναις.

Ἰοφῶν, υἱὸς τοῦ ποιητοῦ Σοφοκλέους, δραματικὸς ποιητὴς καὶ αὐτός, πολλάκις νικήσας βοηθείᾳ τοῦ πατρός του. Γηράσαντα ὅμως, ἀγνωμόνως τὸν κατηγόρησε πρὸ τοῦ δικαστηρίου ὡς παραφρονήσαντα. Ὁ δὲ Σοφοκλῆς, ἵνα ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον, ἤρκεσε ν' ἀναγνώσῃ πρὸ τοῦ δικαστηρίου τὸν Οἰδίπουν αὐτοῦ (Ἀρστφ. Βτρχ. 73).

Ἰπνοὶ (ἤτοι κλίβανοι), σπήλαιά τινα καὶ ὀπαὶ ἐπὶ τοῦ Πηλίου ὄρους ἐν Θεσσαλίᾳ (Ἡρδ. Ζ, 188).

Ἱππαρέτη, Ἀθηναία, θυγάτηρ τοῦ Καλλίου, γυνὴ τοῦ Ἀλκιβιάδου (Πλούτ.).

Ἱππαρῖνος, 1) εἷς τῶν ἐπισήμων Συρακουσίων, πατὴρ τοῦ Δίωνος καὶ τῆς Ἀριστομάχης, δευτέρας γυναικὸς τοῦ τυράννου Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου (Αἰλ.).—2) Υἱὸς

Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δίωνος τὴν ἀρχὴν καταλαβών, ἀπολύτως κυβερνήσας καὶ εἶτα φονευθεὶς ὑπὸ τῶν Συρακουσίων (Αἰλ. Π. Ἱ. Β, 41).

Ἱππία, ἐλέγετο πολλαχοῦ ἡ Ἀθηνᾶ ὡς πρώτη διδάξασα τὸ ζευγνύειν ἵππους (Ἁρπ.), ἢ διότι εἰς τὴν Γιγαντομαχίαν τὸ πρῶτον ὥρμησε κατὰ τοῦ Γίγαντος Ἐγκελάδου ἐπὶ ἅρματος συρομένου ὑπὸ ἵππων (Παυσ. Ἀρκ. 47).

Ἱπποδάμεια, 1) ἡ ἄλλως Βρισηΐς (Σχλ. Ὁμ. Ἰλ. Α, 184). — 2) Γυνὴ τοῦ Ἀμύντορος, βασιλέως τοῦ Ὀρμηνίου, μήτηρ τοῦ Φοίνικος (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 448).—3) Θεράπαινα τῆς Πηνελόπης ἐν Ἰθάκῃ (Ὁμ. Ὀδ. Σ, 182).—4) Δύο τῶν Δαναΐδων, φονεύσασαι τοὺς μνηστῆρας αὐτῶν Ἴστρον καὶ Διοκορύστην (Ἀπλλδ Β, 1, 4).

Ἱππόδετος, ἐπίθετον ὑφ' ὃ εἶχε ναὸν ὁ Ἡρακλῆς ἐν Βοιωτίᾳ, ἔνθα ἔδεσε τοὺς ἵππους τῶν Ὀρχομενίων, θελόντων νὰ ὁρμήσωσι διὰ νυκτὸς κατὰ τῶν Θηβῶν (Παυσ. Βοιωτ. 25).

Ἱπποθοωντὶς, μία τῶν δέκα ἀττικῶν φυλῶν, ἐπώνυμος τοῦ υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος.

Ἱπποκλείδης, υἱὸς Τισάνδρου, εἷς τῶν ἐπισημοτέρων νέων τῶν Ἀθηνῶν, ἀπελθὼν εἰς Σικυῶνα ὡς εἷς τῶν μνηστήρων τῆς θυγατρὸς τοῦ Κλεισθένους. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀσέμνως ἐχόρευσεν, ὁ Κλεισθένης ἠρνήθη νὰ τὸν περιλάβῃ μετὰ τῶν συναγωνιζομένων, ὅτε καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη τὸ μεῖναν εἰς παροιμίαν, «οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ» (Ἡρδ. ΣΤ, 126—9. — Λουκ. Ἡρακλ. Η).

Ἱππόποδες, λαὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας (Διον. Περγ. 310).

Ἵππων, φιλόσοφος ἐκ τῆς νήσου Μήλου, ὡς ἄθεος κατηγορηθεὶς (Αἰλ. Π, Ἱ, Β, 31).

Ἱππών, 1) ὁ βασιλικὸς, διότι ὁ Μασσινίσας κατέστησε τὴν πόλιν ταύτην πρωτεύουσαν τῆς Νουμιδίας. Ἔκειτο δ' ἐντὸς κόλπου εἰς τῆς χώρας τὰ βόρεια, ἦν κτίσμα τῶν Τυρίων, καὶ εἶτα ἐκλήθη καὶ Ἱππώνη (ἡ), γενομένη καὶ ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Στρβ. ΙΖ, 832. — Sall. Jug. XIX.—Liv. XXXIX, 3, 32). Παρὰ τῇ πόλει ἦσαν πλούσια σιδηρωρυχεῖα. Τῷ 430 μ. Χ. προσεβλήθη ὑπὸ τῶν Βανδάλων. Ἐπὶ τῆς πολιορκίας ἀπέθανεν ὁ ἐπίσκοπος αὐτῆς Αὐγουστῖνος· εἶτα δὲ, κυριευθεῖσα κατεστράφη. Ἐρείπια σώζονται εἰς τὴν νῦν Βόναν. — 2) Ἱππὼν Διάρρυτος, ἢ Ζάρρυτος, εἰς τὴν Ζευγιτανίαν τῆς Ἀφρικῆς, μεταξὺ βαθέος κόλπου, καὶ λίμνης· Τυρίων ἀποικία, ὀχυρὰ, καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων πόλις ἐλευθέρα (Mel I, 7, 2.—Pl. Ep. IX 33.—Ap. VIII, 110).—3) Πόλις ἐν τῇ Ταρρακωνικῇ Ἱσπανίᾳ ἀνατολικῶς τοῦ Τολέτου, καὶ ἄλλη ὁμώνυμος νοτίως τοῦ Βαίτιος ποταμοῦ (Liv. XXXIX, 30.).

Ἶρος, 1) ἐπαίτης ἐν Ἰθάκῃ, πρὶν Ἄρναος καλούμενος, τρωθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ ἐκδιωχθεὶς τῆς οἰκίας του, εἰς ἣν οἱ μνηστῆρες τὸν εἶχον εἰσαγάγει (Ὁμ. Ὀδ. Σ, 239).—2) Υἱὸς τοῦ Ἄκτορος, πατὴρ τοῦ Εὐρυτίωνος, καθαρίσας τὸν Πηλέα ἀπὸ τοῦ φόνου τοῦ ἀδελφοῦ του (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 72. —Αὐτ. Λιβ. 38).

Ἰσίγονος, γλύπτης ἐν Περγάμῳ, συνεργάτης τοῦ Πυρομάχου (ἴδ.) ἐν ὀλ. 130.

Ἰσμηνίας, 1) Ἕλλην συγγραφεὺς, γράψας περὶ λίθων (Pl.).—2) Ἐπίσημος αὐλητὴς ἐκ Θίσβης τῆς Βοιωτίας (Αἰλ. Π. 7, Δ, 16).

Ἴτυς, κατ' ἄλλην ἀντίληψιν τοῦ περὶ Ἰτύλου μύθου, υἱὸς Τηρέως καὶ Πρόκνης, θυσιασθεὶς ἐπίσης ὑπ' αὐτῆς, μετὰ τῆς ἀδελφῆς της Φιλομήλης ἐν μανίᾳ ζηλοτυπίας, καὶ παρατεθεὶς εἰς βρῶσιν εἰς τὸν πατέρα του. Ὅτε δὲ κατεδίωξεν αὐτὴν ὁ Τηρεὺς ἵνα τὴν φονεύσῃ, μετεμορφώθησαν ἐκεῖνος μὲν εἰς ἔποπα, αἱ δ' ἀδελφαὶ εἰς χελιδόνα καὶ ἀηδόνα, καὶ ὁ Ἴτυς εἰς τὸ ὁμώνυμον πτηνὸν (Αἰσχλ. Ἀγμ. 1156.—Σφκλ. Ἠλ. 148).

Ἴυγξ, θυγάτηρ τοῦ Πανὸς καὶ τῆς Ἠχοῦς, θεράπαινα τῆς Ἰνοῦς, ὑπὸ τῆς Ἥρας εἰς πτηνὸν μεταμορφωθεῖσα διότι διὰ γοητειῶν

ἐξήγειρε τὸν ἔρωτα τῆς Ἰνοῦς πρὸς τὸν Δία (Σχλ. Θεοκρ. Β, 17.—Σουίδ.).

Ἴφικλος, 1) υἱὸς τοῦ Φυλάκου καὶ τῆς Κλεομένης, βασιλεὺς τῆς Φυλάκης ἐν Θεσσαλίᾳ, περίφημος διὰ τὴν ὠκυποδίαν, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 42). — 2) Υἱὸς τοῦ Θεστίου, ἀργοναύτης καὶ αὐτὸς, καὶ ἐκ τῶν θηρευτῶν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 201).

Ἰφινόη, 1) θυγάτηρ τοῦ Προίτου καὶ τῆς Σθενιβοίας, ἐν μανίᾳ ἀποθανοῦσα (Ἀπλλδ. Β. 2, 2).—2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀλκαθόου, ἄγαμος ἀποθανοῦσα, εἰς ἣν αἱ νέαι νύμφαι ἐν Ἀττικῇ προσέφερον τὴν κόμην των (Παυσ. Α, 43).—3) Θυγάτηρ τοῦ Νίσου, γυνὴ Μεγάρου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος (Παυσ. Α, 39). — 4) Γυνή τις Λημνία, θεράπαινα τῆς Ὑψιπύλης, φονεύσασα τὸν ἄνδρα της, καὶ ἔχουσα κρυφίας σχέσεις μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 702).

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Σελ.	141.	**Ἀσπασία.**	Στ.	9.	Εἰς «ἐν Ἀθήναις», πρόσθες, «ἔνθα ἐδίδαξε τὴν ῥητορικὴν (Πλάτ. Μενέξ.)».
»	930.	**Πατροκλῆς.**	»	2)	Ἀντὶ «Υἱὸς ἀδελφοῦ». γρ. «ἀδελφὸς ὁμομήτριος.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩι ΔΕΥΤΕΡΩι ΤΟΜΩι ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΤΩΝ

Ν

Ξ

Ρ

Σ

—

Τ

—

Ψ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ
1891—1278.